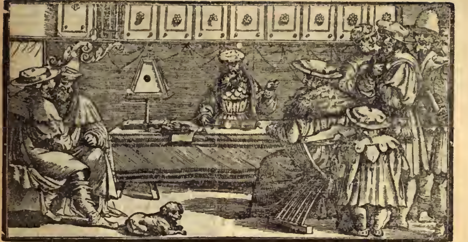
QVARTA PARS,
CONSILIORVM
PETRI PAVLI PARISII
PATRICII CONSENTINI,
S. R. ECCLESIÆ CARDINALIS AMPLISSIMI.

PONTIFICII CAESAREIQVE IVR. CONSVLTISSIMI, ex innumeris quibus ſcatebat mendis, olim purgata, nunc verò maiore cura priſtino candori penitus reſtituta, necnon argumentis locupletiſsimis illuſtrata.

AC PRÆTER LOCVPLETISSIMVM INDICEM elementario ordine confectum, acceſſere multa, quæ in cæteris voluminibus non reperies, non ſine maxima ſtudioſorum vtilitate.

VENETIIS,
Apud Nicolaum Beuilaquam, & ſocios.
M D LXX.

EXCELLENTISS. VTRIVSQ. IVR. CONSVMATISS.

D. PETRI PAVLI PARISII,

Conſentini, Reſponſorum, & ſuorum Conſiliorum, Bononiæ, ac Paduæ abſolutorum,

PARS QVARTA.

SVMMARIVM.

1 PRINCEPS poteſt delicta præterita remittere, & delinquentibus indulgere, & pœnam relaxare, & de illis ueniam concedere, & alijs ſeq. & nume. 8. 11. & 23.
2 Et poteſt facere abolitionem, & extinctionem delictorum, & pœnarum indè incurſarum.
3 Princeps eſt ſupra ius poſitiuum, & habet plenitudin poteſtatis.
4 Et omnia poteſt, exceptis articulis fidei, pontifex maximus.
5 Et quando non agitur de præiudicio tertij ſed ſolũ offenditur Deus & eccleſia.
6 Et negans pontificis poteſtatem, ut hæreticus habetur.
7 Crimina eccleſiaſtica, ad ſummum pontificem ſpectant.
9 Crimina autem futura remittere non poteſt.
10 Nec de illis poteſt concedi indulgentia.
12 Quod delicta non remaneant impunita eſt intereſſe ſecundarium.
13 Et talis remiſſio & indulgentia in utroque foro locum habet, & num. 85.
14 Et quid ſi factu eſt limitatè quo ad unum forum.
15 Et quid quando facta eſt plenariè.
16 Dictio omnimodo, præciſa eſt.
17 Et talis remiſſio & indulgentia omnem etiam infamiam abſtergit, & num. 90.
18 Et quando & quo caſu id procedat, & nu. 19. & 20.
21 Comprahendit etiam iſta remiſſio & indulgentia omnem pœnam pecuniariam, & numero. 24.
22 In pœnis fiſcus habet cauſam lucratiuam.
25 Remiſſio iſta an ualeat ſi in ea non exprimitur cauſa, & facti qualitas.
26 Et quid ſi ceſſat obreptio, & ſurreptio, et princeps uoluit remittere.
27 Per reſcriptum geminatum, tollitur obreptio & ſurreptio.
28 Idem quando motu proprio fuit conceſſum, et nu. 74.
29 Conſenſus principis, reputatur conſenſus fiſci.
30 Item tollitur obreptio, per clauſulam, non obſtantibus.
31 Et an per talem remiſſionem uideatur ſublata pœna applicanda alicui particulari, & quando, & quo caſu, cũ alijs ſequen. et nu. 35.
32 Princeps an poſſit dominium quod eſt iuris gentium, quæſitum uni in alium transferre.
33 Indulgentia an ẽt importet remiſſionem bonorum, & nu. 51. & ſeq.
34 Et quid ſi bona fuerunt alienata, & per tertiam perſonam poſſidentur, & numero. 43. & 44.
36 Poſſint per principem reſtitui bona confiſcata, & exacta.
37 Et quando facta eſt plenariè, iſta ueniunt.
38 Princeps licet non poſſit auferre ius quæſitum tertio, tamen poteſt ordinare quòd ille non audiatur.
39 Et an extendatur ad bona apprahenſa per partem aduerſam offenſam, & nu. 43.
40 Superior poteſt moderare iuriſditionem ſuorum officialium.
41 Poteſt princeps alicui audientiam denegare.
42 Poteſt princeps iuri poſitiuo, et communi derogare, ſi de eius uoluntate conſtat.
43 Et poteſt tertio præiudicare ex certa ſcientia, et cum clauſula, non obſtante, et nu. 44. 45. 52.
46 Et de uolũtate ipſius ſatis apparere dicĩ ſi motu proprio diſponit.
47 Et q d qñ bona peruenerũt ad fiſcum, ſeu tertiũ ex ſola cõdẽnatione.
48 Et quid ſi remiſſio fuit uniuerſalis et generalis, non particularis aliquibus facta.
49 Ex cauſa poteſt princeps alteri auferre ius quæſitum iure gentium.
50 Et quid ſi fecit princeps de plenitudine poteſtatis.
53 Ex ſententia quæritur dominium, et quale, et nu. 54.
Et an poſſit auferri ꝑ ſupremũ principẽ ita q̃ſitũ, et n. 55. 56. et 57.
Et quid ſi dominium quæſitum fuit per actionem ciuilem.
58 Et quid ſi appoſita eſt clauſula non obſtante.
59 Poteſt princeps concedere reſtitutionem aduerſus ſententiam et condemnationem, et numero. 60.
60 Et potiſſimum in crimine blaſphemiæ, et ſimilibus etiam poſt condemnationem.

61 *De delictis per principem remiſſis, non poſſunt delinquentes ulterius moleſtari.*
62 *Peccata & crimina remiſſa non redeunt amplius in ultionem.*
63 *Etiam ſi abſolutio facta fuerit per uiam diſpenſationis.*
64 *Verbum, indulgemus, diſpenſationem importat.*
65 *Et paſſi iniuriam, & damna, non poſſunt aliquid dicere, facta per principem remiſſione.*
66 *Et maximè ſi princeps illis tollit omne ius, & omnem actionem.*
67 *Et idem ſi mandat abſolutus non poſſe moleſtari &c.*
68 *Nec contra eos poteſt procedi ciuiliter, aut criminaliter.*
69 *Et illi quibus facta eſt remiſſio, an teneantur confiteri delictum ſi uolunt gaudere illa.*
70 *Excipiens non uidetur delictum fateri, & nu. 87. & . 89.*
71 *Maximè ſi interponitur conditionaliter, & cautelatè.*
72 *Contrarietas tollitur per diſtinctionem.*
73 *An poſſit quis ſe iuuare, ex eo quod impugnat, & quando.*
75 *Clauſula, quod non poſſit dari de defectu intentionis.*
76 *Geminatia, enixam oſtendit uoluntatem.*
77 *In derogando iuri poſitiuo, non requiritur cauſa.*
78 *Clauſula, ex certa ſcientia, omnem ſurreptionem tollit.*
79 *Clauſula, de plenitudine poteſtatis, multum operatur, & nu. 80.*
81 *Super crimine eccleſiaſtico, ſummus pōtifex amplā habet poteſtatē.*
82 *Clauſula, non obſtantibus, plures producit effectus.*
83 *Et quid quando de obſtantijs, non eſt facienda derogatio ſpecialis.*
84 *Et quid ſi adeſt clauſula, quod obſtantia habeantur pro expraſſis & ſpecificatis.*
86 *Gratia cōceſſa ad cōmodum aliquorū, non eſt retorquēda in damnū.*
88 *Non uidetur fateri ſe excommunicatum, licet dicat ſe abſolutum.*

CONSILIVM I.

IN DEI NOMINE AMEN.
Clemens. vij. Pont. Max. Nouitęi ad
fidem cōuerſis & qui uulgo chriſtia
ni noui nuncupantur morā trahenti
bus in regnis & dominijs Portugal-
lię & Algarbiorum utriuſque ſexus
amplam ueniam & remiſſionem im
partitus eſt criminum & delictorum
blaſphemiæ, & aliorum ſapientium
quædam hæretica & iudaicos ritus,
pro preterito tempore per ipſos forſan commiſſorum & patra-
torū de quibus inquietabantur moleſtabantur & uexabantur a
nonnullis iudicibus ſeu inquiſitoribus hæreticæ prauitatis re-
mittendo eiſdem oēm pœnā quā forſan inde incurriſſent & quā
incurriſſe declarari eſſent aſs & diffuſiua & plenius in literis apo
1 ſtolicis ide expeditis eſt uidere.† Voluit igiē & potuit ipſe ſum.
Pon. crīa. & delicta pdicta extinguere, & ipſorū ueniā & remiſ-
ſionem perſonis prædictis concedere, & omnem pœnā corpora
lem quam ex ipſorum perpetratione incurriſſent relaxare, & in
dulgere, ut habetur in l. reſcripta & ibi omnes ſcribeñ. tradunt.
C. de preci. imper. offer. quæ lex eſt canonizata. xxv. q. ij. in c. re-
ſcripta ubi gl. fi. aſſerit iſtud de facili concedi per tex. in c. ueniā.
xxv. q. ix. & hoc idem probatur in l. mancipia. in fi. C. de ſeru.
fugi. per locum a ſpeciali ut aſſerit Pau. de Caſt. in d. l. reſcripta.
in fi. & Par. de Put. in tracta. ſind. circa principium in capite de
offi. ſindica. col. mihi. ix. uerſi. priores habentes, iſtud idem tra-
ditur in l. relegati. in fi. & diffuſius in l. diui fratres. ff. de pę. ubi
ſupremis principibus conceſſa apparet facultas pœnas delicto-
rum delinquentibus poſſe remittere, & indulgere probatur etiā
in l. ij. in l. fruſtra. in l. cum indulgentia, & l. ſeq. C. de ſent. paſſ.
& ibi ſcribeñ. omnes firmant uti poſt Bar. faciunt in l. Gallus. §.
& quid ſi tanteū, circa fi. ff. de lib. & poſth. vt firmat gl. communi
ter ab omnibus ibi approbata in uer, concedi, in l. ij. C. de in ius
uoc. uolens, per reſcriptum principis omnem pœnam corpora-
lem proculdubio poſſe remitti, & ad id concor. quamplures ad
ducunt per omnes, tenet etiam Bal. et ibi Mod. papien. ſequun
tur nu. j. in l. nec damnoſa, C. de preci. impera. offer. And. de Iſer.
& alij in tit. quæ ſunt regal. in uer. committentiū, & in tit. de ca
pita. qui cur. uend. §. ſimiliter, ut Par. in d. tracta. in uer. ꝯpoſitio.
col. mihi. xiij. uerſ. nā dicit notabi. iter, & Cano. in c. in nr̄a de in
iur. & dam. dat. cū alijs inferius allegandis, & in terminis nr̄is, ꝙ
talia crimina poſſint remitti p ſum. Pōt. firmat Dec. ꝯſ. cxxvij.
2 Et diligēter ꝑ tenui, col. j. & ij.† Et ꝯ, pbari poſſunt ex his q̄ ha-
bent i l. abolitio. & l. ſeq. & ſeq. ubi Bar. & alij no. ſſ. ad Turp. &
in l. fi. C. de gen. aboli, ubi ēt ſcribeñ. tradūt uolētes abolitionē
caſſationem, & extinctionem criminum & pœnarum inde incur
ſarum per ſupremos principes fieri & concedi poſſe, Cicero. n.
lib. ij. rhetoricæ nouæ quamplures adducit cauſas quibus prin-
ceps crimen & pœnā ipſius remittere & indulgere poteſt, quas
etiam citat & refert Par. in d. trac. ſind. in uerſi. pœna, col. mihi.
xj. & duab. ſeq. Quarum nonnullæ optime præſenti remiſſioni
& indulgentię adaptantur, eo magis cum ſanctiſſimus. d. N. iſta
cōceſſerit motu proprio ex certa ſcientia & poteſtatis plenitudi
ne paſſim derogando omnibus in contrarium facientibus uti
3 inferius dicetur.† Et factum ab ipſo reputatur factum a Deo.
c. quanto de transla. præla. & ipſe ſit ſupra ius. c. propoſuit cum
ſi. de conceſ. prēb. Et ſolus habeat plenitudinem poteſtatis. c. de
creto. ij. q. vj. c. ad honorem, de auctō. & uſu pall. & per Bal. in d.
4 l. reſcripta. col. ij.† Et poſſit exceptis articulis fidei in omnibus
diſpenſare ut poſt antiq. firmat Abb. in d. c. propoſuit, & Pet. de
Anchar. ꝯſi. cclxxiiij. Reuocatur in dubium, uolens papam in
omnibus caſibus habere poteſtatem illis ſolum exceptis in qui
bus expreſſè prohibitus reperitur de poteſtate cuius in præſen-
ti minimè oportet uerba effundere, cū alias ꝯſulendo poſt alios
5 per me citatos pleniſſimè iſtud fuerim proſecutus.† Et eo ma-
gis in caſu præſenti iſta procedunt in quo non tractatur de præ
iudicio tertij, ſed deꝰ & eccleſia ſolū offenditur quæ nunq̄ clau
dit gremium nec fatigata eſt ueniam indulgere. c. duo. xxiij. q.
iiij. c. ſuper eo. in princ. de hære. lib. vj. epiſtola inter claras. in fi.
6 C. de ſum. Trini.† Et ſi quis aſſereret ſummum Ponti. non poſſe
iſta dimittere hæreticus reputaē, ut dicit Ol. ꝯſi. cclxxj. Quæſtio
7 talis eſt, & Dec. d. ꝯſi. cxxxvij. col. ij.† Crimina. n. iſta eccleſiaſti-
ca ſunt mere & abſolute & potiſſimum ad ipſum ſum. Pont. ſpe
ctant, ut ꝯcludit Dec. ubi ſupra & pꝛobaē in clem. j. & ibi Imo.
in princ. de hæret. in clem. Et qm̄ iudex ſecularis non poteſt in
illis ſe intromittere niſi ad petitionem eccleſiæ ut habetur & ꝓ
batur in c. inquiſitionis. §. prohibemus, de hæret. lib. vj. & ibi no.
doct. & per gl. Abb. & alios, in c. cum ſit generale de foro. com-
peten. & in cap. ut officium & cap. ut commiſſi & cap. inqui-
ſitores de hære. lib. vj. & ſentit Oldra. conſi. xxvj. Infraſcripti,
Fely. in c. urgentis nu. j. de hære. & ꝓbatur in c. cum ſm̄ in fi. &
ibi gloſſ. & docto. de hære. lib. vj. & in cap. ſuper eo. ubi Ancha.
in iiij. nota. & per Alberi. de roſa. in dictionario in uer. hæreti-
8 cus, uerſi. de crimine hæreſis, & tradit Abb. in c. ad abolendam.
nu. xij. de hæret. & in d. c. urgentis. col. fi.† Merito igitur ponti-
fex ipſe potuit dicta crimina relaxare, & de eis gratiam facere,
ut etiam tradit Anch. in c. accuſatus. §. ſane, in iiij. notab. de hæ-
9 re. lib. vj. & Franc. epiſcopus ſquillaceñ. in tracta. fidei & hæreſ.
car. mihi. x. uerſ. ſed an bona ipſorum.† Non. n. pontifex ipſe ſta
tuit & uoluit procedi non poſſe ſuper dictis criminibus in futu
rum forſan per ipſos committendis & patrandis, ex hoc enim
10 periclitaretur tota eccleſia, & ſibi non licuiſſet. xxv. q. j. c. ſunt
quidē & eſt in terminis gl. in uer. a fide, in c. ſi papa. xl. diſtin.†
Et de delictis futuris per principē nō pōt ꝯcedi indulgentia nec
ſuper illis diſpenſari. l. ſi unus. §. illud, & ibi oēs not. ff. de pact. &
firmat Bal. in d. l. reſcripta. col. ij. uerſ. ulterius oppono, & ſequū
tur ibi Moder. nu. viij. poſt Pau. de Ca. ibi, qm̄ eſſet ꝯtra publicā
11 utilitatem & perſonæ inuitarentur ad delinquendum ꝯtra. l. cō-
uenire. ff. de pact. dotal.† Remiſſi. n. crimina pterita & ipſorum
pœnā ꝙ quidē a ſupremo principe fieri pōt, prout paſſim tota
die fit iure pmittente. d. l. nec damnoſa vbi Bal. not. & habeē in
12 d. l. reſcripta ubi oēs iſtud habēt pro abſoluto, maximè Moder.
nu. viij. poſt Pau. de Ca. & Bal. ibi col. ij. uerſ. aut impetratur.†
Volentē iſtis non obſtare intereſſe reipublicæ delicta non debe
re remanere impunita, qm̄ iſtud eſt quoddam intereſſe ſecunda
rium quod non ita attenditur, ſm̄ Iacob. Butr. ibi per nota. in l.
j. ff. ſol. matri. item quia crimina & pœna corporalis arbitrio ſu-
premi principis relaxata ſunt, ut remitti & indulgeri poſſint, ut
ſunt iura & deci. apertiſſimè ſuperius deductæ, uolētes crimina
13 præterita, & ipſorum pœnam corporalem remitti poſſe etiam ad
inſtantiam & ſupplicationem partium.† Quæ remiſſio emanata
uti legitur in literis apoſtolicis nedum in foro contentioſo, &
iudiciali abſolutionem tribuit & conceſſit, ſed etiam in foro
14 pœnitentiali.† Eſto enim quod abſolutio limitate facta in foro
pœnitentiali non operetur quo minus quis ita abſolutus accuſa
ri & inquiri poſſit in foro contentioſo, ut traditur in gl. fi. in c.
gaudemus de diuor. & p gl. & oēs in c. de his de accu. & in c. ad
monere in uer. pœnitētia. xxxiij. q. ij. & in c. pen. de penitē. diſt.
j. & in gl. j. in fi. in c. j. de ſciſmat. per Bar. & alios in l. ſi tibi. ff. de
15 pact. et in l. non ſolum. §. iniuriarū. ff. de iniur.† Tamen qm̄ re-
miſſio

miſſio et abſolutio facta eſt plena in utroq; foro liberationẽ et abſolutionem tribuit, ut tradit Bald. in titu. de pace iuramento firman. §. iniuria, & ſequitur Par. in. d. tract. in uerſi. compoſitio. col. mihi. xiiij. uerſi. ultimo, circa prędicta quæro, & faciunt quę in ſimilibus per illum teatum tradit Bal. in. l. fœminæ uerſ. ꝙ ſi nullum. C. de ſec. nupt. & alia adducit Fely. in. c. inter quatuor. nu. a. de maio. & obed. & in terminis noſtris iſtud firmat Deci. dicto conſi. cxxa vij. col. j. verſi. & licet abſolutio, quando remiſſiu facta fuit tam reſpectu fori contentioſi, & iudicialis q̃ reſpectu ſori pœnitentialis, vt præſens facta apparet conſiderando il lam dictionem penitus, & illam dictionem quoquomodo, vt
16 per eum, quæ etiam & in iſta remiſſione interuenerunt. † Et ulterius adeſt dictio omnimodo, preciſam habens naturã ut habetur in. c. j. de ſo. compet. in clem. & per Fely. in. c. auditis, col. iiij. de præſcrip. vtroq; igitur ſoro. effectum ſuum ſortiri debet, ſe-
18 cundum uoluntatem ipſius concedentis. † Quæ etiam remiſſio nedum pœnam corporalem remiſit & indulſit. ſed etiam penitus aboleuit & extinxit, ac ſuſtulit omnem infamiam & honoris maculam, quam prædicti quibus conceſſa fuit forſan incur-
18 riſſent occaſione prædictorum criminum. † Licet enim indulgentia remittat pœnam criminis, & non uideatur tollere infamiam, & bonoris ac dignitatis maculam ut habetur in. l. fin. C. de gene. aboli. & in. l. j. & l. generalis. C. de ſent. paſſ. & per Pari. in d. tracta. in uer. tortura, col. mihi. xxviij nerſi. pone quod ali-
19 quis. † Tamen non procedit iſtud quando ſpecialiter in ipſa indulgentia facta eſt abolitio infamiæ ut dicit Salyce. per illum teatũ in l. cũ indulgẽtia in j. oppoſi. & ĩ l. ſi. col. ſi. C. de ſent. paſſ.
20 & firmat glo. ſi. alle. iura, & Pau. de Ca. in. d. l. reſcripta. † Prout etiam non procedit quando ultra indulgentiã facta fuit reſtitutio ſpecifica ad famam, uti in præſenti conceſſum apparet ut tradunt Bar. Bal. & alij in. l. j. & in. l. ſi. C. de ſen. paſſ. & diffuſe Saly. & idem Saly. in. l. ſi. C. de gener. aboli. Et faciunt quæ ſtatim dicentur circa reſtitutionem bonorum propter dicta delicta for-
21 ſan confiſcatorum. † Illud etiam certum eſt huiuſmodi remiſſionem & indulgentiam comprehendere omnem pœnam pecuniariam & bonorum confiſcationem, quæ fiſco, & camerę fiſcali e a illorum delictorum perpetratione ueniebat applicanda, ut habetur in. l. ſi docueris, & ibi omnes nota. C. de falſ. & uult glo. in dicta. l. Gallus. §. & quid ſi tantum tenens reſtitutionem condemnati & bonorum comprebendere bona quæ penes fiſcum ſunt, & omnes ſcribentes, ibi iſtud proſequuntur dum ſolum dubitant an ueniant bona in alium tranſlata de quo ſtatim dicetur habentes pro abſoluto bona fiſco applicanda, ſeu penes fiſcum exiſtentia comprehendi in ipſa reſtitutione, & poſt Bar. firmant doc. in. l. ſi. C. de ſenten. paſſ. conſiderantes verba, & formã indulgentiæ, & reſtitutionis quę in caſu noſtro apertiſſima ſunt expreſsè comprehendentia pęnam pecuniariam, & bonorum confiſcationem reſtitutionemque ipſorum & omnes ſcrib.
22 paſſim iſtud uolunt in. d. l. uenia. C. de in ius uocan. † Ea ratione quoniam in pęnis fiſcus habet cauſam lucratiuam, & in remiſſione illarum non reputatur pati damnum, ut dicit Bal. tollendo obiectionem illius. le. in. d. le. nec damnoſa. in. ij. oppoſit. quem ſequuntur Pau. ibi, & Mod. & idem tenet ipſe Bal. & Pau. de Ca. in d. l. reſcripta, col. ij. uolentes huiuſcemodi remiſſionẽ, & reſtitutionem etiam ad inſtantiã partis factam comprehendere bona applicanda fiſco. prout etiam tenet gloſ. allegata per Bal. in. l. a. fina. C. de precib. impe. offer. & per And. de Iſernia in tit. quæ ſint regal. in uerſi. committentium, cum alijs allegatis per Parid. de Put. in d. trac. in uer. compoſitio, colu. xiij. uerſ. nã dixit notabiliter, & Pet. de Anc. conſ. clxj. Viſo diligenter, col. ij.
23 uerſic. bis præmiſſis, & col. iij. † Et faciunt iura, & deciſiones ſuperius adductæ uolentes ſupremum principem poſſe tollere, & & remittere pœnam criminum, & delictorum non diſtinguendo quæ pœna eſſet applicanda an corporalis ſeu pecuniaria, & bonorum confiſcatio, & in eorum generalitate etiam iſtã bonorum, & pecuniariam comprehendunt. l. j §. & generaliter. ff.
24 de leg. præſt. l. in fraudem. §. ſi. ff. de teſta. milit. † Et licet Bal. in l. præſcriptione, col. mihi ſeptima, uerſi. ex hoc nota. C. ſi contra ius uel utilitatem publicam, & in. d. l. nec damnoſa, in. ij. oppoſi. & in d. l. reſcripta, col. ij. uerſi. an in bonis incorporatis, uideatur dubitare an huiuſmodi remiſſio, & indulgentia comprehendat bona quæ fuerunt in fiſcum incorporata, & in quibus facta fuit executio, & exactio ex quo iſtud tendit in damnum fiſci conſe-
25 quenter indulgentia uidetur inualida per d. le. nec damnoſa. † Eo etiam quia literæ remiſſionis condemnationum non uidentur ualere qñ non exprimitur in illis cã & quęlibet facti qualitas, propter quã facta fuit ꝯdemnatio, ut expreſſe ſentit Bal. ubi ſupra & Ol. ꝯſi. xaij. Ad quęſtionem, & Abb. in. c. ſuper eo. de cohab. cle. & mul. & Alex. conſi. xxia. Põderatis his, col. ij. uol. j. & alia adducit Iaſ. in. d. l. præſcriptione, circa ſi. nu. xxxj. & in d. le.
26 nec damnoſa, nu. ij. † Tamẽ qñ ſumus in caſu in quo ceſſat obreptio, & ſurreptio, & certi redditi ſumus de mẽte prĩcipis remittentis pœnam ꝙ uoluerit illam remittere ẽt ſi eſſet in fiſcum incorporata & per eum exacta. Obiectio in nullo obſtabit, & deciſiones prædictę concluſionem hanc confirmant a ceſſante obreptione, & ſurreptione. c. eum ceſſante de appel. cum ſi. Nã in eis dr̃ ꝙ ſi de prædictis incorporatione & exactione in remiſſione pœnæ & condemnationis facta eſſet mentio ꝙ tunc uenirent ẽt bona exacta & incorporata. Quod ſatis ſuadetur ꝯſideratis iuribus & deciſio. uolentibus ſupremum principẽ habere facultatẽ & crimina & ipſorum pęnas remittendi generaliter loquentes. Et qualitas illa incorporationis, & exactionis aliq̃ ſurreptionẽ in caſu p̃ſenti importare non poteſt cũ expreſsè & ſigillatim de pœnis exactis, & incorporatis facta ſit mẽtio & ẽt oppoſita ſint illa uerba ſatis p̃gnantia idẽ importantia. Et ꝙ fortius eſt includentia reſtitutionem bonorum ẽt in tertias p̃ſonas translatorũ ſtatim dicet, & ẽ de mente Bal. & Moder. in. d. l. p̃ſcriptione, & ĩ d. l. nec damnoſa, dũ uolũt ſufficere de iſtis expreſſam mẽtionẽ
27 fieri, uti hic facta apparet. † Et dũ uolunt obreptiõnẽ, & ſurre-
28 ptionẽ tolli qñ reſcriptũ fuiſſet geminatũ. † Item & qñ literæ
29 ꝯceſſæ fuiſſent mutu proprio. † Vt ſentit ipſe Bal. in d. l. reſcripta, uerſ. ſi aũt, col. ij. per tex. in. l. j. in. ſi. C. de peti. bono. ſubla. Et quia ꝯſenſus principis reputatur ꝯſenſus fiſci, ꝓpter quẽ recipi debet fiſcum ꝓdere dñium dictarum rerum exactarũ ſeu incorporatarũ & ſequitur Pau. de Ca. ibi & Iaſ. in. d. l. nec dãnoſa. nu. iij. dicens id ſibi in facto ꝯtigiſſe, & obtinuiſſe qm̃ per talem clauſulam motus proprij ceſſat oĩs ſurreptio, & obreptio, ut ẽt inferius dicam & eſt in terminis noſtris de mẽte Anch. ꝯſi. claj.
30 col. ij. uerſi. pro clariori, & col. iij. † Prout ẽt & obiectio ceſſat p illam clauſulam derogatoriam non obſtantibus &c. ut expreſſe firmat Bal. in. d. l. reſcripta, col. ij. & diffuſius Pau. de Ca. col. ij. & Iaſ. col. pe. & ſi. & idem Pau. & Iaſ. in. d. l. nec damnoſa. & Clan. ĩ d. l. uenia, col. ſi. ubi ẽt nolũt obiectionẽ tolli ex illa clauſula ex certa ſciẽtia &c. ad id allegãtes iura & deciſiones & de qua infe-
31 rius dicã. † Verũ dubitari adhuc poſſet nã talis remiſſio indulgẽtia & reſtitutio non uidetur poſſe applicari ut remiſſa uideatur pœna applicata ſeu applicanda ex patratione dictorũ delictorum alicui particulari perſonæ uel fiſco laicali ſeu regio, illa enim non uidetur ꝯprehẽdi in iſtis ꝯpoſitionibus, & remiſſionibus ẽt generalibus per ſupremos principes factis, & conceſſis ut nota. in. d. l. ſi docueris. C. de falſ. & p gl. ordin. in d. l. uenia. C. de in ius uoc. quã cõmuniter ſequuntur ibi doct. oẽs ad id allegantes alias concor. ut ẽt facit Bal. in. d. l. reſcripta, & Ang. in d. l. ſi docueris, & Cano. in. d. c. in noſtra de iniur. & dam. dat. & bene per Fel. in. c. qualiter & quando uerſ. ad corrigendos num. xviij. in vj. limi. de accuſ. & Par. in. d. tract. allegans And. de Iſer. in uer. compoſitio. col. xiij. uerſ. Et licet glo. & in uer. tortura.
32 col. xxviij. uerſic. pone ꝙ aliquis. † Et plura ad id adducit Fely. in ca. quæ in eccleſiarum de conſti. nu. xxxvj. & ſeq. poſt alios antiq. ibi & alij Moder. ſequuntur, & idem Fely. in. c. j. col. iiij. de proba. ut etiam tradunt doctor. in. l. fina. C. ſi contra ius uel utili. publi. dum uolunt principem dominium alijs quæſitum quod eſt iuriſgentium non poſſe auferre etiam ſi per modum iuris ciuilis eſſet quæſitum & ſic mediante ſententia quę eſt actus, & acquiſitio iuris ciuilis ut poſt gl. tradũt doct. in l. ex hoc iure. ff. de iuſti. & iu. & in l. Iulianus uerum debitorem. ff. de cõ
33 dictio. indeb. † Ad quod etiam nam indulgentia licet importet remiſſionẽ pœnæ, non tamẽ importat reſtitutionem bonorum, ut tradunt Bar. & alij in l. ſi. C. de ſenten. paſ. & Bar. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum circa finem, & per Fely. in. c. urgentis. nu. ij.
34 de hæret. & Bal. & Alex. nu. xa. in d. §. & quid ſi tantũ. † Quibus in locis, concluditur, reſtitutionẽ conceſſam per principem alicuius condemnationis etiam ſi contineret recuperationem bonorum, non extendi ad bona alienata, & per tertiam perſonam poſſeſſa, ex quo non uideẽ velle tollere ius alijs quęſitũ in dictis bonis, ſm gl. in. d. §. & quid ſi tm̃, & probaẽ. in c. quãuis. de reſcr. li. vj. le. ij. §. merito. & §. ſi quis a principe. ff. ne quid in lo. pu. & per Abb. in c. j. per illum tex. de parroch. ut ad plenũ proſequuntur Moder. omnes maxime Iaſ. in. d. §. & quid ſi tantum nu. lxiij. & ſequen. & repeten. omnes ibi diffuſè ſequuntur quamplures

alias deciſio. ad id allegantes ut poſt Bartu.nume. vij. faciunt
35 alij in.dict.leg.fi.C de ſenten.paſſ.† Et quòd remiſsio delicti &
pęnæ ac condemnationis facta per ſum. Pon. non capiat nec
comprehendat bona quæſita alteri priuatæ perſonæ uel alteri
fiſco laicali eſt conſil. præallega. Petr. de Ancha. clxj. colum.
36 ij. ubi iſtud comprobatur lege & ratione. † Iſtis tamen non
obſtātibus aduertendum eſt quoniam in caſu præſenti non fuit
facta & concesſa per Ponti. ſimplex indulgentia dictorum de-
lictorum & pœnæ nam adiuncta & addita etiam fuit reſtitu-
tio bonorum confiſcatorum & exactorum quo caſu uenit bo-
norum ipſorum recuperatio, vt dicunt Bar. & alij in.l.j. & dif-
fuſius in.l.fi.nu.j.& fere per totum.C. de ſen.paſſ.Abb.& Imo.
& alij Moder.in.c.inter quatuor de maiori.& obed.Bart. & alij
37 ſcribē.oēs in.d.§.& quid ſi tm̄ & per Fely.in.c. ex inſinuatione
nu.iiij.de ſimo.† Prout ēt nā qn̄ cum indulgentia eſt adiunctū
uerb.plenam ſeu plenariā tunc reſtitutionē bonorum ꝯprehen
dit ut tradit Bal.in uer.in plenitudine gratię in tit.de pa.ꝯſtā.cū
alijs allegatis ꝑ Fely.in.d.c.inter quatuor,col.fi.nu a.& in.c. ur
gentis.nu.ij.in fi.de heret.& ꝑ Clau.in.d.§.&q d ſi tm̄ col.mihi
vj.uerſ.ꝙ tn̄ ſingulariter limita.& uerſi.ſeq. Item de uar.plene,
& Gallia.ibi nu.lxiiij.uolentes poſt Alex.ibidem huiuſmodi re
ſtitutionem plenariam,& in forma pleniſſima factam ꝯprehen
dere bona et alienata,& penes tertiū exiſtentia,ut ēt ſequit Ia.
38 ibi nu.lxxvij.allegando Card.& Imol.in.c.quia diligētia de ele
ctio.† Dicentes ꝙ licet deinceps ſine cauſa non poſſit auferre
ius q̄ſitum tertio,tn̄ poteſt ordinare ꝙ ille tertius non audiatur
a ſuis magiſtratibus & officialibus & ꝙ ab illis talis allegatio
nō recipiatur moderando ipſorum iuriſdictionem ut firmat ēt
39 Soci.ibi nu.xvij.allegañ. alias deciſio. ad id concord. † Et Ale.
ibi nu.xx.uerſi.ij.limitat,expreſſe uolens id ꝓcedere qn̄ reſti-
tutio eſt facta ita ꝙ nihil poſſit obijci de ꝯfiſcatione bonorum,
tunc.n.treheretur ad bona apprehēſa per partē offenſam,& ad
40 alienata per fiſcum ſm Cardi.& Imo.in d. c. quia diligentia. †
Et quia ſuperior poteſt moderare iuriſdictionem ſuorum offi-
cialium.l.ij.circa principium.ff.de iuriſdict.om.iud.addēs poſt
Cardi.in facto ita ſeruari,ꝙ etiam ſequit Fely.in.d.c.inter qua-
tuor nu.ix.& Moder.Hiſpa.in.d.§.& quid ſi tm̄,nu.clvj. & alijs
ſeq.qui licet dubitent an princeps id uoluerit tn̄ qn̄ conſtat id
uoluiſſe adhærent huic opinioni,ut proprie ꝯtingit in præſenti
remiſsione,& reſtitutione in qua apertiſſimè ꝯſtat, ſummū Pō
tifi.id uoluiſſe & hoc idē tenet Cror.in.d.§.& quid ſi tm̄.nu.lvj.
in.iiij.limita.ſequēres Soci.ibi,& dicta ꝑ Abb.in.c. eccleſia ſan
ctæ Mariæ,col.xa.de ꝯſti.ſequitur ēt Claud. ibidē ꝯſiderando
41 plenitudinē uerborū.† Quæ ſatis ꝯprobari poſſunt ea his q̄ tra-
dunt Bar.& alij in.l.i.§.ſublata.ff.ad treb.qn̄ per principē alicui
denegatur audientia,ſeu ius agēdi,ut excludatur,quandoq; ip-
ſo iure,quandoq; ope exceptionis,cū alijs accumulatis per Pa-
rid.in.d.tracta.circa principiū in.c.de off.ſindica.car.mihi. xv.
uerſi.ſi aliquis opprimitur.& uerſi.ſeq.& bonus text in.l.ſed &
42 ſi per prætorem.§.ait prætor.ff.ex quibus cau.maio. † Et ſuadē
tur iſta ex his quæ uult Bal.in d.l.reſcripta.col.ij.uerſicu.reuer-
tor ad quæſtiones.quę ſequuntur Pau.de Caſt.& alij Moder.di
cen.principem ſupremum poſſe derogare iuri poſitiuo, & cōi,
dummodo ꝙ de uolūtate ipſius appareat,& conſtet,ꝙ in termi
nis nr̄is ꝓſequitur Deci.in.d.l.uenia.nu.iiij.dicens glo. ibi non
tollere poteſtatem principis,ſed ſolū arguere temeritatem ſup-
plicantis,& ꝯſequenter ſupremum principem poſſe tollere pœ-
nā applicatā parti.qn̄ de ipſius mēte cōſtat,& clarius vult iſtud
Dec.ibi,col.fi.nu.ix.& diffuſius in.d.c.q̄ in eccleſiarum nu. xlj.
& iſtud ēt eſt de mente Pet.de Anch.in.d.ꝯſi,clxj. col.ij. &.iij.
& aperte iſtud firmat Fely.in.d.c.inter quatuor.col.fi.n.ix.in.rj.
limita.& ſentit Bar.& alij ſequuntur,in.d.l.fin.C.de ſent. paſſ.
& in.d.l.gal.§.& quid ſi tm̄.ubi Alex.nu.ax.& alij oēs indifferē
ter iſtud habent ꝓ abſoluto. dum ꝯſiderāt ſub qua forma uer-
43 borū indulgētia,& reſtitutio fuerit ꝯcepta,& emanauerit.† Et
etiā tāgitur in deciſ.ꝯſi.Neapo.cavj.Princeps biſignani.& deci.
ccclxj.monaſterium,col.pe.ubi ꝯcluditur reſtitutionem exten
di ad bona etiā alienata,qn̄ ꝯſtat de mente reſtituētis, & ceſſat
obreptio,& ſurreptio,& hoc idem firmat Cla in.d.l.uenia.col.
fi.uolens ceſſante obreptione.principem poſſe tollere pœnam
44 applicatā parti.† Et ceſſare dicitur ſm eum, qn̄ motu proprio,
uel ex certa ſcientia vel per clauſulam,nonobſtante,princeps re
ſtitutionem fecit,ut de illis clauſulis dictum aliquid fuit ſupe-
rius, & plenius dicetur inferius, & hoc idem ſentit Anch. d.
conſi.clxj.circa princ.dum conſiderat an reſtitutio facta fuerit,
motu proprio.† Et apertius iſtud tenet Deci. in.d.c. quæ in ec
cleſiarum.nu.xl.dum poſt Abb.& alios ibi,dicit ſuo arbitrio, &
mera uoluntate ſummum Pont.poſſe reſcribere cōtra ius poſiti
uum cum ipſe ſit ſupra illud.c.propoſuit de conceſ.prebēn.cum
concor.& q. ꝓ cauſa,& ratione erit eius uoluntas , ſm Inn.in.c.
cum ad monaſteriū de ſta.mona. & Abb.in.c.fraternitati de ſci
46 ſmat.† Et ꝙ de uoluntate ipſius ſatis aperte dicitur conſtare qn̄
motuproprio ita diſponit per quē tolliī oīs obreptio, & ſurre-
ptio uul.c.ſi motuproprio de p̄ben.li.vj.& per quē ceſſat p̄ſſum
ptio ꝙ manauerit ꝓpter importunitatē,ut no.Rm̄.ꝯſ.cccxavj.
ꝙ indultum,col.iiij.& Barba.conſi.alij.col.vj.uol.iij.&Fely.in.
47 d.c.quæ in eccleſiarum.† Prout etiā obiectio ceſſat qm̄ acquiſi
tio iſtorum bonorum ad tertias priuatas perſonas ſeu ad regiū
fiſcum,peruenit ab ipſa ſola condemnatione,& immediate cau
ſam,& originem habet ab ea,& non ex alio actu nouo inito in
ter fiſcum,& tertium,quo fit ut reſtitutio poſt mundum ſubſecu
ta,dicta bona ꝯprehendat etiam penes tertium hoc modo exi-
ſtētia,ut tradit Bal.in.d.l.gal.§.& quid ſi tm̄,& ſequitur ale ibi,
nu.xix.allegās alias deciſi.ꝓut ēt facit Iaſ.ibi nu.lvj.in ij.limita.
& Pet.de Anc.in.c.q̄ uis.col.ij.de reſcrip.li.vj.& eſt ampla dec.
Belleme.in deciſ.Rot.dccaliij.Concluſio patet.& deciſ. ſeq. &
ſequit Fel.in.d.c.inter quatuor.col.pen.& fi.nu.viij.in.j.limita.
adducens alias deciſ.† Prout ēt obiectio ruit,qm̄ talis remiſſio,
& reſtitutio,non eſt facta particularibus perſonis,ſed uniuerſa
liter,ꝯñr trahenda eſt ēt ad pœnam applicatā priuatæ perſonæ,
& iſto caſu nō ꝓcedit gl.in.d.l.uenia.nec locū habebūt deciſio
nes ſupra in ꝯtrarium allegatæ,ita firmat Bal.in.l.quicunq;. C.
de ſer.fug.col.mihi,v.ver.deinde noto.quē refert,& ſequit Fel.
in d.c.inter quatuor.in.ij.limi.col.fi.nu.ia.Arc.& Iaſ.in.d.l. ue
nia.nu. xiiij.adducens ad id plures deciſio.principem illud face
re ex aliqua cauſa,concernente publicam utilitatem& diffuſius
idem Iaſ.in.d.§.& quid ſi tm̄ poſt Areti.ibi. nu.lxxix.&.lxxxj.
ubi aperte dicit,ita limitari gl.in.d.l.uenia , & ſequitur ēt Soc.
ibi.num.xvij.uerſicu.iij adde.& Crot.num.lvj.in.iiij.limita. et
alij Moder.et repet. ibi , et Par.in.d. tracta.in uer.compoſitio.
col.xiij.uerſi.et licet gl.ſequēdo Bal.in.d.l.quicunq;idē firmat,
49 et plene tradit in deciſ.ꝯſil.Neap. p̄alle. cccbij.col.ij.et vij.† Et
bene faciunt q̄ poſt alios accumulat Fel.in.d. c. q̄ i eccleſiarum
nu.xl.dum uult,ex cauſa ſupremum principē poſſe alteri auferre
rem ſuam,et dn̄ium,ꝙ eſt iuriſgentium,ut ēt ꝯcludunt oēs doc.
in.l.fi.C.ſi ꝯtra ius uel utilit. publ.et alij citatī ꝑ Alex.ꝯſi.ccxv.
Nec arguendi. col.iiij.et.v.uol.ij.et per Dec.in.d.c.q̄ in eccle-
ſiarū.nu.xxvj.et in caſu præſenti,nedum vnica adeſt cauſa, qua
ſummus Pont.dictā reſtitutionem ꝯceſſerit,ſed multiplex, qua
rū unaquæq; ſufficientiſſima eſt ad auferendum bona p̄dictorū
forſitan exiſtētia penes alias priuatas perſonas ſeu penes fiſcum
50 regium ut euidentiſſimè ex ſuperius deductis colligi poteſt. †
et qm̄ ipſe ſummus Pont.prædicta ꝯceſſit ex plenitudine ſuæ po
teſtatis ēt ſi nulla adeſſet,hoc ſolum ſufficeret,cum talis pleni-
tudo non ſit limitata regulis iuris,ſm Bal.in.d.l.reſcripta. cum
alijs ſuperius adductis,et additis per deci.in.d.c.quæ in eccleſia
51 rum.nu.xxix.† Non obſtant allegata ſuperiꝰ in ꝯtrarium,et pri
mo qn̄ dicebat ꝙ indulgētia non capit reſtitutionē bonorum ,
nā iſtud nō procedit,qn̄ indulgentia et remiſſio fuit plenaria ,
item et qn̄ cum indulgentia,et remiſſione, accumulata fuit re-
52 ſtitutio,ut de ſingulis ſuperius oſtenſum et diſcuſſum fuit.† Nec
obſtat ſm in quo dicebatur reſtitutionem ꝯceſſam,nō ꝯprehen
dere pœnā applicata ſeu applicandā parti,nec bona ꝯfiſcata et
alienata ac exiſtētia penes alias pſonas,et penes fiſcum regium.
Nā iſta ceſſant qn̄ reſtitutio ad id expreſſe facta appareret,et ſu
mus certi de uoluntate ſupremi principis id ꝯcedentis,et ceſſat
obreptio,et ſurreptio,et præſumptio impetrationis et ꝯceſſio-
nis,ꝙ emanauerit ꝓp importunitatem et ſiniſtrā ac doloſam in
formationē ; et qn̄ in reſtitutione et ꝯceſſione adſunt clauſulæ
tollentes obiectiones prædictas , item et qn̄ reſtitutio plenaria
facta ē,et qn̄ ſupremus princeps uoluit et ordinauit nihil poſſe
obijci denegādo audientiā,et abdicādo iuriſdictionē ſuis magi
ſtratibꝰ et officialibus,itē et qn̄ tertię pſonæ pęnā et bona poſſi
dēt imediate ex ipſa ꝯdemnatione , et nō ex alio actu ſeu facto
nouo,itē et qn̄ ſupremus princeps uniuerſaliter ꝯceſſit et ex cā ,
ut ſigilatim de oībus iſtis ſuperius extitit dictū et ꝯclusū, ex q
bus ceſſāt p̄ſumptiones rationes deciſiones et iura ī oppoſitum
adducta qm̄ illis caſibus nō militāt,et ꝑ hos caſus limitanī re-
ſtringunī et declaranī ut ē apertiſſimè uidere ī deciſionibus ad
ductis & citatis prædicta admittētibus,nec oſtabit.d.ꝯſ.Pet.de
Anch.

Anch.clxl.ex quo ibi non ꝯcurrebant ea q̃ hic adſunt,& in op-
poſitum prædictum ꝯſi.iam fuit retorqnutũ ex multis deductis
53 ſuperius in præſenti facti ꝯtingentia uerificatis.† Nõ obſtabit
poſtremo ꝙ dicebaẽ ea ſentẽtia queri dominiũ ꝙ per principẽ
auferri non poteſt,nec per reſcriptum ipſius uires ſententiæ ui-
dentur poſſe infringi ad tradita in.l.cauſas.C.de tranſa.cũ alijs
allegatis per doct.ibi maximè Mod.& in.l.fi. per illum text. C.
ſent.reſcind.nõ poſ.& Fely.in.d.c.quę in eccleſiarũ.nu.vij.Deci.
54 ibi,nu.xxxvj.† Nam aduertendum eſt ex ſentẽtia,& ſic per actũ
ciuilẽ dñium q̃ri quod eſt iuriſgẽ.d.l.ex hoc iure vbi Bar.& alij
not.& per Pau.de Ca.Alex.& alios in.l.cum hæredes,in princ.
55 ff.de acq.poſ.† Tamen Bal.in.l.fi. col.ij.uerſi. ſed immediate.
C.ſenten.reſcin.non poſ.& doct.in.d.l.cum hæredes in princi.
noluerunt ſupremũ principem poſſe tollere tale ius ẽt ſine cau
ſa,& ſequuntur quamplures alij relati per Deci.in.d. c.quę in
56 in eccleſiarum nu.xxxvj.† Et Fely.ibi.nu.lxix.& ſeq.iſtud tenet
antequam dñium quis acquirat per actum ciuilem,verum poſt
quam acquiſiuit ipſe allegando quamplures deciſi.firmat, talẽ
dñium ita acquiſitũ ſine cauſa nõ poſſe tolli facien. expręſſam
57 differentiam inter ius q̃ſitum,& ius quærendũ.† Deci.ait in d.
c.nu.xxxvj uerſi.Moder.tamen, & uerſi.ſeq. expreſſe tenet tale
dñium ita acquiſitũ poſſe tolli ẽt ſine cauſa ex quo uenit in ꝯſe-
quentiam ſm Bal.in.d.l.fin.& per alias deciſio de quibus ibi ꝑ
58 eũ.† Sed quicquid ſit in caſu noſtro habemus intentum,ex quo
Bal.in.d.l.fi.apertiſſimè uult tale dominiũ & ius poſſe tolli q̃-
do in reſcripto poſita eſt clauſula nõ obſt.ſententia &c.ut dicut
Pau.& alij in d.l.cum hæredes,& eſt de mente Fely. in d.c. q̃ in
eccleſiarum.num.lxix.ubi ad id alias adducit deciſi. & expræſſe
iſtud vult Pau & alij in d.l.cum hæredes,& de mente Fely.in d.
c.quæ in eccleſiarum.num.lxix.ubi ad id alias adducit deciſi.&
expreſſe iſtud vult Pau.de Caſt.in d.l.cauſas,& Iaſo.ibi nu.ij.&
vj.& Deci. conſ. cxcviij. nu.ij.ubi allegando alias deciſio. uo-
lunt iſtud procedere ẽt quando ſententia tranſiuit in rem iudi
catam & ꝙ ſufficiat clauſula generalis non obſtante &c.Nec re-
quiritur ſpecialis & indiuidua clauſula non obſtante alicuius
legis particularis,prout ẽt obiectio ceſſat qm̃ in preſenti remiſ
ſione,& reſtitutione nedum appoſita apparet clauſula non ob-
ſtante ſed inſuper adeſt cauſa nedũ unica ſed multiplex & iuſſa,
ut deductũ fuit ſuperius ex quibus tale ius & dñiũ bene potuit
59 tolli.† Et ſuadentur adhuc iſta per deciſiones apertiſſimas,qui
bus habetur ſupremum principem poſſe concedere reſtitutio-
nem aduerſus condemnationem & ſententiam,etiam in rem iu
dicatam tráſitam,& extinguere uires ipſarum, & tollere ac abo
lere pęnas corporales & pecuniarias,& in dicta ſententia,& cõ-
demnatione contentas,ut habeẽ in l.j.& in. l. fi. & per totum.
C.de ſent. paſſ. & doctor.oẽs ibi firmant, & poſt glo.iſtud vult
Bar.& oẽs alij indifferenter ſequuntur maximè Ctot. nu. lix.&
repeteñ.nu.cxviij.in d.l.gallus.§.& qd ſi tãtũ,& habeẽ in.l.rele
gati,& in l.dui fratres.ff.de pen.in.l.j.§.itẽ a ꝑfecto.de lega.iij.
& in.l.qdã relegatus ff. de rebus dub.& in.l.intercidit.ff.de ꝯdi.
tio.& demon.& in.l.j.§.fi.ff.de bono.poſſeſſ.contra tabu.& ali-
bi pluries & p Abb.ibi.& Fely.in.d.c.inter quatuor,de maio.
60 & obed.col.pen.& fi.† Et in terminis noſtris ꝙ iſtud poſſit fie-
ri in dictis criminibus blaſphemiæ &c.ẽt poſt cõdemnationem
& per iudices inferiores habetur in.c.ut cõmiſſi,uerſ.pen.de hæ
re.lib.vj.& tradit Pet.de Anch.in.c.accuſatus.§.licet in.iiij.no-
tabi.eod tit.& Gemin.in §.notandum ij.q.j.& Fely.in d.c.uer-
gentis.nu.ij.& iij.Calde.conſil.ij.de hæret.& per Henr.boich.
in.c.excommunicamus.§. ſuper eodem, ubi pro abſoluto iſtud
habet quando de licentia papæ inferiores id faciunt, & idem
Fely.allegans alias deciſiones in cap.qualiter & qñ. §. ad corri-
gendos.nu. xviij.&. xix.de accuſa. & expreſsè iſtud idem tenet
Dec.d.conſi.cxxavij.col.j.& ij.uerſi.& in propoſito,ubi ad id al
61 legat etiam alia iura,& deciſio.† Ex quibus apertiſſimè infer-
tur ſuper dictis criminibus iam remiſſis, extinctis, & ꝑ ſummũ
pont.abolitis,nõ poſſe vlterius aliquo modo procedi, cum ipſi
chriſtiani noui fuerint de eis abſoluti,& penit' liberati,in utro
que foro pænitentiali,& contentioſo,ut habetur in.c.de bis de
acc.ubi diffuſe do.attingũt,& in.l.licet. §.fi.ff.na.cau.ſta.& in l.
ſi cui.§.eiſdẽ.ff.de accuſ.vbi Bar.& alij no.,put facit Io.de Ana.
62 conſ.xvij.Viſa relatione.col.iij.† Non.n.ꝯuenit diuinæ clemẽtię
peccata,& crimina dimiſſa ulterius i ultionẽ redire.c.fi.in prin.
63 de pœn.diſt.iiij.c.ſi illic.xiij.q.iiij.† Etiã ſi abſolutio facta appa
ret p uiã diſpẽſationis,ſm gl.in.d.c.de his.& d.ibi,& ꝑ gl.i.c.ca
tua.de ul.pſ.oy.& in.c.fi.de tẽp.or.& in.c.ij.de ſciſma.& ꝑ Dec.
64 d.ꝯſ.cxxxvij.col.j.† Verbum nãq; indulgemus,diſpẽſationẽ im
portat ſm Bal.in.c.at ſi clerici.in prin,col.iiij.ibi,ſcias.de iudic.
& per Fel.in.d.c.ex inſinuatione.nu.iiij.de ſimo.& ipſe Dec. d.
ꝯſi.ẽt col.j.uerſ.& cũ in iſto delicto.allegãdo Anc.& Io.de An.
in.c.fi.col.ix.de male.& Bar.conſ.ſuo.Miniſter fratrũ.dicit, ꝙ
cũ in dictis criminibus principaliter offendatẽ ipſe Deus abſolu
tio facta in foro pænitẽtiali operaẽ,vt accuſari nõ poſſit in foro
65 ꝯtentioſo,ut iã deduxi ſuperius allegãdo Pari.in d.tract.† Et ẽ
bona deciſ.Ang.& aliorũ in.l.ꝯuentionum.ff. de pac. uolẽtium
principem facientẽ remiſſionem criminũ aliqua ex cauſa,in to
tũ,& penitus ꝑiudicaſſe offenſis,& paſſis iniuriã,& damna,ita ꝙ
in perpetuũ ipſi ꝯquæri nõ poſſunt,neq; ciuiliter neq; crimina
liter,& ſequiẽ Iaſ.quamplures alias deciſio.adducẽdo in d l. ne
66 mia.colu.fi.† Et comprobatur eo qm̃ ſummus ponti.prædictia
tollit oẽm actionem,oẽ ius agendi,& quemcunq; modũ,& for-
mam inquirendi,& procedendi,& oẽm audientiam denegãdo
oĩbus officialibus iuriſdictionem,& illã ab eis abdicando in di
ctis caſibus iuxta tradita ꝑ Bar.& alios,in l.j.§. ſublata.ff.ad tre
67 bell.cũ alijs ſuperius per me deductia.† Et ẽt qa ſummus ponti
fex mandat ꝑdictos ſuper dictis criminibus,vel ipſorũ occaſio-
ne,& cauſa non poſſe debere a quoquam inquietari turbari ſiue
moleſtari, de iure uel de facto, uel alio quouis q̃ſito colore ita
ꝙ ceſſare debet oĩs moleſtatio,& inquietatio nedũ facti ſed ẽt
iuris,ſm ꝙ plene tradit Fel.in.c.cauſam q̃ de reſcr.& Moder.in.
68 c.in ꝑſentia extra de proba.& ibi ipſe dixi.nu.xij.† Et qm̃ con
tra procedi non poteſt nec ciuiliter,nec criminaliter,ut iam de
ductum fuit,ceſſant ea que in contrariũ poſſent adduci relata ꝑ
Parid.in tracta.ſindi.in uerſic.tortura,col.mihi.xxviij.verſi.po-
ne ꝙ aliquis,ubi dicit indulgentiam delicti a principe conceſ-
ſam non inducere,quin ꝯtra illum cui ꝯceſſa apparet non poſſit
procedi ſecundũ formã qua proceditur in criminalibus nam in
69 caſu ꝑſenti negatur poteſtas procedendi,ut deductũ fuit.† Et
tolluuntur inſuper quæ ipſe Par.uidetur ibi ſentire poſt alios ꝑ
eum citatos,inuentes iſtos uolentes uti indulgẽtia,& remiſſio
ne nõ poſſe beneficio illius gaudere,& dicto priuilegio frui, ni
ſi delictum ꝯfiteanẽ,negando.n.illud,& nolẽs uti remiſſione ui
deẽ reijciẽdus.l.ubi repugnãtia.ff.de reg.iur.cũ ſim.& facit reg.
ex eo.eo.tit.li.vj.cum concor. Nam ſummus Pontiſex ſpeciali-
ter indulſit,& ꝯceſſit ꝑdictos nouiter ꝯuerſos poſſe uti indulgẽ
tia remiſſione,& reſtitutione ꝑdictis,ipſorũ arbitrio abſq; eo ꝙ
teneanẽ delictũ aliqđ ꝯfiteri,vt ẽ uidere in ipſa remiſſione,& re
ſtitutione nec dubitari ꝯuenit quin ipſe ſũmus Põtifex potuerit
iſtud ꝯcedere cum ſit iuris poſitiui, & modũ ꝓcedendi ꝯtineat
ſm deciſio.communes,& uulg.Prout ẽt qm̃ quiſq; ipſorum po
terit vti huiuſcemodi priuilegio,& beneficio ꝓponendo exce-
ptionem extinctionis dictorum delictorũ,& remiſſionẽ ipſorũ
necnõ,& pœnarũ,& abdicationẽ iuriſdictionis,& alia de qbus
70 in literis apoſtolicis,† Nec ꝓpterea fateri uideneẽ delictũ cũ ex
cipiens nõ intẽdat iſtud facere,ſed oppoſitũ.l.nõ utiq;. ubi do.
ff.de exce.l.exceptionẽ.C.de prob.cum alijs allegatis per Bart.
& oẽs ſcriben.maximè Alex.col.pen.& fi.in.l.decem.ff.de uerb.
71 oblig.et per Cano.in.c.cum uenerabilis,de exceptioni.† Et in
promptu aderit illa cautela de qua per gl.et alios in.l.ſi quidem
C.de exceptio.et in.d.l.utiq;.per gl.Bar.et alios in.l.Iulia. ff.de
condi.indeb.col.vj.et per Spe.et Io.And.in tit.de excep.§.uiſo,
et ꝑ alios doct.ubi.s.uolentes ſub ꝯditione ꝑdicta poſſe allega
ri et obijci,uidelicet non deliquiſſe,et caſu quo ita appareret,de
lictũ eſſe extinctum et remiſſum, et non poſſe procedi, ſm intẽ
tionem ſummi Pontifi.ita diſponentis et uolentis ꝯtra eos non
72 poſſe procedi, cũ ſint plenarie reſtituti et alias ut in literis apo
ſtolicis.† Nec propterea tanquam contrarij ueniunt reijciendi,
cum talis contrarietas ita diſtinguendo penitus tollatur, ꝙ qui
dẽ admittere debemus,ut habetur in.c.inter dilectos.§. cæterũ
de fi. inſtru.et per Bar.in.l.fi.§.idem quæſijt.ff. de cond. indeb.
et per Alex.in.l.j.i prin.col.ij.ff.ne quis eum,et conſi.cxlj. Viſo
teſtamento,col.iiij.uol.ij.cum alijs allegatis per Dec.in.d.l.ubi
73 repugnantia de regu.iur.† Et ceſſabunt hoc modo tradita in di
cta regu.ex eodem nam præciſe & abſolutè ita opponentes nõ
impugnãt .Quo ceſſante gratia & priuilegio bene poterũt gau
dere iuxta ea q ad plenũ tradit Fely.i.c.capitulũ,col.viij.n.xxij.
74 de reſcri.et in.d.c.cũ uenerabilis,.col.v.& ſeq.† Accedat ad ꝯfir
mationẽ & ualiditatẽ dictæ ueniæ remiſſionis indulgẽtiæ reſti-
tutionis extinctionis criminũ prędictorum & pęnarũ et totius
gratię clauſula illa motu proprio,tollens omnem obreptionẽ
& ſubreptionem ac pręſumptionẽ conceſſionis obtentæ propter

importunitatem, & omnem ſiniſtram informationem, & oſten-
dens preciſam & deliberatam uoluntatem ſummi Pontificis ita
fuiſſe de cuius effectu plene per Fely. poſt alios in. c. ad aures,
col.iiij.& in.c.conſtituuus, col.iiij.c.poſtulaſti,col.xvj. & in. c.
75 nonulli.de reſcri.& ut diximus. † Necnon & illa clauſula, q̃ nõ
poſſit dari & obijci de defectu intentionis, per quam tollũtur
ea quæ in contrarium poſſent adduci d. clemen.ſi romanus Põ
tifex de præben.in clem.& de his quę traduntur per docto. poſt
76 Io.And.in d.c.ſi motu proprio.† Eo etiam cum geminatis uoci
bus iſta repetantur quę tanto magis enixam uoluntatem cõce-
dentis oſtendũt ad tradita in.l.baliſta.ff.ad treb.& per Bar.in l.
ſcimus.C.de agric.& cenſ.lib.x.cum ſimi. Et cum in facto pro
prio iſta conſiſtant Pontifici ita aſſerenti neceſſario fides danda
77 erit cle.j.ubi gl. & oẽs de prob. † Potiſſimum cum iſta concer-
nãt ius poſitiuum,& ipſius derogationi cauſa nõ ſit neceſſaria,
& ideo tali aſſertioni ſtandum erit,iuxta nota.per Bar.in l.ſi for
te.ff.de caſt.pecu.per glo.& doct.in.l.ſi donatione. C. de colla.
78 & per Deci.in.d.c.quæ in eccleſiarum.nu.xl.in fi.† Et ſuadẽtur
ex illa clauſula ex certa noſtra ſcientia,& matura animi delibe
ratione,quæ tollit oẽm ſurreptionẽ & oẽ obſtaculum iuris poſi
tiui & taliter ita factum in dubiũ reuocari non poteſt ſm Bart.
in l.conficiunt.§.codicilli in princ.ff.de iu.codicil.& ↄſi.cxcvj.
ciuitati Camerini,col.ij.& Oldr.conſ.clvij.Factum tale eſt,col.
iiij.& per Abb.& alios ibi allegatos per Fely.in.c. nonnulli de
reſcrip.nu.xliiij.& per Alex.conſil.ccxv. Nec arguendi col. vj.
nolu.ij.& per Franc.de cur.conſil.xxxv.col.iiij.& conſi. alviij.
col.xij.& conſi.lxv.col.vij.& per Deci.conſi.excviij. Et pro te-
79 nui.col.ij.uerſi.accedit etiam, cum ſimi. † Ad quod inſuper &
illa clauſula,de plenitudine poteſtatis ſedis apoſtolicę &c.con-
tra quam nihil opponi poteſt quod habeat gratiam annullare
ſm Bal.poſt collecta.in procem.decretal.col.iiij.& de qua per
Bal.in.l.reſcripta,col.ſi. C.de preci.impera.offer. cum alijs alle
gatis per Alex.conſi.xcij.Perſpectis,col.vj.num.axxv. xlvj. &.
xlviij.& conſ.cxj.nu.iiij.& conſi.clv.nu.iij.vol.vj. & per Franc.
de cur.d.conſi.xxav.col.ſi.& conſi.xlviij.co.xij.& conſ.alia.col.
xxxiiij.in princ.& col.laxiiij.& conſ.lav.col.vij.la.& xv.& diffu
ſe per Fely.in.d.c.nonnulli.nu. xxa.&.lj.&. per Dec. d. conſi.
excviij.nu.ij.& ↄſ.cclxxj.In caſu nu.viij.& conſ.cclxix.Conſul-
tus,nu.xj.in ſi.& conſ.nouiter impreſſo.j.Quamuis, nu.ix.alias
80 conſi.ccccij.& per Alber.brun.conſi.j.col.vij.† Quibus in lo-
cis quãplures alię allegant decisiones quibus enumerant uires
& effectus reſultantes ex dicta clauſula oprimè deſeruientes p̃-
ſenti diſceptationi cum per eam ſuppleantur oẽs defectus ſolẽ
nitatis & tollantur oĩa obſtãtia & ulterius non detur aditus ad
diſputandum,& in ↄtrarium nihil poſſit opponi, & tollatur oĩs
defenſio quæ iure poſitiuo cõpeteret & ſuperet oẽs alias clauſu
81 las,& per eam præiudicetur illis,quibus eſſet ius quæſitum.† Et
potiſſimum cum prædicta ↄcernant crimen mere eccleſiaſticũ,
ſuper quo eo magis ſummus Põ.pleniſſimã habet poteſtatẽ, &
iuribus alterius facilius derogare poterit,ad nota.in.c.ij.de prę
ben.li.vj.& in clem.j.in ſi.ut lit.penden.cum alijs allegatis per
Fely.in.d.c.quæ in eccleſiarum.& dec.ibi nu.xxxij.& ſeq.& per
Alex.d.conſi.acij.nu.xxxv.& ſeq.vol.vj.& per Soc.conſi. aaaij.
uerſ.quinimmo,uol.j.& conſi.xiij.uerſi.ſm ẽt,eod.uol. & conſi
cclaxxv.reuerẽ. dñe circa ſi.uol.ij.& ↄſil.claix.circa, uer.ſm
eod.uol.& conſi.xavij.nu.viij.col.iij.& per Corne.conſi. ac. in
82 cauſa,col.iij.& iiij.uol.iiij.† Prout etiam & illa clauſula dero-
gatoria,nõ obſt.&c.de qua ſuperius dictum fuit,& de cuius ef
fectu per Bar.& alios in.l.fin.C. ſi contra ius uel utili.pub. & p
Bar.in uer.non obſt.in extrauag.ad reprimen.cum alijs allega.
per Alex.d.conſi.xcij.nu.xxxiiij.& conſ.clv.nu.iij.uol.vj. & dif
fuſe poſt alios cano.per Fely.in d.c.nonnulli.num.xxj.xxaix.&
lxxia.& per Fran.de Cur.conſi.xxvij.col.xij.& conſi.axxv.col.
iiij.& ſi.& per Dec.conſi.a.nu.vj.& alibi pluries, per doct. tũ le
83 gendo,tum conſulendo.† Eo ẽt qm̃ ſi qua uidebantur poſſe ob
ſtare,prædictis remiſſioni indulgentiæ reſtitutioni, & alijs de
quibus in literis apoſtolicis,non erant nec ſunt eius qualitatis,
ut de illis deberet fieri derogatio ſpecialis,& in indiuiduo,cõſe
quenter ſatisfuit apponere clauſulas derogatorias fortiſſimas,
& amplas, de quibus in dictis literis, per quas ſatis ſufficienter
& concluſiue dictis obſtantijs dicitur derogatum, ut per Pau.
de Caſt.& Moder.in.le.cauſas.C.de tranſac.& per Bal. in. leg.
ſi.C.ſent.reſcin.non po.per Bal.Pau.& Moder.in.l.nec damno-
ſa.& in.l.reſcripta.C.de preci.imper.offer&. per alios doct. ubi
ſupra & in ſimili.per Barto.in l.ſi quis.in prin.teſtamẽti de leg.
iij.& per ſcriben.oẽs in.l.ſi mihi.§.in legatis.de leg.j.cum con-
84 cor.† Tãto magis cum in dictis literis ſit illa clauſula,q̃ obſtan
tia quibus derogabatur deberent haberi pro expreſſis & ſpeci
ficatis,&c.quæ uerba operantur ut ſpecifica & expreſſa dicatur
eſſe facta derogatio obſtantium ut traditur per docto.in.d.c.j.
de tranſact.& per Ant.de But.conſi.ij.alias lv.Viſis litteris.cum
alijs allega.per Fely.in.d.c.nõnulli.nu.xxij.& duobus ſeq. & in
terminis noſtris firmat Dec.dicto conſi.cxxxvij.col.iij.uerſ.iij.
principaliter allegando Bal.in.c.cum dilecta.col.ſi.de reſcri. &
alia ut per eum,& probatur in.leg.omnes.ſm Ange.ibi. C. de
quadr.præſcr. & eſt deciſ.conſi.Neapo.ccxx.in cauſa.col. pen.
uerſi.nec obſtat.& uerſi.propterea de iſta.& tradit Socin. dicto
conſi. clxix. uerſi.confirmo ij. vol iij.conſi.cxa.nu.ix. uol.iiij.&
conſi.lxix.nu.v.uol.iij.ubi etiam tangit de illa clauſula etiam ſi
oporteret in ſpecie mentionem facere &c.quæ etiam inſerta eſt
in iſtis litteris & de ipſius effectu habetur in deciſionibus addu
ctis per Soci.& Fely.vbi.ſ̃.De alijs clauſulis ad idem tendenti-
bus cõtentis in prædictis literis minimè opus eſt uerba facere,
cũ per ſuperius deducta habeamus ueras cõcluſiones ſummum
Pontificẽ uoluiſſe & potuiſſe prædicta oĩa concedere, uti con-
ceſſa apparent,quæ ad unguem obſeruanda & exequẽda ueniũt
rationibus iuribus & deciſionibus ſuperius allegatis, ex quibus
habetur aperta reſolutio dubiorum iam datorum, dum primo
quærebatur per quæ uerba,& ſub qua forma uenia,remiſſio,in
dulgentia,ac reſtitutio prædictorum errorum ac criminum per
ſummum Pontificẽ erat concedenda prędictis nouiter cõuerſis,
qm̃ de omnibus prædictis, expeditæ iam apparent literæ apoſtoli
cæ forma & modo quibus in illis. Apparet etiam reſolutio & al
terius dubij in quo hæſitabatur,an ſummus pontifex poſſet ali
qua ex cauſa moueri ad præſtandam dictam ueniam & remiſſio
nem generalem prædictis nouiter cõuerſis,quo ad tempus præ
teritum ea quo in futurum prætendunt bene uiuere, & conſo-
nam iuri formam habere,nam pluribus ex cauſis a iure minime
deuiantibus ipſe ſummus pontifex motus prædicta crimina &
delicta remiſit,ita q̃ de eis pro tempore præterito iam patratis
85 cõtra prædictos modo aliquo inquiri nullo pacto poterit, ex
quo crimina prædicta, ſunt penitus extincta & abolita. Et re-
miſſa extitit omnis pęna utroq; in foro,itaq; ulterius de eis mo
leſtari,& inquietari minimè poterunt,ut plenè diſcuſſum exti-
tit ſuperius,ſm gl.in ſum.in ſi.xxxiij.q.vij.& Cardi.in clem.j.§.
ſane.in.j.q.de hæret.& Fely.in.d.c.urgentis.nu.iij. Tertium du
bium reſolutum oſtenditur,qm̃ talis uenia & remiſſio,reſtitu-
tio & indulgentia nullum prædictis nouiter conuerſis poterit
afferre præiudicium, nã ex iſtis omne ius ipſorum, & illis com
petens non fuit modo aliquo ſublatum,quinimmo remanſit fir
mum illibatum & illeſum & omni iure ſi quod habuerunt,tum
86 agendo tum excipiendo poterunt uti,ut indicant uerba apertiſ
ſima dictarum litterarum apoſtolicarũ.† Conceſſio enim facta
fuit ad ipſorum purum commodũ fauorem & honorem,& ideo
87 in damnum ipſorum & odium retorqueri non debet.l.quod fa
uore.cum uulga. C. de legi. † Nec propterea ex prædictis ipſi
nouiter cõuerſi,uidentur fateri crimen aliquod commiſiſſe, uti
dicere ſolemus priuationem pręſupponere habitum,ita q̃ ex di
cta remiſſione & uenia ipſi poſſint dici delinquẽtes ad onta. in.
88 l.manumiſſiones.ff.de iuſti. & iu.& in.l.decem.ff.de uerb.obli.
† Nam ut dicit Bart.in.l.j.in principio,in ſi.poſt Iacob.de Are.
ff.de oper.no.nuncia.nõ propterea quis uidetur fateri ſe excom
municatum, licet fateatur ſe abſolutum ab excõmunicatione,
ut idem Bar.firmat in d.l.decem.nu.v.& ibi Ale.Iaſ.& alij Mo.
poſt antiq. quamplura ad id accumulant maximè illud q̃ habe
betur per glo.in uer.poſtulauit.in.c.exhibita.de homicid.uolen
89 tem per petitionem ueniæ non induci confeſſionem delicti, ut
ẽt dicit Iaſ.in.d.l.j.in princ.nu.iiij.& in.d.l.decem.nu.l.† Et ut
dicere ſolemus opponentem exceptionem,non ob id fateri in-
tentionẽ agentis,aduerſus quem illam opponit & obijcit, ut ſu
perius diximus,quod quidẽ ex alijs ſuaderi poteſt in locis præ
dictis accumulatis,in quibus traduñt plures caſus ubi priuatio
neceſſario nõ præſupponit habitum,& in caſu p̃ſenti eo magis
iſta procedunt,cũ motuproprio,& ex certa ſcientia pontifex iſta
conceſſerit & uoluerit q̃ ipſi nouiter conuerſi utẽtes dicta gratia,
non propterea dicãtur fateri delicta p̃dicta cõmiſiſſe nec ppte
rea poſſe dici relapſos caſu quo ĩ futurũ aliquis ipſorũ in errorẽ
incideret ut ſatis oſtẽdiſ ex tenore dictarũ literarũ.quarta dubi
tatio reſolutiſſima facta ẽ,qm̃ ſuperius oſtẽſum fuit talẽ ueniã
reſtitutionẽ,& remiſſionẽ locum ſibi uindicare ẽt in fauorem
illorum

illorum qui fuere accuſati ſententiati & condemnati ſi executio pęnę corporalis facta non fuit, ita ꝙ reuocari non poſſet, nã etiam quo ad iſtos, omnis pœna prędicta excepta remiſſa fuit, & potiſsimum pecuniaria & inducens bonorum publicationẽ, quintum dubium nullam habet intricationem, quoniam per talem remiſsionem & reſtitutionem reintegrati ſunt ad omnes honores dignitates & famam & abolita eſt omnis infamia, &
90 nota honoris & dignitatis. Eſto ꝙ conſanguinei iſtorum appareant condemnati tanquam reconciliati & relapſi, & ſententiæ fuerint executioni demandatæ, iſtis enim non obſtantibus ipſi nouiter conuerſi præſentes ac uiuentes infames minime dici poſſunt nec notati aliqua nota, ſed tanquam habiles admittendi ſunt ad omnes honores & dignitates ſicuti per prius admitti & recipi poterant. ſexta obiectio plenißime diſcuſſa fuit in qua concluſum & oſtenſum extitit huiuſmodi indulgentiam remiſsionem & reſtitutionem extendi ad bona omnia, etiam penes tertiam perſonam exiſtentia, & etiam fiſco regio applicanda, ultimum dubium abſolutum fuit, in quo declarauimus prædictas literas apoſtolicas, & contenta in illis locum habere etiã in accuſatis ſententiatis & condemnatis, & ꝙ extendi debent, & comprehendunt bona exiſtentia penes quemcunque, & ꝙ prædictæ litteræ apoſtolicæ concedi potuerunt etiam contra ipſius regis uoluntatem, cum omnia iſta ſpectent ad ipſum ſummum Pontificem.

Pariſius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Eſſe iudæum, quo reſpectu ſit crimen & delictum, & nu. 2. & 3.*
2 *Non eſt tamen punibile.*
4 *Et iudæi an ſint ſerui chriſtianorum, & nu. 5. 7. & 8.*
6 *Et an poßint habere bona & poſſeſſiones uel ab eis poßint auferri.*
9 *Et an ſint capaces iuris & legis ciuilis & ſtatutorum.*
10 *Et tollerari debent.*
11 *Et ipſis aliqua ſint permiſſa.*
12 *Et ſummus pontifex habet ipſos protegere.*
13 *Et ſine cauſa non eſt eis aliquid faciendum.*
14 *Et ab eis & infidelibus per Papam & Imperatorem non debent bona auferri.*
15 *Et per reges & principes non debent expelli ab eorum regnis ſine cauſa.*
16 *Et principibus ne iſtud faciant, perſuadendum eſt à ſummo pontifice.*
17 *Iudæi adulti non ſunt cogendi ad baptiſmum & fidem ſuſcipiendam præciſe & coactè, & nu. 19. & 34.*
18 *Et quid ſi coactio non eſt præciſa ſed conditionalis, & nu. 23.*
20 *Et uolentes non ſunt ſtatim baptizandi.*
21 *Et baptizati per uim præciſam non poſſunt dici chriſtiani.*
22 *Et multum differt iſto caſu uis præciſa & coacta à ui conditionali, & nu. 23. & 28.*
24 *Quæ forma debet interuenire in ſacramẽto baptiſmi, & quid ſi non interuenit.*
25 *Et quid ſi nullus interceßit reſponſalis.*
26 *Et quid ſi baptizati per uim præciſam poſtmodum nihil dixerunt, an dicatur uis illa purgata, & nu. 28.*
27 *Et quid ſi perpetuo durauit illa cauſa coactionis præciſa.*
29 *Metus contrarius eſt penitus libero arbitrio & libera uoluntati.*
30 *Præceptum principis ſeu regis aut domini iuſtum metum inducit.*
31 *Eo magis quando interuenit proteſtatio.*
32 *Actus ſequentes declarant animum qui fuerit in præcedentibus.*
33 *Prohibitum directo cenſetur prohibitum ne per indirectum fiat.*
35 *Iudæi adulti etiam inuitis parentibus poſſunt ad baptiſmum uenire & chriſtiani fieri.*
36 *Nec attenditur patria poteſtas in iſtis ſpiritualibus.*
37 *Prout idem traditur in matrimonio contrahendo.*
38 *Filij iudæorum paruuli & infantes an inuitis parentibus poßint baptizari, & nu. ſeq.*
39 *Et an iudæi habeant filios in poteſtate, & nu. 40.*
41 *Et ꝙ non poßint illis inuitis & ab eis eripi & nu. 42.*
43 *Et quid ſi ita baptizati maiores effecti longo tempore tacuerint.*
44 *Et ita paruuli baptizati penes quos debeant moram trahere.*
45 *Multa impediuntur fieri quæ iam facta tenent.*
46 *Et quid ſi à parentibus fuere oblati ad baptiſmum.*
47 *Et quid ſi parentes offerentes eos carebant fide.*
48 *Contra conuerſos nouiter ad fidem inquiri poteſt de hæreſi.*
49 *Et iſti conuerſi fidem Chriſtianam tenentur obſeruare.*
50 *Et antiqui Chriſtiani & ueteres, an poßint contra iſtos recipi in teſtes, & num. ſeq.*
Crimen hæreſis exceptuatum eſt.
51 *Et eſt ualdè priuilegiatum, ſed uide nu. 67. & 68.*
52 *Et admittuntur teſtes uariantes, ſed uide nu. 70. & 71.*
53 *Et perſonæ inhabiles, quæ alias non admitterentur, & uide nu. 69. & ſequen.*
54 *Et ad accuſandum admittitur inimicus capitalis.*
55 *Inimicitia capitalis contrahitur ex homicidio & iniurijs.*
56 *Et iſta inimicitia nedum inter maſculos, ſed etiam inter fœminas cadit.*
57 *Et durat etiam ſi ſecuta fuiſſet reconciliatio.*
58 *Et capitales inimici in iſto crimine in teſtes non admittuntur & numero. 63.*
59 *Et repellitur a teſtimonio etiam in alijs criminibus exceptuatis.*
60 *Et propter odium præſumitur eos mentiri.*
61 *In crimine læſæ maieſtatis inhabiles recipiuntur in teſtes.*
62 *Tamen capitales inimici non recipiuntur.*
64 *Exceptio iſta capitalis inimicitiæ cauſatur iure naturali, et per principem non poteſt remitti.*
65 *Et quid quando cauſata eſſet in fraudem.*
66 *Et conſpiratores repelluntur à teſtimonio in iſtis etiam criminibus.*
68 *Non eſt arguendum de uno ſpeciali ad aliud.*
71 *Si inhabilis recipitur in una ſpecie, non debet extendi ad alias inhabilitates.*
72 *Non præſumitur facta correctio iuris communis in caſu non expreſſo.*
73 *Caſus omiſſus eſt decidendus ſecundum ius commune.*
74 *Reductio ad primæuum ius fit de facili quia fauorabilis.*
75 *Differentia conſideratur inter accuſatorem & teſtem, ut unus recipiatur alter uero reijciatur, & nu. 76.*
77 *Et qualiter intelligatur in iſto crimine exceptuato, teſtes inhabiles recipi, & nu. 78. & 79.*
80 *Et ſi admittuntur ad probandum crimen principaliter, non tamen debeat admitti ad probandum adminicula, & nu. 81.*
82 *Et ſi inhabiles admittuntur non propterea ſunt integri*
83 *Et ſine tortura & tormentis, non debent recepi ut uiles.*
84 *Nouiter conuerſus & uilis non recipitur.*
85 *Et quid ſi plures patiantur defectus.*
86 *Teſtes ſingulares in iſto crimine non probant, & nu. 88. & 89.*
87 *Indicium per duos teſtes probari debet regulariter.*
88 *Et in iſtis criminibus exceptuatis teſtes ſingulares, quando & quo caſu admittantur, & nu. 89.*
90 *Suſpitio hæreſis poteſt oriri ex ſignis leuibus, tamen illa debent plene probari & alijs ſequentibus.*
91 *Ex ſola ſuſpitione non poteſt quis in iſto crimine condemnari.*
92 *Et licet ex teſtibus ſingularibus poßit inquiri, tamen ex eis non poteſt ad condemnationem procedi, & nu. 93.*
93 *Et reſpectu pœnitentiæ iniungendæ, ut purgetur conſiderantur.*
94 *Teſtes ſingulares, non probant regulariter, quia unus detrahit de fide alterius.*
95 *Crimen hæreſis grauißimum eſt, & ualde punibile.*
96 *Et in eo mature procedendũ, & non omnes in teſtes recipiendi ſunt.*
97 *Et contra teſtes, & eorum dicta poteſt opponi.*
98 *Nec in iſto crimine attenditur fama habens originem ab inimicis.*
99 *Nec quis debet de iſto crimine condemnari propter præſumptionem etiam uehementem.*
100 *Et an poßit inquiri ex leui præſumptione.*
101 *Et ut poßit ſequi condemnatio debent adeſſe probationes claræ, & apertæ.*
102 *Et licet in iſto crimine poßit procedi ſummariè, tamen neceſſariæ ſunt probationes.*
103 *Et teſtes debent eſſe concludentes.*
101 *Et an ſufficiat unus teſtis cum fama.*
104 *Principes ſeculares, non poſſunt ſuper crimine hæreſis aliquid ſtatuere.*
105 *Eſt namque mere eccleſiaſticum, & in omnibus ſpectat ad ſummũ pontificem.*
106 *Princeps laicus non poteſt aliquid ſtatuere ſuper concernentibus res eccleſiaſticas & tangentibus illam iuriſdictionem, & ſtatuta non ualent.*
107 *Et etiam incidenter ſuper iſtis laicus non habet iuriſdictionem.*
108 *Nec debet ſe ſuper iſtis intromittere, & legem imponere eccleſiaſticis.*
109 *Perſonæ fori eccleſiaſtici non ligantur ſtatutis laicorum.*
110 *Licet cauſa ſpiritualis, quandoque agitetur coram laico, tamen nõ eſt*

eſt decidenda ſtatutis laicorum,ſed eccleſiaſticis.
111 Princeps laicus non poteſt concedere priuilegia circa inquiſitionē hæreticam,& nu.104.& ſeq.
Et intelliguntur conceſſa ſine præiudicio tertij.
112 Hæretici patiuntur etiam publicationem bonorum,& nu.177.
113 Et pro parte iſta bona publicata applicantur fiſco laicali.
114 Et de iſtis bonis debent tres partes fieri.
115 Pcincipes ſeculares poſſunt remittere portionem bonorum,eorum fiſcis applicandam.
116 Et circa hanc partē bonorū,ualere debent ſtatuta per eos condita.
117 Laici poſſunt facere ſtatuta quæ ipſos ligent, etiam ſuper illis quæ ſunt de temporali iuriſdictione eccleſiæ.
118 Et maximè quando ſtatutum tangit temporalia.
119 Et ſuper iſtis poſſunt priuilegia condere.
120 Princeps an & quando poſſit ſuo arbitrio priuilegium per eum cōceſſum reuocare.
121 Et an iuſta cauſa reuocandi ſit illa quia ipſe conceſſit.
122 Et quid quando conceſſerunt illud,ſuper quo non poterant diſponere,& nu.124.
123 Et quid ſi non uult ſtare,& perſeuerare priuilegio,& conceſſioni,& nu.124.
125 Et quid ſi priuilegium fuit acceptatum bona fide , & ſine dolo , & nume.126.
127 Et quid ſi priuilegium fuit conceſſum ob remunerationem, & recōpenſationem damnorum.
128 Et quid ſi tranſit in uim contractus,& conuentionis.
129 Et factum in uim contractus non poteſt reuocari , eſto quod ſonet priuilegium,& nu.133.
130 Ligatur princeps contractu per eum celebrato etiam cum ſubdito.
131 Et obligatur ex eo ſicut quilibet priuatus.
132 Princeps tenetur obſeruare geſta , & promiſſa per ſuum prædeceſſorem.
134 Et quid ſi cauſam lucratiuam priuilegium continet.
135 Quæ de nouo emergunt nouo indigent remedio.
136 Propter temporum uarietatem,nouæ uariantur conſtitutiones.
137 Maximè,ut maius periculum,& ſcandalum uitetur.
138 Poteſt Pontifex confirmare ſtatuta laicorum concernentia res eccleſiaſticas,& hanc iuriſdictionē,& hæreticorum inquiſitionem,& nu.139.& 147.
140 Modus procedendi,& inquirendi cōtra hæreticos,eſt iuris poſitiui
141 Et poteſt Pontifex ſuper iſto diſpenſare.
142 Non enim ligatur ſtatutis canonicis.
143 Nec etiam conſtitutionibus ſuorum prædeceſſorum.
144 Ordo iudiciarius poteſt per ſummum Pont. alterari.
145 Et poteſt omnem ſolennitatem iuris poſitiui alterare , & circunſcribere .
146 Et maximè in dilationibus , & in terminis dandis.
148 Carcer regulariter inuentus eſt ad cuſtodiam.& nu.152.
149 Quandoque tamen ad pœnam de iure cano.
150 Et inquiſitus de hæreſi condemnatur quandoque ad carcerem , qui datus dicitur,& hæreticalis.
151 Et datur ad pœnam luendam.
152 Alius datur iſtis ad cuſtodiam.
153 Et iſte poteſt moderari per ſummum Pontificem.
154 Et an iſtis inquiſitis danda ſint nomina accuſatorum & teſtium & nu.ſeq.& 164.
155 Regulariter inquiſitis datur,& nu.156.
156 Necnon & nomina et copia inquiſitionis indiciorum & actorum.
157 Princeps non poteſt in cauſa criminali tollere defenſionem.
158 Etiamſi ſummariè iudicium agitetur.
159 Et quid in crimine hæreſis,an ſint danda,& quando & quo caſu.
160 Et quid ſi non imminet periculum etiam ſi dentur,& nu.161.
162 Exceptio firmat regulam,in non exceptuatis.
163 Valet argumentum à ceſſante ratione.
164 Et danda ſunt,excepto eo caſu potentiæ.
165 Et in iſto,teſtes,non ſunt examinandi,parte abſente, & non citata.
166 Et procedit iſtud regulariter,& generaliter.
167 Fallit tamen pluribus in caſibus,maxi.in cauſa hæretica.
168 Quod uerum quando adeſt potentia aduerſarij , alias ſecus & numero.167.
Ratione potentiæ multa ſunt introducta,contra communes regulas
169 Teſtes ſunt pars iudicij.
170 Et iſtis inquiſitis,defenſiones non ſunt denegandæ,immo offerendæ.
171 Et ad eas faciendas,per iudicem monendi ſunt.
172 Et eis non denegatur audientia ad defenſiones parandas.
173 Et licitum eſt eis appellare,ſi in proceſſu cauſæ grauarentur.
174 Et poſſunt dare ſuſpectum ipſum inquiſitorem.
175 Et poſſunt ſeipſos adiuuare,nec ex iſto potentes arguuntur.
176 Defendere alios optimum opus reputatur.
178 Pœna publicationis bonorum, irrogatur ipſo iure , ſed executio fit poſt latam ſententiam ab eccleſiaſtico.
179 Et ſecularis iudex,tenetur hanc ſententiam exequi.
180 Et bona iſtorum,an ſint concedenda filijs orthodoxis,& nu.182.
181 Et in quibus locis,iſtud procedat.
183 Et quid ſi filij fuerē concepti,& nati ante tale crimen commiſſum.
184 Et in hac confiſcatione bonorum,an ſit conſiderabile intereſſe fiſci laicalis.
185 Et quid ſi inquiſitus reuerſus eſt ad fidem,& abiurat hæreſim,an bona ſint ab ipſo auferenda.
186 Et quid ſi poſt condemnationem reuertuntur & abiurant , & nume.188.
187 Et condemnatus an recuperet ius patronatus, & nu. 203.
188 Et an ſint reſtituenda bona & honores,de humanitate,& nu.190.191.191.& 202.
189 Negare Chriſtum,hæreticum eſt.
193 Et qui incorporantur unitati eccleſiæ,& pœnitent,non debent pati bonorum publicationem,attenta miſericordia.
194 Plura ſimul iuncta,plus operantur,quàm unum.
195 Æquitas ſcripta,præfertur rigori,& num.197.& 198. quando in ſpecie eſt ſcripta.
196 Et quid ſi concurrit naturalis,et diuina iuſtitia.
199 Hæreticus non poteſt propriè dici,qui non perſeuerat.
200 Et quis propriè dicitur hæreticus.
201 Reuerſis et pœnitentibus,conceditur facultas teſtandi.
204 non eſt quis duplici pœna mulctandus.
205 Correctio iurium euitanda,et concordia recipienda eſt.
206 Standum eſt dictis ſanctorum patrum , et noui ac ueteris teſtamenti.
207 Inquiſitores non poſſunt paſſim de omnibus inquirere,ſed ſolum de illis quæ ueram ſapiunt hæreſim.
208 De crimine hæreſis,poteſt inquiri contra mortuos.
209 Et qualiter ſit procedendum,et memoria defuncti condemnanda.
210 Et iſto caſu,filij qualiter poſſunt ſe defendere.
211 Iudæi,et ad fidem conuerſi,non ſunt habendi uilipendio , et dedecori .
212 Sunt namque promouendi ad honores et dignitates,ſi habiles ſunt ad beneficia,et officia,et an ſine diſtinctione.

CONSILIVM II.

ET SI Eſſe Iudæum ſit crimen & delictum,ut tra-
1 dit Accurſi.in l.ſed ſi res,de legat.3.† Ex eo quoniā
reprobatam ſuperſtitionem proſequitur , ut etiam
habetur per eundē & alios ſcrib.ibi per illum text.
in l.non erit.§.diuus.ff.de iu.iur.& in l.1.C.de ſumma Trini. &
habito reſpectu ad ipſum Deum & æternam pœnam , cui illam
2 ſectando immerſus reperitur.† Tamen quo ad iudicem & forū
contentioſum,non eſt proprie delictum punibile , ut ſentit idē
Accurſi.in l.multum intereſt.ff.de uerb.oblig.& diffuſe proſe-
quitur ibi Roma.& Alex.in fi.& Fely.in ca. multorum.nu.v.de
iudæis . & Moder.Papien.poſt Bar. in l.apud Iulianum.§.con-
3 ſtat.no.xxviij.de legat.3.† Conſideratum enim de per ſe ſimpli-
citer abſque adiuncto,proprium delictum non eſſet , uti colli-
gitur per totum ferè titulum.C.de Iudæ.& extra eo.& in c.qui
ſinceram.xlv.diſt.& alibi pluries,ubi ipſis conceſſa & permiſſa
multa reperiuntur,nec aliqua pœna temporali ueniunt mulctā-
di.Quorum contrarium diſpoſitum fuiſſet ſi uere delinquentes
4 forent. † Et licet propter eorum delictum uideantur eſſe ſerui
chriſtianorum,& principis,in cuius dominio moram trahunt ,
ut per illum tex.tradunt Abb.& alij ſcrib.in c.& ſi Iudæos . ex-
tra de iudæis . ut etiam habetur per docto. per illum text. in
c.diſpar.xxiij. q.viij.& per Roma.& Alex.in d.l.multum.& per
Arch.in d.c.qui ſinceram.ubi Præpoſi.colu.ij.ad id plura accu-
mulat & tenet Henric.Boych.in cap.ſicut.colum.ij.de Iudæis.
5 † Tamen uere ſerui non ſunt,etiam ipſorum Principum , cum
eis permittitur commercium bonorum.d.c.multorum.l. nul
6 lus.C.de iudæ. † Et poſsint habere bona , & poſſeſsiones quæ
ab ipſis ſine iuſtitia auferri prohibentur,ut per illum tex.dicūt
Abb.& alijs in c.ſicut de iudæis.& probatur in c.Iudæi.ubi glo.
de conſecr.diſtin.iiij.& ſentit Oldr.conſi.lxxxvij. quæritur an
princeps.& conſi.cclxiiij.Illa uidetur.& Alber.de Roſa.in rub.

C.

C.de Iudæ.col.ij.& iij.& Io.de Ana.in d.cap.& ſi iudæos.colu.
peu.& fi.& Fely.in c.iudæi.el ſecuodo.nu.viij.& melius in d.ca.
ſicut.circa principium,& aperte iſtud firmat Alex.in d.l.multũ
in fi.ubi reſpondet Archi.& alijs iuribus ſupra in contrarium al
legatis,uolentibus illos dici ſeruos,& eſſe in ſeruiture,ut oon in
telligantur de ſeruiture uera,& propria,ut apertius & clatius ſe
quendo hanc opinio.dicit Præpoſi.in d.c.qui ſinceram.colu. ij.
7 oerſi.& licet hæc dicta.†Nam latgo modo dicuntur ſerui reſpe
ctu ſubiectionis,& non uerę ſeruitutis, de qua in l.ex hoc iure.
cum ſim.ff.de iuſtitia & iure,& quæ priuat bonis & omni ſtatu,
& alios producit effectus,iſtis minimè denegatos , & ibi col.ij.
uerſi.quod dicitur.etiam alia ratiooe reſpondet,& hæc prius no
luit Abb.in d.c.ſicut.lo ij.no.ut etiam per Alex.conſi.lxxj.Pon
8 deratis.uol.ij.†Vt etiam alio modo poſt Card. reſpondet Fely.
in d.c.ſicut.ut magis ſerui Priocipum dicaotur,quàm obedien
tes legibus chriſtianis,non autem quòd uere & ſtricte ſint ſerui
9 † Ad quod etiam quoniam ipſi ſont capaces,& participes iutis,
& legis ciuilis,& conſtitutiooes,& ſtatuta loci eos comprehen-
dunt,ut plenę tangit Alex.d.conſi.lxxj.uol.ij.& conſi.lxxv. Vi-
detur.nu.j.uol.v.& conſi.xcix.uol.vj.& conſi.xiij.uol. vij.& per
Aret.conſi.clviij.& Soc.conſi.lxij.uol.j.& conſi.cxix.uol.iiij.cũ
alijs allegatis per Albe.Bru.in tract.ꝙ ſtanti.maſcu.in vj.articu.
prin.ſol.xv.col iij.& iiij.& poſt alios per Deci.in c.j.nu. xxj. de
conſti.& ou.xviij.& xxij.& in cap. conſuluit.ou.ij.de app.&per
10 Mod.Bono.conſi.cj.†Quæ ſuadentur,quoniam tolleraotur &
per eccleſiam.c.conſuluit.extra de iudæ.& ibi doct.maximè Fe
11 li.no.iiij.†Et ipſis ultra tollerationem,aliqua præmiſſa ſunt, de
quibus in tit.extra de iudæ.& C.eo.& alibi pluries, maxime per
Bal.conſi.mihi.cccxv.uol.j.& conſi.ccccxxviij.uol. v. ubi dicit
12 eos computari inter oues Chriſti.†Et ſummus Ponti.debet ip-
ſos protegere , & ꝙ ſine cauſa non eſt eis aliquid faciendum .
13 † Vt etiam plura tradit Oldr. in dictis duobus ſuis conſilijs , &
Alb.de Roſ in d.rub.& Io.de Ana.in d.c.ſi iudæos,& Alex.con
ſi.xcix.ool.vj.& conſi.ccxxxiij.Ponderatis.no.vij.eo.uol.& cõ-
14 ſi.xiij.uol.vij.cum alijs coocord.†Eo etiam quooiam ab iſtis ad
huc infidelibus ſine cauſa per Pontificem,ſeu imperatorem , &
quemcunque alium ſupremum Principem , non poſſunt bona
auferri,nec dominium ipſorum,nec in illis,ſeu perſonaliter oſ-
fendi.l.Chriſtianis,& ibi Bar.C. de paga. & per Io.de Ligna.in
trac.de Bello.q.xij.& per Inn.in c.quid ſuper his.de uoto.&per
Abb.in c.j.de conuerſi.infide,& per eundem in c.quæ in eccle-
ſiarum,ubi omnes no.maximè Dec.allegans concor.nu.xxxj.&
Mod.poſt Bar.Bal.& alios in fi.C.ſi contra ius uel util publi.&
15 de conſti.extra.†Hinc dicimus Reges,ſeu Principes,ſine aliqua
iuſta cauſa non debere expellere de eorum regnis iudæos in il-
lis habitantes,& capere ipſorum bona , & ſi iſtud faciunt non
carent peccato , quando ſine cauſa,& iuſta iſtud proſequuntur.
16 ¶ †Et ſummus Pôtifex perſuadere debet Principibus ne iſtud
faciant,quinimmo ſecundum aliquos præcipere,ſecundum ue-
* ram,& magis * commonem opinionem, licet aliqui contrariũ
tenuerint de qua & ampliſsimè per Old.d.cõſi.lxxxvij.quem de
uerbo ad uerbum refert Albe.de Roſ.in d rub.C.de Iud. col. ij.
& iij.uerſi.item quæro.nu.iij.& diffuſius per eundem Old.d. cõ
ſi.cclxiiij.ubi aſſerit hanc opinionem eſſe probabiliorem quam
ſequitur Alex.d.conſi.xcix. Viſa.in fi.uol.vj.& d.conſi.xiij. At-
tentis.nu.xxij.uol.vij.& eum ſequitur Io.de Ana.poſt alios per
eum ibi citatos in d.c.& ſi Iudæos.col.ij.& iij.uer.extra gl.quæ-
ritur.etiam eam ſequitur do.Iacobi.de ſancto Georg.in tracta.
de ſeud.col mihi.v.uerſi.ultimo quæro,& etiam Iaſ.in d.l.apud
Iulianum.§.conſtat.nu.xxix.& Mod.Bonon.d.conſi.cj. Illumi
17 na quæſo.col.pen.nu.lvj.†Hinc inductum fuit iudæos adultos
uiolenter non eſſe compellendos,& cogendos ad fidem ſuſcipiẽ
dam,& baptiſmum capitulo ſicut,& ibi omnes tradont , de iu-
d.c.capitulo maiores.uerſi.item quæritur,extra de baptiſ. & ibi
omnes firmant quando coactio,& ius foit præciſa,& non condi
tiooalis,per quam etiam character non imprimitur , cum potius
ille dicatur pati,quam agere c.fatis.quod metus cauſa,& tradi-
tur per docto.in d.cap.qui ſinceram,& in d.c.de iudæis.xlv. di-
ſtin.& ſentit ſanctus doct.ij.ij.q.x.& Hoſti.& Goffred.in ſum.
in tit.de baptiſ.& Alb de Roſa.in ſuo dictio.in uerſ.baptiſmus
quatto,uer utium in eo qui baptizandus , expreſſe uolens quod
quando aliquis reclamans immergitur uiolenter , & baptizatur
non recipit ſacramentum nec rem ſacramenti, ut etiam habetur
in ſumma Ang.in uerſi.baptiſmus ſexto, uerſi.vj.& per Mod.in
ſumma,& in c.obi.lxxiiij.diſtin.& eſt glo.in oerſi.abſolutè in c.

quia contra chriſtianos de hæret.lib.vj.per illum textum expſ-
18 ſum.†Secus foret quando coactio , & uiolentia eſſet condnio-
nalis,ut plenè traditur per omoes,in d.c.de iudæis.& in d.c. ma
iores.uerſi.cum ergo,& uerſi.ſunt autem,ubi gl.& docto. alle-
gant coocor.& nolunt theologi in quarto ſententiarum diſtin.
19 iiij.& vj.†Et idem habetur quando coactio eſt præciſa in deciſ.
cooſi.Neap.clj.Sereniſsimus.col.ij.uerſi.eo maxime,& per Al-
ber.de Roſ.in dictio.in uer.iudæus tertio,& per Calderi.couſi.
20 lij.in tit.de iudæ.& Fely.in c.ſicut,in prin.†Militem enim uo-
luotarium recipit ipſe Deus , & non inuitum & præciſe coactũ
quinimmo nolentes nõ ſtatim ſuot baptizandi, ſed per tempus
expectare debent,oe facile ad uomitum perfidiæ redeant,de cõ
ſecra.diſtin.iiij.c.iudæi.& ca.ne quod abſit ca.ſępe.xxviij.q6.j.
21 † Vnde taliter per uim præciſam baptizati nõ poſſunt dici chri
ſtiani,nec fidem chriſtianam tenẽtur ſeruare, ut etiam habetur
in ſumma Ang.in uer.Baptiſmus.vj.uerſi.xij.& in uer. iudæus.
22 uer.xxx.& ſequuntur omues alij ſummi.†Et tradunt Gemin.&
do.Præpoſi.in d.ca.de iudæis.xlv.diſtin.ad id allegantes alia iu
ra & facientes expreſſam differentiam inter uim coactam & prę
ciſam & uim conditionatam ſecundum tex. in d.ca.maiores. &
ſcriben.ibi.& Albe.de Roſa.ubi ſupra & per glo.& alios in d.c.
coutra chriſtianos.& ſenrit Oldr.conſi.xxxvj.col.ij.in priuc.&
23 Ale.d.cõſi.xiij.nu.xiij.& xx.uol.vij.†Et licet tex.in d c. de iudæ.
xlv.diſtin.& in c.iam uero.xxiij.q.vj. uideantur innuere contra
rium,tamen ſecundum docto.ibi procedunt in uiolentia condi
tionali non autem præciſa,ut dicit & declarat tex.in d.c. maio-
res.& Alber.de Roſa.poſt alios per eum citatos , in uer.baptiſ-
mus quarto.ex quibus infertur ꝙ illi iudęi adulti,per uim præci
ſam tempore regis Emanuelis bo.memo.inuiti. & reclamantes
baptizati per talem baptiſmum non fueruot effecti chriſtiani ,
nec ſecramentum oec rem ſacramenti receperunt nec caracte-
24 rem. † Eo etiam cum in aliquibus ipſorum non appareat fuiſſe
ſeruatam formam in dicto ſacramento requiſitam & neceſſariã
de qua in c.j.extra de baptiſ.cum concor.ibidem allegatis poſt
gl.& per docto.& Summi.omnes.& per Alb.de Roſ, in ſuo di-
ctio.in uerſi.baptiſmus primo.eo inſuper cum aliqui proclamã
tes & proteſtantes per uim præciſam tracti & ducti fuerunt ad
ualuas eccleſiarum & ſola impoſitione nominis & aſperſione a-
quæ benedictæ chriſtiani nuncupati fuerint contra omnem for
mam a iure in prædicto ſacramento traditam & requiſitam de
25 qua in locis ſuperius citatis.†Et eo fortius iſta ꝓcederent,& ul
terius ſi nullus reſponſalis intercеſſerit,ut tradit Petr.de Anch.
conſi.cxcv.Secundum ea quæ propoſita ſunt & Fely.in c.fi. nu.
26 v.de iudæ.†Verum ſi poſt dictam præciſam coactionem, taliter
baptizati per loogum temporis ſpacium nihil in contrarium di
xerunt ſed taciti permanſerunt & per aliquot actus, prædictum
baptiſmum & præciſam ad fidem coactiooem approbarunt , ꝓ
culdubio caractcrem receperunt cum talis præciſa coactio per
actus ſequẽtes uideatur eſſe purgata,ut traditur in l.ij.C. quod
met.cau.& ibi omnes doct.firmant & per Bal.conſi.ccxl.Dona
tio facta.uol.j.& per Alex.conſi.ccxxvij.Viſo.col.j.uol.v.& per
Gemin.conſi.xxiiij.Quia diffusè.col.j.& in terminis ooſtris tra
dit Henr.Boych.allegando alias deciſ.in d.c.maiores.uerſi.pro
pter quod,& alia adducit Dec.in l.io omnibus.col.fi.nu. xij. ff.
27 de reg.iur.& conſi.ccxix.Viſo puncto.col.pe.nu.viij.†Quę qui
dem procedunt niſi perpetuo duraſſet eadem cauſa coactionis
præciſe,ſecundum quod tradit Cy.Bal.& alij in d.l.ii. & Anch.
conſi.ccxcix.Viſa ſupradicta.col.fi.& Alex.conſi.xlviij.uol.iiij.
& Barb.conſi.lxxij.uol.ij.& Calde.conſi.j. in ti.quod met.cau.
cum alijs accumulatis per Dec.d.conſi.ccxix.col.pe.nu.viij. &
28 ſeq.†Et aduertendum inſuper eſt, ꝙ licet talis præciſa coactio
appareret purgata uel aliqui prædictorum ad fidem fueriot cõ
uerſi per coactionem conditionalem & uiolentiam non præci-
ſam & conſequenter io tali ſacramento & ipſius ſuſceptione di
catur interueniſſe uoluntas coacta ſaltim,tamen inficiari mini-
mè poterit,quin ad talem cooueſionem non dicantur fuiſſe in
ducti per metum,fraudem,& modum a iure reprobatum & cõ
trarium liberę oolontati,& libero conſenſui,quæ latis deſeruiẽt
dubitationibus & articulis inferius diſcutiendis, eſto ꝙ ita con
uerſis prodeſſe oon poſſent ad dimittendam fidem quam ita ſu-
ſceperunt,ut enim ex facti contingentia comprehenditur mo-
dis prædictis non licitis & per metum in conſtaotem uirum ca-
dentem & libero arbitrio cootrarium baptizati fuere & fidem
29 catholicam ſuſcepere.† Qui metus quantum libere & abſolute
uoluntati cootrarietur,ſatis colligitur ex his quæ traduntur in
toto

toto titu.ff. C. & extra quod met.cau.& in l.interpoſitas.C. de
tranſac & utrobique diffuſe per docto.allegantes concor.deciſ.
30 & iura.†Eo maximè quando metus inducitur per regem & ſu-
premum principem & per præceptum ipſius, uti conſtat in
præſenti caſu conſideraro regio præcepto & generali diſponen
te ipſos iudæos omnes e regnis ſuis exire debere,& in illis mo-
ram non trahere ad iſtum finem tendente,ut habetur per gloſſ.
in uerſicu.morere.in capitu.conuenior. aaiij. quæſtione,viij.&
per Anchar.dicto conſil.ccac.& per Gemini.conſil.av.in ij.du-
bio,& per Calde.d.conſi.j.& Fulg.conſi.cacj.& Alea.conſi. xvj.
Ponderatis.col.pe.uol.iij.& conſi.clj.nu.iiij.uol.vj.& per Io. de
mil.in uer.metum.& Alb.Bru.conſi.aij.col.aaij.& per Dect.in
31 d.l.in omnibus.nu.iiij.& in d.conſi.ccaia.nu.ij.† Er potiſsimũ
quando nitra metum Interueniſſet proreſtatio ſecundum gl. in
d.l.ij.C.quod met.cau.& in c.fi.de app.cum alijs alleg.per De-
ci.in d.l.in omuibus.nu.a & ſeq.& in d.conſi.ccaia.nu.vj.& per
Gemin.d.conſi.xv.in ij.dubio,& Soc.conſi.lix.nu.aavij. & ſeq.
uol.iij.& Calde.d.conſi.j.Et ultra dictum primum regium præ
ceptum,ſi conſideramus ſubſequentia præcepta regia oblatio-
nes & promiſsiones eis factas,minimeque obſernatas & adim-
pleras ſubſequenteſque actus ordine & uoluntate regia erga ip
ſos ſubſecutos,de quibus in themate ad dictum effectum tendẽ
32 tes,†ut exitus iam pateſecit,qui aperte declarat qualia in præ-
teritum fuerit animus.l.ſi qui adulterij. C. de adultet.§. Pano-
num.inſtitu. de rerum.diuiſio.l.ſed Julianus.§. ſed ſi ab initio.
33 ff.ad Ma cedon.†Et quia prohibirum directo cenſetur prohibi
tum ne fiat per indirectum regula,cum quid una uia,de reg.iur.
lib.vj plenè per omnes maximè Mod.in l.non dubium.C.de le-
gi.cum ſi.aperte dicere cogimur prædicta omnia iuſtum metũ
& in conſtantem uirum cadentem indnaiſſe & libero arbitrio
contrarium.d.l.interpoſitas.l.ij.& iij.cum cõcor.ĩ alle.ff. quod
34 met.cau.†quantum uero attinet ad filios prædictorum iudæo
rum baptizatos,ſi quidem adulti erant,& ad annos diſcretionia
peruenerant, & inuiti ac præciſe coacti, uel condirionaliter ad
fidem conuerſi ſunt de ipſis dicendum erit uti dictum fuit ſupe
35 rius de eorum parentibus.†Si uero uoluntarie ad fidem conuer
ſi ſunt,& etiam eorum parentibus reclamantibus & inuitis, ue-
ri chriſtiani effecti fuerunt nam ſpiritus ſancti uocatio omnia
uincula ſoluit.aia.q.ij.c.dux.& per Arch.& alios poſt gl.pen.in
c.mancipia.liiij.diſtin.& tenet Sanctus doc.in ſumma,in aij. ar
ticu.& in quodlibetis.& ſequitur Bernar.& Hoſt.& alij docto.
poſt glo.in fi.In c.ij.de conuerſi.infideli.Arch.& alij in d.c.qui
ſumma.xlv.diſt & Henri.Boych.in ca.ſicut iudæis. extra de iu-
36 dæis.& Albe.de Roſ.in ſuo diction.In uerſi.iudæoa tertio.† Ad
quod bene facit tea.in c.fi.& ibi doc.firmant.de iudicijs.lib. vj.
ubi habetur ꝙ in iſtis ſpiritualibus, patria poteſtas non atten-
ditur,ut tradunt Moder.in l.i.j.§.quid ſi in patris.num.la.ff.ſolu.
mat.& Dec.in conſ.nouiter impreſſo.xas.alias.ccccxaxij.Cum
37 ſit.nn.ia.†Er illud uulgatum,ꝙ filijfami. etiam ſine patris con
ſenſu ac illis inuitis poſſunt hodie libere matrimonium contra-
here.c.fi.de ſecun.nupt.§.hunc igitur.ij q.iij.cum alijs allegatis
38 per Deci.in l.nuptias.nu.vij.ff. de reg.iur. † Si autem dicti filij
non peruenerant ad annos deſcretionis,& erant paruuli, ſeu in
fantea,aliqui uoluerunt ꝙ etiam inuitis parentibus poterant ba
ptizari,& reges & domini iudæorum poterant iſtud facere,dum
modo ꝙ non auferantur a parentibus, ea de cauſa, ut parentes
per hanc uiam compellantur ad fidem ſuſcipiendam, ſed iſtud
agant intuitu,& ad bonum ipſorum paruulorum,tum quia pa-
39 rentes & iudæi,dicuntur ſerui ipſorum dominorum.†Tum etiã
quia ipſi iudæi non habent filios in poteſtate, ut ſentit Scot.&
Landul.in iiij.ſenten.diſt.iiij.& Arch.in d.c.quia ſinceram.& i-
bi Gem.& iſtud plene proſequit Hent.Boych.in d.c.ſicut iudæi
& hr̃ in ſumma Ang.in uer.baptiſmus vj.uer .aj.& ponit Io. de
mil.in uer.iudæos& alij citati in dec.cõſ.Nea.inferius allegãda,ꝙ
ratio ſeruitutis,non uidetur concludens, ea quo ipſi iudæi non
ſunt ſerui dñorum,in cuius territorio moram trahunt,ut cõclu
40 ſum fuit ſuperius.†Nec alia ratio uolens iudæos non habere fi
lios in poteſtate,uera eſt,ea quo ipſi habent illos in poteſtate,
ut probat tex.& ibi expreſſe hoc firmant Abb.& alij in c.ſecun
do.de conuerſi.infide.& tenet Bal.in l.item in poteſtate. ff. de
in.perſo.& Alea.ibi in add.ad Bar.& idem Alex.in l.multum.in
fi.ff.de uerb.oblig.& conſi.xcix.nu. vj.uol.vj.& conſi.xiij.num.
xj.uol.vij.& Soc.conſi.laij.Conſilijs noſtris.col. v. uerſic.ij.pro
hac parte.uol.j.ubi allegando alias deciſiones dicit hanc opi-
* nionem eſſe magis * communem,& idem uult Ioan.de Ana.in
d.c.ſicut iudæi.& Fel.ibi circa principium,& in ce.iudæi. el ſe-
cundo ubi plenius.nu.viij.co.ti.domi.Præpoſi.in d.c.qui ſince-
ram.col.ij.& Moder.Bononien.in dicto conſi.cj.& Alber. Bru.
in tract.ꝙ ſtant.maſcu.in vj.articu.prin.ſol.av.col.iij. & iiij.&
hanc rationem reprobantes ita firmant collecto.deciſio.conſi.
Neapo.ut eſt uidere in dicta deciſio.clj.col.j.uerſi.ſed contraria
allegantes Alex.conſi.laaj.uol.lj.& Io.de Ana.in c.& ſi iudæos.
col.iij.& iiij.de iudæ.& habetur in præalleg.duobus.conſi. Ol-
41 dr.†Quod autem dicti paruuli inuitis parentibus non poſsint
baptizari, & ab ipſis eripi etiam per ſummos Principes & Re-
ges,uoluit glo.in c.iudæorum.xxviij.q.j.Io.An.Abb.& Fel. in
d.c.ſicut iudæi.dicentes hanc opinionem eſſe communiorem,
& Sanctus doct.in ſecunda ſecundæ.q.x.art.ult.& Ricar.in iiij.
diſt.vj.& Pet.de Palad.diſt.iiij.& Car.in clem.j.in fi.de iudæ.&
Ioan.de Ana.ubi plenè tangit in d.c.ſicut.col.iij.& iiij. & Cald.
conſi.iij.in ti.de iudæ.& diffuſe proſequitur domi. Præpoſi. in
d.ca. qui ſinceram.colu.ij.& iij.uerſi.ij. colligitur, & alij idem
uoluerunt,ut clare in dicta deciſi.conſi.Neapo.clj.in princ.& etiã
Alberi. de Roſa.allegando Hoſtien.in uerſicu. iudæoa tertio.
42 † Bene uerum pro præcedenti opinio.eſt deciſio beati Ant.ar-
chiepiſcopi Floren. in iij.parte ſuæ ſummæ,tit.aiiij.c. xiij.car.
cxcj. uolens ꝙ quando baptizantur paruuli iudæorum ſufficit
oblatio parentum ſpiritualium, eſto ꝙ non eſſet illa parentum
carnalium,nec interueniret,per tea.in c.paruuli.de conſecra.di
ſtin.quarta.cum quo concordat tex.in c.illud.& in ca.cum pro
paruulis.& in c.quæris.uerſic.idem per hanc eadem. iiij. diſt.&
Pe.de Anch.cxcv.conſi.Secundum ea.nolena,pueros hebræo-
rum alio offerente poſſe baptizari,per uas deciſiones, ſecundũ
hanc opinionem concluditur in dicta deciſio.conſi.Neapol.clj.
ubi Rex Emanuel bonæ memoriæ inuito patre baptizare fecit
filium paruulum cuiuſdam iudæi,ut dictus baptiſmus teneret
& ualeret in fauorem fidei,& facit quod dictum eſt ſuperius in
43 ſpiritualibus non attendi patriam poteſtatem. † Er quamuia a-
lia opinio,magis auctoritatibus ſit ſuffulta,& dicatur commu-
nior,tamen quoniam dicti paruuli ſemel apparent baptizati, &
ad baptiſmum re ipſa & facto peruentum fuit, & dicti paruuli
ita baptizati,effecti maiores & adulti,&poſtquã ad annos diſcre
tionis peruenerunt per longum tempus tacuerunt.nec contra-
dixerunt,& plurea actus ad fidem pertinentes exercuerunt, ap-
probantes tacitè baptiſmum prædictum , dicendum erit ipſos
eſſe ueros chriſtianos,& a dicta fide catholica non poſſe retro-
44 cedere,ut fuit concluſum ſuperius in eorum parentibus.† Quæ
dicta a fortiori procedunt in ipſis,& eſt uidere de mente etiam
illorum doctorum tenentium aliam opinionem dum uolunt &
quærunt,ſi de facto ita fuerunt baptizati inuitis parentibus, pe
nes quos debent moram trahere,& alimenta ſuſcipere,ut ad ple
num referuntur in dicta deciſ.conſi. Neap.clj.col.ij.verſi.quid
45 ſi iudæus.& per Fely.in d.c.ſicut.nu.j.†Ad quod illud uulgatũ,
multa impediri fieri,quæ iam facta tenent. l. patre furioſo . ubi
Moder.plura accumulant.ff.de his qui ſunt ſui uel alieni iuris.&
illud quod traditur in l.j.& ij.C.ſi ma.fac.lib.ij.& lib.v. per to-
46 tum.†Et eo magis procedunt iſta in dictis paruulis,qui oblatio
ne parentum nati,baptizati fuerunt,ſi parentes mentem ſanam
& ſenſum bonum habebant,quorum fides ſupplet defectum cõ
ſenſus ipſorum paruulorum.d.c.maiores.uerſi.illud uero.de ba
ptiſm.& d.c.pueri.& per glo.in dicto ca.contra chriſtianos . &
47 doc.ibi.cum alijs ſupra allegatis.†Et ſi parentes ipſi offerentes
carebant fide adhuc ualuit baptiſmus,cum parentum perfidia,
baptiſmo minimè poſsit præiudicare.c.non illud.c.ſatia. & me-
lius in c.quæria.de conſecratione diſt.iiij.ea quibus reſoluta red
duntur omnia quæ in prima dubitatione quærebantur.¶ Ad ſe-
cundum dubium in quo hæſitatur,an contra & aduerſus prædi
ctos,ita & modis & formis quibus ſupra conuerſos,inquiri poſ
ſit de hæretica prauitate,& ſi in aliquem errorem hæreſis. blaſ-
phemiæ , & iudaiſmi inciderint , an puniri poſsint & deberent.
48 † Dicendum eſt ꝙ ſic,per teat.apertum in c.cõtra Chriſtianos.
de hæreti.lib.vj.& ibi ſcribentes omnes ſequuntur, & probatur
in c.de Iudæis.xlv.diſtin.& in c.pleriſq;.de conſecr. diſt.iiij.Cũ
enim fuerint baptizati,& poſtmodum a fide deuiant,& in erro
res incidunt,uti hæretici inquiri poſſunt,ut tradit etiam Oldra.
conſi.xxxvj.quem adducit & ſequitur Fely. in c. poſtulaſti.nu.
v.de iud.& eſt bona deciſ.Cardi.in clem.ij.uerſic. inquiſitorib.
in fi.de hæret.in clem.& habetur in ſumma Ang. in uerſic.in-
49 quiſitor.§.ſexto.†Et ſatis ſuadetur, nam cum ita conuerſi chri-
ſtiani effecti ſint,fidem catholicam obſeruare, & ſequi tenen-
tur,

tur,& contrarium operantes & aliquod crimen hæreſim ſapiēs
committentes,inquiri poſſunt,& ſucceſsiuè puniri,ſicut & alij,
qui tale crimen patrātur,eſto ꝙ uerum baptiſma ſuſceperint, &
ueri chriſtiani iam fuerint,toto fere titulo de hæreticis extra.&
lib.vj.& in cle.& in ti.de ſumma Tri. & fi.cath.& alibi pluries,
& faciunt quæ habentur in c.firmiſsimè.de hæreticis. cum alijs
ibi allega.per glo.& docto. Qualiter autem contra ipſos ſuper
dictis criminibus procedendum ſit & coram quo , conſideran-
do capitales inimicitias , quas erga eos totus undique populus
in dictis regnis & dñijs hēt.Cōſideratis ēt modis & formis,q̄b.
ꝯuerſi ſunt & ad fidē fuere tracti,necnō & tpis breuitate,iferius
plenius diſcutietur.¶ Circa tertiam dubitationem,in qua petit,
caſu quo contra iſtos inquiratur ſuper criminibus prædictis, an
ueteres chriſtiani dictorum regnorum & dominiorum poſſint
admitti in teſtes contra ipſos,ex eo quia ſunt capitales inimici
ipſorum,& contra ipſos coniurati,conſpiratores,& complices,
& armata manu ipſorum nouiter conuerſorum abſque cauſa in-
terfecerunt quinque millia,& plus,& fuerunt & ſunt coniurati
contra eos falſa teſtimonia proferre,ad hoc ut de dictis crimi-
nibus conuincātur & concernētur,ut ipſos perdant lingua & te
ſtimonio,quos manu perdere non poſſunt,metu regio,& ut ple
50 nius in themate. ¶ † Et uidetū prima facie ꝙ debeant admitti &
excipi , ex quo tale crimen eſt exceptuatum a reliquis crimini-
51 bus.c.accuſatus.§.licet.de hæret.lib.vi.† Et eſt crimen ualde pri
52 uilegiatū,ut in eodem.c.§.ſane. † Et ad ipſius probationem ad
mittuntur teſtes uariantes eodem.c.§.licet.qui alias non admit
terentur,ut ibidem no.per gl.& doct.& in l.qui falſa. uel uaria.
53 ff.de teſtib.& in l.eos.ff.de falſi.† Et in crimine prædicto admit
tuntur per teſtes perſonæ inhabiles criminoſi & excommunica
ti,quæ alias minimè admitterentur. c.in fidei fauorem.eo.ti.li.
54 vj. † Et ad accuſandum admittitur etiam inimicus capitalis l.
manichæos.C.de hæreti.& tradit Andr.de Iſer.in conſtitutione
Gazaros.eodem tit.& ſequitur Fran.epiſcopus Squillacen.in tra
cta.de hær.car.mihi.xij.uerſi.item inimicus capitalis licet in a-
lijs criminibus de iure cano. capitalis inimicus ad accuſandum
non recipiatur.c.repellantur.c.cum.P.Manconella.c.cum opor
55 teat.cum concord.extra de accuſa.† Tamen iſtis non obſtantib.
dico contrarium ex quo propter mortem & occiſionem tanto-
rum nouiter conuerſorum ſine cauſa patratam per ipſos uete-
res & antiquos chriſtianos,fuit & eſt cauſata,ac contracta capi
talis inter eos inimicitia.l.lege Cornelia.in prin.& ibi doct. tra
dunt.ff.de iniur.& ponit Bar.in l.iij.§.fi.nu.iij.ff.de adimen. le-
ga.& ibi Alex.in apoſtil.quamplures concordan. adducit deci.
& per Abb.in c.accedens.el ij.extra.ut lit.non conteſt. col.ij.&
Fel.ibi & per gl.in uerſi.capitales.in l.licet.ff. de arb. cum alijs
alleg.per Mod.in l.procuratoribus.nu.quarto.C.de procu.& in
l.liberi.nu.ij.C.de inoff.teſtam. & in l.Titia.nu. xiij. ff.de uerb.
oblig.& per Fely.in d.c.repelluntur.nu.iij.& in d.c. cum opor-
teat nu.xiij.& in c.cum ſuper.de off.deleg.& in c.quoties. de te
56 ſtibus.† Quæ capitalis inimicitia , nedum cadit erga maſculos
nouiter conuerſos,ſed etiam erga mulieres. cum concernat ma
liuolum rancorem animi,& in utroque ſexū uigeat rationis idē
titas & ſimile odium eademque cauſa occidendi,& eas perden-
di,ut habetur in l.j.C.de his qui ſe defend.lib.x.& ibi Ange. &
alij no.& per Io.de Ana.& Felyn.in d.c. cum oporteat. nu. xj.&
cum adſit cauſa capitalis inimicitiæ non propterea poteſt dici
purgata,eſto quod ueteres chriſtiani oſtendant contrarium fa-
cie,uel uerbo applaudant , nam adhuc repelli poſſunt , cum ad
ſit cauſa odij,eſto ꝙ amorem oſtendant,ut tradit Inno. in cap.
cum.j.& a.de re iudica.& Bal.in c.ſi grauis.de conſi.uti.uel inu
ti.& in l.præſcriptione.colu.xiij.C.ſi contra ius.uel utilit.pub.
& per Fely.in d.c.repellantur.nu.v.& in d.ca.cum ſuper.nu.iij.
† Quinimmo & ſi reconciliatio facta appareret,adhuc non tol
57 lit nec purgat ipſas capitales inimicitias,ut tradit glo. in uer.ca
pitales.in c.per tuas.de ſimon.& ibi Fely.nu.vij.in ,fin. allegans
concord.ut poſt Innoc.facit idem Fely.in d.c.cum oporteat.nu.
x.† Quæ capitali inimicitia ſtāte proculdubio ipſi ueteres Chri
58 ſtiani contra iſtos nouiter conuerſos in teſtes recipi & admitti
minimè poſſunt,ut habetur in c.accuſatores.& in c. ſeq. & ſeq.
& ibi poſt glo.omnes no.ij.q.iiij.& traditur in caſi teſtes. iiij.
q.iij.& inſtitu.de excuſa.tut.§.minimè.& eſt tex.apertus. in di-
cto c.per tuas.de ſimon.ubi ſcriben.omnes iſtud firmant ad idē
eſt tex.& ibi ſcrib.omnes in l.iij.in prin.ff.de teſti.& tradit Bar.
in d.l.iij.§.fi.nu.iiij.ff.de adimen.lega.& ibi Alex. in additio.al
legans concordan.& idem Alex.conſi.xcix.In cauſa . col.ij.uol.
j.& per Fely poſt alios per illum textum,in d.cap.cum oporteat
59 nu.viij.† Inimicus enim repellendus eſt,etiam ſi adhiberetur in
teſtem in criminibus delictis & caſibus exceptuatis & priuile-
giatis,ut eſt i crimine ſimoniæ,ut habetur in d.c.per tuas iuncto
c.tanta.eo.ti.& tradit Fel.allegans alia in d.c.cum P.Manconel
60 la.nu.j.in fi.& in ij no.† Propter odium enim præſumuntur mē
tiri,& ideo repelluntur etiam in iſtis exceptuatis , ut per eundē
Fel.in d.c.cum oporteat.nu.xv.uer.item adde, & poſt Abba.in
d.c.quoties.nu.vij & expreſſe firmat Henric.Boych.in d.c.cum
oporteat.in ij.diſ.uolens in omni cauſa inimicum a teſtimonio
repelli per tex.in d.c.cum,I,&,A,& alia iura ſuperius allegata.
61 † Prout etiam eſt uidere in crimine læſæ Maieſta.in quo teſtes
alias inhabiles recipiuntur.l.in quib.ff.ad l.Iuliam Maieſt.l.nul
62 lus.C.eo.† Et tamen inimicus capitalis repellitur ut tradit Bar
to.in d.l in quæſtionibus.& Spe.tit. de accuſa.§.fi.uerſi.fi. & per
Parid.in trac.ſind.in uerſi.teſtis.col.mihi.v.uerſi.& in crimini-
bus exceptuatis.Et de crimine læſæ Maieſt.arguatur ad crimen
hæreſis,& crimina prædicta a pari procedunt , ut inferius dice-
63 tur.† Et in terminis noſtris in crimine hæreſis priuilegiato , &
exceptuato ꝙ in teſtem non admittatur inimicus capitalis pro-
batur in c.accuſatus.§.licet.ibi,aut odij fomite.de hær.li.vj.per
quem tex.ita firmat Fed.de Sen.conſi.mihi.cclij. Reuerendo in
Chriſto patri.in fi.ex quo inimici fomite odij ueniunt ad depo-
nendum,& deuiant a ueritate,& ideo repelluntur , ut etiam re-
fert,& ſequitur Franc.epiſcopus Squilla.in d.tract.de hær. car.
mihi.x.col.iiij.uerſi.item in hac cauſa . dicens ꝙ inquiſitores in
hoc debent multum aduertere.quoniam probata inimicitia pe
nitus repelluntur,& ita etiam firmat Oldr.conſil.cca. regularis
habet.col.ij.uer.ſunt etiam inquiſitores.& col.fi.& ulterius in ꝓ
prijs terminis eſt aperta deciſ.Pet.de Anch.in d.c.in fidei fauo-
rem in ij.no. ubi uult in iſto crimine inimicos in teſtes admitti
64 non debere quoniam præſumuntur dicere falſa.† Et talis exce-
ptio inimicitiæ cauſatur iure naturali,& ideo per ſuprēmū prin
cipem remitti non poteſt ſecus ſi cauſaretur iure poſitiuo, nam
tunc poſſet remitti,ut probatur in d.c.in fidei.& quia inimicus
propter odium,& ipſius fomitem præſumptionem habet depo
nendi falſum,ita ꝙ de facili mentiontur, ut habetur in l.j. ff.de
quæſtio.quam rationem ſequuntur ibi Phil. Fran.& bened.Ca-
pra.ex quibus neceſſario ſequitur concludendum , tales teſtes
uti capitales inimicos recipi modo aliquo in præſenti in caſu nō
65 poſſe.† Non enim inimicitia iſta cauſata fuit in fraudem,ut re-
pellerentur a teſtimonio,nec ex cauſa data per iſtos nouiter cō
uerſos,ſed facto,& culpa ipſorum chriſtianorum antiquorum,
& ueterum , & ideo merito repellendi ueniunt , ut proſequitur
Alex.conſi.xcix.prælleg.col.ij.uol.j.& per Bal.in l.j.in fi. ff.de
his quibus ut indig.& Archi.in c.ſtatutum.§.cum autem. de re
ſcri.lib.vj.& per Abb.in d.c.repellantur.col.j.& Mar.Soc.& Fe
li.ibi nu.iiij.& per glo.in c.cum ſuper.de off.deleg. & probatur
in c.ueniens el ſecundo de ſpon.cum allegatis per Fel.in d.c. cū
oporteat.nu xiij.ubi concluditur non attendi in iſtis inimicitijs
capitalibus , an cauſa ipſarum fuerit iuſta , ſeu rationabilis ex
quo ſatis eſt ꝙ fuerint cauſatæ modo quo ſupra,& omni caſu a
66 teſtimonio reddendo repellunt inimicos capitales.† Qui chri-
ſtiani ueteres etiam repellendi omnimodo ueniunt , quoniam
ſunt conſpiratores,& coniurati fautores,& complices, & huiu-
ſcemodi qualitatis perſonæ a teſtimonio penitus repelluntur e-
tiam in criminibus exceptuatis,eo quoniam in iſtis uigent illæ-
met rationes,ut repellantur,quæ uigent in inimicis capitalibus
de quib. dictū eſt,& ꝙ iſti repellant̄ ē tex.apertus in d.c.ꝑ tuas
de ſimo.et i d.c.accuſatus.§.licet.inducēdo,ut ſ̄ & tex.in d c.per
tuas,ibi ut ꝯſpiratores & inimici capitales,uolēs a pari huiuſmo
di perſonas procedere,& glo.ibi in uer.conſpirationes. concor.
adducit,& tradit Henric.Boych.in d.c.cum oporteat.in ij. diſ.
& Fel.ibi nu. viij.adducens alias deciſi.prout idem Felyn.facit,
in c.olim.eod.ti.de accuſ.& in terminis noſtris in crimine hæ-
reſis,ꝙ tales conſpiratores a teſtimonio repellantur,ſicuti,et ini
mici capitales,eſt aperta deciſ.Pet.de Anch.in d.c.in fidei fauo
67 rem.in ſecundo nota.† Non obſtant allegata in contrarium, nā
licet tale crimen ſit exceptuatum,et priuilegiatum,non propte
rea tale priuilegium reperitur datum,et a iure cōceſſum in hoc
ut admittantur teſtes coniurati conſpiratores,et inimici capita
68 les.† Nec poſſumus arguere de uno ſpeciali conceſſo , ad aliud
non expreſſe conceſſum.l.ius ſingulare.ff.de leg.et per gloſſ.in
l.a diuo pio.in princ.ff.de re iudica.et quia punctaliter in caſu
præſenti contrarium in iure reperitur ſtatutum , et ordinatum
ut

69 bt repellantur rationibus iuribus & deciſ.quibus ſupra. † Nec
obſtat ꝙ in iſto crimine admittuntur teſtes criminoſi & inhabi
les,nam idem eſt in alijs criminibus exceptuatis, & tamen in il
lis non admittuntur inimici capitales conſpiratores & coniura
ti,ut in crimine ſimoniæ,& in crimine læſæ maieſta.uti deduxi-
mus,& quia tales perſonæ expreſſe a teſtimonio repellantur in
crimine iſto hæreſis,ut iam oſtendimus, & in iſtis adſunt & ui-
gent,ut repellantur penitus,urgentes rationes,quæ non concur
runt in alijs criminoſis,& inhabilibus,& ideo non ualet argue-
re de uno ad aliud,ſecundum iura uulg.& communia,& quia a-
lij etiam inhabiles.& criminoſi,non ita paſsim recipiendi ſunt
70 ut ſtatim dicetur.† Non obſtat quod dicebatur de teſte uariante
per tex.in d.c.accuſatus.§.licet,quoniã tex.ille in inimico capi-
tali probat contrarium,ut dictum fuit ſuperius,& inter iſtas p-
ſonas tex.ille apertiſsimam ponit differentiam,quo fit ut de ua-
riante ad inimicum capitalem,conſpiratorem , & coniuratum ,
71 urguere non debeamus.† Et quia regula iuris ſe habet in contra
rium,uolens ad teſtimonium non recipi uariantes criminoſus,
participes criminis excommunicatos,& aliter inhabiles & ſi in
hoc crimine reperitur expreſſum,ut tales perſonæ in teſtimoniũ
priuilegio ſpeciali recipiant,non propterea debemus id atten-
dere ad capitales inimicos,conſpiratores , & coniuratos . Tum
quia iuris correctio euitanda eſt iuribus uulg. Tum quia ſi Prin
cipes ſupremi hoc noluiſſent,iam expreſsiſſent, ſicuti expreſſe-
72 runt de illis aliter inhabilibus.† Et non exprimendo noluerunt
in hoc corrigere ius commune.l.unica. §. ſin autem deficientis.
73 C.de cadu.tollen.cap.ad audientiam , de decim. † Et iſto caſus
omiſſus remanere debet decidendus ſecundum ius commune.
l.ſi cum dotem,in prin.ff.ſol.mat.l.commodiſsimè. ff. de libe.&
poſthum.l.ſi extraneus.ff.de condi. cau. da. & conſiderato iure
communi repellendi ſunt omnino,ut fuit deductum,& conclu-
74 ſum.† Et quia de facili facienda eſt reductio ad commune , &
ꝓtimꝗunm ius l.ſi unus.§ pactus ne peteret.ff.de pact.cum iſtud
ſit fauorabile,ſecundum glo.in uer.numerandum,in c. ſtatutũ ,
75 de præben.lib.vj.† Non obſtat ultimum, nam inimicus capita-
lis admittitur ad accuſandum in iſto crimine, ex eo quoniam ut
detur proſequi iniuriam propriam,ut dicitur in d.l.manichæos,
& iſto caſu , omnes inimici admittuntur ad accuſandum,ut di-
ſponunt iura uulga.& communia non tamen ex hoc infertur,ꝙ
admitti debeant ad teſtimonium reddendum ut ſunt deciſio.
76 apertiſsime ſuperius deductæ.† Et ſuadetur inſuper ratione , nã
licet accuſent,& ad accuſationem admittantur , iſtud eſt modi-
ci præiudicij reſpectu illorum qui ſunt accuſati ſi crimen,& ac-
cuſatio non eſt probatum,nam ceſſante probatione , accuſatus
etiam ab inimico liberatur,& ita non attenditur quis accuſet,
ſed probatio ſola delicti,at in teſtimonio reddendo eſt ſecus,nã
per illud inducitur probatio,qua ſtante ſequitur condemnatio,
& ſic eſt maximi præiudicij,quo ad ipſos accuſatos,qui per fal-
ſas probationes poſſent condemnari,eſto,ꝙ eſſent innoxij,& i-
deo non ualet conſequentia inimicus admittitur ad accuſandũ
ergo admitti debet ad teſtimonium reddendum , & quia ſi pri-
mum apparet conceſſum,iſtud ſecundum penitus reperitur pro
hibitum,conſequenter omni reſpectu , & omni ex capite con-
cludendum erit Chriſtianos ueteres,tanquam capitales inimi-
cos coniuratos,& conſpiratores in iſtis criminibus , modo ali-
quo in teſtes recipi non debere,contra,& aduerſus iſtos nouiter
conuerſos , caſu quo de dictis criminibus inquireretur , ſeu alio
77 modo moleſtarentur,& uexarentur.† Aduertendum eſt etiam,
nam licet in iſto crimine exceptuato , ſpeciali priuilegio indu-
ctum uideatur,ut recipiatur in teſtem periurus,& deponens fal
78 ſum,& ſic alias inhabilis.d.c.accuſatus.uer.licet.† Tamen iſtud
procedit quando manifeſtis indicijs appareret zelo fidei ipſum
uelle deponere ueritatem,& quando aliud non obſtaret , ut ibi
dicitur,ſi enim eſſet perſona leuis,uel odio , ſeu pecuniæ corru-
ptione id faceret,recipi minime deberet,ut diſponit tex.in d.§.
licet,& ibi gl.& doc.omnes firmant,& idem habetur in d.c.in
fidei fauorem,dum ibi diſponitur in defectum probationum ad
mitti in teſtes excommunicatos,& participes.&c.niſi ex uériſi-
mili coniectura,& conſideratis alijs qualitatibus,& circunſtan-
tijs,poſsit oriri,& cauſari præſumptio,ꝙ non uera deponant. I-
ſtis enim caſibus,minime recipiendi ſunt , & recepti fidem non
79 faciunt.† Nam talibus minus idoneis non ita de facili creden-
dum eſt,ut per dicta iura firmat Petr.de Ancb.in d.c.in fidei fa
80 uorem,in quarto notab.† Et ſuadetur , nam in iſtis criminibus
exceptuatis,teſtes alias inhabiles , poſſunt admitti ad proban-
dum principaliter crimen ut in d.c.in fidei,& in d.§.licet , & in
ſimi.habetur in d.c.per tuas,de ſimo.& in d. l. in quæſt.ff. ad l.
81 Iul.maieſta.† Non tamen debent recipi ad probanda adminicu
la talis delicti,ut expreſſe dicit Bar.in d.l.in quæſtiõibus,& Bal.
in auth.ſi dicatur,in fi.C.de teſti.& ſequitur Dec.conſi.nouiter
impreſſo.viij.in cauſa mora,nu.xv.alias.cccex.intelligendo ſe-
82 cundum Alex.poſt Ang.in d.l.in quæſt.† Et bene facit, nam li-
cet in iſtis criminib. exceptuatis,admittantur teſtes infames, &
inhabiles,tamen non propterea dicuntur eſſe teſtes integri , ut
habetur in d.c.per tuas,& probatur in d.c.in fidei,& in d.c.accu
83 ſatus.§.licet.† Quo fit,ut ſine tortura,contra accuſatum,uel in-
quiſitum,ſimiles teſtes recipi,& admitti minime debeant, ſecũ
dum ꝙ tradunt glo.Inno.& alij doct.in d.c.cum.P. Manconel-
la,de accuſa.& gl.in d.c.per tuas,& per Bar.in l.ex libero. ff.de
quæſti.& ibi Alex.in additio.& Moder.Bonon.alia accumulãt,
prout ſentit idem Alex.in d.l.in quæſtionibus,in additio.in uer
ſi.in quæſtionibus,& apertius idem Alex.conſi.sj.circa primũ,
col.j.nu.ix.& x.uol.j.quem ſequuntur Moder.Bonon.d.conſil.
cj.col.ij.nu.xvj.& ſeq.& conſi.cij.pauci ſunt dies, nu.xv.ubi a-
liæ concordan.deciſ.adducuntur,& ſentit hoc idem par.de ſin-
dic.in uer.teſtis,col.v.uer.licet Inn.& Iaſ.in l.cunctos populos
C.de ſum.Trini.in j.lectu.col.pe.& fi.nu.lxvij.& in ij. lect. nu.
xlvj.ubi uult allegando Bar.& alios doc.ꝙ licet in iſtis crimini-
bus exceptuatis recipiuntur infames infamia iuris,tamen illud
procedit quando in ſubſidium,& cum tormentis,& tortura reci
84 piuntur,& potiſsimum quando ſunt perſonæ uiles.† Qua utili-
tate cõſiderata etiam in iſto crimine recipi non debet,in teſtem
Chriſtianus nouiter conuerſus ad fidem,contra alium qui de di
cto crimine inquiritur,ex quo non eſt integer teſtis , ut puncta
liter tradit Oldra.d.conſi ccx.circa fi.& eſt de mente tex. in d.
§.licet,dum conſiderat utilitatem, & alia obſtacula, & leuitatẽ.
85 † Et eo magis procedunt iſta quãdo tales perſonæ,& teſtes, plu
res patiuntur defectus,& non unicum,ſecundum ꝙ tradit Soc.
conſi.cxviij.uiſa,col.antep.uer.poſtremo,uol.j.& Barb.conſil.
lxv.ſapienter,col.iij.uol.iiij.& plura accumulant Mod.Bon.in
torum.prac.crimi.in uer.diligenter,nu.vj.& in d.conſi.cij.col.
86 pe.nu.xj.& ſeq.† Prout etiam in iſtis criminibus,teſtes ſingula-
res minime delictum hæreſis probant ſecundum Archi.in c.nec
mirum.xvj.q.v,& Inn.in c.uenerabili,de teſti.& do.Ant.in c.cũ
oporteat,de accuſ.& firmat Oldr.d.conſi.ccx.col.fina.uerſic.in
quantum uero,& Alex.d.conſi.sj.uol.j.col.j.nu.ix.Volens unũ
& ſingularem teſtem non ſufficere ad torturam inferendam il-
li contra quem teſtificatur & ſequuntur Mod.Bono.d. conſi.cj.
nu.xvij.& d.conſi.cij.nu.xj & conſi.cix audito.nu.vij.&ſeq.ubi
alias deciſ.adducunt , probantes in hoc crimine hæreſis , teſteu
ſingulares illud non probare , & parum operari, & ſequitur do.
Fran.epiſcopus Squillacen.in d.ſuo trac.car.mihi.xj.uerſi. item
teſtes ſingulares,allegan.doct.in d.c.cum oporteat,& Abb. cõ
87 ſil. liij. † Et facit illud vulga.quodlibet indicium ad minus per
duos teſtes eſſe probãdum iux.gl.in uer.indicijs,in l.fi.C.fami.
herc.cum concor.Iuxta qualitatem tñ Indiciorum , ut traditur
in locis communib.& per Ioan.de Ana.in rub.de hæret. col. ij.
88 uerſi.ult.† Et licet in criminibus exceptuatis,ut læſæ maie.& ſi
mo.Io.de Ana.in c.licet hely.de ſimo. col. iiij. & Pet.de Anch.
conſ.cclxxvij.ex prædicta,col.iij. uoluerint teſtes ſingulares ad
mitti,& idem in crimine hæreſis dicendum uideatur,cũ prædi-
cta crimina equiparentur,c.urgentis,extra de hæret.no.per gl.
& docto.in c.cum ſm,eod.tit.lib. vj. cum alijs alleg. per Mod.
Bon conſi.j.col iiij.& v.nu.xxvij.& ſeq.& uidetur eſſe deciſ.Sa-
ly.in l.quicunq;.C.de hær.& Inn. & alij ſcrib.in c. qualiter,de
accuſ.etiã uelint teſtes ſingulares in hoc crimine probare,ut ẽt
89 ſentit Imol.in clemen.ſecunda.de hæret. † Tamen procedunt
iſta qñ tractaretur de probãdo crimine hæreſis in genere , ſecus
qñ probandum eſt crimen hæreſis in ſpecie. Tunc enim debent
eſſe conteſtes,& ſingulares non ſufficiunt, ut ſunt deciſiones ſu
perius allegatæ,& in ſimi.hanc doctri.tradit Innoc.in c.licet ex
quadam,extra de teſtib.& ſequuntur ibi Abba.Imo. & Fely. al-
legantes concordan.& tenet Bal.in l.j.C.qui mu.tutel.& ita de
clamnt prædicti Mod.Bono.in d.conſi. j.nu.alij.& liiij.& ſeq.al
90 legantes alias concordan.deciſion.¶ † Et comprobantur, nam
ſuſpitio de hæreſi, poteſt oriri ex leuibus ſignis,tamẽ illa ſigna
debent plene probari,ſecundũ Inn.in c. ſicut.de ſimo.& Io.An.
& alios loc.ut officium.§ j.de hære.lib.vj.& per Oldr. d. conſi.
91 ccx.¶ † Nam ex ſola ſuſpitione non poteſt quis condemnari ut
habetur in c.excommunicamus.§.fi,de hæret.& per Gemin. in

d.c.ut

d.c.vt officium.in prin.& in c.filij.col.ij.c.tit.& per Hoſt.in ſu.
de hære.§.qualiter deprehendatur.verſi.ſed quos uocas,& uer-
ſic.ſeq. & habetur,per illum teat.per doct.in c. cum contuma-
cia.de hæret.lib.vj & tradit Fely.in c.literas.col.fi.uer.& adde.
92 de præſump.& in c.ſicut.in prin.de ſimo.† Ea quibus inſertur,
ꝯtraria poſſe procedere quo ad inquiſitionē, & ut poſsit ioqui-
ri propter teſtes ſingulares,non autem ꝙ poſsit procedi ad ꝯdē
nationem ſeu ad torturā,attenta dico indiciorū, & perſonarum
93 qualitate,ut iā deductū fuit.† Prout ēt dicta Iun.& aliorū,in d.
c.qualiter.procedunt reſpectu pęnitentiæ iniungendę,& ut pur
getur,non aūt reſpectu condēnationis , in qua requirunt conte
ſtes,& non ſufficiunt ſingulares, ſēm deciſio. ſupra allegatas, &
ita punctaliter reſpondet Franc.epiſcopus Squillacen.in d.trac.
de hære.char.mihi.x.uerſi.inſuper eſt ſciendum , & ſentit Imo.
in cle.j.col.pe.circa fi.& Card.in §.rerum.in iij.nota. de hæret.
in clem.ad quod bene facit quod uult Inn.in c.ex parte.in fi.de
offi.ord.& gl.in c.quanto.& in d c.literas.de pręſum.& quę ibi
94 accumulat Fel.col.fi.nu.xiij. ¶ † Nec non & illud uulgatū te-
ſtes ſingulares minime probare,& tantū probat unus,quantum
mille ex quo unus debilitat fidē alterius, & plures teſtes ſingu-
lares minus probant quā unus ſolus.c.bonæ.e.cū dilect.de elec.
c.licet cām.de probat.& ꝑ Bal.in l.ut iuriſiurandi.col.iij.C. de
teſtib.& in l.de quibus,col.antep.uerſi.ſed nunquid teſtis.ff.de
95 legib.cum ſi.† Ex coadiuuant iſta,nā crimen hæreſis eſt grauiſsi
mum,& aduerſus cōmittentes illud,multiplex pęna ſtatuta eſt,
tā lege diuina,quā lege humana , ut tradit Hoſti. in ſum. in tit.
de hæret.§.qua pęna.& in c.ad abolendā.eod.tit.ubi Ioan. An.
etiam ponit,& diffuſius proſequit ibi Henri. Boych. in iij. diſt.
ut ēt facit Alb.de Roſ.in diction.in uer.hæretici puniunt, & in
uer.hæreticus eſt capitali pęna,& ponunt & alij ſummiſt.in uer
96 ſi.hæreticus,& habetur in iurib.allegatis per iſtos.† Conſequē
ter mature procedendū erit nec ita paſsim,ita teſtes recipiendi
ſunt indiſtincte oēs ita ut ex eorum falſa depoſitione innocen-
tes,& innoxij ueniant puniendi,ut dicitur in clem.j. in prin. de
hær.& teſtes inimici coniurati conſpiratores,& alij de quib.ſu-
pra dictum eſt,qūque recipi non debent, & recepti fidē non fa-
97 ciunt nec probant.† Et contra eos,& eorū dicta admitti debent
oppoſitiones,& alij obiectus, de quibus ſuperius dictum eſt, &
probatur per dictum.§.licet. & d. c. in fidei fauorē. & per alias
deciſ.ſuperius adductas,& eſt gl.in uer.indicijs.e. fi. de hæreti.
lib.vj.& ibi doct.not.& ſentit Feder.de Sen.d.ꝯſil.cclij. in fi. &
apertius Oldr.d.conſi. ccx.col.pen. & fi. ubi apertiſsime ſentie
98 cōtra teſtes poſſe opponi & oppoſitiones debere recipi.† Et ul
terius dicit ꝙ in iſto crimine non attenditur fama quæ ortū &
originē habuit ab inimicis, ſeu ab alijs nō fide dignis,ut dicim⁹
in alijs caſibus,ſēm Bar.in l.de minore.§.pluriū.ff.de quæſtio.&
ibi Alex.& alij Moder.plene tradunt,ut ēt dicunt Can.in c. ue-
99 niens.extra de teſtib. cū ſim.† Hinc ēt inductū eſt in tali crimi-
ne nō debere quē condēnari nec puniri propter præſumptionē
ēt uehementē,ſēm glo.in c.literas.de præſum. & Fely. ibi & ſim
alios alleg.per eundē Fely.in c.ſicut.in prin.de ſimon.& Old.d.
ꝯſi.ccx.circa prin.& Anch.in d.c.accuſatus.& ꝑ Imol.allegan-
tem alios in clem.j.col.pen.uer. Matthæus uero. & Gemi. in c.
accuſatus.in prin.de hæret.lib.vj.& in c.ut officiū.§.uerū. colu.
j.eo.tit.bene Alb.in rub.C.de hæret.col.iij.uer. deinde quæro.
100 † Quinimo ex leui & modica præſumptione in tali crimine,
minime contra aliquē inquiri debet.c.accuſatus. §. j de hæret.
lib.vj.infamia enim præcedere debet,& de ueritate ipſius primū
tus inquiri,ad hoc ne inquiſitio ſequens rite & recte formata di
cat,ut habetur in c.j.& ij.per gl.& doc.de accuſ.lib.vj.& ꝑ Lap.
in clem.j.de uſur.& ꝑ Fran.epiſcopum Squillacen.in d.trac.de
101 hæreti.car.mihi.viij.uer.itē in hac materia.† Vt igitur ꝯtra in
quiſitū de tali crimine procedi poſsit ad condēnationē,debent
adeſſe probationes claræ & apertę iuata.l.ſciāt.C. de prob. & l.
qui ſententiā.C.de pęn.& tradit Imo.in d.clem.j.col. fi. uolens
non ſufficere unū teſtē,cum fama,poſt Io.de Lign.ibidē nā di-
cunt eſſe debere probationes cōcludentes,ut ſentit ēt Card.ibi
uer.pen.col.fi.in j.q.& in clem.ij.uer.inquiſitoribus.in ij.q.ubi
102 de uno teſte & fama & Gem.in d.c.ut officiū.§.uerū.† Et licet
in eo procedi poſsit ſummarie, tñ probationes adhuc ſunt ne-
ceſſarię,ut habeē in clem.ſæpe. uerſic. non ſic tñ.& ibi oēs not.
tradentes concord.de uerbo.ſign.& regula illa actore nō probā
103 te,& c.l.qui accuſare.ubi docto.alia adducunt.C.de eden.† In
tali enim iudicio,teſtes debent eſſe cōcludentes , ſēm Anch. Io.
de Lign.Card.& Imo.in d.clem.ſæpe.uer.q̄ omnia. & ibi repe-
ten.col.iij.uer.x.quæritur.allegātes alia, & bene faciunt que po
nit Io.de Ana.in d.rub.col.ij.de hæret.eo magis in delicto iſto
exceptuato & grauiſsimo in quo irrogātur tot & tantę pęnę &
poſteritas & memoria perpetua notatur infamia,ut punctaliter
dicit Oldr.d.conſi.cca.in prin.& ſequitur Fran.epiſcopus Squil
lacen.in d.trac.car.mihi.x.uerſi.ſi uero erat leuis.& uerſi. unde
tenet allegās Petr.de Anch.d.c.accuſatus.in prin.& Mod.in c.
excommunicamus.el primo , de hæret. qui aperte iſtud uolunt
& cōprobant lege & ratione,ut per eos. Ad quartam dubitatio
nē,in qua quęritur,an Rex Emanuel ea cauſa cōtentia in thæ-
mate potuerit ipſis nouiter cōuerſis concedere dictum priuile-
giū,et an talis cōceſsio ſubſiſtat, quatenus ꝯtinet ꝙ per certū tē
pus cōtra ipſos nouiter cōuerſos inquiri nō poſsit de dictis cri-
minibus,& ꝙ dicto tempore decurſo procederetur ſub certa ta
men & limitata forma , de qua ibidē penitus deuiāte a ſtatutis
104 canonicis,ut in ea, & illis eſt uidere . † Breuiter dicitur Regē
ipſum ſuper prædictis criminibus nō potuiſſe cōcedere tale pri
uilegium,dictamq; conceſsionē non ualuiſſe nec tenere , prout
etiā non ualuit nec tenet priuilegiū & cōceſsio ſuper pdictis
facta & emanata per Ioannem modernum Regem & ſupremū
105 dominum in illis regnis et dominijs . ¶ † Nam cum tale cri-
men et delictum ſit mere eccleſiaſticum & ad ipſum pontificem
cognitio et punitio ipſius ſpectet, et laici non poſsint ſuper illo
ſe intromittere ſine licētia et ordinatione ſummi pōti.ut ad ple
num deduxi in alio conſi. per me iam abſoluto omne ſtatutum
& diſpoſitio emanata a laicis ſuper dictis criminib. circa modū
procedēdi,tam directe quā indirecte fuerunt et ſunt nulla ſi ali-
quatenus p illa proceſſus inqſitionis impediret ſeu retardaret,
ut diſponit tex.apertus in c.ſtatutū ciuitatis.uer.nullius exiſte-
re ciuitatis.de hæret.li.vj.& ibi poſt glo.et doc.antiq. iſtud fir-
mat Anch.in ij.nota . & in iij.ubi ꝓprie loquitur in terminis no-
ſtris dicēs iudicē eccleſiaſticū,poſſe cogere ſæcularē ut tale ſta-
tutū tollat,ut habeē in illo tex.ex quo nō ualet talis diſpoſitio a
laico emanata, & adducit ad id alia iura et idē uult Gem. ibi in
j.oppoſi.allegādo ad idē tex.in c.accuſatus.§.ſacerdotes. eo.ti.
& Phil.Fran.in d.c.ſtatutū.idem firmat, allegando.c. fi. de im-
muni.eccle.et no.in c.nouerint.de ſent.exc. Ad idē ꝙ tales con
ceſsiones nō ualuerint probatur ꝑ locum a ſpeciali, in c. ut in-
quiſitionis.in prin.eo.tit . & ibi illud tenet Anch. quoniam ibi
adeo ualent illa ſtatuta edita ab Imperatore , quia confirmata
fuere expreſſe per ſummum pontificem, qua cōfirmatione ceſ-
ſante,nihil profecto ualuiſſent , ad quod etiam tex. in dicto. c.
ut inquiſitionis uerſi.ſi quis uero.ibi aliquatenus impedire,ubi
laici nedum prohibentur ſe intromittere ſuper dictis crimini-
bus.quinimmo puniuntur pęna de qua ibi,ſi ſe intrommittant,
ut etiam dicitur in dicto c. ſtatuimus eos poſſe cōgi cenſura ec-
cleſiaſtica,ad exhibendum talia ſtatuta,et ad tollendum et mo
derandum ea,et habetur in ſumm. Angel. in uer. inquiſitor . §.
106 penulti.in fine . † Laicus enim princeps non poteſt diſpone-
re nec aliquid ſtatuere ſuper concernentibus res eccleſiaſticas,
ſeu iuriſdictionem ipſam eccleſiaſticam et ſtatuta per eos non
ualent,etiam ſi in utilitatem redundarent, ut dicit tex.in capit.
quæ in eccleſiarum de conſti.et ibi glo.prima allegans concor.
et docto.oēs maxime Abba. Fely. et Dec.nu. vj. allegātes alias
deciſ.et habetur in l.decernimus.C.de epiſco.et cler.et per Bal.
in d.l. cunctos populos. Cum enim in iſtis iuriſdictionem laici
non habeant quicquid ſtatuunt et ordinant nullum redditur ex
defectu poteſtatis.c.bene quidem.xcvj.diſtin.et ſecundū Abb.
in c.ꝑ uenerabilem in fi.qui fil.ſint legit.et Feder.de Sen.conſi.
xcvj.Apparet quædam lex,Abb.et Fely.nu.xxiij. allegautē con
cor.in d.c.quæ in eccleſiarum,et per eundem Abb.per illū tex.
in cap.eccleſia ſanctæ Mariæ. eo. tit. de cōſti.ubi etiam omnes
id firmant,maximè Dec. qui plures concor. adducit. nu. xxviij.
107 et ſeq.et nume.lij.† Et bene facit tex.in cap.tuam et ibi glo.et
docto.not.de ord.cogni.et in c.lator.ubi gl.qui fil.ſint legit.cū
alijs alleg.per Abb.et Dec.nume. xij.in dicto c.eccleſia ſanctæ
Mariæ.et in c.decernimus, de iudic.dum in dictis locis conclu-
ditur ſæcularem etiam incidenter nō habere iuriſdictionem in
108 materia ſpirituali . † Non enim poteſt ſtatutum laicorum ſe
intromittere de iuriſdictione eccleſiaſtica,nec iudici eccleſiaſti
co legem imponere,ſecundum Abba. in cap.cum ſit Romana.
col.uj.de appella.et Pau.de Caſt.in l.titia.in fi.ſol.mat. per An
ge.Imo.et Iaſo.allegantem alias deciſ.in l.ij.colum. iij. nu. xij.
109 et ſeq.ff de re judica.† Perſonæ enim quæ ſunt de foro eccle-
ſiæ non ligantur ſtatutis laicorum ut dicit tex.in dicto cap. ec-
cleſia

cleſiæ ſanctæ Mariæ & ibi Fely.& Dec.nu.v.allegantes concor.
110 prout etiam facit Aret.conſi.xxv. Viſo themate.colu.j.†Et li-
cet cauſa ſpiritualis quandoque agitetur coram iudice laico ta-
men non uenit decidenda & terminanda ſecundum ſtatutum
laicorum,ſecundum Abb.in d.c.eccleſia ſanctæ Mariæ.in ij.no-
tab.& Dec.ibi nu.xj.& Aret.d.conſi.xxv.& per Fely.in d.c. ec-
cleſia.nu.lv.& quando litigatur in foro eccleſiaſtico etiam quo
ad ordinem procedendi ſeruare debemus ſtatuta & conſtitutio
nes dicti fori eccleſiaſtici & non ſtatuta laicorum, ut traditur
in c.quod clericis.de ſo.compet.cum alijs plene accumula. poſt
Ab.per Fely.in d.c.eccleſia.nu.lv.& ſeq.& Dec.ibi n.xj.& xlvij.
111 & in terminis noſtris eſt tex.in d.c.ſtatutum ciuitatis.†Ex qui
bus infertur talia priuilegia & conceſsiones non ualuiſſe,nec te
nuiſſe,nec ſ͞m illa eſſe procedendum tum etiam q͞m, non debét
intelligi eſſe conceſſa in præiudicium iuriſdictionis ſpiritualis
ſummi Pontifi.& ſic tertij ad no.in l.ij.§. ſi quis a principe & §.
merito.ff.ne quid in lo.publ.& in c.quamuis.de reſcr.li.vj.& in
l.ſi quando.C.de inoſ.teſt.per Are.& Fel.in c.j de reſcr.& Dec.
112 ibi col.iiij.nu.vj.adducentem quamplura concor.† Aduerten
dum t͞n eſt,q͞m heretici & de tali crimine damnati inter alias pę
nas patiuntur illam quæ bonorum publicationem continet.ca.
uergentis de hæret.c.cum ſecundum.co.ti.lib.vj.cum concor.
113 & dicetur inferius.†Quæ bonorum publicatio pro parte fiſco
laicali,& tēporali applicanda aduenit ut colligit in l.cognoui-
mus.uet.liberis in fi.& ibi gl.& doct.no.& in conſt.gazaros. C.
de hæret.& in l j.C.de apoſta.&in auth.ut cum de app.cognoſ.
§.generalem ēt coll.viij.& traditur in d. c. cum ſ͞m & in cle. ij.
uer.inquiſitorib.de hæret.in cle.& in d.c.uergentis,&in c.excō
municamus,ubi gl.Card.Zaba.& alij ſcribe.concor.adducunt.
114† Et hodie illud certū eſt per ꝯſtōnes papales diſpoſitō & or-
dinatū eſſe,ꝙ de bo.hæreticorum tres fiant partes,quarum una
applicanda uenit fiſco, & iudici ſeculari temporali ut ad plenū
tradit Io.An.citando alios doctor.antiq.in d.c.cum ſ͞m in no-
uell.& tradit ibi Pe.de Anch.in iij.notab.col.ij.& Gemi.& Frā.
ibidem in uer.confiſcationes,& Fran.ep͞s Squillacen.in d.trac.
115 chat.mihi.ix.uer.ſed an bona iſtorum,in fi.cum ſi.†Quatenus
igitur prædicta priuilegia,& regales conceſsiones,& gratiæ cō-
tinent diſpoſitionem circa bonorum confiſcationem reſpectu
portionis quæ ipſos reges,& fiſcum laicalem,& temporalem tā
git,& dictis perſonis,& fiſco ueniebat applicanda ualida fuerūt
& firma,& per dictos reges in ipſorum præiudiciū bene potue-
runt ꝯcedi,& ita conceſſa obſeruanda erunt ipſis nouiter ꝯuer-
ſis,ut inferius dicetur,nam licet dn͞i temporales non poſsint de
rebus eccleſiaſticis,& de alijs tangētibus ſp͞ualem iuriſdictionē
ſtatuere,& diſponere in præiudicium eccleſiæ ſummi Pontif. &
116 iuriſdictionē ipſorum,ut ſuperius extitit concluſum.†Tamen
quatenus agiť de præiudicio ipſorum laicorum quib.bona ue-
niebant applicanda occaſione dicti criminis eccleſiaſtici ſtatu-
tum conditum ab ipſis laicis,ſuper dictis bonis,& rebus ualet,&
tenet eſto ꝙ dependentiam habeant ab eccleſia, ſeu a iuriſdi-
ctione ſp͞uali,ut eſt bona deciſ.Petr.de Anch.conſi.cccxxxiiij.
Poſtq̄ iſta dn͞a,& ꝯſi.cxxv.Viſis,& diligenter,col.pe.& Pau.de
Ca.ꝯſi.xxvj.Præſuppoſito,in fi.& refert,&ſequiť Alex.ꝯſi.ia.Pō
deratis his,col.ij.uol.v.& Barb.ꝯſi.xiiij.col.fi. uol.j. ut ēt facit
Fely.habens hanc ꝯcluſionem pro abſoluta in d.c.quæ in eccle-
ſiarum col.fi.& Dec.ibi,col.ij.in iij.no.nu.vj;in fi.& ꝯſi.cxxxix.
117 & diligenter,nu.ij.†Et ſuadenť iſta,q͞m laici poſſunt facere ſta
tuta quæ ligent ipſos laicos t͞n ēt ſuper illis quæ ſunt de tempo
rali iuriſdictione eccleſiæ licet quo ad eccleſiam non ualeant,
ut per illum tex.dicit Abb.in d.c.eccleſia. S. Mariæ & ſequitur
118 Gemi.ibi,& Fely.nu.ix.adducens alias concor.†Et potiſsimū
q͞m ſtatutum tangit temporalia, ut eſt in m͞ria dotis quæ depen
det a m͞rimonio continente actum ſp͞ulem,ut tradunt Imo.Ab.
& pleniſsime Fely.in c.j.de ſpon.& idem Abb.in vj.caſu,in d.c.
eccleſia,& Dec.ibi nu.xlij.allegans alias deciſio.ut ēt facit Fely.
in d.c.quæ in eccleſiarum.nu.xxiij.dum loquiť de ſtatutis con-
cernentibus res prophanas,cum igitur reges p̄dicti diſpoſuerint
de bonis confiſcandis,& ſic de rebus prophanis,& temporalib.
reſpectu portionis quæ ipſos,& ipſorum fiſcum temporalē tan-
gebat,talis diſpoſitio eos obligauit,ex quo ſuper prædictis iure
permittente potuerūt diſponere licet dependentiā haberent a
crimine eccleſiaſtico,& a iuriſdictione ſp͞uali ut deductū &oſtē
ſum fuit,cum declaratione de qua in ſexto ſeq.dub.ubi diceť an
119 poſsint illam reuocare.†Nec dubitandum eſt ꝙ ēt ſuper p̄di-
ctis potuerint priuilegiū & conceſsionē facere ad plenē tradita

in c.j.de proba.& in c.nouit.de iudic.cum ſi.& ſtatim ēt diceť,
ex quibus.infertur & h͞r reſolutio quinti dubij.¶ Ex iſtis inſu-
per inferri poteſt ad reſolutionem ſextæ dubitationis, in qua
quæritur,an Io.rex prædictus potuerit & poſsit tale priuilegiū
120 & patris & ſuum reuocare,& contra illud uenire. † In qua di-
ſceptatione dicendum vr͞ tale priuilegium & conceſsionem po
tuiſſe & poſſe reuocari etiam ſine cauſa, cum emanatum appa-
reat in uim priuilegij ſimpliciter,& ſic ſolo arbitrio conceden-
tis vr͞ poſſe reuocari arg.tex.in l.qui fundo.C de om. ag. deſer.
li.xj.quem citat Bal.in l.nupta.in princ.ff.de ſenator.& in l.qui
ſe patris.C.unde li.col.antep.uer.ſed quid ſi pater,& tradit Inn.
& Abb.in c.nouit de iudic.Potiſsimum q͞n conceditur ſubdito,
ut fuit hic,& tradit Fel.in d.c.nouit.adducens alias concor.nu.
xxj.& xxxij.& Mod.ibi ſequuntur.nu.xix.ut etiam tradit idem
Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum.nu.lxij.& Dec.ibi.nu.xxxvij.&
xxviij.& Soc.conſi.lxxxvij.Viſis,col.viij.nu.xiij.& ſeq.uerſi. iij.
confirmatur,& nu.xviij.uol.iij.ubi citando plures docto.dicit
121 principem concedentem aliquid,poſſe illud reuocare.† Nam
iuſta cauſa reuocandi vr͞ illa,quia ipſe conceſsit & potiſsimum
q͞n conceſsio continet gratiam,ut vr͞ eſſe præſens in qua conce-
dens non vr͞ obligari ēt naturaliter ſecundum Are.in c.j de ꝓ-
122 ba.citantem Cyn.in l.digna uox.C.de legi.†Eo ēt q͞m ſumus
in caſu in quo dicti reges non potuerunt diſponere, ſecundū ea
quæ dicta fuere in præcedentibus dubijs,in quibus ēt uidentur
prohibiti obligari ſecundum Hoſt.Io.An.Abb.& alios in c.di-
lecti.de maior.& obed.& alia adducens Mod.in d.ca.j.nu. iiij.
& in d c.nouit.nu.xvij.ad quæ etiam faciunt tradita per Card.
123 conſi.lij.Gregorius epiſcopus,colu.j.†Et quia aperte conſtat
de uoluntate ipſius regis,nolentis ulterius ſtare dictis priuile-
gio & conceſsioni,ad no.per Inn.in c.ad apoſtolicam , de ſimo.
& per Aluaro.in ti.de his qui feud.da.poſſ.& in c.j.de natu.ſeu.
& per Soc.d.conſi.lxxxvij.col.ix.nu.xvij.uer. aliquando & ter-
124 tio.& uer.ſeq.cum ſi.† Aduertendum t͞n adhuc eſt,q͞m in præ-
ſenti diſcuſsione non agitatur an ipſe rex teneatur obſeruare ea
quæ non potuit concedere,& de quibus minime potuit diſpo-
nere ſed ſolum quæritur an ipſe aſtrictus ſit obſeruare illa de q-
bus potuit diſponere & gratiam & conceſsionem facere prout
iam fecit ſecundum ea quæ fuere dicta,& concluſa in præcedē
tibus,& ſic ceſſant obiecta ex mente Hoſt.& aliorum,in d.c.di
125 lecti.†Et in iſtis in quibus potuit diſponere,& priuilegiū con
cedere,adhuc aduertendum eſt,q͞m tale priuilegiū,& conceſsio
prędicta,bona fide,ſine dolo & fraude fuit acceptata,& recepta
ab ipſis nouiter conuerſis, qui ea uſi ſunt ſecundum facti con-
tingentiam,& ſic ceſſant , quæ in contrarium poſſent adduci ex
his,quæ habentur in c.j.& in c.ſi tibi abſenti,de præben.lib.vj.
& in l.qui abſenti.ff.de acq.poſſ.& per Aret.in d.c.nouit,& Fel.
ibi adducentem deciſ nu.xviij.& diffuſius,nu.xxix.ubi allegan-
do Card.in c.perpendimus.de ſenten.excommuni.col.ix.uerſi.
ut autem,& Are.in d.c.nouit,col.iij.dicit priuilegium nōdum
126 acceptatum poſſe reuocari.†Nam in terminis noſtris,accepta
tum,& receptum fuit,& bona fide,ſine fraude,& dolo,ea quib.
ceſſant,q̄ dicit Bal.q͞n dolus interueniſſet,in d.l. digna uox , in
fi.& Fel.in d.c.j.in prin.nu.ij.de proba.& ad id bn͞ faciunt , quæ
traduntur in ꝯſi.ult.quod eſt Barb.poſito,in iiij.uol.conſil. Alex.
col.vj.nu.x.& xiiij.ubi conſiderať bona fides acceptantiū tale
priuilegium,ita ꝙ poſſunt ſe tueri exceptione doli,q͞n ipſis non
obſeruaretur,ut ēt traditur per Ale.conſi.ccxvj.col.j.& ij.& co.
127 vij.uol.ij.†Inſuper conſiderandum eſt,nam conſideratis, & at
tentis his,quæ in facti narratione exprimuntur,tale priuilegiū,
& conceſsio,non vr͞ emanaſſe,nec continere meram,& purā gra
tiam liberalitatem,& cām abſolutè lucratiuam,ſed potius uidē-
tur conceſſa ꝑꝑ commenſurationem,& aliqualem recompenſa
tionem factorum præteritorum,& ꝑꝑ iacturam,& damnū, uio
lentias,& oppreſsiones,& alia ferè infinita mala quę ipſi noui-
128 ter ꝯuerſi,paſsi fuerunt.†Quibus animaduerſis , tale priuile-
gium,& conceſsio d͞r in ꝯtum,& conuentionem tranſiuiſſe,ſe-
cundum glo.in l.Aquilius.ff.de dona.& Bal.in d.l.qui ſe patris
col.x.& ſeq.& Aret.in d.c.nouit,& Fel.ibi,nu.xxj. uerſi. dicitur
autem,& plenè per Alex.d.conſ.ccxvj.nec arguendi ſumus,col.
j.ij.& vij.uer.& primo non obſtat,& in d.conſi.ult.uol.iiij. con
ſi.Alex.quod fuit Barb.col.vj.nu.x.& ſeq.& per Dec. adducen-
tem alias deciſ.ꝯſi.ccxcij.& pro tenui,nu.vij.& Soc.conſi. lviij.
col.iij.& iiij.uerſi.poſtremo ꝯſiderandum,uol.j.ubi citat ad id
129 Pau.de Ca.in d.l.digna uox.†Et tenendo hmo͠i priuilegium,
& conceſsionē tranſiuiſſe in uim ꝯtus,& cōuentionis,eſto ꝙ ſa

ctum

ctum appareat per uiam priuilegij, ſeu gratiæ, illud ueriſsimum
erit, per ipſum regem, ſine iuſta cauſa, non potuiſſe reuocari, ex
quo tenetur illud obſeruare, & adimplere ſecũdum Bal. & alios
ſcriben. per illum text. in c.j. de natu. feud. & ſecundum Bald. &
omnes ſcriben. per illum tex. in dicto c. primo, de proba. Etiam
ſi factum eſſet cum ſubdito, ut ibi diſponitur, ex quo naturaliter
aſtrictus eſt illud obſeruare, ut plenè poſt alios proſequitur Fel.
ibi in princi. & nu. ſecundo, & tertio, & Deci. nu. j. ij. & iij. & idẽ
Deci. in c. relatum, nu. j. de præben. & in c. j. nu. aij. in ij. lectu. de
conſti. & per Fel. in d. c. nouit, num. xxj. & xxxv. & in d. c. quæ in
eccleſiarum. num. laaij. & per Alex. d. conſi. ccxvj. & Barba. d. cõ
ſi. ultimo, poſito in liij. uol. conſi. Alex. & eundem Barba. conſi.
antepenul. col. aiij. uol. j. & Alex. conſi. j. col. v. & vj. nu. ſecundo,
vij. & viij. uol. ij. & eſt deciſ. conſi. Neapo. cclxxxij. otta lite, col.
iij. in ſi. & per Soci. conſi. iiij. ſuper quæſtione, col. ij. uerſicu. alio
inſuper, uol. iij. quarto, & ſexto, uerſic. præterea licet, & d. conſi.
lxaavij. num. xij. uol. iij. & ſequitur Calcan. conſi. li. licet his, col.
ij. & per Iaſ. in l. non amplius. §. ſi certam, nu. aiiij. de leg. primo,
& tradit Roma. conſi. cccccxxxvj. indultum, col. iiij. ferè per to-
tum, & ad id plura alia cõcordantia poſſunt adduci, quæ paſsim
130 habentur per docto. & legendo, & conſulendo. † Contractus
enim celebratus a Principe etiam cum ſubdito, ligat ipſum Prin
cipem, qui illum reuocare non poteſt ſine cauſa, iuribus, & deci
ſio. quibus ſupra. etiam ſi iſtud Princeps agat de plenitudine po
teſtatis, ſecundum Bald. in c. j. §. ad hoc, de pa. iuram. fir. & Pau.
de Caſt. in d. l. digna uox, & in l. fina. C. de tranſact. & per Alex.
conſi. cxxaiiij. clementiſsimi, num. aiiij. uol. iiij. & Corne. conſi.
laa. in hac, in litera. M. uol. ij. & Dec. dicto cap. j. num. xij. de con
131 ſtitu. † Princeps. n. ea contractu, & conuentione per ipſum fa-
cta obligatur, ſicut quilibet priuatus, ex quo cõtrahendo, uti de
bet iure communi, ut tradit Bal. in l. ea imperfecto, allegans cõ-
cor. C. de teſtam. & not. in d. c. primo, de proba. & ibi Fel. nume.
ſecundo, & tertio, & per Barba. in dicto conſi. ulti. nu. xv. poſito,
ut ſupra, & per Deci. poſt Iaſo. in l. traditionibus. nu. iiij. C. de pa
132 ctis, & conſi. cclxaavj. in cauſa, nume. vj. cum ſimilib. † Qui rex
modernus nedum tenetur obſeruare conceſſa, & renouata ipſis
nouiter conuerſis per ipſummet iuribus, & deciſion. ſuperius
adductis, & proprie ſentit Alex. dicto conſi. j. uol. ij. nu. octauo.
Sed etiam tanquam ſucceſſor Emanuelis regis aſtrictus eſt con
ceſsionem, & priuilegium prædictum obſeruare, ſecundum Bal.
& Abb. in d. c. j. de proba. per tex. in c. abbate ſane, de re iudi. cũ
alijs allegatis per Dec. in dicto c. j. n. vij. & tenet Bal. conſi. clix.
uol. iij. & Fel. in d. c. j. nu. ſecundo, & in d. c. nouit, nu. aaj. ubi al-
legat Cyn. & Bal. in d. l. digna uox. Verum igitur erit, regem ip-
ſum Ioannem, dictum priuilegium, & conceſsionem non poſſe
reuocare. ipſumque teneri illa obſeruare in his de quibus diſpo
nere potuit, cum iam tranſiuerint in uim contractus, & conuen
133 tionis. † Et per iſta tolluntur omnia quæ ſuperius fuere dedu-
cta. In quibus dicebatur, Principem poſſe reuocare ſuum priui-
legium, & gratiam conceſſam maxime ſubdito, &c. Nam locum
non habent, quando priuilegium, & conceſsio tranſiuit in uim
contractus, & conuentionis, iuribus, & deciſionib. quibus ſupra,
134 & ita ubique omnes docto. concordant. † Quod quidem pro-
cedit etiam ſi attenderetur cauſa lucratiua, per text. in d. c. pri-
mo, de proba. & per Dec. ibi nu. vj. iſtud comprobantem lege, &
ratione, tenendo contra domin. Anto. & Aret. quod in præſenti
non opus eſt diſcutere, cum ipſi nouiter conuerſi non præten-
dant ex dictis priuilegio, & conceſsione habere meram gratiam
& puram liberalitatẽ, & cauſam lucratiuam, ſed potius quãdam
recompenſationem, & commenſurationem, iacturarum, & dam
norum paſſorum, ut deductum eſt. ¶ Septimum dubium in quo
quæritur, an bulla ad inquirendum a ſummo Pontific. obtenta,
per ipſum regem contra ipſos nouiter conuerſos, ſit ſurreptitia,
uel ne, non cadit diſcutiendum, & examinandum, eo quoniam
ipſemet ſummus Pontific. iam opportunam fecit prouiſionem,
135 ut ad plenum deduximus in alia conſultatione. ¶ † Octauum
quæſitum, in quo petitur declaratio, an ſummus Pontifex poſsit
confirmare, ſeu de nouo concedere inquiſitionem contra iſtos
nouiter cõuerſos, fieri modo, & forma de quibus in dictis pri-
uilegijs a prædictis regibus eiſdem conceſsis, attentis & conſide
ratis qualitatibus, & alijs de quibus in themate, & facti contin-
gentia. Cum diſpoſitio iuris propter ea quæ de nouo emergunt
alteretur, & immutetur, nec ob id, hoc dici poteſt reprehenſibi-
le, cum nouo indigeant auxilio. l. de ætate. §. ex cauſa, uerſi. & ita
136 Celſus. ff. de interroga. act. † Et propter temporum uarietatem
humanę uarientur conſtitutiones. c. ſciendum. xxix. diſt. c. quis
ignoret. axxij. q. iiij. c. non licet reprehenſibile, de conſangui. &
137 affi. † Potiſsimum ut maius ſcandalum & periculum euitetur.
c. ad aures, de tempo. ordina. c. ij. & ibi gl. & alij allegantes ꝯcor.
nota. de præſcrip. & quæ habentur in c. qui ſcandalizauerit, de re
gu. iu. in antiq. & per gl. primam, in c. ij. laij. diſt. per Ab. & alios
138 in c. cum teneamur, de præben. cum concor. † Reſolutionem
recipit ex his quæ habentur in c. ij. de iudic. & ibi ſcribẽ. omnes
tradunt, prout etiam faciunt per illum tex. in d. c. eccleſia ſanctę
Mariæ. Vbi nolunt Papam poſſe approbare ſtatuta laicorum re
ſpectu eccleſiarum, & perſonarum eccleſiaſticarum, quod ipſi
ſoli reſeruatum eſt, ut poſt alios dicit ibi Fely. in ij. not. nu. iij. &
139 Deci. nu. xvij. allegantes alias deciſ. concordan. † Et in termi-
nis noſtris quo ad crimina ſapientia hæreſim, q̀ ſummus Pont.
poſsit approbare ſtatuta, per laicos circa dicta crimina emanata
eſt tex. apertus in c. ut inquiſitionis, in prin. de hær. lib. vj. Dum
modo ſpecialiter per ſummum Pontifi. approbentur, ut dicunt
ſcribẽ. omnes ibi, pro quo facit. l. j. §. dixerit. ff. de publ. & l. item
apud Labeonem. §. hoc edictum. ff. de iniur. Poterit igitur ſum.
Pon. ſuo arbitrio confirmare dicta priuilegia, & conceſsiones,
concernentia modum, & formam procedendi ꝫ præfatos noui-
ter conuerſos, qñ de tali crimine moleſtarentur, & inquirerẽtur,
140 ſm ea quæ in alia conſultatione iam diximus. † Eo etiam qm̃
modus procedendi ꝫ huiuſmodi inquiſitos, inductus apparet iu
re poſitiuo, & ipſe ſummus Ponti. contra illud ſtatuere, uel reſcri
bere poteſt cum. ſ. illud ſit. c. propoſuit, cum ſimi. de conceſ. prę
ben. & per Abb. & alios, maxime Mod. num. al. allegantes alias
141 deciſiones, in d. c. quæ in eccleſiarum. † Et ipſe diſpenſare poſ-
ſit, indiſtinctè circa tale ius, ſm Inn. in c. dudum, el ſecundo, de
electio. in ſi. & eundem in c. cum ad monaſterium, de ſta. mona.
& Abb. in c. diuerſis, de cleric. coniuga. poſt gl. & alios ibi, cum
alijs alleg. per Fel. in c. poſtulaſti nu. lxij. de reſcrip. & in ſum. An
ge. in uer. diſpenſatio. §. ij. & in uer. Papa. §. iij. & alias conſulen-
142 do diffuſe dixi. † Cum non ligetur ſtatutis Canonicis, ex quo.
ã. illa eſt, ut plura tangunt Fel. & Mod. nu. aviij. in c. j. de conſti.
143 † Nec ipſe ligari poſsit conſtitutionib. ſuorum prædeceſſorum
c. innotuit, de electio. & ibi Abb. in ſexto. nota. & facit tex. in d.
c. non debet, de conſang. & affini. & poſt alios tradunt Modern.
144 in d. c. j. num. xia. † Prout etiam quoniam per ipſum ſummum
Pont. ordo iudiciarius poteſt alterari, cle. ſæpe de uer. ſig. in cle.
& ibi poſt gl. tangunt omnes maxime repetentes, ut etiam facit
Bar. in extrauag. ad reprim. in uer. ſummarie, & alijs ſeq. & plura
ad id poſt Abb. in c. cum olim, col. pe. de re iudi. accumulant do
ctores maxime Fely. uerſic. proceſſus papæ, numer. aaxvij. & per
eundem Abb. & Fel. in c. in cauſis, eodem tit. & eundem Fely. in
c. ad petitionem col. ij. & iij. de accuſa. & per parid. in tracta. de
ſindica. car. xviij. uerſi. & inquantum. ã. tangitur & per eundem
Fel. in c. j. nu. x. de lit. conteſta. & per repeten. plura adducentes,
in dicta cle. ſæpe. §. & quia, col. axix. & alijs ſequen. uerſic. ego in
hoc articulo ut etiam colligitur, & habetur in cle. diſpendioſam
145 de iudic. & alibi pluries. † Hinc Arcbid. in c. conuenientium.
lvj. diſt. & Spe. in tit. de leg. §. nunc oſtendendum, uerſi. aviij. uo
luerunt ſupremum Principem omnem ſolennitatem iure poſiti
146 uo inductam, poſſe circumſcribere & alterare. † Vti uidemus in
dilationib. & in alijs terminis iure poſitiuo limitatis, quibus ſi-
ne aliqua cauſa, ſuo arbitrio circumſcribit, ſm Petrum de Anc.
in c. ea ore, & Imo. ibi, col. ſexta, de his quæ fi. a maio, par. capi.
cum alijs allega. poſt alios per Dec. in c. cum ſit Romana, num.
aj. de appel. & per repetẽtes, in dicta cle. ſæpe, in prin. col. aaav.
147 uerſi. tertio fallit. † Ex quibus, & alijs quamplurib. quę adduci
poſſent, infertur arbitrio, & uoluntati ipſius ſummi ponti. com-
miſſum eſſe an uelit confirmare dicta priuilegia concernentia
ſuperius deducta, an de nouo uelit illa concedere. Ad quorum
alterum ſtantib. ſuperius in facto, & in iure adductis inclinare
poterit, ut ipſius ſano iudicio condecentius uiſum fuerit. ¶ Ad
primum caput nouę dubitationis, reſpectu carceris, in quo mo-
rã trahere debent carcerati ob dicta crimina, quouſq; ꝫ eos in-
quiritur & an debeat eſſe carcer hęreticalis, an uero cõis, depu-
148 tatus alijs delinquentibus. † Aduertendum eſt quoniam car-
cer inuentus extitit ad cuſtodiam delinquentium, & non ad pę
nam, ut traditur in l. aut damnum. §. ſolent. ff. de pęn. & in l. j. &
l. fina. C. de cuſtod. & exhibi. reo. & in c. quamuis, de pęn. lib. vj.
149 cum concordan. † Verum de iure canonico aliquibus caſibus
carcer deputatus eſt ad pœnam, ut diſponitur in d. c. quamuis.
150 † Et propter crimen hæreſis, inductum fuit quandoque inqui

ſitum de eo condemnari ad pœnam carceris, qui carcer nomi-
natur quandoque murus, quandoque carcer hæreticalis, ut ha-
betur in c.ut commiſsi uerſic. & illorum de hæreti.lib.ſexto,&
ibi doctores omnes not.& eſt text.in c.le.j.uerſi.j.& uer.ſane.de
151 hæreti.in cle. † Qui carcer durus etiam dicitur, & ad pœnam
luendam datur, ut habetur in d.cle.etiam,& in d.c.ut commiſsi,
§.& eorum,& tradit Abb.in d.cle.j.col.ij.uerſi.ex quo ſingula-
riter no.in gl.ſuis,& idem tenet Petr.de Anch.in princ.in tertio
notabili,& in d.§.ſane,in prin.& in vij.notabili,& Imo.in dicta
cle.j.in prin.col.iij.uerſi.& quid,& uerſi.quidam uero,& ſequi-
tur Card.in dicta clem.j uerſic.propter quod in quinta oppoſit.
in uerſi.duro,& in §.ſane, in prima, & ſecunda oppoſi.& in j.q.
& uerſi.& quia in ij.oppoſi. & alibi etiam habetur de iſto carce
re duro,ad pœnam deputato, in c.ſi epiſcopus. l. diſtin.& in c.ſi
ille,vij.q.j.& in c.peruenit.xvj.qõ.vj.de lapſis, & de pœn.c.tuæ.
152 † De quo carcere duro,& ad pœnam deputato,minime quæri-
tur, ſed ſolũ de illo deputato iſtis inquiſitis ad cuſtodiã quouſq;
contra eos inquiritur,qui non debet eſſe durus, nec ad pœnam,
ut alter, ſed ſolum ad cuſtodiam,de quo habetur in d.cle.j.§.j.
& tradit Pet.de Anch.in d.§.ſane in prin.allegando text.in uer.
& quia ſæpe,& in ſeptimo notabili,& ſequitur Imo.in d.clem.j.
col.iij.uerſi.ſed quid allegando tex.ibi in prin.& alios doc.an-
tiq.& apertius id ſentit,col.octaua,uerſic.ſed aduerte,& firmat
Zabar.ibidem uerſi.duro, & in §.ſane, & hoc idem uult Gemin.
in c.quicunque col.ſi.uerſi.quid de prælatis,de hæreti.li.vj.Di-
cens in caſu præſenti contra tales inquiſitos deputandum eſſe
carcerem ad cuſtodiam, & ſequitur Fran.epiſcopus Squillacen.
153 in d.tract.car.mihi.a j.uerſi.ex præmiſsis uidetur. † Ex quibus
infertur,licite ſummum ponti.poſſe ordinare, quod iſti nouiter
conuerſi , ſi contingat contra eos inquiri durante inquiſitione
debeant detineri,& carcerari.non in carcere illo duro, & hære-
ticali, ſed in alio communi, ad cuſtodiam deputato, itaque ibi
detineantur quandoque ſtrictè,quandoque largius, & quando-
que fideiuſſoribus ſint relaxandi,ſecundum ea quæ contra ipſos
ſunt deducta,& probata, ut traditur in c.ut inquiſitionis i priu.
de hæreti.lib.ſexto,& ibi Petr.de Ancha.firmat in tertio notab.
ubi bene loquitur,& idem Anchara.in d.c.quamuis,de pœn.lib.
vj.& ſequitur Franc.epiſcopus Squillacen. in d. tract.fol.mihi.
x.uer.Vnde reperta infamia,potiſsimum cum iſta ius poſsiuum
154 concernant.¶ † Ad ſecundum caput dubitationis, an prædi-
ctis inquirendis dari debeant nomina accuſatorum, & teſtium,
ſine differentia tex.in c.fin.de hære. lib.vj.& cuiuſcunque alte-
rius conſtitutionis extrauag. cum ſint abiecti , & impotentes.
155 † Primo conſiderandum eſt quoniam regulariter etiam ſi con
tra aliquem procedatur per inquiſitionẽ,eidem danda ſunt no-
mina teſtium contra ipſum productorum, nec non, & dicta ip-
ſorum,& ipſo petente publicanda ſunt,ad effectum,ut ſe ipſum
poſsit defendere & opponere ſuas exceptiones aduerſus dicta ,
& perſonas,ut eſt tex.apertus in c.qualiter.§.debet igitur, de ac
cuſa.& ibi ſcriben.omnes iſtud firmant maxime Fel. numer.ij.
allegantes concor.& habetur in l. ij. ubi etiam docto.not.C.de
eden.& in c.j.de accuſa.lib.vj.& Barto.in l.qui ſine,in pen.quę-
ſtio.ff.de quæſt.& Ang.de Are.in tracta.maleſi.in uer.quod fa-
ma publica præced.& per practi.pap.in ſua Inquiſiti.in gloſſ.j.
uerſic.ſed nunquid de iſtis,cum alijs alleg. per Cepol.conſi.lxv.
156 ſuper artic.col.ij.& conſi.lxvj.decreuit, col.ij.† Vbi reprehen-
dendo Ange.de Aret.concludit,inquiſito dandam eſſe copiam
inquiſitionis indiciorum,& omnium actorum,& nomina,& di-
cta teſtium , ad hoc ut poſsit ſe defendere , & ſuas exceptiones
producere,quod quidem fieri minime poſſet,ſi eidem prædicta
denegarentur,& idem tenet Ludo. Bolog.cõſi.xxxvij.licet alias,
col.pen.uerſicu.ultimo dico, & ſequuntur Moder.Bono.conſi.
viij.in cauſa.nu.xxiij.& xxxvij. ubi alia cõcordantia adducunt.
157 † Nam in cauſa criminali etiam princeps ſupremus defenſio-
nem tollere nõ poteſt, Bal.in l. iij §.ſi is pro quo.ff.quod quiſq;
iur.& per Fely.in c.cum olim, col.ult.de re iudi. & in c.dilecti.
col.vj.de exceptio.& Aret.conſi. clxv.ſicut, col. xiij.uerſicu.ad
obiecta, cum alijs adductis per Moder. Bono. conſi.lxxxj.ſolus
158 omnium, in fine, & habetur in deciſio. conſi. Neapo. cccacj.
† Quæ locum habent,etiam ſi ſummarie inquiſitio,& iudicium
agitaretur,ut dicitur per docto.in d.§.debet, & habetur in cle.
ſæpe de uerbo.ſign.& ibi doc.tangunt,& per Fel.in c.licet He-
ly.nu.v.de Symon.& per Ludo.Bologni.d.conſi. xxxvij.col.pe.
uerſi.ultimo,& tradunt repetent.in clemen ſæpe, uerſi.quæ om
nia,col.xxa.uerſic.xij.quæritur, & probat tex.per locum a ſpe-
159 ciali,in c.fi.de hæreti.lib.vj.† Et licet tex. ibi dicat in crimine
hæreſis propter graue periculum , inquiſitores procedere etiam
nõ facta publicatione, nec datis nominibus teſtium, ratione de
qua ibi, reaſſumpta per Pet.de Anch.in iiij.notabili,& per alios
ſcribentes,ibidem,& per Geminia.in c.ut officium.§.uerum,eo
160 dem tit.† Tamen iſtud procedit, quando,ſi datentur nomina ip
ſis teſtibus,immineret periculum propter potentiam illorum cõtra
quos deponunt & ob hanc cauſam debent teneri ſecreto, ut ex-
preſſe dicitur ibi in uerſi.iubemus,& ibi propter potentiam per
161 ſonarum contra quas inquiritur.† Ceſſante autem potentia,pe
riculo,& cauſa prædicta,etiam in crimine hęreſis, inquiſiti no-
mina teſtium danda ſunt,& publicanda,ſicut fit in alijs iudicijs.
ut expreſſe diſponit ille text. ibi, ceſſante uero periculo, conſe-
quenter ceſſante dicta cauſa tex.ille apertiſsime probat nomina
162 teſtium eſſe publicanda,& danda.† Nec immerito,cum exce-
ptio firmet regulam in alijs caſibus.l.in his.ff.de legi.l.nã quod.
§.fin.ff.de pen. lega.& quia fauorabile eſt reductionem fieri ad
primæuum ius.l.ſi unus.§.pactũs.ff.de pac. c.ſtatutum,& ibi gl.
163 in uerb.numerandum,de præben. lib.vj.† Et ualet argumen-
tum a cauſa ceſſante.c.cũ ceſſante,de appella. l.adigere.§.quam
164 uis de iure patronatus. † Et ꝙ excepto caſu potentiæ in iſto
crimine , inquiſito dari debeant nomina teſtium aduerſus quos
poſsit opponere, & ſuas defenſiones facere, ac ſe defendere,te-
net gl.in uer.indicijs,in d.c.fin.& omnes communiter ſcriben-
tes,ibi iſtud firmant quando ceſſat periculum, per tex.apertum
ibi,& in ſum.Ang.in uerſ.inquiſitos.§.xj.& Fran. epiſco. Squil
lacen.in dicto trac.fol.viij.uerſ.& accuſatoris,& teſtiũ nomina.
165 † Et ſuadetur, quoniam in iſto crimine hæreſis,teſtes non ſunt
examinandi parte abſente,& ea non citata,ex quo iſtud eſſet au
ferre defenſionem,& nullo iure licet.c.omnia,& c.teſtes.iij.qõ.
ix.& ita punctaliter dicit Pet.de Anchar.in d.c.fin.in ij.notabi.
166 uerſic.utrum ergo.† Et regulare iſtud eſt,ut nulla ſit receptio
teſtium facta parte nõ citata,uel pręſente,ut habetur in c.in no
mine,de teſti.& ibi ſcribentes omnes firmant , etiam ſi eſſemus
in cauſa ſummaria,ſm Bar.in l filiusfami.poſt principium,ff.de
dona.& per repetent.in d. cle. ſæpe.§.quæ omnia,col.mihi.xxix.
uerſi.item debent,& per eoſdem, in §.non ſit tamen,uerſi.quid
167 ſi dicatur,& per Fel.in d.c.in nomine nu.vj.& x.† Et licet doc.
ibi limitent iſtud pluribus in caſibus,& maxime in cauſa hęreſis
per dictum.c.ſi. Tamen hoc procedit data potentia aduerſarij ,
illa autem ceſſante. neceſſario examinandi ſunt parte præſente,
uel citata,iuribus quibus ſupra,& ita expreſſe dicit Fel. in d.c.
168 in nomine col.v.uerſicu.xiiij.& ultimo,nu.xvij. † Nec mirum
quoniam,propter potentiam perſonarum multa deuiantia à cõ
munibus regulis introducta ſunt, ut plene tangit idem Fel.in di
169 cto c.in nomine, in ſexta limitatio. nu. xij. † Ceſſante itaque
potentia teſtes recipiendi ſunt forma ſuperius annotata,& ipſo
rum nomina inquiſito danda ſunt , cum id defenſionem conti-
170 neat,& teſtes ſint pars iudicij.c.forus,de uerb.ſig.† Et defen-
ſiones legitimę in tali iudicio non ſint denegandæ.Quinimo ab
eo productæ omnino ueniunt recipiendæ,ut tradit gl. in uerb.
legitime,in cle.paſtoralis.§.cęterum,de re iudi.& doc.omnes in
d.cle.ſæpe,& in c.cum inter,de excepti.& in c.filij,de hęr.li.vj.
171 & ibi oẽs no.† Et iudex qui ex officio ꝓcedit inquiſitũ monere
debet,ut ſuas faciat,& paret defenſiones.l.iij.§.ſi ad diẽ.ff.de re
172 mili.& ꝑ Bal.in l.j.col.x.uer.q̃ro.C.de ꝯfeſſ.† Inquiſiti.n.de ta
li crimine poſſunt ſe defendere,& nõ denegatur eis audiẽtia,qñ
ſe defendũt,aſſerẽtes crimẽ tale nõ ꝯmiſiſſe, ut ſunt deciſi.ſupe
rius adductę,& tradit Oldr.ꝯſi.ccx.& hr̃ in c.ad abolendã,uerſ.
qui uero,& in c.excõicamus,uerſi.q̃ aũt,de hæret. & per Henri.
boych.in c.ſi aduerſus,de hæreti.cum ꝯcor.adductis in d. c.fin.
per ſcribentes,& per Franc. epiſcopũ Squilla.in d.trac.car.pen.
173 uer.itẽ ſciẽdũ,ꝙ aduocati.† Hinc iductũ fuit licere iſtis inqui
ſitis, appellare eo caſu quo in ꝓceſſu cauſæ grauarenẽ cũ id de-
fenſionẽ ꝯtineat,ſm Arc.& Io.An.i d.c.ut inquiſitionis.i prin.
& latè Io.de Ana.in d.c.uergẽtis,col.ſi.& ſequiẽ ibi Pe.de Anc.
in v.notab.i d.c.ut inquiſitionis,& Hẽri.boic.i d.c.ſi aduerſus,
& tradit Gemi.i d.c.ut inquiſitionis,in prin.col.ij.& uer.an ſit.
174 & Fel.in d.c.ad abolendã,n.vj de hæreti.† prout ẽt ipſis ad eo
rũ defenſionẽ ꝯceſſum eſt,inquiſitorẽ ſuſpectũ poſſe allegare.c.
cũ ſpẽli,de appellati.& ita firmat Cardi.per illũ text.in cle.j.in
prin.uerſi.propter quod,in v.not.de hæreti.& hr̃ in ſumma An-
ge.in uerſi. inquiſitio.§. v.Et qñ iſti nouiter ꝯuerſi ſunt impo-
tẽtes,mercatores,& ut plurimũ abiecti,dubitari minimè ꝯuenit
quin ipſis forſan inquirẽdis dari debeãt,& publicari noĩa teſtiũ

contra

rontra ipſos produeendorum, rônibus, iuribus, & deciſionibus,
175 quibus ſupra. † Nec ipſis poterit obeſſe ſi ꝯtingeret unum in-
quirendum alios omnes adiuuare, & defendere, non enim pro-
pterea dicendum erit illum iudicari potentem, cum tales defen
dentes impotentes ſint, & in alium transferre non poſsim, ꝙ nõ
habent. l. traditio. ff. de acq. re. do. l. nemo plus, ubi Moder. ff. de
176 reg. iur. † Et quia ipſi inquirendi iure permittente debent de-
fendi, ut iam oſtenſum fuit, & qui defendunt bonum naturale
permiſſum omni iure, & pium opus exercent, cum interſit homi
nem hominis beneficio affici. l. ſeruus, in fi. ff. de ſer. exportan. &
ibi gl. adducens ꝯcor. ¶ Ad dubium decimum, in quo quæritur,
an ſummus Ponti. poſsit ꝯfirmare priuilegium de quo ſupra, ſeu
de nouo ꝯcedere, ꝙ bona dictorum inquirendorum ſi ꝯtingeret
eos de dictis criminibus ꝯdemnari, non ꝯfiſcentur, ſed deueniãt
ad ipſorum filios, & deſcendentes Orthodoxos, & Chriſtianos.
177 † Conſiderandum eſt, ꝙ uere proprie, & ſtricte, hęretici inter
alias pęnas patiuntur, & illam publicationem, & ꝯfiſcationẽ, ui
delicet bonorum, ut ſuperius deduximus, & probatur, in c. uer-
gentis, & in c. excommunicamus. §. j. de hæretic. & in c. cum ſm̃,
178 eo. ti. li. vj. cum ſi. † Quæ pęnæ ipſo iure a die commiſsi delicti ir
rogatur, & iniungitur, licet executio ipſius fieri non poſsit, niſi
poſt latam ſententiam a Iudice eccleſiaſtico, ut habetur in d. c.
cum ſecundum, & ibi gl. in uerb. ipſo iure, & docto. oẽs firmãt,
& tradunt Bar. & alij in auth. de inceſtis nuptijs, in prin. n. vij. &
viij. Albe. in l. manicheos, & l. cognouimus d. l. Gazaros. C. de hę
re. & Card. ꝯſi. cxxviij. col. ij. & ꝯſi. cv. col. iij. in fin. & Cor. conſi.
lxxxix. in litera. D. uol. iij. & ꝯſi. cexxij. in litera. D. & E. uol. iiij.
& tradunt omnes in d. c. uergentis, & Fran. de Cur. ꝯſ. lix. col. vj.
in fin. & Franci. epiſcopus Squillacen. in d. trac. car. mihi. vlij. &
179 car. x. col. iij. & iiij. † An aũt iudex ſecularis teneatur ſimpliciter
exequi talem ſn̄iam. An uero poſsit de nouo formare proceſſum
ſi ei uideretur, doct. iuris ciuilis uñr differre a canoniſtis, & quia
in præſenti de iſto minime quæritur, ſat eſt uidere q̃ tradit Bar.
in auth. de ſanct. epiſc. §. ſi quis ꝯ aliquem, nu. iij. & ponit Alber.
de Roſa. in dictionario, in uer. inquiſitor, & quæ tradunt docto.
maximè Moder. in l. magiſtratibus, nu. x. ff. de iuriſd. om. iudi. &
quæ refert Fel. in c. fi. n. xviij. uerſi. dum dr̃ de foro ꝯpe. & plenius
& diffuſius in d. c. ad abolendam col. fi. nũ. vij. cum alijs concor.
180 † Redeundo mõ ad quęſtionem, ius ciuile ſtatuere uñr, quod bo
na prædictorum ꝯdemnatorum applicari debeant filijs Ortho-
doxis, ut habetur in §. generalem, in auth. ut cũ de appel. cogno.
collatio. octaua, & ibi doc. not. & ẽt habetur in auth. idem eſt, &
in l. cognouimus. C. de hæreti. & ſequitur Archid. xxiij. q. vij. in
181 prin. & Cyn. in l. quiſquis. C. ad leg. Iul. maieſta. † Et nun nulli
docto. poſt Goſr. in d. c. uergentis, uoluerunt iſtud procedere in
terris non ſubiectis tẽporali dominio eccleſię, quod ſum. Ange.
in uer. hæreticus. §. vij. dicit eſſe magis pium, & benignius dicit
182 eſſe Abb. in d. c. uergentis, col. fin. † Verum in ꝯrium uñr facere
tex. in l. manicheos, & in conſt. Gazaros. C. de hær. & tex. magis
apertus, in d. c. uergentis, & gl. in ſum. xxiij. q. vij. & glo. fi. & ibi
doc. omnes firmant in c. ꝯ chriſtianos, & in c. cum ſm̃, de hęret.
li. vj. & doc. antiq. iſtud uolũt, in d. c. uergẽtis. ubi Henry. boych.
poſt gl. ibi in uer. exhæredatio, & gl. fi. diſputando articulum te
net bona ꝯfiſcari, & non tranſire ad filios Orthodoxos q̃n parẽ
tes de tali crimine fuere cõdemnati, & ſequitur Abb. ibi, & alij
Moder. maxime Fel. in prin. & gl. in cle. j. §. fi. de uſur. & gl. in c. ſi
quis. vj. q. j. & plene proſequitur Io. de Ana. in d. c. uergẽtis, col.
pen. & Fran. epiſcopus Squillacen. in d. tracta. car. viij. uerſi. item
183 præmittendum. † Voluit tamen Io. Calde. in conſi. iij. in ti. de
hære. ꝙ ſi filij iſtorum fuere ꝯcepti, & nati antequam pater tale
crimen commiſiſſet, quod non ſunt afficiendi illis pęnis, ꝯ filios
prædictorum ſtatutis, & ſequitur Ioan. de Ana. in d. c. uergentis,
col. pen. uerſic. circa prædicta. ¶ Quibus ita ſe habentibus, cum
prædicta reſpectu bonorum ꝯfiſcandorum ſtatuta ſint iure poſi
tiuo, negari minime ꝯuenit ſummum Ponti. poſſe tale priuile-
gium ꝯfirmare ſeu de nouo ꝯcedere quo bona prædictorũ per-
ueniant ad eorum filios, & deſcendentes uere Orthodoxos, cum
circa id poteſtas ſua ampliſsima ſit ut deductum fuit ſuperius,
184 & in alia ꝯſultatione. † Nec circa dictorum bonorum ꝯfiſcatio
nem, ꝯſiderandum uenit intereſſe, ꝙ fiſcus regius forſan præten
dere poſſet, Tum quia reges dictorum regnorũ iſtud ꝯceſſerunt
& uoluerunt, ut ꝯſtat ex eorũ priuilegijs, & potuerunt iſtud ſta
tuere in ipſorum incõmodũ, ut ſupra oſtenſum fuit. Tum quia
ſum. Pont. ampliſsimam habet facultatem potiſsimum antequã
bona ſint cõfiſcata, & apprehenſa, per alium tertium, ut diffuſe
diſcuſſum fuit in alio ꝯſi. ¶ Ad undecimam dubitationem, dico
ꝙ ſi inquirendus adhuc non eſt ꝯdemnatus, nec prolata eſt ſn̄ia,
& ipſe reuerſus eſt ad fidem, & abiurare hæreſim, & ꝯgruam ſa-
tiſfactionem exibere paratus, recipiendus eſt, & occupatio bo-
norum ipſius, minime eſt facienda, eſto ꝙ delictum eſſet plenè
probatum, & ipſo iure a die commiſsi delicti, bona eſſent publi-
185 canda. † Nam propter reuerſionem abſoluendus eſt ab excom-
municatione, quam incurrerat, & bona minime ſunt ab eo aufe
renda, ut traditur in c. ad abolendam. §. j. & in c. uergentis, & in
c. excommunicamus, uerſi. j. & ij. & in c. pe. de hæreti. & doct. oẽs
iſtud ibi firmant maximè poſt Abb. & Fel. in d. c. ad abolendam,
nu. ij. & Henri. boych. in d. c. uergentis, & Abb. in d. c. excommu
nicamus col. ij. uerſi. extra gl. nu. x. & Io. de Ana. ibi col. fin. uer.
no. ibi, & tenet Archid. in c. ut officium, in prin. de hæreti. li. vj.
& in c. ut ꝯmiſsi. §. & il orum, & Cardi. in cle. j. §. ſanè, in j. q. de
hæreti. & etiam traditur in c. ego Belengarius, de ꝯſecra. diſt. ij.
& habetur in c. ut officium, uerſi. ſi uero, & in c. accuſatus. §. por
ro, & ibi doc. not. de hæreti. li. vj. & in c. ſtatutum, el ſecundo, &
tradit Fran. epiſcopus Squillacen. in d. trac. car. mihi. viij. uerſic.
inde reperta infamia, & uerſi. demum. facto proceſſu, & hanc cõ
cluſio. a fortiori, probant iura, & deriſio. uolentes etiam poſt cõ-
186 demnationem reuerſis ad fidem, bona debere reſtitui. † Licet
enim aliqui uoluerint cõdemnatis, & reuerſis poſtmodũ, bona
non debere reſtitui, cum poſt ꝯdemnationem ſint incorporata
fiſco, & ipſo iure ꝯfiſcata ut iam deduximus ſuperius, & reuerſio
ſubſecuta, non debet eſſe damnoſa illis, quib. ius fuit quæſitum.
l. id ꝙ noſtrum. ff. de regu. iur. & per text. in d. c. ad abolendam,
ibi ꝯtinuo, cũ alijs allegatis per Abb. in d. c. excommunicamus,
col. ij. nu. x. & per Henr. boych. in d. c. uergentis, & diffuſius per
187 Fel. ibi nu. ij. & iij. † Et per gl. in c. maximum. j. q. vij. Volentem
hæreticum ꝯdemnatum, & deinde reconciliatum recuperare ius
patronatus, & ſequitur Ioan. And. & alij in c. quia diligentia, de
elec. & Fel. in d. c. uergentis, nu. iij. & faciunt quæ habentur in l.
j. ij. & fin. C. de ſent. paſſ. & quæ poſt Bar. & gl. tradunt alij ſcrib.
in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de lib. & poſthum. cum ꝯcor.
188 † Tñ alia opinio ęquior & humanior, ac benigniorem, & ita
paſsim, & cõiter recepta apparet. Volens ẽt ꝯdemnato de hęreſi
poſtmodum tñ reuerſo, & eccleſię catholicę reincorporato, ho-
nores dignitates, & priſtina bona debere reſtitui, & eis mortuis
ad illa admitti eius filios, ſeu alios hẽdes, & ſucceſſores. Probat
ꝯcluſio in c. ponderet. l. diſtinctio ubi legĩ de Dauit qui poſt cri
men mortiferum pęnitentiã egit, & illa peracta in honore, & di
gnitate permanſit, prout ẽt ibi legitur de Petro qui Chriſtũ ab-
negauit, & poſtmodũ reuerſus apoſtolatum retinuit, nam ut ibi
ſcriptum apparet in quacunq; hora peccator ingemuerit, &c. Et
quia eccleſia redeũtibus nunquã claudit gremium epiſto. inter
claras. §. nos, & §. ſed quia gremium. C. de ſum. Trini. & fi. cath.
189 † Et negare Chriſtum, uti fecit Pet. proculdu. hæreticum fuit
ac ſi ipſum uendidiſſet. c. unicuique. c. abijt Iudas. xj. q. iij. & pro-
190 batur in d. §. ſed quia gremiũ. † Pater ex iſtis reuerſis honores,
& dignitates reſtitui, ut in c. Ioannes. c. expurgauit, & c. ut cõſti
tueretur. c. cũ exaudiero, & fere per totũ. l. diſtinctio. & hr̃ in c.
ipſa pietas. xxiij. q. iiij. & in c. iij. q. vij. ¶ Et licet ſm̃ opi. illorum
ꝯſiderato rigore iuris, per ſolũ lapſum, bona eſſent applicata ſeu
applicãda fiſco, tñ, ſi ſtatim ꝯdemnatus, reuerſus eſt, bona hmõi
recuperabit, & eidem reſtituendæ ſunt, ut habetur per Io. And.
in d. c. excommunicamus in ſua apoſt. quem ſequitur Abb. ibi
col. ij. ad id adducens Archid. in d. c. ut commiſsi, & tex. in c. ac-
cuſatus, de hæreti. li. vj. & alias deciſio. & reſpondet ad tex. in d.
c. ad abolendam, in uerſi. continuo, aſſerens hanc opinio. eſſe te
nendam, tanquam mitiorem, & benigniorem, & eandẽ ſequitur
ibi Io. de Ana. col. fi. & gl. in c. pe. eo. tit. & in ſum. xxiij. q. vij. &
ſum. Ang. in uer. hæreticus. §. xvij. & xviij. dicit hanc ſententiam
191 eſſe mitiorem, † Et ꝙ de miſericordia ſaltem bona ſunt reſti-
tuenda tali ꝯdemnato poſtmodum reuerſo, ut innuit tex. in d. c.
uergentis, ibi, & abnegantibus miſereri, & glo. ibi adducit alias
ꝯcor. & Abb. ibidem in tertio notabili, aperte tenet, ꝙ redeunti
bus, bona ſunt reſtituenda, ex miſericordia, ut ẽt firmat ibidem
Henri. boich. apertiſsimè uolens, ꝯiunctos, & ꝯdemnatos, poſt-
modũ reuerſos, hanc pęnam nõ pati, & bona ipſis de miſericor-
dia debere reſtitui, & idem uult Card. in d. cle. j. §. ſanè, & in cle.
ij. uerſi. inquiſitoribus, q. xj. de hæret. & in cle. j. §. fi. q. ulti. de u-
ſur. & Albe. de Roſa. dummodo non ſint elapſi, in l. ſi quis nõ d.-
cã, col. antep. uer. itẽ fallit. C. de epiſc. & cleri. & in l. manicheos,
circa finem, & in auth. idem in princip. C. de hæreti. allegando

tex.in dicto.c.accuſatus.§.porro,& Archid.ibi & hoc idem uult
lino.in dicta cle.j. in fi.& Pet.de Anch.in d.c.accuſatus.§.ſanc,
in quarto notabili, & Geminia.in eodem.§.ſi uero, colum.pri-
ma,uerſicu.quarto,& uerſicu.ſed præmiſſa,& in cap.ſtatutum §.
hæc ſane,in fin.& tradit Fran.epiſcopus Squillacen. in d.tract.
car.ix.uer.ſed an bona,& idem uult Deci. conſi.cxxxvij.& dili-
192 genter,col.j.& iij.aſſerens.†Poſt condemnationem, pœniten-
tes & reuerſos eſſe recipiendos,& cõtra ipſos ulterius non poſſe
193 procedi,nec in foro contentioſo,nec in foro pœnitentiali.†Cũ
enim pœniteant , & incorporentur unitati eccleſiæ. non debent
pati confiſcationem bonorum , ſed potius bona uenire debent
ad ipſorum hæredes,ut in §.generalem,uerſi.ſi uero.& uerſ.ſeq,
in auth.ut cum de appel.cogno cum hic cõcurrant,& reuerſio,
& quia filij ſunt Orthodoxi , & quia ſumus in terris nõ ſubditis
194 eccleſiæ temporali iuriſdictione. † Et quia ſubeſt æquitas , &
miſericordia de qua in d.c.uergentis,& illa ſimul iuncta operen
tur magis, quàm ſi filij ſoli eſſent Orthodoxi , quia duo uincula
&c.auth.in ſucceſ C.communia de ſucceſſi.& not. in l.j. C.de
195 pactis.†Et quia huiuſmodi opinio eſt magis pia æqua ac mitis,
& talis æquitas ſcripta habetur in canone,in d.c.uergentis,cum
ſim.quo ſtante iudex procedere debet ſecundum dictam æquita
tem informatam a iure,ex quo debet eſſe clemens uti eſt lex ſe-
cundum Abb.& alios in c.ex parte,il.ij in iij.nota.de off.deleg.
196 † Et quia naturalis,& diuina iuſtitia indicant reſtitutionẽ fie-
ri.d.c.ponderet,cum ſimi. & æquitas idem eſt quod naturalis iu
ſtitia,ſecundum Bal.in c.paſtoralis,circa fin.de cau.poſſe.& pro
197 prieta. † Et quia æquitas ſcripta ſemper præferenda eſt,ut di-
cit Gemini.in c.diſciplina.col.ij.xlv.diſt.& Fel.in c.ſecundo,de
198 re iudic. † Eo etiam quia talis æquitas in ſpecie,& in caſu no-
ſtro particulari,ſcripta reperitur,quo fit ut ſemper rigori etiam
in ſpecie ſcripto,ueniat præferenda,ut communiter dicunt Bar.
& alij in l.j.C.de legi.doct.in l.placuit.C.de iudi.& in c. fina.de
tranſa.& per Alexan.in l.ſi poſt tres, in uerſi. deterius.ff.ſi quis
199 cautio.& habetur in d.c.ponderet,in fi. † Eo etiam quoniam
iſti reuerſi,& pœnitentes, & parati ſe ipſos corrigere recuſantes
defendere errores , & minime in conſequentiam contumaces,
nequaquam poſſunt iudicari hæretici. c. dicit apoſtolus. xxiiij.
q.iij.& c.qui in eccleſia,& c.hæc eſt ea.cau.q.j.& tenet Archid.
Io.And.& Gemini.allegans alias deciſi.in c. quicunque, in j.q.
& in rub.in fi.de hære.li.vj.& gl in c.j.in fi.de ſum. Trini.extra,
& tradit Io.de Ana.in d.c.excommunicamus,col.j.uerſi.ille eſt,
200 & Card.in cle.j.de ſum.Trin.& fide catho.†Et per Fel.in rub.
& in c.firmiſſime,de hære.ubi conſiderat, & pertinaciam,& per
ſeuerantiam,ut hæreticus,dici poſſit,poſt Bar.in l.iij.§.tutores.
ff.de ſuſpe.tuto.cum alijs ibidem per eum alleg.& per ſummiſt.
in uer.hæreticus,quod quidem in reuerſis,& pœnitentibus applica-
201 ri minime poteſt.†Quibus conceditur facultas teſtandi & de
ipſorum bonis diſponendi,ut plene proſequitur Albe.de Roſa.
in l.quoniam.C.de hære.quæ quidem penitus denegantur ueris
hæreticis,ut habetur in iuribus ibidem per eum alleg.ex quibus
202 infertur iſtos non poſſe dici hæreticos . † Et licet propter lap-
ſum,de rigore ſubſecuta condemnatione, & ſententia,pati de-
buiſſent confiſcationem bonorum. Attamen attenta miſericor
dia, & æquitate ab ipſis bona non ſunt auferenda, & ablata de-
bent reſtitui,iuribus,rationibus, & deciſi.ſuperius adductis.Po
tiſſimum cum ipſi tenaciter affirment credere,quod tenet,& credit
ſancta mater eccleſia ſecundum Bald.Pau.& Moder.in rub.C.de ſum.
203 Trin. † Nec obſtant allegata ſuperius in contrarium,de iure patro-
natus,quod non recuperatur.Nam illud ideo eſt,quia ſententia ſpe
cifice contra ipſum fuit lata ſuper amiſſione dicti iuris patrona
tus,& ideo non recuperatur.Secus ſi ita in ſpecie non fuiſſet la-
ta,ut dñt gl.& doc.in d.c.maximũ.j.q.vij. & Archi.& Io.An.ut
refert,& ſequitur Gemi.in c.j.in prin.col.ij.uerſi. quid ſi patro-
nus.de iure patro.li. vj.& ponunt doc. in d. c.quia diligentia,de
elec. ¶ Nec mirum , cum pro tali delicto fuerit impoſita di-
cta pœna,eſto quod reuertatur,tamen non tollitur,ue in totum deli
cta remaneãt impunita,c.ex literis, de exceſ.præla.l.ita uulnera
204 tus.ff.ad leg.Aqui.cum concor.†Quando autem lapſus,& cõ
demnatus, & ſtatim conuerſus egit publicam pœnitentiam,& re
incorporatus eſt eccleſiæ,bona reſtituenda ſunt, ſaltem de miſe
ricordia, & æquitate,per ſuperius deducta. Nam alias ſequere-
tur ipſum duplici pœna mulctari contra l.ſanctio legum.ff.de pœn.&
c.quod autem,& ibi gloſ.de pœniten.& in c.uerbum,de pœni.diſt.j.
Et illa reuerſio nihil ſibi prodeſſet quo ad pœnam temporalem,
ſi etiam bona remanerent confiſcata,quod eſſet contra text. in d.c.
205 ponderet cum ſi.†Qui tex.non poteſt dici correctus per dictũ
c.ad abolendam, & d.c. excommunicamus. Tum quia in dictis
iuribus iſtud minime dicitur,& correctionem curare debemus,
ſecundum iura communia,& uulga. Tum quia concordia iurium reci
pienda eſt.l.j.C.de inoff.dona. & in c.cum expediat de elec.lib.
vj.& concordia illa erit,de qua per Ioã.And. & alios, in d.c.ex-
206 communicamus,cum alijs ſuperius adductis.†Et quia decreta
de quibus in d.c.ponderet,& in ſimi. ſunt ſanctorum patrum &
dicta noui,& ueteris teſtamenti quibus ſtandum eſt in deciſi.ſi-
milium cauſarum,ut per Abb.Fel.& alios, in c.qualiter,el.ij de
accuſa.& per Cano.in c. ne inniteris, de conſti.& per Moder.in
l.j.ff.ſi cer.pet.¶ Minus obſtant alia in contrarium adducta quæ
non procedunt quando condemnatus reuerſus eſt attenta miſeri-
cordia,& æquitate,& attenta diſpoſitione.d.c.ponderet,& alio-
207 rum iurium deciſio.& rationum ſuperius adductarum.†Et ad
uertendum potiſſimum erit,qualiter procedatur contra prædi-
ctos nouiter conuerſos,quoniam inquiſitores non poſſunt paſ-
ſim de omnibus contra eos procedere, ſed ſolum de illis, quæ ueram
hæreſim ſapiunt , ut traditur ad plenum per omnes ſummiſt.in
uer.hæreticus,& per Fran.epiſcopum Squilla. in d.trac.car.v.&
xij.& per Albe.de Roſa.in rub.C.de hære.col.pen.& fi.& in di-
ctionario.in uer.hæreticus,& Bar.in auth. de priui.dot.nu.ij.&
Oldr.d.conſi.ccx.& Calde.conſi.v.in tit.de hære.& do.de S.Ge
mi.conſi.liiij.uerſi.iij.præmitto,& uerſi.reſtat, & col.iiij.& Fe-
deri.de Sen.conſi.clvij.& Alex.& conſi.cclij.& per Fel.in c.fir-
miſſime,nu.iij.de hære.& Deci.conſi.clj.nu.iij & Fel. in c.ac.u
ſatum,in fine,de Symon.& per Card. in cle.j.in prin.de hære.&
in cle.multorum,ubi bonus text.& in quampluribus alijs locis
citatis per doc.ubi.ſ. ¶ Dubitatio.xij.abſoluta fuit diffuſe,& cõ
cludenter in alia conſultatione iam exarata,in qua dictum exti
tit de accuſatis,& ſententiatis, ut gaudere ualeãt gratijs remiſ-
ſionibus delictorum,& pœnarum,nec nõ, & reſtitutionibus,per
208 ſum.Pont. ipſis iam conceſſis. † Et ulterius aduertendum erit
quoniam crimen illud hæreſis,ſpeciale illud habet,ut contra mortuos
poſſit inquiri,& contra eos poſt mortem poſſit procedi,uti traditur
in c.ſi quis epiſco.de hære. & ibi doc. omnes not.maxime Fely.
col.j.& iij.& habetur in c.accuſatus.§.in eo uero, & in ca.filij,&
in c.ſtatutum,el.ij.de hæret.li.vj.& ibi doc.not.poſt gl.allegan
tes contra.ut ét traditur in l.ij.C.de apoſt.ubi glo.& ſcrib.not.ut
facit etiam Fel.in c.cum nobis,col.v.uerſi.ſecundum prædicta, de præ
ſ.ſip.& etiam traditur in c.ſanè.xxiij.q.ij.& ponit Pe.de Anch.
conſi.cxlj.col.iij.uerſi.uenio ad ſecundum,& Feder.de Sen.conſi.celij.
209 præalleg.†Et qualiter procedendum ſit, & memoria defuncti
ueniat condemnanda,ad plenum traditur per Cepo.conſi.xvij.
col.iij.in prin.& col.iiij.& v.& per Deci. cõſi.nouiter impreſſo.
viij.nu. xxviij.alias.cccc x.& ponit etiam Fran.epiſco. Squilla.in
d.tract.car.mihi.xij.& ſum.Ange.in uer.hæreticus.§.vj.†Qui-
210 bus in locis dantur,& ponuntur defenſiones quibus uti potue-
runt filij,uel alij hæredes dictorum mortuorum,quando contingeret contra
eos mortuos, & ipſorum memoriam inquiri de criminibus præ
dictis. ¶ Vltimum dubium inſuper reſolutum fuit in alio cõſi.
iam abſoluto,& ibidem dictis,& concluſis gaudere poterunt,& illi
nouiter conuerſi qui ad dicta regna aliunde peruenerunt.Sicuti ét
oẽs nouiter conuerſi utriuſq; ſexus cuiuſcunq; qualitatis exiſtant
poterunt uti etiam,& deſcendentes ipſorum omnibus,& ſingu-
lis ſuperius per me concluſis adductis & reſolutis.† Nec quidem
211 uilipẽdio,& dedecori dẽt haberi ab illis regnicolis,ex eo quia ip-
ſorũ aliqui fuere Iudæi,& ad fidẽ conuerſi, & ipſorũ aliqui ſunt ex
illis deſcẽdẽtes,ex quo per talẽ conuerſionẽ ſunt cõmendãdi, diligẽ
di,amandi,& honorãdi,ut traditur per Abb. & alios in c.cã te,
de reſcri.& per Albe.de Roſa.in dictionario,in uer. Iudæus ter-
212 tio.†Et ſi ipſorum aliqui idonei ſufficientes,& habiles ſunt,pro-
moueri debent,tanquam idonei,& Chriſtiani,ad dignitates ho
nores,beneficia,& officia ſine aliqua diſtinctiõe, ut eſt tex.aper
tus in d.c.cã te, & in c. ſi quis ægritudine.lvij.diſt.ſecundum ea
quæ dicunt Io.de Ana.& Fel.nu.ij.in c. cum ſit, de iudæ.cũ alijs
deductis,per Deci.in d.c.cam te,col.ij.nu.vj. Pariſi. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Singula geſta per præpoſitum cum monachis ualent,confirmata per Pontifices.*

2 *Conſignationes bonorum facta per præpoſitum, eadem auctoritate, etiam ualent.*

Conceſſa præpoſitura pro dote de bonis monaſterij,tenent non autem aliæ minime expreſſa,& nu.4.

Conceſſio unius,eſt aliorum excluſio.

3 Non expreſſum, habetur pro omiſſo.
5 Non cuius, qualitates aliquæ, minimè co'ſiderantur.
6 Nomina debent conuenire rebus, & ex diuerſitate nominum induci tur diuerſitas rerum.
7 Actus ſequentes, declarant animū, qualis fuerit in præcedentibus.
8 In locis paludoſis, & uallinis, non datur illa poſſeſſio qua in alijs conſideratur.
9 Quando autem deſiccantur, bene poſſidentur, & dominium eſt illorum quorum erant prædia.
10 Pertinentia quid importent.
11 Declaratio, ita facto, ſicut uerbis inducitur.
12 Confines, poſſunt præſcribi.
13 Ad ueram præſcriptionem inducendam, quæ requirantur.
14 Contra eccleſiam, præſcribitur annis. xl.
15 Negligentia prælati, nocet eccleſiæ.
16 Bona eccleſiæ, & dos, poſſunt præſcribi.
17 Præſcriptio, tollit omnem actionem.
18 Et præſtat ſecuriſſimam liberationem.
19 Præſcriptio centum annorum idem operatur.
20 Quæ habet uim priuilegij, & alios producit effectus, & nu. 21.
22 Poſſeſſio antiqua, & de præſenti, includit mediam, et continuatam.
23 Tranſactio admittitur ſuper lite futura.
24 Et etiam ſuper moleſtationibus facti.
25 Et quandoque ſuper poſſeſſione, nedum proprietate.
26 Et aliquo dato, ſeu retento, aut promiſſo.
27 Et poteſt fieri ſuper rebus eccleſiæ, cum auctoritate Pontificis.
28 Et ſi fuit per annos obſeruata, eo magis eſt ualida.
29 Confeſſio prælati, an & quando præiudicet eccleſiæ.
30 Dicta in ſupplicatione probant ſi fuere acceptata.
31 Et quid ſi emanaunt ſuper his, in quibus adeſt iuris præſumptio.
32 Et quid ſi continet liberationem, & ueritatis recognitionem.
33 Aſſertioni prælati quando ſit ſtandum.
34 Geſtum a prælato, an ſit obſeruandum ab eius ſucceſſore.
35 Confirmatio Pontificis, poteſt fieri in forma communi.
36 Et ita facta, plures producit effectus.
37 Et an inducat confeſſionem de nouo.
38 Confirmatio poteſt fieri in forma ſpeciali, & ex certa ſcientia.
39 Et ita facta, confirmat inualidum, & quod eſt nullum.
40 Et tribuit ius de nouo.
41 Et gratuito facta tribuit robur, & originem confirmato.
42 Et iſto caſu, attendi debet confirmans, non confirmatum.
43 Prout idem quando apponitur tenor confirmati.
44 Clauſula, ſupplens omnes defectus, operatur idem.
45 Et idem quando confirmatio fuit facta ex certa ſcientia.
46 Quando dicitur factum ex certa ſcientia, & alijs ſequen.
Debet iſtud expr mi.
47 Idem ſi totum negocium reſeruatur Pontifici.
48 Vel quando in confirmatione fuit expreſſus tenor geſtorum.
49 Vel quando ex clauſulis, ſeu narratis, iſtud colligitur.
50 Confirmatio ſubreptitia, & obreptitia, non ualet.
Obreptio, & ſubretio. probanda eſt ab opponente.
51 Si clauſula, ex certa ſcientia, non prodeſt quando ſubſtantialia deficiunt, & narrata fuere falſa.
52 Et idem in clauſula, ſupplentes omnes defectus.
53 Fallit niſi interueniat ſuppletio omnium, & ſcientia ſupplendi.
54 Confirmantis mens, potiſſimum debet attendi.
55 Quando conceſſio fit ad ſupplicationem partis, quando dicatur fieri ex certa ſcientia, ſi expreſſè illud dicatur, & nu. 57.
56 Supplicationis forma, debet attendi.
57 Clauſula, ex certa ſcientia, æquiparatur clauſulæ, motu proprio.
Motus proprius, & ex certa ſcientia, conſideratur dupliciter.
58 Gratia ſurreptitia non nocet, quando dolo fuit obtenta, & quando non fuere narrata illa, quibus intellectis princeps non conceſſiſſet.
59 Clauſula, ex certa ſcientia, operatur in his quæ ſunt iuris, non in his quæ in facto conſtant alieno.
60 Nec operatur quando probatum eſt contrarium, & conſtat rem aliter ſe habere.
61 Nec ſupplet defectum ſubſtantialium.
62 Nec quando eſt contra ius ſingularium perſonarum, & affert magnum præiudicium.
63 Nec operatur ſuper incognitis ab ipſis partibus.
64 Clauſula ſupplentes omnes defectus, quos ſuppleat, & nu. 97.
65 Clauſula habentes pro expreſſis, quos defectus ſuppleat, & nu. 98. 99. & 100.
66 Clauſula derogatoria, non obſtantibus, quos defectus tollat.
67 Defectus iſti, & non tollunt præſcriptionem, tranſactionem, confeſſionem, & alia ritè geſta.
68 Tranſactio facta cum prælato data pecunia, non eſt ſimoniaca.
Licitum eſt pecunia redimere uexationem.
69 Obreptio, & ſurreptio, infra quantum tempus ſit probanda.
70 Clauſula, ex certa ſcientia, tollit ſurreptionem, & obreptionem.
71 Et defectum intentionis.
72 Et tale expreſſum, habetur pro uero.
73 Nec poteſt in dubium reuocari, nec contra illud opponi.
Nec poteſt reuocari, ſeu infringi.
74 Excludit omnem ignorantiam, & errorem.
75 Et ſtandum eſt tali, tanquam facto in proprio facto.
76 Et ſi narratur factum ceſſat omnis mala ſuggeſtio, & ſiniſtra informatio, & ſimilia.
77 Et præiudicat illi, cui eſt ius quæſitum, & nu. 96.
78 Et æquiparatur illi clauſulæ, ex plenitudine poteſtatis.
79 Clauſula, ex plenitudine poteſtatis, quos effectus operetur.
80 Clauſula, & ne prætexta erroris, quid operetur.
Et illa, quatenus totum, uel pro parte.
81 Super rebus eccleſiarum papa habet amplam poteſtatem diſponēdi.
82 Reuerſio ad priſtinum ſtatum, fauorabilis eſt.
83 Conceſſio reciproca, magis admittitur quàm ſimplex.
84 Pontifex, an præſumatur conceſſiſſe, quatenus narrata eſſent uera.
85 Fallit tamen iſtud in pluribus, & alijs ſeq.
86 Verba bullæ, non debent iudicari fruſtra appoſita.
87 Suppletur error, & ignorantia, quando ex uerbis iſtud colligitur.
88 Et maximè quando defectus non potuit peruenire niſi ex errore.
89 Sufficit eſſe uerum illud ſuper quo papa ſe fundat, licet alia ſint falſa, & melius, nu. 90. & 96.
91 Clauſula ex certa ſcientia, iuncta cum alijs, magis operatur, quàm ſola.
92 Vno ſatis operatur.
93 Ratione adiuncti, quis conſequitur, quòd de ſe non poſſet.
94 Dictum teſtis non integri, ſuppletur per alios.
95 Quæ non proſint ſingula &c.

CONSILIVM III.

SINGVLA Geſta per olim Reuerendum. d. Gui-
donem de Gonzaga, tunc commendatarium uene
rabilis Monaſterij ſancti Benedicti, de Padilinore,
cum Reuerendis patribus, & Monachis congrega-
tionis ſanctæ Iuſtinæ fuerint ualida firma, & efficaciſsima. cum
1 corroborata, & approbata fuerint a ſede apoſtolica. † Et conuen
tiones ac pacta inter prædictos inita quo ad poſſeſsiones appli
candas, præſuppoſituræ dicti monaſterij, & pro ipſius dote, &
quoad alias remanentes pęnes Monaſterium, & Monacos. ea-
dem auctoritate apoſtolica confirmatæ, ualidiſsime fuerunt, &
ſunt. ca. ſecundo, cum ſimilibus de pact. Nec ſuper iſtis contin-
git dubitare, conſideratis igitur prædictis couentionibus, & aſ-
ſignationibus bonorum & poſſeſsionum reſeruatorum per Re-
uerend. domin. Guidonem, & ſucceſsiue applicatorum dictæ
præpoſituræ, & pro ipſius dote minime conceſſa, & aſsignata ap
paret, Curia Gaidellæ Sancti Benedicti iuxta Flumen Scitulæ
uerſus dictum Monaſterium, conſequenter locus iſte tunc palu
doſus, & uallis, remanſit in dominio. d. Monaſterij, & Monacho
rum. Tum quia per prius omnia erant Monaſterij, & præpoſitu
2 ra dependet ab illo, & non ex oppoſito. † Quo fit, ut quod nō ap
paret expreſſe pro dote reſeruatum, & conſignatum præpoſitu-
ræ, omne illud remanſerit pęnes Monaſterium, cum aſsignatio
certorum bonorum ſit excluſio aliorum. c. nonne, de præſum. l.
3 cum prætor, in prin. ff. de iudi. † Et non expreſſum habeatur pro
omiſſo, arg. l. quicquid aſtringendæ. ff. de uer. ob. & l. ueteribus,
ff. de pac. & ſi legatur bulla Eugenij, locus iſte minime cōceſſus
4 apparet dictę præpoſituræ. † Si uero ꝯſideramus tenores inſtru-
mentorum geſtorum per d. Guidonem. In primo ſolum legitur,
ſibi reſeruaſſe poſſeſsiones Gaidellę, quę tunc temporis erant in
Villa Gaidellę ultra Flumen Scitulę, de quibus reſeruatio dictæ
præpoſituræ, loquitur dictum inſtru. & quæ poſtmodum per Re
uerend. domin. Præpoſitos fuerunt alienatæ, & in præſentia-
5 rum reperiuntur poſsideri per illos nobiles de Crema. † Et
talis reſeruatio poſſeſsionum Gaidellæ, non poterat, modo
aliquo intelligi, de præſentibus poſſeſsionibus curiæ Gaidel-
læ Sancti Benedicti, uerſus Monaſterium, cum tunc temporis

nullæ eſſent,& non entis qualitates aliquæ non potuerint cōſi-
6 derari.l.eius qui,in princ.ff.ſi cer.pet. † Et nomina debeant eſſe
conuenientia rebus.§.eſt & aliud.ibi,& ꝯſequentia.inſti.de do
na. ubi gloſſ.concor.allegat,& diuerſitas nominum inducat re
rum diuerſitatem.l.ſi idem.C.de codi.Poſt talem enim reſerua-
tionem reuer.Monachi reduxere dictā curiam Gaidellę ad cul-
turam,& ibidem domos conſtruxere,ex quibus infertur talem
curiam & loca prædicta non fuiſſe reſeruata nec aſsignata.d.p̄-
7 poſituræ,ſed remanſiſſe pęnes monaſterium.† Quod & apertiſ-
ſime ex actibus ſucceſsiuis declarantibus ueritatem & mentē q̄
fuit in præteritum deducitur,argu.l.hi qui adulterij.C.de adul-
te.& l.ſed Iulianus.§.ſed ſi ab initio.ff.ad Macedo.& §.panonū
inſti.de rerum diuiſione,qm̄ poſt dictar ꝯuentionem & aſsigna
tiones factas,& poſt erectionem dictæ præpoſituræ,& apoſtoli
cam ꝯfirmationem & approbationem monaſterium.S.Benedi-
cti ſemper & ꝯtinue poſſedit prædicta,ut de præſenti ēt poſsi-
det,loca pacifice & quiete,reducendo illa ad culturam,ibidem
ædificando recolligendo fructus & redditus,præſentibus & ſciē
tibus.d.d.Guidone,& Reuer.Cardinale Franc.& alio eius ſuc-
ceſſore,& nouiſsime iſto moderno præpoſitis.d.præpoſituræ,&
nihil in oppoſitum adducentibus quiuiſmo expreſſe iſta appro-
bantibus ut eſt uidere in literis Reueren.do.Cardinalis Franci.
8 † Et quamuis dicta loca eſſent paludoſa,& ualles,& in illis non
potuiſſet adaptari illa uera poſſeſsio quę in alijs deſcribitur,iux
ta nota & in l.qui uniuerſas.§.item q.ff.de acq.pol.& in l.cum
unus.§.fi.& in l.ſeq.ff.de bon.auth.iud.poſ.iunctis not.per oēs
9 in l.j.in prin.ff.de acq.poſ. † Tñ ualles illę aquoſæ,poſtmodum
deſiccatæ,& expurgatæ uere fuerunt in dominio illius,cuius e-
rat prædiū,ut poſt gl.tradit Bart.in l.uicinus.§.lacus.ff.de aqua
plu.arcen.& ſequūtur Mod.in trac.de ſerui.in rub.de ual.aquo.
Et poſt deſiccationem,& expurgationem dictarum uallarum,
poſſeſsio illorum locorum fuit penes.d.Monaſterium,& mona-
chos,qui licite,& iure permittente,ac bona fide dicta loca poſsi
derunt,& præſcripſerunt præcedentibus iuſtis titulis,per ſedem
apoſtolicam approbatis. Conceſsit enim Reue.d.Guido dictis
monachis inter alia illā partē uallis. S.Benedicti q̄ poſsidetur à
Monaſte.quæ pars uallis,ꝯtinet uillas,& poſſeſsiones deſignatas
& expreſſas in bulla Martini,& Eugenij,& ſic curiam Gaidellæ
iugium,& reliqua,quæ poſtmodum fuerunt ad culturam reda-
cta per Monaſterium,& ad maiorem dilucidationem,dicta lo-
ca fuere in bullis nominata non autem neceſſario,qm̄ omnia cō
tinebantur ſub appellatione dictæ partis uallis. S. Martini,de
qua expreſſa fuit habita mentio in ꝯſignatione facta per.d.Gui
10 donem.† Et quod iſtud ſit uerisſimum oſtenditur.Nā dicta pars
uallis,fuit ꝯceſſa cum ſuis pertinentijs,& iuribus,per quę uerba,
omnia ꝯceſſa vīr ad dictam partem uallis pertinentia.ad plene
no.per illum tex.per Abb.& alios maxi.repe.in c.cum ad ſedē,
de reſtit.ſpoliatorum,& in c.cum uenerabilis,de excep.cum ſi.
11 † Et licet tales pertinentię tunc non fuiſſent ſigillatim expreſſe,
tñ ſucceſsiue fuere declaratę uerbis per Reue.Cardi.Franciſcū.
Ee etiam re Ipſa & facto,per poſſeſsionem Monaſterii,& mona
chorum.Et certum eſt declarationem,ita poſſe fieri re ipſa,& fa
cto,ſicut uerbis,& utroq; mō facta,ualet.l.paulus.ff.rem rat.ha.
l.de quibus,in fi.ff.de legi.l.reprehendenda.C.de inſtitu.& ſub
ſti.declaratio aūt iſta pertinentiarum cōceſſarum Monaſterio
fuit,ut d.Curia Gaidellæ.S.Benedicti expreſſe fuerit ꝯceſſa Mo
12 naſterio,per do.Guidonem,& non reſeruata præpoſiturę. † Et
potuit Monaſterium tales ꝯfines præſcribere,ad quos ſe exten-
debant pertinentię,ut tradit gl.fi.& ibi omnes no.in c.quia indi
13 cante,de præſcrip.& ibi ego,nu.xvj.ꝯcor.adduxi.† Et ſi quietā,
& ꝯtinuatam poſſeſsionem Monaſterij cōſideramus,nedum ſm
fines,& terminos nouiſsime deſignatos per Reuer.Cardi.Fran.
Sed etiam per alios antiquiores,& uetuſtiores,ut facti uera con
tingētia oſtendit apertiſsimum eſt Monaſterium,& monachos
talia loca,ut propria poſſediſſe,& de pñti poſsidere ann.c.& ul
tra,per quàm poſſeſsionē inducta fuit uera pręſcriptio dictorū
locorum,cum ad eam inducendam ꝯcurrerint omnia de iure re
quiſita tradita per gl.in ſum.xvj.q.iij.& per Bar.in l.j.C.de uſuc.
transfor.& in l.Celſus.ff.de uſuca.ubi Moder.concor.adducūt.
14 † Et certiſsimum eſt,eccleſiam ꝯ aliam eccleſiam poſſe præſcri
bere,ſpatio anno.xl.c.de quarta.c.illud.c.ad aures.c.ſi diligēti,
de præſcri.& habetur in authen.quas actio.C.de ſac.ſan.eccle.
15 † Et negligentia præpoſiti ſeu prælati iſto caſu præiudicat eccle
ſiæ,& præpoſituræ,ac ſuis ſucceſſoribus,ut traditur in c.ſancto-
rum.c.de quarta,& alijs pluri.de præſcri.per omnes,& in c.cum
ex officij,& in regula delictum,de reg.in.lib.vj.& Fel.in c.acce
16 pimus,nu.vj.de fid.inſtru.† Et per talem præſcriptionem,bona
ulterius eccleſiæ,& dos ipſius efficaciter acquiritur,ſm Fely.in
d.c.ad aures,in prin.& Bal.nouel.in tract.de dot.col.ij.& in vij.
17 parte,col.vij.& Cor.conſi.xvj.repe.col.ij.& iij.uol.ij.† Et per ta
lem præſcri.tollitur omnis actio.d.c.ad aures,& d.c.uigilanti,
18 cum concor.† Et talis præſcriptio pleniſsimam liberationem,&
ſecuritatem concedit præſcribenti.l.omnes.l.ſicut.C.de p̄ſcri.
19 xxx.anno.& per omnes in c.fi.de præſcri.† Quanto igitur for-
tius,pręſcriptio anno.c.& ultra,& ſic tanti tēporis in cuius ꝯrīū
non dicitur extare memoriam,ad not.in c.j.de pręſcri.li.vj.ſecu
ritatem firmiſsimam præſtitit.d.Monaſterio,& omnem actionē
ſuſtulit.d.præpoſitis,etiam ſi uere dictus locus fuiſſet præpoſitu
rę,cum talis præſcriptio ſit loco tituli legitimi conſtituti.l.hoc
20 iure.§.ductus aquæ.ff.de aqua quoti.& ęſti.† Et habeat uim pri
uilegij.c.ſuper quibuſdam.§.præterea,de uerb.ſign.& per Deci.
cōſi.lxxxv.nu.vij.& habet uim legis.l.j.§.fi.l.in ſumma,in prin.
21 ff.de aqua plu.arcen.& per Abba.conſi.lxxj.clericus,uol.ij.† Et
alios quamplures producat effectus,ſm doc.in d.c.j.& Alexan.
conſi.vj.uolu.j.& conſi.lxxiij.uidetur,col.ij.uolu.iiij.& Abb.&
alios,& in d.c.ſi diligenti,& in c.accedentes,& Fely.in rub.& c.
22 cum nobis,de præſcri.† De poſſeſsione autem dictę partis,ual-
lis.S.Benedicti per do.Guidonem traditę ſatis ꝯſtat,& per in-
ſtrumenta,& bullas Eugenij & literas.d.Reueren.Cardi.ac etiā
conſiderata uera facti contingentia,& reali poſſeſsione Mona-
ſterij,& monachorū,tunc temporis incepta,& quæ de præſenti
habetur in dicta curia Gaidellę,& quæ toto medio tempore,bo
na fide,& iuſto titulo præſumitur continuata,ad nota.in l.natu
raliter,per Bar.in l.Celſus.q.pen.& alios.ff.de uſuca.per glo.&
doc.in l.ſiue poſsideris.C.de proba.per Hoſti.Io.And.& alios
Cano.maxime repe.in c.cum ad ſedem,de reſti.ſpol.cum ſim.al
leg.per gl.in c.uolumus.xvj.q.iiij.Io.Fab.inſti.de uſuca.in prin.
col.j.& ij.Bal.in l.iudicia.C.de rei uen.col.fi.Alex.conſi.xxxix.
uiſis,col.ij.uol.ij.& conſi.xlvij.circa,col.iiij.& conſi.cxxxiij.ui-
ſo,col.ij.uol.j.& latè per repe.in d.l.Celſus nu.c.& cj.Et ex iſtis
Infertur declarationem ſuper prædictis factam per Reue.Card.
fuiſſe,& eſſe ueram,& ſubſiſtere.Tum conſiderata uera facti cō
tingentia.Tum conſiderata iuris diſpoſitione.Nam ea quæ Re-
ueren.Card.declarauit recognouit,& confeſſus eſt,fuere ueriſ-
ſima,quo fit,ut omnia,& ſingula per ipſum declarata,ſubſiſtāt,
& efficaciſsima reddantur,nec modo aliquo ſubuerti poſſunt.
23 † Siue conſideremus eam,ut tranſactionem ad quàm uerè,& ſa
tis conuenienter poteſt adaptari,conſiderata perſona dicti Re-
uer.Cardi.tunc præpoſiti dictæ præpoſiturę,& agentis pro ea,
inſuper,& cōſideratis illis Reuer.Monachis tunc agentibus pro
monaſterio.Et quia prædicta omnia inter iſtos agitata fuere ad
tollendam,& ſedandam omnem litem controuerſiam,& dubita
tionem,de qua hæſitabatur,& quæ in futurum oriri potuiſſet,
inter Monaſterium & præpoſituram,ſuper dicto loco,& curia
Gaidellę,uallis.S.Benedicti,a quibus litibus,& controuerſijs fu
turis,uoluerunt diſcedere facientes illam declarationem,tran-
ſactionem,& compoſitionem,quę uerè inducitur,eſto q lis in
iudicio non fuiſſet,ex quo poterat oriri in futurum,prout etiam
24 in præſenti orta apparet.† Et ēt quoniam de facto,& extra iudi
cium poterat exoriri,ſm Barto.& reliquos omnes in l.ij.& in l.
cauſas.C.de tranſa.& per Alexan.conſi.xlj.uiſo,nu.vj.& conſi.
25 cexvij ponderatis.nu.v.uol.vj.† Et quę tranſactio nedum ſuper
proprietate,quinimo etiam ſuper poſſeſsione deduci poteſt.l.ſi
26 ſuper,ubi omnes tradunt.C.de tranſa.† Et quæ nedum ſolū perfi
citur aliquo dato ſeu retento,uerum etiam,& aliquo promiſſo.
l.tranſact.C.eo.tit.Prout etiam formiter celebratur,ut promiſ-
ſum debeatur,& peti poſsit,eſto quod ſuper illo non fuiſſet con
trouerſia,& lis,per d.l.tranſa.& d.l.ſi ſuper,ubi doc.concor.ad
ducunt.Quę ſingula ad caſum pręſentem adaptantur,in quo di
cta curia Gaidellę ſuper qua dubitabatur controuerſiam oriri,
fuit applicata.d.Monaſterio,& promiſſum non cōtrauenire,&
totum illud debere obſeruari & ex oppoſito propter fines,& li
mites deſignatos per Reueren.Cardi.ipſa præpoſitura,& præ-
poſiti,& cęperunt Villam Ronchinoni,quæ erat ipſius Mona-
ſterij,& quam Villam de præſenti,dicta præpoſitura tenet,& oc
27 cupat. † Et conſideratis ſuperius adductis,talis compoſitio,&
tranſactio ſucceſsiue confirmata per ſedem apoſtolicam,fuit,
& eſt ualidiſsima.c.primo,& ſecundo.& c.ueniens,de tranſa.&
28 per Alexan.conſi.xxxij.opportune,num.viij.uol.ij.† Maxime
cum diu,& per plures annos fuerit obſeruata,ut traditur in c.
contingit.

contingit.In fine de tranſa.& ibi gl.ſuper uerſi.omnes.citans cõ
cord.Si autem declarationem Reuerendiſsimi Cardinalis conſi
deramus in uim confeſsionis & recognitionis,dicendũ eſt fuiſ-
ſe & eſſe ualidam, cum illa & eius tenor ſupplicante Reueren-
diſsimo Cardinale fuerit notificata ſum. pontifi.& per eundem
29 confirmata & approbata.† Et licet enim cõfeſsio prælati in ali
quibus non præiudicet eccleſiæ,ut traditur per gl. & alios,in c.
dudum.el ſecundo de elec.in uerſi.ueritate & in c.de conſtanti
nopolitana.xxij.diſt.per gl.& omnes in c. fin.de præſcri.tamen
quando eſt eccleſia carens collegio & capitulo, & unicum ſolũ
habens rectorem,& adminiſtratorem,uti eſt iſta præpoſitura,ꝯ-
feſsio & recognitio ipſius ſolius,nociua eſt eccleſiæ, quando fa-
cta fuit in iudicio, ut poteſt conſiderari iſta facta coram ſumm.
30 ponti. ¶ †Porrecta eidem ſupplicatione acceptata a monachis,
ut in l.precum.C.de libera.cau.& Bald.ibi,& in l.ſi quis maior.
C.de tranſa.per Bal.in l.j.col.xv.C.de confeſſ.Abb.in c.fin.eo-
dem titu.Barto. & alios in l. naturaliter.§.nihil commune,in j.
lectu.ff.de acquir.poſſ.& iuxta gl.in d.c.dudum & in d.c.de con
ſtantinopolitana.Abba.Imo.& Fel.in d.c.fi.& per Roma.conſi.
ccclxxxix.Paucis agam iunctis nota.in l.certum.§.an ipſos.ff.de
confeſ.& traditis per Abb.in c.ſi diligenti.in iiij.notab.de præ-
ſcri.& per do.Præpoſi.in d.c.de conſtantinopolitana. in fi.cum
alijs per me adductis,in d.c.fi.col.pen.uerſi.ij.concluſio.& uerſ.
31 ſeq.† Eo etiam cum iſta confeſsio & recognitio emanauerit ſu-
per his pro quibus uiget præſumptio iuris, ut deduxi ſuperius
conſiderata facti contingentia,& præſumptione iuris,diſponen
tis talem curiam,fuiſſe & eſſe monaſterij,& non præpoſiturę,ut
probatur in d.c.ſi diligenti. ſecundum communem intellectum
de quo per Abb.& alios ibi,maxime Fel.col.j.uerſi.ſigna limita
tionem,ubi alia adduxi nu.vij.& viij.& firmat do.Præpo.in d.c.
de conſtantinopolitana.& Fel.in d.c.fi.circa fi.& Modet.Papiẽ.
in tract.de feud.in j.par.q.viij.fol.viij.& col.iiij.uerſic.in tanta
32 docto.uarietate.†Eo etiam cum talis confeſsio contineat reco-
gnitionem ueritatis,& liberationem ipſius monaſterij a litibus,
& in controuerſijs futuris, ſuper dicta curia Gaidellę, ſm Imo.
in c.j.de depo.Gemi.in d.c de ꝯſtantinopolitana.& Fely.in d.c.
fi.col.pen.uerſic.item in confeſsione,& uerſi.ſecundo quando,
& Pau.de Caſtr.conſi.j.& do. de Rot.in nou. in titu.de confeſſ.
deciſio.iij.Potiſsimum cum reuerend.Card. dictam confeſsio-
nem,& recognitionem intuitu iuſtitię fecerit, pro exoneratio-
ne ſuę conſcientię,& ne per ſuos ſucceſſores in præpoſitura,di-
ctum monaſterium perturbaretur,ſuper dictis locis,& ſuper di-
cta curia Gaidellę, tanquam non habentes illam notitiam ueri
33 tatis quam ipſe reuerẽdiſsimus habebat. † Cuius aſſertioni iam
uerificatę ſtandum eſt,ut concludit Pet.de Anch.conſi.ccxlviij.
dubium facit, & ſequuntur communiter docto. in l.ſi donatio-
ne.C.de colla.& habetur in l. qui teſtamentũ.ff.de proba.& per
34 Deci.conſi.cxxxij.In caſu,nu.ij.† Et tale factum,& rite ac recte
geſtum à prædictis do.Guidone,& ſucceſsiue a Reueren.Card.
obſeruandum eſt a Moderno domino præpoſito ſucceſſore,nec
poteſt ab ipſo infringi,& reuocari,ut tradunt And.de Iser.Bal.
35 & alij in ti.epiſcopum uel abbatem. † Ad ſuperius concluſorũ
corroborationem accedat confirmatio Sixti iiij.ponti. maximi,
quæ ſatis operatur etiam ſi quis eam interpretaretur factam in
forma communi,ad tradita in c. quia diuerſitatem de conceſſ.
præben.& in c.illa.ne ſed.uac.& de qua per Mod. in rub.nu.v.&
in c.j.nu.vij.poſt Abb.de confirma.uti.uel inuti.alleg.alias con
36 cor.† Tum ut geſta per reueren.Cardi.magis timerẽtur.c.quan
quam.xxiij.diſt.per gl. & alios in d.c.j.Tum ut confirmatu effi
ciatur maioris auctoritatis.c.quis neſciat. xj.diſt. & per Abb.&
alios in d.c.j.Tum quoque quoniam nouum uinculum addidit
c.j.de treug.& pace. Tum inſuper quia tribuit facultatem præ-
ſcribendi,ſecundum antiq. Abb. & Hoſtien. & alios citatos per
37 Deci.in d.c.j.nu.vij.† Et quia talis confirmatio non uidetur in-
ducere dationem de nouo,cum confirmatum de ſe poſſet ſtare,
& eſſet iuſtum,ad quod fit relatio,ut tradunt ſcriben.in d.c.j.&
Bal.in l.leges.col.fi.uerſi.tertio fallit, & uerſi.aut non diſponit.
C.de legib.per Bar.& alios in l.more.ff.de iuriſd.om.iud.& per
Bal.in l.j.in princ.C.de manumiſ.teſta.& in l. ex placito.col.iij.
uerſi.ſecundo caſu,& uerſi.item oppono & uerſi. ſeq.C.de rerũ
38 permut.Si † autem conſideramus talem confirmationem fuiſſe
factã in forma ſpeciali,& ex certa ſcientia,prout uere facta fuit,
ut ſtatim dicemus, & de qua habetur in c.paſtoralis. §. propte-
rea.de off.deleg.& in cle.j.de iudi. & in clem.j.de iur.iur.& per
39 doc.in d.c.j.cum alijs ibi citatis per Moder.nu.viij.† Et huiuſ-
modi confirmatio eo fortius operabitur, confirmat enim quod
inualidum,& nullum eſt.c.j.c.ueniens de tranſac.ubi gl.& doc.
no.& plures alias concordan.adducit Dec.in d. c.j.num.viij.&
conſi.cccxlj.Viſo,per totum, ubi plene tangit effectus talis con
40 firmationis,& clauſularum.ꝫ.exprimendarum.† Et talis confir
matio iura tribuit de nouo.l.adoptio.ff.de adopt.& per Bar.in d.
l.more.in ij.op. & nu.v.quem ibi communiter ſequuntur alij ci
tantes concor.& ſequitur Alex.conſi.xxx.nu.xx.uol.v.& Fel.in
41 c.inter dilectos.nu.xvj.& xxix.de fi. inſtru. † Et ſi declaratio,&
alia geſta per Reuerend.do.Card. non ſubſiſtebant, iſta confir-
matio Sixti gratuita,robur illi tribuit, & originẽ, & eam in eſſe
producit,ſi nulla per prius fuiſſet,ut tradit Bal.in d. l.leges.col.
fi.& in d.l.ex placito.col.ij.uerſicu.ſi autem quęratur,& col.iij.
42 uer.ſecundo caſu.† Et attendi debet iſto caſu confirmans,& nõ
confirmatum,ut per illum tex.dicit Barto.in l.ſi quis priore, in
ſummario,& numer.iij.ff.ad Trebe. quem ſequuntur ibi alij,&
idem Barto.in auth.ex cauſa.col.pen. num. xx.C.de lib.pręter.
43 † Eo etiam quoniam in dicta confirmatione,Sixtus refert teno
rem geſtorum per Reuerendi.Card.& ita ualebit,ut de nouo fa
cta conceſsio,ſecundum Aret.conſi.xv.& Alexand.conſi.cxx.&
conſi.ſequens.uolumin.iiij.cum alijs citatis per Dec.in rub.nu.
v.& in c.j.num.viij.& c.porrecta.nu.iiij. & c. examinata nu.ij.
& c.uenerabilis.in princip.& nume.iij.de confir. util.uel inuti.
44 † Et quia adeſt clauſula,ſupplentes omnes defectus, ſecundum
dominum Anto.& Imo.in c.j.de tranſa.& Abb.in c.j.de confir.
45 uti.uel inuti. † Eo inſuper quoniam talis actus confirmationis,
fuit geſtus per Sixtum ex certa ſcientia,& denominationem re-
cipit a confirmante ſecundum Bald.in d.l.ex placito. col. iij.&
46 per Fel.in c.j.in quarto notab. num.viij.de ſponſa. † Quod au-
tem huiuſmodi confirmatio fuerit facta ex certa ſcientia, & in
forma ſpeciali, ſatis oſtenditur quoniam in literis Sixti expreſſe
hoc dicitur,ſecundum Abb.& alios poſt gl.in d.c.j.& in c. por-
recta.eo.ti.ubi Deci.nu.iiij.uerſi.iiij.qñ expreſſe.ꝯcor.adducit,
ut ẽt facit in c.ad hęc.de reſcri.nu.vj.uerſi.iij.facit.per gl.in cle.
47 & ſi principalis.de reſcrip.cum ſim. † Et quia totum negocium
geſtum per Car.& monachos,vr̄ fuiſſe reſeruatum ſum. pon.cõ
ſiderata ſupplicatione illi poſtmodum per eos porrecta,ſm Ab.
48 in d.c.j.& Moder.ibi nu.viij.& in c.pe.eo.ti.†Prout ẽt quia per
Sixtum ꝯfirmantem expreſſus fuit tenor geſtorum per Reuerẽ.
Card.& fuit plene informatus,ſm Abb.in d.c.pen.& in c.exami
nata.in fi.eo.ti.& Deci.in c.uenerabilis,in princ. & in d.c.j.nu.
viij.& in d.c.porrecta.eo.ti.nu.iiij.& Fran.de Cur. conſi.xxij.&
49 conſi.lxv.col.viij.in fi.¶ †Ad quod inſuper, nam ex narratis in
bulla Sixti,aperte colligitur,talem ꝯfirmationem uoluiſſe face-
re ex certa ſcientia,ꝯſideratis c̄lis in bulla poſitis, de quibus in-
ferius dicemus,ſm gl.in uerbo ex certa ſcientia.in c. paſtoralis.
§.præterea de off.deleg.per Abb. & Mod. in c.ad hęc,de reſcri.
& eundẽ in c.cũ inter.de exceptio.ubi Fel.multa ꝯgerit,& Fran.
Cur.d.ꝯſi.lxv.col.ij.& per Dec.in d.c.porrecta nu. iiij.uer.v.ẽt.
& ſtalis eſt quod colligatur ex tenore ꝯceſsionis, Ab. & Fel.col.
50 j.in d.c.cum inter.¶ †Nec iſtis obſtat ſi dicatur hmõi ꝯfirmatio
nem Sixti fuiſſe ſurreptitiam, ſeu obreptitiã,& ꝯñt nõ ualuiſſe.
d.c.porrecta.in fine.Nam ueritas ſe habet in oppoſitũ, & talem
obreptionẽ habet probare reuer.prępo.impugnans iſtã ꝯfirma-
tionẽ ſm Io. And.in c.j.de lit.ꝯteſt.li.vj.in nouel.Bart.nu.vij.&
viij.Bal.& alios in l.preſcriptione.C.ſi ꝯ ius uel utili.pub.& Fel.
in c.ex literis,nu.lxix.de prob.& Abb.in c.ſi.col.fi.de preſump.
& in c.conſtitutus.in prin.ubi Mod.alia adducunt de reſcrip.&
per Cardi.conſi.lxix.quoad primum col.fi.Soc.conſi.clxiiij.Vi-
ſa bulla.uol.ij.& per Deci.in d.c.porrecta.nu.iij.Ceſſat ẽt obie-
ctio ſurreptionis, & obreptionis ex alijs inferius adducendis.
51 † Nec etiam obſtabit,ſi dicatur c̄lam ex certa ſcientia,non pro-
deſſe qñ deficiunt ſubſtantialia,& qñ narrata fuit falſitas,ut plu
ra ꝯgerunt Fel.in c.ex parte.el.j.nu.lj.de reſcri.& Deci. in d.c.j.
52 nu.x.& xj.de ꝯfirma.uti.uel inuti.† Et idem dicendum vr̄ circa
illam clauſulam,ſupplentes omnes defectus,ſm Inno.& Hoſti.
in c.j.de tranſa.& Abb.in d.c.j.in fi.de ꝯfir.uti.uel inuti.& Dec.
ibi num.ix.& Fely.in d.c.ex parte.nu.lj.uerſi. & pro dicto rotę.
53 † Ceſſant namque iſta,quoniam in illa cõfirmatione Sixti,nul-
la adeſt falſitas narratorum,nec minus alius defectus in ſubſtan
tialibus, ut ſtatim dicemus, prout etiam ceſſat obiectio,qñ hic
interuenit certa ſcientia omnium defectuum,& ſupplementum
ipſorũ,ut oſtendemus,quo caſu,ſupplet omnis defectus, ſi quis
interueniſſet ſm Gemi.in c.j.in fi.de trãſa.& in c.Cenomanen-
54 ſem.in fin.lvj.diſtin.& ſequitur Fely.in d.c.ex parte.nu. lj. † Et

mens confirmantis potiſsimum in iſtis attendenda eſt & obſer-
uanda,ſm Inn.in c.cum eccleſiaſticæ de excep.& Bal. in l.pſcri
ptione.C.ſi ꝯ ius.& ptubatur in d.c.dilecta.& in c.cum adeo.de
reſcrip.& per Alex.conſi. cxx.& ſeq.col.antep.nu.xxix.uol.iiij.
55 † Minus obſtabit,ſi dicatur,Sixtum ponti.non feciſſe,nec con-
ceſsiſſe ꝯfirmationem ex certa ſcientia, nec motu proprio, cum
prædicta ꝯceſſerit ad ſupplicationem reuer.Card.& monacorū,
ad not.in c.ſi motu proprio.de pben.li.vj.& per Bal.in c.niſi ſpe
56 ctabilis.uerſi.nota illud uerbum.de off. deleg. † Et quia forma
petitionis & ſupplicationis dat intellectum priuilegio ꝯfirma-
tionis.d.c.inter dilectos. ibi & forma petitionis. de fide inſtru.
ubi Fel.nu. xiiij.alia adducit,& facit.§.pterea.inſti.de uet.ob.&
57 l.ſi defenſor.§.interrogatus.ff.de interrog.act.† Ceſſat namque
obiectio,ex nota.per gl.in uerſi.literarum.in fi.in c. ſtatutū.§.j.
de reſcri.li.vj.& per ſcrib.ibi uolētes, clam motus proprij, & ex
certa ſcientia,ęquipatari,ut etiam dicunt Moder. in l.nec dam-
noſa.nu.iiij.C.de precibus impera. offer.ceſſat ex dictis eiuſdē
Bal.in d.c.niſi ſpecialis.uerſic.pone in literis.quem refert & ſe-
quitur Fran.de Cur.ſenior,conſi.lxv. Super pręmiſſa col.vj.uer
ſi.ꝯfirmantur præmiſſa,& Dec.conſi.cccxlj. Viſo, col.ij.nu.iiij.
ubi uolunt & ꝯcludunt,quod talis cl'a motus proprij, & ſic illa
ex certa ſcientia appoſita ad ſupplicationem & petitionem alte
rius operantur ſuum effectum nec in dictis uerbis eſt repugnan
tia, ſignificant enim certam ſcientiam ſeu motum propriū per-
ueniſſe in mentem pontificis, ad implendum ſupplicationē illā,
& gratiam, & ꝯceſsio,per talem cl'am uiuificatur, non eſt nouū
quod in mente ꝯcedentis cadant duo motiua,ſcilicet ꝯcedendi,
& ex certa ſcientia,ſeu motu proprio,& ad poſtulationē partis,
prout paſsim,& ut in pluribus uidemus ſeruari in curia,& clariſ
ſimum eſt Papam ꝯcedentem motu proprio,ſeu ex certa ſciētia,
id non ꝯcedere ad petitionem & ſupplicationem partis,per quā
informatus ſucceſsiue motu propriu,ſeu ex certa ſcientia ꝯcedit
ſeu cōfirmat,& tales clauſulę,ſub hac forma appoſitæ bene ope
58 rantur ſuum effectum.† Poſtremo non obſtant adducta,per do.
Prępoſi.dicentem reuer. Cardi. excecatum pecunia a prædictis
monachis & ꝯcurrente dolo intrinſeco,ſeu prę́ſumpto uel re ip-
ſa, feciſſe illā declarationem tranſactionem ꝯpoſitionem con-
feſsionem,& recognitionem adducendo cā's minime ueras,qui-
nimo falſas,& demum ſupplicando ſum.Pontifi.Sixto, ut illa cō
firmaret,q̄ ſi cognita fuiſſent,Pontifex minime gratiam,& ꝯfir
mationem ꝯceſsiſſet,ꝯn̄r ſubſiſtere non debent, nec nocere mo
dernu præpoſito ad not.in c.ſignificante.& in c. ſuper literis.de
reſcri.per Bar.& alios in l.præſcriptione.C.ſi ꝯ ius.& per Ioan.
And.in c.j.de lit.ꝯteſt.lib.vj.& in d.c.porrecta.in fine,& Deci.
59 ꝯſi.cxlij.col.iiij.uerſi.ulti.non obſtat.† Et illa cl'a,ex certa ſcien
tia,de qua in bulla Sixti ſolum operatur in his de quibus præſu
mitur habuiſſe certam ſcientiam,ut ſunt ea quę ꝯſiſtunt in iure,
non autem operatur in his, quæ cōcedens ignorat, ut ſunt facta
aliena,& ſimilia,cle.j.de proba.& per Bal.in l. fi.col.ij.uerſi.di-
cas ēt.C. ſenten.reſcin.non pol.& per Alexan. ꝯſi. cxxv.Viſo.in
fi.uol.ij.cum alijs adductis per Fely.in c.cū inter.de excep. col.
iij.uerſi.intellige bene.& in c.ij.col.xix.uerſi.& idem.& in c.nō-
nulli.col.xviij.uerſi.& dicit Bal.in ij.limita.de reſcri.& per De-
ci.in d.c.ad hęc.col.ij.uerſi.& prædicta.co.titu.& in d. c.j.nu.x.
60 de ꝯfirmatione utili uel inutili.† Prout ēt talis cl'a,nihil operabi
tur,qn̄ ꝯſtat rem aliter ſe habere,& probatum eſt ꝯrium,ut tra-
dit Soci.allegans alias deciſiones conſi.lxxiij. Difficultatē facie
bat,col.iij.uol.iij.& conſi.lxxix.Si eſſemus,col.vj.in fin.uol.iiij.
61 † Prout etiam talis clauſula nihil operatur qn̄ ſubſtantia ꝯceſ-
ſionis eſt ſurreptitia,non.n.ſupplet defectum ſubſtantialium,ut
tradit Fel.in c.ij.de reſcrip.col.xix.uerſi.& idem. & Soci.conſi.
lxxix.& alia adducit,Deci.conſi.x.uiſo.col.fin. & conſi.cxlij.Et
62 pro tenui.in fi.& diximus ſuperius. † Ad quod etiam, qn̄ talis
conceſsio , facta apparet ꝯ ius ſingularium perſonarum quibus
maximè præiudicat,& graue affert præiudicium , ꝯn̄r illis non
debet eſſe nociua,ſecundum Bal.in proœ.feudo.col.xiiij.& Ab
ba.in c.cum noſtris.col.iiij.de conceſsio.præbend. & Franc.de
Cur.ſenior.conſi.xxxv.colum.pen. Abb.& Fely.in d. c.nonnul-
li.col.xviij.uerſi.Secundus caſus eſt.& per Alexan l.quidam cō
63 ſulebant.colum. iiij.ff.de re iudi. † Nec etiam operatur aliquid
ſuper incognitis ab ipſis partibus. ſecundum Barto. & alios in l.
fi.§.idem quæſijt.ff.de condi.indebi. & per Alexan. in l.ſed & ſi
quis.§.fina.ff.ſi quis cautio.& per Iaſ.in l.ſi dari.nu.iiij.ff.de uer.
64 ob.& Pau.de Ca.conſi.clix. Quæſtio iſta. in fin. † Minus etiam
monaſterio uidetur poſſe opitulari.illa clauſula,ſupplentes om-
nes defectus,non enim ſupplet ſubſtantiales, ſecundum Hoſti.
& alius in c.j.de tranſactio & Io.Andr.citatum per Fely.in d.c.
ij.de reſcri.nu.lj.ubi uult talem clauſulam, non ſupplere conſi-
ſtentia in facto alieno & illa quæ ignorantur , ut etiam tradunt
Moder.papi.poſt Alex.in l.filius a patre.§.ſi quis. ff. de liber.&
puſtbum.& Deci.in d.c.j nu.ix.de confirmatione utili uel inu-
65 tili. † Nec etiam illa clauſula , habentes pro expreſsis ſupplere
poteſt defectus ante dictos.ſm Ioannem And.& alios in c.cum
adeo.de reſcri.& per glo.& docto.in clemen. ſi Romanus ponti
fex de pręben.& Fely.in c.accedentes,col.iiij.de pręſcri.& Mo-
der.in tra.de benefi.in iij parte q.xliij.& Decius dicto conſilio.
66 cxlij.in fine.¶ † Nec inſuper clauſula derogatoria,non obſtan-
tibus.ſupplere poteſt defectus prædictos , ut nota. in clemen.j.
de præbendis.& per Compoſtellanum. in c. cauſam quæ ubi ēt
Felynus tangit de reſcriptis ut idem ipſe facit in d. c. nonnulli.
columu.xxviij.uerſicu.xv.concluſio,& per Franciſc.de Cur.di-
cto conſi.xxxv.colum.penultim.& Decius dicto conſi.x.& xlij.
in fine.cum ſimilibus adductis per doctores ſupra citatos. Iſtis
tamen omnibus pęnitus ceſſantibus perſiſtendum erit in conclu
ſionibus ſuperius firmatis. Non enim tollunt conſignationes,
conuentiones, & geſta per dominum Guidonem, cum Reuerē.
Monachis , in quibus conſignationibus continebantur loca &
curia Gaidelle , ſuper quibus in præſenti uertitur controuerſia ,
67 ut iam oſtendimus.¶ † Nec etiam tollunt præſcriptionem legi-
time completam in fauorem dicti monaſterij , & ante dictam
confirmationem Sixti, & ſucceſsiue poſtmodum quæ ſola præ-
ſcriptio ad uictoriam Monaſterij ſufficiens eſt, funditus repel-
lens aduerſarium,ut probauimus , minus etiam tollunt confeſ-
ſionem & recognitionem factam per Reueren.Cardinalem mo
do quo ſupra,& ſecundum ueritatem ipſam,cuius geſta per Mo
der.d.Præpo.euerti infringi & reuocari non poſſunt, nec etiam
tollunt compoſitionem & tranſactionem cum illis monachis
factam iure , & recte , per Reuerendiſsimum Cardinalem tunc
68 Prępoſi.ut ſuperius apertiſsime oſtendimus. † Nec illis obſtat
extrinſecus uerus aut prę́ſumptus dolus,& falſa aſſertio Cardi-
nalis ex aduerſo adducti , quod obcecatus pecunia , omnia illa
geſſerit, tum quia iſtud caret ueritate, & probari minime pote-
rit, tum etiam quoniam & ſi probaretur, tamen nihil obſtabit,
ex quo licitum erat ipſis monachis habere talem recognitionē,
& confeſsionem, compoſitionem, tranſactionem, & ſucceſsiue
continuare poſſeſsionem, præſcribere , & de nouo ad cautelam
ipſam perficere, etiam data pecunia , cum ageretur de rebus &
poſſeſsionibus temporalibus,& de iure iam quęſito,& quod for
tius eſt etiam quærendo , & licitum ſit prælato dare pecuniam,
ad effectum ne dantes moleſtentur,quibus permiſſum eſt uexa-
tiones futuras. pecunia redimere, ut per illum tex.firmat gloſſ.
Abba.Io.de Ana.& Felynus nu. iij. & uerſiculo item ſecundo li
mi.in c.dilectus.el primo de ſimo.ubi concor.citantur, nec inſu
per obſtabit falſitas cauſarum allegatarum per Reueren. Cardi
nalem oppoſita per aduerſarium,nam uere cauſæ per eum alle-
gatæ fuere ueriſsimę , & concludentes , nec unquam contra-
rium poterit probari , nec minus probabitur allegata ſurreptio
& obreptio , confirmationis prędictę cum omnia præceſſerint
ſecundum ueritatem , & onus probandi contrarium concernat
aduerſarium,ut iam ſuperius oſtendimus,&[illegible] quia,nunquā
id probari poterit,ſtare debemus diſpoſitis,per Reueren. Cardi
69 nalem,& Sixtum Quartum.† Et quia iam decurſum eſt tempus
dandi obiectus de ſurreptione & obreptione , de quo per Abb.
in c.dudum.colum.j.de præſumptio.& eundem & Imol.& alios
maxime Fel.nu.xxxij.allegantem concor.in c. conſtitutus de re
70 ſcrip.† Et tanto magis iſtud erit uerum,quoniam talis confirma
tio & conceſsio Sixti,facta fuit ex certa ſui ſcientia,ut apertiſsi-
79 me,& ex pluribus,iſtud iam deduximus.† Et ſtante certa ſcien-
tia,de ſurreptione,& obreptione dici non poteſt,ſecundum glo.
71 in c.ij.de fil.presby.† Nec ēt poteſt dari de defectu intentionis,
ſecundum Imo.in c.ij.de confirmatio. utili.uel inutili, & Ioan.
And.in c.fin.ut lit.pend.& ſequitur Mil. in uerſiculo ſcientia.in
72 prin. † Nam credendum eſt pro uero, id eſſe,quod princeps ex
certa ſcientia facit, ſecundum Barto. in l.conficiuntur.ff.de in-
73 codi. † Nec tale factum poteſt in dubium reuocari, ſecundum
Bart.ibi,& conſi.cxcvj. Ciuitati,col.ij. nec contra illud aliquid
opponi,ut dicit Bal.in titu.de pac.conſtan.in uerſi. non admit-
timus.& per gl in c.ad hęc.de reſcriptis ubi ſcriben.nota.maxi
me Deci.nu.v.allegans concor.& per Io. de Mil.in d.uerſiculo
ſcientia,& Fran.de Cur.conſ.lxv.col.ix.Abb.& Fel.in d.c.non-
nulli.

nulli.nu.aliiij.& Fran.de Cur.conſi.xxxv.col.iiij.& Dec.conſil.
cacviij.Et pro tenui.nu.ij.& conſi.cclxia.nu.xj.& conſi.cclxxj.
nu.viij.ubi plura accumulant,circa effectum iſtius clauſulę, ci-
tantes leges & loca,ubi tradūtur, & qui effectus ſatis deſeruiūt
præſenti noſtræ diſceptationi,ut etiam facit Mil.in dicto uerſi.
74 ſcientia.† Et quæ clauſula excludit omnem ignorantiam & er-
rorem,ſecundum gloſam,& alios in d.c.adhęc & Franc.de Cur.
d.conſi.lav.col.viij.uerſi.confirmantur. & ualidam reddit cōfir
mationem,etiam ſi actus cōfirmatus eſſet inualidus, ut ſuperius
75 probauimus, adducentes deciſiones apertiſsimas.† Et quando
Papa aſſerit ſe facere ea certa ſcientia, ſtandum erit dictę aſſer-
tioni, tanquam factę ſuper facto proprio, iuxta tradita in clem.
primo.de probatio.& ſecundum Felyn.in dicto.capit. nonnulli
76 in quarta fallentia. Et maxime quando in bulla, narratur
factum, ut hic narratur, tunc enim ceſſat præſumptio malę in-
formationis,ſecundum Bart.in l.fin.§.idem quæſijt.ff.de condi.
inde.& Fely.ſupra citatum, & ceſſat omnis circumuentio & ma
la ſuggeſtio importunitatis,ſeu occupatio,ſecundum Fel.ſupra
77 citatum,ad iſta allegantem deciſi.† Et quia princeps apponen-
do hanc clauſulam, & ex certa ſcientia diſponens, uidetur uo-
luiſſe præiudicare etiam illi cui erat ius quæſitum, ſm Paulum
Caſt.conſi.cv.Donatio.col.ij.& ſequitur Deci.adducens cō-
cordantes alias concor.conſi.cclaaj.In caſu.nu.viij.†Præterea clau
ſula iſta, ex certa ſcientia, appoſita in conceſsione per ſupremū
principem operatur ut illum actum uideatur facere ex plenitu-
dine poteſtatis ſecundum gloſam magnam in fine,in d.c.ad hęc
ubi Deci.poſt alios nume.vj.concor. adducit ut ipſemet ſacit di
cto conſi.cclaaj.nume.ia.& conſi.cclxix. Conſultus.nu.xj.& ſe
quitur Mil.in dicto uerſi.ſcientia.& Franci.de Cur.[illegible]o conſi.
79 lxv.colum.viij.uerſi.confirmantur.† Et quando princeps con-
cedit actum de plenitudine poteſtatis, contra id nihil poteſt op
poni,quod habeat annullare conceſsionem,ſecundum Baldum
in proœmio decretalium & Fel.in d.c.nonnulli numero.axa.&
lj.& Alex.conſi.acij.Perſpectis.numer.axxv.xlvj.& xlviij.uolu.
vj.& alibi pluries,& Franci.de Cur.conſi.xxav.col.fi.& Deci.d.
80 conſi.cclaxj.nu.viij.& conſi.cclxix.nume.xj.† Et quod Sixtus,
ultra oppoſitionem dictæ clauſulæ,ex certa ſcientia,uoluerit tol
lere omnem ſurreptionem & obreptionem, ac errorem ſi quis
interueniſſet,& etiam uoluerit derogare iuri dictę præpoſiturę,
ſi quod habuiſſet ſuper dictis locis & curia Gaidelle oſtenditur
& apertius ex alijs duabus clauſulis. & decreto in dicta ſua con
firmatione appoſitis,ex illa uidelicet,& ne prætextu erroris,qui
interueniſſe diceretur, in recognitione prædicti facta per Cardi
nalem,aut non habitę per eum uerę & plene informationis, de
iuribus bonorū huiuſmodi, poſsint ſuſcitari huiuſmodi abortę
dubitationes,Gaidelle,& iugi uillas,ſeu curias,& uallem ſancti
Benedicti,& alia loca,& bona, ac iura quæcunque,quæ Cardi-
nalis recognoſcit,& affirmat eſſe iuris dicti monaſterij &c.Item
& ex illa,quatenus in totum uel pro parte ad præpoſiturā perti
nerent quomodolibet a reliquis bonis, eidem præpoſiturę aſsi-
gnatis ſcientia.& auctoritate prædictis,diſmembramus diuidi-
mus,& ſeparamus,atque adimimus,ac dicto monaſterio, perpe
tuo applicamus,& ſimiliter ecōtra &c. Per quas clās,ſatis oſten
ditur,Papam uoluiſſe, dictā loca applicare dicto monaſterio,et
ſi in totum uel in partem fuiſſent dictę præpoſiturę.& ēt ſi cauſę
expreſſę per Cardinalem fuiſſent erroneę uel non uerę, aut ex
mala informatione proceſsiſſent, uult enim tales defectus aper
81 tiſsime ſupplere.† Quod quidem Pontifex ipſe libere diſponere
potuit, cum dicta bona dicerentur fuiſſe dictarum eccleſiarum
in quibus ipſe habet plenitudinem poteſtatis diſponendi ſuo ar
bitrio,ad nota.per oēs in c.ij.de præbendis li.vj.& in cle.j.ut lite
pē.cū alijs accumul.per oēs maxime Fel.& Dec.nu.xxxij.& ſeq.
in c.quæ in eccleſiarū de ꝯſtitu.& Alex.ꝯſi.xcij.nu.xxxv.& ſeq.
uol.vj. & Soc.conſi.axvij.nu.viij.uol.iij.& alibi pluries, & Cor.
82 ꝯſi.xc.In cā.col.iij.& iiij.uol.iij.† Eo ēt qm ola bona prædicta
ante erectionem dictę præpoſiturę erant ipſius monaſterij,& ab
ipſo dependebat præpoſitura, & de bonis monaſterij fuit facta
aſsignatio dotis præpoſiturę, & de facili res reducitur ad anti-
quum & priſtinum ſtatū,quod fieri fauorabile eſt,ſm gl.in uerſi
culo numerandum.in c.ſtatutum.de ꝑbēn.li.vj.& arg.l.ſi unus.
§.pactus ne peteret.ff.de pac.& c.ab exordio.xxxv.diſt.Hoſtiē.
& Abban c.cum dilecti.quod met.cau.& per Fel.in c.cum oēs,
83 col.ix.de ꝯſti,† Eo ēt qm dicta prouiſio erat reciproca,& ita con
cernebat commodum monaſterij,ſicut commodum præpoſitu-
rę,ad nota.in l.j.& l. licet.C.de pact.& in l.de fideicommiſſo.
C.de tranſa.& per Roma.conſi.xavj. col.j.uerſi.item & duplici
& per Iaſo.in l.ſi pater puelle.C. de inoffi.teſtam. & unum gra
uamen compenſatur cum alio,& iſta præpoſitura iam tenet, &
occupat uillā Ronchinoni,poſt dictam conceſsionem Sixti ex-
preſſe aſsignatam.d. monaſterio per d. Guid. ut conſtat ex in-
ſtrumentis inde confectis confirmatis per Martinum,& Euge-
84 nium,& ex literis Reuerendiſsi.Cardinalis.† Nec iſtis obſtabit
ſi replicando diceretur,Sixtum dictas duas clauſulas appoſuiſſe
quatenus ſupplicata,& pręmiſſa eſſent uera, & preſuppoſita fa-
cti ſerie per Cardinalem narrata, pro uera, cum illas conceſſe-
rit ad expoſitionem, & ſupplicationem Cardinalis, ut uidetur
ſentire Bal,citatus per Deci.in d.conſi.calij.in fi.ad id allegan-
85 tem clem.j.in fi.de præben.† Iſta namq; interpretatio,ſubſiſte-
re non poteſt. Nam licet Sixtus ad ſupplicationem Card. fece-
rit dictam conceſsionē,tamen dicitur eā fecisse ex certa ſcien-
tia,& ut ſuppleret defectus erroris,& malę informationis,& ta-
les clauſulę tantum operantur,quantum ſi expreſſe dixiſſet nol
le poſſe allegari falſitatē dictarum cauſarū a qua cōceſsione re-
cedi non pōt,ut ſuperius diximus,& iuncta doc.Bal.in d.c. niſi
86 ſpectabilis.de offi.lega.† Prout etiam quia ſi prędictę clauſulę
ſm ſenſum aduerſariorum intelligerentur, ſequeretur ꝙ nihil
de nouo inducerent ultra iuris diſpoſitionē, & ſuperfluo ac fru
ſtratorie dicerentur appoſitę ꝫ.l.ſi quando. in princ. ubi glo. &
alij no.C.de inoſ.teſt.& c.ſi Papa.de priuil.lib. vj. & contra ea
quæ tradit Bal.in rub.C.de contrah.emp.in ix.q.cum alijs col-
lectis poſt Paul.de Ca.& Alex.per Iaſo.in j.notab.in l. ait præ-
87 tor in prin.ff.de iure iurando.† Eo etiā quia tales clauſule, aper
tiſsime apparent appoſitæ, ut lites quæ poterant exoriri ex illa
erronea allegatione cauſarum, & mala informatione penitus
tollerent,et abſcinderentur, quod minime ſequeretur ſecundū
intelligentiam aduerſariorum.& non ſequeretur effectus conſide
ratus,et propter quem fuere appoſitę ad not.in l.j.§. hęc autem
uerba.ff.quod quiſq; iur.& l.ij.C.commu.de leg.& mens,& uo
luntas pontificis minime ſeruaret, & adimpleretur, quæ in iſtis
potiſsimum debet attendi, et obſeruari, ut ſupra probauimus,
quæ etiam ex clauſulis appoſitis in diſpoſitione aperte colligi-
tur,& ex perſonarum qualitate,ſecundum Io.And.& alios in c.
88 ſi proponente. de reſcript.† Prout etiam quoniā talis prætēſa
falſitas, non potuit aliter peruenire aut conſiderari, ꝗ ex erro-
re, aut ex non habita uera,& plena informatione, & ſuper iſtis
Sixtus ex certa ſciētia diſponit, ꝯſequēter diſpoſitio erit ualida,
& ꝯtra ipſam nihil poterit opponi nec allegari, ut ex multis ſu-
89 perius oſtēdimus.† Præterea Sixtus,ī illa parte diſpoſitiua.Nos
igit &c.nō mouet ad ꝯfirmationē faciendum,nec apponit illas
duas clauſulas,ne ꝑtextu erroris,& quatenus in totū &c.ꝯcernē
tes decretū,occaſione cauſarū expreſſarum ꝑ Cardi.Nā ſolum
habet pro expreſsis tenores inſtrumentorū,ſuper aſsignationi-
bus,factis monaſterio,& ꝑpoſituræ, quæ erecta fuit, & dotata
de bonis ipſius monaſterij, ex quorū inſtrumentorū inſpectiōe
bene potuit dignoſcere literas,& ſupplicata ꝑ Cardin. fuiſſe iu
ſtificata, & ex certa ſcientia approbat, & ꝯfirmat illas, & appo
nit dictū decretū,ibi,ne ꝑtextu erroris, potiſsimū cū tales aſſi-
gnationes diuerſis tēporibus emanauerint, nā prima ꝑ d. Gui.
facta fuit de anno.1410.ſecūda uero,& plenior facta extitit de
anno.1425.& poſtremo tertia adhuc plenior emanauit de āno
1432.& iſta omnia Sixtus habuit ꝓ expreſsis,& uidit,& in can
cellaria apoſtolica fuere ꝑſentata, & ſuꝑ iſtis Sixtus ſe fundat,
ad faciendā dictā ꝯfirmationē,& ad apponendū tale decretum.
90 † Et iſta uerißima fuerunt,ꝗ ſola ſufficiunt ad ualiditatē dictæ
ꝯfirmationis,& ꝯceſsionis.eſto ꝙ alia narrata nō fuiſſent uera,
licet cū ueritate omnia proceſſerint,ut firmat Lap.alleg. xxiiij.
in fi.Ant.de But.in c.exhibita.de iudicijs.Ro.ꝯſil.ccclxix. Cir-
ca primū,col.pe.in viij.dub.in fi.& mil.in uer.gratia,uerſi.gra-
tia nō dicit,& in uerſi.gratia in beneficialibus,& Deci.d.conſi.
91 cxlij.col.j.uer.& hoc cōprobat.† Clauſula igit,ex certa ſciētia.
iuncta & unita cū iſtis fortiorib.magis operatur ꝗ ſi ſola fuiſſet
cū duo uincula magis ſtringūt auct.itaq;.C.cōmu.de ſucceſ. &
92 ꝑ gl.& alios in l.j.C.de pac.† Et unio ſatis operatur ſm Bart.in
93 l.iiij.§.Cato.in iij.oppo.ff.de uerb.obl.† Et ratiōe adiuncti qa
ꝯſequitur quod ꝑ ſe ꝯſequi nō poſſet.l.ſi cōmunē.ff.quēad.ſeru.
amitta & plura adducit Fely.in c.j de præſcrip.& Iaſ.in l.ſi emā
94 cipati.nu.v.C.de colla.† Et dictū teſtis nō integri ſuppletur &
coadiuuatur ꝑ alios integros,ſm Bal.in l.ꝑtor ait.§. cogentur.
95 ubi Moder.alia adducunt nu.ij.ff.de eden.† Et quę nō proſunt
ſingula,ſimul iuncta effectū ꝓducunt,ſm gl.in l.inſtrumēta.C.
de

de pruba.in l.iij.§.ideoque,in uer.ſpeciem.ff.de teſtibus, & per
96 Bar.& alios in l.admonendi.ff.de iur.iuran.† Ceſſant itaque ex
iſtis omnia ex aduerſo oppoſita circa hanc clauſulam, ex certa
ſciencia, nam ex prędictis conſtat Sixtum non ignoraſſe ea quæ
uoluit haberi pro expreſsis etiam côſiſtentia in facto alieno, ex
quo ſcienter ſuſtulit omnem errorem & malam informationẽ
& dicta loca & curiam Gaidellę uoluit applicare monaſterio,ẽt
ſi in totum uel in partem fuiſſent prępoſiturę,quod bene potuit
facere cauſis & rônibus.ſ.deductis, & quia nô ꝯſtabat an eſſent
præpoſituræ ſed potius oppoſitum & potuit præiudicare iuri tec
tij ut deduximus, & bene cognouit illud ſuper quo diſpoſuit, &
circa ſubſtantialia, nulla interuenit expreſsio falſitatis, nec er-
ror in facto ipſarum partium,& ut plenius in pręcedentibus de
duximus,& ſic ceſſant deducta per Bar.& alios in l.fi.§.idẽ quę-
ſiJt.ff.de condi.inde.& alia ſuperius allegata. Nec inſtandû erit
ſuper allegata obreptione, & ſurreptione. Nam ſublata fuit per
clauſulas in bulla Sixti appoſitas & ſatis fuit extitiſſe uerum il-
lud,ſuper quo Sixtus ſe fundat, ut deduximus euacuando pluri-
bus alijs medijs obiectionem & ipſi uenerabiles monachi, nô ſe
fundant principaliter ſuper illa clauſuls,non obſtantibus.nec ſu
per ills ſupplentes omnes defectus &c.qm̃ ipſorum intentio fir
matur ea alijs ſuperius deductis.† Ad quorum corroborationẽ
97 etiam facit dicta clauſula,quæ etiam trahitur ad defectus nô ſpe
cificatos,ſm Io.And.in c.j.de tranſa.& Alex.conſi.cxj.Perſpe-
ctis.col.ij.nu.iiij.& ſeq.uol.vj.† Et idem ipſi dicunt de illa cl̃a,
98 habentes pro expreſsis,ut traditur in d. c.j.& per Fel. in c.non.
nulli.nu.xxij.& duobus ſeq.& Soci.ꝯſi.cxx.nu.ix.uolumi.iiij.&
Fran.de Cur.conſi.xxxv.col.iiij.uerſi.& plus.† Et quæ clauſula
99 purgat uitium ſurreptionis, ſm Anto. de But.conſi.ij.Viſis col.
fin.& Ange.in l.omnes per illum tex.C.de præſcri.xxx.anno.&
o Deci.d.conſi.cxlij.col.ij.uerſi.iij.dato. †Et quæ habet uim ſpe
10 cificę mentionis ſm Ang.per illum tex.in d.l.omnes.& Fely.in
d.c.nonnulli.col.vij.ea quibus firma & ſolida reſultat côcluſio,
monaſterium optimũ ius habere ſuper dictis locis,& curia Gui
dellę,& ſuper illis non poſſe moleſtari per Modernum Prępoſit.
qui prorſus excludendus uenit ab actione & iudicio per eũ in-
tentato cum totali expenſarum refectione. Paril. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Omne illud quòd continetur intra fines deſignatos, cedit ad commodum illius cui facta eſt conſignatio.*
2 *Res ſatis dicitur eſſe certa,per deſignationem alicuius rei intra cuius confines reperitur eſſe,& nu.32.*
3 *Etiam ſi nomine proprio non expreſſo conſignatio facta fuit,& numero 32.*
4 *Villa propriè illa eſt quæ regitur à proprio officiali.*
5 *Liber ſalis & cenſualis probat.*
Qualitates ex quibus res redditur certa.& nu.3.4.6.& ſeq.
6 *Refectio aggerum probat confines.*
Confines probantur ex pluribus,& nu.8.
7 *Deſignatio uoluntate partium facta probat.*
9 *Poſita ad maiorem declarationem non alterant diſpoſitionem.*
10 *Poſſeſſio continuata & tollerantia inde ſecuta probant,& nu.11.*
12 *Quod eſt ueroſimile attendi debet.*
13 *Obreptio & ſurreptio doloſa & falſa uitiat conceſſionem.*
14 *Etiam ſi motu proprio facta ſit.*
15 *Terræ appellatione,quid ueniat,& nu.27.*
16 *In dolo eſt,qui affirmat falſum pro uero.*
17 *Quando tale mendacium eſt proficuum,& utile aſſerenti.*
18 *Verba enunciatiua inſtrumẽtorum, inter alias perſonas nô probãt.*
19 *In antiquis tamen probant.*
20 *Niſi ab uno tantum notario trahant originem.*
21 *Nec probant dominium de præſenti.*
22 *Non entis,nulla ſunt qualitates.*
23 *Augmentum & multiplicatio,neceſſario præſupponit aliud cui ſit augmentum.*
24 *Ex qualitate precij,ualor rei cognoſcitur.*
25 *Dictio,dicta,relatiua eſt ad præcedentia.*
26 *Probatio illa attendi debet,quæ ex pluribus conſtat.*
28 *Danda eſt concordia,& fugienda contrarietas.*
29 *Verba adaptantur & impropriantur, ſecundũ ſubiectam materiã.*
30 *Qui aliquid non expreſſit,non dicitur uelle illud.*
31 *De paucis & modicis,non habetur conſideratio.*
32 *Locus dicitur certus,etiam ſine confinibus, quando oſtenditur per alias qualitates.*
33 *Falſa cauſa & demonſtratio non uitiat, quando illa appoſita eſt ſine neceſsitate,& ſuperfluo.*
Falſæ menſuræ adiectia,non uitiat uenditionem.
34 *Et quando ſine illa, diſpoſitio ualet, & eſt certa, non uitiatur propter falſam cauſam adiectam.*
Cauſa finalis attenditur.& non impulſiua.
35 *Ceſſatio cauſæ impulſiuæ, quando & quo caſu uitiet gratiam.*
36 *Demôſtratio in dubio,an dicatur facta taxatiuè,ſeu demôſtratiuè.*
37 *Declaratio ordinarij ualet,quandoq; ſine confirmatione ſuperioris.*
38 *Confirmatio ſedis apoſtolicæ ualidat actum inualidum.*
39 *Surreptio quando dicatur facta doloſè,& ex quibus colligatur.*
40 *Et quid ſi ſit ſuperfluo, & per ſuperabundantiam.*
41 *Clauſula,non aſtringens &c.quid operetur.*

CONSILIVM IIII.

DEDVXI Alias optimum ius uenerabilis monaſterij.S.Benedicti de Palidinore,aduerſus reuer.d.
Præpoſi.moleſtantem dictum monaſterium,& reuer. Monachos ipſius ſuper curia & territorio Gai
dellę,citra flumen ſitule, & alias in proceſſu & actis dictę côtro
uerſię,& quoniam nouiter nonnulla ad notitiam peruenere,ſa-
tis congruentia illis deductis & concluſis, non ab re uiſum fuit
in præſenti illa adducere.Reuerendus igitur quondam do.Gui-
do.de an.1432.prædicto monaſterio & monachis pro uictu, &
congrua ſuſtentatione ipſorũ & alijs quampluribus cauſis, per
eum expreſsis, ac per ſedem apoſtolicam omnibus approbatis,
& confirmatis,aſsignauit quamplures poſſeſsiones cum omni-
bus iuribus & pertinentijs ſuis,& nonnullas uillas, & ualles,in-
ter quas ſpecifice continebatur uilla, uillularum Triuellani, &
Bondeni,quę in pręſentiarum Bondanellum nuncupatur, intra
cuius Bondanelli confines & territorium, continebatur & con
tinetur prędictum territorium, & curia Gaidellę, circa ſitulam,
quo fit, ut perinde fuiſſet, ac ſi expreſsim & ſigillarim aſsignata
fuiſſet prędicto monaſterio, dictum territorium & ipſa curia
1 Gaidellę. † Cum uera iuris concluſio ſit uenire,& includi omne
illud qđ continetur & exiſtit intra fines deſignatos, ad commo-
dum illius.cui talis aſsignatio facta fuit,ut per illum tex.tradunt
Ang.Bal.& alij,in l.ſi fines.C.de euic.& in l. ſi fundum.ff.eo.&
habetur in l.cũ de ſacra.§.intra.ff.de ꝯtrau.empt.& in l.quæro.in
prin.ff.de act.empti.& uend.cum concor.per glo.& doc.citatis
2 in dictis locis.†Et per talem deſignationem ſatis aperte oſtendi
tur, dictum territorium & curiam Gaidellę fuiſſe aſsignatã mo
naſterio prędicto iuxta.l.forma.ff.de cenſi.per Bar. & alios in l.
demonſtratio falſa.ff.de condit. & demon. col.iij.q.iij.nu.iij.&
col.v.nu.xiiij.q.vij.& nu.xvj.col.pe.& dicam inferius,& per ſcri
ben.omnes in d.l.demonſtratio falſa.& in l. hac ꝯſultiſsima.C.
qui teſta.face.poſ.& in c.ſignificante.de reſcri.& habetur in l.ſi
quis ſeruum.§.ſi inter.de lega.ij.& per Cor.conſ.ccxv.Viſo.col.
iij.in fi.& conſi.cclxxx.Viſis.col.iij.uerſi. unde ex multis, uolu.
3 iij.& conſi.xcj.in litera, M,uol.j. † Licet enim expreſſo nomine
Gaidellę,non appareat conſignata monaſterio, tamẽ adeſt alia
demonſtratio,& certa,fungẽs uice dicti nominis, per quam cer
tam demonſtrationem,habemus certitudinem, dictorum terri-
torium Gaidellę expreſſe fuiſſe conceſſum monaſterio. Cum ſit
de pertinentijs & iuribus Bondanelli expreſſe conceſsi mona-
ſterio,& contineatur in territorio & intra confines ipſius ad no.
in l.nominatim.ff.de condi.& demon.& in l.certum, ubi Mod.
plura adducunt.ff.ſi cert.pet.& ſuadetur, nam Bondanelli uilla
inter iura & ſuas pertinentias, continet territorium, & curiam
prædictam Gaidellę,ut conſtat quampluribus auctenticis,& pu
blicis inſtrumentis pleniſsimam de his probationem inducenti
4 bus ſecundum iura communia & uulgaria. † Eo etiam quoniã
dicta curia Gaidellę ſemper & omni tempore fuit recta, & gu-
bernata ab eiſdemmet officialibus a quibus regitur dicta uilla
Bondanelli.ad tradita per Bar.& alios in l. j.ff.de iuriſ. om.iud.
5 † Prout & iſtud eſt uidere ex libro ſalis Ciuitatis Mãtuæ,in quo
habitatores Gaidellę ſemper inſcripti fuerunt,& ad præſens in-
ſcribuntur,ſub nomine Bondanelli,argumento eorum quę dici
mus de libro extimi, & de libro archiui publici & cenſualis, ad
plene tradita poſt alios ibi citatos per illum tex.Modernio.in c.
cum cauſam.de proba.& per Iaſo.in l.decem.ff.de uerbor. obl.
nume.xxxv.& ſeq.& in l.admonendi.in repetitio.numero.cu.ff.
6 de iureiur. † Ad quod etiam & publicum inſtrumentum tran-
ſactionis

ſactionis ſactæ ſuper ꝯſtructione aggerum, inter ipſum mona-
ſterium, & præpoſitum, ex una, & ciues Mantuanos ex altera,
confirmato ſolenni decreto Illuſt.olim Marchionis Mantuę,ad
ſupplicationem dictarum partium, in quo expreſſe declaratur,
quouſque ſe extendebant iura præpoſituræ,& uſque quo.d.Præ
poſitus aſtrictus erat aggeres reficere & munire, & pariter decla
ratur uſque quo ſe extendebant iura monaſterij, & quouſq; te-
nebatur reficere,& munire aggeres,ex qua declaratione,& tran
ſactione clare liquet curiam & territorium Gaidellę eſſe intra iu
ra monaſterij comprehenſam, ad nota. in l.cum precibus.C.de
proba.cum uulgari.iunctis traditis per gl.in l.j.C.de fi.inſtr.lib.
x.& per omnes in l.ſciendum.ff.de uer.ob.per Alex.& alios in l.
ꝙ iuſsit.ff.de re iudi.& in l.Pomponius.§.ſi iuſſu.ff.de acq.poſſ.
& in c.qm̄ ℨ.de proba.& Iaſo.in l.nec quicquam.§.ubi decretū.
7 ff.de oſt.procon.& lega.† Accedat etiam & deſignatio locorum
cum expreſsione nominum, deſcripta uoluntate & ꝯſenſu am-
barum partium,ad nota. in l. ſi irruptione.§.ad officium.ff.fin.
regun.& in l.ſi quis.C.eod.per quam deſignationem,ſatis ꝯſtat
dictum territorium & curiam Gaidellæ, comprehenſam fuiſſe.
In aſsignatione bonorum facta monaſterio per Reuer.do. Gui-
8 do.† Confines ērant antiquiſsimi,& appoſiti ante declarationem fa
ctam per olim Reuer.Cardi. habentes in ſe publicam uocem &
famā, idem apertiſsime indicāt,ex quo ſumus in antiq ſm Car.
in cle.j.in iij.oppoſi.de prob.& late per doct.in d.c.cum cām.&
proſequitur Soci.conſi.lxxxix.col.j.& iij.uol.j.& per Bal.Sal.&
Mod.in l.cum aliquis.C.de iure delib.adducentes glo.in c.cum
olim.ex̄ de cenſi.& tradit Bal.conſi.ccclij. Verba principis.uol.
9 ij.† Declaratio autem Reuer.Cardi. appoſita ad maiorem decla
rationem dictorum ꝯfinium uetuſtate offuſcatorum, non habet
ꝓiudicare ꝯfinibus antiquis, ante declarationē exiſtentibus.l.te
ſtamentum.C.de teſta.l.non ſolent.ff.de reg. iur. † Longiſsima
10 inſuper pacifica, & ꝯtinuata poſſeſsio ipſius monaſterij poſt ꝯſi
gnationem ſibi factam dictorum locorū omnem prorſus tollit
dubitationem. Nullum.n.cadit ueriſimile ꝙ do. Guido, & ſuc-
ceſsiue alij do.Præpoſiti,paſsi fuiſſent,aut permiſiſſent monaſte
rium dicta loca poſsidere meliorare, & ex eis fructus percipere
ſi monaſterio non fuiſſent aſsignata,per quos actus ſubſequētea
aperte declaratur ꝙ fuerit intentio do.Guido.in aſsignatione di
ctorum locorum,ut alias deduximus plene attingendo articulū
11 præſcriptionis. † Ex tanta pacientia & tollerantia,ſatis oſtendit
optimum ius ipſius monaſterij,ut tradit Bar.conſi.lviij.cōe Spo
leti,ad id adducens iura,& in l.ſi ſeruus plurium.§.hmōi, ubi ēt
12 Moder.ponunt,de leg.j.& per Soci.ꝯſi.xxxij.in fi. uol.iiij. † Et
in dubijs,ꝙ ueroſimile eſt attendere debemus. c.inſpicimus.de
reg.iu.li.vj.l.in obſcuris.ff.eo.ti. ubi Mod. alia adducunt,& hr̄
in l.ſi nuptura.in fi.ff.de iure dot. & in l. fi.ff.ꝙ met.cau.& in c.
quia uerifimile de præſum. Et coadiuuatur per inſtrumentū in-
ueſtiturę factę de anno.1439.per priorem.S.Benedicti,Ioan.de
Vādino,de pluribus poſſeſsionibus ibi expreſsis, & maximè uil
læ Bondanelli,per quod inſtrumentum probatur,Gaidellā tūc
fuiſſe in poſſeſsionem monaſterij,& comprehenſam ſub aſsigna
tionibus factis eidem, cum talis inueſtitura, appareat facta illo
medio tempore,in ſecondum & tertium tractarum. Nec.d.Gui
do id permiſiſſet ſi non fuiſſet monaſterio aſsignata,nec per ſub
ſequentem erectionem præpoſiturę id oſtenditur immutatum,
nam in ea nulla facta fuit reuocatio aſsignationum bonorum fa-
ctarum monaſterio in ſecundo trac.auctoritate apoſtolica iam
confirmatarum,& quia d.Præpoſitus aduerſus monaſterium,ut
mihi relatum eſt, deducit ſurreptionem obreptionem errorem
& falſitatem cauſarum expreſſarum in declaratione facta per re
13 uer.Cardi.& ſucceſsiue in confirmatione Sixti.iiij. † Qua talli-
tate doloſa ſtante,prætendit prædicta omnia fuiſſe falſo obten-
ta,& conſequenter reddi nulla,cum emanauerint ex falſa cauſa,
propter quam diſpoſitio annullatur. l.cum putarem.ff.famil.er
ciſ.l.ſi poſt diuiſionē.C.de iur.& fac.igno.per Bar.& alios in d.
l.demonſtratio falſa.Pau.de Caſt.& Mod.in l.fi.§.idem quæſijt.
ff.de condi.indeb.& Dec.adducen.alia,conſi.ccclj. In caſu.col.
iij.& conſi.ccccviij.In præſenti.col.j.& Abb.in c.ſuper literis.in
14 ſecundo nota.& Moder.ibi de præſcript.† Etiam ſi confirmatio
motu proprio proceſsiſſet,ſecundum glo.in c. ſi motu proprio.
de reſcrip.lib.vj.& Abb.in c.quia circa.in fine de conſanguin.&
affi.cum alijs relatis per Fel.in c.ad aures. de reſcript.col.vj.uer
ſi. quartus caſus. ¶ Et certum eſt quamcunque diſpoſitionem,
ſemper debere intelligi,dum tamen dolus abſit, qui ſemper in-
telligitur exceptuatus, & nemini debet patrocinari, ſecundum
iura uulga.& communia,& quod in literis reueren Cardi.adſit
falſitas dolo inducta per reueren.monachos, ſm do. Præpoſitū,
oſtenditur.quatenus in illis dicitur Gaidellam citra flumen ſitu
lę ſpectare ad monaſterium & fuiſſe aſsignatam monaſterio, ac
comprehendi ſub aſsignationibus factis per dom.Guido. quod
minime uidetur fuiſſe uerum, ut eſt uidere ex inſtrumentis an-
tiq.productis,per dom.Præpoſitum,maxime ex illo rogato per
Antonium de Fiuizano de anno.1413.In quo do.Iacobinus de
Malinuerſis abbas S. Benedicti inueſtiuit Ioann. Caliarium de
certis terris,ſitis in terra Gaidellę uicariatus Gonasghæ. Item
& ex alio confecto.in anno. 1423. in quo do.Guido inueſtiuit
Bartho.Caliarium de certis petijs terræ ſitis in terra Gaidellę ui
cariatus Gonzaghę,necnon & ex alio celebrato,de anno.1424.
In quo idem do. Guido inueſtiuit Bellonum & Ioannē fratres
habitatores terræ Gaidellæ,uicariatus Gonzaghę,de certis ter-
ris ſitis in dicta uilla Gaidellę iacentibus in dicta uilla & con-
trata,& de alijs iacentibus in cōtrata Alberi & in cōtrata Doſsi,
item & ex alio inſtrumento dotali cuiuſdam Agnetis celebrato
in Gaidella Gonzaghę,de an.1419.Ex quibus inſtrumentis.ip
ſe do. Præpoſitus infert Gaidellam fuiſſe habitabilem & cultā,
antequam Reueren. Cardi. faceret dictam declarationē,in qua
atteſtatur oppoſitum,dum dicit tempore diuiſionis,& ſeparatio
nis factæ per do.Guido.illa bona fuiſſe inculta, & inhabitata,&
poſtmodum redacta ad culturam.Secundo infert Gaidellam de
qua modo agitur habuiſſe tale nomen ante dictam ſeparationē
& ita fuiſſe nuncupatam per prius, cuius oppoſitum dicitur in
15 declaratione reueren.Cardi.† Tertio infert,Gaidellam tempo-
re dictæ diuiſionis,fuiſſe uillam ſeu terram ad nota. in c.cum in
partibus.de uerb.ſig.cuius oppoſitum declaratio Cardi.atteſta-
16 tur.† Ex quibus inſtrumentis & contentis, in eis præſumitur re
uer.Monachos doloſe falſum ſuggeſiſſe reueren. Card. arg.l.ſi
quis affirmauerit.ff.de dolo.& ſecundum glo.in l.apud Celſum.
in prin.ubi Bar.ff.de excep. do. & per eundem Barto.& Pau.de
17 Caſt.in l.dolum.C.de dolo ¶ † Ex quo tale mēdacium ipſis mo
nachis fuit proficuum,ſecundum Alex.ibi per Bar. per l eligan
ter.§.fi.ff.de dolo.& prout dicit Fely.in c.ſi autem.col.ſecunda.
de reſcriptis.Iſtis tamen obiectionibus per dom.Præpoſi.factis
monaſterio, minime obſtantibus, prout uere minime in nullo
obſtant ſuperius concluſis, & per me firmatis, nam per talia aſ-
ſerta inſtrumenta minime tolluntur nec euacuantur,adhuc di-
co declarationem reuerendiſsimi Cardinalis fuiſſe ualidam &
firmā cauſis & rationibus per me alias adductis in quibus obie-
ctus iſti minime obſtant, ut aperte eſt ea ibi dictis uidere, dico
inſuper confirmationem Sixti quarti fuiſſe ualidam & firmam,
nec laborare aliquo uitio obreptionis uel ſurreptionis,nec poſſe
reddi nullam ex deductis & oppoſitis per dominum Præpoſitū,
rationibus cauſis & deciſionibus,alias per me adductis,poſtre-
mo affirmo aſſerta inſtrumenta producta contra monaſterium,
& obiectus & illationes ex illis & in eis contentis factas per do.
Præpoſitum fuiſſe & eſſe nullius efficacię & momenti, & in nul
lo habere præiudicare optimis iuribus monaſterij, ex pluribus.
¶ Et primo omiſſa illa diſcuſsione, an aſſerta inſtrumenta ſint
talia & ita formiter producta, ut probent uel ne,cuius articuli
ueritas ſano & recto arbitrio peritiſsimorum iudicare habeu-
tium prorſus relinquitur,cum nil certi modo habeatur qualiter
& ſub qua forma producta ſint oſtenditur iſtud data ueritate ēt
& ualiditate aſſertorum inſtrumentorum,nam per ea non pro-
18 batur allegata falſitas cauſarum. ¶ † Continent namque uerba
mere enunciatiua, quæ probationem minime inducunt, etiam
ſi plura eſſent, quo ad alias perſonas in illis non nominatis ſe-
cundum Specu.in titu.de loca.§.nunc aliqua, uer.quinquageſi-
mo ſeptimo,ſm gl.ord.in uerbo,nullo, in d.l.cum aliquis.C.de
iure delib.uolentem inſtrumenta exprimentia confines; uel di-
centia actum fuiſſe celebratum in tali uilla ſeu dioceſi, &c.non
probare ea quæ in inſtrumentis continentur, & ibi Mod.habēt
concluſionem iſtam pro communi,adducentes alias deciſiones
maxime no.per gl.in uerbo ſeruus. in l.optimam.C.de contra-
hend.& committen.ſtipu.& in l.prædijs.§.Titio.de legat.iij.&
per Barto.& alios in l.ea hac ſcriptura.ff.de donat.& in l. ex his
uerbis.C.de teſta.mil.iunctis no.in c. inter dilectos.§.porro.de
19 fide inſtrument.& C.res int.alio. act. cum ſimilib. † Nec dica-
tur iſta inſtrumenta eſſe de antiquo,& conſequenter probare ſe
cundum Bald.& alios in omnes in dicts. l. cum aliquis,& Alex.
conſi.lxxv.Viſis.uolumin.iiij.Arc.conſi.xlij. Viſo, Socin.conſi.
20 xcvj.In cauſa,uol.j.† Nam cōlecta, & celebrata ſunt ab uno tan
tum

tum notario,quo fit, ut ad præſentem diſceptationem nulla ex
eia reſultet ſufficiens probatio,cum ab una tantum perſona tra-
hant originem, & ab uno auctore, ut pul. lire concludit Areti.
quem ſequitur,& commendat Felyn.in c.cum cauſam,col.ij.de
21 proba. † Prout etiam quoniam in pręſenti non tractatur de pro
batione dominij antiqui,ſed probandum eſt dominium de præ
ſenti reſpectu pręposituræ,& probatio dominij de præterito nõ
infert neceſſario ad probationẽ dominij de præſenti, quod pro
bandum eſt legitimis probationibus,ad no.in l. cum res,& in l.
proprietatis.C.de proba.& per Bar.in l. quidam in ſuo.ff.de cõ
di.iuſti.& in l.rem quæ nobis.ff.de acqui.poſſ.& Coc. ɔſi.xxiiij.
Licet,uol.iiij.Soci.conſi.cxij. Viſo, col.ſi. uol.iiij.Alea.conſi.x.
Viſo,uol.iiij.& Deci.conſi.ccxxj.uu.vij. & viij. & per Spe.in d.
tit.de locati.§ nunc aliqua,& uerſicu.lvij.cum ſim.præterea in-
ſtrumenta aſſerta bene conſiderata nullã inferunt qualitatem
declarationis,& literarum Reuerend.d.Cardi. quatenus in illis
literis dicitur ea autem.ſ.Gaidella quæ eſt citra ſitulam, uerſus
iura monaſterij,& eſt iuriſdictionis Gonzaghæ,& incorporatas
& tanquam membrum Bondeni, & Triuellani ac de iuribus,&
pertinentijs ipſarum uillarum nominatarum in aſsignationibus
factis monaſterio,nam omnia iſta uera fuerunt,& ſunt ut aper-
tiſsime conſtat ex deductis ſuperius, nec inſtrumenta illorum
aliquod contrarium oſtendunt,& quatenus in dictis literis dici
tur, loca illa fuiſſe ad culturam redacta, & domos habitan-
tium multiplicatas ueriſsimũ fuit, & eſt etiam ante literas Car-
di.loca aliqua fuiſſe redacta ad culturam, & domos habitantiũ
multiplicatas,& per aſſerta inſtrumenta id oſtenditur,aliqua lo
ca ibi fuiſſe redacta ad culturam & ibidem aliquos habitantes,
& literę Card.iſtud non inficiãtur,immo aperte hoc fatentur,lo
cum uidelicet Gaidellæ fuiſſe antea,nam ſi ante literas non ex-
titiſſet,non potuiſſet comprehendi ſub d. ii uillis,& aſſignatio-
22 nibus factis monaſterio. † Cum nõ entis nullę poſsint eſſe qua
litates.l.eius qui in princ.ff.ſi cert.pet.& apertius iſtud oſtendi-
tur ex illis uerbis dictarum literarum locis illis ad culturam re-
dactis,& domibus habitantium multiplicatis, nõ enim poſſent
multiplicari domus & habitatiões ſi prius aliquę nõ extitiſſent.
23 † Augmentum.n.& multiplicatio præſupponit aliud prius ex-
titiſſe,cui accedit augmẽtum, & multiplicatio ipſa quę nõ poſ-
ſent eſſe,non dato aliquo principio,cum augumentum, & mul
tiplicatio cenſeatur eiuſdem naturæ cuius eſt illud cui fit augu-
mentum,& multiplicatio.l.etiam in fine, ubi Bart.& alij not.C.
de iu.dot.l.inter ſocerum.§.cum inter.ff.de pac. dota.l.ſi conue
nerit.§.ſi nudo.ff.de pigno.acti.l.ſi ea t..to. in princi.de leg.j.&
per Ang.in auth.de æquali.dot.§.j facit totus tract.iuris accreſ.
de quo in locis cõmunibus,& uulga.uere igitur fuerunt,& ſunt
literę Card. aſſerentes dictum locum extitiſſe,ante eas, & in illo
fuiſſe habitationes,& domos, & conſequenter aliqua loca cul-
ta,uerum proceſſu temporis illa, & domos fuiſſe multiplicatas,
quę ueritas etiam oſtenditur ex illa inueſtitura facta per priorẽ
dicti monaſterij de anno. M. cccxxxix. Ioanni de Vandino,ad
annos ſeptem,de poſſeſsionibus Zotularum Triuellani Gaidel-
læ,& Bondanelli,pro mercede annua duc. clv. quæ loca tũc erãt
fere inculta,& paucarum habitationum,uerum poſtmodum,di-
ligentia ſolicitudine,& cura monachorum redacta fuere ad cul
turam,& adeo excreuere,& inhabitantium domus fuere multi-
plicatæ, ut in præſenti ſingulis annis locentur pro ducat. 7000.
24 uel circa. † Ex quo patet conſiderata mercede & lucro, quod
tunc & in pręſenti percipiabatur & percipitur,quid tunc tempo
ris potuiſſet eſſe Gaidella, ad no. in l.precia rerum.ff.ad legem
Fal.& per doc.in c.dilecti.de emp.& uendi.& plene in l.ij.C.de
reſcin. uendi. ¶ Rurſus aduertendum eſt ad illud inſtrumentũ
celebratum de an. 1424. non enim ſibi ipſi conſtat,ꝫ nota.in c.
inter dilectos.de fid.inſtru.& in l.ſcripturę.C.eod.& not. in l.j.
C.de furt.& in l.qui uaria.& l.iij.ff.de teſtib. Nam in eo primo
dicitur Io.de Bellono eſſe habitatorem terrę Gaidellę, uicaria-
tus Gonzaghæ,& demum in eo dicitur inueſtituram fuiſſe factã
25 de petia terrę,iacente in dicta uilla Gaidellę. † Quæ uerba re-
lationem habent ad præcedentia, ut patet per illam dictionem
dicta ſecundum Bar. per illum textum in l. j.§.hoc edicto.ff.de
poſtul.& in l.talis ſcriptura.§.fi.de leg.j.& in l.qui liberis.§.hęc
uerba.ff.de uulga.& pupil.& in præcedentibus,nulla fuit facta
mentio de uilla Gaidellę, nec ꝙ Gaidella eſſet uilla niſi termi-
nus terra,caperetur pro uilla,iuxta dictum.cap.cum in partibus
de uerb.ſig. quæ expoſitio,in præſenti caſu non poteſt adaptari,
ut ſtatim dicemus, & in alijs inſtrumentis ex aduerſo præſenta-
tis,ſolum appellatur terra Gaidellæ, & nihil aliud in illis habe-
tur,præterea in eodemmet inſtrumento dicitur de alia petia ter
ræ iacente in dicta uilla,& ꝫta,& ita etiam ibidem fit ment o de
contrata alberi,& de cõtrata doſsi, & uere Gaidella potius erat
contrata quàm uilla nam ſi erat uilla,non poterat eſſe contrata,
niſi eodem nomine contrata appellaretur, quo appellabatur uil-
la,quod minime eſt dicendum,attenta loci paruitate, & qualita
te,ex quibus patet notarium erraſſe, dum appellauit Gaidellã
uillam,nam uere non erat uilla,ſed cõtrata ita nominata. Prout
in alijs inſtrumentis pręſentatis nominatur ꝫta ſeu terra,hoc eſt
26 territorium.† Et illis pluribus inſtrumentis ſtandum eſt nõ illi
uni ſibi ipſi non conſtanti,ad no.in l.in exercendis.C.de fid.in
ſtru.& in c.cum Io.Heremita extra eo.cum alijs accumulatis in
d.l.admonendi.ff.de iur.iur.& in c.quoniam ꝫ de proba. & per
docto.in l.ſi quis in fundi uocabulo de leg j.& tradit Fel.in d.c.
cum cauſam col. ij.num.v.& ſi uere Gaidella erat contrata ſiue
territoriũ,literę Cardinalis ꝫrſum non affirmant,non inficiãtur
enim ante eas Gaidellam fuiſſe cõtratam ſeu terram,hoc eſt ter-
ritorium,& ita intelligendo nihil obſtant inſtrumẽta,quatenus
27 in eis appellatur terra. † Quia tale nomen non poteſt exponi eo
modo quo traditur in d. ca.cum ex partibus non enim erat re-
gnum,nec prouincia,nec oppidum, nec terra,nec uilla,ſed ſolũ
territorium & contrata,nec locus ita appellatus,ſi namq; fuiſſet
uilla officiales habuiſſet, & haberet quos ſolent habere uere &
28 proprie uillę.† Et ideo attendenda eſt illa denominatio contra-
tę quę fit in eodem inſtrumento, ne inducatur contrarietas, &
ut ceſſet error & detur concordia,iuxta text in c. inter dilectos.
§.cæteros de fi.inſtru.& per Bar.& alios in l.fi.§.idem quæſijt.ff.
de condi.indeb.& argumento eorum quæ habentur in l.j.C.de
29 inoff.do.& in c.cum expediat de elec.lib. vj. † Et quia ſecundũ
ſubiectam materiam debent uerba intelligi adaptari & impro-
priari.l.ſi uni.ff loca.l.ſed & ſi poſſeſſori. §.item ſi iurauero,ubi
30 Moder.alia adducunt.ff.de iureiur.† Eo etiam quia ſi tunc fuiſ-
ſet uilla certe fuiſſet nominata in aſsignatione facta monaſte-
rio,ſicuti fuerunt nominatę alię uillę, intra quarum fines conti-
nebatur Gaidella,ad not. in c.ad audientiam el ſecundo de de-
ci.& in l.prima.§.ſed cum deficientis.C.de cad. tol.& quia tem-
pore primi tractatus. d. Guido. conſignauerat monachis Qui-
ſtellum & aliaſ uillas,ultra flumen Situlę,inter quas nominatur
Gaidella ſimpliciter,quę denominatio,non ita ſimpliciter fuiſ-
ſet facta,ſi fuiſſet alia uilla Gaidellæ citra dictum flumen,ne per
illas duas induceretur incertitudo,licet igitur Card.dicat, Gai-
dellam citra flumen non fuiſſe uillam, ſed multiplicatis domi-
bus habitantium,dictum locum accepiſſe denominationem uil-
lę Gaidellę,ab alia uilla uicina,quam flumẽ Situle interueniat,
cum ſtet in eius oppoſito, & ita ſita oſtendatur, non propterea
falſum dixit, cum uere contrarium per inſtrumenta non oſten-
datur,nam illa ſolum appellant eam contratam, ſeu terram hoc
eſt territorium quod tunc non poterat uilla appellari propter
31 paucas domunculas & modicas † De quibus modicis & paucis
minime curandum eſt, nec de eis habenda eſt denominatio, &
cura.l.ſcio.ff.de in integrum reſtitutione,& tradit Bar.in ſimi-
li.in dicta.l.demonſtratio falſa in principio.§.fina. & in l.ſi pro
prietarius.ff. de damno infecto cum alijs accumulatis per Anto
nium Corſetum in tractatu de minimis quem inſeruit in tracta-
32 tu de poteſtate regia,† Vlterius aduertendum eſt nam ut dice-
bamus ſuperius iſte locus Gaidellæ fuit aſsignatus monaſterio
per do.Guidonem,& licet expreſſe non fuerit nominatus, & ip
ſius confines deſignati,tamen per alias qualitates expreſſas,ſatis
aperte fuit demonſtratus,quod quidem ſufficiens eſt. l.cum ſer
uo.§.ſin.ff.de contrahen.empt.ubi gl.& docto.concurdan.ad-
ducunt,& habetur in l. cum pater.§.fina. ubi Bartolus de lega-
tis ſecundo,& per glo.in l.formam.ff.de cenſibus,& per Barto-
lum in dicta.l.demonſtratio falſa in principio,quæſtione ſepti-
ma,& per omnes ſcriben.poſt glo.in l.ſi quis in fundi uocabulo
de legatis primo,& in l. hac conſultiſsima. & in l. ſi in nomine
33 C.de teſtamentis. † Quo ſtante, etiam ſi illa declaratio Cardi-
nalis quo ad nomen uillę non fuiſſet uera, ſed falſa cuius tamen
contrarium eſt ueritas ut deduximus, adhuc dicendum eſt, ta-
lem falſitatem non uitiare illam declarationẽ quæ ex alijs qua-
litatibus ibi expreſsis.redditur certiſsima,& iſta falſa.poſita ſu-
perfluo,minime conſideranda eſt, cum fruſtratoriè, & ſine ne-
ceſsitate fuerit appoſita,ut firmat Barto. in l.prima.§.fina.ff.de
dot. prælegat. & in d. l. demonſtratio falſa, quæſtione ſepti-
ma,quem ſequuntur Paul. de Caſtr. & Iaſon. adducens plura,
poſt

poſt Soci.in d.l.ſi quis fundi uocabulo nu.xxxiiij.& Pau.de Ca.
Alex.& alij communiter in d.l.ſi in nomine.& per Alex.conſil.
clxvj.Io cauſa col.iiij.nu.xxj.& conſi.xxxviij.Viſis col.ij.nume.
viij.& ix.uol.v.Et bene faciunt dicta Petr.de Anc.conſi.ccclxij.
Viſa col.ſi.quem refert & ſequitur Fel.in c.ſignificante col.peu.
de reſcrip.& traduntur per Oldr.conſi.cxcvij.In conceſsione.&
per Saly.in l.qui fundum.§. qui agrum.ff.de contrahend.empt.
cum concor.diſponentibus uendito corpore fundi certi ex con
finibus & qualitatibus adiectionem falſę menſurę appoſitā mi-
nime habere uitiare uenditionem, nam illa tanquam ſuperflua
reijcitur,cum igitur declaratio Cardi.uerisſima reddatur per a-
lias demonſtrationes, perfecta & ualida fuit eſto ꝙ iſta fuiſſet
falſa,& non uera,cum non fuerit appoſita ex neceſsitate,ſed ſu-
perflua & ex abundanti,quæ etiam minime uitiant.l.non ſolēt.
34 ff.de reg.iur.cum uulga. † Et quia talis expreſsio & demonſtra
tio non fuit cauſa finalis declarationis factæ per Cardinalem,ita
ꝙ ſine ueritate & expreſsione illius declarationem non feciſſet
quo fit ut ipſius falſitas non habeat eam uitiare ſecundum Bart.
in d.l.demonſtratio falſa.§.quod autem.uerſicu.tertio modo.&
col.iij.uerſi.vj.quæro.& tradunt omnes in c. ſuper literis.de re-
ſcrip.iuncta his quæ habētur in l.j.§.ſexum.ff.de poſtul. & in l.
35 ij.§.ſi.ff.de donat.& in c.cum ceſſante. de appell. † Et quamuis
Abb.& Fely.in c.poſtulaſti.de reſcrip. dicunt in beneficialibus
& gratioſis ceſſante cauſa impulſiua ceſſare diſpoſitionē, id pro
cedit quando gratia traheretur ad alium caſum non expreſſum,
at quando ceſſante cauſa impulſiua gratia remaneret in eodem
caſu expreſſo,minime uitiatur, ſufficit enim ꝙ princeps omni-
no fuiſſet conceſſurus ut probatur in c.dudum.de præben.li.vj.
& ita firmat Deci.in d.c.poſtulaſti.nu.v reſpondens dictis Abb.
36 & Fely.†Non enim Card.in ſua declaratione expreſsit dicta uer
ba taxatiue & reſtrictiue ſed ſolum declaratiue & nunciatiue,
quo fit ut ea reperta falſa, minime uitiaretur diſpoſitio, ut fuit
deductum, & in dubio demonſtratiue videtur facta appoſitio,
ut tradit Bar.allegans iura in l.centurio.col.xj.uerſic.ſed quid ſi
dixi.ff.de uulga.& pup.& ibi Iaſo.col.xxj.in l.cum pater.§.meo
ſe.uerſi.quæro quid.de leg.ij.& Alex.cōſi.j.col.iiij.uol.j.& De-
ci.conſi.cccxxiiij.Conſuluit.col.ij.uerſi.iiij.facit.& Fely.in c.au
dientiam.il ſecundo col.iiij.& v.de reſcrip.aſſerit namque Card.
dictam declarationem facere,non eo quoniam Gaidella habe-
ret nomen uillę uel ne, ſed propter aſsignationes factas mona-
ſterio per d. Guidonem & ne in futurum monaſterium poſſet
moleſtari, & propter deuotionem quam erga monaſterium &
congregationem gerebat, & monachorum optimam & exem-
plariam uitam,ſequēs ueſtigia do. Guid. eius patrui,quæ uerba
aperte indicant cauſas ueras quibus Cardin.motus fuit ad dictā
declarationem faciendam,quæ fuit & eſt ualida,ut pl.ne dedu-
37 xi in alio conſi.†Etiam ſi nulla fuiſſet adiecta confirmatio ſedis
apoſtolicę ſm Oldr.conſi.ccivij.Factum tale eſt col.v.uerſi.cæ-
38 terum.†Ex eo potiſsimum ualidum eſt ius monaſterij ſubſecu-
ta confirmatione ſex i. iiij.eo modo & forma quibus proceſsit,
& cum clauſulis in ea appoſitis,qua ſola ſtante omnia ex aduer-
ſo deducta corruunt,ut ad plenum proſequitur Deci.cōſi.cccxlj.
Viſo & per totum & ut plenius in alio conſi. deduximus, oſten-
dentes intentionem Pontificis omnino fuiſſe Gaidellam debe-
re eſſe monaſterij non obſtante quocunque errore,ſeu falſitate,
licet uere nullus iſtorum adfuerit. Nec obſtabit ꝙ ex aduerſo
dicitur doloſam ſurreptionem uitiare, & ꝙ in iſtis gratioſis do-
lus præſumitur qui ſemper intelligitur excluſus ab omni diſpoſi
39 tione,& qui non debet patrocinari doloſo, &c. † Nam penitus
iſtud inficiatur monachos doloſe narraſſe Card. ea quæ Cardi.
ipſe declarauit & glo.in c. ſuper literis firmat totum oppoſitum
ſurreptionem non præſumi doloſam,& Moder. ibi num.x.poſt
alios concor.citant,& licet Hoſt. Inn.& alij circa id plura addu
xerint,ut etiam refert Bar.in d.l.demonſtratio falſa.in v.qō.nu.
xj.& poſt antiq.per Mod.in l. præſcriptione.C.ſi contra ius.ta-
men ſm Abb.quem alij communiter ſequuntur in d.c.ſuper li-
teris. illa concluſio uidetur eſſe magis recepta ut iudex ex uarijs
circūſtantijs, habeat iſtud colligere conſiderando expreſsionē
falſi in facto proprio ſeu alieno,& in facto de propinquo,uel de
antiquo,& an literę ſint ponderoſę uel faciles,ut per eos citātes
40 iura. † Rurſus an demonſtratio fuerit ſuperflua & ſuperabun-
dans,quo caſu etiam in gratioſis non præſumitur doloſa,ut pro
prie adaptari poteſt ad caſum præſentem, ſecundum ea quæ ſu-
pra deduximus,& firmat Belliem.deciſ.iiij.quem refert & ſequi-
tur Fel.in d.c.ſuper literis col.iij.num.xij. & quæ qualitates ex-
preſſę & conſideratę per doct.ubi ſupra minime adaptantur mo
nachis, quorum non erat proprium factum de propinquo uel
proximo,imo antiquum,an Gaidella nominaretur uilla,uel ne,
per eos fuere iſta obtenta cum difficultate, quinimo cum ma-
gna facilitate,non.n.continebant cauſam finalem declarationis
Cardi.& ꝯfirmationis Sixti.iiij.quibus & eius tenoribus & uer-
bis conſideratis,firmiter dicere poſſumus,nullam adfuiſſe ſurre
ptionem doloſam ipſorum monachorum, conſequenter ceſſa-
bunt prorſus omnia quæ in contrarium fuere adducta, & uera
erit concluſio Gaidellam, & reliqua loca de quibus agitur eſſe
41 ipſius monaſterij.& do.Præpoſi. contra illud male egiſſe.†Nec
obſtabit articulus factus per ipſos monachos in quo intendunt
probare Gaidellam ſumpſiſſe nomen, &c. nam minime articu-
lus erat neceſſarius ad cauſam, & tanquam ſuperfluus nō debet
attendi potiſsime ſtante illa clauſula non aſtringens ſe,&c.iux-
ta tradita per Bar.& alios i l.diuus o.vj.ff.de re iudi. & per doc.
in c.exhibita de iudi.& per Cano.omnes citantes alias deciſio-
nes in c.ex parte de præſcrip.ubi Fel.nu.xxxvj.& Mod.num.xx.
pro abſoluto iſtud habent. Pariſ. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Vnio facta auctoritate ſedis apoſtolicæ eſt ualida & firma & regulariter irretractabilis, & nu.3.*
2 *Et a fortiori idē quādo interuenit conſenſus prælati eccleſiæ unitæ.*
3 *Et idem quando facta eſt perpetuo & non ad tempus.*
4 *Poteſt tamen aliquibus caſibus retractari de quibus remiſsiuè.*
5 *Standum eſt regulæ, & non caſibus exceptuatis, niſi probentur.*
6 *Et caſus exceptuati a regula probandi ſunt per excipientem.*
7 *Vnio & ceſsio facta ſub conditione nulla eſt ſi conditio nō fuit adimpleta.*
8 *Et ita cedenti competit regreſſus ad beneficium ceſſum, & nu.11.*
Regreſſus quid ſit.
Conſenſus limitatus limitatum producit effectum.
9 *Vnio facta ex cauſa poſtmodum non ſubſecuta reuocatur.*
10 *Auctoritas Pontificis regulatur, ſecundū actum, cui interponitur.*
11 *Cedenti ſub conditione, ſeu pactis poſtmodum non ſubſecutis, tanquam ſpoliato conceditur reſtitutio, & nu.8.*
12 *Conditio reſolutiua, differt a conditione ſuſpenſiua, & alijs ſeq.*
Conditio ſuſpenſiua quæ ſit & quæ reſolutiua.
13 *In actu geſto ſub conditione reſolutiua, ſtatim naſcitur obligatio & actio reſoluenda tamen, &c.*
14 *Plura contenta ſub eadem determinatione determinanda ſunt eodem iure.*
15 *Et diſpoſitum in uno cenſetur diſpoſitum in alio.*
16 *Ceſſat ſpolium quando poſſeſsio fuit quæſita uoluntate & conſenſu aſſerentis ſe ſpoliatum, & alijs ſeq.*
17 *Relatum continetur in referente, cum omnibus ſuis qualitatibus.*
18 *Voluntas nedum uerbo ſed etiam facto colligitur.*
19 *Actus ſubſequentes declarant uoluntatem qualis fuerit in præteritum.*
20 *Debitor quis dicatur.*
21 *Poſſeſsio probatur per perceptionem fructuum, & nu.21.*
23 *Probatur etiam quando in loca ſeu eccleſia ponuntur perſona arbitrio & uoluntarie alicuius qui dicitur poſſidere.*
24 *Priuatio præſupponit habitum.*
25 *Argumentum a ueroſimili ualet & recipitur.*
26 *Actus reciprocus dicitur eſſe æqualis nec debet claudicare.*
27 *Licentia data apprehendendi poſſeſsionem, excludit ſpolium.*
28 *Conuentiones, & pacta nulla ſunt, ſine auctoritate ſuperioris.*
29 *Conditio reſolutiua ceſſat, & nullum producit effectum, ſubſecuto implemento conditionis.*
30 *Declarandum eſt defeciſſe conditionem reſolutiuam, ut actus ſub ea geſtus reddatur inualidus.*
31 *Conditio ſuſpenſiua purificata reddit actum purum perinde ac ſi ab initio ita fuiſſet geſtus.*
32 *Et ſecuta adimplemento conditio retrotrahitur.*
33 *Principales alicuius religionis habent magnam poteſtatem.*
34 *Ratificatio retrotrahitur.*
35 *Copula requirit concurſum omnium copulatorum.*
36 *Fallit quando ad unum effectum copulata ponuntur.*
37 *Poſita ad cautelam, & demum omiſſa non uitiant actum.*
Nec requiritur concurſus iſtorum copulatiuè poſitorum.
38 *Verba debent aliquid operari ne ſint fruſtratoria.*

39 *Verba intelligenda ſunt cum effectu, & nu. 43. iſtud declaratur, & numer. 44.*

40 *Actus iudicantur diuerſi & ſeparati, quando plures ſunt.*
Et omiſſus, habetur pro omiſſo.

41 *Et non expreſſus de uoluntate non exprimentis dicitur omiſſus.*

42 *Actus gerendus, tunc eſt, quando redderetur ualidus, & non fruſtratorius, & nullus, & nu. 55.*

44 *Declaratio ad dicta Bald. quæſtio. ix. in rubrica. C. de contrahenda emptione.*
Quis non tenetur facere illud quòd factum non releuaret.
Procurator conſtitutus ad præſtandum conſenſum pluribus ex cauſis excuſatur, ſi illum non præſtat, & nume. 41. & ſequen. & 63. & ſequent.

45 *Promittens facere aliquid, non expreſſo tempore, obligatus uidetur illud facere infra tempus, quo commodè illud poteſt fieri.*

46 *Iſtud tamen tempus, arbitrarium eſt.*

47 *Et quando locus in quo debet fieri eſt incertus, obligatus facere non dicitur in mora conſtitutus niſi interpelletur.*
Quod inſuper procedit etiam poſt lapſum & decurſum diei certę.
Creditor. n. debuit eſſe paratus, in quo loco uolebat id fieri.

48 *Et ſi creditor interpellaret, adhuc neceſſe habet exprimere diem & locum.*

49 *Dies incerta legalis decurſa, non conſtituit debitorem in mora, ſine interpellatione.*

50 *Et maxime, quando actus poteſt momento expediri.*

51 *Et idem quando obligatio contineret factum ſucceſſiuum, & dependeret a uoluntate creditoris.*

52 *Non poteſt imputari non facienti actum, ſi paratus erat illud facere, & fuit impeditus, & alijs ſeq.*
Impedimentum procedens facto ſupremi principis iuſtus reputatur.

53 *Præſumendum eſt pro geſtis a ſummo pontifice. necnon & pro geſtis à iudice.*

54 *Quando iudex iniuſtitiam facit, id caſui fortuito adſcribendum uenit.*
Impedimentum caſus fortuiti, iuſtum eſt.

55 *Conſenſus præſtandus eſt, quando extremum eſt habile, & nu. 42.*

56 *Ius ſpeciale facilius tollitur, & ita conceſſum, quàm ius commune. & illo iure conceſſum.*
Regula cancellariæ de non expediendis literis reſeruationis ſine conſenſu, &c. quando procedat, & alijs ſeq.

57 *Ceſſante cauſa & ratione quibus fuit inducta dicta regula, ceſſare debet eius diſpoſitio.*
Quando unica ratio tantum poteſt aſſignari, illa habetur pro expreſſa.

58 *Pontifex non aſtringitur regulis cancellariæ.*

59 *Penſio etiam ante expeditionem literarum, dici poteſt conſtituta.*
Regula prædicta tanquam odioſa, non eſt extendenda.

60 *Gratia abſque literis, ſolo uerbo principis perficitur, & ille ſolum præſtant probationem.*
Error iuris non poteſt allegari per illum qui eſt in loco ubi adeſt copia peritorum & nu. 61.
Pontifex extinguere poteſt penſionem conſtitutam, & etiam non cõſtitutam ſed debendam, & nu. 61.
Ex quibus actibus, penſio dicatur conſtituta, & in eſſe deducta.

62 *Plura impediuntur fieri, quæ facta tenent.*

63 *Ceſſio per ſuperiorem acceptata, excludit cedentem, cum in ſe contineat perfectionem.*

64 *Geminatio actus, operatur effectum, & nu. 198.*

65 *Impeditus docere habet de ſua diligentia, & quod non fecit, propter impedimentum.*

66 *Et de impedimento proteſtationem facere debet.*

67 *Declaratur, an id ſit uerum, & quando procedat.*

68 *Non tenetur proteſtari, quando notorium eſt, diligentiam fuiſſe fruſtratoriam.*

69 *Et idem quando conſtaret de animo impediti, parati facere actũ.*

70 *De poteſtate pontificis diſputare, ſacrilegium eſt.*

71 *Eſt enim omnia, & ſuper omnia.*

72 *Et habet plenitudinem ſupremæ poteſtatis.*

73 *Et ſanctus una cum ſua ſede ſit.*

74 *Et dei miniſter eſt a quo dependet omnis iuriſdictio.*

75 *Et in terris, Deus eſt.*

76 *Dei & papæ idem eſt conſiſtorium.*

77 *Et in terris non habet ſuperiorem.*

78 *Et a ſolo Deo iudicatur.*

79 *Et adæquat quadrata rotundis.*

80 *Quando procedit de poteſtate abſoluta, & ex certa ſcientia, non poteſt ei dicitur ita facis.*

81 *Nec ſubijcitur quæſtionibus ſuis, aut aliorum prædeceſſorum.*

82 *Eſt etiam ſupra ius poſitiuum, & contra illud diſponere poteſt arbitrio ſuo.*

83 *Diſpenſare poteſt circa ius poſitiuum, etiã ſine cauſa, & indiſtinctè.*

84 *Et eo fortius ſua poteſtas præualet in beneficialibus, & fructibus ipſorum.*

85 *Et maxime circa penſiones imponendas, transferendas, & extinguendas.*
Acceptans beneficium, ſe obligat illud adminiſtrare.
Et iſta facere poteſt inuito beneficiato, ſine cauſa, & eo non citato.

86 *Translatio penſionis de una perſona ad aliam, non inducit nouũ grauamen debenti illam ſoluere.*
Regula, ne extincta penſiones ſuſcitentur &c. quando procedat.

87 *Conceſſum alicui per priuilegium, poteſt reuocari per concedentem etiam ſine cauſa licet eſſet ius quæſitum.*

88 *Quæſitum iure poſitiuo, poteſt per ſupremum principem tolli etiam ſine cauſa.*

89 *Et idem ſi tale ius fuiſſet quæſitum iure naturali, ueniret tamen acceſſoriè ad ius eccleſiaſticum.*

90 *Reſcriptum pontificis in beneficialibus ualet etiam ſine cauſa, ſi de eius uoluntate conſtat.*

91 *Regulæ cancellariæ non aſtringunt pontificem.*

92 *Per clauſulam, non obſtantibus, tollitur & derogatur iuri quæſito ad rem.*

93 *Clauſula, de plenitudine poteſtatis, habet uim clauſulæ derogatoriæ ad omnem legem contrariam, continentem etiam derogatoriam clauſulam.*

94 *Regula tollens motum proprium, & certã ſcientiam, non tollit clauſulam de plenitudine poteſtatis.*
Verba appoſita in diſpoſitione debent aliquid operari.

95 *Regula de non tollendo ius quæſitum procedit in caſu dubio non autem in claro.*

96 *Nec loquitur de iure quæſito conditionaliter & ad rem.*
Quod conditionaliter competit, leue reputatur.
Et idem dicimus, quando aliquid competit in diem incertam.
Ablatiui abſoluti, conditionem important.

97 *Priuatio non præſupponitur, niſi exprimatur.*

98 *Declaratio, nihil noui adducit. ſed ſolum detegit præterita.*

99 *Verba deſeruiunt uoluntati.*

100 *Voluntas principaliter attenditur, & non uerba.*

101 *Verba improprientur ut deſeruiant menti.*

102 *Verborum ſubtilitas pertinacibus eſt relinquenda.*

103 *Non refert quid ex æquipollentibus fieri dummodo mentem diſponentis ſeruemus.*

104 *Nomina ſinonima, non inducunt diuerſitatem in effectu.*
Qui uult conſequens, uelle uidetur neceſſarium antecedens.

105 *Verbum decernimus, inducit nouam diſpoſitionem, & idem uerb. decreuimus.*

106 *Quando proceditur inordinatè, & ex arrupto, præcipitanter, & non ſeruato iuris ordine, nulliter proceditur.*

107 *Quando princeps procedit extraiudicialiter, ex certa ſcientia, et motu proprio non requiritur citatio.*

108 *Minus requiritur quando notorium eſt citandum non poſſe impedire actum.*

109 *Et idem quando procedit ex poteſtate abſoluta.*

110 *Et maxime in beneficialibus, et in diſponendis fructibus ipſorum.*

111 *Et in iſtis procedere poteſt, nullo iuris ordine ſeruato.*
Clauſula, ſupplentes, tollit omnem ſolennitatem iuris poſitiui.

112 *Procedunt autem iſta, quando certum eſt principem uelle ita procedere, ſecus in dubio.*

113 *Clauſula motus proprij, non tollit defectum intentionis.*

114 *Clauſula, ex certa ſcientia, non ſupplet ignorantiam facti.*

115 *Nec tollit ius tertij, cui fortiter præiudicaretur.*

116 *Clauſula, ſupplentes, non tollit defectum ſubſtantialium, nec ignorantiam facti.*

117 *Mors ciuilis, quando operetur effectum mortis naturalis, et quando illi æquiparetur, et nu. 149. et ſeq.*

118 *Clauſula, ex certa ſcientia, expreſſa, oſtendit apponentem illam ita proceſſiſſe.*

119 *Et ita quando exprimitur clauſula de plenitudine poteſtatis oſtenditur ita proceſſiſſe.*

120 *Ex iſtis clauſulis, tollitur ſurreptio, obreptio, et omnis defectus intentionis.*

121 *Quod*

121 Quod princeps facit ex certa ſcientia, dicitur factum pro uero, & non ignoranter, & nu. ſeq.
122 Nec tale factum poteſt reuocari in dubium.
123 Et quando apponitur ſuper facto proprio ſatis operatur.
124 Et ceſſat præſumptio malæ informationis, & intentionis defectus.
125 Et omnis importunitas, & mala ſuggeſtio, & circunuentio.
126 Et quando diſponitur ſuper iure poſitiuo, non dicitur circunuentus, quia omnia iura habet in pectore.
127 Procedens ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis uidetur uo luiſſe præiudicare illi cui ius eſſet quæſitum.
128 Et quando conſtat de mente diſponentis, non conſiderantur iſtæ clauſulæ.
129 Verba oſtendunt animum loquentis, & diſponentis.
130 Verba principis generalia non recipiunt reſtrictionem de habilitate iuris poſitiui.
131 Verbis pontificis, eius mentem declarantibus ſtandum eſt.
132 Et aduerſus literas pontificis, declarantes eius mentem, non recipitur probatio in contrarium.
133 Obiectus qui dantur contra gratiam, probandi ſunt in ſpecie & concludenter non autem præſumptiuè.
Papa poteſt mandare, de ſic iudicando.
134 Non eſt præſumendum beneficiatum grauari duplici onere penſionis ſoluendæ.
135 Habetur pro expreſſo, ſi diſponens de illo interrogatus ita expreſſiſſet & diſpoſuiſſet.
136 Princeps procedens in materia iuris poſitiui, præſumitur procedere cum cauſa rationabili, licet non ſit expreſſa.
137 Maximè quando appoſita apparet clauſula motus proprij.
138 Et idem ſi non eſt appoſita dummodo conſtet de mente.
139 Principi non præſumitur placere niſi iuſtum, & honeſtum.
140 Facilius tollitur ius quærendum, quàm ius quæſitum.
Quod uerificatur in prælato.
141 Et in ſeruo præiudicante domino, in quærendis, non autẽ in quæſitis.
142 Princeps legitimando, tollit ius quærendum.
143 Iuri futuro renunciari poteſt, pacto, & ſtipulatione, & num. 158. & 159.
144 Item & per appoſitionem iuramenti ſimpliciter, renunciatur iuri futuro, & nu. 160.
145 Penſio reſeruata in certum caſum, non includit alios, minime expreſſos.
Vnius caſus incluſio, eſt aliorum excluſio.
146 Exceptio firmat regulam in caſibus non exceptuatis.
147 Et in materia ſtricti iuris caſus omiſſus pro omiſſo habetur.
148 Penſio reſeruata præſumitur caſibus expreſſis ita ſe habentibus.
149 Mors ciuilis æquiparatur naturali, in caſibus a iure expreſſis & nõ alijs, & nu. 117.
150 Nec æquiparatur, quando per omnia non producit eundem effectũ etiam in diſpoſitione hominis.
151 Et idem quando ſpecialiter facta eſt promiſſio, & expreſſio de morte naturali.
152 Et idem in caſu præcedenti quando eſſemus in diſpoſitione legali.
153 Papa in terris, lex uiua & animata eſt.
154 Et idem ut non ueniat mors ciuilis quando diſpoſitio uitiaretur ſi non expectaretur mors naturalis.
155 Renunciatio recepta & admiſſa, obſtat renuncianti, & nu. 185.
156 Renuncianti non datur regreſſus, ad ius cui renunciauit.
157 Contrarius ſibi ipſi repellendus eſt.
160 Periurus, repellendus eſt.
161 Renunciatio, & ceſſio, facta per metum, non tenet, & nu. 163.
Item quando fit ut liberetur frater a carceribus, ſed declaratur. numer. 178.
Metus conſanguineorum iuſtus eſt, ſed declaratur. nu. 178.
162 Metus iuſtus, conſideratur arbitrio iudicis.
Preces potentum, metum inducunt, quod intelligo, ut in nu. 182.
164 Non ueriſimile, quem uoluntariè renunciare beneficio quæſito labore, & expenſis quod declaratur, nu. 182. & alijs ſeq.
165 Et ita renuncians, reſtituitur in priſtinum, ſine noua collatione.
166 Clauſula inſolita, arguens ſuſpitionem.
277 Proteſtatio facta. & continens actum metu fieri, prodeſt proteſtanti, ſed contra nu. 194. & ſeq. 169.
168 Metum alleganti incumbit onus probandi concludenter & formiter.
169 Nec ſufficit ſola proteſtatio ad eum probandum.
170 Auctoritas, & ſuperioritas ſola, alio non concurrente, non probant metum, & nu. 182.
171 Metus conſiderabilis & iuſtus, debet eſſe talis, ut cadat in conſtantem uirum.
172 Committens crimen læſæ maieſtatis, iuſtè carceratur & condemnatur, ex iſtis poteſt allegare metum, & nu. 173. & 176.
Si metus non poteſt dici iuſtus, iniuſtè carcerato, minus erit iuſtus in alio tertio libero.
174 Metus non poteſt eſſe iuſtus, in eo quod iudex iuſtè facit.
175 Executio iuris, non inducit metum, nec iniuriam.
176 Carcer iuſtus & publicus, non inducit metum.
177 Nulla probatio eſt maior confeſſione propria.
178 Cedens uel dans aliquid, ut liberet fratrem iuſtè carceratum, non poteſt illud reſcindere prætexta metus.
179 Gerens actum cum tertio non inferente metum, nec conſecuto commodum, non poteſt contra illud agere propter metum.
180 Et idem quando actus fit per carceratum.
181 Et maxime quando appoſitum fuit iuramentum, nec aliter conſtat de metu, & non fuit a iuramento abſolutio obtenta.
182 In dubio, non præſumitur principem male tractare ſubditos.
Intellectus ad cap. quod ſuper. de renuncia. & c. ſollicite. de reſtitu. ſpolia. & alijs ſeq.
183 Non enim procedunt, quando apparet alia cauſa.
184 Nec ubi non fuit commiſſum ſpolium, nec aduerſarius poſſidet.
185 Nec quando renunciatio facta eſt coram ſuperiore, & per eum admiſſa.
186 Nec etiam quando apparet notorius defectus proprietatis, in ipſo renunciante.
187 Et idem quando in inſtrumento ceſſionis apponuntur illa uer. non ut ſed ſponte &c.
188 Vel quando apparet propter quod ceſſat illa ueriſimilitudo, de qua in dictis. c.
189 Clauſula ſolita apponi, & appoſita non arguunt ſuſpitionem.
190 Et idem quando apponuntur ad executionem diſpoſitionis, quam nõ alterant.
191 Læſio ſola, non probat metum, nec modica receptio, pro maximo remiſſo.
Nec læſio uitiat renunciationem, & ceſſionem ſeu donationem.
192 Quiſque in re ſua eſt moderator, & arbiter.
193 Pœna eſt, tollere liberam adminiſtrationem bonorum ſuorum.
194 Proteſtatio ut iuuet, debet continere aliam cauſam, quàm metus.
195 Nec prodeſt quando fit clandeſtinè, & non fuit intimata.
196 Nec tollit actus præcedentes conſumatos, & perfectos, nam neceſſarij ſunt ex poſt facto.
197 Maxime quando in proteſtatione non fuit facta mentio iuramenti præſtiti ſuper actu geſto.
199 Plus eſt facto aliquid facere, & re ipſa, quam uerbo exprimere.
200 Sicut quis non poteſt uenire contra illud quod uerbo expreſſit, ita nec aduerſus factum proprium.
201 Simpliciter recipiens canonem non ſolutum, triennio, uidetur remittere caducitatem.
202 Creditor ſimpliciter recipiens creditum, uidetur remiſiſſe intereſſe, & pœnam, & nu. 203.
204 Et idẽ quando recipitur pars crediti ſcienter, uidetur facta diuiſio.
205 Procurator ſimpliciter recipiens inſtrumentum mandati, uidetur illud acceptare, nec poteſt pœnitere.
206 Et idem quando ſimpliciter recipiuntur literæ cambij, & illis non contradicitur.
207 Purgatur metus ex actu liberè ſubſecuto.
208 Poteſt quis ſoluere, & ſucceſſiue liberare debitorem alterius etiã inuitum, & ignorantem.
209 Res inter alios acta, quandoque prodeſt alteri.
210 Verba enunciatiua, & nuda, ueſtiuntur re traditione numeratione & conſumptione, ut etiam pactum nudum, & nu. 211.
212 Inſtrumentum mutui, celebratum inter tertios, probat mutuũ fuiſſe quo ad omnes.
213 Verba diſpoſitiua, & principaliter, & propter ſe prolata plenè probant.
214 Verba enunciatiua probant, pluribus in caſibus, de quibus n. 215. uſque ad nu. 219. ut eſt quando proferuntur per modum cauſæ, uel quando partes illa proferentes potuerunt ſibi ipſis, præiudicare, uel quando fuere prolata a ſum. Pont.
218 Verbis Papæ credendum eſt etiam de facto alieno, quando ſuper illo ſe fundat, & nu. 219.
220 Non entis, non conſiderantur qualitates.
221 Intentio facti excludenda uenit per excep. intentionis, & facti.
222 Illud quod de facto proceſſit, etiam de facto uenit reuocandum.

CONSILIVM V.

VNIO Iſtius Monaſterij.S.Simpliciani Mediolanen.
facta uenerabili,& pientiſsimę cõgregationi Caſsi
nen.fuit ualida firma,& iam effectum ſurtita,& cõ
ſequenter reddita irretractabilis, & irreuocabilis.
1 † Tum quia proceſsit auctoritate ſedis apoſtolicæ ad notat. in
c.quod tranſlationem, de off.legat.& in c.j.ne ſede uacan.& in
clem.ſi una,de rebus eccle.non alien.& per Rot in not.de off.le
ga.deciſio.ſecunda,& deciſi.prima,& in antiq.in ti de off.ordi-
na.deciſi.aa.& in tit.de reb.eccle.non alien.deciſi.ia.c.ſicut uni
re,de exceſsio.præl.,cum alijs citatis per Pet.de Vbal.in tract.
de union.in iiij.c.princ.& Fel.in c.audiuit,de præſcrip.nu.xvij.
2 † Tum quoque quoniam interuenit conſenſus. B. Cardi.Sauli,
& Stephani eius fratris commendatarij monaſterij prædicti ad
nota.in d.cle.ſi una,& per eundem Pet. de Vbal.allegantẽ alias
deciſio in d.trac.c.v.col.ij.uerſi.ij. principaliter quæritur,& ad
tradita per gl.& alios,in c.j.de reb.eccl.non alien. lib. vj.& per
Rot.in antiq.eod.tit.deciſi.j.& Bernar.de Biſgnc.eo.ti.deciſi.j.
3 † Eo etiam quia fuit perpetua & non temporalis.c.extirpandæ.
§.qui uero.de præben.& per eund.Pet.de Vbal.in d. trac.capit.
ulti.Et in ea conſtituenda iam interuenere aliæ ſolennitates de
iure requiſitę,de quibus in locis ſupra citatis, & concor.& alibi
pluries, quibus attentis immediate, & effectualiter, necnon &
eſſentialiter redita fuit perfecta quo ad tranſlationem proprie-
tatis ipſius monaſterij perpetuo uniti dictę cõgregationi ſecun
dum Io.And.in rubr.de præben.& Oldr.conſi.cclvij.colum.iij.
& conſi.cclaj.& ſeq.& doct.in d.c.ſicut unire,& Cardi.in clem.
4 diſpendioſam,de indici.q.aiiij.† Et quamuis aliqui ſint caſus ſpe
ciales,quibus unio poſsit retractari,enumerati per eundem Pet.
de Vbald.in alio ſuo tracta. de reuo.unio.& in iuribus per eum
ibidem allegatis,necnon & per alios pluribus & diuerſis in locis
tamẽ in præſenti diſceptatione nullus adeſt caſus ſpecialis, quo
dicere cogamur unionem prædictam non ſubſiſtere, & poſſe re
uocari,& infringi & dicto Stephano priori commendatario uir
tute primi ſui tituli tanquam ſpoliato concedi regreſſum ad di-
5 ctum monaſterium prout iam inſtat concedi. † Conſequenter
ſtandum erit regulę ſuperius firmatę,& d.Stephano ſe fundanti
in caſu ſpeciali incumbit onus illud probandi,ſm gl. & ſcrib.in
l.quoties.ff.ſi quis cau.& in l. omnis diffinitio.ff.de regu. iur.&
Mod.in l.j.eo.ti.poſt In.in c.præterea.de dila.& Mod.poſt alioa
6 antiq.in l.ij.ff.ſi quis in ius uoc.non ier.† Non enim ſufficit ſim-
pliciter dicere & allegare caſum exceptuatũſed neceſſaria eſt il
lius probatio.c.dilecti,ibi oppoſita & probata,de excepti.l.j.in
prin.iuncta glo.ff.ſi quad.pauper.feci.dica.l.ſi prius.In uer.alle-
7 gans.ff.de oper.no.nun.& uulga.l.qui accuſare.C.de eden. † Et
quamuis ipſe Stephanus dicat ad dictum monaſterium ſibi cõ-
petere regreſſum,uirtute primæui ſui tituli & ex eo qđ ceſsio p
eũ facta fuit ꝯdõnalis,& ſic ſuſpẽſiua actus geſti limitata & qua
lificata & q̃ qualitates & ꝯdõnes minime fuere ſubſecutæ ꝯſtr
ceſsio & unio inde ſecuta, perinde iudicanda eſt, ac ſi facta non
fuiſſet.§.ea conditionali inſt.de uer.ob.l.cedere diem.ff.de uer.
ſig.l.qui hæredi.§.fi.ff.de cond.& dem.& Old.ꝯſi.cxxxix.Ad ha
bendum,& per Bal.in l.Arethuſa.ff.de ſta.homi.& per Old.ꝯſi.
cclvij.Factum tale eſt,col.iij.uerſi.ſed in ꝯtrium facit, & limita-
tus conſenſus limitatum produxit effectum & limitatam ceſsio
nem.l.iubemus.C.ad uelleia.l.cancellauerat.ff.de his quę in te
8 ſta.delen.l.in agris.ff.de acq.re.do † Et ceſſantes ab implemẽto
conditionum & qualitatum appoſitarum in illa ceſsione.d.Ste-
phano concedendus eſt regreſſus qui de ſui eſſentia reuerſionẽ
continet ad omiſſum monaſteriũ,iuxta.l.filios,& l.ſi nunquam.
C.de reuo.dona.& ad nota.in c.ſi beneficia.de pręb.li.vj.& alia
9 adducit Old.conſi.cclaav.Quæſtio eſt, col.ij.uerſi.circa.v. † Et
unio inde ex cauſa prædicta ſubſecuta illa ceſſante, reuocanda
eſt.c.poſt tranſlationem,de renuncia.c.cum ceſſante de appella.
10 & tradit Pet.de Vbal.in d.trac.de reuo.unio.c.j.† Et ſingula ge
ſta & promiſſa per Leonem. a. regulanda ueniunt ſm formam
dictę ceſsionis factę conditionaliter, & limitatẽ, nec ullum po-
tuere producere effectum,cum dependerent ab illa quę minime
fuit purificata,ad nota.in c.acceſſorium.de reg.iur. lib.vj.l.cum
principalis.ff.eo. Et quia uidetur circa prædicta proceſsiſſe po-
teſtate ordinaria non abſoluta,cum relationem habuerit ad cõ-
uentiones & pacta ſuper iſtis facta per B.olim Card. & Stepha-
num ex una, & alios monachos agentes pro ipſa ꝯgregatione.
Quibus ꝯuentioõibus expreſſe cautum eſt,ꝯgregationem ipſam
debere ratificare omnia actitata inter ipſas partes & conſtitue-
re procuratorem ad conſentiendum,& ꝙ aliter geſta eſſent nul
la, & pro non factis, & monaſterium prædictum ut prius eſſet
11 commendatum.d.Stephano.† Et qđ conuenta minime fuerunt
adimpleta per ipſam congregationem,poſsidentem dictum mo
naſterium, prædicto Stephano tanquam ſpoliato concedenda
erit reſtitutio,& ad illud regreſſum.iam reſeruatus,ad nota.in l.
ſi quis ad ſe fundum.C.unde ui.& diffuſe per omnes in l. natu-
raliter.§.nihil commune in j.lectu.ff.de acq.poſſ.& toto ti. de re
ſtit.ſpo.cum ſi. ¶ Conſiderata autem uera facti ꝯtingentia,iſtis
minime obſtantibus Stephanus ipſe excludendus ueni,nullum
etenim ius habet ad monaſterium prædictum,& ꝯſideratio præ
tenſi ſui ſpolij nulla eſt, & minime regreſſus attentatus eſt ꝯſide
rabilis, cum ipſe ſpõte reſignauerit & ceſſerit dicto monaſterio
ut uniretur prædictę ꝯgregationi, & unio fuerit ſubſecuta, & iã
ſortita effectum perpetuo ut iam deduximus, & ad illud quod
ipſe dicit reſignationem & ceſsionem fuiſſe factam ſub ꝯditio-
ne ſupenſiua ante cuius purificationem & implementum mini-
me conceſſum fuit dictę cõgregationi poſſeſsionem monaſterij
apprehendere & ſucceſsiue ſpoliare ipſum Stephanum, iuribus
12 ſupra in contrarium adductis. † Reſpondetur & dicitur aſſertã
conditionem minime fuiſſe ſuſpenſiuam,ſed reſolutiuam,uolue
re enim partes ipſę, ꝙ ceſsio & ſucceſsiue impoſitio pẽſionis ſta
tim ſortirentur effectum in totum, & ꝙ ipſa congregatio illico
aſſequeretur monaſterium, uerum ſtatuerunt ꝯgregationẽ de-
bere ratificare & ꝯſtituere procuratorem &c. & in euentum nõ
ratificationis, tunc reſolueretur id quod inter partes geſtum &
actum fuit in quem caſum ceſsio redderetur nulla & cedens re-
duceretur in priſtinum ſtatum, & cum dicta conditio appoſita
fuerit reſolutiua,minime iudicanda erit conditionalis & ſuſpen
ſiua,quinimo pura & ab initio perfecta fuit, reſoluenda tamen
eo caſu quo nõ ſubſequeretᷣ ratificatio & ꝯſenſus ꝯgregationis,
uerba.n.conceſsionis unionis ceſsionis & ꝯſtõnis pẽſionis,recte
conſiderata,neceſſario inferunt actum fuiſſe pure geſtum,& nõ
ſuſpenſiue,ita tamen ꝙ ueniret reſoluendus in caſu quo nõ fuiſ-
ſet ſubſecutus conſenſus, & ratificatio congregationis, uerba
nanque prædicta non reſpiciunt perfectionem actus, ſed ſolum
diſceſſum ab eo iam perfecto, & ſic a ceſsione pura, & unione
& penſionis conſtitutione,ſecundum communem doctrinam,
gl.quàm paſsim omnes ibi ſequuntur in l.ij.ff.de in diem adiec.
& per Bar.in l.fideicõmiſſa.§.ſi ſic.de le.iij. & in l.quib. dieb.§.
quidam Titio.ubi Pau.de Caſt.& Soci.not.ff.de condi.& dem.
& quoniam prædicta uerba non fuere appoſita ad perficiendum
prędicta geſta,ſed ſolum ad reſoluendum ea,ſequitur omnia il-
la fuiſſe pure geſta, licet uenirent reſoluenda in caſum prædi-
13 ctum. † Et interim & immediate ſecutus fuit effectus prædicto
rum,& nata fuit actio & obligatio, & quæſitum ius, ut habetur
in l.obligationum fere.§.conditio.ubi poſt gl.tradunt doc.ff.de
act.& oblig.& traditur in d.l.ij.iuncta glo.& in alijs legibus ſe-
quenti.& per Soci.conſi.laij.Viſis.col.ij.nu.iiij.uol.iiij.ubi tra-
duntur alij effectus reſultãtes ex iſta diſceptatione,an actus fue
rit geſtus ſub conditione ſuſpẽnſiua, an uero pure, reſoluendus
tamen in caſu quo aliquid non ſequeretur,ut uere eſt caſus præ-
14 ſens,ita geſtus per ipſas partes. † Et ꝙ ita fuerit geſtus,ſatis pa-
tet ex uerbis literarum unionis conſtitutionis penſionis & con-
firmationis conuentionis & pactorum, etiam diuiſim diſtincte
& de per ſe conſideratis, ſiue etiam coniunctim cum ſub una &
eadem determinatione omnia claudantur producantur & orian
tur ad nota.in l.iam hoc iure.ff.de uulg.& pup.& in l. quamuis.
15 C.eodem,& plene in l.teſtamento.C.de teſtam.mil.† Et diſpoſi
tum in una repetitum cẽſeatur in alia, ut traditur in iuribus præ
dictis,& argum.l.utrum.ff.de petit.hæredita.& in l. qui filibus.
& l.ſi ſeruus plurium.§.fina. de lega.j. & literę unionis expreſſę
continent fuiſſe factam de conſenſu & ceſsione do.Stephani,cõ
cedentis congregationi facultatem libere & propria auctorita-
te apprehendendi & ſucceſsiue perpetuo retinendi dictũ mo-
naſterium, quod utique rite proceſsit, ut in principio ꝯſultatio
16 nis fuit deductum.† Et ſtante uoluntate & conſenſu ipſius Ste-
phani,impertinentiſsime datur de prætenſo ſpolio,ad no.in c.j.
& in c.ſollicite.& in c.accepta.cum ſim.de reſtitu. ſpol.& argu-
17 mento.l.j.§.ſi conueniat. ff. depoſi. cum uulga. † Et quia præ-
tenſæ literæ penſionis in quibus Stephanus refert illas uniones,
idem diſponunt, ut propria auctoritate liceret congregationi
apprehendere monaſterium, & relatum contineatur in refe-
rente, cum omnibus ſuis qualitatibus. l. in teſtamento. ff. de
cond.

cond.& deom.l.j.ubi Bar.ff.de recepta.& idem Bar. in l.ſi quis
18 ſeruum.§.ſi.nu.v.de leg.ij. † Eo ẽt quia ſingulæ literæ prædictæ
expeditæ,& abſolutæ apparent uigore conuentionum,& pacto
rũ inter ipſas partes initorum,& iuxta illorum formam & teno
rem & expeditæ fuere,necnon & acceptatæ per. B. olim Card.
& per ipſum Stephanum,& uoluntas nedum uerbo,ſed facto &
re ipſa colligitur & hr̃.l.de quibus.circa fi.ff.de leg.l.Paulus rō-
19 det.ff.rem rat.habe.l.reprehendenda.C.de inſt.& ſubſti.†Et per
iſtos actus ſubſequentes,declarat̃ uoluntas ipſius Stephani,quæ
& qualis fuerit in præteritum &ab initio,quo ceſsionẽ fecit. l.
ſed Iulianus.§.ſed & ſi ab initio.ff.ad Maced.l. ſi qui adulterij.
C.de adul.§.Pauonum,inſt.de re.diuiſi.Et quod ſemel ipſi Ste-
phano placuit,mó reprobare non pōt.c.quod ſemel.de reg. iur.
cum alijs per Fel.collectis in c.ij.nu.xij.de excep.Ad quod etiã
nam partes ipſæ minime proceſsiſſent ulterius implendo ꝯuen-
ta,& pacta,& maximè Cardinales debentes cedere, & cedentes
ac ſcientes apoſtolicas literas non poſſe expediri niſi præſtitis ꝯ
ſenſibus,& quoad ceſsiones,& quoad reſeruationem quo col
ligitur non appoſuiſſe ꝯditionem ſuſpenſiuã ſed ſolũ reſolutiuã
20 iuribus & deciſi.quib.s̃.†Quorum mens ad idem aperte colligi
tur,nam.B.Cardi.& Stephanus concedunt ꝯgregationi fructus
uſque ad natiuitatem domini tunc proxime decurſam,& in alio
capite uoluere caſu quo p colonos fructus reperirent pcepti, ꝙ
deberent reſtitui congregationi ex fructibus anni.1517.oſtẽdẽ
tes ex illa die,fructus eſſe debitos congregationi , quod debitũ
facultatem exigendi præſupponit.l.debitor.ff.de uer.ſig.& per
21 doct.in l.j ff.ſi cer.pet. † Per quorum fructuum perceptionem
clare oſtendit̃ congregationem uoluntate do. Stephani poſſe-
diſſe,& in poſſeſsione dicti monaſterij fuiſſe.l.uim facit.ff.de ui
& ui ar.l.litibus .C.de agrico.& cẽſi.libr.xj. per Bal. in l. fora-
men.ff.de ſerui.urb.præd.Bar.& alios in l.j.col.v.nu. xxij.& ſe
22 qu.ff.ſo.ma.†Maximè cum penſio.duc.mille eſſet ſoluenda ſu-
per fructibus monaſterij.ſ.Simpliciani in feſto natiuitatis. ſ. Io.
Baptiſt. die xxiiij. Iunij , & ex fructibus perceptis erat curan-
da & qui percipi non poſſunt ſine poſſeſsione , & ſic ceſſat ob-
iectio in qua poſſet dici eſſe debitos,non tamen neceſſario con
gregationem poſsidere nam ex qualitatibus prædictis conceſ-
ſerunt facultatem percipiendi fructus uolentes congregatio-
nem poſsidere monaſterium,ad tradita per Bar.in l.fundi treba
tiani.ff.de uſufr.leg.& in l.cotem ferro.§.qui maximos.ff.de pu
23 bl.†Quod etiam ſuadetur ex alio capite conuentionum in quo
uoluerunt ad releuationem congregationis reſpectu dicti mo-
naſterij ſ.Simpliciani ꝙ.B.Cardinalis ſaltus,ex ſex monacis ibi
dem tunc commorantibus reciperet duos,& congregatio pone
ret quatuor , per quem actum patet congregationem habuiſſe
poſſeſsionem, ſi enim non poſſediſſet fruſtra agitandum fuiſſet
depoſitione monacorum pro releuatione ipſius congregationis
24 ad no.in l.iij.in prin.& in l.j.in prin.ff.de acq.poſ.†Præterea qđ
conditio ꝓdicta fuerit appoſita ad reſoluẽdum,& non ad ſuſpẽ-
dendum,comprobatur ex eo qm̃, priuatio præſupponit habitũ.
l.manumiſsiones.ff.de iuſt.& iur.l.decem.ff.de uer. ob.ſuperua
cuum nanque fuiſſet adijcere reſolutionem , niſi partes tunc rẽ
habuiſſent pro perfecta,& effectum ſortita,& ualde iniquũ fuiſ
ſet ꝙ ꝯtus reſolueret̃ qui non fuiſſet perfectus & cõſumatus,
& ꝙ monaſterium reuerteret̃ ad Stephanum , & ulterius lucro
haberet.3000.ſcuta annua,ſuper fructibus aliorum trium mo-
naſteriorum,loco penſionis impoſita,ad not.in l. ex facto. ff.de
uulg.& pup.& ad no.in l.nam & ſi ſub condõne.in prin.ff.de in
iuſ.rup.iunctis no.in c.quia fruſtra.de uſur.&in l.hæc ſtipulatio
§.diuus.ff.ut lega.nom.caue.& cum ipſe Stephanus uoluerit ex
nõ reſolutione dicti actus lucro habere pecunias, loco penſiõis
appoſitas,neceſſario infert̃,ꝙ habuerit actũ pro ꝑfecto & abſo
luto,ẽt añ ratificationẽ & adimplemẽtũ pactorũ, & ꝯuentionũ
& ꝙ penſio uere fuerit impoſita &ſortita effectum,alias ex reſo
lutione actus,ſequeret̃ ipſum debere ꝯſequi,& monaſteriũ &pẽ
25 ſionem.quod profecto abſurdiſsimum eſt,†&non ueriſimile.l.
nam abſurdum.ff.de ope.libe.l.ſi nuptura.in fin.ff.de iur. dot.l.
26 fi.ff.quod met.cau.†Et ſi Stephanus quo ad ſui commodum uo
luit actum eſſe perfectũ,& ſortiri effectũ , ita ex oppoſito dẽt i-
ſtud pati ad commodum congregationis ut actus reddat̃ reci-
procus,& non claudicans.c.non licet.de reg.iur.lib.vj.cum uul
27 garib.†Quæ cum poſſeſsione dicti monaſterij ceperit de uolũ
tate & conſenſu dñi Stephani,& ex licentia & facultate eidẽ cõ-
gregationi ꝯceſſa per ſum. Pont.qua cautum oñdit,illam ꝓpria
auctoritate & libere,ualere & poſſe apprehendere poſſeſsionẽ
dicti monaſterij,& apprehenſam perpetuo retinere, Stephanus
ipſe non p̃t dicere,mō aliquo,ſe ſpoliatum,nec p̃t de ſpolio dare
& obijcere,ut tradunt Albe.de Roſ.Bar.Bal.& Saly.& alij, in l.
creditores.C.de pign.Imo.& Cano.in c.potuit de loca.cum a-
lijs alleg.per Alex.conſi.cxxxij.uol.iiij.& per Mod.in l.ij. colu.
xxiiij.C.de iure empyt.& per illum tex.tradunt oẽs . in l. iuſte
poſsidet.ff.de acq.poſ.& hr̃ in deciſ.con.Neap.cccxxvj. Fuit no
28 ta.& plenius in alia deciſ.cccxcix.Rex Ferd.†Et ꝙ ꝯuentiones &
pacta inter ipſas partes inita expreſſam relationem habuerunt
ad beneplacitum ſedis apoſtolicæ,quod fuit per eas expreſſe re
ſeruatum,& ad ualiditatem conuentionum oĩno neceſſarium.c.
quã pio.j.q.ij.c.cum pridem.c.pactiones de pac. cum concord.
ibid.alleg.Et quod beneplacitum iam interuenit,approbans, ꝯ
firmans,& dans robur pactionibus & ꝯuentionib.unioni & con
ſtitutioni penſionis a quibus minimè pōt ipſe Stephanus retro
29 cedere,ut patet ex deductis in prin.conſulta.¶† Ad quod etiã
quoniam per ipſam congregationem fuere adimpleta & obſer-
uata pacta,conuentiones,& ſingula per eam promiſſa , quo fit,
ut omnia fuerint reddita ualida & firmiſsima ad commodum
ipſius congregationis,&ꝙ nullo mō ueniant reſoluenda ex iſto
capite,quo dici poſſet,conditionem illam reſolutiuam, propter
non obſeruantiam,debere ſortiri effectum ſuum . Nec etiam ex
illo capite,ꝙ ꝯditio fuerit ſuſpenſiua.& ante ipſius adimplemẽ-
tum nullum produxerit effectum.ceſſat enim obiectio ex utro
que capite conſiderata,qm̃ conditiones & conuentiones prædi-
ctæ pro parte ipſius congregationis uere fuerũt adimpletę, quo
ſtante penitus ceſſabit effectus conditionis reſolutiuę,ad no.in
30 d.l.ij.ff.de in diem adiec.cum alijs ſupra relatis.¶†Et eo magis
cum hucuſque minimè declaratum appareat congregatiũe de
feciſſe in obſeruatione pactorum & conuentionum & ceſsionũ
propterea fuiſſe nullam,rebus nanque ſic ſtantibus , & antequã
dicta declaratio habeatur, ipſi Stephano nullum competit ius
regrediendi ad monaſterium ceſſum,cum de non obſeruantia ,
ſuper qua Stephanus ipſe ſe fundat minime doctum appareat ꝑ
eundem,ad quem onus id probandi incumbebat & incumbit,
ut deduximus ſuperius,& iuxta plene tradita,per illum tex. per
Aug.Imo.& alios maximè Mod.in ij.nota.nu.vij.in l.ita ſtipu-
latus.ff.de uer.obl.& in l.hoc iure,& l.in illa,ubi Bar. col. ij. &
31 per Alex.in d.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.co.ti.¶†Ceſſabit etiã
effectus conditionis ſuſpenſiuę quæ uere fuit reſolutiua,cum.n.
fuerit purificata & adimpleta , habetur pro pura ac ſi ab initio
actus pure,& ſimpliciter fuiſſet geſtus d.l.cedere diem . & d.§.
ex conditionali.& per illum tex.tradunt oẽs in l.fi. §.Titius. ff.
de uulg.& pup.& per Are.ex illo tex.in l.fi.§.fi.ff.de uer.obl. l.ſi
pupillus.in fi.ff.de condi.inſtit.l.ſed ſi de ſua.§.ti.ff.de acq hær.
32 ¶†Et ſecuto adimplemento,conditio retrotrahit̃.l.potior.uer
ſi.uideamus l.qui balneum.uer.amplius.ff.qui potio.in pignor.
habeantur,ubi doc.poſt glo.bene tradunt . Congregatio enim
ipſa,die xx.Maij eiuſdem anni.1517.in primo generali ca. tunc
ſubſecuto,approbauit confirmauit &ratificauit illas conuentio
nes & capitula,& ſingula geſta inter.B.Cardi.& Stephanum ex
una,& alios noĩe ꝯgregationis ex altera& præinſertis ad literã
illis capitulis & conuentionibus,conſtituit procuratorem ad fa
ciendũ & ꝯſentiendum quicquid opus erat,& prout exigebat̃ ꝑ
33 dicta ca.approbando perſonas,quæ illa iam celebrarũt. ¶ † Et
quæ in ſimilibus repreſentant totam congregationem & ptãtẽ
habebant ſimilia,& maiora celebrare,& obligare ipſam congre
gationem,&illius particularia monaſteria,ad no.in c.fi.de pac.
li.vj.Et quia Pontifex confirmauit dicta capitula,& conuentio
nes,habuit pro ualido firmo & ſufficienti conſenſum præceden
tem illorum,& conſenſum futurum ipſius congregationis.
34 ¶†Et tam partes quam Pontifex , uoluerunt ſuperuenientem
ratificationem retrotrahi,& effectum conſenſus producere , ex
die ratificationis,ſecundum iuris diſpoſitionem capi. ratihabi-
tionem,de regulis iuris,libro,ſexto.l.fin.C.ad Maced.continé-
bant nanque pacta & conditio reſolutiua , ꝙ congregatio de-
beret ratificare omnia illa geſta,& conſẽtire illis,& conſtituere
ſpecialem procuratorem ad conſentiendum , ubi opus fuiſſet ,
tam in camera,quàm in cancellaria apoſtolica , cum inſertione
35 conuentionum in ipſo mandato.¶†Quæ ſingula congregatio
ad unguem iam adimpleuit,ſiue illa conſiderentur ut copulatĩ
ue poſita quorum omnium cõcurſus exigebatur.l.ſi hæredi plu
res.ff.de conditione inſtitu.l. ſi quis ſtipulatus fuerit decem.ff.
de uerb.oblig.per Barto.& alios.in l.prima.ff.de iuſtitia & iure
& in l.ſi is qui ducenta.§. utrum . ff. de rebus dubijs , & Ca-

36 no, maximè Mod.in c.ij de reſcrip.† Siue illa fuerint copulati-
ue poſita, quod uerius eſt, circa unũ effectum, quo caſu, de iure
omnia non erant neceſſaria nec amborum concurſus exige-
batur, ſufficiebat enim primum, cum præſtatio conſen-
ſus ipſius congregationis & auctoritas ipſius Pontific. ad om-
nia eſſent ſufficientia ad no.in c.cum iam dudum.de præben.&
in c.ſignificauit, de app. poſt gl.cum alijs traditis per Fely.in d.
37 c.ij.nu.xxvij.& xlvij.† Videntur.n.iſta poſita ad maiorem expꝰſ-
ſionem, & ad abundantem cautelam qua omiſſus actus non ui-
tiatur.l.non ſolent.ff.de reg.iur.l.teſtm̃. C. de teſta.& hoc con-
firmant illa uerba prout opus fuerit, ꝯſiderantia effectum qui iã
ſubſecutus fuerit per conſenſum congregationis, & illorum mo
naſteriorum abbatum, ſuper quorum fructibus erat penſio ſol-
uenda ad beneplacitum, & auctoritatem Pontiſ.& ſi procurator
congregationis nullum aliũ præſtaſſet conſenſum iuribus, & de
38 ciſionibus citatis in principio conſultationis.† Nec obſtat ſi di
catur dicta uerba fuiſſe appoſita, ut aliquid operarentur, iuxta
39 doct.Bal.in rub.C.de ꝯh.emp.q.ix.† Et ꝙ ſunt intelligenda cũ
effectu, ut procurator conſtitueretur, & ulterius uere, & realiter
conſenſum preſtaret, ad no.in l.j §.hæc autem.ff. quod quiſque
40 iuris, & in l.ij.C.com.deleg. Nam † iſtud minime dr̃ in dictis ca.
& conuentionib.& ſunt actus penitus diuerſi.l.Celſus, §.ſed ip-
ſe.ff.de arbitr. Solum.n.continebant congregationem teneri ad
ratificandum, & conſentiendum, & ad conſtituendum procura
torem ad conſentiendum quatenus opus eſſet, quibus ita fuit ſa
tisfactum, non autem continebant ꝙ procurator realiter eſſet
uſtrictua præſtare conſenſum, iſtud.n.fuit omiſſum, & pro omiſ
ſo debet haberi, cum uerſemur in actu ſtricti iuris. l. quicquid
aſtringendæ.ff.de ue.ob.& eſt diuerſum ab expreſsis.d.l. Celſus
§.ſed ſi ipſe, & omiſsio nociua eſt ipſi omittenti, & contra eum
interpretanda qui clarius debuerat exprimere.l.ueteribus.ff.de
41 pac.¶ † Prout Stephanus fecit in alijs capitibus, & in iſto capi-
te nihil exprimendo, ſatis colligitur uoluntatis ſuæ minime fuiſ
ſe realiter illud debere exequi, ad nota.in ca. audientiam.de de-
cim.& in l.unica.§.ſin autem deficientis.C de cadu.tol.& quia
illud de procuratore dictum fuerat ad abundantem cautelam,
qua ceſſante, actus non uitiatur, ut diximus, & talia conſenſus
præſtandus per procuratorem, minime erat neceſſarius ad uali
ditatem actus, ut deduximus.¶ Eo etiam quia neceſſarius for-
ſan uidebatur ad expediendum literas, quæ iam erant expeditę,
& iſto etiam reſpectu fruſtratorius erat, prout etiam fruſtrato-
rius reddebatur, ſtante decreto Pontificis, & priuatione domi-
ni Cardinalis.B.& declaratione facta in perſona domi. Stepha
ni, necnon, & tranſlatione penſionis in alias perſonas, necnon
& per ceſsionem penſionis factam a Stephano, ut ſtatim dice-
mus conſequenter de eo minimè erat curandum, tum & reſpe-
42 ctu Stephani, tum & reſpectu congregationis.¶ † Cuius intere
rat, ne incurreret contumaciam Ponti.gerere actum ualidum,
& non contra decretum, & uoluntatem ipſius, & non fruſtrato-
rium, nullum, & inanem.d.c.quia fruſtra.de uſur.& per glo.ma
gnam, in l.j.in princ.ff.de oper.nou.nunc.& plura accumulant
Modernio.in l.quoties.ff.qui ſatiſda.cogan.& per Fely.in cap.
43 ex tenore, de reſcript.¶ † Et ſatis fuit ꝙ illa uerba ſortirent effe
ctum in actu ualido, & ſubſtantiali, prout loquuntur iura in cõ
44 trarium allegata.¶ † Et uulga.deciſi.Bal.in dicta rubrica, q.ix.
cum ſimilibus intelligenda uenit, ut uerba appoſita debeat ope
rari, ſecundum tamen naturam contractus & ſecundum natu-
ram rei, in ipſo contractu deductæ.l.ſi ſtipulatus.ff. de uerb. o-
blig.& declarat Innoc.in c.ex literis.de iure patron. refert & ſe
quitur Soc.conſi. xlvij. Conſilijs noſtris, col.iiij.uerſic. præterea
magis, uolum. primo & non in illis quæ fruſtratoria, & nulla
ſunt, & aliquem effectum non poſſunt operari. Ex iſtis ſatis a-
perte conſtat, congregationem uſam fuiſſe diligentia nec fuiſſe
in aliqua culpa ſeu mora, nec etiam procurator ab ea conſtitu-
tus poteſt dici culpoſus ſeu moroſus, uel uſus negligentia, con-
ſiderato enim tempore quo fuit conſtitutus, & quo ſuæ conſti-
tutionis certior redditus fuit, & quo ad iter urbem uerſus acci-
piendum, ſarcinulas compoſuit, & computato itineris tempo-
re, & eo quo urbem ingreſſus eſt, nullum ulterius potuit præſta
re conſenſum, reperit enim mutatum ſtatum, & B.Cardl.& pen
ſionem tranſlatam per Pontificem in alias perſonas, & decre-
tum Pontific. tollens omne ius, ſi quod habebat Stephan. licet
paratus eſſet adimplere omnia in ſuo mandato ordinata, & ad
id ſpecifice urbem acceſsiſſet, & ſic facere minime tenebatur,
quod factum nequaquam releuabat, ut per Bartolum allegan-
tem iura, in l.ij.ff.qui petunt tutorem, & Felynus in c. ex tranſ-
miſſa.nume.decimo de præſcriptiu, & argumento.l.neque nata
les.& l.ſiue.C.de probationibus. Et nullum iam tempus adie-
ctum fuit, quo deberet conſenſum præſtare, ſicut fuit expreſ-
ſum tempus quo congregatio deberet conſentire, & ſic ꝙ dies
45 ſeu tempus ipſum interpellaſſet.¶ † Et quamuis in huiuſmodi
conſenſus præſtatione, ſeu in promiſsione de præſtando illum,
prout aſſerit Stephanus, tacite uidebatur ineſſe tempus infra
quod poterat commodè factum explicari, ad quod ipſa congre
gatio uidebatur teneri ad notata. in l. ſi ita ſtipulatus eſſem ab
ſte.& in l.ſtipulationes non diuiduntur.§.fin.& l.ſequen. & l. ſi
inſulam.& l.exiſtimo.§. fin.& l.continuus.§.item qui inſulam.
46 ff.de uerb.obli.† Tamen iſtud arbitrarium eſt, ut expreſſe tra-
ditur in dicto.§.item qui inſulam.& per docto.maxime Mode.
in d l.ſi ita ſtipulatus eſſem.& per omnes in dicta. l.ſi inſulam.
Et conſideratis qualitatibus ſupra explicitis, & uera facti contin
gentia, nullus bonus uir arbitrari poterit procuratorem fuiſſe
47 in mora, ſeu uſum fuiſſe culpa uel negligẽtia.¶ † Præterea ꝙuẽ
tũ fuit ꝯſtitui procuratorẽ ad ꝯſentiẽdũ in cãcellaria ſeu came
ra apoſtolica, ubi opus fuiſſet, & incertum prorſus erat in quo
iſtorum duorum locorum conſenſus deberet præſtari, & ſtante
incertitudine loci, neceſſario requirebatur interpellatio, ut po-
tuiſſet in mora conſtitui. per lapſum diei etiam certę, nam illo
tempore deſtinato ſecundum legem & arbitrio iudicis, Stepha
nus debuit eſſe paratus recipere conſenſum in uno illorum lo-
corum, & cum iſtud minime probauerit nec fecerit, conuentio
remanet perinde ac ſi facta fuiſſet ſine adiectione diei, & ut in-
curreretur mora, neceſſaria erat interpellatio.l.arbiter.§.qui ca
lend.ff.de arbitr.& per Bar.in l.item illa.ff.de conſtituta pecu-
nia, uerſi.eadem ratione quæro, & eſt deciſio conſilij Neapolit.
48 cccxvj.Galiotus, uerſi.in contrarium allegatur.† Vbi in uerſic.
præterea & ſecundo, dicitur, ut per interpellationem conſtitua
tur in mora debitor, neceſſe eſſe in ipſa interpellatione exprimi
diem qua uult recipere per textum in l.aut qui aliter.§.j.ff.quod
ui aut clam, & per Alexan.conſi.xc.circa finem, uolum.v.debet
etiam exprimi locus ſpecificus ſecundum Bar.in l.cum filius. §.
ſi.ff.de uerb.obliga.& benefacit.l.qui inſulam.ff. eodem titulo
& quæ traduntur in l.iij.§.qui ſtichum, cum ſimilibus. ff. de eo
49 quod certo loco.¶ † Prout etiam quoniam dies incerta legalis
ut eſt in caſu propoſito nunquam conſtituit in mora promiſſo-
rem per curſum illius ſine interpellatione, ſecundum Bar.in l.i-
ta ſtipulatus.in ij.quæſt.principali in fine. ff.de uerbo.obligat.
* quem * cõmuniter ſequuntur ibi doctores, & ſequuntur Mo-
dernio.in dicta.l.ſi ita ſtipulatus eſſem. in quarto notabili, &
nume.ſeptimo, ita declarantes illam legem adducentes alias de
ciſio.ut etiam faciunt in l.ſi ex legati cauſa.colum.iij.nume.xij.
50 eodem titulo.¶ † Eo etiam quoniam iſtud præſtare conſenſum
continet actum momentaneum, & qui in inſtanti poterat perfi
ci, quo fit ut neceſſaria ſit interpellatio ad conſtitutionem mo-
rę, & ita limitantur contraria ſuperius adducta, ut expreſſe fir-
mat Alexan.allegans alias deciſio.in dicta.l.ſi ita ſtipulatus eſ-
ſem abſte.in principio, & in dicta.l.ita ſtipulatus.in gl.prima re
fert & ſequitur Decius.conſi.ij.& pro tenui.colum.quarta.uer-
51 ſic. ſecundo dictum Baldi.¶ † Prout etiam neceſſaria erat in-
terpellatio etiam ſi fuiſſet promiſſum ſucceſsiuum factum, eo
quoniam illud dependebat ex uoluntate ipſius Stephani qui ha
bebat declarare locum.& ſeparatum exhibere ibidem &cęt. ut
ſunt apertę deciſi.adductæ per Decium dicto conſili. ſecundo,
colu.iij.& quarta.& conſi.cclxxx. Concluſio.& Cornens con-
ſi.cccxliij. In cauſa.uolum.primo.¶ Rurſus procurator ipſe pa
ratus erat etiam conſenſum præſtare, nec per eum defeciſſet id
adimpleri, unde ſibi aliquid imputandum minimè eſt, cap. im-
putari cum concordantijs ibi adductis, de regulis iuris, libr.vj.
& exceptione legitima ſe tueri potuit, propter impedimentum
quod ſuperuenit facto & decreto Leonis decimi, notoriè con-
tingens, qui Cardinal. B. ſuis demeritis priuauit, necnon &
decreuit penſionem minime debere ſolui Stephano, & dictos
religioſos, nullas pęnas incurrere caſu quo illi eam non ſolue-
52 rent, & quam penſionem in alias perſonas tranſtulit.¶ † Et
quod impedimentum iuſtum & legitimum fuit, facto ſupremi
principis procedens.l ſed & ſi per prætorem.ff. ex quibus cau-
ſis maiores, & per Abbatem, & alios omnes in cap.ex tranſmiſ-
ſa.de præſcriptionibus, & per gloſam in uerſi.propoſita.in ca.cu
pientes.§ quod ſi per uiginti de electionibus, libr.ſexto, & per
Alex.& alios, in l.properandum.§.ſin autem utraq;.in fi.C.de iu
dicijs.

dicijs,& in l.de pupillo.§.ſi quis ipſi prætori,col.v.ff.de ope. no.
nunc.cum alijs allega.per Fely.in dicto.c.ea tranſmiſſa.nu. vij.
53 co.ij.¶ †Præſumendum eſt.n.Leonem decimum,iuſte,illa feciſ
ſe eum fuerit in illa ſancta ſede conſtitutus & de cuius poteſtate
maximè in beneficialibus & fructibus beneficiorum dicemus
inferius,& per argumentum a maiori iſtud traditur in l.Hæren-
nius.§.Gaia.ff.de uſuris & in c.preſenti de renunciationibus,&
iuxta nota.in l. iuſtè poſsidet.ff.de acq.poſ.& in l.ij.C. de offi-
cio ciuilis iudicis,& in c.quoniam contra, de probationibus.
54 ¶ †Et ſi Stephanus diceret,Pontificem iniuſte illa feciſſe utiq;
Id aſcribendum eſſet caſui fortuito.l.quisergo caſus.ff.de pecul.
& omni reſpectu procurator congregationis iuſto,& probabi-
li ac neceſſario impedimento offenſus,excuſandus eſt ad nota.
in dicto.c.ex tranſmiſſa.& in l.ij.§.quod diximus.ff. ſi quis cau-
tio.& in l.qui commeatus.ubi Bar.ff.de re militari & Abbas in
55 c.ſciſcitatus.de reſcriptis cum ſimi.¶ † Prout etiam quoniam
ſtante dicto decreto Pontificis & alijs diſpoſitis per eundem, ꝓ
curator ipſe etiam requiſitus fruſtra conſenſum præſtitiſſet &
præſtitus,nihil fuiſſet operatus cum extrema minime eſſent ha-
bilia,& conſenſus ad nullum habile potuiſſet referri,ad tradita
per Bar.& alios,in l. ſi is qui pro emptore. ff.de uſucap. Et con
ſulto optimè fecit illum non præſtare,intererat enim iſtud non
fieri etiam congregationis,ne incurreret indignationem Ponti
56 ficis,ut fuit ſupra deductum.¶ †Qui Pontifex eo fortius potuit
dictam extinctionem,priuationem,decretum, & tranſlationem
penſionis facere,ſi abſoluta & plenaria poteſtate,& non ordina
ria reſeruaſſet talem penſionem,cum facilius tollatur ius ſpecia
le,quàm ius commune uulgata.l.eius militis.§.militia miſſus.ff.
de teſtamento militari,& per Bal.in l.qui ſe patris,col.aj.ner.&
ſcias.C.unde liberi,& dicetur inferius.¶ Nec iſtis erit impedi-
mento,regula cancellariæ diſponens,literas reſeruationis pen-
ſionis,non poſſe expediri,niſi de conſenſu &c. Nam interuenit
conſenſus congregationis ad id ſufficiens,& approbatus a Pon-
tifice auctorante pacta & conuentiones de quibus ſupra,& par-
tes & Pontifex uoluerunt,ſuperuenientem ratificationem con
gregationis retrotrahi, ut deduximus ſuperius, eo etiam quo-
niam effectus conſideratus per regulam penitus ceſſat. Ex quo
Iam fuerunt literæ expeditæ,& approbatæ per. B. Cardinalem
& Stephanum ut oſtendimus,& quia ſtante priuatione Cardina
lis,& decreto Pontificis,& tranſlatione penſionis in alias per-
ſonas,& ceſsione ſubſequenti ipſius Stephani, ulterius minimè
agitandum erat de conſenſu præſtando,ut aliæ literæ expedirē
tur in beneficium Stephani,cuius ius erat prorſus ſublatum, &
extinctum,& ſi quod erat,illi ipſemet poſtea ceſsit.¶ †Et ceſsā
57 te cauſa & ratione,quibus fuit inducta regula, ceſſare debet &
ipſius diſpoſitio.l.adigere.§.quamuis.ff.de iure patr.c.cum ceſ-
ſante.de appell.quæ ratio & cauſa licet non ſit in regula expreſ-
ſa, tamen pro tali habenda eſt cum iſta unica poſsit aſsignari,
iuxta glo.& Bal.in l.quamuis.C.de fideicom.cum concordan.
58 ¶ †Prout etiam quoniam ipſe Pontifex minime aſtringitur di
cta regula temporaria,& per eundem conſtituta.c.dudum. uer.
nos igitur,de præbendis lib.vj.c.propoſuit.de conceſsione pre-
bendæ.c.innotuit de electionib.& diffuſe per ſcriben.in l.fi. C.
ſi contra ius uel utilitatem publicam,& plenius in capitulo que
59 in eccleſiarum de conſtitutio.¶ †Prout etiam,nam minimè ſe-
quitur ſecundum regulam literas reſeruationis penſionis non
poſſe expediri niſi de conſenſu,ergo ante & prius penſio non ē
in eſſe deducta,uerba enim dictæ regulæ non loquuntur de con
ſtitutione & creatione penſionis,nec reſiſtunt eius ortui & ori-
gini, ſed ſolum præſtituunt modum expeditioni literarum, &
paſsim uidemus penſiones ſolui & exigi nullis deſuper expedi-
tis literis, ſtant enim ſimul iſta,ꝙ literæ reſeruationis non ſint
expeditæ, & ꝙ tamen penſio ſit in eſſe deducta, & regula tan-
quam odioſa non debet egredi ſuos terminos,ad notata per om
nes in auth.quas actiones.C.de ſac.ſanc.eccleſi.& in l.ſi conſtan
te.in prin.ff.ſolut. matrimoni. cum ſimilib.& per Belleme. de-
60 ciſi.dccxlvj.col.iiij.¶ †Et quia expeditio literarum nihil præ-
ſtat niſi reſpectu probationis,cum ſolo uerbo principis perficia
tur gratia,clemen.j.de ſepul.& ſecundum Archid.& Ioan.And.
in prooemio ſexti,& Bal.in l humanum.C.de legib.Oldr.conſi.
cccxxvj.Quod articulo dati.col.ij.& per Rot. in nouiſsimis de
reſcriptis xxvij.& Mod.in rubri.de conſtitutionibus. num.xj.
& al.& in c.ſciſcitatus.nume.xxxvij.de reſcriptis,& in ca.ij.nu.
xxv.de probation.Nec obſtabit quod dicitur Leonem decimū
uoluiſſe caſſare & extinguere penſionem in eſſe deductam,quę
minimè erat originata & orta in perſonam domini Stephani,ꝓ
pter defectum conſenſus congregationis,& illa extinctio & pri
uatio iam præſupponebat habitum, & Pontifex minimè conſi-
derauit iſtum caſum,nec uſus eſt poteſtate abſoluta, ſed ſolum
ordinaria,cum relationem habuerit ad pacta & conuentiones,
nec uoluit priuare Stephanum penſione,non conſtituta nec ori
ginata,& ad quem caſum diſpō & decretum Leonis minime de
bet extendi, tum quia delictum Cardinalis non debuit nocere
Stephano,& in iſtis pœnalibus ceſſat extenſio,& dictus procu-
rator non poterit ſe excuſare, tanquam in iure errauerit, cum
fuerit in urbe, ubi adeſt copia peritorum & non intererat ſua
perquirere,an conſenſus præſtandus,eſſet fruſtratorius, uel ue.
61 ¶ †Spectabat enim iſtud ad Stephanum argumento no.il.cum
quis.& in l.fina.& in l.ſecunda.C.de iuris & facti ignorantia,&
in l.iuris ignorantia.C.qui admit.cum uulgaribus.Ceſſat nan-
que obiectio,nam penſio uere erat originata & deducta in eſſe,
& reſeruata dicto Stephano,apoſtolica auctoritate,& ſubſecu-
to conſenſu dictæ congregationis,ut pleniſsime & concluden-
ter ſupra oſtendimus, & Stephanus ſemper habuit penſionem
pro conſtituta,& perfecta ex conſenſu congregationis, & illo-
rum quatuor abbatuum,monaſteriorū,ſuper quorum fructibus
erat ſoluenda,& certæ perſonæ,& in certa quantitate,& per ceſ
ſionem poſtmodum per eum factam & receptionem pecunia-
rum ut dicemus,& quia conditio reſolutiua appoſita, iam fuit
adimpleta,ut probauimus,& literæ iam inde fuere expeditæ, ut
diximus ſuperius unde merito priuatio & extinctio præſuppo
nebat habitum.Nec erat neceſſarium priuare Stephanum titu-
lo monaſterij,nam illud minimè habebat, conſiderata ſua ceſ-
ſione,& ſubſecuta unione, & ratificatione congregationis, ac
procuratoris conſtitutione,& conſideratis impedimentis ſubſe
cutis,quibus procurator non ualuit conſenſum præſtare, ut de
ſingulis ſuperius iam diximus. Nec dictus procurator errauit
quinimmo conſulto & optime fecit conſenſum non præſtare
ex deductis ſupra, & nedum Stephani ſed ipſius congregatio-
62 nis intererat illum non præſtari inaniter & fruſtratorie.¶ † Et
ſi pontifex i animo habebat dictam penſionem etiam originatā
& in eſſe deductam extinguere,& ſubuertere,ut aduerſarius fa-
tetur, eo fortius uoluit illam non induci nec oriri, cum plura
prohibeantur fieri,quæ facta tenent,uulgata lege patre furioſo.
cum ſimilibus. ff.de his qui ſunt ſui uel alieni iuris, & dicetur
inferius, & inhabilitas ad dictam penſionem, & regreſſum ad
monaſterium in perſonam domini Stephani minime uenit per
uiam extenſionis,nec odio uel delicto Cardinalis.B.ſui fratris,
ſed diſpoſitiue principaliter in perſonam ſui, & ceſsionis per
eum factæ uirtute, ante & poſtmodum,& conſiderata uolunta
te Leonis decimi, ut eſt uidere in decreto ipſius Pontificis &
clare patet,cuius ſola uoluntas eſt ſumma ratio,quo ad ius po-
ſitiuum & quo ad beneficia,& fructus ipſorum, & in quo Pon-
tifice non præſumitur niſi cauſa rationabilis, & iuſta, & ceſſat
63 cauſa odij,ut de ſingulis inferius dicemus.¶ † Iſta nanque ceſ-
ſio in manibus Leonis decimi,facta per Stephanum ſuper extin
ctione, & caſſatione penſionis, & acceptatą, concludenter o-
ſtendunt penſionem reſeruatam fuiſſe in eſſe deductam,& per-
fectam,toto fere titulo de renunciationibus. ¶ Oſtenditur etiā
nullum ius Stephano competere ad monaſterium prædictum
ſancti Simpliciani,ſuper cuius fructibus pars penſionis erat cō-
ſtituta nec per uiam regreſſus,nec per uiam ſpolij,indicat inſu-
per ultra ſuperius adducta apertam excuſationem, ut procura-
tor congregationis minime teneretur conſenſum aliquem præ
ſtare,cum Stephanus cedendo a prædicto onere,eum iam libe-
rauerit ex abundanti,& licet uere ad id non eſſet aſtrictus, cau-
ſis & rationibus ſupra deductis.Iſta etiam operatur,& conſen-
ſus per Stephanum præſtitus quo ad tranſlationem dictę pen-
ſionis factam per Leonem decimum in alias perſonas, & ſuc-
ceſsiue ad idem accedat receptio pecuniarum facta per Stepha
64 num tempore Clementis ſeptimi. ¶ † Per quos actus gemina-
tos eo fortius oſtenditur uoluntas & conſenſus iſtius, & validi
tas ac firmitas omnium geſtorum inter ipſas partes,& per Leo
nem decimum ad notata. in l.baliſta. ff. ad Trebellianum, per
Barto.in l.ſcimus.C. de agricolis & cenſitis lib. xj. & Moder. in
c.fina.de offi.deleg.& in l.j.in prin.ff.de offic.eius, & adducta
per Stephanum contra geſta ſuperius annotata per ipſum deme
tu ac defectu intentionis Pontificis,& quibuſdam alijs ſatis fri
uolis,minime poſſunt militare & procedere, ut de ſingulis di-
65 cemus in ſequenti principali articulo. ¶ † Nec poſtremo

obſtat quod ex aduerſo dr̃,procuratorem ꝯgregationis,ẽt uere
impedictum cauſis ante dictis, teneri docere de ſua diligentia,
ſm Bar.& alios in l.ij.§.quod diximus.ff.ſi quis cautio.per tex.
in d.l.qui commeatus.ff.de re militari.cum alijs traditis per Fe
ly.in d. c. ex tranſmiſſa,col.j.& in c,cum inter.col.x. de except.
66 ¶ †Et ꝙ neceſſe habebat de dictis impedimentis proteſtari, ſe
cũdum Bar.& reliquos ſcrib.in d.§.quod diximus.& Fely. poſt
Abb.in d.c.ex tranſmiſſa.nu.vij.per gl.in c.cupientes.§.quod ſi
per uiginti,in uer.propoſita de electionib.lib.vj.& Alex.in l.de
pupillo.§.ſi quis ipſi prætori.nu.ix.ff.de ope.no.nun. Nam pro-
curator ipſe,nullam commiſit culpam, nec fuit in aliqua mora
& negligentia,quinimmo uſus eſt omni diligentia,ut ex pluri-
67 bus ſuperius docuimus & firmauimus.¶ †Nec aliquam prote-
ſtationem de dictis impedimentis facere tenebatur,conſidera-
to iure communi,& excluſa conſuetudine locali,ut ſenſit Bart.
in l.ij.§.dies.ff.qñ appellandum ſit.& in d.§.quod diximus . ubi
Mod.poſt alios,nu,vij.& viij.iſtud firmant,poſt Abb.in c.ſciſci
tatus & in c.plerunque.de reſcr.& in d.c.ex tranſmiſſa.ubi Fely.
68 nu.vij.& ſeq.& Aret.conſi.clxij.Verum eſt.¶ †Prout etiam ceſ
ſat obiectio,etiam ſi uera eſſet opinio illa,proteſtationem fore
neceſſariam,ut illa ceſſat quando notorium erat omnem dili-
gentiam fuiſſe fruſtatoriam,ut uere contingit in caſu præſenti,
& firmat Pau.de Ca.conſi.cclxxxvj. Viſis his.col.ix.uer. nec ob
ſtat ꝙ debuerunt,quem refert & ſequitur Fely.in d.c.ex tranſ-
miſſa.col.ij.uer. quæ omnia,nu.iiij.& col.iij.nu.x.uer.limita ta-
men ubi ad id alia adducit, & ſentit Alex.in d.§.quod diximus.
69 ¶ †Prout etiam obiectio ruit,nam ſatis cõſtat de animo ipſius
procuratoris parati conſenſum præſtare , niſi impedimenta
ſucceſsiſſent,quo ſtante proteſtatio minimè erat neceſſaria , ut
firmat Alex.in d.§.quod diximus in fi.& ſequitur Fely.in d.cap.
tranſmiſſa.col.iij.nu.xij.uer.ſed poteſt teneri Reſultat igitur ex
iſtis ſolida & uera concluſio Stephanum ipſum ad dictum mo-
naſterium nullum habere regreſſum , nec debere ad illud reſti-
tui,tanquam ſpoliatum, non obſtantibus ſuperius in ꝯrium ad-
ductis, & alijs quibuſcunque forſan adducendis . Nam illis om-
nibus apertiſsima & uera data eſt reſolutio.¶ Circa autem arti
culum penſionis,Stephanus ipſe audiendus ẽt minimè eſt . Nã
penſionem ſibi reſeruatam petere non põt,& quo ad ipſum ceſ
ſauit penſio,extincta nanque fuit , & de ea ulterius agitandum
non uenit,propter priuationem.B.Cardinalis factã per Leo-
nem x.& decretũ ipſius,diſponens penſionem do. Stephano nõ
deberi, cum ampliſsimis clauſulis ¶ Quod decretum & geſta
per Leonem firma & ualida fuerunt & ſunt,nec impugnari poſ
ſunt ex defectu poteſtatis,aut ex defectu intentionis & uolun-
70 tatis.¶ †Proceſſerunt.n.motu proprio,& de apoſtolicæ poteſta
tis plenitudine necnon & ex certa ſcienta.& de ipſius Pontificis
poteſtate diſputare ſacrilegij ad inſtar hẽ.l.ij.C.de crimi. ſacri-
71 leg.¶ †Cum ipſe ſit omnia,& ſuper omnia,ſecundum Bal. in c.
72 j.qual.domi. propr.priue.¶ †Et habeat plenitudinem poteſta
73 tis ſupremæ,iuribus citatis per Bal.in c.j.quid ſit inueſti.¶ †Sit
74 que miniſter Dei , a quo dependet omnis iuriſdictio, † & ſedes
ſua ſit ſancta,ſecundum Hoſt.in c.j.§.ex ſancta.de ſum. Trin.&
Arch.xj.q.iij.c.an eſt.Inn.in c.quod ſuper his.de uo.Abb. conſ.
lxxxij.Conditor omnium.& iuxta illud de quo in c. quodcun-
75 q;.xxiiij.q.j.& in c.ſolitæ.de maio.&obed.¶ †Et in terris Deus
eſt ſecundum Bal.in l.fi.C.ſen.reſcin.& Mod.in c.j.de conſtit.
76 ſuper gl.in uer.ab omnibus.¶ †Cum Dei & papæ idem ſit con-
ſiſtorium.c.quanto.de tranſlatione prælatorum,ubi Hoſt.& in
77 c.j.& ij.eo.ti.¶ †Nec ſuperioram in terris habeat.c.licet.c.uo-
nerabilem de electionib.c.ſignificaſti.clem. ne Romani.eo.ti.c.
cuncta per mundum ix.q.iij.& ad notata.in l.princeps.ff. de le-
78 gi.&l.digna uox.C.eo.¶ †Et a ſolo Deo iudicat̃.c.Anaſtaſi.xix.
79 diſt.¶ †Et adequat quadrata rotundis,ſecundum Hoſ. & Abb.
80 in c.cum ueniſſent.de iudic.¶ †Et qñ procedit ex certa ſcientia
& poteſtate abſoluta nihil põt opponi,nec dici poteſt,cur ita fa
cis,ſm Bal.in proœ.decretal.& Fely.allegantem alia in c.non-
81 nulli.de reſcr. nu.xxx.& lj.¶ †Nec ſubijciatur quæſtionib. ſuis
aut aliorum prædeceſſorum ſuorum c.dudum.uerſi.nos igitur.
de præb.li.vj.c.innotuit.de elec.c.propoſuit.de conceſſ.præben.
82 ¶ †Eſt enim ſupra tale ius , & contra illud poteſt ſuo arbitrio
diſponere,& omiſſo iure poſitiuo,& regulis ipſius poteſt pro-
nunciare ſecundum ſuam conſcientiam , ut plene habetur per
omnes maxime Fely.nu.lxxviij.& Mod.nu xl.in c.quæ in eccle
ſiarum.de conſtit.& in l.fi.C.ſi contra ius,& in c.lector.xxxiiij.
diſt.& c.præsby.xcj.diſt.& eundem Fel.in c.j.in iiij.fal. de ꝯſti.

83 † Et circa tale ius poſitiuum indiſtinctè diſpenſare poteſt, & ſi
ne cauſa,ſm Inn.in c.dudum,el ſecundo in fi.de elect.& Fel. in
84 c.poſtulaſti.nu.lxij.& in c.ſi quando nu. xiiij.de reſcrip. ¶ † Et
eo magis,Pont.poteſtas redditur libera in beneficialibus in qui
bus,& fructibus ipſorum,poteſt ſuo arbitrio diſponere.c.ij.de
præb.lib.vj.cle.j.in fi.ut lite penden.cum alijs allega. per Fel.in
d.c.quæ in eccleſiarũ.nu.lx.& alijs ſeq.& Mode.ibi nu.xxxij.&
Alex.conſi.xcj.nu.xxxv.uol.vj.Soc.conſi.xxvij.nu.viij. uol.iij.
85 Cor.conſi.xc.In cauſa,col,iij.& iiij.uol.iiij. † Et potiſsimum in
tollendis imponendis,&transferendis penſionibus impoſitis,&
imponendis ſuper fructibus ipſorum beneficiorum, quas pen-
ſiones,abſque cauſa poteſt imponere,& extinguere,cum cõſen
ſu obtinentis beneficium,qui illud acceptando, per quaſi ꝯtra
ctum vr̃ ſe obligaſſe,ad adminiſtrationem.c.niſi cum pridem.§.
uerum,de renun.& ẽt eo inuito,& non citato,ſua ſola volunta-
te,ut poſt alios per eum citatos,ad plenum proſequit Fely.in c.
ad audientiam,el ij.col.ij.& alijs ſeq.nu.v.& ſeq.de reſcrip.&ad
id plura adducit Io.Bap.de ſ.Seuer.in ſuo trac. de penſionibus,
q.v.& xix.& col.iij.& q.xxiij.ubi etiam in fi.,& in c. præceden-
ti apertiſsime firmat Pontificem iſta poſſe facere , beneficiato,
penſionario minimè citato , & ſine aliqua cauſæ cognitione , &
86 bene faciunt tradita per Deci.conſi.clj.Ad plura,col.fi.¶ †Et
quia transferendo penſiones debendas uni perſonæ in alias per
ſonas,non eſt grauamen nouum in perſonam debentis ſoluere
ſed delegatio ſolutionis faciendæ alicui,& ceſſabit regula, ꝙ ex
tinctę penſiones non ſuſcitentur &c.minimè loquens in caſu p̃-
ſenti,& cui iam fuit derogatum,ut in ſequentib.dicemus etiã ſi
penſio fuiſſet extincta,quo ad Cardinalem.B.& ipſum Stepha-
87 num.¶ † Ad quod etiam nam penſionem reſeruatam habebat
Steph.ex priuilegio,& beneficio ipſius Pontificis, & tale ius ip-
ſe Pontifex etiam ſine cauſa,& ſua libera tantum uoluntate po-
tuit reuocare,etiam tollendo ius quæſitum illi, ſecundum Ang.
in l.antiochẽſium.ff.de priuileg.creditorum,& Bal.in l. fi. col.
pe.nerſi.ſed immediate oppono.C.ſen.reſc.non poſſe, & eundẽ
Bal.in l.qui ſe patris,col.xj.uer.& ſcias.C.unde liberi , per tex-
tum in l.qui fundos.C.de omni agro deſerto,lib.xj.per eum ci-
tatum,cum alijs relatis per Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum, nu.
88 lxviij.& lxxij.col.ij.in fi.& col.iij.¶ †Et quia ius quæſitum, iu-
re poſitiuo,etiam ſine cauſa per ſupremũ principem auferri po-
teſt,cum ſit ſupra illud,ut diximus,& plenè proſequuntur Paul.
de Caſt.& Alex.in l.cum heredes.in princ. ff.de acqui.poſſeſ.&
Abb.conſi.lxxxv.Illud in ſumma,& ſcribentes.in l.fi. C.ſi con-
tra ius,& habetur in dicta deciſione conſi.Neap.cxxviij. col. fi.
& diffuſe poſt Fely.nu.lxxviij.& in c.j.per Moder.in d.cap.quæ
89 in eleſiarum,nu.xxxvj.¶ † Eo etiam quoniam Pontifex ipſe ſi-
ne cauſa poteſt tollere ius quæſitum alteri etiam de iure natura
li,quando illud uenit tanquam acceſſorium ad ius eccleſiaſticũ
in quo ſupremam , & maximam habet poteſtatem , ſecundum
Innoc.in c.ij.de uo.& proſequitur Fely.in d. c. quæ in eccleſia-
90 rum,nu.lxvj.¶ † Et reſcriptum Pontificis in beneficialibus in
præiudiciũ alicuius ualet,& tenet,etiam ſine illa clauſula, non
obſtan.dummodo quod de ipſius uoluntate appareat,ſecũdum
Bal.in d.cap.quæ in eccleſiarum,col.pen.& Fely.ibi nu.vj. in fi.
& plenius in c.nonnulli,nu.l.& lxviij.de reſcriptis,ubi concord.
adducit,& eo magis iſta reddentur confirmata, & roborata , ex
reſponſionibus , & reſolutionibus dandis obiectis , & oppoſitis
91 per ipſum Steph.¶ †Non igitur obſtabit regula cancellariæ,du
non tollendo ius quæſitum,adducta per Stephanum , nam Pon
tifex illa minimè aſtringitur dicto cap. dudum.§.nos igitur de
prebendis,libro ſexto,& quia ipſe eſt ſupra omne ius poſitiuũ,
92 nec aſtringitur regulis ipſius,ut deduximus.¶ † Prout quia in
decreto,& ordinatis per Leonem decimum , ſublata ſunt om-
nia obſtantia,ad plenè notata per omnes in l.fin. C.ſi contra ius
per Barto.in extrauaganti ad reprimendum , in uerſic.non ob-
ſtantibus,diffuſius poſt alios per Felynum in capit.nonnulli.de
reſcriptis & per tales clauſulas,tollitur ius quæſitum ad rem , ut
tradit Cardi.conſi.lxj.Caſus ſunt,in fine,& in c.inter cætera.u-
bi Imol.colum.antepe.de præbendis Io.And.& Gemini.in ca.
ſi poſtquam.colum.fi.& in c.dudum.col.iij. de preben. libr.vj.
93 ¶ †Prout etiam quoniam in d.decreto,adeſt clauſula,de pleni-
tudine poteſtatis,habens uim clauſulæ derogatoriæ ad omnem
legem ꝯriam,continentem etiam clauſulam derogatoriam, ſm
✻ magis * communem opin.& uſu receptam,de qua per Bald.in
proœm.decret.x.col.iiij.uer.Gregorius , cum alijs adductis per
Fely.in d.c.nonnulli.nu.xxx.& ſeq.conſiderantem etiam clau-

ſulam

ſulã.ex certa ſcientia,q̃ in p̃ſenti decreto adeſt, & per eundẽ Fe
94 ly.in d.c.nonnulli.nu.xxxix.¶ † Ad qđ inſuper, nã regula an-
nullat conceſsiones tollentes ius quæſitũ factas motu proprio
& ex certa ſcientia nihil tñ diſponit de factis ex plenitudine po-
teſtatis,prout eſt pñs,continens oẽs iſtas clauſulas,& regula tã-
quam odioſa non dẽt extendi ad iſtum caſum ut ſupra deductũ
ſunt & expreſaio clauſulæ,de plenitudine poteſtatia,dẽt aliquid
operari c.ſi papa.de priuileg.li vj.l.ſi qñ de leg.j.& C.de inoff.
95 teſt.per Bal.in tub.C.de ꝯh.emp.q.ix.†Et quia regula procedit
quando uerba conceſsionia eſſent dubia,at qñ ſunt clara & aper
ta ut eſt in caſu præſenti,ceſſabit.Cum aperte conſtet Pontificẽ
uoluiſſe tollere omne ius ẽt quæſitum,ut diximus, & dicemus,
& in iſtis beneficialibus & fructibus ipſorum habeat pleniſsi-
mam ptãtem faciendi quicquid uult,&concedendi,priuandi,&
transferendi,ut concludenter ſuperius probauimus, & regula p̃
dicta loquiẽ & intelligiẽ de ſignaturis emanatis in cauſis pendẽ
tibus. Caſus aũt noſter,minime pendebat,ad quem regula mi
nimè extendi dẽt,tanquam odioſa,& exorbitans, iuribus uulg.
96 † Prout ẽt,nam regula loquiẽ de iure quæſito purè, & in re, nõ
aũt de q̃rendo ſub conditione,ad rem,Stephanus.n.nullum ha-
bebat ius purũ,nec in re,ſed conditionale,conſideratis illis ab-
latiuis abſolutis,cedente uel decedente. B. Cardi.l.a teſtõre.ff.
de ꝯd.& dem.l.euictis.ff.de euictionib.& conditionaliter com
petens leue eſt.d.l.cedere diem de uer.ſig.cum uulg.& ius quę
rendum facilius tollitur quã quæſitum,ut dicemus inferius. Et
idem ſi penſio fuit reſeruata Stephano ſuo die incerta, quæ pro
conditione habetur.l.dies incertus.ff.de cond.& dem.per Bart.
& alios in l.ita ſtipulatus.q.ij.ff.de uer.ob.& quia Stephano nul
lum ius,nec in re,nec ad rem,erat quæſitũ, quoniam Leo.x. re-
ſeruauit ſibi penſionem ceſſaturam per priuationẽ.B.Cardina-
lis fiendam,& illam aſsignauit alijs de conſenſu ipſius Stepha-
ni cedentis prorſus omni iuri ſuo,ut ſtatim ſubijciemus.
97 ¶ † Nec obſtat ẽm in quo Stephanus dicit,ſe minimè fuiſſe pri
uatum per Leonem x.in decreto enim ſuo, & declaratione nõ
legitur talis priuatio, quę ſubintelligi nõ debet cũ expreſſe nõ
appareat,ut tradit gl.pe.ubi ſcrib.notant in c.fi. de iure patro.
& gl.xv.q.viij.In ſumma.& eſt tex.in auth.de non eligendo ſe-
cundo nuben.uer.nec eſt tale quid.& per glo.in cle.ij.de uita &
98 hone.cler.Abb.& alios in c.fi.de præſumpt.¶ † Et illa declara-
tio nullum nouum adducit,ſed ſolum detegit & aperit quod e-
rat deductum in præteritum.l.hęredes palam.§.& ſi notam. ubi
oẽs tradunt.ff.de teſtamentis.ut ẽt faciunt in l.edita. C. de edẽ
do.& Leo.x.noluit priuare Stephanum penſione ſibi reſeruata,
ſed ſolum declarare eam illi non competere per priuationem.
99 B.Cardinalis.¶ † Reſpondeẽ apertiſsimè conſtare de mente, &
intentione ipſius Pontif.uolentis priuare Stephanum,& cui in-
tentioni,& uoluntati uerba habent inſeruire.l.non aliter.de le-
ga.iij.l.publius.§.fi.ff.de cõd.& dem.l.cum uirum.C.de fideic.
c.intelligẽtia.de uer.ſig.l.ſcire leges.ff.de legibus cum concor.
100 ¶ † Et mens,& uoluntas principaliter attendenda eſt, & non
uerba,quæ ẽm ſubiectam materiam impropriantur, ad no. in l.
in condition.primum locum.ff.de cond.& dem.& in l.Lucius.§.
Titius.ff.de libe.& poſth.l.cum mulier.ff.ſol.mat.l.p̃ror ait.§.j.
ubi gl.& doc.ponunt.ff.de ope.no.nun.ut ẽt faciunt ſcribentes.
101 maximè Mod in c.translato.de conſtitution.† Iunctis his quę
habentur in l.ſi uni.ff.loca.& in l.ſi olei.C.eodem.& plenè per
Mod.in l.ſed & ſi poſſeſſori.§.item ſi iurauero. ff. de iure iuran.
102 ¶ † Et ſubtilitas uerborum relinquenda eſt pertinacibus.ſi mẽ-
tem diſponentis aliter habemus.l.ij.C.de ꝯſtituta pecunia.p gl.
103 & alios in tub.ff.ſo.ma.† Et quia minimè refert quid fiat ex æ-
quipollẽtibus,dummodo ꝙ mentem diſponentis obſeruemus.
l.iij. C.de inſtit.&ſubſtit.l.cũ mulier.ff.ad Treb.& diffuſe p oẽs
104 in l.Gal.§.& quid ſi tãtũ.ff.de libe.& poſth.† Prout ẽt qñ Põ-
tifex exp̃ſſe decreuit,licet uſus non fuerit uerb.priuamus ꝯgre-
gationẽ & Abbatem non teneri de cætero ipſi Stephano,ad ſo-
lutionẽ dictæ pẽſionis, quib. ex uerbis ſatis apertiſsimè ꝯſtat.
uoluiſſe eũ priuare dicta pẽſione,& eũ reddere inhabilem,& iſta
funguntẽ uice uerb.priuamus.nec refert an Põtifex utaẽ noĩe ſy
nonimo,ad notata per doct.in l.ſi idem.C.de codicillis.& quia
reſeruauit ſibi dictã penſionẽ,& demum aſsignauit eã alijs de ꝯ
ſenſu ipſius Stephani,& ulterius uoluit.d.Stephanũ cedere om
ni iuri,p quos actus,manifeſtiſsime patet Põtificẽ, Stephanum
uoluiſſe priuare,prout priuauit,nã ſubſequẽtia neceſſario inclu
dunt antecedẽtia,& ſic priuationem ipſam & ꝙ uoluerit eũ red
dere inhabilẽ.l.illud.ff.de acq.hær.l.ad rẽ.l.ad legatũ.ff. de pro
curatorib.& per Mod.in l.ij.ff.de iuriſd.om.iud.& in c.præterea
105 de off.delegati.† Et ipſe Pontifex non eſt uſus ſolum uerb.de-
claramus,quinimmo decreuit, uolens inducere aliquid de no-
uo,& nõ ſtare p̃teritis,ẽm gl.in clem.unica de officio uicarij.&
re ipſa & facto euidẽter id ꝯſtat,dum reſeruauit ſibi penſionẽ,
eã alijs aſsignauit de ꝯſenſu Stephani,& uoluit eũ cedere omni
iuri,& reddidit eum inhabilẽ ad eã percipiẽdam,abſoluendo re
ligionẽ & abbatem a ſolutione ipſius eius reſpectu,ꝯñr nõ uer-
ſamur in terminis merę declarationis,ſed in principali,& mera
diſpõne priuatiua,& inhabilitante & excludente ipſum Stepha-
num,nec ipſe Põtifex declarauit aliqđ dubiũ.ſeu ambiguũ, pro
ut loquunẽ iura in oppoſitũ citata,ſed principaliter diſpoſuit &
decreuit ac priuauit & inhabilẽ reddidit ipſum Stephanũ, & qua
mẽs nedũ uerbis,ſed ẽt re ipſa & facto,apertius declaraẽ, ut de-
106 duximus.ſ.† Non obſtat aliud i quo dicebaẽ,decretũ & decla
rationẽ pontificis eſſe nullã,ex quo ex abrupto fuit proceſsũ,ac
p̃cipitãter ordine nõ ſeruato & breui tpe,& ſine cauſę cognitio
ne,& Stephano nõ citato,ad no.in l.nã ita diuus.ff.de adop. & i
l.de unoquoq;.ff.de re iud.& p Bar.in l.prolatã. C. de ſen.& per
oẽs in l.ij.C.de eden.& Fel.poſt alios in c.eccleſia. S. Mariæ.de
ꝯſti.& in cle.paſtoralis.de re iud.in cle.& p ſcrib in c. cũ olim.
e.ti.in antiq.iũctis ẽt no. p oẽs in c.qm ꝫ.de probo.& Soc.ꝯſ. xx.
107 col.ix.& ſeq.poſito inter ꝯſi.Fran.de Cur.† Nã Pontifex ꝫ Ste-
phanũ proceſsit per uiã extraiudicialẽ motu proprio.ex certa ſciẽ
tia,& de plenitudine ptãtis,quo caſu nulla requiriẽ partis cita-
tio,& ita geſtũ ſine citatione ualidũ eſt, ẽm Roma.ꝯſ. cccxlix.
Circa primũ.in v.dubio.in fi.adducentẽ ad id iura, quẽ ſequiẽ
Ale.ꝯſ.lxxxvij.Viſis codicillis.col.ix.uol.ij.Volens ꝙ qñ appa-
ret,principẽ oĩno noluiſſe alicui p̃iudicare,non eſt neceſſaria il-
lius citatio,ex quo actus eo inuito poterat expediri,ut ẽt tenet
Rom.ꝯſ.ccxii.Quo ad primũ.& late Fel.adducens alios in c.cũ
olim.col.v.uer.non oportet.de re iud.& Dec.ꝯli.cxcj.In cã. co.
108 iij.nu.vj.& viij.& Soc.ꝯſ.iiij.co.vij.nu.xiiij.uol.iij.† Nec opus
erat citatiõe,cũ notoriũ eſſet Stephanũ nõ potuiſſe impedire ta
lẽ actũ,& Pontificẽ ita p̃cedentem ẽm gl.Ab.& alios in d.c.cũ
olim.maximè Fel.col.vij.uer.nõ eſt citãdus,& Soc.d.ꝯſ.xx. co.
vij.uer.aliqñ nõ ꝯſtat.& in deciſ.ꝯſ.Neap.clxxviij.In cã.in v.du
109 bio & eundẽ Fel.in c.eccleſia.S.Mariæ.nu.xxj.† Et qm ponti
fex de abſoluta ptãte procedere p̃t parte ẽt nõ citata,ẽm Io.An.
in add.ad Sp.in ti.de ſen.§.iuſta.uer.eſt ẽt nulla.& in c. iter qua
tuor.ubi Ab.& Imo.no.poſt Inn.de maio.& obed.& Alex.in d.
l.de uno quoq;.col.pe.& Soc.d.ꝯſi.xx.col.iij.& bona deci. Bal.i
l.nec cauſas.uer.fuit quæſtio antiquitus.C.de app.& Fely.in d.
110 c.quæ in eccleſiarum.nu. lxxxix.† Et maxime in beneficiali-
bus & in diſponẽdis fructibus ipſorũ ut diximus ſuperius,& ple
nè proſequiẽ Fely.in d.c.ad audientiã.col.ij.& ſeq. nu.v. & ſeq.
& per Io.Bap. de ſancto Seueri. in d.tract.de penſio.q.v.ix.&
111 xxiiij.† In quibus caſibus ſupremus princeps ẽt p̃cedere põt
nullo ſeruato iuris ordine,cũ ſine cauſa poſsit inſtituere extin
guere & transferre pẽſiones,ut ſuperius apertè deduximus, &
optimè faciunt quę habentur per Inn.& alios in c.de cauſis. de
re iudi.& per Bal.in l.fi.C.de leg.& Albe.de Roſa.in l.princeps
ff.eo.tit.& in d deciſio.ꝯſ.Neapo.ccclxi.Monaſteriũ.col.iij.uer
ſi.& pro hoc faciunt.& deciſio.cccxcj.Fuit dubitatũ.col. fin.&
quæ per Fely.in c.inquiſitionis.co.j.& iij.de accuſationibus.&
pulchre ac diffuſe proſequiẽ Frã.de Cur. adducẽs q̃plures alias
deciſiones & iura,ꝯſi.lxv.Super p̃miſſa col.vj.cõcludens ſupre-
mũ principẽ poſſe p̃cedere & pronunciare nullo iuris ordine
ſeruato,ex quo nõ aſtringitur iure poſitiuo, & maxime ꝯſiderã
do clauſulam,ſupplentes,tollentẽ ſolennitatẽ iuris ciuilis, tm Hoſt.
in c.j.de tranſactio.& Fely.in c.poſtulaſti. num. lxj. de reſcrip.
nec in Leone x.ita procedente requirebatur alia cauſæ cogni-
tio,cum certus bene fuiſſet de his quæ geſsit,& quæ ſuo arbitrio
& abſoluta poteſtate facere poterat ſupplente defectum cogni
tionis cauſæ, ut in ſequentibus ẽt dicemus, quæ alias minimè
112 ſuppleretur ſi interueniſſet.† Nec obſtabit ſi dicatur iſta pro-
cedere qñ certe conſtat pontificẽ ita uoluiſſe procedere & dero
gare iuri ipſius Stephani, ſecus aũt qñ ſumus in caſu dubio, in
quo nõ eſt ueroſimile principẽ uoluiſſe tollere ius tertij.c.q̃uis.
de reſcrip.lib.vj.l.ij.§.merito.& §.ſi quis a principe.ff.ne quid in
loco publico.& tradunt doctores,in d.c.quę in eccleſiarũ.maxi
mè Fely.nu.lxiiij.ſumus enim hic in caſu claro,in quo apertiſ-
ſimè conſtat Leonẽ x.uoluiſſe reddere inhabilem ipſum Stepha
num,& eum priuare,ut ſuperius deduximus & cõſtat ex clauſu
lis,& uerbis per eũ prolatis,& ex geſtis per ipſum ut ẽt dicemus

& cum uerſemur in claris, ceſſant coniecturæ.l.continuus.In prin.
ff.de uer.ob.& pro cauſa ſatis fuit ſua uoluntas, & ſucceſsiuus
conſenſus & ceſsio ipſius Stephani,& materia ſubiecta habilis
113 ad ualiditatẽ prædictorũ, † Dat inſuper & obijcit Stephanus
de defectu intentionis ipſius pontificis,qui minime tollitur per
clauſulam motu proprio, ad notata in elementina ſi Romanus
114 põtifex de præb.& in c.ſi motu proprio.eo.ti.li,vj.¶ †Et clau
ſula ex certa ſcientia minime ſupplet ignorantiam facti,cle.j.de
probatio.per Bal.in l.fi.col.ij.uer.dicas ẽt.C.ſen.reſcin. nõ poſ.
115 ¶ †Et dclaratio põtificis facta ꝫ ius Stephani,illi nocere nõ dẽt
ſecundum Bal. in c.cum noſtris . col.iiij.de conceſ.præbendæ.
116 ¶ †Prout etiam illa clauſula,ſupplentes,minimẽ tollit defectũ
ſubſtantialium.& ignorantiam facti ſecundum Hoſt. & alios in
c.j.de tranſac.Io.And.citatum per Fely.in c.ij.num. lj. de reſcri
ptis & illa clauſula de plenitudine poteſtatis,poſſet effectum ſor
tiri,quando fuiſſet proceſſum cum cauſæ cognitione uel quan-
do aliqua ex cauſa princeps motus uoluiſſet præiudicare tertio,
in his de quibus ſuo arbitrio poſſet diſponere, quod minimẽ in
præſenti factum oſtenditur,nam Leo x.ſolum declarauit ꝑ pri-
uationem Cardinalis.B. Stephanum uiuente Cardinale non po
tuiſſe conſequi penſionem ſibi reſeruatam in caſu quo Cardina
lis cederet uel decederet,ſeu alias conſentiret extinctioni,mini
me autem uoluit priuare dictum Stephanum dicta penſione, ca
117 ſu quo Cardinalis naturaliter moriretur.¶ †Et ſi pontifex ita
declarando grauauit ipſum Stephanum in dilatione temporis,
nam priuato Cardinali,penſio ſibi reſeruata,ſtatim debebatur,ex
quo illa mors ciuilis continebatur in dicta reſeruatiõe,& uenie
bat appellatione mortis,cum illa ciuilis operaretur eundem effe
ctum,quem naturalis in diſpoſitione facta ab homine, ſm Ca-
noniſtas omnes in c.cum lit. de conuerſ.coniuga.& poſt glo.in
c.ſuſceptum.de reſcript.li.vj.& in c.placuit.xvj.q. j. & diffuſe ꝑ
omnes citantes alias concordantias in l.Gallus §.& quid ſi tan-
tum.ff.de libe.& poſth.non autem intentionis ſuæ fuit priuare
Stephanum dicta penſione ſuccedente prout ſucceſsit, morte
naturali Cardinalis,nec iſtud expreſſum apparet in dicta decla
ratione Leonis,& in dubio non eſt præſumendum uoluiſſe tol-
lere Stephano tale ius eidem quęſitum.¶ Obiectionis illę ex de
ductis ſuperius concludenter reſolutę oſtendũtur, ad maiorem
autem declarationem adhuc dicitur,in nullo eas obſtare, quo-
niam adfuit apertiſsima,& ſatis clara uoluntas Leonis.x.priuan
tis Stephanum dicta penſione, & omni iure, quod forſan ſi-
118 bi poterat competere ad eam.¶ †Tum conſideratis clauſulis
per ipſum Leonem expreſsis,ut eſt illa,de certa ſcientia, cuius
expreſsio tollit difficultatem,an ita proceſſerit,ut poſt glo.tra-
dunt Abb.& alij in c.j.& in c.porrecta.de confirmatio. utili uel
inut.ubi Mod.nu.iiij.uer.iiij.quando concordantias adducunt,
ut etiam faciunt in c.ad hæc.de reſcriptis,nu.vj.uer.iij.facit. &
119 gl.fi.in cle.& ſi principalis de reſcriptis.¶ †Expreſsio etiam il
lius clauſulæ,de plenitudine poteſtatis.oſtendit uoluiſſe in præ
ſenti diſceptatione,ea uti,ſecundum do.Ant.Abb.& Imo. in c.
conſtitutus.de reſcrip.ubi Fely.nu.xxj. & traditur per oẽs in d.
120 c.quæ in eccleſiarum. ¶ † Ex quibus tollitur omnis obreptio
& ſurreptio necnon & defectus intentionis,ſecundum glo.in c.
ij.de filijs præsbytero.& Inn.in c.ij. de confirmatione vtili uel
inutili.Io.An.in c.fi.ut lite pendente.& Ioan.mili.in uer.ſciẽtia
121 in prin.¶ †Quod enim princeps facit ex certa ſcientia, credẽ
dum eſt id eſſe factum prouero,& ſcienter,non autem ignoran
122 ter,ſm Bar.in l.conficiuntur.ff.de iure codicillo.¶ † Nec tale
factum poteſt in dubio reuocari cum illa clauſula excludat om
nem ignorantiam & errorem ſecundum glo.& alios allegantes
concor.in d.c.ad hæc.de reſcrip.Abb.& Fely.in c. nonnulli.nu.
123 xliiij.¶ †Et quia dicta clauſula fuit appoſita aſſertioni Leonis
decimi diſponentis ſuper facto proprio ad tradita in clem.j. de
probatio.& per Fely.in d.c.nonnulli.in iiij.fallen.& argumento
124 l.fi.cum ſimi.ff.pro ſuo.¶ †Quo caſu ceſſat præſumptio malę
informationis & defectus intentionis ſecundum Barto.in l.fi.§.
125 idem quæſijt.ff.de condictione indebiti.¶ † Ceſſat etiam om
nis circumuentio & mala ſuggeſtio,importunitas ſeu occupatio
ſecundum Felynum ſupra relatum citantem ad iſta deciſiones.
126 ¶ †Prout etiam facit in c.cum olim.nu.vij.de re iudic. ut dici
non poſsit circumuentus princeps quando diſponit ſuper iure
poſitiuo,& in ſcrinio pectoris omnia iura dicatur habere.c.j.de
127 conſtit.li.vj.l.omnium.C.de teſta.¶ † Et procedens ex certa
ſcientia,& plenitudine ptãtis,iuxta gl.magnam in fi.d.c.ad hec
præſumitur uoluiſſe præiudicare ẽt illi cui fuiſſet ius q̃ſitũ ſm

Pau.de Caſt.conſi.cv.Donatio.col.ij.& ad id plura adducit De
ci.conſi.cclxxj.In caſu.nu. viij.& maxime in beneficialibus &
fructibus ipſorum & in extinguendis & transferendis penſioni
bus, & ꝙ̃ materia ſubiecta eſt iuris tantum poſitiui ut plenẽ &
128 ꝯcludenter ſuperius oſtendimus & probauimus.¶ †Et ſi Leo
x.tales clauſulas minimẽ appoſuiſſet,adhuc idem dicere cogi-
mur,quoniam de eius intentione,& mente ſatis apertẽ conſtat
ex uerbis per eum prolatis,& ex alijs per eũ geſtis,q̃ mẽs ſequen
da eſt remota conſideratione clauſularum,ut uoluit Io.An.in c.
ij.de exceſsi.prælatorum.& argu.l.ſcire oportet.§.& ſi maximẽ.
129 ff.de excuſa.tut,& arg.l.eum uirum.C.de fideic.¶ †Verba nan
que decreti extinguentia & tollentia ius Stephani aperiunt &
oſtendũt animum ipſius põtificis uulg.l.quod Labeo.ff. de ſup
130 pellectili legata.¶ †Et uerba ibi poſita quantuncunq; genera
lia cum uerſentur in iure poſitiuo,generaliter ſunt intelligenda
nec recipere debent habilitatem ex interpretatione dicti iuris,
ut plenẽ attingunt Mod.in l.j.C.de ſac.ſan.eccle. citantes ad id
iura quos ſequuntur referentes deciſi.conſ.Neap.cccciij.Catho
131 lica.col.iij.uer.& licet dictum.¶ Et uerbis pontificia declaran
tibus eius animum,ſtandum eſt ſecundum Hoſt.& alios in c. cũ
132 a nobis.de teſtib.ubi Mod.alia adducũt,nu.j.¶ † Et aduerſus
literas pontificis declarantes eius animum nulla in contrarium
recipitur probatio,etiam ſi eius intentio nõ fuiſſet illa ſm Bal.
& Ange.in l.ex facto.ff.de uulga.& pup.cum alijs plenẽ accu-
mulatis per Fely.in c.cum ueniſſent.colum.ij. & iij. de iudicijs.
133 ¶ †Et iſti obiectus dati per Stephanum contra ordinata & di
ſpoſita per Leonem x.probandi erant ſpecialiter, & concluden
ter.non autem præſumptiue,illa enim probatio reijcitur ut tra
ditur per glo.Hoſt.& omnes alios in c.pia.de except.li.vj.&per
Rot.in no.in ti.de excep.deciſ. pe. & in antiq. eo. ti.deciſ.v. &
arg.eorum quæ habentur in c.in præſentia.de probatio. & l. nõ
hoc.C.unde legitimi. Et quia ipſe Leo.x.cum decreto irritan-
te,ſtatuit & uoluit ita debere iudicari,& non aliter, argumento
eorum quæ tradit Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum . nu.xlix.in fi.
citando Inno.in c.ſignificantibus.de offi.delega & argumento
eorum quæ habentur in l.ſed & ſi per prætorem.§.ait prætor.ff.
ex quibus cauſis maiores.& per Bart. & alios in l.j.§. ſublata.ff.
ad Trebellianum.eo etiam quoniam uoluntas & mens nedum
uerbis,quinimmo re ipſa,& facto apertius declaratur & oſten-
ditur,ut ſupra probauimus,& ipſe Leo.x.uolens ſua ob demeri
ta priuere.B.Cardinalem primitus reſeruauit ſibi dictam pen-
ſionem & demum illam tranſtulit in alias perſonas,de conſen-
ſu ipſius Stephani decernendo congregationem,& Abbates nõ
teneri eam ſoluere.B.Cardinali,aut Stephano,excludendo am-
134 bos a perceptione ipſius.¶ †Nec eſt ueroſimile ꝙ transferen
do eam in alias perſonas,ſeu de nouo ꝯſtituendo,uoluerit dupli
ci onere,ac pręſtatione grauare ipſam congregationẽ argumen
to tex.& quæ ibi no.Bar,& alij in l.uxorem.§.ſi in teſtõ.de lega.
iij.Et ulterius ad clariorem eius uoluntatis demonſtrationẽ uo-
luit Pontifex ipſe Stephanum conſenſum præſtare omnib.pręd-
dictis,& ꝙ cederet cuicunque iuri ſibi competenti,uel compe-
tituro,cum iuramento obligatione,& prout alias in forma Ca-
meræ renunciationibus contingit fieri, & ſingula prædicta ex
abundanti,ut cunctis eius uoluntas pateſieret,re ipſa, & facto
135 & ex geſtis etiam per ipſum.¶ † Et nulli dubium,Leonem. x.
uerbis apertiſsimis,ac expreſſe iſtud confirmaſſe, ſi de hoc uti-
que fuiſſet interrogatus,quo fit ut pro expreſſo habere debeat.
l.Titius.§.Lucius.ff.de libe.& poſth.l.fi.C.eodem.l.cum tale.§.
fi.ubi glo.& alij tradunt.ff.de pactis.ceſſabunt igitur omnia,ſu
perius ex mente Stephani adducta,concernentia defectum inti
tionis,& ignorantiam,quæ aliquo caſu poſſent procedere,quã-
do eſſet factum alienum, & qñ aperte non conſtaret Principem
uoluiſſe tollere ius alterius,& præiudicare alteri, quæ minimẽ
poſſunt adaptari in caſu pſenti,in quo Pontifex diſponens de fa
cto ſuo proprio,& uolens priuare Stephanum,ſcienter ꝓceſsit
ptãte abſoluta,& plenaria,& in materia iuris poſitiui,& concer
nente bñficialia,& ipſorum fructuum diſpenſationem,ac diſtri
butionẽ,in quib.nullo iuris ordine ſeruato,parte minimẽ cita-
ta,quinimmo & inuita,ſuo arbitrio procedere põt,& de illis di
136 ſponere,ẽt ſine cã,ut ſuperius oñdimus. † Eo ẽt quia procedẽ
do in mũa iuris poſitiui,ſemper præſumit̃ moueri ex cã rõnabi-
li,dato ꝙ nõ appareat,ſm Cy.& alios in l.fi.C.ſi ꝫ ius cum alijs
citatis per Fel.in d.c.q̃ in eccleſiarũ.nu.lxxxij.& reliquos Mod.
137 ibi n.al.†Et potiſsimũ qñ appoſita fuit clauſula motus ꝓprij,
ſm Romanum ꝯſi.cccxxxvj.Quod indultum.col.vj.per.l.j.C.
de

de petirio.bonorum ſubla.&Fely.in d.c.quę in eccleſiarum.nu.
138 lxxxvij.& Mod.ibi nu.alj.¶†Volentes quando conſtat de uo
luntate ipſius Principis ſemper diſpoſitioné ualere ét ſine dicta
clauſuls,& ét ſine præſumptione alicuius cauſæ,ſi uerſamur ſu-
per mřia iuris poſitiui,ſm Bal.in l.reſcripta.col.ij. uer. reuertor
ad quæſtionem.C.de precib.imp.off.& Abb.in d.ca.quæ in ec-
139 cleſiarum.& in c.de multa.de præb.†Et quia non præſumitur
placere Principi,niſi illud quod ſit iuſtú,& honeſtum ſm Bal.
in l.j.ff.de ꝯſti.prin.& iuxta no.per Bar.in l.relegati.ff.de pęnis,
& per ſcrib.in l.fi.C.ſi ꝯ ius,& in d.c.quę in eccleſiarum.&quia
hic uerſamur in claro,& certo,& uolútas Leonis x.apertiſsima
hr,ceſſabunt oẽs coniecturæ in ꝯrium allegatæ,procedentes in
caſu dubio,& quæ adaptari non poſſunt qñ de prædictis con-
ſtat. Cum Pontifici ſit conceſſa facultas in iſtis beneficialib. &
fructibus ipſorum,ét ſine cã,& nullo iuris ordine ſeruato tolle
re alicui ius,uere quæſitum,&in rem,quanto igit fortius potuit
tollere dictum ius Stephani ꝯdõnale,& ad rem,& minimè quæ
ſitum,quinimmo,&extinctũ,cũ Leo.x.reſeruauerit prius ſibi pẽ
ſionẽ,&prius eam motu proprio extinxerit,& de ꝯſenſu Stepha
ni tráſtulerit in alias perſonas,& poſtmodum declarauerit,pri
uando B.Cardinalem penſionem nunquam deberi Stephano li
berando congregationem a ſolutione ipſius,cum decreto irritá
te,& de ſic iudicando,ut ſingula iſta iurib.s.fuere comprobata.
140 ¶†Et cum facilius tollat ius quærendum quàm q̃ſitum,ut eſt
uidere in prælato eccleſiæ ſm Inn.in c.fraternitatis.de dona.&
oẽs in c.uerum.de conditione appoſita.& per Fed.de Sen.conſ.
141 lx.&Ab.in d.c.q̃ in eccleſiarũ nu.lxxj.¶†Et patet in ſeruo,iux
ta.l.ſeruus & l.filius paciſcendo.C.de pac.iuncta.l.fi.C.de acq.
poſ.& quia multa impediuntur fieri,quæ iam facta tenent.l.pa
142 tre furioſo.C.de his qui ſunt ſui uel alieni iuris.¶†Et ut eſt vi
dere qñ princeps legitimat aliquã,nam tollit alijs illud ius ſuc-
cedẽdi,ſm Bal.in aut.ſi qua mulier,in fi.C.de ſac.ſan.ecc.& dif
fuſe per Cano.in c.per uenerabilem.qui fil.ſint leg.& per ſcrib.
oẽs in d.l.Gal.§.& quid ſi tñ.circa fi.& Fel.in d.c.quæ in eccle
143 ſiarum.nu.lxx.†Eo ét quia iuri futuro,pacto & ſtipulatione
renunciari põt.l.j.C.de pac.cum alijs ibi citatis per ſcrib.& in l.
144 qui Romę.§.duo fratres.ff.de uer.ob.†Et renunciatio iuris,&
ſucceſsionis futuræ,reddit ualidiſsima,per appoſitionem iuri.
c.quamuis.de pac.li.vj.l.pactum.C.de pac.l.pactum quod dota
le.C.de collationibus.l.ſtipulatio hoc mõ concepta.ff.de uerb.
obl. Nec obſtabit quod Stephanus dicit de declaratione facta ꝑ
Leonem x.& ꝙ mors ciuilis æquiparat naturali,& per quã mor
tem ciuilem penſio ſibi reſeruata debebat ſortiri effectũ,& cir-
145 ca iſtud declaratio minimè fuit iuſta.†Nam de iure ꝯrium ue
rum eſt.penſio enim reſeruata Stephano fuit in caſu quo Cardi
nalis cederet uel decederet ſeu conſentiret &c.per quorũ trium
caſuum expreſsionem,oẽs alij caſus fuere excluſi.ca. nonne. de
146 ꝑſumptio.l.cum ꝑtor.in prin.ff.de iudic.¶†Et quia exceptio
firmat regulam in alijs non exceptuatis.l.nam quod liquidæ.§.
fi.ff.de pe.legato.l.in his.ff.de legib.per Mod.in l.j.ff.de reg.iu.
147 ¶†Et quia uerſamur in materia ſtricti iuris caſus omiſſus,ha-
beri dẽt pro omiſſo,nec ad ipſum fieri dẽt extenſio uulg.l.quic-
148 quid aſtringendæ.ff.de uer.ob.¶†Eo inſuper qm non eſt ꝑſu-
mendum congregationem remanere grauatam in alijs caſibus
non expreſsis,& penſio ꝑdicta,vř fuiſſe reſeruata rebus ſic ſe ha
bentibus,arg.c.cum inter.de renunc.& c.quemadmodú de iur.
149 iur.&per Mod.in l.quod ſeruus.ff.de cond.cauſa dats.¶†Nec
iſto caſu mors ciuilis æquiparanda eſt morti naturali,nam ſm
unam opi.tunc demum æquiparat,qñ id expreſſum reperit,&
caſus præſens minimè expreſſus oſtendit,ut uoluit gl.in d.c.pla
cuit.xvj.q.j.& gl.in d.c.ſuſceptum.& licet aliqui docto.in d.§.&
quid ſi tantum.adducant ꝯ hanc ſententiam nonnulls,tñ ab ob
iectiõibus defendi poteſt,ut poſt alios dixi in d.§.& quid ſi tñ.
150 ¶†Ex omiſsis opinionibus ſuper huiuſmodi ſpecie,& diſce-
ptatione diuerſimode datis,uera eſt illa concluſio,mortem ci-
uilem etiam in diſpoſitione hominis,non æquiparari naturali,
quando illa non producit per omnia eundem effectum,qué na-
turalis produceret,ſecundum Cy.& Bal.in l.deo nobis.C.de e-
piſ.& cl.r.Bar.& alios in l.ex ea parte.§.inſulam.ff.de uer. obl.
cum alijs plenè accumulatis in d.§.& quid ſi tantum. ubi repe-
tentes concluſionem defendunt ab aliquibus obiectis,datis per
aliquos ſcrib.ibi,& eam ſequuntur Imo.& Alex.in l.ex facto.§.
ſi quis rogatus.ff.ad Treb.& Cano.in c.cum ſit.de conuerſ.con
iugato.In caſu aũt præſenti,minime producit eundem effectum
ut patet ad ſenſum,& propter commodum & intereſuſuriũ me-
dij tpis,& probat in l.ſtatius florus.§.Cornelio felici.ff.de iure
fiſci.Non.n.ſufficit ꝙ producat eũdẽ effectũ quo ad unũ caſum
151 tñ.neceſſariũ.n.eſt quod producat illum quo ad oĩa.†Prout
ét qñ profert ab hoĩe minimè appellatione mortis,uenit ciuilis,
qñ ſpãliter prouiſio facta eſt de morte naturali per tex.in d.ca.
ſuſceptum.&quia caſus expſſus facit ceſſare tacitum.l.cum ex fi
lio.§.pe.ff.de uulg.& pup.& mors ciuilis uenit tacite ex mente
diſponentis,& iſtud tradit Bar.in l.hoc iure.ff.de ſolutionib.dú
reſpondet ad.l.non ſolum.ff.ſo.ma.& ſequuntur repetentes in d.
§.& quid ſi tñ.col.v.nu.xiij.& iſtud intelligendo dictum.c.ſu-
152 ſceptum. In diſpoſitione hominis.†Si uero illud intelligimus
prout uerius eſt in diſpõne legali adhuc idem erit concludendú
ut ibi probatur,& prout in ueritate conſideranda eſt præſens
materia,& noſtra diſpõ,in qua dictæ conuentiones & penſio re
ſeruata Stephano in caſu quo.B.Card.cederet uel decederet ap
parent factæ inter ipſum Card.& Stephanum ex una,& congre
gationẽ & agentes pro ea ex altera,non.n.ſumebant ualidita
tẽ & robur ab ipſis hoĩb.paciſcentibus,ſed ab ipſo ſummo pon
tifice,illa omnia auctorante & approbante.c.cum pridem.c.pa
153 ctiones.de pac.& ſuperius diximus.†Et Papa in terris lex ui-
ua & animata eſt in aut.de conſulta.§.fi.& per doc.in l.more &
154 quia.ff.de iur.om.iud.†Et ulterius in diſpõne legali app.mor-
tis.non uenit mors ciuilis,quando ex illa uiciaretur diſpõ,quæ
alias poſſet effectum aſſumere expectando mortem naturalem.
l.intercidit.ff.ꝯd.& dem.l.res donatas.C.de do.int.uir.& ux.cũ
alijs alleg.per repe.nu.viij.& ix.& in d.§.& quid ſi tantú.ex qui
bus ꝯſtat Leonem.x.declaraſſe ſm ius,penſionem non fuiſſe re
ſeruatam Stephano,iſto caſu quo Card.B.fuit priuatus & ciuili
ter mortuus,nec erit diſcutiendũ,an eo priuato & adhuc uiuẽte
talis penſio fuerit incorporata cameræ apoſtolicæ,ꝓut alias dr̃
de bonis damnatorum criminæ læſę maieſt.qm ipſe Leo añ pri
uationem & declaratoriam ſubſecutam per prius,ét ꝯſentiente
Stephano dictam penſionem iam tranſtulerat in alias perſonas,
q̃ illam ꝯſecutæ fuere ét uiuente.B.Card.nec eſt uerum,ꝙ pon
tifex uoluerit ſolum declarare penſionem reſeruatam Stephano
non aſſumere robur per priuationem Card.& reſeruare Stepha
no ius ad.d.penſionem,qñ Cardinalis fuiſſet naturaliter mor-
tuus,qm declaratio decretum uoluntas & diſpõ Leonis fuit om
ni tpe priuare Stephanum dicta pẽſione ét ſubſecuta morte na-
turali.B.Cardi.ut oculatim & apertiſsimè oñdit & ſine aliquo
ſcrupulo,ex ꝯgeſtis ſuperius,& ex alijs ſucceſsiue geſtis ante &
poſt per ipſum Leonem & eundẽ Stephanum,ut clare ꝯſtat ex
155 deductis.¶†Rurſus do.Stephano ad.d.penſionẽ agẽti,obſtat
renunciatio & ceſsio per eum facta in manib.Leon.x.& per eũ-
dẽ recepta & admiſſa.c.admonet.c.quod.in dubijs.de renũ.cũ
156 ſi.†Et ipſi renuncianti & cedẽti nullus dãdus eſt regreſſus ad
penſionẽ & ius ceſſum.l.quærit §.ſi uẽditor.ff.de ædil ædic.l.ſi
qs in ꝯſcribẽdo.C.de epiſ.& cle.& C.de pac.ubi doc ꝯcor.citãt
nec Stephano prodeſt,qđ dicit tempore ceſsionis penſionẽ non
fuiſſe ſibi quæſitam per priuationem.B.Cardinalis,qm expectá
157 da erat mors naturalis ipſius,ut ſuperius fuit deductum.†Nã
in hoc ꝯrius ſibi ipſi eſt dum afferebat illam mortẽ ciuilẽ Car-
dinalis,producere eundem effectum,quem mors naturalis & cõ
ſequenter penſionem ſibi reſeruatam fuiſſe quæſitam per priua-
tionem Cardinalis,& tanquam ꝯrius reijciendus uenit.l.j.cum
alijs ibi alleg.C.de fur.& quia vt oſtendimus in præcedenti ꝓ-
xima diſceptatione,illa priuatio & mors ciuilis Cardinalis,non
poterat prodeſſe ipſi Stephano ad conſequendam & habendam
penſionem ſibi reſeruatam,iccirco obiectioni ꝑdictæ quocun-
que mõ ꝯſideret rñdet & aliter,nam poſito quod per mortẽ ci
uilem & priuationẽ Cardinalis,penſio nõ fuiſſet quęſita Stepha
no,tñ ut ipſemet aſſerit habebat ius ad illam in caſu mortis na-
158 turalis ipſius Cardinalis.†Et licet iuri futuro ſimpliciter renũ
ciari non poſsit.l.ſi ita ſcriptum.§.ſi ſub ꝯditione.de leg.ij.l.q
ſuperſtitis.ff.de acqui.hær.& plenè per oẽs in l.j.C.de pac. cum
159 uulg.†Tamen quando renunciatio &ceſsio fuit uallata pacto
& ſtipulatione ualida eſt & firma.etiam ad ius futurum,ut tra-
ditur per omnes in dicta.l.j.& in l.cum proponas.eod.ti.& in l.
160 de fideicommiſſo.C.de tranſact.& diximus ſuperius.†Et eo
fortius ceſsio & renunciatio erit ualida quando fuit uallata iura
mento,ut contingit in præſenti caſu,& ſuperius oſtendimus,&
tradit etiam Cuma.in l.ſi quis hæres.ff.de acqui.hære.& Alex.
& alij in l.ſed & ſi quis.§.quæſitum.col.j.ff.ſi quis cautio.& Ste
phanus ipſe pretendens uenire contra ceſsionem iuratam tan
quam periurus reijciendus eſt.l.ſi quis maior.cum uulgar.C.de

tranſac.ſi aũt tenemus ſententiam illam, ꝙ dicta penſio reſpe-
ctu Stephani & congregationis fuerit in eſſe deducta & perfe-
cta reſoluenda tñ,in caſu quo &c.prout deduximus ſupra in pri
mo principali articu.eo fortius ceſsio & renunciatio penſionis
facta per Stephanum fuit ualida & firma, & ex hoc ſolo capite
161 congregatio uenit abſoluẽda.† Nec habet obſtare,quod ipſe
Stephanus aduerſus ceſsionem adducit illã, uidelicet fuiſſe me
ticuloſam,& proceſsiſſe iuſto metu cadente in ꝯſtantem uirũ,
nam B. Cardinalis eius frater carceratus detinebatᷓ a Leone. x.
& ut eum a carcerib.eximeret, coactus fuit ceſsionem facere,
q̃ minimè ſtante metu pt dici ualida.c.ſuper hoc.de renunc.ea.
ſciant cuncti.de elec.li.vj.& tradit Rom.in rub.ff.de arbit. col.
mihi octaua.uer. quid autem ſi ꝯpromiſſum.uolens ꝙ qñ fratri
ſeu ꝯſanguineo imminet periculum,& detineretᷓ in carcerib. &
alter frater bñficiatus renunciaret bñficio,renũciatio inde ſub
ſecuta,tanquam meticuloſa uenit reſcindẽda pp periculum im
minẽs fratri,ſeu ꝯſanguineo,& talis metus iuſtus reputatur,ut
ẽt tradunt Bar.& alij,in l.de pupillo.§.ſi quis ipſi ptori.nu.xviij.
ff.de ope.nou.nun.& ibi Alex.nu.xxiij.& diffuſe proſequitᷓ Fel.
in c.eccleſia ſanctæ Mariæ.nu.cxxvij.& alijs ſeq.de ꝯſti. & Leo
decimus,qñ liberauit.B.Cardinalẽ expſſe dictæ liberationi con
ditionem hanc adiecit,ꝙ ipſe Stephanus deberet cedere quin-
immo & ulterius uoluit ꝙ ipſe ꝯſentiret translationi dictæ pen
162 ſionis factę in alias perſonas.† Qui metus cadebat in pſonã ,p
priã ipſius Stephani & erat ualidus & iuſtus & arbitriũ recti iu
dicis in hoc non pt eſſe aliud ad no.in c.ad audientiã.& in c.cũ
dilectus.quod met.cau.& in l.metu.& alijs legib.ſeq.ff.eo.ti.&
l.ſi per impreſsionem.C.eod.per Bar.& oẽs in d.l.de pupillo.§.
ſi quis ipſi ptori.ubi Alex.nu.xvij.concor.adducit,& quia ẽt p-
ces potẽtum metum inducunt,ſm Imo.in c.cum inter. r. de ele
cti.& c.petitio.in prin.de iur.iur.& gl.in uer.quædam . in l.j.ff.
163 quod iuſſu.¶ †Et geſta per metũ & ceſsio ita facta annullãda
eſt,& nulla redditᷓ cle.ij.quod met.cau.& toto tit ff.C.extra.in
164 antiq.li.vj.& in cle.quod met.cau.† Nec.n.eſt uériſimile ẽt mi
oĩs non probatis ꝙ quis uoluerit uoluntarie cedere bñficio ſeu
pẽſioni,tot laborib.& uigilijs ac expẽſis q̃ſitæ,quibus conſide-
ratis ceſsio facta pſumitᷓ meticuloſa,& ea eo capite uenit reſcin-
dẽda,ut hr in d.c.ſuper hoc.de renun.& in c.ſollicitè.de reſtit.
165 ſpo.† Et talis ita renuncians reſtituendus uenit in priſtinũ abſ
que alia noua collatione,ut tradunt Ab.& Fel.adducentes iura
166 & alias deci.in c.ſi uero.nu.ij.de iu.iur.† Et ẽt quia in dicta ceſ
ſione interuenit iurãm obligatio & aliæ clauſulæ in ſimilib. peni
tus inſolitæ,q̃ eo magis arguunt ceſsionem non fuiſſe liberè fa
ctam, nec ſpontaneè ſed per metum & ſuſpitionem inducte, ut
in ſi.hr,in c.quã graui.de cri.fal.& per Car.in proœ.cle.in prin.
cum alijs plene accumularis,per Fran.de Cur.cõſi.xvij. Viſo pũ
167 cto,col.iiij.† Accedit ẽt & proteſtatio ſucceſsiuè facta per ip-
ſum Stephanum,per quam exiſtens in loco libero,& minus ſu-
ſpecto declarat oĩa pdicta geſsiſſe per metum,& non uolunta-
riè,& q̃ ipſi proteſtanti vr profuiſſe,cum tales actus depẽderent
a libera uoluntate ipſius ſm Bart.& alios in l. Neſennius. ff.de
neg.ge.& in l.qui in aliena.§.Celſus.ff.de aeq hær.& in l. nõ ſo
lũ.§.morte.ff.de ope.no.nun.& per ſcrib.in c.cum.M.Ferrar.de
ꝯſti.& in c.ſollicitudinem,de app.dum loquunᷓ de proteſtatio
168 ne declaratoria.† Iſtis tñ non obſtantib.prout uere conſidera-
ta facti cõtingentia,non obſtant, perſiſtendũ eſt in ꝯſone ſupe
rius firmata,ut per dictam ceſsionem & renunciationẽ, Stepha
nus ipſe excludaᷓ,nec obſtat obiectio metus,nam in hac ſpecie
iſta maxima eſt,ut non ſatis ſit allegare metum,niſi probet for-
miter,& ſm qualitates a iure traditas,ut probat tex.in l.interpo
ſitas,& in l.ſi maior.C.de tranſac.& ibi gl.in uerbo qualitas. &
alij doc.citãt tex.in l.dolum.C.de dolo.& traditᷓ in l. ad inui-
169 diam.C.quod met.cau.cum ſi.† Et ad probandum metum mi
nimè eſt ſufficiens proteſtatio ſola, ut hr in d.l.ſi maior. & per
gl.in uer.innotuit.in c.Lotharius.xxxj.q.ij.& per glo.& doc.in
c.j.quod me.cau.per Ang & Are.in d.§.Celſus.& Iaſ. ibi defen
170 dentem hanc ſententiam ab obiectionibus ibi traditis.† Et au
ctoritas ac ſuperioritas Leonis decimi ſola,minimè iuſtũ metũ
potuit arguere,ut probaᷓ in c.ſi.& ibi doc.no.qñ cleri. uel mo
na.& hr in d.l.ad inuidiam.ubi Bal.& alij tradunt, ut etiam fa-
ciunt in d.l.ſi per impreſsionem.& per Bal.& alios in d.l. de pu
pillo.§.ſi quis ipſi prætori.q.v.& Alex.ibi nu.xvij & conſ. ccxl.
Perſpectis.nu.viij.uol.vj.& faciunt no.in l.ſi. ff. quod met. cau.
171 † Metus.n.ꝯſiderabilis & arbitrio iudicis receptus. debet eſſe
talis qui cadat in cõſtantem uirum,& ueroſimiliter cadere poſ

ſit.d.c.cum dilectus,& d.c.ad audientiam.& l.metu. C. qđ me.
cã.& l.vij.§.metum,ff.eodẽ.l.uani timoris.ff.de reg.iu.& d.l.in
terpoſitas. & uere Stephanus ipſe nullas qualitates iuſti metus
poterit probare,merito igitᷓ ſua oppoſitio redderᷓ iniuſta,& ua-
na.& nullus iudex poterit arbitrari ipſum aliquo iuſto metu du
ctum ceſsiſſe & ꝯſenſiſſe,quatenus.n.aſſerit fuiſſe iuſtũ, ea quo
Cardinalis.B.eius frater erat carceratus,& ut ipſum a carcerib.
172 liberaret,ceſsit & renunciauit penſioni & iuri ſuo. † Dr cauſã
hanc retorqueri ꝯ ipſum Stephanum,q2.B.Cardinalis erat ue-
re reus criminis læſæ maieſtã.& ut talis pronunciatus & decla-
ratus,iuſtiſsime potuit a Leone.x.nedũ bñficijs & penſionib.bo
nis oĩb.honoribus & dignitatibus priuari,uerum ẽt ultimo ſup
plicio affici.ut C.& ff.ad l.Iul.maieſt.per totum. & per Bart.in
173 extrauag.qui ſint rebel.cum concor.† Iuſtus igitᷓ erat,& publi
cus carcer dñi Cardinalis,& condemnatio ipſius,& qui actus in
ipſomet Cardinale non induxerunt iuſtum metum a fortiori i-
gitᷓ illum minimè induxerunt in perſonam ipſius Stephani non
174 carcerati nec ꝯdẽnati.† Quod.n.facit iudex iuſtè metũ mini-
me inducit.l.iij §.ſed uim.ff.qđ me.cau.& ad not. in l.accuſa-
175 tionis.C.eod.† Iuris.n.executio nec metum nec iniuriam in-
ducit l.iniuriarum.§.j.ff.de iniu.l.quemad.§.magiſtratus. ff. ad
176 l.Aqui.l.quod princ.ff.de aq.plu.ar.† Ita ẽt & carcer iuſtus, ut
traditᷓ per ſcrib.in l.qui carcerẽ ff.quod me.cau.& in l.ſi mulier
in prin.eo.ti.per Imo.& alios,in l.qui a latronibus.ff.de teſta.&
hr in deciſ.ꝯſi.Nea.cxlix.In cauſa.poſt principium,& toto ti.ff.
& C.de cuſto.& exhib.reo.alias.n.ſequereᷓ ꝙ delinquentes nõ
poſſent carcerari nec ꝯdemnari ad mortem,aut aliter puniri, &
ꝙ citati ad iudicium,minimè tenerentᷓ ꝯparere allegantes metũ,
q̃ penitus falſa ſunt, & a iure reprobata,iuſte igitur Cardinalis
fuit detentus & condemnatus,ac priuatus,& ſi Leo decimus uo
luit erga ipſum uti liberalitate, clemẽtia & benignitate,nec tra
dere eum ultimo ſupplicio, & hanc ob cãm, Stephanus frater
ceſsit & renunciauit,nõ propterea allegare põt feciſſe iſta p me
tum ſed ob cauſam & charitatem iuſtiſsimam,ut a morte libe-
raret fratrem,illam merentem,ſuis flagitijs,ut ipſemet Stepha-
177 nus fateᷓ hanc ob cauſam illam feciſſe.† Cuius ꝯfeſsione, non
datur maior probatio iuxta gl.& doc.in l.cum te.C. de tranſac.
178 & p Mod.in rub.extra de probatio.† Non.n.Leo decimus car
cerauit Cardinalem odio Stephani,& ad effectum. ut ipſe Ste-
phanus cederet iuri ſuo & penſioni,quo caſu procedere poſſent
adducta in ꝯtrium, uerſamur enim in caſu penitus ꝯtrio, in quo
ipſe libertate plena gaudens ceſsit ut fratrem iuſte carceratum
& condemnatum a morte redimeret, & ob hanc cauſam da-
tum,non põt recuperari,tanquam metu oblatum d. l. accuſatio
179 nis,& l.cum te.C.eo.tit.† Aduertendum inſuper eſt,congrega-
tionem ipſam nullum metum intuliſſe Stephano nec ex ſua ceſ
ſione eam reportaſſe commodum aliquod,quia penſio deben
da Stephano tranſlata fuit in alias perſonas,quo fit ut ſi etiã me
tu per pontificem illato ipſa congregatione inſcia, & iſtud mi-
nime procurante Stephanus id feciſſet, quod utique a ueritate
alienum eſt,tamen minime poterit agere contra congregatio-
nem,nullum inde commodum conſecutam,maxime nulla præ-
cedente annullatione uel declaratione ipſius ceſsionis. l. ſi cum
exceptione.§.in hac.& §.ſeq.ubi gl.& ſcrib.tradunt,ut ẽt faciũt
180 in l.metum.§.fin.& in l.ſi ipſa res.ff.quod met.cau.† Et ſi ipſe
Stephanus fuiſſet carceratus,ex quo actum non geſsit cũ carce-
rante & eum detinente,ſed cum alijs minimè ꝯ illos agere põt
per querelam metus per traditu in l.metũ.§.licet.& in d.l.q car
cerem.ubi Bar.& alij notant.ff.quod met.cau.& in l.non inte-
reſt.C.eodem.& Abb.conſi.lx.col.j.uol.j.& Ang in l.nemo car
cerem.C.de exactori.trib.lib.x.per l.ſi.C.de capt.& poſtlim.re-
uer.& per Imo.in d.l.qui a latronibus.& Bal.in l.nam & ſeruus.
in princ.ff.de nego.geſt.& in dicta deciſ.conſi.Neapo. cxlix.&
alia deciſione.ccxlvj.quidã maritus.in fi. Et licet Leo decimus
uoluerit ipſum Stephanum cedere & pręſtare conſenſum, iſtud
fecit non quod neceſſario requireretur, nam priuatio & decla-
ratio per eum facta ſatis erat ſufficiens,ut ſupra deduximus,ſed
id curauit fieri ad oſtendendam eius enixam uoluntatem,ut ip-
ſe Stephanus redderetur omnimodo priuatus,& ut de hoc ap-
pareret & conſtaret etiam ſua propria uoluntate,ut in poſterum
omnis cauſa & occaſio altercandi eſſet penitus ſublata,& ſua ceſ
181 ſio redderetur proprio iuramento magis ualida & firma.† Vir
tus cuius operatur,ut uere paſſus metum,non poſsit de facto &
propria auctoritate uenire ꝯ & aduerſus geſta per eum non pe-
tita & obtenta prius abſolutione a iurameto,& maximè quãdo
agitur

agitur contra tertium,qui metum non adhibuit,ut proprie con
tingit in caſu præſenti,& quando de metu & ui, adhuc non con
ſtat,ut p Abbatē & poſt alios Fely. in ca.ij.col.j.& nu.iij. & xj.
& in ca.ſi uero.nu.vij.& x.de iure iur.& eſt ampla deciſio toni.
Neap.cclxiij. In cā Lucreliæ. & ex iſtis ceſſant obiectiones fa-
ctæ,quoniā Cardinalis nō fuit condēnatus nec carceratus odio
Stephani,prout loquuntur deciſio.in oppoſitū adductę,quādo
renunciatio fit metu conſanguineorū,&c.& Leo decimus libe-
rando Cardinalem ad abundantē cautelā uoluit quod Stepha-
nus renunciaret & cederet.non aūt quod neceſſario requirere-
tur,cum iā ipſum priuaſſet omni iure,& hoc facere potuiſſet.ut
ſupra oſtenſum,& ſi Stephanus ſucceſſiuē ceſsit & ɔſenſit trāſla-
tioni,non fecit iſta metu,ſed amore,& charitate fraterna, ut ip
ſemet ɔfeſſus eſt, & ita factum non pōt annullari ex capite me
tus,ut diximus , nullus igitur metus iuſtus aut ɔſiderabilis fuit
182 in ipſo Stephano.† Et quod dictum eſt de precibus potentū,
procedit in Principe Seuero rigoroſo & iniuſto, quod minime
uerificari poterit in Leon: x.benigno, & humano, ut re ipſa in
præſenti caſu apparuit, cum Cardinalē ultimum ſuppliciū me-
rentē liberauerit,nec in dubio p̄ſumitur principē male tractare
ſubditos,ſm Io.Andreā,& Abba.in c.inſinuāte,in ſi. qui cleri-
ci,uel uouentes,& p Fely.in c.j.col.ij.nu.ij.de offi.deleg.& ta-
lis qualitas ſeueritatis,& ꝙ princeps ſolitus ſit iſta facere,neceſ
ſario probāda eſt,ſm Bar. in d.l. de pupillo.§. ſi quis ipſi p̄tori.
q.vj.ubi alij ɔcor.adducūt maximē Alex.nu.xix.& alijs ſeq.ſo
la enim dignitas ſuprema.& ſuperioritas,nō probāt metum, ut
ſu-deduximus,nec in præſenti diſceptatione aliquid facit d. c. ſu-
per hoc,& d.c.ſollicitē,ut ēt minus nō probatis.quis renuncian
do beneficio uideatur metu renunciaſſe cum nō ſit ueroſimile
183 ſponte uelle renunciare quęſito tot laboribus,& expēſis.† Nā
dicta iura ɔſiderant cām renunciationis, & uolunt , ꝙ ſi appa-
reat eā non eſſe factā ui,uel metu illā ualere,& ſubſiſtere,quod
bene adaptatur ad caſum p̄ſentē,cum aperte cōſtet ex ſua pro-
pria ɔfeſsiōe Stepha. eā feciſſe nō metu, ſed charitate fraterna,
& ut ipſum iuſte carceratū,& iuſtiſsime condēnatum liberaret,
& qñ hac de cā aliquid factū eſt,iuſte libere,& ſpōte factum di
citur,nec p querelā metus ueni: reſcindendū,ut ſuperius ɔcluſi
184 mus.† Eo ēt quoniā.d.c.loquuntur.in caſu lōge diuerſo a pre-
ſenti,nā in illis ſpoliū,& res ſuper qua fuit cōmiſſum tēpore re-
nunciationis erāt penes ſpolian.ē , qui agenti poſſeſſorio recu-
perandæ nō poterāt obijcere excep.renunciatiōis,ea ratiōe quia
nō cadit ueroſimile, &c. quæ qualitates ceſſant in caſu noſtro,
185 nā penes ɔgregationē nihil aderat neq; adeſt.† Prout ēt nā di
ctis iuribus,& c.obſtare uř tex.in c.accepta.de reſt.ſpol.& ideo
Abb.in d.c.ſollicitē.col.iij.uer.ɔtra hanc lecturā,& uer.et ego
puto hoc uerū,dicit in illis renunciationē non ualuiſſe,ea ratio
ne,quia nō fuit facta in manibus ſuperioris , ſecus autē ſi facta
fuiſſet in manibus ſuperioris eā acceptantis, ut fuit p̄ſens, tunc
enim ualeret in caſu dubio,& ceſſaret illa uerisimilitudo dicti.
c.accepta,iunctis notatis in c.admonet , & in c.cū in dubijs. de
renuncia.& illud ſequitur Imo.in d.c.ſollicitē.col.ſi.uer.ideo ſi
186 excipiēs,& uer.in eadē gl.ibi in ſuo iudice.† Ad quod inſuper,
nā Lap.alleg.xxiiij.limita decretalē,dicit, dictū.c. ſollicitē non
procedere,qñ apparet notorius defectus proprietatis,in ipſo re
nunciāte,& Lapū ſequit̄ Benedictus Ca.in d.c.ſollicitē.uer.ſm
aūt,& uer.in eadem gl.ibi corā ſuo iudice , notorius enim defe-
ctus proprietatis excludit agentē.c ad decimas,ubi gl. & doct.
de reſti.ſpo.lib.vj.c.ſignificaſti.de diuor.& Alex.in l.ſi rem ali-
quam.col.ſi.ff.de acq.hær.quod aūt Stephanus nullū ius in ipſa
pēſione habeat,iā apertiſsimē oſtēdimus,unde ceſſant prorſus iu
187 ra p̄dicta.† Quæ et locum nō ſibi uendicāt qñ in inſtrumento
ceſsionis eſſent appoſita uerba illa , ꝙ ſpōte renunciauit nullo
metu,&c.ut poſt dom.Ant.firmāt Abb.in d.c.ſollicitē, col. ſi.
uer. non obſtat,& Imo.col.ſi.uer.idē ſentit,& Bened. Cap.uerſ.
qui dicit idē eſſe,& proſequitur Soci.ɔſi.lix.nu.xxviij. uolu.ij.
188 † Quando enim apparet aliqd propter quod diminuitur illa
p̄ſumptio,& uerisimilitudo de qua in dictis iuribus, ea non de-
bēt attendi, cū una præſumptio tollatur p aliam.l.nā ita diuus.
ff.de reſti.in integ.c.literas.de præſump.l.ſiue poſsidetis. C. de
prob.& firmant Abb.in d.c.ſollicitē. col.iij.uerſi. & hoc credo
uerū,& Imo.col.ſin.uerſi.ideo pōt, & q̄ a hic adſunt tot, & tātæ
præſumptiones tollētes metū do.Stephano omnino denegādus
eſt regreſſus nedum ex primæua collatione,ſed ēt ex noua, cum
189 ab omnib.ſit excluſus.† Et illę clauſulæ in dicta renunciatiōe
appoſitæ minime ſunt inſolitæ,& incōſuetæ cum ſemper appo-
ni ſoleant in ceſsionib. & obligationibus q̄ fiunt in forma ca-
meræ ad not.in l.ſi.C.de fideiuſſo.& plenē p ſerib.in d.l.Gallus
190 §.idem credendū.† En ēt quoniā appoſitæ apparent ad execu-
tionē diſpoſitionis ɔſequenter nō habēt illā alterare clem. j. de
præbendis,& p Abbatē in c.cum noſtris,col.ſi.de ɔceſsiōe præ
ben.& Card.conſi.xxv.in fin.& quia appoſitæ fuere ad maiorē,
191 & abundantē cautelā,quæ actū nō habet uitiare.† Nec obſtat
allegata enormis leſio,nā iſta ſola,minimē inducit, nec probat
metum,ut p Alex.& alios in dicta l.interpoſitas.C.de tranſact.
per illum tex.nu.iij.in tertio notabili adducentē Barto. & alias
deciſiones,licet.n.ageretur de omnib.bonis ſeu maiori parte,et
pro modico illis quis cederet,nō propterea ex hoc metus argui
tur,& ſemper ceſsio & renunciatio affert læſionē,& ſi iſtud ſo-
lum alio nō concurrēte,attenderetur,ceſſaret prorſus titulus de
renunciati.& de donatio. & l.ſi qs in ɔſcribendo.C.de pac.cum
192 ɔcord.† Et quis in re ſua nō poſſet eſſe arbiter & de ea diſpōne
re ēt abutendo uulg.l.in re mādata.C.māda.l.ſed & ſi lege.§.cō
193 ſuluit.ff.de pet. hær. † Et pęna quis afficeretur ſi ei tolleretur
facultas diſponēdi de rebus proprijs.l teſtamento cēturio.ff.de
manumiſ.teſtam.l.nō uſque adeo.ff.ſi quis a paren. fuerit ma-
numiſ. prout ēt qm in hac ceſsione nulla fuit leſio , ex quo ipſe
Stephanus,nullum habebat ius ɔſiderabile in ipſa ceſsione,iam
extincta p Leonē x. ad id plenariā habentē poteſtatē,ut deduxi
mus , & quicquid poſt dictā extinctionē geſtū fuit ad cautelam
maiorem & abundantem fuit actum non ꝙ eſſet neceſſarium.
194 † Et proteſtatio facta p Stephanum,parū ſibi profuit,tū quia
ex cā minime uera nec iuſtificata quia nullus uere adfuit metus
& ultra allegationē metus ɔtinere debebat aliam cām uerā &
probatā.l.ſi hominē.ff.mād.l.ij.C.debi.uend.rē pignor.p Bart.
in d.l.de pupillo.§.ſi quis ipſi p̄tori.q. xj.ubi Iaſ.nu.xv.ɔcor.ad-
ducit,& idē facit,in dicto.§.Celſus.nu.iiij.& xvj. poſt Alex. ibi
195 nu.iij. † Prout ēt quia fuit clādeſtiua,nec alijs quorum intere
rat intimata,ſm Bal.in l.clari.in ſi. C.de fideicōmiſ.cum alijs al
leg.p Fely.in c.ɔſuluit.nu.ij.de offi.deleg.& in dicto c.cū . M.
Ferrar.nu.xlix.ubi Moder.nu.xx. ēt alia adducunt & p Alex. in
196 dicto §.Celſus.nu.ij.† Et quia actus p̄cedentes fuere perfecti,
& penitus ɔtrarij dictæ proteſtationi poſt illos factę,per quā il-
li minimē tolluntur cū ſola uoluntate gerētis illos nō debeant
infringi q ab initio,licet ſint uoluntarij tñ facti neceſſarij ſunt.
l.ſicut.C.de actio.& obli.l.in cōmodato.§.ſicut.ff.cōmoda. & a
fortiori ad nota.in c.ſollicitudinē.in fine de appella & p Bar.in
dicto.§.mortc.nu.xvij.& Alex.num.xiij.& ſeq.& in d.§.Celſus.
197 nu.iiij.† Eo magis ſi in dicta aſſerta proteſtatione, nō apparet
mentionē factā de iuramento præſtito ſuper dicta ceſsione ſm
gl.in uer.effectus.in c.cum nō deceat.de elect lib.vj.& Alex.cō
ſi.xxxviij.Viſa petitione,uol.iij.& ɔſi.ccv.Viſis.uolu.ij. & Mo-
der.in l.ſi quis maior.col.iij.C.de trāſactio. ¶ Ad excluſionē ēt
Stephani accedat poſtremo,& alius eius ɔſenſus re ipſa præſti-
tus,mortuo iā Leone x.& decurſo tēporis interuallo,dū ex man
dato clem.vij.medio reuerendiſsimi Card.armellini tunc came
rarij duabus in uicib.recepit & habuit duc.xxij.in recōpēſatio-
198 nem dictæ penſionis.† Per quē actum omni iuri,ſi quod habe
bat uidetur renunciaſſe p geminatū ſuum ɔſenſum , eo fortius
dictum effectum producentem.l.ſi mulier.C.ad uelle.cum ſimi
lib. tradi ſolitis.de geminatione & reiteratione actus, & p quā
receptionem pecuniarum ſatis ɔſtare dicitur de eius uoluntate
in renunciādo omni iuri,cū nedum uerbo,quinimmo & fortius
199 facto & re ipſa uoluntas declaret ut deduximus.† Et plus eſt
facto aliqd facere q̄ uerbo.l.ſi tamen.§.ei qui. ff. de edil. edic.
cum alijs allegatis p gl.per illū text.in c.dilecti.de appella, ubi
200 Moder.nu.j.ēt alia tradunt.† Et ſicuti quis uenire non pōt cō
tra id,quod uoce propria fuit atteſtatus.l.generaliter.in fin. C.
de non nu. pecu.minus inſuper uenire poterit ɔtra factum pro-
prium.c.pęnitens.xlv.diſtin.c.noſti.de elec.c. diuerſis. de cler.
coniug.& in reg.quod ſemel.de reg.iu.lib.vj. recipiendo igitur
dictas pecunias ob cām prædictā & in recōpenſationem.d. pen
ſionis ſimpliciter,& abſq; aliqua reſeruatione, in omnib.pror-
ſus ſibi p̄iudicauit & omni iuri ſi quod habebat re ipſa renūciſ-
201 uit.† Et in ſimilibus dicimus de domino directo ſimpliciter re
cipiente canonem ab emphiteota ceſſante ſoluere p triennium
& ex hoc incurrente caducitatem , ut uideatur illā remiſiſſe, &
ex hac ſimplici receptione ſibi præiudicaſſe , ſm gl.pe.in c. po-
tuit.de loca.& in l.ij.C.de iu.emph cum alijs ad plenum tradi-
202 tis p Moder.ibi nu.cxxiiij.& cxxx. † Et quia creditor ſimpli-
citer recipiens aliquid ſibi debitum,uidetur remiſiſſe intereſſe,
& in

203 & in eo ſibi præiudicaſſe.l.quarta.ubi Bal.C.depo.† Et credi-
tur ipſe ſimpliciter recipiendo pecuniã ſortis principalis iam ui
detur remiſiſſe pęnã, & in hoc ſibi pîudicaſſe.l.fin.in fi.ff. de eo
quod cer.lo.& p Mod.in l.uinũ.nu.v.ff.ſi cer.pe.& in l.ſi credi-
204 tores.nu.iiij.C.de pac.† Et qm̃ per receptioné partis debiti ſa
ctam ab uno ex correis,inducitur diuiſio,& præiudiciũ credito
ri parté recipienti,ut traditur in dicta.l.ſi creditores,p illũ tex.
205 per ſcriben.oẽs.† Et procurator recipiens inſtrumentũ máda
ti,uidetur ꝯſentire & acceptare officiũ procuratoris, ita ut non
poſsit retrocedere,cle.j.de procur.in clem.l.filius.ff.ad maced.
per Pau.de Ca.Alex.& alios in l.inuitus.num vij.C. de procur.
206 † Et recipiens literas cãbij ſimpliciter, & illis nõ ꝯtradicens,
uẽ illas receptare,& ſe obligare ad ſolutioné.l.filiusfa. ubi Bar.
& alij tradunt.ff.ad maced.& p eundem Bar.in l.cum tabernã.
§.pe.in fi.ff.de pig.& in l.quo eñ.§.j.ff.ré ratã hab. & alia mul
ta ad idẽ poſſent adduci tradita in regu.qui tacet.de reg.iu. lib.
vj.per Bar.& oẽs,in l.quæ dotis.ff.ſol.mat.¶ Nec iſtis habét ob
ſtare allegata p Stephanum,aſſerenté parté dictarum pecunia-
rum recipiſſe in recõpenſationem augumenti doanæ,nã in con
trarium ſe habet ueritas,ut clare cõſtat ex uera facti ꝯtingẽria,
nec iuuat eũ dicere recepiſſe illas pecunias ex cã dictæ pẽſionis,
ꝑpter metũ Clem.vij.qui cognoſcens eũ fuiſſe iniuſte priuatũ
penſione, in recõpenſam uoluit illi dictas pecunias numerari,
quas Stephanus cepit,nõ audens ꝯtradicere propter metum ip
ſius Clem.vij. & quia uidebat pecunias ſibi ſolui ex cã penſiõis
extinctæ,& quæ uerè ſ̃m eum durabat,& nõ erat extincta.Ceſ-
ſant nanq; iſta tum q̃a Clemens nullum intulit metũ, ut ob di-
ctam cãm illas pecunias caperet, ſciebat eñ penſioné iure per-
mittente, licitè & iuſtè fuiſſe extinctã, & iſtas pecunias uoluit
numerari Stephano ſua humanitate & benignitate,ab eodẽ cul
xe rogatus,& uoluntariè dictas pecunias cepit,exiſtẽs extra ur
bẽ,non ſubditus,ſed illas habere cupiens,ob dictã cãm, & tunc
nõ aderat metus,ſed ſola ſpes ꝯſequẽdi illas pecunias ex illa cã,
tunc expreſſa.Et merito nõ contradixit,ſed acquieuit,cũ oẽs il-
læ pecuniæ eſſent lucro,& minus debitæ, cum iã pẽſio funditus
fuiſſet extincta,ut fuit deductum, & talis actus receptionis di-
ctarum pécuniarũ ob cãm antedictã geſtus p Stephanũ,iam li-
berato & mortuo.B.Cardinale eius fratre, mortuo ẽt & Leone,
& ꝯcurrente tẽporis interuallo,& de mandato Clem. vij. nullũ
inferentis metũ, ſed ſolũ utentis dicta liberalitate, apertiſsimè
arguit omnẽ metũ,ſi quis fuiſſet in præteritũ,fuiſſe redditũ pur
gatum,ad not.in l.ij.C. quod metus cau.cum alijs adductis per
Alex.coſi.cxxvij.Viſo.col.j.uol.v.& in d.§.celſus.num.x.& per
Moder.in l.ob turpẽ.ff.de ꝯdi.ob turpem cãm.& in deciſ. cõſi.
Neapo. cccxxvj. Quidã nobilis.in tertio dubio, licet uerè ſu-
perfluũ ſit aliquid dicere de purgatione metus,cũ nullus inter-
207 uenerit,ut deduximus. † Minus eidẽ Stephano prodeſt quod
aſſerit, ꝯgregationé non poſſe ex iſta receptione pecuniarum ſe
iuuare,ioto titul.res inter alias acta.Ipſa eñ nihil geſsit cũ Ste-
phano,nec illas pecunias ſoluit, ut ſe redderet liberatã, hac de
cã, nam eas curauit ad extinctioné penſionis debitæ Reueren-
diſsimo olim Cardinali de Cortona. Fatetur eñ illud ꝯgrega-
tio,cui minime neceſſariũ erat ꝯſequi liberationé a Stephano,q̃
nullum ad penſioné habebat ius,& omne ſi quod fuit iã erat ſu
blatum & extinctũ,ut ex plurib.ſuperius lã fuit oſtenſum, & il-
la priuatio nõ poterat oſtendere aliquã habitum,ſolum eñ con
gregatio fundat ſe,ut per illã receptioné pecuniarum factam a
Stephano ex cã dictæ penſionis extinctæ, coadiuuetur optimũ
ius ipſius ꝯgregationis,& eius liberatio & abſolutio,ab omni iu
re,quod ipſe Stephanus de facto prætendit, & ut eo magis cla-
rius cunctis pateat iſtud ex geſtis per eundẽ Stephanũ, cũ abun
208 dans cautela minime noceat. † Eo ẽt quia mandatũ Cle. vij.
ut dictæ pecuniæ ſoluerent ea cã prædicta, potuit prodeſſe &
profuit ipſi ꝯgregationi,caſu quo fuiſſet obligata,cũ pro debi-
tore ẽt inuito & ignorante poſsit quis ſoluere & eũ liberare. l.
ſoluendo.ff.de neg.geſt.& in ſimili tradit Bart. in l.indebiti. §.
ſed ſi nummi.in fi.ff.de ꝯdi.ind.ubi Mod.nu. xj. alia adducunt,
ut ẽt faciunt in l.ij.nu.xix.de iure emphi.poſt Bar.& alios, in l.
209 ij.ff.de excep.rei iud.† Et iſto caſu res inter alios acta proderit
alteri,prout plurib.alijs in caſib.prodeſt,traditis per oẽs maxi-
mè Alex.in l.ſæpe. ff de re iud. & quorum aliqui bene poſſunt
ad preſenté diſceptationẽ adaptari, & quatenus Stephanus di-
cit, uerba prolata in huiuſcemodi actu per Clementé ſeptimũ
Cardinalẽ Armelinum & ipm̃ Stephanũ non fuiſſe diſpoſitiua,
ſed ſolũ enunciatiua,ex quib, non põt ipſa ꝯgregatio ꝯſequi cõ
210 modum,nec ſuper illis ſe fundare. † Reſpondetur ꝯgregatio-
nem pecunias illas, ut proprias ſoluiſſe,& ꝯſideratæ numeratio
ne receptione,ac cõſumptione dictarum pecuniarũ, ſatis ꝯgre
gatio ipſa dicitur interueniſſe.& illa uerba fuiſſe uellita.& apertiſsimè probare cõſenſum & uoluntaté Stephani, ẽt ad benefi-
cium ꝯgregationis, argumento eorũ quę habentur in l. ſi a fu-
211 rioſo.ff.ſi cer.pet.ubi oẽs tradunt citãtes concor.† Et quia pa
ctum nudum rei traditione ẽt ueſtitur.l.legẽ,cum concor.C.de
212 pactis.† Et inſtrumentũ inter aliquos celebratũ,de mutuo ſeu
depoſito,quo ad oẽs probat illud fuiſſe mutuũ ſeu depoſitum.l.
deſideriũ tuũ,ubi Bal.& alij notãt.C.depoſi. & per Bar. & alios
in l.admonendi.col.viij.uer.itẽ quero quid ſi inſtrumentum.ff.
de iureiur.& per Moder.in l.ex his.C.de teſta.milit.num.xix.&
in l.ſi quis mihi bona.§.quid ſi mandauit. per ſcribentes antiq.
& moder.ẽt alios ibi,num.viij.& in l. ſingularia. nu. xxxij. ff. ſi
213 cer.pet. † Præterea uerba quæ fuerunt prolata in actu præſen
tĩ rectè ꝯſiderata nõ fuere enunciatiua,nec incidẽter dicta,ſed
principaliter propter ſe,& diſpoſitiue. Nam principalis intẽtio
Clementis ſeptimi, Armellini, ac ipſius Stephani fuit, ſoluere
& accipere dictas pecunias, in recõpenſam penſionis extinctæ,
& ob iſtã finalem cãm,& ꝑpter id principaliter, nõ aliud, quo
fit ut dicta uerba diſponãt,& oino probent,ſ̃m Bar.& oẽs citan
tes iura in l.ex hac ſcriptura.ff.de don.& per oẽs in d.l.ex his.cũ
ꝯcor.citatis per Modern.aſſerentes hãc eſſe cõmunẽ in d.l.ſi q̃s
214 mihi bona.§.quid ſi mãdauit.nu.viij. † Prout ẽt quoniã dicta
uerba ſi cõſiderentur ut enunciatiua, adhuc plenã induxere di-
ſpoſitionẽ & probationé,quoniã prolata fuerunt ad liberãdum,
& ad id principaliter, & propter ſe ut probatur in l. tale pactũ.
in prin.ff de pactis.& ibi oẽs no.& firmat Bar.in d.l.ex hac ſcri
ptura.col.fi.nu.xvj. ubi ꝯcor.adducit, ut ẽt faciunt Moder. in
215 d.l.tale pactum. † Et quia uerba ꝑdicta fuere prolata per mo-
dum cauſæ,& cõſequenter diſponunt,ut tradit Bar.per illũ tex.
in l.emptor.§.ancilla.ff.de rei uendi.& in l.cũ tabernã.§. idem
quęſijt.ff.de pignori.cum ſimi.allega. per Moder. in d. l. ea his
216 in ix.limitatiõe.& alios ibi,num.xxxiiij.† Eo ẽt quoniã partes
illa proferẽtes,& ſic ipſe Stephanus poterat ſibi præiudicare,et
proferendo illa diſponunt & probãt,& ſibi præiudicium faciũt,
ſ̃m Bar.in l.ſciẽdum.col.j.ff.de uer.obli.cum alijs alleg. per A-
lex.& alios ibi,& eundẽ Alex.con.xviij.Viſo.col.ij.uolu.iiij. &
per Mod.in auth. ſi quis in aliquo documento.nu.xxxvj. C. de
217 eden. † Ad quod ẽt talia uerba enunciatiuè ꝯſiderata proba-
tioné & diſpoſitioné induxerunt, quæ prolatæ a Clem. vij. Pont.
Max.ſ̃m Lap.alleg.vij.diſputat.& Fely. adducenté alia, in c. cũ
218 xx.nu.v.de off.dele.† Et uerbis Papæ credendum eſt in cauſis
corã ſe agitatis, & in quibus habet plenitudinẽ diſponendi, &
potiſsimum per eundẽ Stephanum acceptatis. c. cũ a nobis. de
219 teſtib.ubi oẽs firmãt,maxime Modern.citãtes cõcor.† Et ſi di
cta uerba eſſent aſſertiua,tñ adhuc probãt,& diſponunt,cum ſu
per illis Pontifex ipſe ſe fundet, ẽt ſi factum eſſet alienum, ad
not.in cle.j.de prob.& Andr.de iſer.in c.j.q̃ ſucceſſ. ten. & per
ſcrib.in c.ſi papa.de priuil.lib.vj.& in deciſ. conſi. neap. cccev.
220 In cã.col.ſi. † Nouiſsimè adductũ per Stephanum dicenté,ſe
tanquã enormiſsimè leſum,debere ꝯſequi penſioné prædictã,ni
hil obſtat,qm̃ renunciatio & ceſsio,per ipſum facta ꝑpter cha-
ritatẽ fraternã hac de cã non põt infringi,nec illa arguit metũ,
ut cõcludenter ſuperius deduximus.¶ Eo ẽt quia nulla fuit læ-
ſio,cum omne ius ſuũ eſſet pęnitus extinctũ,& ceſsio,& ſucceſ
ſiuè receptio pecuniarum facta per eum parũ iuris tribuere cõ
gregationi circa penſioné iam extinctã, cum nõ entis qualita-
tes aliquæ nõ ſint cõſiderabiles.l.eius qui.in prin.ff.ſi cert.pet.
cum alijs adductis per moder.in l.poſtquã liti.num.xxix.C. de
pac. & ceſsio ipſa proceſsit de facto & ad abundãtem cautelã,
ita ẽt & numeratio dictarum pecuniarũ in recõpenſationé præ
dictam,cum Stephanus ipſe de facto dicebat & tentabat, ut de
præſenti tentat cõſequi penſionem iam mortuam & ſepultã, &
ad tollerandam dictam intentionem ſuam facti fuere etiam ge
ſti dicti actus cõtinentes factum, ex quo nõ erant neceſſarij de
221 iure, † ſed ut tolleretur intentio ſua facti per exceptionem ẽt
intentionis & facti,ut plenè traditur in l.ij.in prin.ff.de except.
222 & in l.qui ſe debere.ff.de cõdi.cau.da.cum ſi.† Et quia id qđ
de facto proceſsit,etiam de facto remittitur,ſ̃m gl.in uer. infir
mabitur.& alios doct.ibi in l.j.§.j.ff.de fer.cum alijs citatis per
Fely.in c.ſignificauerunt.col pe. de iudic. Ex quibus ut quam-
breuius & ſtrictius fieri potuit ita collectis firmiſsima & uera re
ſultat ꝯcluſio ipſum Stephanum in nullo eſſe audiẽdum,& prorſus

ſas a ſuis petitionibus reijciendum & cógregationem ipſam indebitè moleſtatã, & laborib. & expenſis uexatam & ab omnib. abſoluendam. Pariſ. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Onus exigendi decimas ſpectat ad eccleſiam & agentes pro ea, & non ad conductores territorij ipſius eccleſiæ & emphiteotas & alijs ſequen.*
2 *Et non tenentur exigere ſi ad id non ſunt uoluntariè obligati.*
3 *Et maximè ſi agentes pro eccleſia iſtud ſibi reſeruarunt & alijs ſequen.*
Conuentiones & pacta ſeruanda ſunt.
4 *Obligatus in uno uidetur abſolutus ab alijs.*
5 *Verbum, debeant, inducit neceßitatem.*
6 *Decimæ an ſint deferendæ ad domum eccleſiæ & cuius expenſis.*
7 *Pacta & conuentiones ſuper decimis facta ualent.*
8 *Eccleſiæ competit ius & actio, pro decimis.*
9 *Onus decimarum eſt annexum prædijs & reale.*
10 *Vnus pro alio grauari non poteſt in decimatione, & nu. 15.*
11 *Decimæ præteritæ an & quando poſſint peti.*
12 *Decimæ ſunt ſoluendæ à poſſeſſoribus non ab alijs.*
13 *Per non ſolutionem decimarum quis non cadit à iure ſuo.*
14 *Dictio, niſi, quid importet.*
16 *Vnum capitulum inſtrumenti declaratur per aliud.*
17 *Damnum debet eſſe culpoſi & negligentis.*
18 *Emphiteota alienãs irrequiſito domino cadit à iure ſuo fallit ut in ſequen.*
19 *Alienans pro parte, an cadat in totum.*
Contrauenìens pro parte an incurrat pœnam pro toto.
20 *Locatio ad modicũ tempus facta per emphiteotã, nõ eſt illi nociua.*
21 *Et ſi ad nouem annos ſint facta idem.*
Et quid ſi fuit data licentia alienandi.
Et an iſto caſu directus dominus ſit requirendus.
22 *Pacta ſuper iſtis facta ualent.*
23 *Et quid ſi fuit reſeruatum ius domini.*
Vel alienauit tanquàm emphiteota.
24 *Et quid ſi fuit dictum non aliter, nec alio modo.*
25 *Vel ſub illis uerbis, & ſi quantum poſſum & non aliter.*
Vel ſub illa conditione ſi conſenſus domini acceſſerit.

CONSILIVM VI.

CONSIDERATA Tranſactiõe & ɔcordia nec
non pactis & conuentionib. initis, & firmatis inter
epiſcopũ Bonon. ea una & ſiodicũ maſſariũ ac homines
ſancti Ioan. de Perſiceto ex altera, firma cõ
cluſio colligitur maſſariũ & homines prædictos, ac ipſorũ uni-
uerſitatẽ minimè teneri, nec eſſe aſtrictos ad exigẽdũ decimas
pertinentes ad epiſcopatum prædictum a ſingulis perſonis poſ-
1 ſidentib. bona, de quib. in dicto inſtromẽto trãſactionis. † Agen
tes eñ pro epiſcopatu, tale onus habere debent, & eis illud in-
cumbit, & nõ prædictis hominib. & uniuerſitati, tũ conſiderata
diſpoſitione iuris cõmunis uolentis tale onus adaptari ad agen
tes pro epiſcopatu & nomine ipſius & nõ ad laicos toto fere ti-
2 tulo de decim. cũ uulgarib. † Tum ẽt qm̃ prædictis hominib. ta
le onus minimè fuit iniunctũ, & ad illud ipſi minimè obligati
apparent, ɔſequenter aſtringi nõ poſſunt talẽ exactionẽ facere
3 ſecundum iura cõmunia & uulgatia. † Tum ẽt qm̃ in prædicta tranſa-
ctione & conuentionib. agentes pro eccleſia expreſsè ſibi iſtud
reſeruarunt a quibus conuentionib. recedendũ non eſt quinim
mo obſeruandæ ſunt l. j. l. iuriſgẽ. §. ait prætor. ff. de pac. l. j. §. ſi
ɔueniatur. ff. depoſi. De reſeruatione aũt huiuſmodi cõſtat in di
cto inſtrumento & multipliciter, & primo dũ referuntur con-
ceſsiones & cõuentiones antiquæ & in illis cauetur reuerendiſ-
ſimũ epiſcopũ locatorẽ reſeruaſſe ſibi omne ius petendi exigen
di ac recipiendi decimas p̃dictas ex terrenis laboratis territorij
ſeu terreni prædicti cõprehenſi infra ſuprafcriptos confines &
idẽ habetur in illa locatione dictis hominib. facta p d. Fran. pa
ratum tunc agentẽ pro dicto epiſcopatu & relata in inſtrumen
to prædicto, dũ in ea dicitur, cum reſeruatione iuris exigendi &
recipiendi annuas decimas pro dicto Reuerendo Epiſcopo, &
eius ſucceſſoribus, & idẽ cõtinetur in narratiua tranſactiõis prę
dictæ, quatenus in ea dicitur inter ipſum dñm epiſcopũ, & ho-
mines fuiſſe ortã differentiã, & hãc uertentẽ ſuper ſolutione an
nui affictus ſeu cenſus, & decimarũ circa quarũ exactione eccle
ſia aſſerebat paſſam eſſe graue dãnum, & ex oppoſito dicti ho-
mines, & uniuerſitas expreſſè iſtud inficiabatur, & demũ ſuper
dictis differentijs, poſt latã ſententiã in fauorẽ dictorum homi
4 num, & utrinq; approbatã, & receptã facta fuit tranſactio. † In
qua fuit cõuentũ dictos homines, & uniuerſitatẽ rõne dictę lo-
cationis, & cõductionis, ſolũ eſſe obligatos ſoluere dictæ eccle
ſiæ ſingulis annis ſolidos. xl. & pro renouatione in fine annorũ.
xxix. ſoluere lib. xl. p quã obligationẽ liberati, & abſoluti red-
duntur ab omnib. alijs cum illorum duorũ incluſio, & obliga-
tio, ſit reliquorum abſolutio, & excluſio. c. nonne, de præſump.
l. cum prætor, in prin. ff. de iudi. & circa ſolutionem decimarum
fuit facta reſeruatio illas exigendi dicto epõ, & agentib. pro eo,
& fuit appoſitus modus iſte, & forma huiuſmodi, ꝙ pro terris
cõtentis in d. territorio laboratorijs licitum ſit epiſcopo, & ſuis
procuratorib. & factorib. petere exigere ac recipere anno quo-
libet decimas fructuum, prout hactenus receperãt, & ꝙ procu-
ratores, & factores illas accipiãt, & accipere poſsint & debeant
in cãpis, & ibi hoĩes decimãtes habeãt ɔſignare decimã, eiſdẽ ꝓ
5 ut hactenus fecerunt tẽporib. retroactis. † Et ſimiliter habeant
recipere decimã in cãpis de terris pratiuis, quod uerb. debeant
neceſsitatẽ præciſam importat, ſecundum gl ordinariã citantẽ iura, in
l. ſæpe audiui cæſarem. ff. de off. pręſi. pro terris uero boſchiuia
loco decimarum homines, & uniuerſitas prædicta promiſerunt
ſoluere eccleſiæ li. xv. & in alijs ẽt partib. dicti inſtrumenti hoc
idẽ, & pluries replicatur, ut factores eccleſiæ habeant tale onus
percipiendi decimas in cãpis, & illas petendi ibidẽ, prout erat ſo
6 litum. † Per quã cõſuetudinẽ, & pactum tollitur illud quod tra
ditur in c. reuertimini. xvj. q. j. c. j. ubi gl. & alij uolunt ruſticum
arctari expenſis ſuis ad deferendum decimas in horreum eccle-
ſiæ, ut firmat Abb. in c. ex parte il ſecundo, nu. v. de decim. & tra
dunt Imo. & Alex. in l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis dolum. nu. iij. ff.
de uer. obl. ceſſat eñ ſtãte ɔſuetudine, & pacto ɔtrarium diſpo-
nentib. ſecundum Imol. & Alex. ubi ſ. ita ſaluãtes gl. in d. §. ſi quis do-
7 lum. Valent † .n. pacta, & cõuentiones, ſuper iſtis decimis ſol-
uendis interpoſitæ accedente auctoritate ordinarij. c. ueniens.
c. ſtatuimus. ubi Abb. col. j. & ij. de tranſac. & p eudẽ in c. ex
8 multiplici. & in c. dilecti filij. de decim. † Et eccleſiæ ſeu agenti-
bus pro ea competit ius & actio exigendi illas. c. tua nobis. ubi
Abb. col. ij. c. cõmiſſum. & c. cum homines. ubi Abb. colu. ij. de
9 decim. c. parrochianos. † Tale. n. onus illas ſoluendi annexũ eſt
prædijs. c. de terris, ubi Abb. eo. tit. & illas tenentur ſoluere poſ-
ſidentes prędia, nec cautum reperitur, ꝙ alij exigant, & poſtmo
dum ſoluant eccleſiæ, ugl quibuſcunq; cõſideratis, dici non põt
prædictos homines cogi poſſe ad exigẽdum a ſingulis colonis,
10 & ruſticis, & ſucceſsiuè exactas tradere eccleſiæ. † Nec dicta cõ
munitas grauari põt pro decimis ſingulorum ceſſantium ſolue-
re, cum oĩa iura ɔtrarium diſponãt, ut quis pro altero teneatur,
toto tit. C. ne ux. pro mari. & toto tit. res int. al. acta. Cum ius e-
xigendi decimas a ſingulis perſonis, & tale onus ſpectet eccle-
ſiæ, & agentib. pro ea ɔſiderato iure cõmuni, cõſuetudine, & cõ
11 uentionib. ac pactis. † Et imputandum eſt dictis agentib. negli-
gentibus tpe debito in cãpis, tales decimas exigere, cũ dubiũ
ſit, an præterire debeantur, & pro præteritis, dñi, & coloni prę
diorum poſsint cogi ad illas ſoluendũ, de quo p Abb. in d. c. cũ
homines, col. fi. & tradit Arcbid. in c. j. de decim. li. vj. quẽ refe-
runt, & ſeq. domi. de Rot. in antiq. in tit. de decim. deciſ. j. Vo-
lentes, ꝙ ſi prædiales non fuere petitę tẽpore recollectiõis fru-
ctuum. non poſsint amplius peti, ut ẽt tradit Fel. in c. ſi aũt, col.
iiij. de reſcrip. niſi cõſuetudo in oppoſitum adeſſet, ut referunt
Mod. citãtes deciſio. in tracta. de pręſcri. in j. parte, quintæ par.
12 prin. q. vij. nu. lj. fol. xliiij. col. iiij. † Et ſi aliquæ particulares per
ſonæ, poſsidentes prædia infra fines territorij locati non ſolue-
rint eccleſiæ. decimas, non propterea uniuerſitas, & homines
prædicti ceciderunt a iure dictæ locationis, & cõductionis. Tũ
quia ſingulares perſonæ ſunt obligatæ, ſoluere eas, & nõ prædi
13 cti homines, & uniuerſitas. † Cum onus prædictũ ſit reale inhæ
rens prædijs, & poſsidentib. illa, ſecundum Abb. in c. in aliquibus, & in
c. de terris, de decim. Tum ẽt qm̃ per non ſolutionẽ decimarũ,
quis non cadit a iure ſuo. Sed ſolũ aſtringi põt ſecundum cõſue
tudinem ad ſoluendum pręteritas, ut ſuperius dictum fuit. Tũ
etiã quoniã cõuentum fuit dictos maſſarium homines, & uni-
uerſitatem tunc demũ cecidiſſe a iure dictæ locationis, qñ per
biennium ceſſaſſent ſoluere affictus, ſeu canonẽ, & nõ aliter, &
unius incluſio ſit aliorum excluſio. Nec uerbum aliquod in d.
inſtrumento legitur appoſitum, ꝙ ſi non fuiſſet ſoluta decima
induceretur caducitas, & merito, cum ius cõmune contrarium
diſpo

14 diſponat.† Et illa uerba conuentionis, nõ cadant, nec cecidiſſe
intelligantur a iure præſentis locationis niſi ceſſauerint ꝑ bien
nium.&c.apertiſsimè iſtud concludunt. Tum conſideratis illis
uerbis negatiuis,non. Tum ẽt attenta illa dictione,niſi,ponẽte
ſeu priuãte illud quod in præcedenti fuit poſitum ſeu priuatũ
iuxta plenè tradita per oẽs allegãtes alias concor.poſt Bart. in
l.ſi eũ.§.qui iniuriarum,nu.iiij.& alijs ſeq.ff.ſi quis cautio,& in
15 l.ac.C.de traſ.† Ex quib.ẽt concluditur, & dicitur,dictos homi
nes & uniuerſitatẽ minimè fuiſſe,& eſſe obligatos ꝓdictæ eccle
ſię ſeu Epiſcopo, & agentib. pro eo ſoluere decimas pro illo cã
po poſſeſſo per rectorẽ eccleſiæ ſancti Petri de cento, uulgari-
ter nuncupato,el Cãpo di ſan Piero. Nam licet dicta trãſactiõe,
locatione,& cõductione fuerit declaratum dictum cãpum cõ-
prehendi in territorio locato dictæ uniuerſitati, & hominibus,
nõ propterea ex hoc ſequitur, ꝙ dicta uniuerſitas & homines
ꝓmiſerint ſoluere decimã pro dicto cãpo,& iſtud minimè ap-
16 paret fuiſſe conuentũ,vñ.&c.¶ † Præterea tale capitulũ decla-
ratur per alia,ut in ſimilib.traditur in l.utrum.ff.de peti. hær.&
in l qui filiab.& in l.ſi ſeruus plurium.§.fi.de leg.j. & in alijs ca
pitulis expreſſè dicitur, ꝙ eccleſiæ factores debeant exigere in
cãpia decimas a ſingulis poſsidẽtib.prædia in dicto territorio,
& loco.Ipſi igitur factores,tenentur exigere decimã a poſſeſſo-
re dicti cãpi de ſan Piero.¶ † Et ſi in hoc fuerunt negligentes,
17 eorum negligẽtia, & culpa nõ debet eſſe dãno uniuerſitati, &
hominib.prædictis,regula dãnum de reg.iu.lib. vj. Eo ẽt quo-
niã conuentum fuit, ut eccleſia exigeret decimas a ſingulis poſ-
ſeſſoribus,ſm ꝙ hactenus fuit obſeruatũ. Nec conſtat quid ob-
ſeruatum fuerit de præterito, circa decimationẽ iſtius cãpi. Et
eccleſia ius ſuum ſaluum habet agendi ꝯ poſsidentẽ dictum cã
pum,quod minimè fuit, nec eſt impeditũ per dictã uniuerſita-
tem,& homines,& ſi poſſeſſor dicti cãpi,decimas non ſoluit,nõ
propterea dici põt,dictã uniuerſitatem, & homines cecidiſſe a
dicto iure locationis,ut ſuperius deduximus, cũ ipſi ad id mini
mè teneant,nec ẽt obligati ſint tales decimas exigere,ut oſtẽdi
18 mus.¶ † Poſtremo dictæ uniuerſitati, & hominib.minimè ob-
ſtare habet illud,quod eis opponitur,eos.ſ.cecidiſſe a dicto iure
locationis, qm̃ alienarunt partem dictorum bonorum irrequiſi
ta eccleſia,iuxta plenè tradita in l.iij. C. de iure emphi. & in c.
potuit,extra de loca.cum ſimilib. ¶ † Nam uidendũ eſſet an ꝑ
19 alienationẽ partis,iſti dicãtur cecidiſſe a toto,prout in ſimilib.
uoluit Ang.conſi.clxviij. Teſtator,in ſecundo dubio, ad quod
plura adducit Iaſ.in l.ſi ita quis,§.ea lege,col.fi.nu.xlviij. & ſeq.
ff.de uerb.obl.& Ioan.crot.in repeti.l.ſi filius.§.diui,fol.xj. co
lu.j.& ij.uer.j.queritur teſtator,de leg.j. Oppoſitum tñ, ꝙ per
alienationẽ partis nõ dicatur quis a toto cecidiſſe firmauit Cu-
ma.in l.donationes.§.pe.ff.de don.quẽ ſequitur Iaſ.accumulãs
plures alias deciſ.in l.ait prætor,in prin.colu.ij.in vj.not.& ſeq.
ff.de iu.iur.& diffuſius in l.fi.C.de iure emphi.nu.cxxv. & Mo-
der.papi.in trac.de feud.in iiij.par.prin.fol.lj.col.j.& ij. multa
20 adducunt.¶ † Conſequenter uidendũ eſſet quæ alienatio fue-
rit facta per uniuerſitatẽ, & homines prædictos. Nã ſi fuiſſet ꝑ
eos facta locatio ad modicum tẽpus,nihil prorſus ipſis obeſſet,
ſm Spec.in tit.de loca.§.nunc aliqua,uer.cxxiij. quem ſequitur
21 Iaſ.in d.l.fi.nu.cxij.& Imo.in d.c.potuit.¶ † Prout ẽt conſide-
randum eſſet,an locatio fuiſſet facta uſq; ad nouẽ annos,nã po
tuit illa licite fieri, conſiderata dicta tranſactione, in qua ipſis
22 expreſſe conceditur iſta licentia.† Et tale pactum, & cõuentio
fuit,& eſt ualida.l.j.ij.& iij.C.de iure emphi.& ibi expreſſe Iaſ.
nu.iij.& ſeq. citãs alias cõcord.& aſſerens hanc eſſe cõmunem.
23 † Eo ẽt cum iſti ſolum alienauerint ut emphyteotę, & expreſſe
reſeruauerint iura directum eccleſię, tã circa ſolutionem Cano-
24 nis, quã circa ſolutionẽ decimarum.¶ † Per quã reſeruationẽ,
& proteſtationem,eſto ꝙ alienauerint,non propterea dicuntur
cecidiſſe a iure ipſorum,ut firmat Saly.in d.l.fin. & ſequitur ibi
Iaſ.adducens alias deciſ.nu.lxxxv.& lxxxvj.& col.pe. nu. cxlij.
Vbi in oppoſitum citat Bal. & demum concludit, ꝙ ſi adiecta
eſſent illa uerba,nec aliter,nec alio modo,&c. alienatio prædi-
cta minimè haberet obſtare, ẽt ſi proceſſum fuiſſet ad traditio-
25 nem.† Et idem Iaſ.col.fi.nu. cxliij. & ſeq. tradit alias cautelas,
per quas alienãs ſine conſenſu domini non dicitur cecidiſſe a iu
re ſuo,nec incurrit pęnã caducitatis,qñ facta eſſet alienatio ſub
illa conditione,ſi & quantũ de iure,& non aliter,uel ſub illa cõ
ditione,ſi conſenſus domini acceſſerit, & ſi aliqua alienatio ap
pareret per iſtos homines facta,cõprehenſa erit ſub aliquo illo
rum caſuum, conſequenter ipſis non erit nociua, nec per eã di-
ci poterit eos a dicto iure locationis,cecidiſſe nec in pœnam ca
ducitatis incidiſſe. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Per præſtationem diuturnam,& longæuam, probatur titulus, & obligatio.*
2 *Et ſufficit, quòd fuerit annorum decem.*
3 *Et ſatis eſt allegare titulum.*
4 *Qualibet res naturaliter libera præſumitur, niſi contrarium probetur.*
5 *Declaratio ad l.creditor.C.de uſur.& l.operis.C. de operis liber.*
6 *An tempus ſit modus inducendi obligationem.*
7 *Scriptura publica,plenè probat.*
8 *Nemo præſumitur iactare ſuum.*
9 *Valet argumentum à ueroſimili.*
10 *Confeßio,& declaratio facta præſente parte probat.*
Nulla maior probatio,quã illa quæ inducitur per confeßionem.
11 *Geminatio multum operatur.*
12 *Confeßio extra iudicium facta,de æquitate canonica probat.*
13 *Confeßio prælati,ſeu rectoris,aut capellani,quãdo noceat eccleſiæ.*
14 *An inſtrumentum ſolutionis,probet unicam,uel plures.*
15 *Liber alicuius defuncti,an probet ſemiplenè,& nu.16.*
16 *Vir bonus,magnam habet præſumptionem pro ipſo.*
17 *Et quid ſi quantitas eſt modica.*
18 *Mors illius,tantum uidetur operari,quantum iuramentum.*
19 *Liber continens redditus eccleſiæ probat.*
20 *In antiquis,teſtis de auditu probat.*
21 *Teſtis de auditu,facit præſumptionem.*
22 *Iungenda ſunt ſingula,ut probent.*

CONSILIVM VII.

BENE Egit dominus Martinus archidiaconus Tri
dentinus aduerſus d.I.Bapt. rectorem parrochia-
lis eccleſię ſancti Andreę de Trilaco,aſſerendo di-
ctã parrochialem eſſe ſubiectã dicto archidiacona
tui,& in ſignũ ſubiectionis,ipſam, & pro tempore eius rectorẽ
obligatum eſſe ſingulis annis rõne cenſus, ſoluere dicto archi-
diaconatui,& eius pro tẽpore archidiacono,ducatum unum au
reum Venetum. Non eñ id petijt ſolum allegando præſtationẽ
annalẽ,& diuturnã,quo caſu poſſet dubitari,ſed bene inſtruct'
aſſeruit eccleſiã,& rectorẽ ipſius eſſe ad id obligatum allegãdo
1 titulum prædictum.† Quam obligationẽ,& titulum, & ipſorũ
probationẽ poſtmodum uerificauit,& probauit per præſtatio-
nem,& ſolutionem diuturnã,per quã titulus pręſumitur, & in-
ducitur probatio,& obligatio dicti annui cenſus, ſm cõmunẽ
omnium ſententiã de qua per gl.Bar.& alios per illum tex.in l.
cum de in rẽ uerſo.ff.de uſur.& per tex.in l.ij.lib.in prin. & ibi
diffuſe tradit Io.de plateis,col.j.& ij.C.de agric.& cenſi.lib. xj.
per Bar.& alios in l.ſi certis annis.C.de pac.& in l.ſolent.§.j. ff.
de off.proconſ.& lega.cum alijs alleg.per Fel.in c.cum bertol-
dus,col.a.& ſeq.de re iudi.& per Alex. conſi. cxxiiij. ſuper pri-
mo q̃ſito,col.j.& ij.uol.iiij. & diffuſè allegãtes alias deciſ.iſtud
proſequuntur Mod.in trac.præſcr.in j.parte tertię partis princ.
car.x.& ſeq.in x.q.ubi citant doc.aſſirmãtes hanc eſſe uerã, &
cõmunem opin.& in pract.tum iudicãdo,tum cõſulendo ſolitã
2 ſeruari.† Volentem, ꝙ per pręſtationem, ſeu ſolutionẽ diutur-
nã annorum.x.pręſumitur,& inducitur titulus allegatus,& ꝓ-
batio ipſius tituli,& obligationis,eſto ꝙ aliter de dictis titulo,
& oblig͠one,& ipſorum conſtitutione nõ conſtet, nec appareat
niſi ſolum ex probatione dictæ diuturnę ſolutionis,& pręſtatio
nis,quę ſufficit,ad probandum dictam oblig͠onem, & titulum,
ut ẽt traditur per Bar.in l.j.§.fi. ff. de aqua plu.arc. & in ſua di-
ſpu.quædã mulier,col.fi.& per Iaſ.in l.j.col.v.in iiij.lim.C. qui
admit.& poſt Alex. per eundẽ in d.l.ſi certis annis, & Paul. de
3 Caſt.in l.ſi filius.C.de pet. hęr.† Et ſatis eſt, ꝙ allegetur dictus
titulus, & ad ipſius uerificationẽ inducatur probatio præſtatio
nis,& ſolutionis annalis,per tempus prędictum, ſm Pa. de Ca.
in d.l.ſi filius,per l.ſi adulterium cum inceſtu. §. idem pollioni.
ff.de adult.& per Bar.& alios,in l.cum quid,col.fi.ff.ſi cer.pet.
4 & per Mod.in d.trac.præſcri.fol.xj.col.iij.nu.xxx. † Ex iſtis tol
litur illa obiectio,quæ poſſet fieri,quãlibet rem naturaliter prę
ſumi liberam.l.altius,cum concor.C.de ſerui.& aq. nam proce
deret niſi contrarium de conſtitutione appareret,ut habetur in
d.l.altius,& l.ſeq. In caſu autem noſtro, ſatis dicitur apparere,
5 & conſtare de conſtitutione obligatione, & titulo ipſius præ-
ſumpto,

ſumpto,& inducto ex probatione,& ſolutione diuturna, & an-
5 noru.x.ſm cõmunem concluſionẽ,de qua ſupra.† Ex qua ẽt tol
litur alia obiectio,quæ poſſet fieri de l.creditor.C. de uſur. & l.
operis.C.de oper.liberto. nã concurrentib. ſupra adductis ceſ-
ſat,prout ẽt ceſſat,& alia quæ poſſet fieri de regu.actore nõ pro
bante.&c.Nam bene, & ꝯcludenter ipſe do.Archi. intentionẽ
6 ſuã probauit,ut patet ex deductis ſuperius.† Tollitur ẽt,& alia
obiectio quæ poſſet fieri de l. obligationũ fere. §. placet. ff. de
uerb.oblig.cum ſimilib.In quib. traditur ſolum tẽpus nõ dare
modum inducendi obligationem. Nam uerum eſt, qñ iſtud ſo-
lum deduceretur,ſecus ſi allegatur obligatio,& titulus præſum
ptus,& ad ipſorum probationẽ deducitur,& uerificatur diutur
na præſtatio, & ſolutio ut deductum eſt. Super quib,non cadit
aliqua dubitatio,cum in iure uera ſint, & ab omnib.paſsim , &
cõmuniter recipiantur.Solum difficultatẽ facere uidentur allega
ta per ipſum d.Io.Bap.dicentẽ talem diuturnã, & longæuã præ
ſtationem,& ſolutionẽ non eſſe probatã.Nam circa id aduertẽ
dum eſt,qñ quondã præsb.Fran.de Mantua plebanus dictæ ec
cleſiæ Trilaci, & prædeceſſor ipſius do. Io. Bapt. in teſtimonio
publico ꝯſtitutus , cum per plures annos quondã do. Paulo ar-
chidiacono Tridentino ſoluiſſet dictum annuum cenſum,& de
dictis ſolutionib.uellet ſe reddere cautũ a præfato olim Archi-
dia. inſtrumentũ prædictæ ſolutionis obtinuit , & habuit pro
7 omnib.annis præteritis.† Quæ quidẽ publica ſcriptura pleniſsi
mã de dicto actu,& præterita ac diuturna ſolutione , & præſta-
tione inducit probationẽ.l.cum precib.C.de prob.cũ uulg. Et
per ipſam ſatis probatur tẽporib. præteritis,eundẽ ſoluiſſe dictũ
cenſum,nec eſt ueroſimile,ꝙ ſi non ſoluiſſet,& ad id nõ tenere
8 tur,ꝙ petere uoluiſſet declarationẽ ſolutionis prædictę.† Et ul
terius,quod poſt dictũ inſtrumentũ, ſingulis annis ſoluiſſet, ad
plene not.in l.cum de indebito.ff. de prob.ubi nemo præſumit
iactare ſuũ,& quia ualidum eſt argumentũ a ueroſimili.l. fi. ff.
quod met.cau.l.nuptura,in fi. ff. de iure dot. cũ ſim. Eo ẽt quia
talis declaratio corã tot,& tãtis pſonis , & p publicã ſcripturã,
9 facta apparet dicto olim archid. præſenti,& acceptanti.† Et ita
facta de ꝯtentis in ea,plenã induxit probationẽ,eſto ꝙ emana-
uerit extra iudiciũ,ut plenè traditur p oẽs per illũ tex.in c. fin.
de ſucceſ.ab inteſt.& in c.fi.de ꝯfeſsio.& in c.per tuas,de prob.
& in l.gñaliter.C.de non nu.pec.& per Can.maximè Fel. in c.ſi
cautio.nu.xx.de fide inſtr.per Bar.& alios oẽs maximè Iaſ.alle-
gantẽ concor.in l.admonendi.ff.de iur.iur.nu.cclviij. & ſeq.&
10 per Dec.ꝯſi.cxlvj.& pro tenui,nu.iij.† Eo ẽt qñ nulla datur ma
ior probatio,q̃ ſit illa inducta per ꝯfeſsionẽ.l.cũ te, ubi glo. &
alij no.C.de tranſ.& diffusè per Cano.in rub.extra de prob.Ad
quod ẽt,& alis ꝯfeſsio extra iudiciũ emanata,de obligatiõe,&
ſolutione dicti cenſus p olim rectorẽ dictæ eccleſiæ Trilaci , p
ꝯteſtes iã uerificata,q̃ & ſi parte abſente dicatur facta.Tñ ſemꝑ
plenã induxit ꝓbationẽ,ſm Bar.in l.certũ.§.ſi abſente.ff.de cõ
feſsis,& diffuſe in d.l. admonendi, ubi oẽs ſequunt maximè Iaſ.
11 numeris ſal.& Fel.in d.c.ſi cautio.nu.xx.cum uulg.† Eo ẽt qñ
geminatẽ apparet facta , ꝯſiderata illa de qua in d.inſtrõ,& ita
geminata,bene probat,ut per Bar.per illũ tex.in l.cũ ſcimus.C.
de agri.& cenſi.lib.xj.cũ aliis alleg.per Fely.in d.c.ſi cautio.nu.
12 xxix.† Eo ẽt quia ſumus in foro eccleſiaſtico, & inter perſonas
eccleſiaſticas,& de æquitate canon.talis ꝯfeſsio extra iudicium
facta,plenè probat,ut dicit gl.in uer.promitto, in fi. in c. quo-
tiens.j.q.vij.cũ alijs accumulatis p Fel.in d.c.ſi cautio. nu. xxlj.
13 & per Dec.ꝯſi.clxiij.in cã,nu.ij.† Ex quib.tollitur illa obiectio,
q̃ ex aduerſo fieri poſſet. Talẽ confeſsionẽ factã per dictũ olim
plebanũ non potuiſſe ꝑiudicare eccleſiæ, & ſucceſſori, iuxta ea
quæ tradit Bar.in d.l.certũ.§.ſed an ipſos,& diffuſe per Abb.&
alios,in c.fi.col.pen.extra de præſcr.Nam in caſu præſenti addu
citur præſtatio,& ſolutio,annua,& diuturna, bñ & ſufficienter
probata per dictas ꝯfeſsiones,ita geminatis uicib.emanatas.Et
quia concurrunt aliæ ꝯiecturæ , & uериſimilitudo,excludentes
oẽm ſiniſtrã ſuſpitionẽ,& tales ꝑſtationes factæ per dictũ pleba
num,ut ĩ probatæ, optimè , & ꝯcludenter ꝑiudicarunt ſucceſ-
ſorib.ex quo per eas ſufficiẽter probatur titulus,& obligatio di
cti cenſus,& annuæ ꝑſtatiõis,nec res dicitur agi inter alios, ſed
inter eoſdẽ,& ꝑlatus ſeu rector eccleſię , ſoluẽdo quod eccleſia
debet,nõ dicitur ꝑiudicare,nec eccleſiæ,nec ſucceſſorib. Quinĩ
mo laudãdus eſt cũ ſatiſfaciat,& ſoluat,id quod eccleſia dẽt,ꝯ-
14 ſequẽter tollunĩ omnia ea aduerſo deducta.† Nec obſtabit ſi di
catur ꝑdictum inſtrñ non probare niſi unicã ſolutionem,& ſic
non erimus in caſu.d.l.cũ de in rẽ uerſo.Nã, & unicã ſolutionẽ
tunc tẽporis factã ſufficienter probat , ẽt & alias retro tẽporib.
decurſis factas, per eundẽ plebanũ,ut ibidẽ ipſe fatetur,ꝯſequẽ
ter ſumus in terminis.d.l.cũ de in rẽ uerſo.& alijs ꝯcord ſupe-
rius adductis.Quod ẽt,& deducitur per librũ rationũ ꝯfectum,
& ſcriptum per quondã archid.In quo diſtinctim annotatæ ap-
parent annuæ ſolutiones,& diuturnæ ꝑſtationes factæ d.Archi
diacono p tunc plebanũ Trilaci de cenſu ꝑdicto, per annos cõ
15 tinuos,& ſeparatim decẽ factę.† Qui liber rationũ pro ſucceſſo
re ſcribentis iã defuncti,& mortui inducit probationẽ,& ſi non
plenã ſaltim ſemiplenã, cum talis ſcribens fuerit homo legalis,
bonus uir,& bonæ opinionis,& famæ iux.glo.in l. rõnes. C. de
prob.& ſm Bar.& alios cõmuniter in d.l.admonendi,maximè
Iaſ.nu.cxx.& Fel.poſt Can.i c.j.nu.xxiiij.extra de fid.inſt.Eſto
eñ ꝙ regulariter talis liber pro ſcribẽte nõ probet,ut pleniſsi-
mè traditur in dictis locis. Tñ iſtud nõ procedit qñ talis ſcri-
bens erat uir legalis,bonus, & bonæ opin & famæ, q̃ omnia iã
16 ꝯcurrunt in d.ſcribente.† Et adduci poſſent multa de bono ui
ro,q̃ tradunĩ per gl.& ibi ſcrib.in l.titio fundus.ff.de ꝯdi.& dẽ.
17 & per Mod in eorũ practi.criminab circa prin.† Prout ẽt dict
liber, probationẽ inducit, ꝯſiderata quãtitate, & qualitate rei.
& iuncta ueriſimilitudine,ut plene tãgunt Fel.in d.c.j.nu.xxiij.
in lj.limi.& Iaſ.in d.l.admonẽdi,nu.cxxv.adducentes plures de
18 ciſ.id probãtes.† Et qa mors ſubſecuta illius ſcribentis,tñ ope
ratĩ,q̃tũ operaretĩ inſm ſi ab eo fuiſſet ꝑſtitũ,ut dicit Pa.de Ca.
19 ꝯſi.cxxxviij.ad examinandũ,col.ij.† Ad quod ẽt qa dictus liber
ꝯtinet redditus dicti archid.ut tradit Pet.de Anch.cõſi.xlj.pri-
mo de uiridi,col.iij.& ſeq.& per Bal.& Saly.in l.exemplo.C.de
20 prob.& per Iaſ.in d.l.admonẽdi,nu.cxxvij. † Accedat ẽt quia
ſumus in antiquis, & teſtes de auditu probationẽ faciunt , licet
regulariter oppoſitum dicamus,ut no.doc.in c.licet, ex quadã,
de prob.& in l.ij.§.itẽ Labeo.ff.de aq.plu. arc. & in l.ſi arbiter.
21 ff.de prob.& per Dec.con.cccxxj.in cã,nu.viij.† Et bona deci-
ſio Archid.in c.hoc vi.xxij.q.v.Volentis,ꝙ teſtes de auditu fa-
ciunt præſumptionẽ,licet plenè nõ probent,ut tradit Alex. ꝯſi.
lxxvij.in cã,co.j.uol.j.cũ alijs alleg. per Dec. ꝯſi. cclxxiij. uiſo,
22 nu.iij.† Et iſta oĩa ſimul iuncta accumulãda , & ꝯiungenda ue-
niunt,ut unã plenã, & perfectã inducant probationẽ, iuxta ea
quę pleniſsime tradunĩ per Bar. & alios oẽs in d.l.admonendi,
maxi.Iaſ.nu.ccliij. Ex quib.ita breuiter deductis,ꝯcluditur,ip-
ſum.d.archid.debere obtinere, & aduerſariũ ꝯdemnari ad an-
nuã ſolutionem,& præſtationem dicti cenſus. Paris.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Procurator conſtitutus ad percipiendũ fructus,cũ ampla poteſtate ita ut poßit fructus ad ſuos uſus conuertere,an illos lucretur, & an teneatur reſtituere dicta licentia non obſtante, & nu. 15.*
Non præſumitur donatio,cum id non exprimatur , & nu. 6.
2 *Qui non exprimit,præſumitur non expreſſum minimè uelle.*
3 *In dubio,non præſumitur donatio, & iactatio ſui.*
4 *Coniectura quibus præſumitur quis donare, & ſi procedunt in laico,tamen non habent locum in prælato.*
5 *Prælatus debet fructus beneficiorum rectè erogare.*
6 *In dubio potius præſumitur ſtultitia,quàm donatio.*
7 *Arg.à ueroſimili ualidum eſt,affirmatiuè,& negatiuè.*
8 *Cui conceditur libera facultas percipiendi fructus, non propterea illi dicuntur donati.*
9 *Quando quis cenſeatur conſtitutus procurator in rem ſuam.*
10 *Et quid ſi non eſt facta aliqua ceßio.*
11 *Et quid ſi nulla cauſa poteſt colligi, ut ita uideatur conſtitutus.*
12 *Verba illa,in proprios uſus conuertendo,quid importẽt,& nu. 16.*
13 *Quando datur poteſtas utendi,ut re ſua,uel quis conſtituitur,ſeu ponitur loco alterius,quid poßit facere.*
14 *Procurator ita conſtitutus in iudicio,ſeu extra , quid poßit facere.*
16 *Procurator fructus exactos tenetur reſtituere.*
17 *Et non reſtituendo,ad quid teneatur.*
18 *Sequentia declarant præcedentia.*
19 *Verba,ut fuerit ſibi uiſum,& placebit,quid importent.*
20 *Verb.uidetur,quid importet.*
21 *Omne arbitriũ,cõceſſum alicui in re aliena , nõ debet eſſe abſolutũ.*
22 *Ver.illa,quòd non teneatur reddere rationem,ſeu computum,nõ inducunt donationem, & quid importent.*
23 *Pactum de non reuocando procuratorem,an ualeat.*
24 *Et quid in ſpiritualibus.*
25 *Et an firmetur iuramento.*
26 *Declaratio ad c.quamuis,de pac.lib.6.cum concor.*
27 *Promißio de non reuocando procuratorem,qualiter interpretetur.*

CON-

CONSILIVM VIII.

EX LECTVRA Inſtrumenti iu quo a.d.Epiſco
po ꝯſtituius apparet procurator Franciſcus ad exi
gendū fru:ctus,& emolumenta Monaſterij,&c. Cū
ampla poteſtate,& pręcipuè,ꝙ poſſet,& naleret di
ctos fructus,& redditus iu ſoos proprios uſus ꝯuertere,nec ſup
adminiſtratis teneretuc rōnem reddere,& ꝙ non poſſet dictua
procurator reuocari durāte uita ipſius ꝯſtiuentis,id iure iuran
do firmantis,duo reſultant dnbia. Pcimum an pec tale mādatū,
& per dicta uerba,ipſe.d.ꝯſtituens,uideaſ dictos fructus,& red
ditus dediſſe dicto Franciſco, & eū procucatorē conſtituiſſe in
rem ſuā. Secundū an ipſe dñs cōſtituens,poſsit arbitrio ſuo eun
dē Franciſcū procnratorē reuocare,nō obſtante dicto pacto iu
1 rameuto nallato.† Circa primū concluſiuè diſcutiendo difficul
tatem, dicendū uidetur donationē aliquā prædictorū fructuū
non fuiſſe factā dicto Frauciſco. Tum qa uerbū nullū factū,nec
prolatū fuit de aliqus donatione, & nou entis non ſunt aliquę
2 qualitates.l.eius qui,in priu.ff. ſi cer. pet. † Tum ēt quia ſi dñs
ꝯſtituēs id animo habuiſſet,& donationē facere uoluiſſet,utiq;
iſtud expreſsiſſet, & non exprimendo colligitur uoluntatis ſuę
fuiſſe,eā non facere.c.ad audientiā,de decim.l.j.§.ſed & ſi defi-
3 cientis. C.de cad.tol.†Tum quoq;,qm̄ in dubio uon p̄ſumitur,
quē donare,& iactare ſnū,l.cū de indebito.ff.de probati.& in ſi
mi.tradit Bar.in l.cū quid.col.pen.nu.xj.ff.ſi cer.pet.quē com-
4 muniter ſequuntur doct.ibi.† Conſiderantes poſt ipſum, & gl.
ꝯiecturas per quas poſſet preſumi douatio, quæ licet iu laicis
poſſent qñdoq; procedere, & locū habere,tū illę penitus ceſsāt
in prelato eccleſię,ot dicit Iaſ.ibi,nu.xix.citando, & ſequendo
5 Bal.† Nec quidē immerito,cū prelatus eccleſię fructus ipſius te
neatur ꝯdecenter,& honeſtè diſpēſare,& erogare,ultra neceſſa
rios ad propriū uſum.c.de redditib.xij.q.ij. c. epiſcopus. de re.
eccl.c nulli.xij.q.j.& xij.q.iij.c.quicunq;,& c.qm̄.xvj. q. j.per
gl.& doc.in c.pręſenti.in prin.maximè Phil.Fran.col.iiij.uerſi.
idē tenuit,& uerſi.præced.& ſeq.de offi.ord.lib.vj.cum ſim.Et
quis nulla pōt apparere cā, & ꝯiectura licita ea qua dici poſſet
facta donatio,& ſic ceſſant tradita per Bart. & alios in d.l.cum
6 quid,ēt reſpectu laicorū, & priuatorū. † Et idē Bal.in l. gñali-
ter,col.iij.C.de nō nu.pec.quē refert,& ſequitur Iaſ.in d.l.cum
quid.nu.xix.dicebat in dubio,potius præſumi ſatuitatē quā do
7 nationē.†Ad quod,nā nulla occurrit uerisimilitudo ꝑpter quā
dictos fructus dicatur dediſſe,ut a uerosimili affirmatiuè,& ne
gatiuè ualet arg.l.nuptura,in fi.ff.de iu do.l.fi.ff.quod met cau.
8 c.quia uerisimile,de pręſumpt.cū ꝯcord.† Et licet in dicto mā-
dato,ſit cōceſſa libera facultas, nō propterea pōt dici factā do
nationē fructuum,ut a fortiori id colligitur per l.filiusf.§. j. ff.
de don.cum ſim.ubi ꝯſtitutus cū libera adminiſtratione,& am-
pliſsima facultate nō habet facultatē donādi,niſi id ſpecialiter
dictum fuerit,& a fortiori ita conſtitutus,non pōt dici donata-
9 rius.†Minus ēt ipſe Franciſcus, poterit dicere ſe fuiſſe ꝯſtitutū
procuratorē in rē ſuā. Tum quia nullibi iſtud legitur, nec ex-
preſſum apparet,& qñ id ſit ex cā donationis cōtingit. l. illam.
C.de don.& per gl.in uer.in rē ſuā,& doc.ibi in c.j.de proc.lib.
10 vj.†Et quia ibi nulla apparet facta ceſsio,ad not.in l. iij. C. de
noua.cum cōcord.de quib.in l.per diuerſas,& in l.ab anaſtaſio.
11 C.mand.†Nec colligi pōt cā aliqua propter quā in rē ſuam pro
curator pōt dici cōſtitutus.Fuit ergo ſimplex procurator ad e-
xigendum.&c. conſequēter fructos exactos reſtituere tenetur,
12 toto ferè tit.ff.C.māda.& C. de proc.& ſtatim dicetur. † Nec
iſtis obſtant illa uer.mandati, in proprios uſus cōuertēdos. &c.
Nā per illa propter ſubiectam materiā,non pōt dici fructuū do
nationē factā,nec ipſum Franciſcū conſtitutū procuratorem in
rē ſuā,ut tradunt oēs in l.in prouinciali.§.ſi ego.ff. de noui op.
nunc.maxi.Alex.col.j.& ij.nu.v & ſeq.uer.& concluſiue puto.
13 † Vbi uolunt ꝙ ſi cōductori data eſt poteſtas utendi illa re,tā-
quā ſua,uel poſitus eſt in locū cōſtituentis,& locātis, ꝙ dicatur
constitutus procurator in rē ſuā, & ad cōmodū propriū. † Tū
14 iſtud non habet locū in cōſtitutiōe procuratoris, cui ſi data eſt
talis poteſtas,ſiue i iudicio ſiue ad negocia peragēda,uidelicet,
ꝙ poſsit uti illa re tanquā ſua,uel ſit poſitus in locū dñi conſti-
tuentis, non propter hoc dicet cōſtitutus procurator in rē ſuā,
nec uidetur ſibi de prædictis eſſe factā donationē,per tex. ſatis
notandum in l.creditor.§. Lucius. ff. mand. cum alijs ibidē per
Alex.allega.quā deciſio.ſequitur idē Alex. in terminis noſtris.
in l.qui quadringenta,in prin.col.ij.nu.iiij.uerſi.ſi aūt.ff.ad tre
15 bel.& ſequitur Iaſ.ibi,nu.viij.† Cum itaq; ne ſemel in ſimpli-
ci ꝯſtitutione procuratoris, & nullæ actiones appareant ceſſæ,
nec conſtitutus fuerit in rem ſuam,per illa ſola uerba, ꝙ libere
poſsit cōuertere fructus in proprios uſus, uel uti illa re ueluti
propria uel ſi fuiſſet poſitus in loco cōſtituentis,nō poterit dici
cōſtitutus in rē ſuam,& a fortiori non pōt dici fructuū donatio
nē ſibi factam per d.§.Lucius,& per doctri. Alex.& Iaſ.ubi ſup.
16 decidentē præſentem diſceptationem. † Et illa uer.in proprios
uſus ꝯuertendos,aliū recipiunt ſenſum, q̃ donationis.l. ut poſ-
ſet cōuertere,& fructib.uti,& illos cōtractare quouſq; d.cōſti-
tuens illos peteret. Nā procurator fructus exactos tenetur reſti
tuere.l.ex mandato.l.idemq;.§. idē Labeo.ff.mand. Et illos nō
reſtituendo,nec ſoluendo dicitur in dolo uerſari.l ſi procurato
17 rē.§.dolo,& l.dolus.ff. mand. † Et ſi fructus perceptos ſine ex-
preſſa uoluntate dñi contractauit,& in proprios uſus cōuertit,
tenet ultra illorū reſtitutionē ad intereſſe, ut eſt tex. apertus, i
d.l.idemq;.§.ſi mandauero, & in ſimi. traditur in l. qui aliena,
in prin.ff.de nego.geſt.Ex quib.apparet,dicta uerba ſatis circa
iſtud operari, non aūt trahi debent ad dationē, ut deduximus.
18 † Et ſuadentur iſta ex uerbis ſeq. appoſitis in d.mandato, per
quæ declarantur præcedentia.l. qui filiab.l.ſi ſeruus pluriū.§.fi.
19 de leg.j.cū uulg.†Illis dico,eoſq; in totū, uel in partē obligan-
dum,& cōtractandū,prout fuerit ſibi uiſum,& placebit, impor
tantib.arbitrium boni uiri,& non liberum arbitriū.l. fideicom
miſſaria.ff.de fideic.lib.iu prin per Bar. & Modern. allegantes
20 concord.in l.ſi ſic,de leg.j uu.vj.†Et de uerb.uidebitur,in l.fi-
deicōmiſſa.§.quāquā,de leg iij.cū alijs alleg.per Moder. in d.l.
21 ſi ſic.nu.iiij.†Et quia omne arbitriū cōmiſſum alicui in re alie-
na quibuſcunq; uerbis cōmittatur nō cenſetur eſſe abſolutū, ſed
cū iuſtitia,ut habeē in d.§.lucius,& p Bar. i extrauag. ad repri
men.in uer.uidebit,& Bal.in l.j.ff.de ſol.& p Mod.in d.l. ſi ſic,
22 col.fi.† Nec inſuper illa clauſula, ꝙ de adminiſtratis nō teneat
reddere rōnem,nec cōputū alicui, induxit fructuū donationē,
nā ſolū remiſit ſcrupuloſam,& exactā adminiſtratiōis, & rōnis
redditionē,ut habetur in l.cū tale.§.Titius.ff.de ꝯdi. & dem.&
Bal.& Pa.de Ca.ibi expſſe iſtud not.& firmant, & ideo q̃ penes
ipſos fuere,& ſunt,adminiſtratores tenenē reſtituere nō obſtan
te tali liberatiōe,& remiſsione,p tex.in l.non ſolū.§.fi.& in l. ſi
quis rōnis,in prin.ff.de lib.leg.cū alijs ad plenū accumulatis p
Fran.de Cur.cōſ.lxvj.ſapienter,co.vij.& alijs ſeq.uer.capio fm
23 articulū.† Ad ſecundi dubij reſolutionē dico, tale pactū de nō
reuocando procuratorē,non ualuiſſe nec tenuiſſe,& eo nō ob-
ſtante. d. Epiſcopū poſſe ſuo arbitrio dictū Fran. procuratorē
reuocare,per tex.iuncta gl.in c.fi.§.fi.de proc.lib.vj.& ibi doc.
oēs iſtud firmant,& tenet Bar.in l.cū precario.ff. de prec. & ibi
Alex.cōcor.adducit,& Ang.ꝯſi.cexxv.punctus talis eſt,& Ab.
in c.doceri,de reſcr.& ibi Fel.col.iiij.nu.xx. & diffuſius in c. ex
parte decani,col.iiij.& v.nu.xj.& xvj.& ſeq.eo.ti.& eundē Fel.
in c.ſi diligenti,col.viij.nu.xliiij.in ix.fall.de foc. cōp. cū ſimil.
& bene tangit Alex. ubi alia ſatis apta adducit cōſi. xviij. uiſis.
col.j.nu.iiij.& v.& col.fi.nu.xij.& xiij.uol. ij. & Rom. & Clau.
in l.ſtipulatiōes nō diuidunē,col.antep.uer.p̄dicta ēt.ff.de uer.
24 obl. † Et aduertendū eſt qm̄ hic nō ſumus in mere ſpiritualib.
& ſic ceſſant illa quæ in oppoſitū poſſent adduci,ex quo uerſa-
mur in cōſtitutiōe procuratoris,quæ non eſt quid ſpirituale,li-
cet ꝯſtituat ſuper ſpiritualib.ut habetur in c.j.de proc.lib.vj.&
25 firmat Phil.Fran.in d.c. fi.§.fi.col pe.uer.ſed hæc uidenē.† Nec
tale pactū de nō reuocando,potuit firmari iuramēto,nā adhuc
eo nō obſtante poterit reuocari, licet reuocans efficiatur periu
rus ſm gl.in uer.reuocatus,in d.c.fi.§. fi. quā ſequuntur ſcribē.
ibi allegantes alias deciſ.cōcor.& Fel.in d.c.ſi diligēti.col. viij.
nu.xliiij.& xlv.& in d.c.edoceri,col.iiij.& v.nu.xx. & diffuſiua
26 in d.c,ex parte decani.col.v.& vj. nu.xvj. & ſeq. † Nec obſta-
bunt not.in c.ij.de pac.lib.vj.& in c.cū cōtingat,de iur. iur. &
in c.licet mulieres,eo.tit.li.vj.Nā reſolutio colligiē ex his q̃ tra-
dit Phil.Fran. citando alios in d.c.licet mulieres, col. fi. & Fel.
ubi ſ.& quia in caſu p̄ſenti nō ineſt aliquod periuriū,cū petita,
& obtenta fuerit abſolutio a d.iuramento,ad not.in c.j.& in d.
27 c.cū contingat,& in d.c.ij.cum ſimi.†Et licet.d.Epiſcopus pro
miſerit non reuocare d.Franciſcum durante eius uita,talē pro-
miſsionē fecit,quoniā credebat illū bene ſe geſturū, & fructus
perceptos reſtituturum,& quia uidet d.Franciſcū id denegare,
& conſequenter ipſum uerſari in fraude, & dolo,ut oſtēdimus,
merito reuocatio ipſius concedenda erit, nō obſtante pacto, &
iuramento,iuribus,& rationibus,quibus ſupra. Paris.Bon.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Generalis alicuius ordinis, poteſt religioſos uiſitare.*
2 *Et iura loquentia de uiſitatoribus, locum habent in iſto.*
3 *Religioſi ſubſunt generali totius ordinis.*
4 *Qui concedit conſequens, uidetur concedere, & antecedens.*
5 *Exemptiones limitatæ non trahuntur ad alias.*
6 *Priuilegia reſtringenda, contra tertium.*
7 *Exceptuata, in reliquis confirmant regulam.*
8 *Vno conceſſo, denegantur alia.*
9 *Nec per priuilegia conceſſa religioſis, dicitur ſublata poteſtas generalis.*
10 *Quando concurrunt in uiſitatione duo, maior præferendus eſt.*
11 *Poteſtas uiſitandi conceſſa uicario alicuius congregationis, dicitur Conceſſa cumulatiuè non extinctiuè, quo ad generalem.*
12 *Viſitationi non faciendæ, non datur præſcriptio, & nu. xiij. & xiiij. & ſequen.*
14 *Vt præſcriptio currat, multa requiruntur.*
15 *Nihil iuuat dicere, nunquàm fuimus uiſitati.*
16 *Si uiſitatio poteſt dupliciter conſiderari, capitur in potentiori.*
17 *Si nunquàm fuerit uiſitator repulſus, et non obſtat præſcriptio, ſi modo uult uiſitare.*
Generalis poteſt uiſitare religioſos obſeruantes.
Præſcriptio accumulatiua, & non extinctiua, minimè nocet.

CONSILIVM IX.

1 QVOD Iſte generalis Reuerendus † Totius ordinis
poſsit uiſitare iſtos religioſos, & talẽ ptãtem ha-
beat, ſatis ſuadetur per tex. in c. in ſingulis. §. ordi-
nentur, & in c. ea q̃ de ſta. mon. ubi in generalibus
capitulis, religioſorũ eliguntur uiſitatores habentes ptãtem ip-
ſos religioſos uiſitare, & faciunt, quæ habentur in c. ſopitę, & c.
uenerabilis, de cenſi. & in c. j. §. deinde, ibi, & alia loca religioſa,
2 eo. tit. li. vj. cũ ſim. † Quæ iura, eſto ꝙ non loquantur de genera-
li totius ordinis, ſed de uiſitatoribus, tñ locum ſibi uendicãt, &
in ipſo attentis conſtitutionib. & ordinationib. dicti ordinis, &
3 religionis, concedentib. d. Generali facultatẽ prædictã. † Quæ
obſeruandæ ueniunt, & ipſi religioſi illis tanquã ſuperiorib. ex
preſſe ſubijciuntur ad not. in c. ad noſtrã, & in c. reprehẽſibilis,
& in c. cũ ſpeciali, & in c. de priore, de appel. & bene p Lap. alle.
lxxiij. & per Calder. cõſ. iij. in ti. de appel. & per Fel. in c. ſacro,
de ſent. exc. cum ꝯcor. Nec ipſi religioſi uiſitationẽ p ipſum ge-
neralem faciendã, poſſunt effugere, uirtute aſſertorũ priuilegio-
rum, & exẽptionis, eis ut dicitur ꝯceſſorum, per ſummum Põt.
Nã ſi priuilegiũ Eugenij. iiij. conſiderare nolumus, illud aper-
tiſsimè eos ſubiectos reddit imediate priori gñali totius ordi-
nis, cui per Eugeniũ apertiſsima datur poteſtas uiſitandi Prio-
res, & fratres dictæ ꝯgregationis, & ipſorum domos. nec nõ pu
niendi & corrigendi eoſdẽ, ac deponendi priores in d. ꝯgrega-
4 tione exiſtentes propter eorum exceſſus. † Quod priuilegiũ ap
tiſsimè ꝯfirmat poteſtatẽ. d. Generalis, & dictos fratres procul
dubio ſubiectos reddit uiſitationi, & ipſius correctioni, cũ in il
lo inſuper dicatur, ꝙ Generalis poſsit cõcedere grãs fratrib. cõ
gregationis, quæ nõ cõceduntur niſi uiſitando, & iſtis cõceſsis,
neceſſario intelliguntur cõceſſa præcedentia ad iſta ſubſequen
tia requiſita, ad plenè not. in c. præterea, de of. dele. & per ſcrib.
oẽs per illũ tex. in l. ij. ff. de iuriſd. om. iu. Si ẽt conſiderare uolu-
mus priuilegiũ Pauli ſecundi, & ſucceſsiuè priuilegiũ Sixti, idẽ
concludendũ erit. Nã ex ipſorũ tenore, manifeſtè colligitur, fra
tres, & religioſos dictę cõgregatiõis immediatè ſubiectos eſſe
Reuerendo Generali totius ordinis cui datur apertiſsima ptãs
per ſe tñ uiſitandi priores, & fratres dictæ ꝯgregationis, & ipſo
rum domos, & alias, ut in priuilegio Eugenij, quo fit, ut pote-
ſtas Reuerendi Generalis faciendi dictã uiſitationẽ, ſatis ẽt di-
5 catur fundata priuilegijs, & Pauli, & Sixti. † Quæ priuilegia iun-
cto ẽt illo conceſſo per Innocentiũ, licet fratrib. dictæ cõgrega
tionis aliquas exẽptiones cõcedant. Tñ reſpectu uiſitatiõis, nul
lã exemptionem tribuunt, & illa exẽptio limitata, ad caſum p̃-
ſentẽ non debet trahi, arg. l. cancellauerat. ff. de his quæ in teſta.
delen. & c. licet, de decim. cũ uulg. & quia ex ſeparatis nõ bene
6 infertur. l. naturaliter. §. nihil cõmune. ff. de acq. poſ. † Prout qm̃
priuilegia ſunt ſtrictiſsimè interpretanda, & reſtringẽda. c. j. &
ij. de fil. presb. li. vj. c. ex tuarũ, de uſu pall. & maxi. circa pręiudi
cium tertij. c. quãuis. de reſcr. li. vj. l. ij. §. merito & §. ſi qd a prin
7 cipe. ff. ne quid in lo. pub. Et quia exceptuata, in reliquis ꝯfirmãt
8 regularia. l. in his. ff. de legi. l. nã quod liqdę. §. fi. ff. de pe. leg. † Et
qm̃ uno ꝯceſſo, alia dicuntur denegata. c. nõne, de præſum l. cũ
prætor, in prin. ff. de iud. Nec obſtat ſi dicatur, ſummũ Pont. Vi-
cario dictæ cõgregationis cõcedere parẽ auctoritatẽ in fratres
dictæ ꝯgregatiõis, & in ipſam cõgregationẽ, quã habet ipſe Re
uerẽ. Generalis, ſuper toto ordine, tã de iure cõi, q̃ p priuilegia.
9 apoſtolica † Nã ſi hoc oſtenderet, apparet fuiſſe factũ p uiã extẽ
ſionis, & limitate ad tollendũ aliqua dubia, de quib. in dictis pri
uilegijs, cõſequenter per illa, non põt inferri, nec dici derogatũ
fuiſſe poteſtati Reuerẽdi Generalis, & ſuæ facultati, & poteſta-
ti uiſitandi fratres, & domos dictæ cõgregationis. Nec põt dici
derogatũ iuri cõi, & priuilegijs Eugenij. iiij. Pauli ſecundi, &
Sixti, expreſſe cõcedentib. d. generali facultatẽ uiſitandi, rõni-
bus, & deciſ. q̃b. ſ. Pro ut ẽt qm̃ dicta priuilegia, debẽt intelligi
qñ Vicarius cõgregationis uiſitat, & cũ eo ad. d. uiſitationẽ nõ
10 cõcurrit Reuerẽ. generalis. † Iſto. n. caſu qñ concurreret, ipſe Re
uer. generalis tanquã ſuperior præferẽdus eſt, ſicuti dicimus de
Archiep̃o, & Ep̃o eius ſuffraganeo uolentib. uiſitare, & ꝯcurren
tib. in hoc, ut p gl. in uer. cõſuetudine, Abb. & alios in c. cũ ex
11 officij, de præſcr. † Prout ẽt quia talis ptãs cõceſſa Vicario con
gregationis, attributa dr̃ cumulatiuè nõ extinctiuè, quo ad fa-
cultatẽ uiſitandi attributã Reuer. generali, ad pleniſsimè nota.
p oẽs in c. irrefragabili, & in c. paſtoralis, de of. ord. intelligẽdo
ſane, ut facit ibi Fel. nu. j. & in v. limi. & tangit aliqd Dec. ꝯſ. iij.
& diligenter. Et eo uolente uiſitare, ceſſare dẽt Vicarius ꝯgre-
gationis, eius inferior, & q nominaẽ Vicarius Prioris gñalis, &
qui ab ipſo Reuer. generali põt uiſitari, corrigi, & pp demerita
deponi. Tũ cõſiderato iure cõi. Tũ ꝯſideratis priuilegijs Euge
12 nij, Pauli, & Sixti. † Minus fratres ꝯgregationis ipſam uiſitatio
nẽ faciendã poſſunt effugere, allegãdo aſſertã p̃ſcript. qm̃ uiſita
tio p̃ſcriptione, ſeu ꝯſuetudine amitti minime põt, & illi nõ põt
p̃ſcribi, qa ius eã optima rõne impræſcriptibilẽ facit, & ſtatuit,
ut tradit p illa iura, & oẽs ſcrib. in d. c. cũ ex officij, & in c. acce-
dentes, de p̃ſcri. & in c. cũ inſtantia, de cenſi. & per Hoſt. ĩ ſum.
in ti. de of. arch. §. quod ſit officiũ, uer. quare aũt cũ alijs alleg. p
13 Fel. ubi ſ. † Concludẽt ẽ iſtud procedere ẽt ſi adeſſet p̃ſcriptio
14 tanti tẽporis in cuius ꝯriũ nõ extaret memoria. † Et in ſim. ẽt
iſtud traditẽ in c. cũ non liceat, de p̃ſcr. cũ alijs ibi alleg. per oẽs
poſt d. Ant. & Abb. Volentes obediẽtiã debitã ſuperiori aliquo
tpe a ſubditis nõ poſſe p̃ſcribi, ẽt ſi prælatus, & ſuperior p mille
annos ſtetiſſet, & nõ fuiſſet uſus ſupioritate, & ſua iuriſdictiõe
erga ſubditos. Quãto igiẽ fortius ĩ caſu p̃ſenti, ubi nulla põt ad
duci uera p̃ſcriptio nec cũ ea cõcurrunt illa requiſita ad ipſius
inductionẽ, de quib. in c. ad aures, & in c. uigilãti, & in c. fi. de p̃
15 ſcri. cũ ꝯcor. † Dicere. n. nunquã fuiſſe a Reuer. Vicario gñali ui
ſitatos, nõ eſt inducere præſcrip. ut hr̃ in d. c. accedẽtes. & in d. c.
cũ ex officij, & in d. c. cũ inſtãtia, ex hoc igiẽ nõ poſſunt ſe iuua
16 re allegãdo præſcriptionẽ ex eo qa nunquã uiſitati. † Eo ẽt qm̃
pauci decurſi ſunt anni quib. generalis dicti ordinis fuit elect⁹
ex fratrib. dictę ꝯgregationis, & ipſos uiſitauit, & correxit, & ui
ſitando, in dubio dicendũ eſt hoc feciſſe ex primæua & maiore
ſua auctoritate, & ſic rõe Vicariatus generalis, ut in ſimi. p do.
Ant. & Abb. col. vj. in fi. uer. ſed iuxta p̃dicta, & ibi Fel. col. xiij.
uer. vj. ꝯcluſio, in d. c. cũ ex officij, de præſcr. Et ẽt alij generales
pro tpe exiſtentes dictos fratres prefatę cõgregationis iã uiſita
rũt, ut fuit uiſitata cõgregatio ultramõtana Albieñ. de an. 1530
17 & nõnullæ aliæ prouinciæ de obſeruãtia. † Prout ẽt qm̃ nunquã
euenit caſus in quo Reueren. generalis uoluiſſet uiſitare fratres
dictæ cõgregatiõis, & ꝙ fuerit ab ipſis repulſus, ita ꝙ a dicto tẽ
pore præſcriptio potuerit currere, ad plenè tradita p Abb. ĩ d. c.
paſtoralis, & in d. c. irrefragabili, & per eundẽ, & Imol. poſt an-
tiq. in d. c. cũ ex officij, co. iij. uer. ad primã, & alios ibi, & p doc.
in d. c. cũ non liceat. Nec dici põt Reuer. Priorẽ generalẽ mo-
dernũ, nõ poſſe uiſitare eo qa nõ eſt de obſeruãtia, nã iſtud ca-
ret ueritate, licet. n. nõ ſit de cõgregatione Mãtuana nõ propte
rea ſequitur, ꝙ nõ ſit de obſeruãtia, cũ ſint alię cõgregationes,
& in ipſo ordine aliæ prouincię de obſeruãtia, ut eſt illa terræ
ſanctæ de qua eſt ipſe Reueren. Generalis, ad nota. in c. in p̃ſen-
tia, de prob. & in l. nõ hoc. C. vñ le. Prout ẽt qm̃ priuilegia ſupe-
rius allegata, indiſtinctè ꝯcedunt Reuerendo generali ptãtem
uiſitãdi. Nec aliqd dicunt, ꝙ generalis debeat eſſe de obſeruan
tia, prout ẽt diſponunt iura ſtatuta, & ꝯſtitutiões dicti ordinis,
ꝯſequenter gñaliter debent intelligi, uulg. l. de precio. ff. de pu-
blicia. l. j. § & generaliter. ff. de leg. preſtã. Ad quod ẽt qm̃ ipſe
Reuerẽdus gñalis eſt generalis omniũ fratrũ, tã de obſeruãtia,
q. cõuentualiũ, & ideo oẽs uiſitare põt, ſicuti eſt uidere in mo-
derno

dernn generali ſancti Dominici uiſitante oēs,& obſeruātes. &
nō obſeruantes,eſto,ꝙ ipſe ſit de prouincia Vaſconię. Ceſſanti-
bus itaq; allegationib,& ſubter fugijs dictorū fratrū, & religio
ſorū, dictæ ꝯgregationis Reuerēdo Vicario generali totius or-
dinis,permittēda eſt facultas uiſitandi prædictos religioſos, &
domos ipſorum rōnibus,& deciſio.ſuperius adductis,& alijs cō
ſiderandis per Reueren.d.præſentis diſceptationis iudicem. Et
quia præſcriptio ſi qua eſt,fuit accumulatiua, & nō extinctiua,
ut d.c.paſtoralis,& d.c.irrefragabili. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Si renunciatio beneficij,ſeu prabēda,fit in curia,ibi dicitur uacare.*
2 *Renuncians reſpectu beneficij renunciati,habetur pro mortuo.*
3 *Et uacans in curia non comprabenditur ſub conſuetudine,ſeu ſtatu to de optando.*
4 *Beneficium affectum dicitur,per appoſitionem manus Pontificis.*
Reſeruata,& affecta,ſpectant ad Pontificem.
5 *Et in iſtis reſeruatis, & affectis,ceſſat conſuetudo , & ſtatutum, de optando.*
6 *Statuta, & conſuetudines Canonicorū non ualent contra canones.*
7 *Reſeruata non ueniunt ſub generali prouiſione.*
8 *Clauſula,non obſt.tollit conſuetudinem, & ſtatutum de optando.*
9 *Conceſſio prima,non dicitur ſublata per ſecundam,in qua de prima nulla eſt facta mentio.*
10 *Et ſecunda generalis,interpretatur,ne prima deroget.*
11 *Et poſteriores à primis interpretationem aſſumunt.*
12 *Et ſecundam interpretationem paſſiuam recipit.*
13 *Factum,& ſtatutum à capitulo,cum auctoritate legati,contra legem communem non ualet.*
14 *Allegāti conſuetudinem,incumbit onus illam probandi.*
15 *Et maximè quando illa eſt contra ius.*
16 *Qualiter conſuetudo ſit per teſtes probanda .*
17 *Qui ſe fundat ſuper aliqua conſtitutione,tenetur illius formā obſeruare.*
18 *Renunciatio debet eſſe ſimplex, & non conditionalis.*
19 *Actus uitiatur ſi factus eſt , omiſſo uno de requiſitis.*
20 *Renunciatio eſt ſtricti iuris .*
21 *Et in ea ſolum uenit,quod exprimitur.*
22 *Et ſi facta eſt limitatè,limitatum producit effectum.*
23 *Et facta uni uiro,non nocet alteri.*
24 *Referens interpretatur ſecundum relatum .*
25 *Et facienda eſt ad ſtatuta ualida,non inualida,ipſa relatio.*
26 *Iuramentum de ſeruandis ſtatutis , interpretatur de ualidis non inualidis,& nu.xxxij.*
27 *Confirmatio generalis ſtatutorum facta, per ſuperiorē , refertur ad ualida,non ad inualida.*
28 *Qualiter colligatur factum limitatè,& reſtrictiuè.*
29 *Verbum,non aliter, eſt reſtrictiuum,*
30 *Idem de illo,nec alio modo .*
31 *Geminatio enixam uoluntatem oſtendit.*
33 *Iuramentum non extenditur ultra cām illam, in qua fuit iuratum.*
34 *Et regulatur ſecundum naturam actus,ſuper quo interponitur.*
35 *Iuramentum recipit omnes conditiones a iure ſubintellectas .*
36 *Res iudicata,obſtat,& nocet omnibus ſcientibus.*

CONSILIVM X.

BONVM Ius do. Leonis de Leonoris canonici a-
pertè oſtendit̄ eo qm̄ in curia,& manib.ſanctiſ-
ſimi.d.N.canonicatus,præbenda,& reliqua acceſ-
ſoria fuere renunciata,ſimpliciter,& ſpōtaneę per
q.d.Hiero.de Leonoris Canonicū,& præbendatū, qui tūc tpis,
licet morā traheret extra curiā. Tū quia de ipſius mādato,& uo
1 luntate renunciatio facta fuit in curia.† Veriſſimū erit dicere p
talē renunciationē ibi factā dictum Canonicatū, præbendā , &
reliqua uacaſſe in curia,ut eſt aperta deciſio Arch.in c.ij.de p̄b.
lib.vj.& ibi no.Phil.Fran.col.iij.uer.in gl.in uer.uacare,allegās
Io.An.& eſt gl.ordinaria,in uer.collato,in cle.j.ut li.pē. in cle.
quā ſequitur Abb.ibi in ſuis gl.in fi & Car.col.v. in viij. q. ubi
plenè iſtud attingit,poſt Pe.de Anc.ibi in ij.& iiij.no.& col. fi.
circa fi.& ſequit etiā Imo.co.ij.uer.deinde circa p̄dicta, & uer.
2 ſeq.† Ea potiſſimum rōe , nā quo ad tale beneficiū renunciatū,
renuncians dr̄ mori eo loco,ubi facta eſt renunciatio,nec atten
dit̄ locus, ubi renunciās morā trahit,uel ubi de beneficio litiga
retur,ſed ſolū locus in quo moritur,uel in quo renunciat̄. Per ta
lē igitur renunciationē,ut ſ̄.factā,canonicatus,& præbenda,&
alia ſubſequentia,uacauere in curia. Quo ſtāte,infertur alia ue
riſſima cōcluſio.ꝙ d.præbēda uacās apud ſedē apoſt.nullo mō
3 cōprehenditur ſub cōſuetudine, ſeu ſtatuto de optando. | Etiā
cū,ꝙ tale ſtatutū,& conſuetudo fuerit ualidiſſima. Tamen nō
cōprehendunt præbendā uacantē apud ſedem apoſtolicam. Nā
iſta non poterit optari uirtute dicti ſtatuti,& cōſuetudinis,ut ē
tex.apertus,& ibi oēs hoc not.& ſequuntur in c.fi.uer.in prebē
dis uero,de conſuetu.lib.vj.& eſt deciſ.do.de Ro.in no.ccxcvj.
alias ſub tit.de cōſuet.deciſ.iiij.ſicut canonicatus,& domin.de
San.Gem.cōſi.xxxix.ex themate,in prin. ubi aſſerit in hoc nul-
4 lā eſſe dubitationē.† Prout ēt bonum ius ipſius d. Leonis appa-
ret. Nā talis præbēda,& ſucceſſiuè alia annexa, per renunciatio
nē ut ſ̄.factā,& p ſanctiſſimū.d.N.receptā,& admiſſam,& ma-
num apponentē fuere affecta,& ad ipſum aduocata,& reſerua-
ta,iuxta ea quæ habētur in c.ut noſtrū,de cappel.extra, & p do
min.de Rota,in antiq.deciſ.dccclxvj.alias ſub tit.de re.permu.
deciſ.xvj.ſi,a,& b,per totū,maximè in fine, & eſt cōſimilis de-
ciſ.Bernar.de Biſgne.in tit.de reſt.ſpolia.ij.& alia deciſ. domi.
de Rota,in antiq.dxxiij.alias ſub tit.de cōceſ.præb.xxv.& Ge
mi.fere i terminis,& ꝯſi.cxxxvj.ſuper.j.dubio, maximè circa fi.
5 † Et illud certū eſt,in talib.reſeruatis,cōſuetudinē, & ſtatutum
de optando,locū ſibi nō uendicare,ut eſt deciſ.dom.de Rota,in
no.xxiij.alias ſub tit.de re.perm.deciſ.j.col.ij.uer.ſecus uero in
reſeruatis,& Gem.ꝯſi.xxx.quo ad primū,in prin.& col.ij.uerſi.
6 ad fin,& poſt Archid.hoc ēt uolunt doc.in d.c.fi.† Statutū eñ
& cōſuetudo de optando inducta per capitulū non ualet cōtra
Papā,& cōtra legē ſuperioris.c.innotuit,de elec.c. inferiorem.
xxj.diſt.c.quod ſuper his.c.cū inferior, de maior. & obed. cū ſi.
7 † Reſeruata enim nō ueniunt ſub generali prouiſione.c.ij. in fi.
de præbē. & ſuper illis, alij inferiores manus apponere nō poſ-
ſunt.d.c.ij.& c.p̄ſenti,& c.ſeq.eo.tit.de præb.lib vj.& per Lap.
8 alleg.liiij.cū cōcor.de quib.in d.clem. j.ut lite pend.† Ad quod
ēt illa clauſula,nō obſtantib. &c. appoſita in literis prouiſionis
ipſius do. Leonis, quæ optionē penitus tollit, ut per Domi. de
Rota in no.deciſ.ccc.alias ſub tit.de cōſuet.v.ſi mādetur, & per
doc.in d.c.ſi.& per Dom.de S.Gem.d.cōſi.xxxix. Quæ ēt cor-
roborātur ex uerbis expreſſis primæ cōſtitutionis dominorum
Canonicorū,in quib. expreſſe excipiuntur reſeruata p ſedem
apoſtolicā, ut illa nō poſſint optari,nec cōprehendātur ſub di-
9 cta cōſtitutione,& cōſuetudine de optādo.† Et merito,qm̄ iura
cōmunia,ita diſponit,ut ſuperius oſtenſum eſt, nec dictæ primæ
cōſtitutioni,per ſedē apoſtolicā confirmatæ, & approbatæ pōt
dici fuiſſe derogatū per ſecundā cōſtitutionem factā per ipſos
Canonicos. Tum quia in ſecunda iſtud non exprimitur, argu.l.
præcipimus,in fi.C.de appel.& per Bar.cōſi.lxxij.ex facto,col.
v.& per Bal.in l.pen.C.p quas perſo.no.acq.& per tex. & gl. in
10 aucten.de non alien.§.fi.in uer.nili.† Tum ēt quia ſecunda ge-
neraliter loquitur,& interpretari dēt, ne uideatur primæ ꝯtra-
dicere,cū contrarietas euitāda ſit.c.inter dilectos. §. cæterū, de
fid.inſt.& per Bar.in l. fi.§.idē quęſijt.ff.de cōd.ind.cū alijs alle
ga.per Dec.cōſi.clxviij. Reuerende pater, col.ij.uer. & ſecun-
11 da diſpoſitio. † Et quia poſteriores conſtitutiones interpreta-
tionē recipiunt ab antiquiorib.l.ſed & poſteriores. ff. de legi. l.
ſciendū,in prin.ff.qui ſatiſd.cog.iuncta aucten.offeratur. C. de
12 lit.cont.& utrobiq; per doct.† Tum quoq; ex eo,nā dicta ſecun
da conſtitutio,ita generaliter loquens circa materiā optiōis, ne
ceſſario recipere debet interpretationē paſſiuā & a dicta pri-
ma ꝯſtitutione,& a iure cōmuni,iuxta not.in c. cū dilectus, de
conſuet.& in l.j.§.lex falcidia,ubi diffuſe doct.ff.ad leg.Falc.&
in l.ſerui ueſtri.C. de nox. Paſſiua aūt interpretatio collecta ex
prima cōſtitutione,& ex diſpoſitione iuris cōmunis, eſt illa , ut
ſub dicta ij.conſtitutiōe nō poſſint optari uacātia in curiis, nec
13 reſeruata,ut oſtēſum fuit.† Tum ēt quoniā ſi capitulū iſtud ex
preſſè ſtatuiſſet,quod minimè factū apparet. Tamen adhuc ita
ſtatutū cū auctoritate legati,minimè ualeret,tanquā factū con
tra legē cōmunē, & contra auctoritatē , & p̄tātem Pontificis p
inferiorē.d.c.quod ſuper his,cū alijs ſ̄.deductis, & cū alijs ple-
nè accumulatis p ſcriben.poſt gl.in c.ꝯſtitutionē, in uer.ſtatu-
tū,de uer.ſign.lib.vj.& per doct.maximè Fely.& alios,in c.cum
oēs,& in c.cū acceſſiſſent,de conſtit.cum ſi.& in c. quæ in eccle
ſiarum,per doct.eo.tit.& per Alex.cōſi.l.uol.iiij. Ex quib.aper-
tiſſimè tollitur omnis conſuetudo quæ fortaſſis ex aduerſo alle
garetur,quoniam non eſſet conſuetudo,ſed corruptela,& mini
mè ualeret,nec effectum deberet ſortiri in beneficijs,& præben
14 dis reſeruatis,& uacantib.in curia.† Eo magis cum de tali con-
ſuetudine , uel potius corruptela minimè aliquid deductum,
& probatum appareat,& onus illā probandi,incumbit eā alle-
ganti,

gantiũ,ut dicit gl.in uer.probatis,in l.j. C. quæ ſit lon. ↄſuetu.&
ibi Bald.in j.notab.& quæſt. xxvij.& in c.cum dilectus, col.j.de
15 conſuet.& Alca.conſi.lxvij.in cauſa,uol.ij.† Et potiſsimũ cum
aſſerta conſuetudo,ſeu corruptela ſit ȝ iura, nec appareat formi-
ter,modo aliquo præſcripta , nec ſecundum eam alio tempore,
& caſu fuiſſe iudicatum,ut diffusè tangitur per repetentes,poſt
alios in c.fi.extra de conſuet.& per Felyn. in c.j.extra de tregua
16 & pace,& per Dec.conſil.cxxxiiij.viſo puncto,col.ij.† Et quo-
niam non adſunt in caſu præſenti teſtes,qui aſſertam conſuetu-
dinem formiter,& concludenter probent,prout ius requirit.
Non enim ſufficit, ꝙ deponant conſuetudinem eſſe,ſed neceſſa
rium eſt eos deponere de uiſu,iactus,cuius conſuetudo allegat,
& de frequentia,& temporis diuturnitate, & ꝙ ita fuit factum,
& de reliquis,ut tradit Cyn.in l.ij.col.xj.uer. ſed quæro. C.quæ
ſit lon.conſuet.& Alex.conſi.cxxxj. in cauſa uertente,col.pen.
uerſi.nec obſtat,& conſi.xlv.uiſis,in prin.uol.ij. cum alijs accu
mulatis per repetentes in c.fi.extra de conſuet. poſt Abb.& per
Dec.conſi.ccccij.in cauſa,nu. xiiij. & ſeq.ubi citando alios fir-
mat teſtes ſingulares minimè probare conſuetudinem , conſe-
quenter ſuper ea ex aduerſo aliquod fundamentum fieri nõ pt.
17 † Et eo magis aduerſarius domini Leonis , obtinere non pote-
rit,cum ſe fundet ſuper conſtitutione dicti. c.& minimè tenorẽ
eius,& formam obſeruauerit. Tum quia infra octo dies a tẽpo-
re quo ſciuit,& notitiam habuit, nequaquam optauit, infra qđ
tp̃s hoc fieri debebat,ut diſponit ipſa conſtitutio,& dicto tem-
pore decurſo optare minimè potuerit,ut dicit text. in d.c.fin.in
ti.de conſuet.lib.vj.& ibi gl.in uer.uiginti,& reliqui ſcribentes,
dicentes tale tempus currere a die ſcientiæ, iuribus ibidem alle
ga.Et de ſcientia,& notitia aduerſarij, iam probatum ſit,potiſ-
ſimum per ipſius ↄfeſsionẽ, cuius maior probatio dari non põt.
l.cum te,& ibi ſcrib.C.de tranſact.plenè per Mod.in rub.extra
18 de prob.& per repetentes,in rub.C.eod.tit.† Tum quoque quia
aduerſarius non renunciauit præbendam ſuam ſimpliciter ,&
purè,prout conſtitutio ipſa requirit, quo fit,ut beneficio dictæ
conſtitutionis minimè poſsit gaudere,argu.eorum quæ habenẽ
in l.cum hi.ff.de tranſa.& eorum quæ ponit Io. An.in c.j.de ho
mic.lib.vj.& per Bar.in l.j.§.ait prætor.ff.ne quid in loc.pub.&
in l.Fulcinius,per illum tex.§.cum hoc. ff.ex qui.cau.poſ.ea.cũ
alijs allegatis per Iaſ.in l.non ſolum.§.ſciendum,nu. iij. ff.de o-
pe.no.nun.Vbi concluditur,ꝙ quñ lex uel ſtatutũ conſtituit, uel
cõſuetudo diſponit aliquid cũ requiſitione alicuius qualitatis,
neceſſe eſt,ꝙ dicta qualitas interueniat, qua ceſſante,non pt ali
quis beneficio dictæ conſtitutionis gaudere , ſeu illo ſe iuuare.
19 † Vitiatur.n.actus, & redditur nullus, ſi factus appares omiſſo
uno ex requiſitis in illo.d.l.cum.§.ſi prætor.l.conſtitutionibus,
ad municip.cum alijs allegatis per Iaſ.in l.j.nu.vij.xxiij.& ſeq.
ff.de lib.& poſth.poſt Alex.& alios,ibi,& in l.uniuerſis, nu.iij.
C.de precib.Imper.offer.per eundem Iaſ.cum ſimi. Nec aſtis ha
bet obſtare allegata renunciatio , facta per ipſum do.Leonem,
20 ut dicitur in manibus ipſorum do.Canonicorum.† Nam omiſ-
ſa pro nunc illa diſcuſsione, an potuerit fieri ipſis Canonicis,&
in ipſorum manibus, aduertendum eſt renunciationem de ſe eſ
ſe ſtricti iuris , ↄñe ſtrictiſsimè debere intelligi,& interpretari,
21 uulg.l.quicquid aſtringendæ.ff.de uerbo.oblig.† Et cum ſit ſtri-
cti iuris,in ea non uenit aliud,niſi illud quod exprimitur, ut no.
Cald.conſi.v.an habens,in fine,in titu.de prob. & Bal.in l.fin.
uerſi.& eſt argumentum.C.ad leg.Falci.cum alijs adductis per
22 Dec.conſi.ccccij.col.ij.nu.iij. & iiij.† Fuit igitur dicta renun-
ciatio facta,non ſimpliciter,ſed limitatiuè,& reſtrictiuè,ſecun-
dum conſtitutiones, & ſtatuta reuerendi capituli, ↄñt limitatũ
produxit effectum,& ad limites tantum in quibus fuit facta, &
ulterius non pt excẽdi, quã fuerit cauſa propter quam extitit fa
cta ab ipſo do.Leone,ut probat in l.iubemus.C. ad Velle.& ibi
oẽs not.tradit Bal.in l.pactum.C.de pac.& in l.pactũ.C.de col.
in iij.q.ubi etiam alij not.& plenè attingit Are. poſt Rom.in l.
qui ſuperſtitis.col.iiij.uer.circa tertiam limitationem.ff.de ac-
qui.hæ.& ponunt doc.in l.ſtipulatio hoc mõ ↄcepta.ff.de uerb.
23 obl.& in c.quis,de pac.lib.vj.† Et bene facit l.ſuum,& ibi Ale.
num.ij.& alij.C.de iure deliber. Vbi renuntiatio facta uni uiro
non nocet alteri,& illud uulg.ꝙ limitata cauſa limitatum pro-
ducit effectum,uulg.l.in agris.ff.de acqui.re.do. l.cancellaue-
rat.ff.de his quæ in teſta. delen. dicta itaque renunciatio facta
fuit relatiuè ad conſtitutiones,& ſtatuta reuerendi capitu. quo
fit,ut intelligatur facta adamuſsim, ſecundum qualitates conſẽ
tas,& comprehenſas in dictis conſtitutionibus,& ſtatutis,ad q
24 expreſsè facta fuit relatio.† Referens enim interpretatur ſecun
dum relatum,& ſecundum qualitates illius,ut tradit Bart.alle-
gando iura in l.ſi quis ſeruum.§.fi.nu.v.de lega. ij.& in l.j.ff.de
recept.& in l.j.& iij.ff.ſi fam.fur.feci. dic. & tacit.l.aſſe toto.ff.
de hære.inſti.& in l.in teſtõ.ff.de cond.& demon.& tex. in l.Ti
tia.§.idem reſpondeo,& ibi Aret.ff.de uerb.oblig. & tex.in l.in
ſumma,in prin.ff.de re iud.cum concor.Conſtitutio aũt prima
ipſius capituli , ad quam dicta renunciatio per do. Leonẽ facta
ſe retulit expreſsè exceptuat reſeruata,& uacãtia in curia, ut nõ
ↄprehendantur in opi.facienda per Can. ↄñr dicta renunciatio
nõ põt interpretari facta in dictis reſeruatis,& vacãtib.in curia,
cum fuerit limitata,& facta relatiuè ad d. ↄſtitutionem p̃dicta
exceptuantem . Et ſi quis uellet referre,dictã renunciationẽ ad
ſecundã ↄſtõnẽ, in qua uerbis expreſsis non fit talis reſeruatio.
Tñ adhuc idem erit. Tum quia.ij.ↄſtõ non corrigit primã. Tũ
ẽt quia ipſa ſecunda recipere dẽt interpretationẽ a prima. Tũ
quoq; qm̃ interpretationẽ paſsiuam recipit a iure cõi , ut reſer-
uata, & uacantia in curia dicant exceptuata , & non ueniant in
optione,ut de ſingulis ſupius dictum extitit. Et ſi quis.d. ſcđam
ↄſtitutionem uellet interpretari, ut ẽt poſſent optari reſeruata,
& uacãtia in curia,male ſentiret,ex quo iſto caſu dicta conſtitu
tio non ualeret,tanquã facta ȝ ius cõe,& ȝ. l.& auctoritatẽ ſu-
perioris,ut fuit deductũ. Et ſi quis daret hanc interpretationẽ,
quod minime opinandũ eſt, ex quo redderet dictam ↄſtitutio-
25 nẽ ſecundam in hoc nullam,& inefficacem.† Tñ adhuc dr̃,ꝙ di
cta renunciatio fuit facta generaliter, ad ↄſtõnes, & ſtatuta, &
jõ neceſſario referenda eſt ad ↄſtõnẽ,& ſtatuta ualida, non aũt
ad inualida,& nulla,& ↄñr ad primã ↄſtitutionẽ ualidam, non
aũt ad ſecundam ineſſicacẽ,& nullam,ſecundum hanc interpre
tationẽ,ut eſt optima deciſi.Oldr.conſ.cclix. impugnatur,col.
iiij.uerſi.confirmatur,& Albe.de Roſ.in l.de quibus,uerſ.& ita
fuit terminatum.ff.de legi,quos refert, & ſequit Felyn.in ca.ex
26 tenore,col.iiij.nu.xj.uer.v.dicit Alb.de reſcrip.† Vbi uolunt ꝙ
ſi eſt præſtitum iuramentum de ſeruandis ſtatutis, intelligitur
de ſtatutis ualidis,non aũt de inualidis,& nullis, & ibi Fely.plu
ra accumulat.Ex quibus patet relationem eſſe faciendam ad ua
27 lida,non aũt ad inualida.& nulla. † Et comprobari hoc ſatis pt
ex traditis per Cy.in l.cum oportet,in prin.in j.oppo.C.de bo.
quæ lib.& per Bar.in l.j.ff.de his qui ſunt ſui,uel alie iur. p Inn.
& alios Can.per illum text.in c.dudum,in fi.de deci.& p Alca.
conſi.lix.col.pen.nu.xij.uol.j.& per Fel.in c.inter dilectos,nu.
xvj.& xxix.in fi.de fi.inſtr.cum ſi.Vbi apertè uolunt,ꝙ ſi p Põ-
tifi. facta eſt generalis ↄfirmatio ſtatutorum alicuius ciuitatis
ex certa ſcientia,referenda ſolum eſt ad ſtatuta iuſta , & licita,
non autem ad iniuſta & illicita , & ad ea quæ ſunt contra ius .
28 † Et ꝙ talis renunciatio fuerit facta limitatè & reſtrictiuè,ſatis
ẽt oſtenditur,qm̃ ipſe do.Leo.eam fecit citra præiudicium titu
li ſui,& iurium,& non aliter,nec alio modo . Quæ proteſtatio,
& reſeruatio optimè conſeruauit ſibi ius,quod iam habebat,de
quo iure dictum eſt ſuperius , ut plenè traditur per Bart.& oẽs
in l.non ſolum.§.morte.ff.de no.ope.nun.& in l.de pupillo.§.ſi
quis ipſi prætori,eod.tit.& diffuſè per Can.in c.cum M.Ferrar.
29 de conſt.& in c.ſollicitudinem,de appel.† Et illa uer.nõ aliter,
apertè oſtendunt animum ipſius do.Leonis,fuiſſe renunciare ſi
ne præiudicio iurium ſuorum,& ſecundum ↄſtõnes , & ſtatuta
ipſius capituli,excludunt. n. dicta uerba aliam interpretationẽ,
ex quo reſtrictius ſunt.l.non aliter,de lega iij.l.ſancimus.C.de
iudi.l.contractus.C.de fi.inſtr.& p Albe. in ſuo dictlo.in uerſi.
30 aliter.† Et coadiuuatur ex illis uerbis, nec alio modo,etiam re
31 ſtrictiuis,& geminate repetitis.¶ † Quæ geminatio enixtim a-
nimum ipſius do. Leonis oſtendit fuiſſe dictam renunciationẽ
facere,limitatè,& reſtrictiuè,ſm ↄſtõnes,& ſtatuta. d.capituli,
& citra p̃iudiciũ tituli,& iurium ſuorum, ſm Bar.& alios p illũ
tex.in l.baliſta.ff.ad Trebel.& in l.ſcimus.C.de agr.& cẽl.li.xj.
32 † Iurm aũt præſtitum per ipſum do. Leonem , de obſeruandis
ſtatutis,& conſuetudinibus, &c.eidem non eſt nociuum,ſed ꝓ
ficuum,cum intelligatur præſtitum,quo ad ſtatuta,& conſtitu-
tiones ualidas,non aũt,quo ad nullas,& iniuſtas,c.j.de iureiur.
li.vj.& ſecundum Oldr.Albe.de Roſ.Fel.& alios, ubi ſ. Et refe
rendo illud ad ↄſtitutionem primam,uel ad ſecundam, quæ in-
terpretari dẽt,ut ſupra,nihil ei obſtabit, nec põt dici periurus.
33 † Et etiam quia iuramentum non extenditur ultra cauſam illã
propter quam fuit iuratum.c.pen.de iureiur.l. ſi ex cõſ.l.j.§.duo.
§. ſi quis iurauerit. ff.de iureiu.Et etiam quia iuramentum,ſem
per habet exceptuatam auctoritatem legis,& ſuperioris. eo.ue-

nientes,ubi Cano.de iureiur.per gl.& alios in c.conſtitutus, de
reſcrip.& ibi Fely.nu.aiij.& per illum text.tradunt doc.in l.fin.
34 ff.qui ſatiſd.cog.maximè Alex.nu.ij.& Iaſ.nu.vj.† Prout ẽt qm̃
iuramentum debet regulari,& intelligi præſtitum,ſecundũ na-
turam actus ſuper quo interponitur.l.fi.C.de non nu. pec.& ſic
limitatè,ut plenè tangit Alex.in l.fi.in prin. ff.ſi cert.pet.quem
ſequitur Iaſ.in l.decem.ff.de uerbo.obl.nu.aaiij. & ſeq.quando
ꝯſenſus fuit limitatus in iurando,ut contingit in caſu præſenti.
35 †Eo etiam quoniam iuramentum recipit omnes conditiones a
iure ſubintellectas.c.quemadmodum,de iureiur. & de iure non
poteſt dici preſtitum ad obſeruandum ſtatuta,& conſtitutiones
inualidas,& derogantes auctoritati ſuperioris , & diſpoſitioni
36 iuris cõis deciſionibus & iuribus,quibus ſupra.† Poſtremò ac-
cedat res iudicata,& ſententia lata in fauorem ipſius do.Leonis
in curia Romana ꝫ,& aduerſus Florianum montinum cũ eo li-
tigantem,ſuper eiſdemmet Canonicatu prębenda,& alijs acceſ
ſorijs,quæ nedum nocere debet, & effectum ſuum producere ꝫ
d.Montinuio , ſed etiam ꝫ ipſum capitulum, & ꝫ dominos ad-
uerſarios,ex eo qm̃ per dictũ commiſſarium cauſæ expreſsè fue
re moniti de dicta lite,& iudicio,& illius habuerunt plenã ſciẽ-
tiam & notitiam,& monitorium,& ſucceſsiuè ſententia,quę in
rem iudicatam tranſiuit facta,& executa fuere poſt aſſertam re
nonciationem do.Leonis,& monitorium,& ſententia eſt ꝫ om
nes intruſos,& intrudendos,& ideo omnibus nocuit, & nocet,
ad plenè nota.per Bar.& omues in l.ſæpe.ff.de re iud.& in cap.
quamuis,ubi Can.oẽs eatra eo.tit.cum ſi.& ſtante dicta re iudi
cata,ulterius aliquid quærendum non eſt,intibus uulgari.Ea q
bus apertiſsimè patet ipſum do.Leonẽ omnino obtinere debe-
re,& Canonicatũ,& p̃bendam,manſiones,& alia q̃ iã obtinebat
d.q.do.Hieronymus, & ſm̃ prouiſionem per ſedem apoſtolicã
eidem dicta lege conceſſam. Pariſ.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Propter malam uitam peſsimosq; mores fratrum,& religioſorum, poſſunt ipſi religioſi priuari domo , & conuentu,& illa poterit in alios religioſos transferri.*
2 *Quando proceditur contra regulares,non ſeruatur ordo, & ſolennitas iuris,ſed ſola ueritas,& nu.7.*
3 *Approbatio,& confirmatio alicuius actus, facta per Pontificem, ſatis operatur,& nu.7.*
4 *Clauſula,ſupplentes,quem effectum producat.*
5 *Et quid de clauſula,non obſtantibus.*
6 *Et de illa,habentes pro expreſſis.*
7 *Priuatus à iudice iuris ordine non ſeruato,quando ſit reſtituendus, & num.2.*
8 *Clauſula,ꝗ debeant obſeruari narrata,& c.cuius ſit effectus.*
9 *Et quid ſi denegatur audientia,& prohibentur contradicere .*
10 *Spoliatus non eſt reſtituendus , quando notoriè conſtat de non iure ſuo,& pleno iure aduerſarij.*
11 *Pacta,& conuentiones facta inter religioſos,obſeruanda ſunt .*
12 *Quando reſtitutio facienda eſt ſub aliqua conditione,illa non purificata ceſſabit.*
14 *Et quando facienda eſt ſub aliqua qualitate,neceſſariò,qualitas eſt uerificanda.*
12 *Ablatiui abſoluti,important conditionem.*
Idem quando adeſt dictio,quando.
13 *Quando poſt ſpolium,dominium illius rei de nouo fuit quæſitum,impeditur reſtitutio.*
Pactum & conuentio noua poſt ſpolium facta,impedit reſtitutionẽ fieri ſpoliato.
16 *Sententia & res indicata habetur pro ueritate, & illi ſtandum eſt.*
15 *Sentẽtia lata ſuper poſſeſſorio, impedit reſtitutionem fieri ſpoliato.*
17 *Creditur iudici aſſerenti cauſam ſibi fuiſſe delegatam,& commiſſã licet aliter de hoc non conſtet,quando ille qui aſſeritur commiſiſſe & delegaſſe eſt præſens,& de facili poteſt adiri,& haberi.*
18 *Ceſſat reſtitutio, quando ſpoliatus paſſus eſt probationes recipi ſuper proprietate,& per eas conſtat de dominio ſui aduerſarij.*

CONSIL. XI.

IVSTISSIMAM & a iure approbatam dedere
cãm,qua fratres ordinis ſeruorum de obſeruantia,
degentes in domo beatæ Mariæ de ꝯſolatione ciui
tatis Ferrariẽ. fuere dicta domo priuati p gñalem
Priorem totius eiuſdem ordinis, nefandi & ſceleſtiſsimi mores,
1 & ipſorum peſsima uita . † Quibus attentis generalis ipſe eos
merito priuauit,& in alios eiuſdem ordinis fratres domũ præ-
dictam tranſtulit , ut habetur in c.relatum.ne cleri. uel mo.ubi
omnes aſſerunt hanc eſſe iuſtiſsimam cauſam dictę priuationis,
& translationis,ut etiam poſt gl.firmat Abb.& alij adducentes
deciſ.concor.in c.inter quatuor.de religio.dom.Omiſſa namq;
in præſenti poteſtate ordinaria,qua d.generalis Prior fungitur,
prædicta executus eſt auctoritate apoſtolica , quibus inſpectis,
nullus defectus iuriſdictionis dari põt ceſſabunt propterea quę
ex aduerſo adduci poſſent, ſuperius enarrata fore agitata a pri-
uato,& iuriſdictione carente, ſecundum iura cõmuoia & vulg.
2 † Minus ẽt obſtabit ſi dicatur,aduerſarijs inauditis & iuris or-
dine non ſeruato prædicta fuiſſe geſta,nam cum regularib.mi-
nimè procedendum eſt,ſm̃ ordinem iuris, relaxatur.n.talis ſo-
lennitas,& remittiẽ huiuſmodi rigoroſa iuris ſubtilitas, ut tra-
ditur in c.fi.de regular.& in c.reprehenſibilis. de app.& proba-
tur in c.qualiter & qñ.il ij.§.ad corrigendos.de accuſa. ubi poſt
alios Fely.in tertio notab.col.j.alia adducit, & idem facit poſt
Ioan. And in c.olim.eod.tit.col. pen.uer. ultimo quærit hic.ꝯ-
cludens, ueritatem ſolam eſſe inſpiciendam, & attendi debere
3 reliquis omiſsis. † Accedat expreſſa approbatio & ꝯfirmatio p̃-
dictæ priuationis,& translationis ſciẽter facta a Clemente.vij.
Pontifi.maximo expreſsè derogans omnibus pactis & conuen-
tionibus priuilegiis & alijs quibuſcunq; iuribus modo, aliquo
ꝫ prædicta facientibus , per quam omnis defectus ordinis non
ſeruati ſuppletur,ut hr̃ in c.ad petitionem,de accuſ.& ibi Fely.
in tertio notab.&per Abb. in c.olim. col.pen. de re iud.& not.
in c.hoc quippe.iij.quæſt.vij.& per gl.fi.in c.j.de tranſa.iunctis
plenè traditis per totum,extra de confirm.uti.uel inut.& p doc.
4 in l.more & quia.ff.de iuriſd.om.iud.†Et clauſula illa ſupplen-
tes omnes defectus &c. tollens ſingulos defectus iuris poſitiui
& quæ trahitur ẽt ad non ſpecificatos, ſm̃ Io.An.in d.c.j.de trã
ſac.& per Alex.conſi.cxj.Perſpectis.col.ij.nu.iiij.vj. & alijs ſeq.
5 uol.vj.& per Fran.de Cur.conſi.lxv. col.ix. † Ad quod ẽt & illa
clauſula,non obſtantibus.de cuius effectu poſt alios p eum cita
tos hr̃ p Fely.in c.nonnulli.de reſcrip. nu.xaj.xxxix.& lxxix. &
p Alc.ꝯſ.xcij.nu.xxxiiij.& ꝯſ.clv.nu.iij.uol.vj.& p Frã. de Cur.
6 ꝯſi.xxvij.col.aij.& ꝯſil.xxxv.colu.iiij. & ſi. † Prout ẽt illa clã,ꝗ
hñ debeãt pro expreſsis & ſpecificatis ſub quacunq; forma &c.
de qua p do.Ant.ꝯſi.lv.alias.ij. Viſis,& per doc.in d.c.j.& Fel.
in d.c.nõnulli.nu.xxij.& ſeq.& Soc ꝯſi.cxx.nu.ix.uol.iiij.& ꝯſ.
lxiij.nu.v.uol. iij. ex quibus omnes tollunẽ obiectus qui forſan
per aduerſarios dari poſſent, aſſerentes iuris ordine non ſerua-
7 to,fuiſſe dicta domo priuatos & ſpoliatos.† Ad quæ etiam no-
ta.in l.iuſte poſsidet.ff.de acqui.poſſ. Mandauit inſuper Clem.
vij.prædicta omnia debere inuiolabiliter obſeruari & perpetuo
8 † ꝫ quod mandatum aduerſarij in præſenti uenire minimè poſ-
ſunt ad not.in c.j.de pact.& ff.eod.tit. l.iuriſgentium.§.prætor
9 ait.& quæ habentur in c.j.de iureiur.lib.vj.† Voluit etiam ſupe
rius geſtis non poſſe ꝯueniri modo aliquo prohibens omnes &
ſingulas perſonas pœnis & cenſuris ibidem appoſitis ꝫ illa ali-
quid attentare,denegans audientiam, & uolens illos nequaq
audiri,ad ea quæ hñr in l.ſed & ſi per prætorem. §. ait prætor.tit
ex quib.cau.maio.per Bar. & alios ibi diffusè in l.j.§.ſublata.ff
10 ad Trebel.† Ex quibus ſatis apertè conſtat aduerſarios in præ-
ſenti tanquam ſpoliatos petentes reſtitutionem dictæ domus,
minimè eſſe audiendos,reſtitutionemq; petitam minimè eis dã
bere ꝯcedi, cum notoriè iam conſtet ex prædictis ipſos nullum
hr̃e ius,& de optimo iure,tũ in poſſeſſorio,tum in petitorio ip-
ſorum fratrum in præſenti tenentium domum prędictã,ad no-
tata per Bar.in j.lec.in l.naturaliter.§.nihil cõe.ff.de acqu.poſſ.
arg.c.cum teneamur.extra de ap.cum alijs pleniſsimè accumu-
latis per Alex.& reliquos Mod. in d.§.nihil cõe,col.vj.& in j.le
ctu.& nu.viij.& col.viij.& ſeq.& per Can.in c.cũ dilectus.& in
11 c.paſtoralis.de cau.poſſ.& proprie. cum ſi.† Prout ẽt reſtitutio
petita minimè eis uenit ꝯcedenda conſiderata noua conuentio
ne,tranſactione,& pacto,inter ipſos fratres inito,poſt priuatio
nẽ & translationem prædictas & prædictorum pactorum con-
firmationem reuerendiſsimi,tunc prędicti ordinis totius prote
ctoris,necnon & ſedis apoſtolicæ quæ obſeruanda & adimplen
da omnino ueniunt.c.fi.de pact.lib.vj.c.ij.eo.tit.in antiq.c.j.c.ue-
12 niens.de tranſac.† Quibus ꝯuentionibus & tranſactionib.con
cluſum extitit ꝗ domus p̃dicta deberet dictis fratribus illa pri
uatis reſtitui qñ accederet cõſenſus & beneplacitum ducis Fer-
ra. & p ipſius Ducis literas id eſſet ſignificatũ , & non aliter, iq
teſtõ domus uirtute dicti pacti ꝯuẽtiõis & trãſactionis, illis ea
priuatis

prioratis facienda erat ſob illa conditione, ſi accederet ↄſenſus dicti Ducis ut conſtat ex illis uerbis, accedente ↄſenſu & bene-
13 placito, &c. † qui ablatiui abſoluti reſoluuntur in conditionē. l.a teſtatore.ff.de condi.& demon.l.euictis.ff.de euict.& p Moder.in rub.ff.ſolu.matri.& patet etiam ex illis uer. quando p literas Ducis erit nobis ſignificatum importantibus ēt conditionē ſm Bar.& alios in l.j.ff.de ↄdi.& demō. & qm̄ talis conditio minimè fuit adimpleta & purificata, quinimò in oppoſitum & in ↄ̄rium oſtenduntur & patent literæ conſenſus & uoluntas p̄facti.d.Ducis, merito uirtute dictæ conuentionis & tranſactionis ipſi aduerſarij ſuper ſpolio nouiter intentato audiendi non ſunt, cū uirtute dictæ ↄuentionis & tranſactionis poſt dictā aſſertam ſpoliationē fuerit acquiſitum de nouo ius & dñium, ſm Bal.in c.in literis.de reſti.ſpo.allegantem ea, quæ hñr in c.ſuper hoc.in gl.mag.& per Inno.de renun.& firmat do. Ant.in c.ſollicitæ.de reſti.ſpo.& Abb.ibi expreſſè dicentes tale pactum obſtare agenti remedio ſpoliſtorio, & ſequit̄ do.Prepo.in c.porrò. col.iiij.uerſi.octauò fallit. de diuort. & eſt deciſ. Rotę in nn.in tit.de reſtitu.ſpolia.tertia col.fi.& in antiq.eo.tit.deciſio.xviij. & ſequitur Al:a.in d.§ nihil commune.col.x.nu.xxvj.in is.fall.
14 †Erat enim aduerſarijs reſtitutio dictæ domus facienda ſub cōditione & qualitate prædicta, qua non ſuccedente nec uerificata, ceſſabit reſtitutio.c.Piſanis.de reſt.ſpo.ceſſabunt ex iſtis oīa & ſingula, quæ in oppoſitum poſſent adduci ex.c.ſollicitæ.eo.ti. ulterius poſt dictam tranſactionem & nouam conuentionem, & receptis poſtmodum literis Ducis Ferrariæ. aperientibus ipſius animum uoluntatem, & conſenſum reuerendiſsi. olim rector totius dicti ordinis, auctoritate ſedis apoſtolicæ ſibi attributa, uolēs p̄dictæ ↄtrouerſiæ uertenti inter dictos fratres ſup dicto ſpolio & reſtōne domus p̄dictæ finē imponere, ſniam protulit, domum p̄dictam aduerſarijs non eſſe reſtituendā, ſed illā eſſe ſub regimine prioris gñalis, & debere gubernari p ffes de-
15 putatos & putandos ab ipſo.† Quæ ſnia in rem tranſiuit iudicatam, & ueritatem induxit, l.res iudicata.ff.de reg.iur.l.ingenuū. ff.de ſta.ho.c.cū inter.de re iud.& illi ſtandum eſt.l.Herennius.
16 §.Gaia.ff.de euictio.cū alijs plenè nota.in c.qm̄ ↄ̄.de prob.†Et hmōi ſnia ſuper iſto poſſeſſorio lata impedit ulterius ſup eodē poſſe agi.c.præſentiam.& ibi gl.& alij nota.ij.q.j.& tradit̄ per oēs in c.cum dilectus.de cau.poſ.& propr.& d.deci.Rot.in no. tertia, de reſti.ſpol.col.pen.& optimè faciunt tradita in d.c.cū teneamur.& per Bar.& alios in d.l.naturaliter.§.nihil cōe.in j.
17 lec.& in l.unica.C.ſi de momē.poſ.fue.ac.† Et ꝙ d.reuerē.Cardinali & protectori aſſerenti ad prolationē dictæ ſniæ proceſsiſſe delegatione ſibi facta p ſum. Pont. fides debnetit & ſit adhibenda, eſto ꝙ aliter id non doceat, de delegatione & cōmiſſione, faciunt optimè tradita poſt alios per Fely. in c. quod ſup his.extra de fi.inſtr.col.ij.& iij.uerſ.ſed quod dixi.nu.vij.ↄcludētes fidē eſſe adhibendam qm̄ de facili poſſet recurri ad Papā tunc p̄ſentē ſm Imo.ibi, & in cle.j.de prob.citantē Spe.in titu. de prob.§.uidendum. uerſ. quid de auditorib. & ſequunt̄ Mod.
18 in c.cū in iure peritus.de off.del.†Et qm̄ ipſi aduerſarij paſsi ſūt p do.reuerend.olim protectorē cognoſci, & ſententiari, nedum ſup poſſeſſorio, ſed ēt ſuper petitorio domus prædictæ, meritò ipſis obſtabit exceptio nedū poſſeſſorij, ſed ēt proprietatis, ad plenè tradita in c.j.de reſtit. ſpol. & poſt Alex.in d.§.nihil cōe. col.xj.nu.xxxj.in iiij.fall.ponunt Mod.adducētes alias concor. Ex quib.ita breuiter adductis, concludēdum neceſſario ſequit̄, prædictos aduerſarios ſuper ſpolio nouiter intētato minimè eē audiēdos, ſed penitus repellēdos, prout ſi opus fuerit apertius ac diffuſius etiam ex alijs deducetur. Pariſ.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In remedio poſſeſſorio intentato iuxta.c.reintegranda. iij. q.i.ſatis eſt probaſſe de antiquiore poſſeſſione, & ſeq.*
2 *In beneficialibus, agens poſſeſſorio recuperandæ, nedum habet probare de antiquiore poſſeſſione, ſed etiam de titulo ſuo.*
3 *Notorius defectus tituli, obſtat petenti reſtitutionem beneficij.*
4 *Et tenetur probare titulum canonicum & legitimum.*
5 *Et excluditur etiam ex defectu non iuris ſui notorij.*
6 *Et denegatur taliter non bene agenti, fructuum reſtitutio.*
7 *In iſtis beneficialibus propter periculum animæ, non debet ſpoliato fieri reſtitutio, ſi notorium eſt de ipſius iniuſtitia, & numero.8.*
8 *Non eſt danda occaſio peccandi mortaliter.*
9 *Agens remedio.d. c.reintegrandæ probare habet aduerſarium clam uel iniuſtè poſſidere reſpectu ſuæ poſſeſſionis.*
10 *Gratia odioſa eſt, & ideo reſtringibilis.*
11 *Nec conceſſa epiſcopo ad obtinendum beneficium, debet intelligi de illis quæ ſunt in ſua dioceſi.*
12 *Et maximè ad obtinendum primam dignitatem poſt Pontificalē in ſua eccleſia.*
13 *Et quando eſt appoſita clauſula, quòd non moleſtetur ab ordinarijs.*
Debet eſſe differentia in perſona actiua, & paſſiua, ne idem actus cadat in una & eadem.
14 *Qui confert ut uicarius, docere habet ſe talem eſſe.*
15 *Et aſſertioni, quem eſſe uicarium, ſtandum non eſt, alio non docto.*
16 *Suſpitio falſi, habetur pro falſo.*
17 *Ratificatio non trahitur retro in præiudicium tertij.*
18 *Si literæ non ſunt præſentatæ, collatio ante facta nulla eſt.*
19 *Clauſula decreti inficit, & titulum, & poſſeſſionem.*
20 *Quando, & quo caſu poſſit quis opponere de iure tertij, & numero 21.& 22.*
23 *Per ſolam ſignaturam quæritur ius, & gratia ualet.*
Et regula cancellariæ in iſta quando procedit.

CONSILIVM. XII.

IN ISTO Iudicio poſſeſſorio intētato per Reuerēdum electum Cenetē.ↄ̄ d.Ioan. Carraccium uſ prima facie pro ipſo Reuerendo electo concludēdum cum intentauerit oē remedium poſſeſſorium, & potiſsimum.c.reintegranda.iij.quæſtio.j. † In quo ſatis eſt probaſſe de antiquiori poſſeſsione ipſius reuerendi electi agentis, quæ poſtea peruenit ad d.ioan.ut tradunt Innoc.in ca.ſæpe.de reſtitut.ſpolis & Lap.allega.lij.Lætatus ſum.& alibi in c.cum ad ſedem.char.pen.de reſtitut.ſpol.& per Alexan.conſi.vj. Circa p ceſſum.uol.iij.cum alijs accumulatis per ſcribē.in l.rem quę nobis.ff.de acqu.poſſeſſ.& diffuſius per Dec. conſi. lvij.& pro tenui.colum.j.& ij.in fin.& col.iij.& conſil.cclij. Agitur.col.ij.& conſi.cccij Et pro tenui.col.penul.num.xxij. Tamen conſiderata ueritate, ex infra deducendis, concludendum eſt ↄ̄rium, ꝙ ipſi Reuerendo electo non ſit facienda reſtitutio poſſeſsionis, po
2 ſito ꝙ per prius eam fuiſſet de facto adeptus. † Sumus enim in beneficialibus in quibus agens poſſeſſorio recuperandæ neceſſe habet nedum docere de antiquiori, & priori poſſeſsione, ſed ipſum etiam oportet iuſtificare titulum ſuum, quæ exceptio ita agenti ualde obſtat, & non docto de legitima inſtitutione, & titulo denegando, uenit reſtitutio, ut tradit Inn.in c.in literis.de reſtitu.ſpol.& in ca.ex parte.eo.titu.& in ca.conſtitutus.de fil. presby.& per Archid.in ca. cum qui. de eo qui mitti.in poſſ.li. vj.& per dn.de Rot.in no.in tit.de reſtitu.ſpol.deciſion.ij. Fuit dubitatum, & deciſione.xv.Si A.conferatur, & in tit.de probat. deciſione.vij. Si quis dicat, ubi adducuntur aliæ deciſion.& per Aegid.Belleme.deciſio.xvij.Secundum, & deciſio.alis. Agens, & alibi pluries, & per doc.maximè Alexan. dicentem hanc eſſe communem * in l.naturaliter.§.nihil commune, colum.x.uer-
3 ſicu.viij.fallit, num.xxv.ff.de acquiren.poſſ.¶ † Notorius enim defectus tituli petenti reſtitutionem beneficij legitimi obſtat, ut diffuſè tangit Abb. in ſua diſputatio. Titius clericus, in tertio dubio, & habetur in deciſionibus ſupra adductis, & per Fel. in c.ſi conſtiterit, colu.ij.nu.v.de accuſat. poſt Abb.ibi colu.ij.
4 uer.oppono contra tex. † Nec agenti ſufficit quēcunq; titulum probare, nam dēt eſſe canonicus, & legitimus, & titulus infectus ēt probatus non ualet, nec prodeſt ei, ut traditur in c.uiſi, de cōceſ.præb.& Innoc.in c.ſignificaſti.de diuor.& per Rot.in deciſio.Bellem.cclxxxvij. Itē quòd allegans, & diffuſius deciſione.
5 De.xxix. Allegans titulum. † Prout etiam ipſe Reuerendus electus excludēdus uenit ex defectu non iuris ſui notorij, nam ex deductis ſuper quibus concluſum eſt, notoriè conſtat ipſum reuerēdum electum non habere ius, quę obiectio reſtitutionē impedit, ēt ſi ageretur remedio attentatorum, ut concludunt do. de Rot.allegando deciſionē, & iura, dicta deciſi.ij.de reſti.ſpol. & in alia deciſi.xv.eod.titu.Si A.conferatur, in nn. & in antiq. deciſi.ij.de reſtitut.ſpolia.Nota ꝙ ubi, & deciſio.xiij. Nota ꝙ ſi conſtat, & deciſion.xxiiij.Nota quòd ubi agitur, & per Fel.poſt gloſſ.& alios docto.in d.cap.ſi conſtiterit, colum.ij.num.v.& in cap.ad petitionem, de accuſation.num.iij.vj.& vij.ubi allegando alias deciſiones concludit agenti poſſeſſorio recuperandæ, obſtare notorium defectum proprietatis, & non iuris ſui potiſ-
6 ſimū ſi excipiēs doceat de ſua proprietate.† Addens ēt ita agen-

7 et denegari petitionem fructuũ. † Et bñ faciunt, q̃ p illum text.
poſt gl. ibi tradunt doc. in c. ad decimas. de reſt. ſpo. li. vj. & quę
in terminis nr̃is ꝯcludit Aegid. Bellem. deciſ. xxxvj. Contra a-
gentem quem proſequit Soc. in d. l. rẽ quæ a nobis. in ix. q. prin.
Bar. nu. a ix. uer. ſed circa prædicta dubitaĩ, col. ij. in fi. & col. iij.
& iiij. & quę poſt Bal. ponunt doc. in d. §. nihil cõe. maximè Iaſ.
nu. xlvij. allegando Bal. in l. ordinarij. C. de rei uend. col. ulti. &
Inno. in c. conſtitutus. de fil. presby. Volentes in iſtis beneficia-
libus pp periculũ animæ non eſſe faciendam reſtitutionẽ ſpo-
8 liato. ſi notoriũ eſt de iniuſtitia ipſius agentis. ¶ † Quod ſuadeĩ
qm̃ non dẽt dari occaſio peccato mortali, ut idẽ Inno. tradit in
c. ſignificaſti. de diuor. quẽ ſequunĩ do. de Ro. in no. in tit. de re
ſti. ſpo. in d. deciſ. ij. col. j. uer. rõ eſt, & ẽt deciſ. iij. col. iij. uer. a-
lia additio. eo q̃ ubi tenent reſtitutionem eſſe denegandam, qñ
ſine peccato talis poſſeſſio non poſſet retineri, qm̃ agenti nõ de
bet parari uitioſus ingreſſus, iuribus ibidẽ alleg. prout eſſet hic,
& ſequiĩ Fel. in d. c. ad petitionẽ, col. iiij. nu. vij. uerſi. ij. declara.
ubi rñdet Bal. in ꝯtrium adducenti l. ſi quis ad ſe fundũ. C. ad le.
Iul. de ui. quem tex. ẽt adducit Iaſ. in d. §. nihil cõe. nu. xlvij. nõ
.n. loquunĩ qñ notoriè conſtat de non iure, nec in beneficialib.
& qñ induceretĩ peccatum, ut eſt in caſu præſenti, ex alio ẽt ipſe
reuerendus electus obtinere non põt, nam omiſſo illo articulo
an remedium. c. reintegranda detur & competat ꝯ poſſidentẽ ti
9 tulo & bona fide. † Tñ illud certum eſt q̃ ad hoc ut agens tale
remedium obtinere poſſit, neceſſe habet articulare & probare,
aduerſarium, clam uel iniuſte poſſidere reſpectu ſuæ poſſeſſio-
nis, iuxta no. per Bar. & alios doc. in l. ſi de eo. §. fi. ff. de acquir.
poſ. & ita in terminis nr̃is ꝯcludit Alex. ꝯſi. cclx. alias. cxv. In cã
& lite. col. j. & ſeq. uer. item rñdeo. uol. ij. & ꝯſi. lxxxix. Excellen
tiſſimi. col. pen. uer. item rñdeo, uol. v. quẽ referunt, & in termi-
nis nr̃is punctaliter ſequuntur Mod. Pap. ꝯſi. xvij. licet per celeber
rimos. col. penul. uer. xix. & ult. quod ꝯſi. eſt poſitum poſt trac.
ipſorum de feud. Iſta aũt qualitas ab ipſo reuerendo electo, ne-
dũ probata, quinimò nec articulata apparet, inde ſequiĩ &c. Qđ
modo ipſe reuerendus electus non docuerit de canonico titu-
lo, ſed de inualido & penitus infecto, & q̃ deductis & ꝯcluſis in
cã notoriè appareat de non iure ipſius reuerendi electi, & ꝯ̃rq̃
ſequanĩ effectus de quibus. s̃. ſatis apertè oſtenditur, qm̃ princi
pale & unicum fundamentum ipſius eſt ſuper gratia ſibi ꝯceſſa
a ſummo Ponti. uirtute cuius per eius aſſertum uicarium dr̃ fuiſ
10 ſe ſibi collatum dictum beneficium. † Quæ gratia cũ de ſui na-
tura ſit odioſa reſtringibilis, & non extendenda eſt tanquã am-
11 bitioſiſſima iuxta nota. in c. q̃uis, de præb. li. vj. † Non dẽt inter
pretari nec intelligi, ut extendatur ad beneficia propriè dioce.
ipſius reuerendi electi qui in hoc eſt odioſiſſimus non ualẽs de
iure talia bñficia ſibi retinere, ex quo alijs debẽt ꝯferri. c. vt ſin
gulæ, de off. archipresb. & ibi gl. allegans alias ꝯcor. & per gl. in
12 uer. liberaliter, & ibi not. ſcrib. in c. relatum. de pręb. † Quod ẽt
ſuadetur ex uerbis prædictæ gratię, dantis facultatem ꝯferendi
primas dignitates poſt pontificales in cathedralibus, nec eſt ue
roſimile Pontificem uoluiſſe eundẽ in eadem eccleſia hr̃e ponti
ficalem, arg. l. nuptura. in fi. ff. de iu. dot. l. fi. ff. quod met. cau. ca.
13 quia ueriſimile. de præſump. cum concor. † Prout ẽt qm̃ in tali
gratia ipſe reuerendus electus prohibeĩ moleſtari ab ordinarijs
locorum, & ſi gratia comprehenderet bñficia ſuę dioce. ipſemet
qui ordinarius eſt prohiberetĩ ſibi ipſi inferre moleſtiam, quod
prorſus abſurdum eſt, arg. nota. in c. ult. de inſti. & in c. per tuas,
14 de iu. pat. & in l. ij. ff. de ſtipu. ſeruo. † Inſuper in gratia, collatio
commiſſa vr̃ uicario dicti reuerendi electi, qui pro tp̃e ibi eſſet.
Et in proceſſu minimè conſtat, eum qui ꝯtulit fuiſſe uicariũ ge
neralem, unde &c. iuxta plenè not. per doc. in ca. ſciſcitatus, de
15 reſcrip. & in c. dudum, extra de pręſum. † Et licet productũ ap-
pareat aſſertum inſtr̃m quo datur facultas ꝯferendi cuidam qui
aſſeritur uicarius generalis, tñ tali aſſertioni fides minimè eſt
adhibenda cum tractetĩ de commodo proprio aſſerentis, de dã-
no tertij, ad plenè nota. per Aret. Fel. & alios in c. cum a nobis.
de teſtib. in cle. j. ubi gl. & doc. de prob. cum ꝯcor. eo ẽt qm̃ tale
inſtr̃m non caret ſuſpitione falſitatis, prout aliud inſtr̃m pręſen
tatum continens mandatum, ẽt dicta ſuſpitione minimè caret,
cum & conferens & tradẽs poſſeſſionẽ de tali mandato nullam
faciunt mentionẽ, & ipſe aſſertus procurator in ſua depoſitione
neget ſe procuratorẽ, & quia eadẽ die celebrata & ꝯfecta appa
rent ambo, tũ ẽt qm̃ aſſerta collatio ut teſtes aſſerunt noctu ex-
16 titit facta. † Et illud certiſſimum eſt ſuſpitionẽ falſi hr̃i pro fal-
ſitate, ut dñt Archid. & Gem. in c. memoriam. xix. diſtinc. & Io.
de Ana. in rub. de crimi. fal. col. fi. & Alex. conſi. lxxvij. In cauſa
accuſationis. col. pen. uol. j. cum ſimus in cauſa ciuili, ut apertè
concludit Dec. allegando alias deciſiones conſi. clxxxix. Lęta-
tus ſum. nu. iij. & iiij. & conſ. clxxv. In cauſa falſitatis. nu. iiij. Ad
quod ẽt qm̃ ipſe reuerendus electus ratificauit longè poſt geſta
per talem procuratorem quod minimè neceſſarium erat, ſi uerũ
17 fuiſſet mandatum. † Et talis ratihabitio in præiudicium do. Ioã
nis tertij, cui medio tp̃e fuit ius quæſitum non põt retrotrahi,
& illi præiudicium afferre iuxta gl. Barto. & alios in l. ſi indebi-
tum. §. fi. ff. rẽ rat. hab. & hr̃ in l. ſi ego. §. ſi res. ff. de iur. dot. cum
alijs accumu. per Dec. conſi. ccxxvj. Magiſter Ioan. col. ij. & iij.
uer. ſecũdo principaliter, nu. v. & ſeq. & ꝯſi. ccxlvij. In cã magnifi
18 ci. col. iij. & iiij. † Accedat inſuper quoniam nullibi apparet ta
les literas gratiarum ꝯceſſarum electo Cenetẽ. fuiſſe pręſentatas
aſſerto uicario, quo fit ut collatio & prouiſio per aſſertum uica
rium facta reddatur nulla cum de præſentatione non ꝯſtet ẽt ſi
de eis habuiſſet notitiam, ut ad plenum tradiĩ per Gemin. in c.
eam te. in fi. de reſcrip. & per Rot. in no. in tit. de conceſ. præbẽ.
deciſi. xix. Circa ſecundum. & diffuſius eo. tit. deciſio. xx. Circa
tertiũ. cũ alijs plenè accumulatis per Fel. in d. c. ſiſcitatus. de re-
ſcrip. col. antep. & pen. uerſi. pro tanto dicit Dominicus. num.
xxxvij. & per eundem Fel. in d. c. dudum. de præſump. col. fi. nu.
liij. per textum in c. ſuper eo. in fi. de appel. & per alia iura alle-
gata in dictis deciſionibus, nec aſſertionibus ipſorum de pręſen
19 tatione forſan dicentibus, ſtandum erit, ut eſt dictum. † Rurſus
gratia conceſſa electo Bellun. in totum & funditus extinguit af-
ficit & inficit, conſideratis clauſulis & decretis irritantib. in ea
appoſitis, nedum titulum quinimò & poſſeſſionẽ d. electi Cene
tẽ. quo fit, ut ẽt ſi eſſet ſpoliatus non debeat reſtitui, ut ad plenũ
traditur p Rot. in no. tit. de reſti. ſpo. deciſio. iij. ſi contra agen-
tẽ. & in antiq. eo. titu. deciſio. ij. nota q̃ iuata tradita per Inno.
& alios in c. ut noſtrum. de app. & in c. ſi eo tempore, de elec. li.
vj. & per Rot. in antiq. in titu. de cau. poſſ. & propric. deciſi. xij.
nota q̃ & deciſ. xj. nota ſi agẽti. & alibi pluries, & tradit Lapus
allegatione. xxiiij. & diffuſè proſequit Soci. in d. l. rem quæ no-
20 bis. in ix. princ. q̃one Bart. carta ultima, col. j. & ij. nu. xix. † Nec
obſtat ſi dicatur q̃ dominus Ioannes non põt opponere & ſe iu
uare de dicto iure tertij competenti electo Bellunẽ. ut in termi
nis noſtris eſt gl. in uerbo eundem. in c. ad decimas. & ibi notãt
doctor. de reſtitut. ſpoliatorum. lib. vj. & tradit Fely. in d. cap. ad
petitionẽ. num. vij. ad quod. l. loci corpus. §. competit. ff. ſi ſerui.
uẽdic. & per Oldrad. conſil. cxiiij. Factum eſt tale. alias conſil.
21 cxxxix. Ad habendum. in vj. dubio. † Ceſſat. n. obiectio ex quo
tale ius tertij ipſo iure eſt excluſiuum iuris agentis, quo fit ut a-
genti obſtet, cum ipſe tertius hoc uelit, ut tradunt Cano. in c. man
datum, de reſcrip. & plenè per Bart. in l. ij. de exceptio. rei iudi.
22 † Prout ẽt obiectio tollitur, quoniam ipſe tertius electus Bellu
nẽ. tale ius ſuũ ceſſit domino Ioanni, & iõ põt illud opponere,
& ex eo ſe iuuare, iuxta notata. in c. ſi quis in ius. de regulis iur.
lib. vj. & tradit Bart. in dicta. l. ij. uerſicu. oppono quod de iure
tertij, & tenet Decius conſil. ccxlvij. In caſu. colum. fina. circa fi
nẽ, ita rñdẽdo obiectioni. Nec prædictis obſtat ſi dicatur quod
tali ceſſione facta nõ conſtat per literas in curia expeditas, iux-
23 ta reg. cancellariæ, &c. † Quoniam per ſupplicationẽ ſignatam,
tale ius dr̃ eſſe quæſitum, per quam ſolã ſignaturam de iure gra
tia dicitur eſſe perfecta, ut hr̃ in clement. dudum. §. nos enim.
& ibi gl. & alij nota. de ſepultu. & tradit Baldus in l. humanum.
C. de legibus, & Abb. in ca. noſti. de elec. & in c. cum in noſtra.
ubi ẽt Modern. in rubrica. de conſtitutio. colum. ij. uerſi. & poſ-
ſunt iſta. Nec erit in conſideratione regula cancellarię ex quo
non apparet producta, & ſi etiam produceretur formiter, minus
obſtaret, cum tale ius tertij electi Bellunẽ. ipſo iure afficiat, &
extinguat ius ẽt poſſeſſionis prędicti electi Cenetẽ. & ipſe ele-
ctus Bellunen. expreſſè uelit do. Ioan. de tali iure ſibi compet.
poſſe opponere, iuxta doctrinam Bartoli. in d. l. ij.

Pariſius Padux.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa poteſt conferre beneficia & eccleſias exiſtentes in terri torio monaſterij ſi à ſuperioribus, ad iſta poteſtatem habet.*
2 *Fœmina etiam laica ex priuilegio poteſt conferre beneficia.*
3 *Abbatiſſa poteſt præſentare, & fœmina etiam laica.*
4 *Laicus purus ex priuilegio, poteſt conferre beneficia.*
5 *Poſſunt iſta præſcribi per perſonam religioſam, & alijs ſeq.*
7 *Abbatiſſa eſt perſona religioſa.*

8 *Profeßio, facit quem religioſum.*
9 *Purus laicus non poteſt iſta præſcribere.*
10 *Eccleſia inferior & eius rector tenentur ſoluere cenſum antiquitus impoſitum illi eccleſiæ.*
11 *Ex quo fit in ſignum ſubiectionis.*
12 *Cenſus poteſt præſcribi.*
13 *Et pro eo competit & poßeßorium & petitorium.*
14 *Et à priuato, ſolutio cenſus actiuè poteſt præſcribi, etiam ſi non probetur de conſtitutione ipſius, nam ſufficit q iſtud allegetur dummodo ſolutio probetur facta per decem annos.*
15 *Præſcriptio temporis in cuius contrarium non extat memoria, habet uim priuilegij conſtituti, & conceßionis.*
16 *Simoniacam eßet conferre eccleſias propter cenſum, qui propter hoc conſtitueretur, cenſus antiquitus impoſitus debetur, & licitè exigitur.*

1

CONSIL. XIII.

CIRCA præſentem difficultatẽ, duo tantũ artiruli
ueniunt diſcutiendi, primus eſt. An ipſa reuerenda
Abbatiſſa monaſterij S. Mariæ inata ciuitatẽ Aqui
len. poſsit conferre beneficia, de quibus in præſen-
tiarũ dubitatur. ſecundus eſt an licitè ab ipſis presbyteris & re-
ctoribus dictorum beneficiorum & eccleſiarum poſsit recipere
annuam penſionem ſeu cenſum. hactenus ſolui ſolitum a qui-
2 buſcunq; rectoribus ipſarum eccleſiarum †Et Inhærendo ueri-
tati & breuitati. Circa primum dico, q ipſa Abbatiſſa poteſt ꝯ-
ferre dicta beneficia & eccleſias exiſtentes & ſitas in territorijs
conceſsis præfato monaſterio. Primò ea conceſsione & priuile
gijs Abbatiſſæ pro tempore exiſtenti in dicto monaſterio per
ſum. Pont. & Reueren. Patriarchas Aquilen. & Reueren. legatũ
ſedis apoſtolicæ per quæ priuilegia & conceſsiones datur pręfa
tæ Abbatiſſæ facultas exercendi omnia iura parochialia, & iu-
ra epiſcopalia concernentia ipſas parochias, & conceditur fa-
cultas ꝯferendi, quo fit vt abſq; ſcrupulo, ipſa Abbatiſſa poſsit
dicta beneficia, & eccleſias ꝯferre, ita vr̃ textus & in fortioribus
2 terminis, in c. dilecto filio. de teſti. † Vbi Mod. poſt Hoſt. & Io.
And. dñt, q ẽt fœmina laica põt ex priuilegio habere facultatẽ
ꝯferendi beneficia, & ibi Fely. col. j. adducit multas deciſ. ꝯcor.
& alias adducunt Moder. in tract. de benefi. in ij. par. prin. quęſ.
xxiij. car. lvj. & ſeq. ubi ꝯcludunt, fœminam ẽt laicam ex priuile
3 gio poſſe ꝯferre beneficia. † Pro quo facit quod dr in fin. in ca.
ex literis, de iure patr. q Abbatiſſa poteſt præſentare, ſicut etiá
in ſimili dicimus fœminam pęnitus laicam, habere ius præſen-
tandi, & poſſe præſentare. c. fi. de conceſ. præben. & ibi Abb. &
per eundem in d. c. ex literis. & in c. ij. de iure patr. cum ſimilib.
4 † Prout etiam dicimus laicum purum ex priuilegio, & conceſ-
ſione ſuperioris poſſe conferre beneficia. c. cum inter. de ꝯſuetu.
c. dilectus. de præb. & nota. per doc. in c. ij. de præb. lib. vj. & ha-
betur in c. dilectus. de præb. & habetur in c. Adrianus. lxiij. diſt.
& plenè per Abb. & Fely. poſt gl. in d. c. de hoc. de ſim. & bñ per
eundem Abb. Fely. & alios in c. cauſam quæ. col. ij. de præſcripi.
& Fely. adducentem alia in d. c. dilecto. & pleniſsimè per Mod.
in d. tract. de benefi. dicta quæſt. xxiij. ex quibus patet ipſam d.
Abbatiſſam uirtute dictorum priuilegiorum, & conceſsionum,
potuiſſe & poſſe dicta beneficia & dictas eccleſias conſerre.
5 †Secundò principaliter ad idem facit præſcriptio longiſsima, i-
mò & tanti tpis in cuius ꝯrium iam non extat memoria, per qđ
ipſa Abbatiſſa dicti monaſterij, pro tpe exiſtens, ſcientibus & p-
mittentibus Reuerendiſſ. Patriarchis Aquilen. ꝯtulit per plures
& plures vices dicta beneficia, & eccleſias quę pro tpe uacabãt,
ex quo infertur ut ẽt ſecluſo priuilegio & ꝯceſsione de qua ſu-
pra ipſa Abbatiſſa quæſiuerit ſibi tale ius conferendi per dictã
pſcriptionem longiſsimã, & tanti tpis in cuius ꝯrium non extat
6 memoria. † Poteſt. n. inferior Epiſcopo, religioſus ẽt regularis,
quærere ſibi ius conferendi, per dictum tps, & ẽt ius inſtituen-
* di, cum auctoritate, committẽdo curã animarum. Iſta eſt * cõia
ꝯcluſio de qua per gl. in c. cum ſatis. de offi. archid. & eſt tex. in
c. auditis. de præſcr. & ibi Abb. col. ij. uer. nota ibi cauſarũ mři-
monialiũ. & uer. ex quo infero. & ibi latè Fely. multa ad id addu
7 cens col. v. uer. inquantum Abb. firmat. ¶ †Quibus non obſtat
ſi diceretur iſtud non procedere in perſona laica, quæ licet poſ
ſit habere ius conferendi, ex conceſsione ſeu priuilegio, ut fuit
dictum in præcedenti artic. Tñ hoc ius non põt ſibi quęrere ex
præſcriptione, etiam ſi eſſet tanti tpis in cuius ꝯrium non exta-
ret memoria, ex quo perſona laica eſt incapax talis iuris, ut di-
* cit Abbas quem * cõiter ſequuntur doc. ibi in c. cauſam quę. de
pręſcrip. Nam obiectio tollitur ut procedat in puro laico, ſecus
autem eſt in ipſa Abbatiſſa, quæ in dignitatem abbatiſſalem e-
ligi non poteſt niſi expreſsè fecerit profeſsionem. c. indemnita
tibus. in prin. de ele. lib. vj. & p profeſsionẽ, iam effecta eſt reli-
8 gioſa. † Cum profeſsio religioſum faciat. c. porrectũ. de regula.
c. conſuluit. qui cleri. uel nouen. unñ non põt dici laica ſed profeſ
ſa, regularis & religioſa, ut in ſimili dicit Rot. in antiq. clxvij. a-
lias in tit. de regularib. deciſ. j. quod confirmatẽ ex literis quæ di
cit Ab. in d. c. cauſam quæ. uerſ. prædicta omnia limito. ubi vult
q ſpiritualia non pñt præſcribi a laicis, qñ ſunt omnino laici.
9 † Secus aũt ſi eſſent religioſi, ut in caſu præſenti, & iõ vult q lai
ci conuerſi pñt præſcribere prædicta, quod ſequiẽ Fel. ibi & ple
nius & diffuſius hoc tenent Mode. in d. trac. de benefi in ij. par.
prin. q. xix. ubi ad id plura adducunt, ex quibus concluditur ip-
ſam Abbatiſſam, tum uirtute dictorum priuilegiorum, tum ẽt
ex dicta canonica præſcriptione potuiſſe, & poſſe conferre di-
10 cta beneficia, & dictas eccleſias. ¶ †Circa ſecundum articulũ,
ꝯcluſio clara eſt in iure, q eccleſia inferior, & eius rector illius
eccleſiæ, dẽt ſoluere cenſum antiquitus impoſitũ, & ſi recuſat
ſoluere, cogi põt ad ſolutionem dicti cenſus, ſeu ad ſoluendum
annualem penſionem ſolitam ſolui ſingulis annis, ita probat in
c. j. & ij. c. prohibemus. c. eccleſijs. c. ſignificauit. c. quantum. c. cũ
uenerabilis. c. pen. & fi. de cenſi. & per Abb. in dictis locis, & eſt
tex. & ibi ſcrib. in c. peruenit. eo. tit. & in c. conſtitutus. de religio.
do. & qñ rector eccleſiæ recuſat dictum cenſum ſeu penſionem
ſoluere. cogi põt ad eam ſoluendã a ſuperiore cui ſoluenda eſt,
ut probat in dictis iuribus & potiſsimè in d. c. cum uenerabilis.
& in c. cũ inſtantia. de cenſ. & bñ faciunt nota. p do. Ant. & Ab.
in d. c. peruenit. & p Bar. in l. cũ de in rem uerſo. ff. de vſu. & p Cy.
& alios doc. in l. ſi certis annis. C. de pac. & eſt gl. ij. in ordine, in
c. auditis. de præſcrip. quam ibi ſequiẽ Abb. col. iiij. in fi. & col.
v. in prin. & oẽs alij ſcrib. uolen. q rector beneficij põt effectua-
liter cogi ad ſoluendum cenſum ſeu penſionẽ, ad quod ẽt facit
11 tex. in c. præterea. el. ij. de iu. patr. & ibi Abb. in ij. notab. †Anti-
quus. n. cenſus debet ſolui, cum talis ſolutio fiat in ſignum ſub-
iectionis, vt dicit gl. in c. magnum. xj. q. j. & in c. tributum. xxij.
q. viij. & per Abb. in c. ij. & in c. prohibemus. & in c. quantũ. de
cenſi. & in ꝯſi. xcix. vol. ij. & p Inno. in c pterea. de tranſa. & per
Alex. ꝯſ. xxxiiij. uol. iiij. Et q talis cenſus, ſeu penſio debeat ſol-
ui probatẽ manifeſte, ex quo ſolutio. d. annui cenſus. ſeu annuæ
penſionis fuit facta, p rectores dictarũ eccliarũ pro tpe exiſten
tes reuerendæ abbatiſſæ. d. monaſterij pro tpe ẽt exiſtenti, ne-
dum p an. x. xx. xl. & lx. ſed ẽt p tantũ tps in cuius ꝯrium non ex
12 tat memoria. †Quo fit ut ſolutio talis cenſus fuerit quæſita di-
ctæ. d. Abbatiſſæ ſpacio. d tpis, nã pſcriptione tanti tpis quæri
pt, ſm Abb. in d. c. ij. de cenſi. & in c. peruenit. col. fi. poſt do. An
13 to. ibi, eo. tit. & p Abb. in c. fi. de cau. poſ. & proprie. † Cenſus. n.
iſte realis eſt, cum reſpectu eccleſiarum ſoluatẽ, & ideo pro ipſo
competit & poſſeſſoriũ & petitoriũ, ut dicit Ab. in d. c. peruenit.
& in d. c. ſignificauit. in fi. adducendo tex. in c. eleucterius. xviij.
q. ij. & bene faciunt no. per Bar. in d. l. cum de in rẽ uerſo. & per
doc. in d. l. ſi certis annis, & per Fel. in c. de quarta. de præſcr. vbi
14 uult q reſpectu priuati, pt pſcribi ſolutio cenſus actiuè. † Et ſuf
ficit ẽt ſi aliter non conſtet nec appareat de ꝯſtitutione. d. cen-
ſus, q ſolum allegetẽ dictum cenſum fuiſſe ꝯſtitutũ canonicè, &
impoſitũ auctoritate ſuperioris, uel ex ꝯpoſitione, & ad hoc p-
bandũ quis ſolũ adducat q fuit ſibi ſolutus p an. x. uel xx. Tunc
. n. pſumitẽ q fuerit legitime, & canonice ꝯſtitutus, & q ſolitus
fuit ſoluere p dictum tps pt cogi ad ſoluendum in futurum, ſm
Bar. in d. l. cũ de in rem uerſo. & Fely. in d. c. de quarta. col. pen.
& doc. in d. l. ſi certis annis, & p do. Ant. & Abb. in d. c. perue-
nit. Et pleniſsimè per Mod. ad id plura accumulantes in tra. de
præſcri. in j. par. tertiæ par. prin. q. x. Quanto magis in caſu præ-
ſenti in quo, nedum per annos. x. uel xx. xl. uel lx. ſed per tempus
in cuius ꝯrium nõ extat memoria fuit facta ſolutio cẽſus. d. Ab
batiſſæ pro tempore exiſtenti per rectores dictarum eccleſiarũ
15 pro tempore exiſtentes. †Quæ præſcriptio habet uim tituli, pri
uilegij, conſtituti, & conceſsionis, ut hẽ in c. j. & ibi latè ſcrib. de
præſcr. li. vj & per Fely. in rub. & in c. cum nobis, de præſcript.
16 † Vnde dicti beneficiati, & rectores fugere non poſſunt prædi-
ctam ſolutionem. Non. n. fit iſta ſolutio uirtute collationis fa-
ctæ dictis rectorib. quo caſu uideretur ſapere aliqualem mo-
niã. c. ueniens. el. j. de teſti. c. quæſitũ. c. cõ uniuerſorũ. de ter. per
mu. c. ꝯſulere. c. audiuimus. de ſim. & not. in c. cũ clerici. de pac.

Ipſa enim d. Abbatiſſa liberè, & ſimplr facit collationem dicto
rum beneficiorum, & eccleſiarum non apponendo nec cenſum
nec penſionem, uerũ poſtmodum a rectorib. eccleſiarum exigit
antiquum annuum cenſum ſolui ſolitum ab ipſis rectoribus ip
ſi do. Abbatiſſæ, tanto tpe in cuius ꝯrium non extat memoria,
quod licite, & ſine ſcrupulo pôt facere, ut facit, iure permittẽte,
ut. ſ. probatũ eſt, & rectores recuſantes ſoluere, pñt cogi ad ſol-
uendum, ut. ſ. & non ſoluẽdo, ſeipſos dãnarent, & deciperent ẽt
in foro ꝯſcientiæ, cũ fraudarent debitũ cenſum, & ſolutionẽ an-
nuam, debitã. d. monaſterio, & Abbatiſſæ. Non. n. hic eſt cenſus
nouus, nec impoſitus per ipſam Abbatiſſam, tpe quo ꝯfert bñ-
ficia, ſed antiquus, ut ſ. & bene potuit præſcribi, ut. ſ. dictũ eſt,
& debetur per iura præallegata. Pariſ. Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Indulgentia conceſſa per Pontificem interpretatur, & intelligi de-
bet ſecundum communes regulas.*
2 *Et cões regulæ dictant indulgentias conceſſas eſſe interpretandas,
ſecundum quòd uerba conceſſionis ſonant.*
3 *Indulgentiarum effectus, & ius in totum dependet à uoluntate con
cedentis.*
3 *Mens, & uoluntas nedum verbis expreſſis oſtenditur uerum, & a-
lijs demonſtrationibus colligitur, & percipitur.*
5 *In indulgentijs interpretandis conſiderantur cauſæ propter quas
fuere conceſſæ.*
6 *Indulgentiarum conceſſia interpretatur perpetua ex mente, & uer
bis concedentis.*
7 *Indulgentia non ſunt interpretandæ, ut ſint indiſcreta, & ut indu-
cant indiſcretionem, & importent uilipendium.*
Fallit quando ex uerbis, & mẽte concedentis totũ oppoſitũ colligiẽ.
8 *Stilus curiæ, qualiter colligatur, & probetur.*
9 *Stilus, attendi dẽt, & obſeruari, et ſecundum illum iudicandum eſt.*
10 *Indulgentia in dubio an interpretetur perpetuò conceſſa, uel ad tem
pus, et alijs numeris anteceden.*
11 *Indulgentia conceſſa una die per Papam alio non expreſſo, cenſetur
perpetuo, & nu. 13.*
12 *Verb. perpetuo, qualiter intelligatur.*
13 *Stilus curiæ circa interpretationem indulgentiarum qualis ſit.*
14 *Actus, & diſpoſitia, regulariter uerificatur ĩ primo, & in una uice.*
15 *Fallit quando diſpoſitia redderetur temporalis, ſi de prima vice
intelligeretur.*
16 *Fallit ſecunda quando materia ſubiecta aliud ſuadet ſtante ſtilo.*
17 *Fallit tertia quando datur facultas aliqua ad certum tempus.*
18 *Prout & quarto fallit, quando per primum actum non eſſet ſatiſfa
ctum menti diſponentis.*
19 *Indulgentia plenaria, concedi poteſt per pontificem.*
20 *Indulgentia plenaria conceſſa per pontificem etiam eo mortuo ad-
huc durat.*

CONSILIVM. XIIII.

INHAERENDO dictis p d. Conſultorẽ addu-
ctis & amplectendo eius ſniam ꝙ indulgentia ꝑdi
1 cta ſit perpetua & non anualis tm̃, ĩprimò adducit
illud tritum, indulgentiã ꝯceſſam debere intelligi
& interpretari ſm regulas communes. c. dilecto. de uerb. ſign.
& per Fely. in c. quam ſit. de iudæ. col ij. uerſic. tertio nota. cum
alijs nota. per Alex. in l. fi. §. in computatione. C. de iure delibe.
2 †Secundò conſiderandum eſt, ꝙ communes regulæ. circa indul
gentias, diſponunt & volunt vt indulgentiæ intelligantur ſecun
dum ꝙ verba ſonant arg. nota. in c. cum & plantare. de priuileg.
l. non aliter. de lega. iij. tradit hanc regulam Felyn. in tract. ſuo
3 de plenar. indulgen. col. iiij. verſic. vlterius tangunt. † Hinc di-
cimus ꝙ ius & effectus indulgentiarum totus dependet a vo-
luntate concedentis, ita Fely. vbi ſuprà, col. pen. verſi. quid au-
tem. poſt Ricar. & beatum Thom. pro quo facit dictum Innoc.
in c. cum eccleſiaſticæ de except. & ibi Fely. & Moder. plura ac-
cumulantes concludentes reſcripta & ꝯceſsiones principum in
4 terpretari extẽdi & limitari, ſm intentionem concedentis. † Et
certum eſt ꝙ intentio & mens, nedum verbis expreſsis oſtendi-
tur. d. l. non aliter. l. Labeo. ff. de ſuppellec. leg. ſed ẽt declarat ꝑ
alias demonſtrationes, ut dicit tex. in l. ſi nominatim. ff. de con-
di. & demon. & in l. certum. ff. ſi cert. peta. cum concor. hinc di-
cimus rationem diſpoſitionis & conceſsionis & eius cauſam de
bere attendi. l. cum pr. § dulciſsimis. de leg. ij. l. regula. §. pen. ff.
5 de iur. & fac. ign. & ibi Bar. †Hinc poſtremò dicimus circa con-
ceſsiones indulgentiarum, attendi cauſas, ꝑp quas fuerunt ꝯceſ
ſę, ut nota. per Fely. in d. tract. circa prin. & per Summiſt. in uer.
indulgentia. & iuſta cã eſt concedendi indulgentias. Conſtru-
ctio eccleſiarum & uiſitatio eccleſiarum, licet iſta uideanẽ tem-
poralia, tamen quia ordinata ad ſpiritualia, inducunt iuſtiſsimã
cauſam, ut indulgentiæ concedanẽ, ut per Fely. loco præall. col.
ij. uer. & accedunt ad iſta. & in Summa Ange. in uer. indulgẽtia.
6 uer. aiij. & ſeq. † Ex iſtis infertur, attentis uerbis pluribus uicib.
poſitis in ultimo breui, ponderatis per do. Conſultorem, atten-
ta cauſa propter quam indulgentiæ fuere conceſſæ, attenta etiã
mente ipſius concedentis, ꝙ talis ꝯceſsio debeat iudicari perpe
tua, & non annalis, ex quo ad ita iudicandum concurrunt cões
regulæ iuris de quibus. ſ. & ideo doc. Fely. in d. c. quã ſit. probat
7 hanc opin. declaratam, ut ſ. & non ꝯriam. †Et ex prædictis tol-
litur illud quod ex aduerſo poſſet dici, ꝙ indulgentiæ non de-
bent eſſe indiſcretæ, nec iudicandæ ſunt ut indiſcretionem in-
ducant, & uilipendium importent, iuxta nota. per Car. in clem.
j. de priuileg. & in clem. ij. in aj. notab. de pęni. & remiſ. & ꝑ Ab
ba. in c. cum eo. §. ad hæc. eod. tit. Nam attentis cauſis contentis
in breui, attenta intentione concedentis, & attentis uerbis &
clauſulis in indulgentia Ipſa expreſsis, tolliẽ indiſcretio, & uili-
tas, quinimò totum oppoſitum inducitur, ut propter cauſas pre
dictas augeatur honor diuinus, & reuerentia, inducaẽ diſcretio.
& cã honeſtiſsima indulgentiæ, & ꝙ ſit perpetua, & nõ annalis.
8 † Suadeẽ dicta opinio, attento ſtilo curiæ qui colligiẽ ex forma
ſcribendi & reſcriptorum, iuxta nota. in c. quam graui. de crim.
fal. & per Fel. in c. ij. col. vij. uerſ. ſtilus. ubi plura accumulat, de
reſcriptis, & attento ultimo breui, ac etiam cõſideratis alijs duo
bus primis, ſatis colligiẽ ſtilus curiæ Rom. qui eſt ut qñ Papa ꝯ-
cedit indulgentias duraturas anno tantum, ut hoc exprimatur,
ut fuit factũ in primis duob. breuibus, qñ uerò uult indulgentiã
eſſe ꝑpetuã, ſimplr eam ꝯcedit, ut fuit factum in ultimo breui.
9 † Qui ſtilus ius inducit, & attendi debet, ut per Fel. ubi. ſ. & per
eundẽ in c. Rodulphus. uer. cæterum, col. ij. de reſcrip. per Abb.
& Fely. in c. ex literis. de ꝯſtit. & per Moder. Pap. in l. cunctos po
10 pulos. col. aij. C. de ſumma Tri. & fide cath. † Et ex hoc tollitur
quod in ꝯrium adduci poſſet ex nota. per Fely. in ca. cum. M. de
ꝯſti. col. iij. uer. nota quarto, quia ſtilus curiæ eſt, ut ſupra decla
ratum fuit, ut in dubio indulgentia ꝯceſſa cenſeaẽ perpetua, cõ-
currentib. regulis iuris, ut ſ. quæ concurrunt in præſenti caſu.
11 † Quod manifeſtè comprobatur per regulam cancellariæ, quæ
mihi eſt in ordine quinquageſimaſexta, ſub rubrica de in-
dulgentijs, uolens quòd ſi Papa concedit indulgentiam pro
12 una die, durat perpetuò. † Et ly. uerſiculo perpetuo, intelligiẽ
in ſempiternum, ſecundum quòd declarant gloſſ. ſuper dicta
regula cancellariæ, & hoc ſolum ſufficit pro uera declaratione
iſtius difficultatis, & ꝙ talis indulgẽtia ſit ꝑpetua, & nõ annalis.
13 † Item infertur ꝙ ex dicta regula cancellariæ hẽ uerus ſtilus cu-
riæ Rom. redactus in ſcripturam, ut qñ indulgentia ꝯceditur ꝑ
una die cenſeatur perpetua, & hoc niſi in conceſsione expreſsè
dicatur ꝙ duret pro una uice tantum, ut factum fuit in duobus
14 primis breuibus. † Ex prædictis ẽt infertur, illud uulgare & tri
tum, non habere obſtare, uolens diſpoſitionem uerificari in pri
mo actu, & prima uice. l. boue. §. hoc ſermone. ff. de uerb. ſig. cũ
alijs pleniſsimè accumulatis per Fely. in c. innouamus. colu. ij.
uerſic. tene etiam menti. de tregua & pace, ex quo termini ſunt
diuerſi. An diſpoſitio, ſit perpetua uel temporalis, an uerò ueri-
15 ficetur in prima uice uel ulteriori. † Tamen ſtrictius reſpondẽ-
do, dicitur ꝙ dicta regula non procedit, qñ intelligendo de
prima vice diſpoſitio inducta per priuilegium reddereẽ tempo-
ralis, quod eſt ꝯ naturam priuilegij, quod debet eſſe perpetuũ,
ita Fely. in d. c. innouamus. col. fi. uerſi. fi. quod proprie eſſet in
16 terminis noſtris. † Secundò euacuatur obiectio, quando ſumus
in materia in qua de ſtilo & ꝯſuetudine, debet iudicari ꝑpetua,
ut eſt præſens materia, & ſupra apertè probaui, ita apertè Fely.
17 in d. c. innouamus. col. iij. uerſi. fallit ſecundo. † Tertiò tolliẽ qñ
datur facultas aliqua ad certum tpſ, tunc. n. non intelligitur ꝑ
prima uice ita Fely. ubi ſupra col. iiij. uerſi. fallit quarto, quanto
18 magis in caſu pręſenti, ubi tempus eſt perpetuum. † Quartò tol
litur quando ſumus in caſu quo per primum actũ non eſſet ſatiſ
factum menti diſponentis, quia tunc intelligitur de ulteriori,
non de primo, ita Fely. ubi ſupra col. iiij. uer. fallit quinto, & ex
dictis in præcedentibus patet, uoluntatem concedentis fuiſſe, ut
19 eſſet perpetua unde &c. † Conſideratis etiam alijs adductis per
do. Conſultorem, dico hanc conceſsionem indulgentiæ eſſe per
petuã, eſto ꝙ ſit plenaria, ex quo eã ꝯcedere potuit Pontifex, ve

per

per glo.in uer.a culpa,& ibi Card.& alij de pęni.& remiſ.& per nota.in c.cum ea co.eo.tit.in antiq. & c.quodcunq; .xxiiij.q.j.
30 cum alijs adductis per Fely. in trac.in prin. † Quę indulgentia durat,eſto φ Pontifex concedens ſit mortuus,ut per Inno.& alios in c.quod tranſlationē, de off.leg.& per Gem.& alios in c. fi.de reſcrip.li.vj.& not.in c.cū ad hoc.de cle.non reſid. & Summa Ange.in uer.indulgentia.uer.vij. Pariſ. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſus agitatus per delegatum, cui tantum erat commiſſum negocium grauaminis,non ſubiacet uitio,nullitatis,ſi in omnib.proceſſit ut delegatus,abſque noua commiſſione.*
2 *Quod uerum quando commiſſio fuit ſibi facta cum omnibus ſuis dependentijs incidentibus & connexis, poterit enim tunc procedere ſuper cauſa principali.*
3 *Procurator non habens mandatum ſpeciale,uel cum libera,non poteſt iuriſdictionem prorogare.*
4 *Prorogatio iuriſdictionis, nedum uerbo, uerum facto & tacita fieri poteſt.*
5 *Prorogatio fieri poteſt de re ad rem,& de cauſa ad cauſam, & per proſecutionem.*
6 *Iudex remiſſoriē ad recipiendum teſtes datus,poterit etiam recipere & inſtrumenta, ac ſcripturas coram ipſo præſentatas.*
7 *Collatio facta de canonicatu,ualet,eſto quòd non eſſet canonicatus, ſed clericatus.*
8 *Collatio facta alicui per obitum Hieronymi,ualet,licet beneficium uacet per obitum Romanelli.*
Talis enim error non impedit collationem, dummodo quòd conſtet de corpore.
Exercens actum,habens poteſtatem & uoluntatem, ualidat illum, licet erret in qualitate extrinſeca.
9 *Furor & dementia,qualiter probentur.*
Oppreſſus infirmitate,mente tamē ſanus,poteſt actus ualidos gerere.
10 *Eſto quòd propter infirmitatem ſenſus rectus aliquatenus effectus eſſet imbecillis.*
11 *Licet etiam propter infirmitatem loquatur quandoq; uariē & non ad propoſitum,ſi incontinenti ceſſante infirmitati, ſanam mentem recuperat.*
Quod tempus conſiderandū eſt, ut actus geſtus reddatur nullus ex eo,φ dicitur illum qui geſſit non fuiſſe ſanæ mentis.
12 *Reſignatio facta per procuratorem habentem mandatum, ad reſignandum in fauorem certæ perſonæ, & non aliter nec alio modo &c.quando ualeat uel ſit ſimoniaca.*
Renunciatio ſimoniaca,an ualeat,uel ne,& an noceat reſignanti.
13 *Simoniacus an ipſo iure ſit priuatus,uel ueniat priuandus.*
14 *Et quid ſi procurator non reſignauit, ſecundum formam mandati, ſed ſimpliciter.*
Et quid potius ſit attendendum,an mandati forma uitioſa,uel reſignatio ſimplex facta per procuratorem,ualida.
15 *Et quid ſi procurator non ſimpliciter acceptauit formam mandati uitioſi ſed aliter executus eſt mandatum per actum à iure approbatum.*
16 *Reſignatio beneficij,an poſſit fieri in fauorem certæ perſonæ, & coram quibus.*
17 *Et an in iſtis reſignationibus ſit conſiderandus actus renunciationis,& non uoluntas mandantis reſignare,& nu.18.*
19 *Aſſertioni pontificis, regulariter ſtandum eſt, quando atteſtatur de geſtis per eum uel coram ſe,etiam ſi fuiſſent geſta ante papatum.*
20 *Iudicibus ita aſſerentibus an ſit credendum.*
21 *Iudex ex quibus poteſt informare animum ſuum ad ſententiam proferendam.*
22 *Contra talem aſſertionem pontificis,nunquam cenſetur excluſa probatio,per quam indirectē oppoſitum deducitur & oſtenditur.*
23 *Aſſertioni pontificis non creditur,de geſtis per aliū, & nō corā ſe.*
24 *Potiſsimum in his,quæ ſunt maximi præiudicij.*
25 *Aſſertioni pontificis non creditur in illis in quibus non habet plenitudinem poteſtatis,ut eſt in prophanis,& contra non ſubditum ſibi naturaliter,licet ſubſit ratione cauſæ,& nu.31.*
26 *Pontifex contra non ſubditos,non poteſt uti plenitudine poteſtatis, & num.31.*
Nec illi credendum eſt, quando per indirectum auferret ius quæſitum,& tenderet in damnum tertij,& nu.29.& 31.
27 *Aſſertio ſuper actu, qui non dependet à uoluntate aſſerentis, nec poteſt illum facere, non ualidat actum prædictum, nec illum probat.*
28 *Aſſertio pontificis,non debet tollere ius quæſitum alteri, indirectē; & nu.26.& 31.*
29 *Aſſertioni pontificis non eſt ſtandum in præiudicium non ſubditorum,etiam ſi aſſerat de geſtis à ſe,uel coram ſe.*
30 *Teſtimonium in cauſa propria nō ualet, etiam in ſupremo principe.*

CONSILIVM XV.

CIRCA dubiorum reſolutionem, exordium facia
1 mus in illis,quæ iuriſdictionem & facultatem procedendi concernunt.† Et primitus circa illud quo quæritur,utrum proceſſus agitatus coram d. Auditore,cui tantum erat commiſſum negocium grauaminis, ſubiaceat uitio nullitatis,ex quo proceſſit in oībus ut delegatus abſque noua commiſsione. Dico proceſſum non eſſe nullum ſed ualidum & firmum,ut concludit Abb. poſt antiq.per eum citatos in c.ut debitus.col.pe.uer.ſed quæritur nunquid. de appell. quem refert & ſequitur Phil.Fran.in c.cordi.§.poſt hęc.col.iij. in prin.uer. ſed aduerte quia.eo.tit.lib.vj. † Et idem Fran.in d.
2 c.ut debitus.car.mihi pen.col.iij.uerſ. aliquando, expreſſe hoc firmat,quando commiſsio fuit facta cum omnibus ſuis dependentijs,incidentibus,& connexis. Nam tunc proculdubio poterit procedere ſuper cauſa principali, prout in puncto eſt deciſi. Belleme.dcxix.Si in cauſa beneficiali, & qm̄ ut ex tenore reſeripti eſt uidere,commiſsio grauaminis in perſonam. dom. auditoris facta apparet cum omnibus dependentijs annexis & cæt. proculdubio potuit procedere, expedito articulo grauaminis ſuper ipſo negocio principali.† Ad ſequens dubium quo hæſita
3 tur an procuratores potuerint prorogare iuriſdictionē do. Auditoris,dico ſi non habebant mandatum ſpāle, uel cū libera, φ non potuere prorogare.c.cum olim Abbas. ubi plenē ſcrib. de offi.deleg.nota.Alex.ꝯſ.claxxiiij.Viſo proceſſu.in fi.uol.ij.& tāgunt Mod.in c.j.de iud.& in l.ſi ꝯuenerit.ff.de iuriſ.om.iud.cū concor.† Ad aliud in quo dubitaē,utrum per duas ꝯparitiones.
4 P.Galerij fuerit ſufficienter prorogata iuriſdictio,ad ualidandū proceſſum,dico ſufficienter fuiſſe prorogatam, cum nedū uerbo,ſed facto & tacitē poſsit prorogari,ut tradunt doc. poſt glo. in uer.protinus.in d.c.cum olim Abbas.& hr̄ in l.fi.C.de excepti.& in l.ſed & ſi ſuſceperit.in fi.prin.ff. de iud.& nota.in c.inter monaſteriū.de re iud.& expreſsē tradit Alex.d.ꝯſ. claxxiiij. col.pen.uer.tertio ꝑt rn̄deri,ponunt doc.maximē Moder. in d. c.j.& Moder.oēs in d.l.ſi conuenerit.& Fel.in c.de cauſis.& ſcriben.in c.P.& G.de offi.dele.cum ſi. † Ad aliud dubium,in quo
5 hæſitaē,utrum potuerit procedi ſuper utroq; clericatu, ex quo coram ordinario non uertebaē lis, niſi ſuꝑ uno, dico prorogationē potuiſſe fieri de re ad rem,& de cauſa ad cauſam,ut plenē tangitur in d.c. P.& G.& in l.j.& ij.ff.de iud.& per doc.maximē Mod.in d.l.ſi ꝯuenerit.& ad plenū tangit Dec.in d.c.j.de iudi.eo magis attenta proſecutione facta ꝑ ambas partes corā d. Auditore,ſuꝑ utroq; clericatu, iuxta ea quæ hn̄r in l. de rebus. ff.de arb.& in l.ſub pretextu.la.ij. C.de tranſact.cum ſuis ꝯcor.
6 ¶ † Ad quintum dubiū in quo q̄riē, ex quo fuit datus iudex remiſſoriarum ad examinandū tm̄ teſtes,& recepit ac extraxit inſtra,exhibita,& auctenticata,per alterū notarium, an talis extractio & receptio,fuerit iuridica, & faciat fidē,& probet,dico iudicem remiſſorialiū datū ad recipiendū teſtes producendos, habere facultatē recipiendi ēt inſtra,quæ coram ipſo ēt potuere produci,& probabūt,& fidē facient,ut eſt tex.in ele.ſæpe.de uer.ſig.in §.nos uſum hmōi. uer.eo ſaluo.& ibi doc.ſcrib.iſtud firmant,prout ēt ſentit Bellem.deciſ.cccclj. Pars reperta in curia.& φ P.Valerius fuerit citatus,nedum ad uidendū iurare teſtes,ſed ēt ad productionē iuriū, ſatis patet ex citatione facta eidem a iudice remiſſorialium.† Ad illud in quo dubitaē,an col
7 latio facta per Reuerendiſ.Cardinalē.d.Lucę de canonicatu eccleſiæ.S.Mariæ de Caſale,ualeat & teneat, cum non ſit canonicatus,ſed clericatus,dico eā ualere,ex his quę hn̄r in c. ſuper literis.de reſcrip.& per Rot.in antiq. deciſ. cccccIxxxij.alias ſub rub.de reſcrip.deciſ.iiij.Quidā obtinuit gratiam.& per Rot.in antiq.deciſ.dcccxxxix.alias ſub rub.de reſcrip.liiij.Papa cōceſſit.& eſt ꝯſimilis deciſ.Bernar.de Biſgn.in tit.de reſcrip.xij.ple
8 nē ēt tangunt Moder.per Fely.in d.c.ſuper literis.num.lx.† Ad aliud dubium in quo hæſitaē,utrum collatio facta.d.Lucę, per obitum Hiero.Romanelli.ualeat & teneat, cū clericatus uacauerit per obitū Romanelli,non aūt Hieronymi,& ſic an talia error habeat uitiare,& circa acceptationē nō ē dubiū φ error nō impedit,ut ꝑ Rot.in antiq.deci.ccccxilj.alias in rub.de conceſ.

præb.xix.Tamen quia ſumus in prouiſione,Rota ibi vr̃ ſentire,ꝙ
ꝙ talis error impediat prouiſio. prout etiam per Rot. in antiq.
deciſio.cclxxiij.alias in rub.de reſcript.xliij.Tamen quando ꝯ-
ſtat de corpore,talis error non habet uitiare, prout in ſimili hr̃
in l.ſi in nomine.C.de teſta.& in l.ſi quis in fundi uocabulo.u-
bi plenè ſcrib.de leg.j.& plura ad caſum noſtrũ adducit Gemi.
conſ.lij.Vacante canonica.col.ij.in fi.& col.iij.uer.ſecundo ſic.
ubi concludit ꝙ qñ exercens actum non caret poteſtate, nec
uoluntate, licet erret in qualitate extrinſeca, tñ ualet actus ſic
geſtus, nec uitiatur propter errorem, quod pluribus cõprobat
ut per eum,& multa ad idem poſſunt adduci allegata per Io.de
Mil.in uer.error in nomine.& præſertim nota. ꝑ Innoc.& alios
in c.ſignificante.de reſcrip.& bene faciunt deciſ.Rotæ ſuperius
adductæ in præcedenti dubio,& quæ dicunt Bar.& alij in l.de-
monſtratio falſa.ff.de cond.& dem.unde cum in caſu præſenti,
conſtet de corpore illius per cuius obitum uacabat clericatus,
error in nomine non habet uitiare.eo magis cum certi ſimus de
cognomine,& ad deciſ.Rotæ in antiq.ſuperius in ꝯtrium addu-
ctas,patet rñſio ex iſtis adductis pro hac opi. Potiſsimè ex de-
ciſ.Rot.in antiq.Dccxxxix. cum qua concordat deciſ.Bernar.
ſuperius allegata,in fine quarum dr̃ errorem qualitatis,non hr̃e
uitiare,ſi de certo corpore conſtat,& ꝙ ita fuit obtentum de ꝯ-
9 ſilio omnium,nullo diſcrepante. ¶ † Ad reſolutionem principa
lis dubij,in quo quærit. An ſufficiẽter fuerit probatũ,per teſtes
P.Valerij,ꝙ P.Io. Gerrius tp̃e celebrati ꝯtus procurationis ad
reſignandum in fauorem Romanelli, eſſet mente captus, adeo
ꝙ inſtr̃m procurationis inualidet. Aduertendum eſt,ꝙ d. Ger-
rius temporib. anterioribus,non erat nec furioſus,nec demens,
neq; mente captus,uerum oppreſſus infirmitate,dubitat̃ an tũc
tp̃is non fuerit ſanę mentis,ſola.n.infirmitas & corporis imbe-
cillitas,neceſſario non includit,nec dementiam,nec mentẽ non
ſanam,cum quis corpore poſsit eſſe languens, & infirmitate op
primi,mente tñ ſanus.l.ſanum.C.de tranſac.l.ſenium.C.q teſta.
fac.poſſ.l.ij.l.in aduerſa. ff.de teſta. & ita oppreſſus infirmitate,
mente tñ ſanus,poterit teſtari, & alios actus legitime facere li-
cet ꝓximus morti exiſteret,& mortis cogitatione ſit turbatus.
l.hac ꝯſultiſsima.§.at cum humana.C. qui teſt.face.poſ.ẽt ſi in
extremis conſtitutus eſſet.l.Seia.§.ſi.ff. de don.cau.mor.& plu-
ra accumulat Iaſ.per illum tex.in l.qm̃ indignum.C.de teſta.in
10 ij.notab.& ponunt Cano.in c.fi.de ſucceſ.ab inteſt.† Et licet ꝓ
pter infirmitatem aliquatenus ſenſus rectus effectus eſſet imbe-
cillis nõ propterea ita oppreſſus, prohibet̃ teſtari,& alios actus
facere,ut tradunt Ang.Pau. Alex. & Iaſ. in l.furioſum.col.ij.in
iij.fallen.C.qui teſta.fac.poſ.& tradit Io.Fab.& Ang.Are.col.j.
uer.in gl.carenti.§.præterea.inſt.quib.non eſt permiſſum face-
re teſta.& Iaſ.in l.ex facto,in prin.col.xiiij.uerſ. quid aũt in fa-
tuo.ff.de uul.& pup.& ꝯprobari pñt iſta,ex his quæ tradit Cor.
conſi.cclxj.de duob.col.ix.uer.profecto non requirit̃ uol.iiij.&
11 ꝯſi.xcj.In cã.col.pe.& fi.eod.uol.† Et licet oppreſſus morbo &
infirmitate,ſit extra ſenſum uerũ,& ſanũ, & loquendo,uaria di
cat,& non ad propoſitũ,ꝑꝑ morbi,& infirmitatis acerbitatẽ,&
grauitatẽ,tñ ceſſante aliquatenus infirmitate,& morbi oppreſ-
ſione,incontinenti,& ſtatim ſanum ſenſum, & mentẽ recupat,
ut experiẽtia nos docet,q̃ eſt rerum magiſtra. c.cũ expediat.de
ele.li.vj.Videmus.n.febre oppreſſos uaria loqui,& extra propo
ſitũ,nec ꝯuenientia homini ſanę mentis,& tñ aliquatenus ceſſan
te,& declinante febre,& morbo,ſtatim,& incontinenti ſanã mẽ-
tẽ,& ſenſum recuperant,ex quib. inferi ꝙ licet d. Gerrius eſſet
oppreſſus infirmitate,ita ꝙ aliquo tp̃e non fuiſſet in ſana men-
te,tñ aliquatenus declinante infirmitate ſtatim,& incontinenti
potuit effici ſanę mentis, cũ minimè ex aduerſo probatũ appa-
reat añriori tp̃e,& per aliquod tp̃s aliquatenus longæuũ, ipſum
fuiſſe nec furioſum, neque dementẽ,quo fit,ut teſtes in indiui-
duo deponentes tp̃e celebrati ꝯtus ipſum Gerrium fuiſſe in ſa
na mente,debet ꝓferri teſtib.aſſerentibus ipſum non fuiſſe ſanæ
mentis ꝑ antea, cũ tales non deponãt de dicto tp̃e inſtantaneo,
ut plenè ꝯcludit Alex.ꝯſ.mihi.lxxxvj.Viſo themate col.iij.uer.
comprobant̃ prædicta,& col.iiij in fi.& ꝯſi.ſeq. Viſis.col.iij. in
fi.& col.iiij.uol.ij.& ꝯſi.pen.col.iiij.uer.fortius dixit,uol.j.& ꝯ-
ſi.xcij.Viſo & opportunè diſcuſſo.col.iiij.uol.v. Quib. locis ad
ducit Dy ita tenentem in c.ſemel malus.de reg.iur.li.vj.& Car.
c.j.col.ij.q.ij.de homi.& probat in c. iudicas hermanũ.iij.q.ix.
& ſentit gl.in uer.compotẽ,in c.fi. de ſucceſ.ab inteſt. ſentit ẽt
Soc.ꝯſ.alij.In caſu,uol.j.& ad iſtorum ꝯprobationem poſſunt
adduci q̃ tradit Soc.d.ꝯſi.alij.& Card.conſi.lvj. Caſus ſuꝑ quo,
& Cor.d.conſi.xcj.& d.ꝯſi.cclxj.uol.iiij.Quib in locis plures ra
tiones adducuntur,fundamenta inſuper,& deciſio.comproban
tes hanc conclu.& opi. & ex deductis ibidem tollunt ea quæ in
ꝯtrium poſſent adduci , ut ẽt eſt uidere in informatione iuris ꝓ
12 parte.d. Lucę præſentata. † Ad ultimum dubium in quo quęrit̃
ſtante reſignatione facta per do.Gerrium, an talis reſignatio ſit
ſimoniaca , ex quo in inſtr̃o procurationis ad reſignandum dr̃,
ꝙ reſignatio debeat fieri in fauorem Romanelli , & non aliter
alias nec alio modo,& ſic in fauorem certę perſonę,& facta fuit
in manibus Reuerendiſs.Legati , inferioris ſummi Pontificis.
¶ Omiſſo articulo, an renunciatio ſimoniaca teneat, uel ne, &
an noceat taliter reſignanti,de quo per Rotam in antiq. deciſi.
ccxxxvj.alias in rub.de renunc.deciſio.vij.nota ꝙ reſignatio,&
Gemi.ꝯſi.cxxv.Dubia ſiue concluſiones.col.ij.in primo dubio.
13 † Omiſſo ẽt articulo,an ſimoniacus ſit ipſo iure priuatus,uel ve
niat priuandus,de quo per Inn.& Fel.in c.per tuas.de ſim.& ple
nè per eundem Fely.& Moder.in c.ij.de reſcrip. & in c.quære-
lam.de iu.iu.& bene in c.ſciſcitatus.col.j.de reſcr.& pleniſsimè
per Moder.in tract.de benefi.in iij.parte.q.j. Aduertendum eſt
ꝙ ipſe Gerrius dedit mandatum continens uitium, ut talis re-
nunciatio fieret medio uitioſo, procurator aũt ſuus ad id conſti
tutus omiſſo uitioſo medio quo ſibi mandatũ erat in manibus
Reuerendiſs. Legati reſignationem liberam fecit , & uoluntas.
d.Gerrij ſortita fuit effectum,nã clericatus reſignati,collati fue
14 runt Romanello,prout ſuæ erat intentionis.† Et ſic mandatum
effectualiter fuit executum, ſolum diuerſitas conſiſtit inter mã
datum,& eius formam, & executionem illius a procuratore fa-
ctam,nam mandatum erat, ut reſignatio fieret medio & forma
uitioſa procurator executus eſt omiſſo medio uitioſo,ex quo re
ſignauit libere,ita ut reſignatio,ita executa ualuerit, & fuerit ſi
ne uitio, quorum ꝯtrium fuiſſet ſi medio uitioſo,& ut ſibi man-
datum erat fuiſſet facta,executus ergo fuit procurator utilius &
melius quã d. Gerrius mandaſſet , propter quod non p̃t dici,ꝙ
egreſſus fuerit fines mandati, cum per reſignationem factã per
ipſum procuratorẽ liberam , uoluntas Gerrij mandantis fuerit
adimpleta,ex quo clericatus per ipſum reſignati fuerunt collati
Romanello,prout erat mentis ipſius Gerrij , mandantis,ut tra-
dunt Mod.in l.ij.ff.de iuri.om.iud.& bona deci.Pau.de Ca.in l.
15 unũ ex familia.§.ſi duos.de le.ij.† Et q̃ deſtinatio animi ipſius
Gerrij ſapiens ſimoniã non fuit acceptata,nec executa ꝑ ꝓcura
torẽ,illa non dẽt eſſe in ꝯſideratione , ſed attendi dẽt executio
facta ꝑ ipſũ ꝓcuratorẽ,& actus geſtus ꝑ ipſum,q carebat & ca
ret uitio,ita pulchrè ꝯſuluit Pet.de Anc.ꝯſi.xxviij. Rõnes indu
ctæ.col.ij.& iij.uer.ſed his non obſtantibus. ubi ex plurib.ꝯpro
bat attendi debere executionẽ factam per procuratorẽ,& illam
principaliter debere ꝯſiderari potiuſquã mandatũ, & qm̃ actus
geſtus per procuratorẽ caruit uitio ſimoniaco , & ꝯñr collatio
inde ſecuta fuit ualida,non obſtãte dicto mãdato, inclinare de
bemus in hanc partem , ut reſignatio & collatio ſubſecuta ua-
16 leat & teneat.† Ex quibus patet,nota.in c.ex parte. el.j.de offi.
deleg.& in c.ordinationes.& in c.quicunque.j. q.j.& ꝑ Abb.&
alios in c.uel uniuerſorum.in j.oppoſi. in uer.nota.de rer.perm.
17 non habere obſtare ꝯcluſioni ſuperius factæ.† Prout ẽt non ob
ſtant ex his quæ tradit Fely.in cap.ad audientiam. il ij.col. mi-
18 hi.iiij.nu.viij.uer.& adeo.† Et ex his quæ tradit Dec. in d.c.ex-
parte.col.ij.in j.& ij.ꝯcluſione.& ex his quæ tradunt Archid.&
Gem.& Mod.in d.c.ordinationes.& in d.c.quicũq;.& doc.in c.
tua nos.& capi.fi.de ſimo.quibus in locis ꝯſiderat̃ actus renun-
ciationis,& non uoluntas uolentis cedere, & bene facit qđ uult
Card.& Abb.Imo.& do.Ant.in c.dilecto.de pręb. & Abb.in c.
19 ꝯſulere.de ſimon.† Et ad illud in quo dr̃ aſſertioni pontificis ſtã-
dum eſſe.c.cum a nobis.in fi.extra de teſt.& ibi plenè ſcrib.ad-
ducentes ꝯcor.hr̃ in clem.j.de prob.ubi latè doct.& in conſi.in
fra alleg.& potiſsimè qñ atteſtat̃ de geſtis per eum uel de geſtis
coram ſe , ẽt ſi geſta fuiſſent ante papatum & tempore quo fuit
Cardinalis,ut eſt tex.iuncta gl.in uer.promiſiſſent. & ibi Gem.
& alij in c.ad apoſtolicæ.de re iud.& eſt tex.& ibi gl.in uer.ſta-
tuit.in c.j.de renun.li.vj.& per Fel.in d.c. cũ a nobis.col.ij.uer.
20 ſecundo nota.† Ad quæ rñdetur,primo non conſtare Papã hoc
dixiſſe,et iudices ita aſſerentes poſſunt hoc fingere, & partibus
malignare,unde ipſis ita aſſerentibus , minimè credendum eſt.
d.c.cum a nobis.in prin.& plenè in c.qm̃. de proba.& in d.c.ad
apoſtolicę.procedit qñ Papa ſententiã profert , uel iudicialiter
ſe examinat,ita ꝙ ꝯſtet de eius aſſertione, quod pœnitus ceſſat
21 in caſu p̃ſenti.† Nec dicat̃ iudicem poſſe informare animũ ſuum
ad ſen-

ut ſententiam proferendam, ut per Bal. C. de manumiſ. uind. l. j. col. fi. Nam informatio debet ſummi ex his quæ in actis ſunt deducta, & quæ iudici ut iudici conſtat, non aūt ex ſui ↄſcientia, aliter informata. l. illicitas. §. ueritas. ff. de of. præſi. c. j. de of. ordi. & plenè in d. c. qm̄ ꝫ. unde licet in cā propria, Papa poſſit eſſe iudex, tñ iudex idoneus, debet ſe & ſnīam confirmare ex deductis, & his quæ apparent, non autem ex his quæ aſſerit ſibi di-
21 cta, cum de illis nullibi apparet ut eſt in caſu præſenti. † Ex fortius poſito quod talis aſſertio appareret, tñ adhuc non habet p̄iudicare, ex quo ꝫ talem aſſertionem, nunquam cenſetur excluſa probatio, per quā ſtante narratione Papæ, oſtendiī indirectè oppoſitum, ut dicit & exemplificat gl. in uer. feciſſe. & in d. cle. j. & Anc. conſi. eclxv. in j. dubio, cum alijs per Fely. adductis. in d. c. cum a nobis. col. ij. & iij. uer. & illud ſemper ſcias nu. vj. & ita eſt in caſu iſto, ex quo iam ex deductis apparet ꝯrium dictæ aſſertionis indirectæ, qm̄ per actus ſequentes receſſum apparet a dicta cedula per ipſum Leonem, & Franciſcum ex quibus ſequentibus, dictæ aſſertioni derogatum eſt, & d. gl. ſequūtur collegium Floren. in conſi. incip. Deus æterne, col. iij. uerſi. ex hac
23 notorietate, poſito inter ↄſ. Fran. de Cur. & eſt. xxj. in ord. † Preterea aſſertioni Pontificis crediī de geſtis per ipſum uel p aliū coram ſe, de geſtis autē per alium & non coram eo, eius aſſertioni minimè ſtaī, ita oēs. in d. cle. j. & ſcrib. in d. c. cum a nobis, & colleg. Floren. in d. conſ. col. ante pe. uerſi. ſed diceret aliquis. & plenius per Soc. in cōſ. incip. ſæpe nu. col. v. uerſi. ſed magis cōis, opi. poſito inter conſ. Franc. de Cur. & eſt xx. in ordi. & ponit Hieronym. de tort. in conſ. ſuo incip. dom. Deus meus carta pe. col. j. hic autē licet deponat de geſtis corā ſe, quo ad cedulā tñ non pōt deponere de geſtis poſtmodum inter Leonem & Franciſcum per quæ à cedula fuit diſceſſum. & Aret. conſ. clxv. Sicut
24 Ioannes, col. vj. & vij. idē firmat. † Et tanto magis quia ſumus in his quę ſunt maximi pręiudicij, quo fit ut non ſit credendum ut per gl. in d. cle. j. quā ſequiī Pau. de Leazar. & d. Ant. in c. cum dilectus extra de ſucceſ. ab inteſt. & per Soc. d. conſ. xx. & ſcri-
25 ben. in d. c. cum a nobis. † Papæ enim crediī in his in q̄bus Papa habet plenitudinem poteſtatis, ſecus in illis in quibus nō habet, ut eſt qñ ſumus in prophanis, & aſſerit ꝫ naturaliter nō ſubditum ſibi, licet ſubſit ratione cauſę, ita Aret. in d. c. cum a nobis. & ibi Abb. & Are. d. conſ. clxv. col. vij. & Soc. d. conſ. xx. col. vj. uerſ. aliquando & tertio, & colleg. Floren. in d. conſ. xx. col. vj. ſed melius. col. antepe. uerſi. item prædicta procedunt, adducen. Abb. in d. cle. j. & alias deciſ. & Hieronym. de tort. in d. ↄſ. car. pen. col. ij. uerſi. præterea prædicta, & Barb. in d. cle. j. circa
26 fi. uerſi. & prædicta limita. † Contra enim iſtos non ſubditos nō poteſt uti plenitudine poteſtatis, ut no. in c. quæ in eccleſiarum de conſtit. & in c. ij. de proba. & per Dec. conſ. ccxxix. nu. iiij. q̄a ſi crederet per indirectum auferret ius quæſitum, q̄ facere non poteſt, ut ibi per eum allegantem iura. Et Are. d. conſ. clxv. col. vij. uerſi. pro iſta quæſtione dicit, q̄ Papæ aſſerenti de geſtis per ipſum uel coram ſe, non eſt credendum, qñ iſtud aſſeritur ↄtra non ſubditum, adducit Pau. de Lea. & Pandul. in cle. paſtoralis. in princ. de iud. quæ bene quadrant in caſu noſtro, & idem Aret. in d. c. cum a nobis & plenius Soc. ubi ſ. & Pau. cōſ. clviij. Viſo. & examinato. Fely. in c. ad audientiam. col. iij. de pręſcrip.
27 † Prout qñ aſſertio eſt ſuper actu qui non dependet a uoluntate aſſerentis, nec poteſt illum facere non facit actum ualidum aſſertio nec illum probat, ita Bal. in c. j. qui feu. da. poſſ. & Bart. in auct. ſi quis in aliquo. in fi. C. de eden. cum alijs adductis per Fran. de Cur. conſ. xxvij. Magnificus uir. col. iij. uerſi. quid plura non poteſt dici, ſed clemens aſſerit illud quod non dependebat a ſua uoluntate, nec tunc poterat ipſe iſtud facere ergo &c.
28 † Papa ēt p p caſſationem ſua manu factam ſuper ꝯctu ſcripto per Siluium receſſit a cedula taliter, q̄ fuit quæſitum ius Franciſco, & ſucceſſiue ſuis heredibus. ergo per hanc nouam aſſertionem, tolleretur indirectè illud ius quod eſſe non debet, ut per Dec. d. conſ. ccxxix. nu. iiij. & bene faciunt quę dicit Pau. conſi.
29 clviij. Viſo & examinato. col. pen. & fi. † Prout aduertendum eſt, quod iſti non ſunt ſubditi naturaliter ut dictum eſt, & ideo licet papa aſſerat aliquid a ſe, uel coram ſe geſtum, tamen tali aſſertioni non eſt ſtandum in pręiudicium aliorum non ſubditorum, deciſio eſt Pau. de Ca. conſi. clviij. col. pen. & fin. quod refert & ſequitur do. Pręposi. in ca. quod autem. col. ij. in iij. notab. uerſi. q̄ licet, per cle. primam. qui fil. ſint legit. & ſequi uidetur Dec. conſi. cxiiij. Et pro tenui. col. iij. uerſi. confirmatur hoc in fi. & col. fi. in prin. ubi ad idem adducit Anch. conſ. cccxcix.

Præmitto pro clariori. col. fi. in quibus locis dicitur, Papam aſſerendo uel declarando, non poſſe tollere ius quæſitum alteri, & talis aſſertio, non poteſt præiudicare alteri, nec fidem facit in damnum aliorum, ut dicit Fely. in d. c. ad audientiam, col. iij.
30 † Et poſſunt prędicta comprobari qm̄ in cā propria non ualet teſtimonium, nec aſſertio illius fidem facit in re propria. l. omnibus. C. de teſtam. quę diſpoſitio locū habet in ſupremo principe, ut dicit Old. conſ. lxia. Conſueuit dubitari, col. iij. uerſi. & ſic cum populo Romano, unde idem dicendum & in Papa licet
31 ſupremus ſit, & ſequitur Dec. in c. nouit. col. v. de iud. † Et idem Dec. conſ. ccclvij. nu. vj. dicit, nō procedere in damnum tertij, et contra laicos.

Pariſius Padue.

SVMMARIVM.

1 *In feudis, potiſſimum conſideratur tenor inueſtituræ.*
2 *Inueſtitura conceſſa pro tribus, & eorum quolibet, & cuiuslibet eorum filijs inducit ius accreſcendi etiam in feudo nouo, & alijs ſequen.*
In feudis regulariter ceſſat ius accreſcendi, ſicuti ceſſat in contractibus.
3 *Limitatur tamen quando conceſſio eſſet facta pluribus diſtributiuè, & alijs ſequen.*
Diſtributionis natura eſt attribuere actum cuilibet inſolidum.
4 *In feudo nouo, frater poteſt ſuccedere fratri, ſi ex uerbis inueſtituræ id apparet conceſſum.*
5 *Fœmina ſemel excluſa à feudo, cenſetur perpetuò excluſa.*
6 *Feudum conceſſum pro maſculis & fœminis, exiſtentibus maſculis, fœminæ excludantur, & nu. 13.*
7 *In feudis conceſſis per ſupremos principes, & etiam duces, locum ſibi uendicat ius accreſcendi.*
8 *Iuriſdictio & eius exercitium indiuiſibile iudicatur.*
9 *Feudum poteſt dici fœmineum, tamen fœmina in illo non poterit ſuccedere ſi ſemel fuit excluſa.*
10 *In feudo empto, an & quando ſuccedat fœmina, & quo caſu.*
11 *Feudum præſtans ſeruitium, iudicatur ut res feudalis.*
12 *Hæredum appellatione in feudis non uenit fœmina.*
13 *Fœmina comprehenſa in inueſtitura, tunc demum in feudo ſuccedit, quando non extarent maſculi.*
14 *In dubio caſtrum, & res præſumitur allodialis & non feudalis.*
15 *Præſumptio eſt, quod qualibet res ſit libera, niſi ex aduerſo probetur eſſe feudalem, & nu. 21*
16 *Feudalis res debet continere ſeruitutem.*
17 *Res qualibet, libera præſumitur.*
18 *Caſtrum ſituatum intra prouinciam, ſeu regnum uel patrimonium eccleſiæ, poteſt eſſe liberum, & non feudale, & ſeq.*
19 *Si prædicto caſtro nunquam fuit data aliqua inueſtitura, nec præſtitum aliquod ſeruitium.*
20 *Caſtrum de iure communi, non habet territorium.*
Quæſita ſunt infra territorium, an præſumantur eſſe domini territorij, & quo caſu, & an iſta procedant reſpectu iuriſdic. & quādo, & ſeq. & nu. 28.
24 *Feudum poteſt eſſe liberum quo ad ſolutionem poterit tamē eſſe obnoxium alicui ſeruitio propter quod dicetur feudum.*
Quis poteſt eſſe dominus reſpectu proprietatis, non autem reſpectu iuriſdictio.
22 *Iuriſdictio ſ ineſt territorio.*
Caſtra ſituata in territorio alicuius, hodie dicuntur habere territorium & iuriſdictionem, de conſuetudine.
25 *Recommendati, & confederati, non propterea dicuntur feudatarij illorum quibus confederatur, nec propterea dicuntur illis præſtare aliquam ſeruitutem, & ſeq.*
27 *Feudum poteſt eſſe, licet de eo nulla appareat inueſtitura, dūmodo aliquid fuerit pro eo præſtitū alicui domino, tanquā de re feudali.*
28 *Per præſcriptionem tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria poteſt præſcribi iuriſdictio, merum & mixtum imperium, in aliquo caſtro, etiam aduerſus papam, & ſupremum principem.*

CONSILIVM XVI.

1 SI CASTRVM † Montis belli eiuſque comitatum & territorium conſideramus ut feudum, et ut rem feudalem, prout colligere poſſumus ex tenore inueſtiturę conceſſę per illuſtriſsimum ducē Vrbini, qui tenor in iſtis potiſsimum attendi debet. c. porro de priuileg. c. ſi cui milit. de extraordina. cap. corra. ca. j. in fine, de fra.

fra.de no.benef.inueſt.c.j.de ſucr.feu.cap.j. de feu.noo haben.
2 prop.natu. cum alijs plures per me conſulendo alleg. † Et qm̃
dicta inueſtitura facta apparet pro.d.Pera, comite Antonio &
comite Iulio,& eorum quolibet,& cuiuslibet eorum filijs, ẽt ſi
eſſemus in feudo nouo,per iſtos acquiſito,in quo ſm̃ cões regu
las,Ius accreſcendi uidetur ceſſare,& locum non habere, ſicuti
ceſſat in alijs ꝯctibus,ad no.in l.ſi mihi & titio. per Alex.& reli
quos.ff.de uer.ob.& in l.unica.C. qñ nõ peten.par.& in l.re cõ
iuncti l.de leg.iij.Anch.conſ.ccxlv.Duo prima dubia.† Tñ iſtud
3 prorſus ceſſat etiã in feudalibus,qñ cõceſsio facta apparet pro
duobus fratribus,& eorum quolibet. Tunc.n.ius accreſcendi,
locum ſibi uendicabit,uirtute illius dictionis,quolibet, diſtri-
butiuè,attribuentis actum cuilibet in ſolidum.l. qui filiabus.§.
j.de leg.j per Bar.& alios,in l.hoc articulo. ff. de hæred. inſt. &
in l.ſi pluribus.In prin.de leg.ij.& in l.non diſtinguemus.§. cũ
ſimpliciter.ff.de arbitris.& tradunt Bal.Aluaro.& alij, in c.j.§.
filiæ uero.de ſucc.feu.& Alex.conſi.xxx.col. iiij. uol.j. aſſerens,
iſtud nõ eſſe ius accreſcendi,ſed ius non decreſcendi, qm̃ actua
in principio in ſolidum attribuitur pluribus, & uno deficiente
non cadit ius accreſcendi.l.unica.§.ſi uero non oẽs.C.de cadu-
cis tollendis,& firmat Bald.in d.l. unica. C. qñ non peten.par.
uerſi.ſed dubitatur. Alex.conſ.xiij.Perſpectis his col.ultima, &
conſ.xvij.Ponderatis.col.iij.uol.v.Curt.conſi.xlviij.& xlix.Iaſ.
in d.l.re coniuncti,col.lj.& ſeq.nu.cxxxiiij.& quoniam mortua
eſt.d.Pera,& Comes Antonius,merito feudum prædictũ,quæſi
tum fuit Comiti Iulio.ſtante conceſsione prædicta,& ita diſtri
butiuè conceſſa, & unicuique inſolidum attribuente ius & a-
ctum, propter dictionem illam,quolibet eorum,importantem
in perſonam cuiuslibet,ius illud fuiſſe affixum, & radicatũ,per
inde ac ſi dictum fuiſſet,decedentibus.d.Pera, & comite Anto
4 nio,feudum in totum accreſcere comiti Iulio. † Quod pactũ &
quæ conuentio,habilitauit fratrem, ut in feudo fratri ſuccede-
ret,licet fuiſſet nouũ. c.primo.§.quia uidimus.& ibi Bal.col.j.
& col.iij.uerſi.ſed hic quæro,& alij ſequuntur, in titu. qui feu.
da.poſſ.& quamuis comes Antonius moriens, Nicolaum filiũ
reliquiſſet,ad quem portio feudi peruenire potuiſſet,ad tradi-
ta in c.j.de duo.fra.a ca.inueſti.Cum quiſque proſpexiſſe dica-
tur ſibi & ſuis hæredibus,uerum quoniã comes Nicolaus mor-
tuus reperitur ſuperſtite comite Iulio, eius patruo, uolente in
dicto feudo ſuccedere,& excludere neptem ſuam, ſororem do.
Nicolai per eundem Nicolaum ſemel excluſam,& propterea re
manentem perpetuo excluſam,Comes ipſe Iulius, potẽtius ius
habere cenſetur in dicto feudo, ad excluſionem dictæ ſuę ne-
5 ptis,ſemel excluſę, † & propterea debentis perpetuo permane-
re in illa excluſione, ẽt põt mortem Nicolai eam excludentis,
per tex.in c.primo.§.qm̃ in titulo epiſco.uel Ab & ibi no.And.
de Iſer.Bal.Aluaro.& alij,ſequitur Io.Blan. in ſua ſum. de feu.
in tit.de ſucc.feud.uer. uel dic ꝙ maſculus. Alberi. de Roſa. In
ij parte ſtatutorum,uerſi.ſtatuto cauetur mortuo marito. Cal-
deri.conſ.iiij.in ti.de feud.Anch.conſi.cxxj.hæc quæſtio uulga
ris eſt.Cuma.conſi.xcix.quædam poſſeſsio.col.j.Fulg.conſi.xij.
col.j.Pau.de Ca.conſi.ccxvij. Viſa ſupraſcripta qui in proprijs
terminis loquitur,cum alijs citatis per Curt. in tract. de feu. In
iij.parte princ.q.xxvij.adducentem optimam rationem,& alias
6 plene cõſului pro illuſtriſsima Duciſſa Mantuæ circa Marchio
natum Montisferrati.† Et benefacit tex.in dict.c.j.de duo.fratr.
a capi.inueſt.ubi ſi duo fratres inueſtiti ſunt de feudo,quandiu
ipſi uel eorum hæredes maſculi uiuerent,inter eos actum uide
tur,ut ſit locus iuri accreſcendi, ꝑ illa uerba eorum hæredes
quanto fortius per iſta uerba,pro ſe & eorum quolibet, & cu-
iuslibet eorum &c.ut diximus,& alias plenè conſului.interprę
tari debent diuiſiue,& diſtributiuè pro illo & illo ſuperſtite,&
pro hæredibus illius & iſtius,quibus non exiſtentibus, merito
feudum peruenire debet ad comitem Iulium,excluſa dicta eius
7 nepte. † Prout etiam ius accreſcendi locum ſibi uendicare de-
bet,conſiderata perſona ducis concedentis, ut tradere uidetur
Pau.de Ca.conſi.ccxxv.Super primo dubio. col. iij. & ultima,
Alex.conſi.ij.uol.j.& conſi.lxxxvij.uol.ij.& conſi.xv.uol.v. fa-
ciunt ẽt tradita per Bar.in l.unica.C.ſi imper.liber.Soc.li.x.ubi
Io.de Plat.in j.q.& quæ tradit Bal.in d.l.unica.col.pen.C.de ca
du.toll.& per eundem Bal.Alua.& Præpoſi.in c.j.de fra.de no.
8 benef.inueſti.& in c.j.de duo.fra.a capita.Inueſt.cum ſimi.† Po
tiſsimum cum conceſſum appareat exercitium meri. & mixti
imperij,& gladij poteſtas concernentia iuriſdictionem indiuiſi
bilem, propter quæ eo magis locum habere uidetur ius accre-
ſcendi.l.proprium.ff.communi diuidun.per Bal. & alios in l.ſi
mihi & titio.ff.de uer.ob.& firmat Aret.conſi.pen. col. pen. &
Cur.conſi.l.col.xxxiij. & ſeq. ubi diffusè materiam proſequitur.
9 † Nec dicatur feudum iſtud pro parte poſſe dici fœmineũ, ꝯñr
in illo poſſe ſuccedere fœminas.c.j.de feu.fœmi.cum cõcor.Ceſ
ſabit enim obiectio in præſenti diſceptatione in qua fœmina ſe
mel fuit excluſa per Nicolaum maſculum & ꝯñr perpetuo rema
nere debet excluſa.d.§.qm̃ in titu.epiſc.uel Abb. ubi doct. oẽs
10 firmant.& ſ.dedicimus. † Et quamuis feudum iſtud fuerit em
ptum,non propterea tranſibit ad neptem ex natura feudi, ſed
potius ex natura contractus,ut poſt Odofre. firmat Bal. in c.j.
§.& quia uidimus. qui feu. da. poſſ. Quoniam deciſio prædicta
Bal.& Odofre. procederet qñ integro precio, nullo alio ſerui-
tio præſtando,conceſſum fuiſſet,alias ſecus,iuxta no.in c.ſi cui
militi in tit.de extraordi.cap. corra. cum alijs adductis p Car.
11 d.conſi.l.col.iiij.& ſeq.& Dec.conſ.cxxxix.Circa ſi. † Feudum
aũt iſtud, conceſſum apparet ad certum ſeruitium & ad reco-
gnitionem concedentis, & ad habendum amicos pro amicis,
& inimicos pro inimicis,ex quibus inficiari non põt,iſtos qui
bus fuit conceſſum teneri ad ſeruitiorum præſtationem ut de-
clarat idem Dec.d.conſ.cxxxix. Loquens de iuramento præſtã
do,ꝙ ſeruitium inducit & fęminæ inimicitiam pręſtare nõ poſ
ſunt,cum faidam non leuent,iuxta gl.quam ibi ſequuntur Bal.
& alij,in c.j §.hoc aũt notandum.de his qui feu.da.poſ. et Ale.
12 conſi.x.col.iij.uol.v.et Cur.d.conſ l.et xlix. † Præterea feudum
iſtud conceſſum apparet,pro ſe,et eorum quolibet, et cuiusli-
bet eorum filijs,et hæredibus, appellatione quorum hæredum
in materia feudali non uenit fęmina.l.ex facto.§.ſi ff. ad Treb.
ubi ſcriben.oẽs not.ut ẽt facinot in l.gallus. §. ẽt ſi parente. ff.
13 de lib et poſthu.et Alex conſi.xlix.nu.x. uol.vj. † Et qñ aliquo
caſu fœmina in inueſtitura eſſet comprehenſa,iuxta no.in ca.j.
§.hoc aũt notandum qui feud.da.poſ.& in c.j.§.ad fęminas.quẽ
admodum.ſucce.in feu.& in c.j.de aliena.feu.pater.& in c.j.an
mutus &c.com ſi. Tñ iſtud ſemper intelligitur, eas poſſe ueni-
re,uacante ordine ſucceſsiuo maſculorum,ꝯñr poſt mortem il
lorum,ut eſt tex.in c.j.de eo,qui ſi.& hæredi.ſu.maſcul.uel fœ-
mi.& firmat Calder.conſi.ulti.in tit.de feu.Ful. conſil. cxxxix.
cum nobiles,col.ij.Aluar.conſi.vij.quin, ꝙ eſt poſitum poſt le
ctu.ſuam feudo.cum alijs quæ plenè conſulendo deduxi.Potiſ-
ſimum cum uerſemur in feudo iuriſdictionali in quo feminæ cẽ
ſentur excluſę, quæ omnia de plano procederent ſi dictum ca-
ſtrum reputaretur & eſſet feudum. ¶ Verum quoniam ut mihi
relatum eſt nulla apparet inueſtitura caſtri prædicti,iſtis comi-
tibus facta,per aliquos ſuperiores,nec ipſi aliquem in ſuperio-
rem recognouerunt,cauſa & occaſione dicti caſtri,idcirco con
traria opinio uerior uĩ, ut tale caſtrum non cenſeatur feudum,
14 ſed potius res allodialis. † Nam in dubio,bona præſumuntur al
lodialia,& non feudalia,ut tradunt Hoſt.& Io.An.in c.nimis.
ſuper uer.tenentes.extra de iureiur. & Mod. ibi ẽt no. & tradi-
tor per ſcriben.in c.ſi.ſuper uer.reſpondere.de iudic.& Io. An.
in addi.ad Spe.in tit.de feu.c.quoniam.uer. xxj. in addi. incip.
Ceſſante,& alia adducit Alex. conſil. cxxix. Ponderatis his, in
prin.vol.j.& conſi. xv. uiſis in prin. uol.v.Paul.de Caſt.conſil.
lxxix.in cauſa,vol.j.& conſi.cccclxxxviij.viſo puncto,col.iij.
15 & Iaſ.in repe.l.quominus.col.antepe.& penul.ff. de flumi.† Et
facit tex.in c.ij.& in c.defuncto ſi de feu.fue.contro. inter.do.
& agna.& conſ.Old.xlix.in ſi.& quæ dicit Iaſ.in prælu.feu.col.
16 pe.ubi nolunt, iuris præſumptionem dictare rem eſſe liberam,
& allodialem niſi probetur eſſe feudalem. † Et probatur rõne,
qm̃ res feudalis dr̃ habere quandam ſeruitutem ꝑ ſeruitia, ad
quæ uaxallus aſtrictus eſt directo dño,ut no.gl.in l.ſi cuius aſs
ſi uſusfructus.§.ſi uſusfructus in uer.oportet.ff.de uſufru.Bald.
17 & alij in c.j.col.ult.de contro.inueſti.† Et quia quælibet res ꝓ-
ſumitur libera.l.altius.C.de ſerui.& aqua.l.ſi.ff.de ſerui. plenè
18 traditur in l.ſi prius.ff.de ope.no.nun. † Et procedunt iſta, etiã
ſi tale Caſtrum ſituatum eſſet intra prouinciam,ſeu intra regnũ
nam adhuc præſumitur liberum,allodiale, & non feudale, niſi
poſsidentes illud,alium in ſuperiorem recognoſcant, ut deter-
minant Hoſt.& Io. And.& alij ſequuntur,in d.c.nimis. ſuper
uer.tenentes,& in d.c.ſi.in uer.rñdere,de iudi.& in proprijs ter
19 minis ꝯſuluit Pau.de Ca.d.conſi.clxxix.in cã. † Volens ꝙ licet
bona & Caſtrum ſint ſita in territorio Ro. eccle. ſi pro illis nun
quam fuit præſtitum homagium uel iurm fidelitatis, non præ-
ſumuntur ꝓpterea feudalia,ſed allodialia, & ad plenum dominiũ
ipſius poſsidentis,& tenet Pet. de Anch. conſil. cxlij. clarior &
breuior.

20 breuiar.in prin. † Nec iſtis habet obſtare tex.in l.qui ex uico.
ff.ad municip.& quæ ibi nn. Bart. uolens Caſtrum de iure cōi
nun dici habere territorium,& quæ tradit Imo.iu c. eum ad ſe
dem.de reſti.ſpo.nec ob.tex.in e.oēs baſilicæ.avj.q.vij.& text.
in c.fi.per locum a ſpeciali,& quæ ibi no.Ab.de of.Archid.ubi
vř præſumi eſſe illius in cuius territorium Caſtrum ſituatum
21 reperitur,cum alijs quæ ɔſulendo alias deduai.†Nam ut dicūt
Hoſt.& Io.An.in d.c.nimis.Pau.de Ca.& Anch. ſuperius eita-
ti,& alij relati,res nou præſumitur ſeudalis, niſi probetur. d.l.
altius.& Geneſ.c.xlvij.& plenè proſequuutur poſt Hoſt. & Io.
Aud.dom.Anto.Abb.Bene.Cap.& alij cōiter.in d.cap. nimis.
22 † Nec dicatur iſta non procedere reſpectu iuriſdictioois,ſed ſo
lum uendicare ſibi locum reſpectu ſimplicis dominij, ut uide-
tur uoluiſſe.Oldr.d.conſi.alix.& poſt Abb.Fely.& alios , dixi
in c.ſi diligenti.in prin.de præſcrip.Firmans quod licet domi-
nus territorij uon præſumatur dominua reſpectu proprietatis
rerum ſituatarum in eius territorio. tñ reputatur dñs reſpectu
iuriſdictionis.†Et Bal.iu l.imperium.ff.de iuriſd.omn.iud.di-
23 cebat,iuriſdictionem dñi territorij ineſſe ſuper toto territorio
ſicut ineſt nebula ſuper palude. Nam hodie de conſuetudine,
caſtra dicuutur habere territoria diſtincta, ēt reſpectu iuriſdi-
ctionis , licet ſint ſituata in territorio eccleſiæ & dominio ip-
ſius,& propterea præſumuntur libera,ſm Bar.in l.j.ff. de dam-
no infecto & tale Caſtrum cum territorio,poterit pertinere ad
poſsidentes,& dicetur per ſe prouincia,uel territorium, ēt re-
ſpectu iuriſdictionis,argumento.l.pupillus.§.territorium.ff.de
uerb.ſig.c.cum iu partibus.extra eod.tit.& nota.in l.j.& iu l.fi.
ff.de iuriſdic.omn.iud.Et præſumitur liberum ſm doc.ſupra ci
tatos,maximè Anch.& Pau.de Ca.ex quibus ceſſabunt not. in
24 d.l.ſi ex uico.& in dicto.c.oēs baſilicæ. & iu d.c.fi.†Eo magis
ēt iſta procedunt,ɔſiderato ɔ̃ctu uenditionis & alienationis fa
ctæ p ducē Vrbini,continentis uerba ꝑgnantia,& ɔprehenden-
tia,nou ſolum alienationem proprietatis,ſed ēt iuriſdictionis,
& q̃uis uenditor reſeruauerit ſibi illud , ꝙ emptores teneantur
ipſi uenditori ad omnia illa quæ tenentur recommendari , &
ex boc quiſpiam diceret, tale caſtrum eſſe feudale , cum feudū
poſsit eſſe liberum reſpectu alicuius ſolutionis,tñ habere pote
rit alia ſigna ſuperioritatis , ut proſequuntur doct. in prælud.
feudo.& iu tracta.& ſumm.& Cur.conſi.xlia.iu princ. cum cō
25 cor. † Tñ iſta ſola recōmendatio,ēt appoſita in ſignum ſupe-
rioritatis,non facit rem eſſe feudalem,& quo minus ſit libera,
ut firmat Bar.iu l.non puto.ff.ad municipal, & Soc. adducens
plura,ferè in terminis uoſtris,conſ.lxxiiij.col.iij. uerſi.hoc idē
dicit.uol.j.aſſerens ita fuiſſe a pluribus conſultum , & bene fa-
ciunt tradita per Dec.conſ. eccla. col. pen. ubi multa adducit
circa iſtos recommendatos,& ex iſtis tollitur illud,quod ſupe-
rius dicebatur de iuſtrumento uenditionis dicti caſtri , factæ
per Ducem Vrbini , cum illa reſeruatione confęderationis , &
licet feudum poſsit eſſe abſque ulla præſtatione,tñ cōſtare de-
bet illud eſſe feudum & niſi aliunde conſtet rem eſſe feudalem,
ſola præſtatio nou iuducit feudum,nec ſola confęderatio,& re
commendatio,iuribus & deciſio.quibus ſupra,ad quæ benefa-
ciunt tradita per illum textum,per Aluar.& alios.in ca. ſi quis
ob triginta. ſi de feudo fuerit controuerſia iuter dominum &
26 agnatos. † Volentes reperiri feudum , licet de eo uoo conſtet
nec appareat aliqua iofeudatio, eo ſcilicet caſu qō aliquis pro
aliqua re,per multos annos ſuluit certum quid, tanquam de re
feudali,ut ēt dicunt doctores.in l.ſi certis annis.C.de pactis cū
27 concor.¶ † Et qm̄ de aliqua infeudatione dicti Caſtri non cō
ſtat , oce minus de aliqua præſtatione nec de aliquo ſeruitio,
ɔñr minime pōt dici feudum , ſed iudicabitur ut res allodialis,
& iſtis ɔſideratis in caſu præſenti ceſſabūt ſuperius adducta, ɔ-
cernentia feudum & beoe potuere iſti Comites præſcribere,
& iuriſdictionem,& merum & mixtum imperium cum omiſsis
alijs quæ adduci poſſent , ipſi dictum Caſtrum cum predictis
qualitatibus tauto tempore poſſederunt, & præſcripſerunt , in
28 cuius ɔ̃rium non extat memoria. † Per quam præſcriptionem
nedum ɔ̃ priuatos & inferiorem , uerum & ɔ̃ papam & ſupre-
mū priocipē potuerunt illud præſcribere , cū dictis qualitati-
bus ot ſunt deciſio.apertiſsimę & cōes recitatę & relatę p Al-
ber.de Roſa.col.ia.& ſeq.uerſi.multum ēt dubitatur, & Ioan.
Bapti.de ſancto Seuer.q.xv. Iaſ.col.vij.uerſi.iiij.quæro, & repe-
ren.Gaſpa.uall.col.xxix.uerſi.quoad primam quæſt.in d.l.im-
perium.& pleniſsimè proſequuntur Moder. in tractatu præſcr.
in ij.parte,quintæ partis princ.q.iij.& quā plura ad idem poſ-
ſent adduci poſt tradita per Alex.conſ.xvj.In cauſa. col.ij.uol.
v.& alios ſupra citatos,quæ breuitatis cauſa omitto, cum cōis
opinio ita ſe habeat ɔſiderata dicta longiſsima præſcriptione,
tanti tpis in cuius ɔ̃rium non extat memoria producente quā
plures & plures effectus,quos legendo,in c.cum nobis.de præ
ſcriptio.& conſulendo alias deduxi. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Literæ pontificis,nominantes quem eſſe nuncium ſedis apoſtolicæ, probant illum eſſe nuncium.*
2 *Nuncius cum poteſtate legati de latere , ita reputatus à dominio, ad quod miſſus fuit,habet præſumptionē pro ſe,quod nūcius eſſet.*
3 *Nuncius cum poteſtate legati de latere poteſt conferre beneficia, & alijs ſeq.*
Quando unus adæquatur alteri, adæquatus proſequitur priuilegia illius ad quem adæquatur.
4 *Prælatus deſtinatus ad prouinciam,cum facultate legati de latere poteſt conferre beneficia ſicut poteſt legatus cui adæquatur , & numero. 5.*
6 *Communis opinio eſt iſta,contra alios tenentes contrarium.*
Intellectus.c.primi de offi.lega.lib.6.
7 *Poteſtas conceſſa alicui , cum facultate legati de latere iudicatur perinde ac ſi ille eſſet cardinalis , & gaudere debet prærogatiua qua gaudent cardinales.*
8 *Priuilegium tollens facultatem ordinarijs , an & quando ſit ſtrictè interpretandum.*
9 *Nuncio exercenti aliquam poteſtatem,credendum eſt.*
10 *Quod nedum procedit in cardinale,ſed etiam in alia perſona graui.*
Nec eſt neceſſe quod oſtendantur originales literæ.
11 *Quoniam de facili poteſt adiri ſuperior,concedens literas.*
12 *Nuncio apoſtolico aliquid aſſerenti,an ſit credendum.*
13 *Verbis ſummi Pontificis enunciatiuis , an & quando ſit credendum,& ſequen.*
14 *Relationi facta ab aliquo qui de nouo poteſt diſponere,& actum facere credendum eſt.*
15 *Motus proprius,omnem tollit ſurreptionem.*
16 *Pontifex eſt lex animata in terris & eius aſſertioni uidetur ſtandum ſicuti ſtatur diſpoſitioni legis mortuæ.*
17 *Pontifici aſſerenti aliquid à ſe factum,credendum eſt , nec contrarium poterit probari.*
18 *Gratia pluries executa,cōtinet præſumptionē quod fuerit cōceſſa.*
19 *Exemplum extractum ab originali,præſumptionem, & ſemiplenā probationem inducit,quando allegatur originale deperditum.*
20 *Exemplum probat,quando originale fuit uiſum, & lectum in forma probante und cum eius tenore, & ſubſtantia.*
21 *Quæ non proſunt ſingula,ſimul iuncta probant.*

CONSILIVM XVII.

DE BONO Iure domini Marij , ſuper canonicatu
de quo in pręſenti inter ipſum & do.Petrum io cu
ria lis pendet,& quæſtio uertitur ſatis apertè con-
ſtat ex ſcripturis per ipſum preſentatis, & potiſsi-
mè ex collatione de dicto canonicatu facta Petro pagnano p
olim epiſcopum Tiburtinum, tunc nuncium apoſtolicum cū
poteſtate legati de latere io toto dominio Venetorum & etiā
ea reſignatione per Pontificem recepta & admiſſa, dicti cano-
nicatus,per eundem Petrum pagnanum,facta poſtmodum in
fauorem dñi Marij iu manibus Pontificis , cui reſignationi ēt
cōſenſit dñs Franciſcus argentinus,quatenus ſuper dicto cano
nicatu ius habebat,uirtute reſeruationis eidem conceſſę a Iu-
lio ſecundo, quæ ſcripturæ , & dominium & poſſeſsionem ip-
ſius domini Marij ſuper dicto canonicatu plenè probant,qui-
bus non habet obſtare obiectio nouiter facta per ipſum Petrū,
negantem dominum epiſcopū Tiburtinū tunc legatū, habuiſ-
ſe poteſtatem conferendi beneficia, nā obiectio ceſſat conſide
ratis pluribus literis & breuibus Iulij ſecuodi , & ipſorum in-
ſcriptione,directis domino epiſcopo Tiburtino in quibus aſſe
ritur , eundem tunc temporis fuiſſe nuncium ſedis apoſtolicæ,
cum facultate legati de latere , io dominio Ducis , & dominij
1 Venetorum.†Quæ nominatio plenè probat,cle.j. de probatio
nibus,& per Lap.alleg.vij.& lxxxix.& per Fely.iu c. ad audien
tiā.col.iij.de præſcri.Prout ēt ꝙ fuerit nuncius cum poteſtate
legati de latere & quod dicta poteſtate pluries & pluries fuerit
uſus,nedum manifeſte & notorie conſtare dicitur , ſed etiam
2 pluribus teſtibus id comprobari poterit. † Prout ēt qm̄ ɔ̃iter
& a

& a ſereniſsimo principe.,& alijs dominia Venetijs, & in toto
dominio pro tali cum dicta poteſtate per plures annos fuit ha-
bitus & reputatus, ad no. in l. Barbarius. ff. de of. prætor. & per
Fely. in c. ſciſcitatus. col. nij. & iu c. cum dilecta. col. ij. de reſeri.
& in e. poſt ceſsionem. col. pen. de proba. & in c. ad probandã.
3 de te iud. & per Lap. dicta allega. lxaaix. † Quod modo dictus
tunc nuntius cum poteſtate legati de latere potuerit conferre
beneficia, ſatis apertè oſtenditur q̃m per talem poteſtatem ſibi
conceſſam per Pontificem fuit adæquatus legato de latere, p
quã adæquationem. ipſi nuucio adæquato fuit conceſſa omnia
poteſtas & uirtus, quæ erat in ipſo legato de latere, ad quẽ fuit
facta adequatio, prout dicit Bar. & cõiter omnes doctores in l.
j. col. j. de lega. j. allegantes. l. princeps. ff. de legibus, & alia iura.
4 † Hinc eſt ꝙ repeten. ibi col. iij. uerſi. pro qua concluſione, pro
prie inſetentes ad caſum nuſtrum, dicunt ꝙ ſi alicui prælato
miſſo ad regendam prouinciã, cũ facultate & poteſtate legati
de latere, ꝯceditur iuriſdictio, talia nuncius miſſua poterit ꝯfer
re beneficia, prout põt legatus de latere, cui iſte eſt adæquatus.
e. j. de officio delegati, libro ſexto, dicentes ita fuiſſe alias con-
ſultum, & ita reperio conſuluiſſe Decium conſ. caxviij. Vbi ꝓ-
prie loquitur de iſtomet epiſcopo Tiburtino tunc nuncio in
dominio Venetorum, cum poteſtate legati de latere, & conclu
dit pluribus iuribus & rationibus, eundem potuiſſe cõferre be
neficia, & reſpondet obiectionibus, quæ in ꝯrium poſſent addu
5 ci. † Quæ ſententia põt confirmari per decisio. do. de Rot. idẽ
ẽt tenenrium, quã refert Guidiſalu. i tra e. de leg. in ix. q. primę
part. col. j. pro quibus facit argumentũ ſupra adductũ de d. l. j.
6 de leg. j. † Et licet dictus Guidiſal. ibi nitatur impugnare hanc
opinionem, per tea. in c. primo de officio legati, lib. vj. ibi, niſi
ſpecialiter indulgeatur & c. Tñ hęc ꝯſideratio ceſſat, ex quo illa
uerba, parum faciunt, q̃m tea. uoluit dicere, ꝙ licet ille lega-
tus, non cardinalis plenam & amplã habeat poteſtatẽ, tñ non
poterit ꝯferre beneficia, ſi non habet poteſtatẽ legati de latere,
unde ſi eã habet bene poterit conferre. Itẽ ipſe Guidiſalu. ꝯſide
rat tex. in d. e. j. uolentẽ ꝙ legatus Cardinalis ꝑꝑ prærogatiuã
dignitatis põt ꝯferre. ergo alijs inferioribus talis facultas debet
7 ſpecialiter ꝯferri. † Quæ conſideratio ẽt tollitur, q̃m q̃n legato
non Cardinali datur facultas legati de latere, perinde eſt ac ſi
eſſet Cardinalis. & ideo gaudet prærogatiua, qua gaudent le-
gati de latere propter adæquationem, per dictam. l. primã, ubi
8 Bar. & alij. † Tertio ipſe Guidiſal. dicit tale priuilegium debere
ſtrictè interpretari. ex quo tollit facultatem ordinarijs confe-
rendi. Ad quam obiectionem patet clara ſolutio, ex dictis De-
9 cij dicto conſi. cxaviij. col. pen. † Prout ẽt idẽ dicendum ea quo
d Nuncius pluries & pluties talem poteſtatem exercuit, quo
fit ut credi debeat ipſum talem poteſtatem habuiſſe, ut dicit
Bal. in l. exemplo. in fi. C. de probat. quẽ refert & ſequitur Abb.
in e. quod ſuper his. & ibi Fely. col. iiij. in prin. extra de fide in-
ſtru. & idem Fely. in e. cum in iure peritus. col. v. uerſi. limita.
10 niſi. † Vbi ẽt uult in uerſi. amplia ſecundo, & in dicto. c. ꝙ ſu-
per his. uerſi. & idem rectè. iſtud procedere ẽt in alia perſo-
na grauiſsima, licet non eſſet Cardinalis allegando Pau. de Ca.
11 conſ. axxiij. Priuſquam iura fierent. & alias decisio. † Et ẽt dicit
hoc procedere propter cõem opi. ut ſupra, eſto ꝙ non oſtendã
tur originales literę ſuæ legationis & poteſtatis, prout ẽt idem
dicendũ ea quo de facili poterat haberi recurſus ad Papã pro
ueritate, q̃n falſo dictus nuncius abuſus fuiſſet tali poteſtate,
prout in ſimi. dicit Imo. in d. ca. ꝙ ſuper & ibi Fely. col. iiij. in fi
ne, & col. v. uerſ. ſed ꝙ dixi, prout ẽt idem concludendum, quo
niam & per teſtes poterit probari dicto tunc nuncio, talem po
12 teſtatem beneficia conferendi ſpecialiter fuiſſe conceſſam. † Se
cunda principalis obiectio per ipſum Petrum facta, negantem
argentinum habuiſſe aliquam reſeruationem a ſede apoſtoli-
ca, confunditur, ex pluribus, primo quia dictus tunc nuncius
apoſtolicus pluries & pluries aſſerit ſe recepiſſe breue dictæ re
ſeruationis cuius dicto & aſſertioni ſtandum vr̃, prout ſtari de
bet aſſertioni Cardinalis cum tali poteſtate fungeretur, ut ple-
ne per Cano. in d. e. cum in iure peritus & in dicto. ca. ꝙ ſuper
his, & in e. ad euidentiam, & in e. ſicut. de ſenten. excom. con-
currente aſſertione facta de dicta reſeruatione per Iulium ſm
Ponti. max. in literis ſuę ſancti. directis abbati monaſterij bur
13 gen. † Quæ uerba Iulij, licet uideantur enunciatiua, tamen ple
nè probant, cum ſuper ipſis, iam ſe fundet, & uirtute renuncia-
tionis facte de dicta reſeruatione collationẽ facit domino Ma
rio, ut hr̃ in dicta clem. j. de proba. & no. doct. in cap. ſi papa de
14 priuileg. lib. vj. & Lap. alleg. ſeptima. † Prout ẽt idem dicendũ
ea quo talis relatio fit ab ipſo Ponti. qui de nouo & principali-
ter poterat diſponere & concedere, quo fit, ut non ſit neceſſe
conſtare de eo ꝙ refertur. l. ſi donatio. & ibi Bal. in fi. C. de do
natio. & gl. j. in l. admonendi. & ibi Bar. & alij. ff. de iureiu. & ẽe
refert Iaſ. in auct. ſi quis in aliquo documento. in fi. C. de eden.
15 † Et eo maximè cũ in dictis literis Ponti. ſit appoſita clauſula,
motus proprij, quę omnem tollit ſurreptionem uulga. ea. ſi
motu proprio de pręben. lib. vj. & per Bal. in l. oẽs. C. de quadr.
16 pręſcri. † Et ẽt q̃a ipſe Pontifex eſt lex animata in terris, §. pen.
in auct. de conſuli. & ideo ipſi aſſerenti reſeruationem prædi-
ctam credendum eſt, eſto ꝙ aliter relatum non exhibeatur, ut
in ſimi. dicitur de l. mortua per Bal. in l. j. C. de epiſc. & cler. &
17 no. in l. more & quia. ff. de iuriſd. omn. iud. † Prout & fortius &
magis ſtrictè, ꝙ cãm noſtram decidit, quoniam ipſe Iulius ſe-
cundus, dictam reſeruationem conceſſit, & illam referendo, iã
refert a ſe geſtum, quę aſſertio pleniſsimè probat & ꝯ ipſam
non debet recipi probatio in ꝯrium ad no. in ca. ad apoſtolicæ
de re iudica. lib. vj. & cle. j. cum alijs adductis per Fran. de Cur.
18 conſ. xx. Quod eſt Soc. & conſ. xaj. Cum ſimi. † Prout ẽt quia ta
lis reſeruatio, pluties & pluries fuit executa, & eius uirtute mul
ta beneficia cepta, & poſſeſſa, quæ uſque ad præſentem diẽ te-
nentur & poſſidentur argumento nota. per Bal. in dicta. l. exẽ-
plo. per Abba. & Fely. in dicto cap. quod ſuper his. & in dicto
19 cap. cum in iure peritus. † Prout ẽt q̃m exemplum extractũ ab
originali facit qualẽ qualẽ ꝑſumptionem, immo & ſemiplenã
probationem q̃n allegatur originale deperditum ut eſt in caſu
præſenti, ut dicit Bar. in dicta. l. admonendi, & ibi Iaſ. car. xv.
col. iiij. uerſi. quærit ergo primo Bar. & idem Iaſ. in dicta. auct.
ſi quis in aliquo documento. col. iij. in ultima fallen. & Fely.
20 in dicto. cap. fin. col. pen. uerſi. iiij. fallit. † Ad quod ẽt idem ne-
ceſſario dicendum, q̃m parati ſumus uerificare tale exemplum
& probare dictam reſeruationem exemplatam fuiſſe uiſam &
lectam in forma ſolita, & probante, & eius tenorem, & ſubſtan
tiam eſſe ut in exemplo, per notat. per Bar. & alios, omnes alle-
21 gantes decisio. in dicta auct. ſi quis in aliquo documẽto. † Quę
ſimul iuncta, abſque dubio reddunt reſeruationem præ-
dictam fuiſſe ueram, argumento gl. in l. ij. ff. de excuſa. tuto. &
aliorum no. in e. cum cauſam. de prob. & no. per gl. fin. & alios
ſcrib. in l. inſtrumenta. C. de proba. & pleniſsimè in l. admonẽ-
di. ff. de iureiur.

Pariſius Padug.

SVMMARIVM.

1 *Reſeruatio inducta per regulam, an impediat collationem factam ab alijs.*

2 *Beneficia ſemel reſeruata, & affecta, perpetuo dicuntur reſeruata & affecta.*

3 *Nuncius an poßit conferre beneficium uacans in uno octo menſium reſeruatorum.*

4 *Regulariter reſeruatiua, non ſimpliciter reſeruat, ſed conditionaliter & temporaliter.*

Dictio, donec, conditionem importat.

5 *Dictio, donec, ſententiam & reſeruationem temporalem inducit, quæ finito tempore expirat.*

6 *Clauſula, donec eas duceret reuocandas, conditionem importat.*

Conditio prædicta, dicitur adimpleta, ſi per pontificem facta fuit expeditio literarum.

7 *Reſeruatio limitata ad tempus limitatum producit effectum.*

8 *Per reſeruationem ordinarij, & habentes poteſtatem conferendi non cenſentur excluſi perpetuo, ſed ad tempus.*

Prohibita ad tempus, cenſentur conceſſa poſt tempus.

9 *Vnius prohibitio eſt alterum, permißio.*

10 *Ceſſante cauſa, ceſſare debet effectus.*

11 *Actus agentium non operatur ultra intentionem illorum.*

12 *Legatio pluribus modis poteſt finiri, & nu. 20. & ſeq.*

13 *Maximè quando limitata fuit tempore.*

14 *Reſeruatio reuocata per pontificem antequam beneficium uacaret expirat.*

15 *Regula ſecunda derogatoria prima tollit præcedentem.*

16 *Maximè quando reuocatio facta eſt per uiam legis & regulæ, & numero. 18.*

17 *Idem ſi ſpecifice facta fuit, cũ de mente pontificis reuocãtis cõſtet.*

19 *Declaratio expirationis reſeruæ fauorabilis eſt.*

20 *Legati poteſtas finitur poſt lapſum temporis.*

21 *Idem quando ceſſat cauſa ob quam fuit conceſſa.*

22 *Procu-*

22 *Procurator conſtitutus ad proſequendam reſeruationem, illa reuocata, caret poteſtate.*
23 *Procuratoris mandatum, finitur lata ſententia.*
24 *Executoris officium expirat mortuo concedente executionem.*
25 *Sublato principali, penitus ruit acceſſorium.*

CONSILIVM. XVIII.

1 AD Reſolutionem. † Primi dubij, aduertendũ eſt.
Nam vr̃ prima facie dicendum, ꝙ talis reſeruatio
inducta ꝑ regulam habeat impedire collationem
factam ab ipſis monialibus.c. ſi eo tp̃e. de elec.li.
vj.c.ut noſtrum.de appella.c.ſi ſoli.ubi gl.& doc.de ꝯceſ.pręb.
lib.vj.& per Rot.in nouiſſimis,in tit.de rer.permut.deciſ. j. &
per Bernard.de biſgne.in titu. de conceſſ.præbend. deciſ.xxv.
2 † Tum ẽt quia ſemel reſeruata, & affecta, perpetuo durãt, ut reſeruata,
& affecta, ut per Rot.in antiq.de præb.deciſ.xiij. & diffuſius.
deciſ.xxxij.& in not.eod tit.deciſ.incip.papa reſeruauit,
& deciſ.nona,eo.tit.ẽt in no.& per Bernardinum de Biſgne, de
præb.deciſ.xx.argumento dicti.c.ut noſtrum,& argumẽto no.
3 in c.inter dilectos.de exceſ.prælа. † Quibus attentis, ualida vr̃
fuiſſe collatio facta per nuncium de beneficio uacante uno illorum
octo menſium reſeruatorum, ꝯſiderata facultate eidẽ attributa
à ſummo Ponti.c.pñſenti.de of.leg.li.vj. & per Aegidium
Bellemę.deciſ.cccxxv. ¶ Tñ rectè ꝯſiderando uerba dictæ regulæ
reſeruatiuę ꝯ̃rium vr̃ ꝯcludendum. Non enim papa ſimpliciter
reſeruauit ſed ꝯditionaliter.& tẽporaliter, uoluit enim
dictam reſeruationem eſſe conditionalem non puram nec ſimplicem,
4 donec gñalis expeditio gratiarum fieret. † Ita uerba expreſſa
dictæ regulæ ibi, donec, quæ dictio ꝯditionem importat
l.qui concubinã.§.pen.de leg.iij.& ꝑ Alb.de Roſ.in dictio.in
5 uerſi.donec,& ꝓbatur iuribus. ĩ. allegan. † Prout ẽt dicta dictio,
donec, ſniam, & reſeruationem temporalem induxit, ꝗ finito
tp̃e fuit ſublata.c.ultimo,& ibi gl.de matri.contro.cu interdi.
eccl.c.non eſt nobis.de ſpon.c.tãm matrimonij, de ꝓb.
6 & tex.in c.ſi delegatus,de of.deleg.li.vj. † Vbi de clauſula, donec
eas duceret reuocandas, ꝗ vr̃ ſimilis clauſulæ appoſitę in regola
iſta, cum alijs ꝑ Alb.ubi.ſ̃.& qm̃ anteꝗ̃ uacaret dictũ beneficiũ,
ꝑ Pontificẽ facta fuit expeditio gratiarũ, per eã adimpleta
fuit ꝯditio reuocationis dictæ reſeruationis, inſuper uerificatum
fuit tempus limitatum, ex quibus in totum reſeruatio
7 fuit extincta. † Suadetur nam talis reſeruatio fuit limitata tp̃e,
ꝙ iã uenit, facta expeditione gratiarum ꝯñr limitatũ produxit
effectum, uſq; ad illud tempus, argumento.l.in agris.ff. de acqui.
rer.domi.cũ alijs accumulatis ꝑ Fel.in c.cũ ordinẽ. col. v.
& ſeq.de reſer.& in c.poſt ceſſionẽ, col.ij.de proba.& in ca. petrus.
8 de homici. † Prout ẽt qm̃ per dictam reſeruationẽ ordinarij,
& moniales fuerunt prohibitę ꝯferre, non perpetuo, ſed ad
tẽpus, ꝯñr poſt tẽpus talis poteſtas, vr̃ ꝯceſſa, cũ prohibita uno
tp̃e cẽſeantur conceſſa poſt tale tempus.l.pater filium, §. fundum.
de leg.iij.ubi Bar.in l.peto.§.fratre, de leg.ij.l.imperator.
9 ff.de poſtul.l.in hoc iudicio.§.ſi conueniat.ff.fam. ercif. † Ad ꝙ
ẽt, quoniã unius prohibitio, eſt alterius permiſſio.c. nonne. de
10 præſumptio.l.cum prætor.in prin.ff. de iud. † Et quia ceſſante
cã, debet ceſſare diſpoſitio.c.cũ ceſſante.de app.l.adigere.§. ꝗ̃-
11 nis.ff.de iure patrona. † Prout ẽt quia actus agentiũ, nõ operat
ultra intentionẽ.l.non oĩs.ff.ſi cer.pe.l.obligationũ ſubſtantia.
12 ff.de act.& obl. † Ad ꝙ ẽt bene faciunt no.in d.ca.præſenti qñ
legatio eſt finita, ꝙ pluribus modis põt contingere, ut ibi per
13 gl.& potiſſime qñ limitata certo tempore. † Prout ẽt punctaliter
in terminis noſtris ẽ deciſ.Io.de mil.in ſuo reperto.in uer.
reſeruatio, uerſ.reſeruatio facta per regulas, ubi uult, ꝙ ſemel
reſeruatũ, & affectũ, perpetuo durat, ꝙ eſt uerum, & procedit,
qñ reſeruatio fuit ſimpliciter facta, ſine temporis præfinitione,
& ita loquuntur, & procedunt ſuperius adducta in ꝯ̃rium, ſecus
eſt, ſi reſeruatio fuit tẽpore limitata.nã tunc tp̃e finitur, ut
14 punctaliter eſt in caſu noſtro. † Ad ꝙ ẽt idẽ dicẽdũ, qm̃ talis reſeruatio
expreſſe fuit reuocata per ipſum Pontificem anteꝗ̃ beneficium
uacaret, per regulam editam a ſua ſanctitate in qua
expreſſe reuocat talem reſeruationem, quo fit ut per talem reuocationem,
& ſic prouiſionem papalẽ, penitus expirauerit dicta
reſeruatio, ut per Rot.in no.in tit.de ꝑb. deciſ. xj. & ꝑ Mil.
15 ubi.ſ̃. † Et ẽt quia iſta ſecunda regula reuocatoria ſuſtulit præcedentẽ.
c.j.de ꝯſtitutionibus,li.vj.l.ſi mihi, & tibi.§.io legatis,
de leg.j.& inſti.quib.mo.teſta.infir.§.poſteriore.l. pacta nouiſ
16 ſima.C.de pac. † Et maximè qa reuocatio facta eſt per uiã legis
arg. notato.in ele.j.de ſepultu.& in c.alma.de ſen.excom.li.vj.
& per Bar.in extrauaganti ad reprimendum, in uerſi.non obſtã
17 te. † Prout ẽt, quia ſigillatim & ſpecifice fit reuocatio, per quod
clariſſimè patet de mẽte pontif.quæ oĩno ſeruãda eſt, ut uoluit
Io.And.in c.j.de exceſſione prælatorum li.vj. argumento.l. in
conditionibus.ff.de cond.& demon.& per Pau.de Ca. cõſ.liij.
18 Paſſus iſte dubitabilis eſt. † Et ẽt quia talis reuocatio facta eſt
per uiã regulæ ut dicit Cald.conſ.xj.de priuileg.& Card.conſi.
cxxxvj. Factum ſic ſe habens, & Feder.de Seu.conſ.ccxxxiij. Ca
19 ſus talis eſt. † Prout ẽt, qa talis declaratio expirationis dictę reſeruæ
eſt fauorabilis, cum per eã fiat reductio ad primæuũ ius,
& per eam tollatur obſtaculum impediens ordinarios, ꝯñr latè
uenit interpretanda, ut per gl.in uerſ.numerandũ.& ibi ſcriben.
in c.ſtatutum.de præben.li.vj.& per Rot.in no.eo.tit.deciſ.
xxij.cum alijs adductis per Fel.in c.qualiter & qñ de accuſ.
Ex quibus concluditur talem reſeruationem non uiguiſſe tempore
quo dictum beneficium uacauit, & ꝯñr ꝙ ipſę moniales
licite potuerunt conferre, & pręuenire ipſum nuntium, cum eo
tempore quo uacauit dictum beneficium, non fuerit nec reſeruatum,
20 nec affectum. † Ad reſolutionem ſecundi dubij, ꝙ poteſtas
nuntij expirauerit bene facit tex.in d.c.pręſenti.de of.leg.
lib.vj.ubi poteſtas conceſſa legato multipliciter finitur, maximè
poſt lapſum temporis, quo fuit conceſſa & limitata prout
21 ſuperius dictum eſt. † Et etiam quia talis poteſtas eidem attributa,
uidetur facta ob cauſam, de qua ſuperius, qua ceſſante ceſ
ſare debet, cum cauſa prædicta fuerit expreſſe reuocata.d.c. cũ
22 ceſſante & d.§.quamuis. † Prout dicimus ꝙ reuocata reſeruatione,
uidetur reuocatus procurator conſtitutus ad eam proſequendam,
argumento no.in cle.ſi.dẽ procura.& per Ro.in no.
23 eo.ti.deciſ.xiij. † Et in ſimi.dicimus, mandatũ procuratoris finiri
per ſniam.l.ſi procurator.ubi Bar.ff de procu.l.hoc. iure. ff.
de ſolutio.l.mandatum.C.mãda. Et benefacit tex.in c. ſi ſuper
gratia.de of.deleg.li.vj.ubi mortuo concedente expirat officiũ
executoris ita & a fortiori, qñ cõcedens expreſſe reuocauit, aucten.
multo magis.C.de ſac.ſan.eccl.e.in cunctis.de electio. Et
quia in utroque eſt eadem ratio.l.a Titio.de furt. l. cũ pater.§
24 dulciſſimis.de leg. ij. † Tũ ẽt qa talis poteſtas fuit limitata tp̃e
ut ſ̃.ex quo depẽdebat a reſeruatione tẽpore limitata, prout ẽt
qa ſublato principali, acceſſoriũ penitus ruit, c.& hoc dicimus
xvj.ꝗ vij.reg.acceſſorium, de reg.iur.li.vj.cũ uulg. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi electio, ad capitulum & canonicos ſpectat, de iure cõmuni, mortuo epiſcopo.*
2 *Si capitulum & canonici, non eligunt infra tempus ſtatutum poteſtas eligendi deuoluitur ad ſuperiorem proximum.*
3 *Regula cancellariæ reſeruatoria iſtius electionis, habet eandẽ uim, quando papa utitur illa poteſtate.*
4 *Regulæ & reſeruationes odioſa ſunt & ideo reſtringẽda, & n. 24*
5 *Et deſtruunt ius commune in materia electiua.*
6 *Dictæ regulæ ſunt canones ſpeciales, & morte pontificis eas cõdentis expirant.*
7 *Dictæ regulæ clauſulam illam habent, ſi papa illis uoluerit uti.*
Voluntas morte extinguitur.
8 *Electio facta a canonicis mortuo pontifice, ualida eſt, ſubſecuta confirmatione.*
Extrauagans benedic.ad regimen.an expiret morte condentis, ſed contrarium.nu.20.
9 *Regulæ prædictæ morte naturali expirant, an eodem modo expirẽt morte ciuili.*
10 *Pontifex captiuus, an dicatur ciuiliter mortuus.*
Et an dicatur habere uelle, uel nolle.
11 *Epiſcopus captus à paganis, inducit ut capitulum adminiſtret, ac ſi ſedes uacaret per mortem.*
12 *Idem ſi caperetur ab hæreticis, ſeu latronibus.*
13 *Epiſcopus non habens uelle, nec nolle, tribuit poteſtatem capitulis.*
14 *Captus in bello iuſto, an habeatur pro mortuo.*
15 *Electio bene facta confirmari debet à ſuperiore.*
16 *Electus ante confirmationem, habet ius in actu, non in habitu.*
17 *Electo danda eſt poſſeſſio, ſecuta confirmatione.*
18 *Regulæ cancellariæ reſeruationum, fuerunt in uiridi obſeruãtia annis centum, & ultra.*
Mors ciuilis, quo caſu æquiparetur naturali.
19 *Sede uacante per mortem pontificis, capitulum & canonici nõ eligunt epiſcopum ſed expectatur futurus pontifex.*

21 Paſa

21 *Papa poteſt facere regulas reſeruationum, & priuare canonicos & capitulum electione.*
22 *Intellectus .c.ſi eo tempore.de electio.lib.6.*
Electio præcedens reſeruationem, non erit ualida per reſeruationē ſubſequentem.
23 *Reſeruatio præcedens electionem reddit electionem ſubſequentem nullam.*
25 *Conditio, ſi uoluerit uti, ſatis dicitur adimpleta, per uſum, & ſequen.*
27 *Pontifex captus, & detentus non dicitur ciuiliter mortuus.*
28 *Et quando, & à quibus perſonis cuſtodiatur, & detineatur, conſiderandum eſt.*
29 *Pontifex detentus & carceratus, ac in exilium poſitus à chriſtianis, poteſt adhuc aliquos actus gerere.*

CONSILIVM XIX.

1 MORTVO † Epiſcopo, de iure cõi, electio ad capitulum & canonicos ſpectat. in c. geneſi. c. eccleſiæ. il ſecundo. c. Cuma. c. cum ueteri. c. congregato. c. bonæ. el ij. de elec. c. cum eccleſia. de cau. poſ.
2 & propr. c. conſtitutis. el. j. de appel. † Et ſi capitulum & canonici non eligunt infra tempus conſtitutum poteſtas eligendi ad ſuperiorem proximum deuoluitur. ca. quanquam. cum gl. de elec. lib. vj. c. bonæ. el j. in fi. c. ne pro defectu. de elec. in an-
3 tiq. Spe. eo. tit. §. fi. in fi. † Obſtant regulæ cancellariæ in quibus papa reſeruat, quotieſcunque uti uoluerit, quæ prouiſio papæ, habet unum electionis & confirmationis. Abb. in c. fi. col. peu. de præſumptionibus. gl. iij. in c. j. de elec. & uidentur ligatæ ma-
4 nus canonicorum &c. ¶ † Regulæ iſtæ & reſeruationes ſunt odioſę, & ꝯ ius cõe, & ſic reſtringendæ, Anth. conſ. ccxcviij. Ef-
5 ficacibus in prin. † Ex quo in materia electionis deſtruunt ius
6 cõe, Moder. in c. j col. ij. de elect. Sunt dictæ regulæ canones ſpeciales, & morte pontificis expirant, Anch. d. conſil. ccxcviij. in
7 prin. Rot. ccccxviij. Si mandetur. † Et quia in illis dicitur, quotieſcunq; papa illis uti uoluerit, quæ uoluntas morte extingui-
8 tur. c. ſi gratioſe. de reſcri. li. vj. † Et mortuo Pontifice. electio facta a canonicis ſecuta ꝯfirmatione, ualeret, ut in gl. dictæ regulæ. per c. ſi eo tempore de elec. li. vj. Prout extrauag. Bened. ad regimen. minus obſtat, quia morte illius expirauit, ut in d. glo.
9 † Sicut ergo morte naturali expirant dictæ regulæ, & ita & morte ciuili, gl. in uerſi. moriente, in cle. ne Romani. §. ſane de elec. quam ſequuntur ibi doc. & Abb. in diſputa. epiſcopus & quidā rector. in ultimo dubio Fely. in c. licet undique. col. ij. de of. de
10 leg. † Et ſi iſte Pontifex eſt captiuus, ꝯſīr ciuiliter mortuus, Bar. in l. hoſtes. in fi. ff. de capti. & poſt lim. ꝯſīr regulæ & uoluntas Papæ, nullum habent effectum quia papa modo nõ habet, nec uelle nec nolle, & caret libero arbitrio, & ſic ceſſant regulæ.
11 † Ad quod. c. ſi epiſcopus. de ſupplen. negli. præla. lib. vj. qñ epiſcopus eſt captus a paganis &c. capitulum debet adminiſtrare, ac ſi ſedes per mortem uacaret. † Et gl. ibi dicit, idē ſi caperetur
12 ab hæreticis, & idem ſi a latronibus, ſm Anch. ibi. † Et ſic iſtis
13 caſibus ſedes dicit̄ uacare, quia epiſcopus non habet uelle, & nolle, & caret arbitrio libero, & iſtis caſibus, poteſtas deuoluitur ad capitulū q̄a uacat, ac ſi eſſet mortuus ut dicit Anch. † Er-
14 go idē in Põtifice, ſi captus eſt, ſiue bellū hoc iuſtū uel iniuſtū ꝯſideret̄, negari nõ põt quin captiuus ſit, & penes hoſtes, & ſciſmaticos hęreticos, & latrones, ut mortuus igitur habendus eſt. † Et ideo dicta electio eſt benefacta, & eā ſequi debet con-
15 firmatio ſuperioris. cap. noſtri. de electio. ca. p cum ea illo. de
16 tranſac. gl. in uerſ. epiſcoporum, in fine diſtic. c. † Ante enim ꝯfirmationem, electus ius habet, non in actu gl. in c. quāto. lxiij. diſt. & in l. priuatorum. C. de iuriſ. om. iud. † Et ideo ſecuta ꝯfir-
17 matione, poſſeſſio danda eſt. c. conſtitutis. el tertio in ult. nota. de appellationibus, & quia mora eſt periculum allatura, ergo. &c. & quia de facili res reuertitur ad ſui primeuā naturā, q̄ fauorabile eſt iuribus uulgar. † E ꝯrio, dictæ regulæ iā annis cē-
18 tum & ultra fuere in uiridi obſeruantia, & non apparent reuocatę, item captiuitas præſens Pontificis, non eſt talis, ut eū ſeruum efficiat, nec ut ſua priuet̄ uoluntate, ꝑut quia nec a paganis, nec ſciſmaticis dicit̄ captus, nec in cuſtodia detinet̄, & ideo non eſt habendus ꝑ naturaliter mortuo, cū mors ciuilis, naturali ęquiparet̄, in illis dūtaxat caſibus in quibus a iure hoc expreſſū reperit̄, non aūt in alijs, ad plenè notata. in l. gallus. §. & q̄d ſi tm̄. ff. de lib. & poſth. cū ſim. Hūc aūt caſum exp̄ſſum non reperimus, nec ī iure canonico, nec ciuili, & ſic nõ erit habēdus
pro naturaliter mortuo, quo ſtāte, illius durabit uolūtas, & di-
19 ctæ regulæ erūt in eorū robore & uigore. ¶ † Prout q̄a uere, uacāte ſede ꝑ mortē põtificis, capitula nõ faciunt electionē de ēpiſcopo, ſed expectat̄ futurus põtifex, ita ꝯueniētius erit iſto caſu ſuperſederi, & expectare euentū, cū põtifex ſit ī rerū natura, nec dicat̄ ſeruus factus, & adminiſtratio, iſto caſu, nõ põt dici eſſe apud capitulū & canonicos, de quibus oībus ſtatim dicet̄.
20 Nā electio de qua in p̄ſenti agit̄, ꝯſiderata diſpoſitione iuris cōmunis, vr̄ ualida, & bene facta, & fuit deductū tñ reddit̄ dubia. ꝯſideratis his q̄ hr̄ in extrauaganti Bened. aij. ad regimen. q̄ minimè ꝑ mortē conditoris expirarūt, ex quo ꝑ præſentē Pontificē apparent expreſſe renouata, & Innouata, & de nouo reſeruata ut eſt uidere in prima regula cancellariæ edita per ſummum
21 Pontificē præſentē. † Prout ēt electio reddit̄ dubia, ex ſecunda regula cācellarię edita ꝑ eundē Põtificē in qua reſeruant̄ eccleſiæ epiſcopales &c. Et nullū dubiū eſt, q̄ Papa potuit dictas reſeruationes facere, per quas iuri cõi fuit derogatū, ut ſunt deciſiones. ī. citatę. Quib. reſeruationibus ꝯſideratis, eligētes ex defectu p̄tātis per ſuperiorē ab eis ablatę, omiſſa diſpoſitiõe iuris cõis, uident̄ nõ potuiſſe eligere, & eſto q̄ elegerint, electio ab
22 ipſia facta reddit̄ ualde dubia, ꝑp dictas reſeruationes. ¶ † Nec obſtat. c. ſi eo t̄pe, de elec. li. vj. Nā ibi duo diſponunt̄, primū q̄ electio præcedēs reſeruationem, nõ reddit̄ inualida. per reſerua-
23 tionem ſubſecutā, & iſte nõ eſt caſus pręſens. ¶ † Secūdū q̄ ibi diſponit in fine eſt, q̄ reſeruatio præcedens electionem reddit electionem ſubſequentem nullā & iſte vr̄ caſus præſens, qm̄ ante iſtā electionē factā, iā p̄cęſſerāt, & factę erāt dictæ reſeruationes, quæ merito ꝑ illū textū nullā reddunt electionem, ſubſequentem. & ſic præſentem, ꝯſīr tex. ille fortiter obſtabit præ-
24 ſenti electioni. † Et licet dictæ regulæ & reſeruationes, tanq̄ odioſę debeant ſtricte intelligi, tñ negari non põt, quin locū ſibi uendicent in caſu in illis expreſſo, prout eſt præſens ī utraq; regula fit reſeruatio dictæ eccleſiæ, ꝯſīr locū habebūt in uaca-
25 tione ipſius. ¶ † Et eſto q̄ in ſecūda regula dicat̄, reſeruationes ibi factas, locū ſibi uendicare, quotienſcunq; Papa uoluerit illis uti, dicendū vr̄, dictā ꝯditionem in præſenti caſu eſſe adimpletam, ea quo Papa uſus eſt in præſenti eccleſia dicta reſeruatione, eā enim ꝯtulit, & de ea prouidit, per quos actus iā uſus eſt dictis reſeruationibus, ex quibus tollitur illud q̄ dici põt, q̄ ipſe ſummus Põtifex nõ habet nec uelle nec nolle, & q̄ caret arbitrio, & uoluntate, ꝯriū enim oſtendit̄, per dictā prouiſionem & collationem, & etiā per al̄s, per quas audio ipſum feciſſe & fa-
26 cere. ¶ † Et q̄a certū eſt q̄ ipſe uſus eſt dicta reſeruatione, difficultas ſola ſupereſt, qualiter ſit uſus an libero arbitrio. an uero coacto, & ꝯſiderata ꝑſona, in quā prouidit. & cui ꝯtulit, & alijs circunſtātijs. facile diſcerni poterit, qua uoluntate iſtud fece-
27 rit, an coacta, uel libera. ¶ † Non enim ſimpliciter admittendū eſt Põtificem in præſenti ſtatu in quo reperit̄ dici ciuiliter mortuū, & effectū ſeruū, obſtāt enim q̄ tradunt̄ per Bar. in l. hoſtes in fi. ff. de captiuis & poſtliminios reuerſis, quę refert & ſequit̄ Abb. in c. ſicut & ī. col. iij. uer. an aūt is. de iur iur. & Mod. in §. ſi ab hoſtib. in gl. j. inſtituta q̄b. modis ius patriæ poteſtatis ſoluit. & tangit Io. de Lign. in trac. de bel. c. lviij. uer. alij ēt, & Bal. in l. j. col. xj. q. aiiij. C. de ſac. ſan. eccl. & in l. cū cognatū. C. de ingenuis manumiſſis, & in ſua margher. in uerſ. princeps Rom. iūctis ēt notatis per Io. de Lign. in d. Trac. de bel. c. aiiij. & xv. & per Abb. poſt alios in d. c. ſicut. col. v. & iiij. uerſ, ſed circa prædi-
28 cta q̄ro, cū ſuis ꝯcor. ¶ † Nec prædictis obſtat. c. ſi epiſcopus. de ſuppl. neglig. præl. li. vj. Nā Põtifex nõ detinet̄ a ſimilibus perſonis ibi enumeratis, ſed ab alijs cuſtoditur, q̄ cuſtodia ꝯſiderata qualitate perſonarum cuſtodientium, & perſonæ cuſtoditæ nõ inferūt Papā ipſum ita cuſtoditū mortuū iudicari, ciuiliter, & talē cuſtodiā aſſimilari morti naturali & ſeruituti. ¶ Quib. ꝯſideratis, pro nūc dicerem, eſſe ſuper ſedendū, poſſet enim in futurū, talis caſus ſubſequi, q̄ de facili iuuare & prodeſſe poſſet. q̄ modo minimè apparet, nec oſtendit̄. Illud aūt certū habeo, q̄ beneficia, q̄ electus ab iſtis obtinebat, nõ uacāt ꝑ talem electionem, quæ minus etiā uacarent ſi ꝯfirmatio dictę electionis fuiſſet ſubſecuta, ut aūt ſeruet̄ honor. & dignitas electi, iudicarē abſonū nõ eſſe, ſuperſedēdū fore, in ꝯfirmatione petēda ꝯſidera-
29 tia potiſſime ſuperius deductis. ¶ † Nā & ſummus Põtifex detētus. & carceratus, ac in exiliū poſitus a chr̄ianis, põt aliquos actus gerere, ut eſt tex. in c. guidiſarius. al̄s biliſarius. a xiij. q. iiij. ubi Siluerius papa exiſtens carceratus & detētus, excõicauit detētores. & dantes cauſam detētioni, & exilio ſuo. Pariſ. Pad.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Gratia alicui conceſſa per ſummum Pontificem quando poſſit dici obreptitia, ſeu ſurreptitia, uel emanata contra formam cōcordiæ facta inter Pontificem & Regem Franciæ.*
2 *Statuentium mens & effectus attendi debet, & non quod uerba prima facie ſonant.*
Intelligentia uera quæ ſit.
3 *Effectus attendi debet & non figura literarum.*
4 *Diſpoſitio qualibet cōſideratū ab effectu, & re ipſa, & nō à uerbis.*
5 *Verba contraria effectui, & menti reijciuntur, & mens attēditur.*
6 *Verba, ueſtra uel alterius &c. poſita in cōcordia, nō cōueniunt Pōtifici, nec ad ipſū adaptātur, ſunt enim contra ſtilū, & nu. 7. & 8.*
Stilus ſcribentis, attendi debet & nu. 8.
9 *Papa faciens gratiā de beneficio eccleſiaſtico, nō erat opus facere mētionē de canōicatu, nec p̄bēda, ſi intētio ſua erat illa cōcedere.*
10 *Verba illa, quatenus ſi uobis pro alio non ſcripſerimus, poſita in cōcordia, qualiter intelligi debeant.*
11 *Clauſula, ut eſt moris, cōprehendit præſtationē iuramēti, et ſimilia.*
12 *Relatio habet uim expreſſi, cum intelligatur cum omnibus ſuis qualitatibus.*
13 *Cauſa finalis, debet attendi. & non uerba.*
14 *Forma à ſtatuto requiſita, ſatis eſt quod tacitè includatur in actu qui geritur.*
15 *Forma debet eſſe conueniens, & non repugnans materiæ ſubiectæ.*
16 *Actus habens eandem uim, quam deſiderabat ſolennitas ſeu forma, ualet & tenet, licet ad unguem forma non ſit ſeruata.*
17 *Satis eſt quòd forma ueriſimiliter ſeruetur, licet ſuperficialiter nō uideatur ſeruata.*
18 *Solennitas leuis, & modici præiudicij omiſſa, non uitiat actum.*
19 *Exceſſus uicinus & adhærens concordiæ, non habet uitiare, dummodo, quod non ſit multus.*
20 *Pontifex non aſtringitur ſeruare formam, quando gerit aliquem actum qui ex hoc non uitiatur, licet ab alio geſtus uitiaretur, propter formam non ſeruatam.*

CONSILIVM XX.

GRATIA Præſens per ſummum Pontificem cō-
ceſſa. N. non poteſt dici nec obreptitia nec ſurre-
1 ptitia nec emanata contra formam ꝯcordiæ Initæ
inter ipſum ſummum Pontificē & rēgem. †Nā uir-
tualiter In gratia ipſa continentur omnia ea, quæ
interuenire debebant ſm tenorem dictę concordiæ, ut rectè
intuenti apertiſsime erit uidere ex tenore concordiæ & gratię,
& licet conſideratis aliquibus uerbis, quoad corticē, uideatur
primo aſpectu, aliqua diſcrepantia, tñ uirtualiter, & effectuali-
2 ter, conſiderando ſingula, nulla adeſt diſcordia, nec diſcrepan-
tia. ¶ †Et certiſsimum in iure eſt, effectualem intelligentiā de
bere attendi, & illud ꝙ eſt de mente ſtatuentium, & non illud,
ꝙ uerba prima facie uidentur ſonare, iuxta ea quæ traduntur
per illum tex. gl. & ſcribentes in c. intelligentia. de uer. ſig. & eā
3 quæ habentur per oēs per illum tex. in l. ſcire leges. ff. de legib.
¶ †Non enim attendere debemus figuram literarum, ſed effe-
4 ctum diſponens. l. non figura. ff. de actio. & obl. l. Cornelius. ff.
de hæred. inſtit. ¶ †Diſpoſitio enim qualibet re ipſa, & effectu.
5 non aūt uerbis conſideratur. l. ij. C. communia de leg. l. j. §. hæc
aūt uerba. ff. ꝙ quiſq; iu. ¶ †Et qñ uerba menti, & effectui ꝯria
uidentur, non uerba, ſed mentem, & effectum attendere, & ſe-
6 qui debemus. l. cū uirum. C. de fideicom. l. publius. ff. de cōd. &
demon. & in l. in conditionibus. eod. tit. cum uulg. †Verba igi-
tur dictæ concordiæ, ibi, ueſtrę uel alterius &c. prolata per re-
gem, cuius perſonæ illa proferenti bene ꝯueniunt, non poſſunt
adaptari ad ſummum Pontificem concedentem gratiam, qui
ſm cōem ſtylum non eſt ſolitus nec ſolet ita ſcribere, & gratiā
cōcedere, ut plenè tradit ꝑ omnes per illum tex. in ca. q̄ graui.
7 extra de falſis. †Et propterea licet dicta uerba conueniant regi,
tamen quia Pontifici minimè conueniunt, nec ad ipſum poſ-
ſunt adaptari, licet uideatur diſcordia in numero plurali, & ſin
gulari, qñ effectus idem eſt, utroq; caſu, nulla poteſt allegari
8 ſurreptio, nec obreptio. †Ad quod bonus tex. in l. j. §. lex falci-
9 dia. ff. ad l. falcid. ibi, quę tamen poſſunt locum habere. ¶ †Ex
quibus tollitur alia obiectio in qua dicitur formam non eſſe
ſeruatam, cum in gratia non fiat mentio de canonicatu præbē-
da, & ſimilibus, nam cum Papa præſentem gratiam fecerit, de
beneficio tantum eccleſiaſtico, non erat opus de canonicatu, p̄
benda, & alijs facere mentionem, cum intentionis ſuæ fuerit, il
ls non concedere, & propterea de eis minimè opus erat expreſ
ſionem facere, & ſatis fuit exprimere illud de quo gratiam fa-
ciebat. Illa enim forma a rege prolata concernit generalitatē
gratiæ concedendę a ſummo Pontifice, ut ſi uult gratiam ita ge
neralem facere, mētio debeat fieri de canonicatu, & ſimilibus,
non aūt arctat Pontificem ad conceſsionē gratię, ita genericæ,
ꝯtr cum gratia præſens ſit ſpecialis reſpectu beneficij, & circa
illud oīa neceſſaria, & requiſita ſint expreſſa, merito ſubſiſtit, &
10 erit ualida. ¶ †Nec obſtat ꝙ obijcitur ſm tenorē ꝯcordiæ de-
bere apponi uerba, quatenus ſi uobis pro alio nō ſcripſerimus
Nam a fortiori effectus dictorum uerborum in gratia apparet
expreſſus, ibi, ēt ſi tibi pro alio de unu tantum beneficio ſcrip-
ſerimus. In concordia enim uerba illa ſunt negatiuè appoſita,
in gratis affirmatiuè, per quæ datur intelligi mentē Pontificia
fuiſſe præſentē gratiā ualere, ēt ſi pro alio ſcripſiſſet, q̄ clauſula
eſt maioris ponderis, quā illa negatiua, de qua in concordia, per
quā nō cenſeť ſublata poteſtas ipſius Pōtificis, ut ſunt iura uul
garia nec pōt allegari obreptio, cū expreſsè Pōtifex ipſe ita di-
11 ſpoſuerit ¶ †Minus obſtat ꝙ ī gratia nō ſit mētio de p̄ſtatione
iuramēti, & ſimilibus &c. Nā ſub illis uerbis, ut moris eſt, oīa p̄
12 dicta uirtualiter. & effectualiter continentur. ¶ †Cū enim iſta
ſint de more, & ad iſtud papa expreſſe ſe retulerit, talis relatio
habet uim expreſsi, ex quo intelligitur cum omnibus ſuis qua
litatibus, contentis in relato. l. aſſe toto. ff. de hęr. inſt. & in auc.
ſi quis in aliquo documento. C. de eden. & per Bart. in l. ſi quia
filiū. §. fi. de leg. ij. & in l. ſi ita ſcripſero. ff. de condi. & demon.
13 cū ſi. ¶ †Et coprobantur iſta qñ attendi debet cā finalis ipſius
formæ, & concordiæ, potius q̄ uerba præciſa, ut dicit Bal. in c.
qñ apoſtolica. col. vj. de oſ. deleg. & ſatis cā finalis ꝯcordiæ ap
14 paret, in dicta gratia ſeruata. ¶ †Et quia ſatis eſt ꝙ forma re-
quiſita ēt a ſtatuto tacite includatur in actu qui gerit̄ & fit, ut
tradit Bal. in l. fi. C. de ꝓcu. & Pet. de Anch. in c. j. xiiij. q. princ.
uerſ. ſed pone dicit ſtatutum de conſtitution. & Soc. cōſ. a. nu.
15 iij. uol. iiij. ¶ †Prout ēt quia forma debet eſſe conueniens, & nō
repugnans materiæ ſubiectæ. l. non codicillū. C. de teſtamētis.
16 & ibi Bal. ¶ †Et ēt quia ſi ſit actus habens eandē uim, quā deſi-
derat ſolennitas ſeu forma, ualet & tenet licet ad unguē illa ſo
lennitas, & forma non ſit ſeruata, ut tradit Bar. ponens ibi exē
plum, & allegando iura in l. obſeruare. poſt medium. C. de decu
17 riō. li. a. & Pau. de Ca. in l. uniuerſis. C. de precib. impera. uffe.
¶ †Prout ēt quia ſatis forma prædicta dicitur ſeruata uirtuali
ter, licet ſuperficialiter uideatur non ſeruata, ꝙ ſufficit ad im-
plementum formę, ut tradit Bal. & Alex. in d. l. fi. C. de procur.
18 ¶ †Ad qđ ēt qa talis ſolennitas vř leuis, & modici præiudicij,
unde ſi omiſſa eſt, non uitiat actum. l. leuia. ubi Bar. & alij. ff. de
accuſ. & probatur in auct. niſi breuiores. C. de ſent. & interloc.
& tradit Fel. in c. cum dilecta. in x. ampliat. extra de reſcriptis.
19 ¶ †Suadentur ēt iſta, nā talis exceſſus qui ꝯſideratur reſpectu
gratiæ ad ꝯcordiā, non eſt iniuſtus, quinimmo uicinus & adhæ
rens dictæ ꝯcordiæ, quo fit ut talis exceſſus, non habeat uitiare
ut traditur in l. fi. §. fi. ff. mandati & in l. ſi quis mihi bona. §. fin.
ff. de acqui. hær. & tradunt Mod. in trac. de forma. carta mihi.
20 lvij. col. ij. uerſ. viij. prædicta. †Prout ēt oīa quę in contrarium
poſſent adduci, tolluntur, eo qñ talis forma vř data pontifici
habenti poteſtatē faciendi actum ēt illa omiſſa quo fit ut licet
ſeruata non ſit, tñ actus celebratus non uiciatur, ſed ſubſiſtit,
ut uult gl. in cle. j. in uerbo inhibentes. de iu. patrona. & plenè
tradit Fely. in dict. c. cum dilecta. in prima limitatione, ubi con
cludit in dubio uideri, derogatum tali formæ, qñ actus aliter ſit
ab eo q. habet p̄tātem aľr illū faciēdi, & ad id plura accumulāt
Mod. in dict. trac. de forma. fol. lvij. col. j. & ij. uerſ. vj. prædicta
regula, quibus ꝯſideratis, omiſsis pluribus. q̄ adduci poſsēt, re-
ſultat ꝯcluſio firma talē gratiā ſubſiſtere & ualere, & ꝙ executo
res dati a ſummo pōtifice debēt & teneň illā exequi. Pau. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Conuentiones & pacta licita ſeruanda ſunt.*
2 *Tranſactio a iure approbata eſt.*
3 *Tranſactio celebrata à maiori parte capituli, interuenientibus alijs à iure requiſitis ualida eſt.*
4 *Idem ſi facta eſt a perſonis repræſentantibus totum capitulum.*
5 *Capitulum poteſt deputare aliquos in actibus gerendis. & deputati totum capitulum repræſentant.*
6 *Trāſac. approbata p deputatos, et ī generali ſinodo, et c. ualida eſt.*

Tran-

7 *Tranſactio per plures annos obſeruata, attendenda eſt.*
8 *Tranſactio canonicorum celebrata cum alijs corroborata auctoritate ſedis apoſtolicæ ſeruanda eſt.*
9 *Reductio ad primæuum ius fauorabilis iudicatur.*
10 *Pœna appoſitio, in caſu contrauentionis exequenda eſt.*
11 *Capitulum & canonici contrauenientes tranſactioni incurrunt pœnam conuentionalem.*
Datum pro rupta fluminis, diuerſum eſt ab illo quod imponitur pro pennellis.
12 *Nomina diuerſa, arguunt diuerſitatem in effectu.*
13 *Inſtrumentum plenè probat inter ipſos contrahentes.*
14 *Incluſio unius eſt excluſio aliarum.*
15 *Exceptio in aliquo caſu firmat regulam in alijs.*
16 *In ſtipulationibus & conuentionibus ſtricti iuris, uenit illud tantũ quod eſt expreſſum.*
17 *Verbum, ſimpliciter, æqualiter interpretetur.*
18 *Quod non eſt expreſſum, inter contrahentes habetur, pro omiſſo.*
19 *Contrahentes non exprimendo, uidentur non expreſſa omiſiſſe.*
20 *Expreſſum in uno capitulo, an cenſeatur repetitum in alio.*
21 *Vltima derogant prioribus.*
22 *Poſita in articulis probant contra articulantem.*
23 *Confeſſio in articulis facta, poterit pro parte acceptari, & pro parte non, & nu. 24. & 25.*
24 *Præſumendum non eſt, quem uelle ſoluere indebitum.*
25 *Dicta in articulis, poſſunt per aduerſarium recuſari, ſi habent præſumptionem iuris in contrarium.*
26 *Poſita conſequente an & quando cenſeatur poſitum antecedens.*
27 *Ruptura fluminis, & pennelli, an inter ſe habeant antecedentiã & conſequentiam.*
28 *Liber actorum alicuius capituli, an probet contra canonicos ipſius.*
29 *Scripturæ quando & quam fidem faciant.*
30 *Vniuerſitas, collegium, ſeu capitulum, an poßit delinquere, & ex delicto puniri.*
31 *Et qua caſu & quando, & ſeq.*
32 *Et an per ratihabitionem ſubſecutam puniantur.*
33 *Ratihabitatio ex quibus poßit colligi.*
Et quid ſi actus non eſt momentaneus, ſed ſucceßiuus, & tolleratus uniuerſaliter.
34 *Et quid ſi uniuerſitas ſcit & patitur.*
35 *Et quid ſi commoditas & utilitas peruenit ad ipſam uniuerſitatem.*
36 *Et quid ſi uniuerſitas poterat prohibere & non prohibuit.*
37 *Et quid ſi pœna eſt pecuniaria, quæ à capitulo poteſt exigi.*
38 *Et quid ſi per actus ſubſequentes, colligitur uoluntas & conſenſus uniuerſitatis & capituli.*
39 *Capitulum dicitur collegium paruũ, & an propter hoc puniatur.*
40 *Canonici de capitulo paruo, præſumuntur ſcire propter paucitatem.*
& ideo puniuntur propter patientiam, & non prohibitionem.
41 *Capitulum non præſumitur mandare illud, propter quod incidit in pœnam.*
In mandato quantumcunque generali non includitur iſtud, limitatur, nu. 43. & ſeq.
42 *In generali prolatione non uidentur comprahendi ea, quorum prolatio ipſi proferenti eſſet pœnalis, & prohibita.*
43 *Promittens obſeruare aliquid, & contrarium non facere præciſè tenetur curare, ne contrarium fiat.*
44 *In mandato generali, uenit illud per quod mandans incidit in pœnã ſi ſucceßiuè illud habuit ratum.*
45 *Oblatio non purgat commißionem antecedentem pœna incurſa per actum conſummatum & perfectum.*
46 *Culpabilis non excuſatur afferendo ſe feciſſe iocosè.*
47 *Pœna conuentionalis, poſt actum perfectum non tollitur per pœnitentiam.*
48 *Oblatio obligat offerentem ad eius obſeruationem, ſi per eius aduerſarium fuit acceptata.*
49 *Soluiſſe ſponte & uoluntariè capitulum quando dicatur.*
50 *Præſens & ignorans non dicitur conſentire, & nu. 54.*
51 *Præſens & tacens non dicitur conſentire in reſpicientibus eius præiudicium & ius perſonale.*
52 *Præſens & tacens, non dicitur conſentire, ſi celebratur actus, qui ab ipſo non poteſt prohiberi.*
53 *Ius ſuperueniens lite mota, prodeſt & conſiderabile eſt.*
54 *Ignorantia in dubio præſumitur.*
55 *Solutio facta ab uno ex canonicis regularibus nõ nocet monaſterio.*
56 *Canonicus regularis, pro eccleſia ſua non poteſt agere ſine mandatum aliorum.*
57 *Verba generalia, generaliter debent intelligi.*
58 *Verbum quodlibet, debet operari & conſiderari.*

CONSILIVM. XXI.

1 OMNE Ius † Et omnis æquitas mandat ꝯuctiones licitas & honeſtas debere utrinq; ſeruari & adim
2 pleri. l. j. l. iuriſgentium. §. prætor ait. ff. de pac. l. j. ff. de conſti. pecu. † Conuentio itaq; & tranſactio, ultimo loco inter prædictum monaſterium & capitulum facta cum ex omni capite licita & honeſta fuerit tanquam ualida & firma debuit adimpleri & obſeruari, tũ quia actus tranſigendi eſt a iure permiſſus & approbatus, ut per totũ titulũ, de trãſac.
3 C. ff. & extra. † Tum quia iſta tranſactio celebrata & concluſa fuit a maiore parte dicti capituli, & canonicorũ interuenientibus a iure requiſitis, ut no. gl. in l. aliud. §. refertur ff. de reg. iuris. & per Bar. Bal. & alios, in l. nulli. ff. quod cuiuſq;. uniuer. nomi. & in l. ꝙ maior. ff. ad municipa. & ꝑ Abb. in c. cũ olim. in fi. de re iud. & plene per Cano. in c. cũ oẽs. extra de conſti. in c. j. & per totum, de his quæ fi. a maio. par. c. & per Imo. in ca. ꝙ ſi-
4 cut. extra de elec. † Tum ẽt quia facta a perſonis repræſentantibus totum capitulum, ut tradit gl. in rubr. C. quæ ſit lon. conſue. & in l. j. ubi Ang. ff. quod quiſq;. iur. in princ. & in l. j. C. de decurio. lib. x. & per Bar. in rubr. ff. eod. & in d. l. nulli. & in l. cũ delanionis. §. Sabinus. per illum tex. ff. de fun. inſtr. & in l. quicũ
5 que in fi. C. de om. ag. deſer. li. xj. † Tum ẽt quia poſtmodũ fuit approbata per ſindicos & alios deputatos & in generali ſinodo & capitulo totius cleri. Verõ. ad plenè tradita in c. fi. de pac.
6 li. vj. & in c. j. extra. de tranſac. † Tum ẽt quia per plures & plures annos fuit obſeruata & adimpleta. c. contingit. in fi. de tranſac. † Poteſt enim capitulũ in actibus in quibus requiritur eius
7 uoluntas ſeu ꝯſenſus deputare aliquos, qui deputati totũ capitulum repræſentabunt ut tradit Abb. in c. ij. col. v. de re iud. allegando Arch. in c. epiſcopus. xv. q. vij. & ſequitur Fely. in d. ca.
8 cum oẽs ou. xlviij. & in c. eam te. nu. xxiiij. de reſcr. † Quæ trãſactio eo magis procedit, quia corroborata apparet auctoritate
9 ſedis apoſtolicæ. d. c. j. de tranſac. † Tum poſtremo quia, per eã caſu quo fuiſſet ꝯuentum ſit reductio ad primeuã libertatẽ eccleſiaſticã ꝙ quidẽ fauorabile eſt, ut firmat gl. in uerbo numerãdũ in c. ſtatutum. de præb. li. vj. & in ſimili tradit Fel. allegãdo alias deciſiones in d. c. cum oẽs. col. mihi nona, uerſ. & Lapus alleg. lxxxv. no. xxiiij. ſtante igitur ualiditate dictæ conuentionis & tranſactionis, inter alia cõuẽtum apparet ꝙ monaſterium prædictum, non teneretur aliquid ſoluere, quando imponeretur aliquod datium, gabella, ſeu collecta, niſi ꝑ quatuor cauſis ſimpliciter, & non pro alijs, & ulterius conuentum apparet, ꝙ quando eſſet impoſita pro aliqua dictarum quatuor cauſarum, ꝙ eo caſu monaſterium non deberet ſoluere, niſi ad rationẽ termini, & ducatos octo ꝑ quolibet termino & non ulterius, rurſus conuẽtum apparet, ꝙ caſu quo capitulum ꝓſumeret ꝯuenire, facere uel permittere aduerſus tales ꝯuentiones, ꝙ eo caſu monaſterium prædictum eſſet penitus exemptum & liberum a ſolutione dictorũ & collectarum non obſtante aliqua exceptione & ꝯdictione.
10 † Quæ appoſitio pœnæ in caſu ꝯuentionis bene potuit apponi, & debet ſortiri effectum ſuum aduerſus partẽ ꝯuenientẽ, ut hr̃ in c. ꝯſtitutus. extra de pœnis, & probatur in l. reſcriptum. §. ſi pacto. ubi gl. adducit ꝯcordantias. ff. de pactis. & in l. ſi pacto quo pœnã. C. eod. & in l. cum mora. C. de tranſac. & in l. ouda. C. de ꝯhen. & commit. ſtipulatione. pleniſſimè per oẽs in l. ita
11 ſtipulatus. la grande. ff. de uer. ob. ¶ † Ex quo dictum capitulum pluries & pluries dictæ trãſactioni & ꝯuẽtionib. ꝯuenit firma reſultat ꝯcluſio, ꝙ monaſteriũ prædictũ dẽt eſſe in futurũ liberũ & exẽptũ a ſolutione dictorũ datiorũ, nã alias talis pœna ꝯuẽtionalis fuiſſet fruſtratoria ludibrio appoſita inanis & uacua ꝯ intẽtionẽ ꝯhẽtiũ apponentiũ xã ad tollẽdã oẽm cãm & occaſionẽ litigãdi & diſcordiæ, ut in l. non ſolũ. ff. de act. & obl. & l. quoties. ff. de uerb. ob. & ꝯ alia iura ſuperius adducta. Quod modo ꝑdictũ capitulũ & canonici ꝯuenerint pluries & pluries, & exegerint a dicto monaſterio & canonicis ibi cõmorãtib. datia, & collectas ultra dictas quatuor cãs, & ẽt exigerint aliqua dictarũ cauſarũ nõ ad rõnẽ termini ſed ad rõnẽ decime, & ſi ultra quãtitatẽ termini, ſatis aperte patet ex ꝓbõib. & ſcripturis produ-

Ctis

ctis & factis per ipſos canonicos dicti monaſterij, ut eſt uidere
ex lectura proceſſus, & quia coacti fuere, ſoluere datia impoſi
ta promittendis oratoribus ad ciuitatem Venetiarum, & ēt im
poſita pro negocijs concernentibus commodum ipſius capitu
li, quæ cauſæ impoſitionum non continentur inter dictas qua
tuor cauſas, & omiſsis pluribus alijs, in præſentiarū, ſat erit ad
ducere illud, ꝙ a dicto monaſterio pluries & pluries fuit facta
exactio pro pēnellis, quę cā minime exprimitur inter quatuor
cauſas enumeratas in inſtrumento tranſactionis & concordię,
qđ datiū pro pennellis eſt penitus ſeparatum & diſtinctū ab
12 illo datio qđ dicitur & imponitur pro rupta. ¶ † Tum conſi
derata diuerſitate nominum iuxta. l. ſi idē. C. de codicillis. Pro
ut ēt ↄſiderato tenore alterius inſtrumenti celebrati inter p̄di-
ctas partes, in anno. 1453. in quo partes ipſæ pluries & pluries
13 fatenē talia datia, eſſe penitus diuerſa & ſeparata. ¶ † Quod in
ſtrumentum inter ipſas partes plenā inducit probationē & ma
nifeſtā. c. licet cauſam. de prob. l. cum precibus. C. eod. l. opti-
mam. C. de contrah. & commit. ſtipulat. prout ēt apertiſsimè
hoc conſtat ex depoſitione teſtium productorum aſſerentium
talia datia eſſe penitus diuerſa & ſeparata, nam illud quod im-
ponitur pro pennellis, eſt ſingulis annis continuum, alterum ue
ro diſcontinuum cum interuallo aliquorum annorum, & ſepa
ratim nunquam de perſe imponitur & diſtinctè, & qui tenetur
ſoluere unum non tenetur ad alterius ſolutionē, niſi expſſum
14 hoc ſit. ¶ † Prout ēt qm̄ dictum monaſterium, conſiderato te
nore ultimæ tranſactionis & conuentionis, non tenetur ſolue
re datia, niſi pro quatuor cauſis ibi enumeratis inter quas mini
me exprimit̄ iſtud ꝓ pennellis, & ſic fuit omiſſum & ↄuentum
ꝙ pro eo non teneretur, cū incluſio illarū quatuor cauſarū ſit
excluſio aliarū c. nō ne. de pręſump. l. cū pretor. in prin. ff. de iu
15 dicijs. ¶ † Prout ēt quia caſus exceptuati firmāt regulā in alijs.
l. in his. ff. de legib. l. nam quod liquidæ. §. penul. ff. de peo. lega.
16 ¶ † Prout ēt quia in iſtis ſtipulationibus & conuentionib. ſtri
cti iuris, illud tm̄ uenit, ꝙ expreſſum eſt, & non aliud uulga. l.
quicquid aſtringendę. ff. de uer. ob. prout ēt quoniā conuentū
fuit ꝙ monaſterium tenereť ſolū pro illis quatuor cauſis ſim-
pliciter, & datiū pro pennellis diuerſam ↄtinet qualitatē a da-
17 tio pro rupta. ¶ † Et ſic Ly. uerbū ſimpliciter non poſſet ueri-
ficari ↄ tex. & quæ ibi tradunt doc. inferentes, ad diuerſas quæ
18 ſtiones, in l. j. §. ſi quis ſimpliciter. ff. de uer. obl. ¶ † Prout etiā
quia in primo inſtrumento cōcordiæ celebrato inter ipſas par
tes, de anno. 1453. expreſſe ↄuentū fuit ꝙ dictum monaſteriū
tenereť ꝓ datio pēnellorū, & in iſto ultimo inſtr̄o trāſactionis
ↄcordiæ, nihil penitus de dicto datio dr̄ ↄ̄ı̄rexpreſſe fuit dicto
monaſterio remiſſum argumēto. l. ſi ſeruū §. nō dixit p̄tor. ff. de
acq. hær. & qa ſi partes hoc uoluiſſent, utiq; expreſsiſſent, ꝓut
19 alꝭ quatuor cās expreſſerunt. ¶ † Et nō exprimēdo noluerūt
illud ↄprehēdi. c. ad audiētiā. de dec. l. j. §. ſin autē. ad deficiētis.
20 C. de cad. tol. ¶ † Et bene faciūt tradita ꝑ Pet. dͤ Anch. ↄſ. cxix.
Pro clariori. in fi. & per Io. de Anan. conſ. xxij. ad probandam,
in fine, & per Cum. relatum a Barbatia in l. cum acutiſsimi.
col. pen. C. de fideicommiſ. & in conſ. ij. Fran. de Curt. quod eſt
Socini, & per eundem Soc. conſ. ccxxvij. Præſens conſultatio.
col. fi. uol. ij. ubi concludunt ꝙ expreſſum in uno capitulo non
cenſetur repetitum in alio, ſi non exprimitur, ita ēt expreſſum
in uno inſtrumento non cenſetur a fortiori repetitū in alio in-
21 ſtrumento niſi expreſſum reperiatur. † Et eo magis cum ꝑ hāc
ultimā tranſactionem omnia anteriora ſint ſublata. l. pacta no-
22 uiſsima. C. de pactis. c. j. de tranſac. cum ſimilibus † & iſta ulti-
ma appareat facta animo recedendi ab alijs anterioribus, & ꝙ
a dicto monaſterio tale datium pro pennellis fuerit exactū ſa-
tis probatur ex articulatis & capitulatis per dictum capitulū,
& in illis deducta, confeſsionem efficacem ↄ ipſos articulantes
inducunt, ut per illum tex. tradit Bal. in l. cum præcum. C. de li
be. cau. & Bar. in l. non fatetur. §. ſi quis abſente. ff. de confeſsis
& in l. ij. C. de iur. fiſ. & Bald. in l. unica. C. de confeſ. & Saly.
23 ibi. In xv. oppoſitione. Abb. & Cano. in c. fi. de confeſ. ¶ † Et ta
lis confeſsio in dictis articulis facta, bene potuit pro parte per
monaſterium acceptari, eſto ꝙ alia pars dicti articuli in qua aſ
ſeritur monaſterium ſponte ſoluiſſe non acceptatur tum quia
dicta capita ſunt penitus diuerſa & ſeparata, & quod libet ſtat
de perſe, & unum non uenit ad determinationem alterius, ut tra
24 dit Bart. in l. Aurelius. § idē quæſijt. in fi. ff. de liber. leg. ¶ † Tū
ēt quia illa pars articuli, quod monaſterium ſponte ſoluit, ha-
bet præſumptionem iuris ↄ ſe ut in uulg. l. cum de indebito. ff.

de proba. quo fit ut potuerit bene pro parte acceptari, quate-
nus in articulo dicitur, monaſterium ſoluiſſe pro pennellis.
25 ¶ † Quatenus uero dr̄, ꝙ ſponte ſoluit, iſtud pōt repudiari, cū
habeat præſumptionem iuris ↄ ſe, ut tradit idē Bart. in §. idem
quæſijt. uerſi. quare dic latius. & Can. in c. uenerabilis. de exce-
ptionibus ad qđ ēt, quoniā agētes pro monaſterio ignorantes
penitus ſoluebāt ut aperte in proceſſu deductū apparet, & qa
apertiſsimè probatū eſt tale datium, pro pennellis, ſæpe & ſe-
pius fuiſſe exactum a dicto monaſterio de mandato & ordina-
tione dicti capituli, ꝙ poſtmodū talē indebitā exactionem ra-
26 tam habuit. † Nec prædictis obſtat, ꝙ aſſerit capitulum pennel
los eſſe cām antecedentem ad rupturam, & ſic poſita ruptura,
uidentur poſiti ēt pennelli. Nam illa regula uolens, poſito ↄ̄ñe
cenſeri poſitum antecedens, procedit qn̄ antecedens eſt omni-
no neceſſarium ad conſequens, & qn̄ ſine antecedente ↄſequēs
non poteſt ſtare, alias ſecus, ut communiter tradunt Canon. in
cap. præterea. de offic. deleg & l. ij. C. de iuriſdic. omn. iudic.
27 † Pennelli aūt & ruptura, nec antecedentiam neceſſariam, nec
conſequentiam inter ſe habent, cum ſeparata ſint, & ex ſepara-
tis non infertur. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poſ.
Et ſic ex iſto capite neceſſario infertur capitulum, & canonicos
prędictos ↄueniſſe. Prout ēt apertiſsimè ↄuenerunt ex alio capi
te, qn̄ impoſuerunt datium pro ſoluendis ducat. 3000. Impera-
tori, & ſtatuerunt, ac ordinarunt, ꝙ talis impoſitio deberet exi
gi, & iuxta taxationem decimarum, & non ad rationem termi-
ni, & ita poſtmodum fuit exacta, quæ exactio dicto modo facta
directo eſt ↄ tenorem dictæ conuentionis, & tranſactionis, ex
quo debuit fieri & exigi ad rationem termini & non decimæ
Et talis exactio facta ad rationem decimę, longe plus grauauit
dictum monaſterium, quàm ſi facta fuiſſet ad rationem termi-
ni, de impoſitione autem dicti datij duc. iij. & ꝙ deberet exigi
ad rationem decimæ, & ꝙ ad eā exigendā fuerit deputatus exa
ctor Bernardinus liſca, capitulariter & ſolenniter ſatis patet ꝑ
librum actorū dicti capituli, qui ↄ ipſos plenè probat, ut ple-
niſsimè per Bar. & alios in l. admonendi. ff. de iureiur. & ꝑ Ca-
28 noniſtas in c. ij. de fide inſtr. † De exactione autem ad rationē
decimæ facta per exactorem deputatum, & deliberatione, ac ab
ſolutione, & quietatione dictę exactionis facta dicto exactori
per capitulum capitulariter, & ſolenniter congregatum, & ↄ̄ı̄r
de ratihabitione ipſius capituli, plene conſtat per publicum, &
ſolenne inſtrumentum, ꝙ concludenter probat, ut dictum eſt.
29 † Et ꝙ dictum monaſterium tale datium ad rationem decimæ
ſoluerit, ēt apertè conſtat, & per teſtium depoſitiones, & ꝑ ſcri
turas præſentatas, fidem facientes, iuxta dicta doc. in d. l. admo
30 nendi. & in d. c. ij. cum concor. ¶ † Nec iſtis obſtat ſi dicat̄, ꝙ
actus prædicti ex ↄuentione non debent eſſe nociui capitulo,
ex quo tendunt ad incurſionē pœnæ, & uident̄ eſſe ad inſtar de
licti, & ſm̄ aliquos, uniuerſitas, collegium, ſeu capitulum non
pōt delinquere, cum non habeat ſenſum, & licet cōis concluſio
ſit ꝙ poſsint conſentire, & delinquere, & ↄ̄ı̄r puniri, ut tradit̄
in l. metum. §. animaduertendum. ff. ꝙ metus cā, & in l. aliud. §.
refert. ff. de reg. iur. Maximè qn̄ delictum conſiſtit in facien
do, & in impoſitione collectarum, ut in auc. nulla cōitas. C. de
ſac. ſan. eccl. ut proprie eſt caſus præſens, cum alijs traditis ꝑ gl.
& ſcribentes, omnes in l. j. §. fi. & l. ſeq. ff. de acq. poſ. & ꝑ Bar. in
l. aut facta. §. non unquam. ff. de pęnis, col. ij. uerſ. in delicto ue-
ro, & per Alb. de Roſ. l. ſi quis in tantā. C. unde ui. col. ij. uerſic.
quid de collegio. & col. iij. uerſi. cōis opi. doctorum, & per can.
in c. dilectus. de ſimo. & Cor. conſ. ccxxiiij. Cōſiderata, uol. iiij.
& per Aret. conſi. clxv. Sicut Io. dixit, col. pen. & fi. cum ſuis con
cord. † Tn̄ concluſio procedit, qn̄ more ſolito, & ↄuocata uni
31 uerſitate, & ſeruata ſolēnitate a iure requiſita, celebratur, & ſit
talis actus, alias ſecus, qm̄ tūc nō dēt puniri uniuerſitas, & capi
tulū, ſed tm̄ ſingulares p̄dicta patrātes, ut ad plenū traditur ꝑ
Bar. in d. §. nō unq̄. col. fi. uerſ. ulterius q̄ro, & ꝑ ſcribentes in d.
c. dilectus. & ꝑ alios ubi ſ. & alibi pluries, & pluries. Quod aūt
capitulū ſeruata dicta ſolēnitate fecerit tales actus, non uī̄ pro
batū, unde &c. Nec obiectio nihil obſtat, quo ad actū ↄuētio
nis factę i exigēdis illis trib. millib. duca. ut ſoluerētur Impera
tori, nā actus ille ſeruata iuris ſolēnitate a c. fuit celebratus &
ēt ſolēniter talis exactiōis ſecuta poſtmodū fuit ratihabitio ip
ſius capituli, & ſic ſumus i caſu ēt requiſito per doctores ubi ſ.
Prout ēt quo ad ſolutionē datij pro pēnello, reſpectu impoſi-
tiōis ipſius ſumus pariter i eodē caſu, ex quo ſolēniter a c. fuit
impoſitū, & deputati exactores, & poſtmodū liberati, ſecuta ſo

lenniter ratihabitione ipſius capituli.¶ †Prout ēt obiectio ceſ
ſat qm̄ pcedente generali mandato de exigendo dictū datium
emanato ſolēniter a capitulo fuit per exactores deputatos exa
ctum, quas exactiones ſucceſsiue capitulum poſtmodum ratas
habuit, p quā ratihabitionem proculdubio incidit in pœnā, &
puniri dēt perinde ac ſi mandaſſet, ut tradit. Bart. in d. §. nō un
quā. col. pen. uerſ. puto tñ, & uerſ. uniuerſitas uero punietur. Cū
enim actus iſte fuerit geſtus nomine capituli, bene potuit ab ip
ſo ratificari, qua ſecuta, puniri debet, eſto ꝙ nullū præceſsiſſet
mandatū, nec talis ordinatio exactionis ſuiſſet facta ſolēniter,
ſed ſolum per deputatos a capitulo, uel ab aliquibus particula-
ribus, ita Bar. ubi ſ. & Inn. in c. grauē. de ſen. exco. & Abb. col.
pen. & Io. de Ana. plenius, & Fely. col. fi. in d. c. dilectus, & An-
cha. conſi. cliij. Ex narratis, & do. Ant. in cle. ij. de pœnis, & Are.
in d. conſi. clxv. col. pe. uer. & præmitto, & uer. ſeq. & eſt bona
deciſ. conſi. Neap. ccclxvj. Ex quo probatum eſt, ubi aſſeritur
33 ita ſuiſſe iudicatū. ¶ †Et talis ratihabitio expreſſe colligitur,
qm̄ talis actus exactionis, nō fuit momētaneus, ſed ꝯtinuatus,
& ſucceſsiuus, & tolleratus ab ipſo capitulo, cuius patiētia lo-
co mādati hr̄. l. qui patitur. ff. mandati, & pulchrè per Bald. in l.
34 ſicut. §. j. i fi. ff. ꝙ cuiuſq; uniuerſ. nom. †Volēs ꝙ ſi homines ſin
gulares uniuerſitatis, noīe ipſius faciūt, & gerūt aliquid, licet nō
appareat de mādato uniuerſitatis, tñ ſi uniuerſitas ſcit, & patit,
ex illo actu tenet, & punit qñ eſt actus ſucceſsiuus, & non mo-
mentaneus, & uniuerſitas ſcit, & tollerat, ex quo vr̄ talem actū
35 ratificare. †Et maximè qñ commoditas, & utilitas peruenit ad
uniuerſitatem, licet alia ſolennitas non interuenerit, & eſt de
mente Bar. in d. §. non unquā, col. iij. uerſi. mihi vr̄. ubi adducit
iura hoc pbantia, & expreſſe ēt uolunt Canoniſtæ in d. ca. dile-
36 ctus. ¶ †Potiſsimè qñ uniuerſitas poterat prohibere, & nō pro
hibuit, ut dicit Fel. ibi nu. v. & nu. xij. poſt Inn. & in c. ueniens.
nu. iij. eo. tit. & idem Fely. in d. c. cū oēs. nu. l. de conſt. & Soc. &
Mod. in d. l. j. §. fi. & l. ſeq. ff. de acqui. poſ. & Aret. d. conſi. col.
37 pen. & in dicta deciſ. conſ. Neap. ¶ †Et comprobant ēt iſta, qm̄
deputati & regentes dictū capitulū prædicta geſſerunt & exer
cuerunt, & agitur de pœna pecuniaria, quæ optimè pōt a capi-
tulo exigi, ut tradit Bar. in d. §. non unquā. col. ij. uerſ. ſed dr̄ cō
mitti. & col. iij. in fi. & ſentit Alex. ibi in additio. in uerſ. quæro
38 uerſ. itē adde ꝙ factum †Satis enim eſt ꝙ per coniecturas & a-
ctus ſequentes, colligatur uoluntas & cōſenſus capituli & alio-
rū, nā tūc omnes puniuntur, ut tradit Cardinalis in cle. j. de pœ
39 nis, & Fely. in dicto c. dilectus. col. fi. uerſi. iij. limita. ¶ †Eo ma
gis, cum capitulum dicatur collegium paruum, ut dicit Bart. in
l. j. in fi. ff. de albo. ſcriben. & Canoniſt. in d. c. dilectus maximè
Fel. nu. ix. uerſ. iij. in quantū. & Bar. in d. §. non unquam. col. iij.
uerſ. quædam ſunt delicta. & Fely. in c. inſuper. col. iij. uerſic. iij.
40 no. nu. vij. de teſti. † Propter quā paucitatē præſumitur omnes
habuiſſe ſcientiā, & notitiā, & patientiā, & non prohibitionē,
ſecuta ēt fuit ratificatio, & ꝯñr ex ea capitulū teneri, eſto ꝙ ali-
ter non appareret ſolenniter mandaſſe tales exactiones, ut in de
ciſ. ſuperius allega. Quæ tāto fortius in caſu præſenti locū ſibi
uendicāt, cum ſimus in collegio paruo, & tractetur de pœna pe
cuniaria, & dictæ exactiones fuerint factæ præcedente manda-
to & ordinatione dicti capituli facta ſolenniter, & præcedente
ordinatione deputatorum ab ipſo capitulo & exactiones ipſæ
habuerint tractum ſucceſsiuum, & capitulum poterat illas p-
hibere, & non prohibuit, & aliqua commoditas ad ipſum per-
uenit & ulterius tales exactiones expreſsè ratas habuit abſol-
uendo & liberando exactores ipſorum, ut plenè de iſtis conſtat
41 per proceſſum. †Minus ēt obſtat ſi diceretur ꝙ capitulū & de
putati non pſumunt mandaſſe exactoribus talē exactionē per
quā capitulū incideret in pœnā qm̄ in mandato quantumcunq;
generali nunquā intelligit mandatū, ꝙ mandatarius exigat in-
debitum. l. ſi procurator. ff. de cond. indebi. & ibi Bar. infert. ꝙ
nunquā intelligitur mādatum illud per qd̄ mandans poſſet in
cidere in pœnā, ut ēt ſentit Bar. in d. §. non unquā. col. fi. uerſic.
quæro, an ex delicto officialis, & tradit Alex. conſi. cvj. Magni-
fice prætor. col. pen. uerſi. itē quia uol. iij. & plura ad id conge-
rit. Iaſ. in d. l. ſi procurator. col. ij. & iij. nu. iiij. & ſeq. in tertio no
42 tabili. †Quæ comprobari poſſunt ex his quæ dicit Bar. & alij ſe
quunt. in l. codicillis. §. inſtituto. de leg. ij. uolens ꝙ in generali
prolatione, non vr̄ quis uoluiſſe comprehendere ea, quorū pro
latio ipſi proferenti eſſet pœnalis uel prohibita ꝙ dictū refert
& comprobat Alex. conſi. ccxxxiij. Ponderatis his. col. iij. num.
xv. uol. vj. eſto igit ꝙ capitulū ſeu deputati mandauerint daciū
exigi ēt ab exemptis, nō pptera uidētur mandaſſe exactionē
iſtarū, per quā inciderēt in dictā pœnam. Obiectio iſta penitus
ceſſat, tū quia dictū capitulum in indiuiduo ordinauit dicta x
3000. ſcud. debere exigi ad rationē decimæ, & non termini, &
ſic expreſſe ꝯ tenorem tranſactionis, prout ēt expreſſe mādauit
exactionem pro pennellis, quæ a monaſterio non debebat ſol-
43 ui, & ſic ceſſant penitus in ꝯtrium adducta. ¶ †Prout & ſecundo
tolluntur eo qm̄ tranſactio diſponit, ꝙ capitulum non permit-
teret tales exactiones fieri, quo caſu tenetur ēt ſi non mandaſ-
ſet, nam per talia uerba non ſolum dicitur obligari ad nō faciē
dum ꝯ, ſed ad curandum ne alius faceret, ut tradit Bar. Ang. &
& Imo. in l. illa ſtipulatione, per te non fieri. ff. de uerborū. &
ſequitur Alex. in l. iij. §. ſi procurator. col. ij. uerſ. itē nota. ff. ꝙ
quiſque iur. & ſentit Iaſ. in dicta. l. ſi procurator. col. ij. in iij. li
44 mit. ¶ † Ad quod & tertio & magis efficaciter obiectio ceſſat
per ratihabitionē. & expreſſe & tacite factā per dictū capitulū
per quā incurritur pœna, ut eſt textus apertus in dicta. l. ſi pro-
cur. uerſi. idē Labeo. & firmat ibi Iaſ. col. iiij. in 4. limitatione,
ubi iſtud ꝯprobat pluribus & pluribus deciſionibus, quæ uide-
ri poſſunt, & ēt ſentit Alex. dicto conſi. cvj. col. pen. & Bar. in di
cto. §. non unquam uerſ. quæro an ex delicto iuncto uerſ. niſi ſe
cuta ratihabitione, col. pen. & bene faciunt ea quæ dicta ſunt
ſuperius in præcedenti alia obiectione & ratihabitione uniuer
ſitatis, uel collegij aut capituli, ſecuta ad delictum commiſſum
per aliquos ſingulares & particulares. de rati autē habitione di
cti capituli expreſſa, item & de tacita, ſatis conſtat ex pluribus
ſuperius deductis, quibus ꝯſideratis, neceſſario dicere cogimur
capitulum prædictum incidiſſe in dictam pœnā, & ꝯñr monaſte
rium in futurum debere eſſe liberum a ſolutione prædictorum
45 & aliorum omnium datiorum. †Nec pōt capitulo prodeſſe ob
latio facta, in qua dicit ſe paratum ſoluere monaſterio oīa inde
debite exacta, nā talis oblatio non pōt purgare commiſsionē
dictæ pœnæ quæ conſiſtit in faciendo & actus fuit conſumatus
& perfectus, quo caſu non eſt locus amplius præſentiæ, ut in l.
pen. ff. in bono. rapt. & in l. qui ea mente. ubi plenè glo & ſcrib.
46 ff. de fur. †Et bene facit. c. primum. de præſump. uolens ꝙ cul-
pabilis non excuſatur aſſerendo ſe feciſſe ludendo iocosè, & nō
47 dolosè. †Pœna enim conuentionalis, quæ per factum commit
titur non tollitur per præſentiam, poſt actum geſtum & perfe-
ctum, ex quo iſto caſu ceſſat purgatio, quæ bene quandoque a
iure conceditur, quando ſumus in actu omiſsionis, iuxta tradi-
ta in l. ſi inſulam. cum concord. ff. de uerbo. obliga. iſta autem
oblatio per capitulum, ut ſupra facta optimè trahitur ad com-
modum monaſterij, ut indebite ſoluta poſsint repeti, nam licet
potuiſſet dubitari, an locum haberet talis repetitio indebitè ſo-
lutorum, ex quo commoditas & utilitas non peruenit ad capi
48 tulū. † Tamen cum dictum capitulum expreſsè iſtud offerat,
& talis oblatio per monaſterium ſit acceptata, ſtandum erit di-
ctæ oblationi in præiudicium offerentis, ut habetur in l. qui
Romæ. in prin. ff. de uerb. & in l. Iulianus. §. offerri. ff. de actio.
emp. & in l. filiæ licet. C. de collationibus, & melius in l. acce-
49 ptam C. de uſuris. cum ſimil. ¶ † Per quam oblationem capi-
tulum prædictum non poterit etiam euitare ſolutionem dicto
rum indebitè, exactorum, nec poteſt dari obiectus, ꝙ ſcienter
& uoluntarie monaſterium ſoluit dicta datia, quoniam ex de-
ductis in proceſſu, ſatis conſtat monaſterium non ſponte ſed
coactè & compulſo ſoluiſſe, & ſoluentes prorſus ignorabant te
norem tranſactionis & conuentionis, & nullum etiam a mona
ſterio mandatum habebant ſoluendi dicta datia contra teno-
rem tranſactionis, & in præiudicium monaſterij, & oblatio præ
dicta, quo ad repetitionem indebite ſolutorum ceſſare facit
50 obiectum. ¶ †Prout etiam & alius obiectus tollitur, ſi dicere-
tur tempore quo fuere impoſita datia duc. iij. fuiſſe præſentem
aliquem nomine monaſterij, nam talis præſens penitus ignora
bat tenorem tranſactionis, & ignorans non dicitur conſenſum
præſtare. l. Labeo. ff. de aqua pluu. arcen. l. ſi per errorem. ff. de
51 iuriſd. omn. iud. † Prout etiā præſens & tacens non dr̄ conſen
tire in reſpicientibus præiudicium ipſius & tertij in concernen
tibus ius perſonale. l. Iulius. §. inuitus. ff. de procu. l. iij. & ibi gl.
ff. de aucto. tuto. per Bart. & alios in l. quæ dotis. col. penul. &
fi. uerſic. in tertio caſu. & uerſicu. in quarto caſu. ff. ſolu. matr.
52 ¶ † Eo etiam cum contradicendo non potuiſſet actus prohi-
beri, ut plenè per eundem Barto. & alios in d. l. quæ dotis.
colum. fin. uerſicu. ſecundo caſu, & plenè per Cano. in capitu.
is qui tacet. de regu. iur. lib. vj. & not. omnes per illum tex. in
l. Gaius.

).Gaius.ff.de pig.act.cum concoed.prout & efficaciter,qm̃ ta-
lis præſens, nullum habebat mãdatũ nec aſſenſum monſterij,
cui pec eius præſentiã minimè potuit præiudiciũ aliquid fieri,
põt ſumus in ſuperius dictis & cõcluſis. Nec põt dari obiectus
ꝙ ſcienter & uoluntarie monaſterium ſoluit dicta datia,ꝑ quã
ſolutionem ita factam,innui vr̃,clerum pęnã non incurriſſe,nã
ea deductis in proceſſu ſatis conſtat monaſteriũ,nõ ſpunte ſed
coactè, & compulſo ſoluiſſe, & manu miliuari clerum exegiſſe.
53 ¶ † Nec refregatur ſi diceretur lite mota illud eſſe factum,qm̃
arienta generali petitione ipſiua monaſterij , eſto ꝙ lite mota
iſtud appareat factum, tñ monaſterio præſtat uictoriam ad ple
nè no.per oẽs in c.abbate ſane.de re iudicata lib.vj. & quæ per
54 Bar.& alios in l non põt.ff. de iudicijs.†Prout ẽt obiectio ceſ-
ſat,qm̃ ſoluentes nomine monaſterij,prorſus ignorabant teno
rem tranſactionis & conuentionis prædictę,prout in dubio ita
præſumendum eſt uulg.l.uerius.ff.de peob.& quia nemo ita ſu
pious præſumitur,ut ſuum iactare uelit. uulg.l.cum de indebi-
to.ff.eo.tit.prout ẽt quia talis ſoluens nullum a monaſterio ha
bebat mandatum ſoluendi datia prædicta,ↄ tenorẽ tranſactio-
nis,& in præiudiciũ monaſterij. ¶ † Conſequenter talia ſolu-
55 tio ab uno canonicorum regulatiũ facta , non põt monaſterio
præiudiciũ afferre,ad no.in titulo,de his quæ fi.a præla.& in ti
tulo,de his quæ fiunt a maiori parte c.ſetè ꝑ totum,& quę con
gerunt Mod.in c.cum oẽs.de ↄſtitutionibus,& in c.edoceri. de
reſcriptis,& quæ ſuperius fuere adducta.¶ † Et deciſ.Gem. in
56 c.ad decimas.col.iiij.de teſt.t.ſpol.li. vj.uolens canonicũ regu-
larem non poſſe agere pro eccleſia ſua ſine mandato aliorũ , &
quæ tradit Io.Au.in c.generali.de elec.li.vj.& Fely.in c.iij . de
proba.nu.xij.uerſi.iiij.in.ellige.prout ẽt qm̃ oblatio,de quã.ſ.
quo ad repetitionem indebitẽ ſolutorũ,ceſſare facit obiectum
ut ibidẽ ↄcluſum fuit,& talis ita facta ſolutio non inducit, qn
pęna ↄuentionis non fuerit incurſa. prout ẽt qm̃ uerba dictæ
tranſactionis & ↄuentionis ad effectũ ↄuentionis,& ut pęna in
curratur,non exigunt coactã exactionem, & manu militari fa-
ctã,ſolum.n.ↄſiderant ↄuentionem,& ꝙ fuerit factũ ↄ ↄuentio
nem,ꝙ quidẽ debet gñaliter intelligi,prout uerba ſonant,uul-
57 ga.l.j.§ generaliter.ff de lega.præſtan. † Tũ ẽt quia clerus ex-
preſſe uoluit teneri dicta pęna ↄuentionis, ſi modo aliquo pſu-
meret ↄuenire,uel facere ↄ pdicta,aut pmitteret,q̃ uer.mõ ali-
quo,& pmitteret,oẽm caſum ↄuentionis includunt,quocunq;
mõ ſit ↄuentũ.& quãcunq; modo ſolutio fuerit facta ↄ tenorẽ
trãſac.& ↄuentionis,alias uerba pdicta appoſita,cenſerent ſine
58 uirtute alicuius operationis.†Et quodlibet minimũ uerbũ ope
rari debet,ut tradit Bal in cub.C.de ↄtrah.emp.in ia.q.cũ alijs
adductis ꝑ Mod.Papienſes in l.liber homo.§ decẽ.nu.iiij.ff.de
uer.ob.& in l.ait pretor.in prin.ff.da iureiue. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Mutans iudicium inteatatum,condemnandus uenit in expenſis.*
2 *Cathedraticum,& cenſus diuerſa ſunt,& differunt,& ſeq.*
Cathedraticum ſoluitur in ſignum ſubiectionis,& in honorem ca-
thedræ,& debetur ordinario ex lege dioceſane.
3 *Cenſus conſtituitur & debetur ex alia cauſa.*
4 *Monaſteria religioſorum de iure cõmuni, exempta ſunt ab his quæ*
debentur ordinario ex lege diœceſana.
Conſequenter non tenentur ſoluere cathedraticum.
5 *Monaſteria prædicta,ex priuilegijs exempta ſunt.*
Priuilegium conceßum uni ad inſtar aliorum cõceſſorum alijs,ſor
titur eundem & parem effectum,cum illis ad quæ adæquatur.
6 *A uerbis priuilegiorum,& propria ſignificatione non licet recede*
re,eſto quod alteri ſint nociua.
7 *Priuilegia probant exemptionem.*
8 *Priuilegia prædicta ualent,eſto quod in illis nulla ſit mentio,de iu-*
ribus ordinarij, cui infertur præiudicium.
9 *Potiſſimũ ſi apparet de mẽte Pont.uolẽtis præiudicare ordinarijs.*
Ex quibus colligatur,mentem Pont.hanc fuiſſe.
10 *Clauſula,ex certa ſcientia,motus proprij,ex plenitudine poteſtatis,*
& non obſtan.multum operantur.
11 *Papa poteſt concedere exemptionem monaſterijs, & præiudicare*
ordinarijs.
12 *Papa ſuo arbitrio poteſt tollere iura unius eccleſiæ, & ordinarij,*
& præſtare immunitatem alijs.
13 *Priuilegium an & quando noceat illis qui ſunt in quaſi poſſeſſione*
pcipiẽdi aliquid,ſi nulla facta eſt mẽtio de dicta quaſi poſſeſſione.
14 *Clauſula,pleno iure,conceſſa alicui abbati,quid operetur,& ſeq.*
Abbas de iure cõi,dicitur habere iuriſdictionẽ quaſi epiſcopalem
15 *Inſtituere,& deſtituere,propriè competit ordinario.*
Poteſt etiam competere abbati,ex priuilegio.
16 *Viſitatio competit habenti iuriſdictionem,*
17 *Viſitans poteſt deſtituere,& priuare,cum iuriſdictionis ſit.*
18 *Correctio includit facultatem puniendi & caſtigandi.*
Quibus iſta competant.
19 *Abbas habens iuriſdictionẽ põt deputare aliquẽ ad exercẽdũ eã.*
20 *Epiſcopus in loca exempto,etiam in diœceſi ſua exiſtente,non poteſt*
tribunal erigere ſine licentia abbatis dicti loci.

CONSILIVM XXII.

MANDATVM a Reuerendo legato emanatũ ↄ
Priorẽ monaſterij.s.Spiritus de Venetijs ad inſtã-
1 tiam do.Patriarchæ,expreſſe ↄtinet,ꝙ ipſe prior
debeat ſoluere ratione cathedratici,& pro cathe-
dratico certam ſummam pecuniarũ,ut plenius in eo,& hoc idẽ
innuunt aſſertæ apochæ ſcriptæ per executorem.d. do. Patriar-
chæ Modo dimittere iudicium intentatũ, & conuolare ad aliã
cãm,& dicere ꝙ ipſe Prior teneri ſoluere dictas pecunias ꝓ cen
ſu,& de iure proprietatis uel dominij ut aſſerit in conſilio , in
fauorem do.Patriarchæ fabricato, iura minimè ita ſimpliciter
& de plano permittunt,ad plenè no.in l.edita.C.de edendo.cũ
2 concord.†Cauſæ enĩ iſtę ſatis differunt,diuerſęq; ſunt, cathe
draticum ſoluaẽ in ſignum ſubiectionis,& in honorẽ cathedrę,
& debeaẽ ordinario ex.l.dioceſana,ut plenẽ hr̃ in tex. & gl. &
ibi doc.diffuſe tangunt in c.ↄquerente.& in c.dilectus,de offi.
3 ord.& ꝑ Abb.in c.paſtoralis , de dona. cum ſim. † Cenſus ue-
ro alia ea cauſa conſtituitur & debetur, ut traditur in capitul.
conſtitutus.de religi.do.& in ca.peruenit.de cenſi. & ibi plu-
ries. Primitus igiẽ ipſe.d.Prior reddi debet certus , quã cãm &
qd̃ iudiciũ ipſe do.Patriarcha intendit proſequi ſi cãm cenſus,
omiſſa cã cathedratici inchoare & finire prætęndit, facta prius
emendatione expenſarum factarũ,in facto & in iure oſtendet,
nullũ ius habere ad exactionẽ aſſerti cẽſus. Si aũt cãæ intẽtatę,
& iudicio ſup cathedratico cæpto,finẽ imponere cupit, adhuc
dicti aliquo iure nõ poſſe iuuari, ut talem exactionẽ cõſequaẽ.
4 † Illud enĩ certiſsimũ eſt, de iure cõi.Monaſteria religioſorum
exempta fore ab oibus his quæ debentur ordinario, ex l.dioce
ſana,& ↄñr a ſolutione cathedratici,ut eſt gl.ord.x.q.iij. & be-
ne probaẽ in c.quã ſit.in fi.xviij.q.ij.quẽ tex.adducit Abb.in c.
dilectus.col.ij.uerſ.& primo.eſt ẽt gl.in uer.ſolidos duos.in d.
c.ↄquerente.& ibi Abb.in quarto nota.cum ſimi. alijs deciſ. q̃
ad id poſſent accumulari,quo fit ut attenta exẽptione gñaliter
ↄceſſa oibus monaſterijs, ipſe. d. Prior ad ſolutionẽ aſſerti ca-
5 thedratici minimè põt aſtringi a præfato ordinario.†Si ẽt conſi
deramus priuilegia exemptionũ per ſummos Pont.,conceſſa.d.
Priori ſuiſq; ↄcanonicis, & dicto monaſterio.ſ.Spiritus,a for-
tiori idem erit ↄcludendũ,nã prædicta a ſummo Pont. ↄcedũ
tur ille exẽptiones & priuilegia quæ ↄceſſa nonnullis alijs mo-
naſte.& religioſis fuere,quæ ipſi Priori & monaſterio.ſ. Spiri-
tus fuere cõmunicata , perinde igiẽ erit ac ſi ipſimet ſigillatim
fuiſſent ↄceſſa ad plene no.per omnes in l.j.de lega. j. & in di-
ctis priuilegijs dicti religioſi eximunt ab omni exactione , &
quocunque alio onere uel grauamine reali,perſonali,uel mix-
to,quouis nomine cenſeaẽ, nec nõ ab oibus cenſibus redditib.
& ſolutionibus quibuſcunque ordinarijs debitis,q̃ oia gratioſè
& de plenitudine poteſtatis ipſe Pontifex remiſit dictis reli-
gioſis,& monaſterijs,uolens illa eſſe libera , & penitus exẽpta,
atq; immunia a dictis oneribus,præſtationibus , & ſolutionib.
6 ut plenius & diffuſius in dictis priuilegijs. † Quorũ uerba ſunt
clara & aperta nec indigẽt alia interpretatione, & a propria ſi-
gnificatione uerborũ dictorũ priuilegiorũ,nõ eſt licitũ recede
re,licet priuilegiũ ſit alteri nociuũ,ut tradit Abb. ꝑ illũ tex. in
c.audientiam.in j.& ij.no.extra de decimis.& facit uulga. l.nõ
aliter.de leg.iij.& in l.j.§.in re igiẽ dubia.ff.de exer.& l. conti-
nuus.in prin.ff. de uer. ob. eo magis cũ ipſe Põtifex uelit ꝙ oia
7 interpretatio faciẽda ſit in fauorẽ ipſorũ priuilegiorũ. † Et ꝙ
dicta priuilegia ꝓbent dictas exemptiones eſt gl.ord in uer.gra-
tia in c.cũ olim.el.ij.de priuilegijs.& ibi no. Abb. prout facit
poſt Cardinalẽ in c.poſt electionẽ.de ↄceſ.præb.in ſecũdo no.
cum alijs allegatis,per Dec.cõſ.ciiij.Viſo tenore.col.ij.nu.vij.
8 & ↄſ.clij.In cã.col.j.& ij.uerſ.ij. quo ad probãdũ.† Nec erat ne
ceſſe in dictis priuilegijs exemptionum ꝙ fieret mentio,de iurĩ
bus ordinarij,cui inferẽ præiudiciũ,nã ipſa talia priuilegia de-

rogant ordinarijs qui priuantur iuribus ipſorum, & priuatio
præſupponere debet habitum, ut tradit gl. quam ſequũtur ibi
ſcrib. maximè Abba. in c. olim el primo. de priuilegijs. & tradi
Io. Aud. Cald. & Abb. in c. dudum. in prin. eo. tit. & Dec. d. cõſ.
9 clij. col. j. uerſ. & præſupponendum eſt. †Prout ẽt de uoluntate
ipſius ſum. Pont. & ꝙ uoluerit ꝓcedendo tales exemptiones pręiudicare ordinarijs, ſatis dicitur apparere ex illis uerbis onere
uel grauamine quocunque nomine cenſeatur. & ibi, quocunq; iure debitis & ibi, penitus ſint exempta. de quorum uirtute traditur per doc. allega. per Dec. d. conſ. cxiij. col. ij. nu. iiij. & ſeq.
10 †& ẽtea illis clauſulis, in ipſis priuilegijs ꝯtentis ex certa ſcientia, motu proprio, ex plenitudine poteſtatis, non obſtantibus,
&c. ut probãt deciſiones adductæ in alio cõſilio ipſius. d. Prioris, ut plenè tangit Franciſ. de Cur. conſi. xiij. col. iiij. & conſ.
xlviij. col. iij. & conſ. lxv. col. vij. per Fel. & alios in c. nonnulli.
extra de reſcriptis, & per Fran. de Cur. conſi. xxj. col. ix. & alibi
pluries, & per Dec. conſi. cxcviij. col. pen. & fin. & conſ. cclxxj.
nu. viij. & ix. & in conſ. nouiter impreſſo, primo nu. ix. & xvij.
11 alias, conſ. cccciij. cum ſimi. †Quod modo Papa potuerit, cauẽdum eſt ſi de hoc dubitatur, ne incidamus in pœnam & conſtitutionem. l. ij. C. de crimi. ſacrileg. ex quo eſt dubitare ꝫ ea
quæ tradit Abb. in c. admonet. col. fi. de renunciationibus & in
c. duo ſimul. poſt gl. de of. ord. & in c. a nobis. de decimis. & in
ca. conſtitutus. col. iij. de religioſis domibus, cum alijs adductis per Fely. in c. quæ in eccleſiarum. col. xiij. & ſeq. uerſi. 4. eſt
12 conſti. † Põt enim Papa ſuo arbitrio tollere iura unius eccleſię
& ordinarij, & ab illis alicui pręſtare immunitatẽ, ut ſuperius
fuit concluſum allegando Abb. in d. c. cum olim. & alias deciſi.
13 † Aduerſus prædicta ipſe dominus Patriarcha, adducit nonnulla in eius conſilio, quæ ſigillatim & punctim ac copioſius ponuntur & traduntur per Old. conſi. cclxviij. quæſtio eſt utrum
& potiſsimè adducit ea quæ traduntur in ca. dudum. extra. de
priuileg. ubi concludit priuilegium non nocere illis qui ſunt
in quaſi poſſeſsione. nam ad omnia fundamenta Oldr. partim
patet reſponſio & ſolutio ex ſuperius deductis, & ẽt ea his quę
ponit Decius in di. conſ. cxiij ubi ſigillatim reſpondet ad illud
de quaſi poſſeſsione, & ꝙ nulla de ea facienda eſt mentio, cuius dicta ea pluribus poſſent ꝓprobari quæ in præſenti minimè
14 adducã, quia alias diffuſius tangam. †Ad illud autẽ ſuppoſita
declaratione conſilij facta ſuper clã, pleno iure, ut intelligatẽ
quo ad inſtitutionẽ, deſtitutionẽ, uiſitationẽ, & correctionem
Abbatis Naruiſiæ in dioceſi Taruiſina, dico dictum Abbatem
habere in præmiſsis iuriſdictionem ad cuius executionẽ põt in
locis ſubiectis monaſterio deputare uicarium & officialẽ q illã
exerceat, nã & de iure cõi Abb. dr̃ habere iuriſdictionem quaſi
epiſcopalem cap. ſicut tuis. de ſimonia. & in c. ſignificaſti. de foro compe. & no. per gl. & doc. in c. cum ab eccleſiarum. de of. or
15 dinarij. † Et ultra ius cõe per dictam declarationem tribuitur
clara iuriſdictio, quæ competit in inſtituendo & deſtituendo,
16 ꝙ eſt proprie epiſcopi ordinarij, ut per totũ titulũ de ꝯſti. †Et
idẽ dicitur de uiſitatione quæ competit habenti iuriſdictionẽ
iuxta notata, in c. cum apoſtolus. de cenſibus, & in ca. Romana.
17 eo. tit. lib. vj. † Ex qua uiſitatione ſequitur iuriſdictio priuandi
& deſtituendi ſecundum Feder. de Sen. conſi. lv. Per uiſitatores
& alia quæ refert Fely. in c. dilectus. el primo. col. ij. de reſcrip-
18 tis. †Et tanto magis quis exprimitur ẽt correctio, quæ ſupponit poteſtatem puniendi, & caſtigandi iuxta notata. in capitulo olim. de accuſa. & in cap. nemo. lxxxiiij. diſtinc. cum ſimilib.
19 † Cum itaque Abbas in præmiſsis habeat iuriſdictionem fateri oportet poſſe deputare officialem, qui illa exerceat per regulã. l. cui iuriſdictio. ubi plenè doctores. ff. de iuriſd. om. iudi.
20 ¶ † Quinimmo uidemus quod epiſcopus ſine licentia Abbatis
non poteſt exigere tribunal in loco exempto monaſterij exiſtentis intra dioceſim. iuxta c. luminoſo. xviij. q. ij. & notãt Moder. in c. praue col. ij. de officio ordinarij, igitur multo fortius
poterit idem Abbas dictum tribunal exigere in locis ſibi ſubiectis, & procedunt iſta ſalua conſuetudine temporibus præteritis obſeruata, cum minimè eſſent mutanda, quæ certam cõſuetudinẽ ſemper habuerunt lege minimè. ff. de legibus. cum
concordantijs.

Pariſius Padug.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes optimè probant contra producentem illos, ſi contra eum deponunt.*

2 *Temere agens ad expenſas condemnatur.*

3 *Tenentes rem eccleſiæ, quot modis & tit. præſumantur illam.*

Et an iure emphyteotico præſumantur tenere. ſi longo tempore poſſiderunt.

4 *Poſsidens rem priuati longo tempore, & aliquid pro ea ſoluens annuatim quo tit. & iure præſumatur illã poſsidere, & an tenere.*

Perpetuò uel ad tempus.

Et quid in poſſidente rem eccleſiæ.

5 *Et qua & cuius temporis præſcriptio ſit neceſſaria.*

6 *Liuellarius non habet minus ius quàm emphyteota.*

7 *Liuellarius ex quibus præſumatur magis quàm emphyteota.*

8 *Ceſsionarius non poteſt repelli ſi cenſum ſoluit.*

9 *In dubio an quis præſumatur ut ceſsionarius magis quàm emphyteota ſeu liuellarius, & nu. ſeq.*

10 *Inſtrumentum factum cum uno non nocet alijs.*

12 *Probatio debet eſſe concludens & neceſſaria.*

13 *Conſuetudo ex quibus actibus probetur.*

CONSILIVM. XXIIII.

PRAESENS Iudiciũ nomine epiſcopatus Paduani motum contra Alexandrum generum quondã
d. Peregrini de nigris, tanquam maritum & legitimum adminiſtratorem d. Bernardinæ filiæ & hæredis. d. q. Peregrini non ur̃ ritè nec rectè agitatum, quinimmo
ineptè & temere proceſſum apparet ꝫ ipſam Bernard. & Alex.
eius maritum, nomine enim epiſcopatus dati ſunt articuli &
poſitiones in quibus confitentur, ꝙ q. Niger molendinarius cœpit ad affictum ab epiſcopatu. Paduæ, molendinum de quo agitur, & ꝙ illud tenuit quouſq; uixit, & ꝙ poſt eius mortem. in
d. molendino remanſit Blaſius, loco ipſius Nigri, itẽ ꝙ d. Blaſius habuit unam filiam quam maritauit cum Peregrino patre
ipſius Bernardini, quæ uocabatur Anna, quæ adhuc uiuit, ut faſtentur teſtes producti nomine epiſcopatus, quæ Anna fuit filia
& hæres. d. Blaſij. & uxor. d. Peregrini, & mr̃ d. Bernard. conuen
1 tę. †Quæ omnia bene probãt & fidem faciũt ꝫ ponẽtem & producentem teſtes, ſm Abb. Fel. & alios in c. examinata. de iudi.
& plenius p eund. Fel. in c. ſi cautio. col. xj. & ſeq. uerſi. fallit nono. de fi. inſtr. poſt gl. in l. cum ꝓcecũ. C. de libe. cau. cum ſimil.
qb. ſtãtibus agendũ erat ꝫ ipſam Annã filiã & hæredẽ. d. q. Peregrini qui nomine uxoris ſuæ Annæ, & tanquã eius maritus.
& adminiſtrator, tenuit, & poſſedit molẽdinũ prædictũ, q̃ Anna tanquã hæres Blaſij. & mater ipſius Bernardinæ debuit cõueniri, tanquã dña dicti molẽdini & non debuit agi ꝫ ipſã Bernar. eius filiã, prout actũ fuit, quæ conueniri ſuper relaxatione
dicti molendini non potuit, cum non ſit ſuũ ſed. d. Annæ eius
2 matris. †Et ideo agentes nomine. d. epiſcopatus ꝫ d. Bernar. eũ
quã temere & ineptè agentes condemnari debent ad expẽſas,
& ipſa Bernar. & eius maritus ſuo nomine conuentus, abſoluẽdi ueniunt uulg. l. eũ quẽ temere. ff. de iudi. & inſti. de pę. teme.
litig. per totũ q̃ oĩa in facto bene probant attentis articulis &
poſitionibus datis noĩe epiſcopatus, & attentis depoſitionibus
teſtiũ eius noĩe productorũ. ulterius ꝯſiderando merita cauſæ,
per teſtes productos nomine ipſius Bernardinæ plenè probatũ apparet, ꝙ Blaſius eius auus, & Peregrinus eius pater, toto
tpe quo uixerunt, ꝯñr ultra annos xl. ꝯtinuos pacificè, & quietè tenuerunt & poſſiderunt molendinũ prædictũ, ſingulis annis, epiſcopatui Paduano ſoluentem uniformem penſionẽ modiorum ſeptem frumenti, quæ poſſeſsio ita longeua, inducit ueram & ualidam præſumptionem, ꝙ d. Blaſius, & ſucceſsiuè Peregrinus nomine. d. Annæ, ſuæ uxoris, & filiæ & hæredis. d. Blaſij ſoluentes dictam uniformem penſionem, tenebant dictum
molẽ. uel tanquã emphyteotæ, uel tanquã ceſsionarij, & quẽcũque caſum ꝯſideremus malè actum fuit ꝫ ipſam Bernar. ut inferius dicet. †Et ꝙ tanquã emphyteutæ tenerẽtur, probat per gl.
3 magnam circa finẽ, cõiter ibi ab oĩbus ſcrib. approbatã in l. ij.
C. de iure emphy. uolẽs, ꝙ ſi quis diu tenuit & poſſedit aliq̃ rẽ,
& pro ea præſtitit debitum canonẽ, ꝙ tũc præſumit emphyteota, prout in pũcto tenet Ang. Alex. Aret. & Iaſ. in l. qui aliæ. §. j.
ff. de acq. hęr. & Chriſtophorus porcus inſtituta de locato, col.
iij. in prin. & plenè Iaſ. in d. l. ij. de iure emphy. in ſuo tra. col mihi. lxxxvj. & ſeq. ubi aľs adducit deciſ. & auc. & hr̃ p Fel. in c. ſicut. col. xv. de re iud. & p Alex. ꝯſ. lxx. Circa primũ, col. iij. uer.
ad idẽ. uol. j. & hãc eſſe cõem opi. dicũt Mod. in trac præſer. in
4 j. par. tertiæ partis prin. car. xij. nu. xlj. †Et bene uerũ ꝙ poſsidẽs
rẽ priuati, & lõgo tẽpore ſoluens uniformẽ penſionẽ, cẽſet em

phyteota

phiteota perpetuus,ſi uero eſſet res eccleſiæ, talis emphyteoſis præſcripta durabit uſque ad tertiam generationem,ita Iaſ. plura adducens in d.tracta.col.mihi lxxviij.& ſeq. uerſi.vj.quæro.& Alex.in d.l.qui in aliena.ubi ſcrib.& Moder.in d.trac. loco & uerſ.præal.adducentes Fely.in c.cum Bertol.col.xj.circa
5 finem.& col. ſeq. de re iud.¶ † Et ſufficit præſcriptio. trigin. ann. uel alias. al.ſm Bal.in l.competit.C.de præſcr.xxx.anno. & ſm gl.in d.l.ij. & ibi latè Iaſ.col. mihi. lxxxj. licet aliqui teneant quod ſufficiat præſcriptio decem annorum, de quo plenè per Mod.in d.trac.loco præal.& nu. alij. ad id plura adducẽtes,& dicentes communes conclu.eſſe de quibus ſupra,uidelicet,ꝙ tenens et poſsidens rem eccleſiæ,& pro ea ſoluens uniformem penſionem, tempore longiſsimo præſumitur tenere dictã rem tanquam emphyteota,quæ emphyteoſis ad minus durabit uſq; ad tertiam generationem & ideo conſiderando poſſeſsionem Blaſij, & ſucceſsiuè poſt eius mortem, poſſeſsionẽ Annæ eius filiæ,& hæredis, cuius nomine Peregrinus tanquã eius maritus,& adminiſtrator dictum molendinum tenebat, ipſa Anna reperietur in ſecunda generatione, poſt eius uero mortem, Bernardina erit in tertia,unde clarè apparet, nimis properè & tempeſtiuè eſſe actum ℨ eandem cum talis emphyteoſis non ſit finita,ſed adhuc duret, nec in prædictis ſucceſsionibus & generationibus,computandus erit ille Niger,quia nihil cõe cum eo habuit.q.Blaſius,& ſucceſsiuè Anna eius filia & hæres, nec Peregrinus maritus ipſius Annæ nec poſtremo ipſa Bernardi-
6 na,nec Alex.eius maritus.†Eodem modo ſi nos conſideramus ipſum Blaſium,& ſucceſsiuè Annam eius filiam & hæredem,& peregrinum maritum Annæ,& ſucceſsiuè ipſam Bernard.tanquam linellarios in d.molendino a fortiori non poſſunt repelli,nec dandus eſt commeatus ipſi Bernardinæ, cum linellarius nõ habeat minus ius q̃ emphyteota,ut patet ex adductis p Iaſ.
7 in l.j.col.ix.C.de iure emphy.¶ † Et ꝙ ſint iudicandi,ut linellarij ſatis patet ex lege capta in Excel conſ.Rogatorũ iã ꝓdicta,qua diſpõnit ꝙ poſsidentes, & recognoſcentes aliquid ab eccleſia ſub uniformi pẽſione pee ſpaciũ.xl.ann. debere inueſtiri ab ipſis eccleſijs,ut liuellarij, quæ oĩa ↄcurrũt in caſu præſenti,attenta præſcriptione.xl.ann.ſub uniformi pẽſione.d.Blaſij, & ſucceſsiuè Annæ eius filiæ,& hæredis,& Peregrini eius mari-
8 ti. † Similiter ſi nos ↄſideramus,Blaſiũ,Annã eius filiã,& hæredẽ tenuiſſe,& tenere dictũ molendinũ,ut cenſuarios,adhuc minus debẽt repelli,p ea q̃ habent in c. ↄſtitutus. ex̃ de relig. do. & per Abba.& Fely.in c.ad audientiã.de præſc. & p Iaſ. in l. j. col.xj.uerſi.iiij.quæro.C.de iure emphy.& Io.Fab.in §.adeo.inſtituta de locato.& per Soc.conſ.cclxvj.In cauſa quæ uertitur,
9 uol.ij.& per Dec.conſ.clxiiij.Non fuiſſet,uol.j.†Et ꝙ in dubio debeant iudicari,ut cenſuarij,& ↄñr ſoluendo penſionẽ non debeant repelli,facit bona deciſio Alberici de Roſ. in l.ij. C. de iure emphy.col.viij.uerſ.quid de quæſtione,quẽ referũt,& ſeq. ſcribentes in d.c.ↄſtitutus,& Soc.d.conſ.& conſ.clxvij.Non inutilis,col.ij.uol.ij.& Iaſ.in d.l.ij.q.ix.col. mihi. xc. dicens ꝙ ſolus Io.Fab.in l.j.C.de iure emph.tangit iſtã quæſtionẽ, & plenè hr̃ per Mod.Neap.in deciſ.d. conſ. cxxix. Comes.ſ. Ange.
10 †Cõcludẽtes in dubio,tenẽtẽ & poſsidẽtẽ rẽ alterius,& pro ea ſoluentem uniformem annuam penſionem, in dubio iudicari cenſuarium,magis quã liuellarium,ſeu emphyteotã, unde ſiue conſideremus Blaſium, & ſucceſsiuè Annam, ut linellarios uirtute legis Rogatorum, ſiue ut cenſuarios,ſiue ut emphyteo-
11 tas,repelli non debent,ut patet ex prædictis.†Quibus non obſtat ſi dicat̃ prædicta procedere,niſi apparet de affictatione, & locatione.Nã dicitur reſpectu Blaſij, & ſucceſsiue Annæ eius filiæ & hæredis,& Peregrini eius mariti,nihil penitus conſtare nec de locatione,nec affictu,& aſſertum inſtrumentum factum cum.q.Nigro,nihil nocet prædictis,ex quo ipſi nullam cauſam habent a Nigro, reſpectu dicti molendini,ſed ueniunt iure, & poſſeſsione ꝓpria,& res inter alios acta.nihil nocet.tertia ca.Inter dilectos.§.porro.de fi.inſt.l.ſæpe.ff.de re iud.& toto tit. res inter alios acta,& ſatis patet per teſtes productos nomine epiſcopatus,ipſum Blaſium, non fuiſſe hæredem nec ſucceſſorem Nigri,quinimmo teſtes prædicti aſſerunt,ꝙ etiam uiuente Nigro,& poſt eius mortem ipſe Blaſ.ut principalis,poſſedit,& tenuit dictum molendinum,& licet Blaſius fuerit nominatus de Nigro,tamen teſtes prædicti,dicunt talem nominationem non fuiſſe cauſatam,eo quoniam ſucceſſerit Nigro,ſed fuiſſe ſic no-
12 minatum alijs de cauſis. † Minus etiam obſtat ſi dicatur quod per tale inſtrumentum, & etiam per aliud factum cum Barth. de uilla,uĩ probari epiſcopatum fuiſſe ſolitum dare dictũ molendinum ad affictum,nam non apparent modo aliquo, prædicta inſtrumenta habuiſſe executionem nec effectum,& ſic talis productio non includit probationem neceſſariam. l. non hoc.
13 C.unde legis.c.in præſentia.de prob.†Præterea talis præſentatio inſtrumentorum,non inducit probationem conſuetudinis ut patet ex his quæ no.in l.de quib.ff.de legi. & p Cy. & alios in l.j.C.q̃ ſit lon.ↄſue.et per ſcrib.in c.fi. de ↄſue. et ideo reiectis aſſertis inſtrumentis, ſumus in diſpoſitione iuris communis,quo conſiderato clare patet fuiſſe male actum ℨ ipſam Bernard.ex quo agendum erat ℨ Annam eius matrẽ.Item ↄſiderãdo merita cauſæ,ſatis patet,Bern.& eius maritum non eſſe reijciendos.a d.molendino,ſiue conſideremus eos, ut emphyteotas,ſiue ut linellarios,ſiue ut cenſuarios. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Res eccleſiæ regulariter alienari non poſſunt.*
2 *Poſſunt tamen alienari, quando alienatio fit in euidentem utilitatem.*
3 *Et an ultra cauſam iuſtam interuenire debeat tractatus, & ſolennitas requiſita.*
4 *Auctoritas Pontificis,an ſuppleat iſtas ſolennitates.*
5 *Et quid ſi facta eſt & ſeruata forma reſcripti apoſtolici, an in dubio præſumatur facta in utilitatem*
6 *Et quid ſi talis alienatio fuit obſeruata pluribus annis.*
7 *Euidens utilitas,quo tempore ſit conſideranda.*
Et quid ſi ſucceſſiuis temporibus,creuit ualor.
8 *Vel res alienata fuit meliorata per illum in quem facta fuit alienatio.*
9 *Et an poßit in iſtis allegari obreptio ſeu ſurreptio licentia data à Pontifice.*
10 *Et quid ſi in reſcripto inſertus eſt tenor extrauag. Pauli ſecundi.*
11 *Et an Papa poßit talem licentiam concedere.*
12 *Papæ poteſtas in rebus eccleſiaſticis maxima eſt.*
13 *Statutis derogatum quando cenſeatur,& per quas clauſulas.*
14 *Et quid ſi non apponitur in reſcri ptu tenore ſtatutorum.*
15 *Clauſula non obſtantibus quæ ſtatuta tollat præterita præſentia uel futura.*
16 *Emphyteota tenetur ſoluere canonem rei eccleſiaſticæ.*
17 *Et nedum futurum uerum etiam & præteritum.*
18 *Eſto quod emphyteota ceſſauerit ſoluere per triennium,& ultra.*
19 *Emphyteota quando priuetur propter non ſolutionem.*
20 *Priuilegium iſtud priuationis conceditur directo domino, non emphyteotæ.*
21 *Secunda conceßio emphyteoſis,an & quando præiudicet primæ.*
22 *Opponere quando & quo caſu quis poßit de iure tertij.*
23 *Ex diuerſis non bene infertur.*
24 *Concedens rem uidetur ſolum concedere ius quod in illa habet.*

CONSILIVM XXIII.

1 ESTO quod †Regulariter res eccleſiæ nõ poſsint alienari,ut in c.ſine exceptione.xij.q. ij. & ſere per totam dictam cãm & in c.nulli.de reb. eccle. non alie.in c.j.eo.tit.lib.vj & in cle.j.eo.tit.& per glo. pen.in c.j.de reſti.in integ,& per gl.fi.in c.quæ in eccleſiarum. de conſti.& Abb.ibi in iiij.no.& Fel. col. j. cum alijs adductis per Dec.conſ.exlij.Et pro tenui.col.j.& conſi. cclxxij. Et pro
2 tenui.col.j.& conſi.cclxxxlj. Viſo puncto.col.iij.nu.vj.†Tamẽ permiſſa eſt alienatio qñ illa fit in euidentẽ utilitatẽ eccleſię,ut eſt tex.apertus in d.c.j.& in d.cle.j.& in d.c.ſine exceptiõe.ubi gl.& alij no.& gl.j.in d.c.nulli cũ alijs ẽt adductis p Dec.in dictis ↄſ.unde uera exiſtẽte facti narratione, cũ alienatio p̃ſentis hoſpitij & domus facta appareat p fratrẽ Petrũ Frãciſcũ,de Capua, comẽdatorẽ & pręceptorẽ S Io. de Brund. in p̃ſonam do. Vinc.de Georg.in euidentẽ utilitatẽ dictæ præceptorię & euidẽter tẽdat in ipſius cõmodũ nõ poterit modo aliquo renocari per fratrem Matth.de Capua modernum commendatarium &
3 pręceptorẽ ex quo ſubeſt iuſta cã a iure approbata,p p quã talis alienatio potuit fieri p iura & deciſ.de quib.s.†Nec habet obſtare ſi dicat̃ ꝙ licet ſubſit iuſta cã alienãdi,tñ ipſa alienatio nõ tenet,qm̃ in ea, nõ interuenit tractatus nec ſolẽnitas a iure requiſita,nec auctoritas & ↄſenſus magni magiſtri,q̃ oĩa,tñ de iure,tũ ẽs ex tenore ſtatutorũ ↄſtitutionũ ſtabilimentorũ & ordinationũ ac priuilegiorũ ↄceſſorũ religioni ſ.Io.Hyeroſolimitani interuenire debebãt,ut de prædictis patet ex tenore & lectura ipſorũ & diſpoſitio iuris cõis iſta requirẽtis hr̃ expreſſe i d.c. j.& in d.cle.j.& in d.c.ſine excep.ubi plenè ſcrib.tradũt ꝓut ẽt

firmant in d.c.nonnulli.& in d.c.quæ in eccleſiarum.& p Dec.
4 dictis conſ.†Nam procederent obiecta, quando ſine auctorita
te ſummi ponti.alienatio fuiſſet facta,uerum qm̃ præſens alie-
natio fuiſſet facta oſtenditur auctoritate & licentia ſummi põ
ti.& interueniente tractatu & cauſæ cognitione recepta & ha-
bita per delegatũ apoſtolicũ,merito dr̃ firma & ualida, eſto ꝙ
auctoritas & conſenſus magni magiſtri non interueniſſet, qñ
eñ alienatio fit auctoritate Papæ,dr̃ legitimè facta,nec alia ſo
lennitas,aut alterius ꝯſenſus requirit̃,ut probat̃ in c.ad audien
tiam.el.ij.cum gl.de eccl.edifi.& tradit Arch.aij.q.ij.in ca.an-
5 tep.& Abb.conſ.alj.Videndũ eſt,col.iiij.uol.j.†Prout ẽt qm̃ cũ
præſumatur facta,imo facta præſupponatur ſeruata forma te-
ſcripti ſummi Ponti. in dubio præſumitur facta in utilitatẽ ut
dicit Bal.ĩ c.j.q. ſeu.da.poſ.col.ij.uer. q̃rit lac.& ĩ c.ſicut.circa.
uerſ.itẽ quæro.de re iud.arg.l.j.C.de præd.cur.lib.a. & p Ale.
6 conſ.lxxia.Circa.j.col.vj.uol.j.† Prout ẽt qm̃ talis alienatio p
longum tp̃s & pluribus annis fuit obſeruata & ſortita effectũ
ꝯñr non debet retractari,ut in ſi.hr̃ in ca. contingit.ibi ſi fuerit
7 aliquot annis obſeruata extra de tranſ.†Et qm̃ tpe quo fuit fa
cta talis alienatio tendebat in utilitatem eccleſię licet modo re
periatur aliquis offerens meliorem ꝯditionem tñ non debet au
ferri ipſi.d.Vinc.qui domum ipſam & hoſpitium meliorauerit,
nam attendi debet tempus illud quo fuit facta & non p̃ſens, &
ualor dictæ domus conſiderari debet illi qui tunc tẽporis cur-
rebat, & non iſte qui in præſentiarum curreret, ut per illũ tex.
dicit gl.Inn.Io.An.& doc.in c.ad aures de reb.eccl.non alie.&
tradit gl.& doc.in l.ij.C.de loc.prædio.ciui.lib.a.& in l.j.C.de
uend.reb.ciui.eod.lib.& tradit Bar.in l.ij.C.de feud.patri.lib.
xj.& Alex.in d.conſi.lxia.col.vj.& hr̃ in l.iij.§.diui ff. de iu. fiſ.
per gl.& doc.in c.cum cãm.de teſti. & in c. rũ dilecti. de emp.
& uen.& in l.ij.C.de reſc.in. uen. & in l. ſi quis cum aliter.ff.de
8 uer.obl.†Non enim melioratio facta per d.Vinc.debet eſſe ſibi
damnoſa,ut hr̃ in l.ij.& ſi.C.de alluuio.& per doc.in d.c.ad au
9 res.†Minus ẽt põt obſtare,ſi allegaretur obreptio ſeu ſurreptio
dictę facultatis ſeu licentiæ alienandi conceſſæ a pontifice quo
niã ceſſant iſta,ex quo de ipſius mente & intentione apertè cõ-
ſtat & apparet ut hr̃ & tradit̃ in l.quidã ꝯſulebat. ff. de re iudi.
& in c.diuerſis fallacijs.de cle.coniuga.& in ca. ueniens. de fil.
10 præsby.& per Old.conſ.cccxav.Thema. cũ alijs ꝯcor. † Tũ ẽt
quia in tali licentia inſertus eſt tenor extrauag. Pauli ſecũdi, &
expreſſe pontifex uoluit alienationem fieri caſu quo tenderet
in utilitatẽ dictæ præceptorię & cauſæ cognitionem alteri dele
gauit & talis mẽs & uoluntas ꝯſonat iuri,ut tradit Bald. in l.ex
facto.ff.de uul.& pup. & in c. cãm q̃ de reſcriptis,nec obreptio
ſeu ſurreptio põt colligi & allegari ratione dictorũ priuilegio-
rũ ſeu ſtatutorũ,ex quo p Papã fuit illis derogatũ & ſufficien-
11 ter ut patet ex tenore breuis & dicet̃ inferius.†Minus ẽt obſtat
ſi allegaret̃ Papã non potuiſſe talẽ licentiã concedere,nec præ-
iudicare dictæ religioni & ſtatutis & priuilegijs ipſius,nã iſtud
dicere ſacrilegij inſtar eſſet ut tradit̃ in l.j.C.de crim.ſacrile.&
in l.ij.C.de diuer.reſcr.& p Spe.in ti. de diſpẽ.§. nũc breuiter.
12 † Et ẽt q̃a Papa in bonis eccleſiarũ habet omnimodã & abſo-
lutã poteſtatẽ.c.ij.in prin.de ꝯceſ.p̃b.li.vj.& in cle.j.ut lit.pen.
& multa accumulat Maria.Soc.conſi.aiij.Præſens conſultatio.
col.iiij.& ſeq.uo.j.& ſcrib.oẽs maximè Fel.in d.c.quę in eccleſ.
nu.xlvj.xlvij.& xliij. eo magis cũ talis licẽtia alienãdi ꝯceſſa p
põtificẽ ꝯtineat in ſe eãm a iure approbatã ut ſuperius eſt de-
ductũ & ſtatuta ac priuilegia ꝯceſſa dictæ religioni nõ ſunt tã
tæ potẽtiæ,ut illis p ſummũ põtificẽ nõ potuerit derogari ,ꝓut
fuit derogatũ,ex illis uer.nõ obſtãt.ꝯſtitutionibus,&c.& ex il-
lis necnõ ſtatutis ꝯſuetudinibus ſtabilimentis uſibus & ſtatutis
dicti hoſpitalis roboratis, &c.& ibi alijſq; ꝯ̃rijs quibuſcũque.
13 †Per quas clas ſpecificè dictis ſtatutis derogatũ apparet q̃b.po
tuiſſet derogare ẽr ſi in genere de illis cogitaſſet p tex.in l.q in
re militari.ff.de teſta.mili.& tradit notabiliter Pau.de Ca. ꝯſi.
14 ccxia.Super puncto iſto col.ſi.†Et iſtud ſufficit licet nõ appo
nat̃ tenor ſtatutorũ ut dicit Bal.ĩ auc.oẽs peregrini. circa fi.C.
cõia.de ſucceſ.& ĩ auc.nauigia.in j.no.C.de furt.& pulche tra-
dit Alex.adducẽs alias deciſ.ꝯſ.ccxvij Nec arguẽdi ſumus col.
vij.uer.viij.fortificant̃.uol.ij.& p Fel.in c.nõnulli.col.axv.uer.
15 vj.conclu.nu.laaia.de reſcri.†Prout ẽt, q̃a talis cl'a nõ obſtan.
ſtatutis,&c.nõ ſolũ tollit ſtatuta p̃terita ſed ẽt futura,& ſuffi-
ciẽs eſt ad illa tollẽdũ,licet ipſorũ tenor nõ exprimat̃,ut tradũt
Bal.Ang.& Pau.de Ca.in l.ſi mihi & tibi.§. in legatis. de leg.j.
cũ alijs adductis p Fran.de Cur.conſi.axxv. Statuta ſeu in capi
tulis.col.pen.uerſi.& iſtud procedit niſi princeps,&c.Circa a-
liud uniuerſitas & homines caſtri Leonis ſugere non poſſunt
quin ſoluere habeãt comẽdatario Abba.ſ.Lauren.canonẽ ſta-
tutũ, ꝓ podio dicti caſtri ꝙ in emphyteoſim ipſa uniuerſitas &
homines ceperũt a p̃deceſſoribus ipſius comẽdatarij ad certũ,
& determinatũ tẽpus,in inſtrumẽto dictę ꝯceſſionis ꝯtentum.
16 Tenent̃ enim tanquã emphiteotæ ſoluere canonẽ,ſub quo res
eccleſiaſtica in emphiteoſim ceperũt.l.j.ij.& iij.& ibi oẽs ſcri
bẽ.C.de iure emph.& ff.ſi ag.uect.pet.& plenè p Can.in c. po
tuit,ex de loca.& in auc.de eccl.re.immo.alie.coll.v.& in auc.
17 ia.†Et nedũ ad futurũ canonẽ ſoluendũ ꝯpelli poſſunt ipſi uni
uerſitas,& homines, quinimmo ipſe comẽdatarius ab ipſis ꝯſe
qui põt Canonẽ ꝓ toto tpe p̃terito,quo illi nõ ſoluerũt, ut no.
& hr̃ in iuribus.ſ.allegatis,potiſsimè in l.ij. C. de iure emphy.
18 ubi plenè Mod.ſcrib.†Et eſto,ꝙ per trienniũ, ſeu bienniũ, &
ultra ceſſauerint ſoluere, tñ ex hoc non dicunt̃ cecidiſſe a iure
emphy.in dãnum d.do.nec ex iſta non ſolutione,poſſunt ſe iu-
uare,eo qm̃ emphyteota iuito dño directo nõ p̃t relinquere em
phiteoſim,nec dicere põt nolle ulterius ſoluere Canonem,ẽm
Bal.col.ij.& in d.l.ij.C.de iure emph.ꝙ ſequit Albe. de Roſa.
ibi,col.ult.& Iaſ.adducens alias deciſ.col.vij.uerſ.vj.princ.no.
19 †Non enim priuat̃ emphyteota , re emphyteotica non ſoluen-
do,ſi dominus directus hoc non uult,ut eſt tex.in d.l.ij. & ibi
Iaſ.poſt alios,col.ij.uerſ.v.no.Ex quibus reſultat uera iuris ꝯ-
cluſ.ꝙ dicta uniuerſitas , & homines qui pro tempore præteri-
to poſſiderunt,& in præſentiarum poſſident dictum podiũ em
phyteoticum,tenent̃ ſoluere canonẽ pro toto tẽpore præterito
dicto cõmendatario,& ẽt pro tempore futuro,quo durat dicta
emphyteoſis, & eo finito tenent̃ renouare , ibi habitare uolũt
¶ Nec prędictis habet obſtare ſi dicat̃,ꝙ comẽdatarius nõ põt
prædicta facere p p ſecundã emphyteoticã conceſſionem , per
eundem,& eius prædeceſſores factã Illuſt.Duci Vrbini,de eo-
dem met podio,& caſtro, per quã ſecundã emphyteoſim vr̃ re-
ceſſiſſe a prima,& ꝯñr uirtute dictæ ſecundæ emphyteoſis dicti
uniuerſitas, & homines nõ uidentur poſſe cogi ad ſolutionem
Canonis pro tpe prętcrito,nec pro futuro,nec ẽt ad renouãdũ.
Nã obiectio tollitur ex plurib. Tum quia poſt ſecundã conceſ
ſionem in emphyteoſim factã anteceſſoribus dicti Illuſ.Ducis,
ipſi uniuerſitas,& homines habitarunt dictum podium,& illud
poſſiderunt prout in præſentiarum poſſident,& per dictã ſecũ
dã emphyteoſim in nullo fuerunt plus grauati, quã erant ante,
nec Illuſt. Ducem dicere poſſunt ab ipſis petijſſe aliquem Ca-
nonem,ex quo ipſi uniuerſitas,& homines nihil ſoluerunt,nec
ſoluunt,pro dicto podio ipſi Illuſt.Duci.Vnde per dictã ſecun
dam emphyteoſim ipſi fugere non poſſunt prædictã ſolutionẽ
Canonis,ut ſ.†Eo potiſsimum, quia poſt dictam ſecundã em-
20 phyteoſim ipſi uniuerſitas,& homines per plures annos,& lon
gum tempus ſoluerunt dictum Can.prædeceſſoribus ipſius co
mendatarij,quæ ſolutio per tñ tempus præſcripta, dãnat ipſos
ad ſoluendum Canonem pro reliquo tempore quo non ſolue-
runt,& etiã in futurum,ut habetur in tota fere materia præſcri
ptionum.† Et quod dicta ſecunda conceſſio emphyteoſis non
21 iuuet ipſos uniuerſitatem,& homines,deducitur ulterius. Ipſe
eñ Illuſt.Dux,uirtute dictæ ſuæ ſecundæ emphyteoſis in nullo
moleſtat prædictos uniuerſitatem,& homines,nec ipſe Illuſt.
aliquid opponit de dicta ſua ſecunda emphyteoſi,unde ipſi uni
uerſitas,& homines non poſſunt opponere de dicto iure tertij,
& opponendo,nihil ipſis prodeſt.l.loci corpus.§.pen.ff. ſi ſeru.
uẽd.& per Bar.in l.ij.ff.de exce.rei iud.& in l.ſi rẽ alienã.ff. ſol.
mat.& per Bal.& alios in l.cũ ſeruus quiſpiã.C.de ſer.fug. & p
Cano.in c. capitulũ,& c.mãdatum,ex de reſcri.Vbi hr̃ opponẽ
tem de iure tertij non audiri,qñ tale ius ipſo iure non excludit
ius agẽtis,ut eſt in caſu præſenti. In quo ſi dr̃ ſecũdã emphyteo
ſim Illuſ.Ducis ꝯtinere illud idẽ ꝙ ꝯtinet prima,facta dictę uni
22 uerſitati,& hoib.†Certè ſecunda nihil ualebit, cũ primi emph.
fuerint,& ſint in poſſeſſione rei emphyteoticæ.l.quotiẽs cũ ibi
plenè no.poſt alios p Iaſ.C.de rei uend. Et ideo cum ipſi primi
emphyteotæ,habeãt fortius ius,de iure tertij debiliori oppone
re nõ poſſunt,cũ nõ ſit excluſiuũ iuris ipſorũ. Si uero dicimus
emphyt. ſecundam factã Illuſ.Duci,ꝯtinere aliud,q̃ illa prima
facta dictæ uniuerſitati,& hoib. fortiori hoc ꝯſiderato,ꝯcludẽ-
dũ eſt uniuerſitatẽ,& homines teneri ad ſolutionẽ Can.nec poſ
ſunt ſe iuuare ex dicta emphy. cũ illa ſit facta ſup diuerſo iure
23 a prima eorũ emphyteoſi.†Ex quib.diuerſia inferri mõ aliquo
nõ põt uulga.§.nihil cõe.Et quod dictæ cõceſſiones in emphy
teoſim

teoſim uideantur continere diuerſa,ſatis ſuadetur ex uerbis di
ctarum conceſsionum. Nam in prima, dictæ uoiuerſitati,& ho
minibus conceditor in emphyteoſim caſtrum,ſeu podium, cũ
domibus plateis caſalenis foueis pontibus ſtiecatis. &c. In ſecũ
da uero conceſsione facta Illuſt. Duci, illi conceditur caſtrum,
& tota curia,& territorium, ponendo confines, & ſic conceſſa
uidetur præeminentia,& iuriſdictio, quam ipſe comẽdatarius,
& eius anteceſſores habebãt, quæ minimè ꝯceſſa fuit dictę uni
uerſitati,& hominibus. Et ꝙ hæc ſecuoda uideatur facta de ꝓ-
dictis,& ſic diuerſa a prima, ſatis ẽt ſuadetur, eo qm̃ de prima
nulla facta eſt mentio io ſecũda. Et ideo comẽdatarius,& eius
anteceſſores in hac ſecũda emphyteoſi uidenẽ ꝯceſsiſſe ius, qđ
24 habebãt,& non aliud,& ꝓñr iuriſdictionẽ, & præemioentiam.
† Qui enĩ ꝯcedit rem, vr̃ ſolummodo cõcedere ius, ꝙ io illa re
habet, ita tex.& ibi Bal.& alij, ĩ l. qui tabernas. C. de ꝯtra. emp.
& idẽ Bal. in l. unica. C. qñ noo peten. pat. col. pen. uerſ. ſed qđ
ſi dominus,& ſeq. Iaſ. in trac. de iure emphyteo. col. cxlij. uerſ.
quid autem ſit econtra. Pariſius. Padue.

SVMMARIVM.

1 *Laicus per præſcriptionem, non poteſt ſibi quærere ius percipiendi decimas.*
Laici ſunt incapaces poſſidendi ſpiritualia.
2 *Etiam ſi præſcriptio eſſet tãti temporis in cuius contrarium non extaret memoria.*
3 *Limitantur tamen iſta, quando laicus fuiſſet infeudatus de dictis decimis ante concilium lateranenſe.*
Laici an poßint ſe tueri, ut non ſoluant decimas mediante præſcriptione, ſeu conſuetudine, & alÿs pluribus ſeq.
4 *Præſcriptio & conſuetudo, in multis differunt.*
5 *Non tamen ſunt contraria, & poſſunt cumulari cũ tendant ad idẽ.*
6 *Præſcriptio habens annexã cõſuetudinẽ, cãtenta eſt curſu ann. xl. Etiam contra Papam, & Roma. eccleſiam.*
7 *Decimæ perſonales paßiuè poſſunt præſcribi, ut non ſoluantur.*
Decimæ perſonales debentur iure poſitiuo, & conſuetudo non ſoluendi eas prodeſt, & excuſat.
8 *Decimæ perſonales quæ ſint.*
9 *Decimæ reales, & prædiales, debentur iure diuino, & præſcribi nõ poſſunt.*
10 *Decimæ prædiales, & reales, an poßint præſcribi aduerſus laicum infeudatum de decimis, uel habentem ius conſequendi eas ex priuilegio, uel conſuetudine ante concilium lateranen. & ſeq.*
11 *Laicus alium laicum licitũ poteſt tales decimas præſcribere præſcriptione communi.*
Et fortius præſcribere poteſt tanto tempore in cuius contrarium nõ extat memoria.
12 *Præſcriptio iſta habetur loco tituli legitimè conſtituti.*
13 *Habet etiam uim priuilegÿ.*
14 *Habet etiam uim legis.*
15 *Præſcribens tanto tempore, præſumptionem habet ex aliqua cauſa legitima, non ſoluiſſe illud ad quod de iure tenebatur, nec admittitur probatio in contrarium.*
16 *Præſcriptio iſta ſecundum aliquos procedit indiſtinctè, cum bona, ſeu mala fide.*
17 *Præſcriptio iſta, nunquam cenſetur excluſa, quantuncunq; lex utatur uerbis generalibus.*
18 *Et ſatis eſt allegare titulum, abſq; ue aliqua ipſius probatione, ſtãte præſcrip. prædicta.*
19 *Cenſus, & reſeruata principi, regulariter non poſſunt præſcribi cõtra ſupremos.*
20 *Contra tamen dominos inferiores bene præſcribuntur.*
21 *Conſuetudo minuens quotam decimæ, ualida eſt.*
Decimæ quota præſcribi poteſt.
22 *Decimæ diminutio præſumitur conſenſu proceßiſſe, ſtãte præſcriptione tanti temporis, in cuius contrarium &c.*
23 *Decima ꝑ priuilegiũ põt minui ita, & præſcriptione præallegata.*
24 *Conſuetudo uetus, tolleranda eſt, & ſequenda.*
25 *Contra talẽ conſuetudinẽ, in præſtandis cẽſibus, nihil eſt innouãdũ.*
Conſuetudo prædicto ualet.
26 *Decimæ iure diuino debitæ, poſſunt per legem poſitiuam diſtingui, & moderari.*
Lex diuina poteſt per legem poſitiuam diſtingui, & moderari.
27 *Decimæ quota, poteſt remitti priuilegio, & conſuetudine.*
28 *Et ſufficit tempus ann. xl.*
29 *Limitata cauſa, limitatum producit effectum.*
30 *Nemo poteſt in alium plus iuris transferre, quàm ipſe habeat.*
31 *Dolo inductus ad aliquid faciendum, ſibi non præiudicat,*
32 *Et à fortiori non præiudicat alÿs.*
33 *Ius quæſitum non tollitur modico tempore.*
34 *Geſta à priuatis, & à particularibus, non præiudicãt uniuerſitati.*
35 *Decimæ tempore præterito non petitæ, ulterius peti non poſſunt.*
36 *Præſcribens decimas in una parte agri culti, non cenſetur præſcripſiſſe in toto agro poſtmodum culto.*
Conſuetudo locorum conuicinorum, ſatis iuuat conſuetudinem loci, in quo adeſt quæſtio, ſuper decimis ſoluendis.
37 *Conſuetudinis ſpecies, quamplures ſunt.*
38 *Vt eſt conſuetudo prouinciæ.*
39 *Conſuetudo diœceſis.*
40 *Conſuetudo regni, & uicinarum prouinciarum.*
41 *Conſuetudo loci, ſeu oppidi quæ ſeruanda eſt.*
42 *Conſuetudo ciuitatis, uel loci, extenditẽ ad oppida, & alia loca particularia illi ſubiecta, ſi nõ habet propriã cõſuetudinẽ cõtrariam*
43 *Conſuetudo uigens Romæ, extendi debet ad alias prouincias.*
44 *Ex curſu longißimi temporis, omnia præſumuntur proceßiſſe ſcienter, ſolenniter & iuridicè.*
45 *Habens notitiam alicuius actus, quẽ non reprobat, uidetur illum approbare.*
46 *Cõſuetudo generalis in diœceſi, probatẽ etiam per teſtes ſingulares.*

CONSILIVM XXV.

VIDI Conſilium Excell. do. Primi Valij Manticæ,
& ſucceſsiuè aliud conſi. Clariſsimi, & Excel. do.
Caroli Ruini, patris honorandiſsimi, emanatum
ꝯ nobiles dominos de Biſeno, in fauorem homi-
num de Matarello, occaſione decimæ, quam ipſi oobiles petũt
a prædictis de Matarello, ſuper edis, agnis, ſurgo, frumentatio-
ne,& alijs minutis, ut plenius in proceſſu,& actis cauſæ, uerten
te inter ipſas partes,& ueris in facto exiſteotibus præſuppoſitis
dictorum dominorum conſulen. ipſorum ſententiæ,& arbitrio
1 Ipſe quoque concedo. † Licet enim laicus præſcriptione nõ poſ
ſit ſibi quærere ius percipiendi decimas, ita ꝙ ſibi ſoluanẽ, &
non eccleſiæ, cum illas tanquã ius ſpirituale, cuius laici ſunt in
capaces, poſsidere non poſsit, ut per Abb. Fely. & alios in c. cau
2 ſam quæ in j. notabili, per illum tex. de præſcr. † Etiã ſi ꝯcurre-
ret tẽpus de cuius initio memoria io ꝯtrium, non exiſteret, ut
ibi per Abba. & Fely. col. j. alleg. cõſ. & alias deciſ. Et diffuſè ꝑ
Mod. in trac. de præſc. in j. par. quintæ partis prin. in vij. q. prin.
3 fol. xlv. col. j. uer. tertia q. † Tñ iſtud noo procedit, qñ laicus fuiſ
ſet infeudatus de dictis decimis ante concilium Lateranenſe,
ut in d. c. prohibemus,& in c. quã ſit graue, de decim. & in ca.
cum apoſtolica, de his quæ fi. a præla. cũ alijs adductis per Fel.
in d. c. cã ꝗ col. j. uerſ. limita dupliciter,& ꝑ d. do. Cõſulen. & in
d. trac. fol. præal. col. ij. iij. & iiij. ubi ad iſtud plura alia adducũ-
tur, quo ſtante dicere poſſumus, ꝙ iſti oobiles de Biſeno lici-
tè poſſunt percipere in loco dicto de Matarello decimas uirtu
te dictæ infeudationis factę ipſorum auctoribus, & prædeceſſo
ribus. Vnde ſola difficultas conſiſtit, an ipſi de Matarello poſ-
ſint ſe ſe tueri, ut non ſoluant decimas petitas, propter præſcri-
ptionẽ ſeu ꝯſuetudioẽ, quas prætendunt habere ꝯ ipſos do. de
4 Biſeno. † Et dico, ꝙ poſſunt ſe tueri,& præſcriptione,& conſue
tudine, licet enim præſcriptio,& conſuetudo, in multis differãt
ut hr̃ per gl. magnã io c. fi. extra de conſue. & ibi no. Abb. poſt.
alios col. pen. & diffuſius tangunt oouiſ. repeten. ibi,& Moder
aquenſ. in l. more. col. iiij. ff. de iuriſd. om. iud. & Ioan. de mil. in
uerſ. ꝯſuetudo, uerſ. conſuetudo differt a præſcriptione, & no.
ẽt Fel. in c. aoditis. col. xj. uerſ. quinta,& ultima, de præſcrip. &
5 Mod. in trac. de præſer. fol. vj. uer. x. & ult. † Tamen iſta reme-
dia non dicuntur contraria, poſſunt enim ſimul,& ſemel allega
ri,& cumulari, cum ad idem tendant, ita Bal. in l. j. col. vj. C. de
ſer. fug. & ſequontur Mod. io d. trac. præſcr. in j parte prin. fol.
vj. col. ij. in fi. nu. xliij. Poterunt itaque iſti de Matarello,& præ
ſcriptiooe,& conſuetudioe ſe ipſos tueri aduerſus dictos nobi-
les, nec propterea erunt contrarij, cum dicta remedia ad eun-
6 dem tendant effectum,& poſsint inſimul allegari. † Ex quibus
infero, ꝙ qñ præſcriptio habet annexam conſuetudinem, ſuffi
ciunt xl. anni, ẽt ſi contra Papam,& Romanam eccleſiam præ-
ſcriberetur, ita do. Ant. in repet. c. fi. extra de cõſuetud. per ele.
ne Romani, de elect. refert,& ſequiẽ Fel. in c. ad audiẽtiam, ex de
præſcr. col. pen. uerſ. limita. iij. Conſequenter cũ dicti de Mata
rello aduerſus dictos nobiles, tueanẽ ſe ꝯſuetudine,& pſc ipſio.

ne,& dicta præſcriptio,non ſit nuda,& ſola , ſed habeat annexã
ɔſuetudinẽ,dico ꝙ poſſunt ſe pręſcriptione tueri,cauſata, ſpa-
cio ann.xl.nedum Ʒ ipſos nobiles laicos, ſed ẽt Ʒ Papam , & Ʒ
7 Romanam eccleſiam.† Rurſus ɔſiderandum eſt,ꝙ decimæ per
ſonales,hoc eſt libertas non ſoluendi dictas decimas, pōt præ-
ſcribi,quia tales decimę non ſunt debitę de iure diuino,ſed de
iure poſitiuo introductæ , & ideo ɔſuetudo eas non ſoluendi,
prodeſt,& excuſat non ſoluentes,ut no.do.Ant.in c.parrochia
nus,& Abb.in c.aliquibus,ubi tex.gl.extra de deci.& hr̃ ꝑ Ho-
ſti.in ſum.co.ti.§.ꝙ ſint,& §.ſeq.& §.& qualiter , & tangit Fel.
in d.c.cãm quæ,& Archy.in c.quicunq; li.j.xvj.q.vij.& per do.
Ant.in d.c.parochianus,referentẽ Theologos non tenere ɔtriũ
& ſequuntur Mod.in d trac.præſcri.in prima parte quintæ par.
prin.in vij.q.ſol.xliiij.col.j.& ij uerſ.in quibus locis abũdè, &
8 uerſ.j.ɔcluſio eſt.† Ex quibus infero. ꝙ ipſi de Matarello licitè
ſe conſuetudine,& pręſcriptione tueri poſſunt , nedũ aduerſus
ipſos nobiles laicos,ſed ẽt aduerſus eccleſiã,& clericos,quate-
nus res quæ ab eis iure decimæ petuntur, ſapiunt , & ɔcernunt
decimas perſonales,de quibus in c.non eſt in poteſtate,& c. ex
9 tranſmiſſa,de decim.& per ſummiſt.in uer.decimæ. † Decimæ
uero reales , & ꝑdiales q̃a ſunt debitę de iure diuino ꝑſcribi nõ
poſſunt,ut hr̃ in d.c.in aliquibus,& d.c.parrochianus,& in cõſ.
dictorum.d.Conſu.& per Alex.conſ.lx.Romana eccleſia, uol.
iiij.& no.Bar.in l.ɔpetit,in prin.C.de præſcrip.xxx.ann. & Ge
mi.in c.ij.de præben.li.vj.& Barb.conſ.xxxv.ſapienter ſcribiſ,
col.vij.uol.ij.& no.Henri.boych.in c. puenit , de decim. Et iõ
laicus ſe præſcriptione tueri non põt, ꝙ non teneaſ ſoluere de
10 cimas prædiales,aduerſus eccleſiã,ſeu clericos, quẽ articulũ in
præſenti aliter non diſcutio. † Ex quo tractandum eſt an ipſe
decimę poſsint præſcribi aduerſus laicũ infeudatũ de ipſis, uel
habentẽ ius percipiendi eas ex priuilegio,uel ɔſuetudine, ante
dictũ conſiliũ Lateranen. Super qua difficultate pulche tradiſ
ꝑ Cuma.conſi.lxxxiij.quia cã decimalis,q̃ referſ ꝑ d.do.Cõſu.
& ibi Cuma.ɔcludit dubitatiuè tñ Ʒ laicũ poſſe præſcribi liber
tatem non ſoluendi decimas.x.uel.xx.ann.ut in certis ſeruituti
bus. Reſolutè aũt,& determinando firmat iſtud ſpacio tãti tẽ-
poris poſſe præſcribi in cuius ɔtrium non extat memoria , ꝙ ẽt
referunt,& ſequuntur Mod.in d.trac.præſcr.fol.xliiij.col.ij. in
11 fi.& col.iij.in prin.nu.xlvj.† Et Car.in ɔſ.cxlvj.notũ ſit uniuer-
ſis,tenet ꝙ Ʒ laicũ inueſtitũ ante conciliũ,de decimis,alius lai-
cus eas præſcribere põt tpe cõi,ꝙ refert,& ſequiſ Fely.in d. ca.
cãm quæ,col.j.uerſ.limita.ij.ſeq.Mod.in d.trac.præſcriptio.in
d.j.parte.v.par.prin.ſol.xlvj.col.j.uerſ.ij.limita prædictã ɔcluſ.
Vbi firmãt nullũ eſſe dubiũ,iſto caſu habere locũ præſcriptio-
nẽ Ʒ talẽ laicũ tanti tẽporis in cuius ɔtriũ non extat memoria ,
12 & ita ẽt ego tenui legendo in d.c.cãm quæ.† Quę ɔprobari poſ
ſunt,ex quo talis præſcriptio hr̃ loco tituli legitimę ɔſti. l. hoc
13 iure.§.ductus aquæ,ubi glo.ff. de aqua quo. & ęſti. † Habet ẽe
uim priuilegij,ut ꝓbaſ in c.ſuper quibuſdã.§. præterea , & ibi
14 gl.de uer.ſig.† Et ẽt habet uim legis.l.j.§.fi.& in l.in ſumma in
prin.ff. de aqua plu. arcen.& no.Car. conſ.lxxxviij. Capitulũ
ciuitatem,& Abb.conſ.lxxj.clericus quidã,uol.ij.Fran.de Cur.
conſ.xxiiij.col.ij.& conſ.lvj.col.xj.& late tangit Ale.conſ. uiſo
themate,col.j. uol.j. & conſ. lxxiiij. Videtur ꝙ tota difficultas
col.ij.uol.iiij.ponit ẽt Iaſ.in l.de quibus,col.iiij. ff. de legi. &
Fel.in rub.& in c.cũ uobis,& in c.ſi diligenti,col.vij.de pręſc.
15 Et q̃ñ hr̃ præſcriptio tanti tẽporis,cuius initij.&c.præſumendũ
ẽ nõ ſoluentẽ tãto tpe illud ad ꝙ de iure tenet,hoc eſſe inductũ
ex aliqua cã legitima,ut dicit Abb.d.conſ.lxj. Nã reſultat præ
ſumptio iuris , & de iure ita ꝙ in ɔtrium probatio non recipiſ,
16 ut dicit Fely.in d.c.cũ nobis,col.iij.† Et q̃ñ hr̃ tm̃ tẽpus,non eſt
de bona,uel mala fide curandũ,ut dicit Saly.in l.ij. C. de ſerui.
17 & aq.& Alex.d.conſ.vj. col. j. de ueritate alias conſului. † Iſta
n.ꝑſcriptio tanti tpis,cuius initij.& nũquã cenſeſ,excluſa quã-
tuncunque lex uerbis generalibus utatur,ut no. Fely. in tract.
18 præſc.col.vj.† Et ſtante tali præſcriptione inducente titulũ, pri
uilegiũ conſtitutũ , & plures alios effectus , de quibus in locis
ſ.allegatis, ſatis eſt ſolum allegare titulũ , ſeu cãm abſq; aliqua
ipſius probatione,ut no.Mod.in c.j.de præſcr.li.vj.& no.ꝑ Fe
ly.in c.ad audientiã,col.pen.de præſcr.& in ca. de iiij.col.pen.
eo.tit.& eſt de mente Bar.in l.de in rẽ uerſo.col.iij. ff. de uſur.
19 & Mod.in l.ſi certis annis.C.de pac.† Et in ſi. ẽt iſtud ɔprobaſ
Nã licet cenſus,& reſeruata Principi,aduerſus principẽ præſcri
bi non poſsint,ut habetur in l.competit. C.de præſcrip.xxx.an-
no.& no.Bal.in l.ſicut col.fi.eo.tit.& Abb.in d.ca.cum nobis,
20 & in d.c.ad audientiam,in fi.ubi plenè Fely.col.vj.& vij. † Tñ
contra inferiores dominos bene poſſunt prædicta præſcribi,ut
tenet Abb.conſ.cij.col.ij.uol.j.& in d.c.ad audientiam , in fin.
ubi ẽt Fely.tangit,& no.Iaſ.in l.imperium.col.x. in fi. ff. de iu-
riſd.om.iud.& Soc.conſi.lxxxvj.col.fi.uerſicu.v.hęc concluſio,
21 uol.j.& conſ.clvj.col.fi.uerſi.ſed clarum, uol.ij.† Quæ ẽt ſuadẽ
tur,nã conſuetudo minuens quotam decimæ eſt ualidam, &
bene quota decimæ præſcribi põt,licet non tota decima,ut de-
terminat Sanc.doct.relatus a Cy.& Bal.in d. l. competit , & vr̃
probari per tex.in d.c.in aliquibus,ibi,uel loci conſuetudine ap
probata,ubi Abb.dicit hanc partẽ eſſe benigniorẽ, & æquiorẽ
inferendo ualere conſuetudinem Theuthonicorũ,qui pro de-
cimis ſoluunt certas menſuras,ſiue coloni aliquid recolligãt, ſi-
ue non,& idem tenent ibi io.And.& do. Ant poſt Vincen. pro
qua opi.facit tex.in c.commiſſum.de decim.ibi,cum ea integri
tate ſoluant qua prius,& tex.in c.dilecti,ibi,de quibus conſue-
uerunt.& in c.ſint,ibi,ad conſuetudinem duximus recurrendũ,
eo.tit.Per quæ iura,ita conſuluit Soc.conſi.cxlv. circa primum
conſultationis artic.col.ij.in fi.uol.j.& ẽt cõſi.ccxcvij.uiſo pri
uilegio,col.v.uol.ij.ubi loquitur de præſcriptione tanti tẽpo-
ris in cuius ɔtrium.&c.qua probata,præſumitur Papam exemiſ
ſe non ſoluentes integram decimam,ut plenè ibi tangit,& exa
22 minat. † Concludendo,ꝙ ſtante præſcriptione tanti temporis
præſumitur,ꝙ ex conſenſu,& ɔuentione inita cũ parrochianis,
talis ſolutio diminuta facta fuerit, ſiue ꝙ legitima compoſitio
præceſſerit,ad formã.c.ſtatuimus,de tranſactionibus , & ita ẽt
ɔſuluit Pau.de Ca.conſi.cccxxiiij.In cã decimali, circa mediũ,
ubi dicit,ꝙ de iure cõi,decima non debet ſolui, niſi de his, de
q̃b.ſolui ſolitũ eſt,& prout ɔſueuit allegando Bar. in l. licib.C.
de agric.& cenſi.li.xj.† Et bene faciunt tradita per Fulg.conſi.
23 clxvj.in q.quæ uertitur.col.j.dicens, ꝙ ſicut decima põt minui
ꝑ priuilegium,ut no.in c.a nobis,de decim. ita etiã,& ꝑ lapſum
tanti temporis cuius initij non erat memoria,ꝙ tempus priui-
legio æquiparatur,ut ſ.† Tollerabilia enim ſunt,quæ uetus ap
24 probat ɔſuetudo,ut in l.imperatores.§.fin.ff.de pollicita.† Et
25 Ʒ antiquã ɔſuetudinem, in præſtandis cenſibus nihil debet in
nouari.ut hr̃ in l.cũ ſatis.§.caueat.ff.de agric. & cenſi.lib.xj.&
ꝙ talis ɔſuetudo ualeat firmat ſum.Ang.in uerſ.x.§.ij.circa fi.
Et põt ɔprobari,nã dato,ꝙ tales decimę de iure diuino debeã
tur,tñ lex poſitiua diſtinguere , & modificare põt dictã legem
diuinã,non aũt in totũ tollere,ut no.gl.in l.fi.C,ſi Ʒ ius,uel uti
litatem publicã,& in terminis noſtris eſt tex.in d.c.a nobis,de
decim.† Et ibi no.doc.ꝙ ꝑ priuilegiũ , quota decimæ remitti
26 põt,ergo poterit ɔſuetudo ut dicit Alex. conſi.lxxiiij.vr̃, ꝙ to
ta difficultas,col.ij. uol.iiij.† Ex quibus infero uerã eſſe ɔcluſ.
27 ꝙ ɔſuetudine decima diminui põt,& q̃a iſtud eſt Ʒ ius,requirũ
tur anni.xl.ut plenè no.in d.c.fi.quãto ergo magis iſtud indu-
ci debet tãto tpe cuius ɔtrij non extat memoria.† ꝙ tempus ha
28 bet priuilegia,& effectus,de quib.ſ.potuerunt itaq;.l. permit
tente declarata,ut ſ.ipſi de Matarello,& conſuetudine, & pręſ
ſcriptione temporis prædicti non ſoluere integrã decimã,tam
perſonalem,q̃ prædialem,nec ſoluere eam de omnib. ſed ſolũ
29 de aliquibus ſolitis,& ɔſuetis,ſolui.† Nec prædictis habet ob-
ſtare ſnĩa Ʒ eos lata,in fauorẽ quondã do.Lauræ qua iſti nobi-
les de Biſeno habent cãm, nã talis ſnĩa eſt ſolum ſuper ſolutio
ne raparum,unde ad alia quæ modo petuntur, minimè exten-
di debet , cum limitata cauſa limitatum producat effectum. l.
in agris.de acquiren.rer. dom. l. milites agrum. ff. de re mili.
30 † Et ipſa domina Laura non potuit in ipſos nobiles empto-
res,plus iuris transferre quàm habuerit.l.traditio.in prin.ff.de
acq.rer.dom.l.nemo plus iuris.ff.de reg.iur.Minus etiam ob-
ſtat ſi dicatur quod iſti nobiles de Biſeno perceperunt dictam
decimam.quam modo petunt a pluribus hominibus dicti lo-
ci de Matarello nam reſpondetur iſtud non eſſe formiter nec
penè probatum, ſed ſolum per teſtes inhabiles ; legitime re-
pulſatos ; ut patet ex proceſſu ultra quam reprobationem
etiam facit quia aſſerti teſtes ex aduerſo producti non depo-
nunt quod ipſi de Matarello unanimiter & communi conſen-
31 ſu dictam decimam ſoluerint. † Vnde ſi aliqui aliquid ſolue-
runt , decepti dolo,& fraude inducti,iſtud fecere, conſequen-
ter eis minimè præiudicauit , toto titulo.ff. & C. de dolo , &
32 quod metus cauſa. † Et a fortiori iſtud minus potuit alijs præ
iudicare non ſoluentibus; toto titulo res inter alios acta. &c.
& in c.inter dilectos. §. porro,de fide inſtrumen. prout etiam
talis aſſerta probatio minimè tollere potuit ius uniuer-
ſali-

ſibiter quæſitum hominibus de Matarello,per dictam conſuetu
dinem,& præſcriptionem,ex quo ſolum loquitur de modico tē
33 pore,ut uideri poteſt per depoſitiones ipſorum teſtium.† Quod
tempus modicum,minimè ius,ut ſuprà, quæſitum tollit,ut ex-
tra de præſcrip.ferè per totum,& C.de præſcri. trig.uel quadr.
ann.& in regu.poſſeſſor.de regu.iur. Prout etiam quia nulla in
ter homines de Matarello fuit facta congregatio ſeu conſi.mo
34 re ſolito,ut talis ſolutio fieret.† Et ideò facta priuatim ab aliq-
bus præiudicare non habent,toto ferè tit.ff.quod cuiuſque uni
uer.nom.& in titu.ff.de adminiſtr.rer.ad ciui.pert. & in titu.de
decre.ab ordin.fac.maxime in l.ambitioſa,& per Bart.in ſimili
in l.aut facta.§.nonnūquam.ff.de pœ.& per Can. in c.dilectus.
el ij.extra de ſimon.& faciunt nota.in l.oēs populi,cum alijs ꝯ-
cord.ff.de iuſt. & iur. Quibus probationibus reiectis,ius ipſorū
de Matarello remanet ſaluum, ut ſtante dicta conſuetudine , &
longiſſima præſcriptione aſtringi non poſſint ad ſoluendum,
decimas perſonales,nec etiam prædiales integras, ſed diminu-
tæ,prout ſoluere fuere ſoliti, & non de omnibus,ſed illis tantū,
quas ſoluere conſueuerunt,quæ omnia procedunt reſpectu de-
cimarum, quæ petebantur ſolui a dictis de Matarello ipſis nobi
35 libus de Biſeno.† Pro tempore futuro, poſt petitionē,nam pro
tempore præterito, quo tales decimæ non fuerunt petitæ , peti
non pñt,ex quo ad eas quis non tenet̃, niſi ſuo tpe petantur, ita
Archi.in c.j. de deci. lib.vj. & referunt do. de Rota,in antiq:in
tit.de decim.deciſ.j.& ēt refert,& ſequitur Fely.in c.ſi autē,col.
36 iij.de reſcri.† Accedat ēt prædictis deciſi.Abb. in ꝯſil.lxaj.ca-
ſus talis eſt.Vbi tenet, ꝙ ille qui decimas præſcribit in una par-
te agricultà,ſi alia pars inculta redigatur ad culturam, cenſetur
præſcripſiſſe in toto.Ex quo alius in ea decimas non poſſedit,ut
dicit ibi Abb.circa fin.vol.ij. pro quo dicto facit tex.in l. iij.in
prin.iuncta.l.ꝙ meo.§.ſi.cum ibi nota.ff.de acq.poſ.& ēt faciūt
ea,quæ dicunt Io.And.do.Ant.& Abb.in c.cum in tua,de deci.
Et ad confirmationem ēt prædictorum conſiderandum eſt , ꝙ
nedum dicta conſuetudo non ſoluendi decimas quæ modo pe-
tunt ab ipſis de Matarello per ipſos nobiles de Biſeno , uiget in
d.loco de Matarello,ſed ēt ſeruat̃,& locum habet in tota dioce.
Tridentina,& ēt in ipſa Ciuitate Triden.Nā Epīs non exigit ta-
les decimas,prohibente,& uetante conſuetudine,ita ꝙ dici pōt
nedū ꝯſuetudo ſpecialis dicti loci , ſed ēt prouincialis, & totius
dioce.& regionis.nec non ēt,& aliarum uicinarum dioce.in qui
37 bus etiam ſimilis uiget cōſuetudo.† Quo fit,vt tanto magis de
beat attendi.Multæ.n.ſunt ſpecies conſuetudinis , de quibus p
Arch.& alios in c.illud.xij.diſt.& Io.An. & alios,in rub.de cō-
ſue.& in d.c.ſi.eod.tit.Inter quas connumeratur conſuetudo re
gionis,& prouinciæ,ut not.in l.j.§.ſi.de uentre inſp. & in l.ſi ſer
uus plurium.§.j.de lega.j.Item connumeratur conſuetudo Ciui
tatis.& ēt conſuetudo oppidi,quæ oēs conſuetudines,ſi non ꝯ-
38 riæ debent attendi.† Vt de conſuetudine probatur in dictis iu
39 ribus,& in l.teſtium.C.de teſtib.† Et de conſuetudine dioce,
probatur in c.ſi.de off.archi.& not.gl.in l.ex ea. ff.de poſtulan.
& Bal.in d.l.oēs populi,in iiij.q. principali. ff. de iuſti.& iur.&
40 ibi Moder.& alij repet.plenè tangunt. † Et ēt de conſuetudine
regni,uel uicinarum prouinciarum hr̃ in c.cum olim,de ꝯſue.&
41 in c.ſuper eo.de cenſi.† Et de conſuetudine locis,ſeu oppidi,ꝙ
debeat ſeruari,hr̃ in l.de quibus. ff.de legib. & in l.uenditor.§.
ſi conſtat.ff.cōia prædio.& in l.j.C.quæ ſit lon. conſue.& de ꝓ-
dictis facit mentionem Iaſ.in d.l.de quibus,col.ij.in ij.lectu.Ex
quibus infertur,ꝙ etiam ſi non eſſet talis conſuetudo in d.op-
pido Matarelli non ſoluendi decimas prædictas,tamen quia di-
cta conſuetudo uiget in tota dioce. & alijs locis conuicinis,dēt
42 ſeruari,etiam in dicto loco de Matarello.† Ex quo ꝯſuetudo ſo-
nitus Ciuitatis,vel loci,extendit̃ ad oppida,& loca particularia,
illi ſubiecta,dūmodo,ꝙ nō habeant propriam ꝯſuetudinem ꝯ-
riam,ita Bart.in d.l.omnes populi,quæſtio.prællega.& ibi Ia-
ſo.in ij.lectu.col.ix.& not.Bart.in l.ij.C.quæ ſit long.ꝯſue.quę.
xxxvj.& do.Ant.in c.ſi.col.xxxviij. de conſue.& tenent ibi no-
uiſſi.repet.fol.xvij.col.iij.uerſi.v.limitatur,qui adducunt l.qui
ex uico.ff.ad munici.& eſt conſi.Lauren.Calca.ſecundum, col.
xxiiij.& optimum conſi.Cor.cccxix.circa primum, col.xj. uol.
43 iij.† Prout ēt in ſimili.dicimus,ꝙ cōſuetudo quæ uiget Romæ,
extendi debet ad alias prouincias,ut in d.l. de quibus,& ibi Iaſ.
poſt alios colum.ij.& penitus per Moder.Papi. in tract.de feu.
eart.ij.col.j. Et tanto magis prædicta conſuetudo uenit ſeruan
da.Ex quo fuit ſeruata tanto tempore,in cuius contrarium nō
extat hominum memoria,ſcientibus,& patientibus.d.Epiſco-
pis,qui pro tempore fuerunt Tridenti & in alijs dioce. uicinis,
qui non tollcraſſent talem conſuetudinem, ſi non fuiſſet aliqua
44 iuſta cauſa inductiua ipſius. † Quo fit, ut omnia ex curſu tem-
poris,& ex tali ſcientia præſumantur ſolenniter, & iuridice pro
ceſsiſſe iuxta regu.l.ſi filius.C.de petitio. hęr. & per Alex.& a-
lios,in l.ſciendū.ff.de uerb.obli. cum concor. & iuxta glo.in l.
45 quo cū.ff.rem rat.hab.& in c.j.xliiij.diſt.† Et per Bal.in l.impe
rialis.§.ſi miles.C.de nupt. Vbi habens notitiam alicuius actus,
46 vr̃ illum approbare,ſi expreſſe non reprobat.† Et quia talis ꝯſue
tudo eſt gñalis in tota dioce. ad ipſius probationē teſtes ēt ſin-
gulares ſufficiunt,ut tenet Alex.conſi.clxxij. uiſis, & opportu-
ne diſcuſsis,col.pe.uol.ij.ubi ad id multa adducit. Quibus om
nibus ꝯſideratis,dico ipſos de Matarello,de iure aſtringi nō poſ
ſe ad ſolutionem dictarum decimarum. Pariſius Padux.

SVMMARIVM.

1 *Religioſus clauſtralis,etiam de ordine mendicantium , pōt in ulti-
mis uoluntatibus conſtitui diſpenſator,& executor.*
2 *Et qua ratione iſtud permittatur.*
3 *Et nedum ad pias cauſas,uerum,& ad alias non pias, poteſt execu
tor conſtitui.*
4 *Executor,& diſpenſator,pluribus nominibus ſinonimis appellatur.*
5 *Religioſus pro utilitate monaſterij,de licentia ſuperioris,pōt eſſe ex
tra clauſtrum,& etiam executor teſtamentarius.*
6 *Et ſi uoluntate ſuperioris ſuſcepit tale officium , cogi poteſt illud
proſequi .*
7 *Etiam cum bona conſcientia,& abſq; ſcrupulo, non obſtante pro-
feſsione.*
8 *Poteſt etiam conſtituere procuratorem,ad iſta proſequendum.*
Nec requiritur alia licentia ſuperioris.ſi ſemel fuit obtenta .
9 *Superiores ſi licentiam non præſtant, priuant monaſterium legato,
illi facto ſub hac condi.*
10 *Subſtitutus ſub hac conditione,non poteſt conſequi ſucceſſionem ni
ſi conditione adimpleta.*
11 *Vocatus ad hæreditatem ſub conditione, illam non conſequitur niſi
conditione adimpleta.*
12 *Qua deficiente,ceſſat effectus ſubſtitutionis.*
13 *Præceptum teſtatoris iuſtum,& honeſtum,adimpleri,& obſerua-
ri debet .*
14 *Non ſeruantes iuſtum præceptum teſtatoris,priuantur omni lega-
to ſub illa conditione eis relicto.*
15 *Teſtator in eodem teſtamento poteſt adimere uni hæreditatem , &
illum priuare ad commodum alterius obſeruantis præceptum ſuū.*
16 *Teſtator poteſt quem priuare hæreditate directò , uel per fideicom-
miſſum transferendo in alium,caſu quo ei non obediatur .*
17 *Pœnæ appoſitio facta in teſtamento,in caſu non obſeruantiæ,& trā
ſlatio in alium facta,eo caſu ualida ſunt.*
18 *Executor poteſt facere expenſas in exigendis redditibus de bonis
hæreditatis.*
19 *Item expenſas itineris.*
20 *Executor non debet eſſe negligens, quoniam talis negligentia iudi-
catur,ut dolus.*
21 *Voluntas defunctorum obſeruari,iura clamant.*
Executores teſtamentarij negligentes,tenentur.
*Et quamprimum poſſunt,debent diſtribuere bona , ſecundum teſta-
toris uoluntatem.*
22 *Executor prædictus,poteſt bona diſpenſare erga perſonas ab iſto te-
ſtatore nominatas.*
23 *Et ſi ſibi per teſtatorem commiſſa eſt electio perſonarum poteſt ſei
pſam eligere.*
24 *Poteſt etiam eligere,& monaſterium , in quo moram trahit pluri-
bus ex cauſis.*
25 *Religioſus habens eligere perſonas ad diſtribuendum bona à teſta-
tore relicta,poteſt ſuo arbitrio illas eligere.*
26 *Verb.ad ſui libitum,liberam,& meram uoluntatem importat.*
27 *Idem,& de uer.prout uoluerit.*
28 *Maximè quando ambo uerba prædicta iunguntur.*
29 *Electio autem perſonarum facienda eſt ſecundum mentē teſtatoris.*
30 *Teſtatoris mens declaranda poteſt aut committi.*
31 *Et ſi de mente teſtatoris non conſtat,conſiderandi ſunt conſanguinei
teſtatoris,& nu.33.*
32 *Charitas regulariter dictat,ut primo nobis,& noſtris debemus ſub
uenire,& nu.33.*
34 *Verb. illa, prout uoluerit,etiam conſanguineos comprehendunt,&
numero 35.*

36 *Executor*

36 *Executor grauatus anno quolibet maritare puellas pauperes quas*
puellas habet eligere.
Et an intelligatur, teſtator diſpoſuiſſe de matrimonio carnali, vel
ſpirituali, & ſic de ingredientibus monaſterium.
37 *Priuilegium carnale, & ſpirituale, utrunque fauorabile eſt, & à pa-*
ri uidetur procedere.
38 *Executor grauatus dotare pauperes, an poſſit alicui pauperi ſupple*
re dotem pro parte, ſine qua non poſſet matrimonium cõtrahere.

CONSILIVM. XXVI.

FRATER Ioan. Bartholomæus ordinis S. Auguſti
ni, deputatus diſpenſator, & executor per ſuos fra-
tres carnales utrinq; coniunctos in eorum teſtamẽ
tia, cum talem adminiſtrationem uoluntariè ſuſce
perit de licentia ſui ſuperioris, proculdubio cum tuta conſcien-
tia, & ſecundum ius canonicum, & ius ciuile poterit proſeq. di-
1 ctum officium, & adminiſtrationem. ¶ † Licet. n. religioſus ſit,
& de ordine mendicantium, & clauſtralis. Tñ in ultimis uolun-
tatibus per teſtatores prædictos licitè potuit conſtitui executor,
& diſpenſator, ut hr̃ in c. tua nobis, extra de teſta. & c. fi. eod.
tit. lib. vj. & in clem. j. de teſta. Et de clauſtrali, & mendicante re
ligioſo, conſtituto executore, nota gl. in ver. utiq;, in d. cle. j. &
ibi Card. in v. notabili, & col. iij. in v. npp & Abb. ibi in princ. &
Imo. col. iij. verſi. gl. ſuſcipere, & no. gl. ij. in d. c. fi. & ibi ſequitur
2 Gem. & Philip. Fran. col. ij. ſuper gloſ. † Et rationem quare reli-
gioſus poſſit eſſe executor, tradit Abb. in d. c. tua nobis, & in c.
Ioannes, in fi. de teſta. & Petr. de Anch. in d. c. fi. in ij. notabili.
3 † Et nedum deputari poteſt ad cauſas pias, ſed etiã ad alias cau-
ſas non pias, ut dicit domi. Ant. & Abb. firmans hanc eſſe * com
munem in dicto. c. Ioannes, col. fi. per iura ſuperius allegata, &
per rationes ibi adductas per eos, quam ſententiam ſequitur
Cardinal. in dicta clem. j col. iij. in ij. & iij. q. & ẽt Imo. ibi col.
iij. in fine, & col. iiij. in prin. & Petr. de Anch. in d. c. fi. col. ante-
pen. in viij. q. & Phil. Fran. ibidem, in j. notab. Volentes religio-
ſum poſſe eſſe executorem teſtamentarium etiam ad non pias
4 cauſas. † Et licet in dictis teſtamentis ipſe frater Io. ſit conſtitu
tus diſpenſator, tñ idem eſt ac ſi executor fuiſſet conſtitutus, nã
diuerſis nominibus conſtitui poteſt, ut dicit Benedic. de Peruſ.
in repetitio. d. cap. fi. colum. j. & char. iiij. col ij. & etiam in pro-
ceſſu dictę repet. uer. per quæ uerba, iſtud probans pluribus au
5 ctoritatibus. † Talis. n. religioſus ſicut de licentia ſui ſuperioris
pro utilitate monaſterij põt eſſe extra clauſtrum, ita ẽt poterit
extra clauſtrum eſſe pro executione ipſius officij, quod ſuſce-
pit ex licentia ſui ſuperioris, ut expreſsè firmat Phil. Fran. in d.
c. fi. in prin. col. iij. ver. licet gl. in uer. obtenta, & ſequit̃ ibi Bene
6 dic. de Peruſ. in lect. col. fi. in prin. & etiam in repetitio. char. iij.
col. j. † Ex quibus infertur, quod cum ipſe frater Ioan. de licen-
tia ſui ſuperioris, uoluntariè ſuſceperit tale officium, & admini
ſtrationem, coactus eſt iuris diſpoſitione illam proſequi, & a-
dimplere uoluntatem dictorum teſtantium, ut firmat Card. in
d. cle. j. col. iij. in iiij. q. & Imo. ibi, col. ij. uerſi. circa prædicta, &
7 Petr. de Anch. in iij. nota. † Et prædicta facere põt cum tuta cõ-
ſcientia, & abſq; ſcrupulo, profeſsione ſua non obſtante, ex quo
pro tali exercitio, & in foro, & ex forũ, habet legitima pſonã &
poteſt legitimos actus exercere, & per ſe ipſum, ac etiam alium
ſubſtituendo, ut plenè tradit Card. in d. cle. j. col. iiij. q. xiij. in j.
fall. & Imo. ibi col. fin. uerſi. ſed an actio, & uer. ſed nunquid exe
cutor, & Petr. de Anch. col. ij. ibidem, & idem Anch. in d. c. fin.
8 col. iiij. verſi. quæro tertio, & Phil. Fran. ibi col. iij. in fine, uerſi.
in ea gl. ibi induſtria, & Gemin. col. iij. uerſi. idem executor. † Et
idem Gem. in d. c. fi. col. iiij. in prin. & Petr. de Anch. colu. pen.
uer. Itẽ in caſib. in d. c. fin. Volunt ẽt ꝙ poſſit ꝯſtituere ꝓcura-
torẽ ad p̃dicta faciendũ, adducentes Bal. ut p eos. Et qm̃ ipſe fra
ter Io. ſuſcepit dictũ officiũ, & adminiſtrationẽ cũ uoluntate, &
9 exp̃ſſa licentia ſuorũ ſuperiorũ licitè alia licentia, nec requiſita,
nec obtẽta, põt d. officiũ adimplere, & exequi, ut dictũ eſt. † Et ca
neãt eius ſupiores, & ꝯuẽtus, & monaſteriũ, ſubſtitut⁹ hęres di
ctorũ teſtantiũ, uel alicui ipſorũ, in tali officio, & adminiſtrõne
eidẽ directo, uel per indirectum aliquam moleſtiam inferre, nã
illico eſſent priuati dicta ſucceſsione, & hæreditate, quæ tali ca
ſu applicanda ueniret alijs ſubſtitutis. Nam talis ꝯuentus, & mo
naſterium heremitarũ S. Auguſtini Bergomẽ. non eſt ſimplici-
ter ſubſtitutus, ſed ſub ꝯditione, ſi directè, uel indirectè mole-
ſtiã aliquam non dederit d. fratri Ioanni executori circa dictũ
officium, & adminiſtrationẽ, ut patet ex verbis teſtamẽti in illo
capitulo, i quo ipſe frater Io. dat̃ executor, vt dictũ monaſteriũ
10 ſubſtituit in fine. † Et de iure certiſsimũ eſt, ꝙ ſubſtitutus ſub ꝯ
ditione, non põt ꝯſequi ſucceſsionẽ niſi ꝯditione adimpleta. l. ce
dere diẽ. ff. de uerb. ſign. l. qui hæredi, in fi. ff. de ꝯdic. & demon.
11 † Vbi Bar. & Soc. in iij. notabili, dicunt, ꝙ uocatus ſub condi-
tione ad hæreditatem nunquam poteſt illam conſequi niſi ꝯdi
12 tio adimpleatur. † Nam deficiente implemento, diſpoſitio non
poteſt ſortiri effectum. l. j. ff. de donat. l. ſi donaturus, in prin. ff.
de cond. ob cau. & eſt deciſi. Bal. in l. arethuſa, in j. lect. ff. de his
13 qui ſunt ſui, uel alie. iur. † Et ẽt quia tale præceptum teſtatorum
fuit honeſtum, ꝯñr adimplendum & obſeruandum iuxta tradi-
ta per illum tex. per doc. in l. facta. §. ſi in danda. ff. ad Treb. & fir
mat glo. Bart. & alij in l. j. ff. de his quæ pę. nomi. & in l. unica. C.
eod. titu. & in §. fi. inſt. de lega. & tradit Soc. conſi. cxxij. viſa, in
14 prin. uol. ij. † Hinc eſt, ꝙ illi qui non ſeruant ꝯditionẽ, & iuſtum
p̃ceptum teſtatoris, ex legis diſpoſitione puniunt̃, ut priuent̃ re-
licto, & emolumento eis ſub dicta conditione, & præcepto reli
cto, vt hr̃ in l. ſi quis ſepulchrum. §. prætor ait, uer. niſi aliquid.
ff. de religi. & ſumpt. fune. & traditur in l. pen. in fi. ubi gl. addu
cit ꝯtr. C. de leg. & bene facit tex. in l. fi. in fi. & in auc. hoc am
plius. C. de fideicom. & quod tradit Soci. conſi. clxxiiij. profecto
ni fallor. col. pen. uer. non eſt mirum, uol. ij. & plenè per doct. in
d. auc. hoc amplius. Et etiam quia ipſi teſtatores expreſsè uolue
runt, ꝙ caſu quo dicti fratri Io. circa dictũ officiũ, & adminiſtra
tionem inferret̃ aliqua moleſtia directè ſeu per indirectum, per
ſuos ſuperiores, uel per ſuum conuentum quod tali caſu mona
ſteriũ priuaret̃ dictis ſucceſsionibus, & in pęnam ſucceſsiones
15 ipſę deuenirẽt ad alia loca pia. † Et certum eſt, ꝙ teſtator in eo-
dem ſuo teſtõ põt adimere hæreditatem, & reuocare, & appone
re pęnam priuationis inobedienti, & non obſeruanti ſua præce
pta, ad cõmodum, & beneficium alterius obſeruantis, ut tradit̃
in l. unica. C. de his quæ pę. nom. maximè per Bal. col. iij. in v. op
po. & not. ibi Corn. in prin. dicens omnia iſta dependere a uolũ
tate teſtatoris, tam reſpectu priuationis, q̃ reſpectu tranſlatio-
nis, prout ẽt eſt tex. & ibi no. Can. in c. Raynaldus, extra de teſta.
16 & Soc. in d ꝯſi. cxxxj. in prin. † Et Bal. in l. fi. col. fi. uerſic. quæro
nunquid. C. de fideic. dicit, ꝙ teſtãr põt priuare quem hæredita
te, ſi ei non obediat, directo uel ſaltim per fideicõ. qñ tráſlatio
fit in alium poſt aditam hæreditatẽ ut tradit ẽt Soc. in rub. ff. de
his quæ pę. nomi. uer. iij. caſu. & Cor. in l. j. col. j. uer. nec obſtat.
17 C. eod. tit. † Et appoſitio pęnæ priuationis hæreditatis, qñ præ-
cepta teſtatoris non obſeruant, & tranſlatio facta in alium tali
caſu, ualidiſsima ſunt, ut firmant oẽs in d. l. j. C. de his quę pę. no
mi. & ff. eo. in rub. & in §. fi. inſt. de lega. & Soc. conſi. j. ver. vj. ꝓ-
bat̃, uol. ij. Ne igit̃ dictus ꝯuentus & monaſterium priuent̃ di-
ctis ſucceſsionibus, neceſſe hñt ſtare licentię datę ipſi fratri Io.
& ad unguẽ obſeruare p̃cepta dictorũ teſtantiũ & pmittere qđ
ipſe executor adimpleat uoluntatẽ p̃dictorũ & ei directo, uel in
directo circa p̃dicta moleſtiã nõ inferre, quo ſtãte ipſe executor
abſq; aliquo ſcrupulo ꝯſcientię poterit pagere dictũ officiũ, ut
ſuperius dictũ eſt, & executioni demãdare uoluntatẽ dictorũ te
18 ſtantium. † Et in exercendo officium prædictum, debet facere
ſumptus & expenſas, & in litigando ꝯ debitores, & in exigẽdo
redditus bonorum immobilium dictarum hæreditatum, nõ de
proprijs bonis ſuis, nec monaſterij, ſed de bonis ipſorum defun
ctorum, ut in l. ſumptus. ff. de pac. & in c. cum pro cauſa. de pro-
cu. & no. Arch. & Io. And. in d. c. fi. & Gem. ibi, col. iij. in fi. uerſ.
an executores poſsint. & Phi. Fran. ibidem, col. pen. in prin. uer
ſi. in gl. in uer. adimplere, & do. Bened. in repe. d. c. fi. in illo arti
19 culo quo & qñ ſit reddenda rõ, circa finem. † Vbi punctaliter
dicit, de expenſis faciendis in itinerando uel eundo, uel in exi-
gendo, uel litigando, uel alio honeſto modo, ꝙ oẽs debent fie-
20 ri de bonis defunctorũ, & hæreditatis. † Et multũ ac diligenter
aduertere dẽt ipſe frater Ioã. ne ſit negligẽs circa diſpenſationẽ
bonorũ mobiliũ, dictarum hæreditatum, nam talis negligentia
iudicaretur ut dolus, & ea ea ipſe poſſet imputari, & redargui,
per dictam clementinam primam, de teſta. ubi Cardinalis exp̃ſ
sè hoc firmat in viij. nota. & etiam Imo. in prin. doc. oẽs per il-
lum tex. in d. c. tua nobis. & in d. c. Io. & tradunt omnes in d. c.
fi. de teſt. lib. vj. maximè Geminia. & Philip. Fran. in quarto no-
21 tabili, uerſic. ſane. † Iura. n. prouident q̃tum põt ne uoluntates
defunctorum differant̃, & in longum protrahantur, ut in c. nos
quidẽ, & in c. ſi hæredes. de teſta. in antiq. Et qñ executores ſunt
negligentes per annum eps ſupplet talem negligentiam, & exe-
cutores de ea tenentur, ut in d. cap. tua nobis, & in l. nulli. C. de
epiſ-

epiſc.& cle.& in auct.de eccle.titul .§. ſi quis aũt.& tradunt oẽs
in d.c.fi.& in d.cle.j.adducentes concor. Ne igit aliquid incon-
ueniens ob negligentiã ↄtingat dicto religioſo executori,p p ꝙ
uoluntates defunctorum fortaſſe non ſortirent effectum, ſi di-
ſtributio & diſpenſatio ad alienas manus perueniret, dico qđ ip
ſe ꝗprimum dẽt facere diſtributionẽ bonorũ mobiliũ dictorũ
teſtantiũ,& ẽt redditũ pceptorũ ex dictis hẽditatibus nec mõ
aliquo retardet prædicta adimplere, quia de facili teneret de ne
22 gligentia & diſpenſatio ad alienas manus deueniret. † Quibus
autem perſonis ipſe executor poſsit dicta bona mobilia &
redditus diſpenſare, & erga quas perſonas diſtribuere tex. in d.
c.tua nobis. in fine innuit quod penes ſe nihil debet remanere,
& erga ſe ipſum & ipſius commodum vr ꝙ non poſsit diſtribue
re, ut ſentit Card. in d.cle.j.col.pe.q.xxij. niſi eſſet in ſumma ne
ceſsitate. Nam tunc liceret in ſe ipſum diſtribuare, & ẽt firmat
ibi Imol.col.pen.uerſi.nunquid executor.& Petr.de Anch.col.
23 fi.& in iij.q.† Et facit doctr.Pan.de Ca. in l.ſi is cui.in prin.C.
de furt.ubi dixit, ꝙ ille cui eſt commiſſa electio perſonę non pt
ſe ipſum eligere per gl.in l.planè.ff.quod cuiuſq; uniuer. nom.
& ex nota.in c.cum in iure peritus.de elect. & tradit Fely. in c.
cæterum,col.pen de offi.ordin.& in caſu noſtro tradit ẽt Petr.
de Anch.in d.c.fi.col.penul.in ix.q.prio.& ibi plenius tangit d.
Bened.in repe.in illo arti. an executores libere diſtribuere poſ-
24 ſint.† Verum Card.in d cle.j.uer.præal.& Imola, & Ancha.ibi
dñt, ꝙ talis executor eſto ꝙ ſit ſolus, põt ſuo monaſterio aliqd
dare, & ↄñr ſalua conſcientia, poterit penes ſe aliquid retinere
pro alendo ſe ipſum, & faciendo aliquas impenſas, in pſonã ſui
ipſius quas deberet facere monaſterium, ꝙ circa pdicta a dictis
expenſis releuatꝗ, & in ↄñtiam oẽ iſtud vr dari ipſi monaſterio,
& potiſsimè ſi circa iſtud habet uoluntatẽ dictorũ teſtantiũ, ad
qđ faciunt nota.per Abb.& alios, in c.cũ ad monaſt. riũ, de ſta.
mon.& in c.inſinuante.qui cleri.uel nouen. Et ſic aliqd hone-
ſtũ & moderatum ad ſuum uſum, ↄſideratis prædictis, licitè po-
25 terit retinere. † Reliquum uerò, & bonorũ mobilium & reddi-
tuũ diſtribuere dẽt in alias perſonas quas ipſe elegerit, nam in
ſui uoluntate eſt eligere quas uult, ut patet ex uerbis dicti teſta
menti ibi, de quibus poſsit diſpenſare, diſponere, & diſtribuere
ad ſui libitum & uoluntatẽ in quibus rebus, & quibus perſonis
26 uoluerit, quia habet ſecreta mentis ipſius teſtatoris.† Quę uer-
ba ſunt pregnantia, nec reſtricta ad arbitrium boni uiri, ſed im
portantia liberam uoluntatẽ & poteſtatẽ & abſolutam ꝙ oſtẽ-
diẽ per illud uerbum ſui libitum, ꝙ importat liberã & merã uo
luntatẽ ut in l.fideicommiſſaria libertas ſa.ij.in prin.ff.de fidei.
lib.& not.Bar.in l.alio.in iiij.col.ff.de alim. & cib. leg.& Iaſ.in
27 l.ſi ſic legatum.col.fi.nu.xxiiij.de legat.j.† Et idem eſt de illo
uerbo & uoluntatem, & uoluerit, ut no.in d.l.fideicõ.& in l.cũ
quidam.ubi Bar.& alij, de leg.1j. cum alijs accumulatis per Iaſ.
in d.l.ſi ſic legatum, nu.xxvij.& ſeq. ubi poſt alios ↄcludit alle-
gando alia iura concor. ꝙ dicta uerba denotant liberã & abſo-
lutam poteſtatem eligendi quaſcunque perſonas, dummõ abſit
28 dolus malus.† Et idem eſt qñ dicta uerba, libuerit & uoluerit,
iunguntur, ut hr in c.ij.de ſequeſt.poſſ.& fruc.& ibi tradit Abb.
in iij.nota.& Iaſ.in d.l.ſi ſic.col.fi. quod proprie eſt in caſu præ-
ſenti, & ideo ipſe religioſus, liberè, & ſalua conſcientia poterit
29 diſtribuere in quas perſonas ipſe uoluerit.† Circa aũt electionẽ
perſonarum, prius aduertere debet, ut illos eligat de quibus ip-
ſe habet ſecreta mentis ipſorum teſtantium quæ mens potiſsi-
30 mè debet attendi, ut diſponunt iura uulgaria. † Et talis declara
tio mentis bene potuit fieri, & facta obſeruanda eſt, ad plenè tra
dita per Bar.in l.Theopompus.ff.de do.præleg. cum ↄcord. Et
ideo dico quod tales perſonæ ab ipſis teſtatoribus declaratę p
31 fato executori, ſunt prius, & ante oẽs alias pferendæ.† Secundo
conſiderandi ueniunt conſanguinei ipſorum teſtantium, iuxta
nota.in l.ab omnibus.§.iuſtus, de leg.j.& in l.j.§.fi.de col.bon.
32 † Regula enim charitatis eſt, ut primo nobis & noſtris debea-
mus ſubuenire, ut not.in c.fi.xxx.diſt. nemo enim carnem ſuam
odio habet.c.non æſtimemus.xiij.q.ij. Poſtremò conſiderandæ
33 ſunt reliquæ perſonæ extraneæ. † Non enim poterit redargui
iſte religioſus nec in foro conſcientiæ, nec in foro contentioſo
ſi primo eligit perſonas nominatas a teſtatore in ſecreto men-
tis, & demum conſanguineos, ut ẽt tradit Petr.de Anch.& Bar-
ba.in c.cum tibi.de teſta.& Bal.& alij in l.illud. in prin.uer.qđ
34 intelligo uerum.C.de ſacroſ.eccle. † Maximè conſideratis illis
uerbis, & quibus pſonis voluerit, ſub qbus ẽt ↄſanguinei ↄpre-
hendunẽ, ut no.gl.in ij.c.de ſepult.& Bal.in l.j.col.ij.in prin.C.
35 de ſac.ſan.ecc.& Rom.in auc.ſimiliter, col.ij.C.ad leg.Falc.† Et
eo magis procedunt pdicta, qm talis diſtributio bonorum mo-
bilium & redituũ non fuit ↄceſſa, ut fieret in pias cauſas, & pro
aia ipſorum teſtantium, nã de talibus legatis pijs, ipſi teſtõres fe
cerunt expreſſa capitula & expreſſã ordinationẽ extra quã poſt
modum noluerunt, ꝙ de pdictis bonis mobilibus & redditibus,
ipſe frater Io.poſſet diſponere ẽt ad non pias cauſas, & qbus p-
ſonis uoluerit. Qđ ẽt ſuadet, qm ab ipſis teſtantibus vr quodã-
modo ſurrogatus in locum.d.Gratæ matris ipſorum, quę ab ip-
ſis pleno iure fuit relicta uſufructuaria, & ↄñr abſque ſcrupulo
ↄſcientię, imò & cum oĩ ordinata conſciẽtia, & ordinata chari
tate, ipſe religioſus poterit diſtribuere bona prædicta mõ quo
ſ.& ita faciat quanto citius pt, ne incurrat negligẽtiam ut dixi.
36 † Quantum verò ad aliud dubium, in quo quærit. An ipſe exe-
cutor grauatus anno quolibet ab ipſis teſtõribus dotare duas
puellas pauperes, bonæ, & honeſtæ ↄditionis, dãdo pro unaqua-
que, li.xl.&c. poſsit dictam dotem dare puellis uolentib. ingre-
di monaſterium, dico attendendã primitus eſſe uoluntatẽ ipſo-
rum teſtantium, an ſenſerint de matrimonio carnali tantum, an
uero, de ſpirituali, quorum intentionibus, & mentibus inſeruiẽ
dum erit, uulg.l.in conditionibus primum locum.ff. de ↄditi.&
demon. Et ſi de mente ipſi executori nihil conſtat, minimè er-
rat, ſiue dictas pecunias det in dotem pro matrimonio carnali,
ſiue pro ſpirituali. † Cum utrũq; ſit ualde priuilegiatum.& nõ
37 minus ſpirituale, ꝗ carnale, ad not.per Bar.& Soci.in l.fin.ff.de
his quæ pę.nom.& per Iaſ.in auc.ſi qua mulier, col.iij.C.de ſac.
ſan.eccl.& per Can.in c.in præſentia, de prob. & ibi plenè dixi
poſt alios, fol.xvj.† Et pariter circa aliud dubium in quo quæri
38 tur, an dictus executor poſsit dictas lib.xl.dare cum bona ↄſciẽ
tia illis puellis quæ habent aliqualem dotem, non tamen inte-
gram, & totam qua poſſent ſe dotare, dico qđ ſi ſunt illius qua
litatis de qua in teſtamentis, & uerè cum dote quã hñt non pñt
nubere ꝙ ipſe executor licitè pr dictis puellis ſubuenire, & di-
ctas pecunias illis dare. Nã cũ ex illis pauris bonis proprijs non
poſsint nubere, hmõi pſtatio.xl.lib. præſtat cãm, ut nubere poſ-
ſint, & ↄñr erit uera dos, ad qđ facit deciſ. Bal. per illum tex. in l.
ſi quis ad declinandã.C.de epiſ.& cleri.col.iij.uer.circa tertium
membrum ꝗro, ubi in ſubſidiũ dotiũ, põt aliquid pręſtari alicui
hñti aliquid & non oĩno mẽdicanti, quia ſine tali ſubſidio matri
moniũ non poſſet ↄhere, quam deciſ. ſequitur do.Bened.in d.c.
fi.in rep.in illo articulo, de modo, & forma alienationis, uar. &
ultra hæc adde quod tales executores. Pariſ.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Interdicto ſupponi poteſt, quandoque aliqua particularis eccleſia,*
& non perſona illius, quandoque econtra.
2 *Interdicto loco, perſonæ non ſunt interdictæ.*
Interdicta ciuitate, ſeu eccleſia, ſi non ſunt interdictæ perſonæ ſacer
dotes loci interdicti poſſunt celebrare, & miniſtrare ſacramenta
in alijs locis non interdictis.
3 *Si clerus alicuius eccleſiæ eſt interdictus, excluſis culpabilibus a-*
lij clerici poſſunt in eccleſia non interdicta celebrare.
4 *Interdicto poſito in aliqua eccleſia, extra illam celebrari poterit*
alta voce.
5 *Interdicta eccleſia manſionarij ſacerdotes beneficiati, & can aici*
illius, poterunt in alijs eccleſiis non interdictis celebrare, & ſacra
menta miniſtrare.
6 *Interdicta eccleſia, ſacerdos proprius pt exire cũ ſuis parochianis,*
& celebrare in alio loco non interdicto excluſis culpabilibus.
7 *Et poſſunt iſti celebrare, nõ ſolum, ut ſinguli, ſed etiam collegial ter*
ſi eccleſia eſt collegiata.
Interdicta eccleſia, nõ intelligiẽ interdictũ capitulũ illius nec ecõtra.
8 *Interdicta uniuerſitate, non intelligitur interdictus locus.*
9 *Interdicta eccleſia, an intelligantur interdicti canonici, non ut ſin-*
guli, ſed ut collegium.
10 *Eccleſia ponitur quandoq; pro uniuerſitate eccleſiæ, & pro prala-*
to, & capitulo.
11 *In materia interdicti eccleſia ponitur pro loco conſeruato, & circũ*
dato parietibus, in quo ſolitum eſt Deum orari.
12 *Ciuitas ponitur pro loco circundato muris, & nu.35.*
13 *In loco interdicto, an & quando poſsit fieri electio.*
14 *Interdicto loco, ſolum tollitur exercitium, & collatio ſacrorum.*
15 *In loco interdicto mortuo Pontifi. electio ipſius facienda eſt in loco*
uiciniori non interdicto.
16 *Electio non eſt actus ſacramentalis, tamen non poteſt fieri, n ſi capi*
tulariter, & collegialiter.

17 *Interdi-*

17 *Interdictum non debet eſſe ſine effectu, & eluſoriam.*
18 *Quod procedit, quando in totum euacuaretur, & penitus redderetur inutile, aliàs ſecus.*
19 *Propter interdictum, canonici, capitulum, & populus, multa diſpendia patiuntur.*
20 *Interdictum poteſt poni propter inobedientiam canonicorum, & clericorum.*
21 *Interdictum quando poſſit laxari.*
22 *Interdicti cauſa ceſſante, an ceſſet eius effectus.*
23 *Interdicto collegio, an cenſeantur interdicti ſinguli.*
24 *An maior cõtentio ſit, q̃ ſint interdicti capitulariter, uel ut ſinguli.*
25 *Interdicta eccleſia, non poteſt clerus transferre ſe aliò, ad celebrandum ſi ex hoc ſcandalum oriretur.*
26 *Et dicta translatio, & celebratio non admittitur ſi ſit in contemptũ interdicti.*
27 *Et quando permiſſa eſt de iure, celebrantes non incurrunt irregularitatem.*
28 *Nec etiam incurrant cenſuram.*
29 *Nec etiam celebrantes incurrunt peccatum.*
30 *Et an iſtis intereſſentibus, debeantur diſtributiones quotidianæ.*
31 *Paſſunt etiam ire ad proceſſiones, cum uexilla crucis, & imaginibus ſanctorum.*
32 *Interdicti tempore, fraternitates laicorum, an poſſint publicè facere rogationes.*
33 *Prohibitum à lege non poteſt fieri, etiam per indirectum.*
34 *Interdicta ciuitate propter delictum rectoris, ciues extra ipſam poſſunt licitè intereſſe diuinis, dummodo non ſint culpabiles.*
36 *Interdicta eccleſia parochiali, ſacerdos poteſt ſuos parochianos alibi ſepelire, & habebit portionem canonicam, eſto quòd interim nõ inſeruiat eccleſiæ.*
37 *Interdictum poteſt apponi ſuper una eccleſia, & demum ſuper alia, & poſtremo ſuper cathedrali.*
Interdictum non poteſt relaxari, niſi obſeruata forma contraria interdicto, & nu. 38.
38 *Interdictum appoſitum ſuper una eccleſia, poteſt extendi ad alias, & nume. 37.*
39 *Relatum continetur in ipſa referente, ac ſi fuiſſet expreſſum.*
40 *Relatio intelligenda eſt cum omnibus ſuis qualitatibus.*
41 *Interdictum appoſitum quandiu principales excommunicati. &c. ibi fuerint &c. & per tres dies continuos poſt receſſum &c. non poteſt relaxari niſi dicta forma adimpleatur.*
42 *Et niſi ſecuta ſatisfactione, & ceſſante abſentia.*
43 *Interdictum appoſitum, quouſque quis ſatisfaciat, non relaxatur, niſi ſequatur ſpecialis abſolutio.*
44 *Idem eſt in iſtis ſiue perſona ſit interdicta ſeu ſuſpenſa, uel eccleſia.*
45 *Idem ſi eccleſia eſt interdicta propter culpam alicuius, quouſq; fuerit ſatisfactum, nam non poteſt interdictum relaxari, niſi ſecuta ſatisfactione, & declaratione ſuper ea.*
46 *Interdicta eccleſia propter culpam alicuius, quouſque tale quid durat, uel ſimile non ſufficit, quòd illud non duret, ſed neceſſaria eſt declaratio, ut poſſit interdictum relaxari.*
47 *Corrigere non præſumitur quis ſeipſum uelle incontinenti.*

CONSIL. XXVII.

1 QVANDOQVE † poteſt ſupponi interdicto aliqua
particularis eccleſia, & non perſonę illius, quando-
que è conuerſo, quandoque, & eccleſia, & perſonæ,
ſimul, & ſingulariter, quandoque eccleſia, & non il
lius collegium nec capitulum, aliquando è conuerſo, aliquan-
do in ſimul, tradunt docto. in c. ſi ſententia, de ſentent. excom.
lib. vj. & in c. non eſt, de ſponſa. c. fi. de exceſ. præla. c. cum in par
tibus, de uerbo. ſign. c. quod nonnullis, de priuileg. Cald. in ſuo
2 tract. car. iiij. ſummi. in uer. interdictum. † Et in ſpecie Abb. in
in d. c. fi. dicit, q̃ interdicto loco, perſonæ non ſunt interdictæ,
ſed reſpectiuè ad illum locum interdicto ſuppoſitum. Et ideo ſi
interdicitur una ciuitas, ſeu eccleſia, & non perſonæ, licitè ſacer
dotes illius loci interdicti poſſunt celebrare, & adminiſtrare ſa
cramenta in alijs locis non interdictis, quia reſpectu aliorũ lo-
3 corũ, pſonæ non ſunt interdictæ. † Et è conuerſo, ſi clerus alicu-
ius eccleſiæ eſſet interdictus, excluſis illis tanquam culpabili-
bus, alij clerici poſſunt in illa eccleſia celebrare, quia non eſt in
terdicta, gl. ij. in d. c. ſi ſententia, quæ loquitur de clericis tantũ,
tamen omnes eam ſequuntur, & extendunt ad Canonicos, ut di
4 cit Phil. Fran. in c. præſenti, de ſenten. excom. lib. vj. † Vbi uult,
q̃ ſi interdictum eſt poſitum in aliqua eccleſia poterit extra il-
5 lam celebrari etiam alta uoce. † Et ideo interdicta tantum eccle
ſia, manſionarij, ſacerdotes, beneficiati illius, & etiam Canonici,
poterunt in alijs eccleſijs non interdictis, dummodo non ſint
contiguæ, pro libito celebrare, & ſacramenta miniſtrare abſque
uiolatione interdicti, uel diſcrimine irregularitatis, etiam ſi ha-
beant animum redeundi ad propriam eccleſiam, ita Cald. in d.
c. fi. de exceſſ. prælato. & faciunt quæ ponit Bal. in trac. de epiſc.
in ij. par. iiij. lib. q. xxij. & Fede. conſi. xxij. & lxx. & Pan. conſi.
6 ccc. cum concor. † Vnde Pet. de Palu. in quarto ſenten. diſtinc.
xviij. circa fin. dicit q̃ ſi interdicta eccleſia proprius ſacerdos,
uellet exire cum ſuis parochianis ad alium locum non interdi-
ctum, & ibidem cum eis celebrare, q̃ poſſet de licentia rectoris
7 illius eccleſiæ, & excluſis culpabilibus. † Et poſſet inferre quiſ-
qua, q̃ prædicti poſſunt celebrare, non ſolum, ut ſinguli, quod
dubitatum eſt, ſed ẽt collegialiter ſi eccleſia interdicta eſſet col
legiata. Nam ea interdicta, non cenſetur interdictum collegiũ,
8 ſeu capitulum illius. † Prout interdictis clericis alicuius eccle-
ſiæ etiam ſub nomine collegij, non intelligitur interdicta eccle
ſia tanquam ſeparata, ſicut interdicta uniuerſitate, non cenſet in
terdictus locus, ut dicit Calda. ubi. ſ. uerſi. ſed circa hoc occur-
runt, per not. in c. per exemptionem, de priui. lib. vj. & in c. j. de
uſur. eod. lib. & non uidetur ratio in contrarium, quia collegiũ,
ſeu capitulum non interdictum, alicuius eccleſiæ interdictę, nõ
poſſunt exercere ſpiritualia, & miniſtrare etiam capitulariter,
& collegialiter, & facere ea quæ ſpectant ad collegium, in alijs
eccleſijs non interdictis excluſis tamen culpabilibus, ſicut poſ-
ſunt Canonici, & ſacerdotes, ut ſinguli, ex eo ſolum, quia nõ in
9 terdicti, per iura uulgaria. l. illud. ff. ad le. Aquil. † Non obſtat ſi
dicatur, q̃ interdicta eccleſia licet canonici non cenſeantur in-
terdicti, ut ſinguli, per ſupra dicta, tamen cenſentur interdicti,
ut collegium, ut uult Ana. in d. c. fin. Dum ibi dicitur, q̃ eccleſia
ſumitur pro congregatione plurium, in capitulo, ſeu loco con-
gregatorum ad ſeruiendum deo, ut in tit. de ſac. ſanc. ecc. & per
Inno. in c. nouerint, de ſent. excom. & per Abb. in c. cum clerici,
10 & in c. cauſa, de uerb. ſigni. ¶ † Vbi Abb. dicit, q̃ quandoq; ec-
cleſia ponitur pro uniuerſitate eccleſiæ, ut prælato, capitulo,
11 &c. † Nam licet eccleſia ponatur qñdoq;, ut ſupra, tñ quo ad p̃-
ſentem materiam, ponitur pro loco cõſecrato, & circundato pa
rietibus, ubi ſolitũ eſt Deum orari, in auc. ut lic. mat. & au. §. qa
uerò, & ponit gl. in uer. eccleſiam, in d c. fi. & in c. de fabrica. de
12 ꝯſecra. diſt. 1. & Abb. in c. cauſa, de priuileg. † Sicuti ciuitas po-
nitur pro loco circundato muris, ut per Soc. in l. ciuibus. ff. de
reb. dub. & per Fely. in c. Rodulphus, de reſcrip. & per docto. in
uer. matricem, in cle. j. de ſent. excom. & in iſta materia eccleſia
ſumetur prout materialiter conſtat, & muris clauditur, ut in p̃-
13 miſsis. † Et facit diſtinctio Præpoſi. in c. j. xxiiij. diſt. col. v. in il
la q̃one. An electio poſsit fieri in loco interdicto, quæ optimè
facit per iura ibidem allegata, dum ꝯſiderat locum interdictũ,
nam tunc põt fieri electio, ut dicit Io. An. & Mod. in c. j. de po-
14 ſtu. pręla. ¶ † Interdicto enim loco, tollitur tantũ exercitium, &
collatio ſacrorum eccl̃iaſticorũ. c. non eſt, de ſponſ. c. fi. de ſent.
15 excõ. li. vj. cum ſi. † Et facit tex. in c. ubi periculum. §. porrò, de
elec. li. vj. De electione Pontificis mortui in loco interdicto ut
eius electio fiat in loco uiciniori non interdicto, & ſtante dicta
diſtinctione, fruſtra quæreret, an collegialiter interdicta eccle-
ſia Canonici collegialiter poſsint eligere, quia ſi eſſent interdi
cti, facientes collegium, non poſſunt cuius ꝯrium eſt ueritas.
16 † Et licet electio non ſit actus ſacralis, ſed tractabilis, in loco
interdicto, tñ non põt fieri niſi capitulariter, & collegialiter. c.
auditis. c. licet. c. ne pro defectu, de elec. Et in actibus capitula-
rib. eſt dñia, an locus ſolus ſit interdictus, an ẽt perſonæ, ſ. dicta
17 diſt. Præpo. ¶ † Nec ob. ſi dicatur, q̃ ſi prędicta eſſent permiſſa,
interdictũ ſeruiret de uento, & careret effectu, ꝯ. d. c. ſi ſenten-
tia. §. fi. & interdictum redderetur eluſorium, ꝯ. c. ſi ciuitas, eod.
titu. & cle. j. de ſepultu. & clemen. j. de ſenten. excomm. cum ſi.
18 ¶ † Nam dicitur, q̃ in dictis iuribus interdictum in totum, ſeu
totaliter euacuabatur, & in totum carebat iuribus, & reddebat
penitus inutile, ut in d. c. ſi ſententia. §. fi. in ratione. Et ſi nõ fuiſ
ſet prouiſum per dictum. c. ſi ciuitas, cum ſi. interdictum fuiſſet
in totum uilipenſum, pariter, & inutile, & eſſet eluſum, & id dl
cti actus per quos redduntur eluſoria reprobantur, ut in dicta
clem. & iurib. Et illi actus erant reprobati, & ideo non permit
tuntur, nec directe, nec indirecte. Secus autem ſi fierent actus
extra eccleſiã, catholici, & a iure nõ reprobati, ut ſunt iſti. Et ẽt
quia licet Canonici, & alii capitulariter celebrarẽt in alia eccle
ſia non

ſia non interdicta, non propterea interdictum careret totali ef-
fectu, nec redderetur penitus inutile, ut erat in d.c.ſi ſententia.
19 §.fi.& ibi doc.in uer.vilipendi.† Nam in multis, canonici, capi-
tulum, & populus patiuntur propter multa prohibita tempore
interdicti, quæ remanent licet alibi celebretur, de quibus in ca.
non eſt, de ſponſal.& in c. quod in te. de pœniten.& remiſſ.& in
c.ſi.de ſenten.excom. lib.vj. Et quia per iſtos actus, interdictũ
non redditur inutile, penitus. Et iſti actus non ſunt nefarij, imò
approbati, nec neruus eccleſiæ diſcipl. contemnitur, ꝯ dictã cle-
20 mentinam, ideo dicta iura non videntur obſtare. ¶ † Eò magis
quia interdictum non fuit appoſitum propter inobedientiã ip-
21 ſorum Canonicorum, nec clericorum. ¶ † Maximè ẽt quia ſum*
in caſu in quo interdictum debet relaxari, ut per Car. ꝯſ.cxxaij.
22 & in cle.j.de decim. ¶ † Et quia ceſſat cauſa interdicti, ergo &
eius effectus, & extenſio, quæ multoties fit propter ſalutem ani
marum d.c.ſi ciuitas, & dicit Bal.in c.ſignificauit, de reſcr.in fi.
& Abb.& Fely.in d.c. Rodulphus, col.ij.in j.limit.ad not.in c.
23 cum ceſſante, de app. ¶ † Et quia ſi interdicerentur ut collegia
liter, non poſſent iſta facere, pariter vr̃ interdictum, ut non poſ-
ſint ut ſinguli, quia vr̃ par rõ in utroque uigere uilipendiũ, &c.
24 ¶ † Nec dicatur, ꝙ maior ꝯtemptiũ, & ꝯiunctio ꝯhitur, qñ capi-
tulariter, quàm qñ ut ſinguli, ut in ſimilibus, dicit in materia.c.
requiſiti, cum ſimi.de teſtamentis. Nam iſtud ceſſat, qm̃ in hac
materia interdictorum, tanta coniunctio eſt inter ſingulos, &
eccleſiã quanta inter eccleſiã, & capitulũ, nec econuerſo, p ſupe
rius allegata. Et ſic concluditur, ꝙ manſionarij, ſacerdotes, be-
neficiati, Canonici poterunt etiam capitulariter celebrare, &
miniſtrare ſacramenta in alia eccleſia non interdicta, quæ ꝯclu-
25 ſio limitabitur infraſcriptis modis. ¶ † Et primò, ꝙ culpabiles
excludantur, per iura ſupra allegata. ¶ Secundò, ꝙ talis transla
tio non generet ſcandalum, ut ſentit Petr. de Palu. vbi. ſ.ad qđ
c.ſanè, de temporib.ordi.& in c.qui ſcandalizauerit, de reg.iur.
26 & per Fely.in c.uobis, de præſcrip. ¶ † Tertiò ꝙ dicta trãslatio,
& celebratio non fiat ea contemptu interdicti, ad nota.in cle.j.
de ſepul.& ibi Card.in iij.notab. & in c.ſi celebrat.de cleri.ex-
27 com.mi.& in c.fi.de exceſ.prælat.cum ſi. ¶ † Iſtis ceſſantibus,
uidetur dicendum, ut ſupra, & ꝙ per talem actum, irregularitas
non incurratur ſuadetur, quia illud procedit in caſibus a iure
deciſis, non in alijs, cum ſit interdictum prohibit.c.is q.de ſent.
28 excom.lib.vj.& ibi not.Gemi.in v.notab. ¶ † Minus etiam vr̃
periculum incurrendi cenſuras, de quibus in d.c.fin.de exceſſi.
præla.& cle.j.ij. & iij. de ſent.excom. quoniam talis translatio,
& celebratio non eſt de actibus in dictis iuribus cõtentis, & in
ſimili quæ ſiunt in uilipendium & contemptum, ut ibidem ha-
29 betur per doc. ¶ † Nec credo iſtos incurrere peccatum, cum fiat
a lege permittente.l.Gracchus. C.de adult.unde ceſſante con-
temptu, & omni malo animo & ſcandalo, prædicti actus impu
30 ne poterunt fieri. ¶ † Diſtributiones autem quotidianæ, ſtanti
bus iſtis ueniunt acceſſoriẽ, cum dentur intereſſentibus tanquã
alimenta, Card.ꝯſ.liij.c.j.de cler.non reſid.lib.vj.ut ẽt illas acci
31 pere non eſt actus inducens irregularitatem. ¶ † Non eſt hæſi-
tandum, an poſsint ire ad proceſsiones rogationes cum uexillo
crucis, uel imagine beatę virginis etiam collegialiter, p doctri.
Bar.in l.aut facta.§.fi.ff.de pœnis.cum concor.& eſt deciſ.Cal-
deri.in d.tract.col.xxviij. uer.per prædicta, ubi format qõnem.
32 ¶ † An iſtę fraternitates laicorum tempore interdicti poſsint
publicè cum imagine facere rogationes & concludit ꝙ ſic, dua
bus rationibus ut per eum, & ſecunda ratio facit ad caſum no-
ſtrum quia iſta non ſunt per interdictum prohibita, & ita alias
fuit obſeruatum Veronæ, de qua obſeruantia habetur in ſum.
tab.uerſi.interdictum.§.octauo quæritur, circa finem ad maio-
rem tamen cautelam & ad tollendum ſcrupulum, ſanum eſſet
33 conſilium, obtinere relaxationem. ¶ † Prout etiam nam licet
ꝯ legem non debeat committi etiam indirectè. l. non dubium.
34 C.de legib.cum ꝯcor.ita nec ꝯ interdictum. ¶ † Tamen conclu
ſio ſuperius firmata ẽt procedit ꝙ canonici & alij pñt prædicta
facere per tex.in d.c.ſi ſententia.§.cæterum.ubi quando ciuitas
eſt interdicta propter delictum rectoris, ciues extra ipſam pñt
licitè intereſſe diuinis, ſi culpabiles non exiſtunt, & ſic tex.non
facit differentiam quando illi ciues alibi interſint diuinis, an ut
ciues illius ciuitatis, an ut alij, ſed ſolum cõſideratur an ſint cul
35 pabiles ſeu interdicti. ¶ † Et ſic ibi ciuitas capiĩ localiter, put
muris clauditur, ut per gl.in cle.j.de ſen.excõ.& Fel.in d.c.Ro-
dulphus, & tamẽ de facili interdictum poteſt reddi eluſorium,
quia quod non pñt habere in ciuitate habebunt alibi, unde idẽ
in caſu præſenti, ut interdicta eccleſia canonici poſſunt alibi ce
lebrare cum capitulum ita ſe habeat ad eccleſiã, ſicut ciues ad
36 ciuitatem. ¶ † Et in ſimili in facto alias dicit Abbas. in c. quod
in te.de pœniten.& remiſsio.in ſecundo notab. ꝙ interdicta ec
cleſia parochiali ſacerdos poſſet ſepeliendo ſuos parochianos
alibi intereſſe, & participare portionem canonicam, licet inte-
rim non ſeruiat eccleſiæ uel altari, & in eccleſia Bonon. tpe in-
terdicti, canonici & alij capiebãt ſolitas diſtributiones, licet nec
37 ibi nec alibi aliter celebrarent. ¶ † Vlterius circa primum inter
dictum eccl'iaſticum appoſitum ſuper parochiali eccleſia S. Ia-
cobi, item & ſecundum appoſitum ſuper parochiali eccleſia S.
Stephani, emanarunt ſub hac forma, ꝙ durarent & deberẽt ob-
ſeruari & ꝯtinuari, quouſq; & quandiu illi laici debitores pro-
pter quorum culpam, & ꝯtumaciã fuit proceſſum ad ſubijcien-
dum dictas eccleſias, interdicto eccleſiaſtico, realiter & cũ effe-
ctu ſatisfecerint eorum creditori, & meruerint obtinere benefi
cium abſolutionis, ab interdicente, ſeu eius ſuperiore, quæ for-
ma attendi dẽt, ad effectum ut tale interdictũ relaxeĩ, & quouſ-
que pateat ipſos debitores, quorum culpa ſeu cã interdictũ e-
manauit, realiter ſatisfeciſſe, & bñficium abſolutionis obtinuiſ-
ſe, interdicta p̃dicta non cenſeanĩ relaxata p ea quę nota. Inno.
in c.cum bonæ.de æta.& qualit.& in cle.j. de deci. & in clem.j.
uer.terra, & uer.ciuitas, de pęnis, cum alijs infra allegandis, ad
quæ faciunt nota.in l.diligenter.ff.manda. & in c.cum olim. de
38 off.deleg.& plenè in c.cũ dilecta. de reſcrip. ¶ † Eodem modo
ꝯſiderando interdictum appoſitum ob dictam cauſam ſup ca-
thedrali eccleſia. N. ſub eadem forma emanatum apparet, tum
ꝯſiderando ſupplicationẽ per illum creditorem porrectũ Ponti
fici, in qua petit interdictum appoſitum ſuper dictis duabus pa-
rochialibus extendi ad dictam cathedralem, tum ẽt ꝯſiderando
ſignaturam ipſius Pontificis, in quo mandat qđ idem auditor
extendat dictum interdictum ad dictam cathedralem, tum etiã
ꝯſiderando tenorem ſnię prolatę a dicto auditore ſuper dicto
interdicto, in qua pluries repetendo dicit dictũ interdictũ ap-
poſitum ſuper dictis duabus parochialibus extendi ad ipſam ca
thedralem, & illã ꝯprehendi ſub dicto interdicto, ſm illius te-
norem, & uti appoſitum erat ſuper dictis duabus parochialibus
ſm tenorem commiſsionis & ſignaturæ Pontificis. Quibus ꝯſi
deratis, manifeſtè patet dictam cathedralẽ eccl'iam eſſe ſuppoſi
tã, & aſtrictã interdicto eccleſiaſtico, modo & forma quib. erãt
ſuppoſitæ dictæ duæ parochiales ad quarum interdictum, & e-
39 ius forma fit relatio. ¶ † Cum relatum contineaĩ in ipſo referẽ-
te, perinde ac ſi in referente relatum fuiſſet expreſſum. l. aſſe to
to, ff. de hęre. inſti. auc. ſi quis in aliquo documento. C. de eden.
40 cum ſim. ¶ † Quæ relatio intelligi debet eſſe facta cum omnib.
ſuis qualitatibus. l. a Titio. §. pe. ff. de ali. leg. & per Bal. in l. j. ff.
de recep. vñ cum forma interdictorum appoſitorum ſuper di-
ctis parochialibus, fuerit ut ſupra, & interdictum ſup d. cathe-
drali, ẽt ſit huiuſmodi, ſequiĩ ꝙ relaxari non p̃t niſi ſeruata for
41 ma de qua in interdicto dictarũ parochialiũ. ¶ † Verũ qm̃ dubi
tari poſſet ex uerbis interdicti appoſiti ſuper dicta cathedrali,
ibi, quę oĩa & ſingula. & ibi, quandiu dicti ex aduerſo principa
les excõicati &c. ibidem fuerunt &c. & ibi, per tres ꝯtinuos dies
poſt ipſorum receſſum &c. ¶ Ex quib. uerbis hoc ultimũ inter-
dictum quo ad ſui relationem vr̃ ſub alia forma appoſitum quã
illa duo prima, conſequenter quod relaxari debeat, ſi dicti excõ
municati receſſere, & per tres dies fuere abſentes, per ea quæ di
cit Abb, in c. non eſt. col. ij. uerſi. aduerte tñ. de ſponſ. quẽ refert
& ſequi vr̃ Summa Ange. in uerſi. interdictum. uer. interdictum
nono, & p Abb. ſcribentes, & Moder. in c. dilectis. de appel. & p
Moder. in c. apoſtolicæ. in j. notab. de excep. & in c. j. in vj. nota.
42 de iudic. ubi diffuſius. ¶ † Nam iſtud poteſt de facili tolli, tum
quia Abbas in loco prææallegato non loquiĩ deciſiuè, ſed de ue-
ritate ſe remittit ad nota. in cle. j. de deci. ubi ad idem Abb. glo-
ſando dicit, ꝙ ſecuta ſatisfactione uel abſentia, licet non ſit ne-
43 ceſſaria relaxatio, tñ neceſſaria eſt declarõ. ¶ † Quod clarius
uoluit poſt gl. Arch. & Gemi. in c. p̃sbyter. ij. q. iiij. dicentes, ꝙ
qñ interdictũ apponiĩ quouſq; quis ſatisfaciat, neceſſaria eſt ſpe
cialis abſolutio, ex quo pñt oriri dubitationes utrũ ſit ſatisfactũ
hoc etiam uoluit Innocent. in d. cap. bonæ. licet uideatur ſenti
re contrarium, in c. ſicut. de cohabita. cleri. & mulie. tamen hoc
idem uoluit poſt glo. Card. in dicta clem. j. q. xxa. & ibi Petr. de
Anch. col. pe. uer. a. nota. Volens ſecundum Pau. de Leaz. quòd
quando tempus apponitur durationi interdicti, ut eſt in caſu p̃-
ſenti, quod ſemper eſt neceſſaria declaratio, & Inno. ibidem col.

nulla

mihi viij.uer.gl.donec quærit tenet eandem opinionem dicens
44 neceſſariam eſſe declarationem. † Et licet prædictæ auctorita-
tes loqui uideantur in perſona interdicta uel ſuſpenſa, non aũt
in eccleſia, tamen idem dicendum eſt, & tenendum, quando eſ-
ſet eccleſia ſingulariter uel ſpecialiter interdicta, propter culpã
alicuius perſonæ, tunc enim idem dicimus circa relaxationem
interdicti eccleſiæ ſingulariter, uel ſpecialiter interdictæ, ſicuti
dicimus de relaxatione perſonæ ſuſpenſæ uel interdictę, doctri
na eſt Cald.in tract.de interdictia eccleſiæ, in ultima parte. &
45 ſic in vij.q.prin.col.pen. ¶ † Et quod idem ſit quando eccleſia
eſt interdicta propter culpam alicuius quouſq; ſit ſatisfactum,
quod requiratur declaratio, uoluit gl.in uer. donec.in dicta cle.
j.uerſi.ciuitas, de pęn.dum in illo caſu, in quo eccleſia erat inter
dicta, circa relaxationem dicit idem tenendum, ſicut tenuit in
cle.j.de decim.ubi perſona erat ſuſpenſa, & ibi uult ꝙ neceſſa-
46 ria ſit declaratio, pariter & quando eccleſia eſt interdicta. † Et
magis in proprijs terminis quando eccleſia eſt interdicta, ꝑpter
culpam alicuius perſonæ quouſque durat tale quid, uel quouſ-
que ille ſatisfecerit, uel ſe non abſentauerit, eſto ꝙ illud nõ du-
ret, uel ſatisfecerit uel ſe abſentauerit, tamen interdictum nõ cẽ
ſetur eſſe relaxatum, niſi ſuper iſto quod non durat, uel ſatisfe-
cerit, uel ſe abſentauerit ſit declaratio facta, per illum tex.tenet
Car. referendo antiq.in cle.j. in uer.terra, in ij.q.& uer.ciuitas,
per illum tex.ibi poſt gl.in iij.q.de pęn. in cle.quod magis cla-
rè ibi tenet hoc Pet.de Anch.col.iij.uer.aj.nota. Volens omni-
no requiri declaratoriam, & idem ibi Imo.col.pen.uerſ.ciuitas
autem, ad quorum corroborationem poſſent adduci alia, quæ
breuitatis cã pro nunc omitto, ex quibus, neceſſario infert, ec-
cleſiam ſpecialiter, uel ſingulariter interdictam, donec aliquis
ſatisfaciat uel ſe abſentet, non habere liberam poteſtatem cele
brandi, & miniſtrandi alia per indirectum prohibita, niſi ꝑ de-
claratoriam ꝯſtet, illum ꝑ quem, & cuius culpa fuit interdicta,
ſatisfeciſſe, uel ſe abſentaſſe. Quanto magis in caſu pręſenti, in
quo certum eſt ipſos excõicatos, non ſatisfeciſſe, ſub qua forma
vr̃ interdictum appoſitum, ſuper ipſa cathedrali ſecundũ ꝙ fuit
appoſitum primum & ſecundum interdictum ſuper parochiali
47 bus ſm quorum tenorem vr̃ appoſitum hoc tertiũ. † Nec ꝑ illa
uerba ſequentia, ibi, quæ omnia &c. Auditor vr̃ ſe correxiſſe, ab
his quæ immediatè antea dixerat, arg. not in l. nam ad ea. ff. de
ꝯd. & dem. Et eſto etiam ꝙ uoluerit reſtringere hoc ultimũ in-
terdictum, quouſq; duraret abſentia dictorũ excõicatorum, tñ
ſuper iſto erat neceſſaria declaratio, ut patet ex deciſionib. ſupe
rius allegatis, ex quibus inficiari non põt, quin ſi canonici & a-
lij ibidem celebrarent, & non ſeruarent interdictum, alia decla
ratione non habita, non eſſent in periculo, & de facili incurre-
rent damnum, & iacturam. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Citatus ad locum habentem aerem corruptum, nõ tenetur illuc ire.*
2 *Eſto ꝙ in tali loco redderetur ius.*
Idem ſi ibi ſæuit peſtis, procedens ex aeris corruptione.
3 *Citatus ad talem locum, poteſt ſtatim appellare.*
4 *Et ſi notoriè iſta conſtant, citatio erit ipſo iure nulla.*
5 *A qua inſuper appellari poteſt.*
6 *Locus non tutus, etiam dicitur, propter timorem carceris commina ti ab ipſo citante.*
7 *Grauamen prædictum, iuſtam præbet cauſam appellandi.*
8 *A grauamine præterito, præſenti, & etiam de futuro appellari po- teſt, & num. 7.*
9 *Citatus ad locum non tutum, appellare poteſt, etiam ſi fuerit ex- communicatus.*
10 *Appellare quis poteſt à grauamine afferente intereſſe.*
11 *Appellatio, nulli eſt deneganda.*
12 *Appellatio in quacunque cauſa in qua modus excedit, ꝑmiſſa eſt.*
13 *Appellationis reiteratio à iure non eſt prohibita.*
14 *Maximè ſi quis pluries grauatur.*
15 *Religioſi an poßint appellare à correctione in eos facta per ipſorũ ſuperiores.*
16 *Prælatus clauſtralis, an poſſit excommunicare ſuos religioſos nul la præcedente monitione.*
17 *Religioſi an poßint appellare à dicta correctione, quæ ſit contra ſtatuta ordinis.*
18 *Excluſio unius, eſt aliorum incluſio.*
19 *Reductio ad primæuum ius, fauorabilis eſt.*
20 *Correctio quo caſu, & quãdo debeat fieri per prælatos clauſtrales.*
21 *Correctionis modus ſi exceſſus eſt, ab eo appellari poteſt.*
22 *Appellatio legitimè interpoſita, transfert iuriſdictionem & totum negocium ad iudicem ad quem.*
23 *Suſpendit etiam iuriſdictionem iudicis à quo.*
24 *Et eximit appellantem in omnibus ab illo.*
25 *Protegit nedum appellantem, ſed etiam adhærentes appellationi.*
26 *Appellatione pendente, nihil eſt innouandum.*
27 *Attentata poſt appellationem, an ſint ipſo iure nulla.*
28 *Excommunicatio prolata poſt appellationem interpoſitã, uenit re- tractanda per uiam attentati.*
29 *Excommunicatio poſt legitimam appellationem fulminata, eſt ip- ſo iure nulla.*
30 *Excommunicatus hoc modo, non tenetur deſiſtere à diuinis.*
31 *Legatus de latere habet iuriſdictionem in omnes exemptos ſua pro uincia, & nu. 32.*
33 *Exempti, ab alijs grauari poſſunt ad dictum legatum appellare, & ab ipſo ad cautelam abſolui, & nu. 34.*
35 *Iudex ad quem, poteſt abſoluere excõmunicatos appellantes ad cau telam, & nu. 37.*
36 *Epiſcopus non poteſt abſoluere exemptos ad cautelam.*
38 *Legatus de latere poteſt abſoluere exemptos excõmunicatos in lo- co extra prouinciam, eſto quòd excõicationem alibi incurrerint.*
39 *Epiſcopus non poteſt abſoluere moniales etiam exemptas, propter monaſterium ſitum in dioceſi.*
40 *Religioſi abſolui poſſunt ab ipſorum ſuperiore.*
41 *Et ſi ſuperior non eſt ad id ſufficiens, abſolui poſſunt ab epiſcopo.*
42 *Abſolutio aliquo caſu reſeruata ſedi apoſtolicæ non cenſetur eo ca ſu denegata legato de latere.*
43 *Reſeruata papæ, non cenſent̃ denegata legato de latere ſi leuia ſunt.*
44 *Excommunicatio fulminata pro ſimplici contumacia, de facili ha- bet abſolutionem ad cautelam.*
45 *Abſolutio ad cautelam conceditur abſque probatione, & ſolũ piæ ſtita cautione, quando cenſuræ fuerunt nullæ.*
47 *Iudex ad quem, abſoluit excommunicatum per iudicem à quo etiã parte non citata, & nu. 46.*
48 *Abſolutio ad cautelam fieri poteſt, etiam ſi non allegetur cauſa ex communicationis.*
49 *Abſolutio ad cautelam impetratur, abſque aliqua cauſæ cognitio- ne extra curiam.*
50 *Excõicatio, quòd proceſſerit poſt appellationem, qualiter probet̃.*
51 *Legatus de latere poteſt abſoluere excommunicatum, propter ma- nus iniectionem in clericum.*
52 *Et quid de alijs excommunicatis.*
53 *Excommunicatus ab homine etiam ad cautelam, an poßit abſolui ab alio, quàm ab excommunicatore.*
54 *Legatus de latere an poßit talem excommunicatum abſoluere.*
55 *Et quid ſi ſumus in caſu in quo abſolutio poteſt concedi ſine cauſæ cognitione, uel ſi ſumus in leuibus, uel quando petens abſolutionẽ eſt ſubditus illi à quo petit, & ad eum appellauit, & nu. 56.*

CONSILIVM. XXVIII.

1 AD reſolutionem † primi dub. Bart. in l. recuſare. §.
ſi quis alio, in fi. per tex. in l. ſed ſciendum ibi, quid
enim ſi morbo. ff. ad Treb. dicit ꝙ citatus ad locum
ubi eſt malus aer, & corruptus, non tenet̃ illuc ire,
& poteſt excipere aduerſus talem citationem, & habet iuſtam
cauſam non comparendi. adducit tex. in c. ad ſupplicationẽ, &
ibi glo. de renunc. & ſequitur Abb. in c. cum dilecti, de dolo, &
contu. & in c. ex tranſmiſſa, col. ij. uer. & ſub iſtis caſibus, de ꝓ-
2 ſcrip. ubi ad id adducit alia iura. † Et concludit ꝙ etiam ſi in ta-
li loco redderetur ius tamen ſi ibi peſtis ſæuit, citatus habebit
iuſtam cauſam non ꝯparendi, quod & Fel. ibi col. ij. uerſi. ad il-
lud. admittit quando peſtis eſſet a corruptione aeris, & ꝯplexio
citati eſſet corruptibilis, ut plenè tangit Alex. in d. §. ſi quis alio,
col. iij. in fi. uer. limita ad hoc, ubi adducit alias deciſiones, & ſe
quuntur Mod. ad id plura adducentes in trac. de præſcri. in ij.
3 par. ſextæ partis prin. in ij. caſu. ¶ † Hinc Io. An. in c. ex parte. el
j. de appell. & alij ſcrib. ibi dubitant an citatus ad talem locũ ſta
tim poſsit appellare, & communiter concluditur ꝙ ſic, quando
non potuit talem exceptionem proponere propter timorem
peſtis, ſequitur Imo. & Alex. in d. §. ſi quis alio. col. iiij. uerſi. &
4 quærit. ¶ † Et cum talis locus non ſit tutus, ſi hoc notoriè appa-
ret, citatio erit ipſo iure nulla, ut eſt tex. & glo. in uerbo noto-
rio, in cle. paſtoralis, de re iud. & tenet Barto. in d. §. ſi quis alio.
uerſ. ſed quæro, & ibi Alexan. col. iiij. & ſeq. ubi plenè examinat,
an cita-

an citatis ad locum non tutum, debeat comparere, & ao talis
5 citatio ſit ipſo iure nulla. † Et xn ab ea poſsis appellari,& ꝯclu-
dis ꝙ ſic,ut etixm tenent Mod.in dicto.c.ex parte, col.ij. & iij.
& per Felyn.laiè in c.accedens,extrx ut lite non conteſt.& in c.
cum R.canonicus.de officio deleg. & beoe per eundem Fely.in
c.olim.in prin.de exceptio. Notorium autem eſt propter publi
cá proclamata,& banná,in ſingulis ciuitatibus Sereniſsimi do-
minij Venetorum,ciuitatem Mantuanam uexari morbo peſti-
fero,ob idque dictum locum non eſſe tutum, conſequenter Iu-
re permittente,ad illum citati,non tenebantur comparere. Po-
tuere itaque licite appellare,eo potiſsimum quoniam talis cita
6 tio fuit & eſt ipſo iure nulla,ſtante dicto notorio. ¶ † Prout etiã
idem dicendum, ea quo dictus locus ex xlio,ipſis citatis non e-
rat tutus,propter timorem carceris comminati ab ipſo citante,
imminebat etixm & cruciatus corporis, ob quæ merito citatio
ad talem locum fuit reddita nulla,& abſque dubio xb ex potuit
legitimè & inſtè appellxri,ut dicit tex.in c.ſtatutum.§.cum ue-
rò.de reſcript.lib.vj.ibi,nequeat conuenire ſecurè,ubi gl.& re-
liqui ſcribentes.& plenè per Fely. accumulantem alia in dicto.
c.xccedens.& in alijs locis de quibus ſupra,& ponunt etiã ſcri-
bentes omnes per illum text.in d.c.ex parte. quoniam xcceſſus
ad locum citationis non erat tutus,non potuit allegari ꝑ ipſos
citatos alia iuſtiſsima cauſx propter quam in dicta ciuitate Mã
tuana capitulum non poterat celebrari,ex quo per priua iuridi-
ce & ab hſite poteſtatẽ erat indictum, & publicxtum debere ce
lebrari xlibi,& iam pecuniæ elemoſinaliter a multis erant exa-
ctę pro capitulo ibidem celebrando,a qux publicatione, & de-
putatione generalis commiſſarius non potuit diſcedere, & di-
ſcedendo, licitum fuit pxtri miniſtro prouocxre, & appellare.
7 ¶ † Grauamen enim huiuſcemodi iuſtxm præbet cauſam appel
landi, a quo de iure canonico licitx eſt xppellatio. c. non ita.ij.
q.vj.c.cum ſit Romxna.§.ſi uerò.de appel.c.j.de appel. li.vj.cũ
8 alijs uulgaribus. ¶ † Quod nedum procedit in grauamine præ-
terito,ſeu de præſenti, ſed etiam in granxmine futuro, quod eſt
præpxratum,uel de eo uerìſimiliter dubitatur, ut in c.cũ olim.
de re iudica.& per Imo.in c.ij.eod.tit.& plene per Fely.in c.pa-
ſtoralis.§.quoniam.de reſcript.& per Moder.in c.cum ceſſante.
in iiij.notab.de appel.& in d.c.j.eod.tit lib.vj.& per Rot.in no
uiſsimis in tit.de app.deciſio.xxxix.& in antiq.in tit.de appell.
9 axxij.& deciſ.lxx. ¶ † Et punctaliter quando quis eſt impedi-
tus,eo quoniam locus non eſt tutus,ꝙ poſsit xppellare etiam ſi
ob id excõicatus fuerit,eſt tex.in c.uenerabilibus.§.& hoc ipſũ.
& melius in §.ſed ſi ex cauſx legitima. de ſenten. excom.lib.vj.
10 ¶ † Et quoniam ipſius miniſtri, & aliorum adhærentium ualde
intererat a prædictis grauaminibus releuari, merito ipſis licuit
appellare.c.ideo.c.non ſolent.ij.q. vj.c. cum ſuper controuer-
11 ſia.de re iud. ¶ † Appellatio enim nulli eſt deneganda,& diabo
lo.c.cum inter.de exceptio. & per Rot. in nouiſſ.in tit.de app.
12 xlias in tit.de dolo & contu.deciſio. xvj. ¶ † Prout etiam quia
in qualibet cauſx mundi, in qua modus exceditur,permiſſx eſt
appellatio,ut dicit Bal.in c.licet, de offi.ord.in gl.in uerbo ap-
pellare,& conſi.ccclx. Delegatus.uol.iij.& plenius per Deci.in
13 c.nouit.in ultimo nota.de app. ¶ † Et reiterxtio appellationis a
iure non eſt improbata, ut dicit Abb.& reliqui ſcribentes in c.
bonæ.col.penul.& fi.de app. & habetur per Lapum allega. viij.
14 † Et potiſsimè quando quis pluries grauatur, ut per Abb. & a-
lios in c.quotiens.& in ca. ſua nobis. & in c.directæ. de appell.
15 ¶ † Nec prædictis obſtat ſi dicatur, quòd religioſi a correctio-
ne in eos facta,per ſuperiores ipſorum non debent appellare,ex
quo talis correctio ſpectat ad ipſorum ſuperiores, ut not. in c.
ad noſtram.& in c.reprehenſibilis,& in c.cum ſpeciali. & in ca.
de priore.de appe.& per Lapum alleg.lxxiij.& per Cald. conſi.
16 iij.in titu.de xppel. ¶ † Et potiſsimè quoniam a prælato clau-
ſtrali,poteſt in ipſos religioſos proferri ſentẽtia excõicationis,
etiam nulla præcedente monitione, ut dicit Lapus in dicta al-
17 leg.lxxiij.& Moder.in c.ſacro.de ſenten.excõic. † Obiectio eñ
iſta tollitur, nam licet denegetur appellatio a correctione quæ
fit ſecundum ſtxtuta ordinis, tamen non denegatur xb ea quæ
fit contrx ſtatuta,ut probant iura ſuperius xllegata, quæ dene-
gant appellationem eo caſu quo correctio fit ſecũdum ſtatuta.
18 ¶ † Conſequenter permittunt eo caſu quo fit contra ſtxtuta,
cum unius excluſio ſit alterius incluſio.l.cum prætor.in prin.ff.
19 de iudic.c.nonne.de præſumpt. ¶ † Et etiam quia fit reductio
ad primæuum ius concedens omni caſu xppellationem, quod
eſt fxuorabile,ut dicit gl.& omnes in uer.numerandum.in c.ſta.

tutum.de præbẽ.lib.vj. & ſtatuta ordinis non mandant fieri ge
ſta per ipſum commiſſxrium,quinimmò directo & penitus illis
20 ꝯtriantur. ¶ † Prout etiam ceſſat obiectio,quia hic non ſumus
in aliqux correctione, non enim miniſter & alij adhærentes pec
carunt, uel tale quid fecerunt, propter quod meruerint corre-
ctionem ſubire,ſed ſuo arbitrio & non regulata uoluntate, nec
lege,nec ſtatutis ordinis permittentibus ipſe commiſſarius geſ
ſit & male omnia ꝯ ipſos miniſtrum & adhærentes, quo fit ut ſi
mus extra caſum correctionis, & conſequenter in terminis iu-
ris cõmunis, permittẽtis a quolibet grxuamine poſſe appellari.
21 ¶ † Prout & tertio tollitur obiectio.nam ſaltim negari non po-
teſt,quin modus correctionis non fuerit exceſſus,& prteritus,
ſi modo aliquo in caſu præſenti ꝯſiderxnda eſt correctio a quo
exceſſu etiam ipſis religioſis permiſſa eſt appellatio,ut dicit Cal
de.in d.conſi.iij. Abb. & reliqui omnes ad id plura adducentes
in c.ad noſtram.col.j.& col.pen.& fi.& plenius Mod.poſt Abb.
in d.c.de priore.extra de app.& idem Moder.in c.nouit.in ulti-
mo notab.eo.tit. Ex quibus apertè patet in præſenti caſu licitè
& iuſtè potuiſſe appellari,& ꝙ appellatio bina, interpoſitx fuit
22 & eſt iuſta. ¶ † Ad reſolutionem ſecundi dubij,certum eſt ꝙ ap
pellatio legitimè interpoſita,transfert iuriſdictionem & totum
negocium xd ſuperiorem,ad quem appellatur,ut per Rotam in
nouiſ.in titu.de xppell. xlias in tit.de offi deleg.deciſio.xj.& in
23 tit.de appel.deciſi.xlix. ¶ † Suſpendit etixm iuriſdictionẽ iudi-
24 cis x quo,ut per Lap.alleg.ij. ¶ † Et in omnibus eximit appellã
25 tẽ,ut per Rot.in antiq.in tit.de appel.deciſ.xv. ¶ † Protegit ẽt
nedum appellantes,ſed ẽt adhærentes, ut per Rot.in nouiſsi.in
26 tit.de xppel.alias in tit.de ſenten.excõ.deciſ.v. † Et xppellxtio-
ne pendente,nihil debet innouari toto titulo app.pen.& in l.ꝯ-
ſtitutiones.ff.de app.& in c.non ſolum. & in c.fi.eo.titu.lib.vj.
27 † Et licet dubium ſit an attentata poſt xppellationẽ ſint ipſo iu
re nulla,ut plenè tangunt Mod.in c. ꝯſuluit.col.fin.de appellx.
28 † Tñ illud certum eſt, ꝙ excõicatio prolata poſt xppellationẽ
interpoſitam,uenit retractxnda, etiam per uiam attentati,ut di
cit Inn.in c.ſolet.de ſent excõm.lib.vj.& collecta.in c.per tuas.
29 col.iij.ou.xxv.de ſent.excõ. † Prout ẽt illud certiſsimum eſt,ꝙ
talis excõicatio fulminata poſt interpoſitam xppellationẽ legi
time,eſt ipſo iure nullx,ut hr̃ in d.c. ꝑ tuxs.& in c.ſolet prælle-
ga.& per Rot.in nouiſſ.in tit.de appel.deciſ.xx. & per Lap.xlle-
ga.j.& eſt tex.in d.c.uenerabilibus. & ponit Dec.in d.c.conſul
uit.col.fi.dicens hoc tenere omnes, uidelicet excõicationẽ ful-
minatxm poſt appellationem interpoſitam,eſſe ipſo iure nullã.
30 † Taliter ꝙ hoc modo excõicatus,non tenẽ deſiſtere a diuinis,
ut eſt tex.& ibi oẽs ſcrib.nota.in c.ad p̃ſentiã, de app.& bñ fx-
ciunt no.per oẽs maximè Dec.in c.ſup eodẽ,de app.& qñ ſunt
tea.aperti,ꝯcluſio firma erit,proceſſum excõicationis fulminx-
tum poſt dictas xppellationes aduerſus dictos religioſos, fuiſſe
31 & eſſe ipſo iure nullum. † Ad reſolutionem tertij dubij,primò
aduertendum eſt ꝙ legatus de lxtere, habet iuriſdictionẽ in om
nes exẽptos ſuę prouincię,ut hr̃ in c.ſi Abbatem. de elec.lib.vj.
ubi Gem.& Frxn.in ult.notab. dñt talẽ legatũ hr̃e iuriſdictio-
nẽ ſu ꝑ oẽs,ẽt prælatos ſux prouinciæ exẽptos & ĩmediatè ſub-
32 iectos ipſi Pont.ſicut hẽt ipſe Pxpa. ¶ † Exẽpti.n.ſunt ſubiecti
iuriſdictioni ipſius legati.c.j.in prin.de uer.ſign.li.vj.c.j.de off.
leg eo.li.ponit Cald.in ꝯſi.j.eo.tit.& Abb.in c.j.in fi. & in c.ꝙ
translxtionẽ.in fi.de off.dele.& ꝑ Hoſt.in ſum.eo.tit.col.ij.ver.
alij,& ponit Rot.in no.in ti.de off.leg.deciſ.j.licet ergo ipſi reli
gioſi xppellxntes ſint exẽpti,tñ in eos ipſe Reuerendiſ. Legatus
de lxtere hẽt iuriſdictionẽ,& ipſi iuriſdictioni tales religioſi sũt
ſubiecti,prout ultra prædicta,audio iſtud ꝯtineri ſpecifice in eo
33 rum priuilegijs. † Meritò itaq; tales exẽpti & ſubditi potuere
ad ipſum appellare & ab eodem petere abſolui ad cautelã prout
petierunt,ut per Rot.in no.in ti.de ſen.excomm. deciſ.vj. & in
deciſio.Bernar.de Biſgn.eod.tit.deciſ.j.& per Fely.in c.ꝑ tuxs.
de ſenten.excom.& etiam per Rotam in no. in tit.de app.deciſ.
34 xxav. † Reuerẽdiſsimus itaq; legatus,appellxtus,& iudex ipſorũ
appellxntium iure potuit abſoluere ad cautelam ipſos, excom-
municatos hoc petentes,cum ipſorum ſit legitimus iudex, ut ẽ
tex.in dicto.c.uenerabilibus.in prin. ibi, nec excommunicato-
35 rum ſint iudices. † Satis enim eſt,ut talis abſolutio.poſsit impar
tiri,ꝙ talis iudex ad quẽ fuit prouocatum, ſit iudex ipſorum ex
communicatorum,quod ſentit ibi gl.in uer. appellxtionis.& in
36 uer.tei,& ſentit etiam Franc.ibi,in j nota. † Licet enim epiſco-
pus exemptos abſoluere non poſsit, ut ꝑ Abb. in c.monxci.de
37 ſenten.excomm. ¶ † Tamen legatus hoc poteſt,ut habetur in
c.pen.

c.pen.de offi.lega.in antiq.& in c.j.in gl.ij. eod.tit.lib.vj. & eſt
38 text.in c.ad eminentiam.de ſenten.excō.† Et licet tales ſubdi-
ti fuerint excommunicati in loco extra prouinciam,& excom-
municationem incurrerint alibi,tamen legatus de latere poteſt
ipſos abſoluere,ut concludit Abb.in c.penul.col.ij.uerſi.ten.ue-
nio ad ſecundam ſpeciem.& col.fin.de offic.leg.& nerſ.tertius
caſus eſt, & ibi collecta bne proſequitur, propriè in legato de
latere omiſſo fundantes ſe, eo quoniam excommunicati ſunt
39 ſubditi, & moram trahunt in prouincia.† Et confirmari poteſt
per nota.in c.de monialibus.de ſenten.excomm.ubi epiſcopus
abſoluit moniales etiam exemptas, ea ſcilicet ratione, ut dicit
ibi Abbas, & Fely. in fine, quoniam ipſarum monaſterium eſt
40 ſitum in dioceſi, & ipſe ibidem moram trahunt. ¶ † Prout etiã
quoniam religioſi abſolui debent ab ipſorum ſuperiore dicto.
c.monachi.& procedit in omnibus religioſis, ut ibi dicit Fely.
addocendo Hoſt.in ſumma de ſentent.excommu.in illo articu
lo quis poſsit abſoluere col.vj.& vij.uerſicu.ſed quis poſsit ab-
41 ſoluere regulares,& colum.ix.uerſi.quid de religioſis. ¶ † Et ta
men ſi ſuperior ipſorum non eſt ſufficiens ad id faciendum, ab-
ſolui poſſunt ab epiſcopo.ut in dicto. c. monachi. quanto ma-
gis hoc fieri poterit a legato de latere in caſu præſenti in quo vi
get nedum indiſcretio ipſius commiſſarij nulliter excommuni-
42 cantis,ſed perfidia,& aperta malignitas ipſius.¶ † Prout etiam
nam ubi reſeruatur abſolutio in aliquo caſu ſedi apoſtolicæ,illa
non cenſetur eo caſu denegata legato de latere, ita textus in di
cto. c. ad eminentiam ad hoc inductus ibi per Felyn. in ultimo
notabi . adducentem ad id alias deciſio.concordan. Et demum
allegantem contraria, & poſtremò diſtinguentem ex mente La
pis,& Gemin.& Franc.in ca.ſi Abbatem.de electio.lib.vj.quo-
rum diſtinctio minimè tollit facultatem dicto legato abſoluē-
43 di. ¶ † Sicuti igitur Papa abſque dubio præſtare poteſt dictam
abſolutionem pariter etiam & ipſe legatus, & ex quo caſus iſte
eſt leuis, & in leuibus reſeruata Papæ non cenſentur denegata
legato de latere,ut punctaliter dicit Gemini. in c.j.col.ij.uerſi.
44 quæro an legatus.de exceſsib.prælа.lib.vj. ¶ † Præterea aduer-
tendum eſt,quòd in iſtos religioſos, fuit fulminata excommu-
nicatio pro ſimplici contumacia,quo caſu, abſolutio ad caute-
lam poterit concedi etiam parte non citata, ut tenet Gemini.
poſt Spec.allegatum per eum in c. Romana.§.ſententias.de ſen-
ten.excommu.lib.vj.& comprobat Deci.alijs medijs in ca.quæ
45 fronte.col.iij.in fine,uerſi.ſucceſsiue dominus Abbas. ¶ † Et ſe
quitur Franc.de Cur.conſil.xx.col.fi. ubi adducendo deciſio.te
net abſolutionem ad cautelam debere concedi abſque proba-
tione,ſolum præſtita cautione canonica quando ſententia cen
ſuræ eſt nulla,ut etiam habetur per Fely. in c.ad noſtram.de iu-
46 reiurand.& in c.j.col.vj.& vij.eo.tit. ¶ † Vbi uult ꝙ iudex ſecũ
dæ inſtantiæ abſoluit excommunicatum a primo, prout abſol
47 uit capitulum ſede uacante,etiam parte non citata.† Hinc Ro-
ta in antiq.in tit.de ſenten.excomm.in vj.deciſio.dicit ad caute-
lam poſſe quem abſolui,etiam ſi non allegat cauſas excommu-
48 nicationis. ¶ † Rota autem in antiquis in titu.de ſenten.excõ-
49 munic.deciſio.iij.& iiij.tenet. † quod extra curiam ſine aliqua
50 cauſæ cognitione poteſt impartiri abſolutio ad cautelam. † Et
quando dicitur excommunicationem proceſsiſſe poſt appella-
tionem,ſatis eſt producere appellationem, & inſtrumentum cē
ſuræ,ut per Innocēn.& alios in dicto.c.ſolet, & in dicto.c.uene
rabilibus.& per Cano.in c.j.& c.apoſtolicæ,de exceptio.& per
Collectaneum in d.c.per tuas,col.iiij.num.xaiiij.& per Rotam
51 in nouiſſ.in titu.de ſenten.excommu.deciſio.viij. ¶ † Hoc ſtan
te glo.ij.in c.j.de offic.deleg.lib.vj.dicit, legatum de latere poſ
ſe abſoluere excommunicatos,docto.ibi intelligunt de excom-
municatis propter manuum iniectionem in clericos,quod abſo
lutum eſt per capitu. pen.eo.tit.in antiq. & per d.c.ad eminen-
52 tiam.cum concord. ¶ † Dubitant ulterius quid de excommuni
catis ex alijs cauſis & Gemin.in d.c.j.col.ij. uer.in eadem gl.ibi
abſoluendo,& Francus ibidem col.j.uerſic.ſed in alijs excom-
municationibus,allegantes Io.An.dñt & ꝯcludunt,ꝙ pōt abſol
uere, qñ in tali abſolutione non eſt neceſſaria cauſę cognitio,
qđ propriè ſit uerificari in caſu nřo,in quo eſt neceſſaria.ut ſ.ꝑ
53 baui. ¶ † Ex quibus infertur clara reſolutio,ad obiectionē,quæ
poſſet fieri,quod excõicatus ab homine, non dēt abſolui ab a-
lio,ēt ad cautelã,quã ab excõicatore.c.ab excõicato.de reſcrip.
c.j.ubi Fely.c.præterea.ubi idem Fely.latius tangit.de offi.ord.
54 maximè col.iij uer.ex quibus dubito.† Vbi dicit legatum non
poſſe abſoluere allegando Gemi.in d.c.ſi Abbatem. & in d.c.j.
de exceſsi.prælat.& clarius hoc vř firmare Felyn.in d.c.ad emi-
nentiam.in fi.& in c.prudentiam.§ ſi uerò, & in c.paſtoralis.§.
55 cum autem.de offic.deleg.† Nam talis obiectio ceſſat, quando
ſumus in abſolutione quæ poteſt concedi ſine cauſæ cognitio-
ne & qñ ſumus in leuibus,ut eſt caſus præſens,& ēt qñ ille ꝙ pe-
tit abſolui eſt ſubditus illi a quo petit, ex quo eſt eius ſuperior,
& qñ ad ipſum appellauit, ut ſuperius ſigillatim deductum eſt.
56 † Nam iſtis concurrentibus,talis excommunicatus ante omnia
eſt abſoluendus,ſi hoc petit,& ille a quo petit,debet abſolutio-
nem præſtare.c.cum contingat.de offi.deleg.& d.c.ꝑ tuas & d.
c.ſolet,& bñ facit tex.in d.c.uenerabilibus.in uer.idē eſt,& uer
ſi.ſed ſi ex cã,& uer.ſi uerò,& ꝑ Can.in d. c.apľicæ, & bene per
Collect.in d.c.per tuas,col.j.nu.vj.& in c. cũ deſideres,colu.ij.
nu.vij.de ſent.excom.

Pariſ.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Obtinens beneficium per ſimoniam, nullum ius, nec titulum acquirit.*
2 *Simoniacus iſte inhabilis redditur, etiam ad alia beneficia, ſi non fuit diſpenſatus, & nu.24.*
3 *Simoniacus ipſo iure excommunicatus eſt.*
4 *Excommunicato non poteſt conferri beneficium, nec prouideri.*
5 *Simonia uera, quæ dicatur.*
6 *Conditiones appoſitæ in collatione, quando dicantur ſimoniacæ.*
7 *Et quæ dicantur honeſtæ, uel continentes temporalitatem.*
8 *Conditio tollerata de iure communi, appoſita in collatione, illam non uitiat.*
9 *Conditiones continentes temporalitatem, appoſitæ in collatione ſimoniam ſapiunt.*
10 *Pactiones illicitæ, appoſitæ in collatione, non continentes ueram & puram ſimoniam, licet ſapiant ſpeciem illius, an inducat nullitatem collationis, & priuationem beneficij, vel ipſa uitientur.*
11 *Pactio & conditio appoſita in collatione à iure reprobata, quam ſimoniam inducat, & quem effectum.*
12 *Extrauag. Bonifa.octaui & Pau.ij. in qua ſimonia diſponant.*
13 *Tales extrauag. pœnales ſunt, conſequenter reſtringendæ.*
14 *Conſtitutio regulariter intelligenda eſt, in caſu uero, non ficto vel improprio.*
15 *Ver. incurrat, an ipſo iure, & incontinenti inducat excommunicationis pœnam.*
16 *Et quando, & quo caſu, neceſſario præcedere debeat declaratio.*
17 *Simplicitas etiam in materia ſimoniaca, excuſationem habet.*
18 *Conſuetudo etiam mala & iniqua, quandoque excuſat à pœna.*
19 *Pœna dictarum extrauag. non incurruntur ſine dolo.*
20 *Legatus de latere, an poſſit reſeruare ſibi beneficia.*
21 *Legatus prædictus, reſeruando an poßit apponere clauſulam decreti irritantis.*
Decretum irritans, afficit etiam ignorantes.
22 *Beneficium reſeruatum, non poteſt conferri per ordinarium, & ſi cõfertur, collatio redditur nulla.*
23 *Beneficium reſignari poteſt.*
24 *Abſolutio ad effectũ, ualdè prodeſt illi, cui fit ad obtinẽda beneficia.*
26 *Simoniam committens, licet non poßit illud beneficium obtinere ea uice, tamen ſuccedente alia uacatione einſdem beneficij, per intermediam perſonam poterit illud obtinere.*

CONSILIVM. XXIX.

1 CONTRA † ipſum d. Iacobum obijcitur, quod col
latio ſibi facta a monialibus ſit ſimoniaca propter
ꝯditiones in illa appoſitas, quo ſit ut ipſe tanquam
ſimoniacus in dicto beneficio nullum titulum neq;
ius acquiſiuerit. c. infirmatum. c. nobis fuit. c. conſulere. de ſim.
& quæ plenè per gl. Io. And. domi. Anto. & alios in c. poſt tranſ
2 lationem. de renunci. † Et quòd peius, propter talem ſimoniam
effectus uidetur inhabilis, & ad illud beneficium, & ad alia ſi
prius ſecum diſpenſatũ non fuerit, ut no. Io. An. & do. Ant. in c.
ſi alicuius. de elect. & quæ planè habent, in c. de ſimoniaco. de ſi
mon. & quæ pleniſsimè notant, in d. ca. poſt tranſlationem. Ad
3 † quod ēt adduci poſſet ꝙ ſimoniacus ſit ipſo iure excommuni
catus. c. reperiuntur. j. q. j. quod hodie expreſſum habemus per
Bonifac. octauum, in extrauagan. quæ incipit, excommunica-
mus, & per Pau. ſecundum in extrauagan. ſua ſub rub. de ſimon.
4 † Collatio aũt ſeu prouiſio facta excõicato, eſt ipſo iure nulla. c.
propoſuit. de cler. excõ. miniſtr. & ibi Io. An. & do. Anto. & quæ

plen è

5 plenè habentur in c.j.de reſcriptis,lib.vj.† Attamen iſtis nō ob-
ſtantibus,ipſe do.Iacobus,iu dicta cauſa obtinere debet,& ad-
uertendū eſt,ꝙ dicta collatio ipſi facta ꝑ moniales mō aliquo
non continet purā nec uerā ſimoniam, de qua plenè per docto-
res in rub.de ſimon.& per Hoſti. in ſumma eiuſdē tituli, bene
uerum dictæ moniales appoſuere aliquas cōditiones, ꝗrū ali
quæ ſunt honeſtiſſimæ,aliquæ uidentur quodammodo illicitæ.
6 † Illa em̄ cōditio de reſidendo, conformis eſt iuri cōmuni,toto
7 titulo,de clericis non reſiden.† Item,& alia de nō alienando ēt
honeſtiſſima eſt,toto titulo, de rebus eccleſijs nō alienādis, &
8 xij.q.ij.per totum.† Et qñ in collatione exprimitur ꝯditio per-
miſſa ex diſpoſitione iuris cōmunis,talis conditio,& pactio tol
leratur,nec illicita habetur,prout no.do.Ant.in c.cum M.Ferr.
col.xxxij.de conſtitut.uerſic. uenio ad ſextum,quem circa hoc
9 omnes ſequuntur, & habetur per Dec.conſi. cxviij. † Conditio
uero alia,ꝙ ipſe nō renunciabit dictum beneficium nec permu
tationem faciet in manibus alicuius,&c.Item ꝙ ipſe do.Iacob.
non efficeretur familiaris Pontificis,ſeu alicuius Cardinalis, li
cet iſtę duę uideantur aliquatenus illicitę,& continere aliquam
temporalitatem tamen non inducunt ueram ſimoniā,licet ſpe-
10 ciem ipſius ſapere uideantur. † Ex quibus infertur, ꝙ pactiões
illicitę non cōtinentes ueram, & purā ſimoniā, licet tamen ſa-
piant ſpeciē ſimoniæ, non inducunt ꝙ ille cui beneficiū eſt col-
latum ſub talibus conditionibus illicitis, debeat beneficio pri-
uari,potius enim dictę conditiones illicitæ debent tolli,& uitia
ri,quā collatio facta ſub illis,ut tradunt doctores per illum tex.
in c.cum pridē.de pactis, & magis clare habetur per doctores,
11 in c.ſuper eo.& in c.conſtitutus.de tranſac.† Et Inno.ibi Ioan.
And.& alij maximè Abbas,in iij.notabili,uolunt, ꝙ illicita pa
ctio ſeu conditio a iure reprobata non inducit ſimoniam uerā
puram ſeu directam,ſed tantum ſpeciem ſimoniæ fictę,propter
quam fictam ſpeciem quis non debet priuari, quia talis ſpecies
ficta non punitur ad modum uerę,& purę ſimonię, ut per Ioa.
And.poſt Hoſtienſem & alios,in c.nemo.de ſimonia, & quę ha
bentur per doctores,in c.ueniens.eod.tit. quæ ita debent intelli
12 gi,& quę per Mode.in c. non ſatis.de ſimonia. ¶ † Infertur ex
prędictis,ꝙ ipſe dominus Iacobus, propter tales conditiones
illicitas,non uenit priuandus,nec fuit ipſo iure excommunica-
tus, dictæ enim extrauagan. Boniſa c. viij. & Pauli ſecundi lo-
quuntur in ſimonia uera propria,& directa, non autem in con
uentione ſeu pactione illicita, ſapiente ſpeciem fictæ ſimoniæ,
13 ut eſt præſens caſus.† Quod oſtenditur clarè,quia dictæ extra
uag.ſunt pœnales conſequenter reſtringendæ, & non amplian
dæ rurſus intelligenda in ſimonia uera, & propria, non autem
in ficta, & impropria.c.odia c. in pęnis, de regulis iuris lib.vj.
14 † Tum etiam quia regulariter conſtitutio eſt intelligēda in ca-
ſu uero,& non ficto,& improprio.l.ſi uero.§. de uiro.ff.ſol. ma.
15 cum concord.† Ad quod etiam facit,nam licet dictæ extrauag.
ponāt uerbum,incurrat,quod tanquam executiuum uidetur ip
ſo facto & incontinēti iudicare,quem excommunicatum, & in
ducere excommunicationem, iuxta glo. in uerbo incurrat. in
16 clem.j.de uſu.† Tamen quando agitur uel excipitur, de pœna
priuationis iuris beneficiorum ſuorum ſeu inhabilitatis ad illa,
tunc neceſſaria eſt declaratio alias non pōt haberi pro priuato,
nec ut inhabilis ad beneficium obtinendum,ut habetur ꝑ Ge-
minia.in c.fęlicis.de pœnis lib.vj.& eſt doctrina Innocentij,in
c.qualiter.el ij.in fine uerſi.item nota.de accuſat.& facit tex. in
c.cum ſecundum.de hæreticis.lib.vj.& quæ ponit Bar.in l. eius
qui in prin.ff. de iure fiſci, unde cum in caſu præſenti nō fuerit
ſimonia pura & uera,tum ēt quia ipſe do.Iacobus,nō fuit aliter
declaratus nec priuatus, ſequitur neceſſario ꝙ ipſe mō aliquo
nō incurrit pœnas, de quibus in dictis conſtitutio. & alijs iuri-
bus ſuperius adductis in oppoſitum. Quinimmò ex talib.cōdi
tionibus appoſitis in dicta collatione licet illicitis dato ꝙ cōti-
neāt ſpeciē ſimonię, ipſe priuari nō dēt,ut eſt cōmunis ꝯcluſio
17 omniū doctorum in d. c. ꝯſtitutus.cum elijs ſ̄. adductis. † Ad
quod etiā facit nā dictæ moniales quadā ſimplicitate ductę ad
effectū reſidentiæ,cōditiones illas licet illicitas appoſuere, quo
fit ut talis ſimplicitas excuſationē mereatur ēt in materia ſimo
niæ,ut in c.cū uniuerſorum ibi,ſimplicitatis,de rer.permu.cum
18 ſimi.† Prout etiā,cōſuetudo quā dictæ moniales alias cōferen-
tes ad effectum reſidētiæ uſę ſunt, apponēdo dictas ꝯditiones,
quæ cōſuetudo ēt mala & iniqua excuſare dēt a pœna c.uenera
bilis.ubi gl.& doct.de ꝯſuetud.per gl.& ſcribētes in c. fane. de
temp.ord.ꝑ Bar.in l.j.ff.quod quiſq; iur.& ꝑ Mod.in c.nō ſatis.
19 de ſim.† Patet itaq; ipſum do.Iacobum nō doloſe acceptaſſe di-
ctas ꝯditiones, quo fit ut carēs dolo non incurrat pœnas ſupra
dictarum ꝯſtitutionum, emanatarū contra cōmittentes ſimo-
niā,debent em̄ intelligi ſi dolo malo cōmiſſa fuit, & nō aliter,
ut ꝑ Bal.& doct.in l.fi.ff.quod quiſq; iur.& in l.cum aūt excipi
20 tur.ff.de edil.edic.& ꝑ Mod.in l.fi.ff.qui ſatiſd.cog.¶ † Secun
dò principaliter aduertendū eſt,ꝙ antequā dictę moniales fece
rint dictā collationē de dicto bñficio. L g.tus ſanctiſſimi dñi
noſtri reſidēs in dominio Venetorum,uirtute poteſtatis & facul
tatis ſibi a ſanctiſſimo attribut. reſeruauit ſibi dictum benefi-
ciū,quod facere potuit.c.præſenti.c.deliberatiōe.de offic.lega.
21 li.vj.† Vlterius in reſeruatione appoſuit clauſulā decreti irritā
tis,quod decretū affecit ipſas moniales ēt ignorātes.c.dudū. de
pręb.lib.vj.c.tibi qui.de reſcrip.c.ſi eo tpe.de electio.c.pen.de
22 prǽb.lib.vj.† Quo fit ut per dictā reſeruationē & decretū,mo-
niales ipſę non potuerunt conferre, cōſequenter collatio ꝑ eas
facta reddit nulla,iuribus pręallegatis,maximè per glo.in d.c.ſi
eo tpe.& per Thomā faſt.car.xxj dubio.xlij. Si pro quia colla-
tio facta monialib.fuit & eſt nulla,& uirtute dictę reſeruatiōis
& decreti,collatio de dicto beneficio ꝑ legatū facta fuit dom.
Dominico eius capellano ſequit ꝙ dicta collatio capellano fa-
cta fuit & eſt ualida,cum em̄ dictum beneficium uacauerit per
obitū Marci Antonij,& ꝑ dictā uacationē moniales ꝯtulerint,
& nulliter,rurſus & legatus poſt reſeruationē & decretū ꝯtule
rit eius capellano & bene,& collatio per dictū legatum facta ſit
ualida ut ſupra, nō eſt amplius diſputādum de dicta uacatione
cauſata ꝑ obitū dicti Marci Antonij,nā cum per eius mortē,le-
gatus cōtulerit eius capellano beneficiū ꝑdictum reperitur ple
23 nū & nō uacās,uirtute dictę collationis.† Quo fit ut omiſſa di-
cta uacatiōe per mortē Marci Antonij & dicto beneficio exiſtē
te pleno in poſſe dicti capellani ipſe capellanus uerus rector ac
cedēte auctoritate ſuperioris, bene potuerit dictum beneficiū
reſignare in fauorē dicti do.Iacobi prout reſignauit, toto titu-
lo de renuncia.& cū dictū beneficium uacauerit nouiter per re-
ſignationem dicti capellani,& tali mō uacans fuerit collatum
ipſi do Iacobo, qui uirtute dictæ collationis nouæ,poſſeſsiōem
24 cępit,merito obtinere dēt,per iura uulgaria & cōmunia.† Qui
bus nō hēt obſtare ſi diceretur, ꝙ nō potuit ſibi de nouo proui
deri de dicto beneficio,in quo cōmiſit ſimoniā ut ſ̄.Nam tollit
obiectio plurib.modis,primo quia nō fuit uera ſimonia, ut ſu-
pra dictum eſt, ſecundo quia nō fuit ipſo iure excōmunicatus,
ut ſup.eſt demōſtratū,tertio quia a legato fuit abſolutus ad ef-
25 fectum.† Quæ abſolutio ſibi ſuffragatur.c.ad ad eminentiā.de
ſen.excom.& eſt regul.cācell.ſub rub.clauſula abſolu.nō ſuffra
26 gatur.¶ † Quartò tollitur obiectio ex pulchre no.per Abb.poſt
alios in c.pe.de elect.in ij.notab.& per Mod.in c. de ſimonia-
co.col.ij.uer.tertia ꝯcluſio.de ſimonia. quib. in locis ꝯcludunt
& uolunt ꝙ licet cōmittens ſimoniā ad habendū beneficium,
nō poſſit illud beneficium obtinere illa uice & illa uacatiōe,ta
men ſuccedēte alia uacatiōe eiuſdē beneficij per intermediam
perſonā bene pōt illud obtinere, in caſu ꝑſenti, eſto ꝙ ipſe do.
Iacobus per uacationē inductā per mortē do. Antonij nō po-
tuiſſet obtinere dictum beneficium ēt ſi alius ſibi cōtuliſſet. Ta
men quia dictū beneficium per intermediā perſonā.d.Capella-
ni uacauit ꝑ eius reſignationē,ut ſupra uirtute dictæ nouę uaca
tionis, & accedente dicta intermedia perſona, bene potuit di-
ctum beneficium cōferri ipſi do.Iacobo non obſtante collatio-
ne ei facta per dictas moniales,iuribus,de quib.ſ̄. ¶ Concludi
tur ex præmiſſis ꝙ ſiue conſideretur collatio facta a monialib.
per mortē dicti Marci Antonij ſiue conſideretur collatio facta
eidē dom.Iacob.per legatum propter reſignationē eius Capel-
lani,utroq; caſu obtinere debet,& ab impetitione facta per ip-
ſum aduerſarium.

Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Quando de uno dubitatur,reliqua præſumuntur habilia.*

2 *Simoniaco nullum quæritur ius ſuper beneficio in quo ſimoniam cō miſit.*

3 *Reſignatio facta ſub conditione continente tēporalitatem, & unio inde ſecuta,an ſubſiſtant ſi geſta fuere auctoritate Pontificis.*

4 *Conditiones conſiſtentes in temporalitate, ſunt prohibitæ tanquam ſimoniacæ,non quia ſimoniacæ.*

Et ita prohibita ſunt iure poſitiuo,in quo papa diſpenſat.

5 *Papa auctoritas nedū præcedens,uerum & ſubſequēs purgare pōt*

tale uitium pact:anum illicit:rum, & nu. 6.

7 *Papa in beneficialibus pleniſſimam habet poteſtatem. & nu. 48.*

8 *Approbatio pactionum facta ab executore apoſtolica, cenſetur facta ab ipſa ſede apoſtolica.*

9 *Forma tradita per pontificẽ ad unguẽ ſeruanda eſt per executorẽ,*

10 *Beneficium unitum alteri, deſinit habere nomen, et ſolum conſideratur beneficium cui ſit unio.*

11 *Eo maximè ſi beneficium unitum erat ſuppreſſum & extinctum.*

12 *Preſtationes quando præſumantur plures, uel tantum unica.*

13 *Expreſſio eius quod ineſt ineſt, quid operetur.*

Si pactiones conceſſæ à iure exprimuntur, an uitient,

14 *Tales pactiones illicitæ, non continent purum & meram ſimoniã, ſed ſolum ſpeciem illius.*

Tales pactiones, an uitient collationem.

15 *Extrauag. Boniſa. 8 et Pau. loquẽtes de ſimonia, in qua uerificẽtur. Et quia pœnales, reſtringendæ ſunt.*

16 *Conſtitutio intelligi debet in caſu uero, non ficto, & improprio.*

17 *Non debet quis decipi auctoritate pontificis, ſeu executoris ipſius.*

18 *Pœna conſtitutionum ſine dolo non incurrantur.*

19 *Principalis penſio atẽdẽda, et non ea quæ ueniunt in augmentũ.*

20 *Et de omnibus alijs acceſſorijs, iudicandum eſt, ut de principali.*

21 *Poſt adeptum beneficium, poteſt conſtitui aliquid in tẽporalitate, & unica uice præſtandum.*

22 *Et quid ſi fuit conſtitutum ante adeptum beneficium.*

23 *Pactiones factæ poſt literas pontificis, an uitient collationem.*

24 *Et quid ſi eadem die facta fuit reſignatio, unio, & conſtitutio, ac pactio.*

25 *Et quid ſi tales conuentiones fuere factæ in euentũ quo ſequeretur unio, & approbatio, à ſede apoſtolica, & eius executoribus.*

26 *Si partes dicant ſolui penſionẽ ſi papa appoſuerit licitè hoc agunt.*

27 *Clauſula in fine poſita, declaranda uenit ex præcedentibus, ne ei dicatur correctio.*

28 *Clauſula præſtationis iuramenti quòd nulla ſimoniaca interceſſerit cõuentio &c. qualiter intelligi debeat, et de quib. conuentionibus.*

29 *Exemplis maiorum quando ſit iudicandum & ſtandum.*

30 *Clauſula ex certa ſcientia, et de plenitudine poteſtatis maximi ſunt effectus.*

31 *Priuilegium nullam faciens mentionem de litis pendentia, an ſit ſurreptitium.*

32 *Priuilegium non debet præiudicare iuri tertij.*

33 *Res iudicata, tollit omne ius prætenſum aduerſarij.*

34 *Res iudicata finem imponit litis.*

35 *Non entis, nullæ ſunt qualitates.*

36 *Res iudicata tollit pendentiam litis.*

37 *Fatalia, an currant propter paupertatem.*

38 *Paupertas occurrens in primo anno, facit ut fatalia non currant, et concedatur ſecundus annus ipſo iure, abſque aliqua reſtitutione.*

Impedimentũ paupertatis urgens in ſecundo, et tertio anno, nõ impedit curſum fataliũ, uerum operatur ut detur reſtitutio in integrũ.

39 *Et ſi conceditur reſtitutio in integrum, tamẽ non tollit ius quæſitũ.*

40 *Reſtitutio in integrum non eſt in conſideratione cum depẽdeat à uoluntate principis.*

41 *Priuilegium concernens gratiam, ualet, etiam ſi in ea nulla ſit facta mentio de litis pendentia.*

42 *Diſpenſatio facta lite pẽdente, ualet, licet de ea nulla ſit facta mẽtio*

43 *Et quid ſi talis gratia præiudicaret impetranti beneficium.*

44 *Gratia facta poſſeſſoribus, an ualeat, licet in ea nulla ſit facta mentio litis pendentia.*

45 *Priuilegium habens clauſulam, ex certa ſciẽtia, de plenitudine poteſtatis, & alias derogatorias, multos producit effectus.*

46 *Priuilegium poteſt obtineri lite finita, eſto quod de lite nulla ſit facta mentio.*

47 *Per dictas clauſulas, an tollatur ius tertij ſine aliqua citatione. Et quid in materia beneficiali.*

49 *Reg. cancell. de iure quæſito non tollendo, qualiter intelligatur & quo caſu procedat, & num. 50.*

CONSILIVM XXX.

IN CAVSA uertente inter Priorem & cõuentũ monaſterij ſancti Saluat. de Bononia ex una, & Angelum de Leonoru doct. Bononien. ex altera, ſup monaſterio ſanctæ Ceciliæ de Ceruaria unito dicto monaſterio ſancti Saluat. propter ceſsionẽ & reſignationẽ factã per quondã Thomã tunc Abbatẽ dicti monaſterij ſanctæ Ceciliæ breuiſsimè ſola ueritate attenta, adducã quæ occurrunt & quia difficultas tota pendet, an dicta ceſsio, & reſignatio, & cõſequenter dicta unio, fuerit & ſit ualida & canonica, an uero uitioſa ineffiicax & nulla, cum ex parte dicti Angeli cõtra prædicta, duo tantum obijciantur, uitium ſcilicet ſimoniæ, & non expreſsio ueri ualoris, quo fit ut reſpectu reliquorum quæ modo aliquo poſſent adduci cõtra ipſam reſignationẽ & unionẽ inſi-

1 ſtendum non ſit. † Nam cum ipſe Angelus ſuper iſtis duobus tãtum inſiſtat, reliqua omnia præſumenda ſunt habilia & ualida argumen. l. qui teſtamento. ff. de teſtam. l. qui furioſum. C. qui teſtamen. fa. poſſ. cum ſimi. Et circa primum, quo ad caput ſimoniæ, negari non põt, quin pacta & conuẽtiones inire & factæ inter dictum quondam Thomam reſignãtem, & d. Priorem, & fratres ſancti Saluatoris, non cõtineant conſiſtentia in tempo-

2 ralitate, ut ex ipſorum pactorum lectura oſtẽditur. † Et quia talis reſignatio non fuit libera nec ſimplex ſed facta ea cã, ut dicto quondã Thomæ reſignanti darentur multa conſiſtẽtia in temporalitate, pcedẽte inſuper tractatu circa pdictorũ preſtationẽ inferri uidetur quod & ipſa reſignatio, & cõſequẽter unio eius uirtute facta fuerint & ſint ſimoniaca & nulla, & quod dicto monaſterio & conuentui ſancti Saluatoris, nullum fuerit quæſitũ ius. c. inſinuatum. c. nobis fuit. c. conſulere. de ſimon. & per glo. Ioan. And dominum Anto. & alios in c. poſt tranſlationẽ. de renunciat. & per Iun. in c. cum uniuerſorum. de rerum permuta. & p Archyd. in c. ordinationes prima quæſt. prima, potiſsimè ex his quæ habentur in extrauag. Boniſa. octaui incipien. excõmunicamus, & Pauli ſecundi, ſub rubrica de ſimon. & per gl. & doct.

3 in c. ex parte. de offic. deleg. cum concordãtijs. † Tamen illis nõ obſtantibus in præſenti caſu, contrariũ eſt ipſa ueritas, eſto enim quod reſignatio prædicta fuerit facta ſub dictis pactionib. continentibus dationem conſiſtentem in tẽporalitate ex hoc tñ nec reſignatio, nec unio ſubſecuta poſſunt dici ſimoniaca, ita quod ex illa nõ fuerit acquiſitũ plenum ius dicto monaſterio ſancti Saluat. ea potiſsimum ratione, quoniam omnia prædicta proceſſere auctoritate & mandato Innoc. viij. ſummi põtificis, qua auctoritate ſtãte, & reſignatio. & unio redduntur ualida, eſto quod reſignãti propter reſignationẽ fuerint reſeruata aliqua cõſiſtentia in tẽporalitate, nã hoc licite fieri poterat auctoritate prædicta ſecundum dom. Anto. in c. ij. de arbit. adducentẽ text. in c. niſi eſſent de pben. & per Abb. & Moder. in c. nõ ſatis. de ſimon. cum alijs accumulatis per Fely. in c. ad audientiã. il ij. col. ij. & iij. cõcluſio. ij.

4 & iij. de reſcrip. & alias idem ego conſului. † Iſtæ enim pactiões continẽtes dationem & præſtationẽ conſiſtẽtem in tẽporalitate cẽſentur ſimoniaca, quia prohibita, non aũt ſunt prohibita quia ſimoniaca, quo fit ut iſta ſimoniaca quia prohibita ſint inducta cõſtitutiõe eccleſiæ, & iure poſitiuo, & ideo merito Papa põt diſponere & inducere, ut nõ habeant obſtare reſignãti nec illi in cuius fauorẽ fit reſignatio & quã in pdictis interuenit auctoritas põtificis purgatur & tollitur tale uitium ſimoniæ, eſto, quod præceſſerit tractatus & cõuentio de reſignãdo propter pſta-

5 tionẽ conſiſtentẽ in tẽporalitate. † Auctoritas enim Papæ, nedum pcedens, ſed et ſequẽs purgat uitium prædictum & pactiões prædictas illicitas, ſecundu gl. Imo. & ſcribentes cõmuniter in uerbo pactionis, in fi. in c. cum pridem. de pactis. & tex. in c. ea diligẽti. in uerſi. uerũ. de ſimo. & p Fel. in c. de cætero. colu. fi. de re iudi. & plenius per eundem in d. c. ad audientiã. col. ij. & iij. uerſ. quod autem dicta conuentio, & uerſi. circa quod ultimum. reſpondentẽ dictis Abb. in repetit. c. extirpãdæ. §. quia uero. col. ulti. & bene per Dec. in conſi. ealij. ad id plura. nu. ij. & iiij. dicentẽ Papam poſſe ſuper prædictis pactionib. continẽtibus temporalitatem diſpenſare, propter cuius auctoritatem tollitur uitiũ ſimo-

6 niæ. † Et tales conuentiones ſunt ſeruãdæ quia prohibitæ iure poſitiuo, ſuper quo Papa hẽt plenitudinẽ poteſtatis. c. propoſuit. de

7 concẽſ. præb. † Et quia ſumus in beneficialib. in quibus hẽt pleniſsimã poteſtatẽ diſponẽdi, uti uult clem. j. in fi. ut li. pen. c. ij. de præb. lib. vj. cum uulgarib. quibus in iure ſtantibus, in facto & uera eſt cõcluſio, quod in huiuſmodi pactionibus de quibus in præſentiarum agitur interuenit auctoritas põtificis, & antequã pactiones eſſent initæ, & poſt eas initas, quo fit ut reddatur licitæ, & uitium ſimoniæ remaneat purgatum, præceſsit enim cõuentiones prædictas auctoritas põtificis Inn. viij. expreſsè mãdãtis executoribus de quibus in eius bulla, quod deberent auctoritate apoſtolica recipere reſignationem in eorum manibus faciẽdam per dictum Abbatẽ Thomam de dicto monaſterio ſanctæ Cæciliæ, qua recepta deberent dictum monaſterium unire monaſterio prædicto ſancti Saluatoris, & ulterius mandatur, quòd debeant

debeant ꝯfirmare conuentiones propter dictā reſignationē faciendas,
inter dictū Abbatē Thomā,& dictū priorē & conuentum
ſancti Saluatoris,ēt ſi continerēt temporalitatē,ut eſt uide
re ex uerbis dictæ bullæ.ibi tā in pecunia numerata.q̄ in poſſeſ
ſionib.ſiue alijs quibuſcūq;,qua renunciatiōe facta ſub dictis pa
ctis & ꝯuentionib.ipſi poſtmodū & incōtinenti executores fe-
cere unionē p̄dictā approbādo auctoritate ſedis apoſtolicę prę
8 dictas cōuentiones.† Quæ approbatio,facta cēſetur a ſede apo
ſtolica,& a dicto Inn.viij.id mādante.c.ſanè quia.de of. deleg.
Cum ergo ꝯuentiones p̄dictæ factæ fuerint inter ipſas partes,
præcedēte auctoritate ſedis apoſtolicæ, & poſtquā fuerunt fa-
ctæ appareāt approbatæ eadē auctoritate firma & uera, rema-
net ꝯcluſio,ꝙ cōditiones & pactiones p̄dictæ remāſerunt uali-
dæ & firmæ, & ꝙ omne uitiū ſimoniacū, & illicitū, fuit purga-
tū,per dictā auctoritatē ſummi Pontifi. p̄cedentē & ſubſequen
9 tē,iurib.& auctoritatibus de quib.ſ.† Nec p̄dictis obſtat,ſi dica
tur,ꝙ forma tradita ꝑ Inn. viij. nō fuit ſeruata p dictos execu-
tores,dum uult penſionē præſtandā dicto.q.abbati Thomæ.de
bere ꝯſtitui ſuper fructib.dicti monaſterij, ſanctæ Ceciliæ,pro
pter quā non obſeruantiā, geſta ꝑ executores minime ualēt. l.
10 diligenter.ff.mand.c. dilecta de reſcrip. † Nam tollitur obiectio,
ex his quæ tradunt do.de Ro.in antiq.deciſ.cclx.nota ꝙ bene-
ficiū unitum,dicentes,ꝙ beneficium unitū alteri,propter unio
nē deſinit habere nomē, & ſolū ꝯſideratur beneficiū cui fit unio.
11 † Eo potiſſimè quia in caſu noſtro monaſteriū ſanctæ Ceciliæ
erat ſuppreſſum & extinctū,& iō amplius non ꝯſiderandū, ut p
Rot.in antiq.de reb.eccl.nō alie.deciſ.x.& p l.ap.in c.cū perſo
næ.§.fi.col.ult.uer.in eo uero,de priuil.lib.vj.& per Anch. ꝯſil.
cix.Vnde nō fuit prætermiſſa forma tradita per Inn.ſi pēſio prę
ſtāda dicto Thomæ abbati,fuit ꝯſtituta,ut p̄ſtaretur ſuper fru-
ctib.d.monaſterij ſanctæ Ceciliæ, & ſancti Saluatoris, cū uere
propter unionē & ſuppreſſionē dictū monaſterium ſanctæ Ce-
ciliæ nō ſit amplius in ꝯſideratione, ſed in omnib. ꝯſiderandum
ſit monaſteriū ſancti Saluatoris, cui facta fuit unio. & ad cuius
cōmodum cedunt fructus.d.monaſterij ſanctæ Ceciliæ, & ſi ſol
uitur de fructib.monaſterij ſancti Saluat. iā ſolui uī ex fructib.
d.monaſterij ſanctæ Cecilię,qui quæruntur dicto monaſterio ſan
cti Saluato. quod ſolū eſt in ꝯſideratione, propter unionē p̄di-
ctā. ¶ Minus ēt obſtat ſi dicatur formā traditā per Inn.nō fuiſſe
ſeruatā,ex quo uoluit dicto abbati reſignāti p̄ſtari annuā tantū
penſionē,dictæ aūt pactiones & cōuentio. cōtinet plures p̄ſta-
tiones,& non unicā.Itē continent nedū annuā præſtationē, ſed
ēt alia præſtāda unica uice tm̄,quod non pōt dici annuū,ut pa-
tet in illa cōuentione,ꝙ ipſe abbas deberet exigere fructus,itē,
& debitores,necnō & ligna aſportari,inſuper, ꝙ monaſterium
ſancti Saluat.deberet expedire bullā cuiuſdā capellaniæ ꝓprijs
ſumptib.quæ omnia nō uidentur contineri in bulla dicti Inno.vñ
&c.Nā tollitur obiectio.Primo quia Inno.uult ꝙ d.Thomę ab
bati reſeruetur habitaculo in dicto monaſterio, & nomē, & titulus
abbatis,inſuper ꝙ ſibi poſſit p̄ſtari annua pēſio quātacunq; ſit,
ſecundū ꝙ fuerit conuētū inter ipſum Thomā,& priorē,& con-
uentū ſancti Saluat.ſiue conſiſtat in pecunia numerata, ſiue in
poſſeſſionib.ſiue alijs quibuſcunq;,& oēs pactiones, & cōuen-
tiones inite inter p̄dictas partes,unicā tantū cōſtituunt penſio-
nē,conſiſtentē in pluribus rebus, ut patet ex tenore cōtractus ini
ti,ſuper dictis conuentionib.per quas ſatisfactum eſt intētioni
pontificis uolētis,& p̄mittentis penſionē conſtitui, & ſup pecu
nia,& ſuper poſſeſſionib.& ſuper alijs quibuſcunq; quātacunq;
eſſet, prout eſſet cōpoſitū inter partes, quæ oēs prę ſtatiōes ſub
unica tm̄ continent pēſione,& reſpectiuæ ad unū effectum cau
12 ſandū,id eſt unicā pēſionē cōſtituendā fuere appoſitæ.† Ex ꝯñr
nō poſſunt dici plures, ſed unica ut in ſimili hr̄ per Bar. & alios
13 in l.ſcire debemus.ff.de uer.oblig.† Ex cōuentiōes illę de aſpor
tādis lignis,& de exigēdis fructib.& debitorib. nō ſunt illicitę,
nec arguunt aut inducunt ſimoniā, ex quo tacitè inerāt a iure,
& qñ exprimitur illud quod tacitè ineſt, nō inducit ſimonia, ut
eſt gl.ij.in d.c.ad audientiā,& ibi Fel.col.vj.uerſi.exprimere,&
per Abb.in c.ſignificaſti.poſt gl.de electionib.cum alijs addu-
ctis per Fely.ubi ſupra,& per Dec.in conſi.cxviij.col.ij.num.v.
adducentem glo.& domi.Anto.in c.cum M. Ferra. de conſtit.
& plures alias deciſ. Poterat enim de iure permittente ſucceſſo
re,pro tempore præterito quo ipſe Thomas fuit abbas recolli-
gere fructus,& debitores inſuper & aſportare ligna inciſa, un-
de eſto ꝙ hæc fuerint expreſſa,tamen non inducunt pactiones
ſimoniacas nec illicitas. Ad quod etiā quia Innoc.viij.uult, om
ne quod fuerit cōpoſitum inter partes,debere ſeruari, & præſta
ri, & ipſis executoribus dictæ cōuentiones fuerunt notæ & ab
ipſis cōfirmatæ,& approbatæ, quo fit,ut auctoritate p̄dicta red
dantur ualidæ,ut ſupra dictum fuit. ¶ Præterea aduertendū eſt,
ꝙ licet aliquæ dictarum cōditionum,& pactionum, nō ꝯtineāt
quid annuum, & cōſequenter uideantur aliquatenus illicitæ,&
continere temporalitatem,tamen nō inducunt ueram ſimoniā,
14 eſto ꝙ uideātur ſapere ſpeciem ipſius.† Ex quo infertur ꝙ tales
pactiones illicitę non cōtinētes ueram,& puram ſimoniam, li-
cet ſapiant ſpeciem ſimoniæ,nō ſunt tantę efficaciæ, nec indu-
cunt effectum,ꝙ ille cui beneficium eſt collatum ſub talibus cō
ditionibus illicitis,debeat beneficio priuari. Potius eñ dictę
cōditiones illicitæ debent tolli,& uitiari, quàm uitietur colla-
tio facta ſub illis, ita docto. per illum tex. in dicto capitu. quia
pridem,& magis clarè docto.hoc ponunt in c.ſuper eo. & in c.
conſtitutus.de tranſact.ubi Ion Io.An.& alij maximè Panor.in
tertio notabili,dicunt ꝙ illicita pactio,ſeu cōditio a iure repro
bata,nō inducit ſimoniam ueram,puram,uel directam, ſed tā-
tum ſpeciem ſimoniæ fictę,propter quam fictam,quis nō debet
priuari,cum talis ſpecies ficta non debeat puniri ſicut uera, &
pura ſimonia,ut per Io.An.poſt Hoſti.in cap.nemo.de ſimo.&
in c.ueniēs,& per Mod.in c.non ſatis,eo.tit. Ex quib. infertur,
ꝙ dictum monaſterium ſancti Saluato. non debet priuari tali
15 collatione propter dictas cōditiones illicitas.† Et extrauagan.
Boniſa.& Pau.procedunt,& loquūtur in ſimonia uera,propria,
& directa,nō autem in ficta,que inducitur per dictas pactiones
illicitas. Tum quia ſunt pęnales,& ideo reſtringendæ.c.odia.c.
16 in pœnis,de regulis iuris,libro ſexto.† Tum etiam quia conſti
tutio intelligēda eſt in caſu uero,nō ficto.l.ſi uero.§.de uiro. ff.
ſoluto matrimonio. Tum quia inducunt pœnam priuationis ip
ſo facto, & ideo uerificantur in ſimonia uera, pura, & directa.
17 † Prout etiam idem dicēdum quia dictus Prior, & conuentus
ſtante bulla Pontificis,& approbatiōe executoris, fecere dictas
cōuentiones, nō aliter ualituras niſi eſſent approbatæ ab execu
torib. Et caſu quo unio nō ſubſiſteret, redderētur decepti aucto
ritate executoris, & in cōſequentiam Pontificis, quod eſſe non
debet.l.j.C.de his qui uen. ęta. & ideo inducti tali auctoritate,
& ſimplicitate,excuſationem merentur etiam in materia ſimo-
18 niæ,ut in d.c.cum uniuerſorum.ibi ſimplicitatis.† Et quia do-
lo uerſati nō ſunt, nō debēt incurrere pœnas dictarū cōſtitutio
num,emanatarū cōtra cōmittētes ſimoniā,arg.eorū quæ habē-
tur p Bal.& doct.in l.ſi ff.quod quiſq; iuris. & p Moder.in l.ſi.
19 ff.qui ſatiſd.cogan. † Præterea conſiderādum eſt, ꝙ principalis
pēſio,erat in illis duca.c.alia uero promiſſa & præſtāda d.Tho-
mæ tēdunt in augumētum dictorum cētum,& ueniunt ut acceſ
ſoria ad illa,de quo augumēto iudicādum eſt, ut de principali.
Et certum eſt ꝙ principalis pēſio in cētum, eſt ualidiſſima, &
caret ſimonia,ut ſupra probatum eſt.vñ dicēdum eſt.de omni-
bus alijs promiſſis, tēdentibus in augumentum dictę pēſionis
principalis,ita in terminis noſtris,dicit Dec.d.cōſil. cxlj.col.j.
20 nu.ij. adducēs iura & deciſ. †Ad quorū corroborationē facit.
Nam oēs dictæ cōuentiones,& pactiones fuerunt factæ,& cōti
nent eodē contextu, & unico inſtrumēto, & iō de omnib.alijs
iudicandū eſt,ut de principali,quæ cum ſit ualida, ēt alias red-
dit ualidas,arg.l.illud.ff.ad legem aquil.l. iā hoc iure.ff. de uul
21 ga.& pup.† Ad quod ēt doctri.Io.And.Abb.& aliorū in c. ue-
niēs.el j.de teſti.uolentium poſt adeptam eccleſiam,poſſe cōſti
tui aliquid.cōſiſtens in temporalitate ēt unica uice præſtādum,
22 de quo etiā per Deci.in d.cōſi.cxviij. † Nec dicatur ꝙ iſtę pa-
ctiones fuerunt factæ ante reſignationem & unionē, quo tem-
pore nullū ius erat quæſitū Priori & cōuentui ſancti Saluatoris
quod locus erat in terminis.d.c.ueniēs. ubi tales pactiones fue
runt factæ poſt p̄ſentationem,& electionē, & conſequēter poſt
23 ius quæſitū ad rē.† Nam aduertēdū eſt,ꝙ huiuſmodi pactiones
fuerunt factæ poſt bullā do.Innoc.& illius auctoritate,propter
quod ceſſat illud quod dicit Fely.in c.ueniēs,in prin. dum addu
24 cit ea quæ habent in c.artaldus.viij.q.iij.† Itē fuerunt factæ eo
dē contextu,& parū ante unionē,nā poſt ipſas ꝯuentiones, im-
mediate,& eadē die ſubſecuta fuit unio,quo fit,ut perinde ha-
beātur,ac ſi factæ eſſent ſtatim poſt unionnē,uel in ipſa unione
uel poſt ipſā unionē, & executores ipſi primo unierūt & demū
approbauere dictas ꝯuentiones, vñ cum omnia prædicta fue-
rint facta unico contextu,& incōtinenti,uidentur eſſe facta tē-
pore habili,& ſic tempore quo ius erat quæſitū,argum. eorum
quæ habentur in l.lecta.ff.ſi cer.pet.& in c.oſtic.de electio. & i

l.continuus.ff.de uerb.obl.& in l.hæredes palã.§.nno cõieatu.
ff.de teſtam. unde propter hanc contextualitatem ac uicinita-
tem actuum,illud quod ineſt uni actui,creditur ineſſe alij.l.pa-
tris,& filij.ff.de uulg.cũ alijs adductis per Iaſ.in d.l.lecta,i ult.
25 notab.† Ad quod ẽt quia dicti Prior,& ꝯuentus,non ſimplici-
ter fecerunt dictas ꝯuentiones,ſed in euentum quo ſequeretur
unio facienda per dictos executores deputatos a ſede apoſtoli
ca,& ſic eas ꝯtulerunt in tẽpus habile poſt ius quæſitũ in rem,
quo fit,ut reddãtur ualidę,licet factæ eſſent tẽpore prohibito,
propter collationẽ ad tempus habile,quod ſolum eſt ꝯſiderabi
26 le,per tex.uulga.in l.in tẽpus.ff.de hære.inſti.† Et ita formali-
ter dicit Fely.in d.c.ad audientiã,col.iij.uerſi.non obſtat.Vo-
lens,ꝙ ſi partes dicant,ſoluã penſionẽ ſi Papa impoſuerit,ꝙ hoc
non eſt illicitum,ſed iuſtum,quia offerunt adimplere mãdata
apoſtolica,ita declarando dicta Abb.& Ana.in d.c.non ſatis.
Nec dicatur,ꝙ tempus quo fuerunt factę erat inhabile,& eo tẽ
pore erant prohibiti facere dictas ꝯuentiones.Nam ultra ſupe-
rius dicta hoc tollitur,uirtute bullæ Innoc.Volentis,ꝙ inter ip
ſas partes fierent ꝯuentiones,de his quæ debebant p̄ſtari,dicto
Thomæ Abbati,& ꝙ poſtmodũ executores deberent ꝯfirmare
dictas ꝯuentiones,quæ ex p̄dictis apparent factę tp̄e habili pro
pter literas Pontificis,& ulterius collatę ad tẽpus habile,ex q-
bus merito ad caſum noſtrũ poteſt adaptari deciſio p̄dicta Ioã.
And.in d.c.ueniens.Nec dicatur,ꝙ bulla Inn.in ultimis uerbis
nocet dictis Priori,& ꝯuentui,dum uult,ꝙ executores,attentè
prouideant,ne aliqua interueniat ſimonia in dicta reſignatiõe,
27 & unione.† Nam dicta clauſula finalis,dẽt intelligi,& declarari
ex p̄cedentibus,ne illis ꝯtradicat,& ne Pontifex ſe ipſum imme
diate corrigat ꝯtra.l.nã ad ea.ff.de ꝯdi.& dem.Intelligẽda enĩ
eſt dicta clauſula finalis,qñ interueniſſet ſimonia in alijs rebus,
quã contentis in pactionibus,& ꝯuentionibus,quas pactiones,
28 & ꝯuentiones idẽ Pontifex fieri ſuperius permiſerat.† Nõ enim
interuenit aliquid plus,quã ipſe Papa p̄miſit,& ideo illa clauſu-
la,quæ ſolet apponi in bullis Papæ,ꝙ præſtetur iuramẽtũ,& ꝙ
nulla ſimoniaca ꝯuentio interuenit,intelligiẽ de ꝯuentione cõ
tinente plus in dato,uel dando,quã ꝯtineãt literę Papales.Ita
punctaliter Fely.in d.c ad audientiã,col.iij.uerſi.nõ obſtant ẽt
p̄dictis.unde in caſu p̄ſenti,cũ nihil ultra interuenerit,ꝗ illud,
quod fuit deductũ in dictis ꝯuentionib.exhibitis ipſis executo
ribus,& ab eiſdẽ approbatis,dicta clauſula in fine poſita,nihil
habet obſtare.Non immerito igitur per domi.de Rot.canoni-
zata fuit talis unio,tã in iudicio poſſeſſorio,ꝗ in petitorio,in q
29 bus per do.Angelũ fuit ſemper datũ de ſimonia.† Et licet exẽ-
plis non ſit iudicandũ,tñ minimè mutanda ſunt.&c.uulga.l.mi
nimè.ff.de legi.potiſſimè ſtantib.ſuperius adductis,oſtendẽti-
bus clare dictã unionẽ eſſe ualidã,& firmã,& obiectũ ſimoniæ
30 datũ,non eſſe conſiderabile.† Vlterius ad p̄dictorũ cõfirmatio
nẽ adducitur priuilegiũ Iulij ſecundi ꝯceſſum dictis Canonicis
regularibus,& ſic dicto ꝯuentui ſancti Saluatoris.In quo ipſe
Iulius motu proprio,ex certa ſcientia,& de plenitudine pote-
ſtatis gratiã facit & diſpenſat in fauorẽ dictorũ Canonicorũ,&
monaſteriorũ adminiſtratorũ per ipſos,ꝙ licitè poſſint,& ua-
leant retinere quæcunq; monaſteria,& beneficia per ipſos Ca-
nonicos hacten' acquiſita,ex quibuſcunq; ꝯditionib.& pactis
eſto,ꝙ dictæ ꝯuentiones ſapiant labẽ ſimonię.Volens ꝙ dicta
ꝯgregatio,& Canonici nõ poſſint moleſtari ſuper dictis benefi
cijs,p̄textu ꝯuentionũ,ſeu pactorum ſimoniacorũ per quęcun-
que habentẽ Priores literas,uel poſteriores quib.expreſſe dero
gat,per quod priuilegiũ,omne uitiũ ſimoniacũ,quod caderet in
ſupra dictis pactis,& ꝯuentionib.plenè fuit purgatũ.d.c.ex diſi
gẽti,de ſimo.ubi eſt tex.apertus,& ex alijs.ſ.in prin.adductis.
31 † Nec dicatur,ꝙ tale priuilegiũ eſt ſurreptitiũ,ex quo nullã fa-
cit mentionẽ de litis pendẽtia,quæ erat inter dictas partes.c.fi.
ut li.pen,lib.vj.clem.j.cod.tit.cũ alijs adductis per Fely.in c.j.
32 c.cæterũ,& c.ſuper literis,de reſcrip.† Nec ẽt tale priuilegium
debet p̄iudicare iuri tertij.l.ij.§.merito,& §.ſi quis a principe.
ff.ne quid in loco publ.c.quãuis.de reſcr.lib.vj.latè p Fely.in c.
33 cãm quæ,de reſcr.† Nã prædicta euacuantur,qm nullũ ius tẽ-
pore conceſſionis dicti priuilegij habebat do.Angelus aduerſa
rius,contra quẽ latę erant tres conformes in poſſeſſorio,& exe-
cutæ,& in petitorio lata erat una quæ tranſiuerat in rẽ iudica-
tam,per quẽ tranſitum omne ius ſuum,ſi quod erat,fuit extin-
ctum.c.cum inter,de re iud.l.ingenuum.ff de ſta.hom.l.res iu-
34 dicata.ff.de reg.iur.† Inſuper,& per dictã rem iudicatã,omnis
lis erat finita,& ulterius non erat alia pendentia litis.l.prima,cũ
alijs ibi adductis.ff.de re iudica.Qua ſtante,non erat opus face
re mentionẽ de pendentia litis,& ita limitatur tex.in d.c.fin.ut
li.penden.ſecundum Io.An.& alios maximè Philip.Fran.ibi,
col.ij.uerſi.in glo.in uer.finita,& ſecundum Fely.in c.j.col.an-
tepe.uerſi.& icias,de reſcr.Et ideo cum tẽpore ꝯceſſionis dicti
priuilegij,nullum eſſet ius dicti aduerſarij,nec erat aliqua litis
penden.merito tale priuilegium eſt ualidum,& firmum,eſto ꝙ
35 de p̄dictis in eo nulla fuerit facta mentio.† Ex quo non erat ne
ceſſaria,cum nec ius eſſet,nec pendentia,& non entium partes
nullę ſint.c.ad diſſoluendum,de deſpon.impube.l.eius qui.ff.ſi
36 cer.pet.† Nec dicatur,ꝙ non erat res iudicata,ex quo aduerſa-
rius appellauerat.Nam eſto ꝙ appellaſſet,tamen quia non fuit
proſecutus appellationẽ per lapſum fatalium,ſententia tranſi-
uit in rem iudicatam,qui tranſitus impoſuit finem liti,& tollit
eius pendentiam,ut habetur in c.cum ſit Romana,de appella.
& per Bar in l.arbitro.§.dolo.ff.de do.cum alijs adductis per
ſcriben.in c.ex ratione,de appell.& per Alex.conſi.lxxij.diui-
37 ni muneris,col.v.in fi.uol.iij.† Nec dicatur,ꝙ immo fatalia
non fuerunt decurſa,ſtante impotentia,& paupertate dom.An
geli,ut ſentit Iaſ.in l.inuitus,col.ij.C.de procur.adducens ad
id deciſio.quas primo adduxerat Fely.in d.c.ex ratiõe,in prin.
& alias adducit Deci.ibi col.iiij.uerſi.& inter alia,quo ꝯſidera-
to,lis adhuc pendebat,& ſic uiget obiectio.Nam aduertendum
eſt,ꝙ deciſio allegatæ per Iaſo.uolentem,ꝙ ſtante impedimen
to paupertatis fatalia non currant,debent intelligi non ſimpli
citer,& indiſtincte,ſed ſecundum cõmunes concluſiões,de qui
38 bus per oẽs ſcriben.in d.c.ex ratione.† Quæ concluſiones ha-
bentur,ꝙ impedimentum inopiæ occurrentis in primo anno
facit,ut fatalia non currant,& ꝙ concedatur ſecundus annus,
ipſo iure abſq; aliqua reſtitutione,ſi autem tale impedimentum
adhuc uiguit in ſecundo anno,& tertio,tunc currunt fatalia,&
tali impedito prouidetur mediãte reſtitutiõe in integrum,ita
Abb.poſt antiq.in d.c.ex ratione,& ibi Dec.col.ij.in ij.notabi.
in fi.dicit hanc eſſe cõmunem opin.ex quo tex.in d.c.ex rõne,
procedit in impedimẽto inopiæ,& paupertatis,ſm omnes ibi.
Et tamen ſecundum cõmunem,tali impedito,concedenda eſt
reſtitutio,conſequẽter fatalia currunt,hoc idem uoluit Philip.
Franc.in d.c.ex ratione,col.mihi.vij.in iij.q.principa.dum di-
ſtinguit an impedimentum in perſona appellantis ſuperue-
nerit in primo anno,ut tunc cõcedatur ſecundus ipſo iure.An
uero ſuperueniat,in ſecundo,uel tertio anno,& tunc ꝯcedẽda
ſit reſtitutio,ut plenius,hoc dicit in ſequẽtib.quæſtio.Hoc idẽ,
& magis clare tenet Card.in d.c.ex rõne,col.ij.in quinto præ-
miſſo.& col.iij.in pen.& ultimo notabili,& magis expreſſe hoc
firmat col.xiiij.in vij.q.principa.Vbi uult,ꝙ ſi impedimentũ in
teruenit in ſecũdo fatali,ꝙ neceſſaria eſt reſtitutio,& ꝙ iſta eſt
ueritas,ꝯtra gl.ibi tenendo gl.in auct.ei qui.C.de tẽpo.appel.
quã ſequuntur ibi cõmuniter oẽs,dicens ꝙ Inn.& doct.cõmu-
niter in d.c.ex rõne,hoc tenẽt,ꝙ per lapſum biẽnij appellatio
habeatur pro deſerta,& ſentẽtia trãſiuit in rẽ iudicatã,& impe
dito neceſſaria ẽ reſtitutio,quãdo impedimẽtum interuenit in
ſecundo fatali,& ſecundo anno,multo fortius qñ interuenit in
tertio.Hoc idẽ dicit Fely.in d.c.ex rõne,col.ij.in fi.uerſ.limita
primo,& clarius idẽ tenet Car.ꝯſi.xxiiij.ſuper eo.col.pen.ubi
allegado plures deciſ.dicit cõmunẽ opi.eſſe,ꝙ ſi impedimẽtũ
interuenit in ſecundo anno,nõ impedit,quin lata nõ tranſeat in
rẽ iudicatã,& ꝙ impedito ſuccurri debet mediãte reſtitutiõe in
integrũ,aſſerẽs in iudicãdo,& cõſulẽdo nõ eſſe recedẽdum ab
iſta cõmuni.Vnde cũ in caſu p̄ſenti impedimẽtum paupertatis
in perſonã dicti aduerſarij obuenerit,& in ſecundo,& tertio an
no,per illud nõ fuit impeditus curſus fatalium,licet ſibi ſuccurrẽ-
dum eſſet beneficio reſtitutiõis in integrũ,prout iã fuit ſuccur-
39 ſum,& ꝯſequẽter talis ſentẽtia bene tranſiuit in rẽ iudicatã.† Et
licet aduerſus eã fuerit ꝯceſſa reſtitutio,tamen nõ tollit,nec p̄-
iudicat iuri quęſito dicto cõuentui ſancti Saluatoris mediante
dicto priuilegio Iulij,quod emanauit antẽ dictã reſtitutionẽ,
per textum clarum in d.c.quamuis,de reſcrip.lib.vj.cum alijs
accumulatis per glo.Bart.& omnes ſcribẽ.in l.Gallus.§.& qd
ſi tantũ.ff.de libe.& poſthu.& in dicto priuilegio nõ erat opus
facere mẽtionem de pendentia litis,ex quo nulla erat,nec de re
40 ſtitutione,quæ poterat concedi aduerſus rem iudicatam.† Nã
in conſideratione non erat talis reſtitutio,ut eſt text.in l.iiij.§.
ij.ff.de fideicom.liberta.& in l.i.tem.de ſucc.bon.fac.cau.conſer.
liber.§.ij.& in l.ſed ſi fine.§.quod papinianus.ff.de minor.cum
41 alijs adductis in d.§.& quid ſi tantũ.† Præterea,eſto quòd ꝑ en
dicet

dcret lis, quod tñ negatur, ut ſ. deductum eſt. Tamẽ adhuc attẽ
tari pōt, dictum priuilegiũ, eſſe ualidũ, eſtõ q̃ de litis pendentia
non fuerit facta mentio, ex quo tale priuilegium ↄcernit grãm,
& gratia bene pōt impetrari, & obtineri, abſq; eo, q̃ fiat mẽtio
pendentiæ litis, ita Io. And. in c. dudum, el primo in fi. de elect.
42 & do. Ant. in c. ij. col. xiij. de reſtitu. in integr. † Volentes, q̃ ua-
let diſpenſatio facta lite pendente, eſto q̃ non ſit facta mentio
pendentiæ litis, & ita eſt in caſu noſtro, ubi diſpenſat̃ ſuper pa-
43 ctis illicitis, † Et licet Fely. in d. c. cæterũ, col. v. uerſi. ſecunda re-
ſtitutio, dicat prædictas deciſ. non procedere qñ talis gratia pręiudicaret ei qui impetrauerat beneficiũ, per doctri. ibi per eum
adductas, tamen in caſu noſtro doctri. il'q ceſſant, cum Iulius ſe
cundus in dicta gratia derogauerit omnib. habentibus anterio
res literas ſuper beneficijs quæſitis dicto ordini canonicorum
prædictorum prætextu pactorũ illicitorũ, & ſapientiũ ſimoniã,
nolens inſuper, q̃ per prædictos dicti Canonici nõ poſsint mo-
leſtari, tollendo litẽ motã, dum uetat, & prohibet moleſtatio-
44 nẽ, ut ipſemet Fely. ſentit loco pręalleg. † Prout ẽt quia talis gra
tia fuit ↄceſſa dictis Canonicis poſſeſſoribus, quo caſu non ui-
detur obſtare. d. c. fi. ut li. pen. lib. vj. p tex. ibi in fi. & per ea q̃ di
cit ibi Phil. Fran. uer. pen. & Belleme. deciſ. dccalvij. licet, ꝓpter
appellationẽ, cum alijs adductis per Fely. in c. j. col. antepe. uer.
45 & ſcias, & uerſi. p̃ceden. de reſcr. † Vbi uult, q̃ lite finita pōt ob
tineri priuilegiũ, etiã ſi de lite nõ fiat mẽtio, de quo ſuperius di-
ctum eſt, & gratia impetrata ualet, etiã non facta mẽtione litis,
quæ iã erat extincta, quæ oĩa concurrunt in caſu noſtro, in quo
tpe dictæ gratiæ lis erat finita, & gratia ipſa fuit ↄceſſa poſſeſſo
46 ribus. † Accedat inſuper tenor dicti priuilegij, & gratiæ q̃ ema-
nauit a Iulio ſecundo, ut in facto mihi relatum eſt, nedum mo-
tu proprio, ſed ẽt ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis,
inſuper cũ clauſulis derogatorijs fortiſsimis quæ omne ius tol-
lunt Angelo aduerſario, ſi quod in ipſo fuiſſet. Nam aliud eſſe
non poterat, niſi ex priuilegio, & literis Innoc. de quibus omni
bus pleniſsimè per Fely. in c. nonnulli, de reſcr. & per Deci. ↄſi.
47 cxcj. in cã, col. iij. nu. vj. † Vbi loquitur de principe ꝓcedẽte ex
certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, p quæ aufertur ius ter-
tij abſq; aliqua partis citatione, ſm Innoc. in c. niſi cum pridẽ,
circa finẽ, de renunciatio. cum alijs ibi per eum adductis, & per
eundẽ conſi. cclxxj. in caſu, col. iij. nu. viij. & per Soc. cõſi. cxliiij.
uiſa, col. vij. & viij. uerſi. ſecundus, & conſ. cclxvj in cã, col. xx. &
ſeq. uol. ij. & per eundẽ conſi. lxiij. uiſis, col. vj. nu. xvj. & conſil.
lxxxvij. uiſis, col. viij. & ſeq. nu. xiij. & xvij. uol. iij. Quibus in lo
cis infinitę deciſio. adducuntur, concluſionẽ prædictam probã
48 tes. † Et eo potiſsimum qñ Princeps facit gratiã cũ dictis clau-
ſulis derogatorijs, & utitur plenitudine poteſtatis, apponendo
clauſulã ex certa ſcientia, & ſumus in materia beneficiali, ut eſt
præſens, in qua Papa habet pleniſsimã poteſtatẽ. d. c. ſecundo,
de præb. lib. vj. & dicta clementina prima, ut lit. penden. cũ alijs
allegatis in d. conſi. & per Fely. in c. quæ in eccleſiarũ, de con-
49 ſtit. † Quibus non obſtat regu. cancella. emanata a dicto Iulio
ſecundo. In qua diſponitur, q̃ per quamcunq; ſignaturã facien-
dam per ipſum, ẽt ſi motu proprio fieret, non intelligatur ſubla
50 tum ius quæſitum alicui. † Nam dicta regula non loquitur qñ
gratia eſſet facta ultra motum proprium, ex certa ſciẽtia, & de
plenitudine poteſtatis, & cum clauſulis derogatorijs, pleniſsi-
mis, & fortiſsimis, prout fuit, & eſt in caſu præſenti. Nam prædi
cta, ita accumulata, & concurrentia non cõprehenduntur, nec
continentur in dicta regula, eo maximè cum dicto Angelo ad-
uerſario nullum competat ius, ut ſup. deductum eſt. Quantum
ad ſecundum obiectum, non expreſsionis ueri ualoris, inſiſten-
dum non eſt, cum probatus non fuerit, & in ueritate uerus ua-
lor fuerit expreſſus. Paris. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum, & Canonici facientes aliquid debent illud obſeruare, & contra factum proprium non poſſunt uenire, declaratur nu. x. & ſequen.*
2 *Idem quando aliquid fit a maiori parte capituli.*
3 *Idem uidetur in longaua ſolutione alicuius quantitatis, per capitulum facta.*
4 *Scriptura præſentata per aliquem, contra ipſum probat, nec illam, regulariter poteſt impugnare.*
5 *Affirmatiuam allegant, incumbit onus probandi, non autẽ neganti.*
6 *Canonicorum pars aliqua, non poteſt aliquid cõſtituere, ſeu aſſignare in præiudicium menſæ capitularis, & nu. xij.*
7 *Conſignare aliquid de fructibus menſæ capitularis, tendit in perpetuam alienationem fructuum dictæ menſæ.*
8 *Annui redditus, computantur inter immobilia.*
9 *Res immobiles, ſeu redditus eccleſiæ, non poſſunt alienari ſine ſollennitatibus à iure requiſitis.*
10 *Qui alienarunt, uenire poſſunt contra alienationem, & factum proprium.*
11 *Idem quando alienatio fit lege prohibente.*
12 *Factum à minori parte capituli, non tenet.*
13 *Canonici uocari debent, quando celebratur actus concernens eccleſiam, & fructus ipſius.*
Non entis, nulla ſunt qualitates.
14 *Notario aſſerenti citatos, & uocatos fuiſſe canonicos, non creditur alio non apparente.*
15 *Conuocatio Canonicorum, & capituli, ſub qua forma ſit facienda.*
16 *Canonicorum conſenſus expreſſus requiritur, quando alienãtur res eccleſiæ, nec ſufficit tacitus.*
17 *Deputatio ſeu actus geſtus per Canonicos, ſub aliqua cõditione, ruit conditione non impleta.*
18 *Incluſio unius, eſt alterum excluſio.*
19 *In beneficialibus, illud tantũ uenit, quod expreſſum eſt, et nõ aliud,*
20 *Quod non eſt expreſſum, uidetur omiſſum.*
21 *Beneficium electiuum non uenit in gratia facta per Pontificem, ſi nõ ſuit facta expreſſa mentio beneficij electiui.*
22 *Obreptio, & ſurreptio ipſo iure annullant reſcripta emanata ad beneficia.*
23 *Gratia ſub certa forma conceſſa, redditur nulla forma non ſeruata.*
24 *Gratia facta ſub cõditione, nulla redditur conditione nõ adimpleta*
25 *Executor procedens uirtute literarum ſurreptitiarum, nulliter dicitur procedere.*
26 *Idem ſi proceſſit non ſeruata forma ſibi tradita à ſuperiore.*
27 *Papa mãdans informationẽ capi, citatis, & uocatis quorũ intereſt, ſi executor proceſſit illis non citatis nulliter proceſſiſſe dicitur.*
28 *Executoris aſſertioni dicentis ſe citaſſe per edictum, minime credendum eſt.*
29 *Citatio per edictum, ut fieri poſſit, qua forma requiratur, & nu. 30.*
Citatio per edictum non ualet quando perſonæ citandæ erant certæ & nu. 30.
31 *Citatio per edictum in quo caſu non conceditur, ad minus affigenda eſt in duobus locis.*
32 *Capitulum ſub qua forma debeat citari, & intimari.*
Executori aſſerenti, ſupplicata Pontifici fuiſſe uera, non eſt credendum Papa committens cauſam, cum illa clauſula, ſi tibi conſtiterit, &c. uidetur.
33 *Eam commiſiſſe ſub conditione, & narrata uerificari debent.*
34 *Et partes quarum intereſt, citandæ ſunt.*
35 *Solutio facta per aliquos uoluntariè, non includit neceſſitatem in futurum, eam faciendi.*
36 *Solutio uoluntariè facta per aliquos canonicos, non præiudicat ſucceſſoribus.*
37 *Electio à principio nulla, ex conſenſu tacito, uel expreſſo poſtmodũ non poteſt ualidari.*
38 *Præſtatio, uel ſolutio per aliquod tempus facta, non inducit præſcriptionem quando facta fuit contra prohibitionem iuris, & iure reſiſtente.*
39 *Dignitas prima poſt pontificalem in eccleſia cathedrali, quæ ſit, cõſideratur ſecundũ conſuetudines prouinciarum, & eccleſiarum.*
40 *Canonicorum conuocatio, ad quem ſpectet.*
41 *Statuta obſeruata, indicant, ut ſecundum illa iudicandum ſit.*
42 *Capitulum, & canonici, an poſſint ſtatuta condere.*
43 *Et quid ſi fuere confirmata à ſede apoſtolica.*
44 *Conſuetudo, per quos actus inducatur.*
45 *Faciens actum, uidetur illum facere in poteſtate licita, & permiſſa, ſi illum poterat facere dupliciter.*
46 *Conſuetudo per quantum tempus dicatur præſcripta.*
47 *Præſcriptio ualida, quod, & quantum tempus requirit.*
48 *Præſcriptio nullo modo procedit cum mala fide.*
49 *Interdictum poſſeſſorium retinendæ, quando dicatur intentatum.*
50 *Tale interdictum, an competat pro iuribus incorporalibus.*
51 *Mutans iudicium, condemnandus eſt in expenſis.*
52 *Remedium. c. re. integranda, ſapit naturam interdicti retinendæ, & recuperandæ.*
53 *In interdicto retinendæ, quis magis obtinere debeat.*
In dicto interdicto retinendæ, articuli etiam concernentes petitorium, an ſint pertinentes, uel ne, & nu. 55. 56. & 60.

54 *Interdictum retinendæ concurrit cum petitorio, quando agitur de iuribus incorporalibus.*
55 *In interdicto retinendæ, & etiam recuperandæ, an & quo caſu admittantur articuli tangentes proprietatē. & nu. 56. & 60.*
57 *Interdictum retinendæ, & recuperandæ penitus contrariantur.*
58 *Regula de triennali, quando, et quo caſu, et in quibus procedat.*
59 *Declaratio libelli, permiſſa eſt, et fieri poteſt licitè.*

CONSILIVM XXXI.

1 CIRCA † Præſentem difficultatem prima facie di
cendū uidetur, dictas lib. l. deberi dom. Hierony.
moderno archidiacōno, ex quo applicatæ fuere p
capi. & Canonicos. d. archidiaconatui, & ideo non
poſſunt uenire ꝯ factum propriū, & cōtra illud quod ſemel pla-
cuit, regu. quod ſemel, de reg. iur. lib. vj. cū concor. ibi alleg. &
per Alex. conſi. iij. uol. iij. & per Rot. in antiq. deciſ. dccclxvj.
2 col. ij alias ſub tit. de teſt. viij. in ordine. † Vnde cū conſignatio,
& deputatio dictarum lib. l. facta appareat a maiore parte capi-
tuli prædicti, ad ipſius præſtationem ꝑdictum capitulum cogi
debet, nec locus debet eſſe pœnitentiæ, toto tit. de his q̄ fi. a ma-
3 io. par. capituli. cū alijs uulgarib. † Ad quod ēt facit longæua ſo-
lutio facta per capitulum prędictum, de dictis lib. l. do. Ioannia
de laicis, argu. no. in l. ſi certis annis. C. de pac. & eorum q̄ not. p
Bar. in l. cum de in rem uerſo. ff. de uſur. & eorum q̄ not. in c. de
quarta. & in c. auditis, extra de præſcr. Ad quod ēt faciunt lite-
ræ apoſtolicæ, & proceſſus ſuper illis fabricatus per executorē
deputatum, qui uirtute gratiæ apoſtolicæ applicauit dictas lib.
l. dicto archidiaconatui ex redditibus, & fructib. menſe capitu
li Feltreñ. a quib. non fuit reclamatū, nec mō aliquo ꝯtradictū,
quo fit, ut dicta deputatio fuerit, & ſit ualida, & cōſequenter, ꝙ
dictę lib. l. ſint ſoluendę. d. moderno archidiacono. ¶ Iſtis tamē
non obſtantib. in puncto iuris, & ſectando ueritatē, ꝯtraria opi
nio probabilior eſt, quod clariſſimè deducitur. Nam certū eſt,
ꝙ dictus archidiaconatus, nullos habeat fructus propter quod
longo tpe uacauit, probatur per ſcripturā præſentatā per mo-
4 dernū archidiaconū. ¶ † Quæ ꝯtra ipſum, hoc probat, nec pōt
eā impugnare, cū ſemel eā præſentauerit, & approbauerit. l. ſi qa
teſtib. C. de teſtib. & in c. cum olim, de cenſi. plenè per Ab. poſt
Inn. in c. cū uenerabilis, col. vj. & ibi Imo. Fely. & Mod. de exce.
& eſt doctr. Pa. de Caſt. in l. j. col. ij. C. ut quæ deſ. aduo. & facit
regu. ex eo. de reg. iur. lib. vj. & quæ pleniſſimè per Fely. in c. ca-
5 pitulum, col. viij. de reſcr. † Et ēt dicenti contrariū incumbit o-
nus probandi, cū iſta ſit negatiua, archidiaconatū fructus non
habuiſſe, dicenti affirmatiuā remanet onus probationis, ut per
6 Mod. in l. in illa ſtipulatione. ff de uer. obli. cum uulgar. † Cano
nici illi quinq; Feltren. qui aſſignarunt dictas lib. l. per prius nō
debitas dicto archidiaconatui, de iure mō aliquo non potuere
7 facere dictā conſignationē ex pluib. † Primo quia talis ꝯſigna-
tio de fructib. menſe capitularis, tendebat in perpetuā aliena-
tionē fructuū dictę menſę qui fructus deputati erant ad diſtri-
butiones quotidianas, ꝯſequenter ad opus piiſſimū. Ex quo nō
debent præſtari niſi intereſſentib. horis canonicis, & ut diuinū
8 officium celebratur c. j. de cleri. non reſid. lib. vj. cū ſimi. † Et ta
lis alienatio prædictarū. l. lib. ꝯſequenter redditiuū annuorum
quæ inter immobilia cōputantur, & enumerantur clem. exiui. §.
cumq; annui redditus, de uerb. ſign. in clem. ſine ꝯſenſu ordina-
rij fieri nō potuit, & ſine eā iuſta, & rationabili facta, minus ua-
luit, non tendebat nec tendit in utilitatē eccleſiæ, immo in dam
nū euidens, ut ſup. ex quo fructus deputati ad opus piiſſimum,
minuūtur, ad quod in ſimi. facit no. in c. paſtoralis, de his quę
9 fi. a præla. ¶ † Non interuenit tractatus requiſitus, nec interue-
nerunt aliæ ſolēnitates ēt requiſitæ in alienationib. rerū eccle-
ſiaſticarum, non interuenit auctoritas, neq; cōfirmatio Pontifi-
cis, quo fit, ut ceſſantib. prædictis, ut iā ceſſant, talis ꝯſignatio, &
deputatio dictarū lib. l. cōſequēter alienatio, fieri nō potuerit,
& taliter facta ipſo iure non tenet. c. ſine exceptione. xij. q. ij. to
to tit. de rebus eccleſia. non alien. in antiq. & per totū eo. ti. lib.
10 vj. & in clem. & bene in extrauagan Pauli ſecundi. † Inde dici-
mus, ꝙ illimet qui alienant poſſunt uenire ꝯtra factū proprium
& reuocare alienationē ipſo iure nullā, ut in d. extrauag. Pauli
ſecundi, & in c. ſi quis præsb. de rebus eccleſia. non alien. & no.
in iurib. præal. & in c. ſi, de reſtit. in integ. lib. vj. & in cle. unica,
11 eod. tit. & per gl. in d. reg. quod ſemel. † Ex quo talis alienatio
fuit facta lege prohibente, unde nimirum ſi illemet qui alienat
pōt uenire contra eā, & contra factum propriū, ut per Alex. ꝯſi.
cxxxix. uol. ij. & dicta deciſ. Rot. & per iſtud tollitur obiectio
12 ſupra in ꝯtrarium facta. † Secundo talis deputatio fuit. ex quo
tantū facta a quinq; canonicis, inter quos erat ille Ioannes de
laicis. Et canonici capituli Feltreñ. undecim ſunt numero cōſe-
quenter reperitur facta a minori parte, nō maiori, quo fit, ut nō
ualeat, toto tit. de his quę fi. a maio. par. ꝑla. uel capi. & faciunt
no. per Fely. in c. j. de maio. & obed. & in c. cum oēs, col. pen. de
13 conſt. † Nec dicatur, ꝙ alij fuere uocati, & noluerūt uenire. &c.
Nam dico, ꝙ talis uocatio, non apparet facta, & nō ēnim nullę
ſunt qualitates. l. eius qui. ff. ſi cer. per. & in c. ad diſſoluendū, de
14 deſponſ. impu. † Nec creditur uerbis notarij aſſerentis, citatio-
nē prędictā apparere per acta ſua, nā tali relationi nō datur fi-
des, niſi citatio relata exhibeatur. l. aſſe toto. ff. de hęredi. inſti.
plenius in auctē. ſi quis in aliquo documento. C. de eden. c. ab-
15 bate. & ibi gl. & doc. de uerb. ſig. cum concor. † Prout ēt ex alio
ruit, quia talis ꝯuocatio canonicorū, & capituli, non fuit facta,
ſm formā iuris, de qua per Inno. in c. j. in prin de maio. & obed.
nec ēt fuit facta ſm formam ſtatutorū eccleſię Feltren. de qua
16 in ſtatuto. lix. lx. lxj. & lxiij. † Prout ēt ruit ex alio, quia talis de
putatio tendit in perpetuam alienationem, ut ſupra, quo fit, ut
debeat eſſe expreſſus conſenſus canonicorū, ex quo nō ſufficit
tacitus, ut per archidiaconum, in c. ſacerdotes. xvj q. ij & in di-
cto cap. ſine exceptione, & per Io. And. in regula qui tacet, de
reg. iur. lib. vj. Et ideo abſentes citati, licet poſſint haberi pro ꝑ-
ſentib. ſtante contumacia. Tamen talis pręſentia ficta & prę-
ſumpta, non inducit expreſſum cōſenſum, qui neceſſario requi
ritur in alienationibus pręd. ctis, & expreſſis, ut ſupra, nec ſuffi-
17 cit tacitus. † Tertio canonici illi quinq; deputauerūt dictas lib.
l. ad effectum conſtituendi dictū archidiaconatum in beneficiū
electiuū, & ita elegerunt dom Io. & cōſtituerunt dictas lib. l. ex
preſſe uolentes, ꝙ ſuper prædictis obtineretur confirmatio apo
ſtolica quod minimè fuit ſeruatū quo fit, ut hoc non ſecuto, &
ꝯditione iſta nō adimpleta, ceſſauerit ipſorum ꝯſenſus, propter
defectum ꝯditionis non adimpletæ. l. cedere diē. ff. de uerb. ſig.
l. is cui. ff. de actio. & oblig. pulchrè per Bald. in l. arethuſa. ff. de
ſtatu hominum. Ex quib. patet, conſtitutionē dictarū lib. l. fa-
ctā per dictos quinq; canonicos, modo quo ſupra, nō ualuiſſe,
nec tenuiſſe. Tum quia facta a minore parte capituli. Tū quia
aſſerta citatio abſentiū non fuit facta formiter. Tum quia tēdit
in perpetuā alienationē. Tum quia facta ꝯditionaliter, quæ cō-
ditio minimè euenit, ex quibus infertur, quod nullius debet eſ-
ſe conſiderationis. ¶ Literæ apoſtolicæ, & gr̄a conceſſa a Paulo
ſecundo Ponti. max. non pōt ſuffragari moderno archidiacono,
ad exactionem dictarum lib. l. ex infraſcriptis. Primo quia gr̄a
loquitur, de Archidiaconatu prædicto, tanquā de beneficio nō
electiuo, ut patet ex uerbis expreſſis dictarum litterarum ibi, &
ad quē quis per electionem nō aſſumitur, quo fit, ut mens Papæ
fuerit gratiam non facere, ſi tale beneficium fuiſſet electiuum.
18 † Nam cum unum concedat, alterum denegat, & excludit. ca.
19 nonne, de præſump. l. cū prætor, in prin. ff. de iud. † Et in talibus
ſtrictiſſimè fit interpretatio, taliter, ꝙ ſolum expreſſum uenit,
& non aliud. c. quāuis pleniſſima, de præb. lib. vj. cū concor. ibi
20 allegi. † Quod ēt patet quia ſi uoluiſſet ꝯcedere, ut electiuū, iā
expreſſiſſet, nō expreſſit conſequenter nō conceſſit. c. ad audiē
21 tiam, de decim. l. unica. §. ſed cū deficientis. C. de cad. tol. † Pro-
batur, & fortius. Nam ſi Papa ſimpliciter conceſſiſſet talē archi
diaconatū, tamen in tali gratia non ueniret, qđ eſſet electiuum,
niſi expreſſa fuiſſet mentio facta de electiuo, & nō ſufficeret hoc
fieri per circunſtantias, per tex in c. cum in illis, uerſi. illis uero,
de ꝑbend. lib. vj, & ibi latè ſcrib. & in clem j. in fi. de præb. & per
Abb. in c. nobis, col. ij. de iure patro. & per Rot. in antiq. deciſ.
dccclxxviij. alias ſub titulo, de ꝯceſ. præb. deciſ. lxviij. & eſt ſimi.
deciſ. Bernar. de Bulgne. in tit. de præb. xiij. in ordine, & p Belle
me. deciſ. cv. & ſeq. & per Fel. in c. in ueſtra, col. xiiij. in xxxij.
cotrel. de reſcri. Vn̄ cū talis archidiaconatus ſit beneficiū electi
uū, ſatis patet grām Pauli ſecundi, ad illud nō extēdi p ſuperius
adducta. Et ꝙ ſit electiuū ſatis patet, p ſcripturas ꝑſentatas per
modernū archidiaconū, p quas ꝯſtat Canonicos elegiſſe Io. de
laitis quas ſcripturas non pōt reprobare, cū ſemel ipſas ꝑſenta-
22 uerit, ut ſupra probatū eſt. † Et ſi pur inſtaret, talē archidiacona
tum nō eſſe beneficiū electiuū, ſed collatiuū, adhuc dicitur gra
tiam Pauli ſecundi fuiſſe, & eſſe nullam, primo uicio ſurreptio-
nis, & obreptionis, quæ uicia ipſo iure annullant reſcripta ema
nata ad beneficia, ut eſt præſcus materia, nedum ope exceptio-
nis, ut plenè habetur in cap. ſi motu proprio, de præben. lib. vj.

& in

& in c.ſi gratia,de reſcr.eo.ti.& latè per Fel.in c.ſuper literis, &
per eundẽ,poſt abbatẽ,& alios,in c.ad audientiã,il.ij.de reſc.in
antiq.& per dom.de Rot.in no.deci.cccclxxij.alias in tit.de p̃-
ben.xxiiij.& deciſio.cccclxviij.alias tit.de reſcr.xxxij. ubi falſa
narratio inducit ſurreptionẽ,uiciantem,&c.cũ ſimil. De ſurre-
ptione,& obreptione patet,quia narratu fuit dictũ archidiaco-
natũ,habuiſſe fructus,& ꝙ fructus illius peruenerunt p annos,
xvij.ad capitulũ eccleſiæ Feltren. Cuius maſſa adducta fuit uſ-
qua ad ualorem.cc.lib.quod penitus fuit,& eſt falſum. Rurſus
dicitur fuiſſe ſupplicatum, ꝙ dictæ lib.l.adaugerentur alijs fru
ctibus dicti archidiaconatus. Ex quib. quilibet archidiaconus
pro tẽpore exiſtens poterat ſe cõmodè ſuſtentare,quæ oĩa fue-
runt, & ſunt falſa. Ex quo dictus archidiaconatus nullos alios
habebat fructus Itẽ ex lib.prædictis.l.facientib.duca.octo cer-
tiſsimũ eſt archidiaconũ quẽlibet decenter nõ poſſe ſuſtẽtari.
Præterea dicitur fuiſſe ſupplicatũ,pro parte capituli,& Ioã. qđ
utiq; falſum fuit,cũ quo capitulũ nunquã ſupplicauit, ulterius
dicitur,archidiaconatũ non eſſe beneficiũ electiuũ, cuius ɔ̃triũ
patet,ut ſupra,alio hucuſq; non doc.Ex quib.obreptionibus,&
ſurreptionibus geminatis,& multiplicatis clariſsimè patet, gra
tiã Pauli.ij.fuiſſe, & eſſe ipſo iure nullã & Pontificẽ nõ ɔceſsiſ-
ſe,ſi prædicta nõ fuiſſent narrata.Præterea, & fortius talis gr̃a,
non eſt in conſideratione,ex quo Papa,per eã non prouidit,ſed
mandat tunc Vic.Feltrẽ. ꝙ prouideat,& nõ ſimpliciter,ſed ſub
cõditione multiplici.Primo,ꝙ uocatis uocandis, hẽet ſe infor-
mare de oĩbus ſupplicatis, & eorũ circunſtantijs.Et ꝙ informa
tione diligẽter capta.d.lib.l.adauctas applicaret.d.archidiaco-
23 natui,ſi ad hoc accederet expreſſus ɔſenſus capituli.† quæ for-
ma reſcripti, & gratiæ minimè fuit adimpleta, & ſeruata p ip-
ſum executorẽ,ut ĩ dicetur,ɔ̃ñr.d.gratia fuit, & eſt nulla, cum
eius forma non fuerit ſeruata.c.cũ dilecta,de reſcrip.c.cũ olim,
de of.deleg.l.diligenter.ff.mand. cũ alijs uulg. Patet ex p̃dictis,
24 gratiã,Pauli.ij.non prodeſſe moderno archidiacono.† Et cũ.d.
gr̃a fuerit cõditionalis,ɔditione non adimpleta, nihil ponit in
eſſe,nec aliquã inducit diſpoſitionẽ.c.j.§.ille uero,de ſpon. lib.
vj.maxime in rõne ſui.l.ɔditiones extrinſecus.l.quæ ſub ɔditio
ne.§.ſi.& ibi Bar.ff.de cond.& demõ.latè p̃ſcribentes, in lege
25 itẽ quia.ff.de pact.† Minus prodeſt eidẽ proceſſus fabricatus p
executorẽ prædictum.Nã cum talis executor proceſſerit uirtu-
te dictarũ literarũ ſurreptitiarũ,neceſſario ſequitur, ꝙ talis pro
ceſſus ſit irritus,& nullus,ut in d.c.cũ dilecta,& ibi plene Mod.
26 & no.in d.c.ſuper literis.¶ † Præterea ipſe executor nõ ſerua-
uit formã ſibi traditã a Papa, quo ſit, ut illud quod ipſe fecerit
fuerit,& ſit nullũ.d.c.cũ olim,cum alijs ɔcor.tanquã factũ a pri
uato,& carente iuriſdictione,& auctoritate.l.priuatorũ. C. de
27 iuriſd. om. iud.† Et ꝙ per executorẽ non fuerit ſeruata forma
tradita per Papã oſtendit. Nã Papa mandat,ut uocatis, & cita-
tis quorũ intererat,capẽ informationẽ de ſupplicatis,& intereſ-
ſe tangebat Canonicos,& capitulũ Feltreñ. qui citati non fue-
runt,& ɔſequenter proceſſum fuit nõ ſeruata forma,& parte ab
ſente,& non citata,& ſic nulliter clemẽ.paſtoralis,de re iu.§. ſi.
inſt.de pœ.teme.liti.l.nã ita diuus ff.de adop.l.de unoquoq;.ff.
28 de re iud.† Nec obſtat aſſertio executoria in qua dicit citaſſe p
edictũ,& edictum prędictũ intimaſſe capitulo.Primò qa de ta-
lib.non ɔſtat & eius aſſertioni non eſt credendũ.c.cũ in iure pe
ritus,de of.dele.c.qm̃ contra,de prob.c.cum a nobis, de teſtib.
29 l.prohibitũ.C.de iu.fiſ.lib.x.l.ne in arbitris.C.de arbi.† Secun
dò ẽt ſi appareret edictum nõ ualeret, ex quo perſonæ citandæ
certæ erant,& non incertę, & ideo alio non cõcurrente nõ po-
tuerunt per edictum citari,ut plenè per Fel.in c.ij.de conſt.co-
lũ.vj.& ſeq.& per eundẽ in c.ex parte decani,col.iiij.dę reſcri.
30 & per Card.conſi.ſuo.† Item ut citatio p edictũ potuiſſet fieri,
debebant interuenire ea quæ habentur in clem.j.de iudi. & ibi
plenè ſcrib.& per Fel.in c.accedẽs,el ſecundo.§.porro.ut li. nõ
conteſt.quæ in p̃ſenti caſu minimè interuenerunt, conſequẽter
31 talis citatio nõ potuit emanari.† Præterea,qñ citatio fit p edi-
ctũ ſaltim affigenda eſt de neceſsitate in duobus locis, & nõ ſuf
ficit affigere in uno,ut dñt dom.de Rot.in no.deciſ.lxxix.alias
in tit.de reſcr.v.in ordi.ubi plura allegãt,& anti.deciſ.dxxij. a-
lias ĩ tit.de reſcr.xxxiij.& p Belleme.deciſ.cxciiij.& ut ipſemet
executor dicit,nõ appoſuit edictũ niſi in uno loco,ɔſequenter
32 nõ ualuit.† Minus ualet aſſertio ſua, ꝙ capitulũ fuit intimatũ,
nã certa forma ſeruat̃ qñ capitulũ intimandũ eſt,& citandũ, de
qua ĩ l.ſed & ſi hac.§.qui manumittit.ff. de in ius uoc. & per gl.
in l.non poteſt uideri.ff.de reg.iu.& p gl.in c.ſi capitulo de cõ
ceſ.præb.lib.vj.per Bat.in extrauag.ad reprimendũ, in uer.cita
ta,& per domi.Maria,in trac.de citatio.in xx.artic.prin. & per
gl.in c.ſi ſoli,de ɔceſ.præb.lib.vj.& per Fel.in c.j.de maio.& o-
bed.cum alijs concord.Vnde cum nulla prædictarũ formarum
fuerit ſeruata,per dictum executorẽ, in intimando capitulũ ſe-
quitur ꝙ talis ſua aſſertio ẽt ſi eſſet uera nõ ſatisfacit formę tra
ditæ a papa. Rurſus papa uoluit,ꝙ executor procederet ad ap-
plicandũ dicto archidiaconatui dictas lib.l.Si per informatio-
nẽ diligentem reperiret ſupplicata Pontifici eſſe uera, quæ in-
formatio minimè apparet, nec apparere põt, ex quo ſupplicata
Pontifici fuerunt.& ſunt falſa,ut ſupra probatũ eſt, cõſequẽter
forma reſcripti non fuit ſeruata, nec creditur ipſi executori aſ-
ſerenti cœpiſſe informationẽ, & ſupplicata Põtifici fuiſſe uera.
33 d.c.cũ in iure peritus,cũ alijs ſup.allegatis. † Quando eñ papa
cõmittit cãm,cum illa ɔditione,ſi tibi conſtiterit.&c. per dili-
gentem informationẽ.&c.gr̃a non eſt pura,ſed cõditionalis,&
narrata debent uerificari,ut p Lap.alleg.xv.& p Rot. in antiq.
deciſ.dclxxxiiij.alias in ti.de reſcr.xxj & deciſ. dcclxxiij. alias
ſub tit.de dolo,& cõtum.xv.& p Alex.ɔſi.ccxix.uol.ij.in quib.
locis ẽt probatur,partẽ ſemper eſſe citandã,quod minimè in ca
34 ſu præſenti factũ apparet ergo &c.† Rurſus papa uoluit ꝙ exe-
cutor procederet ad applicandũ dictas lib.l.d. archidiaconatui,
ſi ad id acceſsiſſet expreſſus ɔſenſus capituli p̃dicti, qui ɔſenſus
nõ acceſsit,ũn talis applicatio nõ potuit fieri p executorẽ, nec
prodeſt aſſertio dicti executoris ꝙ de ɔſenſu capituli p̃dicti cõ
ſtabat per inſtr̃m ſcriptũ manu ſer Io.Franciſci.&c.Ex quo talis
conſenſus non eſt in ɔſideratione,ut ſ.ex plurib. oſtenſum fuit
Tum quia ɔditionalis.Tum quia a minore parte. Tum quia tẽ
dit in perpetuã alienationẽ.Tum quia nõ fuit confirmatus a ſu
periore,ut ibi dictũ extitit,ex quib.patet geſta per executorem
35 prædictum fuiſſe,& eſſe nulla.† Non obſtat, ꝙ prædicto Io.de
Iaitis quouſq; uixit fuerunt ſolutæ dictæ lib.l. ex quo talis uolũ
taria ſolutio facta do.Ioanni, tanquã benemerito nõ eſt trahen
da ad neceſsitatẽ.l.ij.C.de his qui ſpon.mu.& in auc. presb. C.
36 de epiſ.& cler. & in l.uoluntariæ. C.de excuſ.tut.† Præterea ta-
lis uoluntaria ſolutio,nõ potuit præiudicare ſucceſſorib. ca. de
cætero.c.ueniẽs,de trãſ. nec potuit p̃iudicare menſe capitulari,
37 & fructib.deputatis,ad diſtributiones quotidianas,ut ſup.† Et
cũ talis p̃ſcriptio,& p̃ſtatio fuerit facta ɔtra prohibitionẽ iuris,
ut ſup.& ius expreſſe reſiſtat dictæ alienatiõi, & p̃ſtationi, talis
præſtatio,& p̃ſcriptio,nõ eſt attẽdenda.c.j.cũ ibi no. de p̃ſcript.
lib.vj& p illud ceſſant no.in d.c.de quarta,de præſc. cũ alijs ſu
pra in contrariũ adductis, ex quo loquunt̃ in diuerſis terminis,
qñ ius cõmune nõ ɔtradicit p̃ſcriptioni, nec præſcriptio tendit
38 cõtra prohibitionẽ iuris. † Ad quorũ corroborationẽ accedat
ɔſi.Cald.primũ in tit.de elec.in quo uult electionẽ nullã a prin
cipio nõ ualidari,ex ɔſenſu tacito,uel expreſſo poſtmodũ ſuper
ueniente.Ex quib.ɔcluditur,modernũ archidiaconũ,nullũ ha-
39 bere ius ad petendũ dictas lib.l.† Circa ſecundã difficultatem,
breuib.inſiſtendo,certũ eſt,ꝙ in eccleſia cathedrali,poſt ponti
ficalẽ,prima dignitas diuerſimodè attenditur, quandoq; archi
diaconatus,quandoq; decanatus quandoq; cãtoria, uel alia, &
hoc ſ̃m uarias ɔſuetudines prouinciarũ& eccleſiarum,quæ cir-
ca iſtud attendi debent,ut no.doc.in c.j.de conſuetudi.libr. vj.
& ſunt deciſ.claræ dom. de Rot.in noua deciſ.cccclj.& ſeq.cir
ca finem,alias ſub titu.de elect.deciſ.iiij.& quinta, cum alijs cõ
cor. Vnde attentis ſtatutis, & conſuetudinibus dictæ eccleſię
Feltreñ.certiſsimũ eſt decanatũ eſſe primã dignitatẽ, ſecundã
fuiſſe præpoſiturã,& tertiã ipſum archidiaconatũ,quo fit, ut ip
40 ſe moder. archidiaconus non habeat primã dignitatẽ. † Et ꝙ
abſente decano,uelit conuocare capitulũ,& canonicos,& dare
licentiã clericis ſe abſentare uolentib. Conſiderandũ eſt, quod
conuocare capitulũ,ſecundũ opinionẽ aliquorũ,ſpectat ad an-
tiquiorẽ,ut p Abb.poſt Inno.in c.j. de maio. & obed. de cuius
dicti ueritate Fely.ibidem col.j.aliqua adducit, allegando di-
uerſas opin.& idẽ Fely.tangit in c.cum oẽs, col.pen. & fina. de
conſti.Tamen certiſsimum eſt per ſtatuta eccleſiæ Feltreñ. di-
ſponi,& ordinari,capitulũ, & canonicos debere conuocari per
antiquiorẽ canonicũ,ut in ſtatuto quinquageſimonono,ſexage
41 ſimo primo,& ſexageſimo quarto.† Ex ſua diſpoſitione ſtatuta
ria ſtãte nulla uidet̃ difficultas,quin decano abſente, antiquior
Canonicus debeat conuocare, quo fit, ut archidiaconus circa
conuocationem prædictam ſe intromittere non debeat,cum ſe
cundum talia ſtatuta,iam obſeruata iudicandum ſit, ut eſt tex.
in dicto cap.cum omnes,& ibi Fely.colum.fina. adducens Ab-

42 bæ.in cap.quod clericis,col.xij.de for.comp. † Certũ enim eſt,
quod capitulum,& canonici potuerunt facere dicta ſtatuta, ut
per Bar.& repetentes,in l.omnes populi.ff.de iuſtitia & iure,&
in l.cunctos populos.C. de ſumma trin, & fide catho.per An-
charanum in c.j.de conſt.& per Moder.in c.cum omnes, & in
cap.cum acceſsiſſent,eod.tit.& in c.ea parte decani,de reſcrip.
43 & per Io.de mil.in reperto.in uer.ſtatutum. † De quo non eſt
hæſitandum,cum pro firmo in facto præſupponatur, dicta ſta-
tuta fuiſſe confirmata a ſeda apoſtolica,tanquam honeſta,& tẽ
dentia ad bonos mores,& fuiſſe,& eſſe in uiridi obſeruantia,&
quod talia ſtatuta,circa conuocationem ualeant, & ſint obſer-
uanda,uide Io.de mil.in dicto ſuo repertorio, in uer. uniuerſi-
tas,pariter,& de licentia danda clericis uolentibus ſe abſentare
etiam prouiſum eſt per ſtatutum primum, quartum, & alia ca-
pitula, quibus cautum expreſſe eſt,per antiquiorem canonicũ,
abſente decano, debere præſtari licentiam clericis uolentib. ſe
abſentare. Vnde,& circa conuocationem,& circa licentiã præ-
ſtandam,de quib.in præſentiarum fit ꝯtrouerſia, concludendũ
eſt tales altercationes decidi, & determinari per dicta ſtatuta.
44 † Nec obſtat allegata ꝯſuetudo per modernum archid.ꝙ præ-
deceſſores ſui archidiaconatui,ita cõſueuere,nã ea p̃dictis acti-
bus ꝯſuetudo non inducitur,ſed potius p̃ſcriptio, non enĩ appa
ret ſuper hoc aliquando fuiſſe iudicatũ,quo fit,ut ꝯſuetudo nõ
fuerit inducta,per not.in l.j.C.q̃ ſit long.cõſue.& in l. de quib.
ff.de legi.& in c.fi.ubi plenè Mode.repetentes,de cõſuet.Minus
põt dici conſuetudinẽ fuiſſe præſcriptã, per not.in dictis locis,
ex quo negatur præſcriptio,ut ĩ.ſtatim dicetur.Solus enĩ Io.de
laitis per multos annos conuocauit capitulum, & dedit licen-
tiã,in quo certum eſt ipſum.Io.nedum fuiſſe archidiaconũ, ſed
antiquiorẽ Canonicum. d. eccleſiæ, & ideo ſi prædicta exerce-
45 bat,illa faciebat,tanquã antiquior canonicus. † Et ſic in p̃ñte
licita,& permiſſa,non aũt prohibita,arg.no.in l.merito.ff. pro
ſoc.& no.in c.licet in corrigendis,de of.ord.Et licet d.Io. renũ
ciauerit canonicatui,& poſt renunciationem exercuerit p̃dicta
tanquã archidiaconus,tñ prędicta fecit per tres annos tantum,
uel circa,& poſt renunciationẽ Canonicatus, adhuc remanſit
Canonicus ſupra numerarius,in dicta eccleſia,& erga ipſum tã
quã benemeritũ,oẽs præſtabant reuerentiã.Et eo mortuo do.
Pau.Bergaſius,per trienniũ tñ,uel circa prædicta exercuit,quo
fit,ut cõputato t̃pe Io. delaitis poſtquã renunciauit canonica-
tui,reperiatur ipſum geſsiſſe prędicta per trienniũ,& eo mortuo
per aliud trienniũ adminiſtraſſe prædicta d.Pau.Bergaſium,per
quod tẽpus ſex annorũ nulla ualida fuit præſcripta ꝯſuetudo
quæ ſaltim tẽpus.al.ann.requirit,ut no.in d.c.fi.cũ alijs ſ̃.alle.
46 & eorũ concor.† Minus fuit inducta aliqua præſcriptio ualida,
nõ.x.nõ.xx.non.xxx.non.xl.annorũ iuxta no.in d.c.de quarta,
& fere p totum,de præſcrip.& C.de p̃ſc. lon.tẽ.cum alijs uulg.
47 † Ad quod ẽt facit,quoniã ſtante diſpoſitione prædictorum ſta
tutorum,& do.Io.de laitis,& do.Pau.habentes notitiã de ſtatu
tis prædictis.quæ iã notoria erant,nõ potuerunt prædicta exer
48 cere bona fide,† cõſequenter erant in mala fide,quo fit,ut p̃ſcri
ptio non procedat.c.fi.& ibi doc.de præſcr.reg.poſſeſſor.de re-
gu.iur.lib.vj.per Alex.conſ.xxxiij.uiſo proceſſu,uol.iij.& ꝯſi.
xcj.uidetur,uol.iiij.& conſi.cxj.quidã,uol.v.& per Corn.conſ.
cclxv.in hac,col.iij.uol.iij Ex quib.patet conſuetudinẽ, & præ
ſcriptionẽ ex aduerſo allegatã,non eſſe in cõſideratione, ſed at
tendi debent ipſa ſtatuta,quorũ uigore,nõ ipſe archidiaconus,
ſed prædictus do. Victor,tanquã antiquior canonicus prædicta
exercere,& adminiſtrare dẽt. ¶ Quo uero ad reliqua,breuibus
tangendo ueritatẽ,Hieronymus archidiaconus in libello,& pe
titione ſua circa duo inſtat. Primũ eſt ſpeciale contra Victorẽ
decreta.docto.aſſerens ſe fuiſſe,& eſſe in poſſeſsione, quaſi iu-
rium, & pertinentiarũ archidiaconatus Feltren. in qua poſſeſ-
ſione,ſeu quaſi prætendit ſe turbari a dicto dom.Victore, circa
conuocationẽ capituli dictæ eccleſię, & circa licentiam dandã
presbyteris,& alijs uolentibus ſe abſentare a dicta eccleſia quę
omnia dicit ſpectare ad ſe,& officiũ ſuum,concludendo debere
manuteneri in dicta ſua pacifica poſſeſsione, ſeu quaſi dictorũ
iurium,& quod dictus do. Victor deſiſtat a dicta moleſtatione,
& turbatione expreſsè intentãdo interdictũ retinendę poſſeſ-
49 ſionis.† Ex quib clare patet intentatũ eſſe quo ad prędicta inter
dictum poſſeſſoriũ retinendæ,per tex.in l.j.§. retinendæ. ff. uti
50 poſsi.& inſt.de interd.§.retinendæ.† Et licet iſta iura ſint incor
poralia,tamen pro illis competit tale interdictum utile, p tex.
in c.licet cãm,ubi Abb.& alij ſcrib.de prob.& per Bar.in d. l.j,
In prin.col.ij.& §.hoc interdictum. Vnde clariſsime patet non
eſſe intentatum interdictum reſtitutorium, ut prætenditur mõ
51 per ipſum.d.Archidiaconum in ultimis ſuis replicationib. † Et
ſi perſiſtere intendit i interdicto recuperandę, quod nouiter in
tentare uidetur,reficere debet expenſas,huc uſq; factas, per mu
tationẽ talis iudicij,iuxta tex.& ibi ſcrib.in l.edita.C. de eden.
52 & per Cano.in c.ſignificantib.de libel.obl.† In quo interdicto
recuperandæ,& reſtituendæ includitur remediũ.c.reintegran-
da,quod in ultimis ſuis replicationibus ipſe archidiaconus intẽ
tare uidetur,ad quod de iure audiendus non eſt,niſi refectis ex
53 penſis,ut ſup.† Si perſiſtere intendit in primo ſuo libello, & in-
terdicto retinendæ intentato contra domi.Victorem ſuper di-
ctis iurib.certiſsimum eſt,ꝙ exceptiones datæ per ipſum dom,
Victorẽ antiquę,& nouiſsimę,ſunt pertinentiſsimę,nã tendant
ad excluſionẽ ipſius archidiaconi,ẽt ſuper poſſeſſorio retinẽdę,
quod oſtenditur.Nã ipſe archid.dicit fuiſſe, & eſſe in poſſeſsio-
ne,ſeu quaſi dictorũ iuriũ,& turbari a domi.Victore, ecõtra ip
ſe domi. Victor dicit ſe fuiſſe, & eſſe tanquã antiquiorẽ canoni
cum dictæ eccleſię in pacifica poſſeſsione,ſeu quaſi dictorũ iu-
rium,ſuper quibus moleſtatur ab ipſo archidiacono.Inſuper, ꝙ
poſſeſsio ſua fuit,& eſt antiquior. Vlterius, ꝙ cum poſſeſsione
ſua concurrit titulus iuſtus,quæ omnia deficiunt ipſi archidia-
cono,cuius ſi aliqua poſſeſsio,ſeu quaſi ꝓbabit̃ fuiſſe,fuit & ẽ
clandeſtina,iniuſta,ſine titulo,& recentior,quæ oĩa probare in
tendit per teſtes idoneiores,& numero plures, unde cum exce
ptiones antiquæ,& nouiſsimè ipſius d.Victoris,tendant ad ſu-
pradicta iudicandæ ſunt pertinentiſsime,tanquã meræ tangen-
tes poſſeſſoriũ retinẽdę,ut.n.dicit Bar.in l.ſi duo.ff.uti poſsid.
col.pe.& Aret.inſt.de interdic.d.§.retinendæ,Ab. & Can. in d.
c.licet cãm.Ille contra quẽ intentatur interdictũ retinendę,põt
excipere,& articulare de ſua poſſeſsione,& de antiquiori, & de
titulo,& ex iſtis excludere actorẽ intẽtantẽ tale interdictũ poſ-
54 ſeſſorium.† Præterea certum eſt,ꝙ interdictum retinende con-
currit cũ petitorio,qñ agitur de iurib. incorporalibus, ut eſt ca
ſus pręſens,ita Bar.in l.naturaliter.§.nihil cõmune in v.& vj.cõ
bina.ff.de acq.poſ.quem cõmuniter ſequuntur ibi doct. in d. l.
edita,& firmat Bal.in l.incerti.C.de interdi.& Ab.in c. paſtora
lis,de cau.poſſ.& propr.col.iiij.in fi.uerſi.Itẽ in incorporalibus,
quo fit,ut ẽt ſi ſaperent petitoriũ, adhuc dicuntur pertinentes,
cũ intentatũ ſit interdictũ retinendæ,cũ quo concurrit petitoriũ
55 in iurib.incorporalibus,ut eſt caſus præſens.† Prout iure cau-
tum eſt,ꝙ nedũ in interdicto retinendæ,ſed quod fortius eſt,ẽt
in interdicto recuperandæ, admitti debent articuli tangentes
proprietatẽ,& pertinentes dicuntur,ſi articuli poſſunt prodeſſe
excipienti, articulanti,reſpectu poſſeſſorij,doctri.eſt Bald.in l.
unica.C.ſi de momen.poſ.fue.app. Dicens,ꝙ ſi iudex nõ admit
teret tales articulos ſuper dominio,diceretur grauare reum,ad
quod bona doctri.Ang.in l.ſi quis ad ſe fundũ.C.ad l. Iuliã, de
56 ui.& per Inno.in c.ſuper hoc,col.v.de renunc.† Ex quo tales ar
ticuli dicuntur eſſe facti ad iuſtificandã poſſeſsionẽ, dę qua agi
tur,p no.in d.c.licet cãm,& per Bar in d l.ſi duo,& not.Bal.in
l.ordinarij.col.pen.C.de rei uend.& in l.poſt ſententiã,colu.ij.
uer.uenio ad ſm.C.de ſent.cũ alijs adductis p Dec.ꝯſ. lxxxiij.
excellentiſsimi,col.fi.uol.j.& eſt deciſ.cõſ.Neapol.ut alias de-
duxi.Et tanto magis, cũ libellus ipſius archi. cõtinens interdi-
ctum poſſeſſoriũ retinendæ,in plurib.deficiat,ut ſuis loco,& tẽ
pore oſtendetur.Vnde qualitercunq; ꝯſideretur iudiciũ inten-
tatũ,per ipſum archidiaconatũ contra præfatũ do. Victorẽ,re-
ſultat firma ꝯcluſio,exceptiones,p ipſum datas antiquas,& no
uiſsimas eſſe pertinentes,& reſpicere, ac euacuare interdictum
poſſeſſoriũ retinendæ,ꝯtra ipſum intentatũ.Quis aũt ipſorũ cir
ca dicta iura,habeat potentius ius,& iuſtitiã foueat,& quis ip-
ſorũ dicatur turbari,& moleſtari ab altero,ſuper poſſeſsiõe,ſeu
quaſi dictorũ iuriũ,peritiſsimus.d.Iudex poterit perpẽdere,attẽ
tis probationib.ipſarũ partium,& teſtib.productis,& alijs qua
litatib.p̃ſtantib.uictoriã reo,uel actori, in huiuſmoi interdicto poſ
ſeſſorio.In p̃ſentiarũ ſat eſt in facto, & in iure oſtendiſſe exce-
ptiões antiquas,& nouiſsimas datas p ipm d. Victorẽ, fuiſſe,&
eſſe.ptinẽtes. ¶ Secundũ principale,qđ petit ipſe archid.eſt pręſ
ſtatio annua lib l.paruorũ,quas petit ſibi ſolui a cano.dictę ec
cleſię,ꝓut,& q̃madmodũ alij arch.ſui p̃deceſſores pro t̃pe reſi-
dentes habuerunt & perceperunt, ex introitib. mẽſe capitularis,
pretẽdo,ꝙ dicti Can.nõ uelint turbare ipſum i eius pacifica poſ-
ſeſsiõe exigẽdi introitus.d arch.uidelicet dictas lib.l. intẽtãdo
ſup p̃dictis interdictũ retinendę,& ulterius petẽdo declarari,&
ſen-

ſententiari, ꝙ poſsit, & ualeat exigere introitus eiuſdẽ Archi. ui
delicet dictas lib. l. prout, & quemadmodum alij ſui prædeceſſo
res habuerũt, & receperunt. Vnde in d. libello, & petitione quo
ad dictas lib. l poteſt reſultare duplex intelligẽtia, una ꝙ ſuper
illis ſit intẽtatum interdictum poſſeſsionis retinendę, quod mo
do mutare non poteſt intentando remedium reſtitutorium, &
c. reintegranda, tanquam penitus diuerſa, & ſi ſuper dictis lib. l.
nouiter intẽtare uult remedium reſtitutorium, & c. reintegran-
da, facere non poteſt niſi ſolutis expenſis factis in cauſa, per iu-
57 ra ſuperius. alleg. † Iſta enim interdicta ſunt ad inuicem ꝯria, &
penitus repugnantia, & ideo non cumulantur, ut per Bart. in d.
§. nihil commune, & no. in d. c. ſignificantibus. & in d. l. edita, de
elarando, ut alias allegaui. De repugnãtia patet, quia remedium
reſtitutorium, & recuperandæ, & c. reintegranda, præſupponũt
poſſeſsionem, non eſſe penes agentem, nec ipſum poſsidere. Re-
medium uero retinendæ, totum contrarium, ut per Abb. in d. c.
paſtoralis, & inſt. de interd. Vnde ſi Archidiaconus uult, prout
prætendit in ultimis ſuis replicationibus recedere ab interdicto
retinendæ prius intentato ſuper dictis lib. l. & nouiter intenta-
re remedium reſtitutorium, & c. reintegranda, audiendus non
eſt niſi refectis prius expenſis, ut. s. Si perſiſtere uult ſuper inter
dicto retinendæ, ſuper dictis lib. l. dicitur exceptiones antiquas,
& nouiſsimas, datas pro parte ipſorum Canon. eſſe pertinentiſ-
ſimas, & ſapere poſſeſſorium, ac tendere ad excludendum illud.
Tum quia ipſe Archidiaconus ad probandam intentionem ſuã
ſuper prædictis lib. l. produxit teſtes, & ſcripturas, contra quas
ipſi Canonici oppoſuerunt, & opponunt, illas non concludere
intentionem ipſius Archid. rationibus, & cauſis per ipſos cano-
nicos adductis, euacuantibus productionem dictarum ſcriptu-
rarum, & oſtendentibus illas non ſufficere, ut dictæ lib. l. præſtẽ
tur ipſi Archidiacono. Nec ob. aſſerta res iudicata, ex quo dicit
nullam eſſe rem iudicatam, & quicquid geſtum fuit ab aſſerto
executore apoſtolico fuiſſe, & eſſe nullum, & emanatum a pri-
uato, & a carente totali iuriſdictione. Nec ob. tempus. lvij. anno
rum, quia ut ſuo loco oſtendetur, nullum effectum produxit, ut
in iure probabitur, ꝙ iſta annua ſolutio ſoluenda ex redditibus
menſe capitularis annumeranda eſt inter immobilia, quæ alie-
58 nari non potuerunt, uti ex aduerſo prætenditur. † Nec ob. regu
la de triennali, quia hic, & in præſentiarum non agitur de titu-
lo Archidiaconatus, nec quæritur an Hieronymus ſit Archidia
conus, uel ne, ſed tantum inſtatur, & altercatur, an debeat habe
re dictas lib. l. annuas, ut ipſe prætendit, quod canonici infician
tur. Item altercatur, an ipſe turbetur, uel d. Victor, in poſſeſsio-
ne ſeu quaſi conuocandi capitulum, & dandi licentiam, quæ nõ
ꝯcernunt titulum Archidiaconatus, ea quo poteſt eſſe, & ſtat,
ꝙ ſit Archidiaconatus, & tamen nõ habeat ius exigendi dictas
lib. l. nec d. præeminentias, ſuper quibus litigatur, & ſuper iſtis
non loquitur reg. de triennali, quo fit, ut exceptiones oppoſitæ
bene militent, ex quo tendunt ad euacuandum ſcripturas præ-
ſentatas per ipſum Archidiaconum, & ſi in aliquo concernerẽt
petitorium, adhuc dicuntur pertinentes, quatenus ea eis infer-
tur ad poſſeſſorium intentatum, iuribus de quibus. ſup. & tanto
magis q̃a libellus ſup dictis lib. l. ꝯtinẽs poſſeſſoriũ retinẽdæ eſt
eũ ſ reuerentia ineptus, ut ſuo loco, & t pe oſtendetur. ¶ Secunda
intelligentia, & fortaſſe ſanior, poteſt reſultare ex. d. libello, ut
intentatum ſit petitorium quo ad dictas lib. l. & hoc conceſſo,
exceptiones datę per Canonicos, & primæ, & nouiſsimè ſunt
pertinentiſsimę. Et ꝙ iſta ſecunda intelligentia ſit uerior ultra
ſanitatem libelli, probatur per ea quæ replicando excep. datis
per Canonicos ipſe Archidia. dixit, & obtulit nolle a canoni-
cis prædictis habere. d. lib. l. niſi conſtaret ſuos prædeceſſores iu
ridice illas habuiſſe, & recepiſſe, & quia non intendebat litiga-
re, nec aliquid petere, niſi quatenus de iure dignitas Archidia-
conatus ſui habere deberet. d. lib. l. offerens ſe probare, &c. Ex
quibus clare patet declaraſſe primam petitionem ſuam, ſuper
dictis lib. l. ꝙ eas prætendebat habere iuridice, & quatenus de
iure ſibi deberentur, non faciendo uim, nec ſuper poſſeſſorio re
tinendæ, nec recuperandæ, ſed tantum ſuper mero petitorio, un
de quatenus eius prima petitio eſſet dubitabilis ſuper dictis lib.
l. ſatis reddita fuit lucida per. d. ſequentem declarationem, factã
59 ante lit. conteſt. quàm facere ſibi permiſſum fuit. † Et in ea ſacto
perſiſtere debet, per tex. Bar. & ſcrib. in d. l. edita. Vnde ſiue con
ſideretur iſta ſecunda intelligentia excep. datę ſunt pertinentes
ſiue conſideretur prima intelligentia, reſpectu poſſeſſorij, etiã
ſunt pertinentiſsimę, ex quo tendunt ad euacuandum ſcriptu-
ras per ipſum Archid. præſentatas. Nec ob. reg. de triennali, nec
tempus. lvij. ann. nec aſſerta res iud. quia ruunt, ut ſuo tempore,
60 & loco oſtendetur. † Et pro nunc ſatis eſt oſtendiſſe excep. da-
* tas eſſe pertinentiſsimas, & in puncto eſt doc. Bar.* cõmuniter
ab omnibus ibi approbata in l. ſi ex co. §. ſi. circa ſi. ff. de acqui.
poſ. ubi uult, ꝙ excep. articuli, & probationes, de dominio, & ꝓ
prietate admittuntur, & ſunt pertinentes in iudicio, & cauſa in
terdicti, uti poſsid. & recuperandæ adducit Cy. in l. j. in fi. C. uti
poſsi. & tex. cum gl. in d. c. licet, ubi etiam per Ab. & ſcrib. & per
Alex. conſi. xlvj. col. pe. uol. iij. cum alijs ad id concord. & ſupra
fuit deductum. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiatus non reſidens in beneficio, non facit fructus ſuos.*
2 *Fallit quãdo beneficiatus eſſet priuilegiatus priuilegio clauſo in corpore iuris.*
Et quando abeſt pro euidenti utilitate eccleſiæ, & nu. 3.
3 *Abſentes, hoc modo habentur pro præſentibus, & dicuntur perſonaliter inſeruire eccleſiæ.*
4 *Abſentes hoc modo, non participant in diſtributionibus quotidianis à quibus etiam priuilegiati excluduntur.*
5 *Decimæ, & affictus, an dicantur diſtributiones quotidianæ.*
6 *Diſtributiones quotidianæ quæ propriè ſint, & dicantur, & alijs ſeq. & nu. xiij. & xiiij.*
Iura loquentia de diſtributionibus quotidianis, in quibus uerificentur, & nu. 7.
8 *Decimæ, & affictus qui ponuntur in communi groſſa, & ſemel in anno diuiduntur, an concedantur abſentibus priuilegiatis, & ſequent.*
9 *Capitulum, & canonici, ultra prabendas diſtinctas, poſſunt habere aliqua bona, quorum fructus diuidantur in fine anni.*
10 *Canonici noui, nouiter ſuperuenientes, an debeant de iſtis participare.*
11 *Frumentum, pecunia, & ſimilia, quæ diſtribuuntur canonicis ſingulis menſibus, uel ebdomadis, an debeantur etiam abſentibus priuilegiatis.*
12 *Acceſſiones ad ius canonia, debent iudicari, ut canonicatus.*
13 *Diſtributiones propriæ, quæ ſint, & quibus debeantur.*
14 *Et quod ſi redditus ponuntur in communi, ut diſtribuantur ſingulis horis intereſſentibus.*
15 *Priuilegiati, an etiam debeant intereſſe, ut participent, & ſeq.*
16 *Fructus poſiti in groſſa debentur etiam abſentibus priuilegiatis, licet in eccleſia diſponatur, ꝙ dicti fructus nõ dentur niſi intereſſentibus. & nu. 17.*
18 *Diſtributiones quotidianæ, regulariter non dantur abſentibus.*
Fallit tamen in pluribus caſibus.
19 *Abſentia quandoque excuſat, ab intereſſentia diuinorum, ita ut taliter abſentes, participent de diſtributionibus quotidianis.*
20 *Abſentia iſto caſu, qualiter interpretetur, & deſcribatur.*
21 *Abſentes, an poſſint participare de oblationibus, & quando.*
22 *Verbum, arbitrium, denotat arbitrium boni uiri.*
23 *Iudex quando debeat arbitrari, pro taliter abſentibus.*
24 *Canonicus non reſidens in eccleſia, propter aliquem defectum, an, & quo caſu participet de diſtributionibus.*
25 *Clericus in concernentibus utilitatem eccleſiæ, poteſt in iudicio cõparere, & aſſumere defenſionem.*
26 *Conſtitutio intelligenda eſt, rebus ſic ſtantibus & excepta ſuperiorum auctoritate.*
27 *Conſtitutio pœnalis, loquens in uno caſu, non debet extendi ad alium.*
18 *Præſens, & tacens, quando habeatur pro conſentiente.*
29 *Geminatio, multum operatur.*
30 *Renunciare quis poteſt iuri ſuo.*

CONSILIVM XXXII.

1 DICET Regulariter † Beneficiatus non poſsit per
cipere fructus, ſi non reſidet in beneficio, toto tit.
de cleri. non reſi. in antiq. & lib. vj. cum alijs uulga
2 ribus. † Tamen iſtud non procedit quando ille be-
neficiatus eſſet priuilegiatus priuilegio clauſo in corpore iuris
ut eſt quando abeſt pro euidenti utilitate eccleſiæ, ut not. in ca.
de cætero, & in c. ad audientiam, de elet. non reſi. & in c. j. eo. tit.
lib. vj. & in ca. cum omnes, de conſtit. Iſto enim caſu priuilegia-
tus, licet non reſideat, debet tamen fructus percipere, ut in di-
ctis

ctis Iuribus & ratio aſsignatur per glo.in d.c.de cætero . & in d.
3 c.unico.†Nam iſti reputantur pro præſentibus,& dicuntur per
ſonaliter inſeruire eccleſiæ,argum.c.ſcito,vij.q.j.cum concord.
4 † Et licet iſta non uideantur procedere in diſtributiõibus quo-
tidianis , quas etiam priuilegiari non debent habere niſi inter-
ſint diuinis,ut eſt tex.in c.ſi.de reſcr.lib.vj.& in d.c.j.& in c.cũ
non deceat,de electi.lib.vj.& in c.licet , de præben.in antiq. &
hoc conſiderato.d.Paulus canonicus non deberet participare
de dictis diſtributionibus,de quibus in præſentiarum uertitur
5 difficultas.†Tamen conſiderandum eſt,ꝙ dictæ decimæ,& aſſi
ctus de quibus dubitatur,licet largo modo dicantur diſtributio
nes,tamen conſiderandum eſt , ꝙ uere , & proprie non poſſunt
dici diſtributiones,ita ꝙ in ipſis locum habeat.d.c.cum non de
6 ceat,& d.c.unicum,cum concor.†Quod aperte patet, nam pro
prie,& ſtrictè illæ dicũtur diſtributiones quotidianæ,quæ actu,
intereſſentibus,diſtribuuntur . Aliæ uero quæ non actu diſtri-
buuntur,non dicuntur proprie diſtributiones , & dicta iura di-
ſponentia priuilegiatis non debere aſsignari diſtributiones , in
telliguntur,& locum habent in illis diſtributionibus , ueris , &
7 proprijs,†quæ actu diſtribuuntur,non autem in alijs,glo.eſt in
uer.perceperint,in d.c.unico,quam ibi ſequitur Domi. de ſan-
cto Gemin.in §.qui uero,in ultimis uerbis,& facit in argumen-
tum.d.c.licet,quod ad iſtud propoſitum adducit gl.quæ puncta
liter hoc dixit,in uer.in totum,in uerſi.diſtributiones enim ꝓ-
prie,in extrauag.Ioan.xxij. quæ incip. non nullæ eccleſiaſticæ
perſonæ,& ponit Dec.aſsignando rationem,conſi.cclxxx.in ca
ſu propoſito,col.j.uerſi.ſed tamen,uol.ij.& col.pe.nu.v.Hoc ſtã
te,in Cathedrali eccleſia Vicentina,ſunt præbendæ , quæ habẽt
fructus ſeparatos,& diſtinctos,& ulterius ſunt decimæ, & aſſi-
ctus,fructus quorum ponuntur in communi , & in groſſa , qui
fructus tantum canonicis præbendatis dantur,& non alijs cle-
ricis,inſuper,& tertio ſunt aliæ diſtributiones ut oblationes ,&
mortuaria,quæ actu diſtribuuntur,omnibus clericis intereſſen
8 tibus.†De dictis ergo fructibus communibus , ſpectantibus ad
canonicos tantum,& ſic de decimis,& aſſictibus, qui ponuntur
in communi groſſa,& ſemel in anno diuiduntur,participare de
bent priuilegiati,etiam abſentes,ut ſunt illi qui pro utilitate ec
cleſiæ ſe abſentauere,gl.eſt in terminis,in uer.receperunt, uerſ.
plus dico.in d.c.unico,quæ uult,d.c.& conſimilia iura non pro
cedere in iſta groſſa,& fructibus ipſius,quam glo. communiter
ſequuntur ibi ſcrib.& nullus eſt qui contra eam aliquid dicat,
& pro ea eſt deciſ.Abb.in c.olim,de uerb.ſign.in gl.ii.ubi enu-
merat dictas tres ſpecies fructuum,& concludit , ut ſupra abſen
tes ex cauſa iuſta participare in illa ſpecie diſtributionũ , de qua
in caſu noſtro,& eum probari poteſt ex his quæ dicit glo. prædi
cta in uer.receperint,uerſic. ſed quid dices , dum ponit intelle-
ctum ad d.ca.olim,& eſt conſimilis glo.in d.c.licet, & ibi Abb.
9 col.ij.uerſi.in ea.glo.†Dicens,ꝙ ſi ultra præbendas diſtinctas,
capitulum habet aliqua bona quorum fuctus in fine anni diſtri
buuntur inter præſentes , abſentes priuilegiati de illis debent
participare,ut proprie eſt in caſu noſtro &concordat quod uult
30 Calder.conſi.xxj in eccleſiis,ſub titu.de præb.†Dicens,ꝙ ſi prę
bendæ ſunt diſtinctæ , & ultra eas ſunt fructus groſſæ commu-
nis,qui conſueuerunt diſtribui ſingulo anno inter canonicos u-
nius eccleſiæ,ꝙ noui Canonici ſuperuenientes participant de il
lis, quia non ſunt diſtributiones quotidianæ ueræ , ſed ueniunt
ſub groſſa,adducit gl.in d.c.licet,& in c.unico, & alias deciſio-
31 nes.†Et facit quod habetur in d.extrauag.Ioan.xxij. §. præte-
rea.Vbi expreſſe dicitur,ꝙ quantitas bladi.ſeu ſimilium rerum,
ſeu ſumma pecuniæ quæ ſolet diſtribui canonicis ſingulis men-
ſibus,uel ebdomodis , debetur etiam abſentibus priuilegiatis,
ex quo non debent computari pro quotidianis diſtributionib.
Illæ enim proprie diſtributiones dicuntur , & dari non debent
prædictis abſentibus , quæ quotidie actu diſtribuuntur pro ho
ris diurnis,& nocturnis,& confirmatur ax his quę uult Calder.
in conſi.j.an diſpenſatio,in titu.de cler.non reſi.col.j.uerſi. præ
terea in eccleſia.Vbi dicit,ꝙ ſi in eccleſia ſunt præbendæ diſtin
ctæ,& ultra ſunt aliqua communia,ꝙ de illis participare debet
abſens priuilegiatus,quia de iſtis tanquam acceſſorijs iudican
32 dum eſt,ut de principali.†Potius enim acceſsiones ſunt ad ius
canoniæ,ut dicit Fely.in c.cum olim,in priu.de re iudica.& per
Cardi.conſi.liij.in fin.Quæ omnia bene deſeruiunt ad deciſ. ca-
ſus præſentis,ex quo dictæ decimæ & aſſictus ultra præbendas
diſtinctas ponuntur in groſſa communi , & ſemel in anno tan-
tum diuiduntur,inter canonicos tantum , & non actu ſingulis
13 horis.†Prout etiam quia de diſtributionibus proprie , quilibet
participat,prout intereſt in unoquoque actu , licet non interſit
omnibus,ut dicit Lap alleg.xliij.& Phil.Fran.in d.c.unico,uer.
ſtatuimus,in ſi.quod ſecus in caſu,noſtro,in quo participarunt
14 etiam actui non interuenientes.†Et per iſta tollitur, quod dicit
Oldr.conſi.cxviij.ex uirtute gratiæ . Nam ibi loquitur de ueris
diſtributionibus,quæ dantur ea redditibus poſitis in communi
ſingulis horis,actu interuenientibus,quod ceſſat in caſu præſen
ti,ubi ſemel in anno diuiduntur ; ergo non proprie diſtributio-
nes,ſed fructus,de quibus abſentes priuilegiati participare de-
bent,& quia etiam ultra hos fructus,ſunt aliæ diſtributiones in
dicta eccleſia quæ ſingulis horis actu intereſſentibus diſtribuun
15 tur.†Nec dicatur,quod dantur priuilegiatis,dum modo quod
interſint , ea quo debentur propter intereſſentiam , ut uidetur
ſentire conſtitutio dictæ eccleſię,unde tales fructus uidentur ſa
pere naturam diſtributionum quotidianarum , quæ debentur
propter intereſſentiam,& ſic non abſentibus priuilegiatis. d. c.
16 cum non deceat,& d.c.unico.†Nam tollitur obiectio ex nota:
per glo.in uer.perceperint,& in d.c.licet. Volentem,quod quan
do fructus in groſſa ſunt communes,debentur abſentibus priui
legiatis,licet in eccleſia diſponatur,quod de dictis fructibus nõ
detur aliquid non intereſſentibus,& ſic eſto ꝙ ſtatutum,ſeu cõ
ſtitutio requirat intereſſentiam in horis tamen quando non
ſunt propriæ diſtributiones,ſed fructus,in illis admittuntur pri
17 uilegiati,licet non interſint.†Et probatur ex alijs deciſi. ſupra
adductis,& facit ratio glo.poſitæ in d.c.unico. Volens, quod i-
ſti fructus,cum ſint ſeparati ab alijs quotidianis diſtributioni-
bus potius ſunt,ut fructus , quàm ut diſtributiones ; de quibus
18 etiam abſentes priuilegiati participare debent. † Præterea ad-
uertendum eſt,nam tex.in d.c.unico,uer.qui uero,diſponit , ꝙ
licet regulariter abſentes non debeant participare de ipſis di-
ſtributionibus,proprie,& ſtrictè capiendo . Tamen excipiun-
tur aliqui caſus in quibus de prædictis participiant,etiam abſen
tes,inter quos eſt ille caſus,quando quis abeſt propter utilita-
tem eccleſię,& ſic eſt caſus noſter. Taliter enim abſens habetur
pro reſidente,& taliter,quòd de dictis diſtributionibus proprie
participat,ut diſponitur in d.uerſi.qui uero,& per Card. in ele.
19 ut hi qui,q.ix.de ęta.& qual.†Quando enim ob talem cauſam
ſunt abſentes,talis abſentia excuſat ab intereſſentia diuinorũ.
taliter,quòd participare debent de dictis diſtributionibus. etiã
ſi actu ſingulis horis darentur intereſſentibus,ut eſt conſi. Fed.
de Sen.ccxivj de iure communi,& conſi. Calder.xvij.an Cano.
in titu.de pręben.Et a fortiori iſta comprobantur. Nam ſi quis
non poteſt intereſſe quia expulſus,& extitius,adhuc debet illas
percipere,etiam ſi ſui culpa eſſet expulſus , dummodo ad iſtud
non ſit ordinata,ita omnes ſcrib.in d.c.unico,& Cald.d. conſil.
20 xvij.†Et licet huic concluſioni uidearur obſtare tex.in d.c.cum
non deceat,& in d.c.ſi.& gl.in uer.utilitas,in d.c.unico, reſpon
deat duobus modis.ut per eam,& Gemin.ibi ponat longam di
ſtin.An canonici ſunt abſentes a ciuitate,uel loco , ubi eſt eccle
ſia ut tunc non participent , ſecus ſi abſunt tantum ab eccleſia,
& ſunt præſentes in locu,tamen Philip.Fran.ibi in uerſi. qui ue
ro,col.j.in fi.& col.ultima,uerſi. & etiam quando reprobat hu-
iuſmodi diſt.optimis rationibus,& concludit poſt Arch. quòd
qualitercunque Canonicus abſit,ſiue ab eccleſia,ſiue a loco,dũ
modo quòd abſentia ſit pro utilitate eccleſiæ,debet participare
de dictis diſtributionibus,ſtante conſuetudine , prout mihi re-
latum eſt ad eſſe,& hoc idem ſequitur ibi Benedic.Capra, & Pe
tr.de Anch.col.ij.in prin.& in quinto notabili,& in prima op-
poſitione,& in ij.q.Et tali caſu iſte caſus fictus intereſſentiæ ha
bebitur,pro uero,concurrente ſumma æquitate, ut declarat ibi
Phili.Franc.poſt Petr.de Anch.& bene faciunt no.per Cardin.
conſi.liij.uerſi.dico quòd iſtæ quotidianæ diſtributiones , poſt
Bal.conſi.cccxliiij.& pro iſta,uol.v.& quæ ponunt Moder.pap.
in d.c.cum omnes,in prin.ubi in iſtis diſtributionibus conſue-
tudo eccleſię attenditur,ut per Gemin.in d.ca.primo , uerſicu.
ſtatuimus & omnes alios,& per Dec.d.conſil. cclxxx. in princi.
21 † Et tanto magis procedunt prædicta attenta conſtitutione di-
ctę eccleſię.xj.in ordine,diſponente,quòd abſentes pro ſeruitijs
eccleſię poſſunt participare de oblationibus perinde ac ſi inte-
reſſent,quę oblationes ſunt proprie quotidianę diſtributiones,
& actu intereſſentibus dantur , quãto magis in iſtis fructibus q
ponuntur in groſſa communi,& non ſunt proprie diſtributio-
nes,ut ſup.dictum eſt.Et hoc idem ſuadet ex alia conſtitutione
eccleſię prędictę.xxiij.quę diſponit,abſentem pro utilitate ec-
cleſiæ

cleſiæ haberi ꝓ pſente & debere percipere de dictis diſtributio
22 nibus quo fit ut ſimus in caſu claro. † Nec obſtant uerba dictæ
conſtitutionis ibi, arbitrio capituli &c. ex quo uerſic. arbitriũ,
denotat arbitrium boni uiri & non uoluntarium. l. ſi libertus. l.
hæ demum. ff. de oper. liber. l. fideicommiſſa. §. quamquam de
lega. iij l. thais. §. ſorore. ff. de fideicom. liber. cum alijs uulgar.
23 † Et ꝙ bonus uir ita debeat arbitrari in fauorem abſentis pro
utilitate eccleſiæ probatur in d. c. de cætero. & in d. c. ad audien
tiam. & in d. c. unico. uerſi. exceptis. Et prædicta a fortiori proce
dunt in pecunijs de quibus abſentes tali caſu debent participa-
re, ex quo diuiduntur de menſe Decemb. & recolliguntur de af
fictibus. & ponuntur in communi groſſa, & nedum abſentibus
pro dicta cauſa debentur, ſed etiam hæredibus canonicorũ mor
tuorum, ut diſponit. xv. conſtitutio dictæ eccleſię, & comproba
tur, quia de menſe Iulij, uſque ad menſem Decemb. ipſe domi.
Paulus fuit præſens, in ciuitate Vicentina, & non interfuit eccle
ſiæ, prout etiam alij nõ interfuere, ea de cauſa quoniam eccleſia
24 erat interdicta. † Et ſi uoluiſſet intereſſe, minimè potuiſſet, ſtan-
te interdicto, quo fit ut canonicus debeat participare quando
propter aliquem effectum in eccleſia non poteſt fieri reſidentia
ut proprie dicit Feder. de Sen. in d. conſi. ccxlvj. uerſi. ſi ergo. &
Calder. d. conſi. xvij. uerſi. & hæc eſt ratio. ex quo etiam ſi noluiſ
ſet intereſſe diuinis non potuiſſet propter interdictum, quo ſtã
te, nihil poteſt ſibi imputari, & conſequenter participare debet
quod etiam ſuadetur, nam & alij canonici qui non interfuere
diuinis propter interdictum, participarunt de dictis pecunijs,
unde idem dicendum & iudicandum in ipſo. d. Paulo, per illam
regulam quod quiſque iur. ca. cum omnes de conſtitutionibus
toto tit. ff. quod quiſque iur. ꝙ modo ipſe domi. Paulus fuerit
abſens pro utilitate eccleſiæ notiſsimum eſt. Tum per ordina-
tiones reipublicæ Vicentinæ. Tum per literas reuerendiſsimi
Cardinalis Rodulphi, & aliorum prælatorum. Tum etiam per
literas reuerendiſsimi. d. Aud. Cameræ in quibus interdictum
dictæ eccleſiæ ſuſpenditur. Tum etiam propter litem, quã ſuo
periculo & expenſis agitare incepit in curia Romana, ut tale in
terdictum penitus tolleretur, quę omnia oſtendut notoriam &
25 neceſſariam utilitatem ipſius eccleſiæ. † Nec dicatur quòd inui
tis canonicis & cap. prædicta fecit & ſe abſentauit, nam non ap
paret de contradictione capituli, immo & ſi appareret adhuc
eius abſentia dicitur iuſtiſsima. Nam quilibet clericus in con-
cernentibus utilitatem eccleſię poteſt comparere, & proſequi
& capere eius defenſionem, maximè quando alij negligunt. Et
etiam alijs inuitis. Et nedum quilibet de clero poteſt illud face
re, ſed etiam quilibet de populo, ut no. per Moder. in ca. dilecti.
de maiorita. & obed. & per Rotam in nouis deciſio. cccxxxiiij.
Alias in ti. de iudicijs xj. & deciſ. ccvj. Alias in tit. de re iudic. ix.
Et habetur per ſcrib. Mod. in c. prælatorum. col. ij. de accuſatio.
& per Rot. in antiquis deci. clix. Alias in titu. de iudi. xiij. Et eo
maximè ipſe domi. Paulus participare debet de dictis decimis
& affictibus quã etiam alij concanonici, qui non interfuere di
uinis participarunt, per illam regulam quod quiſque iuris. Po-
ſtremo non habet obſtare illud quod obijcitur ipſi. d. Paulo, ꝙ
ceciderit a iure ſuo. Ex quo ſine licentia maſſarij exegit aliquẽ
ex affictibus ipſius capituli, ut uidetur eſſe diſpoſitum in ultima
26 conſtitutione dictæ eccleſiæ. † Nam ceſſat obiectio eo quoniam
decimas exegit non auctoritate propria ſed de mandato reuerẽ
diſsi. Legati, quo caſu iſtud fieri potuit, non enim propria au-
ctoritate ſibi ius dixit, & dicta conſtitutio non comprehendit
hunc caſum. Ex quo ſemper cenſetur eſſe excepta auctoritas ſu-
perioris, & conſtitutio debet intelligi quando propria auctori-
tate hoc faceret, & rebus ſic ſtantibus, ut plenè per Fel. in c. con
27 ſtitutus. de reſcri. & per Alex. conſi. lxxiij uol. iij. ¶ † Prout etiã
ceſſat obiectio, quia dicta conſtitutio eſt pœnalis & loquitur
de exigentibus affictum, & conſequenter, non de exigente deci
mas, regula in pœnis, regula odia. de reg. iur. li. vj. l. cum quidã
28 ff. de libe. & poſthum. ¶ † Prout etiam tollitur, quoniam talis
exactio fuit facta præſente maſſario dicti capituli & non contra
dicente, & ſic habetur pro cõſentiente, & licentiam dante, regu
la qui tacet de regu. iur. lib. vj. & pleniſsimè per Bar. & alios in l.
quæ dotis. ff. ſol. mat. & maximè quia contradicere de iure non po
terat, ut ſupra, minus etiam obſtat alia exactio per ipſum facta
de anno præterito, quoniam reuerſus patriam a ſtudio Bonon.
habuit licentiam a prædicto maſſario exigendi portionẽ ſuã mi
lij, & ſurgi tam de affictibus quàm de decimis, & pluribus uici-
bus licentiam illam conſecutus fuit, & uirtute illius exactionẽ
fecit, poſt quam exactionem, ſuper ea fuit facta concordia in-
ter ipſum & cæteros canonicos, quibus ſtantibus ceſſat diſpoſi-
tio dictæ conſtitutionis, tum attenta dicta geminatione iuxta
nota. in l. baliſta. ff. ad Treb. & per Mod. in l. j. in prin. ff. de offi.
29 eius cui. ¶ † Tum etiam attenta concordia & remiſsione ſubſe
cuta, arg. no. in l. tranſigere. C. de tranſac. & cap. pen. de iniur. &
30 damn. da cum alijs uulgar. ¶ † Poteſt enim quiſque iuri ſuo re-
nunciare. l. ſi quis in conſcribendo. C. de pact. & in terminis no
ſtris eſt deciſ. Card. in clem. ij. in prin. q. pen. in fi. uerb. de ui. &
huneſta. cler. ubi multa adducit maximè glo. in uerſic. utilitas.
in d. cap. unico. & bene faciunt quæ habentur & dicuntur de ca
ducitate, quæ poteſt remitti tacitè, & expreſſe, ut no. in cap. po-
tuit. de locatio. & per Modern. in l. ij. C. de iure emphyteutico.

Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Diſtributiones quotidianæ introductæ ſunt in fauorem cultus diuini*
2 *Et debentur intereſſentibus tantum.*
3 *Et pro ſeruitijs labore & onere impenſo cultui diuino.*
4 *Diſtributiones appellantur reddituus caſuales, & incerti, & ſunt extra corpus præbendæ, & non computantur in ualore nec in fructibus.*
5 *Nec computantur in decimis papalibus.*
6 *Nec ueniunt appellatione beneficiorum.*
7 *Diſtributiones quotidianæ ualde differunt a fructibus præbendarũ, & ab alijs diſtributionibus.*
8 *Percipientes diſtributiones quotidianas, illas faciunt ſuas, ut ueri domini.*
9 *Maximè quando actualiter fuerunt habitæ, & receptæ.*
10 *Percipientes tales diſtributiones, poſſunt de illis eorum arbitrio diſponere teſtandò. & inter uiuos, & nu. 11. & ſeq.*
12 *Quæruntur enim ex labore, & perſonali ſeruitio, & ex induſtria, de quibus ita quæſitis quiſq; diſponere poteſt.*
13 *Etiam, & per actum inter uiuos.*
14 *Et donando inter uiuos, & nu. 15.*
16 *Ver. diſponere, nedum per ultimam uoluntatem, ſed per actum inter uiuos uerificatur.*
17 *Qui omne dictũ nihil excludit.*
18 *Dictio, quibuſcunque, ampla eſt, & generalis, & complectitur omnem actum.*
19 *Verba in contractibus, non debent cenſeri appoſita ſine effectu.*
20 *Ver. habet tempus præſens complectitur.*
21 *Expreſſum uerbis generalibus, dicitur comprehenſum in diſpoſitione.*
22 *Idem dicendum eſt, quando diſtributiones quotidianæ, fuere debitæ, licet actu non fuerint datæ, & aſsignatæ.*
23 *Inſeruiens eccleſiæ pro tempore quo inſeruiuit, eſt uerus creditor diſtributionum ſibi debitarum.*
Idem ſi fuerunt ſibi promiſſæ.
Soluere, & promittere uidentur à pari procedere.
24 *Obligatio non impeditur propter difficultatem actus.*
25 *Concluditur contra Decium in conſilijs ſuis, dubitantem de iſtis.*
26 *Clericus ab inteſtato, habet ſucceſſorem in bonis quæſitis ex induſtria, labore, & intuitu perſonæ.*
27 *Opinio obſeruata communiter, in iudicando tenenda eſt.*
28 *A communi ſententia non eſt recedendum,*
29 *Clerico ab inteſt. morienti, qui debeat ſuccedere, & nu. 30.*

CONSILIVM XXXIII.

IN ECCLESIA Cathedrali Bergomi in qua numerus canonicorum, & præbendarum eſt diffinitus, uiget ſtatutum ſeu conſuetudo, quòd diſtributiones quotidianæ dentur ſeu diſtribuantur, ſolum canonicis intereſſentibus diuinis officijs, & partes nõ intereſſentium cedant lucro, & accreſcant intereſſentibus, & ꝙ canonicus de nouo intrans, teneatur reſidentiam facere per duos annos, antequam aliquid percipiat de ipſis diſtributiõibus quotidianis, & dicitũ talis actus incanapaito. In tertio poſtea anno quo reſidet ſeu perfecerit, incipit percipere diſtributiones primi anni ad ratam reſidentiæ ſeu perſeruitutis illius anni, & ſic ſucceſsiue de anno in annum, ita quòd canonicus remanet ſemper creditor. d. meoſe diſtributionum quotidianarum, pro perſeruitute. ij. anno. immediate præcedentium ita ꝙ tempore eius mortis, debet habere pro reſidentia, & pro ſeruitute ſua, diſtributiones

butiones,ij.anno.præcedentium ſuam mottem.Iſtas tamen di-
ſtributiones quotidianas incanapatas.ij.an.quilibet canonicus
poteſt in uita exigere,ſi poſt duos annos poſt incanapationem
non reſideat, & ſi poſtmodũ reſideret de nouo habet inſeruire
per.ij.ann.antequam incipiat percipere diſtributiones quoti-
dianas,de quibus etiam prælati canonici,& minores prædeceſ-
ſores teſtati ſunt,ſi teſtari uoluerunt.Quidam modo do. Toni-
nus canonicus reſidens in p̄fata eccleſia,deceſsit apud conſan
guineos ſuos inteſtatus,ann.1518.qui tamen iam multis annis
ante fecerat donationem inter uiuos do.Io.Pet.fratri ſuo nomi
natim de omnibus bonis ſuis,reſeruato tamen ibi uſufructu in
illis,cum adiectione iſtius clauſulæ generalis,uidelicet, & dona
tionem facit p̄fatus do.Toni.prætato do.Io.Pet.de omnibus
alijs,& quibuſcunque creditis,quæ habet ipſe do.Toni.donans
cum alijs perſonis,& contra alios quoſcunque, nulla facta men
tione de diſtributionibus quotidianis,quæritur modo cum tē-
pore donationis prædictæ ipſe do.Toni.iam haberet creditum
cum menſa capitulari diſtributionum quotidianarum duorum
annorum,an illud includatur ſub illa generali clauſula donatio
nis,de qua ſupra,ita ut peti poſsit eius uigore,& ſi ea dicta dona
tione peti non poteſt,quæritur ſecundo an ſaltem uenientes ab
inteſtato qui ei ſuccedunt in reliquis bonis non donatis,debeãt
ſuccedere in iſto credito diſtributionum.An uero capitulũ, ſeu
1 eccleſia ipſa.¶ †Huiuſmodi diſtributiões introductæ ſunt in fa
uorem cultus diuini,ut facilius canonici & alij minores conue-
nirent ad diuina,& in d.eccleſia dictus cultus augeatur, ut tra-
dit Abb.in c.licet.in ij.notab.de præbend. & bene facit text.in
2 clem.j.in fi.de reliquijs, & uenera.ſanct. † Et ideo inductum &
ſtatutum fuit,ut intereſſentibus tantum dentur, ut in d.c.licet.
& in c.unico.de clericis non reſidentibus lib.vj.& in c. de cæte
ro.eodem titu.in antiquis,& per gloſſ. in cap. fin.extra de mag.
3 ¶ †Intereſſentes ergo & reſidentes,ſuſtinentes onus & laborem
& diuino cultui inſeruientes , illas conſequi debent, eo modo
quo inſeruiunt & interſunt,& pro ſeruitio & labore ipſis conce
duntur,ſicuti militantes alij conſequuntur ſtipendia, & alij ope
rantes & laborantes ſalarium diurnum,ut dicit Guliel.de Mon.
Laud.in extrauag.Ioan.xxij.Suſcepti.ſuper uerſi. conſueuit, &
ſuper uerſi.in totum.& Hoſt.& reliqui ſcrib.in c.fi.de pecu.cle
ri.& Oldr.conſi.cxviij.Virtute gratiæ,&probatur in d.c.unico.
de cler.non reſid.in vj.ubi omnes ſcrib.iſtud firmant.Prout etiã
facit Card.in clem.fi.q.xiij.de præben.& Gemi.conſi.lxxxv.Su-
per.j.dubio,col.iij.uerſic.certe hæc declaratio, & uerſicu.ſequ.
4 † Hinc eſt cum dentur pro ſeruitio & labore,ꝙ dicantur reddi-
tus caſuales, & incerti,nec attinent ad corpus præbendæ,& non
computantur in ualorem præbendarum,nec in ualore fructuũ.
ut dicit Oldra.dicto conſi.cxviij.& Ioan.Andr.in rubr.de con-
ceſsio.præben.& Ioan.de mil.in repertorio.in uerſic.gratia. q6.
vij.cum alijs adductis per Fely.in c.ad aures col.pe. nu. xxxviij.
de reſcrip.ubi adducit plures deciſ.do.de Rota.prout etiam fa
5 cit Mod.in tracta.de charita.ſubſi.q.lxxvj.† Concludentes tales
diſtributiones non computari in redditibus beneficij,nec in e-
jus ualore,ita ut non ueniant quando imponitur decima papa-
lis,ut etiam firmat Gemin.in d.conſi.lxxxv.col.iij.uerſi.ſed ap-
6 pellatione,& uerſi.& ſeq.†Volens etiam illas non uenire appel-
latione beneficiorum,prout etiam firmat Mil. in dicto reperto
7 rio,in uerſi.diſtributiones.† Hinc eſt huiuſcemodi diſtributio-
nes multum differre a fructibus præbendarum,& etiam a diſtri
butionibus,quæ aliter conceduntur,ut probatur in ca. olim de
uerb.ſig.iuncto d.c.de cætero.& utrobique per docto.&iuncto
d.c.licet. ubi Abb.& reliqui,& ponit Fely.in c.Iacobus.in prin.
de ſimonia.& clare colligitur ex his quæ tradunt omnes ſcrib.
in d.c.unico.& in c.præſenti.de offic.ordi.lib.vj.& in d.c. fi. de
pecul.cleri.ubi pleniſsimè And.Barba.refert uarias opi.docto.
diſputantium,an & quando clericus faciat fructus ſuos, & poſ-
ſit de illis diſponere,tam inter uiuos,quàm per ultimam uolun-
8 tatem.†Et licet quo ad alios fructus,diuerſimodè doctores fue
rint locuti,tamen quo ad huiuſmodi quotidianas diſtributio-
* nes * communiter concludunt ꝙ illas percipientes faciunt ſuas
proprias,& ipſarum nanciſcuntur uerum dominium,ut eſt tex.
expreſſus in d.c.unico.quem adducit ibi Gemi.in uerſi. qui ue-
ro. in iij. notab.& Phil.Francus ibi,in ult.notab.dum text.ille
uult,ꝙ non reſidens percipiens diſtributiones non facit ſuas,
nec habet ipſarum dominium,ergo reſidens facit ſuas,& ipſarũ
nanciſcitur dominium,ut firmat idem Gemin.in d.conſi.lxxxv.
9 col.iiij.uerſi.in caſu.in prin.†Et demum in diſcurſu dicit, pro-
culdubio iſtud procedere,quando tales diſtributiones, re ipſa
& actualiter fuerunt realiter habitę, & receptæ,dubitat tamen
ibi quid quando non fuerunt realiter habitæ,& reſidentes erant
10 creditores ipſarum, de quo ſtatim dicetur.¶ †Adeo enim tales
diſtributiones efficiuntur propriæ intereſſentium,ut de ipſis eo
rum arbitrio poſsint teſtari, ut dicebat Gulielmus de monte
Laud.ubi ſupra relatus a Geminiano in d.conſi.lxxxv.col.iij. &
d.c.unico.§.qui uero.in ij.notab & ibi hoc firmat Philip. Fran.
in ultimo not.allegando conſi. Oldrad.& deciſ.domi. de Rota.
prout facit idem Fran in d c.præſenti.col.vj.uerſi.ſed bene po-
terit teſtari.& Benedict.Capra,utrobique, & Card. in d. clem.
fi.q.xiij.& Pet.de Anch.in d.c. unico.in ſexto not. dum ſe re-
mittit ad not.per ipſum in d.c.præſenti.ubi diſtinguendo.colu.
fi.uerſi.ſed hic occurrit dubium.iſtud firmat.Prout etiam facit
Barba.in d.c.fi.col.antepen.& Dec.d.conſi.cclxxx.in princip.
11 † Et licet Nicolaus de Vbal.in ſuo trac.de ſucceſ.ab inteſt.cler.
col.xiij.& ſeq.uerſi.vj.quæro adducat aliqua contra hanc com
munem concluſionem. Tamen ipſemet ibi fatetur hanc opinio
nem in iudicijs teneri,& communem obſeruantiam eſſe ſecun-
dum hanc opinionem,quod poſsit teſtari,& de illis diſponere,
ut refert & ſequitur Soci.conſi.xcj.Caſus ſuper quo col. iij. nu.
iij.Et in præſenti non oportet de hoc dubitari,cum ea themate
& facti narratione de qua ſupra,pro abſoluto iſtud habeatur, &
12 alias fuerit obſeruatum.†Et ꝙ de iſtis diſtributionibus ipſi cle
rici poſsint teſtari,& aliter diſponere ipſorum arbitrio,ſatis ſua
detur,nam ex labore & ſeruitio perſonali propter reſidentiam
& intereſſentiam illas quærunt,& ſic ex induſtria,& intuitu per
ſonæ & laboris ac ſeruitij,quo fit ut de illis poſsint eorum arbi-
trio diſponere,ſicuti poſſunt de alijs bonis ita quæſitis,eſto cętera
lia quæſita dependerent a dignitate clericali.c.quia nos.ubi ple
ne not.& in c.relatum.el ſecundo extra de teſtamen.tradit Bal.
& alij in auth.licentiam,C.de epiſ.& cler.Card.& Imol. in d.c.
fi,de pecul.cler.in pen.notab.& ibi Barba.col.j. & ad id faciũt
nota.per omnes,in d.c.in præſenti.& plura accumulaut Alexã.
conſi.cxvj.Viſo chirographo.colu.fi.nu.v.uol.vij.prout etiã fa-
cit Soc.in d.conſi.xcj.col.iij.in j.dubio,nu.ij.& tertio,& col. v.
uerſi.circa ſecundum,nu.vj.Prout etiam plura adducit Cor. cõ
ſi.cccxiij. Videtur in præſenti.col.iij.& ij.uol.iij.Sequitur ex i-
ſtis,quod ipſe dominus Toninus poterat de dictis diſtributio-
nibus duorum annorum incanepatis,ſibi debitis, pro præterito
ſeruitio teſtari,& a fortiori inter uiuos,de illis diſponere, & il-
las donare prout dedit,conſequenter talis donatio erit ualida
& firma, ſicut ualida & firma eſſet diſpoſitio, ſi teſtatus eſſet.
13 † Valet enim argumentum & illatio de contractibus ad ulti-
mas uoluntates,& de ultimis uoluntatibus ad contractus,quan
do utroque caſu eadem militat ratio,& de uno ad aliud non po
teſt diuerſitatis ratio aſsignari , prout eſt in caſu præſenti, & eſt
tex.& ibi omnes tradunt in l.quæ de lega.de lega.j. cum cõcor.
14 † Quinimmo & fortius,clerici magis de fructibus poſſunt di-
ſponere inter uiuos donando quàm teſtando,ut dicit Car.in d.
cap.fi.de pecul.cler.quem refert ibi Barba.col.mihi aj.uerſic. ſi
uero uult diſponere,& etiam firmant doctores in d.c.præſenti.
unde ſi permiſſa eſt teſtamenti factio,in iſtis quotidianis diſtri-
butionibus a fortiori,& proculdubio,permiſſa erit,& ipſa do-
natio inter uiuos,authentica multo magis.C.de ſac.ſan. eccleſi.
15 ca.cum in cunctis de electio. † Et quod inter uiuos de talibus
diſtributionibus & alijs quæſitis ex induſtria perſonæ , clericus
poſsit donationem facere,& donatio ualeat,tenet expreſſe Soc.
in d.conſi.xcj.col.v.uerſi.circa ſecundum,uol.iij.illa ratione q̄a
de iſtis pōt ad libitum diſponere,& rei ſuæ quilibet eſt modera-
tor & arbiter,item quia ſi poteſt teſtari de illis ergo & eas dona
re,cum facilius clerico permittatur donatio , quàm teſtamentĩ
factio,ut patet ex nota.in c.ad hæc, extra de teſtamen. & de do
natione eſt tex.in auth.præsb.la.j.C.de epiſ.& cler. & alia ad-
ducit ibi Soc.dicens hoc procedere ſine aliqua dubitatione, &
ꝙ clericus poſsit iſta donare expreſſe tenet Corn.d.conſil.ccc-
xiiij.col.ij.& per totum,uol.iij.& ſentit Alex.d.conſi.cxvj. uol.
16 vij.†Et confirmantur iſta,nam docto. loquentes de iſtis diſtri-
butionibus dicunt quod clericus poteſt de illis teſtari & diſpo-
nere,ut affirmant in d.c.unico.& Gemi.d.conſi.lxxxv.col.iij.&
Card.in dicta clem.fi.q.xiij.Et ly.uerb.diſponere , referendum
eſt ad actum inter uiuos , Nam de teſtamento dictum erat per
illud uerbum teſtari,alias uerbum diſponere,fruſtratorium eſ-
ſet contra nota.in l.hæc ſtipulatio.§.diuus.ff.ut leg.no, caue. &
ita in terminis noſtris ſuadetur. per tex.in d.c.ad hæc in illo uer
bo

bo diſponere,ut ſentit Soc.d.conſi.xcj.nu.vj.Nec prædictis ob-
ſtat,ſi dicatur de plano ſuperius dicta procedere, ſi tales diſtri-
butiones fuiſſent expreſſe donatæ uerum in donatione de illis
nominatim nihil dicitur,ergo donatę non uidentur.Nam ceſſat
obiectio ex illis uerbis,& quibuſcunque creditis , quæ ipſe do.
Toninus donans habet cum alijs perſonis,& contra alios quoſ-
cunque,per quæ uerba patet aperte do.Toninum fratri ſuo de-
diſſe quæcunq; credita quæ tunc habebat iuter q̄ inficiari nō po
17 teſt fuiſſe creditum præſens,ꝯſequeoter illud datum fuit. † Nā
qui omne dicit,nihil excludit.ca.ſolitæ.de maio. & obed. ca.ſi
Romanorum,uerſi.dicendo,aia.diſtin.uulg.l.Iulianus . de leg.
iij.& ſic iſtud creditum non uidetur exclusum,quinimmo inclu
18 ſum,in ipſa donatione.† Tum etiā,quia illa uerba quibuſcunq;
& illa contra alios quoſcunque,ita ampla & generalia, tale cre-
ditum complectuntur,ut in ſimi.dicunt Moderni.allegan. plo-
res deciſ.io l.quædam.§.nihil.ff.de edendo,& in l.j.§.nunciatio.
ff.de no.ope.nunc.per Aret.& Moder.in l.Gallus. §. etiam ſi pa
19 rente.ff.de libe.& poſth. † Et etiam quia in contractibus nullū
uerbum poteſt nec dēt cenſeri appoſitū ſine effectu operandi,
ut tradit Bal in rub.C.de contrah.empt.in ix.q.& Moder. pap.
20 plura accumulant in l.ait prætor.in prin.ff.de iur.iur.† Et etiā
quia ipſe do.Toninus tempore dictæ donationis , habebat tale
creditum,in quo illa uerba quæ habet denotantia tēpus pręſens
optimè uerificantur & conſequenter iſtud creditum includunt
ita punctaliter in terminis noſtris concludit Soc.d. conſi.xvj.co
lu.v.& vj.nu. vij.viij.& ſeq.ubi plurib. rōnib. & deciſ. iſtud fir
mat,quæ uideri poſſunt & ulterius iſta confirmantur,nam cum
de iſtis diſtributionibus clericus uel canonicus poſsit ſuo arbi-
trio diſponere per teſtamentum,ut eſt communis concluſio, de
qua dictum eſt ſuperius,& iſtud procedat generaliter dummo-
do quod teſtamentum ſit factum , nec diſtinguitur an in teſta-
mento nominatim ſit prouiſum de iſtis diſtributionibus uel ne,
nam ad hæredem uniuerſalem deferuntur,ſi de illis aliter nomi
natim teſtator non diſpoſuit , & nullus iſtud inficiatur , pariter
ergo dicamus,quando facta eſt generalia donatio, ſub qua attē
tis uerbis comprehenditur tale creditum,ut illud donatum ui-
deatur,licet nominatim de eo non ſit dictum,prout eſt quando
fit teſtamentum.Et ualidum ſit argumentum de teſtamento ad
21 donationem,ut dictum eſt.† Et quia expreſſum uerbis generali
bus comprehenſum etiam dicitur ad plenè notata,per Barto.&
alios in l.j.in ij.q.ff.de uulg.& pup.& per eundem,in l.ſi quis in
prin.teſtamenti,de lega.iij.argumento etiam eorum quæ habē
tur in l.j.§.& generaliter.ff.de legatis præſtandis.& in l.in frau-
22 dem.§.ſi.ff.de teſtamento militari.¶ † Nec contra ſuperius cō-
cluſa habent obſtare ea quæ circa has diſtributiones actu & re
ipſa fuiſſent datæ,& aſsignatę,prout dicit Dec.d. conſi. cclxxx.
nu.j.& per totum,nam quando realiter & actualiter non fuerūt
aſsignatæ,ſed ſolum canon.& clericus deſeruiens remanſit cre-
ditor ipſarum ut eſt in caſu præſenti ipſe concludit conſideran-
do argumentum a nomine,ꝙ non debeantur,ſi redditus groſſę
non ſufficerent pro illis,qui de præſenti inſeruiunt , ex quo nō
debentur diſtributiones ultra redditus qui percipiuntur ex cō-
muni menſa,& ad dictos redditus diſtributiones debent limi-
tari & reſtringi,ita ut ſi non ſufficerent pro ſolutione illorum
qui de præſenti inſeruiunt & aliorum creditorum de præterito
ſeruitio non ſit ſatisfaciendum , ſed illis ſolum qui in præſenti
inſeruiunt,ne alias cultus diuinus deſeratur , ut diffuſius per eū.
23 † Nam dico in caſu noſtro canon.inſeruientem fuiſſe effectum
uerum creditorem illarum diſtributionum pro duobus annis
præteritis,quo caſu illi debentur,cum a pari procedant ſoluere
uel promittere.l.ſi.C.ad leg.Falc.l.ſi patronus.§.j.ff.de don. &
paria ſint,ꝙ actu fuiſſent ſolutę,uel ꝙ debeant ſolui dummodo
ꝙ ſeruitium fuerit præſtitum ſecundum ordinationem eccleſię.
24 † Difficultas enim exactionis non impedit ipſam obligationē.
l.continuus.§.illud.ff.de uerb.obl & procedunt iſta quando in
ter prædicta non poteſt congrua ratio diuerſitatis aſsignari , ut
eſt iſto caſu,ut etiam ſentit ipſe Dec.d.conſi.clxxx.in prin.& ab
ſurdiſsimum eſſet ac rationi incongruum,ꝙ qui ſeruitium præ-
ſtitit debeat ſuo ſeruitio fraudari cōtra omnia iura communia,
quo fit,ut licet actualiter non ſint ſolutæ diſtributiones, tamen
peti poſſunt & ſolui debent,prout alias fuit obſeruatum in d.ec
cleſia,ut patet ex themate ſuperius annotato,quādo cano. poſt
duos annos,quibus inſeruiuit ſi non reſidet,poteſt in uita exi-
gere dictas diſtributiones inexactas duorum annorum præ-
teritorum,unde ſi non exegit poteſt eius ſucceſſor uel donata-
rius illas exigere qui ſuccedunt in ius canonici . & quo ad hanc
exactionem illum repræſentant,& ſicut canonicus poterat ita &
& ipſi ut auth.de iureiu.a moriente præſtito.in prin.& per totū
ff.C.& extra de don.& in caſu præſenti ceſſant rationes addu-
ctæ per Dec.in d.conſi.nam menſa communis eccleſiæ Cathe-
dralis Bergomi eſt ſoluendo & ſufficient ut ſoluatur illis qui de
præſenti inſeruiunt & interſunt,& etiam ut ſoluantur diſtribu-
tiones creditoribus ipſarum,qui deſeruierunt pro annis duob.
præteritis,cum tales diſtributiones annorum præteritorum fue
rint inexactę & ſic extenſ,ita ꝙ ipſarum facta ſolutione cre-
ditoribus non propterea defraudabitur cultus diuinus , ex quo
inſeruientibus de præſenti poteſt ſatisfieri,cum in menſa com-
muni adſint redditus ſufficientes,& pro ipſorum ſatisfactione,
& pro exactione creditorum præteritorum qui inſeruierunt, &
quibus pro duobus annis præteritis debentur diſtributiones
pro dicto tempore inexactæ. ¶ † Quo fit ut cum in caſu præ-
ſenti ceſſent omnes rationes adductæ per Dec.dicēdum ſit eius
conſi.non obſtare,quinimmo potius facere pro hac concluſio
ne ac ceſſantibus rationibus , quibus motus fuit ad conſulen-
dum.uulg.l.adigere.§.quamuis.ff.de iure patron.cap. cum ceſ-
ſante.extra de appel.& ipſemet Dec.iſtud ſentit in d.conſi ma-
xi.in fi.& patet ex alio conſi.doct.piſani,poſito inter conſi. De
ci.in ij.uol.in fi.quod ab ipſo Deci.fuit confirmatum in d. ſuo
conſil. Et licet diſtributiones ab actu nomen ſumpſerint , non
propterea ſi actu , & horetim non dantur , ſequi debet, ꝙ non
poſsint exigi, & ꝙ non debeantur , & ꝙ non debeat ſequi effe-
ctus qui reſultaret ſi actu darentur , ut experientia nos docet ,
nam non dietim nec horetim actu dantur,ſed in fine menſis uel
ebdomadæ , uel quatuor uel ſex menſium , ſecundum eccleſia-
rum conſuetudinem,& obſeruantiam , quæ tanquam optima
rerū magiſtra attendenda & ſeruāda eſt.c.quam ſit de elec.lib.
vj.ex quibus remanet abſolutum primum dubium , & quæſtio
25 formata in themate. ¶ † Quo uero ad ſecundum , & ultim.du-
bium & quæſtionem ſecluſa donatione prædicta dico , ꝙ ue-
nientes ab Inteſt.& domi.Tonino ita ſuccedentes, poſſunt etiā
in iſto credito diſtributionum illi ſuccedere,nam cum tales di-
ſtributiones fuerint quæſitæ ex induſtria perſonali , & labore
diuturno,& intuitu perſonæ,in illis domi.Toninus habet ſucceſ-
ſores ab inteſt. quos habet in alijs bonis per eum quæſitis eius
induſtria ſeruitiu & labore , etiam ſi haberent dependentiam a
26 dignitate clericali † vt habetur in c.j.ij.& iij.de ſuc.ab inteſta.
ubi doct.omnes & in cap.ſi.xij.q.ulti.& in c.quia nos.& ex te-
quiſiti.ubi gl.& omnes docto. plenè tradunt extra de teſtam. &
plenè habetur in d.c.ſi.de pecul.cleri.ubi doct.omnes iſtud fir
mant adducentes iura & deciſ.concluſ.hanc probantes, ratio-
ne etiam uallatas concludentes eas tranſmitti , ad ſucceſſores
ab inteſt. & ad id plura adducit Corne. conſiderando rationes.
& deciſ.adductas per alios,in d.conſ.cc xiiij.col.ij & per totū,
& magis in ſpecie iſtud firmat Soc.in d.ꝯſi.xcj.col. v.uer. circa
tertium.uol.iij.& bene faciunt quę accumulat Alex.in d.conſi.
cxvj.col.ſi.uol.vij.& q̄ hīr per illum text. in auc.licentiam. C.
27 de epiſ.& cler.& in.§.presb.in auc.de eccleſ.titu. ¶ † Et opin.
iſta in indicando teneri debet,nam ſecundum ea eſt communis
obſeruantia,quæ minimè alteranda eſt l.minimè . ff.de legibus
ut punctaliter dicit Nicolaus de Vbal, in d. tract. de ſucceſ. ab
inteſt.cler.col.xiij.& duab.ſequent.in ſexta quæſt.princip. uer-
28 ſicu. & hæc diſputationis cauſa. ¶ † Et licet ibi aliqua dicat in
contrarium , tamen non eſt ab iſta recedendum ut punctaliter
dicit Socin.in dicto.conſil.xcj.column.tertia.nume. tertio . Et
facit illa trita & communis regula , ꝙ in iudicando non eſt a
communi opinion.& obſeruantia recedendum,ut per Abba. &
alios Modernio.in capitu. primo de conſtitu. column. penulti.
& in capit.nouimus . de uerborum ſignific.per Alexand.in con
29 ſili.xcv.Viſis.colum.ſecunda uolum.quinto.¶ † Nec prædictis
obſtat textus in capitu. relatum. de teſtamen.& quæ tradit gl.
& doctor.in dicto cap.præſenti cum concordan.quibus uidetur
caueri,quòd clerico,ab inteſt.decedenti,debet ſuccedere eccle
ſia,ſeu collegium clericorum. ¶ Nam procedunt in fructibus
præbendarum & aliorum beneficiorum,& in alijs acquiſitis in-
tuitu eccleſiæ , non autem in huiuſmodi diſtributionibus quo-
tidianis,& alijs ſimilibus quæſitis canonico uel clerico ſuo la-
bore , ſeruitio perſonali , eius induſtria , & intuitu perſonæ , ut
dictum & concluſum eſt ſuperius rationibus . & deciſion. qui-
bus ſupra.

Pariſius Paduæ.

S V M.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus an poßit uiſitare fraternitates, & loca pia, & per totum.*
Epiſcopus habet fundatam intentionem, quo ad omnes eccleſias, & loca religioſa, & pia, exiſtentia in eius dioceſi.
2 *Fallit niſi contrarium oſtendatur.*
3 *Epiſcopus poteſt uiſitare locum pium.*
4 *Fraternitas an dicatur locus pius.*
Locus pius dici uidetur in quo exercentur opera pietatis,
5 *Relicta alicui fraternitati pro animabus defunctorum, dicuntur relicta ad pias cauſas.*
6 *Fraternitas tenens hoſpitalitatem, an ſubſit epiſcopo.*
7 *Perſonæ commorantes in loco fraternitatis, uidetur miſerabiles, et ſuppoſitæ Epiſcopo.*
8 *Collegium leproſorum, eſt religioſum, & ad epiſcopum ſpectat ipſum uiſitare, & cognoſcere an bona deputata ad uſum perſonarum miſerabilium diſtribuantur ſecundum uoluntatem relinquentium.*
9 *Fraternitas constructa per laicos, non ſubeſt epiſcopo.*
Laici propria auctoritate, poſſunt conſtruere locum & fraternitatē & apponere modum & formam illam gubernandi.
10 *Locus prædictus, & fraternitas, non dicitur locus ſacer nec religioſus.*
11 *Epiſcopus in illo non habet inſtitutionem nec deſtitutionem.*
12 *Locus prædictus poteſt deſtrui ad nutum laicorum ædificantium, etiā ſi ibi eſſet oratorium ſeu altare.*
13 *Locus prædictus eſt priuatus non publicus.*
14 *Locus prædictus, non eſt ſacer nec religioſus, & nu. 18. & ſeq.*
15 *Etiā ꝙ in tali loco, eſſet campanella, uel altare portatile.*
Locus religioſus, ſeu ſacer non conſtituitur ex prædictis.
16 *Locus prædictus dicitur priuatus, nec uenit appellatione pij loci.*
Nec poteſt uiſitari.
17 *Dicitur enim locus prophanus.*
18 *In tali loco ceſſant priuilegia conceſſa locis re[ligi]oſis, & pijs.*
19. *Talis loci bona poſſunt ad libitum alienari, [ſin]e ſolennitate, & numero. 25.*
20 *Fraternitates ita constructæ non dicuntur loca pia.*
21 *De iſtis locis iudicandum eſt, ut de alijs prophanis,*
22 *Nec illis conceditur in integ. reſt. quæ locis pijs ſolet concedi.*
23 *Fraternitatis prædictæ non ſunt loca pia, & relicta illis in ultima uolun. neceſſario requirunt ſolennitates iuris communis, nam non ſunt loca pia.*
24 *De legatis factis iſtis fraternitatibus, pōt detrahi quarta trebelli.*
26 *Sunt. n. loca ſecularia, licet legata eis facta ſint ad pium uſum.*
27 *[Fra]ternitates battutorum, an ſint loca pia, & quo ad qua.*
[Epiſco]pus ſuper iſtis locis, & bonis ipſorum, & adminiſtratoribus, [n]ullam habet iuriſdictionem, & nu. 35.
Subijciuntur enim iudici ſeculari.
30 *Epiſcopus non poteſt ſe intramittere ſuper redditibus dictorum locorum, nec contra adminiſtratores, & nu. 31.*
31 *Adminiſtratores dictorum locorum poſſunt ipſorum arbitrio diſtribuere bona, nec poſſunt ab aliquibus iudicibus etiam ſecularibus moleſtari.*
32 *Epiſcopus, ſuper dictis locis, non poteſt deputare nouos adminiſtratores.*
33 *Epiſcopus non habet ius uiſitandi dicta loca, nec exigendi procurationem.*
34 *Nec in dictis locis habet iura epiſcopalia.*
Viſitatio qua lege concedatur epiſcopo.
35 *Viſitatio an poſſit fieri in loca in quo non eſt deputatus rector, ſeu capellanus perpetuus.*
36 *Iuriſdictio contra aliquos, an cenſetur ex obſeruantia per aliquos actus adminiſtrata.*
37 *Collegium non moritur.*
38 *Epiſcopus an poſſit uiſitare talia loca mortuo ædificante priuato, ad effectum uidendi an relicta dictis locis bene diſtribuantur.*
39 *Loca prædicta dicuntur loca approbata, & collegia licita.*
Et ſunt capacia recipiendi relicta, & oblationes.
40 *Potiſſimum ſtante longæua conſuetudine.*
41 *Epiſcopus dominus temporalis, non poteſt ſe in iſtis intromittere.*
42 *Capitulum primum, de cenſib. lib. vi. Paragrapho deinde, cum ſ. in quo loca pio uerificentur.*
43 *Epiſcopus habet facultatem in iſtis locis priuatis uiſitandi, & inquirendi, ad effectum, ut uideat an ibi fiat illud propter quod locus ſunt constructus, & an ibi exerceantur ea, ſecundum uoluntates relinquentium.*
44 *Quod procedit mortuo illo qui ædificauit, ſecus ſi uiuit.*
45 *Item procedit data negligentia deputatorum, & nu. 47.*
46 *Item procedit quando loca eſſent constructa auctoritate epiſcopi, uel eſſemus in dubio, alias ſecus.*
47 *Item procedit prout poſſet epiſcopus ſe intromittere pro alijs legatis relictis pro anima, & non aliter.*
48 *Et quid ſi legata ſunt relicta fraternitati ſimpliciter.*
49 *Quid etiam ſi adeſſet præſcriptio tanti temporis, in cuius contrariū non extaret memoria.*

CONSILIVM XXXIIII.

1 CIRCA † Reſolutionem præſentis conſul. uidetur
primo dicendum ꝙ ipſe. d. epiſcopus poſſit uiſitare
tare dictum locum, de iure communi habet fundatam
tam intentionem id poſſe facere, cum omnes eccle
ſiæ, & alia loca religioſa, & pia exiſtentia in eius diœceſi. ad ipſum,
ſum, & eius adminiſtrationem pertineant. c. ſi quis epiſcoporū.
xvj. q. ij. c. omnes baſilicæ. xvj. q. vij. & magis proprie habetur in
c. de xenodochijs. & in c. ad hæc. de religio. domi. & in cle. quia
contingit. eo. ti. in clem. & no. in clem. per literas, de præben. cū
2 ſimi. † Qua diſpoſitione ſtante, niſi in oppoſitum aliud oſtenda
tur, ut in c. cum dilectus. de reli. domi. & in c. cum non liceat. de
præſcri. ipſe do. Epiſcopus poterit in dicto loco iura epiſcopalia
3 exercere. † Et ꝙ poſſit talem locum pium uiſitare, uidetur tex. in
c. j. §. deinde ibi, & alia religioſa & pia loca. de cenſi. lib. vj. & no.
4 Abb. in c. ſopitæ. & in c. uenerabili. & in c. fi. de cenſi. † Et ꝙ iſta
domus ſeu locus dicatur pius ſatis patet, quoniam ibi exercen-
tur opera pietatis, ut dicit Spec. in ti. de inſtrum. edi. §. nunc ali-
qua uer. & ſciss. & ponit Abb. proprie loquens de fraternitate
in conſi. xxxj. Ad claram reſolutionem, uol. j. cum alijs adductis
per Fel. in c. de quarta. nu. xiij. de preſcrip. & per Dec. conſ. lxxij.
5 col. iij. uerſi. iij. principaliter. uol. j. † Et potiſſimè iſtud ſuadetur
quoniam illa quæ relinquuntur dictæ fraternitati, pro animab.
defunctorum relinqui ſolent, conſequenter relicta dicuntur ad
6 pias cauſas, ut dicit glo. in l. ſi quis Titio. de leg. ij. † Et etiam quia
dicta fraternitas tenet hoſpitalitatem, ut dicit Corn. conſi. ccc-
viij. Pro deciſione. col. iij. & iiij. uerſi. prout alias. uol. iij. & cōſi.
7 xviij. Circa hanc. col. v. uerſi. ideo ex his. uol. iiij. † Præterea per
ſonæ commorantes in dicto loco, & fraternitates ſunt perſonæ
miſerabiles, & conſequenter talis locus uidetur ſuppoſitus po-
8 teſtati epiſcopi. c. ij. de eccl. ædifi. ubi Inno. & alij dicunt, ꝙ col
legium leproſorum eſt religioſum, & ad epiſcopum ſpectat ui-
dere inquirere & etiam uiſitare, ut bona dicti pij loci deputata
ad uſum miſerabilium perſonarum diſtribuantur iuxta uolun-
tatem relinquentium, & an ita fiat, epiſcopus inquirere & uiſita
re poteſt, ut dicit Fede. de Sen. conſi. ſuo. cxj. Quæſtio talis eſt.
col. ij. & Abb. in d. c. ſopitæ. in fi. & in c. fi. de cenſi. & in c. inter di
lectos, in fi. de don. ¶ Iſtis tamen non obſtan. In caſu præſenti,
ſtante ſupra ſcripta facti narratione contrarium eſt ipſa ueritas.
9 † Nam talis domus non fuit cōſtructa auctoritate epiſcopi, ſed
per ipſos priuatos laicos, qui propria auctoritate iure permittē
te, potuerunt ipſam ædificare & apponere modum & formam
prout appoſuerunt, ut eſt tex. formalis in c. ad hæc. & ibi Abb.
in j. nota. poſt Inno. de religio. domi. ubi adducit plura iura idē
probantia, & idem Abb. hoc firmat in d. c. inter dilectos. de do
na. & facit dicta clemen. quia contingit, cum alijs concordan.
10 † Ex quibus patet, talem locum nō eſſe ſacrum nec religioſum,
ut etiam not. communiter Can. in d. clem. per literas. de præbē.
& Bal. in auth. hoc ius porrectum. colu. ij. C. de epiſcop. & cler.
11 ¶ † Volens ꝙ in tali loco, epiſcopus non habeat nec inſtitutio-
12 nem, nec deſtitutionem. ¶ † Cum talis locus poſſit ad nutum
deſtrui ut dicit Abb. in d. c. ad hæc. & in alijs locis ſupra addu-
ctis, & glo. in d. cle. quia contingit. & Bal. in l. orphanotrophos.
C. de epi. & cler. dicit, ꝙ hoſpitale ita fundatum auctoritate pri
uati, non eſt perpetuum nec publicum, nec etiam firmatum, li-
cet ibi ſeruet hoſpitalitas de facto, ex quo poteſt dominum pœ
nitere, & idem uult Bal. in l. ſi quis ad declinandam. uer. ſed iux
ta hic quæro. C. de epiſ. & cler. cum alijs adductis per Alexan. in
conſi. ix. Viſis in prin. uol. ij. & conſi. xc. Super eo. col. ij. uol. iiij.
uolentem talē locum eſſe priuatum, & non publicum potiſſimè
quia in eo nulla ſunt ſigna facientia publicum & religioſum.
13 † Et etiam ſi ibi eſſet oratorium, uel altare tamen adhuc dica-
tur priuatum attenta conſtructione certa per priuatos facta.

† Et

14 † Et ꝙ talis locus non ſit ſacer nec religioſus ſuadetur ex his
quæ dicit Abb in c.fi.col.j.uerſi.ſed qualiter.de cenſi.& in c. pa
rentibus.de priuil.& in d.c.inter dilectos.& in c.officij.col. fin.
extra de teſtam. ubi uult ꝙ locus eccleſiaſticus ſeu ſacer conſi-
deretur ex deputatione principaliter facta ad celebrandum , itē
ex conſtructione eccleſiæ, etiam & per erectionem campani-
lis & appoſitionem campanarum publicarum,ut etiam per Ab.
15 in c.Ioannes.in prin.de homi.† Quæ omnia ceſſant in caſu præ
ſenti,& eſto ꝙ in iſta domo & fraternitate ſit campanella & al-
tare portatile,& quandoque celebretur ibidem diebus feſtiuis,
tamen iſta non faciunt locum religioſum & ſacrum , ſed adhuc
remanet priuatus , & prophanus , ut etiam ſentit Feder.de Sen.
conſi.cxxx.Factum tale eſt.& Abb.in d.c.patentibus . & in d.c.
inter dilectos.cum alijs alleg.per Dec.conſi. cxlviij. Reueren-
de pater col.j.& per Cald.conſi.iiij in ti.de religio.domi.& per
Fel.in d.c.de quarta.nu.xiij.& per Abb.in d.c.ſopitæ.& p Petr.
de Peruſi.in trac.de quar.canon.epiſcopali.in iiij.artic. prin.in
ij.q.pri.uer.ſed ei qđ eſt dictum,& per Io.đ Imo.in d. c.officij.
de teſtam.col.viij.& ſeq potiſsime.col.x.uerſi.item non obſtat.
& col.xiij.uerſi.quid ſi reperiatur.&per Card.conſi.cxxj.Ad pri
16 mum.† Quæ etiam bene comprobantur,ex dictis per Abb. in d.
c.fi.in prin.& in d.c.patientibus.in ult.notab.& per Bal.in l.il-
lud.col.j.C.de ſac.ſan.eccle.& per Abba.in d.conſi. xxaj.& per
Benedict. Cap.conſi.liiij.Circa primum.& conſi.xcvij.Et ſi uiſo
col.ij.circa fi.& per Card.conſi.xj.Quædam ſocietas.& d. con-
ſi.cxxj.ubi uolunt ꝙ talis locus ita gubernatus a laicis eſt locus
priuatus nec continetur appellatione pij loci,& in iſto non ha-
bebit locum diſpoſitio.c primi.de cenſib.lib.vj. quod etiam ſe-
quitur Dec.in d.conſi.cxlviij. col.j.ſentientes ꝙ non poſsit uiſi
tari tanquam locus pius,cum dictum.c.primum loquatur de ui
17 ſitatione.¶ † Et ꝙ ſit locus prophanus,ſatis probatur ex his quę
dicunt Moder.in tract.de epiſco.in j.parte,q.vj. uerſi. nunc ue-
18 nio.col.iij.& col.ix.in fin.& colu.x.† Et etiam ex his quæ dicit
Cor.conſi.ccvj.Licet.uol.j.col.ij.uerſi.his tamen non obſtanti-
bus . uolens talem locum non eſſe religioſum nec ſacrum ſed
priuatum, & in eo non habere locum priuilegia conceſſa reli-
19 gioſis locis & pijs.† Et ꝙ bona talis loci poſſunt ad libitum a-
lienari,non ſeruata ſolennitate.c.ſine.xlj.q.ij.& tit.de reb.eccl.
20 non alien.† Et idem Corn.conſi.cxix.Circa primum . col.vij.&
viij. uol.ij.adducendo plures deciſ.Bal.& aliorum doc.dicit ta-
les fraternitates conſtructas auctoritate priuata , non iudicari
pia loca,taliter ꝙ in ipſis non habent locum priuilegia conceſſa
pijs locis,nec etiam comprehenduntur ſub conſtitutionibus &
legibus loquentibus de pijs locis,enumerat ſigillatim plures ef
21 fectus,maximè de detractione quartæ canonicæ.† Concluden
do ꝙ iura loquentia de pijs locis non comprehendunt has fra
ternitates,quia de eis iudicandum eſt,ut de alijs locis propha-
nis ,& idem Corn.conſ.lvij.In cauſa uertenſe.uol.iij.circa prin.
& in uerſi.ex ſecundo capite.col.j.& col.ij.uerſi. quod & tertio
deducitur.& col.j.uerſi.nec obſtant.dicit has fraternitates con
ſtructas ſine Epiſcopi auctoritate,non iudicari loca pia,nec gau
22 dere priuilegijs piorum locorum.† Priuata enim ſunt.nec reſti-
tuuntur in integrum,ut alia loca pia ponendo alios effectus,qui
bus clarè colligitur,tales fraternitates non gaudere priuilegija
23 piorum locorum.† Et apertius hoc idem uoluit ipſe Corn. con
ſi. xviij.col ij uerſi.quinimmo ceſſantibus,ubi dicit tales frater
nitates non eſſe loca pia,ita ut in relictis in ultima uoluntate eiſ
dem factis ſeruari debeat ſolennitas iuris communis, licet conſi
derando relictum poſsit dici illud pium , tamen locus non erit
pius nec gaudebit priuilegijs conceſsis pijs locis , ut ipſe decla-
rat ibi col.v.uerſi.ideo ex his.& etiam idem ſequitur in conſil.
ccxvij. Videtur ꝙ dicta fraternitas , ubi uult tales fraternitates
24 non eſſe loca pia.† Quod etiam confirmatur in conſi. cccvij. In
hac conſultatione.uol.iiij.in fi.ubi uult ꝙ de relictis iſtis frater
nitatibus poteſt detrahi quarta trebel. ex quo tales fraternita-
tes non ſunt loca pia,ſed ſolum in eis eſt ſimplex collegium ſe-
cularium,& priuilegia conceſſa pijs locis non comprehendunt
25 tales fraternitates.† Prout etiam plenè dicit Fely.in d.c.de quar
ta.nu.v.col.ij.uerſi.tamen quantum,& nu.vj.uolens bona taliū
fraternitatum poſſe alienari ſine ſolennitate,& ꝙ priuilegia cō
26 ceſſa locis religioſis non comprehendunt has fraternitates.† Ad
quod etiam glo ordinaria in c.quidam . xviij.qō.ij.& Zabar. in
clem.ij.de præben.& in d.clemen.quia contingit.& Alex.conſi.
lxxj. Hilarius uol.iiij.& Soc.conſi.lxxij.In cauſa uertente. col.
pen.uerſi.pro parte uero.uol.iiij.ubi allegando deciſi.dicit, ta-
les fraternitates non eſſe loca pia,ſed ſecularia,licet legata dicā
27 tur eis relicta ad pium uſum.† Et iſtæ fraternitates battutorum
an ſint loca pia,& quid ad quæ tradit Bald.conſi.clxij. Quidam
28 Franciſcus,uerſi.iiij quæritur.in v.parte. † Ex quibus infertur
ꝙ epiſcopus nullam habet iuriſdictionem ſuper iſtis fraternita-
tibus & ſuper hominibus adminiſtrantibus eas,& ſuper illis nō
poteſt exercere iura epiſcopalia,ex quo non ſunt de ſua iuriſdi-
ctione,ut dicit Card.in d.conſi. xj.& conſi.xiij.In ciuitate Viter
29 bien.& d.conſi.xxxj.† Vbi uult quod talia loca non ſunt de iu-
riſdictione epiſcopi , ſed ſub iudice ſeculari ſubijciuntur , & ꝙ
epiſcopus non poteſt detrahere quartam,prout etiam dicit Car
di.in d.conſi.cxxj.& dicunt omnes ſcriben.in d.clem. quia con
tingit.& plenè Imo.in d.c.officij.& per Fely.in d.ca.de quarta.
nu.xij.& xiij.& per eundem in c.ij.col.fi.in fin. de ſo.compe.&
per Abb.in d.c.officij.& in d.c.inter dilectos.& in d.c.de xeno
dochijs.& in c.ad hæc.de religioſis domibus,& in d.c.ſopitæ.&
c.fi.de cenſi.cum alijs adductis per Feder.de Sen.in dicto. conſ.
cxxx.& per Petrum de Peruſ.in d.tract.de quarta canonica epi
ſcopali,loco,& uer.præalleg.& latius per Dec.in d.conſi. lxxij.
ubi bene loquitur & in dicto ꝯſi.cxlviij.& per Roch. de Curt.
in tracta.de iure patrona.in uerſi.in eccleſia.col iij.& iiij.& per
Moderniores in dicto tract.de epiſcopis,loco & uerſi.præalleg.
30 † In quibus locis ſpecifice uolunt & dicunt ꝙ epiſcopus non po
teſt ſe intromittere ſuper bonis dictorum locorum , nec ſuper
redditibus ipſorum,nec etiam habet aliquid agere cū admini
ſtratoribus & gubernantibus dicta loca,taliter ꝙ non poteſt co
gere adminiſtratores ad reddendum rationem,& ſi ageret con-
tra illos,proceſſus eſſet nullus,ita Federi.de Sen.in dicto conſi.
31 cxxx.& Petrus de Peruſia,ubi ſupra.† Poſſunt enim dicti admi
niſtratores diſtribuere,prout eis uidetur,ut dicit Imol.in d.cap.
officij.col.xv.uerſi.unde aduerte,uolens quod cura epiſcopalis
dicitur eſſe remota a tali fraternitate laicorum,& a miniſtris ip
ſius,quod etiam ſequitur ibi Andrea. Barba.col. iij.& Calder.
in dicto conſi. undecimo.& xiij.& Felyn.in d.capitu.de quar-
ta nu.v.& melius & plenius per Dec.d.conſi.lxxij.col. j. uerſic.
unde dicit,& uerſi.illi enim,& uer.& ita ſemper,ubi uult quod
tales adminiſtratores non poſſunt moleſtari , nec a ſecularibus
nec etiam ab epiſcopo quia non poſſunt auferre tale regimen
ab ipſis,& col ij.uerſi.nam epiſcopus,idem firmat,& et in dicto
ꝯſi.cxlviij.& bene facit dicta clem.quia ꝯtingit.& ibi ſcrib. oēs
firmant,& Abb.dicto conſi.xxxj.& in dicto cap.inter dilectos.
32 † Et conſequenter ex prædictis apertiſsimè conſtat , epiſcopū
non poſſe deputare , nouos adminiſtratores ad gubernandum
dictum locum,& ipſius bona,& ad diſpenſandum legata relicta
dictæ fraternitati . Omnia enim iſta ſpectant ad collegium di-
ctæ fraternitatis,& ad deputatos per dictum collegium,ut in di
cta clem.quia contingit.ubi textus expreſſus,& in alijs locis ſu
33 perius adductis.† Infertur etiam ex prædictis,quod ipſe epiſco
pus non habet ius uiſitandi dictum locum,nec habet ius exigen
di procurationem,ut eſt tex.& ibi Abb.in c.fi.& in c. ſopitæ. de
cenſib.& in d.c.de xenodochijs.& in d.c.inter dilectos . & per
Maria.Soc.in trac.de uiſitatio.in vj.libello.q.xj.& in libello.xj.
q.v.uer.& non ſolum.& per Gemi.Pet.de Anch.& Phil.Fran.in
c.j.de cenſib.lib.vj.ſuper gl.in uer.pia loca.& Imo.expreſſe hoc
uult in d.c.officij.nu.xx.ꝙ etiam ſequitur ibi Barba. col. iiij &
Cac.in d.cle.quia contingit.& ibi Pet.de Auch.col.iij.&Pet.de
Peru in d.tract.ubi.ſup.& Deci.in d.conſi.lxxij.& cxlviij.& Ro
ch.de Cur.in d.trac.de iure patr.in uerſi.in eccle.colu.iij.& iiij.
34 † Cum enim epiſcopus non habeat iura epiſcopalia in dicto lo
co.qui ei non ſubeſt,nec.l.diœceſana,nec. l.iuriſdic. merito non
poterit talem locum uiſitare,cū remota.d.l.remoueatur omnis
35 eius ſpecies.c.j.de priuile.lib.vj.† Et tanto magis procedunt p̄-
dicta,cum in dicto loco & fraternitate,nō ſit deputatus rector
ſeu capellanus perpetuus , ꝙ expreſſe conſiderant doc.in locis
ubi.ſ.ad effectum uiſitationis,ut etiam ſentit Fede.de Sen. in d.
conſi.cxxx.& Cardi.in d.cle.quia contingit.qō.xij.& q.xiiij.&
ibi Imo.col.v.uer.ulterius quæric.& uer.ex prædictis.& Maria.
36 Soc.in d.trac.& loco uerſi.prælle.† Quę tanto magis procedūt
in caſu noſtro,cum ſemper differentiæ ortę inter dictam frater-
nitatem,& alios,fuerint deciſæ per iudices ſeculares, ut in ſimi.
dicit Imo.in d.c.officij.nu.xxj.Deci.d.conſi.lxxij.col.ij.in prin.
37 & conſi.cxlviij.in fi.† Et etiam quia talis domus fuit ędificata
collegialiter per homines laycos dictæ fraternitatis,quod colle
gium non fuit mortuum,ſed uiuit,iuxta nota in l. cum propo-
nebatur.ff.de iudi.& in c.ſi gratioſe.de reſcrip.lib.vj.& per Bar.

in l.mortuo.ff.de fideiuſ.& per Lapum allegatione . lxaxviij.cũ
38 concor.† Quod propriè in materia uiſitationis,conſiderat Ab.
in d.c.ſopitæ.& d.c.inter dilectos.& Maria Soc.ubi ſup.& doc.
in d.cle.quia contingit.& etiam in d.ca.j.de cenſibus,libr.vj.&
Roch.in d.tract.de iure patro.& per Pet.de Peruſi.in d. tracta.
de quarta cano.epiſ.loco & uerſi. præalleg.Dum uoluut epiſco
pum poſſe uiſitare talia loca priuata mortuo ædificante, ad effe
ctum uidendi qualiter dicta loca gubernentur,&qualiter diſtri
buantur relicta dictis locis,ſecus autem ſi ille qui ædificauit,ui-
ueret, & contradiceret,nam eo cõtradicente epiſcopus nõ poſ
ſet uiſitare,ad dictum effectum,ꝙ propriè uerificatur in caſu p̄
ſenti,ubi collegium dictæ fraternitatis qui ędificauit dictum lo
cum adhuc uiuit,ut ſup.& expreſſe contradicit dictæ uiſitationi
39 quam ipſe.d.Epiſcopus intẽdit facere.† Et eſto quod dictus lo-
cus non ſit ſacer,nec religioſus,nec pius modo quo.ſup.dictum
eſt,tamen dicitur locus approbatus,& collegium licitum & ap
probatum,taliter ꝙ capax eſt exercendi ea quæ exercet , & etiã
eſt capax percipiendi relicta,& oblationes factas dictæ fraterni
tati,ut eſt gl̃n.ordinaria in c.ſi qui clericorum.xj. q.j. quãm ſe-
quuntur doc.ibi,& Bal.in d.auth.hoc ius porrectum.in ij. q. &
Alex.poſt no.ibi per Bar.in l.ſi.ff.de colleg.illici.& tenet Card.
in d.conſi.xj.& Fely.in c.de quarta.& in d.c.ij de foro compet.
in fi.& plenè Imo.in d.c.officij.col.x.uer.iuxta prædicta . & ibi
Barb.col.iij.cum alijs allegatis per Abba.in d.conſi.xxxj.& Pe.
de Peruſ.in d.tract.in iiij.c.prin.uer.avj.principaliter.col.fin. &
per Dec.in d.conſi.lxxij.& calviij.nu.iij. & per Roch de Curt.
40 ubi ſupra.† Et maximè ſtante tam longeua conſuetudine.ut p̄-
prie ſentit Dec.in d.conſi.cxlviij circa finem. Ex quibus omni-
bus reſultat uera concluſio ꝙ ipſe. d. Epiſcopus , nullam habet
iuriſdictionem in dictum locum & fraternitatem,& collegium
& perſonas deputatas ad adminiſtrationem dicti loci, & bono-
rum ipſius,nec poteſt ibidem deputare alios adminiſtratores ,
nec exercere iura epiſcopalia,nec ſe intromittere,nec dictum lo
cum poteſt uiſitare,nec ab eo procuratorem exigere, intelligen
do de uiſitatione,& procuratione,de qua per totum ti. de cenſi.
41 in antiquis,lib.vj.& in clem.cum concor. † Nec etiam poteſt ſe
intromittere in prædictis tanquam dominus temporalis ciuita-
tis Tridentinæ,ut patet ex his quæ dicit Decius in d.cõſi. lxxij.
& calviij. Non obſtant ſuperius adducta in contrarium.Nam ad
illa patet reſponſio multiplex ex iſtis ſupra adductis , & dicitur
quod Epiſcopus non habet intentionem fundatam ſuper iſto lo
co , ex quo non eſt locus pius , eſto quod ibi exerceantur opera
42 pietatis.† Et eſto quod legata relicta concernant pium uſum,&
capitulũ primũ.§.deinde.de cenſib.lib.vj.loquitur de loco pio ,
& religioſo,& publico,ac fundato auctoritate Epiſcopi, prout
loquitur d.c.omnes baſilicæ,& aliæ concordantiæ,non de priua
43 to,ut ſupra apertiſsimè probatum eſt. † Solum obſtare uidetur
illud quod ponit Fed.de Sen.in d.conſi.cxj.col.ij.ubi uult quod
Epiſcopus habet facultatem in iſtis locis priuatis,uiſitandi &in
quirendi,ad effectum ut uideat,an ibidem fiat illud propter qđ
locus ille conſtitutus eſt,& an ibi exerceantur ea ſecundum uo
luntatem illorum , qui reliquerunt , quod expreſſe etiam tenet
Abb.in d.c.inter dilectos.in fi.allegando dictum conſ. adducẽs
etiam iſtud procedere ſi defunctus hoc noluiſſet per tex.in aut.
de eccle.tit.§.ſi quis ædificationem.& idem ſentit Abba.in d. c.
ſopitæ.in fi.& in d.c.fi.in fi.de cenſi.& Pet.de Peruſ.in d. trac.lo
co præallega.& Mod.in d.trac.de epiſcopo in j.par.q.vj.col.iij.
uer.nunc uenio & ſentit Fely.in d.c.de quarta.nu. vj. & clarius
Imo.in d.c.officij col.ix.& Barba.ibi col.iiij.& vij.& xj.&tenet
etiam Maria.Soc.in d.trac.de uiſita.in vj.libello. q. aj. & ſentire
uidentur Card.& Pet.de Anch.& Imo.in d.cle.quia contingit.
& Roc.de Cur.in d.trac.in uer.in eccleſia.col.iij. & iiij & cla-
rius in uer.pro eo quod in xij.q.in fi.ubi etiam ad idem adducit
44 Bal.conſi.clv.Ordinatio teſtamenti.uol.iiij.¶ † Hæc obiectio
tollitur ex pluribus & primo ex his quæ dicta fuere ſuperius,q̃n
mortuus eſſet ille qui ædificaſſet ut ſentit Abb.in d.c.inter dilo
ctos.&in d.c.ſopitæ,in fi.& alijs ſuperius adductis,quod non eſt
in caſu præſenti ubi collegium qui ædificauit uiuit & expreſſe
45 prohibet Epiſcopum uiſitare.¶ † Secundo ceſſat obiectio nam
procedere poſſet, quando daretur negligentia illorum deputa-
torum per collegium ad faciendam ea,ad quæ locus ipſe fuit de
putatus ad exequendum eis relicta per defunctos ut ſentit Fel,
in d.c.de quarta.& eſt tex.in d.clem.quia contingit . & ibi Car.
col.iij.in iiij.oppoſitio.& col.fi.q.xij.& xiiij.& Imo.ibi ſequitur
col.v.& etiam Pe.de Anch.quæ negligentia penitus ceſſat in ca
46 ſu præſenti.† Tertio tollitur obiectio ea his quæ dicit Anch. in
c.j.de cenſi.li.vj.col.iij.in a.no.ubi uult ꝙ Epiſcopus poſsit ui-
ſitare dicta loca ad effectum de quo per Fed.de Sen.d. cõſ.cxj.
quando eſſent conſtructa auctoritate epiſcopi, uel quando eſſe
mus in dubio,& dicta loca haberent aliqua ſigna,per quæ oſtẽ
derentur eſſe ædificata auctoritate epiſcopi alias ſecus,quod etiã
ibi ſequitur Gem.& Phi.Fran.ſuper gl.in uer.pia loca.adducen
47 tes tex.in c.fi.de cenſi.& Io. And.† Quarto obiectio tollitur ex
his quæ dicit Card.In d.cle.quia contingit,in iiij.oppo.& q.xij.
& aiiij.uolens ꝙ epiſcopus, poteſt tantum inquirere contra ne
gligentes,& non aliter ſe intromittere , tam in uita fundatorũ
quam etiam poſt mortem, niſi quatenus poſſet ſe intromittere
pro alijs legatis relictis pro anima,& idem ibi ſequitur Ancha.
col.iij.in iuj.no.& Imo.col.v.&idem Imo.in d.c.officij.col.xij.
concludentes ꝙ in iſtis locis epiſcopus non habet ius uiſitandi,
ſed ſolum quando legata eſſent facta dictis locis,ut diſtribuan-
tur ad pium uſum,ſolum iſto caſu poterit ſe intromittere non
reſpectu loci,& perſonarum,& reſpectu collegij , ſed prout põt
ſe intromittere pro executione cuiuſcunque alterius legati pij
quod ueniret diſtribuẽdum a quacunque alia priuata perſona,
non tamen propter hoc ius habet uiſitandi nec inquirendi con
tra adminiſtratores deputatos per collegium , nec ipſos poteſt
cogere ad rationes reddendas,ut dicit Feder. de Sen.in d.conſi.
cxxx.& Deci.in d.conſi.laxij.& cxlviij.cum alijs.ſup.accumula
48 tis.¶ † Et iſtud ultimum etiam ceſſat in caſu præſenti, nam le-
gata ſimpliciter relinquuntur.d.fraternitati , licet poſtmodum
ipſa , & eius collegium redditus relictorum ſimpliciter diſtri-
buat ad pias cauſas,quibus omnibus conſideratis concluſio fir-
ma , & iuridica reſultat ipſum do.Epiſcopum non poſſe tu ali-
quo moleſtare dictum collegium , & fraternitatem nec ipſum
49 uiſitare nec aliquos deputare ad uiſitandum . † Concurrente
etiam præſcriptione tanti temporis , in cuius contrarium non
extat memoria,de qua in c.j.de præſcriptio.libr.vj. & per Cap.
d. conſi.xcvij.colum.ij.& per Deci.d.conſi.cxlviij.Circa finem
cum alijs adductis per Felyn.in rubric.& in cap. cum nobis de
præſcrip. Pariſius Padux ,

SVMMARIVM.

1 *Ius patronatus,an quæratur dotanti aliquod altare,exiſtens in aliqua eccleſia,& nu.23.& ſeq.*

2 *Et quid ſi teſtator mandauit,talem dotationem fieri.*

4 *Quis poteſt dotare altare exiſtens ſine dote,etiam non requiſita licentia à conſtructore altaris.*

5 *Ius patronatus iſto caſu,debet eſſe commune eccleſiæ reſpectu fundi,& conſtructionis altaris, & illius qui dotauit.*

Et eccleſia in qua eſt ſitum altare erit compatrona.

6 *Et quid ſi conſuetudo adeſt in contrarium , ut ſoli dotanti quæratur tale ius,*

7 *Conſiderato iure communi,tale ius patronatus dicetur mixtum , eccleſiaſticum,& laicale.*

8 *Ius patron.nedum induci poteſt expreſſo conſenſu diœceſani,uerum & tacito .*

9 *Abbas poteſt habere ius inſtituendi ex priuilegio.*

10 *Talis conſenſus,poteſt interuenire etiam ex poſt facto.*

11 *Sufficit tacitus conſenſus ſuperioris,dummodo ꝯ ſciuerit.*

12 *In dubio præſumitur interueniſſe conſenſum.*

13 *Legatus de latere,an poſſit conferre tale altare,& præiudicare iuri patr.laicorum,& nu.ſeq.*

14 *Et quid ſi eſt data facultas præſentandi clericum perpetuum,*

15 *Legatus,patrono laico , & inuito non poteſt præiudicare.*

16 *Item in iure patro.mixto laicali,& eccleſiaſtico,& nu.23.*

17 *Et quid ſi dotatio facta fuit de bonis laici licet poſtmodum,ius patr, effectum ſit eccleſiaſticum.*

18 *Executorum officium,expirat illis mortuis.*

19 *Et illorum mortuorum poteſtas deuoluitur ad alios,iuxta diſpoſitionem teſtatoris.*

20 *Et quid ſi talis poteſtas fuit conceſſa alicui intuitu eccleſiæ.*

21 *Ius patron.laicorum poteſt effici eccleſiaſticum.*

22 *Legatus de latere an poſſit conferre ius patron.eccleſiaſticum.*

24 *Et quid ſi ius eligendi capellanum non ſpectat ad rectorem eccleſiæ. ſed ad perſonas laicas.*

25 *Et an iſto caſu laici poſſunt dici compatroni, & habere ius præſentandi .*

26 *Ius patronatus quæritur dotanti,eſto quòd expreſſe non reſeruauerit illud ſibi,& hæredibus ſuis,*

C O N-

CONSILIVM XXXV.

AD ueram Reſolutionem p̃ſentis ꝯſultationis primo aduertẽdum eſt, ꝙ in præſenti caſu nõ tractatur de iure patronatus eccle. S. Danielia, q̃ ante ordinationem. d. teſtatoris & dotationem altaris, S. Mariæ,
1 † ꝙ eſt intus dictam eccleſiam fuerat ꝯſecrata & dotata quo caſu uariæ ſunt opi. utrum per dotationẽ, & dotanti quæratur ius patronatus in eccleſia prius ꝯſecrata & dotata de quibus per gl. in c. pię mẽtis. xvj. q. vij. & per Abb. in c. q̃m de iu. pat. & diffuſe per Fel. in c. cum uenerabilis. col. xij. uer. ſed aduerte de except. & copioſe hr̃ p Mod. pap. ĩ tra. de iu. pa. in uer. & dotauit, in q. ij. ubi recitantur loca, in quibus ponuntur uerę deciſ. dictæ diffi-
2 cultatis. † Solum. n. q̃ritur, an per dotationem factã de mandato dicti teſtõris p̃dicto altari exiſtenti intus dictã eccleſiã. S. Danielis fuit q̃ſitum ius patronatus p p dictam dotationẽ ſuper dicto altari non aũt ſuper eccleſia, & ꝯcludendũ eſt quod ſic: nam per ꝯſtructionem altaris q̃ritur ius patronatus ſuper eo ut cõcludit Ab. ꝯſi. lxxxix. uol. ij. & ꝯſi. lix. Quidã dñs. eo. uol. & ponit Cald. ꝯſ. ult. in ti. de iu. patr. & Cardi. ꝯſi. viij. Caſus. cum alijs adductis
3 per dictos Mod. Pap. in d. trac. in uer. ꝯſtruxerit. q. iiij. & vij. † Eodem mõ & per dotationem altaris, ut probatur in diffinitione iuris patronatus, de qua per doc. in rub. de iu. patr. & diffuſe per Mod. in d. trac. col. ij. & probat tex. in c. filijs. xvj. q. ulti. & tangit gl. magna in cle. plures. de iu. pat. in cle. & la iij. diſtin. in ſumma. & Hoſt. eo. ti. §. qualiter transferatur uerſi. quid ſi plures, & multa ad id accumulant Mod. in eo. tra. in uer. & dotauit. q. j. & q. ij.
4 † Vbi allegando Ab. ꝯſi. cvj. col. ij. in prin. dñt, ꝙ quis põt dotare altare exiſtẽs ſine dote, & nõ requiſito ꝯſtructore altaris, & q̃n altare eſt ſine dote dotãti q̃ritur ius patronatus, & eſt bona deciſi. Abb. in c. ad audientiã. el. j. col. iij. uerſi. ſed dubitaẽ, de eccleſi. ædifi. † Bene uerũ ſm ius cõe, eccleſiæ reſpectu fundi & reſpe-
5 ctu ꝯſtructionis altaris, & q̃ritur ius patronatus una cum dicto dotante, & ſic & ipſa eccleſia erit ꝯpatrona, ut dicit Abb. in d. c. ad audientiam. & in c. cũ eccleſia uulterana. col. iiij. de elec. cum alijs adduct. per Fel. in d. c. cũ uenerabilis. col. xij. & per Mod. in d. trac. in uerſi. eccleſiã ædificauit. q. xj. in uerſi. & dotauit. q. xv.
6 & q. j. † Vbi declarando iſtud dicunt, ꝙ procedit attẽto iure cõi, ſecus aũt eſſet ſi uigeret ꝯſuetudo in ciuitate, ut ſolus dotãs haberet ius patro. nam tunc ꝯſuetudo p̃ualeret, ut per eos, allegantes Abb. & alias deciſ. ex quibus reſultaret ꝯcluſio firma, ꝙ ſi Paduæ uigeret talis ꝯſuetudo, ſoli dotãti eſſet quæſitum ius patronatus, ſi uero non exiſtat, quæſitum fuit & eccleſiæ, & ipſi dotan-
7 ti. † Conſequenter tale ius diceretur eſſe mixtũ, eccleſiaſticũ uidelicet reſpectu fundi & cõſtructionis, item & laicale reſpectu dotationis, quæ fuit facta de bonis laici iuxta no. in c. cum dile-
8 ctus. de iu. pat. ¶ † Ex quibus reſultat alia ꝯcluſio, ꝙ per talẽ dotationem inductum fuit ius patro. ¶ Et licet nõ appareat de expreſſo ꝯſenſu & licentia ſuperioris deciſion. qui neceſſario interuenire debet, ut dicit Cald. ꝯſi. xx. de iure patr. per tex. in d. c. pię mentis. & in c. nobis. de iure patr. & probatur & ex diffinitione ipſius. & per Rotam in no. eo. ti. deciſi. x. & in antiq. in ti. de p̃b. deciſi. xvij. & tangit Fel. in c. ex parte quinta de reſcriptis & Moder. Pap. in d. trac. in uerſi. pro eo ꝙ de diœceſani ꝯſenſu, in prin. & q. j. ¶ Tñ aduertendum eſt ꝙ dicta eccleſia. S. Danielis intus quam eſt dictum altare, pleno iure ſpectat ad abbatem & Monachos ſanctæ Iuſtinę ea priuilegijs ipſis cõceſſis, qui abbas & Monachi habent collationem ipſius eccleſiæ, & inſtituendi præſentatũ in dicto altari, propter q̃ dicta eccleſia eſt penitus exempta, a iuriſdõne ordinarij, quæ attributa eſt dicto abbati, & Monacis, qui in ea habent illud, quòd habet ordinarius in eccleſijs.
9 † Et quia pleno iure eſt ipſis ſubiecta, iõ ius inſtituendi pręſentatũ in dicto altari ꝯpetit abbati & Monachis, ita Abb. in c. Lateranenſis. de præb. & Mod. in d. trac. in uerſi. competentes alicui quæſtione. xxix. & xxxv. ꝯñr ſatis fuit ad inducendum dictum ius patro. in prędicto altari, habere ꝯſenſum dicti abbatis, & mo-
10 nachorum. ¶ † Et ſufficit ꝙ talis ꝯſenſus interueniat etiam ex poſt tex. in c. cura. de iure patro. & ibi Abba. in ultimo notabili, & ꝯſi. lxxxix. col. ij. uol. ij. & eſt deciſio. Rotę in antiquis in titu. de iure patr. ulti. & plura ad id adducunt Mod. in d. tra. in uerſi.
11 pro eo quod de diœceſani ꝯſenſu, q. iiij. ¶ † Quinimo ad conſtituendum tale ius patronatus, ſufficit tacitus ꝯſenſus ſuperioris, dummodo quod ſciuerit, ut tenet Cardi. in d. c. cura. in fine, & ſequuntur Mod. in d. tracta. in præalleg. uerſi. q. viij. Et certiſſimũ eſt ꝙ Abbas & monaci. S. Iuſtinæ inſtituentes habuerũt plenam notitiam dicti iuris patronatus, & iõ talis ꝯſenſus fuit ſuffi-
12 ciens ad illud inducendum. † Prout etiam quia in dubio præſumendum eſt ꝯſenſum interueniſſe, iuxta notata per Abb. in d. c. cura. ſuper gl. ij. & per Alex. conſi. ultimo, uol. iiij. cum alijs allegatis. per Barb. ꝯſi. xxxiij. Scripſit pſalmiſta. in prin. uol. ij. & copioſe tangunt Moder. in d. trac. in uerſi. præalle. q. vij. aſſerentes hanc eſſe communem concluſi. ex quibus patet tale ius patro. iu-
13 ridice fuiſſe inductum. † Dubiũ tñ ulterius reſultat, an legatus poterit dictum altare cõferre, & præiudicare iuri patronatus laicorum, & ſi tenemus quod teſtator uoluit ſuis commiſſarijs & executoribus tribuere ius patronatus, ſed ſolum dare arbitrium alicuius electionis & executionis, iuxta not. per Abb. in c. de monachis. de præb. & per Modern. & doct. in clemen. j. de iure patronatus, cum alijs accumulatis per Moder. in dicto tractatu, in uerſi. competens alicui, q. xxv. & tunc certum erit ipſum potuiſ-
14 ſe conferre. † Si uero tenemus aliam opinionem, quod fuerit inductum ius patronatus, ex quo fuit data facultas præſentandi clericum perpetuum, prout uidentur concludere Moderni. in d. quæſtio. xxv. declarantes in quibus terminis procedant no. in d. c. de monachis. & iſto caſu dicendũ uidetur, ꝙ non potuerit ipſe legatus præiudicare, ſi tenemus uirtute cõſuetudinis per ſolam dotationem fuiſſe quæſitũ ius patronatus layco tantum
15 dotanti ut ſupra dixi. † Ex quo legatus non potuit præiudicare patrono layco eo inuito, ut nota. in c. cum dilectus. de iure patronatus. & in c. dilectus. de officio leg. & in c. dilectus. de præbendis. el tertio. ponit Gemin. in c. quamuis. de reſcriptis, circa finem libr. vj. & Fel. in ſuo trac. quando literæ apoſtolicæ præiu-
16 dicent patro. † Si uero conſideramus ius commune, quod tale ius fuerit mixtum laycale, & eccleſiaſticum, & adhuc idem eſt dicendum, ut legatus non potuerit præiudicare, ut dicit Abb. in d. c. dilectus. de officio legati, quæſtione ultima, & in c. ſi. de iure patro. ubi expreſſe hoc firmat, allegando conſilium Feder. de Senis, & idem tenent Lapus, Geminianus, Philippus Francus, & alij in c. j. circa finem. de iure patronatus li. vj. circa finem. & ita etiam ſequitur Fel. in d. tract. colum. iiij. in ſexta ampliatione, & colum. vj. in tertia limitatione, & poſtremo eandem ſententiam ſequuntur Moder. in d. tracta. de iure patronatus. in uerſi. ius. q. vij. Concludentes in iure patronatus mixto legatum nõ poſſe ſe intromittere, nec poſſe præiudicare patronis laycis eccleſiaſticis conferendo, & quod iſto caſu eccleſiaſticus gaudet benefi-
17 cio layci. ¶ † Quæ poſſunt comprobari eo quoniam dotatio fuit facta de bonis layci, & ſic de bonis temporalibus, quæ qualitas non mutatur, licet poſtmodum transferatur ad eccleſiam, ut ad clericum, ut notatur in d. c. cum dilectus. & per Fely. in d. tract. colum. iiij. uerſic. amplia quinto dictam regulam. Tamen conſiderando uerba & mentem dicti teſtatoris, contrarium concludẽdum uidetur, uoluit enim ipſe teſtator quod mortuo eius filio ſine deſcendentibus &c. quod tunc de bonis ſuis dotaretur dictum altare, & quod per eius commiſſarios & per rectorem eccleſiæ. S. Danielis qui pro tempore fuerit, de tempore in tem-
18 pus eligeretur unus ſacerdos in dicto altari &c. † Ex quibus uerbis teſtator uoluit talem electionem fieri per ipſum rectorem, & commiſſarios, quouſque dicti commiſſarij uiuerent. Illis autem mortuis eorum officium expirauit, ut habetur in cap. religioſus. de teſta. libro vj. & per Barto. in l. a filio. in princip. ff. de alimen. & ciba. lega. & in l. tutela. ff. de tutel. cum alijs concord.
19 † Quibus commiſſarijs mortuis, talis poteſtas pleno iure & inſolidum fuit conceſſa rectori dictæ eccleſię per ius accreſcendi, ut not. Barto. & alij in l. ſi mihi & Titio. ff. de uerbor. obligat. & Bald. in l. unica. C. quando non peten. par. colum. ulti. & Saly. q.
20 & not. Modern. in dicto tracta. in uerſi. ius q. vj. † Et tali rectori per dictum rectorem uidetur attributa dicta poteſtas, non intuitu perſonę, ſed intuitu eccleſiæ, iuxta nota. in ca. requiſiſti. & in c. relatum. el ſecundo de teſta. & iuxta nota. in d. ca. primo de iure patronatus libro vj. & in dicto. c. cum dilectus cum alijs
21 concordantijs. † Quibus attentis omnis conſideratio temporalitatis quæ erat penes dotantem uidetur fuiſſe transfuſam in dictum rectorem & clericum, ut eſt tex. in d. c. j. ita quod ſi a principio fuit ius patronatus laycorum, per huiuſmodi translationem effectum eſt eccleſiaſticum, taliter quod qualitas laycalis non eſt amplius in conſideratione, ſed ſolum qualitas eccleſia-
22 ſtica, ut eſt tex. in d. c. j. † Et conſiderando illud ut eccleſiaſticũ, legatus conferendo potuit bene conferre, ut not. gloſſ. Abbas & alij in dicto cap. cum dilectus. & nota. in dicto cap. dilectus de officio legati. & text. iuncta gloſſ. in c. dilectus filius. el ij. de

præbendis,& no.Gemi.in c.ij.de præb.li.vj.& eſt deciſ.Rotę in
antiquis in tit.de iure patronatus,octaua,& eſt de mente Phili.
Fran.in d.c.j.§.j.in ulti.notabi. & expreſſe in terminis nr̃is hoc
tenet Maria.Soci.in repe.d.c.de monachis col. ult.quē refert &
23 ſequit Fel.in d.trac.col.vij.in vj.limi.† Non obſtāt allegata ſu-
perius,ex quo procedunt qñ ius patronatus eſſet mixtū eccleſia
ſticum,& laicale,uel qñ transferretur in clericū intuitu perſonę
& nō intuitu eccleſię,quæ penitus ceſſate vñt ī caſu pñti,ex quo
nō eſt mixtū,ſed ſolū eccleſiaſticū,& fuit tranſlatū in dictum re
ctorem intuitu eccleſiæ,ꝯñr iudicandū erit eccleſiaſticū de quo
24 legatus potuit prouidere ut fecit. † Tñ iſtis ultimo loco dedu-
ctis nō obſtātibus, adhuc in caſu pñti ꝯſiderata facti ueritate ꝯ-
rium dicendū eſt,ex quo ius eligēdi capellanū in dicto altari nō
ſpectat ad rectorē ſancti Danielis tm̃,ſed ēt ad laicos compatro
nos, mortuis enim commiſſarijs deputatis per ipſum teſtatorē.
d.Antonius Zacchus.d.Thomas a iudicata & d.Paulus tāquàm
hæredes ex teſtō prædicti teſtōris dotantis & nō tanquàm hęre
des cōmiſſariorū elegerunt & præſentauerunt capellanū ad di-
ctum altare una cum rectore. S. Danielis & eorum præſentatio
fuit admiſſa per abbatem, & poſtmodum cū ſuper dicto iure pa
tronatus eſſet lis & quæſtio inter dictum rectorē ex una, & præ
fatos laicos ex altera, inter eos fuit facta ꝯcordia ꝙ pñtatio ſpe
ctaret ad ipſos, & ēt ad dictum rectorem uirtute cuius ꝯcordiæ
ipſi laici poſtmodum præſentarunt illummet quem præſentauit
dictus rector & Abbas ſanctæ Iuſtinę ad quem ſpectabat inſti-
tutio,admiſit dictam præſentationem,expreſſe ꝯfirmando dictā
25 ꝯcor. † Propter quod ēt ipſi laici dñr eſſe compatroni & in qua
ſi poſſeſſione iuris præſentandi,ut in c. cōſultationibus de iure
patro.& in c.ex literis.co.tit.& utrobique per Abb.& doc.& hr̃
in c.quærelam. de elect.& per gl.Abb.& alios in c.ſi uero de iu-
re patro.& in c.cū eccleſia ſutrina. de cau.poſ.& prope.& plenè
no.Mod. Pap.in d.trac.in uerſi.ꝯpetēs alicui.q.xiiij.in prin.ſol.
26 xvij.col.iiij. † Iunctis ēe not.per eoſdē in eo.trac.in uer.eccleſiā
fundauit.qō.viij.ubi poſt alios doc.per eos allegatos,ꝯcludunt
dotāti ꝯpetere ius patronatus eſto ꝙ expreſſe illud ſibi & hędi-
bus ſuis nō reſeruauit,q̄a ī dubio vr̃ reſeruaſſe.Quibus ꝯſidera-
tis,tale ius patronatus nō pt̄ dici niſi mixtū, quo caſu legatus mi
nime potuit ꝯferre,ex deciſio.& iurib' ſuperi' adductis. Pat.P.

SVMMARIVM.

1 *Vniendi poteſtas quibus perſonis ſit attributa,& ſeq.& nu.4.*
2 *Si attributa eſt uni,an competat eius locumtenenti,& nu.6.*
3 *Conferre beneficia priuare,amouere,& transferre,quibus ſit con-
ceſſum.*
5 *Vniendi poteſtas,an quæratur ex diuturnitate temporis.*
Mandatum nunquam præſumitur ex temporis ſpatio.
7 *Poteſtas prædicta an poßit præſcribi per inferiores.*
8 *Vnio ut ualeat quas cauſas & ſolennitates requirat.*
9 *Tractatus requiſitus in iſtis,an probetur ex uerbis appoſitis in in-
ſtrumento uidelicet habito colloquio tractatu &c.*
10 *Tractatus ſcripturam requirit de per ſe.*
11 *Verba atteſtatoria utilitatis, & neceßitatis prolata in unione &
alijs alienationibus rerum eccleſiarum non probant.*
*Stabilimenta religionis Hieroſolimitan. poſſunt dare formam &
modum uniendi.*
12 *Forma prædicta, & modus datus ſeruandus eſt.*
13 *Facultas uniendi,an comprehendat caſum uacationis apud ſedem.*
Vacantia apud ſedem per obitum,reſeruata ſunt Pontifici.
14 *Vniendi facultas ex quibus cenſeatur reuocata, per diſpoſitionem
ſummi Pontifi.* *(Papam,*
Hoſpitalia an comprehendantur in generali reuocatione facta per
*Hoſpitalia an ueniant & comprehendantur appellatione beneficio
rum & ſeq.& nu.7.*
15 *Præſcriptio.xl.anno.conceſſa eccleſiæ,an uendicet ſibi locum in bo
nis hoſpitalium.*
16 *Diſpoſitio clementi.primæ de ſequeſtra. poſſeſ. & fruct. an habeat
locum in bonis hoſpitalium.*
17 *Præceptoria ordinis ſancti Ioan.Hieroſoli. hoſpitalia etiam nuncu-
pantur.*
18 *Vnio an dicatur ſortita effectum a principio quoad tranſlationem
poſſeßionis,ſi perceptio fructuum ſuit tranſlata in tempus uaca-
tionis.*
19 *Locationes facta de bonis præceptoria,an inducant preuiſionem ſor
titam fuiſſe effectum,& quando.*
20 *Scriptura priuata,non probat in fauorem ſcribentis.*

CONSILIVM XXXVI.

1 QVOD † Prætenſa unio de dicta præceptoria, alte
ri præceptorię ut dr̃ facta non ualuerit, & qđ eius
uigore aduerſarius præceptor non poſſit in iſta pię
ceptoria aliquod ius prætendere,oſtendit manife-
ſte,& primo ex defectu poteſtatis unientis cū dicatur facta Bo-
noniæ in c.prouinciali prioratus ſenarum per quendam aſſertū
locumtenen. priorē dicti prioratus de cuius facultate & māda-
to nihil penitus ꝯſtat,de quo cōſtare debet, cum talis poteſtas
uniendi ſpecialiter epiſcopis a iure ſit tributa, & alijs inferiori-
bus prælatis denegetur.ut in c.ſicut unire.de exceſ.præla.a vj.q.
2 j.§.ſunt duo epiſcopatus.† Et iō poſito ꝙ ex ſtabilimentis dictæ
religionis dicto priori facultas uniendi cōpetat, tñ non compe
tit eius locumtenen.niſi ſpecialiter fuerit ei ꝯceſſa, ſicut in ſimi
li dr̃ de uicario epiſcopi, cui non competit facultas ꝯferendi be
neficia, ſeu priuandi, amouendi, uel transferendi a beneficijs
3 † niſi ſpecialiter fuerit ſibi ꝯceſſa,ut in c.licet & in c.ſi.de off.ui-
ca.li.vj.& ſimiliter nō cenſebitur ꝯceſſa dicta facultas uniendi,
quæ eſt de maioribus,ſpecialiter papę & epiſcopis, non aūt infe
rioribus prælatis ꝯpetens, ut not. Cardi. & Abb.poſt eum in d.
4 c.ſicut unire. † Nec dicta facultas uniendi pōt præſumi ex diu-
turnitate temporis,quia ubi requiritur mandatū,nunquàm præ
ſumitur ēt ſpacium mille anno. ut dixit Bald. in l.ij.C.ſi ex falſ.
5 inſtr.& in l.j.C.de reb.eccl.non alie.cum ꝯcor.† Nec puto dictā
facultatē per præfatum locumtenen.ad nutum amouibilē poſſe
præſcribi cum ſpāliter prioribus & caſtellano in poſterū per di-
6 cta ſtabilimēta ꝯcedatur,ut ex illis patet.† Et vē ꝙ ſit electa in-
duſtria & circumſpectio ipſorum in dictis unionibus,& propte-
rea per eius locumtenen.expediri non poſſit.l.unica.§.ne autē.
7 C.de cadu.toll.iuncta in l.inter artifices.de ſolu. cum ſim.† Nec
præſcribi pōt per inferiores, ut ita not.per Card.& Abb.in d.c.
ſicut unire & per gl.& doc in cle.ſi una. de reb. eccle. non alie.
8 & per Abb.ꝯſi.xvj. In caſu ſuper quo.uol.ij. † Prout fuit nulla
dicta unio pp defectum ſolennitatis & cauſæ.ſ.euidētis neceſſi
tatis, quæ duo in unione neceſſario requiruntur, ut pulchrè te-
nuit Olde.ꝯſi.cclxj. In unione requiritur. & ꝯſi. ſeq.col.j.per c.
expoſuiſti.§.euidens neceſſitas.de præb.quem tex.ad hoc no.ibi
Imo.& Abb.& facit tex.in c.j.de reb. eccl.nō alie. li.vj.& quod
9 no.Archi.eo.tit.in c.ij. † Sed in caſu prædicto, nō probat de tra-
ctatu circa dictā unionē niſi per uerba narratiua in inſtru unio
nis,dum dr̃,habito colloquio & practica &c.quæ uerba nō ſuf-
ficiunt ad uerificationē dicti tractatus, ut pulchrè tenuit Calde
10 ri.in ci.de reb.eccl.non alie.conſi.iiij.† Quinimmo,not.ꝯſuluit
Pau.de Caſt.conſi.xcj Super eo quod quæritur in fin. ꝙ de tra-
ctatibus debet fieri ſcriptura de per ſe,per not per Spe.in tit.de
loca.§ ſequitur.uerſi.ut ſcias.idem uoluit Alex. conſi.xvij. Viſo
11 inſtru.locationis.col. ij.uol. iiij. † Similiter fuit defectus cauſæ
euidentis utilitatis,& neceſſitatis,quia licet in dicta unione di-
catur, pro utilitate cōmodo & honore dictæ religionis, & quia
dicta præceptoria.ſ.p.erat modici redditus &c. tamen dicta uer
ba atteſtatoria utilitatis,& neceſſitatis,prolata in unione per p̄-
latum non probant,ut no.firmat Olde.in d.conſi.cclxj.allegans
not.per Archi.x.q.ij.§.ob ius.in uerſi.probat, & in c.ꝯſtitutus.
de relig.do.Hinc dixit Gemin.in d.c.j.de reb.eccl.non alic.per
illum text.in notabilibus ꝙ non ſufficit atteſtatio utilitatis uel
neceſſitatis in inſtrumēto alienationis rei eccleſiæ, niſi aliter ue
rificetur, ſed in caſu noſtro prætenditur pro parte iſta, ꝙ nulla
ſuberat utilitas,tam reſpectu dictę præceptorię.ſ.p.quæ & eſt ua:
loris duca.lxx.& ultra, ex qua commode unus præceptor hone-
ſte uiuere poſſet,& plures alię præceptoriæ. d.ordinis minoris
redditus reperiuntur,quàm reſpectu. d.præceptoriæ.ſ.l.quæ eſt
redditus.ccc.duc.nec alio adminiculo alterius coadiutorię indi-
gebat,nec aliqua utilitas ſeu honor d. religioni eueniebat. imo
commodius & utilius erat & eſt,quòd plures præceptores diuer-
ſe qualitatis, in d.religione pro ipſius defenſione contra infide-
les exiſtant,ad quem effectum d.religio fuit inſtituta,& diuer-
ſę qualitates officialium, & miniſtrorum requiruntur in ea.
Prout etiam dicta unio expreſſe facta fuit contra ſtabilimen-
ta in actis producta, in quibus diſponitur, quòd uniones fie-
ri poſſent per dictos priores, & caſtellanum in poſterum de
duabus præceptorijs parui ualoris, & tenui redditus, & non
aliter,& quòd dictæ uniones ſortiri debeant effectum quando-
cunque uacauerint cuius contrarium in dicta unione expreſſe
diſponitur, quòd ex tunc dicta unio ſortitur effectum etiam

quo ad tranſlationem poſſeſsionis, quod fieri nõ potuit,ↄſtan
tibus dictis ſtabilimẽtis,dantibus modum,& formam in dictis
11 unionibus quæ per præfatũ locumtenen.p̄teriri non† potuerũt,
prout no.Oldr.in dicta ꝯſ.& facit tex.in l.obligatio.§.tutor.de
13 aucto.tut.& in l.cũ hi.§.prætor.de tranſac. cum ſi. † Nec in di-
cta regula,cedente uel decedente,potuit p̄fatus locumtenens cõ
prehendere caſum uacationis apud ſedem per obitum Io.in cu-
ria, qui tempore p̄dictæ unionis dictam præceptoriã obtinebat,
quia alias per indirectum fuiſſet præiudicatum reſeruationi apo
ſtolicæ cauſatę ex dicta uacatione apud ſedem , cui per unionẽ
præiudicari non põt,ut no.Car.& Abb.in d. c.ſicut unire in fi.
14 ¶ † Ad quod ẽt.nam ſi dicta unio ualuiſſet, ſm diſpõnem di-
ctorum ſtabilimentorum,& ꝙ habuiſſet ſumere effectũ cedente,
uel decedente p̄faro Io. ꝙ per regulam reuocatoriã unionẽ quæ
non erant ſortitę effectũ editam per papam ante obitũ p̄fati Io.
fuit totaliter reuocata, cũ generaliter dicta regula de omnibus
officijs beneficijs,& locis quondam apoſtolica uel alia auctori-
tate unitis loquitur,& ꝓꝑ ſui generalitatem ꝯprehendat.d.præ-
ceptorias ſicut comprehendit alia hoſpitalia,ut firmat Car.poſt
Lap.in cle.ij.in iij.q.de iud.& ibi glo.in uer.beneficijs,& Car.in
15 ij.q.& Imo.col.ij.†Hinc eſt ꝙ beneficium quadragenariæ præ-
ſcriptionis,ꝯceſſum eccleſijs, habet ẽt locũ in bonis hoſpitaliũ,
ut firmat Abb.in c.de quarta.de præſcrip.& in c. accedentibus.
16 col.ij.de priuil.†Et diſpoſitio cle.j.de ſequeſt.poſ. & fruc.habet
locum ẽt in bonis hoſpitalium,ut not. Car.in d.cle.j.in vij.q.&
in alijs quampluribus caſibus fauorabilibus in diſpõne loquen.
de beneficijs.d.hoſpitalia comprehenduntur,ut per doc.in d.c.
17 de quarta.†Inter quæ hoſpitalia ẽt d.præceptorię ordinis.ſ.Ioã.
connumerari poſſunt,quæ ex eorum ſtabilimentis hoſpitalitatẽ
ſeruare debent,ſed in caſibus in quibus præiudicaretur. d.præce
ptorijs ſeu eorum collatoribus non comprehenduntur in diſpo
ſitione loquente de beneficijs ſicut eſt in regula einſdem papæ,
& aliorum põtificum reſeruatoria beneficiorũ, in qua expreſſe
excipiuntur præceptorię militiarum, & ita loquitur Car.conſi.
cxvij.Caſus talis eſt & Fed. de Sen. conſi.cc.Caſus talis eſt,qui-
nimo ex. d.regula, in quantum excipit dictas præceptorias milĩ
tiarum,vr̄ inferri,ꝙ ubi papa non expreſsit excipiendo uoluerit
in ſua diſpõne illas ꝯprehendere , quia ubi uoluit excludere ex-
preſsit.c.nonne.de præſump. c.ad audientiam de decim.cum ſi.
Nec ob. ſi dicatur ꝙ dicta unio fuerit ſortita effectũ a principio
ẽt quo ad tranſlationem poſſeſsionis , licet perceptio fructuum
fuerit tranſlata in tempus uacationis,prout uult Old.ꝯſ.ccxxiij.
18 Factum tale eſt,per totum,†nam uidetur, ꝙ præfatus locumte-
nens non potuit unire eo modo, ex tunc, ſed ſolum adueniente
uacatione uigore dictorum ſtabilimentorum,quinimo,nullam
habuit facultatem uniendi dictas præceptorias, prout ſupra di-
xi,& ſic non eſt diſcutiendum , an fuerit ſortita effectum a tp̄e
unionis,uel a tempore uacationis,quia ſublata facultate unien-
di omnia ceſſant, prout ſupra dixi. † Et ſimiliter non obſt. duæ
19 p̄tenſę locationes,ut dr̄ factę,de d.p̄ceptoria.ſ.p. per q.N.præce
ptorem dictę p̄ceptorie.ſ.l.q.R.dictam præceptoriam.ſ.p.poſsi
denti,ad nouẽ annos,quia præſuppoſita inualiditate dictæ unio
nis,ex dicta locatione,nullum p̄iudiciũ inferri collatori põt ma
xime cũ dictæ locationes fuerint ipſo iure nullę ad nouẽ annos,
obſtante Paulina.Item:d.locationes factę fuere poſt.d.regulam
reuocatoriam,& ſic ex locatione non potuit dicta unio reuoca-
ta ꝯualidari.Item præfatus R.per x.& viij.annos,& ultra.d.præ
ceptoriam tanquam ſeparatam ex prouiſione apoſtolica tenuit,
& poſſedit,quo R.decedente per papam ſucceſſorem Reueren-
diſsimo tũc.A.Cardinali poſtmodũ ꝯmendata extitit, & donec
ad pontificatus apicem aſſumptus fuiſſet,abſque ꝯdictione ali-
qua illam tenuit,& poſſedit, & poſt eius aſſumptionem ad apo-
ſtolatus apicem,motu proprio eidem. B.antiquo ſuo familiari
ad ſex menſes a die habitę pacificè poſſeſsionis commẽdauit, &
deinde in titulum prouidit, nec de dicta unione aliqua ꝯtrouer
ſia mota fuit.quinimo p̄fatus.R.tp̄e quo uixit tanquã principa-
lis p̄ceptor,per p̄ceptores religionis thuſcię reputatus fuit. & in
literis dicti p̄ceptoris pro certis debitis & reſiduis ac rñſionibus
dictæ religionis annotatus extitit,prout ex publico inſtr̃o, ulti-
mo loco pro parte p̄fati.d.B.ꝓducto clare liquet,ex quibus eui
denter apparet ꝙ per agentes pro dicta religione,ac per poſſeſ-
ſores dictę præceptoriæ , habita fuit dicta unio pro nulla, prout
20 in ueritate erat.†Nec p̄tenſa priuata ſcriptura dicti. N.p̄cepto-
ris.ſ.l.de certo affictu ut dicit ſibi ſoluto per p̄fatũ.R.de fructi-
bus dictæ p̄ceptorię.ſ.p. obſtat,quia priuata ſcriptura in fauorẽ
ſcribentis facta non põt ueritati nullitatis dictæ unionis præiu-
dicare,nec eidem,N.ſcribẽti in eius fauorem creditur, iuxta uo
ta.per Bar.in l.admonendi.de iu.iur.in eius repe.& per Bald.in
l.in bonęfidei.C.de reb.cre. Nec ueriſimile eſt ꝙ ſucceſſores p̄-
fati. N. in dicto prioratu. ſ. l. qui fuerunt magnæ auctoritatis
tanto tempore tacuiſſent , ſi dictam unionẽ pro ualida habuiſ-
ſent,& propterea præfatus aduerſarius tanquam iniuſtus mole-
ſtator condemnari debet. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Reſeruatio & commenda conceſſa ſpurio, an ualeat.*
2 *Decretum irritans,ligat & ipſum papam & ſucceſſores,*
3 *Etiam ſi appoſita eſſet illa clauſula,nulli liceat &c.*
4 *Gratia non faciens mentionem priuilegij conceſſi a Ponti.iudicabatur nulla.*
5 *In literis,an facienda ſit mentio de naturalitate.*
6 *Titulus prædeceſſoris regulariter non eſt iuſtificãdus per ſucceſſorẽ.*
7 *Tollerantia ſuperioris,multum operatur, & conſideranda eſt.*
8 *Tollerantia ut ſit conſiderabilis,diuturna eſſe debet.*
9 *Tollerantia non recipitur nec admittitur,contra concurrentem cum titulo.*
Et contra quos producat effectum ſuum.
10 *De matrimonio carnali ad ſpirituale ualet argumentum.*
11 *Tollerantia,an proſit uitioſo ingreſſori.*
12 *Vnio an iudicetur ualida ſi tempore quo fit,nõ poteſt ſortiri effectũ, ſed ceſſante impedimento illum ſortiri poteſt.*
Vnio non impeditur per ius ordinarij & prælati,qui citandus minime eſt.
13 *Vnio non impeditur per reſeruationem ea ceſſante.*
Vnio concernit proprietatem,reſeruatio uero titulum beneficij.
14 *Vnio non impeditur per reſeruationem quæ iam expirauerat.*
15 *Vnio redditur nulla ſi falſa fuit cauſa , propter quam extitit facta. & nume. 19.*
16 *Clauſula ſine alio quouis modo,quem effectum inducat.*
17 *Ex reſignatione poſsidentis cum titulo reſultat putatiua uocatio releuans & conſiderabilis.*
18 *Gratia per ſurreptionem,an ipſo iure ſemper uitietur & quo caſu, & alijs ſeq.& præceden.*
Et an ipſo iure unio ex falſa cauſa uitietur.
Vnio an æquiparetur contractui ſtricti iuris.
In contractibus ſtricti iuris dolus dans cauſam illis ipſo iure an uitientur.
20 *Et quid ſi falſa cauſa unionis non erat manifeſta ſupplicanti & pontifici.*
21 *Reſeruatio in mente retenta,inducit iuſtam cauſam ignorantiæ, & excluſionis doli.*
Declaratur deci.Ioã.mil.in iſtis terminis loquentis, & alijs præce. uſque ad nu. 15.
22 *Argumentum in iſtis,an ſummi poſsit ex defectu cauſæ,uel ex eo ꝙ Papa unit.*
23 *De titulo commendæ,an & quando ſit facienda mentio in impetratione.*
24 *Conceſsio & diſpoſitio pontificis de uacanti, quàm cauſæ conſiderationem inducat.*
25 *Clauſula,perinde ualere,quæ priuilegia dicatur tollere.*

CONSILIVM XXXVII.

ATTENDATVR Primo ꝙ Martinus & ꝯgre-
gatio,habẽt apud acta titulũ unionis factæ per ceſ-
ſum ipſius Philippi ordinaria auctoritate & ti.tunc
poſsidẽtis,ꝯ quã unionẽ dictus agens dat de reſer-
uatione in mente atteſtata per literas cõmendę factę cuidã Pe-
tro ſpurio per Pontifi. & de ipſa cõmenda de data anteriori ad
ipſam unionẽ,per duos mẽſes cũ dimidio.Pro parte uero.d.Mar
tini dr̄ tam reſeruationẽ quam cõmendã prædictas fore nullas
1 ex infraſcriptis.†Primo quia ꝯceſſæ fuerunt ſpurio, iuxta.c.pri-
mũ & ſecundũ,de fil.presbi.li.vj. q̄ ſpurietas probata prætendĩt
2 omnino per multos.† Secundo quia illę attentatę ꝯ formã priui
legij Vrbani.vj.ꝯfirmantis manualitatẽ dicti prioratus ad eccle
ſiã beatę Mariæ,& eius decretũ irritans,ꝙ ipſum Papã ligare,&
ſucceſſores notiſsimi iuris eſt.c.pe.de præb.li.vj.& cle.j.de ꝯceſ.
3 præb.li.vj.& not.Lap.& Gemi.in d.c.pe.in fi. † Nec obſtat qđ
ex aduerſo dr̄ id nõ procedere in caſu nr̃o,ex quo ſub illa gñali-
tate uerborũ,nulli liceat &c.non debet intelligi pſona loquẽtis
intelligẽdo forſan dicta iura ubi forma decreti haberet,ẽt ſi per

nos &c. quia iſtam ſuppletionem non patiuntur dicta iura,
maxime clem.j.q̃ habet formam decreti eatenſam, uidelicet, de-
cernentes irritũ & inane ſi ſecus a quoquam, quauis auctoritate
ꝯtigerit attentari. Et tñ ibi decretũ ligat Papam, & dñi. & Lap.
in d.c.pe.allegando.d.clenten.iõ ut arbitror, dicunt eſſe multũ
notabile quia alias uideret ꝯtrium dicendum ex obiectione præ
4 dicta.† Tertio quia ubi decretum non foret in ꝯſideratione ſa-
tis ea eo poſſet reputari gratia nulla, nõ facta mẽtione dicti pri-
uilegij, quia ſubiecta fores defectui intẽtionis, cũ uerosimile eſt,
ꝙ ſi Papa intellexiſſet manualitatem dicti prioratus ꝯfirmatam
fuiſſe per ꝓdeceſſorem ſuum, ac ẽt per alios, qui & manualitatẽ
& ipſum priuilegium prædeceſſoris ꝯfirmant, ut eſt ultimo loco
oſtenſa & producta bulla, uerosimiliter per reſeruationẽ & com
mendum non impediſſet illam, cũ Papa, licet poſsit factũ & pri-
uilegium ſui prædeceſſoris ad libitum tollere tñ id nõ ꝓſumitur
uelle facere niſi expreſſe dicat, iuxta not.in c.j.de reſcri. & dicit
Cald.in ti.de priuile.q.xj.col.iiij.uerſi.nõ obſtat, decet eñ ſuc-
ceſſorem quod per prædeceſſore ſtatutũ eſt ſeruare. xxv.q.iij.c.
5 j.& ij. † Poteſt & iiij. cõſiderari ꝙ dato ꝙ manualitas de ſe non
faceret difficultatem ẽt ꝙ de ea non eſſet facta mentio, tñ aliud
dicendũ ſit de manualitate ꝯfirmata ubi de ꝯfirmatione mentio
facta non foret, prout hic non eſt, argu.gl.in clementina dudum
in uerſi.pacta, & per Cy.Alb.& Pau.in l.unica.C.qñ imper.int.
pup.& uid.& Ludo.ꝯſi.ccccxxv. Cum ſimi.& maximẽ quia hic
6 ſunt duę ꝯfirmationes, ſ. Vrbani quinti, & Bonifacij.ix.† Sed ad
uerſus ꝓdicta Io.obijcit, ſe non teneri iuſtificare titulũ ſui prǽde
ceſſoris, tollerati uſq; ad obitũ, innitẽdo allegationi Lap.lxxxix.
& no.per doc.in c.illud, de ꝓſumptio.† Ad quod rñdet ꝙ ex plu
7 ribus, nec allegat Lapum, & not.per doc.in d.c.illud obſtat. Nã
prima rõ fundamẽtalis q̃ fuit originaliter Hoſti.in d.c.illud eſt
tollerãtia ſuperioris, q̃ hic nõ fuit, qa ꝯgregatio cui dictus prio
ratus ſubijcitur ſtatim ſecuto ſpolio per Petrum cãm ꝯ eũ uelu-
ti ſpoliatorem commiſit obtinẽs citationẽ decerni, ut ꝯſtat per
regiſtrum, item decurrente anno quo debebant alium priorem
eligere eligerunt tanquam hi qui.P.pro cõmendatario nõ habe
bant, ſed pro uiolento ſpoliatore & detentore, ut credimus eſſe
probatum per teſtes, qui pro tali habebatur & reputabatur, etiã
8 apud alios cõiter. † Secundo quia talis tollerentia, nõ fuit diuti-
na, ut ꝯſiderant præfati doct.& loquũ tea.in d.c.illud. Et deciſi.
Lap.& Io.Andr.poſt Hoſti.in d. c.illud. reſidet in eo ꝙ habeat
diſtinctio antiqui & recentis temporis, arbitrio iudicis ſm aliaa
ꝯiectutas, per quas appareat tolleratus, aut nõ terminandi, ſed
in caſu nr̃o, non tñ decenniũ, ſed trienniũ uix effluxit, & eo tem
pore ideo ꝯgregatio nõ fuit proſecuta ius ſuum quia fruſtra co
gitabant laborare ꝯ filium dñi, in cuius ciuitate dictus priora-
9 tus ꝯſiſtebat.† Tertio quia dicta ꝓſumptio ex tali tollerantia re-
ſultans, non admittitur ꝯ ꝯcurrentem cum titulo ſed ꝯ illũ qui
de ſurreptione obijcit ꝯ impetrantẽ ex putatiua uacatione, non
aũt dat titulum per ſe, ea uacatione uera, ut uꝛ ſentire Lap.in d.
allega.col.xj.in fi. Item decretalis ſuſceptũ ibi, qñ eñ ſunt duo,
& col.xij.in fi.uerſi.non obſtat, ubi ponderat ꝙ beneficiũ uaca-
bat ibi, ita recte in propoſito, ea quo beneficiũ omnino uacabat
&c.& in col.fi.circa principium, ubi dicit ꝙ nimia ſubtilizatio
eſſet, ubi tali caſu non expreſſe uere uacationi, ſed putatiuę, te-
neremus non ualere prouiſionẽ, ex quo omnino uacabat, & Pa-
pa utroq; caſu uerosimiliter prouidiſſet, ſubdens quod eſſet ual
de abſurdum, ꝙ ubi uerus uacandi modus eſſet ignotus, de ua-
10 canti non poſſet prouidari. Iſtę eñ rõnes ceſſant in caſu noſtro
ubi ꝯcurrebat titulus unionis, pro dicta ꝯgregatione, & Marti-
no, & hanc ꝯſiderationẽ, & differentiã expreſſe uꝛ ſentire Hoſt.
& Io.And.in d. c.illud arguẽdo ibi a matrimonio carnali ad ſpi
rituale, in uerſi.attẽde, in quantũ dicũt illã præſumptionẽ, ex eo
quod talis erat reputatus &c.nõ debere attẽdi in præiudiciũ al-
terius matrimonij, in uer.ſeq.ibi, matrimonij prius ꝯcti & dicit
Io.And.addo uel poſt ꝯcti, quæ ſunt uerba Io. And.poſt Hoſti.
& eſt ſatis rõnabile, quia dato ꝯcurſo impetrationis reſultantia
ex uera uacatione, cum reſultante ex putatiua, ꝙ prima præfera
11 tur tanquam ueritas cedat præſumptioni, per iura uulg. † Ad qđ
illa præſumptio non oritur docto de uitioſo ingreſſu tollerati,
12 ut no.Io.And.poſt Hoſt.in d.c.illud col.iij.in prin.† Secundum
principale fundamentũ eſt, ꝙ ubi dicta reſeruatio & commẽda
facta Petro eſſent bonę, uel alias de earũ ualiditate q̃ri nõ poſſet
omnino prætenditur dictam unionem fuiſſe bonam & ſortitam
effectũ ſi uõ obſiſtẽte cõmenda.P.ſaltim incõtinenti cũ illa ceſ-
ſauit, qñ ius prælati nõ impedit unionẽ ualere, & ſortiri effectũ
eo iure ceſſante, ẽt ſi ab ordinario fiat, clem.ij.de reb.eccle.non
alien.ubi deciditur propterea nõ fore neceſſariam citationẽ præ
lati ſiue rectoris.dum unio fit, tanquã ei nõ præiudicetur, ut ibi
per gl.& alios.& nota.expreſſe Abb. in c.ſicut unire.in fine, pro
quo uꝛ eſſe deciſ.uulga.quarta, quinta, & ſexta, de reb.eccle.nõ
13 alie.in antiq.† Dum nolunt ẽt nõ obſiſtere reſeruationẽ quo mi
nus unio ſortiatur effectum ea ceſſante, quia illa fit de proprieta
14 te, reſeruatio uero de titulo beneficij &c. † Et in caſu nr̃o reſer-
uatio nõ põt eſſe in ꝯſideratione, quia iam expirauerat tempo-
re unionis, per commendam factam. p. cum illa tñ ut. p. com-
mendaretur facta fuit, argu.c.cum ceſſante.& l.adigere.§.quam
uis.cum ſimi.& not.per Inno.& Abb.poſt alios, in c. inter dile-
15 ctos.de exceſſib. prælatorum. † Nec obſtat quod dicatur, unio-
nem fuiſſe nullam ipſo iure, propter falſitatem cauſæ, qua papa
uꝛ moueri ſcilicet quod ipſe prioratus ex reſignatione Martini
uacaret, ex quo unio ad impetrationem, iuxta ꝯſiderationẽ Mil.
16 in uerſiculo unio.§.j.† Tum quia hanc nõ reputo cãm inducti-
uam Papæ, propter illam clauſulam, ſiue alio quouis mõ, ſed cã
fuit ipſa eccleſia beatæ Mariæ ad cuius manualitatem perpetuo
dictus prioratus pertinebat, nedum unioni cõſentiebat, ſed pro
ea ſupplicabat, cuius perpetuum præiudicium habuit ꝯſiderare
papa, in perpetua unione, non autem temporale uacationis præ
17 ſentis.† Tum quia cum ipſe Martinus reſignans poſsideret cum
titulo ex eius reſignatione reſultauit putatiua uacatio, quæ aut
releuat & eſt in ꝯſideratione iuxta alleg.Lap.de qua ſupra, ẽt ꝙ
nõ ſit diutina, & habeat ꝯcurſum tituli, ut ex aduerſo prætendit
ꝯ nos, & tunc habemus intentum ex iſta ꝯſideratione. Aut non
releuat per ſupradicta & tunc habetur intentus ex primo funda
18 mento de quo.ſ.† Præterea dico ꝙ dictum Io.Mil.de quo proxi
me ſumit fundamentum ex doct.Ioã.And.in c. ij.de fil.præsby.
lib.vj.quam ipſe allegat. In quantum uult, quãlibet gratiam per
ſurreptionem ipſo iure uitiari, reputans ut deprehendi põt, lr̃as
unionis Papæ, æquiparari literis gratioſis, quia alias not.Io.An.
19 non eſſet in propoſito.† Sed deciſiones, q̃ uolunt unionẽ ex fal
ſa cã ipſo iure nõ uitiari, ut tertia in antiq. de reb.eccl.nõ alie.&
ſecunda in antiq.eod.ti. ſumunt fundamentum ex oppoſito, in
quantũ dicunt eã æquiparari ꝯctui ſtricti iuris in quo dolus dans
cãm ꝯctui nõ uitiat, ipſo iure, ſi æquiparat unionem ꝯctui ſtricti
Iuris. Idem eſt, ꝙ eſt æquiparare literis ꝯtentioſis, & iuſtitiæ, ut
firmat Io.An.in d.c.ij.dicens ꝙ ecõuerſo literæ gratiæ æquipa-
20 rantur ꝯctui bonę fidei.† Et propterea forſan deciſ.Mil.tanquã
aduerſans dictis deciſ. nõ eſſet tuta, ſed ubi cũ dicta doct.Mil.
eſſet ſtandũ in caſu nr̃o, nõ eſſet admittendũ, in quo ipſa falſa cã
non erat manifeſta ipſis ſupplicantibus & Papę, ſed occulta, &
21 ignota, cũ ipſe Martinus poſsideret ex titulo ordinarij. † Quid
enim ſciebat Martinus, & ipſa ꝯgregatio de reſeruatione in mẽ
te aut cõmenda Petri, ea quo poſſunt reputari doloſi in impe-
trando ut argueretur prætenſa ſurreptio. Tali enim caſu nõ pro
cederet dicta deciſ.ut no.ipſe Mil.ſe ipſum limitando ibidẽ qui
addit ad id Anto.de But.in terminis, in c.cũ apoſtolica.de his q̃
22 fi.a præla.uerſi.uenio ad glo.† Nec obſtat ꝙ dicatur, non ſumi
fundamentũ ea aduerſo ex defectu cauſæ ſed ex eo ꝙ Papa unit
tanquam de uacanti ubi nõ uacabat, quia dico ꝙ uere uacabat,
ſed cõmenda non facit ceſſare uacationẽ primã iuxta. c.nemo,
& ibi not. de elec. Et uidemus de ſtilo ſemper narrari in literis
23 cõmendę, quia eo mõ uacabat prius.† Nec quo ad hoc uꝛ eſſe in
ꝯſideratione, ꝙ de titulo cõmendę ſit facienda mentio de impe
tratione quia id admitto in impetratione tituli ad beneficium,
tanquam illud repugnat titulo commendę, qñ utrunque reddit
ad adminiſtrationem & fructuum perceptionem, quæ duobus
deberi non põt, ſed non id concedo, in unione quæ nõ de titulo
ſed de proprietate diſponit, ut dicunt dictę deciſio. cui proprie
tati accedunt adminiſtratio & fructus ceſſante quodammodo
uſufructu commendatarij ſiue prælati, quemadmodum uſusfru
ctus ceſſante iure uſufructuarij cum proprietate ꝯſolidatur. de
24 uſufr.per totum.† Rurſus dr̃ ꝙ aut iſta ꝯſideratio uacationis in
Papa, fuit cauſa inductiua, aut non, ſi fuit, non uacauit ipſo iure
poſtquam ea non erat nota, ſed occulta iuxta doct. Ant.de But.
ut.ſ.dictum eſt. Aut non fuit cauſa inductiua, ſed impulſiua, &
ea non eſt in conſideratione, poſtquam non fuit doloſe expreſ-
ſa.c.cum ſuper literis eum materia, & iuxta uulga. deciſ. Vltimo
attendatur, ꝙ Martinus tractus in cauſam, deſijt finito anno ſui
prioratus, abſq; ſui dolo poſsidere, & alter ſurrogatus eſt, nec ip
ſa congregatio unquam fuit citata, circa quod quid expediat
fieri, iura ſunt uulgar.

Pariſius.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Potior et magis prærogatiuus quis dicatur, an clericus cameræ apo ſtolicæ, uel abbreuiator de maiori. & ſeq.*
Magis prærogatiuus, an dicatur, primo nominatus, uel reſpectu ma ioris adminiſtrationis.
Et quid ſi abbreuiator eſt deſcriptus, & adæquatus, inter familia res pontificis.
2 *Adæquatus alijs, ex quibus uerbis indicetur.*
3 *Et quid ſi in priuilegio adæquationis, eſt clauſula, perinde ac ſi &c. uel clauſula, in omnibus & per omnia.*
4 *Princeps hanc adæquationem facere poteſt.*
5 *Verba illa, in omnibus & per omnia, deſcribimus & annotamus im portant omnem ſubſtantiam & qualitatem.*
6 *Et excludunt omnem differentiam inter illa duo ſubiecta.*
7 *Clauſula, mandans ab omnibus iudicibus, ita iudicari, & diffiniri, quid importet.*
8 *Geminatio coniungit iuris intellectum ueritati.*
9 *Geminatio inducit electionem induſtriæ & ſcientiam illis ad quos refertur.*
10 *Indultum habet uim iuris ſingularis, reſpectu illius cui conceditur.*
11 *Præferendus eſt ille qui fulcitus eſt in prærogatiuis, pluribus quali tatibus ibi annotatis.*
12 *Idem in eo qui pluribus ſuffragijs eodem tempore eſt decoratus.*
13 *Originarius præferendus eſt alijs in beneficijs uacantibus in ſua pa tria.*
14 *Originis & patriæ cauſa quamplura indulta ſunt.*
15 *Doctoratus dignitas, multum attendi debet.*
16 *Scientia & literatura ualde conſideratur in beneficialibus, & in re liquis maximè quo ad prælationem.*
17 *Præferendus eſt illi, qui eſt magis qualificatus.*
18 *Et quid ſi prærogatiua conceſſa clericis, derogent indultis, & illis qui habent ad inſtar ſub quibusuis uerbis.*
19 *Ex proœmio & narratiua, colligitur cauſa, & mens finalis conce dentis.*
20 *Priuilegium conceſſum aliquibus, poteſt per papam concedentem tolli & ſubuerti.*

CONSILIVM XXXVIII.

LICET R. d. A clericus cameræ apoſtolicæ in hac
cauſa canonicatus & prębendę ex eo potiſſimũ præ
tendat ſe potiorem. d. Io. literarum apoſtolicarum
abbreuiatori, quod in regulis prærogatiuarum ſit pri-
1 mo nominatus. † Item quod maioris ſit dignitatis reſpectu ma-
ioris adminiſtrationis, iuxta. l. quoties. ff. de uſufru. iunctis not.
per Io. And. In c. de multa. extra. de præb. præmiſsis tñ non obſtã.
dictum. d. Io. omnino potiorẽ ac præferendũ eſſe dico rõne ſuæ
deſcriptionis, & adæquationis, inter familiares pontificis, ut ſic
eadem rõne iure, ac priuilegio præferatur clericis, quo ueri fami-
liares deſcripti eiuſdem Papæ illis uirtute prærogatiuarum, &
deſcriptione præferuntur hoc demõſtratur ex ſenſu uerborum
indulti, ibi, non ad inſtar ſed pariformiter. & ibi, in oĩbus & per
2 oĩa, & iunctis uer. deſcribimus & annotamus. Quæ uerba affir-
mant ipſum. d. Io. eſſe uerum familiarem deſcriptũ, ſecundum ueritatẽ
& proprietatẽ, quoniam dicta uerba ſunt expreſsiua ueritatis, & pro-
prietatis, potiuſquam improprietatis & fictionis ſignificatiua,
ut declarat Bar. in l. ſi is qui pro emptore. in iij. q. princ. cir. fi. ff.
3 de uſucap. † Iſtud ẽt demonſtratur per uer. perinde, in bulla poſi
tum ibi, perinde ac ſi in primis literis, cuius natura eſt, maximè
iunctis uer. in oĩbus & per oĩa, ut importet omnimodã ſimilitu-
dinẽ, & totalẽ identitatẽ, ſecundum Bal. in l. ſed ſi. l. §. quod aũt. uerſi. perin
de, quàm legit cũ. l. utrum aũt. ff. de peti. hære. bonus tex. in l. mu
4 lierẽ. C. de adoptio. & per doc. in l. j. de lega. j. cũ ſi. † Ex ipſis enĩ
uerbis, nouũ ſubſtantiatũ eſt negociũ, quod fuit in poteſtate principis
facientis, ut dixit Bal. in prælud. feud. in tertia diuiſio. uer. iij. dubi
tatur. ibi, nõ tñ nego quin ex illis &c. præſertim ex quo utit clauſula, ex
5 certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis. † Nã dicta uer. in oĩbus
& per oĩa, iunctis uer. deſcribimus & annotamus, importãt oẽm
ſubſtantiã & qualitatem antiquę familiaritatis, argu. tex. cũ no.
ibi per Ang. in l. ij. §. furioſus. ff. de iu. codi. & Idem Ange. in l. in
negocijs. ff. de reg. iu. & quod no. Bal. in l. oẽs populi col. pe. uer
ſi. ſed pone quod ſtatuto. ff de iuſti. & iur. & in l. omnia priuile-
6 gia. C. de epiſc. & cleri. † Et enim dicta uerba ſunt tantę impor-
tantiæ ac ſubſtantiæ & effectus, quod inter duo ſubiecta, nõ debet
eſſe aliqua differentia, id eſt oĩ caſu iudicare debemus de d. Io.
tanquam de uero & antiquo familiari deſcripto, hoc probatur
per doctrinam Bal. in c. j. in titulo ſi agna. uel fil. defun. prout ẽt
7 in fi. ſui indulti mãdatur. † Ex quo enim Papa ita mãdat ab om-
nibus iudicibus iudicari, & diffiniri, non põt aliter fieri, cũ ne-
ceſſe ſit iudicibus indultũ iſtud tanquam legẽ imitari. l. j. §. hunc
igitur. C. de iuſti. codic. confir. & ſi aliter fieret, id totũ Papa annul
8 lat, ut in fi. indulti exprimitur. † Et ẽt eſt ulterius ponderandum
quod illa uerba ſunt geminata, quo caſu coniungunt iuris intelle-
ctũ ueritati, ſecundum Bal. in j. cõſti. digeſtorũ col. iiij. §. fin. in l. j. ff. quod
9 quiſq; iur. & conſi. cccliiij. Hunc eſſe uſurarium. † Nã per iſta uerba
geminata, dr electa induſtria & ſciẽtia. d. Io. uerba. n. gemina-
ta relata ad perſonã dñr eligere induſtriã perſonæ, ſecundum Bald. per
illũ tex. in c. fi. ubi Abb. in fin. prin. eã de off. dele. Papa enim per
illud indultũ, fecit eũ uerum familiarẽ, ac deſcripſit & notauit,
nec potuiſſet amplioribus uerbis, & titulis uti, ad faciendũ eum
10 talẽ qualẽ deſcripſit. † Iſtud enim indultũ eſt quoddã ius ſingu-
lare. d. Io. conceſſum quod operatur ut oĩa quæ in eo ſcripta ſunt. habean
tur & cenſeantur, ac ſi uera in bulla deſcriptorũ forent deſcri-
11 pta argu. l. ij. §. codicillorũ. ff. de iur. codi. † Eſt ẽt eo magis pręfe
rendus, quia pluribus qualitatibus annotatis in prærogatiuis,
fulcitus eſt, iõ magis præferendus, ut dicit imperator in l. iij. uerſi.
nã ſi uſurpauerit, ibi, ſuper prouidemus unumquemq; ſecundum labo-
res ſuos, ad meliores gradus & maiores dignitates perducere. C.
de off. præf. præto. afr. iuncta. l. ij. ibi, ut is gradus cæteros ante-
cellat quẽ ſtipendia meliora, uel labor prolixior fecerit anteire.
12 C. de off. magi. off. † Cũ enim eorũ potior hr, qui pluribus eodẽ
tpe ſuffragijs decorati ſunt ait tex. in l. ſpurij. §. priuilegijs. ff. de
decur. facit. l. j. & ij. ff. de alb. ſcrib. l. reſtituendę in fi. C. de aduo.
diuer. iu. Nã Põtifex memor bene geſtorũ & antiquę familiari-
tatis & ſeruitutis dicti d. Io. dũ in minoribus exiſteret, quod pluri-
mũ afficit, quod bene cõſiderandũ eſt, ut dicit imperator in l. cum
propria ibi, tuamq; magnitudinẽ quę nobis ex ante geſtis opti
me cõmẽdata eſt. C. de off. magiſt. mil. Papa indultũ ſibi conceſsit.
13 † Secũda qualitas priuilegiata eſt rõne originis. d. Ioã. cuius eſt
eccleſia. canonicatus & præbenda, ut dicit tex. in l. fi. ibi, ſed hi tan
tummodo. ut dictũ eſt qui hic domicilium fouent. C. de of. pro.
14 Nã cã originis, ſemper præualere debet. l. aſſumptio. ff. ad munici.
gl. in l. in adoptionẽ. C. de adoptio. Et iõ quando eccleſia eſt paſtore de
ſtituta debet ſemper unus eligi de ipſa eccleſia, alias electio nõ
tenet. c. ne pro defectu extra de elec. & eſt rõ, quia benemeritis pe
regrini & extranei, & qui ante ignoti ſunt, ad excluſionẽ eorũ qui
bene ciuiũ ſuorũ teſtimoniũ merentur præponi nõ debẽt. ait tex.
15 in c. nec emeritis. lxj. diſtin. † Tertia eſt qualitas doctoratus, quę
magna eſt, ut in l. magiſtros. C. de profeſſor. & med. li. xij. & c. quãto.
16 de magiſtris. † Papa. n. miſeratus laborũ. d. Ioãnis quos paſſus
eſt ut ad dictã dignitatẽ perueniret, quæ & quãta ſit colligit ea no.
in tex. in auth. habita. C. ne fil. pro patr. uoluit ac ſibi condignũ ui
ſum fuit ipſum. d. Ioannẽ præmijs principalibus remunerari. l. lau
dabile. C. de aduocatis diuerſ. iudic. Et iuſte quidẽ princeps fa-
cit, doctores præmiari cũ eodẽ patrocinio, patriã parẽtes ſaluẽt
ac laborãtiũ ſuo munimine, ſpẽ, uitã, & poſteros defendunt. l. ad
uocati. C. de aduoca. diuer. iud. & iõ imperatores nobiliſsimos
appellat, propter eorũ ſcientiã. l. prouidendũ. C. de poſtulan. ubi no.
quod ſcientia nobilitat de quo plenè per Bar. in l. j. C. de dignita. li.
xij. Quarta uero qualitas eſt abbreuiatoris de parco maiori, quę
principaliter & inter alias dignitates & officia, ro. cur. in præro
gatiuis poſitis & prærogatiuat, ut patet ex oĩbus clauſulis & pręro
gatiuis, unde licet ambo ſint pares in diligẽtijs & gratijs, & do. A.
in prærogatiuis tanquã clericus camerę apoſtolicæ ſit primo no-
minatus. Tñ. d. Io. ei præfert, tanquã magis pręrogatiuus, primo
quia eſt uerus familiaris deſcriptus, ſecũdo quia antiquus fami-
liaris. facit. l. j. ibi, antiquiſsimus quiſq;. ff. de albo ſcribẽ. tertio
rõne eiuſdẽ originis. quarto rõne, doctoratus, quinto rõne ab-
breuiatorię ut dixi, quæ oẽs qualitates ſunt ſingulę prærogatiuę in
17 regulis & conſtitutionibus cancellarię. † Et iõ tanquam magis quali-
ficatus, eſt illi præferendus, per d. l. iij. & d. l. ij. & alia iura præal-
18 lega. † Non obſta. quod in regula prærogatiuante clericos, derogẽt
indultis, ſeu habentibus ad inſtar, ſub quibuſuis formis & uer-
bis, & clauſulis fortiſsimis derogatorijs &c. quia in eadẽ regula
prærogatiuat ẽt abbreuiator, itẽ quia dicta regula non derogat
prærogatiuis deſcriptorũ, neq; loquitur de reſcriptis per indul-
ta, imò hic caſus eſt omiſſus neq; loquitur de uiro multipliciter
qualificato, argu. l. ſed & reprobari. §. j. uer. ualde diſciplinatos.
ff. de excu. tu. unde cũ dictum indultum conceſſum. d. Ioan. non

modo ↄcedatur ad inſtar,ſed ulterius progrediat.ipſum deſcri-
bendo inter ueros familiares Papę,non cenſetur ei derogatum.
Prætereà dum Papa deſcribit.d.Io. tollit & derogat prærogati-
uis clericorum,& alio ꝫ denominatorũ in regula excep.deſcrip.
ut apparet in narratiua.& diſpoſitiua , & inſertio regulæ fuiſſet
ſuperflua, & inutilis, ꝙ non eſt dicendum cum fuerit inſerta, &
19 narrata,ad iſtos effectus.† Et iſta narratio multum ꝓfert,uã per
eam demonſtratur cauſa finalis Papæ,ꝙ ſenſerit & uoluerit nar
rando illam nam eius intentio fuit , ut illi derogaret. prout ex-
preſsè fecit.Nam iſtæ narrationes ſeu procemia,oſtendunt cau-
ſam finalem,ut dixit Bal.in l.j.C.de iuſt. cod. confir. & in præ-
lud.feu.in ij.col.uerſ.tractatus ergo vř. ubi allegat tex.in l.fi.ff.
20 de hæt,inſt.& illi eſt ſpecificè derogatum. † Eſt ergo ſublatum
priuilegiũ clericorũ cũ papa de eo expreſſam fecerit mentionẽ,
& illud tollat,per not.per Bal.in l.j.col.j.C.de inſti.cod.confir.
Ideo qualitas clericatus cameræ,nullo modo præſertur quia qñ
unum determinabile poteſt alia determinare, debet ea æquali-
liter determinare.l.iam hoc iure.ff. de uulg.& pup.l. quãuis.C.
de impub.& alijs ſubſtit. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Regula cancellariæ decernens beneficĩ reſignatum uacare per mortẽ ſi prouiſus infra ſex menſes &c.quando & quo caſu procedat,et locum habeat, & ſeq.*

Et quid ſi prouiſus realiter inſeruiuit eccleſiæ in diuinis,& miniſtrauit ſacramenta,& reliqua,nondum expeditis literis.

2 *In beneficijs non datur ſucceſſio.*

3 *Regula prædicta ob quam cauſa emanauerit , & nu. 1.*

Reſignans omittit ius & poſſeſſionem.

4 *Per prouiſionem,prouiſo quæritur ius in re.*

5 *Habens beneficium,non eſt uerisimile, pati alterum gaudere beneficio & fructũ percipere.*

Nemo præſumitur iactare ſuum.

6 *Hominum inſtitutum eſt,quærere,& non perdere.*

7 *Reſignans remanens in poſſeſſione, ex permiſſione pontificis,reſeruantis illi perceptionem fructuum, nullam retinet præſumptionem fraudis.*

8 *Poſſeſſio potiſſimum in fructuum perceptione conſiſtit,*

9 *Permiſſio comprehendit cauſam ex qua producitur effectus.*

10 *Circuitus euitandus eſt.*

Habens poteſtatem percipiendi fructus,conuenientius eſt,ut ipſe manu propria percipiat,quam per manus alienas.

11 *Conceſſio perceptionis fructum , poſt reſignationem, intelligenda eſt cum illis qualitatibus,quibus percipi poterant ante reſignationẽ.*

12 *Fraus penitus ceſſat in actibus permiſſis a principe.*

13 *Poſſeſſor iuſtus dicitur,qui auctore prætore poſſidet .*

14 *Principis conceſſio,nec publicationem nec inſinuationem requirit, Et tollit diſpoſitionem dictæ regulæ.*

15 *Decretum prætoris,tollit ſuſpitionem fraudis.*

16 *Impune poſſidetur,quod principe auctore poſſidetur.*

17 *Suſpitio de qua in dicta regula, ex quibus proceſſerit, & ex quibus etiam tollatur .*

18 *Principe auctore,pœnam quis pati non debet.*

19 *Regulæ prædictæ diſpoſitio ceſſare debet, ceſſante cauſa dictæ regulæ introductiua.*

20 *Qui perdit ius & beneficium,poteſt quandoque illud adminiſtrare. Maximè permittente papa, & ſeq.*

21 *Rector habens beneficium unitum alteri,deſinit eſſe rector, nec aliquod ius habet, ſed ſolam adminiſtrationem retinet in una.*

22 *Subſtitutus adminiſtrat,& tamen ius aliquod non habet.*

23 *Poſſeſſio uera ĩ beneficialibus cõſiſtit in adminiſtratione ſpirituali.*

24 *Ius poteſt eſſe penes unum commoditas autem penes alium.*

25 *Duo eandem rem inſolidum poſſidere non poſſunt.*

26 *Vbi ceſſant uerba legis,ceſſat illius diſpoſitio.*

27 *Familiaritatis iure concedi poteſt reſignanti habitatio, & fructuũ perceptio.*

28 *Rector alicuius eccleſiæ,ex quibus actibus adiudicetur.*

29 *In dubio,quis actum gerere uidetur,nomine & iure ſuo, non alieno.*

30 *Publicare propriè quid ſit.*

31 *Publicatio facta inter miſſarum ſolemnia, uel ſermone aſtante populo ſufficiens eſt.*

32 *Res demonſtrari poteſt nedum uerbo, ſed re ipſa & facto.*

33 *Rector tolleratus a populo in adminiſtrando, optimã præſumptionẽ pro ſe habet.*

34 *Publicatio apud certiores, fruſtratoria eſt.*

Vt dictæ regulæ ſatisfiat,quæ publicatio dicatur ſufficiens .

35 *Præſumptiones legis,liquidiſſimæ dicuntur probationes.*

CONSILIVM XXXIX.

1 AN REGVLA † Decernens beneficiũ reſignatũ
uacare per mortem,ſi prouiſus infra ſex menſes,ex
curiam,reſignationem non publicauerit,& poſſeſ-
ſionem petierit,& poſtmodum contingat reſignan
tem decedere in poſſeſsione beneficij his non impletis,locũ ob-
tineat in iſto, qui infra dictum tempus realiter poſſedit, eccle-
ſiæ in diuinis deſeruiendo, & eccleſiaſtica ſacramẽta miniſtran
do,& cætera,ut uerus rector agendo, nondum expeditis literis
quibus dicto renuncianti reſeruabantur fructus in uita.Ad hoc
diffiniendum , dignoſcendum eſt ꝙ regula requirens duo ſcili-
cet publicationem & poſſeſsionis petitionem ad ſingula conſti
tuenda ſingulis cauſis uidetur moueri potuiſſe ad publicationẽ
quidem , ut innoteſceret omnibus quorum intereſſet ad peten-
dum uero poſſeſsionem,ad excludendam fraudem de qua lator
ſuſpectus fuit , ne ſcilicet reſignans uellet uiuens potiri benefi-
cio, & per reſignationem uoluerit ſibi prouidere de ſucceſſore
2 † cum id in beneficijs ſit prohibitum.cap. Moyſes.vij.q.j.c.j.de
3 præben. cum concor. † Nec autem ſuſpitio ex eo rectè ſuſcipi-
tur,quia cum reſignatione perdatur ius & poſſeſsio,ſm Inno.in
cap. in dubijs.& c.ſuper hoc.de renuncia.& no.deciſ.in no.lvij.
4 † Et prouiſione quæratur ius in re.c.fin. de concel. præben.lib.
5 vj.c.pen.c.ſi tibi abſenti.de præben.eodem libro. † Non ſit cre-
dibile, ꝙ poſt quæſitum ius in beneficio paſſus fuiſſet alterum
gaudere & reſidere in beneficio , quæ præſumptio ſcripto iure
fundata eſt in l.ſicut.§.ſupernacuum.ff.quib. mod. pign.uel Hy
po.& l.& qui ſub imagi.C.de diſtrac.pign.& l.ſi is qui.ff.de ac-
6 qui.hære.& quod per Cyn.in l. ij. C. de repu.hære. † Cum hoc
concurrat hominum inſtitutum ad acquirendum & non per-
dendum.l.cum de indebito.ff.de pro.c.ſuper hoc.de renun.l.fi.
7 C.de alim.pup.præſtan. † Ceſſat autem in caſu noſtro dicta præ
ſumptio. quia non poteſt intelligi in fraudem manſiſſe in poſ-
ſeſsione qui expreſſa permiſsione Papæ id gerit, nam cum per-
miſſa eſſet perceptio fructuum uſque ad mortem reſignantis ,
hoc ipſo fuit permiſſa perſeueratio in poſſeſsione in qua conſi-
ſtit perceptio fructuum.l.qui ſcit.§.in alieno.ff.de uſur.& quod
8 in l.iij.§. ex contrario.ff.de acquir.poſſ. † Ita ꝙ permiſsio effe-
ctua,comprehendit cauſam ex qua ille effectus producitur.l.ad
9 legatom.ff.de procu.cum ſimi.& demonſtrat Imo. in iuramen-
10 to.in c.cum contingat.car.xvj. de iur.iuran. † Cui conuenit ra-
tio euitandi circuitus percipiendi per prouiſum , & reſtituendi
renuncianti, ꝙ contra mentem legis.l.dominus teſtamento.ff.
11 de condi.inde.clem. auditor. de reſcr. † Et cum perceptio fru-
ctuum ſit conceſſa , reſeruando illam , & conſequenter proro-
gando antiquum ius percipiendi intelligi oportet ſub his qua-
litatibus & modis quibus licebat , nullo penitus immutato,ar-
gum.l.iiij.in princip.& quod ibi per Bart.ff.de dam.infe.l.ſed ſi
manente.ff.de præca.& in c.hi.de præben. libr.vj.alioquin non
12 eſſet reſeruatio.ſm glo.in d. c.hi qui. † Cum igitur princeps in
hoc cauerit per regulam,ne fraus committeretur,nõ poteſt in-
telligi fraudatus ab agentibus per eos actus quos expreſſe per-
miſit. l.non uidetur.ff.de regu.iu.l.cum donationis.de tranſa.l.
uenditorem.C.de reſcin.uend.ad hoc tex.in l. qui autem.§.præ
terea ibi.nemo enim uidetur fraudare eos qui ſciunt & conſen-
13 tiunt.ff.de his quæ in fraud.credi. † Si igitur eſt iuſta poſſeſsio,
quæ auctore prætore obtinetur. l.iuſte poſsidet.ff.de acq. poſſ.l.
Pomponius.§.fi.co. ti. longe magis , quæ auctore principe,qui
omnia ſupplet omnia perficit. l.omni teſtamentorum.C.de te-
14 ſta. † Et enim conceſsio publicationem aut inſinuationẽ , alias
neceſſariam excludit , & omnino extra probationem exiſtit. l.
ſancimus.C.de dona. l.dona . quas diuus. C. de dona. int. uir.l.
cum multę. C. de boniſque libe. & proſequitur egregie Oldr.
conſi.ccxxxj.ut eius,column.ij. & conſilio.ccij.Allegarunt cir
15 ca princip. † Et ſi decretum prætoris tollit fraudis ſuſpitionem.
l.prima.C.de præd.curia. libr. x. ubi Barto. longe magis quàm
princeps directe concedit.Itaque iniquum eſſet dicere non im-
pune poſſeſſum,ꝙ princeps uoluit poſsideri argumen.tex.in di
16 cta.l. quia autem. §. apud Labeonem. † Et cum ſuſpitio cau-
17 ſata † & ſuſcepta a conditore regulæ , ſit de actibus & conuen-
tionibus occulte inter agentes præter ipſius conſcientiã nõ aut
de his qui ſe auctore omnino fiant ad hoc text. in d.§.apud La-
beonem,

beonem,ibi,hoc enim edictum, ad actus pertinet in quibus prę
18 tor ſe non intromiſit. † Ne alioquin ſub clipeo & promiſsione
19 principis,pœnam ferat. l.Gracchus.C.de adult. † Itaq; excluſa
eſt regulę diſpoſitio,ceſſante illius rône.l.adigere.§.quamuis.ff.
20 de iu.pat.l.ꝙ dictum.ff.de pact.c.cum ceſſante.de appel.†Non
obſtat ſi quis dicat iniquum eſſe ut qui perdit ius & omnino be
neficium adminiſtret,& de facto abſoluat in pernitiem anima-
rum,quia tollitur hoc, nã ſatis canonicè abſoluit quia Papa per
mittente ut. ſ. cum ipſe poſsit dare facultatem abſoluendi etiã
21 non curato,iuxta glo. in cle.j.de priui.† Nec eſt nouum ut poſt
ius & proprietatem amiſſam,adminiſtret huiuſmodi ſpiritualia
in uita ut eſt uidere in rectore,cuius uiuentis beneficium eſt uni
tum,qui hoc ipſo deſinit eſſe rector, & ius aliquod in beneficio
retinere non dicitur & tamen iuris permiſsione adminiſtrat ut
22 concludit Oldr.conſi.cclvij.Factum tale eſt.col.xiij. † Sicut &
Subſtitutus per curatũ in adminiſtratione eccleſiæ adminiſtrat
auctoritate cuiuſcunque ſuperioris non ſolum epiſcopi permit-
tentis,ut poſt Inno.& Hoſt.concludit gl.pen.in c.licet cano.de
23 elect.li.vj. Prout & ius rei poteſt eſſe penes unum & commodi
tas tenendi penes alterum.l.neceſſario.§.fi.ff.de peri.& commo.
rei uend.& l.arboribus.§.ſi uſufruc.& l.licet.de uſufr. & c.ſi pro
pter.de reſcri.lib.vj.& quod in c.ſi tibi conceſſo de præben. eo.
24 lib.† Tollitur etiam quia præſupponitur ꝙ poſt ſignaturam &
conſenſum , ſemper omnia egit do. R. prouiſus ut uerus rector.
Ita ꝙ ceſſat dictus obiectus , quia ipſe poſſedit ſpiritualia,& ẽt
temporalia,cum in adminiſtratione ſpiritualium conſiſtat uera
poſſeſsio,ut not.in c.commiſſa.in gl.& per Ioã. And.in nota.de
elect.lib.vj.& quod per Inno.in c.literis.de reſti.ſpol.Et hoc ẽt
excludit regula,quia uerum eſt domi.R.ea reſignatione proui-
ſum,uere poſſediſſe,& adminiſtraſſe & ꝯñr non.P.reſignantem,
25 cum duo non poſsint eandem rem † in ſolidum poſsidere.l.iij.
§.ex ꝯrio.ff.de acqui.poſ. l. ſi ut certo.§.ſi duobus uehiculum.ff.
26 commoda.† Igitur ceſſantibus uerbis regulę in caſu noſtro ceſ-
ſat illius comprehenſio.l.iiij.§.totiens.ff.de dam.infec.l.ſi uero.
§.de uiro.ff.ſol.ma.c.indemnitatibus.§.ſed cum eas.de elect.li.
27 vj. † Nec obſtat,ꝙ renuncians fuerit permiſſus habitare in do-
mo beneficiali, quia nõ inconuenit, illi cui fructuum perceptio
permiſſa eſt & alioquin non tam amare conſtitutio intelligen-
da eſt,ut iure familiaritatis non licuerit id concedere, arg.l.qui
iure familiaritatis.ff.de acq.poſ.illi præſertim qui ſic renuncia-
uit , eſto etiam ꝙ rõ publicationis requiſitę fuerit ut innoteſce-
ret alijs quorum intereſt,nõ potuit certius id cauſari,quam per
quotidianam adminiſtrationem ſpiritualium in eccleſia ubi re-
ctor egit, & prædicauit & populum benedixit & inſtruxit conti
28 nue,ẽt diebus ſolennibus aſtante multitudine populi † quare ſa
tis notorium & manifeſtum eſt redditum præfatum eſſe recto-
rem , qui per hos actus qui citra ius & nomen rectoris fieri ne-
29 queunt, publicè rector apparuit. † Cum nec alieno nomine po
30 tuerat intelligi agere ſed ſuo iure l.& magis. ff. de ſolu. † Itaque
cum publicatio non ſit aliud quàm publice palam facere. l. ſed
31 ſi pupillus.§.præſcribere.ff.de tributo. † Et ſatis dicitur legiti-
me publicatum,ꝙ infra miſſarum ſolennia,uel dum ſermo habe
retur, & prædicatur in eccleſia aſtante populo eſt publicatũ iux
ta gl.in cle.j.in uerſi.eas de ſepultu. & in cle.j.in uer.ad diuina.
de foro cõpe.& in cle.eam ſuper uer.ſolennitati.de electio.Lon
32 gè magis ſi coram in eccleſia.ipſe idem ſacra † & diuina fecit &
tractauit ac prædicauit cum ſic facto quam uerbo implere , &
magis res demonſtratur facto,quàm uerbo.l.Paulus reſpondet.
ff.rem rat.ha.cum ſimi.cũ ueritas magis oculata fide, quam per
aures animis hominũ infigatur ut dicit text. in §.hactenus inſt.
de grad.Et Horat.animos ſegnius arctat dimiſſa per aures , ꝗ ꝗ
ſunt oculis ſubiecta fidelibus.& iuxta illud , certior aure arbi-
ter eſt oculus,& Hieronymus ad filiolam,plus intelligitur ꝙ o-
culis uidetur. quam ꝙ aure percipitur. Nec obſtat quod in pu-
blicatione non ſint exhibitę literæ,aut renunciatio quia cum pu
blicatio exigatur ad purgandam ſuſpitionem celantium renun-
ciationem,non põt melior manifeſtatio quam poſſeſsione ma-
nutenuta cum alioquin ſit ꝯ oẽm uerisſimilitudinem † ꝙ popu-
33 lus ſuſtinuiſſet adminiſtran.ut rectorem,niſi comperiſſet talem,
ſm Hoſt.& Io.And.in c.illud.de præſumptio. † Et ꝯñr ceſſauit
34 neceſsitas alterius publicationis apud certioratos.l.j.in fin.ff.de
actio.empt.& d.clemẽ.cãm. in fine,& ita in dubio receptum eſt
in palatio in publicatione quæ requiritur per aliam regulam ad
acceptandum,uirtute gratiæ, & hoc ſatisfaciat etiam ubi publi-
35 catio exigatur in hoc,ut alijs innoteſceret, ut ſ.dixi. † Cum nõ
ſit uerisſimile alios ſuſtinuiſſe adminiſtrantem ſi non compertũ
habuiſſent eum eſſe rectorem,& iuris præſumptiones ſint liqui-
diſsimę probationes.l.licet imperator. de legat.j.l.ſi quis locu-
plex.ff.de manum.teſt. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Nominatio conceſſa cardinali de beneficijs prouidendis , qualiter interpretari debeat, & ſeq.*
Copula,&,quo ordine dicatur copulare.
2 *Ordo ſcripturæ,attendi debet.*
3 *Decreti natura eſt,ut ſequatur diſpoſitionem præcedentem.*
4 *Dictionis,alijs,eſt natura importare diuerſitatem.*
5 *Conceſsio prædicta prohibet uicarijs,ante nominationem cardinalis ne conferant alijs quàm nominandis.*
Beneficiorum uacatio,diuturna tollenda eſt.
6 *Decretum,an & quando liget ignorantes.*
Geſta per reuocationem poteſtatis conceſſa ante notitiã,an ualeãt.
7 *Priuilegium in quantũ fieri põt reduci debet ad terminos iuris cõis.*
8 *Dictio,huiuſmodi,denotat præcedentem qualitatem .*
Decretum prædictum quam prohibitionem inducat.
9 *Dictio,itaque,refertur ad præcedentia continuatiuè .*
10 *Ordinarius poteſt conferre alias beneficiato.*
Idem facere poteſt uicarius epiſcopi conceſſa ſibi facultate conferendi idoneis,& nu. 11.
12 *Idoneus quis dicatur,& duobus præce.*
13 *Et de quibus perſonis uerba, idoneis, intelligantur, & de qua idoneitate .*
Et an tale nomen intelligatur ſecundum ius commune.
14 *C.is cui.de præben.lib.6.in quo iudice procedat.*
15 *Canonicatus per conſuetudinem poteſt obtineri cum beneficio.*
16 *In eccleſia regulari , non poteſt quis dignitatem obtinere , niſi ſit profeſſus .*
17 *Diſpoſitio.d.c.is cui.in quo beneficio procedat.*
18 *Beneficium ſufficiens,qualiter intelligatur.*
19 *Vicarius epiſcopi an poſſit eſſe canonicus regularis.*
20 *Clericus coniugatus cũ uirgine, an poſſit eſſe ſubexecutor in expectatiuis,& prouidere expectanti. & nu. 31.*
Simplex clericus,poteſt iſta facere.
Deciſio Io.mona.in c.ſtatutum.de reſcri. lib.vi.quo caſu procedat.
21 *Clerico coniugato , duo tantum priuilegia reſeruantur, in reliquis ut laicus reputatur .*
22 *Conferre beneficia non eſt conceſſum laicis, & num.23.& 29.*
23 *Matrimonium reducit clericum ad inſtar meri laici.*
24 *Clericus tranſeundo ad matrimonium explicat actum contrarium clericatui,& renunciare uidetur priuilegio cleri.*
25 *Clericus coniugatus non poteſt eſſe officialis , ſeu uicarius epiſcopi.*
26 *Nec adminiſtrator rerum eccleſiæ,nec ſindicus uniuerſalis.*
27 *Prohibita laicis , cenſentur prohibita clerico coniugato, exceptis duobus caſibus.*
28 *Sententia lata a clerico coniugato,uti uicario eſt nulla.*
29 *Clericus coniugatus non poteſt conferre,& nu.22.*
Conferre quis alteri beneficium non poteſt , quòd per ſe non ualet retinere .
30 *Clericus per matrimonium ſubſequens,amittit beneficium quod habebat .*

CONSILIVM XL.

QVAMVIS Io.non fuerit nominatus per Cardina
lem iuxta formam breuis eidẽ Cardinali ꝯceſſi, di
cimus collationẽ ſibi factã ualere. Nã bene uult,ꝙ
Cardina. poſsit nominare perſonas idoneas, ipſis
1 officialibus & uicarijs eiuſdẽ Cardinalis epiſcopi † & ne alijs de
beneficijs hmôi prouideant,ẽt cum decreto irritante,quicquid
aliter ſcienter uel ignoranter fieri contigerit prohibere poſsit
& ualeat, intentio ergo Papæ concedentis breue eſt, quod Car-
dinal. habeat primo nominare aliquos , ad aliqua beneficia , &
poſt nominationẽ apponere decretum cum prohibitione , tum
propter dictionem,& quæ copulat ordine ſucceſsiuo,iuxta not.
in l.Gallus.§.quidam recte. per Bart.ff.de liberis & poſthumis.
2 ¶ † Tum ex ordine ſcripturę.l.cum pater.§.penultim. de lega.
ſecundo , & quod habetur in capitu.cum dilecta de reſcriptis.
3 ¶ † Tum ea quo natura decreti eſt ut ſequatur diſpoſitionem
præcedentem,adeo ut dicat Geminianus in c.præſenti. de

legati,lib.vj.ꝙ ubi non habet locum diſpoſitio,nec etiam decre
4 tum. † Tum ēt propter illam dictionem, alijs, dum in fine dici-
tur quod Cardinalis poſsit nominare aliquos, & prohibere ne
alijs conferant ipſi uicarij, ſcilicet alijs quàm nominatis prius
cum natura dictionis prædictę ſit importare diuerſitatem ut la-
5 te Gemin.in c.deinde.xxvj.diſtin. † Non ergo ſimpliciter con-
ceſſum eſt Cardinali ꝙ ante nominationem prohibeat uicarijs,
ne conferant alijs quàm nominandis, etiam ſi ignorantes prohi
bitionem conferrent beneficia. Tum quia per hoc induceretur
diutina uacatio beneficiorum,ꝫ.c.ſecundum de ꝯceſsione præ-
bendę ſi indiſtinctè poſſet etiam ante nominationem ſuper om
nibus beneficijs apponere decretum irritans,ignorantes ligans,
ſatis enim operatur priuilegium in hoc, ꝙ poſt nominationem
decretum cardinalis habeat ligare ignorantes, cum alias ſpecia
le ſit hoc in papa iuxta nota.per Gemi.poſt Lapum in c.ij.de p̄-
6 bendis,lib.vj.col.ult.† Et alias habeamus, ꝙ geſta per renunciatio
nem poteſtatis, ante notitiam ualeant, ut in c.audita.de reſtitu.
7 ſpol.& late Calderinus de officio delegati,col.iiij.† Priuilegium
enim inquantum fieri poteſt debet reduci ad terminos iuris cō-
munis,ut eſt tex.in c.ex parte.il primo de uerb.ſig. Io.And.in c.
dilecti.de foro competenti Inno.in c.dudum.de priuilegijs fa-
cit etiam quod nota.Inno.in c.dudum.de decim.& quod habe-
tur in l.ſi qñ.C.de inoff.teſta. & in c.cām.de reſcriptis.Conte-
runt etiam uerba poſita in breui ſcilicet beneficia etiam per no
mina & cognomina uel aliter deſignando, quaſi quod nomina-
tio debeat fieri de certis beneficijs,& prohibitio inde ſecuta, ne
8 alijs conferant,de certis beneficijs debeat fieri.† Tum ēt per illa
uerba de beneficijs huiuſmodi quæ denotant præcedentem qua
litatem,ſm Barto.in l.ſi quis ſuum.§.fi.de leg.ij.quæ nominatio
nō interuenit in caſu noſtro, quia ad beneficium de quo agitur
neminem Cardinalis nominauit, ergo cū uicario nil de iſto be-
neficio fuerit inhibitum,potuit conferre. Nec dicatur quod de-
cretū papę poſitū in breui habeat inducere gñalē prohibitionē,
quia papa ꝓhibeat, ne illi uicarij quib. id eſt ꝯmiſſum,id eſt,ut
habeant nominatis conferre, non poſsint alijs de beneficijs hu-
iuſmodi,ſ. certis, & ſpecificatis ad quæ iam ſint aliqui nomina-
9 ti,conferre,† Et hoc apparet ex illa dictione continuatiua,itaq;,
quæ refertur ad præcedentia.ut in l.ſi ad non.ff.de petitio.hære.
& Barto. in l. prætur. ff. de publicanis alias eſſet totaliter au-
ferre poteſtatem uicarijs cōferendi, ex illa dictione huiuſmodi.
10 ¶ † Nam licet per facultatem conceſſam per epiſcopum uica-
rijs ſuper collatione beneficiorum ſint appoſita illa uerba,quod
poſsint conferre beneficia idoneis,tñ per hoc non prohibentur
ꝯferre beneficiatis ex quo non ſunt delegati a Papa ſed ab epi-
ſcopo. Nam ſicut ordinarius,non prohibetur ꝯferre alias bene-
ficiato,ut probatur in c.de multa.de præb & c.referente.& pro
bat tex.in cle.fi.de officio ordinarij.ut etiam expreſsè not. Lap.
& poſt eum Gemini.in c.is cui.de præben.li.vj.col.iij.uerſi.op-
pono Lap.Abb.& idem Lap.& poſt eum Gem.in c.fi.de offic.
deleg.in diſtin.quam ibi refert in ulti.col.& ēt probat a ꝯrio ſen
ſu,in c.ordinarij.de officio ordinarij li.vj.Ita nec delegatus ordi
narij,ut eſt gl.in uerſi.habentibus,iuncto tex.in cle.fi.de officio
11 ordinarij. ¶ † Sicut ergo ſi commiſſa eſt ab epiſcopo uicario po
teſtas ꝯferendi,non intelligitur exceptum,quod non poſsit con
ferre alias beneficiato,ſic etiam ſi exprimatur,non debet intelli
gi prohibitum, & quod ꝯferatur perſonę non beneficiatę, quia
expreſsio eorum quæ tacitè inſunt nil debet operari, ut in l.iij.
12 de leg.j.& l.ꝯditiones.ff.de ꝯdi. & demon.† Et quod de dicta di
ctione,idoneis,no.Card.poſt Abb.in cle.cum et qui. de ꝯceſsio
ne præbendę,col.ij.& doc.in c.fi de præſumpt.& not.in clem.j.
13 de off.deleg. ꝙ qñ dicta ꝯditio tacitè ineſt nil operatur. ¶ † Nā
uerba illa, perſonis idoneis, intelliguntur de alia idoneitate in
prouiſione ordinarij,requiſita a iure cōi, puta, ꝙ ſit moribus,&
ſcientia,& ætate iuuta.c.innotuit.de electin.& c.ſi forte.eo.tit.
14 & in c.fi.de præſumptionibus † quia uerbum idoneis, intelligit̄
ſecundum ius cōe,ut dicunt glo.& Ioan.Monach.doc. in d.c.is
cui.quia loquitur tantum in delegato a Papa, ut tenet Lapus,&
poſt eum Gemi.in d.c.is cui.col.iij.uerſic.opponit Lap.Abb.in
quo ēt ſi nō ſit dictum & expreſſum uerbum,idoneis, delegatus
a Papa non uī ꝙ poſsit ꝯferre alias beneficiato, ut tenet gloſ.in
uerſi.idoneis.& ibi doc.in d.c.is cui.Non mirum ſi ēt nō poſsit
qñ eſt expreſſum per rōnem gl.in d.c.is cui.in uerſi.non poteſt,
iuncta rōne,quam ponit gl.placet de præiudicio ordinariè pote
15 ſtatis,in clem.fi.de officio ordinarij.¶ Attendatur ēt quod be
neficium ꝙ prius habebat eſt canonicatus qui de ꝯſuetudine ec

cleſię,inſimul debent obtineri cum dignitate ſm not.per gl.ul-
timam in c.ſuper eo.de præbendis li. vj.& quod not.in c.gratia.
16 de reſcriptis li.vj.† Quia nō poteſt quidam obtinere in eccleſia
regulari dignitatem in titulum niſi ſit profeſſus, ut in c.cum ſin
gula.§.prohibendus. in uerſiculo conſueta. de præbendis.li.vj.
17 † Tum etiam quia ſi eſſet aliud beneficium quam canonicatus,
primum beneficium quod obtinuiſſet Ioā.ſi non eſſet ſufficiens
non habet locum dictū.c.is cui.ut dicit ibi gl. in uerſi.ſufficiēs.
18 † quæ ſufficientia debet iudicari ſecundum qualitatem perſonę
eiuſdem.qui eſt nobilis & licentiatus,iuxta.c.de multa.& quod
not.gl.xxj.q.j.c.j.& in c.cum adeo.de reſcriptis, & ibi doctores
19 ex quibus patet,quod non habet locum dictum.c.is cui.¶ † Su-
per illo autem dubio: An canonicus regularis poſsit eſſe uica-
rius epiſcopi,dicendum breuiter quod ſic,ut latè Gem.& Mod.
in c.ſi quis.lxviij.diſtin.in cle.ij.de reſcriptis. Io.de Imo.in c.fi.
de cleri.ægrotan.& deciſi.iiij.in tit.de officio uicariatu. in deci
20 ſione. ¶ † Et quia dubitatur ut audio an clericus coniugatus cū
unica uirgine,potuerit ut ſubſecutor,prouidere ſeu conferre ex
pectanti de beneficiu alias cadenti ſub expectatiua,& quod ſim
plex clericus in minoribus hoc potuerit facere non uidetur du-
bium,quia not.Ioannis Monaci.in c.ſtatutum de reſcriptis,lib.
vj.reſtringunt illum textum tanquam pœnalem & odioſum, ad
iudices contentioſę iuriſdictionis, non ad executores gratiarū,
ut not.Rot.in indiuiduo in deciſio.cclxiiij.Vbi aliqui, & late di
ſputatur articulus iſte deciſio.ccccIxxj.in antiquis. Vtrum.c.ſta
tutum.& Aegidius in deciſione.cclxiij.ſimplex præsbyter.
21 † Sed an qualitates matrimonij & coniugij reddant ipſum inha
bilem,uidetur dicendum quod ſic,quia tex.in c. clerici.§.in lite
ris.de clericis coniugatis reſeruat tantum duo præcipua clericia
coniugatis,uidelicet priuilegium uniuerſale canonis, ſi quis ſua
dente.ac etiam fori ubi de crimine ciuiliter uel criminaliter pro
cedetur,& hoc ſi in habitu & tonſura incedat,cæteris omnibus
priuilegijs amiſsis, & ſublatis, quæ alias clericis competunt,ex
quibus oſtenditur,ꝙ ea quę competunt clericis,præter iſta duo
22 expreſſa, cenſentur omnino ſublata.¶ † Et ſic poteſtas confe-
rendi quæ laicis interdicta eſt de iure communi.ca.dilectus. de
præb & in c.fi.de ꝯceſsione præbendæ,& quod not.xvj.q.vij.in
fine ſummę.& xcvj.diſt.c.bene quidem latè proſequitur Pet.de
Anch.in regula beneficium de reg.iu.col.ij.allegando quæ ſin-
23 gulariter no.Io.And.in c.ij.de præb.li.vj.† Quia ius ꝯferendi in
laico regulariter eſt interdictū.unde ut dicit Io. And.in d.§.cæ
teris. & ibi Gemin. coniugium reducit clericum ad inſtar meri
24 laici † & eſt rō ut notatur in c.diuerſis fallacijs.& in ea.Ioan.de
Clericis coniugatis in antiquis quia clericus tranſeundo ad ma
trimonium,explicat actum ꝯrium clericatui.Ideo uidetur taci-
tè renunciare priuilegio clericatus, ita ſingulariter dicit Ioā.de
Imo.in c.Ioannes.ubi etiam in ix.col.uerſi.circa quintam oppo
25 ſi.¶ † Tracta.an clericus coniugatus cum uirgine poſsit eſſe of
ficialis ſeu uicarius epiſcopi recitando.d.Io.And. Cel.& Flu.di
cit, ꝙ non quia præterquam in illis duobus reſeruatis cenſetur
26 ut laicus.† Et per hoc infert ꝙ non poterit eſſe adminiſtrator re
rum eccleſiæ ſeu ſindicus uniuerſalis,quæ ſunt minoris faculta-
tis quàm poteſtas conferendi.allegat quæ habentur diſtin.xc.c.
27 iudicatum.xv.q.vij.c.in noua.† Ex quibus facit aliam illationē,
ꝙ omnia quæ ſunt prohibita laicis.de quibus in c.contingit de
arbitris,& in capitulo decernimus. de iudicijs erunt etiam pro-
hibita tali clerico coniugato,præterquam in illis duobus reſer-
28 uatis.¶ † Inferens etiam quod ſentētia lata ab eo,ut uicario epi
ſcopi, eſſet penitus nulla ergo neque poteſtas conferendi,
29 ualeret c.fi.de officio uicarii.li.vj.¶ † Pro quo facit ratio quam
nota glo.in c.quanto.de conſuetudine.& dicit tex.in c. diaber-
tus prima quæſtione ſeptima, & in capitulo quod autem de iu-
30 re patronatus † ſcilicet quod ille non poteſt conferre benefi
cium alteri,quod per ſe retinere non poſſet,ſed certū eſt quod
per coniugium & matrimonium,clericus perdit beneficiū iuxta
plenè nota.in c.primo, & capitulo diuerſis fallacijs.& capitulo
31 Ioannes ſuperius alleg.¶ † Ex quibus concludo,quod ſicut ipſe
primus executor,ſi taliter qualificatus eſſet, conferre nō poſſet,
ita neque ſubexecutor ab eo datus niſi ſit perſona habilis & ido
nea, non poterit talem collationem ſeu prouiſionem explicare,
pro quo eſt deciſio in terminis in antiquis. cxix. Executor da-
tus, unde breuiter tenendum eſt dictam collationem explicatā,
nulliter ex defectu poteſtatis conferentis prout etiam uidetur
ſingulariter not.Pet.de Anch.in dicta regula, beneficium de re
gulis iuris,lib.vj. Pariſius.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Vniendi poteſtas conceſſa uni, quando & ex quibus uerbis tributa cenſeatur, & ſeq.*
Vniendi poteſtas, an uideatur conceſſa conſtituto ad faciendum, & credendum uicarium ſimpliciter.
Clauſula generalis ſubiecta mandato præmiſſis aliquibus requirentibus mandatum ſpeciale an extendatur ad collationem beneficiorum.
Poteſtas conferendi beneficia, debet eſſe expreſſa.
Et an ueniat ſub illa clauſula generali, etiam ſi requireret mandatū ſpeciale.
2 *Clauſula prædicta, non includit maiora expreſſis.*
3 *Vnire beneficia, magis eſt quàm conferre.*
Vnio non poteſt explicari per epiſcopum, ſine conſenſu capituli.
Beneficia conferre poteſt epiſcopus ſine capitulo, niſi conſuetudo cōtraria ſit.
4 *Prælati inferiores, poſſunt cōferre eccleſias ſubiectas eis pleno iure.*
Vnire autem non poſſunt.
5 *Implicatiua dictio, etiam, conferendi quæcunque beneficia, nō inducit, nec implicat poteſtatem uniendi.*
6 *Vnio non poteſt fieri ſine conſenſu illorum ad quos ſpectat collatio beneficiorum.*
7 *Beneficium commendatum, non dicitur uacare per mortem commendatarij, ſeu alio modo.*
8 *Beneficium uacans per reſignationem, non poteſt conferri tanquam uacans per obitum.*
9 *Beneficium quando dicatur uacare per reſignationem.*
Reſignatio ut poſſit habere effectum, infra quod tempus debeat expediri.
10 *Tempus currit negligenti prælato, ut collatio ad ſuperiorem deuoluatur.*
11 *Procuratoris negligentia ſeu patronorum, an & quando deuoluat collationem ad ſuperiorem.*
12 *Aſſertioni Cardinalis, an ſit ſtandum, & alijs ſeq.*
Actus geſtus a perſona prouida, & honeſta, præſumitur iuſtus, & factus in caſu poſſibili.
13 *Tollitur autem præſumptio iſta ex factis contrarijs.*
14 *Clauſula, conſtito ſummarie de aſſertis, inducit conditionem, & de illis debet conſtare, & aliter geſta redduntur nulla.*
15 *Forma data a lege mortua, ſeu uiua ſeruari debet, & actus geſtus ea non ſeruata, redditur nullus.*
16 *Aſſertioni Cardinalis ſtandum non eſt, ſi conſtat de contrario.*
17 *Appellatio non eſt neceſſaria ab actu nullo, ſed ſolū ab actu iniuſto.*
18 *Aſſertio Cardinalis intimata non tollit quin poſſit dici nulla.*
19 *Decretum interpoſitum contra ius partis, eſt ipſo iure nullum, & numer. 20.*
Decretum interpoſitum in monitorio continente clauſulam, conſtito de aſſertis, eſt ipſo iure nullum, ſi de illis prius non conſtat, & alijs praceden. & ſeq.
20 *Sententia lata contra ius partis, non eſt ipſo iure nulla.*
Differentia eſt inter decretum, & ſententiam.
21 *Decretum contra formam datam, ac lege uiua emanatum, eſt ipſo iure nullum.*
Delegatus proferens ſententiam iniuſtam, cenſetur nulliter iudicare contra formam mandati.
Declaratoria, & cenſura emanata uirtute decreti nulli, etiam nulla iudicantur.
22 *Iuriſdictio tributa alicui ſub certa forma, illa non ſeruata ſi procedi tur, nulliter procedi cenſetur.*
23 *In excommunicatione, declaratione, & cenſuris requiritur plena probatio.*
Compromiſſi prorogatio quando fieri poſſit, ut laudum inde latum ualeat.
24 *Non comparens, nec parens cenſuris, uel ſententia excommunicationis ſuperioris an dicatur contemnere, & quando.*
25 *Cenſurarum ſententia, an ſemper & omni caſu ſit timenda.*
26 *Et quid ſi lata eſt contra formam mandati, & delegationis facta.*
27 *Conſenſus an dicatur ſuppleri per non contradictionem.*
Iuriſdictionis defectus an ſuppleatur non contradicendo.
28 *Sententia cenſurarum non tranſit in rem iudicatam.*
29 *Maximè quando ſententia cenſuræ lata eſt per uiam præcepti ſeu monitorij cauſa non cognita.*
30 *Delegatus in quo loco debet ſententiam proferre, & nu. 34.*
31 *Habitatio ſolita quæ dicatur, & nu. 32. & 33.*

CONSILIVM XLI.

EX his quæ in facto deducuntur, nihil concludens al
legari uideo per aduerſarios, quo minus gratia ſi
neutri domini. D. canonizari debeat, quatenus eſt
ad prætenſam unionem, quam deducit. d. F. reſpon
detur ꝙ illa fuit nulla ex defectu poteſtatis ipſius uicarij unien-
tis, ſicet. n. a procuratore epiſcopi ↄſtituto ad faciendū & crean-
dum uicarium, dum cōſtituit ipſum eidem dediſſet poteſtatem
uniendi, tamen talem poteſtatem in ipſum uicarium non tran-
ſtulit, ex quo hoc in mandatis non habebat procurator, ut uide
1 ri pōt in ſuo procuratorio. † Nec eſt dicendum ꝙ ſatis in dicto
procuratorio ueniat dicta poteſtas uniendi, propter clām gene
ralem ſubiectam, præmiſsis aliquibus, requirentibus mandatū
ſpeciale, prout inter alia premittitur poteſtas cōferendi benefi-
cia, quæ eſt de requirentibus ſpeciale mandatum, iuxta. c. fin. de
officio uica. li. vj. cum ſimi. quamuis. n. gl. in c. ij. eo. tit. uelit tūc
uenire etiam alia quæ requirunt ſpeciale mandatum per tex. in
c. quid ad agendum. §. j. de procu. li. vj. ubi caſus, tū hoc limitatur
per docto. niſi ſint maiora expreſsis, quia talia non ueniunt per
2 clem. non poteſt eod. titu. † Sed unire beneficia, eſt quid maius
3 quàm illa cōferre, ergo &c. † Patet ꝙ ſit quid maius, quia unio
per epiſcopum non pōt explicari ſine conſenſu capituli. c. paſto
ralis in fine, de donationibus & per doct. in c. ſicut unire. de ex-
ceſsione prælatorum. ſed conferre beneficia pōt ipſe ſolus, niſi
habeat omnia communia cum capitulo, uel niſi aliud ſit de con
ſuetudine, ſm Hoſt. in ſumma de his quæ fiunt a præla. ſine con
ſen. cap. §. j. in uerſi. collationibus ergo beneficiorum. & plenius
4 de elect. §. quis poſsit eligere. uerſi. quid de præbendis. † Ea eo
etiam probatur ꝙ unire ſit quid maius quàm cōferre, quia infe-
riores prælati qui habent ſibi pleno iure ſubiectas aliquas eccle
ſias, non eſt dubium ꝙ ipſas cōferre poſſunt, not. in c. cum plan-
tare. de priuileg. & tamen tales eccleſias non poſſunt unire, ut
5 habetur in d. c. ſicut unire. † Et implicatiua de qua in dicto pro-
curatorio, ibi, ac etiam ↄferendi quæcunque beneficia &c. non
facit comprehendi unionem, implicat enim minora expreſsis,
ſiue ea in quibus eſt minor rō, quam in expreſsis non maiora, ut
per Bart. in l. j ff. ſi quis ius dicen. non obtempera. & per Alex.
6 conſi. xxiij. uol. iij. † Aliud etiam adhuc uiget ꝯ aſſertam unionē
nam ſi collatio dictę parrochialis, ut prætenditur ſpectat ad col
lationem canonicorum ſancti Martini, ſine eorum ↄſenſu non
potuit talis unio fieri, per c. primum. §. ad hęc. de ſtatu mona. in
cle. & per gl. in uerſi. rector. in cle. n. ſecunda, de rebus eccl. non
alienandis. & ibi doc. & abſque ↄſenſu non potuit uniri dictę p̄-
bendæ, prout unita prætenditur, argumento dictæ cle. ij. & not.
7 in d. c. ſicut unire. † Quantum autem attinet ad collationem in
qua ſe fundat. d. Ioā. etiam reſpondetur eandem non ſubſiſtere,
nec obſtat ipſi. facta enim fuit dicta collatio de dicta parrochia
li tanquam uacan. per obitum Ioā. quod minime eſt uerum, aut
enim tenuit comēda facta ipſi Io. per uicarium epiſcopi, aut nō
tanquam contra indultum Reuerendiſsimi Cardinalis, & etiam
epiſcopi non extenderet ſe ad comendanda beneficia ſpectan-
tia ad collationē alterius, niſi uacarent p obitum, ſi comenda te
nuit, & parrochialis non dicitur uacaſſe per mortem comenda-
tarij, ſed alio modo, & ſic per reſignationem Marci, per not. per
doctores poſt Federicum de Senis in tractatu permutatio. & in
c. nemo deinceps. de electionibus, lib. vj. & per Romanum cōſi.
eccl. In caſo præpoſitę contultationis. ad hoc etiam nota. in cle-
8 mentina prima, ut lite pendente. in glo. in uerbo collato. † Si ue
ro comenda non tenuit, prout pars aduerſa affirmat, & adhuc
dicta parrochialis uacauit per reſignationem dicti Marci, ſed
tanquam uacans per reſignationem Marci collata non fuit, ſed
tanquam uacans per obitum Ioan. ut proximè dictum fuit er-
go &c. ad hoc uota per Lapum allegatione. lxxviij. quæſtio. iiij.
9 † Nec obſtat ſi dicatur quòd etiam non uacauit per reſignatio
nem Marci, quia non tenuerit reſignatio, ex quo non fuit facta
in manibus ſuperioris, quia ſuperior, ſi uerum eſt quod præten-
ditur de collatione dictæ parrochialis ſpectan. alias ad d. cano-
nicum de præben. ſancti Martini erat dictus canonicus ergo ad
eius præiudicium tenuit reſignatio, & ſic dicitur per eius reſi-
gnationem uacaſſe iuxta nota. in c. quod in dubijs. de renuncia
tionibus, inſuper eſto ſine præiudicio, quòd d. canonicus contu
liſſet dictam parrochialem tanquam uacantem per obitum, uel
quouis alio modo, &c. & quòd ad ipſum ſpectaret alias collatio
tamen in caſu iſto dici poſſet ꝙ ſua collatio non ualuiſſet, tan-
quam

quam collatio deuoluta fuerit,in dicta uacatione,nec per dictā
reſignationem & commendam cum ſaltim ultra ſex menſes nō
fuerit colorata ſtante diſpoſitione dicti. c.nemo.& adhuc infra
10 ſex menſes ēt non colorata. ¶ †Et non vr̄ excuſaſſe ipſum cano
nicum ad quem dr̄ ſpectare collationem, qui uidens aliū quàm
priorem in poſſeſsionem & non inſtitutū a ſe debuit perquire-
re quo iure eſſet in tali poſſeſsione,& non perquirendo vr̄ tem-
pus ſibi curriſſe tāquam negligenti per notata in c. ij.de ꝯceſsio
11 ne præbendę,& in c.quia diuerſitatis eo ti.¶ † Nec dicta Lap.
in allegatio.ſ.adduct. obſtāt quia termini ſunt prorſus diuerſi,
in caſu.n.ſuo,iuſtiſsima fuit ignorantia patronorum ſuper hoc,
tñ in præſenti caſu non eſt inſtādum,ex quo ut fuit præmiſſum,
collatio facta fuit tanquam de uacan. per obitum,non alio mō.
12 ¶ † Circa aliud dubium datum in eadem cā,ꝙ monitoriū nul-
lum exiſtat, dr̄ ꝙ licet magna fuerit auctoritas dictorum Cardi
nalium affirmantium eis ꝯſtitiſſe ex teſtium & iuriū productio
ne de narratis in cōmiſsione & propterea actus qui alias prima
fronte præſumitur iniuſtus,tñ ex quo aliquo certo caſu iuſtifica
ri pōt, ſi eſt geſtus a perſona prouida & honeſta præſumitur iu-
ſtus & factus in caſu poſsibili, ut eſt text. nota.& ibi ponderat
Abb.in primo notabili in c. niſi eſſent de præbendis in princ.&
allegat notata per Inno.in c.j.de cleri.peregr.& facit quod not.
13 Ang.in l ea quidē.col.xxvj.C.qui accuſ.nō poſ.¶ † Quia uero
hæc præſumptio facile eliditur ex facto ȝrio,& ex cæteris actita
tis in cā iccirco dicta p̄ſumptio annihilatur,quia p̄ſumptio for-
tior tollit minus fortem.l.diuus cum ſi.ff.de in integ.reſti.nam
ꝯceſsio aduerſarij narrat plura grauia & prouocantia ipſum Pō
tificem ad ꝯcedendum, & tñ Papa cōceſsit ꝯſtito ſummariè de
14 aſſertis.† Quæ uerba ſonant in ꝯditionē ſiue in modum formę
ſi de narratis ante monitorium ſummarie minime coſtiterit oīa
ſunt nulliter geſta.c.ſi.ibi cum igitur mandatū ſe ad alia nō ex-
tendat,& c.mandamus tam inſtitutionem huiuſmodi quàm ex-
communicationis ſniam deinceps non tenere, & ibi ponderat
15 Abbas cā de præbendis. ¶ † Nam ſiue detur forma a l.mortua,
ſiue a uiua,ideſt a principe uiuente,& non ſit ſeruata ſubiacet ip
ſe actus ſic geſtus uitio nullitatis & oīa inde ſecuta ſunt ſimili-
ter nulla,& eodē modo reuocanda iudicio nullitatis,tex.& glo.
in c.fides.x.diſt.& glo.in cle.j.in uerbo donec. de re iudicata,&
tex.ubi Inno.& Ant.de But.in c.ex inſinuatione.de procurato-
ribus,& c cum dilecti.de empt. & uend.cum igitur neq; ex arti
cularis per impetrantem nec ex inſpectione compromiſsi & lau
di potuerit ꝯſtare, de narratis in commiſsione, plene uel ſemi-
plene ſed potius oīa ex ſui inſpectione apparent nulliter eſſe ge
ſta uidelicet laudum poſt diem compromiſsi latum, & uiolatio
pacis,nedum nō fuit articulata,& ꝯñr teſtes ſuper ea depoſuiſſe,
nō præſumuntur,ſed nec ipſa pax fuit producta,ſed tñ poſt de-
cretum monitoriū fuerint producta quędam capitula pactorū,
ꝙ ꝯuentiones & pacta ab ipſiſmet ȝhentib.nō pax nuncupatur.
prorogationes ēt compromiſsi, licet nullę ſint, tum quia a non
procuratoribus factę,tum quia poſt terminum compromiſsi ex
piratum, tum quia corā ipſis Cardinalibus minime fuerunt pro
ductę tempore decreti monitorij non potuere iuſtificare ipſum
16 monitorium ſic decretū.¶ † Et ſic apparet ꝙ aſſertio Cardina
lium redditur minus uera & ualida,propterea illi nullatenus eſt
ſtandum uel pro ea p̄ſumendum cū cōſtet de ȝrio ex actis iuxta
gl.ſi.in c.ſicut.extra de ſent.exco.& ponit Ang.conſi.clxxxij.&
Rot.de proba.deciſ.cexiiij.in antiquis, non ob. ꝙ d. dictorum
aſſertionis & geſtorum per Cardinales habuerit notitiam & co
piam,quia fuerunt intimatę perſonaliter,& tñ ab illa inſinuatio
17 ne non appellando vr̄ ſibi p̄iudicaſſe,&c.¶ † Nam r̄ndetur ab
actu nullo,non eſſe neceſſariam appellationem,& ubi nō inter-
ponitur non p̄iudicat quia tñ interponitur ab actu iniuſto, nō
aūt nullo tex.eſt in l.j.§.ſi quis tutor.ibi, ſed ſi fuerit repulſa tūc
demū appellare debet, cæterū ante fruſtra appellatur.ff.qñ ap-
18 pel.ſit.¶ Præterea nihil prohibet quo minus poſt falſam aſſer-
tionē Cardinaliū,& nullā,ut patet ex actis,licet intimatā nō poſ
ſit peti declaratio per uiā nullitatis ſuper ipſis cenſuris ſic fulmi
natis ſm Io.And.in c.licet.in uerbo euitari de ſent.exc.li.vj.p̄-
ſertim cū dicta aſſertio tñ faciat aliqualē p̄ſumptionē, ꝙ tñ ex
actis eliditur ut dixi quia ueritas p̄ualet opinioni.l.illicitas.§.ue
19 ritas.ff.de off.p̄ſi.cū ſi.† Itē quia decretū monitorij,ubi interpo
nitur ȝ ius partis,eſt ipſo iure nullum tex.eſt no.in l. Sc ie egreſ-
20 ſę.ff.de tut.& cu.da.ab his.& l.ſi putas.C.de pet.hęr.¶ † Et di-
cit Alb.in l.ſi.ff.de iu.& iu.ꝙ licet alias ſnia ȝ ius partis ſit iniu-
ſta,tñ decretū ȝ ius partis eſt ipſo iure nullū,per dicta iura,alle-
gat duas rōnes differentię,prima quia ſnia fertur p̄ſentibus par-
tibus,monitoriū uero partibus abſentibus,itē decretū monito-
rij debet interponi cā cognita, ergo ſi aliter ſit tanquam ȝ ius
eſt ipſo iure nullum,non ſic in ſnia,ut ibi latius per eū,& ſic om
ni caſu decretum monitorij fuit nullū & multo magis iſto caſu
cum fuerit data forma a lege uiua, & illa non ſeruata fuit decre
21 tum.† Fortius dicebat Ott. & Hoſt.in d.c.ſi.de præb ꝙ delega-
tus qui tulit ſniam iniuſtam, cenſetur ſemper nulliter iudicare,
quia ſemper ȝ formam mandati dr̄ facere iniuſte iudicando, &
licet aliqui mordeant illud dictū,tñ in caſu noſtro plana eſt om
nium ſnia,pp formā p̄cedentem uidelicet ꝯſtito de aſſertis quo
caſu oēs doctores ꝯcordant. ¶ Quantum attinet ad dubiū,ꝙ de
claratio & inde ſecuta ſint nulla,vr̄ eius deciſio dependere a pri
mo dubio, tū quia declaratio & appoſitio interdicti erat ȝ for-
mam mandari cū non ꝯſtiterit plenè de narratis in ꝯmiſsione,
tum ēt quia dum petitum extitit derogari extrauagā. Bonifacij
octaui.ꝙ incip.proinde fuit ꝯceſſum ꝯſtito de aſſertis & ſic ſimi
liter in modum formę uel ꝯditionis,& tñ non ꝯſtito de illis pro
22 ceſſerunt ad declarationē,& alia inde ſecuta.¶ † Itē ubi alicui
ex aliqua cā noua tribuitur iuriſdictio ſub certa forma qua non
ſeruata iudex ad ulteriora procedit nulliter procedit & decla-
rat,iuxta glo.in cle.j.de iure patro.extra.& Roma.cōſi.cexxvj.
23 ¶ † Item dato quod in decreto monitorij,non fuiſſet neceſſaria
plena probatio in excommunicat.tñ & in declaratione ſecus ſe
cundū Bar.in extrauag ad reprim.in uerſi ſummarie.tex.& glo.
in cle.ſæpe.de uerb.ſig. Item prorogationes duplici de cā ut di
xi in primo dubio,ſunt nullę,hæc aūt declaratio, & inde ſecuta,
nullum habent fundamentū,tum ex p̄dictis, tum quia ꝯſtat lau
dum fuiſſe nullum prorogationes ēt nullas a non procuratore
aduerſarij factas, & poſt terminum ꝯpromiſsi expiratum laudū
non apparet intimatū procuratoribus neq; principalibus, pax
non fuit articulata neq; probata,ſimiliter nec eius uiolatio,idē
de periurio,de quo non ꝯſtitit cū ex̄ diem ꝯpromiſsi fuerit lau-
dum latum de diſsipatione bonorum,ſimiliter nihil cōſtitit,&
ſic cum p̄dicta minime fuerint probata & liquidata Cardinales
proceſſerunt cā uō cognita,& ſine probationibus neceſſarijs cū
tam ex iuris cōis diſpōne,quàm ex forma data in reſcripto, ꝯſti
to de aſſertis,debeat de p̄miſsis oībus plenè ꝯſtare,ante excōica
24 tionē.& declarationē p̄dictam.¶ † Nec obſtat ꝯtemptus in non
ꝯparendo,quia ex eo ſolo nō dr̄ quis ꝯtemnere,ꝙ nō paret cēſu
ris uel ſnię excommunicati ſuperioris niſi aliud de meritis cau
25 ſæ appareat,ut uolunt gl.& doc.in c.de libellis.xx.diſt.¶ † Non
obſtat ſi obijciatur,ꝙ ſnia cenſurarū,ſiue nulla ſiue iniuſta par-
te nō appellāte teneat iuxta.c.illud. per Innocentiū de clericis
excōica.mi.quaſi per non ȝdictionem uel nō appellationē par-
tis uideatur ratificata ſnia quamuis nulla & ꝯñr dici non poſsit
26 de nullitate dictarū cenſurarum. † Quia r̄ndetur illud uerum,
niſi ſnia & monitorium eſſent lata,& decretum ȝ ſtudioſam for
mam ipſius mandati delegantis, ꝙ ꝯcernāt nō mō habitum,ſed
ēt expediunt iuriſdōni,propter ꝯditionē adiectam,qm̄ tūc defi-
cere cēſetur tam ꝯſenſus partis ȝ quam fertur,ſed ēt intētio de-
legantis,& iō tunc per nō appellationem,uel nō ȝdictionē par-
tis,ſnia non firmatur, ſed ſemper erit nulla, quia deficit cā effi-
ciens,& cā formalis,ſm Hoſt.& Anton.de But. & magis cōiter
doctores ſm Butrigarium in ca.prudentiam.de officio delegat.
27 † Nam licet per non ȝdictionem uideatur ſuppleri defectus cō
ſenſus, non tñ ſuppletur defectus ſtudioſę formę datę a Papa,
dum dicit ꝯſtito de aſſertis, partes enim hoc facere nō poſſent,
tacite nec expreſſe,quia cenſetur defectus iuriſdōnis,prout etiā
tenet Per.de Anch.ꝯſi.ccxcviij.& Inno.& docto.in d.c.pruden-
tiam.nam illa uerba ꝯſtito de aſſertis, non modo concernūt ius
partis,ſed etiam iuriſdictionem concedentis, & illius facultatē
ac iuſtificationem,cum alias Papa in eundem dictam iuriſdōnē
non dediſſet, niſi conſtitiſſet de periurio, & uiolatione pacis.c.
nouit.de iudicijs. & ideo tales defectus partium prorogatione
28 uel taciturnitate, aut non ȝdictione iuſtificari nequeunt. † Ad
prædicta facit, quod dicimus regulariter,ſentētias cenſurarum
propter periculum animarum non tranſire in rem iudicatam.c.
29 conſanguinei,ubi doct.communiter,de re iudicata.† Præſertim
ubi ſententiæ cenſuræ ſunt latę per uiam præcepti ſeu monito-
rij ſine cauſæ cognitione,prout ꝯtingit in caſu noſtro,ut eſt gl.
ſin.communiter approbata in c.ex parte. il primo.de uerb.ſign.
& not. Antonius de Butrio in cap. ab excommunicato. col.xij.
30 de reſcriptis.† Ad ultimum dubium dico ꝙ licet probetur Car
dinalem habuiſſe habitationem apud ſanctum Petrum, & de-
legatus

legatur alio loco poſsit ſententiare, ſm gl. Bar.& alios in l.fi.ff.
31 de inſt.& iure.& Bar.in l.v.C.quomodo & quando iud ea.† Et
uerb.ſolitę,uerificetur una uſce.l.j.C. quomodo & quando iu-
32 dex. l. melia ait.§.j. ff. de alimen. & cibarijs legatis. † Tamen
qñ in citatione eſt expreſſus locus, uidelicet ſolitę habitatio-
nis,& agitur de re ualde præiudiciali, non ualet ſententia,quia
in tali re non licet uagari,ita ſentit Barto. in l.dies cautionis.§.
prætor ait.ff.de damno infecto.per illum tex.ibi,degit.& Spec.
in tit.de competen.iudi.adito.§.j.uerſic.ſed nunquid. † Iccirco
33 ſentiunt q debet intelligi de loco ubi maiori parte anni habita
bat.l.eum delanionis.§.Sabinus.de fundo inſtructo.clemen.cau
ſam. & ibi gl.de electio.† Sed Cardinalis præfatus pro maiori
34 parte anni degebat, & ſolebat habitare alibi ergo &c. Et illud
domicilium ſancti Petri erat potius diuerſorium ad quietem
poſt finitum conſiſtorium,& ſic non ad reſidentiam faciẽdam,
ſed ex quo pro cauſa huiuſmodi elegerat tribunal in certo loco
ſpecificato,non debuit mutari,& ſi mutabatur, debebat muta-
tio intimari partibus, ut ſcirent ubi comparendum eſſet alias
non ualuit. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Indultum conceſſum epiſcopo,de conferendis triginta beneficijs,an præiudicet regula de quatuor menſibus conceſsis ordinarijs,& alijs ſeq.*
Conceſſa fauore alicuius,non debent inducere reſtrictionem.
2 *Exceſſus modicus & paruus,ex quibus conſideretur.*
3 *Motus proprius tollit ſurreptionem.*
4 *Obedientia præſtatio, facienda Pontifici fauorabilis eſt, cum eius contrarium ſit odioſum.*
5 *Priuilegia & gratia mera,reſtringende ſunt.*
Alternatiua conceſsio,an ſit fauorabilis uel odioſa,& alijs præcedentibus.
Diſpoſitio reducens rem ad primæuum ius fauorabilis eſt.
Quando conceditur aliquid per quod ſit reductio ad ius commune, non ſonat in priuilegium.
6 *Nec iſto caſu erit neceſſaria clauſula derogatoria, alterius conſtitutionis habentis clauſulam derogatoriam.*
7 *Falſa expreſſio,quando & quo caſu uitiet conceſſionem, & nume. 8. & 9.*
8 *Numerus pluralis,an uerificetur in ſingulari, & nu.9.*
Si plura narrantur in commiſsione, ſatis eſt quòd unum ex illis uerificetur,& ſeq.
10 *Conceſſum aliquibus ex cauſis,non ita de facil. præſumitur ſublatũ.*
11 *Breue an cenſeatur ſuſpectum, propter reiectionem alicuius commiſsionis.*
Et quid ſi papa atteſtatur, ſe aliquid rectè conceſsiſſe,an de nouo uideatur id concedere.
12 *Clauſula quod tenor haberi debeat pro expreſſo, an operetur, quando de alia conceſsione facienda eſſe: expreſſa mentio.*
13 *Et quid ſi derogatio ſit per modum legis.*
Si in gratia alternatiua apponitur illa clauſula, non ualeant expectatiua, niſi in eis ſiat expreſſa mentio de alternatiua quid operetur.
14 *Clauſula,ſtatum cauſa habentes pro expreſſo, an uerificetur in æquipollenti.*
Confirmans in uirtute ſua,quos defectus tollat,et unde tale uerbum deriuetur.& nu.15.
16 *Facilius derogatur clauſula ſimplicis derogatoria, quàm clauſulis fortioribus derogatoriarum derogatorijs.& uu.7.& 15.*
17 *Clauſula, non obſtantibus priuilegijs ſub quacunque uerborum forma conceptis,quid importet.*
18 *Clauſula, pro expreſſo habentes, an deroget priori diſpoſitioni habenti fortiores clauſulas.*
Clauſula,tenore habito pro expreſſo,refertur ad principalem diſpoſitionem non autem ad uerba derogatoria,contenta in illa, & idem in clauſula non obſtan.priuilegijs &c.nu. 19.& 21.
20 *Religio conſideranda eſt,& fauore proſequenda.*
21 *Præfatio,& procemium conſiderantur.*
22 *Qui utitur generalitate,& ſcienter,an dicatur doloſè uerſari.*
23 *Clauſula illa,cum derogatione literarum latiſſime extendenda,qualiter intelligatur & interpretetur.*
24 *Et ad quæ extenſio fieri debeat.*
25 *Gratiæ hinc conceſſa motu proprio, qua illarum ſit præferenda.*
26 *Motus proprius,non tollit defectum intentionis.*
27 *Clauſula,pro expreſsis habentes, procedit quando in prima diſpoſitione,non ſunt clauſulæ geminatæ, & fortes derogatoriarum derogatoria.*

CONSILIVM XLII.

QVANTVM Ad alternatiuam, dicendum eſt,minime ſubiacere uitio ſurreptionis quamuis nõ fuerit in alternatiua expreſſum,prius per papam conceſſum fuiſſe indultum de ↄferendis triginta beneficijs,qm qñ Papa conceſsit indultum prædictum cogitauit epiſcopum gaudere ultra dictum indultum, regula de quatuor mẽſibus ordinarijs conceſsis tempore expectatiuarum,alias ſi aliter diceremus,nõ gratia ſed reſtrictio fuiſſet inducta, ȝ. l.quod fauore.C.de legi.l.ſi mancipia.ff.de fundo inſtructo. & c.quod
1 ob gratiam.de regu.iur. li.vj.†Patet ergo q in ↄceſsione alterna
tiuę,modicum plus conceſsit,uidelicet. duos menſes,pluſquam
2 regula de quatuor menſibus conceſsis,† q autem talis exceſſus
dicatur modicus, ſatis patet ↄſtare ea perſona ↄcedentis, & per
ſona cui cõceditur, utpote oratori regis,ↄceſſum ẽt ex perſona
donantis & donatarij,arguimus,an donũ ſit grande.c.& ſi quę-
3 ſtiones. de ſimo.& in l.& ſi ſuſceptum.eũ ibi not.ff.de iudi. † Eo
maxime,quia alternatiua eſt motu proprio cõceſſa propter qđ
ceſſat ſurreptio.c.ſi motu proprio de præben.li.vj.Et conceſsio facultatis.xxx. beneficia conferendi fuit modica, quia ↄceſsio. xxx.beneficiorum in terra ubi ſunt pluſquam duo milia, cenſe-
tur modica.†Nec põt allegari defectus intentionis,tum per pre
4 dicta,tum etiam quia credendum eſt papam, talia & maiora cõ
ceſſurum pro epiſcopo, qui orator regis uenit ad præſtandum obedientiam,cum.n.ſuum ȝrium ſit malũ & deteſtabile. xxiiij. q.ij.c.ſciſma.obediẽtiæ præſtatio quæ eſt eius ȝrium debet multis fauoribus affici,quia ȝriorum eadem eſt diſciplina.c.intellecto.de iure iur.& in l.j.ff.de his qui ſunt ſui uel alie. iur.facit ẽt fauor religionis.l.ſunt perſonę. ff. de relig. & ſum.fune.ſumma
etiam eſt ratio. † Nec obſtant not.in c.ueniens.de præſcri & in
5 c.ij.de fil.præsby.libr.vj.quia ubi doct.loquuntur quando ſunt
duo priuilegia, uel duę gratię merę. At in caſu noſtro,cõceſsio alternatiue non eſt mere gratia, quia per alternatiuam reuertitur ad ius commune,ne ordinarij tantum grauentur.iuxta not. in c.ij.& iij.de præbon.li.vj. & ẽt res de facili reuertitur ad ſuã naturam.c.ab exordio.xxxv.diſtin.& in l.ſi unus.§.pactus uerſi.
6 quod in ſpecie dotis.ff.de pactis.¶†Vnde dicebat Fulgo.conſi.
clv. q licet in canone edito in cõſtitutione cenſeatur contineri cl'a derogatoria,tamen qñ conceditur aliquid,per quod reuertitur ad ius commune,non opus eſt derogatione.Ad id aũt quod dr̃ de breui conceſſo eidem Epiſcopo, in quo Papa atteſtatur, nolle derogare alternatiue per expectatiuas ↄceſſas uel in poſterum ↄcedendas debere Epiſcopũ uerificare quod expreſsit,uidelicet,q nõnulli ſe iactant gratias expectatiuas ſe habere in mẽſibus alternatiue,cũ tñ nõ reperiatur niſi de uno ſpectãte, primũ
dico q non expreſsit Epiſcopus q aliqui haberẽt gratias expe-
7 ctatiuas,ſed q nõnulli ſe iactabant habere.†Prætera nõ ſemper
falſa expreſsio uitiat,ſed illa tñ quæ difficultaſſet principem ad ↄceſsionem inata.c.ſuper literis.in fine de reſcriptis,ſm Pet.de
8 Anch.conſi.cxxavij.†De natura & efficacia. & quod not.do.de
Rot.in deciſ.cccl.illa falſitas.in titu. de reſcriptis in antiquis,& alia deci.eod.titu.in antiquis.Papæ ſupp.& deci.lxxxiiij.ſi quis narret.i no.in ti.de reſcriptis. Licet.n.dixerit plures expectãtes expectatiuas ſe iactare habere in mẽſibus alternatiue tñ ſufficit ꝓbare de uno ſicut alias dicit deci.Rot. lxviij.in ti.de reſcriptis in no.licet plura. q ſi aliqua narrentur in ↄmiſsione quorũ aliquã ſint uera, aliqua falſa ualebit cõmiſsio ſi ex ueris põt ſequi effectus,& ad idẽ deciſ.Rot.in antiq.xv.ſi plura.& Belleme.deciſ.xxviij.licet plura.& Lap.allegat, xaiiij.per c.ex parte.il j.de
reſcriptis.†Facit ẽt quia pluralitas reſoluit in ſingularitatẽ ut hr̃
9 in l.falſa demõſtratio.in fine.ff.de ↄdi.& dem.& in c. oẽs leges.
prima diſtin.& quod hr̃ per Gemin.in c.j.de rer.permut.lib.vj. poſt Io.And.q ille tex.loquens in plurali, habet locum ẽt ſi tñ unus eſſet expectans,& multo magis in propoſito,quia Papa in breui fundat ſe,q nõ intendit grauare in menſibus alternatiue, quia ſatis eſt grauatus in alijs ſex mẽſibus Papæ,imo creditur q
ſi quæ ſunt in præſenti expectatiua cõditionaliter loquendo q
10 non intendit derogare alternatiuę,†uel ſi in poſterũ aliquę ex-
pectatiuę ↄcederent ſentiẽs caſum quo de p̃ſenti nõ eſſent expectatiuę & ſic apparet,q nõ ſe fundat i narratis,&ſic ceſſat rõ clementinæ

mentinæ primæ de probatinnibus,non.n.de facili debent cenſe
ri ſublata alternatiue, pro oratione ad inſtantiam unius priuati
11 expectantia facit regu.doc.& quod hr̃.aav.q.ij.in ſumma.† Bre
ue aũt prædictum non pōt cenſeri ſuſpectum, quia Papa in rcie
ctione cuiuſdam commiſsionis aduerſarij atteſtatur tale bre-
ue recte ꝯceſſum,iō uideri ac ſi ſecūdo breue ꝯceſsiſſet,argō no.
per doc.in c.porrecta.de ꝯfir. uti.uel inuti. & iō nō eſt ꝯ nerba
Papę diſputandum cle.j.de proba.& quod not. in c.ſi motu pro
prio de pręb.arbitror tñ non opus eſſe recurrere ad breue,quia
ēt abſque breui dicu gratiā & expectatiuā aduerſarij non ſuffi-
cienter derogaſſe alternatiuę,nam in alternatiua ꝯtinentur hu
iuſmodi uerba,non obſtan.expectatiuis, &c.ēt ſi in eis ꝯtinere
tur clæ derogatoriarum derogatoriæ ſortiores & efficaciores.in
expectatiua aũt quamuis principalis diſpoſitio dictæ gratiæ al-
ternatiuæ in parte narretur,tñ non exprimuntur clæ derogato-
riæ,ac illę quæ derogant derogatoriarū derogatorijs,q̃ ſunt po
ſite in alternatiua , imo ſimpliciter dr̃ tenore alternatiue habito
12 pro ſufficienter expreſſo.† Conſtat enim ꝙ qñ tñ eſſet in alter
natiua iſta cla non ualeant expectatiuę, niſi de alternatiua ex-
preſſam faciant mentionem , ꝙ tunc ſufficerēt illa uer.non ob-
ſtan.alternatiua,cuius tenor haberi debeat pro expreſſo, ut iſto
caſu procedit,quod not.Bal.per illum tex.in l.omnis.C.de pſc.
13 xxx.anno.† Præterea tex.ille procedit qñ fit derogatio per mo-
dum legis,iuxta ea q̃ ponit Bar.in extrauagā. ad reprim.in uer.
non obſtan.poſt principium,& quod not. in propoſito Paul.de
Ca.ꝯſi.lv.Paſſus iſte.col.a.uerſi.ij.not.dum rñdet ad clementinā
primam,in fine de ſepul. quia ex quo lex fit ad utilitatē publicā
præfert priuatę.l.unica.§.pen.C.de caducis tollendis.& in dicto
caſu qñ cū alternatiua poſita fuiſſet tñ illa cla,nō ualeant expe-
ctatiuę niſi in eis fiat expreſſa mentio de alternatiua. in expecta
tiua aũt eſſet dicta cla,pro expreſſo habentes & ꝙ dicunt dom.
de Rot.deciſ.ccxiiij.ſi cā cōmittatur.q̃ eſt in titulo de reſcriptis
in no.ut licet ſit de proceſſu cauſæ faciēda mentio ꝙ ſufficit illa
clauſula in cōmiſsione,ſtatum cauſæ,pro expreſſo habentes.
14 ¶ † Quia tunc ſatisfit per æquipollens formæ,quam uoluit de-
rogans obſeruari qui permiſit iſto caſu derogari poſſe,ſic ēt pro
cedit quod no.Ant.de But.ꝯſi.lj.itē quia ibi loquitur,qñ in cō-
ceſsione legati erat derogatio,licet nō poſsit legatus derogare,
& acceſsit Papæ ꝯfirmatio quia licet in ꝯfirmatione nō eſſet de-
15 rogatio referebat ſe ad diſpōnem legati.† Cuius defectus inten
debat ꝯfirmans tollere,quia ꝯfirmat in uirture ſua & alterius cō
firmat,quia ꝯfirmare dr̃ a con,quod eſt ſimul, ut elegāter tradit
Bal.ꝯſi.ccclxxxvij.Verba Papæ uolu. iij. Præterea non loquitur
qñ in prima diſpōne eſſent clæ tam fortes ſed in caſu alternati-
uæ prædictæ , ubi eſt geminatio derogationis per clauſulas for-
tes,uidelicet illas non obſtantibus expectatiuis,ēt ſi in eis eſſent
clæ derogatoriarum derogatoriæ fortiores & efficaciores,uidet̃
derogans proteſtari nō poſſe derogari in aliquo caſu,nel ſi poſ-
ſit oportet,ꝙ ſpecialiter tollatur talis efficax cla.iuxta.c.ex lr̃is.
de dolo & ꝯtuma.& quod not.Pau.de Caſt.d.ꝯſi.lv.Paſſus iſte.
16 maxime prope finē ubi dicit,† ꝙ facilius derogatur clæ ſimpli-
ci derogatoriæ quàm clauſulis fortioribus uidelicet derogato-
riarum derogatorijs,qui ēt pro hac opinio. allegat Bar.in l.ſi qs
in principio teſtamenti.de legatis.iij.col.iiij.uerſi.quid ſi uerba
derogatoria,&c.ad quam ſñiam cōem,accedit ēt Raph.Cum.in
d.l.ſi quis in prin.col.pe.uerſi.itē ubi dicit,ex quo dicebat Bar.
17 In l.ſi quis in princ. † ꝙ licet qñ in teſtō eſt ſimplex derogato-
ria,ſufficit dicere non obſtante tali teſtō manu talis notarij ſcri-
pto ſecus ſi derogatoria eſſet fortior ſimplici derogatoria , & in
hoc ſequuntur ſñiam Bar.cōiter doc.in l.ſi mihi & tibi.§.in lega
tis.de lega.j.& Sal.in l.ſancimus.C.de teſtamentis.quicquid di-
cat Bal.in l.humanum.C.de legibus . per quæ apparet non eſſe
curandum , ꝙ aduerſarius in expectatiua fecerit mētionem per
quem pontificem alternatiua ſit ꝯceſſa, unde licet illa uerba nō
obſtantibus priuilegijs ſub quacunque uerborum forma conce
ptis,importent tñ ac ſi eſſent ſpecificata,ſm Bald in l.omnis.in
tex.C.de præſcripti.xxx.annor. dum exemplificat de teſtō,& tñ
qñ in diſpoſitione præcedenti,eſt cla derogatoriarum derogato
ria,non ſufficit dicere non obſtante priori diſpoſitione ſub qua
cunque uerborum forma concepta,ut inquit Pau.de Caſt.d.ꝯſi.
18 lv.Imo expreſsius uoluit Cardin.conſi.cxxxvj.Factum ſic ſe ha-
bet.col.pen.uerſic.Indulto autem. iuncta reſponſione quā ponit
in ulti.col.ad aliud. cum dr̃,ꝙ etiam cla pro expreſſo habentes.
non derogat priori diſpoſitioni fortes clauſulas habenti , qñ ēt
in alternatiua dicitur non ualeant expectatiuę,etiam cum clau-
ſulis derogatoriarum derogatorijs,præſuppoſito etiā ſi expreſſe
& de uerbo ad uerbum de principali diſpoſitione faciant men-
tionem in derogatione,illa enim uerba,tenore alternatiuę habi
to pro expreſſo.referuntur ad principalem diſpoſitionem alter-
natiuę,non autem ad uerba derogatoria in ea ꝯtenta,cum nunc
in genere nunc in ſpecie de uerbis derogatorijs fiat mentio, ut
de illis uerbis, non obſtantibus priuilegijs ſub quacunque uer-
borū forma ꝯceptis.ꝙ non referātur ad clauſulas derogatorias,
ſed tantummodo ad principalem diſpōnem,tradit Pau. de Caſ.
conſi.cccxv. Quoniam adiectione.q̃ uerba æquiparauit Bald.in
d. l. omnis. ut ſupra dixi in illis uerbis cuius tenor pro expreſſo
19 haberi.† Aliàs ſequeretur ꝙ per eaſdem clauſulas per quas dero
garet ſimplici clauſulæ derogatoriæ derogaretur clauſulæ for-
tiori,uidelicet derogatoriarum derogatorię, quod eſt ꝯ notata
per Bar.in d.l.ſi quis in princ.& per Pau.d.conſi.lv.cum alijs.ſ.
allegatis.pone enim ꝙ in alternatiua nulla eſſet derogatoria,&
Papa in narrando tenorem alternatiuę,ne totum tenorem tene
rentur exprimere dixiſſet illa uerba , tenore alternatiuæ habito
pro expreſſo,igitur in caſu noſtro requiritur magis ſpecifica de
rogatio , ro maximè ꝙ non eſt facta mentio de præfatione, ſeu
20 procemio dictæ alternatiuæ.† In procemio dictæ alternatiuę Pa
pa dicit,ſe pro ambaſciatore qui pro unione eccleſiæ,& pro præ
ſtanda obedientia pro rege uenit, talem alternatiuam ꝯcedere.
Summa eſt.n.rō ut ſuperius in alio articulo dixi q̃ pro religione
21 facit.l.ſunt pſonæ.ff.de relig.& ſum. fune. † Præfatio.n.eſt ꝯſi-
derāda.l.fi.ff de her.inſti.& pro ambaſciatore gloſa & iura alias
multū fauent.l.fi.ff.de legatis.ubi dicit text.ꝙ legati ſancti hñr.
Si enim papa uoluiſſe uere derogare alternatiuę,ſicut fauorabi-
liter ingeminauit tot clauſulas in alternatiua, ſic eas in expecta
tiua poſuiſſet,prout eſt de ſtilo, qñ fauorabiliter derogatur clau
ſulis tam fortibus,ſicut illas ꝯſiderat Pau.de Caſt.in d.ꝯſi.lv.in
x.col.non enim occupaſſet membranas tantum talis ingemina
tio clauſularum ſicut ferè de uerbo ad uerbum, in multis princi
palis diſpoſitionis alternatiuę expreſſa facta mentio,igitur cre-
ditur circumuentus.c.cum olim.de re iudicata.Ex quo ſine cau
ſa ꝯceſsit expectatiuam cum derogatione alternatiuę,ut ex alijs
conſiderat Cardi.in d.ꝯſi.cxxxvj.in prin. col.antep. Sicut enim
in expectatiua tenorem principalis diſpoſitionis alternatiuę ex
preſsit,ſic potuit exprimere clauſulas illas fortiſsimas,uidelicet
illas, non obſtan. expectatiuis etiam ſi in eis eſſent clauſulæ de-
rogatoriarum derogatoriæ,& fortiores,& efficaciores,ſed ideo
expreſsit uerba tñ generalia, cum tñ ſciret tales grandes clauſu
las in alternatiua ineſſe, ut facilius circunſcriberent papā,quod
etiam ex eo deprehenditur, ꝙ etiam in ſupplicatione non fecit
mentionem de alternatiua,ſed ſub nolucro uerborum illorum,
uidelicet non obſtantibus literis per papam conceſsit,ſuper fa-
cultate conferendi.xxx.beneficia,& quocunque & qualiacunq;
ad eius collationem &c. quæ in certis menſibus tunc expreſsis
uacare cōtingeret, fecit mentionem de literis,non nominando
22 eas ſub nomine alternatiuę. † Et ſic uidetur dolo uerſatus, uſus
tanta generalitate cum non eſſet ignorans.argu.l.ſi quæro.ff.de
act.emp.& ibi Bar.Pau.de Caſt.& doctores in l.ſi quis cū aliter.
ff.de uer.ob.& quod hr̃ in l.j.§.fi.ff.de acti. empt.& l.quæritur.
§.ſi uenditor.ff.de ędil.edic.& quod not.Spe.in ti.de empt.& uē
di.§.nunc uidendum.uerſi.quid ſi uenditor equi.& uerſi.quid ſi
23 uendo tibi.& Abb.in c.iniuſtum.de rerum permutatione. † Et
per eaſdem rationes dico,illa uerba poſita in literis ſupplicatio-
nis expectatiuæ.Et cum derogatione dictarum literarum latiſsi
me extendenda, minime obſtare , tunc per prædictas rationes ,
tum quia etiam ſi in literis alternatiuę fuiſſet tantum ſimplex
clauſula derogatoria adhuc in ſupplicatione poſita eſſent illa
uerba,& cum derogatione latiſsime extendenda,extenditur e-
nim derogatio cum exprimuntur clauſulæ derogatoriæ , & di-
ſpoſitio exprimitur late extenſa , ſed nos ſumus in derogatione
derogatoriarum derogatoriæ latiſsimè extendenda, quod papa
non conceſsit quia conceſsit derogatorię extenſionem,dummo
do non tranſeat in aliam ſpeciem,quia extenſio ad aliā ſpeciem
non habetur,iuxta nota.in l. ſi quis ex conſenſu.C.de epiſcopa
24 li audientia.† Eo maximè quia in generali ſermone,non ueniunt
ea quæ uerisimiliter non ueniunt conceſſa.c.in generali. de offi
cio uicarij.lib.vj.nunc bene exprimitur in dicta ſupplicatione,
ꝙ epiſcopo fuit conceſſa alternatiua , propter quæ , & propter
prædicta,& quia conceſsit priuato ignoto,qui nunquam fuit in
curia Roman. ſine cauſa quod noluit concedere proprijs do-
meſticis & familiaribus Papæ,iō Papa credit̃ circumuētus in de-

rogando

rogando conceſsioni ambaſciatori factæ. cap. cum olim. de re
25 iudicata.† Nec obſtat ꝙ expectatiua aduerſarij ſit conceſſa mo-
tu ꝓprio q̃a ẽt gratia alternatiuę eſt ꝯceſſa motu ꝓprio, & am
baſciatori regio, pro pſtanda obediẽtia, & eſt prior ergo potior
26 regu. qui prior. de regu. iur. lib. vj.† Tum etiam quia in alternati
ua motu proprio conceſſa Papa proteſtatur ꝙ non ualeant ex-
pectatiuę in futurum concedendę, etiam ſi eſſent motu proprio
conceſſæ. igitur ſtandum proteſtationi Papæ. l. j. §. item ſi prædi-
xerit. ff. nau. caupo. ſtabu. tum etiam quia Papa proteſtatur ſe al
ternatiuam irreuocabilem concedere, motus etiam proprius li-
cet tollat ſurreptionem non tamen tollit defectum intentionis,
ut not. per doc. in c. ſi motu proprio. de præben. lib. vj. & glo. in
in clemen. ſi Romanus. eo. tit. & deciſio. ſexta, in tit. de præben.
in no. item licet motus proprius. & glo. in uerb. directas. in cle-
mentina per literas eodem tit. qui defectus intentionis colligi-
27 tur ex ſupra dictis. † Et attendatur ꝙ ſtilus curię qui conſueuit
ponere in derogantibus dictam clauſulam pro expreſſo haben-
tes. procedit quando in prima diſpoſitione non ſunt clauſulæ
ingeminatæ, & fortes derogatoriarũ derogatorię ꝑ pręallegata,
imo de ſtilo eſt quando fortiter uult derogare ingeminare clau
ſulas, tunc autem procedit dicta clauſula, pro expreſſo habẽtes,
quando tenor principalis diſpoſitionis eſſet exprimendus, ne
membranas occupet, tamen & peruotabiles clauſulæ ſunt expri
mendę per c. ex literis. de dolo & contuma. & in ſpecie tradit
collecta. in c. cauſam. il. ij. de iudic. ex quibus infertur non bene
derogatum alternatiuæ. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Procurator, an poßit conſtitui ad conſentiendum penſioni imponen-*
da ſuper tali beneficio, quod adhuc non erat conſtituentis, ſed de-
bebat conferri, & ſeq.
2 *Seruitus poteſt imponi futuro ædificio.*
3 *Actus poteſt confirmari ex cauſa superuenienti.*
4 *Maxime quando actus requirebat tempus ex natura rei.*
5 *Et ſi erat conditionalis ſi beneficium conferretur.*
6 *Vbi defectus non eſt in perſona ſed in re attenditur tempus quo ex-*
tat conditio.
7 *Conſuetudo dictans aliquem non poſſe agere per procuratorem niſi*
habeat priuilegium, quo tempore priuilegium debeat obtineri.
8 *Semper attenditur ubi eſt quando procurator exercet actum, ut di-*
cta tempore, & loco uideatur conſtituens actum exercuiſſe.
9 *Maxime quando incontinenti, illa facienda erant.*
10 *Proximus accingi, habetur pro accincto.*
11 *In permutatione beneficiorum, tractatus ſolent interuenire.*
12 *Beneficium ſuum, quod proprie dicatur, & nu. 15.*
13 *Mandatum procuratoris, trahitur ad futurum, quando conſtituens*
de præſenti non habet aliquid ſuper quo illum conſtituat.
14 *Procurator cõſtitutus ad lites ſuas, an poſſit exercere futuras, ſi de*
præſenti conſtituens nullas habet.
16 *Falſa demonſtratio non uitiat, quando de corpore conſtat. & nu-*
mero. 17.
17 *Si mandatur certum beneficium conferri, ad collationem epiſcopi*
ſpectans, ualet mandatum, eſto quod non ſpectet ad collationem epi
ſcopi, ſi de corpore beneficij conſtat, ſecus ſi mandatũ eſt generale.

CONSILIVM XLIII.

1 SEXTADECIMA † Menſis Decembris facta
eſt in partibus permutatio, eodem menſe pręceden
ti die, ſcilicet. xv. unus ex permutare uolentibus cõ
ſtituit procuratorem ad conſentiendum penſioni
in Roma. cur. imponendæ ſuper tali beneficio, quod ſuum ap-
pellauit, & erat die ſeq. uidelicet. xvj. permutandum, & ſibi con-
ferendum. Quæritur an ualuerit talis conſtitutio procuratoris
attento quod tempore conſenſus præſtiti erat ipſius conſtituen
2 tis dictum beneficium. † Breuiter puto ualere talem conſtitu
tionem procuratoris, primo ex illa ratione, quod ſeruitus poteſt
imponi futuro ædificio. l. ſi ſeruitus. §. futuro. ff. de ſerui. urb. prę
3 di. & in l. Labeo. ff. de ſerui. ruſt. præd. † Item quia ſolet actus
confirmari ex cauſa superuenienti, nam uidemus quòd ſi rem alie
nam dedi pignori, poſtea factus ſum dominus, pignus conuale-
ſcit. l. rem alienam. ff. de pigno. act. l. ſi quis alienam. ff. de act. o.
empt. & quod habetur. l. ſi a Titio. ff. de rei uend. ſed in caſu no-
4 ſtro, fortiori ratione, † quia cum præſtatio conſenſus erat fa-
cienda Romæ, iam ex natura rei, inerat tempus, quo poſſet epi-
ſtola illuc uenire argu. l. ſi mihi & tibi. §. primo. & l. iij. §. ſi qu
5 ita ſtipuletur. el ſecundo. ff. de eo quod certo loc. † Sufficit igi
tur quòd tempore quo actus debet per procuratorem exerceri.
maxime quando eſt conditionalis, quia ineſt illa conditio ſi Pa-
pæ placuerit impoſitio penſionis. iuxta. c. niſi eſſent. de præben.
libr. vj. quòd res ſeu beneficium ſit illius tempore quo conſen-
6 ſus per procuratorem eſt præſtandus. † Ad quod optime facit.
l. exiſtimo. & l. ſi rem meam. ff. de uerbo. obligatio. in ratione ſui
quia ubi eſt defectus non in perſona ſed in re attendimus tem-
7 pus quo extat conditio ut ibi declarant doct. † Per quam le-
gem ſatis ad propoſitum dicebat ibi Petr. de bell. pert. prout ibi
referunt Moder. quòd ſi eſt conſuetudo in antiqua terra, quòd
quis non poſſit agere per procuratorem niſi habeat priuilegiũ,
quòd ſi primo conſtituit procuratorem poſtea imperrauit priui
legium ſufficit quòd tempore quo procurator agit ipſe conſti-
8 tuens habeat priuilegium. † Semper enim attendimus ubi &
quando procurator actum exercet, ut dicto tempore & loco ui-
deatur dominus exercuiſſe actum ut not. glo. in uerb. collato in
elementina prima ut lit. penden. & probatur in l. ſi ut proponi
9 tur. de fideiuſſor. cum ibi nota. per docto. † Accedit ad prædi
cta quòd quia res incontinenti erat ſienda domini & ſic benefi
cium die ſequenti erat ex cauſa permutationis conferendum il-
li, qui die præcedenti conſtituit procuratorem ad conſentiendũ
penſioni, & quia incontinenti ſienda unico contextu dicitur fa
cta & conſtitutio procuratoris & permutatio argumento. l. le-
cta. uerſicu. dicebam. ff. ſi cert. peta. & l. item quia. ff. de pact &
c. officij. de electio. facit. l. ſed ſi maritus. ff. qui & a quib. & l. ſed
& Iulianus. §. ſed & ſi ab initio. ff. ad Macedonian. & l. ſi uentri.
10 ff. de priuileg. credit. §. in bonis. † Facit quod dicimus ꝙ pro-
11 ximus accingi habetur pro accincto. l. pen. ff. de mil. teſta. † Eo
maxime quia ſolent in permutatione interuenire tractatus, &
quidem licite, ut dicit glo. in uerſicu. uolentibus. in clementina
12 prima, de rer. permuta. † Nec obſtat quòd appellauit benefi-
cium ſuum, quia dico quòd ex quo non habebat aliud benefi-
cium, quod uocaretur eo modo quo eſt nominatũ, & quod per
deſignationem & permutationem factam eſt certum, & ſi con-
ſtitit de corpore argumento. l. certum. ff. ſi certum peta. & quod
13 not. docto. in cap. ſignificantes. de reſcriptis. † Appellatio il-
la meum beneficium trahitur ad futurum, ex quo non reperitur
aliud argumento. l. fundus qui locatus. ff. de fun. inſtru. & quod
per illum textum dicunt doc. in l. item ad litem. ff. de procur. ut
14 ibi tradunt Bald. Ang. & Alberi. poſt Gulie. & Iaco. But. † Quod
ſi conſtituo procuratorem ad lites meas & de præſenti nullas
habeo lites, quòd mandatum trahetur ad futuras, hoc idem te-
net deciſ. prima in no. in titulo de procur. in fin. in quadam ad-
15 di. † Nec eſt curandum de falſa demonſtratione, illa uideli-
cet, ꝙ appellatum eſt per uerba de præſenti beneficium meum
& per uerba de præterito appellauit beneficium permutatum
quia ex quo ex nomine beneficij & eccleſiæ in qua eſt & dioce-
ſis, & ſic ex triplici uel quadruplici demonſtratione, quia nomi-
nata eſt perſona cum qua ſienda erat permutatio, & ſic plures
demonſtrationes ueræ uincunt pauciores. l. prima. §. fina. ff. de
do. prælega. & argumento nota. in ca. in noſtra. de teſt. maxime
ex quo non probatur quòd aliud beneficium uocatum eſſet per-
mutatum iuxta nota. per Pau. de Caſtr. & Modern. in l. ſi in no-
16 mine. C. de teſta. † Præterea quando conſtat de corpore falſa
demonſtratio non uitiat, ut eſt deciſi. Rot. in antiquis in titulo
de reſcr. lxxxij. quidam obtinuit quam ſequuntur doct. in cap.
17 ſignificante de reſcr. † Eo maxime quia non in genere dictũ
eſt de poteſtate conſentiendi impoſitioni penſionis ſuper meo
beneficio ſed in ſpecie ſuper tali beneficio, ad quod optime fa-
cit, quod not. poſt Stepha. Ioan. de Imo. in clementina ſi benefi
cio. colum. ſecunda, uerſicu. quæritur Stephanus. ubi dicit ꝙ ſi
conſtat de corpore beneficij & in ſpecie mandetur certum be-
neficium conferri, quamuis falſo dicatur ad collationem Epi-
ſcopi ſpectare ꝙ ualet mandatum, ſecus ſi in genere de benefi-
cio ſpectante ad collationem Epiſcopi, ex quibus apparet, ꝙ ua
lide fuit impoſita penſio in uim dicti mandati. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Adminiſtratio poteſt obtineri ex actu principis abſque diſpenſatio-*
ne ſi non eſt prælatura.
2 *Maxime quando talis adminiſtratio eſt reuocabilis ad nut-m ut*
ſunt commenda ordinis Hieroſolimitani.

Prælatura

Prælatura quæ proprie dicatur.
Prioratus dicti ordinis, an habeat adminiſtrationem & iuriſdi-ctionem.
3 *Prioratus regularis ad nutum amouibilis dicitur, quando non eſt curatus uel conuentualis.*
4 *Clericus an ſit probandus per diſpenſatum ad promotionem ordinis & profeſsionis facienda.*
In ordine militum ſancti Ioannis Hieroſolimitani recipiuntur etiam laici.
5 *Diſpenſatus quòd poßit promoueri ad omnes ordines & ad quæcunque beneficia, &c. an comprehendantur regularia iſtius profeßionis ſeu religionis, & nu.6.*
Beneficij appellatione comprehenduntur hoſpitalia.
In mandatis de prouidendo comprehenduntur tantum beneficia conſueta dari laicis.
Et quid in diſpenſatione pluralitatis & in diſpenſatione capacitatis.
Clauſula, perinde ualere. quem effectum producat, & nu. 7.
7 *Clauſula illa, etiam & perinde ac ſi quem effectum producat.*
8 *Papa ad ualiditatem actus a ſe geſti poteſt fingere in primis literis fuiſſe expreſſum quod uere non fuit expreſſum.*
9 *Clauſula in omnibus & per omnia. cuius efficacia ſit.*
10 *Contra illud, quod fingit Papa non admittitur probatio in contrarium.*
11 *Regula quod diſpenſatio non ſuffragatur niſi literis deſuper confectis, quo caſu procedat.*
In quantitate rei non requiritur tantu ſolennitas, ſicut in ſubſtantia, & unm.12.
13 *Refectio actus facilius permittitur, quàm noua conceßio.*
14 *Regula quòd non ualeat acceptatio uigore gratia expectatiua, literis non expeditis quando & quo caſu procedat.*
15 *Papa conferens beneficium inhabili ſcienter uidetur cum illo diſpenſare.*
16 *Feudi inueſtitura pro te & filijs habilitat ſpurios, ſi de illis inueſtiẽs notitiam habebat.*
17 *Papa prouidens de Epiſcopatu ſpurio ſcienter uidetur ſecum diſpenſare.*
18 *Idem ſi ueroſimiliter ſcire præſumebatur.*
19 *Ad defenſionem quis uti poteſt pluribus titulis & gratijs.*
20 *Milites Hieroſolimitani, quibus intendere & uacare debent.*
21 *Ignorantia generalium conſuetudinum prorſus excluditur.*
22 *Clauſula perinde ualere, latißima eſt, & plures producit effectus.*
23 *Clauſula motus proprij, & non obſtan. multum operatur.*
24 *In ingrediente ordinem prædicta religionis, an neceſſario debeat eſſe nobilis.*

CONSILIVM XLIIII.

PRO. D. Hieronymo poſſeſſore prioratus, multa
faciunt, primo quia creatus & armatus miles a Pō-
tifice, item quia idem Pontifex profeſsionem ordi
nis. ſ. Io. Hieroſo. per eundem Hieronymum in ma
nibus eiuſdem emmiſſam admiſit & habitum per priores geſta-
ri ſolitum exhibuit, quare ſtante prædicta conceſsione & actu
1 principis † potuit abſque diſpenſatione obtinere adminiſtratio
nem regularem quando non eſt prælatura ut in c. j. per doct. de
fil. presb. præcipue quando eſt remouibilis ad nutum, ut ſunt cō
2 mendę iſtius ordinis, quæ dantur tantum ad meliorandum. † Et
q̃a prioratus iſte nō habet ſeu dr̃ habere adminiſtrationẽ nec iu
riſdõnẽ non dr̃ prælatura, ut not. doc. in c. cum ab eccleſiarum.
de offic. ordina. † Et habemus quòd prioratus regularis dicitur
3 ad nutum amouibilis quando non eſt curatus uel non eſt con-
uentualis, ut eſt deciſ. Belle. cciij. facit quod tradit Fed. conſilio.
cxxxij. & cxxxv. & quod habetur in c. cum ad monaſterium. §. in
lis. de ſta. reg. & cle. j. §. ad hoc. e. ti. & mil. in uer. bñficiū circ. ſi.
4 §. bñficia regularia. † Probare aũt clericatum non tenetur, ex
quo eſt diſpenſatus ꝙ poſſet promoueri ad ordines & tempore
emiſsionis profeſsionis erat in poſſeſsione clericatus per deciſ.
Rot. ix. in anti. in ti. de cau. poſ. & x. xiij. de prob. in anti. & quod
not. Inn. in c. ſuper his. de accuſ. & in c. illud & ibi doct. de præ-
ſump. & Moder. in c. ſicut. de re iud. maxime ex quo in diſpenſa
tione eſt etiam ſibi conceſſum, ꝙ non teneatur facere mentionẽ
de defectu natalium, præſertim, quia in fratres milites dicti ordi
nis hoſpitalis ſancti Ioannis etiam laici recipiuntur & admit-
5 tuntur. † Secundo conſiderandum, ꝙ eſt ſecum diſpenſatum ꝙ
poſsit promoueri ad omnes ordines & ad quæcunque quotcun
que & qualiacunque beneficia, non diſtinguendo, an ſint regula
ria ſiue ſecularia, etiam dignitates & adminiſtrationes in qui-
buſcunque eccleſijs, Metropolitan. cathedralibus, ſeu collegia-
tis etiam maiores & principales, ideo etiam regularia illius pro
feſsionis, ſeu religionis quam profeſſus eſt comprehenduntur
quia hic eſt ſola habilitas, & appellatione beneficij comprehen
duntur hoſpitalia, ut in gl. in uerbo beneficijs. in clementin. di
ſpendioſam. de re iudica. & Federicus in tractatu permuta. col.
6 ix. † Cum non ſimus in mandato de prouidendo de benaficio,
quia tunc intelligeretur de clericis dari conſueto, ut in clemẽti.
per literas. de præb. in c. cum de beneficio. eo. ti. li. vj. nec in di-
ſpenſatione pluralitatis, ſed in capacitate. Poſtremo & potiſsi-
mo fundamento iuuatur Hieronymus propter clauſulam, pe-
rinde ualere. In qua Papa dicit, ꝙ prima prouiſio ſeu literæ pri-
mæ prouiſionis prioratus facti per eundem Papam etiam ualeãt,
& perinde ualeãt & oĩa inde ſecuta, & ꝓceſſus habiti p eaſdẽ, &
profeſſionis emiſsio ab eadem data, ſuffragentur in oĩbus & p om
nia perinde, ac ſi in eiſdem literis de natalium, & ætatis defecti-
bus, expreſſe mentio facta fuiſſet, & diſpenſatum, & indultum
7 fuiſſet. † Ponderanda ſunt illa uerba, etiam & perinde ac ſi ex-
8 preſſa mentio in literis primis facta fuiſſet. † Papa enim ad uali-
ditatem actus a ſe geſti, poteſt fingere in primis literis expreſ-
ſum, quod non expreſſum eſt, ut tradit optime Ant. de But. cōſi.
ij. Viſis literis legitimationis. col. ulti. per no. in c. j. de tranſactio
nibus. & in c. illa. de electio. & quod not. in c. ſi motu proprio.
9 de præben. li. vj. † Et illa uerba ſunt ponderanda, in omnibus &
per omnia. l. ij. §. furioſo. ff. de iure codicil. & etiam illa uerba, ab
10 eadem data ſuffragentur. † Præterea ex quo Papa fingit expreſ-
ſum, non admittitur probatio in contrarium, ut in cle. j. de pro-
bationibus. Contra. n. fictionem non admittitur probatio in cō
11 trarium, ut no. gl. in l. ſi duo. ff. de acqui. hære. † Ex quo infertur,
ꝙ regula, ꝙ diſpenſatio non ſuffragetur niſi literis deſuper con-
fectis non habet locum in iſto caſu. ex quo etiam & perinde ua
12 lere fingitur, ac ſi in primis literis fuiſſet expreſſus defectus. † Fa
cit etiam quod dicimus, ꝙ in qualitate rei non requiritur tanta
ſolennitas. ſicut in ſubſtantia, ut not. Bart. in l. cum proponeba-
tur. de lega. ij. per l. hæredes palam. §. ſed ſi notum. ff. de teſta.
13 Et quod dicimus facilius permittitur refectio actus quàm no-
ua conceſsio, ut in l. j. §. opus nouum. & §. quia ædificium. ff. de
operis noui nunciatione. & quod not. glo. in c. iudęi. & in c. con-
14 ſuluit. iuncto tex. de iudęis. † Et quod dicit deciſio. Rot. in titu.
de præbẽdis, in no. xvij. Licet in reformatione. Ideo ſemper fuit
practicatum in Rota, ꝙ regula, ꝙ non ualeat acceptatio & pro-
uiſio uigore gratię expectatiuæ literis non expeditis, ut nō pro
cedat ſi defectus gratiæ expectatiuæ cuius literę ſunt expeditę
ſuppletur per perinde ualere, ſuper quo non ſunt literæ expedi-
te, quia dictæ regulę ſunt exorbitantes a iure communi, per not.
15 per doc. in proœmio ſexti. ¶ † Vltimo prodeſt diſpenſatio Hie-
ronymo, uidelicet, certa ſcientia Papę qui eum ſciebat eſſe ſpu-
rium, quia ex quo ſibi contulit prędictum Prioratum ei quẽ ſcie
bat ſpuriū, uidetur ſecum diſpẽſaſſe, facit deciſio Rot. cccxxxij.
Licet curia. in tit. de reſcriptis, in nouiſsimis, ubi patet ſufficere
ꝙ Princeps ſciat, licet certa ſcientia non exprimatur in literis.
16 † Facit etiam quod dicit Bal. in l. tanquam. col. x. uerſi. x quæro.
C. de fideicommiſ. ꝙ inueſtitura feudi pro te, & filijs, includit,
17 & habilitat ſpurios, ſi de ipſis ſciebat inueſtiens. † Facit quod di
cit idem Bald. in l. imperialis. C. de nuptijs. ꝙ ſi princeps proui
det de epiſcopatu ſpurio quem ſciebat ſpurium, uidetur ſecum
diſpenſaſſe & ſequitur Io. de Anania in c. ſecundo, de ſciſmati-
cis. faciunt multa quæ accumulant Modern. in c. cum inter. de
18 exceptionibus. † Et non ſolum quando Princeps ſcit, dicitur di-
ſpenſare, ſed ſi eſt uериſimile ꝙ ſciat, ut not. Bar. in l. ſecunda, C.
ſi ſeru. uel lib. ad decurio. aſpi. libro. x. Et ſi dicatur ad quid opus
fuit habere perinde ualere, dico ꝙ ex abundanti cautela. l. ſi te-
19 ſtamentum. C. de teſtamentis. † Et quia quis pręſertim ad defen
ſionem poteſt uti pluribus titulis & gratijs. c. poſt electionem.
de conceſsione præbendę, & Lap. allegatione ultima. & Calde-
20 rinus de electionibus. conſi. vij. † Non obſtat etiam ſi dicatur, ꝙ
auctor ſeu prædeceſſor in derogando bullę non facit mentionẽ
de cauſis propter quas Papa conceſsit priuilegium Rodianis,
ſcilicet, propter ſtrenuam perſeuerantiam pugnandi, cum ſan-
guinis effuſione contra turcas pro fide catholica, nam ad hoc re
ſpondetur adducendo auctoritatem Cardina. in conſi. lij. Do-
minus Gregorius Papa. colum. ij. uerſicu. v. allegando. l. fin. ff. de
hæredibus inſtituendis. dicebat ꝙ debebat fieri mentio de cau-
ſa motiua religionis inductiua, & tamen in fine dicti cōſilij. uer-
ſic. item

ſic.item etiam, dicit ꝙ ex quo ſit mentio nominando nomē Papæ, qui ꝯceſsit tale priuilegium puta dicendo, non obſtante priuilegio Ciſtercien. per Gregorium undecimum conceſſo. tunc ex quo Papæ uidetur conſtare de priuilegio, non eſt opus facere mentionem de cauſis, quod maxime procedit in caſu noſtro, quia ex generali conſuetudine toti mundo nota, Papa ſcit iſtos Rhodianos, intendere pro fide catholica, armis, & propterea eis
21 priuilegia conceſſa. † Facit quod habetur in deciſione antepen. Extra rotam. in tit. de reſcriptis in oo. & quod dicit Bal. in rubr. de conſue. rec. feu. ꝙ non licet ignorare generales conſuetudines, quæ principi etiam præſumuntur notæ, ut tradit Bal. in l. ij. C. qui ſit longa conſuetudo, & quod ſupra de certa ſcientia dictum eſt, & facta eſt mentio de priuilegio per Papam ꝯceſſo, &
22 de eius ſubſtantia. † Item ex quo in bulla per inde ualere, eſt clauſa latiſsima, quæ nedum ſtabilimenta uſus & priuilegia hoſpitalia Hieroſoly. tollit, ſed etiam prioratuum ab eo dependentium, ſatis uidetur ex hoc non requiri ꝙ Hieronymus fuerit nobilis, propter dictas clauſulas. per nota. per dominos de Rota in deciſione prima, In tit. de præbendis, inno. maxime, ex quo eſt clauſula, motus proprij, iuncta cum alia non obſtan. ita ſpeciali.
23 † Prout Lapus in allegatione quam refert Geminia. in c. ſi propter. col. pen. & ultima. & quod not. Philip. Franc. poſt dominū Benedictum in c. ſi cui. de præbendis, libr. vj. dum etiam allegat dictam deciſionem & quod not. Roma. conſi. ccxavij. Iſtę ſunt
24 rationes. col. pen. † Ex quo talis qualitas non requiritur ex ſeudatione, ut tradit dicta deciſio. & Pet. de Anch. conſi. xix. Præſertim quia hactenus non eſt productum aliquod ſtabilimentum, uel priuilegium requirens hanc qualitatem, quòd debeat eſſe nobilis. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Monitorium redditur nullum ex defectu iuriſdictionis, & nu. 5.*
Reſcriptum ſurreptitium & obreptitium, reddit proceſſum nullum.
2 *In reſcripto attenditur data, et illud non alterant, quæ accidunt poſt datam.*
3 *Maximè quando reſcriptum non tendit ad præparationem cauſæ, & ad determinationem illius.*
Quando in reſcripto committitur executio nulla præcedente cognitione ſeu exceptione ipſo iure cenſetur nullum.
4 *Obligatio tollitur mediante ſolutione.*
5 *Clauſula, ſi conſtiterit, appoſita in reſcripto, illud reſoluit in conditionem.*
6 *Iudex datus ſub conditione, non cenſetur habere iuriſdictionem, niſi prius conditio fuerit purificata.*
7 *Clauſula, ſi conſtiterit, tradit formam in procedendo, qua omiſſa, omnia redduntur nulla.*
8 *Plura copulatiuè expreſſa, probanda ſunt, ut diſpoſitio in qua exprimuntur, effectum ſortiatur.*
9 *Teſtes producti parte non citata fidem non faciunt.*
Quando cauſa committitur cum clauſula, conſtito de aſſertis, partis citatio neceſſaria eſt.
10 *Omnia omiſſa in ſupplicatione intelliguntur denegata, etiam ſi non fuerint cancellata per ſignantem.*
11 *In extenſione commiſſionis, qualiter cancellaria procedat.*
Et quid uideatur conceſſum per dictionem, ſummariè, abſq; adiunctione copulæ, & nu. 2.
In ſummaria cognitione, requiritur partis citatio.
Monitorium iniuſtum & iniquum & non iuſtificatum ſuſtineri non poteſt.
14 *Liber quis dicatur.*
15 *Ver. penitus. quid importet.*
16 *Ver. transferre. quid ſignificet.*
17 *Ver. abſoluimus & liberamus. quem effectum producat.*
18 *Ver. prorſus. totalem extinctionem ſignificat.*
Penſionis translatio, qualiter interpretanda ſit & fieri debeat & proceden.
19 *Dignitas eccleſia ſemel extincta an poßit reuocari uel de nouo conſtitui, & nu. 20.*
21 *Semel extinctum non poteſt reuiuiſcere.*
Penſio quando dicatur renouata ſeu noua.
22 *Regula prohibens de nouo conſtitui ſeu ſuſcitari penſiones extinctas qualiter intelligatur.*
23 *Penſio pro quo tempore, & quo die ſit ſoluenda per poſſeſſorem beneficij.*
24 *Reſcriptum principis, non debet interpretari in grauamen & præiudicium tertij, & nu. 23.*
Sed ut minus lędatur ius commune.
25 *Clauſula, perinde, ad quæ ſit referenda.*
26 *Exactio fieri non poteſt, ante terminum, & diem ſolutionis.*
27 *Ignoranti tempora non currunt in commodum uel incommodum ipſius.*
28 *Terminus præfixus a teſtatore æquiparatur, ut non currat ignoranti.*
29 *Idem in termino ſtatuto a iudice, ſeu arbitro ad ſoluendum.*
30 *Priuilegium uel gratia impetrata, lite pēdente non ualet.*
31 *Lis quando dicatur pendere per præſentationem commißionis & citationem decretam non tamen executam.*
32 *Et an ex parte actoris, uel ex parte rei conuenti, & quem ipſorum decretum efficiat.*
33 *Motus proprius, ex certa ſcientia, an operentur ualiditatem monitorij nulli.*

CONSILIVM XLV.

1 RVIT Monitorium † Et proceſſus ex defectu iuriſdictionis & multipliciter, primo quia reſcriptū fuit ſurrepticium & obrepticium, ex eo quia impetratū expreſſo mendacio, & tacita ueritate, expreſſit enim epiſcopum obligatum ad penſionem & terminos præfixos ad ſoluendum lapſos fuiſſe & tacuit eccleſiā & epm pro tpe impetrationis, & diu fuiſſe & eſſe per lr̄as p̄ntis pōtificis ab onere hmōi penſionis exoneratos & penitus liberatos, & ſic ꝙ nullo modo tenebatur ad ſolutionem prætenſę penſionis igitur &c. Iura ſunt uulgaria. c. ſuper literis. & c. poſtulaſti. & c. proponente. & c. cum adeo. de reſcr. l. præſcriptione. C. ſi contra ius uel
2 util. pubi. † Nec obſtant literę reualidationis ſiue tranſlationis penſionis prætenſę, poſt cōmiſsionē obtentę uel emanatę, quia in ꝯſiderādo uim reſcripti, & in ꝯicturando ſurreptionē ipſius, debemus attēdere ad datā reſcripti, quia q̄ poſt datā accidunt, nō alterāt reſcriptū ut in c. eā te. ibi ſi datur literarū. & c. de reſcriptis. ubi hoc expreſſe firmat Ab. in iiij. notabili facit. c. ſi eo tpe.
3 eo. ti. li. vj. † Maxime in caſu nr̄o ubi emanauit reſcriptū, nō cām præparans, ſed cām terminans, ut ita dixerim, cū cōmittat executio pēſionis nulla p̄cedēte cognitione & diſcußione, quo caſu ipſo iure cēſetur nullū, abſq; obiectu exceptionis, prout notāter uoluit Bal. in l. j. C. de colluſ. deteg. in fi. & Roma. ꝯſi. cccxlviij. Circa primū. col. iij. uerſi. ultimo probat̄ iſta ꝯcluſio. non. n. credendū eſt ꝙ Papa mādaſſet ſtatui terminū epiſcopo ad probandum ſolutionē penſionis p̄tenſę, & in eūtem declarari incurriſſe cenſuras, &c. niſi firmiter crediдiſſet epiſcopū obligatū fore, & ad illā teneri, ut d̄ ſe patet, ſicut. n. ſi ſoluiſſet uel d̄ ſolutione p̄baſſet, quia ſublata fuiſſet obligatio cum ſolutione eius, quod
4 debetur, &c. inſt. quib. mo. toll. obl. in prin. cum ſi. † uoluit eū arctari ad ſoluendum pari rōne uoluit arctari ſi aliter fuiſſet liberatus, prout erat ab hmōi onere pēſionis, nec grauaſſet Papa epiſcopū ad probandū ſolutionē quàm p̄bare nō poterat cū ad pēſionē nō teneret̄. p̄ſuppoſuit ergo obligationē igit̄ determinatiue & executiue reſcripſit, prout reſcripſit unde, &c. † Secūdo poſita & non ꝯceſſa ualiditate reſcripti ruit monitoriū ex defectu iuriſdōnis quia per dictū reſcriptū fuit collata iuriſdō, ꝯſtito de aſſertis, ut apparet ex lectu. reſcripti, & ſic ſub ꝯditione quadam ac ſi dixiſſet, ſi ꝯſtiterit de aſſertis. l. a teſtōre. ff. de ꝯdi. & dem. cū
6 ſi. † Iudex aūt ſub ꝯditione datus nō cenſetur habere iuriſdōnē niſi prius ꝯditio purificetur, nec ante pōt dici iudex. c. ab excōicato. cū ibi not. de reſer. liquet in quacunq; alia diſpōne ꝯditionali, ex qua prius agi nō pōt nec excipi quàm ſi ꝯditio extiterit.
7 l. qui hæredi. §. fi. ff. de ꝯdi. & dem. † Et dato ꝙ dicta uerba nō ſonarent ꝯditionē, prout ſonant ſaltē tradunt formā in procedendo, q̄ ſi exacta diligentia nō ſeruetur reddit proceſſum nullū. c. cū dilecta. de reſcriptis de of. deleg. c. cū uenerabili, de reſti. ſpo.
8 piſanis. & l. diligenter. ff. manda. † Cū ergo ſupplicans plura & copulatiue expreſſerit, uidelicet reſeruationē penſionis, & lapſum termini p̄fixi ad ſoluendū & ad probandū p̄dicta ſe aſtrinxerit prout aſtrinxit dicēdo ꝯſtito de aſſertis debuit ante oīa illa probaſſe, nec ſatisfeciſſet cōmiſsioni alterum probando. l. ſi hæredi plures. ff. de ꝯdi. inſti. cum ſi. maxime in caſu noſtro in quo non fuiſſet motus reſcribens ex altero expreſſorum tm̄. c. ex parte. il primo, & in c. inter cæteras. de reſcriptis, ſi eñ fuiſſet reſeruata penſio

penſio & ꝯſtituta dño Cardinali, & non fuiſſet lapſus terminus
præfixus ad ſoluendum ueriſimiliter imo nullo mõ reſcripſiſſet.
9 prout reſcripſit, ut de ſe patet ut ſupra dixi. † Et ſi dicaẽ ſatis con
ſtaſſe de bis per exhibitionẽ literarũ, & per nõ nullos teſtes, de-
ſuper receptos rñdetur, ꝙ cũ fuerint productę, & teſtes recepti
abſente & irrequiſito dicto domino epõ nõ põt dici ꝯſtaſſe, qa
qñ cã ꝯmittitur cum clã ſi ꝯſtiterit, uel ꝯſtito de aſſertis requiriẽ
citatio partis, prout no. glo. in clementina pñti, in uer. ꝯſtiterit.
de cenſibus & in clementina iudices. de officio delegati. & fir-
mat hoc deciſio Rotæ, in antiquis, ſub titulo de reſcriptis, ſm
nouam impreſſionẽ, nu. xvij. dic ꝙ ſi in aliqua cõmiſſione com
mittatur. ſub uer. ꝯſtiterit maxime in caſu noſtro, in quo ut ſu-
pra dixi non eſt uеriſimile Papã uoluiſſe præfigi terminũ ad pro
bandum antequàm legitime ꝯſtaret de debito. & ſic de penſio-
ne debita, bene facit. l. fin. C. ſi per uim uel alio mõ, & c. primo.
de cau. poſſ. & propriet. ibi nec nos inaudita parte, poſſumus ali
quid diffinire. quod eo clarius procedit in caſu nr̃o, in quo quã
tumcunq; pars & ſupplicans petierit ꝙ cõſtito ſummarie & ex-
traiudicialiter de reſeruatione & cõſtõne ꝓtenſę pẽſionis & de
lapſu aliquot annorũ in qbus ſolutio penſionis huiuſmodi fieri
debeat ꝑ dictũ. d. epiſcopũ. † Tamẽ Papa reſcripſit ſimpliciter,
10 & ſic denegauit ꝯcedere, qa oĩa omiſſa intelliguñ denegata ẽt
ſi nõ reperianẽ cãcellata, ꝓut firmat deciſ. Rot. in antiq. ſub tit.
de reſc. ſm nouã impreſſionẽ ſeptima, itẽ ſi in cõmiſſione, & re
petiẽ eadẽ Inno. eod. tit. ſi. n. Papa uoluiſſet nõ citata parte &
inaudita ꝑfigi terminũ expꝛſſiſſet. c. ad audiẽtiã, de deci. & i l. j. §.
ſi uerò. & deficientis. C. de cad. toll. † Et ſi dicaẽ ſatis eſt ꝙ can-
11 cellaria quæ interpretari põt mentem pontificis in extenſione
dixerit ꝯſtito de aſſertis ſummariè. abſq; adiuncto, &c. non in-
telligiẽ conceſſiſſe, niſi qđ ſummariè ꝯſtaret. ita not. deciſ. pal-
leg. ſed in ſummaria cognitione requiriẽ citatio partis, ut in cle.
ſæpe. de uerb. ſigni. & ibi per doc. & not. Bar. in extrauag. ad re-
12 prim. in uer. ſummariè. igii &c. † Tertiò poſito & non ꝯceſſo, ꝙ
dictum monitorium non fuiſſet nullũ, prout eſt, ut ex pręmiſſis
liquet negari tñ non põt quin fuerit iniuſtũ & iniquũ, tanquam
non iuſtificatũ ex probationib. neceſſarijs ſuper iure ꝑfati reue-
rendiſſ. in ꝓtenſa penſione petita, nã certũ & clarum eſt ꝙ ꝑ li-
teras tranſlationis factæ de ꝓtenſa penſione ab eccl̃ia iſta ad ec
cl̃iam aliam intelligiẽ dicta penſio, quo ad præfatã eccl̃iã & epm
extincta & ſublata. prout ex uerbis dictarũ literarum multiplici
ter colligiẽ, primo ex narrõne, ibi nos cupientes tã eccleſiã, q̃ e-
lectũ hmõi ob onere ſolutionis penſionũ earundẽ exonerare, &
14 liberos penitus reddere motu proprio. † Liber. n. dr̃ ille q̃ nullo
nexu obligationis aſtringiẽ. l. liberari. C. de ſolu. ſicut liber po-
pulus & libera gẽs, q̃ nullius ptãti ſubijciẽ. l. nõ puto. §. populus
liber. ff. de capt. & poſtli. & not. gloſſ. eod. titu. in l. hoſtes. † ac-
15 cedit, ꝙ non ſolũ liberos, ſed penitus liberos exꝑſſit, uerbũ. n. pe
nitus, eſt ꝓciſum, nullã modificationẽ, ſeu alienationẽ recipiẽs.
l. ij. C. de ſum. Trini. & fi. cath. §. de ſerui. l. fin. & l. antiquitatẽ.
C. de uſufr. c. ſuper eo. de hæreti. li. vj. † Rurſus ſubdit in eiſdẽ li-
16 teris, ꝙ dictã pẽſionẽ trãsfert ad eccleſiã aliã, qđ uerbũ ex ſui na
tura totalẽ trãſlationẽ ſignificat, ita ꝙ nihil remaneat apud eũ
a quo trãsferẽ, ꝓut no. Bar. in l. j. in prin. ff. de dam. infe. allegat.
l. primã, in prin. de noua. & ꝓbaẽ plene in c. uenerabilẽ, de elec.
& in clementi. Romani, de iure iur. & de trãſlatione Imperij à
Gręcis in Germanos, patet inſuper in trãſlationibus ꝑlatorũ de
una in alterã eccleſiã, ꝑ quam primũ uinculũ penitus, & ꝓrſus
diſſoluiẽ. Ita igiẽ in ꝓpoſito per trãſlationẽ dictę pẽſionis, eccle
ſia, & Epiſcopus cenſeni penitus liberi, & quo ad eos dicta pen-
17 ſio extincta. † Poſtremo in eiſdẽ literis trãſlationis ſubdit, ac ꝑ-
fatũ Epiſcopũ ſuoſq; ſucceſſores Epiſcopos ꝑ tpe exiſtẽtes, nec
nõ eandẽ eccleſiã ab illarũ ſolutione prorſus abſoluimus, & li-
beramus. Liberatio. n. extinctionẽ cuiuſcunq; obligationis ꝑam
18 bulę importat, no. gl. in Rubri. ff. & C. de ſolu. & libera. † Acce-
dat i caſu nr̃o uerbũ. prorſus qđ abſolutã, & totalẽ extinctionẽ
ſignificat, iuxta plene not. ꝑ doc. in c. pe. de pęn. & bñ facit text.
in c. in ſacris, qđ met. cau. & in c. ſuper lr̃is, de reſcri. Quod non
unica expreſſione dictorũ uerborũ liberationẽ, & extinctionem
obligationis importantiũ, ſed gemina imo terna uſus eſt, iuxta
no. i l. Baliſta. ff. ad Treb. per gl. Inferẽ ergo ex his, ꝙ data extin
ctione ꝓtẽſę pẽſionis uirtute dictę trãſlationis, ꝙ ſubſequẽs trãs
latio de eadẽ in fauorẽ dicti Cardinalis ad d. eccleſiã eſt nulla ip
ſo iure uirtute regulę cancellarię de qua in actis, q̃ prohibet ex-
tinctas pẽſiones in poſterũ ſuſcitari, renouari, uel ꝯſtitui, cũ fa-
teri oporteat, per d. regulã, penſionẽ extinctã de nouo creari, ſi-
19 cut dicimus in dignitate eccleſiæ ſemel extincta. † Quæ ſi iterũ
inſtituatur, dr̃ creatio noua. xxj. diſt. c. in nouo, firmat hoc ex-
20 preſſe Abb. in c. cum acceſſiſſent de ꝯſtitu. † Quod ur̃ dubiũ in
caſu de quo agitur, in quo agitur de perſonali iure extincto, quo
21 tenebatur epiſcopus ad penſionẽ ſoluendã. † Quod ſemel ex-
tinctum, impoſſibile eſt reuiuiſcere. l. qui res. §. aream. ff. de ſo-
lut. & quarta diſtin. c. quæris, & not. doct. in cle. per literas, de
22 reſcrip. ſuper glo. in uer. creatũ. † Vel ſaltem fateri oportet, ꝙ ſi
nõ dicatur noua pẽſio, cenſeri debeat renouata, arg. d. glo. in d.
clem. per lr̃as, in uer. creatũ, quod tñ non potuit uirtute dictæ
regulæ, q̃ non ſolum prohibet de nouo ꝯſtitui, uel ſuſcitari, ſed
renouari penſionem extinctam, ex uerbis ipſius expreſſe colligi
tur, ibi poſt earum extinctionem, uel expirationem in poſterum
ſuſcitare, uel renouare uelle, & rurſus infra ibi, & ſuper præoccu
patione, uel alias ſuſcitari, renouari ꝯſtitui, & aſſignari, &c. Cui
quidem regulæ, cum non fuerit derogatum huiuſmodi tranſla-
23 tio ipſo iure nun tenuit ſtante decreto ibidẽ appoſito. † Quarto
dico, ꝙ huiuſmodi tranſlatio ultimo facta, dato ꝙ tenuiſſet de
iure, prout nõ tenuit, per præmiſſa, nihilominus, adhuc dicẽdũ
eſt, monitorium fuiſſe iniquum, & iniuſtum. Præfixit. n. termi-
num ad ſoluendum penſionem pro tempore, quo dicto epiſco-
patui præfuit, &c. & ſic pro tempore ante tranſlationem, & pro
penſione a qua fuerat liberatus, & ſic ad quam non tenebatur,
cum uigore dictarum literarum, data ualiditate non tenetur ni-
ſi a tempore datę ipſarum, ut ex ipſarum ſerie clare liquet, & iu-
ris ratio ſuadet, continent enim grauamen eccleſiæ, & præiudi-
cium tertij, reſtringendę. n. ſunt, & quantum poſſibile eſt ad di-
ſpoſitionem iuris cõmunis reducendę. c. cauſam quæ, de reſcrip.
l. ſi qñ. C. de inoff. teſt. ſed de iure communi obligatio ſemel ex-
tincta ſuſcitari non põt. d. l. qui res. §. aream, cum ſi. ergo non eſt
24 credendum de illa ſenſiſſe. † Secundo ad idem quia uerba reſcri
pti, & literarum principũ, ẽt ſi improprijari oportet improprian-
da ſunt ut ad ius cõe eiuſq; diſpõnẽ reducanẽ, & ius tertio cõ-
petens non auferaẽ, ut in c. ſuper eo, de offi. deleg. quia nunquã
ꝑſumiẽ eſſe principis intentio, ꝙ per ſuas lr̃as, & ꝯceſſiones, ue-
lit alterum priuare iure ſibi ꝯpetenti. c. ex parte, de off. deleg. c.
quamuis, de reſcriptis, lib. vj. l. ij. §. merito, & §. ſi quis a principe.
ff. ne quid in lo. pu. l. nec auus. C. de emanc. lib. ex his infero, ꝙ
uerba in dictis literis appoſita, perinde, q̃ uñr innuere ꝯriũ, & ꝙ
uoluerit, ꝙ a tpe datę primarum literarũ teneretur ad penſionẽ
ſunt ſane intelligenda, ut intelligantur operari quo ad pęnas, &
cenſuras in primis literis appoſitas, & quo ad terminos ſolutio
nis præfixos non generaliter, quo ad ſolutionem ab illo tempo-
re citra per epm fiendam, quia ſi hoc eſſet ſequeretur abſurdum
uidelicet, ꝙ uoluiſſet epiſcopum teneri, etiam pro tempore, pro
quo alter præfuit, quod non eſt dicendum, & de ꝯria mẽte Prin
cipis apparet per reſcriptum commiſſionis, in qua cũ narraretur
alterũ ꝑfuiſſe eccleſię, & ex poſt iſtum promotum, & ignoraſſet
25 extinctionẽ penſionis, ſolũ grauauit pro tpe, quo præfuit. † Vt
ergo euitetur abſurdum. d. clauſula, perinde, &c. In fi. appoſita
non debet referri ad omnia præmiſſa, & ad illa in quibus rõ eui
tandę abſurditatis ſuadet ꝯriũ, prout expreſſe no. in l. j. C. de lib.
præt. & Bar. in l. talis ſcriptura, de leg. j. Ro. cõſi. cxj. uiſa ꝑmiſſa
26 dubitatione. † Poſtremo ruit monitorium, quia non potuit mo-
neri uel exigi ante lapſum terminorum præfixorum ad ſolutio-
nem prætenſę penſionis, de quib. in dictis literis. l. cedere diem.
27 ff. de uer. ſig. & l. cum qui calend. ff. de uerb. ob. cum ſi. ¶ † Labi
autem non potuerunt niſi a die intimationis, & ſcientię dictæ
rẽtranſlationis, quia ignoranti tempora non currunt in incom-
modum, & damnum ignorantis. l. fin. ff. de decr. ab ordin. fac. l. ſi
ideo. C. de his quibus ut indignis. l. quamdiu. C. qui admit. &
28 clementina cauſam, de electio. cum ſin. † Siue loquamur in ter
mino ꝑfixo a teſtõre, ut l. ſi in diẽ. ff. de ꝯdi. & dem. & l. ij. §. ſi qs
hæredi. ff. de ſta. liber. ſiue ſimus in termino pręfixo a l. ut l. ſcire
oportet. ff. de excuſatio. tut. & ibi Bal. facit. l. §. fin. §. ſin autẽ du
bius. C. de iure deliberandi, & in auth. hodie. C. de appel. & c. ſu
29 per eo, eo. ti. & c. ꝯcernationi, eo. ti. li. vj. † Siue in termino ſtatu
to a iudice uel arbitro ad ſoluẽdũ, ut in d. l. in diẽ, & firmat Bar.
ꝯſ. ccxxx. q̃riẽ ſi arbiter. &c. Cũ ergo añ monitoriũ nõ ꝯſtet, nec
ꝯſtare poſſit ipſum. d. Epiſcopũ habuiſſe notitiã dictę retranſla
tionis, quã ꝑſumiẽ ignoraſſe. l. nerius. ff. de ꝓbati. apparet liquĩ
do de iniquitate, & iniuſtitia dicti monitorij, ꝑ iura ꝑallegata.
30 ¶ † Vltimo dici pñt nullę dictę literę retrãſlationis ultimo loco
obtẽtę per Reuer. Cardi. & in nihilo eidẽ opitulari, qa impetra
tę lite pẽdẽte, in ꝑiudiciũ Epiſcopi, eſt. n. uera ꝯcluſio, nullã eſſe

gratia m

grãm, uel priuilegium cõi dño impetratum, ſuper eo quo pẽdet
lis, de pendentia litis mentione non facta, adeo ut in ea nullum
ex hoc pꝛiudiciũ inferat̃. c. cãm quæ de teſtib. c. j. & c. fi. ut li. pe. &
in auth. in med. li. non fie. ſac. iuſ. §. ſi uero, & §. id quoque, no. Io.
31 An. in c. j. de priuilegijs, lib. vj. in nouell. † Illud at̃ certum eſt,
q̃ in impetrantis pꝛiudicium, ſi ipſe ille fuit qui ad iudicium uo
cauerit lis pendere dr̃, per præſentationem commiſsionis, & ci-
tationem decretam, licet non executam, clem. ij. ut lit. pen. Vo-
lẽs ad introducendam litis pendentiam neceſſe fore citationem
peruenisse in citati notitiam, loquit̃ quo ad pendentiam inducẽ
32 dã ex parte rei. † Quo. n. ad ipſam introducendam ea parte agẽ-
tis, ſufficit ſolum citationis decretum, quia ea quo ipſe certus
eſt de commiſsione, & citationis decreto, ergo amplius certio-
rari non debet. c. cum qui. ff. de reg. iur. li. vj. qua ratione hoc ex
preſſe firmat deciſ. Rot. ſub ti. ut li. pend. ſm̃ nouam impreſsio-
nem. clxxxj. item quod dicitur in cle. ij. & Roma. conſ. cccxlviij.
33 circa primum, col. ij. † Niſi quis diceret ſuffragari, quia motu ꝓ
prio, & ex certa ſcientia emanarũt, iuxta no. per Inn. in. d. c. dile
ctus, de priuilegijs, & Nic. Sicu. in d. c. fi. ut li. pen. ſuper quo nõ
inſiſto, quia ſatis eſt ex alijs præmiſsis dictum, monitorium red-
di nullum, uel ſaltim iniquum, & iniuſtum, ut præmiſi. Pariſi. Pa.

SVMMARIVM.

1 *Poteſtas, & facultas transferendi penſionem, conceſſa alicui per Pont. qualiter interpretetur, ut transferri poſſit per actum inter uiuos, uel per actum ultimæ uoluntatis, & per totum.*
Dicta poteſtas concedi poteſt per Pontificem.
2 *Capitula, & conuentiones facta inter aliquos, comprobata per ſedem apoſtolicam ualent, & tenent.*
3 *Translatio penſionis, facta per habentem facultatem transferendi per actum inter uiuos, ualida eſt.*
4 *Et an poſſit transferri per actum ultimæ uoluntatis.*
5 *Succeſſor ita poteſt nominari per actum inter uiuos, ſicut & per actum ultimæ uoluntatis.*
Diſpoſitio loquens generaliter, debet generaliter intelligi.
6 *Succeſſor proprie dicitur ille, qui per ultimam uoluntatem conſtitutus reperitur. & nu. 9.*
7 *In beneficijs, non datur ſucceſſio.*
8 *Nec etiam dantur ſucceſſores.*
10 *Succeſſoris appellatione, proprie uenit uniuerſalis.*
11 *Quando autem partes de ſucceſſore loquuntur, comprehenditur ſingularis.*
12 *Et quid in priuilegijs conceſſis alicui, & ſucceſſorib.*
13 *Ver. ſucceſſor, ſecundum ſubiectam materiam quandoq; non uerificatur niſi in ſingulari.*
14 *Succeſſor nominatus per ultimam uoluntatem, magis ſolenniter dicitur nominatus.*
15 *Nominatio facta coram perſona in dignitate conſtituta, magis præualet.*
Forma data a Pontifice circa translationem penſionis, obſeruanda eſt.
16 *Prohibitio quæ fit per ultimam uoluntatem, eſt magis potens, quàm illa quæ fit per actum inter uiuos.*
17 *Poteſtas nominandi ſucceſſorem intelligenda eſt, tam de nominato per actum inter uiuos, quàm per actum ultimæ uoluntatis.*
18 *Poteſtas transferendi penſionem, etiam in articulo mortis conceſſa alicui per papam, per quem actum poſſit exerceri.*
Sermo indefinitus, æquipollet uniuerſali.
19 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
20 *Alienandi poteſtas, conceſſa alicui, interpretatur, ut fieri poſſit, & per actum inter uiuos, & per actum ultimæ uoluntatis.*
21 *Eligendi poteſtas alicui conceſſa, exerceri poteſt, & per actum inter uiuos, & per actum ultimæ uoluntatis.*
22 *Actus quilibet regulariter, ita poteſt fieri per actum inter uiuos, ſicut & per actum ultimæ uoluntatis.*
23 *Cauſa conceſsionis prædictæ facultatis, conſideranda eſt.*
24 *Proœmium inducit cauſam finalem diſpoſitionis.*
25 *Translatio penſionis, de iure communi per utrunq; actum prohibita eſt, ita & conceſſa, uidetur permiſſa per utrunque actum.*
26 *Argumentum a ſolitis, & communiter contingentibus, ualidum eſt, & nu. 27.*
Experientia eſt rerum magiſtra.
28 *Donatio cauſa mortis, uel inter uiuos, qualiter diſcernantur.*
29 *Donatio cauſa mortis, ſapit ultimam uoluntatem.*
30 *Dictio, etiam, implicatiua eſt, ad maiora, & diuerſa ab expreſſis.*
Etiam in materia ſtricta, & exorbitanti.
31 *Et auget, augendo, & implicando.*
32 *Facultas conceſſa per teſtatorem reſtituendi bona illi quem elegerit morte, electio poteſt fieri per utrunq; actum, & nu. 33.*
34 *Idem quando data eſt facultas eligendi quandocunque.*
35 *Actus inter uiuos geri poteſt etiam in ultima uoluntate, & nu. 36.*
Et quando, & quo caſu talis actus poſſit fieri in ultima uoluntate, & nu. 37.
37 *Et actus, ita geſtus, dicetur factus inter uiuos.*
38 *Interpretatio fieri debet, ut actus ualeat.*
39 *Actus geſtus, ſi non ualet uno modo, ualere poteſt alio.*
40 *Clauſula, omni meliori modo, multum operatur.*
41 *Conditio ex quibus uerbis colligatur.*
42 *Diſpoſitio conditionalis, non poteſt reddi ualida, conditione non adimpleta.*
43 *Translatio penſionis de una perſona in aliam, pænæ nomine fieri poteſt.*
44 *Dictio, ex nunc, trasfert diſpoſitionem ſine aliqua dilatione.*
45 *Diſpoſitio conditionalis, adimpleta conditione redditur pura.*
46 *Quod operatur priuatio, idem operari debet implementum conditionis.*

CONSILIVM XLVI.

QVONIAM Apud nonnullos dubitatur, an Illu-
ſtriſsimus dominus Robertus eques Vrſinus ſe-
cundum formam iuris, & facultatem a ſummo Põ-
tifi. ei attributam, tranſtulerit penſiones in Illuſtriſ
ſimum dominum Paulum Vrſinum, nepotem ſuum, & an talis
translatio ſubſiſtat, & teneat, cum facta dicatur per ultimam
1 uoluntatem, & non per actum inter uiuos. † Aduertendum eſt
pro ueritate, quoniam dubitari non conuenit. An ſummus Pon
tifi. potuerit concedere dictam facultatem, minus etiam conue
2 nit exhitari, an fuerit conceſſa, & ſub qua forma. † Capitula eñ
conuentionum comprobata per ſedem apoſtolicam, & bullæ in
de expeditæ, & conſenſus ſoluentium penſiones præſtitus, aper
3 tiſsime dubitationem tollunt. † Prout etiam minime dubitan-
dum eſſet, talem trãslationem fuiſſe ualidiſsimam, ſi per actum
inter uiuos facta appareret etiam in articulo mortis, ut ex præ-
4 dictis ſcripturis clare conſtat. † Solum difficultatem facere uide
tur, quoniam translata fuit per ultimam uoluntatem. An ta-
lis poteſtas, & talis modus transferendi fuerit a ſummo Pont.
conceſſus, ita ut translatio dictarum penſionum, ita facta ſubſi-
ſtat, ad cuius difficultatis reſolutionem, conſiderandum eſt, q̃
partes ipſæ in capitulis conuentionum approbatis, ut ſupra, ex-
preſſe uoluerunt, q̃ tales penſiones per ipſum dominum Ro-
bertum poſſent transferri in quamcunque perſonam, & q̃ tran-
ſirent ad ſucceſſores ipſius, qui ſucceſſores poſſent tales penſio
nes percipere, loco, & terminis quibus poterat ipſe dominus
5 Robertus. † Quæ uerba nedum includunt ſucceſſorem nominã
dum per actum inter uiuos, ſed etiam quinimmo, & aptius, &
magis proprie nominandum per ultimam uoluntatem. Tum at
tenta generalitate, & determinatione generali, ad no. in l. j. §. ge
neraliter. ff. de legat. præſtan. & in l. de precio. ff. de public. &
6 in l. in fraudem, in fine, ff. de teſtamen. mil. † Tum etiam quia ſuc
ceſſor proprie ille dicitur qui per ultimam uoluntatem uoca-
tus eſt, & uenit. l. ſi pupilius, uerſi. quæ ſententia, ibi ſucceſſo-
rem, iuncta glo. ff. de acquiren. hæredi. tradit Franc. de Cur. con
ſi. xxavij. conſiderato themate, coll. iiij. uerſi. & ſic ſtatutum lo
7 quitur. † Eo magis quia in iſtis beneficialibus nec ex teſtamen-
to, nec ab inteſtato datur ſucceſsio. c. j. & ibi glo. adducens con
8 cordan. de præben. † Nec dantur ſucceſſores. ca. j. de conceſsio.
præbend. c. conſuluit, de iure patro. c. ad hæc, de decim, cum ſi-
mili. Et tñ ſumm. Pont. conſentientibus penſionarijs, uoluit ip-
ſum dominum Robertum, in illis habere ſucceſſorem per eum
9 nominandum. † Quod quidem etiam eam nominationem con
cernit per ultimam uoluntatem faciendam, per quam proprie
10 nominatus ſucceſſor dicitur. d. l. ſi pupillus, cum concor. † Et li-
cet appellatione ſucceſſoris, proprie comprehendatur uniuerſa
lis. l. Pomponius. §. quæſitum. ff. de acqui. poſſeſsio. l. quædam. §.
11 nihil intereſt. ff. de ede. † Tamen quando iſte terminus exprimi
tur a partibus etiam ſingularis ſucceſſor comprehenditur. l. in
12 conuentionibus. ff. de uerb. ſigni. † Et idem in priuilegijs reſpe-
ctu alicuius iuris particularis conceſsi prædeceſſori. l. j. §. permit
titur, de aqua quotidia. & æſti, cum alijs adductis per Iaſo. in d.
§. nihil intereſt. in tertia limita. num. iiij. & per Deci. in l. qui in

iua.ff.de reg.iur.& conſi.lxxviij.licet in caſu,col.ij.uerſi.ſed tñ
13 prædictis.) Tum etiam quia attenta materia ſubiecta non põt
uerificari in uniuerſali,ſed tantum in particulari nominando in
penſionib.ad no.in l.ſi uno.ff.loca.& diffuſius maximè per Mo
14 de.in l.ſed & ſi poſſeſſori.§ ſed & ſi.ff.de iur.iur.) Prout etiã qm̃
nihil intereſſe vr̃. An talis ſucceſſor fuerit nominatus per actum
inter uiuos. An per ultimam uoluntatem,quinimmo iſte per ul
timam uoluntatem nominatus magis ſolenniter nominatus di-
citur,conſiderata maiori ſolennitate,quæ interuenit, per quam
omnis ſuſpitio fraudis doli,& falſitatis tollitur , ad not.in l. hac
15 conſultiſsima. C.de teſt.& qui teſt.fac.poſ.) Tum etiam quia in
hac nominatione,ita facta.interuenit perſona in dignitate con
ſtituta,iuxta formam traditam per ipſum Pont.ad no.in l.cum
hi.§.ſi prætor,& in l.de his.ff.de tranſac.& per Bal.in l.fi. C.de
16 ſuis & legit.) Et prout fortior,& potentior eſt illa prohibitio,q̃
fit per ultimam uoluntatem,ſecundum glo.& docto.in l.ea le-
ge.C.de conditio.ob cau.& in l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de uerb.
Ita & permiſsio fortior,& potentior erit,cum contrariorum ea
dem ſit diſciplina, & determinatio,ad plene tradita per omnes i
17 Rub.ff.de acq.poſſe. † Prout etiam quia data fuit poteſtas no-
minandi ſucceſſorem,& ſic quemcunque uellet , ergo & per a-
ctum ultimæ uoluntatis ut tradit Bal.in c j.de feu.non haben.
prop.nat.feu.quem refert Fran.de Cur.conſi.lxiij.col.pe.uer.&
plenè ſignanter,ubi allegando alios,concludit in ſi. ꝙ illa uer-
ba appoſita in inueſtitura feudi,& quibus dederit , uenit pote-
18 ſtas dandi ẽt per teſtamentum.† Accedat ꝙ partes ipſę,& Pon-
tifex uoluerunt,ꝙ huiuſmodi nominatio , & translatio , poſſet
fieri etiam in articulo mortis,non exprimentes aliter modum ,
& actum per quem deberet fieri,uoluerunt que per omnem poſ
ſe fieri,dummodo per illum ſine ſuſpitione appareat facta,& ſer
uata forma data,uidelicet,coram perſona in dignitate conſtitu
19 ris.) Talis enim ſermo indefinitus equipollet uniuerſali.l.ſi plu
ribus,de leg.ij.& ibi Bar.& alij. Et qui omne dicit nihil exclu-
dit l.Iulianus,de leg.iij.c.ſolite,de maio.& obedien.c.ſi Roma
20 norum.§ dicendo uero.xix.diſt.Prout in ſimi.conceſſa poteſta
te alienandi,nedum uenit illa quæ fit per actum inter uiuos,ſed
etiam illa quæ fit per ultimam uoluntatem.l.ſi quis prioris . §.ſi
certum.C.de ſecun.nupt.& ibi doctores omnes no. & per Soc.
ꝯſi.xliij. uiſo,nu.ij.uol.iiij.& per ſcrib.in d.l.ea.l.& in d. §.ea.l.
per Bar.& alios in l.ſi filiusfa.§.diui,de lega.j.& traditur in l.in
re mandata.C.manda iuncta.l.j.C.de ſac.ſan.eccl.& l.j.ff. de te
ſta.& punctaliter iſtud firmat Fran.de Cur.conſi. lxiij. antiquiſ
ſima,col.pe.uer.& ſic ſtante potentia,ubi adducendo deciſio.fir
mat conceſſa poteſtata alienandi , uideri eam conceſſam etiam
21 per actum teſtamenti,& ultimæ uoluntatis.) Ad quod etiã quia
conceſſa facultate eligendi quouſque quis uiuit,eligere poteſt,
nec eſt prohibita electio per utrunque actum,ad no.per Bar. &
alios,in l.ſi ſtipulatus fuerim.ff.de uer.ob.& ff.de optio.leg.fere
per totum,& inſt.de leg.§.optionis,& eſt tex.& ibi no. Bar. in l.
22 unum ex familia.§.j.& §.ſed ſi uno,de lega.ij.† Prout regulari-
ter quemcunque actum conſideremus , quem quis facere põt,
non magis cenſetur eſſe permiſſus per actum inter uiuos,quam
per ultimam uoluntatem , conſiderata poteſtate , & facultate
faciendi, & ualidum ſit argumentum de contractu ad ultimam
23 uoluntatem,& econtra.l.quæ delegato,cum ſi.de lega.j. † Et ſi
cauſa conceſsionis dictæ facultatis conſideretur,prout conſide
rari debet.xxij.q.v.c.humanæ.xxxiij.q.ii.c.hoc ipſum.c.intelli-
24 gentia,de uer.ſig. † Hoc idem dicendum erit conſideratis uer-
bis,& proœmio conceſsionis prædictæ,cuius uerba cauſam fi-
nalem indicant.l.j.ff.ad Macedonia.l.regula.§.fi.uerſi.nam ini-
tium conſtitutionis.ff.de iur.& fac.igno.l.fi.ff. de hæredi.inſt.
25 † Et ſicut conſiderata diſpoſitione iuris communis talis nomi-
natio,& translatio per utrunque actum prohibita eſt,ita permiſ
ſio,& conceſſio data,permiſſa iudicari debet , per utrunque a-
ctum,argumento.l.fi.§.fi.de lega.iij.l.& ſi contra.§.fi.ff.de uul-
ga.& pup.concurrentibus potiſsime ſuperius deductis, ex quib.
infertur,non magis fuiſſe permiſſum per unum actum, quã per
26 alium.† Rurſus ualidum eſt argumentum a ſolitis,& ab his quę
ſolent communiter fieri.l.certi conditio.§.ſi nummos.ff. ſi cer.
peta.l.quod ſi nolit §.qui aſsiduam.ff.de ædil.edict.l.fi.C.de fi
deiuſſo.l.uel uniuerſorum,ubi Alex.in addi.ad Bar.ff.de pigno.
27 act.) Item a communiter accidentibus argumentum eſt bonũ
per gloſſ.& docto.in l.neque natales , C.proba. & in l.cum do-
tem.C.de iu.dot.& per Alex.& alios,in l.non hoc , C. unde le-
git.& per Deci.conſi.clxxxiiij.& pro tenui,col.iij.uerſic. & ſic
communiter,conſiderando igitur,& habendo reſpectum ad ea
quæ ſolent communiter fieri,& communiter contingere, in ar-
ticulo mortis fiunt ultimæ diſpoſitiones , & uoluntates , magis
quàm alius actus inter uiuos, ut experientia nos docet , quæ eſt
rerum magiſtra.c.quam ſit,de elec.li.vj.Quo fit,ut iſtis conſide
ratis,illa uerba,in mortis articulo,ita referenda ſint ad actum vl
28 timæ uoluntatis,ſicut ad actum inter uiuos. † Suadetur qm̃ fa-
cta eſt mentio mortis,quo caſu in ſi.ad cognoſcendum dona-
tionem cã mortis,uel inter uiuos,dicere ſolemus in dubio præ-
ſumi donationem cauſa mortis,ut per gl.& Bar.in l.Seia.§.fi.ff.
de donatio.cauſa mortis,& per gl.& Bar.in l.Seia.ff.de do.præ-
leg.& pleniſsimè poſt gl.per Bar.& alios,maximè Mod.col. vj.
29 nu.xxvj.in l.quæ dotis.ff.ſo.ma.) Et donatio cauſa mortis ſapit
ultimam uoluntatem.l.fi.C.de do.cauſa mortis,inſt.de dona.§.
j.Bar.& alij in l.tam is.§.filius.ff.de do.cauſa mortis, per eundẽ
30 & alios omnes in l.ij.de lega.j.) Ad quod inſuper illa dictio,e-
tiam,quæ eſt implicatiua.l.etiam.ff.ſo.ma.& includit,& impli-
cat maiora,& diuerſa ab expreſsis.c.tanta,de ſimo. clementina
grauis,de ſent.excom.etiam ſi eſſemus in materia ſtricta , & e-
xorbitanti,ut tradit Io.An.in c.cum in illis,de præben.lib.vj.&
Lap.& ſcrib.in c.j.ne ſede uacan.no.lib.cum alijs adductis per
Gemi.conſi.lxv.diſcutiam,col.iij.uerſi.reſtat reſpondere, & cõ
31 ſi.cxx.quia in facto,in fi.) Et nedum prædicta operatur quinim
mo auget addendo,& implicando,ut firmat Gemi.conſil. cxxv.
dubia,col.ij.uer.ſuper ſexto,& conſi.cxxij.ſtante, alias , ſuper
primo in princ. Vt ergo dicta facultas conceſſa etiam in articu-
lo mortis implicet maiora,& diuerſa expreſsis,& ſtet augmen
tatiue includendo actum inter uiuos , expreſſe continebit actũ
faciendum per ultimam uoluntatem , ut habeat denotare ſuam
propriam naturam,& implicare maiora, & diuerſa ipſis expreſ
32 ſis. † Et optime ad caſum præſentem facit tex.in l.unum ex fami
lia,in princ.de leg.ij.& ibi Bar.& omnes ſcribẽ.no. Vbi hr̃, ꝙ ſi
teſtator inſtituit aliquem & dat ſibi facultatem reſtituendi bo-
na ſua,illi quem elegerit in morte , ꝙ poterit facere talem ele-
ctionem per ultimam uoluntatem, & electio ita facta erit uali
diſsima,& firma,ea quo fuit collata ad tempus mortis,& hoc fir
mant oẽs in l.poſt mortem.C.de fideic.maxime Cur.col.j. uer.
quod autem quæritur.& Iaſ.col.j.Inferentes ad plures quæſtio
33 nes,q̃ uideri põt,bñ facientes,& poſt Pau.de Ca.ibi.) Volentes,
ꝙ rogatus eligere in morte,põt eligere per ultimã uoluntatem,
adducendo tex.in l.filiusfa.§.diuus,de leg.j.& ratio eſt, quia ta-
lis electio fuit collata in diem incertã,& hoc idem uoluit Bal.
col j.uer.ij.oppono,& Flori.col.fin.uerſi.item adde,& uer. ſeq.
in l.cum quidam,de lega. ij. & Bal. in d.l.unum ex familia, in
34 prima oppoſitio.& ibi Floria.uer.nõ obſtat.) Volentes,ꝙ ſi da
ta eſt facultas eligendi quandocunque talis poteſt eligere uſq;
ad mortem,ut ſenſit Bar.ibi uer.oppono dicitur hic. Et talis e-
lectio põt fieri per ultimam uoluntatem.ita igitur,& in caſu prę
ſenti,in quo data fuit facultas nominandi, & trãſferendi dictas
penſiones,uſque ad tempus mortis,ẽt in articulo ipſius,ut licite
fieri potuerit, prout facta fuit ẽt per actum ultimæ uoluntatis,
ut apertè probat in d.l. unum ex familia , & in d.§.diuus,& in
d.l.cum quidam,in fine,& in l.pater filium.ff.ad legem Falcid.
35 † Aduertendum inſuper erit ꝙ talis actus trãſferendi,& nomi-
nandi,ẽt ſi conſideretur ut actus factus inter uiuos, non infrin-
git ultimum iudicium,& ultimam uoluntatem,nec illi ꝯtriatur,
ut patet ad ſenſum . Nam inuicem ſtare poſſunt conſiderando
unumquemque actum deperſe,& ẽt conſiderando eum ut factũ
36 & adiectum in ultima uoluntate.) Quo fit,ut talis nominatio,&
translatio penſionum effectum ſortiri debeat , uti actus factus
inter uiuos,cum etiam in teſtamentis , & ultimis uoluntatibus
non ſit prohibitum immo permiſſum celebrari , & fieri ꝯtractum,
& actum inter uiuos,non contrariantem,nec infringentem ulti-
mum iudiciũ,& ultimã uoluntatem,ut eſt glo.in hoc communi
ter approbata per ſcrib.ibi in l.hæredes palam.§.fi.ff. de teſta.&
tradunt docto.in l.cum antiquitas.C.co.& Roma. allegans ad
hoc in ſua conſi.cccciij.præſuppoſito,ꝙ dictum legatum,col.j.&
37 plene traditur per Mod.in l.j.§.ſi quis ita.ff.de uer.ob.) Ex quo
infertur,ꝙ licet talis translatio,& nominatio,appoſita ſit, & fa-
cta in ultima uoluntate,tamen ualere debet,ut actus ſaltem fa-
ctus inter uiuos,qui etiam celebrari põt in teſtamento,cum illi
non ſit ꝯtrius,nec teſtamentum ſubuertat, quinimmo ſit conue
niens teſtõ,cum facultas fuerit conceſſa ẽt in articulo mortis,
non aliter exprimendo per quem actum,& modum deberet fie-
38 ri.) Et iſtud potiſsimum,ut actus nominatio,& translatio ſub-
ſiſtat.

ſiſtat.l.quoties.ff.de reb.dub.& l.quoties.ff.de uer.ob.cum uul
ga.& per Soc.conſi.lxvj.uiſa,col.iij.num.xiiij.uol. iij. & conſi.
39 lxxxvij.in præſenti,col.iiij.uol.j.†Et etiam quia ſi actus non ua
let uno mõ,ualere debet eo modo quo poteſt,ad plene not. per
Bar.& alios.in d.l.j.§.ſi quis ita in primo membro ſuæ di. ff. de
40 uer.ob.†Præſertim cum ex uerbis prolatis ab ipſo do. Roberto
aperte colligatur mentem ſuam fuiſſe,diſpoſita per eum in di-
cto teſtamento debere ualere,& ſortiri effectum,omni meliori
modo,&c.ad no.in l.cum pater.§.filius matrem,de legat. ij. cũ
alijs adductis per Iaſ.in aut.nouiſsima.C.de inoff.teſta.nu. xxj.
¶Quocunque ergo modo conſideretur dicta nominatio,& trã
ſlatio penſionum,facta ſiue per actum inter uiuos, ſiue per ulti
mam uoluntatem , iudicanda erit ualida, & firma , ut ex dedu-
ctis ſatis aperte oſtenſum eſt. Quibus non habet obſtare ſi dica
tur,ꝙ ipſe do.Pau. ad dictas penſiones ſimpliciter non fuit no-
minatus,& pure ex quo uidetur in eum fuiſſe tranſlatas condi-
tionaliter,ad cautelam maiorem uxoris ipſius do.Roberti, &
ſub ꝯditione,ſi ipſe faceret obſeruare,quod teſtator ipſe diſpo-
ſuerat ad commodũ uxoris,cui deberet præbere ſufficientes cau
41 telas.†Quæ omnia conditionem important,ut per Bar.& alios
42 in l.j.ff.de cond.& dem.†Et conditione non adimpleta non poſ
ſunt de iure ſortiri effectum.l.cedere diem.ff.de uerb.ſig. l. qui
hæredi.§.fi.ff.de condi.& demon.cum ſi.Eo magis quoniam te-
ſtator ipſe in euentum in quem dictæ conditiones non fuiſſent
adimpletæ per ipſum do.Paulum penſiones prædictas tranſtu-
43 lit in d. Ferdinandum,&c. † Quod quidem facere potuit. ff.&
C.de his quæ pœ.nomi.fere per totum,& ff.de adimen.& tranſ-
44 fer.leg.†Maximè conſiderando illam dictionem,ex nunc, quæ
denotat conditionibus non impletis,tranſlationem factam ſine
alia dilatione.l.ſancimus.§.cum autem.C.de inoff.teſta. & per
45 Albe.in dictiona.in uer.nunc.†Ceſſant.n.obiectus iſti, quoniã
ipſe do.Paul.conditiones adimpleuit,& ipſis adimpletis , & pu
rificatis , perinde eſt , ac ſi ſimplr, & pure nominatus fuiſſet,&
penſiones in ipſum ſimpliciter,& pure , fuiſſent tranſlate , ut in
46 d.l.cedere diem,& in l.fi.§.fi.ubi Aret.ff.de uerb. † Et prout in
euentum in quem non adimpleret conditiones fuit ſibi ſine a-
lia dilatione facta tranſlatio penſionis in dictum do. Ferdinan.
ut ſupra. Ita ex oppoſito,adimpletis conditionibus ipſe.d.Pau-
lus ſine alia dilatione cenſetur nominatus,ad illas,& in eum di
cuntur tranſlatę ſine alia mora. Vt quod operabatur illa priua-
tio reſpectu temporis , quando conditiones non fuiſſent adim-
pletæ. Iſtud idem operetur implementum conditionum, ſub qui
bus ipſe do.Paulus fuit uocatus,cum iſto caſu nominatio,& uo
catio ipſius,ſit quoddam antecedens ad ipſam priuationem.

Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Patroni infra tempus a iure conceſſum præſentare poſſunt in bene ficio iurispatronatus uacante,& nu.23.*
2 *Inſtitutio ordinarij ſequi debet poſt præſentationem.*
3 *Patroni ſemel præſentantes unũm non poſſunt præſentare alium.*
4 *Patroni quando poſſint uariare in præſentando,& nu.35.*
5 *Et quo tempore uariatio iſta ſit permiſſa,& nu.35.*
6 *Et an fieri poſſit poſt inſtitutionem.*
7 *Et quid ſi non eſt facta accumulatiue.*
8 *Et quid ſi primus præſentatus,conſecutus eſt poſſeſsionem.*
Poſſeſſor tuendus eſt in ſua poſſeſſione,declaratur tamen, numero, 39.& 40.
9 *Nec amouendus eſt,ſine cauſa cognitione.*
10 *Regula de triennali poſſeſſore tacitur illum,declaratur,nu.39.et 40.*
11 *Beneficium plenum conferri non poteſt.*
12 *Lite pendente præſentatio fieri non debet,& nu.41.& ſeq.*
13 *Etiam per patronos laicos.*
14 *Surrogatus in locum & ius alterius gaudere debet eodem iure quo gaudebat ille cui ſurrogatus eſt.*
15 *Renunciatio beneficij iurispatronatus recepta per papam nocet patronis.*
16 *De iure tertij quis opponere poteſt,& quo caſu,& nu.48.& 49.*
17 *Vniuerſitas alicuius loci poteſt habere iuſpatronatus ex priuilegio.*
18 *Papa habet pleniſsimam poteſtatem diſponendi circa ius poſitiuum*
19 *Papa non poteſt concedere per priuilegium ius præſentandi.*
20 *Iuſpatronatus quæri poteſt ex ditatione.*
21 *Iuſpatronatus quæri poteſt etiam poſt eccleſiam conſtructam & dotatam,accedente conſenſu ſuperioris.*
22 *Iuſpatronatus quæri poteſt conſuetudine,& præſcriptione.*
24 *A patronis præſentatus poteſt renunciare iuſpatronatus in manibus pontificis.*
25 *Pontifex poſt dictam reſignationem poteſt prouidere de dicto beneficio iuris patronatus laicorum.*
26 *Papa patronis etiam inuitis præiudicare poteſt.*
27 *Maxi.quando tale ius competit laicis ex priuilegio,uel ditatione, conſuetudine,uel præſcriptione.*
28 *Idem etiam ſi papa expreſſe non derogaret iuri patronatus,dummodo ꝙ notitiam,& ſcientiam de illo haberet,& diſponeret.*
29 *Collatio beneficiorum uacantium in curia,ad ſolum papam ſpectat.*
30 *Beneficia per reſignationem in curiam factam dicuntur affecta,nec per alium,quam per Pontificem conferri poſſunt.*
31 *Clauſula decreti,ligat omnes ordinarios etiam ignorantes.*
32 *Intruſus non eſt tuendus in ſua poſſeſsione.*
33 *Beneficium uacare dicitur,eſto quod aliquis de facto in illo ſe intruſerit.*
34 *Patroni non poſſunt præſentare,quando papa primo prouidit.*
35 *Ea quæ de nouo accidunt,nouo indigent remedio.*
36 *Actus debet intelligi,rebus ſic ſtantib.*
37 *Laici an poſſint præſentare poſt quatuor menſes,& poſt inſtitutionem factam in perſonam alterius,& quando.*
38 *Collatione prima,nulla exiſtente,de iure,poteſt procedi ad ſecundã ualidam.*
40 *Intruſus etiam ille dicitur,qui habet titulum,uel colorem,non canonicum,uel ab eo qui non habebat poteſtatem conferendi.*
41 *Qui allegat litis pendentiam,illam probare debet.*
42 *Et quid ſi lis non eſt ſuper titulo,ſed ſuper criminibus.*
43 *Et quid ſi a lite fuit receſſum,& ſic fuit finita.*
44 *Patroni an poſsint proſequi litẽ inceptam per præſentatum, poſtea mortuum.*
45 *Surrogatio ſurreptitia,nulla eſt.*
46 *Surrogatio odioſa eſt,& concedenda.*
47 *Et quid ſi ille cui ſurrogatur erat uitioſus poſſeſſor.*

CONSIL. XLVII.

VIDETVR Prima facie.d.Leonardũ fouere ius,
cũ alias per hoĩes,& uniuerſitatẽ de Calcinado pa
tronos eccleſiæ parrochialis.S.Vincentij prępoſiturę
nuncupatæ dictæ terræ,appareat præſentatus,corã
ordinario,& ab ipſo inſtitutus,ꝯſtr,ꝙ præſentatio nouiter facta
p dictos hoĩes,& uniuerſitatẽ in pſonã.d.Franciſci de Zãbellis
1 non ſubſiſtat.†Primo nã cũ tale bñficium iuris patronatus ua-
caret p reſignationẽ.q.d.Iacobi cleri Brixien.& rectoris ac poſ
ſeſſoris dictæ præpoſituræ.ĩ.tẽpus a iure ꝯceſſum,pdicti patrõi
elegerũt,& pſentarunt ordinario loci.d.do.Leonardũ, ut ab eo
inſtituerẽt,qđ ipſis tanq̃ patronis facere licuit ut tradit in c.no
bis,ex de iu.pat.& in c.j.e.ti.li.vj.& hr per Rot.in no.deci. ccc-
xj.alias in ti.de rer.permu.dec.vj.circa fi.& in deci.Bern.de Biſ
2 gne.vij.in ti.de pb.†Et ſecuta poſtmodũ inſtõne dicti ordinarij,
ipſe do.Leonardus vr plenũ ius fouere,& fuiſſe ꝯſecutus , ut tra
dit Ab.in c.auctoritate,ex de inſtit.& gl.j.in c.j.de reg.iur.lib.
3 vj.& in c.paſtoralis,& in c.qđ aũt,ex de iu pat.†ꝯſtr dicti patro
ni ſtantib.pdictis,nõ potuere,nec pñt præſentare do.Frã. de Zã
bellis,& impugnare præſentationẽ factam in perſonã do. Leo-
nardi,ar.no.in c.qđ ſemel placuit,de reg.iur.li.vj.& in c.accepi
4 mus,de æta.& qual.†Et ẽt quia licet patronus poſsit plures ſuc
ceſsiue accumulando præſentare,& ſic uariare,ut in c.cũ aũt, &
in c.qđ aũt,& in c.paſtoralis,& c.fi.extra de iu.pat. & per gl. &
5 doc.in cle.plures,e.ti.†Tñ iſtud procedit qñ inf.tps conceſſum
iſtud fuit factũ,ſecus ſi poſtmodum,ut in dictis locis plenè tra
dit,& no.Gemi.& Phi.Fran.in c.j.col.ij.uer.in gl.no.ꝙ ut li.pẽ.
6 li.vj.†Item procedit iſtud,ut permiſſa ſit uariatio,accumulãdo,
qñ fit ante inſtitutionem, ſecus ſi poſt,nã tunc eſt ius quæſitum
primo præſentato,ut in d.c.quod aũt,& in ca.ſi tibi abſenti, de
præb.lib.vj.no.in c.decernimus.xvj.q.vij.& per Abb.in c. quæ
7 rimoniam,in fi.de iu pat.†Prout ẽt talis uariatio non eſt permiſ
ſa,ex quo non apparet facta accumulatiuè,ſed totaliter recedẽ
do a prima,ut firmat Ab.in d.c.quod autem.& in d.c. cum aũt
8 †Et eo magis iſta vũr procedere,cum ipſe.d. Leonardus ceperit
poſſeſsionem dictæ præpoſiturę uirtute dictæ præſentationis,
& inſtitutionis,& in præſenti reperiat poſſeſſor,in qua tuendus
eſt.c.cũ bonæ,de elec.c.de multa de præb.c.licet epiſcopus,eo.
ti.li.vj.per Abb.& alios in c.cum noſtris,col.pen. & fin.de con
ceſsio.præbend.& per Fely.in cap.dudum , de præſumpt. cum
9 ſimil. † Vnde ſine cauſæ cognitione amouendus non uenit,

10 c.olim.c.literis,extra de reſt.ſpol. † Stante inſuper regula Can-
cellariç apoſtolicæ. axvij. quæ ruet quemlibet triennalem poſ-
ſeſſorem,ut eſt ipſe do.Leonardus,& ſtantib.his quæ habentur
per gl.& doc.in c.cũ noſtris,de ɔceſ.præb.& per Fely.in c.in no
11 ſtra,in aaavj.corellario,de reſcr.†Et quia dicta præpoſitura nõ
uacat,ſed ẽ plena, & dicti do.Leonardi uiuẽtis,ad no.i c. ne ca
ptandæ de conceſ.præben.lib.vj.& in d.c.cum noſtris,cum uul-
12 garibus.†Secundo pro ipſo do.Leonardo facere vr̃ pendentia li
tis,quæ in curia Rom.uertebatur inter ipſum, & dominum Frã
ciſcum de Zanettis Mantuanum ſuper titulo dictæ præpoſiturç
& licet ipſe do. Franciſcus fuerit mortuus dicta lite pend. non
propterea dicti patroni habent poteſtatem prçſentandi, ſi pri-
mitus dicta lis non finiatur,cum ſuperſit,& uiuat ipſe do. Leo-
nardus collitigans,ɔũr præſentatio facta de dom. Franciſco de
Zambellis,dicta lite adhuc pendente erit nulliter.& iniuſte fa-
cta,ac ineffieaa,nec dẽr admitti per ordinarium,nec. d. Leonar
do poſſeſſori,& collitigatnti potuit præiudicare,ut hr̃ in c. j. &
ij.ut lit. penden.lib.vj.& in cle.j.eo.ti.& utrobiq; plenè tradunt
ſcrib.ut firmant Gemi.& Phi.Fran.in d.c.j.colu.ij.uer. in gloſſ.
1 in uerſicu.ſtatuimus,ut lit.pen.lib.vj.†Volentes iſtud procede
re etiam in præſentatione facta per patronos laicos, ea quo nõ
ualet lite penden.c.ſecundum,co.titu.& tradit Lap. alleg.xxij.
Prout,& tertio ipſe do.Leonar.vr̃ tuendus ea ſurrogatione quã
aſſerit a ſede apoſto.obtinuiſſe in omne ius, quod habebat præ
14 dictus dę Zanettis collitigans,& præmortuus. † Et ſurrogatus
in locum,& ius ipſius,ut gaudereque debet eodem iure, ut tra-
ditur in d.c.j.& ij.ut li.pen.lib.vj.& ibi no.Gemi.& Phil. Fran.
col.ij.in prin.& per Ror.in no.deciſi.lxiiij.alias in ti.ut li. pen.
v.& per Abb.in c.eccleſia.ſ.Mar.extra.ut lit.pend.Et quoniam
ipſe de Zannettis babebat optimum ius ſuper dicta præpoſitu-
ra,& per ſurrogationem translatũ aſſerit in ipſum.d.Leo.uirtu-
15 te dicte ſurrogationis,etiam obtinere debet. † Prout,& quarto
vr̃ poſſe iuuari,ea aſſerta renunciatione,quæ aſſertit facta per.
d.de Zanettis de d.præpoſitura in fauorem cuiuſdam Iaco.Cor
teſij,q̃ tanquã facta ab habente ius ſuper.d.prępoſitura, nocere
dẽt ipſis patronis laicis,cũ per ſuperiorem fuerit admiſſa,ut ex-
16 tra de renun.per totum, & in cle.j.de renun.† Et de dicto iure
tertij,ipſe do.Leonar.vr̃ poſſe opponere q̃n tale ius,ipſo iure eſt
exclusiuum iuris agentis,ut tradit Bar.in l.ij.col.j. uerſi. q̃nque
17 quis opponit,& uer.primo caſu.ff.de excep.rei iud. ¶ † Præmiſ
ſis tñ non obſt. dico ipſum.d.Leonar.nullum habere ius ſuper
dicta ꝑpoſitura.Moueor q̃n homines,& uniuerſitas de Calcina
do habuerunt,& hñt in d.ꝑpoſitura ius præſentandi,ex priuile-
gio ipſis conceſſo per ſum.Pont. qui potuit ipſis tale ius patro.
concedere, cum tale ius fuerit inuentum a iure poſitiuo, & ex
gr̃a concedat laicis,ut tradit per Arch.& alios in c.piæ mentis.
18 xvj.q.vij.& hr̃ in c.iij. de iu.patro.cum ſi.† Et Papa habet pleniſ
ſimam poteſtatem diſponendi ſuper actibus reſpicientibus ius
poſitiuum,cui non ſubiacet.c.innotuit,de ele.ca. propoſuit,;de
conceſſ.præben.& pleniſsime traditur poſt antiq. per Fel.& Mo
de.in c.quæ in eccleſiarum,de conſti.& ponit Abb.& alij, in c.
19 per uenerabilem,qui fil.ſint legi.& Barb.conſi.j.col. xviij. † Et
bene facit.c.ſecundum,ut lite pen.li.vj.& tex.in c.Adrianus,&
in c.in ſinodo.lxiij.diſt.ubi Pontifex Regi Franciç conceſsit ius
præſentandi,ad quod etiam tex.in c.cuncta per mundum,& in
c.per principalem.ix.q.iij.ponit Alex.conſi.lxvij.uol.iiij.& mul
ta ad id adducunt Mod.Mediol.in trac.de iure pat.in tertia par
te in vj.modo acquirendi,car.xj.in fi.& car.xij.col.j.uer. pro ſex
20 ta cauſa quæro. † Prout etiam tale ius patr. fuit prędictis laicis
quæſitum ex ditatione ex quo.d.eccleſiam iam ɔſtructam,& do
tatam,ditarunt,ſicuti quæritur pluribus dotantibus.c.ad audiẽ
tiam,de eccle.ædific.& ibi tradit Abb.& firmant Mod.Mediol.
in d.trac.in iij.par.in ſecunda cauſa acquirendi,in iiij. q. & ſecũ
da,car.vij.col.iij.& in tertia cauſa acquirendi,car.x.col.ij. uer.
21 tertia cauſa.†Poteſt enim dictum ius patronatus quæri modis
prædictis,etiam poſt eccleſiam conſtructam, & dotatam acce-
dente ſuperioris conſenſu,& ſummi Pont. prout fuit iſto caſu,
ut tenet Inn.in rub.& Io.An.in c.j.& Car.& Abb.in c.quoniam
de iure patro.&alias deciſio.adducit Roch.de Cur.in trac.de iu
re patr.in uer.& dotauit,quæſtio.ij.& quæſt. vij. & idẽ ſequun-
tur Mod.Mediol.in d.trac.in iij.par.in ſecunda cauſa acquiren
di,car.x.col.ij.uer.xiij.quæro,& car. xi.col.iij.uer.a.quarto quę
22 ro.†Prout etiam conſuetudine,& præſcriptione fuit quæſitum,
ut Abb.in c.cauſam,de præſcr.& ibi late Fely.col.iij.& in ca. in
noſtra,de reſcriptis.in xxxviij correlario,& in ſuo trac.quando
literæ apoſto.noce.patro.eccle.circa fi.& per Deci. in rubri.de
iudic.col.antep cum alijs pleniſsimè accumulatis per Alex.cõ-
ſi.lxvij.uiſo puncto,uol.iiij.& per Roch.de Curt.in d.trac.car.
pen.& fi.& per Mod. Mediol. in d.tract. in tertia par.in quinta
23 cauſa acquirendi,in j.q.car.x.col.iij.& ſeq. † Quibus ſtantibus
dicti patroni,cum talis præpoſitura uacaret iure permittẽte po
tuerunt ad illam præſentare.d.Iac. Brix.qui uirtute dictę præ-
ſentationis, & inſtitutionis poſtmodum ſubſecutus fuit legiti
24 mus,& canonicus rector ipſius.†Et quoniam ipſe.d Iac. in ma-
nibus ſummi Ponti.poſtmodum.d.præpoſituram reſignauit, &
talis reſignatio per Ponti.admiſſa fuit,merito,& ea iuris diſpo-
ſitione præpoſitura uacabat,ut in c.admonet,& in c. ad ſuppli-
cationem,& in c.quod in dubijs,& in c.niſi cum pridem. de re-
25 nun.& in c.j.eo.titu.lib.vj.& in clem.j.eo. titu. † Potuit igitur
ſummus Ponti.facta in ſuis manibus dicta reſignatione dictam
præpoſituram conferre,prout contulit domi. Franciſco de Za-
nettis,eſto ꝙ eſſet de iure patron.laicorum.ex quo illud uoluit,
& potuit,ut tradit Arch.ubi etiam Gemi.& domi. Præpo. not.
in c.hortamur.lxxj.diſt.& de uoluntate Pontificis patet ꝑ ſuas
literas de poteſtate dubitare ſacrilegium uidetur.l.ij. C. de cri-
26 mi.ſacrile.† Nam poteſt præiudicare patronis laicis etiam ip-
ſis inuitis,per ea quæ traduntur in ca. ij.de ꝑb.lib.vj.& in c. ij.
ut lit.pen.&gl.in c.per principalem.ix.q.iij.tradit Arch.in d.c.
piæ mentis,in fi.xvj.q.vij.& per Ro.in no.deci.cccxxaj.alias in
ti.de præb.ax.circa fi.& plura accumulat Fely. in c. cum inter,
col.iij.uerſi.item aduerte,de except.& in d.tract.quando literæ
apoſtolicæ noce.&c.cum.ij.uerſi.opponitur,& uer.ſolutio,&
tradit lo.de mil.in uer.beneficium patronale,cum alijs pleniſ-
ſime accumulatis per Mod.Medio.in d. tracta.in vij. par.q.viij.
27 †.Eo magis cum tale ius præſentandi competat dictis de Calci-
nado.ex priuilegio,& ea ditatione,conſuetudine & ꝑſcriptiõe,
ut eſt dictũ & tradit Fed.de Sen.ɔſ.lxiij.& Car.ɔſ.lxj.gl.& doc.
in c.cum dilectus,de iu.patro. Arch.& alij.in d.c.piæ mentis,&
in d.c.hortamur,& pleniſsime per doc.in c.ij.de præben.li. ſex
28 to.& habetur in regula Cancelariç.xl.†Prout etiam nam ſi non
appareret de expreſſa derogatione dicti iuris patronatus facta
per Pontifi.adhuc idem eſſet dicẽdum,ſi conſtare poſſet,de cer
ta ſcientia ipſius,ꝙ tale beneficium eſſet iuris patronatus laico
rum. Nam etiam,iſto caſu cenſetur uoluiſſe derogare,ut tradit
Rot.in no.in ti.de reſer.deciſ.xxvij.& proſequitur Fely.in d.tra
cta. quando literæ apoſt.&c.col vj.in prima limita.uerſi. expe-
ditis limitationibus, quanto igitur fortius in caſu noſtro, ubi
29 papa expreſſe derogauit dicto iure patro. †Cuius collatio ad ip
ſum ſolum ſpectabat, cum uacaret in curia per reſignationem
ibi factam,ut expreſſe tradit Alex.conſi.lxvij.uiſo puncto, col.
30 quarta,& v.conſi.ſequen.uiſis,uolu.iiij.† Prout etiam quia per
talem reſignationem factam in manibus Pontificis,talis præpo
ſitura dicitur magis affecta,quàm ſi alio modo uacaſſet in curia
ita ut eius collatio ad ſolum Pontifi. ſpectet per appoſitionem
manus ipſius iuxta no.per Inno.& alios.in c.ut noſtrum,đ app.
& per Ioan. And.in c.inter dilectos,de exceſ.præla. & per do-
31 mi.Anto.& alios,in c.cum M.Ferrarien.de conſti. † Prout etiã
quia ſummus Pont.conferendo appoſuit clauſulam decreti,uir
tute cuius ligatę fuerunt manus,& ipſius ordinarij, & patrono-
rum laicorum,eſto ꝙ eſſent ꝑenitus ignorantes,ut traditur per
ſcriben.in d.c.ut noſtrum,& clemen.j.de conceſſ.prębend.& in
c.tibi,de reſcri.lib.ſexto.& in c.ſi eo tempore. & c.ſecundo, &
ca.dudum,de pręben.lib.ſexto,cum concordan.Quibus conſi-
deratis dicti patroni non potuere prçſentare dictum.d. Leonar
dum ad dictam prępoſituram, ex quo per dictam reſignationẽ
factam per. d. Iaco.in manibus Papç fuerat per Papam proui-
ſum dicto Franciſco de Zanettis,& ſic beneficium erat plenum
& non uacat tempore dictę præſentationis,& licet eſſent igno-
rantes,tamen decretum pontificis afficiebat eos, & minus ipſe
ordinarius procedere potuit ad inſtitutionem, quo fit, ut prę-
ſentatio,& inſtitutio fuerint nullę,& ineſſicaces,& per eas nul-
lum fuit quęſitum ius.d.Leonardo, ex quo ad dictam prępoſi-
turam pleniſsimum ius, & canonicum habebat dictus de Za-
nettis, & ipſe.d.Leonardus reperitur iniuſtus poſſeſſor, & de-
tentor, quinimmo, & intruſus in dicta prępoſitura, in qua mi
nime tuendus eſt.capitu.licet epiſcopus, de prębend. libr.ſex-
32 to, cum alijs infra allegandis. † Et quoniam ipſe de Zanet-
tis qui erat in ipſa præpoſitura canonicè inſtitutus mortuus
eſt,per eius obitum prępoſitura ipſa uacauit,unde merito ea ua
cante dicti patroni potuere ad illam præſentare.d. Franciſcum
de

33 de Zambellis.† Ex quo uocabat de iure licet de facto per intru
ſione dicti.d.Leonardi non uocaret.ad.c.licet epiſcopus, & per
Rot.in antiq.dec.ccclxvj.alias in tit.de iu.patro.ix.& no.Abb.
poſt alios in d.c.cum noſtris,col.pe.& fi.de conceſ.præb. & po
nit Roma.conſi.cccclxv.in præſenti,& Fely.in c.cæterum, col.
pe.de reſcr.& Roch.de Cur.in d.tract. in uer. honorificum. q.
iiij.car.xij.col.ij.in fi.Ex quibus ſequitur cõcluſio firma, & ua
lida,ꝙ dicti patroni bene præſentarunt dictum de Zambellis,
propter obitum illius de Zannettis qui uerũ ius habebat in di.
præpoſitura,in qua ipſe.d.Leonardus reperitur intruſus,& nul-
34 lum ius canonicum habens. † Difficultas ergo ſupereſt uidere
ꝯtrijs ſuperius adductis, & dico illa non obſtare. Nam prima ob
iectio procederet qñ beneficium uacaret per reſignationem, &
Papa non prouidiſſet, tunc enim ualet præſentatio facta a pa-
tronis,& inſtitutio ſubſecuta,ſed qñ renunciatio facta eſt in ma
nibus Pontificis,& põtifex eam admiſit,& prouidit,& expreſſè
derogauit iuri patronatus laicorum,apponendo decretum irri-
tãs. Tunc præſentatio,& inſtitutio facta a patronis,& ordina
rio,nullæ ſunt,ut punctaliter fuit in præſenti caſu, & ſuperius
35 apertè fuit deductum. † Nec ob.regu.quod ſemel placuit,nam
illa procedit durante eadem cã,ſecus qñ ſuperuenit noua, nam
ex ea quis poteſt mutare propoſitum.c.nulli liceat,de elec.& c.
quemadmodum,de iu iuran.& not.gl.in d.regula:quod ſemel,
adducens illud uulgatum,ꝙ ea quæ de nouo emergunt,nouo in
digent remedio.c.inſinuante,de offi.deleg.l.1.de ætate. §. ex cã.
36 ff.de interrog.act.† Et quia actus debet intelligi,rebus ſic ſtan
tibus.c.cum inter,de renunc.& d.c.quemadmodum. Vnde cũ
iſti patroni,mõ non præſentent d.de Zambellis uirtute reſigna
tionis factæ per d.do.Iac.ſed ex cã noua,qm dicta præpoſitura
uacat per obitum illius de Zanettis non dñr ꝯuenire,nec uarij,
37 nec ꝯrij.† Et ex iſto tollitur illud quod dicebat, ꝙ nõ poterant
modo præſentare poſt tempus quadrimeſtre,& poſt inſtitutio-
nem factam in perſonam.d.Leonardi,& quia per hanc totaliter
receditur a prima. Nam procederent iſta,ſi illa facerent uirtu-
te dictæ reſignationis factæ a d.Iacobo,uerum quia ex noua cã,
ut dictum eſt,& a iure permiſſa,iſta aguntur, propter obitũ il-
lius de Zanettis, merito non habent obſtare. Prout etiam non
obſtant,qm talis præſentatio,& inſtitutio factę in perſonam.d.
Leonardi fuerunt nullæ,ut ſuperius fuit concluſum,& ſtante ip
ſarum nullitate,non prohibentur patroni iterum præſentare,ut
tradit Abb.per illum tex. in c.illud de iu.patro.& in c.inter di-
lectos,de exceſ.præla.& ponit Card.Imo. & alij, in ix.q.& col.
ult.in cle.j.de iu.patro.& bene facit tex. in c.cum laici, de iur.
iur.& quod uult Abb.in c.j.ſuper gl.in uer.placere,in princ.de
iud.& firmat Roch.de Cur.in d.tract.in uer. honorificum, in
38 ix.quæſt.uerſi.tertia ſuboritur quæſtio,fol.viij.col.ij.in fi. † Et
bene faciunt not.in c.literis,de reſer.in cle.& per Fede.de Sen.
conſi.laiij.& ea quæ habentur in c.licet epiſcopus, de præben.
lib.vj.& in c.bonæ,& in c.conſtitutis,de elect.& per Ioã. And.
Calde.Imo.& Abb.in d.c.cum noſtris,de conceſ.præbẽ. & per
Imo.in c.ſequen.ubi firmant poſſe procedi ad nouam collatio
nem, quando prima eſt nulla, & de iure non ſubſiſtit. Nec
obſtat,ꝙ d.Leonardus reperiatur in poſſeſsione, in qua uide-
39 tur tuendus,nec remouendus ſine cauſæ cognitione. † Nam ꝓ
cedit iſtud in poſſeſſore non uitioſo, nec intruſo, ut eſt ipſe. d.
Leonardus,& ſuperius dictum fuit, & intruſum poſſeſſorem,
& uitioſum non defendit regula de triennali, nec iura ipſum
communia adiuuant,quinimmo contra ipſum inſurgunt,ut re-
pelli debeat a poſſeſsione,ut eius conſcientia purgetur. d.c.li-
40 cet epiſcopus.† Et intruſus dicitur etiam qui habet titulum,uel
colorem,non tamen canonicum, quando ille qui dedit non ha
bebat poteſtatem conferendi,ut propriè fuit in caſu noſtro, ut
tradit Calderi. allegando iura iſtud probantia in conſil. xiij. in
ti.de uerbo.ſigni.& Abb.in c.quia diuerſitatem, per illum tex.
de conceſ.præben.& in c.fi.de exceſ.præla.& in c.cum ueniſſent
de reſti.integ.in tertio notab.& ponit Deci.conſi. cxj.in cauſa,
circa finem,& multa ponit Fel.in c.in noſtra,in xx.corellario,&
xxxvj.de reſcr.& in c.ego.n.de iu. iur. & in c. meminimus,& in
c.ueniens,de accu.& per Ab.in c.ex literis, & in c.ſup literis,de
reſt.ſpo.& in c.cum iam pridem,de conceſ.præben.& ut dictus.
d.Leonardus purgetur,& repellatur,iam adeſt cauſæ cognitio,
ex quo nullum ius habet ſuper dicta præpoſitura. Nec per eius
poſſeſsionem,& intruſionem beneficium dicitur plenum de iu
re. Nam uere uacat,licet de facto,& iniuſte ſit ab eo occupatũ,
& ſatis eſt,ꝙ de iure uacet ad hoc ut patronus poſsit præſentare
41 ut ſuperius dictum eſt. † Non obſtat,quod principaliter, ſecun-
do loco adducebatur litis uidelicet pendentia,nam onus iſtud
probandi incumbit d.Leonardo, ex quo non ſufficit excipere,
niſi probetur exceptio.c.dilecti,ibi,oppoſita,& probata, de ex
cep.l.ſi prius,iuncta glo.in uer.egiſſet.ff.ſi quadr.paup. ſec.dic.
42 † Et eſto ꝙ probarent pendentiam litis, tamen illa non fuit,
nec eſt ſuper titu.ſed ſuper aſſertis criminibus per ipſum.d. Le
onardum obiectis,contra dictum de zanettis,quod iudicium cri
minale,non impedit præſentationem fieri,ex quo non litigatur
ſuper titulo ſed ſuper alio,ut firmat gl.adducendo rationes, &
iura iſtud probantia,in c.ij.in uer.finita, quam doc. omnes ibi
ſequuntur,ut li.pend.lib.vj.& firmat Card.& Imo.col.ij.uerſic.
quæro an locum habeat,in clem.j.eo.ti.in clem. Nec dicatur,ꝙ
inter ipſum d.Leonardum, & illum de Zanettis, lis uertebatur
43 ſuper titulo dictæ præpoſituræ, nam iſtud non conſtat. † Et ſi
aliqua ſuper hoc fuit mota lis,ut mihi in facto narratum ẽ, fuit
ab ea receſſum,per quem modum etiam finita & ſopita dicitur,
ad plene no.in l.poſtquam liti.C.de pac.per Bar.& omnes ſcri-
ben.in l.naturaliter.§.nihil commune,in ij.lect. ff. de acq. poſſ.
44 † Præterea eſto ꝙ talis lis fuiſſet,non prohibentur patroni mor
tuo.d.de Zanettis,proſequi tale iudicium,& illud finire,ex quo
ipſorum intereſt, ut firmat Rota. in nou.deciſio.clxxiiij. alias
in ti.de iur.pat.ij.& Roch.de Cur.in d.trac.in uer.iui.q.j.in fi.
car.iiij.col.j.uer.au autem patronus,& poterunt finita lite præ
ſentare. Non obſtat illud quod dicebatur,de ſurrogatione, nam
de ea huculque non apparet,& dicto Leonardo alleganti,incu-
45 bit onus probandi. † Ex qñ oſtendetur de facili poterit dari de
ſurreptione,& reddi ſurreptitia,& ꝯñr nulla,tam propter falſam
expreſsionem,quàm propter uitium ueritatis non expreſſæ, &
ſic propter defectum intentionis concedentis,ut concludit Bel
46 leme.deciſ.cxv.& ſeq.& ccxxviij.Potiſsimè cum talis ſurroga-
tio ſit odioſa, & de iure non concedenda, ut concludit Rot.in
antiq.deciſ.cccxxix.alias in ti.de reſtitu.ſpol.xvij.& eſt alia de
47 ciſ.Bernar.de Biſgne.eo.ti.iiij.† Prout etiam qm ipſe.d.Leonar
dus eſt intruſus,& de iſta intruſione,& uitioſa poſſeſsione in ta
li ſurrogatione mentio facienda erat.c.cum qui.c.ſi motu pro-
prio,de præb.lib.vj.c.ueniens,extra,de præſcr.& per Cald.cõ-
ſi.xj.& xiij.in ti.de reſer.& ſi iſta exprimantur minimè erit cre-
48 dendum,ꝙ concedatur.† Non obſtat ultimum, quo dicebatur
de renunciatione facta per illum de Zanettis,nam de ea hucuſ-
que nihil apparet,& ẽt ſi appareret minime obſtaret,qm de iure
tertij regulariter non poteſt opponi.l.loci corpus. §. competit.
ff.ſi ſerui.uendi.l.ſi quis emptionis.§.ſin uero nullum. C.de præ
ſcr.xxx.anno.Et licet de iure tertij, quandoque poſsit opponi,
qñ eſt excluſiuũ iuris agentis ipſo iure,tñ iſtud non procedit in
caſu præſenti,cum ius ipſorum patronorum non apparet exclu
ſum ipſo iure,per talem aſſertam reſignationẽ, niſi exhibeatur,
49 & uideatur ſub qua forma fuerit facta, & admiſſa. † Eo magis
cum etiam non conſtet de uoluntate.d.Iaco.corteſij, ita ꝙ ipſe
conſentiat huiuſmodi oppoſitioni factæ per ipſum. d. Leonar-
dum,iuxta ea quæ tradit Bar.in l.ij.ff.de except.rei iudi. & Ca-
no.in c.mandatum,de reſcri.extra. Ex quibus ſic breuiter dedu
ctis,concludendum erit ipſum.d.Leonardum in dicta præpoſi-
tura,nullum habere ius, & ꝙ ab ea uenit reijciendus tanquam
intruſus,& non canonicus poſſeſſor,& ꝙ dicti patroni poſſunt
& potuerunt de iure præſentare ipſum de Zabellis per obitum
illius de zanettis. Pariſius Paduæ

SVMMARIVM.

1 *Patronus in fundatione eccleſia, ſeu capella, poteſt apponere cõ-*
uentiones,& onera qua uult,honeſta tamen de conſenſu ordinarij
& nu.ij.& ferè per totum.
2 *A primordio poſterior euentus formatur.*
3 *Fundans eccleſiam poteſt paciſci,ꝙ ius patronatus tranſeat ad hæ-*
redem extraneum.
4 *Ius patronatus regulariter tranſit ad hæredes etiam extraneos.*
5 *Et ad maſculos,& fœminas.*
6 *Niſi patronus aliam conuentionem appoſuerit, ut puta, quia uo-*
luit tranſire ad hæredes ſanguinis tantum.
7 *Idem quando fuit conuentum, quod competeret illis de parentella*
tantum.
8 *Patronus in creatione iuris patronatus,poteſt adijcere onus ut præ*
ſentetur aliquis de ſuo genere tantum.
9 *Virtute dicti pacti,tale ius præſentandi non tranſit niſi ad illos qui*
ſunt hæredes,& deſcendentes ex fundatore.

Pactum concernens duas qualitates, non uerificatur in illo qui hēt unam tantum & nu. 18. & 19.
10 *Emphyteoſis, ſeu feudum conceſſum alicui, & filijs, & hæredibus ſuis, non tranſmittitur niſi ad illos habentes dictas duas qualitates & nu. 11.*
12 *Ius patronatus non tranſit titulo particulari, ſed uniuerſali.*
13 *Excluſa matre à fortiori, excluſa cenſetur eius filia.*
14 *Semel excluſa a ſtatuto, cenſetur perpetuo excluſa.*
15 *Clerici gaudent beneficio ſtatuti conditi a laicis.*
16 *Fœmina uirtute ſtatuti, excludentis fœminas, repellitur a iure patronatus.*
17 *Hæres particularis, non eſt ſucceſſibilis in iſtis.*
20 *Ius accreſcendi, locum habet etiam in iure patron.*
21 *Fundans ius patronatus, uolens, quod illud ſpectet filio ſuo, & deſcēdentibus, ſi non habet illos ſed ſolum hæredes collaterales, & extraneos, an & quando iſtis tale ius competat, & nume. 22. & alijs ſequen.*
23 *Et quid ſi tunc temporis habebat filios, & deſcendentes.*
24 *Geminatio oſtendit enixam uoluntatem diſponentis.*
Et quid ſi fundans uoluit, deficientibus hæredibus, & deſcendentibus ſuis, tale ius ſpectare ad priorem alicuius fraternitatis.
25 *Hæredis appellatione, qui ueniat.*
26 *Et an tantum ueniant filij, & deſcendentes.*
27 *Illatio non fit ex diuerſis.*

CONSIL. XLVIII.

1 CERTVM Eſt † q̄ patronus in fundatione eccleſiæ, ſeu capellæ, poteſt apponere pacta, conuentiones, & onera, quæ ipſe uult, dummodo inhoneſta non ſint, accedente maximè conſenſu ordinarij, ut habetur in c. præterea, & in c. nobis, & ibi no. doc. de iur. pat. & no. Io. And. in c. ex eo. ſuper uer. fundatione, de elec. lib. vj. & gl. & doc. in c. cum dilectus, de conſuetu. & in ca. ſignificatum, ubi Abb. in j. not. de præben. & no. Io. de mil. in uerſi. patronatus in fundatione, cum alijs accumulatis per Fel. in c. cum uenerabilis col. aj. de except. & in trac. ſuo q̄n literæ apoſto. noce. patr. eccl. col. ij. uer. corroborari poteſt, & diffuſius per Roch. de Cur. in trac. de iure pat. in uer. pro eo, q̄ de dioceſani ꝯſenſu. q. aij. & p
2 Soc. ꝯſ. j. col. j. uol. iij. † In traditione. n. & fundatione, pōt patronus apponere ea pacta quæ uult. l. in traditionib. ff. de pac. & ab ipſo primordio poſterior cuētus formatur. l. j. C. de impo. lucra. deſcr. lib. x. & qua rōne iſtud permittaꝶ patrono laico ponūt Fe
3 ly. & Roch. ubi ſup. † Hinc Bal. relatus a Fel. in d. trac. colu. ij. & Soc. in d. ꝯſ. j. & in l. ij. C. de in ius uoc. dicit, q̄ fundans eccleſiā pōt apponere pactum, q̄ ius patronatus tranſeat ad hǣdem ex-
4 traneum, per no. in c. ꝯſiderandum. xvj. q. vij. † Licet. n. ius patronatus ad quoſcunque hæredes tranſeat, ēt extraneos, ut per oēs doc. in cle. plures, poſt gl. de iur. patr. & per Inn. in rub. extra de
5 iur. patr. in fi. & per Abb. in c. j. eo. ti. cum alijs ꝯcor. † Et ita ad maſculos ſicut ad fœminas, ut per Inn. & Ab. ubi ſup. & per do-
6 cto. in d. cle. plures, cum ſi. † Tamen quando patronus in fundatione appoſuit pactum q̄ ius patronatus nō tranſiret niſi ad hæredes ſanguinis, iſto caſu extranei hæredes cēſentur excluſi, per doctr. Bal. in d. l. ij. circa prin. quam etiam refert, & ſequitur Bartho. Bellenzi. in apoſt. ad Abb. in c. cum ſeculum, de iure pat. & expreſſe eam firmat Roch. de Cur. in d. tra. in uer. ipſe uel is a quo cauſam habuit, in viij. q. uerſi. ſed hic ſuboritur. q. dicens eſ-
7 ſe ueriſſimam, q̄n tali diſpoſitioni conſenſit Epiſcopus. † Hinc etiam Card. conſi. xlviij. quidam nobilis, concludit, q̄ ſi in fundatione fuit ordinatum, q̄ ius patronatus competat illis de parentela tantum, non poterit competere alijs qui non ſunt de parentela, & non habent iſtam qualitatem requiſitam, & expreſſā in fundatione, quam deciſ. refert, & ſequitur Roch. de Cur. in d. tra. in uer. ipſe, uel is a quo. q. xxxiij. in fi. ubi etiam adducit alia conſi. Alex. bene facientia ad caſum præſentem, ut ius patronatus transferaꝶ ad aliquas perſonas qualificatas, ut fundator uoluit, & non ad alias carentes dicta qualitate, & comprobanꝶ ex
8 allegatis, & deductis per eundem Roc. in q. ſeq. xxxiiij. † Et ex his quæ dicit Fel. in d. tra. col. j. uer. dicit Dominicus, ubi referēdo Gemi. in c. in eccleſia, in ult. no. de præb. lib. vj. concludit, q̄ patronus poteſt in creatione beneficij adijcere onus, q̄d ad illud ſemper præſentetur aliquis de ſuo genere, ex quibus deciſ. omiſſis pluribus alijs concor. infertur uera concluſ. q̄ quondam ſer Iacob. terratius, fundator iſtius iuris patronatus, accedente conſenſu ordinarij bene potuit apponere, prout appoſuit pactū q̄ tale ius pat. deberet peruenire ad hæredes, & deſcendentes ex ſuis hæredibus, quod pactum ſeruandum, & adimplendum
9 eſt, & talis uoluntas exequenda. † Ex qua iunctis ſup. allegatis infertur, q̄ tale ius patr. & ius præſentandi non debet peruenire niſi ad illos, qui ſunt hæredes, & deſcendentes ex hæredib. inſtitutis per dictum fundatorem, & non ad alios in quibus ceſſāt dictæ duæ qualitates, eſto q̄ in illis ꝯcurrat una, per text. in l. ſi hæredi plures. ff. de condi. inſti. & per Bar. Aret. & alios, in l. ſcire debemus. ff. de uerb. obl. & per Moder. in l. utrum. §. j. de reb. dub. & bene faciunt no. per Bar. in l. iij. quam legit, pro prima. ff. de interd. & relega. & in l. ut iuſiurandi. §. ſi liberi, colu. j. ff. de oper. libe. cum alijs adductis per Iaſ. poſt Sal. in l. ij. C. de iu. emphi. col. lxxxiij. uer. vij. quærit Saly. & per Alex. conſi. xiij. omnipotentis Dei, col. iij. in fi. & conſi. xviij. attentis narratis col. ij. & ꝯſ. xxvj. ponderatis, col. fi. uol. v. & per Dec. conſ. cxciiij. uiſo the-
10 mate, cum pluribus alijs concor. † In quib. cōiter concluditur, q̄ emphyteoſis, ſeu feudum conceſſum alicui, & filijs ſuis. & hæredibus nullo pacto tranſmittitur niſi ad illos qui ſunt filij, & hæredes. In quibus ꝯcurrunt dictæ duæ qualitates, non autem transferuntur ad eos in quibus uiget tantum una qualitas & deficit alia, unde pariter, & in caſu præſenti ſtante dicto pacto appoſito in fundatione per fundatorem, dicendum neceſſario uidetur, tale ius patronatus per ſucceſſionem non poſſe transferri niſi ad hæredes, & deſcendentes hǣdum. d. ſer Iacobi. In quibus concurrere debent dictæ duæ qualitates hǣditatis, ſ. & deſcendentiæ, ita quòd non ſufficit adeſſe unam, niſi ēt ꝯcurrat altera.
11 † Ad quod faciunt, quæ ponit Dec. conſi. cxlix. in cauſa iuris patr. col. j. & quæ ponit Bar. in l. Gallus. §. quidam recte, col. ij. uerſi. quæro quid ſi teſtator dicat, & in §. ēt ſi parente, col. pe. & bñ ad prædicta adaptantur aliæ rationes adductæ per Cald. ꝯſ. xlj. in ti. de iur. pat. Titius habens duos, & per Pet. de Anch. conſil. mihi. lxxx. j. facie. circa prin. ꝯñr cum in ipſo. d. Petro, & alijs de nouale hæredibus, & deſcendentibus magiſtri Petri de Nouale, hæredis inſtituti a dicto ſer Iacobo fundatore, cōcurrant dictæ duæ qualitates, ad ipſos tale ius præſentandi tranſlatum fuit, nō autem ad do. Catherinam aduerſariam, in qua deficit una ex dictis qualitatibus, & quòd ſtante dicto pacto ipſa do. Catherina non poſſit ſuccedere in d. iure pat. aperte oſtendiꝶ. Nam dictus ſer Iac. fundator inſtituit ſuos hæredes, magiſtrum Pet. de Nouale, & Stephanum de Baſſanini, ex quo Stephano remanſit do. Ant. eius filia mr̄ dictæ Catherinæ, quæ Ant. licet eſſet deſcendens ex dicto Stephano, & ſucceſſiuè ipſa Catherina ſit deſcendens, & hæres ipſius Antoniæ, tñ dicta Antonia non fuit hæres dicti Stephani, ex quo ab hǣditate ipſius fuit excluſa p præsb. Iaco. filium, & hǣdem uniuerſalē dicti Stephani, uirtute ſtatuti Paduani excludentis fœminas ſtantib. maſculis, q̄d ſtatutum nedū tolleratū, quinimmo, & approbatū apparet per ſedē apoſtolicam, ut facto mihi narratum eſt. Quib. conſideratis, deſcendēs & uniuerſalis hæres dicti Stephani fuit ipſe præsb. Iac. qui uirtute ſtatuti excluſit dictam Ant. ab hæreditate do. Stephani, quo fit, ut in ipſa Antonia ſolū uiguerit illa qualitas deſcendētiæ, nō aūt adfuit qualitas hæredis, quia hæres, & deſcendens. d. Stephani, fuit ipſe præsb. Iac. qui tanq̄ uniuerſalis hæres, & deſcendens Stephani ſucceſſit in d. iure patr. pro dimidia, excluſa An-
12 to. uirtute ſtatuti. † Ad quā non potuit tranſire dictū ius pat. cū non tranſeat ti. particulari, ſed uniuerſali, ut per gl. Io. An. & alios in c. ſeculum, de iu. pat. & hr̄ in c. ex literis, eo. ti. & in c. cū Bertoldus, de re iud. & per Roch. de Cur. in d. trac. in uer. ipſe, uel is
13 à quo. q. vij. & alijs ſeq. † Vñ ſi ipſa Ant. fuit excluſa ab hæreditate Stephani, a fortiori cenſetur excluſa ipſa Catherina iux. nota in l. ſi uiua matre. C. de bo. mater. & per doc. in l. pactum q̄d dotali. C. de col. arg. eorum quæ habentur in l. publius. §. fin. ff.
14 de condi. & demon. † Et dicta Anto. & ſucceſſiue ipſa Catherina ſemel excluſæ uirtute dicti ſtatuti. à d. præ. Iac. cenſent̄ perpetuo excluſæ, eſto quòd ipſe præ. Iac. poſtmodum deceſſerit ſine deſcendentibus ut eſt doctr. Bar. communiter approbata in l. fi. §. j. uer. ſed ſi poneremus. ff. ad tertul. & no. Soc. ꝯſ. x. uol. iij. & Dec. conſi. cclxxxiij. nu. v. & conſi. cccvj. nu. iiij. & no. Bald. Ang. & alij. in d. l. Gallus. §. & quid ſi tantū, & Alex. conſi. xxix. in præſenti, col. j. cum alijs accumu. per Albe. Bru. in trac. quòd
15 ſtantib. maſc. &c. in x. arti. prin. q. v. fol. liij. † Gaudet. n. clericus beneficio dicti ſtatuti, ut eſt deciſ. Lap. c. in ciuitate Floren. cum alijs accumu. per Alb. Bru. in d. trac. in xj. arti. prin. q. xj. fo. lxvj.
16 col. ij. & iij. ubi aſſerit hanc eſſe cōem. † Et quòd per tale ſtatutū fœmina excludaꝶ a iur. pa. tenet Ab. ꝯſ. lix. caſus, uol. j. & i d. c.

cum

eum ſeculum,& ponit Bru.in d.trac.in viij.art.prin.q.xxiiij. fo.
xl.col.iij.& iiij.ubi ad id plura adducit,prout etiam plura ad id
17 adducit Roch.in d.tra.in uer. ipſe,uel is a quo.q.vj.† Et ētad p-
dicta bñ facit,quod uult Alex.conſi.ix.ponderatis,col.ij.uer. &
dictam deciſ.uol.v.ubi uidetur ↄcludere fœminam hĕdem par-
ticularem ex teſtō ſiue uirtute ſtatuti,nō eſſe ſucceſſibilem in ſi
mili iure pat.a feudali, ſeu emphiteotico.Et ſic ↄſiderādo pſonā
Antoniæ reſpectu Stephani,hñ in ea,& ſucceſſiuè in Catherina
concurrit qualitas deſcendentiæ,deficit autem qualitas hęredis
quia nec in ipſam Antoniā,& ſucceſſiuè nec in ipſam Catherinā
peruenit hæreditas Stephani,quia ab ea fuerunt excluſę per ip-
ſum præ.Iac.& perpetuo ut ſupra,ↄñr p p defectum ipſius quali
tatis hæreditatis,nulla ipſarum pōt uenire ad dictum ius pat.ex
quo neceſſe fuit ultra deſcendentiam ipſas debere eſſe hæredes
18 ut dicit Dec.d.conſi.cxlix.col.j.& ſup. probatum eſt. † Si uero
ↄſideramus perſonam dictæ Antoniæ & Catherinæ reſpectu di
cti p.Iac.qui inſtituit eas,una cum alijs hĕdes,adhuc idem ddm
eſt.Nam licet iſto reſpectu ↄſiderata perſona p.Iac. habeant il-
lam qualitatem hĕdis,tñ in eis deficit alia qualitas deſcendentiæ
quia non ſunt deſcendentes dicti p.Iac.p p defectum cuius qua
litatis,nō pñt ſuccedere in d.iure pat.uirtute dicti pacti apposi
ti,per.d.fundatorem,& ſic patet,ꝙ ſiue conſideremus perſonā,
& ſucceſſionem Stephani,ſiue perſonam,& ſucceſſionem p. Ia-
cobi utroq; caſu in ipſis Ant. & Catherina deficit una qualitas
requiſita in ſucceſſione dicti iuris pat.propter pactum appoſi-
19 tum in fundaciōe.† Et propter defectum prædictum, nulla ipſa
rum pōt uenire,non probatis dictis qualitatibus requiſitis,ut di
cit Alex.conſi.j.uol.iij.& Fran.de Cur.conſi.xvj.xvij.& xviij.cū
alijs plene accumul.per Fel.in c.ij.co.ij.de reſcr.& in c.licet cau
ſam,clr.fi.de prob.& in c.examinata,col.iij.& ſeq.de iudi. & in
c.licet heli,col.iiij.de ſimo.& per Deci. conſi. xiij.In quib.locis
diffuſe hř,ꝙ qualitas requiſita,eſt probanda,qua non probata,
& non ↄcurrente,quis obtinere non poteſt,ex quib.infert ꝙ ſuc
ceſſio in dicto iure pat.pro dimidia ſpectante ad.d.Stephanum,
20 defecit,& fuit extincta,poſt mortem dicti præ.Iac.† Quæ por-
tio deficiens per ius accreſcendi,ſeu per ius non decreſcēdi fuit
applicata ipſi do.Pe.& alijs de nouale.Nā cū tale ius pat.ↄpetat
inſolidū, in eo hēt locū ius accreſcendi,ſeu ius non decreſcendi
per l.cōi liberto.ff.de bo.libe.cum aliis no.per gl.& alios in l.ſi
duo patroni.in prin.ff.de iu.iur.& per Alex.in l.ſi mihi,& titio,
col.ij.& ibi no.Iaſ.col.iij.uer.nec huic fallentiæ.ff.de uer.obl.&
ponit Cald.conſi.viij.in ti.de iu.pat.cū alijs adductis per Roch.
de Cur.in d.tra.in uer.ius.q.vj.quæ omnia,& in iure, & in facto
21 uerę ſunt,& de plano abſq; aliqua difficultate procedunt.† So-
lum dubium facere vř deciſ.Pe.de Anch.in d.conſi.lxxxj.quod
refert,& ſequiř Roch.de Cur.in d.trac.uer.ipſe, uel is a quo.q.
viij.cir.fi.uer.ſuborit nunc alia notabilis dubō.Vbi uolunt,ꝙ ſi
fundator iuris pat.appoſuit pactum,ꝙ tale ius ſpectet filio ſuo,
& deſcendentibus,ꝙ ſi euenit caſus,ꝙ filius non habeat deſcen
dētes,ſed moritur relicto hærede collaterali ſeu extraneo, talis
hæres ſuccedit in d. iure patro.eo qm̄ teſtator vř ex abundanti
feciſſe mentionē de deſcendentibus,& quia ſperabat filium ha-
bere deſcēdentes,nec ē uериſimile,ꝙ uoluerit extingui tale ius
deficientibus deſcendentibus,& per alias rōnes, de quibus per
22 eos.† Ad quorū corroborationem benefacit ↄſ.iiij. Cald.in tit.
de iu.pat.ubi per talem qualitatem expreſſam,ꝙ ſuccedant de-
ſcendentes maſculi.&c.non vñr excluſi hæredes extranei, qui de
iure cōi ſuccedunt in iure pat.ex quib. ita vř ddm in caſu pñti,
ut ipſa Ant.& Catherina hæredes inſtitutæ a præ.Iac.ſuccedant
in d.iure pat.eſto ꝙ non ſint hæredes, quę deciſio, & obiectio,
eſto ꝙ prima facie uideaĭ ualde obſtare ↄcluſis ſuperius,tñ ↄſi-
23 derando qualitatem præſentis caſus de facili tollitur. † Ex quo
deciſ.pdictæ loquuntur in diuerſis terminis,qñ fundatoris , &
hæredis filius nullus ſupererat deſcendēs,quo caſu ueniunt alij
hæredes extranei,& tranſuerſales dicti filij,qui non cenſent ex
cluſi,immo admiſſi ſunt de iure cōi,niſi ſupereſſet aliquis de de
ſcendentib.uocatis,& prælatis ab ipſo ↄſtructore dicti iuris, qa
ſi tales ſuperſunt excludunt hĕdes extraneos,ſeu collaterales,ut
eſt deciſ.Bal.in d.l.ij.C.de in ius uoc.q̄ ſupra fuit confirmatu
ea pluribus. Et ita eſt in caſu nřo pręſenti . Nā ſer Iac.fundator
inſtituit duos hĕdes,Stephanum de baſſanini,& magiſtrum Pe-
trū de nouale , ex quo magiſtro Petro in pręſentiarū ſuperſunt
hĕdes,& deſcendentes, uidelicet magiſter Petrus,& alij ↄſortes
ex dicto ēt Stephano remanſit Ant.& Catherina q̄ licet ſint de-
ſcendentes tñ non ſunt hĕdes,ut ſup.probaui.Remanſit et. præ.
Iac.qui fuit hřs & deſcendens Stephani,& ſic ad ipſum peruenit
dictū ius pat.pro medietate.Verum quia mortuus eſt ſine deſcē
dentibus,talis portio per ius accreſcendi , ſeu non decreſcendi
fuit applicata ipſis de nouale,ut ſup.probaui. unde cum ipſi de
nouale in pręſentiarum reperiātur hĕdes , & deſcendentes & in
ipſis poſſit uerificari & adimpleri uoluntas & diſpoſitio dicti
fundatoris,pręferendi ſunt hĕdibus extraneis dicti præ. Iac.qui
bene poſſent uenire qñ non extarent alij deſcendentes. Quo ca
ſu procederet deciſi.Pet.de Anch.& ſequac. uerum quia extāt
iſti de nouale,hĕdes & deſcendentes,ad quos alia portio accre-
uit ipſi præferendi ſunt,ſm doctr.Bal.in d.l.ij.cum alijs. ſup.ad
ductis.Nam iſto caſu non loquitur Pet.de Anch.nec ſequa. Et
quia ſumus in caſu quo uoluntas & diſpoſitio fundatoris poteſt
ſeruari & ideo ſeruanda erit,maxi.quia pluries & geminatis ui-
cibus in d.fundatione uoluit,ꝙ ſucceſſores in d.iure pat.debe-
rent eſſe & hæredes & deſcendentes hæredum inſtitutorum p
24 ipſum ſer Iac.fundatorem.† Et geminatio oſtendit enixam uo-
luntatem diſponentis ita fuiſſe,ut in l.baliſta.ff.ad Treb.cū con
cor.Quæ etiam ↄfirmantur qm̄ ipſe ſer Iac. fundator expreſſe
uoluit ꝙ deficientibus ſuis,ꝙ iſto caſu tale ius præſentandi ſpe
ctaret ad priorem S.Ioan.de Viridaria,& ad guardianum frat a-
liæ charitatis de Padua, q̄ ſubſtitutio nunq̄ poſſet ſortiri effectū
ſi tale ius pat.poſſet tranſire ad hĕdes extraneos hĕdum inſtitu-
torum per ipſum fundatorem.Ex quo tales hĕdes ſemper habe
rent ex teſtō uel ab inteſtato hĕdem,ſaltim fiſcum , ut no.in l.j.
C.unde ui.& ux.conſequenter talis diſpō eſſet fruſtratoria & e-
25 luſoria ȝ mentem teſtatoris.† Et ideo ne iſtud ſequeretur ēt in
fortioribus terminis fuit ſtatutum & ordinatum,ꝙ nedum uer
bū deſcendens,ſed ſolum uer.hæres ,deberet intelligi de liberis
& de deſcendentib.non autem de extraneis.Ita tex.expreſſus &
ibi doc.maxi.Alex.in l.ex facto.§.fi.ff.ad treb.ita Barto. in d.l.
Gallus.§.quidam recte.col.ij.& diffuſius & clarius in §.ēt ſi pa
rente,col.ij.ff.de lib.& poſtb.ibi plene tangunt doc. omnes ma
xi.Soc.Iaſ.& Mod.Quanto magis in caſu præſenti,ubi ipſe fun
dator expreſſe mentionem facit de hæredibus.& deſcenden.ut il
lis deficientibus,tale ius præſentandi ſpectaret ad.d. priorem ,
& guardianum quæ diſpō nunquam haberet locum , ut ſupr.ſi
uenire poſſent hæredęs extranei , inſtitutorum &.deſcendentiū
ab eis.Ne ergo inducatur neceſſe ē dicere,ꝙ dicti prior & guar
26 dianus ſint uocati† qñ deficerent oēs deſcendentes hĕdum in-
ſtitutorum per ipſum fundatorem.Et ideo mō uenire non poſ-
ſunt,ex quo ſuperſunt ipſi de nouale qui ſunt hĕdes & deſcendē
tes,qui ſi non eſſent,prior & guardianus uenirent,quia conſide
rata perſona Stephani & præ.Iac.nullus ſupereſt hæres & deſcē
dens qui habeat dictas duas qualitates,ut dictum eſt ſupra . Et
ideo neceſſario concludendum eſt,quod integrum ius pat.ſpe-
ctet ad ipſos de nouale.ex quib.aperte patet ꝙ deciſio Pe.de An
ch.& ſequac. loquuntur in diuerſis terminis nec poſſunt trahi
ad præſentem caſum,in quo uigent alię qualitates, quæ penitus
27 ceſſant in illis terminis.† Ceſſabit itaque illatio de uno ad alium
uulg.l.Papinianus exul.ff.de minor . & uulga.§.nihil commu-
ne.conſequenter ceſſante dicta deciſione,ſumus in terminis pri
mæ concluſ.ſuperius fundatæ, uolentis ipſos de nouale habere
plenum,& integrum ius præſentandi,& ꝙ præſentatio per ipſos
facta quę iam fuit confirmata debet ſuum effectum ſortiri . Et
ceſſare debet pręſentatio facta per ipſam Catherinam non ha-
bentem aliquod ius pręſentandi,ut patet ex dictis ſuperius .

Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Declaratur conſtitutio Pij emanata circa impetrationem beneficio rum britanniæ.*
2 *Conſtitutio ad hoc ut liget,an neceſſario ſit publicanda.*
3 *Et an liget illos,qui eius habent notitiam ante publicationem.*
4 *Et quid ſi erat publicè nota.*
5 *Conſtitutio an expiret per mortem condentis,& nu.6.*
Etiam literis non confectis.
7 *Beneficia uacantia in curia per mortem concedentis durant quoad facultatem conferendi conceſſam alicui.*
8 *Regula cancellariæ extinguuntur per mortem Papæ.*
9 *Dictio,præſenſo titulo non excludit uerum titulum,& nu.11.*
10 *Quod nullum eſt annullari non poteſt.*
12 *Conſtitutio prædicta Pij.quam ob cauſam fuit inducta.*
Dictio præſertim ponitur pro maximè.
13 *Conſtitutio facta propter id quod aliquando fuit , procedit etiam ſi*

non adſit illa qualitas.
14 *Ceſſatia cauſæ impulſiuæ nunquam facit ceſſare diſpoſitionem.*
15 *Poſſeſſor non tenetur dimittere poſſeſſionem, niſi cauſa incognita.*
16 *Prouiſus de beneficio, non poteſt illius poſſeſsionem ingredi niſi cauſa cognita, & citato poſſeſſore.*
Poſſeſſor male facit dimittere poſſeſsionem ad ſolum mandatū executoris ſine cauſa cognitione, & nu. 17.
18 *Beneficij uacantis poſſeſsio non debet capi ante inſtitutionem.*
19 *Poſſeſſor non dicitur grauare aliquem ſi non relaxat poſſeſsionem.*
20 *Appellatio nunquam deuoluit cauſam ad curiam, niſi probetur interpoſita ex cauſa legitima.*
21 *Appellatio irrationabilis non ſuſpendit iuriſdictionem.*
22 *Cauſa nunquam auocatur per ſecundam commiſsionem non facientem mentionem de commiſsione præcedenti.*
23 *Non eſt ueriſimile Papam uelle auocare cauſam à primis iudicibus.*
24 *Per commiſsionem negotij principalis cauſa non dicitur auocata.*
25 *Proceſſus factus à ſecundo delegato, an ualeat ubi non ſuit appoſitum de prima commiſsione.*
26 *Vbicunque contra commiſsionem eſt decretum Papæ irritans commiſsia non ualet nec dat iuriſdictionem etiam ſi partes conſentiāt.*
27 *Literæ ſurrepticiæ continentes gratiam ſunt ipſo iure nullæ.*
28 *Nec reconualeſcunt, etiam ſi partes expreſſe conſentirent.*
29 *Abbas tenetur præſtare alimenta monachis etiam cum eo litigantibus.*
30 *Impetrās commiſsionem tenetur uerificare omnia narrata quæ reddiderunt Papam faciliorem ad concedendum.*
31 *Si in gratia impetrans narrat ſe bachalarium tenetur id probare.*
32 *Gratiæ facilius conceduntur nobilibus, & literatis perſonis q̄ alijs.*
33 *Prorogatia temporis ſurrepticia nihil prodeſt.*
34 *Omnia quæ poſſent reddere Papam difficiliorem ad concedendum ſunt exprimenda.*
35 *Prioratus, an & quando dicatur curatus.*
36 *Et penes quem debet eſſe cura ipſius.*
37 *Et quid habet facere, & quod ſit officium prioris.*
38 *Coadiutor quando dandus eſt prælato, & nu. 39.*
40 *Nomina nuda non conſiderātur.*
41 *Prælatus principalis, & habens curam, quis proprie dicatur.*
42 *Et an percipientes fructus dicantur prælati, & habere curam.*
43 *In eccleſia poſſunt eſſe plures beneficiati, & unus ſolus ex eis habere curam.*
44 *Quis non cogitur petente aduerſario exhibere titulum ſuum.*
45 *Verba narratiua Papæ an probent.*
46 *Confeſsio facta abſente parte non probat.*
47 *Confeſsio erronea non præiudicat.*

CONSILIVM XLIX.

AD PRIMVM Videtur dicendum q̄ Oliuerius
2 inciderit in conſtitutionem Pij, † nam illa conſti-
tutio uult, q̄ ubi impetrantur beneficia in Britania
quæ alij per annum pacificè poſſederint, uel ex præ
tenſo titulo, uel per uiam criminum commiſsio fiat ad partes
cum clauſula uocato poſſeſſore, &c. & impetrans literas huiuſ-
modi infra bimeſtre, ab earundem dat. iudici præſentare, &c. &
iudex cauſam huiuſmodi intra ſemeſtre omnino diffinire tenea
tur, alioquin impetrationes & cauſarum commiſsiones, & inde
ſecuta quæcunque nullius ſint roboris uel momenti, &c. unde
cum ex actis conſtet q̄ prioratus de quo agimus eſt Britania, &
q̄ tempore prætenſę impetratiōis ab aduerſario factæ, erat poſ-
ſeſſus pacificè per partem noſtram octo annis & ultra quodque
aduerſarius literas prætenſæ impetrationis, neque infra bime-
ſtre præſentauit, neque infra tempus in d. conſtitutione præfi-
xum cauſam diffiniri fecit ergo incidit in conſtitutionē prædi-
3 ctam. † Non ob. quod dicitur dictam conſtitutionem non fuiſ-
ſe publicatam, creditur enim pro parte noſtra probatum q̄
eſt notoria in partibus Britanniæ, itaque cum de iure non ſit
tradita certa forma conſtitutionis publicandæ & ius ſolum re-
quirat conſtitutionem eſſe notam in communi, ut eſt expreſ-
ſum in auth. ut fac. no. conſt. poſt prin. ibi manifeſte in commu
3 ni factæ ſunt. † Hinc eſt quod habentes notitiam legis etiam
ante publicationem ligant, ſecundum Barto. in l. omnes populi
in quinta, quæſt. princip. poſt prin. ff. de iuſti. & iur. Abba. & a-
lios magis communiter in capitu. primo, colum. tertia, de con-
ſtitut. & gloſſ. & Geminia. in capitul. cum ſingula. in uerſiculo,
peruenit. de præben. li. vj. patet ergo q̄ dicta conſtitutio fuit ſuf
4 ficienter publicata. † Immo ea quo erat publicè nota præſumen
dum eſt aduerſarium habuiſſe illius notitiam. l. ſed ſi pupillus. §.
proſcribere. ff. de inſtito. & not. Bar. in l. penu. C. de peri. tuto. &
5 Ab. in d. c. ij. col. fi. † Similiter non ob. quod dicitur dictā conſti
tutionem expiraſſe per mortem Pij, nam ubi aliud non exprimi
tur conſtōnes & conceſsiones principum ſunt perpetuæ, ut in c.
decet. de reg. lib. vj. c. ſi cui. de præb. & in c. ſi ſuper gratia. de of-
6 fi. del. † Quinimmo gratia per papam facta non extinguitur, li-
cet papa moriatur, literis non confectis, ut cōcludit Gemi. poſt
7 Archid. & alios in prin. ſexti. §. uniuerſitatis. † Accedit his q̄ fa-
cultas conferendi beneficia uacantia in curia, non extinguitur
per mortem concedentis, ſm Gemi. & alios, in c. ij. col. ij. de p̄-
ben. lib. vj. fortius igitur non fuit extincta per mortem Pij con-
ſtitutio de qua agimus, cum fuerit facta ad perpetuam rei me-
8 moriam. † Nec ob. q̄ regulæ cancellariæ extinguuntur per mor
9 tem papæ, quia in illis hoc eſt expreſſum. † Nō obſt. etiam quod
dī conſtitutiones prædictas locum habere ubi impetratio fit
ex prætenſo ti. & q̄ in caſu noſtro impetratio fuit ex uero ti. Re
ſpondetur enim q̄ illa dictio, prætenſo, non excludit ueritatē,
10 cum † & uerus titulus prætendatur, probatur hoc, dicta conſti
tutio poſt lapſum temporis annullat impetrationes, & ſic præ-
ſupponit illas ualidas, cum nullum non annulletur. l. nam & ſi.
11 §. poſt defectum. ff. de iniu. rup. † Conſequenter dicta conſtitu-
tio locum hēt ēt ubi impetratio fit ex uero titulo ſeu ex uera
cauſa, cum alias impetrationes non ualeant ipſo iure. c. j. de con
12 ceſ. præb. cle. j. de præb. & no. in c. fi. de fil. præsb. li. vj. † Vltimo
non ob. quod dī dictam conſtitutionem fuiſſe introductam in
fauorem ualitudinariorum, & in odium fingentium titulos. Nā
uidetur q̄ ibi, eſt dictio, præſertim, quæ appoſita in cauſa impul
ſiua ut in caſu noſtro idem importat quod dictio maxi. ſm glo.
& doc. in c. pro humani. in uer. præſertim. de homic. li. vj. Immo
proprie loquēdo dictio præſertim ponitur pro maximè, ſm gl.
in c. cū apoſtolica in uer. pręſertim, de his quæ fi. a præla. & no.
c. in auditis. de ele. & in c. qm̄. §. porro. ut lite non conteſt. ꝯpre-
13 hendit ergo dicta conſtitutio ēt non ualitudinarios. † Inſuper
ubi conſtitutio facta eſt ſimpliciter ꝑꝑ id quod aliqn̄ factū fuit,
tunc ꝯſtō procedit etiam ſi in caſu de quo agitur nō ſit illa qua
14 litas, ſm Bar. in l. meminerint. in ul. oppo. C. vn̄ ui. † Et ſic patet
q̄ dicta ꝯſtō cum ſimpliciter diſponat procedit etiam ubi tit.
nō ſunt ꝯficti, ſed ueri, ceſſatio. n. cauſæ impulſiuæ, nunquā facit
ceſſare diſpōnem, ut no. in l. j. §. ſexum. ff. de poſtul. & in ca. poſt
tranſlationem. de renun. cum ſi. ¶ Ad ſecundum dī q̄ per app.
& commiſsionem ſubſecutam, cā non fuit auocata, nā illa app.
fuit friuola, & ſine cauſa legitima interpoſita, ꝯſtat. n. q̄ priora
tus de quo agitur, nunquam fuit commendatus aduerſario, ſed
15 tm̄ fuit mandatum de commendando, uocato poſſeſſore † vn̄ &
ſi narrata in literis aduerſarij fuiſſent uera, tn̄ poſſeſſor non te-
nebatur dimittere poſſeſsionem, niſi cā cognita, & commenda
ſubſecuta eſt. n. ſeruaruanda forma mandati. c. cui de conſti. &
16 c. cū dilecta. † Et etiam de iure cōi prouiſus de bn̄ficio ab alio
poſſeſſo, non pōt poſſeſsionē ingredi, niſi cā cognita, & uocato
17 poſſeſſore. c. licet ep̄s. de præb. lib. vj. † Hinc eſt q̄ non dī inde-
bitè facere poſſeſſor, qui ad mandatum executoris, ſine cauſæ
cognitione non uult dimittere poſſeſsionem beneficij, ſm Ge
18 mi. poſt Inn. in c. j. col. iij. de conceſ. præb. lib. vj. † Præterea quā-
tumcunque poſſeſsio beneficio uacet, tn̄ non poteſt licite ap-
prehendi ante inſtōnem. c. j. de reg. iur. lib. vj. c. cui. de eo q̄ mit.
in poſ. & declarat Ab. poſt alios, in c. tranſmiſſam de elec. Patet
igitur q̄ poſſeſſor nullum grauamen inferebat aduerſario. ex
eo q̄ non relaxabat poſſeſsionem ſine cauſę cognitione, maxi-
19 mè cum commenda adhuc ſubſecuta non ſit. † Et ſic infert q̄ ap
pellatio fuit irrationabilis, & ꝯn̄r per eam non potuit fieri auo-
20 catio, neque deuolutio cauſæ ad curiam. † Nunq̄. n. appellatio
deuoluit cām, niſi probetur interpoſita ex cā legitima, ſm Imo.
in cle. cām. col. ij. uer. q̄ro an ad hoc. de ele. & idem ſentit Inn. in
c. ꝯſti. cl. ij. in fi. primæ col. in uer. confirmatum. de appe. & not.
Mod. in c. bonæ. uerſi. xij. dubitatur. co. ti. & vī de hoc tex. in c. ſę
21 pe, uer. quod ſi forſitan. & in c. interpoſita. in prin. de app. † Præ-
terea non poſſumus dicere auocationem factam fuiſſe per app.
quia appellatio irrationabilis non ſuſpendit iuriſd. ēt eorum iu
dicum a quib. eſt appellatum, ut in c. cum appellatiōib. de app.
li. vj. & no. Inn. in d. c. ꝯſtitutis. ſimiliter nō fuit facta auocatio p
commiſsionem cauſę appellationis, quia in illa non fit mētio de
22 commiſsione facta primis iudicibus. † Nunquam autem cā auo
catur

eatur per ſecundam commiſsionem, ubi de præcedenti cõmiſ-
23 ſione non eſt facta mentio, ut eſt tex. in c. cæterum. de reſc. † In
dubio. n. non creditur Papam uelle auocare cauſam a primis iu
dicibus, ſm Abb. in c. cum dilecta. col. iij. de reſcr. & facit clem.
cum illuſ. de renun. l. eum qui. ff. de prob. & l. cum hic ſtatus. §.
pœnitentiam. ff. de don. inter uir. unde non ſolum expreſſa, ſed
expreſsiſsima mentio debet fieri de prioribus literis ut tollanẽ
per ſecundas literas, ut no. Abb. in c. ex literis. col. j. de off. dele.
24 † Ad tertium dicitur ꝙ etiam per ꝯmiſsionem negocij princi-
palis cã non fuit auocata, nam licet Card. in d. cle. cam. de elec.
in j. & ij. q. cir. fi. dicat, ꝙ ubi appellatio non eſt debite facta, ſi
auditor pronunciet in negocio principali, non tenet proceſſus,
niſi negocium principale ſit commiſſum ꝑ modum querelę, tñ
iſtud dictum non põt hr̃e locum ubi procedit alia comiſsio ne-
gocij principalis, quia ut deduxi in proximo dubio, per ſecundã
ꝯmiſsionem cauſæ non tollitur prima niſi de ea ſit facta mentio
25 in ſecunda. † Et ſi dicatur ꝙ tenet proceſſus factus a ſecũdo de-
legato, ubi non opponitur de prima cõmiſsione, immo ſm ali-
quos ad inualiditatem proceſſus nõ ſufficit opponere, ſed opus
eſt ẽt appellare, ſi ſecundus iudex ad ulteriora procedat, nõ ob-
ſtante oppoſi. ut not. Abb. poſt alios in d. c. cęterũ. colu. ij. de re-
ſcrip. & in c. ad audientiam. el. ij. & Ant. de bu. in c. paſtoralis. e.
tit. ad hoc r̃ndetur, quod credimus ſufficienter ꝯſtare de oppoſi
26 tione facta ꝓ parte nr̃a. † Secundo dicimus ꝙ p̃dicta procedũe
habito reſpectu ad ius cõe ſm quod reſcripta ſurreptitia dãt iu
riſdictionem, ſed ſecus eſt dicendum in caſu noſtro, cũ bulla an
nullet cõmiſsionem cauſæ & ꝯſtat ꝙ ubicunq; ꝯtra cõmiſsio-
nem eſt decretum Papæ irritans tunc cõmiſsio non ualet, nec
dat iuriſdictioné, etiam ſi ambæ partes expreſsè ꝯſentiant ſm
gl. & doc. in c. ſtatutum. in uer. committatur. & in uer. non com
mittatur. de reſcr. lib. vj. & eſt deciſ. Belleme. lxxxj. ꝙ conſenſus
partium. Tertio dicimus ꝙ hic non agitur ſolum de ꝯmiſsione
cauſæ, ſed ẽt de gratia, uidelicet, de mandato de ꝯmendando, cũ
mandetur ꝙ ſecundus iudex debeat cõmẽdare iuxta literas pri-
mis iudicib. directas, & clarum eſt ꝙ dicta cõmiſsio eſt ſurrepti
tia, non ſolum propter p̃dicta, ſed ẽt quia tacet litem doloſitate
confictã, ut ex actis põt apparere. item tacet ꝙ pars noſtra poſ-
ſedit octo annis, & ultra, quod ſi fuiſſet expreſſum Papa nõ cõ-
27 miſiſſet cãm in curia, attento ſtilo curiæ. † Cum ergo literæ ſur-
repticię continentes gratiam ſint ipſo iure nullæ, ut hr̃ in d. cap.
cæterum. & c. ad audientiam. & per Bar. & Bal. in l. ij. ſi contra
28 ius. & eſt deciſ. Belleme. lxxxiiij. † ꝙ executoria, & tales literæ
non reconualeſcunt ẽt ſi aduerſarius expreſsè conſentiat, ut fir-
mat Abb poſt Inno. & alios in c. cum olim. col. vij. per illũ tex.
de re iud. Infertur igitur ꝙ etiam ſi pro parte noſtra nihil ſit op
poſitum. tñ ſecundus iudex non põt canonizare mandatum de
29 cõmendando. † Et maxi. cum in illo detur forma, uocatis quo-
rum intereſt, & tñ non eſt uocatus Abb. de cuius intereſſe agi-
tur, nã ſi pars noſtra ſuccumberet Abbas teneretur ipſam alimẽ
tare. iux. not. per Abb. poſt alios in c. cum ad monaſterium, col.
iij. de ſta. mo. & tex. in c. ex parte. de accuſ. & deciſ. cccvj. in no.
ꝙ monacus profeſſus. ꝙ autem abbatis & conuentus interſit ẽt
per impetrationẽ aduerſarij clare ꝯſtat, ubi narrat prioratum
de quo agitur, dependere a monaſterio, & etiam per alia acta
30 cauſæ patet. ¶ † Ad quartum dr̃ ꝙ prorogationes obtentę per
oliuerium ſunt inualidæ, nam in illis narrat ſe nobilem ex utro
que parente. & in legibus bachalarium, & in ij. prorogatione
dicit ꝙ occurrentibus ſibi aliquibus euentibus non potuit lite
ras expedire &c. & tñ nullum iſtorum uerificauit. indubitatũ.
n. eſt ꝙ impetrans tenetur uerificare & probare omnia narrata
quæ papam reddiderunt faciliorem ad concedendũ gratiam,
alias gratia eſt inutilis, ſm Io. And. in c. j. de lit. conte. lib. vj. in
nouel. Io. de Imol. In c. ſuper literis. col. pe. de reſcr. Abb. in c. fi.
col. ij. de præſum. & eſt deciſ. Bellemer. xl. ꝙ in caſu ꝯcluſ. & de
31 ciſ. h. xliiij. † Et facit optimè ad propoſitũ deciſ. Belleme. ccciij.
ꝙ narratio &c. quæ uult ꝙ ſi in gratia impetrans narrat ſe ba-
chalarium tenetur id probare quantuncunq; ex aduerſo nõ ne
32 getur. † Clarum eſt. n. ꝙ nobilibus & literatis perſonis gratiæ
33 facilius ꝯceduntẽ, ut eſt tex. in c. de multa. in fi. de præb. † Inſuper
aduertendũ puto, ꝙ ipſe impetratæ primę prorogationis, nõ re
ſtabant niſi quinque dies ſemeſtris, & aduerſarius ad inducen-
dum papã ad concedendũ ſibi prorogationẽ hoc tacuit. & aſſer
uit ſe adhuc eſſe infra tempus ſex menſium, & ꝙ non ſperabat
poſſe infra illud tẽpus expediri. Cum aũt aduerſarius eſſet cer-
tus ꝙ infra illud tẽpus non poterat nec literas expedire. Et de-
mum ad partes portare, uel mittere iudicibus p̃ſentare & demũ
ꝓ. d. Io. experiri, euidenter apparet ꝙ illud uer. ſperat doloſe
poſuit ad reddendũ Põt. faciliorem, nã nemo negabiẽ ut arbi-
tror ꝙ ſi Papa ſciuiſſet, dictã impoſsibilitatẽ expediendi, & ex-
periendi, ꝙ fuiſſet difficilior ad ꝯcedendũ prorogationẽ aduer
34 ſario, qui taliter ſua culpa ſe arctauerat. † Conſequenter dicta
ſurrogatio tanquã ſurreptitia, & obreptitia fuit nulla. Tum ꝓ-
pter doloſam expreſsionẽ. Tum ẽt quia oĩa quæ poſſent redde-
re papã difficiliorẽ ad ꝯcedendũ ſunt exprimenda, ut eſt tex. in
c. cũ adeo ibi delẽ. non ſcribemus. & hr̃ in c. ſuper literis. de re-
35 ſcri. † Ad ultimum dr̃ ꝙ prioratus de quo agitur nõ eſt curatus.
Nam ut mihi p̃ſupponitur ꝯſtare ex actis. In loco illo ſunt duæ
eccleſiæ, una prioralis ſimplex altera parrochialis unica inuicẽ
per duo miliaria diſtantes, & ꝙ ad parrochialẽ eccleſiam rector
unicus eſt, & præſentatur per abbatẽ, & inſtituitur per ep̃m. Itẽ
ꝙ in cura animarum nullo mõ prior põt ſe intromittere. Item
ꝙ nulla eſt cõmunio inter priorẽ & rectorẽ, niſi quia rector dat
priori certam portionem fructuũ quos percipit ex eccleſia, un-
36 de non uideo quõ iſte prioratus poſsit eſſe curatus. † Nam text.
in cle. ne in agro. de ſta. mona. requirit curam eſſe penes priorẽ
& exercitium penes alium, ſed ubi quis exercet curã per aliũ,
tunc ille alius debet deputari de conſenſu illius qui curam hẽt,
ſm Card in cle. unica. q. xij. de offi. uica. & ita probatur in c. ad
hoc, eo. tit. & in c. extirpãdæ. §. qui uero. & in c. in lateranen. de
37 præb. † Abſonũ. n. eſſet ꝙ cura ſpectaret ad priorẽ, & ꝙ prior ne
que in exercendo neq; in deputando aliũ, aliquo mõ interueni
ret, cum in adminiſtratiõe rerũ alterius requiratur ꝯſenſus dñi
ubi intelligit. §. inuiti. inſt. de cura. & l. qui habet. §. fi. ff. de tute.
38 & in regu. id quod noſtrum. † Hinc eſt ꝙ p̃latus ſanę mẽtis ſuo
ꝯſenſu coadiutorẽ aſſumit. c. j. de cler. egro. lib. vj. Inſuper arbi-
tror ꝙ de hoc ſit caſus expſſus. in c. cum ſingula poſt princip. de
præb. lib. vj. ibi prioratibus uel eccleſijs curã animarũ habenti
bus, ẽt ſi cura eadẽ non per ipſos ſed per præſb. ad eorum præ-
ſentationem per ep̃os inſtitutos habeat exerceri. Aut ergo illa
uer. ad eorũ præſentationem. ſunt ſuperflua. ꝫ. §. quib. & c. ſi Pa
pa. aut ibi eſt caſus, ꝙ ad hoc ut prior nõ exercens curã dicatur
curatus, requiritur ꝙ ipſe p̃ſentet præſb. curã exercentẽ, & ali-
ter dicendo iſta cura erit ſicut chimera quæ non reperiẽ ineſſe.
39 † Cum tñ in iure nuda nõia non ſoleant eſſe in ꝯſideratione, ut
dicit tex. in l. ij. §. ſed ſi ſint. ff. ad tertul. & in §. ſed hæc ſolennia.
40 inſt. de uer. obl. † Præterea ille dr̃ eſſe principalis prælatus & ha-
bere curã, qui percipit fructus & non ille qui de manu alterius
recipit aliquam portionem fructuum, ut firmat Abb. poſt gl. &
alios. in c. ex poſuiſti. in fi. de præb. & idẽ uult Card. in d. cle. uni
41 ca. q. ia. de off. uica. † Itaque cum prior de quo agimus percipiat
portionẽ fructuũ de manu alterius ergo ipſe non eſt. neq; cura
42 tus neque prælatus principalis. † Nec ad rẽ pertinet ꝙ ipſe perci
pit fructus aliquos ex eccleſia parrochiali. Nã & clerici in ple-
bibus ꝯſtituti fructus ex illis percipiunt, & tñ non dñr hr̃e ali-
43 quã curam, ut hr̃ in c. ut quiſque. de ui. & hone. cleri. † Non eſt
. n. inconueniens ꝙ in eccleſia ſint plures beneficiati, & tñ unus
ex eis tñ ſit curatus, ut declarauit Inn & alij in c. cum nõ igno
res. de præb. forte etiam prioratus, de quo agitur non eſt in ec-
44 cleſia parrochiali, ſed in alia de qua ſupra, dixi. † Similiter non
obſtat prædictis quòd in aſſerta prouiſione facta per papã parti
meę per aduerſarium producta narratur prioratus curatus, nã
dicimus quòd talis gratia non fuit impetrata per nos, & quòd
ad petitionem aduerſarij nõ cogimur exhibere titulum noſtrũ,
iuxta not. per glo. in c. j. de reg. iur. lib. vj. & in cap. ordinarij. de
45 off. ordi. & in l. cogi. C. de pet. hæred. † Præterea illa ſunt uer-
ba narratiua non de facto Papæ, & in quibus papa ſe non fun-
46 dat, unde nihil probant, ut eſt tex. in clem. unica. de prob. † Vl-
timo non obſtant aſſertiones factæ in proceſsibus in partibus
inter alios agitatis, cum confeſsiones factæ abſente parte non
probent. l. fi. ff. de interro. ac l. certum. §. ſi quis abſente. de con-
47 feſſ. & not. gloſſ. Abb. & alij in c. ſi cautio. de fid. inſtr. † Inſuper
illę confeſsiones ſunt fictę & erroneę, ut patet ex ſupra dictis &
idem cum de ipſarum errore conſtet ante latam ſententiam no
bis non obſtant. l. error facti. C. de iur. & fac. igno. & l. non fate
tur. ff. de confeſ. & maxime quia illas reuocabimus. Pariſ.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus uel alius collator non poteſt conſtituere procuratorem ad conferendũ beneficia.*

2 *Gene. alis poteſtas conferendi, tributa non poteſt per epiſcopum niſi con-*

conſtituat uicarium cum facultate conferendi.

3 *Multa permittuntur tranſire per quandam uniuerſitatem quæ non tranſeunt per ſe ſpecialiter.*

4 *Patroni laici poſſunt in genere conſtituere aliquem ad præſentandum etiam ante uacationem beneficij.*

5 *Sacriſta maior poteſt conſtituere ſacriſtam minorem uicarium ſuũ cum poteſtate conferendi.*

6 *Inferior ab epiſcopo poteſt conſtituere uicarium ad tempus.*

7 *Etiam ſi non haberet iuriſdictionem.*

8 *Plebanus poteſt conſtituere uicarium in temporalibus & ſpiritualibus.*

9 *Conſtituens ſimpliciter procuratorem ad conferendum, uidetur cõſtituere ipſum ad uacatura.*

10 *Procurator conſtitutus ad conferendum, qualis debeat eſſe ut ceſſet fraus.*

11 *An ualeat conſuetudo ꝙ habentes dignitatem in eccleſia poſſint conſtituere procuratorem ad conferendum beneficia ante uacationem.*

12 *Archidiaconus poteſt conſtituere uicarium.*
Archipresbyter idem facere poteſt.

13 *Qualitas adiecta uerbo, debet intelligi ſecundum tempus uerbi.*

14 *Teſtatoris uoluntas ſeruanda eſt.*
Vt poſſit alicui concedi præpoſitura, an ſit neceſſe illum eſſe ſacerdotem, & præceden. & ſeq.

15 *Geminatio oſtendit enixam uoluntatem diſponentis.*

16 *Præbenda ſacerdotalis tribus modis dici poteſt.*

17 *Beneficium quandoque non poteſt conferri alteri non habenti ordinem requiſitum.*

18 *Verba negatiua non habentia decretum uel perpetuam cauſam prohibitionis, magis non ligant quàm uerba affirmatiua.*

19 *In uerbis dubijs teſtatoris interpretantur illa ex uſu ipſius.*

20 *Idoneus qualis debet eſſe ſi talis qualitas fuit appoſita in fundatione iuris patronatus.*

21 *Familiaritas expectantis debet eſſe tempore data.*

22 *Qualitas debet interuenire tempore quo celebratur actus.*

23 *Circa qualitatem perſonæ non prouenientem ex natura beneficij attenditur tempus datæ.*

24 *Clauſula appoſita in regula prærogatiuarum qualiter ſit intelligenda.*

25 *Indulta ad unum effectum non debent operari contrarium.*

26 *Declarationi factæ per papam aliquem eſſe familiarem tali tempore, an ſit ſtandum.*

27 *Vbi diſpoſitio poteſt referri ad ea quæ ſunt de iure, & ad ea quæ nõ ſunt relatio potius facienda eſt ad ea quæ ſunt de iure.*

28 *Dictio, perinde, reſpectu familiaritatis quid operetur.*

29 *Familiaritas an debeat eſſe tempore uacationis beneficij reſpectu dictæ regulæ.*

30 *In mentione facta de Regibus & Reginis, non comprehenditur Imperator propter ſui ſolemnitatem.*

31 *Imperator ante coronationem, habet omne priuilegium imperatoris.*

32 *Licet dicatur per papam aliquẽ gaudere eiſdem prærogatiuis, &c. ſi non loquatur de derogationibus nihil operatur.*
Aliud eſt prærogatiua, aliud derogatio.

33 *Familiaris fictus non comprehenditur in uerbis regulæ prædictæ de familiaribus.*

34 *Vſusfructus, an ſit propriè in rebus quæ uſu conſumuntur.*

35 *Familiaris prædictus, non debet præferri habentibus primarias preces.*

36 *Gratia conceſſa ad remunerationem irreuocabilis efficitur.*

37 *Pacis priuilegia multa ſunt.*

38 *Priuilegium primum non debet tolli per ſecundum, in quo non fit mentio de primo.*
Declaratio quæ non concernit dubium in iure ſed in facto, nõ debet præiudicare tertio.

CONSILIVM L.

1 DOMINVS Iac. † Sacriſta rõe Sacriſtię, quæ ibi dignitas reputat. habet conferre beneficiũ de quo agitur, non potuit ante uacationem beneficij cõſtituere procuratorem ad cõferẽdum, primo propter prohibitionem. c.m. §. prohibemus. in c. prouida deliberatione. de off. leg. lib. vj. per quem tex. glo. ibi in uer. cuicunq;. in fi. dicit, ꝙ epiſ alteri quem non conſtituit uicarium non põt dare poteſtatem conferendi beneficia, quod ibi ſequuntur doc. & d. Ant. 2 Ioan. de Imo. & Abb. in c. conſtitutus. de conceſſ. præb. † Vbi dicit Io. de Imo. ſuper glo. pen. in ij. col. ꝙ et in genere cõmittendo ptãtem conferendi, & adminiſtrationẽ rerũ ſuarum nõ põt epſ, niſi eum faceret uicarium commitendo facultatẽ conferendi, & idem dicit ibi Abb. ꝙ tunc põt collator dare facultatẽ cõferendi quũ omnimodam ptãtem transfert, quia conſtituit uicarium, idem tenet Old. conſ. lxxvj. & Belleme. deciſ. cccxliij. 3 † Quia multa permittũtur, ut tranſeant per quandam uniuerſitatem quę non per ſe. l. quædam. ff. de acquir. re. do. l. in modicis. ff. de cõhen. emp. & in c. ex literis. & ibi Ian. de iu. pat. idẽ tenet Rot. deciſ. v. in tit. de off. uica. in no. Si epſ, & quod no. gl. fin. in c. ſtatutum. de præb. lib. vj. † Et ideo Ab. in c. ſi. de cõceſ. præb. di-4 cit, ꝙ licet patronus laicus poſſit in gñe conſtituere aſi uacationem beneficij poteſtatem præſentandi, non tamen eſt ratio, quia 5 patronus non põt hſe uicarium, ſed epiſcopus ſic. † Et in caſu noſtro Sacriſta maior poterat conſtituere uicarium ſuũ ſacriſtã minorem, & ei dare ptãtem, ſicut ex conſuetudine eccleſiæ repreſentat ui caſuas minor ſacriſta data abſentia maioris, nec exercet iure proprio, prout latè in ſimi. Oldr. conſ. cij. factum. 6 † Nã et inferior ab epõ poteſt ad tempus conſtituere uicariũ, ut tradit Io. An. in c. cum ex eo. de elec. lib. vj. & Car. in clem. j. 7 de off. uica. q. xiiij. & late Lap. alle. v. † Vbi loquuntur nedum in prælato inferiori ab epõ habente iuriſdictionem, ſed etiã in nõ habente, ut clare Lap. in fin. d. alleg. Io. An. dum loquuntur de rectore parochiali in d. c. cũ ex eo. & ibi Gemi. & tradũt doct. 8 poſt Io. An. in c. fi. de off. uic. li. vj. † Dum loquuntur de plebano qui conſtituit uicarium in temporalibus. & ſpiritualibus. 9 † Nam uẽ conſtituendo ſimpliciter procuratorem ad conferẽdum dictus ſacriſta permittere ius ad uacatura, contra conſiliũ 10 lateranen. & in d. c. conſtitutus, & d. §. prohibemus. † & hoc per indirectum, qui. n. uult permittere ius ad uacatura alicui, conſtituit unum procuratorem amicum illius quem ſcit illi beneficiũ collaturum, & ſic fit fraus, ut tradit Io. An. in d. c. conſtitutus, & gl. fi. in c. fi. de off. uica. li. vj. & arch. xvj. q. j. in ca. ſtatuimus. 11 † Non ob. quod allegatur, ꝙ eſt cõſuetudo, ꝙ hñtes dignitates in eccleſia, conſtituunt procuratores ad conferendum beneficia, ante eorum uacationem, eis aliter non conſtitutis uicarijs, quia dico primum ꝙ hoc faciunt illi qui habent dignitatem ſine aliquo miniſterio eccle. ſed ex ſola reputatione, & nominatione appellantur dignitates, iuxta no. per Innoc. & communiter doc. in c. de multa, de præb. in alijs uero dignitatib. quæ habent aliquod miniſteriũ, ſicut ſacriſta, de quo in ti. de off. ſacr. 12 in c. unico in decretal. † Et ſicut archidiaconus, & ſicut archipresbyter, qui conſtituunt uicarios, ut eſt tex. in c. j. de off. archipr. & in c. ij. e. tit. in fi. ubi etiam fit conſtitutio uicarij ad miniſteria, non iuriſdictionalia, prout no. ibi Ant de Bu. non debet procedere dicta conſuetudo, per ſupra allegata quia per no. in d. c. conſtitutus, de conceſ. præb. cum talis conſtitutio procuratorum ante uacationem beneficij ſit circa uotum captandæ mortis, & ſic cõtra bonos mores, ut in c. mala. viij. diſt. eo maximè cum ut ſupra allegaui, ſacriſta minor ſolet gerere uices ſacriſtæ maioris, & iuxta ordi. funda. quia prępoſi. elemoſinę in arrẽdandis fructibus nil debet gerere inconſulto ſacriſta maiore, & in eius abſentia, ſacriſta minore, ideo dictus ſacriſta faciẽdo d. Abba. procuratorem in temporalibus. tantum inualide eum conſtituit procuratorem ad prouidendum, & per cõſequẽs inualida fuit prouiſio, quod autem tempore quo quis prouidetur de prępoſitura prædicta requiratur ꝙ ſit ſacerdos, patet ex uerbis, ubi ſtabilimentum elemoſinę, & pręsbyteri, habeat ſacriſta maior qui poſt deceſſum ipſios pſbyteri eligat unum prę- 13 sby. idoneum, & loco competentem. † Nam qualitas adiecta uerbo debet intelligi ſecundum tempus uerbi. l. in delictis. §. ſi extraneo. ff. de nox. & in l. titius. ff. de teſt. mil. & per Bar. in l. ex facto. in prin. ff. de uul. & pup. tum quia forma mandati, & uolũ-14 tas teſtatoris ſeruanda eſt. l. uoluntas. C. de fideicomm. Et quia fundator ſepius repetit, uerſic. pſbyterum. & ponit illa uer. pręſbyterum idoneum, & loco competentem, & illa alia, pſbyterũ 15 prouidum, & honeſtum. † Quæ uerborum repetitio, & accumulatio magis oſtendunt uoluntatem defuncti. l. baliſta. ad treb. & quod habetur in l. ij. ff. de excuſat. tutor. & quod not. gloſſ. in 16 clem. j. de iure patro. & Mod. in tra. de uerbo. gemi. † Tum quia doct. in c. ei cui. de præb. lib. vj. & ibi Dy. poſt Io. And. & Lap. ſuper gloſſ. ij. col. viij. dicunt ꝙ trib. modis poteſt dici præbenda ſacerdotalis. Primo modo, ꝙ ea fundatione non poteſt conferri niſi ſacerdoti. Secũdo, ꝙ promotus ad illam teneatur fieri ſacer-

ſacerdos,alias illa priuabitur. Tertiu quòd teneatur fieri, alias
non percipiet fructus,& dicit Lap.quòd in .j.mõ oportet quòd
ſit ſacerdos,in ij.ꝙ ſit habilis & in ętate habili,& clarius hoc di
cit Card.in clem.ut hi qui.de ęta.& qual.§.illi uero.in j.oppoſi-
17 † Et quandoque annectitur ordo ꝑ modum, ut non poſsit con
ferri beneficium non habenti talem ordinem,quandoque anne
ctitur per modum neceſsitatis impoſitæ, iam beneficiato, & ꝙ
teneatur recipere ſacerdotium, & tunc procedit ut non requi-
18 ratur,quòd ſit actu ſacerdos.†Nec uideo differentiã inter uer-
ba iſta,non eligatur niſi ſacerdos,& uerba illa affirmatiua,eliga
tur ſacerdos, cum uerba negatiua non habentia decretum ubi
non eſt perpetua eſt prohibitionis non magis ligent,ut ꝑ doct.
in c.ij.de teſti.& in c.ex parte.de conſti.& per glo.in c.tua. de
ſponſ.duo.& quod not.gl.in regu.quæ contra iura.de regu.iur.
19 lib.vj.† Item multum facit quod teſtator & fundator pollice-
tur ſe ponere præsb.& ꝙ poſt mortem illius ſacriſta maior po-
nat alium præsb.Nam ſemper in uerbis dubijs teſtatoris inter-
prætamur uerba ex uſu ipſius teſtatoris.l.ſi ſeruus plurium.§.fi.
de leg.j.l.cum alimenta.ff.de alimen.& cib.& l.dãnas.§.fi.ff.de
uſufr.leg.& plenè Bar.in l.cum certum.ff.de ui.triti.ol. leg. Itẽ
hoc etiam interprætatur ꝙ ſemper poſitus fuit ibi præsbyter,
actu,item ad ꝓdictam ſententiam facit quod tradit Lap. allega.
cxvj.dum ponit caſum, & dum facit doctrinã inter iura cõia,&
illum caſum.Item facit tex.in c.nemo.de elec.lib.vj. iuncta gl.
20 in uer.ſacerdotio.†Item aduertendum ꝙ aduerſarius nullo mõ
ex uita ſua eſt idoneus,& loco cõpetens,nec prouidus & hone-
ſtus,prout requirit fundatio quæ eſt ſeruanda.iuxta no. ꝑ doct.
in c.cum dilectus.de conſuet. ex quib.patet,aduerſarium repel
21 lẽdũ. † Ad aliud præſuppono ꝙ familiaritas expectantis debet
eſſe tempore datæ expectatiuę, nec ſufficit, ꝙ adſit poſt tẽpus
datæ expectatiuę. Primum quia hoc uř atteſtari papa in bulla
deſcriptorum,dum dicit uigore expectatiuarum eis.ſ.familiari
bus conceſſarum. Tum quia uer.eis.refert qualitatẽ deſcripto-
rum.l.a titia.§.teſtator.ff.de alim.leg.& quod no. Bar.in l.ſi qs
22 ſeruum.§.fi.de leg.ij.† Tum quia qñ qualitas determinat uer-
bum per quod ſignificatur actus diſponẽdi,oportet ꝙ interue-
niat tẽpore actus uerbi.l.mella.in prin.ff.de ali.leg.l.in delictis
§.ſi extraneus.ff.de nox.l.titius.ff.de teſta.mili.Et declarat Bar.
23 in l.ex facto.col.ij.ff.de uulg.& pup.†Tum ẽt quia circa quali-
tatẽ perſonæ quæ non habet peruenire ex natura beneficij at-
tenditur tpꝭ datæ.c.ſi eo tpe.de reſcr.li.vj.& ita in terminis re-
perio ꝙ non ſufficiat quòd poſt datam ſuperueniat familiari-
tas,quo ad prærogatiuam,tenere Bald.conſil.cccclvij. uol.iij.
24 † Nec curo ꝙ in fi.regulæ pręrogatiuæ illuſtrium,dicatur, ſal-
uis ꝓrogatiuis certis familiaribus in literis apoſtolicis deſcri-
bendis concedendis,qm per deſcriptionem non cõſequuntur fa
25 miliaritatem,ſed prærogatiuantur prælijs. † Quia inducta ad
unum effectum non debent operari alium.l.non oĩs. ff. ſi cert.
pe.& quod habet̃ in l. ſi quis nec cãm.ff. eo. & in l.legata inu-
26 tiliter.de leg.j. † Quibus præſuppoſitis , cum papa in declara-
tione quam facit, declaret eum familiarem a tpe receptionis,
quam dř feciſſe Card. ergo ante non ꝓſupponitur familiaris. l.
ſtatu liberum.§.j.de leg.ij. Nec curo quod papa dicat, ꝙ gau-
deat pręrogatiuis in beneficijs uigore expectatiuarũ ei conceſſo
27 rum quia intelligitur.ſ. de ꝯceſsis poſt receptionẽ. † Tum per
doctr.Inn.cõiter approbatam in c.dudum.de decim. ꝙ ubi di-
ſpõ papæ poteſt referri ad ea,quæ ſunt de iure, & ad ea, quæ nõ
ſunt de iure,potius facimus relationẽ ad ea q̃ ſunt de iure & ſe-
quitur Bal.in c.j.in fi.col.pen.& in prin.ſecundæ in ti. per quos
fi.inueſti.in uſib.feud.Sed de iure demonſtratum eſt ꝙ nõ ſuffi
cit ꝙ familiaritas ſuperueniat poſt datam igitur &c.Tum ex il-
lis uerbis poſitis in d. declaratione a tpe receptiõis & paulo in
ferius,dum dicit ſic debere iudicari,per quoſcunq; iudices a tẽ
pore receptionis ergo ante receptionem aliter interprætari nõ
28 poſſet.†Tum ex illa uer.perinde , ac ſi in noſtro tinello come-
diſſet quaſi ad hoc ſit facta declaratio,ut non obſtã.ꝙ nõ come
derit ſit familiaris.Nam ſi ſaperet grãm perinde ualere,ac ſi eſ-
ſet tempore datæ familiaris hoc utiq; papa expræſsiſſet.c.ad au
dientiam.de decim.l.ſi ſeruum.§.non dixit.ff. de acq. hær. & in
29 l.j.§.fin aũt & deficiẽ.C.de cad.tol.†Confert ad prædicta ꝙ di
ctus.v.non fuit familiaris tpe uacationis beneficij, & ſic tẽpo-
re quo ceſsit dies acceptandi,igitur ſibi non debet̃,ex eo ꝙ dica
tur in regula ꝓrogatiuarum,quòd familiares in aſſecutiõe bene
ficiorum præferantur alijs,ergo tpe aſſecutionis debent eſſe fa
miliares iux.d.l.in delictis. §. ſi extraneus,cum alijs. ſup. alleg.

30 † Ex alio ẽt capite dictus.v.eſt excluden. quia iſte noſter dat
de iure tertij habentis præces regales Imperatoris, conſtat aũt
quòd habentes preces regales præferuntur per bullã Papæ om-
nib.familiarib.fictis,uel ueris deſcriptis,& non deſcriptis. Et li
cet modernus Papa det prærogatiuã deſcriptis quòd præferan-
tur ẽt nominatis ab Imperatore non tamen hoc dat in prærero-
gatiuis aliorum familiariũ non deſcriptorũ,licet de nominatis
a regib.ſeu regiis faciant mentionẽ non tamen de Imperato-
re qui propter ſublimitatẽ ſuæ maieſt.non debet ꝯprehendi, ꝑ
not.per Cy.in l.fin.C.ubi ſena.uel clariſſ.& quod habet̃ in c. ne
aliquid.de priuil.li.vj.& c.fi.de off.del.eo.li.& in c. ij. de præb.
eo.li.& in c.quis periculoſum.de ſen.exc.li.vj.& in c. ſedes. de
reſcr.iuncto.c.ſolitæ ibi duo luminaria.de maio.& ob.& quod
no.Anch.cõſ.cccxcvj.Pro clariori,col.iij.Iunctis no. in l. bene
a Zenone.C.de quad.præſcr.per doc.& ſuper glo.in uer.reges.
31 in cle. ne Romani † quod Imperator ante coronationẽ habet
omnia priuilegia Imperatoris.Quanto magis in caſu noſtro cũ
neq; de regib.fiat mentio neq; de Imperatore & nõ habet clau
ſulas derogatorias ſpecialiter de indulto præcum Imperato-
32 ris,neq; ẽt per uerba equipollentia.†Et licet dicatur quod gau
deat eiſdẽ ꝓrogatiuis non tamẽ dicit cũ eiſdem derogationib.
quia aliud eſt diſpoſitio & prærogatiua,& aliud derogatio iur.
no.per Pan.conſi.ccclxiiij.In facto præſenti.& Fed.de ſen.cõſ.
33 ccxxxvj.†Item quia dictus.v.non põt dici familiaris uerus,ſed
fictus & priuilegiatus igitur ceſſant uerba regulæ prærogatiua
rum familiarium Papæ,dum dicit ueris familiarib.Quod autẽ.
v.non dicatur uerus , patet ex hoc ꝙ non probatur comediſſe,
nec quòd inſteterit ſeruitijs Card. prout alij familiares ueri,igi
tur non debet gaudere priuilegijs.l.ſub prætextu.C.de ſac.ſan.
eccl.& l.ſi duas.§. minuere ibi & circa operationem negligẽtes
ſe non habeant.& l.j.C.de collegiat.& ibi Bar.li.xj.& in l.ſem-
per.§.fi.& in uer.negociatores.ff. de iu.immu.& per Bal. in pro
he.digeſtorum.col.ij.Pet.de Anch.conſi. cccxcix. Præmittitur
34 pro clariori.†Tum quia ipſemet papa,in declaratione atteſtat̃
quod non comedit in tinello ergo non dicitur uerus familiaris
& facit quod habet̃ in l. ij. ff.de uſufr.ear. re. quæ uſu conſum.
ubi non põt uerũ uſumfr.ſenatus facere in illis rebus in quibus
non cadit uerus uſufr. Igitur ſi non eſt uerus non præfertur ha
35 bentibus primarias præces.† Max.cũ in bulla conceſſa Impera
tori ſint illa uer.labores quos ſuſtinuit Imperator ꝓ diuini no-
minis gloria & conſeruanda eccleſiæ unitate ergo grã irreuoca
bilis.arg.l.ſed & ſi lege.§.conſuluit.ff.de pet. hær. & quod not.
Oldr.in propoſito in conſi.cclxvj.Et ecc. Et quod habet̃ in l. ſi
pater.§.fina.& ibi no.ff.de don.& quod no.Bar.in l.qui ſemel.
ff.de decr.ab ord.facien.& Bal.in l.qui ſe patris. C. unde libe.
36 † Et propter priuilegia pacis,& unionis.facit quod ſcribit An-
ge.in l.imperatores.ff.de pact.& in c.niſi de præb.& Moder.in
37 trac.de priuil.pac.†Igitur tñ & tam forte priuilegium Impera
toris non debet tolli per ſecundum non faciens de ipſo primo
mentionem,arg.quod habet̃ in c.cum olim.de præſcr. & in d.
conſi.Pau.de Ca.ccclxiiij.& conſi.lv.& Fed.in d.conſi.ccxxxvj.
38 † Tum quia declaratio prædicta ex quo non concernit dubiũ
in iure ſed in facto,non debet tertio præiudicare, per ea q̃ not.
Pau.de Ca.in §. ſed ſi notam in l.hæredex palam. ff. de teſta. &
quod no.Pet.de Anch.in d.conſi.cccxcix.in fine. Pariſ.

SVMMARIVM.

1 *Pubes contrahens per uerba de præſenti matrimonium cum mulie re habente octo annos non poteſt diſſentire & contrauenire, ſi illa perueniens ad ætatem legitimam ratam habuit illam deſponſationem ita factam, & nu.9. & 10.*

2 *Iuris enim interpretatione, talis diſpenſatio reſoluta fuit in ſponſalia de futuro.*

3 *Sponſalia per uerba de præſenti contracta ſuperueniente legitima ætate ambobus in illis perſeuerantibus tranſeunt in uerum matrimonium, etiam nulla copula ſubſecuta, & nu. ſeq.*

4 *Conſenſus etiam capitur & inducitur ex tranſmiſsione, & munerum receptione, & ſi ita ſe nominabant.*

5 *Aſſertionibus prædictorum ita contrahentium ſtandum eſt. & numer. 6.*

7 *Sponſalia ab initio contracta per uerba de futuro per ſuperuenientiam legitimæ ætatis ſolum non tranſeunt in legitimum matrimonium, etiam ſi ita ſe nominaſſent & tranſmiſiſſent munera, & ſecuti fuiſſent amplexus & oſcula.*

8 *Neceſſario enim ſubſequi debet conſenſus, et ratihabitio expraſſa,*

uel

uel ſaltim tacita per copulam ſubſecutam.

9 *Secus autem erit quando fuere ſacta per uerba de præſenti.*

10 *Matrimonium uerum perficitur conſenſu, & non per copulam.*

11 *Matrimonium legitimè contractum non poteſt ſeparari ſolo conſenſu & uoluntate ſponſi, nec etiam accedente conſenſu ſponſæ.*

12 *Matrimonium ſecundum contractum per uerba de præſenti nullum eſt, nec præiudicat primo matrimonio, & nu. ſeq.*

13 *Sponſalia per uerba de præſenti contracta, non ſoluuntur per aliud ſubſequens matrimonium contractum, per uerba de præſenti, etiã ſi eſſet conſumatum.*

14 *Matrimonium per uerba de præſenti contractum, an poſſit dirimi & tolli per ſummum pont. & quo caſu & quando.*

15 *Princeps in dubio non præſumitur uelle uti plenitudine poteſtatis, & tollere ius commune, & præiudicare tertio, & illis quibus eſt ius quæſitum.*

16 *Conceſſio à principe facta interpretanda eſt ſine præiudicio tertij.*

17 *Literæ emanatæ à pontifice declarandæ & intelligendæ ſunt ſecundum formam ipſarum & ſupplicationis datæ.*

18 *Literæ dirimentes matrimoniũ odioſæ ſunt et ſtrictiſſimè interpretandæ.*
Idem quando agitur de intereſſe alterius.
Idem quando obtentæ ſunt expreſſo falſo.
Literæ continentes diſpenſationem, uel per quas mandatur diſpenſari, odioſæ ſunt & ſtrictè interpretandæ.
Diſpenſatio obreptitia & ſurreptitia ipſo iure uitiat etiam in matrimo. & nu. 51.

19. *Differentia eſt & magna an ſponſalia cõtrahantur per uerba de futuro uel per uerba de præſenti.*

20. *Metus conſiderabilis debet eſſe talis, qui cadat in conſtantem uirum.*

21 *Maritus nõ debet timere aliquid machinari ab eius uxore, quæ ſub ipſius iuriſdictione debet moram trahere.*

22 *Boni mores, & bona indoles excludunt omnem ſiniſtram ſuſpitionem.*

23 *Interpretatio illa ſumenda eſt ut quis non delinquat.*

24 *Suſpitio à ueroſimili aliena reijcienda eſt.*
Quod non eſt ueroſimile minus eſt conſiderabile, & circa ueroſimile aliqua adducuntur.

25 *In mandato quantumcunque generali, non includitur fuiſſe mandatum illicitum, & quod ſonet in delictum.*

26 *Præſumendum non eſt quem uelle incidere in peccatum.*

27 *Literæ apoſtolicæ obreptitiæ impetratæ ipſo iure ſunt nullæ & odioſæ ac uitioſæ.*

28 *Idem quando emanarunt ex cauſa falſa.*

29 *Idem quando per falſam demonſtrationem fuere impetratæ.*

30 *Idem quando fundantur ſuper qualitatibus minimè ueris, immo falſis.*

31 *Diſpenſatio emanata ex falſa cauſa nulla eſt, & nu. 18.*

32 *Diſpenſatio ceſſat ceſſante cauſa ipſius diſpenſationis.*

33 *Surreptitio emanata per ſimplicitatem, & ignorantiam non reddit literas ad lites ipſo iure nullas.*

34 *Fallit, quando in dictis literis ſit gratia, & datur iuriſdictio ad executionem ipſarum, tunc enim ſunt ipſo iure nullæ.*

35 *Surreptio etiam non doloſa, in iſtis gratioſis uitiat.*

36 *Surreptio etiam non doloſa, ratione connexitatis, uitiat reſcriptum ad lites, ſicut uitiat reſcriptum gratiæ.*

37 *Proceſſus & omnia ſubſecuta uirtute literarum prædictarum, non ualent, nec tenent.*
Eo magis cum abſente parte, & non citata fuerint geſta.

38 *Proceſſus & inde ſecuta, nulla ſunt, quando cauſa fuit delegata & commiſſa ultra unam dietam, reſpectu loci in quo aduerſarius moram trahebat.*

39 *Etiam ſi pars nihil opponeret.*

40 *Talis enim impetratio eſt ipſo iure nulla nec ualidatur etiam cõſenſu partium.*

41 *Proceſſus & inde ſecuta redduntur nulla quãdo fabricatus fuit uirtute reſcr. ſurreptitij contra quod aduerſario poterant competere exceptiones notæ & cognitæ impetranti.*

42 *Proceſſus talis delegati redditur nullus ex prędictis, etiam ſi non fuiſſent oppoſita.*

43 *Proceſſus & inde ſecuta. geſta per delegatum contra formã reſcr. ſunt ipſo iure nulla.*

44 *Proceſſus conuenire debet narrationi, & concluſioni ipſius reſcripti.*

45 *Delega. ſe reddere debet conformem cum intentione delegantis, & illi non contrauenire.*

46 *Delegatus aliqua iniuſtè faciens, non dicitur repræſentare delegantem.*

47 *Delegatus procedere debet ſecundum intentionem delegantis, & non ſuo arbitrio.*

48 *Delegatus proferens ſententiam ſeparationis matrimonij cõtra formam reſcripti, nulliter procedit.*

49 *Sententia nulla non tranſit in rem iudicatam, nec exequi debet.*

50 *Sententia lata in cauſa matrimoniali, non traſit in rem iudicatam.*

51 *Matrimonium male ſeparatum à quolibet de populo poteſt in dubium refricari.*

52 *Maximè ſi fuit ſeparatum ex depoſitionibus falſorum teſtium.*
Etiam ſi ſeparati tranſiſſent ad ſecunda uota.

53 *Matrimonialis cũ grauis eſt, & ardua, & requirit teſtes omni exceptione maiores.*

54 *In cauſa matrimoniali, licitum eſt uictori uenire contra propriam confeſſionem etiam iuratam eſto quod ſentẽtia eſſet promulgata.*

55 *Aſſertio iudicis deleg. dicentis reperiſſe ſupplicata, & narrata uera minimè probat.*

56 *Pro ſententia quę tranſiuit in rem iudicatam præſumendum eſt.*
Fallit autem pluribus in caſibus.

57 *Et maxi. ſi talis ſententia refert ſe ad acta probatoria. ex quibus detegitur error.*

58 *Item ſi pars pro qua lata eſt, confitetur illam eſſe iniuſtam & iniquam.*

59 *Anima bonum conſiderandum eſt, & omnibus rebus præferendum.*

60 *Diſpenſatio commiſſa fieri à Pontifice per aliquem, ut ualeat facienda eſt ex cauſa rationabili.*

61 *Scandali timor, quando & quo caſu ſit conſiderabilis.*

CONSILIVM LI.

CONSIDERATA Facti narratiõe, uiſis literis
apoſtolicis, & ſententia lata per delegatũ dico matrimonium ſecundo loco cõtractum, per d. Illuſtr.
d. Pet. non ſubſtinere, tanquã de facto emanatum,
& primu per eum legitimè contractum cum Illuſt. d. Fran. de
luce ſubſiſtere, & ualere illiq; ipſum. d. Pet. debere adherere. Tũ
pro ueritate, tum pro iuſtitia, tumq; pro ſuæ conſcientiæ exone
ratione in nullo prædictis obſtantib. literis apoſtolicis, & ſentẽ
1 tia delegati ſeparantis matrimonium primũ † Ad ita dicendum
moueor primo qm̃ ipſe. d. Petr. pubes per uerba de præſenti &
publicè deſponſauit & annulo ſubarrauit ipſam. d. Franc. quæ li
cet tunc ſuæ ætatis annũ ageret octauũ, & defectu ætatis matri
monium contrahere non poſſet tamẽ aſtrictus erat ipſe. d. Pet.
pubes expectare quouſq; ipſa. d. Franc. perueniret ad annos nubiles,
& iſto intermedio diſſentire non poterat. cum ſemel conſenſiſſet.
c. de illis. ubi gl. & doc. plenè attingunt, de ſpõſa. impu.
& qm̃ ipſa. d. Franc. perueniens ad legitimam ætatem talem de
ſponſationem, & annulli ſubbarrationem ratam & firmam habuit,
perſeuerante inſuper ipſo. d. Pett. ſponſalia prædicta, mõ
quo ſupra celebrata, in uerum & legitimum matrimonium trãſierunt,
eſto ꝙ inter ꝑdictos nulla ſubſecuta fuerit carnalia co
2 pula † quamuis. n. ipſa. d. Franc. fuerit deſponſata per uerba de
præſenti cum annuli ſubarratione per ipſum Pet. tunc puberẽ,
& quo ad formã uerborum uideretur eſſe uerum matrimoniũ
contractum, tamen propter minorem ætatem Franciſcę iuris in
terpretatione in utroq; talis deſponſatio reſoluta fuit in ſponſa
lia de futuro, per tex. in c. j. §. idem quoq;. de ſponſal. impub. lib.
vj. not. Cald. conſi. iiij. Minor. in titu. de ſponſal. & Cardi. conſi.
cix. Caſus talis. & in cle. j. q. xviij. de conſan. & affin. & Bal. cõſi.
3 cccxcj. Incipiam. uol. j. cum concor. † Quæ ſponſalia per uerba
de præſenti contracta ſuperueniente legitima ætate ipſius Fran
ciſcæ, & ambobus in iſtis perſeuerantib. tranſiuerunt in uerum
& legitimum matrimonium, licet copula carnalis ſecuta nõ fue
rit, nam ſatis fuit poſt dictam ætatem interueniſſe ſigna taciti
conſenſus, ut poſt glo. firmat Io. And. Gemi. Phil. Fran. & Petr.
4 de Ancb. in vij. not. in d. c. j. § j. & in prin. † Vbi Phil Fran. in fin.
§. j. conſiderat tacitum conſenſum induci ex tranſmiſſione, &
munerum receptione, ut ſentit etiam Cald. d. conſ. iiij. uel quia
5 ſe ita nominabant, ut concludit Abb. in c. fi. de ſponſ. † Et de ꝑ
ſeuerantia & ratihabitione ſatis conſtat per aſſertiones prædictorum
quibus ſtandum eſt, cum hoc dependeat ab animo &
uoluntate ipſorum. iux. gl. in §. aliæ. inſtit. de actio. & in c. ſigni
6 ficaſti. el. j. de homic. & in l. ſi cum. §. eiſdem. ff. de accuſ. max. cõ
curren-

conuenientibus ſignis ꝓdictis,& alijs ↄiecturis dictum tacitum con
6 ſenſum,& perſeuerationem probãtib. † Ex hãc ↄcluſionẽ ſentit
gl.in uer.placere.de ſpõſ.impub.& ibi Abb.in fi. & do. Ant. in
c.is qui fidẽ.in fi.de ſponſ.& in c.j.de matri.contrac.ↄtra inter-
dic.eccl.& plenè proſequit Aret.ↄſi.cxliij.Ex facto proponitur
col.vj.in ij.dub.& Dec.ↄſ.ccclxvj.In cã matrimoniali. colu.iij.
uer.ij.mõ.& tradunt doc.in c.atteſtatiões.& in c.fi.de ſpõſ.im-
pub.& in c. is qui.& c.fi.de ſpõſ.& eſt deciſ.Rot.in not.j.in n.
7 de ſponſ.alias ſm numerũ.cccclxij.Dubitat ſi duo.Si.n.iſta ſpõ
ſalia ab initio fuiſſent ↄcta p uerba de futuro,per ſuperuenien-
tiã ltimæ ætatis nõ trãſiuiſſent in legitimũ mrĩonium ex illis ſi-
gnis noiationis,trãſmiſsionis munerũ, amplexus, ſeu oſculi uel
ſimiliũ. Qm̃ oſtenderẽt tacitũ ↄſenſum ſpe futuri matrimonij,
8 ut in c.j.de eo qui ↄtrax.ↄtra interd.eccl.† Et iõ neceſſariũ eſſet
hr̃e,uel ↄſenſum & ratihabitionẽ exp̃ſſam,uel tacitã, ſubſecuta
copula,ut in d.c.his q fidẽ.& in d.c.j.de matr.ↄtrac.& p Abb.
in c.fi.uer.ſed quæro.de ſponſ.& per alios doct. utrobiq;& per
9 Cald.cõſi.ij.& iiij.in tit.de ſpõſ.† Quæ minimè neceſſaria ſunt,
qm̃ fuerunt contracta per uerba de p̃ſenti, & iuris interpretatio
ne propter minorẽ ætatẽ fuerũt iudicata ſpõſalia de futuro. Iſta
eñ per ſuperuenientiã legitimæ ętatis,trãſeunt in uerũ,& legiti
mũ matrimoniũ, interuenientib.ſignis taciti ↄſenſus,etiã nulla
ſubſecuta carnali copula, ut deciſio.& iurib.ſuperius deductis,
ubi doct.firmãt hanc opinionẽ eſſe cõmunẽ,& ſm eã eſſe iudi-
10 candũ.† Nec mirum qm̃ uerum matrimoniũ inducit & perficit
ↄſenſus,& nõ copula.l.nuptias.ff.de reg.iu.c.cum apud.e.cum
locum.e.dilectus.c.tuę.de ſpõſa.c.ſufficit.xxvij.q.ij.cum ſimi.
11 † Iſtud igit matrimonium ita legitimè ↄtractum, & poſtea ↄſũ
matũ,non potuit ſeparari ↄſenſu dñi Petri, ẽt ſi exp̃ſſus ↄſenſus
interueniſſet dictæ do.Fran.ut per locũ a ſpeciali hr̃ in c.ij.& in
c.ex publico,de conuer.coniug.& per Dec.cõſi.cxij.in prin. &
12 ↄſi.cxl.& pro tenui.† Et licet ipſe do.Pet.cum alia matrimoniũ
per uerba de præſenti ſecundo loco ↄtraxerit, tñ adhærere dẽt d.
do.Frãciſcæ primæ uxori, & nõ ſecundæ,nã cũ ſecunda tale ma
trimonium nõ ſubſiſtit,tanquã de facto ſubſecutũ,& ↄñr nullũ.
c.ex parte. e. is qui fidẽ,in fi.de ſpõ.c.j.& c.ij.accepiſti,de ſpõ.
13 duo.† Sponſalia eñ de p̃nti cõtracta,ut fuere iſta prima,nõ ſol-
uunt per aliud ſubſequẽs matrimonium cõtractũ per uerba de p̃nti,ẽt
ſi eſſet ↄſumatũ.c.ſi inter,de ſpõſ.ubi dẽt fieri ſeparatio iſtius ſe
cundi primo ſubſiſtẽte,& eſt bo.tex.in c.licet.de ſpon.duo.ubi
reprehendunt illi qui aliter iudicabunt,& idẽ tex.in c.duas,eo.
tit.ubi tollit conſuetudo q̃ contrariũ ſuadebat, & ſic attenta iu
ris diſpoſitiõe hoc ſm matrimonium de facto ↄctum nullum exiſtit,
& illi ipſe.d.Pet.minimè dẽt aſſentire,nec i illo perſeuerare ſtã
te primo matrio legitimo & iuſto, neceſſario dẽt adhærere, &
ſtare,& in illo perſeuerare. Nec ꝓdictis hñt obſtare literæ apo-
ſtolicę,qm̃ ſi ↄſideramus eas, ut ſummus Pontifex uoluerit ſu-
per.d.impedimento diſpenſare,ita ut ipſe do.Pet. impeditus iu
re cõi cõtrahere ſm matrimonium uirtute dictarũ literarum,auctori
tati ſummi Ponti.diſpenſantis,& ſeparantis, ac diſſoluentis pri-
mum ↄtractum cum dña Franc. licitè potuerit contrahere ſm.
14 ¶ † Et in hoc aduertendũ eſt,qm̃ omiſſo articulo. An Pontifex
poſsit matrimoniũ contractum per uerba de p̃ſenti dirimere,&
eo ſublato præſtare licentiã utriſq; ↄtrahendi cũ alijs ſimplici-
ter ſine aliqua cã utens plenitudine p̃tãtis, uel cum cã ex p̃tãte
ordinaria. Ex quæ & qualis debeat eſſe iuſta cã, de quo plenè
per ſcrib.in d.c.ex publico,& in c.ex parte,il ij.de cõuer. ↄiug.
& per Abb.in c.fi.de ſpõ.duo.& per Fel.poſt alios, in c. quæ in
eccleſiarũ,col.vj.nu.xxvj.de cõſt.& Mar.Soc.cõſi.xxviij.Circa
primũ col.iij.& ſeq.uol.j.& Io.de Mil.in uer.diſpẽſatio,uer di-
ſpenſare non põt papa,& Ant.Roſel.in trac.de monarch. char.
lxxxij.col.ij.& ſeq.uer.uideamus mõ ſi Papa,& diffuſe per Dec.
cõſi.cxij.In p̃ſenti cõſulta. Illud tñ certum eſt ꝙ ſummus Ponti
fex circa diſpenſationẽ hanc in dictis literis nõ vĩ uſus plenitu-
15 dine poteſtatis.† In illis.n. nullibi hoc colligi põt, & in dubio
non eſt præſumendum principẽ uelle uti plenitudine poteſta-
tis,tollere ius cõe,& p̃iudicare tertio,& alijs quib.eſt ius quęſi
tum,ut tradit Bal.in l.ſi teſtm̃,& ibi ẽt no.ſcrib.C. de teſta. per
Ian.in c.innotuit,de elec.& per Bal. in l.bene a Zenone. C. de
quadri.pręſcrip.Pau.de Caſt.in l.princeps.ff. de legi. & in l. ex
imperfecto.C.de reſt.cum alijs,adductis per Fran.de Cur.cõſ.
lxix.Memorię recolendę car.ix.col.ij.& Decius conſ. ccclxiij.
16 Viſo conſilio,col.ij.& iij.† Quęcunq; enim conceſsio a princi-
pe facta in dubio intelligi debet,& interpretari ſine pręiudicio
tertij.l.ij.§. merito. & §.ſi quis a principe.ff.ne quid in loc.pu-
blico.e.quamuis,de reſcri.li.vj.c.ſuper eo,ubi Abb.de of.dele.
17 & ibi plenè Mod.& per Dec.d.conſ.ccclxxiij.nu.x.† Dictæ er-
go literæ omiſſa iſta ſuprema p̃tãte intelligi,& declarari debẽt,
ſecundum formam,& tenorem ipſarum,& potiſſimè ſupplica-
tionis,ut per illum tex.dicit Bal.in c.inter dilectos, de fid. inſt.
l.j.ubi ẽt Bal.C.de diuer.reſcri.& in l. quod ſine. §. quod papi-
nianus.ff.de mino.& per Abb.in c.ij.de treug.& ps.& Dec. d.
conſi.ccclxxiij.col.iij.nu. xj.& conſil. nouiter impreſſo primo,
18 nu.xv.& per Alex. conſi. xlviij. uol.iiij.† Et eo magis cum ſint
odioſæ,quia ad dirimẽdum matrimoniũ legitimè ↄtractum ↄñr ſtri-
ctiſsimè interpretandæ,ut ſonant.c.odia,de reg.iu.l. cum qui-
dã.ff.de lib. & poſth. cum uulg. & quia agitur de intereſſe alte-
rius ad plenè no.per Fel.ĩ c.ut ſi clerici.§.de adulterijs, nu.xiij.
de iud.& quia obtentę expreſſo falſo,impetrans tenet probare.
expreſſa, & ſupplicata uera eſſe maximè quãdo diſpenſationem
continent,ſuper matrimonio,& papa nõ diſpenſat, ſed mandat
alteri diſpenſationẽ,ut per Old.conſi.ccliij.& per Io.An. in ad
di.ad Spe.ſuper rub.de clandeſti.deſpon.& in c.j.de lit.conteſt.
in nouel.& p Ioa. de mil. in uer.gratia, uer.grã ſi dr̃ ſurreptitia
& obreptitia ſeu ſurreptitia diſpenſatio ipſo iure uitiant, ẽt in
cã matrimoniali tex & gl.in c.quod dilectio,de conſan. & affi.
pulchrè in hac materia Ge.conſi.xxxiij. Pro examine, colum.j.
19 † Supplicatum namq; fuit & narratum ipſum. d. Petrum cõtra-
xiſſe ſponſalia cum ipſa. d.Franciſca forſan per uerba de futu-
ro. qui tñ uerè contraxit per uerba de pręſenti . & cum annulli
ſubarratione,inter quos modos contrahendi multũ intereſt &
longa datur dr̃ia,ac diuerſus effectus ut ſuperius fuit oſtenſum.
inſuper expreſsit ꝙ fuit certificatus, & luce clarius cognouit
ipſam.d.Franciſcã & eius matrẽ procuraſſe propinari uenenum
cuidã Paulæ dic.d. Petro uti credebatur grate , opinantes eam
eſſe impedimento quominus ipſe . d. Petrus matrimonium cũ
eadẽ.d.Franciſca ↄſumaret. quã ob rem ipſe.d. Petrus territus,
non poterat amplius inclinari ad dictum matrimoniũ conſumã
dum, memorię tenens hm̃oi ueneni propinationem, & timens
ne quod in d.Paula fieri procuratum erat , in cũ perficeretur,q̃
expreſsio & cã minimè uerificata & ꝓbata fuit,quinimmo pe-
nitus nõ uera fuit & eſt expreſſa,ex quo nec ipſa.d.Frãciſca nec
eius genitrix,prædicta nunquã procurarunt,nec cogitarũt,nec
unquã notitiã aliquã habuerunt aſſertę propinationis ueneni,
& licet ↄtra aliquos proceſſum fuiſſet de huiuſcemodi delicto,
& illi detenti ac torti ↄfeſſi fuerint participẽ dictę propinatio-
nis ueneni fuiſſe quendã Sebaſtianũ ſolitum ad ipſum.d. Petrũ
uenire nomine matris.d.Franciſcę,tñ nunquã ab aliquo nomi-
nata fuit,nec ipſa Franciſca nec eius genitrix, ꝙ in aliquo pro-
curauerint ſeu cogitauerint talẽ ueneuationẽ, & res inter alios
acta p̃iudicare minimè habet dictæ Franciſcę iuribus uulgar.
20 † Varis igit fuit ſuſpitio,& metus ꝓdicti. d. Petri,nec talis q ca
dere poterat in conſtãtem uirũ, ergo minimè ↄſiderãdus.l.me-
tũ.& l.ſeq.& ibi gl.& ſcribẽ.maximè Aug.allegãtes concor. ff.
quod met.cau.c.cũ dilectus.ubi gl.& Can. extra eo. & p ſcrib.
in l.interpoſitas.C.de trãſ.& per Dec.conſi.xlij.Et pro facul ta-
21 te.col.iiij.& ſeq.nu.v.& vj.in iij.dub.† Eo magis cũ dicta d.Frã
ciſca morã trahere debebat ſub iuriſdictione ipſius. d. Petri, ad
22 nota.in l.fi.ff.quod met.cau.† Attẽtis ẽt bonis morib.bona in-
dole.d.Frãciſcę pudiciſsimæ timoratę ↄſcię, & timẽtis Deum,
quę hucuſq; omni criminis ſuſpitione caruit argu. eorũ quę ha
bent in l.non ois.§.a barbaris.ff.de re mil.& in uulga.l.merito
23 ff.pro ſoc.† Et qm̃ non eſt p̃ſumendũ nec interpretatio faciẽda,
ꝙ quis delinquat immo oppoſitũ ut tradit Bar. ĩn l. nõ ſolũ. §.
ſed ut probari.ff.de ope.no.nun.& ibi Alex.& q̃ plura alij ad-
24 ducti p Dec.ↄſi.cclvj.In cã.nu.iij.† Et quod deterius eſt in ma
ritũ uellet cogitare ꝓdicta cõmittere,& quod nõ eſt uериſimile,
minimè eſt cõſiderabile,cũ ualidũ ſit arg.a uероſimili.l fi.ff.qđ
met.cau.c.q.a uериſimile.de p̃ſum.l.nuptura.in fi.ff.de iu.dot.&
p Bal.in l.j.col.iij. C. de ſer. fug.uolentẽ remotũ a uероſimili,
eſſe quandã falſitatis imaginẽ,& rea.in cle.ne romani,ĩ prin.de
elec.ut no ibi Car.dicit opinionẽ non conſonã ueritati, nec ue
roſimilẽ eſſe reijciendã,& allegãs nõ ueriſimile,minimè audiẽ-
dus eſt ſm Bal.in l.fi.C. de edẽ.& ad id plura accumulãt Mod.
in repet.rubricę.C.de prob.car.vj.col.j.& ij.nu.cviij.& plurib.
ſeq.& eſto ꝙ ille Sebaſtianus nominatus ab illis inculpatis ap-
pareret qñq; miſſus ad d.d.Petr.per matrẽ ipſius.d.Frãciſcę, tñ
miſſus fuit ꝓ agitãdis cauſis & negocijs honeſtiſsimis, & nõ ad
procurandũ dicti ueneni propinationẽ,nec unquã reperiri po-
25 terit ad hoc aliquod mãdatũ habuiſſe a mr̃e ipſius.† Et ẽ iure ue
riſi-

riſſimum eſt, q in mandato quãtunq; gñali nõ includit mãda-
tum illicitũ, & quod tẽdit in delictũ, ut habet in l.ſi procurator.
ff. de cõd. indeb. & ibi no. Bar. & ſcrib. oẽs maximè Iaſ. q ad hoc
plura accumulat. col. j. ij. & iij. nu. iiij. & ſeq. expreſſit inſuper. d.
Pet. in ſupplicatione deſiderare hr̃e prolẽ & ꝯtrahere cũ alia.
cũ qua ceſſante timore, quieto aĩo poſſet dormire & uiuere, q
quidẽ cã ſemoto timore, ut dictũ eſt penitus ceſſat qm̃ cum d.
Franciſca poterit quiete uiuere atq; dormire, & ex ea prolẽ ſuſci
pere, cũ ipſa forſitan attẽta ætate optima ualitudine corporis &
mẽbrorũ cõpleſſione magis ſit apta ad ſuſcipiendũ, quã iſta. ij.
16 cũ qua. d. Pet. de facto matr̃m ꝯtraxit. † Et q in dictis literis dr̃
ꝯſiderata iuuenili ætate ipſius. d. Pet. ſi cũ alia nõ ꝯtraheret ex-
cluſa. d. Franciſca ueroſimiliter ipſum caſte nõ uiuere, daretur-
que ppa occaſio, & cã peccãdi & fornicãdi, minime ſubſiſtit cũ
in dubio p̃ſumendũ ſit neminẽ, ẽt quãtũcunq; iuuenẽ uelle in
peccatũ incidere. c. eſtote. de reg. iu. l. ſi ꝯſtat. C. de pe. & ſi cõti-
neri non poſſet remediũ habet paratũ ꝯfirmare matr̃m cũ ipſa.
d. Franciſca ſua uera cõiuge, in qua ceſſat oĩs ſiniſtra ſuſpitio.
17 † Patet ea iſtis tales lr̃as apoſtolicas fuiſſe obrepticiè impetra-
tas ꝯñr ipſo iure nullas. c. cũ dilecta. ubi Inn. & ſcrib. oẽs not. &
per doct. in c. ſuper literis. de reſcr. cũ ſi. ꝯſtat ẽt fuiſſe ſurrepti-
cias, & obrepticiè impetratas. ꝯñr in totũ fuiſſe & eſſe uitioſas,
ut in d. c. ſuper literis. ubi pleniſſimè ſcrib. & per Fel. poſt alios,
in c. ad audientiã. il. ij. eo. tit. & in d. c. cũ dilecta per Bar. & alios
28 in l. præſcriptione. C. ſi ꝯ iu. cũ ꝯcor. † Prout ẽt qm̃ emanarunt
ex cã falſa & non uera. d. l. preſcriptione. ubi Bar. & reliqui not.
l. fi. C. de diuer. reſcr. & per Abb. poſt gl. in c. quia circa. de ꝯſan.
& affi. & in d. c. ſuper literis. cũ alijs alle. p Dec. d. ꝯſ. ccclxxiij.
29 nu. xiij. co. iiij. † Ad quod ẽt qm̃ impetratę, & emanatę p falſam
demonſtrationẽ. arg. l. ſi pater. & l. nec apud. C. de hęr. inſt. & p
Rom. ꝯſi. cccxxvij. Illę ſunt rõnes, in fi. & per Alex. ꝯſi. cxxxviij.
30 uol. ij. & p Fely. in c. ſignificãte nu. iiij. de reſcr. † Prout ẽt q̃ ſunt
datæ ſuper qualitatib. de quib. ſ. non ueris, immo falſis, & ꝯñr
nullę, ut per Rom. conſi. cxciiij. Per Fely. relatũ in c. poſtulaſti.
col. v. num. xviij. & ſeq. de reſcr. & per Fran. de Cur. ꝯſi. xvj. Cla
31 rus uir. car. pe. col. iij. † Ad quod ẽt, qm̃ diſpẽſatio emanata ex
falſa cã nulla eſt, ut per Abb. in d. c. quia circa. & Pet. de Anch.
ꝯſi. ccxlij. Ex tenore. & per Fel. in c. quod ſuper his. de fi. inſtru.
32 & Dec. ꝯſi. cccxviij. In cã. col. iij. nu. v. † Et ceſſante cã diſpenſa-
tionis ceſſare debet ipſa diſpẽſatio. c. cũ ceſſante. de appel. l. adi
gere. §. q̃uis. ff. de iu. pa. & per Rom. ꝯſi. cccxvij. Omnipotẽtis.
33 & per Fel. in d. c. q̃ in eccleſiarũ. col. x. nu. xliij. † Ad quod inſu-
per, nã eſto q ſurreptio diceret̃ per ſimplicitatẽ & ignorantiam
emanata, & ꝯñr non redderet ipſas literas ad lites ipſo iure nul-
las, ut pleniſſimè per doc. in d. c. ſuper literis. & in c. cũ dilecta.
34 & c. ſi aũt. & in c. plerunq;, & c. cęterũ. e. tit. cum ꝯcor. † Tamen
iſtud nõ procedit qñ in eiſdẽ literis fit gratia, & dat̃ iuriſdictio
ad executionẽ earũ. ut punctaliter eſt in caſu præſenti. Tunc. n.
ſicuti grã per talẽ ſurreptionẽ annullatur ipſo iure ita ẽt & da-
tio iuriſdictiõis, & iudicis, per tex. in c. ſi ſuper grã. de of. deleg.
li. vj. ubi doc. not. firmat Abb. & alij in d. c. cęterũ. col. ij. & ad id
plura adducit Fel. in c. ad audiẽtiã. il. ij. de reſcr. col. xiij. n. xliij.
35 & ſeq. in ij. limit. & col. xiiij. ubi plenius in xj. limit. † Vitiat. n.
ſurreptio ẽt nõ doloſa in iſtis gratioſis, ut ad plenũ tãgunt doc.
36 in d. c. ſuper literis maximè Fel. nu. viij. † Et rõne connexitatis
iſta ſurreptio ẽt non doloſa habet uitiare reſcriptũ ad lites, ſicu
ti uitiat reſpectu grę. c. ꝯſtitutus. de reſcr. & d. c. ſi ſuper. de off.
dele. li. vj. & per Ab. in d. c. ſuper literis. & ibi Fel. nu. vij. quãto
igit̃ fortius dictę lr̃ę fuerunt & ſunt nullę cũ fuerint obtentę ex-
preſſis cauſis demõſtrationib. & qualitatib. nõ ueris, ut de ſingu
37 lis ſuperius eſt deductũ. † Quib. ſtantib. & cõſideratis, proceſſus
factus, & alia inde ſubſecuta uirtute. d. literarũ, ut ſ. emanatarũ
nõ ualent nec tenẽt nec ſubſiſtunt, ut pleniſſimè no. in d. c. cum
dilecta, & in d. c. ad audientiã, per Fel. nu. xliiij. & liiij. & in d. c.
ſuper literis, eo magis cũ geſta appareãt ipſa. d. Franciſ. abſente,
38 nõ citata, & ſic nõ ualẽte opponere, nec uti iurib. † Prout ẽt aſ-
ſertus proceſſus redditur nullus qm̃ talis cã delegata, & cõmiſ-
ſa fuit ultra unã dietã, reſpectu loci ubi ipſa dña Franciſch. mo-
rã trahebat, ſine derogatione. c. ſtatutum. §. cũ uero. & ſeq. de re
ſcrip. li. vj. & eorũ quæ tradunt in c. nõnulli, de reſcrip. in antiq.
39 † Eſto q para nihil opponat, ut per Abb. i c. olim, de exce. col.
ij. uer. in ij. q. & per Fel. ibi col. j. & ij. & alios ſcrib. & Car. cõſil.
40 lxxij. oĩs a me charitas. † Et hoc optima rõne. Nã hodie ultra die
tã, talis impetratio eſt ipſo iure nulla, & ſequẽs ẽt ꝯſenſus par-
tium non põt illã ualidare, ut p Card. d. cõſ. & Fel. in d. c. olim.

Prout ẽt oĩa geſta ruunt, & nõ ualent, ex eo qm̃ talis iudex dele
41 gatus ſciebat iuriſdictionẽ ſuã poſſe elidi, cauſis de quib. ſ. † Et
licet iſtud non uideretur ſibi notoriũ, tñ quia ex ſuorũ relatiõe
erat cognitũ ipſi. d. Pet. tales exceptiones cõpetere Frãc. abſen-
ti, & p̃dicta illorũ ꝑſuaſione & cõſilio tacuit, proceſſus, & alia ge-
ſta ad cõmodum ſui p̃ſentis, minime tenent, ut tradit Inn. in c.
fi. de accuſ. & d. Ant. in c. cũ bertoldus, de re iudi. & firmat Ab.
in c. ſi duob. col. v. uer. uenio ad fm̃, de appel. & ibi Fel. col. pe. &
fi. nu. xiij. Potiſſimũ cum d. Fran. abſenti, & nõ citatæ, nihil pœ-
42 nitus poſſit imputari, quare nõ oppoſuerit. † Eo ẽt quia ſupradi
cti defectus, impediẽtes iuriſdictionẽ dicti delegati non erant
occulti, quo fit ut licet nõ fuerint oppoſiti, reddunt tamen oĩa
geſta inualida, ut firmat Abb. in c. ſciſcitatus, uer. in iij. q. co. iij.
& iiij. de reſcri. ſtante abſentia ipſius Franciſcæ nõ ualentis op-
43 ponere. † Ad quod ẽt, nã talis proceſſus, & alia inde geſta, aper-
te oſtendunt per ipſum delegatũ facta ꝯ formã dictarũ literarũ
ꝯñr ipſo iure fuerunt, & ſunt nulla. c. cũ olim abbas, de of. dele.
uulg. l. diligenter. ff. mãd. & tex. apertus in d. c. cũ dilecta, de re-
ſcrip. ubi Abb. col. ij. in iiij. & v. no. & reliqui ſcrib. oẽs iſtud fir-
mant, uolentes proceſſum per delegatũ factũ ꝯ formã reſcripti
44 eſſe ipſo iure nullũ, allegant deciſ. ꝯcor. ut per eos. † Nec mirum
quia proceſſus dẽt ꝯuenire narratiõi, & cõcluſioni ipſius reſcri
45 pti, ut dñt oẽs, maximè Fel. in d. c. ſuper literis, nu. j. † Et delega
tus dẽt ſe reddere conformẽ cũ intẽtiõe delegantis, & nõ cõtra
uenire illi, quẽ aliter nõ repñtat. d. c. ſuper literis, in fi. ubi Abb.
46 & alij ſcrib. no. † Quando. n. iniuſte aliquid facit, non dr̃ dele-
gantẽ repreſentare, ut tradit Pa. de Ca. ꝯſi. cxvij. Notandũ, col.
fi. in prin. & Dec. conſi. cxliij. In caſu, nu. ij. & iij. & q dictus de
legatus non ſeruauerit formã mandati, & literarũ, euidentiſſi-
mè apparet qm̃ expreſſis, & narratis q̃ plurib. per ipſum d. Pet.
ſupplicantẽ ſummo Pontifi ipſe Pontifex uidens cãm arduã, &
grauẽ, non ſimpliciter annuit, nec conſenſit ſupplicatiõi, ſed de
legato expreſſè mandauit, q de omnib. narratis, & ſupplicatis,
& eorum uniuerſis circunſtantijs, diligenter deberet ſe infor-
mare, & ſi reperiret per informationẽ receptã oĩa narrata eẽ ue
ra, tũc ſepararet matrimoniũ primũ, & daret ſniam &c. Quę for-
ma tradita, minimè per ipſum delegatũ fuit ſeruata, nã de ueri-
tate narratorũ minimè per ipſum fuit repertũ, nec illa erant cla
riora luce, ut dictus. d. Pet. exponebat, imo penitus deuiabant a
ueritate, a ueroſimili, & oĩ honeſtate, ut ſigillatim de ſingulis ex-
preſſis, & ſupplicatis ſuperius fuit deductũ. Quæ neceſſario in-
ferunt, delegatum excedẽdo fines reſcripti & literarũ proceſſiſ-
47 ſe, & ſic nulliter. † Suũ. n. erat procedere, & interpretationẽ fa-
cere, ſm̃ intentionẽ Pontificis cõcedentis literas, & nõ ſuo arbi-
trio illas trãſgredi, ut no. Inn. in c. cũ eccleſiaſticæ, de excep. &
Bal. in l. inſcripta. col. pe. C. de p̃ci. impe. off. & in l. ex facto, in
48 iij. no. ff. de uul. & pup. † Infertur poſtremo, & neceſſario, q aſ-
ſerta ſnia ſeparationis primi matrimonij per ipſum delegatum
prolata fuit, & eſt ipſo iure nulla, tanquã lata ꝯ formam dicta-
rum literarum, ut in d. c. cum olim, de of. dele. & in d. c. cũ dile-
49 cta, de reſcrip. cum concor. † Et ea ſtante nulla non tranſiuit in
rẽ iudicatam cum de nullitate poſſit ẽt per longiſſimũ tp̃a dici,
nec executionẽ debuit hr̃e. l. iiij. §. condẽnatum, ubi Bar. & alij.
ff. de re iud. l. j. §. & parui. ff. quod ui aut clam. Bal. & Pau. ĩ auct.
quæ ſupplicatio. C. de p̃cib. impe. offe. & latè per Phil. Franc. &
50 alios, in cap. dilecto, extra de appel. cum ꝯcor. † Et quia ſnia la-
ta in cã matrimoniali nõ trãſit io rẽ iudicatã. c. lator. ubi ad ple
51 num ſcribẽ. de re ind. † Et qm̃ qñ matrimonium eſt male ſeparatũ, qli
bet de populo audit̃ illud reſtaurandũ, ut p Hoſt. & Abb. in d.
c. lator. col. iij. & p Fel. in c. ij. col. iiij. nu. xiij. de maio. & obed.
52 † Et maxime qñ ſeparatũ fuit ex depoſitionib. teſtiũ falſorũ ſeu
corruptorũ. nã iſto caſu ẽt ſi ſeparati trãſiuiſſent ad ſecunda uo
ta, iſta ſecunda dẽnt ſeparari, & reſtaurari matrimonia priora,
ut firmat gl. pe. in c. ſicut. de teſti, & ibi Abb. col. ij. uer. ulterius
53 oppono. & ibi latè Fel. nu. ix. † Nec mirũ quoniã in cã iſta matri
moniali cũ ſit grauis & ardua, requirunt̃ teſtes oĩ exceptiõe ma
iores. c. literis. extra de teſti. c. j. & ibi ſcrib. de ꝯſan. & affi. Fely.
in rub. de ſpõſa. nu. xv. & Dec. ꝯſi. cxxxiij. Viſo. nu. j. in fi. & ꝯſil.
54 cccx. Viſis. nu. j. † Et iõ Ang. ꝯſi. ccvij. Ego Angelus, dicebat in
hac cã matrimoniali licitũ eſſe uictori uenire ꝯ propriã ꝯfeſſio-
nẽ ẽt iuratã, licet ſnia eẽt promulgata, ex quo agit̃ de periculo
55 animę. † Nec iſtis hẽt obſtare aſſertio iudicis delegati a ſua ſnĩa
affirmãtis repeciſſe ſupplicata & narrata per d. Pet. fuiſſe, & eſſe
uera, nã ſuę aſſertiõi nõ eſt ſtandũ. c. cũ a nobis. extra de teſti.
56 pleniſſimè p Abb. & oẽs alios ſcrib. in c. qm̃ ꝯ. de prob. † Nec
dicatur

dicat ꝙ pſumendū eſt pro ſnia q̃ trāſiuit ī rē iudicatā l. res indi
cata.ff.de re.iu.l.ingenuū.ff.de ſta.ho.c,cum inter.de re iu. &
diffuſe per oēs in d.c.qm̄. ꝫ. Nam in caſu pſenti iſtud ceſſat Ex
quo ſumus in cā matrimoniali. Itē q̃a nulla,ut ſuperius deductū
eſt. Itē quia dictus Iudex delegatus ī ſua ſnia expſſe ſe refert ad
acta nedū ſubſtantialia,ſed ēt probatoria. per quæ dicit ſuppli-
cata fuiſſe reperta uera, ut eſt uidere ex uerbis & tenore dictæ
ſnię,dum dicunt ꝙ ſibi ꝯſtitit & ꝯſtat ex proceſsib. corā ipſo ꝑ
ductis,& ex ꝯfeſsionib. & ꝯſtitutis in illis deſcriptis factia p nō
nullos de Bordulanis inquiſitos cōuictos & noiatos. Et ēt ſibi
cōſtare aſſerit ex proceſſu nouo per ipſum facto.In quo dicti in
quiſiti ſpōtanea cōfeſsione declararunt & ratificarunt oīa in il-
lis proceſsib.cōtenta,ac ēt per ꝯfeſsionē aliorū nominatorū. Et
tō re uera ex dictis proceſsib. cōfeſsionib. & declarationib. ad
quas dictus delegatus expſſe ſe refert,nullibi apparet nec ipſam
Franceſchinā nec eius genitricē fuiſſe & eſſe nominatos, nec ꝙ
aliquā cogitationē & cognitionē habuerint circa propinationē
57 dictæ uenenationis. † Minus ēt ea illis apparet alia expreſſa &
ſupplicata per ipſum d.Pet.fuiſſe uerificata,quo fit ut talis ſnia
ſe expreſſē referēs ad dicta acta probatoria, reddatur nulla dete
cto errore per eadē met acta,ut p Fel.plenisſimè poſt alios i c.j.
& in c.inter cæteras.col.iiij.de re iu.& in c.licet cām.colu.xvij.
uer.ij.ꝯcluſio.& poſt Abb.Imo.Aret.& alios,per eundē in d. c.
qm̄ ꝫ.ubi ego poſt alios,nu.cx.& ſeq.referendo alias deciſ.ꝯclu
do ꝙ dictū Inn.in d.c.cum Bertoldus.cū ſi.procedit & eſt uerū
uidelicet talē ſniam expreſſè ſe referentē ad acta probatoria eē
nullā nec pro ea eſſe pſumendū, detecto errore per eadem acta.
58 † Ad quod ēt.Nā eſto ꝙ a ſnia nō fuiſſet appellatū,& illa tran-
ſiſſet in rē iudicatā.tn̄ ſi pater pro qua lata eſt, & illā approba-
uit,ꝯfitetur illā eſſe iniuſtā & iniquā.iſto caſu retractanda ē,ut
uult Inn.In c.quia pleriq; de imu.eccl.Abb.Imo.& Are.col.vij.
ī fi.in d.c.qm̄ ꝫ.& ibi Fel.& Mod.& ego poſt alios,ſecutus ſum
nu.cxiiij.Maximè in dānum,& piudiciū cōfitentis iniquitatē,ut
eſt ipſe.d.Pet qui propria ſinderesi ſtimulatus, omniū pdictorū
ueritatē,mō rectius informatus cōfitet,iuxta illud,exēplo quo-
cunq; malo cōmittitur ipſi diſplicet auctori.prima ē hæc ultio
&c. & qm̄ peccati, & errati ſalutaris medicina eſt ipſa ꝯfeſsio.
Nec ab re,cū.n.apertisſimè ipſe uideat in pſenti, & cognoſcat
talē diſpenſationē,& ſucceſsiuè ſniam inde ſecutā emanaſſe fal
ſa de cā,& ꝫ tenorē literarū, & intentionē ipſius pont.& ex ea ī
foro ꝯtentioſo perpendat ſe nō eē tutū, ut ex ſuperius deductis
59 luce clarius apparet.† Videt ēt & a fortiori ſe nō eſſe tutū in fo-
ro ꝯſcię,& quo ad Deum,cū pdicta tendant ad diſsipationē aīę
& nō ad diſpenſationē,ut p gl.in c.nō eſt.de uo.& per Inn.& p
doct.in c.ij.de renun.& per Inn.in c.cū ad monaſteriū.de ſtatu
mon.& Hoſt.& Abb.poſt alios in c.q̃a de præb.& p Fel.in d.c.
q in eccleſiarū.adducentē alias decis.& doc.Theologi.col.viij.
nu.xxxiiij.in c.de multa.de præb.& i c.cū adeo.de reſcr. & dif-
fuſius per eundē Fel.in d.c.ad audientiā.il.ij.col.ij.& trib. ſeq.
& per Roſel.in monarch.car.mihi.lxxv.col.j.& ij.& p doc.poſt
60 gl.in c.literas.de reſt.ſpol. † Et eo magis in caſu noſtro ipſe.d.
Pet.dēt cōſuluiſſe,& foro poli, qm̄ aſſerta diſpenſatio nō fuit fa
cta ab ipſo pont.ſed cōmiſſa fuit a Papa, facienda per ipſum de
legatū, quo caſu qm̄ ita cōmiſſa eſt, ſemp intelligi dēt cōmiſſa,
ut fiat & diſpenſetur cū cā rōnabili ſm Inn.in c.dudū.il.ij.cir-
ca fi.de elec.& per Fel.i d.c.ad audientiā.col.v.nu. xij. quarum
cauſarum rōnabilium nulla hic adeſt, & illę expſſę in ſupplica-
tione ſm quas papa mādat diſpēſari, nō fuerunt nec ſunt uerę,
Imo falſę, & delegatus ipſe ꝫ pontificis mentē & intentionē ad
61 dictā diſsipationē proceſsit.† Nec dēt eſſe in ꝯſideratiōe timor
ſcādali,cum ipſe d.Pet. cū ſecunda mariū de facto procedens
minimè cōſumauerit, & q̃a potius dēt tollerari ſcandallū, quā
ueritas relinqui.c.qui ſcādalizauerit.de reg.iu.per Inn.& Abb.
in c.officij.in fi.de pęni.& remiſ.per Abb.& dnc.in c.ij.de pſc.
& Dec.d.conſi.cccl.xvij.in fi.ex quib.concludo,prout ſuperius
fuit firmatum. Pariſius.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Duas uxores,quis eodem tempore habere non poteſt.*
2 *Matrimoniū primum, funditus dirimit ſecundū de facto contractū.*
3 *Matrimonium impeditur celebrari multis ex cauſis ultra conſan-guinitatem,& nu.4.*
Matrimonij impedimenta,quàm plura ſunt.
5 *Matrimonium primum dirimit ſecundū ēt prima muliere mortua.*
Impedimentum perpetuum,cauſatum ſuit ex cā prædicta.
6 *Conſenſus præſtitus ſecundæ uxori, uiuente prima fuit nullus, nec matrimoniū induxit quo ad ſponſum,licet prima moriatur.*
Matrimonium ab initio nulliter contractum,confirmari non poteſt.
7 *Conſenſus à principio nullus,propter aliquod impedimentum,non ualidat matrimonium ſecundū eſto ꝙ tale impedimentum ceſſet.*
Maximè ſi uxor prima,mortua fuit pendente lite.
8 *Eſto ēt ꝙ prima poſtmodū mortua non fuiſſet carnaliter cognita ab eius uiro.*
9 *Matrimonium contractum cum ſecunda mortua prima aliquo caſu (ualidatur.*
10 *Quod uerum,quando mortua prima,interuenit nouus conſenſus ſaltim tacitus circa ſecundam.*
11 *Matrimonium ſecundo contractum, non ualidatur mortua prima, eſto quòd ſecunda illud ratificet, ſi uir de nouo ſaltim tacitè non conſentit,& fortius ſi contradicit.*
12 *Procedit iſtud ſi ſecunda facta eſt pollutio.*
Quid autem ſi nulla fuit cum ſecunda ſubſecuta copula, an mortua prima matrimonium cum ſecunda duret.
13 *Et quid ſi ſecunda notitiam habuit primi matrimonij.*
14 *Intellectus.c.fi.de eo qui dux.&c.*
Et quid ſi mortua prima,nullum conſenſum ſaltim tacitum maritus præſtitit erga ſecundam,& nu. 15.
Et quid ſi ſecunda iſtud peteret,& maritus non contradiceret.
Et quid ſi contradiceret & uellet cum alia tertia contrahere.
16 *Maritus iſte an cogi poſſit per ſecundam ad præſtandum conſenſum de nouo,mortua prima,& alijs ſeq. maximè.17.*
Intellectus.c.primi de eo qui dux &c.& nu.17.& alijs ſeq.
18 *Geminatio oſtendit enixam uoluntatem diſponentis.*
Scientia ſecundæ uxoris de prima,conſtituit eam in mala fide.
19 *Et q d ſi ſciētia ſuperuenit ex poſt facto licet a prīcipio fuerit ignorās*
20 *Et data ſcientia filij nati ex ſecundo matrimonio nullo,nō propterea ualidant dictum ſecundum matrimonium.*
21 *Scientia quibus coniecturis & indicijs probetur.*
22 *Et quid ſi ſecunda non fuit corrupta nec carnaliter cognita, ſcientiam tamen habebat primi matrimonij,an poſſit cogere maritum ad conſentiendum mortua prima,& alijs ſeq.*
23 *Diſpoſitio.d. c. primi, & ſimilium,quo caſu loquatur & procedat an in polluta & conſcia, uel in alia ſecunda non polluta conſcia tamen ſubſecuta morte primæ uxo.*
24 *Maritus iſto caſu,an poſſit cogi per ſecundam ſi non fuit in dolo & fraude,& nu.25.*
25 *Et quid ſi ſecunda erat conſcia,ſtante fraude,& dolo mariti.*
26 *Qualitas à lege requiſità,omnino probanda eſt.*
27 *Dolus in dubio non præſumitur.*
28 *Probandus eſt enim ab eo,qui eum deducit & allegat.*
29 *Scienti,dolus non committitur.*
30 *Dolus & fraus non præſumuntur ſi in actu interuenit conſenſus & auctoritas ſuperioris.*
31 *Idem quando palàm & publicè actus fuit geſtus.*
32 *Credens fide digno excuſatur à dolo.*
33 *Dolus in his quæ ſunt de genere prohibitorum præſumitur.*
34 *Fallit quando ille actus,communiter reputatur licitus.*
35 *Dolus ex quib. indicijs et cōiecturis præſumatur interueniſſe uel nō*
36 *A dolo qualibet cauſa etiam iniuſta excuſat.*
37 *Conſanguinei in tertio gradu, prohibentur matrimoniū cōtrahere.*
38 *Diſpenſatio in gradu prohibito,ſtrictisſimè eſt intelligenda.*
39 *Diſpenſatio ſuper eſt ſ obreptitia,& ſurreptitia,nulla eſt.*
40 *Matrimonium inter conſanguineos contractum, etiā per uerba de præſenti,cum ſit nullum non eſt impedimento,quominus cōtrahentes poſſint alia matrimonia cōtrahere, ſine aliqua licentia.*
41 *Matrimonium per uerba de præſenti contractū inter cōiunctos, nō ualet etiā ſi papa diſpenſaſſet,quando unus non uult uti dicta diſpenſatione ſeu uult cum alia contrahere.*
42 *Idem ſi papa diſpenſat ad petitionem unius, nā alia pars non poteſt cogi uti illa diſpenſatione.*
43 *Contrahens cum ſecunda,poſtmodum mortua prima,relicta ſecunda poteſt cum alia tertia contrahere, & nu.45*
44 *Etiam ſi ſecunda cogeret illum iudicialiter conſentire, & lis ſuper hoc penderet.*
45 *Maximè attenta nobilitate ipſius ſponſi.*
46 *Sterilitas plurimum attenditur in damnum mulieris ſterilis.*

CONSILIVM LII.

DIXI in alio conſilio ſuper huiuſcemodi cā per me abſoluto aſſertum mariū per d.Petr. de facto cū illa ſecunda ꝯtum, non ſubſiſtere nec tenere, ex quo primū per eundē cum d.Franciſca ꝯtum erat ualit

1 ualidum & firmū,iurib.deciſ.& rōnib.ibidē deductis.† Cū ipſe.
d.Pet.nō poſſet duas hēre uxores ſtāte ualiditate primi.l.eū qui
duas.cū cōcor.ibi allegatis.C.de adult. Eo ēt qm̄ ſm̄ celebratū
apparet ſtāte primo ɔ̄ interdictum eccleſiæ,& ɔ̄ cōſtōnes & ca-
2 nones ſcriptos, de quib.in d.cōſ. † Prohibētes ſtāte primo ɔ̄hi
ſoi & ſuducēres circa hoc ꝑpetuū impedimentū quod nedū im
pedit,ſed penitus dirimit ſm̄ ita de facto cōtractū.c.ɔ̄dicimus.
a xxv.q.iij.c.nō dēt de cōſan.& affi.cū ſi. & tradit Hoſt. in ſum.
de mat.cōtract.cōtra interd.eccl.col.j.uerſi. a quo & uer. aliquō
uero,& col.ij §.qd iuris.uer.ſi perpetua.& col.iij. §. quid iuris.
uer.hæc locū habent. Et idē Hoſt.poſt gl.ibi cōiter ab omnib.
3 approbatā.in c.tua.§.ſi.de ſpōſ.duo.& ibi Ant. de But. † Dicēs
ſufficere ēt aliud impedimentū,q̄ cōſanguinitatis, quod ſequit
ibi Abb.uolens ſufficere aliud impedimentū ſimile, dū mō ꝙ
ſit perpetuū,ut uult idē Abb.in c.ij.in ij.not.& in c.j.uerſi. nota
bonū tēa.extra de matr.cōtrac.cōtra interd.eccl.& firmat Spe.
4 & ibi Io.An.in add.in ti.de matr.cōtrac.cōtra interd.eccl.† Et
ꝙ habeat locū cōcluſio iſta,in p̄ſenti impedimento ſatis ſuadet
ex illo tit.qui referē & relationē hēt ad titulos p̄ceden. in quib.
poſita ſunt impedimenta,ut dicit Ab.i d.rub.de mat.ɔtrac.&c.
Inter q̄ eſt impedimentū p̄ſens ut apertiſſimè dāt iura & deciſ.
allegatæ,& deductæ in alio cōſi.& faciunt tradita p Gem.cōſi.
xxxiij.Pro examinatiōe.col.iij.uer.& iſtud impedimentū.& ſe-
quuntur Mod.in d.trac.col.ij.uer.gl.in uer. poteris. & uer. ſed
5 operæ preciū eſt.cum infinitis alijs cōcor. † Quæ cōcluſio nedū
procedit uiuente prima,cū qua fuit uerum matrimoniū, ſed ēt
ea mortua,Nā talis exiſtentia primi cauſauit ꝑpetuū impedimē
tū,ut non ualeat illud cōtractū cum ſecunda,cū qua nō fuit ma
trimoniū,nec poterat eſſe ſtāte dicto impedimento,ut ſentit gl.
ſi.quā ſequuntur ibi cōiter oēs,in c.j.de eo q dua.in matr. quā
poll.per adult.& firmat Abb.in c.ij.in iij.no.e.tit.& idē Abb.p
illū tex.in c.ſuper hoc.e.tit.& ibi do.p̄poſ.in j.notab.& alij ſcri
ben.oēs,& eſt melior tex.in c.ex literarū.ubi ēt oēs no.eo.tit.&
traditur in c.ueniens ad apoſtolicā.& in c.cū in apoſtolica.ex-
tra de ſpōſ.ubi ſcribē.oēs,& ſentit ēt Abb.in c.ueniens e.ti.in j.
6 no. † Ea rōne,qm̄ uiuente prima cōſenſus p̄ſtitus ſecundæ fuit
nullus,ſtāte dicto impedimento,nec induxit mat̄ium ēt quo ad
ipſum d.Pet.cōſentientē licet prima moriaē, ex quo tale mat̄iū
ab initio ita ɔtractum, & de iure inualidū non pōt ɔfirmari ēt
prima poſtmodū moriente,& ſic ceſſante impedimento,ut pro
bant iura ibi per eundē Abb.allegata,& ſentit Io.An.relatus a
d.præpoſi.in c.accepiſti.de ſpōſ.duo.dū declarāt li.uer.nunquā,
ſ.ea eo lē primo ɔſenſu,qui fuit nullus,& tenet Hoſt.in d.c.ſup
7 hoc §.ſi.& plenè proſequitur Gem.in d.cōſi.xxxiij.col.pe. † Vbi
adducendo alias plures deciſ.firmat.ɔſenſum a principio nullū
nō ualidare mat̄ium licet ceſſet impedimentū illud annullans,
ex quo neceſſarius eſt cōſenſus nouus ſaltim tacitus,ut ī.dicet,
ex quib.infertur aſſertū mat̄ium nulliter cū ſecunda ɔtractum
nō ualidari nec ɔfirmari eſto ꝙ dicta d.Frāciſca fuerit mortua,
8 maximè pēdente lite ſuper dicta nullitate. † Et cōcluſio ſuperi⁹
firmata procedit ēt ſi dicta d.Franciſca poſtmodū mortua non
fuiſſet aliter carnaliter cognita ab ipſo d.Petro, ut dicit Inn.&
Hoſt.in §.ſi.uer.uixerit.in c.ſi.de eo q dua.in matr.&c.& Spec.
eo.ti.circa ſi.& collecta.in c.ſignificaſti.in ſi.e.tit.& An.de Bu.
in d.c.ſignificauit.uer.& no.in d.c.ſi.uer.qd ſi. primā,& Card.
Floren.in c.ij.e.ti.& Abb.ibi in iij.no.& ibi d.Præpoſi.i ult.no.
uolētes ſatis eſſe mat̄ium cū prima de iure ualidū fuiſſe celebra
tum per uerba de p̄ſenti licet aliter nō fuiſſet carnali copula cō
9 ſumatū. † Et licet in aliquo caſu reperiat uiuēte prima mat̄ium
ɔ̄ctum cum ſecunda mortua poſtmodū prima poſſe reualidari
10 ut in c.j.e. ueniēs.& c.ſi.extra de eo q dux. † Tū procedit iſtud
qū mortua prima interuenit nouus ɔſenſus ſaltim tacitus,ut p
batur in d.c.ueniēs.& ibi Abb. in j.& ult.no.& idē Abb.in d.c.
j.col.ſi.ubi in ſi.alleg.aliā gl.& rōnē,& Io.An.& d.Præpoſi.ī d.
c.accepiſti.de ſpōſ.duo.& idē Præpoſ.in d.c.ueniens.in pe.not.
11 & in d.c.ſi.uer. qd ſi tacitus ſaltim.& uer.ſed q̄ requirant. † Vo-
lentes tale mat̄ium ſecūdo ɔ̄ctum,nō reualidari mortua prima,
licet ſecūda illud ratificet,ſi uir nō cōſentiat de nouo,ſaltim ta-
citè,& qm̄ ɔ̄dicit nō pōt recōualidari,ut punctaliter dicit Hoſt.
in d.uer.ſed quid ſi mulier.& collectar.in d.c.j.uerſ.ſunt ſeparā
di,& qm̄ in caſu p̄ſenti ipſe.d.Pet.mortua.d.Franciſca expreſſè
contradixit & cōtradicit,& nullū ɔſenſum ēt tacitū p̄ſtitit,ne-
ceſſario dicendum eſt,aſſertū matrimoniū cū ſecunda ɔ̄ctum p
12 mortē.d.Franciſcæ,nō eſſe reualidatū nec ɔfirmatū. † Nec præ
dicta hēt p̄ſtare ſi dicat,ea procedere,qm̄ ſecunda fuiſſet pol-
luta, ſecus ſi cū ipſa tm̄ mat̄ium fuiſſet de facto ɔ̄ctum p uerba
de præſenti; & non fuiſſet proceſſum ad aliū actū, ut extitit in
caſu præſenti. Nā tunc mortua prima mat̄ium durabit cum ſe-
cunda p tex.in c.ſi.de eo qui dua.in matr.quā poll.&c.& firmat
Spe.e.tit.in ij.for.libelli.uerſi.hinc uobis.& uer qd ſi uec. in ſi.
13 † Etiā ſi ſecunda fuiſſet ſciens primi matrimonij, ut dicit Car.
in c.cū hēt.col.j.uer.quæro gnāliter.& in d.c.j.col.j. in ſi. uer.
regulæ affirmatiuæ.e.tit.& tenet Abb.in j.q.uer. aut quis ɔtra-
xit.ut no.ēt Abb.in d.c.ſi.in ult.no.& d.præpoſi.in rub.de eo q
14 dux.&c.per d.c.ſi. † Nā d.c. ſi. procedit & intelligi dēt, qm̄ uir
mortua prima p̄ſtitit nouū ɔſenſum erga ſecūdā ſaltim tacitū p
15 d.c.ueniens,& p deciſ.alias ſuperius adductas. † Qui ɔſenſus no
uus neceſſario dēt interuenire, ex quo nō obſtāte morte primę
ipſe licitę pōt cū alia tertia ɔtrahere, ut illico dicet,& obiectio
procederet qm̄ ſecunda iſtud peteret,& ipſe d.Pet.nō cōtradice
ret,eo aūt ɔtradicente,& uolente cū alia tertia ɔtrahere, ceſſa-
16 bit diſpoſitio.d.c.ſi. † Minus p̄dictis habet obſtare ſi poſtremo
diceret,ꝙ ipſe.d.Pet.poterit p ipſam ſecundā cogi & cōpelli ad
præſtandū ɔſenſum de nouo & ad remanendū cū ipſa,p text.in
c.j.de eo qui dux. in mat.uolentē mortua prima poſſe maritum
cogi p ſecundā ad ɔſentiendū matrimonio ſecundo loco ɔ̄cto.
Ne ipſe d.Pet.de ſuo dolo ſcienter ɔtrahens cū ſecunda cōtra ca
nones,lucrū habeat reportare,& gl.ſi.ibidē iſtud firmat & ſcri-
ben.oēs ibi ſequunē,& Hoſt.in ſum.e.ti.i prin.& in d.c.j.& ibi
Io.An.Ant.de Bu.& reliqui ſcrib.& Spe.e.ti.in ſecunda for.li-
belli.& ibi Io.An.in Add.in uer.ęquū eſt,& p doc.in d.c. cū in
17 apoſtolica.de ſpōſ.cum ſi. † Nā aduertendū eſt ꝙ diſpoſitio.d.
c.j.uolentis ſecundā poſſe cogere maritū ad ɔſentiendū mortua
prima procedit & locū habet ɔcurrentib. duobus, qū maritus
ſcienter,& doloſe ɔtraxit cū ſecunda, itē & qm̄ ſecunda erat in-
ſcia & ignorās primi matrimonij, ut probat ille tex.ibi inſcia a
cōtrario ſenſu,& expreſſè hoc uult ibi gl. in uer. inſcia. Nam ſi
fuiſſet ɔſcia,nō poſſet cogere nec procederet ille tex.ut probaē
ibi,quia tm̄ p̄ſata mulier erat inſcia,ubi Pontifex procedit ad di
18 ctā deciſ.ɔſiderando dictā rōnē ignorantiæ. † Quod geminatis
uicib.replicat,propter quod tāto magis enixa oſtendit uolun-
tas diſponētis,ad no.in l.baliſta.ff.ad treb.& in l.ſcimus. C. de
agri.& cenſ.li.x.cū uulg. Et ēt quia ſcia ɔſtituit eā in mala fide,
cū cōtra canones ſciētes ɔtraxerit cōtinentes perpetuā prohibi
tionē ut dictū fuit. ī. Quæ diſpoſitio ceſſat data ſcientia, ut fir-
mat Hoſt.ibi uer.ſed qd ſi prima,& in §.qa tm̄ in prin.& Io.An.
19 ibi,uer.inſciā,& ibi Ant.de Bu.col.ij.uer.aut eſt. † Volētes tex.
illū p̄cedere data ſciētia ſecundæ ēt ex poſt facto, licet ab ini-
tio fuiſſet ignorās,ut ēt uult Hoſt.in ſum.e.tit.col.ij.uer.ſed qd
& uer.ſin autē ſecunda & tradit Inn.in d.c.cū in apoſtolica.ī ſi.
ubi ita declarat & intelligit d.c.primū,& ſequit ibi Hoſt. in ſi.
prin.& in §.uerū uer.uerū ſi fuiſſet cōſcia.& in ſi.& ſequitur ibi
Car.in ſi.ī ſua diſt.ita declarādo d.c.primū & ibi d.Ant.uer.gl.
fatet,apertius hoc firmat,uolens duo requiri, ut uir poſſit cogi
a ſecūda, primū ꝙ uir fuerit in dolo, ſecūdo ꝙ ſecunda fuerit in
ſcia,& ignorās,alias ſi fuiſſet ſciēs,nō p̄cederet, ut clare ēt poſt
Io.An.uult d.p̄poſi.in d.c.cū in apoſtolica.col.pe.uer.aut uero
primū,& probaē in d.c.ueniēs,ibi,inſciā,ubi d.Ant.Abb.& alij
20 ēt doc.firmāt,& eſt tex.aptus in c.cū hēt.e.ti. † Vbi utroq; ēt
uolente data ſcia utriuſq; poſt mortē primæ nō pñt de nouo cō
trahere,ēt ſi ex ſecundo matrimonio nullo,multi eſſent filij p
creati,& ēt ſi diu inſimul habitaſſent, & ibi doc.ēt iſtud firmāt
& eſt gl.pe.in c.ij.e.ti.& firmat Io.An.& d. præpoſ.in d.c.acce-
piſti.de ſpō.duo.& probaē in c.ſuper e.ti.& ponit Car.ī d. c.ij.
& doc.in diuerſis locis,ut tāgit.d.Ant.in d.c. ſignificauit uerſi.
21 obſtat ſecundo,e.ti. † Et ꝙ iſta ſecunda fuerit cōſcia,& habue-
rit ſciam,ipſum.d. Pet. priua cōtraxiſſe cū d.d.Fr.ſatis a pte pōt
oſtēdi, eo qm̄ in facto pñt uerificari illa p quę eius ſcia in caſu
p̄nti pōt p̄bari,ut tradit Hoſt.ī d.c.ueniēs,in uer.inſciā, & Io.
An.in d.c.ſi.& Ant.de But.in d.c.ſignificaſti.& d.p̄poſi. in d.c.
ueniēs.col.ij.uer.ab extra.& in d.c.j.col.ij. uer. & per p̄dicta,&
22 in c.ſi.col.ij. uer.ab extra. † Data igiē ſcia ſecundæ ceſſabit coa
ctio,& diſpō.d.c.j & licet.d.c.j.e. ueniēs.& c.cum hēt,& ſi lo-
quanē in ſecunda corrupta, & carnaliter cognita,ut data eius
ſcia non poſſit cogere maritū ad cōſentiendū mortua prima,&
uideaē dicendū iſtud nō procedere qm̄ ſecunda nō fuit polluta
nec cognita,per d.c.ſi.& per alias deciſ.quas.ī. adduxi, uolētes
23 ſecūdā ēt cōſciā poſſe remanere in mat̄ium mortua prima. † Tñ
aduertendū eſt,qm̄ c.j.& c.ueniēs.& c.cū hēt,& ſimi.expſſe uo
lunt ꝙ ſi ſecunda fuit polluta,& ɔſcia, ꝙ nullo mō mat̄ium pōt
ſubſi-

ſubſiſtere, mortua prima etiam conſentiente uiro, & ſic utroq;
& à fortiori ipſa non poſſet cogere maritum ad conſentiendũ,
quando autem ſecunda nõ fuit cognita, nec polluta, etiã q̃ fue
rit ſciens mortua prima, licitè poteſt remanere in matrimonio.
d.c.fi.cum alijs ſ. adductis, interueniente tñ nouo ꝯſenſu ſaltim
tacito, ut ſuperius fuit conchiſum, ſed q̃ iſta ſecunda ꝯſcia non
polluta, poſsit cogere mortua prima maritum recuſantem, & ꝯ-
dicentem ad conſentiendum, illud minimè dr̃ in d.c. fi. ſed ſolũ
põt hoc prætendere per d.c.j. quod nullo modo põt procedere
in conſcia, & in ſciente, ut apertiſsimè fuit ſuperius deductum.
24 †Prӕtereà obiectio q̃ poſſet cogi, procederet, qñ ipſe d.Pet. ſuiſ
ſet in dolo, & fraude. ex quib. lucrũ reportaſſet, ut apertiſsimè
dicit tex. in d.c.j. ceſſante igĩ dolo, & fraude non poterit cogi,
* ut concludunt * cõiter omnes per illum tex. in d.c.j. ſe fundan-
tem ſuper prӕdictis qualitatibus, ut patet ibi, ſcienter, & ibi, de
ſuo dolo, & ponit Spe. eo. tit. in ij. ſor. libelli, & ponunt oẽs ma-
ximè Ant. de But. in d.c. cum in apoſtolica. & Hoſt. in ſum. eo.
tit. in prin. cũ ꝯcor. & quia d.Pet. caret dolo, & fraude merito a-
25 ſtringi non poterit. † Vtrunq; n. & copulatiuè dẽt interuenire,
ut tex. ille locũ ſibi uendicet, ignorantia. l. ſecundę, & dolus do.
Pe. qui cum eſſet, ceſſabit, & ipſius diſpoſitio uulg. l. ſi hi di plu
res. ff. de ꝯd. inſt. cum ſi.c. cũ ceſſante. extra de app. l. adigere. §.
26 quãuis. ff. de in. pat. † Et d. qualitas a lege requiſita, ut ꝓcedat ip
ſius diſpoſitio, oĩno probanda eſt, ut tradit Io. An. in c.j. de ho-
mi. li. vj. & Alex. ꝯſi. j. uol. iij. & conſi. iij. uol. iiij. & Fran. de Cur.
27 conſ. xvj. & duob. ſeq. & Fely. in c. licet cãm. de prob. † q̃ mõ ip
ſe d.Pet. non fuerit in dolo, nec in fraude, oñdit ea plurib. & pri
mo qm̃ in dubio dolus non prӕſumiť cũ ſonet in delictum. uul.
l. merito. ff. pro ſoc. l. quotiens. §. qui dolum. ff. de dolo, & l. quo-
28 ties. §. qui dolo. ff. de prob. † ꝑ quẽ tex. inductũ eſt, dolũ & frau
dẽ debere probari ab eo, qui illum deducit, & alleg. ut in l. dolũ.
29 C. de dolo. † Prout ẽt qm̃ d. ſecundӕ ſcienti dolus non põt dici
30 cõmiſſus. l. cũ donationis. C. de tranſ. l. j. ff. de ac. emp. † Prout ẽt
qm̃ dolus, & fraus minimè prӕſumiť qñ interuenit in actu, ꝯſen
ſus, & auctoritas ſuperioris, uti interuenit hic diſpenſatio. l. Põ
tifi. & ſnia ipſius delegati. l. j. & ibi no. doc. C. de prӕd. cur. li. a.
l. fi. in prin. ff. quod me. cã. & adducit Alex. conſ. xcij. Perſpectis.
31 nu. xv. uol. vj. † Ad quod ẽt qm̃ palam, & publicè ipſa d.Pet. prӕ
dicta geſsit. l. non exiſtimo. ff. de admi. tut. cum alijs allega. per
32 Alex. ꝯſi. xxxj. habita. in fi. uol. vij. † Et eo ẽt qm̃ a dolo excuſať
qui fidedigno credidit, ut fecit ipſe do. Petrus, fidem adhibens
aſſertӕ diſpenſationi, & ſententiӕ delegati, & alijs probis, & fi-
dedignis uiris, ut tradit gl. in uer. actiones, circa fi. & in l. Titio
fundus, & ibi not. doc. ff. de condi. & demon. & per Bar. & alios
33 in l. Celſus. ff. de uſucap. † Prout ẽt quia licet dolus, prima facie
prӕſumatur in his quӕ ſunt de genere prohibitorum. l. j. ad leg.
34 Corn. de ſicar. & ſim. † Tñ ceſſat iſtud qñ ille actus cõiter repu-
tatur licitus, ut tradit Bar. in l. quid ſit fugitiuus. §. apud Labeo
nem. & ꝑ illũ tex. ff. de ӕdil. edic. prout hic communiter licitus
reputatur ſtante diſpenſatione pontificis & ſnia delegati, & a-
35 lijs circunſtantijs ſuperius adductis. † Ex quibus ꝯiecturis, ꝑꝑ
quas dolus põt prӕſumi interueniſſe uel non, ut traditur. in c. ij.
de renunc. li. vj. & in c. j. de re. perm. eo. lib. & in l. dolum. C. de
dolo. & per Alex. conſi. cxliij. nu. vj. uolum. vj. cum alijs uulgat.
36 † Apertiſsimè colligitur ipſum d. Petrum nõ fuiſſe in dolo, nec
uſum fuiſſe fraude, eo etiam quoniam quӕlibet cauſa etiam in-
iuſta, excuſat a dolo, ut hẽ in l. j. in fi. & ibi not. Ang. & alij ſcrib.
ff. ſi quis ius dicen. non obtemp. & eſt caſus, in l. igitur. §. pater.
ff. de libe. cau. & tradit Soc. conſ. lix. nu. xxxj. in fi. uol. iij. & Pau.
de Caſt conſi. cxcij. In cauſa. col. ij. uer. ij. cum ſi. Conſequenter
ab ipſa ſecunda cogi non poterit ad perſeuerandum in dicto
nullo matrimonio, tum maximè cum ipſa ſecunda hoc non pe
37 tat, & ſi peteret repellenda erit ut concluſum eſt. † Eo etiam cũ
ipſa & d.Petrus ſint conſanguinei, & in tertio conſanguinitatis
gradu conſtituti, & ſic prohibiti matrimonium ꝯbere. c. non de
bet. cum uulg. de conſang. & affi. Nec diſpenſatio pontificis ſu-
per iſto impedimento poterit prodeſſe dictӕ ſecundӕ ea qua in
ea nulla facta fuit mentio primi matrimonij per ipſum. d. Petrũ
38 ꝯcti, cum dicta d.Franc. † Et talis diſpenſatio ſtrictiſsimè intel
ligenda eſt, & interpretanda, cum ſit odioſa, iuxta. c. ij. de fi. pre
aby. lib. vj. nec debet ad iſtum caſum non expreſſum extendi, ut
dicit Pau. de Caſ. conſi. ccxxj. Super puncto. col. ij. & iij. uer. nec
obſtat. & eſt optimum ꝯſi. Geml. xxaiij. & firmat Card. ꝯſi. liij.
Dico q̃ iſte, col. j. uer. item diſpenſationes, & Barb. ꝯſi. liiij. col.
39 xij. uol. j. † Tum etiam quia aſſerta diſpenſatio, fuit & eſt obre-
ptitia. & ſurreptitia, ꝯſeť nulla, ut plenè deduxi in alio ꝯſi. & diſ
40 fuſè proſequitur Gem. d. conſi. xxxiij. † Et quia matrimonium
inter conſanguineos ꝯctum per uerba de prӕſenti non tenet, &
ita ꝯhens, põt aliam capere ſine aliqua licentia, & iudicio eccle
41 ſię, ut tradit Bal. conſi. mihi cxviij. Verba matrimonij. uol. j. † Et
matrimonium ꝑ uerba de pſenti inter ꝯiunctos ꝯctum, non te-
net ẽt ſi papa diſpẽſaret, qñ unus nõ uult expectare nec uti d. di-
ſpẽſatione, ſed uult cũ alia ꝯhere, ut tenet Bal. ꝯſ. mihi lx. tractať
42 parẽtela. uol. ij. † Et qñ Papa diſpẽſat ad petitionẽ alteri⁹, arbi
trio alterius partis, erit illa uti uel nõ, & ſi ea nõ uult uti, põt cũ
alia ꝯhere, ut dicit Pet. de Anch. ꝯſi. ccxxxi a Parum dubitatio-
nis, cir. fi. quӕ bene adaptanť ad caſum prӕſentem, cum ipſe d.
Petrus non fuerit ad plenum uſus dicta diſpenſatione, & prote-
43 ſtatus ſit mortua Franc. nolle ea amplius uti. † Et ꝯprobanť qm̃
ipſe d.Petrus liberè põt cum alia tertia matrimonium ꝯtraha-
re, non obſtante morte d. Franciſcę relicta dicta ſecunda ut fir-
* mat gl. fi. * cõiter ab oĩbus approbata, in d.c.j. de eo qui dux. &c.
& tenet Hoſt. ibi, & collectar. circa prin. uer. quid ſi, & Hoſt. ibi
uerſi. quid ſi pẽdente, quem ſequitur Io. An. ibi uer. & ſm̃ Hoſt.
44 † Vbi dr̃, q̃ ẽt pendente compulſione poterit liberè ꝯtrahere,
cum alia tertia, quӕ erit uera uxor, inferentes ad quӕſtionem
bene facientem ad caſum nr̃m, q̃ poſsit liberè cum tertia ꝯhe-
re, ut per eos, quos ſequitur ibi Ant. de Bu. circa fi. & d. Prępoſ.
col. ij. uerſ. & per prӕdicta, & q̃ poſsit cũ tertia ꝯhere uult Hoſ.
per illum tex. in d.c. ſignificauit. §. mandamus. & in d.c. ex litera
rum uer. prima mortua. & Spe. eo. tit. in ij. ſor. libelli. in uerſi. ę-
quum eſt. expreſsè iſtud firmat, & Abb. idem uult, in d.c.j. ſeqñ
do gl. ibi, & idem Abb. in d.c. ex literarum. in ult. not. & in c. fi.
eo. tit. uer. ſed hic quӕro, ubi apertiſsimè iſtud tenet, prout etiã
uult Hoſt. in ſum. eod. tit. col. ij. uerſ. ſed quid ſi, ubi ad id addu-
cit iura & rationes, & d. Prӕpoſ. idem ſequitur in d.c.j. col. fi. &
45 in d.c. ex literarum. in ſum. † Et eo magis ipſe d. Petrus põt cum
alia ꝯhere, cum ualde ſua, & aliorum nobilium ſtatus ipſius in-
terſit habere prolem ad pleniſsimè not. in l. j. cũ conco. ff. ſolu.
46 mat. † Et ualde ſuſpiceť ob ӕtatẽ, & aliud quoddã corporis ui-
tium, ipſam ſecundã eſſe cariturã ſobole, & nõ aptã ad prolem,
ꝯũt eſſe ſterilẽ, ꝯ quã ſterilitatẽ uideri poterunt adducta ꝑ Bar.
& alios oẽs, in d. l. j. ff. ſol. mat. Concludiť ergo iſtis cõſideratis,
matrimonium nulliter cum ſecunda ꝯctum, non ſubſiſtere nec
reualidari per mortem d. Franciſcӕ, & ipſum d. Pet. nõ poſſe co
gi per ipſam ſecundam ad perſeuerandũ, & conſentiendum d.
nullo mr̃imonio, & q̃ ſecuta morte d. Franciſcӕ poterit cũ alia
tertia liberè mr̃imoniũ ꝯhere, relicta dicta ſecunda. Pariſ. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Clandeſtinitas, non reddit matrimonium nullum.*
2 *Ad probandum matrimonium clandeſtinum duo teſtes ſufficiunt.*
3 *In dubio pro matrimonio iudicandum declaratur tamen quando ꝓ*
cedat. num. 32.
4 *In dubio illud ſequendum eſt, quòd partibus eſt minus damnoſum.*
5 *Scandalum eſt euitandum, ſed declaratur. nu. 33.*
6 *Vbi ueritas de facili haberi non poteſt teſtes inhabiles recipiuntur,*
ſed declaratur. nu. 34.
7 *Teſtis inhabilis, ſuppleť per habiles, quod declarať, n. 35. 36. et 37.*
8 *Cauſa matrimonialis grauis eſt & ardua.*
9 *In qua teſtes eſſe debent omni exceptione maiores.*
10 *Qui dicantur omni exceptione maiores.*
11 *Teſtimonium de auditu, quo caſu recipiatur.*
12 *Pauper, an & quando ſit teſtis idoneus.*
13 *Amicus, an & quando ſit teſtis idoneus.*
14 *Inimicitia cauſatur ex eo quia aſtabat cum aduerſario, & nu. 16.*
15 *Socius & particeps criminis, repellitur à teſtimonio.*
16 *Inimicitia capitalis, repellit à teſtimonio.*
17 *Affectans & deſiderans uictoriam pro eo, pro quo deponit non eſſe*
idoneus.
18 *Procurator & ſollicitator, non ſunt idonei teſtes.*
19 *Cõtrarius ſibi ipſi repellitur, & nu. 13. & 24. ubi de uario ſibi ipſi.*
20 *Falſus in uno, prӕſumitur in omnibus falſus.*
21 *Presbyter, prohibetur nuptijs clandeſtinis interuenire.*
22 *Non ualet teſtimonium, ſi incertum eſt quo loco ſuit prӕſtitum, &*
iuratum.
25 *Singulares non probant.*
26 *Decoctor & debitor fugitiuus, non eſt idoneus teſtis, quia infamis.*
27 *Inimicitia capitalis, repellit etiamſi procedat culpa illius contra*
quem deponit.

28 *Et ſatis eſt, quòd inimicitia ſit tempore quo iurat ſeu deponit.*
29 *An qui non debet admitti, admiſſus probet, & quando, & numero 30. & 31.*
30 *Et quid ſi fuit oppoſitum.*
31 *Et quid ſi fuere oppoſitiones reſeruatæ.*
37 *Quando teſtes ſunt coniungendi, & quando non.*
Imperfecta quomodo iunguntur.
38 *Iuramentum ſuppletorium non datur, quando nullus teſtium eſt idoneus.*
39 *Nec præſtatur in cauſa matrimoniali in qua agitur de ſtatu, & ſeruiente.*
40. *Semel teſtis productus, & approbatus, non poteſt reprobari à producente.*
41 *Matrimonium metu contractum non ſubſiſtit, & nu. 50. plenius.*
42 *In omni actu, conſenſus requiritur.*
43 *In matrimonio, actus debet eſſe purus liber & mutuus, & nu. 46.*
44 *Vbi in actu requirit̃ aliqua qualitas illa dēt neceſſario interuenire.*
45 *Qualitas informat ſubiectum cui inhæret.*
47 *Metus quid ſit.*
48 *A quo fuerit inductum, metu geſta, non eſſe rata.*
49. *Metus contrariatur uoluntati & libertati.*
51 *Metus iuſtus, qui dicatur.*
52 *Et ſi dubitat uulnerari iuſtus eſt, nam uulnus expectare non debet, & num. 57.*
53. *Palliditas metum arguit.*
54 *Voluntas ne dum uerbo, ſed facto datur intelligi.*
55. *Proteſtatio declarat animum.*
56 *Per actus ſequentes, declaratur uoluntas quæ fuerit in præcedẽtib.*
57. *Metus iuſtus eſt etiam ſi actualiter ius nõ inferatur, & n. 58. et 59.*
58 *Ex quibus iuſtus metus arguat̃, & nu. 51. 52. 53. 57. 59. 60. et 66.*
60 *Arbitrio iudicis remittitur, quis metus iuſtus dicatur.*
61 *Metus in ſe dolum continet, qui ex coniecturis probatur.*
62 *Magis creditur duobus de metu deponentibus, quam pluribus deponentibus de ſpontanea & libera uoluntate.*
63 *In his quæ ſunt difficilis probationis, lex contenta eſt coniecturis.*
64 *Validum eſt argumentum à ſolitis.*
65 *Quod non eſt uериſimile debet reijci, & non admitti.*
66 *Quando non ſit quod ueriſimile eſt, metus præſumitur.*
67 *Habetur pro probato id cuius contrarium non eſt uero ſimile nec credibile.*
68 *Metus attenditur, etiam ſi ſua culpa, quis in metum inciderit.*
Culpa non ordinata ad actũ, non tollit remedium, quod competebat.
69 *Et in matrimonio, ut non ualeat, culpa habet excuſare.*
70 *Quando & ex quibus, metus dicatur purgatus.*

CONSILIVM LIII.

1 QVAMVIS † Canones deteſtent matrimonia clã
deſtinè ɔ̃cta. ex hoc tñ non uitiatur mr̃imoniũ, qm̃
ſola clandeſtinitas ipſum non reddit nullũ dũmõ
ɔ̃ctum probet̃ per mutuum ɔſenſum & liberũ, il-
lud ꝓnciente. l. nuptias. ff. de reg. iur. & tradit Abb. ꝑ illũ tex. &
2 alij ſequunt̃ in c. j. de clãd. deſpõ. in prin. † Et ad ꝓbandũ mr̃imo
niũ ita eſſe ɔ̃ctum ſufficientes erũt duo teſtes, ſiue maſculi ſint
ſiue fœminæ. c. ſuper eo. el ij. de teſti. & Abb. & alij ibi firmant,
& ꝑ gl. ij. qõ. v. in ſum. & in c. ꝓſul. Ex quib. inferri põt. d. Mari-
nam in præſenti iudicio obtinere debere, cũ per duos teſtes pro
batum inter ipſam & Io. Mariã, mr̃imonium fuiſſe ɔ̃ctum licet
3 clãdeſtinè. † Ad cuius opinionis corroborõnẽ illud adduci poſ
ſet, traditũ in c. fi. de re iudi. ut in dubio, iudicandũ ſit pro matri
4 monio. † Et quia in caſu dubio, illa pars eligenda eſt, ſm̃ quã mĩ
nus ꝑiudicium partibus inſert, ut tradunt Pau. de Ca. Alex. & a-
5 lij in l. j. ff. ſi qs cau. † Eo magis, cũ ſi tale mr̃imonium nõ demã-
det̃ executioni, ſcandalũ de facili poſſet oriri ex quo d. Marina
fuit ut dr̃ carnaliter cognita ab ipſo Io. Maria. arg. tex. in c. j. in
fi. de cogn. ſpir. & in c. ſuꝑ eo. & not. ꝑ gl. & alios in c. lj. de ꝓſcr.
6 † Et quia uidemur uerſari eo caſu in quo ueritas aliter nõ poſ-
ſet haberi, quo fit ut teſtes alias inhabiles debeant admitti. l. cõ
ſenſu. C. de repud. c. ueniens. il lj. de teſti. per Spe. eo. tit. §. j. uer.
item ꝙ eſt domeſticus, & per doct. in c. tertio loco, de probat.
7 † Prout etiam quia fides & depoſitio unius teſtis etiam inhabi
lis, ut̃ ſupplenda per habiles & idoneos, per quos reintegrat̃, ut
in fi. traditur per Bald. & alios in l. ſi quis ex argentarijs. §. j. ff. de
eden. & per Rom. conſi. cccclxxxvj. In caſu. in fi. ¶ Iſtis tñ mini
mè obſtantib. ɔſiderata facti ueritate ɔ̃ria ſententia uerior eſt,
ut ipſe Io. Maria, omnino liberandus, & abſoluendus ueniat. Et de-
clarandum ſit inter prædictos, mr̃imonium nullum uel ſaltim
8 fuiſſe ɔ̃ctum. † Illud. n. certũ eſt præſentẽ cãm matrimonialẽ eſſe
grauẽ & arduã, ſm̃ d. Abb. & alios in c. ſi pro debilitate, cã de
oſſ. deleg. & in c. cãm matrimonij. & per Spec. in tit. de reſcr. ꝓ-
ſen. §. rõne formæ. ver. nunc ad deſtructionẽ, & per Dec. ɔſ. 133.
9 Viſo proceſſu, col. j. in fi. & ɔſi. cccx. Viſis. colu. j. † In qua cã ꝓꝑ
ſui grauitatẽ requirunt̃ & debent eſſe teſtes oĩ exceptione ma-
iores, ut hr̃ in c. j. de conſang. & affi. ibi. circunſpectas, omni ex-
10 ceptione maiores, & Abb. ibi in iij. notab. † Et alij doc. poſt gl.
10 dicunt, illos omni exceptione eſſe maiores, qui nulla legitima
exceptione poſſunt repelli, ut tradit gl. in uerſ. idoneos, inſti. de
inut. ſtip. §. item uerborum. & Bal. in l. optimã. col. ij. C. de ɔ̃hẽ.
& commi. ſtip. & Alex. conſi. xviij. Viſo. col fi. vol. j. & magis a-
pertè in terminis noſtris. conſi. cxlvj. In cauſa. col. vij. uer. præ-
terea teſtes. uol. v. & And. Barb. ɔſ. liiij. col. iij. in fi. & ɔſi. xlv. col.
j. vol. j. & per Dec. d. conſi. cxxxiij. & ccca. Et poſita pro firma &
ualida præſenti ɔcluſione, uti uera eſt, ɔſiderando oẽs probatio
nes adductas per ipſam do. Marinam, minimè inuenio, eius in-
tentionẽ ſufficienter fuiſſe probatam, nam hucuſq; duo tantum
teſtes per ipſam apparent producti, & poſtmodum examinati,
primus eſt Tadæus, minimè idoneus, nec omni exceptione ma
ior, ex quo quãplures legitimas pati exceptiones. Et primo il-
lã ſatis urgentẽ, quia ſuper interrogatorijs, atteſtat̃ uerum eſſe
non recordari de hmõi facti contingentia, propter quam obli-
uionem, die præcedenti hora ſerotina ſe ipſum contulit ad ple-
banum S. Cantiani, ut dicto aſſerto teſti in memoriam reduce-
ret facti ueritatẽ, ipſumq; plebanũ eidem narraſſe factum, redu-
xiſſeq; ad ſuam memoriã, rem ita ſe hr̃e, prout ipſe plebanus ſi-
bi dixerat. Quibus ex uerbis, apertiſsimè colligit̃, d. Tadæum il
la quæ dixit, non depoſuiſſe ex uera & propria ſcientia, ſed ſolũ
illa depoſuit ex relatione & narratione eidem facta ꝑ ipſum ple
banum & ex eo quia, illa audiuit narrari & referri a d. plebano.
11 † Teſtimonium autem de auditu, & relatione alterius, poſt litẽ
motã nullã facit præſumptionẽ. & minimè eſt recipiendum ex
quo non ſumus in antiquis, ſed in negocio de recenti geſto. c. ꝓ
terea. c. tam literis. de teſti. c. teſtes. iij. q. ix. l. ſi arbiter. ff. de ꝓ-
ba. & per doc. in c. licet ex quadã. de teſtib. & in l. ij. §. itẽ Labeo.
ff. de aqua plu. arc. & Alex. ɔſi. lxxxij. In cã, uol. j. & Dec. conſil.
cccxxj. In cã. col. iij. nu. vij. & alijs ſeq. & apertius cõſ. lxxxij. Vi
ſo proceſſu. nu. j. ubi adducit Archi. Abb. & Rom. ferè in termi
nis nr̃is loquentes, qñ teſtes deponunt de relatione facta poſt li
12 tem motam. † Ad quod ẽt quia ut ipſemet aſſerit, pauꝑ eſt & ni
hil habet in bonis, ut not. in l. iij. ff. de teſtib. & per Spe. eo. tit. §.
j. uer. item ꝙ eſt pauper, & per Io. And. Imo. & alios, in c. ſi qs te
ſtium. ex̃ de teſtib. & Alex. ɔſi. xv. Viſo proceſſu. uol. iij. cũ ɔcor.
13 † Prout inſuper qm̃ Tadæus ipſe magna amicitia, ut ipſe dicit
coniunctus eſt Aloyſio fratri do. Marinæ, qui ipſum Io. Mariam
coegit ut aſſerit̃ eandem Marinam eius ſororẽ deſponſaſſe, & ꝙ
Aloyſius fuit & eſt capitalis inimicus d. Io. Mariæ, & talis amici
tia minimè leuis, teſtem repellit. l. iij. ff de teſtib. l. data culpæ. §.
amicos. ff. de verb. ſigni. c. quoties. eo. tit, & per Spe. in tit. de te-
* ſte. §. j. circa princ. & eſt * cõis opi. ut refert Albert. in trac. de te
ſtib. col. vj. uer. dicto de Inimico. Vbi etiam adducit aliquas de
ciſ. concludentes etſi ab initio nõ ueniat amicus repellẽdus, tñ
ipſum minimè poſſe dici idoneũ concurrentibus inſuper alijs
qualitatibus fidem diminuentibus, ut quamplures in ipſo Ta-
14 dæo concurrunt. † Quartò ob. ipſi Tadæo odium & inimicitia
cauſata inter ipſum & d. Io. Mariã, ex eo quia ipſe Tadæus una
cum Raphaele eius fratre aſſociarunt do. Aloyſium, ut ipſemet
fatet̃ & aſtabat cũ eo ꝓſtans illi fauorem, eo met tpe quo dr̃ ip-
ſum Aloyſium coegiſſe eundem Io. Mariam ad deſponſandam
15 d. Marinam. † Et certiſsimum eſt, ɔſociũ, & participẽ dictæ coa-
ctionis in teſtem non debere recipi, ſicuti non recipit̃ particeps
& ſocius criminis l. qm̃. C. de teſtib. & ibi plenè Bal. & alij, & ꝑ
Spec. eod. titu. § j. uer. item quod eſt ſocius, & iiij. q. iij. §. libe-
ri. & in c. ueniẽs. ubi doc. de teſtib. & hr̃ in l. fi. C. de accuſa. per
Saly. poſt alios, & per Albe. in tract. de teſtibus. car. mihi. viij. co
lum. ij. verſi. conſequenter pro declaratione. & Petr. de Ancha.
conſi. xxiij. Viſa. Fulgo. conſi. cxxxvij Super eo. col. fin. & conſi.
16 clxxiij. In cauſa. col. j. & Io. de Ana. conſil. lix. Viſa. † Et meritò
ex cã prædicta cauſata & orta fuit inter d. Tadæum & Raphae
lem ex una, & d. Ioã. Mariam ex altera capitalis inimicitia, quæ
prorſus a teſtimonio reddendo ipſos hēt repellere. l. iij. in prin.
ff. de teſtib. & ibi gl. allegans concor. c. per tuas. §. nos uerò, de
ſimo. ubi poſt gl. & doc. alia adducunt, & hr̃ in c. cum P. Manco
nella.

nella.& in c.meminimus.de accuſatio. & per Alex.conſ.cxxvij.
17 uol.j.† Prout etiam ipſe Tadæus nullam prorſus fidem facit,ex
quo vt ipſemet aſſerit,affectat & deſiderat uictoriam præſentis
cauſæ in fauorem d.Marinæ,ut in ſum.dicimus de aduocato.l.ſi
18 na.ff.de teſti.c.ſi.eo.tit.lib.vj. † Et de procuratore & ſollicita-
tore,ſecundum d.de Rot.in antiq.deciſ.xj.& deciſ.ſequẽ.& per
Ang.conſi.ccxxxiij.In cauſa.col.iij. & Alex.in terminis noſtris
conſi.cliiij.col.ij.uer.præterea.uol.v.& Alberi.in d.trac.in rub.
19 quando teſt.repell.rat.affect.col.iij. † Ad quod inſuper quia in
eius depoſitione, ſibi ipſi ɔ̃rius reperit̃. Nam interrogatus,ſup
xxv.interrogato.& xxxij.dicit nulla uerba minatoria fuiſſe di-
cta p ipſum Aloyſiũ & tñ ſuper tertio interrogato. apertiſsimè
depoſuit Aloyſiũ erga ipſum Io.Mariam imperatiuè loquendo,
dixiſſe uelle tale matrimonium celebrari illomet ſero,& ꝙ Ioã.
Maria inſtabat,ut ſinerent ipſum abire , & Aloyſius recuſauit,
qui poſtmodum vt percepit a d. Marina eius ſorore eã fuiſſe ꝓ-
gnantẽ & grauidã, dixit erga Ioã.Mariã potius ſeipſum uelle in
terficere,quã ipsũ abire ꝑmittere, q̃ uerba,nedũ minatoria,uerũ
metum inducentia ſunt & oſtendunt, & ideo tanquam uarius,
& ſibi ipſi ɔ̃rius nedũ repellendus uenit , verum puniri debet.l.
ij.l.qui uaria.ff.de teſti.l.eos.ubi pleniſsimè Barto. ff. de falſis.
& per Alex.in l.inter ſtipulantem.§. ſi Stichum.col.v.ff.de uer.
ob.& Tindar.in tract.de teſt.uarian.& Dec.conſ.viij.num.viij.
20 †Et qui in uno falſus reperitur, in omnibus redditur falſus.c.ſi
ſcripturas,& ibi gl.ix.diſt.& per pract.Pap.car.xxxj.col.j.uer.
ſed quid dicemus.& Alex.conſi.cvj.uol.iiij.& Corn.ɔſ.ccxvij.
Viſa.uol.ij.& Soc.conſi.lvj.nu.xiij.uol.iiij.& Iaſ.in l.ſi ex falſis.
in ſi.C.de tranſact.& Io.Crot.in tract.de teſti. nu. ccclxxxviij.
21 ¶ †Secundus teſtis per d.Marinam productus eſt quidam ple-
banus, & presbyter,qui prohibitus eſt intereſſe nuptijs clande-
ſtinis,conſequenter ſemiplenam probationem minimè facit,vt
per illum tex.no.do.Præpoſi.in c.cum inhibitio. colu.j. & ij.de
clande.deſponſa.prout ẽt fidem non facit,nã & ſi nominatus &
ꝓductus p ipſam Marinã appareat, tñ illo tpe nõ erat præſens,
22 nec iur̃m præſtitit ipſo Io.Maria ꝓſente ſeu ad id citato.† Et in
quo loco ſuum teſtimoniũ explicauerit ſeu iur̃m præſtiterit, in-
certum eſt,quo fit ut eius depoſitio nulla prorſus reddat̃.cap.in
nomine,ubi diffuſè doc.de teſti.per gl.Bar.& alios,in l.ſi quñ.C.
eo.nu.viij.& xiij.& Lanfran.c. quõ ɔ̃.de prob.in uer.teſtiũ de-
23 poſitiones.col.iij.uerſ.quæro ſexto,nu.xiij.† Et quia ſi uerba de
poſitionis conſideramus uarius , & ɔ̃rius ſibi ipſi reperitur, nã
ſuper vigeſimo interrogatorio dicit pro ſuo cognoſcere, Io.Ma
riam non fuiſſe in aliquo timore,& tñ ſuperius in alijs interro-
gatorijs aperte dicit d.Aloyſium , & Io. Mariam fuiſſe alterca-
tos,nã ille volebat diſcedere,& Aloyſius recuſabat,qui poſtmo
dum percipiens ſororẽ eſſe grauidã erga Io.Mariam dixit poti⁹
ſe velle interficere,q̃ uiuere cũ tali ignominia,& ꝙ permitteret
ipſum Io.Mariã abire,imperatiuè ẽt dicendo,velle illo ſero ma-
trimoniũ celebrari,quæ uerba minatoria,& iratè dicta an me-
tũ inducant quiſq; dijudicare põt, ex quib.infert̃,ipſum pleba-
nũ fuiſſe,& eſſe uariũ,& ſibi ipſi ɔ̃riũ, ɔ̃ñr repellendũ,ut ſupius
deduximus.Nec ẽt caret affectione erga Marinã,dum in xxv.in
terrog.dicit ſe perſuaſiſſe Io.Mariæ,ut tale mr̃imoniũ ɔ̃heret,&
ſeipſum poneret in locum Aloyſij, & affectans cãm,fidẽ mini-
mè facit,vt oñdimus. ꝓterea in multis plebanus iſte ɔ̃riatur Ta
dæo,& uarij reperiunt̃ in eorũ dictis. Nã iſte plebanus dicit ſta
tim ſibi ingreſſo domũ,Aloyſium dixiſſe,ꝙ faceret verba ɔcer-
nentia mr̃imoniũ cuius ɔ̃rium aſſerit Tadæus,ſecundo dicit ſe-
creto fuiſſe allocutam Marinam primo,& demũ Io.Mariam,cu
ius oppoſitum dicit Tadęus, tertio plebanus aſſerit verba con-
cernẽtia mr̃imoniũ,ſemel tm̃ dixiſſe, Tadęus verò affirmat bis
& geminatè,illa verba fuiſſe per eum prolata, & vlterius pleba-
nus atteſtat̃ dicta verba primo dixiſſe erga Marinã,& demũ er-
ga Io.Mariam, cuius oppoſitum refert Tadæus ꝙ ulterius dicit
poſt uerba,Marinam,& Io.Mariam inuicem tetigiſſe manus,&
oſculũ dediſſe , de quo oſculo plebanus uerbũ aliquod minimè
facit,qui poſtremò dixit omnes maſculos tunc temporis ibi eſ-
ſe ſtantes , & tamen Tadæus aſſerit Io. Mariam ſedentem ſuper
24 puteo.† Vnde cum in tot,& tantis uariantes ſint, & ſibi ipſis ɔ̃-
trariantes,integri dici minimè poſſunt, quinimò repellẽdi ueniũt.
d.l.eos.& d.l.qui uaria.cum alijs.ſ.allega. & plenè per Mod.in
c.per tuas.de prob.& per pract.Papien.car.xxxij. col.j.uer.ua-
rij,& in uer.inuicem contrarij,& per.do.Ant.& Abb.in c.nihil
25 obſtat.de uerb.ſig.† Et conteſtes minimè dici poſſunt, ſed ſin-
gulares,quo caſu minimè probant.c.cũ dilecti.c.bonæ.de elec.

c.licet cauſam.de prob.l.ut iuſiurandi,& ibi Bal.C.de teſti.& p
Mod.poſt alios in c.tam literis.extra co.cum vulg.Rapha. autẽ
alius teſtis nominatus,minimè autem productus,nec adhuc e-
xaminatus ex pluribus recipi non debet,nec receptus fidẽ facit.
26 † Tum quia pauper ut diximus ſupra & debitor fugitiuus,& de
coctor,& ɔ̃ñr infamis,ut dicit Bal.citatus per Io.Bap. de S.Se-
uer.in trac.de debitor.fugit.& a teſtimonio repellit̃ infamis,vt
per Cy.Bar.& alios in l.j.C.de ſum.Tri.& ẽt in l.iij.§.de lege Iu
lia.ff.de teſti.& plenè per Alb.in d.tract. de teſt. in rub.quñ teſt.
repel.rat.inf.Tum quia eſt amiciſsimus Aloyſij, ut deduximus.
ſ.Eo ẽt quia eundem Aloyſium aſſociauit, & cum ipſo erat præ
ſtando fauorẽ uocando plebanũ, & ibidem aſtando, ut Io.Ma-
ria deſponſaret Marinam, & affectat, & deſiderat uictoriam in
pñti cã pro ipſa Marina,quæ ſingula faciunt ipſum inhabilẽ, ut
deduximus ſuperius erga Tadęũ,prout ẽt penitus eſt repellen-
dus,quñ ea cã prædicta fuit,erat , & eſt capitalis inimicus ipſius
Io.Mariæ,vt ſ.ɔcluſimus. Eo ẽt quia poſt dictã cãm inducentẽ
capitales inimicitias,ſuperuenit, & alia,nã ipſe Raphael tribus
vulnerib.lęthalib.vulneratus fuit inculpãdo Io. Mariã fuiſſe au
ctorẽ,& cãm dictorum vulnerum,& minatus eſt d.Io.Maria vel
27 le de vulneribus vindictã facere.† Quæ inimicitiæ ipſum pror-
ſus repellunt,ẽt ſi proceſsiſſent culpa , & cauſa ipſius Io. Mariæ
vt firmat Ant.de But.in c.ueniens.il ij.de teſt.& Alex.ɔſi.xcix.
In cã.uol.j.& Iaſ.in l.hæreditas,nu.iiij.C.de his quib.ut indig.
28 † Et in caſu pñti,ſatis eſt ꝙ talis inimicitia vigeat,& ſubſiſtat tẽ
pore quo teſtis iurat,licet ꝓ antea non fuiſſet,vt hr̃ in l.ſi arbi-
ter.C.de ſent.& in l.j.C.de teſta.& ibi Iaſ.col.iiij. uer.ult.ante-
quã,& p Dec.in terminis nr̃is ɔſi.clxiij. In cã,col.pen.nu.xj.v-
bi allegando plures alias deciſ.firmat qualitatẽ teſtis,an ſit ha-
bilis idoneus uel ne , eſſe conſiderandam tpe quo teſtificatur .
29 †Nec iſtis obſtat ſi diceret̃ iſtos teſtes ſemel fuiſſe admiſſos,ɔ̃ñr
debere facere aliquã probationẽ eſto ꝙ non deberent admitti,
ſm̃ Bart.in l.maritus.ff.de quæſt.& per Abb.in c.de cętero. de
teſti.& per Felyn.in c.cum dilecti.de accuſ.col.pen.Nam ceſſat
obiectio, quñ examinatur ille cui lex reſiſtit, tunc eñ nullã facit
fidem nec indicium,& admiſſus nihil probat, ſm̃ Fel. in d.c.cũ
dilecti.in iij.limi.& Alex.d.cõſ.cliiij.vol.v.& Dec.d.ɔſ.cxxxiij.
30 Et d.ɔſi.cccx.† Item tollitur obiectio quñ ɔ̃ teſtem fuit oppoſi-
tum,vt factũ apparet in cã præſenti, tunc.n.receptus nihil pro
bat,ut dicit Aret.in c.ex parte.car.v.de teſti.quẽ refert & ſequi
31 tur Fely.adducens ɔcor.in d.c.cũ dilecti.in v.limita.† Eo ẽt quia
tales oppoſitiones ɔ̃ teſtes factæ fuerunt reſeruatæ , vt tradunt
oẽs in c.ꝓſentium.de teſti. & diffuſè p Iaſ.in l.admonẽdi. ff.de
iu.iur.col.viij.primo,licet regula ſit,& faciunt tradita p Alexã.
ɔſi.cxviij. Viſa,& duobus alijs ſeq.vol.iiij. Ex quibus infert̃ ne-
ceſſario,tale aſſertum mr̃imoniũ minimè fuiſſe probatum. Et in
ɔ̃ñtiam.d. Io. Mariam debere abſolui,& declarandũ eſſe in ſui
fauorẽ,cũ actrice non probante,reus uenit abſoluẽdus &c. ſm̃
iura vulga.& cõia . Quibus non obſtant adductæ ſuperius in ɔ̃-
rium. Nam mr̃imoniũ clandeſtinè ɔ̃ctum , tunc demum tenet,
quñ eſt probatum ſufficienter,& ɔcludentur,fuiſſe ɔ̃ctum, & ſic
per conteſtes,& omni exceptione maiores,ut probat̃ in iuribus
ibi alleg. quæ penitus ceſſant in iſtis teſtibus per ipſam Marinã
32 productis , ut ſuperius apertè fuit oñſum & deductum . † Nec
obſtat.c.ſi.de re iudi.nam non ſumus in dubio ſed in caſu aper-
tiſsimo & claro,in quo probationes adductę p Marinã ſunt in-
ſufficientes & inconcludentes, & iudicandũ eſt ſuper caſu cla-
ro & verò,cum requirantur probationes apertiſsimę & clariſ-
ſimę necnon,& ɔcludentes,ut deduximus ſuprà,& firmat Dec.
d.ɔſ.cxxxiij.nu.iij.& col.ſi.& alibi ſæpius, & quia ſumus in cla-
ro & non in dubio,pars iſta clara eſt eligẽda,qua ſtante,Io.Ma
ria inuitus cogẽdus non eſt,ad tale mr̃imoniũ,nec tali ſeruituti
adijciendus cum matrimonia debeant eſſe libera, ut ſtatim di-
33 cemus.† Nec ob.illud de ſcandalo.Nam Alex.ɔſi.clij.col.ij.vol.
v.& Dec.d.ɔſi.cxxxiiij.in ſi.allegantes alias deciſ.rñdent a ueri
tate nõ eſſe recedendũ rõne ſcandali,eo magis cũ hic nullũ im-
mineat ſcandalũ,nec ɔſtet,ipſum Io.Mariã, fuiſſe amore proſe-
cutũ d.do.Marinã,nec ꝙ ipſã carnaliter cognouerit,& aſſertio
34 ni.d.Marinę minimè eſt ſtandũ,iurib.uulg.† Minus ob.qđ dice
bat̃ tales teſtes inhabiles debere recipi,ex quo aliter ueritas hr̃i
non põt.Nã procederet obiectio,quando eſſemus in caſu,& a-
ctu, ex cuius natura alij teſtes ueriſimr̃ nõ poterant interueni-
re,ſecus in actu & caſu ꝓſenti,in quo ueriſimr̃ alij poterãt inter
uenire & habiles,ut poſt gl.dicit do.Ant.ĩ d.c.iij.loco,de ꝓb &
Fel.ibi col.ij.& in c.de cętero.col.ij.e.ti.& Alc.ĩ termi nis nr̃is,

conſi.cl. &clij.& cliiij.uol.v. & Soc.ꝯſ.xvij.col.iij.uol.j.& Dec.
35 d.conſi.cxxaiij.nu.vj.& d.conſ.cccx.nu.iij.† Poſtremò non ob
ſtat ultimum in quo dicebat, fidem unius teſtis poſſe ſuppleri
p alios teſtes habiles, nam ſumus extra illam doctrinā ex quo
in caſu pſenti nullus adeſt habilis,& idoneus,& oēs ſunt imper
fecti,& non entium non poſſunt conſiderari qualitates aliquæ.
36 l.eius,In prin.ff.ſi cer pet.† Prout ceſſat obiectio ea quo hic ad-
ſunt in uno quoq; teſte quamplures defectus, ꝯ quos non fuit
oppoſitum ut apertè deducit allegando deciſ. Dec.in d.conſil.
37 cxxaiij.col.ij.in fi.& col.iij.& d.conſ.cccx.col.ij.in prin.† Nec
iſto caſu teſtes iſti ſunt coniungendi, cum nullus de per ſe con
ſideratus aliquid probet, & multa de ſe imperfecta,non pñt v-
num perfectum conſtituere,nec ad id pñt coniugi, ſm Bal.in l.
ſi quis ex argentarijs.§.j. de eden.& in l.Spadonem.§.quarta.de
excuſ.tut.& Alex.d.conſi.cl.col.fi.& conſi.ſeq uol.v.& Fely.in
d.c.ueniens.& in d.c.cum cauſam. & plura adducit Iaſ.in l.ad-
monendi,de iu.iur.car.xxiiij.col.j.uer. iſtam ꝯcluſi.notabiliter
38 limita.† Nec in ſupplementum poteſt eſſe locus delationi iura-
menti,cū nullus adſit teſtis idoneus,& oēs ſint ſingulares inha-
biles,minimè integri,ꝯrij,& penitus repellendi,ad plenè tradi-
39 ta,in d.l.admonendi.cum ꝯcor.† Et quia uerſamur in cā matri-
moniali graui & ponderoſa,& in qua agit̄ de ſtatu & ſeruitute
hominis,pp quæ iurm̄ deferri non pōt,ſm gl.& ibi doc.in c.fi.
de iur.iur.& Imo.in c.mulieri.eo.tit. Bal.in l.bonæ fidei.col.ij.
C.de reb.cre.Pau.de Ca.& Alex.in l. iij. in prin.ff.de iur.iur.&
Alex.conſ.cxliij. Qm̄, uol.ij.& ſequitur Dec.d.ꝯſ.caxxiij.col.
40 ij.nu.ij. ¶ † Secundò principaliter ipſe Io.Maria abſoluendus
eſt,& in eius fauorem pronunciandum eſt, qm̄ per eoſdemmet
teſtes per ipſam Marinam productos, & quos ſemel approba-
uit,& ulterius reprobare non pōt, ut hr̄ in l.ſi quis teſtib. C.de
teſtib.& Doct.oēs ibi not.adducentes concor. Apertiſsimè pro
batum apparet,ſi quod matrimonium tunc fuiſſet ꝯctum illud
41 per metum ꝯctum fuiſſe per ipſum Io.Mariam. † Et illud cer-
tiſsimum eſt,matrimonium ꝯctum per metum non tenere, nec
ſubſiſtere ſed eſſe ipſo iure nullum,ut firmant ſac. Theol.in iiij.
ſenten.diſt.xxix.& eſt tex in c.cum locum.de ſponſ.ubi Ab.col.
iij.& reliqui ſcrib.iſtuā firmaui,allegātes ꝯcor. & hr̄ in l.Titio,
in prin.ff.de verb.oblig.& in l.ſi mulier.§. ſi dos. ff.quod met.
cau.& tradit Abb.in c.Abbas,col.ij.uer.iiij. quod met.cauſa.&
Iaſ.poſt alios in l.interpoſitas,in j.fal.C.de tranſac.& hr̄ in c.de
muliere.& in c.ueniens,il ij.& in c.conſultationi. de ſponſ.& p
42 do.de Rot.in no.in tit.de renunc.deciſio.v.cum ſim.† Nec im-
meritò,quoniam licet in omni actu requiratur conſenſus, & ſi-
ne eo factus non ualeat l.ſi per errorem.ff.de iuriſd.om.iud.l.j.
43 ff.de pact.cum concord.† Tamen in matrimonio nedum requi
ritur conſenſus mutuus & purus quinimò in eo adeſſe debet &
interuenire conſenſus cum plena libertate,& ſecuritate,ut dicit
tex.in d.c.cum locum.& in c. cum ſignificanit,de eo qui dux.in
44 matri.&c.† Et confirmatur,nam ubicunq; ad ſubſtantiā actus
requiritur diſpoſitio qualificata, non dr̄ iuri ſatisfactum,niſi in
teruenerit actus ille qualificatus,ut dicit gl.in c.norificalti. axx-
45 iij.q.v.¶ † Nam qualitas informat ſubiectum cui inhęret. c.ſta-
46 tutum,de elec.lib.vj.c.ubi periculum.§.cæterum.eod.titu.† Et
quia in matrimonio requiritur uoluntas cum plena libertate,&
ſecuritate ut deduait & tenet Abb.in d.c. Abbas,infertur neceſ
ſario ꝙ uolūtas,& libertas, neceſſaria ſunt in ipſo matrimonio.
Et ſi adeſt uoluntas & non libertas, non pōt dici ſatisfactū di-
ſpoſitioni iuris,nec matrimonium ita celebratum poterit ſubſi
47 ſtere,iuribus & deciſ.quibus.ſ. ¶ † Metus .n.ut traditur in l.j.
ff.quod met.cau.eſt trepidatio mentis,periculi inſtantis uel fu-
48 turi,& tollit libertatem.† Qua de cā Spiritus ſanctus,in ore prę
toris poſuit ut geſtū per metū, non eſſet ratum & firmū ſed nul
lum,toto tit.ff.C.& extra quod me. cā. ut dicebat Raymun. de
pe.ſanc.quē refert & ſequit̄ Bald.in rub.de controuer.inueſti.
49 † Nihil.n.ſub cœlo eſt ita ꝯrium uoluntati,& libertati,ſicut me
tus.l.nihil ꝯſenſui.ff.de regu.iur.c.ſuper hoc,& ibi Abb.de re-
50 nun.† Et ꝙ mtrimoniū metu ꝯctum ipſo iure reddatur nullū tra
dit Bal.aſsignans aliam rationem in trac.ſciſmat.col.xij.uerſic.
ubi eſt conſiderandum,& aliam adducit Barb. ꝯſil.liiij.col.vij.
uol.j.& Alex.plura accumulat conſi. acix. Quoniam.& conſil.
c.In caſu,uol.iij.quæ conſilia repetita ſunt in iiij. uol.in ordine
xlvj.& ſeq.& etiam tradit Alex.conſi.nlt.uol.iij. & ꝯſi.clvj. Vi-
ſo proceſſu.uol.v ut etiam facit Corn.conſi.alj.Videtur,uol.ij.
& Barb.conſi.liiij.Illud afferam,& conſi.ix. Sapienter.uol.j. &
alij quamplures conſuluerunt iſtud firmantes citati in locis ſu-
51 perius allegatis.† Et in materia præſenti,iuſtus metus,& cadēs
in conſtantem uirum eſt metus mortis, uel cruciatus corporis,
ut per illum tex.dicunt Bat.& alij,in d.l.interpoſitas.& gl.in l.
metum.la j.ff.quod met.cauſa,& probatur in l.continet. in fin.
52 eo.tit.& in c.cū dilectus.extra eo. † Prout etiam iuſtus metus
eſt,quando quis dubitat uulnerari ſecundum Bal.in l.fi.in prin.
col.j.uer.ij.noto.C.de iure delib. cum alijs traditis per Abb.&
alios in c.j.& in c.ad audientiam.quod metus cauſa,& in d.c.ue
niens.& d.c.conſultationi.& per glo.& docto.in d.c. cum locū.
& per Bald.in c j.§.item ſacramenta,de pace iura.firm.& diffu-
sè per Alex.Corn.& Barba.in conſil.ſupra cita.Cum igitur ipſe
Ioan.Maria,ut teſtes per Marinam producti deponunt,tempo-
re nocturno,ſolus in diploide,& ſine armis fuiſſet repertus in do
mo in qua Marina habitabat per Aloyſium fratrem ipſius Ma-
rinæ,aſſociatum a prædictis Raphaele & Tadæo,& armatū vna
daga,& in qua domo erāt alia arma haſtata,& in ſuperiori par-
te domus adeſſet pr̄ dictæ Marinæ homo ſubitus & terribilis.
53 † Et ipſe Ioan.Maria aſconditus eſſet ſubtus ſcalam, & demum
coactus inde exire pallidus & tremens, quæ ſigna timorem ar-
guunt,ut traditur in diffinitione metus, & citando alios refert
Par.de ſyndic.in uerſi.tortura.col.mihi iiij.uer. repertus in cri-
mine,& col.ix.uerſi. & adde. & quæſierit pluries inde exire,&
eidem non fuiſſet conceſſum, nec permiſſum, & ipſe Aloyſius
feciſſet uenire plebanum eique dixiſſet,ut faceret uerba concer
nentia matrimonium,& ipſe Io.Maria apertè diceret ſe non fa-
cturum uoluntariè ſed per uim,& coactè,& peteret dimitti,& in
de exire,& dom.Aloyſius imperatiuè loqueretur uelle illo ſero
matrimonium celebrari,& ulterius cum percepiſſet a do.Mari-
na eius ſorore eam eſſe prægnantem,iratus dixerit, potius uelle
ſe ipſum interficere,quàm dimittere ipſum Io.Mariam abire,&
quàm uiuere cum illa ignominia, uerbo facto & re ipſa oſten-
dendo eius animum, & incutiendo metum iuſtum & cadētem
in quemcunq; ꝯſtantem uirum, ita repertum, nedum in ipſum
Io.Mariam,pacificum,quietū,natura debilē, minimè rixoſum,
pauidū,timidum,ſolū,ſine armis,necnon mercatorem,& modi
54 ci animi,& ſpiritus.† Et quia uoluntas nedum uerbo,ſed re ip-
ſa & facto datur intelligi.l.de quib.circa fi.ff.de legi.l.Pan.ff.rē
rat.hab.l.reprehendenda.C.de inſtit.& ſubſtit. & Aloyſius ipſe
uerbo & facto armatus & aſſociatus apertè,& geminatis uicib.
dixerit,uelle tale matrimonium tunc tpis ꝯhi,& ꝙ nullo modo
uolebat permittere ipſum Io.Mariam inde abire ſed potius mo
ri.Minimè dubitandum erit Io. Mariam per metum,tale aſſer-
55 tum matrimonium ꝯxiſſe. † Tum conſiderata dicta facti ſerie.
Tum quia id proteſtatus eſt,declarando animum ſuum,ad ple-
nè tradita in d.c.j.quod met.cā.& in c.cum M.Ferrarien.de cō-
ſtit.& in c.ſollicitudinem.de app.per Bar.& alios,in l.qui in u-
tiena.§.fi.ff.de acquir.hære. & diffuſè per oēs in l.non ſolum.§.
56 morte.ff.de nō.ope.nuncia. † Tum etiam conſideratis actibus
poſtmodum ſubſequentibus, per quos poſtquam inde ipſe Ioā.
Maria exiuit,perſiſtens in ſua primæua uoluntate, dicto aſſerto
matrimonio ſemper contradixit,prout contradicit, & nunquā
illi conſenſit, per quos actus ſubſequentes, declaratur quis &
qualis fuerit eius animus in præteritum. l.ſed Iulianus.§.ſed ſi
ab initio.ff.ad Macedoni.l.ſi qui.C.de adult.§.Pauonum.inſtit.
de rerum diuiſione.& probatur in c.conſultatione. & in c.ad id
de ſponſa.& per Alex.dicto conſi.xcix.in fine, & conſi.c.col.fi.
57 uol.iij.† Nec ipſe Ioan.Maria debebat ulterius expectare quòd
interficeretur, ſeu uulneraretur a do. Aloyſio ſeu eius patre, ſi
ipſum uocaſſent,ut ſunt apertiſsimę deciſio. infra citandæ. Ad
inducendum enim iuſtum metum ſufficientes fuerunt actus ſu
perius annotati,ut dicit Barto.in l.j.§. ſi quis tamen.ff.quod ui
aut clam,& Bal.in d.trac.ſciſma.col.xiij. & Alex.Corn. & Bar-
ba.ubi.ſ.& Abb.conſi.lx.Quoniam ſatis.col.pen.uer.iiij.uol.j.
firmans ꝙ etiam ſi actualiter uis non inferatur, tamen ſufficie
probabiliter timeri hoc inferatur,per tex.ſingularem in l.nouiſ-
ſimè.in prin.ibi,qui enim.ff.quod ſal.tuto.anct. & quamplures
alij ſequunt̄ relati p Fely.in d.ca.cum M.Ferrar. col.x. & in c.j.
58 col.j.de offi.deleg.& in c.fi.in fi.de re iud.† Et quia ipſe Io.Ma-
ria,erat inermis ſolus,modici ſpiritus & animi & ita repertus & #
du.Aloyſius armatus,& aſſociatus prędictis Tadęo,& Raphae-
le inſtabat, ut matrimonium contraheretur imperatiuè loquen
do & uerbo & facto ad id oſtendens eius animum,nec permit-
tēdo Io. Mariam inde abire Iuſtiſsimo timore ductus tale aſſer
tum matrimonium ꝯxiſſe dicitur,ut etiam probatur in l.j.§.qui
armati,ubi Ang.& alij not.ff.de ui & ui ar.& per Alex.Corn.&

Barbat.

59 Barbat.plenè in conſi.ā.allegato.† Eo etiam quia ipſe Io.Maria
cuſtodiebatur & obſeruabatur ne inde recederet, ut punctaliter
dicit Alex.conſi.c.col.ij.& Barb.d.ꝯſi.liiij. col.avj.& Cor.d.ꝯſ.
60 xlj.col.ij. † Et uerè nullus iudex aliter poterit arbitrari, niſi ta-
lem metum multipliciter fuiſſe iuſtiſsimum,cum id ciuaſano ar
bitrio remittatur.l. iij.in fin.ff. ea q.cau.& per Inn.in c.cum di
lectus.quod met.cau.& Bal.in d.§.item ſacra. & Anch.ꝯſ.cxax.
alias.cexcix. Viſa ſupradicta,& Cor.d.ꝯſi.alj.col.iij.uerſi.prout
61 ad iudicis.& Dec.ꝯſil.ccxix. Viſo puncto.num.iij.† Metus enim
continet in ſe dolum,qui ex coniecturis,indicijs & circūſtantijs
probatur.l.dolum.C.de dolo.c.ij.de renun.li.vj.& per Bal.in d.
§.Item ſacra.col.j.& iiij.& Anch.d.ꝯſi.cexcix.col.j.& faciūt no
62 ta.in c.ſuper his.de preſumpt.† Hinc dicimus magis credendū
duob.teſtibus aſſerentibus de metu,quā decem deponentib.de
ſpontanea uoluntate,ſm Ang.in l. nō eſt uериſimile. ff.qđ met.
cau.& tradit Alex.in terminis noſtris.d.ꝯſi.acix. col.iij.& d.ꝯſ.
c.col.ij.& in alio ꝯſi.clvj.in prin.& col.ij.uol.v.& Corn. d.cōſi.
xlj.col.ij.& Barb.d.ꝯſi.liiij.col.j.& ij.& conſi. la.col.v.& Dec.
63 d.ꝯſi.ccix.col.j.& fi.† In his enim quæ ſunt difficilis probatio-
nis lex ꝯtenta eſt indicijs & coniecturis,ſm Barto.in l.ſi quis id
hoc.C.de epiſ.& cler.& in caſu noſtro tradit Alexā.d. ꝯſi.acix.
col.pen.& d.ꝯſi.clvj.col.j.& ij.& bene faciunt tradita per Abb.
in c.j.quod met.cā.per tex.in d.c.conſultatione & Cuma.conſi.
lavij.In præſenti.col.ij. ubi pulchrè loquitur cum alijs alleg. p
64 Dec.d.conſi.ccxix.nu.iij.† Et confirmantur iſta. Nam quando
matrimonium ꝯhitur liberè, non interueniunt qualitates,& a-
ctus ſuperius expreſſi. qui clarè oſtendunt contrahentem libe-
rè non ꝯaiſſe ſumpto argumento a ſolitis, & communiter acci-
dentibus.l.neque natales. C.de prob.l.certi conditio.§.ſi num-
65 mos.ff.ſi cer.pet.cum ſi.† Et illud quod non eſt uеroſimile reij
ci debet & non admitti,tanquam ſit imago falſitatis,ſm Bal.in
l.j.C.de ſeru.fug.& in rub. C.de prob.ubi repet.plura accumu
lans ut in caſu nro facit Barb.d.ꝯſi.liiij. col.iij.& ꝯſi.alvij.Præ-
66 clarè.col.j.uol.ij.& Alex.d.ꝯſi.clvj.col.pen.uol.v.† Hinc Bald.
in d.l.interpoſitas.in prin. dicebat, metum præſumi, qn̄ fit ali-
67 quid,quod non eſt uеroſimile fieri.† Et idem Bal ꝯſi.cciiij.Lō-
gum thema.in fine,uol.iij.aſſerit haberi debere pro probato id
cuius ꝯrium non eſt credibile,nec perſuaderi poteſt alicui bono
uiro,& ualidum eſt argumentum a uеroſimili.l.nuptura.in fi.ff.
de iu.dot.l.fi.ff.quod met.cau.c.quia uеriſimil. de prẹſump.Ea
quibus infertur ualida & firma conclu.tale matrimoniū ſi quod
ꝯctū fuit per ipſum Io. Mariam fuiſſe meticuloſè & coactè ꝯ-
68 ctum & ꝯſūr nullum & inualidum nec ſubſiſtere mō aliquo.† Et
prædictis obſtare non habet.ſi diceretur talem metum non ha-
bere prodeſſe.d.Io.Mariæ, ea quo ſua colpa incidit in actum di
cti metus,argu.eorum quæ hn̄r in l.ſi mulier.in prin.ff.qđ met.
cau.& in regu.damnum.de regu.iu.lib.vj.qm̄ ceſſat obiectio ex
eo quia talis colpa non fuit ad id ordinata, ſm glo.in uer.ſuſpē
ſus.in c.quia diuerſitatē,de conceſ.præb.& per Fely. & Moder.
69 latè in c.cum inter.nu.xxxij.de except. † Prout etiam ceſſat,nā
& ſi probata eſſet eius culpa,& quod fortius eſt,ſi fuiſſet reper-
tus cum do.Marina in actu uenereo,tñ non propterea culpa il-
la inducit ualiditatem matrimonij per metum ꝯcti, eſtoq; de-
diſſet cām actui meticuloſo ita tex. apertus in c.ueniens.il ij.de
ſponſ.& poſt alios do.Præpo.ibi col.fi.iſtud firmat,reſpondens
ad d.l. ſi mulier. ut iſto caſu non procedat, ex quo matrimonia
debens eſſe libera, & colpa præcedens non reddit illa per metū
contracta ualida,& magis in terminis iſtud tenet Alex. in d.ꝯſ.
c.col.j.uol.iij.& eſt gl.& ibi nota.Archi.& do.Præpoſi.in c.cle-
ricum.l.diſt.& idem Præpoſi.poſt alios in ca.ad eius,in fi.v.di-
70 ſtinc.ubi obiectioni alio modo reſpondet. † Minus poſtremò
obſtat ſi diceretur, talem metum fuiſſe purgatum, ex quo poſt
deſponſatam Marinā,tetigit eius manum. & eam fuit deoſcula-
tus,& una cum alijs, poſtea aſſociauit plebanū ad ipſius domū,
argu.nota.per Bar.& alios per illum tex. in l.ij.C. quod me.cā.
& in c.ueniens.el j.& c.conſultationi. & c.ad id quod.de ſpon.
Nam ceſſat obiectio, quoniam talis tactus manus & oſculū aſ-
ſertum,geſta fuerunt eo inſtanti,& eo tpe,& durante eadē cau-
ſa metus,& fortius ſi eo tunc carnaliter cognouiſſet do.Marinā,
non propterea metus præcedens,& qui durabat, diceretur eſſe
purgatus,ut in ſimili dicunt Bar.& alij in d.l.ij.& Pet.de Anch.
d.conſi.ccacix.Et in terminis noſtris tradit Abb.in d.c.conſul-
tationi.& in d.c.ad id quod.ubi pleniſsimè do.Præpoſi.& idem
Abb.& Prẹpoſi.in c.peruenit.col.ij.xviij. diſt.& ſequitur Alex.
d.conſi.xcix.col.pen.& fin.& ꝯſi.c.col.pen. & fi.uol.iij.& Cor.
d.conſi.xlj.col.pen.uol.ij.& Barb.d.conſi.liiij.col.xvij.uol.j.&
conſi.ult.col.xiij.uol.ij.& multa accumulat Dec.d.conſi.ccxix.
col.pen.& fin.nu.viij.& ſeq.Et illa aſſociatio plebani nullam ha
bet ꝯſiderationem cum tendat ad actum penitus & proſus ex-
traneum & diuerſum,ex quib.minimè infertur ſm iura uulg.&
cōia.Conſequenter omnibus ꝯſideratis ꝯcluſio erit ualida & fir
ma aſſertum matrimonium non eſſe ſufficienter & ꝯcludenter
probatū. Et ſi aliqua minus ſufficiens ipſius coniectura dedu-
cta appareret. Tamen ex teſtibus per ipſam Marinā productis,
apertè ꝯſtat,meticoloſè & coactè per ipſum Io.Mariā fuiſſe fa-
ctum & celebratū,& ſic nulliter & inualida. Ex qua inferī pro-
nunciandum eſſe in ſauorem. d. Io. Mariæ confirmando ſniam
pro ipſo primo loco datā & declarando male fuiſſe iudicatū ſe-
cundo loco,ꝯ illam primā. Eo magis cum aſſerta ſnia ſecunda
apertiſsimè & notoriè,ex ſuperius deductis appareat iniqua,&
iniuſta,ꝯtinens apertiſsimā,& manifeſtā iniuſtitiā, ac iniquita-
tē, de cuius nullitate in præſenti aliquid minime dico ex quo,
q̄plures deductæ fuerunt per peritū.d.aduocatū,& procurato-
rē ipſius Io.Mariæ. de quarum nullitatum ueritate diſcuſsio re
mittiī ſano, & integro iudicio integri & peritiſsimi bn̄tis iudi-
care. Et iſtę ſatis in p̄ſenti erunt, quo ad cōmodū & uictoriam,
necnō & optimum ius.d.Io.Mariæ oſtendendum. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Sententia euidenter iniuſta,& manifeſtè iniqua,ex eiſdem actis,nō eſt confirmanda nec exequenda.*
2 *Vxor petens ſeparationem thori,& dotis reſtitutionem,ſuccumbit ſi non probat,quæ opponit marito.*
3 *Separatio thori non conceditur propter paupertatem mariti.*
4 *Paupertas non priuat maritum fructibus rerum dotalium.*
5 *Et ſi dos conſiſtit in rebus ſtabilibus, non uenit ex hac cauſa reſtituenda ſi maritus illas bene adminiſtrat.*
6 *Paupertas mariti formiter probanda eſt, ut conſtante matrimonio dos reſtituatur.*
Quando diſpoſitio requirit aliquam qualitatem illa probanda eſt.
7 *Matrimonium ſeparatur quo ad thorum propter ſæuitiam & ſeueritatem mariti,& dos uenit reſtituenda uxori iſto caſu & cōſtante matrimonio,& nu.12.*
8 *Maritus & uxor ſunt ſocij diuinæ,& humanæ domus.*
9 *Thorus ſeparatur ſi maritus uerberat uxorem, ſed contra numero 33.& 39.*
11 *Semel malus ſemper præſumitur malus in eodem genere.*
12 *Fit ſeparatio thori quando maritus capitalis odia proſequitur uxorem.*
13 *Et propter ſæuitiam fit ſeparatio, etiam ſi uxor dederit cauſam timori.*
14 *Cauſa ſeparationis thori & matrimonialis grauis eſt & ardua.*
15 *Et in ea requiruntur probationes concludentes.*
16 *Et teſtes in illa deponentes debent eſſe idonei, & omni exceptione maiores.*
17 *Teſtis deponens de auditu,non probat.*
18 *Teſtis ſingularis,minimè probat.*
19 *Teſtis deponens per uerbum credo,non probat.*
20 *Et idem ſi deponit de indicto ſuo.*
21 *Et idem ſi de uiderī ſuo.*
22 *Teſtis deponens de confeſſione extraiudiciali facta parte abſente non probat.*
23 *Teſtes debent in eorū depoſitione neceſſario, concludere,& nu.50.*
24 *Religioſus deponens ſine licentia ſui ſuperioris,quando probet.*
25 *Teſtis bis examinatus, & referens ſe ad primam depoſitionem illam probat.*
26 *Conſanguinei & affines non ſunt idonei teſtes.*
27 *Paupertas an & quando repellat teſtem.*
28 *Infamis infamia falſi non eſt idoneus teſtis.*
29 *Affectantes cauſam,& ſollicitantes,non ſunt idonei teſtes.*
30 *Bona fama,& uita ſatis probat.*
31 *Teſtes domeſtici idonei ſunt ad probandum geſta in domo.*
32 *Minæ parum conſiderantur,quando calore iracundiæ procedunt.*
33 *Maritus cum cauſa poteſt uerberare uxorem & uinculare.*
34 *Et licita eſt marito correctio uxoris, etiam poſt præſtitam cautionem.*
35 *Ceſſat ſæuitia quando maritus præſtat ſatiſdationem.*
36 *Et an ſit talis, cui non poſſit prouideri per ſatiſdationem remittitur iudicis arbitrio.*
37 *Separatio thori, & reſtitutio dotis procedere debent ex cā iuſta.*

38 *Nec concedenda eſt, propter fictam ſæuitiam, & timorem vxoris.*
Alijs enim remedijs poterit eſſe conſultum.
40 *Moneri debet maritus, ne oſtendat ſæuitiam erga uxorem.*
41 *Eccleſia ex officio, ut coniuges inſimul redeant cogere poteſt.*
42 *Propter fornicationem mariti, conceditur uxori ſeparatio thori, et dotis reſtitutio.*
43 *Etiam ſi maritus, fornicetur cum ſoluta.*
44 *Licet uxor non poſſit accuſare maritum de adulterio, tamen poteſt petere ſeparationem thori, & reſtitutionem dotis.*
45 *Et mulier adultera non perdit dotem, ſi maritus fornicatur.*
46 *Vxor tenetur probare fornicationem, quam opponit marito.*
47 *Non ſufficit proponere, ſed neceſſe eſt probare.*
48 *Mulier confitendo ſe eſſe cognitam ab aliquo, non probat, & alijs ſequentibus.*
49 *Meretrix eſt infamis infamia facti.*
50 *Socia criminis repellitur à teſtimonio, & non probat.*
51 *Adulterium uxoris, & fornicatio mariti compenſantur.*
Maritus committens fornicationem, non debet pati ſeparationem thori, & reſtituere dotem ſi mulier etiam adulterium commiſit.
52 *Vxor temerariè diſcedens è domo mariti, dicitur eum ſpoliare, & antea, illi reſtituenda eſt.*
53 *Maximè ſi maritus id petat.*
54 *Argumentum à uerosimili ualidum eſt.*
55 *Attendi debent proſecuta & probata, & ſecundum illa iudicandum eſt.*
56 *Vxor propter adulterium perdit dotem, et donationem pp nuptias.*
57 *Et illi non ſunt præſtanda alimenta, nec expenſæ.*
58 *Etiam ſi per uiam exceptionis, adulterium ſit probatum.*
59 *Adulterium dicitur notorium, poſtquam eſt probatum, licet ab initio non eſſet.*
60 *Et uxor adultera, non poteſt ſe iuuare propter ſæuitiam mariti.*
61 *Adulterium probatur ex præſumptionibus, coniecturis, & indicijs, & alijs ſeq.*
63 *Quæ non poſſunt directò probari, probantur per coniecturas.*
64 *Literæ amatoriæ, dant coniecturam adulterij, ſi fuere recognitæ.*
65 *Coniecturæ legales, manifeſtam probationem inducunt.*

CONSILIVM. LIIII.

ASSERTAE ſententiæ ꝯ Cæſarem de Dulcinis
prolatæ in fauorem Diemantis de Dulphis, euiden
tem iniuſtitiam, & manifeſtam iniquitatē ex actis
1 apparentem continent, † quãr nullo modo ueniunt
approbandæ, nec exequendæ, potiſſimum cum ab illis fuerit p
ipſum Cæſarem legitimè appellatum & procuratum, ad plene
nota per Abb. & alios, maximè Fely. in c. inter cæteras, de re iu-
di. & Abb. in c. cum inter. & alios in c. Bertoldus. eo. titu. & per
ſcrib. omnes in l. j. C. de err. calc. & Rot. in no. deciſ. cccc xxxv.
Item fuit iudicatum. & Alex. in l. rei iudicatę. §. j. ff. ſol. ma. cum
alijs citatis in deciſ. ꝯſi. Neap. xviij. Latę fuerunt. & deciſ. xxxix.
Per binas. & xlvij. Fuerunt latę. nec dictæ duæ iniquæ ſententiæ
potuerunt ſumere robur ex alia tertia, quoniam illa fuit, & eſt
ipſo iure nulla, vt ex pluribus deduximus, in alijs formationi-
2 bus. † Euidentiſſima aũt, & manifeſta iniuſtitia, & iniquitas aſ-
ſertarum duarum ſententiarum colligiẽ & oſtenditur, qm̃ ipſa
Diemantes petens thori ſeparationem, ac dotium & rerum pa-
rafrenalium reſtitutionem, minimè intentionē ſuam probauit
ꝯſiderando ſingula capita quibus ꝑtendebat conſequi per eam
petita. A quibus ipſe Cæſar merito debebat & debuit abſolui, p
illam tritã & uulgatam regulã, actore non proban. &c. Quini-
mò ipſa conſideratis probatis per Cæſarem, condemnanda ue-
3 nit ad nonnulla, de quib. inferius dicemus. † Primum concernẽs
abſolutoriam Cæſaris, clarè oñditur, dum ipſa Diemantes petie
thori ſeparationē, & reſtitutionē bonorum propter paupertatē
ipſius Cæſaris. Hmõi nãque cã ſi uera ac probata eſſet, minimè
thori ſeparationē inducit. c. per uras, ubi poſt gl. firmant oẽs ci-
tantes concor. eã de don. inter uir. & uxo. & tradunt oẽs per il-
lum tex. in l. ſi conſtante. in prin. ff. ſol. mat. & in l. ubi adhuc. C.
de iu. dot. & in auc. de æqua. dot. §. illud. & Hoſt. in ſum. titu. de
do. poſt diuor. reſti. uer. & qñ conſtat. & per gl. & Ab. col. ij. ver.
4 ſeptimus caſus. in capitu. ij. de ſequeſtra. poſſeſ. & fructu. † Mi-
nus etiam allegata cauſa priuat maritum fructibus dotaliũ, ut
5 traditur communiter per omnes in dictis locis. † Eo etiam quia
dos Diemantis cõſiſtit in reb. ſtabilibus, quo caſu mulieri iã cõ
ſultũ eſt, cũ ita de facili non poſſint alienari, nec minus occulta
ri nec celari. ff. & C. de fun. do. per totũ. & inſt. quib. alie. lic. uel
non. in prin. & quia ipſe Cęſar dictas res dotales immobiles, ne
dũ bene tractauit & adminiſtrauit, quinimò meliores fecit, &
illas meliorando multas proprias pecunias perſoluit, ut not. oẽs
6 in d. c. per uras. & in alijs locis. ſ. relatis. † Eo magis eum aſſerta
paupertas non appareat formiter deducta, & minus probata ꝯſi
derando qualitates de iure requiſitas, de quib. in d. l. ſi conſtante.
& in d. l. ubi adhuc. & in d. §. illud. & per oẽs in d. c. per vras. iun
ctis ad plenũ accumulatis per Fely. in c. licet cãm. de prob. colu.
pen. & in c. ij. col. ij. de reſer. & Alex. ꝯſ. lxxix. uol. iiij. & ꝯſi. j. uo
7 lu. iij. & Fran. de Cur. conſi. xvj. & duob. ſeq. ¶ † Alia uerò cã ad
ſeparationem thori & reſtitutionē prædictarum rerũ adducta
per ipſam Diemantē, prima facie vř eſſe ſufficiens, nã ipſa pro-
ponit, ſæuitiã & ſeueritatē Cæſaris ſui mariti, tũ quia ipſi malã
ac peſſimã fecit ſocietatē, ꝯ illud uulg. de quo in l. ſeruus ex le-
8 ge. ff. de ſer. export. † Et quia erant ſocij diuinæ & humanæ do-
mus. l. aduerſus. C. de crim. capi. hære. & in l. ex diuerſo. §. j. ubi
9 gl. ff. ſol. mat. † Eo ẽt qm̃ atrociter ipſam uerberauit, ſune, ſere u
la, ſeu corrigia, & eã cũ pugione uoluit uulnerare, & mortẽ illi
cõminatus eſt, ad not. in auc. de nup. §. mitiores itaq; nuptiarũ.
uer. aut gladio, & uer. aut etiam ſi flagellis. & in l. ꝯſenſu. §. ſuper
10 plagijs. C. de diuor. † Et eã capitali odio proſecutus eſt, & proſe
11 quit. c. ex tranſmiſſa. de reſt. ſpo. † Et quia ipſe Cæſar primã vxo
rẽ dř uenenaſſe, & ſemel malus &c. reg. ſemel. de reg. iu. li. vj. &
12 arg. not. in l. ij. C. de epiſcop. audien. † Et certũ eſt propter ſæui
tiã mariti uxorẽ poſſe petere ſeparationē thori & reſtitutionē
dotis. d. §. mitiores itaq;. ubi ſcrib. iſtud firmant, & bř in d. c. ex
tranſmiſſa. & in c. literas. in fi. eo. tit. ubi doc. oẽs citantes ꝯcor.
iſtud uolunt, & tradit in c. de bñdicto. xxxij. q. j. & per gl. & do.
Præpo. in uer. ſteterit. in c. de illia. col. pen. in xij. caſu, de ſponſa.
13 & in c. j. in fi. de diuor. † Et Abb. in c. j. nu. vij. ut li. pend. uolentẽ
id procedere ẽt ſi talis timor proceſſerit eã & culpa ipſius mulie
ris, cũ illa non fuerint geſta, nec proceſſerint ad effectũ iſtum,
ſm gl. ordi. in uer. ſuſpenſus. in c. quia diuerſitatē. de ꝯceſ. præb.
¶ Iſtis tñ non obſtã. ꝯſiderata facti ueritate, cã præallegata ipſi
Cæſari minimè nociua eſt, quoniã ſæuitia aſſerta, & imputata
per ipſam Diemantem, minimè formiter nec concludenter, ut
iura exigunt probata oſtendit, quo caſu ſuper ea non põt habe-
14 ri ꝯſideratio. † Cauſa namque iſta ſeparationis thori, & reſtitu-
tionis dotiũ, & ſucceſſiuè mřimonialis, grauis eſt & ardua, ſm
Spe. in tit. de reſcrip. ꝑſen. §. rõne formæ. uer. nunc ad inſtructio
nẽ. & d. Ant. & Abb. in c. ſi pro debilitate. & in c. cãm matrimo
15 nij. de off. dele. & Bal. in l. iij. in prin. de iureiu. † Et in ea requi-
runẽ probationes neceſſariæ & ꝯcludentes, ſm Alex. adducentẽ
16 plura ꝯſi. cxliij. Qm̃ abundè. uol. j. † Et teſtes in d. cã deponẽtes
eſſe dẽnt idonei, & oi exceptione maiores, ſm gl. & Abb. in ij.
not. in c. j. de ꝯſang. & affi. & per gl. fi. in c. in literis. de teſtib. &
alia adducit Barb. ꝯſi. xlv. col. j. & conſi. liiij. col. iij. uer. tertio ꝑ
mitto, uol. j. Diſcurrendo aũt teſtes ſuper hmõi cã productos, p
ipſam Diemantem, nec idonei ſunt, nec omni exceptione maio
res, quinimò claudicant, & multas patiunẽ exceptiones, ut eſt vi
dere ex lectura depoſitionum ipſorum, quorum dicta, & defe-
ctus ſummatim, ſigillatim, & ſpecificè referunẽ in informatione
facti pro parte ipſius Cæſaris exhibita, quib. ꝯſideratis, iſto ẽt
caſu uerſabimur in regula ſuperius citata actore non probante
17 &c. † Aliqui nanque ipſorum teſtium ſolum deponunt de audi
tu, & relatu ipſius Diemantis aduerſariæ, & certum eſt teſtimo
nium de auditu nihil ꝯcludere, ſm gl. in l. in ſumma. §. idem La
beo. ff. de aqua plu. arc. per Abb. & alios in c. licet ex quadã, in
ij. nota. de teſti. & per gl. in c. hoc vř. xxij. q. v. per do. Ant. Imo.
18 Arc. & Fel. in c. tam literis, ex̃ de teſtib. † Aliqui etiam ipſorum
ſunt ſingulares ꝯñr nihil probantes, ẽt ſi mille eſſent. l. iuriſiurã-
di. C. de teſtib. c. licet cauſam. de prob. c. bonę. c. cum dilecti, de
ele. & per Bal. in l. de quib. col. antep. uer. ſed nunquid teſtis. ff.
19 de teſti. † Aliqui etiam deponunt de credulitate, & per uerbũ,
credo, quod teſtimonium penitus reijcitur, ſm gl. & doc. in l. te
ſtium. C. de teſti. gl. & Bar. in l. ij. §. pen. ff. de aq. plu. arc. per gl.
& doc. in c. quoties. extra de teſti. & in c. tertio loco, de præſum.
& Mod. in l. j. ff. de iuſ. & iu. col. v. & in rub. ff. de iu. ine. cumulã
20 tes alia. † Et idẽ dicendum erit quoad alios teſtes deponentes
de ipſorum iudicio, ſm Ang. in l. ſciendum, col. ij. ff. de uer. ob.
21 & Alex. ꝯſ. lxxiij. Viſo teſtõ, uol. j. † Vbi citãdo Bal in l. de quib.
col. xx. ff. de legi. dicit idem eſſe quando teſtes deponunt de ui-
22 dere ipſorum. † Et quidã alij deponentes de ꝯfeſſione Cęſaris,
ſm eos dicẽtis uerberaſſe d. Diemantem, minimè concludunt,
tũ quia licitum erat illã uerberare, & caſtigare, ut inferius dice-
mus,

uiris, tum quoque quia non ſunt in hoc conteſtes, ſed ſingulares
tum et quia aſſerta confeſsio non dr facta præſente ipſa Dieman
te, nec in iudicio, ſed extra, ꝓpter minimè attendi debet ſm Bart.
& alios in l. certum. § ſi quis. ff. de ꝯfeſ. ubi Alex. concord. citat.
& per eundem Alex. in l. ij. C. de repu. hæ. Fel. in c. ſi cautio. col.
vj. de fid. inſt. & Barb. in c. ſi. col. iij. de ſucc. ab inteſt. & Iaſ. in l.
23 error. col. j. C. de iu. & fac. ign. & in l. poſtquā liti. C. de pac. † pō
nt aliqui deponentes audiuiſſe ipſam Diemantem in ſuo cubi-
culo clamantē, minus probant, cum non declarent ex qua cau-
ſa clamabat, tum et quia ſingulares ſunt, & depoſitio non ꝯclu-
24 dens reijcitur. l. non hoc. C. unde legi. c. in pſentia. de probat. † Nec
frater Cæſareus ꝯcludenter probat, tum quia deponit de audi-
tu, tum quia ſingularis, tum quoq; quia examinatus ſine licentia
ſui ſuperioris. c. ſi religioſus. c. ſi abbatem. de ele. li. vj. c. ſi. de ſe-
pul. eo. li. c. quāquā. xiiij. q. ij. & per doc. in c. nuncius, ex de te-
25 ſti. † Et alius teſtis do. Iulius de Maya, apertiſsimè in fauorē Cæ
ſaris deponit ꝯſiderata prima eius depoſitione, facta in turro-
no, ad quā ultimo loco examinatus ſe refert ad no. per Bar. in l.
eos. ff. de fal. & in l. Labeo. nu. viij. ff. de ſupp. leg. & per Tind. in
tract. de teſt. uarian. circa fi. & ꝑ Mod. in trac. de teſti. nu. 375.
26 faciunt et no. in c. cum cauſam, & in c. ſicut, de teſt. † prout etiā
depoſitio aliquorū ruit eo quia ſunt ꝯſanguinei, & affines. d. Die
mantis. c. literas, ubi doc. maximè Fely ꝯcor. citan. de præſum.
extra. l. Iulia. ff. de teſti. c. accedens. ubi gl. & alij no. ut lite conte-
27 ſta. cū ſi. † Sūt et & aliqui pauperes, & uiles ad no. p Io. An. Im.
& alios in c. ſi quis teſtium, de teſt. l. iij. in prin. ff. eo. & per Alex.
conſi. xv. Viſo proceſſu. uol. iij. & conſi. cl. vol. v. col. iiij. ver. nūc
28 diſcutiendū, & Abb. in c. ſuper eo. de teſti. † Et aliqui teſtes infu
mea infamia facti ꝯſideratis et alijs eorum qualitatibus. in pſen
ti cā reijciendi ſunt ſm Bal. in l. cunctos populos C. de ſumma
Tri. & fid. cath. ubi et Mod. tangunt & per Abb. in ca. teſtimo-
29 nium, col. iiij. de teſti. † Aliqui et affectantes uictoriam pro ip-
ſa Diemante, & ſollicitatores præſentis cauſæ, ad no. per Abb.
in d. c. ſuper eo. & in c. ueſtra, in fi. qui mat. accu. poſ. & Alexan.
conſi. cliiij. col. j. uol. v. & per Rot. in tit. de teſtib. deciſ. aj. & aij.
in antiq. nec aliquis teſtis probat Cæſarem occidiſſe primā uxo
rem, cum illa Eliſabeth ſit ſingularis, ut minus ꝯcludenter atte-
ſtetur iſtud, ſit etiam pauper, & commater Alex. Maluitij Ama
30 ſij prædictæ Diemantis. † Et eo magis dicta prædictorum te-
ſtium ruunt, quia teſtes examinati per Cæſarem concludēter de
ponunt bonam uitam & famam ipſius ad no. in l. non omnis. §.
31 à Barbaris, de re milit. † Affirmant et bonam ſocietatem ipſius
Cæſaris, erga ipſam Diemantem, quandiu ſtetit in eius domo,
& antequā inde aufugiſſet, a quo Cæſare fuit honorata, & ut ue
ra uxor tractata ac dilecta, quib. teſtibus cū domeſtici eſſent, &
de geſtis in domo deponant, magis credendū eſt, quā alijs exte
ris ꝯtrium deponentibus. c. ſuper prudentia. el j. aiiij. q. ij. l. ꝯſen
ſu, §. ſuper plagijs. C. de repudi. l. quoties. ubi Burtu. de naufrag.
32 lib. a. † Et quia Cæſar nunquā pugione uulnerauit ipſam Die-
mantē & ſi quia minatus fuiſſet, quod minimè uerum eſt profe-
cto iſtud, minus eſt ꝯſiderabile, cum paſsim mariti comminentur
mulierib. & cū minæ minimè fuerint mandatæ executioni, ma
ximè quia calore iracondiæ proceſſere. l. j. C. ſi quis imp. male. u-
bi Ang. not. & tradit in l. quod calore. ff. de reg. iur. & in c. ſi ga
iratus. §. notandum. ij. q. iij. & facit. l. ob hæc uerba. ff. de his qui
33 not. inſ. † Et ſi aliqua uerbera ipſi Diemāti Cæſar ipſe intulit iu
ſta de cā id fecit ꝓp literas amatorias repertas penes ipſam & a-
dulteriū p eā commiſſū, cum dño Alex. de Maluitijs, qua de cā
nedum eidē Cæſari licuit eā ita modicè uerberare, quinimò ma
ioribus pœnis impunè, eandē affligere poterat, & talia uerbera
illata non inducūt ſæuitiā, cū marito licitum ſit uxorē corrige-
re uerberare & caſtigare. c. quēadmodū. ubi oēs tradunt maxi-
mè Abb. col. pen. de iur. iur. uer. no. primo ea gl. dicēa iſtud eſſe
notandū ut quia cā adeſt magna, licebit marito caſtigare & uin-
culis alligare uxorē, & rñdet oibus ꝯtrijs & tradit per gl. & alios
in c. ſicut. vij. q. j. & in c. placuit. xxxiij. q. ij. & multa accumulant
Mod. in l. miles. §. qui iudicati. nu. vij. ff. de re iud. & in l. j. nu. 34.
ff. de legi. & Signo. de Amod. ꝯſ. lxiij. Titius. in prin. & Bal. in l.
ſi filius. C. de patr. pot. & probat in §. ſi quis aūt propriā. in auct.
34 ut lice. ma. & auiæ. & per Alex. ꝯſ. xcvj. uol. iij. † Et hmōi corre-
ctio maritalis permiſſa eſt marito, et ſi prius præſtitiſſet cautio-
nem propter ſæuitiā ſuā de qua timebat, ſm Abb. ā. citatū, in d.
35 c. quemadmodū. † Et cā præallegata ceſſat, quia, & ſi aliqua ſæui-
tia timet, tñ illi conſultum fuit per ſatiſdationē præſtitam ab ip
ſo Cæſare, & per eam ſatis eſt cautū dictæ Diemanti, quæ marito

reſtituenda eſt, ut tradit Abb. in c. ex tranſmiſſa. de reſtitu. ſpol.
nu. ij. iiij. & xlij. & in c. literas. eo. ti. nu. vij. & in d. c. quemadmo
dum. & traditur in c. de benedicto. xxxij. q. j. & per do. Præpoſi.
in c. de illis. col. pe. de ſpon. & in c. j. de diuor. circa fi. & per Ab.
36 in c. j. ut li. pend. nu. vij. † Eo magis cum iſtud totum remittat
arbitrio iudicis, an ſæuitia dicatur tanta, ut illi non poſsit proui
37 deri per cautionē ſm Abb. in d. c. literas. nu. vij. † Et quia ſepara
tio thori & reſtō dotis debet eſſe & procedere ex cā licitā, & iu
38 ſta, ut tradit in c. j. & ij. de don. int. uir. & uxor. † Nec honeſtati
conuenit ꝙ maritus iniuriatus & offenſus priuet uxore, & gra-
uet reſtituere dotē culpa & cauſa ipſius uxoris fingentis ſæuitiā
& timorem ad nota. in l. in executione. §. fi. ff. de uerb. ob. & bo-
nus quiſq; uir, ꝯſiderata culpa & malitia uxoris dantis cauſam
ſæuitiæ alio remedio utriq; poſſet conſulere. quia ſæuitia eſſet ita
maxima, ut per ſatiſdationē non poſſet illi prouideri, quod uti-
que ceſſat in caſu pſenti, & fiet denegando cohabitationē, & re
ponendo illā in loco honeſto & minimè grauando maritum re
ſtituere dotē, cum id ſui culpa minimè procedat et ſi ſæuitia tā-
ta eſſet, cui per ſatiſdationē non poſſet prouideri. nam hoc caſu
alio prouidetur remedio de quo in dicto. c. literas. in fi. & Abb.
ibi, nu. vij. & in dicto. c. ex tranſmiſſa. nu. iiij. & per gl. fi. in dicto
c. ij. de ſequeſtr. poſſeſ. & fructu. & Abb. ibi col. ij. uerſi. octauus
39 caſus. & col. pen. uer. ex hoc et dico. num. xxiiij. † Et allegata ſu-
perius in contrarium, minimè obſtabunt ſublata nanq; ſingula
apparent ex deductis ſupra in fauorē ipſius Cæſaris, & tex. in d.
auc. de nup. §. mitiores. & in d. l. ꝯſenſu. §. ſuper plagijs. nihil ob-
ſtabunt, nā ut dicit Accur. in d. §. mitiores. in gl. in uerbo flagel-
lis. iura prædicta ſunt correcta per tex. in auc. ut lic. mat. & au.
§. ſi quis autē propriam, ubi apertè tex. dicit quod ſupra deduxi
mus, & merito cum licitum ſit marito caſtigare & corrigere u-
xorem, ut oñdimus et ea alijs, & ſi dicta iura quis uellet attēde-
re, minimè procederent quando adeſt iuſta cauſa uerberādi, ut
40 deduximus. ¶ † Eo magis cū ipſe Cæſar nūquā fuerit monit᷑
nec ſub pœna nec ſub iuro, ne ſæuitiā odiū aut crudelitatē oſtē
deret uxori. ad tradita in c. j. ut li. non ꝯteſtat. & arg. eorum quæ
habentur in l. præſenti. §. j. C. de his qui ad eccl. confug. & in l. j.
ubi Bar. & alij not. ff. de his qui ſunt ſui, uel alie. iur. & per Bald.
in l. unica, §. ſed ſimus. C. de Lati. lib. toll. & in l. ab hoſtibus §. ſi
ult. ff. ſolu. matri. cum alijs traditis in d. c. de benedicto. & in d.
c. ex trāſmiſſa. & in d. c. literas. & in c. accedens. il ij. ut lite nōſcō
41 teſt. † Maximè cum eccleſia poſsit ex officio cogere utrunq; ꝯ-
iugum. et ſi ſe ſeparaſſent, ut in unum redeant, ut per Abb. & a-
lios in c. ad id quod. de ſpon. & in c. cum haberet de eo qui dux.
42 in matri. † Nec ipſa Diemantes habet intētionē ſuam fundatā,
ex eo, ꝙ poſtremo adducit ꝯ ipſum Cæſarem eum, uidelicet cō
miſiſſe fornicationē & adulterium, propter quæ concedēda eſt
ſeparatio thori, & dotis reſtitutio, ut in d. auc. de nup. §. mitio-
res & in d. aucten. ut lice. matri & auiæ. §. cauſas. & §. ſi qs in ſua.
& in d. l. ꝯſenſu. C. de repud. & hr̄ apertè in c. plerunq;. de do. in
ter uir. & uxor. ubi oēs id firmant, ut etiam tradunt doc. per illa
iura in c. j. & in c. de maritis. de adult. & in c. ſi. de conuer. coniu
ga. per Abb. & eundem in c. de infidelib. de conſangu. & affi. &
in c. ex parte. de ſponſal & in c. quæſiuit. & c. ſignificati. ubi Mo
der. in ult. not. & in gl. ultima. de diuor. & axxij. q. vj. per totum.
& q. vij. c. omnes. & traditur in dicto cap. quemadmodum. de iu
reiu. & per gl. in uer. offenſo. in c. Romana. de ſen. excō. li. vj. &
in c. pe. & ſi. de adul. & in c. dixit. & c. ſi quis. axxij. q. j. & p Ab.
in j. notab. & in c. ij. de coniug. lepro. & Pau. de Caſt. ꝯſ. cccxcij.
43 De quadā. col. j. cum ſi. † Quæ procedere uident et ſi ipſe Cæſar
fornicationē cōmiſit cum ſoluta. c. nemo. xxxij. q. iiij. ubi Arch.
& alij iſtud firmant, & tradit in c. in coniugio. xxxij. q. j. & in c.
non ſolū. q. vij. & in c. meretrices. q. iiij. & per Soc. ꝯſ. cxlviij. Me
mini. col. ij. uol. j. & Frā. de Cur. cōſ. laxiij. Super memorata. col.
44 axiiij. in prin. uer. & bñfacit. † Licet. n. maritus non poſsit p v-
xorē accuſari de adulterio, ſm Abb. in d. c. j. in ij. notab. ut li. nō
conteſt. & Soc. d. ꝯſi. cxlviij. & Moder. in l. ea ea parte. §. mulier.
nu. iiij. & ſeq. ff. de uerb. obli. Tñ quia fornicatur præſtat cauſam
ut ſeparetur thorus, & fiat dotis reſtitutio, iuribus & deciſ. qui-
45 bus ſupra. † Ita ut mulier etiam adultera non dicat dotē perde-
re, ſi maritus adulterium ſeu fornicationem commiſit, ſm Pan.
46 de Caſt. citantem iura conſi. cxxviij. † Hæc mulier. † Quib. non
obſtantibus. perſiſtendo in concluſis ſuperius dr̄ cauſam iſtam
minimè debere nocere Cæſari. Procederet. n. quia ipſa Dieman-
tes probaſſet fornicationē, & adulteriū cōmiſſum p Cæſarē. Nō
.n. ſibi ſatis fuit opponere, ſed ulterius neceſſe habebat ꝓbare,

ſm gl.& alios per illa iura in c.pen. & fi.de adult.& in c.ſignifi
caſti.de diuor.& probat in d.l.conſenſu, & in d.c.plerunque,&
47 in alijs locis ſupra in ꝯſilium citatis. † Et ſuadetur ex illa uulg.
reg.diſponente.non ſufficere proponere aliquid,niſi probetur.
l.ſi prius.ff.de ope.no.nun.& in c.dilecti.de excep.ibi,oppoſita
& probata.cum ſi.Nec ipſe Cęſar ꝑ ſe aliquo domi,ſeu extra do
mũ,retinuit concubinã, ut loquunt̃ aliqua iura citata ſuperius,
maximè.c.ſignificaſti.de adul.cum alijs alleg.per Lud.Bologn.
48 ꝯſi.xxiij.col.j. † Et licet opponat̃ ipſum cõmiſiſſe fornicationẽ
cum Helena nuncupata la Fratina ſemel tm̃. & nõn reiteratis
uicibus,quod utiq; leue reputatur.l.capitalium.§.non oẽs.& §.
uenerarij.ff.de pęn.l.iij.C.de epiſ.aud.tñ illud minimè probatũ
apparet,qm̃ depoſitio dictæ Helenæ,nullam prorſus facit fidẽ.
49 † Tũ quia meretrix,& infamis Infamia facti.l.palã.§.qui adul-
terio.ff.de ritu nup.& adultera.d.c.meretrices,xxij.q.iiij.& per
50 Spe.in ti.de teſt.§.j.uer.item quid ſi accuſatus. † Et etiam quia
ſocia criminis,ut hr̃ in c.ſignificaſti.de adult.& in terminis nr̃is
tradit Hoſt.in ſum.de diuor.col.v.uer.caueat ſũr iudex,uolens
iſtam tanq̃ ſociam criminis, nullã prorſus fidem facere. l.ſi.ubi
oẽs tradunt.C.de accuſ.c.j.de ꝯfeſ.& plenè per oẽs in c.ueniẽs.
de teſti.& in c.ſi quis Papa.lxxix.diſt.& p gl.in c.memini.xv.q.
iij & in ꝓprijs terminis nr̃is tenuit Iaſ.ꝯſi.xxij.accuſat̃ Ioſeph.
uul.j. ꝯcludens ex multis p eũ citatis adulterium ſeu fornicatio
nẽ non probari per ꝯfeſſionẽ mulieris adulteratæ maximè quo
ad ꝯdẽnationẽ,nec ẽt probari p teſtes deponentes de auditu ꝯ-
feſſionis,ut dr̃ adulteratæ,eo magis cũ d.Helena ad ira deponẽ.
dum acceſſerit precib.aduerſarię & alterius de Dulphis,eius ꝯ-
ſanguinei,& amaſij. d. Helenæ, ẽt in d.ſuo ſingularis,nec dictã
fornicationẽ oppoſitã probat, Vrſolina deponens uidiſſe Cæſa
rem cum d.Helena in cubiculo, tũ quia ſingularis,tũ q̃a famu-
la,& ancilla.d.Helenæ pauperrima, mendica,meretrix, & infa-
mis,& ea q̃ depoſuit,aſſerit ſe depoſuiſſe p̃cib. illius de Dulphis
amaſij.d.Helenę,& ſua depoſitio minimè in aliquo eſt ꝯcludẽs,
prout eſſe dẽt,ꝯtr̃ interp̃tanda uenit ꝫ producentẽ.l.nõ hoc.C.
51 uñ leg.& in c.in p̃ſentia.de prob. † Eo inſuper qm̃ hmõi oppo
ſitio fornicationis, & adulterij , ẽt ſi formiter, & plenè probata
fuiſſet.d.Cæſari in nullo hr̃et obſtare, pp adulteriũ cõmiſſũ,p
ipſam Diemantẽ,ut ſtatim dicet̃, quo ꝯſiderato, mutua ꝯpenſa
tione p̃dicta delicta tollerent̃,& ipſe Cęſar nullam deberet pati
pœnã.l.uiro.l.cũ mulier.ff.ſol.ma.c.ſignificaſti.in fi.ubi gl.ꝯ-
cor.citat de diuor.c.pe.& fi.de adul.& tradunt oẽs in c.diſcre-
tionẽ.maximè do.Præpo. in viij.not.de eo q cogn. ꝯſangui. &
in c.j.in gl.iij.de frigi.& malefi.Patet igit̃ ex iſtis,cãs oppoſitas
p ipſam Diemantẽ ꝫ Cæſarẽ ad ſeparationẽ thori,& reſtitutio-
nẽ dotiũ,non eſſe probatas, nec ſufficientes , ut ipſa potuerit ꝫ
52 eũ obtinere,& de iure ſnĩas reportare.† Et quia propria aucto-
ritate ac temerariè diſceſsit è domo d.ſui mariti ipſum ſpolian
do,ante oĩa cogenda eſt, ut reuertat̃ ad ipſum. c.accedens.il ij.
ex̃ ut li. non ꝯteſt.c.porrò.c.ſignificaſti.de diuor.& tradit in d.
c.literas,& in d.c.ex trãſmiſſa.& p Inn.in c. ueniẽs.de reſt.ſpo.
Io.de Ana.& alios in c.intelleximus.de adul. & p Bal.in conſi.
ccxxj. Nã qñq;.uol.ij & Henr.Boych. in d.c.ſignificaſti.de di-
53 uor.† Maximè cũ Cæſar iſtud petierit,& petat.ad no.in c.ex p-
te,ubi Mod.in vj.not.de ſponſ.& p eoſdẽ poſt Abb.in c. ex lite-
ris.in ix.not.de diuor. & p Abb.in c.ueniẽs. de ꝯuer.ꝯiug.Inn.
& Abb.in c.de illa.de adul..& tãto magis iniqtas, & manifeſta
iniuſtitia aſſertarũ ſnĩarum apertiſsima oñdit̃,cũ in illis Cęſar ip-
ſe appareat ꝯdẽnatus in expẽſis, nec non ad reſtitutionẽ quorũ-
dã bonorũ mobilium, & paraſrenaliũ,quæ nunquã fuere conſi-
gnata ipſi Cęſari.Cõcludenter ꝓbanti,de proprijs ſuis pecunijs
feciſſe eidẽ Diemanti q̃plures ueſtes monilia annulos, & ioca-
lia,quorũ bonorũ,nullam unq̃ fecit alienationẽ,ſeu diſsipatio-
nẽ, & qñ ipſa Diemantes, Cæſare exiſtente carcerato,& inuito
eius ſocero,temerariè receſsit eius domo dolosè,& aſtutè pũbli
cauit eius ueſtes, fingens illas reponere in capſa , quam ſignare
fecit a quodam Mazzcito , eo aliter non inſpiciente quę bona
eſſent intus , eadem Diemante ſucceſsiuè ibidem remanente ,
& de quibus ad ipſum Cęſarẽ nihil peruenit, & excxrcerxtus nũ
quam dictã caſpam aperuit , & ueroſimiliter ipſa diſcedens oĩa
54 ſecũ aſportauit. † Quod argm̃ ualidũ eſt.l.ſi.ff.quod met.cau.l.
l.nuptura.in fi.ff.de iur.do.c.quia uetiſimile.de præſum. Maxi
mè ꝯſideratæ diſpoſitione ſtatuti Bonon. ſub rub. de dot.reſti.
quo cautũ eſt bona paraſrenalia in caſu reſtõnis eſſe reſtituen-
da in eo ſtatu,in quo reperiunt̃. Non potuit igit̃ ꝯdẽnari,prout
fuit ꝯdẽnatus,nec ad expenſas, nec ad reſtitutionẽ dictorũ bo-
norum ſeu eorum æſtimationẽ. nec ad reſtõnẽ dotium, & min'
proferri potuit ſnĩa ſuper ſeparatione thori, & qm̃ iniquè & in
iuſtè euidenter ac manifeſtè aſſertæ ſnĩæ apparent prolatę , tãe
ritouenium reuocandæ,& retractãdæ in fauorẽ ipſius Cęſaris,
qui a p̃dictis oĩbus erit abſoluendus, & ipſa Diemantes cogẽda
55 erit redire ad ipſum,rõnib.cauſis & decif.quib.ſ. † Et qm̃ ꝯſide
ratis probatis & executis, p ipſum Cæſarẽ ꝫ, & aduerſus ipſam
Diemantẽ,prout neceſſario proſecuta ueniunt ꝯſiderãda,& ſm
illa ſnĩa & iudiciũ proferenda.l.de reb. ff.de arbi. Bar.& alij in
l.ſub p̃textu.C.de tranſa.p Fely.in c.licet Hely.col.pe. de ſimo.
Probatũ apparet ipſam adulteriũ commiſiſſe cũ Alex.de Malui
tijs, merito cum renitens ſit redire ad ipſum Cæſarẽ, ꝯdẽnanda
56 uenit ad priuationẽ dotiũ.† Necnõ & donationis ante nuptias,
quas ipſe Cęſar maritus,pp adulteriũ lucrat̃.c.plerunq;.ubi oẽs
tradunt.de dona.inter mari.& uxo.c.ſignificaſti.& c.ex literis.
de diuor.& p oẽs in c.j.& in c.accedens.ut li.non ꝯteſt.& in d.
c.quemadmodũ.de iu.iur.c.pe.& fi.de adul.d.l.uiro, & l.cũ mu
lier.ff.ſol.mat.& in auc.de nup.§.mitiores.& in auc.ut lic.mat.
& auiæ.§.quia verò.& in d.l.ꝯſenſu. C.de repud. & p Mod.in l.
57 nõ dubiũ.nu.axxij.& alijs ſeq.C.de leg.† Et Lud.Bolo.ꝯſ.xxiij.
Concludentẽ iſto caſu,tali mulieri & uxori nõ eſſe p̃ſtãda alimẽ
58 ta nec expenſas.† Et q̃ ꝯcluſio nedũ procedit qñ maritus accu-
ſat uxorẽ de adulterio,ſed ẽt qñ per uiã exceptionis opponit de
adulterio,& illud probat ut ad plenũ proſequit̃ Io. de Ana.poſt
alios in c.intelleximus.col.iiij.& alijs ſeq.extra de adul.& Abb.
in iij.nota.& ibi Mod.in d.c. plerunq;. & plenè ẽt tangit Alex.
ꝯſi.clxxxix.In cã & lite.col.ij.& iij.vol.vj.& Ang.in ſum.inver.
59 adulteriũ.§.iij.& in uer.dos.§.xv. † Qñ.n.excipiendo opponit̃
de adulterio,adhuc nõ notorio & ſuper illo recipiunt̃ probatio
nes ex quib.probat̃ efficit̃ notoriũ,& ꝯſr uir lucrabit̃ dotem,&
donationẽ propter nuptias ſm do. Præpo.in d.c.ſignificaſti.de
60 diuor.in fi.† Nec ipſa Diemantes poterit euitare amiſsionẽ do
tis,& donationis pp nuptias allegãdo ſæuitiã mariti ad not. in
c.ex literis.de diuor.cũ alijs citatis per Lud.Bolog.d.ꝯſ.xxiij.in
prin.nec ẽt p uiam ꝯpenſationis poterit euitare amiſsionẽ præ
dictorũ allegando fornicationẽ & adulteriũ ipſius Cęſaris cum
uerè ipſe Cæſar nõ fuerit fornicatus, nec adulteriũ cõmiſerit ut
61 ſ.oñdimus.† Et q ipſa Diemantes cõmiſerit adulteriũ ſatis ꝓ-
batũ apparet & per teſtes de uiſu deponentes ipſam cum d.ſuo
Amaſio uidiſſe ſolos in cubiculo,necnõ & in domo cuiuſdã Le
næ,necnon p famã publicã,ad plenè nota.in c.p̃terea.de teſtib.
& in c.literis.& in c.tertio loco.de p̃ſum.per gl.& Bar.in l.capi
te quinto.& in l.qđ ait lex.in prin.de adul.& in l.ij.§.fi.eo.ti. &
Alex.loquentẽ in terminis nr̃is.d.ꝯſ.clxxxix.nu.x.& Bar.in l.ij.
62 ff.de furt.& Lap.alleg.lx.† Et quia adulteriũ non poteſt ita dire
cto probari & ſpecificè,& admitti debent probationes per ꝯie-
cturas & præſumptiones,ut tradit̃ in locis præall.& in c.j.& ca.
ſignificaſti.de adul.& in c.cum cauſam.de probat.& per Bal.in
63 c.j.quib.cau.ſeud.amit.† Ad quod illud uulg. diſponẽs admit-
ti probationes per coniecturas in his quæ ſunt difficilis proba-
tionis & quæ directo probari non põt.d.c.p̃terea.& p Bar.in l.
in illa ſtipulatione.in fi.de uerb.obli.& eundẽ & Mod.alia ad-
ducentes in l.ſi quis ex argentarijs.§.pen.ff.de eden. & Alex.ꝯſ.
64 liij.Viſo themate.uol.ij.cũ ꝯcor.† Et illę literę amatorię reper
tę penes ipſam Diemantem, & per eandẽ ſcriptę eius amaſio &
adultero apertã ꝯiecturã dicti adulterij indicant cũ iã fuerint
per eam recognitæ.l.non epiſtolis.C.de prob.l.Publia.ff.depo.
l.cũ de indebito.ff.de prob.& per Fely. citantẽ alios in c.ſcrip-
ta.nu.xij.de fi.inſtr.iunctis traditis per Bar.poſt gl.in d.l.capi-
65 te quinto.& per Mod.in rub.C.de eden.† Et quia tales ꝯiectu-
ræ legales apertas & liquidas inducunt probationes.l.ſi qs lo-
cuplex.ff.de mann.teſt.l.licet Imperator. ubi Moder. plura ac-
cumulant de legatis primo. Pariſius Paduę.

S V M M A R I V M.

1. *Matrimonium poteſt per epiſtolam contrahi.*
2. *Et qualiter teſtis debet deponere de tranſmiſsione literæ,ut probet.*
   Probatio debet eſſe concludens.
3. *Non entis,non poſſunt eſſe qualitates,& literæ debent apparere.*
4. *Quod fuerint reſtituta conſtare debet.*
5. *Quod eſt rembi um a uero ſimili imaginem habet falſitatis.*
6. *Opinio ueritati non conſona eſt reijcienda.*
7. *Iudex non debet dare fidem ei,quod non eſt uериſimile.*
8. *Et reſpicitur quod eſt uerisſimile,non illud quod eſt poſſibile.*
9. *Argumentum à uero ſimili ualidum eſt.*

Com-

Comparatio literarum quando probet, & fidem faciat, & ſeq.

0 *Et quid quando deficiunt extrema, & nu. 11. 12. & 13.*

3 *Comparatio à quibus eſt capienda.*

4 *Per qua uerba contrahatur matrimonium.*

Et an uerba debeant ſtatim interuenire & inuicem.

Et quid ſi ex interuallo alter reſpondet.

15 *Et an conſenſus unius & alterius, poßit præſtari diebus ſeparatis.*

16 *Et quid ſi ille primo conſentiens perdurauit in cōſenſu uſq; ad illud tempus quo ſecundus conſenſum præſtitit.*

17 *Et quid quando cōtrahitur per literas, an mittens eas debeat in cōſenſu perſeuerare, uſq; quo conſentiat ille ad quẽ ſunt miſſæ.*

18 *in cauſa matrimoniali plenè requiruntur probationes.*

19 *Et quia eſt grauis & ardua teſtes debent eſſe idonei, & omni exceptione maiores.*

20 *Teſtis ſingularis non probat.*

21 *Mediator & proſeneta, non eſt teſtis idoneus.*

22 *Dans operam lenocinio non caret infamia.*

23 *Affectans cauſam non eſt idoneus teſtis.*

24 *Et idem ſi ſperat commodum ex uictoria.*

25 *Et quid ſi pauper eſt.*

26 *Nō carēt falſitate teſtes per eadē fere uerba deponētes, & nu. 37*

27 *Parentes regulariter in teſtes non admittuntur.*

28 *Fallit in cauſa matrimoniali fauore matrimonij.*

Sed declaratur. 30. 34. & ſeq.

29 *Et quid ſi adeſt diſparitas inter eos.*

30 *Et quid ſi in eis concurrerit aliqua qualitas, detrahens de fide.*

31 *Non debet ius ſingulare, & contra communes regulas extendi.*

32 *Exempla non reſtringunt, nec excludunt caſus ſimiles.*

33 *Regula in alternatiuis uerificatur in uno.*

34 *Et quid ſi parentes cauſam affectant.*

35 *Et quid ſi adeſſet ſiniſtra ſuſpitio, caſu quo non contraheretur matrimonium.*

Quando mater permittit filia, actus minimè conuenientes facere.

36 *Et quid ſi inſimul habitant.*

38 *Et debent eſſe honeſta, & bona famæ, & carere omni ſuſpitione.*

39 *Et etiam data paritate, adhuc iudicis arbitrio remittitur.*

40 *Et illa qualitas bona famæ probanda eſt.*

41 *Calores & amores iuueniles, non inducūt probationē matrimonij.*

42 *Tranſmiſſio annuli, an & quando inducat ſubarrationem matrimonij & nu. 43*

44 *Et quid ſi ante tranſmißionem, nullus præceßit tractatus.*

45 *Quando admittuntur teſtes inhabiles ſi ueritas non poteſt per alios probari.*

46 *Quando & quo caſu procedat illa regula, & quæ non profitat ſingula, & nu. 47. & 48.*

CONSILIVM. LV.

ATINGAM In hac coſultationa neceſſaria tan-
tum & ea ſolum quæ ueram præſentis cauſæ deci-
ſionē ɔcernunt ſeſecatis q̃ pluribus quę copioſius
1 & diffuſius accumulari poſſent. † Principale & po-
tiſsimum fundamentum actricis eſt, ut ipſamet aſſerit matri-
monium de iure per litteras & epiſtolam poſſe contrahi, ulte-
rius ꝙ præſens matrimonium per literas & epiſtolam rei con-
uenti ad ipſam actricem tranſmiſſam ſubſecuto ipſius conſen-
ſu uere extitit ɔ̄ctum. Primū minimè inficiatur, nam iura cla-
ra ſunt & aperta dictantia per literas & epiſtolā poſſe ɔ̄bi. l. iiij.
& l. fi. ff. de ſponſ. l. muliere. ff. de ri. nup. tradit gl. in uer. uxor.
& ibi doc. in c. nec illud. xxx. q. v. & gl. patna in c. honorantur.
xxxij. q. ij. & gl. in uer. inter nuncium. in c. ex parte. il. ij. de con-
uerſ. ɔiug. & in c. ueniens. qui cleri. uel uouen. cum concor. ¶
Secundū penitus inficiaē, negat. n. ipſe reus ɔuentus, tales lite-
ras & epiſtolā tranſmiſiſſe. quo fit ut intentio actricis nō ꝓba-
ta minimè ſubſiſtat, iur. uulgar. dictātibus actore nō probāte.
2 &c. † Quod ipſe reus tales literas & epiſtolam tranſmiſerit mi-
nime probatū apparet, illa. n. Eliſabeth aſſerta internuncia non
atteſtatur reum proprijs manibus literas, & hanc epiſtolam ei
dediſſe, ſed ſolum dicit famulum ipſius rei aſſerentē dn̄m ſuū il
lā epiſtolā tranſmittere, q̃ aūt eſſet, quidē ɔtineret, uel a quo eſ-
ſet ſcripta, dictus famulus, uerbum ꝓtulit nullū, q̃ ꝓbatio q̃tū
ſit impertinens & incōcludens, oib. apertiſsimè patet, ɔ̄ſr non
attēdēda ad not. in l. nō hoc. C. unde legit. & in c. in p̄ſentia. de.
prob. & in terminis noſtris p Abb. per illū tex. in c. ueniens. in
j. notabili. de ſponſali. tū ēt q̃a ipſa Eliſabeth ſingularis & uni-
ca ē. Aſſerit ēt ſe neſcire legere, & q̃plures alios patiē defectus
teſtimonium ipſius funditus reddentes inualidum, inefficax, ac
nullius roboris, & momenti ut inferius ſuccincte dicet, ad q̃d
3 ēt q̃n ipſe reus ſemper negauit, & in præſenti negat, tales lite-
ras & epiſtolā tranſmiſiſſe, & ſcripſiſſe. † Et cū aſſertæ literę no
appareant nec exhibeantur, profecto ſuper illis minimè facien
da eſt aliqua ɔſideratio, cū non entis, aliquæ partes conſidera-
biles dari nō poſsint. l. eius qui. in prin. ff. ſi cer. pet. nec ualet ex
cuſatio actricis in ſuis articulis aſſerentis tales literas retromi-
ſiſſe dicto reo, tū quia iſtud ēt in minimo non apparet probatū
unde &c. tū ēt q̃n cauſæ retromiſsionis dictarū literarū addu-
ctæ per ipſam actricē in articulis, & per unā ex eius ſororibus
Margaritā, ex ipſarū lectura apparent euidenter inanes inuali-
4 dæ imaginariæ fictitię & non uerę. † Tū ēt q̃n nulla iuſta cā re
tromiſsionis colligi pōt, quo fit ut ſuſpectæ reddantur, ut in ſi-
mi. dicit tex. in l. fi. C. de fide inſtr. & pulchre tradit io dec. ɔſi.
Neap. cccxxx. Quidā Thomas. uerſi. in ɔ̄rium. Tum poſtremo
quia cum ſubſtantia iſtius matrimonij tota conſiſteret in dictis
literis, uirtute quarum ipſa actria dicit ſe matrimonium ɔ̄xiſſe,
& ulterius aſſerat illas penes ſe habuiſſe, nulla cadit ueroſimili-
tudo, ꝙ illas retromiſerit reo, & ꝙ uoluerit ipſam ſe priuare il-
5 lis, in quibus ſolis ɔſiſtebat ſubſtantia. † Et ꝙ eſt remotū a ue-
roſimili imaginem habet falſitatis, ut dicit Bal. in l. j. col. iij. C.
6 de ſeruis fugit. † Et opinio non conſona ueritati reijcienda eſt
7 ut tradit Car. in cle. ne Romani. in princ. de elec. in cle. † Et in-
dea non debet dare fidem ei, q̄d nō eſt ueroſimile, ut dicit Pet.
8 da Anch. cōſi. ccxvij. Si prædicta ſententia. col. fi. † Nec iuſpiciē
ꝙ eſt poſsibile, ſed ꝙ eſt uериſimile, ut dicit Bal. ī l. ſcripturę,
col. j. in fi. C. de fide inſtru. & in l. j. col. iij. C. de ſeruis fugiti. &
Abb. in c. quia ueroſimile. de præſumptio. in ultimo notabili.
9 † Vbi etiam per illum tex. colligitur argumentum a ueroſimili
eſſe ualidum, prout etiam probatur in l. fi. ff. quod metus cauſa.
& in l. nuptura. in fi. ff. de iure dot. cum alijs accumulatis p Mo
der. bono. in repeti. rubricæ. C. de prob. col. xxj. & ſeq. nu. cviij.
& quatuor ſeq. Et quia aſſertæ literæ non exhibentur p ipſam
actricem, ſupradictis conſideratis infertur apertiſsimè, alia de
cā iſtud non fieri, niſi q̃n aſſertæ literæ non continebant illud,
ꝙ actria ipſa aſſerit, eſto ꝗ doctum eſſet de ipſarum tranſmiſ-
ſione, quod etiam utique negatur, ut dictum eſt, in ſuper nec
continentia aſſertarum literarum apparet probata, nam ſi con
ſideramus teſtimonium Gaſparis, nihil eſt, cum omnia dicat,
quę dicit ex relatione actricis. ut ſunt iura uulgaria. Prout etiā
quia ipſe affirmat non uidiſſe reum ſcribentem, nec tranſmittē
tem dictas literas, nec poteſt teſtificari ꝙ ipſe reus ſcripſerit,
& quia uerbum nullum aſſerit aſſertam epiſtolam continuiſſe
uerba matrimonialia, unde &c. Et ad hoc etiam tendit teſtimo
nium Eliſabeth, quæ cum neſciat legere contenta in aſſertis li
teris, ſolum affirmat ex lectura & relatione actricis, & ſororū,
quæ neceſſario non concludunt, & potuerunt eſſe non uera &
fallacia, minus etiam teſtimonium matris & ſororum duarum
ipſius actricis, probant continentiam dictarum aſſertarum lite
rarum, nam mater, Margarita, & Felicitas ſorores dicunt aſſer-
tas literas, fuiſſe ſcriptas per ipſum reum, ea quo illas cogno-
ſcunt per comparationem & ſimilitudinem literarum, ad alias
literas per ipſum reum dictæ actrici tranſmiſſas ſimiles literis
prædictis. Quæ ɔparatio prædictis mulieribus facta, nulla fuit,
ex quo ab alijs debuit fieri, quibus iſtud fuiſſet ſpecialiter com
miſſum, ut probat tex. in l. comparationes. §. fi. C. de fi. inſtr. &
ibi not. Bart. in uerſi. oppono dicitur. & uerſi. ſeq. Bal. Salyc. &
Pau. de Ca. ibidem col. pen. uerſi. item nota. afferentes, quod ſi
non fit comparatio, ſecundum formam ibi traditam nulla eſt.
10 † Prout etiam non eſt conſiderabilis, in caſu præſenti, quoniā
deficiunt extrema habilia ad comparationem faciendam, quo-
rum unum ut adſit ſcriptura, ex quo fit illa comparatio, ut per
illum tex. tradunt Bar. & omnes in d. l. comparationes, & in au
then. & ſi contractus. eod. titu. & probatur in authen. de inſtru.
cau. & fi. fere per totum cum alijs adductis per Are. conſ. lxiiij.
& Are. conſi. ccxxix. Ponderatis his. col. ij. uol. vj. & alibi plu-
ries, & per Cano. in c. ij. de fide inſtrumen. Sed cum hic non ad
ſit, nec appareat ſcriptura, ad quam deberet fieri comparatio,
ut dictum fuit ſuperius, merito de comparatione non eſt diſce-
ptandum, tum etiam quia non adſunt ſcripturæ ualidæ, & tales
ut a iure requiritur, ex quibus poſsit eſſe locus comparationi,
cum illæ ſcripturæ ad quas mater & ſorores ſe referunt, & ex
quibus uolunt capere comparationem, non ſint tales, nec ha-
beant qualitates a iure requiſitas, de quibus in d. l. comparatio
nes.

nes.& in auctẽn.ad hæc & in corpore unde ſumitur, eum con-
11 cor. † Et quia adhuc non eſt doctum eſſe ſcriptas per ipſum reũ
aliquibus præſentibus,nec apparent ſubſcriptæ ab aliquibus
ut requiritur & tradunt doct.per illa iura in d. l. comparatio-
nes.& in auct.& ſic contractus.eo.tit.maximè per Pau.de Ca.
in d.l.comparationes.col.ij.poſt Bal.ibi col.iiij.uerſic. ſed hic
dubitatur.& col.ij.in j.oppoſi.& in uerſi.ſeq. & in iij. q. & per
Saly.col.iij.q.iij.& per Alex.conſi.lxxvj.Ponderatis his col.ij.
& iij.uerſi.illud autem non eſt.& uerſi.poſito per comparatio-
nem.& col.iiij.uolu.iij. ubi adducit alias deciſio. ut etiam ipſe
Alex.facit in conſ.cxiiij.nu.vj.& conſi.ccx.Pater.nu.ij.uol.vij.
& conſi.ccxxxix.col.ij.uol.vj.& per Soc.conſi.cclxxiiij.In cau-
ſa col.vj.& ſeq.uol.ij.& probatur in auct.de fide inſtru.§.ſi q̃s
igitur.ubi Bar.& Ang.no.& in §.ſi tamen quiſque. & §.ſi quis.
col.ij.uerſi.oportet.& per Abb.& alios.in d.c.ij.col.ij.uerſicu.
poſtremo in hac materia.& pulchre per Aret.conſi.lxiiij.Dili-
genter & maturè.col.iij.& iiij.& in deciſio.cõſi.Neap.clxxxj.
In quodam proceſſu,col.ij.& per Alex.magis in terminis no-
12 ſtris in conſ.cl.In cauſa,col.v.uerſi. deponit, uol.v. † Nec im-
merito q̃m aſſertæ literæ potuerunt eſſe ſcriptę ab alijs, & pro
firmo aſſertum fuiſſe ſcriptas a reo propter ſimilitudinẽ. Iſtud
enim tanquam continens fallaciam a iure reprobatur,ut in au-
ctẽn.de inſtru.cau.& fid. in prin. & hr̃ in dicta. l. comparatio-
nes,in prin.& per Aret.di.conſi.lxiiij. & diffuſè proſequit̃ Cor
13 ne.conſ.lviij.In hac conſultatione,col.j. & ij.uol.iij.† Prout ẽt
facit Soc.d.conſi.cclxxiiij.col.iiij.& v.& col.viij.uerſi.q̃n uero
eo magis quia ipſa Margarita capit cõparationem,& ſimilitu-
dinem ſolum per alias literas conſimiles, prout ẽt capiunt ma-
ter,& Felicitas ſoror,propter tres literas appoſitas in fi. litera-
rum quæ aſſertio cauſæ eſt penitus inconcludens,& adeo inef-
ficax,& inualida,ꝙ ſi prædictæ omnes mulieres deponerent, &
dicerent cognoſcere dictas literas eſſe ſcriptas manu dicti rei
conuenti ex quo habent notam ipſius manum , & ſcripturam,
& pluries uiderunt eum ſcribere,& ꝙ ita tenent pro firmo,ad-
huc t̃n talis depoſitio eſt inconcludens , & non inducit proba-
tionem identitatis ſcripturæ ex quo de facili ipſi teſtes poſſent
decipi ſimilitudine literarum,ut ſcriptum eſt , ita firmat Areti.
d.conſi.lxiiij.& Alex.d.conſi.cl.col.v.uer.deponit, uol.v.& ꝯſ.
cxxj.Diſcuſsis,col.iij.uer.ſed teſtes non deponunt, uol.j. & d.
conſ.lxxvj.uol.iij.col.iiij.uerſi.conſtat aũt,& conſi.cx.Viſo ꝓ-
ceſſu,col.ij.uer.bene poſſunt decipi,uolu.iiij. ubi ad id allega.
Bar.hoc uolentem poſt gl.ibi in d. auc.& ſi ꝯctus,col.ij.uer. op-
pono dicitur hic,& Alex.d.conſi.ccxxxix.nu.vj.uol.vj. & Soc.
d.conſ.cclxxiiij.col.viij.uerſ.ſed ad præmiſſa reſpondetur,& d.
deciſi.conſi.Neap.clxxxj.in fi.ubi ita fuit iudicatum, talẽ ſcri-
pturam priuatam,nullam inducere probationem, ẽt ſi appare-
ret,& de ea conſtaret,eſto ꝙ teſtes dicant,ꝙ eam recognoſcũt
& habent notam manum illius, & ꝙ eis vr̃ ꝙ ſit ſcripta per eũ.
Quanto ergo fortius in caſu noſtro, in quo dicti teſtes ita non
aſſerunt,ſed ſolum conſiderant ſimilitudinem fallacem,& dece
ptiuam,& aſſerta epiſtola non apparet,nec extat. Ex quibus in-
fertur neceſſario hucuſque non eſſe probatũ de aſſertis literis,
& epiſtola,ut dr̃ tranſmiſſa per reum ꝯuentũ dictæ actrici,qua
probatione ceſſante non uideo ꝙ modo aliquo in p̃nti cã ipſa
14 poſsit obtinere.† Confirmant̃ iſta ex his quæ tradit Spe. in tit.
de ſpon.in prin.col.ij. uer. tenet ergo tunc matrimonium , ubi.
uult matrimonium contrahi per uerba de præſenti exprimẽtia
mutuum conſenſum,ita ꝙ reſponſio mulieris ſequatur ſtatim,
& incontinenti, ex quo requiritur actus continuus,& ſimulta-
neus,c.tuæ,& cap.ſi inter. de ſpon. innuens ꝙ ſi per interuallũ
ſubſecutus eſt conſenſus,nõ dr̃ legitimè ꝯhi, & hoc idem poſt
Bo.guy.ſequi vr̃ Io.An.in d.c.ſi inter,in prin.uolens ꝙ debent
ꝯheotes ſibi inuicem reſpondere antequã ad alia diuertant, &
ſequitur ibi collectar.in prin. & do. Præpoſi. in iij.notabili , &
clarius Ant.de But.ibi uer.quæro primo,dicens ꝙ primo con-
ſentiens credit̃ conſentire ſi alter conſentiat incontinenti ergo
ſecus ſi ex interuallo,& ita firmat Bal.in c.cum conſuetudinis.
col.ij.in fi.uerſi.pone exemplum,extra de conſuet.expreſſe uo
lens ꝙ ſi puella reſpõdit ex interuallo talis cõſio nõ inducit ua
liditatẽ matrimonij.& hoc idẽ uoluit Abb.in c.ſ. dilectus. de
ſpõ.in fi.ubi aſſerit tutius,& uerius eſſe, ꝙ ꝯſenſus p̃ſtẽt ſimul,
& nõ p interuallũ,allegãdo.deciſ. ut per eũ quẽ refert Crot. in
rubri.ff.de uer.ob.in j.lec.nu.xiij.& per Alex.idẽ ſentit conſil.
cliiij.Viſo themate,col.pen.uer.& poſito,uol.v.& bene faciũt
quæ tradit poſt alios Iaſ.in l.ait prætor.alias in l.non erit.§.fin.

ff.de iu.iur.col.ij.in fi.uolẽs in materia ſpũali.ut eſt p̃ſens ma-
trimonialis actũ debere fieri incõtinẽti, q̃a alias non præſumit̃
15 perſeuerantia uoluntatis. † Et licet Hoſt.in d.cap.ſi inter.di-
cat ꝯſenſum unius,& alterius poſſe præſtari ſeparatis uicib.ut
dicebat Arch.in c.ſufficit. xxvij. q.ij. & potiſsimũ q̃n ꝯhit̃ per
procuratorẽ nunciũ. uel epiſtolã,& recipiens illã incõtinẽti ꝓ-
ſtitit ꝯſenſum,illũ notificando mittenti literas ſeu alteri,ut tra
ditur in c.fi.per Arch.de proc.lib.vj.col j.in fi.ibi,& dixerunt,
quidã,& Io.An.ibi in nouel.& col.ij.in fi. & Gemi. ibidẽ in §.
ſanè,col.j.in fi.& Anch.in fi.ibidẽ in fi.& Phil. Fran.ibi col.ij.
uer.in gl.in uer.ꝯxerit,& ſum.Ang.in uer.matrimoniũ ſecũdo
uerſi.utrũ per literas,uerſi.xx.& p Alex.conſ.cxlvj. In cã & li-
rẽ.col.iiij.uer.quia reſpondeo.nu.xxj.uol.v.& tradit ẽt Gemi.
in c.fi.col.ij.de lit.conteſt.li.vj.& do.Præpo.in d.c.ſi inter.col.
ij.uer.& pro pleniori intelligentia,& in d.c.dilectus, col. pen.
uer.panormitanus hic,& ibi Henr.boy.col.ij.& Abb.in c.cum
inter canonicos.col.ij.nu.vj.de elec.& Io.And. in d.c.dilectus,
in fi.& Crot.in l.j.§.j.in ij.lec.in fi.ff.de uer.ob.& Iaſ.in l.ſi ſti-
puler.§.fi.uer.adde ꝙ idẽ eſt,nu.iij.eo.tit.& ibi Alex.nu.v. di-
cit hanc eſſe cõem,& Car.flor.in d.c.ſi inter uerſ.quæro primo
cum alijs concor.in quibus concluditur matrimonium eſſe ua
lidum,licet ex interuallo conſenſus alterius illud ꝯhentis ſit ꝓ-
16 ſtitus iuribus,& rationib.ibidẽ per eos alle.† T̃n procedũt iſta
q̃n ille qui primo ꝯſenſit perdurauit,& perſeuerauit in illo ſuo
cõſenſu,uſq; ad illud tẽpus,quo ſecundus ꝯſenſum ſuum præſti
tit,ſi aũt non perſeueraſſet,tunc ſecundo ꝯſentiens,nõ ꝯhit le-
gitime,ex quo eo tẽpore deficit ꝯſenſus illius qui primo ꝯſen-
ſit,& ſic non dr̃ ꝯcurrere ꝯſenſus ſimultaneus , & mutuus,ſi nõ
apparet de perſeuerãtia primo conſentientis,licet ſecundo cõ
ſentiẽs ignoraret illũ primo ꝯſentientẽ non perſeuerare in ſuo
conſenſu ita tex. formalis in c.ſi.de proc.lib.vj. & ibi doc.om-
nes iſtud firmant prout expreſſe iſtud tradit Ion.in ca.iuuenis.
uer.itẽ põt,nu.vij.de ſpon.quẽ refert,& ſequit̃ Bal.in l.ſufficit.
ff.de ſpon.in prin.& Fulg.ibi dicit iſtud eſſe ueriſsimũ , eſto ꝙ
gl.de hoc ibi dubitauerit,& hoc idẽ tenet gl.in uer.alieno.in c.
ſuper eo.de cond.appoſ.& Io.An.in d.c.dilectus.in fi.ibi & al-
terius ꝯſenſus ꝯtinuat̃ uſq; ad ſuũ ꝯſenſum , & ſequitur Henri.
boyc.ibidẽ col.ij.uer.quia hoc uerũ,& Ant.de But.uerſ.quæro
primo , ubi uult hoc maximè procedere q̃n unus ipſum negat,
& Abb.ibi firmat in illis uerbis,& duret in ꝓpoſito ſuo,& aper
tius idẽ Abb.in c.inter canonicos.col.ij.nu.vj.de elec. ibi quia
perſeuerando &c.& Car.in d.c.ſi inter.uer.tu dic. aperte iſtud
firmat,prout facit ſumma Ang.loco & uerſi.ſuperius alleg.ibi,
unum ꝙ mittens perſeueret,&c.ubi loquit̃ q̃n miſſæ ſunt literę
ſeu epiſtolæ,ut talis mittens debeat perſeuerare,prout apertiſ-
ſimè firmat Alex.d.ꝯſ.cxlvj.col.iiij.& v.uerſi. præterea illa ſpe
cialis,uol.v.& eſt gl.apertiſsima prima uerſi.ſed quid dices, in
dicto.c.nec illud.xxx.q.ij.quam ſequuntur ibi Arch. & alij ſcri
17 ben. † Apertè dicens q̃n matrimoniũ ꝯhitur per literas illum
eas mittẽtẽ debere perſeuerare uſq; ad tẽpus quo ille ad quẽ trã
mittuntur ꝯſentiat,& hanc gloſſam allegat, & ſequit̃ Fely.in c.
ex parte decani.col.iij.in fi.nu. xvj. de reſcri. & hoc idẽ firmat
Lapus alleg.lvij.uiſis,& perlectis,col.iij.uerſ.unde non cõſtat,
& Iaſ.in d.l.ſi ſtipuler.§.fin.nu.iij. ibi dummodo perſeueraret,
&c.& apertè hoc idẽ firmat do.Prępoſi.in d. c. ſi inter colu.ij.
uerſi.dum t̃n prius. At in caſu noſtro nedum doctũ & probatũ
non apparet de perſeuerantia ipſius rei conuenti,quinimò nec
de aliquo primæuo ſuo conſenſu,cũ ſemper negauerit & neget
nedũ nõ perſeueraſſe uerum ullo unquã tpe minimè ꝯſenſiſſe ,
nec tales literas aut epiſtolã tranſmiſiſſe,ſuũ ꝯſenſum ꝯtinẽtes,
ut ſuperius pleniſsimè fuit diſcuſſum,merito abſoluẽdus uanit
cũ actrix ſuã intenſionẽ & ſubſtantialia ad ſui uictoriã mini-
mè ꝓbauerit nec dictę Eliſabeth teſtificãti de pſeuerantia, eſt
18 aliqua fides adhibẽda cauſis qb. s̃. & ſtatim dicet̃. † Accedat
qualitas ipſius cãæ matrimonialis in qua exhibent̃ plenę ꝓba-
tiones,ut dicit gl.j.in c.mulieri.de iurein.& Bal.conſ.cxcvj.In
hac cã.uol.iij.& Fel.in c.illud.col.fi.de præſump.iunctis tradi-
tis p gl.præallegatã,& ꝑ Bal.in l.bonæ fidei.col.j.in fi.C.de re
bus credit.& per Alex.cõſ.ccxxvj.Q̃m abunde.col.ij. in prin.
19 uol.ij.† Eſt enim cã grauis in qua non ſufficiunt nec recipi de-
bẽt oẽs teſtes ſed ſolũ idonei, & qui ſint omni exceptione ma-
iores.ut tradit gl.& doc.in c.j.de conſang.affin.& Alex.d. cõſi.
cxlvj.col.pen.uol.v.& Barb.ꝯſ.xlv.col.j.& conſ.liij.col.iij.uol.
j.& Fel.in c.j.col ij.uerſi. ſuper gl. ut lite non cõte. & in rub.de
ſponſalibus,col.pen. & per Dec.conſi.clxiij.In cã.col.iiij.& ꝯſ.
cccxxx.

cccxxx. Viſis.in prin.cum ꝯcord.teſtes aũt per atricẽ producti
nedũ ſunt tales,ut a iure requiriĩ quinimmò inhabiles,& tales
quibus fides aliqua minimè eſt adhibenda, eo ẽt cum in teſti-
monijs ipſorũ,minimè ꝯcludãt, & plurimos patianẽ defectus,
ꝗ̃ r omni reſpectu reus ipſe abſoluendus uenit, & ut exordia-
mur ad dicta Eliſabeth,apertiſsimè apparet eã deponẽtem,de
tranſmiſsione epiſtolę & annuli,& de perſeuerãtia ipſius rei nõ
20 probare ꝯcludenter,ut dictũ fuit ſuperius. † Itẽ dictũ & teſti-
moniũ eius eſt ſingulare ꝯ̃ñr inualidũ.c.bonę.el primo de elec.
§.licet cãm.c.in omni.c.cũ aluobis.c.licet uniuerſæ.ca.licet ex
quadã.de teſti.l.iuriſiurandi.l.teſtiũ.C. eod. l. ubi numerus.ff.
eod.cũ infinitis ꝯcor. quæ ad id poſſent adduci, & in terminis
noſtris tradit Alex.conſi.cliij.Viſis.col.pe.& ꝯſ.cliij. Viſo the
mate.col.ij.in fi.uol.v.& Dec.dicto conſ.cxxxiij.& cccx.col.fi.
21 † Prout ẽt repellitur, qm̃ aſſerit ſe fuiſſe mediatricẽ & internũ
ciã,& ut recipiaĩ non ꝯcurrit cõſenſus utriuſq; partis,ut tradiĩ
cõiter per ſcrib.in c.mediatores.de teſti.lib.vj.poſt gl.& in ca.
Romana.& ꝑ doc.in c.dilectorũ.de teſti.cog.cũ alijs adductis
in ꝯſ.ingolſtad. in præſenti cã in fauorẽ ipſius rei abſoluti, &
22 per Crot.in trac.de teſti.fol.x.nu.clxvj. † Prout ẽt qm̃ nõ ca
ret infamis, cũ operã uideaĩ dediſſe lenocinio & nomen Lenę
fuerit aſſecuta argu.eorũ quæ habentur in l.palã. §. lenociniũ.
ff.de rei.nup.& in l.athletas.§.Lenociniũ.ff.de his qui no.infa.
iunctis his quæ habentur in l.ſed & quæſtionis.§.fi. & l.ſeq. ff.
de iniur.& per Dec.d.conſ.cxxxiij.col.ij.uerſi. accedit ꝙ iſta.
& ꝑ Alex.conſi.cl.col.iij.nu.xlj. uol. v. nec circa hoc ualet ſua
excuſatio feciſſe prædicta cã matrimonij ʒhẽdi,nã friuola eſt,
& penitus remota a cõiter accidẽtibus,& qm̃ ut experiẽtia nos
docet,per huiuſmodi coloratas & fictitias cãs attentaĩ ꝑdici-
23 tia uirginum. † Ad ꝙ ẽt qm̃ ipſa ualde affectat hoc matrimo-
24 niũ ſortiri effectũ tũ ꝓꝑ ſui honorẽ & excuſationẽ.† Tum pro
pter commodũ qđ ſperat habere,ut per Abb.in c.ſuper eo.de
teſtibus & per Alex.conſ.cl.col.ij.in fi.uol.v. & ſtatim dicetur.
25 † Tũ ẽt quia pauperrima eſt,ut in l.iij.in prin.ff. de teſti.& tra
dit Hoſt.in ſum.de teſti.§.ij.& Alex.conſi.xv. Viſo. uolu.iij.&
Aret.conſi.xiij.col.ix.& Soc.conſ.xvij.col.ultima, uol.j. & per
Dec.dicto.conſ.cxxxiij.col.iij.conſi.cccx. col. fi. cum alijs ad-
26 ductis in dicto.conſi.ingolſtaldien. † Ad ꝙ ẽt qm̃ non caret ſu
ſpicione falſitatis,cũ per eademmet præmeditata & formalia
uerba in aliquibus deponat, ſicut deponunt mater & ſorores
actricis,ut inferius dicam.Prout ẽt qm̃ de tenore literarum,cũ
ipſa neſciat legere,deponit ſolum ex relatione lectura & audi-
tu actricis,& ſororum,ꝙ teſtimoniũ fragile eſt, & caducum.c.
tam literis.c.præterea,ubi docto.extra de teſti.l.teſtium.C.eo.
l.ſi arbiter.ff.de proba.cũ alijs adductis per Fely.in dicto.c.tã
literis.col.fi.& per Alex.conſi.cl.col.vj.uerſi. dña. D. uol. v. &
alibi pluties,& per Cor.conſi.cviij.Videtur.col.iij.uerſic. nec
obſtat.uol.j.& Soc.conſi.ccv.Difficultas.in fi.uol.ij. cum ſimi.
27 † Circa teſtimoniũ matris & ſororẽ ipſius actricis, eſto ꝙ pa-
rentes regulariter non admittanẽ.l.parentes.C.de teſti.Attẽta
natura cãæ grauis,& ſimilibus cauſis criminalibus,& idẽ de ſo-
roribus erit iudicium,c.ſimiliter.iij.q.v.& per Bar. in l.qui te-
ſtamento.§.quicũq;.ff.de teſta.per gl.& doc.in c.non debet.de
conſag.& affi.cũ alijs plenè accumulatis in d.conſ.ingolſtadiẽ.
28 † Tñ in cã matrimoniali,fauore ipſius matrimonij, tales pſo-
nę recipi põt,qñ inter coniuges daĩ paritas,ut hr̃ in c.ſuper eo.
il ſecũdo.de teſt.& ibi oẽs ferè doc.iſtud ſequunĩ, prout ẽt fa-
ciunt poſt gl.in c.vr̃.q matr.accuſa.poſſ. & tradit Hoſ.in ſum.
de teſti.§.ij.uerſi.ubi aũt.& uerſ.v. ſed perſonæ. & Alex. ꝯſ.clj.
col.ultima,uol.v.& Aret.ꝯſ.xiij.col.vj.cum ſimi.& idẽ ẽt ſi da-
retur modica diſparitas,ut firmat Abb.poſt gl.& alios in dicto
29 c.ſuper eo.& Are.d.conſ.xiij.col.vj.uer. his præmiſsis. † Et ẽt
data diſparitate,adhuc tale teſtimoniũ nõ erit ſuſpectũ, qñ mi
litarent alię circunſtantiæ,ut puta quia iuuenis per plures annos
uirginẽ dilexit,& in eã deperibat,quã aliter habere nõ potuiſ-
ſet,niſi in uxorẽ eã duceret,ut dicit Hoſt.relatus ab Abb. in d.
c.ſuper eo.ſuper gl.j.& ſequiĩ ibi Fely.col.fi.& Imo. & Henri.
boych.in d.c.vr̃.uerſ.itẽ ꝙ dr̃.poſt alios doc.per eũ citatos, &
30 tradit Alex.conſ.cl.col.iij.uerſ.& licet.vol.v. † In hoc aduertẽ-
dũ eſt,qm̃ tales perſonæ in cã matrimoniali, tunc demũ recipi
& admitti debẽt, qñ in eis nõ ꝯcurrit alia qualitas ꝑ quã a te-
ſtimonio reijciantur, ſi eñ qualitas alia ꝯcurreret ultra ꝯſan-
guinitatẽ,tunc erimus in regula cõi de qua in d.l.parẽtes.cum
ꝯcor.Ex quo ꝯcurreret duplex impedimentũ,ꝙ eſt fortius, ut
punctaliter tradit Fely.ad id allegãs deciſ.in d.c. ſuper eo.col.
31 pen.uerſ.ſed cũ prima opinione. † Et ſuadetur quoniã ſi fauo
re matrimonij ʒ cões regulas fuit inductũ ꝙ ꝯſanguinei admit
tãtur qñ eſt ſolũ impedimentũ ꝯſanguinitatis, & ꝯcurrit pari-
tas.certè nõ debemus hoc ius ſingulare, & exorbitans trahere
ad alios caſus,& in illis corrigere ius cõe. l. ius ſingulare.ff. de
leg.l.ꝑcipimus.cũ uulg.C. de appel. & hoc apertè firmãt doct.
oẽs.in d.c.ſuꝑ eo.dũ tex.ille ꝯſiderat diſparitatẽ in altero illo-
rũ quatuor caſuũ,qua data,teſtimonium matris,& ꝯſanguineo
rum ruit, quoniã ꝓꝑ unã ex illis qualitatibus in iſtis ꝑſonis de
ponẽtibus, cadit affectio qua data, teſtimonium reddit ſuſpe-
32 ctum,& inualidum. † Et tex.ille cã exẽpli ponit illos quatuor
caſus,q̃ exẽpla nõ habẽt reſtringere alios ꝯſimiles, ꝑ quos in-
duceret affectio,uel alia qualitas,reddẽs teſtimoniũ ſuſpectũ,
uulga.§.hactenus.inſti.de gradi.& l. dãni infecti ſtipulatio.ff.
de dam.infe.& tradit Soc.d.ꝯſ.xvij.col.iiij.uol.j. & Dec.d.ꝯſi.
33 cccx. col.j. † Eo ẽt quoniã tex.ille ponẽs dicta exẽpla,loquitur
alternatiuè,quo fit ut ſatis ſit ꝙ in uno uerificeĩ, regula in al-
ternatiuis.de reg.iur.li.vj.cũ uulga.& tradit Spe.in tit.de teſti.
§.j.uerſ.ſed nũquid.& Soc.& Dec.ubi ſ.& Fel. poſt alios.in d.
c.ij. in ij.notabi.& Henri.boyc.in d.c.vr̃.uerſ.& Hoſt.† Quod
34 mõ in matre & ſororib.cadẽt ſuſpitiones & affectiones ꝑ quas
a teſtimonio repellanĩ, & reddãĩ teſtimoniũ ipſarũ ĩualidũ,ut
ſentit Abb.& oẽs in d.c.ſuꝑ eo.& Hoſ.in ſum.relatus ab Abb.
in d.c.ſuꝑ eo.nu. viij.in fi.col.ij.uerſ.an aũt idẽ.& Are.d.conſ.
xiij.col.vj.uerſ.his præmiſsis.& col.pen.uerſ.uel poſſumus dice
re.& Ant.de But.in d.c.vr̃ & Alex.cõſ.cliij.Viſis.col.v. in prin.
uol.v.& per Dec.d.conſ.cccx.nu.iij.Satis ſuadeĩ,& oſtenditur,
cũ ipſa actrix,mater,& ſorores,euocauerint in ius ipſum reum
abſentẽ,& ʒ ipſum deduxerint cãs imaginatas,& nõ ueras, de
35 quibus in ipſo proceſſu.† Prout & fortius,quoniã nõ carẽt ſini
ſtra ſuſpitione,ſi tale matrimoniũ ad effectũ nõ ꝑduceretẽ, cũ
palã habeatur,& oẽs ipſę fateantur, actricem captã eſſe amore
rei ꝯuenti,& ad ipſum pluries tranſmiſiſſe internunciã, epiſto-
las,annulũ,ſertũ,& cordulã, matre & ſororibus ſcientib.& per
mittentibus & ſuadentibus iſta fieri, q̃ q̃tũ ꝯueniãt uirgini, &
pudicis matronis,quiſq; ſuo arbitrio poterit ꝯprehendere,nec
in hoc mater et ſorores carẽt culpa,& uolentes ſe ipſas ab illa
exonerare finxerunt habuiſſe literas de matrimonio ʒhendo,
quas reus penitus inficiatur,ꝑ quã negotiationem,mater & ſo
rores iã affectæ ſunt iniuria,ultra ipſam actricem,cuius ꝯditio
ex ꝑdictis in nubendo,reddita eſt durior & deterior,quo fit,ut
oĩo appetãt,& affectent matrimoniũ tale debere ʒhi & effectũ
ſortiri,& ꝯ̃ñr ipſarũ teſtimoniũ erit ſuſpectũ,& inualidũ,deci-
ſionibus quibus ſupra iunctis traditis ꝑ Bar. & alios in l. lege
Cor.ff.de iniur.& ꝑ Bal.in l.j.in v. notabili. C. de raptu uirgi.
& Alex.conſ.cliij.Viſo,col.ij.uerſ.ꝑterea.uol.v.& per Dec.ꝯſ.
cxxxiij.& cccx.& ſentit Are.d.conſ.xiij.col.vij.uerſ.Et ẽt redũ
daret.& per ea quæ tradit Bar.in l.deferre.ff. de iure fiſc.& per
Ant.de But.in c. cum oporteat. de accuſa. cum ſimi. † Prout
36 etiã quoniã mater,ſorores,& actrix,inſimul habitant & uiuũt,
domeſticitatem, familiaritatem, & ꝯtinuã ꝯuerſationem ha-
bent,& ideo oĩo a teſtimonio repellendæ, cõiter tradunt oẽs
in l.ij.C.de teſti.& in l.ij. & pen.ff.eo.& cõiter can.per illũ tex.
in c.in literis.extra de teſti.& per Abb.in terminis noſtris in d.
c.ſuper eo.in tertio notabili in fi.& per do.Ant.& Ana. in c.cũ
oporteat.de accuſ.et per Alb.in trac.de teſti.in c.qñ teſt.repel.
ratione domeſticita.et famil.et ponit Aret.d.conſ.xiij.col.pe.
et Soc.d.conſ.xvij.col.j.et ſeq.uol.j.et Dec.d.conſ.cxxxiij.col.
ij.in fi.et col.iij.uerſ.ꝑterea etiã et d.conſi.cccx.et Pet.de Anc.
37 conſi.ccxlvij.In cã agitata.col.ij.† Prout etiã teſtimonium prę
dictarum redditur ſuſpectiſsimum, quia per eademmet uerba
formalia præmeditata omnes deponunt, ꝯ̃ñe ſunt in euidentiſ
ſima repulſione,per tex. ĩ l.iij.§.j.ibi unũ eũdem ꝑmeditatũ ſer
monẽ attulerint.ff.de teſti.et doc.ibi iſtud firmãt.et tradit Bal.
cõſi.cxxxj.Quia melius.uol.ij.et Dec.cõſi.cccx.col.pen.uerſic.
primus eſt Bar.ubi allegat alias deciſiones.et per Alex.cõſ.liij.
Viſis col.iiij.uerſi.non caret.uol.v.et per Cor.conſi.lxiij.col.ij.
uerſi.immò ſi diceret.uol. j. Eo magis cum a tꝑe quo aſſerunt
legiſſe tales literas,uſq; ad tempus quo depoſuerunt decurſum
ſit fere biennium,nec uerosimile eſt, ꝙ ita tenaciter memoria
retinuiſſent talia uerba formalia per tm̃ temporis, cum literæ
38 præ manibus nõ haberentur,ut ipſęmet teſtantur.† Accedat ẽt
quoniam ut tales perſonæ in cauſa matrimoniali poſſint eſſe
teſtes, neceſſe eſt ꝙ ſint perſonæ honeſtæ,et talis qualitatis,ꝓ
pter ꝙ careant ſuſpitione peierandi, et ꝙ ſint bonæ famæ et ui

tæ,ut

tæ,ut tradit Hoſt.& Abb.in d.c.ſuper eo. in ſecundo notabili.
& col.ij.uerſ.& gl.iſtam nu.viij.& Henri.boych.in d.c.vl̃.uer.
39 requiriſ ꝙ parentes.†Et ideo ẽt data paritate,teſtimoniũ ipſa-
rum,in totum remittitur arbitrio iudicis, ut dicũt Hoſt. in d.
c.ſuper eo.& Abb.ibi col.ij.nu.viij.uerſi.hinc dicit. allegantes
iura,& Spe.ut per eos.& Fely.ibi col.fi.uerſi.& de alijs.& ſequi
tur Henri.boyc.in d.c.vl̃.uerſi.ergo quo ad totũ.& Are.d.cõſ.
xiij.col.vij.uerſi.nã ẽt & Alex.d.conſi.cliij.& cõſi.cliiij.in prin
40 ci.†Et huiuſmodi qualitas,ꝙ ſint bonæ uitæ,& ualde honeſtę,
deducenda,& ꝓbanda eſt,ut tradit Alex.conſi.cliiij.Viſo.col.
ij uerſi.nec prædictis obſtat.uol.v.& corroborat ex dictis Bal.
& Ang.in l.j.§.ſi quis neget.col.fi.ff.quemad.teſta.aper.& in
terminis nr̃is firmat Alex. conſi.cl.in cã.uol.iij.in fi.uerſi.& li-
cet Ant.uol.v. Poſtremo teſtimonium prædictarum non de-
bet eſſe in conſideratione,qm̃ non deponunt concludenter de
ueritate literarũ & epiſtolæ,ꝙ uere fuerint tranſmiſſæ per eum
ſed ſolum ex relatione Eliſabeth internunciæ, ꝙ teſtimonium
nullum eſt ut fuit dictũ,eo ẽt qm̃ atteſtatio ipſarum nõ probat
aſſertas literas fuiſſe ſcriptas ꝑ ipſum reũ, nec ipſum perſeuetaſ
ſe ut diffuſius dictũ eſt ſuperius,& ꝓ ueritate nõ poſſunt ↄſide
rari, ꝙ teſtimoniũ prædictarũ ẽt in minimo habeat nocere ipſi
reo ↄuento,ut ẽt deducitũ in d.conſi.in golſtadiẽ.in quo ẽt oſtẽ
ditur alios teſtes per ipſam actricẽ productos nõ obeſſe nec no
cere.d.reo, ſed potius illorũ depoſitiones tendere in ipſius fa-
uorẽ & excuſationẽ. † Et calores & amores iuueniles nõ habẽt
41 inducere probationẽ matrimonij, ut ibidem dr̃, & quia mini-
mè probatũ apparet ipſum ↄuentum in ipſam actricem depe-
riſſe,potiſſimum ↄſideratis actibus ſequentibus & cõtinua de
negatione ipſius per quos declaratur uoluntas præcedens.l.ꝗ
adulterij.C.de adulter.cum alijs allega.per Dec.in conſi.noui
ter impreſſo.xix.nu.xij. † Nec in caſu p̃ſenti põt eſſe in cõſide
42 ratione trãſmiſſio annulli,ita ut inducta fuerit ſubarratio,iux
ta gl.in c.fi.de ſponſ.impu.& in c.tenor. de re iud. & iuxta ea ꝗ
habentur in c.noſtrates.& in ca. fœminæ.xxx.q.v. & per ſum.
Aug.in uer.ſponſalia.§.vij.& per Mod.in trac.de matr.in prin.
uerſi.ulterius q̃ro.qm̃ minimè probatum appatet de tranſmiſ-
ſione anulli ad effectum de quo agitur,nã illa ſola internuncia
minimè probat,ut dictum fuit ſuperius. † Præterea tunc demũ
43 ſubarratio per immiſſionem anulli operatur talem effectũ qñ
ſm̃ conſuetudinem talis ſubarratio appellatur matrimonium,
per quã inducitur conſenſus utriuſq;,ut tradit per gl.Abb.& a-
lios in d.c.tenor.& diffuſius per Abb.& do.Præpoſi.in c. fi. de
ſponſa.impu.& per Abb.& alios.in c.illud.de præſumptio.col.
pen.& fi.& per do.Præpoſi.in rubr.de ſponſa.col. vj. & diffuſè
per Barb.conſi.vj.ſcriptum eſt.col.vj.& ſeq. uol. j. & per Lap.
allega.lvij.Viſa.& Are.d.conſi.xiij.col.iij.uerſi.circa ſecundũ.
44 † Quibus in locis concluditur,ꝙ per immiſſionem annulli fa
ctã a p̃ſente p̃ſenti, inducit illa præſumptio matrimonij,qñ præ
ceſſit aliquis tractatus,alias ſecus,ut ↄcordãdo opin.dicit Lap.
in d.alleg.lvij.col.fi.qñ aũt non præcederet tractatus,tunc nul
la inducitur præſumptio,ſed ſolum præſumitur facta quædam
donatio,quæ non põt dici ſubarratio,nec inducit probationẽ
ↄcti matrimonij.argu.l.ꝙ ſponſæ.ff.de don.int. uir. & uxor. &
& no.in c.j.de eo qui contrax.mat.ↄ̃ interd.eccl.& ꝑ doc. in c.
is qui de ſponſa.& per Alex.conſi.cliij.in fin.uol. v.& expreſſe
hoc tradit do.Ant.in d.c.fi.& Abb.in d. c.illud.col.pen. uerſic.
quandoq; nihil probat.quã ſequitur Fel.ibi col.fi.dicens.& ꝑ-
fectè Abb.loquitur, quãto ergo magis qñ annulus fuit miſſus
per abſentem abſenti,cuius ẽt delatio inducit ſignum equiuo-
cum,ut per Abb.& omnes in d.c.illud.in fi.& per Aret.d.cõſi.
xiij.col.iij.& Alex.d.conſi.cliij.in fi.& conſ.cl.col.vj.uerſi. itẽ
ſuper decimo.uol.v.nec habet obſtare ſi allegaretur, ꝙ prædi-
cti actrix,& reus nominarunt ſe coniuges, & ita confeſſi fue-
runt,item ꝙ de hoc matrimonio eſt fama & uox publica, & ꝙ
in dubio iudicandum eſt pro matrimonio,cũ ſit fauorabile.nã
iſta oĩa & ſingula in præſenti cã non ſunt in aliqua ↄſideratio-
ne,& perfectè euacuantur in d.conſi.ingolſtad.in quo ẽt eua-
cuatur illa alia obiectio in qua poſſet dici,ꝙ defectus teſtimo-
nij matris & ſororũ actricis,& illius Eliſabeth põt ſuppleri per
alios teſtes,ex quo uere non adſunt alij teſtes,ꝗ ad eãm faciãt
et alias, ut plenius in d. conſi. in quo inſuper penitus et fundi-
tus tollitur alia obiectio,et concludẽter,ꝗ ex parte actricis poſ
ſet fieri,dicendo ꝙ teſtimonium illarum mulierum deberet ad
mitti,ex quo ueritas alias haberi nõ poſſet,nã iſtud eſt falſum
cum de ſui natura, et a cõiter accidentibus talis actus poſ-
ſit per alios probari nec culpa dr̃ carere ipſa actrix,quæ potuit
alios habiles adhibere,& negocium iſtud honorificè, & ſm̃ ue-
ritatem tractare,& per perſonas ad id conuenientes, & ut ple-
45 nius in d.conſi.†Ad ꝗ faciunt deducta per Iaſ.in l.cunctos po
pulos.C.de ſum.Trin.& fi.cath. in fin. & per Crot. in trac. de
teſt.fol.v.nu.lxxj.& xvj.& per Mod.Bon.in ſing.xxiiij.& ꝑ Fe
46 ly.in c.tertio loco.de prob. col.iij.†Poſtremo minus obſtabit
ſi dicatur ꝙ licet ſingulæ probationes per actricem productę
ut unaqueq; de perſe ↄſiderata non inducant talem probatio-
nem,tñ omnia ſimul iuncta debent illam inducere, iuxta illud,
ut quæ non proſunt ſingula, &c.c. cum cãm. & ibi gl.allegans
concor.extra de proba.& per ſcrib.ibi, & eſt gl. & ibi ſcriben.
no.in l.inſtromenta.C.de prob.& tangit Bar.& alij in l.admo-
nendi.ff.de iuteiur.& Alex.d.conſ.cl.col.pe.uol.v.cum ſimi.al
47 legatis per doc.in c.ueniens el primo, extra de teſtib.† Nã pro
cederet obiectio,qñ unaqueq; ſemiplena ꝓbatio,& unũquod-
que ſingulare,deperſe eſſet in ſua ſpecie perfectũ, ſecus autem
erit,qñ unumquodq; deperſe eſt imperfectum, tunc enim non
48 iunguntur,nec ſimul iuncta probant. † Nec iſto caſu procedit
regula ſuperius allegata,uidelicet,ſi nõ proſunt ſingula,&c.ita
expreſſe tradit Bal.quẽ ſequuntur ibi ſcriben. in l.ſi quis ex ar
gentarijs.§.j.ff.de eden.& in l.ſpadonem.§.quarta. ff. de excuſ.
tut.& ita tenent do.Ant.& alij.in c.licet. de teſti.& in d.c.ue-
niens.& ibi Fely.& Alex.hoc idem ſequitur.d.conſ cl.in fin.&
conſi.ſeq.& in alijs conſi.quæ adducunt Mod.Bon.in l.nulus.
§.teſtes.col.ff.de quæſt. & hoc firmat Iaſ. allegans plures alias
deciſ.in d.l.admonendi.car.xxiiij.col.j.uerſi.iſtam concluſ.no
tabilius limita. dicens ꝙ unaqueq; ſemiplena probatio debet
de perſe eſſe perfecta qm̃ duo imperfecta nõ poſſunt iungi,nec
facere unum perfectum,nec iſto caſu habet locum regula præ
dicta,ut quæ non proſunt,&c.quibus omnibus conſideratis in
fertur neceſſaria & iuridica concluſio,ipſum reum debere ab-
ſolui,nõ obſtante ſententia contra ipſum lata. Pariſius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Impedimentum contrahendi matrimonium inter conſobrinos & cõ-*
iunctos in ſecundo gradu conſanguinitatis, inductum eſt ſtatuto
canonico,& lege poſitiua.
2 *Põt tamen ſummus Pontifex ſuper tali impedimento diſpenſare.*
3 *Licet aliquid iure prohibeatur, non tamen cenſetur prohibita di-*
ſpenſatio ſuper illo.
4 *Iure antiquiſſimo canonico ſtatutũ fuit uſq; ad ſeptimũ gradum*
matrimonium non poſſe cõtrahi inter coniunctos & cõſanguineos.
Poterat tamen ſuper tali impedimento diſpenſari.
5 *Super iure poſitiuo,ſummus Pont.diſpenſare poteſt ſuo arbitrio.*
6 *Magna eſt poteſtas ſummi Pont.ita,ut non liceat de ea diſputare.*
7 *Poteſt ſummus Pontifex ſuper iure poſitiuo inducto conſtitutione*
diſpenſare.
Inferiores autem non poſſunt.
8 *Impedimentum contrahendi matrimonium inter duos conſobrinos*
& filios duorum fratrum,non eſt inductum iure diuino.
9 *Nec etiam eſt inductum iure naturali, ſed ex dictamine naturalis*
rationis,nec de iure ciuili.
In matrimonijs ſeruandum eſt ius canonicum,& non ciuile.
10 *Diſpenſatio per quam ſit reductio ad primæuum ius,facilius conce-*
di debet,cum hoc ſit fauorabile.

CONSILIVM. LVI.

DICITE ET Lege permittente poterit contra-
hi legitimum,& ſolenne matrimoniũ inter.d.Bal-
daſarem,de Keuring.& d.Anaſtaſiam de zelchin.
ſtante diſpenſatione apoſtolica, ſibiq; inde naſci-
1 turi legitimi,& naturales erunt. † Licet enim ſint conſobrini,
& in ſecundo conſanguinitatis gradu inuicem coniuncti,& cõ
ſtitutione canonica, & iure poſitiuo prohibiti matrimonium
ↄhere.c.cum igitur,in prin.et in fi.xxxv.q.j.et c.conſtitutiones
q.iij.et in c.non debet,de conſan.et affi.et in cle.j.eod. titu.in
cle.et per Theolog.ſuper quarto diſt. xl.et in proprijs termi-
nis tradit gl.in l.celebrandis.C.de nup.et ſequuntur doc.ibi,ut
2 etiam poſt gl.faciunt,in §.ductum.inſt.eo.ti.cum ſi.¶ † Tamẽ
ſummus Pontifex potuit ſuper tali impedimento diſpenſare,et
eius diſpenſatio firma,et ualida eſt,cum facta ſit inter coniun-
ctos per lineam tranſuerſalem in ſecundo,gradu,et æquali cõ-
ſanguinitatis,ut hr̃ in c.literas.de reſti.ſpol.per gl.Ab. et alios
& traditur in c.propoſuit,de cõceſ.præb.& poſt Old. ↄſ.cclvj.
Firmat

Firmat do.Præpoſi.in e.fin.eol.v.uer. Item diſpenſat, de ſpon.
duo.Quibus in locis cõiter coocludunt ſummũ Ponti.poſſe di
ſpenſare in ſecundo gradu cõſanguinitatis collateralium, & ut
inter conſobrinos,& filios duorum fratrũ,ſeu fratris, & ſoro-
ris legitimũ ꝯhatur matrimoniũ, & ꝯfirmantur iſta per tex. in
c.quo circa,de conſang.& affi.ubi oẽs firmant ualere diſpenſa
tionẽ Pontificis ꝯceſſam ſup gradu prohibito, iure poſitino,
dũmodo nõ ſit obreptitia,uel ſurreptitia.†Licet. n.iure aliquid
prohibeat̃ nõ propterea prohibita cẽſetur diſpenſatio circa ꝓ
hibitionẽ illã,ſm Abb.in e.innotuit,col.j. de elec.& diſpẽſan
do,tollit impedimentũ,ſm eundẽ Abb.ibi,col.v.ad id citantẽ
4 iura.†Et ſuadetur,nã ante.d.c. non debet prohibitio conſtitu
ta erat uſq; ad ſeptimum gradũ,ot probant iura ibi citata ꝑ gl.
& alios,& tñ ſuper tali prohibitione diſpenſabatur,& diſpenſa
tio illã tollebat,ut hr̃ in c.quædã lea.§ ꝙ ſcripſi.xxav.q. iij. &
in c.de gradib.q.viij.& in c.ꝙ dilectio.de conſang.& affin.ubi
poſt alios do.Præp.in iij.no.& col.ij.uerſi. oppono ꝯ tex.iſtud
5 firmat. † Et ꝯ talem prohibitionẽ iure poſitiuo inductam,ſola
uolutate ſummus Pont.diſpenſare põt,ſm Inn. & alios,in ca.
ad monaſterium,de ſtatu monach. & Abb. in c. tum ex literis,
de reſti.in ioteg.& in e.propoſuit,col.v.de conceſ.præb.& d.e.
Innotuit,ea quo eſt ſ.illud ius,ut ibidẽ hr̃,& tradit Io.And.in
c.per uenerabilem,qui fil.ſint legi.& cõiter Theolo.ſm ſanctũ
Tho.& Ricard.ſuper quarto,diſt. xxxviij. quos ſequitur frater
Ang.in ſua ſum.in uerſi.matrimonium tertio,io avij. impedi-
6 mento.§.ij.uerſi. ſimiliter dico. † Nec in præſenti opus eſt di-
ſceptare de poteſtate ipſius ſummi Ponti.c.ſi quis ſuadente, in
fi.avij. q.iiij.& l.ij.C.de crimi.ſacrileg. & alias diffuſè in cã ſa-
tis ardua multa deduxi eius poteſtatem ſupremam ꝯcernentia.
7 † Et licet tale impedimentum ſtatuto eccleſiæ,& ꝑ conciliũ ge
nerale inductum appareat dicto e.non debet cum ſimi.& infe-
riores ſummi ponti. non ualeant nec poſsint regulariter illud
tollere,nec ſuper eo diſpenſare,ut traditur in d.c.ꝙ dilectio.&
in d.c.quo circa.cum concor. Tñ ſummus pontifex proculdu-
bio põt ſuper illo diſpenſare,ut hr̃ in d.e.Innotuit.& per gl.in
c.ſunt quidam.axv.q.j.& ſatis hoe colligitur in d.c. non debet
iunctis his quæ habentur,in c.nullum.& in ca.progenie. xxav.
q.j.& iij.& per gl.& Abb in c.dilecti.& in e.dilectus. de ꝑben.
& per gl.Pau.de Lea.& alios in d.cle.j.& ꝑ Arch.in ſum.lxvj.
diſt.& Spe.in Rub.de diſpen.§.ꝯſr.uerſi.generaliter dico.& ẽt
no.in c.ſignificaſti.de elec.& in c.poſt tranſlationem.de renun
cia.& plenè proſequit̃ Ant.Roſel.in ſuo trac.de monarch. fol.
lxv.col.j.& ij.ner.minus fuit ligatus.& do.ꝑpoſ.i.c.qm̃ de natu
8 rali xv.diſt.†Et aduertẽdũ eſt tale impedimẽtũ minimè eſſe in
ductũ iure diuino , cum ſit in ſecundo gradu collateralium , &
in linea æquali,& filij fratris & ſororis exiſtant , & iudæi anti-
quitus,ac ẽt hodie tali grado coniuncti matrimonium ꝯhebãt
& ꝯhunt,ut dicit Sal.io d.l. celebrandis & probatur Geneſ.le-
uit.numeri,& Tob.locis infra citandis, & in terminis conclu-
dit & declarat Abb.in d.c.literas.de reſti.ſpol.& in ca. gaude-
mus.de diuort.col.ij.nu.aj.citans & declarans ad hoc tex.Leuit
in c.xviij.& per fratrem Ang.in d.ſua ſum.in uer. matrimoniũ
tertio,in vj.impedimento,& in §.j.& hoc ſtante minimè opus
eſt in præſenti attingere articulum illum, an & qñ papa poſsit
9 diſpenſare ſuper prohibitis dicto iure.†aduertendum eſt inſu-
per huiuſmodi impedimentũ non eſſe inductũ iure naturali,
nec ex dictamine naturalis rationis.Nam illo iure matrimonia
iſta noo erant prohibita, ut io ſortioribus terminis legimus in
filijs Adæ, Abraam,& Iacob,& alijs quãpluribus,ut geneſ.cap.
xiiiij.xj.in fi.& xxix.& numeri.c.fi.& Tob.c.vij. & alijs quam
plurib.& axxlj.q.iiij.c.q̃rit. & iure c iuili iſtud iam permiſſum
erat.l.iij.l.non ſolum.§.j.ff.de ritu nupt.& d.l. in celebrandis.
C.de nup.& inſt.eo.§.duorũ.Prohibitio itaq; iſtorũ matrimo-
niorũ ſolũ proceſsit ꝯſtõne canonica,& iure poſitiuo,ut ſ. pro
bauimus,& licet tale ius canonicum debeat obſeruari, ſm glo.
inſt.de nup.in prin.& in §.hactenus inſt.de gradi.& in l.j.C.de
ſec.nup.& per Abb.& alios in e.pen.& fi.eo.tit.& in c.fi.de ra
pto.cũ ſim. Tñ tali cõſtitutioni canonicæ , & iuri poſitiuo ſuo
arbitrio potuit ſummus pont.diſpẽſare, & diſpẽſando ceſſabit
impedimentũ dicto iure inductũ & diſpenſatio obſeruãda erit
10 ut ſuperius iã deduximus.†Potiſsimũ cũ talis diſpenſatio nego
ciũ ipſum reducat ad diſpoſitionem primeui iuris naturalis &
ciuilis,ꝙ quidẽ facilius cõcedit̃,cum ſit fauorabile.l.ſi unus.§.
pactus ne peteret.ff.de pac.&.eſt gl.ord.in uer.numerãdum.io
c.ſtatutum.de præb.li. vj. Et quoniã tale impedimentum non
fuit inductum iure naturali, nec ex dictamine naturalis rõnis,
minimè in præſentiarum opus erit attingere difficultatẽ illam,
an & qñ ſumınos põt.ualeat & poſsit ſuꝑ illis diſpenſare,uerſa
mur nanq; ſolum circa impedimẽtũ cõſtitutione canonica. &
l.poſitiua inductũ,ꝙ ipſe ſum. pont. ſuo arbitrio diſpenſando
potuit tollere ,ꝑut ſuſtulit,& eo ſublato,uerũ erit,inter ꝑdictos
nobiles.d.Balthaſſarum.& d.Anaſtaſiam, legitimum poſſe ꝯbi
matrimonium, & ex eo ꝯcto filios naſcituros eſſe legitimos &
naturales & ad oĩa habiles, prout ſunt alij ex legitimo matri-
monio,nullo impedimento ſtante contracto nati. Pariſ.Bou.

SVMMARIVM.

1 *Filij nati ex ſecundo matrimonio,ſtante primo,non poſſunt eſſe legitimi.*
2 *Nec prodeſt allegare ignorantiam primi.*
3 *Nec allegatio bonæ fidei ſecundi matrimonij, ex quo præſumitur ſcientia primi,& num.4.*
Clandeſtinum matrimonium dicitur illud,quod non eſt legitimè cõtractum,nec in faciem eccleſiæ.
4 *Clandeſtina matrimonia,non carent ſuſpitione.*
5 *Scientia ſecundæ uxoris,tollit bonam fidem.*
6 *Matrimonium primum præſumitur, ſi illa uxor prima fuit tranſducta tanquam uxor,nam per tacitum conſenſum præſumuntur uerba præceſsiſſe de præſenti.*
7 *Matrimonium primum præſumitur ex cohabitatione ſimultanea & ex fama loci.*
8 *Item & ex confeſsione ipſorum coniugum.*
10 *Matrimonium clandeſtinum probatur,quia factum in domo extranei,& ſi fuit occultum illis qui ſoliti ſunt ſcire, & nu.11.*
Item ſi fuit dictum,quòd ſecreto teneretur,& nu.11.
12 *Clandeſtinum etiam dicitur, quando procuratur ne ueniat in notitiam alterius,maximè illorum,quorum intereſt.*
Item quando actus qui publicè ſolet fieri,celebratur corã duobus.
13 *Item quando contrahitur inter illos,qui conſueuerunt palã,& non occulte contrahere.*
14 *Scientia primi matrimonij præſumitur ex publica uoce & fama quæ uiget in illa ciuitate.*
16 *Dubium an primus maritus uiuat,non excuſat ſecundo contrahentes quoniam debet eſſe omnimoda ſcientia mortis primi.*
Quiſq; uiuere præſumitur uſq; ad centum annos.
17 *Teſtis unicus ſufficiens eſt ad cauſandam malam fidem in contrahendo ſecundum matrimonium.*
18 *Qui non debebant contrahere,cõtrahẽdo dicunt̃ eſſe in mala fide*
19 *Singularitas in teſtibus non nocet, quando illi tendunt ad probandum uerum finem & ſcientiam alterius.*
20 *Qui aliquam eligit ſibi in uxorem præſumendum eſt habuiſſe notitiam qualitatis ipſius.*
21 *Maximè ſtante importantia facti,& temporis diuturnitate.*
22 *Filij ut legitimi iudicentur,fauendum eſt in dubio,ſecus quando ſumus in claro.*
23 *Ignorantia non præſumitur in contractibus perpetuis & importãtibus ut eſt matrimonium,& etiam in facto longinquo.*
24 *Cõtrahens cum aliquo præſumitur habere notitiã qualitatis illius*
Societas matrimonio æquiparatur.
25 *Dicenti ſe ignoraſſe illa quæ ſunt publica & notoria,non eſt credendum.*
26 *Contrahens matrimonium occultè, non excuſatur ab ignorantia iuris.*
27 *Scientia & dolus præſumitur in his quæ ſunt de genere prohibitorũ nec in illis poteſt allegari ignorantia.*
28 *Matrimonium contractum ſine pompa & concurſu conſanguineorum,& coram minori numero quinque teſtium,præſumitur fraudulentum.*
29 *Fraus præſumitur propter diſparitatem generis,& nobilitatis.*
30 *Affinitas, & iuſtitia publicæ honeſtatis impediunt matrimonium contrahi,cum illo qui cognouit ſororem iſtius,& nu.31.*
32 *Copula carnalis probatur,ſi quis fuit deprahẽſus cum illa in lecto.*
33 *Idem ſi iſtẽ filio illius aliquid annuum reliquit.*
34 *Coitus probatur ex præſumptionibus.*
35 *Præſumptiones ueroſimiles,habentur pro uera probatione.*
36 *Inſtrumento ſcripto per notarium,alias de falſo accuſatum,non datur plena fides.*
37 *Præsbiteri alias condemnati de falſo,non poſſunt eſſe idonei teſtes inſtrumentarij.*
Preſbiter prohibetur intereſſe nuptijs clandeſtinis.

38 *Ad probandum matrimonium, debent eſſe teſtes omni exceptionè maiores.*
39 *Inſtrumentum redditur ſuſpectum reſpectu loci & temporis, ſi fuit celebratum de nocte, & in domo priuati.*
40 *Notaria aſſerenti matrimonium publicè eſſe contractum, minimè credendum eſt, in præiudicium tertij.*
41 *Quando matrimonium nō deducitur principaliter in iudicio, ſed incidenter per modum cauſæ, quia principaliter agitur de ſucceſſione, probari pōt quo ad fidē legitimitatis & ſucceſſionis, per quālibet ſpeciem probationis, licet præiudicetur illis qui uolebant ſuccedere, & alijs ſeq.*
42 *Legitimatio filiorum probatur leuioribus probationibus, dempta uera probatione matrimonij.*
43 *Legitimatio filiorum, probatur per matrimonium præſumptum, & per leuiores probationes.*
44 *Dominium incidenter deductum, probatur per poſſeſſionem ſecus ſi principaliter deduceretur.*
45 *Nec conſideratur ad legitimationem filiorum probandam, intereſſe aduerſariorum.*
46 *Nam illud erit conſiderata intereſſe matrimonij, nō reſpectu intereſſe reſultantis ex legitimatione, & quoad ſucceſſionem.*
Quando matrimonium uenit ad iudicium incidenter, & per modum cauſæ, ſufficiunt leuiores probationes.
47 *Commiſſarius ſeruare debet formam mandati ſibi facti, & aliter procedendo, nulliter dicitur procedere.*
48 *Clauſula, ſi ita eſt, appoſita in reſcripto, & clauſula, ſi rapta non fuerit, conditionem important, & uerificandæ ſunt.*
49 *Etiam in reſcriptis gratioſis.*
50 *Nam in illis, monitionem inſtructionem, & uerificationem exigūt.*
51 *Clauſula, ſi ita eſt, & ſi eſt idoneus, a pari uidentur procedere.*
Clauſula, ſi eſt idoneus, requirit pronunciationē ſuper idoneitate.
52 *Habens mandatum diſpenſandi ſuper matrimonio, non poteſt diſpenſare niſi præcedenti inquiſitione, & ſeruata forma reſcripti.*
53 *Mandatum de diſpenſando circa matrimonium conditionale, nō habet uim diſpēſationis, ſi forma ipſius nō fuit ſeruata & adimpleta.*
54 *Aſſertioni executoris, & commiſſarij in præiudicium tertij nō eſt credendum nec ſtandum.*
55 *Aſſertio nuda executoris ſine ſigillo & ſubſcriptione nullam prorſus facit fidem.*

CONSILIVM. LVII.

1 STANTE † Priori matrimonio, filij ex ſecundo nati nō pñt eſſe legitimi. c. tanta. qui fil. ſint legi-
2 ti. & in c. ex tenore. & c. referente. † Nec pdeſt allegatio ignorantiæ, ſi non eſt probabilis, ſm Ab.
3 in d. c. referente. & c. per uenerabilē. † Nec obſtat bona fides ſecundi, quia non pōt quicq̃ operari, ex quo fuit clandeſtinū ut
4 in c. fi. §. pçuis. de clandeſt. deſponſa. & uerſ. pari modo. † Quia non ꝯctum publicè nec in faciē eccleſiæ, ex quo præſumit ſciētia primi, Gemi. conſ. xxvij. In fi. pulchre Anch. ꝯſ. cccxij. In primo dubio, & ēt no. in c. ex tenore. q fil. ſint leg. & ibi Abb. qualiter dicat̄ clandeſt. & per Bar. in l. ij. C. de his q de publ. rat. lib. x. & p Mod. in l. clā poſſidere. ff. de acq. poſ. & in c. ꝯſuluit. col. fi. de of. deleg. & facit. l. iij. §. fi. & l. ſeq. ff. ꝙ ui aut clā. Et clandeſtina non carent ſuſpitione, ut dicit gl. per illū tex. in l. j. §. mittatur. ff. de uent. inſpi. † Et fortiter obſtare vī ſcientia maritatę
5
6 aperta. p no. in c. ab excōicato de reſcr. † Et de primo ſatis conſtat, quia fuit traducta tanquam uxor, & ſic a tacito ꝯſenſu pſumuntur uerba præceſſiſſe de præſenti. gl. in l. cui fuerint. & ibi
7 Pau. de Ca. ff. de cond. & demon. † Secundò cohabitatio inſi-
8 mul, & fama loci. c. illud. de præſump. † Itē & ꝯfeſſio ipſarum. c. ſuper eo. ubi Abb. & alij de eo. qui cogn. conſan. uxo. ſuæ. & per Bal. conſi. xlviij. Quidam. uol. ij. & Alex. conſi. xxiiij. col. v.
9 uol. ij. & Dec. conſi. clxij. col. ij. † Et eſto ꝙ probet ꝯfeſſio emanata abſente parte, nō ſufficiens eſt gl. in c. quoties cordis j. q. vij. do. Ant. Car. & Imo. in c. ſi cautio. de fi. inſtr. & Dec. d. cōſi.
10 clxij. col. ij. † Clandeſtinitas ſecundi probatur, quia factum in domo extranei, & quia occultum illis, qui ſoliti ſunt ſcire, ut p Bar. in l. non intelligere. §. tacite. ff. de iu. fiſ. & in l. in fraudē in prin. ff. de his quib. ut indig. Et quia dixit ut ſecreto teneret, & in ſimi. Imo. in l. poſt ꝯtractum. ff. de donatio. de inſtr̄o occultè fa-
11 bricato, ꝙ habet ſuſpitionē ſimulationis. † Faciunt no. per Dec. in l. quo tutela §. clā. de reg. iur. Barb. ꝯſ. xlvj. col. iij. uol. j. & quę no. Bar. in l. Barbarius. col. j. ff. de offi. prætor. & Bal. in l. nemo. de ſum. Tri. Iaſ. in l. ſi quis in fraudem. Inſt. de actio. & Fely. in
12 c. cū quidē. col. pen. de iureiu. † Et clandeſtinè dr̄ fieri qñ procuratur ne in notitiā alterius ueniat, & maximè illius cuius intereſt, uel qñ actus qui publice fieri debet, ut eſt matrimonium fit corā duobus teſtibus, ita Bar. in d. l. ij. C. de his qui de pub. rat. lib. x. & Barb. conſi. xlv. Scribitur col. pen. uol. j. & in ſimi.
13 no. Dec. conſ. cccxcix. Concluſionē col. fi. † Et ēt ſi eſt ꝯctum inter illos, qui ꝯſueuerunt palā & non occultè ꝯhere. ut no. Bar-
14 ba. ꝯſ. liiij. Illud aſſeram. col. vj. uerſ. præmitto ēt uol. j. † Et notitia primi præſumitur ex publica fama primi. c. j. de poſtu. prælа. c. cum in tua qui matr. accu. poſſ. & in c. fi. & per Dec. conſi. cliiij. Et in c. ij. de conſt. lib. vj. Dummodo probetur in ciuitate fuiſſe alias ſcientia non præſumitur, Bar. in l. is pōt col. iij. ff. de
15 acq. hær. doc. in d. c. qui in tua. † Stante ēt uicinitate loci, & temporis modicitate. l. peregre. ff. de acq. poſ. iuncto. c. quoſdam. & c. quanto de præſump. & per Mod. poſt Bar. in l. j. ff. ſi cer. pet.
16 † Nec dubietas uitæ primi excuſat, cū requiratur omnimoda certitudo mortis primi. c. in pręſentia. de ſpōſal. c. dominus. de ſecun. nup. auct. hodie. de repud. C. & quia quilibet præſumit̄ uiuere uſq; ad centum annos. l. fi. C. de ſac. ſan. eccl. & per doc.
17 ubi. ſ. Et quia teſtes deponunt de ſcientia. † Nec dicat ꝙ ſunt ſingulares. Nā ſolus unicus teſtis ſufficit ad cauſandā malā fidē in ꝯhendo ſm ea. præterea. & c. cū in tua. & ibi doc. de ſponſal. Et quia ſola fama primi publici ſufficit ad impediendum ſm.
18 † Et quia non debebat ꝯhere & ꝯhendo fuit in mala fide. l. qui ꝯ. C. de inceſt. nupti. c. a. qui ꝯ de reg. iur. li. vj. & c. q̄ ꝯ. viij. diſt.
19 c. illa. xij. diſt. † Et quia teſtes tendunt ad unū finē ſcilicet probandi ſcientiā, ſingularitas non nocet. l. qui ſententiā. C. de pe. ut dr̄ de diuerſis confeſſionibus mutui bene probat mutuū p
20 Pau. ꝯſ. cciiij. Iudex eſt miniſter. circa. fi. † Et quia elegit hanc uxorē, præſumendū eſt ꝙ habuerit notitiā eius qualitatis. Bar.
21 in l. ſi patronos. ff. de ꝯfir. tut. † Stante ēt īportantia facti, & tēporis diuturnitate Inn. in c. ueniens. de fil. præsby. Roma. conſi.
22 cccclxxij. col. ij. † Et in dubio uerū eſt, ut filijs faueamus ut legitimi iudicent̄. l. miles. §. defuncto. ff. de adulter. Bal. in l. filiū.
23 col. fi. ff. de his qui ſunt ſui cum ſimi. † Secus qñ ſumus in claro ut no. Alex. conſ. clij. col. ij. uol. v. & argumento c. ex tenore de
24 fo. comp. cū ꝯco. † Et quia in ꝯctibus perpetuis, & maximè importantiæ ut eſt matrimoniū qñ graue eſt, ēt in facto longinquo, non pſumit̄ ignorantia c. cū illorū de ſent. excom. Alex. in d. l. peregre. & grauis eſt cā matrimonij, late Soc. ꝯſ. xvij. col. iij. uol. j. cum ſimi. Et qui cū alio ꝯhit, præſumitur habere notitiā illius cū quo ꝯhit Bal. in l. in ciuile. C. de fur. & non excuſatur a pęna, quia debuit inueſtigaſſe, Alex. conſi. cxxix. Titulus. colu. pen. uol. iij. prout in ſocietate, quę matrimonio ęquiparat̄. Pau. in l. j. §. non aūt uerſi. itē alias conſului. ff. de exerc. cum concor.
25 † Nec creditur dicenti ignoraſſe, ſi illa publica ſunt & notoria. c. fi. xvj. diſt. cū ſim. † Prout nunquā excuſat̄ ab ignorantia iu-
26 ris, q matrimoniū occulte ꝯhit, Bal. in l. j. C. de interd. matr. cū ſit prohibitū, toto ti. de clandeſt. deſponſ. † Et in his q̄ ſunt de
27 genere prohibitorū, ſcientia & dolus pręſumantur, nec poteſt ignorantia allegari, ut dr̄ ibi, & in l. fi. ff. de ri. nupt. no. Fely. per illū tex. in c. fi. de ſen. excom. & ibi tradit gl. † Et quia ꝯctū co-
28 rā minori numero quinq; perſonarū & ſine pōpa & ꝯcurſu cōſanguineorū, ideo fraudulentū Bal. conſ. cxlviij. In caſu propoſito. col. fi. uol. j. Barb. d. cōſi. xlv. Et quæ tradit tex. in ca. aliter. xxx. q. v. & Hoſt. in ſum. de cland. deſpon. §. j. & p oēs in c. j. & ij eo. tit. & per totū, & p Soc. ꝯſ. xvij. Supra dicta. col. iij. uer. quin
29 immò cū ſit uol. j. † Et quia diſparitas generis & nobilitatis. q̄ maximū argumentū fraudis arguunt, Barb. d. conſ. xlv. col. fin.
30 Prout quia rumor erat † ꝙ iſte cognouerat ſororē iſtius, cum qua clandeſtinè ꝯxit, quo caſu matrimoniū non potuit eſſe. qa fuit generata affinitas, & publicę honeſtatis inſtitia. Inn. & alij in c. diſcretionē & c. fraternitati. de eo qui cogno. conſang.
31 † Et hæc ſola ſufficit ad tale impedimentū argumēto tituli de
32 conſang. & affi. cū uulga. † Et ꝙ ſororē cognouerit, patet. quia deprehenſus cū ea in lecto, ut in ſimi. p Bal. in l. neq; natales. in prin. C. de proba. & quæ p Bar. in l. ij. in prin. ff. de fur. & quę p
33 gl. in l. ſi uero non remunerandi. §. adoleſcens. ff. mād. † Et quia in teſtamento reliquit filio iſtius ſororis certū quid annuū, & eidem ſorori eius matri aliquid legauit, argumento eorū quæ
34 dicit Bar. in l. cū quid. ff. ſi cer. pe. † Quæ pręſumptiones bene probant dictū coitū. l. ſi qui adulterij. C. de adult. c. literas cū ſi-
35 mi. de præſump. † Et quia ſunt uerosimiles, habentur pro uera probatione gl. in uerſ. legitimis in l. ij. §. j. ff. de excu. tut. Rom.
36 conſi. vij. uiſis. † Et inſtrū ꝯctus matrimonij, per qd̄ prædictū aſſeritur publice ꝯctum, nil obſtat, primo quia notarius alias

fuit

fuit de falſo accuſatus regu.ſemel.& quæ late per Fely.in c.fra
ternitatis de hæreti.& Barb.in rubr.de fi.inſtru.col. pen.poſt
Bar.in l.ij.ff.ad leg.Iul.repetun.Secũdo qa teſtes in inſtrõ de-
ſcripti ſunt pſbyteri,& alias de falſo dãnati,ut uolũt doc. citati
37 p Mar.ſig.lxxuij.Et p Fel.in c.teſtimoniũ de teſti.†Et ẽt quia
præsbyter & phibitus intereſſe nuptijs clandeſtinis,& ideo ẽt
ſemiplenã nõ faciũt probationẽ,ut nota do.Præpoſi. in c.cum
inhibitio p illũ tex.in prin.de cland. deſpõ.qui tex. negatiuè
pcedit,& ſi actus in ɔ̃triũ factus erit nullus,ad no.in l.non du-
38 biũ.C.de legi.& p Fel.in c.ex parte. de ɔſti.†Alius uero teſtis
nõ eſt ſufficiens, qa unicus, & plures requirunt & omni exce-
ptione maiores,& rogati Barb.conſ.xlv.ſcribit.col.j.& ij.uol.
39 j.& ɔſi.liiij.illud afferã.col.iij.eod.uol. † Tertio inſtrũ reddit
inualidũ,rõne loci,& tẽporis,quib. fuit celebratũ in domo pri
uati,& de nocte,ad no.in c.literis.de teſtib.& in l.ɔſenſu.C.de
40 repud.& p oẽa in l.j.ff.ſi cer.pet.†Et quia tendit in præiudiciũ
tertij,illi ſtandũ nõ eſt.Barb.ɔſ.octauo.Sapiẽter.col.ij. uol.ij,
poſt Inn.in c.illud de præſump.Nã licet pbaret inter ɔ̃hentes
41 nõ tñ probat in preiudiciũ tertij.†Ad aliud pro reſolutione du
bij dati eſt optima deciſ.Gemi.ɔſi.xxvij.Super dubijs.ubi ɔſi-
derãdo plures caſus tangit præſentẽ , de quo uertitur quæſtio,
ɔcludens,q qñ principaliter agiť de ſucceſſione, & matrimo-
niũ nõ deduciť principaliter in iudicio,ſed incidenter,& p mo
dũ cãæ,tunc qlibet pbatio vr ſufficiens,ad probãdũ tale matri
moniũ,quo ad finẽ legitimitatis, & quo ad ſucceſſionẽ,licet in
terſit eorũ qui prætendebãt ſuccedere,adducit iura,deciſ.& ra
tiones probantes hanc ɔcluſionẽ,& rñdet ɔ̃rijs quæ adduci poſ
ſent,quæ doc.ɔprobari põt ea dictis per Abb.poſt glo. & alios
in c.lator.qui fil.ſint legit.col.ij.uerſ.no.gl. ubi infert ad limi-
tationẽ,& declarationẽ eorũ quæ habent in l.filiũ.ff.de his qui
42 ſunt ſui uel alien.iur.†Et faciunt no.p do.Præpoſ.in c.peruc-
nit,in fi.ſecũdi notabilis,& in c.ea tenore,in v.no.extra qui fil.
ſint legi.obi p illa iura ɔcludit,ad legitimationẽ prolis, ſuffice
re leuiores probationes, ẽt dẽpta uera probatione matrimonij.
43 † Quæ ẽt coadiuuari poſſunt ea his quæ dicit Dec.cõſ.cliij. In
effectu qritur,col.ij.& iij. ubi ɔcludit ad legitimationẽ filiorũ
ſufficere matrimoniũ præſumptũ,& leuiores probationes,cum
lex inquantũ poſsit,faueat filijs,ut in dubio iudicent legitimi,
& ſucceſsibile.sadducit uarias,& plures deciſio. quæ uideri po
44 terũt.†Et bene facit illud qđ dicitur,q ſi in iudicio principa
liter deducať dominium,tunc nõ ſufficit ſola poſſeſsio ad pro-
bationẽ ipſius ea quo aliæ probationes ɔcludentes interuenire
debent,ſecus aũt qñ dñium incidenter in iudicio deduciť,nam
tũc ad probationẽ ipſius ſufficit poſſeſsio,ut no.Bar.in l.quidã
in ſuo.ff.de ɔd.inſti.& late dixi poſt Bar.in l.ſi prius. ff. de ope.
no.nun.& ſentit Fel.in c.illud,col.ij.extra de præſump.ex qui-
bus,omiſsis plurib.alijs reſultat ɔcloſio firma, probationes de
quib.in proceſſu,bene & optimè ſufficere, Iacobũ fuiſſe,& eſſe
45 filiũ legitimũ.q.Bernardini,& ɔñr ſucceſsibilẽ.†Nec erit in cõ
ſideratione intereſſe aduerſariæ,ut in ſui præiudiciũ tales pro-
bationes nõ uideãtur ſufficere,ut vr ſentire Bal.in auc.ſi qs in
aliquo documẽto,col.ij.uer.iuxta hoc qro.C.de eden. & Flor.
in l.harũ.§.ſi qratur.ff.ſi ſer.uend.& Soc.conſ.xxxix.Viſis,& in
46 ſpectis,col.v.uerſ.nec coadiuuatur,uol.j.†Nã deciſiones prędi
ctæ nõ loquuntur de intereſſe reſultãte ex legitimatione , nec
de intereſſe,quo ad ſucceſsionem,ſed de intereſſe quo ad fedus
matrimonij,ut expreſsis uerbis declarat ipſe Bal.in d.auc.ſi qs
in aliquo documento,col.ij.uer.palleg. ubi ita exẽplificat tale
intereſſe tertij ɔſiderabile,ut ſequitur Fely.in d.c.illud,col.iij.
uer.ſed quantũ ad propoſitũ,in fi.& q ita debeat intelligi aper
tè oſtenditur ex doctr.Gemi.in d.ɔſ.xxvij. & ex alijs ſupra ad-
ductis,ex quib.hr cõis ɔcluſio,q ad probandũ legitimationẽ fi
lij,ẽt reſpectu ſucceſsionis, quo caſu tractatur de intereſſe ter-
tij,ut in totũ,uel pro parte excludatur a ſucceſsione , ſufficiunt
probationes leues,eſto q plenè matrimoniũ nõ probetur , qñ
matrimonium uenit in iudicio incidẽter,& p modũ cãę , ut eſt
in pſenti caſu,in quo ſnia proferẽda uenit declaratiuè eundẽ Ia
47 cob.eſſe filium legitimum dñi Bernard.† Ad illud, an ordina-
rius cõmiſſarius,& executor , ſeruare debuerit formã mãdati,
& ptãis ſibi attributę,qui nõ potuit pdicta excedere,unde ali
ter procedendo uti fecit,nulliter proceſsit.c. cum olim , de of.
deleg.uulg.l.diligẽter.ff.mãda.Ordo.n.datus,nedum ſubſtan-
tialis,ſed quilibet alius ſeruãdus eſt,& ſi non ſeruatur, nulliter
proceditur,ut per Inn.& alios in c.cum dilecta, ubi plenè not.
48 de reſcri.& alias plenè dixi.†Ad qđ,nã in d.reſcripto,appoſi-
ta eſt clauſula,ſi ita eſt,& clauſula, ſi rapta nõ fuerit,q formam
ɔditionem ſiue inſtructionẽ inducunt,ut hr in c.ab excõicato.de
reſcr.& in c.cum ɔtingat,de of.deleg.unde ɔcluditur q adim-
49 pleri debuit p dictum executorẽ p iura uulg. † Et licet poſſet
dici,q dictæ clauſulæ nõ importãt ɔditionẽ in reſcriptis gra-
tioſis,ut eſt pſens materia,ut plenè hr in c.fi. de præſump. & in
50 c.j.de of.deleg.& p Belleme.deciſ.iiij. cum cõcor.†Tñ in pun
cto adhuc inſtatur,q licet ſimus in gratioſis,& licet cõditionẽ
nõ importẽt,tñ monitionẽ,& inſtructionẽ exigunt, licet parte
non uocata,ut pleniſsimè no.in dictis deciſ.& in puncto eſt de
ciſ.in terminis Lap.alleg.lxj.Viſis literis,col. ij. ubi tenet q in
mandato de diſpẽſando ſuper matrimonio executor debet ſal
tẽ proceſſum fulminare, licet nõ cogatur aſſumere partes iudi
cis,tñ debet ſe informare,ut per Ion.in c.licet extat.de transla.
51 & Car.in cle.fi.de reſcr.ubi allegantur alię deciſ.†Pręterea cła
ſi ita eſt,& cła,ſi eſt idoneus,procedunt a pari,ut pleniſsimè in
d.c.fi.& alijs ſupra allega.& tñ executor debet pronunciare ſu
per idoneitate,ut tenet Lap.alleg.xv.idẽ eſt dicere, & ſup hoc
debet fieri declaratio,ut tenet Rot.in antiq. deciſ. lxxviij. ita
52 erit & in executore,in diſpenſando,cum cła, ſi ita eſt. † Proue
ẽt quia diſpenſatio facta per habentẽ mãdatum diſpẽſandi, fie
ri debet præcedente inquiſitione,& ſm formã mãdati, ad hoc
ut ſatisfiat uoluntati & intentioni mandantis & de prædictis
ɔſtare debet,ut in ſimi.tenet Rot.in deciſ.recoll.per Thom.fa
ſtol.cau.xxvij.dub.lj.quę deciſ.optimè probat per locum a ſpe
53 ciali.†Ex prædictis infertur , q mãdatum de diſpenſando non
ɔcurrentibus ſupra deductis,non habet uim diſpenſationis,ex
quo non eſt ſatisfactum intentioni mãdantis,nec obſtant not.
per Mod.in c.quia circa.de conſang.& aſ.ex quo loquuntur in
diuerſis terminis.Itẽ intelligi debent ſm ſuperius deducta , ad
54 quæ no.in l.quidã conſulebat.ff.de re iud.†Ad ultimum ɔclu-
ditur,ſoli uerbo, & nudę aſſertioni aſſerti ordinarij minimè eſ-
ſe credendum in præiudicium tertij cui modo eſt ius quęſitum
per no.in l.ſi forte.ff.de caſtr.pecu.& per Mod. in l.j. in prine.
55 col.xix.ff.de of. eius.†Maximè quia nullæ apparent literę nec
ſcripturæ publicę,neq; ſignatę,ſigillo dicti ordinarij,quo caſu
ſua prædicta nuda aſſertio fidẽ nõ facit,ut plenè hr in c.cum in
iure.de of.deleg.& per Alex.conſ.xxxiij.col.iiij.& bene p Rot.
in nou.in ti.de prob.deciſ.x.per locum a ſpeciali,& p Bernard.
Biſgne.in tit.de fide inſtr.prima.& per Belle. deciſ. dcxviij. &
diffuſe alias de prædictis dixi.

Pariſius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Soror in cauſa ciuili,an ſit idonea teſtis pro ſorore.*
2 *Et quid ſi cauſa eſt matrimonialis.*
3 *Et quid ſi inter litigantes ſuper matrimonio,non eſt diſparitas.*
4 *Et quid ſi diſparitas eſt modica.*
2 *Conſanguinei & proximi an ſint idonei teſtes in cauſa matrimoniali,& ſeq.& nu.77.*
5 *Clandeſtinitas ſola,an uitiet matrimonium.*
6 *Matrimoniũ probari poteſt per duos teſtes maſculos ſiue fæminas.*
7 *Pro matrimonio in dubio iudicandum eſt.*
8 *Scãdali euitatio in pluribus conſiderať & declaratur.& num.48.*
9 *In dubio,illa uia eligenda eſt,quæ minus præiudicium infert partibus & nu.50.declaratur.*
10 *Quando ueritas aliter haberi non poteſt recipiunť teſtes , qui alias non reciperentur,declaratur nu.50.*
11 *Teſtes inhabiles coadiuuantur,per alios habiles.*
12 *Soror & conſanguinei regulariter non ſunt integri teſtes pro conſanguineo,& nu.27.*
13 *Domeſtici & ſimul cohabitantes, & ſimul uiuentes non ſunt integri teſtes,& nu.71.& 88.*
14 *Maximè quando talis familiaritas & domeſticitas, habet coniunctam conſanguinitatem.*
15 *Iniuria facta uni,uidetur facta omnibus de illa familia,& nu.78.*
16 *Et ideo non ſunt integri teſtes pro iniuriato.*
17 *Teſtis habens affectionẽ ad cauſam repelli debet,& nu.79.& 84. Vt eſt aduocatus,procurator,uel ſollicitator,& alij ſupra dicti.*
18 *Soror in cauſa matrimoniali,non debet recipi in teſtem,data diſparitate coniugum,& nu.24.*
19 *In cauſa matrimoniali requiruntur probationes concludentes, nec ſufficit ſola fama.*
20 *In cauſa matrimoniali,teſtes debent eſſe omni exceptione maiores.*
21 *Idoneus teſtis,quis dicatur.*
22 *Conſanguinitas bene poteſt probari per conſanguineos.*

23 *Intellectus*

13 *Intellectus.c.uidetur.de eo qui dux.in matr. &c.*
25 *C.ſuper eo.de teſti.loquens in matre,extẽditur ad ſorores,& alios conſanguineos.*
26 *Ratio generalis legis,attendi debet,& non dictum particulare.*
27 *Reductio ad ius commune facilis eſt & fauorabilis.*
28 *Probatio quæ facienda eſt cum aliqua qualitate,uiti ſi qualitas illa non eſt probata,nam qualitas requiſita probanda eſt.*
29 *Intellectus prædictorum.c. ſuper eo.& c.uidetur ut non procedat, quando cum conſanguinitate concurrunt aliæ qualitates grauantes teſtes,& ſeq.*
30 *Duo uincula magis ſtringunt,quàm unum.*
— *Ius ſingulare & exorbitans,non debet trahi ad alios caſus.*
32 *Honor omni lucro,eſt præponendus.*
Timor ſtupri,bonis uiris,maior eſt quàm Timor mortis.
33 *Soror & conſanguinei data diſparitate ab initio repellendi ſunt et non admittendi in teſtes,& ſeq.*
34 *Dictio,aliquatenus æquiparat̃ illi clã, ꝙ nec in minimo reciperet̃.*
35 *Dictio negatiua præcedens,abnegat omnem poteſtatem, & imponit neceſſitatem ut,actus non fiat.*
36 *Teſtis receptus & examinatus,qui non debebat recipi nihil ꝓbat.*
37 *Diſparitas coniugum conſideratur ex bonis & diuitijs,& nu.79.*
38 *Item & reſpectu amicorum,cum amicitia ualde conſideretur.*
39 *Item & reſpectu morum honeſtatis,& bonæ conuerſationis.*
40 *Item & reſpectu honoris,& nobilitatis.*
41 *Filius naturalis tantum,an dicatur de domo.*
42 *Et quid ſi naturalis fuit legitimatus,an dicatur uerè legitimus,*
43 *Legitimatus,an excludat ſubſtitutum.*
44 *Legitimatus,non debet uocari ſpurius.*
45 *Legitimatus,quo ad omnia etiam nobilis dicitur.*
46 *Diſparitas uerificata in uno ex illis quatuor requiſitis ſufficiens eſt licet omnia illa quatuor copulatim non uerificentur.*
47 *Peccatum ita uiget in coniungendo non coniungendos,ſicut in ſeparando non ſeparandos.*
52 *Teſtis ſemel admiſſus,qui nõ debebat admitti,an & quãdo probet.*
53 *Et quid ſi fuit oppoſitum tempore quo fuit productus.*
54 *Et quid ſi fuit oppoſitum,& oppoſitio fuit reſeruata.*
55 *Teſtis repulſus & reprobatus,hr̃ pinde ac ſi nõ fuiſſet teſtificatus.*
56 *Matrimoniũ metu contractum,eſt ipſo iure nullũ,& nu.61.et ſeq.*
57 *Matrimonium ſecundum, præfertur primo per metum contracto, etiam non petita reſciſſione primi.*
58 *Qualitas requiſita ad ſubſtantiã actus,ſi nõ interuenit,uiciat actũ.*
59 *Qualitas enim informat ſubiectum,cui inhæret.*
60 *In matrimonio requiritur uolũtas cũ plena libertate & ſic utrũq;.*
62 *Sponſalia metu contracta ſunt ipſo iure nulla.*
63 *Etiam ſi prædicta eſſent iuramento uallata.*
64 *Metus iuſtus reddens matrimonium nullum, eſt metus mortis, & cruciatus corporis.*
65 *Idem quando quis timet uulnerari,nam non debet expectare quod uulneretur,& nu.66.& 75.*
Idẽ quãdo ſubeſt cã,propter quam debet timeri futurum damnum.
Idem quando facta eſt offenſa alicui à quo tunc uidet poſſe offendi, & nu.66.
Idem quando timet poſſe compelli.
66 *Idẽ quando adeſt iuſta ſuſpitio,eſto ꝙ nõ ſequat̃ effectus,& nu.76.*
Metus eſt ualde contrarius conſenſui.
67 *Metus præſumit̃,quãdo remittit̃,uel fit aliquid ꝙ nõ eſt ueroſimile.*
68 *Metus habet in ſe dolũ,& uterq; coniecturis probatur, & n.86.*
69 *Metus purgatur per actum ſubſequentem,uoluntarium,& nu.87.*
Niſi in eodem actu duret eadem cauſa metus,& nu.87.
70 *Actore non probante,reus debet abſolui.*
72 *Particeps delicti,& criminis,non eſt idoneus teſtis.*
73 *Inimicus repellitur à teſtimonio.*
74 *Committens crimen, & cogens aliquem per metum ad faciendum actum puniendus eſt.*
80 *Teſtes contrariantes ſibi ipſis non probant.*
81 *Teſtis ſingularis,minimè probat.*
82 *Mediator non admittitur ad teſtificandum.*
83 *Qui non confitetur ſemel in anno non eſt idoneus teſtis.*
85 *Viuens expenſis alicuius,non eſt idoneus teſtis pro illo.*

CONSILIVM. LVIII.

AGIT Coram do.Suffraganeo, & uicario Padoano.d.Lucia filia Fran.Pandini,ꝯ d.Ant.Mariæ Barbo,petẽdo pronũciari,& declarari eundẽ.d. Ant. p uerba de pñti,& apta,ꝯtraxiſſe legitimũ matrimoniũ,& illud ꝯſimaſſe cũ ipſa,& ꝯñr cogi,& cõpelli ad traducẽdũ eã,& præſtãdũ maritalia obſequia,& aliàs,ut in libello. Ex aduerſo ipſe do. Ant.dicit cũ ipſa legitimè, & uere nullũ ꝯxiſſe matrimoniũ, & dato termino ad probandũ ipſa Lucia ꝓduxit in teſtes,quendã Aleſiũ,& quendã Victorẽ. Et ulterius ꝓduxit duas eius ſorores, cõmorantes in eadẽ domo cũ ipſa Lucia Inſtans illas debere recipi,& examinari.Cõtra quos Alexiũ, & Victorẽ tẽpore productionis minimè aliter cognitos fuit oppoſitũ,ex parte ipſius.d.Ant.& oppoſitio admiſſa. Contra iſtas uero ſorores,opponit̃, & dr̃ eas nõ debere recipi nec admitti, dubitat̃ An ſint reijciẽdæ,& repellẽdæ.Et an depoſitio.d.Aleſij & Victoris noceat ipſi.d.Ant.caſu quo appareret ipſos uel ali-
1 quẽ ipſorũ aliquid depoſuiſſe ſuper aſſerto matrimonio.†Circa ſorores prima facie dicendũ vr̃ ipſas debere recipi. Eo qm̃ ſumus in cã ciuili,& ſoror pro ſorore recipi debet ſm̃ gl.in l. parẽtes.C.de teſti.& no.in c.cũ,r,canonicus,& in c.inſinuãte, de
2 of.dele.& in c.j.iij.q.v. †Eo potiſsime quia ſumus in cã matrimoniali,& pro matrimonio,quo caſu nedũ ſoror uenit admittẽda,ſed ẽt parentes,& proximiores, qui licet in alia cã non admitterẽtur,tñ in iſta recipiũtur,ut eſt tex.in c.vr̃,qui mat.accu.
3 poſ.& in c.j.xxxv.q.vj. † Et hoc cũ nõ ſit dare diſparitatẽ inter ipſam Luc.& ipſum d.Ant. quo caſu nedũ ſoror, ſed ẽt mater
4 admittitur,ut eſt tex.in c.ſuper eo.il ij. de teſt.†Et licet in aliquo eſſet diſparitas,tñ modica eſt,q̃ modica nõ operat̃ ut perſonæ ꝑdictæ nõ recipiãtur,ſm̃ gl.cõiter approbatã in d.c.ſuper eo.in uer.mr̃.uer.ſed qđ hic dr̃ pro qua faciũt no.p Bar.i l.ꝓcia rerũ.ff.ad l.fal.& in l.ſcio. ff. de in integ.reſt. cũ alijs ꝯcor. ubi
5 de modico,& minimo nõ eſt curãdũ.†Et eſto ꝙ pñs matrimoniũ non fuerit ꝯctum publicè,ſed clãdeſtinè, tñ ex hoc non uitiatur,clẽdeſtiuitas aũt nõ uitiat ipſum matrimoniũ,dũmodo ꝙ probetur,cũ in eo ſufficiat ſolus ꝯſenſus.l.nuptias.ff.de reg.
6 iu.ſm̃ Abb. p illũ tex.in c.j.de clãd.deſpõ.in prin.†Et ad ꝓbandũ matrimoniũ ſufficiãt duo teſtes,ſiue maſculi,ſiue fœminæ.d. c.ſup eo.& ibi Abb.& alij,& no per gl.ij.q.v.in ſum.& in c.præ
7 ſul.†Ad ꝙ ẽt facit, quia in dubio iudicãdũ eſt ꝓ matrimonio.
8 c.fi.de re iud.†Et tãto magis in p̃ſenti caſu,in quo ſi nõ eſſet matrimoniũ,vr̃ ſcãdalũ oriri,ex quo.d.d.Lucia fuit carnaliter cognita per ipſum.d.Ant.& ſuſcepit ſobolẽ,arg.tex.in c.j.in fi.de cogna.ſpiri.& in c.ſuper eo.& no.per gl.& alios.in c.ij. de præ
9 ſcr.†Et qq in dubio eligẽda eſt illa pars,ſm̃ quã minus præiudi-
10 ciũ Inferat̃ partibus.l.j.ubi Pau.& Alex.ff. ſi quis cau.†Ad qđ ẽt facit,quia ſumus in caſu in quo ueritas alias haberi nõ põt, quo caſu teſtes alias inhabiles debent admitti in defectũ talis probationis,eſto ꝙ alias nõ admitterent̃.l.ꝯſenſu.C.de repud. c.ueniẽs.il.ij.de teſti.& per Spe.eo.ti.§.j.uer.itẽ ꝙ eſt domeſti-
11 cus.& per doc.in c.iij. loco de ꝓba. † Prout ẽt idẽ vr̃ dicendũ, ex quo cũ dictis duabus ſororib.ꝯcurrũt.r̃.dicti duo alij teſtes qui uident̃ idonei, per quos Idoneos iſtæ ſorores.quatenus in aliquo eſſent inhabiles,reintegrãtur,ut in ſimi.hr̃ per Bal.& alios.in l.ſi quis ex argẽtarijs.§ j ff.de eden.& per Roma. conſi.
12 cccclxxxvj.In caſu propoſitæ cõſulta.in fi.†His tñ nõ obſtãtibus ꝯriũ eſt ipſa ueritas,& oſtenditur clariſsime,nã dictæ teſtes productæ ſunt ſorores & cõſanguineæ ipſius Luciæ producẽtis, ut ipſamet fatetur qñ produxit illas,& ẽt in capitulis & articulis,unde cõiter nõ ſunt integræ teſtes,ut no. in d. l. parẽtes.& p Bar.in l.admonen.col.ix.uerſi.uenio ad tertiũ,& ibi Iaſo Mod. car.xviij.ff.de iu.iur.& per Alex.cõſi.xviij. Viſo pũcto.uol.j. & Bar.in l.qui teſtam.§.quæcũq;.col.fi.ff.de teſta.& gl.in d.c.in-
13 ſinuante.& in d.c.cũ,R, canonicus. † Inſuper domeſticæ ſunt & habitantes in eadem domo,& inſimul uiuentes,quo fit ut integræ nõ ſint ꝯñr ꝙ nõ debent admitti iuxta no.in l.ij.C. de teſti.& in c.in literis de teſti.& per Sp.in ti.de teſte.§.j.uer.itẽ ꝙ eſt domeſticus,& plene per Alb.in trac. de teſte.in ca.quando teſtes repel.rat.domeſtici.& famil.& ideo Abb.in d.c. in literis.in iij.nu.dicit, teſtẽ habentẽ talẽ qualitatẽ nõ debere interrogari,ex quo nõ facit,nec indiciũ, nec præſumptionẽ aliquã
14 adducendo tex.in c.teſtes.iiij.q.iij.†Et tãto magis qñ iſta familiaritas,domeſticitas,& inſimul uiuere ſunt coniuncta, cũ ipſa conſanguinitate,& ſororeitate,ſm̃ Bal.in d.l.parentes. col. ij. & d.Ant.& Io. de Ana. in c.cũ oporteat. in prin. de accuſa. &
17 Pet.de Anch.conſi.ccxlvij.In cã agitata.col.ij.†Præterea certũ eſt,ꝙ ſi mr̃imonium iſtud nõ haberet effectũ ipſa Lucia afficeretur maxima iniuria & dedecore cũ fuerit carnaliter cognita ut ipſa pluries fatet̃ per ipſum.d.Ant. & talis iniuria cederet in magnũ dedecus totius domus & familiæ, & potiſsime dictarum

rum ſororum inſimul habitantiũ cum ipſa,quo caſu unus con-
iunctus pro alio iniuriato ꝯiuncto non põt teſtificari, ex quo
agitur de ꝓprio intereſſe.Et iniuria iſto caſu vr̃ eſſe cõis,& pro
pria,cum facta uni,cenſeat facta oibus,ſm Bar.in l.lege Corn.
* ff.de iniur.quem * cõtter ſequuntur doct.& benefacit.l.j. C. de
rap.uirg.& ibi Bal.in v.no.Et eo maximè in caſu pñti,ubi dictę
ſorores inſimul habitabant cũ d. Lucia in eadem domo in qua
dr̃ cognita per ipſum.d.Ant.& põt ipſis imputari.quare pmit-
16 tebant ipſam Luciam carnaliter cognoſci ab ipſo do.Ant.† Vn-
de deponendo tractarent de earum exoneratione, ſi mr̃imoniũ
tale ꝓbaretẽ,& iõ admitti non debent argum.eorum quæ tradit
Bar.in l.deferre.ff.de iu.fiſ.& Alex.ꝯſi.cliij.Viſo thema.col.ij.
uerſi.præterea.d.Batho.uol.v.& per Albe.in d.tract.de teſt.in
17 c.qñ teſt.repell.rõne affect.col.iij. † Ex quib.infertur neceſſa-
rio prædictas ſorores ad præſentem cauſam habere maximam
affectionem & teſtis habens ad cauſam affectionem repelli dẽt
ut in ſi.dr̃ in l.ſi.ff.de teſti.& in c.ſi.eo.tit.lib.vj. Vbi de aduoca
to,& de procuratore.per Rot.in antiq.in tit.de teſti.deciſi. xj.
Et de ſolicitatore deciſi.ſeq.cum alijs adductis in c. accedens.
il.ij.ut li.non ꝯteſta.& in dicto tract.Albe.eo.c.qñ teſt.rep.rõ-
18 ne affect.† Et in puncto ꝙ ſorores non admittantur in cã mr̃i-
moniali data diſparitate ꝯiugum,iuxta tex.in d.c.ſuper eo. uo-
luit expreſsè Alex.d.ꝯſi.cliij.Et Dec.conſi.cxxxiij.Viſo proceſ
ſu.uol.j & conſi. cccx. Viſis diligenter. uol.ij. Vbi dñt ſororem
pro ſorore,& alios ꝯſanguineos,in cã mr̃imoniali non eſſe ad-
mittendos in teſtes, maximè ꝯcurrentib.qualitatib.de quibus
ſ.adducentes ex mente Spe.quia ſi admitterentẽ,quiſq; poſſet di
cere ꝯtraiſſe cum digniſſimo, & id probare per conſanguineos.
qm̃ cã mr̃imonialis eſt grauis ſm Spe.in tit.de reſer.c.præſen.§.
ratione formæ uerſi.nũc ad deſtructionem,& ſm no.per Abb.
io d.c.ſi pro debilitate.& in c.cauſam matrimonij de oſ.deleg.
19 † Hinc eſt ꝙ in tali cã requiruntẽ probationes ꝯcludentes, nec
20 ſufficit ſola fama,iuxta gl.in c.ueniens . de teſti. † Hinc eſt ẽt.
ꝙ in tali cã teſtes debent eſſe omni exceptione maiores,ſm gl.
in c.j.de conſang.& affi.& ibi Abb.in iij. no. & latè per Barba.
ꝯſi.xlv.col.j.uol.j.& ꝯſi.liiij.col.iij.uerſi.ij.præmitto.eod. uol.
21 † Et certiſſimum eſt ꝙ ſtantib.qualitatib. de quib.ſ. dictæ ſo-
rores non ſunt idoneæ,quia non omni exceptione maiores, ut
dicit Abb.in d.c.j.& gl.in l.magnam.C.de ꝯh.& com. ſtipu.cũ
alijs adductis per Ab.& Fely. in c.cũ Io.heremita,col.xvj.uerſ.
v.declara.de fi.inſtr.& nullo pacto ueniunt admittendæ, cũ uo
centẽ ad deponendum ſuper iniuria ꝓpria, & ad exonerandum
22 ſe,& ad eãm maximam & propriam,habeant affectionẽ. † Quĳ
bus nõ obſtã.ſuperius adducta,& maximè tex. xxxv.q.vj.in c.j.
quia tex.ille loquitur qñ dẽt probari ꝯſanguinitas, ad quã pro-
bandam,ẽt admittuntur ꝯſanguinei,quod non eſt pñtis ſpecu-
23 lationis,& hoc maniſeſtè probant uerba illius.c.† Et eodẽ mo
do põt rñderi.ad.d.c.vr̃ ſm. ꝙ pluries gl. ibi dicit, & ſuadetẽ ex
24 uerbis illius literæ,ibi,qm̃ unuſquiſq; ſuam genealogiam.† Etſi
uolumus ꝯſiderare uerba finalia ipſius literæ. & rõnem ibi poſi
tam,põt rñderi ex mente oium ſcrib.ibi poſt gl. & oium doct.
In d.c.ſuper e qđ procedit data paritate coniugũ,ut tunc ꝯſan-
guineus admittatur in cã mr̃imoniali, ad probandum mr̃imo-
nium,ſecus data diſparitate,ut eſt in pñti caſu,per tex.in d.c.ſu
25 per eo. † Tũc enim ſoror nõ dẽt admitti,rõnib. de quibus in il
la litera,quæ licet loquatur in matre,& d.c.vr̃ loquatur in paren-
tibus,tñ etiam extenditur ad ſorores,ſm Alex.d. ꝯſil. cliij. &
Dec.d.ꝯſi.cxxxiij.& cccx.allegantes auctoritates,& bene facit
tex.in d.c.vr̃ ibi proximiores qđ ẽt ſuadetur,quia eadem ratio-
nes,data diſparitate,coniugum,locum habent in ſorore quæ &
in patre,& matre,& ideo idem dicendum,in ſorore, qđ in ma-
26 tre,& patre,uulg.l.illud.ff.ad leg.Acq.† Et non debemus attẽ
dere dictum,ſed rõnem,quæ cum ſit gñalior, non dẽt reſtringi
per dictum ſpeciale,ſm Bar.in l.regula.§.ſi quis ius.ff.de iur.&
fac.igno.cum alijs not.in l.cum pater.§.dulciſſimis.de lega.ij.
& quia exempla non reſtringunt regulam.§.hactenus.inſti. de
27 gradi.† Quòd ẽt ſuadetur,nam certum eſt ꝙ regulariter ſoro-
res & parentes,non ſunt idonei,nec integri teſtes ad.l. parentes,
& licet in cã matrimoniali admittantur ꝯ communem regulã,
fauore matrimonij,ut dicit tex.in d.c.vr̃ in ſi. Tũ hoc eſt uerũ,
qñ concurrit paritas coniugum,data autem diſparitate non de
bent admitti.d.c.ſuper eo.Tunc enim diſpoſitio reducitur ad
terminos iuris communis,ad quod facilior eſt tranſitus.l. ſi u-
nus.§.pactus ne peteret.cum ibi no.per ſcrib.ff.de pact.& quæ
per Alex.in l.ſi.§.in computatione.C.de iu.delib. & in l. iij.§.
ait prætor.ff. de re iud. unde tunc debent eſſe iſtę perſonæ in cã
mr̃imoniali habiles, qñ probatẽ dicta qualitas paritatis cõiugũ,
ut requirit tex.in d.c.ſuper eo. & iõ ea non probata non debent
28 admitti.† Qñ.n.probatio debet fieri cũ aliqua qualitate, ſi qua
litas illa non eſt probata,ruit probatio aliter facta ſm Bar.in l.
diuus.ff.de re iu.& in l.ſulcinius.§.j.ff.ex qui can.in poſ.ea.& p
Bar.pillũ tex.in l.j.§.quæſitũ.ff.de aq.quot.& eſti.cũ alijs addu
ctis per Fel.in c.ij.col.ij.& ſeq.de reſcri.& in c.licet cã,col. xx.
de proba.& in qualitate requiſita in teſte eſt bona deciſ.Bar.in
l.j.§.ſi quis neger,col.ſi.ff.quemadmo.teſt.aper.& ibi latius po
nit Aug.& in puncto hoc tenet Ale.con.cl.in cã,& lite.col.iij.
in ſi.uol. v. quanto magis in caſu pręſenti ubi expreſſe probata
29 eſt diſparitas ut dicetẽ ſtatim.† Quæ obiectio ẽt ex alio põt tol
li,nam tex.in d.c.vr̃, & in d.c.ſuper eo ſolũ conſiderant conſan
guinitatẽ,ut data paritatę coniugum, conſanguineus admittatẽ
pro mr̃imonio,uel ꝯ fauorem matrimonij;non aũt.d. iura lo-
quuntur neq; diſponũt,qñ cum ꝯſanguinitate ꝯcurrũt alię qua
litates grauantes ipſos teſtes,ut tunc debeant admitti, vñ cũ lo
quantẽ in caſu ſingulari,& qñ ſolũ eſt conſanguinitas, nõ debẽt
extendi ad alium caſum, qñ cum ꝯſanguinitate cõcurrunt alię
30 qualitates reddentes inhabiles ipſos teſtes. † Duo.n.uincula,
magis ſtringunt ꝙ̃ unũ,& ꝯñr duo impedimenta, iuxta ea quæ
no.in c.j.de treg.& pa.& in l.j.C.de pac.& per Mod.in l. certi
cõditio.§.qm̃.ff.ſi cer.pet.& in ſimi.hoc ſentit Fel.in d. c. ſuper
eo.col.pe.uer.ſed cum prima upi.& bene facit.l.ſi diuus.ff.de
ſer.urb.prædio.ubi remiſſio unius ſeruitutis. nõ ſe extendit ad
31 aliã ſeruitutem.† Itẽ quia ſi fauore mr̃ij ꝯ cõtra regulas fuit in
ductum,ꝙ conſanguinei admittantur qñ eſt ſolũ impedimentũ
conſanguinitatis,& concurrit paritas coniugum,certe nõ debe
mus hoc ius ſingulare,& exorbitans trahere ad alios caſus,& in
illis corrigere ius cõe.l.ius ſingulare.l.quod uero ꝯ. ff.de legi.
l.præcipimus.C.de appel.cum ſi. Cum in iſtis caſibus, nõ ſit da
re ſimilitudinẽ rõnis.Pater in domeſtico familiari,inſimul co-
habitante,habente affectionem ad cauſam,tractante de ſe exo-
nerando,& deponente de iniuria communi,& propria,& de ho
32 nore conſeruando.† Quĳ honor debet lucro pręponi,ut oo. in
l.Iulianus.ff.ſi quis omiſ.cau.teſt. & bonis uiris maior eſt timor
ſtupri,ꝙ̃ mortis.l.iſti quidem ff.quod met.cau.& uere in caput
alicuius non cadit,quod dictũ.c. vr̃, & ſuper eo.ẽt data parita-
te poſsint procedere in conſanguineo, in quo cõcurrit alia qua
litas reddens ipſum inhabilem ad teſtificandum, prout colligi
33 .põt ex dictis per Alex.& Dec.in conſi.prælleg † Et aduerten
dum eſt ꝙ data diſparitate, dictæ ſorores debent repelli ab ini-
tio,& modo aliquo non debent admitti, ad teſtificandum, ita
probat tex.in d.c.ſuper eo.dum formatur quæſtio. in prin. An
mr̃ debeat recipi ad teſtimoniũ, & demum in deciſione dr̃ tale
teſtimoniũ nõ eſſe aliquatenus admittendũ,eo qm̃ vr̃ ſuſpectũ
data diſparitate,& ſic conſtito de inequalitate non debet ab ini
tio recipi,ex quo ſe adicit oõ admittẽdũ,ſm ea,quæ no do.Flo
ria.in l.iij.§.lex Iulia.de teſti.& Fel.in d.c.cum dilecti.col. pen.
34 uer.ſed prædicta procedũt.de accuſ.† Can.n.uult in d. c. ſuper
eo.quod data diſparitate,teſtimonium reddatur ſuſpectũ, ꝯũr
ab initio reijciendum quod etiam ſuadetur ex illa dictione,ali-
quatenus non admittendum, quod idem eſt ac ſi diceretur in
minimo,& aliquo non debere recipi,ſm Albe.in dictio.in uer-
35 ſic.aliquatenus.† Et eo maxime quia præcedit dictio negatiua
non eſſe,quę abnegat oẽm poteſtatem,& neceſſitatẽ imponit,
ut actus non fiat,iuxta gl.cõiter approbatam in.c.j.de reg. iur.
36 li.vj.† Et quia teſtis in quo concurrunt alię qualitates ipſum in
habilitantes, de quibus ſupra etiam receptus,& examinatus ni
hil probaret,& ideo ab initio uenit reijciendus iuxta glo. & que
ibi not.in uerſiculo nihilominus,in c.cum contingat.de offi.de
leg.Diſparitas oſtenditur primo in bonis, cum probatum ſit ip
ſum.d.Ant.in bonis ſtabilibus habere ultra duc.mille in annuis
redditib.ſuper beneficijs,& pẽſionib.duc.cc.Ipſa uero Luc.nec
obolũ quidẽ in bonis tenet.per quę uerificatẽ tex in d.c.ſup eo.
† Quia.o.diſparitas cãetẽ ex diuitijs,& qs fructus ex illis inſurgat
37 tradũt doc.ĩ d.c.ſup eo.& p Bar.& alios i l.j.C.de digni.li.xij.&
p repe.in c. grãdi.de ſupplẽ.negli.prælat.li.vj.& not.in §. ſanci-
mus.in auct.de teſtib.& per Alex.conſi.xlviij.Circa hanc.& cõ
38 ſi.lxxvj.Animaduerſis.uol.iiij.† Secundo apparet diſparitas re
ſpectu amicorum, cum fulcitus ſit ipſe do. Antonius pluribus
amicis,ipſa uero Lucia nullo, quæ diſparitas in caſu præſenti
conſideratur in dicto.c.ſuper eo.ubi plene doctores,& bene fa
ciũt not.in l.cũ allegas.C.de conſtituta pecunia.li.xij.ubi ami-

citia præponderat affinitati,& expedit habere amicos.l.genera
li.in prin.ff.de uſufr.leg.& per Bal.in ti.de prohi.feu. alien. per
Fed.col.iiij & per Fely.in c.ſunt alij.de reſcriptis. & in c. quo-
39 niam Abb.de off.delegat.†Tertio diſparitas oſtenditur in ho-
nore cum ipſe d.Ant.ſit iuuenis,imbutus bonis literis & mori-
bus,bonæ & honeſtæ uitæ, & conuerſationis, honoratè uiuens
ex bonis & redditibus ſuis , ipſa uero Lucia ſit iã effecta anus,
nec formoſa,& fuerit iam cõcubina Antonij Biuſolini, qui eã
inceſtuabat cum matrimonium inter eos eſſe non poſſet,cõmit
tens cum ipſa inceſtum, & ſtuprum , ſitq; talis quæ ut ipſa fateſ
longe concubinauerit cum ipſo. d. Ant. ſuſcipiendo ex eo filiã
ante prætenſum matrimonium,& hæc diſparitas honoris,ſuffi-
cit ad repellendum teſtes conſanguineos d.c.ſuper eo.& ibi do-
ctores circa quem honorem faciunt quæ ponit Barbat. in c. in
40 pręſentia.de probationib.†Si quarto conſideramus nobilitatẽ,
utiq; in illa damus diſparitatem cum potiſſima cõſideratio no
bilitatis ſit ex parte patris,ut per doctores in d. c. ſuper eo. &
Bar.in d.l.j.& per Moder.repeten.in d c.grandi.& conſideran
do patrem ipſius Luciæ,uerè in illo non poteſt conſiderari ſcin
tilla nobilitatis,ſi uero conſideramus genitorem ipſius d. Anto
nij habemus perſonã deſcendentem ex patritio Veneto , & ſue
41 ceſſiue ipſum.d. Ant. procedentẽ ex eo. † Nec obſtat obiectio
facta ex aduerſo ꝙ ſit naturalis,nam etiam iſti dicuntur de do-
mo,ſm Bar.in l.pronunciatio.§.familiæ.ff.de uerb.ſign.& licet
Idem Bar.in l.fi.C.de uer.ſig.contrarium teneat,& Iaſ.nu. xiij.
Imo.in l.ex facta.§.ſi quis rogatus.ff. ad trebel. & ibi Alex. nu.
liij.& in add.ad Bar.in d.§. familiæ. & conſi. clxxiiij. Super eo.
42 uol.v.& Cor.conſi.cc.col.fi.uol.iiij. † Verum quia ipſe.d.Ant.
eſt iam legitimatus , & per legitimationem reſtitutus natalib.
& ita legitimatus,dicitur uere legitimus,per Bar.in l.ſi is q̃ pro
emptore.iij.q.prin.uerſic.item quæritur.ff.de uſuca.& Imol.cõ
43 ſi.xxxv.In caſu propoſito.¶† Hinc dicimus talem legitimatũ
excludere ſubſtitutum ut per Alex.in l.generaliter.§.cum autẽ
44 C.de inſtit.& ſubſti.& conſi.ij.Viſis codicil.uol.j.¶† Et Bald.
in l.imperialis.C. de nupt.dicebat talem legitimatum per reſcri
45 ptum,non debere uocari ſpurium.†Et legitimatus quo ad om-
nia ut eſt iſte,etiam nobilis dicitur,ſm Pau.de Caſtr.in l. ſed ſi
hac.§.patronum.in fi.ff.de in ius uoc.& Fely.in c.in præſentia.
col.x.uer.iiij.in quantum,de probatio.Vnde ut in plurib.legi-
timatus æquiparatur legitimo,ſm nota.in l.Gallus.§. forſitan.
ff.de lib.& poſthu.& in §.nunc de lege uelleya. & per Franc.de
Cur.conſi.xiij.Et conſi.lxxiij.col.xij.& conſi.xvij.col.j. & cõſi.
xxxv.col.iij.& plura adducuntur per Deci.conſi.cclviij.In caſu
46 dñi Franciſci,uol.ij.¶ †Ex iſtis remanet euacuata prima obie-
ctio,de iuribus in contrarium adductis,potiſſimè de.d.c.ſuper
eo.cuius diſpoſitio data diſparitate in uno illorum quatuor ibi
enumeratorum ceſſat,ſm Abb.& alios ſcriben.ibidem,& Ale-
xander,& Decius,in conſi.præalleg.Quanto magis in præſenti
caſu,ubi diſparitas uiget in omnibus, & ubi ultra etiam conſan
guinitatem contra ipſas teſtes adſunt aliæ qualitates. ſ̃. enume
ratæ eas pęnitus repellentes . Non enim ſumus in matrimonio
ſimpliciter clandeſtino,quod iam ualeret ſi eſſet probatum, ſed
negatur etiam clandeſtine factum,& ad illud probandum,non
debent recipi dictæ ſorores ut ſ̃.Et diſparitas non eſt in modi-
co,& ſic ceſſant aliæ duæ obiectiones.ſ̃.factæ,de clandeſtinita-
te & modica diſparitate.Nec obſt.aliud, ꝙ in dubio ſit iudican
dum pro matrimonio,quia hic non ſumus in dubio,ſed in cla-
ro, cum non ſit probatum. Nec dictæ teſtes debent admitti ad
47 iſtud probandum.†Nec minus peccatum eſt,nec minor fauor,
iungere non coniungendos,q̃ ſeparare non ſeparandos,ut not.
in c.iurauit. de proba.& in c.cõſanguinei.& c.lator.de re iudi.
48 † Nec obſtat quod dicebatur de ſcandalo , nam cum appareat
de ueritate & iuſtitia ipſius do.Ant.non eſt ab ipſa ueritate rece
dendum,etiam ſi quodlibet immineret ſcandalum.c. qui ſcãda
lizauerit.de reg.iu.&per Abb.in c.officij,de pęnitẽtia & remiſ.
49 & in c.ij.de præſcr.quanto magis hic,ubi nullũ imminet.†Nec
obſtat ꝙ amplectenda ſit pars per quam minus præiudicatur,
quia illud procedit ſtante dubio,ſecus in caſu præſenti, ubi cla
ra apparet ueritas & iuſtitia ut no.Pau.& Alex.in d.l. j. ff. ſi qs
50 cautio.† Non ob.aliud.ꝙ caſus pſens ſit talis,in quo alias ueri-
tas haberi non põt, conſequenter dictæ ſorores teſtes debẽt ad
mitti.Nã illud eſt uerũ,qñ ex natura ipſius facti in actu de quo
quæritur teſtes uериſimiliter alij non poſſent interuenire, prout
loquuntur.d.l.conſenſu.& d.c. ueniens. ſecus aũt ſi poſſunt in-
teruenire uериſimiliter. Tunc eñ ſuſpecti & inhabiles non reci
piuntur,eſto ꝙ res aliter probari non poſſet.Ita d.Ant. in c. iij.
loco de prob.poſt gl.& ibi ſcrib.maximè Fely.col.ij.uer.in tex.
Ibi fratres.plura accumulat,& idẽ Fely.in c.de cætero.col.ij.de
teſti.& Alc.conſi.lxiij.Viſo the.col.pe.uol.j.& magis in termi
nis.conſi.clij.Viſo proceſſu.col. v. uol. v. cũ alijs adductis in d.
trac.de teſt.in c.qñ rep.rat.domeſticita.col.fi. & in pũcto Dec.
51 d.ↄſi.cxxxiij.Et cccx.Mar.conſi.xvij.col.iij.uol.j.†Non ob.ul-
tima obiectio ꝙ iſtę ſorores debent recipi, eo qñ reintegratur
per alios idoneos teſtes,ſm Bald.in l. ſi quis ex argentarijs.§.j.
quia in caſu præſenti non ſunt alij teſtes omni exceptione maio
res,dicetur in ſequenti difficultate. Item quia in iſtis , nedũ eſt
unus defectus,ſed plures,ut ſupra oſtenſum eſt , quas ſolutiões
cõprobat Dec.& ẽt dat alias in d.ↄſi.cxxxiij.col.ij.in fi.& co.ij.
¶ Circa alium teſtem nomine Alexiũ,productum,& examina-
tum, breuib. dicitur nullam fidẽ facere non.n. debuit recipi &
admitti,ex quo erat & eſt maritus ſororis do.Luciæ conſequen
ter eius cognatus & ſororius,ut ipſa dicit & fatetur, in capitu-
lis. Sicuti enim ſoror non uenit recipienda data diſparitate con
iugum,ut ſupra concluſum eſt,ita nec iſte Alexius cognatus &
ſororius ipſius Luciæ, qui ulterius tpe quo moratur Paduæ ſtat
& habitat & inſimul uiuit cum ipſa Lucia , & in eadem domo,
& ſic ultra affinitatem,adſunt in ipſo aliæ qualitates,ſ.domeſti
citas,familiaritas,cohabitatio.& affectio ad ipſam cauſam , ac
ẽt iniuria propria & communis,cum ẽt facta uidetur ſibi, ſm
Bartolum,in d.l.lege Cornelia.& ideo ueniebat repellendus ſi-
52 cuti eius uxor,& ſoror ipſius Luciæ.†Nec obſtat ſi diceretur ꝙ
iſte Alexius ſemel fuit admiſſus , & conſequenter debet facere
aliqualem probationem eſto ꝙ non deberet admitti, ſm no. p
Bar in l.maritus.ff.de quæſtio.cum alijs adductis per Ab. in c.
de cætera.de teſti.& per Fely.in c.cũ dilecti.de accuſ.col. pen.
Nam hoc tollitur,ſm Fel.ibi in iij. limit. quando lex reſiſtit e-
xaminationi.Tunc enim examinatus , qui non debebat exami
nari,nullum facit iudicium,ſed ut ſupra probaui cõſanguineus
data diſparitate coniugũ non debet admitti,unde admiſſus ni-
hil pęnitus debet probare, & ad hoc bene faciunt ea quę ponit
Alex.in d.con.cliiij.& Dec.d.conſi.cxxxiij.Et cccx. Vbi cõſan-
guinei iam erant admiſſi ad teſtificandum,& tamen hoc nõ ob
ſtante,data inequalitate coniugum,concludunt eorum depoſi-
tionem nihil obſtare, & maximè qñ in ipſis teſtib. ultra conſan
guinitatẽ ↄcurrunt alię qualitates,& inhabilitates ipſos repellẽ
53 tes,ut eſt in caſu præſenti , & dictum fuit ſupra. † Item tollitur
obiectio ex his,quæ dicit Aret.in c.ex parte.de.car.v. de teſti.
quẽ refert,& ſequitur Fel.in d.c.cum dilecti,in v.limita. addu-
cens ad id alias deciſio.uolentes ꝙ ſi contra teſtẽ fuit oppoſitũ,
eſto ꝙ fuerit receptus , tamen eius depoſitio nullum facit indi-
ciũ propter oppoſitionẽ factam. Nã ſicuti non probaret pro ꝓ
ducente,ſi a principio fuiſſet repulſus,& nõ examinatus,ita e-
xaminatus poſt oppoſitionẽ,& reſeruationẽ,nullũ facit iudiciũ
54 oppoſitione probata . † Ad quod bene faciunt ea quæ in ſimi.
adducunt Mod.papien.de oppoſ. & reſerua.contra teſtes in d.
l.admonẽdi,col.viij.uer j.licet regula ſit,& quæ per illũ tex.po
nuntur per Can.in c.pſentium,de teſti.ſed ſic eſt ꝙ contra iſtũ
Alexiũ qui tpe quo fuit productus nõ erat cognitus per procu-
ratorẽ,& aduocatũ ipſius d.Ant.fuit oppoſitũ formiter,& cum
dicta oppoſitione,& reſeruatione fuit examinatus,& receptus,
unde cum modo appareant cõtra ipſum probati obiectus, eun
dem repellentes, certiſſimum erit eius depoſitionem in nullo ꝑ
55 iudicare do.Ant.†Ad quod etiam facit quia teſtis repulſatus
& reprobatus , habeẽ perinde ac ſi non fuiſſet teſtificatus , ſm
And.de Iſer.in conſt.reg. Neap. uſurariorum. tit. de uſur. & in
alia conſt. Peſſimam. in tit. de pę.mulier. & bene faciunt quæ
ponit Alex.con.cxviij. Viſa inquiſitione, circa fi. & duob. ſeq.
uol.iiij.& And.de Iſer.in conſtit.reg.Neap.ſi damna clandeſti-
na,& ulterius creditur Ipſum Alexium in ſua depoſitione ſi ali
quid dixit,de aſſerto matrimonio ꝙ omnino teſtificatus fuerit
de metu illato ipſi d.Ant.prout etiam creditur , & de metu de-
poſuiſſe aliũ teſtẽ Victorem,ſi ad plenum , & interrogatus de-
poſuit. Quo ſtante ſuccedit concluſio uera , aſſertum mãium
nullum eſſe,eſto ꝙ appareret uerè probatum , ex quo metu ꝯ-
56 ctum fuit. ¶ † Matrimoniũ.n.metu.ꝯctum eſt ipſo iure nullũ
uti tenent Theolo. in quarto ſententiarum,diſt.xxix.Et habeẽ
per Can.potiſſime per Abb.col.ij.uer.iiij.in c.abbas,quod me.
cau.& per doct.in l.interpoſitas.C.de tranſact. & eſt tex. & ibi
Abb.col.ij.dicens hanc eſſe communem opi.in c.cum locum,
de ſponſa. ubi dicitur in matrimonio non ſufficere purum

con-

conſenſum, ex quo debet eſſe conſenſus cum plena libertate, &
57 ſecuritate. ¶ † Et benefacit tex. in c. ſignificauit, de eo qui dux.
in mat. &c. ubi tenuit ſm matrimonium, non obſtante primo
ɔtracto per metum, ēt non petita reſciſſione primi matrimonij.
58 † Et poteſt eſſe ratio, nam ubicunque ad ſubſtantiam actus re-
quiritur diſpoſitio qualificata, non dicitur ſatisfactum iuri, niſi
interueniat actus qualificatus, ita gl. in c. notificaſti. xxxiij. q. v.
59 † Qualitas enim informat ſubiectum cui inheret, ut no. & in c.
ſtatutum de electio. li. vj. in matrimonio autem requiritur uo-
luntas cum plena libertate, & ſic requiritur uolūtas, & libertas,
unde ſi adeſt uoluntas, & non libertas, ſequitur ꝙ non eſt ſatis-
60 factum diſpoſitioni iuris. ¶ † Probatur in ſimi. in c. ubi pericu-
lum. §. cæterum. de elec. lib. vj. ubi requiritur uoluntas, & liber-
tas in actu eligendi, & dato ꝙ adſit uoluntas ſi non adeſt liber-
tas non poteſt dici electio facta, quia non uerificata in uolunta
te, & libertate, arg. no. in l. ſi hæredi plures. ff. de condit. inſtitu.
61 ¶ † Et ꝙ ſit nullum ipſo iure ponunt doctores in l. titia. ff. de
uerb. & Oldr. conſi. xxv. & Bal. in trac. ſciſmat. col. xij. uerſi. ubi
62 eſt conſiderandum, adducens aliam ſubtilem rationem. † Quæ
concluſio procedit etiam in ſponſalib. de futuro ſecundū Abb.
per illum tex. in c. ex literis, de ſponſa. impu. & tenent doctor.
63 in d. l. interpoſitas. † Procedit etiam ſi eſſet iuramento firmatū
ſecundum gl. quam ibi exclamat Abb. & alij ſcriben. in c. ſigni-
ficauit. de eo qui dux. in mat. & per Abba. in d. c. abba. colu. iij.
64 uerſi. quarta ſolutio. † Et in materia præſenti iuſtus metus dr̄ ue
tale maſium ipſo iure nullum declaretur, ex uerbis & mēte edi-
cti, metus mortis, uel cruciatus corporis, ſecundum cōiter do-
cto. in d. l. interpoſitas, & quando quis dubitat inferri cruciatū
corporis, uel uulnus, ſm Bal. in l. fi. in prin. col. j. uer. ij. not. C. de
65 iu. delib. dicentem iuſtū metū eſſe ubi adeſt iuſta ſuſpitio. † Et
benefacit quod uult Alex. conſi. xcix. Quoniam per excellentiſſi
mum. col. ij. uol. iij. quod eſt repetitum in uol. iiij. xlvj. dicens,
ꝙ quando quis timet uulnerari eſt iuſtus metus, nec debet ex-
pectare ꝙ uulneretur, addens etiam ꝙ iuſtus dicitur, qñ ſubeſt
cā propter quam debemus timere futurum damnum, & qñ quā
facit iniuriam uel offenſam alicui a quo tunc uidet poſſe offen-
di, iuſtiſſimus erit metus, ut per eum, & in dicto conſil. xlvj. &
cxix. dicit paria eſſe, ꝙ quis ɔpellatur, uel ꝙ timeat compelli.
66 † Vnde Bar. in l. j. §. ſi quis tamen. ff. quod ui aut clam. dicit iu-
ſtum metum eſſe, ubi adeſt iuſta ſuſpitio, eſto ꝙ non ſequatur
effectus, quod ēt tenet Bal. in d. trac. ſciſm. col. xiij. & bene fa-
ciunt not. per Alex. conſi. fi. uol. iij. dicentem ꝙ quia non debet
expectare ꝙ uulneretur, uel inferatur cruciatus, quia ſi iſtud ex-
pectaret tunc ageretur de cruciatu. & non de metu. Et ideo nō
immerito, Bal. in c. j. §. item ſacramenta. col. j. de pa. iur. firm. di-
cebat, metū impreſſiuum & expreſſum eſſe, qñ timetur crucia-
tus corporis uel eius offenſio, & non ēt immerito Spiritus ſan-
ctus poſuit in ore prætoris quod metu geſtum eſſet ratū non ha
beri toto tit. ff. & C. quod metus cā, ita Raymū. de petrafor. quē
refert Bal. in trac. de controuerſ. inueſti. Nihil. n. uoluntati ſub
celo eſt ita contrarium ſicut metus. l. nihil conſenſui. ff. de regu.
iur. ad quod. c. ſuper hoc. Et ibi Abb. de renunciā. & idem Abb.
conſi. l x. Quoniā ſatis. col. pen. uer. iiij. uol. j. dicit ꝙ licet actua-
liter ius non inferatur ſufficit tamen probabiliter timeri ne in-
feratur per textum ſingularem. in l. nouiſſime. ibi qui enim. ff.
quod fal. tuto. auct. in prin. quod etiam ſequuntur doc. de qui-
bus per Fely. in c. cum, m, col. x. in prin. de conſtitut. & in c. j. eo
67 ti. j. de officio delegati. & in c. fi. in fine de re iud. † Vnde Bald.
in dicta l. interpoſita in prin. dicebat, metum præſumi, ubi remit
titur uel fit aliquid quod non eſt ueroſimile fieri, & idem Bald.
conſi. cciiij. Longum thema. in fi. uol. iij. dicit, haberi debere ꝓ
probato id cuius contrarium non eſt credibile, nec perſuaderi
poteſt alicui bono uiro, & idem Bal. conſ. xxvj. Punctus. uol. iij.
dicit, ꝙ compulſus dicitur, qui uehementer timet ne compella
tur, & ꝙ ſufficit timor impreſſionis, licet impreſſio non ſequat.
68 † Et certiſſimum eſt, metum cum in ſe habeat dolum, proban-
dum eſſe, ex coniecturis, & circunſtantijs. l. dolum. C. de dolo. c.
ij. de renunciationib. li. vj. ita Bal. in dicto. §. item ſacramenta,
col. j. & iiij. & Pet. de Anch. conſi. ccxcix. col. j. & no. in c. ſuper
his de preſumpt. & profecto conſideratis his, quæ ſuperius di-
cta ſunt, in mentem alicuius non cadit, ſi ipſe uictor depoſuit
aliquid ſuper aſſerto matrimonio, ꝙ tale matrimonium nō fue
rit metu contractum, conſideratis qualitatib. dictæ Luciæ, & ip
ſius. d. Ant. & ipſorum diſparitate, & conſiderato loco, & illis,
in quorum præſentia diceretur ɔtractum, & ꝙ tali matrimonio
ipſe nunquam aſſenſerit, uoluntariè & liberè, uti de iure requi
69 ritur ut ſupra. † Nec obſtat ſi forſan diceretur, talē metū fuiſſe
purgatum per copulam ſecutam &c. nā caſu quo iſtud appare-
ret probatū, ꝙ non creditur, tamen adhuc non inducit purga-
tionem, cum copula facta fuerit durante eadē cā metus, & me-
tu iuſtante, per quæ aliqua purgatio non inducitur, ſm Bar. in
l. pen. ff. de cond. ob turp. cau. & in l. ij. C. quod met. cau. ubi do
cto. & per Petr. de Anch. d. conſi. ccxclx. dicentem metum ſem
per dici continuatum, qñ in ſecundo actu uiget eadem cā & rō
quæ in primo, ad quę not. per Abb. in c. ad id quod. & c. cōſul-
tationi de ſponſal. & in c. inſuper. ubi ēt d. Præpoſ. qui matri. ac
cuſare. poſſ. Tunc enim copula & cohabitatio purgant metum
præcedentem. qñ eſt uoluntaria, ſecus autem qñ ſit durante eo
dem metu, & eadem cā metus, ut habetur in locis ſuperius ad-
ductis. Concluditur itaq; dictas ſorores nō debere recipi, neq;
admitti ad teſtimonium perhibendū, inſuper ꝙ depoſitio Ale-
70 xij nihil nocet ipſi. d. Ant. † & ꝙ ſumus in terminis, in quib. ipſe
debet liberari & abſolui propter illam uulga. reg. actore nō pro
bante &c. c. inter dilectos. in fine de fide inſtr. l. qui accuſare. C.
de edendo. inſuper ꝙ caſu quo ille uictor aliquid depoſuerit ſu
per aſſerto matrimonio, quod nō creditur, tñ credibile eſt ipſum
depoſuiſſe ēt de metu, quo ſtante, ɔcluſio firmiſſima eſt, aſſertū
71 maſium metu contractū fuiſſe & eſſe ipſo iure nullum. † Vlte-
rius iſte Alexius teſtis productus multiplici ex capite nullam fi
dem facit. primo quia ut ipſe aſſerit, & ēt alij teſtes deponunt,
habitabat tēpore aſſerti matrimonij, & in præſentiarū habitat,
inſimul & in domo dictæ Lucię quo fit ut integer non ſit. l. ij.
C. de teſtib. c. in literis. extra eodē per Spec. in tit. de teſtib. §. j.
uer. item ꝙ eſt domeſticus, & per Ang. conſi. cxxviij. In facto
proponitur. cum alijs adductis per Alber. in d. trac. de teſt. in c.
qñ teſt. repell. rat. domeſticita. &c. & bene faciunt no. per Abb.
in d. c. in literis. in iij. nota. Secundo redditur inhabilis eo quo-
niā ut deponit Dimitrius ipſe Alexius dedit ordinē ꝙ ibi illo ſe
ro reperirentur teſtes ipſi armati, ad effectum ut cogerēt ipſum
d. Ant. contrahere maſium aſſertum & ipſe fuit cā aſſerti clā de
ſtini matrimonij, & meticuloſi, cum deponit ſe dixiſſe d. Anto.
che gliera forza che ſpoſaſſe la ditta Lucia & etiam dū gemina-
tis uicib. deponit ꝙ ipſe coegiſſet dictū d. Ant. per uim ɔtrahe-
re dictū maſium, caſu quo recuſaſſet contrahere, quo fit ut ip-
ſe nedū ſit particeps delicti & criminis, quinimmo potius au-
72 ctor. † Et conſequenter debet a teſtimonio repelli, ut not. in c.
ueniēs. extra de teſtib. & in l. fi. C. de accuſ. & not. Pet. de Anch.
conſi. xxiij. Viſa inquiſitione. & Fulg. conſil. cxxxvj. Super eo.
col. fi. & conſi. clxxiij. In cā inquiſitionis. col. j. & Io. de Ana. cō
73 ſi. lia. Viſa. † Ex quib. infertur ꝙ ipſe Alexius fuit, & eſt inimi-
cus ipſius d. Ant. cum prædicta ordinauerit & patrauerit, & cō-
ſequenter tanquā inimicus & iniuriatus ipſi. d. Ant. uenit repel
lendus. l. iij. ff. de teſtib. l. j. §. quæro. ff. de queſtio. & per Inno. &
alios. in c. cum oporteat. extra de accuſationib. & per Archid. in
74 c. accuſatores. iij. q. v. plenè per Alb. in d. trac. in co. c. † Quinim
mo propter talem metum adhibitum & tales iniurias factas,
Alexius ipſe, nedum non facit fidem, quiuimmo deberet puni-
ri, toto titulo de iniur. & ff. quod metus cā. & no. in c. fi. extra de
clandeſtina deſponſatione, & per Hoſti. in ſum. cod. tit. §. quam
pęnam. ex dictis aūt, & depoſitione ipſius Alexij, ſatis clare pa-
tet, ꝙ ipſe una cum alijs erant ibi armati ad talem effectum, co-
gendi uidelicet ipſum. d. Ant. cōtrahere aſſertum maſium, & ꝙ
ipſe. d. Ant. erat inermis, & ſolus, & etiam ſatis aperte colligi-
tur ꝙ ipſe Alexius dixit Anto. ꝙ illi erat neceſſe deſponſare ip
ſam Luciam, & ſi non deſponſaret, ipſe erat paratus, eum coge-
re ut per uim deſponſaret. unde ſi quod matrimonium fuit con
tractum, certè fuit meticuloſum, & conſequenter ipſo iure nul-
75 lum, ut fuit plenè dictum. ſ. † Quando enim quis dubitat in-
ferri cruciatum corporis, & adeſt iuſta ſuſpitio, dicitur iuſtus
metus, non enim debet expectare ut uulneretur, ut nota ꝑ Bal.
in l. fi. in prin. col. j. uer. ij. not. C. de iure delib & per Alex. cōſi.
76 xcix. Quoniam. uol. iij. & ɔſi. xlvj. uol. iiij. † Et Bar. in l. j. §. ſi quis
tamen. ff. quod ui aut clam. dicit iuſtum metum eſſe ubi adeſt
iuſta ſuſpitio, eſto ꝙ non ſequatur effectus. & bene per Alexā.
cōſi. ulti. uol. iij. Et ultra uarietatem ipſius Alexij, & diſcrepan-
tiā quæ eſt cū Dimitrio, ut dicetur inferius, Alexius ipſe erat
& eſt cognatus ipſius Luciæ, ut ipſe teſtificatur, & ēt ipſa Lucia
dicit in ſuis articulis, licet Dimitrius dicat, ꝙ ſoror Luciæ eſt
ɔcubina ipſius Alexij, unde quomodocunq; conſideremus, ip-
77 ſe Alexius non poteſt eſſe teſtis. † Tum quia conſanguineus,

ut in l.parentes.C.de teſtib.& per Bar.in l.admonendi.col.lx.
uer.uenio ad tertium.ff.de iure iuran.& ibi Iaſ.car.xviij.& Alc.
conſi.xv.Ex his quæ in themate.& conſi.xviij.Viſo puncto.uol.
j.& per gl.in c.inſinuante.& in c.cum.r.canonicus.extra de off.
78 deleg.† Prout etiam uenit repellendus, nam ſi huiuſmodi ma-
trimonium non haberet effectum ipſe Alexius afficeretur maxi
ma iniuria,& dedecore,tum quia conſanguineus, & cognatus,
tum etiã quia ipſe fuit cauſa ꝙ aſſertum mařium meticuloſum
contraheretur,& talis iniuria etiam dicitur facta ſibi, ſm Bart.
79 in l.lege Cornelia.ff.de iniurijs.† Cum nõ poſſit eſſe ꝙ ipſe nõ
habeat affectionem ad tale matrimonium, & ideo ad illud pro
bando non debet admitti,ſm Alex.conſi.cliiij. Viſo thema.co
lu.ij.uol.v.& Deci.conſi.cxxxiij.Viſo proceſſu.uolu.j.& conſil.
cccx.Viſis diligenter.uol.ij.Quibus in locis concluditur,cõſan
guineum in cauſa matrimoniali non eſſe admittendum in te-
ſtem maximè concurrentib.qualitatibus de quibus.ſ.& etiam
concurrente diſparitate inter ipſos aſſertos coniuges, tum re-
ſpectu bonorum & diuitiarũ, tum reſpectu amicorum,tum ẽt
reſpectu nobilitatis & conſanguineorum,quæ omnia in præſen
ti caſu concurrunt,conſiderata qualitate ipſius Luciæ, & ipſius
d.Ant.& potiſſimè quia in cã matrimoniali, teſtes debent eſſe
omni exceptione maiores.ſm gl.in c.j.de conſang.& affini. &
Abb.ibi in tertio notabili.& latè per Barbat.conſi.xlv. col.j.&
conſi.liiij.col.iij.uol.j.& ſtantib. ſupradictis ipſe Alexius nedũ
non eſt omni exceptione maior quinimmo penitus inhabilis,
& nullam faciens fidem,taliter ꝙ ab initio non debebat exami
80 nari,& iõ examinatus nullã fidem facit ut fuit dictum.† Acce-
dat ẽt, quoniam dictum ſuũ eſt ualde differens cum dicto dimi
trij.Nam dum uult probare uerba formalia aſſerti matrimonij,
nihil concludit,& iõ non probat ſm dominum Anto.in c.nihil
extra de uer.ſig.& Bald.in c.bonæ.il primo.de elect.& ꝑ Alex.
in l.j.§.fi.ff.de uerb.& ꝯſi.cl.In cã & lite.col.ij.uol.v.& ꝯſi.cliij.
Viſis.col.iij.eo.uol. Nec dictum ipſius Alexij põt coadiuuari ꝑ
alios teſtes,ex quo nullus aliorũ eſt idoneus,quinimmo laborãt
eodẽ morbo quo & ipſe. Patet ꝯſiderando alium teſtẽ nomine
Victorem,qui nihil concludens deponit.& recuſans dicere ueri
tatem noluit integre ſe examinari,propter quod iuſtiſſimus, &
ſapientiſſimus iudex ipſum a teſtimonio repellit,& merito,un-
de de dictis eius nulla habenda erit ꝯſideratio. Dimitrius alius
teſtis ꝓductus,infraſcriptis inuolutus eſt inhabilitatib. Primo
tunc tẽporis, ipſe habitabat & in præſentiarum habitat inſimul
& in domo dictæ Luciæ ibidẽ bibendo,dormiendo, & comedẽ
do,& fuit & eſt domeſticus ipſius Luciæ, & dicti Alexij eius co
gnati, quo fit ut propter tales qualitates,penitus repellatur,ut
fuit dictum.ſ.ↄ Alexium.Secundo repellendus uenit,eo qm̃ ut
ipſe aſſerit,ibi interuenit dato ordine, & ad effectum. ut ipſe d.
Ant.deſponſaret.d.Luciam,& ipſe deponit ꝙ ipſe.d.Ant. erat ĩ
metu,qñ aſſertum mařium contrahebat , vñ ipſe erat particeps
criminis,& nedũ fidẽ non facit,ſed ueniret puniendus,ut ſ. di-
81 ctum eſt de Alexio.¶ † Tertio dictum ſuũ eſt ſingulare, iõ non
probat.c.bonæ.il.j.de elect. c. licet cãm. extra de probationib.
plenè in d.l.iuriſiur.ꝑ Bar.& alios ſcribentes.& per Bal.in l.de
quib.ff.de legib.& iõ dictum unius,dictum nullius.l. iuriſiurã.
C.de teſtib.Probatur ſingularitas,quia interrogatus de tẽpore,
dicit ſe non recordari,& poſtmodũ dicit,ꝙ potuit eſſe de mẽſe
Ianuarij,Alexius uero dicit fuiſſe de menſe Februarij.Præterea
deponit ipſam Luciã,tunc tẽporis fuiſſe indutã ueſte nigra ſaie,
ipſe uero Alexius deponit quod erat in pelliccia,ulterius dũ de
ponit de uerbis formalib.aſſerti matrimonij, interrogatus quo
modo intelligit mařium ↄhi per uerba de pñti dicit hoc eſſe qñ
fit in pſentia teſtium,ex quib. patet ſua ſingularitas, ↄrietas, &
82 depoſitio non concludens.† Vlterius uenit repellendus, eo qm̃
dicit ſe fuiſſe mediatorẽ dicti matrimonij & cõpatrem , & me-
diator nõ admittit ad teſtificandũ,niſi de ꝯſenſu utriuſq; partis
ſm gl.in c.fi.in uer.in teſtẽ de teſtib.li.vj. ꝑ tex. in §. qm̃ in ac.
de teſtib.& no.Bar.in l.deferre.circa finẽ.ff.de iure fiſci. & in l.
omnib.in fi.C.de teſti.& per d.Ant.Imol.& alios in c.cũ nobis.
extra eo.tit.& in puncto ponit Alex.d.cõſi.cl.In cã in tertia ra-
83 tione uolu.v.† Repellitur ẽt quia interrogatus dicit hoc anno
nõ fuiſſe ꝯfeſſum,quo fit ut incurrat pœnas de quib. in c.omnis
utriuſq; ſexus.extra de religio. & uene.ſan. inter quas erit iſta,
ut plenè no.in c.teſtimonium.extra de teſtib.& in c. j. extra de
84 excep.ubi ẽt ponit,quid cõcubinario teſte,ut ipſe eſt.† Ad q̃ ẽt
faciunt , nã ipſe Dimitrius in interrogatorijs, dicit affectare &
deſiderare uictoriã præſentis cauſæ pro ipſa Lucia, & quod aſ-
ſertũ mařium habeat locũ , quo fit ut per talẽ affectionẽ ueniat
repellendus,ut in ſimi.dicimus de aduocato.l.fi.ff.de teſti.c.fi.
eo.tit.li.vj.& de procuratore, ſm Rotã in antiquis deciſi. xj. &
ſeq.ubi de ſollicitatore,cũ alijs adductis per Ang.cõſi.ccxxxiij.
In cã.col.ij.& per Alex.d.conſi.cliiij.& facit.c. accedens. il. ij.
extra ut lite non conte. Accedat ẽt qm̃ ipſe Dimitrius tunc tẽ
poris ubi aſtabat armatus,& ordine dato,ibi interuenit, taliter
ꝙ ſi ipſe.d.Ant.non contraxiſſet mařium, erãt parati ipſum co
gere ad ↄhendum , ulterius ipſe Dimitrius fuit & eſt nepos ip-
ſius Alexij,vñ concurrentib.iſtis,ultra ꝑdictas qualitates indu-
bitanter ꝯcluditur nullã fidẽ facere,ex quo eſt penitus reproba
tus,& maximè in cã matrimoniali,quæ eſt grauis,ſm Abb.in c.
ſi pro debilitate.de off.dele.& in ea requiruntur teſtes omni ex
ceptione maiores, ut ſ. Ex prædictis ſatis patet , ꝙ iſti tanquã
inimici,& domeſtici,& patientes alias inhabilitates de quib.ſ.
nullo pacto debent recipi & admitti , & admiſſi fidẽ nõ faciũt.
85 † Et eo magis cum ipſe Dimitrius uiuat expẽſis.d.Alexij,iuxta
not.per Gem.in c.Romana.de teſtib.li.vj.& per Rotã deciſio.
xij.in tit.de teſtib.in no.& per Rom.conſi.cccxx. Propoſita, in
prin.& plenè per doc.in d.c. cũ.r canonicus. Ad quod ẽt quia
iſti dicunt aſſertũ mařium fuiſſe ↄctum tẽpore noctis & in ca-
mera ipſius Luciæ,ſtantib ipſis armatis,& ipſo do.Ant.inerme,
ex quib. colligitur metus, & quod cõpulſus & coactus fecerit.
86 † Ex iſtis.n.& ſimi.cõiecturis probat̃, cum in ſe metus habeat
dolũ,arg.l.dolũ.C.de dolo.& in c.ij.de renun.lib. vj. & uerè in
mentẽ alicuius non cadit,ꝙ aſſertum mařium ſi quod fuit,non
fuerit meticuloſum,ut colligit̃ ex depoſitionib.aſſertorũ teſtiũ,
87 & iõ fuit & eſt ipſo iure nullum.¶ † Quib.non obſtat ſi dicat̃,
ꝙ metus fuit purgatus per cohabitationẽ poſtmodũ ſecutã, nã
dicit̃ hoc non fuiſſe nec eſſe uerũ, & ſi qua fuit , ut ipſi Alexius
& Dimitrius uident̃ deponere illa fuit meticuloſa,& facta durã
te eadẽ cã metus, & iõ metũ nõ purgat,ſm Bar.in l.pe.ff.de ꝯd.
ob turpẽ cãm.& in l.ij.ubi alij ſcrib.C.quod me.cau.& Petr. de
Anch.ꝯſi.ccxcix.& per Abb.in c.conſulta.extra de ſpõ. & in c.
inſuper.ubi alij ſcrib.extra qui matrimo. accu. poſ. & maximẽ
quia talis cohabitatio non probat̃ niſi per d.Alexium. & Dimi
88 triũ,qui in nullo fidẽ faciũt cauſis & rõnibus de quib.ſ. † Aliæ
.n.duæ teſtes Gaſpara & Maria nihil dicũt de cohab.poſt aſſer-
tum mařium.& iõ earum depoſitiones in nihilo nocent.d.Ant.
Tanto magis , quia utraq; teſtis , dicit habitare in domo ipſius
Luciæ,per q̃ habitationẽ ueniunt repellendæ & fidẽ non faciũt,
ut dictũ fuit.ſ.de Alexio & Dimitrio, ad ꝙ ẽt facit quia utraq;
teſtis eſt pauper & rõne paupertatis teſtis nõ eſt idoneus . l. iij,
ff de teſti.& ꝑ Spe.e.tit.§.j.uer. itẽ ꝙ eſt pauper. maximè cũ ex
aduerſo,qualitas alia nõ ſit probata,de quo plenè in trac. de te
ſti.per Alb.in c.quando teſt.repel.ex defec.perſo. Pariſ.Pad,

SVMMARIVM.

1 *Actore non probante reus debet abſolui.*
2 *In cauſa matrimoniali,ad ſeparationem,requirũtur teſtes omni ex ceptione maiores,& nu.4.*
3 *Teſtis idoneus & omni exceptione maior qui dicatur.*
4 *Cauſa matrimonialis dicitur eſſe grauis.*
In cauſa graui requiruntur teſtes idonei, & omni exceptione maiores.
5 *Verba iocosè & tripudiando dicta non ſiunt in conſideratione.*
6 *Verba enunciatiua & propter aliud dicta non probant.*
7 *Nominatio uxoris & mariti,de muliere coniuge et marito, nõ probant matrimonium, maximè quando in præiudicium alterius matrimonij dicitur facta,& nu.8. & ſeq.*
8 *Nominatio prædicta etiam in inſtrumento facta non probat matrimonium.*
9 *Præſumitur eam facta ad detegendum peccatum & fornicationem.*
10 *Cohabitatio maſculi & fœminæ,& reputatio et tractatus ſimultaneus ac fama uicinia an neceſſario probent matrimoniũ,et n.11.*
12 *Teſtis deponens de iudicio ſuo non probat.*
13 *Teſtis ſingularis nihil probat etiam ſi eſſent mille.*
14 *Teſtis receptus parte non citata nihil probat.*
15 *Teſtis de auditu non probat.*
16 *Quod maſculus tetigerit manũ conſanguinei aſſertæ uxoris nõ propterea probatur matrimonium.*
17 *Confeſſio alicuius dicentis ſe cõtraxiſſe matrimoniũ cũ tali nõ probat illud matrimoniũ,maximè in ꝑiudiciũ alterius matrimonij.*
18 *Confeſſio facta abſente parte non probat.*

Matri-

19 *Matrimonium perficitur conſenſu.& non copula carnali.*
20 *Munuſcula hinc inde miſſa, non probant matrimonium fuiſſe contra ctum inter illos ea mittentes.*
21 *Aſſerens ſe adamaſſe mulierẽ aliquam non propterea ex hoc probatur matrimonium, inter illos contractum.*
22 *Diſponſatio facta in actu ueneceo & illicito nulla eſt.*
23 *Verba relatiua intelligi debent ſecundum relata, quæ ſi non apparent diſpoſitionem non inducunt.*
24 *Teſtis inſimul cohabitans, & uiuens cum alie, non eſt idoneus teſtis pro illo.*
25 *Mater non poteſt deponere in fauorem filiæ in cauſa matrimoniali data diſparitate.*
26 *Teſtis deponens de ſua exoneratione & negligentia, & ad ſe excuſandum non eſt idoneus.*
27 *Teſtis idoneus coadiuuatur per alios habiles.*
28 *Singula ſi non proſint, an ſimul iuncta faciant fidem qualiter procedat, & nu.29.*
29 *Semiplena probatio, tunc conſideratur, quando de per ſe in ſua ſpecie eſt perfecta.*
30 *Teſtes aliàs inhabiles admittuntur, quando aliàs ueritas haberi nõ poteſt.*
31 *Quo caſu, & quando iſtud procedat declaratur.*
32 *In dubio pro matrimonio iudicandum eſt.*
33 *Scandalum, ut euitetur, conſiderabile eſt.*
Ad reſcindendum matrimonium probationes debent eſſe apertæ, & concludentes.
34 *Matrimonium contractum, lite pendente ſuper alio an ſubſiſtat.*
35 *Matrimonium uerum contrahi poteſt lite pendente, ſuper alio matrimonio nullo.*

CONSILIVM LIX.

IN Huiuſmodi cauſa matrimoniali agitata inter
Luciam actricem ex una, & Ioannem de gratijs reũ
conuentum ex altera, merito poſſumus dicere illud idem quod dicebat Alex.in ſimi. cauſa matri-
moniali, conſi.cl. In cauſa, & lite, uol. v. ꝙ omnino ipſe Io. de-
bet abſolui & partes ipſius domini iudicare debentis debene
eſſe in pronunciando, & abſoluendo.d.Io.ſeu eius procuratorẽ
1 a petitione, d.Luciæ, & ſui procuratoris. † Eo quoniam ſumma
in regula ꝙ actore non probante reus debet abſolui.c.ſi.de iu.
iur.c.j.ut eccle.benef.l.qui accuſare.C.de edẽ.cum ſi.& ꝙ hu-
iuſmodi concluſio ſit uera, deducitur apertiſſime eo qm̃ ipſa
Lucia intendit ſeparare matrimonium, ꝯctum, & in præſentia-
2 rum exiſtens inter d.Io. & eius præſentem uxorem. † Quo caſu
teſtes producti ad diſſoluendum, & ſeparãdum matrimonium
prædictum, debent eſſe omni exceptiõe maiores, ut habetur in
c.j.de conſan.& affi.ibi circumſpectos, omni exceptione maio-
3 res, & Abb.ibi in iij.not.poſt gl.dicit. † Quod illi ſunt omni ex-
ceptione maiores, qui nulla legitima exceptione poſſunt repel-
li, ut no. gl.in uer.idoneos, Inſt.de inut.ſtipu.§.item uerborum.
& Bal.in l.optimam.col.ij.C.de cõtrah. & cõmi. ſtip. & Alex.
conſi.xviij.Viſo proceſſu, col.fi.uolum.j. & clarius in terminis,
idem Alex.conſi.cxivj.In cauſa & lite, col.ix.uerſi.præterea te-
ſtes, uolum.v.ubi ad id multa alia adducit, & benefacit gl. fi. in
c.literis, adducta per And.Sicu.conſi.liij.colum.iij.in fi. & ſeq.
& conſi.xlv.col.j.uol.j.& per Deci.conſi.clxiij. In cauſa matri-
4 moniali, col.v uol.j. Quod maximè ſuadetur, quia cauſa talis di-
citur eſſe grauis, ſecundum do.Ant.Abb.& alios, in c.ſi pro de-
bilitate, extra de off.deleg. unde nimirum ſi requiruntur teſtes
omni exceptione maiores, ut dicit idem Deci. dicto. cõſi. & etiã
conſi.cxxaiij. Viſo proceſſu, uol.j.& conſil. cccx. Viſis diligen-
ter, uol.ij. ubi plura adducens poſt alios dicit cauſam matrimo-
nialem eſſe grauem, & in ea debere recipi teſtes omni exceptio-
ne maiores, & potiſſimè quando agitur ad diſſoluendum ma-
trimonium, ut eſt caſus præſens, eo etiam quia aſſertum matri-
monium quod ipſa Lucia dicit contractum fuit clandeſtinum,
contra quod iura inſurgunt toto titulo de clandeſti. deſpon. cũ
ſi. Hoc ſtante, diſcurrendo per omnes probatiões adductas, p.
ipſam Luciam non inuenio quòd in aliquo ſufficienter proba-
uerit ſuam intentionem, & primo Bernardinus de Bergamo ca-
ballarius primus teſtis productus per eam deponit quòd ipſe
Ioan.dixit eidem Bernardino præſente ipſa Lucia, uolemo, cã-
biar mogliera, & etiam dicit quòd nominabat eam uxorem, &
5 quod habitabat, & dormiebat cum ea. † Iſtius teſtis depoſitio
non concludit aliquid, primo quia illa uerba, uolemo cambiar
mogliera, ſunt uerba iocoſe, & tripudiando dicta, quæ nihil in-
ducunt.c.cum ueniſſent, de inſt.& inſt.de teſta.mil.§.planè.uer
6 ſi.cæterum. † Præterea ſunt uerba enunciatiua, propter aliud di
cta, & ideo nihil probant, ut in fortioribus terminis dicit Alex.
conſi.cliij.Viſis, & narratis, col.pen.& clarius conſi. clv. Alias
conſultus, col.j.uol.v.& clarius per Dec.conſi. ccca. præalleg.
uol.ij.& iſtis etiam medijs excluditur dictum.d.Mariæ de Cre
ma, quæ fuit uxor.d. Bernardini de Bergamo, quę uidetur eſſe
conteſtis, cum d.Bernardino, circa illa uerba, ut aſſeritur prola
ta per ipſum Ioannem, uidelicet uolemo cambiar mogliera, ex
quo ſunt uerba iocoſe dicta, & enunciatiua, & nihil probãt cir-
7 ca ſubſtantiam matrimonij, ut dicitur ꝯcti. † Præterea, & fortius
dico ꝙ licet ipſe Ioã. pluries, & pluries nominaſſet & appellaſ-
ſet, do.Luciam uxorem, ut uidentur dicere aliqui teſtes per ip-
ſam producti ſingulares tamen, adhuc ipſa nominatio, non pro
bat mañum eſſe ꝯctum, maxime qñ hoc tendit in ꝑiudicium al
terius matrimonij, ita dicunt oẽs doc.in c.illud. extra de ꝓſum.
& Bal.in auth.ſi quis in aliquo col.ij.C.de eden.& Alex.ꝯſi.clj.
Repetitus.col.iij.& conſi.præce.col.fi.& conſi.cliij.Viſis & nar
ratis.col.pe.uol.v.& per Dec.d.conſi.cxxaiij.& plenius.d.cõſi.
8 ccca.col.pe.in fi. † Vbi uult poſt Alex. in d.conſi.ꝙ nominatio
facta de muliere pro coniuge non dum ſimplici uoce, ſed etiam
in inſtr̃o publico, non inducere probationem matrimonij, etiã
ſi ille qui nominat carnaliter cognouiſſet dictam mulierem, &
cum eo cohabitaſſet, & hoc per tex. in d. c. illud. & per ea quæ
uult Inno.in c.ex.parte.ın.de reſt.ſpo.col.fi.ubi inquit, ꝙ adul
teri & fornicatores, ut celent peccatum quandoq; uocant ſe cõ
9 iuges. † Et ſic uult quòd non ſufficit concubitus, nec etiam ſuf-
ficit ꝙ ſe uocent ꝯiuges, & Io.An.& Hoſti.in d. c. illud.dicunt,
ꝙ etiam non ſufficit ꝙ tractauerint ſe ut ꝯiuges iacendo in eo
dem lecto, in eadem domo, & menſa, & hoc maximè qñ agitur,
ut retractetur aliud mañum, ut eſt caſus præſens, & hoc dictũ ſe
quuntur alij doc.in d.c.illud.& Alex.d.conſi.d.col.iiij.uer. præ
terea uol. v. & ex iſtis ẽt tollitur, ꝙ idem teſtis dicit, ꝙ inſimul
habitabant & dormiebant & ſe tractabant ut uir & uxor, quia
omnia iſta non probant mañum, ut pleniſſimè per Alex.d. ꝯſi.
10 cl.& clj.col.iij.uol.v. † Vbi fortius uult, ꝙ etiam ſi concurreret
fama uicinię adhuc prædicta non probarent mañum eſſe cõtra
ctum, qñ agitur de præiudicio alterius matrimonij ut eſt in ca-
ſu præſenti, dicens, quod ad minus tractatus ille debuit eſſe per
decem annos, quorum neutrum eſt in caſu noſtro, quia talis co
habitatio fuit per annũ, ſeu circa, nec probatur de ſama uicinię,
ut idem Alexã. tenet conſilio præcedenti, & pluries hoc repe-
11 tit.d.c.conſi.clj.& cliij.col.pe.uol.v. † Et bene facit ꝙ uult idẽ
Alex.ꝯſi.clv. Alias conſultus.codẽ uol.& ſequitur Dec.d.conſi.
cccx.& cõſi.cliij.In effectu quæritur.col.ij.nu.ij.uol.j. ubi uo-
lunt qđ talis cohabitatio & cõuerſatio, magis probant fornica
12 tionem, q̃ mañum adducendo alias deciſiones. ¶ † Nec ẽt ob-
ſtat ꝙ d.Bernar.dicat ꝙ iudicio ſuo, tenet inter prædictos fuiſ-
ſe mañum, quia teſtis deponẽs de iudicio ſuo, non probat, nec
ita deponenti eſt credẽdũ, quia uidetur iudicare, & uõ deponere, iuxta not.per Bar.in l.qui teſtã.§.fi.de teſt. & ponit Ang. in
l.ſciendũ.in repe.col.ij.de uerb.& Alex.conſi.laaiiij.Viſo teſta-
mento.col.iij.uol.j.cum alijs allegatis per Dec. conſi. cclvj. In
cã inquiſitionis.col.iij.nu v.uol.ij.& per Iaſ.in rub.col.ij. ff. de
iure iur.ꝙ etiã fortius ſuadetur, quia ad ita iudicandũ & tenen-
dum, & teſtis ipſe mouetur cauſis ſuperius adductis, ex quibus
uerum iudicium non reſultat, ut ſ. probatum eſt. & dicit Deci.
13 in d.conſi. † Et eo maxime teſtis prædictus uenit reijciẽdus, qm̃
in pluribus eſt ſingularis, nec habet conteſtem in loco, & tẽpo-
re, & ideo nullã fidem facit.c.cum dilecti.c.bonæ.de electin. c.
licet cauſam.de probationib. Et tm̃ probat unus, quantũ mille
ſingulares, ſm̃ Bal.in l.ut iuriſiurandi.col.iij.C. de teſtib. & ibi
dicit ꝙ plures teſtes ſingulares minus probant q̃ unus ſolus, &
maximè in caſu matrimoniali, ut per Alex.in conſilijs. ſ. addu-
ctis, & Dec.d.cõſi.cxxxiij.& ccc. Satis ergo patet dictũ Bernar.
primũ teſtem, nihil probare, & in nullo nocere ipſi Ioanni. Secũ
dus teſtis productus per eandẽ Luciã eſt ſer Benedictus de cy-
rago, qui nihil penitus probat. Tum quia eſt ſingularis, & de lo
co & tẽpe non habet conteſtẽ, ut dictũ eſt contra ꝑcedentem te
14 ſtẽ. † Tum etiam quia apparet receptus & examinatus ipſo Ioan-
ne, ſeu eius procuratore non citato, ad uidendum iurare ipſum
teſtem, quo ſtante, talis receptio & examinatio fuit, & eſt ipſo
iure nulla, & nihil penitus probat, per tex. apertum in c.in no-
mine domini.extra de teſtibus. cum concord. ibi allegatis. per
gloſſ. & omnes ſcrib. Præterea teſtis ipſe deponit de iudi-

ĉlo ſuo, quæ depoſitio nulla eſt, ut fuit dictum. Item deponit de
conuerſatione cohabitatione in lecto, & menſa, ipſius Io. cũ. d.
Lucia, quæ omnia non probant ſubſtantiam matrimonij ueri,
15 & modo exiſtentis. † Item quia deponit audiuiſſe a matre, & fra
tre, ipſius Luciæ, ꝗ dictus Ioãnes erat eius maritus, quæ depoſi
tio ultra ſingularitatem non probat, quia eſt de auditu. l. teſtiũ.
& ibi ſcrib. C. de teſtib. c. tam literis. extra de teſtib. l. ij. §. idem
Labeo. ff. de aqua plu. arc. & per Alex. d. conſi. cl. col. viij. Potiſ-
ſimè quia dicit ſe hoc audiuiſſe a matre, & fratre ipſius Luciæ,
qui ſunt ſuſpectiſſimi, & fidem non faciunt, etiam ſi principali
ter examinati eſſent. c. ſuper eo. il. ij. de teſti. & per Alex. d. conſi.
16 cliiij. & per Dec. d. conſi. cccx. † Præterea. d. teſtis deponit, ꝗ ip
ſe Io. tetigit manum cuidam religioſo, tanquã de domo, & ut
affini. Tale. n. dictum nihil ualet, tum quia in hoc teſtis ipſe eſt
ſingularis, tum quia non dicit ipſum Io. declaraſſe ob q̃ cauſam
tãgebat manum dicto religioſo, & iõ talis probatio eſt dubia,
& non ꝯcludens. Præterea talis actus manus non probat matri-
monium eſſe contractum, quia potuit eã tangere, qm̃ ibi cõuer
ſabatur, & practicabat. ut cõiter fit, & in proprijs terminis hoc
tenet Alex. d. conſi. cliij. col. vij. uer. non obſtat. uol. v. ubi dicit
teſtem deponentẽ illum qui prætenditur maritus dicentẽ, que-
ſta e mia mogliera. & facientem tangere manum illi aſſerteq; mu
lieri, propter hoc nõ probari m̃rium. Tertius teſtis productus
per Luciã eſt presbyter Iacobus qui in nullo probat, tum quia
eſt ſingularis. & non habet conteſtẽ, io loco, & tẽpore, ut patet
ex eius depoſitione, iunctis depoſitionib. de quib. ſ̃. tũ quia ap-
paret receptus & examinatus, ipſo Io. non citato, quæ examina
tio nulla eſt, tum ẽt quia deponit de cohabitatione. d. Luciæ, &
Io. per annum tm̃, quæ cohabitatio nihil facit, ut ſ̃. dictũ fuit.
Item quia deponit de tactu manus, quæ depoſitio non ꝯcludit,
tum quia in hoc eſt ſingularis, tum ẽt quia talis tactus manus
non probat m̃rium, ut fuit deductum. Item dum ipſe teſtis de-
ponit ſe dixiſſe ipſum Ioannẽ eſſe maritum. d. Luciæ, & ipſa Lu
cia dixit Io. eſſe ſuum maritum, p̃ſente ipſo Io. & nihil dicente.
17 † Hæc depoſitio in nihilo prodeſt. tũ quia in hoc teſtis ipſe eſt
ſingularis, tum ẽt quia ꝯfeſſio alicuius dicentis contraxiſſe ma-
trimonium cum tali, non probat m̃rium fuiſſe ꝯtum, niſi uere
ꝯtum probẽt, maximè in præiudiciũ alterius matrimonij, ita
Alex. ad id plura adducens. d. cõſi. cl. col. viij. & conſi. cij. col. ij.
& col. fi. & plenius. d. conſi. cliij. col. vij. in fi. & clarius iſtud te-
net Dec. d. ꝯſi. cxxxij. in prin. & col. fi. in prin. & in d. conſi. cccx.
Quartus teſtis eſt. d. Maria quæ fuit uxor Bernardini primi te-
ſtis, & deponit de illis uerbis dictis Bernardino ſ b ipſo Io. uide
licet, voli cãbiar mogliere, qui teſtes propter dicta uerba prola
ta ab ipſo Ioan. nihil probant, quo ad ſubſtantiã matrimonij, ex
quo iocoſe & tripudiãdo fuere dicta, & enunciatiuè fuere ꝓla-
ta, propter aliud, & ſic cã ioci, nõ aũt ad effectum probãdi aſſer
tum m̃rium, & ideo non cõcludunt, ut fuit plene dictum ſupe
18 rius circa primũ teſtem. † Item dum ipſa deponit Io. dixiſſe, q̃d
promiſerat accipere in uxorẽ. d. Luciam nihil ẽt probat, quia in
hoc eſt ſingularis. † Item quia confeſſio p̃dicta fuit facta abſente
Lucia prædicta, & ſic nihil probat c. cautio. ubi plenè Fel. extra
de fid. inſt. & per alex. d. cõſi. cliij. col. fi. in prin. Item quia dicta
uerba tendunt promiſiſſe ipſam accipere in futurum, & ſic de-
notabant ſponſalia futura, non aũt m̃rium contractum. Pari-
ter dum ipſa teſtis dicit, ꝗ ipſe Io. nominabat d. Luciam uxorẽ,
& quod conuerſabatur cum ea, & cohabitabat, dormiendo, &
comedendo. Hæc oĩa non probant matrimonium ꝯtum ut ſ̃.
deductum eſt. ¶ Ex quib. infertur ꝗ confeſſio ipſius Ioannis fa
cta per eum, reſpõdendo poſitionib. d. Luciæ, in qua dicit ſe ha-
bitaſſe, & cõuerſaſſe cũ ipſa Lucia, ac eã carnaliter cognouiſſe,
ac ipſam amaſſe nullo pacto probat m̃rium contractũ, ex quo
ipſe Io. dicit hoc feciſſe cum d. Lucia, tãquam amica & amaſia,
non tanquã eius uxore, & cohabitatio, ac conuerſatio, non pro
19 bant m̃rium, ut ſ̃. deductum eſt. ¶ † Nec ẽt concubitus, nec co
20 pula carnalis illud probat. l. nuptias. ff. de reg. iu. ¶ † Ex munu-
ſcula p ipſum data dictæ Luciæ minus probãt m̃rium, ex quo
illa ſunt ſigna præcedentia ad uenerẽ, & ſic ad coitum illicitũ,
non aũt ad coitum ꝯiugalẽ, ut colligitur ex dictis p Bar. poſt gl.
in l. caplte. v. ff. de adult. & per Angel. in trac. de maleſi. in uerſi.
21 che mi hai adulterato la mia dõna. ¶ † Et quod ipſe Io. cõfitea
tur ſe adamaſſe d. Luciam, minus probat m̃rium contractum,
quia talis amor illicitus non probat nuptias, ut punctualiter di
cit Deci. d. conſil. cxxxiij. colum. iij. & iiij. Poſtremo contra ip-
ſum Ioannem adducta eſt in teſtem Lucretia mater dictæ Lu-
ciæ quæ deponit ſe præſente, & non alijs ipſum Ioannẽ in actu
Venereo deſponſaſſe dictam Luciam per uerba de præſenti, cu
ius teſtis depoſitio in nullo nocet ipſi Ioanni, primo quia eſt ſin
gularis, ut ipſamet Lucretia dicit, & conſequenter dictũ unius,
22 erit dictum nullius, ut ſ̃. allegatum eſt. ¶ † Secundo eius depo
ſitio tollitur eo quoniam dicit talem deſponſationem fuiſſe fa-
ctã in actu Venereo, & ſic penitus illicito & turpi ac inhoneſto,
propter quæ non continet ueroſimile, & ideo reijcienda capitu
lo quia uériſimile. de præſumptio. l. non eſt uériſimile. ff. quod
metus cauſa. Tertio ruit eo quoniam ipſa Lucretia dicit ipſum
Ioannem deſponſaſſe dictam Luciam per uerba de præſenti ſe-
cundum quod deſponſauerat aliam ſuam uxorem per quæ uer
ba non ſimpliciter deſponſauit, ſed conditionaliter ſecundum
quod aliam deſponſauerat, quę uerba relatiua ad aliam deſpon
ſatam, non ſunt hucuſq; uerificata quia non docuit per ipſum
Ioannem aliam uxorem fuiſſe deſponſatam per uerba de præ-
23 ſenti. ¶ † Et talia uerba relatiua intelligi debent ſecundum re-
lata, quæ ſi non apparent diſpoſitionem non inducunt. l. aſſe to
to. ff. de hæredibus inſtituen. auctenti. ſi quis in aliquo documẽ
24 to. C. de edendo. † Quarto & fortius depoſitio ipſius Lucretiæ
nihil facit ex quo inſimul cohabitat cum ipſa Lucia, in eadẽ do-
mo & inſimul uiuunt & ideo eius dictum non eſt integrum. l.
ſecunda. C. de teſtibus capitulo in literis. extra eodẽ, & ibi Ab.
in tertio notabili, dicit talem teſtem habentem talem qualita-
tem non debere recipi, ex quo non facit nec indicium nec præ-
25 ſumptionem aliquam. ¶ † Quinto & fortius talis depoſitio ni-
hil ualet ex quo dicta Lucretia eſt mater dictę Lucię, inter quã
& Ioannem eſt magna diſparitas reſpectu bonorum & diuitia-
rum, & ideo in cã matrimoniali nõ debet recipi c. ſuper eo. il. ij.
extra de teſtib. ubi oẽs ſcribentes hoc tenent, & c. uidetur. extra
qui matri. accu. poſſ. & per Alex. conſi. ciiij. col. j. uol. v. ex quo
ſi admitteretur in teſtem in facultate matris & conſanguineo-
rum eſſet deſponſare & dare nuptui filiam cuicunque maximo
uiro, adducit ad hoc plures deciſiones ut ibi per eum, & idem
uoluit ipſe Alexander, conſilio. clij. colum. vj. uerſiculo nec ob-
ſtat. uolumine v. dicens matrem non recipi in teſtem in matri-
monio filiæ quando ex tali matrimonio accedit honor uel in-
crementum filiæ, adducit iura & auctoritates, ut per eum, & idẽ
clarius ſequitur & firmat Dec. dic. conſil. cxxxiij. & cccx. ubi ad
id adducit concludentem rationem, ex quo agitur de honore
ſeu dedecore filiæ & eius iniuria, cũ aſſerat ſe carnaliter cogni-
tam & redditam prægnantem, quæ iniuria, & quod dedecus cõ
cernit nedum ipſam Luciam ſed matrem & totam familiam, &
ideo teſtificari non debet, ex quo agitur de intereſſe & dedeco-
re proprio ſecundum Bar. in l. lege Cornelia. ff. de iniurijs. cum
26 alijs plenè adductis per eum. † Ad quod etiam facit quia ipſa
Lucretia deponẽdo de aſſerto matrimonio, tractat de ſua exone
ratione ex quo negligens fuit permittens filiã cognoſci carna-
liter, & iõ eius depoſitio eſt ſuſpecta, ẽt iſto capite, ſm̃ Alex. ad
id plura allegantẽ. d. conſi. cliiij. col. ij. uer. præterea. uolu. v. &
ſm̃ Dec. d. conſi. cxxxiij. & cccx. & potiſſime. d. Lucretia nullã
fidem facit, ex quo deponit, ut dirimatur m̃rium præſens, exi-
27 ſtens inter Ioannem & ſuam præſentem & uerã uxorem. † Nec
ſupradictæ cõclu. habet obſtare, ſi dicatur ꝗ dicta ſuperius pro
cedunt conſiderando unũquemq; teſtem deperſe, ex quo non
probat, nec fidẽ facit, tñ ſi iungantur inſimul tunc bene fidẽ fa-
cerent ex quo fides unius adiuuat & ſuppletur p fidẽ alterius,
ſm̃ Bal. & alios, in l. ſi quis ex argentarijs §. j. ff. de eden. & per
Rom. conſi. cccxxxvj. In caſu propoſito. in fi. & Alex. conſil. v.
In cã. col. iij. uol. j. & conſi. clxxxix. Abunde. poſt principiũ. uol.
ij. & alibi pluries, & Soc. conſi. xciiij. In cã. col. ij. uol. j. & Deci.
conſi. cxxxiij. col. fi. & Barb. conſi. ij. uol. iij. & conſi. xvj. uol. iiij.
Nam tollitur obiectio, tum quia in caſu præſenti, nulli alij ſunt
teſtes idonei, & ideo ſumus extra doctri. Bald. & quia non ſunt
alij, & defectus illorum quinque non poteſt ſuppleri, quia non
entis non poſſunt eſſe qualitates & cõſiderationes, l. eius. qui. in
prin. ff. ſi cer. pe. Secundo tollitur obiectio trib. alijs modis poſi
tis per Dec. d. conſi. cxxxiij. col. ij. in fi. & col. iij. & d. cõſil. cccx.
28 † Minus ẽt obſtat ſi dicatur ꝗ probationes adductæ per ipſam
Luciam conſiderando unamquãque de per ſe non probant. &
ita procedunt dicta ſuperius, ſed conſiderando & iungẽdo di-
ctas probationes inſimul bene probarent per illã regulam, quæ
habet, ut quæ non proſunt ſingula, &c. ſecundum glo. & ſcrib. in
l. inſtrumenta. C. de prob. & per Bar. & alios in l. ad monendi. ff.
de iure iur. ubi ſemiplenę probatiões iunguntur, ad faciendum
unam

unam plenā & perfectam,& per doct.in c.ueniens.il.j.extra de
29 teſtib.& in c.cū cauſam.ubi Fely.extra de prob. ¶ † Obiectio
tollitur ex quo procederet qō unaqueq; probatio,deperſe eſſet
perfecta,ſecus aūt eſt,qñ unumquodq; deperſe eſt imperfectū,
quia tunc non iūguntur, nec iſto caſo procedit regula ſuperius
dicta uidelicet ſi non proſunt ſingula,&c. ita Bal. & ſcribentes
in d.l.ſi quis ex argentarijs.§.j.& in l.ſpadonem.§.iiij. ff. de ex-
cuſa.tut.& do.Ant.& alij in c.licet.extra de teſtib.& Fel.in d.c.
ueniens.& d.c.cum cauſam.& Alex.hoc uoluit in plurib.conſi-
lijs adductis per Mod.in l.unius facinori,&c.§. teſtes torquen-
di.col.ij. ff. de quæſtionibus.& in puncto idem uoluit Alex. d.
conſi.cl.colum.fin.& conſi.ſequenti.uolu.v. ubi propriè loqui
tur in cauſa matrimoniali,& poſtremo hoc tenet Iaſ. adducen-
do alias deciſiones io d.l.admouendi.carta.xxiiij.coln.j.uerſic.
iſtam concluſionem notabiliter limita. dicens ꝙ ad hoc ut ſe-
miplenæ probationes poſint iungi &probent,neceſſe eſt quod
unaqueq; de per ſe ſit perfecta,alias ſecus,ex quo duo imperfe-
cta non poſſunt iungi ad faciēdum unum perfectum,ſed ſic eſt
ꝙ ſingulæ probationes adductæ per ipſam Luciam,de per ſe cō
30 ſideratæ,ſunt imperfectæ,ut ī.ideo iungi non poſſunt.¶ † Mi-
nus etiā obſtat prædictis ſi dicatur ꝙ aſſertæ probationes de-
beot ſufficere,eo qñ ſumus in caſu,in quo ueritas aliter habere
non pōt. quo ſtante alias inhabiles debent admitti in defectū
talis probationis,eſto,ꝙ alias onu admitterent.l.cōſenſu.C. de
repu.c.ueniens,il ij.extra de teſtib.& per doc.in c.iij.loco.extra
31 de prob.† Huiuſmodi obiectio tollitur, ex quo procederet qñ
eſſemus in caſu & actu ex cuius natura alij teſtes ueriſimiliter
non poſſunt interuenire,ſecus aūt ſi ſumus in actu in quo ueri-
ſimiliter poſſunt interuenire, nā tunc remanent inhabiles & ſu
ſpecti & nō recipiuntur, eſto quod actus aliter probari nō poſ-
ſit,ita d.Ant.poſt gl.in d.c.iij.loco.& ibi latè Fel. col. ij. & idē
Fel.in c.de cætero.col.ij.de teſtib.& ita Alex. propriè in ſimili
materia noſtra matrimoniali,d.conſi.clj.clij.& cliiij.uolu.v. &
Dec.d.conſi.cxxxiij.& cccx.Adducendo Mar.conſi.xvij.Supra
32 dicta col.iij.uol. j. † Minus etiā obſtat ſi diceretur ꝙ in dubio
33 iudicandum eſt pro matrimonio.c.ſi.extra de re iud.† Et eo ma
gis in præſenti caſu in quo ſi non eſſet matiimooium poſſet ori
ri ſcandalum, en quoniā do. Lucia fuit carnaliter cognita per
ipſum Io.& ſuſcepit filiā argu.tex.in c.j.in ſi.de cogni. ſpiri. &
in c.ſuper eo.& no.per gl.& ſcrib.in c. ij. de præſcri. tollit obie-
ctio,quia non ſumus in caſu dubio ſed claro, ex quo agitur, ut
ſeparetur mařiom uerum,& iō tales probationes dubiæ addu-
ctæ per ipſam Luciā, noo debēt reſciodere illud, pro quo uero
& claro eſt iudicandū.d.c.ſi.cū ſimi.Et obiectio.ī. facta retor-
queī in oppoſitū,ex quo ſi probationes Luciæ ꝯſiderarenī & ha
berent effectū ſepararetur uerū mařium in p̄ſentia exiſtens in-
ter ipſum Ioan.& ſuā uxorē qui procrearunt plures filios, & ſi
talis ſeparatio fieret, immineret maximū ſcandalū & periculū,
ꝙ eſſe nō debet, & filij dicerentur illegitimi, ꝙ eſſet iniquiſſi-
mū ſtantib.aſſertis friuolis probationib.d.Luciæ & nihil ꝯclu-
dentib.quæ debēt reijci tanquā nullæ & inſufficieotes, & iudi-
candū eſt pro iſto uero matrimonio,oam ſi do.Lucia ſtat prout
ſtetit per tot annos ſine marito nullū erit ſcandalū prout non
fuit de p̄terito,ꝙ ſecus eſſet ſi ſepareī hoc p̄ſens uerū & indiciū
ſatis urgens hoc indicat,nā ipſa Lucia cepit agere,& poſtmodū
ſuperſedit p plures annos,& mō iterū agit, ut ſeparetur uerum
matrimoniū,quę indicant uerā calumniā ipſius,& qđ hoc facit
aio uexandi & indebite moleſtandi d.Io. nou aūt ꝙ ſcandalum
timeat.& ad obiectionē alio mō rñdet Alex.conſi.clij. colu. ij.
34 uol.v.& Dec.d.ꝯſi.cliij. in ſi. ¶ † Miuus ēt obſtat ſi diceretur,
quod hoc p̄ſens mařium oon pōt ſubſiſtere tanquā celebratum
& ꝯtractum lit.pen.toto tit.C.& extra ut lit.pen.nihil inno.nā
tollit obiectio,primo quia ex parte.d.Lucię hoc probatū nō ap
35 paret,ꝙ lite pen.pñs fuerit ꝯctum.† Secundo qa ēt lit.pen.pōt
ꝯhi mařium uerum qñ primum aſſertum ſuper quo uertitur lis
non probaī ꝯctum,ut eſt in caſu p̄ūti,& io ſimi. hoc probatur ā
l.pe.C.de aqu.quo.& eſti.& plenius in l.ſi priua ubi ſcrib.ff. de
ope.no.oun.& alias dixi,& maxime hoc ꝓcedit in caſu noſtro,
ubi oulla proceſſit inhibitio iudicis, & ēt tollit obiectio,ex his
ꝗ dicit Alex.d.ꝯſi.cl.col.pe. uol. v. de fama uicinię ſeu publica
uoce aſſerti mřimonij ꝯcti,nō opus eſt aliqđ dicere ex quo nul
lus teſtis productus p ipſam Luciā, aliquid deponit de publica
uoce & fama uicinię, ꝙ fuerit mařium ꝯctum inter d. Io. & d.
Luciā,unde ſuper hoc minime eſt inſiſtendū,cum oō entis,non
ſint aliquę partes c.ad diſſoluendū.de ſpōſ.impu. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *matrimonium metu contractum eſt ipſo iure nullum, & fere per totum,& nu.9. & 11.*
2 *In omni actu requiritur conſenſus ad ipſius ualiditatem.*
3 *In matrimonio requiritur conſenſus,cum plena libertate & ſecuritate,& nu. 7.*
4 *Matrimonium ſecundum,tenet & ualet non obſtante primo contracto per metum.*
5 *Ad actus ualiditatem,ſi requiritur diſpoſitio qualificata,illa qualitas neceſſario debet interuenire.*
6 *Qualitas informat ſubiectum cui inhæret.*
8 *Metus quid ſit.*
9 *Metus eſt contrarius uoluntati,& libertati.*
10 *Sponſalia de futuro contracta per metum ſunt ipſo iure nulla.*
11 *Etiam ſi matrimonium, & ſponſalia eſſent iuramento firmata.*
12 *Metus mortis,& cruciatus corporis iuſtus metus dicitur.*
13 *Timens uulnerari iuſtum metum dicitur habere.*
14 *Nec debet expectare ꝙ interficiatur, & uulneretur.*
15 *Eſto ꝙ actualiter ius non inferatur.*
16 *Sufficit enim probabiliter timeri.*
17 *Cuſtoditus, & obſeruatus ab inimicis ſuis iuſtè dicitur timere.*
18 *Metus,an ſit iuſtus iudicis arbitrio remittitur.*
19 *Metus nu operetur erga illum, qui ſui culpa incidit in actū metus.*
Repertus in domo alicuius mulieris, & metu contrahens matrimonium poteſt illud reſcindere tanquàm per metum contractum, licet culpoſus in hoc reperiatur.
20 *Metus probari debet ab eo qui illum allegat.*
21 *Metus in ſe dolum continet,& uterq; probatur indicijs, & coniecturis.*
22 *Duobus teſtib.deponentib.de metu,magis eſt credendum, quàm decem deponentibus de ſpontanea uoluntate.*
23 *In his quæ ſunt difficilis probationis,lex contenta eſt, ut probentur indicijs,& coniecturis,& nu.24.*
25 *Metus an ſit probatus uel ne,iudicis arbitrio remittitur.*
26 *Arg.à ſolitis,& communiter accidentibus ualidum eſt.*
27 *Non ueroſimile repelli debet,tanquàm falſitatis imago.*
28 *Metus præſumitur,quando ſit aliquid non ueriſimile fieri.*
29 *Pro probato haberi debet id,cuius cōtrarium non eſt credibile,nec perſuadendum bono uiro.*
30 *Quando partes dicunt aliquid teneri ſecreto oſtendunt actum illum non eſſe iuridicè celebratum.*
31 *Exiſtens in libertate, & declarans contraxiſſe matrimoniū per metum ſatis oſtendit liberè illud non contraxiſſe.*
32 *Fama,& communis opinio formiter probata conſiderabilis eſt.*
33 *Metus per actum ſubſequentem liberum purgatur.*
34 *Quod uerum,niſi ſubſiſtat in illo actu eadem cauſa metus.*
35 *Clandeſtinitas non uiciat matrimonium.*
36 *Matrimonium conſenſu contrahitur.*
37 *Confeßio reperti in aliquo actu non licito, præſumitur per metū facta,ſi metus tunc inſtabat.*
38 *Verba enunciatiua ad alium effectum prolata non probant,& numero 39.*
40 *Confeßio incidenter facta propter aliud non probat.*
41 *Inſtrumentum in quo quis confitetur aliquam eſſe ſuam uxorē, & eā carnaliter cognouiſſe,non propterea probat matrimonium.*
42 *Annuli tranſmißio de maſculo in fœminā,an probet matrimonium.*
43 *Voluntas ita facto,ſicut & uerbo declaratur.*
44 *Teſtis ſingularis etiam religioſus non probat.*
45 *Confeſſio extraiudicialis ad minus probanda eſt per duos teſtes.*
46 *Ita probata,ſemiplenā facit probationem.*
47 *Annulus dari poteſt,etiam ob aliam cauſam, quàm cōtrahendi matrimonium.*
48 *Subarratio quandoq; appellatur matrimonium.*
Subarratio quæ ſit per tranſmißionem annuli, neceſſario non probat matrimonium.
49 *Annuli mißio,quando probet matrimonium.*
50 *Et quid ſi nullus præceßit tractatus.*

CONSILIVM LX.

AGETVR Io præſenti ꝯſultatione de iurib.& ualiditate aſſerti matrimonij contracti inter. d. Marc. Ant. Battiferrum,& d. Camillā Guidallottā de Vrbino, & omiſsis plurib. ꝗ hincinde adduci poſſent

reſolutiue,& concluſiue attingendo puram ueritatem, dico tale aſſertum matrimonium fuiſſe & eſſe nullum ipſo iure, & iurib.non ſubſiſtere cum.n.in facto uerum ſit ipſum Mar.Ant.tertia hora noctis ſuper tecto cuiuſdam domus fuiſſe apprehēſum per Berna.Iac.& Fed.conſanguineos.d.Camillæ armatos diuerſis armis & ab illis uulneratum quator uulnerib.ac etiam in terra proſtratum, & pugione ad pectua appoſito compulſus ipſis promittere,ut.d. Camillam deſponſaret alias ꝙ ipſuus interficere decreuerant qui Marc.Ant.timore prædicto ductus, & ut mortem effugeret omnia ſe facturum promiſit, qua promiſſiōe habita, eundem adduaerunt ad domum in qua moram trahebat.d.Camilla, & ita uulneratus coactus fuit illam deſponſare,
1 & ſubarrare coram notario & teſtibus. † Quo ſtante proculdubio uerum erit dicere tale matrimonium per metum fuiſſe contractum,& ꝯñr fuiſſe, & eſſe ipſo iure nullum, ut firmant ſacri theolo.in iiij.ſen.diſt.xxix.& eſt text. in c. cum locum.extra de ſpon.ubi Abb.col.iij.& reliqui ſcrib.iſtud no.alleg.alias cōcor. deciſ.& habetur in l.titia.io prin.ff.de uer. ob. & in l. ſi mulier §.ſi dos.ff.ꝙ met.cau.& doc.maxi.Iaſ. in l. interpoſitas. in prima fal.C.de traoſ.hoc idem firmant concludentes deciſ.& plures adducendo,prout etiam eſt deciſ.Ro.io no.in tit.de renun. v.in ordine,& etiam habetur in c.de muliere.& in c.ueniens.il. ij.& in c.conſulta.extra de ſponſ.& etiam in locis.inſr.allegan.
2 † Et non immerito concluditur mañum ita contractum eſſe ipſo iure nullum,nam licet in omni actu requiratur conſenſus & aliter factus non ualeat.l.ſi per errorem.ff.de inr.om.iu.l.j.ff.de
3 pact.cum ſimi.† Tū in matrimonio nedum requiritur purus cōſenſus,quinimmo in eo debet eſſe conſenſus cum plena liberta
4 te & ſecuritate,ut habetur in d.c.cum locum.† Hinc eſt ꝙ matrimonium ſecundo loco contractum tenet. nou obſtante primo per metum contracto licet nulla fuerit petita,& obtenta reſciſſio primi matrimonij meticuloſi,ut habetur in c.ſiguiſicauit.ex
5 tra de eo qui dux.in mat.&c.† Et etiam rōne,nam ubicunq; ad ſubſtantiam actus requiritur diſpoſitio qualificata, nō dr̄ ſatiſfactum iuri niſi interueniat ille actus qualificatus,ut dicit glo.
6 in c.ſignificaſti.axxiij. q. v. † Qualitas.n.informat ſubiectū cui inheret,ut traditur,in c.ſtatutum.de elec.lib.vj.& in c.ubi peri
7 culum.§.cæterum.eo.tit.† In matrimonio aūt requiritur uoluntas cum plena libertare.d.c.cum locum.per glo.& Abb. in d.c. abbas. cum concor. ꝯñr & uoluntas & libertas neceſſaria ſunt, unde ſi adeſt uoluntas & non libertas neceſſario ſequitur non eſſe ſatisfactum diſpoſitioni iuris, & ꝯñr mañum nō ſubſiſtere.
8 † Metus.n.ut traditur in l.j.ff. ꝙ met.cau.eſt trepidatio mentis periculi inſtantis uel futuri qui tollit libertatem qua de cā ſpiritus ſanctus in ore prætoris poſuit, ut geſtum per metum nō eēt ratum ſed nullum toto ti.ff.C.& extra.ꝙ me.ca.ita dicebat ray.
9 de petraſ.quem refert Bal.in rub.de ꝯuer.inue.in uſib.feu.† nihil.n.eſt ſub celo ita contrarium uoluntati & libertati ſicut metus.l.nihil cōſenſui.ff.de reg.iu.ad quod.c.ſuper hoc. & ibi Ab. no. eatra de renun. aliam rōnem & ſubtilem ꝙ tale matrimonium metu contractō ſit ipſo iure nullum adducit Bal. in trac. ſciſma.col.xij.uer.ubi eſt conſiderandum.& aliam Barba. cōſi. liiij.col.vij.& ad id plura accumulat Alex.coof.acix. Quoniam per excellentiſſimum & conſi.ſeq.In caſu prædicto.uol.uj.quæ conſi.ſunt replicata in iiij.uol.nu.xlvj.& alvij.& conſi.ulti.eodem uol.iij.& idem Alex.conſi.clvj.Viſo proceſſu.uol.v.& Corne.conſi.xlj.Videtur.uol.ij.& quāplures alij,maxi.Barb.conſi.
10 liiij.Illud aſſeram.& coſi.lx.Sapienter ſcripſit.uol.j.† Et nedum mañum ita contractum eſt ipſo iure nullum ſed ēt ſponſalia de utuco per metum celebrata ſunt ipſo iure nulla.ita Abb.& cęteri Cano.per illum tea.in c.ex literis.de ſponſ.impu.& per do-
11 cto.in d.l.interpoſitas.† Procedunt prædicta,etiam ſi tale matrimonium eſſet iuro roboratū,ut dicit gl.per illū tex. quā ibi exclamat Abb.& d.Præpo.col.fi.in c. ſignificauit. de eo qui dux. in mat.&c.& tradit ēt Abb.col.iij.uer.iiij.ſolutio.in d.c.abbas.
12 † Et in materia pūti iuſtus metus, & cadens in conſtantem uirum,eſt metus mortis,uel cruciatus corporis, ut per illum text. dicunt Bar.& alij in d.l.interpoſitas.& ponit gl.in l. metum.la. j.ff.ꝙ me.ca.& probatur in l.continet.in fi.e.tit.& in c.cum di-
13 lectus.extra eod.& eſt tex.in l.iij.ff.ea quib.cau. maio. † Et qñ quis dubitat etiam uulnerari iuſtus eſt ſm Bal.in l.fin.iu princ. col.j.uer.ij.not.C.de iu.delib.cum alijs traditis in c.j.& in c.ad audientiam.per Abb.& alios extra ꝙ met.cau.in d.c.ueniēs. & c.conſultationi.& per gl.& alios in d.c. cum locum. de ſpon. & tradit Bal.in c.j.§.item ſacramenta.de pa.iuramen.fir.& diffuſe per Alex.d.conſi.xcia.& c.uo.iij.& conſi.clvj.uol.v.& p Corne.d.conſi.xlj.uol.ij.& per Barb.d.conſi.liiij.& lx.uol.j. cū igitur ipſe Marc.Ant.eſſet uulneratus & probabiliter dubitaret ꝙ prædicti Bernard.Iaco.& Feder.conſanguinei.d. Camillæ & armati eum interficerent non debuit expectare ꝙ interficeretur.
14 † Illi .n.actus præcedentes iuſtiſſimum induaere metum,ut dicit Bar.in l.j.§.ſi quis tñ.ff.ꝙ ui aut clā.& Bal.in d. trac. ſciſma. col.xiij.& Alex.& alij ubi ſ.& Abba. conſi. lx. Quoniam ſatis.
15 col.pen.uer.iiij.uol.j.† Dicens quod etiam ſi actualiter ius non inferatur,tñ ſufficit probabiliter timeri ne inferatur per tex.ſingularem in l.nouiſſime.ff.ꝙ fal.tut.auc.in prin.ibi qui enim,qđ ſequontur ꝗplures alij de quib.per Fely.in c.cum M.colu.x. de cōſt.& in c.j.col.j.de off.dele.& in c.ſi.in fi. de re iu. ex quo cū ipſe Marc. Anto. erat inermis ſolus, & dicti conſanguinei Camillæ eum uulneraſſent,& armati aſtarent,ut tale mañum contraheret iuſtiſſimo timore ductos contraxit. l. j. §. qui armati. ubi doct.maxime Aug.ff.de ui & ui.arma. cum alijs adductis p Alex.d.conſi.xcix.col.j.& conſi.c.col.j.uol.iij.& in d.cōſi. clvj. col.ij.uol.v.& per Cor.d.conſi.xlj.col.ij.uer.& licet.& uer. ſeq.
16 uol.ij.& per Barb.d.conſi.liiij.col.xvj.† Et etiam quia a prædictis cuſtodiebatur & obſeruabatur ne inde recederet ut tradit Cor.d. conſilio & uerſiculo ſupra allegat.& Barb.d.conſi. liiij. columna.xvj.& per Alex.dicto conſilio. xcix. & dicto conſilio.
17 c.Melius.columna.ij.uol.iij.† Et nullus iudex poterit aliter arbitrari,niſi talem metum multipliciter fuiſſe iuſtiſſimum, cum an ſit iuſtus uel ne,ad eius arbitrium recurrat,ut dicit Inn. in c. cum dilectus.quod met.cau.& Bal.io d. §. item ſacramenta. & per Petr.de Ancharano conſi. cxxx.alias. ccxcix. Viſa ſupradicta.& Cor.dicto conſi.xlj.colu.ilj.uerſiculo prout ad iudicis.& eſt tex.iu dicta l.tertia.in fin.ff. ex quibus cau. maio. cum alijs
18 accumulatis per Deci.conſi.ccxix.Viſo puncto.num.iij. † Nec prædictis habet obſtare ſi diceretur, quod talis metus nou habet releuare ipſum Marcum Ant.ex quo ſua culpa incidit in actum dicti metus argumento eorum quæ habentur in l. ſi muller in prin.ff.quod metus cau.nam obiectio ceſſat,quouiā nul-
19 la probabitur eius culpa iſtud eueniſſe.† Præterea eſto quod ꝓbaretur eius culpa,& quod fortius eſt, etiam ſi fuiſſet repertus in domo cum do.Camilla,tamen talis culpa non inducit ualiditatem matrimonij contracti per metum,nec obſtaret, quo minus ipſe Mar.Ant.poſſet allegare dictum metum, & reſcindere matrimonium metu contractum, eſto quod dediſſet cām actui meticuloſo,ita tea.apertus in c.ueniens.il.ij. eatra de ſponſa. & ibi do.Præpoſi.col. fin. apertè hoc dicit reſpondens ad dictam. l.ſi mulier.ut non procedat iſto caſu ut per eum, & ita etiam firmat Alex.d.conſi.c.colu.j.uolu.iij.uolentes, quod ſi aliquis eſt repertus in domo alicuius puellæ dormiens cum eā,& compulſus contrahit matrimonium,talis metus dicetur iuſtus ita quod matrimonium reſcinditur & eſt etiam glo.& ibi nota.Archyd. & domi.Præpoſi.in c.clericum.l.diſtinctio, & per eundem Præpoſi.& alios in c.ad eius uero. in fi. quinta diſtinctione ubi etiā
20 aliter ſoluit obiectionem. † Nec prædictis etiam obſtat ſi dicatur,quod talis metus non apparet probatus, nam non ſuficit quod allegetur tantum,ſed neceſſe eſt quod etiam probetur ut traditur in l.j.in prin.iuncta glo.in uerſi.dicatur.ff.ſi quadr.pau per.fec.dica.& eſt textus in c.dilecti.ibi oppoſita & probata.extra de exceptio.& probatur in l.ſi priua.iuncta glo.in uerbo, e-
21 giſſet.& ibi ſeribentes iſtud tradunt.ff.de ope.no.nun. † Nam obiectio ceſſat.quoniam metus contioet in ſe dolum,& iō ſatis eſt quod probetur ex coniecturis & circunſtantijs.l.dolū.C. de dolo.c.ij.de renun.lib.vj.Ita Bal.in d. §. item ſacramenta col.j. & iiij.& Petrus de Ancharano dicto conſilio.ccxcix.col.prima
22 & faciūt nota. in c.ſuper his.extra de præſump.† Hinc eſt quod magis creditur duobus teſtibus deponentibus de metu, quā decem deponentibus de ſpontanea uoluntate,ſm Ang.in l.nō eſt ueriſimile.ff.ꝙ met.cau.& plenè tradit Alex. d.conſi. xcia. uol. iij.ubi propriè inſertur ad caſum noſtrum,qñ metus fuit illatus de nocte,& in domo puellæ, cum qua fuit mañom meticuloſè contractum,& idem habetur d.conſi.c.col.ij.in prin.uol.v. tangit etiam Cor.d.conſi.xlj.col.ij.uol.ij.& Dec.in d.conſi. ccxix. colum.j.& fin.& Barb.d.conſi.liiij.colum.j.& ij.& ſequen.& d.
23 conſi.lx.colum.v. † In his enim quæ ſunt difficilis probationis lex contenta eſt indicijs & coniecturis,ut dicit Barto.in l.ſi qa in hoc.C.de epiſcopis & cle.& ad id inferēdo ad caſum noſtrū, plura adducit Alexan.dicto conſi.xcix.columna penultima uo
24 lu.iij.& d.conſi.clvj.col.j.& ij.uolum.v.† Quæ etiam compro-

bantur

bantur ex his quæ dicit Inno.in ca.ſuper hoc.de renunciationi.
prout refert & ſequitur Bal.in d.tract.ſciſma.& in l.obſeruare.
§.proficiſci.ff.de offi.procon.& ẽt bene facit tex. in d. c.cõſulta
tio.& quæ tradit Abb.in c.j.extra quod metus cau.& Cuma.cõ
25 ſi.lxviij.In præſenti q.col.ij.ubi pulchre loquitur.† Et ideo com
muniter concluditur iudicis arbitrio relinqui,an metus ſit pro-
batus uel ne,ut in l.iij.ff. ex quibus cau.maior.& per Abba.&
Moder.col.iij.poſt Inn.& do.Ant.in d.ca.cum dilectus.ꝙ met.
cau.& per Bal.Alex.& alios in d.l.interpoſitas.C.de tranſact.&
per Bal.in rubr.& in c.ij.extra ꝙ met.cau.& multa adducit De
ci.d.conſi.ccxix.nu.iij. applicando modo factum diſpoſitioni
iuris aperte probabitur dictum Marc. Ant. fuiſſe deprehenſum
a prædictis conſanguineis in tecto certę domus,& ab ipſis fuiſ-
ſe uulneratum aperte inſuper conſtabit per notarium & alios te
ſtes uocatos per.d.Berner.& alios ipſum Marc. Ant. ſolum iner
mẽ,ſine clamide,in duploide & burricho,ac ex uulneribus ual-
de triſtem & dolentem repertum fuiſſe in domo patris. d. Ca-
millæ,ubi ipſa etiam erat,& quod prædicti Bernar. & alij arma
ti ibidem aſtabãt, & quod demum rebus ſic ſe habentibus di-
26 ſponſauit dictam Camil.† Quæ omnia aperte indicãt tale ma-
trimonium fuiſſe per metum contractum, quando enim libere
contrahitur non interueniunt qualitates ſuperius dictæ,quę cla
re oſtendunt contrahentem libere non contraxiſſe,capiendo ar-
gumentum a ſolitis & communiter accidentibus. l. neque nata
les.C.de proba.l.certi cond.§.ſi nummos.ff.ſi cert.pet.l.ꝙ ſi no
27 lit.§.qui aſſiduam.cum ſi.ff.de ædil. edic. † Et quod ueriſimile
non eſt repelli debet tanquam imago falſitatis,& non debet at-
tendi,ut dicit Bal.in l j.C.de ſer.fugi.& in rub.C.de proba.ubi
repet.plura accumulant,& in caſu noſtro idem facit Barb.d.cõ-
ſi.liiij.col.iij.& conſ.xlvij.Præclare ſcripſit.col.j.uol.ij.& Alex.
28 d.conſi.clvj.col.pen.uol.v. † Et ideo Bal.in d.l.interpoſitas.in
prin.dicebat metum præſumi quando fit aliquid, quod non eſt
29 ueriſimile fieri.† Et idem Bal.conſi.cciiij.Longum thema.in ſi.
uolu.iiij.dicit haberi debere pro probato id cuius contrarium
30 non eſt credibile,nec põt perſuaderi alicui probo uiro.¶ † Quę
ẽt comprobantur,qm̃ ipſe Marc.Anto.ut inde uiuus diſcedere
poſſet, dixit ꝙ omnia prædicta deberent teneri ſecreto, ꝙ ar-
guit animum ſuum non fuiſſe liberum, ut in ſimili.traditur per
Bar.in l.non intelligere.§.tacite.ff.de iur.fiſc.& in l.in fraudem
in prin.ff.de his quib.ut indi.cum alijs traditis per Barb. d.con
31 ſi.liiij.col.viij.uerſi.præmitto etiam.Et quia illico ꝙ exiuit di-
ctam domum,& ſe contulit ad domum patris,& ſic data fuit fa
cultas libertatis declarauit & proteſtatus fuit ſe contraxiſſe ta-
le matrimonium per metũ, quæ proteſtatio & declaratio ita in
continenti facta probat actum præcedentem ſuper quo inter-
ponitur,fuiſſe meticoloſum,ut habetur in ca. conſultationi. de
ſpon.& etiam probatur in c.ad id.eodem tit.ibi,cum mora tan-
ti temporis,a contrario ſenſu & ita in caſu noſtro firmat Alex.
32 d.conſi.col.fi.& d.conſi.xcix.in fi.uol.iij.† Accedat etiam fama
communis opinio uniformis & non uariata, & trahens origi-
nem a perſonis fide dignis,ad plene not.in c.ueniens.il ij. extra
de teſtib.& per omnes ſcrib.in l.admonendi.cum ſi.ff.de iure iu
33 ran. † Nec prædictis poteſt obſtare ſi dicatur quod talis metus
fuit purgatus ex quo ipſe Marc.Ant.poſt deſponſatam Camil-
lam,eam fuit deoſculatus,& ulterius dixit quod omnia teneren
tur ſecreto,ad effectum reducendi ſuum patrem, ut huiuſmodi
matrimonio conſentiret,arg.uo.per Bar.& alios per illum tex.
in l.ij.C.ꝙ met.cau.& etiam eorum quæ habentur in ca.ueniẽs
il j.& c.conſultatio.& diffuſius.in c.ad id quod extra de ſponſ.
34 † Nam dico ꝙ cum tale oſculum fuerit exhibitum inſtante Ber
nardino, qui cum alijs apprehenderat ipſum Marcum Anto. &
etiam dicta uerba fuerint prolata eodem inſtanti & durante me
tu & cã ipſius permanente,& oſculum & uerba ꝓdicta non indu
cunt purgationem metus,quinimmo omnia cenſentur facta &
prolata etiam per metum,& ſi ipſe Marc.Ant. carnaliter cogno
uiſſet domi.Camillam dicto metu durante,talis copula nõ pur
gaſſet metum præcedentem, nec ualidaſſet tale matrimoniũ me
tu contractum,ut plene tangunt Bar.& alij in ſimili.in d.l.ij.&
Per.de Anch.d.conſi.ccacia.& tangit in terminis noſtris Abb.
in d.c.conſultatio.& diffuſius in d.c.ad id quod ubi pleniſſime
do.Prępoſi.iſtud comprobat.idem firmat Abb.& Præpoſi.in c.
inſuper.qui matr.acc.poſ.& idem Præpoſi.in c.peruenit.col. ij.
xviij.diſt.& Alex.idem ſequitur d.conſi.xcix.colu.pen.& fin. &
conſi.c.col.pen.& fin.uol. iij. & idem ſequitur Corne. d.conſil.
xlj.uol.ij.col.pen.& fin.& diffuſe tangit Barb.d.conſi.liiij.col.
xvij.& ſeq.uol.j.& plenius conſi.ult.col.xiij.& ſequen.uol. ij.&
quod metus præcedens non cenſeatur purgatus per actum ſe-
quentem,quando actus ſequens ſit durante metu exiſtente ea-
dem cauſa metus,multa accumulat Deci.d.conſi.ccxix.col.pen.
35 nu.viij.& ſeq.† Inſuper aduertendum eſt quod ipſa Camilla aſ-
ſerit per prius, & ſic ante dictum matrimonium metu contra-
ctum quod ipſe Marcus Ant.eam diſponſauerat & cum ea ma-
trimonium contraxerat, & licet fuiſſet clandeſtinum attamen
clandeſtinitas non uiciat dummodo, ꝙ probetur contractum,
ut dicit Abb.& alij Cano.per illum tex.in c.j.de clande.deſpon.
36 cum concord.† Solus enim conſenſus ad matrimonium contra
hendum ſufficit,ut in d.c.cum locum.& in c. tuæ.de ſponſa. &
in l.nuptias.cum ſimi.ff.de regul.iur. Nam conſiderandum eſt
quod nunquam fuit uerum aliquod matrimonium etiam clan-
deſtinum fuiſſe contractum per ipſum Marc.Anto. cum do.Ca-
milla,cuius ſoli aſſertioni minime eſt ſtandum per iura uulg. Et
licet ad probandum tale matrimonium ipſa deducat duo, tamẽ
in nihilo obſtant ipſi Marc. Ant. dum enim primo ad proban-
dum matrimonium clandeſtinum adducitur confeſſio coram
notario,& teſtibus facta per ipſum Marcum Ant. in domo pa-
tris do.Camillæ,dum ipſe Marc.Anto.dixit ꝙ non erat neceſſe
nouiter deſponſare ipſam Camillam, ex quo alias eam diſpon-
ſauerat,& quod erat eius uxor, quæ uerba uidentur probare ip-
ſum Marc.Ant.alias,do.Camillam deſponſaſſe, ꝙ non uidetur
poſſe procedere niſi reſpectu alterius matrimonij clandeſtini ꝓ
37 cedentis.¶ † Nam reſpondetur talem confeſſionem, & dicta
uerba in nihilo obeſſe ipſi Marc.Ant.ex quo fuerunt prolata du
rante metu, & exiſtente eadem cauſa metus, & conſequenter
omnia tunc temporis, nedum dicta ſed etiam facta tollun-
tur,& non ſubſiſtunt quia cenſentur omnia meticuloſe,& facta
& dicta ut dixit Alex.d.conſi.clvj.col.iij.uerſi.præterea ſufficit
prout & ſecundo ceſſat oppoſitio, quia talia uerba,ita enuncia-
tiue prolata per ipſum Marcum Ant.referebantur ad matrimo
nium eadem hora antecedenti meticuloſe etiam per ipſum con
tractum cum do.Camilla,nam dicti Bernar.Iaco.& Feder.cum
ipſum uulneraſſent,& uulneratum deduxiſſent ad domum pa-
tris. d. Camillæ cogerunt ipſum ut eam deſponſaret, & ita per
metum diſponſauit & uidẽtes.d.Bernardinus & alij quod talis
diſpenſatio non poterat per idoneos teſtes probari,miſerunt ad
notarium & teſtes ut uenirent ad effectum ut probatio potuiſ-
ſet haberi,& cum notarius & teſtes ueniſſent ipſe Marc. Ant.di
xit dicta uerba, ex quo illi inſtabant ut deſponſaret, & ſic ha-
buit relationem ad deſponſationem tunc paulo ante factam, q̃
38 pariter fuit meticuloſa & ſic nulla. † Prout & tertia oppoſitio
ruit,nam talia uerba enunciatiua ipſe protulit ad effectum, ut
eam non deſponſaret,nec cogeretur ad deſpouſandum, ſi con-
tenti fuiſſent dictis uerbis,& ad hoc ut citius domum prædictã
exiret & conſultum eſſet eius uitę & ſaluti, quo fit ut talia uer-
ba nullo modo inducãt diſpoſitionem,ut tradit Bar. in l. ea hac
ſcriptura.col.fin.uerſi.quæro quid in contractibus.ff. de dona.
& tradit Alex.in cauſa matrimoniali,conſi.cliii. Viſis narratis.
39 col.j.uol.v.¶ † Et cum talia uerba non fuiſſent prolata per ip-
ſum Marc.Ant.principaliter ut matrimonium confiteretur, qa
tunc de hoc non agebatur,ſed ut non cogeretur matrimonium
contrahere,& ut inde uiuus exiret,certe non probabunt aliqđ
matrimonium per ipſum fuiſſe contractum,ut traditur per Bar
to.in d.l.ex hac ſcriptura.& habetur in l.optimam.C.de contra
40 hen.& commi.ſtipu.† Vbi probatur ꝙ confeſſio facta inciden-
ter propter aliud nõ probat ut declarãt.d.Ant.Abb.& alij in c.
illud.extra de præſum.& ita in terminis noſtris,& in fortiorib.
tenet & concludit Dec.conſi.cccx.Viſis diligenter.col.ij.uerſi.
ij.conſideradum eſt.& nu.iiij.& v.ubi ad id adducit conſi.Ale-
41 xan.& alias deciſi.† Prout etiam oppoſitio ceſſat,nã ipſe Marc.
Anto.fuiſſet poſitus in libertate & ſpontaneè per inſtrumentũ
publicum promiſiſſet,ac dixiſſet,ꝙ d.Camilla erat ſua uxor, &
eam nominaſſet in uxorem, etiam addendo ꝙ carnaliter eam
cognouiſſet,non propterea induceretur ſufficiens probatio ma
trimonij,ut eſt tex.in d.c.illud de præſum.& ibi hoc uolunt Ab
ba.d.Ant.& reliqui ſcrib.& idem uult Inn.in c.ex parte. M. de
reſt.ſpo.& ita firmat Alex.conſi.cl.In cauſa & lite.col.iiij.uerſi.
pręterea. uol.v.refert & ſequitur Dec.d.conſi.cccx.col.pe.& fi.
in princ.& bene faciunt quæ ponit Alex.conſi.clj.repetitus. co
lu.iij.& conſi.cliij.col.pe.uol.v.& Dec.d.conſi.cccxxx.col.pen.
in fi.& uere conſiderando facti contingentiam talia uerba a di-
cto Marco Anto.prolata non poſſunt adaptari ueriſimiliter ad
aliud,

aliud,niſi ad effectum ne cogeretur deſponſare eam , quod etiá
clare oſtenditur,nam illico quod inde exiuit,& ad domum pa-
tris ſui ſe contulit per inſtrumentum publicum declarauit om-
nia geſsiſſe per metum , quæ declaratio ita incontinenti facta
multum adiuuat,ut ſuperius dictum fuit & declarat etiam talia
uerba,& confeſsionem fuiſſe prolata , & emanaſſe per metum,
& durante cauſa metus,& conſequenter redditur penitus inua-
lida,& nulla,ſicuti in ſimi.dicimus de cofeſsione facta metu tor
mentorum,per deciſ.uulg. & etiam de alijs geſtis durante me-
42 tu,quæ non ualent,nec tenent ut dictum eſt. † Secundo ipſa
Camilla ad probandum clandeſtinum matrimonium adducit
quendam religioſum,qui deponere uidetur ipſum Marc.Anto.
confeſſum fuiſſe.d. Camillæ dediſſe quendam annulum , pro-
pter dationem annuli,uidetur iuris præſumptio inſurgere,ꝙ li-
cet aliqua uerba non interuenerint , ꝙ tamen inter eos fuerit
contractum matrimonium mutuo conſenſu , demonſtrato per
dictum ſignum,ita ꝙ pro matrimonio præſumitur niſi contra-
rium probetur argu.eorum quæ habentur in c.noſtrates , & in
c.fœminæ.xxx.q.v.& per glo.in c.ſi quis uxorem . xxvij.q.ij. &
in c.interrogaſti.xxvij. diſt.& plenè per glo. & alios, in c.ult.de
43 ſpon.imp.& per.ſan.doc.ſuper.iiij.diſtin.xxix. articul. ij. † Ita
enim facto,ſicut & uerbo declaratur uoluntas , ut traditur per
gl.in d.c.& probatur in l.Paulus reſpondet.ff.rem rat.hab. & in
44 l.de quibus.in fi.ff.de legi.† Nec oppoſitum nihil ob. ipſi Marc.
Ant.nam talis religioſus eſt unicus,& ſingularis, & ideo eius di
ctum non eſſet in conſideratione.c.bonæ.ij.de elec.c.licet cau
ſam.de proba.tradit Bal.in l.iuriſiurandi,col.iij.uer.deinde no-
ta rationem.C.de reb.cre.& plene per Bar.& alios in l.admoné
45 di.ff.de iu.iur.† Secundo non obſt.ea quo deponit de confeſsio
ne extraiudiciali,quæ debet probari ad minus per duos qui ſint
conteſtes,alias nullius eſt effectus,ut dicit do.Ant.& alij ſequū
tur in c.licet ca quadam.col.pen.extra de teſti.& Cy.in l.ij.quę
ſit long.conſue.& Pau.de Ca.conſi.cclxxvij.Viſo proceſſu.col.
iij.& conſi.cclxxviij.Viſa petitione.col.iij.& per Iaſ.in d.l.ad-
46 monendi.nu.cclvj. † Et quoniam eſt ita probata per conteſtea
adhuc non faceret niſi ſemiplenam,ut tradit Bar.in d.l.admoné
di.col.xiij.uer.his præmiſsis.cum alijs ibi poſt alios alle.per Iaſ.
47 nu.clviij.† Tertio non ob.oppoſitio quoniam dictus teſtis non
deponit ipſum Marc.Ant.dediſſe do.Camillæ annulum cauſa cō
trahendi ſpōſalia uel matrimonium,& ideo potuit tradi alia de
cauſa,& conſequenter talis depoſitio tanquam non concludés
attendi non debet.l.non hoc.C.unde legi.ca.in præſentia.extra
48 de proba.† Præterea aduertendum eſt,ꝙ ſubarratio quæ fit per
miſsionem annuli,non dico illam quæ ſecundum uulgare loci
appellatur matrimonium de qua per gl.Abb.& alios in c.tenor
de re iud.ſed quando per immiſsionem annuli interuenit con-
ſenſus tacitè vel expreſſe,tunc quandoque inducit præſumptio
nem ſponſaliorum quandoque matrimonij , & de iſta loquun-
tur.c.ſuperius allegata,& plene tradit Abb.in d.c.tenor.col.ij.
uer.nota ſingulariter,& diffuſius idem Abb.in ca. illud de præ-
ſum.col.pen.& fi.& etiam habetur in c.j.de conſang.& affin. &
per.d.Pręp oſi in rub.de ſpon.col.vj.& in c.tuæ.col.ij.& iij.poſt
Io.An.eo.ti.& diffuſius tangit Barb.conſi.vj.Scriptum eſt.colu.
vj.& ſeq.uol.j.& ad plenum habetur per Lap.alleg.lvij.Viſis per
49 lectis.† Quibus in locis concluditur , ꝙ tunc demum per annuli
immiſsionem inducitur præſumptio ſponſaliorum,ſeu matrimo
nij,ita ꝙ dicenti contrarium incumbit onus probandi quando
præcedit alius tractatus,alias ſi nullus tractatus præcedit per ta
lem traditionem , & ſignum , nulla inducitur præſumptio , nec
ſponſaliorum nec matrimonij,ut punctaliter dicit Lap. in d. al-
leg.col.fi.qui ita diſtinguendo concordat op.& argumenta,quę
pro una,& alia parte adducuntur,& eſt de mente gl.& doct.ubi
50 ſupra.† Et iſtud ſuadetur ratione urgenti,nam quando nullo p̄-
cedente tractatu,datur alicui mulieri annulus in dubio non prę
ſumitur nec matrimonium nec ſponſalia ſed ſolum præſumitur
facta quędam donatio quæ non eſt ſubarratio, ita pulchre dicit
do.Ant.in d,c.fi.de ſpon.imp.& firmat punctaliter Abb. in d.c.
illud.col pe.uerſi.quandoque nihil probat.quem ſequitur & ap
probat ibi Felyn.col.fi.dicens ꝙ perfectè loquitur , unde cum
talis depoſitio prædicti religioſi,non contineat ꝙ ipſe Mar.Ant.
dederit talem annulum dominæ Camillæ præcedente aliquo
tractatu , ſed ſolum ſimpliciter , non poteſt induci aliqua præ-
ſumptio per talem dationem,nec ſponſaliorum , nec matrimo-
nij,ſed ſolum præſumitur donatio,& munus . Ex quibus aperte
colligitur nullam probationem uigere contra ipſum Mar.Ant.

ꝙ contraxerit cum do.Camil. aliquod matrimonium nec uerū
nec præſumptum,nec clandeſtinum ſed tātum illud quod nocte
prędicta meticuloſe contraxit,quod ipſo iure fuit & eſt nullum,
ut dictum eſt. Pariſius Padux.

SVMMARIVM.

1 *Allegans matrimonium,illud probare debet.*
2 *Eo non probante,pars aduerſa abſolui debet.*
3 *Non ſufficit aliquid dicere,ſed neceſſe eſt illud probare.*
4 *Teſtis ſingularis nihil probat.*
5 *Aſſerenti,ſe fuiſſe nuncium, & procuratorem non eſt credendum.*
6 *Matrimonialis cauſa ardua eſt & grauis.*
7 *Notario aſſerenti ſibi aliquid eſſe commiſſum, per iudicem , non creditur.*
8 *Aſſerenti contenta in capitulo eſſe uera , an & quando ſit credendum.*
9 *Excedens fines mandati non præiudicat mandanti.*
10 *Teſtis uarius,& ſibi ipſi contrarius repellendus eſt.*
11 *Falſus in uno in omnibus alijs iudicandus eſt falſus.*
12 *Teſtis inimicus repellendus eſt.*
13 *Teſtis de auditu non probat.*
14 *Confeſsio extraiudicialis facta abſente parte,nihil prodeſt.*
15 *Munera hincinde tranſmiſſa & recepta non probant matrimonium.*
16 *Inimicus repellitur a teſtimonio etiam quòd inimicitia ſui culpa nō proceſſerit.*
17 *Satis eſt ꝙ inimicitia ſit tempore quo teſtis producitur & iurat licet antea non fuerit.*
18 *Affectans cauſam non eſt idoneus teſtis.*
19 *Teſtis inhabilis in cauſa matrimoniali an admittatur ſi ueritas aliter haberi non poteſt.*
20 *Quo caſu procedat teſtem inhabilem admitti,caſu quo ueritas alias haberi non poſſit.*
21 *Perſeuerantia neceſſario præſupponit principium,& antecedens.*
22 *Continuatio præſupponit aliquid antecedens cui annectitur.*
23 *Verba enunciatiua non inducunt diſpoſitionem , maximè in cauſa matrimoniali.*
24 *Nominatio in aliquo inſtrumento facta de aliqua muliere pro coniuge non probat matrimonium.*
25 *Fama & publica uox qualiter ſit probanda,ut effectum inducat.*
26 *Et a quibus debet habere originem.*
27 *Et qualiter teſtes debent iſtud deponere.*
28 *Quæ non proſunt ſingula ſimul iuncta,quandoque conſiderantur.*
29 *Quo caſu,& quando iſtud procedat.*
30 *Cauſa matrimonialis cum ſit grauis requirit teſtes idoneos,& omni exceptiones maiores.*
31 *Matrimonia debent eſſe libera,& omni libertate gaudere.*

CONSIL. LXI.

1 VINCENTIAE actrici ut obtinere poſſet neceſ
ſe erat probare quod proponebat & aſſerebat , &
ſic matrimonium inter ipſam & Baptiſtam fuiſſe
contractum . l.ei qui.ff.de probat.l.qui accuſare.
2 C.de eden.cum uulgar.† Et quoniam id minime probauit , ne-
ceſſario Baptiſta debet abſolui & ipſa ad expenſas condemnari
l.properandum.§.ſi autem.& l.ſancimus. C.de iudic.c.finem li
tibus.de dolo.& contuma.l.terminato.C.de fruct.& lit. expen.
c.unico.ut eccl.benefi.c.inter dilectos.in fi. de fide inſtrumen.
3 † Non enim ſufficit dicere & proponere ſed neceſſe eſt propoſi
tum & dictum probare.l.ſi prius.in ver.egiſſet. & ibi gloſſ.ff.de
ope.no.nun.l.j.in prin.& ibi gl.in uer.dicatur.ff. ſi quadr. paup.
feci. dica. capi.dilecti.ibi oppoſita & probata. extra de except.
quod non probauerit apertiſsime colligitur ex deductis per eā,
& ex proceſſu fabricato , nam dicit contraxiſſe matrimonium
cum domino Baptiſta per uerba de præſenti mediante quodam
nuncio ſeu procuratore,ad id ſpecialiter deputato per ipſum Ba
ptiſtam,quam nuntij ſeu procuratoris deſtinationem & man-
datum ut dicitur factum per ipſum Baptiſtam minime probat
ſolum enim productus apparet Ioan.liberalis de candelorto , q
dicitur nuncius & procurator,nullus enim alius teſtis adductus ē
qui dicat fuiſſe præſentem dicto mandato,ſolus ergo iſte Ioan-
nes liberalis aſſertus nuncius ſeu procurator deponit ſe fuiſſe
miſſum,ut nuncium & procuratorem a dicto Baptiſta, cui tan-
quam unico & ſingulari nulla eſt fides adhibenda,cum dictum
unius ſit dictum nullius.l.iuſiurandi.C.de teſtib.c.cum a vobis.

extra eodem cum vulg. prout etiam ea alio ei nihil eſt creden-
dum, nam cum aſſerat ſe fuiſſe nuncium & procuratorem deſti
natum a do. Ioan. Bapt. neceſſarium erat talem commiſsionem
5 & mandatum probari per alios teſtes. † Et enim aſſerenti ſe fuiſ
ſe nuncium, & procuratorem, nec eſt credendum, niſi doceat
de mandato per alios teſtes. l. j. ubi plene doct. C. de procu. & de
commiſsione nuncij, habetur in l. fi. C. de eahl. & Introdu. re. &
6 io l. cum proponas per Mod. C. de pac. † Et potiſsime in hac cau
ſa matrimoniali, quæ eſt ardua & grauis, in qua ſi dubitatur de
mandato, non debet quis admitti etiam cum cautione, ut dicit
Ang. in l. iuſiurandi. §. fi. & in l. qui ita. §. j. de iureiur. & Iaſ. in d.
7 l. j. col. ij. uerſ. ſexto intellige. C. de procu. † Prout etiam ſolemus
dicere, ꝙ non creditur notario, aſſerenti ſibi aliquid eſſe com-
miſſum per iudicem, niſi doceat de commiſsione per alios, quā
per ſeipſum, ut firmat Abb. in ca. quoniam contra de proba. &
ibi Fely. col. xxiij. in ij. q. & Dec. col. xxvij. in fi. & conſi. alij. & ꝓ
facultate, col. ij. nu. iiij. Et licet ipſe Io. liberalis uocet in conte-
ſtem Sebaſtianum, aſſerendo eum tunc fuiſſe præſentem, Tamē
ipſe Sebaſtianus examinatus iſtud inficiatur, ſolum enim dicit
hoc audiſſe a d. Baptiſta, ut eſt uidere in ſua depoſitione ſuper
primo. c. & ſuper ſecundo, tertio, & ſeq. In quibus dicit ſe tantū
audiſſe a prædicto Bapt. & interrogatus quibus præſentibus, di
cit de ſe ſolo, & de d. Bapt. ex cuius Sebaſtiani depoſitione, pa-
tet ipſum Io. liberalis falſum depoſuiſſe, dum aſſerit tale manda
tum fuiſſe ſibi datum a Bapt. præſente Sebaſtiano. Prout etiam
ſi ipſe Sebaſtianus eſſet præſens, adhuc non poteſt dici proba-
tum quoniam eſſet iſte Sebaſtianus unicus, & ſingularis, ex quo
aſſertio dicti Ioan. liberalis dicentis ſe nuncium, & procurato-
8 rem non eſt in conſideratione, ut dictum eſt. † Rurſus depoſitio
d. Io. liberalis nihil facit, nam eſto, ꝙ dicat contenta in capitulis
eſſe uera. Tamen poſtmodum interrogatus de uerbis formali-
bus prolatis ab ipſo Baptiſta dicit illum dixiſſe, ꝙ alloqueretur.
d. Vincentiam, ſi uolebat promittere capere ipſum in maritum.
9 † Vnde ſi poſtmodum ipſe ultra proceſsit egrediendo fines mā
dati, non potuit ipſi Baptiſtæ præiudicare, uulga. l. diligenter. ff.
mand. c. cum olim Abbas, de offi. deleg. Prout etiam dictus te-
ſtis repellendus penitus eſt, quoniam examinatus ſuper capitu-
lis maxime ſuper ſexto, dicit illa eſſe uera, & potiſsime, ꝙ per
uerba de præſenti deſponſauit ipſam Vincentiam ſecundum præ
cepta eccleſiæ, & tamen reexaminatus ſuper interrogatorijs, di
cit ſe non dixiſſe dicta uerba ſecundum præcepta eccleſiæ, cōſe
quenter uarius, & contrarius ſibi ipſi. Prout etiam contrarius re
peritur, dum in uno loco dicit portaſſe reſponſum do. Baptiſtæ
præſente famulo illius, & tamen iterum interrogatus de hoc, di
10 cit ꝙ nullus fuit præſens. † Et uarius, & contrarius ſibi ipſi, ne-
dum repelli, ſed puniri debet. l. ij. l. qui uaria. ff. de teſti. l. eos,
ubi pleniſsime Bar. ff. ad l. leg. Cor. de fal. & per Deci. conſi. viij.
11 nu. viij. † Et qui falſus eſt in uno, in omnibus alijs falſus iudican
dus eſt. c. fraternitat. ubi Cano. extra de frigi. & malef. cum alijs
12 plenè accumulatis per Mod. in l. ſi ex falſis. C. de tranſact. † Re-
pellendus etiam eſt ipſe Ioan. liberalis, eo quoniam, ut ipſemet
aſſerit, eſt inimicus ipſius Baptiſtæ, & patris. l. ob carmē. §. ſi ve
ro. ff. de teſti. c. cum. P. Manconella, extra de accuſ. l. iij. in princ.
ubi gl. & Bar. ff. de teſtibus cum alijs adductis per Iaſ. in l. hære
ditas, nu. iiij. C. de his quib. ut indig. Præterea aduertendum eſt,
quoniam iſte Io. liberalis, nullum habet conteſtem, dum dicit
ſe depoſuiſſe contra Vincentiam, nam tunc temporis, ut ipſe-
met fatetur nullus alius erat præſens. Ex quibus efficaciſsime
concludendum eſt, non eſſe probatum tale matrimonium fuiſ-
ſe contractum, nec ꝙ ipſe Baptiſta dederit aliquod mandatum
ad illud contrahendum. Dicit ulterius dicta Vincentia, ꝙ ipſe
Baptiſta laudauit & approbauit dictum matrimonium, recipien
do munera, quod quidem nullus deponit, niſi. d. Ioannes libera
lis, qui nedum nihil probat, ſed tanquam falſarius puniri debet,
ut dictum eſt ſuperius. Alij enim duo teſtes non deponunt niſi
13 de auditu, ſeu confeſsione. d. Baptiſtæ. † Et teſtes de auditu mini
me probant, ut in c. præterea, & in c. tam literis, de teſt. & no. in
l. ij. §. item Labeo, de aqu. plu. arcen. & in l. ſi arbiter. ff. de pro-
14 ba. & per ſcriben. in c. licet ea quadam de proba. † Et confeſsio
ipſius Baptiſtæ de confeſsione naſitergij, ut dicitur ſibi miſsi a
dicta Vincentia, non probatur per conteſtes, quo caſu nihil fa-
cit eum ſit extraiudicialis confeſsio, & facta abſente parte. l. cer
tum. §. ſi quis me abſente. ff. de confe. ubi Bar. & maxime in cau-
ſa matrimoniali, ut dicit Alex. conſi. clij. uiſo proceſſu, col. fin. &
conſi. cliiij. uiſo themate, col. pe. uol. v. cum alijs alleg. per Dec.
conſi. cccx. uiſis, in fi. & mille teſtes ſingulares, minus probant,
quam unus. ut firmat ibi Deci. allegando deciſ. maximè cum di-
cti duo teſtes ultra ſingularitatem, non ſint idonei, immo peni-
15 tus inhabiles & inimici ipſius Baptiſtæ, ut ſtatim dicetur. † Et
etiam quia miſsio, & receptio munerum non probat, nec matri
monium, nec approbationem ipſius c. j. & ibi ſcriben. de mat. cō
tr. contra interd. eccl. Vlterius dicta Vincentia. dicit ipſum Ba-
ptiſtam perſeueraſſe in dicto matrimonio, & ꝙ inſimul fuerunt
conuerſantes, quod ultimum nullus deponit, ſed ſolum ad pro-
bandum perſeuerantiam, ipſa in teſtem adducit. d. Ioan. libera-
lis cuius depoſitio in aliquo etiam minimo non eſt conſidera-
16 bilis, ut concluſum fuit ſup. † Producit etiam. d. Sebaſtianum, cu
ius depoſitio in aliquo etiam minimo non eſt conſiderabilis ex
quo, ut ipſemet fatetur eſt inimicus capitalis. d. Baptiſtæ, quo-
niam interfecit eius patruum, iuribus ſuperius allega. Quod ꝓ-
cedit etiam ſi inimicitiæ proceſsiſſent non culpa ipſius Sebaſtia
ni, ſed culpa ipſius Baptiſtę, ſeu patrui, ut dicit Anto. de Butr. in
c. ueniens, il ſecundo extra de teſtibus. & Alex. conſi. xcix. in cau
ſa, uol. j. & Iaſo. in l. hæreditas, nu. iiij. C. de his quibus ut indig.
17 † Et ſatis eſt, ꝙ talis inimicitia probetur uigere, & ſubſiſtere, tē-
pore quo producitur ipſe teſtis, & tempore quo iurat, licet per
antea non fuerit, ut in l. ſi arbiter. C. de ſen. l. j. C. de teſtamen. &
ibi expreſſe Iaſ. col. iiij. uerſi. ultimo antequam uenias ad glo. &
pulchre per Deci. conſi. clxiij. in cauſa matrimoniali, col. pe. nu.
xj. ubi allegando plures deciſio. firmat, ꝙ qualitas teſtis conſi-
deratur an ſit habilis, uel ne, uel idoneus, an non, tempore quo
18 teſtificatur. † Repellendus eſt etiam. d. Sebaſtianus quoniam, ut
ipſemet fatetur affectat uictoriam præſentis cauſæ pro dicta
Vincentia, quam dicit, & deſiderat uelle præſentem cauſam
obtinere & affectans cauſam non eſt idoneus, ut dicimus de ad
uocato, procuratore, ſollicitatore, & ſimi. ut ad plenū proſequit
Alber. de Roſa. in trac. de teſti. car. vj. ſub rubr. quando teſt. re-
pel. rat. affec. Vlterius ipſa Vincentia ad probandum perſeueran
tiam producit in teſtem liberalem filium Saluatoris, qui depo-
nit quodam ſero eum. d. Baptiſta iuiſſe ad domum. d. Vincentię
& fuiſſe præſentem quando ipſe Baptiſta dixit fratri ipſius Vin-
centię, ꝙ intellexerat illum uelle maritare eam, & ꝙ hoc non fa
ceret, ex quo erat ſua uxor, cuius depoſitio redditur ſingularis,
ex quo alij duo teſtes Sebaſtianus, & Ioan. liberalis, nullam fidē
faciūt, ut ſuperius fuit dictum, & quia ſingularis, nihil penitus
probat, & etiam repellendus uenit, nam inimicus capitalis eſt
ipſius Baptiſtæ, quoniam interuenit. d. homicidio, & ulterius ta
lia uerba prolata per ipſum Bapt. etiam ſi cōſtaret illa eum pro-
tuliſſe non probant aſſertum matrimonium, ut ſtatim dicetur.
Nam ipſemet teſtis liberalis dicit illomet ſero eum. d. Baptiſta
& duobus alijs prædictis teſtibus iuiſſe ad domum Ioan. Marię
Molendinarij, cui ipſe Baptiſta dixit, ꝙ non deberet ire ad poſtu
landum Vincentiam pro uxore alicuius, ex quo erat ſua uxor,
ubicunque eſſet, & idem uidetur deponere. d. Ioan. Maria, quæ
uerba ultimo loco prolata, uidentur probata primo aſpectu, &
per conteſtes ultra. d. Sebaſtianum, & Io. liberalem, uerum quo
niam ipſe etiam liberalis eſt inimicus, ſolum remanet depoſitio
d. Ioan. Mariæ, qui in hoc remanet ſingularis, & conſequenter
etiam dicta uerba aſſerta prolata a Baptiſta non apparent ple-
ne probata. Tamen etiam adhuc talis probatio non concludit,
neque probat dictum matrimonium. Tum quia uerba prædicta
in utroque loco prolata per ipſum Bapt. nihil referunt, nec ex-
primunt de matrimonio aliter prius contracto, conſequenter
19 non probant illud per prius contractum fuiſſe. † Nec dicatur,
ꝙ tales teſtes, & ſequens liberalis alias inhabiles de iure non de
berent admitti, tamen iſto caſu uidentur recipiendi, & recepti
uidentur probare, ea quo ſumus in caſu, in quo ueritas aliter ha
beri non poteſt, ut traditur in l. conſenſu. C. de repud. & in d. c.
ueniens, de teſtibus & per docto. in capit. tertio loco, de proba.
20 † Nam procederet, & locum haberet obiectio, quando eſſemus
in caſu, & actu, ea cuius natura alij teſtes uериſimiliter non po-
ſunt interuenire. Tunc enim iſti inhabiles remanēt inhabiles, &
ſuſpecti, & non debent recipi, eſto ꝙ actus aliter probari non
poſſet, ita do. Ant. poſt gl. in d. c. tertio loco, ibi Fely. col. ij. & idē
Fely. in d. c. de certo, colu. ij. de teſt. & Alex. proprie in materia
noſtra matrimoniali conſi. cl. & cliiij. uol. v. & Dec. d. conſi. cx-
axiiij. & cccx. ubi adducit Maria. Soc. conſi. avij. ſupraſcripta, co
lu. iij. uol. j. Sed quando dicitur. d. Baptiſtam dediſſe commiſsio
nem dicto nuncio. & etiam tempore quo dicitur ipſum Bapt. re
cepiſſe naſitergium & approbaſſe aſſertum matrimonium & pro
tuliſſe

tuliſſe oerba de quibus ſuperius dictum eſt nerisimiliter pote-
rant interuenire alij teſtes, quàm iſti iohabiles ſuſpecti & peni-
tus repellendi ea oatura dictorum actuum. merito ergo de iſtis
21 nulla babenda eſt conſideratio. ¶ † Et ſi dicatur, ꝙ probant per
ſeuerantiam reſpondetur non poſſe iſtud procedere, cum perſe-
uerantia neceſſario præſupponat principium & antecedentiam
22 l. urbana. §. pernoctare. ff. de uerb. ſigni. † Vt in ſimi. dicimus de
contiouatione quæ præſupponit aliquod antecedens cuiꝫ con-
tinnatio aonectitur. l. continuus. ff. de uerbo. obliga. & pates in
23 continuatione rubricarum. † Et ulterius illa uerba, quella e'mia
mogliera ſunt uerba enunciatiua, quæ diſpoſitionem minime
inducunt. l. publia. §. ſi. ff. depo. Bar. in l. ex hac ſcriptnra, col. ſin.
uerſi. quæro quid in contractibus. ff. de dona. & per doc. in l. ea
his. C. de teſt. mil. maximè in causa matrimoniali, ut dicit Alex.
conſi. cliij. uiſis. col. j. uol. v. & io terminis noſtris firmat Dec. d.
conſi. ccca. col. ij. uerſi. ij. conſidetandum eſt. ubi in ſortioribus
terminis iſtud concludit, & idem Dec. d. conſi. caaxiij. colu. j. &
24 col. ſi. † Prout etiam quoniam nomiuatio facta etiam in ioſtru-
mento poblico per aliquem de aliqua muliere pro coniuge noo
probat matrimonium, ut eſt text. in c. illud extra de præſumpt.
& firmat Dec. d. conſi. col. ſi. Ad quod etiam, quoniam dicta uer
ba prolata per Bapt. non uidentur arguere niſi qnandam nomi-
nationem & confeſsionem extraiudicialem quæ abſente parte
facta, oon probat ut dixi ſuperius allegando Bar. & Alea. proſe
quitur Dec. d. conſi. cccx. col. ſi. nu. vj. & diffuſius. d. conſi. cxa a-
iij. per totum, maaimè, col. j. & ſi. & potiſsime cum teſtes aſſereo
tes de ea ſint penitus iohabiles, ut ſup. oſtenſum eſt, & per Dec.
ibi col. ſi. Nec obſtat illud quod dicta Vinrentia nititur proba-
re, uidelicet ꝙ ipſe Baptiſta habita relatione nuncij ꝙ matrimo
nium erat contractum, illud comprobauit, Nam iſtud ſolum de
ponit Ioan. liberalis, qui in nullo debet attendi, ut dictum eſt,
& Sebaſtianus deponit iſtud intellexiſſe a dicto Baptiſta cuius
teſtimonium minime debet attendi ea dictis ſuperius, eo etiam
quoniam in hoc ſunt ſingulares, & ipſe Sebaſtianus deponit ſo-
lum de confeſsione ipſius Baptiſtæ, poſtremo non obſtat fama
& publica uoa de dicto matrimonio adducta per ipſam Vincē-
tiam, quoniam de ea ſolum atteſtaotur. d. Ioannes liberalis, &
Sebaſtianus reprobatiſsimi & funditus iuhabiles ea pluribus,
25 ut dictū eſt. † Et ulterius qđ peius eſt formiter non probant aſſer
tam famam, & publicam uocem, nam oon dicunt audiuiſſe a
maiore parte hominum uillæ, quod erat neceſſarium ſecundum
Bar. iol. de minore. §. plurium. ff. de quæſt. & in l. iij. §. eiuſdem.
26 ff. de teſtib. cum alijs adductis per Dec. conſi. aaavij. † Prout &
quoniam ipſi non aſsignant originem & cauſam famę, ut per
27 Bar. & alios in d. §. plurium. & per Deci. d. conſi. aaavij. † Ad
quod etiam quoniam non dicuot a quibus perſonis adiuerunt,
quod erat oeceſſarium, ut per Can. in ca. qnaliter & quando de
accuſa. & per Barto. io d. §. plurium. & per Deci. d. conſil. xxavij.
28 † Nec obſtat ſi dicatur, ꝙ ſaltim omnia iſta ſimul iuncta debene
probare matrimonium prædictum licet unumquodque de per
ſe conſideratum non ſufficeret, iua. illam regulam, ut quæ non
proſunt ſingula &c. ut dicit gloſſ. in l. inſtrumenta. C. de proba.
29 † Nam obiectio procederet, quando unumquodque de per ſe
eſſet perfectum, alias ſecus, ut dicit Bald. in l. ſi quis ex argenta-
rijs. §. j. ff. de eden. & io l. ſpadonem. §. quarta. ff. de excuſa. tut. &
plene Iaſ. iu l. admonendi. char, xxiiij. col. j. uer. iitam concluſ.
notobiliter limita. ff. de iureiur. doo enim imperfecta oon poſ-
ſunt facere unum perfectum, ut per doct. ibi, & in terminis no-
ſtris firmat Dec. d. conſi. caaaiij. col. ſi. uerſi. tertio non obſtaut
ubi reſpoodet ad illam obiectionem, quæ poſſet fieri ꝙ cauſa
matrimonialis eſt fauorabilis, & in dubio eſt iudicandum pro.
ea. Nā ſumus in caſu claro, ut ibi per eū allegantē iura, Qui etiā
reſpondet ad aliam obiectionem, quæ poſſet fieri de ſcandalo
euitando, & maximè ceſſat cum ipſa Viucentia oon dicatur car
30 naliter cognita. † Et ad comprobationem prædictorum acce-
dat, quoniam cauſa matrimonialis dicitur eſſe grauis, & con-
ſequenter in ea debent eſſe & reqniruntᷓ teſtes omni exceptione
maiores, ut tenet glo. per illum tex. in c. j. de coſang. & affi. &
ibi Abb. in iij. notab. cum alijs accumu. per Dec. conſi. caaxilij.
uiſo proceſſu, nu. j. in ſi. & ſeq. & conſi. clxiij. In cauſa matrimo-
31 niali. col. v. uer. viij. ponitur. & io d. conſi. cccx. nu. j. † Eo magis,
cum hic tractetur de matrimonio clandeſtino contra quod om
nia iura clamant ut extra de clande. deſpon. per totum. & quo-
niam matrimonia debent eſſe libera & gaudere pleniſsima li-
bertate, ut in capit. cum locum, & in cap. requiſiuit, & in c. gem

ma. de ſponſa. & per fraudes & doloſitates, non debet quis tra-
hi ad matrimoninm contrahendum, & etiā quia circa fidem ad
hibendam teſtibus index debet eſſe ualde circunſpectus, ut in l.
iij. ff. de teſti. & iſta deducta cenſeantur ad abundantem caute-
lam, ut mos geratur conſulenti, & ut magis oſtendatur iuſtitia
ipſius Baptiſtæ doloſitas, & fraus. d. Vinc. & agentium pro ipſa
& non ꝙ cauſa indigeret conſultatione, cum de ſe pateat, & de-
monſtratione alia minime indigeat. Pariſius Padue.

SVMMARIVM.

1 *Sponſalia contracta in ætate minori per uerba de futuro, non tranſeunt in matrimonium per ſuperuenientiam ætatis, nec per oſcula, nec per amplexus, & nu. 3. & ſeq.*

2 *Sponſalia modo prædicto contracta, non tranſeunt in matrimonium niſi ſubſequatur copula carnalis.*

3 *Oſcula amplexus, & ſimiles actus cenſentur fieri ſpe futuri matrimonij.*

4 *Cohabitatio ſponſi in domo ſponſæ, non operatur, ut ſponſalia tranſeant in matrimonium.*

5 *Statutum concedens marito lucrum dotis præmoriente uxore non habet locum in ſponſalibus contractis per minores, & per uerba de futuro.*

6 *Statutum loquens de marito, & uxore, an & quando extendatur ad ſponſum, & ſponſam.*

7 *Matrimonium, & ſponſalia maritus, & ſponſus, uxor, & ſponſa differunt.*

8 *Sponſalia per uerba de præſenti cōtracta in minori ætate iuris interpretatione reſoluuntur in ſponſalia de futuro.*

9 *Et an ſponſalia, ita contracta ſuperueniente maiori ætate per oſcula amplexus cohabitationem, & tranſmiſſionem munerum, & reciprocam nominationem in coniuges tranſire dicantur in matrimonium.*

10 *Et quid reſpectu ſtatuti concedentis lucrum modo quo ſupra.*

11 *Statutum loquens de lucro dotis, an locum ſibi uendicet in ſponſalibus contractis inter maiores per uerba de præſenti, licet ſponſa nō ſit tranſducta ad domum mariti, & nu. 19. & ſeq.*

13 *Et quid ſi ſimul cohabitarunt, uel ſuit tranſducta ad domum mariti tamen non carnaliter cognita, & nu. 19. & ſeq.*

14 *Et an habeat locum in taliter deſponſata. eſto ꝙ non fuerit tranſducta, nec carnaliter cognita, ſi de proximo erat cognoſcenda, & nu. 19. & ſeq.*

15 *Statutum prædictum qua ratione fuerit inductum, & alijs ſequen. & nu. 25.*

16 *Statutum prædictum, an ſit validum, & firmum, & ſeruandum.*

17 *Statutum prædictum, an ſit fauorabile.*

18 *Et an ſit ampliandum, uel reſtringendum.*

19 *Statutum prædictum an uendicet ſibi locum in deſponſata modo prædicto.*

20 *Et quid ſi in ſtatuto facta eſt mentio de liberis.*

21 *Vel maritus nulla ſuſtinuit onera matrimonij.*

22 *Statutum excludens nuptam, an extendatur ad deſponſatam, et quā comprehendat.*

23 *Opinio conſuetudine obſeruata, & approbata ſequenda eſt.*

24 *Et quid ſi eſt magis æqua, & applaudens opinioni vulgari.*

26 *Statutum prædictum correctorium eſt iuris communis.*

27 *Statutum loquens de dote lucranda quo caſu locum habeat.*

28 *Et ut locū habeat an ſit neceſſe ꝙ mulier ſit dotata, & copulata carnaliter cognita, & ante maritum mortua.*

29 *Matrimonium conſumatum quando dicatur, & quid ſi non ſtat per maritum.*

30 *Statutum prædictum, an habeat locum in dote data, uel promiſſa, ſeu deſtinata.*

31 *Statutum loquens in dotata, an habeat locum in deſponſata per uerba de præſenti uel requiratur matrimonij conſumatio.*

32 *Nomen dos, propriè in qua dote uerificetur in materia ſtatutaria, & num. 33.*

33 *Et quid ſi mulier habet alia bona.*

34 *Patrimonium uxoris, & ſic bona paraphernalia, an ueniant in augmentum dotis,*

Dotis augmentum, an iudicetur, ut dos.

35 *In dote conſtituenda, per puellam minorem, an ſit neceſſarium iudicis decretum.*

36 *Dotis augmentum conſideratur, ut acceſſorium, et ceſſat ſublato principali,*

37 *Qua-*

37 *Qualitas adiecta uerbo regulatur ſecundum tempus uerbi, et quo tempore debeat adeſſe.*
38 *Qualitas a ſtatuto requiſita, adeſſe debet eo tempore, quo requiritur a ſtatuto.*
39 *Qualitas requiſita in aliquo actu, neceſſaria interuenire debet.*
40 *Et prius conſtare debet de dicta qualitatis interuentu.*
41 *Nec ſufficit, ꝙ talis qualitas poſtmodum interueniat.*
42 *Qualitas a ſtatuta requiſita, neceſſario, deducenda, et probanda ẽ.*
43 *Statuti remedium intentans, non poteſt obtinere, niſi probet qualitates requiſitas a ſtatuto interueniſſe.*
44 *Geminatio enixam uoluntatem diſponentis oſtendit.*

CONSILIVM LXII.

1 PRO Vera reſolutione præſentia conſultatiõis.† Pri
mo conſiderandum eſt, quibus uerbis, & in qua æ-
tate contracta fuerunt ſponſalia inter. d. Leonar-
dum filezar, & do. Magdalenam noſtram. Si enim
ꝯcta fuerunt in ætate minori, & per uerba de futuro concluſio
uera erit, ꝙ non tranſierunt in matrimonium per ſuperuenien-
tiam ætatis, nec per oſcula, nec amplexus, nec receptionem mu
nerum, ea quo prędicta non faciunt ſponſalia ipſa tranſire in ma
trimonium, ut eſt tex. in c. j. ubi. d. Ant. & Abb. in ij. not. hoc ex-
2 preſſe colligunt, de matri. contrac. ꝯ interd. eccl.† Et ibi Inn. di-
cit, ꝙ ut talia ſponſalia tranſeant in matrimonium, neceſſaria
erit copula c. is qui fidem, de ſponſal. taliter ꝙ nixus, & cona-
tus ad copulã non ſufficeret. c. atteſtationes, de deſpon. impu. c.
fi. de ſpon. & ponit Cald. in ti. de ſponſal. conſi. ij. quæ requiran-
3 tur, & Card. conſi. iiij. & conſi. cix. caſus talis eſt. † Omnes enim
iſti actus, fieri uidentur ſpe futuri matrimonij, ut dicunt doct. in
locis prælleg. & Dec. conſi. ccclxviij. in cauſa matrimoniali, nu.
j. & ij. & Gemi. & Phil. Fran. poſt alios antiq. in c. j. §. idem quo-
4 que, de ſponſa. impu. lib. vj. † Minus etiam cohabitatio facta in
domo ipſius ſponſę exiſtentis ſub regimine ſuæ matris, operatur
tranſitum dictorum ſponſaliorum in matrimonium, ut declarat
Abb. in gl. ij. & Card. in v. oppoſi. in c. continebatur, de ſponſal.
impub. & not. Arch. in c. priuſquam. xxvij. q. ij. & Socin. in l. cui
fuerit, col. ij. uerſi. ex quibus infertur. ff. de condi. & demon. ſen-
tit etiam Dec. d. conſi. ccclxviij. nu. j. & col. pe. & conſi. cliij. in ef
fectu quæritur, nu. ij. ubi plura adducit, probantia ex cohabita-
5 tione non induci nec probari matrimonium. † Et ſi dicta ſpon-
ſalia in ætate minori, & per uerba de futuro fuere contracta, erit
concluſio ueriſsima ꝙ ſtatutum concedens marito lucrum do-
tis præmoriente uxore non habebit locum in ſponſalibus præ-
dictis, ut concludit Cy. Bal. Pau. de Ca. & Cor. in l. non fine, col.
pe. uer. inducitur etiam. C. de bon. quæ libe. & Pau. de Ca. in l. ſi
ante nuptias, quam legit cum lege præced. de diuiſione. ff. ſolu.
ma. & tenuit Bal. conſi. clxxxiiij. ſi qua, uol. iij. & in l. deo nobis.
C. de epiſc. & cler. ubi Pau. de Ca. & alij idem firmant, & expreſ
ſe tenet Soc. conſi. xxvij. uiſis inſtrumentis, col. j. nu. j. uol. iiij. u-
6 bi ad id alias adducit deciſ. † Et col. ij. & iij. nu. ix. dicit, ſtatutũ
loquens de marito, & de uxore non extendi ad ſponſum, & ſpõ-
ſam quando ſponſalia ſunt contracta modo quo. ſup. & com-
probari poſſunt ex his, quæ habentur per omnes Cano. maximè
Moder. in rub. extra de ſponſal. Volentes ſtatutum loquens de
7 marito, & uxore non extendi ad tales ſponſos. † Cum ſponſalia
& matrimonium, maritus & ſponſus uxor, & ſponſa ualde diffe
rant, ut apertiſsimè oſtenditur ex diffinitione dictorum nomi-
num de qua ibi per eos, prædicta comprobantes ratione, & deci
ſione, quæ concluſio corroboratur ex his quæ dicuntur inferius
ubi in fortioribus terminis, concludetur ſtatutum prædictum,
8 concedens lucrum ceſſare. † Si uero talia ſponſalia inter prædi-
ctos fuere contracta aliquo ipſorum exiſtente minore, per uer-
ba de præſenti, licet quo ad formam uerborum ipſa uerba fuerũt
de præſenti, tamen propter minorem ætatem iuris interpreta-
tione fuerant reſoluta in ſponſalia de futuro per tex. in d. c. j. §.
idem quoque, de ſponſal. lib. vj. & ibi no. omnes maximè Phili.
Fran. & tradit Bal. conſi. cccxcj. incipiam a radice, uol. j. & Car.
conſi. iiij. & d. conſi. cix. & in clem. j. q. xviij. de conſang. & affi. &
9 Cald. d. conſi. iiij. † An autem talia ſponſalia, ita contracta tranſi
uerint in matrimonium ſuperueniente ætate maiori, per oſcula
amplexus cohabitationem tranſmiſsionem munerum, & mutuã
ac reciprocam nominationem in coniuges, doct. magis inclina
re uidentur, ꝙ ſic, per glo. in d. c. j. §. idem quoque, ubi Gemi. &
Phi. Fran. late tangunt & tenet Cald. d. conſi. iiij. in ti. de ſpon-
ſa. & Aret. conſi. cxliij. ex facto proponitur, cum alijs accumula,
per Dec. d. conſi. ccccxlviij. col. iij. & iiij. uerſi. ſecundo modo ſpõ
10 ſalia, & nu. iij. † Tamen aduertendum eſt, ꝙ quantum ad lucrũ,
quod conceditur ex forma ſtatuti marito muliere ꝑdecedẽte in
matrimonio, talia ſponſalia quo ad iſtum effectum, non dicun-
tur tranſire in matrimoniũ, ſi talis ſponſa non fuit tranſducta a i
domum mariti, nec cum ipſo carnaliter copulata, ita uoluit Bal.
conſi. cccv. incipiam a radice, & diffuſius, & clarius cõſi. cc. in cã
iſta, uolu. iij. ubi optimis rationibus, & deciſ. expreſſe iſtud fir-
mat, cuius opinio in caſu præſenti de plano procedit conſidera-
tis his quæ dicam ſtatim in ſeq. articulis, in quibus concludetur
tale ſtatutum ceſſare in caſu præſenti, etiam in fortioribus ter-
minis, quando matrimonium fuiſſet contractum per uerba de ꝓ
ſenti etiam inter maiores, qualiter aut dicta ſponſalia fuere con
tracta, & per quæ uerba, & in qua ętate, ſatis aperte oſtenditur
per clariſsimum aduocatum. d. Eliſabeth, & eius conſortis, qui
plene examinat. An teſtes ex aduerſo producti probent, uel ne,
& peritiſsimus. d. Iudex ueritatem facti, ex lectura proceſſus per
cipere poterit, quocunque autẽ ſit in caſibus duobus. ſup. narra
11 tis ſtatutũ ceſſabit. † Si uero, & tertio, dicta ſponſalia per uerba
de præſenti fuere contracta inter maiores, prima facie dicendũ
uidetur, ꝙ tale ſtatutum loquens de marito, & uxore, locum ha-
beat etiã in deſponſata per uerba de præſenti, licet nõ fuerit car
naliter cognita, nec ad domum mariti tranſducta per apertam
doctr. Bar. in l. nihil. ff. rer. amota. per illum text. & per alia iura
ibi per eum allegata, & etiam per tex. in l. cui fuerit. ff. de cond.
& demon. ubi Pau. de Caſt. dicit, ꝙ ita communiter tenetur, &
ꝙ ita uidit conſuli, & tenet Bal. per illum tex. in l. deo nobis, co-
lu. ij. C. de epiſc. & cler. Pro qua ſententia plura poſſent adduci
fundamenta quæ ſigillatim poſt Abb. refert Fely. in c. iij. loco,
col. j. extra de præſumpt. & idem Fely. in rubr. extra de ſponſal.
col. ij. quod ſequitur etiam ibi do Præpoſi. remiſsiuè tamen, col.
iij. Prout, & facit Io. Campeg. in tract. de dote, in v. & ult. par. q.
12 xiij. col. j. & fi. ubi aſſerit hanc opin. ſeruari in practica. † Tamẽ
ibi in fine dicit procedere, qñ maritus ſuſtinuit onera matrimo
nij, & non aliter, quam etiam ſñiam uidetur ſequi Bal. conſil. ex.
conſuetudo, uol ij. & Signoro. de Amode. conſi. cxlv. in quæſtio
ne quæ uertit, & idem uult Pau. de Caſt. & Corn. col. pe. & fina.
ubi dicit hanc opi. eſſe ueriorem, & communem in l. non ſine.
C. de bon. quæ libe. & Pau. de Ca. in l. de diuiſione, col. pe. & in l.
ſi marito. §. j. ff. ſo. ma. & in d. l. deo nobis, & in l. ſi donaturus. §.
fi. ff. de ꝯd. cau. da. quod etiam uidetur ſequi Iaſ. ibi col. fi. & ple
ne hanc opi. proſequitur Ang. Aret. inſti. de act. §. fuerat, col. mi-
hi. xvj. nu. xxiiij. uer. quæro de quæſt. quotidiana, & Cor. conſi.
13 cxlix. licet, uol. j. † Conſiderat tñ ibi cohabitationem & tranſdu
ctionem in domũ mariti, & onera, licet copula non fuiſſet ſub
ſequuta, prout expreſſe conſiderat Abb. conſi. lxxix. ſtante ſta-
tuto, uol. ij. ubi idem conſuluit, quando eſt tranſducta ad domũ
mariti, licet non ſit cognita. Prout etiam uidetur innuere idem
Corne. conſi. ccxlviij. col. j. uol. ij. licet poſtmodum ibi conclu-
dat in contrarium, & hanc ſententiam uidetur ſequi Bal. nouel.
in trac. de dote in vj. par. princ. in xxij. ſpeciali, fol. mihi. xxvj. &
& bene faciunt ad eandem ſententiam ea quæ ponit Soc. conſi.
xxviij. circa primum, col. iij. ubi concludit ante copulam adhuc
eſſe uerum matrimonium, uolu. j. & clarius, & copioſius, conſi.
ccxxiij. circa præſentem conſulta. col. ij. uol. ij. uer. quod autem
14 dicit, & col. pe. † Vbi concludit tale ſtatutum habere locum in
deſponſata per uerba de præſenti, eſto quod non ſit tranſducta
ad domum mariti, nec carnaliter cognita, & potiſsime ſi matri-
monium erat de proximo conſumandum, ut uidetur firmare
idem Socin. conſil. octauo, colum. j. nu. ij. uol. iij. & aliæ deciſio.
firmantes hanc opin. poſſunt adduci, quæ referuntur per docto.
15 in locis, & conſi. adductis. ſup. † Volentes, ꝙ ratio qua fuit in-
ductum. d. ſtatutum non ſit propter onera matrimonij, ſed pro
pter fędus, & bonum mariti, & ut facilius maritus inducatur ad
contrahẽdum matrimonium, ut expreſſe uidetur firmare Pau.
& alij in dicta. l. ſi donaturus. §. fina. & Corne. in dicta. l. non ſi-
ne, colum. pen. & diffuſius Soc. d. conſi. ccxxiij. uolu. ij. & in d. l.
cui fuerit, col. pen. & fi. ff. de condi. & demon. & conſi. xxvij. nu.
xvij. uol. iiij. & Bald. nouel. in d. tracta. in vj. par. princi. in xxvij.
ſpeciali, in fin. & Corn. in authen. ex teſtamento, col. v. uerſicu.
quinto in quantum. C. de colla. & Iaſ. in auth. præterea, col. xij.
C. unde uir, & uxor. Prout etiam concludere uidetur Dec. con-
16 ſi. cclx. quæritur breuiter, nu. ij. & nu. iiij. in fi. & nu. vj. † Quibus
conſideratis, dicendum uideĩ, locum fuiſſe factum lucro conceſ
ſo per. d. ſtatutum, quod eſt ualidum, & firmum, & ſeruari debet

ut uoluit Bal.in l.j.in iij.q.& ibi Pau.de Caſt.C.de inoff. teſta-
men.& in l.hac edictali,col.ij.C.de ſecund.nup.cum alijs accu
mu.per Fran.de Cur.conſi.lxxviij.do.Franceſchina,col.ij. in fi.
& col.iij.& per Dec.conſi.cxcv.ſtudendo breuitati,nu.j.& con
ſi.cclxxxiij.& diligenter,nu.j.& vij.& conſi.ccxciiij. in teſtamē
to,nu.iij.& conſi.ais.& pro tenui,col.j.& conſil.ccccij.in cauſa
17 illuſtriſsimi,nu.j.† Eo magis cum tale ſtatutum uideatur fauo-
rabile attenta principali ratione ipſius,quæ fuit inuitare homi-
nes ad contrahendum matrimonium,quod eſt fauorabile.l.j.ff.
18 ſolu.matrim.† Conſequenter debet ampliari, & non reſtringi,
ut ſentit Alex.conſi.xlviij.uiſis,col.pen.uol.j.& conſi.ccxiij.ui-
ſis col.pe.uol.ij.& Dec.conſi.ccclij.incaſu propoſito,col.ij.nu
19 me.iij.¶ † Iſtis tamen non obſta. contraria opi. uidetur magis
uera, magis communis,& magis obſeruata in practica,& con-
ſuetudine approbata,quam opin.expreſſe tenet Bald.in d l.non
ſine, rationibus per eum adductis, & idem Baldus. in au-
then.dos data,col.ij.C.de dona.ante nupt.& conſi.ccxc.uolu.j.
iſtæ allegationes,col.iij.uerſi.ꝙ uir non lucretur, ubi conſide-
rat an in ſtatuto fiat mentio de liberis, & an maritus ſuſtinue-
rit onera matrimonij,& reſpondet ad uo.per Bar.in d l.nihil.ff.
rer.amota.& idem etiam uult ipſe Bal.ubi bene loquitur ad ca
ſum noſtrum.conſi.cclxvij.factum dignoſcitur,uol. iiij. & ean-
dem ſententiam ſecutus eſt Saly.in l.cum te.C.de dona.an.nup.
ubi per ſex.col.examinat articulum, & concludit in hanc par-
tem, & reſpondet adductis in contrarium, & idem facit in d.l.
deo nobis,& in l.mulierem.ff.de ritu nupt. ſequitur etiam An-
ge.in l.j.C.de impo lucra.deſcri.lib.x.& Cuma. in d. l. de diui-
ſione,& in l.ſi cum dotem.§.transgrediamur.ff.ſolu.mat. & Ful
go.in d.l.non ſine,dicit ita fuiſſe iudicatum, prout etiam refert
ibi Corn.col.pen.in fi.& pro hac parte tenuit Saly. conſi. ſuo in
cip.Iacobus promiſit Stephano,tenuit etiam Pet.de Anch. con
ſi.xvij.pro ſolutione dubiorum,& in lectu. ſua idem tenet in c.
primo de ſponſal.lib.vj.hanc eandem opin.ſequitur Abb.in c. ſi
inter de ſponſal.& in cap.ſecundo,de ſpon.duo. & in cap. ex pu
blico,de conuerſ.coniuga.& plenius in capitu.iij.loco, de præ-
ſump.& diffuſius.conſi.primo uolum.j.ubi adducit pro hac ſen
tentia rationes,& deciſio.& reſpondet contrarijs, & hanc ean-
dem ſequitur expreſſe Felyn.in dicto cap.tertio loco.colu.ſecū
da, & iij. ubi dicit eam eſſe magis ſuſtentabilem, quam firmat
pluribus medijs,rationibus,& deciſio.& reſpondet fundamen
tis,& rationibus in contrarium adductis,& diffuſius proſequi-
tur idem Fely.in Rub.de ſponſal.colu.ij.iij.& iiij.Vbi dicit ex-
preſſe hanc opi. eſſe magis * communem, ut ſtatutum conce-
dens lucrum marito prædecedente uxore locū non habeat,quā
do eſt deſponſata per uerba de præſenti, non tamen transducta
ad domum mariti,nec carnaliter cognita,prout euenit,& con-
tingit in caſu præſenti,& practi.Pap.in for.libel. quo ux. ag.ad
dot col.v.uer.unde pro eius declaratione,fol.mihi.lxj.col.ij. fir
mat hanc opi.& dicit, ꝙ conſuetudo inclinat in hanc partem,
20 contra opi. Bar.† Et eandem opi.tenet Corn. ubi plenè tangit
conſi.ccxlviij.in præſente conſultatione,col.iij.uol.ij. maximè
quando in ſtatuto facta eſt mentio de liberis,& reducit ibi opi.
doct.ad concordiam,quæ concordia facit in fauorem ipſius. d.
21 Eliſabeth,& conſortis.† Et Iaſ.in l.non tantum.C.de legs. dicit
opi.Bar.eſſe falſam,quando maritus nulla ſuſtinuit onera ma-
trimonij,ut punctaliter eſt in caſu præſenti,quod ultimum ex-
preſſe tenet Io.Campeg.in d.trac.in ult.par.q.xiij.in fi.& Soci.
in d.l.cui fuerit.ff.de condi.& dem.hanc opi.ſequitur compro-
bando eam ratione,& auctoritate, & reſpondendo contrarijs.
22 † Ad quod bene faciunt quæ uult Soc.cōſi.xxx.quamuis ex his,
uol.j.Vbi concludit,ſtatutum excludens nuptam, non extendi
ad deſponſatam.Solum enim comprehendit eam,cum qua tem
pore mortis matrimonium fuit contractum, & carnali copula
conſumatum,& idem uult ipſe Soc.conſi.viij.col.ij.uol.iij.& po
ſtremo nouiſſ.Bonoñ.in ſing.cvj.qui de proximo eſt cingendus
affirmat hanc opi.eſſe communem.Non tranſcribo iura, ratio-
nes.& deciſ.quibus doct.præalleg.mouentur ad tenendum opi.
iſtam,reſpondendo adductis pro cōtraria ſententia,ex quo om
23 nia impreſſa ſunt,& oculatim uideri poterunt.† Quibus ſtanti
bus hæc opinio tanquam magis communis,& magis uera, ma-
gis obſeruata,& conſuetudine approbata ſequenda eſt, ut hr̄ in
c.nouimus,de uerb.ſig.& in l.j.ff.de off.quæſto.& inſti.de here.
inſti.in prin.& per Cano.in c.ne innitaris,de conſti.& per Bar.
in l ij.C.de pœn.iud.qui ma.iud.cum alijs uulga. iunctis etiam
no.in l.minime,& in l.ſi de interpretatione.ff.de legi.& in c. cū
24 dilectus,de conſuetu.† Et quia eſt magis æqua,& magis applau
dens opin.uulgari.l.ita uulneratus.§.pe.ff.ad leg.Aqui.l.j.ff.de
iuſt.& iu.& ibi Pau.de Ca.& late Dec.in l.ea quæ, in partes. §.
j.ſup.de reg.iur.iunctis etiam nota.per Bald.in l.maximum ui-
tium:C.de liber.præter.& in c.j.de pa.conſtan.uer.opizzoni, in
fi.& refert Iaſ.in l.cum qui ita.§.qui ita,& in l.qui ante cbal.co
lu.ij.ff.de uer. Volentes ſenſum,& intellectum non conſonantē
25 auribus uulgi,eſſe extraneum,& minime tenēdū.¶ † Ad quam
opi.comprobandam primo aduertendum eſt,ꝙ licet aliqui do
cto.in locis.ſup. citatis teneant ꝙ ratio ſtatuti prædicti conce-
dentis lucrum marito.&c.non ſit illa ſola propter onera matri
monij,ſed alia de qua.ſup.Tamen ipſi non inficiantur. & potiſ
ſima cauſa, & ratio inductiua non fuerit propter onera matri-
monij,quinimmò communiter accidentibus doct.communi-
ter concludunt, ꝙ ratio inductiua ſtatuti fuerit propter onera
matrimonij,licet in ſtatuto non fuerit expreſſa,ut dicunt com-
muniter antiqui docto.in d.l.ſi donaturus,& in alijs locis, pro
hac opi.adductis.ſup.maxime per Abb.d.conſi lxxix.col.ij. uo
lu.ij.& per Iaſ.in l.non tm̄.C.de legat.col.ij.& ponit etiam De-
ci.d.conſi.ccccij.nu.vij.ubi infinitas fere ad hoc adducit deciſi.
hoc comprobantes,& d conſi.ccclij.nu.iiij. Ponunt etiam oēs
doc.maxime Soc.in l.de diuiſione.ff.ſo.ma.& conſ.ix.uer.xvj.&
conſi.xxv.uer.ſecundo hoc probatur,uol.j.& Pau.de Ca. conſi.
ccxxxij.pro pleniori,colu.ij.& tenendo hanc rationem potiſsi-
mam inductiuam dicti ſtatuti ea ceſſante,uti ceſſat in caſu præ
ſenti,ceſſare debet & diſpoſitio ipſius.l.adigere. §. quamuis.ff.
26 de iu.patr.c.cum ceſſante,cum alijs concor. de app.† Secundo
conſidero ꝙ tale ſtatutum eſt correctorium iuris communis,uo
lentis ſol. mat. dotem reſtitui hęredibus mulieris.l.unica,circa
principium.C.de rei uxor.act.l.ſi.C.ſo.mat.c.ſi.in ſi.de do. int.
uir.& uxo.Conſequenter procedere debet in ſolo caſu expreſſo
in ſtatuto,nam alius cenſetur eſſe omiſſus, & non includitur ſi
non eſt expreſſus,ita Signoro.de Amod.conſi.ix.quęſtio propo
nitur,& Ang.conſi.clviij.ſi pater filiam,in prin. & Bened. Cap.
conſi.lxxxiiij.cum uiſis,col.ii.& Fely.in d.c.tertio loco, & in ru
br.de ſponſal.col.iij.& Franc.de Cur.d.conſi.lxxviij.col.vj.& p
Abb.d.conſi.j.& per Soc.in d.l.cui fuerit,& firmat Dec.d.con-
ſi.xix.nu.iij.In quibus locis concludunt,tale ſtatutum correcto
rium iuris communis,& odioſum,ſolum habere locum in caſu
expreſſo,& non extendi ad alium caſum non expreſſum, nec e-
tiam ad caſum fictum, nec ad caſum improprium,ut etiam fir-
27 mat Soc.cōſi.viij.col.fi.nu.vj.uol.iii.† Et eſt optima deciſ. Bal.
in l.j.C.de condi.ob cau.quam refert,& ſequitur Io. Campeg.
in d.tract.in ult.par.q.ix.uolentes ſtatutum loquens de dote lu
cranda,non habere locum niſi in caſu uero,& proprie compre-
henſo in ſtatuto,& comprobari poſſunt ex his quæ dicit Franc.
de Cur.conſi.ix.col.j.uolens tale ſtatutum odioſum non debe-
re extendi,maxime quando in eo uerba ſunt clara,nam tunc ad
unguem,& ad contextum debent obſeruari,ut idem Franciſ.de
Cur.uult allegando alias deciſ.conſi.xxxv.col.vij.& conſi. xxx-
28 vij.col.iij.in prin.† Quibus ſtantibus conſiderando uerba dicti
ſtatuti, reperio ſtatutum loqui quando mulier fuit copulata &
dotata,& mortua eſt ante maritum,uerbum aūt copulata, intel
ligitur de ea quæ fuit carnaliter cognita,ut expreſſe in terminis
dicit Bal.in d.l.ſi ſine,quem ibi ſequitur Pau.de Caſt. & alij ibi
relati per Corne.& idem Pau.in d.l.deo nobis.in fi.expreſſe te-
net Bal.d.conſi.cxcv.& conſi.cc. uol.iij.& Fely.in d.c.tertio lo-
co.& in d.rub.de ſponſ.col.ij.circa fi.& facit quod habetur in c.
ſuper eo.de eo qui cogno.conſang.uxo.ſuæ.& firmat Soc.d.cō-
ſi.viij.col.ij.uol.iij.In quibus locis cōcluditur ſtatutum loquēs
de copulata,non uerificari,niſi in ea quæ fuit carnaliter cogni-
29 ta.¶ † Quibus non obſtat ſi dicatur ꝙ tale uerbum ſuit adim-
pletum ex quo non ſtetit per ipſum.d.Leonard. conſumare di-
ctum matrimonium ut tradit Bal.in d.l.non ſine.& ſequitur ibi
Corne.in fi.et idem Bal.in d.l.deo nobis,et Soc.d.conſi.viij.uo-
lu.iij. Ex quo minime probatum apparet ꝙ ipſa. d. Magdalena
recuſauerit conſumare matrimonium caſu quo probaretur eū
fuiſſe uiri potentem,præterea obiectio tollitur ex his quæ dicit
idem Soc.d.conſi.viij.col.fi.et Bal.conſi.cx.conſuetudo.uol.ij.
Similiter conſiderando uerbum et participium poſitum in ſta-
30 tuto prædicto,dotam,neceſſe eſt dicere † ꝙ uerificetur in dote
quæ fuit tradita ſeu data,uel ad minus promiſſa ſeu deſtinata in
teſtō,iuxta pleniſsimè not.per Bar.et omnes ſcrib.in rub.ff.ſol.
ma.dū tractāt diffinitionē dotis,et per Mod.ſenē.ibi col.j.et ij.
et per Bar.et alios,in l.Titio centū.§.Titio genero.ff.de condi.
et de-

& demon.& in caſu præſenti nulla dos fuit tradita nec data mi-
nus apparet deſtinata in teſtamento, minus & promiſſa conſe-
quenter illud participium,dotata, modo aliquo non poteſt ueri
31 ficari.†Et eſt bona deciſ.Soc.conſi.lxiij.in cauſa uertente, colu.
quarta,& colum.penul.uerſic.nunquid.uolum.primo, ubi uult
quòd ſtatutum loquens,in dotata, non habet locum in deſpon
ſata per uerba de præſenti,ex quo requiritur conſumatio matri
monij,& idem Socin.conſi.claa.In præſenti conſultatio, colu.
ſecunda,uerſi.confirmatur,& conſi.ccvij.In cauſa dominæ An
næ.colum.ſecunda,in fin. uolum. ſecundo.tenet ꝙ dotata dici-
tur,quando dos eſt tradita,ex quo tale participium requirit a-
ctualem dotationem,& ſignificat effectum iuris, ut dicit Bald.
in l.mater pro filia.in fine.C.de iur.dot.cum alijs alleg.per De-
32 ci.conſi.cvj.pro tenui.colum.ſecunda,nume.ſecunda.†Pariter
ſi conſideramus nomen dotis,poſitum in ſtatuto,certe non po-
terit uerificari proprie, niſi in dote data ſeu tradita uel ſaltim
promiſſa,ut dicunt omnes in dicta rubr.ff.ſoluto matrimonio.
& in terminis noſtris ponunt omnes ſcriben.in dicta l. ſi dona-
turus.& Iaſ.in dicto §.fueras.car.fina.colum. prima & in dicta
rubric.colum.v.& vj.ubi allegat conſi.Alexan.& alias deciſ. &
ponunt omnes max.Modern.in l.de diuiſione. ff. ſoluto matri-
monio.& Socin.conſil. xxxij. nume.quarto,uolum.iij & Ioan.
Campeg.in d.tracta.de dote,in ultima. par.quæſt.xiiij.& quia
dicto.d.Leonardo,nulla fuit dos data,nec tradita, nec promiſ-
ſa,ſtatutum iſto caſu locum habere non poterit,ut in iſtis termi
nis optime tradit Corne.conſi.cxxvij.Licet in hac conſultatio-
ne,uolum.quarto,ubi ratione,& auctoritate concludit tale ſta-
tutum non habere locum niſi in dote data,uel promiſſa, ſecus
33 autem ſi nulla fuit conſtituta dos.†Quinimmo ulterius uult, ꝙ
etiam ſi mulier habeat alia bona, ſtatutum adhuc non haberet
locum,ex quo loquitur in dote,quod nomen non uerificatur ni
ſi modo quo ſupra, & ulterius proprie uidetur tangere caſum
noſtrum ſi in libello,& articulis ipſius mariti actoris,nihil dici-
tur de dote data ſeu promiſſa,prout eſt in caſu præſenti, conſide
rato libello,& capitulis ipſius.d.Leonardi,& ad idem eſt conſi.
Abb.alvj.Tria mihi,in ij.dub.uolu.j.ubi tenet ſtatutum ceſſare
quando mulier nihil dedit in dotem, & magis in terminis eſt
conſi.Cuma.cix.do.Ioanna,col.ij.nolens tale ſtatutum ceſſare
quando nulla dos eſt data,& iſtud idem prius uoluit Bal.conſi.
cij.Mulierem maritus,uel quarto, quod refert Iaſ.in rubric. ff.
ſoluto matrimonio.col.v.uerſi.adde ꝙ Bal.& Bal.conſil. cc. In
cauſa.uolu.iij.ubi uult ſtatutum ceſſare quando nulla dos eſt cõ
ſtituta,& quando maritus nihil poſsidet de bonis ipſius uxoris,
ut proprie contingit in caſu præſenti,& idem Bal. conſi. clxx-
iiij.Si qua in tertia parte,maximè quando dos non eſt conſtitu-
ta,& puella eſt minor,ex quibus patet ꝙ qualitates requiſitæ a
ſtatuto non ſunt modo aliquo uerificatę,conſequenter ceſſabit
diſpoſitio ipſius, probandæ enim erant ab ipſo.d.Leonardo a-
34 ctore,ut ſtatim dicam.†Nec prædictis habet obſtare ſi dicatur
ꝙ ipſe. d. Leonar. debet lucrari medietatem patrimonij, quod
habuit tempore mortis ipſa.d. Magdale. quæ ſucceſsit eius pa-
tri,& per fideicommiſſum.q.d.Ioan.eius patruo,& hoc uirtute
d.ſtatuti uolentis maritum lucrari medietatem.d.patrimonij,
eſto ꝙ non fuerit datum in dotem.Prout etiam quia tale patri-
monium dicitur uenire in augmentum dotis,de quo idem dicẽ
dum,& iudicandum eſt prout de ipſa dote.l.ſi marito.§.ſi.ff. ſo.
mat.l.etiam C.de iu.dot.& in terminis. d. ſtatuti firmat Cy.in l.
ſi conſtitutæ.C.de dona.ante nup.& eſt tex.in l.inter.ff. de pac.
dot.& ponit Abba.d. conſi.alvj.in j.dubio uol.j.Ioan. Camp.in
35 d.trac.in ult.par.quæſt.ix. † Nam ceſſat obiectio conſiderando
minorem ætatem ipſius d.Magd.& quia nullum interuenit de-
cretum iudicis,nec auctoritas alicuius perſonæ poſt mortem di
cti ſui patris,& quia de bonis.d.ſponſæ nihil unquam fuit poſ-
ſeſſum a d.d.Leonar.ut punctaliter dicit Bal.d. conſi. clxxxiiij.
uolu.iij.& Cuma.d.conſil.cix.quod etiam tangit. d. aduocatus
36 ipſius.d.Eliſabet,& conſortis. † Nec de augmento eſt facienda
conſideratio, ex quo illud conſideratur tanquam acceſſorium,
ad principale,quo ſublato neceſſe eſt,& ipſum acceſſorium ſub
uerti regula acceſſorium,de reg.iur.lib.vj.cum uulga. Præterea
& magis in teminis,& concludenter ceſſat obiectio, quoniam
ſtatutum non ſimpliciter concedit marito in lucrum medieta-
tem ſui patrimonij,ſed cum illa qualitate, quando uxor habe-
ret patrimonium tempore quo nubit, ut patet ex uerbis ſtatuti
quod geminatè iſtud exprimit,& ſic neceſſe eſt ꝙ mulier tem-
pore quo nubit,habeat patrimonium ad effectum, ut medietas
illius cedat lucro mariti,uxore poſtmodũ præmoriente, & quia
ipſa.d.Magd.tempore quo nupſit nullum habebat patrimoniũ,
37 neceſſario ceſſabit diſpoſitio dicti ſtatuti.†Qualitas enim adie-
cta uerbo, regulatur ſecundum tempus uerbi, debetque adeſſe
tempore uerbi,ut diſpoſitio procedat,& locum habeat, uulg.l.
in delictis.§.ſi detracta.ff.de nox.l.Titius.ff.de teſtamen.mil. l.
plenum.§.æquitij.ff. ſi uſufr.pet.& pulchre per Bar.in l.Titius,
& plenius ac diffuſius.in l.ex facto.in ij.oppoſi.ff.de uulg.& pu
pil.& pulchre in materia ſtatuti tangit Cuma.conſ.cxlvj.col.ij.
& Soc.qui alias deciſio.adducit conſi.xix.col.ij.nu.iij. & conſi.
lxxxj.non eſt dubium.nu.xij.uol.iij.& conſi. cxxj. Viſa contin-
gentia.col.j.uol.j. & multa ad id in materia ſtatuti, accumulat
Deci.conſi.quinto,nu.iiij.& conſi.ccxviij.In caſu ad me tranſ-
38 miſſo.num.vuj.†Iſtę enim qualitates a.d. ſtatuto requiſitæ de-
bent interuenire, & adeſſe, eo tempore quo requiritur ab ipſo
ſtatuto,ut per Bar.ubi ſup.& per Dec.conſi.xxiiij.& pro uirili.
nu.iij.& probatur quoniam iſta qualitas eſt magni effectus,con
ſequenter debet eſſe tunc temporis quod requiritur a ſtatuto,
& probandum eſt ꝙ eo tempore interuenerit. d.l.Titius, ubi
Bar.Bal.& omnes,& idẽ Bal.& alij in d.§.ſi detracta. cum alijs
adductis per Fran.de Cur.conſi.xvj.Clarus uir. col.xij.uerſicu.
uel reſpondemus,& conſi.xvij. Viſo puncto.col.v.uer.quantum
ad quartam conſiderationem,& conſi.lv.Super proceſſu, colu.
39 iiij.†Et ſuadetur,nam quando actus requirit aliquam qualita-
tem neceſſe eſt quòd interueniat,& actus & ipſa qualitas, ut in
capitu.ubi periculum.§.cæterum.de electio.libro ſexto, & po-
nit Franc.de Curt.conſi.lxvj.Sapienter.colu.antepenu.in prin.
40 † Et adhoc ut diſpoſitio locum habeat,neceſſe eſt ꝙ prius con
ſtet de dicta qualitate, alias diſpoſitio non ualet. l. diuus. l. Ti-
tius.ubi Bart.& alij.ff.de teſtamen.mil.& per Bar.in l.diuus.co
lum.ij.ff.de re iudi.& per Alexan.conſi.j.uolum.iij.& ad id mul
ta adducit Franc.de Curt.conſi.lia.Dux Philippus col.vij. uerſ.
41 Tũ quia quoties.†Et adeo prædicta uera ſunt,ꝙ non ſufficit di
ctam qualitatem interuenire ex poſt,ex quo neceſſe eſt ꝙ prius
interueniat,& tempore actus celebrati.Nec illi eſt ſatisfactum
ſi poſtmodum ſuperueniat,ut per Bal.in l.Fulcinius. §.hoc ædi-
ctum.ff.ex quibus cau.in poſſ.ea.& per Alexan.conſi.cxxj. Vi-
ſo proceſſu colum.fi.uol.primo cum alijs pleniſsimè accumu-
latis per Franc.de Curt.conſi.lxxiij.Super memorata. column.
tertia,& no.Socin.conſi.xvj.Anno domini,nume. xxxviij. uol.
42 quarto.†Qualitates enim requiſitæ a ſtatuto debent deduci &
probari ad hoc ut habeat locum,ut dicit Barto.in l.prima § ait
prætor ff.ne quid in loco pub.& in l.iiii.§.prætor ait in fin. ff.de
dam.infec.& no.Ioan.Andr.in cap.j.de homi.libr.vj. cum alijs
accumulatis per Deci.conſi.ccxxij.uiſo puncto,nu.ſecundo, &
conſi.ccxlij.Superioribus diebus nume.ſecundo & conſi.cclvj.
in cauſa.nu.iiij.& ponit Socin.in d.conſi.lxiij.col.iiij. circa fin.
uolum.primo & dicto conſi.ccvij.col.ſecunda uolum.ſecundo.
43 † Intentans enim remedium ſtatuti, ad hoc ut obtinere poſſit
neceſſe habet probare qualitates requiſitas ab ipſo ſtatuto ut
dicit Bar.in l.j. ff.de condi.ex leg.& Bal.in l.ſi quis non dicam
rapere.C.de epiſcop.& cler.cum alijs per Socin.conſi.xxvij. Vi
ſis inſtrumentis colum.iij.no.xiiij. & conſi.lxv. Concluſio.ſup.
firmata nume.iiij.& conſi.ciiij.Viſis compromiſſo.nu.xv.uolu.
quarto,& ponit Corne.conſi.lxxxvij.Viſis actis colu.ij.uolum.
iij.& ad id plura accumulat Franciſ.de Curt.conſi.xvj.& xvij.&
xviij.& plenius Fel.in cap.ij.col.ij.de reſcri.& in cap. licet cau-
ſam de prob.& in c.quoniam abbas de off.dele.& in c.examina
ta col.iij.& uij.de iudi.& in c.licet hely.de ſimo.Vnde cum qua
litates requiſitæ a dicto ſtatuto minime interuenirent tẽpore re
quiſito ab ipſo ſtatuto,& minimè probatæ uerificatæ appareant
per ipſum. d. Leonardum actorem neceſſario concludendum
eſt ipſum non poſſe uti nec gaudere beneficio & remedio dicti
44 ſtatuti.†Potiſsime cum ſtatutum per uerba geminata requirat
dictas qualitates, quæ geminatio tanto magis oſtendit enixam
uoluntatem ipſorum ſtatuentium fuiſſe ut dictæ qualitates de
berent interuenire tempore quo ipſa do.Magdalena nupſit iux
ta no.in l.baliſta.ff.ad Trebel.& per Bar.in l.cum ſcimus.C.de
agrico.& cenſi.lib.xj.cum alijs adductis per Cano.in c. fin. ex-
tra de offic.de legat.& per Modernio.in l. prima in principio.
ff.de offi.eius.& per Franciſ.de Curt.conſil.xxx.& conſi.xl. co-
lum.quarta & conſi.lxv.colum.octaua,& per Deci.conſi.lx.Vi-
ſo themate. columna ſecunda. Quibus omnibus conſideratis,
omiſsis pluribus alijs quæ ad præſentem conſultationem poſ-
ſent adduci,reſultat uera & firma concluſio, quòd ipſa d. Eli-
ſabeth,

ſabeth,& eius conſors,debent abſolui,ex quo ipſe. domi. Leo-
nardus nec bene nec iuridiceè contra ipſos præſens iudicium in
tentauit nec euitare poterit condemnationem expenſarum per
iura uulgar. Pariſius Padux.

SVMMARIVM.

1 *Mutus & ſurdus ſimul a natura an poßint matrimonium contrahe*
re.& ſeq.& nu.4.
2 *Et quid ſi ex accidenti fuerit mutus & ſurdus.*
3 *Mentecaptus matrimonium contrahere non poteſt.*
4 *Mutus & ſurdus a natura reputatur ut mentecaptus.*
5 *Et quid ſi talis mutus & ſurdus a natura ſignis & coniecturis oſtẽ*
deret intellectum & nu.7.
6 *Matrimonium conſenſu contrahitur.*
8 *Mutus & ſurdus a natura,an ſignis & coniecturis oſtendat intelle*
ctum relinquitur arbitrio iudicis.
9 *Mutus et ſurdus eueniente ætate habili, ſi matrimonium contra-*
here permittuntur per gubernantes illos uocandi ſunt ſubſtituti.
10 *Legitimatus regulariter excludit ſubſtitutum, ſub cõditione ſi gra-*
uatus deceſſerit ſine filijs etc.
Tempore tamen legitimationis prædictæ citari debet ipſe ſubſti-
tutus.
11 *In qnolibet actu fiẽdo,per quem quis poteſt lædi,citandus uenit ille,*
qui poteſt ex eo lædi et offendi.
12 *Aſſerenti aliquid incumbit onus probandi.*
13 *Ex quibus ſignis et coniecturis probetur mutum,et ſurdum a natu-*
ra habere intellectum.
14 *Quod quis careat mente et intellectu percipi non poteſt niſi ex acti*
bus extrinſecis.
15 *Mutus et ſurdus a natura,an poſſit condere teſtamentum.*

CONSILIVM LXIII.

MORTVVS Eſt nobilis Spiritus ſorbini domi-
nus de Gardana relicto filio maſculo infante mu-
to & ſurdo a natura,& una filia, qui ſpiritus dictũ
filium uniuerſalem hæredem inſtituit, filiam uero
in certa ſumma pro dote & legitima tantum.& dicto filio ſi de-
ceſſerit ſine filijs maſculis ſubſtituit. d. Franc.& claud. forbini
fratres conſanguineos ſuos excludendo filias & nepotes,ut bo-
na conſeruarent in agnatione & familia, cum talis ſubſtitutio
ſit ualida & firma & præfati ſubſtituti prætendant poſt mortem
dicti filij muti,& ſurdi,uenire ad dictã ſucceſſionem uirtute ſub
ſtitutionis prout diſponunt iura communia & aperta, dubitant
tamen pro eorum intereſſe & pro his quæ in futurum euenire
poſſent informari,& reſolutionem habere ſuper infraſcriptis,&
primo. An dictus filius uere mutus & ſurdus a natura adueniẽte
legitimo tempore,poſsit contrahere matrimonium,& quo caſu
& quibus ſolennitatibus id fieri debeat. Ita ut tale matrimoniũ
a dictis ſubſtitutis non poſsit impugnari.Secundo an talis filius
poſsit condere teſtamentum. Tertio & ultimo ex quibus ſi-
gnis & coniecturis poſsit comprehendi, ꝙ talis filius mutus &
1 ſurdus a natura habeat intellectum. † Ad reſolutionem primæ
dubitationis.Bal.Ang.Fulg.& Ro.& Corne.col.j. in l.diſcretis.
C.qui teſtamen.fac.poſ.per rationem de qua in illo tex.expreſ-
ſe uolunt, ꝙ mutus & ſurdus inſimul a natura nullum poſsit cõ
trahere matrimonium nec ſpirituale nec carnale, nam in ipſo
præſumitur carentia & defectus intellectus, quo fit ut nullum
poſsit per talem perſonam matrimoniũ contrahi,quia non po
teſt intelligere ſpirituale uinculum matrimonij prout ſonat in
2 ius. † Secus quando mutus & ſurdus ſimul eſſet ex accidenti &
hanc ſententiam ſequitur Iaſ.in d.l.diſcretis.col.iiij.in fi.& col.
fi.uerſi.nunquid autem mutus,& reſpondet ad c.cum apud ex-
3 tra de ſponſal.¶ † Et eandem ſententiam ſequi uidetur Ang.in
l.humanitatis.C.de impube.uolens ꝙ mentecapti non poſſunt
contrahere matrimonium cum non habeant conſenſum qui in
matrimonio requiritur,uulg.l.nuptias.ff. de reg. iur.& hoc idẽ
4 ſequitur Iaſ.in d.l.humanitatis.circa fi. † Et ꝙ mutus & ſurdus
a natura nullũ poſsit cõtrahere matrimonium tenet etiam Bal.
Ang.& Mod.in l.ex facto in prin.ff.de uulg.& pup.& Iaſo.in l.
mutum.col.j.nu.iiij.ff.de acqui.hære. & iſta opinio abſque du-
bio procedit quando talis mutus & ſurdus a natura non habent
intellectum,et ſunt mẽtecapti.prout in dubio præſumitur in d.
l.diſcretis cum concor.ſi uero autem haberet intellectum & con
ſenſum quem poſſet ſignis & coniecturis oſtendere,iſto caſu ta
lis mutus & ſurdus a natura bene poſſet matrimoniũ contrahe-
re,per text.apertum in. d. c. cum apud in fi.& per tex. in c.tuæ
6 eo.tit.de ſponſa.† Quæ iura expreſſe diſponunt quod mutus &
ſurdus habens intellectum & conſenſum quem ſignis poſſet de
monſtrare,bene poſſet contrahere matrimonium, ad quod con
trahendum conſenſus ſufficit,ut probant dicta iura & eſt tex.in
c.dilectus.& in c.cum locum.eo.ti.& in c.ſufficit.xxvij. quæſt.
7 ij.& in d.l.nuptias. † Et licet Hoſtien.& Ioann.Andr.dicant ꝙ
quãdo eſt mutus & ſurdus ſimul a natura,& dubitatur an poſsit
contrahere,ꝙ iſto caſu conſulendus eſſet Papa,tamen commu-
niter Canon.per dicta iura concludunt, ꝙ etiam talis mutus &
ſurdus ſimul a natura poſsit ↄtrahere matrimonium dummo-
do ꝙ habeat intellectum & per alia ſigna poſsit conſenſum o-
ſtendere ut poſt alios Cano.firmat.d.Præpoſi.Alex.in d. c.cum
apud col.iii.uer.glo.in uerſic.ſurdus,dicens hanc eſſe commu-
nem,& bene faciunt quæ tradunt fere omnes ſcribent. in l.j.in
princ.de uerbo.obl.& in d.l.mutum,& ea quæ tradunt in ſum.
Ang.in uer.matrimonium ij.nu.v.& vij.& in xviij. impedimen
to,ubi auctor dicit difficillimum eſſe iſtud poſſe oſtendi ſignis.
8 † Et Abb.in d.c.cum apud.in fi.& in d.c.tuæ dicit, hoc totum
relinqui diſcreto arbitrio iudicis,an ex ſignis & coniectura poſ
ſit colligi conſenſus qui ſi colligetur & ſigna ſufficientia ad id
erunt,talis mutus & ſurdus poterit matrimonium contrahere,
ex quo in dubio præſumptio eſt ꝙ careat intellectu ſine quo ma
9 trimonium eſſe non poteſt,ut dictum eſt.† Eueniente igitur æ-
tate habili ad contrahendum matrimonium,ſi gubernantes di
ctum mutum & ſurdum prætendunt uelle eum cõtrahere matri
monium non debent ex abrupto & ſine diſcuſsione iſtud face-
re,ſed pro ipſorum intereſſe uocandi ſunt dicti ſubſtituti, qui ſi
non uocarentur,de facili poſſent lædi & offendi,nam ſi matri-
monio de facto fuiſſet ſemel contractum licet de iure non poſ-
ſet contrahi tamen teneret,ut in terminis habetur in l. patre fu-
rioſo.ff.de his qui ſunt ſui uel al.iur. & in l. furor.ff. de ſponſal.
10 & in l.oratione in fi.ff.de rit.nup.† Et ideo ne illud contingat,
ipſi uocandi ſunt ut in fi.dicimus ꝙ legitimatus per reſcriptum
principis regulariter excludit ſubſtitutum ſub conditione ſi gra
uatus deceſſerit ſine filijs legitimis & naturalibus ut plene tra-
ditur per Alex.& alios in l.generaliter.§.cum autem. C. de in-
ſti.& ſubſti.per doct.in l.gallus.§.& quid ſi tantum.ff. de liber.
& poſth.cum alijs allega.per Dec.conſi.nouiter impreſſo. xxiij.
In caſu propoſito.eſt hodie.cccxxvij.col.ij.nu.ij.Tamen iſtud
habet locum quando in tali legitimatione fuit citatus ipſe ſub-
ſtitutus,ut dicit Pet.de Ancha.conſi.cccxxviij. Circa primum
quæſitum,& Alex.conſi.lxvij.Conſideratis his, uol j.& Soci.in
d.§.& quid ſi tantum.col.fi.nu.xxx.& ſequitur Iaſ.ibi not. eſſe,
11 Et Dec.d.conſi.xxiij.col.iij.& iiij.† Et facit illa uulga. reg.de
qua in l nam ita diuus.ff.de adop.& in l.de unoquoque.ff.de re
iudi.quæ uult ꝙ in quolibet actu ex quo aliquis lædi, citandus
eſt & uocandus ille qui lædi poteſt,conſequenter dicti ſubſtitu-
ti uocandi ſunt cum ipſorum intereſt, an talis mutus & ſurdus
12 contrahat matrimonium uel non. † Sub qua autem forma, &
quibus ſolennitatibus tale matrimonium debeat contrahi, ut
dixi præſumptio iuris eſt pro ipſis ſubſtitutis ꝙ talis mutus &
ſurdus a natura careat intellectu,qui ergo contrarium dicit, o-
nus probandi aſſumere debet,ut firmant Mod.Papien.adducen
tes decciſio.& iura in l.non hoc col.iij.num.xv.C. unde legi.&
Cano.maxime Mod.in c.in præſentia extra de proba.quo ſit ut
ex aduerſo probetur talem mutum & ſurdum a natura, habere
intellectum,& poſſe præſtare conſenſum ſignis & coniecturis,
13 ut dicit expreſſe tex.in d.c.cũ apud.& in d.c. tuæ.† Quæ autem
ſigna & coniecturę requirantur,& neceſſario ſint probandæ,ad
hoc ut ex illis palam & clarum fiat talem mutum & ſurdum ha
bere intellectum,& qualiter iſta debeant deduci in probatio-
nem,colligitur ex dictis Bar.& aliorum in l.j.in princ. col.ij.ff.
de uerb.ob.& in l.j.ff.de bono.po.in fan.dela.& apertius ac dif-
fuſius per eundem Bar.& reliquos ſcriben.in d. l. mutum.ff.de
14 acq.hær.† Nam ꝙ quis careat mente & intellectu, conſiſtit in
intellectu ꝙ quidem non poteſt percipi,niſi ex extrinſecis acti-
bus & concludunt omnes docto.maxime Aret.in l.ij. ff.de teſt.
uolentes ꝙ an aliquis ſit ſanæ mentis,uel ne, quid inuiſibile ꝙ
non percipitur ſenſu corporis ſed intellectu,ex aliquo extrinſe-
co actu,ut plene tradunt Mod. Papi.poſt alios in l. ſanium. C.
qui.teſt. fac.poſſ.col.j.& ẽt habetur. in l.furioſum.eo. ti.ubi ex
ſignis probatur,an quis ſit ſanę mentis,uel careat mente,de qui
bus

bus etiam traditur.in l.quidam in ſuo.ff. de condi. inſti. & per
Barto.in tracta.de teſte.in cap.appoſita prudentiæ, & per Ale
xand. & alios in l.ſi cum dotem.§.ſi maritus.ff.ſoluto matrimo
nio.& conſi.lxxxvj. uiſo thema. vol. ij. & alibi ſepius & plures
doc.legendo & conſul.relatos per Mod.in d.l.furioſum. in ter
minis autem noſtris difficillimum erit, ut ſ.dictum eſt per ſi-
gna colligi poſſe talem mutum & ſurdum a natura habere in-
tellectum, & conſequenter poſſe contrahere matrimonium,
quo fit ut iudex diligentiſsimè aduertere debeat ad ſigna & cō
iecturas, ex quibus ex aduerſo prætenderetur talem mutum &
ſurdum habere intellectum, & præſtare conſenſum & ex iſtis
15 habetur reſolutio tertij dubij. † Secundum autem dubium.
An talis mutus & ſurdus a natura poſsit concedere teſtamen-
tum pro deciſione habetur tex.apertus in d. l. diſcretis ubi di-
ſponitur quod nullo modo poſsit teſtamentum condere quan-
do ſimul & ſemel a natura utrunque impedimentum concurrit
ut hic.ad quod etiam facit.l.qui in poteſtate.§.fin.cum l.ſeq.&
ibi plenè tangunt docto.ff.de teſtamen.& l.octaui.§.fratris.ff.
unde cogna.cum alijs concor. adductis per ſcriben. omnes in
d.l.diſcretis.

PARISIVS PADVAE.

SVMMARIVM.

1 *Ceſsionarius dotis, an gaudeat eodem priuilegio, quo cedens circa interuſurium dotis non reſtituta per totum.*
Mulier ſoluto matrimonio ab hæredibus uiri, licitè poteſt capere quid annuum quouſque dos ſibi ſoluatur.
Quod capitur ratione lucri ceſſantis, licitè capitur, & numero 2.
3 *Mulier ſoluto matrimonio, quouſque dotem recipiat, debet alimentari ab hæredibus mariti.*
Et loco dictorum alimentorum poteſt capere interuſurium conceſſum per ſtatutum, & nu.4
4 *Et quæ qualitates, ut id licitè capiatur, debent concurrere.*
5 *Interuſurium prædictum concernit dictam dotem, & non perſonam mulieris, & eſt priuilegium reale, non perſonale.*
6 *Mulier licitè poteſt tale interuſurium in alium transferre, & numero 7.*
Ceſsionarius talis iuris ex cauſa oneroſa, poteſt licitè tale interuſurium percipere. & nu.7.
8 *Diſpoſitio. l. curabit. C. de action. emptio. tranſit in ſucceſſorem.*
9 *Ius reale indiſtinctè tranſit ad ceſsionarium, cui competit actio uē dicandi tale ius.*
10 *Interuſurium prædictum tranſit ad ceſsionarium, cum concernat ipſam dotem.*
11 *Maximè quando ceſsio euidenter tendit ad utilitatem mulieris cedentis, & nu.12.& 13.*
14 *Gener a ſocero licitè poteſt percipere interuſurium, propter dotem non ſolutam.*
Declaratur doctrina. Bald. in rubric. C. de uſuris. & numero.13.
Interuſurium ut iudicetur lucrum illicitum, quæ qualitates ſint cōſideranda.
15 *Ceſsionarius ex cauſa oneroſa, licitè proſequitur ius ceſſum.*
16 *Diſpoſitio.l.per diuerſas. & l.ab Anaſtaſio.C. manda. quando & quo caſu procedat.*
17 *Extimatio rei dotalis, quando & quo caſu facit emptionem.*
18 *Extimatio dictarum rerum quando transferat dominium in maritum.*
19 *Periculum dictarum rerum extimatarum ad quem ſpectet.*
20 *Damnum & deterioratio, ad quem ſpectet.*
21 *Conſumptio ueſtium dotarum uxori ad quem ſpectet.*
22 *Bona paraſrenalia data extimata marito efficiuntur mariti, & de illis iudicandum erit prout de dote extimata.*
23 *Vxor aſportans bona mariti an teneatur, & qui probare debet aſportationem.*
Diurna taciturnitas, conſiderabilis eſt.
24 *Petenti dotem reſtitui, an poſsit opponi retentio.*
25 *Et an poſsit opponi compenſatio.*
26 *Mulier an & quando teneatur reſtituere res quas aſſeritur aſportaſſe.*

CONSILIVM LXIIII.

MVLIER Soluto matrimonio antequam dos ſibi
reſtituatur, ſi non fuit in mora repetendi dotem,
ſed non obſtan. eius diligentia conſequi non po-
tuit ab hæredibus mariti, qui uel in fraudem uel
quia non potuerunt, dotem minime reſtituerunt, eo etiam ꝙ
ipſa ſit pauper & non habeat unde aliunde poſsit ſe alimenta-
re, cum iure & ciuili,& canonico ab hæredibus uiri poteſt cer-
tum quid annuum licitè recipere,& præſertim in caſu præſen-
ti, in quo uiget ſtatutum urbis, ſeu noua reformatio, permittēs
mulieri ſoluto matrimonio licere certum quid percipere quo-
uſque dos ſibi ſoluatur, & cum concurrant qualitates de qui-
bus ſupra, proculdubio, mulier ſoluto matrimonio ab hæredi-
bus uiri capere poteſt licite certum quid annuum, quouſque
1 dos ſibi ſoluatur. † Capitur enim illud ratione intereſſe lucri
ceſſantis, quod permiſſum eſt, ita Cyn. & Barto.in auct.ei qui.
C.de bo.aucto.iudi.poſſ.& Ange.in l.titia.ff.ſoluto matrimo-
nio.Abb.& communiter alij.in capitu.ſalubriter de uſur.max.
Anan.colum.iij.uer. quæritur etiam iuxta prædicta. & colum.
ſequen.& Cardin.in cap.j.eodem titulo Bald.in l.fin.§.præte-
rea.C.de iu.dot.Cardin.in clemen. ex graui de uſur.plenè per
Pau.de Caſt.Alexand.& alios, alia accumulantes. in l. diuor-
2 tio.in princip.ff.ſoluto matrimonio. † Volentes concurrenti-
bus qualitatibus de quibus.ſupra, hanc eſſe communem opin.
& etiam habetur per Bald.nouel.in trac.de dote.in iij.parte.in
ix. priuileg.& per Ioan.Camp.in eo.trac.in iij.parte.princ. q.
3 cacv.& ſequen. † Nam non recuperando dotem debuit alimē
tari conſideratis præmiſsis, loco quorum alimentorum ſucce-
dit interuſurium conceſſum per ſtatutum.ita idem Ioan.Cam-
pe.in d.tracta.in ij.par.quæſtio.aviij.& hanc dicit eſſe commu
nem ſententiam Corn.conſi.lxxvij.placet.uol.iij.& conſi.lxxj.
uol.iiij.& conſil.ccvj.Circa thema.uolum.ij.quam ſententiam
iſto caſu approbant Summiſt.& habetur in ſum.Angel.in uer.
dos.uerſi.pen.& ſequitur.d.Laur.in tract.de uſur.quæſt.lxv.&
Alexand.Arioſt.in eo.tract.de uſur.car. mihi. axiij. & ſequen.
uer.utrum ſit uſurarium.& car.xx.uerſi. utrum licitum ſit mu-
4 lieri.in j.lib. † Et licet Bartol.in l.inſulam.§. uſuras. ff. ſoluto
matrimonio uideatur innuere contrarium, tamen eius doct.in
telligenda eſt ſecundum ſuperius allegata, quando non concur
runt qualitates de quibus ſupra, illis enim concurrentibus lici
tè poteſt mulier recipere, & ita declarat & intelligit ibi Ale-
xand. & alij ſcriben. allegantes alias deciſio. & diuerſa conſil.
docto.in caſu autem noſtro, ultra diſpoſitionem ſtatutariam,
& nouarum reformationum urbis, concurrunt qualitates præ-
dictæ, conſequenter licitè mulier ſoluto matrimonio potuit &
poteſt dictum interuſurium petere & recipere, ſecundum quan
titatem in illis taxatam, cum hucuſque dos non fuerit ſibi re-
ſtituta & ſoluta, faciunt no.per Ange.Aret.& Mod.inſti.de a-
5 ctio.§.fuerat. † Rurſus aduertendum eſt, quod tale interuſur.ū
quod poteſt licite percipi ut ſupra concernit ipſam dotem, nō
autem perſonam mulieris, unde ſonat in priuilegium reale, nō
autem perſonale, uſuræ enim propter moram ex cauſa dotis nō
ſolutę ueniunt, non reſpectu perſonæ ſed propter moram dotis
non ſolutę,& ideo tale interuſurium reſpicit dotem non autē
perſonam mulieris, patet ratione uiua, quia uenit ratione inter
eſſe lucri ceſſantis, ut ſupra, ita probatur in l.fin.§.præterea ſan
cimus.C.de iu.dot.l.unica.§.ex actio.C.de rei uxo.actio.& ta-
le priuilegium percipiendi dictum interuſurium connumera-
tur in priuilegijs conceſsis doti.& ſic rei, non autem perſonæ.
ita expreſſe firmat Ioan.Camp.in d.trac.in j.par.princ.q.lxxx.
col.iiij.& v.& uerſi.xiij.quia promiſſor.& Bald.nouel.in d.tra
6 cta.in vij.parte. in iij. priuile. † infertur ex prædictis, cum ipſa
mulier licite potuerit percipere dictum interuſurium,& cū ta-
le ius percipiendi ſit reale, ꝙ licitè potuit illud & tale ius tranſ
ferre in ceſsionariū qui cū ueniat titulo oneroſo bene,& licitè
poterit percipere dictū interuſuriū, ſicuti poterat ipſa mulier

cedens, ita eſt tex. in l. nomen debitoris. in prin. §. j. de lega. iij.
7 & tenuit Rota. conſi. xxxviij. & conſil. cxxxv. † Sicut enim po-
terat dicta mulier cedens illud licitè lucrari, pariter & ipſe ceſ-
ſionarius, qui habet omnia iura ceſſa ex cauſa onerosa. quo ſtante
nulli dubium quòd ceſsionarius gaudet eodem priuilegio quo
& cedens, ita determinat Lauren. de Rodul. in d. ſuo tracta. de
uſur. in q. de morte. in iiij. dub. princip. & in q. v. columna. iij.
8 † Ad quòd facit deciſio. conſil. Neapo. xcj. Circa fin. conclu-
9 dens, diſpoſitionem. l. curabit tranſire in ceſsionarium. † Ad
quòd etiam quia cum dictum ius ſit reale, indiſtinctè tranſit
ad ceſsionarium, cui competit actio dictum ius uendicandi. l.
iuriſgentium. §. pactorum. l. ſi tibi decem. §. fina. ff. de pactis
Bartol. in l. ſi uenditor. §. fina. ff. de diſtrac. pigno. & quæ not.
in l. ſi filius. §. diui. de legа. j. & in l. ea lege. C. de condi. ex lege,
10 & in l. ſi quis id quod. ff. de iuriſd. omn. iudic. † Prout etiam,
nam cum dictum ius concernat ipſam dotem, tranſit ad quen-
cunque ceſsionarium, ut firmat Bartol. in l. poſt dotem circa
finem, & ibi ſcriben. ff. ſoluto matrimonio. & Ioan. Cape. in di-
cto tracta. in j. parte. quæſt. lxxxj. & eſt deciſio Bald. in l. per di
uerſas colum. fina. uerſicu. xvij. quarto. C. manda. & in l. cum
11 eorum. in fin. C. de ſenten. & interlocuto. omn. iudic. † Prout
etiam quia dicta ceſsio euidenter tendit ad utilitatem ipſius
mulieris, quæ ex pecunijs ſibi aſsignatis a ceſsionario, ſecun-
do nupſit, & cum ipſa cedens uiuat concludendum eſt tale ius
tranſire in ipſum ceſsionarium, ut per Bartol. & ſcriben. in d. l.
poſt dotem, & quæ not. in l. j. ff. ſoluto matrimonio. & Io. Cam
pe. in dicto tracta. in prima parte. q. lxxxij. & Bald. nouel. in d.
12 tracta. in ultima. par. car. v. & ſequen. † Nec prædictis habet
obſtare deciſ. Bald. in rubri. C. de uſur. cum alijs concordantijs
ad illam, ubi concludit generum a ſocero licite poſſe percipe-
re interuſurium propter dotem non ſolutam, ſecus ſi ceſsit di-
ctum ius in alium, nam talis ceſsionarius non poteſt, ea quo di
ctum ius eſt perſonaliſsimum, & ideo in ceſsionarium non trã
13 ſit. † Nam aduertendum eſt, quoniam dicta doctri. Bald & ſe
quac. non procedit generaliter & in omni caſu, ſed recipit li-
mitationem, ut in caſu præſenti minimè locum habeat, &
eius ratio quod ſit perſonaliſsimum &c. Impugnatur a Salyce.
in aucten. ad hæc quæſtio. xiij. C. de uſur. & habetur in ſum. An
ge. in uer. uſura. primo uerſicu. xxvj. & patet ex ſuperius dedu
ctis, in quibus extitit concluſum, ius percipiendi interuſurium
concernere dotem, non autem perſonam unde ceſſante ratio-
ne in qua Bald. ſe fundat, ceſſare debet eius determinatio, uul
14 ga. cap. cum ceſſante. cum uulgar. † Præterea aduertendum.
Nam ceſsionarius præſens, nunquam fuit ſolitus dare pecunias
ad uſuras, nec illas exercere, ſed uolens complacere dictæ mu
lieri cedenti, ut ſecundo nuberet, & uti erat obligatus, emit di
ctum ius ab ea, quæ minimè promiſit illi reſtituere pecuniam
ut patet ex contractu emptionis & ceſsionis, quo caſu licite di
ctus ceſsionarius poteſt percipere dictum interuſurium, cum
non mutuauerit dictam pecuniam, nec ſolitus ſit uſuras exerce
re, & quia ceſſat omnis ſuſpitio, fraudis uſurarum, ſicuti cedens
poterat percipere, illud pariter & ceſsionarius ex cauſa onero-
ſa, dictum qui ius emit, in quibus terminis non procedit, dicta
deciſi Bald. & ita communiter declarant doct. in d. capit. ſalu-
briter. ubi Ana. col. ij. & habetur in ſum. Piſanel. in uer. uſura.
j. car. iiij. uer. pone quod gener. & in ſum. Ange. in d. uer. uſura.
j. uerſicu. xxvj. & xxvij. Alexand. Ariolt. in d. trac. de uſur in j.
lib. car. xxij. uer. pone quod gener. & facit collectar. in d. cap.
ſalubriter. & quæ ponit in puncto Lau. de Rodul. in d. trac. in
q. de morte. in v. q. colum. iij. uerſicu. nec ob. quod ſcripſit bal.
15 † Et quod ipſe ceſsionarius non mutuauerit, & patet ex con-
tractu inito inter ipſam cedentem, & ipſum ceſsionarium, qui
excludit omnem ſpeciem mutui, ut not. in l. ij. ff. ſi cert. pet.
& econtra includit contractum uerum emptionis. cum preciũ
numeratum contineat. §. precium. inſt. de contrahen. emp. l. ij.
in princip. ubi Barto. & alij. ff. ſi cer. pet. uel ſaltim includit ue-
ram ceſsionem, & ex cauſa onerosa, quæ licita & permiſſa eſt.
l. ab Anaſtaſio. l. per diuerſas. C. mand. cum alijs uulga. unde
cum non ſimus in mutuante ſed in emente, & in ceſsionario
oneroſo, in quo ceſſat omnis ſuſpitio uſurarum, ſumus in in-
teruſurio quod licitè poteſt percipi per cedentem. & ipſa ce-
dens uiuat, uerſamur etiam in iure quod recipit ipſam dotem,
non perſonam, & deciſi. Bald. in d. rub. non habet obſtare nec
16 eſt in conſideratione. † Nec dicatur quod diſpoſitio. d. l. per di
uerſas. & l. ab Anaſtaſio procederet quando emiſſet pro con-
currenti quantitate, ſecus ſi pro minori &c. Nam aduertendum
quod non eſt ceſſa dos, ſed iura ad dotem, quæ non poterant
forte ualere tantum quantum ipſa dos, tum propter dubium
cum omni caſu deberetur, tum & propter expenſas & onera li
tium quæ occurrunt ad illam recuperandam, quæ conſidera-
tiones operantur, ut etiam pro minori ſit licitum, & ceſſat iſtis
conſideratis diſpoſitio dictarum. ll. ita Corne. conſil. cclxiij. In
cauſa uertente. col iij. & iiij. ubi plura ad id adducit, uolum. iij.
17 † Et bona iocalia & ueſtes de quibus agitur, marito. & q. ſoce-
ro tradita fuere per q. patrem Margaritæ, & non ſimpliciter ſed
extimata, in florenis. 2140. & ulterius prædicti maritus & ſo-
cer in euentum ſoluti matrimonij promiſerunt reſtituere, non
dicta bona aſsignata ſed ipſorum eſtimationem non incertam
ſed certam ut ſ. quo caſu dicta eſtimatio, & certa, emptionem
induxit, ut nota. in l. iij. ff. loca. & habetur in l. plerunque. & in
l. quoties. ff. de iu. dot. & in l. unica. §. eſtimatarum. C. de rei u-
xor. act. & per gl. in l. fi. C. de præd. curia. lib. x. & Bald. in l. ex
18 conuentione. C. de pact. † Et per conſequens dominium ipſa-
rum rerum irreuocabiliter fuit uiri & ſoceri iuxta nota. in l. ſi
exiſtimati. cum l. ſequen. ff. ſoluto matrimonio. & in l. quoties
& in l. ſi inter. ubi gloſſ. C. de iu. do. cum ſimi. † Et ideo omne
19 periculum ſpectabat ad ipſos ut communiter tenent docto.
poſt gloſſ. & text. in d. l. plerunque in princip. & in §. ſi ante. &
in d. l. ſi exiſtimati. cum l. ſequen. † Quinimo & damnum de-
20 teriorationis factæ etiam per ipſam mulierem ſpectabat ad ip
ſos. ut d. tex. in d. l. plerunque in princip. & in d. l. exiſtimati. &
ibi Bald. quem refert & ſequitur Alexand. ibi dicens. † quod
21 ſi mulier dat iocalia & ueſtes exiſtimatas marito, & maritus di
mittit illas penes uxorem, & uxor eas conſumit, talis conſum-
ptio ſeu deterioratio, eſt periculo & damno mariti, & in euen
tum reſtitutionis hæredes mariti tenentur ad eſtimationem,
ut dicit tex. in d. l. plerunque. § ſciente. & habetur in l. cum do-
tem. C. de iu. dot. & per Bald. nouel. in d. tracta. vij. par. in vij.
priuileg. In caſu præſenti omnia prædicta concurrunt, conſe-
quenter concludendum, quod hæredes dicti mariti teneantur
ſoluere dictam extimationem dictæ Margharitæ eo maximè
quia in caſu reſtitutionis ita fuit promiſſum per dictum mari-
22 tum & eius patrem, unde &c. † Et licet dicta bona non eſſent
dotalia, tamen quia ultra dotem fuerunt aſsignata marito &
ſocero, & eſtimata, ut ſ. de eis ita eſt iudicandum, ſicut & de
dote, cum diuerſitatis ratio aſsignari non poſsit uulga. l. a ti-
tio. ff. de furt. & l. illud. ff. ad leg. aquil. ad quæ tex. & ibi nota.
in l. ſi ego. §. dotis autem. ff de iur. dot. & in l. fin. C. de pact. do
23 tal. cum alijs ſimi. † Nec prædictis obſtat obiectio, quæ fit per
hæredes mariti, quod d. Margharita aſportauerit ſecum dicta
bona, & amouerit a domo mariti, per quam aſportationem &
amotionem intendunt retinere & fugere ſolutionem dictæ ex
timationis. Nam conſiderandum eſt. non probari quod ipſa
Margharita aſportauerit. quo caſu ceſſat obiectio per regu. quĩ
accuſare. C. de eden. & quia maritus uiuens uiuente etiam do.
Margharita per triginta annos nihil dixit, nec conqueſtus eſt
de huiuſmodi aſportatione, quod uerisimiliter feciſſet ſi uere
aſportaſſet, per not. in l. cum de indebito. ff. de proba cum ſimi.
24 † Prout etiam conſiderandum, quoniam ipſis hæredibus ob-
ſtat tex. in l. vnica. §. ſed nec retentio. C. de rei vxor. act. & quæ
nota. in l. diuortio. §. ob donationes & in l. rei iudicatę. §. j. ff.
25 ſoluto matrimonio. † Ad quod etiam quoniam ſi ipſi uolunt
uenire via compenſationis conſiderandum non poſſe, ea quo
hoc non allegant, nec concurrunt alia ad id requiſita, quæ not.
in l. neque. & in l. ſi. C. de compenſa. & in d. §. ob donationes.
26 & §. j. in d. l. rei indicatę. † Prout etiam conſiderandum. quod
nullo modo ſunt audiendi, nam aut res prætenſæ aſportatæ ex
tant. & tunc poſſunt uideri, & de eis haberi ratio, aut non ex-
tant, & tunc Margharitę hæredes, pro rebus etiam aſportatis
& amotis ab ea, non tenentur niſi, quatenus probatum eſſet ad
eos perueniſſe, ut eſt text. in l. ſi. C. rerum amo. ſed quod de
bonis aſportatis & amotis per ipſam aliquid ſit uel peruenerit
ad eius hęredes, minus probatum apparet, concludendum igi-
tur quod neque uia retentionis, nec uia compenſationis, nec
uia actionis, uel aliquo alio remedio, hæredes mariti, poſſunt
fugere quin neceſſario teneantur ſoluere dictam extimatio-
nem, ut ſuperius in principio fuit deductum.

PARISIVS.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Mulier poſt contractum matrimonium an poßit ingredi religionē, & infringere matrimonium adhuc non conſummatum.*
2 *Et quid ſi poſt profeßionem per triennium in illa perſeuerauerit.*
3 *Profeßio prædicta an obligauerit ipſam ſaltim in genere.*
4 *Actus peccans in forma ſubſtantiali, ipſo iure eſt nullus.*
5 *Actus qui non ualet ut agi tur, non poteſt ualere alio modo.*
6 *Actus qui non ualet in ſpecie an ſaltim ualeat in genere. & nu. 3.*
7 *Forma profitendi qua & qualis debeat eſſe.*
8 *Profeßio facta contra formam ſtatutam, nulla eſt. & nu. 7.*
10 *Nemo dat, quod non habet.*
11 *Matrimonium metu contractum eſt ipſo iure nullum.*
Idem in matrimonio ſpirituali.
12 *Argumentum de matrimonio carnali ad ſpirituale ualidum eſt.*
13 *Vtraque matrimonia debent eſſe libera, & non coacta.*
14 *Metus & coactio contrariantur conſenſui.*
Metus ex quibus probetur.
15 *Mulier facultatem habet contracto matrimonio, ingrediendi religionem.*
16 *Fallit quando matrimonium fuit conſumatum.*
17 *Intellectus c. uerum. & c. ex publico, de conuerſ. coniuga. & alijs praceden.*
18 *Proteſtatio facta per mulierem poſtmodum profeſſam, quo tempore ſit facienda ad hoc vt ualeat.*
19 *Poſt copulam actus ſequentes parum proſunt.*
20 *Metus qualis debet eſſe, ut excludat actum profeßionis.*
21 *Metus minor in muliere ſufficit quàm in uiro.*
22 *Pœnitentiaria non poteſt prouidere contra ius diuinum poſitiuum, & ſtilum curia.*
23 *Matrimonium conſumatum, dicitur eſſe de iure diuino.*
24 *Vxor ſoluto matrimonio, an aliquid poßit petere de bonis ſoceri.*
25 *Et quid ſi maritus, nihil aduentitij habebat.*
Filius moriens an poßit in matrem tranſmittere ius petendi bona ſoceri uel patris.
26 *Intellectus l. apud hoſtes. C. de ſuis & legi.*
27 *Socer an teneatur inſtituere uel exhæredare nurum.*
28 *Pater filio moriente occupat omnia iure peculij.*
Idem in auo moriente nepote.
29 *Et quid ſi filius uel nepos habet bona aduentitia, caſtrenſia vel quaſi.*

CONSILIVM. LXV.

DIFFICVLTAS cauſæ uerſatur, vtrum aſſerta
1 profeſsio ualuerit vel ne. † Et prima facie videtur
dicendum quòd valuerit per iura clara in c. verum.
& in c. ex publico. de conuerſ. coniuga. ubi dicitur
quòd etiam inuito marito, vxor poteſt intrare religionem, & fa
cere profeſsionem, dummodo carnalis copula, non ſit ſubſecu-
ta, ſed in terminis noſtris tempore aſſertæ profeſsionis, non e-
2 rat copula ſubſecuta ergo. † Præterea ex alio dicitur ualuiſſe, quia
per trienniuum perſeuerauit in ipſa aſſerta profeſsione, & ſic vi-
detur purgata omnis obiectio quę a principio forſan potuiſſet
fieri, iuxta tex. in cap. cum uirum. de regul. Prout poſito & non
conceſſo quòd de iure communi non ualuerit, ſaltim ualuit vi-
gore literarum a ſede apoſtolica impetratarũ, uidelicet, a pœni
3 tentiaria, vt de ipſis literis cõſtat in proceſſu. † Vltimo poſito,
& non conceſſo, quòd iſta profeſsio non ualuerit, & per conſe-
quens non obligauerit illam in ſpecie, tamen obligauit illam
in genere, iuxta doctri. Abb. & aliorum in capitu. j. quod me-
tus cauſa. & in c. non ſolum. & in c. conſtitutionem. vbi Archi-
dia. & Petr. de Anchar. de regu. lib. vj. ¶ Sed his omnibus non
obſtan. puto de iure uerius, quòd iſta aſſerta profeſsio non va-
4 luerit, & quòd fuerit nulla ipſo iure. † Nam regula eſt quòd vbi
cunque actus peccat in forma ſubſtantiali, eſt nullus ipſo iure.
text. eſt in c. cum dilecta. de reſcrip. c. quia propter, de electio.
5 §. precium. inſtitut. de emptio. & uenditio. cum ſimilibus. † Et
adeò vera eſt, quòd vbi actus non ualet vt agitur, non valet e-
6 tiam ut valere poteſt. l. j. §. ſi quis ita. ff. de verb. ob. † Et ex hoc
tollitur illud quod ſuprà fuit dictum, ſi non ualuit in ſpecie, ua
luit ſaltim in genere, quia iſtud nõ procedit ubicunq; actus pec
cat in forma, & ita in ſpecie in terminis iſtis tenet Gemin. in c.
conſtitutionem. columna penulti. de regul. iur. libro ſexto. &
Lapus allega. xlvij. In Dei nomine factum ita ſe habet & allega
7 iiij. An diſpoſitio. † Sed in caſu iſto actus peccat in forma, quia
non fuit illa ſeruata, tradita in c. vidua. xx. q. j. & in c. porrectũ.
de regula. ubi Innoc. & alij tenent, & tradunt formam quę ſer-
8 uari debet quando fit profeſsio ſolennis. † Et oſtenditur, nam
iſta aſſerta profeſsio fuit facta in una domo prophana, & priua
ta, cum debuerit fieri in eccleſia, coram altare, & in monaſterio
9 approbato. † Item in manibus illius, quæ non erat Abbatiſſa
ſeu Prioriſſa, & quod fortius eſt non erat profeſſa nec uelata ut
eſſe debet, ſecundum text. in c. indemnitatibus, de elect. lib. vj.
& probatum eſt in proceſſu, & ipſamet iſtud proteſtata eſt, in
quadã ſua ſupplicatione, dũ peteret a ſede apſica, q̃ gr̃a ei cõce-
deretur vt poſſent erigere in unũ monaſterium, & ſuſcipere uelũ,
10 quem minimè habebant, † ergo non potuit Martam iſtam re-
cipere in profeſſam in monaſterium, quia nemo dat quod non
habet c. Daybertum. j. q. vij. c. quod autem. de iur. patr. cum ſi-
11 mil. ad quæ. d. deciſ. Lap. & alia. causa. † Prout etiam nam text.
in c. ſignificauit. de eo qui dux. in uxo. &c. vult quòd matrimo-
monium metu contractum ſit ipſo iure nullum, idem eſt in ca-
ſu noſtro cum validum ſit argumentum de matrimonio carna-
12 li ad ſpirituale. c. licèt. c. quanto. de translatione prala. † Et ma
ximè, quia militat eadem ratio, nam ſicut matrimonium carna-
le debet eſſe liberum. cap. cum locum. cap. gemma. de ſponſal. I-
13 ta & ſpirituale. c. non eſt. xv. quæſt. j. † Vbi dicitur quòd Deus
vult militem voluntarium, non coactum. Præterea vbi adeſt me
tus vel coactio, ibi deficit conſenſus, & libera uoluntas quæ in
14 caſu noſtro de ſubſtantia requiritur, vt ſupra. † Et quòd in caſu
noſtro interuenerit iuſtus metus probatum eſt per plures te-
ſtes, item per confeſsionem ipſius Martæ, quæ extat in aucten-
tica in proceſſu, ubi parum poſt ipſam profeſsionem coram iu-
dicibus delegatis proteſtata eſt q̃ iſtam aſſertam profeſsionem,
fecit ob reuerentiam matris, quæ eis iſtud pluries ita præcepe-
rat, tum etiam propter timorem ipſius Matthæi, qui ei pluries
fuit minatus de occidendo eam, niſi ita faceret, & q̃ nunquàm
habuit animum intrandi aliquam religionem, ſed uolebat per-
manere cum Ioan. Petro marito ſuo, ad nota. per glo. in ca. præ
ſens. xx. q. iij in uer. parum. circa fin. Bart. in l. j. § quæ honoran
dæ. ff. quarum rerum act. cum ſimi. † Et adhuc erat in facultate
15 ipſius Martæ vel intrare religionem approbatam ſecundum ter
minos. c. uerum. & c. ex publico. de conuerſ. coniug. uel adhære
re marito ſuo. † Et cum adhæſerit marito ſuo, & conſumauerit
16 matrimonium per copulam, non eſt amplius in eius facultate
intrare religionem, ſed requiritur conſenſus mariti, iuxta text.
in dicto capit. verum. & in dicto cap. ex publico. vbi Doct. not.
cum ſimilibus. † Et ſic illa iura potius faciunt pro iſta opinio,
17 quàm contra quæ recipiunt intelligentiam de habilitate. iuxta
capi. fina. de ætate & quali. lib. vj. & in l. gradatim. §. ſi lege. ff. de
muneri. & hono. † Et ſi dicatur quòd iſta proteſtatio debuit fie
18 ri ante profeſsionem. Reſpondetur non obſtare, quia ſufficit
quòd fiat poſt cum ante non potuerit fieri, propter timorem, &
ita tenet glo. j. communiter approbata in cap. j. quod met. cau-
19 ſa. ſequitur Felyn. in capit. cum M. de conſtitutio. † Nec obſtat
ſi dicatur quòd nunc perſeuerat, & dicit quòd ſponte ſuſcepit
habitum, & fecit profeſsionem, & nõ interuenit aliquis metus,
uel dolus &c. Nam dicitur quòd non firmatur tractu temporis
quod de iure ab initio non ſubſiſtit, nec præſtat impedimen-
tum quod de iure non ſortitur effectum. vt not. Ioan. And. in d.
regu. non firmatur. de regu. iur. lib. vj. nam per copulam res de-
uenit ad actum a quo non poterat incipere, quod ſecus eſſet ſi
copula non fuiſſet ſubſecuta, & per conſequens ratihabitio non
procedit iſto caſu, vt not. Io. And. in dicta regul. non firmatur.
20 † Præterea non obſtat ſi diceretur quòd iſte metus non fuit ſuf
ficiens ad impedimentum actũ profeſsionis, quia non interue-
21 nit euaginatio enſis. vt in c. j. quod met. cau. † Nam in muliere
minor metus ſufficit quã in viro, vt not. Abb. & alij in c. locum.
de ſponſ. & in c. fin. de condi. appo. vbi uolunt q̃ ſola reuerentia
paterna inducit iuſtum metũ, vt not. doc. in locis præal. ſed hic
vltra reuerentiam m̃rnam interuenerunt minæ ipſius Matthæi,
q̃ ſufficiunt ad inducendum iuſtum metũ, vt no. doc. vbi. ſ. cõſtat
22 iſte metus fuit ſufficiens ad annullandum actũ. † Vltimo non
ob. gr̃a obtenta a pęnitentiaria, qua cauetur, q̃ non obſtante co
pula ſubſecuta, dummodo ſubſecuta fuerit poſt aſſertam profeſ
ſionẽ, q̃ oĩno remaneat in monaſterio, nam dr̃ eſſe nulla, cũ ſit cõ
ius diuinũ poſitiuũ, & ſtilũ curiæ, & q̃ fuerit obtenta per ſuppſ
ſionẽ veritatis, quia ſi in ſupplicatione narratum fuiſſet q̃ aſſerta

profeſsio eſſet nulla, & ſtante iſta nullitate fuiſſet ſubſecuta co
pula, nunquam conceſsiſſet pœnitentiaria talem gratiam.
23 † Cum matrimonium conſummatum ſit de iure diuino. c.de-
bitum.de bigam. ubi Abb.cum ſimi.ergo non fuit in facultate
pœnitentiarię tollere in tutum ius diuinum nec etiam Papa
poſſet de poteſtate ordinaria. cap. ſunt quidam.xxv.quæſtio.j.
& not.Docto.in cap.eccleſia Sanctæ Mariæ.& in c.quæ in eccl
ſiarum.de conſtitutio.& ſi dicatur, quòd iſta copula interuer.t
poſt aſſertam profeſsionem uel poſt profeſsionem nullam .er
dictam regu.non præſtat. de regulis iuris libro ſexto. argum.l.
iiij.§.condemnatum.ff.de re iudicata.matrimonium itaq; ſub-
ſiſtit,pro quo iam latę ſunt duæ ſententiæ conformes ad quę vi
deatur Calde.in titu.quod metus cauſ.conſil.j.& quæ alias con
ſulendo deduxi.in alia uero cauſa omiſsis multis quæ allegari
poſſent, concluſiuè dico illam uxorem nihil poſſe petere ſuper
bonis iſtis & de iure excludendam eſſe dicta petitione niſi eius
maritus uel ſucceſsiuè eius filij habuiſſent aliqua bona aduen-
24 titia † ſuper bonis autem & hæreditate dicti eius ſoceri ipſa ni-
hil petere poteſt, tum ex perſona ſua quia non inſtituta, tũ quia
extranea,& excluſa a filijs dicti teſtatoris, toto titu. de hæredi.
inſtitu. ff.C.& Inſtitu.de ſucceſsio.ab inteſtato.& in auctem.de
25 hæred.ab inteſta.nen.cum vulga.† Quæ etiam ea perſona eius
mariti aliquid petere non poteſt, cum maritus nihil aduentitij
haberet & mortuus fuerit uiuente eius patre,quo caſu hæredi-
tatem uiuentis tranſmittere non potuit. l. qui ſuperſtitis, ff. de
acquirenda hæreditate.& not.in l.finali,C.de pactis, cum con-
cordan. nec etiam ex perſona eius filij audienda eſt. cum filius
conſequenter nepos ipſius teſtatoris mortuus fuerit uiuente di
cto teſtatore, & ſic eius auo & dictam hæreditatem uiuentis
tranſmittere non potuit, ut ſuprà. Siue conſideretur tranſmiſ-
ſio reſpectu ſuitatis, ſiue conſideretur ex beneficio. l. vnicæ.C.
de his qui ante aper.tabu. ſiue conſideretur ea beneficio.l.cum
antiquioribus. C.de iure deliberan.omni enim caſu & capite di
cta tranſmiſsio conſiderari non poteſt nec locum habet.vt not.
in d.ll.& in l.in ſuis. ff. de liberis & poſthu. & in l.emancipata.
C.qui admit.pleniſsimè in l.uentre.ff.de acquir. hæredit.& per
Pau.de Caſt.in l.ſi emancipati.in gl.j.vbi alij Doct. C.de coll.
26 bono.† Nec habent obſtare not.in l. apud hoſtes.C.de ſuis &
& legi.cum ſi.ea quo illa iura loquuntur & locum habent,quã-
do filius & nepos ſuperuixerunt auo,vel patri,nam tunc tranſ-
mittunt ſecus econtra, quando ipſi pręmortui ſunt,tunc enim
hæreditatem viuentis tranſmittere non poſſunt, vt ſuprà.
27 †Comprobatur, nam cum primus teſtator fecerit teſtamentũ
& inſtituerit filios hæredes ad validitatem eius teſtamenti non
aſtringebatur dictam uxorem inſtituere uel excludere, nec de
ea mentionem facere,& ideo ipſa tale teſtamentum modo ali-
quo impugnare non poteſt,toto tit.de libe.præter.ff.& C.& In
28 ſti.de exhær.lib.per totum,& de inoffi. teſta. † Confirmantur
ea not.in l.unica.§.in ſecundo.C.de cadu. toll.quando enim fi-
lius moritur uiuente matre vel nepos viuente patre uel nepos
viuẽte auo de iure antiquo pater vel auus omnia occupabãt in
re peculij.l.ij.ff.de caſtren.pecu.l.ſi.§.filijs. C. de bon.quæ lib.
& licet hodie ſuccedatur filio & nepoti, vt no. in l. quod ſcitis.
C.de bon.quæ lib.& latè per Bart.in l.poſt dotem.in iij. quæſt.
ff.ſolu.matrim.tamen in caſu noſtro dicto filio & nepote mor-
tuis ſuperuiuente auo ceſſat & occupatio peculij & ſucceſsio,
ex quo non habebant,nec caſtrenſia,nec aduentitia, vnde de vl
timo ad primum concluditur neceſſario iſtam ſuper bonis &
& hæreditate dicti primi teſtatoris,nihil poſſe petere, nec con-
29 ſequi.† Si verò.d.filius,uel nepos habebant aliqua bona aduen
titia,caſtrenſia uel quaſi, tunc bene ipſa in illis poſſet ſuccede-
re per not.in d.l.quod ſcitis.& in l.quæcunque. C.de bon.quæ
libe.& in auct.de hæred.quæ ab inteſt.§.j. & in aue.in ſucceſsio
ne.C.de ſuis & legi.& inſt.ad Orfic.& in l.mater.C.ad Tertul.
cum concord. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio beneficij facta per metum nulla eſt & inualida.*
2 *Et quid ſi metus illatus ſit conſanguineis.*
3 *Metus prædictus qualis debet eſſe.*
In curia an cadat metus.
5 *Metus per quem actum probari debet.*
6 *Et an probetur ex coniecturis & circunſtantijs.*
7 *Superiorum preces an inducant metum iuſtum & quando, & nu. 8.9.10.& 11.*
10 *Minæ ſuperiorum quando inducant iuſtum metum, & numer undecimo.*
12 *Metus purgatur ex uoluntariè poſtmodum geſtis, & quando ceſſabat cauſa metus.& nu.13.& 15.*
14 *Metus limitatus limitatum producit effectum.*
16 *Reſignatio poteſt fieri uerbis expreſsis, & etiam tacitè, & tacita ita operatur ſicut expreſſa.*
17 *Renunciatio tacita,ex quibus reſultare uidetur, & nu.18.*
19 *Præſens & tacens,quando uideatur conſentire.*
20 *Proteſtatio quando & quo caſu iuuet.*

CONSILIVM LXVI.

1 RENVNCIATIO † beneficij facta per metum
inualida eſt & reſcindi debet ac renuncianti re-
greſſus datur. capitulo ſuper hoc. & ibi Imola, de
renunciatio.capi.Abbas.cap.ad audientiam. quod
metus cauſa,Calde.conſi.j.eodem titu.Felyn. in cap. ſi uero,de
iureiuran.per.l.interpoſitas. C. de tranſactio. Rot.in antiquis,
eodem titu.ij.& in no.v.de renunciat.v. Alexand.conſilio xlvj.
2 uolumine quarto,cum ſimilibus.† Et ſufficit metus illatus con
ſanguineis.dicto capitulo Abbas. & per Rot. in nou.in titu.de
renunciatio.vij.Imo.in capitulo ſuper hoc. qui matrimo.accu-
ſare poſſ.Alexand.conſilio c. uolumine tertio, Bartolus & alij,
3 in dicta l.interpoſitas.cum concordan.† Tamen aduertendum
eſt quòd non ſufficit quilibet metus, ſed debet eſſe talis qui
cadat in conſtantem.l.metum. ff.quod metus cauſa. & ibi pul-
chrè Angel.l.ſi donationis.C. eodem.& in dicto capit.Abbas.
4 † Iſte enim Ioann.Roderici quando reſignauit in curia reſide-
bat, in qua erat copia Pontificis, & nullus in ipſum & bona e-
ius fuit metus incuſſus ergo &c.l.finali, ff.quod metus cauſa.
5 † Et licet Neapoli reſideret magnus Capitaneus,eius patri me-
tum aliquem minimè incuſsit, & quòd incuſſerit probatum
non apparet, quod quidem apertiſsimis probationibus, & per
actum de propinquo probandum eſt,ut dicit text. in l.finali, &
ibi pulchrè Ange.ff. quod metus cauſa.quod cum factum mini
6 mè appareat ſequitur,&c. † Et licet per iudicia circunſtantias
& coniecturas probari poſsit vt videntur concludere Doctor.
in locis prææallegatis, & infrà allegandis, tamen totum hoc re-
ſidet arbitrio iudicis,ut dicit glo.& Doct.in cap.cum dilectus.
quod metus cauſa.& Calde.d.conſil j. & Bald.in l.ij. C. de his
qui per met.non appella.cum ſimilibus. In caſu autem noſtro
nec indicia nec coniecturæ nec circunſtantiæ hæc indicant q
fuerit metus illatus nec domino Ioan. Roderici,nec eius patri
7 vnde &cætera. † Dictus enim magnus capitaneus dicti eius pa
tri metum aliquem non incuſsit. & ſi dicatur quòd cum depre-
catus fuit quòd filius Ioann.Roderici reſignaret, & quia preces
ſuperiorum habentur pro mandatis, & iuſtum inducunt me-
tum.capitulo cum inter,de electio.gloſ. in l.prima. C. ſi recto.
prouinc.Abbas in dicto capitulo Abbas,cum infinitis concor-
8 dantijs. † Reſpondetur quòd & Rex catholicus,& magnus ca
pitaneus, nunquam ſoliti ſunt ſæuire in illos quos deprecaban-
tur quando preces non admittebant, unde contraria procede-
re poſſent in deprecante ſuperiore,& ſolito deſæuire, tunc pre-
ces ſuperioris metum inducunt,ita Abb. in dicto capitulo Ab-
bas,columna prima.& Salyc.poſt Ange.in l.j.ſi quis imp.male-
di.Abb.& Felyn.columna.ij. in capitulo primo,de offi.delega.
9 † Ad quod not.per Ioan. Andr.& Abb. in capitulo inſinuante.
qui cleric.uel uouen.& quæ Felyn. in dicto capitulo j.columna
ij. quòd in dubio preces ſuperioris non inducunt metum, niſi
expreſsè probetur quòd ſolitus eſſet ſęuire in denegantes in ca
ſu noſtro, nedum ſumus in dubio, ſed in claris, quòd & Rex
catholicus, & magnus capitaneus, nunquam ſoliti ſunt ſæ-
10 uire in non admittentes preces igitur, &c. † Ad quod nam in
minis, & terrore ſuperioris, & domini, attendenda eſt qua-
litas perſonæ minantis, & terrentis, ut per Abba.& alios in di-
cto capitulo primo, de officio delegat. per Angel. & Salycet.in
dicta.l.prima.C.ſi quis imper.maled.& Belleme.deciſi. dcxxvj.
11 † Ad quæ etiam nota.in uulga. §. equitij, & quæ per Alexand.
in l.uel uniuerſorum. ff.de pignoratitia actione. & per Moder.
in capitulo cum M.& in capitulo ex literis, de conſtitutioni-
bus. & per Modern. in lege diem functo. ff. de officio aſſeſſ. ſi
enim preces porrectæ reſignanti ſufficerent ad reſcindendam
reſignationem, profecto nulla reperiretur, quæ non ap-
pareat

pareat ſacta precibus ꝙ̃r ueniret extinguẽda, quod minime ad
miſſendum uulg.l.nam ſd ea.& l.minimè.ff. de legi. cum vulg.
12 † Prout idem neceſſario dicendum ex alio, nam ſi qua ſcintilla
metus incuſſa fuit eius patri, purgata penitus extitit ex nolunta
riè geſtis per ipſum Io. Romæ,& ex internallo ſuper dicta can-
toria, licet enim metus a prin. interueniat tamen per actum no
luntarium purgatur ſi ex Interuallo poſtmodum Interuenit, &
tempore quo non durabat metus, nec eius cauſa, ut dicit tex.In
l.ij.& ibi Bar.,& omnes ſcriben. cõiter accumulantes multa.C.
quod me.cau.& Cal.in d.conſi.j.& eſt tex.& ibi Anto.& Abb.
in c.j.quod me.rau.& deciſ.Bal in l.j.C.quod met.cau.& Alex.
conſi.xlvij. Quoniam per excellentiſsimum, col.fi.uol.iij.cum
13 concor. † Metus enim in caſu noſtro aſſeritur illatus patri Io.
per magnum capita.ex literis regijs cauſa Alphonſij de mora-
les, unde morale mortuo ceſſabat cauſa ergo & metus uulga. c.
cum ceſſante.de app.& uulg.§.quamuis.l.ſdigere.ff.de iur.pat.
& per Mod.in d.c.quæ in eccleſiarum, & d.c.ex literis, de con-
14 ſtit.† Et quia limitatus erat metus ob dictum moralem, & cũ ip
ſius eſſet limitatum producebat effectum uulga. l.ne in agris, de
acqui.re.do.l.cum pf.§.dulciſsimis, de leg.ij.cum itaque dictus
morales mortuus fuiſſet, & cantoria uirtute regreſſus perueniſ
ſet ad reuerendiſsimum.S.Crucis exiſtentem in curla, qui poſt-
modum reſignauit in fauorem Io.de Tamera reſeruata penſio-
ne.d.Io.duc.cl.qui Io.ſupplicauit Ponti. ut dictam reſignatio-
nem admitteret,& ſibi reſeruaret.d.penſionem, certè ex hoc nõ
uideo quin omnis metus fuerit purgatus per iura ſuperius alle-
15 gata.† Et ꝙ fortius, ex iſtis dico, ꝙ ſi prius nunquam reſignaſ-
ſet, ꝙ uidetur expreſsè renunciaſſe nedum purgaſſe metum, quę
purgatio, & expreſsè,& per actum tacitum quæri pôt, ut expreſ
ſè dicit Bar.in d.l.ij.& per gl.in c.ſi.qui rleri. vel uou. & in c.id
16 quod, de ſpon & per Lap.alleg.xlvij. † Et ꝙ nedum uideaẽ pur
gaſſe metum, ſed etiam de nouo renunciaſſe, probatur, nam re-
ſignatio nedum uerbis expreſsis fieri poteſt, ut toto titu.de re-
nuncia.In antiq.lib.vj.& in clem.& in lj.quæſt.j.ſed etiam taci-
tè, ut no.de luc.quæ tacita renunciatio in præiudicium ipſius re
nunciantis ita operatur ſicut expreſſa, prout de utroque eſt tex.
& ibi glo.& omnes ſcriben.in c.ex ore, de his quæ fi.a mai.par.
præl.& cap.& no.in c.cum ueniſſent, circa fin. de inſtitut.& de
tacita eſt tex.in cle. gratia, & ibi ſcriben. de reſcript.& quæ per
Rot.in no.in tit.de renun.iij & Belleme.deciſ.j.& quæ no.in c.
17 ex literis, de tranſ.cum ſim.† Et ꝙ uideatur renunciaſſe, proba-
tur, nam Ioan.ſciebat renunciationem per eum factam, in fauo
rem moralis, utique illum poſtea mortuum, & uirtute regreſ-
ſus cantoriam perueniſſe ad reuerend.S.Crucis,& dictum reue
rendiſsimum reſignaſſe in fauorem Io. de Tamera, & ipſemet
ſupplicaſſe Pontifi. ut admitteret. d. reſignationem conſtituta
ſibi penſione annua duc.cl.quibus omnibus fuit præſens,& ne-
dum non contradixit quinimò expreſsè inſtetit, & ſupplicauit
quòd fierent, conſequenter ſi quod ius habebat in dicta canto-
ria illi renunciaſſe uidetur nedum purgaſſe metum qui nõ fuit,
per ea quæ not in d.c.ex literis.& in d.c.ex ore, ubi Car.oppoſi.
18 x.& ibi Abb.Imo.& Cap.& quæ no.in dicta clem.gratia. † Ad
quod, nam cum conſenſerit dictæ reſignationi in perſonam Io.
de Tamera, & ſupplicauerit penſionem ſibi conſtitui uidetur
omni iuri renunciaſſe, ſi quod in dicta cantoria habebat, ut eſt
doctr.Hoſtien.Ioan.And.quos ibi ſequuntur Imo.& Cap.in di
cto capitulo ex ore.& deciſ.Tancre.Archidia.& Præpoſi.in ca-
pitulo ſi ſeruus.liiij.diſtinct.uolentes, quòd ſi ſit actus de bene-
ficio in præſentia alicuius habentis ius,& tacentis illi præiudi-
catur, & quando ultra præſentiam & taciturnitatem geſsit ali-
quem actum, tunc abſque aliquo dubio. ſibi in omnibus præ-
iudicaſſe uidetur, ut dicit Imo. columna ſecunda,& Capra, co-
lumna finali, in dicto capitulo ex ore. reſpondentes ad aliqua
quæ in contrarium adducebantur, et in caſu noſtro, nedum præ
19 ſentia, ſed ipſe Ioan.ſupplicauit unde,&c. † Ex quibus tollitur
regula quòd præſens & tacens non uidetur conſentire in ſui
præiudicium, regu.qui tacet, quia uerum quando non geſsit a-
lium actum ultra præſentiam & taciturnitatem, alias ſecus, ut
in caſu noſtro, ut per Docto.in l.quæ dotis.ff. ſoluto matrimo-
nio.& per Abb.in capitulo non ne, de præſumptio. Aſſerta pro-
teſtatio non iuuat, ex quo actus non dependebat a uoluntate
ipſius Roderici, ut per Bartolum in l. qui in aliena. §. Celſus.ff.
de acquirenda hæreditate.& quæ per Abb.in cap.j.quod metus
cauſa, cum ſimilibus.

PARISIVS.

SVMMARIVM.

1 *Articulus & capitulum, quando dicatur generale uel incertum.*
2 *Libellus quando dicatur generalis & incertus.*
Exceptio quando dicatur generalis & incerta.
3 *Exceptio incerta, non debet recipi nec admitti parte opponente.*
4 *Exceptio generalis, & non propoſita in ſpecie non debet admitti.*
5 *Obſcura enim iudicatur propter generalitatem, & habetur pro non appoſita.*
7 *Generaliter oppoſita non continent in ſe aliquid certum quod excipiat.*
6 *Ita oppoſita, calumnioſa iudicatur, & ſic reijcienda.*
8 *Conſequenter admitti non debet, ex quo non releuat.*
9 *Exceptio propriè eſt actionis excluſio.*
10 *Argumentum à nomine ualidum eſt.*
11 *Capitulum impertinens & non concludens reijciendum eſt parte opponente aliàs ſecus, & nu.12.*
13 *Articulus non concludens impertinens dicitur & reijci debet.*
14 *Articulis impertinentibus non eſt reſpondendum.*
15 *Articulus non faciens ad cauſam reijciendus eſt.*
16 *Articulus etiam ſi eſſet probatus, & non releuans conſiderandus non eſt.*
17 *Articulus multipliciter intelligibilis neceſſario non concludit.*
18 *Argumentum à ſufficienti partium enumeratione ualet.*
19 *Priuatus non poteſt exercere iuriſdictionem.*
20 *Deputati auctoritate iubilei, quæ poſsint facere, & quæ non.*
21 *Et ſeruare debent formam commiſſionis, contra quam ſi aliquid gerunt, nihil agunt.*
22 *Deputati ad iubileum non poſſunt diſponere aliquid in foro contentioſo.*
23 *Forus conſcientiæ & contentioſus differunt.*
24 *Princeps nunquam præſumitur aliquid concedere in præiudicium tertij.*
25 *Nec eſt præſumendum ſine cauſa uelle ius tollere.*
26 *Confeſſores deputati pro iubileo, non poſſunt recipere teſtes ſuper diſſolutione matrimonij.*
27 *Talibus confeſſoribus aliquid aſſerentibus non eſt danda fides.*
28 *Aſſertioni pontificis in damnum tertij, an & quando ſit ſtandum.*
29 *Doctores Theologi non habent poteſtatem decidendi, & terminandi cauſas matrimoniales.*
30 *Conſilium prædictorum Doct. non eſt neceſſario ſequendum.*
31 *In cauſis matrimonialibus ſtandum eſt deciſionibus doctorum iuris canonici, & non Theologorum, & num.ſeq.*
32 *Idem in materia uſurarum, & ſim. & nu.33.*
34 *Theologi ſuper quibus habent poteſtatem decidendi.*
35 *In deciſionibus cauſarum ſtandum eſt canonibus & decretalibus, & non dictis ſanctorum.*
36 *Poteſtas iſta conceſſa fuit pontificibus, & non ſanctis, & nu.37.*
38 *Articulus impertinens, an poſſit recipi cum illa proteſtatione ſaluo iure impertinentium, & nu.ſeq.*
39 *Et quid ſi non eſt dubius, ſed ſumus in claro quòd eſt impertinens, & numero 40.*
41 *Statutum uolens capitula debere recipi cum illa proteſtatione ſaluo iure, &c. quo caſu & quando procedat maxi. quando apparet eſſe impertinentia.*
42 *Statutum interpretationem paſſiuam recipit à iure communi.*

CONSILIVM LXVII.

1 CAPITVLVM † de quo in præſenti agitatur in vim
exceptionis productum a Franciſco de Caprellis
ex ſui lectura euidenter apparet generale non ſpe
2 cificum ꝙ̃r incertum. † Et ſi parte non opponen-
te potuiſſet procedere, ut in ſimi. dicimus de libello.l.fina.ubi
gloſ.Barto.& alij.C.de annali except. & per glo. in l.ſi quis in-
tentione.ff.de iudic.per doc. in l.edita.C.eden.& propriè in ex
ceptione firmat Ange.in l.j.ff.de exceptio. Alexan.Aret.& Iaſ.
numero xiiij.in l.Titiæ textores, in principio, de legatis primo.
& per Felyn.in capit.paſtoralis, numero xv. & ſequen.extra de
3 exceptio.† Tamen cum oppoſitum ſit exceptio prædicta recipi
& admitti non debet, ut traditur in locis de quibus ſuprà, & in
4 alijs inferius deducendis. † Tum quia eſt generalis & debet in
ſpecie proponi.capit.præſentium.§.teſtes.& ibi doct. no de te-
ſtib.libro vj.& per Innoc.in cap.ſuper eo, de app.& per Rot.in
not.in tit.de exceptio. deciſ.v.ſi in termino.alias ſm numerum

deciſ.ccccxvj.& per Bart.in d.l. Titiæ textores, & ibi Modern.
plura accumulantes,& per Bar.in l.ſi quis legauerit,nu.j.eo.tit.
5 † Propter generalitatem enim ſuam iudicatur obſcura, & ideo
hẽ pro non oppoſita.l.j.§. Labeo. ff.de flu. cle. conſtitutionem,
de elec. & in d.l. Titię textores,in prin.ubi Bar.& alij no.maxi.
6 Iaſon.in j.no.adducens plures alias deciſio.ut per eum.† Et e-
tiam quia ita oppoſita non reperit in ſe quid certum, quod ex-
cipiat,& ideo nihil ualet.d.clem.conſtitutionem, & d.§.teſtes,
7 cum alijs adductis per Iaſ.in d.l.Titiæ.num.xij.† Et ita oppoſi-
ta non caret calumnia,& conſequenter reijcienda. ca.poſt ele-
ctionem.de conceſ.præb.l.ij.C.de fal.Bal.in l.j.in fi.C.de ſen.
quæ ſi.certa quanti. & per Moder. Papien.in l.ij.col.iiij.nu.xv.
& ſeq.& in l.iij.§.condemnatum.col.iij. nu.x.& ſeq.ff.de re iu
8 dica. † Quibus conſideratis,cum ita oppoſita non releuet,meri
to non debet admitti,ut per Innoc.in d.c.ſuper eo.& per Bald.
in l.præſcriptione,in v.quæſt.C.ſi contra ius uel uti.pub.& per
9 Iaſo.in d.l. Titiæ,col.ij.& iij.num.xj. & ſequen. † & etiam quia
exceptio propriè eſt excluſio actionis & intentionis agentis.l.
j.& ibi Doct.ff.de exceptio. & per Fely.in rubri. extra eo.nu.j.
10 † & præſens oppoſita eo modo, uti eſt etiam ſi probata eſſet,
non induceret dictum effectum,merito & nomine conſequen-
ter & effectu proprie exceptio. carere debet.inſtit. de don.§.eſt
& aliud genus,uerſi. & conſequentia nomina rebus.cum ſimi.
11 † Prout etiam dictum capitulum eſt reijciendum,quoniam eſt
impertinens, & neceſſario non concludens nec releuans produ
centem,& ſi parte non opponente potuiſſet procedere,& affer-
re damnum illi,contra quem producitur,ut per Bart.& alios in
l.ſi duo.§.idem Iulianus.col.fi.ff.de iureiur. & per Bal & Salyc.
in l.fin.C.de non nume.pecu.& Alexan.in l.Seius & Augerius,
col.fi.ff.ad leg.Falc.& Cano.in c.cum contingat, de offi.deleg.
& Soci.conſi.xlviij.Viſo,in fi.uolu.iij.& per Iaſ.plura adducen
tem,argum.illius tex.in l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui,uel
12 alien.iur.nu.xx.& ſeq. † Tamen quia hic expreſsè contradictũ
apparet,& oppoſitum,merito tale capitulum impertinens reij-
ci debet, & non admitti, ut inconcludens,& nihil releuans,ut
probatur in l.ſi duo patroni. §. idem Iulianus.ff.de iureiur.ubi
Barto.& omnes,expreſsè iſtud firmant, allegantes alias deciſio
nes,concor.ut etiam facit Bal. in c.fin.col.ij.de iureiur.& in c.
cum olim Abbas,col.ij.de offic.deleg.& in c.per tuas,de teſti.
13 †Capitulum.n.& articulus neceſſario non concludens,imperti
nens dicitur,& ſic reijciendus, nam admitti non debet ad pro-
bandum, quod probatum non releuaret.l. neque natales. l.ma-
trem.C.de prob.c.in præſentia,& ibi ſcrib.extra eo.l.non hoc.
ubi omnes maximè Iaſo.nu. iij. C. unde legiti.Roma.in l.mor-
tis cauſa capimus.ff.de dona.cau.mor. Rot.in antiquis, in titu.
de teſti.deciſ.ix.nota articulus. alias ſecundum nu. ccclxxiij.&
14 per Cano.in d.cum contingat. † Volentes talibus articulis im-
pertinentibus,& inadmiſsibilibus non eſſe reſpondendum, ut
etiam ſentit Bart. & alij in d.§. idem Iulianus,& eſt deciſ.Rot.
15 in not.nu.cccxciiij.Si ſuſpenſo. † Prout etiam capitulum prædi
ctum impertinens eſt,nam poſitum eo modo,ut legitur,nihil fa
cit ad cauſam,& ideo reijciendum,ut expreſsè ſentit Bart.in d.
§.idem Iulianus,col.fi.quem alij communiter ſequuntur maxi-
mè Iaſo.nu.xiij. adducens alias concor. prout etiam facit Cor.
16 conſi.xviij.In præſenti, litera I.uol.iij. † Prout etiam imperti-
nens, & inadmiſsibile iudicandum eſt quoniam probatum eo
modo ut deductum eſt nihil releuaret. l. ad probationem. d.l.
neque natales.C.de proba.& in d. c. cum contingat,ubi glo.&
Abb.in ult.no.& practica Papien.allegans alia iura in ſor.exci-
pien.contra poſitiones,car.mihi.xxvij. col.iij.uer.impertinen-
17 tes.† Ad quod etiam quoniam articulus multipliciter intelligi-
bilis, neceſſario non concludit intentionem illius qui habet ſe
fundare ſuper altero de intellectibus,ad quos trahi poteſt,uiſi&
mai Gemin.conſi.lviij. Quidam ſacerdos,in fin. qui allegat di-
ctũ c.in præſentia,& c.illud.extra de præſump.Quod modo ta-
le capitulum a d.Franc. productum ſit impertinens,nec neceſ-
ſario concludens, nec releuans & habens defectus de quibus ſu
pra ſatis apertiſsimè oſtenditur ex ipſius lectura.Nam dum per
Excellentiſs.dom.Alexan. actorem,& conſortes, deductum ſit
ipſum Franc. natum eſſe ſpurium, & illegitimum, eo quoniam
natus ex Roſa,quæ tunc vera uxor erat, ut de præſenti eſt Hie-
rony.Marangoni de villa nouarum. Ipſe Fran.excipiendo dicit
tempore iubilei de anno. 1524. ex conſilio ſacrorum doctor.
Theolog. dictum matrimonium inter Roſam, & dictum Hie-
ronymum fuiſſe annullatum,ex quo uidebatur proceſsiſſe de fa
cto,& quòd dicti Roſa,& Hieronymi fuerunt licentiati ad con
trahendum matrimonium cum alijs, quæ quidem aſſerta annul
latio,& licentia data,licet in capitulo non exprimatur a quibus
perſonis proceſſerit, nec exprimatur perſona in ſpecie de cuius
tanquam doctoris in Theologia conſilio iſtud factum fuerit,
tamen neceſſario includitur prædicta geſta fuiſſe uel a confeſ-
ſoribus deputatis tempore aſſerti iubilei auctoritate ipſius,uel
18 propria,aut ſaltim de conſilio doctorum in Theologo. † Quo-
rum utrunque eſt ſi uerè probatum eſſet in aliquo adhuc non
releuaret ipſum Franciſc. opponentem arguendo a ſufficienti
partium enumeratione, quod fieri poteſt dicta.l. patre furioſo,
19 & uulga.§.omnium,inſtitu.de actio. † Aut enim ipſi confeſſo-
res electi a perſonis pœnitentialibus, & confeſsis prædicta de-
clararunt, & fecerunt auctoritate propria, & pluſquam certiſ-
ſimum eſt non potuiſſe facere, & facta minimè tenere;quia pe-
nitus priuati,& omni iuriſdictione,& poteſtate carentes.l.pri-
uatorum,cum uulga.C. de iuriſdictione omnium iudicum. aut
prædicta fecerunt auctoritate iubilei,ut in dicto cap. aſſeritus,
& tunc uidentur feciſſe uti deputati executioni dicti iubilei, &
uti quæſtores elemoſinarum per confitentes, & pœnitentes e-
20 rogandarum. † Et iſto caſu certiſsimũ eſt, eam ſolam poteſta-
tem a Pontific. eis fuiſſe attributam,quæ ex lectura iubilei ap-
paret, & non alia. cap.cum ex eo.de pœniten.& remiſsio.In an
tiquis.capi.ut officium §.compeſcendi, de hæretic.libro ſexto,
clemen.ij.de peniten.& remiſsio. & utrobique latè per Docto.
ſed ex literis dicti iubilei non apparet iſta eis fuiſſe commiſſa,
ſed ſolum facultas audiendi peccata in foro conſcientiæ, & in-
iungendi pœnitentibus pœnitentiam ſalutarem, nihil autem
eis fuit demandatum quod pertineret ad forum contentioſum,
& quod tenderet in damnum tertij, ut eſt caſus præſens, & in-
21 fra dicetur. † Neceſſario ſequitur quòd talia geſta per eos fue-
runt facta ultra formam, & fines mandati, conſequenter nulla,
& penitus inualida. cap. cum dilecta, de reſcriptis.cap.cum o-
lim Abbas.de officio delegat.uulgata.l.diligenter. ff. mandati.
22 cum ſimilibus. † In iſtis enim literis iubilei, nunquam Papa
conſueuit mandare confeſſoribus eligendis, & quæſtuarijs,con
cernentia forum contentioſum, nec aliquod tendens in dam-
num tertij,ſed ſolum concernentia forum pœnitentiæ, & con-
ſcientiæ purgationem, ut communis practica, & obſeruantia
nos docuit,& docet,quæ eſt optima rerum magiſtra. cap.quam
23 ſit. de electiõn. libro ſexto. † Et forum conſcientiæ ualde diffe-
rens ſit a foro contentioſo, ad pleniſsimè nota in capit. nouit.
extra de iudic.per Barto.in extrauagan. ad reprimend.in uerſi.
denunciationem, & de uno non eſt arguendum ad aliud cum
diuerſa ſint uulga. l. Papinianus exuli. de minor.l. inter ſtipu-
lantem.§. ſacram. verſicu. ſed hæc diſsimilia ſunt. ff.de uerbo-
24 rum obligatio.& uulga. §. nihil commune. † Nunquam enim
Princeps per reſcriptum priuilegium,ſeu aliam quamlibet con
ceſsionem uidetur uoluiſſe præiudicare iuri tertij, quinimmò
in quacunque ſua etiam ampliſsima conceſsione,ſemper ius ter
tij uidetur eſſe reſeruatum. l. ſecunda. §. merito, & §. ſi quis a
principe.ff.ne quid in loco publico.bon.text.in capitu. quam-
uis,de reſcript. libro ſexto.l.nec auus.C. de emancipat.cum a-
lijs adductis per Decium conſi.cclxxxvj. In cauſa.numero viij.
25 & ubi pluries per Docto.& legendo & conſulendo.† Eo ma-
gis quoniam minimè præſumendum eſt principem & pontifi-
cem ſine cauſa uelle tollere ius tertij & ius alteri quæſitum, ut
eſſet in præſenti caſu ad pleniſsimè not.in cap. quæ in eccleſia-
rum,de conſtitutio.& in l.finali. C. ſi contra ius uel utilitatem
26 publicam. † Eo etiam quia tales confeſſores forſitan electi fue
re aliquibus depoſitionibus & confeſsionibus dictorum Roſæ
& Hieronymi, quæ cum tendant contra matrimonium,& ad il
lud dirimendum,minimè debent recipi,nec attendi,ut eſt text.
apertus,& ibi Canon.in capi.ſuper eo. de eo qui cogno.conſan
gui.uxo.ſuæ,& in c.finali.§.his ita.xxx.quæſtio.ult. & per Doc.
in capi.finali, de confeſſ.maximè do. Anton.& per eundem in
27 c.cum cauſa,de reſcr.† Et etiam quia prędictis aſſertis confeſ-
ſoribus ita aſſerentibus minimè eſſet fides adhibenda.cap.cum
28 a uobis.extra de teſti. & maximè in damnum tertij. † Quo ca-
ſu etiam Pontifici in damnum alicuius aliquid aſſerenti mini-
mè credendum eſſet,ut per Docto.in dicto capitulo cum a no-
bis.& per Paulum de Caſtro conſil. clviij. colum.penul.& fina.
& Ancharan.conſil. cccxcix. Præmitto, colum. fina.& Deci.in
c.nouit,col.v.de iud.& conſi. ccclvij.nu.vj. & Old. conſi. lxix.
Cõſueuit,col.iij.uerſ.& ſic,& Dec. cõſ.cxiiij. Et pro tenul,col.
iij.uer

iij.uerſ.cõfirmatur,& col. fi. in prin. & ad plenum p Franc. de
Cur.cõſi.xx.Dñs,col.v.& ſeq.& conſi.xxj. & per Dec.cõſ.uoui
ter impreſſo.viij.alias.cccex.In cã,col.iij.num.x. & ſeq.& alibi
pluries p doc.& legẽdo & cõſulẽdo.Si uero fecerũt iſta de cõſi
lio doctorũ Theologorũ,ut in d.c.aſſeritur, & tunc aduerten-
dum eſt,nam ſi ipſi cõfeſſores ſecuti fuerunt tale cõſilium,tan-
quam hoc eſſet eis demandatum a ſummo Pont. & iſtud ſtare
non põt,qm̃ in literis iubilei,Papa illis nõ mandat hanc cogni-
tionẽ,nec ꝙ procedant de cõſilio doctorum Theologorum,&
ꝯñt excedentes fines mãdati,nulliter fecerunt,ut dictũ eſt.†Si
29 uero ſecuti ſunt tale cõſilium, eo qm̃ doc. Theologici habeant
ſuper iſtis iuriſd.& ptãtẽ decidendi & terminandi,& iſtud dice
re eſt pluſquam erroneum cum priuati ſint,& omni prorſus ca-
reant iuriſdic.cõſiderati de per ſe , ut cõſiderant & ſunt docto.
Legiſtę,& Canoniſtæ,& iõ ꝯſilium ipſorum. tanq̃ priuatorum
non debebat nec attendi , nec exequi , ut ſuperius eſt dictum.
†Si uero ſecuti ſunt tale conſilium.tanq̃ peritorum & doctorũ
30 & reſpectu doctoratus habẽtium ptãtem interpretandi & de-
clarandi,ac exhibendi eorum opi.& iſto ẽt caſu, tale conſilium
non erat neceſſario ſequendum,nam opi.doc.ſunt probabiles,
perſuaſiuę,& non neceſſario ſequendę,ad plenè no.per oẽs alle
gantes deciſ.concord.l.j.ff.ſi cer.pet.† Tum ẽt qm̃ in hac cã ma
31 trimoniali,potius eſt ſtandum doctoribus iuris canonici, quã
magiſtris ſacræ theologię,ut ſenſit Hoſt.in c.j. de conſang. &
aſ.quẽ poſt alios ſequitur Abb.& ibi do.Præpoſ.col.iij.uerſ. q̃-
ro & ultimo.& ad plenum tangit Pet.de Anch.in ſua diſput.an
tiquis & modernis tẽporibus , quẽ refert & ſequit̃ Io.de Ana.
in c.in ciuitate.car.iiij.de uſur.& Alex.conſi.j.cõl.v.& vj.& ꝯſ.
cix.Pro inueſtigatione,col.v.uol.ij.& Io.Bapt.de ſ.Seuerino,in
repe.l.cunctos pupulos.C.de ſum. Tri.& fi.cat. car. mihi.viij.
col.iij.uer.x.& ult. & Dec. in c.ne innitaris,in j.lec.in fi.& Iaſ.
in l.j.col.vj.nu.xxviij.ff.ſi cer.pet.† Dicentes,ꝙ in materia uſu
32 rarũ.decimarũ.matrimonij & ſimiliũ deciſ.ſpectat ad doct.iu-
ris canonici & non ad theologos,quia lex canonica principali
ter tendit ad interpretandũ ius diuinũ,in caſibus dubijs ptinẽti
bus ad moralẽ philoſophiã,ut in prohe.decret. Scientia autem
theologorũ pertinet ad interpretandũ ius diuinũ quo ad opera
dñi nři Ieſu Chriſti,& quo ad ea quę tendũt ad ſpiritualitatem
& agnitionẽ uerę fidei, & ꝯ hæreticos Iudæos & alios infideles
ſubdentes ꝙ ſæpe iſti theologi rñdentes ſuper dubijs quæ oc-
currunt in cauſis matrimonialibus & ſimil.grauiter errãt,nam
periculoſum eſt illis in iſtis aliquid affirmare uel negare,tenet
ẽt iſtud Fel.i c.fi.de magiſt nu.j in fi.& nu.ſeq.& archiep.flor.
in ij.par.ſuæ ſum.in ti.j.c.vij.uerſ.quis aũt,& Dec.conſ.cxj.Et
pro tenui.nu.iij.& iiij.& ꝯſ.clj.col.iij.uer.& nobis,ubi alios ad
ducit,& p d.Ant.relatũ a d.Præpoſ.in c.lege.col.ij. uer. diffe-
runt tñ.diſt.x.cũ alijs accum.per Sil.nup.fol.mihi.cxxviij.col.
ij.& ſeq.uer.Anch.in diſpn.& ſum.Ang.in uer.opt.col.iij. uer.
aut ſunt theologi.† Et facit tex.in d.c.j.de conſang.& af.uolẽs
33 cãm matrimonialẽ debere decidi ſm ſacros Canones, & p pe
ritos ſacrorũ canonũ,& per ordinarios locorũ.Ad quod ẽt no.
per Inn.& alios in rub.de decim.& in c.j.eo.tit.li.vj. & in c.fi.
de pę.† Ad theologos.n.ſpectat diſcutere ea q̃ ſunt Dei,& quę
34 concernunt fidẽ & purã ꝯſciam & ſunt de foro poli , & de foro
ꝯſcientiæ,non aũt ea quæ ſunt de foro fori , & de iuriſdictione
ꝯtentioſa,iſta.n.ſpectãt ad Can.Nã totũ ius canon.cõcernit de
ciſ.cãrũ in diuerſis materijs,ẽt trahentibus originẽ a iure diui-
no,ut in matrimonijs & ſimi. quæ decidendæ ſunt per iudices
hñtes cõtentioſam iuriſd.† Et bene facit tex.& ibi gl.in c.j.xx.
diſt.ubi in deciſ.cãrum,ſtandũ eſt canonibus & decretal.& epi
35 ſtolis ſum. Pont. & nõ dictis ſanctorũ doc. † Et doc.canonũ a
ſum.Põt.data eſt ptãs interpretandi canones & decreta ponti
36 ficũ & nõ magiſtris theologię ut in prohę.Greg.& in proh.ſex
ti.† Et oĩs creatura obedire debet canonibus & decretis Papæ
c.ij.de maio.& obe.& iõ opi.& cõſiliũ theologorum in hac cã
37 matrimoniali nullius debet eſſe conſiderationis,ea quib.neceſ
ſario cõcludendũ erit,tale capitulũ, neceſſario nõ concludens,
nõ releuans,nec concludenter faciens ad cãm,non debere reci
pi,nec admitti, & oĩo eſſe reijciendũ. † Nec prædictis obſtat ſi
dicatur ſaltim debere recipi cũ illa proteſtatione, ſaluo iure im
38 pertinentiũ,& nõ admittendorũ, ſm cõem practicã ut lites ab
breuient̃,ut tradit do. Ant.& alij can.in d.c.cũ cõtingat,in fin.
Bar.& alij,in l.ille a quo.§.ſi de teſtõ.ff.ad Trebel.&.l.prętor.
ait.§.j.ff.de dã.infec.cũ alijs adductis per Alex.& Mod.in l. nã
& poſtea.ff.de iur.iu.quam legunt.in l.prætor.& ſentit Pau.de
Ca.in d.l.ſi duo patroni.§.idẽ Iulianus.co.ti.& ibi Iaſ.nu xxxj.
& per Dec.conſ.clxij.In cauſa, nu.j,dicẽtẽ melius eſſe ab in-
tio iſtud diſcutere,ut p Car.& Barb.in d.c.cũ cõtingat,ne par
39 tes uexent̃ in expẽſis.† Obiectio iſta procederet qñ dubiũ eſſet
an deberet admitti uel ne,qñ aũt probõnes ſunt apparenter im
pertinentes,uel non admittẽdæ , ut eſt caſus præſens,iudex nõ
debet illas admittere.ẽt cũ illa proteſtatione,ſaluo iure &c.ita
gl.no.in uer.nihilominus.in d.c.cũ contingat,quam exclamat
ibi Bal.& alij Can.& Iaſ.iſtud firmat in d.§.idẽ Iulia.col. pen.
40 nu.xxxiij.† Valde.n.damnoſum eſſet & præiudiciale ipſis acto
ribus,ſi ꝯ iuris diſpõnem reciperet̃ & ideo debet reijci ex quo
ſaltim uexarentur ſumptibus & expenſis, arg. eorũ quæ hñt in
l.ſi is a quo.ff.ut in poſ.leg.& per Io.And.in c.j. de lit.conteſt.
li.vj.col.j.& in c.finem litibus,de do.& contu.cũ ſi.& quia po-
tiſsimè in iudicialibus multa impediunt̃ fieri,quę &c.d.l.patre
41 furioſo,ubi plenè Mod.† Et ſtatutũ Vicentinũ,uolens capitula
debere recipi cum illa proteſtatione,ſaluo iure &c.procedit &
locũ ſibi uendicat qñ euidenter nõ appareret ꝙ eſſent imperti
nentia & nõ admittenda qñ.n. talia eſſent , ut eſt in põtiarum,
dẽnt reijci & non reſeruari non obſtante ſtatuto,doc.eſt Io.de
imo.in terminis ſtatuti ita loquẽtis in l.dies quæ eſt.iiij.§.præ-
tor ait,col.ij.uerſ.& ſic facit.ff.de dam.inſec.ubi dicit ita ſer-
uari in practi.refert & ſequitur Iaſ.dicens eſſe bũ notandam in
d.§.idem Iulianus.col.pe.nu. xxxiiij. & diffuſiua ſequitur eam
Clau.de Saiſel.in d.l.ille a quo.§.ſi de teſtõ,col.fi.ubi illam ap-
probat cõne & auctoritate & aſſerit ꝙ ſeruatur in practica , &
ſequit̃ Barb.conſ.xxvj.nu.xxiiij.uol.ij.ubi eam cõfirmat alijs
42 medijs.† Et potiſsimè qm̃ ſtatutum debet interpretari ſm ius,
cõe,& recipi interpretationẽ paſsiuã a d.iure. l.j. §.lex falcid.ff.
ad l.fal. l. ſi ſerui ueſtri.C.de noxa.c.cum dilectus , de conſue,
Ex qb. infertur tale capitulũ nõ eſſe in conſiderõne, ꝯñt debet
reijci , & non admitti etiam cum illa proteſtatione ſaluo iure
impertinen.&c. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

Cognatus an poſsit in uxorem capere relictam.q.fratris ſui ſine prole defuncti ex diſpenſatione ſummi pont.per totum.

1 *Matrimonium prædictum an ſit prohibitum iure diuino ſimpliciter uel ſub aliqua qualitate, & an papa poſsit ſuper eo diſpẽſare & quo caſu diſpẽſatus an ſit tutus utroq; foro,& alijs quampluribus ſeq.*

Matrimonium prædictum uidetur prohibitum iure diuino, ita ut papa non poſsit diſpenſare.

2 *Declaratio leuiti.c.18.& qua litera ſit uera.*

3 *Quando agitur de fide ueteris teſtamenti, quibus uoluminibus ſtãdum eſt.*

4 *Declaratio Leuiti.c.xx.*

5 *Quæ perſonæ ſint prohibitæ matrimonium inter ſe contrahere iure diuino,& nu.7.*

6 *Declaratio euang.Matth.Mar.& Ioan.*

8 *Ius diuinum ſtrictè dicitur illud,quod continetur in ueteri & nouo teſtamento.*

9 *Præcepta leuiti,promulgata fuerunt ab ipſo Moyſe.*

10 *Vxor fratris,facta uidetur una caro,cum ipſo fratre,& num.187.& 310.*

11 *Et cognatus uidetur eſſe in eodem gradu attinentiæ,quo eſt frater,& ſic in primo & nu.12.*

Soror in i.gradu eſt & ſic prohibetur duci uxor à fratre,& nu.12 & 15.

13 *Matrimonium in primo gradu conſanguinitatis & etiam affinitatis de iure diuino uidetur eſſe prohibitum.*

14 *Affinitas poſt diſſolutionem matrimonij,adhuc durat cum ſit cauſa prohibitionis.*

16 *Ratio quare inter iſtas perſonas matrimoniũ ſit prohibitũ,& n.17*

18 *Ex iſtis coniugijs reprobatis,ſoboles non poſſunt ſuccreſcere.*

19 *Præceptum prohibens tale matrimonium uidetur eſſe morale , & num.ſeq.*

Præceptum morale,quale propriè ſit,& nu.20.& ſeq.22.23.

21 *Præceptum morale & negatiuũ,obligat ſemper & omni tẽpore.*

24 *Præceptum diuinum non poteſt tolli,niſi ab ipſo conditore.*

Papa an poſſit tollere tale præceptũ,& ſuper eo diſpenſare,& ſeq.

Inferior non poteſt tollere legem ſuperioris,& nu.25.& ſeq.

26 *Papa ſeruus dicitur.*

27 *Pontifici ſtatuenti contra legem diuinam, non eſt parendum, nec obediendum.*

28 *Par in parem non habet imperium.*

29 *Pontificis ſummi iudicium debet eſſe conforme iudicio & ſtatuto diuino.*

30 *Papa legem diuinam uſque ad animam & ſanguinem tenetur defendere.*

31 *Papa contra ius diuinum & præceptum morale, non poteſt diſpenſare.*

32 *Ius diuinum, & tale præceptum dicitur immutabile. & nu. 33.*

34 *Papa contra ius diuinum habens efficaciam de præſenti, & continens præceptum morale non poteſt diſpenſare.*

35 *Diſpenſatio eſt operatio miniſtrorum præſupponens inſtitutionē & fundamentum quæ concedi non debet ad deſtructionem illorum.*

36 *Papa non poteſt ſubuertere ius diuinum perpetuum & immutabile habens perpetuam cauſam prohibitionis, & no. 37.*

38 *Papa an poſſit diſpenſare in 1. gradu iure diuino prohibito, & qua ratione.*

39 *Et quid in gradibus iure & lege diuina prohibitis, & ſequen. & nume. 45.*

40 *Negatiua præpoſita uerbo poteſt, inducit præciſam neceſſitatē non diſponendi.*

Intellectus. c. literas. de reſti. ſpol. & nume. 39. 41. & ſeq. & 79. 180. & 307.

42 *Qui nihil dixit nec exceptuauit uidetur omnem caſum excloſiſſe.*

43 *Lex poſitiua, referens legem diuinam, non eſt diſpenſabilis per ſucceſſorem ad nutum.*

44 *Papa an poſſit in ſecundo gradu diſpenſare.*

46 *Diſpenſationes contra legem diuinam & preceptum morale facta decolorant ſtatum eccleſiæ.*

47 *Papa an poſſit diſpenſare contra ſtatuta poſitiua, quando diſcoloraretur ſtatus eccleſiæ, & ipſa eccleſia, ex tali diſpenſatione.*

48 *Capere uxorem fratris, uel aliam perſonam iure diuino prohibitā, peccatum eſt & turpitudo.*

49 *Papa an poſſit diſpenſare, ſi diſpenſatio haberet peccatum, & ad illud induceret diſpenſatum.*

50 *Papæ non eſt obediendum, quando ex obedientia ſequeretur peccatum à Deo prohibitum.*

51 *Nulla cauſa adduci poteſt, quin peccatum iure diuino inductum, non ſit peccatum.*

De ſe mala & reprobata concedi non debent.

52 *Conſuetudo inducens peccatum, non tenet nec ſubſiſtit.*

Idem quando eſt contra ius diuinum, & tranſgreßio ipſius peccatū induceret.

53 *Peccando nullus fidelis poteſt ſaluari.*

Pontifex, contra articulos fidei, & concernentes fidem non poteſt diſpenſare.

Nec in his quæ ſunt ita annexa articulis fidei, ſine quibus ſalus non poteſt haberi.

Chriſtianus ut ſaluari poſſit quæ debet credere, & ſeq.

54 *Actus indecens perſonæ pontificis reputari debet impoßibilis, & nume. 55.*

Potißimè ſi conſideratur indecentia reſpectu poteſtatis inducentis, hanc impoſſibilitatem.

56 *Diſſipatio magis nominanda eſt, quæ circa prædicta fit, quam diſpenſatio.*

57 *Diſpenſatus in iſtis à papa non remanet tutus nec ſecurus. cum diſpenſatio ſit nulla, nec tollat peccatum, & ſeq.*

58 *Diſpenſatio pontificis, continens iniuſtum, & peccatum, non reddit tutum diſpenſatum.*

59 *Præcepum de non ducendo relictam fratris in uxorem an fuerit abſolutè prolatum, uel conditionaliter.*

60 *Lex leuit. prædi. qualiter fuerit promulgata, ſimpliciter uel ſub cōditione.*

61 *Fratriſſa cogebatur contrahere cum fratre defuncti.*

62 *Tale præceptum qua ratione fuit inductum.*

63 *Tale præceptū leuiti an fuerit ante præceptum deuther. & ruth.*

Præcepta prædicta, an inſimul & eodem tempore fuerint promulgata.

64 *Præceptum deuthero. & ruth, fuit obſeruatum ante legem leuit. de qua in dicto. cap. 18.*

65 *Præceptum deutherono. ruth, & geneſ. an potius inducant exceptionem & diſpenſationem ad illud generale leuiti.*

66 *Et an potius induxerint legem generalem ad omnes, & nu. 68.*

67 *Diſpenſatio non continet pœnam ſed gratiam.*

Lex deuther. noua eſt, & obſeruari debet quo ad omnes.

69 *Lex prædicta allegari poteſt in deciſio. cauſarum, ſi per legem nouam non apparet immutatam.*

70 *Lex prædicta deutheron. continet præceptum generale, & non diſpenſationem, & nu. 71.*

Diſpenſatio non eſt lex ſed remißio legis facta ex ea ab habente poteſtatem.

71 *Diſpenſatio inducit relaxationē legis ex aliquo reſpectu, & cauſa,*

72 *Præceptum deutheron. prædictum non continet peccatum.*

73 *Caſus iſte, an ſit prohibitus lege euangelica, & ſeq.*

74 *Declarantur euangelia loquentia de Herode, tenente uxorem fratris, & ſeq. & nu. 89.*

75 *Mulier non poteſt habere duos maritos.*

76 *Nec dimiſſo primo poterat capere alium.*

77 *Ex Philippo fratre Herodis, aderat proles, & ſic ceſſabat præceptum mandans quod caperetur fratriſſa.*

78 *Iura ad concordiam reducenda ſunt.*

79 *Lex referens ſe ad aliam legem, ſecundum illam intelligenda eſt.*

80 *Doctorum auctoritas, an neceſſario ſit ſequenda.*

81 *Lex una generaliter loquens, poteſt diſtingui per aliam.*

82 *Papa an poßit diſpenſare circa legem diuinā, eo caſu quo dicta lex diuina reperitur limitata per aliam legem diuinam.*

83 *Vſura iure diuino, an aliquo caſu ſint conceſſa.*

82 *Papa an & quando poſſit limitare & declarare legem diuinā. & nu. 199. & alijs ſeq.*

84 *Præceptum diuinum non ſimpliciter ſed conditionaliter loquens ſi eſt renouatum per legem euangelicam ſimpliciter, an cenſeatur in totum ſublata conditio.*

85 *Lex euang. noua, quo caſu uidetur reformare legem diuinam antiquam, & ſeq.*

86 *Sanctus Io. Baptiſta non habebat facultatem legis condendæ.*

87 *Et quid ſi dicta ipſius ſint ſcripta in nouo teſtamento.*

88 *Et quid ſi ſimpliciter tantum referantur, an diſponant.*

90 *Talia præcepta de ducendo relictam fratris in uxorem, fuerunt miſtica, & figuratiua, & ſeq.*

Prima figura quæ ſuit.

91 *Alia figura traditur.*

92 *Alia traditur.*

93 *Præceptum figuratiuum ſeruare hodie apud chriſtianos eſſet iudaizare, & ſic peccare mortaliter.*

94 *Præceptū de baptiſ. circumciſione & ſabbato an euanuerit hodie.*

95 *Miſtica & figuralia hodie penitus ceſſant maximè ſignificante.*

96 *Miſticum licet ceſſet in figura tamen in quantum continet moralitatem, ſeu legem iudicialem, an remaneat firmum & ualidū, quo ad moralem intelligentiam ſibi annexam.*

97 *Figuratum & ſignificatum, an hodie remaneāt & debeant attēdi.*

98 *Lex Moſaica et deuther. an hodie debeat ſeruari in deciſ. cauſarū.*

99 *Præcepta omnia, nō continent moralitatem eſto quod eſſent diuina.*

100 *Et licet in ipſo figurato contineant moralitatem, tamen ſuper eo potuit Deus diſpenſare.*

101 *Papa an poßit facere de peccato non peccatum, quando peccatū eſt inductum mero iure poſitiuo.*

102 *Multa fuerunt permiſſa à Deo, quæ hodie prorſus denegantur, et ſequen.*

103 *Et quid ſi fuerunt permiſſa non perpetuo ſed figuratiuè.*

104 *Incluſio unius temporis, eſt alterius excluſio.*

105 *Lex deutherono. poſitiua, et iudicialis an poſſit per pontificem ſtatui, quòd ſeruetur, uel non.*

Lex iudicialis licet dicatur mortua, et non obliget, tamen obligabit ſi papa mandat illam ſeruari.

106 *Præcepta iudicialia ueteris teſtamenti obligant ſi ſunt confirmata per Papam.*

107 *Iudicialia quo reſpectu et qua de cauſa fuerunt inſtituta, et uſque ad quod tempus.*

108 *Miſtica et figuratiua fuerunt et ſunt ſublata.*

109 *Lex deutheron. de qua ſupra, uſque ad quod tempus durauit.*

110 *Papa an poßit perpetuare legem diuinam temporalem.*

111 *Et quid ſi lex diuina ſuit ſimpliciter prolata.*

112 *Papa ex magna cauſa, an poßit diſpenſare contrahi matrimoniū iure diuino prohibitum.*

113 *Præcepta ſecundæ tabulæ & alia moralia de quibus in lege Moſaica, et euangelio an poßint per papam in aliquo caſu particulari limitari et diſpenſari, et ſeq.*

114 *Papa licet generaliter non poßit iſta, an in caſu ſpeciali ſubſiſtente cauſa poßit et ſeq.*

115 *Papa licet in uniuerſo non poßit diſpenſare contra ius diuinum et morale, an in caſu particulari poßit.*

116 *Et an poſſit in primo gradu affinitatis.*

117 *Et quid*

117 Et quid in gradibus diuina lege prohibitis,& ſeq.& nu.312.
118 Ex cauſa multa permittuntur fieri quæ alias non licerent.
119 Quæ de nouo emergaat nouo indigent auxilio.
120 Præcepta moralia,an poſſint recipere interpretationem in aliquo ſpeciali,ex cauſa,& ſeq.
121 Ratio recta,dictat in eccleſia eſſe aliquem loco Dei, qui periculis & infirmitatibus penſatis poſſit obuiare.
122 Quando in caſu particulari iſtud fit,noa erit ſubuertere legẽ diuinam,ſed potius illam declarare.
123 Præcepta inducta fuere, ut conuenientia pluribus non ut omnib. & per omnia ſemper eſſent immutabilia.
Papa ſi ex cauſa diſpenſat in iſtis, non propterea dicitur facere cõtra iſta præcepta.
124 Lex Leuiti intelligenda eſt niſi ſubſit cauſa propter quã poſſit declarari & immutari.
125 Ius diuinum ex cauſa poteſt limitari & diſtingui.
126 Diſpenſatio papæ iſto caſu præferenda eſt iuri diuino.
127 Diſpenſatio prædicta tollit peccatum & diſpenſatus erit tutus.
128 Et diſpenſatum erit licitum ſublata obligatione iuris diuini.
Et quid in homicidio furto & teſtibus.
129 Diſpenſandi iuſta cã, an ſit pax & concordia,ac amicitia & confœderatio,& declaratur qualiter procedat,nu.207.&c.
130 Pax & concordia,plura habent priuilegia.
131 Diſpenſandi cauſa iuſta poteſt eſſe qualitas perſonarũ,& nu.237. & ſeq.declaratur.
132 Diſpenſandi iuſta cauſa poteſt eſſe euitatio ſcandali, & nu.241. & ſeq.declaratur.
133 Item & diuturnitas longi temporis quo diſpenſati perſeuerarunt in copula,& matrimonio,& nu.245.& ſeq.declaratur.
134 Iura uariantur ex proceſſu,& temporis uarietate,& nu.135.& 248.declaratur.
136 Diſpenſandi iuſta cauſa poteſt eſſe conſuetudo,& obſeruantia,& nu.249.& ſeq.declar.
137 Exempla plura in quibus papa diſpenſauit in grada prohibito iure diuino,& nu.138.& nu.251.& ſeq.declaratur.
139 Papa poteſt ex cauſa declarare, & limitare præcepta moralia & negatiua,& ius diuinum.
140 Præceptum aegatiuum decalogi non occides, qualiter interpretatum fuerit,& limitatum,& au.265.declaratur.
141 Similiter & illud noa furtum facies,& nu.266.declaratur.
142 Pro bono communi,& pub. poſſunt exponi bona particularia ſubditorum.
143. Et quid de illo præcepto,ſabbata ſanctifices, & nu.268.& 269. declaratur.
144 Et quid etiam de horis canonicis dicendis,& nume.145.& 169. declaratur.
146 Quid inſuper ſuper uotis remittendis, uel commutandis,& ſeq.& nu.149.et declaratur.nu.270.& ſeq.
148 Papa an poſſit diſpenſare ex cauſa,ut monacus ducat uxorem.
140 Papa ſuper decimus, an diſpenſare poßit, & nu. 151. & declaratur,nu.172.& ſeq.
152 Teſtium numerus de iure diuino qualis debebat eſſe, & declaratur,num.274.
153 Et de iure poſitiuo circa eos quid fuerit inductum.
154 Habere duas uxores de iure diuino prohibitum eſt, & an ſuper iſtud poßit diſpenſari,& nu.275.iſtud declaratur.
155 Iuramentum de iure diuino fuit inductum.
156 Papa ſuper eo an poßit diſpenſare,& nu.277. declaratur.
157 Papa an poßit diſpenſare in bigamo, & numero 178. & ſequen. declaratar.
158 Præcepta decalogi exceptis duobus, an ex caaſa ſint diſpenſabilia,& mutari poßint,& declaratur.nu.280.
159 Pontifici omnia licent, niſi contra fidem faciat,& nu.180.& alÿs ſcq.declar.
160 Pontificis poteſtas & præeminentia maxima, & declaratur.nu. 180.et ſeq.
161 Papa Deus eſt in terris.
162 Papa conſiſtorium & Dei,idem uidetur eſſe.
163 Papa uicarius Dei in terris.
164 Papa ex cauſa magna poteſt ſe intromittere in his,quæ ſunt iuris diuini,& declaratur.nu.288.
Poteſt ualidare matrimonium nullum,ex impedimento legis diuinæ declaratur.nu.286.& ſeq.
Cognoſcit etiam de articulis fidei,declaratur.nu. 189.& 190.
165 Sacrilegium eſt de eius poteſtate diſputare.

166 Papa in dubÿs põt declarare,an cauſa diſpenſandi ſit iuſta uel non iuſta,& eius declarationi eſt ſtandum.
168 Contra talem declarationem nulli licet contrauenire, & numero 285.& ſeq.
169 Et declarando ut homo errat, talis error non poteſt corrigi, niſi ab ipſo,declaratur.nu.284.294.& 300.
170 Papa diſpenſando contra ius diuinum ſine cauſa, peccat. & nume. 286.& 287.
171 Diſpenſatio tamen tenet.& nu.172.
172 Coniunctio matrimonialis licet reperiatur aliquo caſu prohibito, tamen eius diſpenſatio non uidetur prohibita,& declaratur.num. 287.& 291.& ſeq.
173 Diſpenſatio nulliter facta à quo poſſit reuocari,& nu.284.
174 Pontificis poteſtas maior reperitur in contrahendo matrimonium, quàm in diſſoluendo contractum.
175 Pluries contractum matrimonium tenet, licet ab initio ſit prohibitum contrahi.& nu.295.declaratur.
176 Multa facta tenent qua alias fieri non poſſunt, & nu.296.& ſeq. declaratur.
177 Diſpenſata per papam reperiretur deluſa, ſi diſpenſatio nõ teneret, & au.301.& ſeq.declaratur.
Auctoritate ſedis apoſtolicæ,quis non eſt decipiendus.
178 Saluus conductus datus bannito,obſeruandus eſt.
179 Inconueniens eſt,mulierem regiam reperiri concubinam ſi diſpenſatio non teneret.
180 Intellectus.c.literas,de reſti.ſpol.
181 Diſpenſatus noa poteſt ſequi conſcientiam propriam contra diſpenſationem,declaratur.nu.285.& ſeq.
182 Conſcientia non eſt facienda per quemcun q; ſuo capite.
183 Maximè ſi læderet alium.
184 Intellectus.c.ſunt quidam.
185 Papa ex mente legis diuinæ poteſt illam declarare.
186 Et ita declarando,ſtatus eccleſiæ non decoloratur, & ceſſant oĩa abſurda inconuenientia.
187 Vxor fratris, an ſit una caro cum fratre,qualiter intelligatur.
188 Pater & filius ſunt una, & eadem perſona, qualiter intelligatur.
189 Gradus primus affinitatis, qua lege ſit prohibitus. & nume.311. 317.& 343.
190 Vxori fratris adhibenda eſt reuerentia qualiter intelligatur.
191 Reuerentia quibus alÿs perſonis,quàm fratriſſæ debeatur.
192 Horror maior eſt coire cum ſorore,quàm cum fratriſſa.
194 Soror iure naturali,& diuino ante legem ſcriptam poterat capi in vxorem.
194 Diſpenſatio multipliciter deſcribitur, & alijs ſeq.
195 Diſpenſare,quid propriè ſit.
196 Diſpenſatio noa debet paßim concedi,ſed ex cauſa.
In diſpenſatione ut ſit bona,quæ requirantur.
197 Diſpenſatio in iure diuerſimodè recipitur.
198 Interpretatio largè dicitur diſpenſatio.
200 Papa poteſt declarare & limitare ius diuinum, non autem contra illud diſpenſare propriè.
Et quid in præceptis moralibus, uel in alijs inductis ex lege veteri vel noua.
201 Eccleſia in caſibus lege diuina prohibitis,non diſpenſat.
202 Diſpenſatio prædicta reperitur prohibita ex defectu poteſtatis, non ex defectu cauſæ.
303 Et an ex cauſa poſſit hoc relaxare, & diſpenſare in caſibus lege diuina prohibitis,& nu.204.
205 Et ſi aliquo caſu diſpenſat debet adeſſe cauſa quæ tollat peccatum uel quæ inducat maius bonum uel tollat maius malum.
206 Et cauſa propter quam diſpẽſat,debet eſſe rationabilis, neceſſaria, utilis,concernens utilitatem publicam, & non priuatas perſonas & per quam appareat illo caſu ceſſare rationem legis diuinæ prohibentis.& nu.239.
210 Pax non poteſt eſſe ubi inſidiæ latent.
211 Pax inducens cauſam peccati,imperfecta eſt & ſimulata.
212 Pax ex qua reſultat iniuſtitia & detrimentum animarum, non dicitur pax.
213 Diſpenſatio ſurreptitia & obreptitia, ipſo iure uitiat etiam in cauſa matrimoniali.
214 Diſpenſatio emanata ex cauſa falſa,& non uera,nulla eſt.
215 Diſpenſatio fundata ſuper qualitatibus falſis & nõ ueris,nulla eſt.
216 Diſpenſatio ceſſat, ceſſante cauſa diſpenſationis.
217 Motus proprius non tollit falſitatem cauſæ expreßæ.

218 Clau-

218 *Clauſula ex his & alijs cauſis &c. quid importet, & nume.232. & 233.*
219 *Aſſertioni pontificis, an ſemper ſit ſtandum.*
220 *An præſumendum ſit, ut actus diſpenſationis in dubio valeat in ea ſit permiſſo.*
221 *Maxi. cum actus ſit à principe ſupremo.*
222 *Quando princeps facit actum contra ius, in caſu in quo poteſt diſpenſare, intelligitur diſpenſaſſe.*
223 *Actus factus à principe præſumitur factus de plenitudine poteſtatis, quando aliter non poteſt ualere.*
224 *Actus in dubio præſumendus eſt factus, ut ualeat.*
225 *Diſpenſatio facta contra ius, non præſumitur facta ex cauſa niſi illa exprimatur & ſit certa, & aperta.*
226 *Cauſa debet exprimi, nec ſufficit* ꝙ *habeatur pro expreſſa, in caſu quo requiritur cauſa, ad eſſentiam actus.*
227 *Aſſertioni Pont. non eſt ſtandum, in his in quibus non habet plenitudinem poteſtatis.*
228 *Aſſertio pontificis, non ualidat actum minimè dependentem ſimpliciter à uoluntate ſua.*
229 *Aſſertioni prædicta, non eſt ſtandum in damnum alterius & aïarũ.*
230 *Maximè in concernentibus præiudicium animarum & peccati incurſionem.*
231 *Aſſertioni pontificis, non eſt ſtandum, quando per euidentiam facti indirectè oſtenditur oppoſitum.*
234 *Cauſa diſſimilis diſpenſationi factæ propter cauſam rationabilem non debet attendi.*
235 *Cauſa quando eſt expreſſa, alia non præſumitur.*
236 *Pontificis poteſtas ceſſat, quando facit, actum contra ius diuinũ.*
237 *Perſonarum acceptio reijcienda eſt.*
238 *Quanto quis maior eſt, tanto magis conſideratur maius peccatum.*
240 *Perſonarum qualitas & dignitas quo caſu debet attendi & conſiderari.*
242 *Princeps non debet uelle, niſi quod eſt æquum & iuſtum.*
243 *Veritas præferenda eſt cuicunque ſcandalo.*
244 *Maximè quando ſcandalum continet peccatum mortale.*
245 *Diuturnitas temporis aggrauat peccatum. & nu.246.*
247 *Gradus prohibitus lege diuina non defenditur tẽporis diuturnitate.*
249 *Conſuetudo ſuper matrimonijs illicitis & prohibitis lege diuina nõ debet attendi, & nu.250.*
251 *Exemplis non eſt iudicandum. & nu.252.*
253 *Exempla quando, & quo caſu debent attendi.*
254 *Argumentum ab exemplis quando ualeat.*
255 *Exemplis pontificis, quibus & quando ſit ſtandum.*
256 *Intellectus. c. fi. de diuor. & nu.326.*
257 *Proœmium inducit cauſam finalem illius diſpoſitionis.*
258 *Caſus inductus fauore fidei non debet trahi in conſequentiam.*
259 *Inducta propter infirmitatem aliquarum gentium non debent trahi in conſequentiam.*
260 *Caſus exceptuatus aliquo reſpectu, non eſt trahendus ad conſequentias.*
261 *Matrimonia contracta tempore infidelitatis, an durent illis demũ ad fidem conuerſis.*
262 *Diſpenſatio de qua in c. fin. de diuor. an ſit declaratoria iuris antiqui uel promulgatoria noui.*
263 *Finis correſpondere debet principio.*
264 *Si diſpenſatur aliquo caſu contra ius diuinum non erit ſtricta diſpẽſatio ſed impropria pro declaratione & interpretatione.*
267 *Feriæ an ſemper ſint ſeruandæ, & ſeq.*
272 *Papa an quando, & qua caſu poſſit decimas remittere. & ſeq.*
281 *Poteſtas illa quodcunque ſolueris &c. qualiter debeat intelligi & interpretari, & nu.282. & 283.*
285 *Diſpenſatus & male. non redditur tutus, & ſtare debet conſcientiæ ſuæ, & non diſpenſationi.*
287 *Papa diſpenſando contra ius diuinum peccat, & nulliter diſpenſat, nec ualet diſpenſatio.*
291 *Ducere in uxorem relictam fratris ſui prohibitum eſt & diſpenſatio etiam ſuper eo prohibita, & alijs ſeq.*
296 *Regula illa* ꝙ *multa fieri prohibentur facta tenent &c. recipit plures declarationes, de quibus nu.297.298.299.*
302 *Ignorantia iuris non præſumitur.*
304 *Scientia ex quibus præſumatur.*
305 *Pontifici diſpenſanti non eſt obediendum, quando diſpenſatio inducit peccatum, & eſt contra legem diuinam.*
306 *Proles quando & quo caſu debet reputari legitima propter ignorantiam parentum contrahentium in gradu prohibito.*
312 *Lex Leuiti an ſit moralis poſitiua, uel iudicialis.*
313 *Præceptum illud Leuiti, an ſit iudiciale, & hodie euacuatũ, & nu. 318. & ſequenti.*
314 *Et quid ſi lex poſitiua mandat illud ſeruari, & nu.318. & ſeq.*
315 *Et an ſit iudiciale.*
316 *Et quid ſi coniunctiones ſunt in linea tranſuerſali.*
317 *Affinitas quo ſtatuto & iure ſit prohibita, & nu.245. & 359.*
319 *Tale præceptum an fuerit morale omni tempore, & ſeq.*
320 *Et an omni tempore ante legem ſcriptam, uel poſt obligaret.*
321 *Lex moralis abſoluta dari ſolet.*
322 *Lex naturæ & moralis eſt indiſpenſabilis.*
323 *Lex naturæ quæ propriè ſit, ita ut immutabilis reddatur.*
324 *Lex naturæ & moralis, an poſſit diſpenſari quantum ad obſeruantiam & caſus particulares contingentes.*
325 *Maximè ſi præceptum non continet reuerentiam diuinam, ſed priuatam.*
327 *Qualitas addita enti, ponit illud in noua ſpecie.*
328 *Præceptum prædictum leuiti, quale fuerit.*
329 *Talis prohibitio, an inducat peccatum mortale.*
330 *Præcepta iudicialia, qua ratione non obligabant.*
331 *Papa an poſſit diſpenſare in præceptis poſitiuis utriuſque teſtamenti inſtitutis à Deo & concernentibus bonos mores.*
332 *Prohibitio prædicta qua ratione poſſet iudicari moralis.*
333 *Et etiam contra ius naturale.*
334 *Necnon & contra legem poſitiuam eiuſdem.*
335 *Matrimonia prædicta per gentiles apparent reprobata.*
336 *Mores boni & mali, ex quibus iudicantur & apparent.*
337 *Ius naturale dicitur quod conſiſtit in lege ueteris teſtamenti.*
338 *Et quid ſi conſonant primis principijs concluſionib. inde deductis.*
339 *Præceptum iudiciale poteſt etiam conſiderari morale & naturale.*
340 *C. tranſlato, de conſti. quo caſu procedat.*
341 *Lex Moſaica quando poſſit allegari & attendi.*
342 *Lex poſitiua referens ius diuinum & naturale non poteſt tolli per pontificem.*
344 *Intellectus. c. cum igitur. & c. primi. 35. q. 1.*
345 *Ante legem ſcriptam, multa permittebantur, quæ poſtmodum fuere prohibita.*
346 *Ratio naturalis ligabat etiam infideles.*
347 *Naturalis lex quæ propriè dicatur.*
348 *Lex Leuit. prædicta qualis ſit & in quo gradu naturalitatis.*
349 *Papa quando & in quibus caſibus poſſit diſpenſare circa præcepta moralia. & iuris naturalis. & nu.350.*
351 *Matrimonium inter relictam fratris mortui ſine ſobolẽ, & cognatam an ſit prohibitũ iure naturali, & papa poſſit ſuper eo diſpenſare, & alijs ſeq.*
352 *Ius naturale primæuum, propriè quale ſit.*
Dicto iure quæ matrimonia impediebantur.
Declaratio illorum uerborum, relinquet patrem & matrem, & adhærebit uxori, & cætera.
353 *Concubitus Loth cum filiabus, fuit condemnatus.*
Inter aſcendentes & deſcendentes, coitus etiam in brutis reprobatũ.
354 *Gentiles tales concubitus reprobarunt.*
355 *Matrimonia inter tranſuerſales, primæuo iure naturæ, non erant reprobata.*
Pluribus exemplis iſtud comprobatur, & ſeq.
356 *Patribus ſororibus copulabantur.*
357 *Matrimonia inter tranſuerſales, quo iure & qua lege ſint ꝓhibita.*
358 *Et quare differant iſta matrimonia, ab illis, inter aſcendentes & deſcendentes.*
359 *Affinitas quo iure præſtet impedimentum.*
360 *Ius naturale, quibus principijs fuit inductum.*
361 *Ius naturale quid ſit, & nu.370.*
362 *Matrimonium contrahi cum relicta fratris, an ſit prohibitum iure naturali.*
363 *Ius naturale propriè, quod dicatur immutabile.*
364 *Matrimonium prædictum quo iure fuit prohibitum.*
365 *Lex ut ſit bona, quid debet continere.*
366 *Prohibitio dicti matrimonij deſcripta in Leuiti. an ſit diſpenſabilis in caſu particulari, ſecundum materias occurrentes, & numero ſequen.*
367 *Ius naturale ex cauſa, an poſſit interpretari, & limitari, & pro parte tolli.*
368 *Ius diuinum in caſu particulari poteſt limitari.*
369 *Ius naturale pluribus modis capitur, & ſeq.*
370 *Ius naturale ut conueniat homini, & brutis quod propriè ſit.*

Ius

371 *Ius naturale prædictum dicitur ius diuinum, quando & c. Et an ſit diſpenſabile.*
372 *Ius diuinum continens moralia non miſtica, nec cerimonialia, dicitur ius naturale.*
373 *Præcepta moralia, contenta in lege ueteri, ſeu in euangelio dicuntur ius naturale.*
374 *Natura.n.hoc eſt ipſe Deus illud nobis tradidit, & docuit nos.*
375 *Ius naturale ſubiectum rationi, & conueniens homini, quem effectum producere debeat.*
378 *Ignorantia dicti iuris, neminem excuſat.*
379 *De lege naturæ, nedum ſunt illa principia, practica, uel concluſiones deſcendentes ex illis, ſed etiam illa quæ ſunt cōſona dictis principijs, & concluſionibus, & illis conformia.*
380 *Prohibitio dicti matrimonij, uidetur moralis, & inductu ſecundū bonos mores & contra malos & turpes.*
381 *Naturæ fœdus uiget inter has perſonas prohibens coniunctionem concubitus.*
382 *Prohibitio prædicta, quas perſonas comprehendat.*
383 *Gentiles abhorruere talia connubia multis rationibus.*
384 *Concubitus prædicti prohibiti ſunt lege ciuili.*
385 *Etiam de illa quæ erat relicta fratris.*
386 *Coniunctio prædictarum perſonarū, qua lege, & qua ratione, etiā hodie ſit prohibita.*
385 *Papa ſuper iſtis, an poßit diſpenſare, & ſeq. & nu. 392.*
387 *Abraham duxit Sarram in uxorem, neptem ſuam.*
388 *Tamar an fuerit filia Dauit.*
389 *Ottoniel copulauit ſe cum Anſa filia fratris.*
390 *De Adonia, & Abiſaac, quid fuerit ſecutum.*
391 *De Tamar, & filijs indæ remißiue.*
392 *Præceptum iſtud prohibitum, quo reſpectu poßit dici de iure naturali.*
393 *Conſuetudo contra tale ius inductu, nulla eſt.*
394 *Matrimonium inter relictam fratris, & cognatum, prohibitum eſt lege ciuili.*
395 *Item & lege canonica.*
396 *Item & ſtatuta eccleſiæ per concilium generale.*
397 *Papa an poßit diſpenſare contra concilia generalia, & num. 398. & 399.*
400 *Papa an ſit ſupra concilium.*
401 *Papa poteſt interpretari cōcilia generalia, & ſuper illis diſpēſare.*
402 *Statuta in concilijs generalibus non ſemper dicuntur edita ſpiritu ſancto.*
403 *Papa ſolus an poſſit tollere conſtitutiones conciliares.*
404 *Conſtitutio concilij tacitè habet clauſulam derogatoriam. Vnde ut papa deroget, ſpecialis mentio eſt facienda.*
405 *Et quid ſi in reſcripta apponuntur aliæ clauſulæ, an ex illis cenſeatur derogatum.*
406 *Papa an poßit diſpenſare ſuper iure poſitiuo, & ſtatutis eccleſiæ.*
407 *Papa de non licito poteſt facere licitum, & liberare aliquē à peccato inducta lege poſitiua, & nu. 412.*
408 *Lex ciuilis prohibet hanc diſpenſationem.*
409 *Eccleſia uniuerſalis regitur ſpiritu Sancto. Et ſtatuit ne circa hoc diſpenſaretur.*
410 *Papa an poſſit diſpenſare contra legem poſitiuam, fundatam ratione naturali, & ſuper iure diuino. & ſeq.*
411 *Iſtis concurrentibus non dicetur ſimplex & merum iu poſitiuū, ſed dependens à diuino, & à iure naturali.*
412 *Papa non poteſt tollere peccatum, lege diuina inductum.*
413 *Diſpenſatus iſto caſu, an remanet tutus & ſecurus.*
414 *Papa caſu quo poſſit diſpenſare ſuper tali matrimonio, an debeat hoc facere cum cauſa, & illa ſit exprimenda, & qualis requiratur, & quid ſi cauſa non fuit uera, & alijs præced.*
415 *Relicta fratris nō carnaliter cognita, ſed ſolum deſponſata, an poſſit capi in uxorem à cognato, & ſeq.*
416 *Matrimonium ſi impeditur ratione publicæ honeſtatis, an papa ſuper ea diſpenſare ualeat, & alijs ſeq.*
417 *Et quid ſi fuit deſponſata per uerba de præſenti, adhuc tamen non cognita.*
418 *Et quid ſi quis uult ducere ſororem uxoris, & ſponſæ, illa prima mortua.*
419 *Et quid de iure ciuili.*
420 *Impedimentum publicæ honeſtatis quo iure ſit inductum. Papa an poßit ſuper illo diſpenſare.*
421 *Adonias uolens copulari cum Abiſaac qua ratione fuit interfectus à Salamone, & nu. 422.*
423 *Concubitus prædicti qua ratione fuere prohibiti, per legem ciuilē.*
424 *Papa ſuper hoc impedimenta publicæ honeſtatis, an ſola uoluntate poßit diſpenſare, uel requiratur cauſa.*
425 *Et quid ſi dubium reſultat, an talis relicta fuerit cognita carnaliter à fratre præmortuo, an uero remanſerit uirgo. Et an eius aſſertioni in hoc ſit ſtandum.*
426 *In cauſis matrimonialibus, ſtandum eſt opinionibus doctorum canoniſtarum, & non theologorum, quando reperiuntur cōtraria.*
427 *In dubijs, et cauſis arduis, deciſio remittenda eſt correctioni maiorum habentium poteſtatem pleām determinandi.*

CONSILIVM. LXVIII.

DVBIVM Exoritur. An cognatus poſsit io uxorē capere relictam. q. fcatris ſui ſine prole defuncti, ex diſpeoſatione ſummi Pooti. ¶ Ad dubitationis dilucidationem, diſcutiendum primum erit. Au tale matrimonium ſit iure diuiuo prohibitū ſimpliciter, uel ſub qualitate aliqua, & ſucceſsiue, an ſuper eo Papa poſsit diſpenſare, & qoo caſu, & ita diſpenſatus ſit tutus utroq; foro. ¶ Secū do ao tale matrimoniom ſit prohibitum iure oaturali, & qualiter, & an ſuper eo papa poſsit diſpenſare, & ita diſpenſatus remaneat tutus in otroque foro. ¶ Tertio, an tale matrimonium ſit prohibitum inſtitutione eccleſiaſtica, & ſic iore poſitiuo, & ao papa poſsit ſuper eo diſpenſare, & ita diſpenſatus remaneat in utroque foro ſecurus, & totus. ¶ Quarto conceſſo ꝙ poſsit diſpenſari. An cauſa diſpenſationis, debeat neceſſario ſubeſſe, & exprimi, & qualis requiratur, & ſi expreſſa non fuit uere. Ao diſpenſatio ruat. Cum diſcuſsione aliarum qualitatū, & difficul-
1 tatū incideutium, & ex iſtis dependeotiū, & ſequentiū. ¶ † Circa primum, dicendum vr̄ pro parte negatiua ꝙ papa non poſsit diſpenſare ex quo tale matrimonium vr̄ iure diuino prohibitum, ut hr̄ leuit. c. xviij. ibi, & uaorem fratris ſui nullus accipiat, turpitudinem uxoris fratris tui oon reuelabis, quia turpitudo fratris tui eſt ubi do. ad Moyſen locutus eſt diceus, poſt moltas turpitudines, hanc eſſe unam, ſi accipiatur in oxorē re-
2 licta fratris. † Et licet Nic. de Ly. io ſua glo. ibi dicat, ꝙ tex. ille diſponens uxorem fratris ſoi, oullus accipiat, noo reperitur in
3 biblijs bene correctis, oec eſſe in Hebræo. † Ad quæ uoluminia Hebræa recurrendum eſt, & illis ſtandum cum ſuper fide ueteris teſtameoti agitatur. c. ut oeter. & ibi Doc. maximè Moder. ix. diſt. ꝙ ſequi vr̄ Io. malor. Tō qm̄ omnes tex. bibliarum cuiuſcunque Idiomatis ita ſe habēt, ab iſta cōi litera minime erit recedendum. Nec eſt uerosimile ꝙ Doc. Theologi diligentiſsimi indagatores ſcripturarum ſuper quarto ſēñarum, & alibi uiri nō modicæ auctoritatis. & doc. Cao. & quampluries alij citarent hunc tex. ſi falſo fuiſſet appoſitus. † Potiſsimum qm̄ cū eo
4 concordat tex. leui. c. aa. ibi qui duaerit uaorem fratris ſui rem facit illicitam, turpitudioem fratris ſoi reuelabit abſq; liberis
5 erit. i. filij qui oaſceotur ſpurij iudicabuntur. † Et quod tales perſonæ ſint dicto iure prohibitę ſuadetur, ea illis carminib. nata ſoror fratris & c. elicitis ex illis tex. de quib. ēt meminit gl. j. in c. gaudemus, de diuor. & gl. & doc. in d. ca. xviij. & huic opin. cōiter conſentiunt docto. Theol. ſuper. iiij. ſñiarum maximè Ri
6 car. diſ. xl. & Can. † & vr̄ ꝓprobari ex tex. euāgelico, ut Math. c. xiiij. & Mar. c. vj. dum Io. reprehendendo Herodem ꝑꝑ Herodiadem illi dicebat, oon licet tibi hr̄e uaorem fratris tui, de quo in §. Ioanoes. xvj. di. & forſam iſtud uoluit dicere Abb. in c. fi. de diuor. dum in ij. no. ex illo tex. colligit Papam poſſe ex cā diſpenſare ꝯ oouum teſtm̄ ſi eſt maxima cā, & idem ſentit tca. io c. lr̄as extra de reſti. ſpol. uer. opioioni aūt, ibi in gradib. diuina lege prohibitis, ubi gl. & Cano. cōiter iſtod no. & in uer. præterea melius, ibi in gradib. diuina lege prohibitis, & ſentit Spe. io tit. de diſpenſat. §. nunc breuiter dicēdum, uerſ. vj. In gra
7 dibus lege diuina prohibitis, & per doc. alibi pluries. † Et quod talis prohibitio ſit de iure diuino ſatis apertè probat tex. in d.
8 c. literas. † Et ēt quia ſtricte ius diuinum dr̄ illud ꝙ continetur in oeteri, & nooo teſtameoto. c. nou debet io princ. de conſar. & affin. & ꝙ reperitur in dioiois & ſacris ſcripturis. c. quo iure in prin. viij. diſt. & firmat gl. in uerſ. ualet in c. ij. de priuil. li. vj. tradit Abb. poſt aotiq. & ſequuntur Mod. in j. not. in c. humanum genos. diſt. j. & Gemi. io d. c. quo iure. col. ij. uerſi. huius timore, & firmat. ſ. Thom. ſecunda ſecundæ. q. ix. art. iiij. & q.
9 lxxviij. arti. ij. in fi. † Prout ēt qm̄ tale præceptum in leuiti promulgatum fuit ab ipſo Moyſe, quo fit ut taoto ſtrictius diuinū dicatur. c. Moyſes. vij. diſt. & c. in noua, uer. ꝙ ēt xvj. q. vij. c. cū

c. ulam

cām.uer.fi.extra de elec.& per.ſ.Thom.d.q.laaviij.art.ij.in fi.
10 † Vaor. n. ſratris mei facta fuit una caro cum fratre meo,iux-
ta illud diuinū.erūt duo in carne una,de quo in c.porro.xxxv.
11 q.v.Et mihi eſt in eodē gradu attinētiæ quo eſt frater,& ſic in
primo ſicuti eſt ſoror.& utraq; dicto iure prohibita, ut in d.c.
12 porro | ubi Grego. dicit aliter ſentientes eſſe Antichriſtos, &
ſentit magiſter ſententiarū in quarta diſt.xl.ubi Ricar. bona-
uen.Petr. paludē. & alij idem firmant.& ſ.Thom. in iij.par.q.
lv. art. viij. † Et ſicut primus gradus conſanguinitatis præſtat
13 impedimentum de iure diuino ita & primus gradus affinita-
tis, ut dicit. ſ. Bunauen.in i ij.diſt.xlvij. & probatur in c. non
debet extra de conſan.& affi.ubi ſcri.omnes tradunt & no.Ho
ſti. in ſum.ibi in arbore affinitatis primo gradu, & Io. And.in
d.arbore,in j.gradu,& alij doc.ponentes dictam arborē,& ſcri
ben.ſuper ea,& probatur apertiſsimè in leuiti.d.c.xviij.& d.c.
xx.& no.omnes fere Summiſt.in uer.matrimonium.iij.uer.Im
pedimentum.xv.† Durat. n. affinitas quæ eſt cā prohibitionis
14 post diſſolutionem matrimonij.xxxv.q.ult.c.fraternitatis, &
ideo durat effectus,qui eſt prohibitio copulæ coniugalis.c.cō-
iunctiones.ea. cau. q. iij. cum alijs allegatis per Aegid.Belle-
me.in conſi. xxviij.In facto mihi tradito.col.j.uerſi.durat.n. af
finitas ubi allegantur concor.| Certum eſt ēt fratrem prohibe
15 ri capere ſororē dicto iure diuino.d.c. leuit. xviij. & per doct.
oēs ubi.ſ̄.pariter ergo eodē iure prohibetur ſtatriſſa, quæ ad
inſtar ſororis hr̄ cū ſit facta una caro cum fratre meo,ut ſ̄.pro
16 batum eſt.| Inter iſtas.n. perſonas ita coniūctas naturali amo
re uigente obſeruanda erat dilectio reciproca,amicitia pax,&
amor naturaliſsimus , & repellendus ille qui uenit per connu-
biales amores tali dilectioni naturali repugnantes & applica-
biles alijs non ita coniunctis,ut inter eos fierent inter quos,nō
erat amor iſte naturalis,ut tradit Auguſt.xv.de ciuita.dei,ca.
xvj.relatus in c.cum igitur.xxxv.q.j.& tradunt Theolo. in iiij.
ſententiarum.q.xl.& Bacon.diſt.xxxviij.q.vj.& maximè Petr,
de Palu.adducens eādē reuerentiā adhibendā eſſe ſtatriſsis quā
17 exhibere debemus ſororibus.† Et qm̄ naturalis rō abhorrere
vr̄,quod mulier exiſtens in j.& ij gradu ſubijciatur uiro,ut col
ligitur in d.c.literas,& proſequuntur Can.in d.c.non debet,&
ponit Aegid.d.conſi.xxviij.col.j.uerſ.cū aūt,ubi adducit rōnē
prohibitionis eſſe ſolā uoluntatē dei,quæ eſt uera iuſtitia, qa
ita ipſe uult,ſm Auguſt. ibi alleg. & ēt reuerentia,ne turpitu-
do fratris reueletur,& ēt quia ultra horrorem,lex ciuilis dete-
ſtatur has nuptias imponendo pœnā.l.pe.l.fi.C.de inceſt.nup.
18 quia ſceleſtæ,turpiſsimę,& nefandæ.| Experientia enim, quæ
eſt rerū magiſt.e.quā ſit,de elec.li.vj.ſæpe uidimus ex iſtis con
iugijs reprobatis ſoboles non poſſe ſuccreſcere.c.ad ſedē,uerſ.
ſed experimento.xxxv.q.v.& aſſerit Grego.relatus a magiſtro
ſenten.in iiij.diſt.xl.q.j.artic.iij.& Imo.in c. j. col.ij. de ſponſ.
19 li.vj.& Io.de tabea.in uer.diſpenſatio,col. ij.q.iiij.| Et qm̄ ta-
le præceptum prohibens matrimoniū ꝯhi inter has perſonas
deſcriptū apparet in lege moſayca,& conuenit iuri,& dilectio
ni naturali,morale erit procedens ſm dictamē naturalis rōnis
ut innuit tex.in d.c.xviij. leuiti.ibi nis homo ad proximā ſan-
guinis ſui non accedet,ut reuelet turpitudinē eius & gl. ibi aſ-
ſerit tales accedentes,non reputari hoies,ſed iumenta, aperte
ſentiens eos iudicari, ut relinquentes uſum rōnis,& incurren-
tes uitiū ſeritatis,& cū ex dictamine legis diuinę ꝓcedat,mo-
rale erit,ut ſentit Richar.ſuper.iiij.diſt. xl. & ſequitur.ſ. Tho.
in j.ſecundæ.q.xcix.art.iiij.& hr̄ in c.fi.§.is itaq; diſt. vj .& ibi
20 doc.maxi.Præp.col.j.in prin.† Poſt alios dicens, morale præce
ptū eſſe illud,ꝙ refertur ad dictamen rōnis naturalis, ut hoies
ordinentur ad inuicē,& in deū,dummodo iſtud determinetur
per legē diuinā,ſeu humanā,ut eſt præceptum præſens,de quo
21 in d.c.xviij.& in alijs locis.ſ̄.alleg.† Et Abb.in d.c.literas,in v.
no.& col.iiij.nu.xij.in fi.aperte ſentit tale ꝓceptū eſſe morale,
& negatiuū,ꝙ obligat ſemper,& ad ſemper , & ſic oī tempore
per d.§.ſic itaq; & adducit archi de peniten.diſt. v. in ſum. &
Abb.in c.fi.col.j.uerſi.& ut clarius intelligas,extra de conſuet.
uolens diuina præcepta moralia eſſe illa quibus mores infor-
22 mantur.† Et qm̄ tale præceptum non continet niſi honeſtū, &
de cuiuſcunque generis uiro probabile,& dignū, nō aliud niſi
morale iudicandū erit,ut ſentiunt Mod.in l.j. §. ius naturale,
23 col.xxvj.uer.ſubſequenter gl.ff.de iuſt. & iu.† Et ꝙ ſit morale,
& non iudiciale,ſed perpetuū,& approbatū firmat. Aegid.d ꝯſ.
xxviij.col.j.uerſi. nec ualet ſi dicas, ubi ad id plura alia addu-
cit,& col.iiij.in fi.& col.v.in prin. ubi adducit doc. alios iſtud
tenere,& col.fi.uerſ.ij.dico,& inferius iſtud probabitur, dum
24 ſoluet obiectionib.ſ̄dis.| Solus igitur ipſe ꝯditor legis, po
terit tale ſuū diuinū ꝓceptū tollere , & ſuper eo diſpenſare, qđ
minimè facere pōt papa eius uicarius,& inferior, qui non pōt
mutare,nec deſtruere ordinē,& legē ſuperioris.c. cū inferior,
de maio.& obe.c.inferior.xxj.diſt.cle.ne Romani.§.j.de elec.
25 in cle.† Nec ſtatutū ſuperioris pōt tollere,ut poſt Innoc.tradit
Abb.& alij ſequunt in c.quæ io eccleſiarū,col.iiij.uerſ.ij.limi-
26 tarē,extra de ꝯſti.† Seruus.n.ut eſt ipſe papa,iuxta tradita in ꝓ
be.decret.in prin.non pōt legē dñi, & ſic dei tollere. l. nā & ſi
magiſtratus.ff.de arbi.l.ille a quo.§. tēpeſtiuū. ff. ad Treb.c.j.
27 x.diſt.l.reſcripta,ubi gl.& doc.C. de precib. impe.offe. † Nec
Pontifici ꝯ talē legē ſuperioris,& diuinā erit parendū,nec obe
28 diendū.c.Iulianus.c.qui reſiſtit.xj.q.iij.†.Et quia ſi par in pa-
rē non habet imperiū.c.innotuit, extra de elec.cū ſi.a fortiori
inferior ꝯ ſuperiorē,& illius ſtatuta poteſtatem habere nō de-
29 bet,ut per Spe.in tit.de diſpenſa.§. nunc breuiter.† Iudicium.
n.ſummi Pont. debet eſſe ꝯforme iudicio,& ſtatuto diuino.c.
ut noſtrum,extra ut eccl.benef.& per Abb.in c.de multa, col.
30 iij.uer.unde obſtat, extra de præb.| Legē enim diuinā tenetur
ipſe papa uſq; ad animā,& ſanguinē defendere.c.ſunt quidam
31 xxv.q.j.& per Abb.in c.literas.in v.no.de reſt.ſpol.† Hinc di-
cimus ſummū ponti. ꝯ tale ius diuinū & ꝯ tale præceptū mo-
rale non poſſe diſpenſare,cū contineatur in ueteri, & nouo te-
ſtā.c.qui omnipotentē.xj.q.iij.& d.c.ſunt quidā, & per dom.
32 Ant.in c.ſuper eo.de uſur.† Eſt enim immutabile.§. ſed natu-
ralia,inſt.de iu.natur.& per doc.maxi.do.Præpo.per tex.aper-
tū ibi,in c.fi.§.is itaq;,in vj.diſt.per Abb.& alios reperen.ext.
ix.col.iiij.uerſi.circa aliā,extra de conſuetu.c.fi.& per Gem.&
do.Præp.in c.ſicut.xiiij.diſt.& per eundē Abb.in c.ſignificaſti
33 col.fi.uer.& idē eſt,de elec.& alibi pluries, † & tradit Ant. Ro
ſel.in trac.de poteſt.ponti.ſol.mihi.lxxiij.col.iiij. uerſi. ſi uero
diſpoſitio,& ſol.lxxv.col.j.uerſi.quartum dubium,& uerſ. uel
diſpenſet in gradibus diuina lege prohibitis,& ſol.lxx. col. ij.
34 uerſi.ulterius dubitatur.† Et tradit ſan. Tho.iiij. quolibet. q.
xiiij.uolens non poſſe diſpenſari ſuper iure diuino,quòd habet
efficaciā de pñti,& continet præceptum morale,& Pet.Palud,
in tra.de eccl.poteſt,arti.v.uolens,ꝙ dicere aliquod eſſe de iu
re diuino,& nihilominus illud eſſe ſuppoſitum papæ, eſſet op-
poſitio in obiecto, quia papa non eſt ſupra ius diuinū,ſed ſub
35 ipſo , & ideo nullo mō pōt illud tollere, nec mutare. † Et idē
ſan. Tho.in iiij.diſt.xxvij.q.iiij. ea rōne, qm̄ operatio miniſte-
riorū eccleſ.præſupponit eius inſtitutionē , diſpenſatio aūt eſt
operatio miniſtrorū,quæ inſtitutionem & fundamentum præ-
ſupponit,& ꝯſr non poterunt , nec inſtitutionem, nec funda-
mentum ipſius mutare,ut in ſim.tradit Bar.in l. ambitioſa. ff.
de decr.ab ord.faci.& tradit Spe.in ti.de diſpenſa.§.quot ſunt
ſpecies,col.ij.uerb.prohibita eſt aūt,& in §.nunc breuiter dicē
dum,uerſi.alij dicunt,ubi proprie adducit.d.c.literas,& uerſi.
iij.ꝯeuangelium,ubi plura iura adducit,& in uerſi.vj.in gradi-
bus,& tradit Io. de tur. crem. Card. ſancti Sixti in ſua ſum. in
iij.lib.c.liiij.& lvij.& Inn.& ſequitur ibi Henri.boych,in v.di-
ſtin.in c.cum ad monaſterium,extra de ſta.regul.& Abb. in c.
non eſt uoti.extra de uoto,& ponit Ange. in ſua ſum. allegans
plures Thologos in uer.papa,in prin.& uerſicu.ſunt,& alia,&
Piſanel.in uer.diſpenſatio.col.ij.uerſi.item ubicunq; & Henr.
boych,in c.ex parte,el.ij.col.ij.uerſ.aut reſcriptum,& col.j.de
36 de offi.deleg.† Volens,ꝙ ius diuinum perpetuum,& immuta-
bile habens perpetuam cām prohibitionis non pōt per reſcri-
ptum Pōt.ſuberti,allega.tex.in d.c.lr̄as §.porro.& c.olim.viij.
q.j.& ſic proprie ad terminos nr̄os,uti allegat Specu.de Roſel.
ubi ſ̄.& in terminis,& caſu nr̄o, ꝙ non poſsit Papa diſpenſare
firmat Aegid.belleme.d.conſi.xxviij.per totum maxi. col.iiij.
uerſi.dña.B.& uerſi.ſeq.& col.pe.& fi.& idem Hent.boych,in
c.j.de conſti.col.iij.uerſi.aut quæris,nu.v.aſſerens Papam hoc
facientem errare,& idem in c.fi.in prin.de ſpon.duo. ubi ēt ad
ducit.d.c.literas,& ſentit Dec.in c.ne innitaris,col.ij.uerſi.&
rō vr̄,de conſti.† Et eſt bonus tex.in c.ſi Chriſtus,uerſi.quædā.
37 n.de iur.iur.quem adducit Gemi.conſi,xcvj. pro huius, col. v.
uerſi.charitas,uolens ius diuinum eſſe indiſpenſabile, ut ēt hr̄
in c.ſi is qui.xxiij.q.iiij.& per Io.And.in c. ij. extra de ſponſa.
& latè perſcriben in d.cap.quæ eccleſiarum,& in l.fi.C.ſi con
38 tra ius,& in l.oēs populi.ff.de.iuſt.& iu.| Et ꝙ papa non poſ-
ſit diſpenſare in iſto primo gradu iure diuino prohibito, ſatis
ſuadetur,qm̄ non diſpenſaret in lege ſua,& iure ſuo, ſed aliena
iſtud

iſtud expreſſe prohibente, ac diſponente primum gradum non
recipere diſpenſationem, ut poſt alios firmat Petr. de Palu. in
iiij. diſt. alj. Io. Baco. io iiij. diſt. axxix. q. vij. & apertiſsimè iſtud
probatur in d. c. literas, de reſti. ſpol. ubi diſponitur, ſedē apo-
ſtolicam non poſſe, nec ꝯſueuiſſe diſpenſare in gradibua diui-
39 na lege prohibitis. † Et iſtud ibi pluries, & geminitatis uicib.
replicatur ꝑꝑ qđ tanto enixius oñditur iſtud oīno eſſe prohibi
40 rum ad no. io l. babiſta, cum ꝯcor. ff. ad treb. † Et ēt quia nega
tiua ꝑponitur illi uer. pōt, ꝑꝑ quòd neceſsitatem præciſam nō
diſponendi introducit, ut per gl. in uer. non pōt, in c. j. de reg.
iur. li. vj. & pleoè per ſcrib. oēs. in l. gallus in prin. ff. de libe. &
poſth. & uer. ibi, pōt, ſtabit proprie in gradib. diuina lege ꝓhi
bitis, ut firmat ibi gl. in uer. nō pōt, in fi. i ul. opi. quā ibi refert,
41 quæ ſequēda eſt tanq̃ magis approbata ꝑ doctr. uul. † Et ēt qa
in prin. d. c. eſto ꝙ illa uer. uideanẽ eſſe enunciatiua, principali
ter tñ apparent ꝓlata ꝑꝑ ſe, & ideo diſponunt, ut plenè ꝑ Bar.
& alios in l. ex hac ſcriptura. ff. de don. Eo ēt qa in deciſ. ibi re
ferunẽ diſpoſitiuè, & pluries uerba ꝓdicta, ſedē apoſtolicā non
poſſe io dictis gradib. diſpēſare, & ſi aliquis caſus in quo papa
poſſet in iſto gradu diſpēſare dateẽ ſummus pōti. ibi oō ita ꝑci
42 ſe locutus fuiſſet, & de eo aliquā feciſſet mētionē. † Et nihil di
cēdo oēm caſum vr̄ eacluſiſſe, arg. c. ad audientiā, eẽ de decim.
& l. unicę. §. ſi autē deficiētis. C. de caduc. toll. & in l. in fraudē
43 in fi. ff. de teſtam. mil. cū uulg. † Et licet d. c. ſit lex poſitiua. Tñ
quia refert legē diuinā, nō erit quo ad iſtud caput diſpenſabilis
& per ſucceſſorē ad nutū mutabilis, ut plenè diceẽ inferius in
iij. prin. dubiu, & Abb. in d. c. literas, in v. no. hoc idē firmat, &
apertius, col. iij. in fi. uerſi. oppono vr̄ enim, aſſerens hoc eſſe nō
tādu, & tenēdū, quia nō pōt diſpēſare ꝯ ius diuinū motale, ꝯti-
nēs ꝑceptū negatiuū, quòd obligat ſemꝑ, & ad ſemꝑ, & oī tpe.
44 Et col. iiij. uerſi. q̃ro, recitādo opi. gl. & Io. And. † An papa poſ
ſit in ſecūdo gradu diſpēſare ſequiẽ opi. gl. dicēs eā ponere ueri
tatē, & doc. cōiter eā tenere, ꝙ non poſsit in linea inęquali, &
Car. Zaba. ibi col. j. uerſi. in glo. j. hoc idē ſequiẽ, ꝓut ēt firmat
45 ibi Imo. nu. vj. & aiij. † Et bene iſtud probaẽ, in c. pitaciū. axx.
q. iij. Vbi talis diſpēſatio in gradibus diuina lege prohibitis in-
terdiciẽ & gl. ibi iſtud ſequiẽ in primo gradu, licet in ſecūdo ui
deaẽ ſentire ex ſ. i poſſe diſpēſari, de quo inferius, & eſt optima
gl. in uer. ſacramētū, in c. fi. de tráſac. uolēs nullā diſpenſationē
ꝑ eccleſiā admitti circa gradus diuina lege prohibitos, quā ſe-
quunẽ quāplures doc. ibi ſcrib. & nō immerito ſtātibus rationi
46 bus de quibus. ſ. † Decoloraret enim ſtatus eccleſiæ, ex hac di-
ſpenſatione, & ideo nō ꝑmiſſa, ēt in caſu ſingulari. c. & li illa. j.
q. vij. gl. mag. ibi iſtud ſequiẽ in §. niſi rigor. uerſ. ſcias ergo, po-
nit Arcb. in d. c. ſunt quidā. xxv. q. j. & Spe. allegans alia iura in
tit. de diſpēſa. §. quot ſunt ſpecies, col. ij. uerſ. probibita aūt eſt,
& Fel. in c. ſi qñ. col. v. uerſ. fallit ſecūdo, de reſcr. nu. xvij. & in ꝓ
prijs terminis Roſel. in d. ſuo tra. car. mihi. lxxviij. col. iiij. uerſ.
ſed an ꝯ ſtatutū. ubi allegat Inn. & alios in c. quāto, de cōſuet.
47 † Volētes Papā nō poſſe diſpenſare ēt ꝯ ſtatuta poſitiua gene-
ralia, qñ decoloraret in tali diſpēſatione, eccleſia & ſtatus eius,
licet regulariter iſtud ꝯcedat, firmās in diſpenſatione matrimo
niali ēt in caſu particulari, & ſingulari iſtud ꝓcedere, & ſequi-
tur ſum. Piſanel. in uer. diſpenſatio, col. ij. uerſ. diſpenſatio uero
prohibita eſt, & Mod. in trac. de iu. iuran. in iiij. par. q. j. col. j. &
ij. uerſi. iiij. Papa, ubi abſolutè iſtud teneẽ, qñ ſtatus eccleſię de
coloraret, in tāgentibus ius diuinū, in quo ſucceſſor ligatur ꝑ
ſtaturū ſuperioris, adducēdo ēt Abb. in c. ſignificaſti. de elec. &
ſequiẽ Belleme. in d. ꝯſ. axviij. col. pe. uerſi. iij. eo quia eccleſia
48 iſtud abhorret, & reſpuit. † Prout ēt qm̃ capere fratriſſam, uel
aliam perſonā iure diuino prohibitā, peccatū, & turpitudo eſt,
ut expreſſe diciẽ in d. c. xviij. & xx. leuit. & probat tex. in d. c. li-
teras, uerſi. porro, ibi, ꝙ nō eſt ea fide. peccatū eſt & ex alijs ad
ductis ꝑ Fel. in d. c. q̃ io eccleſiarū, col. vij. uerſi. ceterū. nu. xxaj.
49 † Et ideo in hoc papa nō pōt diſpēſare, eo qm̃ ſui natura diſpē-
ſatio haberet peccatū, & per eā induceretur ad peccandū, cum
de ſe hoc malū ſit, & aperiretur uia ad ſcelus, & delictū, ꝯ text.
in c. & ſi Chriſtus, uerſ. quædā, de iu. iuran. quē adducit glo. in
uer. non pōt, in d. c. literas, & Gemi. in d. conſi. acvj. pro huius,
col. v. uerſi. charitas, & tenet Vincen. in d. c. literas, & Abb. iſta
adducens poſt Hoſt. & Henr. boych. in c. propoſuit, de conceſ.
præben. col. fi. uerſ. dicit tñ Hoſt. ubi pro hoc ēt adducit tex. in
c. j. xl. diſt. qñ eſſet peccatū mortale inductū lege diuina, ut eſt
præſens, & in terminis noſtris poſt alios ꝑeū relatos, tenet Bel
leme. in d. ꝯſ. xxviij. col. v. uerſi. iij. & tenet Io And. in regu. pec
catū, de reg. iur. li. vj. in mercurial. in ult. artic. & do. Ant. & alij
in c. ſuper eo, extra de uſur. & hr̃ in conſ. mihi. xlvij paucis utar,
col. ij. uol. quarto. conſi. Alex. & bona deciſ. Spe. in tit de diſpen
ſa. § nunc breuiter, uerſi. vij. in his, cū alijs adductis, ꝑ Fel. in d.
50 c. ſi qñ, de reſcr. col. j. ij. & iij. † In quibus concluditur papæ nō
eſſe obediendū qñ ſequereẽ peccatū a deo prohibitū, ut ēt pro-
batur in c. iulianus, & in c. qui reſiſtit. aj. q. iij. & plenius ꝑ Fely.
allegantē Theolog. & Can. alios in d. c. quæ in eccleſiarū, col.
vij. & viij. uerſi. cæterū, nu. xxaj, & num. aaxiij. uerſi. & adde, &
51 uerſ. ex quibus. † Vbi ſubdit nullā eām legitimam poſſe dari ad
faciendū peccatū iure diuino inductū intelligo, oō eſſe pecca-
tū, nec immerito, cū de ſe mala, & reproba, ſemper ſint mala, q̃
committ, & ꝯcedi non debent ēt ſi totus mūdus uterẽ, ut ēt
dirimus de illicitis per legem diuioam, aut naturalem rónem,
ut dicit do. Præpo. in c. quæ ꝯ in prin. viij. diſt. & in caſu noſtro
eſt bona deciſ. Roſel. in d. trac. car. lxv. col. ij uerſi. nā ēt, & fol.
lxa. col. iiij. uerſi. & primo dieā qñ peccatū prouenit ex lege di
uina, & car. laxviij. col. iiij. uerſi. itē non diſpenſat, ubi ex pluri-
bus ibi per eum adductis iſtud probat, & bona deciſ. Ino. poſt
alios, in c. fi. de tranſa. nu. vij. in fi. Volens papā non poſſe diſpē-
ſare, ut quis cōmittat peccatū mortale, uel ꝙ in eo remaneat, ut
ēt ipſe ſentit in d. c. propoſuit, nu. aavj. & tenet Henr. boych. in
c. j. de conſti. col. iij. uerſi. aut quæris, adducens Inn. & Hoſt. in
52 c. ex parte, & in c. fi. de ꝯſuc. † Et bene facit tex. in d. c. fi. uolēs
ꝯſuetudinem nutrientem peccatū, & inducentem ad peccandū
non tenere, nec ſubſiſtere. Potiſsimū qñ eſt ꝯ iua diuinū, & trāſ
greſsio dicti iuria peccatum induceret, ut poſt antiq. firmat ibi
Abb. col. ij. uerſi. & no. & Mod. oēs maxime repeten. allegātes
ꝯcor. deciſ. ibi proſequunẽ fol. xxij. col. iiij. uerſi. ij. ſit ꝯcluſio, &
fol. a. col. j. uerſic. extra glo. & in caſu noſtro ēt lex ciuilis tollit
53 hāc deturpatā ꝯſuetudinē, ut in l. pe. C. de inceſt. nup. † Et qm̃
nullus fidelis pōt ſaluari peccādo, & huiuſcemodi diſpenſatio
peccatū permittit, merito fieri nō potuit. Nā licet iſtud ſit cōe,
& uulg. ſummū Pont. non poſſe ꝯ articulos fidei, & eā ꝯcernen
tes diſpenſare, ēt iſtud cōiter teneẽ, ut diſpenſare nō poſsit in
his quæ ſunt ita annexa articulis fidei, ꝙ ſine eis ſalus haberi &
pręſtari non poteſt, ſecundum Ioan. de deo. in dicto c. ſunt qui
dam, & in §. fin. vj. diſt. & in cap. non ſatis in fin. lxxxvj. diſtin.
& ponit Spe. in tit. de diſpenſ. §. nūc breuiter, uerſi. ij. ꝯ decē, &
Io. And. & Ana. in c. cū Chriſtus, extra de hæręt quos refert, &
ſequiẽ Fel. in d. c. quæ in eccleſiarū. col. vij. nu. xxaj in fi. uerſ. &
idem tenet. Nec immerito, quia ſi Chriſtianus ſaluari cupit,
nedum credere debet, & ſequi ea, quæ in euangelijs, & epiſtolis
expreſſe habentur, ſed ēt alia quæ in ſacris ſcripturis deſcripta
reperiuntur, & iſtud potiſsimū, ut euitetur peccatū, in quo exi
ſtens, nullus ſalutē habere pōt, ut mandāt oēs, & uere Theolo-
54 gorum, & Can. concluſiones. † Et profecto nullus inficiabitur
pontificē hanc diſpenſationē ꝯcedentē indecenter ſe gerere, &
cū actus quo ad ſui perſonā ſit indecens, reputādus erit impoſ-
ſibilis, ſaltim impoſsibilitate morū de qua in c. nemo, de regu.
iur. lib. vj. & per Gemi. poſt Io. Mon. in c. ſuper eo, de hæret. eo.
55 lib. † Quanto ergo fortius ꝯſiderando indecentiā reſpectu po-
teſtatis, inducentē hanc impoſsibilitatē, ut ſentit Fran. de Mai
ro. in iiij. diſt. xix. q. j. artic. ij. & Car. in c. licet, de elec. & in c ꝑ-
pendimus, col. vij. de ſent. excom. & conſi. cxij. per prædicta, &
ſequitur Fel. in d. c. quæ in eccleſiarum, col. viij. uerſi. ex quibus,
56 nu. xxxiij. ¶ † Iſtis itaq; ꝯſideratis, non diſpenſatio, ſed diſsipa-
tio noianda erit ut tradit Archi. in c. ſequens. xj. diſt. & ſequun
tur ibi Gemi. & do. Præpoſ. & tradit Inn in c. cum ad monaſte
riū de ſta. mon. & gl. in c. ij. de ſciſma. & Spe. io tit. de diſpenſa.
§. qualiter, & qō in prin. uerſi. qualiter aūt. & Henr. boych. in d.
c. propoſuit, & firmat Richar. in iiij. diſt. axaviij. q. ix. in j. artic.
in fi. cū alijs adductis per Fel. in d. c. quæ in eccleſiarū, col. viij.
uerſi. & idē, nu. xxxiiij. & in c. præterea, de ſponſ. col. vj. nu. xix.
in fi. ubi ad id adducit iura, & ponit Car. in d. c. literas, col. ij. &
tradit ſan. Tho. & Io. And. relati per Abb. in ea. de multa, extra
de præb. col. iij. uerſi. itē & lex, & uerſi. conclude ergo, & in di-
57 cto. c. propoſuit, col. ij. uerſi. & in hoc pōt, & in alijs locis alle-
ga. per Dec. cōſi. cxij. col. j. in fi. uerſi. talis enim relaxatio. † Ex
quibus infertur, ꝙ diſpenſatus a ſede apoſtolica nō remanet tu
tus nec ſecurus hoc caſu; quo talis diſpēſatio eſt irrita & nulla;
nec tollit peccatum ut no. Hoſt. & alij ſcrib. in d. ca. fi. de ꝯſuc.
& Io. An. in rub. de ꝯſti. per tex. & ibi no. in c. fi. de præſcri. &
per no. in c. cum contingat de iureiu. & ꝙ non reddatur tutus
in foro conſcientiæ tenet gl. Abb. & alij in c. non eſt uoti extra

de uoto & gl.in d.c.literas & ibi Car.col.j.allegans allas deciſ.
tradit Inn.& alij ſcrib.in d.c.cum ad monaſteriũ, de ſtatu mo-
na.& in c.ij.de renũc.cũ alijs accumulatis ꝑ Fel.in d.c.q̃ in ec-
cleſiatũ,col.viij.uerſ.demũ,nu.xxxiiij.& in d.c.ꝓterea,de ſpon.
nu.xix.& ꝑ Abb.in c.ſignificaſti,col.ſi.uerſi.& idẽ eſt, de elec.
& ꝑ Gemi.& do.Præpoſ.in c.ꝯſequẽs,col.ij.uerſi. q̃dã ſunt.xj.
diſ.& ꝑ Henr.boyc.in d.c.propoſuit,de ꝯceſ.ꝓb.& iſtud ſequi
tur Aegid.d.ꝯſ.xxviij.col.iij.uer.itẽ probatur,& col.iiij.uerſic.
58 nec eſſet tutus,& ꝑ Dec ꝯſ.c xij.in ꝓemi,col.j.in ſi.uer.nec iſte
eſt tutus.†Et eſt bona deciſio.Ant.Roſel.in d.ſuo trac.ſol. mi
hi.lxxv.col.j.& ij.uer.quartũ dubiũ ẽ,ubi allegãdo plures deci
ſio.ꝯcludit diſpenſationẽ a ſede apoſt.emanatã ꝯtinentẽ euidẽ
ter iniuſtũ,& peccatũ,ut eſt qñ diſpẽſatur ſup gradib.l.diuina
prohibitis,nõ reddere diſpẽſatũ tutũ nec debet ſeruari,& ꝙ di-
ſpenſatus in hoc,põt eſſe iudex ſuę ꝯſcię & ꝙ potius debet pati
ſe excõicari,q̃ obtẽperare.d.diſpẽſationi,aſſerẽs ulterius idẽ eſ
ſe in ſuro ꝯtẽtioſo,qñ ꝑ diſpẽſationẽ inducũtur euidẽter mala
& tẽdentia ad peccatũ,ut eſt in caſu præſenti,& iſta opinio , &
para negatiua,ſatis põt reddi ꝯprobata ex his q̃ ſtatim adducen
59 tur ad ſoluendñ obiectus,qui ꝯ eã,& aduerſus prędicta poſſent
allegari.†Et primo nõ habet obſtare ſi diceretur, ꝙ dictũ præ
ceptũ de nõ ducẽda fratriſſa de quo in leuiti.nõ ſuit prolatũ ab
ſolute,ſed ꝯditionaliter,& in caſu ꝯditionis obligabit ad oppo
ſitũ,promulgatio.n. ipſius fuit , ut nullus aperiret turpitudinẽ
uxoris fratris ſui,niſi derelinqueretur a fratre pręmortuo,abſq;
liberis,ut aſſerit diuus Augu.ſuper leuit,in d.ca.xviij. pro hoc
adducẽs ſcripturã deuthero.c.xxv.cũ qua ꝯcordat Ruth.c. iiij.
& Geneſ.c.xxxviij.Iſto.n.caſu fratre præmortuo, abſq; liberis,
nõ erat prohibitus frater accipere fratriſſam quinimmo.d.l.di
uina ſibi mãdabatur,ut eã deberet capere , ut ſuſcitaret ſemẽ &
nomẽ fratris ꝓmortui,& hoc aperte probatur per tex.in c.ſi.ex
60 tra de diuor.& gl.ſi.ibi expreſſe ſentit.†Et ꝙ d.l.leuiti.fuerit ꝓ
mulgata cũ hac ꝯdõne,tenet gl.in uer.diuina lege,ibi,ſed hoc
recipit,in d.c.literas,& gl.in uer.per Moyſeu, in ca. j.xxxv.q.j.
& firmat Hoſ.in d.c.literas,& ſnm.Roſel.in uer. impedimentũ
quintũ;de cognatio.carnali.& Ant.Roſel.expreſſe in d.ſuo.tra
cta.ſol.mihi.lxxxvij.& ſeq.col.iiij.& ſeq.uer.ulterius dubitatur
& do.Præpoſ.in c.gaudemus.col.iij.in prin.uer.& ꝙ dr̃,de di-
uor.& ſentit Pet.de Palu.in iiij.diſt.in xl.uerſi.ſecunda ꝯcluſio
61 & Nic.de Ly.in d.c.xviij.†Et hoc idẽ hr̃ in c.olim.viij.q.j.& a-
pertiſsimè iſtud hr̃ Matth.c.xxij.& Mar.xij. & Lu. xx. Quibus
in locis refertur.d.l.Moſayca per quã fratriſſa inuita & nolens
cogebatur ꝯhere cũ fratre mariti ſui præmortui ,ſine ſobole ut
ſuſcitaret ſemẽ;& nomẽ &c.Et iſte vr̃ eſſe caſus præſens.ex quo
præſupponitur in facto primũ maritũ fratrẽ deceſsiſſe ſine ſo
bole & ꝯñr caſus iſte.l. diuina nõ erat prohibitus immo ꝑmiſ-
62 ſus.†Et ꝯſiderãdo rationẽ.d.præcepti de quo in deuther.ẽt ho
die vr̃ durare maximè cũ nõ reperiatur iure nouo diuino corre
ctũ nec mutatũ.arg.l.illud.ff.ad l.aqui. & l. ſancimus.C. de te-
ſtam.& l.præcipimus.C.de appel.c.de inceſtis,in ſi.xxxv.q.iij.
63 & facit.l.quoties.ff.de act.& obli. cũ ſi. † Nec dicatur, ꝙ iſtud
præceptũ deuthero.& Rut.fuit poſt illud leuiti.ut patet ex or-
dine ſcripturæ,quo dat̃ intelligi, ꝙ nõ eodẽ tpe,& inſimul fue
re ꝓmulgata,qm̃ iſtud potius innueret ꝯrium,tenendo ꝙ illud
deuthero.& Ruth.fuerit poſterius,& ultimũ,arg.c. non debet,
extra de ꝯſan.& affi.& corũ quæ hñr in l.pacta nouiſsima.C.de
64 pac.† Prout ẽt qm̃ illud deuther.& Ruth.ꝯſtat fuiſſe obſerua-
tũ,ante.l.datã Moyſi,de qua in d.c.xviij.leui.ut aperte proba-
65 tur Geneſ c. xxxviij. † Sicuti ẽt quãplura alia legalia apparent
fuiſſe antea obſeruata Nec ẽt dicat̃,ꝙ iſtud deuthe.Rut.& Ge
neſ.fuerit excep.q̃dã, & diſpẽſatio ad illud gñale leui. ordinata
ꝑ deũ ꝯditorẽ.l.diuinæ, q̃ exceptio hodie debet ceſſare in alijs,
ut tenet Pe.de Palu.in iiij.diſt.xlj.ſubdens ꝙ hmõi diſpenſatio
66 & excep. hodie non cadit in chriſtiano. † Nã apertè patet fuiſ-
ſe legẽ generalẽ latã ad oẽs gentes ad quas lex illa perueniſſet,
ut caperet fratriſſa in uxorẽ,fratre ꝓdefuncto ſine ſobole,ut di
cit tex.in d.c.xxv.deuthe.ibi lege debetur,& probatur in d. c.
ſi.de diuor.ibi,ſm̃ legẽ Moyſi,ubi papa loquitur liuoniẽſibus,
nõ Iudæis,& ꝓbat̃ in c.j.ibi,porro ad quoſcũq; lex peruenerit
xxxv.q.j. & ẽt iſtud ſuadetur,quod illud deuthero.fuerit pręce
67 ptũ,& non exceptio,ſeu diſpenſatio.†Nã ꝯtrafacienti impone
bat̃ pęna de qua Ruth.c.iiij.& ĩ d.c.olim.& geneſ.d.c.xxxviij.
de Onan filio Iudæ,quæ pęna non cadit in diſpenſatione,q̃ eſt
gratia.c.didici,in ſi.j.q.vij.ſeu indulgentia ſm̃ Bal.in addi. ad
Spe.in ti.de diſpenſa.cũ ſimi. & ꝙ fuerit præceptũ ſatis probat̃
per Auguſti.relatũ in c.olim,& in d.c.j.ibi,præcepit,& ibi,præ
68 ceptis.xxxv.q.j.†Et quia lex deuthero.noua lex appellatur , &
ſeruari debet quo ad oẽs gentes,ut probatur per tex. in c.ꝑ uẽ-
nerabilẽ.§.rationibus,extra qui fil.ſint legiti.& tradit Franciſ.
Areti.in cap qualiter,& qñ el,ſecundo,in primo not. de accuſ.
69 Põt enim allegari in deciſ. cãrum , ſi ꝑ legẽ nouã non apparet
immutata,ut in d.c.qualiter,& qñ,ubi Abb.Ant.& Fely. uo.&
hr̃ in c.j.& ibi Abb.de offi.de leg.tradunt Pau.de Ca. Alex. &
70 Mod.in l.j.ff.ſi cer.pet.& Fel.in c.ij.de reſcr.col.antep.† Et ꝙ
dicta lex deuthero.nõ ſit diſpenſatio reſpectu illius populi Iu-
daici,ſed præceptũ generale,ſatis ſuadetur,quia diſpenſatio nõ
eſt lex , ſed remiſsio legis facta ex cã urgente ab habente po-
teſtatẽ,ut probat tex.in c.requiritis.§.niſi rigor,& ibi gl. & do
cto.prima.q.vij.& ponũt Spe.& Bal.ubi ſ.& Abb. in c.de mul-
ta,col.iij.de præb.lex ãt prędicta deuthero.facta eſt gñaliter ad
oẽs perſonas,& ad omne tẽpos obligans eas in caſu ibi expreſ-
ſo ut ſupra probaui,ergo.& cæte.†Prout ẽt qm̃ diſpenſatio ten
71 dit ad remiſsionẽ legis,uel reſpectu perſonarũ,uel reſpectu tẽ-
poris,ut relaxetur lex uniuerſalis ex cã,ut dicũt Io.An.& Abb.
In d.c.de multa.col.iij.& in c.propoſuit,col.ij.de ꝯceſ.præb.&
ſan.Tho.in j.par.q.lxxxvij. arti. ult. Quæ quidẽ uerificari non
poſſunt in hac lege,& præcepto,deuther.quòd erit generale,&
obligatoriũ,nec immerito,ut fratriſſa ẽt inuita teneretur nube
re fratri ſui mariti præmortui ſine ſobole,qm̃ frater magis de-
bet eſſe ſollicitus de ꝯſeruatione nominis fratris ſui prædefun-
cti quã alius quiſq; extraneus.† Nec dici põt iſtud præceptum
72 deuth.ꝯtinere peccatũ,qm̃ hoc eſſet ualde abſurdũ,immo quo
damodo hæreticũ aſſerere, deũ feciſſe illã legẽ, & per eã mãdaſ
ſe peccatũ aliquod cõmitti.†Minus ẽt põt dici,caſum iſtũ eſſe
73 prohibitũ lege euangelica,ut Matth.xiiij.& Mar.c.vj.& not.in
c.cũ iuramento,extra de homic.†Qm̃ licet Ioannes ibi repre-
74 hendendo Herodẽ prohibitũ capere fratriſſam,nõ potuiſſet ha
bere relationẽ ad ꝯſtitutionẽ nouã eccleſiæ , & ad ius poſitiuũ,
de quo in d.c.ſi.de diuort.ex quo adhuc nõ extabãt,nec eo tẽ-
pore prolatæ erant dictę ꝯſtitutiones,ſed ſolũ ad præceptũ le-
uiti.c.xviij.& c.xx. ꝙ ſuo tẽpore iã erat prolatũ , & prohibebat
tales concubitus.Tñ qm̃ Phil.frater Herodis, & maritus Hero
diadis uiuebat,merito illo caſu Herodes fuit ꝓhibitus a Ioãne
& ꝙ phil.frater tunc uiueret,expreſſe ſentit Hieron. ſuper Ma
the.d.c.xiiij.narrans hãc hiſtoriã.†Et quia erat coniugata,ha-
75 bens maritũ uiuum.merito non licebat eã ducere,ex quo duos
uiros habere nõ poterat.c.gaudemus , de diuort.l.eum q. duas
C.de adulter.& inſt.de nup.§.affinitatis,uerſi. ꝙ ita, cum ſimil.
† Nec ẽt licebat dimiſſo primo capere alium iuxta ea quæ tra-
76 dunt in d c.gaudemus,cum alijs alleg.per Ang.in ſum. in uer.
matrimonium tertio,in xiij.impedimento,& in uer. matrimo
nium quarto. † Vel eo in caſu non licebat,qm̃ ex Phil. & Hero
77 diade,iã aderat filia,& proles,ut ſentit aperte Theo. ſup Mar.
d.c.vj.& Euſeb.ſup Lu.c.iij.Quo caſu,ſtãte prole habebat lo-
cum prohibitio,de qua in leuiti.& ceſſabat pręceptum de quo
in deuthero.ꝙ locum ſolum habebat,qñ ſine prole,& illa leui-
ti.ꝓcedebat qñ frater uiuebat , uel qñ mortuus erat relicta
prole.Nefarium enim erat,ꝯfratrẽ ſuum coire cum uxore eius,
cui illa debetur reuerẽtia,quæ & ſorori,ut dictum fuit ſuperius
& qñ frater mortuus eſt relicta ſobole , non erat conueniẽs ꝙ
ſuſcitaret ſemẽ,& nomẽ fratris præmortui,qđ erat iã ſuſcitatũ
78 exiſtẽte prole. † Et hoc modo ad concordiã reducuntur dicta
iura,ꝙ facere debemus.c.cũ expediat,de elec.li.vj. l. unica. C.
79 de inoffic.doti.† Nec obſtabit.d.c.literas, qm̃ relationẽ habet
ad legem,diuinam,ſm̃ quã debet interpretari,& intelligi. l. in
teſtã.ff.de ꝯd.& demõ.l.aſſe toto,cum uulgar.ff de hær.inſti.&
lex diuina relata in d.c.literas,diſponebat,& mandabat modo
& forma,quibus ſupra,non prohibendo, immo permittẽdo ca
ſum præſentem.Nec obſtabit naturalis ratio , abhorrens hanc
copulã,quoniã nõ põt iſto caſu ꝯſiderari, ut dicetur inferius in
80 ſecundo principali dubio.† Et auctoritas doct. ſentientium
legẽ leuiti.procedere ẽt iſto caſu nõ eſt neceſſaria, iuxta plenè
tradita,in l.j.ff. ſi cer. pet. Potiſsimum cum caſus iſte expreſſe
permittatur ẽt lege diuina,ut in deutero.& Ruth.& Geneſ.ca.
81 xxxviij. † Nec inconuenit ꝙ dicta lex leuiti. loquens gñaliter
diſtinguatur,& declaretur per aliam legem diuinam de qua ſu
pra,ut in ſim.hr̃ in l non eſt nouum,& l.ſequenti & ſeq.ff.de le
gi.& in l.ut gradatim.ff.de muner.bono. & pleniſsimè per oẽs
in l.j.§.nũciatio.ff de ope.no.nun.cum ꝯcordantijs & ex iſtis
patet tenendo hanc partem affirmatiuam ſublata eſſe quæ fue
re ad-

re adducta ſuperius in primo, & ſecundo fundamēto factis pro
82 a parte negatiua. †Prout ēt tollunť,nā poſito , qđ lex deuthero.
eſſet diſpēſatio,& limitatio facta a deo ꝯditore in illo caſu, eo
dē mō eodem et caſu papa poterit diſpenſare,ea quo reperitur
limitatus p legē diuinā , cuius exēplo ēt papa poterit eo caſu
limitare,ut tradit Inn.& Abb.col.iij.uer.circa primū,in d.c. q
in eccleſiarū extra de conſti. & ſequuntur ibi cōiter oēs ſcrib.
maaimè Fel.allegans alias deciſ.col.v.uer.limita cā primo, nu.
xxij.& col.vij.uer.cæterū,nu.aaaj.& Dec.ibi,col.vij.uer.modo
concor.& tradit Abb.in c.quāto,nu.v.in fi.de diuor.& Ang.in
ſua ſum.in uer.papa,nu.ij.& Gem.in d.§.is itaq; col.ij.uer.aut
nō uult,diſt.vj.& tradit Bar.in l.oēs populi,in iij.q. prin.ff. de
inſt.& iur.& ſequunť ibi ſcribē.maaimè repet.ſup d.iij.q. Bar.
in iij.cōclu.Cy.& alij in l.reſcripta,& in l.fi.C.ſi ꝫ ius, uel util.
pub.& Ant.Roſel.in d.ſuo trac.char.mihi.laaij.col.iij. & iiij.
uer.ad primū dico,& ꝓprie in terminis nr̄is char.mihi. laaxix.
col.ij.uer.ex iſtis infertur,uolens iſto caſu papā poſſe diſpenſa
re, ut ducatur fratriſſa , qñ frater mortuus eſt ſine ſobole , qm̄
83 iſto caſu erat permiſſum lege diuina. †Et firmat Alex. conſi.j.
& conſi.cia pro inueſtigatione,uol.ij.ubi loquitur de permiſ-
ſione uſurarū aliquo caſu ꝯceſſo iure diuino,de quo per doc.in
l.cūctos populos.C.de ſum.Tri.& fid.cat.maaimè p Io. Bap.
de ſ Seuer.car.vij.& ſeq.cū alijs ꝯcor. †Nec iſtis obſtat aucto-
84 ritas Io.Bap.de qua Matth.c.aiiij.& Mat.c.vj. Vbi ſimpliciter,
& ſine aliqua ꝯditione,& limitatione dať & in ducit dicta pro
hibitio,quo fit ut licet in teſtō ueteri,non fuiſſet data ſimplici
ter,& abſolute,ſed conditionaliter ſi mortuus eſſet frater cū ſo
bole qm̄ qñ ſine ſobole permittebatur p illud deuthero.c.aav.
& dictū fuit ſuperius. Tñ qa in lege euāgelica,& noua renoua-
ta eſt talis prohibitio ſimpliciter,& ſine ꝯditione,& limitatio-
ne aliqua concludendū vr̄ hanc nouā eſſe ſeruandā,uti iacet,ex
quo limitatio,& ꝯditio appoſita in lege ueteri,nō fuit renoua-
ta p nouā,ꝯñr de ea nō vr̄ habenda hodie aliqua ꝯſideratio,&
ſic iure hodierno euangelico quòd obſeruandū eſt,non pōt di
ci caſum iſtū iure diuino reperiri limitatū, ut pulchre adducē
do rōnes,& deciſ.hoc probantes,ꝯcludit Io.Bap.de ſ Seue. in
ſua repet.d.l.cunctos populos,car.vij.col.mihi prima,uerſi. nō
obſtat,& col.ij uer.ex prædictis ſoluitur. †Et hoc ſtante ceſſa-
85 bit iſta obiectio de iure diuino limitante hunc caſum , nā iſta
ceſſant poſito nunc pro uero,procedere illud quòd dicit Ioan.
Bap.in ſuo caſu,ut locū habeant qñ lex noua euangelica uoluit
nouā renouationē legē,& formam dare ſuper illo caſu iure di-
uino ēt illimitato,ut erat ibi in uſuris. †Quod ſecus eſt in caſu p
86 ſenti. Tū primo qa Io.Pab.illud dicens,nō habebat ptātem le
gem nouam ꝯdendi,& renouādi antiquam, ut traditur per gl.
xx.diſt.in ſum.& in c.de libellis,& per omnes , eadem diſt. per
Abb.& alios in cap.ne innitaris,de conſti.& in d.c.qualiter, &
qñ,il ſecundo,in prin.de accuſ & per ſcrib.in l.j.ff.ſi cer.pet. &
Mod.in c.j.de of.deleg. † Et licet reperiať talis auctoritas Io.
87 deſcripta in nono teſtō,& cenſeať per illud approbata, tñ uere
ibi non approbať,nec ſimpliciter,nec ſub aliqua cōditione,ſed
ſolū in euangelio referť narratiue,& renunciatiue. †Quero uer
88 ba,ita ſimpliciter relata,minimè diſponunt,ut traditur in ca.j.
de rer.permu.li.vj.& in l.unica.C.qñ non peten.pat.cum alijs
accumulatis per Mod.in l.licet ioter priuatos,col.ij.in fi.C. de
pac.Et ſuadeť,qm̄ Io.dicebat Herodi,non licet tibi,&c. habēs
relationē ad præcepta antiqua,quę non ſimpliciter,& omni ca
ſu prohibebant,ſed ꝯditionaliter, ut ſuperius diximus. †Et eo
89 magis iſtud ēt ſuadeť conſiderata materia ſubiecta, in qua Ioā
nes loquebatur,quæ erat qñ frater maritus adhuc uiuebat,uel
qñ aderat proles,ut dictū eſt ſupra,ſm quā ſubiectam materiā
interpretāda,& declarāda eſt talia locutio, & diſpoſitio,ad ple
ne tradita in l.ſi tibi.ff.ſi cer.pet.& in l.ſed & ſi poſſeſſori.§.idē
ſi iurauero ubi plene.Mod.poſt alios. ff. de iur. iur. & hr̄ in l.ſi
olei.C.loc.& in l.ſi nno,in prin.ff.eo.cū ſi.¶ †At tenendo par
90 tem negatiuam iſtis obiectionibus pōt reſpondere,præmitte n-
do illam maaimā,& uerā diſponentē ꝓceptū deutherono. cap,
xxv.& Ruth.iiij.& Geneſ.aaaviij.fuiſſe miſticū, & figuratiuū,
ne minuereť cultus dei,aut finireť generationū lineæ,ut ēt fir
mat Auguſti.ꝫ Manichæos,& ꝫ Fauſtum,lib.aaxij.c.ix.& x. re
latur ēt in c.olim.viij.q.j.ubi eaponiť dicta figura de capienda
fratriſſa.pro ſuſcitando ſemine,& nomine fratris ſine ſobole ꝓ-
defuncti,quæ hodie ceſſat in figurante,& ſignificante , licet in
figurato uigeat,& in ſignificato,ut probat ille tex. & gl. & alij
91 ſcrib.maximè Gem. †Aliā figurā dicti præcepti tradit Ian.Bo-
nauentu.in iiij.diſt. xlj. in dubijs literalibus,dicens , ꝙ iudæis
promiſſa erat perfecta benedictio in ſemine, ideſt in Chriſto,
& iō lex non debuit pati,ut aliquis eſſet ſine ſemine, ſi haberet
propinquum qui ſemen ſuſcitaret.Hodie aūt hæc promiſſio be
nedictionis eſt ſublata,Chriſto iam eahibito, & iō ceſſare de-
92 bet apud Chriſtianos. † Aliā ēt figurā dicti præcepti , tradunt
Io.de Lig.& do.Præp.in c.ad audientiam,extra de ſpon.col.ij.
uer.gl.in uer.ſpon.quæ ēt hodie penitus ceſſat,& gl.in uer.ſpō
ſam,in d.c.ad audientiā aperte dicit tale pręceptum deuthe.de
quo in d.c.olim.& in d.c.fi.de diuor.olim fuiſſe miſticū,& ho
die penitus ceſſare,& do.Præp.ibi.d.uerſi.dicit ſcrib. hoc cōi-
ter tenere,ꝓut idem ſentit in d.c. fi. in iiij. no. dum ſe remittit
ad gl.in d.c.ad audientiam,& apertiſsimè iſtud firmat Abb.in
d.c.fi.in j.no.in fi.dicens illud de ſuſcitādo ſemine cum fratriſ
ſa fuiſſe inſtitutum in figura,quæ hodie ceſſat,cum ueritas illu
xerit,& hoc idem ſequitur Pet. de Palu. in iiij.diſt. alj. & ſan.
Tho.in iij.par.q.lv.artic.viij.& d.diſ.alj.artic.a.in rn̄ſione ad
ſm,& alij q̄plures Theo.& Io.Baco. in iiij.diſt.xxaviij. in vij.
q.ubi aſſerit,illud præceptum figuratiuum fuiſſe datum iudęis
93 ꝙ hodie apud Chriſtianos ceſſat. † Si enim illud ſeruareť eſſet
Iudaizzare,& ꝯñr peccare mortaliter,ut hr̄ in c.j.de purifi.poſt
par.& ibi tangit Abb.uolens hmōi præcepta figuratiua, hodie
euanuiſſe,ut eſt tex.clarus in c.fi.§.is itaq; vj.diſt.& ſequuntur
ibi doc.maximè Gemi.col.ij.& do Præp.col.j.uerſi.& quantū,
& per eoſdem in c.cum enixa. v. diſt. & probať in c.cum cām,
de elec.& in c.in noua.xvj.q. vij. † Et ſatis iſta probanť ea bis
94 quæ hn̄r in c.tranſlato,eā de ꝯſti.& ibi glo. & doc. tangunt,&
Henryc.boych.in c.j.eo.tit nu.iiij.uerſ.cæremonialia uero ian
gentes illud de baptiſmo,& circuncisione,ac de Sabbato, & ēt
per Imo.Ab.& alios ſcrib.maximè repetentes ſol.mihi.ca. col.
iiij.uerſi.opponiť multipliciter,in c.fi.de ꝯſue.col.mihi.ij.uer.
unde pro clariori, ubi ponit plures ſpecies præceptorū diuino
95 rum,prout ēt facit boych.ubi ſ. †Et ꝯcludit allegando iura mi
ſtica,& figuralia hodie penitus ceſſare,maaimè in ſignificante
prout ēt dicit Ang.in ſua ſum.in uer.pręceptum.j.§.uolens ho
die ſeruare hmōi figuralia eſſe peccatum mortale,ea quo p le-
gem gratiæ & nouā effecta ſunt mortua, & ſi ſeruani erūt mor
tifera,qa eſſet iudaizzare,ut ēt tradit.ſ.Tho.in j.par.q.ciij. ar
tic.iij.dicens , ꝙ ſicut præiudicať ueritati fidei tenendo Chri-
ſtū eſſe uenturū in carnē ex quo uenit.Ita præiudicať ſi qa ſer-
uaret ceræmonialia,& figuralia uentura ſignificantia,quæ nūc
actu apparent exhibita,ꝯñr cū dictū præceptū de ſuſcitando ſe
mine cū fratriſſa,& limitatio in hoc ꝯceſſa, quo ad prohibitio
nē de qua in leuit.c.xviij.& aa.apparent manifeſte fuiſſe miſti
ca ſingularia & cæremonialia hodie apud Chriſtianos ceſſan-
tia,de illis nulla habenda eſt ꝯſideratio,ex quo &c.& ſic præce
ptum leuit.gn̄ale remanebit hodie firmum ēt iſto caſu reiectis
iſtis miſticis,& figuratiuis,& ꝙ hodie iſtud deuthero. penes fi-
deles ceſſet tenet poſt alios Belleme.d.ꝯſ.aaviij.col.iiij. uerſic.
96 tñ ſi petať & in uerſi.ſed opponens,& col.pen.uerſi.quartū mo
tiuū. †Nec obſtabit ſi dicať,ꝙ licet iſtud miſticū ceſſet reſpectu
eius,quòd ꝯtinebať in figura,& cortice uerborū, tñ quatenus
in ſe ꝯtinebat moralitatem,ſeu legē iudicialem,quæ iſto caſu p
diſpenſationē Pontificis mandať ſeruare, remanebit firmū , &
ualidū potiſsimū quo ad moralem intelligentiā ſibi anneaā,ut
eſt tex.expreſſus in d.§.is itaq;.vj.diſt.& tradunt ibi doc maai
mè Gem.& do.Præp.col.fi.& Mod.in d.c.fi.de ꝯſue.uerſi.ſupe
rius allegato ,& Henri.Boych in d.cap.j.col.iij.num.iij. & iiij.
97 ¶ †Obiectio enim iſta ceſſat,nam figuratum, & ſignificatum
bene hodie debet attendi, & remanere ꝙ figuratum in caſu no
ſtro ꝯſideratum ſm figuras præællegatas nihil in oppoſitū fa-
cit ꝯſiderando actū ſignificatū iā ſecutū , ſi aūt ꝯſiderſimus fi-
gurā,& uerborū corticē uolentē fratriſſam poſſe duci pro ſuſci
tando ſemine nullā in ſe ꝯtinet moralitatē,ut de ſe patet,& ꝓ
batur in d.c.aviij.& xx.leui.& in d.c.literas, ꝙ ad hoc adducit
Henri.boych.in c.ex parte,il ſecundo de of.de leg.col. j. uerſi.
aut eſt ꝫ ius diuinū ꝯñr reſpectu ipſius figuræ,& corticis uerbo
rum hodie nihil remanebit cū in illis nulla conſiſtat moralitas
nec eis aliqua ſit annexa,ut a ꝫrio ſenſu innuit tex.in d.§ is ita-
que & apertè vr̄ hoc ſeruare Hēri.boych.in d.c.j.col.iij.nu.i j.
& repetē.apertius,& clarius in d.c.fi.nu.ia.col.iiij.uerſ.oppo-
nitur multipliciter,nec obſtabit illud deuthe.continere legē iu
dicialē nam ſtatim iſtud declarabit, & poſito ꝙ hoc eſſet tñ ēt
illud erat miſticū , & figuratiuū quòd hodie apud Chriſtianos
nullo modo debet ſeruari qa eſſet iudaizzare, & peccare mor-
taliter

98 taliter,& c.fi.ex̃ de diuor. nihil obſtabit ut inferius dicet.† Et
ad oĩa illa diſponẽtia legẽ moſaycã, & deuthe. ẽt hodie debet
ſeruari,& poſſe allegari in deciſ.cãrũ &c. Reſpondet ꝓcedere
niſi eſſent miſtica,& figuratiua q̃ penitus ſunt ſublata,& hodie
ceſſant nec obſtabit illud Matth.xxij.& Mar.xij.& Luc.xx.qm̃
ea reſpõſione Chriſti data illis ipſum interrogãtibus ſatis colli
git illud de quo in dicta lege Moſayca fuiſſe figuratiuè dictũ,
ꝓut ẽt nõ obſt.qm̃ ſimplr̃ & enũciatiuè dicta lex Moſayca re-
ferebat ab illis nõ cognoſcẽtib.figuratũ cũ quo loquebant, &
idõ talis enũciatiua relatio diſpoſitionẽ nouã minimè induxit,
ut dixi ſuperius, & ſiue illud deuth. capiat ut pceptũ gñale ſiue
ut diſpẽſatio,& limitatio nihil obſtabit cum oĩ reſpectu fuerit
99 miſticũ,& dictũ in figura.† Nec obſt. dicere ꝙ deus non man-
daſſet illud de quo in deuthe.ſi fuiſſet peccatũ & ſi nõ ꝯtineret
moralitatẽ,qm̃ nõ oĩa pcepta moralitatẽ ꝯtinẽt eſto ꝙ ſint di-
uina ut dicet inferius, & deus mãdauit illud in figura quæ be-
100 ne ꝯtinet moralitatẽ ĩ ipſo figurato.† Et licet quo ad illud ꝙ
ꝯtinebat in figura & cortice uerborũ nõ poſſit dici ſuiſſe lici-
tũ & morale,ut ſuperius de oĩbus fuit dictũ & oſtẽſum, tñ ipſe
deus potuit ſup eo diſpẽſare,& de peccato facere nõ peccatum
101 in iure ſuo & lege ſua,ẽt de nõ licito licitũ.† Potiſsimũ ꝯſide-
rato figurato ſicuti Papa põt facere de peccato nõ peccatũ qñ
peccatũ eſt inductũ mero iure poſitiuo ut p Abb.in d.c.ꝓpo-
ſuit,col.fi.& dicã inferius, qñ aũt peccatũ mortale inductũ eſt
lege diuina licet deus aliquo caſu poſsit illud tollere, ut fuit in
iſto figuratiue q̃ ſublatio ſecuta figura hodie ceſſat,tñ Papa nõ
põt illud tollere ut p Abb.in d.c.ꝓpoſuit,col.fi.& plenè ſupe-
102 rius dictũ eſt,qa inferior eſt & ſeruus &c.† Sicuti ẽt deus pro
miſit in caſu.c.gaudemus,uerſi.porro, de diuor.qđ hodie ceſ-
ſat,& denegat Põtifici & alibi ẽt iſtud repetit ut in Abraã cui
fuit pceptũ occidere filiũ,in Sanſone ut ſe interimeret cũ Alo-
philis &c.& in terminis noſtris ꝙ deus potuerit, & Papa non
poſsit tenet Aegid.Belleme.d.ꝯſ.xxviij.col.pen. uerſi. nec ob-
103 ſtat in prin.† Et deus iſto caſu illud permiſit non ꝑpetuo, ſed
tpaliter quouſq; ueniret & adimpleret figura ut eſt tex.apertus
in c.ij.in fi.xxxv.q.j.qua figura iã ſecuta ceſſat promiſsio & ſu-
mus in regula penitus prohibitiua argu.eorũ q̃ hñr in l.in tem
104 pns.ff.de hær.inſt.& in l.imperator.ff. de poſtu.† Et incluſio
unius tpis erit alterius excluſio.c.nõne. de pſump.l. cũ prætor.
105 in prin.ff.de iudi.cũ ꝯcor.† Et ex illis ẽt tollit ſi diceretur di-
ctã legẽ deuthe. fuiſſe poſitiuã ſeu iudicialẽ,qa lata pro regimi
ne reipublicę,& pro deciſione cãrũ determinata, & ꝯñr erit in
ptãte Põtificis ordinare,an debeat ſeruari uel nõ,habet. n. au-
ctoritatẽ iſtud interpretãdi,& ſtatuẽdi licet.n.lex iuditialis di-
cat mortua,& nõ obliget, tñ iſtud ꝓcedit niſi hñs ptãtẽ ut eſt
Papa mãdet illã ſeruari, eo nãq; caſu obligabit ut ius poſitiuũ
ſm Scot.in iiij.diſt.xij.q.v.& fiet iſtud ſine peccato ſm.ſ.Tho.
106 j.ij.q.ciiij.artic.iij.† Qñ.n pcepta iudicialia ueteris teſtamẽti
ſunt ꝯfirmata per habentẽ ptãtẽ tenent & obligãt,licet aliter eſ
ſent mortua,ut no.aliqui in d §.is itaq;.& Imo. in c.ſin.col.iij.
de ꝯſue.& in l.ſtipulatio hoc mõ ꝯcepta,col.iiij.de uer.obl. &
per Ange.in ſum.allegantẽ alios in uer.pceptũ.§.j.uerſ. pcepta
uero,& Alex.ꝯſ.xiij.attentis,nu.xvj.col.vij.& p Mod.in l.q ſe
107 patris nu.xxv. C.unde lib.† Fuerũt n. inſtituta ad diſponẽdũ
ſtatũ populi iudaici qui ordinabat ad Chriſtũ p cuius aduẽtũ
mutato ſtatu amplius iſta iudicialia nõ obligãt,ut v.diſ.i prin.
108 & c.j.de purifi.poſt par.† Et eſto ꝙ fuerint miſtica,& figura-
tiua quoad moralitatẽ,& ꝯñe ſublata.d c.trãſlato, & per Apo
ſto.ad Galat.v.& ad Hebr.vij.ubi Augu.idẽ firmat.Tñ vr̃ quo
ad iudicia remãſiſſe ſecuta approbatione põtificis ordinãtis il-
109 la ſeruari.† Ceſſant enim illa qm̃ per d.l. deuthe. deus in illo
caſu remiſit peccatũ,& de nõ licito fecit licitũ nõ perpetuo ſed
tẽporaliter & figuratiuè & ſecuta figura,& adueniente tpe ip-
ſius ac exhibito figurato remãſit eo caſu peccatũ & illicitũ vt
prius erat per legẽ leuit. Nec illud deuthe.adimpleta figura,&
adueniẽte tpe amplius ſubſiſtit ẽt capiendo illud in uim legis
poſitiuę,ſeu iudicialis quia oĩ reſpectu ceſſauit,& remãſit illici
tũ licet nõ appareret aliter per nouã legẽ reuocatũ, qa nõ erat
opus reuocatione cũ ad tpſs,& figuratiue fuerit promulgatũ,&
figura ac tẽpus iã uenerit.& ceſſet rõ qua dictũ pceptũ fuit per
deũ inductũ ut dicit Augu. relatus a Gratia.i c.cũ igit,circa fi.
110 xxxv.q.j.ibi illud aũt.† Et mõ Papa nõ põt mandare ꝙ illud
obſeruaret nec in ptãte ſua eſt iſtud facere perpetuare legẽ tẽ-
poralẽ & ordinare ꝙ cõmitteret peccatũ mortale lege diuina
ſtatutũ,& ſi hoc faceret nõ eſſet niſi iudaizare & peccare mor-
taliter,ꝯñr ſibi prohibitũ licet deus iſtud permiſerit figuratiue
& ad tẽpus,ut ſ.& ſic quo ad oĩa ẽt iudicialia, ceſſat modo di-
111 cta lex figuratiua & ad tẽpus permiſſa.† Et ſuperius ꝯ ꝯriũ ad
ducta,ut ea ipſorũ lec.apparet locũ habẽt, & procedũt qñ lex
iudicialis fuit ſimplr̃ promulgata,& non ad tẽpus & qñ per eã
nõ permittebat auctoritate diuina illicitũ ꝙ ab ipſo poterat fie
ri & põtifici poſtmodũ fuit penitus denegatũ,ut patet ẽt in d.
112 c.gaudemus,& alijs exẽplis.ſ. adductis.¶ Cõtra ẽt partẽ ne
gatiuã,tenẽdo ꝙ tale matrimonium in caſu iſto ſit iure diuino
ꝓhibitũ põt adduci illud qđ vñr tenere q̃ plures uolẽtes Papã
ex magna cã poſſe diſpẽſare ut ꝯhat ẽt in gradibus lege diuina
prohibitis ut eſt Sco.Alex.Henri.& Mairo.relati in ſum.Ange.
113 in uer.Papa.§.j.uer.ſunt & alia,& uerſi. & in iſtis.† Dicentes
ꝙ præcepta ſecundæ tabu. & alia moralia data in lege Moyſi,
& in euãgelio poſſunt per Papã limitari & diſpẽſari in aliquo
caſu particulariter occurrente,ut ẽt tradit.ſ.Tho.in j.ij. quæſt.
lxxxvij.arti.ult.in fi.& idẽ Ang.in uerſ.diſpenſatio.§.iij.& aper
tius in uerſi.impedimentũ.xviij.§.ij.uerſi.alia ſunt impedimẽ-
114 ta.† Vbi in terminis noſtris dicit ꝙ licet papa non poſsit gene
raliter tollere impedimenta iure diuino exiſtẽtia, tñ in aliquo
caſu ſpeciali ſubſiſtente legitima cã poterit diſpenſare in gradi
bus diuina lege prohibitis, & in caſu noſtro per Aegid. dicto
conſi. xxviij.col.iij.uerſi.in princ.& uer.item probatur. & hoc
idẽ tenet ſum.Piſanel.in uerſi.diſpenſatio,col.iij uerſi. ubicũq;
& ſum.Roſel.in uerſi.impedimentũ.vj.& in uerſi.Papa. & hoc
idem uult ſ.Tho.in quarta diſt.xxxiij. & Richar. ibi ponentes
exẽplũ de paſtore ſup gregẽ, & de medicina ut dicit do. Præ-
po.in cap.ius naturale.j.diſt.& firmat Inn.Io.An. Abb. & alij
in cap.cum inter monaſterium de ſta.mona.& Spe.in tit. de di
ſpen.§.breuiter.col.fi.uerſi.& no.ꝙ ſi papa,& Inn.in c.fi.de ꝯ-
ſuetu.& gl.in cap.ſunt quædam.xxv.q.j.& in ca.pitacium.xxx.
q.iij.& firmat Abb.in dicto ca.quæ in eccleſiarum,col.iiij.uer.
id ꝙ dixi,& uerſi.ſed ſi dubitatur,& Fely.ibi col.viij.uerſi. de-
mum nu.xxxiiij.& nu.xxv.&'lxxxix.col.xxij.& ibi dec. colu.v.
uer.ſucceſsiuè Abb.tenet,& col.viij.uerſi.ij.in iſta prima, cum
alijs alleg.per eundem Fel.in c.præterea,col.vj.nu.xvj.de ſpõ-
ſa.& Fran.Aret.in c.ad hæc,col.pen.& fi.de reſcr.& alia addu-
115 cit Deci.d.conſi.cxij.col.pen. uerſi. præterea licet papa.† Et
ꝙ in caſu particulari ex cã ꝯ ius diuinum ẽt morale,papa poſsit
diſpenſare,licet non in uniuerſo,plura adducit Fel.in c. ſecun
do,nu.iiij.& c. fi.col.ſi.extra de maio.& obed.& in caſu noſtro
idem vr̃ firmare Abb.in d.c.literas,col.pen.uer. & not. glo. &
col.v.uerſi.adde tñ,& Card.ibi,col.j. uerſi.in gl.j.& Abb.in c.
propoſuit,de conceſ.præbend.col.ij.& in c.cum eſſes,nu.xiiij.
de teſta.& in cap.de multa,col.xj.uerſi.itẽ non obſtat, de præ-
bend.& in c.licet,de ſer.& in ca.ſignificaſti,col.fi. uerſi. & idẽ
eſt,de electio.& plura adducunt Mod.repeten.in c. fin. col.ij.
uerſi.prima eſt concluſio,de conſuet.& Abb. in cap.fina.colu.
pen.uerſicu.& not.de tranſac.& tradunt Geminia.& do.Præ-
poſ.colum.ij.uerſic.& tunc quædam,in cap.conſequens.xj.di-
ſtinc.& habetur in cap.lector.xxx.diſtio.& per do. Præpoſi. in
capitul.in his,colum.j.uerſicu.nota quod ſicut, & uerſicu. ſe-
quen.xj.diſtin.& ſequitur Ioan.Mil.in uerſi.diſpenſatio.uerſic.
116 † Diſpenſare poteſt papa, uolens ipſum poſſe diſpenſare ex
cauſa in primo gradu affinitatis,per tex.in cap.fio. de diuor.&
idem uult Ant.Roſel.in ſuo tracta.prædicto car. lxxxix. col.ij.
uerſi.ex iſtis infertur,ut eſt proprie caſus noſter,& ſequitur do.
Tho.gaeta.Mod.Card.ſan.Sixti in cõmen.ſuper ſecunda ſecun
dæ,bea.Tho,quæſt.cliiij.articulo.l x.& ponit colectat. in cap.
licet,num.ix.de regular.& Mod.Papien.in l.cunctos populos,
nume.lvij.C.de ſum.trinita.& fide catho.not. etiam Alexand.
conſi.clxxviij.perſpectis,col.fin.uerſicu.non obſtat, uolu.v.
& conſi.clxxviij.nu.vj.uerſi.&c.uolu.vij.& do. Præpoſi. in c.
fin.colo.v.in uerſi.pro parte autem affirmatiua,extra de ſpon-
ſa. duo. & poſt Ioan. And. in cap. per uenerabilem car.av. &
ſeq.extra qui fil.ſint legi. firmat etiam in gradibus diuina lege
117 prohibitis papam ex cauſa poſſe diſpenſare.† Et etiam cõtra
præceptum diuinum morale,ut tradit Soci.conſi.xiij uerſic.ij.
ꝙ diſpenſat,col.iiij.& conſi.xxviij.col.iij.uol.j.& eſt bona de-
118 ciſ.Henr.boych.in c.j.de conſtit.nu.ij.† Et iſta ſatis ꝯprobã-
tur ex infraſcriptis,ſtatim allegandis,ubi papa ex cã ꝯ ius diui-
nũ morale diſpenſat,in caſibus particularibus,& nõ quidẽ im-
merito,qm̃ ex cã multa permittuntur,& poſſunt fieri,quę alias
non licerent,ut in l.ſi hominem.ff. manda. cum alijs ad id ple-
ne accumulatis per Barbat.in repetj.Rubricę. C.qui admit.ſe.

mini,

mihi.viij.col.ij.uer.ego dico fore caſum,& alijs quatuor ſequẽ.
& fol.vij.col.iiij.uerſi.nec obſtat,cum alijs accumulatis etiam
per Fely.in c.j.col.aiiij.& ſeq. de ꝯſtit.& in c.ſi qñ,de reſcrip.
119 † Quæ enim de nouo emergunt nouo indigent remedio.l. de
120 ꝯtatc.§.ea cauſa.ff.de interrog.act. † Pręcepta itaq; moralia,
exceptis illis primis duobus decalogi,licet non recipiant muta
tionem in ſua totalite,& uniuerſo,tamen in particulari bene re
cipiunt mutationem,ſm modum meliorem, & probabiliorem
per quem ceſſare vr̃ rõ diſpõnis legis diuinæ , ut dicit Henrye.
Boych.in d.c.j.col.iij.nu.ij.allegãdo Augu.& alias deciſio.Qñ
enim adeſt cã per quam appareat ꝯgruũ eſſe recedere a pcepto
diuino,& illo caſu rõnem dicti præcepti nõ procedere bene pa
pa põt dicto caſu diſpẽſare,& ius diuinum declaratur,quia hoc
dr̃ facere ex mente legis diuinę,ſm applicationẽ ipſius ad diuer
ſas materias occurrentes,& ad caſus particulares cõtingẽtes,ue
expreſſe firmant doct.Theo.adducti per ſum.Ang in uer.papa.
§.j.& Riech.in iiij.diſt.xxvij.& Roſe.in uer.papa,uerſi ſed po
121 ſito.† Volẽtes rectam rõnem dictare,aliquem eſſe in eccleſia
loco dei,qui periculis cõitatum,& perſonarum penſatis infirmi
tatib.utilitatib.& damnis poſsit rõnabiliter obuiare,& S. Tho.
ij.ij.q.lxxviij.arti.a idem ſentit,& tradit in ſimi.Bar.in l.ambi
cioſa.ff.de decret.ab ord.faci.& Io.Bap.de S.Seueri.in tract.de
penſio.q.six.uer.v.notandum,ubi adducit quamplures doc. &
Theo.canoni.Non enim iſto caſu fit ꝫ legem diuinam , ea quo
papa interpretatur,& moderatr̃ cauſam ex intentione ipſius dei
ꝯditoris,& ita in terminis noſtris allegando.d.c.ſi.de diuor. di
cunt Mod.in tract.de ulti.ſi.inr.cano.& ciui.fol.mihi.xa.col.j.
122 & iiij.uerſi ai uera erit concluſio.† Vbi allegantes ſm doc.fir
mant in iſto caſu particulari non eſſe ſubductionem,ſed decla-
rationem,p quam ꝯſtat caſum iſtum ex ratione ſua non ꝯpre-
123 hendi in regula,& præcepto diuino.† Statuit.n.deus dicta præ
cepta,ut ꝯuenientia pluribus,non ut omnib.& per omnia ſem
per eſſent immutabilia,unde ſi diſpenſatur per papã ex cauſa,
quæ alicui non ꝯuenit,non propterea dr̃ fieri ꝫ dicta pręcepta,
ut in ſim.ꝓbat tex.in d.c.gaudemus de diuor. & tradit Mod.
in l.j.§.ius naturale.ff.de iuſti.& iur.col.mihi.xxvij.uer.uerum,
124 & uerſi.aduerte ne decipiatis.† Et iſtud in caſu noſtro ſentit
AEgid.d.conſi.xxviij.col.iij. uerſ.vj. quia, uolena illam legem
leuiti.debere intelligi,niſi ſubſit cã,nam habet in hoc illã tacitã
ꝯdõnem,ex mente dei,& diſpenſans ex eã,non facit ꝫ eam, im-
mo operatur ex mente illius,quæ mens debet attendi,& nõ uer
125 ba ſola generaliter loquentia. † Et eſt bona deciſ.Abb.in c.ſi.
col.ij.uerſi.unde ꝯcludo de conſuet. Volens ꝙ ius diuinum põt
diſtingui,& limitari,ubi cauſa ſubeſt, ex quo iſtud procedit ex
uoluntate dei,qui noluit diſtinguere omnes caſus,ſed ſuo uica
rio dedit regulas generales,& ſequuntur ibi repet.ſol.a. col.ij.
uer.prima eſt concluſio,& uerſi.iij.concluſio,& bene etiam fa-
126 cit,quod uult Abb.in d.c de mult.uerſ.præalleg. † Et iſto ca
ſu diſpoſitio,& diſpenſatiõ papæ,debet præferri iuri diuino,ex
quo ſumus in caſu in quo papa põt diſpenſare,& in quo ius di-
uinum,& eius rõ ceſſat,qua ceſſante attendi debet diſpenſatio
pontificis,ita punctaliter Dec.in c.ne innitatis, col.ij. infertur,
127 de conſtitu.allegando iura,ut per eum. † Et per eam ẽt tollit
peccatum,& diſpenſatus erit tutus,& non peccat, ceſſante rõne
lege diuina inducente peccatum, & ex ſublata per diſpenſatio-
128 nem procedentẽ ex cauſa,nec exiſtentẽ ꝫ ius diuinũ.† Et ſub-
lata obligatione dicto iure inducta per ipſam , remanebit lici-
tum,quod alias ſine ea erat illicitũ.c.non dẽt,de ꝯſan. & aff. &
per Fely.in d.c.quę in eccleſiarũ,nu.j.& iiij.& alios,ibi,& Abb.
in c.cũ ad monaſteriũ,col.ſi.de ſta.mon.& p AEgi.d.ꝯſi.xxviij.
col.iij.uer.iiij.quia,& uer.ꝓced.tñ vr̃ uerius.& Fely.in c. præte-
rea,nu.xvj.in ſi.de ſponſ.& arg.d.c.qui reſiſtit.cum ſim.xj.q.iij.
ꝯſiderando ipſius rõnem,& plura ad id adducit Ant.Roſe.in d.
ſuo tract.fol.lxxiiij.col.iij.& ſequen.uer.modo capio,ubi exẽ-
plis,& iuribus iſtud comprobat,quo ad homicidium,furtũ, te-
ſtes,& alia de quibus ſigillatim ſtatim dicet,& idẽ proſequitur
Io.de Tur.crema.in d.ſua ſum.in iij.lib. c.liiij.lv.& lvij. prout
ẽt faciunt Mod.in d.tracta.de ulti. ſi. inr.cano.& ciui.fol.mihi.
xx.col.iij.& fol.xxj.col.j.uer.hęc ego,& col.ij.uer.itẽ ſequit.&
bene faciunt,quæ ſtatim adducentur,probantia ſuper iure diui
no poſſe diſpenſari ex cã,quę tollit peccatum,ex iſtis tolluntur
dicta ſuperius in ꝫrium,quia diſpenſat ꝫ ius dei ex cauſa, & di-
129 ſpẽſatio tollit pctm̃, & diſpenſatus erit tutus.† Cauſa aũt ſatis
iuſta diſpenſandi vr̃ eſſe,pax,& ꝯcordia,amicitia, & confędera
tio,quæ p hmõi ꝯnubia inducuntur , & ſeruant, ut in c.ij. & ibi
no.doc.poſt gl.ſi.de ſponſ.impu.& p Io.de mil.in uer.diſpenſa
tio,uer.diſpenſare non põt,& uer.ſeq.& ponit d.Præpo.in c. de
illo.xxxij.diſt & facit tex.in c.hæc quippe.iij.q.vj.& no. Arch.
in c.tali.j.q.vij.& per Abb.in c.quia circa,nu.ij.de ꝯſan. & aff.
cum alijs adductis per Fely.in d.c.quæ in eccleſiarũ, col.ix. nu.
130 xl.uerſ.pro iſta ꝯcluſ.& col.xviij. uer.ſi tñ pax,nu.lxxvj.† Mul
ta enim rõne pacis,& ꝯcordię inducuntur,& permittunt, quæ
alias non permitterent,vt per gl.& alios in c.ij.de re iudica.lib.
vj.& per Fely.in c.ex parte,de accuſ.cum alijs quamplurib.ple-
ne accumulatis per Ant.Corſet.in tract.de poteſt.reg.col.ij. &
xij.& alijs.ſeq.fol.xvj.& duob.ſeq.q.xlj.ubi enumerantur q̃plu
131 rima priuilegia pacis.† Prout ẽt,& qualitas perſonarũ qñ sũt
in maxima dignitate ꝯſtitutę ſatis rõnabilem cãm diſpẽſandi p
ſtare uident̃ arg.eorũ quæ habentur in c.de multa,in fin. & ibi
no.doc.extra de præb.& tradit do.Præpo.in c.j. lxxxix.diſt. &
hr̃ in c.tali,& in c.didiciſti.j.q.vij.& faciunt no.in l. ad beſtias,
ibi,roboris,uel artificij.ff.de pęn.& quę tradunt in trac.de carl
ta.ſubſid.q.xcv.retento,col.j.& q.xliiij.dictum,col.ij.& in ſimi
li faciunt no.in c.ſtatutum,in prin.de reſc.lib.vj. & in c.cum in
iuuentute de pſump.& in c.j.& c.quia,& c.ſuper ſpecula.de ma
giſtr.& p Spe.in ti.de obli.& ſolu.col aij.in ſi.& per Alex. ꝯſi.
cxvj.nec arguendi,col.viij.in ſi.uol.ij & Iaſ.in l.ſi urbana , in ſi.
ff.de ꝯd.indeb.& per Dec.in c.j.col.viij.uer.ulti.qa,de ꝓb.& q̃
hñt in l.non ſolum.ff.de nova.& in c.tua nobis,de decim. & in
132 c.eum qui,de pb.lib.vj.cum ſi.† Prout ẽt qm̃ ex tali copula in
ter tãtas magnas pſonas facta cũ ꝓlis ſuſceptione,& eatu ꝯſan-
guineos affines,& attinentes,maximũ oriretur ſcandalum , &
malum ſi diſpenſatio ipſa non ſequeret, & ipſos ligaret,pro quo
rum euitatione,diſpenſatio alias ꝓhibita, vr̃ permiſſa, vt hr̃ in
c.quia circa,& ibi doc.no.maxime Abb.nu.ij.extra de ꝯſan. &
aff.& tradit gl.magna in ſi.in c.requiritis.§. niſi rigor.prima.q.
vij.& in c.ut ꝯſiuuerit.l.diſt.& per gl in uer.nota ꝙ p ſcanda-
lo,in c.ij.de ope.no.nun.& hr̃ in c.ij. ubi Fely. poſt alios addu-
cit concor.col.pen.extra de præſcrip.& per Lud.Ro.ꝯſi.cccvij.
in cã propoſitæ,circa ſi.& per Arch.Floren.in ſua ſum.relatum
in ſum.Ang.uer.papa.§. j.circa ſi.ponẽtem magnum exemplũ.
133 † Ad quod etiam diuturnitatis longi tpis quo diſpenſati ſte-
terunt,& perſeuerarunt in tali copula,& matrimonio,ut colligi
tur in d.c.qa circa,& tradunt Hoſt.Abb.& alij ſcrib.in c.illud,
de præſump.& Abb.in c.lator,nu.vj.qui fil.ſint legit.& in ſim.
tradit Bal.in l.eos,col.iiij. in prin.C.de appel. & facit qđ hr̃.in
l.hoc iure.§.ductos aquę.ff.de aq.quot.& ęſti.& in c.ſuper qui-
buſdam.§.prętcrea,de uer.ſig.& quæ tradunt Inn.in c. Alberi-
cus,de teſti.& Rom.ꝯſi.cclij.pro deciſione,col.ij.& ꝯſi.cclxxv.
134 quo ad primum,col.ij.† Nec mirum quoniam ex proceſſu ua
rietate,& tẽporis diuturnitate ius diuinum uariatum apparet
circa matrimonia ꝓhibita.c.non debet,de ꝯſan.& aff.& ibi ſcri
ben.no. prout etiam dñt in d.c.gaudemus,poſt gl.in prin. & p
illum tex.& etiam in d.c.literas,& tradit Io.de Tur.crem.in d.
ſua ſum.in iij.li.c.lv.col.j.& plura adducit Pet.de Anch.conſil.
ccclxiij.reuocatur in dubium.col.ij.et Rom.ꝯſi.cccxlvj.circa
primum,col.ij.& faciunt no. per Abb.in d.c.ſi.de conſuetu.in
135 ult.no.uer.unde pro clariori.† Et ex temporum uarietate , &
neceſsitate recipitur,& admittitur diſpenſatio,ut tradit Gem.
per illum tex.in c.ſicut xiiij.diſt.uer.nota hic duas cauſas,& ſe-
quit ibi do.Prępoſi.in prin.& ꝓbatur in c.neceſſaria,& in cap.
136 quod pro remedio.j.q.vij.† Et poteſt etiam adduci,quia inter
cauſas diſpenſandi,ꝯſuetudo alias obſeruata,tradit iuſtam occa
ſionem faciendi eam,ut tenent Abb.& Gemi.relati p do. Præ-
137 poſ.in c.ꝑñs,xj.diſt.col.ſi.uer.& inter cãs. † Qđ ſuaderi vr̃ ex
traditis p Inn.Io.An.Abb.& oẽs, in c.ſi.de ꝯſu.ubi uolũt ꝯſue-
tudinẽ ex cã,poſſe limitare,& diſtinguere ius diuinũ,ut p Abb.
in c.ſup eo.in ſi.extra de cogn. ſpir.Et ꝯſuetudo ſatis deducit̃ ꝯ
ſideratis q̃plurib.exemplis,quib.patet,ſummos Pont.diſpenſaſ-
138 ſe in gradib.diuina lege prohibitis.† Quæ exempla,& ꝯſuetu
do p doc.poſtmodũ fuerunt approbata,vt fecit Martinus quin
tus,qui diſpenſauit,ut frater caperet ſuã germanam in uxorem,
ut dicit Arch.Flor.in ſua ſum.in iij.par.ti.j.ca.xj.& refert ſum.
Ang.in uer.papa.§.j.in ſi.& ut etiam in alio caſu refert Petr.de
Anch.in d.ſuo conſi.ccclxiij.concludens, fuiſſe diſpenſatũ, ut
nepos hoc eſt filius fratris acciperet in ꝯiugẽ uxorem ſui patrui
de quo meminit Fel.in d.c.quæ in eccleſiarum,col.vj. nu.xxvj.
aſſerens illã diſpẽſationẽ fuiſſe factam in rege Anglię,& in alio
caſu ſatis patet fuiſſe diſpẽſatũ p Inn.iij.cũ quodã Iiuonięſe, vt
caperet relictã fratris prædefuncti,ſine ſobole,de quo plene in

c.fi.de diuor.& Alex.vj.diſpenſauit, vt Emanuel Rex Portuga-
liæ,haberet i uxores duas ſorores, & germanas ſucceſſiue ſilias
Ferdinãdi Regis Hiſpanorum, eſto q cum prima matrimoniũ
fuiſſet conſummatum,vt ét idem Alex.vj.fecit,ut Ferdinandus
junior Rex Siciliæ,citra fatum,acciperet in uxorem ſuam ami-
tam,& duo iſta exempla refert.d.Th.Gaeta.Car.ſan.Sixti in cõ
mẽ.ſuper.ij.ij.bea.Tho.q.clxiij.art.ix.& tẽporib. ét p̃ris Iulius.
ij. diſpenſauit modernũ regẽ Angliæ capere relictam fratris ſui
133 p̃mortui ſine ſobole.† Et ulterius,q ius diuinum ẽt ꝯtinens p̃
cepta moralia,& negatiua fuerit,& ſit ex cã declaratum,& limi
tatum,per ſummos Pont.& per legem poſitiuam, oñdit ex mul
140 tis,& quamplurib. † Et primo qm̃ illud negatiuum decalogi
in cunda aula poſitum,non occides, pro cõi bono ꝯ faci-
noroſos,vt de medio tollant,interpretaẽ,& limitaẽ.c.miles,& c.
ſeq.xxxiij.q.v.& ẽt in alijs caſib. declaraẽ,& permittit in tit.de
ſiccar.vt tradunt doc.in l.fi.C.ſi ꝯ ius uel util.public.& Bart.&
alij in l.omnes populi.ff.de iuſtitia & iure,in iij.q.prin.col. vij.
uer.unde tunc diſtinguit,& ponit Gemi.& do.Præpo. in §.is ita
que.vj.diſt.& in c.in his.xj.diſt.& per do.Præpo.in c.quæ con-
tra.viij.diſt.& Cano.in d.c.quæ in eccleſiarum.ubi Fely. col. j.
nu.iiij & ponit Abb.in c.fi.col.ij.uerſ.item non intelligas, &
ibi Mod.repeten.fol.x.col.j.& ij.de conſuet.& Roſe.in d.tract.
fol.mihi.lxxiiij.col.iij.& iiij.uerſic.capio tertium, plenè proſe-
141 quitur.¶† Secundo iſtud patet ex alio præcepto,in eadem ij.
tabula contento,non furtum facies,quod non ſemper procedit.
c.ſi qs,extra de furt.& p Roſe.d.tract.fol.lxxiij.col.iiij.uer.idẽ
in illo præcepto,not.do.Præpo.in d.c.quæ contra,cõl.j. uerſ.&
142 inde iuſtificatur,& ponit Oc.in j.lib.ij.tract.iij.dialc.c.x.† Et
patet,qm̃ pro bono cõi,poſſunt exponi particularia bona ſub-
ditorum.l.item ſi uerberatum.ff.de rei uend.& per doct.in d.l.
fi. C.ſi contra ius uel utili publi.& in d.ca.quæ in eccleſiarum.
143 † Tertio oſtenditur in illo tertio præcepto,primæ tabulæ,ſab
bata ſanctifices,de quo in c.j.extra de fer.& per Fel.in c.fi. col.
fi.de maio.& obed.in quo etiam per papam diſpenſatur, ut per
illum tex.tradit Abb.in iiij.notabili,in c.licet,de fer.& Fel. vbi
144 ſ.nu.ia.† Quarto probatur, quoniam ut horæ canonicæ dicã
tur,inductum eſt iure diuino,iuxta illud,ſepties in die.&c.& p
Abb.in c.j.col.ij.de celebra.miſſa.& in c.cum ab omni,de ui.&
145 honeſt. cleri. † Et tamen recipit limitationem ſi papa cum
uno diſpenſat,ut non dicat dictas horas,ut tenet Card. Floren.
in clem.ij.in vj.notabi.de celebra.miſſa.& Fely.in c.fi.de maio.
& obedi.col.fi.nu.viij.ubi etiam adducit Abb.in c.fi.col.iij.co-
146 ri.& Fel.nu.xxvij.in d.c.quæ in eccleſiarũ. † Ad idem,& quin
to poteſt adduci,quoniam uotum obſeruandum eſt auctoritate
diuina,iuxta illud,uouete, & reddite uota domino deo ueſtro,
147 de quo in ca.magnæ,extra de uo.† & tamen lex poſitiua , &
ſummus ponti.poteſt ex cauſa illud remittere, ca.non eſt uoti,
& ibi no.omnes eodem tit.& tradit Abb.in c.propoſuit,de con
ceſ.præb.col.ij.nu.xij & in cap.cum ad monaſterium,col. pen.
in fi.de ſta.mona.ubi poſt Inno.& Io.And.& Henryc. Boyc.in
ij.diſt.dicit ex cauſa papam poſſe diſpenſare, ut monachus con
148 tra uotum ſolẽne ducat uxorem.† Et licet beatus Tho.in hoc
uariauerit,tamen iſta eſt magis cõis ſententia,ut tenet Richar.
& bea.Tho.in iiij.diſtin.xxxviij.& ſum.Ange.in uerſ. impedi-
mentum.xviij.ubi aſſeritur hanc eſſe magis communem op.&
ſentit AEgi.d.conſi.xxviij.col.iij.uer.iiij.quia,prout etiam ple
nè proſequitur allegando alias q̃plures deciſio.Fel.in d.c.ſi qñ,
col.iij.nu.vij.& ſeq.col.j.& ſeq.uerſi.& iſta faciunt ad quæſtio-
nem,& Deci.in dicto cap.quæ in eccleſiarum.col.v.uerſi.ſucceſ
ſiuè Abb.& conſi.cxij.nu.vj.uer.præterea,& do.Præpo.in c. ſi-
cut ex literis,col.fi.de ſponſal. & Soci.conſi.xiij.uol.j. col. iiij.
149 uerſi.ij.† Et de primo,quo ad uotum per do.Præpoſi. in c.de
illo.xxxij.diſtin.& per Fely.in d.cap.quæ in eccleſiarum,num.
xxvij.& per.Io.de mil.in uerſ. diſpenſare non poteſt,& uer.ſeq.
150 † Ad quod ſexto,quoniam licet decimæ debeantur de iure di
151 uino,ca.reuertimini.xvj.q.j.† Tamen papa poteſt cum uno di
ſpenſare, & eum eximere a ſolutione decimarum.ut per illum
tex.tenet glo.Hoſt.Abb.& alij in c.a nobis, & in c. in aliquib.
extra de decim.& per Abb.in diſputa.incip.epiſcopus,& ponit
Henryc.Boych.in c.j.de conſtit.col.ij.& Deci.d.conſi.cxij.nu-
me vj.uerſi.præterea.& Ioan.de Tur.creme.in dicta ſua ſum.
& tract.in tertio lib.cap.lvij.& Gemi.in.§.is itaque,vj. diſtinc.
152 col.ij.† prout & ſeptimo,quoniã licet de iure diuino ſufficiãt
duo aut tres teſtes,iuxta illud,in ore duorum aut trium,&c.ca.
153 nouit de iudic.c.relatum.cap.cum eſſes, de teſtam. † Tamen

quandoque papa ſtatuit contra illud.cap.præſul.ij.q.iiij.& ali-
bi,in l.ſi unus.C.de teſtam.cum ſimi.& per Barto.in d.l.omnes
populi,in iij.q.prin.col.vij.uer.aut de iure diuino, & plenè per
Abb.& alios in repeti.dicti cap.cũ eſſes.col.iiij.& v.& per Ge-
mi.in dicto cap.is itaq;,& Henric.Boych.in c.ex parte,de offi-
cio deleg.il.ij.& in d.cap.j.de conſti.col.iij.uerſi.aut quæris, &
per Abbatem,& alios,in c.fi.de conſuet.col.ij. uerſi. item non
intelligas,& per ſcribentes,in dicto ca.quæ in eccleſiarum, vbi
Barba.col.iiij.uer.quandoque uero, & ibi Fely. nu.iiij. & xxx.
& per do.Præpoſi.in c.in his,col.j.uerſic. ſed aduerte.xj. diſt.
& diffuſè ponunt Moder.in tracta.de ult.fi.fol.xix.& xx.& per
154 Anto.Roſel.in dicto tracta.fol.lxxiij.colum.ij. † Ad idem, &
octauo,quoniam de iure non licet habere duas uxores. c. gau-
demus,de diuor.& tamen quandoq; diſpenſatur, licet econtra
non,ut dicit ſum.Angel.in uer,impedimentum.xviij.§.j. in fi-
ne,& ponit Abb.in d.c propoſuit,de conceſ. præben.col.ij. in fi
ne,& Spec.in tit.de diſpenſa.§.nunc breuiter, uerſicu.j. contra.
155 † Ad quod & nono,quoniam iuramentum eſt de iure diuino,
iuxta illud,redde deo iuramenta tua,Math. c.v.& in c. ſi Chri-
156 ſtus,de iure iur.cum ſi.† Et tamẽ papa diſpenſat,ut dicit Spe.
in tit.de diſpenſ.§.nunc oſtendendum,uerſi.xxiiij.& ſan. Tho.
ij.ſecundæ q.lxxxix.articulo.xj. dum reſpondet ad tertium ar-
gu.cum plurib.concor.allegatis per Fely.in c.præterea,col. vj.
nu.xvj.de ſponſa.& in dicto cap.quæ in eccleſiarum,col.vj. nu.
xxvij.& ibi Mod.ſequuntur, & ſentit AEgi.d.conſi.xxviij. col.
iij.uerſic.iiij. quia , & diffuſius per Mod.in tract.de iure iur.in
iiij.parte,& per Abb.in dicto c. a uobis,de decim. & per Deci.
157 d.conſi.cxij nu.vj. † Prout & x.quoniam contra Apoſtolum
ex cauſa diſpenſat cum bigamo,c.lector.xxxiiij.diſt.& ibi ſcri-
ben.not.& per glo.in c.ſunt quidam.xxv. q.j.& AEgid.d.con-
ſil.xxviij.uerſi.iiij.quia.col.iij.& per Fely.in d. c. quæ in eccleſia
rum,num.xxvij.& ibi Dec.col.v.uerſi. ſucceſſiuè Abb. & Soc.
d.conſi.xiij.col.iiij.uerſ.ij.& Dec.d.conſi.cxij.num.iiij,& vj. &
plenè per Io.de Tur.crema.in d.ſuo tract.lib.iij.cap.lvij.& per
Ant.Roſel.in d.tract,fo.lxxviij.col.iij.uerſic. modo uideamus.
Et multa alia particularia in caſu ſingulari poſſent adduci,in q
bus oſtenditur, papam ex cauſa diſpenſaſſe & poſſe diſpenſare
contra ius diuinum,in caſu particulari, quæ quiſq; curioſus de
ſe colligere poterit ex locis & deciſionibus ſuperius adductis.
158 † Vt enim dicunt Hoſt.Io.And.& Abb.in d.cap.a nobis,de de
cim.exceptis illis duob.p̃ceptis decalogi,in quibus uerſatur ho
nor dei irremiſſibilis,& utilitas publica indiſpẽſabilis, reliqua
p̃cepta oia,ẽt moralia ex cauſa erunt diſpẽſabilia , & mutabilia.
cap.fin.§.is itaq;. ſexta diſtinc.& per Occam loco ſuperius alle
ga.& tradit ſan.Thom.j.ſecundæ,q.xcvj.& in iiij.diſtin. xxvij.
q.iiij.& ponit do.Præpoſi.poſt Gemi.col.ij.uerſi.& nunc, in c.
conſequens.xj.diſtin.& Fely.in d.cap.quæ in eccleſiarum, nu.
xxxj.& xxxij.& per Henri.Boych.in c.j.de conſti.colum.iij.ubi
quamplures alias deciſio.adducit,& per Anto.Roſell. in dicto
tract.fol,lxxiiij.col.ij.uerſi. ſimiliter contra præceptum. cum ſi
mi.& per Spec.in tit.de diſpenſa.§.nunc breuiter,uerſi.j.q po-
teſt in omnibus diſpenſare exceptis quibuſdam , quæ exceptio
159 firmat regulam.† Et confirmatur quoniam ſummo pont.om-
nia licẽt,niſi faciat contra fidem,ut tradit Spec.in tit.de diſpen
ſa.§.nunc oſtendendum,uerſ.lxxxix.& firmant Vincen. Hoſti.
Io.And.& Abb.in dicto cap.propoſuit,ubi loquuntur de arti-
culis fidei,& idem Abb.in ca.magnæ,in fi.extra de uo.& AEgi.
dicto conſi.xxviij.col.iij.uer.certum eſt.& plura accumulat Fe
ly.in c.ſi quando.col.v.de reſcri.nu.xvij.& Dec.d.conſi.cxij. co
160 lum.iij.† Et de ipſius poteſtate plenitudine & præeminentia,
habetur in c.qui ſe ſcit.ij.q.vj.& in c.quicunq;.xxiiij.q.j.& Io.
c.ult.de quo in c.ſignificaſti.de electio.paſce oues meas &c.&
date ſunt tibi claues &c.iuxta illud,dabo tibi claues &c. ut per
161 ſcriben.in c.j. de conſtit.& cap. quodcunque.xxiiij.q.j.† Et
quia eſt Deus in terris,ut dicit Bal.in l.fi.C. ſent. reſcindi. non
162 poſſ.& Dec.in c.j.ſuper glo.in uer. ab omnibus.de conſti.† Et
idem eſt conſiſtorium papæ & Dei,cap.primo & ij.cap. quanto
ubi Hoſtien.de transla.prælat.& quæ operatur , facit ut Deus,
163 & non ut homo. ca. inter incorporalia.eod.titu.† Et in terris
Dei uicarius eſt, ut ibidem habetur,nec habet ſuperiorem, nec
poteſt illi dici,cur ita facia.cap.ſolitæ.de maio.& obed. cap. li-
164 cet.c.ſignificaſti.de electio.cum concor. † Et ex magna cau-
ſa poteſt ſe intromittere in his quæ ſunt iuris diuini,ut dicit In
no.in cap.fin.de conduct glo.& Arch.in dicto ca. ſunt quidam
xxv.q.j.& matrimonium nullum ex impedimento legis diuinæ

poteſt

poteſt ualidare,ut ex nunc,ut dicit Io.And.in c. per uenerabi-
lem.uerſ.ij.qui fil.ſint legit.& refert Fely.in d. c.quæ in eccleſia
rum.nu.xxx.Cognoſcit etiam de articu.fidei.c.maiores.in princ.
de babtiſ.c.hęc eſt fides.xxiiij.q.j.& ponit Io.de Tur.crema.in
dicto ſuo tract.ſeu ſum.in ij.lib.c.cvij.& quáplurima alia poſ-
ſent adduci quę hñr.& traduntur per do. Cataldi.in tract. de
poteſta.pa.& in quamplurib.alijs tractatib.relatis per Mod.in
dicto tracta.de iure iur. in quarta parte principali, ut ét ipſi ibi
ponunt,& per Abb.& alios in d.c.propoſuit.& per Ant. Roſe.
in dicto ſuo tract.& per do.Præpo.in c.j.xv.diſt.& per Deci.in
c.j.col.ij.& iij.& in c.translato.de conſti.& p oẽs in d.c.quæ in
eccleſiarum.& per Soc.d.conſi.xiij.& xxviij.uol.j.& Dec.d.ꝯſi.
cxij.& Barb.conſi.j.col.xviij.& ꝯſi.xxiij.col.x.& ſeq.uolum.j.
165 ¶ † Nec licitum erit de eius potentia diſputare.l.ij. C. de cri
166 mi.ſacr.§.nemini.xvij.q.iiij.† Et quia in dubijs ipſe ſummus
Põtifex põt declarare.c.cũ ueniſſent.ubi ſcrib.omnes, extra de
iud.& per Abb.in d.c.per uenerabilem.in fi.& in c.tua, de de-
ci.& p Henri.Boyeh.in d.c.j.col.iij.nu.vj. allegantẽ.c.quotiẽs.
xxiiij.q.j.& Io.de Tur.crema.in d.ſuo trac.in ij.lib.c.cvij. in fi.
167 & per Richa.iiij diſt.xxxviij.† Et in terminis noſtris ſi dubiũ
reſultaret,an dicta cã propter quã diſpenſauit papa ſit iuſta uel
ne,dicẽdum erit eſſe iuſtam,ex quo ita declarauit & fecit. c. ue
nerabilem.de elect.c.fi.de ſo.compẽ.lib.6.c.inter hæc. xxiij. q.
v.& tradit Abb.in d.c.cũ eſſes.& Mod.in d.tract. de ulti.fi.ſol.
xx.col.iiij.uerſi.quod maximẽ pertinet. & in proprijs terminis
168 tradit ſum.Ang.in uerſ.papa.§.j.in. princ.† Et in contrarium
nulli licet iudicare,nec ei cõtrauenire.c.nemo dicit. ix. q.iij.&
per Inno.in c.ex.parte.il primo de uerb.ſigni.gl.& doc.in c. cũ
ueniſſent.de indi.c.nemini.xvij.q.iij.& per Inno. in c.cum in-
ter.p.de renun.& per eundem.& Abb.in c.fi.col.iiij. de ꝯſuet.
169 & per Fel.in d.c.præterea,col.iij.de ſponſ. † Et licet faciendo
erraret quia homo eſt tamẽ talis error reſeruatur corrigendus
diuino iudicio,& non humano.§.hinc etiam. xvij.diſt. §. nunc
170 autem.xxj.diſt.& ix.q.iij.c.aliorum, & c. nemo. † Et eſto ꝙ
diſpenſando ſine cauſa ꝯtra ius diuinum peccet,ut no. Arch. in
d.c.ſunt quidã,& Abb.in d.cap. per uenerabilem , qui filij ſint
legiti.& Fely.in dicto cap.quæ in eccleſiarũ,nu.xxxiiij.allegans
171 concord.† Tamen diſpenſatio facta tenet, ut ſenſit Io. Bac.
in quarto,dũ tractat de poteſtate ſummi Pontifi.& tradit Abb.
172 in d.c.per uenerabilẽ,in iij.notabili poſt Io.An.† Et ſequitur
ibi d.Præpoſi.in §.quod autem,in tertio not.& Fely.in d.c. præ
terea.col.iij.& AEgid.d.conſi.xxviij.col.iiij.uerſi. in ꝯtrium cir
ca fi.Ad quod ẽt quoniam licet iſta cõiunctio reperiatur prohi
bita fieri propria auctoritate, tamen non reperitur prohibita
eius diſpenſatio,ut dicit AEgi. d.ꝯſi.xxviij.col.iij.uer.vj.quia.
& leges eam prohibentes,& doct.non poſſunt Papæ legem im-
173 ponere,ut ibidem col.iij.uerſ.certum eſt autem.† Et in tantũ,
iſta diſpenſatio facta erit ualida,ut ipſemet non poſſit eam re-
uocare,ut in capi.ex tua,de fil.presbyt.& per Archi.in c. quod
pro remedio.j.q.vij.cum enim uirtute ipſius diſpenſationis ta-
les perſonæ ſint copulatæ ſeparari non poſſunt per illud , quos
Deus cõiunxit,&c.Math.xix.& per Hent.Boych.in d.c. ex par
te,de off.deleg.col.ij.& latẽ per Ant.Roſel.in d.trac. ſol.lxxxij.
174 col.iij.& iiij.& per Dec.d.conſi.cxij.† Et quia maior poteſtas
pontificis uerſatur in ꝯhendo matrimonium ꝗ in diſſoluendo
contractũ,ut dicit Io.de mil.allegando deciſio.in uer. diſpenſa
175 re non poteſt papa.† Et quia pluries ꝯctum tenet licet non poſ
ſet licitẽ ab initio ꝯtrahi ut probatur auctoritate apoſtoli.ij.ad
Corint.c.vj.iunctis dictis per eundem.i.ad Corint.c.vij. & per
176 Ant.Roſel.ut ſ.proximẽ.† Et quia multa facta tenent quæ a-
lias fieri nõ poſſẽt.l. patre furioſo,cum ꝯcor.ibi alleg.per doc.
ff.de his qui ſunt ſui uel alie.iur.& quæ habentur in c.de infide
libus.de ꝯſan.& aff.cum concor. ibi alleg.per gl. & doc.in d.c.
fi.de diuor.cum ſi.& in c.gaudemus. & iſtud in caſu nr̃o ſenti-
177 re uidetur AEgi.d.cõſi.xxviij.col.fi.dubitatiue tñ. † Prout ẽt
quia ſi diſpenſatio non teneret ipſa puella reperiretur decepta
& remaneret deluſa auctoritate ſedis apoſtolicæ, quod ne ſe-
quatur dicendum eſt diſpenſationem ſubſiſtere ita ꝙ maritus
teneatur eidem reddere debitum,ut tenent Inn.Io.An.& Abb.
in d.c.cum ad monaſteriũ.de ſta.mona.col.fi.& Ant.Roſell. in
d.tract.fol.lxxxiiij.col.iiij.uerſ.unum eſt. allegans Inn.in ca.p
tuas.in fi.de don.ubi nihil dicit,& hoc ne bona fides eam deci
piat,& auctoritas publica.l.j.C.de his qui uen.eta. & hoc idem
tenet Pet.de Palu.in iiij.diſtin.xxxviij.in iiij.q.princ.in iiij.art.
178 in iij.cõcluſ.† Et confirmatur ex dictis per Oldr.quem refert
Bar.in l.is qui reus.col.pen.ff.de publi.iudi. ubi dicunt ſaluum
conductum conceſſum bãnito debere ſeruari ne ille remaneat
179 deceptus ſub fide publica.¶ † Et quia ſequeretur iſtam mulie
rem regiam fuiſſe pellicem & concubinam alterius, & eius libe
ros eſſe illegitimos contra ſuam bonam fidem , cum præſuma
tur iura ignorare , ut dicit glo. in uerbo ſciens. in auctentica
de inceſtis nuptijs.§.j.& per Aret.in l.ſciendum.col.viij. in fi.
180 de uerb.ob.† Et tenendo hanc partem ad tex.in d.c.literas po
terit reſponderi ꝙ cum ſit lex poſitiua non poteſt ligare ſucceſ
ſorem iuribus uulg.uel reſponderi poteſt ꝙ illud ibi refert enũ
ciatiuẽ & narratiuẽ,ut per Belleme.d.conſi.xxviij.col.iij.uerſi.
item non obſtat,ubi duas alias tradit ſolutiones,uel & tertio ꝙ
illud procedit niſi adſit cauſa per quam tollatur ratio inductiua
181 legis diuinæ,ut dicit ſum. Ang.in uer.Papa.§.j.in fi.† Et infer
tur ex iſtis,ꝙ ſi aliam conſcientiam habeat dictus maritus di-
ſpenſatus,habet illam deponere tanquam ſcrupuloſam,& non
ueram.c.per tuas.il ij de ſimon.ubi doct.& in d. c.literas. & p
ſcriben.in c.fi.de præſcrip.& in ſum. Ange.in uerſi.conſcientia.
§.j.& ij.& tradit Bal.conſi.mihi.ccxcviij.Hæc materia.colum.
182 ij.uerſi.& ſi in conſcientia.uol.j.† Volens ꝙ non debet quis
ex ſuo capite facere ſibi conſcientiam ex quo debet ſe confor-
mare conſcientię legis,ut etiam dicit Io. Baptiſta de ſancto Se-
uer.in d.tract.de penſio.q.xix.uer.ſed non uolendo, & uerſ.ſed
183 procliuior ſum.† Eo magis cum alium ledat,ut dicit Bald. in
c.ſacramentum.i.tit.de conſuetu.rec.feu.& Inno.in ca. nouit
184 de iudic.† Et c.ſunt quidam.non obſtabit , quoniam loqui-
tur.In concernentibus fidem ut dicit ibi gl. & Cardi.ſanc.Six.
& Archiepi.Floren.in ſum.relati per Fely.in d.c.quæ in eccle-
ſiarum.nu.xxix.Prout etiam ceſſat quãdo ſumus in caſu in quo
ceſſat ratio legis diuinę , ut fuit dictum ſupra & ita reſpondet
ſum.Ang.in uerſi.Papa.§.j.circa fi.Prout etiam nõ obſtat , quo.
niam ibi Papa urba.non potuit imponere legem alteri ſucceſ-
ſori,& quia non deſtruitur iſto caſu ius diuinum , quod rema-
net in ſuo genere,licet iſto caſu diſpenſetur ex cauſa,ut per Bel
185 leme.dicto conſi.xxviij.col.iij.uerſi.non obſtat.† Nec obſta-
bit illud,ꝙ Papa eſt inferior,& ſeruus,& non poteſt tollere le-
gem diuinam ſuperioris,quoniam hic non tollit , ſed declarat,
ex mente eiuſdem legis diuinæ,ut dictum eſt ſupra , & iſtud fa-
cit ut Deus , non ut homo , & auctoritate diuina non humana
ut per Apoſt.prima ad Corinth.c.ix.& in c.quanto. de transla
186 epiſ.cum ſimi.de quibus ſupra. † Et ſtante dicta diſpenſatio-
ne facta ex cauſa , & ex mente legis diuinæ, & auctoritate ipſi
Pontifici conceſſa in iſto caſu particulari permiſſa. non poteſt
dici quòd per eam decoloretur ſtatus eccleſiæ,nec ꝙ ea uigen
te,ſalus non poſſit haberi,cum per eam tollatur peccatum , &
eo ſublato,concurrentib. alijs requiſitis ſalus haberi poſſit ex
quo de illicito factum eſt licitum.Nec ſtante diſpenſatione, ſu
mus in caſu annexo articulis fidei ita ut ſine eo, ſalus nõ poſſit
haberi,cum per ipſam reddatur tutus, etiam in foro conſcien-
tię,& ab omni peccato.Nec iſtud debebit reputari indecens &
impoſſibile Pontifici,concurrente cauſa,per quam ceſſat ratio
legis diuinę, & ea ceſſante Papa licitẽ ex mente eiuſdem legis
iſtud operetur.Nec obſtabit tale præceptum Leuiti.eſſe mora-
le,nam teneri poſſet contrarium,ꝙ immo ſit iudiciale , de quo
tamen ſtatim dicetur in alia oppoſitione , & ex iſtis infertur,
hanc ut uerã diſpenſationem ſubſiſtere,& debere ſeruari, quo-
187 niam iſtis conſideratis non eſt diſſipatio.† Nec obſtat ꝙ fra-
triſſa cum fratre meo,ſunt una caro,& ſic in primo gradu,nam
iſtud eſt ſecundum fictionem , uere autem & naturaliter , non
ſunt una caro,ut in ſimil.per glo.in l.merces,de uerb.ſignifica.
188 argumẽto notab.in l.affini.C.cõmunia de ſucceſſion.† Et vi
demus in patre & filio,qui cenſentur una,& eadem perſona,fi-
ctẽ,non autem uere,& naturaliter.l.fin.ubi doct. C.de impube
rum cum alijs adductis per Bart. & reliq. ſcriben. in l.ſi is qui
pro emptore.ff.de uſucap. & magis uidetur operari ius natura
189 le, quàm accidentale,l.qui habet.ff.de tutel.cum concor.† Et
primus gradus affinitatis non uidetur eſſe prohibitus lege di-
uina morali,nec nouo ſtatuto euãgelico,ſed ſolum illa lege Le
uit.iudiciali , & nouo ſtatuto , & conſtitutione eccleſię , ſuper
quibus Papa bene poteſt diſpenſare,ut dictum fuit ſuperius, &
dicetur inferius in ij.dubio principali,& ad quod facit dictum
Ricardi in iiij.diſtinct. xlj.& firmat Scotus eadem diſtinc. xl.
& uidetur probari in c. cum igitur.xxxv.q.iij. ꝙ prohibitio re-
ſpectu affinitatis,inducta ſit ſtatuto & conſtitutione eccleſiaſti
190 ca.¶ † Nec ob.illud de reuerentia debenda fratriſſę pp quã

uideatur inducta dicta prohibitio,& ēt quia reuelatur turpitu-
do fratris,Nam hęc oīa locum ſibi uendicant ad oēs alios con-
ſanguineos,quib.debetur reuerentia,& quorū turpitudo reue-
laretur,& ꝯnt cum ipſis non poſſet diſpenſari in ſecundo gra-
du ęquali,uel ſaltim in tertio quorū ꝫrium cōiter recipitur, vt
191 per oēs in d.c.non debet.& d.c.literas,cum concor. † Et etiā
quia conſiderata natura,maior reuerentia debetur ſorori,q̄ fra
triſſę,cum prohibitio quo ad fratriſſam,non ſit iure diuino mo
tali inducta,ſicut eſt illa erga ſororem, & maior amor uiget in
ſorore q̄ in fratriſſa, & ideo non ualet arguere de uno ad aliud
cum ex diuerſis non bene inferatur,& ſuadetur,quoniam faci-
lius diſpenſabit Pontifex cum fratriſſa,q̄ cum ſorore,ut exem-
192 plis, quamplurib.iſtud uidimus. ¶ Et etiam quia coite cum
fratriſſa,non eſt tantus horror,ſicuti eſt cum ſorore,& hoc q̄dē
totus mundus recepit & recipit,poriſsimum cum illa prohibi-
tio quo ad fratriſſam,receperit modificationem, ut in terminis
dicit Bellemę,allegando S.Thomam in d.conſ. xxvlij.col.iij.in
prin.per illud Deutero.c.xxv.quod nō reperitur in ſorore,poſt
193 legem diuinam ſcriptam,de qua Leuiti.xviij.& xx. ¶ † Prout
etiam q̄m ſoror poterat capi in uxorem, non prohibente iure
naturali,nec diuino ante legem diuinam ſcriptam, vt fuit in fi-
lijs Adę,& Abraam,& dicit Hieronymus in libro hębrear.q.Ec
ſtante diſpenſatione procedente ex cā,per quam ceſſat ratio le
gis diuinæ,ceſſabit uoluntas prohibitiua ipſius Dei, quæ iſto ca
ſu non erit iuſta,ex mente diuina declarata per Pontificem,ceſ-
ſabit etiā horror,& diſpoſitio pęnalis legis ciuilis, & inter iſtos
ita cōiunctos, augebitur pax & dilectio,per hanc copulam per
miſſam,etiam iuri diuino ex cā, & etiam inter eos remanebit
prima,& illa quæ ante hanc coniunctionem debebat uigere,ex
q̄b.ſublatę uidentur oēs rationes adductę, quare iure diuino
inter has perſonas fuerit prohibita copula, & coniunctio, & ēt
tollentur aliæ,quæ adduci poſſent, nam iſtis ſuperius deductis
conſideratis,ad unamquamq; patebit reſponſio.¶ Tenendo tñ
partem negatiuam fundatam & comprobatam, ut ſupra oībus
iſtis poterit reſponderi,& apertè oſtēdi iſto caſu præſenti ea nō
194 militare.Et primo conſideradum eſt q̄ licet multipliciter de
ſcribatur diſpenſatio,quam Bal.in addi.ad Spec.in tit. de diſpē.
§.j.uer.idem eſt.aſſerebat eſſe mitigationem rigoris,uel mode-
rationem pęnalitatis,factam uel utilitate publica,uel alia ratio
195 nabili ęquitate,quæ a lege ciuili uocatur indulgentia.† Et ſan
ctus Thomas ſecunda ſecundę q.lxxxviij.arti.x.dicebat eſſe cō-
menſurationem quandam,diſtributionis, uel applicationis cu-
iuſdam cōis ad ea quæ ſub ipſo continentur.vt ēt ethimologia
uocabuli ſuadet.diſpenſare,quaſi diuerſa penſare, & commen-
ſurare ſingula rōne,ut ēt ſentit Abb.in c.de multa.col.iij. uerſi.
item diſpenſatio.nu.vij.de præb.,& ante eum Spec.in tit. de di-
ſpen.§.quot ſunt ſpecies.uerſi.ſed nūquid. ubi ēt dicit eam eſſe
quandam miſericordiam uel ſm alios ſit prouida iuris cōis re-
laxatio,utilitate ſiue neceſsitate penſata,ſm Spe.in ti. de diſpē.
§.j.in prin.Tamen magis cōis deſcriptio ſua,eſt illa de qua in c.
requiritis.§.niſi rigor.j.q.vij ubi gl.magna,& ſcriben.& Spec.
loco pręalleg.& Abb.in d.c.de multa.nu.viij. & per alios alibi
diuerſis in locis, ſequentes eam dicunt eſſe iuris cōis relaxatio-
nem,ſiue amotionem obligationis a præcepto, canonicè,& cū
cauſæ cognitione factam,ab eo qui habet poteſtatem diſpen-
ſandi,ex quibus apertè colligitur,non paſsim debere fieri & cō
cedi,ſed ex cauſa exiſtente & uigente ratione probabili, neceſ-
196 ſitate uel utilitate publica,& non priuata.† Debent.n.haberi
iſta requiſita,ut traditur per gl.& ſcrib.in d.§.niſi rigor. & per
gl.in c.vt conſtituerunt.l.diſtin.& per Abb.poſt alios in d. cap.
de multa.col.iij.& in c.quanto.de transla.præla & per Ioa.An.
in c.j.col.ij.de ęta.& quali.lib.vj.& probatur ſm Abb.in c.non
debet.de conſan.& affi.& no.Gem.in c.ſicut.xiiij.diſt.& d.Præ
poſi.in c.j. lxxxix.diſt. & ponunt doct. in c.diuerſis fallacijs.de
cler.coniug.& per Spe.in d.tit.de diſpen.§.qualiter & q̄n.uerſ.
qualiter aūt.ubi uult q̄ faciēda eſt ex cā iuſta,magna, & certa,
vt j.q.vij.c.& ſi illa.& per eundem Spec.eo.tit.§.quot ſunt ſpe-
cies.uer.prohibita aūt eſt allegantem alia iura, & concluden-
tem aliter factam, eſſe prohibitam,& potius nuncupari diſſipa-
tionem,& ēt tradunt in c.innotuit.de elect.& in c.ueniens. de
fil.presb.& per ſum.Ang.in uer.diſpenſa.§.j & ij.cū alijs alleg.
per Felyn.in d.c.quæ in eccleſiarū.nu.xxxiiij.Et faciunt dicta ſu
197 perius pro iſta opi.† Rurſus aduertendum eſt q̄ terminus iſte,
diſpenſatio,in iure diuerſimode recipitur,ſtrictè & propriè, vt
eſt iuris relaxatio.d.§.niſi rigor.ſecūdo prout eſt interpretatio ſeu
declaratio iuris.c.omni.de teſti.c.quintauallis.de iu.iur. & iſta
large & impropriè diſpenſatio dr̄.tertio capitur pro diſtributio
ne iuris.quarto prout eſt in uno talis relaxatio,ſed in alio com-
mutatio,ut in c.ſuper his de uot.Et iſta ēt impropriè nuncupa-
tur diſpenſatio,ita declarat Torcell.& Bened.in tract.de pote-
ſta.pa.relatus per Io.Bap.de S.Seuerino,in d.trac. de penſio.in
xix.q.uer.notandum,ubi ad id ēt adducit S.Tho.ij. quodlibet.
in q.xviij.& in l.ij.q.xcvj.Et hoc idem clarius ſentit Anto.Ro-
ſell.in dicto ſuo tract.fol.mihi.lxxiiij.col.j.uer.& ideo ego di-
198 co.† Vbi poſtmodum ſubdiſtinguendo ꝯſiderat ipſam inter-
pretationem,quæ largè diſpenſatio dr̄,poſſe capi altero de qua
tuor modis,vt per eum,& Bar.in l.omnes populi.in vj.q.princ.
ff.de iuſti.& iu.& ēt ipſe ſentit fol.lxxiij.col.iij.uerſi.ij.proba-
tur,& iſtud idem ēt ſentit Io.de tur. crema. in d. ſuo tract. ſeu
199 ſum.in ij.lib.c.cvij.& in iij.lib.c.liij.& diffuſius.lvij.† Illis mo
do ſtantib.ad obiectionem & adducta ſuperius in quib.diceba
tur pontificem ex cauſa poſſe ꝫ ius diuinum diſpenſare, rn̄det
& vr̄ uerum eſſe interpretatiuè & declaratiuè & capiendo diſpē
200 ſationem largè & impropriè.† Non aūt poterit,capiendo di-
ſpenſationem propriè & ſtrictè pro relaxatione iuris.Nam pa-
pa non poterit hanc facere ꝫ ius diuinum naturale, & morale,
quod eſt immutabile,& indiſpēſabile,licet poſsit interpretari,
ita punctaliter dicit Io.de Tur.Crema.in d.ſuo.ij.lib.c.cvij. & in
iij.lib.c.liij.& apertius & clarius.c.lvij.ubi hanc expreſſā diffe
rēriam facit,de interpretatione, & diſpēſatione quoad ius diui
num,quia prima eſt permiſſa,ſc̄da uero denegata inferiorib &
ſolum permiſſa diuino iudicio,vt eſt uidere in d.c. gaudemus.
de diuor.& in præceptis moralib.& concernentib. bonos mo-
res,ut eſt præſens & in præceptis ēpo ſtiluia utriuſq; teſtamen
ti immediatè inſtitutis a Deo uel a Chriſto ut per eum & idem
ſequitur allegando Torcell.& alios Theolog.Io.Bap.de S. Se-
uer.in d.ſuo tract.de penſio.q. xix.uer.v.notandum eſt,& verſi.
ſuper.iij.q.& iſtud ſentit ſum.Ange. in uer.opinio.§.j.circa fin.
uer.dicit tñ pa.& hoc idem apertius tenet Anto.Roſe. in d.ſuo
trac.fol.mihi.lxxiiij.col.j.& ij. uerſic. in prima ergo dr̄ & fol.
lxxviij.col.iij.uer.& diſpēſatio quoq;,& magis in terminis nr̄is
fo.lxxxiij.col.iij.uer.ij.probatur.& fol.lxxxix.col.j.uerſi. uiſia
201 t mō. † Concludens eccleſiam in caſib. lege diuina prohibitis
non diſpenſare,maximè in primo gradu,& ēt in ſc̄do inęquali,
& quia hactenus non reperit diſpenſatū ut ēt tenet Belle.d. ꝯſi.
xxviij.col.iiij.uer.tñ ſi petat, dicens ēt non eſſe diſpenſandum,
quia ultra q̄ non reperit alias factum,hoc eſt inuſitatū in regio
ne canonica,& generari poſſet in cordib.fidelium ſi diſpēſaret,
horror & ſcandalum,& malus appetitus poſſet oriri ad anhelā
202 dū ſimilia.† Concludens inſuper punctaliter in caſu nr̄o ead.
col.iiij.uer.dñs.B.hmōi diſpenſationem nullatenus eſſe ꝓceden
dam,& col.pe.uer.nec ob.ſubdit,q̄ iſto caſu nō eſt ꝯſideranda
cā diſpēſationis,q̄m diſpenſatio ipſa prohibet ex defectu ptāt la
non ex defectu cauſæ ſi.n.ꝯſideraret cā quoq; inter aſcendentes
& deſcendentes poſſet diſpenſari, qd̄ nullo mō permiſſum eſt,
& facit gl.in uer.ſacrm̄.in c.fi.de tranſactionib.volens, nullam
diſpenſationem ab eccleſia adhiberi circa hos gradus lege diui
na prohibitos,& alia ēt ſuperius deducta ꝯfirmantia hanc opi-
203 nionem p dictum.c.literas.† Et eſto q̄ aliqui ſuperius addu-
cti in hoc uideant ꝫrium ſentire,q̄ papa poſsit ex cā relaxare,&
diſpenſare in gradib.lege diuina prohibitis,ut dicit Io. Andr.
in d.c.per uenerabilē.& ſequac.& Per.de Anch.ꝯſi.ſuo ſuperius
204 alleg.† Tamen Abb.in d.c.literas.col.v. & col.iiij.nu.xvij. di
cit dictum.c.literas.probare totum contrarium. & Barb. ibi in
add.ad Ab.expreſſè tenet contra Anch. & gl.in d. c.pitacium,
non eſt tenenda,quia.ꝫ.d.c.literas,& glo.ibi poſitæ,ꝫrium ſen-
tiunt.& Io.de tabe.in uer.diſpenſatio,in iiij.q.col.ij.in princi-
pio reprehendit ſummam Ange.per tex.apertum in d.c.literas.
& quia ꝫ dicta per Ab. in c.propoſuit.de conceſsione præben
dæ,col.pen.& dicta aliorum doctorum ſuperius adductorum,
& per Abb.in d.c. per uenerabilem.col.iiij. nu.xxj. & in d. ca.
gaudemus.col.ij. uerſi. in gl.j.nu.xj.& per Imol. In d. c.literas.
nu.vj.& per Henric.Boych.in c.fi.in prin.de ſponſa.duo.& Io.
Baco.in iiij diſt.xxxviij.q.ul.in fi.& ſic ꝯſideratis auctoritatib.
iſtis, & alijs deductis circa principium q̄ōnis. opinio iſta me-
lius fundata iuribus & rationib.& tanquam magis tuta erit ſe
205 quenda,et tenenda,iuxta cōmunes et uulg. ꝯcluſio.† ¶ Prout
et ſecundo deducta ceſſant, tenendo etiam opinionem iſtorū
uolentium q̄ papa ex cauſa poſsit diſpenſare,quoniam illa pro
cedit quando cauſa eſt talis quæ tollat peccatū,uel q̄ maius bo-
num

num inducat uel maius malum euitet, alias ſecus, ut tradunt
Hoſt. & alij ſcrib. omnes maximè Abb. col. iij. in c. ſi. de conſue.
& repeten. ibi fol. x. col. j. uer. extra iſtam gl. ubi plures cõcor.
ad id allegant, & hoc per tex. in c. ſi. de præſcrip. quem adducit
Io. And. in rub. de conſti. & expreſſe firmat Roſe. in d. tract. fol.
mihi lxxiij. col. iij. uer. ſemper intelligo. & fo. lxxviij. col. iij. uer.
item non diſpenſat. & fol. lxxv. col. j. uer. quartum dubium eſt.
cum alijs adductis per Fely. in d. c. quæ in eccleſiarum. nu. xxxj.
& duob. ſequen. & Barb. ibi col. iiij. uer. quandoq; uero, & po-
nit d. Præpo. in d. §. his itaq;. vj. diſt. ſed iſtorum trium, nullũ in
caſu præſenti adeſt, quĩ peccatum non tollitur, quinimmo indu
citur, ut dictum & oſtũm fuit ſuperius, nec maius bonum indu
206 cit, uel maius malum euitat, vt de ſe patet, ergo &c. † Prout &
tertio tolluntur poſita dicta opinione pro uera, quĩ non ſufficit
quælibet cauſa, ſed debet eſſe ratiõabilis, & neceſſaria, ac utilis,
& concernens publicam utilitatem. & non priuatarum perſona
rum, & talis per quam appareat dicto caſu ceſſare rõnem legis
diuinæ, qua ceſſante permittitur col. iij. uer. unde diſpẽſatio ex
eadem mente diuina, ut expreſſe dictã: deciſio. ſ. adductę in ꝯ-
tium. Quĩ autem cauſa non eſſet rationabilis, nec neceſſaria & con-
cludens, & dictum bonum publicum non concernens, ſed pri-
uatum ſolum, reijcienda penitus eſt, & non conſideranda, ut a
contrario iſtis ceſſantib. innuunt deciſi. & auctoritates prædi
ctæ, & apertiſsimè hoc firmat Abb. in d. c. ſi. conclude. & uerſi.
ſeq. & poſt alius repeten. ibi fol. x. col. j. uerſi. ſed ius eſt. & uerſi.
ſeq. ſed in dic, uolentes conſiderandum eſſe fauorem publicum
& non priuatum, allegando Then. Cano. & alios doct. & ẽt ſen
tit Fely. allegando alias deciſiones poſt alios ſcribentes ibi in d.
c. quæ in eccleſiarum. nu xxxix. & in d. c. præterea. de ſponſ. nu.
xix. & eſt bona deciſ. Abb. in d. c. de multa. de præben. col. iij. &
Card. in d. c. literas. col. iij. Sed iſtorum in caſu præſenti nullum
uiget, ꝯñr erimus in deciſio. primo loco pro parte negatiua de-
ductis, quibus erit ſtandum, & nõ diſpenſationi Pontificis nul-
liter factę, contra prohibitionem diuinam, & quæ non ſuſtulit
peccatũ quinimmo potius induxit, illud permittẽdo, ꝯñr diſpẽ
ſatus non erit tutus, nec dictæ diſpenſationi erit parendum ra-
207 tionib. & deciſionib. de quib. ibi † Et cauſa pacis amicitiæ ꝯ
cordiæ federum, & ipſorum amęnitas, tunc demum iuſta & ra-
tionabilis eſſet iudicanda, quĩ aliter haberi nõ potuiſſet, niſi hu-
iuſmodi copula & diſpenſatio fuiſſent ſecutæ, alias autem ſi ſi-
ne iſtis haberi potuiſſet, non erit conſiderabilis, ẜm Hoſt., in c.
dilecti. de maio. & ob. uerſi. ſed pone, & Pet. de Anch. allegatũ
208 per Fely. in d. c. quæ in eccleſiarum. nu. lxxvj. in ſi. † Et facit ꝙ
uult do. Prepoſi. in ca. de illo. xxxij. diſt. dicens tunc pacem eſſe
iuſtam cauſam quando eſſet totius regni, igitur iſta non erat
reſpectu regni, & boni, ac utilitatis publicæ, ex quo forſan nul-
lum imminebat bellum, nec aliqua ſuſpitio ipſius nedum inter
ipſos copulatos & eius affines, & conſanguineos, uerum nec in
ter alios, certè huiuſmodi cauſa non uera, non ualidabit ipſam
diſpenſationem, nec ẽt poterit conſiderari reſpectu ipſarum p-
ſonarum copulatarum, ſeu conſanguineorum ipſarum, quĩ nul-
la erat inter eos controuerſia uel diſcordia, quinimmo amici-
tia, & uigere debebat amor, & charitas, licet primus maritus
fuiſſet mortuus, nam adhuc eo mortuo iſta durabant, nec erant
ſublata per ipſius mortẽ, conſideratis rõnib. adductis. ſ. quibus
209 hmõi copula eſt prohibita. † Et ꝯñr expreſsio cauſæ non fuit
uera, uti ſatis comprobatur ex diffinitione ipſius pacis, de qua
per Goff. & alios in ſum. de treu. & pa. & Bar. conſi. mihi. cc. ad
declarationem, quę hẽt, pacem eſſe ſi tem diſcordiæ, & ꝯtrouer
ſiæ, & diſcordia, & controuerſia non exiſtente finis iſte acco-
210 modari nõ põt, ſurreptitiæ ergo hmõi cã dicetur expreſſa. † Cõ
ſequenter non apiſulabitur, quĩ ubi latent inſidię, non eſt pax
211 ẜm Bal. allegantem Auguſt. in c. j. in prin. de pa. iura. fir. † Et il
la pax, quæ eſt cauſa peccati, ſimulata, & imperfecta eſt, ut di-
cit S. Tho. ſuper euange. Matt. c. x. & ſuper euang. Io. cap. xiiij.
212 † Nec eſt nominanda pax ea ex qua reſultat iniuſtitia euidẽs,
& magnum animarum detrimentũ, ẜm Bal. conſi. mihi ccclxxj.
213 Viſis conſilijs meis, uol. iij. † Diſpenſatio igitur ſurreptitiè, &
obreptitiè obtẽta ẽt in cã matrimoniali, ipſo iure uitiat, & red-
dit omnia nulla, ut dicit gl. per illum tex. in c. quod delicto de ꝯ
ſang. & affi. & pulchre tradit Gemi. conſi. xxxiij. Pro examina-
tione. col. j. & traditur per ſcrib. omnes. in c. ſuper literis, & in
214 c. ad audientiã, il ij. & in c. cum dilecta, de reſc. † Prout ẽt red
dit nulla, quĩ emanauit ex cã falſa, & nõ uera ut dicit gl. & Ab. i
c. quia circa, de conſan. & affi. & conſequenter contra intẽtionẽ
concedentis, ut tradit Bar. in l. præſcriptione. C. ſi ꝯtra ius uel
util. publi. cum alijs alleg. per Dec. conſi. ccclxxiij. uiſo. nu. xiij.
& per Gemi. & do. Præpoſ. in c. concernens, col. ſi. xj. diſt. & Fe-
ly. in d. c. quæ in eccleſiarum nu. xxxiij. & in c. ſuper his. nu. j. de
ſi. inſt. & Car. in d. c. literas. col. ij. uolens iſtud procedere etiam
ſi falſitas non poſſet probari, & ẽt ſi talis cauſa falſa fuiſſet im-
pulſiua, ẜm Old. ꝯſi. cclvj. Clemens epũs, & per Dec. ꝯſ. cccxviij.
In cauſa, nu. v. & in ſum. Ang. in uer. diſpenſatio. nu. ſeu. §. xj. Et
215 quia fundata ſuper qualitatib. non ueris, immo falſis, iccirco
etiam erit nulla, ut tradit Rom. conſi. cxciij. relatus per Fely. in
c. poſtulaſti. nu. xviij. & ſeq. de reſcr. & per Fran. de Cur. ꝯſi. xvj.
216 Clarus uir. car. pen. col. iij. † Ceſſante itaq; cã diſpenſationis,
ceſſabit & ipſa diſpenſatio, uulg. c. cum ceſſante. de appel. l. adi
gere. §. quamuis. ff. de iure pat. & per Rom. conſi. cccclxvij. Om-
nipotentis, & Fel. in d. c. quæ in eccleſiarum, nu. xlij. & in ca. ex
217 literis, de conſt. † Et quia falſitas cauſæ expreſſe, non tollitur
etiam per motum propriũ, ut dicit Abb. in d. c. quia circa, col.
j. uer. ſed quæro, nu. vij. & etiam tenet Pet. de Anch. ꝯſi clxxxviij.
Viſis, col. ſi. cum alijs alleg. per Dec. in conſi. nouiter impreſſo,
218 quinto uiſis, alias. ccccvij. col. ſi. nu. xxij. † Quãto igitur magis
ſi diſpenſatio fuit facta ad ſupplicationem iſtorum reddet ſur-
reptitia, cum ſit contra ius diuinum ut tradunt Hoſt. Io. An. &
Henri. Boyc. in d. c. de multa, de p̃b. & Roſel. in d. tract. fo. lxxv.
col. j. uer. ſed ſi diſpoſitio, & in ſum. Aug in uer. papa. §. ij. Nec
iſtis habet obſtare, ſi fuiſſet appoſita clauſula, ex his. & alijs cau
ſis, animum ſupplicantium, & cõcedentis mouentib. per quam
ſtandum uidetur, & ſi non aſſertioni ipſorum ſupplicantium,
ſaltim aſſertioni ipſius Pontificis, uel aliqua iuſta cauſa fuerit
219 motus. † Cum de eius facto atteſtetur, ut in cle. j. de prob. &
tradit Alex. conſi. ij. uiſis, col. ſi. uol. ij. & in ſimi. Pau. de Caſt. in
l. cum hi. §. prætor. ff. de tranſ. ut ipſe Pontifex exiſtimandus ſit
220 diſpenſaſſe, iuxta illud Deuth. xxv. & in c. ſi. de diuortijs. † Et
licet non fuerit dictum hos contraxiſſe ad ſuſcitandum ſemen
fratris. Tamen illud præſumendum eſt, ut actus diſpenſationis
ualeat, in hoc actu permiſſo, & ualido, ẜm gl. in l. huiuſmodi, in
prin. de leg. j. & ibi no. Bal. & Alex. arg. tex. in l. ſi. C. de fideiu.
221 † Et ut actus factus a principe ualeat, vt dicit Bal. in l. ex facto
222 in iiij. no. ff. de uul. & pup. † Et quia quando fit actus ꝯtra ius
in quo quis poteſt diſpenſare, intelligitur diſpenſaſſe, ẜm Inu.
& alios in c. diuerſis, de cler. cõiu. & in c. ueniens, de fil. preſby.
& in c. ij. de biga. & per Fel. in c. ſi quĩ. nu. x. de reſcr. & in c. cum
223 nigeſimum. de off. deleg. † Et quia quando actus aliter ualere
non poteſt, præſumendum eſt principem uti plenitudine pote
ſtatis, ut dicit Pa. de Caſt. in l. ex imperfecto. C. de teſt. per l. iij.
C. de teſt. mil. & Fely. in c. j. nu. xxxv. de conſti. licet regulariter
in contrarium ſit præſumẽdum, ut traditur in l. in teſtõ per Pa.
& alios. C. de teſt. mil. & per Inn. in c. innotuit. in prin. de elect.
cum ſi. & quia in Deuth. & in d. c. ſi. non dicitur ꝙ iſtud debeat
exprimi, ut contrahatur matrimonium pro ſuſcitando ſemine,
& ſic ſatisfactum uidetur ſi eo contracto ſemen fuerit ſuſcitatũ.
224 Vel ut talis actus diſpenſationis ualeat, iuxta. l. quoties. ff. de
reb. dub. cum uulg. præſumamus Ponti. motum aliqua rationa-
bili cauſa propter quam tollebatur peccatum, & ceſſabat ratio
225 prohibitionis inductę per l. diuinam. ¶ † Ceſſant. n. iſta, quĩ
quando diſpenſat ꝯtra ius diuinum nunq̃ præſumit cã niſi ex-
primat, & dẽt eſſe aperta, & certa, & non retenta in pectore, &
mente, vt dñt Inn. & alij in c. ſi. de ꝯſu. & apertè hoc firmat Ab.
in d. c. quæ in eccleſiarum, col. mihi. iiij. nu. x. uer. ij. limitarem,
ubi uult ꝙ ẽt in caſib. conceſsis, & permiſsis diſpenſari, ex cau-
ſa in illis ſi diſpẽſatur, debet cauſa exprimi, & eſſe certa, & hoc
idem ibi ſequitur Fel. allegando alias concor. col. v. nu. xxiiij. &
col. viij. ubi diffuſius nu. xxxiiij. & bene nu. lxxxij. & lxxxix. ubi
ex plurib. concluſionem hanc comprobat ut etiã facit Dec. ibi
col. viij. uer. ſecunda concluſio. & uerſic. ſeq. & col. antep. uerſi.
ſed conſiderandum, & uer. ex iſtis ubi ex quamplurib. deciſio.
ibi per eum adductis, comprobat quando diſpenſatur contra
ius diuinum non eſſe ſtandum aſſertioni principis, nec creden-
dum illi aſſerenti ſubeſſe cauſam ſi non eſt expreſſa, licet quan-
226 doque in alijs præſumatur. † Et maximè, quia ubi ad eſſentiã
actus requiritur cã non ſufficit illam haberi pro ſubſiſtente, ni
ſi uere probetur eam ſubſiſtere per l. ſi forte. ff. de caſtrẽ. pec. cũ
227 alijs alleg. per Deci. ubi ſupra. † Et quia in his in quibus papa
non habet plenitudinem poteſtatis, ut eſt caſus pñs, ſed limita-
tam eius aſſertioni, vt dicit Are. in c. cum a uobis, de teſt. poſt
Abb. & idem Aret. ꝯſi. clxvj. col. vij. & Fr. de Cur. ꝯſi. xx. col. vj.

228 uer.aliquando,& tertio,& ꝯſi.xxj.col.antepen.† Et quia talis
aſſertio oon poteſt ualidare actum non depcodentem ſimplici-
ter,& abſolute a uoluntate aſſerentis,ſm Bal.in c.j. qui ſeu. da.
poſ.& Bar.in auc.ſi quis in aliquo documento in ſi. C.de eden.
& per Fr.de Cur.cōſi.xxvij.Magoificus uir.col.xij.uer.quid plu
229 ra.† Et quia in damnum alterius,& animarum ſuccedit tanto
fortius illi minimè crit ſtandum ſm Anch. ꝯſ.cccxcix.Pręmit-
to,col.ſi.& Dec.ꝯſi.cxiiij. Et pro tenui, col.iij uerſi.confirmaẽ
hoc,in ſi.& col.ſi.in prin.& Fel.in c.ad audientiam,col.iij.de p̄-
ſcrip.cum alijs alleg.per Dec.conſi.ccclvij.nu.6.in c. noui.col.
230 v.de iud.† Maximè quia ſumus in concernentib. maaimum p̄
judicium,periculum animarum,& incurſiooem peccati ſm gl.
in d.cle.j.ubi ſcrib.& do.Ant.io c.cum dilectus,de ſucceſ.ab in
231 teſt.& per ſcrib.in d.c.cū a uobis, & in ꝯſi.ſ.alleg.† Et etiam
quia per euidentiam facti indirectè ſatis oſtenditur oppoſitū,
ut nulla hic iuſta cauſa exiſtere poſsit, quo ſit vt eius aſſertioni
minimè ſit ſtandum,ut tenet glo.in uerſi.feciſſet in d.clem.j.&
Anch.conſi.cclxv.in j.dubio,cum alijs alleg.per Fely.in d.c.cū
232 a uobis.col.ij.& iij.nu. 6.† Et dicta clauſula, ex alijs animum
nr̄m mouentib.&c.potius reſtringenda uenit in caſu expreſſo
in quo diſpoſitio principaliter ſundatur q̄ in alio cum ad illum
ueniat acceſſoriè iuxta tradita in cle.j.in ſi.de præb.& in reg.cū
233 principalis.ubi Dec.de reg.iue.† Et coniungi dēt cauſæ præ-
cedenti potius q̄ ampliare ſupplicata in pręiudicium animarū,
vt in ſi.de iſta clauſula tradit Dec.d.ꝯſ.cclxxiij.nu.xiiij. & in-
telligi debet de honeſtis & iuſtis non alijs,vt ꝯſulendo alias di-
xi,nec pōt adduci illa cā de qua in Deuth in d.c.ſi.qm̄ ſi hoc di
ceeemns papa ſecutus fuiſſet ritū & morē legis miſticę & iudai
zaret & mortaliter peccaret,ut dictū fuit ſuperius.& quia hodie
ioter fideles,talis cā noo eſt rōnabilis neq; ſubſiſtit, vt dictum
234 fuit.ſ.& diceẽ ēt inferius.† Et in d.c.ſi.cā fuit diſpenſandi ſa-
tis diuerſa ab iſta,vt diceẽ.j.& iſta diſsimilis illi non erit admit
tenda vt in terminis nr̄is pūctaliter dicit AEgi.d ꝯſ.xxviij. col.
iiij.uer.tñ ſi petaẽ.nec alia pōt in caſu pn̄ti p̄ſumi quæ inducat
effectum de quo.ſ.tollendo peccatum & operando ceſſationē
235 rōnis legis diuinę.† Potiſsimū cum cā appareat expreſſa, quo
ſit ut alia non præſumat vt ꝓbaẽ in l.cū de in rē uerſo.ff.de vſu.
iuncta.l.ſi certis annis.C.de pac.& in d.cōſ.Fr.de Cur.xxj. col.
236 x.in ſi & ꝯſ.xx.col.vj.i prin.† Et plenitudo ptātis ipſius pont.
ceſſat in caſu pn̄ti cum geratur actus ꝯ ius diuinum in quo non
ſimpliciter pōt diſpenſare ut ſuperius fuit concluſum & ſtatim
diceẽ. ſumus igitur in diſpēſatione ſine cauſa facta ꝯ ius diuinū
237 ꝯn̄r nulla & inualida,ut dictū eſt.† Nec qualitas & dignitas p
ſonarum iſto caſu erit iuſta cā diſpenſandi cum agatur de pcō
& de ſalute animę,quo ſit ut nulla debeat eſſe acceptatio pſona
eum,nec aliter cum regib.q̄ cum alijs agendum eſt,ut hr̄ io diui
238 na ſcriptura,de qua in c.nouit.uer.ſed forsā,de iudi. †Et quā
to quis maior eſt tāto io eo ꝯſideraẽ maius pc̄m̄,iuxta illud, oē
animi uitiū &c.vt in c.nulli fas. xxv.q.j.& in c. hō.xl.diſt. Et ſi
priuatis & humilib.non dēt dari occaſio peccandi a fortiori mi
nus dāda eſt iſtis dignioribus.& egregijs quorū exemplo ioſerio-
239 res ſępius gubernanẽ.† Et quia diſpenſatio noo eſt ꝯcedenda
ad uoluntatem,& vtilitatē priuatarum pſonarū,ſed ob bonum
publicū,ut dicit Abb.poſt alios io d.c.de multa.col.iij. Et iſto
caſu procedit tex.ibi,ꝯſiderans qualitatem perſooarū, & tradit
Abb.io c.ſi.de ꝯſuet.col.iij.& alij ſcrib.ibi maximè reperē.fol.
x.col.j.uolentes diſpenſationē factā,ob utilitatē priuatā, & in-
tuitu pſooarum,& oon ob booum publicum,eſſe nullā,ut tra-
dit Ale. io l.j.col.antep.ſo.mat.& alij citati per dictos reperch.
240 † Nec negaẽ ꝙ qualitas perſonarum non ſit in plurib. ꝯſiderā
da,& ꝙ digniores oon differant ab alijs,vt hr̄ io iurib.ſ. io ꝯ̄riū
alleg.cum ſi.Tñ in caſu p̄ſenti a pari oēs procedūot,quinimmo
maioritas magis aggrauat. Potiſsimum cum ceſſet oeceſsitas,
& publica utilitas,& uigeat ratio legis diuioæ, & probibentis
hmōi ꝯnnbia,omnib.indiffereoter abſq; perſooarū acceptatio
ne,& in terminis nr̄is iſtud ſequiẽ Belle.d.ꝯſ.xxviij. Per totum.
poſt q̄ plures alios peritiſsimos uiros Theo.& Canoo. per eum
241 allega.¶† Cauſa ēt ſcandali euitandi,noo erit iuſta ad ipſam
diſpenſatiooem ualidandam, oec cōmixtio & copula carnalis,
& filiororū ſuſceptio,cum tale matrimonium fuerit nullū,de fa
cto ꝯ̄ctum,& ꝯ expreſſam prohibitionē legis diuinæ,vt io d.c.li
teras.& in c.cū haberet.de eo qui dux.in mat.quā poll.p adul-
te.quinimmo ꝯſideratio ſcandali facit in oppoſitum, ne diſpen
ſetur,vt dicit Belleme.d.ꝯſi.xxvilj.col.viij.uerſi.tñ ſi peccaẽ, &
hr̄ in ſim.in c.ſuper eo.de cogn.ſpiri.& AEgi.ibi loquiẽ in caſu

242 in quo filij erant procreati ut patet ex themate.† Et ſi iſti ſunt
magni principes eo magis rōne debent uiuere,& regulari.l.di-
gna uox.C.de leg.cū uulg.Et non debent uelle niſi ꝙ eſt ę quū
& iuſtū,& ꝙ arbitranẽ in alijs,dēnt i ſe ipſis reputare,arg.eorū
243 q̄ hn̄r io c.j.de alie.feu.& iuxta illud ꝙ tibi uis &c.† Et ꝯſide-
rata rōne & lege diuina,debent acquieſcere,& non ſcandelizaa-
ri.Nec timore ſcandali ueritas dēt reijci,ex quo præferenda eſt
cuicunq; ſcandalo,& eius timore nō eſt relinquenda.c.qui ſcan
dalizauerit.de reg.iu.cū alijs alle.p Fel.in c.ij.col.iij. de præſcr.
244 & hr̄ in c.ſi.de his q̄ ui aut met.cau.&c.† Et potiſsimū qñ ꝯmit
tiẽ pc̄m̄ mortale,ceſſare dēt ꝯſideratio ſcandali,ēt ſi eſſemus in
dubio,ut dicit gl.in c.ij.de op.no.oū.& facit.c.iuuenis,de ſpōſ.
& Inn.in c.cum pridem,de renuo.& Fel.io d.c.ij.col.iij. Et ad
ducta in ꝯ̄rium locū ſibi ueodicant qñ ꝓhibitio erat iure poſi-
tiuo inducta,uel qō adeſt bonum & utilitas publica,uel qñ ceſ-
ſat rō legis diuinæ, ꝓ quā ceſſationē ſumus ex̄ pc̄m̄ & copula
245 reddiẽ licita.† Nō obſtat diuturnitas tpis, qm̄ potius tēdit in
ꝯ̄riū,vt tāto aggrauet,q a ſępius repetitū & reiteratū,ut in l.iij.
C.de epi.audien.& in l.quicūq;, & io auct.nouo iure. C.de ſer.
246 fugi.& in l.aut facto §.tp̄s.ff.de pę.cū ſi.¶ † Et quia tāto ma-
gis peccata ſuut grauiora quanto diutius derinent alligatā inſe
licem animam.c.ſi.de ꝯſ.& d.c.cum haberet.& in c.cū in eccle
247 ſiæ.de ſi.† Et gradus diuina lege ꝓhibitus nō defendiẽ lōgin-
quitate annorū.d.c.nō dēt de ꝯſan.& aff.& ibi Abb. & alij no.
& in ſum.Ang.in uer.impedimentū.vj.§ j.uer.vn̄ ꝯhentes.& ſe
quiẽ Io.Baco.allegādo Hoſt.in iiij.ſen.diſt xxxviij.in v.q. uer.
& addit.& ſentit AEgi.d.ꝯſ.xxviij.Per totū,& alle.in ꝯ̄riū locū
hn̄t in caſu ſatis diuerſo qñ ceſſat pc̄m̄.uel imminet alia quali-
248 tas faciens ceſſare diſpōnē legis. † Nec ob. ius diuinum circa
mr̄imonia fuiſſe tpe uariatū,quia uerum ꝯſiderando principiū
generationis,& principium poſt diluuiū, poſt aūt legē ſcriptā
non reperiẽ uariatio,in primo gradu, & ſcdo inęquali,quinim-
mo in iſtis adeſt oīs certitudo,ut ſint prohibiti oī iure. Et ꝯn̄r
gradus iſti erūt immutabiles,& indiſpenſabiles.d.c. literas. cū
249 alijs.ſ.adductis. † Non ob.ꝯſuetudo qm̄ tunc demū p̄ſtabit iu
ſtam cām diſpenſandi,qñ eſſet rōnabilis,& per eā ceſſaret rō ꝓ
hibitionis legis diuinæ,& excluderet pc̄m̄ ut diſponuot io ꝯ̄-
riū allegata,qñ aūt ꝯſuetudo eſt irrationabilis,nō præſtat iuſtā
cām diſpenſandi nec ualet vt dicit Abb.in c.ſup. eo. de cogna.
ſpir.& ſcrib.ibi & ſum.Ang.in uer.impedimentū.xvij.§.j. & fa
cit tex.& quæ ibi no.per omoes allegantes ꝯcor.in c.ſi.de ꝯſue.
250 † Et in caſu noſtro eſt tex.in l.pe.C.de inceſt. nup.ubi repro-
baẽ ꝯſuetudo illorum qui ſpooſam fratris pręmortui capiebant
in uxorem ēt oon cognita ſed uirginē,eo quia erat irrationabi-
lis,& quia per eam potius inducitur peccatum q̄ tollaẽ, & ideo
251 tanq̄ corruptela noo erit cōſiderabilis.† Et exempla ſuperius
adducta io quib.apparet ſummos pont.diſpenſaſſe io ſcdo gra
du inęquali,& in primo traoſuerſaliū,neceſſario minimè ꝯclu-
duot idem in alijs ſimilib.faciendū,qm̄ ooo debemus iudicare
exemplis,ſed ſm leges.l.nemo.C.de ſent.& interlo.om. iud. &
252 a in l.exemplo.C.de prob.† Nec eſt oeceſſaria ꝯña per aoteceſ
ſores dr̄ fuiſſe factum,ergo pōt fieri per ſucceſſores,nam multa
facta fuerunt per pontifices quæ iure non potueruot fieri,vt le
gimus de marcellino,timore ſacrificante idolis, qui ſecuta pœ
nitentia oon fuit depoſitus, & de multis alijs quorum facta &
253 exempla fuerūt reuocata,& in ſimilib.noo executa. † Et licet
exēpla honeſta,ſint digna executione & obſeruatione tñ inho
neſta & inducentia pc̄m̄,non ſunt imitāda,nec ſeruanda iuxta
illud, exēplo quodcunq; malo,&c.& in proprijs terminis nr̄is
a fortiori eſt tex.io d.l.pe.C.de ioceſt.nup.ubi exemplū de du
cenda fratriſſa,nō dēt ſeruari quinimmo reijci.& Saly. ibi per
illum tex.no.exempla inhooeſta ut eſt in præſenti caſu non de
bere ſeruari & potiſsimū qñ ſuot irrationabilia, ut eſt præſens
254 ſm ea q̄ dicta ſuot ſuperius de ꝯſuetudine irrationabili. † Ar
gumentū.o.ab exemplis, tūc demum procedit qñ ſunt exēpla
ſanctorum.ut io c.de quibuſdā.xx.diſt.& in c.uerū.& ibi Abb.
in iij.no.de conuerſ. coniug. & qō ꝯcordāt rōni, alias ſecus ut
dicit do.Præpoſi.in c. ſi i auditoriū.x.diſ.& io c.turbat.xxxvij.
diſt.& no.in c.cauſis.de re iud.Qō ergo expreſsè ſunt ꝯ ius diui
num inducūt malum illicita,& peccatum, nedum obſeruanda
& ſequenda non ſuot, quinimmo deteſtanda rationib. & deci
255 ſio.quibus.ſ. † Prout etiam quoniam tunc demum exemplis
honeſtis papæ eſt iudicandum, quando procedit diſpoſitiuè,
ut no.Io.And.& alij io d.cap.in cauſis,ſecus autem eſt,quando
procedit di penſatiuè,ut ſunt exempla ſuperius adducta, nam

iſto caſu ipſius eaemplis minimè iudicandum eſt.ita Gemi.ꝯſi.
256 xaaiiij.Graduatus.col.iij.uer.unde licet.† Nec ęaemplum de
quo in ca.fi.de diuor.nec tex.ille qui in contrarium principali-
ter adducitur habet obſtare, qm̃ loquitur in illis qui contraxe-
runt ſm ritum legis Moſaycæ quem antequam fuiſſent conuer
ſi ad fidem obſeruabant intelligentes ad corticem uerborum
legem Moſaycam,& papa illo caſu permittit, ꝙ puſsint in illo
matrimonio ſm dictum ritum contracto permanere, ut colligi
tur ibi ea procemio reſpectu illarum gentium eccleſiæ Liuo-
nieñ.nouiter ad fidem conuerſarum ut in ſi.eſt tex.in c.deus q.
257 de vi.& hon.cler.& in c.deus qui de pęnit.& remiſſ.† Ea quo
procemio colligitur cauſa finalis illius deciſ.vt in l.fi.ff.de hær.
inſti.& in l.j.ff.ad maced.& in l.regu.§.fi.ibi nam initium ꝯſti-
tutionis.ff.de iu.& fac.ign.& probatur ibi diſpar eſt ritus,& ibi
de nouo ad fidem catholicam conuerſorum.& ibi in matrimo-
258 nijs contractis,& ibi poſtquam ad fidem,&c.† Qui caſus fauo
re fidei inductus & publicę utilitatis,iuxta tex.in c.in fidei fa-
uorem.cum concor.de hær.lib.vj.non debet trahi ad conſequẽ
tias.l.ius ſingulare.l.quod uero contra.ff.de leg.l.quæ a iure. cũ
259 uulg.de reg.iur.lib.vj.† Propter infirmitatem.n.illarum gen-
tium fuit illud permiſſum,ne detraherentur & deuiarent a fide,
ut expreſſè dicit tex.ibi,propter infirmitatem gentis,&c.& in ſi
mi.de infirmitate gentium ſimilium permiſſum fuit,quod alias
denegatum eſt,vt in cap.quædam.§.quod ſcripſi.aaav.q.iij. &
habetur in c.ſi.qui fil.ſint leg.& in c.de infidelibus, de conſan.
& aff.& in c.gaudemus.de diuor.ipſis.n.ne a fide retrahantur p
260 miſſum eſt remanere in illis, vt in dictis iurib.† Ex iſte caſus
ita exceptuatiſsimus,nullo modo debet extendi in matrimonio
contracto uel contrahendo inter ueros fideles & in fide ſolida-
tos,ut expreſſè probat tex.in d.c.fi.in fi.uolens inter iſtos fide-
les ſeruari prohibitionem diuinam etiam eo caſu quo fratriſſa
remanſiſſet ſine ſobole,ex primo marito præmortuo,& ſic text.
ille,& exemplum,probant totum oppoſitum,quando diſpenſa-
tio fieret inter fideles,& in fide ſolidatos,vt nulla ea cauſa poſ-
ſit iſto caſu cum eis diſpenſari.Item per locum a ſpeciali probat
hoc idem,qm̃ ſi eo caſu permittitur diſpenſatio,fauore fidei, &
publicæ utilitatis,concurrentibus omnibus illis qualitatib.ne-
ceſſario probatur in alijs caſibus in quibus iſta ceſſant,diſpenſa
ri non poſſe etiam ea cauſa inter fideles, & ꝙ ille caſus non de-
beat trahi in conſequentiam nec ad alium in quo ceſſat,cã, de
qua ibi,tenet & firmat Bellem.d.conſi.xxviij.col.iiij.uerſi.tamẽ
261 ſi.† Et col.pen.uerſi.quartum motiuum,dicens.d. c. loqui ſm
illud Deuthe.xxv. reſpectu illorum Liuonien. paganorum, ad
quos mandata legis non dirigebantur, & in matrimonijs con-
tractis tempore infidelitatis,& in nouiter conuerſis, & ideo nõ
hẽt obſtare hodie quoad fideles & in fide ſolidatos,ex quo ob-
ſtat prohibitio legis diuinæ prohibentis diſpenſationem.d.c.li-
teras.& Leuitic.d.c.xviij. cum per eam induceretur peccatum,
262 & c.& idem dicit Io.Baco.in iiij.diſt.xxxviij.q.vlt.in fi. † Di-
ſpenſatio igitur in d.c.fi.in illo caſu particulari non eſt declara
toria antiqui iuris,ſed promulgatoria noui,ut patet ibi in verſi.
concedimus.& in ver.de cętero.iuxta.l.ne quis. in fi. ff. de cu-
263 ſtod.reo.& Arch.in c.prouida.de elect.lib.vj.† Et ut finis cor
reſpondeat principio & ſequentia præcedẽtib.iuxta. l.ſi ſeruus
plurium.§.fi de leg.j.& in c.ſedes apoſtolica.de reſcr.& in c. q.
ad agendum.de proc.lib.vj.ſicuti permittitur ibi diſpenſatio ex
cauſa illo caſu in matrimonio iam contracto,ita etiam ex cauſa
denegatur,in contracto,ſeu ꝯhendo inter fideles,& quia cauſa,
qua fuit ibi diſpenſatum hodie inter fideles penitus ceſſat, ea-
tante diuerſitate non debet de uno ad aliud argui,& inſerri, &
ceſſante cauſa & ratione.utique ceſſabit diſpõ, ſm iura cõia &
uulg.Potiſsimum cum illud Deuther.c.xxv.in caſu qm̃ frater ſi-
ne ſobole fuiſſet præmortuus,de quo ẽt in d.c.fi. fuerit miſticũ,
& figuratiue dictum,quæ figura iam fuit adimpleta, & talis ri-
tus inter fideles hodie ſi ſeruaretur induceret peccatum morta-
le,& ideo prohibitum eſt etiam ea diſpenſatione, quia eſſet iu-
daizare,ut iam dixi ſuperius, & quia infideles ꝯhentes ſm ritũ
illum,fuerunt tollerati,& etiam hodie tollerantur, & cum eis
in matrimonijs iam ꝯctis benigne agitur,ut in illis remaneant
fauore fidei,quod uſq; inter fideles minimè ſubſiſtit,vt dĩ in d.
264 c.fi.cum alijs modo deductis.† Ad illos caſus in quib.contra
ius diuinum reperitur diſpenſatũ in aliquo caſu particulari, eſt
inductum capiendo diſpenſationem large & improprie pro in-
terpretatione,videlicet ſeu declaratione, vt eſt uidere in deci-
ſionib.ꝯtinentib.dictos caſus particulares, nam Pontifici tanq̃
vicario & uniuerſali miniſtro data fuit huiuſmodi poteſtas in-
terpretandi & declarandi legem diuinam,ſm materias & caſus
occurrentes & emergentes, & ſm rationem applicabilem illis
caſib.qua conſiderata,non dr̃ fieri contra legem diuinam quin-
immo illud fit & operatur ea mente dictæ legis a ceſſante rõne
illius,ut fuit ſupra oſtenſum.In uera autem propria & ſtricta di
ſpenſatione,prout eſt mera relaxatio præcepti iſtud non põt fie
ri,ſm aliquos,ẽt cum cauſa,uel ſm alios, niſi uigeat ratio effi-
cax,& ꝯcludens,& cauſa rationabilis excludens peccatum, uel
inducens maius bonum,uel tollens maius malum,uel niſi con-
cernat publicam & non priuatam utilitatem. Et cã ſit neceſſa-
ria,& recepta & admiſſa ab eccleſia, vt ſigillatim dictum eſt.ſ.
quorum aliquod in caſu præſenti non adeſt, quo fit ut de illis
265 caſib.ad iſtum non poſſit argui nec inferri per iura uulg.† Et
illud de homicidio in quo fuit diſpenſatum,apertam hẽt rõnẽ.
Nam permiſſu Dei iſtud fit pro conſeruanda republica vt faci-
noroſi tollantur de medio,& quiſq; etiam poſsit ſe tueri & de-
fendere, ſm Bar.in l.omnes populi.in ij.q.princi.ff de iuſtitia,
266 & iure,cum concor.¶ † Ita etiam & illud de furto, & utendo
alieno.Nam Deus permiſit hoc fieri Iſdraelitis & in caſu maxi-
mę neceſsitatis,& extremę famis,ut in deciſio.ſ. in ꝯrium alle.
267 † Et illud de ſanctificatione ſabbati, in quo q̃q; diſpenſatur
cõtinens præceptum affirmatiuum diuerſam hẽt rõnem ab iſto
præſenti p̃cepto negatiuo qđ obligat ſemper & ad ſemp ideſt
268 oi tpe, ſm Ab.in d.c.literas.in v.notab.† Et ꝙ quãdoq; ferię
non ſeruentur,ex cauſa inductum fuit neceſſario,quia alio tpe
non dabatur illa commoditas,vt dicit Abb.per illum tex. in c.
269 licet.de fer.† Pariter & illud de dicendis horis canonicis, vt
poſsit diſpenſari cum uno,qm̃ non vr̃ hoc eſſe contra diuinum
præceptum,dum tñ ſepties in die oret Deum,ſm Abb.in c.j.de
celebra.miſſa.& Mod.in tract.de iure iur.in iiij. parte priu.col.
270 aiiij.uerſic.acj.† Et diſpenſatio quæ fit ꝯ uotum, procedit ex
tacita mente iuris diuini.c.magnæ.de voto.& per Abb.in d.ca
non eſt.eo.ti.col.ij.nu.v.uel qñ adeſt extrema neceſsitas, utili-
tas,& bonum publicum,& inducitur maius bonum,& tollitur,
maius malũ,uel commutando in melius,uel declarando non te
nere,ſm caſus emergentes,ut plenè ẽt colligitur in iurib. & de
ciſio.allegat.in ꝯrium,& diffuſe per Roſe. in d.trac.ſol.lxxaiij.
col.j.& alijs ſeq.ver.& iſta faciunt ad qm̃nem & per Fely. in d.
cap.præterea.de ſponſ.nume.xvij.& xa.& per docto. alibi plu-
271 ries & pluries.† Et quia iſtę diſpenſationes fuerunt admiſſæ a
tota eccleſia,quæ Spiritu ſancto regiẽ,ut dicit Bellem.d.conſil.
xxviij col.pen.uer.non obſtat ꝙ Papa,ad qđ ẽt deciſio.Abb.in
272 c.j.de uoto.¶ † Nec illud de decimis habet obſtare, nam di-
ſpenſatio remittens eos uniuerſaliter,non ualeret, qm̃ induce-
ret honorem ipſi creatori nõ debere exhiberi,& nulla lege hoc
permiſſum reperiret,eſſet enim ꝯtra illa duo prima pręcepta de
273 calogi. † Remiſsio autem ipſarum in particulari concernens
commodũ eccleſiarum,& clericorum, ꝯcediẽ,cum ipſe põtifex
habeat liberam & gñalem adminiſtrationem in beneficialib.&
redditib.beneficiorum.c.propoſuit.de ꝯceſſ.pręb.c.ij.de pręb.
lib.vj.& bene p Abb.poſt Hoſt.in c.a nobis.de decimis.& Ro-
ſel.in d.tract.fol.lxaiij.col.ij.uer.ſimiliter ꝯtra.& iſtud ponti-
fici permiſſum eſt,nec prohibitum lege diuina uti eſt caſus præ
274 ſens,per dictum. c.literas. & Leuiti.c.xviij.cum ſi. † Ad illud
de teſtib.ꝙ in ore duorum uel trium &c.diſpenſatum fuit p in
terpretationem,& declarationem addẽdo,& ſupplendo iuri di-
uino.& ad ꝯſeruationẽ ipſius& vt pro bono publico,& cõi ſalſi
tates,& doloſitates tollerentur & ceſſarent,& quia ẽt tollit pec
catum,quod quidem permiſſum eſt,ut patet in deciſio. in con-
trarium alleg.& per Abb.in repe.dicti.c.cum eſſes.col.iiij.& v.
& Roſel.in d.tract.fol.lxaiij.col.j.verſ. idẽ dicit.Iſta aũt ꝯtra-
riantur caſui præſenti.in quo totũ oppoſitum uiget, unde &c.
275 † Nec illud de habendis duabus uxorib. hodie receptum eſt,
qm̃ licet quandoq; reperiatur hoc fuiſſe factum, fuit permiſſu
diuino expreſſo uel tacito,vt in d.c.gaudemus.§.quia vero cum
concor.Hodie uero expreſsè ꝓhibitũ eſt, ut ibi tradiẽ & hr̃ in
l.neminẽ.C.de inceſtis nup.& tenet Belle.d.ꝯſ.xxviij.col. pen.
276 uer.nec ob.in j.& uer.ſeq.† Et ſi papa hodie iſto caſu diſpen-
ſaret,eẽt ꝯ fidẽ,& iũ nõ põt,vt plenè ꝓſequiẽ Roſe.alleg.iura in
277 d.trac.fo.lxaaij.col.iiij.uer.& iõ papa non poſſet.† Nõ ob.il-
lud de iuro,nã q̃q; relaxatur & ſuper eo interp̃tatiuè & decla-
ratiuè diſpẽſaẽ,& ex mẽte diuina,ſm materias & caſus occurrẽ
tes,vt hr̃ i c.auctoritate.& i c.nos ſctõrũ.xv.q.6.& no.i c.quãto
đ iu.iu.& plenè tradiẽ i alijs locis & deci.alle.i ꝯrũ,& qm̃ ſubeſt

iuſta cauſa, per quam nedum inducitur peccatum, quinimo tol-
litur, & reijciuntur doloſitates fraudes & deceptiones, ut pleniſ
ſimè per Mod. in c. debitorea, & c. j. de iu. iur. & ſcña Tho. ſcđa
ſecundæ. q. lxxia. artic. ix. cum alijs accumulatis per Mod. in d.
trac. de iu. iur. in iiii. parte prin. col. xv, & ſeq. uer. nunc uenio. &
per doc. pluries alibi legendo & ɔſulendo, dum tractant articu
lum qñ concedenda ſit abſolutio a iuro ad totalem effectum,
ſeu ad cautelam, & ēt quia iſto caſu in iuro a tota eccleſia diſpē
ſatio fuit admiſſa cuius ɔ̃rium uiget in caſu præſentia quæſ. ut
278 dicit Egid. d. ɔſ. xxviij. col. pe. uer. non ob ꝙ papa. † Et illud ul
timum de bigamo, poſito ꝙ de iure potuerit diſpenſari, ex quo
multi ɔ̃rium tenuerunt, vt in c. nuper. de biga. cum ſi. Conceſſo
ēt ꝙ poſsit uſq; ad diaconatum aut presbyteratū, licet aliqui ɔ̃,
ut per Arch. in d. c. lector. & in c. ſunt quidam. ceſſabit, quia fit
ꝑꝑ imminentem neceſsitatē legib. non ſubiectam. l. j ff de offi.
conſul. c. ſi quis. de fur. cum ɔcor. ceſſantem in caſu præſenti, uel
quia non eſt adiuncta irregularitas, uel prohibita diſpenſatio, vt
dicit S. Tho. in iiij. diſtin. xxvij. q ult. & Arch. ubi ſ. cum alijs ad
ductia per doc. in c. at ſi clerici, de iud. cuius ɔ̃rium eſt iſto caſu
d. c. literas, & quia ibi diſpenſatio nō eſt inductiua peccati, ꝓut
hic, & illa ibi fit præter prohibitionem apoſtoli, non ɔ̃, ut dicit
Arch. & alij in c. ſi quia diaconus. l. diſt. & ſic interpretatiuè, &
279 declaratiue, non aũt remittendo, & tollendo, ut hic. † Et quia
Papa in iſtis eſt maior apoſtolo, loquente de bigamo. c. puto. ij.
q. vij. cum alijs adductis in c. qualiter & qñ in prin. de accuſ. &
in l. j ff. ſi cer. pe. & per Dec. poſt alioa in c. ne innitaris, col. ij. de
ɔſt. & Spe. in ti. de diſpen. §. nunc breuiter, uer. primo ɔ̃. non aũt
280 eſt maior diuinis ꝑceptis, ſed inferior. † Et ad illud in quo di
cebatur, papam poſſe diſpēſare in oībus ꝑceptis ēt moralib. excep-
ptis illis duob. decalogi, & poſſe oia exceptis articulis fidei, & ɔ
cernentib. eam, & exceptis aliquib. caſib. ſpālibus ex mēte Spe.
in ɔ̃rium. ā. alleg. Rñdetur, & dr̃, hũc caſum eſſe exceptuatũ, ut
non poſsit, ut ipſemet papa fatetur. in d. c. literas, & ut eſt qñ di
ſpenſatio ɔcernit, & inducit peccatũ, & qñ decoloraret ſtatus ec
cleſiæ, & qñ diſpenſat in his in quib. non pōt ſine cia ſalua habe
ri, ut ipſemet Spe. fatetur in tit. de diſpen. § nunc breuiter. uer.
ſcđo ɔ̃. & uer. ſexto in gradib. & plenè de oīb. ſuperius fuit oſten
ſum prout ēt iſta ceſſant, qñ eſt præceptũ diuinum morale, ma-
ximè negatiuũ, & non adeſt cā rōnabilis diſpenſandi, nec neceſ
ſitas, nec utilitas publica, nec tollens peccatũ, nec faciens ceſſa-
re rōnem prohibitionis legis diuinæ, uel qñ diſpenſatur ex falſa
cā ɔ̃ intentionem diſpenſantis, ut ſigillatim ſuperius, iſta oſten-
281 ſa fuerunt, & patuerunt. † Et ad amplam ptātem Pontifi. ſibi ɔ
ceſſam, iuxta illud, quodcunq; &c. & tibi dabo claues &c. & fa-
cit ut Deus, & non ut hō, & ꝙ eſt idem conſiſtorium, cum alijs
infinitis ɔcor. Rñdeī procedere, niſi reperiaī limitata, arg. l. ut
gradatim. §. ſed ſi lege. ff. de mu. & ho. cum uulg. uel qñ iuſtè, &
clauè nō errante, & duce rōne, iſtud operatur, alias ſecus, ut tra-
dit Spe. in ti. de diſpenſa. §. nunc breuiter. in prin. & Abb. per il-
lum tex. in c. a nobis. il. ij. de ſent. excom. Nec referri debet iſta
poteſtas ad tollendum ius diuinum, ut per Inno. & alios. in c. fi.
de conſuetu. & per Abb. in diſputa. incip. epiſc. col. j. & hr̃. in d.
c. literaa. & in d. c. ſunt quidam xxv. q. j. ubi patet ꝙ ɔ̃ illud non
poteſt uenire, licet ſit eius uicarius, & idem reputetur conſiſto-
rium, habet. n. in iſtis ſuperiorem ut in contrarium per ipſum ge
ſta non ſubſiſtant, nec poſsint tertio præiudicium afferre iuxta
282 plenè tradita in d. c. q̄ in eccleſiarũ, & in c. j. de prob. † Prout
etiam non procedit qđ ſine cā de qua ſuperius dictum eſt, iſta
facit, ut ēt tenet Abb. & alij in c. ſolitæ. de maio. & obe. & in c.
quanto. de iu. iur. & per Fel. in c. ɔſtitutus. de reſcr. & facit text.
in c. j. de re iudi. lib. vj. & alia adducta per Mod. in tract. de iu.
iur. in iiij. q. prin. in plurib. uer. uel qñ cā qua fuit motus diſpen-
283 ſare, erat falſa ut. ſ. † Et q̄a eius poteſtas reſtringēda eſt rōne,
ut ędificet, non ut deſtruat x. illa. aj. q. iij. & per apoſtol. ad Co-
rint. x. & in terminis noſtris tradit Belle. d. ɔſ. xxviij. col. iiij. uer.
284 in ɔ̃rium uidetur. in fi. & uer. ſed oppones quia. † Et ſi nō uule
declarare eam eſſe nullam, quod facere deberet, iuxta no. in c.
ab excōicato. de reſcr. & in l. nōnunquam. ff. de col. bo. cũ error
ſit patens & concedatur uariatio in melius, eius tñ ſucceſſor po
terit & debebit tale erroneè factũ reuocare. c. ſententiam. xxxv.
q. ix. cum alijs alleg. per Belle. d. ɔſi. xxviij. in fi. & illi ita diſpen
285 ſanti ɔ̃ ius diuinũ non eſt obtēperādum, ut dixi ſuperius. † Nec
diſpenſatus hoc mō nulliter, erit tutus, & ſtandũ erit ɔſcientiæ
ſuæ, quæ iſto caſu cum ſit iuſtiſsima, & conſona iuri diuino &
cōibus ɔcluſ. non erit deponenda, ut patet in deciſio. ēt illis. ſ.

286 in ɔ̃rium alleg. † Nec iſto caſu ſtandum erit declarationi ip-
ſius Pont. aſſerentis forſan per ſuam diſpenſationem factam,
cauſam de qua. ſ. eſſe iuſtam, & caſum iſtum eſſe diſpenſabilē,
quoniam non ſumus in dubijs, ut loquuntur iura. ſ. alleg. habe-
mus. n. legem claram & Leuit. & illā de qua in d. c. literas. & in
d. c. fi. de diuort. cum alijs. ā deductis, argumento eorum quæ
habentur in l. cōtinuus ff. de uer. ob. & ſumus in caſu certo, quo
ius diuinum uulneratur per diſpenſationem procedentem ſine
cauſa, quinimmo ex falſa, & dante materiam peccandi, quæ oia
tollunt liberum arbitrium & poteſtatem abſolutam ipſius pon
287 ti. † Et diſpenſando ɔ̃rium, nedum ſolum peccat, quinimmo
diſpenſatio non tenet nec ualet ut per glo. in c. non eſt. de uoto.
& per Spe. in ti. de diſpē. §. nunc breuiter. uer. & not. Et allegata
in ɔ̃rium procedunt, qñ eſt caſus in quo poteſt uel concurrunt
cā & qualitates de quib. ſ. alias ſecus uel forte eſt caſus in quo
tota eccleſia diſpēſationem admiſit, qui ceſſat hic ſm Belle. ubi
288 ſ. col. pen. uer. non obſtat ꝙ papa. † Et eiſdem modis tollunē
ea, in quibus dicebatur ꝙ papa poteſt ſe intromittere in his q̄
ſunt iuris diuini & ualidare matrimonium nullum, ut ex nunc.
nam procedunt, uel in caſu lege diuina non prohibito uel con-
289 currentib. qualitatib. alleg. alias ſecus. † Et licet cognoſcat de
articulis fidei, non tamen poteſt uenire nec diſpenſare contra
fidem. c. anaſtaſius. xix. diſt. cum alijs nota. in d. c. ſunt quidam.
290 † Ita ēt non pōt ɔ̃ articula fidei, nec in illis, quæ ſunt in eis ita
annexa ut ſine illis ſalus haberi non poſsit, ut ſupra deductum
291 fuit. † Et nedum prohibitum eſt ducere in uxorem fratriſſam,
ut leuit. xviij. & xx. & C. de inceſt. nup. l. fratris uxorem. & l pe.
& d. c. fi. de diuor. cum concor. Quinimmo prohibita eſt ſuper
iſto caſu diſpenſatio iure ciuili. ut in l. fi. C. de inceſt. nup. ēt &
lege canonica, ut in d. c. fi. & in d. c. literas. & ēt de iure diuino,
292 de quo. ſ. relato in d. c. literas. † Et quia ſatis eſt ꝙ iſta prohi-
bitio reperiatur in leuitico, qua ſtante prohibita cenſetur diſpē
ſatio, cum minor non tollat, nec ſoluat legem ſuperioris ut di-
xi, & in terminis noſtris firmat Belleme. d. conſi. xxvij. col. iij.
uerſi. ſecūdo quia iuncto uer. nec obſtat quod opponitur. col. pe.
293 † Et iſtę legea prædicta prohibentes, & opiniones doctorum,
ex ipſis fundatę, & procedentes optimè concludunt papam iſto
caſu non poſſe diſpenſare cum ſit prohibitio diuina, ut in d. c. li
teras. & leuit. xviij. cum ſi. & non ſolæ opiniones docto. & pun
ctaliter dicit Egidius. d. ɔſi. xxviij. col. iij. uer. certum eſt. & col.
294 pe. uer. & ad caſus ſpeciales. † Ex quibus infertur ꝙ ipſemet
poteſt talem errorem reuocare, uel ſuus ſucceſſor ut dixi eſto ꝙ
ſecuta fuerit coniunctio ſeu copula ante diſpenſationem, ſeu
poſt, quoniam omnia proceſſerunt nulliter & de facto & iſto
caſu non erit maior poteſtas diſpenſandi añ ɔ̃ctum, ſeu poſt, cũ
utroq; caſu impediatur, nec diſſoluit papa quod Deus coniun-
xit, cum nulla legitima fuerit inter eos coniunctio quinimmo
prohibita, & iure diuino & morali, ac lege poſitiua, vt de diui-
295 ſ no dictum eſt. & de alijs dicetur inferius. † Nec propterea de-
bet ſubſiſtere, quia ɔ̃ctum, quoniam qñ de facto, & legitimè ap
paret executum non debet habere ſubſiſtentiam, & declarari
debet nullum ut hr̃ in c. non debet. cum ſiml. de conſangui. &
aff. & in c. cum haberet. de eo qui polln. &c. & illud, quos Deus
coniunxit, &c. procedit in matrimonio non prohibito, ſed in
cōtracto legitimè, uel ex diſpenſatione in caſu permiſſo, ut fuit
296 cōcluſum. † Nec ob. illud quod multa impediuntur fieri, quæ
facta tenent, &c. quoniam procedit, quando defectus non erat
ab initio ſed ſuperuenit ex poſt facto, & ideo illud ab initio re-
ctè factum tenet, licet ſuperuenerit caſus quo nō poterat fieri,
ut probat textus in d. l. patre furioſo. cum concor. ibi allega. &
297 per Bar. & alios in l. plurib. §. fin. ff. de de uer. obli. † Secus au-
tem erit quando defectus fuit omni tempore, ab initio in me-
dio & in fine, tunc enim actus habens in ſe defectum iſtum nō
ualidatur eo quia fuerit geſtus, quinimmo nullus iudicandus
eſt cum nulliter fuerit geſtus, ſed de facto, habet enim huiuſmo
di prohibitio diuina impedimentum perpetuum impediēs ɔ̃hē
dum & dirimens ɔ̃ctum dicto. c. non dēt. & d. c. cum haberet.
& in terminis noſtris probatur in l. pe. & fi. C. de inceſt. nup. &
298 in ſimilibus alibi pluries. † Et quia eſt præceptum negatiuum
omni tēpore obligat & prohibet, vt ꝑ Arch. in c. ſi peccauerit.
xj. q. j. & Abb. in d. c. nouit. de iudic. & Theolog. in tertio diſtin.
xxxvij. et in caſu noſtro ꝑ Abb. in d. c. literas. colu. ij. in v. nota.
299 et col. iiij. nu. xij. in fi. † Prout ēt qm̃ quando actus impeditur
ꝑꝑ cauſam finalem, defectus ipſius ſemper impedit et gerendũ
et quod geſtum eſt ut in l. non diſtinguemus. §. de ſacer. ff. de
arbitr.

arbitr.& per Bar.& alios in d.l.patre furioſo.Prout etiam obie-
ctio ceſſat,conſiderata expreſsione falſæ cauſæ reducentis diſpẽ
ſationem ad nou cauſam,& ad ueram nullitatem,& ab initio &
ex poſt facto conſiderabilem,& enim fuerit ɔtractum, & in illo
per tempus perſeueratum peccando tanto magis redditum fuit
grauius,& impermiſsibile conſiderato bono animarum,ut dixi
nec obſtabunt adducta in contrarium quoniam loquuntur in
matrimonio ɔcto inter infideles ſm ritum ipſorum antequam
eſſent ɔuerſi,& fauore fidei illud ita ɔctum tolleratur,quod qui
dem trahendum non eſt ad conſequentiam,ut oñſum fuit ſupe-
300 rius.† Et Egi. belleme.in d.conſi.xxviij.apertè firmat iſtũ ca-
ſum eſſe indiſpenſabilem,uerum ſi papa diſpenſauerit col. fi. in
fine dubitat,an debeat diſpenſatio declarari nulla, & inclinare
vř in partem affirmatiuam,ꝙ ſic nedum per ſucceſſorem diſpẽ
ſantis ſed ẽt per ipſummet in melius corrigendo errorem ſuum
301 † Minime obſtabit illud, quòd iſta puella remaneret de-
cepta,& deluſa auctoritate ſedis apoſtolicæ,& ideo ne iſtud ſe-
quatur,quo ad ipſam diſpẽſatio reddetur ualida,ſm Iun. Abb.
& Roſell.nam aduertendum eſt, qm̃ nullam auctoritatem nec
rationem concludentem ad id adducunt,unde nulla ipſorũ au-
ctoritas licet uideatur probabilis, tñ non eſt neceſſaria, ut per
302 omnes in l.j.cum concor.ff.ſi cer.pet. † Et tale dictum funda-
※ tũ ſuper bona fide & ignorantia expreſſè ɔtriatur illi * cõi con-
cluſioni uolenti ignorantiam iuris præcepti diuini eſſe craſſam
& ſupinam,nec excuſabilem maxime quando eſt ɔ expreſſum
& explicitum præceptum legis diuinę,vt eſt caſus præſens,& ha
betur in c.ſi cupis.xvj.q.j.& per gl.in ſumma.xxviij.diſt.& in
c.quia ea.eadem diſti.& per Scot.in iiij.diſt.vj. cum alijs alleg.
in ſumma Ang.in uer.ignorantia.in prin.& in §.iij uerſi. & hæc
dicitur.& §.iiij.uerſi.ſi uero id.& in uerſi.opinio.§.ij. uerſ.iſtud
tamen limita.no.Din.in c.ignorantia.de reg.iur.lib.vj.& Abb.
in c.cum cauſa.de empt.& uend.Soci.in l. uenia. in iiij.notabi.
303 C.de in ius uocan.& in l.iuſtę.col.j.ff.de acqui.poſſ.† Nec hic
poterit allegari ignorantia facti, quoniam ipſa puella erat cer-
tiſsima,& ignorantia iuris minus opitulatur cum præceptũ di-
uinum & prohibitio ſic expreſſa & explicita, & potuit facile a-
lios conſulere ut probatur in c.ſi.xxxvij.diſtin.& in l.cum Igno
rantia.& l.ſi emancipata.C.de iur.& fac.ign. & in l.iuris ignorã
tia.C.qui admit.ubi pleniſsimè ſcribẽ.& hř in l.quiɔ.ubi gl. in
uer.acerrimo.C.de incee.nup.& ĩ l.ſi adulteriũ cũ inceſt.in prin.
304 ff.de adulte.& §.j.¶† Ex iſtis caſib.nõ ꝓcedit gl.in uer.ſciẽs.
in aucten.de inceſt.nup.quæ ẽt ex alio tollitur,qm̃ iſto caſu ap-
paret de contrario & de eius uera ſcientia,ex quo obrepticiè &
ſurrepticiè ſupplicando pontifici,expreſsit cãm falſam,quo ɔſi
305 derato ſumus extra dictum Inno.& ſequac.† Quod etiam tol
litur,qm̃ ipſa non debuit obedire pontifici diſpenſanti, & eius
auctoritati cum mandaret illud quod peccatum inducebat, &
erat contra legem diuinam.c.Iulianus.c.qui reſiſtit.xj.q.iij.un-
de non dř decepta auctoritate pontificis,ſed ſua,& ſibi erit im-
putandum regu.damnum de reg.iur.lib.vj. & ſimilia alia in ɔ-
trium adducta loquuntur diuerſo caſu quando mandatur per ſu
periorem aliquid cõtra ius poſitiuum, in quo habet pleniſsimã
poteſtatem,& qñ illud quod mandatur non concernit peccatũ
nec concernit præceptum diuinum quod papa ut inferior mu-
306 tare non poteſt.† Et aduertendum eſt,ꝙ hic non agitur an ꝓ
les ex iſta copula ſuſcepta debeat reputari legitima ꝓpter igno
rantiam amborum copulatorum ſeu unius ſiue ſit ignorãtia fa-
cti ſiue ſit ignorantia iuris,de quo in c.ij.& in c.referente. & in
c.ex tenore.qui fil.ſint legiti.& in c.per uenerabilem.eod.tit.&
ubiq; per Abb.potiſsimũ in d.c.ex tenor.& in d.c. referente. &
in d.c.per uenerabilẽ.col.fi.in prin.& etiam hř per gl.in uerſi.ſi
ambo.ubi ſcriben.in c.cum inhibitio.de clandeſt.deſponſ.cum
ſi.ſed ſolum agitur utrum matrimonium ita nulliter contractũ
& de facto.& ex diſpenſatione nulla,contra expreſſam prohibi-
tionem diuinam inter ipſos ɔhentes ſubſiſtat uel ne,ex ignorã-
tia amborum uel unius & dicendum eſt,ꝙ non, rõnib. & deci-
ſio. quib.ſupra,& eſt glo.in uerſi.accerrimo.& in d.l.qui cõtra.
C.de inceſt.nup. per tex.in d. l.ſi adulterium cum inceſtu. ff.de
307 adulter.§.j.uerſi.fratres † Et ſolutiones datę ad dictum.c.lite-
ras.non ſubſiſtunt,qm̃ non eſt ibi lex poſitiua pura & ſimplex,
ſed admixta iuri diuino, & ideo papa non poteſt illam tollere
ut dicẽ inferius, & ibi nedũ enunciatiuè ſed diſpoſitiuè ordina-
tur non poſſe diſpenſari in gradibus lege diuina prohibitis, &
alię ſolutiones datę per Belleme.in d.conſi.xxviij.col.iij.uerſic.
item non obſtat.& per ſumma. Ange. minimè obſtant ut ipſe-
met AEgi.Belleme.ibi fatetur, & quia iſto caſu nulla adeſt cã,
propter quam diſpenſatio poſsit concedi,quæ ſit neceſſaria pro
babilis & continens bonum publicum & tollens peccatum, &
308 ꝙ faciat ceſſare rationem prohibitionis diuinæ.† Ita ẽt & ſo-
lutiones datæ ad dictum capitulum,ſunt quidam.colluuntur, &
quia ſumus in connexis articulis fidei,ita ꝙ ſine eis ſalus haberi
non poteſt,& quia decoloraretur ſtatus eccleſię,& quia per alia
309 iura caſus iſte prohibetur diſpenſare de quib.ſ̃. † Et iſtis con
ſideratis tolluntur omnia alia in cõtrarium adducta ex quibus
patet non fuiſſe cauſam,nec qualitates iuſtas diſpenſandi & ꝙ
ex falſa cã proceſsit,& ɔñr non ſuſtulit peccatum nec per eam
diſpenſatus remanet tutus,nec ſuam bonam & iuſtam conſcien
tiam habet deponere conformem iuri diuino & communib.cõ
310 cluſio.† Et fratriſſa cũ fratre meo, licet fictæ ſint una caro, tñ
iſto caſu idem operatur fictio, qđ ueritas cum ɔhendo cum ea
reueletur turpitudo fratris,Leui.d c.xviij.& xx.& ɔñr idẽ dẽt ſe
qui effectus,ad plene no.in d.l.ſi is qui pro emptore. ff. de uſu-
cap.maximè cum incurratur peccatum mortale inductum ex p̃
311 cepto diuino,ut diximus ſupra.† Et primus gradus affinitatis.
l.diuina prohibitus eſt,non ſolum canonica inſtitutione ut eſt
tex.apertus Leuit.c.xviij.& xx.& in d.c.literas,& ibi glo.& ſcri
ben.omnes,item & rõne naturali,ut in l.fratris,& in l pe. & fi.
C.de inceſt.nup.& dicetur in ij.dubio, & allegata in contrariũ
312 loquuntur in alijs gradib.† Et ad illud ꝙ lex Leuit.non ſit mo
ralis ſed poſitiua & iudicialis & ɔñr potuerit tolli arbitrio pon
tificis reſpondetur oppoſitum eſſe uerius,ut ſtatim dicetur. Et
dum conſiderabantur rationes adductas inducentes talem pro
hibitionem ceſſare iſto caſu,dicitur eas uigere ɔſiderando hor-
rorem reuerentiam & voluntatem diuinam,amorem,& natura
lem charitatem,quæ uigere debent inter has perſonas, abſq; a-
lia coniunctione,quæ non ceſſant ex diſpenſatione prædicta ꝓ
cedente ex cauſa falſa,& ſic nulla,nec tollente peccatum,nec fa
ciente ceſſare prohibitionẽ diuinam & diſpoſitionem legis na-
313 turalis ciuilis & rationes quib.fuere inductæ.† Poſtremo ɔtra
hanc partem negatiuam,põt dici,ꝙ illud præceptum leuit.fuit
iudiciale,& ſic hodie euacuatum tempore gratiæ, niſi de nouo
ſtatutum ſit illđ ſeruari,vnde hodie non obligabit,ut in c.j.v.di
ſtin.& per Sco.in iiij.diſt.xij.q.v.& Abb.in c.j.de homic.& fa-
cit.l.j.C.de uet.iu.enucle.ibi,omnia,et dixi etiam ſuperius,et ɔ
314 ſequenter per papã ſuperiorem poteſt ſuper eo diſpenſari.† Et
etiam tolli ſanctio canonica poſitiua,mandans illud ſeruari, de
qua in c.fi.de diuo.cum par in parẽ,& c.& anteceſſor nõ poſsit
315 ſucceſſorem ligare.c.innotuit.de elec.cum ſuis concor.† Et ꝙ
ſit iudiciale,ſatis demonſtrat tex.in d.c.xviij. leuit. nã poſtquã
Deus enumerauerat matrimonia prohibita,& coitus nepharios
ſubdit cuſtodite legitima mea,atq; iudicia,prout ẽt quia eſt pę
nale,ut ibidem hř,& viij.q j.c.olim.& quia determinatum erat
ad deciſionem cauſarum,& pro regimine reipublicæ,uel partis
ipſius,ut Exod.c.xxj.& in ſum.Aug.in uer.præceptum.§.j.uerſ.
316 quædam ſunt iudicialia.† Et hãc opi.ꝙ fuerit iudiciale ſequi
vř.ſ.Tho.j.ij.q.cv.art.v.dum ponit hanc legem Leui. inter le-
ges iudiciales,& Fran.de mai.in iiij.diſt.xlj. dum vult una cum
Sco.ibi ɔiunctiones in linea tranſuerſali tñ,prohiberi l.diuina
317 & ſic iudiciali non aũt.l.naturæ.† Maximè qa ut Sco.ibi dice
bat affinitas ſolo ſtatuto eccleſiæ eſt prohibita, ut vř ẽt ſentire
Auguſt.relatus a Grat.in c.cũ igitur.xxxv.q.j.& ibi gl.& doct.
ac etiam in c.j.ea q.no.& in terminis. q. noſtræ eandem ſñiam
poſt alios ibi citatos ſecutus eſt Io.Bac.theol.& tunc pęniten-
tiarius papæ,quẽ refert EAgi.Belle.in dɔ.ſi.xxviij.col.pe. in fi.
318 ver.ſciendum tñ,rõne de qua ſ̃.† Quia iudicialia tẽpore gra-
tiæ fuerunt euacuata,niſi de nouo ſtatuatur illa ſeruari.c.tranſ-
lato.de conſt. & per apo.ad hæbr.c.vij.& ibi Auguſti. nota.ꝓ-
319 ut faciunt ſcriben.in d.c.translato.† Item quia tale præceptũ
non erat morale,qm̃ ſi ita eſſet obligaſſet oẽs,& oĩ tpe iuxta il-
lud,lex dñi manet in æternum,& tamẽ non ligabat niſi iuſtos iu
320 dęos,quib.data fuit lex.† Nec obligauit ipſos oĩ tpe,ſed ſolũ
poſt legem ſcriptã,nam ante ceſſabat prohibitio, ut patet in fi-
lijs Adæ.& Iac.& Geneſ.xxiiij.& xxxij.q.iiij.c. q̃ritur. & xxxv.
q.j.§.j.& per Hiero.in li.Hæbrea.q.& Pet.de Pal.in iiij.diſt.xlj.
321 † Prout ẽt ſi fuiſſet moralis,& iuris naturalis, fuiſſet data ab-
ſolutè ,& tamen habuit legem in oppoſitum ɔdõnalem,de qua
322 in Deuter.c.xxv.Et dictũ fuit plenè.ſ̃.† Ad quod ẽt quia ſi
fuiſſet lex naturæ & ſic moralis nunquam fuiſſet diſpenſatũ,cu
ius ɔtrium ſępe uidimus,vt in c.ſi.de diuor.& in alijs exemplis ſu
perius adductis,& ẽt in c.qđ ſcripſi.xxxij.q.iij.& in c. de infi-
delibus,

delib.de conſang.& af.& in c.gaudemus.de diuor.ubi illud ma
trimonium tolleratur,qđ utiq; non eſſet ſi ꝫ legē diuinam iu-
ris naturę fuiſſet contractum ēt inter infideles, qui illa ligant,
323 ut dicit Ricar.in iiij.diſt.al. † Et ſuadetur iſta opi. qm̄ illud
præceptum nō poteſt eſſe legis naturæ,tanq̄ principium imme
diatum,practicum & euidens,prout ſunt illa decalogi,& de ho
nore præſtando Deo. Nec ut ꝯcluſio neceſſario deducta ab illis
primis principijs.quæ ſunt immutabilia & indiſpenſabilia,ſed
legis naturæ poſſet dici,qm̄ vr̄ multum conſona illis, & conti-
nens mandata,& præcepta diuina, per Moyſen publicata & ꝯa
ꝯtinet honeſtatem & bonos mores iure naturali fundatos, ut
tradunt Theo.in iiij.d.diſt.xlj.& Sco.ibi ac ēt in iij.& ſum.An
324 geli.in uer.Papa.§.j.& in uer.lex.§.j.† Et in iſto præcepto ita
morali & legis naturæ,licet quantum ad rōnem ipſius non poſ
ſit cadere diſpenſatio,tñ bene cadit quantum ad obſeruantiam,
ſm̄ materiam & caſus particulares ꝯtingentes quibus conſide-
ratis,ceſſare vr̄ ratio prohibitionis inductæ per legem diuiná,
ut patet in iurō & uoto,in ferijs, quæ licet tendant ad reueren-
tiam diuinam,tñ quoad obſeruantiam qñq; remittuntur ex cā
325 † Quanto ergo fortius in iſto præcepto non continente reue
rentiam diuinam.ſed priuatam prout deducebant aliqui relati
per Bellem.d.ꝯſi.xxviij.col.iij.uer.v.quia,& hoc ſequit̃ ſum.An
geli.adducēs Augu.& alios Theolog.in uer.Papa.§.j.uer.& in
iſtis.& Car.Moder.ſ.Sixti.in comment.ſuper ij.ſecundę.ſ.Tho.
q.clxiij.in ia.ar.ea mente.ſ.doc.ibi & in ſecunda ſcdę.q.lxxxix.
ar.ia.Et pñt iſta cōprobari ex deductis ſuperius in quib.oñſum.
fuit Papam poſſe ꝫ ius diuinum morale diſpenſare ex cā,ſm̄ ꝯ-
tingentiam occurrētem,& caſus ꝯtingentes, pp quos ceſſat rō
prohibitionis,legis diuinę,& diſpenſationem facere vr̄ ea men
te eiuſdem legis,non diſpenſando uniuerſaliter & gñaliter ꝫ ta
326 le pręceptum morale,ſed ſolum in caſu particulari.† Nec iſtis
obſtabit.c.fi.de diuor.ubi mandatur legem leuit.de qua in d.c.
xviij.hodie inter fideles debere oī caſu ſeruari, qm̄ tale ſtatutū
non eſt diuinum,ſed poſitiuū,& iō non ligabit ſucceſſorē vt di
ctum eſt,qui ꝫ illud ſuo arbitrio poterit diſpenſare, ut dicet in
iij.dubio. Ex quo iuri diuino ꝓmulgato p̄dicto,ſub illa ꝯdōne
de qua Deuther.c.xxv.eſt addnū,ꝙ oī caſu,& indiſtinctę ſerue
tur inter fidales.per q̄ additionem,effectum eſt mere ius poſiti
uum.l.ius ciuile & ibi gl.& doct.ff.de iuſt.& iu.c.licet Cano.iū.
327 cto.c.ſtatutum.de elec.lib.vj † Qualitas.n.addita enti,ponit
ipſum in noua ſpecie,ſm̄ Bar.& alios,in d.l.ius ciuile.& Bald.
in l.edita.col.v.C.de eden.& hr̄ in c.ij.in ij.reſp.de ꝯſt.li.vj. Vbi
lex poſitiua addens aliquid legi diuinæ operatur vt illud ius re
puteī poſitiuū,ut poſt Gem.dicit Fely.in c.j.col. iiij. de treug.
328 & pa. ¶ † iſtis & ſimilib. tenendo opinionem negatiuā pōt
reſponderi & dici tale præceptum Leuiti. diuinum, vt oēs fatē
tur fuiſſe & eſſe morale, ut iā deduxi ſuperius in principio du-
bitationis,& eſſe ēt legis naturalis perpetuū, & hodie non eſſe
euacuatū quinimmo ſubſiſtere ut aperte colligit̃ in d.c. literas
faciente mentionē de gradib.diuina mente & l.prohibitis, quæ
prohibitio facta fuit in ueteri teſtō,& inter illos gradus conti-
net iſte,pp qđ apertè dat̃ intelligi ꝙ non fuit euacuata in no-
uo teſtō & ita expreſsè tenet Ricard.Sco.& beat.Thom.& reli.
qui Theo.in iiij.diſt.al.& Cano.cōiter in d.c.literas.& in d.ca.
fi.& in d.c.olim.cum.ꝯcor.viij.q.j.vbi exemplificant gradū pre
ſentis dubitationis.l.diuina eſſe etiam hodie prohibitū, ꝑ illud
Leuit.c.xviij.ex quo dat̃ intelligi,ꝙ fuit & eſt perpepetuū,rece
ptum ab eccleſia cōiter,quo ſit ut duret,eſto ꝙ ꝯtinuiſſet p̄ce-
ptū morale,vt firmat Bellem.d.ꝯſi.xxviij.col.ij.verſi.nec ualet,
& col.pe.ver.tertium motiuū,quia non apparet diſpoſitū ꝫ iū
329 tpe gratię.† Prout ēt qm̄ negari non pōt quin hmōi prohibi
tio inducat peccatū mortale, in caſu ꝯtrario quo ꝫ eam fieret,
ut.ſ.probaui.Ita ꝙ ſtante tali ꝯiūctione ſalus haberi nō poſſet
ꝯñr erit inducta ſm̄ bonos mores,& ꝫ malos,& reprobos,& ſic
330 morale,& legis naturalis. † Et eſto ꝙ iudicialia p̄cepta tpe
gr̄e non obligent,iſtud eſt, qm̄ illi q preſunt & hn̄t iuriſdictio
nem,noluerunt nec illa receperunt,qđ ſecus eſt in caſu præſen
ti iam recepto,& per totam eccleſiam,quæ Spiritu ſancto regi
tur,admiſſo,& etiam quia quando talis pręcepta appropinquāt
ad ius naturale & conueniunt multis bonis morib.& rōni na-
turali de mente legis latoris Dei,fuit & eſt,ꝙ perpetuo obliga
rent,& euidenter iſtud colligitur, qm̄ uniuerſalis eccleſia tpe
gratię,iam iſta recepit,tanquam obligantia,vt dicit AEgid. d.
ꝯſi.xxviij.col.fi.ver.ij.dico,& Io.de Tur.crema.in d. ſua ſum.
331 ſeu tracta.lib.iij.c.lvij. col. prima.† Volens ꝙ ēt in præceptis
poſitiuis utriuſq; teſtamenti immediate inſtitutis a Deo, & ꝯ-
cernentib.bonos mores,Papæ inferior non pōt diſpenſare, niſi
332 inquantum ſibi apparet permiſſum.† Et quia hmōi prohib-
bitio ſatis moralis erit cum ſuadetur in rōne morali, & natura
li,ne detegatur turpitudo fratris vt d.c.xviij.leuit.& tenent Ri
car.Sco.& S.Tho.ſuper.iij.& iiij.ſenten.& idem Thom. ſuper
quarto ꝯtra gentiles,& Abb.expreſsè in d.c.literas.in v. notab.
& col.iiij.nu.7.in fi.cum alijs per me adductis.ſ.in principio du
333 bitationis.† Et quia capiendo legem naturalem cauſatam a rō
ne naturali.neceſſe habemus fateri hanc prohibitionem mora-
lem eſſe dicti iuris naturalis,ut tenet Sco.ſup.iij.& iiij.& Pet.
de Palu.ſuper.iiij.diſt.xlj.& Guliel.de altiſio.in iiij.tract.ſuæ.
ſū.& dicetur in ij.dubio,& firmat Belle.d.ꝯſ.xxviij.col.pe.ver.
334 tertiū eſt,& ver.p̄ced.† Et ſatis iſtud ſuadet̃ ꝯſiderando leges
ciuiles diuino nutu & rōne naturali inductas,& editas penitus
talia ꝯnubia prohibentes, & contrahentibus ea.pœnam impo
nentes, quoniam habita fuerunt nepharia inceſtuoſa turpiſsi-
ma,deuiantia a bonis moribus & amplectentia malos, turpes,
& peſsimos,vt in l.fratris,& l.pen.& fi.C.de inceſt.nup.& in ſi
mi.habetur in l.ſi adulterium cum inceſt.§.j.ff.de adulter.& in
335 lege ſororis.ff.de ri.nup.cum concor.† Et iſtis conſideratis,
gētiles facto & exemplo dicta connubia reiecerunt ut dicetur
in ij.dub.& hoc idem innuere videtur tex.in d.c.xviij.vbi enu-
meratis prohibitionib.quampluribus,ſubditur,ne polluamini
in omnibus hic in quibus contaminatę ſunt uniuerſę gentes,
quas ego eijciam &c.innuens tale ius ligare ēt gentiles illi inno
336 datos.l.naturali,vt ēt habetur Leuit.c.xx.† Et de bonis et ma
lis moribus,qui ſint,certū eſt eos eſſe bonos qui naturali ratio-
ni congruunt, malos vero quia a ratione diſſentiunt, ut habe-
tur in l.ſi quis inquilinos.§.fi.de leg.j.& de inducentibus pecca
tum per Abb.& alios in ca.ſi uero in j.no.& col.iiij. verſi.nunc
habes.de iure.iur.& per Theolog.adductos per Mod.in tract.
de vlti.fine.fol.xxxix.col.iij.maximè.per S.Thom. prima ſecun-
337 dę.q.c.art.j.& alias diai conſulendo.† Ad quod etiam quo-
niam illud quod conſiſtit in lege veteris teſtamenti ius natura
le dicitur,cum Deus qui eſt ſumma natura nobis illud tradidit
& etiam docuit & naturali rōne. & ſine extrinſeca excitatione.
homines impelluntur ad ea quæ iure diuino continentur.c.j.v.
diſt.& c.humanum genus.j.diſt.& ibi Vg.& alij ſcriben. maxi-
338 mè Præpoſ.col.ij.ver.ij.ſpēs.¶ † Et quia multum conſonat &
concordat ac ꝯformatur primis principijs cōcluſionibus inde
deductis,talia connubia non fieri rationibus adductis in prin.
conſultationis,merito caſus iſte reddetur indiſpenſabilis,ſicuti
alia præcepta decalogi moralia,regulariter redduntur indiſpē-
339 ſabilia,vt plene oſtenſum fuit & pluries ſuperius. † Ex quib.
patet,non obſtare dum dicitur illud Leuit.eſt pręceptū iudicia
le.ergo hodie tempore gratiæ non obligabit niſi nouo ſtatuto
mandetur obſeruari.Nam remanſit perpetuū, & hodie obliga-
340 bit,qm̄ receptum ab eccleſia cōiter,† quæ Spiritu ſancto regi
tur,prout etiam qm̄ licet ſit iudiciale, tñ eſt morale,ēt & legis
naturæ,& quoad moralitatem,vt oēs paſsim fatentur bene re-
manſit,vt probatur in.§.his itaq;.vj.diſt.vbi ſcriben.Henri.bo-
ych.in c.j.col.iij.nu.iij.& iiij.de conſt.& iuxta illud Matth.nō
veni ſoluere legem,& diai.ſ.& moralitas inducit ne diſpenſet̃
paſsim,vt concluſum eſt & probant deciſi.ſuperius adductæ, &
c.translato.cum cōcor.non habet locum in iſtis moralibus, &
quoad caput ꝯcernens moralitatē,ſed ſolū quoad alia,vt dedu-
341 xi ſuperius tenendo ꝙ ſunt in hoc immutabilia. † Et ēt quia
lex Moſaica veteris teſtī pōt allegari ſi non reperit̃ reprobata,
ſi non eſt miſtica.c.per venerabilem.§.rōnib.qui fil.ſint legi.&
per Mod.in l.j.ff.ſi cer.pet.& Fely.in c.j.de oft.deleg.cū ꝯcord.
Et iſtud Leuit. abſolutè & generaliter loquit̃ vt patet ex eius te
nore cū quo ꝯcordat.d.c.fi.de diuor.Et eſto ꝙ illud Deuth.ap-
pareat fuiſſe modificatū ſub illa ꝯdōne, vt ſuſcitaret ſemen qñ
ſine liberis frater fuit præmortuus &c.pp quā vr̄ non fuiſſe le-
gis naturę dr̄ illam ꝯdōnem de qua in Deuther.fuiſſe miſticam
& figuratiuam,& ad tp̄s datam ab ipſo Deo, eo caſu diſpenſan-
te quę iam eueniente Chriſto, & tpe, ceſſauit & fuit euacuata.
ut plene.ſ.fuit oſtenſum & ea ceſſante, illud leuiti. morale ēt
remanſit firmum uti loquebatur gñaliter,quo fit vt per illud.c.
fin.de diuor,nulla qualitas ſit addita iuri diuino,ſed in d.c.fin.
continetur illud quod erat in Leuiti. & ꝯñr erit ius diuinum
342 morale,relatum per legem poſitiuam.† Quæ non poteſt a ſuc
ceſſore tolli,quia non eſt ſimplex & purū ius poſitiuū, ſed ꝯti-
nens illud, qđ iure diuino mandabat̃,vt dr̄ infra.in iij.dub.&

Papa inferior non poteſt tollere ius poſitiuum,continens ius di
uinum,cum in eo ſit impar,ut dictum eſt circa principiũ quęſt.
Et d.c.fi.expreſsè probat non poſſe diſpenſari vt.ſ̃.dcduai. Nec
alia exempla in quibus dr̃ per ſum. Pontifi.fuiſſe diſpenſatum
habent obſtare,quia in illis fuit non benefactum nec debent ad
343 ꝯſequemtiam trahi,& alias vt plenè dixi ſuperius.† Nec eſt ue
rum ꝙ affinitas ſit prohibita ſolo ſtatuto eccleſię,nam etiam in
primo gradu,& ſecundo quandoq; prohibita eſt iure diuino,vt
eſt tex.apertus in Leuit.c.xviij & hr̃ per glo.& alios in d.c. lite
ras.& ẽt ratione naturali prohibetur,ut in l.fratris.& l.pe,& fi.
344 C.de inceſt.nup.† Et illud Auguſti. de quo in c.cum igitur.
& etiam.c.j.xxxv.q.j.non obſtabit,qm̃ licet ibi dicatur,illas con
iunctiones prohibitas conſtitutione eccleſiæ vt ẽt dr̃ in c. non
debet de conſang.& aff non propterea infertur,ꝙ ẽt non ſint ꝓ
hibitæ iure diuino,quo ad alios gradus,ut Leuit.d.c.xviij. cum
alijs.ſ̃.deductis,& probatur apertiſsimè in d. c.literas. & ẽt in
d.c.non debet.& alibi pluries.Verum.n.erit eſſe prohibitas ꝯſti
tutione & terminatione eccleſiæ & in primo gradu.& ſecundo
quandoq; ẽt terminatione diuina,& rõne ac.l.naturali, iuribus
quib.ſ̃.Et licet Io.Baco.relatus ab AEgi.d.ꝯſi.xxviij. Tenue-
rit ꝯ̃rium Tñ ot ibi firmat AEgi.col.fi. omnes concluſerunt ꝯ̃
eum,& eius opinio fuit reprobata rõnib.ſ̃.adductis. Nec ob.ꝙ
ſi fuiſſet legis naturę obligaſſet omnes,& oĩ tpe,nam dicta lex
345 fuit lata iudęis iuſtis,& non paganis,ut dictum eſt. † Et ante
legem ſcriptam filijs Adæ & alijs fuit permiſſum ex uoluntate
diuina,per illud creſcite & multiplicamini,quia humanum ge-
nus non erat multiplicatũ & ſit permiſſum certis perſonis,& ad
tempus cã neceſsitatis & propter raritatem hominum,& perſo-
narum,vt ſentit Henri.Boych.in d.c.j.col.ij.In prin. Poſt autẽ
legem ſcriptam,expreſsè fuit prohibitum rõnib.quibus. ſ̃.tedẽ
tibus ad bonos mores,& excludentib. turpes & inhoneſtos ac
malos, & rationi naturali deuiantes ac contrarios ut probatur
in c.j.xxxv.q.j.& hr̃ in d.c.xviij.& in d.c.literas.cum ſim.& per
AEgi.d.conſi.xxviij.col.pe.uer.iij.& col.fi.in prin.& bene col.
iij.in prin.Et ad d.c.gaudemus.cum alijs,dr̃ illud fuiſſe ex ꝑmiſ
ſione diuina expreſſa uel tacita ut hr̃ apertè ibidem,& ꝑ AEgi.
d.conſi.xxviij.col.pe.uer.non obſtat in primo,& ſeq.& ẽt fauo
346 re fidei ut dictum eſt,& per eũdem apertius col.fi.in prin.† Et
rõ naturalis ẽt infideles ligabat,vt in d.l.fratris.& l. pe, & fi. C.
de ince.nup.Tñ lex diuina nõ fuit lata paganis.nec eos ligabat
ad quos mandata legis non dirigebantur,vt per AEgi.d.col.pe.
uer.quartũ,& ſi infideles ꝯ̃hebãt ſpreta rõne naturali,hoc facie-
bant turpiter,& puniebantur.d.l.pe.& fi.& non debebat ad ꝯ-
ſequentiam trahi &c. Nec propterea põt dici iure & ratione na
turali non fuiſſe prohibitum,licet de facto ꝯ̃ctum eſſet, & pro-
batur in Leuit.d.c.xviij.& xx.ibi , ne polluamini in omnib.his
in quib.&c.Et quia licet rõ naturalis iſtud prohiberet, quia cõ
tra bonos mores , tñ ante legẽ ſcriptam non ita de neceſsitate
obligabat,vti eſt hodie poſt ipſius promulgationẽ, ut in termi-
347 nis dicit AEgi.d.conſi.xxviij.col.fi.uer.uel aliter.† Et com ꝓ
bat,qm̃ vt dicit.S.Th.in iiij.diſt.xxxiij.art.j.relatus a d.Præpo.
ſi.in c.ius naturale j.diſt.col.iij.uer.unũ tñ.& verſ.intelligimus
tñ etiam illa quæ a ratione deriuant & quæ ſe offerũt unicuiq;
ſine diſcurſu aliquo,licet obligarent.l.naturali,tñ non habebãt
uim coactiuam,per modum præcepti abſolutè, niſi poſtq̃ fue-
348 rant ſancita.l.diuina uel humana.† Nec ob.ꝙ d.lex Leuit.non
eſt lex naturæ,uti principium immediatum practicum euidens
&c.uel uti concluſio ex eis neceſſario deducta,ſed quia cõtines
bonos mores,iure naturali fundatos,& honeſtatem. Nã hoc ꝯ-
ceſſo habemus intẽtum,ꝙ iſto capite diceṫ lex naturę, & mo-
ralis,ergo regulariter indiſpenſabilis,vt eſt in alijs ita moralib.
349 ut plenè ſuperius fuit oſtenſum.† Et ad illud in quo dicitur.
in iſtis poſſe diſpenſari ex cauſa reſpondetur,uerum in caſu par
ticulari.capiendo diſpenſationem largè pro declaratione, & in
terpretatione,quia iſtud fit ex mente diuina,declarata iſto ca-
ſu particulari ceſſare,& ipſius rationem hunc caſum non appre
hendere,& in his in quibus conſideratur reuerentia diuina, ne-
dum priuatorum,ut in ſerijs,iurõ,& uoto,ut plene dictum eſt.
ſ̃.Secus eſt in uera & ſtricta diſpenſatione,prout eſt relaxatio iu
ris,nam ceſſat ẽt in his moralib. ſemper, ſ̃m aliquos per me.ſ̃.
alleg.& potiſsimum in caſu præſenti,per d.c.literas.& d.c. fina.
350 cum alijs ſupra deductis.† Vel teuendo opinionem aliorum,
dicamus in caſu particulari,poſſe diſpenſari & fieri relaxatio-
nem ex cauſa,quando adeſt bonum publicum & commune, &
non priuatum. Item,quando adeſt neceſsitas & cauſa tollens
peccatum, & non inducens illud,uel quando euitaretur maius
malum,uel induceretur maius bonum,& quando per hanc cau
ſam in caſu particulari uigentem,ceſſaret ratio prohibitionis le
gis diuinæ,& mens ipſius ut ipſimet fatentur , & fuit ſupra de-
ductum, quæ qualitates nõ poſſunt in caſu iſto adaptari,immo
in contrarium militant.ut apertè ſuperius fuit probatum ergo
caſus erit indiſpenſabilis,ut fuit concluſum,eo magis ſtãte ex-
preſsione falſę cauſæ,quæ ſola,omnia reddidit nulla,& ſine effe
ctu,vt dictum eſt,deciſio dubitationis ea cauſa,omittitur & ad
351 alιud tempus differtur. ¶ . Circa ſ̃m in quo quæriṫ,an tale ma
trimoniũ ſit ꝓhibitũ iure naturali &c.& ſuper eo an Papa Poſ
352 ſit diſpenſare.† Primo conſiderandum eſt,ꝙ ex dictamine le
gis naturæ ante legem ſcriptam procedente, ex naturali ratio-
ne,quod ius naturale primęuum dictum eſt,ſolum impediebaṫ
matrimonium filij cum matre,& filiæ cum patre, per illud Ge-
neſ.ij.de quo in c.debitum.de big. & in c.unico.de uoto.lib.6.
relinquet patrem & matrem & adhærebit uxori ſuæ &c.hoc eſt
relinquet thorum patris & matris , quia non debet contrahere
cũ illis,ut in d.c. debitũ.& per Ab. in c.literas.col.iiij.nu .xvj.
de reſt.ſpol.& per S.Tho.in iiij.ſent.diſt.xl.& Ricar.ibi.q.ij.&
Sco.q.v.artic.ij.& Frau.de May.in iiij.d.xlj.& S.Thom. ſecun-
da ſecundæ.q.lxxxix.art.ix.& per glo.in uerſic. moyſen.in c.j.
353 xxxv.q.j.& Io.Baco.in iiij.diſt.xxxviij.q.vij.† Referent em ꝯ-
cubitum Loth.cum filiabus fuiſſe condemnatum, & reprehen-
354 ſum,deciſio.& rationib.ibi per eum alleg.† Et patet iſtud exẽ
plo etiam brutorum,& iumentorum,quę inſtinctu quodam ab
horrent parẽtum commertia,vt recitat philo.viij. c.de animal.
& ſum.Angel.in uerſi.impedimentum ſextum.§.j. & exemplo
gentilium,qui hac ratione imbuti abhorruerunt hmõi concu-
bitus,ut legimus de Cynara,& Myrra,de Nino,& Semiramide
355 & alijs quamplurib.† Inter tranſuerſales autem d.l.naturæ nõ
erant prohibita connubia,quinimmo uiuentes.d.l.naturæ ac-
ceperunt in uxores ſorores,ut legimus in filijs Adæ,Abraam,&
Iacob,ut Gen.c.xxiiij.& xxxij.q.4.c.quæriṫ. & patet in Abrã
qui habuit Sarrã filiam fratris ſui,Loth.ut Gene.c.xij. & in il-
la Thamar,quæ Amon fratri ſuo dixit,pete me a patre meo &
dabit me tibi,quod non dixiſſet niſi tunc fuiſſet licitum.Et etiã
in Adonia,qui petijt Abiſaac uirginem relictam a Dauit eius
patre,& de frariſſa ducenda,patet in alia Thamar & filijs Iudę,
Geneſ.xxxviij.c.et in Deuthe.c.xxv.& in c.fi.de diuor.& in plu
rib.alijs exemplis,in quib.diſpenſatum legimus per ſum.Pont.
in primo & ſecundo gradu,tranſuerſalium,recitatis. ſ̃. in præ-
ced.dub.quod minimè feciſſet ſi iſto primæuo iure,illa fuiſſent
356 prohibita,quod eſt immutabile,ut ſtatim diceṫ.† Et in Otho
niel,qui tempore legis Moſaycæ habuit Auſam filiam fratris
ſui,vt iudic.c.j.& exemplo gentilium iſtud ſuadetur , qm̃ Par-
thi ſororib.copulabanṫ,vt refert Luc.viij.pharſal.& apud Athe
nienſes qui ſumma ratione regebantur,licitum erat coniugium
inter fratres & ſorores,ut tradit Emil.prob.in procem. de uiris
illuſt.& Plut.eo.lib.in uita Demetrij aſſerit Seleucum ſapiẽtiſ
ſimum,uxorem ſuam conceſsiſſe Antiocho filio ſuo,& proba-
re iſtud.uidetur tex.in c.xviij.Leuit.& xx.ibi omnes.n. execra-
tiones iſtas,fecerunt accolę terrę qui fuerunt ante vos,innuens
ꝙ talia matrimonia non prohibebantur apud oẽs gentes rõne
utentes,quæ illa faciebant illo primęuo iure gentium & natura
li,prodito cũ ipſo genere humano,de quo in l.j.§.j.ff.de acq.re.
do.& c.j.in prin.v.diſt.ſi enim iſto iure prohibitum eſſet, inter
omnes gentes et omni tempore obſeruatum fuiſſet . quorum
357 ꝯ̃rium fuit,ut oſtenſum eſt.† Inter iſtos. n. tranſuerſales ma-
trimonia prohibita fuerunt, non ex dictamine legis naturalis,
ſed ex dictamine legis diuinæ in primo gradu,& ſecundo in li-
nea inæquali ꝯſanguinitatis ſeu affinitatis,ut hĩ i Leui.c. xviij.
& xx.& per gl.in c.literas & per Ricar.in iiij.d.xlj.artic. ſecun
do,& Pet.de Palu.ibi & cęteri Theolo.& in ſum.Angel.in uer.
impedimentum ſextum.§.j.uer.ex dictamine.& hr̃ etiam in ca.
358 j.& ij.xxxv.q.j.vbi glo.& doct.† Non.n.coniunguntur per ſe
& iure ſuo,ac iudicio,collaterales iſti,vt eſt in aſcendentib. ſed
mediate,interueniente alia perſona , & ideo non prohibentur
dicto iure naturali,ſed ſolum.l.diuina , & ſtatuto eccleſiaſtico,
& religione prohibente,ut eſt de mente S.Thom. ij.ij. q. cliiij.
art.ix.& apertè hoc ſentit ibi Thom.de gaie.Mod.Card.S.Six
359 ti,in ſuo commen.† Et ſuadetur qm̃ ſ̃m Sco. in quarto ſent.
diſt.xlj.q.j.affinitas præſtat impedimentum ſolo ſtatuto eccle-
ſiæ,ut ſentit Augu. de quo per Gratia.in c.cum igitur.xxxv. q.
360 j.& in c.j ead. diſt.† Et ẽt quia tale ius naturale cõueniens
homini,

homini, productū fuit quodam naturali inſtinctu, & ex ſolo-
dictamine, diſcurſu & inſpiratione naturalis rōnis, abſq; aliqua
ꝯſtitutione, & c. ius naturale. j. diſt. & ibi gl. & doc. plenè attin
361 gunt. † Et ut dicit S. Tho. in iiij. diſt. xxxiij. q. j. art. j. & prima
ſecūdæ. q. xcj. art. ij. & q. xcvj. art. ij. ius naturale eſt cōceptio ho
mini naturaliter inducta, qua dirigitur ad cōuenienter agēdū,
362 in proprijs actionib. † Quib. conſideratis non poteſt dici, ma-
trimoniū illud cū fratriſſa tali iure naturali fuiſſe ꝓhibitū qm̄
nec aliquo tpe nec inter aliquas perſonas fuiſſet celebratum, ſi
363 iſto iure fuiſſet prohibitum, cuius ꝯtrium. s̄. oſtēdimus. † Lege
itaq; naturæ iſtud non eſt prohibitum, ut principium practicū
& euidens ex terminis deductū, & ex ſynderesi cui aſſentimus,
nec ut concluſio neceſſario deducta ab iſtis principijs, quæ
ſunt immutabilia, ut eſt in illis præceptis, non habebis Deos
alienos & c. non aſſumes nomen Dei tui in uanum, ut in capi.
primo. v. diſtinct. & §. ſed naturalia. cum ſim. inſt. de iu. natur.
gent. & ciui. & per Præpoſi. in capit. fi. §. is itaque. ſexta diſt. &
per Sia. in ſuo trac. ſeu ſum. lib ij. capitulo. iij. in x. exemplo. &
per doct. in d. c. ius naturale. j. diſt. cum concor. alleg. per Roſe.
in dicto ſuo tractatu. fo. lxxvij. col. j. uerſic. ij. eſt ius naturale. &
col. ij. & iij. uer. nunc eſt uidendum. & col. iiij. uer. ſed hic occur
rit. & uer. ſeq. & per repetē. in c. fi. loco & uer. prout. j̄. & eſt bo
364 nus tex. in c. fi. uerſ. naturale. ſexta diſt. † Sed prohibitum eſt
eo quia ita ſanctum & ordinatum in l. moſayca, & ſm bonos
mores, & ſm rōnem naturalem non tn̄ propterea illud dēt dici
365 ius naturale † qđ patet, quia oīs lex ut ſit bona dēt eſſe hone
ſta, iuſta, & ſm naturalē rōnem. c. erit aūt. lex iiij. diſt. & in l. ij.
in fi. ff. de legi. & tn̄ non dicet ex hoc ius naturale proprie, & ſtri
ctè ſumptū, ſm gl. primam. in l. j. in princ. ff. de pact. & ibi doc.
no. ut ēt facit Fely. in c. ꝓterea. nu. xviij. de ſponſ. & tradit Sixt.
366 in ſua ſum. lib. iij. c. lvij. col. v. uer. ſm genus. † Et eſto ꝙ conti
neat in Leuiti. & ſit talis prohibitio inducta ſm. bonos mores,
& dicatur moralis, & ꝯſona primis principijs & ꝯcluſionib. ex
his deductis, & quantum ad rōnem ipſorum non poſſit cadere
367 diſpenſatio. † Tn̄ quantum ad obſeruantiam iſtorum bn̄ pōt
diſpenſari in caſu particulari, in quo deficeret rō dicti iuris na-
turalis, ſm cās ſpāles & materias occurrētes, ut dicit Ric. in iiij.
diſt. xxxviij. & in terminis nr̄is ſum. Ang. in uer. Papę. §. j. uer. &
in iſtis, & in uer. impedimentum. xviij. §. ij. uer. alia ſunt. Et po-
nit Abb. in c. quę in eccleſiarum. col. iiij. uer. circa ſm de ꝯſt. &
ibi Fely. nu. lxxxix. & Dec. col. ix. uer. ij. principaliter. ubi allegā
do notas, ꝯcludūt ius naturale ex cā poſſe interpretari & limi-
tari, & pro parte tolli, ut per d. de Rot. in nou. in ti. de ꝯſu. deci.
j. alias ſm nu. deciſ. xviij. Fuit dubitatum. col. ij. & per Gemi. in
d. §. is itaq;. vj. diſt. & per doc. in l. fi. C. ſi ꝯ ius uel util. publ. & p
Henri. Boych. in c. j. de ꝯſt. col. ij. & iij. & in c. ex parte. il. ij. col.
ij. de off. deleg. uerſi ſi reſcriptum ſit conceſſum. & in c. propo-
ſuit de ꝯceſ. præb. & in c. fi. de conſuetud. & ibi poſt alios tra-
dunt Abb. & Mod. fol. xxij. col. iiij. uer. iij. fit concluſio, & fo. vj.
col. j. in iij. no. & fol. ix. col. iiij. uer. opponitur, & uer. ſeq. & Io.
Bap. de S. Seue. in d. tract. de penſion. q. xix. uer. ſuper tertia cō
cluſione, & Silue. in ſua ſum. in uer. ꝯſuetudo. §. ix. & per Roſe.
in d. trac. fo. lxxvij. uer. nūc igiť. & fol. ſeq. uer. & iſta ſunt utilia.
368 † Et ad iſtorū cōprobationē, poſſunt adduci ea q̄ fuerūt dedu
cta in ꝑce. dubio, dū ibi fuit dictū, ius diuinū ex cā poſſe limita
ri in caſu particulari, qđ idē eſt ꝙ ius naturale. c. j. j. di. c. j. v. di.
c. fi. ix. diſt. Et cū habeat ex cā ꝑtātē diſpēſandi, ita diſpēſatus e-
369 rit tutus ut dictum fuit in præced. dub. † Ex oppoſito & pro
parte ꝯtria primo aduertendum eſt ꝙ ius naturale capitur plu-
rib. modis, ut plene tradit gl. & ſcrib. oēs ibi in c. ius naturale. j.
diſt. & per gl. & doct. in l. j. § ius naturale. ff. de iuſti. & iu. & per
Henr. Boych. in d. c. j. de ꝯſt. col. j. & ij. & diffusè per Roſe. in d.
trac. fol. lxxv. & alijs ſeq. col. ij. uerſi. mō attingamus, & uer. ſed
tn̄ reuertor, & uer. & ſm hoc, & uer. eſt igitur, & ver. igitur dica
370 mus. cum ſuis ꝯcor. † Et omiſſo illo capite, quo capitur ut ꝯue
niens & cōe omnib. animātib. ēt brutis, in quib. ille naturalis,
& a natura inſite inclinationis ꝯueniunt & uerificatur. Capien-
do ius naturale ut ꝯuenit homini rōnali, & rōne uiuenti, uel ſu
biecti neceſſario illis inclinationib. quib. bruta ſubijciunt, tale
ius ut dixi. s̄. ex mente. l. doc. nihil aliud eſt, niſi ꝯceptio natura
liter inducta homini qua dirigiť ad ꝯuenienter agendū in pro-
prijs actionib. uel ſm eundē. l. doc. ubi. s̄. lex naturæ eſt partici-
patio legis eternę, & impreſſio diuini luminis in rōnali creatu-
371 ra, qua inclinat ad debitū actum & finem. † Et ꝯſiderādo hāc
eſſentiam & quidditatem, dicti iuris & legis naturalis ꝯueniētē
homini, inſtinctu & rōne ꝑdicta naturali ēt abſq; aliqua ꝯſtōne,
cum rō inſtinctus & ordo naturæ lex naturalis dicat. d. c. ius na
turale. cū alijs alleg. s̄. merito dicimus. ius naturale eē ius diui-
nū, ut p gl. in d. c. ius naturale. & in c. j. v. diſ. & in c. fi. ix. diſt. Et
ſi ius diuinum reputať. An ſit diſpenſabile uel ne, recurrendum
erit ad ea quæ diffusè diſcuſſa fuerunt in præced. dub. ut pūcta
liter ēt ſentit Roſe in d. trac. car. lxxvij. col. j. uer. nunc igiť dica
372 mus. † Prout ēt ſi moralitatem ꝯſiderare habemus ius diuinū
ꝯtinens moralia & non miſtica nec ceremonialia, ius naturale
373 dr̄. d. §. is itaq;. vj. diſt. † Et talia præcepta moralia quæ ꝯtinen
tur uel in l. ueteri, ſeu euangelio ius naturale dn̄r. c. j. j. diſ. & ibi
doct. maximè Præpol. col. ij. ver. ij. ſpēs. & Gemi. col. ij. uerſi. ius
naturale, & col. iij. uer. ij. ſpēs, poſt antiq. & ēt d. §. is itaq;. & c. fi.
ix. diſt. & pulchrè proſequit Henr. Boyc. d. c. j. col. ij. & iij. nu. ij.
374 & ſeq. † Summa. n. natura. i. ipſe Deus, illud nobis tradidit, &
docuit: Nā ſine alia extrinſeca excitatione, naturalis rō inclinat
homines ad ita exequendum. ſm Vg. & alios. in d. c. humanum
375 genus. † Vbi Gem. poſt alios col. iij. uer. oppono & vſ, & uer.
quoddam eſt ius, & uer. ſeq. expreſſè dicit, ꝙ ius naturale, ſubie
ctū rōni exiſtens penes hominem eſt illud, p qđ homo intendit
376 in fidē Dei, & ſalutē animę. † ligans tn̄ eos, qui obediunt ꝑæ
ceptis diuinis, & non alios infideles, ꝯcordans ſe cum diffinitio
ne Theo. de quo. s̄. & qm̄ prohibitio de qua in præſenti agiť ꝯ-
tineať & expreſſè in Leuit. ſit moralis & inducta ſm bonos mo
377 res, & ꝯ malos, ut diffusè fuit concluſum † in præcedēti dub.
merito diceť eſſe de. l. naturæ, prout illa ꝯuenit homini de quo
in præſentiarum agiť, & cum talis ꝓhibitio tendat ad ſinē ſalu-
tis, & ut actus nr̄i dirigant in Deu, ēt ius naturale appellabiť,
& nos Chriſtiani tenemus obſeruare legē moralē naturalē datā
378 Deo in cordib. & in ſcriptis. ut dictū fuit in præce. dub. † Cū
ipſius ignorantia neminem excuſet, ut dixi ibi, & hr̄ in ſum. An
ge. in uer. ignorantia. in prin. §. ij. uer. & hæc dr̄, & §. iiij. uerſi. ſi
nero, & in uer. opinio. §. ij. uer. iſtud tn̄. ubi allegant iura iſtud
379 ꝓbantia. † Et ēt quia de l. naturæ nedū ſunt illa pręcepta pra
ctica, uel ꝯcluſiones ex illis deſcendentes, ſed ēt illa, quæ ſunt ꝯ
ſona dictis principijs, & ꝯcluſionib. & illis ualde conformia, ut
dicit Sco. in iiij. diſt. xvij. & ſum. Ange. in uer. lex. §. j. & in uerſ.
papa. §. j. uer. ſunt & alia, & Beilc. d. cōſi. xviij. col. iiij. in fi. uer.
ſm motiuū, & col. pe. uerſi. tertiū eſt, ubi allegando Theo. tenet
hanc nr̄am prohibitionem, cauſatam rōne naturali, & ꝯſr illo
380 iure hoc mō ſcripto. † Et ꝙ ſit moralis & ſm bonos mores in
ducta, & ꝯ malos & turpes ac reprobatos, innuit tex. in d. cap.
xviij. & xx. Leuit. ubi poſt enumeratos concubitus nephارios,
Deus dicit illas execrationes feciſſe accolas terræ, p p qđ eam
polluerunt, & terra euomuit illas gentes, quæ fuerūt pollutæ,
committentes iſtas abbominationes ex quib. apertè datur in-
telligi tales concubitus ēt illis, iure naturali non fuiſſe ꝑmiſſos.
& gl. ibi hoc ſentit, dum ꝙ tales hmōi connubia ꝯtrahentes, non
ſūt homines, ſed iumēta, ꝯſr illis, ut hominib. & rōne uiuētib.
381 erant prohibita. † Et oñdiť qm̄ inter has ꝑſonas uiget fedus
naturale, prohibens inter eas hanc ſiniſtrā & reprobatā coniū-
ctionem concubitus, ut dicit tex. in l. eum qui. C. de epiſ. & cle.
Coniunctio. n. inter has ꝑſonas, naturalis, nedū ꝑmittit mr̄imo
nia non ꝯhi quinimmo expreſſè diſponit, ut ex ea inducat præ-
ſumptio, inter eas ceſſare ſuſpitionē carnalis ꝯiunctionis ex quo
382 eēt ꝯ fedus naturale. † Et licet tex. ille loquať de mr̄e filia, &
ſororib. tn̄ extenditur ad alias ꝑſonas coniunctas exiſtentes, in
primo, & ſcđo gradu. ut hr̄ in c. cum in iuuentute ubi in hoc re
ferť. d. l. eum qui extra de præſum. & ibi Abb. in pe. no. prout ēt
ad literam hr̄ in c. a nobis, & ibi Abb. in ij. no. & plenè p glo. &
oēs, in c. j. extra de cohabita. cleri. & mul. & p gl. in c. uolumus,
383 & i c. in oib. lxxxj. di. & in c. iterdixit xxxij. diſt. † Et ſuadeť exē
plo gentilium, qui ſolo rōnis lumine illuſtrati abborruere con
nubia ſororum, & exiſtentium in ſcđo gradu inæquali, & ēt a
fratriſſis, p p horrorem. & alias rōnes adductas circa principiū
præcédētis dubij, ut dicit philoſoph. ſcđo politicorum. firmās
hoc tendere in ſcelus nō modicum, et execrabile, ac lege natu-
ræ prohibitum, & legimus in biblide, & cano. Et lentulus repro
babat illa connubia parthorum tanq̄ ferina, ut apud. Luc. legi-
tur octauo pharſal. Et de comite Atnicano quærente hr̄e ger-
384 manam in uxorem. † Et leges ciuiles nedum ſorores prohi-
beant conſideratis bonis morib. quinimmo, & neptem, & pro-
neptem ſororis. l. ſororis. ff. de ritu nup. l. ſi adulterium cū ince-
385 ſtu. §. j. ff. de adul. † Et ꝙ fratriſſa ꝓhibita, hr̄ in l. fratris l. pe. &
fi. C. de ince. nup. qa leges ciuiles dicta cōnubia nedum interdi
cebant

cebãt tanquam turpia inhoneſta, et a bonis morib. deuiantia,
quinimmo contrahentes ex, maxima pęna proſequebant, natu-
rali ſola ratione atteta. Et ꝙ talia prohibitio ſit moralis addu-
ci poſſunt quæ fuere adducta in præced. dubio. Et hoc ſtante,
infertur ſuper ea regulariter non poſſe diſpenſari, & diſpenſatũ
386 non remanet tutum, iuribus, & rõnib. ibi deductis. † Et tenen
do hanc partem adductis in ꝯrium pôt rñderi. Nam uerum eſt
inter aſcendentes, & deſcendentes ante legẽ ſcriptam, iure na-
turali matrimonia fuiſſe ꝓhibita, & quatenus iſtud negat inter
tranſuerſales, replicatur ẽt lege naturali, & morali fuiſſe, & eſſe
prohibita & a fortiori iſtud uigere ẽt hodie in uim coactionis,
per l. ſcriptã fundatam ſuper iſtis, ut patet ex deductis, & ẽt ex
his quę dicta fuere in reſponſionib. datis ad ultimam oppoſitio
nem factam in pręced. dub. ubi reſponſum fuit ad illud de affi-
nitate, quæ ẽt lege morali, & diuina fuit ꝓhibita in primo gra-
387 du, & qñq; ſcdo. † Prout ẽt fuit rñſum ad illud de filijs Adæ,
Abraam, & Iacob, & ad illud de Abraam qui habuit Sarram ne
388 ptem, rñdet Io. Baco. in iiij. di. xxxviij. q. vij. in fi. † Et ad illud
de Thamar, & Amon pôt dici eam non fuiſſe filiã Dauid, ſed
forte alicuius uxoris ipſius, quæ ob id filia dicebat, uel tenẽdo
ꝙ eſſet eius filia illud fuit imprudenter dictum, reputando fuiſ
389 ſe licitũ ex ꝯſenſu patris ſummi Sacerdotis. † Et de Othoniel
copulato cum Anſa filia fratris, pôt dici a lege non fuiſſe ꝓhi-
390 bitum, aſcendentẽ accipere neptẽ, ex ſorore, uel fratre. † Et de
Adonia, & Abiſaac ꝙ non fuerit licita petitio, ſatis oñditur qm̃
a Salamone fuit occiſus, quia illa uia appetebat imperiũ, & re-
391 gnũ. † Et ad illud de Thamar, & filijs Iudæ, & circa illud figu-
ratiuũ, & miſticũ Deuthe. c. xxv. & in c. fi. de diuor. plenè, & dif
fuſe rñſum extitit in præced. difficultate in qua apparet ẽt eua-
cuatum illud qđ opponit de exemplis, & ad illud de gentilib.
quo ad ſeleucum, alia ſoberat cã, & Athenienſes in hoc a rõne
deuiabant, ut patet reſponſum, & multiplex ex deductis. ꝯ. Et ẽt
ex his quæ dixi in pręcedenti dubio in reſponſionib. datis ad vl
timam oppo. & d. c. cxviij. Leui. probat hanc ſñiam, prout ſupra
fuit inductum. Nam illę gentes ita ꝯhentes fuere punitæ, uti ꝯ-
392 hentes connubia reprobata etiam naturali ratione. † Et dũ dr̃
ꝙ iſtud præceptum non poteſt eſſe ius naturale, ut principium
practicum, & euidens, uel ut concluſio neceſſario ea eo dedu-
cta, ſed quia continet bonos mores, & eſt ualde conſonans, & ꝯ
formis dictis principijs, & concluſionib. dependentib. ea eis, &
ꝯñr ſuper eo poterit diſpenſari ex cã. Nam ea deductis ſupra ap
paret hanc prohibitionem continere legem naturæ, prout ca-
dit in homine, & tẽdit ad ultimum finem, & ſalutem animę, &
quia ꝯtinet moralitatem, & euitat peccatũ, & eſt ꝯtia malis, &
turpibus morib. & licet ex cã qñq; in particulari poſſit diſpen-
ſari, iſtud eſt capiendo diſpenſationem pro interpretatione, &
declaratione, tenendo eam prohibitionem eſſe iuris naturalis,
quod eſt ius diuinum, ut deduxi. ſ. & in præced dubio, ſm opi-
aliquorum, uel tenendo opinionem aliorum rñdetur hic ceſſa-
re cauſam & ꝯñr diſpenſationem fuiſſe, & eſſe nullam, & tanto
fortius eſſe reijciendam, propter expreſſionem falſæ cauſæ ſob
quã fuit conceſſa, ut pleniſſimè fuit ibi deductum, & iſtis ꝯſide
ratis infertur, talem diſpẽſationem ita & modis prædictis factã
ꝯ hanc legem naturalem, modo quo ſupra declaratam, fuiſſe &
393 eſſe nullam. † Prout ẽt nulla eſſet conſuetudo ꝯtra tale ius in-
ducta, ut in c. fi. de ꝯſu. ubi poſt antiq. Abb. tangit col. ij. uer. &
nota. & repeten. ibi fol. axij. col. iiij. & uer. iij. fit cõcluſio. & fol.
394 ix. col. iiij. & ſeq. & fol. vj. in tertio notabi. ¶ † Ad tertium du-
bium breuib. dr̃, tale matrimonium l. ciuili poſitiua eſſe prohi-
395 bitum, ut in l. fratris uxorem. l. pen. & fi. C. de inceſt. nup. † Itẽ
& l. canonica, ut in c. literas. de reſt. ſpo. & in c. fi. de diuor. & in
c. j. & c. ij. xxxv. q. j. circa fi. & in cle. eos. de conſang. & aff. cum
396 concor. † Item & ſtatuto eccleſiæ per concilium generale. c.
397 non debet. de conſangui. & aff. cum alijs ſimi. † Et licet dubi
tari poſſit an Papa ualeat ſuper hoc diſpenſare, cum ſit generali
ſtatuto eccleſiæ ordinatum, & concilia Spiritu ſancto dicantur
edita. per quod uidentur ſapere ius diuinum, cuius Papa eſt in-
398 ferior, ut dictum fuit in primo dubio. † Tñ tex. in c. innotuit.
de elec. apertè diſponit ꝯtrarium dum ibi dr̃ Papam ſucceſſorẽ,
non ligari generali ſtatuto prædeceſſoris, edito in concilio ge-
nerali, & eſt glo. in c. ſunt quidam. xxv. q. j. ꝙ papa poſſit ex cã.
399 † Et ſatis patet in d. c. non debet. ubi docto. concludunt, in
tertio, & quarto gradu, papam poſſe diſpenſare, & ita in termi-
nis concludit Roſel. in dicto tractatu. fol. lxv. col. j. & ij. uerſic.
400 minus fuit ligatus. allegando alias deciſi. & rõnes. † Et in prę-
cedentib. & ſequentib proſequitur materiam, an papa ſit ſupra
concilium, de quo pleniſſimè per do. Præpoſ. in c. qm̃ de na-
401 turali. xv. diſt. & per Six. in dicto ſuo tract. ſeu ſum. lib. iij. † Et
ad terminos noſtros, eo. lib. c. liij. & liiij. ubi concludit, Papam
402 poſſe interpretari gñalia concilia, & ſuper illis diſpenſare. † Et
c. lvij. col. v. uerſi. ad nouam. allegando ſanc. Thom. dicit, ꝙ nõ
omnia ſtatuta in concilijs dicuntur edita Spiritu ſancto, & te-
net Spec. in tit. de diſpenſa. §. nunc breuiter. uerſi. ſed nunquid
403 Papa. † Pôt. n. Papa ſolus tollere conciliares ꝯſtõnes de fide
non diſponentes, ut dicit gl. in uer. concilium in c. ubi pericu-
lum de elect. lib. vj. & Hoſt. in ſum. de diſpenſa. §. j. uer. alicuius
ẽt. & Theolog. quamplures, ac Cano. citati per Fely. in c. j. col.
404 vij. nu. xaxj. & aaaij. de conſtit. † Eſt bene uerum ꝙ conſtitu
tio concilij, tacite dicitur habere clauſulam derogatoriam, ad
reſcripta, adeo ꝙ reſcriptum ut tollat ꝯſtõnem concilij, debet
facere ſpecialem mentionem ipſius nec ſufficit clauſula genera
lis, non obſtan. iure communi. ut dicit Arch. in c. j. de conſt. lib.
vj. cuius opi. communiter ſequuntur omnes, ut firmat Fel. alle-
gando quamplures deciſ. in d. c. j. col. viij. nu. axavj & in c. non-
405 nulli. col. iiij. & v. nu. viij. & ix. de reſcr. & alijs ſeq. † Si aũt i re
ſcripto eſſent appoſitę clauſulæ de quib. poſt alios per eundem
Fely. in d. c. nonnulli. nu. xaj. axij. aavij. xxa. xlvj. & ſeq. dicendũ
406 tunc eſſet ut per eum. † Ad terminos autem dubitationis. An
Papa poſſit diſpenſare, dicendum uidetur poſſe ẽt ſola uolun
tate conſiderando prohibitionem de iure poſitiuo, ut ea ſtatu-
to eccleſiæ, ut traditur per ſcrib. in d. c. ſunt quidam, & in c. cũ
ad monaſterium. de ſta. mona. & in c. propoſuit. de ꝯceſſ. preb.
& hr̃ in d. c. innotuit. & in ſum. Ang. in uer. Papa. §. iij. & ꝑ Ab.
in d. c. quę in eccleſiarum col. fi. uer. circa tertium, & pleniſſim è
proſequuntur ſcrib. ibi prout faciunt in l. fi. C. ſi contra ius uel
util pub. & idem Abb. per illum tex. in d. c. literas. col. iiij. uerſ.
ego dico. & in c. tanto. in ult. no. de conſuetu. cum ſuis. Et ad-
duci poſſunt ea quæ fuere deducta in primo dubio circa pote-
407 ſtatem Papæ. † Et quia prædeceſſor non pôt ligare ſucceſſo-
rẽ, & q a par in parẽ &c. Et ipſe Papa pôt facere de nõ licito li-
citum & liberare aliquem a peccato inducto. l. poſitiua, vt per
Abb poſt alios in d. c. propoſuit. col. fi. Et ex iſtis infertur, diſpẽ
408 ſatum remanere tutum. † Ex oppoſito tñ urget lex ciuilis, no
lens non poſſe diſpenſari, & diſpoſitionem factam non ſubſiſte
re, ut hr̃ in l. fi. C. de inceſt. nupt. urget ẽt d. c. fi. de diuor. per lo
cum a ſpãli, & inducẽdo illud uti dictum fuit in primo dubio,
urget & fortius tex. in d. c. literas expreſſe diſponens Papam nõ
409 conſueuiſſe & non poſſe diſpenſare. † Ad quod ẽt qm̃ eccleſia
tota & uniuerſalis, quæ Spiritu ſancto regitur iſtud admiſit &
recepit, ne diſpenſet, ut dicit Belle. d. conſ. xaviij. col. iiij. uer iij.
410 & col. fi. † Prout ẽt & fortius qm̃ dictæ leges poſitiuę sũt fun
datæ ſuper rõne naturali & ſuper moralitate, & bonis morib. &
ẽt ſuper iure diuino, quod expreſſe refert in d. c. literas ut oſten
411 ſum apertè fuit in primo & ſecundo dubio. † Quo fit ut iſtud
non ſit ſimplex merum & purum ius poſitiuum, ſed dependens
a diuino, & a iure morali, & l. naturali, ſuper quo Papa ſua ſola
uoluntate diſpenſare nõ poteſt, nec illud tollere ſine eã ꝑ quã
tollatur pctm̃ inductum iure diuino & l. naturali, & per quam
tollatur ratio prohibitionis dictorum iurium, ut ſentit Abb. in
c. per tuas col. mihi. iiij. uer. ſed hoc dictum Bald. nu. xiij. & nu.
aiiij. uer. per illum tex. easta de arbitr. & ibi in ſua repet. col. aj.
uer. nec obſtat. & in c. de multa. de præb. col. iiij. nu. ix. dicens ſi
ne cauſa non poſſe relaxare ius fundatum ſuper bono publico.
& in d. c. propoſuit. col. fi. uerſi in pñte uero, & in c. eatirpandę
§. qui uero. col. xxx[illegible] uer. ſextum examinandum, & in c. ꝯſtitu
tus col. iij. de religio. dom. & Fely. in c. uol i nu. ij. de ſent. exco.
ut referunt Mod. in d. tract. de iu. iur. in iiij. par. col. ij. uerſi. v. ſi
idem Fel. in c. j. col. vij. nu. xxxij. de ꝯſti. & in c. ad audientiam il
412 x ij. ubi alias deciſio. adducit. col. iiij. nu. x. de reſc. † Et Roſel. in
d. ſuo tract. fol. lxv. col. ij. uer. & hoc qñ. apertè iſtud firmat, Pa-
pam non poſſe tollere peccatum. l. diuina inductum, ſed ſolum
illud inductũ mera. l. poſitiua, ut ipſe ẽt firmat car. ſra. col. iiij.
uerſi. eſt autem neceſſarium, & uerſi. ſeq. & fol. lxxix. col. ij. uerſ.
alia eſt, & uer. & ſic poteſt, & d. Præpoſ. idem uult in c. ꝯñs. xj.
diſt. col. iij. uerſi. aut ſuperior. An autem in caſu præſenti fuerit
talis cauſa uel ne ita ꝙ ſubſiſtat, & diſpẽſationem ualidet, & an
expreſſio falſę cauſę uiciet eam, & illam reddat nullam, dictũ
413 fuit in primo dubio. † Et iſtis conſideratis infertur, diſpenſa-
tum non remanere tutum, cũ non ſit purum, & merũ ius poſiti
uũ, ſed admixtũ diuino, morali, & naturali, ut dicit Fel. in d. c. ad
audien-

andientiā col.iiij.nu.x.uer.& tūc puto.ubi ad id adducit rōnes
& deciſiones,& eſt de mente Abb.in d.c.propoſuit. col.fi.& in
d.c.de multa.col.pe.uer.ſed nunquid,& per Roſe. in d.trac.ſo.
lxxix.col.ij.uer.alia eſt,& uer.& iō talis.cū alijs adductis in pri-
414 mo dub.† Ad quartū dubiū poſito ꝙ Papa poſſit diſpenſare.
An requirat cā,& qualis eē debeat, & an neceſſario debeat ex-
primi,& ſi cā expſſa non fuit uera. An diſpenſatio illa reddatur
nulla,reſolutio ſatis aperta reddit,ax deductis ī primo dub. vbi
415 iſta oīa fuere diſcuſſa.† Poſſet ēt dubitari, qđ ſi fratriſſa non
fuit carnaliter cognita a fratre ꝑmortuo,ſed ſolum deſponſata.
An tale impedimētū publicę honeſtatis impediat mrimoniū ʒ-
416 hi,& an ſup eo poſſit ꝑ Papā diſpēſari.† Et certiſſimū eſt iuſti
riā publicę honeſtatis eē impedimēto,nedū ad ʒhendū, quim-
mo ad dirimendum ʒctum.c.ſi qs deſponſauerit ſibi. & c. ſi qs
diſponſauerit uxorem.xxvij.q.ij.c.ad audientiā.c.ſponſam. de
417 ſponſ.† Vbi Abb.& alij ſcrib.dn̄t,idem eſſę in diſponſata per
uerba de pn̄ti,adhuc non cognita,& hr̄ in c.referente q. fil.ſint
legi.c.j.de deſpon.impu.li.vj.Hoſt.in ti.de deſponſ.§.qs ſit effe-
ctus uer.effectus ēt,& ī ti.de matri.§.qualiter impediat.col.iiij.
uer.x.honeſtas & ꝑ Henr.Boych.in d.c.ad audiētiā in iij.diſt.
418 & ibi ſcrib.oēs.† Maximè Abb.uer.item no.ubi addit idē eſſe
ſi quis uelit ducere ſororē ſpōſę prima mortua. Et Ang.in ſum.
In uer,impedimentū decimumquartū,Ric.& Pet.de pal.in iiij.
diſt.xlj.Io.Baco.in iiij diſt.xxxiij.in ij art.uer.x,de publica.&
419 uer.ſed nunquid.† Et de iure ciuili eſt tex.in l.pe.C.de inceſ.
nup.pūctaliter in terminis qōnis,ut nō poſſit duci in uxorē ſpō
420 ſa filis ꝑmortui relicta uirgo.† tex.aūt ī d.c.referēte.& Ab.ibi
firmant hmōi impedimentū non eſſe inductū iure diuino , ſed
tm̄ iure humano,& poſitiuo,& iō papa poterit diſpenſare.c.ꝓ
poſuit,de ʒceſ.ꝓb.c.innotuit.de elec.cū alijs adductis. ſ. in iij.
421 dub.† Et in terminis iſtis firmat hoc idē Præpoſi.in d.c.refe-
rente col.j.uer.nota ibi per eccleſiæ,& ſum.Ang.in uer.impedi
mentū decimūoctauū.§.ij.uer.alia ſunt Impedimēta,& Ric. In
d.di.xlj.& Pet.de Palu.ibi pro hoc adducens illud de Adonia,
uolente copulari cū Abiſaac uirgine relicta a Dauit pꝛe ꝑꝑ qđ
a Salamone fuit interfectus & ut dicit ibi Nic. de li.hmōi pęna
422 fuit data eo qa peccauit,illā petēdo ʒ legē Leuit.c.xviij.† Tn̄
tex.ibi nihil dicit de iſto impedimēto publicę honeſtatis,& ſi
Adonia fuit a Salamone fratre interfectus,ſucceſſit iſtud qm̄ ꝑ
423 illā uiā ꝑtēdebat regnū occupare,ut dixi.ſ.in ſcđo dub. † Bn̄
uerum urget tex.in d.l.pe.C.de inceſt.nup. ʒſiderando deciſio
nē illius legis ciuilis,penitus reprobantia tales nuptias ʒctas &
ʒhendas,abrogando ʒſuetudinem diſponentem ʒrium & impo
nendo ʒhentib.pęnas,uere emanatam editam & inductam ꝑꝑ
bonos mores,& rōne naturali, quæ poſtmodū fuit comproba-
ta per ius canonicum,ꝑꝑ quod poſſet dici,non mero & ſimpli-
ci ſtatuto eccleſiæ,& iure poſitiuo iſtud fuiſſe inductum,ſed iu
424 re poſitiuo ʒiuncto bonis morib. & rōne naturali.† Quib. bo
nis morib.ʒſideratis,pontifex non ſola uolūtate poterit diſpē-
ſare,ſed interuenire dēt cā,qn̄ eſſet ʒ bonos mores, ut dicit do.
Præpoſi.allegādo alias deciſio.in c.ʒſti.xj.diſt.col.ij.& iij. uer.
aut ſuperior.& uer.& hanc diſtinctionem cum alijs adductis.ā.
in tertio dubio ſuper quo poterit cogitari, & ʒſideratio habe-
425 ri,an cā ſit neceſſaria & qualis.† Et ſi dubium reſultaret an a
fratre pręmortuo fuerit cognita uel remanſerit uirgo,& an cre
dendum ſit aſſertioni ipſius dicentis nō fuiſſe cognitam , & qđ
ſi frater præmortuus ʒrium dixiſſet, uel pręſumptiones in ʒriū
extarent , talia ęius aſſertio reijciatur uel ne, uidenda ſunt quæ
habentur in c.continebatur de deſponſa.impub.ubi doct. exa-
mināt maximè Henri.Boych,& in c.att[illegible]ationea eo.tit. & in
c.ſi quis acceperit.xxxiij.q.j.& per dom.Ant.in c.fi.de ſponſ.&
In c.fi.de conin.lepro.& Bal.in l.deo nobis col.iij. uerſi. ſed po
namus.C.de epiſ.& cleri.& Alex,ʒſi.cxlix.Viſo.col.iiij.uerſi.&
præſumitur uol.iiij.& per Dec.ʒſi.ccclxviij. In cā.nu.j.& col.
pen.uer.& iſta concluſio.& ponunt doc.in c.propoſuiſti.de ꝓ
bar.& in c.duo pueri.ubi præpoſi.col.ij.in notabilib. & in glo.
de deſponſa.impube.& in c.per tuas.in iiij.notab. poſt alios de
condi.appoſ.& in c.j.col.ij.de claude, deſponſ. cum alijs ʒcor.
426 † Aduertendum ēt eēt ꝙ ſi in aliquo articulo ſuperius diſcuſ
ſo reperiuntur opiniones theologorum,ʒtrarię doctorib.cano
niſtis,in iſta materia matrimoniali ſtandum erit opiniouib.ca-
427 noniſtarum,ut diffuſe alias dixi conſulendo Vicarię. † Po-
ſtremo qm̄ pn̄s diſcuſſio ardua eſt,tum conſiderata materia ſu
biecta,& qualitate perſonarum inter quas dictæ controuerſiæ
& dubitationes ortę ſunt,& quia agitur de poteſtate ſummi pō
tificis,idcirco oīa ſuperius dicta ſubmitto correctioni , & ſcri-
pta eſſe uolo conſueta pręmiſſa proteſtatione de qua in c.hæc
eſt fides.xxiiij.q.j.cum alijs adductis per Belle.in d. ʒſi.xxviij.
col.iij.uerſi.do.Marrinus. Non enim deciſiuè locutus ſum , ſed
dubitatiuè, hincinde ad utranq; partem adducendo , quæ iam
occurrerunt. Pariſ.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Solutio pecuniæ facta ſecundo creditori, conſiderata iuris diſpoſitio ne,an præiudicet primo creditori habenti hipotecam ſuper bonis debitoris & per totum.*

2 *Et quid conſiderata æquitate, & ne commertium inter mercatores prohibeatur. & ne litib.implicentur, & nu.8. & ſeq.*

3 *Marito non eſt interdictum uendere & alienare merces & alia ue nalia,licet eius uxor habeat hipotecam ad bona mariti.*

4 *Et quid ſi ſtatutum ſuper hoc prouidet.*

5 *Proœmium ſtatuti oſtendit cauſam finalem ſtatuendi.*

6 *Ratio expreſſa in ſtatuto comprehendit oēs caſus cōprehenſos ſub ratione expreſſa,etiam ſi ſequatur correctio iuris, & nu.15.*

7 *Et quid ſi nomina debitorum fuerunt data in ſolutū,an præiudicet primo creditori habenti hipotecam,conſiderata ſtatuti diſpoſitio ne. & nu.9. & ſeq.*

10 *Statutum comprehendit caſum non expreſſum uerbis, ſi mens ſta tuentium ad illum porrigitur.*

11 *Caſus magis frequentatus,attendi debet.*

12 *Etiam & ille,qui aliàs fuit obſeruatus.*

13 *Et quid ſi pecunia ſoluta ſecundo creditori uel merces data in ſolu tum extarent an primus creditor excludatur & ſeq.*

14 *Debitor ſolutione liberatur,ita etiam & per dationem in ſolutum.*

16 *Solutio & ſatisfactio à pari procedunt.*

17 *Inter mercatores,æquitas ſola conſideratur , & procedendum eſt de bono & æquo.*

18 *Statutum diſponens ſtatuta debere intelligi ad literam & prout ia cent,quam interpretationem ſtatutorum excludat, & nu.ſeq.*

19 *Et quid ſi interpretatio uenit ex alio capite ſtatutorum.*

20 *Et quid ſi non eſt extrema nec extrinſeca interpretatio.*

CONSILIVM LXIX.

1 SI IVRIS† Cōis rigorē conſideramus Iſte Ober-
tus primus creditor eſſet præferēdus,ēt ſi dn̄o Vin
cētio de nigro poſteriori creditori fuiſſet facta ſo
lutio per Martinū de Andoria debitorem Bartho.
de pinis,cōis debitoris Oberti & uincētij,ea rōne, quia talis pe
cunia ſoluta ſcđo creditori prius erat hypotecata primo credi
tori,ut per Bar.in l.pupillus.ff.quæ in fraudem creditor.& in l.
& ſi non expedit.§.j.ubi etiā gl.ponit.ff.de bon.auct.iud. poſſ.
& bene facit.l.pecuniam.C.de præuil.fiſc.ubi doct.no.& ēt Pa.
de Ca quæ lex loquitur in creditore priuilegiato , de quo ēt in
l.ex facto.§.fi.ff.de pecul.& faciunt quæ ponit Io.And.in add.
ad Spe.in tit.de oblig.& ſolu.in rub.uerſi. uideamus generali-
ter.& quæ refert Io.Fab.inſt.de actio.§.item ſi quis in fraude.
col.vij.uerſi.hoc aūt pōt procedere,& alia quæ accumulantur
2 in deci.ʒſi.neapo.cxc.pulchrum fuit dubiūm.† Tn̄ conſiderata
æquitate,& ne commertium inter mercatores prohibeatur &
ne litib.implicentur,ʒtrarium fuit deciſum,ut talis ſolutio fa-
cta ſecundo creditori eſſet ualida, qn̄ bona fide pecunia fuit re
3 cepta,ut expreſſe hr̄ in d.deciſ.ʒſi.Neap.cxc.† Quod ſatis com
probari pōt ex his q̄ dicit Bal.in l.vbi adhuc.C.de iu.dot. col.
v.uerſ.ſed pone maritus.ubi uult ꝙ licet mulier habeat hypo-
tecam ad bona mariti,nō propterea marito interdictum eſt uē
dere & alienare merces & alia uenalia , & ʒtrahere ac exercere
artem ſuam,& tales res alienatæ non poterunt per mulierē agē
4 tē hypotecaria auocari ea rōne ne cōmertiū interdicat. † Cui
etiam deciſ.conforme eſt ſtatutum Ianuæ, uolens ne commer-
ciū inter mercatores prohibeat,ꝙ ſolutio facta ꝑ cōem debito
rē ſcđo creditori ſit ualida,& ꝙ reuocari nō poſſit a primo cre
ditore,qn̄ fuit facta in pecunia numerata,uel ſuper bancis , ual
5 qn̄ fuit facta datio in ſolutum ſuper mercib. cōis debitoris.† Et
ʒſiderata diſpōne dicti ſtatuti,& verba poſita in eius procemio,
ex quib. colligit finalis intētio ipſorum ſtatuentiū,ut in l.fi. ff.
de hære.inſti.ubi Bal.& Imo.not.& in l.j.in prin.ff.ad mace.&
in l.regula.§.pe.ff.de iur.& fac.igno.& in l.fin.in prin.ff.de ex-
6 cep.do.† Certe alia rōne ſtatuentes non fuęre moti ad ita fa-
ciendum,niſi ut commertium inter mercatores non prohibere
tur,q̄ ratio in ipſo ſtatuto ſcripta & expſſa potiſſimè ʒſiderāda
eſt,ita

eſt,ita ut in ſtatuto oẽs caſus comprehendanẽ, qui comprehen
di pñt ſub rõne prædicta in eo expreſſa, ẽt ſi ſequeẽ iuria corre-
ctio,ut dicit gl.in c.j.de tẽp.ord.lib.vj.& in cle.j.uer.eligaẽ.& i
uer.prohibeẽ.de elec.& in c.ſi poſtq̃ de elec.li.vj.& ponit Bal.
in auct.quas actiones & ibi Mod.papien.nu.xxij.C.de ſac.ſan.
ec.& plura ad id accumulat Fran.de Cur.ꝯſ.ix.Ticinenſi ſtatu-
7 to col.pe.& ꝯſ.laaa.Rectẽ p̃latus col.ij.in fi.† Quo ſtante licet
ſtatutũ loquaẽ qñ ſolutio eſt facta i pecunia numerata uel in bã
cis,uel qñ merces fuere datæ in ſolutum idẽ erit ẽt dicendũ,qñ
nomen debitoris fuit inſolutũ datũ,nã iſto caſu uiget rõ in ſta-
tuto expſſa,ne inter mercatores cõmertiũ ꝓhibeaẽ ſicuti uiget
qñ fuiſſet ſoluta pecunia,& extaret, qa nõ eſſet ꝯſumpta,uel qñ
ſolutio fuiſſet facta in bãcis,& adhuc nõ fuiſſet recepta, uel qñ
8 merces fuiſſent datæ in ſolutũ,& adhuc extarẽt.† Iſtis.n.caſib.
priori creditori hñti hypotecã oĩa p̃dicta eſſent hypotecata, &
primus creditor poſſet auocare a ſcdo creditore, cui a cõi debi
tore fuiſſet mõ p̃dicto ſatiſfactũ,ꝯſiderãdo rigorẽ iuris de quo.
ã.quo non obſtante ẽt iſtis caſib.ſtatuentes uoluerunt priorem
creditorem ex ludi.ꝯſiderando ęquitatẽ de qua in d.l. pupillus
in fi.& in d.l.& ſi nõ expedit & rõnem p̃dictam, ne commertiũ
9 prohibereẽ.† Quæ æquitas & quæ rõ pariter uiget,& iſto caſu,
qñ bona fide nomen debitoris ueri a cõi debitore fuit datũ in
ſolutũ ſcdo creditori.unde &c.ad no.in uulg. l. illud.ff.ad leg.
10 acqui.& in l.a Titio.ff.de uerbo.cum ſi.† Ad qđ ẽt no.in l.tale
pactũ.§.fi.ubi gl.& ſcrib.ff.de pac.ubi ſtatutũ capit caſum non
expreſſum uerbis,ſi mens ad illũ porrigit,& uerisimiliter ſtatuẽ
11 tes de eo diſpoſuiſſent.† Eo magis quia iſte caſus eſt ita frequẽ
tatus,ſicuti qñ merces danẽ in ſolutũ,ad no.in l.qđ ſi nolit.§.q
12 aſsiduã.ff.de edil.edic.& in l.nam ad ea.ff.de legi.† Prout ẽt in
alias ita fuit obſeruatum,ẽt iſto p̃nti caſu obſeruari dẽt,ad not.
13 in l.minime.ff.de legi.† Prout ẽt quia ſi uere pecunia fuiſſet ſo-
luta ſecundo creditori,& adhuc extaret,uel merces fuiſſent da-
te in ſolutum,& adhuc extarent,certe primus creditor exclude
retur ea rõne quia uero eſſet ſatiſfactum, & ſoluens fuiſſet libe-
ratus,pariter & qñ nomẽ debitoris eſt datũ i ſolutũ, & ceſſum.
14 †Sicuti.n.primis caſib.induceretur liberatio debitoris ſoluen-
tis,uel dantis merces,ita & qñ nomen debitoris eſt datum in
ſolutũ,nã debitor ita dãdo liberatur,ex quo ſoluiſſe dr̃.l.fin.C.
qñ fiſc.uel priuat.& in l.pupilli.§.ſoror.ff.de ſolu.& ibi Pau.de
Caſt.& Imo.in l.facta.§.ſi heres.ff.ad treb.cũ alijs adductis per
Soc.ꝯſ.xxxvij.Quidã Nico.col ij.& pe.& ferẽ per totũ.uol.iiij.
ubi adducendo iura rõnes,& deciſio.ac auctoritates ꝯcludit,ꝙ
ſi nomen debitoris eſt datum in ſolutum & ceſſum,ille qui ceſ
ſit & dedit,ſoluiſſe dr̃,& liberatus eſt,eſto ꝙ adhuc debitor,cu
15 ius nomen fuit ceſſum,non ſoluiſſet.† Qđ ẽt comprobari põt,
Nã tale ſtatutũ loquens in illis trib.caſib.cõprehẽdit ẽt p̃ntem
in quo uiget rõ.& ęquitas ſtatuti & inter ipſum & alios expreſ
ſos nulla ꝯſiderari põt diuerſitatis rõ,ea.n.quę poſſet colligi, vi
delicet,ꝙ adhuc nomẽ dicti debitoris durat,anteq̃ ſoluat,ẽt ui
16 get qñ merces danẽ i ſolutũ,& extãt.† Et uolẽte creditore,ſolu
tio & ſatisfactio a pari procedant.l.ſatisfactio.l.ſolutionis.ff.
de ſolu.& p Cor ꝯſ.caj.vol.iiij in litera) & p Soc.ꝯſ.xxxij. In
præſenti ꝯſultatione,col.fi.uol.iij.ubi uult,illud procedere, ẽt
17 in materia ſtatutaria.† Eo magis qa inter mercatores,ſola ęqui
tas ꝯſideranda eſt,& de bono,& ęquo inter eos procedi debet,
& ſubtilitates,& rigoroſitates iuris minimẽ ſunt attendendæ,
iuxta no.in l.quintus,& l.ſi fideiuſſores.§.quidam.ff.man.cum
18 ꝯcor.† Quib.non obſtat aliud ſtatutum diſponẽs, ꝙ ſtatuta in
telligani ad literam,prout iacẽt,&c.nam non tolliẽ interpreta
tio q̃ ſumiẽ ex rõne,in ſtatuto expreſſa,& illa q̃ colligiẽ ex ꝯtra-
rio,vt dñt Mod.repe.in l.oẽs pop.car.antep.col.iij uer.quęrit
19 Bar.quid ſi in uolumine.ff.de iuſt.& iur.† Prout ẽt tolliẽ obie-
ctio,ex his quæ dicit Bar.in l.j.§.& parui,col.ij. ubi Alex.in ad
di.plura adducit.ff.quod ui aut clam,& no.ẽt Bar.in l.ij.col.fi.
ff.de iuriſ.om.iud.& Dec ꝯſi.ccaxxix.Primo non vẽ nu.ia.ꝯclu
dentes,nõ uideri exclusam interpretationem quæ uenit ex capi
20 te eiuſdem ſtatuti.†prout etiam obiectio tollitur plurib.modis
de quibus per Bart.in l.omnes populi.col.antepe.uerſi.ultimo
quæritur, ubi uult ꝙ extranea,& extrinſeca interpretatio cen-
ſeatur ſublata,& friuola,non autem neceſſaria,& intrinſeca , &
illa quæ ex lege di poſitione uenit , vt per eum , & etiam per
Cor.conſi.cccxxiii,.in litera,d,& litera,o,uol iij.& ꝯſ.cclxxvij.
in litera,N,uoln.iiij.& per Soc.conſ.lxxxix.in fi.uolu.iiij.& ple
nius per Fran.de Cur.d.conſi.ix.col.viij. & con.i.xiij.col.ij. &
conſi.xxxv.col.vij. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Procurator in cauſa,an poſſit produci in teſtem contra ſuum prin-
cipalem,& ſeq.*
2 *Et an poſſit eſſe teſtis in iudicio pro ſuo principali,& in eius fauo-
rem.*
3 *Et an inuitus poſſit cogi ad deponendum contra ſuum principalem.*
4 *Aduocatus in cauſa , an poſſit eſſe teſtis contra eum, pro quo fuit
aduocatus,& quid præ illo pro quo aduocant,& nu.11.*
5 *Ratio quare procurator non admittitur in teſtem pro ſuo principali.*
6 *Edictum de teſtib.regulariter eſt prohibitorium certarum perſona
rum,& generaliter permiſſorium omnium.*
7 *Arg.a ratione ceſſante,ualidum eſt.*
8 *Probationum materia,non eſt anguſtanda.*
9 *Procurator appellantis,an poſſit recipi in teſtem pro appellãte, uel
contra ſuum principalem.*
10 *Procurator poteſt eſſe teſtis pro ſuo principali, parte aduerſa con-
ſentiente.*
12 *Procurator, & aduocatus an a pari procedant circa teſtimonium
perhibendum.*
13 *Procurator an poſſit eſſe teſtis,ut deponat ea quæ ipſe ſciuit: poſt-
quam fuit procurator.*
14 *Et quid de his quæ antea ſciebat.*
*Procuratoris conſtitutio,ſeu reuocatio facta in fraudem non debet
nocere tertio.*
15 *Procurator,an poſſit cogi ad deponendum,ut principalis.*
16 *Notarius deputatus in remiſſoria,an poſſit eſſe teſtis de his quæ an
tea ſciebat,& nu.17.*
18 *Donare inter viuos quiſq; poteſt.*
19 *Donare quis poteſt eccleſia,& loco religioſo.*
20 *Donatio facta priori alicuius eccleſiæ,præſenti,et ſtipulanti,ualet,
& tenet,& ſeq.*
21 *Donatio facta ualidè,non poteſt reuocari per filios donantis.*
22 *Donatio facta eccleſiæ,non indiget inſinuatione,ſi non excedit ſum
mam quingentorum.*
23 *Idem ſi dictam ſummam excederet,fauore eccleſiæ.*
24 *Inſtrumenta publica,plenè probant.*
25 *Spoliatus,ante omnia reſtituendus eſt priſtinæ poſſeſſioni.*
26 *Donatio facta eccleſiæ inofficioſa, poteſt reuocari per filios uſq; ad
ſupplementum legitimæ.*
27 *Quando re ipſa eſt inofficioſa,& non ex conſilio , & nu.28.& 29.*
30 *Rei ſuæ quiſque eſt moderator,& arbiter, etiam abutendo,& do-
nando.*
31 *Debitor in præiudicium creditorum non poteſt donare bona ſua.*
32 *Etiam ſi donaret partem bonorum,ſiue res particulares.*
33 *Nemo poteſt in alium transferre plus iuris quàm ipſe habeat.*
34 *Debitor cogitur ſatiſfacere ſuis creditorib.ſuper omnib. bonis ſuis,
& de pecunia collecta ex uenditione rerum ſuarum.*
35 *Donatarius non poteſt tollere ius creditorum antiquorum.*

CONSIL. LXX.

1 PRO Reſolutione † Dubij quo quæritur.An procu
rator in cauſa poſsit produci in teſtem contra ſuũ
principalem,ut pro ueritate deponat , quicquid ip
ſe ſcit de his quæ fuere geſta , antequam in cauſa
eſſet conſtitutus procurator.Aduertendum eſt ꝙ uariæ fuerant
2 doctorum opin.† An procurator in iudicio poſsit eſſe teſtis,ꝓ
ſuo principali & in eius fauorem,quæ opiniones citantur p Ca
no.in c.cum inſuper.& in c.cum a nobis. extra de teſti. & in c.
fi.eo.ti.lib.vj.& per doc.poſt gl.in l.fi.ff.de teſt.& per Bar.in l.
deferre.§.idem decreuerunt.ff.de in. fiſ. & p Bald. & alios in l.
omnib.C.de teſt & per Alberi.de Roſa.in tract.de teſti.car.vj.
col.ij.uerſi.Viſo de aduocato ſub capitulo qñ teſtes repelluntẽ
rõne affectionis,& in alijs locis concor. Qui articulus non eſt
præſentis ſpeculationis.ex quo teſtis iſte non producitur a ſuo
principali,ſed a aduerſarius ſui principalis producit ipſum con-
3 tra eius principalem. † Et dubitatur. An inuitus poſsit cogi ad
deponendum in quo articulo Bart.punctaliter in d.l.deferre.
col.j.poſt ſuam diſt.uerſi.hoc eſt uerum.expreſſe uult ꝙ procu
rator poteſt produci teſtis contra ſuum principalem,etiam in-
uitus dicens de hoc eſſe caſum in d.§.idem decreuerunt.addu-
cendo Innocen.in d.c.inſuper ubi do.Ant.& diffuſius Fra.Are.
col.pen.idem tenent,& firmant,& eandem opinio. ſequitur Al
be.de Roſa.in d.tract.car.vj.col.ij.uerſi. ſi autem ad eum pro-
curatorem,& Fely.idem ſequitur in d.c.cum a nobis,col.fi.uer
ſi.idem

4 fi.idem ſi produceretur.† Vbi uult ꝙ aduocatus in cauſa pōt eſ
ſe teſtis contra eum pro quo eſt aduocatus,& in uer.ſeq.de pro
5 cura.dicit idem dicendum,de ipſo procuratore.† Quæ conclu-
ſio comprobari pōt.Nā procurator in fauorem ſui principalis
ideo non admittitur in teſtem propter affectionem, quā hēt ad
ipſam cauſam,ut habetur in d.l.fin.de teſt. & in d.c. fi.eo.titu.
lib.vj.& in d.l.omnibus.C.eo.quæ rō ceſſat in caſu præſenti cū
producatur in teſtem ab aduerſario,contra ſuum principalem.
6 † Et ideo inuitus debet cogi , cū edictum de teſtib. regulariter
ſit prohibitorium certarum perſonarum, & generaliter permiſ
ſorium oīum.l.j.ff.de teſti.inter quas perſonas prohibitas mini
mè enumerat̄ procurator qñ producitur contra ſuum principa
7 lem.† Conſequenter cogi debet, cum in iure ualidum ſit argu-
mentum a rōne ceſſante.c.cum ceſſante.extra de appella.uulg.
8 l.adigere §.quamuis.ff.de iu.patro.† Proue ēt idem dicendum,
qm̄ probationum materia non eſt arctanda.uulg.l.qm̄.C.de hæ
9 ret.in fi.cum uulga.† Quæ etiam confirmantur per gl.fi. quam
ibi ſequitur Gemi.Pet.de Anch.& Philip.Franc. in d.c.fi.de te
ſti.lib.vj.quæ expreſſe uult,ꝙ ille tex.uolens ꝙ procurator ap-
pellantis non debet recipi in teſtem intelligitur in fauorem ap
pellantis,ſed pro appellato ꝯ appellantem eius principalem,be
ne recipitur,ex quo non reperitur hoc prohibitū.& poteſt de-
ponere ueritatem pro utraq; parte, & dictā gl.ad iſtum finē pū
ctaliter adducit Fely.in d.c.cum a nobis.col.fi.uerſ.idem ſi pro
10 duceretur,& in uerſ.ſeq.de procuratore. † Et comprobari etiā
poſſunt.Nam omnes Cano.uolunt in d.c.fi.& in d. c. inſuper.
& in d.c.cum a nobis poſt Bar. in d.§.idem decreuerunt. & do
cto.in d.l.omnib.ꝙ procurator pōt eſſe teſtis pro ſuo principa
li qñ pars aduerſa conſentit,ex quo per talem ꝯſenſum purga-
tur præſumptio affectionis pariter dicendum erit qñ ab aduer-
ſario producitur ꝯ ſuum principalem cum poſſit deponere ue-
11 ritatem pro utraq; parte.ut in d.glo.fi.† Prout etiam optimum
ſimile de aduocato,qui non poteſt eſſe teſtis pro ſuo principa-
li.l.fi.ff.de teſti.& d.c.fi.& tamen ꝯ ſuum principalem pro quo
eſt aduocatus bene poteſt eſſe teſtis glo.eſt in d.l. fi.& gl.in d.
c.fin.& tenet Fely.in d.c.cum a nobis.col.fi.uer.præalleg.& Al
ber.de Roſa.in tract.car.vj.col.j.uer.immo poſſet cogi. addu-
12 cens Spec.idem tenentem,ut ibi per eum.† Et in præſenti mate
ria aduocatus & procurator procedunt a pari ut eſt tex.in d. c.
fi.& tex.iuncta glo.in d.l.fin.& firmat Fely.in d.c.cum a nobis.
13 col. fi.† Et maximè in caſu pñti prædicta procedunt , qm̄ iſte
procurator nō producitur ut deponat ea quę ipſe ſcit poſt quā
ipſe fuit procurator tanq̄ inſtructus a ſuo principali,ſed produ
citur ut deponat ea quæ ſciuit anteq̄ eſſet procurator.& maxi-
mè quia non eſt procurator in cā principali ſed tm̄ in articulo
iſto remiſſoriē,& forſan fuit conſtitutus procurator ad effectū
14 ne deponeret.† Quæ ꝯſtitutio non habet nocere eius aduerſa-
rio ſicuti in ſimili dicimus de reuocatione procuratoris , quę
non nocet qū fit in fraudem, ſm̄ Rot.in no.deciſ.cxxvj.Item ꝙ
ſi procurator cum alijs alleg.per Philip.Fran.in d.c.fi.in ij.not.
15 † Illud autem certiſſimum eſt, ꝙ talis procurator poſſet com-
pelli ad deponendum ut principalis ſm̄ Bar. in d.l.deferre.&
Bal.& Ang.in l.non ſolum.ff.de procu.& ita pluries iudicatū
16 fuit,ut hr̄ in deciſ.conſi.Neapo.xcij.† Ex iſtis merito poteſt in
ferri ad deciſionem alterius dubij,quo quæritur,an notarius de
putatus in dicto articulo remiſſoriæ , poſſit produci in teſtem
& concludendum eſt ꝙ ſic cum producatur ad effectum depo-
nendi ea quæ ſciuit antequàm eſſet conſtitutus notarius in ipſo
articulo remiſſoriæ. Non enim producitur ut deponat de his q̄.
mō ſcribit ſuper dicto articulo ſed ſuper his quæ lōge ante ſcie-
bat,quo fit ut quemadmodum procurator & aduocatus, pt co-
gi ad deponendum ut.ſ. à fortiori cogi poſſit & ipſe notarius
rationibus & deciſio.de quibus in præcedenti articulo & po-
nit Gemi.in d.c.fi.& Petr.de Anch.ibi col.fina.uer.an notarius
& Phi.Franc.ibidem col.j. & melius.col.ij.in fi.uer. quid autē
17 de notario.adducendo Io.And.in d.c.fi. † Dicentem ꝙ nota-
rius poteſt eſſe teſtis,cum non reperiatur prohibitum, & idem
tenet Io.And.in c.quoniam contra de prob.prout refert Albe.
de Roſa.in d.tract.car.vj.col.iij.uer.uidendum eſt nunc de no
tario.& ad recipiendum teſtimonium & depoſitionē ipſius no-
tarij deputari poterit alius notarius.ut in ſimi. dicunt Abb. &
18 alij in d.c.qm̄ ꝯ. † Ad illud,certiſſimi iuris eſt ꝙ ex donationis
inter uiuos quiſq; pōt de rebus ſuis diſponere ut i uult, toto ti.
ff.C.inſt.& extra de do.cum in re ſua quiſq; ſit moderator & ar
19 biter.l.in re mandata.C.manda.cum concor.† Et ꝙ quis poſſit

dare eccleſiæ & loco religioſo,& donatio ipſa ualeat & teneat,
ex tex.in c.cum dilecti extra de don. & in l.fi.C.de ſac.ſan.ec.
20 & in c.abbate.de re iud.lib.vj.cum ſi.† Ex quib.infertur ꝙ do-
natio facta in ann.1510.per.q.Nic.Petri Chechi priori.S. Ma
rię Magdalenę de monte Sumano,de quibuſdam campis terrę
fuit & eſt ualida,com dictus prior talem donationem receperit
& ſtipulatus fuerit pro dicta eccleſia,iuxta plenè no.in c.in prę
ſentia.de prob.& in auct.ingreſſi.C.de ſa.ſan.eccl.& per Mod.
in l.j.ff.de uulg.& pup.Et ēt quia religioſi ꝯmorantes in d. ec-
cleſia,realiter mandarunt executioni in perſonam dicti Nic.&
eius uxoris illud qđ promiſerunt,:ut ualerēt habitare in quadā
21 domo poſita poſt dictā eccleſiā,ſeu ꝯuentū. † Cōſequenter ta
lis donatio ualida & perfecta,reſcindi minimè pōt per filias di
cti.q.Nic.toto tit.de reuo.dona.& no.in c.fi.extra de dona. &
in l.j.C.de inoff.don.Similiter donatio facta dictæ eccleſiæ ſeu
reuerendo uicario ipſius eam recipienti & ſtipulanti pro dicta
eccleſia per dictum.q.Nicolaum in anno. 1513. de quibuſdam
alijs campis fuit,& eſt ualida,& firma iurib.& deciſi.quib.ſ. eū
religioſi & commorantes in dicta eccleſia & ꝯuentu adimple-
uerint & adimplere parati ſint oīa pacta & ꝯdōnes appoſitas in
22 dicta donatione,† Quæ non pōt reuocari ex capite inſinuatio-
nis non factę,iuxta.l.ſancimus.C.de dona. Tum quia talis do-
natio non excedit ſummam ꝑꝑ quā inſinuatio neceſſaria eſt,ut
23 hr̄ in d.l.ſancimus.& d.l.pe.† Tū ēt q a facta apparet eccleſię,q̄
excludit obſtaculum inſinuationis, ut plene hr̄ in l.illud. C. de
24 ſac.ſan.eccl.† Nec de talibus donationib.pōt dubitari, cum de
illis facta appareant publica inſtr̄a quæ pleniſſimè probant, ut
hr̄ in l.cum precib.C.de prob.& per Abb.& alior in d. c.cū di-
lecti.extra de dona.Et qm̄ religioſi dicti ꝯuetus & eccleſiæ, res
donatas realiter apprehederunt, & per plures annos noīe dicti
ꝯuentus & eccleſiæ illas tenuerut & poſſiderunt pacificè & q e-
te iuſto & uero tit.non debuerunt ſpoliari de facto poſſeſſiune
dictorū bonorū donatorum a filiab.dicti.q. Nic. donatoris ſeu
25 earum maritis. † Et iō primitus & ante oīa reſtituendi ſunt in
priſtinam poſſeſſiunē qua fuerunt ſpoliati.l.ij.C.vn̄ ui.l.incer-
ti iuris.C.de interdic.& inſti.eo.ti.§.recuperandę.& pleniſſimè
per Bar.& alios in l.naturaliter.§.nihil cōe.ff.de acq. poſſ. & p
totum tit. extra de reſt.ſpol.cum alijs ꝯcor.& iō anteq̄ ꝑcedat
ad aliū actum,dicta eccleſia,& ꝯuentus & religioſi ibidē cōmo
rantes reſtituendi ſunt in priſtinā & pacificā poſſeſſionē dicto-
rū bonorū donatorū qua fuerūt ſpoliati de facto.ſ. qua reſtōne
facta,donationes ꝑdictæ remanent firmæ,& ualidæ nec reuoca
26 ri poſſunt,p filias dicti.q.Nic.dona.† Licet.n.dictæ filiæ dicant
tales donationes fuiſſe & eſſe inofficioſas & factas per d.Nic.ꝯ
officium pietatis,ex quo nō debuit priuare ſuas filias legitimas
& naturales,& donare bona eccleſiæ, ꝯ dictū Auguſtini de quo
in c.fi.xvij.q.iiij.& iō tanq̄ inofficioſę ueniunt reuocādę,ut per
totum tit.C.de inoff. dona. Tn̄ aduertendū eſt, ꝙ ipſi religioſi
cōmorantes in dicta eccleſia & ꝯuentu , parati ſunt filiab. d.q.
Nic.ſupplere legitimā,quæ ad ipſas de iure ſpectat, ſi illā hucuſ
que non habuerunt,quo ſtāte,certū eſt ꝙ filij nō pñt reuocare
res donatas per patrem,qñ habuerunt legitimā , & qñ donata-
27 rij illam ſupplere parati ſunt.¶ † Qñ.n.donatio facta per patrē
eſt inofficioſa re ipſa,& non ꝯſi.filius poteſt illam tantum reuo
care uſq; ad legitimam & non ultra.l.omnimodo.C.de inoff.te
ſtam.iuncta.l.fi. C. de inofficioſa donatione. & hr̄ in l.ſi totas.
& in l.ſi liqueat.& in l.ſi mater. & plurib.alijs.il.C.de inofficio
ſa donatione.& ponit Pau.de Caſt.in rubri.eo.tit.& in l.j. poſt
28 Bar.Bal.& Saly.& no.cano.in c.fi.extra de donatione.¶ † Con
ſequenter eſto ꝙ tales donationes eſſent inofficioſæ,tamen q a
ſunt inofficioſę re tm̄, & non ꝯſi. certiſſimum eſt ꝙ reuocari
non poſſunt,niſi uſq; ad legitimā,ſeu ſupplementum ipſius,iu-
29 rib.quibus ſupra.¶ † Et ꝙ donatio etiam inofficioſa facta eccle
ſię,non poſſit reuocari niſi uſq; ad legitimam,ſeu ſupplementū
ipſius eſt gl.j.& fi.in c.ſi quis iraſcitur.xiiij.q.ij.& tenet Io. An-
dreas,& do.Antonius,& Imo.in c.fi.extra de don. & Benedic.
Cap.ibi col.vj.uer.aut talis donatio,ubi poſt alios uult, ꝙ talis
donatio inofficioſa,nedum re,ſed etiam conſi.facta eccleſiæ,ſo
lum reuocatur per filios,uſq; ad legitimam ſeu ſupplementum
ipſius,& non aliter nec ultra,& quia tales donationes factę per
dictum.q.ſer Nicolaum,eſto ꝙ apparerēt inofficioſæ re tm̄ , &
non ꝯſi.inofficioſę fuerunt,& filiæ ſuæ dotem honeſtam habuē
runt,quæ bene ſufficit ad legitimam ipſarū & caſu quo non ſuf
ficeret ſolum petere poſſunt ſupplementum qđ ſi quod deeſt,
ipſi religioſi parati ſunt ſupplere , quibus ſtantib. aliquid ultra
ipſę

ipſæ filiæ petere non poſſunt, conſequentec nec dictas donatio-
nes annullare, & ideo omni ceſpectu remanent nalidæ & firmæ.
30 ¶ † Et aduertatur ad aliud, nam licet eei ſuæ quilibet ſit mode
rator & arbiter, & de ea poſsit ſuo arbitrio & uoluntate diſpone
re uulgata. d. l. in re mandata. & l. et. §. licet. ff. ſo. ma. et abutēdo
ut hr̄ in l. ſed & ſi lege. §. conſuluit. ff. de petit. hære. & liberaliter
donando. l. j. & ferè per totum. ff. & C. inſti. & extra de donat.
31 † Tameo qui debitor alicuius eſt, & creditores habet, in præiu-
dicium & damnum creditorum ſuorum donare non poteſt in-
ter uiuos, & ſi donaret talis donatio reuocanda uenit, uolentib.
creditoribus quibus per prius ius erat quæſitum, ut eſt text. in l.
omnes. §. Lucins. ff. quæ in fraudem creditorum. qui text. loquit
32 de donatione omnium bonorum. † Et qn̄ donaē pars bonorum
ſen res particularis inter uiuos. idem ſtatuēdum eſt, ut credito-
res poſſint illam reuocare, tanq̃ ex ea fraudati, ut probatur in il
lomet tit. l. qui autem. §. ſimilique modo. & §. in uos. & in l. ſi frau
dator. in prin. co. ti. & ibi gl. in uerſi. ca. hr̄ in l. ignoti iuris. C. de
renocandis his quæ in fraudem creditorum, & eſt gl. & ibi Pau.
de Ca. in l. & ſi debitor conſilium. ff. de don. cauſa mort. & no. in
l. patronus. ff. de probat. & per gl. & ibi plenè tangit Aret. & Iaſ.
in §. item ſi quis in frandem. inſti. de actio. Quibus in locis con-
cluditur, & communiter, ꝙ donatio facta per debitorem non ha
bet præiudicare creditoribus. nam ipſi habentes priora, & prime
na iura ſuper rebus donatis, tanquam ex tali donatiōe fraudati,
33 poſſunt eam Infringere & reuocare. ¶ † Quæ conclnſio etiam
comprobatur per tex. in l. traditio. in prin. ff. de acq. rer. domi. &
per tex. in l. nemo plus iuris. ff. de regu. iur. ubi habetur ꝙ nemo
poteſt in alium transferre plus iuris, quā ipſe habeat, conſequen
ter debitor donando res ſuas, non poteſt in donatarios transfer
34 re plus iuris in illis rebus donatis quàm ipſe haberet. ¶ † Ipſe āt
creditoribus ſatisfacere cogebatur et uendendo res prædictas,
& de pecunia & precio ſatisfaciendo creditoribus res prædictas
iuxta formam traditam in l. a diuo pio. §. in uenditione. ff. de re
35 iudi. † Prout etiam concluſio ſuadetur cum creditores ha-
beant potentius ius, & antiquius quàm ipſe donatarius tale ius
ipſorum non poteſt ab eis auſſerri facto debitoris donantis, ut
hr̄ in regula, ius noſtrum. ff. de reg. iur. Ex quibus omiſsis quam
pluribus alijs, concluditur, donationes factas per debitorē non
eſſe præiudiciales ipſis creditoribns qui tanquam ex illis frau-
dati, poſſunt eas reuocare, & refriogere, ac inſtare ut eis ſatisfiat
ſuper rebus donatis, cum ipſe debitor alia bona habeat, nec ſit
ſoluendo.

Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Teſtatoris mens in ultimis uoluntatibus, potiſsimum attendenda ē, & ſecundum eam eſt iudicandum.*
2 *Quod nedum procedit in uoluntate expreſſa, uerum & in tacita.*
3 *In ultimis uoluntatibus, potius mentem teſtatoris quàm uerba debemus attendere.*
4 *Et ſatis eſt quod talis uoluntas colligatur ex uerbis per teſtatorem expreſſis.*
5 *Expreſſum dicitur illud, quod ex uoluntate diſponentis colligitur.*
6 *Omne uerbum per teſtatorem appoſitum in teſtō, præſumendum eſt eſſe appoſitum ad effectum operandi.*
7 *Conſanguineus præſumitur ſcire ſuos conſanguineos, & natiuitates ipſorum, & ſi habent filios, uel ne.*
8 *Inſtitutio facta de filijs fratrum, an comprehendat etiam filios naſcituros poſt teſtamentum & mortem teſtatoris.*
9 *Abſurdum euitandum eſt.*
10 *Inſtitutio de hominibus non extantibus in rerum natura nulla eſt. Idem ſi facta eſſet de filijs ad eius qui nullos haberet.*
11 *Clauſula inſtitutionis hæredum, in ſtirpes, & non capita, quem effectum producat.*
12 *Et an referenda ſit nedum ad natos, ſed etiam ad naſcituros.*
13 *Caſus dubius ad quod tempus referendus eſt.*
14 *Inſtitutio de filijs fratrum. referri debet ad naſcituros, ſi eo tempore nulli erant nati, & nu. 15.*
16 *Clauſula, æquis portionibus, æqualitatem inducit. Aequalitas inter inſtitutos ſimpliciter, ſeruanda eſt.*
17 *Vna determinatio, reſpiciens plures perſonas, debet æqualiter illas determinare.*
18 *Inſtitutio facta de filijs fratrum ſimpliciter intelligitur de filijs natis & non naſcituris.*
20 *Fallit quando non poſſet uerificari niſi in naſcituris, ex mente teſtatoris.*
21 *Item fallit, quando inſtitutio eſſet facta per uerba denotantia tractū futuri temporis, quo caſu comprehendit illos naſcituros etiam poſt mortem teſtatoris.*
19 *Teſtator in dubio uidetur ſe uelle reddere conformem, cum diſpoſitione iuris communis.*
22 *Fallit quando teſtator ipſe aliquas adiecisſet conditiones, propter quas præſumitur uoluiſſe ſe conformare cum diſpoſitione iuris cō munis loquentis ſimpliciter, ſed cum illa quæ loquitur quando apponuntur dictæ qualitates, & nu. 22.*
23 *Inſtitutio de perſonis incertis facta, nulla eſt.*
24 *Fallit niſi eſſent perſonæ incertæ de incertis.*
25 *Teſtatoris diſpoſitio, non debet eſſe in ſuſpenſo.*
26 *Fallit quando uerba teſtatoris inducerent ſuſpenſionem.*
27 *Hæreditas an poſſit adiri, ſi ſtat ſpes ꝙ alij inſtituti naſcantur.*

CONSIL. LXXI.

TESTAMENTI Et inſtitutionis uerba, in om-
nibus autem alijs ſuis bonis mobilibus & immobili-
bus, iuribus & actionibus uniuerſis, inſtituit & eſſe
uoluit ſuos hæredes uſes filios legitimos & natu-
rales fratrum ſuorum. d. Ludouici, Alex. Io. Fraciſci, æquis por-
tionibus in ſtirpes, & non in capita. Ex quibus uerbis dubitatur
an teſtator inſtituerit, & ſuos hæredes eſſe uoluerit ſolummo-
do filios. d. Ludouici, nam tempore teſtamenti conditi. exclusis
filijs poſtmodum natis ex dictis. d. Alex. & Io. Franciſco. An ue
ro inſtituerit omnes prædictos filios, tam natos quàm naſcitu-
1 ros ex dictis ſuis fratribus. † Ad cuius dubitationis ueram reſo-
lutionem, primitus aduertendum eſt ꝙ in iſtis ultimis uolunta
tibus potiſsimum ante omnia attendere & conſiderare debe-
mus mentem teſtatoris, quam debemus ſeruare & ſecundum il-
lam iudicare, cum primum locum obtineat & legem inducat.
l. in conditionibus primum locum. l. publius. ff. de conditio. &
demonſtrat. l. pen. de leg. j. l. non aliter. de lega. iij. l. cum uirum.
2 C. de fideicom. §. diſponat. in auth. nup. cum uulg. † Quod profe
cto procedit nedum in uoluntate expreſſa, uerum & in tacita ex
coniecturis collecta. l. licet imperator. de lega. j. ubi Bart. & alij
ſcriben. l. hæredes mei. §. cum ita. ubi doc. plura adducunt. ff. ad
treb. ut etiam facit Soc. conſi. xiiij. Viſo teſtamento uol. j. & con
3 ſi. xij. uol. iij. & Deci. conſi. xv. & xxxviij. † Et potius mentem &
uoluntatem teſtatoris, attendere & ſequi debemus, quàm uerba
d. l. cum uirum. & d. l. publius. & l. iij. §. condi. ff. de adimen. l. cū
alijs adductis per Alex. & Mod. in l. iij. C. de libe. præteri. & in l.
quoniam indignum. C. de teſta. & Bal. & Pau. de Caſt. in l. fi. C.
de impube. ubi dicunt in materia ultimatum uoluntatum ex cō
iecturata mente teſtatoris, recedendum eſſe a ui & natura uer-
borum ut plene proſequitur Corn. conſi. cexxxix. Videtur. uol.
ij. citando Bal. in l. ſi pater. in iiij. q. C. de inſti. & ſubſti. & alia ad
4 ducit Dec. conſi. cccxcvij. Viſo puncto. col. ij. iij. † Et ſatis eſt ꝙ
talis uoluntas colligatur ex uerbis per teſtatorem expreſsis, per
quæ dicitur illam tranſiuiſſe in diſpoſitione, ut tradit Bal. in d. l.
ſi pater. in iiij. q. & Soc. in d. l. hæredes mei §. cum ita, & in l. cum
5 auus. circa fin. ff. de condi. & demon. & alias ſepe conſului. † Iſtis
enim conſideratis illud quod colligitur ex tali uoluntate nō di-
citur omiſſum, ſed expreſſum, ſecundum Alex. adducentem de
ciſ. conſi. cxxxij. uol. ij. & Cor. conſi. cclxxxiij. Videtur, col. iij. uo
lu. j. & Fel. in c. translato. de conſt. & habetur in l. prætor ait. §. j.
poſt gl. in uer. expreſſum ff. de ope. no nun. & in deciſ. conſi. Ne
6 ap. cxlj. † Illud etiam aduertēdū erit, ꝙ omne uerbū uī̄ appoſitū
ad effectum alicuius operationis, ut habetur in gl. in l. j. ff. quod
me. cau. & Bar. in l. qui Romæ. §. duo fratres. q. vj. ff. de uerb. ob.
no. in l. ſi quando, de leg. j. cum alijs adductis per Iaſ. in l. prætor
ait, in prin. ff. de iure iur. poſt Bal. in rub. C. de contrahen. empt.
& Roma. conſi. lvj. col. ij. uer. tertia ita ſunt intelligenda, & con
7 ſi. xvj. col. ij uer. tertium autem. † Teſtator ipſe tempore conditi
teſtamenti bene ſciebat. d. Alex. & Io. Franciſcum fratres ſuos,
non habere filios legitimos, & naturales, ad no. in l. octaui. ff. un
de cogna. & in l. de tutela. C. de in inte. reſt. mino. per Pau. de
Ca. & Mod. in l. j. ff. ſi cer. pet. & Abb. in c. conſtitutus, de teſtib.
8 cum alijs relatis per Fran. de Cur. conſi. xlj. † Cum itaque teſta-
tor filios prædicti Alex. & Io. Franc. hæredes inſtituerit, & tunc
temporis ſciuerit eos nullos filios habere, inſtitutio per eum fa
cta referenda eſt neceſſario ad filios futuros, & naſcituros ex eis
iuxta plenè tradita per Soc. & alios ſcrib. poſt antiq. per eum re-
9 latos in l. ſi cognatis. ff. de reb. dub. cum alijs. ſ. allegandis. † Et
ſi alia intelligentia caperetur, ſequeretur abſurdum, ꝙ iudicaue

rit filios Ludouici iã natos eſſe filios ltĩmos,& naturales. d.triũ
10 ofratrum,ad no.in l.nam abſurdũ.ff.de iu.pat.cum uul.†Prout ẽt
ſequeret̃ inſtitutionem fuiſſe nullã ſi de natis.d.Alea.& Io.Frã.
intelligeret̃, cũ nullos tunc haberent filios, iuxta ea q̃ hñr in l.ſi
pater.ubi ſcrib.C.de hær.inſti.& in l.ſi in nomine.C.de teſt. cũ
11 ſi.†Prout ẽt hanc ſnĩam optime cõprobant illa uerba inſtõnis,
in ſtirpes,& nõ in capita,apertiſsimè demonſtrancia,mentem te
ſtatoris fuiſſe inſtituere oẽs filios tam.d.Ludo.quã.d. Ales.&
& Io.Fran.qm̃ uerba prædicta nõ pñt referri ad filios tm̃.d.Lud.
qui nõ poterant uenire,niſi per capita, & poſt mortem parentũ,
ut per Sal.in l.j.& aut.poſt fratres.C.de legit.hær.& per Dec.ꝯſ.
12 cccxij.col.j.& no.i auth.ceſſãte.C.de ſuis, & legi.cũ ꝯcor.†Vt
igitur uerba p̃dicta,in ſtirpes &c.ſuum effectum operent̃, teſta
tor inſtituiſſe vr̃ filios ẽt naſcituros dictorum fratrum, iuxta ea
q̃ tradit circa uirtutẽ iſtorũ uerborũ,Fran.de Cur.ꝯſ.alij.col.vj.
uer.ult.& fortius,& col.pe.uer.ad ultimum,& Soc.ꝯſ.ciij.col.
iij.uer.ꝯfirmat̃ ẽt,uol.iij.Pau.de Ca.ꝯſ.cclxxij.col.ult.uer.cũ er
go filij,alias ẽ ꝯſ.cclxxxij.uol.ij.& Ale.ꝯſ.clxx.col.ij.uer. tertio
fortificant̃,uol.v.& Dec.ꝯſ.cccclxv.col.pe.cuius dicta bñ ꝯſide
rent̃,nam optime inſeruiunt p̃ſenti ꝯſultationi,dum citat Alex.
13 ꝯſ.xxxiiij.attentis,uol.iij †Eo ẽt qm̃ talis caſus,ſm opi.aliquo-
rum dubius,interpretãdus eſſet ſm tp̃s,quo teſtm̃ ſuũ ꝯfectum
14 ad no.in l.ſi ita.ff.de auro & arg.leg.cũ ſi.† Conſiderando tñ p
ſonam.d.Alea.& Io.Fran.caſus non erit dubius,quinimmo, cla
rus,qm̃ uoluntas teſtõris nõ põt in perſonam p̃dictorum uerifi
cari tp̃e teſtĩ quo nullos habebat filios quo fit,ut teſtator intel
lexerit de filijs ipſorũ futuris,in quib.uoluntas ſua uerificari p̃t.
l.quibus dieb.§.dñs.ff.de ꝯd.& dem.l.hr̃dib.§.j.ff.ad treb.& per
Rom.ꝯſ.cxxxiiij.Pro declaratione,col.iij.uer.j. quia certum ẽ.
15 † Et cũ talis inſtõ nõ poſsit uerificari in filijs nõ natis p̃dictorũ
Alex.& Io.Fran.neceſſario uerificãda erit in filijs naſcituris,ſm
Rom.d.ꝯſ.clxxxiij.& Alex.ꝯſ.clxxj.col.ul.uer. poſtremo,& po
nũt ſcrib.in l.qui filiab.de leg.j.& in l.ſi ſtipulatus.§.cũ ſtipulãt̃
ff.de uer.ob.& Ales.conſi.clxxviij.uol ij.& Pet.de Ancha.in c.
16 indicãte,de teſt.Soc.& alios in d.l.ſi cognatis.q.iiij.& ult.†Sua
det̃ ẽt iſtud ex iſtis uerbis inſtitutionis,æquis portionib.quæ æ-
quitas ab ipſo teſtõre ꝯſiderata inter ita coniunctos ſeruanda ẽ,
uti ꝯgruens vr̃,& ſeruat̃ in alijs diſpõnibus ſm Bal.in aut.ex te-
ſtõ.C.de colla.& in l.quæſitũ.§.ſed ipſe.ff. de fun.inſtr. per Bar.
in l.ſi pater in prin.ff.de don.& Bal.in l.ſi filiæ.q.iij.C.ſa.erc.A-
17 ret.ꝯſi.j.col.pe.uer.pro his facit.†Potiſsimum quia oẽs iſti filij
fratrum,poſiti ſunt ſub una,& eadẽ determinatione iuxta doc.
Bar.in l.Lucius . ff.de uul.& pu.& in l.ſi legatarius,de leg.iij. &
Alex.conſi.clviij.in fin.uol.vj. & iuxta no.in l. iã hoc iure.ff.de
18 uulg.& pup.cum ſi.¶ † Ex iſtis ita deductis facillimè tolli pñt
aliquæ obiectiones,quæ ꝫ p̃dictam concluſionẽ fieri poſſent &
& potiſsimum illa in qua dici poſſet p̃dictũ teſtõrem ſolummo
do inſtituiſſe hr̃des filios Ludouici fratris,qui tp̃e teſtĩ nati erãt
& ipſi teſtõri cogniti,nõ aũt uoluit inſtituere filios futuros , &
naſcituros ipſorum fratrũ qui adhuc ẽt tp̃e mortis teſtõris non
erant nec nati nec cõcepti iuxta no.in l.Titius.ff.de ſuis & leg.
& in l.j.§.ſi quis proximior.ff.vñ cogna.& inſt.de hær.quæ ab in
teſt.§.cũ aũt.uer.planè.cũ alijs adductis per Dec.conſi.j.col.fi.
poſt Pet de Anch.& Imo.in d.c.indicante.de teſt.& Io. An. in
add.ad Spe.in ti.de teſta.in rub.uer.item lambertinus , & iuxta
notata in l.cum ita.§.in fideicommiſſo de leg.ij.& per Bar. & a-
lios in l.qui filiab.de leg.j.& in l.ſi ita.ff.de au.& argẽ.lega. & in
ſi.per Cy.& alios in l.non modus.C.de ſer.& per Bar.in l. ſi. C.
19 quæ res pign.obl.poſ.& in l.ſi cognatis.ff.de reb.dub.†Eo etiã
qm̃ teſtõr præſumit̃ ſe ꝯfirmaſſe ſm diſpõnẽ iuris cõis ſm doct.
oẽs per illum tex.in l.ſi duo.ff.de acq.hær.& per Ale. poſt alios
in l.hr̃des mei.§.cum ita.ff.ad treb.poſt Bal.in l.precib.C.de im
20 pube.& per Fran.de Cur.cõſi.lxxiij.col.ij.†Ceſſant nanq; iſta
qm̃ diſpõ prędicta & inſtõ non põt uerificari in natis ut deduxi
mus , & iõ neceſſariò uerificãda erit in naſcituris ꝯſiderata potiſ
ſimũ mẽte teſtõris inſtituẽtis,nedũ natos ſed naſcituros attẽtis
ſingulis qualitatib.& uerbis per ipſũ teſtõrẽ expreſsis in d.inſtõ
ne,de quib.ſuperius ſigillatim dictũ extitit per deci.ibidẽ dedu
ctas,ad quæ bñ faciunt quæ hñr in c.quia circa. extra de priui-
leg.ubi Abb.& alij citant Bar.in d.l.ſi ita col.ij.uer.ſi uero eſſet
oratio indefinita,uolẽtẽ ꝙ ſi tractat̃ de magno præiudicio & fu
tura potuerunt præuideri per diſponentẽ ad illa ſit extẽſio,& in
ſin.faciunt quæ hñr per oẽs doc.per illum tex.in l.ſi ex toto . in
prin.de leg. j. & ibi gl.adducens leges ꝯcor.& quæ uolunt doc.
oẽs per illum tex.in l.damni.§.ſi ii qui uicinos.ff.de dam. infec.

& Iaſ.in d.l.qui filiab.n.xiij.& in l.quo minus.nu.cxxxviij ff.de
21 flum.& Alb.Bru.in trac.de aug.in iij.q.prin.†Prout ẽt tollitur,
qñ talis inſtõ facta apparet uerbis denotantibus tractũ tp̃is fu
turi,quo fit,ut ẽt comprehẽdat ipſos naſcituros ẽt poſt teſtõria
mortẽ attendit̃.n.tp̃s ꝯdõnis euenientis quo inſtõ effectum ſor
tiri põt,& ſatis ẽ,ꝙ ꝯcepti reperiant̃ tp̃e quo dñr uocati & inſti
tuti,& eo tp̃e quo cedit dies inſtõnis,ut probat̃ in l.ei quoq;. ff.
de pecu.lega.& ſentit Bar.in d.l.ſi cognatis col.ij.& ibi Soci. &
alij firmant poſt Io.An.in add.ad Spe.in ti.de teſt.uer.item lam
bertinus.& ſentit Pau.de Ca.ꝯſi.lxviij.Viſo dicto puncto.Ale.
conſi.xxij.& conſi.xxvj.Videret̃ col.fi.uol.iij.Soc.conſi. xxxvij.
Viſo teſtõ.uol.iij.& cõſi.lj.Viſa facti narratione col. fi.uol.iiij.
22 & Dec.ꝯſ.ccxvij.In caſu propoſito.circa fi.†Ex quibus ẽt tolli-
tur alia obiectio in qua dicebatur teſtatorem uoluiſſe reddere
ſe conformem iuri communi,nam uerum eſſet in caſu dubio, &
qñ ſimpliciter teſtator inſtituiſſet filios fratrum,nulla alia adie
cta qualitate,quo caſu ſua diſpõ ſm ius commune potuiſſet ſor
tiri effectum,in caſu uero p̃ſenti talis inſtõ & diſpõ in filijs natis
nullo mõ potuit nec põt uerificari alijs filijs poſtmodum ſuſce-
ptis in quib.omnib.neceſſario erat uerificanda iuribus & deciſ.
quib.ſ̃.pp qualitates appoſitas per ipſum teſtatorẽ in dicta in-
ſtitutione pp quas uoluit ſe reddere conformẽ cum diſpoſitio-
ne iuris communis uocantis præſentes natos qñ ſimpl'r fuiſſent
inſtituti,a qua diſpõne iuris communis teſtator,uoluit recede-
re apponendo in illa inſtõne qualitates de quib.ſ̃.pp quas uo-
luit reddere ſe conformem cum diſpõne iuris communis loquẽ
tis in caſu quo inſtõ eſſet facta cum illis qualitatib.ſm quas ius
commune diſponit uenire ẽt naſcituros ut apertiſsimè ſuperius
fuit deductum,& quia dictæ qualitates in inſtõne appoſitæ ad-
uerſant̃ iuri cõi qñ inſtõ fuiſſet ſimpliciter facta de filijs fratrũ
idcirco iſtud erit attendendum ꝯſideratis dictis qualitatibus &
nõ ius commune, loquens de inſtitutione ſimpl'r facta, ut ſen-
ſit Soc.ꝯſ.lj.col.xv.uol.j.& in ſi.tradit Fel.in c.j.col.iij.uer.priui
legium ꝯtinens.de reſcr.& Bal.ꝯſi.x.uol. ij.potiſsimũ cũ dictus
teſtõr noluerit inſtituere fratres ꝓximiores ſed filios fratrũ in
ſtirpes aliqua fortaſſe ductus rõne,quia potius uoluit illos inſti
23 tuere quã fratres.†Minus ẽt obſtabit ſi diceret̃ talẽ inſtõnem re
latã ad naſcituros eẽ incertã,& ꝯñr nullã ad tradita in §.ſed nec
hæc ſpecies.inſti.de lega.& in l.ſeruus plurium.§.hmõdi. de le-
ga.j.& eorum quæ hñr in l.ſi legato.§.fi. de lega. iij.& l.ij.& iij.
24 de au.& argen.lega.cum ſi. † Non.n. ſumus in penitus incertis
ſed incertis de certis & uerificandis,quo caſu ualida reddit̃ di-
ſpõ,ut in d.§.huiuſmodi.& §.incertis.inſt. de legat. & diffuſe a-
lias conſului,& hr̃ per oẽs in d.l.ſi cognatis.& l.quidam.de reb.
25 dub.& in alijs deciſ.citatis ſuperius.†Nec inſuper habebit ob-
ſtare ſi diceret̃ talem diſpõnem & inſtõnem non ꝯprehendere
naſcituros,nã ſi hoc eſſet diſpõ prædicta ſtaret in ſuſpenſo ꝫ. l.
26 receptum.ff.communia præd. † Qm̃ uerba dictæ inſtitutionis,
non poſſunt operari effectum,niſi expectentur naſcituri ex intẽ
tione & mente ipſius teſtatoris uolentis uenire etiam futuros &
naſcituros,& ꝯñr eius diſpoſitionem ſtare in ſuſpenſo,ut firmat
27 Rom.d.ꝯſi.cxxxiiij.Rñdens ad.d.l.receptũ eſt.†Nec filij.d.Lu-
douici iam nati potuerunt dictã hr̃ditatem adire exiſtente ſpe,
ꝙ alij naſcerent̃ ex fratrib.teſtatoris,iuxta no.in l.ij.§.utiq;. ff.
de ſuis & leg.& per Soc.ꝯſi.xix.col.ult.& ꝯſi.alj.uol.iij.cum cõ
cor.Ex iſtis reſultat concluſio in prædicta inſtõne fuiſſe uoca-
tos filios fratrum natos & naſcituros ltĩmos & naturales in ſtir-
pes,& q̃uis aliqui filij dictorũ fratrũ nõ ſint ltĩmè nati tñ aparẽt
formiter & plenarie legitimati,quo caſu perinde habentur & iu
dicandi ſunt,ac ſi eſſent ltĩmè nati ut admitti debeant ad præſẽ
tem ſucceſsionem ꝯſidera facultate ꝯceſſa per ſupremum prin-
cipẽ comiti palatino legitimandi,& cõſiderata forma prædictę
legitimationis,de quo articulo ſi opus erit diffuſius poterit dici
& eo fortius ad dictam hr̃ditatem admittendus eſt.d.Robertus
filius.d.Io.Franciſci,& qui iã natus erat tp̃e dicti conditi teſta
menti,& notus ipſi teſtatori,q.d.Robertus licet tunc & tempo-
re mortis dicti teſtatoris,naturalis tm̃ eſſet,tñ legitimatus appa
ret formiter & plenariè uirtute cuius legitimationis,perinde ha
bendus eſt,ac ſi legitimus natus eſſet,ut ſuo loco ſi opus erit di
ci poterit de uirtute dictæ legitimationis in quo dño Roberto
ceſſant omnes illę obiectiones , quæ fieri poſſent licet nulliter,
ꝙ in dicta inſtitutione fuerint uocati nati & non naſcituri,cum
ipſe.d.Robertus tp̃e dicti teſtamenti eſſet natus & ſucceſsiuè le
gitimatus.Nec habebit obſtare ſnĩa lata ꝫ.d.Alex. & Io. Fran.
patres prædictorum,nam nullum potuit afferre præiudicium p̃-
dictis

dictis filijs minimè citatis, nec uocatis toto. ti. re oſt. al. octa, &c. cum uulg. & ſi ipſorum parentes egerunt proprio nomine, id ut que fecerunt ad commodum ipſorum ſperantes conſequi uſum fructũ in dictis bonis peruenturis ad filios ꝫ quos parentes ſen tentia lata minime habet obeſſe ipſis filijs prætendẽtibus ſucce dere & conſequi dictam ſucceſsionem ad quam per teſtatorem fuere uocati iuribus & deciſi. ſuperius deductis. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Feudum paternum & antiquum, quod proprie ſit.*
2 *Tenor in feudalibus potiſſimum attendi debet.*
3 *Feudum ex pacto & prouidentia, quod propriè dicatur.*
4 *In feudis ex pacto & prouidentia ſuccedunt deſcendentes maſculi ex primis acquiſitoribus, eſto ꝙ non ſint hæredes illius uaxalli ultimo loco defuncti.*
5 *In feudis antiquis ſuccedunt agnati tranſuerſales.*
Qui fœminas ulti mi uaxalli excludunt.
6 *Deſcendentium appellatione, ueniunt maſculi & fœminæ.*
7 *Fallit in materia feudali, in qua non ueniunt niſi maſculi.*
8 *Deſcendentium appellatione in materia feudali, ueniunt omnes maſculi in infinitum.*
9 *Fœminæ a ſucceſſione feudorum antiquorum excluduntur, & ipſæ & deſcendentes ab eis.*
10 *Primogenitura in feudis, excludit fœminas.*
11 *Poſſunt aliqui de familia facere conuentionem ꝙ in bonis ipſorum ſuccedant maſculi & non fœminæ. & nu. 15. & alijs ſeq.*
12 *Conſeruari bona in familia, laudabile eſt, & lege antiqua cautum.*
13 *Statuta Italiæ, hoc etiam ſtatuerunt ex cauſa prædicta.*
14 *Per pactum an permitti poſſit, quod per ſtatutum poteſt fieri.*
15 *Pactum ꝙ aliquæ res non deueniant ad certas perſonas, ualidũ eſt.*
16 *Libera facultas teſtandi, in aliquibus rebus particularibus denegãda non eſt.*
17 *Per fideicommiſſum dari poteſt certa forma ſuccedendi, quam hæredes ſubſtituti ſeruare tenentur.*
Trebellianica ne detrahatur prohiberi poteſt.
18 *Conuentio per quam fœminæ excluduntur a ſucceſsione ualida eſt, & ſequen.*
19 *Conuentio ꝙ bona conſeruentur inter maſculos, ualida eſt.*
Conuentio facta inter nobiles ꝙ ad ſucceſſores eorum admittantur maſculi & non fœminæ ualida eſt.
20 *Nec erit neceſſarium ſeruare formam aliquam uerborum in conſtituendo eam, nec habere licentiam ſuperioris.*
21 *Vnius incluſio, eſt alterius excluſio.*
Incluſio maſculorum, eſt excluſio fœminarum.
22 *Quod diſponentes non expreſſerunt, omiſiſſe uidentur.*
23 *Per maſculos conſeruatur familia & agnatio, & ipſarum dignitas*
24 *Fœminæ tranſeunt in alienas familias.*
25 *Deſcendentes ex fœminis ſequuntur familiam patris non matris.*
26 *Fœminæ transferunt bona in alienas familias*
27 *Rei ſuæ quiſque poteſt apponere conditionem & legem, & nu. 48.*
28 *Qui uult conſequens, uelle uidetur neceſſarium antecedens ad illud, & nu. 86.*
29 *Maſculinitas conſiderata per diſponentes ut bona conſeruentur in familia debet haberi pro expreſſa.*
30 *Familiæ dignitas, ſine bonis & diuitijs, ſeruari non poteſt.*
31 *Qualitas maſculinitatis, appoſita in principio unius capituli, an cẽſeatur repetita in alijs, & ſeq.*
32 *Vnum capitulum, declaratur ex præcedentibus & ſequentibus.*
33 *Dictio, alij, repetitiua eſt ſimilium.*
34 *Pars una diſpoſitionis dubia declarationem recipit per aliam partem claram.*
35 *Qualitas, maſculis, appoſita in una parte capituli, cenſetur repetita in alia, ſi eadem oratione complectitur, & nu. 34.*
36 *Maximè ſi adeſt copula, & , quæ uniformiter cadere poteſt in unoquoque ex copulatis.*
37 *Qualitas appoſita inter plura quæ reguntur in eadem oratione, & ab eodem uerbo, qualificare debet omnia pariformiter.*
38 *Vna determinatio reſpiciens plura, debet illa pariformiter determinare.*
39 *Qualitas appoſita in una oratione, cenſetur relata ad omnes illos ſub illa oratione comprehenſos.*
40 *Duæ ſubſtitutiones rectæ ab eodem uerbo, & eadem oratione, pariter qualificantur.*
41 *Et una ſumitur de natura alterius, & econtra.*
42 *Verbum, ſubſtituo, æquiuocum, poſitum in una parte teſtamenti, ut directam, debet ita capi in alia parte in qua ſimpliciter eſt poſitum.*
43 *Verbum ambiguum, declaratur ex præcedentibus & ſequentibus.*
44 *Et quid quando capitula ſunt penitus ſeparata, nec aliquid conſtat de mente diſponentis.*
45 *Geminatio enixam uoluntatem diſponentis oſtendit.*
46 *Repetitio qualitatis non eſt facienda, quando reſultaret aliquod abſurdum, ſeu correctorium iuris.*
47 *Diſpoſitio l. cum auus. de cond. & dem. non procedit, quando facta eſt mentio de maſculis.*
48 *Contrahentium mens & uoluntas attendi debet, ſecundum intentionem primariam & ſecundariam, & ſeq.*
Et etiam tacita ſicut expreſſa.
51 *Tacitum habetur pro expreſſo.*
52 *In contractibus attendi debet cauſa finalis, & non uerba, & num. 61. & ſeq.*
53 *Cauſa finalis in contractibus, ſignificat principalem intentionem.*
54 *Contractus potius iudicantur ab effectu, & re ipſa quàm a uerbis, & ſeq.*
56 *Coniecturæ inducunt liquidiſſimam probationem.*
57 *Argumentum a ueroſimili ualidum eſt.*
58 *Pro expreſſo haberi debet illud, quod ſtatuentes diſpoſuiſſent ſi de eo fuiſſent interrogati.*
59 *Effectus durat, durante cauſa inducente illum.*
60 *Mens diſponentium, attendi debet, nec eſt impedienda propter nimiam ſubtilitatem.*
64 *Verba debent inſeruire menti, & non econtra.*
65 *Mens & ratio eſt anima diſpoſitionis.*
Et potiſsima in intentione diſponentis.
66 *Et declarat ampliat & reſtringit contractum & omnem diſpoſitionem.*
67 *Stipulatio ſtricti iuris eſt, & omiſſum habetur pro omiſſo, tamen cõprehenditur caſus ex uero ſimili mente ſtipulantis.*
68 *Primo genituræ priuilegia, multa ſunt.*
69 *Primo genitura, dignitas quædam eſt.*
70 *Primo genitura, unde traxit originem.*
71 *Primo genitura, maſculis competit & non fœminis.*
72 *Potiſsimum in rebus feudalibus, uel in alijs habentibus naturam feudalium, & nu. 73.*
74 *Ius primo genituræ, ſapit naturam feudalium.*
75 *Fœminæ regulariter non ſuccedunt in feudis.*
76 *Fœminæ regulariter excluduntur a dignitatibus.*
77 *Primo genitura locum ſibi uendicat etiam in feudis diuiduis.*
78 *Fœminæ in feudis non ſuccedunt etiam deficientibus maſculis.*
79 *Semel legitime excluſa, perpetuo cenſetur excluſa, etiam deficientibus illis qui eam excluſerunt.*
80 *Excluſa matre, a fortiori cenſeatur excluſi filij ipſius.*
Maioricatus, quibus uerbis inducatur, & idem eſt ꝙ ius primo geniture, & in Hiſpania ita appellatur.
81 *Maioricatus conſtitutio, ea ratione conſtituitur, ut bona conſeruentur in primo genitis maſculis.*
82 *Fideicommiſſum regulariter non durat ultra quartam gradum.*
83 *Vltra quartum gradum bona non ſunt ſubiecta fideicommiſſo.*
84 *Fallit quando eſſet relictum deſcendentibus, tunc. n. durat perpetuo.*
85 *Item fallit quando fuit inductum ut bona in familia, & agnatione conſeruarentur & ſeq.*
87 *Fideicommiſſa ampliantur, & reſtringũtur, ex cauſa & rõne, quib. fuere inducta.*
88 *Alienationis prohibitio in certis perſonis, quandoque extenditur ad alias.*
89 *Grauamen reale durat perpetuo, in omnibus perſonis poſſidentibus res grauatas.*
90 *Idem ſi fuit dictum, ꝙ bona tranſirent de antiquiore in antiquiorẽ.*
91 *Qui uocantur de familia ad fideic. cenſentur uocati gradatim & ſucceſsiue.*
92 *Fideicommiſſum relictum in familia, durat perpetuo.*
93 *Verba diſponentiũ non debent interpretari fuiſſe appoſita ludibrio.*
94 *Bona ſubiecta fideicommiſſo non poſſunt alienari per actum inter uiuos, nec per actum ultimæ uoluntatis.*
95 *Fœminæ dicantur deſcendere ex linea maſculina, & dicuntur agnatæ & de familia.*
Fallit niſi diſpoſitio uocet maſculos.
96 *Vocatus cum aliqua qualitate, non admittitur niſi illam qualitatẽ habeat.*
Diſpoſitio requirens aliquam qualitatem, non ſortitur effectum,

niſi illa adſit & uerificetur.

97 *Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis.*

98 *Caſus non dicitur omiſſus ſed expreſſus, quando colligitur ex mente diſponentis.*

99 *Idem quando diſponens ita ſtatuiſſet ſi de hoc fuiſſet interrogatus.*

100 *Fœmina excluditur a primo genitura, in bonis in quibus ipſa non poteſt ſuccedere, ſecus ſi poſſet.*

101 *Contrarietas in conſtituente, & diſponente, tollenda eſt.*

102 *Excluſus conditionaliter, & limitate, non cenſetur perpetuo excluſus.*

103 *Agnati in feudalibus ſuccedunt ultra ſeptimum gradum.*

104 *Et in feudalibus continentibus ius primo genituræ admittuntur in infinitum.*

105 *Feuda dignitatum de conſuetudine tranſmittuntur ad hæredes, & nume. 106.*

106 *Nepos deſcendēs ex primo genito, præfertur patruo in iure primo genituræ.*

108 *Poſthumus ex filio primo genito excludit alios tranſuerſales in iure primo genituræ.*

109 *Primo genitura non datur inter tranſuerſales cum tranſuerſalis nō poſsit generare tranſuerſalem.*

110 *Ceſſante cauſa diſpoſitionis, ceſſare debet eius effectus.*

111 *In bonis in quibus habet locum ius primo genituræ ſuccedunt trāſuerſales, eſto quod non eſſent primo geniti illius defuncti, cui prætendunt ſuccedere.*

112 *Et hoc ſi feuda ſunt diuiſibilia.*

Primo genitura bene cadit inter ipſos tranſuerſales, qui prætedunt ſuccedere, ut ipſorum maior ſuccedat.

113 *Et hoc quando feudum ad quod prætēdit ſuccedere eſt indiuiſibile uel res ad quas ſuccedere prætendit habent naturam feudalium, & nu. 114.*

CONSIL. LXXII.

AD VERAM Reſolutionem pſentis conſultationis primitus conſiderandum erit cuius ſpeciei & qualitatis ſint bona iſta de quibus in præſentiarum litigatur inter do. Gulielmum Galcarandum de caſtro & de pinos, uicecomitem de euol. & inter. d. Berengarium aluero de Ceruellō uaia de la laguna, ſi enim bona iſta ſunt feudalia, proculdubio in illis ſuccedere debet. d. Gulielmus deſcendens ex directa linea maſculina don Petri Galcarandi filij primo geniti don Bernardi galcarandi, & excludi debet ipſe don Berēgarius deſcēdens ea linea fœminina don Philippi filij dicti, d. Petri primo geniti, uidelicet ex. d. Elieta filia eiuſdē don Phi-
1 lippi, & ex. d. Ioāna filia don Philippi el bueno. † Tū quia feuda prædicta & bona ipſa feudalia, conſideratis illis primis perſonis conſtituentibus ea uidelicet Bernardi galcarandi, & d. Alduntiæ, & conſideratis perſonis iſtorum ſuccedere prætendentium dicuntur & conſiderantur, ut feuda paterna & antiqua, cum iſti deſcendentes ſint ultra quartum gradum illorum communium parentum acquirentium ipſa iuxta ea quę hn̄r in c. j. §. j. ubi omnes ſcrib. maxi. Bal. de gradi. ſuce. in feu. & in cap. j. de nat. ſucc. feu. & per Bal. in auth. defuncto. C. ad tertul. Alex. conſi. xxx. colu. iij. uol. j. cum alijs citatis per Dec. conſi. liij. Placet mihi. col.
2 j. & ij. & Iaſ. in prælud. feud. nu. lxxxiij. † Tum etiam conſiderato tenore quo bona ipſa fuere facta feudalia, qui conſiderandus ē c. j. in fi. de duo. fra. a capi. inueſt. ubi Bal. & alij no. & eſt tex. in c. j. in fi. de ſucc. feu. & in c. ſi cui. ibi tenorem tamen &c. in ti. de
3 quibuſd. al. & de extraord. c. cum cōcor. † Talia feuda dicuntur ex pacto & prouidentia cum concedantur primo genito maſculo & alijs deſcendentibus ab illo de maiore in maiorem nulla facta mentione hęredum nec ſucceſſorum, ut firmat And. de Iſer. in c. j. §. hoc quoque, col. ij. de ſucc. feu. & in c. j. in prin. in ti. an agnat. & in c. j. qui ſucceſſo. tene. & in c. j. de alien. feu. pater. cum alijs adductis per Alex. conſi. l. Proſpectis, col. v. uer. & per hoc apparet, uol. iiij. & conſi. x. Ponderatis, col. iiij. & cōſi. lv. Perſpectis, col. v. uol. iij. & conſi. aix. xxvj. aavi ij. & cxaviij. Viſis, col. iiij. uol. v. & per Dec. conſi. lxxviij. Licet, col. fi. & conſi. clxxxv. In
4 cauſa, col. ij. & iij. † In quibus feudis deſcendentes maſculi ex illis primis poſſunt uenire, & illorum ſucceſsionem cōſequi eſto quod non ſint hæredes iſtius ultimi defuncti ſine filijs maſculis, nā prædictis agnatis eſt quæſitum ius ex tenore illius primæ ꝯſtitutionis. c. j. §. quia in ti. qui feu. da. poſſ. & ibi omnes not. ut plenè proſequunī Mod. Pap. in trac. de feu. in viij. q. prin. fo. viij. col. ij. & ꝯſ. j. col. v. & vj poſito poſt illū trac. de feu. & in eo. trac. in iij. par. prin. fol. xxvj. col. iiij. uer. ex prædicta igiī, & fol. xxxj. col. j. & ij. uer. ſucceſsiue, & col. iij. & iiij. uer. iiij. circa iſtam, & hr̄ in c. j. de feu. marc. & in c. j. de grad. ſuc. in feu. & Fran. de Cur. cōſi. xlviij. Memoriæ recolendæ, col. iij. uer. feudum autem paternū.
5 & uer. ſeq. † Et quod tranſuerſales agnati ſuccedāt, hr̄ in c. j. §. & qua qui feu. da. poſſ. & in ca. j. §. ſatis, de prohi. feu. alie. per Lotha. & Bal. in aut. ceſſante. C. de legi. hær. & in l. ij. C. de ſuis & leg. Alex. ꝯſ. xxix. uol. v. & Alb. Bru. ꝯſ. lxxvj. cū ſi. & p Ang. ꝯſ. cvj. Sanctiſſima, poſt gl. in uer. inueſtiri, ubi ſcrib. no. in ti. de feu. ſucc. cū ſi. Et licet ultimus uaxallus deſcedēs moriaī relictis filiab. fœminis tn̄ a tali ſucceſsione filiæ fœminæ excluduntī & agnati maſculi tranſuerſales illius primi acquirentis eas excludunt & ad feudū admittuntī, ut hr̄ in c. Titius. ſi de feu. fue. contro. int. do. & agn. & in c. j. de eo qui fec. fi. agn. & tradunt oēs in l. Gallus §. etiā ſi a parente, ff. de lib. & poſth. & per Fran. de Cur. d. ꝯſi. xlviij. col. iij. & ꝯſ. xxv. Tria, col. j. & conſi. xliiij. Sæpe reuoluta, colu. fin. & poſt Abb. firmant doc. max. Mod. col. xxij. uerſi. pdicta ꝯcſo, in c. in pſentia. extra de prob. & Dec. conſi. ccviij. col. iij. & hr̄ in c. j. de grad. ſuc. in ſe. & p Franc. de Curt. ꝯſ. xlix. car. vij. col. iiij. & ſeq. uer. v. & fortius, & car. xiij. & xiiij. ac. xv. & ꝯſ. l. col. iij. & ſeq. & per Alb. Bru. conſi. xl. Contra dn̄m, & Mod. Pap. in d. trac. de feu. in j. par. in viij. q. prin. car. vij. col. iij. & iiij & in iij. par. prin. car. xxxj col. j. & ij uer. ſucceſsiue expedito, & doc. in c. j. §. & qua uidimus, in ti. qui feu. da. poſ. & in c. j. de nat. ſuc. feu. & Bal. in d.
6 aut. defuncto, col. j. † Et licet in d. conſtitutione feudorum fiat mentio de deſcendentibus quorū app. Ita ueniūt fœminæ, ſicut & maſculi, ut diffuſe poſt Bar. proſequunī oēs in d. l. Gallus. §. et
7 ſi a parente. † Tn̄ in mr̄ia feudali ut eſt in caſus pſens nō ueniūt niſi maſculi excluſis fœminis. d. c. Titius, cum alijs. ſ. deductis.
8 † Quorū deſcendentiū app. ueniunt oēs maſculi in infinitū deſcēdētes ea illis primis ut pbaī in aut. de hær. ab inteſt. uē. §. j. & no. Iac. de Belui. in auth. de reſt. fideic. in fi. & hr̄ in l. fi. C. de ſuis & legi. & p Bal. in d. aut. defuncto, col. ij. Alex. ꝯſ. cxviij. Attentis, in fi. uol. vj. Soc. ꝯſ. x. Conſideratis, uol. iij. & ꝯſi. lj. Vila, col. j. & fin. uol. iiij. & p Bar. & alios in d. l. Gallus. §. nunc de lege uelleia. & Dec. ꝯſ. ccxxiiij. In caſu, col. ij. & conſi. ccclxiiij. Viſis, col. j. & pe.
9 & Mod. in l. j. in fi. ff. de ꝯſt. prin. † Et qm̄ a ſucceſsione illorum feudorū antiquorū & auitorū fœminę excluduntī ut deduximus, a fortiori excludi debent deſcendentes ex eis. c. j. §. hic aūt, qui feu. da. poſ. c. j. in prin. de grad. ſucc. in feu. p Bal. in l. fi. col. j. C. de ſuis & leg. & in c. j. qui feu. da. poſſ. & no. in l. fi uiua mr̄e. C. de
10 bo. q. lib. Et dicemus inferius. † Eo magis cū illi primi ꝯſtituētes uoluerint in iſtis bonis ꝯſtituere maioricatū, & in illis ſuccedere primo genitum, quæ primo genitura in feudis ꝯſiderata prorſus excludit fœminas a ſucceſsione bonorum feudalium, ut plenè proſequitur Abb. in ca. dilecti. de arb. & Mart. Laud. in trac. de primo geni. & diffuſius Io. Lecir. in trac. de primo gen. lib. j. q. ix. & dicemus inferius. ¶ Si uero bona pdicta conſideranī ut bona allodialia, in quib. ſm cōes & uulga. regulas ita ſuccedere pn̄t fœminæ ſicut & maſculi ſm iura uulg. tn̄ adhuc idem dicēdum vr̄ conſiderato tenore ſucceſsionis datę in prædictis bonis per pdictos don Bernardū galcarandum nominato lo antiquo, & d. Alduntiam eius uxorem, qui ſpecificā formā ſuccedendi in bonis prædictis appoſuerunt & ꝯſtituerūt, ut in illis ſuccederet primo genitus maſculus & alij deſcendentes ab illo de maiore in maiorem, ex qua ꝯſtitutione per dicta uerba formata & inducta clariſsime ꝯſtat in ſucceſsione pdictorum bonorū prorſus
11 fuiſſe excluſas fœminas & uocatos maſculos. † Certū namq; eſt pdictos nobiles. d. Bernardum & Alduntiā, potuiſſe facere dictā ꝯſtitutionem & dare formā ſuccedendi in bonis prædictis, ita ut in illis ſuccederent ſolū maſculi & fœminæ excluderenī, una .n. familia pt pdictam ꝯſtitutionem facere & formam introducere, ut ad plenū proſequunī Mod. Pap. in d. tra. de feu. in iij. par. prin. q. j. col. v. uer. viij. fallit, cū alijs adductis per Io. Lecir. in d.
12 trac. de primo genitu. lib. j. q. xxij. nu. vj. † Et comprobatur qm̄ talis conſtitutio tendebat & tendit ad conſeruandum bona in familia & in agnatione quod probabile & laudabile eſt, & lege antiqua iſtud inductū erat, ut hr̄ in §. cæterū, & §. media, inſt. de leg. agn. ſucc. & in l. lege. C. de legi. hær. cū alijs ſtatim allegādis.
13 † Et ſuadeī conſideratis ſtatutis uigentib. per totam Italiā uocantibus ad ſucceſsionem maſculos excluſis fœminis, ut diffuſe p doc. in trac. ipſorū de ſtatu. exclud. fœmi. a ſucc. † Et qd̄ pōt p ſtatutū fieri utiq; & pacto & conuentione permitti debet, ſecundum gl. in rub. C. de decur. lib. x. & per And. de Iſer. in procem.
15 conſtitu. Reg. Neap. col. iiij. ¶ † Valet nanque pactum & conuētio

tio ꝙ certè res non deueniant ad certum genus perſonarum. l.
ſi ita quis.§.ea lege.ff.de uer.ob. ubi plenè ſcri.l.codicillis.§.ma
16 tre,de leg.ij.l.ea lege.C.de condi.ob cau.¶ †Per hanc enim cō-
ſtitutionem & conuentionem non prohibetur totalis ſucceſsio
paſsiua primo genitorum,ſed ſolum ſucceſsio in bonis dictorū
don Bernardi & Alduntiæ & in alijs bonis illorum poterunt ha
bere alios ſucceſſores & maſculos & fœminas ipſorum arbitrio
ut tradit Dy.in c.indultum,de reg.iur.lib.vj. & Bar. optimè lo-
quens,conſi.lxxij.Ex facto proponitur,col.ij.uer.in contrariū,
quem ſequuntur Io.Campeg.in trac.de dote,in ult.par.q.lxxix.
quia dictum eſt,& Iaſ.conſi.viij.Poſito inter conſi.Alb.Bru co
lu.vj uer.accedat etiam.& Dec.in l.pactum,col.pe.in fi.uerſ.ij.
limitatur.C.de pac.& Alex.conſi.xxix.col.antep.uol.v. Ex iſtis
enim tolluntur multi obiectus qui adduci poſſent ſi diceretur
talem conuentionem & conſtitutionem tollere liberam facul-
tatem teſtandi ipſis primo genitis maſculis,nam minimè iſtud
uerum eſt,cum non concernat uniuerſalem ſucceſsionem ſed
particularem & ſingularem dictorum bonorum particularium.
17 † Quod ſatis comprobatur in materia fideicommiſſaria, per
quam datur certa forma ſuccedendi ſucceſsiuis temporibus in
bonis ſubiectis fideicommiſſo,quam formam eueniente caſu fi
deicommiſsi hęredes inſtituti & ſucceſsiuè alij dicta bona poſ-
ſidentes tenentur obſeruare & adimplere non obſtante ꝙ in di
ctis bonis tollatur libera facultas teſtandi ipſis inſtitutis,& alijs
grauatis,qui etiam grauari poſſunt ne trebellianicam detrahãt,
ut ad plenum traditur in l.Centurio.ff.de uul.& pup.& in l. pre
cibus.C.de impub.& in c.ſi pater,de teſta.li.ſexto,& in c. Ray-
naldus.& c.Raynutius,eo.tit.in antiq.& toto ti.ff.& C.ad treb.
18 cum concord.¶ †Et bene faciunt tradita ad idem per Alexan.
poſt antiq.conſi.lxxxviij.Viſa,col.iij.uer.&in propoſito,uol.ij.
& per Iaſ.in l.fi.nu.vij.& Dec.ibi nu.xxii.C. de pac.& eundem
Iaſ.in l.ſtipulatio hoc modo concepta,nu.xix.uer.& fui motus.
ff.de uer.ob.& Fran.de Cur.Iunior in cōſi.j.col.viij. poſito poſt
trac.de feu.& Dec.conſi.ccxxv.nu.iiij.& Iaſ.in d.conſi.viij.poſi
to inter conſi.Alber.Bru.col.iiij.uer.vij.bene faciunt.quod cō-
ſi.ipſemet refert,in d.l.ſtipulatio hoc modo concepta, col.ante
pe.expreſſe firmans ſe conſuluiſſe ualere conuentiones factas in
ter fratres in quibus continetur fœminas non ſuccedere in bo-
nis immobilibus tam feudalibus quàm allodialibus, ita ꝙ ma-
19 ſculi ſolum ſuccedant in illis,citat plures deciſi.ut per eum.† In
quo octauo conſi.col.vj.uer.item iſtę conuentiones dicit ipſas
ualere & tenere, quoniam per eas conſeruatur ſucceſsio bono-
rum inter maſculos per quos conſeruatur dignitas familiarū.ut
ſtatim dicemus,& idem etiam firmat ipſe Iaſ.alio conſi. ſuo. ix.
Do.Io.poſito inter dicta conſi.Alber.Bru.col.iij.in fi.& conſi.
ſeq.prout idem facit Soc.conſi.x.Viſa quæſt.poſito inter conſi.
Alb.Bru.col.v.uer.pterea cōis cōcluſ.& ſequit Io.Campeg.ɔſi.
xj.Viſo themate,poſito inter conſi.Alb.Bru.col.vj.uerſi.quan-
tumigitur,& apertius hoc idem ſequitur Io.Crot.in repet.l.oēs
populi,col.iiij.uerſi.immo non ſolum.ff.de iuſt.& iu.& in c.j.in
iiij.not.de conſti.lib.vj.aſſerens ualere hanc conuentionem &
hoc pactum ut fœminæ excludantur,& maſculi admittantur,&
prius illud uoluit Iaſ.in d.l.omnes populi,in ij.lec.col.x.uer.an
autem,aſſerens ſe conſuluiſſe unam progeniem & unam paren-
telam,poſſe inducere conſuetudinem ꝙ fœminæ non ſuccedãt,
20 & maſculi admittantur.†Et aduertendum eſt ꝙ in iſtis deciſi.
nulla habetur conſideratio quibus uerbis,& qua forma iſtę cō
uentiōes ſint factæ,& an ex licentia ſuperioris ꝓceſſerint uel ne
ſed ſolum conſideratur an per eas tollatur libera teſtamenti fa
ctio uniuerſalis,uel ſolum in rebus particularibus, quamuis eñ
reſtringatur non propterea talis reſtrictio dicitur tollere liberā
teſtandi facultatem,ut etiam clare patet in parentibus qui in-
uiti tenentur filijs relinquere legitimam,reſpectu cuius tollitur
facultas teſtandi,quod minimè eſt conſiderabile,& ad idem ad
ducere poſſem quamplura quæ alias Vincentiæ conſulendo de-
duxi,potuerunt igitur dicti don Bernardus & Alduntia facere
dictam conſtitutionem & formam ſuccedendi in bonis prædi
ctis ualidè , in qua uoluerunt apertiſsimè uenire & ſuccedere
maſculum per cuius incluſionem & uocationem,prorſus exclu-
21 ſere fœminas.†Tum quia unius incluſio eſt aliorum excluſio.l.
cum prætor.ff.de iudi.c.non ne,extra de præſum.& dicta quali
tas maſculus appoſita fuit ad excludendum fœminas ſecundum
Pau de Caſt.in l.j.C.de conſi.inſer.& Soci.in d.l.cum auus , in
22 vij.q.prin.col.mihi.lx.uerſi.ſed hic cadit.¶ †Et quia ſi uoluiſ-
ſent uenire fęminas , utique eas uocaſſent & non uocando eas
prorſus excluſere.c.ad audientiam,extra de decim.l.unica §.ſin
23 autem deficientis.C.de cad.tol.†Nec immerito prædicti.d.Ber
nardus & Alduntia,uocauerunt maſculos,nam ut prudentes cō
ſiderarunt dicta bona perpetuo debere conſeruari in familia &
agnatione,quæ & etiam ipſarum dignitas in maſculis & deſcen
dentibus ex illis conſeruatur,ut inſt.de legit.ag.ſucc.§.cæterum
& §.media,& in d.l.lege.C.de legit.hær.& probat tex.in l. j. §.
ſed & ſi ſeruus.ibi publicè enim intereſt.ff.de uen.inſpi.cum a-
lijs accumul.per Alb.Bru.in trac.ꝙ ſtant.maſc.&c. in iij. & iiij.
24 art.prin. † Dignitas nanque familiarum & agnationis non po-
teſt conſeruari per fęminas,quæ ſunt caput & finis familiæ.l.pro
25 nunciatio,in fi.ff.de uer.ſig. † Et deſcendentes ex feminis non
ſunt in familia fęminarum ſequuntur nanque familiam patris.
l.familię.§.j.ff.de uer.ſig.& inſti.de pat.pote.in fin.& de legi.a-
26 gna.tute.§.j.& in l.cum legitimè.ff.de ſta.homi. † Per fęminas
nanque bona transferuntur in alienas familias,ut dicit Io.And,
in add.ad Spe.in ti.de teſta.in rub.ad fi.& in ti. de ſucceſ. ab in-
teſt.cum alijs adductis per Soc.conſi.xij col.ij.& iij.uolu. iij.&
27 Fran.de Cur.conſi.xl.Dec.conſi.xv.col.iij.& iiij.cum ſim.†Iſta
enim qualitas maſculus conſiderata per prædictos.d.Bernardū,
& Alduntiam in d.forma ſuccedendi in illis bonis appoſita fuit
ut ſeruaretur, & perpetuo per oēs deſcendentes ex eorum filio
maſculo primo genito,&ideo ɔprehendere hēr oēs deſcenden-
tes,ut uoluntas ipſorum effectum ſortiri poſsit.l.j.§.ſi ɔueniat.
ff.depoſi.& arg.eorum quæ hñr in l.in re mandata.C.manda.&
28 in §.diſponat,in auth.de nupt.†Et quia noluerunt hoc ɔñs uo-
luiſſe uidentur omne neceſſarium antecedens ad illud uulg.l. il
29 lud.ff.de acqui.hære.cum uulg.†Eo etiam cum appoſuerint a-
lia uerba idem importantia,ut ſtatim dicetur,nec enim alia ra-
tione & cauſa prædicti conſiderarunt maſculinitatem, niſi ad
conſeruationem prædictam quæ propterea haberi debet pro
expreſſa cum alia aſsignari non poſsit iuxta gl.Bal.& alij no.in
l.quamuis.C.de fideicom.& Iaſ.in authen.quas actiones. C.de
ſac.ſan.ecc.cum alijs adductis per repet.in l.ſi conſtante . ff.ſol.
mat.& Alb.Bru.in d.trac.de ſtat.ſęmi.exclu.in iij.arti. prin. &
Deci.conſi.xv.col iij.& alias diffuſe dixi legendo, & conſulen-
30 do †Et certiſsimum eſt dignitates familiarum ſine bonis,& di-
uitijs conſeruari non poſſe,ut plene per Bar.in l.j.C.de digu.li.
xij.& per repet.in c.grandi,de ſupp.neg.prælа.libr.vj.cum alijs
adductis per Alb.Bru.in d.trac.ꝙ ſtan.maſc.&c.in iii.art.pcinc.
cum ſine illis ſo. deſcat familia,& dignitas.l.quiſquis. C.ad l.Iu
li.maieſt.& l.bona.ff.de uerb.ſig.& per Bar.in l.aduocati.C.de
aduoc.diuerſ.iud.& Alex.ɔſi.xxxvj.nu.vij.& conſi.cxxxiiij. nu.
ij.uol.vj.¶ Et qm̄ ex aduerſo,dici poſſet hanc qualitatem ma-
ſculis fuiſſe appoſitā ſolū reſpectu primo geniti nati ex dictis.d.
Bernardo,& Alduntia,non aūt fuiſſe repetitā in alijs deſcendē
tib.ab illo primo genito maſculo ipſorū ſed omiſſam,nā ſi illam
qualitatem in deſcendentib.uolebant repetere, utiq; eā expſſiſ
ſent,& non exprimendo eā omiſerunt.d.c.ad audientiā,cum ɔ-
31 cor.¶ †Et cum iſto caſu fuerit omiſſa ad dicta bona ſuccedere
debent deſcendentes tā maſculi.ꝙ fęminæ ab illo primo genito
proximiores ultimo morienti ſm̄ ꝙ diſponunt iura cōia ita ad
mittēria fęminas ſicut & maſculos , & illa qualitas maſculorū
poſita in prin.d.ɔſtit.& formæ ſuccedendi nō dēt cenſeri repeti
ta in illo capite tractāte de deſcendentib.a primo genito,ut uo
luit Io.de Ana.ɔſ.xxij.Ad probādā,&re. [illegible] Iaſ.in l.qui filiab.n.
iij.de leg.j.ubi adducit alias ɔcor.nā aduertendū eſt qm̄.d. qua
litas maſculinitatis neceſſario cenſeri dēt repetita in deſcendētī
bus ab illo primo genito,ut tales deſcendentes deberēt eſſe ma
ſculi,& non fęminæ,tū ɔſideratis uerbis ꝑcedentib.illis,uideli-
cet primogenitus maſculus quæ primo genitura tanq̄ dignitas
regulariter maſculos ɔplectit̄,& non fœminas , tū ēt ɔſideratis
illis ſeq.de maiore in maiorem,per q̄ ꝑdicti do.Bernar.& Aldū
tia in d.bonis uoluerūt ɔſtituere maioricatū,qui cadit in digni
tē,& conſiderat̄ ut ſeudum a quo regulariter fœminæ excludun
tur,& maſculi admittunt,ut diximus,& de primo genitura , &
32 maioricatu etiam ſtatim dicemus.†Ex quib.ꝑcedentibus & ſequē
quatenus dubia eſſent illa uer.alij deſcendentes ab illo,in me-
dio poſita recipiunt tñ declarationem,ut intelligantur de deſcē
dentib.maſculis ſicuti de illis loquunt̄ expſſe ꝑcedētia,& ſequē
tia,iuxta no.in l.utrum.ff.de pet.hær.& d.l.qui filiab. & in l. ſi
33 ſeruus plurium.§.ſi,cum ſi.†Facit ēt illa dictio alij repetitiua ſi
militū ad no.in c.ſedes apoſtolica , de reſcrip.& in l.ſi fugitiui.
C.de ſer.fug.Et quod dicta qualitas maſculinitatis poſita i pſo
na primi filij cenſeatur repetita in perſonis deſcendentium . d.

filio primogenito maſculo . Tum expreſſe conſideratis uerbis
præcedentibus ut diximus. Tum ẽt ex mente ipſorum diſponen
tium,& conſtituentium dictam ſucceſsionem , ut bona prædi-
cta perpetuo conſeruarentur in familia,& agnatione, ut late ſu
perius deduximus . Adhuc etiam euidentiſsimè comprobatur,
quoniam licet appellatione deſcendentium ueniant maſculi, &
fęminæ regulariter,tũ in ſucceſsione primo geniture, & digni
tatis,& in ſucceſsione maioricatus ſapiẽtis ſucceſsionẽ feudalẽ
ut dicemus,deſcendentes debent eſſe maſculi,&non fęminæ,cũ
pſens ſucceſsio bonorum ſit redacta ad formam ſucceſsiõis feu
dalis a qua prorſus excluduntur fęminæ,& admittuntur deſcen
34 dentes maſculi tranſuerſales,ut ſuperius probauimus.† Eo etiã
quoniam una pars diſpoſitionis intelligi debet & declarari qua
tenus eſſet dubia per aliam partem & quoniam in eodemmet
capitulo in primæuis uerbis dictum eſt de maſculis pariter illa
uerba alij deſcendentes ſimpliciter appoſita intelligi debent de
maſculis, ita in terminis dicit Pau.de Ca.conſi.lxxis. Caſus iſte
frequenter contingit,& conſi.ccclviij.Viſo dicto teſtamento,&
Cuma.conſi.cxvij.A.in teſtamento inſtituit.Abb.conſi.xxxvj.
Videretur,j.col.fi.uol.j.Soc.conſi.xl.Cum i præſentiarum, puſi
to inter conſi.Fran.de Cur.col.ij.& v.& conſi.lxiij.Viſis,num.
xxij.uerſi.& pater,& uerſi.poſt mortem,& nu.xxv. uerſi. ex qui
bus,uolu.iij.ubi firmat iſtud ſine dubio procedere, quando ſub
uno & eodem cap.& unica oratione,iſta apparent poſita, & idẽ
uult Corne.conſi.cclxxv.In præſenti,col.iij.uol.iiij.& Franc.de
Cur.conſi.xliij.col.ij in prin.& col.is.in fi.idẽ ſequitur quando
apparet de mente diſponentis,& apertius ac diffuſius in termi-
nis noſtris iſtud concludit conſi. lj. Super teſtamento Alberti.
col.iiij.in prin.& col.v.in fi.& col.vj.&vij.& melius conſi.lxxv.
Domi.Ludo.col.iij.uer.& hoc modo ceſſat,& col.is.uer.ſic di-
35 camus.† Et ipſe Cur.d.conſi.lxiij.col vij.uer.j.quia , & uer. his
concluſis.col.x.& xj.uerſi.cum igitur.expreſſe concludit,ꝙ quã
do qualitas maſculinitatis eſt appoſita in una parte capituli &
in eadem oratione cẽſetur repetita in alia parte in qua ſimplici
ter facta eſt mentio de filijs , prout punctaliter eſt in caſu præ-
ſenti.idem ſequitur Dec.conſi.xv.nu.iij.citando Bar.in l.Sciæ.§.
Gaio.ff.de fun.inſtruc.& in l.ſi legatarius.§.fin.de leg.iij. & idẽ
Dec. ꝯſ.cclxx.nu.v.&ꝯſ.ccclxx. Viſo teſtõ,nu.iij.& ꝯſi.cccexlij.
nu.xij. ubi adducũtur concor.ut etiam uolunt Iaſ. & alij in d.l.
qui filiabus.& diffuſius ac apertius Iaſ.conſi.cxxxvij.In cauſa &
36 lite,col.viij.& alijs ſeq. uol.iiij.† In caſu autem præſenti in eo-
dem cap & in eadem oratione appoſita fuit dicta qualitas ma-
ſculinitatis cum illa copula,& alij deſcendentes quæ uniformi
ter cadere põt in unoquoque ex copulatis,& ideo expreſſa i uno
dr expreſſa in alio & repetita in alio ex copulatis in d.§.Gaio.&
in l in repetendis.col.ij.de leg.iij.uolentem idem eſſe ſi fuiſſet
appoſita dictio item,& ſequitur Imo.conſi.cviij.Viſa ſupraſcri-
37 pta.¶ † Et ſuadetur,nam quando una qualitas apponitur inter
plura quæ reguntur in eadem oratione & ab eodem uerbo , ut
proprie eſt in caſu præſenti illa debet omnia pariformiter quali
ficare,ut tradit Bar.in l.prætor.§.eritque differentia.ff.ui bono.
rapto & Soci.conſi.lxvj.Viſa donatione.col.vij.nu.xiiii. uol.iij.
38 ¶ † Et quia una determinatio reſpiciens plura,&c.debet illa pa
riformiter determinare.l.nam hoc iure.ff.de uulga.& pupil.l.in
teſtamento.C.de teſtamen. milit. prout etiam quoniam quali-
tas aliquod uerbum qualificans dicitur qualificare omnia quæ
ab eodem uerbo reguntur ſecundum Bar.in d.§.eritque differẽ
tia.& Imo.in clem.j.de exceſ.prælat.Soci.conſi.xxvij. Viſis in-
39 ſtrumentis.nu.xiij.uol.iiij.† Eo etiam quia qualitas appoſita in
una oratione cenſetur relata ad omnes illos ſub illa oratione
comprehenſos, ut dicit ipſe Bart. in dicto.§.eritque differen-
tia.cum alijs citatis per Alex.conſi.clij. Viſo themate.colum.j.
40 uol.ij.† Confirmatur ex dictis Barto.in d.§. Gaio. & Soci.con-
ſi.ccxlix.Materia præſentis,col.vij.uer.ſecunda rẽa eſt uol.ij.uo
lentium quòd ſi duæ ſubſtitutiones reguntur ab eodem uerbo
& eadem oratione,illud quod qualificat unam ex illis ſubſtitu-
41 tionibus,qualificabit etiam & aliam.† Et idem Soc.eodem con
ſi.col.vij.uerſi.tertio eſt citando Bar.& Bal.dicit ꝙ quando duę
ſubſtitutiones ſunt unitæ,una ſummit de natura alterius , & e-
contra quod bene inſeruit caſui præſenti,cum facta fuerit men
tio de maſculis in prin.quæ qualitas neceſſario intelligitur re-
petita in ſequenti parte loquente de deſcendentibus in qua ſim
pliciter fit mentio deſcendentium,cum omnia iſta unico capi-
tulo uorca oratione claudantur , & ab eodem uerbo omnia re-
42 gantur & copulata ſint. † Facit etiam doc. Barto. communiter
approbata in l.Centurio,in iij.q.prin.colu.lx.uerſi. quid enim.
quam etiam ſequitur Corn.conſi.lvij.Videtur,col.pẽn.uer. non
enim.uolum.ij.& conſi.xc.Scrupuloſa,col.iij.uolum.iij. uolens
uerb. ſubſtituo æquiuocum , poſitum in una parte teſtamenti
pro ſubſtitutione directa,& ita debere capi & interpretari ſi po
43 nitur in alia parte teſtamenti ſimpliciter.† Verba enim dubia &
ambigua declarantur per antecedentia & ſequentia,ut etiam de
claratur clauſula ita appoſita ſi dubia eſſet dicta. l. qui filiabus.
d.l.ſi ſeruus plurium.§.fi.& per Iaſ.in d.l.Gallus.§. etiam ſi a pa
rente.nu.xxix.& Corn.conſi.clxviij.Viſa,colu.fi.uerſi.præterea
dicta clauſula, uolum. j. Nec obſtabit quod ex oppoſito poſſet
dici talem qualitatem maſculinitatis non cenſeri repetitam ,
quam teſtator non expreſsit , quoniam ſatis expreſsiſſe dicitur
clare & aperte cum in alijs partibus eiuſdem orationis & capitu
li ac ſucceſsionis copulatiuè expreſſerit de maſculis ut deduxi-
44 mus.† Nec obſtabit conſil.xxij.Ioan.de Ana. cum concor. illa
enim omnia procedunt quando mentio de filijs maſculis facta
eſſet in uno capi.penitus ſeparato,uel quando non appareret de
mente diſponentis conſiderantis maſculinitatem & conſerua-
tionem bonorum in familia & agnatione,prout ipſi diſponen-
45 tes in caſu noſtro conſiderarunt,ut aperte deduximus.† Eo ma
gis cum dicti diſponentes ſæpe ſæpius & geminatis ac repetitis
uicibus eorum enixam oſtenderint uoluntatem conſtituentea
primo genitura maioricatum & maſculinitatem quam prædi-
cta proprie concernunt ad no.in l.baliſta.ff.ad trebel.cum alijs
accumulatis per Fran.de Cur.d conſi.lxiij.col.xvj.& conſi.lxv.
Super præmiſſa,col.viij.& per Corſet.in trac.de uerb.gemi.quẽ
46 inſeruit in illo tract.de poteſt.reg.† Nec per hanc interpretatio
nem & repetitionem dictæ qualitatis maſculinitatis per quam
fęminæ excluduntur , reſultare poterit aliquod abſurdum nec
correctorium iuris conſideratis dictis Barto. & aliorum maxi.
47 Socin.in dicta.l.cum auus,colum. xliij.uerſic.iij.quæro.† Vo-
lentium diſpoſitionem illius legis non procedere,quando teſta
tor expreſſam mentionem fecit de filijs maſculis, excluduntur,
enim tunc fęminæ,ut plene proſequitur Fran.de Curt. d. conſi.
lxxv.& conſi.xliij.Statuto,col.iij.& iiij.& Dec.d.conſil.xv. col.
48 fina.uerſic.non obſtat illud. † Et quia diſponentes ita expreſſe
uoluere , quorum mens , omnes obiectiones quæ poſſent fieri
prorſus ſubuertit,& illa ſolum conſideranda eſt , quæ prædictæ
ſucceſsioni formã tradidit,obſeruãdã perpetuo inter maſculos
deſcendentes ex primo genito , cum potuerint prædictam for-
mam conſtituere,ex quo ita eis placuit, uulga.l.in re mandata.
C.manda.& l.ſed & ſi lege.§.conſuluit.ff.de peti.hæredi. & ar-
49 gumen.eorum quę habentur in l.j.ff.de conſti pecu.† Quorum
conſtituentium mens certa,etiam ſi tacita diceretur attendi de
bet,ſicut & expreſſa,& multo magis quàm uerba,ut tradit Bal.
in l.non dubium.colum.ſecunda,uerſi.contra legem . C.de le-
50 gibus.¶ † In iſtis enim contractibus attenditur uoluntas non
ſolum ſecundum intentionem primariam , uerum etiam & ſe-
cundum intentionem ſecundariam , ſecundum Bald. per illum
51 text.in l.ſi abſentis.in ſecũda oppo.C.ſi cer.pet.† Et quia etiam
tacitum habetur pro expreſſo.l.cum quid.ff.ſi cert. petat. & ibi
52 Mode.allegantes concor.† In contractibus enim attendi debet
cauſa finalis & non uerba.l.prima.C.de conditio.ob cauſam.l.
tale pactum.§.fina.ff.de pac.& per Soc.conſi.celj.Quoniam, uo
5 lum.ſecundo,uerſi.comprobatur.col.ſeptima.† Volentem cau-
ſam finalem in contractibus ſignificare principalem intentio-
nem,ut proſequitur Deci.conſi.cccl.Viſis,nu.quarto,& conſil.
54 ſequen.In caſu.nume.quarto,& quinto.† Contractus enim po-
tius iudicantur ab effectu , & re ipſa , quàm a uerbis.l.ſi uno.in
princip.ff.loc.l.ſecunda.C.communia.de lega. Bal. in l.ſecun-
da.C.commoda.& per Deci.conſi.cccv.Iuridicam.nume.ſecun
55 do.† Iſti enim principales contrahentes & diſponentes princi-
paliter conſiderarunt in ſucceſsione dictorum bonorum,conſer
uationem familiæ agnationis,honoris & dignitatis,quæ per ma
ſculos & non per fęminas progreditur,& dietim durat & con-
56 ſeruatur. † Quorum mens aperriſsima eſt, conſideratis prædi-
ctis coniecturis , inducentibus probationem manifeſtam & li-
quidiſsimam.l.licet imperator.de lega.j.l.ſi quis locuplex.in fi.
ff.de manumiſ.teſtamen.l quidam teſtamento.in fi.ff.de uulg.
57 & pup.cum concordan.† Prout etiam quoniam conſideratis ſu
perius deductis omnis ueriſimilitudo concurrit , ut conſti-
tuentes talem ſucceſsionem ad eam uocauerint maſculos , &
non fœminas,quod argumentum ualidum eſt.l.nuptura . in fi.
ff.de iure dot.l.ſi.ff.quod met.cau.c.quia ueriſimile,de præſum.

† Et

58 † Et ſi prædicti conſtituentes de hoc fuiſſent interrogati, pro-
culdubio ita affirmaſſent, ꝓñr pro expreſſo haberi debet. l. Ti-
tius. §. Lucius. ff. de lib. & poſth. l. fi. C. eo. & per gl. ordi. ubi oẽs
tangunt in d. l. tale pctũ. ff. de pac. & Alex. conſi. clxvij. Viſis, nu.
59 xij. uol. vij. & Dec. conſi. c. xxvij. In caſu, nu. x. † Et quoniam in
præſenti ſucceſsione durat cauſa concernens maſculos deſcen-
dentes ex primo genito conſtituentium ſucceſsionem, conſer-
uatio, ſ. agnationis, familię, & dignitatis, durare etiam debet e-
ius effectus, ſicut ex contrario dicimus, effectum ceſſare, ceſſante
cã & cum ꝯriorum eadem ſit diſciplina, ad plene tradita in rub.
60 ff. de aeq poſ. † Eo etiam quoniam mens illorum diſponentium
potiſsimum debet attendi, nec debet impediri propter nimiam
ſubtilitatem. l. j. in fi. C. ut act. ab hær. & ꝯ hære. l. ſicut. §. ſi debi-
tori. in fi. ff. de pig. l. ſi filium. §. ſequlẽ. ff. de uer. ob. per Mode. in
61 l. pe. nu. iiij. C. de inſtit. & ſubſtit. † Et in ꝯctibus, & alijs diſpõ-
nibus, mentem magis attendimus quàm uerba. l. fin. C. quæ res
pig. l. iuriſgentium. §. pactorũ. ff. de pac. cum alijs citatis per gl.
62 in l. tale pactum. in prin. eod. ti. & in l. ſemper. ff. de reg. iur. † Vbi
Mod. nu. j. concludunt in iſtis primitus attendi mentem. & illud
quod uere actum eſt, & non illud quod expſſum eſt, ut etiam fir
mat Cor. conſi. lxxv. col. pe. & Dec. conſi. xlviij. colu. fi. & conſi.
cxc. col. ij. & Alex. conſi. ciij. Quoniam, num. iij. & conſi. ccxxij.
63 Numeratis, nu. j. uol. vj. cum ſi. † Qualitas nãque ꝯctus, & diſpõ
nis intelligitẽ ſm mentem ꝯhentium. l. mutuũ, in prin. & ibi Mo
64 de. nu. iij. & l. rogaſti. §. ſi quis ff. ſi cert. pe. † Eo etiam quoniam
uerba debent inſeruire menti, & non econtra. l. ſcire. ff. de legi.
c. intelligentia. de uer. ſig. Cum mens, & rõ ſit anima ipſius diſpõ
nis, & illa potius ſit attendenda quã uerba, quæ iudicantẽ ut cor
pus. iuxta no. in l. cum pr̃. §. dulciſsimis, de leg. ij. & per Bal. in l.
ſi quis ſeruo. C. de ſur. per Dec. conſi. ccxxvij. In caſu, nume. vij.
65 † Et mens, & rõ prima & potiſsima in intentione diſponentis,
66 ut tradit Soc. ꝯſi. xxxix. nu. xx. uol. iiij. † Et talis eſt quę declarat
ampliat, & reſtringit contractum, & quamcunque aliam diſpo-
ſitionem. d. §. dulciſsimis, ubi Bar. & alij not. & hr̃ in regula. §. ſi
quis. ff. de iur. & facti ign. & per Fran. de Cur. ꝯſi. xxv. do. Lud.
col. pe. uer. ſic etiam uidemus, & Alb. Bru. ꝯſi. xij. Patres, colu. v.
67 uer. & iſtud. † Concludentes ꝙ licet in ꝯctu ſtipulationis, & ſtri
cti iuris omiſſum a uerbis habeatur pro omiſſo, tamen ex uero ſi
mile mente ꝯhentium, & diſponentium comprehenditur ca-
ſus non comprehenſus in uerbis ſtipulationis. l. ſi ſtipulatus fue
ro per te non fieri. ff. de uer. ob. cum alijs concor. quæ ad id poſ-
68 ſent adduci. † Præterea diſponentes ipſi. d. Bernardus, & Aldunt
ca circa ſucceſsionem prædictorũ bonorum conſtituerunt ma-
ioricatum, & primo genituram, ut patet ex illis uerb. primo ge-
nitus, & ex illis, de maiore in maiorẽ, quæ primo genitura mul-
ta habet priuilegia relata per Arch. in c. quam periculoſum. vij.
q. j. & per doc. in c. licet caura de uoto. & Socin. in ꝯſ. ſuo poſito
poſt lectu. de uer. ob. Viſis inſtrumentis, & conſi. xlvij. Facti nar
ratione, nu. v. uol. iij. Fran de Cur. conſi. lvj. col. x. & cõſi. lxxiij.
col. j. & ſeq. Marti. Land. in trac. de primo genitu. Iaſ. in l. ſi põt.
ff. de acq. hær. & diffuſius illa enumerat Io. Lecir, in d. tra. de pri
69 mo genit. lib. ij. q. ij. † Inter quæ illa potiſsima eſt ut a primo ge
nitura ſit dignitas, ſeu quædam prærogatiua quam habent pri-
mo geniti ſecundum Arch. & do. Prępoſi. in d. c. quam periculo
ſum, & Bal. in l. cum antiquioribus, col. vj. C. de iur. delib. & So
ci. in locis præal. ac conſi. cclij. col. vj. uol. ii. & Marti. Land. ubi
70 ſ. & Io. Lecir, in d. trac. li. j. q. j. & xvj. nu. v. & q. xix. col. fi. † Quæ
originem traxit à iure gentium, ut plene proſequitur citando
quam plura loca, Ioan. Lecir, in dicto. tracta. libr. j. qõ. iij. & xx.
71 † Ex cum dignitatem in ſe contineat pluribus etiam rationibus
conſideratis inductum fuit ut maſculis ſolum competeret & nõ
filiabus fęminis, ſecundum Bal. in l. ex hoc iure. ff. de iuſti. & iur.
72 & Barb. in c. cum olim, col. vj. de conſuetud. † Potiſsimum ſi ſuc
ceſsio conſiſtit in rebus feudalibus, uel in alijs redactis tamen
id inſtar feudalium, quo ad formam ſuccedendi, ut pulchre pro-
ſequitur Ab. In c. dilecti. col. iij. de arbit. & Marti. Lau. in d. Ino
trac. & copioſius ac diffuſius Io. Leci. in eo. trac. lib. j. q. xix. col.
73 ij. & nu. v. † Vbi ex multis concludit in feudalibus & in alijs ad
inſtar eorum redactis, quo ad formam ſuccedendi tale ius pri-
mo geniturę competere maſculis & non fęminis quæ ab illis ex
74 cluduntur. † Tale enim ius primo geniture ſapit naturam feudo
rum, ut tradit Soc. d. conſi. xlvij. num. iiii. v. & vj. uer. tertia ratio
75 eſt uol. iii. † In quibus regulariter fęminę non ſuccedunt. c. j. §.
hoc autem notandum. qui feudum dare poſſunt cum alijs cita-
tis per Frã. de Cur. in trac. de feu. in iii. parte prin. q. j. & diximus
76 ſupra. † Et quia fęminæ regulariter excluduntur a dignitatibus,
77 ut traditur in locis ſuperius citatis. † Quæ primo genitura, lo-
cum ſibi uendicat, etiam ſi ex conſuetudine feuda eſſent diuiſi-
bilia, ut concludit citando alios Io. Lecir, in d. tract. li. j. in q. xj.
78 † Et ſi maſculi etiam deficerent, adhuc filiæ fęminæ non debẽt
admitti, ſecundum Bar. in ti. j. de feu. c. unico. §. & quis uidimus
col. vj. uer. extra quæro, & Aluaro. in c. unico. de eo qui ſi. & hęr.
ſu. & Mart. Landen. in d. trac. & plenè proſequitur Io. Lecir, in
eo, trac. li. j. q. xx. licet circa iſtud aliqui ibi citati contrarium te
nuerint, quorum opin. in caſu præſenti nullo modo procedere
poteſt ex potiſsimum ratione, qm̃ d. Elieta de caſtro filia don
Philippi el Barbut, fuit legitimè exclusa per d. Philip. eius fra-
trem, & ſimiliter. d. Ioanna ſoror. d. Philippi ultimo loco defun
79 cti legitimè fuit excluſa a dicto domi. Philippo eius fratre. † Et
quia prædictæ fęminæ a quibus don Berengarius Aluero de
Ceruellon deſcendit & medio illarum prætendit hanc ſucceſ-
ſionem legitimè & recte fuerunt excluſæ a maſculis, perpetuo
cenſentur fuiſſe excluſę, ita ut deficientibus poſtmodum maſcu
lis nullo pacto poſsint admitti, ut concludit citando plures de-
ciſ. Alex. conſi. xxix. in fi. uol. j. & Fran. de Arc. conſi. cxliiij. & cõ
ſi. cliiij. & Soc. conſi. ccxcvj. uol. ij. poſt And. de Iſer. in c. j. §. quin
etiam in ti. epiſc. uel Abb. & adducit Alb. Bru. in trac. de ſtat. fę
mi. exclud. art. j. q. j. & in terminis noſtris hoc idem ſequitur plu
ra adducendo quædam alij Ioan. Lecir. in d. trac. lib. j. q. xxj. nu.
viij. & ſeq. & alias ꝯſului in cauſa Marchionatus Montisferrati,
80 ubi quamplura alia iſtud idem comprobantia adduxi. † Et ſi pręe
dictæ do. Elieta, & do. Ioanna, a quibus deſcẽdit iſte don Beren
garius de Ceruellon a prædicta ſucceſsione fuerẽ excluſę, & per
conſequens a fortiori excluſus dicitur idẽ do. Berengarius Ceruellon
pronepos & deſcendens ab illis ar. l. ſi uiua matre. C. de bon. ma
ter. & per Bal. in l. j. ff. de ſenato. & Io. Andr. in c. ad apoſtolicæ.
de re iud. in nouel. & in terminis noſtris hoc idem ſequitur Io.
Lecir. in d. tract. lib. j. q. xxiij & ad idem plura adducit Alb. Bru.
in d. tracta. de ſtatu. exclud. fœmi. in ſexto artic. prin. in iij. mem
bro in prima ſua quæſt. Et bene aduertatur ad iſtud, nam fir-
mam concluſionem tradit præſentis conſultationis, ut iſtud ſo-
lum ſufficeret ad excluſionem dicti. d. Berengarij prætenden-
tis hanc ſucceſsionem propter lineam & natiuitatem dictarum
mulierum legitimè & perpetuo excluſarum a dicta ſucceſsione.
¶ Vlterius aduertendum eſt, quoniam prędicti. d. Bernardus &
Alduntia in ſucceſsione prædictorum bonorum conſtituerunt
maioricatum per illa uer. de maiore in maiorem. quod ius maio
ricatus appellatur ius primo geniturę. & econtra, & tale ius pri
mo geniturę in Hiſpania maioricatus nuncupatur, ut tradit do.
Præpo. in c. ius naturale. col. iiij. in fi. j. di. & Old. conſi. xcvj. alias
xciiij. Abb. conſi. iilj, aliàs. iij. uol. ij. & conſi. lxxxv. col. ij. uerſi. ij.
probatur. uol. j. & Barb. conſ. x. col. pe. uol. ij. & Soc. d. conſi. xl-
vij. uol. iij. & ſequitur Io. Lecir, in d. trac. lib. primo. q. ij. in prin.
81 † Et talis conſtitutio maioricatus ſemper intelligitur eſſe facta
ea ratione, ut bona unita conſeruentur in primo genitis & ut di
gnitates familiarum conſeruentur in ipſis maſculis, ut citando
deciſ. concludit idem Socin. dicto conſi. xlvij. uolum. iij. nume.
vj. & cum prædicta omnia concernentia ſucceſsionem dicto-
rum bonorum, ordinata per ſupradictos. d. Bernardum & Al-
duntiam concernant perpetuam conſeruationem illorum in fa
milia & agnatione de caſtro & de pinos, quod minime fieri po
teſt per fęminas deſcendentes ex primogenito ipſorum perpe-
tuo excluſas a dicta ſucceſsione & ſucceſsiue fieri non poteſt
a. d. Berengario Ceruellon deſcendentes ab illis fęminis exclu-
ſis neceſſario concludendum erit talem ſucceſsionem ſpecta-
re ad. d. Gulielmum Galcarandum de caſtro, & de pinos deſcen
dentem per lineam maſculinam a. d. Petro Galcarando filio ſe-
cundo genito. d. Petri filij primo geniti dictorum domini Ber-
nardi & Alduntiæ, eſto quòd ſit tranſuerſalis, cum ſimus &
uerſemur in ſucceſsione, uel feudalium, uel rerum habentium
naturam feudalium, ut apertiſsimè ſuperius oſtendimus.
82 ¶ † Quibus non habet obſtare ſi opponeretur talem conſtitu-
tionem ſucceſsiõis ſapientem naturam fideicommiſsi non exce
dere quartum gradum ab ipſis conſtituentibus, ſecundum An
gel. in §. nos autem. in authen. de reſtit. fideicommiſſ. & Alexan.
83 conſil. lvj. in princip. uolumin. primo cum concordantijs. † Et
quoniam. d. Philipp. Galcarandus ad quem peruenerunt di-
cta bona tanquam primo genitum maſculum reperitur con-
ſtitutus vltra quartum gradum a prædictis. d. Bernardo
& Alduntia conſtituentibus tale fideicommiſſum, uidetur

hac de cauſa illud expliaſſe Ita ut Ipſe. d. Philippus ultimo de-
functus non dicatur aſtrictus tali fideicommiſſo, & conſequen-
ter q libere potuerit diſponere ſuo arbitrio de dictis bonis tan
quam liberis peruentis ad ipſum & non aſtrictis aliquo fideicō-
84 miſſo, argu. dictæ. l. in re mandata cum uulgarib. ¶ † Ceſſat nan
que obiectio ex deductis per Petr. de Anch. conſi. xxvj. qu m re
fert & ſequitur Dec. adducens alias deciſio. conſi. cccxxj. In cau
ſa Alex. col. j. ubi uolunt obiectionem procedere quādo ſolum
& ſimpliciter fuiſſet facta prohibitio alienationis, at quando di
recto relinquitur deſcendētibus, ut eſt in caſu præſenti, tunc in
85 infinitū, & perpetuo durat fideicommiſſum, & diſpoſitio. † Pro-
ut etiam nam prædicti conſtituentes moti fuerunt illa de cauſa,
ut prædicta bona perpetuo conſeruarentur in eorum familia. &
aguarione de caſtro, & de pinos, quæ cauſa debet perpetuo dura
re, & ſine temporis præfinitione ultra quartum gradum quia a-
lias familia, & domus non conſeruaretur ſecundum Soc. cōſ. xij.
col. pe. & conſi. xliij. & conſi. lvij. In cauſa, col. j. uol. iij. & Deci.
86 conſi. xxxviij. in prin. & col. ij. & iiij. uer. ſed tamen his. † Et quo
niam prædicti diſponentes conſiderarunt maſculinitatem, & cō
ſeruationem bonorum in familia neceſſario uoluerunt omnia
requiſita ad eam ſine quibus illa cōſeruatio durare non poteſt,
ad no. in l. ij. ff. de iur. om. iu. & in c. præterea. de off. deleg. & per
87 Soc. d. conſi. lxvij. & Dec. d. conſi. xxxviij. col. ij. † Et talis cauſa
conſiderata per ipſos diſponentes, & qua fuerunt moti ad indu
cendum tale fideicommiſſ. conſideranda eſt, & attendi debet, ut
extendatur ultra. iiij. gradum, cum fideicommiſſa amplientur
extendantur ac declarentur per rationem, & cauſam quibus di-
ſponentes fuere moti ad illa faciendum, quod ſolum attendi de
bet. l. cum pater. §. dulciſsimis, de leg. ij. ubi Bar. & alij, & per So
ci. conſi. xliij. col. j. uer. nam ratio generalis, uol iij. & conſi. lxx-
vij. nu. ij. eod. uol. Franc. de Curt. conſi. xliij. col. v. in fi. & conſi.
xliij. Sæpe reuoluta, col. pen. & conſi. lxxx. Recte. col. ij. uerſi. ſed
præmiſsis, & eſt bona deciſ. Bar. in l. pater filium. §. fundum, de
leg. iij. & Pau. de Ca. conſi. cclxiij. Circa, in ſecūdo dub. col. pe.
uer. ſed ad primum, & Dec. conſi. ccclxxxvj In controuerſijs,
88 col. ij. & ſeq. † Vbi uolunt q prohibitio alienandi ex ratione, &
cauſa efficitur perpetua, & tranſgreditur perſonas prohibitas,
quando facta fuit ea de cauſa, ut bona conſeruarentur i familia,
ſequuntur Alex. in l. filiusfa. §. diui. de leg. j. Io. Crot. ibi car. ix. &
89 x. uer. quærit demum Bar. & uer, aliquando & tertio. † Prout ēt
quoniam recte conſiderando dictam conſtitutionem ſucceſsio
nis tale onus, & grauamen fideicommiſsi potius vr̄ eſſe appoſi-
tum ipſis bonis quàm perſonis & bona ipſa vīr grauata, ut per
ueniant ad maſculos, & non ad fœminas pro conſeruatione fa-
miliæ, quod grauamen fideicommiſsi afficit ipſa bona quocun-
que uadant, & omnes perſonas illa poſsidentes, ita ut cenſeanē
grauatæ tali fideicommiſſo, ſm Bar. in l. peto. §. fratre, col. ij. uer.
uenio ad quartam, de legatis. ij. & Bal. & Saly. col. pen. in l. preci
bus. C. de impube. cum alijs adductis per Fran. de Cor. conſi. lj.
Super teſtamento, col. xj. uer. accedat ad præmiſſa, & conſi. xlij.
Quia inquit, col. ij. & x. uer. & potiſsime, & uer. ſeq. & Soc. cōſi.
lxij. nu. xij. & conſi. xij. nu. xiij. uol. iij. & cōſi. ccl. In cauſa, in fin.
90 uol. ij. ¶ † Quod utique etiam ſuadet, dum prædicti conſtituen-
tes noluerunt ſuccedere primogenitum maſculum, & alios de-
ſcēdētes ab illo de maiore ad maiorē hoc ē de primo genito ad
primo genitū, ut ſup. probauimus, & de hærede in hæredē, & de
deſcendente in deſcendentem, & ſic de antiquiore in antiquio-
rem maſculum, per quæ uerba inductum fuit fideicommiſſum,
& onus reale, & perpetuum, ut tradunt omnes in l. fi. C. de uer.
ſig. & Soc. ɔſi. xliij. Viſis, uol. iij. & conſi. lj. Viſa, col. fin. & conſi.
lxij. nu. ij. & xij. uol. iiij. ac ēt ɔſi. lvij. In cauſa, col. j. uol. iij. iuncta
no. per Bar. in ɔſ. lj. Salumbene, & Bal. conſi. cxxv. Viſo, uol. iij.
91 & Dec. d. conſi. xxxviij. nu. iiij. & vj. † Ad quod fideicommiſſum
uocati etiam apparent actiue maſculi de familia dictorum con-
ſtituentium gradatim, & ſucceſsiue, & ultra quartum gradum,
ſic dictus. d. Gulielmus Galcarandus de caſtro, & de pinos, ut
tradunt omnes in d. l. ſi. C. de uer. ſig. & in l. Gallus. §. quidam re-
[illegible] e. ff. de libe. & poſth. & in l. cum ita. §. in fideicommiſſo, & l. u-
[illegible] m ex familia, & d. l. peto. §. fratre, de lega. ij. & in alijs locis ſu
92 perius citatis. † Illa enim qualitas, maſculus primo genitus, & il
[illegible] ba deſcendentes de maiore in maiorem, comprehendunt
oēs in infinitum deſcēdentes maſculos, ex primo genito illorū
conſt[illegible] entium, ac ſi perpetuo fuiſſet in familia relictum, & ɔſit
ip[illegible] Guliel. d. l. ſi. & per Soc. d. conſi. xliij. uol. iij. & conſi. lj.
93 col. ſi. uol. iiij. & Dec. d. conſi. xxxviij. col. ij. & per totum, † alias
.n. ſi perpetuo ſ ctine, & paſsine fideicommiſſum non eſſet indu
ctum fruſtratorie, & ludibrio prædicti conſtituentes conſideraſ
ſent primo genituram, maioricatum maſculinitatem, & q bo-
na perpetuo conſeruarentur in familia, & agnatione, ꝫ ea quæ
habentur in l. ſi qñ, de lega. j. & in c. ſi papa, de priuil. li. vj. & per
Bal. in rub. C. de contrah. emp. in tx. q. & per Iaſ. in l. ait prætor,
94 in prin. ff. de iur. iur. † Sequitur igitur neceſſario ex prædictis. d.
Philippum Galcarandum ultimo loco defunctum ſine filijs ni-
hil potuiſſe diſponere de dictis bonis ſubiectis fideicommiſſo
nec per actum inter uiuos, nec per actum ultimæ uoluntatis, ut
habetur in l. fi. §. quia, & in auth. res quę. C. communia, de leg. &
fideicom. & in l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad Trebel. & plenè tra
ditur per omnes in l. ſi ita ſtipulatus. §. ea lege. ff. de uerb. obl. &
in l. lege. C. de condi. ob cau. & diffuſius in d. l. filiusfa. §. diui. de
95 lega. j. † Minus etiam obſtat ſi diceretur prædictos conſtituen-
tes dictam ſucceſsionem bonorum noluiſſe ab ea perpetuo ex-
cludere fœminas, ſed ſolum reſpectu primogeniti ipſorum, nā
uocauerunt deſcendentes ab eo, & deſcendentium appellatio-
ne ueniunt etiam fœminæ ut ſupra deduximus, quæ ab illo pri-
mo genito dicuntur deſcendere per lineam maſculinam. l. j. C.
de ſuis & legiti. cum alijs adductis per Soc. conſi. lj. Viſa. nu. j. &
vj. uol. iiij. quæ etiam fœminæ deſcendentes ex maſculo agnatæ
dicuntur & de familia, ſm iura & deciſ. uulgar. Tollitur nan-
que obiectio, tum quia prædictæ. d. Elieta, & Ioanna, iam legiti
mè fuere excluſæ a. d. Philippo Galcarando el bueno, ſuo fratre,
& primo genito, & a. d. Philippo primo genito ultimo loco de-
functo, quo fit, ut perpetuo fuerint excluſę, nedum ipſę, ſed de-
ſcendentes ab eis, & ɔñr excluſus fuerit ipſe don Berengarius
Ceruellon, ut ad plenum ſuperius deduximus & quia in præſen
ti, dictæ fœminæ non reperiuntur in rerum natura, & conſequē
ter in eis mortuis, ceſſauit agnatio, & familiæ de caſtro, & de pi-
nos, & ipſe don Berengarius alterius, et diuerſæ eſt familiæ, ut
ſunt deciſ. apertę ſuperius relatæ, merito de linea, agnatione, de
ſcendentia, & familia prædictarum fœminarum, nulla habenda
eſt conſideratio. Præterea ly. uer. deſcendentes ab illo primo ge
nito, conſideratis uerbis præcedentibus, & ſequentibus prola-
tis per dictos don Bernardum, & Alduntiam, & conſiderata mē
te Ipſorum, non uerificantur niſi in maſculis deſcendentibus, ut
apertiſsimè ſuperius fuit deductum & probatum, & deſcenden
tes ab illo primo genito debebant eſſe cum illa qualitate maſcu
linitatis, quę prorſus ceſſat in ipſis fœminis propter illud uer. de
ſcendentes, non poſſunt ſe iuuare, cum non habeant illam qua-
litatem maſculinitatis, & a fortiori minus deſcendentes ab eis.
96 † Quando enim quis uocatur cum aliqua qualitate, ad hoc, ut
admitti poſsit, neceſſe eſt, q eam qualitatem habeat, quæ uerifi
canda eſt in primis alias ceſſat diſpoſitio, ut tradit Io. An. in c. j.
de homic. lib. vj. & Bar. in l. j. §. ait prætor. ff. ne quid in flu. pub.
cum alijs relatis per Fran. de Cur. conſi. lix. col. vij. in prin. & cō
ſi. lxxiij. col. ij. & conſi. lxvj. col. xxj. in fi. Soc. conſi. lv. in cauſa, in
prin. & conſi. lxiij. col. iiij. circa fi. uol. j. & Dec. conſi. ccxxij. uiſo,
nu. ij. & conſi. cclxj. ſuperioribus, nu. lj. & conſil. ccclvj. in cauſa,
97 nu. iiii. cum fi. † Nec etiam obſtabit, ſi dicatur, talem conſtitu-
tionem ſucceſsionis, loquentem de maſculis primo genitis, da-
bere intelligi eo caſu, quo maſculi deſcendentes haberent ma-
ſculus, ſecus ſi non haberent. Iſte. n. caſus tanquam omiſſus de-
cidendus remanet ſm diſpoſitionem iuris communis, ita uocan
tis ſęminas ſicut & maſculos, ad no. in l. commodiſsimè. ff. de li
be. & poſth. cum uulg. iunctis traditis per Bart. in l. ij. §. ſi ſint. ff.
ad tertul. & per doc. in l. uenia. C. de in ius uocan. & per Abb. in
98 c. dilecti, col. iij. de arbit. † Nam caſus præſens non fuit omiſſus
quinimmo expreſſus, cum illi conſtituentes uocauerint maſcu-
los, excludendo ſęminas, & in dictis bonis conſtituerint ius pri
mo geniture, & maioricatus, feceruntque ſucceſsionē illam ad
inſtar feudaliū, quib. cōſideratis, caſus excluſionis ſęminarū nō
fuit omiſſus, immo expreſſus, ut deduximus ſuperius, conſidera
tis uerbis, & mente diſponentium, ut in ſi. dicit gl. in uer. Italia
in c. j. de tempo. ordi. lib. vj. & gl. in uer. ligatur, in cle. j. de elec.
Bal. in l. de quibus. ff. de legi. Iaſ. in auth. quas actiones. C. de ſa-
cr. ſan. eccl. Fely. in c. translato, de conſti. & in terminis noſtris,
99 ita obiectioni reſpondet Dec. d. conſi. xv. colu. ſi. † Prout etiam
caſus præſens expreſſus dicitur, conſiderata cauſa, & mente di-
ſponentium, qui ſi de hoc interrogati fuiſſent, utiq; iſtud expreſ
ſiſſent, & idō haberi debet ꝓ expreſſo, iuxta tex. in l. Tirius. §. Lu
cius. ff. de lib. & poſth. ubi Bar. & alij no. & ſm gl. in l. tale pactū
§. ſi. ff de pac. & p'ura adducit Fran. de Cur. conſi. lj. col. ij. & ij
& d-

100 & dixi ſuperius.†Nec etiam obſtabit dictum Bal.in l. in mul-
tis.ff.de ſta.homi. Volentis fœminam ruur excludi per conſue-
tudinem, ſeu diſpoſitionē vocantem primò geoitos qò extaret
maſculus,tum quia tex.ille hoc noo probat, tum etiā quia ipſe
loquitur,quando bona poſſent ad fęminas deuenire,quod pror
ſus ceſſat in caſu p̄ſenti,io quo fœminæ a quibus deſcendit don
Berengarius fuere legitimè,& perpetuo excluſę,vt.s̄.Tum etiā
quoniam tales fœminæ ad ſucceſſionem iſtorum bonorum,nul
lo pacto poterant venire,conſiderata forma dictæ ſucceſſionis,
vt fuit oſtenſum. Tum quoq; qm̄ adeſt maſculus deſcendens ex
illo primo genito conſtituentium,qui licet trāſuerſalis ſit,tamē
ad ſucceſſionē uenit excluſis fœminis , ſiue conſideremus dicta
bona,& feudalia, ſiue conſideremus illa redacta ad naturā feu-
dalium,vt de ſingulis ſupra locuti ſumus.¶ Vlterius non habet
obſtare ſi diceretur, q.d.Petrus Galcarandus filius ſecundo ge
nitus.d.Petri Galcarandi primi , fuit excluſus a don Philippo
Galcerādo eius fratre, & primo genito dicti.d.Petri filij dicto-
rum.d.Bernardi, &.d. Alduntiæ, & conſequenter ſemel exclu-
ſi,perpetuo iudicari debent excluſi, & ipſi, & alij deſcendentes
a dicto. d. Petro ſecundo genito , & ſic iſte don Gulielmus de-
ſcendens ab illis,iuribus,& deciſio.quibus ſupra.¶ Nam aduer
tendum eſt quoniam illi primi conſtituentes hanc ſucceſſionē
bonorum cum iure primo geniturę,& maioricatus, & ad illam
vocantes maſculos,& excludentes fœminas,& deſcendentes ab
eis,alia de cauſa iſtud non conſtituerunt,nec fecerūt,niſi vt bo-
na prædicta conſeruarentur in familia agnatione dignitate , &
honore illorum de caſtro,& de pinos,& perpetuo, ut ſupra aper
tè probauimus,quo fit,ut primo geniti maſculi, deſcendentes,
ex illo. d.Petr. primo genito haberent excludere alios ſecundo
genitos,& deſcendentes ex ipſo, non ſimpliciter , & perpetuo,
ſed limitate,& conditionaliter,hoc eſt quouſque adeſſet maſcu
lus deſcendens,ex primo genito illo,quo deficiente, noluerunt
excludere maſculos deſcendentes ex ſecūdo genito,quinimmo
illos admiſerunt,vt effectum ſortiretur cauſa propter quā con-
ſtituerunt talem ſucceſſionem,vt per eā bona illa conſeruarentur
in familia,& agnatione de caſtro & de pinos. Si enim illud cōce
deretur ſequeretur contrarium eius,quod dicti cōſtituentes ſta
tuerunt,ſed, quod dicta bona tranſirent ad extraneas familias ,
ſecundum quod ordinaſſet Philippus Galcarandus moriens ſi
ne liberis , & primo genitus deſcendens ab illo primo genito ,
101 † & excluderentur deſcendentes maſculi ex familia , & agna-
tione prædicta illius.d.Petri ſecundo geniti illius primeui, qd̄
minimè admittendum,nec recipiendum eſt, vulg.l. nam ad ea.
102 ff.de cond.& demon. † Quibus conſideratis, ſatis conſtat di-
ctum do.Petrum ſecundo genitum,& deſcēdentes ab ipſo a ſuc
ceſſione dictorum bonorum fuiſſe excluſos,noo perpetuo, ſed
temporaliter,& cōditionaliter, quouſq; extaret primo genitus
deſcendens ab illo primo genito , quo deficiente prout in caſu
noſtro defecit ipſi non cenſentur eſſe excluſi,quinimmo eo ca-
ſu vocati,vt plura ad id adducit Soc. conſil.xix. pro deciſione,
col.ij.& iij.vol.j.poſt Alex.conſi.aliij.conſideratis,vol.iij.& cō
ſil.xxxviij.conſideratis,col.ij.verſ.alia ratione,vol.ij.& in ſimi.
tradit Bar.in l.fi.ff.ad Tertul & Soc.conſi.xcij.col.x vol.j. & cō
ſil.l.col.j.vol.iij.cū alijs relatis per Alb.Bru.in trac.q ſtan. ma-
ſcu.&c.x.arti.prin.q.v.ver.alio,& ij.caſu.Et ſuadetur iſtud con
cludenter , nam in feudo paterno, & antiquo,ſuccedunt filij,&
deſcendentes vaxalli feudatarij & feudum poſſidētis,& alij ma
ſculi deſcendentes ab ipſo, qui excludūt a tali ſucceſſione alios
agnatos tranſuerſales , qui agnati ab illis deſcendentibus ma-
ſculis & legitime excluſi, nō dicuntur propterea perpetuo exclu
ſi,ſed conditionaliter,& limitatè, quouſq; videlicet extarēt ma
ſculi deſcendentes ab illo vaxallo,& poſſeſſore feudi . Si autem
maſculi deſcendentes non extarent,ſed fęminæ,tales agnati nō
cenſentur excluſi,quinimmo tali caſu vocati,& excludunt illas
filias fœminas a ceſſante cauſa , & quia non fuere perpetuo ex-
103 cluſi ſed temporaliter,conditionaliter,& limitate. †Qui agna
ti tranſuerſales,eſto q legitimè ſemel fuiſſent excluſi a deſcen-
dentibus feudatarij poſſeſſoris,deficientibus tamen p̄dictis de-
ſcendentibus vaxalli poſſeſſoris,adhuc ſuccedunt etiam vltra ſe
ptimum gradum exiſtentes.c.j.§.hoc autem,qui feu.da.poſ.c.j.
§.hoc quoq;,de ſucc.feu.per Alex.& Iaſ.in l.certum.C. vnde le
giti.& Mod.pap.in tracta.de feu.in iij.parte prin.col.ij.verſ.cir
ca iſtam ſecundam,& col.j.verſ.ſucceſſiuè,& tradit glo.in verſ.
vſq;,in c.j.de ſucc.feu.& in c.j.in uer.cōſobrinus,de feu.march.
& Dec.conſ.lxxav.col.ij.& per ſcrib.omnes in d.§.& quia uidi-
mus,& Fran.de Cur.conſ.xlviij.col.iij.& ix.& conſ.ſeq.col.ix.
104 & lvij.verſ.ſed in collateralibus. † Et quia ſumus in iure ma-
ioricatus, & ſic in ſucceſ. rerum habentium naturā feudalium,
& in quib. conſtitutum fuit ius primo geniturę continentis in
ſe dignitatem,ut probauimus,in quib. ſucceſſionibus admittū
tur tranſuerſales in infinitum ſm̄ Bal.& alios in c.j.§.capitanei,
uer.item oppono,de feu.marc.& Bar.Cæp.in cau. xcvj. eſt du-
bium,quem refert,& ſequitur adducēdo alias deciſ. Ant.Corſ.
in tra.de poteſt.reg.q.cvj. & alia adducit etiam Dec. d. conſil.
lxxxv.& in d.l.certū nu.ix.& Mod. Pap. in d.trac. de feu.in iij.
105 par.prin.col.ij.ver.limitabis tamen. † Et quāuis iſta feuda di-
gnitatum non ſint tranſitoria ad hæredes d.c.j. de feu.marc.ta-
men generali conſuetudine inductum eſt , ut ad hæredes tranſ-
106 mittantur. † Potiſſimè accedente conſenſu,& voluntate con-
cedentis,vel conſtituentis talia feuda, vt cōiter dn̄t oēs per illū
tex.in c.j.§.fi.de alie.feu.& in c.j. de feu. Marc. & Iaſ. in prælu.
feu.nu.cvj.poſt Ale.conſi.xax.col.ij.& vij.nu.v.vol.j. & ſequi-
tur Iacobi.i tract.de feud.col.ij. & iij.& Moder.Pap.in eo.trac.
107 in prima par.q.viij.col.ij. † Nec etiam obſtabit , ſi diratur,q
io iſtu iure primo geniture,nepos deſcendens ex primo genito
præfertur patruo. ut refert Iaſ. citando alios in l. maximum vi-
tium.C.de lib.præteri.cum alijs ritatis per Deci.cōſi.cccaliij.
in caſu,col.j.ij.& fina.& per Io.Lecir.in d.tract. de primo geni
108 tu lib.j.q.xxv. † Necnon,& poſthumus ex filio primo genito
excludit alios tranſuerſales , vt citando plures deciſio. conclu-
dere videtur idem Io.Lecir.in eo.trac.lib.j.q.xxvj.& alia ad idē
poſſent adduci in quibus habetur maſculum deſcendentem ex
primo genito excludere tranſuerſales. Iſtud enim conceditur,
nec inficiatur, q deſcendentes maſculi ex primo genito nō ex-
cludunt tranſuerſales , non tamen tangit obiectio conceſſa ca-
ſum præſentem,in quo prorſus ceſſant,deſcendentes maſculi ex
d.Petro primo genito,qbus deficiētibus admitti debent agna-
ti maſculi, deſcendentes ex.d.Petro ſecundo genito , & ſic ipſe
d.Guliel.licet ſit tranſuerſalis,ut probauimus,& faciunt addu-
109 cta per Dec.d.conſ.cccxliij.¶†Vltimo non obſtabit,ſi dice-
retur inter iſtos tranſuerſales , & ſic.d.Gulielmum prætenden-
tem ſuccedere.d.Philippo Galcarando , non eſſe locum primo
geniture,nam in illis ceſſat,cum frater fratrem , & tranſuerſa-
lis tranſuerſalem non generet,vt dicit Io.Lecir.in d. tractatu in
ij.lib.q.iiij. dum loquitur de conſuetudine Pariſien. in vj. artic.
fol.clxaij.col.iij.adducens quāplures alias deciſio.& conſuetu-
dines,& eſt deciſ.And. de Iſer.in conſti. reg. Neapo. in ſucceſ-
ſionibus,in rub.de ſucceſ.nobil.in feu.col.iij.in uerſic. ſed ſi u-
nus eſt,cum uerſ.ſeq.plenè proſequitur Guliel.Monſer. in trac.
110 de ſucceſ.reg.dubio.j. † Et quia dicti conſtituentes uocarunt
ad ſucceſſionem primo genitum ex deſcendentibus primo ge-
niti,conſtituendo ius primo geniture, quæ cū ceſſet in iſtis,me
rito ceſſare debet talis conſtitutio,vt ipſi tranſuerſales, & ſic.d.
Gulielmus ad ſucceſſionem non admittatur , cum nō ſit primo
111 genitus, iuxta oota.in l.iiij.§.toties,cū ſi.ff.de dam.iſec. † Tol
litur enim obiectio ex pluribus. Nam licet inter iſtos tranſuer-
ſales prætendentes ſuccedere & illum cui ſucceditur,non detur
primo genitura,datur tn̄ ſucceſſio,trāſuerſales enim poſſunt il-
li ſuccedere,ut firmat expreſſe Io. Lecir. in d. trac. loco præal.
& And.de Iſer.s̄.citatus,& apertius idem And.de Iſer.in tit.de
112 natu.ſucceſ.feu.col.fi. † Aperte dicens,iſtud procedere qn̄ feu
da ſunt diuiſibilia,vt idē And.tenet in ti.de prohi.feu.aliena.p
Fed.§.præterea ducatus,& eſt gl.in d.conſti.reg.in ſucceſſioni-
bus,& tradunt doc.in c.licet,de voto, & in c.grandi. de ſuppl.
negli.præla.poſt gl.fi.ibi,& Bal.in l.ex hoc iure,q.vj.nu.v.ff.de
iuſti.& iu.Conſequenter ſuccedere poterit ipſe d.Guliel.& eius
fratres,ſi quos haberet,tanquam collaterales,eſto q in ipſis ceſ
ſaret primo genitura,vt ſupra conſiderata,per deciſ.ſuperius ci
tatas,& ſic iſtis attentis,excludendus venit.d.Berengarius,ſuc-
113 cedens,& ueniens ex illis fœminis penitus excluſis.†Præterea
aduertendū eſt, q in caſu p̄nti,non conſiderabitur primo geni-
tura inter tranſuerſales prætendentes ſuccedere, & inter illum,
cui ſucceditur,cū tranſuerſalis tranſuerſalē nō generet, ſed pri
mo genitura cōſideranda erit ſolum inter ipſus tranſuerſales ,
qui prætendunt ſuccedere,ut non omnes admittantur, ſed ſolū
primo genitus ipſorum,& iſto caſu ſeruabitur conſtitutio pri-
mo geniture,& feuda, vel bona prædicta redacta ad naturā feu
dalium ſm̄ voluntatē conſtituentium erunt indiuiſibilia,& in-
tegrè peruenient ad primo genitum illum tranſuerſalem, & ſic
ad ipſum.d.Gulielmum. Quod apertè probatur in d.c.licet. le
vo.vbi

vn. vbi mortuo rege ſine deſcendentibus, relictis pluribus fratribus, ad regnum quod eſt indiuiſibile, non ſuccedunt omnes fratres, ſed ſolum frater ſecundo genitus, & ſic alij ſucceſſiuè p ordinem, & ita expreſſe firmat ibi Abb. in v.not. poſt gl.in uer. priuandum, cir.fi.& ſequitur Ant. Cotſe. in d. tract. de poteſt. reg.q.ix.& apertius.q.x.ſentit etiam Bal.in d.l.ex hoc iure.q.vj. & And.de Iſer.in ti.de nat. ſucc. feu. dum conſiderat, an feuda quibus tranſuerſales ſuccedunt ſint diuiſibilis, vel indiuiſibilis, & apertius in d.§.præterea ducatus, col.ij nu.ij.verſ. qui ſūt iſti, dum uult, ꝙ in iſtis feudis indiuiduis, ſolū ſuccedit maior natu, ſicut eſt in regno Neapolis, vbi viuitur iure Franchorum, in quibus ſolum maior natu ſuccedit, licet in Lombardia de cō
11 ſuetudine afferat contrarium obſeruari. † Volens expreſſe, ꝙ in feudis indiuiduis, vt eſt in regno, & quando uiuitur iure Frāchorum, ut eſt in feudis regni Neap. maior natu ſolum ſuccedit, vt etiam habetur in deciſ conſil.Neap.cxix. vtrum diſpō, ve aperte iſtud ſequitur Guliel. Monſer.in trac.de ſucc.reg.in j.dubio, col.vij.& viij.vbi plura adducit. Nec ꝑfecto alia rōne iſtud inductum eſt, ut ad primo genitum, & maiorem natu deueniāt, niſi ut dignitates conſeruentur, & non diminuantur per diuiſiones.d.c.licet, de vo.vbi omnes hoc tradunt, & eſt gl.fi. in c.ſi hæredes, extra de teſts.& aliæ adducūt Iaſ.in l.ſtipulationes nō diuiduntur, num.xxxj.uerſ.conclude, de verbo.oblig.& Socin. conſi.clxv.viſis, col.iij.verſic.j.aſpectu, & col.vij.& viij. vol.ij.& Franc.de Cur.coſil.lxvj.ſapienter, col.x.verſ.capio alium articulum, & Dec.conſi.ccclxxxix.col.ij.& ſeq. Et qm̄ prędicti conſtituentes hanc ſucceſſionem bonorum hac de cauſa ſolum conſiderarunt in ea ius primo genituræ, & maioricatus, quæ optime conueniunt, & adaptari poſſunt in perſonam dicti.d.Gulielmi conſiderando, vt ſupra deduximus primo genituram, & ius maioricatus, in tranſuerſalibus. Merito omnibus circūſpectis, ipſe don Gulielmus ad ſucceſſionem dictorum bonorum admittendus venit, excluſu prorſus dicto don Berengario Ceruellon, rationibus, cauſis, deciſ. & iuribus ſuperius relatis.

Pariſ. Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Decimæ, & noualia, ſpectant ad parrochialem eccleſiam, & eius rectorem.*
Fallit in caſibus infraſcriptis.
2 *Abbatiſſa, & conuentus monialium, poſſunt habere ius præſentandi in eccleſia parrochiali, præſcripti. tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria.*
3 *Præſentandi ius, tanto tempore præſcribi poteſt.*
4 *Abbatiſſa poteſt præſentare rectorem ad eccleſiam parrochialem.*
Et percipere decimas, dando certum quid rectori.
5 *Abbatiſſa etiam in diœceſi aliena, poteſt habere prædicta iura, ex præſcriptione tanti temporis. &c.*
6 *Abbatiſſa ex cauſa iuſta, & approbata cum conſenſu ſuperioris, poteſt uendere, & alienare ius decimandi, quod habebat in aliqua parrochia.*
7 *Talia iura uendita transferuntur in emptorem, ſicuti erant penes uenditorem, & num. ſequen.*
8 *Subrogatum ſuccēdit in locum ſubrogantis.*
Decimæ minores, & maiores, quæ ſint.
9 *Religioſi in aliena diœceſ. poſſunt præſcribere ius decimandi, ut ipſi non cogantur ad ſoluendas decimas.*
10 *Item poſſunt præſcribere tale ius ſpacio annorum quadragintà, cū titulo, ut ab alijs decimas percipiunt.*
11 *Quod à fortiori procedit in præſcriptione tanti temporis. &c.*
12 *Poſſeſſio tanquàm odioſa, operatur effectum circa poſſeſſum tantum, & nume.xiij.*
14 *Nec extenditur ad caſum ſimilem.*
15 *Ius decimandi præſcriptum, quo ad decimas antiquas, non extenditur ad noualia.*
16 *Fallit niſi in contrarium adſit iuſta, & rationabilis cauſa.*
17 *Cauſa iuſta, & rationabilis iſtu caſu, quæ ſit, & nu.18.& ſeq.*
19 *Poſſidens ius decimandi uniuerſaliter in tota diœceſi, etiam uidetur præſcripſiſſe ea quæ de nouo creantur.*
20 *Præſcriptio iſto caſu extenditur.*
Priuilegium exigendi decimas, extenditur etiam ad noualia, & num. xl.
Idem dicendum quando ultra præſcriptionem adeſſet priuilegium.
21 *Decimæ non debent ſolui rectori, ſi priuilegio reperiuntur conceſſa alteri.*
Ius decimandi in aliena diœceſi, per priuilegium poteſt concedi alteri, & nu.xxij.
22 *Priuilegium circa decimas, concedi poteſt, ut non ſoluantur, prout etiam concedi poteſt, ut exigantur in aliena diœceſi.*
23 *Priuilegium non extenditur ad futura regulariter, ſed ſtrictè eſt interpretandum & nu.28.& 31. declaratur.*
24 *Fallit quando conceditur circa decimas exigendas.*
25 *Priuilegium læſiuum iuris alterius, reſtringi debet, & non extendi, maxi. ſi lædit ius parrochialis eccleſiæ circa decimas, & nu.38.*
26 *Fallit quando eccleſiæ parrochiali concederetur aliquid, quod ſufficeret, & num.27.*
29 *Priuilegium à maioritate rationis extenditur, quando eius uerba proportionantur ad extenſum.*
30 *Noualia, quæ propriè dicantur, & num.xxxix.*
31 *Priuilegium concedens noualia, nedum comprehendit illa quæ erāt tempore dati priuilegij, ſed etiam futura.*
33 *Religioſi ordinis ciſtercienſis in decimis percipiendis ſunt magis priuilegiati, quàm alij religioſi.*
34 *Priuilegium conceſſum ſuper decimis percipiendis, de noualibus, de quibus noualibus ſit intelligendum.*
35 *Priuilegium referens ſe ad poſſeſſiones, comprahēdit omnes etiam nouas redactas ad nouàlia.*
36 *Referens continetur ſub relato, cum ſuis qualitatibus.*

CONSILIVM LXXIII.

1 LICET † Ius cōe velit decimas, & nouàlia ſpectare ad parrochialem eccleſiam, & eius rectorem. c. qm̄, & c.ſuggeſtū.c.cum contingat.c.apoſtolicę de decim.& quę in c.tranſmiſſa, & in c.ad aures, de ꝑſcri.cum ſi. Tamen in præſenti caſu, omnia, & antiqua, & nouàlia ſpectant ad ipſum Reueren. Abba.& monaſterium, & nō ad ipſum rectorem, pluribus ex capitibus, in iure, & in facto veriſſimis. ¶ Et primitus aduertendum eſt, ꝙ abbatiſſæ, & moniales chieſingue, antiquo tēpore, in cuius ꝯrium non extat memoria habuerunt vti in præſentiarum hn̄t ius præſentandi rectorē in dictæ eccleſia Meiſtoclen. vt cōſtat p confeſſionem aduerſarij. & ēt per iura per ipſum producta, tāgentia præſentationem, &
2 & inſtitutionem. † Abbatiſſæ.n.& conuentus monialium, poſſunt de iure habere ius pręſentandi in parrochiali, vt eſt text.in c.ex literis, & ibi plenè no.de iure pat.& quæ plenè hn̄r in c. cū Bertoldus, de re iud. Eo maxime cū in poſſeſſione ſeu quaſi dicti iuris præſentandi, abbatiſſa pro tēpore exiſtens, & moniales dicti monaſterij, fuerint per tantū tempus, in cuius ꝯrium non
3 extat memoria. † Quod ſolum ſufficeret, ēt alio non docto, cū præſcriptione tanti tēporis indiſtinctè quæratur, maximè p perſonam eccleſiaſticam, ut plenè hr̄ per Fely.& alios, in c.cauſam, de præſcr.& per Abb.in rub.de iu.pat.& Mode.in rub.de indi. col.antepe.& per Abb.in c.querelam, de elec. & in diſput. ſua Augerius, & per Car.in cle.ij.de iu.pat.cum ſi. ¶ Rurſus aduertendum eſt, ꝙ rector præſentatus pro tpe ab abbatiſſa, ad d.eccleſiā, nihil vnquàm percepit de decimis maiorib. & minorib. tam antiquis, quàm noualium, quę pro tēpore contingebant ex prædijs, nec ex aliquo prædiorum conſiſtentiū in tota dicta parrochiali, omnia.n.prædictæ iura, antequàm fuiſſent vendita percipiebat ipſa abbatiſſa, & conuētus monialium, quod licite percipere potuerunt cū ipſa præſentaret rectorem, cui certū quid ſufficiens conſtituebatur, reliqua omnia erant ipſius abbatiſſæ, &
4 monialium. † Quæ de iure procedunt, ut in c.auaritiæ, & in c.in Lateranen.& plenè in c.de monacis.c.extirpādæ, de præb. & in c.j.eo.ti.lib.vj.& plenè in cle.j.de ſupp.negli. præl. & melius in
5 cle.j.de iu.pat.cum alijs concor. † Prout ēt ex alio.d.abbatiſſa, & conuentus, licitè potuerunt percipere.d. iura ēt in diœceſi aliena, ex præſcriptione tanti tēporis, in cuius ꝯrium, non extat memoria, quæ præſcip.cauſat religioſas perſonas licite poſſe percipere decimas in diœceſi aliena abſq; eo, ꝙ aliter de titulo doceatur.c.j.de præſc.lib.vj.& in fortiorib.terminis bo.text. in c. ad aures, de præſcr.& faciunt quę inferius dicentur. Rurſus aduertendum eſt, ꝙ do.Marg.tunc abbatiſſa.d.monaſterij ex cauſa iuſta, & probabili, interueniente tractatu, & alijs ſolennitatib. requiſitis, ac confirmatione ſuperioris, vēdidit Reuerē. Abbati tunc exiſtenti in monaſterio Eboracen. oīa prædicta iura decimādi in villa, & parrochia.d.eccleſiæ Meiſtoclen.patet per

instrumenta

inſtrumenta venditionis, & per literas confirmationis tunc Re
6 ueren.dñi legati de latere. † Quæ oïa de iure potuerũt fieri.xij.
q.ij.c.ſine exceptione,& in ti.de reb.eccl.nõ alien.c.fi.& eo.tit.
7 lib.vj.& in cle.fi.per totũ. † Ex quo titulo oneroſo,quicquid
iuris,quo ad percipiẽdas.d.decimas, in d.parrochia erat penes
d.abbatiſſam, & conuentum, omne illud tranſlatum fuit in di-
ctum Abb.& monaſterium Eboracen.tanquàm in ſingularem
ſucceſſorem.l.iuriſ gentium.§.pactorum.l.ſi eum emptore, & l.
ſeq.l.& hæredi §.fi.l.qui in futurum.§ fi ff.de pac.& ſere per to
tũ titulum de emp.& vend.ff C.& extra,& eſt in puncto tex.in
l.dolia.§ fi.ff.de contrahen. emp. & ibi allegantur concor. per
8 gl.† Ad quod vulgata reg. ſubrogatum ſuccedere in locum ſur-
rogantis.l.ſi cum.§.iniuriarũ.ff.ſi quis cautio.& l.certi cõditio,
in prin ff.ſi cer.pet. ſicuti ergo abbatiſſa, & cõuentus monialiũ
licite in.d parrochia,& villa percipiebant,& perceperunt ante
dictam venditionem decimas maiores, & minores, de quibus
in c.cum in tua, de decim. nedum antiquas ſed etiam de noua-
libus,quæ pro tẽpore contingebant in dicta parrochia, pariter
Abbas,& conuentus monaſterij Eboracen. ſuccedentes ex di-
cto tit. venditionis validæ, licitè potuerunt percipere, & poſ-
ſunt ex iure ad eos deuolutn,& tanquam ſubrogati, omnes de-
cimas maiores,& minores,tam antiquas,quàm de noualibus, q
pro tempore contingebant in dicta parrochia, quod clarius ſtã
9 tibus prædictis deducitur, & oſtenditur. † Poſſunt enĩ religioſi
in dioceſi aliena pſcribere decimas & hoc dupliciter, primo vt
ipſi religioſi nõ cogantur ad ſoluendum decimas, & iſta nõ eſt
materia præſens,ſed de ea habetur in c.de quarta, de præſcr. &
10 late per Sũmiſt.in ver.decima. † Inſuper poſſunt in dioceſi alie
na pſcribere decimas, ut ipſi eas percipiant ab alijs decimanti-
bus,quod fieri poteſt ſpacio.xl.ann.cõcurrente tit. vt in d.c.ad
aures,& ibi ſcrib.& in c.cum contingat, & in c.dudum, de de-
11 cim.& quæ not.in c.quid ſit per nouale,de uerb.ſig. † Et qũ iſta
præſcriptio inducta eſt per tantum tempus, in cuius cõtrarium
non extat memoria a fortiori procedunt,abſq; eo, q probetur
titulus,vt eſt text.in c.j.& ibi latè ſcrib.de præſcri. lib.vj. & per
Cardi.conſi.cxiiij.dico Petrum non audiendum,circa fi.et quę
pulchrè adducit Fel.in c.ſi diligẽti,col.vij.de præſcr. cum alijs
12 concor.et Card.conſi.lxxxviij.conſultus ego Franciſcus. † Nec
dicatur prædicta procedere in prædijs dictæ parrochiæ ex quib.
percipiebatur decima, ſecus autem in prædijs, et in noualibus
in quibus nunquàm Abbas,et conuentus perceperunt, et in il-
lis nunquàm poſſiderunt ius decimandi, et ſic reſpectu prædio-
rum non poſſeſſorum præſcriptio non debet eſſe in conſidera-
tione,cum ſit odioſa conſequẽter reſtringibilis.c.odia. de reg.
13 iu. † Et in tantum cenſetur præſcriptum,quantum apparet poſ-
ſeſſum.l.j. §. ſi quis hoc interdicto.ff. de itinere actuq; priuato. l.
14 denique,cum.l.ſeq.ff.ex quib.cau. maio. † Et præſcriptio ipſa
non ſit extenſibilis,etiam ad caſum ſimilem,ut plenè per Fel.in
c.auditis,col.vj.de præſcr.et facit tex.in l.quod meo.§.fi. ff. de
acq.poſſ.et ibi latè ſcrib.et per Bar.in l.ſi publicanus.§.fi.ff. de
15 publ. † Et in puncto, q non extendatur ad noualia eſt tex.in d.
c.cum contingat,in fi.et ibi latè ſcrib.et facit tex. in d.c.cum in
tua, de decim. et ad idem in puncto eſt tex. in c. ſtatuto, in fi.
16 de decim.lib.vj.cum alijs ſimi. † Nam prædicta obiectio tolli-
tur in caſu noſtro,per text.in d.c.ſtatuto.§. fi. q dicit obiectio-
nem procedere niſi in contrariũ ſit cauſa rationabilis, et ad idẽ
eſt tex.in d.c.cum cõtingat, in fi. qui diſponit præſcriptionem
ſuper decimis antiquis extendi ad noualia ex cã rõnabili,et ibi
17 Io.And poſt Hoſt. † Et Card.Butr.et Cap.dicunt cauſam rõna
bilem eſſe, qñ ex pdijs noualium percipiebatur aliquid,puta q̃a
erant paſcua,valles et canneta,quæ poſtmodum reducuntur ad
culturam,tunc ex iſtis debetur decima,ſicut de antiquis præſcri
18 ptis. † Et Abb.ibi dicit,cauſam rationabilem eſſe,qñ omnia præ
dia villę erant decimabilia, tunc enim præſcriptio ſuper anti-
quis extenditur ad noualia, ſed ut in facto percepi omnia præ-
dia villæ eccleſiæ Meiſtoclẽ.fuerunt, & ſunt decimabilia, ab-
batiſſæ,& monialibus prædictis,& ſucceſſiuè Abbati, & mona
19 ſterio Eboracẽ. ergo &c. † Prout, ex alio tollitur obiectio,nã
in prædijs dictæ parrochiæ nullus rector in dicta eccleſia perce
pit,ſeu poſſedit aliquas decimas, nec maiores,nec minores,nec
de antiquis,nec de noualibus,ſed omnia pędicta perceperunt,
& poſſiderunt dicta abbatiſſa, & dictus Reueren. Abbas etiam
a rectoribus,vt ſupra,qui cum præſcripſerint ius decimandi vni
uerſaliter in tota dicta villa,& ſub vniuerſo,veniunt omnia quę
de nouo creantur,ut dicit Ant.de But.in d.c. cum in tua, & ibi
Abb.& Cap.Volentes, q licet præſcriptio ſit odioſa,tamen ex-
tenditur rõne iuris comprehenſi ſub illo vniuerſo,adducũt no.
in c.dilectus,de cap.mona. & illud vulga. ne eadem res diuerſo
iure cenſeatur, & hoc maxi. cum nullus alius ſit in poſſeſſione,
alicuius particularis,vt eſt in caſu noſtro,ad quod faciunt tradi
20 ta per Abb.conſi.lxxj.caſus talis eſt,vol.ij. † Prout etiam dicta
obiectio penitus euacuatur ex not.per gl.fi.in d c. cum contin-
gat, quæ exemplificando illum tex. dicit cauſam rationabilem
eſſe,qñ vltra præſcriptionem eſſet priuilegium,quo caſu præſcri
ptio ſuper antiquis decimis extẽditur ad noualia nunquàm poſ
ſeſſa rõne priuilegij, quod tanquàm fauorabile extẽdi debet vt
not.ibi doc.& in locis ſtatim allegandis, ſed in caſu præſenti vl
tra præſcriptionẽ eſt priuilegium conceſſum abbati, & conuen
tui conſequenter ſumus in claro, q extenſio debet fieri ad no-
21 ualia ẽt prædiorum nunquàm poſſeſſorum. ¶ Secundo princi
paliter rectori nõ poſſunt ſolui decimę,qñ alteri reperiuntur cõ
ceſſę rõne priuilegij. Si enim Papa cõcedit priuilegium religio-
ſo percipiẽdi decimas in dioceſi aliena,vtiq; validum eſt, & per
illud præiudicatur rectori parrochiali in tñ. q ſi ſimpliciter cõ
ceditur ſuper decimis habendis in tali dioceſi ẽt veniunt noua
lia.c.quia circa,de priuil.c.ex parte tua,el.iij.& per locũ a ſpãli
in c.tua,& infra,& ſcrib.ibi poſt gl. de decim. & bonus tex. in
22 d.c.ſtatuto,in prin.& .§ j.& ſeq. † Qui tex.nõ loquitur,qñ con
ceditur priuilegium non ſoluendi, quæ eſt materia.c.ſuggeſtũ,
& c.ex parte tua,in prin.de decim. cum ſim. circa quod eſt pri-
uilegium Sixti præſentatum,ſed loquitur qñ conceditur priui-
legium religioſis percipiẽdi decimas in dioceſi aliena iſtud tã-
quàm fauorabile extenditur ad noualia,ita ſcrib. omnes in d.c.
tua infra,per locum a ſpãli,& in d.c.ex parte tua,el tertio,& ibi
Henri. Boich. qui expſſe hoc dicit allegando not. per Hoſt. &
Io.And.in d.c.cum cõtingat,& ibi Abb.adducentes rõnem di-
uerſitatis inter præſcriptionem, & priuilegium, & faciunt not.
23 per Brixi.in q. dominicali, quidam clerici decimas. † Nec ob-
ſtat, q priuilegium non debet extendi ad futura.c.cum capella.
24 de priuil.cum ſi. † Nam fallit iſto caſu,qñ priuilegium conce-
dit decimas,tunc extenditur ad noualia,per d.c.ex parte tua,&
per d.c.quia circa,& per tex.in d.c.tua,& infra per locum a ſpe
ciali,& per tex. in d.c. ſtatuto,in princ. ubi in puncto hoc dicit
Cap.& Philip.Fran.poſt Io.And.ibi,& faciunt quæ infra dicũ-
25 tur. † Nec dicatur iſtud priuilegium tanquàm læſiuum parro-
chialis eccleſiæ,& eius rectoris debere reſtringi,iuxta not. in d.
ca.ſuggeſtum,& in d.c.quid ſit per nouale,in fi.nam Io.And. in
d.c.quia circa,in fi.& Hoſt.& alij ſcrib. in d.c. cum contingat,
26 tollunt difficultatem. † Dicentes ſi parrochialis eſſet tenuis,ſi-
bi dandum foret aliquid,quod ſufficeret,pro quo in puncto eſt
27 tex.in d.c.ſtatuto,verſ.vbi autem. † Et quia dicto rectori tem-
pore quo fuit præſentatus per abbatiſſam, fuit aſſignata portio
competẽs,iux.not.in c.de monacis,de præb.cum alijs.ſ. alleg.
& caſu quo non ſufficeret, agere debuit ad ſupplementum, ut
expreſse cauetur in dictis iurib.& nõ ad noualia, ut modo egit,
28 & inepte. † Et licet priuilegium regulariter ſit ſtricte interpre-
29 tandum.c.cum dilecti,de dona.cum alijs vulgar. † Tamen a ma
ioritate rõnis extenditur qñ uerba priuilegij pariter proportio
nantur, ut eſt in caſu noſtro, reſpectu decimarum præteritarũ,
& futurarum,ut eſt caſus in d.c.quia circa,& ĩ d.c. ex parte tua,
el iij.de decim.ubi ſcrib.& faciunt not. per Io. And. & alios in
d.c.ſtatuto,in prin. Quanto magis in caſu noſtro, in quo per in-
dultum,& priuilegium Inn. prædicto abbati,& monaſterio E-
boracen. nedum conceditur ius percipiendi decimas, ſimplici
ter,ſed in puncto percipiendi noualia,ut patet ex tenore ipſius.
30 † Et noualia non poſſunt dici niſi reſpectu futurorũ, ut eſt tex.
& ibi Ioã.And.& alij in d.c.quid ſit per nouale,& per Archi. &
31 ſcrib.in d.c.ſtatuti.in prin. † Quando enim priuilegium conce
dit noualia, tale priuilegium nedum comprehẽdit noualia quæ
erant tẽpore datę priuilegij,ab alijs non poſſeſſa, ſed ẽt futura,
text.eſt in d.c.ſtatuto,in prin.& ibi Io.And.Phil.Franc & Ca-
31 pra. † Dicentes, q licet priuilegium non extendatur ad futura
regulariter,vt.ſ.tamen ſm ſubiectã materiam extẽditur, vt eſt
proprie materia noſtra per.d.c. quia circa, & per d.c.q̃d ſit per
33 nouale. † Et eo magis prædicta procedunt, quia dictum priui
legium ſuper noualibus eſt conceſſum religioſis ordinis Ciſter-
cieñ. qui in puncto de quo quæritur vltra alios religioſos, ſunt
priuilegiati, & prærogatiuati, ut recipiant per priuilegium no-
ualia ẽt integra & etiam ab alijs poſſeſſa,ut expreſſe dicit tex. i
d.c.ſtatuto,in prin.& §.j. & ſeq. iuncto uerſ. religioſos tamen,
qui

qui verſ.ad omnia præcedentia refertur,ut ibi concludunt,& te
34 nent doc.omnes. † Nec dicatur priuilegium concedere noualia,in locis tantũ,in quib. antiquas percipiebant, quo ſit, vt in illa tantum percipere poſſunt,& nõ in alijs.d.c.ſtatuto,in prin. nam tollitur obiectio ex not.in eo.c.in uerſ. religioſos, qui refertur ad omnia ſuperius dicta,ut ibi omnes tenẽt. conſequẽter not.in d.c.ſtatuto,in prin.non habent locum in priuil. conceſſo religioſis ordinis Ciſterci. vt eſt caſus noſter. Præterea certũ eſt moniales,& ſucceſſiuè abbatem, & conuentum Eboracẽ. poſſediſſe decimas in toto territorio dictæ uillæ, & parrochiæ, & omnia prædia etiam rectoris fuiſſe decimalia,ut.ſ. dictũ eſt, taliter q̃ quando pro tẽpore cõtingebat noualia fieri,illa a prę
35 dictis percipiebantur. † Quo ſit,vt in toto territorio,& parrochia poſſederint antiquas,& etiam noualia integra, conſequenter priuilegium ſe referẽs ad poſſeſſas oia prædia cõprehendit, ut not.in d.c.ſtatuto,in prin.& ibi gl.in ver.nec alias,& verſ. & pro ea,quas omnes ſequuntur,quæ hoc expreſſe ſentiunt,maxi. cum nullus alius in d. parrochia poſſederit prædicta, nec partẽ
36 prædictorum. † Et referens continetur ſub relato cum qualitatibus ſuis.l.aſſe toto.ff.de her.inſti.auct.ſi quis in aliquo docu
37 mento.C.de edẽ.cum ſi. † Rurſus aduertendum eſt,q̃ ſi dictus rector vellet dicere priuilegium prædictum enormiter lædere eccleſiam ſuam,conſequenter reuocandum, uel ſtrictè intelligẽ
38 dũ.d.c.ſuggeſtũ. † Vel aduerſus illud ſe debere reſtitui. d.c.q̃d ſit per nouale,in ſi.cum ſim.repellendus venit cauſis, & rõnib. de quibus.ſ.& etiam quia iam habuit competentia, iuxta.d.c. de monacis,cum ſi.& eo quia ſibi prouidẽdum eſſet.d.caſu,iux. tex.in d.c.ſtatuto.§.vbi aũt,cũ alijs.ſ.alleg.quæ oia in p̃ſenti iu dicio ceſſant,nec conſideranda ſunt,cum ad prædicta non ege-
39 rit. † Rurſus aduertatur,nam aut conſideramus noualia, quæ rector petit tẽpore ſuæ petitionis,prout de neceſſitate conſiderandum eſt. Et iſto caſu,non poſſunt dici noualia, nam in articulis ſuis fatetur prædia de quibus petit noualia fuiſſe reducta ad culturam,iam ſunt elapſi anni.xl.partim.xxx.& partim.xxv. quo ſit,ut conſiderando tẽpus quo egit, non poſſunt dici noualia, per ea quæ dicit Abb. per illum text. in d.c. quid ſit per no-
40 uale, conſequenter iſto conſiderato, male egit. † Aut conſideramus tempus dati priuilegij,& quia poſt eius datam fuere culta,illo tempore conſiderato,potuerunt dici noualia,ad quæ priuilegium ſe extendit,ut.ſ. probatum eſt quinimmo illa expreſſe,& indiuiduo concedit,& futura ueniunt d.c.ſtatuto,in principio.vbi Io.And.& alij. Et eo max. quia nullus alius poſſedit, & quia paſtori,& rectori prædicto,quando fuit præſentatus,fuerunt aſſignata competentia.ut.ſ.quæ ſi non ſufficerent,debuit ęgere,iux.not.in dicto cap.ſtatuto.§. vbi autem.

Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Gratia ſecunda,in qua nulla ſit mẽtio de prima,conceſſa eidem perſona ſurreptitia eſt,& nu.4.5.6.11.& 54.*
2 *Gratia ſurreptitia redditur, ſi in ea nulla facta eſt mentio de iure ad rem competenti impetranti ex alia prima gratia etiam non ſortita effectum.*
3 *Gratia redditur ſurreptitia ſi impetrans tacet aliam gratiam ſibi factam etiam inualidam,& num.x.*
5 *Etiam ſi impetrans uelit renuntiare prima gratia, & ſe offerat dimittere primam, & nu.6.*
7 *Gratia ſecunda in beneficialibus ſurreptitia eſt, ſi in ea non ſit ſpecialis, & expreſſa mentio de literis obtentis ad beneficia, nec ſufficit generalis, & nu.61.*
8 *Quæ ſpeciali nota digna ſunt, neglecta uidentur, ſi ſpecialiter non deſignantur.*
9 *Reualidatio ſecunda non faciens mentionem de prima redditur inualida.*
12 *De eccleſia unica minimè neceſſe eſt mentionem facere, nec propterea incurritur ſurreptio.*
13 *Et quid ſi unio ſuit temporalis tantum, an de ea ſit mentio facienda,& num.44.*
14 *In eadem eccleſia,quis non poteſt habere duas dignitates,& num. 26.36.39.& 40.*
Gratia ambitioſa, & odioſa, ſtrictiſſimè eſt intelligenda.
15 *Gratia ſecunda obtenta lite pendente,uirtute primæ gratiæ, non faciens mentionem de lite ſurreptitia eſt, & nu.18.*
16 *Litis pendentia, an inducatur per commiſſionem cauſæ, & quando, ſiue reſpectu actoris, ſiue rei,& num.18.*
17 *Motus proprius non ualidat gratiam factam lite pendente, ſi de ea nulla facta eſt mentio.*
19 *Poſſeſſionem quis habere dicitur, ſi per eum ſtat quo minus illam conſequatur.*
20 *Surreptio in beneficialibus ipſo iure gratiam reddit nullam.*
21 *A ſurreptione ſecunda gratia reſpectu primæ non expreſſæ,non eſt neceſſe quod quis conſequatur poſſeſſionem ex prima, nam ſufficit, quod habeat titulum, & ius.*
22 *Motus proprius, regulariter tollit uitium ſurreptionis.*
23 *Non tamen tollit defectum mentis, & intentionis.*
24 *Veroſimile non eſt,Papam concedendo gratiam,uelle detrahere honori, & dignitati alicuius eccleſiæ.*
25 *Surreptitia gratia iudicatur, ſi Pontifici fuiſſent expoſita ea quæ retraxiſſent eum à conceſſione,uel ſi non ita de facili conceſſiſſet.*
26 *Veroſimile non eſt,Papam uoluiſſe grauare eandem eccleſiam duplici collatione,& num.36.& 39.*
27 *Pontificis concedentis mens, & intentio principaliter eſt conſideranda.*
28 *Gratia in beneficialibus,ſtrictè intelligenda eſt,& in ea proceditur ex coniecturata mente concedentis.*
29 *Motus proprius,neceſſario non includit ſcientiam concedentis.*
30 *Per aſſecutionem incompatibilis gratia extinguitur in beneficialibus.*
31 *Difficilius conceſſa tolluntur, quàm concedenda.*
32 *Gratia conceſſa contra intentionem concedentis eſt ipſo iure nulla.*
33 *Motus proprius,non tollit ſurreptionem in præiudicium tertij.*
34 *Gratia ambitioſa,& odioſa cenſetur,tendens in damnum tertij.*
35 *Et ſtrictiſſimè interpretanda eſt, & nu. praced.*
36 *Papa oblitus uidetur prioris gratiæ, quando concedit ſecundam in eadem eccleſia, & nu.26.*
37 *Motus proprius non tollit inhabilitatem, nec inducit diſpenſationem incompatibilium,& nume.38.*
40 *Obtinens plura diſpenſatiuè,non poteſt impetrare aliud, & ſi impetrat nulliter agit.*
41 *Motus proprius, non tollit qualitates extrinſecas, & ſimiles defectus.*
42 *Motus proprius,non includit non ueriſimilia.*
43 *Gratia redditur ſurreptitia, ſi in ea nulla facta eſt mentio de concordia, & penſione promiſſa.*
44 *Gratia ſecunda, non faciens mentionem de unionibus præcedentibus, redditur nulla.*
45 *Collatio de beneficio uiuentis, & ſic pleuè, nulla eſt.*
47 *Fictio iuris,non tollit ueritatem.*
48 *Motus proprius non uenit contra ueritatem.*
46 *Gratia nulla eſt de beneficio uiuentis, niſi reualidetur poſt mortem poſſeſſoris,& ſequen.*
49 *Gratia non exprimens modum uacandi, ambitioſa eſt.*
50 *Prouiſio papæ de uacaturo regulariter non ualet.*
51 *Gratia habens clauſulam, ſi qua, ſeu quod uacat, ſeu uacauerit non faciens mentionem de prima uacatura, non comprehendit futurum modum uacandi per mortem in quo papa expreſſè prouidit alicui.*
52 *Gratia redditur nulla, ſi in ea nulla facta eſt mentio modi uacandi diſpoſitiuè, ſeu conditionaliter.*
53 *Proceſſus factus, & fulminatus, ſuper gratia reuocata, & nulla etiam iudicatur nullus.*
Poſſeſſio apprehenſa uirtute gratiæ, & proceſſus ſuper ea nulliter fulminati cenſetur nulla,& inualida, & idea de nouo apprahendenda eſt uirtute gratiæ reualidatæ, & proceſſus denuo fulminandi.
54 *Duæ gratiæ non poſſunt obtineri, obſtante regula cancellariæ, nec quis poteſt illis uti etiam in reſeruationibus.*
55 *Clauſula non obſtantium, uel quod habeantur pro expreſſis. &c. non operatur plus, quàm motus proprius, nec tollit defectus de quibus ſupra.*
56 *Diſpenſatio ſecunda,non faciens mentionem de prima nulla eſt, & num.59.& 60.*
57 *Gratia ſecunda exprimens defectum illegitimitatis,adhuc redditur nulla, ſi in ea non ſit mentio de prima obtenta ad beneficium ſine cura.*
Gratia ſecunda additatiuè dicitur uenire ad primam.
58 *Concedens priuilegium,in recipiendis noualibus, non uidetur concedere illis qui ueteres decimas percipiebant.*

CONSI-

CONSILIVM LXXIIII.

GRATIA ſuper dicta præpoſitura conceſſa præfa
to Ioanni inualida redditur, ſiue ſurreptionis vitio
ſiue alio iuris defectu, ex qua graria dictus Io. di-
ctam præpoſituram retinere nõ poteſt rationibus,
1 & cauiis infraſcriptis. † Primo in dicta ſecunda gratia, nulla fa
cta eſt mentio de altera ptima conceſſa præfato Io. de Schola-
ſtria eiuſdem eccleſiæ Cameraceſi. quæ ibidem dignitas, ſeu of-
ficium exiſtit, quò caſu, ſecunda ſuper præpoſitura conceſſa ei-
dem, ſurreptitia eſt, cum prima non fuiſſet extincta, ſed reman-
ſerit in ſuo robore, capitnlo in noſtra, capitulo ad audientiam,
el ſecundo, capitulo ſi proponente, de reſcriptis, & per Rot. co-
2 dem tit. deciſi. xxj. in no. † Ad quæ nota. per ſcribẽ. maximè Mo-
der. in d. cap. in noſtra, col. ij. Vbi de iure ad rem competentem
non ſortlto effectu, in ſecunda gratia facienda eſt mentio, alias
gratia ruit, pro qno, deciſ. Ro. in no. in tit. de reſcriptis. xxxiij. &
in titulo de præben. deciſ. xxv. & per Io. Aud. in cap. ſi motu pro
3 prio, de præben. lib. vj. † Gratia enim reddirur ſurreptitia ſi im
petrans in ea tacet aliam gratiam ſibi factam etiam inualidam,
ut tenet Hoſt. & Io. And in d. cap. in noſtra, & not. in capitulo
ſuper literis, de reſcriptis, & hoc quando vitio impetrãtis id ta-
cetur, ut pet Mil in ver. gratia, uerſic. gratia beneficialis eſt ſur-
4 reptitia. † Ad quæ etiam ſecunda gratia uon faciens mẽtionem
de prima ſurrepiitia redditur, vt eſt bona deciſ. Ro. in no. xsj.
5 in titu. de reſer. † Quod procedit etiam ſi impetrans velit pri-
6 mæ renunciare, ut per Innoc. in d. ca. in noſtra, & ibi ſcrib. † Et
etiam ſi offerat dimittere ptimam, nt per Ro. in no. dicta deciſ.
7 xxxiij. in tit. de reſeri. † Gratia enim ſecunda in beneficialibus,
ſurrepritia eſt, ſi in ea non ſit ſpecialis, & eſpreſſa mentio de li-
teris obtentis ad beneficia, nec ſuffielt generalia, pes tex. & ibi
d. Am. in e. fi. de off. ord. ponit Cald. In d. e. in noſtra, & In e. fi.
8 de offi leg. lib. vj. & ele. ij. vbi gl. de off. ord. † Ad quæ nã ea quæ
ſpãli nota digna ſunt, neglecta cẽſenrur, ſi ſpãliter non deſignan
9 tur, vulga. l. apud Labeonẽ. §. hoc edictum. ff. de iniur. † Præte-
rea aduertatur, ꝙ hic ſunt duæ reualidariones, & in ſecunda nõ
ſit mentio de ptima, ergo ſecunda inualida. e. ad audiẽtiam, de
reſcr. ad quæ no. in e. ſi. de fil. presby. lib. vj. Ro. in antiq. deciſ.
10 cclxxx. † Ad quæ, nam gratia ſecunda non faciens mentionem
de prima ẽi inualida, eſt ſurreptitia, ut per Rot. in no. xij. in titu.
11 de re iud. † Et ſecunda impetratio, & gratia nihil dicens de pri-
ma, & ſic de iſta Scbolaſtria, ex quo Scholaſttia vnita erat cano
nicatui, nt. ſ. ſurrepiitia eſt, ut eſt deci. Belle. i ordine. dccxxxix.
12 † Quib. non ob. ſi diceretur, ꝙ in gratia non erat opus facere
mentionem de prima, & ſie de iſta Scholaſtria, ex quo Schola-
ſtria erat unita canonicatui, & præbẽdæ, & ſatis ſuit ſacere mẽ-
tionẽ de canonicatu cui erat anneaa Scholaſtria, per iura vnlg.
13 conſequenter non ſurreptitia, &c. † Nam conſiderandum eſt, ꝙ
dicta vnio fuit tẽporalis, & ad vitã. d. Io. c. nouit, ver. ne plus ca-
uiſſet, ne ſe. vac. & de iſta vnione, quæ eſt temporalis, & meti fa-
cti, cuius papa potuit eſſe ignarus, & ad ſupprimendam ambi-
tionem. d. Io. iuxta. c. de multa, & extrauag. execrabilis, debebat
in iſta ſecunda gratia fieri meutio de iſta vnione præcedeute,
dato ꝙ ſecunda gratia eſſet conceſſa motu proprio, ita Gemin.
in c. propoſuiſti, de reſeri. referunt, & ſequũtus Mode. in d. c. in
noſtra, in xxvij. corr. & non ob. motus proprius, ex quo præiudi
14 cat iuti tettij, ut. ſ. & in puncto tenent Mod. loco pall. † Ad q̃
nã per. d. primã gratiam. d. Io. ennſecutns fuit in eccleſia Came-
racẽ. d. Scholaſtriã, & ſic dignitatem, ſeu officium, ſi ſecũda gra
tia valeret, conſequeretur præpoſiturã, conſequenter, & aliam
dignitatem in eadem eccleſia, p quæ valde præiudicatur capi-
tulo canonicorum, & ordinario illius, qui priuantur iure eligen
di, & conferendi, quod eſſe non debet, & ideo. d. ſecunda gratia
tendẽs ad iſtud, tãquàm ambitioſa, ac odioſa, eſt ſtrictiſſimè in-
telligenda. c. quãuis. c. ia cui, de prę̄b. lib. vj. potiſſimè cum indu
15 cat fraudẽ. d. c. de multa, & d. extraua. execrabilis. † Nec obſtat
ſi diceretur, ꝙ per prinnas literas dictus Io. nihil obtinnit, nam
cum ipſe ſeecrit committere cauſam ſuper. d. Scholaſtria, & cõ-
miſſione obtenta pñr pendente lite obtinuerit ſecundam gra-
tiam ſuper præpoſitnra. d. ſecunda nulla eſt, & ſurreptitia, cum
de dicta litis pendentia, non ſacta mentio reperiatur, gratia. n.
impetrata lite pendente, non facta mentione de lite nulla eſt, &
ſurreptitia, ut no. Inn. in e. ſi. vt lit. penden. & per Rot. in no. tit.
16 de dolo, & contu. deciſ. xiij. † Et in puncto noſtro, ſufficit ꝙ tẽ
pore impetrationis gratiæ reperiatur cauſa commiſſa, licet in
cauſa non ſit factus alius actns, nam ex ſola commiſſione inua-
lidatur, ut dicit tex. & ibi do. Ant. in e. cauſam quæ, il ſecundo,
de teſti. Quod procedit qñ. d. commiſſio fuit intimata, ut dicit
ibi do. Ant. & alij, & in caſu noſtro iſtud eſt, quia ipſe Io. cau-
ſam committere fecit, & ſumus in actore, & quo ad ipſum dici
tur lis pendere, ut per Rot. in no. de dol. & contu. deci. xvij. &
Fel. in c. ſuper literis, col. viij. ver. limita primo, & quia decreta
17 fuit citatio, iuxta no. in cle. ij. vt li. pend. † Et motus proprius
non ualidat gratiam factam lite pend. ſi de ea nõ ſit mentio, ut
concludit Mil. in ver. graria uerſ. gratia ſi eſt ſurreptitia, de qua
materia per Mod. in e. cæterum, & e. ſuper literis, de reſcri. & in
18 e. j. de confirma. vti. uel inuti. † Præterea ad. d. Scholaſtriam, idẽ
Io. habet ius, maxime quia non eſt diffinitum de non lure, vt
uult gl. in uer. beneficinm, in d. e. in noſtra. Vnde cũ poſſit con-
ſeqni ad velle ſnum. d. Scholaſtriam, & ſuper ea fecerit commit
tere cãm, quam proſequi modo non curat, ſed permittit ſtare
in pendenti, & ea pendente obtinuerit. d. gratiã ſuper præpoſi-
tura, ob aliud non poteſt colligi, ꝙ hoc faciat, niſi ut per fran-
dem, & dolum conſequatur præpoſituram. & demum reuerta-
tur ad Scholaſtriam, quod tollerandum non eſt, per. l. nemo ex
delicto. ff de reg. ius. Ad quæ bon. tex. in c. j. de renun. lib. vj. &
19 in l. ſponſæ. ff. ſol. ma. † Præterea cum per ipſum Io. ſtet quomi-
nus aſſequatur poſſeſſionem. d. Scholaſtriæ, habetur perinde ac
ſi eam fuiſſet aſſecutus. e. cum non ſtat. e. & pro poſſeſ. & ibi bo
na gl. de reg. iu. lib. vj. ad quæ no. in l. inre ciuili ff. de condit. &
demon. Ex prædictis colligitur, nunquàm fuiſſe Intentionis Põ
tificis, ſi prædicta narrata fuiſſent, concedere dictam ſecund. m
gratiam, ſuper præpoſitura, conſequenter innalida, & ſurrepti-
20 tia iudicanda eſt. † Quæ ſurreptio cũ ſimus in beneficialibus,
ipſo iure reddit gratiam nullam, ut uult gl. in c. ſi proponente,
de reſcrip. & in c. cum teneamur, de præb. cum alijs concor. fa-
21 cit. l. qui habet. ff. de reg. iur. † Ipſe enim Io. obtinebat dictam
præpoſituram, darn ꝙ non haberet poſſeſſionem, ex quo habe-
bat titulum, & ius, quod ſufficit, vt eſt glo. in uerſ. obtinendi, &
ibi docto. in e. j. de eo qui mit. in poſſ. lib. vj. Io. And. in e. capitu-
lum, de reſcrip. etiam ſi agatur in pœnalibus, clem. j. de pę̄n. cle.
j. §. quia nemo, ut li. pend. etiam quo ad inducendum incom-
22 paſſibilitatem. † Non obſtat ſi diceretur, omuia prædicta rue-
re, propter motum proprium, appoſitum in ſecunda graiia, qui
motus proprius tollit ſurreptionem, & defectus ſupradictos. c.
ſi motu proprio, de præb. lib. vj. ele. ſi Roma. Pont. eo. tit. in ele-
23 men. &c. † Nam obiectio prædicta penitus euacuatur, primo
quia licet motus proprius tollat defectum ſurreptionia, tamen
non tollit defectum intentionis, & menris, & ideo licet nõ poſ-
ſit dari de ſurreptione, tamen ſemper dari poteſt de defectu in-
tentionis, ita glo. in d. clem. ſi Roma. & ibi ſcrib. Io. And. & alij
in d. c. ſi motu proprio, Moder. in e. cæterum, col. vj. c. ad aures,
col. iiij. & v. de reſcri. & per Rot. in nou. tit. de præb. deciſ. vj. p
24 Belleme. deciſ. ccccl xxv. & dccxlvj. cum concor. † In caſu no-
ſtro, datur de Intentionis, & mentis defectu ergo. &c. Defectus
intentionis, & mentis, oſtenditur. Nam non eſt veriſimile, ꝙ ſi
Papa intellexiſſet primam unionem, & primam prouiſionem,
ꝙ conceſſiſſet ſecundam, & volniſſet detrahere honori, & de-
cori tantæ eccleſiæ, iuxta not. in c. deteſtanda, de conceſſ. præ-
ben. lib. vj. & ꝙ uolniſſet applaodere ambitioni dicti Io. contra
25 dictum. c. de multa, & d. extrauag. execrabilis. † Si enim iſta fuiſ
ſent expoſita Pontifici, ita de facili non habuiſſet ſecundam gra
tiam, ex quo de facili retraxiſſent Pontificem a conceſſione, uel
seddidiſſent Ipſum difficiliorem, quæ omnia uiciant, & reddũt
nullam gratiam, vt habetur in c. poſtulaſti, in e. conſtitutus. c.
ad aures, de reſcri. e. cum noſtris, & ibi do. Ant. col. vj. de præb.
per Rot. in no. in tit. de reſcrip. deciſ. xxvij. per Federi. In tract.
26 de permuta. beneſi. q. iij. † Ad quæ, nam non eſt intentionis Pa-
pæ grauare eandem eccleſiam, & eandem collationem, duplici
collatione potiſſimè in perſona vnius impetrantis. c. mandatũ.
27 c. literis. c. abbatem, de reſcrip. † Quæ intentio, & mens, princi-
paliter eſt conſideranda, ut patet in d. c. ad aures, & in d. e. in no
28 ſtra, & in d. c. ad audientiam. † Et in iſta materia, quę ſtricta eſt,
ut not. in c. ſuſceptnm, de reſcr. lib. vj. procedi debet ex conie-
cturata mente pontificis, ut pulchre concludit Soc. in l. ſi iam fa
cta. ff. de condi. & demon. & not. per gl. & ſcrib. in elem. j. de cõ
29 ceſſ. præben. † Et quia motus proprius, non importat ſcientiã.
l. fideicommiſſa. §. ſi ſeruo, il. ij. de lega. iij. & ibi Bald. & Rot. in
no. deciſ. cccxxxij. & Mil. in uer. gratia, uer. gratia non poteſt di
30 ci ſurreptitia. † Præterea ſi intentio papæ fuit, ut extinguatur
gratia

gratia per aſſecutionem incompatibilis. d.c. de multa.d. extra-
uag. execrabilis clem.graui,de reſcri. quanto magis inícíio ſua
eſt non concedere,cum difficilius,& turpius eijcitur, quàm nõ
31 † admittitur hoſpes.c.& ſi Chriſtus,de iureiur. † Et difficilius tol
luntur conceſſa, quàm concedenda.c.quoties,de reſcr.lib.vj.c.
32 ij.de renunciatio.nota.in c.ſi electi,de electio.lib.vj. † Et ideo
cum ſit facta iſta gratia contra intentionem concedentis, eſt ip
ſo iure nulla,ſecundum Hoſt.in c.ſi.de præb.Inn.in c.ij. de ꝓb.
33 lib.vj. † Tollitur ẽt obiectio,ex quo motus proprius non tollit
ſurreptionẽ in præiudicium tertij,& per Io.And.& alios in d.c.
ſi motu proprio , & in d. cle. ſi Roma. & pleniſſimè per Rot. in
nou.decíſ.xxviij.in tit.de præb.de quo pleuè per ſcrib. in d.c.ad
aures , in caſu præſenti vertitur ius tertij .ſ. præiudicium colla-
34 tionis ordinariæ,& electio capituli Cameraceñ. vnde.&c. † Et
ideo gratia prædicta,tanquàm ambitioſa, & odioſa, eſt reſtrin-
genda teudens in damnum tertij.d.c.quamuis,& d.c. is cui , &
in damnum eccleſiæ tendit , cum numerus dignitatum minua-
35 tur. † Ad quæ,nam gratia principis in damnum tertij ſtrictiſſi-
mè eſt interpretanda.c.quamuis,de reſcri.lib.vj §. ſi quis a prin
cipe.ff.ne quid in lo.publi.quod procedit etiam ſi ſit facta mo-
tu proprio,ut per Mod.in c.cauſam quæ,col.x.& in d.c. ad au-
36 res.col.iiij.& v.de reſcr. † Et quia papa videtur oblitus prioris
gratię ex quo non conſueuit ſcribere de duabus dignitatibus in
eadem eccleſia,pro uno, ex quibus præſumitur non fuiſſe inten
tionis ſuæ, tantum grauare dictum capitulum , & ordinarium,
& auferre prouiſionem aliorum pauperum clericorum.d.c. ad
37 aures. † Prout motus proprius nõ tollit inhabilitatem dicti Io.
ut not.Io.And.in d.c.ſi motu proprio,& ibi docto. & ideo non
inducit diſpenſationem incompatibilium,ut not. ibidem, & in
d.clem.ſi Roma.& in clem.per literas.co.tit.& per Rot.in d.de
ciſ.vj.de præb.qui Io. non videtur fuiſſe dignus habere præpoſi
turã,ex quo habuit ſufficiens beneficium,videlicet,ꝓbendã, &
Scholaſtriã,inſuper,& alias eccleſias curatas,vnde.&c. per no-
ta.in c.ſuper,de præben.& in c.de conquerente,de cleri. nõ re-
38 ſid. † Quæ inhabilitas,cum per dictum motum proprium non
fuerit purgata,nec ſublata,ſemper remanet,& debet eſſe in con
ſideratione per.c.cauſam , de elect. & in caſu noſtro induceret
diſpenſationem,contra.d.c.de multa,& d.extrauagan. execra-
39 bilis. † Et quia haberet duo ſub eodem tecto,quod eſt magis
incompatibile,ut in c.j de conſuetu.lib.vj.& in clem.ſi. de præ
40 ben. † Præterea inhabilis erat,eo quia obtinebat prius plura, &
licet cum diſpenſatione , tamen non ob hoc potuit obtinere
aliud,& obtinendo nihil fecit, nam talis impetratio, ſeu colla-
tio,nulla eſt,ut dicit tex.& ibi bona gl. Io.And. in c. ordinarij,
in ſi.de offi.ordi. lib.vj. & ſequuntur doct. nec motus proprius
habilitat quia eſt defectus intentionis,ſtante enim limitata di-
ſpenſatione,ad aliud eſt inhabilis.d.c.ordinarij,& cap.is cui,de
præb.eo lib.& gl.in cle.ſi plures,de præb. Vnde dicta prouiſio
41 de præpoſitura,tanquàm facta inhabili,nulla eſt. † Ad quod,
nam motus proprius, non tollit qualitates extrinſecas , ut in d.
deciſ.vj.& ideo quia tempore ſecundæ gratiæ dictus Io. obtine
bat alias eccleſias curatas, de dictis curatis debebat fieri expreſ
ſa mentio taliter ꝙ motus proprius non tollit defectum,ut no.
in d.c.deciſ.vj.& habetur in antiq in tit.de reſcrip.deciſ.lxxj. &
42 latè per Moder.in d.c.ad aures,col.v.verſi.ſi diceres,in ſi. † Mo
tus etiam proprius non includit non uerіſimilia, ut tenet Rot.
in tit.de præben.deciſ.xxviij.in no.In caſu noſtro nulla concur
rit veriſimilitudo,ꝙ mens pontificis fuerit concedere ſecundã,
ſi de prima notitiam habuiſſet,quinimmo omnis veriſimilitu-
do eſt in contrarium . Tum quia in damnum tertij , ut.ſ. Tum
quia dictus Io inhabilis,& indignus, atq; ambitioſus. Tum qa
eſt repletus pluribus beneficijs curatis,in alijs eccleſijs,& digni
tate gaudet in alia eccleſia,multiſq;,& diuerſis pẽſionibus quas
ab alijs recepit,& maximè unam duca.lx. ſuper eadem eccle-
ſia Cameraceñ. de fructibus alterius canonicatus , de quo liti-
43 gauit , & poſtmodum reſignauit cum dicta penſione. † De qua
concordia,& literis ex quibus dictum canonicatum cõſequi po
terat,nullam fecit mentionem,propter quod ſimiliter prouiſio
de præpoſitura redditur ſurreptitia.d.c. ad audientiam.cum ſi.
44 † Præterea aduertendum,& fortius,nam.d.Io.præter dictã gra
tiam unionis Scholaſtriæ obtinuit aliam unionem de primo va
cat.canonicatu,& præbenda eccleſiæ ſancti Andreæ quam etiã
obtinet de qua ſecunda gratia , nulla fuit habita mentio in ter
tia,videlicet collatione dictæ præpoſituræ,vnde merito eſt nul
la,ut eſt bona deciſ.Rot.prælleg.in tit. de reſcrip.xxj. in nou.
45 † Et quia dicta collatio præpoſituræ ab initio non ualuit , quia
de beneficio viuẽtis,& ſic pleno,ut ꝑ Rot.in antiq.deciſ.dccxl.
46 cum vulga † Et poſt mortem illius poſſeſſoris non fuit reu. li-
data,ergo ſemper remanſit nulla.c.nõ firmat,de reg.iur. lib.vj.
47 & ibi not.gl. † Per fictionem enim iuris non pręiudicatur veri-
48 tati.l.in rebus,in priuc.C.de iure dot. † Et motus proprius nõ
uenit contra ueritatem.l.ij.§.x.ff.de orig iu.l.j.§.proinde.ff.de
uar. cog. Vnde talis ficta collatio, ut reualidaretur,requirebat
remotionem cauſę,& conſenſum ſubſequentem qui in caſu de-
49 ficit , unde &c. † Ruſus aduertendum , ꝙ in dicta gratia ad
præpoſituram, non exprimitur modus vacandi, ſed eſt genera-
lis de prima vacatura dignitate,& ideo eſt ambitioſa.c. ſi.de re-
50 ſcri.lib.vj. † Prouiſio enim Papæ de vacaturo,non valet.c.ij.
de conceſſ.præb.c.conſtitutus.c.ex parte,& per Bernar. de Biſ-
gne.in deciſ.Ro.v.in tit.de præben. vnde in dicta generali gra-
tia de vacaturo,tanquàm ambitioſa,nõ uenit uacatio per mor-
tem,ut in dictis iurib. & in l.fin.C.de pact. Eo maximè quia in
caſu iſto mortis,Papa expreſſe prouidit,quæ prouiſio ſpecialis,
& facta ſcienter in caſu mortis præferenda eſt dictæ gratiæ con
51 ceſſæ Ioanni generali ambitioſæ,& nullæ,ut ſupra. † Ad quæ
nam bulla Ioannis habet uerb. ſi qua,ſeu quod uacat,ſeu uaca-
uerit,& ſic non dicit primam vacaturam,unde non uenit futu-
rus modus uacandi per mortem, in quo Papa expreſſe prouidit
alteri,iuxta not.in regu. generi per ſpeciem,de reg.iu.& in cap.
quamuis,de præben.lib.vj.& not.in c.dudum,eod.tit. maxime
52 cum dicta gratia Io. ſit odioſa & non extendenda,ut.ſ. † Præ-
terea gratia Io.redditur nulla,cum facta ſit nullo modo uacan-
di dato,nec diſpoſitiuè,nec conditionaliter, quod eſt contra re
gu.cancellariæ,in ordi.xlv.quæ licet loquatur de beneficio na-
cante a maiori locum ſibi uendicat in uacaturo. qui modus eſt
longe odibilior, & magis difficulter conceditur ius ad uacatu-
rum,quàm ad vacans.c.ſi poſtquàm,de ele.lib.vj.l. Titius,§.Lu
cius.ff.de li.& poſt.cum alijs concor.quæ in c.capiandę,& in c.
53 quàuis,de præb.lib.vj. † Ruſus aduertẽdum eſt,ꝙ iudices da-
ti in collatione præpoſituræ exequentes gratiam , fulminarunt
proceſſum,& uirtute ipſius d.Io.fuit inductus in penſionẽ præ-
poſituræ , & quia gratia fuit reuocata eodem modo & proceſ-
ſus,uti acceſſorius fuit reuocatus regula acceſſoriũ de reg. iur.
lib.vj. Et dato,ꝙ gratia fuerit reualidata, tamen poſt reualida-
tionem non fuit factus,nec fulminatus alius proceſſus, ſed uir-
tute primi reuocati cępit poſſeſſionẽ,qui proceſſus,uti factus a
iudice reuocato fuit,& eſt nullus,ut habetur i c.j.§ ex parte de
conce.præb.lib.vj.& per Io.And.Ant.& alios,in c.cæterum, de
54 reſcr.& Cald.conſi.iiij in ti.de offi.deleg. † Præterea.d.Io.ob-
ſtat regula cancellariæ,de non habendo duas gratias, nec uten
do illis,quæ locum habet ẽt in reſeruationib.ut ibi litera dicit,
& concludit, ſi in ſecunda non ſit mentio de prima utraque ca-
ret effectu , item procedit ẽt ſi utraq; ſuit facta motu proprio.
55 † Nec prædictis ob.clauſula,ꝙ obſtantię habeantur ꝑ expreſ-
ſis,&c.nã non operatur clauſula iſta,pluſquàm operetur motus
proprius,& ideo non tollit defectum intẽtionis inhabilitatis,&
alios de quibus.ſ.& in c.cum ideo, de reſcrip.d.c. ſi motu pro-
prio, gloſſ.in d.cle.ſi Roma.& ibi doc. dicentes hanc eſſe com-
56 munẽ. † Et quia ſecunda gratia,ſeu diſpenſatio conceſſa ꝑ Pon
tifi.ipſo iure fuit,& eſt nulla,ex quo in illa nulla habita eſt mẽ-
tio alterius gratiæ,ſeu diſpenſationis primitus obtentæ per eun
57 dem,ut eſt tex.in c.ij.de fil.presby.lib.vj. † Licet.n. in ſecunda
gratia fiat mẽtio de defectu illegitimitatis,attamẽ in ipſa nulla
fit mentio de prima diſpenſatione ad beneficiũ ſine cura, & qa
diſpenſatio ſecũda addit diſpẽſationi primæ,& ad illã additiue,
ue,& augẽdo uenit, cum de prima nullam faciat mentionẽ, dr
ſecũda ſurreptitia,& nulla, tex.bon.in d.c.ij.& ibi Gemi.in ul-
timo no.& alij ſcribentes,& eſt deciſ.Rot.in antiq.tertia in or-
58 dine,in tit.de fil.presby. Ad † q̃ bene faciunt no.in ſim.in rõne
ſui in c.ij.§.ſtatuimus. de decim.li.vj. ubi priuilegium conceſ-
ſum ſuper perceptione noualiũ,non cõprehendit,neq; extẽdi-
tur ad illũ qui ueteres decimas percipiebat, ex quo non eſt ue-
59 roſimile in talẽ caſum,Papam priuilegiu conceſſiſſe.Ita † in ca
ſu præſenti,ſi papa ſciuiſſet cum iſto primo diſpenſatũ,utiq; ſe-
cundo non diſpenſaſſet ita faciliter, & ideo ſecunda diſpẽſatio
nulla,prout in puncto tenet Io.mona.Archi.& Io.And.in.d.c.
ij.& Old.conſi.ccxxv.& Io.And.in mercu.ſuper regu.in gene-
60 rali,uerſ.xlvij. † Prout etiam ſupraſcripta concluſio firmatur ex
nota.per Inn.& Io.An.col.ij.& iij.in c.ueniens,de pręſcr.& ibi
Moder.allegan.deciſ:o.ad quæ tex.& ibi not.in clem.j.de con-

ccil.

61 ceſſ.pręben. † Prout etiam, nam in beneficialibus ſecunda gra
tia non faciens mentionem de prima, nec de literis obtentis ad
beneficia ſurrepeitia eſt, taliter q; non ſufficit generalis expreſ-
ſio, ſed ſpecialis requiritur per textum, in c.fi.de offic.ordinarij,
& ibi do.Ant.& tex.in c.fi.de off.deleg.lib.vj.& glo.in clem.ij.
de officio ordinar. ad quæ nota. in vulga. l. apud Labeonem.§.
hoc edictum.ff.de iniur. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Contractus uſurarius præſumitur, ſi quis percipit fructus aſcēdentes ad creditum, quod propterea erat ipſo iure extinctum.*
2 *Contractus cenſualis ad decem pro centenario, an ſit ſuſpectus uſurariæ prauitatis.*
3 *Et quid ſi iſte contractus habet alium præcedentem licitum.*
Et quid ſi factus eſt cum fideiuſſore præcedentis contractus liciti.
4 *Et quid ſi primæuus contractus erat ſuſpectus.*
5 *Poſſeſſio penes aliquem præſumitur eſſe uigore tituli præambuli.*
6 *Et præſumitur capta ex cauſa potiori, & ualidiori.*
7 *Et potius nomine proprio, quàm alio.*
8 *Et in dubio iure licito, & non pignoris.*
9 *Poßidens precario, nullam poſſeßionem præſumitur habere.*
10 *Intentans petitorium, dominum ſe præſupponit.*
11 *Verba enunciatiua propter aliud emiſſa, non nocent.*
12 *Idem ſi erroneè ſunt prolata.*
13 *Impugnans actum, non poteſt ſe ex eo iuuare.*
14 *Diſpoſitio l. curabit, quo caſu procedat.*
15 *Aequitas d.l. procedit, quando quis non poteſt uti precio.*
16 *A pari procedunt, rem nō reſtitutam, uel reſtitutam, et non liberè.*
17 *Diſpoſitio d.l. curabit, procedit de iure canonico propter morā tantum, uel fructuum perceptionem.*
Idem ſi quis promiſit uendere, & non uendidit.
Procedit etiam, & in ceſſionario.
Et procedit in omnibus contractibus correſpectiuis.
Et an ueniant a tempore traditionis, uel perceptionis fructuum.
Et quid ſi fructus non fuerunt percepti, ſed potuere percipi.
Et quid ſi res eſt ſterilis, uel intereſſe non eſt in uſuris, ſed aliunde.
18 *Ceßionarius poteſt exigere intereſſe, quod poterat cedens.*
19 *Et quando gaudeat eodem priuilegio, quo gaudere poterat cedens.*
20 *Narratiua quando, & quo caſu probet, & nu.22. & 23.*
21 *Vicinitas actuum ſuſpitionem inducit.*
24 *Creditum cum fructibus perceptis, quando, & quo caſu compenſatur ipſo iure.*
25 *Et an compenſatio ſit neceſſariò petenda in iudicio, uel extra.*
26 *Sententia arbitramentalis, approbata producit effectum, & num. 41. & 42.*
27 *Contractus cenſualis de iure permiſſus eſt, & nu.29. & nu.36.*
28 *Cenſualis contractus, quando dicatur, & ſit.*
30 *Et an ſit licitus, ad rationem, decem pro quolibet centenario.*
31 *Vendens cenſum, an poteſt in ſe ſuſcipere caſum fortuitum.*
32 *In uero credito fingitur numeratio, ſicut in datione inſolutum, & num. 33.*
33 *Datio inſolutum, cum modicitate precij, & pacto de retrouendendo, non arguunt contractum uſurarium.*
34 *Creditum uerum, ex quibus probatur.*
35 *Ceßio ut ſit bona, & procedat, ex quibus colligitur.*
37 *Contractus uſurarius non iudicatur ſi quis confitetur ſe debitorem in mille, & propterea uendat domum.*
38 *Res poteſt emi ex pecunia uſuraria, nec propterea emptio eſt inualida.*
39 *Hipotecaria non poteſt agi contra ementem, niſi diſcußis principalibus.*
40 *Confeßio precij recepti, tollit ſuſpitionem, quòd illud non interuenerit.*
43 *Contractus in dubio, præſumendus eſt licitus non illicitus.*

CONSILIVM LXXV.

1 OMNIS † Difficultas, in præſenti cauſa dependet
a validitate contractus cenſualis non obſtante aſ-
ſerta vſuraria prauitate, quæ obicitur. Tum ex eo,
q; Franciſcus perceperit fructus feudorum multo-
rum annorum, vna cum multis alijs rebus, & ſic creditum erat
ipſo iure extinctum.l.j.& ij.C.de pig.act. Tum etiam quia con
tractus cenſualis fuit in ſe vſurarius, cum pro ſex milibus reſpō
deretur ſex centum duca.contra.c.conſuluit.c.in ciuitate, de u-
2 ſu.cum ſi. † Sed pro ueritate præſuppono unum ueriſſimum, q;
ab initio inter Franciſ. & Iulium fuerunt initi quatuor contra-
ctus carentes omni uſuraria ſuſpitione. Primus fuit uenditionis
feudorum. Secundus fideiuſſionis, pro ſaluatore, & creditori-
bus. Tertius primæ promiſſionis indemnitatis. Quartus ſecun-
3 dæ promiſſionis indemnitatis, & quāuis ex dictis creditis. † Mer
catores creditoris lucrarentur uſuras, tamen dictus Franc.fide-
iuſſor erat excuſatus propter eius obligationem, ut in c.perue-
4 nit, & in c.conſtitutus, ubi doct.de fideiuſſ. † Itaq; originalis cō
tractus a quibus dependet contractus cenſualis, nullam ſapiūt
vſurariā prauitatem. Idcirco ſumus extra terminos conſilij Bal.
c.a. vol. iij. vbi primus contractus mutui ſupponebatur vſura-
rius, & creditor etiam erat manifeſtus uſurarius, quæ hic ceſ-
5 ſant. † Hoc ſuppoſito, dicitur primo aduertendum, q; Franciſ. ui
gore contractus indemnitatis, reaccepit poſſeſſionem feudorū
inſolutum, & ſic fecit fructus ſuos. Tum quia præceſſit titulus
facultatis de qua in dicto contractu indemnitatis, & preciū erat
conueniens, igitur poſſeſſio præſumitur uigore tituli præambu
li, & ſic acceptationis in ſolut.ut nota. in l.ij.C. de acq poſſ. &
6 in l.quædam mulier, de rei uend.& Bar.in l.j.ff.de re.dub. † Tū
ſecundo quia præſumitur accepiſſe in cauſam potentiorem, ut
per Roma.poſt Bar.in l.Ariſto de dona.& Abb. in c. ad q̄ōnes,
7 de re.permu. † Et maximè quia potius inſolutum, & ſic nomine
8 proprio præſumitur accepiſſe.l.j.& ſeq.ff.de ſol. † Tum quia in
dubio præſumitur iure licito accepiſſe, & nō iure pignoris quo
caſu incideret in laqueum uſurarium ſm Bal.in l.rogaſti.§. ſi ti
9 bi, in fi.ſi cer.pet. † Tum quia procurator Franciſci, qui habuit
poſſeſſionem reuocauit precarium, quo precario nomine poſſi
debat Iulius, & ſic intentio Franc.erat nullam poſſeſſionem ha
bere Iulium, quod non poterat eſſe ſi iure pignoris habuiſſet.l.
10 qui pignoris, de acqui.poſ. † Tum ēt quia cōſtat Franc.poſt ap-
prehenſam poſſeſſionem litigaſſe in poſſeſſorio, & petitorio, cū
Iulio igitur fateri oportet ſuppoſuiſſe ſe dominum feudorū.l.j
C.de alie.iud.mut.ca.fac.& in poſſeſſ.retinēte traditur in vulg.
§.nihil cōe. Tum & clarius conſtat Franc.mandaſſe ſuo procu-
ratori, ut feudū quod uendiderat Ioāni eidē traderet igitur de-
claratur ipſum fuiſſe dūm, & ſic accepiſſe inſolutum non aut in
11 re pignoris. † Nec ob. narratiua laudi, q; Fran. ceſſerit ius cred.
Tum quia talis enunciatio propter aliud emiſſa non nocet.l. q
12 familiæ.ff.ſ mi.herc. † Tunc ēt quia cōſtat per. ſ̄.dicta, q; fuerit
erronea, & ſic non noceat, vt no.in d.l.qui familiæ, & per Bar.i
13 l.ex hac ſcriptura in fi.de dona. † Prout ēt qm̄ aduerſarij impu-
gnant dictum laudū, igitur non poſſunt ex eo ſe iuuare ad regu
14 lā, ex eo de reg.iu.cū ſi. † Secundo principaliter eſt aduertendū,
q; ſi Franc.non accepiſſet in ſolutū, adhuc feciſſet fructus ſuos,
quia carebat feudis, & precio, ad not.in l.curabit, de act. empt.
& in c.conqueſtus, de vſur.& quāuis Franc.cōfeſſus fuerit ſe pre
ciū recepiſſe, tū quia non fuit liberum propter fideiuſſionē ob
15 quā coactus fuit illud reſtituere. † Ideo verū eſt dicere militare
æquitatē de qua in l.Iulianus.§.offerri, & in §.ex uēdito, de act.
empt.ut non careat re & precio propter quā equitatē conſuluit
Soc.in ꝯſ.cvij.pen.col.vol.j. q; ex ſola promiſſione, de vendēdo
pōt ſequi acquiſitio fructuū, ꝑp quā æquitatē ſolū conſideratī
16 q; quis frui non poſſit precio. † Quod procedit ſiue nō fuerit ſo
lutū ſiue fuerit ſolutū, & illud non fuit liberū, ſicut in l.iij.ff.cō-
mo. vbi paria ſunt rē non reſtitutā, vel fuiſſe non libere reſtitu-
tā, & in contractu empt.eſt text.in l.datio, in princ.ubi gl.ff.de
17 act.empt. † Quæ diſpoſitio.d.l.curabit ꝓcedit ēt de iure cano.
propter morā tm̄, vel ēt fructuū perceptionē, ut per Soc. ꝯſ.cix.
in j.vol.non potuiſſent, & eundē ꝯſ.clxxvj p̄ſens.ij.vol.& cōſil.
clxx.eo.vol.col.pen.extēdit.d.l.curabit, qn̄ quis promiſit tm̄ uē
dere, licet non uendiderit & d.l.curabit, & procedit in ceſſiona
rio eſt deciſ.cōſilij Neapo.in ord.xcj.circa fi. Et ad oēs ꝯtractus
correſpectiuos extendit Cor.ꝯſi.cxlv.in hac ꝯſultatione.ij. vol.
& cōſ.lix.placet.iij.vol.diſputat, an veniāt a tpe traditionis, uel
perceptionis fructuū, & quid ſi fructus nō fuerunt percepti, ſed
potuerunt percipi, & quid ſi res eſt ſterilis de quo in cōſi.Soc.&
quid ſi intereſſe nō eſt in uſuris, ſed aliunde in d.conſ.lxa.& per
Abb.& Dec.in c.cū venerabilis, de except.in glo.in uerbo, bo-
18 næ fidei. † Nec dicat in ceſſionarium non trāſiuiſſe ius exigēdi
dictū intereſſe, quia immo tranſit cū ſua cā, ut eſt tex.in l.nomē
debitoris, in prin.& in §.j.ff.de leg. iij. per quæ iura ita cōſuluit
19 Lud.Rom.conſ.xxxviij.& cōſi.cxxxv.pro deciſ. † Vnde ſicut po
terat Frāc.illud intereſſe lucrari, ita ēt ceſſionarius q; habuit oīa
iura

Iura ceſſa ex cā oneroſa non aūt lucratiua, & tunc non uenit in
dubium, q̄ ceſſionarius gaudeat eodem priuilegio quo cedēs,
vt concludit Lauren. de Rodul. in ſuo tract. de vſu. in iij. par. in
20 iiij. dubio prin. Quod autem creditum fuerit cauſatū contem
platione precij, cōſtat tam ex dicto laudo emologato, & appro
bato, & iuſo vallato per partes, q̄ ēt ex cōſenſu ſuperioris maxi
mè illius qui emanauit ad inſtā. Iulij ad. l. ex tinaui. C. de con.
ctah. ſtip. & alias narratiua, & geminata, & antiqua plenè pro-
bat ad. l. j. C. de plus pet. & Bal. in l. cum aliquis. C. de iu. delib.
21 † Quod ēt maxime arguitur ex vicinitate actuum, cū ea die de
qua facta fuit cōfeſſio Ioannis, eadē facta fuit promiſſio indē-
nitatis ad not. in l. ſi venti ff. de priui. credi. & in l. lecta, uerſic.
22 dicebā. ff. ſi cer. pet. cum ſi. † Præterea ſola narratiua ſuperioris
fundat intentionē ſicut in cle. literis, de proba. & ita in ſuperio-
re conſuluit Soci. iiij. col. conſi. lxxxia. vol. iij. & in Regina con-
23 ſuluit Pau. de Ca. in cōſ. xxxv. priuſquā iura fierēt. j. col. † Itaq;
ex hoc capite patet Franc. nullā uſurariam prauitatē commiſiſ-
ſe, ſed iuſtè fe. iſſe fructus ſuos, ſicque ſequitur laudum permit-
24 tentem acquiſitionem fructuum eſſe iuridicum. † Tertio prin-
cipaliter dicetur. q̄ ſi Franci accepiſſet iure pignoris feoda, &
fructus ſuos non feciſſet, cū adhuc creditum hmōi potuit dura-
re, quia tunc compenſatur creditum cū fructibus, ipſo iure quā
do fructus conſiſtunt in quantitate, ſecus ſi in frumento, uino,
& alijs ſimilibus, quorum conſumptio eſt neceſſaria, quia tales
fructus ſunt etiam tacite hypotecati. l. Paulus §. j. ff. de pigno. &
ita determinat Bald. in l. j. j. q. C. de pig. act. & non conſtat, q̄
fructus feudi, ſint in quantitate, nec q̄ ante ceſſion. fact. Ioan.
eſſent conſumpti, igitur poſſibile eſt Franc. remanſiſſe verū cre-
ditorem in pecunijs promiſſis mercatoribus, & debitorē in fru
25 ctibus. † Præterea aduertatur, quod licet probaretur fructus eſ
ſe in quantitate, & ſic ipſo iure fieri compenſationē, tamen illa
non habetur in conſideratione, niſi fuerit oppoſita, & alleg. in
iudicio, vel extra ſm Bart. qui cōiter approbatur in l. verum. ff.
de compen. & ideo creditū ante volun. declaratū eſt cōſide. abi-
le, & maximè in propoſito in quo partes illud approbant tā in
26 laudo, quàm in contractu, vt dicetur. † Ex quibus reſoluit pri-
ma difficultas vſuraria, q̄ dr̄ cāri a mala fructuū perceptione, &
crediti cōpenſatione, & propterea dictū creditu uerisſimū fuit
merito approbatu per partes, & ſic excluſa ꝯpenſatio, tā in ſnia
arbitrali emologata, & approbata iuxta. l. ne arbitris. C. de arb.
27 quam etiā in contractu cenſuali de quo dicetur. † Inſuper quā-
tum attinet ad præfatū principalem ꝯtractum cenſus lē dicetur
ipſum eſſe optimum, & de iure plus quàm licitum. Nam ſuppo
nit creditum decem millium duca. cum quo, tanquàm p̄cio, em
ptus eſt cenſus mille duc. ſuper feudo, & non in perſonā Iulij q.
ꝯctus eſt de iure permiſſus, ut no. Inn. Io. And. & cæteri in c. i ci
uitate de vſur. & per Old. ꝯſ. ccv. vniuerſis, & clarius per Per. de
Anch. i ſua diſputa. antiquis, & modernis tēporibus inſolut. qō.
in quarto caſu, & per Laurentiū de Rodul. in ſuo tract. de vſur.
28 in ij. parte, in xviij. q. & p oēs Sumiſtas. † Cōtractus cēſualis. n.
eſt, qn̄ quis alienat oē ius quod habet in re, ſiue ſit directū, ſiue
utile, & ſuper illa ꝯſtituit oēm cenſum. Soc. ꝯſ. clxvij. in ij. vol. in
29 pñti conſulta. † Et ſi qua dubietas eſſet, tollitur p extrauagā. Ca
lixti, Marti. & Nico. q̄ procedūt declaratiuè, & ſunt generales,
30 ad. l. ſi. C. de legi & per Lud. ꝯſ. cclx. in caſu propoſito. † Nec ob
ſtat, q̄ non permittat ad a. pro centenario. Tū quia illa Calixti
refert ſe ad conſuetudinē q̄ in propoſito eſt probata de decē p
centenario. Tum ēt quia illa Nico. expreſſe cōcedit ad. x. pro cē
tenario, & loquitur p̄ciſe in locis Hiſpaniæ, & p̄cedit in ſiue di-
ſpoſitiuè & declaratiuè p uerbū decernere & declarare, & ſm
iſtas extrauag. pluries Rota iudicauit, tū deniq; quia idē de iure
cōi, defendi p̄t vt clarè colligitur ex his q̄ ponit Lau. de Rodul.
in ſuo tract. de vſur. in ij. par. in aij. q. vbi loquitur exēplatiuè de
cenſu vnius floreni pro decē & ſic ad decem p centenario Rur
ſus extrauag. Marti. relat. per aliam Calixti etiam permittit ad
31 decem pro centenario. † Non obſtat q̄ uendens cenſum ſuſce-
perit omnem caſum fortuitum, quia hoc eſt de iure permiſſum
ut plenè no. in l. iiij. §. quæſitum. ff. ſi quis cauti. licet non permit-
teretur quoad totalem interitum feudi cuius periculum eſt em-
ptoris cenſus, ut no. Inn. & alij in d. c. in ciuitate quod non fuit
32 hic. † Non obſtat q̄ precium non fuerit numeratum, tum quia
cum uerum ſit creditum igitur fingitur numeratio ſicut in da-
tione in ſolutū. l. ſi prædium. C. de euict. tum etiam quia & ſi nu
meratio non interuenerit adhuc ceſſat præſumptio fraudis uſu
33 rariæ. † Hinc videmus q̄ diſpoſitio. cap. ad noſtram de empt. &
vendi. & c. illo vos de pig. procedit cum pecunia numerata eſt
ſecus ſi pro credito daretur aliquid in ſolu. quia tunc modicitas
precij & pactum de retrouendēn. non arguerent contractū uſu
rarium, ut conſuluit Fulg. conſil. cxxxiiij. in q. verſa. in ij. col. qd̄
ſequitur Dec. in conſi. clxvij. ij. & iij. col. Nec etiam dicatur cre
ditum decem milium duc. non fuiſſe verum, nam aut dicitur nō
uerum quia non conſtat Franciſcum fideiuſſorem ſoluiſſe mer-
catoribus, & hoc eſt falſum, ut patet ex ſententia arbitrali, &
ideo non conſtat Iulium ſatisfeciſſe. Aut dicitur non verum q̄a
extenuatum per perceptionem fructuum & hoc eſt falſum, ut
ſupra dixi. Itaq; originale creditum eſt uerisſimum & illud fuit
in contractu pro vero precio cenſus appoſitum, ex quibus infer
tur q̄ nō ſumus in ſola confeſſione crediti facti, in qua forte nō
loquuntur bullæ præfatæ, ſed ſumus in vero & indubitato cre-
34 dito habente notorium primordium ueritatis † quod quidem
merito & in laudo & contractu concorditer comprobatur. l. pu
blia. in fi. ff. depoſi. vnde ſuppoſita ueritate crediti fortius proce
dunt dictæ bullæ ad remouendam ſuſpitionem vſurariam, quā-
do res reperitur penes creditorem ad ſui cautelam iuxta præal-
35 legata conſilia. † Nec obſtat quòd in Ioannem fuerit facta ceſ-
ſio ſine precio. tum quia veritas eſt in contrarium, quia Ioannes
veriſimiliter ſatisfecit mercatoribus quibus Franc. erat obliga-
tus, tum quia ſatis eſt ceſſionem fuiſſe bonam & per partes &
arbitros admiſſam, nec curo an ex cauſa donation. vel vēdition.
iuxta not. in l. ab Anaſtaſio. C mand. & præſumptio vſurarum
non poterat cadere in Franciſco fideiuſſore mercatorum ut ſu-
36 pra. † Præterea aduertendum q̄ in propoſito non agitur ſi cre
ditum fuit in fructibus conſumptum & ſi inde uſuraria praui-
tas fuerit perpetrata. Sed tantum agitur de validitate contra-
ctus cenſualis ſuper quo duntaxat luit pronunciatum, ad cuius
ualiditatem, partes ſupponunt neceſſaria ſcilicet precium decē
milium duc. Item & res, ſ. cenſus mille duc. iuxta no. in d. cap. in
37 ciuitate cum alijs præalleg. † Et ſi dicatur precium non fuiſſe
verum immo nullum tanquàm conſumptum in fructibus, dico
ex hoc non cauſari contractum uſurarium. Nam ſi indebitè cō
fiteor me debitorem in mil. pro quibus vendo tibi domum. Nul
lus dicet, contractum eſſe uſurarium, quamuis enim deficiat in
materia quia precium erat alienum, tamen non deficit in for-
ma. Ideo agitur condictione ſiue cauſa, uel alia via ordinaria, ſe
38 cundum Bal. in l. j. ad fi. C. de pigno. actio. † Clarum enim eſt,
poſſe rem emi ex pecunia uſuraria & aliena, & validus eſt in ſe
contractus quamuis contra emptorem agi poſſit hypotecaria,
uel offic. iud. iuxta glo. fi. vbi Io. And. & alij in c. cum tn. de uſur.
& Lap. alleg. lxxiiij. vbi etiam determinat in iij. colum. † q̄ non
39 poſſit contra ementē agi hypothecaria niſi prius diſcuſſis prin
cipalibus, & ſic hæredibus Franciſci a quibus poterunt dictum
creditum recuperare. Itaque contractus in ſe eſt optimus & me
rito debet canonizari, quia habet ſua ſubſtantialia. † Nec rele-
40 uat, q̄ dicatur habere radicem infectam, nam immo habet radi
cem perfectiſſimam quia partes præſupponunt pro conſtanti
precium in credito decem milium duc. unde talis confeſſio tol-
lit omnem difficultatem iuxta. l. generaliter. C. de non nu. pec.
41 † Et tanto magis quia dictum creditum fuit in laudo fundatū,
quod laudum fuit emologatum & iuramento uallatum ad. l. ne
in arbitris. C. de arbi. & ſuper quo laudo ſententia lata in Rota
tranſiuit in rem iudicatam, ita q̄ tanto fortius præſumitur pro
42 ueritate dicti crediti. l. ingenium. ff. de ſta. homi. cum ſi. † Et ni-
hilominus ex abundanti patet dictū creditum habere primor-
dia veritatis deſcendens a primis ueris contractibus in quibus
Franc. fideiuſſor nihil peccauit, ut ſupra dixi & quamuis idem
Franc. & eius ceſſionarius fructus perceperint, tamen non pro-
pterea creditum fuit conſumptum, vt ſupra. inter quæ illud ma
xime conſideretur q̄ creditum non potuit eſſe compenſatum
cum fructibus parte non allegante vt per Bart. in d. l. verum. de
compen. vnde cum partes illud expreſſe approbent, tam in lau-
do quàm in contractu patet illud eſſe in conſideratione, & ideo
agant aduerſarij ad dictos fructus contra hæredes Ioannis qui
ſunt bene ſoluendo, cum contractū, vt dixi impugnare non poſ
ſit. † Vltimo ēt attendatur q̄ quāuis materia ſit clara vt contra
43 ctus iudicandus ſit licitus tanquàm carens oī vſuraria prauita-
te vt ex præmiſſis patet, nihilominus qn̄ eſſemus in dubio quod
negari non pōt omnino præſumendus eſt contractus licitus &
permiſſus arg. l. merito. ff. pro ſoc. & in terminis firmat Bal. in l.
rogaſti. §. ſi tibi. ff. ſi cer. pet. maxime ſtante laudo approbato &
emologato a partibus, nemini dubium quin tribuerit nullam
cauſam

cauſam credendi, & iſta ſufficiant omiſsis alijs quampluribus
quæ poſſunt adduci, Ex quibus concluditur ſententias tam pri
mi auditoris quàm etiam Reuerend. Cardinalis eſſe iure meri-
to confirmaũ. Pariſ. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Habens ius in re, uel ad rẽ poteſt illi expreſſè, uel tacitè renũciare.*
2 *Renunciatio tacita, ita præiudicat, ſicut expreſſa, & nu. 3.*
4 *Renunciatione, beneficium uacare dicitur, & nu. 5.*
5 *Quando per ſuperiorem fuit admiſſa.*
Renuncians beneficio ad illud uenire non poteſt.
6 *Renunciatio non trahitur ad ignorata.*
7 *Scientia ex modicitate temporis actus ad actum præſumitur.*
8 *Præſens & non contradicens, an ſibi præiudicet.*
9 *Facilius præſumitur renunciatum iuri ad rem, quàm iuri in re.*
10 *Conſentiens prouideri alicui de beneficio in quo habet ius uidetur illi renunciare.*
11 *Præſentes & tacentes uidentur conſentire, quando illi actui congregantur, prout ſinguli & ut de collegio.*
12 *Actus faciendus cum conſenſu alicuius, dicitur ad illum ſpectare.*
13 *Conſentiens actui ſua iura dicitur perdere, & fortificare aliena.*
14 *Habens ius beneficio, ſi eo præſente & tacente de illo prouidetur alteri ſibi præiudicat, & dicitur renunciare. & nu. 5.*
15 *Ex quo cum præſentia, & taciturnitate interuenit alius actus.*
16 *Cardinales in conſiſtorio contradicunt, quando proponitur aliquid tangens ius ipſorum.*
17 *Præſens, & tacens uidetur conſentire. quando fit actus quem contradicendo poteſt impedire.*
18 *Maximè quando agitur de præiudicio reali.*
19 *Cardinales ſolent contradicere, & loqui quando in conſiſtorio proponitur aliquid tangens intereſſe ipſorum.*

CONSILIVM LXXVI.

AN Capitula facta in conclaui ſint in obſeruantia,
& debeant in damnum tertij obſeruari, & ligare
manus præſentis Pontifi. omitto in præſentiarum
diſcutere, alias ſi opus erit dicetur, & pro nunc po
ſito pro conſtanti ꝙ ualeant, conſequenter ꝙ ipſorum uirtute,
potuerit expediri acceſſus, prout fuit expeditus in perſonam re
uerendiſsimi Cardinalis qui ec cũ acceſſus prædicti, uenire intẽ
dit ad dictum monaſterium ꝯ moderõu Abbatẽ, dr̃ ipſum Re-
uerendiſsi. uenire non poſſe, nec eſſe audiendum rõnibus in-
1 fraſcriptis. † Iure cautũ habemus ꝙ ille qui habet ius in re uel
ad rem ſuper aliquo beneficio, ſeu monaſterio &c. poteſt dicto
iuri renunciare, nedum uerbis expreſsis, ut hr̃ in toto fere titu.
de renun. in antiquis libr. vj. & in clemen. ij. q. j. cum alijs ꝯcor.
2 † Sed ẽt tacitè dictis iuribus renunciare pòt, quæ tacita renun
ciatio in ipſius præiudicium idẽ operatur ſicut expreſſa proue
de utroque eſt text. & ibi glo. & omnes ſcrib. in c. ex ore. de his
quæ fi. a maio. par. c. & not. in c. cum ueniſſent, circa fin. de inſt.
& de tacita renunciatione eſt text. in cle. gratię, & ibi ſcribẽ. de
reſcrip. & faciunt no. per Rot. in no. in ti. de renuncia. tertia in
3 ordine, & per Aegid. Belle. deci. j. † Ad quæ no. in c. ex literis,
de tranſac. & per Io. And. in c. in uoſtra, ubi ſcrib. de reſcrip. &
per eundem in c. ueniens poſt gl. de pręſcri. & not. in l. naturali
ter. §. nihil cõe. de acq. poſ. per gl. Bar. & alios in ij. lec. cum alijs
infinitis quæ ad iſtud poſſent allegari, in quibus expreſſe cauẽt
in præiudicium renunciantis tacitam renunciationẽ ita eſſe ua
lidam ſicut expreſſam, & per utranq; induci effectũ qui eſt ꝙ il
le qui renunciat ſiue expreſſe, ſiue tacitè, nõ pòt amplius redire
nec repetere renunciatum, ut hr̃ in c. quàm periculoſum vij. q. j.
4 & c. ij. & c. in præſentia, de renun. cum ſi. † Et ratio ſuadet, quia
talis renunciatio inducit ueram uacationem, ut habetur. vij. q.
j. §. ecce, & c. j. & ij. ut litè pend. lib. vj. & per Lap. allega. xiiij. &
5 per Rot. in not. deci. xxij. & deci. cccxij. & ccclij. † Et quia per
dictum Card. tacita renunciatio. d. monaſterij facta fuit præſen
te papa, & ſic præſente ſuperiore, & per ipſum ſuperiorem ad-
miſſa concluditur, ꝙ omni reſpectu fuit, & eſt ualida maxime
in præiudicium ipſius Reuerendiſsimi renunciantis tacite, &
per iſtud tolluntur ea quæ notantur in c. ꝙ in dubijs, de renun.
6 & in alijs locis ſuperius alleg. † Et quia in facto præſupponitur
dictum Reuer. ſciuiſſe uacationem. d. monaſterij, ad quod per
acceſſum poterat uenire. Item ſciuit prouiſionem de d. mona-
ſterio fieri in perſonam. d. præſentis Abbatis. & data ſcientia,
renunciauit tacitè, ergo ſtante renunciatione uenire nõ poteſt
7 iuribus. ſ. nominatis, † & per iſtud tollitur obiectum ꝙ poterat
fieri, ꝙ talis renunciatio non trahatur ad ignorata, ut no. in c.
cum inter pe. de renun. & in l. mater. ff. de inoff. teſt. cum ſi. Nã
hic fuit ſcientia expreſſa. Quæ etiam neceſſario præſumitur cũ
a tempore acceſſus uſque ad prouiſionem Abbatis cucurrerit
modicum tempus. ꝯſr non præſumitur obliuio per ea quæ no.
in c. peregre. ff. de acq. poſ. & l. j. C. de ſer. fug. cum alijs concor.
Difficultas erit ad oſtendendum ꝙ dictus Reuerendiſ. tacitè re
nunciauerit ad quod conſiderandum eſt ꝙ ipſe ſciebat, & noti-
tiam habebat de uacatione monaſterij prędicti. de ſuo acceſſu,
& de prouiſione quæ fiebat Mod. Abbati quæ coram ipſo, & a-
lijs Reueren. Car. facta fuit, ex quo prouiſio conſiſtorialis erat,
& ad talem effectum Reuer. Car. collegialiter uocantur ut uo-
tum, uocem, & auctoritatem præſtent his q̃ ibidem geruntur,
ut in facto hoc clarum eſt, & quia ipſe Reuer. d. prouiſioni Ab.
fuit pręſens, ad id uocatus, ut unus de collegio, uocem, & uotũ
ac auctoritatem præſtitit, & omnia ſciebat, non uideo quin ex
prædictis, quibus minime nec uerbis nec nutu ac geſtis aliqui-
bus ꝯdixit, † tacitè dicto acceſſui renunciauerit, per ea quę not.
8 in d. c. ea literis. de tranſact. & ibi glo. & per nota. in d. c. ex ore.
ubi Card. oppo. x. Abb. Imo. & dñs Benedic. dicunt tacitum cõ
ſenſum & reſpectu iuris in re, & iuris ad rem præſtans auctori-
tatem actui, inducere renunciationem, ita ualidam ſicut ſi fuiſ-
ſet expreſſa. & faciunt not. in d. c. quod in dubijs & in c. ad au-
dientiã de reſcrip. & in c. ueniens & c. ſane de renun. & no. per
Car. in d. cl. gratiæ co. ij. in prin. † Eo maximè qa facilius tolliť
9 & facilius induciť renunciatio iuris ad rẽ q̃ iuris in re, p ea q̃
not. in c. pe. de pbeu. li. vj. & in c. fi. de ꝯceſſ. pb. eo. li. & utroq;
caſu, ſufficit tacita renunciatio, ut expreſsè uoluit. Car. & Imo.
in d. cle. gratię & ſuperius dixi. † Prout ẽt qa ipſe Reue. ꝯſenſit
10 ut de d. monaſterio ꝓuideret d. Abbati quo caſu iuri qđ in illo
habebat renunciaſſe vr̃ ut eſt doc. Hoſt. Io. And. quos ſequunť
ibi. Im. do. Card. circa fi. & magis claſè do. Bene. in d. c. ea ore,
tenentes hoc de plano ꝓcedere in collatore. ut eſt caſus nr̃.
Prout ẽt, nã qñ aliqui ꝯgregãť prout ſinguli uel ut illi de col
11 legio, tunc pñtes & tacentes hñr pro ꝯſentientib. prout notãť
Mod. alleg. plura in c. cum oẽs. col. vj. de ꝯſtit. & latius in c.
nonne. col. pe. in prin. de pſump. & per Alex. in l. q̃ dotis col. ix.
ner. ſucceſsiuè. ff. ſol. mat. in caſu pñti reueren. Car. ita uocanť
& ad id fuit uocatus. d. Reuer. qui tacuit nec ꝯdixit, ꝯñr ꝯſenſit
vnde modo ꝯdicere non pòt. † Ad quę nã qñ actus dẽt fieri
12 cum ꝯſenſu alicuius, dictus actus dr̃ ad ipſum ſpectare, ꝓut uo
lunt Mod. alleg. iura in c. ea te. col. xiiij. de reſcri. & illo caſu
pñtia cum tali pſtatione ꝯſilij, & uoti hẽt uim interpoſitionis
auctoritatis, ut ẽ tex. in c. cũ dilecti ubi Abb. de reſcri. & ponũt
Mod. Seneñ. in l. ij. §. uoluntatis. ff. ſol. mat. cũ itaq; d. Reuer. p-
dictis interfuerit, mõ quo. ſ. ꝯſenſum & auctoritatẽ pſtiterit.
Nõ uideo quõ ꝯdicere poſsit, q. n. ꝯſentit ſua iura pdit & alie
13 na fortificat ut ff. de adm. tu. l. quidã decedes. cũ ꝯcor. alias per
me ꝯſulendo allegatis. † Pręterea in puncto vr̃ deciſ. clara Tan
14 cre. quẽ refert & ſequiť Arch. & do. Prępoſ. i c. ſi ſeruus. liiij. diſ.
ubi uolunt & ꝯcludunt ꝙ ſi aliqs hẽt ius in bñficio, & eo pñte
& tacente tñ de dicto bñficio fit colla. alteri. d. colla. eſt ualida
ex quo ille pñs & tacens qui hẽt ius vr̃ dicto iuri renunciare, a-
deo ꝙ ad illud non pòt redire, & licet Io. An. in mercuria. in re
gula q tacet ſentiat ꝯriũ, tñ ſniã & opi. Tancre. & Archi. eſt ue
rior & cõior, prout teneť p Im. in col. ij. & do. Bene. col. fi. in d.
c. ea ore. ubi referẽtes Tancre. reprobãt Io. An. & rñdent eius
motiuis ut ibi p eos, quãto fortius in caſu nr̃o in quo ultra pñ-
tiã & taciturnitatẽ interuenerint alia de qb. ſ. † Et ꝙ d. opi. Tã
15 cre. & aliorũ ſit uera vr̃ tex. iuncta gl. in uerbo regreſſum in ti.
quib. mo. feu. amit. in §. pterea. q̃ gl. ut ibi dñt Bal. Iſer. Alu. &
Propoſ. cõiter ab oĩb. teneť qñ cũ d. pñtia & taciturnitate inter
uenit alius actus, uult. n. ibi tex. ꝙ ille q hẽt ius ad feudũ ſi eſt
pñs, & tacet qñ dñs prouidet alteri de feudo ſibi præiudicat, &
renũciare vr̃, ita in caſu nr̃o in quo ultra pñtiã & taciturnitatẽ
interuenit alius actus, de quo. ſ. Et ex iſto tolliť obiectio, q̃ poſ-
ſet fieri ꝙ pñs nõ vr̃ ꝯſentire ĩ his q̃ ſibi piudicãt, nã hoc ꝓcede
re poſſet qñ ẽ ſola pñtia & taciturnitas, ſed ſi ultra pñtiã & ta-
citurnitatẽ interuenit alius actus, tũc pñs & tacẽs interueniẽte a-
lio actu vr̃ ꝯſentiř & renũciare. ita oẽs doc. p illũ tex. & gl. in d.
§. pterea. & plenè p Mod. poſt Ab. ĩ d. c. nõne. & p Bar. & oẽs a-
alios in d. l. quæ dotis. & in l. ſi filiusfamilias. ff. ad Maced. & p
Bar. in l. quo enim. ff. de noua. & in l. ſi tacens. ff. de conſti. pec.
& conſului alias. Sed in caſu noſtro ipſe Reuereñ. dum fuit pręſens & tacẽs, & ſciens, ſed ulterius ut unus de collegio ad id uo
catus, & actus ad ipſũ ſpectabat, expreſſe ꝯſenſit dãdo uocẽ, uo

tum,& præſtando auctoritatē,ex quib. non uideo quin mō con
ſenſerit,& quin nō renunciauerit,qua renunciatione ſtāte; mō
16 uenire contra non pōt.† Præterea prout mihi narratur in facto
ueriſsimū eſt ꝙ reuerendiſsimi Card. quando in ꝯſiſtorio præ-
ſente pontifice ſunt ꝯgregati & proponit aliqua collatio ſeu ꝓ
uiſio facienda alicui ſi aliquis Card.ſuper illa prætendit,ius illi
co ꝯtradicit,& eius contradictio, & ab alijs Reueren.& ab ipſo
Ponti.attendit̃ & executioni demandat̃,taliter ꝙ contradictio
illa impedit collationē & prouiſionē ad actū faciendi,& ſic ſæ-
17 pe ſæpius in facto hoc euenit,& ita fuit obſeruatū.¶ †Stāte iſto
reſultat diſpoſitio iuris, quæ habet ꝙ quotienſcunq; qs eſt præ
ſens alicui actui cui pōt contradicere & ꝯtradicendo illud im-
pedire ſi tacet & non contradicit vr̃ conſentire & approbare &
iuri ſibi cōpetenti renunciare, taliter ꝙ amplius ꝯtradicere nō
pōt ꝑ tea.in l.fideiuſſor.§.patri.ff.de pig. ponit Dec.& Io.An.
in regula qui tacet Bar.& oēs in d.l.quæ dotis. Abb.& Cano.
in d.c.nonne.& eſt cōis ſchola omniū docto.ut per Alex.cōſil.
j.iij.nol.& per doct.in d.§.prꝫterea.& quia prædicta ꝯcurrunt
in caſu oſo,ideo ꝯcluditur ipſum Reuereñ. non debere audiri.
18 † Et hoc potiſsimè,quia agitur de ꝓiudicio reali prout eſt not.
per Bar.in d.l.quæ dotis.& ibi Mod.& per Abb.& Mod. in d.
c. nonne.ubi Fel.col.iiij.uer.fallit primo.dicit circa præiudiciū
reale id procedere cōiter, ex quo tacendo vr̃ fraudulenter hoc
facere,quæ frans ēt alio non probato a iure pꝛſumit̃, ut ibidē
19 per eos allegantes plura iura.† Quibus nō obſtat ſi diceret ꝙ
ipſe Reuerend. tacuit & non ꝯtradixit propter reuerentiā quā
habebat in pontificē &c. Nā in facto talis obiectio ruit attēta
humanitate & urbanitate Pontificis cuius ſanctitati quiſq; ne-
dū Reueren.Card dicit & proponit ius ſuū.Itē tollitur attētis
his quæ per alios Card. fuerunt dicta & geſta quando tāgitur
intereſſe ipſorum, & in iure tollitur obiectio ex notatis ꝑ Mo-
der.poſt Bar.in d.l.quæ dotis & per Imo.in l.ſi cum dotē.§. eo
autem tempore.& per Moder.Senen.in l.ij.§.uoluntatē.ſol.ma.
& per Abb.& Mod.circa fi.in d.c.nonne cum alijs ꝯcor. Par.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia unita non conſideratur, quia per unionem amiſit nomen & titulum.*
2 *Eligens expeditionem per unam uiam non poteſt poſtmodum expedire per aliam & uariare,& nu.3.*
3 *Varius & contrarius repellendus eſt.*
4 *Via electa tibi pateat.*
5 *Contraria & inuicem repugnantia non poſſunt concurrere.*
6 *Eligens unam uiā uidetur alijs renunciare,ad quæ reuerti non pōt.*
7 *Quæ non ſunt conceſſa,denegata uidentur.*
8 *Quis an poteſt uti diuerſis gratijs ſibi conceſſis ſub eadem data.*
9 *Succumbens in una,an poteſt ſe tueri ex alia contraria.*
10 *Excommunicatus repellendus eſt.*
11 *Fraudantes in expeditionibus cameram, an carere debeant gratia. & nu.ſeq.*
12 *Gratia per ſolam ſignaturam perficitur.*
13 *Pluralitas non præſumitur.*
14 *Literæ expediantur ſuper ſupplicatione & gratia præcedente.*
15 *Delictum conſumatum ſubſecuta pœna non tollitur per pœnitētiā.*
16 *Gratia ruit propter falſam expreſsionem, qua papa fuit motus ad facilius concedendum.*
17 *Gratia ruit ſi uerus ualor non ſuit expreſſus.*

ONSILIVM LXXVII.

1 IN CAVSA † Iſta conſiderandum eſt, ꝙ licet
Iacobus aduerſarius ab initio potuiſſet expedire
in cōmendā,tamen hoc non fecit,expediuit enim
per uiā unionis,& cū iſta parrocchialis plebis fue-
rit unita diu de ſeptēnio,certū eſt,iſtā unitā non ꝯſiderari,cum
propter unionē nomen amiſerit & titulū ad not.in c.j.de relig.
do.c.recolentes de ſta.mo.& quæ in c.j.& ij.de reb.eccle.non
2 al.lib.vj.& quæ in c.ſuper eo.de præben.eo. lib.† Modo uolēs
uariare & expedire in titulum non pōt,cum titulus unioni con
tradicat.c.dudum.el.ij.ubi gl.& docto.de electio.c.propoſuit.
3 c.poſt electionem.de ꝯceſ.preb.† Et ideo tanquā uariua & cō-
trariua repellendua eſt.l.j.C.de fur.regula quod ſemel placuit.
4 de reg.iur.lib.vj.& quæ per Alex.conſi.cvij.ij.uolu.† Et uia ele
5 cta pateat uulg.l.ſi mulierē quod met. cau:† Iſta enim tanquā
contraria & in uicem repugnantia concurrere non poſſunt iur.
præal.& quæ in uulg §.nihil cōmune.& uulg.l.papinianus exu
6 lſicum uulg.† Eligendo enim Iacobus uiā unionis renunciauit
titulo,& ratio ad renunciatum remedium, currere non pōt, ita
Lud.& Bene.in ꝯſi.eccl.uerſi.quod ſm ubi in propoſito multa
7 adducit.Nec dicatur ipſum Iacobum poſſe uariare.† Quia con
trarium eſt ueritas,ut ſup.& in ſupplicatione non ſunt clauſulę
ex quib.uariatio eſſet ſibi conceſſa,unde cū conceſſa non appa
reat certe denegata cenſetur.l.unica.C.de cad.tol.§.ſed cum de
8 ficientis & uulga.c.ad audiētiam de dec.cum ſi.† Nec dicatur
ipſum poſſe uti diuerſis gratijs, ſibi conceſsis ſub eadē data &
unico contextu quo ſit, ut licet in una ſuccumbat tñ poſsit ſe
tueri ex alia ut per Rot.in antiq.ti.de reſcrip.deciſ.lix.& lxiij.
Nam aduertendum eſt,aliud eſſe diuerſum,& aliud eſſe ꝯtrariū
ſecundū uulg.gl.iur.ciuilis,unde fatendum eſt quē poſſe uti di
uerſis & ita procedant dictæ deciſ. contrarijs aūt ſecus, & iſte
eſt caſus ui iuribus præalleg.& faciunt d.deciſ.Rot.do.aſsignā
do rōnem dicunt,ꝙ pōt uti,eo quia ſunt diuerſæ,ſecus ſi eſſent
ꝯtrariæ,quando.n.contrariæ eſſent illis ꝯtrarijs uti non poteſt
ita dictæ deciſ. & ideo ſuccumbens in una non pōt ſe tueri ex
9 alia contraria.† Sed ſi eſt unio & titulus expreſſe ꝯtraria ſunt ut
ſup.deductū eſt, unde ſuccūbens in una alia illi ꝯtraria ſe tueri
10 non pōt per d.deciſiones Rot.& ex alijs ſi.allegatis.† Rurſus
aduertendū eſt ꝙ Iacobus uolēs fraudare camerā & officiales
& inducere papā ad facilius ꝯcedendum dixit ſe nepotē Cardi-
nalis & ſub iſta narratiua bullas expediuit quarū uigore poſ-
ſeſsionem d.plebis cepit quo fit ut uirtute decreti & ꝯſtōnis In
noc.& Alex.ipſo iure excōicationē incurrerit, unde tanquā ex
cōicatus repellendus eſt.c.poſtulaſti.de cler.excō.miniſt.& q̃
in c.j.de rep.& c.j.de exce.lib.vj.c.intelleximus.de iud.& quæ
11 in c.decernimus de ſent.exc.† Propt ēt quia tales fraudantes ca
12 rere debent grã & ꝯceſsione ut in d.decreto & ꝯſtōne.† Sed ſic
eſt ꝙ gratia & conceſsio perfecta fuit per ſupplicationē ſigna-
tam ut per Rot.in antiq.deci.lxxxvij.in ti.de reſcri.& ꝑ Io.An.
in nouell.in prin.lib.vj.Infertur neceſſario ipſum Iacobum ca-
rere debere cōmodo d.ſupplicationis & gratia, quo fit ut uir-
13 tute illius alias bullas & literas non potuerit expedire † Cum
enim expedire uelit ſuper.d.ſupplicatione,ex quo de alia non
apparet & pluralitas non prꝫſumitur uulg.c.in pñtia.de preb.
& c.cum Io.hæremita.de fi.inſtr.dicitur non poſſe ex quo eius
14 cōmodo carere debet.† Et cū careat ſuper eo quo caret expedi
ri litteras non poſſunt cū litteræ dependeant & expediant ſup
ſupplicatione & gratia pꝛcedenti, vñ in effecto prīcipali dene
gatur poteſtas expediendi dependens ab ipſo uulga.c.acceſſo-
rium.cū ſi.Infertur ex hoc ꝙ licet in ſecunda expeditione non
dixerit ſe nepotem Cardinalis tamen ex hoc ſupplicatio & grã
prima non reualidatur, cum enim illius uigore fraudādo came
ram &c.primas expediuerit literas illico ſucceſsit pęna irritās
15 dictā ſupplicationem & gratiā.† Et quia delictum fuit conſu-
matū & pęna habuit locū, concluditur ꝙ per pęnitentiā non
pōt tolli ior.uulg. potiſsimè in præiudicium tertij, cui fuit ius
quæſitū uulg.c.quāuis de repu.lib.vj.cum ſi. Et iō uariando &
faciendo ſecundā expeditionē non tollit pęnā exequutā, & eo
magis quia in ſupplicatione nō ſunt clauſulæ illæ permittētes
16 ꝯſtr narratiua non potuit mutari.† Ad quæ accedant not.in c.
poſtulaſti.de rep.& in c.poſtulaſti.de rep.& in c.ſi gratia.e.tit.
lib.vj.nam dicta qualitas nepotis Cardinalis induxit papā ad fa
cilius concedendum qui non conceſsiſſet ſi dicta qualitas non
fuiſſet expreſſa, quo fit ut impetrantē non iuuet.d.iuribus, &
quæ in c.ſi motu proprio.de præb.lib.vj. Si uerum in facto eſt
ut probatū prætenditur uerū ualorē nō fuiſſe expreſſum res eo
clarior reducitur ut gratia ruat per no.in c.in noſtra, de reſcr.
cū ꝯcor.hæc in præſentiarū occurrunt cū propter librorū ino-
piā materiā diffuſius uidere non potuerim. Par.Ro.

SVMMARIVM.

1 *Cardinalis non poteſt iudicari niſi à papa & ſuis collegis & non ab alijs.*
2 *Citatus à papa comparere debet,non ſi ab alijs.*
3 *Niſi coram illis quibus papa delegaſſet.*
4 *Alij ſunt iudices incompetentes Cardinalium.*
5 *Vocans Cardinalem coram incompetenti puniendus eſt.*
6 *Priuatur etiam commodo cauſa intentatæ.*
7 *Vocans al quem coram uetito iudice puniendus eſt.*
8 *Pœnitentia an iſtis caſibus admittatur & quando.*
9 *Contra ictos ita uocantes agi poteſt iniuriarum.*
10 *Iniuria eſt omne quod non iure ſit.*
11 *Contumelia afficitur uocatus coram uetito iudice.*
12 *Contumelia unde dicta eſt.*

13 *Iniuria illata dignitati eo grauior eſt.*
14 *Iniuriarum actio non datur niſi dolus intercedat, & nu. 15.*
15 *Dolus iſte conſideratur ex parte committentis iniuriam.*
16 *Dolus præſumitur in prohibitis in genere.*
17 *Item præſumitur quando qualitas facti illum præſumit.*
18 *Item præſumitur ex immoderatè geſtis.*
19 *Ignorantia etiam iuris in delictis excuſat, & melius. nu. 24. & nu. 25. 26. 27.*
20 *Declaratur quando & quo caſu iſtud procedat.*
21 *Dicentibus erraſſe non eſt parcendum.*
22 *Maximè exiſtentibus in loco in quo adeſt copia peritorum.*
23 *Dolus & bo. fides ut paſſiones animi, ex quib. probentur.*
25 *Facinus illicitum non excuſatur propter ignorantiam iuris.*
26 *Idem in prohibitis iure naturæ, & iure ciuili.*
27 *In iudicialibus iuris ignorantia non excuſat.*
28 *Declaratio l. in criminali. C. de iuriſ. om. iud. & nu. 8. & alijs præceden.*
Et in terminis. d. l. an requiratur dolus, uel error excuſet.

CONSIL. LXXVIII.

1 AD DVBII † Reſolutionē aduertendū ꝙ Cardinalis non pōt iudicari niſi a papa & ſuis collegis. Card. nec ab alio, ita Hoſt. & Io. in c. dilectus el. j. col. j. & ibi Card. in ij. op. de ꝑben. refert & ſequit Brixien. in uer. Car. uer. Cardinales ab alio, & Mil. in uer. Car-
2 dinalis & Fel. in rub. de maio. & obed. col. iiij. c. primum. † Vñ citatus a papa cōparere debet, ſ ab alio non. ita Barb. in tract. de præſtan. car. q. viij. col. v. uer. nec ob. tex. inferunt duo ꝙ iudex cōpetens ipſorū Card. eſt Papa uel quib. Papa delegaret ut in l. ſi qñ. C. de dila. & in d. l. in criminali. C. de iuriſd. om. iudi.
3 † Alij oēs ſunt incōpetentes quia nedū ꝓrſus ſunt alieni quod
4 ſufficeret ſed de uiſis eſt facta expreſſa prohibitio † quod magis importat per ea quæ no. in auct. habita. C. ne filius pro pa.
5 & in puncto ponit Saly. in d. l. in criminali in iij. oppo. † Vocās ergo & citans Cardi. corā incōpetenti patitur multas pœnas de quib. per Ang. per illū tex. in l. iniuriarū. §. ſi quis p iniuriā. ff.
6 de iniur. & inter alias priuat cōmodo cauſæ intentatæ. † ut habetur in c. ſi diligenter. de for. cōp. & eſt text. in d. auct. habita uerſi. qui uero. & melius in d. l. in criminali ubi Bat. Bal. & oēs & p Spec. in tit. de comp. iud. adi. §. j. uer. & breuiter, & uer. ſed
7 nunquid idē eſt in laico. ubi allegat alia iura. † Quæ lex in criminali procedit generaliter in quocunq; uocante & citāte aliū quēcunq; corā uetito iudice & incōpetenti, ut ibi dicit text. & Bal. in ij. notab. Sal. & alij ſcriben. quod maximè procedit in caſu nr̃o in quo eſt Cardi. cui ultra cōmunes prorogatiuas infinitæ conceduntur, ut in dicto tractatu, & alijs locis cōcor. Procedit inſuper & in quacunq; cā ēt executionis. ut ibi litera q. iudic do
8 oēs ſcrib. † Ab iſta pœna nō uideo quin aduerſarij citantes poſſunt excuſari cum eos non penituerit, ut uult. d. l. in criminali & caſu quo penituiſſet ſera eſt pœnitentia. ut p Bal. Sal. & alios
9 cōmuniter in d. l. in criminali. † Incurritur & alia pœna, ſ. iniuriarū, ut in puncto eſt gl. in d. l. in criminali, in uer. habeat. in fi. ꝙ alleg. tex. ita probantē in d. l. iniuriarū. §. ſi quis p iniuriā. ff. de iniur. quā gl. ab aliquo non reperio reprobatā, ſed cū ea oēs trāſire. & Sal. in d. l. in criminali. col. ult. in fi. q. eā refert & approbat pro qua in ſimili facit tex. in l. ſi uero. uer. quia ſanè. ff. qui
10 ſatiſd. cog. † Et pōt agi iniuriarū pro quo ēt facit nūa 16, nam omne quod non iure fit iniuria eſt l. j. in prin. de iniur. §. j. inſtit. eo. ſed talis uocatio nedū iure non fit, quinimmo fit contra ex-
11 preſſam iuris prohibitionē, ut ꝫ. ergo &c. † Ad quod nā ꝯtumelis p hanc uocationē & citationē illata fuit Card. quo caſu in-
12 iuriarū agi pōt. d. l. j. §. j. & in l. c. §. j. † Contumelia nanq; a contemnēdo dicta eſt. ut. d. iur. conſult. in locis prægalleg. uer. ſi contumeliā uūt. Sed per hāc uocationē Cardi. contēptus fuit ut ad
13 ſenſum patet ergo &c. † Et potiſſimè cū nedū perſonæ ſed dignitati Card. illata uideat, quo caſu a fortiori iniuriarū agi pōt ut no. in d. l. j. §. ad dignitatē. & faciunt no. in d. c. ſi diligenti. cū ſimi. & uide circa hanc materiā quæ ponit Guido papæ. in q.
14 cccxxxiiij. † Dubium ſecundum an & qñ actio iniuriarū nō datur niſi doloſè fiat iniuria, ſi allegaretur ignorātia præſtet excuſationē, poſſunt eñ dicere publicani ſe erraſſe credēdo clericōs cameræ habere iuriſdictionem etiam in Cardinales cū alias & ſi ignorantia iuris nō excuſet tamen ubi tractatus de excludē
15 do dolū præſtet excuſatione iurib. uulgar. † Circa reſolutionē cuius licet ex parte cōmittentis iniuriā requirat dolus. l. nō ſolū, in prin. & §. j. l. ſi quis ſeruū. ff. de iniurijs. l. ſi non cōuici. C. e.
16 inſt. de oblig. quæ ex delic. in prin. cū ſi. † Tamen quia ſumus in genere prohibitorū, & in his quæ generaliter prohibita ſunt dolus ſupra præſumitur, ut probatur in c. j. de reſcr. & in l. j. C. ad l. Cor. de ſicca. & in d. l. ſi nō cōuicij, & p Bar. in l. Aurelius. §. idē quæſijt. ff. de lib. leg. unde in caſu noſtro præſumitur do o ſe ipſos publicanos citaſſe Card. & iniuriā incidiſſe iurib. quib.
17 ꝫ. † Ad quod nā quando qualitas facti includit dolū ſemper ꝑſumitur. l. decuriones. C. ex quib. cauſis infa. irrog. l. quotiēs. §.
18 dol. ff. de prob. l. j. ff. de excep. doli. cum concor. † Prout ēt ex immoderatè geſtis ēt præſumit. l. creditor. §. Lucius. ff. de his quæ in frau. credi. Bar. in l. ſi. ff. de præto. ſtipul. in caſu noſtro, & qualitas facti, & immoderata ac repetita inſtātia publicanorum, cōtra Card. inducit dolum expreſſum nedū tacitum &c.
19 † Nec ob. ſi diceretur ꝙ ignorantia ēt iuris in delictis excuſat, cum in illis quælibet cā ad excuſationē recipiatur, & a dolo excuſet, iuxta uulga. gl. in l. ſi nō plagij. C. ad l. fabi. de plag. cū in
20 fini. concor. † Nā aduertendū etiā ꝙ in his quæ ſunt de genere prohibitorū dolus ſemper ꝑſumitur, ut ſup. dictum eſt, bene uerū in ꝯtrium recipitur probatio, & onus probandi ꝙ dolus non interuenerit incumbit delinquenti uidelicet, ꝙ errore hæc fecerit quod quidē coniecturis probandū eſt, & nedū una, ſed plurib. ut uult. gl. ij. & ibi Bal. & Sal. in d. l. j. C. ad l. Cor. de ſicc. & no. in d. l. ſi plagij, & in d. l. ſi non conuicij, in caſu nr̃o nulla ex aduerſo facta eſt probatio ex qua colligi poſſit cōiectura.
21 ꝙ errore hæc fecerint, unde. † Nam ipſis dicentib. erraſſe nō eſt credendū, nec parcendū, ſi enim hoc admitteretur, nullū delictum eſſet punibile cū ſemper delinquens poſſit dicere erraui, ut in puncto dicit Ang. & Bene. in d. l. ſi plagij, & hr̃ in c. j. de ꝑ
22 ſum. † Ad quæ quia nos ſumus in urbe ubi adeſt copia peritorū, quos conſulere potuerunt, ut per Bar. Sal. & oēs Mod. in d. l. iuris ignorātia C. qui admit. & nu. in l. uenia. C. de in ius uoc.
23 cum concor. † Dolus. n. uel bona fides ſunt paſſiones animi ꝗ ſoli Deo ſunt not. inſt. de actio. §. aliæ. unde per exteriora, & cōiecturas ſunt declarandæ. l. Labeo. §. idē tubero. ff. de ſup. leg. & p Ang. in d. l. ſi plagij, vñ cum multæ ꝯiecturæ ſint ꝯ publicanos, ut ā. ſequitur ꝙ iuuari non poſſunt dicendo ſimpliciter er-
24 raſſe. † Rurius tunc iuris ignorantia excuſat qñ eſt iuſta, ut puta qa dictū ius non eſt publicatū, ſed ignorantia nō eſt iuſta puta quia ius eſt publicatū, & notum ut in caſu noſtro, & fuit dictum in primo dubio iſto caſu talis ignorantia non excuſat, ita Sal. i l. Senatus, col. iij. uer. iuſta ūt. C. de his qui ſibi aſcrip. &c.
25 ¶ † Prout aduertendū ꝙ iuris ignorātia in delictis nunquā excuſat qñ quis facit illicitū, & prohibitum iure naturæ ut facere furtum, uel facere iniuriā, & ſic in caſu nr̃o, ita expreſſe, & i terminis Ang. in d. l. ſi plagij. col. j. dum diſtinguit, & Sal. in d. l. Senatus, in v. & vj. oppo. & melius in diſtin. ſua ſequit in puncto Cæpol. conſi. ſuo. xxj. in viij. col. uer. & ſi diceret, ubi multa ad-
26 ducit, & ꝯſi. xxiiij. in ij. col. ubi bene loquitur. † Ad quod ēt ſi non eſſemus uti ſumus, ut ſup. in prohibitis, & illicitis de iure naturæ, ſed de iure ciuili adhuc idē in caſu ꝑſenti, ex quo uerſamur in caſu dubio in quo dolus præſumit, & allegatio erroris iuris nō ſufficit, ita Ang. in d. l. ſi plagij, col. ij. & Sal. in d. l. Senatus, in diſt. & Cæp. in ꝑalleg. ꝯſilijs, unde ut excuſet opus eſt ꝙ cauſetur a cā iuſta alias ſecus. ita Sal. in d. l. ſenatus, in v. & vj. oppo; & in diſt. ij. p Ang. & Cæpo. ubi ſup. in caſu nr̃o iſta ceſſant,
27 ergo &c. † Præterea aduertendum ꝙ ignorātia, & cā iniuſta qñ que excuſat a dolo, & pœna in delictis, eſt uerū, & procedit qñ ſumus in extraiudicialibus, ſed qñ ſumus in iudicialib. & i bis quæ ſiunt in iudicio, tunc ignorantia, & cā iniuſta nunquā excuſat, ita Bal. in l. qui nō probaſſe, in ij. not. col. j. C. de calu. quē refert, & ſequit Alex. in d. l. ſi plagij, in addi. ad Bal. in caſu nr̃o, ita eſt qa iniuria hæc facta eſt in iudicio, & actu iudicialiter geſto. ꝯñr uerſamur ex̃ omne dubiū. ¶ An aūt in terminis. d. l. in
28 criminali, requirat dolus, uel error excuſet. Io. Petr. de monte Sperello, uer. extra gl. ibi, uidetur innuere ꝙ excuſat error, & dolus requirit quod tñ ſuperius deductu minus tollit. Par. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Solitum & conſuetum alicuius, in concedendis mandatis attendi debet.*
2 *Mandatum de prouidendo, non comprehendit tunc actu uacantem eccleſiam, & ſeq.*
3 *Prouidere & mandare prouideri differunt.*
4 *Mandatum & gratia ſumit uires à mente mandātis.*
5 *Mens & intentio potiſſimum attendenda.*

6 *Variatio fugienda in quocunque actu.*
7 *Mandans prouideri in genere & demum prouidens in ſpecie quod ſit attendendum & per totum.*
8 *Verba uacãte uel uacaturo ĩ mãdato de puidẽdo qualiter exponant*
9 *Mandatum de prouidendo in genere & in incerto, an comprehendat tunc uacant.*
10 *Et quid ſi nullus modus uacandi fuit expreſſus nec diſpoſitiuè nec conditionaliter.*
11 *Mens & uoluntas iudicis ex coniecturis probatur.*
12 *Mandans prouideri dans executorem antequam executor prouideat non prohibetur ipſe prouidere & locus erit præuentioni.*
13 *Habens mandatum de prouidendo debet uti diligentia.*
14 *Et ita negligens nullum conſequitur ius.*
15 *Intruſi allegantes ius tertij non ſunt audiendi.*
16 *Papa confirmando mandatum de prouidendo Cardinali, non propterea tollit eius poteſtatem.*
17 *Confirmatio non debet operari contrariũ eius ad quod emanauit.*
18 *Decreti clauſula ligat manus omnium.*
19 *Penes papam remanet maior poteſtas illa quam mandatario cõceſſit per indultum.*
20 *Gratia papæ non uidetur derogare indulto Cardinalis nulla de ipſo mentione facta.*
21 *Motus proprius non tollit defectum intentionis.*
22 *Nec tollit ius tertij.*
23 *Et ſi eſt procuratus, non præſtat robur procuranti.*
24 *Clauſula non obſtante non tollit ius tertij.*
25 *Quando ſubſtantia gratiæ eſt ſurreptitia, etiam clauſulæ ſurreptitiæ iudicantur.*
26 *Per clauſulam non obſt. quæ obſtantia cenſentur ſublata.*
27 *Derogatoria derogatoriarum non ita de facili cẽſentur ſublata.*
28 *Declaratio ad c. ſi apoſtolica de præben. lib. ſexto.*

CONSILIVM LXXIX.

1 ADVERTENDVM † eſt ꝙ ſolitum & ꝯſuetũ
Reuerẽ. ſao&. Quatuor fuit & eſt dare mandata
ad uacatura non aũt ad ea quæ tpe mandati uaca
bant actu, & ideo iſtud ſolitum & conſuetum attẽ
dendum. l. ꝙ ſi nolit. §. qui aſsiduã. ff. de edil. edic. & uulg. §. eq-
tij. & quæ plenè per Alex. in l. uel uniuerſorum. ff. de pig. act. &
per Fely. in c. ea literis de fid. inſtr. & in c. cum M. fer. col. iij. de
ꝯſtit. & Mod. in l. diẽ functo de off. aſſeſ. cum ſi. † Ad quod nam
2 non fuit intentionis ꝙ ueniret tunc actu uacans, quia ſi iſtud
intendiſſet tunc prouidiſſet, non aũt mandaſſet prouideri Gu-
lielmi mandauit. † Et prouidere & mãdare prouideri differũt.
3 c. ſi tibi. c. ſi duobus de reſcr. in vj. c. cũ qui de pben. c. ſi ſoli. do
ꝯceſ pben. eo. lib. Et dictũ mandatum non eſt intelligẽdum ꝫ
intentionẽ uoluntatem & mentẽ mandantis per ea quæ no. in
c. ad aures. de reſcri. & eſt tex. in c. ſi. de præben. per Ion. in c. ij.
de ꝯceſſ. præben li. vj. c. qa ſępe de pręben. eo. li. uerſ. nos dubi-
tationẽ. † Ab intellectu. n. & uoluntate mandãtis ſumit uires
4 mandatũ & gratia Inn. in c. cũ eccleſiaſticę de excepe. † Mẽs. n.
5 & intentio attendenda eſt. c. cũ ideo. ubi Io. And. & c. ſi. de præ
ben. cle. ſi Romanus cũ ſi. † Ad quod nã illico ꝙ reuerẽr. Car-
6 di. ſciuit uacare ꝯtulit quo attento oſtendiť clare uoluntatẽ &
intentionẽ. d. Reuerẽ. non fuiſſe in dicto mandato cõprehen
di eccleſiam de qua agiť aliàs in ipſo daremus uariationẽ & ꝫ-
rietatẽ quod nõ eſt dicendũ regula qđ ſimul de regu. iur. c. qua
7 liter & qñ. de accuſa. l. j. C. de ꝯdi. indebi. cũ ꝯcor. † Et facit qa
mandauit prouideri de uacã. in genere & demũ prouidit in ſpe
cie. & ideo ſpecies derogat generi, licet de genere non ſit facta
mentio. d. c. dudũ. §. attendentes. c. ꝗuis. el. ij. de præben. lib. vj.
8 regula generi. de reg. iur. † Ex iſtis infertur ꝙ illa uerba uacante
uel uacaturo exponenda ſunt uel pro uacaturo attẽta dicta mẽ
te Reuerendiſsimi quo ꝯſiderato alternatiua exponiť pro. i. ut
in ſimili attenta uoluntate executoris uolunt poſt alios doct.
Moder. pap. in l. pen. in viij. limita. C. de uerb. ſig. ad quæ plenè
not. in l. in ꝯditionib. primũ locum. ff. de ꝯdi. & demõ. cũ ꝯcor.
9 de mente attendenda in quacunq; diſpoſitione. † Prout ẽt nam
mandatũ eſt de beneficio in genere & in certo, ꝯũr ad uacãtia.
præ. dat. alias eſſe extendere ꝯſenſum. Card. ad nõ cogitata qđ
non eſt ueroſimile, nec admittendũ. l. ſi per errorẽ. ff. de iuriſd.
10 om. iud. cum uulga. † Facit ẽt regula Cancellar. in ordi. xlv. ea
quo nullus modus uacandi fuit expreſſus. nec diſpoſitiuè, nec
ꝯditionali, & certe ſi Reuerend. ſciuiſſet tunc uacare & modũ
uacationis de facili non ita ꝯceſsiſſet, unde non debet uenire. c
11 poſtulaſti. de reſcript. cum ſi. † Ad probandum dictã uoluntatẽ
& intentionẽ Reuerẽd. pr̨edicta inditia & ꝯiectur̨ ſufficiũt &
plenè probant. l. non ois. §. a barbaris. ff. de re iud. c. ſi. ubi Inn.
ꝙ metus cã. & ibi Hoſt. Bar. in l. ſi qs ea argentarijs. §. pen. ff. de
eden. Fede. ꝯſi. cxiiij. & per Mode. in c. qa uerisiſe. de pſu. Licitè
igiť pdicta ꝯſideratis potuit Reuer. ꝯferre nõ obſtante manda
12 to aſſerto. † Ad quod ẽt nã mandauit prouideri & executorem
dedit ad prouidendum quo caſu licet ueniſſet tunc uacans, tñ
anteq̃ executor prouidiſſet, licite potuit Cardinalis prouidere
ea quo pueniť executorem & locus eſt puentioni, ut dicit Rot.
in auct. ſub tit. de pben. a axiij. xxvij. & axaiiij. & in no. eod. tit.
xvj. Licet de more. ad quæ tex. in c. dudũ. §. nos attendentes. &
c. ſi a ſede. de præbe. li. vj. & per Card. in clemen. j. §. ſecus. col.
ij. & iij. de conceſ. præben. & quæ not. in c. ſi pro te, de reſcrip.
13 lib. vj. & c. dudum. uerſ. nos. de præben. c. ꝗuis, eo. ti. † Prout ẽt
Gulielmus habens mandatũ nullã fecit diligentiã nec accepta
uit, ergo per ea quæ not. in c. capitulũ. de reſcr. c. ſi clericus. de
præben. li. vj. c. ſi tibi. in ſi. de reſcr. & per Rot. in antiq. axij. alias
14 de ꝯceſſ. præben. xaj. † Cum igitur dicto Gulielmo nullũ cõpe
tat ius ea aſſerto mandato cuius uigore non acceptauit nõ ob-
tinuit ſibi prouideri per executorẽ nullas fecit diligentias, nõ
poſſunt aduerſarij intruſi de eius iure dare & dando nõ debẽt
audiri per ea quę not. Bar. in l. ij. ff. de excep. rei iudi. & Dec. ꝯſi.
15 cxliiij. cum ſi. † Et cum iſti ſint intruſi & cum turpitudine alle
gent ius tertij non ſunt. audiendi, ut expreſſe uult Ioã. And. &
Cõpoſt. in c. mandatũ. col. iiij. uerſi. ſed forte. de reſcr. eo maxi-
mè in caſu nřo, cum nullum Gulielmo cõpetat ius, ut patet ex
16 antedictis, &c. † Supereſt tollere confirmationẽ Pontificis, quę
bene conſiderando in nullo habet obſtare prædicti, nã Ponti-
fex ꝯfirmando uoluit expreſſe ualidare quæ dictus Reueren. fe
cerat & adijcere robur & firmitatẽ ſm intentionẽ & mentẽ ip-
ſius Reuerend. patet manifeſtè ex uerbis dictæ ꝯfirmationis in
quibus nõ intendit modo aliquo derogare poteſtati & uolunta
ti dicti Reuerend. & hoc ſtãre Sequiť ꝙ dicta ꝯfirmatio in oib.
regulari debet ſecundum principale ſuum, regula acceſſoriũ.
de regu. iur. libr. vj. l. more & quæ. ff. de iuriſdict. omnium. iud.
17 † Si. n. alio modo intelligeretur, ſequeretur ꝙ operetur ꝫ eius
ad quod emanauit quod non dicẽdum. l. legata inutiliter. ff. de
leg. j. l. nam ad ea. de ꝯdi. & demon. primo ergo modo intelligẽ
do hř intentus ꝙ non debet eſſe in aliqua ꝯſideratione, ut. ã. qa
18 mandatũ principale ad caſum ncum nihil eſt. ¶ † Facit ẽt nam
Reuerendiſsimus habebat indultum in ampliſsima forma ꝯceſ
ſum a Leone in quo ſunt clauſulę fortiſsimę, maximè illę decre
ti, & ſimilis per quas ligatę ſunt manus oium uolentium ꝯferre
ẽt ipſiuſmet pontificis, ut eſt tex. in c. pen. de præben. li. vj. & ibi
Gemi. in ſi. & alij ſcriben. alleg. tex. in cle. cum ei quem in pri.
de ꝯceſſ. pręben. cũ ſi. quibus ſtantibus poſtmodũ ꝯferendo nõ
ualet collatio in præiudiciũ dicti indulti cũ papa illi noluerit
derogare, ut no. in d. iur. & per Gemin. in c. ſtatutum circa ſi. de
19 pręben. in vj. † Et ſi diceretur ꝙ penes papã remanſit maior pote
ſtas unde potuit. d. c. dudũ. §. nos attẽdentes cũ ſi. fateor qñ ha-
bere noluiſſet in caſu nřo noluit. unde &c. & ſic datur defectus
uoluntatis nõ potentiæ, ꝙ noluerit oſtendiť manifeſtè quia de
derogatione dicti indulti uerbũ nullũ quinimmo uoluit illud
ualidare & ꝯfirmare non aũt illi detrahere & derogare, & quia
uoluit ideo remanſit ualidum & firmũ & collatio papæ nõ erit
attendẽda ex defectu uoluntatis, ut no. doct. in d. c. dudũ. & in
20 d. c. pe. cum ſi. † Non ꝯceſsiſſet profecto papa dictã gratiam ſi
nouiſſet pręiudicium fieri dicto indulto ꝙ uoluit confirmare,
& ideo collatio pontificis non attẽdenda erit cũ de indulto nõ
facta ſit mentio nec cogitatio de ipſius derogatione, quod ſi co
gitaſſet papa non ꝯceſsiſſet ita in pũcto Gemi. in d. c. dudũ. col.
pe. uer. gl. in uer. ipſa, ad quæ not. in d. c. poſtulaſti. & ideo ꝯfir-
matio pdicta intelligenda eſt quatenus per eã indultui non de-
rogetur, ſi ita intelligatur tunc ſuperius dicta procedunt, ut mã
datum ruat & collatio facta per Card. ſit ualida. quatenus igiť
papa prouidit ſi actu uacaret intelligendũ eſt ſi mandatũ Car.
ad hęc ſe extẽderet per ſuperius dicta uel ſi ultra uoluit puide
re, dico ꝙ talis prouiſio non piudicat indultui pp clas indultũ
21 quib. non eſt derogatũ. † Non obſtat clã motus proprij, quæ li
cet tollat ſurreptionẽ non tñ tollit defectũ intẽtionis & mẽtis.
ut p doct. in c. ſi motu prop. de pbẽ. li. vj. in cle. ſi romanus põti
fex per Hoſt. & Io. And. in c. cauſamq;. de teſti. & ibi Mod. &
ſunt plures deciſ. Rot. in no. & antiq. & late p Fely. in c. ad aures.
22 & c. ꝯſtitutus. đ reſcr. & Belle. deciſ. cccclxxv. † Prout ẽt qa mo
tus proprius non tollit ius tertij & intelligendus eſt ſine præiu-
dici

diclo tertij,& ſic ſine p̄iudicio reuerendiſsimi,ut per glo.iij.in
d.c.ſi motu proprio & ibi Io.And.& ſcrib late per Fely.in d.c.
ad aures.col.v.& ſi diceretur ꝙ non eſt p̄iudicium Card.ut no.
in d.c.dudum uerſi.nos attendentes.circa medium Rñ. ꝙ non
23 procedit ex alijs.s̄.deductis &c.† Ad quod ēt quia motus prę-
dictus conceſſus ad merū intereſſe iſtius ſine aliqua rōne ꝯſide
rabili & immo tanq̄ procuratus non p̄ſtar robur ut in ſimi. de
lit.procurata.in l.ſi p p lit.ff.de excuſ.tuto.cū ſi.& in puncto p
24 Card.ꝯſ.cxlij.in fi. † Minus obſtat cl'a illa generalis nō obſtāt
&c.ex quo non tollitur ius tertij & ſic dicti Reuerendiſsimi de
quo nulla ſacta mentio ut late per Mod.in c. nōnulli.de reſcri.
& per Corn.ꝯſ.cccaliiij.in hac conſideratione.col.pe.j.uol.& ꝯ
25 xvij.Viſo.ij.uol.† Et quia dicta clauſula ſurreptitia eſt qñ ſu-
biecta gratiæ ſurreptitia eſt ut per Dec.ꝯſ.cxlij. ubi multa ad-
ducit in caſu nr̄o confirmatio haber defectum intentionis quo
ad derogationē indulti ut s̄. ita & clauſula non obſtante &c.
Prout ēt quia per dictā cl'am illæ obſtancię cenſentur ſublatę
quæ ex narratis poſſunt clarè colligi nō aūt alię ut per Belle.q.
27 cccxxxiij.† Ad quod ēt quia clauſulæ in indulto appoſitæ ſunt
fortiſsimę & derogatorię derogatoriarū quibus modo aliquo
non cenſetur derogatū ea uerbis appoſitis in dicta ꝯfirmatione
28 per ea quæ late ponunt Mod.in d.c.nonnulli. Nec p̄dictis ha-
bet obſtare.c.ſi apoſtolicæ de p̄ben.in vj.cum ſi. q̄a in diuerſis
terminis ad no.in §.nihil cōe & l.pap. Itē quia ibi aderat uolū
tas pōtificis in caſu nr̄o ceſſat,ut.s̄ & quia clauſulæ appoſitę in
indulto tollunt oēm aliam prouiſionem, vt. ſup. Paril.Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Gerens ſe pro uicario & ita reputatus poteſt aliqua gerere.*
2 *Dicenti aliquem fuiſſe uicarium incumbit onus probandi.*
Vicarius ſubſtitutus à primo an poſsit conferre, & per totum.
3 *Scriptura priuata ut fidem faciat,qualis debet eſſe.*
4 *Scriptura publica,ut probet quas ſolennitates continere debet, & nu.5.& alijs ſeq.*
6 *Rogitus eſt de ſubſtantia ad ſcripturam publicam.*
7 *Statur depoſitioni iuratæ notarij & non aſſertioni per eum factæ in ſcriptura.*
8 *Publicatio inſtrumenti eſt de ſubſtantia.*
9 *Variatio & contrarietas elidit probationem ſcripturæ publicæ.*
10 *Subſtitutio notarij eſt actus uoluntarius & non iuriſdictionis.*
11 *Scripta per notarium actuarium quando & quo caſu probat. & nu.10.*
12 *Vicarius generalis non poteſt conferre niſi expreſsè iſtud conce-datur.*
13 *Et ſi expreſsè cōceditur,id facit ut delegatus,& ad quem debeat appellari.*
14 *Referens probat,ut relatum.*
15 *Vnus uicarius non poteſt alium uicarium conſtituere.*
16 *Niſi de mandato epiſcopi,& nu.15.17.&.18.*
17 *In generali conceſſione non uenit poteſtas conferendi,& ſeq.*
18 *Poteſtas conſtituend.aliquem loco ſui quid importet,& nu.19.*
20 *Habens poteſtatem conferendi idoneis eius perſona induſtria ui-detur electa & ſeq.*
21 *Quando eſt electa induſtria perſonæ, impeditur ſubdelegatio.*
22 *Et quid ſi eſt in hoc data expraſſa facultat.*
23 *Habens poteſtatē conferendi idoneis an poteſt delegare.& n.20*

CONSILIVM. LXXX.

1 DIFFICVLTAS † Pręſentis cauſę tota ꝯſiſtit,
an ille N.aſſertus uicarius ſubſtitutus a do. Iaco-
bo habuerit ptātem ꝯferendi, & primitus aduertē
dū eſt ꝙ dictus.N.nō geſsit ſe pro uicario in dicta
dioceſi,nec uti uicarius aliquem actum geſsit,niſi tm̄ contulit
eccleſiā de qua in p̄ſentiarum agit̄, & cū non fuerit habitus uti
uicarius,ſumus ex̄ terminos deciſ.Rotæ primæ.in ord.in ti. de
offi. uica.in no.& eorū q̄ ponit Milus in uerec.uicarius.uerſ.ui
2 carius ſiue officialis.† Ex quo.n.a nobis negatur ꝙ fuerit ab ad
uerſarijs probandum eſt & per ſcripturā ut tenet Bal.in l.aliqñ
col.j.in fi.ff.de offi.proconſul.& lega.& ſentit Rot.in not.eod.
3 præallega.titu.deciſ. v. cum concor. † Et ſi ex aduerſo præſen-
taretur ſcriptura cuiuſdā Dioniſij,dr̄ fidem non facere, nā aut
ꝯſideramus eā uti priuatā.Et hoc attento cū careat ſubſcriptio
ne triū teſtiū & alijs ſolennitatibus de quibus in l.ſcripturas.C.
qui potio.in pign.hab.& per Moder.poſt Bar.in l.admonendi
ff.de iure iur.minime probat,ut no.in dictis iuribus & quę ple
4 nè per Moder.in c.ij.de fide inſtru.cum uulg.† Aut conſidera-
mus eam ut ſcripturā publicam, & hoc ēt attento non probat,
nec eſt in conſideratione,ex quo in illa deficiunt ſubſtantialia
q̄ neceſſaria ſunt ad eē & ualiditatē publicę ſcripturę.c.j.ubi Ab
5 ba.& Mod.allegantes deciſ.de fi.inſtru.† Publica.n. tunc dr̄ &
tunc probat qñ facta apparet in forma ſolenni & not. aliter.d.
c.j.cum ſi.in caſu nr̄o apparet defectus formæ & ſubſtantiæ un
6 de &c.† Defectus clarus eſt,quia. d. Dioniſ. tanquam notarius
non fuit rogatus,& rogitus eſt de ſubſtantia.ut in §.nos aūt.ibi
gl.& doct.in aut.de tabel.Bar.in aut. ſi quis in aliquo documē
to.C.de ede.Mod.in d.c.j.col.viij.circa fi.bene per Alex.conſ.
aciij.iiij.uolu.Super quæſito.concludens de neceſsitate deberi
apponi uerb.rogatus,ut ēt per Roma.in l.ſciendum.ff.de uerb.
7 & Mod.in d.c.j.col.antepen.uerſi.eſt uerū.† Et licet in calce aſ
ſeriæ ſcripturæ notarius aſſerat a partibus fuiſſe petitū &c. tñ
poſtmodum medio iuro examinatus ꝯ̄rium aſſerit, & dictę aſ-
ſertioni iuratę ſtandū eſt per Felyn.In c.Inquiſitionis. §.tertiæ.
de accuſa.col.ij.& in c.cum in tua.de teſtib. ex quibus patet de
8 fectum rogitus fuiſſe.† Ex alio ēt apparet defectus quia non le
ctum teſtibus,nec publicatum nec ſtipulatum,ut Ipſemet nota-
rius atteſtatur. Quo caſu nō potuit haberi pro abſoluto, nec p̄
bat ut per Bar.in l.ꝯ̄ctus.C.de fi.inſtr.per Abba.in d. c. j & Ibi
Moder.col. vj.uerſi.ēt requiritur. ubi plura accumulāt & ibidē
col.antepen.uerſ.eſt uerū.Debet.n.publicare notarius,ut dicit
gl.in l.fideicōmiſſa.§.j.de lega.iij.& per Ale. conſ.laiij.lij. uol.
9 & circa iſtud non eſt aliqua ꝯ̄rietas ipſius notarij.¶† Ad quę ēt
nam ex depoſitione ipſius notarij clare patet in alijs eſſe uarie-
tatem & ꝯ̄dictionē eorum quæ in aſſerta ſcriptura ꝯtinent̄,quo
conſiderato non uideo quam probationē faciat per ea quæ no.
in l.eos.ff.de fal.& in l.qui uaria.ff.de teſtib. & per do. Tinda.
In tracta.de teſtib. uarian.& quæ habentur in l.iubemus. C. de
10 p̄ba.& in l.trāſigere.C.de tranſact.† Et aduertat̄ ꝙ iſte actus
ꝯſtitutionis ſeu ſubſtitutionis uicarij non eſt actus iuriſdictio-
nalis & qui ſit fori contentioſi.Sed eſt actus uoluntarius & ex-
traiudicialis ut dicit Rot.in no.præalleg.deciſ.v.in j.dubio.Ex
quo Infert̄ ꝙ licet Dioniſius tunc eſſet actuarius cur̄. tñ ex hoc
nec plus auctoritatis nec plus fidei habet q̄ ſi eſſet ſimplex no-
tarius non actuarius nec ex hoc ſolennitas alias requiſita dimi
nuta eſt,nam illa qualitas actuariatus procederet in ꝯtentioſis
& iuriſdictionalibus non in uoluntarijs & extraiudi.ut eſt ca-
11 ſus noſter ut plene hr̄ in c.qm̄ ꝯ̄,de proba.cum uulga.† Nec p̄-
dictis pōt obſtare.l.in donationibus,& quę ibi no.cum ſi.C.de
dona.ex quo in caſu præſenti nō interuenerunt requiſita,& quę
in d.l.in donationibus.unde ut plenè per Moder.poſt Abb. in
12 d.c.qm̄ ꝯ̄.† Inſuper & ex alio aſſerta collatio facta a dicto. N.
fuit & nulla eſt & aduertatur nam uicarius generalis non pōt
ꝯferre niſi expreſſe ab epiſcopo hoc ſibi cōmiſſum ſit quia illud
13 ꝯferre nō uenit in gn̄ali.in c.fi.de off.uica.li.vj.cum ſi. † Et qñ
hoc expreſſe eſt uicario conceſſum & ꝯfert hoc facit ut delega-
tus non ut ordi.hinc eſt ꝙ ſi ꝯtingat appellari a dicta collatio-
ne appellatur ad epiſcopum nō aūt ad ſuperiorē ut oīa p̄dicta
probantur per Ge.poſt alios.in c.ij.de off.uica.li.vj.col.pe.uer
ſi.itē ſi epiſcopus & p Rot.in no.cod.tit.vij.i ord.& p Moder.
14 in rub.de off.delega.& in rub.de offic.eius cum ꝯcor. † Infert̄
ex hoc ꝙ dicto.N.ſubſtituto non fuit expreſſe data dicta pote
ſtas ꝯferendi,ut patet ex tenore dictæ ſcripturæ ꝯñr non uenit
in illa gn̄ali iuribus præalleg.Et ſi diceretur ꝙ eſt data expreſſe
ex quo Iaco.ſubſtituit eum ſimili poteſtate ſibi data &c. l. aſſe
15 toto,cum uulga.de hęredi. inſtitu. † Aduertatur nam de iure
unus uicarius regulariter non pōt facere aliū uicariū.c.clericos
de off.uic.Bal.in d.l.aliqñ,& licet doctor.in c.j. de off.uic.l. vj.
uideant̄ in hoc in aliquib.caſib.ꝯ̄dicere.Tñ ſequentes cōes opi
niones non pōt niſi hoc habeat in mādatis,& illud faciat de cō
ſenſu epi,& ex iuſta cā neceſſarię abſētię,ut expreſſè tenet Ho-
ſtiē.in d.c.j.dicēs Ita ſeruari de ꝯſuetudine,& non alr̄,& ibi Io.
An.col.ij.uer.in gl.officialis,Pet.de Anc.& Gemi.col.ij. in fi.
& col.iij.in prin.& eſt deciſi.Car.In cle.unica.de offi.uica.col.
antepe. circa fi.& Rot.in no.in ti.de offi.vic.iiij.in ord. in caſu
16 nr̄o nullibi ꝙ fecerit ex eā abſentiæ neceſſariæ vñ &c.† Ad qd̄
deciſio milis in uerſi.uicarius,uer.uicarius epi,& magiſter Ste
ph.Aufre.in q̄onibus ſuis.q.xxxvj.ꝯcludētes uicariū nō poſſe ꝯ
ſtituere aliū niſi de mādato epi ſpāli,& iſto caſu nō pōt in ſpūa
libus niſi hoc admittat ꝯſuetudo,ut ēt ꝯcludere vr̄ Ruia.in p̄al
17 leg.deciſ.iiij.& Gemi.in p̄alle.c.j.de offi.uic.circa fi.† Prout ēt
idē dicēdū.q̄a epūs hoc ñ ꝯceſsit nec mādauit bene dedit p̄tā

Iac.ꝯſtituendi loco ſui aliū uicariū ſeu procur.&c. Nō aūt ex-
preſſe ꝯceſsit ꝙ poſſet ſubſtituere cū ſimili ptāte ſibi attributa
uel ēt cū facultate ꝯferēdi, ſed tm̄ in gn̄e dedit ptāte ſubſtituen
di, quo caſu in iſta gn̄ali ptāte ſubſtituendi nō uenit ptās ꝯferē-
18 di q̄ mētionē ſpēalem exigit.d.ca.ſi.cū ſi.†Et illa uerba loco ſui
&c.nō ꝯcludūt,nā ep̄s ꝯſtituendo uicariū gn̄alē loco ſui &c.tn̄
ex hoc non eſt illi ita ꝯſtituto loco ep̄i data facultas conferen-
di.d.c.ſi.a fortiori minus in ſubſtituto a primo uicario conſti-
19 tuto auc.multo magis.C.de ſac.ſan.eccl. † Cōprobatur,& for
tius ac concludenter,nā ep̄s conſtituendo uicarium quē habet
notū,& ueroſimile eſt ꝙ de eo confidat dando illi gn̄ale man-
datū.Tn̄ nō uenit ptās ꝯferendi.ut d.c.ſi.& per gl.per illū tex.
in c.ſtatutū,de præben.li.vj.in gl.ſi.a fortiori cōſtituendo uica
rium,& dando eidē ptātē ſubſtituendi alium in iſta gn̄ali ptāte
conceſſa ad ſubſtituendum non debet uenire ptās conferendi
alias ſequeretur ꝙ plus ueniret,& tranſiret in ſecundariū uica
riū nō notū,& acceſſoriū q̄ in primū ꝯſtitutū ꝫ oēs regulas,&
20 cōes concluſiones.c.acceſſoriū.de reg.iu.li.vj.cū ſuis. † Prout
ēt idē dicendū ea alio,nā ep̄s cōceſsit Iac.ptātē conferendi,&c.
perſonis idoneis quo caſu eius induſtriā eligit,ut dicit tex.in c.
21 is cui,de of.deleg.li.vj.†& ïō ipſe Ia.non potuit alteri hoc ſub-
delegare,ut no.ibidē & in l.inter artifices.ff.de ſol.l.j.§. ſinaūt.
22 C.de cad.tol.†Et ſi diceret iſtud uerū niſi a ꝯſtituente eſſet ex-
preſſe data ptās ſubſtituendi,nā tunc poſſ.d.c.is cui in ſi. iſtud
n.tollit ex no.ibi per Arc.& alios,& per doc.in l.a iudice.C. de
iud.& in l.more.& qs.ff.de iu.om.iud.q̄ a d.ca.in ſi.ꝓcedit in
delegato papæ tm̄ non in delegato ab inferiore, q̄ opinio in pū
cto iur. eſt uerisſima, & ea attenta nō ꝫdiceret ſuperius dictis.
23 †Tn̄ ſi quis uellet tenere ꝫriā opin. tanquā magis cōem adhuc
dr̄,& uerū eſt ꝙ deputatus ad cōferendū perſonis idoneis non
pōt ſubſtituere niſi expreſſe hoc ſit eidē a ꝯſtituēte demādatū
in caſu nr̄o nō eſt expreſſe demandatū,ut ſ.ergo.Ep̄s.n. dedit
Iac.ptātē conferendi q̄ñ ſumus in primo caſu.d.c. is cui.nō in
ſecundo poſito in ſi.Et illa poteſtas data per Epiſcopū Iac.ſub-
ſtituendi aliū loco ſui tanquā generalis nō ꝯprehendit mō ali-
quo ptātem conferendi.quæ expreſſa indigebat declaratione,
& ſub generali non ueniebat.d.c.ſi. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Regula de triennali unde habuit originem.*
Lis mota in caſu dictæ regulæ generaliter intelligatur.
2 *Dictæ regulæ effectus, an impediatur per decretum citationis non*
exequuta,& nu.12.& per totum.
3 *Regula,q̄ſta tuetur pacificè poſsidentes in negligentiā contumaciā.*
4 *Poſſeſſor pacificus multis modis conſiderat.& alijs ſeq.& nu.18.*
Vt ſi triennio exercuit curam animarum,& percepit fructus.
5 *Vel ſi per triennium contra ipſum lis non fuit mota.*
6 *Vel ſi non fuit facta moleſtia ſeu controuerſia.*
7 *Vel ſi alius triennio fuit pacificus,& nu.8.*
9 *Si poſſeſſor timens litem ſibi inferri fecit cauſam committi, & de-*
cretum citationis abſque tamen executione,an ex hoc non dica-
tur pacificus.
10 *Citationis exequutio reſpectu cuius requiritur actoris uel rei.*
11 *Innouata ex quo actu inducantur.*
12 *Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris.*
13 *Lis pendere quando dicatur.*
14 *Citatio an habeatur pro exequuta, ſi ſtat per aliquem quo minus*
exequatur.
15 *Iudex ſummariè ſe habet informare,an citatio præceſſerit.*
16 *Citationis commiſsio eſt quoddam præparatorium ad iudicium.*
17 *Dubitans & neſciens,an a impetrentur.*
19 *Iudicium ex quibus actis dicatur cœptum,& nu.20.*
21 *Decretum citationis non exequuta, nullam inducit controuerſiā*
ſeu iuris moleſtationem.
22 *Per actum abſtinentiæ tolli uidetur ſuſpicio præcedens inducta per*
impetrationem citationis.
23 *Conſilium mutare de bono in melius laudabile eſt.*
24 *Poſſeſsionis ius impeditur ratione incertitudinis.*
25 *Poſſidens an quis ca,inat,ſi fecit committere cauſam,& citationē*
impetrauit.
26 *Et quid ſi cauſa eſt commiſſa ſuper inſtationibus & moleſtatio-*
nibus.
27 *Actor merito quis dicat.& quid de eo qui fecit cauſam committe-*
re ſuper inſtationibus & moleſtationibus.&c.

CONSILIVM LXXXI.

1 ORIGO huius † regulæ tuentis pacificos colora-
tos poſſeſſores prodijt ex quodā decreto concilij
Baſilienſis edito in xx.ſeſsione.ann. 1435. quod
decretum tuebaē eum qui pacifice & ſine lite be-
neficium triennio poſſederit & expreſſe ſtatuit litem hoc caſu
intelligi debere ſi ad exequutionem citationis iuriſque ſui in
iudicio exhibitionem ac terminorum omnium obſeruationē
2 proceſſum fuerit.†Inſertur ſm̄ dictum decretum commiſsio-
nem citationis non exequutæ non impediſſe effectum dictę re
gulæ quę ꝯtenta erat habentem titulum coloratū pacificè poſ-
3 ſediſſe triennio & ſine lite dicto modo introducta.¶†Regula
prædicta a pluribus pontificibus & nominatim a Leone.x. in-
troducta tuetur eos qui pacificè poſſederint triennio habēs re
ſpectū ad fauorem eorum qui colorato titulo tāto tēpore paci
ficè poſsiderūt & ad negligētiā aduerſariorū moleſtantiū poſt
triēniū,ut eſt uidere ex tenore ipſius ad quæ no.in ſi.in cle.j.de
ſeq.poſſ.& fruc.Cum igiī in q̄ōne noſtra ipſe do. Iacobus fue-
rit pacificus poſſeſſor per triennium & nulla moleſtia iudicialis
uel extraiudicialis fuerit ſibi facta merito gaudere debere be-
4 neficio dictæ regulę.†Siue.n. cōſideremus pacificum poſſeſſo-
rem,iuxta no.per glo.& doc.in ca.commiſſa de elec.lib.vj ipſe
Iacobus talis eſt, cum triennio & ultra habuerit liberū exerci-
tium curæ animarum beneficij de quo quæritur, & omnia bo-
na ac fructus nēs,perceperit,ut eſt deciſ.Bellem.in ord.dcc.iiij.
5 †Siue ēt conſideremus pacificum poſſeſſorē iuxta terminos. d.
cle.j.de ſeq.poſſ.& fruc.& ibi gl.& ſcrib.poſt Abb.in adiec. ad
gl.dicendū eſt ipſum Iacobū fuiſſe pacificū cū ꝫ ipſum nō fue
rit mota aliqua lis ad quæ no.Ioan.de Imo.in c.ij.de renuncia.
6 †Siue ēt cōſideremus pacificū poſſeſſorē iuxta doctr. Pau.Car.
Pet. Anch.& aliorū in cle.gratiæ.de reſcri.ubi Imo.in ſi.uerbis
& doc in cle.ſi cū plures de præben.ubi imo dicendū eſt ipſum
Iacobū fuiſſe pacificū poſſeſſorē, nec.n.apparet durante dicto
triēnio ipſi fuiſſe factā moleſtiā ſeu ꝯtrouerſiā iudicialē uel ex-
7 iudicialē facti uel iuris.†Siue ēt ꝯſideremus pacificū poſſeſſorē
iuxta no.per Inn.in c.conſtitutis de appel.& per Bar.in c.acci
dentibus.de priuil.& per Rot.in antiq.in tit. de cau.poſſ.& ꝓ-
pric.in ti.iij.in ord.& Inn.de præben.dicendū eſt ipſum do. Ia
8 cobū fuiſſe pacificum poſſeſſorē triēnio prędicto.†Ad quę no.
per Bar.& repetē.in l.Celſus.ff.de uſucap. & in l. uim facit.ff.
de ui & ui arma.& in l.ij.& iij.ff.de act.emp.& melius in l. Me
uius.§.fundo.ff.de leg.ij. cū alijs ſi. † Obijcitur tamē ꝙ immo
9 non poſſedit pacificè, qm̄ timēs litē ſibi inferri obtinuit cām
cōmitti & citationē decerni.licet nō fuerit executa ex quo in-
fertur nō pacificè poſſediſſe cū lis caſu prędicto ſuper dicto be
neficio penderet per tex.in cle.ij. ut lite pend. † Quę licet re-
10 ſpectu rei exigat executionē citationis tamē reſpectu actoris
ut eſt in caſu nr̄o ꝯtēta eſt ſolo decreto citationis,ēt non execu
tę,ut p Rot.in antiq.in ti de dolo.& cōtu.aj.& in ti.ne lis.pēd.
iiij.diſ.& latè p Mod.in c.ſuper literis.col.viij.de reſcr.† Tolli
11 tur nāq; obiectio qm̄ prędicta ꝓcedunt quo ad innouandū &
quo ad diuerſos alios effectus ut no.doc.in d. cle.ij. & deciſ.ſ.
allegata.& per ſcrib.maximè Henri.boyc. in ca. cāmq; li.ij.de
teſti. † Reſpectu uero caſus nr̄i, hoc minimè dicēdu eſt,cū di-
12 cta commiſsio & decretum citationis non executę non muta-
uerit in aliquo pacificam poſſeſsionē dicti Iacobi qui fuit pa-
cificus poſſeſſor,ut ſ.& incluſus in terminis dictæ regulę cū re
manſerit in diſpōne iuris cōis tanquā ommiſſus.l. poſt dotē.ff.
13 ſol.mat.de quo iure cōi dicendū remanſiſſe pacificū ut ā. †Ad
q̄d nā ut lis dicaē pēdere in terminis.d.cle.ij.nō ſufficit ꝙ pars
ſciat ſe debere citari niſi uere ſit citata & ſic reqrīī aliqs actus
executiuus ultra ſcientiā.ut no.ibi Car.col.iij.in iiij opp. Ita in
caſu nr̄o ubi licet iſte ſciuerit decretā citationē,tm̄ poſt decre-
14 tā non fuit facta aliqua citatio nec ſcripta.†Nec obſtat ſi dice
rei ꝙ ſteterit p eū quominus ſcriberet ergo ſufficit ut eſt tex. in
d.cle.ij. q̄ a ꝓcederet obiec.qñ doloſè ſtaret,ut ibi tenet Car. ī
15 viij.opp.& ceſſat in caſu nr̄o, & ïō Imo.in d.cle.co.ij.ī gl.j.di
cit ꝙ iudex ſummariè habet ſe informare an citatio ꝓceſſerit,
& ſic iudic atū.& in gl.in uerbo poſtquā dicit litem incipere a
16 t pe citatiōis emiſſę & executæ.†Ad ꝙ nā in q̄ōne nr̄a nulla fuit
illata moleſtia d.Iac.& poſito ꝙ dubitauerit aduerſarios uelle
tētare & moleſtare ipſū & bonis reſpectib. fecerit cām cōmitti
& citationē decerni.cūtn̄ hęc nō fuerit not. aduerſarijs,nec fue
rit executa,ſed tm̄ fuerit q̄dam ꝓparatoria ī euētum continge-
tis

tis futuri belli ea iſtis nõ deſijt eſſe pacifica poſſeſsio qa nemo
uim uel moleſtiã intulit nemo turbauit,fateor eũ fuiſſe ſuſpen-
ſum & dubitantẽ uexationis & turbationis,unde licet proſpe-
xerit ſibi de iudice,tñ quo ad aduerſarios qui neſciuerut & ne-
glexerunt nulla cadit conſideratio quin poſſeſsio non duraue-
rit pacifica,eum nulla ea parte per aduerſarios fuerit turbata.
17 Dubitans.n.& neſciẽs ęquiparanť.l.manifeſtiſsimi.§.ſi.aut ne
18 ſciens.C. de fur. † Sit ergo ɔcluſio ꝙ licet iſte poſſeſſor ut ꝓui
dus q̃ſierit remedia ſecreta ad repellendã futurã uim ſeu mole-
ſtiã iudicialẽ uel extraiudicialẽ,nõ tñ deſijt pacificè poſſeſsio-
ni opponiť poſſeſsio turbata. Et iſta poſſent multa exẽplis co-
borari ea dictis doc.allegatorũ.ſ.dũ tetigimus qs dicať pacifi
cus poſſeſſor,& ex dictis doc.in l.j.C.de lite.ɔte.in c.j.eod. tit.
19 †Ad quòd uidemus enim ꝙ ꝑ libelli dationẽ factã iudici & nõ
parti, & ꝑ citationis decretũ ante executionẽ nõ dr̃ iudiciũ cæ
ptũ.l.libertus aduerſus.ff.de in ius uocã.& ꝑ doc.in rub.eo.tit.
ff.& C.& ꝑ Ang.in l.j.C.de iudi.in repetitione.qua ergo ratio
ne nõ dicet Iacobus pacificè poſſediſſe, licet obtinuerit decre-
20 tũ citationis a iudice ſuꝑ ɔmiſsione ſibi tñ præſentata.†Et be
ne faciunt no.ꝑ Mod.in l.ſi qs poſtea.ff.de iudi.& q̃ no.ff.rem
21 ra.hab.in l.amplius nõ peti. † Prout ẽt ɔſiderandũ, nã ex dicta
cõmiſsione & decreto citationis non exequutæ nulla apparet
mota ɔtrouerſia ſeu moleſtatio iuris quo ad pacificã poſſeſsio
nẽ ipſius Iacobi, iuribus uulga.minus ẽt apparet de aliqua cõ-
trouerſia facti, licet tñ dubitauerit inferri. Quibus ɔſideratis
ſemp durauit pacifica poſſeſsio.& conſtr ſumus in terminis re-
gulę,ut de ꝑdictis oĩbus hr̃ pulchre per miliũ ĩ uer.actor.uerſ.
ſi egit.& in uerbo turbatio,& q̃ no.Alex.conſi.liiij. Viſo teſtõ.
22 in ij.uol.late Mod.in c.cãmq; de reſcr.†Ad ꝙ ẽt quia illa talis
ſuſpitio q̃ cadebat tpe ɔmiſsionis impetratæ ſublata fuit cum
a proſecutione citationis & ɔmiſsionis ſe abſtinuerit & a tpe
decreti citationis , ɔſtr dictæ ſuſpitionis & dubitationis fuerit
decurſum trienniũ,dicendũ neceſſario remãſiſſe dictũ Iacobũ
pacificũ poſſeſſorẽ trienniio ꝑdicto & ſuſpitionẽ illã q̃ tũc erat
euanuiſſe,& ipſum diſceſsiſſe a dubitatione dictarũ turbationũ
futurarũ q̃ facere potuit ad ſui libitũ re illa exiſtente integra &
adhuc ſatijs minimè notificata.†Cũ bonũ ſit de bono in melius
23 mutare conſiliũ.l.nonnunquã.ff.de collatio.bon.& ꝑ Iſer.in ti.
quæ ſit prima cau.§ porro.& ꝑ Mod.in c.j.de iud.ubi pęniten-
tia admittiť in iſtis terminis. † Ad q̃ no.ꝑ Bal.in l. ſi ſit.§.j.ĩ fi.
24 ff.de leg.j.& per eundẽ in l.titius heres.ff.de act.emp.ubi rõne
incertitudinis,impediť ius poſitionis qñ poſsidẽs fundat ſe ſu
per iure incerto ita in caſu nr̃o turbatio futura & incerta nõ ha
bet infringere pacificã poſſeſsionẽ & certã.†Et ɔſideratis iſtis
25 ſemper remãſit pacifica poſſeſsio , nec in iure deciſum reperieť
per decretũ citationis obtẽtũ a poſſeſſore & nõ exequutũ ipſum
deſinuiſſe pacifice poſsidere & primũ pacificũ eſſe turbatum.
Rurſus ɔſiderãdũ eſt ꝙ iſte Iacobus ɔmiſit cãm ſuper moleſta
26 tionib.&c. & petijt ſilẽtiũ imponi aduerſarijs,quo caſu ſi illi cõ
paruiſſent efficerentur actores & ſua Iacobi petitio reſultaret in
uim exceptionis & attẽderet accuſatio naturalis illorũ aduerſa
riorũ.ut no.pulchre Dec.in c.in ꝑſentia.de ꝓb.coln.iij. in iuij.
no.ad quę no.in fi.per Henric.boych.in c.ſuſcitata de reſti.i in
teg.limitãdo.l.putæ §.fi.de exce.dol.quòd bñ facit in caſu nr̃o
ut non dicatur merus actor. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Penſio legitimè conſtituta debetur.*
2 *Et ad ſucceſſores tranſit ſi papa id mandauit.*
3 *Dũmodo quod bulla,ſucceſſori intimentur iuxta regulam cancelli,*
4 *Super beneficio reſeruata poteſt conſtitui penſio ſine conſenſu habentis reſeruationem,ſeu coadiutoriam.*
5 *Dies incerta pro conditione habetur.*
6 *Gratia conditionalis imperfecta eſt,ante purificatam conditionem.*
7 *Gratia conditionalis non afficit beneficium ante purificatam conditionem,& nu.10.*
8 *Gratia ſecunda purè facta pendente conditione prima gratia,prævalet eſto quod poſtmodum conditio purificetur.*
9 *Non enim trahitur retro in præiudicium ſecundi habentis gratiã puram.*
11 *Poteſtas in concedente remanet , non obſtante poteſtate conceſſa alteri.*
12 *Poteſtas & gratia conceſſa regulatur à uoluntate donantis eam.*
13 *Decreti clauſula,afficit etiam concedentem.*
14 *Fallit ſi decretum eſſet conditionale ante euentum conditionis.*
15 *Decretum regulatur ſecundum naturam gratiæ.*
16 *Decretum irritans non trahitur retro quando eſt appoſitum ſuper gratia conditionali.*
17 *Clauſula ex tunc,prout ex nunc, & econtra appoſita ſuper gratia conditionali quando operatur.*
18 *Et ſi eſt appoſita ad unum effectum an trahatur ad alios.*
19 *Et ſi conditio gratiæ eſt caſualis,& extitit,an trahatur ad tempus datæ,uel conditionis exiſtentis.*
20 *Et quid ſi decretum in ea appoſitũ eſt ſine clauſula retrotractiua.*
21 *Si extitit conditio,an trahatur retro & quo caſu.*
22 *Papa dominus eſt beneficiorum, & de eis,ſuo arbitrio poteſt diſponere.*
23 *Promiſſio prima regulariter debet ualere non ſecunda.*
24 *Fallit in caſu quando prima eſt conditionalis ſecunda uero pura.*
25 *Et quando ante purificatam conditionem prima fuit conceſſa ſecunda.*
26 *Fallit quando beneficium uacauit tempore ſecundæ & non tempore primæ.*
27 *Gratia de certo beneficio pleno,odioſa eſt.*
28 *Et reſtringi debet.*
29 *Gratia conceſſa propter ſeruitia fauorabilis iudicatur.*
30 *Gratia ſecunda nõ faciens mentionẽ de prima cenſetur ſurreptitia & ſic nulla.*
31 *Fallit quando prima continet ius ad rem de quo in ſecunda mentio non eſt facienda.*
32 *Item fallit quando in ſecunda ſunt clauſulæ tollentes ſurreptionem.*
33 *Prout fallit quando penſio in ſecunda gratia fuit conſtituta in curia in qua omnes erant præſentes.*
34 *Ignorantia probabilis in tacendo,tollit uitium ſurreptionis.*
35 *Idem ſi papa conceſſiſſet,etiam expreſſione facta.*
36 *Penſio conceſſa ut tranſeat ad ſucceſſores , quoſcunque capit ſucceſſores.*
37 *Regula de non tollendo ius quæſitum , intelligitur de iure quæſito purè non conditionaliter.*
38 *Gratia concedens coadiutoriam,facit illum ſucceſſorem alterius.*

CONSILIVM. LXXXII.

1 PENSIO †Octo ducatorum, canonicè per Alex.
ſextũ fuit ɔſtituta Anto.uehi.ſuper fructibus &c.
accedẽte: expreſſo ɔſenſu Bernardi forte, tũc ſacri
ſtæ dicti prioratus, & accedente cã iuſta ſeruitio-
rũ pluribus annis impenſorũ d. Bernardo per dictum Ant. per
ea quæ notant in c.fraternitatẽ,de dona.& per Old.ɔſ.ccxxvj.
Quidam epiſcopus.& Lud.Ro.in cõſi.ccclxi. Omnipotentẽ.
& Per.de Anch.conſi.ccxxvj.Quæſtio ꝓponiť,& Mod.in c.ad
audientiã.el.ij.de reſcri. † Quæ pẽſio ad ſucceſſores dicti Ber-
nardi bene tranſiuit & dicti ſucceſſores penſionẽ ipſam ſoluere
2 teneanť ex quo ut ad ſucceſſores trãſiret papa expreſſe diſpoſuit
ut patet in bulla & no.in c.niſi eſſent.ubi gl.de ꝓbẽ.& per Pau.
de Caſt.conſi.lj.Quia in exceptione,& plenè hr̃ in d. c. ad au-
dientiã.†A qua ſolutione ſucceſſor in dicta ſacriſtia nõ põt ex
3 cuſari,cũ bullæ prædictæ fuerint ſibi intimatæ per quòd ſatisfa
ctũ eſt regulæ cãcellariæ & ſumus in claro ꝙ a tẽpore ɔſtitutio
nis dictę pẽſionis & ſucceſsiuè intimationis ſoluere teneatur.
† Prædictis in iure & in facto ueris,non habet obſtare gratia ſi
4 ue reſeruatio conceſſa Ant. uiues ante ɔſtitutionẽ dictæ pẽſio-
nis ſuper dicta ſacriſtia,ex quo gratia ꝑdicta duo ɔtinet unũ ip
ſum Ant. uiues eſſe coadiutorẽ dicti Bernardi de qua coadiuto
ria in ꝑſentiarũ nõ eſt opus uerbũ facere.Secundũ dicta gratia
ɔtinet ꝙ ipſe Ant. uiues cũ dictã ſacriſtiã uacare ɔtigeret ꝑ ceſ
ſum uel deceſſum d.Ber.&c.ex nũc ꝓut ex tũc teneret regendi
& gubernãdi & quia poſt dictã gratiã dictus Ber. obijt. ex cu-
ius morte factus eſt locus dictæ gratiæ,ergo in pẽſione dicta ſa
criſtia debita Ant.uiues nõ potuit grauari cũ in bulla pẽſionis
nulla fiat mẽtio de gratia ꝑdicta nec eius uiues ceſſat ɔſenſus
5 &c.† Præterea aduertendũ eſt ꝙ dicta gr̃a quo ad iſtud ſm ca-
put eſt conditionalis patet nã uoluit Ant.uiues ſacriſtiã obti-
nere cũ uacaret per ceſſum uel deceſſum , & ſic collata apparet
in die ceſsionis uel mortis dicti.Ber.& utroq; caſu in diẽ incer
tã fuit collata.Quę dies incerta mortis,uel ceſsionis ꝓ ɔdi.iõe
hr̃ l.dies incertus & l.q.b.diebus.§.qdã titio.ff.de ɔd. & demõ
6 & no.in l.j.ſi cer.pet.†Cũ itaq; gr̃a ipſa fuerit ɔditionalis,ante
purificatã ɔditionẽ fuit imperfecta,& nõ habuit ɔſenſũ & eius
effectus ſuſpẽſus fuit ut habetur in c.ſi pro te ubi gl.& al ſcri.
7 de reſcr.li.vj.& in cle.j.in prin.de ɔceſ.ꝓbẽ.cũ ſi.†Et talis gra-

tia conditionalis, ante euentum & purificatam conditionẽ nõ
aſficit beneficium,ut per Rot.in tit.de of. de lega.iiij.in no. &
8 in tit.de conceſſ.præben.deciſ.ix.& melius.eo.ti.deciſ.xij. † Et
ideo penden.ↄditione poſita in gratia ſi alius obtinet ſm gra-
tiam pure.illa ſecunda pura præualet primæ ↄditionali, & ſecũ
dus præfertur primo dato ꝙ poſtmodum eueniat ↄditio ut eſt
tex.in d.c.ſi pro te.& in d.cle.j. in princ. ubi Card.col.ij.& ibi
9 Imo. † Taliter ꝙ ſi poſtmodum fuit adimpleta ↄditio primæ
gratiæ,tale implementum non operatur ut trahat retro in prę-
iudicium eius cui penden.ↄditione fuit ius quæſitum , ut hr̃ in
dictis iuribus maximè per Car.in cle.j.col.ij. in nouo notabili
& col.iij.in ij.oppoſi.& melius col. fi. propter rationem de qua
10 ſ.& alias plenè ↄſului. † Et quia literæ apoſtolicæ, ante purifi-
catam ↄditionem non afficiunt manus nedum papæ,ſed nec or
dinarij.ut in d.cle.j.in prin.& in §.ſecus & no.Rot.in no.in tit.
de conceſ.pręben.ij.& Mil.in uerbo Gratia.col.iij.in fi.& Car.
11 in d.cle.j.in prin.in x.no.† Maximè cum eadem poteſtas reman
12 ſerit in pontifice iuxta no.in c.dudum de præben.li.vj.† Prout
ẽt non talis poteſtas & gratia menſuratur a donante,& ideo il
le debet eſſe potior cui plus datur in c.duobus de reſcrip. & ꝑ
Io.Mo.in d.c.ſi pro te.Sed in caſu præſenti Ant.uehi.habet gra
tiã puram Ant. uiues ↄditionalem ergo nulli dubium ꝙ pura
13 eſt præferenda.Itaq; potior.† Quibus non obſtat decretum ap
poſitum in gratia Ant. uiues quod afficere debet ẽt ipſum ↄce
dentem per ea quæ notantur in c.ſi eo tpe de elec.li.vj.& in d.
cle.j.in prin.cum ſimi. † Nam qñ decretum eſt ↄditionale ut in
14 in caſu noſtro ante euentum ↄditionis nedum non afficit ↄce-
dentem, ſed nec ẽt alios inferiores , & ideo factum a ↄcedente
uel inferiore,ↄditione pendẽte ualet,& tenet,nec afficitur per
decretum tex.eſt in d.cle.j.in prin.& ibi Card.col.ij.in vij. no-
15 tabili.& col.iij.in j.oppo.cum ſimi. † Nam decretum regula-
tur ſm naturam gratiæ ut ibi dicit Imo.in j.col.per regulam ac
ceſſorium de regulis iur.in ſexto. & eſt deciſ.Rot. præallegata
16 in tit.de conceſſ. præben.ij. † Decretum enim irritans non tra
hitur retro qñ eſt appoſitum ſuper gratia ↄditionali. ut not.in
17 d.iur. † Quibus non obſtat illa clauſula ex nunc prout ex tũc
ex quo ſemper refertur ad conditionem & ea exigente opera-
tur effectum,ante uero quàm exiſtat conditio. dicta clauſula
nihil operatur gl.eſt in puncto in uerbo. ex nunc,& ibi Cardi.
col.iij.in prima oppo.& ſequitur Imo.in d.cle.j.& ↄñt iſta clau
ſula non ↄſideratur a tpe datæ , ſed a tpe purificatæ ↄditionis
ut expreſſe notatur in loco ſuperius allega.& no.In præallega-
18 ta deciſ. Rot.ij. † Vbi ẽt hr̃ ꝙ qñ iſta clauſula, ex nũc prout ex
tunc,vr̃ eſſe appoſita ad aliũ effectũ non eſt trahenda in ↄñam
retro ex quo ſumus in materia ſtricti iuris & ↄñr ſtrictè inter-
pretanda per ea quæ notantur in c.cũmque.& in ca.ſuper lite-
ris.de reſcrip.Sed in caſu nr̃o põt intelligi & operari effectum
diſpenſationis ergo non trahenda ut trahetur retro in præiudi-
19 cium Ant.uehi. cui fuit ius quæſitum. † Nec prædictis obſtat.
ꝙ ↄditio gratiæ Ant.uiues,fuit & eſt caſualis ergo ↄditione exi
ſtente debet trahi retro,ad tempus datæ. nõ ad tempus exiſten
tis ↄditionis.per ea quæ notantur in d.c.ſi pro te,& per Rot.in
præallegata.deciſ.xij.In tit.de conceſſ.præben. † Nam aduer-
20 tendum eſt ꝙ prædicta procederent qñ in gratia quæ ↄtinet ↄ-
ditionem caſualem eſſet appoſitum decretum,cum aliqua clau
ſula retrotractiua. Quo caſu uirtute illius clauſulæ exiſtente po
ſtea conditione fit retrotractio.Si autem gratia eſt conditiona
lis & continet decretum ſine aliqua alia clauſula retrotractiua
tunc conſideratur a tempore exiſtentis conditionis,& non a tẽ
pore datæ,ita uult do.Cardi.in d.cle.j.in prin.col. fi.ubi referẽ
do dictam deciſ.Rot.dicit ipſum,& no.in d.c. ſi pro te,proce-
dere qñ ultra decretum eſſet aliqua clauſula retrotractiua. Si
autem eſt decretum ſimplex abſq; clauſula retrotractiua tunc
nũquam trahitur retro in præiudicium eius,cui fuit ius quæſi
tum per d.ca.ſi pro te ꝙ uult procedere in quacunque condi-
tione.In caſu noſtro,nulla eſt clauſula retrotractiua, unde &c.
21 † Ad quæ notata per Archi.in d.c.ſi pro te ubi qñ, ea quæ gerũ
tur pendente conditione,& pendente tñ a poteſtate conceden
tis operantur, ꝙ conditione exiſtente , non trahantur retro ꝓ
quo faciunt no.in l.quotiens de rei uen.& per gl. in regula qui
22 prior,de reg.iur.li.vj. † Sed in caſu noſtro,papa eſt dña benefi-
ciorum,& ad libitum poteſt diſponere , & a ſua uoluntate om-
nia dependent,ut no.in c.ſi gratioſæ,de reſcri.li.vj. & pleniſſi-
ſimè in c.quæ io eccleſiarum cum ſi.ergo &c. Ad quæ ẽt not.in
ſimi.per Iſet.in tit.de inueſti.de re.alie.fac.col.ij. & per Cur. in
trac.de feud.quarta parte.q.xiiij.& per Mod.in ſimi.in auc.res
23 quæ.C.cõia de leg.& fide. † Nec obſtat ſi diceretur ꝙ primi
prouiſio non ſecunda debet ualere per ea quæ not.in c.inter d.
lectos de exceſ.præla.& in capitu. ſuſceptum de reſcrip. lib.vj.
24 † Nam prædicta regula fallit in caſu noſtro, ubi ſecunda proe
uiſio pura præfertur conditionali primæ,per no.In d.c.ſi pro te
25 & per Card.in d.cle.j.in x.no. † Prout nam gratia condition-
lis ante purificatam conditionem generalis eſt, & ideo per ſe
cundam puram quæ dicitur ſpecialis tollitur,ut uult, Fede. d
26 Sen.conſi.cxcj. † Præterea ſecunda ualet non prima qñ uaca
uit beneficium tpe ſecundæ non primæ,ut no.glo. in uer.poſt-
27 modum,in d.c.inter dilecti , in caſu noſtro ita eſt. † Maximè
cum prima ſit odioſa,quia de certo beneficio pleno,& uiuen-
28 tis iuxta.c.ut captandæ de conceſ. præb. † Et ideo reſtringen-
da,ut no.ibi,& in c.ſi gratioſæ in fi.de reſcrip. & in c. præſenti,
29 de oſ.deleg.li.vj. † Noſtra uero fauorabilis, ut in prin. & quia
30 ꝓꝑ ſeruitia.ut in d.c.auc.res.quæ.C.cõia.de leg. † Nec obſt. ſi
diceretur ꝙ gratia Anto. uehi.non facit mentionem de prima
Ant.uiues,ergo nulla tanquam ſurreptitia. c. ſi motu proprio,
31 de præben.c.j.& ij.de fil.præsby.li.vj.cum ſi. † Tollitur namq;
obiectio,quia Ant.uiues , habebat tñ ius ad rem de quo iure
non erat opus facere mentionem cum non ſimus in electiuis,
nec in iure patronatus per ea quæ no.in c.is qui de præben. in
ſexto iuncto.c.relatis,in antiquis,& per Rot.in no.in ti.de prę
32 ben.xvj.licet de more. † Secundò tollitur ſurreptio per clauſu
las oppoſitas in gratia Ant.uehi,ibi non ob.&c.& ibi ac.de uer
bo ad uerbum &c.Cum uerbis ſeq. per quæ vr̃ eſſe facta ſpecia
lia mentio de dicta gratia.Ant.uiues,per no.a Mod. in c.nõnul
li ubi plenè de reſcri.& per quas clauſulas tollitur ſurreptio.ut
33 ibi no. † Præterea tollitur,nam de dicta reſeruatione Ant. ui-
ues non erat facienda mentio cum penſio fuerit conſtituta in
curia,& dictus Bernardus,& Ant.uiues, & Ant. uehi tunc tpis
ſuper fuerunt in curia per ea quæ no.in deciſ.xx.in antiq.ti. de
reſcri.xviij.& in tit.de conceſ.præb.ix.& per Bernar. Biſgn. in
tit.de præben.deciſ.xxij.Ad quæ notata per Lap. alleg.cij.col.
pe.& per Rot.in no.ti.de præb.nona,& per Bernar. Biſgn.eo.
34 tit.deciſ.xx. † Præterea aduertendum ꝙ Ant.uiues obtinuit.d.
gratiam ipſo Bern.inſcio,& ignorante, & eidem illam nunquã
intimauit,& bẽs partes ſuper fuerunt in curia,unde probabili-
ter, & ipſe Bernardus,& ipſe Ant.uehi,ignorabant.d.gratiam,
quæ probabilis ignorantia in tacẽdo excuſat a uitio ſurreptio
nis iuxta ea quæ no.in c.gratia de reſcri.li. vj. & in c.ſuper lite-
ris,& c.conſtitutus.eo.tit.in antiquis,eo maximè quia reducen
do ad terminos iuris dicta gratia Ant.uiues,erat conditionalis
35 de qua non erat opus facere mentionem,ut ſ. † Ad quòd nam
ſi papæ fuiſſet notificata gratia Anto.uiues,utique conceſsiſſet
gratiam.Ant.uehi,uti conceſsit,& iõ iſtud omiſſum non habet
uitiare, quia ſi fuiſſet expreſſum utique non retraxiſſet papam
a ↄceſsione ut no.in d.c.ſuper literis,& in c.poſtulaſti de reſcr.
36 cum ſi.& eo maximè quia papa uoluit ꝙ † dicta penſio tranſi-
ret ad ſucceſſores ergo de quocũque ſucceſſore cogitauit, quæ
cogitatio ſufficit.l.iure militari.ff.de teſta.mil.no.in l. ſub præ
textu.C.de tranſac.& per Mod.in puncto.in d.c.nonnulli regu
37 la de non tollendo ius quæſitum † intelligitur de iure quæſito
purè, non de iure quæſito conditionaliter. Vt tenet Lud.in ↄſi.
celvj.Approbo ſententias,in fi. allegat. d. inta. & concludit ꝙ
de iure cõi impetrans non tenetur facere mentionem de iure
alterius conditionali.Ad quæ no.in c. ſi motu proprio cum gl.
de præben.li.vj.& per Mod.in d.c.ſuper literis.col.v.uer. limi-
ta primo,ultimo Ant.uiues,eſt ſucceſſor Bernat. non anteceſ-
38 ſor † nam gratia ſua facit ipſum ſucceſſorem non anteceſſorem
ſed papa uoluit ꝙ omnis ſucceſſor Bernardi teneatur ad dictã
penſionem , neceſſario ſequitur ꝙ & ipſe uiues tamq, ſucceſſor
teneatur,cum ipſe uiues uenerit ad ſacriſtiam tanquã ſucceſſor
Bernardi,& ideo antequã ſuccederet Bernardus uiues habebat
iua unde de eius cõſenſu auctorit.papę.bene potuit penſio ↄſti
tui abſq; conſenſu Anto.uiues ſucceſſoris, qui in hoc non erat
conſiderandus per ſuperius dicta. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus ſupernumerarius,dicitur canonicus in herbis.*
2 *Et ſi recipitur à capitulo, & epiſcopo non præfertur recepto aucto-
ritate apoſtolica.*
3 *Et quando dicatur receptus auctoritate apoſtolica, & quando or-
dinaria.*

4 *Et illi*

4 *Et illi pro quo ſcribitur,an,& quando quæratur ius.ita ut collatio non poſsit fieri alteri.*
5 *Receptus auctoritate apoſtolica dicitur habere ius ad rem in præbenda uacatura non in re.& nu.7.*
6 *Quando papa mandat conferri canonicatum,& præbendam, quæ diſtinctio admittatur.*
8 *Si papa ſecundo prouidet,an tollat ius ad rem quæſitum primo.*
9 *Et quid ſi in ſecunda gratia,eſt appoſita clauſula anteferri,& numero.10.*
10 *Et quid ſi prima eſt facta ab uno,ſecunda uero ab alio, & nu.11.*
12 *Per clauſulam anteferri,quod ius uidetur ſublatum primo, & quã do,& nu.9.10.11.& ſeq.*
13 *Et quid ſi beneficium uacauit, & fuit acceptum per habentem primam gratiam.*
14 *Quando dicatur in ſecunda gratia facta mentio de prima.*
15 *Papa licet det poteſtatem conferendi, tamen penes eum remanet maior,& ſua præualet.*
16 *Conceſſa poteſtate conferendi in genere illi præualet conceſsio ſpecialis nulla facta mentione de prima.*
17 *Ius in re & ius ad rem differunt.*
18 *Canonicus qui poſt receptionem expectat præbendam,habet ius ad rem,cui faciliter derogatur.*
19 *Clauſula,non obſtante,non permit ius alterius,ſed illud differt.*
20 *Gratia per quam papa prouidet præfertur illi, per quam mandat prouideri.*
21 *Gratia per quam mandatur prouideri,eſt in fieri,& non facta.*
22 *Clauſula,uel alio quouis modo, quid importet, & quem effectum producat.*

CONSILIO LXXXIII.

ELECTVS † Et receptus iu canonicum ſupernumerarium,dicitur canonicus in herbis.Abb.& ſcriben.in c. cum M. ferrarienſis.de ꝯſtitu. † Et ſi recipitur a capitulo & epiſcopo non præfertur recepto auctoritate apoſtolica,nam receptus auctoritate apoſtolica ẽt poſt alium præfertur huic primo recepto per capitulũ, & epiſcopum in prębenda poſtmodum uacatura.ca.hi qui.de præb.lib.vj.& no.per gl.& doct. & in c. cum aliquibus. de reſcri. eod.li. & ponit Abb. in c.relatum, de præben. cum ſimil.
3 † Si autẽ receptus per canonicos, ſiue receptus ex mandato papę & ſedis apoſtolicæ, tunc ſi illi qui recipiunt non habebant poteſtatem recipiendi,dr̃ receptus auctoritate apoſtolica,ſi uero habebant poteſtatem recipiendi, dr̃ receptus auctoritate ordinaria,& per literas facultatis,& monitionis tñ niſi in literis & mandato fuiſſet dictum ꝙ auctoritate apoſtolica reciperetur,eſt de iſtis tex.in d.c.cum aliquibus.ubi ſcriben.taliter ꝙ il
4 li pro quo ſcribitur,non quæritur ius † & prębenda uacans uel uacatura non afficitur quin minus de ea collatio poſsit fieri al
5 teri.no.Abb.in c.dilectus, de præben. † Quod uerum niſi fuiſſet receptus auctoritate apoſtolica, nam tunc habet ius ad rẽ, ad præbẽdam uacaturam, taliter ꝙ collatio alteri poſtmodum facta non ualet,ita Abb.in d.c.dilectus per tex.expreſſum.in c. ſi poſtquam de præben.in ſexto.ubi doct.& no.pulchre Pet.de
6 Ancha.in c.cum cui canonicatus.c.fi. de prębe.in vj. † Volẽs ultra prędicta, ꝙ qñ papa mandat conferri prębendam & canonicatum diſtinguẽdum eſſe,aut cum decreto, aut ſine,ut ibi per eundem ille autem qui eſt receptus in canonicum aucto
7 ritate apoſtolica † ſub expectatione prębendę primo uacaturę, dr̃ ad prębendam habere ius ad rem,non in re.c.pen.de prębẽ. in ſexto,& c.fi.de conceſsio.pręben.eo.lib. & per Rot. deciſi.
8 xvij.In ti.de pręben.in un.& doct.in locis.s̃. allega. † Et ſi papa poſtmodum conferat prębendam nihil dicto de prima gratia,& receptione,iſta ſecunda collatio, non tollit illud ius, ita doct.in d.c.ſi poſtquam ponentes hoc pro regula cũ quatuor limitationibus in quibus uerificatur caſus noſter ut ibi p eos.
9 † Iſtud aũt ius ad rem tollitur,Qñ in ſecunda gratia, eſt poſita clauſula,anteferri,per textum in c.fi.& pen. de conceſsio. pręben.& in c.pen.de pręben.lib.vj.& doc.in ca. cauſamque. ubi
10 Fel.de reſcr. † Quod uerum.Qñ gratia prima fuit facta ab alio q̃ a faciente ſecundam,ſi aũt ſecunda,& prima,fuit facta ab eodem,ẽt per clauſulam,anteferri,appoſitam in ſecunda,non tollitur ius quęſitum per primam,ita tex.& ibi doct.maximè Phi.
11 Fran.in c.auctoritate de conceſsio.pręben.in vj. † Quod limitatur,ibi per eum niſi conſtet de mente concedentis, ꝙ p iſtã
12 clauſulam,anteferri,uoluit tolli ius quęſitum primo. † Et ꝙ p hanc clauſulam non tollatur ius quęſitum tenet Rot. in deciſ. faſtoldi cã.xxvj.dubio.xlv.& Fely.in ca.capitulum de reſcr.uolentes. ꝙ qñ ultra mandatum de recipiendo fuit receptus per ſecundam gratiam,ẽt cum clauſula,anteferri, non tollitur ius
13 quęſitum per primam. † Et notandum ꝙ habens clauſulam, anteferri, pręfertur habenti priorem in data cum in beneficio quòd vacauit acceptatum fuit per primum ante gratiam ſecundi,dum tñ primo ante gratiam ſecundi non fuerit prouiſum Rot.in no.ccclxxxiiij.Milus in uerſi.gratiam expectatiuam,uerum tamen eſt ꝙ qñ conſtat per ſecundam uoluiſſe præiudica
14 re primę,ſecunda pręualet ut in dictis locis. † Et etiam quia licet ſecundę literę non ualeant niſi faciant mentionem de receptione primi,ut in iuribus ſupra not. Tamen punctus eſt ſcire qñ dicatur facta mentio de primis,in ſecundis,de quo articulo per Pet.de Anch.in c.duobus de reſcrip.li.vj.colu.antepe.Qui iſtud declarans & dicens ꝙ expreſſe dicitur apparere & fieri
15 mentionem quatuor modis ut per eum. † Conſiderandum eſt ẽt & licet papa det poteſtatem conferendi &c.Tñ ſemper penes eum remanet maior poteſtas & ideo ipſe põt conferre. Et collatio ſua præualet ſi præuenit.c. dudum de præben. in vj. &
16 c.j.de conceſſ.præben.eo. lib. † & quia conceſſa poteſtate conferendi in genere præiudicatur per collationem ſpecialem ẽt non facta mentione de prima doc.in d. c. dudum,& plenius in
17 c.q̃uis eo.tit.cum ſimi.& latiſsimè Deci.conſi. cxlvij. † Cõcludens aliud eſſe ius in rem, & ius ad rem ut in d.c.fi.de conceſſ.
18 preben.in ſexto, † & canonicus qui poſt receptionem expectat præbendam iuxta c. relatum de præben. habet ius ad rem ut per doct.in dicto.c.fin.in ultimo not. & eſt tex.in c.pen. de præben.in vj.ubi Domi.in pen.no. & huic iuri facilius derogatur.ut in dictis iuribus & per Calde.conſi.viij.in tit.de reſcrip. in fi.per Card.cõſ.lxj.in fi.Rot.in no.in tit.de pręb.xvj.licet de more,ad quæ no.in l.fi.C.de acqui.poſſeſ.& in l.j.C.qui admit
19 ti. † Prçterea clauſulę non obſt. multum ualent maximè qñ p illas iùs alterius non perimitur ſed differtur.Rot. in no. deciſi.
20 iij.cum ſimi. † Et circa mandatum multa tradit Mili. in uer. gratia,uerſi.gratia per quam prouidet papa, uolens gratiã per quam prouidet papa prçferri illi per quam mandat prouideri, quia ius in re pręualet iuri ad rem.c.is qui de prębend. lib. vj. iuncto.c.relatum eod.tit.eo maximè quia uacauit in curia eſto ꝙ non fiat mentio de primo quo caſu alia fit diſtinctio ut ibi
21 per eum. † Prçterea iſta gratia non dicitur facta ſed in fieri, ut per Io.Andream,in c.ſi cui de prçben. & hoc maximè quando fit de non certo corpore beneficij ut concludunt doct. ibi.& p Mil.in uer.gratia.uerſ.gratia facta,allegat Rot.in no.cccxlvij.
22 Et eſt alia in no.cclxxxv. † De clauſula autem illa,ſiue alio quouis modo.uide per Rot.in nou.xxviij. Lap. xcix. Excluduntur tñ electiua per cap. primum de prçben. niſi nullus modus exprimatur,ſed tantum in genere fuerit dictum. Quod duxerit acceptandum,tunc enim ueniunt ut per Mili. in uerbo gratiã habens.

Pariſius Romę.

SVMMARIVM.

1 *Conceſsio in emphiteoſim perpetuam facta per canonicos cum auctoritate papæ tendens in euidentem utilitatem ualet & non poteſt reuocari.*
2 *Res eccleſiæ poteſt in emphiteoſim perpetuam concedi.*
3 *Et tranſit ad hæredes,& extraneos,& nu.4.*
5 *Verba illa,pro hæredibus,geminata multum operantur.*
6 *Et æquipollent illis uerbis quibuſcunque, producentibus magnum effectum.*
7 *Si conceditur poteſtas faciendi prout uidebitur & placebit, nihil reſeruato &c. uidetur conceſſum omne ius, & omne dominium.*
8 *Reſeruans ſibi aliqua,omnia alia uidetur conceſsiſſe.*
9 *Contractus cẽſualis,magiſquam emphiteoticus,ex quibus colligatur & nu.7.8.*
10 *Referens debet intelligi ſecundum relatum.*
11 *Verba in emphiteoſim, impropriantur quandoque ad contractũ cẽſualem,& nu.10.*
12 *In dubio cõtractus magis iudicatur cenſualis quã emphytheoticus*

CONSILIVM. LXXXIIII.

LOCATIO Facta in perpetuum domino Sabe hæredibus & ſucceſſoribus ſuis a capitulo & canonicis baſilicæ principis apoſtolorum ualida auctoritate Sixti quarti,& ſententia recipit duplicem in

terpreta-

terpretationem primam data eius ualiditate, ꝙ ſonet in ꝯtum
1 emphyteoticum,ſecundã ꝙ in ꝯtum cenſuariũ † conſiderando
ꝙ canonici ꝯceſſerint d.Sabæ hæredibus & ſucceſſoribus dictã
peciã terrę, ſiue ortũ ad emphyteoſim perpetuã, ut vũc innuũt
uerba literarũ apoſtolicarũ ibi in perpetuã emphyteoſim,& uer
ba proceſſus & ſententię ibi in perpetuã emphyteoſim,dr̃ dictã
alienationem fuiſſe & eſſe ualidam ex quo facta auctoritate Põ
tificis in euidentẽ utilitatem eccleſiæ interueniente tractatu &
ſolennitatibus requiſitis a iure iuxta ea quæ notant̃ in cap.ſine
exceptione.xij.q.ij.& in cle.j. de reb. eccle. non alien.auc.hoc
ius porrectum.C.de ſac.ſan. eccl. cum alijs ſimilibus & dato ꝙ
2 res ſit eccleſiaſtica † tñ in emphyteoſim perpetuã dari potuit vt
eſt tex.in auct.de alien.& emphyteo.§. licentiã.ibi ſed & perpe
tuo,collatio.nona,no.in §.adeo ibi perpetuo , inſtituta de loca.
& plenè hr̃ per Alex.poſt alios in l.ẽt ſi in prin.ff.ſolu.mat.& hoc
potiſsimè qñ interuenerunt ſolennitates & legitimè fit ut not.
in locis ſuperius allega.& hr̃ per Mod.in l.j.col.ij.C.de iure em
3 phy.† Et quia apparet facta in perpetuũ pro dicto Saba hæredi-
bus,& ſucceſſoribus ſuis, dr̃ ꝙ tranſit nedũ ad hæredes & filios
lineæ directæ ipſius Sabæ & hæredũ ſed ẽt ad oẽs hæredes ipſo-
rũ & extraneos ex quo enim fuit facta in perpetuũ,& in caſu li-
cito,& ꝑmiſſo. & interuenientibus a iure requiſitis ut ſ̃. quoſ-
cunq; heredes ẽt extraneos cõplectitur per dictũ §.licentiã.qui
eorr gl. §.emphyteoſim.in auct.de non alien.col.ij. nedũ quo
ad tẽpus & numerũ ſucceſſorũ,ſed ẽt quoad qualitatẽ ſucceſſo-
rũ ut uult Bal.in auc.ſi per ruinas.C.de ſac.ſan.eccl.cũ alijs quę
4 ad hoc adducit Alex.in d.l.ẽt.& Phil.Cor.conſ. xiij.† in preſen
ti conſultatione.iij.col.& iij. uol. aſſerens hanc opinionem eſſe
cõem & plenè per Fely.in c.in præſencia. col. x. extra de proba.
cũ concor.& licet Alex. in conſi. ſuis uideatur aliquatenus ſibi
ipſi ꝯtrariari tñ intelligendus eſt ut ſ̃ ut tenẽt Mod. Neap.in de
5 ciſi.ipſorũ deciſio.c.† Tenendo igitur dictã conceſsionẽ eſſe em
phyteoticã cũ appareat facta in caſu permiſſo ac interuenienti
bus auctoritate ſedis apoſtolicæ & alijs requiſitis dr̃ fuiſſe & eſ
ſe ualidã.& quia facta in ꝑpetuũ trãſire ad hæredes ẽt extraneos
& hoc potiſsimè uirtute illorũ uerborũ geminatorũ ꝓ hæredi
bus & ſucceſſorib.ut ꝯſuluit Soc. ꝯſ. cclxvj In cã.quæ uertitur,
uol.ij.col.xvj.& xvij.ubi in propoſito multa adducit,& ꝯſidera
to iſto capite ſeruando formã ꝯtus emphyteotici,& q̃ a iure in
6 illo requiruntur,hæredes,ẽt extranei dicti quondã Sabę.nõ poſ
ſunt repelli a dicto orto ſeu pecia terræ. Iſta enim uerba gemi-
nata æquipollent illis quibuſcunq; , quo caſu ueniunt ẽt extra
nei.l.q̃dã.§.nihil.ubi Mod.ff.de eden.& in d.c. in præſenti ali-
cet ibi Dec.col.xxij.Teneat ꝯtriũ allegando Are. de cuius ueri
tate alias conſului. Si uero nos ꝯſideramus dictã locationẽ ſo-
nare in ꝯtũ cenſuariũ,tũc a fortiori hæredes dicti quondã Sabę
reddunt tuti & poſſunt de dicto orto ſeu petia terrę diſponere
abſq; ꝯſenſu & licẽtia dicti capituli, & canonicorũ, & ſi ſtarẽt
per mille annos ad nõ ſoluendũ cenſum octo ducatorũ mini-
7 mè caderent ut ſtatim deduceẽ, † & ꝙ dicta ꝯceſsio potius ſo-
net in ꝯtũ cenſuariũ q̃ emphyteoticũ deducitur,quia facta in ca
ſu permiſſo auctoritate Põtificis & interuenientib. alijs requiſi
tis ut ſ̃.& quia facta in perpetuũ pro annuo cenſu non pro pen
ſione ſeu canone, tũ quia dicto Sabæ hæredibus & ſucceſſorib.
fuit data poteſtas a dictis canonicis faciendi de dicta petia ter-
rę,ſeu orto prout melius uideretur & placeret ſibi hęredibus &
ſucceſſoribus ſuis, nulla actione nec iure reſeruato canonicis
8 † & capitulo,quo caſu vr̃ ꝯceſsiſſe oẽ ius & dñium qđ habebãt.
uulga.l.a ꝓcuratore.C. mãd. & quia nihil ſibi reſeruarũt niſi tm̃
mercedẽ & reſponſionẽ annuã ac cẽſum ſoluẽdũ in pecunia nõ
ĩ re q̃ ꝓueniret ex orto ac petia terrę,q̃ reſeruatio ꝯcedit iã oĩa
9 nõ reſeruata uulg.l.nã ꝙ liq̃dę.§.pe. de pe.leg.† oĩa iſta ꝯtinent
in inſtrõ dictæ locationis ꝑ q̃ ꝯcludit̃ dictã ꝯceſsionẽ potius ſo
nare in ꝯtũ cẽſuariũ q̃ emphy.p tex. & q̃ ibi no. in c.ꝯſtitutus
de relig.do.p Bar.& Lud.in l.j.§.j.ff.de publ.& Mod.in l.j.col.
xj.uer.iiij.q̃ro.C.de iur.emphy.Io.Fabr.& alios ſcrib.in d.§. a-
deo.& Soc.ꝯſ.ꝑalleg.cclxvj.uer.ij.qa,& ꝯſ.clxvij.nõ inutilis ſed
neceſſaria.col.ij.uer.ij.& ij.uol.cũ alijs ſim.& q̃ ponit Fely.poſt
10 Abb.in c.ad audientiã de pſcr.in fi.† Nec illis repugnãt uerba
literarũ apoſtolicarũ,ibi,in ꝑpetuã emphyteoſim,& uerba pro
ceſſus & ſniæ ibi in perpetuã emphyteoſim, tũ quia ſe referũt ad
inſtrm̃ ꝯceſsionis in quo uerbũ nullũ de emphyteoſi, & relatũ
eſt antẽdẽdũ nõ referẽs uulg.l.aſſe toto.ff.de hęr.inſt.l.ſi ita ſcri
pſero.ff.de cõd.& dem.& quę plenè hñr in auct. ſi qs in aliquo
11 documẽto.C. de edẽdo cũ cõcor.† Tũ quia illa uerba i ꝑpetuã
emphyteoſim. impropriantur ut ſonent in ꝯtum cenſuarium
concurrentibus alijs de quibus ſ̃.ut in puncto eſt deciſ. Io. de
Imol.in c.ad audientiam de rebus eccleſijs non alienandis quẽ
referunt & ſequuntur docto. in locis & conſilijs ſuperius rela-
12 tis.† Præterea aduertendum quõ adminus denegari non poteſt
quin ſimus in dubio an ſit ꝯtus emphyteoticus uel cẽſuarius,
quo caſu ſemper iudicandus eſt cenſuarius ẽt in eccleſia ut di-
cit Aber.de Roſ.in l.ij.C.de iur.emphyt.col.viij. uerſi.quid de
quæſtio.quem referunt & ſequunt̃ Modern.ibi col.xiij.uerſ.ad
iſta adde,& Soci.in d. conſi. ualde exclamat , etiam & Moder.
in d.c. conſtitutus,unde concludendum dictam conceſsionem
ſonare in contractum cenſuarium , quo ſtante ſequuntur effe-
ctus de quibus ſupra, & uideatur conſi.Phil.Decij. clxiiij.non
fuiſſet.colu.ij.ubi optimè loquitur ad prædictorum confirma-
tionem. Paris.Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Solutio annua reſponſionis facta per annos quadraginta.quem con tractum præceſſiſſe oſtendit cenſuarium, uel emphiteoticum.*
2 *Et an præſumatur ſaltim emphiteoticus.*
3 *Et ſi non apparet ad quam generationem extendatur , in dubio in re eccleſiaſtica præſumitur uſq; ad tertiam.*
4 *Ad uerisimilia in dubio recurrimus.*
5 *Si conſtat per apocas de ſolutione trium annorum ultimorum præ ſumitur facta pro præteritis.*
Minor reſtituendus eſt.
Adminiculatione, conſequitur quis,quod ex ſe non conſequere- tur.
6 *Inueſtitura prima an poßit reuocari per ſecundam .*
7 *Papa non poteſt auferre ius , & utile dominium aliorum faciendo alteram inueſtituram*
8 *Maximè quando ſecunda per Papam facta eſt ſine cauſa.*
9 *Pontificis inueſtitura an ſit obediendum quando illam conceſsit male informatus.*
10 *Inueſtitura ſolenniter facta per Abbatem ualet etiam ſine pontifi- cis conſenſu.*
11 *Abbas præſtare ſolet iuramentum de non alienando ſine licentia ſedis apoſtolicæ.*
12 *Fallit quando alienantur res ſolitæ alienari.*
13 *Conſenſus ſuperioris præſumitur interueniſſe propter antiquitatẽ.*
14 *Inueſtitura facta pro recipiente , & quibus ipſe dederit tranſit ad hæredes etiam extraneos.*
15 *Quod procedit & in feudalibus,& in emphiteoticis.*
16 *Hæres poteſt iſto caſu poſſeſsionem capere, abſq; licentia abbatis.*
17 *Emphiteoſis eccleſiaſtica etiam ad extraneos tranſit. & nu. 19.*
18 *Hæredum appellatione ueniunt etiam extranei.*
20 *De bonis eccleſiaſticis ius ciuile non poteſt diſponere.*
21 *Exceptio debet eſſe de regula.*
22 *Per illa uerba,& quibus ipſe dederit,uenit facultas diſponendi, & per actum inter uiuos,& per actum ultimæ uoluntatis.*

CONSIL. LXXXV.

CVM In facto habeatur iſta maxima ꝙ Iulianus te
nuit & poſſedit domum , & apothecam annis xl.
1 † & ultra pro qua ſoluebat annuam penſionem, cũ
ſpecificè nõ doceatur de ſpeciali ꝯtu in dubio pręſ
ſumimus inter prædictas partes eſſe celebratum ꝯtum cenſua-
rium,ut eſt deciſ. Alber.de Roſ.in l.ſecunda.viij.col.uer.quid
de queſt.a me quæſita.C.de iu.emp.& ibi Moder.pap. allegã.
concor.per Abb.& alios ſcrib.in c.conſtitutus extra de religi.
domi.per Socin.conſ.clxvij.Non inutilis,& conſi.cclxvj.In cã
quæ uertitur uol.ij.in quibus locis,concludunt ut ſupra, reſer-
uata conſuetudine de qua nõ eſt hexitandum in caſu præſenti.
ẽt in rebus eccleſiaſticis,& uideantur tradita per Alc.ꝯſ. cxiij.
col.ij.uer.ſecundo fortificatur,uol.iiij.& Dec.conſi.clxiiij. nõ
2 fuiſſet,col.ij.in ſuper ſi denegaretur † ꝙ non eſſet contractus
cenſuarius, attamẽ nullo modo inficiari põt quin ad minus nõ
præſumatur celebratus emphyteoticus,ut tradit Alb. de Roſ.
in d.l.ij.col.iiij.circa fi.uer.unum ẽt,uolens ꝙ ſi aliquis. xl.an-
nis poſſedit feudum,& pro eo ſoluit penſionẽ , & non apparet
aliter de contractu,in dubio pręſumitur contractũ emphyteo-
cũ pręceſsiſſe,hoc idẽ uolũt Mod.papienſes,in d.l.ij.col.lxiij.
uerſi.nono quæro quid ſi non appareat,ubi allegant Io. Fab.&
3 alios , † & dato ꝙ non appareat ad quam generationẽ uideat̃
& præſumatur dictum ꝯtum emphyteoticũ fuiſſe celebratũ,
tamen

tũ in dubio,& in re eccleſiaſtica præſumitur ꝯtum emphyteo-
ticum fuiſſe celebratum, ſaltim uſque ad tertiam generationẽ
incluſiue licet aliqui docto. uoluerunt ꝙ in perpetuũ, ut ad ple
num prædicta concluſio examinatur per eoſdem Mod. in d.l.
4 ij.col.lxij.uerſi.ſeato quero luata concluſionem. † Ad quorum
uerificationem facit uero ſimilitudo,& cõiectura maxima qui
bus in dubijs adhærendum eſt,& ſm illas iudicandum, uulg.l.
ſemper,de regulis iur.no.in c.literas de præſumpt.& in c.aſſer
te,& quę habentur in l.ſi nuptuta.in fi.ff.de rit. nupt. ſi.n.Iulia
nus non cepiſſet dictam,domum,& apothecam in cenſum per-
petuum,uel ſaltim in emphiteoſim uſq; ad tertiam generatio-
nem, non feciſſet in illis melioramenta aſcendentia ad ſummã
ducatorum ſeptingentorum, & ultra,quæ facta fuerunt iã ſunt
5 anni elapſi.aa.& † ꝙ ſoluerit cenſum, & penſionẽ pro dicta do-
mo ſatis uerificatur ex tribus annis ultimis, & apocis, quæ in
præteritum probant iuxta no.in l.quæcunque.C.de apo. publ.
li.x.cum ſimi.aliàs conſulendo per me adductis. Quibus nõ ob
ſtat aſſerta conuentio nouiter facta per unum ex filijs dicti Iu-
liani tum quia fuit & eſt minor,ꝯnr reſtituendus iur.uulg. tum
quia dicta conuentio ſapit expræſſam alienationem,quæ per mi
norem facta ſine decreto,& ſine ſolennitatibus fuit, & eſt ipſo
iure nulla,toto ti.de reb.co.& C.de pręd.mino.cum uulg.& ex
alijs capitibus quæ in ſimili alias conſulendo pluries deduxi,tũ
quia non potuit præiudicare alijs filijs, & hęredibus toto titu-
lo,res inter alios acta, quinimmo ẽt ſi ipſe qui fecit conuentio
nem fuiſſet maior,tñ quia alij erant, & ſunt minores rõne adiũ
cti gaudere poſſet beneficijs ipſorum,uulg.l. ſi cõe fundum.ff.
quæmadmo.ſer amit.& no. Mod. in c.j.ex de exceptio. & in l.
emancipati.C.de colla.bono. conſiderando naturam rerum ſu
6 per quibus facta fuit ut traditur per ſcribẽtes ubi ſ.¶ † In alia
uero cã,ꝙ aſſerta bulla reuocatoria inueſtiturę factæ de bonis
de quibus agitur illis de lupo auctoribus Io.non obſtet, uĩ cla
re ꝯſtare,ex eius tenore inquantum de facto, & ex abrupto non
uocatis pręfatis de lupo poſſeſſoribus nec aliqua cognitione
cauſę habita fuit per pręfatum.B. ad dictã reuocationem pro-
ceſſus,& ſic nulliter,ad not.per Cardi.Abba.& doctores,in c.j.
de cã poſſeſsio.& propri.in c.cum olim,de re iud.per Bald.in l.
fina.C.de legibus. Imol. & doctores in clemen. paſtoralis,
de re iud.maximè cum pręfati de lupo,eo tpe fuiſſent poſſeſſo
7 res uigore dictæ Inueſtiturę. † Ex ipſis erat ius quæſitũ in dictis
bonis & propterea Papa non potuit per dictam reuocationem
utile dñium ex dicta inueſtitura acquiſitum ipſis auferre ut fir-
mat Bar.per illum textum in l.iij.C.de fundo patrimoniali, li.
xj.& Pau.de Ca.conſi.clviij.Viſo& examinato puncto &c.in fi
ne,& doctores in c.quę in eccleſiarũ de conſtitutio. & ꝙ dicta
reuocatio fuerit leuiter abſq; legitima cã per præfatum Pontifi
cem facta ꝯſtat ex eo ꝙ eadem die in ꝯtinenti reinueſtiuit præ
8 factos de lupo de dictis bonis pro ſe,† & eorum hæredibus ſub
annua penſione libræ unius ceræ, & uigore primæ inueſtituræ
ſoluebanť præfato monaſterio quindecim floreni de auro ,ꝑut
ſemper & continuatis tẽporibus, per præfatos de lupo & dictũ
dom. Ioannem ſoluti fuerunt uſque ad tps motæ litis,& ſic ap-
paret ꝙ dicta reuocatio fuit nulla & abſque effectu, ac ex mala
9 praua intentione Pontificis facta, † cui credendum & obedien
dum non erat iuxta notata in capitulo ſi duo,lxxix.diſt.& in c.
10 in nomine domini.¶ † Prout nam licet credatur dictũ mona-
ſterium immediate ſubiectum eſſe ſedi apoſtolicę, tñ dicta in-
ueſtitura cum facta fuerit per Abb.& capitulum cum oĩbus tra
ctatibus & ſolennitatibus a iure requiſitis non requirebatur in
ea conſenſus Papę,ut firmat gl.quam ſequũtur Imola,& docto
res in clemen.j.in uerſi.proprie,de rebus eccleſi.nõ alien.& no
11 ta.per Docto.poſt Imol.in cap.ſtatuimus de trãſact. † & licet
Abbates ſoleant pręſtare iuramentum de non alienan.ſine licẽ
tia ſedis apoſtolicæ,ut notatur per Io.Andream,Abb. & Doct.
in cap. ut ſuper.de rebus eccleſi.non alien.& in cap.fin. de ec
12 cle.ædifican.¶ † Tñ iuĩm non comprehendit alienationem re
rum quæ fuerunt ſolitæ alienari,& infeudari,ut not.gl. in cap.
j.in uer.in hæreſim.in fine.xxiiij.q.j. Ang. in l. non eſt nouum.
in j.col.ff.de legib.& nota.Doct.in c.ij.per illum tex. extra de
feudis. Sed cum dicta bona de quibus agitur ab antiquo ante-
quam perueniſſent ad prædictos de lupo fuiſſent ſolita conce-
13 di & infeudari † ergo & pp magnam antiquitatem ipſarum in
ueſtiturarum præſumitur ꝙ dictus conſenſus interuenerit quã
tus neceſſarius fuiſſet.iuxta notata per gl.in cap.ex naſcitur de
14 his quę fiunt a prælatis,& in cap.peruenit de cenſib.¶ † Prout
inquantum opponitur ꝯ prædictum Ioan. ꝙ non potuit habe
re dicta bona ex legato ſibi facto per præſatos de lupo ſine cõ
ſenſu abbatis & conuentus quia extraneus dico ꝙ dicta inue-
ſtitura fuit conceſſa pro dictis de lupo ipſorumq; hæredibus,&
illis quibus ipſi dederint,ex quibus uerbis conceditur facultas
transferendi in alium extraneum ſine conſenſu directi domini
quia ſufficit a principio domini uolũtatem interueniſſe, ut no
tanter firmat Bal. & Ang.in l.cum eſſent in §.j ff.de ſeruitut ru
ſtic.præd.per illum tex.Alber.de Roſa.in l. fi. in pen. col.C.de
iure emphit. allegans tex. in c. j. de feudo non habent. propr.
na.feud.ubi uĩ caſus.& loquitur per illa uerba. quibus ipſe de-
15 derit &c.¶ † Et licet loquatur in feudalibus tñ attenta dicto-
rum doctorum ratione militat ẽt in ꝯctibus emphiteoticis iux
ta notata per Imol.in c.potuit in auct.pen.& pen.carta.in uerſ.
16 vij.quæro.extra de locato.† & ſimiliter potuit preſatus Io. ca-
pere poſſeſsionem dictorum bonorum abſq; conſenſu dictorũ
Abbatis & conuentus,quia tacitè ratificarunt attẽta dicta for-
17 ma inueſtituræ,ut concludunt ubi ſupra doctores. † Nec ob-
ſtat ꝙ pręfatus Ioann.ſit extraneus,quia ẽt emphyteoſis eccle-
ſiaſtica tranſit ad extraneos ſi conceſsio emphyteoſis facta fue
rit ex cauſa neceſsitatis ſeu utilitatis cum debitis tractatibus&
ſolennitatibus a iure requiſitis ſm diſpoſitionẽ.c. ſm exceptio
nem.xij.q.ij.& not.per gl.eadem quæſt. & cã in ſumma prout
18 fuit in caſu nrõ, † quia tunc appellatione hæredum ueniunt ẽt
extranei,ut firmat Anto.de But.Card. Imola,& Abbas, ac om
19 nes Mod.in c.in præſentia de probatio.¶ † Tenentes ꝙ per.§.
licentiam in auct.de alienatio. corrigatur. §. emphyteoſim. in
auct.de non alienando,prout tenet gl.in §. alienationis. eodẽ
tit.& aliæ infi. gloſę. & cõiter doctores in pleriſq; locis quos re
20 fert & ſequitur Alex. in l.ẽt ſoluto matr.ff.quinimmo† prout
notanter dixerũt Io.de Imola,& Abbas in d.c.in præſentia,di
ſpoſitio iuris ciuilis.in emphyteoſi ẽt eccleſiaſtica non eſt ſer-
uanda,quia princeps ſecularis non põt ſe de ipſis bonis eccleſia
ſticis intromittere aliquid ſtatuendo ad notata per Innoc.& do
ctores. in c.eccle.S. Mariæ de ꝯſtitu. Io. Andr.in c.ꝯſtitutus de
religioſi. domib.& Ioan.And.Calder.in c.j. de noui ope. nunci.
maximè ubi lex canonica de illis ſpecialiter prouidet, & ideo
ubicunque facta fuerit conceſsio in caſibus a iure permiſsis ex
diſpoſitione iuris canonici, tũc trãſire poterit ẽt ad extraneos,
ſed in caſu noſtro conceſsio ultra uerba pro ſe & ſuis hæredib.
additum fuerit & pro illis quibus ipſe dederit,ergo apparet de
intentione ꝯhentium,ꝙ uoluerint comprehendere quoſcunq;
extraneos niſi exceptos inquantum ſubuertitur exceptis eccle-
21 ſijs hoſpitalibus,& alijs in inſtrumento expreſsis,† qui ſunt pę
nitus extranei & potentes ac incorrigibiles,& exceptio debet eſ
22 ſe de regula.l.nam quod liquidę.de pen.leg.cum uulg.† & per
illa uerba quibus ipſe dederit ẽt comprehendatur facultas do-
nandi inter uiuos,& in ultima uoluntate,& ſic expreſſe data ſit
facultas legandi prout fuit in caſu noſtro, in quo dicta bona
translata fuerunt in præfatum Ioannem ex legato, quo caſu at
tentis dictis uerbis non requiritur alia licentia ſuperioris iuxta
theoricam Alberici,& aliorum in.dicta.l.fi.Domi.Abb. & do-
cto.in c.potuit.in gl.in uerbo, alijs de loc. cum ſimi. alias per
me conſulendo adductis concernentibus uirtutem dictorum
uerborum hæredibus quibuſcunque.uel quibus dederis, uel ſi
milibus &c. Pariſ.Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Emphiteota à re ipſa etiam eccleſiaſtica non poteſt repelli,nec ẽt ſui hæredes ſi adimpleuerunt cõditiones appoſitas in inueſtitura.*
2 *Res tam eccleſiaſtica quàm priuatorum poſſunt in emphiteoſim concedi perpetuam.*
3 *Emphiteota non poteſt repelli, eſto quòd alius meliorem afferat conditionem.*
4 *Etiam ſi res fuiſſet eccleſiaſtica.*
5 *Pacta appoſita ſuper re emphiteotica ſunt ſeruanda nec ab illis eſt recedendum.*
6 *Res emphiteotica tranſit ad hæredes ſine aliquo conſenſu ſuperioris.*
7 *Emphiteota cadit,propter non ſolutum canonem.*
8 *Niſi ipſe offerat ſoluere,& recuſetur ſolutio.*
9 *Hæres an cadat ſi poſt mortẽ emphiteotæ non petijt renouationẽ.*
10 *Quomodo,quando, & quo caſu procedat declaratur ibidem.*
11 *Nouus emphiteota,habens petere renouationem, quis dicatur.*
12 *Emphiteota ut cadat,propter non petitã renouationem,multa de*
bent

bent concurrere.
11 *Conſuetudo, quid facti eſt, & probari debet.*
12 *Et non extenditur de actu ad actum.*
Conſuetudo quod mortuo emphiteota ſoluatur aliquid ab hæredibus pro noua conceſsione, an ualeat & nu.11.
13 *Emphiteota alienans irrequiſito domino, cadit domino uolente & nu.15.*
14 *Etiam ſi in alienatione apponatur clauſula, nec aliter, nec alio modo &c. & numero. decimoquinto.*
16 *Et quid ſi domino directo ſolui debebat quarta pars precij.*
17 *Caducitatis uicium, an purgetur ſi procurator rectoris, ſeu domini directi cepit canonis ſolutionem.*
18 *Ius tertij, quando, & quo caſu poteſt allegari ut proſit.*
19 *Homo præſumitur uiuere uſq; ad annos centum, qualiter intelligatur &c. nu.20. 21.*
21 *Quod quis uiuat à quo deducendum & probandum eſt.*
22 *Quod quis habuerit filios, facti eſt, & à quo illud ſit probãdum.*

CONSIL. LXXXVI.

SECVNDVM Ea quæ in facto proponũtur mo
te ſceuolę iuriſcõſulti dico filios dicti Cõtardi nõ
potuiſſe nec poſſe expelli per Modernum Abba.
cum ꝯ ipſos nihil poſsit dici uel opponi pp quod
uideant cecidiſſe a dicta re emphiteotica, ex quo.n. Abbas prę
fati monaſterij interuenientibus a iure requiſitis conceſsit in
emphyteoſim perpetuam medietatem prædij nũcupati. Vbba.
Eberardo & Annæ uxori ac eorum hęredibus, & poſt mortem
ipſorum Contardus eorum filius legitimus & naturalis ſine ali
qua noua inueſtitura pacificè tenuerit dictum prędium ſoluen
do penſionem & canonem, & eius filij eo mortuo parati fue-
1 rint & ſint idem facere non concurrente alio † prout in caſu
non concurrit, a dicta re emphyteotica repelli non poſſunt eũ
legem pro ipſorum parte adimpleuerint. ut hř in l.j. & ſecun-
2 da. C. de iure emphyt. cum ſimil. † Põt.n. res & priuati & eccle
ſię in emphyteoſim perpetuam concedi ut eſt textus inſtituta
de loca. & condu. §. adeo. uerſi. quæ perpetuo, & ibi Ang. Aret.
ponit, Bal. in l.j. in princ. ff. ſi ager uecti. uel emphy. peta. & idẽ
Bal. in Rubr. & in l.ij. col. iij. C. de iure emphyt. ubi Modern. la
3 tiſsimè. ¶ † Vnde ab emphyteota perpetuo non põt res euelli,
ẽt ſi alius offerat meliorem ꝯditionem, ut not. in dicto. §. adeo,
& in l.j. C. de iure emphyte. per Bal. in l.ij. C. de fundo patrimo
niali, quæ procedunt & locum habent ẽt ſi res emphyteotica
fuiſſet habita ab eccleſia, ut concludit Ale. ꝯſi. lxxix. col. viij.
4 circa primum de quo quæritur. uol. ij. ¶ † Rurſus pacta apposi
ta ſuper re emphyteotica ſunt ſeruãda, & ab illis non eſt diſce-
dendum, nec debeat alterari per aliquam ex partibus ut dicit
textus in l.j. & in l.ij. C. de iure emphyte. ponit Spe. in tit. de lo
cato §. nunc aliqua. uer. clara. Bal. in l. fi. §. fi. C. cõia de legatis.
In caſu nřo pacta appoſita ſeruata fuerunt & per primos em-
phyteotas, item per Conrardum filium, ſucceſsiuè & eius hære
des parati ſunt ſeruare, ſequitur ꝙ Abbas Modernus, non põt
alterare formam primæuę cõceſsionis ex qua clariſsimè patet
ipſos hæredes Conrardi tantũ teneri ad ea quæ continentur in
dicta prima conceſsione & non ad alia quæ nouiter petuntur.
5 ¶ † Præterea dicta emphyteoſis ad hæredes dictorum Eberar-
di & Annæ ſucceſsiuè, & Conrardi tranſiuit ẽt Abbate irrequi
ſito, qm̃ facta fuit pro illis primis & eorum perpetuis hæredi-
bus ut concludit Ale. conſi. ix. & conſi. xl. & conſi. cxc. in ij. uol.
& conſi. xlviij. in iiij. uolu. & idem Alex. & alij ſcribentes in l.
6 Gallus. § quidã recte ff. de libe. & poſth. ¶ † Non obſtat ſi dice
retur ꝙ dicti hæredes & Conrardus eorum pater ceciderunt a
dicto iure & re emphyteotica ex quo non ſoluerunt canonem
&c. ut not. in l.ij. C. de iure emphyte. cum ſimi. Nam cum in fa
cto clarè conſtet dictum Cõrardum paratum fuiſſe ſoluere ca
nonem, eodem modo, & ſuos hæredes, Abbas recuſauerit ſolu-
tionem recipere pp quam recuſationem dicti Conrardus & hę
redes proteſtati fuerunt ꝙ per eos non ſtabat quin ſoluerent,
ſed prædictum Abb. recuſantem accipere, & eidem obtulerint
7 ſolutionem prædictam † talis oblatio, & proteſtatio iuuant &
defendunt dictum Conrardum & hæredes, ut euitetur pœna ca
ducitatis, & ſufficit ne poſsint expelli a dicta re emphyteutica,
ut dicit textus in d. l.ij. in fi. & ibi ſcribentes potiſsimè Saly. qui
dicit hoc eſſe tenendum. & de proteſtatione faciũt notata per
Bar. & alios in l. non ſolum. §. morte. ff. de ope. noui nunc. & p
Cano. in c. cum M. Ferrarien. de conſtitut. & in c. ſolicitudinem
8 de appellatio. ¶ † Nec obſtat ſi diceretur ꝙ dictus Conrardus
cecidit a iure ſuo, ex quo poſt mortem parentem non petijt ab
Abbate renouationem ſeu nouam conceſsionem, ſimiliter &
mortuo Conrardo. eius hęredes prædicta minimè fecerũt. Nã
obiectio tollitur ex nota. per Philip. Decium, in cõſi. lxviij. &
conſi. cxxj. ubi allegando plures deciſi. dicit. ꝙ renouatio &
noua conceſsio rei emphyteoticæ fit qñ eſt finita ante aũt ꝙ ſit
finita nunquam debet fieri, in caſu nřo nunquam fuit finita, ex
quo fuit & eſt perpetua ut fuit dictum ſ̃. non requirebatur igi
tur renouatio, nec erat neceſſaria, ad qđ nam renouatio peten
9 da eſt, & fieri debet ab emphyteota nouo non antiquo. ¶ † No
uus autem dĩ ille qui non eſt comprehenſus in prima inueſtitu
ra & in caſu nřo oẽs comprehenſi ſunt Conrardus & hæredes
ergo non dicuntur noui, ꝯñr non tenentur petere. Hinc eſt ꝙ
ſi capta fuit emphyteoſis pro ſe & filijs ſeu hæredibus &c. iſti
filij ſeu hæredes non dicuntur noui nec tenentur petere nouã
conceſsionem. nec aliquid ſoluere, ita gl. in auct. ſi quas ruinas.
C. de ſac. ſanct. eccl. & Alex. conſi. ix. ij. uol. Moder. papien. in l.
l.ij. C. de iure emphyte. colum. cxxiij. in fine, cum alijs concor.
10 ¶ † Prout ẽt: Nam ut quis cadat a iure emphyteotico, pp non
petitam nouam conceſsionem ſeu renouationem debent con-
currere multa quæ notantur per glo. Bal. & alios in dicta auct.
ſi quas ruinas, & per Canoniſtas in capi.j. de præcar. & Moder.
in l. fi. C. de iure emphyte. col. cxxij. quæ ſeu ipſorum acquiſito-
11 rum aliquod in caſu nřo minimè concurrit unde &c. ¶ † Nec
obſtat ꝙ cõſuetum in partibus eſt mortuo primo emphyteota
peti nouam conceſsionem ab hærede, & aliquid ſolui Abbati,
quæ in caſu nřo non fuerunt facta, unde tollitur. n. obiectio, cõ
ſuetudo namque eſt quid facti. & ideo probabiliter põt ignora
rari cap.j. de conſtitutionib. lib. vj. l.ij. C. quę ſit longa conſue-
tudo, & ꝯſuetudo habet tantum uim in actu in quo fuit, nõ aũt
12 ſe extendit ad alios actus. ¶ † Nam proprios terminos facti, &
uſus non excedit ut notat Bal. in l. fi. C. communia utriuſq; iu-
dicij, cum alijs adductis per Franciſ. de Curt. conſi. xj. col. ij. nõ
enim debet extendi nota. in l. de quibus. ff. de legibus. & per
Alex. conſi. xx. iij. uolu. per Moder. in c. audit. col. vij. pręſcri-
ptionibus, unde poſito ꝙ in partibus ſit ꝯſuetudo. mortuo pri-
mo emphyteota. renouare emphyteoſim, & pro ea aliquid eſſe
ſoluendum, talis aſſerta conſuetudo eſt in emphyteota, nõ per
petuo uel in emphyteoſi capta pro ſe tantum. Non autem pro-
cedit in emphyteoſi perpetua uel in emphyteoſi capta pro ſe &
hæredibus ut eſt caſus noſter, ꝯñr de uno ad aliud non arguen-
dum cum diuerſa ſint uulga. l. papinianus. ff. de minoribus, &
uulgato. §. nihil cõe. ad quæ notata per gl. in §. neque illud in
13 auctentico de non alie. ¶ † Vlterius in alia eã, certum eſt em-
phyteotam alienantem irrequiſito domino cecidiſſe a iure ſuo,
domino directo uolente. l. fi. C. de iure emphyteo. cum uulgar.
14 ¶ † Et licet fuerit appoſita clauſula nec aliter nec alio modo
&c. tñ quoad effectũ caducitatis, clauſula nihil operatur, ſi poſt
dictam clauſulam & proteſtationem deuentum fuit ad traditio
15 nem ut fuit iſto caſu, & in terminis † tenet Bal. in cap. Cumana
uerſi. & prædicta faciunt ad queſtionem, de electionib. & in c.
j. §. hoc quoque in titulo, de ſucceſsio. feud. uerſ. ſed pone ꝙ uẽ
dit, & ita in puncto conſuluit Franciſ. de Curt. conſ. viij. uiſo in
16 ſtrumento. † Et quia Antonia quæ primo uendidit Thomæ ſi-
ne aliqua proteſtatione, & clauſula uẽdidit. quo caſu ſumus in
terminis dictæ. l. fi. & licet poſtmodum Thomas uendiderit cũ
proteſtatione, & cum clauſula de qua ſ̃. tñ iſtud non eſt in con
ſideratione, tum attenta prima uẽditione ſimpliciter facta per
antoniam irrequiſito domino, quæ plenam induxit caducitatẽ
ut diximus, tum ẽt attenta uenditione facta per ipſum Petrum
in qua ultra proteſtationem & clauſulam proceſſum fuit ad tra
ditionem. Ad quod ẽt facit, quia uirtute conuentionis appoſi-
tę in inſtrumento ex aduerſo producto nedum dominus dire-
ctus debebat requiri, quinimmo in caſu uẽditionis eidem ſolui
debebat quarta pars prætij, quod factum ſeu oblatũ minimè ap
paret, ꝯñr ſumus in expreſſa caducitate, per ea quæ notantur in
l.j. ij. & iij. C. de iure emphyte. & in capi. potuit de locatione cũ
17 ſimi. † Et ſolutio canonis recepta a procuratore rectoris ſeu
plebani non tollit nec purgat uitium dictæ caducitatis, qm̃ pro
curator ſuper ea tranſigere non poterat nec illam expreſſe re-
mittere, minus & tacitè, ut nota. per Abba. in cap. petitio de
procura. & in cap. contingit de tranſactio. & per Bart. in l. nul
li. ff. eod. tit. & faciunt no. in c. qui ad agendum de procura. lib.
vj. & quæ habentur in l. qui Romæ. §. callimacus. ff. de uerbo-
rum,

rum per Bald. in l. non abſtulit. C. de nouationib. cum conco.
18 ¶ † Nec aduerſarius poteſt ſe tueri dando, prout dat de iure
tertij ſcilicet Ioannis, & Petri ea quo demum tunc de iure ter
tij poteſt dari, q̄n illud ius abſorbet in totum ius agentis, ut no
tat Barto. in l. ſi alienam. ff. ſolu. matrimo. & in l. ij. ff. de rei uē-
dica. Bald. & Saly. in l. ſi ſeruus quiſpiam, de ſer. fugit. Canoni
poſt Compoſt. in cap. mandatum de reſcriptis in caſu noſtro
iſtud ceſſat unde &c. & ꝙ ceſſat oſtenditur, tū quia, non appa
ret mortua Antonia, Ioannem, & Petrum, acceptaſſe dictum
ius emphyteoticum. Nec apparet dictos Ioannem, & Petrum
uiuere, conſequenter ipſorum ius non eſt aliquod conſiderabile
19 & ideo de eo dari non poteſt, & ſi detur non releuat. ¶ † Nec
dicatur ꝙ præſumptio iuris eſt dictos Ioannem, & Petrum ui-
uere, cum uita hominis præſumatur uſque ad annos centū uul.
l. fi. C. de ſac. ſanc. eccl. & l. an uſufructus. ff. de uſufru. cum ſimi
20 li. ¶ † Nam aduertendum eſt illud quod multi dicunt quem-
libet præſumi uiuere centum annis non probatur iure, immo
contrarium. l. hæreditatem. ff. ad leg. Falcid. Iura autem ſupe-
rius allegata bene probant ꝙ quis præſumitur non uiuere ul-
tra centum annos, ea quo illud tempus cenſetur eſſe longiſſi-
mum uitæ, & ſuperlatiua communiter in paucis uerificātur ut
experientia docet. quæ eſt optima rerum magiſtra. c. quàm ſit
de electionibus. lib. vj. de decem milibus hominibus qui na-
ſcuntur uix unus aſcendit ad ætatē centum annorum, & ideo
illud quod communiter occurrit attendi debet. l. nō hoc. C. un.
de leg. l. neq; natales. C. de probationibus. cum ergo commu-
niter accidat ꝙ quis non accedit ad centenariā ætatē, non præ-
ſumitur quis tanto tempore uiuere, ut no. Bar. Bal. & Ang. in l.
21 qui duos. §. ſi in bello. ff. de reb. dub. ¶ † Ad quod facit regu-
la. c. quia ueroſimile extra de præſumptionibus, & l. quia ueri-
ſimile. ff. ꝙ met. cau. & ita conſuluit Philip. Cor. cōſi. cccl. j. uo-
lu. Quod dicta dos col. iij. & cum uita dictorum Ioannis, & Pe
tri ſit fundamentum partis aduerſæ, ab ipſa probādum eſt eos
uiuere maximè cum conſtet eos fuiſſe ſexagenarios, & ultra
22 ut pulchrè concludit Corne. prealleg. conſil. ¶ † Nec obſtat
quòd dicti Ioannes, & Petrus potuerunt relinquere, & decede
re cum filijs &c. Nam quòd habuerunt filij facti eſt, & facta nō
præſumuntur niſi probentur. ff. de curato. furi. l. conſilio. §. fin.
uulg. §. aut facta. ff. de capti. & poſtlimi. reuer. & eſt docto. Bar
to. in d. §. ſi in bello, & in l. ex facto. §. ſi quis autem. ff. ad Tre-
bel. & per Corn. ubi ſupra colum. iij. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Reus abſoluendus eſt actore male agente, & non probante.*
2 *Incendium debet habere concludentem petitionem, ut in iudicium contra aliquem poſſit deduci.*
3 *Incendium, an ſit caſus fortuitus, & nu. 4.*
4 *Et an ſit imputandum inhabitantibus, & ipſorum culpæ, & numero ſeptimo.*
5 *Ignis debet habere certum auctorem iſto caſu.*
6 *Dominus, an teneatur ex incendio commiſſo per familiam.*
8 *Si non poteſt apparere a quo habuit originem ſequi debet abſolutoria, & nu. 1. 2. & 12.*
9 *Maritus dominus domus a quo uenit incendium nō tenetur ex culpa uxoris commiſſa ad id, & nu. 17.*
10 *Si ex culpa leuiſſima uenit incendium non propterea quis tenetur.*
11 *Culpa leuiſſima in omittendo, non facit quem teneri ad emendam damni.*
13 *Si procedit incendium culpa hominis incerti, non tenetur inhabitans.*
14 *Teſtis de auditu, non probat, niſi &c.*
15 *Fama qualiter debet probari.*
16 *Omnis præſumptio eſt, mulierem nolle damnum mariti.*
18 *Ex incendio commiſſo per famulos ex ordinatione domini, tenetur dominus.*
19 *Extimatio damni quanti plurimi a quo tempore ueniat, & numero 20. & 24.*
20 *Et uſque ad quod tempus creſcat, & nu. 21.*
21 *Et quid ſi fuit appellatum.*
22 *Et quid ſi reus non fuit condemnatus ad æſtimationem, ſed ad frumentum.*
23 *Maximè ſi actor ſemper recipere paratus fuit.*
24 *Intereſſe uerum quanti plurimi, uſque ad quod tempus conſideratur, & nu. 19. & ſequen.*

AD CONSIL. LXXXVII.

1 INhærendo Veritati, & † ꝯſideratis depoſitionibus
teſtium productorum per florā actricem, nec non
& teſtium productorum per menicum reum, cla-
riſſimè, & abſq; ſcrupulo omni ea capite ꝯcluden
dum eſt, ipſam male egiſſe, ꝯñr menicum debere abſolui, & li-
berari iuxta. l. quem temere. ff. de iud. l. properandū. §. ſin autē
alterutra. C. eod. l. terminato. C. de fru. & lit. expen. cum uulg.
2 † Quod flora male egerit, oñditur ex tenore ſuæ ineptæ petitio
nis in qua dicit ignem introiſſe in domum ipſius floræ, nec aſ-
ſignat cām nec rōnē, nec ꝙ culpa, ſeu dolo ipſius menici ignis
introierit, & combuſſerit, quo caſu tanq̄ non ꝯcludens. incerta
& uaga petitio reijcienda eſt. l. fi. C. de anna. except. l. edita. C.
de edendo, & tanq̄ obſcura, & inepta uenit lacerāda iuxta no.
in l. j. ff. de offi. aſſeſſ. cum ſi. & licet pro parte floræ, ſint produ-
cti multi teſtes, tñ nihil aliud dñt niſi uidiſſe ignem exire de do
mib. d. menici, & ꝙ talis ignis introiuit domum d. floræ, ſed ꝙ
dictus ignis habuerit originem in dicta domo, uel ꝙ dolo ſeu
culpa d. menici, ſeu in eius domo habitantium fuerit cauſatus,
& proceſſerit nullus teſtis deponit, quo fit ut flora male egerit,
peiuſq; probauerit ꝯñr reficere dēt expenſas ut dictāt iura uul
3 garia, & reus ipſe uenit liberādus † & Primò licet in iure ſit dif-
ficultas an incendium ſit caſus fortuitus, uel ne, ut notaē in §. is
cui inſtituta quib. modis re ꝯhitur obligatio, & ibi per ſcriben
tes, & in l. ij. ff. de offi. præf. uigi. & in l. ſi uendita. ff. de peric. &
com. rei uendi. & in l. quæ fortuitis ubi ſcribentes. C. de pigno.
actio. & in locis inferius allegan. Tenendo tñ illam opinio. ꝙ
ꝯnumeretur inter caſus fortuitos, res erit clara ꝙ non teneē
4 ut no. in dictis iurib. ¶ † Si uerò tenemus aliam opinio. ꝙ non
connumeretur inter caſus fortuitos, ſed ꝙ dēt imputari inha-
bitantib. domus in qua incendium cauſatum eſt, qđ in dubio
aſcribi dēt eorum culpæ ꝯñr teneri debeāt ad emendam damni
dati uicinis ex igne prædicto ut vř notari in d. l. ſi uendita, & in
d. l. ij. & in l. ſi ſeruus ſeruum. §. ſi fornacarius. ff. ad l. Aqui. cum
5 ſimi. ¶ † Tamen aduertendum eſt prædicta poſſe procedere,
q̄ñ ignis habuit certum auctorem, ſed q̄ñ ignis habet cām ab
incerto auctore tunc nunquam imputaē habitantib. d. l. ſi uen-
dita, ut ꝯſuluit Bal. ꝯſi. ccclxxiij. Quidam magiſtro grammati
cæ. iij. uol. ꝯūr factum certi hominis probandum eſt alias nun-
quam imputaē habitantib. ita Bald. in d. l. quæ fortuitis col. iij.
in prin. allegat textum hoc dicentē in l. licet. in fi. ff. nautæ cau-
pon. ſtabular. quam opinio. refert, & ſequitur Iaſo. poſt alios in
l. ſi quis ex argentarijs. §. fi. ff. de edendo, in caſo p̄nti, nedū nō
eſt probatum, quinimò nec dictum de auctore certo ignis ꝯñr
non imputandum nec menico, nec habitantib. eius domum.
6 † Ad quod ēt facit doctrina Bal. in d. l. ſi uenditam. uolens peri
culum incendij ꝯmiſſi a familia non tranſire in dñm, quia dñs
non tenetur pro ſuo familiari. adducit textum in c. cum ad ſedē
de reſtōne ſpoliatorum, & eſt textus in l. fi. ff. furti aduer. nau.
caupo. &c. Quanto fortius in caſu noſtro in quo nihil penitus
7 probatur a quo auctore ignis proceſſerit. † Prout ēt idem dicē
dum, nam licet ut plurimum præſumatur incendium commiſ-
ſum culpa inhabitantium d. l. ſi uendita. cum ſi. tñ culpa dř ab-
eſſe ſi probatur unde incendium habuit originem. ita Bal. in l.
8 creditor. C. de pignora. actione, & ibi Alexan. in apoſtilis † &
q̄ñ non poteſt apparere a quo habuit originem, ex iſto caſu
dubio, fertur abſolutoria, & non poſſunt condemnari inhabitā
tes ſm Bal. & Alex. ibidem argumento. l. ſi uero. §. ſi meniano.
ff. de his qui deie. uel effuder. & per Alexā. & Iaſonem. in d. l. ſi
quis ex argentarijs. §. fi. in caſu præſcoti a quo ignis habuit ori
ginem, non eſt probatum nec dictum ulterius nulla uiget præ
ſumptio ꝯ ipſum menicum & inhabitantes eius domum, ꝯñr
9 non condemnandus ſed abſoluendus. † Præterea idem dicen-
dum & fortius cum etiam ſi probaretur incendium commiſſū
per uxorem dicti menici, quod tñ eſt penitus falſum, tñ adhuc
menicus non teneretur per doctrinam Bal. in d. l. ſi uend. & per
tex. in l. iij. §. ait prætor. ff. nau. caup. ſtab. & in l. ſi ſeruus ſeruū.
§. Proculus. ff. ad l. Aquil. & in l. ædiles circa principium. ff. de
ædil. edicto, pulchrè per Sal. in d. l. quæ fortuitis in iiij. colu. &
per Auguſtinum de Arimino in additio. ad Ang. in tract. ma-
leficiorum in uer. incendario, & eſt conſ. Anch. cccxlix. pro de
ciſione quæſita, ut refert Iaſ. in d. l. ſi quis ex argentarijs, & idē
10 dicendum, † nam in caſu nřo, dicto Menico nulla pōt imputa
ri culpa, & ſi qua minima fuiſſet, illa nō pōt eē niſi leuiſſima in
omit-

omittendo,ex qua culpa ſi ſuit ſequutum incendium ipſe nō te
neiut ad emendā damni ſacti alijs,ita Alex.in l. domos hæredi
tarias.ff.de leg.j.& Anch.in præalleg.conſi.cccxlia. & Bald.in
dicto conſi.ccclaaiiij.Ale.conſi.ccxxvj.ſecundo uol.Bal.in d.l.
quæ ſortuitis. co.v.Imo.in c.primo de commo. Alex. & Iaſ.in
d.l.ſi quis ex argētarijs.§.ſi.pro quo facit tex.in l.ſi cuius. §. de
præteritis.ff.de uſuſructu, & quæ tradit Iaſ. in l.ſed & ſi qs. §.
quæſitum.col.pe.ff.ſi quis cautio.& ex ibi not. pōt dari alia re
ſolutio quando probarei habitanies eſſe perſonas diligētes, &
quæ habentur in deciſio.ɔſi.Neap.lvij.ubi declaratur tota ma
11 teria.†Iſta enim culpa in omittendo leuiſſima non facit teneri
ad emendā damni,ſecus ſi culpa eſſet in cōmittendo,ut ꝑ Bar.
in l.ꝙ uero,carta ultima uer.item quæro utrū leuiſſima culpa.
ff.depoſi.& per gl.& doc.in l.ſi mora.ff.ſol. ma. ɔſequenter nō
obſta.§. ſi fornacarius quia ibi fuit culpa in cōmittendo ut de-
clarat ibidē Alb. de Roſ. quanto ergo fortius in caſu præſenti
in quo nulla penitus culpa nedū in omittendo.ſed nec ēt in fa-
12 ciendo imputari pōt ipſi menico.†Ad ꝙ ēt facit, quia cū nō cō
ſtet de initio debet fieri abſolutoria,ut tenet Lud.Rom.conſi.
13 cccej.†Et quando ignis proceſsit ea culpa hominis incerti ha-
bitans non tenetur.ita Bal.conſi.cxlvij.Punctus ſuper quo, ſe-
cundo uo.refert & ſequitur Iaſ.in d.l.ſi quis ea argentarijs.§.ſi.
Nec dicatur ꝙ culpa menici potuit eſſe qm̄ dimiſit ſtabulum
apertum.Nā propterea condēnari non pōt . cū incertū ſit quis
in dicto ſtabulo ignē immiſerit,præterea non claudendo ſtabu
lum ſuit culpa leuiſsima ſi qua conſiderari pōt in omittēdo ex
14 qua teneri mō aliquo non debet ut deduximus † minus obſtat
depoſitio Bernardinæ uxoris Cuchæ & Bernardini alias ſocij
qui dicunt audiuiſſe ꝙ Fauſtina dicti menici imiſerat ignē, ná
tuit ex pluribus,tū quia ſunt teſtes de auditu, nec nominát per-
ſonas a quibus audierunt ɔſequenter cū non ſimus in facto an
tiquo , minime concludunt per ea quæ plene not. in c. licet. ex
quadā.de teſtib.& ibi plenè ſcribentes.& in c.cū cauſam eo.ti.
15 ꝑ Bal.in l.teſtiū. C.de teſtib.cum uulg.†Fortius & ſi deponerét
de fama , adbuc non ɔcluderent cum formiter non probetur ꝑ
ea quæ no.Bar.in l.de minore.§.tormenta. ff. de quæſt. & ple-
16 niſsimè habetur in c. qualiter & qñ de accuſ.cū ſimi. † Prout
ēt depoſitio dictorū teſtiū nihil facit ex quo omnis pſumptio
& ɔiectura eſt in contratiū, ꝙ ipſa Fauſtina uoluerit immitte-
re ignē domui eius mariti, & dāno eū afficere prout fuit dāmſi
catus. argumento.l.cū de indebito.ff.de probat. nulla potiſsi
mè ſtante cā inimicitiæ cum dicta Flota, ceſſat enim omnis ue
roſimilitudo ꝙ ipſa Fauſtina uoluerit prædicta facere, c. quia
ueroſimile de præſumptionib.regula.l.ſemper.ff.de reg.iur.cū
17 ɔcor. ¶ †Præterea & fortius & ſi pleniſsimè probaretur dictā
Fauſtinam immiſiſſe ignē,tamen ea eius facto ipſe menicus nō
tenetur.ut dicit Bal.in dicta.l.ſi uendita,& Anch. in dicto ɔſi.
cccxlix.Salyc.in d.l. quæ fortuitus cum alijs ſuperius alleg.
18 ¶ †In alia cā dubitandū non eſt ꝙ ipſe do. Marianus ex incen
dio cōmiſſo per eius famulos,ordinatione & mandato ſuo te-
netur eidē do.Iulio reſarcire omne dānum paſſum & habitum
ex dicto incendio per not.in l.ſi ſeruus ſeruū.§.ſi quis igitur,&
in l.qui occideret.§.in hac.ff.ad leg.aquiliam.& inſtituta de in
iur.§.ſi.iuncta notata in l.is dānum dat.ff.de regu.iur.& in l.nō
ideo minus.C.de accuſationib.in l.j.ff.de eo per quē factū erit.
& plenè in l.ſi id quod.ff.de iuriſd.om.iud.& in c.ſicut dignū.
de homici.& in c.mulieres de ſententia excōmunicationis.In-
no.ēt no.in l.ij.in ſi.ubi gl.ff.mandati.& bonus textus in l.non
ſolū.in prin.& in §.ſi mandato. ff. de iniurijs. l. liber homo. in
prin.ad legē aquil.& pleniūs per Mod.in c.nonnulli.de accuſa
tionib.cum alijs concor.in quib.habetur ex tali incendio cau-
ſato mandato,& culpa Mariani eundē fuiſſe, & eſſe obligatum
ad reſarciendū Iulio omne dānum inde ꝓuaniens,& omne in-
tereſſe ēt quātiplurimi a tpe moræ cōmiſſę per ipſum Marianū
in non ſatisfaciendo dānum & intereſſe. Ad quorū declaratio
nē adducitur, nam ſuper emenda dicti dāni Marianus fuit cō-
uentus in curia capitolina a dicto Iulio & lite conteſt.ac pro-
ceſſu formato dictus Marianus fuit diffinitiuè condēnatus ad
frumētū,ordeū & alia,ut in ſnīa qui nolēs parere appellauit,&
appellatio exiuit deſerta qua deſertione ſtante ꝯ ipſum fuit fa-
ctum mandatū executiuū,quo facto adhuc noluit parere ſen-
tentiæ nec tradere frumentum , nec ordeum , unde neceſſario
deueniendū eſt ad ſolutionē extimationis, quæ fieri debet quā
tiplurimi frumentū,& ordeū ualuit a tpe moræ ipſius Mariani,
19 ɔſequenter a tpe litis ɔteſtationis interpellatio. † & ſnīæ uſq;
ad præſens tēpus in quo ēt proceſſit,& durat in dicta mora,per
notata in l.magnā.C.de ɔtrahenda ſtipulatione.& in l.ij C.de
iure emphyteut.In l.quoties.ff.de uerbo.& in c.ſi.de loc. & ple
nè habetur in l.uinū ubi textus,gl.& Bar.& oēs.ff.ſi cer.pet. &
no.in l.in hac.ff.de triticar.& plenius in l.iij.§.in hac.ff.cómo-
20 dati.†Dictum.n. intereſſe quantiplurimi incipit creſcere ɔtra
moroſum a tpe interpellationis lit. conteſt. uſq; ad ſnīam & &
poſt ſententiā quando ab ea fuit appellatū , prout in caſu nřo
quouſq; perueniatur ad effectualē executionē cum ſimus inde
biio quātitatis per l.in fideicōmiſſi.ff. de uſuris. & per l.ratio.
§.ſi per uenditorē.ff.de ac.emp.& expreſſe hoc tenet Bar.in d.l.
iij.§.in hac col.iiij.& ſeq.uerſi.quæro,& in diſtinctio.ſua ibi po
21 ſita,†& Mod.In dicta l.uinū.co.aňj.uet.& ſic per iſta,dicunt ſu
pradictā ɔcluſionem Bartoli eſſe ueriorē,ex quo mora nunquā
fuit purgata,& Pau.de Ca.ibidē col.pen. in fine tenet illud ex
preſſe,& idē Pau.in d.l.in hac.de triticar.col.ij.circa medium,
ex quo ille qui non ſatisfecit ēt poſt ſententiā dicit eſſe in du-
22 plici mora,& ɔſequenter puniendus.†Quib.non habet obſta-
re ſi diceretur ꝙ ipſe Marianus non fuit ɔdemnatus ad extima
tionē,& ualorē,ſed ad frumentum,& ordeū unde &c. Replica
tur em̄,nam licet condēnatio ſit facta ad frumentum,& ordeū,
& non ad extimationē , tamen ex quo non fuit traditum Iulio,
& ipſe Marianus condēnatus fuit,& eſt in mora tradendi , ne-
ceſſario officio iudicis mercenario deueniendum eſt ad dictā
extimationē quæ ſolui debet ſecundum intereſſe quātiplurimi
ualuit a tpe moræ,Ita Pau.de Ca.in d. l.uinum.col.ij. uer. tenet
23 primum ubi allegat Specu.Bar.& alias doctrinas.†Ad quæ nā
ipſe Iulius ſemper fuit paratus accipere frumentū & intereſſe
per quod ceſſant contraria quæ poſſunt adduci ex nota.in l.ar
biter qui calendis. ff.de arbitris.& in l.itē illa,ubi Bar.ff.de cō
24 ſtituta pecunia.†Ad ꝙ accedat uerum intereſſe,quantipluri-
mi ipſius Iulij,qui ſi frumentum habuiſſet, & ordeum ante mo
rā in ſuos uſus ɔuertiſſet,uel reſpectu familiæ uel uendendo cū
ſolitus ſit talē induſtriā exercitare,& ideo omni reſpectu conſi
derandum eum potius petatur non ut lucrum, ſed ut intereſſe,
argumento eorum quæ notantur in l.ij.ff.de eo quod certo lo-
co.§.ſi.& per Alex.conſi.xlij.uol.iij. P. Par. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Sententia contra aliquem lata ſuper falſitate,reddit eum infamem infamia iuris.*
Conuinctus de falſo,& ſic crimine publico, redditur infamis.
2 *Siue contra eum proceſſum fuerit per accuſationem,ſiue per inquiſitionem & nu.3.*
4 *Infamia iuris,nedum reddit inhabilem ad obtinenda , uerū priuat obtentis,& nu.5.*
6 *Infamia facti,reddit quem inabilem ab obtinenda, non autem priuat obtentis.*
7 *Gratia ſurreptitia inualida eſt.*
8 *Inquiſitio ut qua fiat, qua præcedentia habere debet.*
9 *Inquiſitio in quibus plus operatur quam accuſatio, & nu. 10.*
11 *Infamia facti longè magis,& facilius reſultat,quàm illa iuris.*
12 *Crimen probatum per uiam exceptionis,infamat infamia facti.*
13 *Inquiſitio,confeſſio,& ſententia infamant.*
14 *Verba illa ſententiæ,uiſis &c.quando & quo caſu probent.*
15 *Et quid ſi ſimus in antiquis.*
16 *Pro ſententia & uerbis in ea contentis,præſumitur.*
17 *Confeſſio coram papa facta,non poteſt reuocari.*
18 *Ex confeſſione non ſubſequuta ſententia,an inſurgat infamia.*
19 *Diſpenſatio ſuper delicto,an tollat infamiam, & an rehabilitet ad obtinendum.*
20 *Diſpenſatio ſtricti iuris eſt .*
21 *Diſpenſatus ad ordinem non intelligitur diſpenſatus ad beneficia.*
22 *Procurator primus an & quando cenſeatur reuocatus per conſtitutionem ſecundi.*
23 *Procurator primus conſtitutus ad negocia, non cenſetur reuocatus per ſecundum conſtitutum ad lites.*
24 *Procurator non cenſetur reuocatus per actum poſtmodum geſtum per principalem.*
25 *Procurator primus non cenſetur reuocatus ſi ſecunda loco ipſemet conſtituatur ſub eadem forma qua prius,ſecus ſi ſub diuerſa. & nu.16.*

CON-

CONSIL. LXXXVIII.

1 QVOD Sententia ſuper falſitate, lata ꝯtra dominum.B. aduerſarium infamauerit infamia iuris ſané ea eo deprehenditur ꝙ de falſo teſtimonio cōuictus & damnatus fuit, & ſic de crimine publico iuxta.l.primam.ff.ad leg.Corneliā de falſis.iuncta.l.j.ff.de publicis iudic.& in l.j.ff. de his qui notantur infamia & l. his qui ff.de accuſationib.& l.infamem. & ibi Bartolus. ff. de publicis
2 iudic. † Et forſitan ex eo uideretur fieri difficultas, quod nō ꝑ uiam accuſationis,ut loquuntur iura prædicta,ſed inquiſitionis damnatus fuit, quo caſu gl.iuris ciuilis uiſæ fuerūt uelle nō cauſare infamiā,ut in l.j.C.de modis multarum cum concord.
3 †Dicitur ꝙ licet gl.& Cy. fuerint in ea ſententia,tamen ut refert Saly.in l.j.col.xxiij.uer.ulterius quæro.C.de accuſat.Old. & And.de piſ.tenuerunt contrarium,ſcilicet, ꝙ ita ſurgat infamia per ſententiam per uiam inquiſitionis latam,ſicut ꝑ uiam accuſationis, qui Saly. hoc firmat pluribus medijs dicens etiā fuiſſe opinio.Bartoli in dicta. l. infamem. & ſic cōiter teneri.
4 † Et poſito ſine præiudicio, ꝙ contraria opinio eſſet uera, ſaltim de iure canonico, iuxta ſententiam Panormitani id procederet quoad infamiam iuris in qua loquuntur dicta iura, & doctores prædicti propter quam nedum redderetur inhabili-
5 tas ad obtinenda,† ſed priuaretur obtentis,inata notata ꝑ Inn. & Panor.in c.inter dilectos de exceſſiōe prælato.& in c. ſuper eo.iij.col.in prin.de electio.& probat tex.in l.infamia.C.de de-
6 curionibus,li.x.† Sed quantum attinet ad infamiam facti quæ reddit inhabilitatem ad quærendum beneficia & dignitates.l.ij.& ibi notatur de dignitatib.libro x.& probat tex.in c.omnipotens Deus.de accuſationibus & lxxxj. diſt.in c. tantis Daniel. & de teſti. c.ultimo.& ff.de mun.& hono.l. reus non uidetur poſſe dubitari,quin ex iſta ſententia cum proceſſu grauata non fuerit eius opinio,& de facto ipſe dominus. B. infamatus,ut ſaltim non potuerit promoueri ad beneficium eccleſia-
7 ſticum.† Vel ea tacita non fuerit eius gratia ſurreptitia & inualida,per tex.in dic.c.omnipotēs.cum gl. & ibi not. per legētes
8 & in dicto c.tantis lxxxj.diſt.cum ſimi.† Nam ſi ſola inquiſitio, eū effectum operatur,ex quo præſumitur facta præcedente diffamatione, quia aliter fieri nequit ut in c.qualiter & quando de accuſationibus,ut dixit Hoſt. notabiliter quem refert & ſequitur Panorm.ibi in d.c.omnipotens.& tenetur cōiter per oēs in
9 c.accuſatum de ſim.† Multo magis id operari debet inquiſitio
10 cum ſententia ſequuta,argumento auct. multo magis.† Quinimmo uolunt cōmuniter doct.in dicto c.omnipotēs. & in dicto c.accuſatum.ut ibi refert Panorm.ꝙ plus operetur ad infamiam facti conſiderandā inquiſitio q̄ accuſatio uel denunciatio, quia cum accuſatio uel denunciatio fieri poſſet ſine diffamatione præcedente, illius porrectio non arguit infamiā facti ſicuti inquiſitio quæ ante diffamationem non fit. Iſta ergo infamia facti nobis ſufficit ad repellendum aduerſariū nec curādum de infamia iuris, quia nō agitur de priuando ut dictū eſt.
11 † Quæ infamia facti, longe magis de facili ſurgit quam iuris, ut patet ex præmiſſis.& etiā ex his quæ ponit Panor. & alij in d.c.ſuper eo.j.col.uer.ſed contra hoc. ubi uoluit ſecundū pri-
12 mam lectionem illius gl.ibi.† Quod licet crimen probatum ꝑ uiam exceptionis,non infamet infamia iuris ut in cap.ij.de or. cogni.& in l.lucius.ff.de his qui notantur infam. & in c.ſuper his de accuſa.tamen infamat infamia facti quæ reddit inhabilem ad obtinendum beneficia,ut eſt textus in d.c.ſuper.e.nos. ſecundum primam lect.gl.ibi quā Pan.poſt alios firmat pro ue-
13 rā & ſubſtentabili.† Concurrunt ergo in caſu noſtro inquiſitio quæ de ſe infamat ut dixi,probatio criminis per eius confeſſionem,quæ nulla melior iuxta l.ſecundam.& l.cum te. cum uulgaribus, & deſuper ſententia quæ diffamationem deduxit in notorietatem & apparentem ueritatem.l.ingenuum.de ſta.ho-
14 mi.cum ſimilib.† Nec releuat ſi dicatur non conſtare de inquiſitione & confeſſione niſi per renunciationem in dicta ſnia,nā dicitur id ſatis eſſe quia cum fuerit lata in præſentem & nō ap-
15 pellantem aut reclamantem,nec tunc nec poſtea.† Et ſic de anno quo decem & nouem annatū, pro eo proceſſu præſumitur ꝑ textum in c.bonæ.de renunciatio.& in c.cum inter.de re iudi. & nota.cōiter oēs in c.quoniā contra.de probat.nam,ſiue conſideremus ꝙ non fuerit appellatum ut originaliter uoluit Inn. in d.c.quoniam contra. ſiue ꝙ in præſentem fuerit lata non clamantem ut conſiderant deciſio.Rot.in d.c.quoniam contra.ꝑ Panor.ſiue taciturnitate biennij conſiderata per Hoſti. in d.c. cum inter.ſiue longi temporis quam conſiderant Io:And.in d. c.quoniam contra.& communiter alij & Ludo. & alij Moder. in l.ſecundum.ff.de uerbo.intentum habemus quia omnia iſta
16 concurrunt.¶ † Concurrit etiam quia huiuſmodi inquiſitio & confeſſio,immo & diffamatio præcedens inquiſitionē denunciatur per iudicem in dicta ſententia quod ſolum uoluit Inno. ſufficere ut præſumatur & maximè concurrente talis temporis diuturnitate,ad quod bene facit.l.ſecunda.C.de officio iudicis.ubi pro iudicis actu præſumatur & not.Bal.in l. ſi quis in hoc genere.ſecunda colum.& in auct.presbiteri. C. de epiſcopis,& clericis, concurrit etiam cōfeſſio poſtmodum uoluntaria ipſius.B.coram papa de huiuſmodi proceſſu & ſententia.
17 ¶ † Dum petijt ſe reſtitui ad exequutionem ſacerdotij,& miniſterium altaris quæ eſt irreuocabilis iuxta doc. Bal. in l. ſi ma-
18 gnum.C.qui accuſ.non poſſ.¶ † Nec obſtat ſi dicatur ꝙ ex cōfeſſione,non ſurgat infamia niſi ſequatur ſententia ut per Bar. in d.l.ictus fuſtium,quia id procedit in infamia iuris.In qua ipſe, & alij loquuntur licet etiam hic ſententia appareat, & qn̄ pur oporteret proceſſum producere. facile erit habendo compulſoriam, quia & ſi ullibi Bononiæ magis proceſſus huiuſmo-
19 di ſolenniter conſeruantur.† Quantum uero attinet ad diſpenſationem,ꝙ illa nō aboleuerit infamiam uel rehabilitauerit ad obtinendum beneficia,credo non dubitari,quia uerba ſunt clara ꝙ nō ſimpliciter reſtitutus fuit ad ſtatum in quo prius erat.
20 ¶ † Sed ſolum diſpenſatus ad miniſterium altaris, cum enim diſpenſatio ſtricti iuris ſit.c.requiritis.§. niſi rigor, diſt. xcvij. c.quod dilectio.& ibi no.de conſang.& affi.& c. nihil, de electio.& c.dudum.uerſic.inſuper, de filijs presby. & in c. j. & ij. cum ibi not.eod.tit.lib.vj. debet ſtrictè intelligi.l. quicquid aſtringendæ,cum ſi.Hinc dicit Anto.in c.at ſi clerici.§.de adul-
21 terijs,uerſi.uenio ad tertium,de iudic. ¶ † Quod diſpenſatus ad ordinem non intelligitur diſpenſatus ad beneficium ꝑ quo tex.& ibi no.in c.literas,de fil.presbyte.Et quod uoluit Spe. in tit.de diſpenſationibus.§. poſtremo. ubi dixit ꝙ ſi diſpenſatur cum inhabili,ut poſſit promoueri ad ſacerdotium non intelligitur propterea diſpenſatum,ut poſſit obtinere beneficium curatum,& in ſimili Old.conſi.xxij.Et Mil.in uerbo diſpenſatus ad ordinem,& ſic de ſimili. Hæc inferunt ad abſolutoriā quando canonizatoria dari non poſſet domino.A.ob id quod prætendatur mandatum procuratoris, pro eo acceptatū fuiſſe reuocatum per ſecundum ſimplex datū alteri ſine clauſula,quod
22 tamen nullo modo puto admittendum.¶ † Nam licet regula. l.ſi cum procuratorio.§. fi.ff.de procur.& in c.nō iuſte.extra c. tit.uideatur habere,ꝙ per conſtitutiōem ſecundi uideatur reuocatus primus,ſi non apponit clauſula proteſtatiua. Tn̄ illa regula,nō procedit,niſi quatenus,niſi primus, & ſecūdus ꝯcurrūt in eadē cā uel negocio,& ꝯ eandē perſonā,ita notabiliter uult gl.& ſequuntur alij doc.ibi in l.cum ſimul.ff.de adul.& notat Pau. de Ca.
23 qui eā gl.allegat in d.§.fi. in prin.† & propterea uoluit deciſio Rot.clvj.itē ſi quis ꝯſtituit,quā ſub iſto numero allegat ꝑ no. & ſequit Philip.in c.ſi quē de proc.li.vj.ij.col.ad finē, ꝙ ſi primus ꝓcurator erat prius ꝯſtitutus ad negocia, & lites,ſecūdus uero ad lites ſimpliciter,ꝙ primus non uidebit reuocatus quo ad negotia ēt ſi fuerit nedū obmiſſa cl̄a proteſtatiua,ſed apposita expreſſa reuocatio, ſeu reuocās oēs alios ſuos procuratores &c.Sed in caſu nr̄o primū mandatū erat ad proſequutionē cuiuſcunq; gratiæ ꝯceſſæ,& ꝯcedendæ, & ſpecialiter ad petendū ſibi prouideri,ſcḋm uero non hēt ad id facultatē, ſed ſolū ad acceptandū & faciendū fulminari proceſſus, vn̄ quantū ad petendū prouideri ꝙ nobis ſufficit primū reſtat intactū ſimiliter procuratoriū ſcḋm erat ad cōparendū in Romanā curia,& in ea coꝛā quocunq; tribunali, & ibidē acceptatū &c. Primū ergo ex romanā curiā ubi fuit facta acceptatio reſtitit intactū quod ꝑſertim ex uerosimili mente ꝯſtituentis ꝑſumi debet, qui iō conſtituit ſcḋm in Romana curia ubi poſſet ipſe facere quod nō poterat primus quē ſciebat non diſceſſurū de partibus, ut ſic tēderet ubiq; retia,& ſecundus aſſiſteret primo magis q̄ per illū uo-
24 luerit reuocare primū.¶ † Quæmadmodū.n.ſi principalis aliquid facit in cā per procuratorē cæpta nō dicit illū reuocare ſi ut ei aſſiſtat magiſquā ꝑ ſe cām uellet inſtruere dependat uerſimiliter,ut probat tex.in d.c.ſi quē,ita dicendū in caſu ꝙ tūc
25 dicat̄ primus reuocatus.¶ † Quādo nō ſunt ꝯicturæ ꝙ aio magis aſſiſtēdi, & ꝯtinuandi in prima uoluntate quā nouādi primū mandatū fuerit ꝯſtitutus ſecundus, quod probat ex notabili

bili conſiderstione Ang.in dičts l.ſi cum proc.§.fin. quem ſe-
quitur Psulus dum uoluit sd limitationem glo. ibi quod ſi ſe-
cundus conſtitutus ar ille idem qui primo, quod tuuc non uide
bitur a primo mandato receſſum quando sd idem & cum esdē
forma fuit factum ſecundū mandatum quod primū,quaſi tuoe
non ſit conſiderare rationem quare uoluerit reuocare primū &
ſtare ſecundum,ſecus ſi in ſecūdo eſt diuerſa forma, cum enim
in caſu noſtro conſtitutus in primo ſit frater caroalis , de quo
nulla ratio ſnadet ꝙ minus cōſiderit quā de ſecundo extraneo,
pro certo non credo quemquā poſſe præſumere ipſum ꝯſtituē
tem ſomniaſſe nedū uoluiſſe per conſtitutionē ſecundi,reuoca
tom primū qui habebat tam pingue mādatū,ſed potius uoluiſ-
ſe ſecundum conſtituere tantum ad ſaciendū proceſſum fulmi
nari ſtatim literis expeditis in curia , & ibi poſſe io genere fieri
acceptatio. quæ io partibus per procuratorem fratrē fieri ooo
26 poterant. † Non autē ut illum reuocaret tes.enim in dičts l. ſi
cū procurstore.& in dicto.c.oō iuſte ſunt fundati in oeroſimi-
li præſumptione,quæ hic ſimiliter militat,quod attendatur.

Par. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumenta confecta per notarium excommunicatum, an & quā do ualeant, & per totum.*

2 *Et an ſatis ſit , quod notoriè ſit excommunicatus , & alijs ſequentibus.*

3 *Et quid ſi communi opinione babebatur pro non excommunicato.*

4 *Et quid ſi iſtud exercet in loco longinquo,in quo ignoratur an ſit excommunicatus.*

5 *Excommunicatus an poſſit exequi literas apoſtolicas,& conferre propter clauſulam cæterum &c.*

6 *Epiſcopo excommunicato eius uicarius non poteſt iuriſdictionem exercere.*

7 *Vicarius actum exercet auctoritate epiſcopi ſui ſuperioris.*

8 *A pari procedum nō præſtare auctoritatem uel præſtare inualidā.*

9 *Siue auctoritas ſit uoluntaria,ſiue neceſſaria.*

10 *Epiſcopus & uicarius idem tribunal,& conſiſtorium faciunt.*

11 *Tollerantia quando, & quo caſu operatur effectum & quando nō.*

CONSILIVM. LXXXIX.

OPPOSITVM Eſt cootra inſtrumentum acceptationis,& prouiſionis facte in fauorem præfati. N. ea
eo quia prætenditur ꝙ notarius de eo rogatus,& qui
prouidit uigore clauſulæ cæterum fuerat excōmuni-
catus, declaratus,& per cedulas poblicatus in campo florę &c.
per Auditorem cameræ ob non reſtitutionem cuiuſdam annu-
li per annos quatuor ante dictam acceptationem &c. † Quod
1 in ueritate non uidetur obſtare,nam ad hoc ut inſtrumenta cō
fecta per notarium excōicatum non ualeant debet expreſſe cō-
demnari & prohiberi,ꝙ inſtrumenta ꝯficere non poſsit,& exer
citium ſui officij inhiberi,ut notat Iono.in c. pia de exceptio.
quem referunt & ſequuntur Io.And.in c.decernimus.poſt glo.
de ſent.excom.li.vj.Arcbid.in c.nullus. iij.q.iiij.& in proprijs
terminis cōſuluit Feder. ꝯſi.lxxiiij.Veros querela.&c.in ſecun
do dubio cum ergo in caſu prædicto,præfatus notarius nō fue-
rit condemnatus pro aliquo crimine , nec fuerit ſibi interdictū
exercitium ſui officij, imo ſemper pro notario exercuit ac ad
publicum & legalem notarium recurrebatur merito dictum
2 inſtrumentum ab eo celebratum ualet & tenet. ¶ † Prout poſi-
to ꝙ uerior ſit opinio gl.in d.c.decernimus.ꝙ ſufficiat ꝙ ſit no
toriè excommunicatus ad hoc ut ooo ualeat eius inſtrumentū;
tamen in caſu prædicto propter diſtantiam temporis, cum iam
ſint quatuor anni ꝙ fuit ut ea aduerſo prætenditur excōicatus
publicè , & poſtmodum publicè ſe exercuit in Rota in cauſis
palatij, ac ad ipſum tanquam catholicum babebatur recurſus;
& ab omnibus erat tolleratus & tentus,pro non excōicato,di-
co ꝙ præfatus.N.habuit iuſtam ignorantiæ cām , & propterea
dictum inſtrumentum ualet & tenet ut ooauter dixit Ant. de
But.in c.ad probandum.de re iudic.quem refert & ſequit Ab.
in ij. col. dicens ꝙ qn̄ ſententia excōicationis fuit lata de lon-
ginquo, ꝙ ueriſimiliter euanuerit de memoria, tunc geſta per
excommunicatum ualent,& idem Ab.in c.ueritatis. in ij.col.
3 de dolo & contu.† Dixit ꝙ inſtrumenta confecta ab excōicato
qui cōi opinione habebatur pro ſoluto,ualent & tenent,& Fe-
4 deri.de Sen.in d.ꝯſi.lxxiiij.in fine,dicit † ꝙ ſi aliquis publice ex
communicatus & denūciatus transferat ſe ad locum ubi igno
ratur ſed hr̄ pro homine integri ſtatus ualebit quicquid faciet
ratione publici officij argumento.l.barbarius.de officio prętoris.& l.primæ.C.de teſtamentis.ita in propoſito cum prefatus
notarius tam longo tempore poſt dictam prætenſam excom-
municationem ſe exercuerit & continuauerit in ſuo officio ut
publicè ab omnibus pro legali habitus fuerit prætenſa excom
municatio non debet præfato.N.iuſtè ignoranti nocere,quini
mo ueriſimile eſt ꝙ dictus notarius a dicta excōmonicatione
fuerit abſolutus, licet forſan de dicta abſolutione nun conſtet,
& poſito ꝙ abſolutus oon fuiſſet non propterea dictum inſtru
5 mentum erit nullum attentis prædictis.† Tertio,quantū ad pro
uiſionem factam per dictum aſſertum excommunicatum uigo-
re dictæ clauſulæ,cæterum,tanquam executorem, ꝙ teneat eſt
deciſio Rotæ in antiq.io tit.de ſenten.excom.ia.dicens ꝙ exe-
cutor excōmunicatus poteſt prouidere de beneficio , maximè
ſi ille cui prouiſio fuerit facta,ignorat eum excommunicatum,
quia non inſpicitur perſona quæ prouidet ſed cui acquiritur
prouiſio argumento. l.ſi legatum.ff.quibus modis uſuſfructus
amittatur.& l.cogi.§.hij qui ſolidum.ad Trebellianum cū alijs
ibi allegatis.idem not.Abb.in d.c.ad probandum.in ij.notabi.
per illum tex.referens idem tenere Io.Calca. in ſua diſputatio-
ne,excommunicatus &c.idem Inno.in c.ſi uero. de ſen.excom
municationis.& in c.j.de ſciſmaticis. ſupponitur pro claro ſu-
periorem ad quem ſpectabat inſtitutio præſentati fuiſſe in cō-
ciliabulo,& ſic ſciſmaticum &c.excommunicatum iuxta bullę
Iulij tenorē.& quamuis in propoſito noſtro facta fuerit ab eius
uicario quem dicitur non interueniſſe , nihilominus omiſſo ꝙ
etiam uere ipſe interuenit omnino dico, inſtitutionem uiribus
carere,tanquam factam a non habente poteſtatem & auctori-
6 tatem, † quia cum epiſcopus ſuperior eſt excommunicatus ceſ-
ſat,& ſuſpenſa eſt ipſo iure iuriſdictio uicarij iuxta. c.j.de offi-
cio uicarij,lib.vj.ubi doctores maximè Phil. in ulti. not.& per
gl.ſingularem io cle.fin.ubi Imo.in ulti.col.& Cardinalis poſt
7 Paul. in pen. q. de procuratoribus.† Et ratio clara eſt, quia ui-
carius inſtituit auctoritate p̄fati ſui epiſcopi ſuperioris , prout
notant doctores in dicta clemen.fin.& ſic fecit in caſu noſtro,
īdeo exiſtente nulla dicta auctoritate infecta,ut prædixi ſequi-
8 tur uicarium ſine auctoritate inſtituiſſe. † Quia paria ſunt non
præſtare auctoritatem uel perperam & nullam præſtare.l.ij.ff.
9 de auctor.tutor.cum ſimilibus.† Nec eſt uis ꝙ dicta inſtitutio
ſit neceſſaria & non uoluntaria,nam doctores loquuntur gene
raliter in præallegatis locis & in c.conſulti. de procuratoribus.
ubi Innoc.ibidem,quem ſequitur Abbas in penultima colum.
conſiderat ꝙ ſiue auctoritas ſit neceſſaria,ſiue uoluntaria, nihi
10 lominus defectus ſuperioritatis afficit, † eo maxime quia quo
ad ſpectantia ad iuriſdictionem cōtentioſam uel neceſſariam ,
ſuperior & uicarius ſuus faciunt idem tribunal & conſiſtoriū.
c.ij.de conſuetudi.libr. vj.& proprie in inſtitutione conſiderat
Rota de officio uicarij,quinta circa medium in nouiſsimis.Igi
tur impedito & excommunicato epiſcopo ceſſabit poteſtas ui
11 carij.¶ † Non obſtat aſſerta tollerantia iuxta notat. in uulga.l.
barbarius,& Abb.in c.j.ad fi.de ſciſmat.nam intelligitur de tol
lerantia ſuperiorum ad quos ſpectabat ualide diſponere prout
in dicta.l.barbarius,& per doctores, in c. ad probandum,de re
iudi.ſed in propoſito papa & alij ſuperiores legitimi non tolle-
bant geſta per ſciſmaticos uel alios eorum auctoritate.

SVMMARIVM.

1 *Statutum per canonicos,an ualeat in præiudicium aliorum beneficiorum in eadem eccleſia & per totum.*

2 *Capitulum non poteſt facere ſtatuta in his in quibus non ſuccedit ſede uacante.*

3 *Idem quando non imminet neceſſitas ſtatuendi,& quando nō poſſet epiſcopo uiuente.*

4 *Idem quando ſtatutū tenderet in præiudicium prælati, uel eccleſiæ*

5 *Statutum epiſcopi non ualet in concernentibus eccleſias inferiores niſi conſentiant illi quorum intereſt.*

6 *Præſentia ſola in præiudicialibus,an ſufficiat & nu. 5.*

7 *Idem nō poſſunt ſtatuere in præiudiciū aliorum ſeu tertia perſona.*

8 *Statutū quādo dicatr̄ factū in p̄iudiciū aliorū,et ex quibus colligat̄.*

9 *Idem quando tendit contra ordinem caritatis,& antiquum,& contra ius quæſitum alijs .*

10 *Statutum conditum a capitulo non integro,& alijs non uocatis quinimo contemptis non ualet.*

11 *Et quid ſi poſtmodum ſingulariter conſenſerunt alij facientes maiorem partem.*

12 *Quando ſunt multi babentes rem communem ut ſinguli nō poſſunt*

ſuper

ſuper illa diſponere regulariter, niſi omnes conſentiant.

13 *Ita vt factum ab omnibus alijs non præiudicet vni.*

14 *Actus quando dicatur competere pluribus vt ſingulis.*

15 *In re competente pluribus vt ſingulis non iure ſingulari ſed iure eccleſiæ poteſt maior pars ſtatuere.*

16 *Quando iſtud procedat declaratur. & nu. 17. 25.*

18 *In re communi pluribus ut ſingulis iure eccleſiæ ſi fiat ſtatutum in fauorem aliquorum non imminente neceßitate, ſed ſola voluntate, conſenſus omnium requiritur, & vnius contradictio alias impedit.*

19 *Si capitulum vult aliquid facere contra conſuetas conſtitutiones vnus ſolus poteſt contradicere.*

20 *Si collegium vult facere ſtatutum non generale ſed derogans iuri ſingularium perſonarum non ſufficit conſenſus maioris partis, uerum oẽs concorditer debent cõſentire alias &c. & ſeq. & nu. 25.*

21 *Maior pars quando & quo caſu præiudicat abſentibus, & nu. 22.*

22 *Et quid ſi aliqui ex non uocatis renunciant ipſorum iur, an propterea validetur, & nu. 26. & 17. & 18.*

23 *Deliberatio maturius fit per congregatos, quàm particulariter, & nume. 24.*

24 *Si delictum eſt factum à pluribus an & quando poteſt agi contra vniuerſitatem.*

27 *Procurator conſtitutus collegialiter, an poßit reuocari à particularibus de collegia, & an poßint variare & qualiter, & etiam num. 28.*

CONSILIVM XC.

CIRCA Primum dubium videtur multiplici rõne
dicendum dictum ſtatutum non valere in præiudi
cium portionariorũ, & dimidiorũ portionariorum
1 dictæ eccleſiæ. ¶ † Prima quidẽ rõne, quia licet cõi-
ter dici ſoleat, ꝙ capitulũ vacante ſede poſſit facere ſtatuta cir-
ca ea in quibus uacante ſede babet iuriſdictionem, & in quibus
epiſcopus uiuens ſtatuere poſſet ut in c. nullus ıij. q. iiij. & cap. ſi
quis. de maior. & obed. prout determinauit Fede. de Sen. conſi.
xvj. Capitulum eccleſiæ. & Io. And. in c. j. de maior. & obed. lib.
vj. in nouells, & Pet. de Anch. in c. j. de cõſtitu. & Anto. de Butr.
& Imo. in clem. ne Romani, de electionibus. & Moder. in d. c. j.
2 in ſexto. ¶ † Tamen in his in quibus capitulũ non ſuccedit, non
poſſet ſtatuere ſm doctor. in dictis locis, & Moder. in c. cũ om-
nes. de conſtitutionibus, & bis diſputando firmauit Calderi.
3 ¶ † Item vbi non imminet neceſsitas ſtatuendi nõ poſſet capitu
lũ ſede vacante facere ſtatuta in materia in qua alias nõ poſſet
viuente Epiſcopo, cum iſtud ſit voluntariæ iuriſdictionis ſm La
pum, in c. j. de conſtitu. lib. vj. argumento glo. nota. in clem. j. de
hæreticis in uerbo, capituli. ſequitur Dominicus ĩ ſumma. xviij.
4 diſtin. † Itẽ non poſſent dicti canonici vacante ſede ſtatuere ad
præiudicium prælati uel eccleſiæ ſecundum Lapum de Caſtel.
allegatione. aa. circa ea quæ prius eſſent laudabiliter introdu-
cta ex approbata conſuetudine pro quo gl. & Arcbi. in c. ſi qua
5 de rebus. xij. q. ij. ¶ † Et bene facit quod dixit ſignanter Imo. in
c. veſtra. de locationibus, ꝙ non ualet ſtatutum Epiſcopi in cõ
cernentibus eccleſias inferiores, niſi illi quorũ intereſt conſen-
tiant vel ad minus ſint præſentes, ꝙ ſequunt Bur. Io. de Imo. in
d. c. cum omnis. & Feder. conſi. xvij. & Archid. in c. pronuncian
dum. de conſec. diſtin. iij. & Abb. in c. ij. de feri. & in conſi. lxxij.
In negocio. fortius Io. And. & Butr. in d. c. ueſtra. volunt quod
6 non ſufficiat præſentia, in præiudicialibus. ¶ † Similiter nec poſ
ſent ſtatuere in præiudicium eorum quæ tangunt alterũ ſeu ter
7 tiam perſonam. c. conſtitutus. §. fi. de uerbo. ſign. lib. vj. † Quo fit
ut nec potuerit dictum capitulũ ſtatuere, prout ſtatuit circa di-
minutionem iurium & portionum debitarum dictis portiona-
rijs, tam integris quàm dimidijs, quia in iſtis capitulum nõ ſuc-
cedit, cum nec Epiſcopus viuens fortaſſe potuiſſet illis præiudi
care inuitis, tum quia capitulum nõ poteſt uacante ſede ſtatue-
re in præiudicium eccleſiæ uel alterius aut ſingularium perſo-
8 narum, ut prædixi. † Quod autem dictum ſtatutum nouum ſit
in præiudicium eccleſiæ, & poſſit dici Leoninum vt in ſimili dr
io l. ſi non fuerint. ff. pro ſocio. in fine, patet qa conturbat quies
9 & pax ſeruientium eccleſiæ & partis capituli. † Et ea conſequẽti
cultus diuinus minuit cũ antiqua & laudabilis prouentuũ diſtri
butio alterat, calcat, & quidã implent & quidã exuriũt ꝯ omnẽ
ordinẽ charitatis, & ꝯ ordinẽ inueteratũ & ius ꝗſitũ dictis por-
tionarijs in quaſi poſſeſſione exiſtẽtibus argum. no. in c. cum di
lectus, de ꝯſue. & notat in c. cũ in cunctis. de his quæ fiunt a ma
iori parte capituli. ſuper verbo conſtitutum. & no. in c. cum cõ-
10 ſuetudinẽ de elect. ¶ † Secunda rõne dr quia poſito ꝙ capitulũ
habuiſſet iuriſdictionẽ ſtatuendi circa præmiſſa tñ ſtatutũ cõdi
tũ a canonicis tñ non ualuit, non conſtituentibus integrum ca
pitulũ, cuius pars fuerunt & ſunt dicti portionarij nõ uocati cõ
tempti & iniuriam paſſi facientes magnam partem dicti colle-
gij & qui erant præſentes loco in quo morabantur deſeruiendo
diuinis ita determinat Calde. in ſuis conſi. in titu. de bis quæ fi.
a ma. par. c. conſi. iiij. An ſi duæ partes. circa fi. de maio. & obed.
& l. quoties. C. de leg. lib. x. ibi præcipiunt oẽs curiales qui ĩ ur-
be ꝯſiſtunt locũ curiæ cõuenire, & l. ij. C. de decu. eodẽ lib. & p
Cald. de cõſti. conſi. iij. An ſi duæ partes. per totũ, & Fede. conſ.
11 caij. Nobilis, & Alb. in prima par. ff. q. claiij. † Nec releuat eos
in aliquo quod a principio ſtatuerint canonici qui ſunt minor
pars poſtea ſimpliciter tot conſenſerint ꝙ accedant ad maiorẽ
partem. c. in cauſis. de elec. per quæ ita determinat Bal. in l. per
12 fundũ. de ſeru. ru. præd. item ſm Lud. in rub. de arb. ¶ † Tertia
ratione quia qñ ſunt multi habentes rem cõem ut ſinguli non
poſſunt ſuper illa diſponere regulariter, niſi oẽs conſentiãt. l. p
fundũ. ff. de ſeru. ru. pd. & determinat gl. in d. c. cũ oẽs. de ꝯſti. &
in c. ꝙ oẽs. de reg. iu. in vj. & gl. & Dy. in rubr. iuris in re cõi. eo.
tit. & lib. & gl. iij. ĩ c. ſi archieps. de tẽpo. ord. & in c. quia pp in
ver. vice omniũ. de elec. & ibi per d. Ant. in alj. col. & in c. in cau
ſis. eo. tit. & Imo. in c. j. de his q̃ fi. a ma. par. capit. & Inno. ĩ c. hu
milis. de ma. & obe. & in c. in noſtra. de iniu. & p Bar. in l. & ſuũ.
§. fi. de pac. & in l. fiſtula. ff. de ſerui. vrb. pd. bonus tex. in l. ſi qs
hac. §. quotiẽs. ff. qui. & a quib. & p Bar. ĩ l. nulli. ff. ꝙ cuiuſq; vni.
no. vbi dixit qd ſi eſſẽt mille factũ omniũ nõ p̃iudicaret vni. &
13 & no. p Old. ꝯſ. xxxiij. Talis eſt. & p Lap. alle. lxxxv. † Vr aũt cõ
petere pluribus vt ſingulis quia cõperit, licet ſub nomine colle-
14 ctiuo portionariorũ ad vtilitatẽ ſingulorum. † Nec ex oppoſito
aliqua infert iniuria vniuerſo collegio ſm Anto. de But. ĩ c. ſi di
ligẽti. de fo. ꝯpe. tãtoq; magis ꝓcedit iſta tertia rõ, quia p dictũ
ſtatutũ nouũ Leoninũ, introitus deputati oĩbus de collegio etiã
portionarijs nõ ꝯuertunt ad vſũ deſtinatũ, ſed ad repletionẽ ca
nonicorũ & diminutionẽ notabilẽ portionariorũ ꝯ antiquũ ec
15 cleſiæ ſtatutũ. † Nec obſtat tex. ſingularis in c. fi. de his q̃ fi. a ma
io. par. c. vbi dr ꝙ iure ꝯpetẽti pluribus vt ſingulis nõ iure ſingu
lari, ſed iure ecclæ vt ĩ p̃bẽdis q̃ ꝯpetũt ſingulis canonicis, nõ vt
collegio, ſed tñ ꝯpetũt iure ecclæ, & nõ iure ſingulariũ, põt ma
16 ior pars ſtatuere. † Nã illud ꝓcederet qñ capitulũ eſſet canonice
ꝯgregatũ, & ſtatueret ad piũ vſũ ſm Abb. in d. c. cũ oẽs. & Butr.
& Abb. in d. c. fi. itẽ ꝓcedit qñ ſuper redditibus ſuper excreſcen
17 tibus. † Nã tunc proprie diſponit de re ad vſũ deſtinatũ. xij. q. j.
§. fi. ſm Abb. in dictis locis, & ſic nõ militat in terminis noſtris.
18 † Quarta rõne quia ẽt qñ aliquid ꝯpeteret pluribꝰ, vt collegio,
& ſtatutũ fieret in fauorẽ aliquarũ pſonarũ nõ imminẽte neceſ
ſitate, ſed ſola volũtate tũc requirit ꝯſenſus oĩum ſm Io. And. ĩ
c. vnico. de rerũ pmu. l ſeato. & gl. in c. humilis. de maio. & obe.
& Io. And. in dicta regula ꝙ oẽs tãgit, & Pau. in cle. j. de rerũ p-
mu. & Fede. in trac. de rerũ pmu. q. xx. ergo & ĩ terminis nr̃is ꝙ
nullo mõ licuerit canonicis ſtatuere volũtariè in fauorẽ ipſorũ
nulla imminẽte neceſſitate, & vnius tñ ꝯdictio ĩpediat virtute
dicti ſtatuti, bñ facit ꝙ dicit Bal. in l. j. in prin. ff. de magiſ. cõue.
19 † Quia ſi illi de capitulo vellẽt aliquid facere ꝯ cõſuetas ꝯſtitu-
tiões ſuas, vnus ſolus pt ꝯdicere ſm Inn. in c. accedẽtibus. ĩ verſ.
immo plus. de priui. quẽ ſequit Abb. I c. veniẽs. de p̃ſcr. maximè
qñ nulla neceſſitas, ſed mera voluntas monet illos de caplo ſm
20 Inn. in d. c. humilis. ꝓut vr fuiſſe hic. † Sexta rõne moueor quia
vbi collegiũ vult facere ſtatutũ non gñale, ſed derogãs iuri ſin-
gulariũ pſonarũ nõ ſufficit ꝯſenſus maioris partis, ſed requirit
cium ꝯcordia ſm Ang. cõſ. cclxvij. Viſis & examinatis. ita dicit
no. gl. ſm eũ in l. ij. verſ. ſed tõ dicit. C. q̃ ſit lõga ꝯſue. & Inno. in
rubri. de ꝯſue. maximè nulla vrgẽte neceſſitate. ergo & in quæ-
ſtione noſtra nullo mõ potuerit præiudicari per ſtatũ volunta-
riũ canonicorũ tñ qui ſunt pars capituli, iuribus portionariorũ
qui ſunt de capitulo & quorũ cõſenſus nõ interuenit, nec pñtia,
nec ſciẽtia, & qui facti ꝯſcij ꝯ erunt, & qui nõ potuiſſent ẽt p̃iu
21 dicare ſucceſſoribus futuris portionarijs. † Ad idẽ Bal. ĩ auctẽ.
ſi oẽs. C. ſi vt ſe. ab hære. abſti. vbi dicit ꝙ tunc maior pars p̃iudi
cat abſẽtibus qñ in maiori parte oẽs repręſẽtant, vt in negocijs
uniuerſitatũ. l. ꝙ maior. ad muni. ſecꝰ ſi ĩ iurib. ſingulariũ pſona
rũ &c. Ad aliud dubiũ ve; vtrũ ex eo ꝙ nõnulli ex deductis por
tionarijs renũciarunt iuri, liti & cauſę ꝓpterea noceat alijs inte
gris & dimidijs portionarijs, & ẽt dignitatibus eiuſdẽ ecclę, ido

bitanter videtur dicendũ ꝙ non, aut eñ volumus iudicare di-
ctos portionarios vt uniuerſos & ut collegium portionariorũ.
22 † Conſiderando illos ſeparatim a canonicis cũ quibus litigant
& vr̃ expeditũ ꝙ nullus ex dictis portionarijs ſeparatim & ſin-
gulatim ꝯſentiens canonicis & illorũ ſtatuto poſſit officere col
legio eorũ, quia debet cõſentire vt collegiũ non tanquã ſinguli
in actibus collegialibus, & quod eſſet tanquã collegiũ congre-
gati ut collegialiter conſentiant ſm gl. in d. c. cũ oẽs cõiter ap-
23 probatam. † Nã liberius & maturius fit deliberatio per cõgre-
gatos, vt in c. in geneſi. de elect. vbi cõiter idem tenet. ꝙ etiã vo
luit Inno. in c. auditis. eo. tit. & Bar. in l. oẽs populi. de iuſti. &
iur. & alijs multis locis ponit̃ eadẽ concluſio, maximè per Ang.
conſ. ccxliij. Viſis poſt glo. in l. ſi ex dolo. §. ſed an municipes. ff.
de dol. & in l. metum. §. animaduertendum. ff. quod metus cau.
& Pan de Caſt. conſi. lxxxvj. In cã fortij. & eleganter. per Io. de
Ligna. in cle. j. de pœn. vbi dicit ſe defendiſſe coram papa ciui-
tatem Bononiæ ut nõ poſſet tanquã rebellis punire ẽt ſi oẽs de
ciuitate defeciſſent, vt ſinguli, nõ vt corpus ex quo ad hoc nõ ꝓ
24 ceſſit tractatus collegialis de quo ibi etiã per Mod. † Aut uolu
mus iudicare illos portionarios ut ſingulos & certiſſimũ eſt qđ
factum vnius non nocet alij. vt l. ſi vnus. § ante omnia. ff. de pa-
25 ctis. cum ſimil. & in toto tit. res inter alios acta. † Aut volumus
iudicare illos portionarios tam integros quàm dimidios, tan-
quam ſingulos non iure ſingulari, ſed iure eccleſiæ ut in præ-
bendis, quæ competunt ſingulis canonicis non ut collegio, ſed
iure eccleſiæ & non iure ſingularium, & ſimiliter conſiderando
illos quocunq; modo, factum unius nõ nocet alteri ut dictis iu
ribus & probatur ſingulariter in d. c. ſi. de his quæ fiũt a maio.
par. cap. ubi uix permittitur maiori parti, quod poſſit diſpone-
re ad pium uſum de fructibus excreſcentibus, ſed de tollẽdo or
dinatum & inueteratum ſtipendiũ portionariorum in notabili
ſumma & de impugnãdo partẽ canonicorum cũ præiudicio ma
ximo portionariorum benefacit lex & ſuũ. §. ſi. cũ ibi nota. de
26 pactis in ratione ſui. ¶ † Ex præmiſſis infertur quód iſti portio
narij collegialiter & diſtincti a canonicis facientibus regulari-
ter vnũ corpus inſtituerint litem, & conſtituerint procuratorẽ,
non potuerint aliqui ex eis variantes, vt ſinguli recedere ab eo
quod collegialiter ordinauerant, & quod reſpicit ſingulos iure
27 eccleſiæ & non iure ſingularium. ¶ † Hinc Aegid. Belleme. con
cluſione decima dixit quod ſi canonici capitulariter conſtituũt,
& vt collegiũ procuratorem in cauſa quæ principaliter non cõ-
cernit niſi certos de capitulo in procuratorio nominatos nõ vr̃
conſtitutus ab illis particularibus, quia non fuerunt ibi vt parti
culares, ſed vt capitulum repræſentantes. ergo pari rõne nõ ſpe
ctat reuocatio aut renũciatio ad aliquos ex illis vt ſingulares eũ
prius fuerit lis inſtituta & procurator conſtitutus nomine col-
legij portionariorum omnium & ſeptẽ dignitatũ, ſed reſpectu
loci & numeri capitulariter & collegialiter, & poſito quod hoc
feciſſent nõ vt collegium, ſed vt portionarij integri & dimidij,
& vt ſeptem exiſtentes in dignitatibus dando mandatũ ad cau
ſas præbendarum vel portionum ſuarum collegialiter cõgrega
ti non tantũ in loco & numero capitulari. & ex conſequenti nõ
vr̃ procurator datus a capitulo ſm Aegid. elegan. ꝯcluſio. cviij.
28 ſi canonici. ¶ † Nihilominus adhuc videret̃ quod factũ aliquo-
rũ ex eis uariãtium non noceat alijs, benefacit ꝙ dicunt dñi de
Rota in ti. de do. & contu. conclu. j. in antiquio. ex præmiſſis vr̃
cõcludendum ꝙ ſtatutum factum a canonicis tñ qui ſunt nu-
mero. xx. nõ præiudicet in aliquo portionarijs integris qui ſunt
decẽ neq; portionarijs dimidijs qui ſunt viginti, neq; exiſtenti-
bus in dignitate qui ſunt ſeptẽ, & ꝯñr factum dictorum viginti
canonicorum in rem propriam & in damnum aliorum non ꝑiu
dicet dictis. xxxvij. qui ſunt de collegio ſicut canonici, & nõ cõ-
ſenſerunt, nec interfuerunt neq; notitiam habuerunt, ſed cum
primum ſciuerunt contradixerunt.

SVMMARIVM.

1 *Aliud eſt vniuerſitas, & aliud ſinguli de uniuerſitate.*
2 *Vniuerſitatis bona poſſunt multipliciter conſiderari.*
3 *Tum reſpectu honoris, nominis, & commodi.*
Tum reſpectu honoris, nominis, non autem commodi & utilitatis.
4 *Et ſinguli, hoc ultimo caſu non poſſunt eſſe teſtes, primo uero ſic.*
5 *Licentia faciendi fornacem conceſſa perſonis talis loci, an uideatur conceſſa vniuerſitati & alijs.*
6 *Conſtituens procuratorem contra omnem perſonam nõ uidetur con ſtituere contra vniuerſitatem.*
Licentia conceſſa contra omnes talis loci non videtur conceſſa contra vniuerſitatem.
7 *Vniuerſitas quando eſt parua, ſinguli ſunt in conſideratione.*
8 *Et quid reſpectu uſus & commodi quo ad ſingulos, & alijs.*
9 *Et conſideranda ſunt uerba licentiæ datæ. & nu. 14.*
10 *Quando eſt conceſſa omnibus, ergo vnicuiq; ſingulariter.*
11 *Dictio, omnes, eſt vniuerſalis diſtributiua. & nu. 12.*
12 *Et conſideratur materia ſubiecta, & nu. 15.*
13 *Lex quandoq; ſinonimè utitur omnibus & ſingulis, vniuerſis & ſingulis.*
16 *Sequentia declarant præcedentia.*
17 *Vnum capitulum declaratur per aliud.*
18 *Prohibitio facta hominibus talis loci, an cenſeatur facta vt ſingulis, vel vniuerſitati.*
19 *Factum à ſingulis cenſetur factum ab vniuerſitate, quando vniuerſitas ſciuit paſſa eſt, nec contradicit, & factum non erat momentaneum.*
20 *Propria auctoritate non licet alicui ſibi ius dicere de facto, & id faciens punitur.*

CONSILIVM XCI.

1 PRO Reſolutione † Primi dubij licet aliud ſit vni-
uerſitas, & aliud ſinguli de vniuerſitate, & licet in-
ter ꝑdicta multiplex ſit differẽtia. l. ſicut. §. ſi qd. ff.
ꝙ cuiuſ. vniuer. no. l. ſed ſi hoc. §. q manumittit̃. ff.
de in ius voc. c. qui manumittit̃. xij. q. ij. & q no. ĩ c. cũ dilectus.
de ſimonia, el ſecundo, & ꝑ Moder. plenè in c. oẽs de conſtit. &
2 plenius ĩ c. cũ te. de reſcriptis. col. x. † Tñ bona vniuerſitatis poſ
ſunt cõſiderari multipliciter ſm qđ conſiderat Bar. & ibi ſcrib.
in l. in tñ. §. vniuerſitatis. ff. de rer. diui. & per Are. & ſcrib. in §.
3 vniuerſitatis. inſti. eod. tit. † Primo vt reſpectu honoris nomi-
nis, & commodi vniuerſitatis, vt ſunt molendina & alia quæ in
cõi reponuntur, ſecundo ſunt vniuerſitatis quo ad nomẽ & ho-
norem, verum quo ad vtilitatẽ & cõmodum dicunt̃ eſſe ſingulo
rũ, vt eſt in nemoribus, ſiluis, paſcuis, & ſimilibus, vt not. gl. ſ d.
4 l. ſicut. & docto. vbi. ſ. † Inferentes qđ iſto ſecũdo caſu ex quo
ſingulis quærit̃ cõmodum ſinguli nõ poſſunt eſſe teſtes, licet pri
mo caſu ſic, vt ꝑ Butrig. in c. cũ nuncius. de teſti. & ꝑ Bal. in l. pa
rentes. C. eodẽ. & Moder. in d. c. cũ dilectus. col. iij. & in c. inſu-
per. de teſtib. col. ij. in j. fall. & col. iij. ĩ v. fall. vbi plura adducũt.
5 ¶ † Facere fornacem in loco de quo in ſentẽtia ſingulorũ homi
nũ iſtius loci reſpicit cõmoditatem & vtilitatẽ, vnde ſnĩa dans
dictã licentiam vr̃ vt ſingulis illã dediſſe nõ vt vniuerſitati ꝑ ſu-
6 perius dicta. † Quibus accedat doctrina Bal. ĩ rubri C. ad Treb.
volens ꝙ conſtituens procuratorem ꝯ omnẽ perſonã non vr̃ cõ
ſtituiſſe ꝯ vniuerſitatẽ, ita licẽtia prædicta cõceſſa oĩbus dicti lo
ci vr̃ eſſe ꝯceſſa vti ſingulis nõ uti uniuerſitati ad quæ plura ad-
ducit Fely. in d. c. cũ dilectus. ¶ † Ad quod ẽt quia ſi ꝯſideraret̃
7 dicta licentia ꝯceſſa, vt uniuerſitati, tñ quia ut audio uniuerſitas
eſt parua, & oĩa ea poſſunt cadere in ſingulos, ſinguli ſunt in ꝯſi
deratione ẽt in delictis, & ſic in materia odioſa & pœnali, quãto
fortius in materia noſtra honeſta & iuſta, & nota. in d. c. cũ dile
8 ctus, & ꝑ Fely. in d. c. inſuper. col. iij. uerſi. iij. no. † Præterea ſi di
cta licẽtia fuiſſet ꝯceſſa ut uniuerſitati, tñ reſpectu uſus & cõmo
di vr̃ cõceſſa ut ſingulis & ideo quiſq; ſingularis põt ea uti. licet
ſingularis ſolus diſponere non poſſit. c. ꝙ oẽs, de regu. iur. & ꝑ
Bar. in l. ſerui electio. §. Labeo. ff. de lega. j. ꝑ gl. in d. c. cũ oẽs. de
cõſti. & ibi ſcrib. col. viij. & ſeq. quiſq; ergo ſingularis facere po
teſt fornacem & dicto commodo vti, cum commodũ unũquẽq;
9 particulatẽ ſpectet. † Et quia ſermo appoſitus in ſnĩa modo ali-
quo non denotat vniuerſitatẽ ſed tñmõ ſingulos ibi oĩbus, & iõ
vt ſingulis vr̃ ꝯceſſa licentia ꝑ ea quæ voluit Hoſti. in ſumma de
reſcr. §. qm̃. verſi. quid ſi papa & Bal. in c. ſedes. de reſcriptis, vbi
tenet reſcriptũ ꝯceſſum ꝯ homines de tali collegio nõ cõprehẽ
10 dere collegium. ¶ † Rurſus aduertendum ꝙ licentia cõceſſa eſt
omnibus ſi omnibus ergo unicuiq;, nam qui omnes dicit nullũ
excludit. l. a procuratore. C. mand. c. ſoliꝫ. de maior. & obed.
11 † Dictio enim omnis licet ſit uniuerſalis, tñ eſt vniuerſalis diſtri
butiua & nõ collectiua ſm ꝙ declarat Bar. in d. l. ſi pluribus. in
12 prin. & in ſi. de leg. ij. & in l. hoc art. ff. de hære. inſti. † cõcludens
ex ſubiecta materia uniuerſalẽ poni diſtributiuè, & maximè in
ſnĩa in qua oẽs condemnant̃ vel abſoluuntur, &c. & dictio om-
13 nes diſtributiuè ſtet. l. ſi plures una ſententia. cum ſimili. † Lex
enim

enim vtitur quandoq; ſinonimè dictis nominibus vniuerſis &
ſingulis,&c.& non q appellatione omnium, & vniuerſorū non
uenirent ſinguli,quia bene ueniunt, ſed ad tollendum huiuſmo
di ſcrupuloſitatē,vt in puncto dicit Hoſti.in c.nimis.el primo,
in fine,de exceſ.prælat.& multa adducit Fely.in d.c.eam te.col.
xij.verſi.ex his infertur, vnde ſi ſentētia dixiſſet omnibus & ſin
14 gulis , nulli dubium. † Quod ſinguli potuiſſent facere fornacem pariter ea quo dicit omnibus ſinguli ueniunt & fornacē fa
15 cere potuerunt,cum prædicta æquipolleant vt.s. † Ad quod ēt
quia materia ſubiecta iſtud ſuadet, cū commodum in particulari repræſentetur vt.s. conſequenter vt ſinguli conſiderantur,ut
16 nota.Fely.in d.c.eam te.col.x.verſi.prima declaratio. ¶ † Prout
etiā quia ſequentia declarant præcedentia. l. ſi ſeruus plurium.
de leg.j.lege cum quis. de lega. iij. & vnum capitulum declarat
per aliud.l.iij.ff.de libe. & poſth.l verum.de petit. hæred. cum
17 ſimil. ¶ † Sed ſequentia capitula ſententiæ,& laudi clare comprehendunt ſingulos reſpectu inciſionis lignorum,& paſcuorū,
& traductionis animalium pariter,& reſpectu fornacis faciēdæ
cum in illis,vt ſinguli capiantur quia commodum ſingulos re-
18 ſpicit. † Ad quod etiam quia in dicta ſententia aliqua prohibentur hominibus pdicti loci,vt nō poſſint facere nouas caſas, &c.
Si iſtud intelligeretur reſpectu vniuerſitatis,& non ſingulorum
ſequeretur q uniuerſitas eſſet prohibita non autem ſinguli, cō
ſequenter ſinguli tanquam non prohibiti poſſent prædicta vetita,& prohibita facere,quod minimè dicendum, pariter & in caſu noſtro,ut licentia videatur conceſſa etiam ut ſingulis , unde
ſiue dicamus licentiam conceſſam,ut ſingulis, quod dicendum
eſt ex ſuperius deductis,habemus intentum,ſiue dicamus conceſſam,ut uniuerſitati. Tamen quia commodum reſpicit ſingulos, ut ſupra ſinguli habuerunt licentiam faciendi conſeqūter
19 omni caſu ſinguli potuere fornacem conſtruere. † Fortius cum
ſinguli conſtruxerunt populo illo ſciente,patiēte,vidente,& nō
contradicente. Iſtis concurrentibus tales fornaces dicuntur ut
ab uniuerſitate conſtructæ prout in fortioribus terminis iſtud
probatur in materia delicti, quando delictum non eſt momentaneum,ſed ſucceſſiuū,licet non communicato conſilio,& alijs
requiſitis fuerit commiſſum, tamē ſi fuit tolleratum videtur ratum habitum,& ut ab uniuerſitate factum puniri pōt,licet a ſingularibus factum fuerit,ut notat Bar.in l.aut facta.ff. de pœ.&
plenè per Fely.in d.c.cum dilectus,col.fi.& per eundem in d.c.
cum omnes,col.xv.& ſeq.ubi plura adducit,ut ēt alibi facit, cū
itaq; conſtructio fornacis , ſit actus ſucceſſiuus viſus tolleratus
ab omnibus illis,licet particulares fecerint,tamen uidet ab omnibus fornax facta conſequenter licitè ex uerbis, & tenore ſententiæ,ad quæ etiam no.in uulg.l.Barbarius.ff.de offic.prætor.cū
20 alijs uulga. † Ex iſtis infertur ad reſolutionem ſecūdi dubij,qd
etiam ſi non potuiſſent facere ſinguli fornacem,licet contrariū
ſit ueritas, ut ſupra tamen propria auctoritate non licuit de ſancto Marco illam deuaſtare , & ius ſibi ipſis dicere ex quo facto
incurrerunt pœnam.l.extat.ff. quod me.cau.l. meminerint.C.
unde ui.& plenè habetur in l.iuſtè poſſidet.ff.de acqui.poſſ. &
plenius per Mod.in l.iubere cauere.ff.de iureiu.om.iud.& ultra
pœnam incurſam per eos de qua in locis ſuperius alleg. tenentur ipſis quibus fornacem conceſſerunt ad emendam damni, &
intereſſe toto tit.ff. C.& inſtituta.ad.l.aquil.cum alijs uulga.

P. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum, & canonici an poſſint ſtatuta facere.*
2 *Et quid ſi tendunt contra bonos mores , & continent inhoneſtum, & num. 3.*
4 *Quod non pulſetur campana eſt contra bonos mores , & inhoneſtum , & num.5.*
6 *Quod non oſtendantur reliquiæ,eſt contra bonos mores,& inhoneſtum,& num.4.*
7 *Statutum etiam iuratum contra charitatem,& laudabilem conſuetudinem non valet.*
8 *Idem quando eſt contra diuinum cultum,& bonum publicum.*
9 *Idem quando tangit ſtatum honorificentiā , ſeu reuerentiā eccleſiæ.*
10 *Quod non poteſt fieri per pactum non poteſt fieri per ſtatutum , & econtra an ualeat argumentum .*
11 *Statuta facta per canonicos in caſu illicito,ut ualeant, ſub qua forma debent fieri & num. 12.*
13 *Et ſi ſtatutum ſit ad alienandum,quam formam debet habere.*
14 *Et quid ſi collegium eſt paruum,ut canonicorum .*
15 *Debent congregari ad iſtum effectum, & non caſu.*
16 *Et capitulariter debet fieri, & iſtud dicendum eſt.*
17 *Capitulariter factum quando dicatur.*
18 *Concordia tendens in alienationem non ualet inter clericos, & nu. 29. & ſeq.*
19 *Niſi interueniant requiſita à iure .*
20 *Pacta contra leges non ualent .*
21 *Minus ſi ſunt contra bonos mores .*
22 *Idem ſi ſunt illicita, & inhoneſta.*
23 *Succeſſor non tenetur ſeruare pacta illicita.*
24 *Idem ſi tendit in detrimentum animæ.*
25 *Idem ſi pactum eſſet turpe .*
26 *Quod eſt honorificum eccleſiæ utile eſt.*
27 *Pactum ſuper re ſpirituali non obligat ſucceſſorem.*
28 *Capitulum æquiparatur minori & læſum reſtituitur .*
29 *Capitulum & canonici non poſſunt alienare niſi ſeruatis , &c. & num.18.19.*
30 *Si una eccleſia ſubijcitur alteri alienationem ſapit,& nu.31.*
31 *Idem de uno capitulo ad aliud capitulum.*
32 *Dare de iure vnius eccleſiæ alteri alienationem ſapit .*
33 *Supprimere præeminentiam vnius eccleſiæ alienare eſt .*
34 *Imponere ſeruitutem alienare eſt.*
35 *Seruitus eſt contra libertatem .*
36 *Pacta quando & quo caſu debent ſeruari .*
37 *Pacta illicita,iniuſta inhoneſta, & ſimilia tractu temporis non reconualeſcunt .*
38 *Etiam reciproca adhuc non ſunt ſeruanda.*
39 *Superiores quando & quo caſu poſſunt aſtringere ſucceſſores ad iurandum .*
40 *Iuramentum perſonale eſt ex parte iurantis.*
41 *Iuramentum an validet huiuſmodi pacta illicita & ſimilia .*
42 *Statuta etiam iurata , quando ligant ſucceſſores.*
43 *Capitulum & canonici,an & quando poſſunt tollere ſtatuta etiam iurata.*
44 *Et an & quando per unum actū contrarium tollantur , & nu.45.*
45 *Sublato ſtatuto etiam tollitur iuramentum.*
46 *Nec propterea incurritur periurium .*
47 *Iuramentum præſtitum contra illud q eſt honorificum eccleſiæ dicitur præſtitum contra vtilitatem eccleſiaſticam.*
48 *Iuramentum ſuper rebus eccleſiaſticis præſtitum non valet.*
49 *Iuramentum recipit omnes illas qualitates & conditiones &c.*
50 *Iuramento obſtant plures exceptiones.*
51 *Decreta illicita poſſunt reuocari & ab illis recedi.*
52 *Frangenti fidem fides frangatur eidem.*
53 *Frangenti iuramentum frangatur eidem.*
54 *Non tenetur quis promiſſa iurata ſeruare illis qui eadem iurata nō ſeruant.*
55 *Statuentes quando poſſunt recedere a ſtatuto etiam iurato & confirmato a ſuperiore .*
56 *Et quid ſi non eſt ſtatutum confirmatum a ſuperiore.*
57 *Iuramentum ſeruandi ſtatuta non ſe extendit ad illicita,& ſimilia.*
58 *Et ſi ea non ſeruant,non propterea incurrunt periurium.*
59 *Nec tenetur petere abſolutionem a iuramento.*

CONSILIVM XCII.

PRO primi dubij clariori reſolutione , cōſidero q
ɔcordię initę īter pſata capitula,& canonicos ipſorū,poſſunt nominari uel ī uim ſtatutorū & decretorū,uel in uim pactorū tranſactionū,& ɔuentionū,& quocunq; modo conſiderent̄,dico dictas concordias non
tenere, & licitū eſſe capitulo, & canonicis beatæ Martæ ab illis
recedere & inuitis cap.& canonicis.ſ.Seruatij. Cōſiderādo nāq;
dictas ɔcordias ī uim ſtatutorū,& decretorū fuiſſe factas, uti ɔſiderauit primus ɔſultor,diſcutiendū uenit,an pdicta capitula &
canonici ipſorū potuerint dicta ſtatuta facere,uel dictas cōcor-
1 dias in uim ſtatutorū. † Et licet in iure magnū extet dubium,an
capitulū & canonici poſsūt ſtatuta facere de quo p Bar.& repe.
in l.oēs populi.ff.de iuſti.& iur.& i l.cūctos populos.C. de ſum.
trin.& fid.cath.Anch.& doct.in c.j.de cōſti. & in c.cū oēs & c.
cū acceſſiſſent,eod.tit.& in c.ex parte decani,de reſcri. & Mil.
2 in repertorio in uer.ſtatutum. † Tn̄ ſequendo opinio.gl.in uer.
ſtatuiā,in c.ij.de uerbo.ſign.lib.vj.& Io.And.ibidē q ſeruatur,
ut no. Rot.in antiquis deciſi.clavij.dico q capitula,& canonici
prædictarum eccleſiarū non potuerunt facere ſtatuta,ſeu ɔcor-

3 dias prædictas in vim ſtatutorum. † Primo quoniam capitulum
& canonici non poſſunt facere ſtatuta tendentia contra bonoa
mores & continentia aliquod inhoneſtum ita Barr. in l. ambi-
tioſa, per illum teat. ff. de decre. ab ordi. facien. & expreſſius idē
Barr. in d. l. omnes populi. col. ia. ſed prædicta ſtatuta ſunt con-
tra bonos mores, & continentia inhoneſtū ergo ꝙ contineant
4 inhoneſtum, & ſint contra bonos mores deducitur. † Nam ſta-
tutum ſeu concordia vltimo loco facta, ꝙ nō debeat pulſari cā
pana magna, & ꝙ non debeant oſtendi reliquiæ. expreſſè eſt ↄ̃
bonos mores, & continet inhoneſtum retrahit enim homines a
deuotione a bonis operibus, & ab honorificentia & reuerentia
diuina, contra quæ ſtatuta non poſſunt fieri nec facta tenent.
5 † Pulſatio enim campanæ ad conuocandum gentes & populū
ad audiendum diuina & ad præſtandam debitam reuerentiam
Deo & ſanctis eſt licita & permiſſa, ut notat Io. Andr. in c. j. de
6 officio cuſto. refert Bal. in rubri. C. de ædi. liber. tolle. † Et oſten
ſio reliquiarum antiquarum licita eſt & permiſſa. c. ij. de reli. &
vene. ſanct. in antiquis cum alijs allegatis per primū conſultorē,
ſi igitur iſta ſunt licita & permiſſa, ac continentia honeſtum &
bonos mores ſtatuere contrarium continet illicitum, inhone-
ſtum, & eſt ↄ̃ bonos mores, ꝯ̄r tale ſtatutū non poteſt fieri nec
7 factum tenet iuribus. ſ. alleg. † Ad ꝙ etiam quoniam ſtatutū cō
tra charitatem & laudabilem conſuetudinem non ualet etiam
iuratum, ita Lapus alleg. xx. ſi vacante ſede. allegat teat. in c. ij.
de verbo. ſignific. lib. vj. vbi habetur ꝙ etiam canonici & capitu
la & alij habentes poteſtatem ſtatuēdi non poſſunt ſtatuere cir
ca tangentia alios, & contra charitatem & laudabilem conſue-
tudinem & ſi ſtatuunt talia ſtatuta etiā iurata non valent ita eſt
in caſu præſenti, nam ꝙ non pulſetur campana, & ꝙ non oſten-
dantur reliquiæ eſt contra charitatem & contra laudabilē con-
ſuetudinem, patet ad ſenſum, & tangit tertios qui per ſonum cā
panæ irent ad eccleſiam, & viderent reliquias ſi oſtenderentur
caperentque indulgentias conſulendo ipſorum animabus, un-
8 de &c. † Prout etiam quia ſtatuta facta contra diuinum cultum
& fauorē publicum, non ualent nec tenent ita Card. conſ. caax.
In quadam eccleſia cathedrali. & Innoc. in c. accedentibus, col.
ij. de priuileg. & Modern. in d. c. cum omnes, in ſecunda fallen.
& in d. c. cum acceſſiſſent. col. ij. in caſu noſtro non pulſare cam
panam ita non oſtendere reliquias eſt contra cultum diuinū &
9 fauorem publicum. ¶ † Patet ad ſenſum ergo, ad quorum con-
firmationem facit quia in his quæ tangunt ſtatum vel honorifi
centiam ſeu reuerentiam eccleſiæ, capitulum & canonici nō poſ
ſunt ſtatuere. c. nouit. de his quæ fiunt a prælat. ſine conſen. cap.
& in cap. cum conſuetudinis, de conſuet. & gl. in uerbo ſtatutū,
prælle. & Lapus in dicta allega. xx. quæ omnia uerificantur in
10 præſenti caſu Igitur, &c. ¶ † Et faciunt pro iſta cōcluſione om-
nia quæ infra adducentur dū tangam caput pacti & tranſactio-
nis cum validum ſit argumentum in caſu noſtro, quod non po
teſt fieri per pactum minus & ꝑ ſtatutum, ſicut econtra, de quo
plenè per doctores in l. fi. C. de pactis, & in c. j. & ij. de proba-
11 tionib. cum alijs ſimil. ¶ † Præterea propoſito ꝙ cōtenta in in-
ſtrumento primæ cōcordiæ tangerent ſingularia negocia capi-
tulorum & canonicorum & non eccleſiarum cuius contrarium
infra oſtēdam, & ꝯ̄r prædicta capitula & canonici potuiſſent
facere ſtatuta ſuper illis iuxta glo. in d c. ij. de verbo. ſign. cum
12 alijs ſupra adductis. † Tamen vt dicta ſtatuta ēt in caſu præfa-
to valerent debebāt fieri licito & legitimo modo, & ſeruata for
ma & ſolēnitate a iure tradita ſcilicet ꝙ omnes canonici cōuo-
carent, & ꝙ ī loco ad id ordinato conuenirēt, & ꝙ ſaltim maior
pars duarum eſſet præſens, & alia concurrerent, de quibus per
glo. in l. aliud. §. refertur. ff. de reg. iu. & per Bar. Alb. de Roſ. &
alios in l. nulli. ff. ꝙ cuiuſq; vniuer. nomi. & pulchre per Bart. in
l. ꝙ maior. ff. ad muni. & per eundem in l. j. ff. de decre. ab ordi. fa
cien. & ibi Alex. in l. j. & ij. de albo ſcriben. & in d. c. cum om-
nes, & plenè per Franc. Paui. in tra. de poteſt. capi. ſede vacā. fo-
lio. v. verſic. præmitto quinto, & Bart. in d. l. omnes populi, col.
v. in ij. q. principali, & Ioan. Andr. in c. j. de his quæ fi. a maio.
13 par. cap. & Fely in c. eā te, colum. ia. de reſer. in tantum † ꝙ qñ
fit actus vel ſtatutum ad alienandum, vt eſt in caſu noſtro neceſ
ſe eſt quòd deſcribantur nomina omnium canonicorum vt di-
cit Bart. in d. l. j. de albo ſcriben. & idem eſt in alijs actibus quan
do collegium eſt paruum, canonicorum vt expreſsè nor. Barto.
14 ibidem in fi. verbis, & Alex. in add. volens † ꝙ non ſufficit di-
cere congregato conſilio niſi dicatur ꝙ duæ partes interuene-
runt conſil. & ꝙ deſcribantur nomina, & decreta aliter facta
ſunt nulla ipſo iure, ita Bar. in d. l. ambitioſa, colum. ij. in princ.
15 † Et non ſufficit eſſe congregatos a exſn, ſed eſt neceſſe congre
gationem fieri ad talem effectum, ita Alex. in d. l. nulli, vbi ad-
16 ducit multa. † & non ſufficit dicere ꝙ capitulū rite fecit iſtud,
niſi expreſſe dicatur ꝙ fuit factum capitulariter ita Anch. conſ.
ccalij. Ad prædicta dubia refert & ſequitur Fely. in d. c. eam te
17 colum. a. & col. av. ubi melius declarat. † Et tūc dicitur factum
capitulariter, quando præceſſerunt ſigna capituli, vt puta ſo-
nus campanæ uel alia conuocatio locus ordo, & alia requiſita,
ut per Fely. poſt alios, in d. c. eam te col. a. in prima declaratione
allegantem quotas. Et qm̄ ex lectura inſtrumentorum primæ &
ſecundæ concordiæ, clariſſimè patet, prædicta non fuiſſe ſerua-
ta, concludit̄ neceſſario ꝙ ēt ſi dicta capitula & canonici habuiſ
18 ſent poteſtatē faciendi. † Tñ quia in ſtatuendo non ſeruarunt
formas & ſolēnitates requiſitas vt ſupra, talia ſtatuta & decreta
non ualuerunt nec tenuerunt & fuerunt & ſunt nulla per ſupe-
rius dicta. Ad quorum confirmationē accedat, nā ut infra pro-
babitur dictæ concordiæ ſapiunt, & ſonant in ſpeciem aliena-
tionis quo caſu ēt ſi oēs de capitulo nemine diſcrepāte expreſsè
conſenſiſſent, & ēt ſi ſeruata fuiſſet forma de qua ſupra adhuc ta
lis actus, & talis concordia nō valeret tanquā factus, lege pro-
hibente l. iubemus. §. ſcientes. C. de ſac. ſanc. eccle. Bar. in d. l. ꝙ
19 maior. in fi. verb. & in d. l. ambitioſa, col. ij. † Quando. n. tracta
mus de alienatione, vt in caſu noſtro, nedum requiritur conſen
ſus omniū, & ſolēnitates de quibus ſupra, ſed etiam requirit̄ de-
cretū ſuperioris, vt vult Bar. in d. l. nulli, col. ij. & in l. actor. ff. rē
rat. hab. col. ij. in uerſic. venio ad actorē, per text. in l. j. & ij. C. de
ſeru. rei pub. manu. in caſu autem noſtro nullum interuenit de-
cretū ſuperioris ergo. Secundo principaliter poſſumus conſide
rare concordias præfatas fuiſſe innitas in vim pacti & trāſactio
nis, & etiā iſto caſu tales concordiæ non ualuerunt nec ualent.
Primo ex his quæ diximus in præcedenti articulo, nam cum per
ſtatutū non poſſent fieri & facta non teneant pariter & per pa-
ctū cum ualidum ſit argumentum de uno ad aliud iſto caſu, ut
20 ibi diximus. † Secundo quia pacta ↄ̃ leges facta non ualent nec
firmantur. l. iuriſgētium. §. prætor ait. ff. de pac. l. pacta quæ ↄ̃. C.
eod. tit. not. in l. non dubiū. C. de leg. cum ſimil. In caſu noſtro
pactū iſtud tale eſt, nā ꝑmittit lex pulſationē cāpanæ & oſtēſio-
nem reliquiarum, pactū uero hoc prohibet unde &c. Vt fuit ꝓ-
batū in præcedenti articulo de pulſatione cāpanæ & oſtēſione
21 reliquiarū. † Præterea pacta ↄ̃ bonos mores facta, non tenēt d. l.
pacta quæ ↄ̃, & ſunt ipſo iure nulla, ut per gl. in c. fi. extra de pa
ctis, intantum quod etiam iuramento non firmantur, regula nō
eſt obligatoriū de reg. iur. lib. vj. cū ſimil. pactum uero noſtrū,
22 contra bonos mores eſt, patet ad ſenſum ergo. † Prout ēt nā pa
cta illicita & inhoneſta nō ualent nec cōfirmari poſſunt per ſu-
periorē. c. cū pridē, in rōne ſui ibi illicitè pactionis, extra de pa-
ctis & ꝑ gl. in d. c. fi. & eſt teat. expreſſus extra de pactis lib. vj. c.
23 fi. pactū uero iſtud illicite eſt unde &c. † Et ſucceſſor non tenet̄
24 ſeruare contractū illicitum. c. ij. de ꝑcu. † Ad quod ēt, uā pactū
tendens in detrimentū animæ non eſt ſeruandū. c. fi. de pac. ex-
tra cū ſim. & eſt ipſo iure nullū, ut ibidē no. iſtud eſt tale cū re-
25 trahat homines a bonis animæ igit̄, &c. † Præterea pactū turpe
nullū eſt d. c. fi. cū ſimi. & turpe dr̄ qñ fit de rebus ſpiritualibus,
vel qñ fit ſuper his q̄ ſui natura ſunt bona & licita, vt in d. c. fi. ꝑ
gl. & alios, ut proprie eſt in caſu noſtro quod procedit ēt ſi fuiſ-
ſet iuramento firmatū, ut in terminis vult gl. in dicta regu. non
26 eſt obligatorium. † Prout etiam, quia illud quod eſt honorifi-
cū eccleſiæ dr̄ eſſe vtile, ita Bald. in c. j. in tit. epiſco. vel Abb. &
quia cōtrariorum eadem eſt diſciplina, illud quod nō eſt hono
rificum non eſt vtile in caſu noſtro concordiæ non inducūt bo
norificentiam conſequenter, nec vtilitatem, & ſic fieri non po-
tuerunt cum tendant in damnum, vt prædictæ cōcordiæ conti-
27 nent honorificentiā ꝯ̄r damnum & inutilitatem. † Prout etiā
pactum ſeu tranſactio ſuper re ſpirituali non obligat ſucceſſorē
cap. veniens, & ibi gl. extra de tranſact. & nedum ſucceſſor reuo
cat, & reuocare poteſt ſed etiā ille qui fecit cū non fuerit cōfir-
matum modo aliquo a ſuperiore, ut in caſu noſtro, & qui fecit,
reuocat indiſtinctè & ſine dubio ſaltim per uiā reſtitutionis in
integrum, vt tenent ibi gl. & doct. de qua reſtitutione nihil di-
co cum plene ſuper hoc fuerit allegatum per magnificū domi.
28 Conſultorē. † Ad quæ accedat quia capitulum æquiparat̄ mino
ri vt poſſit in integrum reſtitui vt vult Ab. Phili. Fran. & alij ꝑ
29 illum teat. in c. ſignificauit, extra de appellat. cum ſimilib. † Et
quiā pacta & conuentiones ſeu concordiæ de quibus in primo
& ſecundo

& ſerundn inſtrumento ſapiunt ſpeciem al enationis ꝯñr ſactæ
a capitulo & canonicis nó nauerunt nec valent cum in illis nó
fuerint ſeruatę ſolemnitates a iure requiſitę,ut de omnibus ple
nè habeť in auctē.hoc ius porrectum.C.de ſacr.ſanc.eccl. & in
toto tit.de reb.eccl.nó alie.in antiq.lib.vj.& in clem.& in auct.
de ſanc.epiſc.& per Rot.in not.deciſ.cexxis. & pleniſſimè per
Franc.Cur.in trac.de feud.in ij.par. principali,q.iiij & ferè per
totum,& Deci.conſi.aaavj & conſil.calij.cum alijs concord.ꝙ
non fuerint ſeruatæ ſolēnitates patet ex lectura inſtrumentoru.
30 † Quod ſapiant ſpeciem alienationis probat quia per dictas cō
cordias una eccleſia ſubijciť alteri & canonici & capitulū unius
eccleſiæ ſubijciuntur alteri,ꝯñr pacta, & trāſactiones ſuper tali
ſubiectione non poſſunt fieri & facta non tenēt,ut eſt tex. in c.
31 præterea quanto,extra de trāſactionibus. † ea quo ſapiunt ſpe-
ciem alienationis,vt not. ibi & negari non poteſt per dictas cō
cordias ſubmiſſionem fieri de una eccleſia ad aliā de vno capitu
lo & canonicis ad aliud & alios & dictæ ſubmiſſiones & iu iure
prohibentur fieri cum ſapiāt ſpeciem alienationis,ut eſt text.in
31 c.ij.de reb.eccl.non alien.lib.vj.† Item dare de iure vnius eccle
ſiæ alteri ſapit ſpeciem alienationis.c.j de reb.eccl.non alle.lib.
vj.clem.ſi.eod tit. I caſu noſtro de iuribus unius eccleſiæ datur
33 alteri ergo. † Et ſupprimere præeminentiam vnius eccleſiæ eſt
alienare clem.j.de reb.eccleſi. non alien. & hoc fieri nō poteſt,
ut no.ibi etiam per omnes canoni.vt uolunt Modern.in d.c.cū
34 acceſſiſſent,col.vij. † Et qa imponere ſeruitutē,eſt ſpecies alie
nationis ita Andr.de Iſer & Bal. loquētes in materia feudali,in
titu.de inueſtitu.de re.alie.facti.And.col.ij Bal.in octauo con-
trario,& plenius per Franc.Cur.in d.tract.de feud. in iiij.parte
35 principali,q.xiiij.cum ſimi. † Cōfirmatur nam imponere ſerui
tutem eſt uenire contra libertatem quod in re eccleſiaſtica ꝓhi
bitum eſt ut not.per Modern.in c.uenerunt,de ſentē.excōmu.
& per Lapū all'ega.xcij.& Alex.cōſi.cexij.in ij.uol.cū ſimilibus.
Cum itaq; prædictæ concordię ſapiant ſpeciem alienationis,ut
ſupra & in illis non fuerit ſeruata ſolemnitas & forma requiſi-
ta a iure ſequiť quod ſunt ipſo iure nullæ,quibus non habet ob-
ſtare quod ſaltim apparenter uidentur dictæ concordiæ licitæ,
& conſequenter non ſunt ipſo iure nullæ,nam reſpōderut,ꝙ im
mò apparenter ſunt illicitè,patet ex ſupra deductis, & ſi apparē
ter niderent licitę,adhuc non fuit ſeruata forma & ſolēnitas, &
ſi fuiſſet ſeruata forma & ſolēnitas & eſſet apparēter licita, ad-
huc tñ competit reſtitutio in integrum vt expreſſe uolunt ſcri-
bē.maxime Fely.in c.quæ i eccleſiarum extra de cōſtit.in princ.
36 vbi ad hoc alleg. multa nec habet obſtare ſi diceret † ꝙ pacta
debent ſeruari d.l.iuriſgētium.§.prætor ait & c.j.extra de pact.
cum ſi.quia iſtud uerum niſi pactum ſit illicitum,niſi ſit contra
legē,niſi ſit inhoneſtum, niſi ſit cōtra bonos mores, niſi ſit tur-
pe,& niſi ſit de illis de quibus ſupra.& ideo nō poſſunt introdu
ci ꝑ pactū vt expreſſè vult.d.Dioni.poſt alios i l.peto.§. frater.
37 ff.de leg.ij. † Prout nō habet obſtare ſi diceret,ꝙ longo tēpore
dicta pacta fuerūt ſeruata c.contingit in fi.de tranſ. Nam reſpō
detur ꝙ pacta de quibus ſupra nullo tractu tēporis non recon-
ualeſcunt,nec firmanť vulga.l. ꝙ ab initio.ff. de reg.iur. & vul.
38 reg.non firmatur de reg. iu.lib.vj. † Quibus non habet obſtare
ſi diceretur ꝙ dictæ cōcordię ſunt reciprocę & ꝯñr reſpectu re-
ciprocitatis deberent valere,quū reſpōdetur pacta ꝫ leges,con-
tra bonos mores,illicita,inhoneſta turpia, & tendentia in alie-
nationem,& inhonorificentiam diuinam,in ſubmiſſionem, in
ſeruitutem,& alia de quibus ſupra non valere,nec tenere,reſpe-
ctu reciprocitatis, & nullibi reperitur hoc iure cautum, immo
totum contrarium, præterea negatur in facto ꝙ ſit omnimoda
39 reciprocitas † quo vero ad illud,an ſuperiores potuerint aſtrin
gere ſucceſſores ad iurandū,dť ꝙ nō,in materia illicita,in hone
40 ſta,& alia de qua ſupra,& no.c.ergo.n.extra de iur.iur.cū ſi.tma
xime cū iurm ex parte iurātis ſit perſonale,& nō tranſeat ad ſuc
ceſſores,vt expreſſe hť per Io.And.& domi.Ant. & alios in c.ve
41 ritatis eo.ti.cū ꝯcor.† Et quia ſtatuta ꝑfata,ſeu pacta non value
rūt nec valent ut ſupra fuit ꝯcluſum, ꝯñr ipſis ſublatis tanquàm
principale tolliť iurm ēt tanquàm acceſſoriū,vulga.reg.acceſſo
riū de reg.iur.& c.ij.de ꝑcario,& eſt deciſ. in terminis dn.Lap.
all.xxj. Ad dubiū, quæ vult in materia propria ſtatutaria,ꝙ qñ
iurm eſt temerariū,& ꝫ laudabilē ꝯſuetudinē non eſt ſeruandū,
& ſic potius eſt timēda pęna temerarij iuramēti obſeruationis,
42 quàm trāſgreſſionis ipſius † & qñ ſtatuta ligēt ſucceſſores ēt iu
rata hť ꝑ Bar.remiſſiuè in d.l.oēs populi,vbi ſcri.& in d.l.cun-
ctos populos,& per doc.in d.c.j.de conſti.& ſtatuta maximè de
quibus ſupra nedum poſſint reuocari per ſucceſſores , ſed ēt ꝑ
illoſmet qui ea fecerunt, maximè cū non fuerint cōfirmata a ſu
43 periore vt in caſu noſtro,† illi.n.de capitulo poſſunt collegiali-
ter tollere ſtatuta eorū ēt iurata vt vult Inn.in d c. cū acceſſiſ-
ſent,& ibi late ſcrib. & ꝑ gl.in c.cū nō doceat de electio.lib.vj.
& pulchre ꝑ Fely.in d.c.cū oēs,col.a.& i c.ꝯſtitutus de reſcr. &
44 c.ꝑterea de ſponſa.col.fi.† Quinimmo & per vnicū actū in ꝫriū
factū a ſtatuētibus,vel eorū ſucceſſoribus collegialiter tñ vť ſta
tutum eſſe ſublatum & tolli d.c.cū acceſſiſſent vbi tex. & doc.
45 † Quæ procedunt in ſtatuto ēt iurato quia ſublato ſtatuto tolli
tur,& iuramentū,vt uolūt docto. poſt gl. in d.c.cū acceſſiſſent,
46 & pulchrè not.in c.dilecto de præb. † Et ex hoc ꝙ ꝯuenium nō
incurrunt periurium,ut expreſſè no.in dictis locis,& ēt habetur
47 in clem.j.de regular. † Iuramentum.n.præſtitū ꝫ illud quod eſt
honorificum eccleſiæ dť eſſe præſtitum ꝫ vtilitatem eccleſiaſti-
48 cā † vt fuit probatum,conſequenter non tenet . ut no.in c.ſicut
de iure iur.iuramentum enim ſuper rebus eccleſiaſticis præſtitū
49 non valet,& eſt nullum.c.peruenit el.j.de iur.iur. † Iuramentū
ēt recipit illas cōditiones,limitationes,interpretatiōes, & exce
ptiones quas recipit principale promiſſum vel diſpoſitū, ut not.
per Ant.& alios in c.quintaual'is de iur.iur.& nota. in l. finali.
50 C.de non nume.pec.† Et Rot.in antiq.deciſi.cxlj. Vult ꝙ iura-
mento obſtent oēs illę exceptiones quæ ponuntur in capitulo
51 quēadmodum de iure iur. † & a decretis illicitis poteſt recedi,
& i li qui fecerunt poſſunt ea reuocare,ut notat Bar.in d.l am-
52 bicioſa col.fi.† Ad quorum confirmationem facit quia prædicti
de ſancto ſeruatio,non ſeruarunt concordias,fidem,& iuramē-
tum,& conſequenter licite poteſt illis frangi fides vulgata l. cū
proponas la ſecunda.C.de pactis.in cap. peruenit lo ſecūdo, de
53 iure iur.ubi late † frangenti.n.iuramentum eſt frangendū fidē,
vt uult Abbas in cap.j.de tregua,& pace,latè Fely.in d.c. perue
54 nit lo ſecundo. † Quis.n.non teneť adimplere illud quod iura-
uit illis qui non ſeruant promiſſa,& iurata per eos,ut nota.i di-
55 ctis locis,& in regula fruſtra de reg.iur.lib.vj.† Et nedu ſucceſ-
ſores poſſunt recedere a ſtatuto,ut ſupra, ſed ēt illimet ſtatuen
tes ēt ſi ſtatutum eſſet confirmatum a ſede apoſtolica qñ ꝑ re-
ceſſum redditur ad ius priſtinum,ut uult Bar.in d.l. oēs populi
eu l.xvj.uerſic.iuxta prædicta, & eſt textus in d.c.cum acceſiſ-
ſent,& ibi ſcribentes maximè Fely.col.ij.& iij. vbi multa addu
56 cendo concluditur, † quod quando ſtatutū non eſt confirmatū
a ſuperiore pōt tolli nedū per ſucceſſores,ſed & per illoſmet ſta
tuentes,& qñ eſt confirmatum ēt a Papa pōt tolli per pdictos
quando tollēdo ſtatutum reduceretur,& fieret reductio ad ius
priſtinum,& primæuum ēt inuitis alijs de quorum intereſſe poſ
ſet cogitari , uel in quorū fauorem fuiſſent facta in caſu noſtro
prædicta ſtatuta,& pacta non fuerunt cōfirmata,& ſi confirma
ta fuiſſent,ea quo tollendo illa, & non obſeruando fit reductio
ad ius priſtinum,& primæuum ſtatum dictarum eccleſiarū,capi
tulorum, & canonicorum concluditur quod nedum præſentes
ſucceſſores potuerunt illa tollere,& nō obſeruare,ſed etiam il-
57 limet qui ea fecerunt. † Non habet obſtare iuramentū præſtitū
a ſtatuentibus , uel ſucceſſoribus per quod iurauerunt ſeruare
ſtatuta,& cōſuetudines &c. Quia tale iuramentum ita pręſtitū
a canonicis,non ſe extendit ad ſtatuta illicita inhoneſta turpia,
& obuiantia libertati eccleſiæ, & alijs de quibus ſupra textus in
58 cap.j.de iur.iur.lib.vj.& ibi latè ſcribentes, † & ideo iurātes nō
tenentur ſeruare dicta ſtatuta , & ea non ſeruando non dicūtur
incurrere periurium,cum iuramentū ad illa ſe non extendat,&
not.in d.c.j.& ibi Philip.Fran. & not.in c. ſicut de iure iur. & ꝑ
59 Fely. in c. ex tenore de ſenten. excōmuni. † & in tm̄ in caſibus
præfatis, & in caſu noſtro quis non tenetur ad obſeruantiā iura
menti, & illud non ſeruando non dicitur incurrere periurium.
Quinimmo ēt non tenetur petere abſolutionem a iuramento,
ut nota. in iuribus ſupra allegatis maxime in capitulo primo,
ubi Franciſcus,& eſt deciſio quo ad abſolutionē iuramēti,Lap.
in allega.ſua a xj. vbi vult ꝙ abſolutio non eſt neceſſaria,ſed tan
tum debet peti ad cautelam pro quibus faciunt no. per Moder.
in d.c.cū acceſſiſſent in j.gl. de qua materia videantur late ſcri
pta in c.cū contingat,& t c.j.de iure iur.& in auc. ſacram. pub.
C.ſi aduerſ.uenditionem,,& quæ alias conſulendo in ſimili de-
duxi. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Simoniacum eſt omne illud ꝙ datur ad conſequendum beneficia ſeu poſſeſſionem illorum.*

2 *Statutum diſponens d. bere aliquid ſolui pro ingreſſa ſeu poſſeßione non ualet. & num. 15.*
3 *Etiam ſi illud quod exigitur conuertitur in pios uſus.*
4 *Statutum non ualet quando caret aliquibus qualitatibus.*
5 *Papa ſtatutis etiam iuratis alicuius eccleſia poteſt derogare.*
6 *Electio promißio & confirmatio d fferunt & ſtatutum loquens in uno non habet locum in alio.*
7 *Statuta alicuius eccleſia non includunt promiſſiones faciendas à ſuperiore.*
8 *Canonicus reſignans, antè receptam reſignationem habet poſſeßionem canonicatus, & num. 9.*
10 *Et ſi denuo ad canonicatum fuit permiſſus poteſt continuare poſſeſſionem in qua prius erat, in choro & ſtallo, ſi papa illud mandauit, & num. 11. & alijs ſequent.*
11 *Et quando ſecunda prouiſio fuit facta rebus non mutatis & re integra.*
12 *Papa dominus eſt beneficiorum, & num. 24.*
13 *Per reſignationem primus titulus dicitur extinctus, & in praiudicium tertij, non debet ad illum reſtitui & nu. 19. 20. 21.*
14 *Fallit niſi papa aliter diſponat re integra, & num. 10. 11. 12.*
16 *Statutum loquens de ingrediente poſſeßionem non habet locum in regrediente, ſeu continuante, num. 11. 21.*
17 *Princeps poteſt fingere in his qua ſunt iuris uel facti.*
18 *Papa eſt lex animata, & in iſtis poteſt fingere.*
20 *Papa non praſumitur uelle praiudicare tertio.*
21 *Etiam in minimo.*
22 *Statuta ſtricti iuris ſunt ſtrictè intelligenda.*
23 *Ius ad rem facilius tollitur quàm ius in re.*
25 *Deportatus, reſtitutus, recuperat priorem ſtatum.*
26 *Renuntians beneficio quo ad illud pro mortuo habetur.*
27 *Reſtitutus ad beneficiũ, qđ renũciauit, ad qua uideatur reſtitutus.*

CONSILIVM XCIII.

MICHAEL canonicè Obtinens canonicatum &
præb. in eccleſia fauenti. dedit in mandatis Africa
no, ꝙ reſignaret in curia, qui reſignauit in fauorẽ
Cæſaris, per quem obtentum fuit ſibi prouideri ꝑ
ſedem apoſtolicam de prædictis, & literis non expeditis, Cæſar
reſignauit dictum canonicatum & præbendam in curia, uirtute
cuius reſignationis Papa prouidit de prædictis dicto Michaeli
illi mandans continuare poſſesſionem dicti canonicatus & præ
bendæ, ac ipſum manuteneri & alias ut in literis, capitulũ & ca-
nonici dictæ eccleſiæ uirtute cuiuſdã ſtatuti petunt a dicto Mi-
chaele ſolui centũ libras ratione admisſionis & ingreſſus & do
nec ſoluerit intendunt ipſum non percipere diſtributiones. Itẽ
ꝙ dictus Michael debeat vltimo in loco ſedere, dubitatur an te
1 neatur ad prædicta † & concludendum videtur ex omni capite
Michaelem nõ teneri, omne. n. illud ꝙ petitur & exigitur ad cõ
ſequendum beneficia uel poſſesſionem ipſorum ſimoniacũ eſt,
& ideo non attendendum nec conſiderandum toto titulo de ſi-
mon. & j. q. iij. per totum, ad quæ notantur in c. non ſicut, de ſi-
mo. & per Bar. in l. Tirio centum. ff. de condi. & demon. & in l.
2 Titia. ff. de uerbo. oblig. ubi & ſcribentes, † & in puncto ſtatu-
tum diſponẽs aliquid debere ſolui propter ingreſſum vel admiſ
ſionẽ eſt ſimonia. & nõ ualet, ut dicit tex. in c. ea multis, & in c.
fin. j. q. iij. nota. in c. ſicut præ cætero, in c. ad noſtrã, in c. ad apo
3 ſtolicã de ſimo. ¶ † Nã ſi illud quod exigitur cõuerteretur ĩ pios
vſus adhuc eſt ſimo. & ſtatutum id diſponens non valet ita con
cludit Fely. poſt alios doctores in c. Iacobus, extra de ſimo. vn-
de cum tale ſtatutum fauẽtinum ſit ſimoniacũ virtute ipſius Mi
chael cogi non poteſt ad ſoluendum dictas libras centum & ꝙ
ſtatutum non valeat plene per Moder. in c. cum M. de conſtit.
4 col. iiij. † Præterea ex alio ruit, apparet. n. ꝯfectũ ſuper re illici-
ta. Itẽ & ꝫ canones, ut. s. Item & ab illis qui poteſtatem ita ſta-
tuendi non habuerunt cum auctoritate ſuperioris confirmatũ
minimè appareat iuxta plene notata in c. ꝙ ſuper his, & in c. j.
de maior. & obed. & in c. cum omnes. c. cum accesſiſſent. c. cum
M. Ferrar. de conſtit. & in c. edoceri de reſcri. ad quę faciũt not.
In c. j. de iur. iur. lib. vj. & in deciſio. Rota. in tit. de iur. iur. prima
5 in no. cum alijs concord. † Ad quæ etiam, nam per Papam ſtatu
tis etiam iuratis dictæ eccleſiæ derogatum eſt in fauorem dicti
Michaelis quo caſu etiam ſi dictum ſtatutum eſſet iuſtum licitũ
non ſimonia. & factum ab habẽte poteſtatem, adhuc in caſu no
ſtro non militaret propter dictam derogationem vt plenè ha-
betur in c. j. de conſtitutio. lib. vj. & in deciſ. Rot. in no. in tit. de
præbeo. j. & pleniſſimè per Moder. in c. nõnulli extra de reſcri.
6 cum ſim. † Ad quod etiam facit quia aſſertum ſtatutum loqui-
tur in electo & confirmato non autem in prouiſo, quæ penitus
differt ab electione, & confirmatione, vt habetur in c. cum mil
lis de præbẽ. lib. vj. iuncta clem. j. cum ibi nota. eod. tit. in clem.
7 & iuxta notata in c. fi. de iur. iur. † Ad quæ facit nam aſſertum
ſtatutum non poteſt includere prouiſiones faciendas a Pontifi
ce, & ſic a ſuperiore ipſorum ſtatuentium iuxta nota in c. cũ in-
ferior de maior. & obed. & in clem. ne Romani de electionib.
8 in clem. & ꝑ Rotã in ſimil. in no. in tit. de prob. prima. † Minus
etiam Michael aſtringi debet ad ſedendũ in vltimo loco ex quo
ſedere debet in loco & ſtallo in quo ſedit ante ſuam primã reſi-
gnationem. Nam Ipſe mandatum fecit ad reſignandũ in curia
Africano, propter quod tantum non debuit, nec poterat dimit-
tere poſſesſionem in qua erat, ante enim quam dicta eius reſi-
gnatio admiſſa fuiſſet, & recepta per ſuperiorem, ipſe non pote
rat dimittere poſſesſionem canonicatus & præbendæ ut habetur
in c. admonet, & in c. dubijs, & in c. ſuper hoc, vbi Innoc. & alij
extra de renunciatio. & per Rot. in no. in tit. de renuncl. quarta,
9 & in deciſi. vj. in tit. de conſuetudinibus. ¶ † Per dictam enim
reſignationem ſeu mandatum de reſignando ipſe Michael non
erat priuatus dicto canonicatu & præbenda ut dicit Hoſt & In
noc. in d. c. quod in dubijs & ponunt Modern. in c. ij. de reſcrip.
& cum dictus Cæſar literas non expediuerit ſuper eius proui-
ſione nec dicta prouiſio intimata appareat Michaeli bene ipſe
perſtetit in dicta poſſesſione non obſtante mandato ad reſignã
dum, quod clariſſimè ſuadetur, nam cũ dictus Cæſar literis nõ
confectis poſtmodum reſignaſſet Papa prouidit dicto Michae-
li & expreſsè diſponit quod ipſe debeat continuare poſſesſionẽ
dicti canonicatus & præbendæ in qua ſemper perſtetit, nedum
uirtute nouę prouiſionis, ſed etiam virtute primi tituli, quẽ ha-
bebat ex quo primo titulo nõ poteſt cogi ad aliquid ſoluendũ,
10 nec etiam debet mutare ſtallum, † & cum Papa mandat poſſeſ
ſionem continuari, & ipſum Michaelem in ipſa manuteneri ne-
ceſſario ꝯcluditur quod de nouo non habeat appræhẽdere poſ
ſesſionem nec mutare ſtallum, cum aliud ſit capere poſſesſionẽ
& aliud continuare & in illa manuteneri, ut plenè habetur per
doctores in l. j. ff. de acqui. poſſ. dum tractant materiam quid ſit
poſſesſio, & per Alex. conſi. lxxxiij. col. ij. in princ. lib. ij vbi ſta-
tutum loquens in ingrediente, non habet locum in regredien-
te poſſesſionem, & allegat iura & eſt bona doctrina Petri de V-
11 baldis, in tract. vnion. in q. ij. col. iij. circa medium † & etiam fa
cit, nam cum inter primam, & ſecundam renũciationem inter-
uenerit modicum interuallũ & de prima non fuerint literæ ex-
peditæ & ſecunda fuerit facta rebus non mutatis, conſequẽter
re integra & incontinenti, hoc eſt poſſesſione non dimiſſa, ille
actus primæ renunci. non debet eſſe in conſideratione potisſi-
mè cum Papa velit dictum Michaelem continuare poſſesſionẽ
etiam virtute prioris tituli, per ea quæ habentur in l. qui ex libe
ris. §. teſtamento, ubi pulchre Bar. allega. cõcordan. ff. de bono.
poſſ. ſecundum tabulas, & faciunt nota. in ſimili inſtituta, de re-
rum diuiſione. §. uenditæ. uerſi. interdum, & nota. in l. lecta. ff. ſi
cert. peta. & in l. continuus. ff. de uerbo. in uerſi. item qui inſulã,
& notat. in l. qui in vtero. ff. de ſtatu hominum, per Alex. conſi.
12 xxxix. j. vol. in princ. & conſi. xxix. in ij. vol. † Ad ꝙ etiam nã Pa
pa dominus eſt beneficiorum & rerum eccleſiarum vt habetur in
c. conſtitutus de religioſis domibus, & per Dominicum, in cap.
ſi gratioſè de reſcr. lib. vj. & Modern. in cap. quæ in eccleſiarum
13 de conſtit. † Nec obſtat quod primus titulus per reſignationem
fuit extinctus d. c. admonet d. c. quod in dubijs ergo non debet
reſtitui cum præiudicio tertij, cap. quamuis de reſcrip. lib. vj. ad
quod, cap. ſtatuimus de maio. & obed. & l. ij. §. ſi quis a princi-
pe. ff. ne quid in loco publico, cum ſimilibus, & nota. in capit.
14 cum olim de conſuetudine. † Nam tollitur obiectio ex dictis
ſupra, uirtute enim primi tituli, & uirtute continuationis re-
manſit, & in his Papa poteſt non obſtan. præiudicio tertij, con-
ſequenter & in iſtis ſtallo & loco ſucceſſiuè quod dependet ab
illis, unde ſublato & non obſtante maiori, minus obſtat de-
15 pendens iur. vulgar. † Vlterius non inſiſtendo an ſtatutum
de quo agitur valeat uel non cum clara ſit deciſio Moderno-
rum & nouisſimo, in cap. cum. M. in decimatertia columna de
conſtitutionibus, quæ eſt communis quod non ualeat per ra-
16 tiones de quibus ibi † ſed poſito ſine præiudicio tale ſtatu-
tum ualere, dico non obſtare in caſu noſtro prout in terminis
conſulum

conſuluit Alex.conſi.lxxxiij.in ij.col.in prin.ij.vol. volēt ꝙ ſta
tutum loquent de ingrediente poſſeſſionem non habeat locum
In regrediente vel continuante dictam poſſetſionem.l patre fu
rioſo.ff.de his qui ſunt ſui,&c.& cap.quemadmodū de iur. iur.
cum ſimilibus vnde cum ſtatutum,de quo agitur diſponat tan-
tum ingredientem puſſeſſionem debere ſoluere &c. non debet
habere locum in cōtinuante nec minut debet eogl mutare ſtal
lum in choro & locum in capitulo,cum in gratia conceſſa Mi-
chaeli appareat expreſſe de intentione Pontificis,quod ex reſi-
gnatione prius facta nullum pœnitus præiudicium ei inferra-
17 tur.ſed tam uirtute primi q̃ ſecundi tituli poſſit ſe iuuare.† Nā
in his,quæ ſunt iuris vel facti,princeps poteſt fingere argumen
to text.in l.qui in vtero.ff.de ſtatu homi. Alex.conſil. xxxix. in
18 prin.j.vol.& conſi.xxix.ij.volu. † Cum.n. papa ſit lex animata
poteſt fingere factum fuiſſe ꝙ ſcit non fuiſſe factum vt in clem.
vnica per gl.de immu.eccle.Bar.in l.ſi is qui pro emptore.ff. de
uſucap.ita & econtra ꝙ factum habeatur pro non facto, ut di-
cit tex.in dicta clem.vnica & ibi gl. circa tamen iſtud aduerten
19 dum eſt † quia cū ꝑ primam reſignationem iam admiſſam pri-
mus titulus fuiſſet extinctus.c.admonet.e. quod i dubijs de re-
nunciationibus non poteſt reſtitui cū præiudicio tertij.c. quā-
uis de reſcri.lib.vj. & ſic ꝙ poſſit obtinere eūdem locum in cho
ro & cap.facit textus in cap.ſtatuimus de maio. & obed. Nam
cum illi qui ſequebatur per reſignationem factā ab illo ſtatim
fuiſſet acquiſitum ius quo ad locum ſedendi & ſucceſſiuè quo
20 ad omnes ſequentes de gradu in gradum † per verba illa gene
ralia appoſita in reſignatione ꝙ poſſit continuare poſſeſſionē
&c. Non intelligitur Pontif. voluiſſe iſti tertio præiudicare vul
gata.l.ij. §. ſi quis a principe neqnid in loco publ. & in c. ſuper
21 eo de offi.deleg.cum ſi.† & talis cōiectura procedit etiā quoad
minimum præiudicium,glo.no.in c.cum olim de conſuet.& ſic
debet intelligi ꝙ iſte poſſit continuare poſſeſſionem quatenus
tertio non inferreretur præiudicium.ex quibus concludendum
videtur, ꝙ iſte cui ſecūdo loco fuit facta reſignatio nihil tenea
tur ſoluere virtute ſtatuti, etiam ſuppoſito ꝙ ſtatutū valeret qa
non loquitur in continuante poſſeſſionem, ſed ſtatum de ingre
22 diente † vnde cum ſtatuta ſint ſtricti iuris.l. quicquid aſtringē
dæ de verb.oblig.c.in noſtris de iniu.debet intelligi in caſu ſuo
&c.& per alia ſupra dicta, quoad ſecundum an poſſit continua
re, & obtinere locum ſuum cū præiudicio ſequentium per rōnē
23 ſupra adductam dubitatur.attamen eſt aduertendum †quoniā
poteſt conſiderari ꝙ hoc ius ſit ad rem,nō in re,quo caſu, de fa
cili tollatur per papā.c.fi.de conceſ.præben.lib.vj. & c.pen. de
ꝓben.eo.lib. & conſideratis uerbis papæ ſi qđ ius erat ad rē, eſt
ſublatum.dū enim vult vigorē prioris tituli abſq; alia &c. & ibi
24 vt prius abſq; poſſeſſio.nouæ apprehēſione &c. † Papa enim in
beneficialibus largiſſimas habet habenas.c.ij.in priu.de ꝓben.
lib.vj.clem.j.in fi.vt lite pendente ad quæ nota.in capi.ꝑ prin-
cipalem ix.q.iij.& per Fely.in c.quæ in eccleſiarum , col.iij. de
25 conſti.¶ † Item eſt clauſula decreti,quæ omnia irritat,quæ cō-
tra diſpoſitionem venire poſſunt cap.tibi qui de reſcri.in vj.c.ſi
eo tempore de electio. eodem libro , item deportatus qui pro
mortuo habetur reſtitutus per principem recuperat primū ſta-
tum ac ſi non fuiſſet.l.fi.C. de ſenten.paſſ.vbi Bar.cum cōcord
quā etiam renunciat pro mortuo habetur quoad beneficiū ex ꝓ.
ſuſceptum vbi gl.& docto.de reſcr.lib.vj. Abb.i cap. uiſi eſſent
de præb.ſuper gl.fin.in caſu iſto Michael q. reſignauit poſtmo-
26 dum impetrauit † cum qualitate ꝙ remaneat &c.vnde videtur
reſtitutus conſequen. ad q̃ regula cancellariæ in ordine xxxiiij.
& quia cum reſtitutus cenſeatur quoad canonicatum primæuit
27 quoad poſſeſſionem quoad non ſolutionem, eodem modo † &
quoad ſtallum,quod venit in conſequentiam argum.nota. in l.
ij.ff.de iuriſd.om.indi.c.ſane el ſecundo,de offic.delega.& cap.
præterea , cum ſimilibus, & videnda ſunt quæ alias in præſenti
cauſa deduximus. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium litigioſum, an fiat, per ſolam citationem exequutam in curia, & per totum.*
2 *Fallit quando citatio emanauit à iudice incompetenti, & num.15.*
3 *Iudex incompetens dicitur quando proceſſit non ſeruata forma cōmiſſionis, & num.8.12.*
4 *Signatura attendi debet & non ſupplicatio.*
5 *Citatio nulla eſt ſi proceſſit non ſeruata forma ſignaturæ.*
6 *Verba ſignaturæ,conſtito &c. faciunt conditionem,& num.13.*
7 *Ablatiui abſoluti reſoluuntur in conditionem.*
8 *Iudex datus ſub conditione,incompetens eſt ſi procedit , conditione non purificata,& num.10.13.*
9 *Nec ante poteſt procedere ad decretum citationis.*
10 *Et ſi fuit proceſſum , actus eſt nullus.*
11 *Si proceditur non ſeruata forma data, omnia ſunt nulla.*
13 *Signatura continens, conſtito &c. habet ut prius conſtare debeat antequam procedatur.*
14 *Aſſerens ſe qualificatum , prius docere debet de qualitatibus.*
16 *Comparens pro intereſſe ſuo , non admittitur niſi prius de intereſſe doceat ſummariè.*

CONSILIVM XCI.

1 BENEFICIVM litigioſum † fit per ſolam cita-
tionem executam in curia cap.cauſam el ſecundo,
& ibi ſcribentes , de teſtib. clem.ij.vt lite penden-
te,Ro.in deciſin.cclxxix.alias in titulo, ut lite pen
dente , in nouis cum infinitis concord quæ allegari poſſent .
2 † Tamen concluſio non procedit, quando citatio emanat a iu-
dice incompetenti , ut dicit text. in dicta clementina ſecunda,a
contrario ſenſu,& ibi glo.in verſic. competenti,& poſt docto-
res antiquos,hoc ſequitur ibi Card in j.& iiij notabili.& Imo-
3 la in ſecundo nota.& ſuper glo.prædicta col.iij. † Incompetens
autem iudex licet pluribus modis dicatur tamen in puncto di-
citur quādo datur iuriſdictio citandi,ſub certa forma,& ea ob-
miſſa procedit citatio,ita Card.in dicta clem ij. colum.iij.ver-
ſic.iij.quæro,allegat text in clem.vnica verſic.uolumus, de for.
comp. in caſu noſtro ita eſt vnde &c. ſignatura enim quæ con-
ſideranda eſt, vt per Imo. & alios in cap. ſuper literis. de reſcr.
per Bar.& alios.in l.præſcriptione.C. ſi cōtra ius uel utilitatem
4 publicam , & eſt regula cancellariæ In ordine. xxvj. † quæ dat
auditori formam citandi cōſtito ſibi de intereſſe. quo caſu,for
ma prædicta ſeruanda erat, & capienda informatio de intereſſe
antequàm procederetur ad actum citationis,& quia factum mi
5 nime fuit , † Idcirco citatio nulla vulg.c.cum dilecta de reſcr.
6 e.cum olim.de offi.deleg.vulg.l.diligenter.ff.man. † Ad quæ
nam illa uerba conſtito de intereſſe faciunt conditionem,nam
ablatiui abſoluti conditionem important,l.j.l.a teſtatore.ff. de
7 condi.& demon.l.euictit.ff.de vſu. † & reſoluuntur in condi-
tionem ſi tibi conſtiterit, quæ ſimiliter conditionem importat,
ut per Bar.& alios in d.l.j.& per Bal.in l.ſi nō cognitio.C. ſi cō
8 tra ius uel uti.publi.& per Lap.alleg.xvj.cum alijs cōcord. † &
cum iuriſdictio & citatio fuerit commiſſa ſub cōditione illa nō
purificata,iudex redditur fuit incompetens.c.ab excom. de re-
ſcrip.c.j.de plus petit.l.qui hæres. in fi.ff.de condi. & demonſt.
9 † Ad decretum igitur citationis conditione prædicta non ueri-
ficata non potuit deueniri,ut dicit tex.& glo.in c.ij. de reſcrip.
10 † & ſi fuit proceſſum,nulliter actum fuit,ut eſt tex.in c.fin. ubi
11 Abb.extra de præben. † Cum enim fuerit data forma citandi a
lege vita, ea non ſeruata citatio,& omnia inde ſecuta reddūtur
nulla text.& glo.in c.fides.x.diſtinct. & glo.in cap.j. in uerſic.
donec,de re iudic.& textus ibi Innoc.& Ant.in cap. Inſinuant.
de procuratoribus,& capi.cum dilectis de emptió.& uendi.Ad
quæ not.in clem.j.de iure patronatus,& per Ludo.Rom. con-
12 ſil.cccxxvj. † Iudex enim datus ſub conditione non cenſetur
habere iuriſdictionem niſi prius conditio uerificatur , & ante
13 non poteſt dici iudex.d. cap. ab excommunicato . † Ad quæ
nota.per Bald.in l.ſed & ſi prætor ſit.ff.de in ius vocando,& in
dicta.l.præſcriptione,& per Innocen.in d.c.ſuper literis, ubi ſi
gnatura continens conſtito &c.inducit, ꝙ antequam proceda-
14 tur ad citationem debet præcedere cauſæ cognitio.† Prout etiā
nam aſſerens ſe qualificatum prius,& ante omnia debet ſe oſtē
dere qualificatum illa qualitate in reſcripto,& ſignatura expreſ
ſa eſt in puncto deciſ.Rot.in tit.de reſcrip.j.& deciſ. recollecta
per Bern.de Biſg.& per Lap.alleg.lix.lxv.& lxvj.& lxxij. & per
15 Mod.in cap.licet cauſam,de proba. † Præterea in puncto , ut
per citationem beneficium dicatur litigioſum,requiritur ꝙ ci-
tatio ſit apta, & legitima nam ſicut in iudice requiritur compe-
tentia ut ſupra, eodem modo, & in citatione, ut in terminis eſt
glo.in d.clemen.ij.in uerſic. in competente,circa fi.& iſtud ibi-
dem poſt antiq. ſequitur dom Card. in iiij. not. & magis clare
Imol.in ij.not.& col.iij. ſuper glo.in uerſic.competenti, ubi ad
hoc allegat itera in caſu noſtro nec legitima nec competēs fuit

quia emanata contra tenorem reſcripti tempore incongruo, & antequam conſtaret de intereſſe, ut ſupra conſequenter non in-
16 duxit vitium litigioſi. † Ad quæ omnia accedat diſpoſitio iuris cōis, volentis aliquem comparentem pro intereſſe, nullo modo debere admitti niſi prius de intereſſe conſtet ſaltem ſummariè, vt vult deciſi. Rot. Ber. prima, & alia deciſi. in antiq. in ord. lv. alias ſub tit. de iud. aj. & no. plenè per Mode. in c. ſuper his. col. vij. de accuſ. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus quoad monaſteria ſita intra ſuam dioc. poteſt exercere iura epiſcopalia.*
2 *Dicta monaſteria non ſunt exempta à lege iuriſdictionis.*
3 *Et in monachos in illis cōmorantes epiſcopus habet iuriſdictionem.*
4 *Et poteſt epiſcopus monaſteria, & monachos viſitare.*
5 *Abbas benedictionem ſolennem populo dare non poteſt, nam epiſcopis tantum eſt conceſſum.*
6 *Ius iſtud per abbates non poteſt præſcribi.*
7 *Abbas non poteſt uti Pontificalibus, fallit &c. nu. 8.*
8 *Priuilegium alleganti incumbit onus probandi.*
9 *Fallit a ſi ſint exempti, de qua habent docere, & nu. 13.*
10 *Exemptio iſta, qualiter ſit probanda, & nu. 11.*
11 *Et qualiter ſuper ea ſint formandi articuli.*
12 *Priuilegium papæ an præiudicet ordinarijs.*
14 *Bullæ tenor verificandus eſt.*
15 *Præſcriptio non currit erga obedientiam, quam abbas tenetur præſtare epiſcopo.*
16 *Præſcriptio non currit aduerſus viſitationem.*
17 *Exemptio, ut poſſit præſcribi, multa debent concurrere.*
18 *Et poſſeſſio debet eſſe pacifica non violenta nec clandeſtina.*
19 *Et debet eſſe cum bona fide.*
20 *Debet etiam eſſe continua non interrupta.*
21 *Interrumpitur nanque, unico actu contrario.*
22 *Debet etiam habere cauſam, ſaltem coloratam.*
23 *Non præſcribuntur quæ priuilegio tantum ſunt conceßibilia.*
24 *Fallit niſi eſſet præſcriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c.*
25 *Præſcriptio iſta qualiter ſit probanda, & articulanda, & nu. 24.*
26 *Epiſcopus exercens iuriſdictionem ſuam non dicitur alicui inferre moleſtiam.*
27 *Pronunciandum eſt ſuper petitorio, & poſſeſſorio.*

CONSILIVM XCV.

1 STANTE informatione † facti de iure reſultat vera concluſio in fauorē Reuerend. p. d. Galfredi moderni epiſcopi cōtra Ioan. Abbatem, conſtat enim monaſterium prædictum eſſe ſitum. ĩ. territorium, & dioceſim Ceſtriæ, quo caſu dictus eps in illo habet, & exercere pōt ex diſpoſitione iuris cōis, iura epiſcopalia de quibus in c.
2 conquerente, de offi. ordi. in antiq. cum concord. † Monaſteria enim inter dioce. ſita a lege iuriſdictionis nō ſunt exempta viij.
3 q. ij. c. hæc tamen monaſteria, & c. cognominis † & avj. q. j. c. interdicimus, & melius. avj. q. vij. c. omnes baſilicæ, & in monacos ibidem exiſtentes ipſe epiſcopus habet iuriſdictionem. c. cū de perſona. aj. q. j. & in c. conſtitutus. & in c. cum venerabilis. de religioſis domibus, & in c. cum perſonæ verſi. licet, & verſi. fin. de
4 priuile. li. vj. † Quod monaſterium & monachos ibidem exiſtentes, ipſe epiſcopus facultatem habet viſitandi. d. c. conquerente
5 & t. ſeq. iuxta nota. in c. j. de conſti. lib. vj. cum ſi. † Prædictus etiā Abb. benedictionē ſolennem populo facere non pōt cum iſtud conceſſum ſit epiſcopis & de iure cōi denegatum Abbatibus, ut eſt tex. in c. Abbates. de priuilegijs, lib. vj. Itē dato ꝙ eccleſia & monaſteriū pleno iure ad Abba. ſpectet, nihilominus, benedictionē prędictā facere nō pōt, vt dicit ibi tex. † In rm̃, ꝙ hoc ius,
6 habere nō pōt, vt pulchrè firmat Philip. Fran. in d. c. abbates. ij. nota. allegans rōnes & iura. † Inſuper dictus Abbas, Mitra,
7 [illegible] culo, Paſtorali, & alijs Pontificialibus, uti non pōt, [illegible] epo ſunt conceſſa & de iure cōi Abbatibus denegata, [illegible] Baculo, Paſtorali, eſt tex. in c. j. ad fi. de ſacr. unctio. & i c. [illegible] s eps de conſecra. diſt. j. De annulo hr̃ in [illegible] pen. verſ nec an [illegible] de vita & honeſt. cleri. de Mitra eſt tex. in c. vt apoſtolicę. priuil. lib. vj. & allegat Lap. xix. cum ſuis cōcor. † Nec obſtat [illegible] iceret ꝙ prædicta dictus Abb. exercere pōt, & vti dictis inſi[illegible] ex priui[illegible]gio ſibi conceſſo &c. vt videntur ēt innuere iura præallegata, qm̃ negatur aliquod priuilegium eſſe ſuper prædictis & cū epiſcopus in oibus habeat fundatam intentionē de iure vt ſupra, Abbati fundanti ſe ſuper priuilegio, qđ facti eſt incumbit onus probandi vt no. in d. c. Abbates & d. c. apoſtolicæ,
9 & dicetur inferius. † Prædictis non habet obſtare, ſi diceretur ꝙ Abbas, monaci & monaſterium ſunt exempti a iuriſdictione dicti epiſcopi ordinarij per quam exemptionem, epiſcopus nō habet ius viſitandi, nec cohercendi, nec exercēdi iuriſdictionalia, primo qm̃ de dicta exemptione modo aliquo nō apparet, & cū exemptio ſit quid facti & epiſcopus habeat fundatam intentionem vt ſupra, dicto Abbati incumbit onus probādi exemptionem prædictam ut nota. in c. contra morem. c. diſtin. & in c. cū perſonæ de priui. lib. vj. & in c. epiſcopus. de offi. ordi. eodē lib.
10 cum ſimi. † & qualiter exemptio prædicta ſit probanda latè habetur in c. ſi papa. de priui. lib. vj. & in c. j. de verbo. ſign. eod. lib.
11 † Qualiter etiam ſit articulandum in iſta materia, ponitur per Modern. in c. nouit ille. de iudi. col. iij. & eſt deciſio. Rot. in no. ccxxxvij. & cccviij. & in antiq. cxvj. & p Belleme. deciſi. ccxxij. ponit Mil. in ver. articuli. verſ. articuli de præſcriptio. & per eundem in verb. præſumptio. verſi. præſcribi non poteſt exemptio, quę requiſita pro parte dicti Abbatis minimè ꝓbata apparent,
12 unde concludiẽ ut. ſ. † Ad quod text. in c. ne aliqui. de priui. lib.
13 vj. † vbi habeẽ priuilegium papæ non cadēdi ad ordinarios nec præiudicare, prout nota. in c. cum perſonæ. de priui. eod. lib. ubi tex. diſponit ꝙ allegans exemptionem debet oſtendere priuilegium exemptionis ordinario ſuo, & eidem tradere præſumptū,
14 quæ cum facta minimè appareant ex aduerſo, concludiẽ. † Nec habet obſtare aſſerta bulla clementis. vj. ſub data Auinioñ. iij. non. Ianuarij anno. iiij. tum quia nō apparet nec eius tenor nō eſt verificatus, iuxta no. in c. cum olim, de priui. & in auct. ſi qs in aliquo documēto. C. de eden. & in c. fi. de fid. inſtrumentorū etiā quia dicta bulla reuocata apparet per Vrbanum. minus etiā habet obſtare ſi dictus Abbas uult ſe tueri ex præſumptione ſeu
15 poſſeſſione. † Primo qm̃ eſſet aduerſus obedientiam, quam ipſe Abbas tenetur præſtare. d. epiſcopo ad not. in d. c. conquerēte. & nullo pacto pōt præſcribere, nec præſcriptio currit. ex quo ſemper eſt in mala fide. l. j. C. de ſer. fugi. c. fin. de reg. c. cum nō liceat de præſcri. gl. in c. ſicut nobis, de regula. Modern. ĩ d. c. nouit. & per Butri. in c. peruenit. de cēſi. ultima car. verſi. venio ad
16 tertium. † Prout ēt nā quod ipſe Abbas, ſeu monaſterium nō viſitetur minimè pōt ꝑſcribi ut eſt tex. in c. cum ex officij de ꝑſcr. & not. But. i d. c. ꝑuenit, & Lap. alleg. xxx. col. iij. & Philip. Frāc.
17 in c. j. de præſcri. lib. vj. col. j. in fi. † Exemptio quoad alia iuriſdictionalia ut poſſit pręſcribi, multa ſunt neceſſaria & inſimul cōcurrere debent. nā qui dicit ſe exemptum ex ꝑſcriptione, debet
18 eā probare, ut eſt tex. ad literā in d. c. cū perſonę, verſ. ſi aūt. † Itē debet eſſe pręſcriptio ex poſſeſſione pacifica, & nō violenta nec clādeſtina ut dicit tex. ad literā in d. c. cū perſonæ pro quo facit. c. licet de priuilegijs, eodē lib. & c. cū qui. de pręb. in vj. & xvj. q. j. c. legimus nota. latè in c. veniens. de præſcript. & per Bar. in l. j.
19 §. ꝙ ait. ff. vti poſſide. cum ſimil. † & talis præſcriptio ſeu poſſeſſio debet eſſe cū bona fide, ꝙ probandū eſt, necnō ut dicit text.
20 in c. vigilanti, & in c. fin. de præſcriptio. cū vulgarib. † Debet ēt eſſe continuata, & non interrupta, iuxta notata, in c. illud de pręſcriptionibus, & in regula ſine poſſeſſione de regu. iur. lib. vj. ꝑ Alex. ꝯſ. xx. ij. vol. per Butrig. Imol. & alios ĩ d. c. fi. de præſcript.
21 † intantum quod unico tm̃ actu ꝯrio interrūpitur, nec eſt neceſſaria multiplicata interruptio ut pleniſſimè habeẽ ꝑ docto. maximè Butriga. & Modern. in c. auditis de præſcri. & talis pręſum
22 ptio † debet eſſe cum cauſa ſaltē colorata. ut dicit tex. in d. c. cū perſonæ in d. verſi. licet, ad quę not. per Butrig. in d. c. peruenit.
23 de cenſib. col. xv. volens, † ex q̃ priuilegio tm̃ ſunt conceſſibilia, ut proprie eſt in materia pñti, & patet ꝑ iura præallegata nō præſcribi, niſi tanto tempore in cuius ꝯrium hominū memoria non exiſtat, vt ēt nota. in c. j. de præſcriptio li. vj. & per Deci. ꝯſ. cxxiiij. Cōcludentes ꝙ præſcriptio q̃ ſit ꝯ ius cōe, vt eſt in caſu noſtro debet habere titulū vel ſaltim eſſe talis debet, i cuius ꝯ-
24 rium hominū memoria non exiſtat. † Nec obſtat ſi diceretur ꝙ in caſu noſtro, eſt ꝑſcriptio ſeu poſſeſſio tanti t pis in cuius ꝯriu hominum memoria non exiſtit, quo caſu eſt valida, & ipſū Abbatē iuuare debet, ut not. in d. c. j. de præſcrip. & in d. c. cū perſonæ cū concord. nā tollitur obiectio & negaẽ dictū Abbatē poſſediſſe tāto tpe, quod clariſſimè oſtendit, quia teſtes per eū ꝓducti ſunt iuuenes anno. xxx. quo caſu talis ꝑſcriptio ꝑ eorū depoſition pro [illegible] non pōt difficilia. n. eſt probatio talis præſcriptionis,

15 ptionis,& ad eam probandum multa ſunt neceſſaria,† & articu
li debent formiter fieri,ad no.per gl.& doct.in d.c.j.de præſcri
pt.& latè per Alexan.in conſi.lxvij.iiij.uol.& per Dec.d.conſi.
cxxxiij.Quæ ea parte aduerſa minimè ſunt articulata nec pro-
bata,unde eo maxime,quia ultra ætatem dicti teſtes ſunt fami-
liares & nuncij dicti Abbatis quorum teſtimonijs fides non eſt
16 totalis adhibenda per iura & deciſiones uulga. † & prædicta ꝓ
cedunt indifferenter,nam epiſcopus prædicta exercens non di-
citur moleſtiam inſerre & qui enim aliquid iuſtè exercet & fa-
cit ex hoc non dicitur moleſtare aliquem,nam moleſtia intelli-
gitur de iniuſta non de iuſta ut in caſu noſtro,& eſt gl. in c.j.a-
lias ſecundo,de ſtatu monachorum,& per Fely. in ca.ſuper eo,
in fi.de off.deleg.ubi alleg.concord.& per eundem in c.quære-
lam de ſimo.col.ij.& in c.præſentia.col.ij.de proba.& in c.cau-
17 ſamque col.antep.in prin.de reſcrip.† Conſequenter dicto Ab
bati imponendum eſt ſilentium non epiſcopo exercenti licita,
& de iure permiſſa, & cum epiſcopus oppoſuerit ſe liti tam re-
ſpectu poſſeſſorij quàm petitorij ſuper utroque pronunciandû
eſt,cum petitorium ſuſpenſum non appareat iuxta plenè no. in
c.paſtoralis de cauſa poſſeſsionis & proprietatis, & in c. cum di
lectus eo.ti. & cum notorie conſtet de non iure ipſius Abbatis
in poſſeſſorio,audiendus non eſt,ut tenet Rot.in no.concluſio.
xvj.& clx.& ccxxxv. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Regula de triennali tuens poſſeſſorem,intelligi debet de habili.*
2 *Et an locum habeat in ſpurio,& illegitimo,& nu.6.& 19.20.*
3 *Poſſeſſio facti eſt.*
4 *Spurius,& alias inhabilis poſſidere poteſt.*
5 *Regula prædicta ſolum tuetur a moleſtijs.*
6 *Ordo datur ab epiſcopo, habente poteſtatem , per literas etiam di-
miſſorias,& nu.21.*
7 *Tollerantia quos defectus tollat,& nu.12.& alijs ſeq.*
8 *Clericus an poſſit exercere artem cirurgia,& non incurrere irregu
laritatem .*
9 *Irregularitas non incurritur niſi in caſibus expreſſis in iure,& 22.
30.31.32.33.*
10 *Et in caſu dubio non eſt iudicandum pro irregularitatê.*
11 *Et quid ſi nullus perijt culpa exercentis cirurgiam.*
12 *Tale exercitium in urbe paſſim permittitur,& ſic an excaſet con-
ſuetudo,& nu.13.35.*
14 *Et ſi culpa adeſſet,illa ad mortem non fuiſſet ordinata conſequen-
ter excuſabilis.*
15 *Lite pendente non permittitur ſubrogatio,& nu.16.36.*
16 *Potentior quis iudicetur,& nu.36.*
17 *Contra factum proprium non licet uenire.*
18 *Collatio facta criminoſo,nulla eſt.*
20 *Regula de triennali,an extendaĩ ad caſus ſimiles exceptatis in ea.*
22 *Tollerantia an ſuppleat defectum poteſtatis.*
23 *Vel defectus concernentes gratiam.*
24 *Vel defectus extantes contra formam mandati.*
25 *Capitulum ſede uacante, non diſpenſat ſuper defectu illegitimitatis.*
26 *Diſpenſatio obtenta ex falſa cauſa non ualet.*
27 *Gratiæ obreptitia non ſanatur propter ignorantiam.*
28 *Gratia non ampliatur nec ualet propter ignorantiam.*
29 *Ignorantia iuris quando tractatur de lucro,nunquam excuſat.*
32 *Ratio generalis attenditur,& non dictum ſpeciale.*
In irregularitate procedi har de ſimilibus ad ſimilia.
34 *Opinio communis ſequenda eſt.*

CONSILIVM XCVI.

1 PRO Lupo adducuntur † Iſta & primo quoad be-
neficia alia impetrata ultra archidiaconatum datũ
eſt de regula de triennali,& probatum de requiſi-
tis ad illã. Nec obſtat ꝙ opponaĩ de illegitimitate
perſonæ,& talis regula loquens de poſsidente debet intelligi de
2 habili argumento.l.ut gradatim.ff.de mu.& ho.† Tamen ueri-
tas eſt,illam habere locum etiam in ſpurio & illegitimo,tum ex
eo ꝙ regula tantum duos caſus excipit,& ſic in alijs quibuſcun
que exceptionibus tuetur poſſeſſorem . l.nam quod liquidæ. §.
fin.ff.de pen.lega.no.in regu.prima de regu.iur.cum concord.
3 † & quia cum poſſeſsio ſit facti ut ata no.in c.cum noſtris. de cõ
4 ceſ.præben.in l.j.in prin &§.ſi uir.ff.de acq.poſſ. † etiam ſpurius
uel alias minus habilis poteſt poſsidere beneficium licet non ca
nonicè poſsideat, ut no.in cap.in literis.de reſtitut.ſpoliat. iun-
5 ctis his quæ in c.j.de te ind.in vj.† & hic de canonica inſtitutio-
ne non eſt quærendum enim regula ſolum tueatur a moleſtijs ut
ſemper interpetratur in Rot. & licet glo. regularũ in princ. ſui
commenti uelit intelligere de habilibus tamen in fi. commen-
ti dicit communiter intelligi etiam in ſpurijs & inhabilibus ut
ibi per eam. Quo uero ad archidiaconatum,& etiam alia bene-
ficia licet multa obijciantur,tamen in duobus in præſentiarum
inſiſtendum erit,circa clericatum,& circa irregularitatem cau-
ſatam ut prætenditur ratione cirurgię ad primum de clericatu
licet fuerint multa dicta de communi reputatione illius uicarij
ſede uacante & plures aliæ literæ dimiſſoriæ fuerint datę per eũ,
6 & aliquæ in Rota canonizatę,tamen ad duo aduertendum. † In
primis ꝙ ordo etiam datus fuit impreſſus ab epiſcopo & ſic ab
habente poteſtatem , unde circa dantem ordines non deduci-
mus reputationem , & ſic ceſſant dicta Moderniorum P. pien-
ſium,in l.Barbarius,in ult.col.iiij.fallen.ſed tantum circa facul
tatem dandi remiſſorias ꝙ non eſt dare ordines,& ſi in hoc,ha-
7 bet locum d.l.Barbarius,& c.ad probandum de re iudi.† ſecun
do aduertendum ꝙ creditur probatum ꝙ lupus per epiſcopum
ordinarium fuit tolleratus ut clericus, & beneficiatus. quo caſu
ſi quis defectus eſſet ille eſt ſublatus per talem tollerantiã text.
in c.Lugdunen.ubi Geml.& Alex.ix.q.ij.& ſic prætenſus obie-
8 ctus non clericatus eſt ſublatus. † Quo uero ad prætenſam irre-
gularitatem adhuc inſiſtitur pro parte noſtra ꝙ cum lupus fue-
rit tantum clericus primæ tonſuræ & omnia iura loquentia de
materia loquuntur de exiſtentibus in minoribus ordinibus ut
in c.ſententiam.de homicidijs cum expoſitionibus,Ioan.Andr.
& Panor.in d.c.ſententiam.in ult.col cum ex eo quod dicit tex.
9 in c.is qui de ſenten.excommuni.in vj. † ꝙ qui allegat aliquem
Irregularem oportet ꝙ alleget text. expreſſum in iure alias per
ſubauditos intellectus doc.non debet quis iudicari irregularis,
10 ut ibi per Gemi.& Philip. † tum & tertio quia ſaltim negari nõ
poteſt. Quin ſit hic articulus dubius utrũ lupus inciderit in ir-
regularitatem propter dictum uſum cirurgiæ merito ſuccedit
quod dicunt Hoſt. & Inn. in ca.ſignificaſti de homici.ꝙ in du-
11 bio non debet iudex iudicare.† Accedit ad prędicta ꝙ cum nul
lus eius culpa perierit, immo creditur probatum ꝯrium ut lu-
pum non lædat remorſus conſcientiæ,& ſic clericus in minori-
bus ut dixi non debet cenſeri irregularis per tex.in ca. ad aures
de æta.& quali.iunctis his quæ notantur.p Fely.ſoluendo cõtra
rium de.c.tua.de homi.ubi ad longum in d.ca. tua adiungendo
etiam ſolutionem illam ꝙ hic exercuit in urbe Roma.ubi paſ-
12 ſim permittitur,ut ibi per eam. † Ad quod ultimum confirman
dum creditur de nouo probatum ꝙ communis conſuetudo , &
obſeruantia in urbe eſt, ꝙ clerici paſſim exerceant artem cirur
gię,ſicut periti in ea abſque eo ꝙ moleſtentur per aliquem,quę
conſuetudo & obſeruantia,ultra dicta per Fely.ibi ſaltim excu-
ſat ab incurſu pœnę & irregularitatis,pro quo no.in c.cum ue-
nerabilis per gl.ſecundam de conſuetudine,& ꝙ Pe. de Ancha.
13 in conſi.cclxxij.† Iure ſcript.&c.& Moder.Papienſes, multa ad
propoſitum accumulant in l.de quibus in ij.col.ff.de legi.& te-
14 pe.in c.fi.de conſuetudine.† Nec omitto ꝙ talis prætenſa irre-
gularitas ſi eſſet , certè eſſet ſine culpa ſaltim ordinata ad mor-
tem,quo caſu non uidetur reddi incapax ad obtinendum bene
ficia per ea quæ nota.Fely.in c.in noſtra in xxxvij.correlario,in
fi.de reſcrip.conſequen.non habet præiudicate ultimo , eſt ad-
15 uertendum,† ꝙ probatum creditur aduerſarium longe poten-
tiorem lupo in ſubrogatione facta lite pendente narrauit aduer
ſarius ſe non eſſe potentiorem & ſic gratia aduerſarij nulla pro-
pter ſalſam expreſsionem alterantem uerosimilem mẽtem prin
cipis.c.ſuper literis,& c.poſtul.de reſcrip.& licet an quis ſit cen
16 ſendus potentior poſſet dubitari,† tamen quando lite penden-
te fit ceſsio ex quo illa propter litis pendentiã præſumitur frau
dulenter fieri minor potentia requiritur in ceſsionario quàm a-
lias requireretur ut probatur in c. ij. de alienatione iudici mu-
tandi cauſa facta,ubi doct.n.maximè collecta.uolens ꝙ ſi laicus
cedet in clericum non cenſeatur propterea ceſsiſſe in potentio-
rem , tamen ſecus eſt ſi id fiat lite pendente, ut ibi per eum de-
mum enim & cedens fuerit familiaris reuerendiſsimi Cardina-
lis ſanctæ Crucis etiam aduerſarij non eſt dubium potentiorẽ
eſſe enim eius minas poſſet uerosimiliter timere ut per doctores
17 in d.ca. ij. Quare ceſsio fraudulenta.† Nec puto omittendum ꝙ
lupus habet archidiaconatum ex ceſsione aduerſarij in recom-
penſam ceſsionis iuris litis & cauſæ factæ per eum de theſaura-
ria

ria quæ eſt ualoris octingentorum ducatorum:unde quantum
deceat præcipuè clericis contra factum proprium uenire iudi-
18 candum relinquitur.† Contra autem lupum deducuntur iſta &
primo,quantum ad alia beneficia ultra archidiaconatum eadem
non opitulatur regula de triennali ex quo ipſe lupus erat noto-
riè criminoſus,& talis qui non poterat tergiuerſatione celari,&
exiſtens in tali crimine obtinuit dicta beneficia uirtute manda
ti de prouidendo,quo caſu talis collatio fuit & eſt de iure nul-
la.ita Calde.in conſi.xa.in ti.de præb.& Moder.in c.ea parte de
reſcrip.col.iiij.uerſi.limita etiam omnia,cum ſimi.& ſic exclu-
19 ditur regula de triennali.† Præterea dicta regula non procedit
in patiente defectum inhabilitatis perſonæ per ea quæ not.in l.
j.C.de ſac.ſan.eccle.& in l.j.§.nnuciatio.ff de no.ope.nun Nec
obſtat ꝙ in dicta regula excipiuntur duo caſus & ſic in reliquis
remanet firma.l.nam quo l liquidæ.§.fi.ff.de pecu.lega. cum cõ
20 cor.† Nam etiam extenditur ad caſus nõ exceptuatos ſimiles ta
men & in quibus uiget eadem ratio,ut eſt caſus noſter in quo ui
get maior nedum ſimilis.ſ.inhabilitas perſone,ut uult glo. in l.
j.C.de condi.indebi.& latè per Alex.conſi.cxxj.In cauſa Straza
roſſum col.iij.in princ.iiij.uolu.& in ſimili per doc.in authẽ. ea
cauſa.C.de libe.præte.& in auth.quas actiones.C.de ſac.ſan.ec-
cle. ad illud in quo dicitur ꝙ communis reputatio illius uicarij
ſede uacante,& communis tollerantia debet iuuare dictum lu-
pum quoad clericatum & quo ad diſpenſationem illegitimita-
tis,&iſta potuerunt inducere uероſimilem ignorantiam quæ ha
bet excuſare a ſurreptione diſpenſationis apoſtolicæ quæ fuit ſi
ne præiudicio tertij &c.& ipſi tanquam poſſeſſori debet dari ab
21 ſolutio &c. Reſpondetur nam licet epiſcopus qui dedit ordines
non pateretur inhabilitatem quia epiſcopus erat, tamen quia
lupus erat alterius iuriſdictionis ordinatio talis quoad executio
22 nem non ualet.c.j. & c.eos de tempo. ordin.lib.vj.† & toll etiã
ſi a dicti uicarij ſede uacante ac communis reputatio non iuuat
ipſum lupum,quia quoad dictum uicarium erat defectus in po
teſtate,ut uolunt doc.in l.Barbarius.& in c. cũ dilecta,& in c.ſu-
23 ſcitatus de reſcrip.† & erat defectus circa concernentia gratiã,
24 ut in d.c.cum dilecta.† Item defectus contra formam mandati,
25 ut uult Bal.in d.l.Barbarius.col.vj.cum ſi.† Præterea negari nõ
poteſt capitulum ſede uacante non poſſe ſuper defectu illegiti-
mitatis diſpenſare talis diſpenſatio non ẽ debita,ſed omnino vo
luntaria,ut tenet Fely.in c.cum olim in viij.q.de maio.& obed.
& Ioan.And.in cap.j.de filijs preſbyterorum in ſexto, & maxi-
me in caſu noſtro,ubi capitulum expreſſe uoluit ꝙ Petrus Gon
26 diſalui non poſſit diſpenſare.† Nec diſpenſatio obtenta per lu-
pum ualet per alias allegata,& maxime quia facta apparet ex fal
ſa cauſa narrata dum dicit ſuper defectu natalium fuiſſe cũ eo di
ſpenſatum per ordinarium,& ꝙ rite fuit inſignitus clericali ca-
rathere quod fuit,& eſt falſum,& ſic diſpenſatio nulla per not.
in c.j.per Fel.in iiij.fal.& in ca.quę in eccleſiarum colu.viij. de
27 conſti.† Quibus non obſt. uеroſimilia allegata ignorantia nam
tollitur,ex notat.in c.gratia de reſcript.lib.vj.& ca.conſtitutus,
& c.ſuper literia,eod.ti.in antiquis ubi concluditur gratiam ob
reptitiam per ignorantiam obtẽtam non iuuare quando ius re-
28 ſiſtit illi,ut eſt in caſu noſtro reſpectu illegitimitatis.† Prout tol
litur ex no.per Gemi.& Philip.in d.c.gratia uolentes non indu-
29 cere diſpenſatiõem nec gratiam ampliare.† Ad quod nam igno
rantia iuris,ut in caſu noſtro nunquam excuſat dato ꝙ ſit proba
bilis cum tractetur de lucro.toto tit.ff.& C.de iur. & fac. igno.
30 per Modernio.in cap.per tuas,& c. quoniam de ſimi.† Quan-
tum ad caput cirurgiæ alias fuit dictum ꝙ lupus illam exercen-
do incurrit irregularitatem. non obſtat quòd ad hoc ut quis
incurrat irregularitatem debet eſſe caſus expreſſus in iure. ca.ia
qui de ſenten.excommuni.lib.vj.Modernio. Senen. in c. ad au-
31 diemiam de homic.in iij.qõ.princip.&c.¶ † Nam reſpondetur
caſum noſtrum,dici expreſſum in iure nam nedum illud dicitur
expreſſum quod uerbis exprimitur,ſed illud quod uenit ex mẽ
te,& ſenſu.l.uerbum ex ſententia.ff.de uerb.ſignific.& eſt tex.
32 in l.non dubium in princ.C. de legibus. † & licet textus ponat
dictum ſpeciale tamen ſi ratio eſt generalis ratio prędomina-
tur,& omne illud quod uenit ex ratione dicitur expreſſe ueni-
re ut per Bar.in l.regula.§.ſi quis.ff.de iur.& facti igno.& Ale-
xan.in dicto conſi.cxxj.ualentem ad id quod applicatur lex ue-
nire ex mente.l.& ratione eius,& non extenſiue ad quod faciũt
no per Modernio.in cap.tranſlato,colum.ſecunda,& iij. de con
ſtitut.& quod in l.non poſſunt.ff.de legibus.& Alex. conſil. xl-
viij.uolumin. ſecundo uolens illud dici expreſſum quod fuiſſet
33 conceſſum,ſi diſponens fuiſſet interrogatus, & in d.ca.ſenten-
tiam ponuntur infiniti caſus irregularitatis de quibus non eſt
text. expreſſe ſed in illis proceditur de ſimilibus ad ſimilia uel
ex identitate rationis &c.ut eſt in caſu noſtro &c.& facit tex. in
c.tua nos,de homicid.ponens caſum expreſſum,& ratio ibi poſi
ta militat in quolibet clerico ſeculari, ut uult ibi Alb. & com-
muniter doc. & Abbas in ca.ſententiam,ne clerici uel monaci.
cum ſi.quæ communis opinio in iudicando ſemper eſt tenenda
& ſequenda ut no.in c.j.de conſtitut.& per Alexan.conſi.vij. &
34 conſil.xliij.uolu.iiij.¶ † Quibus non obſtant dum dicitur du-
35 bium eſſe an inciderit in irregularitatem.† Quoniam articu-
lus eſt clariſſimus ut ſupra. Ad illud de culpa alias fuit reſpon-
ſum,& etiam ad illud de conſuetudine allegata,& ad doctrinam
Felyni in ca.in noſtra de reſcript.in xxxvij.correlario in fine a-
36 lias fuit etiam reſponſum.¶ † Ad ultimum ꝙ dicitur de poten-
tiore Reueren.ꝙ dominus theſaurarius non ſit potentior ut de
clarant doctores in capitul. ij. de alienatione iudicij mutandi
cauſa facta,& in l.j.ne liceat potentior,nec ceſsio facta domi-
no theſaurario habet ei nocere per nota.in dicto cap.ij.

Pariſina Ro.

SVMMARIVM.

1 *Electio facta ſine uolunte abbatis cuius uoluntas ex priuilegio ſeu conſuetudine requirebatur non eſt nulla,dummodo non requireba tur pro forma.*
2 *Si abbas qui debet conſentire eſt puer, eius conſenſus non requiritur,& nu.5. 12.& 26.*
3 *Et eo tempore,quo requiritur uoluntas,debet eſſe abbas,& nu.5.*
4 *Reſignans retinens unum,alijs uidetur renunciare.*
5 *Intereſſentes debent eſſe profeſſi.*
6 *Qui debebat interuenire,ſi non adfuit,tamen nunquam contradixit non propterea uitiat electionem.*
7 *Impetratio habens clauſulam,ſi non fuerit alteri ius quæſitum ruit propter electionem prius factam,& nu.15.*
8 *Et quid ſi electio illa ueniret reuocanda.*
9 *Ius alterius pendens,impedit impetrationem,donec annulletur, & nume.10.*
11 *Intereſſentia abbatis in electione,quando requiratur pro forma,& nume.12.*
13 *Non adimplentur ĩ æquipollenti,ea quæ pro forma requiruntur, & nume.14.*
16 *Probare debet quis ea quæ ſunt fundamenta ſuæ intentionis.*
17 *Inſtrumentum ut probet,concludere debet.*
18 *Inſtrumentum & conſuetudo,nõn extenduntur ad illa quæ in eis nõ continentur.*
19 *Electio facta per inſpirationem non requirit alias ſolennitates.*
20 *Electio abbatum ordinis Ciſtercienſis facta concorditer non indiget confirmatione.*
21 *Præſentia abbatis in electione, quando requiratur pro forma & quãdo non,& ſi requiritur,quem actum facere debet.*
22 *Vocatio illius qui debet interuenire.eſt de iuſtitia.*
23 *Solennitas leuis omiſſa,non uitiat.*
24 *Quando res bene geritur actus ualet etiam omiſſa ſolennitate.*
25 *Formæ defectus non ſemper uitiat.*
26 *Abbas minor propter defectum ætatis,non eſt uocandus licet alias deberet uocari.*
27 *Electio quæ debet fieri de conſilio,nulla eſt facta illo uocato tamen non expectato.*
28 *Et conſilium nedum eſt petendum,uerum expectandum.*
29 *Et an alias poſſit agi de contemptu,& quando.*
30 *Conſuetudo in iſtis obſeruanda,ſi de ea conſtat.*
31 *De electione irrita,mentio non eſt facienda.*

CONSILIVM XCVII.

SATIS ex informatione facti apparet non conſta
re legitime de intereſſentia Abbatis. N. ut cũ eius
uolũtate eligatur Abbas de Caſangue nec de qua
ſi poſſeſsione conſiderabili uerum præſuppoſito ꝙ
electio debuiſſet fieri cum eius uoluntate quæ ceſſauit, dico ta-
1 men ꝙ prouiſio apoſtolica aduerſarij non ſubintrat. † Primo
quia cum non reperiatur datum pro forma ꝙ illius uoluntas re
quiratur licet alias ex conſuetudine uel priuilegio requireretur
electio non eſt nulla,ſed bene poſſet annullari illo proſequente
contemptum.c.ꝙ ſicut.§.j.de electio.& nota.Card.Zabar.in c.

cum

cum in ueteri maximè in undecima opinione, ita intelligendo
illum text. ꝙ ibi propter formam datam a Papa non tenet ele-
ctio ubi alias ſi nõ eſſet forma teneret mero iure, ut d.c.ꝙ ſicut
cum autem hic prætenſus Abbas. N. nunquam proſecutus eſt
contemptum ſuum & alias electio fuit mero iure ualida meri-
to ſemper remanſit bona cum aliud peccatum in tali electione
non detur.d.c.quod ſicut.cum no. in d.c.cum in ueteri. Prout
2 talis electio ſemper fuit ualida.†Nã cum dictus Abbas reſigna-
uerit & monaſterium fuerit commendatum uni puero, certe ſi
conſideramus perſonam pueri illius conſenſus & uoluntas non
debet requiri tãquam minus capa.c.ex eodem, de electio. in vj.
3 facit quod not.in clem.ut hi qui de ætat.& qualita.†ſi attendi-
mus perſonam reſignantis minimè, quia ipſe non eſt Abbas ut
prætenſum priuilegium clementis requirit uoluntat. patris Ab
batis requiritur ergo ꝙ tempore quo eius uoluntas ſit exquiren
da fuerit Abbas argu.l.in delictis.§.ſi extraneus.ff.de noxa.titu
lum autem Abbatis reſignando a ſe abdicauit,& licet retinue-
rit adminiſtrationem in ſpiritualibus & temporalibus dicti mo
naſterij non tamen retinuit denominationem & intereſſentiam
cum in dicta electione non ueniat niſi ratione tituli Abbatialis
quia dicit ꝙ interſit pater Abbas non ratione nudæ adminiſtra
4 tionis, alioqnin ſequeretur, † ꝙ ſi monaſterium daretur alicui
clerico ſeculari in commendam ex quo conſueuit hodie incom
mendam dari adminiſtratio tã in temporalibus quàm in ſpiri-
tualibus ut eſt tritum & notum, ꝙ eius intereſſentia cum uolũ-
tate deberet interuenire, quod eſſet abſurdum quis in ſimilib.
oportet intereſſentes debere eſſe profeſſos.d.c.ex eodem,& no.
In c.indemnitatibus,eodem tit.lib.vj.unde ĩ propoſito cum iſte
non remanſerit Abbas non debuit requiri eius intereſſentia ſeu
5 uoluntas†cum ſub qualitate patris Abbatis requiratur,unde ea
deficiente deficit diſpoſitio,faciunt no.in c.j.de homic. libr.vj.
6 †Præterea ex quo nunquam talis prætenſus Abbas licet quate-
nus opus eſſet requiſitus fuerit,nunquam tamẽ comparuit. nec
contradixit,tenuit talis ergo electio prout no.Card.in d.c.cum
in ueteri.in xiij.q.& faciunt no.in d. c. ꝙ ſicut.ſtante itaque ua
7 liditate electionis.†Impetratio aduerſarij propter clauſulam, ſi
non fuerit alteri ius quæſitum &c. non tenet iuxta deciſionem
Rot.uulga.licet de mure.xvj.de præbend.in no.cum concord.
8 †Quod etiam procedit ſit talis electio uenerit reuocanda.Nam
licet Cardi.Zabar.conſi.mihi.xcij.dicat de electione ualida ſed
irritanda non debet fieri mentio,tamen uerior opinio eſt in cõ-
trarium, quia antequam irritatur non uacat & in impetratione
ſeu noua prouiſione datur,ut de uacanti,igitur nulla quia bene
9 ficium non liberum.ca.j.de conceſſ.præben. † Præterea tale ius
pendulum non poteſt negari,quin impediat donec annulletur
per tex.& ibi not.in c.ſi tibi abſenti.de præbend.in vj.Præterea
hoc tenet Calde.in conſi.xiiij.In titulo de reſcript.Fely.in c. ex
tenore, de reſcript.in §.j.in uerſi.limita ſecundo &c. licet etiam
10 ibi referat.†Cardinalis tamen non uidetur ſe firmare contrario
& Fely. dicit tenore cum Calde. & ſupra dictę rationes uigent
pro opinione Calde,quarum concludendum eſt impetrationẽ
aduerſarij fore nullam,& electionem ualidam, ad quod maxi-
me habẽt inclinare.P.V.R.cum noſter ſit monachus, & electus
11 unanimiter a monachis,aduerſarius ſit commendatarius. † Et
ulterius aduertatur ad unum.Quia aut bulla,præſuppoſito,ſine
præiudicio,quod faceret fidem inducit formam aut non. ſi non
tunc intereſſentia patris Abbatis, non ꝓ forma electio non eſ-
ſet nulla mero iure prout Card. in c.cum in ueteri in ſeptima o-
12 pinione.de electio.cum aliis allegat.†Aut inducit formam, &
tunc,ex quo pro forma,etiam requireretur conſilium,& uolun-
tas patris Abbatis, & hic nullus eſt pater Abbas, igitur non eſt
& cuius uoluntas non eſſet requirenda non commendatarius
quia puer.c.ex eo,de elect. in vj. non cedens quia non reſerua-
13 uit ſibi denominationem nec pater dici poteſt Abbas † & licet
reſeruauerit adminiſtrationem in temporalibus & ſpiritualib.
&c.iuxta.ca.is cui.de electio.in vj. Tamen cum in his quæ pro
forma requirũtur non ſufficiat adimpleri per æquipollens. Bal.
in l.j.de liber.& poſthu.& plene Moder.multa cumulantes in c.
14 dilecta,de reſcrip.merito non ſufficit talis adminiſtratio,†& c.
is cui,loquitur in adminiſtratore dato eccleſiæ uacanti,hic autẽ
erat plena,unde talis reſeruatio tantum concernit monaſteriũ,
non autem ea quæ per patrem Abbatem in alio monaſterio de-
bent fieri,cum ipſe non ſit pater Abbas,& ſic omnino eſt dicẽ
15 dum electionam aut ualidam aut impeditiuam †commendæ ad
uerſarij in qua non ſit mentio de tali electione.iuxta conſilium
Calde.xiiij. an impetrario, de reſcriptis cum allega. per Mo-
der.in c.ex tenore.eodem tit.Præterea electio canonicæ & con-
corditer facta per omnes monachos monaſterij Caſſaginę in ꝑ
ſonam fratris Ioannis de Franchia.non redditur nulla, nec irri-
ta ex capite, quia in ea non fuit uocatus & expectatus Abbas
monaſterij ſancti Sulpitij,nec fuit habitum eius conſilium, &
16 uoluntas. † Tum quia non apparet ꝙ monaſterium Caſaginæ
exiuerit de domo monaſterij ſancti Sulpitij, nam tunc erat uo-
candus Abbas ut dictat quarta charitatis,& priuilegium clem.
& iſtud erat probandum per aduerſarium cum ſit eius fundamẽ
tum,uulga.l.actore, cum ſi.& pro nobis uiget præſumptio iu-
ris cum in dubio præſumatur liberum non ſubditum nec ſer-
uum. Nec inſtrumenta ex aduerſo præſentata hoc probant, nã
primum & antiquum,non apparet recognitum ergo nec inſtru
mentum ultimi ſtatus aliquid dicit ꝙ monaſterium Caſaginę
exiuerit de domo ſancti Sulpitij, item dictum inſtrumentum
non concludit ex eo quia Abbas ſancti Sulpitij eſt qui loquitur
& monachi nihil dicunt item per illud non probatur ꝙ mona-
17 chi uocauerint eum,†ſed tantum in eo dicitur ꝙ ipſe iuit & fa-
cit commiſſarium quem non apparet in electione illa dediſſe
uocem nec aliquid feciſſe nomine Abbatis ſancti Sulpitij,ex qui
bus inſtrumentum non reddit probationem aliquam conclu-
dentem,& ſic non conſiderandum.c.in præſentia de probatio.
18 l.neque natales.C.eodem,cum ſimi.†Prout dictum inſtrumen
tum non poteſt extendi ad alia in eo non contenta,& cum in eo
non dicatur ꝙ fuit uocatus,nec ꝙ interfuit,nec ꝙ uocem dede
rit,nec ꝙ eius conſilium & conſenſus fuerit ſecutus concluditur
ꝙ ſtrictè debet intelligi,cum in materia electionis tantum cen
ſeatur præſcriptum quantum poſſeſſum,ut pulchre dicit Abb.
per illum tex.& alij in cap.cumana de electio.in vj.notab.& in
qua materia non fiat extenſio de actu ad actum, ut alias plenè
19 conſului.†Propterea facta apparet electio concorditer &ab om
nibus monachis nullo penitus diſcrepante.& ſic per quaſi inſpi
rationem,quo caſu non requiritur aliqua ſolennitas nec forma
alias de iure requiſita,ſed ualet indiſtinctè cum ſit magis priui-
legiata alijs.Ita tex.& ibi omnes ſcribentes.in ca. quia propter.
uerſi.niſi,de electio.& cum non aſtringatur alicui formæ indi-
ſtinctè eſt confirmanda & tenenda,& iſto caſu præſentia & con
ſilium nihil operaſſet,unde cum habeamus effectum non curan
20 dum de modo iuribus uulgarib.& c.dilecta de reſcr.†Ad quod
priuilegium clementis uolentis in electione Abbatum Ciſter-
cien.ut in noſtra,ſi apparet electionem concorditer factam nõ
indigere confirmatione aliqua,ſed haberi pro confirmata ab ip
21 ſo pontifice.†Propterea Abbas caſu quo debuiſſet interuenire
non habebat dare uocem nec conſilium,ac conſenſum,ſed tan-
tum, & ſolum exhibere præſentiam ſui, ut dictat priuilegium
clementis,infertur ex hoc ꝙ ſua præſentia non requirebatur ꝓ
forma,& ideo ſi non fuit uocatus,& fuit electio facta non red-
ditur nulla ipſo iure ſed annullanda,ut fuit alias dictum quo ca
ſu non ſubintrat prouiſio Papæ, cum in ea non fuerit mentio
habita &c.pro quibus Rot.in no.concluſio.xxxvij.& not.in ca.
bonæ, el ſecundo de electio.quis contemptus non reddit nul-
22 lam.†Ad quæ doctrina Abb.in c.eccleſia ueſtra.colu.ij de ele-
ctio.circa medium uolentis,ꝙ uocetur ille qui debet interueni
re eſt de iuſtitia tantum, non de forma ſubſtantiali.ergo om-
miſſum non uitiat,ut ipſe ibidem tenet per ca. quod ſicut.eodẽ
23 tit.†& etiam quia dicta intereſſentia nuda, èrat de ſolennitate
leui.unde ipſius omiſſio non habet uitiare ut concludunt Mo-
der.in c.ex parte.col.ij.in princ.de conſtitu.& c.cum dilecta de
reſcript.col.viij.Alex.conſi.xc.in iiij.uol.& in ij. uolum. cxliij.
24 conſi.†& quando res bene geritur actus ualet omiſſa ſolennita
25 te in c.cauſam.col.pe.de iudic.Fely.†Defectus formæ non ſem
per uitiat in ca.cum ſuper de off.delega.& ex iſtis facillimè tol-
26 luntur quæ poſſunt in oppoſitum adduci. † Præterea monaſte-
rium ſancti Sulpitij habebat tunc temporis & habet commen-
datarium & minorem decem annis, qui uocandus non erat ex
defectu ætatis ut fuit dictum,item quia incapax,& inhabilis ad
quæ doctrina Bar.in l.j.§.ſi plures.col.vj.de exercito.uer.& per
hæc,& per Moder.in c.ex parte.de conſtit.col.iij.uerſ.iij.limita.
27† Ad quæ no.in c.eam te.col.xiiij.de reſcrip.& primo ſi adduce
retur tex.uulg.in c.cum ueteri.de electio.ubi electio quæ de-
buit fieri de conſilio,nulla fuit illo etiam petito, & non expe-
ctato,prout etiam per illum tex.Ioan.And.Ant.de But. Abb.&
alij ibi & in l.j.§.ſin autem plures.ff.de exercito.per Bar.in l.Ti
tium & mæuium.ff.de adminiſt.tu.prout etiam Bal.in l.j.in pe.
char.

char. C.qui admitti.& in capl. ij. de fendo ſine culpa non amit-
ten.& quæ glo.in clemen.ſæpe , in uerſi.ſequntum.de uerbo.ſi-
gnif.& Ang.in uulg.§.iuſſum,cum alijs quæ adducuntur in quo
28 nihil penitus eſt contradiction. † & ꝙ in caſu noſtro in præſta-
tione ſubijcitur , ultra conſilium quod debet etiam eſſe uolun
tas fuit adiectum , ut idem conſilium non ſolum ſit petendum,
ſed etiam ſequendum de quo alias dubiratur in d. c. cum in ue-
teri,& In l.j.§.ſinautem plures,per Bar.præallega. Nam conſide
rata facti contingentia, & ueritate de qua ſupra iſta ceſſant.
29 ¶ † Item circa contemptum ad dictum.c.quod ſicut dici ea ad
uerſo poſſet.eos terminos eſſe omnino diuerſos ex quo contem
ptus de quo in d.ca.quod ſicut cauſatur eo ꝙ quis alias uocan-
dus,non fuerit uocatus,dato ꝙ alias non fuerit illius uotum ſeu
conſilium ſequendum , prout ibi præciſè dicitur , quod tamen
non eſt in caſu noſtro in quo conſtat conſilium fuiſſe petẽdum
& habenda uoluntas,ad quod no.in auth.offeratur,& in l.ſcien
dum cum ſimilibus.Iunctis quæ in ca. cum expediat. cum con-
cordan. Nam in facto totum oppoſitum eſt, ut fuit dictum.
30 ¶ †Nec obſtat ſi dicatur ita in pluribus præceden.electionibus
ſeruatum,ad quod uulg.c.cum dilectis.& l.de quibus cum ſimi
libus,iunctis quæ in ca.querelam,& in c.cum olim. Nã prorſus
31 iſtud inficiatur. ¶ † Ad quod etiam in contrarium dici poſſet,
eſto ꝙ potuerit argui propterea contemptus,tamen ea quo po
terat etiam eiuſmodi electio irritari non eſſet impedienda pro
uiſio poſtea facta etiam nulla de ea electione irrita facta mẽtio
ne,dum tamen non fuerit alias de Abbate canonicè prouiſum
prout Card.in conſi.xcij.in vij.col.dum allegat no.in c.ea teno
re,de reſcr.ubi etiam Mod.dum examinant uulgatam regulam
non præſtat,& quod in c.cum noſtris.per Abb.poſt gl. in uerſi.
non uacaret,de conceſſ.præben.nam ſuperius plenè fuit reſpon
ſum. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Contractus conductionis,& locationis a iure approbatur.*
2 *Monaci poſſunt locare prædia monaſterij alijs,& nu.1.*
3 *Et fieri poteſt per adminiſtratores ad modicum tamen tempus . & num.4.10.*
5 *Modicum tempus infra decennium intelligitur.*
6 *Ad longum uero tempus fieri non poteſt.*
7 *Et ſi eſt ſolita res ad modicum tempus locari,ceſſant extrauag.*
8 *Idem ſi eſt ſolita locari ad longum tempus.*
9 *Conſuetudo alterans formam iuris ĩ alienationibus rerum eccleſiæ, ualida eſt.*
10 *Locatio ad modicum tempus non dicitur alienatio.*
11 *Non licet monaſterio,& monacis recedere a locatione.*
12 *Et pacta in tali contractu appoſita ad unguem ſunt ſeruanda.*
13 *Et ſi ea non ſeruant tenentur conductori bonæfidei.*
14 *Etiam ad totale & integrum intereſſe.*
15 *Ex quo reijcitur facto locatoris.*
16 *Et quia non poteſt uti re conducta facto illius.*
17 *Tenetur etiam ad ſumptus & expenſas factas in re conducta.*
18 *Etiam ſi expenſæ eſſent utiles.*

CONSILIVM XCVIII.

PRAESVPPONENDVM eſt quod Reuerẽ
dus pater dominus Baſſanus abbas ſancti Pauli,
necnon religioſi don Bernardus Prior,& frater Be
nedictus decanus & cellerarius præfati monaſterij
ſindici & procuratores eiuſdem habebant poteſtatem & facul-
tatem locandi & arendandi tenutas , & caſalia, ac poſſeſsiones
dicti monaſterij.Hoc ſtante cum præfati Abbas , Prior , Deca-
nus,& Cellerarius ad quinquennium locauerint Dominico de
maximis,totum caſale uulgariter nuncupatum Longezza ſuis fi
nibus limitatum cum omnibus pertinentijs ſuis ad fruendum,
fructus & redditus percipiendum ex eo &c.Pro annua penſio-
ne ſeu mercede ducatorum ſeptingentorum octuaginta de car
lenis,& alias ut plenius in contractu inde celebrato,q a ſerie fa
1 cti uera reſultat iuris diſpoſitio.† Quod dictus contractus con-
ductionis & locationis fuit ualidus & firmus a iure approba-ua
2 toto titu.loca.ff.C.& inſtitu.ac extra.† Nam eccleſia & monaci
prouentus & fructus proceſsionum ſuarum omnibus & quibuſ
cunque perſonis poſſunt locare non obſtante ſtatuto contra io
3 ut eſt tex.in c.ueſtra.& ibi doct.extra de loca.† Et ꝙ poſſe a o-
nes monaſteriorum poſsint ad modicum tempus locari eſt tex.
in clem.j.in fi.ubi glo.& doc.uolentes iſto caſu locationem poſ
ſe fieri a ſolo priore & adminiſtratore,& taliter facta ualet & te
4 net,† pro quibus textus a contrario ſenſu in c.ad audiẽtiam . de
rebus eccleſi.non alienan. taliter ꝙ prælati ad modicum tem-
pus poſsunt bona immobilia eccleſiæ ſubmittere.c.ij.ubi gl. de
reb.eccleſ. non alien.& plenè per Alex.conſi.avj.uolu.iiij. Viſo
inſtrumento locationis , concludens locationem ad modicum
5 tempus de rebus eccleſiæ factam ualere , & tenere.† Modicum
autem tempus Infra decennium eſt ita glo. in uerbo non modi
cum.in d.c.ij.& gl.in uerbo modicum. quæ in puncto loquitur
in dicta clem.j.& per Lapum allegatio.lxxx. Quæris an locatio.
& per Belleme.concluſio.dccxlviij.& pleniſsimè per Alex.in d.
6 conſi avj.& per eundem conſi.clxxv.uolu. ij.† Cum igitur loca-
tio prædicta facta ſit ad modicum tempus concluditur fuiſſe ua
lidam & efficacem,quibus non obſt.c.j.de reſtit.in integr. quia
tex.ille intelligitur de locatione ad longum tempus & nõ modi
cum,ut tenet ibi gl.& doc.ubi.ſ.Inſuper ex dicta locatione nõ
apparet dictum monaſteriũ fuiſſe læſum ut diſponit dictum . d.
c.primum,& quando apparuiſſet læſio,quod negatur,tamen de
buit peti reſtitutio in integrum quæ in caſu noſtro petita non
7 fuit,unde in aliquo obſtare non habet.† Minus etiam obſtat ea
extrauagans.Pauli,ex quo ex uerbis dictæ extrauag.tollit cũ dicta
tenura fuerit,& ſit ſolita locari ad quinquennium,& ideo obſta
re non habet ex uerbis in ea poſitis ibi,de rebus & bonis ab an
tiquo concedi ſolitis,ſed ſic eſt ꝙ dictum caſale & ante dictam
extrauag.& poſt fuit & eſt ſolitum concedi ad quinquennalem
8 locationem ergo extra caſum.† Præterea quando res eccleſiæ eſt
ſolita locari,& in perpetuum locari poteſt,etiam ſine licentia ſu
perioris.no.in c.ij.de feu.& per doc.in c.de ſup.de reb.ecc.non
alie.per Alex.in d.conſi.clxxv.Inſpecto diligenter proceſſo,cũ
9 alijs concordan.† Conſuetudo enim circa alienationes rerum ec
cleſiarum alterans formam iuris ualida eſt.Ita Rot.in antiq. cõ
cluſione.cxxxv. Nota ꝙ ibi,ſub rubrica de conſue.& de reb. ec
cle.non alie.de quo pleniſsime per Franc.Cur.in trac.de feu.in
10 ij.par.prin.in iij.& iiij.q.† Tollitur etiã ſi dicatur ꝙ dicta loca
tio tendit in alienationem , & conſequenter prohibita toto ti.
de reb.eccleſi.non alic.Nam cum facta ſit ad modicum tempus
conſequenter in caſu a iure permiſſo non dicitur alienatio, nec
11 eſt ex tali obiectu inualidanda iuri.præalleg.† Stantibus prædi
ctis dicto monaſterio,& monachis non fuit licitum recedere a
dicto contractu in damnum ipſius Dominici uulgata.l.ſicut,de
12 ac.& obl.C.† Et cum ſit ꝯtractus bonæfidei,pacta in ipſo appoſi
ta quæ leges appellantur ad unguem ſeruanda ſunt.l.ſi merces.
13 §.conductor.ff.loca.inſtituta eod.ti.§.conductor, † & eccleſia
non ſeruans locationem,tenetur conductori exiſtenti in bona
14 fide,gl.in c.ad audientiam,de reb.eccle.nõ alie.† Et cum prædi
cti monachi non obſtante aliqua neceſsitate,nec caſu ſed uolun
tarie receſſerunt a d. ꝯtractu,& in perpetuam emptionem dictũ
caſale conceſſerint alteri tenentur de iure dicto Dominico con
ductori ad omne intereſſe cum noons emphyteota non patia-
tur ipſum frui dicta re locata,ita tex.in terminis in d.l.ſi mercea.
§.qui fundum,& tex.in l.qui fundum,& in l.ſeq.ſi fundus , & in
15 l.& hæc.ff.loca.† & ideo quando non finito tempore locationis
conductor reijcitur facto locatoris ſibi competit actio cõtra ip
ſum locatorem ad omne intereſſe, ita textus a contrario ſenſu
16 in l.dominus horreorum.§.fi.ff.loca. ¶ † Si enim conductor nõ
poteſt uti re conducta facto domini locantis tenetur locans ad
omne intereſſe per textum in l.ſi uno.§.ubicunque.in fin. & eſt
melior tex.in l ſi in lege. §.colonus.ff.loca.Cum igitur facto di
ctorum monachorum locantium ipſe Dominicus cõductor uti
non potuerit,nec poſsit dicta re locata,& conducta ſibi contra
dictos locatores , & monaſterium ad omne intereſſe competit
17 actio.† Et nedum intereſſe omne eidem reſtituendum eſt,quin
immo actionem habet contra dictum monaſteriũ ad ſumptus
& expenſas per ipſum conductorem factas in dicto caſali , per
quas caſale prædictum melius factum eſt per tex. in cap. j. in fi.
18 & ibi gl.& docto.extra de reſtitutione in integrum. ¶ † Et expẽ
ſæ factæ per conductorem nedum neceſſariæ,ſed utiles tñ repe
ti poſſunt,ut eſt tex.in l.præallegata.dominus horreorum. §. in
conducto etiam ſi nihil inter partes de hoc eſſet conuentum
pro quibus etiam eſt text.in l.pen.in princ eod.tit.cum ſi.

PARISIVS ROMAE.

S V M-

SVMMARIVM.

1 *Agens remedio recuperandæ probare habet duo extrema.*
2 *Poſſeſſio an probetur propter demolitionem ædificij, & quando, & num.3.*
4 *Poſſeſſio an probetur per actum geſtum a procuratore.*
5 *Et quid ſi eſt factus, iure familiaritatis.*
6 *Poſſeſſio an probetur ex proiectâ ſordium, ſeu prohibitione ne proijciatur.*
7 *Ad agendum poteſt alicui ſtatui terminus, ut eo elapſo excludatur.*
8 *An ſit neceſſaria geminata requiſitio, uel una ſufficiat.*
9 *Proclama ſi non habet inſertum tenorem commiſsionis, an & quando ualeat.*
10 *Et quid ſi ſit in urbe, ubi adeſt papa.*
11 *Reſtitutio an ſit concedenda abſenti uoluntariè.*
12 *Abſentia non iuſta non excuſat.*
13 *Et quod in dubio non præſumitur.*
14 *Et quando abſens dimiſit aliquem, ceſſat reſtitutio ex illo capite.*
15 *Idem ſi non dimiſit, uerum potuit dimittere.*
16 *Cardinalis illuſtris eſt, & perſonaliter in iudicio non debet comparere.*
17 *Poſſeſſio tradita nomine Pontificis, poſsidens eo nomine dicitur poſſidere.*
18 *Expulſus a poſſeſſione auctoritate papæ, non poteſt agere recuperandæ, & nu.19.*
19 *Et cui id committitur, hoc poteſt exequi poſſeſſore aliter nõ citato.*
Tantam poteſtatem habet cui committitur, quantam committens.
20 *Idem ſi per bullam imponitur ſilentium ſuper poſſeſſorio.*

CONSILIVM XCIX.

1 ADRIANO agenti poſſeſſorio recuperandæ cõ-
tra capellam iuliam apertiſsime obſtat extremum
neceſſarium in interdicto prædic. ab eodem mini-
me probatum ſcilicet eundem aream & metam de
qua agitur minime poſſediſſe iuxta not. in c. conſultationibus,
2 de officio delega. cum concordan. ¶ † Nec eidem patrocinatur al
legatus actus poſſeſsionis ſcilicet demoliri feciſſe dictam metã
& cæmenta cæpiſſe, nam ea patria capellæ probatur & etiam per
teſtem inductum pro parte aduerſa ipſum Adrianum prædicta
feciſſe fieri tanquam clericum cameræ apoſtolicæ & theſaura-
rium papæ, ac nomine dictæ cameræ & ordinationis pontificis,
quo caſu cũ alieno nomine pdicta feciſſet ipſe poſſeſſor dici nõ
poterat, ſed is cuius nomine prædicta fieri faciebat uulga. l. ge-
3 neraliter. & l. quod meo. ff. de acquiren. poſſeſſ. ¶ † Ad quæ uer-
ba bullæ in quibus Iulius ſecundus expreſſe aſſerit demolitio-
nem prædictam fuiſſe factam ordinatione Alexandri ſexti & cę
menta & materiam illius ea uoluntate dicti pontificis fuiſſe di
ſtributa, quæ uerba ſatis clara cum ſint aſſertiua, & ſupra illis pa
pa ſe fundet bene probãt iuxta no. in c. ſi papa. de priuileg. li. vj.
& iti clementina literis. de probatio. & per Lapum allega. vij. po
4 tiſsimè cum ex aduerſo in contrarium nihil adducatur. ¶ † Mi-
nus eidem Cardinali opitulatur aſſertus actus poſſeſsionis ge-
ſtus per Eneam eius negotiorum geſtorem, tum quia de procu
ratorio ipſius Eneæ & mandato ad acquirendum poſſeſsionem
minimè apparet conſequenter nec quæri, nec continuari potuit
uulg. l. j. §. per procuratorem. ff. de acquiren. poſſeſsio. cum ſiml.
5 ¶ † Præterea actus geſti ab Enea non denotant poſſ. acquiſitio
nem & continuationem cum a quocunque uicino fieri potuiſ-
ſent, ut in ſimilibus experientia docet, ad quæ not. in l. qui iure
familiaritatis. ff. de acquiren. poſſeſsio. ad quæ etiam nota. in l.
ſecunda. per glo. & alios. C. de ſerui. & aq. & per Modern. in tra
6 cta. de ſeruitu. ¶ † Circa primas quæſtiones, cum ſimilibus, &
quia unicuique licet in loco ſibi uicino proijcientes ſtercora &
fecem prohibere ex quo actu prohibenti minime quęritur poſ-
ſeſsio nec continuatur, ſed eidem tantum competit ius prohi-
bendi ad euitandum fętorem uel malum aſpectum, ut dicit tex.
in l. ſecunda. §. ſi quis cloacam. & §. idem ait ſi odore. ubi Bart.
ff. ne quid in lo. publi. per eundem Bar. in l. quanquam. ff. de clo
7 ac. ¶ † A prędicto interdicto recuperandæ etiam excluditur uic
tute dictæ bullæ & proclamatis inde emanati per commiſſa-
rium, poteſt enim nedum per papam ſed & per iudicem ſtatui
terminus ad agendum intra quem ſi non agitur excluditur ad-
uerſarius. l. ſi accuſaturus. ff. de adulter. l. mancipiorum. de opti.
8 lega. uulg. l. diffamari. cum ſi. † Et ſufficit una requiſitio ut con-
tra Ang. firmat Ludo. & Moder. in l. quandiu. la tertia. ff. de ac-
qui. hære. & Modernio. in l. fi. ff. de feri. per Canoni. in c. ex lite-
9 ris. de conſti. ¶ † Quod proclama ualidum fuit, licet cum inſer
to tenore bullæ nõ emanauerit ex quo præfato commiſſario cre
dendum fuit, cui ſatis erat poſtmodum requiſitus dare copiam
bullæ, ut tenent Modernio. in cap. cum in iure peritus. col. ij. de
10 offic. delega. & in c. quod ſuper his. de fide inſtrumen. ¶ † Præ-
terea ex quo commiſſarius procedebat in urbe, ubi papa præ-
ſens erat ad quem de facili poterat haberi recurſus præfato cõ-
miſſario credendum fuit, licet in proclamate tenor bullæ inſer-
tus non fuiſſet, ita Mod. in d. c. quod ſuper his. col. v. de fid. inſtr.
11 ubi allegantes deciſiones dicũt de ſtilo curię ita ſeruari. ¶ † Ad
uerſus prædicta non poteſt Adrianus ſe adiuuare ex capite ab-
ſentiæ, nec ex eo concedenda eſt reſtitutio, cum abſentia uolun
taria fuerit iuxta no. per Bar. in l. fi. ff. de in inte. reſtit. & per Bal.
in l. ab eo. C. quomod. & quando iud. & per Canoniſtas in c.
quoniam. §. porro. ut lite non conteſta. ad quæ no. in §. item tria
onera. inſti. de excuſa. tuto. & in c. irrefragabili. de offic. deleg.
12 † Abſentia nanque non iuſta nec prodeſt, nec excuſat. c. conſul
13 tationibus. de off. deleg. ¶ † Et in dubio non iuſta præſumitur
conſequenter inexcuſabilis, quando abſens tenebatur reſidere,
ut latè per Mode. in d. c. conſultationibus. ita & ipſe Adrianus
14 reſidere tenebatur iuribus uulgaribus, unde &c. ¶ † Prętereа ut
ipſe aſſerit dimiſit Eneam qui adhuc uiuit, ex quo capite reſtitu
tio denegatur, ut per Bar. in d. l. fi. & in l. ſi qua. §. j. ex quib. cau.
15 maio. ¶ † Prout ſi non dimiſiſſet dictum eneam potuit dimitte-
re quia cauſa erat talis in qua poterat iuxta not. in c. quærelam.
de procurato. & in l. quæſitum. ff. de re iud. cum ergo non dimi
ſerit cum potuerit, denegatur reſtitutio uulg. l. Papinianus exu
16 li. ubi Bar. ff. de mino. & per Bal. in d. l. ab eo. ¶ † Et quia Adria-
nus ipſe illuſtris eſt, ut late per Mod. in trac. de præſtan. Cardin.
conſequenter ſi uoluiſſet perſonaliter comparere non poterat
ſed cogebatur procuratorem conſtituere. l. fi. de iniur. l. quoties
de digni. lib. xij. & in auth. ut ab illuſt. & qui ſuper eas perſonas.
col. v. præſentia ergo & abſentia ſua in caſu nihil operatur, & ſic
17 non conſideranda iuri. uulg. † Ad quod nam Iulius ex certa ſciẽ
tia, motu proprio ac de plenitudine poteſtatis dictam metam
& aream applicauit dictæ capellæ, ulterius mandando commiſ-
ſario ꝙ poſſeſsionem ipſius pro dicta capella caperet nomine
pontificis ac illam deponeret imponẽdo perpetuum ſilentium
omnibus alijs &c. ut eſt uidere ex uerbis bullæ, quo caſu, poſſeſ
ſio metæ captæ per commiſſarium capta cenſetur auctoritate
pontificis, & cum fuerit tradita capellæ ipſa poſsidere dicitur
auctore pontifice, & ſic inſtè uulg l. iuſtè poſſider. de acq. poſſ.
18 † Vnde expulſi a prædicta poſſeſsione etiam per uiolentiam di-
cta auctoritate non poſſunt agere poſſeſſorio recuperandæ con
currentibus in caſu noſtro quæ concurrunt ut firmat Bal. in cõ-
ſi. ccxcv. in iij. uol. ad euidentiam. ad quæ no. per Albe. in l. ſi de
vi. in ult. col. ff. de iudic. & per doct. in c. de cau. de re iudic. & di
ctus commiſſarius poſt prędictam etiam non citato Adriano ca
19 pere potuit, cum tantam poteſtatem habeat is cui princeps cõ
mittit ſicut ipſe princeps, ut per Ang. in l. fin. C. de impube. ad q̃
etiam no. in l. quidam conſulebat. ff. de re iudi. & in l. princeps.
ff. de leg. in c. ij. de pact. & per gl. & Bal. in l. j. C. ſi aduer. ſolutio.
20 ¶ † Et minimè auditi debet in poſſeſſorio uirtute dictæ bullæ
imponentis perpetuum ſilentium omnibus etiam ſuper poſſeſ-
ſorio, ac ordinantis omnibus iudicibus, quos contingeret de
pręſenti cauſa cognoſcere, ita eos debere iudicare, ac etiam ex-
preſſe uolentis, quòd omnibus prętendentibus habere intereſ-
ſe, uel ius ſuper dicta meta ſolueretur precium & cęt. & hoc ex
cauſis iuſtis in dicta bulla contentis, quę omnia a papa potuiſſe
fieri dubitandum non eſt iuxta pleniſsimè not. per cano. in ca.
quę in eccleſiarum. extra de conſtitu. cum concordan.

Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Prima prohibitio de non alienando facta per pactum, ſeu contractũ non impedit dominij translationem, uerum alienans tenetur ad intereſſe.*
2 *Fallit quando non contrafacienti fuiſſet reſeruatum ius in re ipſa.*
3 *Quod ius reſeruatum dicitur, quando adiecta fuit hypoteca & obligatio bonorum.*
4 *Fallit etiam quando paciſcentes conſiderarunt ſolam alienatio-*

nis

nis attentationem.
5 *Et quid ſi non alienauit, ſed mandauit alienare, & nu. 6.*
7 *Et conſequenter ſufficere uidetur ſolus conatus etiam effectu non ſequuto.*
8 *Hæres tenetur ſeruare facta per defunctum.*
9 *Niſi adeat hæreditatem illius cum beneficio legis & inuentarij.*
10 *Inuentarium etiam pœnam reſeruat.*
11 *Et quid ſi mandauit alienare poſt mortem paciſcentis, & ſic ad tempus habile.*
12 *Qui per alium facit, ipſe facere uidetur.*
13 *Mandans tenetur perinde ac ſi ipſe feciſſet.*
14 *Mandans alienare, per actum ultimæ uoluntatis, habetur pro uero alienante.*
Mandans an teneatur, non ſequuto effectu.
15 *Et quid ſi eſt peruentum ad actum intrinſecum.*
16 *Et quid ſi lex punit conatum ſolum, & attentationem.*
17 *Prohibitio iſta non excludit hæredem ab inteſtato, & nu. 20.*
18 *Prohibitus alienare capit omne tempus.*
Diſpoſitio an poſſit conferri ad tempus habile.
19 *In re communi habet quis partem in quolibet ceſpite.*
20 *Non alienanti, accreſcit portio alienantis.*
21 *Alienatio uoluntaria, & neceſſaria quæ ſint.*
22 *Per iſtud pactum acquiritur tertius ius, quàm ſi alienatio prohiberetur per fideicommiſſum.*
23 *Vt alienans incidat in pœnam an & quando ſequi debeat traditio.*
24 *Ita prohibitus non poteſt hæredem inſtituere, nec legare ſeu fideicõmiſſarum facere, & nu. 25.*
26 *Et quia non reuocauit ſuam ultimam uoluntatem, ideo quæritur alteri.*
27 *Punitur iſto caſu conatus ut ſupra.*
28 *Ad actum alienationis perueniſſe dicitur, qui prohibitus alienare, illam alteri legauit, et cum dicta uoluntate mortuus eſt.*
29 *Satis intereſt ultimi ex paciſcentibus, habere libere rem prohibitã alienari, & nu. 30. 31.*
31 *Intereſt etiam & hæredis ipſius eam libere conſequi.*
32 *Veniens uirtute pacti grauari non poteſt, nec ab inteſtato, nec ex teſtamento.*
33 *Nec etiam in extimatione poterit grauari.*
34 *Prohibitus perpetuo alienare, intelligitur durante eius uita, uel ne. & nu. 37. 38. & 39.*
35 *Paria fieri tempore habili, uel conferri ad tempus habile, qualiter & quando procedat, & nu. 36. 37.*
36 *Dictio, perpetuò, quod tempus, & cuius uitam comprehendat, & nu. 34. & 39.*
40 *Requiri debet alter paciſcens ſi uult emere ante alienationem.*
41 *Conductor tenetur ſoluere mercedem pro toto tempore quo poſſedit & tenuit rem conductam.*
42 *Et quid ſi fuit impeditus uti, & nu. 43. 44. & alijs.*
44 *Impedimentum notificandum eſt locatori.*
45 *Minæ ſola non præſtant iuſtum impedimentum. & nu. 46.*
46 *Nec uerbis & aſſertioni minantis, eſt credendum, & ſtandum.*

CONSILIVM C.

1 REGVLA iuris eſt quod † prohibitio de non alie-
nando facta per pactum ſiue contractum non im-
pedit dominij translationem in alium, ſed contra-
ueniens tenetur ad intereſſe. l. ea lege. C. de condi-
tio. ob cau. & l. ſi ita quis. §. ea lege. ff. de uerb. oblig. l. filius. §. di-
2 ui. ff. de lega. j. cum ſimil. † Tamen dicta regula non procedit quã
ultra contractum, & pactum de non alienando fuit alteri paci-
ſcentium reſeruatum ius in re prohibita alienari, tunc enim ex
quo res ipſa eſt affecta prohibetur dominij translatio alienatio
ne facta per prohibitum, doctrina eſt Bartoli in l. ſi creditor. §.
fi. ff. de diſtractio. pignorum. & eiuſdem Bar. in d. §. diui col. iij.
circa fi. & ibi omnes ſcribentes ſequuntur & faciunt no. per eun
dem Bar. & ſcribentes in l. prima. §. quod autem. ff. de ſuperfici.
cum alijs concordantijs. in caſu iſto, & Caſale & domus ſunt pro
hibita alienari per ipſos paciſcentes, conſequenter res ipſæ ſunt
affectæ & prohibita alienari, & quæ ipſis paciſcentibus eſt re-
3 ſeruatum ius in dictis rebus ¶ † Quod etiam oſtenditur per o-
bligationem & hypotecam omnium bonorum adiectam inter
ipſos fratres diuidentes in caſu contrauentionis, & in fine dicti
inſtrumenti diuiſionis per quam hypothecam eſt reſeruatum
ius in re. ut plenè per repetentes in d. § diui cha. viij. col. ij. ue. ſi.
ſeptimo & ultimo, & per Phili. Dec. conſi. cccxxj. in quarto. uol.
4 ¶ † Præterea in caſu noſtro per dictum pactum, impeditur tranſ
latio dominij, ex quo contrahentes, nedum ſimpliciter appoſue
runt pactum de non alienando, ſed ulterius progreſsi ſunt, uolẽ
tes quod ſi aliquis ipſorum tentaret alienare, quod talis alienans
ipſo iure cadat a portione ſua, & dicta portio accreſcat alteri nõ
alienanti, quæ uerba expreſſa impediunt translationem, & ita li
mitatur diſpoſitio dictæ. l. ea lege. cum alijs ſimilibus. ut expreſ-
ſe tenet Bar. in d. §. ea lege. & ibi ſcribentes, & in l. ſi quis abſen-
ti. §. eodem. ff. de acq. poſſ. & in d. §. diui. col. fi. quem omnes ſcri
bentes ſequuntur maxime repetentes ibi char. viij. & Corne. in
5 præalleg. conſi. cccxxj. ¶ † Nec prædictis habet obſtare ſi dica-
tur in caſu noſtro Stephanum non alienaſſe, ſed mandaſſe alie-
nari conſequenter aliud eſt alienare, aliud mandatum de alie-
nando, & ſic prohibitus in primo non cenſetur prohibitus in ſe
cundo per ea quæ nota. in l. inuitum. per gl. C. de contrahen. em
ptio. cum ſimilib. Nam obiectio nihil facit, quia tex. & glo. in l.
inuitum præallegata. nihil dicunt, & quia pariſ ſunt quod quis
alienet per ſe, ſeu alienet per alium. §. omnia noſtra facimus. in-
6 ſtitu. in proœmio cum uulga. ¶ † Præterea ſi contrahentes uo-
lentes dictas res non alienari poſſent per alterum, cui manda-
rent alienare certè inaniter contraxiſſent & conueniſſent, & ta-
le pactum fuiſſet appoſitum uerbis, & inaniter ac nulliter, quod
non dicendum argum. l. non ſolum. ff. de actio. & oblig. cum cõ
7 cordantijs. ¶ † Et quoniam contrahentes uoluerunt, quod etiã
tentans alienare incurreret pœnam, & conſequenter quod ſo-
lus conatus abſque effectu ſufficeret, ſed nulli dubium quod mã
dans alienare, dicitur tentare alienationẽ, ex quo mandatarius
non poteſt alienare niſi mandato mandantis, ergo mandans
principaliter conſiderandus, toto titu. ff. & inſtitu. mandati.
8 ¶ † Nec obſtat ſi diceretur quod dictus Gabriel fuit hæres Ste-
phani, & conſequenter debet ſeruare diſpoſitum a Stephano, &
non contrauenire cum ſit hæres alienantis uulgata. l. ſi a patre.
9 C. de rei uend. ¶ † Nam ſi bene conſideretur Gabriel non ſim-
pliciter adiuit hæreditatem Stephani quo caſu poſſet procede-
re obiectio. Sed dictam hæreditatem adiuit cum beneficio le-
gis & inuentarij, quo fit, ut omnia iura cõpetentia dicto Gabrie
li, ſuper bonis Stephani fuerunt, & ſunt ſibi reſeruata, & non
ſunt confuſa. ut probatur in l. fi. C. de iure delibe. ¶ Sed dictum
ius circa Caſale & domum competebat Gabrieli uirtute contra
ctus diuiſionis, conſequenter fuit & eſt ſibi reſeruatum, licet fue
rit & ſit hæres Stephani, ex quo adiuit cum beneficio legis
10 & inuentarij. ¶ † Nec obſtat ſi dicatur ꝙ inuentarium non
reſeruat pœnam, nam aduertendum ꝙ pœna quæſita erat Ga-
brieli antequam adiret ergo reſeruatur, ut dicit Iaſ. in d. l. fi. §. in
11 computatione. col. iij. uerſi. breuiter intelligitur. † Nec prædictis
habet obſtare ſi diceretur, ꝙ Stephanus mandauit dictum Ca-
ſale alienari poſt mortem d. Gabrielis, & ſic ad tempus habile
& ita & diſpoſitum debet eſſe ualidum arg. l. ſi in tempus. ff. de
12 hæredibus inſtit. cum ſimi. † Nam inferius reſpondebitur maxi
mè quia in ciuilibus qui per alium facit ipſe facere uidetur. l. ita
autem. §. geſsiſſe. ff. de adminiſtr. tut. l. iij. §. fi. ff. de neg. geſt. & in
13 delictis qui mandat tenetur perinde ac ſi feciſſet, quando con-
ſtitutio ſonat in rem ut per Bar. in l. j. §. deieciſſe. ff. de ui & ui ar
ma. & per Ang. in l. non ſolum. §. ſi mandato meo. & l. ſed ſi u-
nius. §. ſeruus meus. ff. de iniur. & pleniſsime in l. ſi id quod. §. fi.
ff. de iuriſdi. omn. iud. & in c. mulieres. de ſent. excom. cum con-
cor. In caſu iſto Stephanus nedũ mandauit alienari quinimmo
alienauit, nam in ultima uolũtate non reuocata, ſed morte illius
confirmata alienauit ſeu alienari tentauit Caſale, quo caſu uirtu
14 te pactorum peruenit ad Gabrielem ſuperuiuentem. ¶ † Nec
obſtat quod no. in l. item apud Labeonem. §. ſi curauerit. ff. de in
iur. ubi ſi ex mandato non fuit ſequutus effectus, non tenetur
quoniam dictus Stephanus nedum mandauit ſed perfecit & a-
lienauit in ultima uoluntate non reuocata, & talis caſus aliena
tionis comprehenſus eſt in pacto diuiſionis conſequenter per
ultimam uoluntatem alienaſſe dicitur, quo ad ſui intentionem
quæ alienatio reſcinditur uirtute pacti, & ſic reſpectu Stepha-
ni nedum fuit mandatum alienandi, ſed perfecta alienatio.
15 ¶ † Præterea qñ quis tentat aliquid facere, & deuenit ad actum
intrinſecum, licet non ſit ſequutus effectus, tamen ille conatus
punitur & cõſideratur ad effectum de quo quæritur. ut no. Bar.
in d. §. ſi curauerit. & melius in d. l. non ſolum. §. ſi mandato
meo. ff. de iniur. & habetur in l. ſi quis non dicam rapere. C. de
epiſc.

epiſ.& cler.& per Fely.in tract.quando punitur conatus.In ca-
ſu iſto Stephanus peruenit ad actum intrinſecum & perfectum
alienationis,ut ſupra diſponendo & moriendo cum dicta diſpo
16 ſitione igitur &c.¶ †Prout etiam,nam quando lex expreſſe pu-
nit conatum & attentationem non eſt amplius quęrẽdum, an
ſequutus fuerit effectus,quia dictus conatus, & attentatio puni
tur etiam effectu non ſequuto,ut notatur in locis ſupra allega-
tis.& eſt textus in c.j.de homic.lib.vj.& Bar.in d.§.ſi mandato
meo,in ultimis uerbis,ſed hic ita eſt,quoniam pacto diuiſionis
expreſſe cautum eſt,quòd ſi quis tentaret caderet a iure ſuo &c.
17 ¶†Nec obſtat ꝙ in dicto caſali Stephanus poterat habere hęre
dem ab inteſtato & Gabriel poterat grauari ad dandum æſti-
mationem,ut in d.§.diui.& in l.qui Romæ.§.cohæredes.de uer
bo.oblig.tollitur nanque obiectio,ex quo in dictis bonis, nec
Stephanus habet hæredem ab inteſtato,nec reliquit æſtimatio
18 nem caſalis & domorum igitur &c.¶†Minus obſtat ſi dicere-
tur ꝙ Stephanus uoluit alienare in tempus habile &c. per l. in
tempus. ff. de hæredibus inſtituen. quia conſideratis uerbis pa-
ctorum diuiſionis,nullo tempore potuit alienare nec conſidera
to ſinitio nec medio,nec fine,partes enim uoluerunt ꝙ nulla par
tium poſſet aliquo tempore in perpetuum tentare alienare,quo
caſu comprehenditur omne tempus ut not. in clemen.ſecunda
de reſcriptis & in l.j.ff.pro ſoc.& in c.ſi.de reſcript.lib. vj. & per
Mod.in c.Dei.de ſimo.Et etiam tollitur obiectio ex no.per Mo
19 der.in c.cum dilecti.de accuſat.¶ †Nec obſtat ſi diceretur di-
ctum caſale ſeu domum non fuiſſe quæſitum Gabrieli in uita
nec poſt mortem,nam conſideratis uerbis pactorum diuiſionis
ex quibus patet ꝙ caſale & domus manſerunt in communi con
ſequenter in qualibet minima parte Gabriel habet dominium
& portionem,ut plene notatur in l.ſi duo.ff.de acquir.hæredit.
& ſemper ipſe poſſedit & uiuente Stephano & poſt mortẽ,& illi
co quod Stephanus tentauit alienare ut fecit uirtute dictorum
pactorum,cecidit ipſo iure a portione ſua, quæ peruenit & ac-
creuit Gabrieli ſuperuiuenti & poſt mortem Stephani conti-
20 nuanti poſſeſsionem ſuam.¶†Nec dicatur per dictum pactum
non fuiſſe inductum fideicommiſſum,& Stephanus poterat ha
bere hæredes ab inteſtato,ut notatur in d.§.diui.cum concord.
Tollitur enim obiectio uirtute pacti appoſiti inter ipſos fratres
quod fuit ſimplex,& purum de non alienando, & appoſitum in
fauorem non alienantis,caſu quo tentaret alienare, & alienan-
do ceciderunt a iure ſuo,& portio ipſorum ſimpliciter, & abſq;
aliquo onere peruenit ad non alienantem ad quem res prohibi-
ta alienari debuit peruenire pure ſimpliciter,& abſque onere,vt
notatur per Bar. in d.§.diui. ubi repetentes, char.xiij.colu.ij.&
iij.uerſi.ſecundo no.& licet Stephanus potuiſſet habere hæredes
ab inteſtato,tamen iſtud non eſt in caſu præſenti conſiderabile
21 quia nullum habuit,† & non entis nullæ ſunt qualitates. l.eius
qui.ff.ſi cer.pet.& non ſumus in alienatione uoluntaria, conſe-
quenter prohibita,contraria uero procedunt in alienatione ne-
ceſſaria,ut no.Bar.in d.§.ea lege.& in §.diui.ubi etiã pleniſsimè
repetentes char.vj.& ex diuerſis non bene infertur uulg.l.Papi
22 nianus exuli.¶†Et per tale pactum de non alienando corrobo
ratum, celebratum ut ſupra fuit inductum fortius ius quàm ſi
eſſet fideicommiſſum,ut pleniſsime habetur in d.§. diui. & om
ni caſu alienatio uoluntaria eſt prohibita uirtute dicti pacti.
23 ¶†Quibus iudicio meo non habent obſtare ea quæ nouiter ex
aduerſo dicuntur ꝙ dictus Stephanus non alienauit, nam licet
mandauerit alienari caſale, non tamen incidit in pœnam, cum
caſale non fuerit alienatum nec fuerit ſequuta aliqua traditio,
quæ requiruntur ad dictum effectum,ut uidentur no.doct. in l.
ij.C.de iure emphy.& in l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de uerb. & in l.
24 qui Romæ.§.cohæredes.ff. eode. & in uulgato.§.diui.¶† Nam
aduertendũ eſt ꝙ fratres paciſcentes in diuiſione,expreſſe uolue
runt dictum caſale non poſſe alienari, uerbo alienationis large
ſumpto,quo caſu omnis alienatio uidetur eſſe prohibita,& in-
ter uiuos,& cauſa mortis,& in quacunque ultima uoluntate, ut
eſt communis concluſio iuribus,& locis ſupra allegatis ſequitur
ex hoc ꝙ Stephanus in ultima uoluntate non potuit diſponere,
& diſponendo uti diſpoſuit incidit in pœnam pacti,nam uigore
ipſius in caſali non poterat inſtituere hæredem, nec illud legare
nec fidei committere,nec mandare alienari, ut ex pretio ipſius
ſatisfieret ſuis legatarijs,omnino enim iſta,& unumquodque ip
ſorum denotant alienationem reſpectu ultimæ uoluntatis, ut
plene habetur in d.§.diui.& no.per Bart.in l. peto.§.fratre.ff.de
leg.ij.quæ prohibita erant Stephano uirtute pacti, & ita prohi-
bitus alienare in ultima uoluntate diſponendo uno de modis ſu
prædictis,& moriendo cum dicta diſpoſitione alienare dicitur,
ex quo perfecit quicquid potuit,& in ultima uoluntate non po
25 teſt aliter uerificari alienatio,ut in dictis iuribus. ¶ † Et patet
ad ſenſum ex ratione uiua, & contra procedunt in alienatione
quæ conſideratur inter uiuos, ſecus in illa quæ conſideratur in
ultima uoluntate,ut eſt præſens,& licet hoc ſufficeret,tamen ne
gari non poteſt ꝙ dictus Stephanus reſpectu ultimæ uolunta-
tis non tentauerit alienare mandando uti mandauit,& legando
caſale uendi,& ex precio eius ſatisfieri legatarijs, quo caſu caſa-
le legatum uidetur,cum ſubrogatum ſapiat naturam principa-
lis,& legatum pecuniarum factum taxatiue,ut debeatur ex pre-
tio caſalis uendendi caſale ipſum legatum eſt, quo conſiderato
Stephanus nedum tentauit uerum alienauit,& uirtute pacti unũ
26 ipſorum ſufficit uulg.§.affinitatis,inſtit.de nuptijs.¶ †Non ob
ſtat ꝙ ipſe Stephanus non tentauit,ex quo poterat reuocare ac-
ceptationem ſuam quę erat ambulatoria uſque ad mortem &c.
uulg.l.iiij.ff.de addimen.leg.& c.morte. de celebratione miſſa-
rum.nam Stephanus non reuocauit,ſed mortuus fuit cum dicta
uoluntate,& perfecit omnia,quod potuit cum mortuo teſtato-
re,teſtamentum ſummat robur, & exequendum ſit non per ip-
ſum,ſed per alios deputatos ab eo, cum executores omne quod
faciunt auctoritate eis conceſſa a teſtatore faciunt. c.religioſus,
de teſta.lib.vj.& eius diſpoſitio pro lege habetur.§.diſponat. in
27 auth.de nup. ¶ † Nec obſtat ꝙ conatus Stephani non debet pu
niri ex quo pœna imponitur ipſo iure. Nã aduertendum in hac
ſpecie, nedum puniri alienationem ſequuto effectu, ſed etiam
ſolam attentationem,& conatum uirtute pacti,quod dedit legẽ
l.j.§.conuenit.ff.depoſi. Solus itaque conatus attentandus,& pu
niendus ut partes uoluerunt ad quod tex.in c.j.de homic.li.vj.
& no.per Bar.in l.non ſolum.§.ſi mandato.in ultimis uerbis. ff.
de iniur.& in proprijs terminis eſt decidio Bar.in d.§.diui.colu.
iij.in fin.& iiij.in princ.ubi dicit ſufficere ſi fuit inceptus actus
28 alienationis,licet nõ fuerit perfectus &c.¶†Nec obſtat ſi dica
tur ꝙ Stephanus non attentauit,ſed ſtetit in puris terminis co-
gitationis,& non proceſsit ad aliquem actum extrinſecum, ut
notatur in l.ſi quis non dicam rapere.C.de epiſco.& cler.& per
Bal.in l.iij.C.de ſeru.fugi. Nam aduertendum prædicta proce-
dere poſſe in actu qui fieret inter uiuos,ſed in actu qui celebra-
tur in ultima uoluntate,ut eſt præſens non militarent ex quo in
ultima uoluntate quis diſponendo,& cum.d.diſpõne moriendo
nedum dicitur ſtare in ſimplici cogitatione, quinimmo dicitur
perfeciſſe actum ex quo fecit omne quod faciendum erat toto
titu.de teſtamẽ. de lega.& in tota materia ultimarum uolunta-
29 tum,†& ſi diceretur quod pactum iſtud de non alienando fuit
factum fauore fratrum maxime ultimi morientis, iſte finis iam
ceſſat mortuo Gabriele cuius poſtmodum nihil intereſt,& cum
Stephanus mandauit alienari poſt mortem Gabrielis, uidetur i-
gitur diſpoſitio bona. Nam aduertendum eſt quod dictum pa-
ctum de non alienando,bene fuit factum in fauorem Gabrielis
ultimi morientis,qui fauor erat, quod ad ipſum caſale deberet
peruenire,unde ſi non peruenit ceſſat fauor ſuus, & commodũ
quod non dicendum, quia contra textum in l.quod fauore. C.
de legibus,deberet enim peruenire liberum,quia fratres in diui
ſione uoluerunt caſale non poſſe diuidi,nec poſſe alienari,& qđ
legitima, & trebellianica, ac debita eſſent ſalua ſuper alijs eo-
rum bonis, & quod ſi quis tentaret alienare, portio illius illico
deueniret ad alium ſuperuiuentem, ex quibus colligitur quod
30 in caſu attentationis ad ſuperuiuentem libere deueniret.¶†Et
ualde intereſt Gabrielis hoc fieri ex quo ſi liberè ad ipſum per-
uenit diſpoſitio ſua facta ſuper caſali erit ualida ſin autem non
peruenit libere erit totum contrarium,intereſt nanque teſtato-
ris eius diſpoſitionem ſeruari.§.& plus.inſtitu. de action. l.quia
31 poterat.ff.ad Treb.¶†Intereſt etiam hęredis Gabrielis qui e-
ius repreſentat perſonam.ut in auth.defun. ſeu funer. & faciunt
no.in l.Gallus.§.quid ſi is.ubi glo.& doct.ff.de libe. & poſthu.
32 ¶†Nec obſtat ſi diceretur quod Gabriel potuit grauari in di-
cto caſali per Stephanum,nam aut uenit ab inteſtato,aut ex te-
ſtamento,& utroque caſu grauari poteſt.l.de eo.C.de fideicom
miſ.cum no.in l.j.ff.de lega.j.& concordan. nam aduertendum
quod Gabriel nec ex teſtamento,nec ab inteſtato uenit ad ca-
ſale,ſed tantum uirtute pacti diuiſionis cui pacto fuit factus lo-
cus,ut patet ex inſtrumento inuentarij, & diuiſionis hæredita-
tis,& ex iudicio diſcuſsionis factæ, & ſic non conſideratur ca-
ſus qui non eſt, & quia uenit uirtute pacti grauari non potuit.

¶†Et

33 ¶ † Et ſi diceretur quod potuit grauari in æſtimatione, & in di-
cto Caſali Stephanus poterat habere alium hæredem ab inteſta
to &c. ¶ Reſpondetur quod dictæ conſiderationes in facto no-
ſtro non concurrũt, nam nullus alius hæres eſt ab inteſtato, nec
Gabriel fuit grauatus in æſtimatione, & ideo non conſideran-
dum, cum non entis nullæ ſint qualitates. c. ad diſſoluendum. de
34 deſpon. impub. & l. eius qui. ff. ſi cert. pet. ¶ † Non obſtat ſæpius
dictum quod Stephanus contulit alienationem in tempus per-
miſſum, ſcilicet, poſt mortem Gabrielis, ergo potuit hoc facere,
ut notatur in l. in tempus. ff. de hæred. inſtit. Et illa dictio, perpe
tuo, poſita in pacto debet reſtringi ad tempus uitę Gabrielis, vt
35 in ſimil per glo. in l. j. ff. pro ſoc. ¶ † Nam aduertendum eſt ob-
iectionem ſublatam alias fuiſſe per ea quæ no. in c. cum dilecti.
de accuſ. tamen magis clare reſpondendo dicitur ceſſare obie-
ctionem ea his quæ no. Bar. in l. alia. §. eleganter. col. ij. uer. non
obſtat quod dicit paria. ff. ſol. mat. ubi tenet paria eſſe fieri tem-
pore permiſſo uel conferri in tempus habile quando non requi
ritur certa habilitas in tempore quo actus fit, ſi enim tẽpore quo
fit actus requirit certa habilitas, tũc interueniẽ dẽt tẽpe quo fit
nec ſufficit quod conferatur ad tẽpus habile, allegat iura quod in
caſu noſtro uerificatur, nam qui alienat tempore alienationis
debet eſſe habilis, & dicto tempore conſideratur habilitas & nõ
36 alio. ¶ † Prout obiectio poteſt tolli ex no. per Bar. in l. ſi conſtã
te. § quoties. col. ij. in prin. ff. ſol. mat. ubi limitando d. l. in tem
pus. dicit non procedere quando in initio debet conſiderari ha
bilitas, & ita reſiſtit in initio actus, nam tunc non ſufficit con-
ferre in tempus habile, in caſu præſenti pactum de non alienan
do quod loco legis habetur, conſiderat initium quo quis ne-
dum alienat, ſed tentat alienare conſequenter non ad paria.
37 ¶ † Ad quæ bene faciunt uerba pacti ibi ullo unquam tempore
nec perpetuo, quaſi non clauderent omne tempus etiam poſt
mortem Gabrielis nihil operarentur quod non dicendum, uul
ga. cap. ſi papa. de priuileg. lib. vj. l. ſi quando, de leg. j. Probatur
conſequentia, nam ſimplex pactum de non alienando induce-
ret tempus uitæ, & dicta uerba quæ reſpiciunt tempus ultra, ſi
non operarentur eſſent fruſtratoria quod non dicendum, & di-
cta probibitio eſt perpetua, & ſic excludit omne tẽpus, & ſi non
38 excluderet contrariaretur ſibijpſi quod non dicendũ. † Dictio
enim in perpetuum denotat infinitatem temporis. l. annua. §. ſi
Titio. ff. de annu. lega. & in auctẽ. de reſtit. & fideicom. §. non
autem. iuncto prin. quæ perpetuitas eſt ſine præfinitate. l. ſine p-
finitione. ff. de pœn. unde ſi limitaretur ad tempus uitæ non de-
39 notaret perpetuitatem & ſic contrariaretur ſibi. ¶ † Et licet ali
quando dictio, perpetuo, limitatur ad uitam. l. j. ff. pro ſoc. iſtud
procedit quando ſubiecta materia hoc patitur, ut erat ibi in ſo-
cietate quæ finitur morte ſociorum. l. adeo. §. finire. eodem ti. in
caſu uero noſtro materia ſubiecta arguit totum contrarium, ut
ſupra, debet itaque illud perpetuo, intelligi poſt uitam, nam ad
quid fratres uoluerunt caſale eſſe indiuiſibile, & ꝙ nullo unquã
tempore, & in perpetuum non poſſet alienare, & quod legitima
& trebellianica eſſet ſalua in alijs rebus, niſi ad effectum quod
dictum caſale perueniret ad ſuperuiuentem in caſu contrauen-
tionis pacti, liberum omni tempore, & faciunt illa uerba ullo un-
quam tempore quæ ſunt generalia & prægnantia, & multum cõ
ſideranda, ut dicunt Moder. in l. quædam. §. nihil intereſt. ff. de
40 eden. & not. per Bal. in rubri. C. de contrah. empt. q. ix. ¶ † Non
obſtat. §. hæredes. ut ſatis ſit quod requiratur, ut ibi no. nam in
caſu noſtro nulla fuit requiſitio, conſequenter Gabriel in mora
minime conſtitutus fuit, unde ceſſat diſpoſitio. d. §. ut ibi uolunt
omnes, & quaſi perpetuo debebat remanere in familia, ut patet
per uerba pacti, quo caſu, etiam requiſitione præcedente aliena
ri non poteſt, ut not. Bar. & alij in d. §. cohæredes. & in l. peto. §.
fratre. de lega. ij. ¶ Vlterius conſiderandum eſt, quod Gabriel
locauit caſale de quo agitur aduerſario pro mercede annua uti
in inſtrumento locationis, & quia mortuo Gabriele hæredibus
41 ſuis de dicto caſali mercedem non ſoluit, non uideo † quin pro
tempore decurſo non teneatur ad ſolutionem dictæ mercedis to
tu ti. ff. C. & inſtitu. locati. cum de locatione ac quod dicti acto
res ſint hæredes Gabrielis conſtat per inſtrumenta præſentia.
42 ¶ † Nec obſtat quod Titius impedit iſtum uti, & frui dicto ca-
ſali etiam quod hoc facit cauſa dictorum hæredum, conſequen
ter uidetur conductorem non teneri ad ſolutionem penſionis
per ea quæ no. in l. ſi merces. §. culpæ. & in l. ſi fundus. ff. loc. cum
43 ſi. ¶ † Nam aduertẽdum eſt ꝙ ante tempus impedimenti allega
ti nulla eſt difficultas, quin conductor non teneatur ad ſoluen-
dum mercedem, & etiam no. in prællegato. §. culpę. & prælle-
ga. l. ſi fundus. difficultas tantum eſſe uidetur poſt impedimen-
tum quo caſu habemus conſiderare ipſum non eſſe audiendum
niſi a tempore quo impedimentum notificauit actoribus, quo-
niam de tempore antecedente notificationem non reſultat diſ-
ficultas quin non teneatur ad ſolutionem mercedis temporis p
cedentis notificationem, ut no. per doc. in iurib. prælleg. & in
44 l. in his. in prin. ff. ſo. ma. ¶ † Poſt tempus uero notificati impedi
menti allegati cadit duplex conſideratio. Prima nam hæredes
Gabrielis actores notificatione eis facta poteſtati ſunt contra
conductorem petentes alterum duorum uel ꝙ perſeueret in cõ
ductione & ſolueret mercedem uel ꝙ recederet a locatione &
conductione & quia conductor alterum prædictorum non ele-
git, minime dubitandum quin repelli debeat ab ipſa conductio
ne, cum non ſeruet formam locationis habentis ꝙ non ſoluen-
do mercedem ſit licitum locatori expellere conductorem, quæ
conuẽtio. l. dat. l. j. §. ſi cõuenit. ff. depoſ. nec conductor poteſt ſe
iuuare dicẽdo impediri cauſa dictorum hæredum locatoris ex
quo ille impedimentum præſtat odio & inimicitijs ipſorum hæ
redum, nam aduertendum eſt quoniam non creditur probatum
45 illum expuliſſe conductorem & eius animalia a caſali. † Et eſto
ꝙ probarentur minæ tamẽ ſolę non ſufficiunt. l. vi. l. metum. ff.
quod met. cau. & per Fel. in c. j. de offi. deleg. in prin. Prout etiã
quia ſi minæ eſſent in aliquali conſideratione, tamen ipſi hære-
46 des nullam dederunt cauſam inimicitijs. † Et quamuis ille dicat
hoc facere cauſa dictorum hæredum tamen cum ipſi hęredes ve
rẽ cauſam non dederint, dictis & uerbis illius non eſt credendũ
nec ex hoc locatores dẽnt pati damnum & retentionẽ penſionis
ut vr̃ concludere Pau. & Imo. in d. l. in his. & Bal. conſi. cccxxvij.
in ij. uolum. Fulgo. Salyc. in d. §. culpæ. & melius per Alex. cõſi.
clxix. in ij. uol. requiſiti, ubi declarat intellectum dicti. §. culpæ,
& dictæ. l. ſi fundus. & concluditur, ut ſup. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Expectantes pares in data, & proceſſu mutuo ſe impediunt & ad ordinarium recurritur.*

2 *Minus diligens non poteſt acceptare, nec ſibi facere prouideri ſtante concurſu aliorum expectantium, qui ſunt diligentiores.*

3 *Concurrens magis obſtat, quam excluſus.*

4 *Decretum expectantis fortioris impedit debiliorem quantumcunque, &c.*

5 *Decretum nedum ordinarium uerum exequutorem expectantis debilioris afficit.*

6 *Expectans debilior, quo caſu & quo ad quid poſſit defendi aduerſus potentiores.*

7 *Diligentior in proceſſu excludit alios minus diligentiores.*

8 *Minus impeditus ex pluribus impeditis eligendus eſt.*

9 *Excluditur ab illis qui habent, quod ipſe habet & plus aliquid.*

10 *Vbi concurrunt plures prouiſiones facta ab eadem perſona ſuper eodem beneficio nec apparet de prioritate ambæ prouiſiones ſunt inualidæ.*

11 *Gratia, ſi neutri, quo caſu locum habere poteſt, & numero. 16. 17. & ſequen.*

12 *Obligatio plurium debitorum quid operatur.*

13 *Beneficium poteſt deberi duobus, quamuis tribuendum ueniat uni.*

14 *In terminis. cap. duobus. facta electione per ordinarium electus habet ius in beneficio, magis prouiſione executoris electione quam ordinarij.*

15 *Legatum dandum uni ex pluribus elegendo a Titio, a quo iſte dicetur conſequi legatum.*

18 *Plures in eodem beneficio, an poſſint habere ius, & nu. 19.*

20 *Licet ius in re ſuper beneficio non poſſit quari pluribus in ſolidum, poteſt tamen quari ad beneficium.*

21 *Declaratio gratia, ſi neutri, & nu. 22. 23.*

22 *Dictio, ſeu utrunque caſum comprehendit.*

23 *Et per dictam gratiam Papa, quibus uidetur derogare, & nu. 24.*

25 *Princeps difficilius derogat iuribus litigantium, quàm aliorum.*

26 *Declaratio, ad capitulum primum, de eo qui mitti. in poſſ.*

CONSILIVM CI.

1 SI QVAERIMVS, An iſti expectantes mutuo
ſe impediãt ad effectum, ut prouiſiones exequuto-
rum expectatiuarum non pñt ſortiri effectum ſine
alio adminiculo dd̃m puto ꝙ ſic, ut eſt text. expre
ſſ

ſus in c.c.duobus. in fine de reſcrip.lib.vj. vbi dicitur ꝙ ſtante
paritate expectantium recurrendum eſt ad electionem ordina-
rij,& ſic in illis terminis prouiſio executoris non eſt effectualis
niſi cum ea cõcurrat voluntas ſeu electio ordinarij,'ſi verò quæ-
rimus,an ſe impediant ad effectum vt cenſeantur nullum ius ha
bere vt ſit locus acceptationi & prouiſioni alterius expectan-
tis habentis ius debilius , & dicendum puto quòd non vt dedu
2 cam in ſequentibus dubijs.¶ † Ad ſecundum dicitur quòd Ioa.
minus diligens non potuit acceptare nec ſibi prouideri facere
ſtante concurſu aliorum expectantium qui ſunt diligentiores
in proceſſu,nam cum decretum expectantis fortioris impediat
expectantes debiliores etiam vbi ipſe expectans fortior ab alio
expectante excluditur vt eſt caſus in c.auctoritate. de conceſſ.
præben.lib.vj.vbi decretum appoſitum in literis tertij expectã
tis excludit primum quantumcunque ipſe tertius excludatur a
ſecundo, fortius ergo decretum expectantium habentium gra
tias fortiores debet impedire expectantem debiliorem,vbi ipſi
3 fortiores non excluduntur,ſed concurrunt.¶ † Cum magis ob
ſtet concurrens quàm excluſus. vt de ſe patet & probatur in l.
quis ſoluendo.la prima.ff.de hæred.inſtituen.& l.duo ſunt titij.
de teſta.tu.poteſt etiam ad hoc induci text.in c.penul. de præ-
ben.lib.vj.vbi decretum expectantis fortioris impedit debilio-
4 rem. † Quantumcunque gratia fortioris propter ſuperuenieus
impedimentum vllo modo poſſet ſortiri effectum multo magis
ergo in caſu noſtro impedietur debilior expectans cum fortio-
res expectantes non ſint in totum impediti,immo concurſu nõ
obſtante beneficium ſit dandum alteri ex eis,vt dicit tex.in d.c.
5 duobus.in verbo teneatur.† Qui vult ſtante concurſu expectan
tium vt ordinarius in tãtum teneatur alterum eorum eligere.ꝙ
non poteſt prouidere tertio,vnde patet,ꝙ decretum expectan-
tium inſimul concurrentium eſt efficax in præiudicium aliorũ,
quæ enim ratione afficit manus ordinarij collatoris, eadem af-
ficiet executorem expectantium debiliorum,vt probatur in cle
6 mentina unica,primo reſponſo de conceſſ.præb.† Inſuper ſi ex
pectantes fortiores concurrerent ſolum ad inuicem uel tracta-
remus de ſententia abſolutoria,vt debilior poſſideret,forte ue
ferenda eſſet ſententia pro debiliori expectãte,ſed ex quo quæri
mus de validitate prouiſionis & ſic ad effectum ſententiæ adiu
dicatoriæ non uideo quomodo defendi poſſit expectans debi-
lior cum expectantes fortiores etiam cum ipſo cõcurrant,& pu
gnant aduerſus ipſum,vt ex facto apparet , vnde ſi expectantes
fortiores impediunt ſeipſos fortius debent etiam expectantem
debiliorem,quia ſi quod plus eſt, impeditur,fortius ergo id qđ
minus aucten.multo magis.C.de ſa.ro ſanc.eccle. & in regula
7 nõ debet,cui quod plus eſt. † Vltra hæc caſus videtur eſſe in d.
cap.duobus.ſecundo reſpõſo,ubi eſt expreſſum quòd ſtante ali-
quo expectante diligentiore in proceſſu alij minus diligentes
excluduntur, ſed in caſu noſtro ſunt duo expectantes diligen-
tiores Ioanne,ergo eſt excluſus & aliter dicẽdo ſequeretur ma
ximum inconueniens nam iura volunt ex pluribus impeditis
eligendum minus impeditũ,vt in regula quoties nihil ſine exp-
8 tione,& in regula in obſcuris,† nos autem ex pluribus impedi-
tis ad conſequendum beneficium de quo agitur eligemus ma-
gis impeditum , cum Ioann. obſtent omnia quæ obſtant a-
lijs & vltra illa obſtet minor diligentia, & quòd Io.impeditur
a duob ſimul,cum tñ quilibet aliorũ expectantiũ non impedit
9 niſi ab vno vt patet intuenti.¶ † Vltimo dicendum puto quòd
dictus Ioannes lege ledatur ſeu impediatur etiam ratione pari-
taris ſeu concurſu , nam licet alij expectantes habeant pluſquã
ipſe,tamen habent etiã illud idem cum in eo quod eſt plus &c.
vt in regula iuris & in l.j.§.ſi ſtipulanti.ff.de verbo.obliga.vn-
de cum verum ſit eos in omnibus concurrere & concurſum im
pedire effectum prouiſionum.dicto cap.duobus. ergo prouiſio
10 Io.canonizari non poteſt.† Ad vltimum dicendum puto cano-
nizandum eſſe gratia gratificationis Pauli,nam gratia, ſi neutri
Ioan.canonizari non poteſt ex quo cum illa in eadem data cõ-
• currat alia gratia,ſi neutri,Pauli , & certum eſt quòd vbi con-
currunt duæ prouiſiones factæ ab eadem perſona ſuper eodem
beneficio,nec appareat de prioritate,ambę prouiſiones ſunt in-
ualidę niſi ſuperior aliter declaret , nec hoc caſu poſſeſſor præ-
fertur,vt concludunt Ioan.Andr.& alij in cap.ſi a ſede.de præ-
ben.libro vj.ſed in caſu noſtro non conſtat de prioritate dictã-
rum gratiarum , nec Papa aliter declarauit niſi forte in fauo-
rem Pauli cui poſtea prius gratificauit,ergo dicta gratia,ſi neu
11 tri,Ioan.eſt inutilis.† Præterea vt arbitror hoc caſu non poteſt
habere locum gratia , ſi neutri , quia non eſt uerum neutri ius
competere , immo ius competebat illis duobus expectantibus
fortioribus qui concurrebãt,probatur hoc quia neceſſe erat da
re beneficium iſtud alteri ex eis.vt in dicto capitulo duobus.in
fin.ſicut ergo in obligationibus alternatiuis , obligatio eſt in
vtraque re,quantumcunque altera tantum ſit ſoluenda.l. ſi duo
rei,in fin.ff.de ver.ob.& nota.in l.qui decem. §. Stichum. ff. de
12 ſol.† Et ſicut obligatio ꝯſiſtit inſolidũ in plurib.reis credendi,
& debendi,quantumcunque ſufficiat vni ſolui, & ſolutio facta
ab vno,ut inſtitu de duob.reis,in prin. &.ff.eod.tit l.ij.ſic & in
caſu noſtro beneficium de quo agitur debebatur ambobus di-
ctis expectantibus quamuis alteri tantum per electionem ordi
13 narij tribuendum eſſet. † & ſi aliter dicimus ſequeretur ꝙ ubi
non ſunt niſi duo expectantes qui inuicem concurrant ordina-
rius poterit alteri conferre , ex quo neutri ius competit, & ſic
neutri facit iniuriam , quod tamen abſquedubio eſt falſum ,
14 vt patet ex dicta gloſſ.in capitu. duobus † Inſuper puto quòd
in caſu.d.capitu.duobus.facta electione per ordinarium , ele-
ctus habeat ius in beneficio magis vigore prouiſionis executo-
rum quàm electionis.Probatur hoc quia ordinarius caret pote
ſtate conferendi ſtante decreto,& appoſitione manus Papæ.ca.
15 ut noſtrum.de appe.& in c.ſi ſoli de cõceſſ.præben.lib.vj.ſ[illegible] ũ
firmatur hoc quia ſicut legatum factum vni ex pluribus quem
Titius elegerit non cenſetur datum ab eligente ſed a teſtatore.
l.unum ex familia.§ j.ff.de leg.ij.ita in caſu.d.c.duobus. benefi
cium debet cenſeri collatum a Papa mediãte executore gratiæ
ex quo ordinarius cogitur alterum ex illis eligere, & facit ad
hoc.c.cum aliquibus.de reſcrip.lib.vj.Confert his tex.d.c.duo-
bus.nam ponit aliqua uerba per quæ uideatur ꝙ ſtante dicto
concurſu non poſſit dici neutri ius competere,ex quo in euen-
tum electionis ordinarij , collatio executoris dat plenum ius
16 in beneficio † Cæterum arbitror ꝙ Papa dans gratiam ſi neu-
tri intendit illam habere locum,vbi inter collitigantes eſt pari
tas,nec vult alicui præiudicare,vt patet ex illis verbis, ſi neutri
&c.ſed in caſu noſtro non eſt paritas ex quo beneficium debe-
tur Paulo,licet alter cum eo concurrat. & Ioann.aliquo modo
17 debetur.† Item ſi diceremus gratiam,ſi neutri,habere locum p̃
iudicaretur diſpoſitioni dicti capi.duobus & tamen in una par
te gratia,ſi neutri,vt arbitror derogat diſpoſitioni illius capitu,
duobus,concluderem ergo non eſſe locum gratiæ,ſi neutri,ſed
ſequenti gratię gratificationis,& iſtud clarè videtur determina
re glo.in uerbo concurrunt,in d.c.duobus,dum dicit in illis ter
18 minis eſſe locum gratificationi. † Non obſtat ſi dicatur ꝙ plu-
res non poſſunt ſimul habere ius in eodem beneficio.c.maiori-
bus,& c.dilecto de præb.& l.ſi vt certo.§ ſi duobus.ff.commo-
19 dati.nam hoc procedit ſm veritatem , † ſecus autem eſt inſpe-
cta fictione.l.plerunq;. ff.ſi cer.pe.l. ſi is qui pro emptore.ff.de
20 vſucap.¶ † Præterea ius ad rem, põt quæri pluribus inſolidũ.
21 ff.de duo.re. per totum,& l.quoties. C. de rei vendica.† Et ad
hoc vt deficiat gratia ſi neutri ſufficit ꝙ alter ex litigantib. ha-
22 beat ius ad rem.† Nam dicitur in huiuſmodi gratijs, ſi reperie
ris neutri dictorum collitigantium in dicto beneficio, ſeu ad il
lud ius competere &c.dictio ſeu,utrunq; caſum includit.l.ſi qs
ita legauerit.ff.de auro & argen.leg.ſed clarum eſt ꝙ Pau. ha-
23 bet ius ad rem,ergo non eſt locus gratiæ,ſi neutri.† Nec dici po
teſt ꝙ Papa in gratia,ſi neutri,uellet derogari iuri ad rem pro-
pter illam clauſulam,aut ſi aliqui ſuper prouiſionib. ſibi facien-
dis &c.quia iſta clauſula nõ operatur effectum,ubi etiam in ca
ſu noſtro vltra literas apoſtolicas beneficium vacauit , & fuit p
expectantem acceptatum , licet in hoc ſint opiniones, vt ponit
Bernard.de Beſi.de conceſſ.præben. deciſi.viij.& deciſi. in no-
24 uiſ.cclv.licet de more &c.† Vel verius dato ꝙ Papa per illam
clauſulam derogaret etiam acceptationib.expectantium,tamẽ
hoc non refertur niſi ad expectantes , qui non ſunt in lite ,.quo
autem ad litigantes Papa præſeruat etiam ius ad rem , ut patet
ex dictis uerbis,ſeu ad illud,& eſt ratio quia princeps difficilius
25 præiudicat iuri litigantium,† & in dubio non creditur velle p̃-
iudicare litigantibus,vt in auc.in medio litis non fieri,per totũ
in cap.fina.ut lite pendente,& in ca. primo,& ij.eodem titulo,
libro ſexto,& ſi aliter dicimus non uideo quid operarentur in
26 gratia,ſi neutri,illa uerba ſeu ad illud &c.† Præterea in caſu no
ſtro vltra acceptationem eſt etiam prouiſio licet impedita per
concurſum. Inſuper non obſtant uer.in capitulo unico,de eo
qui mitti.in poſſeſſ.quia in caſu noſtro,iura actoris , & rei ſunt
inequalia attenta gratia gratificationis,qua habet Pau. Pariſ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata contra carceratum, qui non poterat adeſſe iudicio eſt nulla.*
Quando quis non poteſt interuenire iudicio ex iuſta, & neceſſaria cauſa non tenetur conſtituere procuratorem, & ſententia contra ipſum lata eſt nulla ipſo iure, & nu. 3. 4. & 5.
Impedimenti cauſa quando remedium introducant.
2 *Impedimentum ex quibus uerificetur, & de eo quando dicatur conſtare.*
3 *Carceratus de facto, & iniuſtè non tenetur mittere procuratorem.*
4 *Carceratus propter delictum ſui culpa habere dicitur impedimentum neceſſarium ita ut non teneatur conſtituere procuratorem, & ſententia contra eum lata eſt nulla.*
5 *Et quid ſi non habet facultatem ſe defendendi per procuratorem.*
6 *Vel ſi cauſa eſſet ardua.*
7 *Cauſa ardua eſſe iudicatur ex ualore ipſius uel quando &c.*
8 *Et quid ſi impedimentum eſt duraturum longo tempore uel paruo.*
In cauſa ardua non tenetur quis procuratorem conſtituere, & nume. 5. 6. & 7.
9 *Pauper dicitur non habere facultatem mittendi procuratorem.*
10 *Impedimentum iuſtum reputatur, quãdo quis non poteſt habere documenta pertinentia ad cauſam pro ipſius defenſione.*
11 *Si bona alicuius ſint publicata, poſtmodum non eſt agendum contra ipſum, ſed contra fiſcum.*
12 *Capitulariter condemnatus habet iuſtam, & neceſſariam cauſam non comparendi ſi carcam alia conuenitur.*
13 *Infirmus corpore habet iuſtum impedimentum non comparendi.*

CONSILIVM CII.

QVOD ſententia lata a conſeruatorib. ſit euidentiſſime nulla ex plurib. capitib. oſtenditur. Primo qa fuit proceſſum ꝯ Io. Fran. carceratum, qui non poterat in iudicio adeſſe ex cauſa neceſſaria & probabili qm̃ de mandato Ducis fuerat carceratus & capitali ſententia condemnatus deſcriptis omnibus eius bonis & iuribus, & fiſco Ducali applicatis, & cognitionis & ſententię tempore deti-
1 nebatur in carcere, † ex quibus apparet ꝙ huiuſmodi ſententia contra ipſum lata, eſt ipſo iure nulla. nam quando quis non põt adeſſe es iuſta & neceſſaria cauſa procuratorem ad cauſam mittere non tenetur, & ſi cauſæ impedimenti ante ſententiam iudici innoteſcant ſententia poſtea lata eſt ipſo iure nulla. Si autem poſt ſententiam oſtendantur per in integrum reſtitutionem ſententia reſcinditur, ita Bar. & doct. cõiter concludunt in l. quæſitum. ff. de re iud. l. ij. §. ſi quis. ff. ſi quis caut. in l. fi. ff. de in integ. reſti. in l. j. ff. de diuer. & tempo. preſcrip. l. ij. §. fi. de cuſto. reo. & in capitu. ij. de procu. Cauſæ autem impedimenti innotuerunt conſeruatoribus quia comparuit defenſor dicti Io. Fran. ad allegandum cauſas huiuſmodi impedimenti citatis aduerſarijs & in hac cognitione uenerunt literę ducales emiſſę ad conſeruatores quæ ipſos certiores reddebant de carceratione & illos hor-
2 tabantur vt differrent per duos menſes in cauſa procedere. † Vt carceratus potuiſſet adeſſe defenſioni quæ omnia ad effectum certiorandi Iudices abunde ſufficiunt per Bar. & doct. in d. l. quæſitum. & per Bar. in l. liberto. §. litem. ff. de nego. geſt. & in extrauag. ad reprimen. in verbo neglexerit. & per Ab. in d. c. ij. quod autem Io. Franc. iuſta & neceſſaria cauſa fuerit impeditus, patet, quia fuit iniuſte & de facto condemnatus bonis omnib. priuatus, & in carcerem coniectus, vt patet ex proceſsibus formatis contra ipſum in quibus nullum eius delictum apparet. Nam carceratur de facto & iniuſte nõ tenetur mittere procuratorẽ.
3 Et ſi iudici conſtitit, de carceratione ante ſententiam, ſententia eſt ipſo iure nulla, ſi autem poſtea conſtet reſcinditur vt per doctο. maximè per d. Alex. in l. ij de in ius voc. & in d. l. quæſitum
4 ¶ † Cæterum poſito, ꝙ aliquo modo poſſet apparere fuiſſe carceratum propter delictum commiſſum, & ſic eius culpa, & quodammodo iniuſta ſed neceſſaria cauſa impeditum argu. l. Papinianus. ff. de minor. l. ſed & ſi per pretorem. §. j. ff. ex quib. cau. ma. in caſu noſtro ęquę iudicari põt ac ſi iuſta & neceſſaria cã fuiſſet impedimẽtum, & propterea non tenebatur mittere procuratorem & per conſequens ſententia nullius fuit momenti,
5 † nam quando quis eſt iuſte carceratus vt propter delictum ſi non habeat facultatem comparendi per procuratorem tunc ſententia contra carceratum non ualet vel reſcinditur ut dictum eſt, & ita intelligitur quod dicit Bar. in l. is qui reus. ff. de publi. iudi. in fi. qđ quidem declaratur, per Pa. de Ca. in l. ij. §. ſi quis. ff. ſi qs cau. & in d. l. ij. §. ſi qs. de in ius uoc. quẽ ibi ſequit. d. Alex. in d. l. quæſitũ. videlicet quòd ſi carceratus habeat facultatem ſe defendendi per procuratorem, altero tamen iſtorum deficiente, vel quòd fuerit iniuſte carceratus licet habeat facultatem mittendi procuratorem, vel ꝙ fuerit iuſte carceratus & non habet facultatem mittendi procuratorem, non poteſt procedi ualide contra carceratum & ita loquitur Bart. in d. l. ij. de in ius voc. idemq; dixit. d. Alex. in d. l. quæſitum. ij. col. ex auctoritate eiuſdem Pau. ibi & Bar. in l. idemque. ff. pro ſoc. in eo qui eſt iuſte carceratus & habeat habilitatem mittendi procurato-
6 rem, & cauſa non ſit ardua. † Altero tamen iſtorum ſubſiſtente, vel ꝙ non habeat facultatem mittendi procuratorem, vel ꝙ cauſa ſit ardua, procedat Bar. in d. l. ij. de in ius voc. videlicet ꝙ non valet ſententia contra iuſte carceratum & in ſumma dicendum eſt ex ſententia doct. in locis prædictis alterum ex proxime relatũ ſufficere ad hoc vt ſententia contra iuſte carceratum ſit nulla vel ꝙ non habuerit facultatem mittendi procuratorẽ,
7 vel ꝙ cauſa ſit ardua. † Quod autem cauſa huiuſmodi ſit ardua apparet quia eſt valoris decem milium ducatorum, & vltra, & quaſi de tota ſubſtãtia agitur & propterea dicitur cauſa ardua. l. item propter litem. ff. de excuſa. tuto. c. j. de reſt. ſpol. lib. vj. & not. per Abb. in d. c. ij. de procur. in vlti. col. & ibidem. d. Ant. in
8 in vj. col. † Et ſane quando cauſa eſt ardua ſiue impedimentum ſit duraturum longo tempore, ſiue non impeditus non tenetur mittere procuratorem per tex. in d. c. querelam. de procu. & ita intelligit. d. Ant. in c. cum dilecti. de dol. & contu. & Bal. in l. ab eo. C. quo. & quan. iud. quos refert & ſequitur d. Alexan. in d. l. ij. §. ſi quis. ff. ſi quis cau. in ij. col. & idem tenet Abb. in d. c. querelam. & tanto magis in caſu noſtro, non tenebatur mittere procuratorem es eo ꝙ cauſa erat ardua, & quia fuerant conſeruatores certiorati per literas ducales ꝙ impedimentum non erat
9 longo tempore duraturum. † Quod autem dictus Io. Franc. carceratus non habuit facultatem mittendi procuratorem oſtenditur primo propter egeſtatem in qua erat deuolutus cum nihil ei capitaliter condemnato bonis omnibus priuato relictũ erat pręter miſerandam fortunam paupertatis, paupertas enim eſt impedimentum & iuſta & neceſſaria cauſa & equiparatur graui corporis infirmitati propter quam paupertatem non habebat facultatem mittendi procuratorem & ideo non tenebatur vt nota. per docto. in d. l. ij. §. ſi quis maxime. per d. Alex. in j. col. & nota. in c. ex ratione. de appel. facit. l. ſi procuratorem. §. ſi ignoran. ff. mand. item non habebat facultatem mittendi procuratorem qui potuiſſet cauſam eius defendere, quia omnia iura & documenta ad cauſam neceſſaria fuerant confiſcata, ſimul cum alijs ſcripturis & bonis & quæ adhuc apparent inſcripta, in quodam repertorio fiſcali vbi bona omnia deſcripta fuerũt.
10 † Nam ille qui allegat non poſſe habere documenta pertinentia ad cauſam dicitur iuſte impeditus in defenſione cauſę & documentis poſtea habitis retractatur res iudicata ex quo haberi non potuerunt tempore cognitionis ita no. Ang. in l. imperatores. ff. de re iudi. & Barto. in l. j. C. de ſenten. aduer. fiſ. las. lib. x.
11 † Præter hæc illud plene efficit ſententiam & proceſſum contra prædictum carceratum nullius eſſe momenti, quia fuit actum contra carceratum poſt publicationem & confiſcationem omnium bonorum, nõ amplius dominum nec poſſeſſorem qui debuiſſent agere contra fiſcum cui bona erãt applicata vt no. Bar. in l. fi. ij. col. ff. de in integ. reſti. nam per publicationem bonorum erat liberatus ab actionib. paſsiuis iuxta. l. j. C. de fideiuſſ. & l. ij. C. ad leg. Iul. de vi publi. vel priuat. iniquum eſt enim actiones aduerſus eos debere dari quibus bona ablata ſunt, vt di-
12 cit tex. in l. fi. §. fi. ff. de his quæ in frau. cred. † Denique illud obmittendum non eſt, ꝙ in caſu noſtro non ſolum interuenerunt huiuſmodi impedimenta relata, ſed etiam condemnatio capitalis etenim capitaliter condemnatus dicitur impeditus iuſta & neceſſaria cauſa & huiuſmodi impedimentum connumeratur inter iuſtas & neceſſarias cauſas, vt eſt text. in l. ſed & ſi quis in
13 princ. ff. ſi quis cau. † & merito ęquiparari poteſt aduerſę valitudini in qua propter infirmitatem corporis dicitur quis impeditus iuſta & neceſſaria cauſa. d. l. quæſitum. & d. l. ij. §. ſi quis quãto magis capitaliter condemnatus propter animi egritudinem dici poteſt aduerſa ualitudine laborare qua ratione receptum eſt, vt non tam infirmitas corporis propria ſed & ſuorum dicatur impedimentum ex iuſta, & neceſſaria cauſa. xxiij. diſtinctione. capitu. communis, & ibi gloſſ. & per doctores in d. l. ij.

dicta l.ij.§. ſi quis, & in dicto capitulo querelam ; & in dicta l.
quæſitum, & hoc propter mœrorem, & animi dolorem, quo
quis afficitur ſuorum infirmitate, vt dicit tex.in dicto capitu.
communis. Pariſius.Rom.

SVMMARIVM.

1 *Papa ſuper bonis eccleſiaſticis liberã habet facultatem diſponendi.*
Et poteſt ſuper rebus feudalibus facere inueſtituram, & concurre re cum ordinario.
2 *Et inueſtituram factam per ordinarium poteſt extendere ad fœminas.*
Et maſculis poteſt præiudicari per dominum feudi.
3 *Ius competens agnatis ex inueſtituris eſt in ſpe, & non dicitur eſſe in bonis antequam &c.*
4 *Et illis iuri poteſt per principẽ præiudicari, ut fit per legitimationẽ, & ſimilia.*
5 *Vt eſt etiam in filio adoptiuo.*
6 *Fœminæ à ſucceſſione feudorum quare excludantur.*
7 *Papa poteſt dare nouam formam ſuccedendi in feudalibus,*
8 *Et licet ſine cauſa princeps non poſſit uaſallum deueſtire, tamen poteſt ponere feudum ſub certa regula.*
9 *Conſuetudo q̃ liberè feuda poſſint uendi, & alienari an ualeat, & idem fieri poterit per priuilegium.*
10 *Inueſtituræ antiquæ uocantes fœminas, attendi debent.*
11 *Conſuetudines feudales, iuris ſunt poſitiui, & alterari poſſunt.*
12 *Quando princeps concedit aliquid non ſunt citandi illi quorum poteſt intereſſe.*
13 *Narratiua, & quando reddat diſpoſitionem ſurrepticiam.*
14 *De prima inueſtitura quando facienda ſit mentio, ut ceſſet ſurreptio.*
15 *Et quæ taciturnitas reddat gratiam ſurreptitiam, & ſequen. & nume. 18.*
16 *Negligens petere inueſtituram priuatur iure ſuo.*
17 *Frater in feudo quando ſuccedat fratri.*

CONSILIVM CIII.

QVOD Habilitatio facta per D. N. Pontificem in p
ſona dom. Annæ de dictis caſtris pro ſe & eius de-
ſcendentib. legitimis, & naturalib. vtriuſq; ſexus,
valeat, & teneat, videtur non eſſe dubitandum, cũ
facta fuerit a Pontifice habente liberam facultatem, & poteſta-
tem ſuper bonis eccleſiaſticis iuxta no. per Abb. & docto. c. præ
ſentia de proba. per Ioan. An. & alios in c.ij. de conceſ. præben.
1 & in cle.j. vt lit. pend. † Quia papa concurrit cum omnibus alijs
perſonis, cum poteſtate, & iuriſdictione, & ideo poteſt infeuda
re nedum ea quæ ſunt ſui apoſtolatus, ſed etiam omnes res quæ
ſunt aliarum eccleſiarum, vt no. Io. Mona. in c. ſi eo tempore de
electis in vj. & Bar. in c.j. in princ. qui feu. da. poſſ. quanto ma-
gis in caſu noſtro in quo epiſcopus Aſten. infeudauerat dictũ
Princiuallum de dictis caſtris pro ſe, & ſucceſſorib. ſuis maſcu
2 lis quibuſcunque † & papa ſolum extẽdit dictam in feudationẽ
ad fœminas, quę licet regulariter in feudis non ſuccedant, vt in
c.j.§. filiæ de ſucceſſio. feu. tamen prout dicit Bal. in c.j. quem-
admodum ad feu. pertin. maſculi agnati ex quodam priuilegio
excludunt filiam cui priuilegio poteſt derogari per dominum
feudi, inueſtiendo filiam amore patris, ergo multo magis po-
tuit papa qui eſt ſupremus omnium ordinariorum dictam inue
ſtituram ad præfactam dom. Annam eiuſque ſucceſſores exten
3 dere. † Secundo ius quod competit agnatis in feudalibus ex in-
ueſtituris antiquis dicitur eſſe quoddam ius in ſpe, antequam
deueniat caſus ſucceſſionis vt not. docto. in d. c.j. de ſucceſ. feu.
4 † Quod ius non dicitur eſſe in bonis noſtris, vt no. Bar. in aut.
ſi qua mulier in fi. C. de ſacro ſanc. eccl. & propterea in eo po-
teſt per principem ſucceſſoribus præiudicari, vt not. dicit Bald.
in l. ſecunda. C. de iur. & fact. ignoran. in l.j. in fi. de iu. annu. au
re. & in l. reſcripta in fi. de preci. imper. offeren. & latè per Pau.
de Ca. & doc. in l. Gallus, in. §. & quid ſi tantum, de libe. & po-
ſthu. pro quo facit bonus text. iunctis nota. per glo. & docto. in
c. naturales ſi de feu. ſuc. contro. vbi licet alias naturales legiti-
mati non ſuccedant in feudo, tamen ſi expreſſè ad feuda legiti-
mentur excludunt alios agnatos ſequentes, & idem dicitur de
5 filio adoptiuo vt no. in c. adoptiuos, eodem tit. † Quia princeps
poteſt præiudicare iis iure quærendo, maxime in feudalibus,
vt not. docto. in c. verum, de cõdi. app. & Bald. in l. qui ſe patris,
6 in pen. col. C. vnde libe. † Tertio fœminæ excluduntur a ſucceſ
ſione feudi ex conſuetudine feudorum, ac ex voluntate princi-
pis, non autem ex diſpoſitione iuris communis, cum nulla debe
ret eſſe diſcrepantia ſexus in ſucceſſione iuxta. l. maximum vi-
7 tium, ut no. gl. in c.j in §. hoc autem, qui feu. da. poſ. † Ergo pari
modo ex voluntate principis debent poſſe habilitari ad ſucce-
dendum, quia Papa poteſt nouam formam ſuccedendi in feu-
dalibus dare. vt not. Bal. in l. fi. in prin. ff. de ſena. allegans. l. qui
fundos. C. de om. agro deſer. lib. x. & idem dixit in ſuo conſilio
cccxxxiij. ad intelligentiam ſequendorum, in j. vol. q̃ licet im-
8 perator non poſſit vaxallos deueſtire, vt in c.j. de natu. feu. † Ta
men poteſt feudum ponere ſub quadam regula, iuſtitiæ, & æqui
tatis, quę certe maior eſſe non poſſet in caſu noſtro, quàm q̃ do
mina Anna ſuccederet patri ſuo in dictis caſtris filijs maſculis
non exiſtentibus, & q̃ per dictos fratres conſobrinos aduerſa-
rios non excluderetur prout in dicta Bulla ſtatuta fuit, quarto
ad comprobationem dictæ extenſionis, & habilitationis allega
tur conſuetudo illius patriæ ab immemorabili tẽpore cum qua
9 diſponitur, † q̃ feuda poſſint libere vendi, & alienari in præiu-
dicium agnatorum ſequentium, ergo multo magis eidem An-
næ concedi, quia non debet eſſe maioris effectus conſuetudo,
quàm priuilegium. vt not. gl. in c. cum contingat, de foro comp.
& ibi per Ioan. And. & doct. & in c. nouit. de iudi. & per Bar. in
10 proœmio ff. orum, & Bal. in l. quicunque. C. de ſeru. fu. gi. † Quin
to allegantur antiquę inueſtiturę factę de caſtris montis San.
Stephani, & Caſtagneti in quibus apparet, q̃ antiquitus erant
ſolita concedi etiam pro fœminis, & propterea non fuit nouũ,
nec inuſitatum ad priſtinam ipſorum naturam, & quantum ad
caſtrum Pleye, & caſtrum Montis alti extenderetur, & ad fœ-
minas dicta inueſtitura, quod fieri potuit per Pontificem, qui
eſt omnia, & ſuper omnia, vt dicit Bal. in c.j. qualiter dominus
proprietatis paternę, cum cõſuetudines feudales ſint iuris poſi-
11 tiui, † in quo papa habet liberam facultatem, vt in c. propoſuit,
cum vulgar. de conceſſ. præb. & diſputare de eius punctis citra
12 ea eſt ad inſtar ſacrilegij, vt in l. diſputari. C. de cri. ſacrile. † Nec
obſtat, q̃ in dicta extenſione, & habilitatione non fuerunt cita
ti, nec vocati dicti aduerſarij, quia in priuilegijs in quibus prin
ceps aliquem habilitat, ſeu cum aliquo diſpenſat, non requirit
aliqua citatio, vt not. Inno. in c. cum dilectus, de confir. vtili. uel
inutili. Arch. in c. contra morem. c. diſtin. Ant. de Butr. in c. de-
bitores, de iure iur. Bal. in l. nam ita diuus, de adop. in l. fin. C. de
fruc. & lit. expen. & in l. fi. C. qui. res iu. non no. Nec etiã obſtat
quod opponitur de ſurreptione contra dictam Bullam apoſto-
licam inquantum in ea dr̃, q̃ infeudationes prædeceſſorũ dicti
Princiualli de portionibus dictorum caſtrorum Montis acuti
S. Stephani, ac montis alti, & Caſtagneti, factæ fuerant pro ſuc-
ceſſoribus utriuſq; ſexus, quod tñ non conſtat in feudatione fa
13 cta de portione caſtri Montis alti. † Item quia prætenditur per
partem aduerſam, q̃ vltimæ infeudationes factæ de dictis por-
tionib. fuerunt ſolum ad maſculos, & non fœminas, conceſ. &c.
Nam reſpondetur, q̃ dicta narratiua, non reddit dictum priui-
legiũ ſurreptitium, quod patet, quia in caſtro Pleye, quod erat
maioris valoris, & importãtię, narratum erat, q̃ erat conceſſum
ad maſculos tantum, & nihilominus papa extendit dictam inue
ſtituram ad fœminas, ergo multo magis in dictis portionib. ca-
ſtrorum ſi non fuiſſet expreſſum, q̃ erant ſolita concedi ad fœ-
minas, papa non fuiſſet retardatus ad dictam extenſionem con-
cedendam, quia falſitas expreſſa, quæ non induxit papam ad ci-
tius ꝯcedendum non viciat gratiam vt no. Rot. in tit. de reſcri.
in antiq. deci. lxx. allegans no. per Inn. in c. fi. de reſcr. & in c. cũ
noſtris de conceſſ. præb. item not. AEgid. deci. iiij. & in plurib.
deciſ. quod etiam patet ex fine dictę Bullę inquantum papa ſim
pliciter facit dictam extenſionem, nec dat aliquam clauſulã ex
qua videatur ſe fundaſſe circa dictas antiquas inueſtituras, im-
mo expreſſe dicit excluſis Andrea, & eius deſcendentibus, ac a-
lijs eiuſdem Princiualli conſanguineis. &c. Quare ex prædictis
videtur, q̃ clare cõſtet de iure præfactę dominę Annę in dictis
14 caſtris. † Nec obſtat quędam inueſtitura de dictis caſtro Pleye,
& alijs portionibus caſtrorum impetrata per præfatum Andre-
am ſuo, & Princiualli nomine, pro quo de rato promiſit. &c. in
anno. 1510. a domino. B. tunc epiſcopo Aſten. quæ fuit an-
te inueſtituram obtemptam per præfatum Andream Princiual-
lum a domino Petro tunc epiſcopo Aſten. de qua prima in-
ueſtitura non fuit facta mentio in dicta ſecunda inueſtitura,

nec in dicta bulla apoſtolica,&c. Quia reſpondetur, ꝙ dicta in-
ueſtitura obtenta per Andream nunquam ſortita fuit effectum,
nec ꝯſtare poteſt de ratificatione præfati Princiualli, immo cõ
ſtat de ꝯrio, quia præfatus do. Princiuallus continuatis tempo-
ribus dictum caſtrum Pleye tanquam proprium ſibi ſpeciali-
ter in teſtamento paterno, relictum tenuit,& poſſedit,& de eo
inueſtituram habuit præfato Andrea ueriſimiliter ſciente, &
non contradicente, & in compenſa dicti caſtri Pleye præfatus
Andreas habuit dictum caſtrum colocij, & plura alia bona ma-
ioris ualoris prout probari poterit, quatenus opus ſit, quinim-
mo filij præfati Andreæ nũc aduerſarij a præfato domino Prin
ciuallo cõduxerunt poſſeſsiones dicti caſtri Pleye tanquam ſpe
ctantes, & pertinentes eidem domino Princiuallo, & per eum
poſſeſſas, prout ex inſtrumento locationis in actis producto
continetur, & propterea de dicta inueſtitura taliter per præfa-
15 tum Andream contra diſpoſitionem teſtamenti paterni † im-
petrata non debuit præfatus dom. Princiuallus facere mentio-
nem,& eius taciturnitas non reddit dictam gratiam apoſtoli-
cam ſurreptitiam, prout not. gloſſ. in cap. cum noſtris, uerbo de
facto, de conceſſ. præben. in cap. ſuggeſtum, in uerbo poſterius,
de iu. patro.& in c. in noſtra, in glo. j. in fin. de conſeſ.& firmat
Lud. conſi. cccclxxxvij. dubitatur primo.&c. in penu. col. Cald.
in titu de reſcri. conſil xiiij. & Rot. in antiq. eodem titu. deciſ.
lxviij. nota quòd gratia, &c. Vnde fuit facta mentio in dicta
bulla apoſtolica de dicta ultima inueſtitura pro parte præfati
Princiualli impetrata, quæ ſortita fuit effectum,& illa per Pon-
tificem cum conſenſu epiſcopi, & dicti domini Princiualli, de
quorum præiudicio immediate tractabatur fuit ad præfatam
dominam extenſa. quæ extenſio ualuit, vt patet ex prædictis.
16 † Item aduertendum, quòd And. neglexit petere inueſtituram
a Petro epiſcopo propter cuius negligentiam deuolutum fuit
caſtrum Pleye ad eccleſiam ipſo iure, vt in cap. j. quo tempore
miles,& cap. j. §. quam de prohibi. f. u. alienat. per Federicum,
de quo caſtro præfatus dom. Princiuallus inueſtitus fuit inſoli
dum a dicto Petro epiſcopo de anno. 1519. & poſſederat per
octo annos, & ultra vſque ad tempus dictæ bullæ extenſionis
apoſtolicæ, & propterea ipſe Andreas, qui erat priuatus per di
ctam negligentiam non poterat aliquod ius prætendere in di-
cto caſtro, quia ſemel excluſus fuit, quinimmo ſi mortuus fuiſ-
ſet Perciuallus ſine filijs non potuiſſet præfatus Andr. ſuccede-
re, quia in feudalibus fratri non ſuccedit frater quando feudũ
fuit de nouo acquiſitum, facit not. in ca. primo de beneſi. fratr.
17 † Et multo magis non debet poſſe ſuccedere ſtante dicta ex-
tenſione apoſtolica ad præfatam dominam Annam, item quo
ad portiones aliorum caſtrorum aduerſatur ad dictam Bullam
apoſtolicam, quòd in ea non narrauit, quòd vltimæ inueſtituræ
fuerant conceſſę pro maſculis, & fœminis, immo expreſſe pri-
mo dicitur, ꝙ inueſtitura impetrata per Perciuallum, fuerat cõ
ceſſa pro medietate dictarum partium pro hæredibus, & ſucceſ
ſoribus maſculis quibuſcunq; & deinde dicitur, ꝙ alias præde-
ceſſores ipſorum Perciualli, & Andr. de dictis portionibus pro
eis,& eorum deſcendentibus utriuſq; ſexus inueſtituras obtine
re conſueuerunt, & ſic facta fuit relatio ad inueſtituras anti-
18 quas, quæ uerificantur, † & de ultima inueſtitura facta fuit ex-
preſſa mentio, prout eſt, ergo de aliqua ſurreptione notari non
poteſt iuxta nota. in c. ſuper literis, & in c. poſtulaſti, cum uul-
garib.& propterea ex hoc de aliqua ſurreptione dicta Bulla no
tari non poteſt.
Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Præſens reſignationi beneficij, in quo habet penſionem, et tacens an uideatur iuri ſuo renunciare.*

Quando quis dicatur uenire per materiam obiectiuam.

2 *Qui uenit per hanc uiam debet clare deducere, et probare obiectus datos, & nu. 6. & alijs.*

Obiectus, & exceptio debent clarè deduci, & probari, nec ſufficit præſumptiuè.

3 *Excommunicatio, an probetur per denunciationem, in dubio præſumptiuè.*

4 *Et in aduerſarium, an transferatur onus probandi de nullitate ipſius, & nu. 7.*

5 *Obiectus, ꝙ gratia ſit conſumpta per acceptationem alterius beneficij, qualiter ſit probandus.*

8 *Quando quis ſpecialiter debet aliquod probare, non ſufficit ad probare præſumptiuè, & nu. 9.*

10 *Quòd beneficium fuerit creatum poſt datam gratiæ ſpecialiter, & clarè probandum eſt.*

11 *idem quando exceptio rei contrariatur iuri actoris in origine ſui.*

12 *Idem ſi exceptioni contrariatur præſumptio uehementior.*

13 *Præſumptiones iuris ceſſant nec locum habent, ubi non adeſt ueriſimilitudo.*

14 *Obiectus male ſpecificati, & quando poſſint melius, & clarius ſpecificari.*

15 *Sub renunciatione, ſeu reuocatione generaliter facta, de gratijs reſeruatis, conceſſis, ſeu concedendis, non includitur, & non comprehenditur, reſeruatio facta cauſa renunciationis.*

16 *Sub alternatiua non comprehenduntur, niſi ſimilia expreſſis.*

CONSIL. CIIII.

1 DICO quod ſuppoſito ſine præiudicio, † quòd ex
deductis præſumatur. N. Archiepiſcopum inter-
fuiſſe quando pretenſa renunciatio facta fuit ſine
regula, quòd tamẽ talis præſumptiua probatio in
caſu iſto, in aliquo non releuat aduerſarium, nam certum, quod
ſic excipiendo aduerſarius uenit per obiectum, vt per glo. in c.
vt circa, in uerbo formam, in fine & glo. in clementina conſtitu
tionem. de electio. in uerbo percipi, & ibi Butr.& Imo. poſt a-
lios inquantum nolunt dici materiam obiectiuam, quamcun-
que ex ſubiectione, vel aliter datur de nullitate prouiſionis, &
2 probat tex. in c. j. de lit. conteſt. lib. vj. † Quo caſu notiſſimum
eſt, obijcientem debere clare obijcere,& clare probare. d. capi.
vt circa iuncta dicta clemen. conſtitutionem, & alias in cap. ſu
per litis,& cap. accedens, cum materia de accuſat.& decidit cla
re Ioan. Andr. in dicto cap. vnico, de lit. conteſt. lib. ſexto, ubi
reus excipit de tacito, in gratia beneficiali, ſecus ſi de falſa ex-
preſsione, vt idem ibi docto. iiij. colum. ad finem, ſed probatio
reſultans ex dicta præſumptione non eſt talis, vt deducam, er-
3 go,&c. † Quod non ſit talis conſtat ex his quæ ponit glo. poſt
Hoſtien.& Archi. Ioan. And.& Domini. ibi in cap. pia, de exce
ptio. lib. ſexto, iunctis infraſcriptis deciſionib. ubi omnes fir-
mant in d. cap. pia, quod per denunciationem probatur in du-
bio excommunicatio, ex eo quia pro iudice, & eius actu præſu-
mitur. cap. in præſentia, de renunc. cap. bone uir, & cap. cum ſu
per eum, vel quàm rationem ſpecifice adducit ibi Archid.& te-
net idem ipſe in cap. cenio, contemnat, ix. quæſt. iij. ſuper glo.&
glo. Domini. in cap. licet, de ſenten. excommunicatio. lib. vj. ea
dem ratione, vt ibi Ioan. de Imo. qui adducit in caſu tex. in ca.
curie. xj. quæſt. iij.& licet iſta ſit communis ſententia, ꝙ præ-
4 ſumptiuè probetur per denunciationem excommunicatio. † Ita
quòd transfert onus probandi in aduerſarium, docendi de nul-
litate excommunicationis, tamen ubi reus uenit peremptoriè,
& per obiectum ad ius agentis, non releuatur probando ſic præ
ſumptiuè de dicta excommunicatione, ita decidunt Domini.
in titu. de excep. deciſ. pen. in no. quam tenent,& ſequitur Do
mini. in dicto cap. pia, dicens idem tenuiſſe de ſe. Ioan. de San.
Geor. ad idem quod ponunt ipſi Domini. deci. ſequenti ubi vo
lunt non eſſe ſufficientem obiectionem ad conſumptionem gra
5 tiæ, † ꝙ dicatur, ꝙ aduerſarius acceptauit aliud beneficium per
ſe, uel alium niſi ſubdat eius procuratorem, &c. confert ad idẽ
6 deciſ. v. eodem titu. in anti. Vbi dicunt domini, † quòd dantes
obiectiue debent clarè probare, ita quòd probatio reddatur lu
ce clarior iuxta. l. ſciant cuncti, iuncto dicto c. vt circa ad idem
Ægi. deciſ. dxj. concluſio ꝙ ſi, circa medium, ubi tenens idem
7 quod domini ſupra, † quod denunciatio non probet excommu
nicationem quando peremptorie opponitur dicit, quòd ex præ
8 ſumptionibus non iudicat Rota in materia obiectiua. † Rurſus
in materia ipſa obiectiua requiritur probatio luce clarior, ut di
ctis iuribus,& dicunt Domi. ubi ſupra, ſed ubicunque adiun-
gitur alicui, alium ſpecialiter probandi onus non releuetur iu-
ris præſumptione, ſed debet uere,& certe probare, iſte eſt text.
not. ad hoc ſecundum intellectum Dyn. & Barto. ibi in l. Lu-
cius, de conditio.& demonſtratio. ubi ſi eſt appoſita cõditio, ſi
probaueris te filium meum, non purificatur talis conditio pro-
bando illa ex quibus reſultat præſumptiua probatio iuxta l. fi-
lium diffiuimus, quem adducit Alexand. in l. licet imperator,
9 de lega. primo, ad limitationem eius † quod ibi colligitur,
quòd iur. præſumptio dicatur euidens ut dicatur uerum,
niſi in caſu illo requiratur ſpecialiter probatio, quia tunc
non

non ſufficit, quod bene etiam probatur per Bar.in l.j. C.de fide
inſtr.& iure haſtæ fiſc. lib.x.in prin.ubi qui debet ſpecialiter in
caſu aliquid probare, non releuatur per præſumptionem, ut ibi
10 no.Bar.multo minus ſufficeret in caſu nr̃o.† Vbi non ſolum ꝓ
batio, ſed luce clarior requirit̃ d.deciſ.v.in antiquis, & optime
facit gl.in cle.ſi.de reſcrip.in uer.creatum, ad fin.inquantum ꝙ
excipiens beneficium creatum poſt datam gratiæ ad effectum,
ut non comprehendatur in gratia iuxta tex. ibi, debet clarè, &
uere illud probare uelut ueniens ꝯ iura auctoris clarè, idem Bar.
11 in l.bonę fidei, ad fi.C.de re.cred.† Vbi decidit, ꝙ ſi exceptio
rei ꝯriatur iuri actoris in origine ſui non releuabitur reus cum
ꝓbatione unius teſtis a iur̃o, licet ſecus ſit, ubi alia ſit rei defen
ſio per quam reus fundet, & intentionem ſuam, quia tũc ita re-
leuabitur reus in fundando intentionẽ, prout actor releuaret in
fundando ſententiam. Probatur ergo liquidè ex hoc dicto, ꝙ ea
probatio quæ alias releuat ad fundandum eam non releuat in
probando obiectum, & ita dici debet lex, de præſumptiua pro-
12 batione.† Accedit, ꝙ huic præſumptioni, ꝙ Archiepiſcopus ꝑ-
ſumatur interueniſſe in actu dictæ renunciationis aduerſat̃ ſpe-
cialis, & potentior præſumptio de qua in l.cum de indebito.ff.
de prob.ſ. ꝙ in dubio quis non præſumatur ſuo iuri renunciaſ-
ſe, quæ ueluti ſpecialiter in caſu, & uehementer attendenda vr̃
13 iuxta.c.literas de præſump.& tex.in d. l. cum de indebito, † &
14 quod ibi ponit Bar.Bal.in l.ſiue.C.de hæred inſti.† ꝙ iuris ꝑ-
ſumptiones non habent locum, nec trahuntur ad non uериſimi-
le, &c. Ex prędictis liquet, quod cum materia ex qua neuit reus
excipiendo ad gratiã actoris, ſit obiectiua, & in termino nõ dẽt
hodie admitti ad melius ſpecificãdum, ut innititur aduerſarius
dando nouos articulos, ex clara, & nota diſpõne tex.cle.ꝯſtõnẽ
de electionib. Item ex alio dictæ materiæ non ſunt admittendę
ueluti nõ releuantes, & ſic ꝯſtat liquidius, de bono iure Archie
piſcopi, quia gratia reſeruationis hmõi fuit ꝯceſſa eidem, & illi
attributa ex cõpoſitione quam cum eo habuit renunciandi pen
ſionem mille ducatorum, quã habebat in eccleſia illa, & ſic fuit
recompenſatiua, ſiue remuneratiua, ut clarè ex atteſtatione pa-
pæ, qui in minorib. talem concordiam tractauit, & expediuit, &
15 aliorum liquidè conſtat, † quare non comprehenditur ſub renũ
ciatione generaliter facta de gratijs reſeruationũ conceſsis, uel
cõcedendis per pręoccupationem, uel alias de quib. cauet prę-
tenſa regula atteſtantis, & ad hoc ſufficiat tex. cum ibi poſitis
per Bar.in l.aquilius regulus, de don.& conſ.Pet.de Anch.mihi
cccxcvj.pro clariori euidentia, col.iiij.uer.v. ꝙ dicta regula, inu
ctis poſitis per Bal.in l.conuenticulam. C.de epiſ.& cler.col.v.
16 uerſ.† Item eſt argumẽtum a natura alternatiua horum, inquã
tum ponderat, ꝙ ſub alternatiua non comprehenduntur niſi ſi
milia expreſsis, ut ſi dicat ſtatutũ puniat̃ pœna pedis, uel alias
intelligatur aliam, ſ. alterius mutilationis membri per tex.in l.j.
de re.dub. Non autem capit alia, uel pecuniaria, quæ multũ diſsi
miles ſunt ab amputatione pedis, & idem ipſe Bal.in l.filia.C.
de coll. hoc dico quia illa uerba per pręocupationem, uel alias,
non poſſunt comprehendere niſi gratias per pręoccuppationẽ,
uel alias ex ſimili more gratioſæ, & uoluntariè conceſſas, non
autem conceſſas ex debito concordię, vt ita eſt, & cætera. Ex q
bus infertur talem præſumptiuam probationem, non ſufficere,
nec releuare ipſum. Pariſ.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus poteſt ſubſidium caritatiuum implorare, & contra dene gantes uti armis ſpiritualibus,*
2 *Subſidium iſtud adeo eſt debitum, ut minui non poßit per ſtatuta capituli, ſede uacante.*
3 *Implorari poteſt ex iuſtis cauſis, & quæ ſint iuſtæ, & rationabiles, & nu.4.*
5 *Quod maior pars facit, minor ſequi debet.*
6 *Epiſcopus in iſto ſubſidio caritatiuo, an ex cauſa poteſt excedere ſũmam taxatam in extrauaganti Benedicti, & ſeq.*
Extrauagãs Benedicti, uas electionis, quo ad taxã, nõ fuit recepta.
7 *Doctori dicenti, aliquid ſeruari, de conſuetudine, an ſit credendum.*
8 *Statutum non obſeruatum, non ligat, & quando dicat̃ non receptũ.*
9 *Per contrariam obſeruantiam, ſuperior patiens, uidetur illud ſtatutum tollere.*
10 *Dicta extrauagans, non fuit recepta.*
11 *Si fuit ſolutum ultra illam taxam, non fuit ſtatuta pœna.*
12 *Volens teneri de caſu fortuito, de quo intelligitur in ſol.to.*
13 *Et an teneatur de ſol.to.*
14 *Diſtinctio bona circa prædicta, cum intellectu plurium iurium.*
15 *Et de quib. caſibus debeat intelligi.*
16 *Et quid, de his quæ rariſſimè contingunt.*
17 *Intellectus ad d.extrauagan.Benedicti.*
18 *Mens uеroſimilis attendi debet.*
19 *Ratio naturalis, potißima eſt in quacunque interpretatione.*
20 *Salarium aduocati in cauſis quale debeat eſſe.*
21 *Et quid, ſi ſunt aduocati magnorum uirorum, uel in cauſis arduis.*
22 *Membra omnia, & quæcunque ſingula ſunt conſideranda.*
23 *Immunitas, an ſit extendenda, & quando.*
24 *Neceſſitas permittit plures uiſitationes poſſe fieri.*
25 *Neceßitatis priuilegia remißiuè.*

CONSILIVM CV.

IN Cauſa ſubſidij caritatiui, implorati per Reuer.d.
Her. adminiſtratorem eccleſiæ, cõtra clericum ſuper
beneficijs eccleſiaſticis, nõ curatis, ſuper tribus di-
cam, quod ſentio. Primo an potuerit implorare, ita
ut cõtra negantes potuerit uti armis ſpiritualibus. Secundo, an
cauſæ propter quas implorauit, & propter quas exigere propo-
ſuit, ſint iuſtę, & manifeſtę, rationales a canonibus approbatę,
explicitę, uel implicitę. Tertio ſuppoſito ꝙ potuerit petere, &
ex iuſtis cauſis, & manifeſtè rõnabilibus, an licuerit petere, & li
ceat exigere, aut recipere, ſecundum moderamen impoſitum,
quod dicitur auxilium, cum charitatiuo moderamen, ſi excederet
taxam, quam ſtatuit in ſubſidio moderatiuo, ſeu charitatiuo ex
trauagans Benedicti, quę incipit, uas electionis, in vj.cap.in vj.
Præmiſsis quoque adijciendo ſtatuimus, & an ſit timor iuſtus,
an dictus do.Her. incurrerit aliquas pęnas poſito, ꝙ dici poſsit
1 tranſgreſſor.d.conſtitu.Benedicti.† Circa primum, uidetur poſ
ſe breuiter reſpõderi, ꝙ ſic, vt in c.cum apoſtolus.§. inhibemus,
cum ſimil. de cenſib.& ibi docto. communiter tenent poſſe ſub
ditos compelli per cenſuras ad ſoluendum argum. c.qui emen-
dam.xliij.diſtinc. dummodo non excedant, vt in c.ſanè, & c. cũ
ad quorundam, de exceſsi. præla. de quo etiam per do. Anto.in
c.conquerente, de off. ordin.& c.cum ex officij, de præſcr.& ſe-
cundum aliquos, per dom. de Rota, deciſ. cccxv.in no.& Cald.
2 conſi.iij.ſub rubr.de cenſi. in fi. conſi.† Et in tantum eſt debitũ
tale ſubſidium charitatiuum, ꝙ non ualeret ſtatutum capitu-
li ſede uacante, diminuens charitatiuum ſubſidium epiſcopo ſe
cundum Lap.alleg.xx.& xxj.& doc.in c. j. de ſtatu mona. & in
d.c.cum apoſtolus, & in trac. de charita.ſubſi.& in trac.de epiſ.
3 † Super ſecundo, an in caſu noſtro concurrant iuſtę cauſæ, & ma
nifeſtę rationales ad prædicta dico, ꝙ ſic, in primis iuſta uide-
tur, ꝙ ſoluant, & contribuant propter graues expenſas factas
pro ipſius Reueren.do.Her. promotion.ad dictam adminiſtra-
tionem eccleſiæ, & pro neceſſarijs ſolutionibus factis cameræ
apoſtolicæ, vt uidetur determinare ſatis in terminis Cald.in ꝑ-
allegato conſi.iij.circa fi. dico etiam, quod in caſu noſtro con-
currunt multæ cauſæ rationales, quæ nedum ſimul iunctę, ſed
ſingulæ ſufficerent ad tale ſubſidium charitatiuum imploran-
dum, quæ deductę in articulis, & vt creditur probatę reſpicien-
tes manifeſtas cauſas quæ ſuperuenerunt, neceſsitatem dictæ ec
cleſiæ, & utilitatem publicam ipſius eccleſiæ, & totius diœceſ.
4 recipientes, † quas cauſas eleganter iuſtificat Oldra.conſi.ſuo.
ciij.circa propoſitum, ubi uidendum, ad cuius Oldr.deciſio.ſe
remittunt Moder.in additio.in d.c.cum apoſtolus, & Io. de Pa-
ni.in ſuo comm.ſeu glo.ſuper extrauag.Benedicti, quæ incipit
uas electionis, in §.præmiſsis quoq;, in gl. ſuper uer.ſubſidium,
& omnes doct.tractantes de iuſtis cauſis poſtulandi tale ſub-
ſidium referunt ſe ad Oldr.ibi, quæ etiam adiuuantur, ex mul-
tis dictis eiuſdem conſi.cclvj.dum tractat de poteſtate Epiſco
pi ſuper rebus eccleſiarum ſuæ diœceſ.& ꝙ iuſtę concurrerint
cauſæ, ex eo etiam liquet, ꝙ ex triginta ſex archidiaconatibus
ſubditis dictæ eccleſiæ, omnes clerici caritatiuè ſubuenerunt,
unius archidiaconatus tantum clericis exceptis contradictori
bus qui ſuę duritiei innititur contra. c.ne innitaris, de conſt.&
illud ſapientis catonis iudicium populi nunquam contempſe-
5 ris unus.† Bene faciunt ad iuſtificationem iſtarum cauſarum, q̃
6 dicunt docto. poſt Innocen.in d.c.cum apoſtolus. ¶ † Super
tertio ubi uidetur ſtare tota uis, videlicet an potuerit præfatus
domi. Her. excedere ſummam, vt dicitur taxatam per dictam
conſtitutionem Benedicti, prima facie uidetur ibi caſus in ter-
minis, quod non, ſed mature conſiderando uidetur indu-
bitanter dicendum oppoſitum ex multis, & primo attc...

tabo unum quod nõ vr animaduerſum a doct. uel ꝙ magis cre-
do data opera tacitũ, uidelicet ꝙ dicta ꝯſtitutio, uas electionis,
quantum attinet ad taxam dicti ſubſidij caritatiui, non ſit curã
da, nec in foro fori, nec in foro poli, cum non fuerit ab initio re
cepta, nec uſu approbata. iiij. diſtin. c. leges. & per docto. in c. j.
de treu. & pace, ita attentauit Lap. alle. xxxvij. ſtante ꝯſtõne Be-
nedicti & c. ꝙ autem nõ fuerit ab initio recepta, nec uſu appro
bata teſtatur idem Lap. cui uidetur in hoc credẽdum, ſicut glo-
ſatori dicenti, iure cauetur, ſed conſuetudine non hr̃ de quo in
infinitis locis in utroque iure, & in ſpecie determinat Bar. ſing.
in repe. l. de quibus. ff. de legib. in quarta quæſtione principali,
7 † Volens ꝙ credatur doct. dicenti aliquid ſeruari, uel non ſer-
uari de ꝯſuetudine donec probetur ꝯtrium, quod dictum Mod.
extollunt, tamen eſt dubitabile, ut per doct. ibi, & non minus
8 extollunt illud aliud ſupradictũ, † uidelicet ꝙ qñ ſtatutũ fit a ſu
periore, & nõ recipitur a ſubditis, immo ſeruatur ꝯtium, & hoc
fit ſciente, & patiente ſuperiore qui fecit ſtatutum ad tollendũ
tale ſtatutum, ꝙ nõ liget, non requiritur cõſuetudo preſcripta
per x. annos, ſed ſufficit ſimpliciter uſus contrarius, iiij diſtinc.
9 § j. † Dicunt etiam doct. in d. c. primo, ꝙ quando lex, uel conſti
tutio non recipitur ab omnibus ſciente ſuperiore talis conſti-
tutio non ligat, quia ſuperior uidetur eam tacite tollere, ex quo
ſcit contrariam obſeruari, & patitur, idem ſi dicta conſtitutio re
cipitur a minori parte, & a maiori parte non obſeruatur, ne ſit
in poteſtate minoris partis, quod induceret maiorem partem
ad peccatum, quod incurreretur per tranſgreſſionem legis ſm
doctores in dicto. c. primo, quod uelut multum ſingulare, & ue
rum uidi tantum teneri conſulendo ab excellen. docto. & no-
10 minatim a do. Franciſco Are. ſuo conſi. xj. † Et niſi ſallor Lap.
dixit uerum uſque ad ſua tempora, & nos poſſumus idem dice-
re, & uerius ſecundum noſtra tempora, quibus dicta conſtitu-
tio iacet quaſi abolita, uel non recepta, tantoque magis uidetur
credendum Lapo cum tempore dictæ conſtitutionis, uiueret,
& ſuperuixit diu poſt clariſſimus. ¶ Et aduertatur, ꝙ dictus Pa
pa Benedictus, qui fuit ad Papatum aſſumptus anno. 1334. &
obijt anno. 1341. Illam conſtitutionem promulgauit anno ij.
ſui Pontifi. & ſuperuixit annis v. & uidit illam non receptam, vt
potui colligere, licet Io. Andr. in c. fœlicis, de cenſ. lib. vj. in no-
uella de illa extrauag. mentionem faciat, & dicit per illam limi
tatum caritatiuum ſubſidium ad unam procurationem tm̃ quę
fit per alium, de illius tamen receptione, uel non tacuit. ¶ Ve-
rum igitur puto, quod dixit Lap. illam etiam ab initio non fuiſ-
ſe caſu receptam, ergo non curandum, & tanto minus hodie, cũ
etiam ſi fuiſſet recepta ab initio, deſuetudine ſit abolita a cuius
conſtitutione, ad hãc diem fluxerunt anni. 170. Et ad iſtum nõ
uſum abrogantem faciunt, quæ dicit Abb. in c. Ioanne de cleri
cis coniug. & c. ad audientiam, de cler. non reſid. ¶ Sed poſito
ꝙ fuerit, & ſit in uiridi obſeruantia, illud in primis uidetur no-
tandum, quod Papa ibi uoluit obuiare procuratoribus ordina-
rijs, & quaſi conuiuijs immoderatis, quas Roma. Pontif. tanta
diligentia curarunt compeſcere, & moderari, ut d. c. cum apo-
ſtolus, & c. j. ij. & iij. eod. ti. in vj. & in cle. j. & ij. eodem. tit. & ne
dictis procurationib. fieret fraus, ſub nomine caritatiui ſubſi-
dij, limitauit, & taxauit, & tale ſubſidiũ, quod ordinarie. aut ſę-
pe, ex cauſis prætenſis rationabilibus poſtulabatur, quæ multe
eſſe poſſunt, ut per doct. in d. c. cum apoſtolus, & Archi. in cap.
11 unio. x. q. iij. ¶ † Quod ſi Papam habuiſſe diceretur etiam reſpe
ctum ad ſubſidium caritatiuum proprie, & non in fraudem ad-
huc dico ꝙ minus curauit de tali ſubſidio, quod patet ex eo, ꝙ
pro illius exceſſu nullam pœnam repetijt ex primo, inſertis pro
curationibus, & ideo nec cenſetur repetita ſm Lap. in dicta al-
leg. xxvij. quem ſequitur præallega. gloſator dictæ conſtitutio
nis, ubi etiam uoluit, ꝙ ſponte ſoluentes ultra dictam taxam
nullam in pęnam inciderent, ſed ponamus ꝙ pœnæ eſſent adie
ctę etiam duriſſimę contra ſpoliantes, & exigentes, & ſponte,
etiam recipiẽtes talia ſubſidia caritatiua ultra dictam taxã, ad
huc putarem dictam conſtitutionem non militare in caſu no-
ſtro extraordinario, & rariſſimo contingente, & maximi ponde
ris, & cui leues medicinę non prodeſſent in tanta neceſſitate, &
tam publica cõi utilitate nullatenus poſterganda. Hoc aũt ui-
detur probari multiplici ratione, & primo per textum notab. in
l. fiſtulas, §. frumenta, ff. de ꝯtrah. emp. per quem dicit Bart. in l.
12 ſed & ſi quis. §. quæſitum. ff. ſi quis cautio. ¶ † Quod ubicunq;
ſupra dixerat quẽ teneri de caſu fortuito intellexit, de ſolito, nõ
de caſib. inſuetis, aut non uoriſimilib. vt d. §. frumenta, ubi dixit
eſſe caſum. Sed dicit aliquis licet lecturæ Bar. cõiter ita dicant,
aliquę tñ dñt ecõtra, uidelicet ꝙ tenetur de caſu inſolito nõ au-
tem de ſolito, ut d. § frumẽta, & ita dicit Ang. Bar. eſſe in l. Seia
13 amico. §. medio. ff. de an. leg. dixit † ꝙ ſuſcipiens caſum fortui-
tũ non tenet de illo qui in mille annis una uice contigerit, & al
legat dictum §. frumẽta, unde ex dictis ſuis, in dictis locis, & ali
bi reſultat perplexitas quædam apud pauca reſpicientes, quare
do. Io. Petrutij de Peruſ. in d. §. quæſitum, diſtinguebat dicens,
14 † ꝙ aut agitur de tali caſu qui conſueuit euenire, & de iſto non
tenetur ſuſcipiens caſum fortuitũ ut clarè probatur in d. §. fru-
menta, & l. ex conducto. §. ſi uis. ff. loc. Nam ille dr̃ caſus fortui-
tus, qui eſt inſolitus ſm Bal. in l. licet. C. eo. tit. in ij. col. aut agi-
tur de tali caſu fortuito, qui eſt inſolitus, ideſt raro contingens
uel cõiter non ſolet ꝯtingere, & iſte ſit proprie ille caſus de quo
tenetur, vt probatur, in d. §. frumenta ſm Andr. de Piſis, ibi. Aut
agitur de caſu fortuito inſolitiſſimo, & de iſto nullo modo te-
netur, & ita loquitur Bart. in d. §. medico, & iſtos caſus dicit idẽ
doc. euidentiſſime probari in d. §. frumenta. Nam primus colli-
gitur ibi, conſuetudinem, ſecundus ibi, ſi immoderate, ideſt in-
ſolitè tertius a ꝯtrio ſenſu, uerbi immoderate, quaſi dicat non
immoderatiſſime, & quæ ſolent rariſſime ꝯtingere, & propte-
rea dum Bar. dixit intelligi de ſolito non de caſib. inſuetis, aut
omnino non uériſimilibus, ideſt rariſſime contingentibus, ſed
intelligi debet, prout dixi in d. §. medico, & prout expreſſe pro
15 batur in dicto tex. ¶ † Ad cuius intelligentię confirmationem
adduco, ꝙ Bal. in dicto. §. quæſitum, in lect. ix. col. viij. dixit, ꝙ
ſi quis ſuſceperit in ſe periculum prædonum, uel exbannitorũ
non uidetur ſuſcepiſſe periculum exercitus, quia iſta eſt maior
uiolentia, de qua nõ uidetur cogitatum. ff. loc. l. ſi merces. §. vis
maior, & l. item quęritur. §. exercitu, & l. ſi ea res de actj. emp. &
Guliel. in d § frumenta, idem Bal. col. x. dicit ꝙ ſi interuenerũt
uerba generalia ſpecialibus iuncta clauſula generalis non refer
tur ad maiora expreſſis, ut d. §. frumenta alleg. Gulie. & Cyn. in
l. j. C. commo. in addi. idem Bal. col. xj. dicit quæro an intelliga-
tur de caſibus fortuitis conſuetis, an ſolummodo de caſib. for-
tuitis inopinatis, dicit Bart. quod eſt caſus in d. §. frumenta, qđ
intelligatur ſolum de caſib. fortuitis improuiſis. Vnde ſi cõe Pe
ruſij uendit fructus aquæ lacus, & promiſſit defendere, & ſuſce
pit in ſe caſus fortuitos non intelligitur de inuaſione ſocietatẽ,
quæ tempore contractus potuit prouideri per emptores, ſed be
ne intelligitur de guerra eccleſiæ Roma. quæ non erat in conſi
deratione mentis ſm Bar. ſubdit Bal. ſi quis uellet reſpondere,
ꝙ uenirent omnes caſus ſoliti facile eſt reſpondere ad. d. §. fru-
menta, quia in illo. §. id quod eſt ſolitum, non dicitur caſus for-
tuitus, quod enim ſint in hyeme niues, ſi non ſint immoderatę
ſecundum conſuetudinem, iſte non dicitur caſus fortuitus, ſed
quædam contingentia ſm naturam, vnde in d. §, frumenta, ven-
ditor qui ſuſcepit in ſe periculum caſus fortuiti, non tenetur
ad caſum ſolitum, ideo quia non eſt caſus fortuitus ſed natura-
lis, non autem dicit ibi, ꝙ ſi quis ſuſceperit in ſe caſum fortui-
tum, non tenetur de caſu fortuito quocunque modo contingen
te, & iõ gl. ibi bene dicit, quod qui obligauit ſe ad inſolita non
tenetur ad ſolita, & per eum ibi latius, idem Bal. in d. §. frumen-
ta dixit no. caſum, cõe Peruſij uendidit frumenta recolligenda
incluſio Peruſino, hoc acto, ꝙ periculum guerrę, & grandinis
pertineret ad cõe Peruſij, dicit iſte tex. ꝙ intelligitur de guerra,
& grandine inſolita, quæ nõ potuit pręuideri, ionuit, & iſte tex.
ꝙ idem eſſet in caſu ſimili, extra guerram, & grandinem, puta ſi
inſolita pluuia corrupiſſet frumenta, tandem ſe remiſſit ad Gu
liel. ibi. idem Bal. in conſi. incip. uerba dicunt, dicit ꝙ ille qui ſu
ſcepit in ſe omne riſchium, & periculum promittens manuten-
tionem cluſę molendini durante decennio, non tenetur ſi cluſa
ruit per inundationes inſolitiſſimas aquarum, quia de tali caſu
16 non vr̃ cogitatum. † Quia ad ea quæ rariſſime contingunt, neq;
lex, neq; hominis mens uidetur adaptari, & ſubdit id maxime
procedere, quia illa cluſa requirebat maximos ſumptus pro re-
fectione, idem Bal. ſępius conſulendo allegauit illum tex. quod
ꝯuentio non intelligit de inſolitiſſimis, & uériſimiliter non co-
gitatis aliquo modo, ergo ſimiliter in terminis nr̃is dicta conſti
tutio Benedicti nõ intelligitur taxaſſe ſubſidium caritatiuum,
qđ rariſſime peteret̃ pro cã emergenti rariſſima, graui, & ino-
17 pinata, maximam ſubuentionem requirente, † cui nullum fru-
18 ctum faceret ſubſidium ſm taxam Papæ Benedicti, † ad hanc
interpretationem inducit ueriſimilis mens Papa, iuxta glo. in l.
tale pactum. §. fin. de pac. & in cle. j. in uerbo, præſidentes, de re-
ſcriptis,

ſcriptis.& ratio naturalis hoc dictat quæ eſt potētiſsima in qua
cunque interpretatione ſm Per. Cy.& Bal.in l.non dubium.C.
de legib.& in l.cum a matre.C.de rei uend.& in multis alijs lo
19 cis. ¶ † Secundo moueor in cauſis ſalarium aduocati taxatum
eſt a lege,uſque ad centum aureos l.j.§ licitum.ff.de uar.& ex
20 traor.cogn.† & nihilominus in cauſis criminalib q̄ ſunt arduę
poteſt accipere longe plus,ſecundu doct.in l.ſi pater §.ſi.ff.de
dona.item quando cauſa eſt de uita, uel de ſtatu, tunc nullum
cenſetur taxatum ſalarium a iure ſecundum Bal.in l j in fin.C.
21 manda.¶ † Vnde infert,ꝙ illi qui ſunt aduocati epiſcoporum,
uel Abba.pro ſtatu dignitatis ipſorum etiam maximum ſalariū
recipere poſſunt ut dicto §.fin. per quem dicit ita determinaſ-
ſe Ray. de Fori. ergo & in propoſito, nec cenſeatur taxatum
ſubſidium pro re grauiſsima, & rariſsima per illam conſtitutio
22 nem, nam eſſet una faba in ore Leonis. ¶ † Nec eſt uerisimile
Roma. Pontifi. uoluiſſe deferere caput languens argum.l.cum
23 in diuerſis.ff.de relig & ſumptibus funerum cum ſim ¶ † Ter
tio moueor argumento.l. Rutilia polla, & l.in lege. ff.de con-
tra.emptio.& eorum quæ per dictas leges dixerunt Ray. & ſe-
quaces in l.ſi ex toto,in princi.de lega.j.ſcilicet de immunitate
non extendenda ad one.a extraordinaria ratione gueirę ſuper
24 uenientis uerisimiliter non cogitatę.¶ † Quarto moueor,nam
propter neceſsitatem ſuperuenientem,licet facere plures uiſita
tiones,& exigere plures procurationes,non obſtante,quòd ſe-
mel tantum in anno ſit permiſſa talis uiſitatio,& procuratio,ut
25 per doct.in d. ca. conquerente,& ubique. ¶ † Quinto ex mul
tis quæ no.congluttinauit Ludoui. Roma.in l ſi uero §.de uiro.
ſoluto matrimo. in fallentia liiij. intitulata propter neceſsita-
tem,inter quæ ſunt aliqua ualde ad rem, & maxime du allegat,
pro xxj argumen l.quod ad præſens.C.de munileg.lib xj.& Bar
to.ibi.¶ † Concluditur ergo dictum ſubſidium caritatiuum po-
tuiſſe peti, exigi etiam mediantibus cenſuris, quia ab haben-
te poteſtatem a iure,quia ex iuſtiſsimis cauſis approbatis a iuri
ſtis,quia moderatum,& quia conſtitutio Benedicti non cenſe-
tur taxaſſe in iſtis caſibus rariſsimis, & grauiſsimis, item quia
nunquam fuit recepta & fruſtra allegaretur ad obſeruantiam
etiam ſi caſum noſtrum includeret. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Ab abſolutoria expenſarum iuſtè appellari poteſt, & nu.2.*
2 *Abſolutio ab expenſis ſine cauſa fieri non poteſt.*
3 *Expenſæ debent ſolui cum effectu.*
4 *Appellatio legitimè interpoſita,deuoluit negocium ad ſuperiorem,*
& omnia poſtmodum ſequuta ſunt nulla,& nu.5.
6 *Si iudex à quo detulit,omnia ſequuta poſtmodum ſunt nulla.*
7 *Reſcriptum ſurrepticium,poſtquam fuit oppoſitum nullam tribuit iu*
riſdict.& nu.12.
8 *Surrepticium eſt,ſi in illa,nulla fit mentio de re iudi.& nu.13.*
9 *Reſcripto contradicenti iuri,non eſt ſtandum.*
10 *Pœna priuationis beneficij inuentarij,non eſt imponenda.*
Reſcriptum,intelligendum eſt,ut non tollat ius alterius,& nu.9.
11 *Reſcriptum conditionale non tribuit iuriſdictionem,niſi conditione*
adimpleta.
Iudex defferens appellationi,nō poteſt procedere ſuper negocio prin
cipali.
14 *Dilatione pendente,proceſſus factus,nullus eſt.*
15 *Super negocio principali,adhuc non inſtructa,procedi non poteſt ad*
ſententiam.
16 *Sententia confirmans primam nullam,erit & ipſa nulla.*
17 *ſi eodem die appellatur, & obtinetur commiſſa, præſumitur prius*
appellatum.
18 *Probatio debet eſſe concludens.*
19 *Nullitas cognoſcenda eſt etiā ꝙ appellatio ſit deſerta.*
20 *Iudex delegatus a cuius diffinitiua appellatur deferens appellatio-*
ni,etiā quòd non conſtet ipſum aliter pronunciaſſe, an a ſe iuriſdi
ctionem abdicauerit,& alijs ſequentib.
Delegatus ſententiando functus eſt officio ſuo,& nu.24.
21 *Deferendo eius auctoritas,& iuriſdictio ceſſat.*
22 *Etiam ſi appellatio friuola eſſet.*
23 *Satis eſt ipſam pronunciaſſe,licet nō appareat illud,qd pnunciauit.*
Aliud eſt pronunciatum,aliud quod continetur in pronunciatione
et nume.24.
Iudex uolens ſcribere,quod pronunciauit,non propterea illud de
bet nocere parti.
25 *Iudex deferendo, etiam ſi re integra reuocet grauamen,non propte*
rea recuperat iuriſdictionem.
26 *Deferendo abdicat à ſe iuriſdictionem, etiā quòd ſolum appelletur*
uoce,& non ſint petiti apoſtoli, & in appellatione non ſit cauſa
inſerta.

CONSILIVM CVI.

BONIFACIVS Grauatus per auditorem Vicarij,
1 iuſte appellauit, † & ſuper dicto grauamine, per lo-
cumtenentem Auditoris cameræ fuit proceſſum, &
dum reuocauit dictum grauamen, bene ſententiatum
fuit,attamen inquantum abſoluit partem aduerſam ab expen-
ſis ipſe locumtenens de nouo grauauit Bonifa.qui a dicto gra-
uam.ine iuſte potuit appellare, prout appellauit ut eſt deciſio.
2 Rotæ in no.in titulo de appellatio.xlvij.¶ † Non enim potuit
locumtenens partem aduerſam ab expenſis abſoluere,ex quo
nulla cauſa abſolutionis allegatur,nec cōſiderari poteſt, ut plę
ne nota.in l. properandum § ſin autem alterutra C. de iudi.&
ibi Moder.colum.iij,uerſicu. iiij. & colum.vij.circa fin. & colu.
v.uerſic.ulti.& habetur plenè in capit.finem litibus de dolo &
3 contuma.† Et dictę expenſę effectualiter debebant ſolui, ut di-
cit Bald.in l.edita,C.de eden.in repeti.Peruſina, colum. xxiiij.
& ibi Saly.& referunt Mod.in l.ſancimus.C.de iud.colum.iiij.
uerſicu.tertio quæro, concludentes non ſufficere oblationem,
4 per quod tollitur obiectio. † Quæ ex aduerſo fit de oblatione
dictarum expenſarum,per quam abſolutionem expenſarum ip
ſe Bonifacius grauatus iuſte appellauit,& appellatio ita legiti-
me interpoſita totum negocium deuoluit, & omnia poſtmodū
inde ſequuta fuerunt,& ſunt nulla,ut nota.in cap.non ſolum.§.
illa,de appel.lib.vj.& in cap.ex parte ade.de teſti.per Lap.alle-
ga.j.in fine primi dub.& pulchrè per Imo.in cap.ſæpe,de appel
5 latio.colum.penult.¶ † Quicquid igitur poſt dictam appella
tionem fecit locumtenens fuit, & eſt nullum,& reuocandum
uenit,ut not.in d.iuri.& in deciſio. Rotæ in no.in titulo de ap-
6 pellatio.xliiij.¶ † Et eo maximè, quia locumtenens detulit ap
pellationi Bonifacij,& quicquid poſtmodū fecit, nullum fuit,
& eſt & reuocandum uenit.c.cum appella.friuolis,de appella-
tio.lib.vj.cum concord.per Rotam in nou.cccxliij. alias in ti-
7 tulo de appel.aliiij.¶ † Et locumtenens procedens non potuit
ſuper negocio principali uirtute aſſerti reſcripti electi ut ex par
te aduerſa obtenti,ex quo aſſertum reſcriptum,fuit & eſt ſurre-
ptitium, & cum contra illud per ipſum Bonifacium fuerit da-
tum de ſurreptione non potuit concedere aliquam iuriſdictio-
nem per nota.in cap.cæterum,& in capitu.ad audientiam, ex-
8 tra de reſcript.¶ † Vbi pleniſsime ſcribentes,de ſurreptione cō-
ſtat, ex quo in aſſerto reſcripto, nulla fit mentio de re iudicat.
obtenta in fauorem Bonifacij in curia capitolij, ut not.in capi.
ſuper literis,extra de reſcriptis, & per Lap. alleg.lxxxix.cum a-
9 lijs concord. † Prætereà aſſertum reſcriptum contradicit iuri,
ideo illi non ſtandum ut habetur in c.ex parte tua,de offic.de
lega.& in cap.cauſam inter nos de re iudi.contradictio appa-
ret dum per illud tollitur ius ipſius Bonifacij,& ideo ſtrictiſsi-
me eſt intelligendum,ut not.in capi.ſedes,de reſcrip.& in l. ele
ganter.§.ſi poſt.uerſic.quid ergo.ff.de condictio inde.& intel
ligentia ipſius eſt,ut nō tollat ius ipſius Boniſ per ſignaturam.
enim reſcripti,quę attendi debet,& non narratio,in aliquo nō
tollitur ius Bonifacij cum illi non ſit in aliquo derogatum, ut
plene habetur in d.c.ſuper literis,ubi Inn.& Mod.& per Bal.&
alios in l.præſcriptione. C.ſi contra ius uel utilit.publ. & eſt re
gula cancellariæ in ord.xxv. Nunquam enim cenſetur ſublatū
ius tertij per reſcriptum, niſi expreſſe derogetur.cap.quamuis
de reſcriptis,libro vj.l.ij.§.merito.& §. ſi quis a principe. ff. ne
quid in loc.publi.& hodie eſt regula cancellariæ in ordi.xvj.ad
quæ no.per Anto.& alios in cap.ex parte,el ſecundo,de offi. lo
10 deleg.in v.notabili.† Propterea iſtud reſcriptum tendit ad pœ
nam priuationis beneficij inuentarij,ut de ſe patet, & talis pœ
na priuationis beneficij inuentarij non eſt modo aliquo impo
nenda,ex quo non reperitur iure ſcripta,ita in puncto Barbat.
qui multa adducit in cap,primo,in glo.ij.de teſtam. Vnde cum
dictum reſcriptum fuerit ſurrepticium, & per illud non fuerit,
nec ſit ſublatum ius Bonifacij dominus locumtenens non po-
tuit procedere ſuper negocio principali,& procedendo,ut pro-
ceſſit nulliter egit,eo maximè,quia uirtute dicti reſcripti, ipſe
locumtenens ſtatuit dicto Bonifacio certum terminum quem
ſtatuere non poterat, ex quo per dictum reſcriptum electi um

concedebatur iuriſdictio ſuper negocio principali in euẽtum,
qui enen:us ceſſanit cum per ipſum Boniſa.fuerit doctum, &
11 obtentum ſuper grauaminibus. † Vnde cum reſcriptum eſſet ꝯ
ditionale,& conditio minime fuiſſet adimpleta iuriſdictionem
non conceſsit per iura uulgaria in c.cum dilecta, de reſcri. Bal.
in l.quod ſauore de legib.eſt deci.Rotę In nouis,in titulo de of
ficio dele.j. alias caaa. Mill.in uerbo,iudex appellationis,& in
uer.reſcriptum per quod committitur, & procedendo uirtute
dicti reſcripti,abſq; iuriſdictione, & nulliter proceſsit. ¶ Ad
quod,nam Ipſe Bonifacius a dicto termino ſibi præfixo appel
lauit,& fuit repoſitus,& pars aduerſa a repoſitione iterũ appel
lauit quæ etiam fuit repoſita a qua ultima repoſitione Boniſa-
cius ultimo appellauit,& dictæ appellationi locumtenens detu
lit,& cauſa poſtmodum fuit commiſſa, unde poſtmodum pro-
ceden.ſuper negotio principali, nulliter proceſsit.d.c. cum ap-
12 pella.friuolis,& iuri,ac deciſio.ſ.alleg. ¶ † Minus etiam locum
tenens procedere potuit uirtute commiſsionis, & reſcripti ulti
mo locu obtenti ex aduerſo,quoniam dicta commiſsio nullam
eidem conceſsit iuriſdictionem,fuit enim,& eſt ſurrepticia, &
13 de ſurreptione datum,vnde,&c.d.c.cęterum cum ſi. ¶ † Surre
ptio oſtenditur quia in dicta ultima commiſsione nulla fit men
tio de ſupradicta re iudicata, nec de grauamine illato Boniſa-
cio ab auditore Vicarij,& a dicto locumtenente nec fit mentio
de appellatione per Boniſa.interpoſita, nec de delatione appel
lationis facta per locumtenentem,nec de inhibitione poſtmo-
dum inde ſecuta, quæ omnia nedũ ſimul iuncta,ſed ſeparatim
conſiderata,ſurreptionem inducunt,vt plenè hr̃ in d. c.ſuper li
teris,& per Ro.in no.in tit.de reſcrip.xxv.& Lap.alleg.ij. & al-
14 leg.la xix. Alex.conſi.xlj.in iiij.uol.cum concor. ¶ † Ex uirtu-
te dictę ultimæ cõmiſsionis etiam nulliter proceſsit cum ea li-
bi præſentata per Boniſ. fuerit oppoſitum,& datę exceptiones,
& pendente dilatione ad ipſas corrigendum fuerit proceſſum
ad diffinitiuam,& ſic nulliter.l.ſiue pars.C.de dilat.toto tit. nil
15 noui,cum ſi. ¶ † Præterea ſuper negocio principali procedi nõ
potuit ad diffinitiuam, ex quo minimè fuerat inſtructum,& ſu
per ipſo locumtenens iuriſdictionem nõ habebat, & ſic inſtrui
nõ potuit,iuriſdictio enim ſua erat ſuper grauaminib.tm̃, ſuper
negocio uero principali in euentum,qui ceſſauit, & cum inſtru
ctum non eſſet,nec inſtrui potuiſſet, locumtenens diffinitiuam
ſuper eo promulgare non potuit, tum quia inſtructum tũ quia
præcipitanter proceſsit,ſtante ſurreptione multiplici de qua.ſ.
& pendente dilatione,ut ſ.ad quæ not.in l.ij.C.de eden.& ple-
16 niſsime per Mod.in c.cum eccleſia S. Mariæ de conſti. † Con-
ſtat ex prædictis ſententiam aſſertam dicti domini locumtenen
tis fuiſſe, & eſſe nullam pñt ſententia lata a domi.Michaele ex
quo ſimpliciter confirmat primam nullam,ẽt erit nulla de qui
bus nullitatibus etiam non obſtante dicta confirmatoria dici
poteſt iuxta not.in clem.j.de ſequeſt.poſſeſ. & fruct. & late per
Mod.in l.iiij.§.condemnatum.ff.de re iud.& Alex.conſi.lxxi.
ij.uol.& di.Boniſacius,non debet repelli, nec excludi a prædi-
ctis propter aſſertam rem iudicatam quam pars aduerſa prætẽ
dit,ex quo infra decennium ab aſſerta ſentẽtia domini Michae
lis prouocauit,& commiſsio extitit obtenta poſt dictam appel
17 lationem. ¶ † Et dato,quod eodem die utrunq; appareat factũ,
tamen cum non apparet data in commiſsione præſumitur pri-
us appellatum,ut uult deciſio.Rotæ in no.in tit.de exceptio.ij.
18 † Et probationes ex aduerſo factę tanquam non concluden-
tes,non tollunt dictam præſumptionem iuxta no.in l.non hoc.
C.unde legitimi, & c.in præſentia extra de proba.potiſsime cũ
Bonifacius uſus fuerit diligentia, & ſtillus curię, ita ſe habeat,
ut no.in l.de quibus. ff.de legib. & in c.quam graui de crimine
19 falſ.cum ſi. ¶ † Pręterea obiectio excluditur ex dictis nullitati-
bus ſuper quibus etiam ſtante deſertione appellationis cogno-
ſci debet,& pronunciari etiam abſq; alia commiſsione, cum ſi
mus in diffinitiua,ut habetur in l.j.in fi.de feri.& plenè p Bald.
in l.j.quando prouocare non eſt neceſſe, & per Ioa. And.in c.j.
de appel.lib.vj.& Rot.in antiq.in tit.de appel. xij. habetur ple-
ne in l.ſi expreſsim.ff.de appella.& in cap. dilecto extra eodem
20 ¶ † Pro reſolutione uero illius dubij, an iudex delegatus a cu-
ius diffinitiua ſententia appellat,& appellationi defert, quam-
uis non conſtet ipſum pronunciaſſe,deferendo appellationi ab
dicit a ſe iuriſdictionem.aduertendum eſt, ꝙ delegatus ſenten
tiando functus eſt officio ſuo, & eius auctoritas, & iuriſdictio
ceſſat.l.iud x poſtquam.ff.de re iud.c.in literis, de offi. deleg.
21 cum concord. † Inſuper ſi appellationi coram ipſo interpoſitę
detulit eius auctoritas,& iuriſdictio ceſſat.c.ſępe.c. interpoſita
22 de appel.glo.& ſcrib.in d.c.in literis. † Quod procedit etiam ſi
appellatio eſſet friuola iniuſta,& talis cui non eſſet defferendũ,
tamen ſi delatum eſt iuriſdictionem abdicat uulg. c.cum appel
latio.friuolis de appel.lib.vj.cum alijs uulgarib. Cum itaq; lo-
cumtenens diffinitiuè pronunciauerit, functus fuit officio ſuo,
inſuper cum a tali pronunciatione fuiſſet appellatum, & ap-
pellationi delatum abdicauit a ſe iuriſdictionem,ut.ſ.fuit dedu
23 ctum. † Quib.non obſtat ꝙ dicitur non conſtare ipſum pronun
ciaſſe,nam clare patet Ipſum pronunciſſe,licet non appareat il
lud ꝙ continebatur in pronunciatione,aliud eſt.n.ipſa pronun
ciatio,& aliud contentum in pronunciatione ſicuti aliud eſt in
ſtrumentum,& aliud ꝯtentum in inſtrõ,poteſt.n.eſſe inſtrm̃,&
tamen cõtenta in eo poſſunt eſſe falſa,ut plenè hĩ per Ion. Ab.
& Mod.in c.cum uenerabilis dę excep.& per Fely.in c. capitu-
24 lum,char.pe.uer.limit.octauo,de reſcrip. † Vnde cum appareat
ipſum pronunciaſſe,licet non appareat contentum in pronun-
cia.ſatis eſt ex quo ꝓnunciãdo functus fuit officio,& defferen-
do appellationi abdicauit iuriſdictionem,& utrunq; de perſe ſuf
ficit.d.c.in literis,oſtenditur clarius, nam ꝙ non appareat con
tentum in pronunciatione iſtud eſt culpa,& facto dicti iudicis,
qui noluit extendere,uel ſubſcribere, ꝙ non debet eſſet noci-
25 uum parti appellanti,& cui delatum eſt. ¶ † Probatur nã iudex
defferendo etiam re integra reuocando grauamen, non recupe-
rat iuriſdictionem abdicatam,ut per Gemi.in dicto.c.cum ap-
pella.col.pen.poſt Ioannem Andr. quem cõmuniter ſequuntur
doct.& per Phili.Franc.in c.cum ceſſante,de appella.col.a.uer
ſi.quinto limita,ita in caſu nr̃o nõ extendendo ſententiam, uel
non ſubſcribendo ea hoc non debet recuperare iuriſditiõnem
abdicatam,ad quod etiam facit cum licet ſit appellatum, ſine
ſcriptis, licet apoſtoli non ſint petiti, licet in appellatione non
ſit inſerta cauſa,ex quib.appellatio ruit, tamen ſi tali appellatio
ni iudex detulit defferendo abdicauit a ſe iuriſdictionem, ut
per Archidiaco.in cap.cordi,& ibi ſcribentes,de appel.lib.ſex-
to,& per Rotam in no.deciſi.liiij.in tit.de appell.& Fran.in ca.
ut debitus,eo.tit.col.xx.uer.ult.pone. Pariſ.Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ſecunda confirmans primam nullam,non meretur execu-tionem,& nu.7.*

2 *Iudex ad quem prius debet procedere ſuper grauaminib.& demum ſuper negocio principali, quando utrunque eſt commiſſum,& nõ econtra.*

3 *Et quid ſi cum grauamine eſt commiſſum negocium principale, & alijs ſeq.4.5.*

5 *Et quid ſi ſeparatim eſt commiſſum grauamen,& ſeparatim nego-cium principale.*

6 *Et quid ſi commiſſio dat iuriſdictionem in euẽtum, ſi grauamina ſunt purgata.*

7 *Si ſecunda confirmans primam nullam, eſt ẽt nulla, exequi nõ dẽt.*

8 *Lata ſententia confirmatoria prima nulla, de nullitate prima non poteſt dici ulterius,quando ſecunda confirmatoria fuit lata ex no-ua cauſa,ſecus ſi ex eiſdem.*

Item uerum,quando confirmatoria tranſiuit in rem iudica. eo quia non appellatum.

Item ſecus,quando prima eſſet nulla ex defectu iuriſdictionis, nam tunc confirmari non poteſt.

9 *Notoria nullitas,& iniuſtitia nullitati æquiperatur.*

10 *Et non debet exequi,& exequenti poteſt reſiſti.*

11 *Notoria,iſto caſu,quando dicatur.*

12 *Grauatur quis,quando per ſententiam tollitur ius ſuum.*

13 *Contra rem iudicatam poteſt dari de exceptione limitante ſentẽtiã.*

14 *Sententia lata contra intentionem reſcribentis, nulla eſt.*

15 *Sententia nulla poteſt confirmari in cauſa appellationis,quando eſ-ſet diffinitiua,ſecus ſi interlocutoria.*

16 *Interlocutoria,quæ tranſiuit in rem iudicatam,exequi debet.*

17 *Exequutio cuius,uſq; ad an.30.fieri poteſt.*

18 *Maximè quando approbatur ab aduerſario.*

19 *Sententia ſecunda lata contra primam, quæ tranſiuit in rem iudica-tam,nulla eſt.*

20 *Siue ſimus in diffinitiua,ſiue in interlocutoria.*

21 *Signatura debet attendi,& non narrata.*

Attenditur enim concluſio,non narrata.

22 *Reſcriptum ſumit uires ab intellectu ſcribentis.*

23 *Reſcriptum recipit interpretationem reſtrictiuam.*
Et reduci debet ad ius commune, ut illud non lædat, & ad illud eſt reducendum in dubio.
Nec tollit ius niſi expreſſè deroget.
24 *Et contra legem, non ualet.*
25 *Et ſi concedit aliquid, contra iuris ordinē, qualiter ſit inte rptandū,*
26 *Reſcriptum alternatiuum, quando, & quo caſu ualeat.*

CONSILIVM CVII.

1 NON obſtat † q ſententia tranſiuerit in rem iudica
tam, per notat. in cap. ea quæ de re iudi. Quoniam
exequutionem non meretur, ex quo lata iuris ordi
ne non ſeruato. ut in puncto quando ſecunda ſen-
tentia confirmat primam nullam, dicunt Abb. & Moder. poſt
alios in dicto, cap. ea quæ, quando enim profertur iuris ordine
non ſeruato quo ad ſe ipſam, nulla eſt, & licet tranſiuerit in rem
iudicatam, tamen exequutionem non meretur no. in d. capit. ea
quæ, & eſt textus in l. prolatam, ubi Bar. Bal. & alij. C. de ſent. &
interlo. om. iud. & faciunt no. in c. exhibita, de iudi. cum concor
dan. & in c. ei qui uerſi. ut ſententia. ij. q. vj. & textus ubi gloſ. in
uerb. non ſeruatum, in c. per uenerabilem, qui filij ſint legit. c. ac
cidens, ut lite non conteſta. clem. diſpendioſam in princ. de iu-
2 di. † In caſu iſto iam fuit appellatum prius per Bonifacium a
grauaminibus illatis per locumtenentem, & demum a diffiniti
ua per eundem prolata, & utraque cauſa commiſſa Michaeli q
prius ſuper cauſa grauaminis, & poſtmodū ſuper negocio prin-
cipali procedere debuit, & cum non fecerit, nulliter fecit. d. ca.
exhibita, & in puncto eſt doctrina Philip. Franc. in cap. quia no
bis, iij. col. uerſ. iij. quæro, de appell. ubi alleg. iura, facit textus,
in c. cordi, uerſi. poſt hæc, de appel. lib. vj. & deciſ. Rot. in antiq.
dcccxcviij. ſciendum aliàs ſub titulo, de appell. lxxi. ubi dicitur
Rot. ita ſeruare niſi uolente appellato articulus grauaminis ſit
ommiſſus, & in caſu noſtro eſt totum contrarium, quia ſemper
Bonifacius proteſtatus eſt, quod ſuper grauaminibus prius pro
3 cederetur, &c. † Non obſtat ſi diceretur prædicta procedere ni-
ſi cum grauamine fuiſſet commiſſum negocium principale, qa
tunc ommiſſo grauamine procedi poteſt, ut tenet Rot. in an-
antiq. cccxcj. aliàs de foro competen. liij. nota quod auditor,
4 cum ſimili. † Nam procederent prædicta, ſi prius grauamina eſ
ſent purgata, aliàs ſecus, ut tenet Phillp. Franc. in c. ut debitus,
de appella. in dicto cap. cordi, uerſi. poſt hac, colum. fin. ubi ple
nè loquitur, & milia, in uerſ appellatio, uerſic. appellationis po
teſt petere, & melius per eundem in uer. iudex, uerſic. iudex ap
pellationis cui eſt commiſſa cauſa, & eſt in puncto deciſ. Belle-
me. cccxlvij. ubi proceditur ſuper principali omiſſo articulo
grauaminis de conſenſu tacito, uel expreſſo alias ſecus, melior
5 deciſio eiuſdem in ordine. dcvj. † In caſu præſenti fuit totum
contrarium ergo propterea aduertendum, quia ſeparatim fue-
runt, commiſſa grauamina, & ſeparatim negocium principale,
dum fuit appellatum à diffinitiua ergo ſumus in doctrina Phil.
6 in d. cap. tua nobis. † Et quia ultima commiſſio ex aduerſo ob-
tenta præſentata d. Michaeli dat ipſi iuriſdictionem in euentū,
q grauamina eſſent purgata, ſi erant & quia non fuerunt purga
ta confirmare non poterat, ex quo carebat iuriſdictione cum ꝯ
ditio non fuerit impleta. c. dilecta, de reſcriptis, c. olim, de offi.
deleg. l. diligenter. ff. manda. conſequenter ſententia Michaelis
ex iſto capite, defectus iuriſdictionis nulla eſt, & non meretur
7 executionem. † Eſto quod tranſiuerit in rem iudicatam, & con-
firmauerit primam nullam, ex quo laborat eodem morbo quo
prima, ut dicunt Moder. in c. ſuper literis, colum. pe. de reſcri. &
in d. c. ea quæ, & in ca. j. de confirma. util. uel inutil. & c. dilecta
8 de appel. † Et aduertendum, nam licet lata ſententia confirma-
toria primæ nullæ non poteſt dici de nullitate primæ, ut nota-
tur in d. c. ea quæ, cum ſimil. Iſtud procedit quando ſententia ꝯ
firmatoria fuit lata ex noua cauſa reſirmando primam, & quan
do interuenerit noua ſolennitas, & cauſæ cognitio ſm Bar. in l.
ſi expreſſum, de appellat. & Bal. in l. j. quando prouo. non eſt ne-
ceſſe. col. iiij. uerſic. iiij. quæro, alias ſecus per. l. fin. ff. q cum eo,
& l. per hanc. C. de tem. appel. & l. eos. C. de appella. & ita ſenſit
Imo. in c. j. de confir. util. quia laborat eodem morbo, & quia a
prima fuit appellatum, ut Imo. dicit, & per Bal. in l. ij. q. xiiij. C.
de reſc in. uend. item eſt uerum quando ſententia cōfirmatoria
tranſiuit in rem iudicatam quia nō appellatum, & doceatur de
iuſtitia ſententiæ ꝯfirmatoriæ ſm ea quæ no. in c. in præſentia
de renun. & in l. hij. C. de app. & per Imo. in d. c. j. de confir. uti.
li. & quando tranſit in rem iudicatam, eo quia non appellatum
quo caſu non appellans uī tacitè cōfirmare ſententiam. l. ab eo.
C. quomo. & qñ iud. & l. j. C de appel. ſed qñ tranſiuit in rem iu
dicatam per lapſum fatalium ſecus, nam hic eſt diuerſa rō, cle. ſi
appel. de appel. & iſta rō ponderatur a doc. in d. c. ea quæ, & qñ
prima eſt nulla ex defectu iuriſdictionis cōfirmari nō pōt. l. ob-
ſeruare. §. poſt hæc de offic. procon. & no. per Mod. in d. c. ea q.
9 † Vlterius negari non poteſt quin ſententia Michaelis non ſit
notoriè iniqua, & iniuſta conſequenter nulla cum notoria ini-
quitas, & iniuſtitia inducant nullitatem, & nullitati æquiparet,
10 unde licet in rem tranſiuerit iudicatam. † Tamen executionē
non meretur, ut de prædictis omnib. eſt tex. & ibi latè ſcrib. oēs
in c. inter cęteras, de re iudi. ubi infinita allegant. & eſt cōis con
11 cluſio, † & exequenti notoriè iniuſtam pōt reſiſti. c. ſi qñ. de off.
deleg. ubi Mode. & ut ibi no. notoria eſt qñ ex eiſdem met actis
quib. iudicatum eſt appareret iniquitas, uel iniuſtitia cum acta
notorium inducant. c. fi. de cohabi. cler. & mulier. certe Micha
el ex eiſdem, & non alijs quib. iudicauit locumtenens ipſe ēt iu
dicauit non reuocando, nec purgando grauamina, non audito
12 Bonifacio ſuper negocio principali unde. &c. † Et grauamina il
lata Bonifacio erant plura, & ſignāter illud qđ tollebat ius ſuū,
& beneficium inuentarij, & operabatur ipſum inſolidum tene-
ri, ꝯ omnia iura, cum hęreditatem adiuerit beneficio legis, & in
13 uentarij. l. fi. C. de iur. delib. cum ſi. † Et reſcriptum electiuum
ex aduerſo obtentum fuit, tum quia ꝯ. ll. tum quia tollit ius Bo
nifacij, & Papa hoc non uoluit, tum quia ſurreptitium, ut ſuit
dictum, & infra dicet, Præterea ꝯ executionem ſententiæ ēt be-
ne latę, & in rem iudicatum tranſactæ pōt dari de exceptione li
mitante ſnīam, & executionem, & maximè de exceptione inuē-
tarij, quæ talis eſt, ut no. in d. l. fi. & pleniſsimè p Mod. in l. j. C.
de iue. & fac. igno. & Bonifa. dedit & dat, unī audiendus, nec di-
cta exceptio eſt ſublata per reſcriptum electiuū, tum quia ſub-
reptitium, tum quia ꝯ ius, & ꝯ. ll. tum quia tollit ius Bonifacio,
& ipſius forma non fuit ſeruata ad no. in d. c. cum dilecta, & q
non ſit forma ſeruata patet, quia non dat electionē aduerſario,
& ipſe dedit, ergo. Pręterea eſto q daret tm̄ electio debebat fie
ri, ut Bonifacius teneretur ſm, q hæreditas erat obnoxia, & ſic
pro uirib. hæreditariis, non aūt ultra, & ita integraliter de ſuo, ut
14 fuit dat. † Et ideo ſententia lata ꝯ intentionem reſcribentis
15 nulla eſt. cap. fina. de præben. cum ſi. † Propterea ſententia nul-
la licet pōt ꝯfirmari in eā appel. procedit in diffinitiua, & nō in
interlocutoria, uti eſt caſus præſens ad not. in cle. appellanti, de
16 appel. qa ex eiſdem actis. &c. † Prout principaliter aduertēdū,
nam in curia capitolij inter eaſdem partes ſuper eiſdē reb. fuit
lata ſententia interloquutoria quæ iam tranſiuit in rē iudicatā
licet eſſet interloquutoria, ut no. in l. ſi arbitro. ff. qui ſatiſ. cogā
tur, maximè reſpectu partium litigantiū, ut no. gl. in c. qm̄ ꝯ, de
prob. & in l. quod iuſsit, de re iudi. & in c. cum ceſſante, de appe.
17 † Tum quia nō ſunt decurſi adhuc. xxx. anni, ut per Bal. in rub.
extra de pręſcri. col. ult. & de exequut. rei iudi. per totum, tanto
enim tpe præſcribitur non autem citeriori. l. fi. C. de præſc. xxx.
uel xl. annorum no. Bal. in l. creditum. C. de pactis, Io. And. in ti.
18 de exequ. ſenten. §. poſtremo. † Tum quia fuit approbata a par
te aduerſa, ut no. in l. ſi pcedente. §. inanis. ff. manda. & per Bal.
19 in l. alia. C. de his quib. ut indignis. Nec obſtat alia ſecunda ſē
tentia lata ꝯ illam, quia iſta ſecunda, nulla eſt, lata ꝯ primā, quę
in rem iudicatā tranſiuit. l. j. C. qñ prouocare non eſt neceſſe, la
tiſsimè in c. inter monaſterium, de re iudic. c. ei qui. uerſ. item ſi
ſententia. ij. q. vj. & tex. in cle. ſi appellationem, & ibi gl. magna,
20 dę appel. in cle. † Quę procedunt nedum in diffinitiua, ſed ēt in
interloquutoria ex quo nō apparet ſcđam latā animo renouādi
primā, ut no. per Bal. in d. l. quod iuſsit per Abbatē, & alios col.
v. in c. cum olim, de re iud. & per Mod. in d. c. inter monaſteriū,
col. antep. uerſi. limita. xiij. & quia de re iudic. modo coram Re
uerendiſsimo. conſtat, ideo non hexitādum, q exequi debet pri
ma ſententia iuſta ęqua. & non ſecunda ei ꝯria, nulla iniqua in-
21 iuſta & fraudulenta. † Propterea debet attendi ſignatura reſcri
pti, & non narratio c. ſuper literis, de reſcr. & ideo narrata, & pe
tita per ſignaturam reſtringuntur, & ampliantur. Imo. in d. c. ſu
per literis, & ibi Mod. col. vij. Bal. in l. præſcriptione. C. ſi cō. ius.
uel util. pub. Rot. in nu. ccclviij. regula cācella. xxv. no. in l. j. in
22 prin. de uerb. ob. † Attenditur enim concluſio reſcripti nō nar
ratio Butr. in c. ex parte de foro competen. uerſic. v. not. ſummit
ſecundo ures ab intellectu ſcriben. per Innocen. in capit. cum
eccleſiaſticę,

eccleſiaſticæ,de excep.mens enim,& intentio reſcrib. attendit,
c.cum ideo,ubi Io. And.& c.ſi.de præb.cle.ſi Roma.Pont.eod.
23 tit. Et reſcripta recipiunt interpretationem reſtrictiuam.l.ele
ganter.§.ſi poſt.de condi.indeb.& ſtrictè ſunt intelligenda.c.ſe
des,de reſcr.c. cum olim Abb. de off. deleg.etiam interpretari
debet ſm ius commune, vt illud minus lędat,cap.cauſamq;,de
reſcr.& ibi Ant.uult ꝙ intelle.reſcri.ēt per reuolutionem clau
ſularum reduci debet ad ius commune, ut ipſum nō lædat,pro
quo vr̃ caſus in ca.ſuper eo.de off.deleg.& in gl.ij.poſt Hoſt.in
c.qualiter,& quando,de accuſ. hr̃ de primo etiam in.§. quotiens
plures,inſti.de inuti.ſtipulation & gl.in §.pręterea,eod.titu. l.
inter ſtipulātem.§ ſtipulante,de uerb. Vbi alternatiua petitio,
& interrogatio reſtringitur per reſponſionem,immo tollitur in
totum qn̄ reſponſio non reſpondet interrogationi,ut ibi no.Ad
quod,nam reſcriptum, quod poteſt iuri cōi accomodari in du-
bio eſt intelligendum ſm ius commune,ut per Ant.in c. ex par
te,el ſecundo, de off.dele.& ſatis eſt,ꝙ in minimo addat,& ope
retur,ut in procemio decreti,per Gemi.latè & Mod.in l. j. col.
xxvij. de offic.eius,cui mand.eſt iuriſdictio, & eundem Gem.in
c.ſi papa,de priuil.in vj. Reſcriptum.n. non tollit ius niſi expreſ
ſe deroget.c.quamuis,de reſcriptis,lib.vj.l.ij.§.ſi quis a princi-
pe.ff.ne quid in lo.pub.plenè in d. c.ſuper literis,& in regula cā
cel.xvj.& debet eſſe ſpecialis mentio. l. reſcripta. C. de preci.
imper.offer.c.j.de conſti.cum ſi.ad quæ no.per Mod.in c. cau-
24 ſamq;,& c.ad aures,de reſcrip.† Vbi in damnum ſtrictiſsimè in
terpretanda ſunt,& reſcriptum contra legem non ualet.l. cau-
ſas. C. de tráſac.in auct.de non alienan. in prin.l.ij.C.ſi quis ꝓ
25 ſuo,&.ff.quod quiſq; iur.† Et reſcriptum ꝯcedens aliquid ꝯ iu
ris ordinem ſemper eſt intelligendum,ut non recedat a iure cōi
gl.in c.exhibita de iudi.ne quid iniquitatis,uel abſurditatis in-
ducat de reſt.ſpo.c.audita, & c.ꝯquerente, & licet reſcriptū al-
ternatiuum ualeat.c ꝯſtitutus,de reſti.in integr. iſtud tn̄ proce
dit qn̄ utrunq; committitur,uel qn̄ ſimpliciter reſpondetur, ſe-
cus ſi ſuper uno ex alternatiuis ſit reſponſum,ut per Inn.in c.in
ter cæteras,de reſcr.col. iij.uerſi.ſed quæro de utili.q.ad quæ ui
deantur plenè no.in l.j.in prin.& in §.ſi quis ſimpliciter,& in §.
ſi ſtipulanti.ff.de uerb.ob.cum ſimi. Pariſ.Rom.

SVMMARIVM.

1 *Sententia epiſcopi an poßit exequi,ſtante ſecūda infirmatoria illius prima.*
2 *Appellatus non habet inſtare,ut expediatur cauſa appellationis, illud enim ſpectat ad appellantem,& nu.4.*
3 *Sententia per lapſum fatalium,remanet firma.*
5 *Et ipſo iure confirmatur,& tranſit in rem iudicatam.*
6 *Iudex ad quem prius debet cognoſcere de ueritate, ſeu mendacio precum.*
7 *Et malè impetrantem repellere debet.*
8 *Appellans dēt ſollicitare, & ſi eſt negligens imputandum eſt ſibi.*
9 *Impendia expenſe,et ſimilia in omnib.litigantibus ſunt communia.*
10 *Annus tertius,quando & ex qua cauſa concedatur.*
11 *Impedimentum allegatum,probandum eſt.*
12 *Clauſula ſi preces ueritate nitātur ī quolibet reſcripto intelligitur.*
13 *Impotentia,& paupertas,ut proſit probanda eſt.*
14 *Commißio, ſi non habet aliam extenſionem, intelligitur conceſſa prout de iure,& nu.15.*
Per lapſum fatalium cauſa ſopita eſt,nec habet ſtatum.
15 *Clauſula conſtito de impedimento,& refectis expenſis qualiter intelligatur.*
16 *Committens cauſam,uidetur commiſiſſe ea omnia ſine quibus &c.*
17 *Quod non expreßit noluiſſe uidetur.*
18 *Reſcripta ad lites,ſunt ſtricti iuris,& extendi non debent.*
19 *Et contra rem iudicatam,ſunt exorbitantia,& prohibita.*
20 *Signatura quando ſe refert ad ſuppoſitionem, intelligitur concedere qua in illa continentur,et non alia.*
21 *Sententia ſecunda ex quibus reddatur nulla.*
22 *Lata ſuper libello inepto,nulla eſt.*
23 *Idem ſi proferatur ſuper inepta ſupplicatione.*
24 *Et quid in cauſis ſummariis.*
25 *Sententia redditur nulla ex omißione probationis neceſſaria.*
26 *Sententia delegati,nulla eſt lata non ſeruata forma delegationis.*
27 *Reſtitutio debet eſſe limitata ad impedimentum.*
28 *Et qn̄ & quo caſu,concedi debet ſecundū fatale,& tertius annus.*
29 *Sententia lata ſine inſtantia nulla eſt.*
30 *Sentētia infirmatoria prima ualida,nō impedit illius executionem.*
31 *Et ſi pferē poſt decurſa fatalia eſt nulla,et ſic appellatione deſerta.*
32 *Appellatione deſerta,iuriſdictio reuertitur ad iudicem à quo.*
33 *Et ſi alia profertur ſententia,erit nulla,tanquam lata à non ſuo iudice,& nu.34.*
34 *Sententia contra ſententiam lata non ualet,& nu.39.40.41.*
35 *Rei iudicatæ magna eſt auctoritas.*
36 *Solutum auctoritate rei iudicatæ, an poteſt repeti,ut indebitum.*
37 *Pro re iudicata præſumitur.*
38 *Sententia facit notorium.*
40 *Et quid ſi iudex exequendo,tulit ſententiam contra primam.*
41 *Sententia ſecunda lata contra primam quo caſu ualeat.*
42 *Sententia ſecunda contra primam dicitur nulla, non ex defectu iuriſdictionis,ſed aliis.*
43 *Tractus futuri temporis,non ſpectant ad iudicem.*
44 *Pronunciatio ſuper competentia, qn̄ ualeat,& quādo nō,& n.41.*
45 *Sententia lata contra notorium non ualet.*
46 *Appellatio interpoſita per procuratorem quando & quo caſu rati ficet ſententiam.*
47 *Sententia nulla facto priuatorum non poteſt ualidari.*
48 *Procurator non poteſt renunciare appellationi.*
49 *Ita appellando non præiudicat domino, ſi ſententia fuit nulla.*

CONSIL. CVIII.

PRO Solutione ꝓpoſiti quæſiti, an epiſcopus poſsit
ſuam ſententiam exequi ſtantib.prædictis præſer-
tim.d.ſecunda ſententia archiepiſcopi infirmato-
riæ primę,difficultas dependere vr̃ ex uirib. præfa
1 tæ ſecundę ſententiæ.† Quia ſi illa uirib.ſubſiſtit in dubium eſt
ꝙ prima ſnia tanq̄ reuocata,executioni mādari nō poſsit.l.iiij.
§.ꝯdemnatum.ff.de re iud.ad quod uidendum inſpiciendus eſ-
ſet proceſſus,& forma.d.ſecundę ſententiæ.Item,& tenor attē-
dendus reſcripti,& ſupplicationis ſuper ꝯmiſsione. d. archiepi.
d.primam ſententiam infirmantis, quod ex ſui facie ex plurib.
2 impugnari,& redargui poſſe vr̃. † Et primo quia in eo narratur
ꝙ epĩs appellatus non curauit facere infra tps cām expediri,ad
quē hoc ſpecialiter ſpectabat,quod in iure falſum eſt, qm̄ hoc
ſollicitandi onus non ad appellatū,ſed ad appellantem pertine
bat,& hoc ſibi ſolum incumbit,qui ſumma ſpe niti debebat ut
cā ſuę appellationis ifra ſua fatalia expediret, ut eſt expreſſum
in l.fin.§.fin.C.de tempor.appella.ibi ſummaope nixam litem
3 exercere.† Quinimmo ſtultus eſſet appellatus ſi inſtaret cām ex
pediri,ut poneret ſe in diſcrimine uictorię,cum certus ſit,quod
ſententia ſua,lapſu fatalium firma remanſura ſit,ut dixi gl. no-
tanda in auct.de his qui ingrediuntur ad appel.in §.ſi uero neu
4 ter.† Et ibi per Ang. licet poſſet ſi uellet non tn̄ ad id tenetur,
nec cogi poteſt,ut in c.ex parte.el ſecundo de reſcr. & ſignan-
5 ter uoluit Fed.de Sen.conſi.clxxiij.† Conſtat.n.ꝙ lapſu biennij
ꝯfirmatur ſentētia ipſo iure & in rem tranſit iudi. & rata perma
net perinde ac ſi ab ea nunquam fuiſſet appellatum, ut eſt ex-
preſſum in auten.ei qui.C.de tempor ib. appella. & in corpo-
re unde ſumitur in l.ij.& l.ſi.§ illud.C.eo.ti.in c.cum ſit.de ap-
6 pel.& in cle.ſi appellationem.eo.ti.cum ꝯcord.¶ † De quarum
precum mēdacio, licet in iure conſiſtenti,ipſe Archiepiſcopus
delegatus ante omnia cognoſcere debebat, vt dicit. l. præſcri-
ptione.C.ſi ꝯ ius uel utilitatem publ.ibi,ſiue in iuris narratio-
7 ne mendacium reperiat,ſiue in facti,† & repellerę a ſe impetran
tem tanquam mendacem peccatorem qui impetratis literis ca
rere debet,ut dicit tex.notab.in l.& ſi legib.C.ſi ꝯ ius uel utili-
tatem publi.Secundo quia in eadem ſupplicatione expoſuit ap
8 pellans negligentiam ſuam dum ſubdidit.¶ † Nec ēt ipſe vr̃ pp
eius impotentiam & diſpendium & incommodum, quod patiē
litigando extra proprium domicilium, expeditionem dictarū
cauſarū ſollicitauit &c.Quia qui nō ſollicitat negligit,& nō di
xit ſollicitare non potuit,ſed non ſollicitauit,ex quo eius incu
riam & deſidiam detegiſſe vr̃,& qđ non fuit ſumma ope nixus,
ut tenebat̃, propterea allegata cā impotentię non fuit ſufficiēs
ad ſe excuſandum a proſecutione appellationis,dum illā expli-
9 cādo dixit pp incōmodū,& diſpendiū nō ſollicitaſſe.¶ † Quia
iſta ſunt cōia in quolibet litigante ꝯtingentia,uidelicet diſpen
dium,qđ exponit̃,ideſt detrimentum expenſarum, & incōmo-
dū,vt hr̃ in l.ſi quis prouocatione.in tex.& gl.C.de appel.in c.ſi
nem litib.de dolo & contumacia.& in c.diſpendia.de reſcr.lib.
10 vj.¶ † Quinimmo tertium fatale,ideſt tertius annus non ꝯce

ſi.mé

ditur niſi ſubſiſtente legitimo impedimento, vt quod fuerit im
peditus facto iudicis uel aduerſarij, uel infirmitate propria, uel
defectu inſtrumentorum, uel tempeſtate nauigationis, uel alia
ſimili cauſa inexorabili, uel ineuitabili, vt eſt expreſſum in auct.
de appe. § deinceps. col. viij. & in auct. de his qui ingredi. ad ap
pe. §. j. & ij. & ſeq. colla. v. vbi pluries repetitur uerbum ineuita-
bile, & latè declarat Spe. in tit. de appel. §. nunc breuiter. in uer.
j. cum ſeq. per duas col. & Imo. & canon. in c. ea ratione, de app.
11 quas cauſas non ſufficit appellanti afferere, uel allegare, † ſed
oportet ipſum probare & de eis fidem facere in iudicio per legi
timam probationem ad hoc ut ſibi concedatur reſtõ lapſo bien
nio ad tertium annum, ſeu tertium fatale quia de impedimento
legitime conſtare liquereq;. debet prætori. in l. hæc autem. §. j.
ff. ex quib. cau. in poſſeſsione eatur. in tantum vt nec iuramento
appel. ſtari debet niſi data magna diſtantia loci ſm Ioannem
Andr. in d. c. ea ratione, quod Abbas ibi non admittit, dicens
nullo caſu ſtandum eſſe proprio iuro cum agatur de graui præ-
iudicio appel. de iure ſuo ab eo abdicando, quod etiam tenet &
firmat Io. de Imo. in d. c. ex ratione, viij. col. & vi clarè probari
per tex. in d. §. illud de temporib. appel. ibi. dum dicit, niſi ipſe
appelator euidentiſsimis probationibus poſsit oſtendere ſe qui
12 dem ſumma ope niſum uoluiſſe litem exercere &c. † & ſemper
in reſcriptis intelligitur hæc tacita conditio uel clauſula, ſi pre-
ces ueritate nitantur, vt l. uniuerſa. C. de diuerſis reſcrip. c anoni
zata. xxv. q. ſecunda reſcripta. & in c. ij. de reſcrip. Nec eſt uériſi
mile Papam uoluiſſe ſtare, uel credere ſimplici uerbo uel nudæ
aſſertioni appellantis ſup eius impotentia uel paupertate in dã
13 num & præiudicium appe. ſed ꝙ deberet deduci † & probari ta
lia impotentia & paupertas quæ merito excuſaret in l. ſi procu-
ratorem in. §. ſi ignorantem. ff. man. & in auct. de his qui ingre.
§. j. & ij. & quod no. d. c. ex ratione ubi etiam Mod. om. ſcriben.
14 ¶ † Ad quod ẽt ꝙ impetrans in d. ſua ſuppoſitione vr̃ fuiſſe ſibi
ipſi ꝯrius, dum dixit & narrauit omnia fatalia fuiſſe decurſa, &
poſtea petijt cãm committi in eo ſtatu, & terminis in quib. nũc
exiſtit, non obſtante lapſu fatalium, quia non põt committi cã
in eo ſtatu in quo eſt, data deſertione, cum fuerit penitus extin-
cta & ſopita, lapſu fatalium in l. ij. & in l. cum apud, iudicatũ ſol
ui. & in l. græcę. §. poſt litem. ff. de fideiuſ. niſi prius fuerit ꝯceſſa
reſtõ, quæ nec petita fuit in ſuppoſitione nec per Papam ꝯceſſa
in ſignatura, quæ ſimpliciter dicit ꝯceſſum ꝙ committatur ar-
chiepiſcopo & ſi non apparet alia extenſio, ipſius debet intelli-
gi commiſsio facta prout de iure, ex quo abſolutè dicit ꝯceſſum
ꝙ committaẽ, abſq; copula inter media, inter uerbum ꝯceſſũ,
& verbum, ꝙ committatur, & ſic ſolum conceſſa fuit cõmiſsio
in forma iuris uidelicet ꝙ ꝯſtito de legitimo impedimẽto reſti-
tueret ad aliud fatale refectis expenſis & faciat iuſtitiam, ꝓut
15 † reſici debent ante oĩa a quolibet deſertore reſtõnem petente
vel reſtitui uolente, vt eſt expreſſum in d. auct. ei qui. C. de tẽp.
app. & in corpore vñ ſumitur. & in c. Nicolao. & in c. reprehenſi
bili. & de appel. iuxta iuris diſpõnem cum ẽt ipſe ſupplicans po-
16 ſtulauit cauſam committi iuxta iuris formam & tenorem. † Nec
obſtat ſi quis diceret ꝙ papa vr̃ tacite reſtituiſſe impetrantẽ qa
committendo cãm uideatur commiſſe ea oĩa ſine quib. ipſa iu-
riſdictio explicari non põt in l. ij. ff. de iuriſd. om. iud. & in c. præ
17 terea, de off. deleg. cum concord. † Quia multipliciter rñdetur,
primo quia ſignatura hoc expreſsiſſet ſi uoluiſſet reſtituere uel
18 committere reſtituendum. c. ad audientiam, de deci. † & reſcri
pta ad lites ſunt ſtricti iuris nec patiũtur extenſionem ultra eo-
rum uerba, vt in c. P. G. de off. deleg. in c. ſuper literis, & in c. Ro
19 dulphus, & in c. fi. de reſer. & per Imo. in c. eã te. eo. ti. ¶ † Qui-
nimmo reſcripta huiuſmodi ꝯ ſententiam quæ iam tranſiuit in
rem iudicatam ſunt ualde exorbitantia, & a iure cõi prohibita
& non valent niſi contineant in ſe ſpecificam clauſulam dero-
gatoriam, & quod expreſsim ꝯcedatur reſtitutio vt hr̃ in l. fi. C.
ſi contra ius vel vtilitatem publicam, & l. cauſas vel lites. C. de
tranſactiom. & in l. terminato. C. de fructib. & lit. expen. ex quo
infertur ꝙ facta relatione ſignaturę ad nouationem ſeu petitio
nem ſupplicantis prout fieri debet arg. in l. ſi defenſor. §. qui in-
20 terrogatus. ff. de Interrogator. actione cũ ſi. ¶ † Nõ põt videri ꝯ
ceſsã reſtõnem a Papa, nec facultatẽ ꝯcedẽdi iudici niſi ꝓut de
iure, cum ultra petita non uideatur aliquid conceſſum quia nõ
21 petenti nihil impartitur. ¶ † Quod aũt ſententia prædicta ar-
chiepiſcopi infirmatoria prioris non ualet, ſed ſit ipſo iure nul-
la uidetur inferendum ex prædictis quia cum ſit lata uigore di
cti reſcripti, & prædictæ ſupplicationis in qua plures ineptitudi
nes continẽtur ex mendacitate precum ex cauſis non conclu-
22 dentibus & ſibi inuicem contrarijs repugnantibus. † ſicut ſen-
tentia lata, ſuper libello inepto redditur nulla ut legitur & nota
tur in l. ſi patronus libertam. ff. de iure iuran. & eſt expreſſum in
cap. cum dilecti. de emptione & uenditione. & allegatur gloſſ.
ſingularis inſtituta de obligat. in princi. & per Bal. in l. ij in xij.
colum. C. de reſcind uendi. & glo. & Bald. in l. j. §. j ff. ſi menſor
23 falſ. mod. dixer. † Ita ſententia lata ſuper inepta ſuppletione,
quæ loco libelli habetur, vt notatur per Innoc. in cap. dudum. el
ij. de electionibus. & Abb. in c. præterea de dilationibus. hoc fir
mans maximè in ſummarijs, in quibus non porrigitur alius li-
bellus, nec aliud petitur, nec ab ea recepi poteſt & videtur op-
timè probari in auctenti. qui ſemel. C. quomodo & quando iu-
24 dex. † vbi tenet Saly. ibi in tex. precibus principi oblatis, iudicĩ
que inſinuatis & per eum aduerſario cognitis, & ponit etiam
Bald. in l. j. C. quan. libell. princi dat. & in l. j. C. de precibus im-
perato. offeren. & hoc maximè liquet ex quo idem Archiepi-
ſcopus proceſsit nulla facta probatione impedimenti per dictũ
impetrantem, & omiſsio medij probationis reddit ſententiã
25 ipſo iure nullam ij. q. j. † Nos in quemq; ſ, & gloſſ. ibi in ſum-
ma, & nota. in cap. eccleſia ſanctæ Mariæ. de conſtitutionib. in
l. ij. in uerbo, ſubditos, de ſententijs ex periculo recitandis. in ca
pit. tam literis. de in integ. reſtit. & per Bal. in l. prolatam. C. de
26 ſenten. & in cap. inter partes de leg. corra. ¶ † Et quia non ſer-
uata forma mandati ſententia delegati redditur nulla, in cap.
cum dilecta. de reſcriptis. & iudex cui nil probatum eſt, nil de-
cernere vel pronunciare poteſt. dicta l. hęc autem. §. j ff. de re in
27 dica. ¶ † Vlterius ſententia dicti archiepiſcopi ex alio corruit,
quia dato abſque præiudicio ꝙ potuerit concedere dictam re-
ſtitutionem, quod tamen negatur. Sed proponitur ꝙ ſi ipſe re-
ſtituerit, aut conceſſerit aliquod tempus determinatum uel dif-
finitum, uidelicet, trium uel ſex menſium, aut anni ad proſequẽ
dum dictam cauſam prout facere debebat, quoniam poſito im-
pedimento in biennio uel ſecundo fatali reſtituere debebat ad
tantum tempus quantum fuerat impedimentum non ultra, nec
aliter ſecundum Innocen. & Ioan. Andre. Imol. & alios in capit.
28 ex ratione. de appellationibus. † Et expeditum eſt ꝙ propter
impedimentum contingens in biennio uel ſecundo fatali non
datur ulterius tempus, nec tertius annus, ſeu tertium fatale, niſi
ope reſtitutionis, ut tenet glo. in dicta aucten. ei qui. dicens qđ
primus annus, & ſecundus daẽ ipſo iure & tertius a iudice iuſta
de cauſa, quod etiam uoluit Calderin. in titu. de appellatio. con
ſil. x. & hæc eſt communis opinio, quam ſequitur Bart. & Ang.
in dicta aucten. ei qui. & firmant Imol. & Abb. in dicto capitu.
ex ratione, ex quo ſequitur quod non data prius uel conceſſa
reſtitutione, nec aſsignato certo, & determinato termino ad
proſequendam dictam appellationem reperitur ſententia lata
per eum abſque inſtantia, cum prior fuerit deſerta, & extincta
lapſu biennij per dictam auctenticam ei qui, & dictã clemen. ſi
29 appellationem. cum alijs iuribus ſupra allegatis, † & conſequen
ter lata ſine inſtantia, eſt nulla. l. properandum. §. j. & ſequenti.
C. de iudicijs. Quod uoluit & firmauit Bart. expreſſe per textũ
ibi in l. j. C. quando prouocare non eſt neceſſe in l. duobus. ff. de
exceptione rei iudicatæ. dicens quod ſententia contra ſenten-
tiam lata ſine inſtantia, eſt ipſo iure nulla, & ſequitur Abb. in
cap. inter monaſterium. de re iudicata, de quo ibi plenè per do-
minum Anto. & Imol. ac alios, & per legiſtas etiam in dicta l. j.
30 & in l. nam & poſtea. §. ſed ſi damnetur. ff. de iure iurando. † Vl
timo quia dicta ſententia Archiepiſcopi infirmatoria primæ,
lata poſt lapſum biennij, & ſic poſtquam prima ſententia epi-
ſcopi rata & firma permanſit, & in rem iudicatam tranſitum fe-
cerit, fuerit, & ſit funditus nulla nec aliquo modo impediat,
nec impedire poſsit, quo minus primus iudex ſuam priorem
ſentẽtiam exequatur, & exequi poſſet determinatio indiuiduo
quęſtionis, glo. notanda. & ſingularia in clem. ſi appellationem
in uerſicu appellatus. de appella. ubi per illum textum confir-
matur opinio Hoſtien. reprobata opinione Innocen. in dicto
cap. ex ratione, uolens quod ſi poſt decurſa fatalia feratur ſen-
tentia infirmatoria primæ quod non ualeat, nec inducat exce-
31 ptionẽ rei iudicatę † quia deſerta appellatione, habetur perin
de ac ſi nunquam fuiſſet appellatum in l. ij. in fi. C. de tempori-
32 bus appellationis, & in aucten. ei qui, † & iuriſdictio eſt reuer-
ſa ad iudicem a quo ut nota. in l. eos. in princip. C. de appella-
tio. & in aucten. de appellatio. & infra quæ tempora in. §. j.
& deſerta appellatione, ſententia firma remanet, ita dicit tex.
in dicta

in dicta auctẽ.el qui,& in corpore unde ſumitur,ergo ſententia lata in contrarium,remanet lata a non ſuo iudice,& ſic nulla.c.at ſi clerici de iudi.& l.j.per totum. C. ſi a non competen.
33 iudi.& eandem opinionem † & ſententiam firmauit idem Io. And.in nouel.in dicto ca.ex ratione,in iij.colum. & ſequuntur docto.in eadem clem.Card.Zabarel. & Bal.not.tenet eandem in l.fin C.de tempor.in integ.reſti.& in cap.ſancimus quo tempore miles in uſibus feudo.& Alex.in ſuis apoſtil.in dicta.l.eos in princi.de appella quæ opin. fortiter comprobatur ex regula iuris uolentis ſententiam contra ſententiam non ualere, ut eſt
34 expreſſum in dicta l.j.C.quando prouocare.† Quam licet Bar. & Saly.in l.na m & poſtea.§.ſi damnetur.ff.de iure iuran.intellexerint quando ſententia ſecunda eſſet lata ſine renouatione inſtantiæ,hoc eſt ſine productione noui libelli litis conteſta. tamen Raphael Fulg.ibi non ineleganter tenet non ualere ſecundam quando prima non eſſet appellatione ſuſpenſa dicens ꝗ. l. j ſupra allegata nõ fundat ſe in defectu inſtantiæ vel proceſſus; ſed in eo quod ſententia ſecunda fuerit lata contra res prius iu-
35 dicatas.† Quarum rerum iudicatarum magna eſt auctoritas in tantum vt ius faciant, & habeantur pro ueritate. l. res iudicata
36 de reg.iur.l.ingenium.ff.de ſta.homi.| & ſolutum earum prætextu non poteſt repeti in l.ſi fideiuſſor.§.in omnibus. ff.man-
37 dati.& l j.C.de cond.indebi.l.Julianus.ff.eod.; Item quod proceſſus præſumatur de renunci. cap. in præſentia.&.ff.de euictione. l.herennius.§.gaia , item ꝙ res mino.indebitè alienetur. l.iij.§.
38 item quæri poteſt.ff.de rebus eorũ,† & quia ſententia facit notorium,ut notatur in cap. ad noſtram,de iure iuran. & per Bal. in c.j.qualiter do.ſe.priue.& habetur in l.emptorem. ff.de acti.
39 empti.& plures ſimiles alios effectus producit. † vnde non eſt mirum ꝙ ad iuris rigorem ſeruandum ſtatutum ſit ſententiam contra ſententiam non ualere , & quia par in parem non habet imperium,in l.nam & magiſtratus.ff.de arbit.& in c. innotuit, de electionibus.Secundo mouetur Fulg. per l.ſi ut proponis.C.
40 de execu.rei iudic. † Quę loquitur etiam quãdo iudex exequẽs tulit ſententiam contra primam,& tamẽ ſecunda eſt nulla.Tertio per legem poſt ſententiam.C.de ſenten. quæ indiſtinctè loquitur,quarto quia intelligendo ſecundum quod facit Bar.dicta lex.j.eſſet ſuper indubitabili.quia clarum eſt ſententiam ſine inſtantia nullam eſſe.l.prolatã.C.de ſenten.l.properandum.
41 §.cum.C.de iudicijs.& tenet omnino † ꝙ ſententia ſecunda ſit nulla,niſi quando,uel ignoraretur primam eſſe latam per.c.inter monaſterium, de re iudi.uel quando aliquo modo dubitaretur de ipſa ſententia & eius uiribus, quia tunc propter dubium ualeret ſecunda ſententia in derogationem primæ latę per l.primam,in princ.ff.quæ ſenten.ſine appellat.reſcinda.& hanc partem etiam tenuit.& ſerutus fuit Pau.de Caſt.in dicto. §. ſi damnetur,& nouiſsimè Alex. ibidem ſubdens ꝙ communis opinio glo.& doctorum in dicta.l.j.& in dicto.ca. inter monaſterium, & in c.paſtoralis,de reſcr.eſt contra Bar.vt ſecunda ſententia contra primam nõ teneat exceptis certis caſibus de quibus per doctores in dictis locis,quæ opinio uidetur verior & probabilior ra-
42 tionibus & iuribus ſupra allegatis.† Non obſtat quod dictus archiepiſcopus pronunciauerit ſe iudicem competentem,a cuius ſententia non fuit appellatum, & proceſsit ad reuocandum uel infirmandum dictam primam ſententiam non diſcuſſo de deſertione & non conceſſa aliter reſtitutione, nec aliquo tpe aſsignato ad proſecutionem ſaciendam, quia licet non poſsit dici nulla,ex defectu poteſtatis,poteſt tamẽ dici nulla ex defectu inſtantię ex quo ante inchoatam litem , & in primordio litis ingreſſus,pronunciauit ſe iudicem in primo actu citationis in contumaciam partis,ex quo ſuper hoc nõ fuit pronunciatum,quia talia pronuncia nihil reperit ubi figat pedes & non facta uel data reſtitutione inſtantiæ peremptæ non fuit reſuſcitata,unde ſuper cauſa vel inſtantia quæ non eſt in rerum natura pronuncia talis non fecit eum iudicem cum non entium nullę ſunt quali-
43 tates.l.actor C.de probationib. cum concord. ¶ † Et tractus futuri temporis non ſpectat ad iudicem in l. nõ quemadmodũ. ff.de iudicijs.& l.j.in prin.ff.de uſu.ſecus dicunt quod prædicti doctores,quando primo propoſita fuiſſet deſertio & poſtea inchoaretur inſtãtia & renouaretur in dubium. de defectu iuriſdictionis & ipſe pronunciaret ſe iudicem competentem uel pro-
44 cedendum ad ulteriora.¶ † Quia tunc uideretur pronunciatũ ſuper inſtantia & e.ualeret ſi non eſſet appellatum propter dubium per notata in d.c.inter monaſterium,& in dicta.l.j.quan. prouo.& in l.j.C.ſi aſi iudi non poſ.fin do. Anto.ꝗ Imol.in

dicta clem.ſi appellationem.quod etiam clarè noluit & determinat Pau.de Caſt. conſi.cc.xxxvij. Iam deſerta appellatione ubi prædictam opinionem firmat ꝙ huiuſmodi ſententis ſecũda ſit nulla etiam data dicta pronuncia ſuper competentia & ſi per plures iudices eſſet ſententiatum niſi prius cognitum & diſcuſſum,& ſuper deſertione antequam ſuper meritis uel iuſtitia cauſæ cognoſceretur.hoc inſuper firmat & tenet Joan.de Imo. in d.c.ex ratione.in pen.col.& eleganter refert,& ſequitur Philip.de Franc. in ſuo notabili cõmento in d ca.ex ratione,in vij. carta,in viij.membro princi.dicens hanc eſſe notabilem limitationem ad dictam glo.dictę clem.ſi appellationem,& idem uidetur fuiſſe de mente Abbatis ibi in viij.col.in d. cap. inter monaſterium.poſt domi. Ant.ꝙ tunc ualeret ſecunda quando iudex data poteſtate & inſtãtia cauſæ,ſuper iuſtitia uel iniuſtitia, cauſa cognita pronunciaſſet non alias,ſequitur ex prædictis dictam ſecundam ſententiam archiepiſcopi ſic.vt.ſ. latam,euidẽter ex omni capite nullam fuiſſe, non tenere , & conſequenter impedire non poſſe prioris executionem,tũ quia lata ſuper inepto proceſſu , tum abſq; inſtantia , ſecundum Bar.opinionem, quam dixit eſſe ueram ſicut deus eſt deus in prædicta. l. duob. de exceptio.re.iudic.quam etiam tenuit & ſequutus fuit Abb. in d.c.inter monaſterium.& hoc indubitabile eſt vt omnes fatentur,tum quia lata a non competenti iudice ante diſcuſsionẽ & cognitionem deſertionis,ſecundũ Imolam,Abb.Pau. de Ca. & Philippum,vt ſupra,non obſtante dicta pronuncia competẽtiæ,tum etiam quia lata contra res prius iudicatas,nulla appellatione ſuſpenſas,quæ ſecundum cõem opinionem nullatenus ualere poteſt,vt ſ.relatum eſt cum dicatur lata contra notoriũ, & ſic non teneat,ut in c.inter ceteras.de re iudicata,ſm do. An
45 to.† a qua cõi opinione,non eſt recedendum præſertim in conſulendo & iudicando,vt dicit Bar.in l.cum prolatis.ff.de re iudic.& in l.is qui reus.ff.de publicis iudicijs.& no.per Jac. Butr. & alios in l.j.C.qui pro ſua iuriſdictione.& Ang.in d.l.ſi expreſ
46 ſim,& per doc.in c.pen.de conſti.cum ſi.¶ † Non obſtat ꝙ a ſecunda ſententia per procuratorem dicti Epiſcopi fuerit appellatum ea quo actu videntur ratificata iuxta id quod habetur in l.iij.§.falſus.ff.rem ratam hab.quia id procedit quando ſententia deficeret ex defectu ꝯſenſus partium,ſecus quando ea defectu ſolennitatis iuris,uel poteſtatis iudicantis,quib.caſibus per appellationem non poſſet confirmari ſententia,quę omnino ca-
47 ret fundamento iuris, qualis eſt dicti archiepiſcopi.¶ † Prout determinat Bar.& ſequuntur alij in l.ſi expreſsim.ff. de appellationib.& Abb.in c.j.de re iud.quia facto priuatorum non poteſt ualidari ſententia quæ nulla eſt.C.de iuriſ.om.iud.l.priua-
48 torum,& quod notatur,in l.ij.C.cõia vtri.iud.¶ † Et præſertim per appellationem procuratoris , qui ſicut non poteſt in præiudicium domini renunciare appellationi expreſſè etiam per ſe interpoſitę,quia renunciare eſt donare,qd non comprehendit in mandato,vt l.contra iure iur.§.fi.de pac.ſm Ang. in l.ab executore.ff.de appel.§.fi.& Bal.in l.fi.in §. fin. C.de tempo.appel. & Ang.in l.bonorum.C.qui admit.& per Io. An.& Imo. in ca.
49 cum olim Abb.de off.deleg.† Ita non poteſt per factum ſuum appellationis facere confirmari ſententiam nullam in præiudicium domini,cum nihil aliud ſit quàm iuri.domini ſui renũciare,quod ſibi non conceditur abſque ſpeciali, & ſpecifico mandato per ſupradicta. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Si ſententia ſecunda confirmatoria primæ tranſiuit in rem iudi.ulterius dici non poteſt de nullitate primæ, & ferè per totum.*
2 *Etiam ſi nullitas primæ deducatur ex defectu iuriſdictionis.*
3 *Statutum uolens non poſſe dici de nullitate , non capit illam procedentem ex defectu iuriſdictionis.*
4 *Quod procedit ſi eſſet defectus totalis iuriſdictionis,ſecus ſi non totalis,ſed abdicibilis,& nu.5.*
5 *Et quid ſi non fuit oppoſitum.*
6 *Et quid ſi fuit oppoſita,& ſucceſsiuè reiecta.*
7 *Pater eſt legitimus adminiſtrator,& poteſt actiones mouere.*
8 *Et poteſt dari curator,& ſic duas perſonas repræſentare.*
9 *Sententia an poteſt dici nulla , propter except.excommunicationis oppoſitam.*
10 *Et quid ſi per ſtatutum prohibetur exceptio.*
11 *Excommunicationis exceptio , an & quando ſuſpendat proceſſum, & nu.12.*

Et quan-

12 *Et quando per iudicem fuit admiſſa probanda eſt.*
13 *Et ſi illa oppoſita, & pẽdente oppoſitione, fuit proceſſum, an & qn̄ reddatur nullus.*
14 *Dies acto, dati ad eam probandam à quo tempore currunt.*
15 *Sicut appellatio prohibetur à tribus, ita quando à prima, & ſecunda ſtante ſtatuto.*
16 *Nullitatis exceptio prohibens in trib. ita et in duab. ſtante ſtatuto.*
17 *Reſtitutio in integ. non impedit executionem poſt tres.*
Ita & poſt duas ſtante ſtatuto.
18 *Reſtitutio calumnioſè petita, non impedit executionem ſententia.*

CONSILIVM CIX.

OMMISSO Pro nunc illo articulo, an ſententiæ primi collateralis ſubiaceat uitio nullitatis in quo ſi
eſſet inſiſtendum demonſtraretur nõ fore nullam,
ſed quia aliunde hẽmus intentum, ideo præſuppoſi
to ſine veri præiudicio, ꝙ ſit nulla, dico ꝙ ex quo de iuriſd. iud.
appoſitionum, non dubitatur, cum ſit ordinarius, & coram illo
fuit obiectum de nullitate ſententiæ dicti primi collateralis, &
non obſtante tali obiectu, fuit ſententia confirmata a qua
non fuit appellatum merito ulterius non poteſt opponi de nul-
1 litate primæ ſententię † cum per hãc ſententiam, nullitas ſi qua
fuit purgata ſit, & pro hoc eſt deciſ. in ter. Ang. in l. ij. in vij. fal.
ff. ſi quis in ius uoc. non ier. vbi dicit ꝙ ſi corã iudice cõpe. obij
citur de nullitate primæ ſententiæ, & hoc non ob. ſententia ꝯ-
firmatur, & tranſit in rem iud. non poteſt amplius quæri de iu-
2 riſdictione primi iud. alleg. Inn. in c. ſuper literis de reſcr. † vbi
obijciebatur de defectu iuriſdic. primi iud. prout hic, & tamen
ex quo illius ſententia fuit confirmata, non poteſt amplius obij
ci de nullitate & defectu iuriſdictionis, & idem Ang. in l. qui-
dam conſulebant, circa medium. ff. de re iudi. cum pluribus quę
ad propoſitum accumulat Fel. in c. ea quæ de re iud. & ſecundũ
illa dicta pluries eſt iudicatum in Rota. Præterea ſtante ſtatu-
to, ꝙ ſi ſemel fuit datum de nullitate & ſuccubuit, non poſsit vl
terius audiri excludendus eſt, & cum commiſsio directa. v. p. ſit
conditionalis, quatenus poſsit dici de nullitate de qua vt patet
non poteſt dici, tum de iure communi, vt. ſ. tum ex forma ſtatu
3 ti merito debet procedi ad executionem. † Non obſt. ꝙ ſtatutũ
debet intelligi, niſi eſſet defectus iuriſdictionis iuxta glo. in cle.
ad cõpeſcendas de ſeq. po. & fruc. iunctis his quæ in cle. j. de re
4 iud. ¶ † Nam reſpondetur illud eſſe verum, qñ eſſet defectus to
talis iuriſdictionis adeo ꝙ iudex pronuncians careret omnimo
da iuriſdictione, & ſic opponeretur exceptio negatiuæ, uideli-
cet nõ habebat iuriſdictionem, at vbi habebat iuriſdictionem,
ſed illa poterat elidi, tunc talis exceptio defectus iuriſdictionis
non totalis, non põt opponi ſtante hmõi ſtatuto, ita declarant
Io. de Imo. & Card. Zabarel. in d. clem. ad compeſcendas, ad fi-
nem. & ibi etiam Barb. Sed in caſu nro primus collateralis ha-
bet iuriſdictionem, eſt iudex ordinarius, ita quod coram eo po
tuiſſet cã introduci, licet prætendatur prępuentam iuriſdic. quia
ſenator præuenit, tamen iſtud non arguit defectum totalis iu-
5 riſdictionis. † Sed habere iuriſdictionem elidibilem per prępuen
tionem, iuxta. l. vbi cæptum. ff. de iudi. & cum non fuerit obie-
ctum, vel exceptum, vel ſi fuit exceptum talis exceptio fuit reie
cta per proceſſum ad vlteriora, iuxta no. in l. a procedente. C. de
dilatio. cum ſuis concor. merito non põt dici defectus iuriſdi-
6 ctionis totalis, immo ꝙ ſubeſt iuriſdictio. ¶ † Nec põt quæri de
iſta nullitate pręrenſa ea eo ꝙ iam de eadem fuit oppoſitum, &
nihilominus ſnĩa confirmata, lata, ita ꝙ militant quæ diximus
ad materiam. c. ea quæ de re iud. Demũ ẽt quia ſtatutum tollit
facultatem opponẽdi de nullitate, nec iſta eſt nullitas reſpiciẽs
7 iuriſdictionem, vt ſic non poſsit negari executio. † Tanto ma-
gis cum nõ poſsit argui nullitas ex quo pr̃ qui eſt legitimus ad-
miniſtrator, & qui hẽt actiones mouere, iuxta. l. fi. C. de bonis q̃
liberis, petijt dari curatorem filio uigore ſpecialis cõmiſsionis,
8 & fuit ipſemet deputatus, † adeo ꝙ repræſentauit duas perſo-
nas vt pater & curator, argumento no. in c. olim, de re iud. per
Fely. vt ſic iudicium ualuit cũ põt dici procurator in pſona agẽ
9 tis, & maximè cũ ſimus in executione ſniæ & rei iudicatę. † Et
qm̃ adhuc dubitatur an ſententia vltima lata, ſit cenſenda nul-
la, ex quo fuit oppoſita exceptio excõicationis, iuxta. ca. pia, de
exceptionib. in ſexto, quę difficultas & ſi ceſſare deberet ex his
10, quæ dixi, † cum nõ poſsit opponi exceptio aliqua nullitatis, &
præcipuè cum iſta non concernat defectum totalis iuriſdictio-
nis, iuxta notata in clem. j. de re iud. iunctis his quæ in dictis cle
11 men. ad cõpeſcendas, de ſequeſt. poſſeſſ. & fruc. ¶ † Tamen vt ſa
tisfiat obiectis dico ꝙ propterea non poteſt dici nulla ſenten-
tia, nam ſola oppoſitio exceptionis excommunicationis non ſu
ſpendit proceſſum niſi ſit admiſſa per iudicem & probata infra
terminum ad probãdum, ut declarat Gem. poſt Anch. ibi in ij.
oppoſi. & cap. col. iij. & in gl. in verbo, differt in d. c. pia. §. j. in j.
col. & Philip. Franc. col. antep. ſed hic non fuit admiſſa per iudi
cem, immo reiecta, ſaltem tacitè per proceſſum ad ulteriora. ſ.
ad ſententiam, iuxta nota. in l. a procedente. C. de dilatio. cum
vulgarib. a qua ſententia non fuit appellatum, cum non potue
12 rit ſtante ſtatuto, & dato ꝙ potuiſſet appellare, † tamen non iu
ſtificatur ex aduerſo talis exceptio, & ſic nullo modo ſit proba-
ta, & prout not. dicit Gemi. in d. c. pia. § j. & ſeq. Hoſt. ꝙ talis ex
ceptio non impedit proceſſum effectualiter, quia ſi non proba-
tur ſemper tenuit proceſſus, quanto magis cum hic, nec fuerit
admiſſa per iudicem, nec probetur, nec hodie iuſtificatur, qđ ſe
13 cus fuiſſet, ſi admiſſa fuiſſet & probata, † ad ꝙ nã exceptio illa
oppoſita ſi oppoſitione pendente eſt proceſſum in cã proceſſus
redditur nullus, qñ poſt oppoſitionem eſt probata alias geſta
non ſunt nulla, ita Gemi. in d. ca. pia, in ij. oppoſi. §. j. & plenius
14 Francus ibidem ver. pen. circa fi ¶ † Vnde & iſti octo dies da
ti ad probandum nou currunt niſi poſt admiſſam, ita Anch. ibi
15 ver. quis, in prin. & Franc. eod. verſi. col. antep. ¶ † Et cum vigo
re ſtatutorum vrbis a Papa confirmatorum non liceat a ſenten
tis confirmante primam ſecundo appellare, ꝯñr clementina vt
calumnijs habebit locum, ita habebat locum in tribus a iudice
latis, ſicut quando ex forma ſtatuti ſemel tm̃ licet appellare, qa
ſtatutum prohibens aliam appellationem vr̃ quodammodo ꝯ-
firmaſſe illas duas, & ſic ſunt tres, & habet locum dicta cle. ita
ſingulariter voluit Bal. in l. fi. in ult. col. verſi. ſed nunquid. C.
16 de ſentẽtijs & interlocution. omn. iudi. † dicens ſicut exceptio
nullitatis non impedit in trib. ita in duabus vigore ſtatuti, ſi hẽt
17 locum, clementina † vt calumnijs tunc uera eſt illa opin. ſecun
dum quam pluries eſt iudicatum in Rota, ꝙ reſtitutio in integ.
non impedit executionem poſt tres, ad terminos dictæ clem. vt
not. Bal. in l. j. ad fin. C. ne liceat tertio prouocare, cuius dictum
refert, & ſequitur Alex. in l. iiij. §. condemnatum in pen. col. ff.
de re iudi. quicquid dixerit Mil. in ver. executio, ergo nec impe
diret poſt duas quando ex forma ſtatuti non licet vlterius ap-
18 pellare per dictum Bal. in d. l. fi. in vlt. col. † Præterea & ſi nõ eſ-
ſent tres conformes, vel duæ non haberent vim triũ adhuc dẽt
dici non impedien. executionem, ex quo qñ eſt præſumptio ꝙ
petatur malitioſè animo differendi non impeditur executio
præſtita cautione iuxta textum in capitu. ſuſcitata & quod
ibi Panor. & alij de reſtitutione in integrum cum concordan-
tijs. Adhuc conſiderandum eſt, quod poſt quam cauſa pendet
iam duodecim annis, & fuit iudicatum per duas conformes, vt
eſt dictum, cum non poſſet aduerſarius audiri vlterius inſtetit
ſuper nullitate illarum in quo laboratum per triennium & vl-
tra, & tandem viſo quòd non erat nullitas, & ſic quòd om-
nino eſt fienda executio confugit ad remedium reſtitutionis
in integrum animo diffugendi talem executionem quo caſu
non debet impediri per dictum capitulum ſuſcitata cum
ibi not.

P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Legatum conditionale conditione defecta non tranſmittitur ad heredes legatarij ſed remanet penes hæredes teſtatoris, & numero 8. & 11.*
2 *Legatum factum filiæ pro dote, an ſit conditionale, uel purum, & nu. 3. & alijs. 4.*
5 *Differt, an legatum fiat pro dote, an per illa uerba cum nupſerit.*
6 *Legatum pro dote, quoniam ob cauſam, eſt conditionale.*
7 *Conditionale eſt, & ita conſuetudine ſeruatur.*
9 *Iſta legataria, iſto interim, an habeat conſequi alimenta, & nu. 10.*
10 *Et quid ſi ſtatutum loquitur per alia uerba.*
11 *Aeris ſalubritas, cõſeruanda eſt ut duret, & illam corrumpẽtia tollenda ſunt.*
13 *Aqua non debet corrumpi per immiſsionem rei fetida.*
14 *Punitur iſta faciens.*
15 *Titulus de cloacis propter quid emanauit.*
16 *Excuſatur quis comparere propter loci intemperiem.*
17 *Publica utilitas præfertur priuata.*

CONSILIVM CX.

STATVTVM vrbis ſub rubrira de ſuccesſionibus ea teſtaméto, vult quod filiæ dotæ a patre ſint
contentæ doie relicta in teſtamento patris, contra
quod teſtamentum filia aliquo iure venire non poteſt, nec illud impugnare, quod teſtamentum eſt ualidum, &
fitmum, & virtute dicti ſtatuti Bonifacius obtinere debet cum
Caliſtua teſtator, Lautiæ eius filię, reliquerit pro dote, magnam
quantitatem proculdubio aſcendentem vltra legitimam & voluerit quod ſi mortua fuiſſet in pupillari ætate vel alias quãdocunque ſine filijs, quod dicta dos reuerteretur ad Bonifacium
uel alium, & cum dicta Laurea mortua fuerit ſine filijs, & conditio legati non extiterit, legatum ipſum non potuit tranſmitti
1 ad hæredes Lauriæ, ſed debet eſſe penès dictum Bonifaciũ † &
alium iuxta voluntatem teſtatoris, doctrina eſt Bartoli in l. Titio centum. §. Titio genero, col. pen. de cond. & demon. uer. quęro ſtatutum, & idem ſequitur ibi Bal. circa fi. & Imo. col. penul.
ver. extra gl. dicens hanc opinionem ueram & ęquam, maximè
quando ſtatutum dicit quod filia ſit cõtenta dote relicta, & qđ
nihil poſsit dicere ꝯ teſtamentum ut proprie eſt in caſu noſtro.
2 † ¶ Et licet Paulus de Caſt. in d. §. Titio genero, col. pen. uideatur diſtinguere & conſiderare qualiter, & per quæ uerba loquatur ſtatutum, tamen eius ſententia facit pro hac opinione, cum
3 uerba ſtatuti loquãtur eo modo quo ipſe Paulus ꝯſiderat ¶ † Et
quod dictum legatum non ſit purum, ſed conditionale, ꝯñr ꝙ
non tranſmittatur in terminis, hoc uoluit idem Paulus in auc.
nouiſsima, col. ij. in prin. C. de inoff. teſta. dicens ꝙ ita vidit pluries cõſulium, & eadem opi. tenet Paulus in l. quoniam in prioribus. C. eodem tit. dicens ſe ita conſuluiſſe, & ibidem hoc ſequitur Iaſ. pro qua opinione ita conſuluit idem Pau. conſi. lxxviij.
Viſo dicto puncto, & conſi. ccxxxij. Pro pleniori reſponſione,
vbi loquitur proprie in pũcto noſtro, quando ſtante ſtatuto pater reliquit pro dote, & voluit ꝙ ſi filia moreretur ſine filijs &c.
Idem etiam conſuluit Pau. conſi. cviij. Super eo quo quæritur, &
4 etiam conſi. ſeq. ¶ † Et licet Pau. ipſe conſi. ccxxxiij. Videtur
conſuluiſſe contrarium, tamen in veritate ibi loquitur in diuerſis terminis quando verba ſtatuti aliter ſonant, quod non eſt in
5 caſu noſtro vbi diuerſificatur factum. ¶ † Præterea ibi Paul. cõſiderat differentiam eſſe an legatum fiat pro dote, an per conditionem cum nupſerit, & tñ in iure iſta differentia non procedit
nec recipitur cum vtroq; caſu legatum ipſum ſit conditionale.
6 ¶ † Legatum nanq; pro dote tacitam in ſe habet conditionē, ſi
nupſerit. l. ſtipulation. & l. tali. ff. de iure dot. Bar. & omnes in
d. §. Titio genero, & idem Pau. vbi ſupra, & doctores infra alle-
7 gan. ¶ † Nam dictum legatum eſſe conditionale tenuit Bald. in
l. non ſine. C. de bonis quæ liberis, dicens opi. Bar. de ꝯſuetudine ſeruari, hoc idem voluit Cyn. in l. ſancimus. C. de nuptijs, &
in proprijs terminis conſuluit Roma. conſi. cxxxiiij. Pro declaratione, idem ſequuntur Mod. Bal. nouel. in trac. de dote, in ſexta parte, ext. a. col. iiij. circa fi. dicẽs cõiter teneri opi. Bar. & car.
ſequen. col. j. Aſſerit hanc opini eſſe veriſsimam, & eadem carta col. ij. dicit legatum hoc pro dote, ſtante ſtatuto, ſine dubio
8 eſſe conditionale, † Et ꝙ non tranſmittitur, uoluit Bald. conſi.
cccxlj. ij. vol. & Ang. in auct. de hæredibus & falcidia. §. j. col. ij.
& eandem opi. ſequuntur Mod. repetent. dicta auct. nouiſsima
carta viij. col. ij. circa fi. aſſirmantes hanc eſſe cõem, vnde cum
legatum prędictum non ſit purum ſed conditionale, & conditio non extiterit per dictam Lauram non potuit tranſmitti ad
hæredes ſuos plurib. rationibus & deciſio. deductis in locis ſu-
9 pra relatis, quæ videri poſſunt. ¶ † Non obſtat doctrina & diſtinctio Salyceti poſita in d. l. ſancimus. Nam licet ſtatutum nõ
faciat mentionem de alimentis, nec teſtator erga dictam Lauram aliquid depoſuerit de illis, tamē illo interim anteq̃ nubat,
ad hæredib. teſtatoris alimentanda erat, vt ſm Bald. ibi probaſ
in l. qui filium. ff. vbi pupil. educa. debe. ꝙ ſequitur Imo. in d. §.
Titio genero col. pe. & Pa. de Ca. in d. ꝯſi. lxxviij. col. ij. ver. va
de teneo. & Bal. in d. l. non ſine, in fine. & plenius Moder. in d.
10 tract. de dote loco ſuperius allegato. ¶ † Minus etiam obſtat illud qđ voluit Alex. conſi. xiij. tertio vol. circa primum. & conſi. lxxxiiij. Viſo themate. eodem vol. & conſi. xlix. Redemptoris
noſtri. eodem vol. vbi uidetur concludere & tenere contra Bar.
nam in d. conſi. diuerſificatur factum, & ſtatutum ſuper quo
Alex. conſuluit, loquebatur per alia verba quàm ſtatutum vrbis de quo tractamus, vt clare oſtenditur ex lectura conſiliorũ
¶ Nec obſtat quod dicunt Moder. in tract. quem faciunt ſuper
11 ſtatuto, quod ſtanti. maſcul. &c. ¶ † Nam ibi recitant opin. & licet poſtmodum videãtur concludere ꝙ relictum factum a patre non debet habere onus, & ꝙ cenſetur purum, tamen non reſpondẽt ad ea quę adducuntur in contrarium & ad communē
12 opi. de qua. s̃. ¶ † Ad aliud dico quod ſalubritas aeris conſeruãda eſt, & omnia inducentia eius corruptionem ſunt prohibita
& fieri non debent, expedit enim bono publico, vt conſeruetur
13 aer dicit tex. in l. edil. ff. de uia publica. ¶ † Hinc eſt quod aqua
nõ dẽt corrũpi per immiſsionē alicuius rei fetidę. l. j. §. j. ff. de
14 extraordinari. crimin. & qui talia facit punitur vt ibi. † Hinc
Vlpianus iureconſul. in l. j. §. j. verſi. curauit. ff. de cloac. dicit, edi-
15 ctum illud factum ad ſalubritatem ciuitatum, & ad tutelã, † nã
propter immunditias, & ſimilia cœlum fit peſtilens, & minatur
ruinam ad quæ in l. de pupillo. §. ſi quis riuos ibi cum publicæ ſalutis &c. ff. de noui operis nun. & no. per ſcrib. in l. j. ff. ſol. mat.
maxime circa illam quæſtionem de fabro malleante iuxta ſtudium. Hinc gl. j. in c. cõẽs. xxiij. diſti. dicit ꝙ propter intempe-
16 riem loci, excuſatur quis a comparitione. † Publica enim utilitas priuatę præferenda eſt vt dicit tex. in l. j. §. pen. C. de cad. tollen. ex prædictis cum ſimi. quæ ad prædictorum corroborationem allegari poſſent concluditur monetarium a dictis incolis,
licitè poſſe prohiberi, vt ſe abſtineat a dicto exercitio, inducẽte
aeris corruptionem & intemperiem, & ꝯñr mortem & interitũ
prædictarum incolarum cum prætendat ibi exercere officium
cudendi monetam ac diſſoluendi & diſtilandi materias ad id
conuenientes ex quibus inſurgit illa intemperies aeris, incolas
ad mortem deducens. P Paulus.

SVMMARIVM.

1 *In materia caſtionis. fideiuſſor poteſt accedere.*
2 *Et accedens, eo modo tenetur quo principalis.*
3 *Et an res debeat euinci per ſententiam ut teneatur.*
4 *Et quid ſi eſt certum, & notorium uendidiſſe rem alienam.*
5 *Dicta in exceptionibus, reus fateri uidetur, ſi fuere acceptata à parte.*
6 *Confeſſio notarium inducit.*
7 *Acta inducunt notorium.*
8 *In notorijs, ſententia non eſt neceſſaria.*
9 *Citatio, non eſt, quo ad illud facienda, quando certum eſt, illi defenſionem non competere.*
10 *Contra confeſſum, non ſunt partes, niſi in condemnando.*
11 *Fideiuſſor euictionis, qua actione teneatur.*
12 *Periurus an poſsit allegare exceptionem ſimulationis.*
13 *Et quid ſi iurauit omnia, & ſingula eſſe uera.*
14 *Promittens factum alienum ad intereſſe tenetur.*

CONSIL. CXI.

1 IN Materia euictionis. † Ac actionis exemplo fideiuſſor accedere poteſt, & uti principalis teneſ, ita
& ipſe. l. ſi ei cui. §. ſi is cui fundum. ff. de euict. l. au-
2 ctore. C. eo. cum ſi. † Ipſe Andreas fideiuſſor teneſ
de euictione eo modo, & prout tenebatur venditor toto tit. de
3 euict. ff. &. C. † quibus non obſtat ꝙ domus non apparet euicta
per ſententiam iuxta not. in l. euicta. & in l. ſi dictum. §. ſi com-
4 promiſſero, & in l. Herennius. §. gaia. ff. de euict. † Nam certum
& notorium eſt, uenditorem vendidiſſe domum alienam, & ſibi ſuper ea ius nõ competere, & iſto caſu ſententia expectanda
non eſt, vt dicit tex. & ibi omnes ſcrib. in l. emptorem. ff. de actio. emp. & eſt doctri. Fulg. in l. ſi ideo in prin. ff. de euict. Põt.
Roma. in l. non ſolum. §. morte. ff. de no. ope. nun. Quod autem
in caſu præſenti notorium ſit nullum ius competere venditori
conſequenter & fideiuſſori clarè patet ex confeſsione ipſius fi-
5 deiuſſoris. † Qui prædicta atteſtatur, in ſuis excepti. ea enim q̃
reus in ſuis except. dicit confeſsionem validam inducunt, quando a parte fuerunt acceptata vt fuit in caſu noſtro, & tradit gl.
in l. cum precum. C. de liberali cauſa. Barto. & Alexan. in l. certum. §. ſi quis abſente. ff. de confeſsis. Mod. in c. examinata. co-
6 lum. ij. de iudi. & in c. ſi cautio. col. xj. de fid. inſtru. ¶ † Confeſ-
ſio enim partis notorium inducit. cap. fin. de coha. cle. & mulie-
7 rum. cap. cum olim. de verbo. ſignifi. ¶ † Et quia omnia prædicta conſtant ex actis, iccirco notorium inducunt, vt plene per
ſcriben. in dicto cap. cum olim. & per Rotam in nouiſ. prima.
& Alex.

6 & Alex.ↄſi.liij.in iiij.vol.† Cum itaq; prædicta notoria ſint ſen
tentia non eſt neceſſaria,ad quę no.in l.ſi vero.§.qui pro rei.ff.
qui ſatiſ.cogã.& in l.cum apertiſsimi. C.de iudicijs.per But.in
d.c.cum olim.per Bar.poſt glo.in l.ij.§.de frumenta. ff.de reb.
9 ad ciuita.pertinen.† Vbi hr̃, ꝙ licet quis ſéper ſit citandus cum
10 citatio poteſt omitti.† ita dicimus in ſimili in caſu iſto potiſſi-
me cum ẽ confeſſum, nullę ſint partes iudicis in cognoſcendo,
ſed tm̃ in ſententiando & exequendo.l.prouidendum.§.notan-
11 dum.ff.ad legem Aquiliã.cum alijs ↄcord.† Præterea dubitan
dum non eſt,quod dictus fideiuſſor actione ex empto teneatur
ad totale intereſſe,licet de euictione non poſsit ↄueniri, qđ tñ
negatur,vt.ſ.Venditor.n.vt ipſe fideiuſſor fatetur,ſcienter uen
didit domum alienam,ↄñr actione exempto ad omne,& totale
intereſſe teneĩ,l.j.l.exẽpto,in priu.& §.exempto.ff.de act.emp.
eſt textus.& ibi Bar.in l.emptorem.§.deniq; verſ.qui autem.ff.
de actio.empt.& in l.ſeruum.§.ſi ſciens.vbi Bar.eo.titu.& in l.ſi
ſeruum etiam eſt tex.in l.Iulia.§.ſi fundum. co. tit.qua actione
ex empto negari non põt,quin dictus fideiuſſor ad totale inte-
12 reſſe non teneatur,iurib.de quib.ſ.† Nec ipſe exceptionem ſi-
mulationis allegare põt, quia periurus eſt, ↄñr non audiendus,
13 vulgata.l.ſi quis maior.C.de tranſac.cum alijs ſim. † Eo potiſſi
mum quia iurauit omnia, & ſingula contenta in inſtr̃o produ-
cto fuiſſe,& eſſe vera,& contra illa non potuiſſe venire, quo ca
ſu exceptionẽ ſimulation.opponere nõ põt dicit Bar.ĩ l.ſi.in ſi.
C.de non nume.pec.Butrig.& alij in c. cum ↄtingat, de iu.iur.
Alex.in l.Seius,& Auge.col.vlt. ff. ad legem Falci.& iſta videẽ
cõis concluſio,a qua in practica non eſt recedendum vt dicunt
Mod.Papienſes,poſt Alex.& Are.in l.nemo põt,col.ia. ff.de le
gatis j.vbi etiam volunt iſto caſu non debere ↄcedi abſolutioné
a dicto iuramento,de quorum veritate alias diffuſius conſulen
14 do dixi.† Nec ob.ꝙ dictus fideiuſſor promiſerit factum alienũ,
nam licet præciſe non teneatur ad factum tñ tenetur ad intereſ
ſe vt dicit tex.in l.qui autem.§.ſed ſi quis.ff.de conſtituta pecu-
nia.& per Mod.in l.ſtipulatio iſta habere licere.ff.de verb.obli.
& per Soci.conſi.cclxxxviij.in ij.vol.verſi.circam quintam quę
ſtionem,& plene alias conſului. Pariſius.Ro.

SVMMARIVM.

1 *Quando prouidetur,ſeu mandatur prouideri,de iure patronatus, in*
telligitur de conſenſu patroni.
Papa non præſumitur velle præiudicare iuri tertij.
2 *Conceſſum ſub conditione, non cenſetur conceſſum niſi conditione*
purificata.
3 *Conceſſum de conſenſu,intelligi debet de legitimo.*
4 *Conceſſum per modũ conditionis impleri debet in forma ſpecifica.*
5 *Conſenſus præſtitus in genere ad primum uacaturum,eſt nullus.*
6 *Et an poſsit conceſſio intelligi,de nulliter præſtito, & nu.7. & 22.*
7 *Ita ut ſuppleatur ex declaratione Pontificis approbatio.*
8 *Recurrendum eſt ad prothocollum, quando diſcordat cum inde,*
ſumpto.
9 *Abbreuiatores,unde dicti.*
Expeditio quæ ſit per cancellariam, in quo differat ab illa quæ ſit
per cameram.
10 *Nec uni, nec alteri videtur conceſſa expeditio, per quam tollatur*
ius alterius.
11 *Expeditio quæ ſit per cameram,non poteſt dictum ius tollere.*
12 *Stillus, an & quando attendi debeat.*
13 *Et qualiter ſit probandus.*
14 *Ex ſtillo non poteſt argui,quando in probatione ipſius datur diſcre*
pantia.
15 *Stante diſcordia de ſtilo cameræ, non inconuenit debere recurri ad*
cancellariam.
16 *In expeditionibus attendi debet data ad quam recurritur.*
17 *Conceſſio ex expeditione,quando perficiatur.*
18 *Attendi debet,quando agitur de reſtitutione iuris ablati.*
19 *Conceſſio limitata,limitatum producit effectum.*
20 *Conſenſus nulliter præſtitus, an ſit in ſuppoſitione narrandus, &*
nume.23.
21 *Conceſſum propter merita,an requirat ipſorum ſpecificationem.*
22 *Si præſentatur inhabilis,ſeu pro eo conſentitur, papa poteſt inſtitue*
re,& diſpenſare nec requiritur alius conſenſus.
24 *Conſenſus an dicatur præſtitus ex aliquo actu illum importante.*
25 *Et an ſufficiat taciturnitas per tempus a iure ſtatutum.*
25 *Si principalis præſtat conſenſum,ceſſat mandatum factum alijs de*
præſtando illum & nu.30.
27 *Variatio in ſtilis reprobata eſt.*
28 *Geſta per metum,non tenent.*
29 *Reuocatio conſenſus,quando ſit intimanda.*
30 *Mandatum conſumitur per factum principalis.*
31 *Conceſſio ad primum, & ſi non ad illud ad ſecundum,& ſic dein-*
ceps,qualiter intelligatur.
32 *Præſentatio,& conſenſus ante uacationem nihil ualet.*
Declaratur qualiter procedat.
33 *Quæ nota ſpeciali digna ſunt exprimi debent,nec ueniunt &c.*

CONSILIVM CXII.

1 IN Hac materia, † Qñ prouidetur ſeu prouideri mã
datur de beneficio patronato intelligi ſane dẽt de
conſenſu patroni,nec alias videatur Papa eius iuri
voluiſſe præiudicare, iuxta vulgat.§. merito, & ꝙ
in c.cauſam, cum ſim.& in his proprijs terminis patronatus in
c.ſuper eo.de off.deleg prout etiam idem conſtat diſpoſitum p
regulam quę habet non debere expediri literas de eiuſmodi pa
tronato niſi cum eodem conſenſu ſeu alias eiuſdem iuris dero-
gatia. Quod quidem in caſu noſtro poteſt & debet,eo fortius,
& abſq; aliqua prorſus difficultate dici, ex quo in ea ↄceſsione
de qua agitur conſtat præciſe dictum de ↄſenſu.vt ſic nihil alias
veluti ex diſpoſitione ſub conditione cõcepta, niſi eã primitus
2 purificata inferri poſsit iuxta.l.cedere diem, † & quod in §.ex
cõditionali. iunctis his quæ etiam in ſimi.terminis mandati de
3 prouidendo.in c. ſi pro te.de reſcrip. lib.vj. † Ad quod ẽt qñ de
eo conſenſu dicitur,ꝙ intelligi debeat de legitimo tm̃. iuxta no
ta.in regula non præſtat.iunctis plurib.quæ in c.ex tenore col.
4 x.in antiq.de reſcrip.cum concord. † & quia ẽt ꝙ per modum
conditionis conceditur debet in forma ſpecifica impleri,vulga
ta.l.cui fundus,& ꝙ in l. Iulianus de condi. & demon.cum alijs
vulg.cum ergo in caſo noſtro ſolum conſtet de conſenſu ante
5 vacationẽ eiuſmodi monaſterij † & quidem in genere ad prim-
mum vacatur præſtito.ſitq; omnino nullo iuxta vulgatum.c.ſi.
6 de conceſſ.præb.† & alias in ſupplicatione de præſtito poſt va-
cationem ipſam ſicq; legitimo intelligi debeat fateri oporteat
literas in quib. de eo conſenſu ſic nulliter præſtito dr̃ tanquam
tunc per papam videatur approbari.iuxta vulgatam.l.idem vl-
7 pianus.ff.de excuſ.tuto. † & quod not.in l.quidam conſulebat.
ff.de re iudi.& Mod.in c.cum inter priorem de except.prout ẽt
quia ſuppleat ex eiuſmodi papæ approbatione declaratur,vt in
c.hoc quippe ſm glo.in ver.conceſsio.in c.conſtitutus eo.ti.de
8 conceſ.præb.† Ad qđ etiam vulgariter de protocollo inde ſum
pto qñ diſcordat ꝙ ad idem protocollum recurri debeat.§. pe.
ubi etiam gl.in auct.de tabellio.& qđ in l.Sempronius ꝓtocolo
& in l. ſi librarius. & in l.ſi quis ex argentarijs. §. prætor ait.de
eden.& in l.Imperator.iunctis etiam quę in c.ſuper literis.cum
9 ſimi.† Nec his obſtat quod arguatur eiuſmodi expeditio facta
per cameram,quia eſto qđ abbreuiatores,qui eo nomine appel-
lantur tanquam breuiori compendio concipiant impetrata in
ſupplicationib.quas poſtmodum latius extẽdunt in literis, put
ẽt alias de abbreuiatura notarij p Bar.in l.cirographa.ff.de ad-
mini.tuto.& Bal.in rubr.C.de fide inſtr.in vij.col.non poſſunt
ab illarum tenore recedere, vt in d.l.ſi librarius, & quod alias
in l.argentarijs.& in §.idem credẽdum. iunctis etiam quę in c.
cum P.tabellio.& in c.ſi.de fide inſtru.camera uero habeat la-
tiorem facultatem, quia conſueuit ſupplere clauſulas dari aliaa
10 ſolitas.iuxta vulg.c.cum niſi.† Tamen nec eidem cameræ, nec
alicui profecto poteſt,ſeu debet intelligi quicquam eſſe conceſ
ſum qñ ius alteri quæſitum ex ea expeditione tolleretur, tanq̃
tunc quod eſt actum attribui debeat circumuentioni impetran
tis,ſeu etiam errori.vt proſequitur AEgid. Belleme.in deciſio.
dccxxiiij.& referunt etiam plura ad propoſitum Mod.in c.cum
11 olim.de re iudi.& alias in c.ſi qñ de reſcrip.¶† Ad quod ẽt,qa
in eiuſmodi facultatia expeditione in camera conceſſa gñaliter
idem nullatenus venire intelligatur.l.generaliter. cum concor.
& quod no.Bar.in l.ambitioſa.in ij. colum,dum allegat dictũ.
§.merito.ff.de admini.re.ad ciui.per.& conſert quod dicitur in
l.ſi procurator.ff.de condictione indebiti. Prout etiam practici
12 in his ſoliti ſunt dicere.¶† Et aduertendum quod non poteſt
iſto caſu argui ſtilus aliquis niſi diceretur in his terminis præci
ſe conſueuiſſe per cameram dari eiuſmodi expedition. arguen-
do quod idem prætenſus ſtilus ſuper quo inſtatur ſtrictiſsimus
ſit,prout

ſti, prout in l. de quibus. ff de legib. & in c. fi. de conſue. & qđ in
13 regula odis. & in c. auditis. de preſcri. † Et Aegid. Bellem. mo-
net ꝙ arguentes ſtilum ſeu conſuetudinem debeant deducere
caſus in quib. fuit ita actum, & vt poſsit dignoſci vtrum ex illis
poſsit argui ad eű de quo eſt ꝯtrouerſia in deciſ. lxv. & ecccla ꝑ.
& ſuper ſcrib. in d. c. fi. in xij. col. & quia non poteſt dici ea expe
14 ditio facta per cameram, † ex quo duo domi. Reuerendiſsimi ei
præſunt inter quos vti in commiſsione per dominum noſtrum
dicitur eſt diſcordantia, arguendo ex nota. in vlgato. §. ſi plures
& quod in l. ſi duo. & in c. fi. eodem tit. de re iudi. & ſtante eiuſ-
modi inter eoſdem diſcrepantia, & ambiguitate argui non po-
teſt ad nota. in vulgato. c. in præſentia, etiam no. in l. ambiguo.
ff. de reb. dub. iuncta nota. in c. de quarta, eo. tit. de præſcriptio
15 nibus. † Et quis etiam non inconuenit ꝙ ſtante eiuſmodi dubi-
tatione de prætenſo ſtilo cameræ debeat recurri ad cancellariã
veluti in his expertam, iuxta no. in §. præterea inſtituta de reű
16 diuiſione. ¶ † Et quod etiam alias in ſimi. in c. olim, de conſue-
tud. ad ꝙ etiam forte ſtare poſſet eiuſmodi expeditio quando
ſub eius data poſtquam ex ea expeditione inſiatur, iuxta vulga
tam. l. aſſe toto, & in l. ſi ita ſcripſero, de conditione & demon-
ſtratione, iunctis quæ in l. ꝫ. §. dies. ff. de edendo, & in l. j. C. de
plus petitio. iunctis quæ habentur in c. duobus, & in c. ſi a ſede
17 de reſcrip in ſexto † Et quia tunc perficeretur ex ea expeditio-
ne conceſsio, quãdo res eſſet integra, ꝙ ſic ceſſat, & etiam quia
eſto ꝙ expeditio ſic per cameram dari potuiſſet, tamen conſtat
ipſum dominum noſtrum mandare ꝙ ad eam ſupplicationem
reduci debeat ꝙ quidem poteſt intelligi ſaltem per modum re
ſtitu. iuxta vulgatum. c. ex literis, & ꝙ in auctenti. quæ ſupplica
tio, vt ſic reduci debeat iuxta. c. cum dilectus, & cum ex eadem
commiſsione conſtet fuiſſe bene intellectum id de quo agitur
18 d. l. idem vulpianus. † Et cum agatur de reſtitutione iuris ex ea
expeditione ablati a domino in dicto cap. cum olim, & in c. om
ne, & in cap. cum acceſsiſſet. de conſtitutio. Nec obſtat ꝙ Pa-
pa poſsit eam præſentationem ſine conſenſu validare, quia id
ſane eſt conſiderandum quando intelligit eam nulita. ꝙ tamen
nullo modo dici poteſt, hoc caſu in quo immo fuit præciſe actű
19 de conſenſu, ſicque alias legitimo vt ſupra. † Rurſus non ob. qđ
fuerat cőceſſum, poſſe obmitti variatis præſentation. quia ſub-
iunctum etiam fuit vlterius de conſenſu tamen ſicq; limitatum
iuxta vulgatam. l. in agris, cum ſimilib. & ꝙ in vulga. §. morte
in materia proteſtationis declaratorie per Bar. & alios etiam in
c. cű M. de conſtitutionib. Quod quidem intelligi debet de le-
20 gitimo. † Nec obſt. quod debeat narrari conſenſus qualiſcun-
que fuerit etiam ſi abbas ille ſit nullus, ideq; ſpectare debeat ad
iudicem vulg. c. ſuper literis, & quod in capitulo poſtulaſti de re-
ſcriptis. quia malus & nullus conſenſus iudicandus fuerit & ſic
attenta ea ſuppoſitione ex quo ante vacationem fuit præſtitus
iuxta dictum capitulum fina. per eam expeditionem ſic factam
fiat legitimus & canonicus præciſe ſumus in materia dictæ. l. ſi
21 librarius cum alijs ſupra adductis. ¶ † Nec pariter dicatur, ꝙ
in eo conſenſu aſſeritur ꝙ datum fuerit propter merita &c. ex
quo non continet aliquam illorum ſpecificat. prout conſiderat
Oldr. in conſi. viij. cum pluribus quæ alias Mod. in l. ſi donatio
ne. C. de col. & quia etiam id reſpicit merita cauſæ non autem
22 expeditionem de qua tantum in præſentiarum agitur. ¶ † Nec
inſuper obſt. ꝙ quando præſentatur minor vel alias inhabilis,
ſeu etiam pro eis conſentitur ex eadem præſentation. ſine con-
ſenſu, poteſt dari inſtitutio ſeu prouiſio per Papam ſine alio cő
ſenſu requiſito etiam ad effectum diſpen. per eum obtinendű.
Nam procedit quando ita continetur in ſuppoſitione ꝙ tamẽ
non eſt in caſu noſtro de quo tantum agitur & ſi bene conſide-
retur eſt magna ratio diuerſitatis inter caſum præſentationis
nullius dicto c. fina. de conceſsione præbendæ, cuius diſpoſitio
habet decretum iunctis no. in c. ij. eodem tit. & quando præſen
tatur alias inhabilis, iuxta no. in c. cum illos, de off. ordinarij.
23 ¶ † Nec vltimo quicq̃ præſtat ꝙ arguetur ex eo conſenſu, quã
uis inualido qui cőſenſus eſt. l. fi. ff. de rebus eorű, & per Philip.
Dec. conſi. clxxij. quia cum idem conſenſus fuerit nullus, iuxta
allegata. c. fi. & in ſuppoſitione fuerit aſſertum de virtualiter ca-
nonico, ſicq; obſtant no. in dicto c. poſtulaſti, cőſequenter ſtat
24 quod fuit dictum per dictã. l. ſi librarius. ¶ † Ad quod etiam ad
uertendum ſi arguetur ex nouo conſenſu, qui poſterus ſuppo-
nitur acceſsiſſe tanquam vicerex mandauerit dari poſſeſsionem
aduerſario, prout in ſimil ꝙ inductio in poſſeſsionem ſeu man-
datum de inducẽdo id debeat inferre, vt Aegidius Bellemc. in
deciſio. ccxxvj. & Rot. xiiij. de conceſsione præbendæ, in no. &
25 poſſet dici † ꝙ non ſolum verus conſenſus, ſed etiam ſola taci-
turnitas per tempus a iure ſtatuta de quo in c. j. de iure patrona
tus libro ſexto, ſufficere debeat vt prouiſio de patronato non
poſsit improbari iuxta auctorita. Cardi. in clem. j. col. xv. verſic.
ſed poſt longam diſputationem, de ſupplenda negligentia præ
26 latorum, iunctis not. in c. cum Bertoldus, de re iudi. ¶ † Iſta n.
concernunt merita cauſæ non autem expeditionem de qua tan
tum in præſentiarum agitur vt fuit dictum, & etiam tunc aduer
tendum eſt ꝙ cum datam prouiſionis, ſeu commende aduerſa-
rij, rex patronus conſenſit pro noſtro, ut ex literis eiuſdem re
gis conſtat, ſicq; iam conſtaret de voluntate regis in dicto mo-
naſterio pro noſtro, ideo fateri oportet euanuiſſe mandatum in
perſonam eiuſdem viceregis pro aduerſario, vt Moderni dicunt
in ſimil. terminis in c. ex parte decani de reſcrip. in ꝫ. limita. ad
clem. papam de renun. prout etiam quis ante expeditionem li-
terarum aduerſarij ex quarum executione arguitur iam fuerat
mandatum noſtro dari poſſeſsionem per eundem viceregem,
27 ſicq; effectum † idem conſenſus iam ſortitus fuit, & in ipſo vi-
ceregе, & principali, & non erat amplius variabilis iuxta no. in
28 c. cum autem, & c. ꝙ autem de iure patronatus, † prout etiam
poteſt dici totum id quod per aduerſarium prætenditur in re-
uolutione regni ſiciliæ, tanquã metu facto, nihil præſtitiſſe iux-
29 ta vulgatum. c. ij. & toto titulo quod metus cauſa. † Nec his ob-
ſtat quod obijcitur de nő intimat. reuocat. conſenſus iuxta vul
gatam. l. ſi mandatű, tum quia in d. l. ſi mandaſſem & alijs con-
cordantijs ſupponitur conſenſus validus, quod non poteſt ar-
30 gui in propoſito, & in regula non præſtat. ¶ † Tum ſecundo,
quoniam quando mandatum conſumitur per factum principa
lis prout in caſu noſtro, quia rex conſenſit pro noſtro non eſt
alia intimatio eiuſdem facti ſeu conſenſus per principalem pr̃
ſtit. neceſſaria, vt dicunt Mod. in eodem. c. ex parte decani, in ſe
cunda limitatio. Tum tertio, quia dici debet eiuſmodi intima-
tio facta Papæ ex quo fuit ei tradita præſentatio de noſtro ad
idem monaſterio de alio facta ſatis reuocat. ad not. in d. c. cum
autem, & d. c. ꝙ autem, & in §. ſic itaq;, inſtitu. de actio. iunctis
no. in c. inter dilectos. §. cęterum de fide inſtru. & confert ꝙ di
citur in §. ſi duobus vehiculum. ff. commodati, iűctis etiam no
ta. in c. poſt electionem, prout etiam fateri oportet eam intima-
tionem reuocatam ex mãdato generali facto per Regem etiam
viceregi, ꝙ nulla præſentatio ſeu conſenſus præſtanſus, qui uel
quæ ab eo emanaſſet valeat ſeu vigore illius aliquid fieri, niſi
primitus eodem Rege admonito, pro quo fuiſſet idem conſen-
ſus præſtitus, ſeu de quo facta fuit præſentatio vt deliberare poſ
31 ſit, & non dubitan. † Quia idem cőſenſus Regis, pro noſtro in
dicto monaſtrio præſtitus, eo facilius iuuari debeat, ex quo in
eo qui prætenditur per aduerſarium, fuit pręciſe dictum, ꝙ ſi
non poſſet habere primum haberet ſecundum, & ſi impediret
in ſecundo haberet tertium, arguendo ex no. in c. dilectus. & in
c. cum ſuper, de conceſsione præben. iunctis nota, in c. ſi cleri-
cus, de præbendis lib. vj. & quia etiam remanet ei ſaluus idem
conſenſus in eiſdem alijs duobus monaſterijs, prout conſiderat
Rot. eod. titu. de præbend. in vj. in not. & per ſcribentes in d. ca.
32 cauſam, & quod in vulga. c. ex parte, de officio deleg. ¶ † Et vlte
rius aduertendum, nam ſuppoſito ꝙ præſentatio, & ꝯſenſus ſit
ante vacationem factus ſeu pręſtitus, nullius ſuit momẽti, ſicq;
dato ꝙ laicus poſsit ſecűdo p̄ſentare accumulatiuè, ſicq; tñ nő
priuatiuè ꝙ recedat a pręſenta. iuxta notata in d. ca. cű aűt, & in
d. cap. quod autem quando fuit ante vacationem, liberum de-
beat eſſe Regi poſt vacationem præſentare, ſeu conſentire vali-
dè arguendo ex dicta regula non præſtat cum ſimili. & quod
alias in c. ſuggeſtum, & in c. illud eodem titu. de iure patron. fa-
teri oportet vltra iam dicta adhuc non poſſe ſtare eam expedi-
tio. tanquam conſenſus eiuſdem Regis nullius ſuppletiuam,
ſicque virtualiter eiuſdem conſenſus ſublatiuam contra vulga
tum. c. dilectus, & quod alias in c. cum dilectus, nec intelligi de
bet Papam velle alterius iuri præiudicare in quauis etiam ma-
teria, iuxta dictum. c. cauſam. Præſertim Regi de quo conſtat ex
dicta regula in his terminis diſpoſitiuis, ꝙ etiam ſpecialis dero-
33 gatio contra eum requiratur, † ad quod etiam vulgariter dici-
mus, quod nota. ſpeciali ſit dignius, iuxta notata in capitu. fina.
de officio delegati. libro ſexto, & in cap. nec aliqui. de priuileg.
libro ſexto, & confert etiam quòd in clem. prima, de baptiſ. & in
conſtitutione execrabilis.

Pariſius.

SVMMA.

SVMMARIVM.

1 *Monitorium reſoluitur in uim ſimplicis citationis, comparente monito.*
2 *Libellus articulatus in curia poteſt dari, licet ab initio debeat offerri, & nu. 3.*
4 *Item & tempore quo fertur ſententia.*
Stilus attendi debet.
5 *Petitio bona eſt, in qua, quis petit, rem ſibi reſtitui, ſi extat, alias eius ualorem.*
6 *Libellus attendi debet, & non monitorium reſolutum in uim citationis.*
7 *Proſequuta debent attendi, & ſatis eſt ſententiam illis eſſe conformem.*
8 *Vno deducto, uidetur etiam deductum antecedens neceſſarium ad illud.*
9 *Libellus ſaluandus eſt, & ut procedat multa impropriantur.*
10 *Declaratio & additio ad monitorium, fieri poteſt cum aduerſarius non læditur.*
11 *Societas, & inſtitoria, morte finitur.*
12 *Emens res alienas, excuſatur a furto.*
Dominus tamen uerus, poteſt rem ſuam conſequi.

CONSILIVM CXIII.

1 MONITORIVM emanatum. † Ab auditore came
ræ ad inſtantiam Michaelis reſolutum fuit in uim
ſimplicis citationis per comparationem factam a
procuratore Ioannis Franciſci, ut plenè per Are. &
2 alios citantes iura & deciſi. in §. curare. inſt. de actio. † & per ſcri
ben. in l. filiusfa. §. diui de leg. j. cum ſi. ſuper quo monitorio, cū
lis minimè conteſtata fuerit, & cum reſolutum remanſerit loco
citationis merito ipſe Michael dedit libellum articulatum, qui
in curia bene dari poteſt, cum in dictis articulis poſita appareat
generalis concluſio, quæ ſufficit ſm no. per do. Ant. in c. cum di
3 lectus de ordi. cogn. † Licet enim libellus a principio offerri de
beat, auth. offeratur. C. de lit. conteſt. cum uulga. tamen de ſti
lo curiæ, admiſſum eſt, ꝙ poſsit dari in articulis, in quib. poſsit
4 fieri concluſio ut ſ. † Quinimmo dari poteſt, & tempore quo fer
tur ſententia qui ſtilus excuſat, & omnia reddit ualida. l. an in to
tum. ff. de ædili. priua. c. deniq; iiij. di. & c. ij. de temporibus or
5 dinatio, & q̄ plenè in l. de quib. ff. de legi. † Potuit itaque in arti
culis petere res ſibi dari & reſtitui ſi extarent, alias ipſarum ualo
rem, quæ petitio ualida eſt & de iure procedit. l. ꝙ indebitum.
ff. de condi. inde. Bar. in l. qui autem. ff. quorum legatorum. & in
6 l. ſi ſeruum. §. ſi. ff. de uer. & plenè in l. uim. ff. ſi cer. pet. † Non ob
ſtat ꝙ in monitorium ſit petitum precium, ex quo ſuper eo non
fuit lis conteſtata, & quia per comparationem reſolutum fuit
in uim citationis, quibus ſtantibus attendi debet libellus articu
latus & petitio facta ante ſententiam, quibus etiam correſpon
det ipſa ſententia conſequenter ualida per no. in d. l. uinum, & in
7 c. licet heli. de ſimo. † ad quod etiam quia attentis proſecutis ſen
tentia eſt conformis, & ſatis eſt ꝙ reſpectu proſecutorū ſit ꝓla
ta. l. de reb. C. de arb. & per Bar. & alios in l. ſub prex. la. ij. & in
8 l. ſi decreta. C. de tranſ. Fely. in d. c. licet hely. de ſimo. † & quia
ad precium non competebat actio niſi rebus non exiſten. quo
caſu tanquā neceſſarium antecedens uī deductum ut in ſimilib.
per Imo. & Alex. in l. ſi cum nulla. ff. de re iud. & quæ in ſi. in l. ij.
9 ff. de iuriſ. om. iud. & in c. præterea de off. deleg. † Prout ēt idem
dicendum. Nam ut libellus procedat & ſaluetur multa ſolēt im
propriari, & diuerſimode interpretari. l. ſi uno. ff. lo. & quæ ple
niſsimè per Mod. in l. ſed & ſi poſſeſſori. §. ſi de ꝓprietate. l. de iu
10 re iu. † Ad quod ēt quia dicta declaratio ſeu additio ad dictū
monitorium potuit ſemper fieri cum per eā aduerſarius in ali
quo non fuerit læſus, ad plenè no. per oēs in l. edita. C. de eden.
11 cum ſi. Non obſtat aſſerta comparatio illorū. † Nā aduertendū
eſt ipſum. Io. Frā. emiſſe ab hæredibus. d. Ant. quo caſu, aut An
tonius erat tanꝗ inſtitor aut tanꝗ ſocius ipſius Michaelis, & u
troq; caſu morte finita fuit inſtitoria & ſocietas. l. ſi quis alicui.
§. morte. ff. mād. l. actione. §. morte. ff. ꝓ ſocio cū ſi. Nō potuerūt
ergo hēdes. d. Ant. in quos nec ſocietas nec inſtitoria tranſit uen
dere & alienare in ipſum. Io. Frā. in præiudiciū ipſius Michaelis
merces & res ipſius. Qui nō. obſtante alienatione & uenditione
poteſt illas repetere ab ipſo. emptore. l. rem alienam. ff. de con-
12 tra. empt. cum uulg. † Licet. n. propter illam comparationem ex
cuſetur a furto emendo res alienas. l. inciuile. C. de furtis, tamē
uero domino non præiudicatur, quin ab emptore & poſſidente
poſsit illam repetere. d. l. rem alienam, & alienum. C. de furt.
Quando enim dictus Io. Fran. emiſſet & ſoluiſſet dicto quondā
Ant. poſſet reſultare aliqua difficultas, ſed cum emerit ab hære
dibus qui de dictis bonis non poterant diſponere & eis preciū
ſolutum minimè appareat, neceſſario concludendum, ipſum Io.
Franciſcum teneri ad reſtitutionem dictarum rerum ſi extāt, ſeu
ad ipſarum precium ut iam extitit condemnatus. Non obſt. aſſer
ta communi opinione, quæ ipſi Michaeli, in aliquo non habet
præiudicare.

Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Vnio in qua non ſit mentio de præcedenti reſeruatione ſurreptitia eſt & præualet reſeruatio.*
2 *Si enim fuiſſet expreſſum de illa papa conceſſiſſet unionem.*
3 *Clauſula illa, præterquam &c. non debet referri ad reſeruata.*
4 *Beneficia iuris patrona. regis, non comprehenduntur ſub reſeruatione etiam, in corpore iuris clauſa, & nu. 18. & 19.*
5 *Exceptio debet eſſe de regula.*
6 *Exceptio non ampliat regulam, ut in illa comprehendātur quæ alias non comprehenderentur.*
7 *Reſignatio limitate facta, obſeruari debet, alias prouiſio illius cauſa facta nulliter proceſſit.*
8 *Per regreſſum continuatur primus titulus, nec impeditur per unionem.*
9 *Conceſſio generaliter loquens generaliter eſt intelligenda.*
10 *Beneficium, & gratia conceſſa regi, eſt latè interpretanda.*
11 *Reſeruatio facta motu proprio, & mentali, fauorabilis eſt.*
12 *Dictio ex, cauſam immediatam deſignat.*
13 *In odioſis, caſus mixtus, non comprehenditur ſub ſimplicibus.*
14 *Ius patr. mixtus, qualiter conſideretur.*
15 *Ius patr. poteſt concedi priuilegio propter augmentum dotis.*
16 *Mens, & intentio conſideratur, in qualibet diſpoſitione.*
17 *Expreſſi uim habet illud, quod fuiſſet diſpoſitum per concedentem ſi de eo fuiſſet interrogatus.*
18 *Beneficia ſpectantia ad collationem, ſeu præſentationem regis ex priuilegio non cadunt ſub reſeruatione, & nu. 19. 20. 21. & 4.*
19 *Idem ſi papa reſeruet.*
20 *Nec iſta poſſunt acceptari per expectantes.*
21 *Derogatio iuris patro. non includit regium.*
22 *Verba narratiua papæ, an & quando probent.*
23 *Fundans ſe ſuper iure patro. debet illud probare.*

CONSILIVM CXIIII.

1 CVM Reſeruatio ꝙ præcedat unionem in qua ſe fun
dat aduerſarius, & in qua non eſt facta mentio re
ſeruationis, præualebit reſeruatio, per ea quæ not.
Rot. in deciſio. iiij. in tit. de reb. ecc. non alienand.
in antiq. not. quod reſeruatio, & deciſio. vj eod. tit. in antiq. dic
ꝙ unio, & Lap. allegatio. xxvij. & Calde. conſi. xiij in tit. de reb.
eccle. non alien. ubi loquitur de unione facta per Papam de be
2 neficio prius reſeruato, † ſi enim fuiſſet expreſſum Papæ de reſer
uatione præcedenti non ita conceſsiſſet de facili unionem faeit
expit. poſtulaſti de reſcript ubi de leui. conſenſus regis non eſt
attendendus in unione quia non fuit memor prioris conſenſus.
Nec quòd iſtud monaſterium eſſet in iure patronatus, nec po
tuit uariate ex quo Papa contulerat ex nunc prout ex tunc, ꝙ
illa exceptio præterquam ratione uacationis illorum apud ſe
dem prædictam, uel ex eo ꝙ illa obtinentes noſtri & prædeceſſo
rum noſtrorum R. Pontificum ac uenerabilium fratrum noſtro
rum ſanctæ Rom. eccleſiæ Cardinalium uiuentium tunc fami
liares continuit commenſales fuerint generaliter reſeruat, non
comprehendat monaſteria de iure patronatus regis, ex priuile
gio apparet quia cum Papa reſeruauerit nedum quatuor mona
ſteria Siciliæ de iure patro. ſed alia quatuor in regnis Maiorica
3 rum, & Aragonum, & principatu Cathaloniæ † clauſulæ illius
exceptionis non debet referri ad illa quatuor monaſteria de iu
re patrona. quia poteſt referri ad alia quę non ſint de iure pa
tro. in quibus eſt diuerſa ratio ut in l. ſi idem cum eodem. §. ſi. ff.
de iuriſd. omn. iudic. poſtquam enim reſeruauerat quatuor mo
naſteria de iure patro. regis in regno Siciliæ, & quatuor alia in

Hiſpania quæ noo ſunt de Iure patro.ſubiunxitilla oerba,etiam
ſi eſſet ſpecialiter,uel generaliter reſeruata, & quia nimis largè
locutus eſt quoad monaſteria quæ non ſuut de iure patt.quæ ca
duut ſub reſeruatione,ideo poſsint illam exceptionem præter-
quam rõne uacationis apud ſedem uel rõne familiaritatis gene
raliter reſeruata,ex quo beneficia iure patro.regis ex priuilegio
4 non compreheudũtur † ſub reſeruatione ẽt in corpore iurũ clau
ſa,ut tenet Io.Mona.& Io.An.& ibi Dom.in c.ij. de præbendis
in ſexto,Attento ſtillo Papæ,& regola cancellariæ regis patro-
natui non deroganti,maximè quia aduerſarios ꝯfiteť in ſua unin
ne quod eſt ẽt ex fundatiõe,& iõ Papa dicit lu reſeruatione de
iure patr.regis ex priuilegio cui nõ hactenus in aliquo deroga-
tum, quaſi ex hoc innuat per reſeruationes ei nõ eſſe derogatũ,
5 † cum exceptio debeat eſſe de ꝑdicta.regu.ut per Bal.in l.his.ff.
6 de leg.& Bat.in l.maritum §.fi.ff.de adul.†& cum exceptio non
faciat ꝯprebeodi ſub regula q̃ alias non comprehẽduoť.l.gene-
rali.§.uxori.ff.de auro & arg.lega.maximè quia pariter dicere-
mus quã ſi oacarẽt ex perſona familiarum Cardinaliũ dicta mo
naſteria iur.pat.regis extra curiam,ꝙ non includerẽtur ſub bul
la reſeruationis com ſub eadẽ exceptione ponantur ꝙ eſt abſur
7 dum.†Item ex quo Leontius Archimaudrita reſignauit in fauo
rem archiepĩ,& dedit mandatum ad reſignandum in fauorẽ ar-
chiepĩ;& non uolebat aliter nec alio mõ ualere reſignationem&
reſeruauit ſibi regreſſum,certe ſi ſtante unione nõ ualuit proui-
ſio archiepiſcopi facta per Papã de monaſterio uacante,ex cau-
ſa reſignationis in manib.Papæ,uel oon ualuit reſignatio iuxta
deciſi.Rotæ.quartam titulo de retũ permu.in antiquis uel ſi ua
8 luit reſignatio & non prouiſio locus fuit regreſſui.† Qui regreſ-
ſus non impedit per unionem ex quo fingitur continuare primũ
titulum,& non fuiſſet alias reſignatum iux.conſi.Oldr. cclxxv.
Et tune quia redijt ad Leontium inducta eſt uacatio per eius
mortem extra curiam,& comprehenditur in reſeruatione,cupiẽ
tes,de quatuor quæ de Iure patr.regia Siciliæ ultra fatum pro
tẽpore exiſten.ex priuilegio apoſtulico cui hactenus in aliquo
derogatum non ſit exiſtunt ſeu quæ ad eius nominationem per
tineant in prædictis ac quatuur alijs monſterijs necnon duob.
prioralibus conuentualibus in Aragonum,& Maioricarum re-
gnis &c.ſi.u.Papa uolebat reſeruare ea in quib.rex oon haberet
ita iuridicam diſpoſitionem,ſicut eſt qñ concurrit priuilegium
cum fundatione utique quatuor monaſteria cuiuſcouque ordi-
nis primo uacatura fortius reſeruaſſet, quæ noo pertinerent ad
regis pñtationem & in quibus rex nullo mõ haberet diſponere
ſi intendebat euitare pręiudicium regis,ſed quia intendebat Pa
pa reſeruare monaſteria de quibus rex in regno Siciliæ põt di-
ſponere & intẽdebat prouidere illi non curat Papa diſtinguere
merum priuilegium.Non habens iuſtificatam cauſam fundatio
nis a priuilegio habeore cauſam iuſtificatiuam fundationis, tũ
quia generaliter loquitur de iure patr.gñaliter,ideo generaliter
intelligendum eſt.l.j.§.generaliter de leg.præſtan.& c.ſolitæ de
9 maio.†Tum quia ex quo intendit complacere regi† & non præ-
10 iudicare, & rex etiam conſenſit cenſetur gratia non ambitioſa
ſed beneficium etiam in præiudicium regis cõſentientis latę iu-
re præſentandi.c.cum dilecta de do.& in c.olim de uer.ſig. Attẽ
ta perſona regis,ꝯſentientis gñaliter & in perſonam filij ſui Re
uerendiſsimi archiepiſcopi Cæſaraugustañ.iuxta.l.pe.C.de do.
int.uir.& uxo.& l.ſancimus.C.de dou.& l.ſed & ſi ſuſceperit.ff.
de iudic.& quod tradit Oldr. de rege donante uel conſentiente
11 in conſi.clix.Ex præſenti themate,†conſiderata etiam reſerua-
tione fauorabili quia facta motu proprio,& mentali iuxta nota
ta per Lapum,& Dominicum in c.j.de conſti.lib.vj.& quod no.
idem Dominicus in c.ſi eo tempore de elec.li.vj.& Fed. in trac.
permu.in j.q.& quod hr̃ in c.ſi pluribus de præb.eo.lib. attento
ꝙ ex priuilegio utroq; caſu dicuuť eſſe iuria patr.regia dicta mo
naſteria ſiue concurrat fundatio ſiue non ex quo ſuut monaſte-
ria quæ habent conuentum iuxt.c.oobis de iure patr.& c. meſſa
ria.& c.ſacroſancta de elec.Præterea Papa non potuit diuinare
quis rex fundauerit,nec potuit ponere illa uerba,etiam ſi eſſent
12 iure patro.ex fundatione,†quia dictio,ex, deſignat cauſam im-
mediatam.l.j §.ex incendio.ff.de incendio ruina naufragio, cũ
nec de iure, nec de ſtillo cancellariæ monaſteria dicantur eſſe
de iure patro.regis ex priuilegio cui hactenus.in aliquo non ſit
derogatum ex qoo deprehenditur Intentio Papæ uolentis diſpo
nere de illis monaſterijs in quibus regi remanet Integra & non
13 uiolata diſpõ.†ad id quod dicitur ꝙ in odioſis caſus mixtus ſub
diſpõne ſimplicium uoo comprehenditur, dico ꝙ hic nõ ſumus
in odioſis ſed in fauorabilibus per ea quæ dixi dum allegaui no.
per Lapum,& Dominicum in c.j.de conſti.lib. vj.&in c.ſi eo tẽ
pore de elec.lib.vj.& quæ no.Fed.in trac.permu.in j.q.quo caſu
in fauorabilibus caſus mixtus ſub ſimplici comprehenditur. ut
in l.ſi ita ſcriptum.ff.de libe.& poſthu.& in l.ſeruis urbanis.§.ſi.
14 ff.de lega.iij.& Modern.in l.ij.in prin.de uerb.ob.†Immo ſi ce-
ctè conſideremus non poteſt dici caſus mixtus quia nõ ſunt mo
naſteria de iure patronatus ex fundatione & ex priuilegio, ſed
tantum ex priuilegio per.c.nobis de iure patronatus,uerum eſt
15 ꝙ cauſa iuſtificatiua eſt fundatio,†ſicut quandoque augmentũ
dotis inducit Papam ad concedendum ex priuilegio ius patro.
& ideo illa uerba ex priuilegio comprehendunt priuilegium ex
quacunque cauſa ex quo non exprimitur magis una quàm alia
16 arg.l.ſi mater cum ibi no.ff.de excep.re.iudi. † Item in unione
aduerſarij,ponuntur illa uerba quæ de iure patronatus regis Sci
ciliæ pro tempore exiſtentis,ex priuilegio apoſtolico exiſtunt.
17 † Item eſt conſideranda intentio ſemper Papæ in ſuis diſpoſi-
tionibus ut in c.mandatum in glo.fi.de reſcriptis & ſi fuiſſet in-
terrogatus ſi uolebat reſeruare monaſteria iuris patro.ex priui-
legio concurrente fundatione,certe dixiſſet,ꝙ ſic,igitur perin-
de ac ſi eſſet expreſſum facit.l.tale pactum.§.fi.cum gl.ff.de pac.
& quod no.gl.in uer.præſidentes in cle.j.de electin.cum ſimili.
18 † Quod beneficia ſpectantia ad collationem uel præſentationẽ
regis ex priuilegio apoſtolico non cadant ſub reſeruatione. ca.
ij.de præben.in ſexto dico ꝙ licet Archi.teneat,ꝙ cadant qñ ex
priuilegio apoſtolico pertinet collatio ad laicum,tamen Io. mo
na.& Io.And.& Domi.tenens quod non cadunt ſub reſeruatio
ne,& quod hoc tenet Io.And.& Lapus,in alleg. xcvj. Beneficia
uacantia in curia,poſt medium,dum dicit ꝙ Ioann.And. in c.
19 ij.de præb lib.vj.ſuper glo.nil tractat†an reſeruatio beneficio-
rum oacantium in curia includat beneficia quæ laici habent cõ
ferre ex priuilegio apoſtolico in quo artic.Arch.& Io. An. ſunt
contrarij,& Io.An.ſequitur Io.Mona.& cum eo etiã tranſit Do
idem tenet Io.de Imo.in c.dilectis,de off.deleg.dicens ſuper gl.
fi.ꝙ ſi Papa reſeruat beneficia uacantia non extendetur hæc re-
ſeruatio ad beneficia ſpectantia ad pręſentationem patroni lai-
ci uel ad collationem laici ex priuilegio apoſtolico & dicit hoc
20 tenere Io.An.in c.ij.de præb.in vj. † Accedat quod tradit Ab-
bas in conſi.xxix.In cauſa communis caſtri,ꝙ expectans nõ po
teſt acceptare beneficia pertinentia ad pręſentationem patrono
rum ex priuilegio & hoc maximè in rege cui non intendit Papa
21 derogare ut eſt etiam regula cancellariæ †ꝙ etiam ſi derogat iu
ri patronatus non includitur regium.Facit.ca.uel aliqua.de pri-
22 uile.li.vj.& c.fi.de off.deleg.†Inſuper attendatur,ꝙ non proba-
tur ꝙ Archimandritus fuerit fundatus per regem rogerium,qa
licet uerba narratiua Papæ ſufficiant quo ad Intentum Papæ nõ
tñ ſi principaliter reuocaret in dubiũ,an fundator fuiſſet Rex,ut
tradit Lapus alleg.vij.poſt medium allegat no.in c.illud de pręj
ſumpt.& in l.optimam.C.de contrah.& commit.ſtipul.ad idem
23 AEgid.deciſ.dcxxx.licet dominus uicecancellarius. † Præterea
bulla aduerſarij onionis,eſt ſurreptitia.quia non conſtat ꝙ mo
naſterium.S.Panthaleonis ſit iuris patro.regis Siciliæ. Immo ꝯ
ſtat ꝙ non ſit Iuris patro. quia in alio regiſtro cauſæ & litis ſu-
per.d.monaſterio.S. Panthaleonis, quam litem proſequebatur
Macharius,& producta prouiſio dicti monaſterij, quam fecit
Archimandrita tanquam prouiſor,& eſt data poteſtas conferen
di& nullum uerbum de præſentatione ſeu inſtitu.

P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Petens aliquid ut conſanguineus,ſeu proximus defuncto id probare habet alias excluditur.*
2 *Dicens ſe talem,id probare debet.*
3 *Fama ut probet,qualiter ſit deducenda & probanda.*
5 *Scriptura priuata debet recognoſci,& parte citata præſentari, & numero.4.*
6 *Conſanguinitas,qualiter probetur.*
7 *Dictio uti, & tanquam,improprietatem denotant.*
8 *Verba ſequentia literarum declarantur ex præcedentibus.*
9 *Neceſſario probandum eſt rem iſtam fuiſſe in bonis defuncti.*
10 *Donatio cauſa mortis,morte ſecuta ualidatur.*
11 *Scriptura facta per actuarium probat plenè.*
12 *Pia cauſa multis gaudet priuilegijs.*
13 *Donatio cauſa mortis.an per ſolam reconualeſcentiam cenſeatur re uocata*

uocata,& nume:o.14.
14 *Onus probandi reconualeſcentiam,cui incumbit.*
15 *Onus probandi pupillum mortuum intra pupillarem ætatem,cui incumbat ſubſtituto uel alijs.*

CONSILIVM CXV.

1 IOANNES aduerſarius†Caſale prædictum pete-
re uidetur tanquam hæres præsbyteri Ioannis, &
tanquam proximior conſanguineus ſeu cognatus,
qui audiri non debet quoniam ſe conſanguineum
2 dicti Ioannis minimè probat.†Quod potiſsimum erat. l.j.& ij.
ff.de probationibus.l.nō epiſtolis.l.nonnullis.C eodem, & per
ſcriptores in l.is poteſt.ff.de acquir.hæred. cum ſimilib. ad quæ
not.in c.in præſentia de probationibus.Nam dicens ſe talem il-
lud probare habet.l.ſi uero.§. qui pro rei qualitate. ff. qui ſatiſ-
da.cogan.& per Moder.in c.examinata de iudicijs colum.iij. &
3 iiij. † Non obſtant aſſertæ probationes ſuper hoc ex aduerſo fa-
ctæ, ut illa de fama publica &cæt.Nam formiter probata &de
ducta non apparet,ut plenè per Bar.in l.de minore.§. tormen-
ta.ff.de quæſtion.& pleniſsimè per ſcriben.in l.admonendi. ff.de
iure iur.& Moder.in c.cum oporte: de accuſa.cum concordan.
4 ¶†Aſſertæ literæ ad idem ex aduerſo productæ,minus faciunt,
tum quia parte non citata uulgata.l.de unoquoque.c.in nomi-
5 ne.de teſtibus † tum quia non formiter recognitę, ut per Inno-
6 centium,& ſcribentes in c.j.de fide inſtrum.† prout etiam quia
ipſis in hoc non datur fides, nec per aſſertionem talem in illis
contentam probatur conſanguinitas ut eſt tex.in d.l.non epiſto
lis,& in d.l.nonnullis,& eo maximè quia in aſſertis literis poſi-
7 tæ ſunt dictiones † importantes improprietatem ut eſt dictio,
uti,& dictio,tanquam.l.pecuniam quam.ff. ſi certum peta.cum
8 ſimi.†& uerba aſſertarum literarum ibi totus uidetur &c. decla
rationem capiunt ex præcedentibus uulgata.l.ſi ſeruus plurium
9 ff.de lega.j.cum concor.†ſecundo principaliter aduerſarius ex-
cludendus,ex quo non probat dictū caſale fuiſſe in bonis & hæ
reditate dicti Ioannis,ꝙ de ſubſtātia probandum erat.l.iiij.l.ne
ratius,& l.ſeq.l.item uidendum,& l.ſeq.& fere per totum.ff. de
petitione hæreditatis,& in l.hæreditas.ff.de uerb.ſignifi.& l.hæ
reditas.ff.de reg.iur.& quæ no.Bal.in auth.ex teſta.C.de colla.
colu.vij.uerſi.x.capitulum,& Alex.conſi.mihi.xcvj. uolum. iiij.
10 † prout & fortius excludendus eſt quoniam Ioannes Caſale de
quo agitur,donauit eccleſiæ,a qua noſter Pātaleon cauſam hēt,
quæ donatio licet fuerit cauſa mortis tñ remanſit ualida & fir-
ma,& ſecuta morte dicti Ioannis habuit effectum toto ferè titu
11 lo de dona.cauſa mortis.ff.C.& inſtituta eodem in prin.† de do
natione iſta ſatis aperte conſtat per articulos ex parte noſtra da
tos,& confeſſatos ex aduerſo, ac per ſcripturam ſeu inſtrumen-
tū pĩtatum,ꝙ plenam facit fidem,cum in actis & officio deputa
to appareat facta,ꝙ ſufficit etiam ſine teſtib.& in l.hac ſacratiſ-
12 ſima,& melius in l.in dona.ubi Bar.& alij.C.de do.¶†Ad quæ
no.in l.illud.C.de ſac.ſanc.eccl.& in l.ſi quis pro redemptione.
C.de dona.& in l.ſunt & perſonę.ff.de religioſis & ſumpti.fune
rum,& per Ludouicum in authentica ſimiliter.C.ad legem Fal.
13 ¶†Nec donatio ipſa impugnari poteſt,ſi diceretur fuiſſe reuo
catam,eo quoniam Ioannes reconualuit.ut habetur in iuribus
communi.& uulg.Nam quod poſt donationem factam. recon-
ualuerit minimè apparet,vnde ſatis eſt dicere uti docuimus de
donatione facta,&morte poſtmodū ſecuta,per quæ fundata eſt
intentio iur.ſuperius allega. & aduerſario uolenti repetere rem
donatam ex capite reconualeſcentiæ incumbit onus probandi,
ut actio ſeu condictio poſsit ſibi competere,ut habetur in l.ſena
tus.§.ſed mortis cā,& ibi Imo ff.de do.cā mor.&per glo.in l.iij.
eo.ti.& faciunt no.in l.ſi aliena.§.Marcellus,eo.ti.& quæ haben
14 tur in l.non omnis.ff.ſi cert peta.†Qui enim donat cauſa mortis
donare uidetur ſub conditione negatiua concepta ſi non recon
ualuerit &c.l.j.uerſi.item eum ipſe.ff.de dona.ti.generali & do-
natario ſatis eſt probare mortem ſecutam,& negatiua ſi non re
conualuerit probata eſt ſi ex aduerſo contrarium non probatur
uulgata.l.actor cum ſimi.C.de proba.petenti ergo reuocationē
donationis eo quia non ualuit cum ſit fundamentum intentio-
nis ſuæ incumbit onus probandi uulgata.l.ei qui cum ſimili. ff.
de proba ad quod etiam no.in §.commodum inſtit. de interdi.
15 & quæ ponunt doct.in d.c.in præſentia.†Prout optimum ſimi-
le adductum per Mode.Papienſes,poſt alios doct.in d.c. in præ
ſentia.col.xxvj.circa ſi.uolētes ſatis eſſe ſubſtituto,probare gra
uatum pupillariter mortuum,licet non probetur quod infra pu
pillarem ætatem,& etiam ſatis eſt probare grauatum fuiſſe mor
tuum nam præſumitur ſine filijs mortuum, niſi ex aduerſo pro-
betur contrarium. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia a qua non fuit appellatum,tranſit in rem iudicatam.*
2 *Et pro ueritate habetur.*
3 *Et ius facit inter ipſas partes.*
4 *Et exequi debet.*
5 *Executioni rei iudi.quanto tempore præſcribitur.*
6 *Sententia lata contra aliam quæ tranſiuit in rem iudi nulla eſt, & nu.7.& 13.*
8 *Sententia reuocans aliam,in uno capite,in reliquis eam confirmat.*
9 *Murus quod ſit communis,ex quibus probetur.*
10 *Muri proprietas,per quæ ſigna probetur.*
11 *Teſtis deponens per iudicium ſuum,nihil probat.*
12 *Quibus teſtibus ſit ſtandum.*
13 *In muro alterius quis non poteſt aliquid facere.*
14 *In muro communi non licet facere ſcalam.*

CONSILIVM CXVI.

CERTVM eſt ꝙ Antonius principaliter intende
bat in loco uacuo, de quo præſens uertitur quæ-
ſtio facere & conſtituere ſcalam, per quam ad eius
cantinam ſibi daretur aditus, cumque dictum lo-
cum uacuum effudiſſet & demum inſtantiæ. d. Franciſco fuiſſet
prohibitus.pœna appoſita,tandem ſeruatis ſeruandis per Metro
politanum ordinarium diffinitiuè condemnatus extitit ad re-
plendum locum & reducendum ad priſtinam formam, conſe-
quenter & neceſſario condemnatus ne dictam ſcalam ibi face-
ret & licet aduerſus dictam ſententiam fuerit dictum de nullita
1 te † tamen nihil urgens fuit deductum, conſequenter remanſit
firma & ualida & cum ab ea non fuerit ex aduerſo appellatum
merito in rem tranſiuit iudicatam l. j. cum uulga.C.de appella-
2 tion.¶†Si tranſiuit in rem iudicatā pro ueritate habetur.l. inge
nuum. ff. de ſtatu hominum. l. res iudicata. ff. de regulis iuris.
3 † Et inter ipſas partes ius facit & conſtituit.c.cum inter de re iu
dicat.& quæ plene habentur in cap. quoniam contra de proba.
4 †Si pro ueritate habenda eſt ius inter litigantes in rem tranſiuit
iudicatam merito exequenda eſt.ut ff.& C.& extra.de re iudic.
5 & de executione rei iudicatæ per totum. † Cui executioni mini
me apparet præſcriptum, cum non ſint decurſi anni.xxx.ut ha-
betur per Bal.in rub.de præſcr.col.ul.& in l.creditor. C.de pac.
6 cum concor.† Dictæ rei iudicatæ non habet obſtare ſententia
lata per Reuerend. domin. Camillum ex quo aſſerta ſententia
nulla eſt lata enim apparet contra rem iudic. conſequenter nul
la.l.j.C.quando prouocare non eſt neceſſe.plene in d.c. cum in
ter.& habetur in c.ci qui uerſ.item ſi ſententia.ij.q. vj.& in cle.
ſi appellationem de app. Ad quæ no. & in fortioribus terminis
7 in l.ꝙ iuſsit.ff.de re iud.& in c.cum olim extra eo.ti.¶† Inquan
tum igitur ſententia.d.Camilli concedit aduerſario facultatem
in d.loco uacuo faciendi ſcalam expreſſe eſt ꝯ dictam rem iudi.
in qua prohibitus fuit aliquid facere,quinimmo & condemna
tus quod omnia reduceret ad priſtinum,conſequenter quod ibi
non conſtrueret ſcalam,quam conſtruere intendebat,&quia cō
8 tra rem iudicatam,conſequenter nulla.¶†Ad quod etiam ſen-
tentia lata per Reuerendum patrem dominum Nicolaum quæ
impugnat ſententiam latam per ordinarium reſpectu pœnæ tā-
tum in reliquis confirmat,uulg.c.nonne de præſumptionib.l.cū
9 prætor.in prin.ff.de iudicijs.¶†Quo uero ad aliud caput con-
tentum in aſſerta ſententia do. Camilli in qua aſſeritur murum
domus ipſius dominæ Franciſcæ eſſe communem, clare patet
ſententiam ipſam continere iniquitatem & iniuſtitiam. Com-
munio enim dicti muri non probatur eo quia fuerit communi
ter ædificatus per dictos litigantes, uel eorum anteceſſores uel
quod inter partes ipſas fuerit expreſſe actum, quod cōis eſſet,
uel quod ipſe Antonius uel anteceſſores immiſerint tigna, uel
aliquod onus in dicto muro uel quod ibi eſſent lapides aliquan
tulum extenſi per quę denotaret cōis iuxta ea quæ habentur in
l.cum duobus.§ item mella.& in l.iiij in prin.ff. pro ſocio, & in
l.ſi ædes communes.ff.communi diuiduudo cum alijs concor-
dantijs alleg. ius per Bartholomæum ucio. in tractatu de ſe-

30 innitu, in rubrica de muro. & pari. †Ea aduerſo pro parte dominæ Franciſca oſtenditur murum eſſe proprium ex quo ibi habet ſe neſtram reſpicientem dictum uacuum, & in totum perforantem dictum murum per quod denotatur proprietas ipſius, ut habetur in d tractatu de ſerui. in rub. de muro. & pari. & melius in rubrica de feneſtr. & cum in nulla parte appateat communia conſequenter reputatur proprius, ut plenè habetur in locis, ſu-
31 pra relatis, † & licet aliqui teſtes ex aduerſo producti, uideantur aſſerere eorum iudicio dictum murum eſſe communem, tamen minimè probant cum concludentem rationem non reddant. l. teſtium. C. de teſtibus. cap. tertio loco, de probationi. & quæ plenè in l. prima. ff. ſi cert. petat. & per Modern. in rubrica.
32 ff. de iure iurando. ¶ †Prout idem dicendum, quia teſtes dominæ Franciſcæ expreſſe aſſerunt murum eſſe proprium ipſius, & cum afferant concludentem rationem, & plures ſint numero ipſis magis eſt credendum, quàm teſtibus aduerſarij, ea nota. in l. iij. ff. de teſtibus. & in cap. cum tamen, & in ca. in noſtra, eodem
33 tit. †cum itaque murus ſit proprius dominæ Franciſcæ denotat iniquitatem dictæ ſententiæ in qua habetur eſſe communem, ſi ergo proprius, in ipſo non poteſt facere ſcalam, ut dictat ſententia do. Camilli, debet enim relinquere aliquod ſpacium ut dicit tex. in l. fi. ff. finium regundorum, cuius diſpoſitio procedit etiam in fundo Vrbano, ut tenet Bartholomæus in dicto tracta. de ſerui. in dicta rubr. de muro. & pari. colu. j & faciunt not. per eundem in dicto tracta. in rubri. de ſcalis col. ij. uerſic. ego autem teneo. ubi per multa iura & bonas rationes tenet etiam in muro communi non licere facere ſcalam prohibente altero, ut alias etiam dixi,

Pariſius Ro.

SVMMARIVM.

1 *Expectantes plures mutuo ſe impediunt, ne prouiſiones executorum expectatiuarum, ſortiantur effectum, ſine alio adminiculo, & alijs ſeq.*
2 *Expectantium, data paritate, recurrendum ad electionem ordinarij, & nu. 23.*
3 *Sntæ plurium delegatorum parium numero, ſe inuicem impediunt.*
4 *Expectatiuarum executores, uicem obtinent delegatorum.*
5 *Teſtamenta plura eiuſdem data, & diuerſa in ſubſtantia, ſe inuicem impediunt.*
6 *Idem in duabus ſententijs contrarijs, & ſimilibus.*
7 *Expectantes, iſti non ſe impediunt, ut cenſeantur nullum ius habere uel ut ſit locus acceptationi, & prouiſioni alterius expectātis habentis ius debilius, & ſeq.*
8 *Decretum appoſitum in literis expectantium, an obſtet poſſeſſori in proceſſu minus diligenti, ut non poſſit acceptari, & ſibi facere prouideri infra menſem.*
Et uidetur ꝙ non ſtantibus alijs in proceſſu diligentioribus.
9 *Decretum fortius, non impedit debiliores, niſi fortiore acceptante, & nu. 10. 12.*
10 *Acceptare facti eſt, & ſola mentis declaratio.*
11 *Declaratio mentis mea, non impedit declarationem mentis alterius.*
12 *Acceptatio fortioris, abſque alia prouiſione, excludit expectantes debiliores.*
13 *Nec debiliores poſſunt obtinere, ſi fortiores fuere negligentes, uel ipſorum gratia non habuerit effectum ex aliqua cauſa, & nu. 22.*
14 *Prouiſio beneficij, ab initio nulla, non poteſt reconualeſcere.*
15 *Quando plures uocantur ordine ſucceſſiuo, ſequentes non poſſunt prius admitti niſi præcedentes in totum excludantur.*
16 *Pater non poteſt accuſare, durante tempore conceſſo marito contra uxorem adulteram.*
17 *Quouſque procedit unus, alter non poteſt beneficium quærere.*
18 *Beneficium affectum pro uno, non poteſt per ordinarium conferri alteri.*
Via qua non capit duos minus capit tres.
19 *Prior, in gratia, non ualens capere, ſi ſubeſt cauſa ꝙ in futurum capere poſſit, excludit interim ſequentem in ordine.*
20 *Qui non admittitur ad partem, an & quando facit partem.*
21 *Qui habet decretum fortius poteſt excludi ab alio expectante ita ipſe excludit debiliores.*
22 *Habens fortius impedit debiliorem licet ille ex aliqua cauſa careat gratia.*
23 *Expectantium ſtante concurſu ordinarius eligit, non tamen propterea præiudicatur tertio.*
24 *Et quid ſi expectantes fortiores concurrerent, & debilior poſſideret.*
25 *In gratijs, ſi neutri, ſi nulli, in quibus eſt locus gratificationi, quis dicatur potior.*
26 *Gratia, ſi neutri, ut locum habeat, quid concurrere debeat.*
27 *Dictio ſeu, quorum concurſum requirat.*
28 *Acceptatio ſola expectantis, acquirit ius ad rem.*
29 *Expectantes non impediuntur acceptare ratione concurſus.*
Pluribus poteſt quæri ius ad rem ad idem beneficium.
30 *Idem eſt beneficium eſſe debitum, uel ad illud habere ius ad rem.*
31 *Canonicus receptus, habet ius ad rem.*
32 *Difficultas præſtationis non impedit, rem pluribus inſolidum deberi poſtquam ab initio, ſtipulatio ſuit utiliter contracta.*
33 *Impoſſibile, duos in ſolidum, idem beneficium conſequi.*
34 *In obligationibus alternatiuis, obligatio eſt in utraque re.*
35 *In pluribus reis debendi, et credendi, obligatio in quolibet in ſolidū conſiſtit.*
36 *Vbi concurrunt duo æqualis potentiæ, unum non perimit effectum alterius.*
37 *Ignorans habere facultatem eligendi unum ex pluribus, accipiendo unum non præiudicat iuri eligendi.*
38 *Vbi plura ita ſe habent, quod eorum alterum eſt eligendum, interim non poteſt fieri alia diſpoſitio. in præiudicium electionis.*
39 *Si neutri ius competiſſet, ordinarius poſſet conferre.*
40 *Vbi plures executores prouident pluribus expectantibus, concurrentibus inuicem, nulla erit inutilis, nam pendent ex futuro euentu a confirmatione ſuperioris.*
41 *Intellectus. c. duobus. in fi. de reſer. in ſexto.*
42 *Legatum uni quem titius elegerit, intelligitur datum a teſtatore nō ab eligente.*
43 *Confirmatio retrotrahitur ad tempus prouiſionis, perinde ac ſi nullus concurſus interueniſſet.*
44 *Gratificatio, quando locum habeat.*
45 *Gratificationi locus eſt, inter plures præſentatos ad idem beneficium.*
46 *Clauſula illa poſita in gratia, ſi neutri. uidelicet ſi per euentum litis &c. qualiter intelligatur.*

CONSILIVM CXVII.

1 SI QVAERIMVS †An iſti expectantes mutuo ſe impediant ad effectum ut prouiſiones executorum expectatiuarū non poſſint ſortiri effectum ſine alio adminiculo dicēdum puto, ꝙ ſic, ut eſt tex. in c. duob. in fi. de reſcri. lib. vj. ubi eſt expſſum ꝙ ſtante paritate expectantiū recurrēdum eſt ad electionē ordinarij, & ſic pa-
2 tet ꝙ ubi eſt paritas expectantiū, †nulla ex prouiſionib. executorū per ſe ſine alterius adminiculo effectū ſortit & ꝯñr ſe inuicē impediunt, cum ſemoto concurſu quælibet prouiſio ꝯſequeret effectum ex ſe ipſa ut probat in eo tex. j. & ij. rñſo, & in plurib. c. eiuſdem tituli, & de præbe. & de conceſ. præb. quaſi per totum.
3 Cōfirmatur quia ſi ſunt ſententiæ pluriū delegatorum parium numero ſe inuicem impediunt. l. duo iudices de re iud. l. ſi cui. ff.
4 de arbit. & in c. fi. de re iud. †Sic etiam debent ſe inuicem impedire prouiſiones executorū apoſtolicorum, ſtante in oibus paritate cum tales executores, uicem delegatorū obtineāt iuxta no. in cle. unica in gl. magna de off. deleg. & per Inn. & alios in c. fi.
5 de reſcr. †Confert his qm̄ etiam plura teſtamenta eiuſdem datæ & diuerſa in ſubſtantia regulariter ſe mutuo impediunt vt concludunt gl. & Bar. in l. j. §. non autem. ff. de bon. poſ. ſec. tab. & in l. fi. in fi. C. de edic. di. Adr. tol. Dy. & Bal. & Ang. in l. eum qui in
6 prin. ff. de acq. hær. †& idem dicitur in duabus ſententijs contrarijs ut nulla ſortiatur effectum ut uult Bal. in l. j. in antep. col. C. quando prouocare non eſt neceſſe, & idem in ſi. terminis dicit, Bal. in l. de reb. C. de do. ante nuptias, & gl. & Bal. in j. C. ꝯſtit. §. in quibus, & Bal. in l. falſus in xij. col. C. de furt. Poſſet etiam induci. l. duo ſunt titij. ff. de teſtamentaria tutela, cum ſuis con-
7 cor. †Si uero quærimus an dicti expectantes ſe impediant ad effectum ut cenſeantur nullum ius habere uel ut ſit locus acceptationi & prouiſioni alterius expectantis habentis ius debilius &
8 dicendum puto, ꝙ non, ut deducam in ſeq. †An autem decretū appoſitum in eorum literis obſtat poſſeſſori in proceſſu minus diligenti, quo minus acceptare & ſibi prouideri facere potuerit. J. menſem eis datum dr̄ ꝙ Ioannes minus diligens nō potuit acceptare, nec ſibi facere prouideri, ſtantib. alijs expectan-

tibus

tibus diligentioribus in proceſſu. Nam omnes iſti tres expectan
tes ut ex facto apparet acceptauerunt beneficium de quo agitur
infra primum mẽſem a die uacationis, vnde aut tenemus quod
decretum appoſitum in gratia fortiori, etiam ſine alia accepta-
tione. ĩ. primum menſem impediat expectantes debiliores acce
ptare & ſibi facere prouideri ut voluit Io. An. in addi. Spe. de cõ
ceſsione præbendæ, in rub. col. ij. Old. alle. cxxxvj. Quod ex pro
ductis & alleg. cxxxvij. deciſione Rot. in antiquis. lv. ꝙ ubi duo
ſunt & deciſione. cclxxxj. Cum ad collationem, & tunc indubi
tatum uidetur ꝙ ſtantibus fortioribus decretis acceptatio Ioan
9 nis infra dictum primum menſem fuit nulla. † Nec obſtat cõcur
ſus habentium gratias fortiores, ex quo ſecundum dictam opi-
nionem ad impediendum debiliores expectãtes habent eundẽ
menſem ad acceptandum & quod decretũ fortius non impediat
debiliores expectantes acceptare niſi fortiori acceptante uoluit
Calde. in ſua diſputatione quæ incipit duo clerici, & latè Card.
referens multos idem tenere in clem. unica. §. ſecus, in vj. q. de
conceſſ. præben. & hic etiam neceſſe eſt concludere ut arbitror,
dictum Ioan. minus diligentem excludi, cum in caſu noſtro Pe-
trus, & Gerardus, habẽtes gratias fortiores acceptauerint, & ſic
quamcunque opinionem teneamus, dictus Io. remanet excluſus
10 † Nec dici poteſt prędictos fortiores non potuiſſe acceptare, ꝓ
pter concurſum, quia acceptatio eſt nudi facti cum nil aliud ſit
quam mentis declaratio, ſecundum Cardinalem in d. q. vj. & idẽ
11 dicit Dec. in no. cxciiij. & cccxvij. & ccccxxxvj. colu. ij. † & certũ
eſt quod declaratio mentis per unum facta non poteſt impedi-
re alium mentem ſuam declarare, cum ea quæ in facto conſi-
ſtunt non tantum per ſimplicem uoluntatem hominis, ſed etiã
per legem ſcriptam impediri nõ poſsint. l. j. §. ſi uir. ff. de acq. poſ
ſe. l. in bello. §. factæ. de capti. & in reg. uerum eſt. ff. de reg. iuris.
Cum ergo dicti expectantes fortiores, non obſtante concurſu
potuerint acceptare, & acceptando fortior gr̃a impediat debilio
rem ergo dictus Ioannes minus diligens fuit impeditus accepta
re & ſibi facere prouideri. Nec etiam dici, poteſt ꝙ acceptatio &
prouiſio Ioannis reconualeſcant, ex quo prouiſiones habentiũ
12 gratias fortiores, impediuntur per concurſum. † Sola enim acce-
ptatio, expectantis fortioris &c. abſque aliqua prouiſione exclu
dit expectantem debiliorem ut declarat Dominicus poſt Ioan.
An. in c. j. §. fi. de conceſ. præb. lib. vj. & ita uidi pronunciari, &
idem in effectu vult Dominicus poſt alios, in c. ſi clericus ſuper
glo. in uer. debita, & in c. quoddam. col. ij. de præb. eod. libr. Di-
cens quod ubi prouiſio expectantis debelioris fuit impedita
13 per gratiam fortiorem, † licet propterea negligentiam expectan
tis fortioris uel uoluntatem, gratia fortior non habebit effectũ,
non tamen propterea reconualeſcet prouiſio quæ fuerat facta
14 expectanti debiliori ſecundum eum. † Nec enim poteſt recon-
ualeſcere prouiſio beneficij, quę ab initio fuerit nulla. c. auditis
15 de electionibus. c. pulaſtis de clericis excom. miniſ. † Vlterius cõ
firmaĩ iſta quia vbi plures uocanĩ ad aliquod ordine ſucceſsiuo,
& contingit aliquem ſeu aliquos ex præcedentib. non dico in to
tum excludi ſed impediri in euentum alicuius temporis, uel con
ditionis ſequẽtes in ordine nõ pñt aliquo mõ admitti niſi prius
præcedentes in totũ excludanĩ, ita eſt text. in l. j. §. ſi filius. ff. de
ſuis & leg. hær. ubi filius captus ab hoſtibus licet ipſe ſuccedere
nõ poſsit tñ impedit ſuccedere nepoẽ exiſtẽtẽ i ciuitate quouſq;
certum ſit filiũ ſuccedere nõ poſſe, ſic ergo in oppoſito, ex quo
expectãtes fortiores ꝑꝑ cõcurſum non ſunt in totũ excluſi ſed
expectanĩ futurũ euentũ uidelicet quis eorũ ab ordinario eligaĩ
iuxta c. duobus ergò non pñt interim præueniri ab alio expectã
te poſterioris gradus. Immo caſus illius. l. eſt fortior cum poterat
eſſe ꝙ filius nunquam reuerteretur ab hoſtibus, & ſic nunquã hę
res, ſed in caſu noſtro omnino ordinarius erat coactus eligere
alterum ex illis ut hr̃ in d. c. duobus. ergo &c. & eodẽ modo poſ
ſet induci. l. ſi maritus. la ij. in princ. ff. ad legem Iul. de adul. ubi
16 dicitur † ꝙ ſi maritus eſt impeditus accuſare uxorem de adulte
rio, licet pater qui habet æquale ius cum marito non ſit impedi
tus, tñ quandiu durat impedimentum mariti etiam pr̃ accuſa-
re non põt, vnde ſi impedimentum tãgens unum ex uocatis im
pedit admitti, alterum habentem ius æquale, fortius ergo in ca
ſu noſtro dẽt impedire minus diligentem & ſic poſteriorem in
17 ordine. † Ex alio etiam confirmatur iſta quia intellectualiter lo
quendo uia ad quærendum bñficium eccleſiaſticum in dimidio,
eſt ita arcta ꝙ q̃diu ꝓcedit unus, eſt impoſsibile ꝙ alius poſsit
q̃rere ſibi aliud beneficium, niſi remoueaĩ in totum ille qui ꝓce
dit, iſtud probaĩ, ex [illegible] non ualet prouiſio papæ de beneficio
uacante niſi deroget expectantibus. ut concludunt omnes in c.
ſi poſtquam de præb. lib. vj. & deciſi. in no. ccxlvj. Licet de more
18 & deciſio. in antiq. clxxiiij. & Calde. de præben. conſi. iij. † Item
probatur ex eo ꝙ iura dicunt beneficium pro uno affectum nõ
poſſe per ordinarium conferri alteri. c. ſi clericus, & c. poſtq̃ de
præben. lib. vj. & plenè. in c. ſi ſoli. de conceſſ. præben. eod. lib. &
ideo cum certum ſit illos duos expectantes fortiores non eſſe re
motos a ſpe acquiſitionis, ſed adhuc eſſe ĩ uia quærẽdi beneficiũ
non poſſunt ire duo ſimul effectualiter, ut patet ex eo ꝙ per cõ
curſum ſe impediunt, ergo illis duobus impeditis in uia exiſten
tibus non poterit tertius tranſire quia uia quæ non capit duos
fortius non capiet tres. l. qui indignus. ff. de ſenato. & ſi dicas ꝙ
iſte tertius ibit per aliam uiam, reſpondetur, cur ergo pari ratio
ne illi duo expectantes priores non currunt per diuerſas uias?
19 ¶ † Vlterius perſuadetur dicta concluſio ex theori. Bar. in l. j. §.
filium. ff. de bono. poſſeſſ. contra tab. per illum tex. & §. ſi ex tri-
bus in eadem. l. concludeñ. ꝙ licet prior in gradu non poſsit ca-
pere, ſi tamen ſubeſt de iure cauſa aliqua. ꝙ in futurum capere
poſsit excludit interim ſequentem in ordine, ita etiam in caſu
noſtro, licet illi duo expectantes interim capere non poſsint, ta-
men ex quo de iure communi alter eorum eſt eligendus ab or-
dinario, & ſic eſt ſpes acquiſitionis de iure communi, minus dili
gentes interim admitti non poſſunt. Preterea Bar. & alij in l. pla
nè. §. ſi conuictum. & in l. huiuſmodi. §. ſi Titio de lega. j. & in l.
20 unica. §. in primo. C. de caduc. tol. communiter concludunt † ꝙ
qui nullo iure admittitur ad partem, non facit partem, ſed quĩ
aliquo iure poteſt admitti ad partem, cum ergo quilibet ex ex-
pectañ. concurrentibus poſsit acquirere beneficium de quo agi
tur uigore dicti. c. duob. & ſi quilibet eorum poſsit admitti ali-
21 quo iure, ergo quilibet eorũ excludit poſteriores in ordine. † Vl
terius cõfirmantur iſta, nam cum decretum expectantis fortio
ris impediat expectantes debiliores etiam ubi ipſe expectãs for
tior ab alio expectante excludiĩ, ut eſt caſus in c. auctoritate de
conceſſ. præb. li. vj. ubi decretum appoſitum in literis tertij expe
ctantis excludit primum quantumcunq; ipſe tertius excludatur
a ſecundo, fortius ergo decretum expectantium habentiũ gra-
tias fortiores dẽt impedire expectantem debiliorem vbi ipſi for
tiores non excludunĩ, ſed concurrunt, cum magis obſtet cõcur-
rens quam excluſus, ut de ſe patet & probaĩ in l. qui ſoluendo la
j. ff. de hær. inſt. & in l. duo ſunt titij. de teſt. tut. põt autem indu-
22 ci ad hoc tex. in c. pe. de præb. li. vj. † Vbi decretum expectantis
fortioris impedit debiliorem quandocunq; gratia fortioris pro
pter ſuperueniens impedimentum, nullo mõ poſſet ſortiri effe-
ctum, multo magis ergo in caſu noſtro, impedietur debilior ex
pectans, cum fortiores expectantes non ſint in totum impediti.
23 † Præterea hoc vr̃ deciſum per gl. communiter approbatam in
d. c. duob. in uerbo teneantur dum uult quod ſtante ↄcurſu ex-
pectantium, ordinarius in tm̃ teneĩ alterum eorũ eligere ꝙ non
põt præiudicare tertio, unde patet quod decretum expectantiũ
in ſimul concurrentium eſt efficax in præiudicium aliorum, qua
enim ratione afficit manus ordinarij collatoris eadem afficiet
executores expectantium debiliorum & probatur. in cle. unica
24 primo rñſo de conceſ. præben. ¶ † Inſuper ſi expectantes fortio-
res concurrerent ſolum adinuicem, uel tractaremus de ſenten-
tia abſolutoria & debilior poſsidet forte tunc ferenda ſententia
pro debiliori expectante iuxta no. in c. viij. de eo qui mit. in poſ.
ſed ex quo quærimus de ualiditate prouiſionis & ſic ad effectũ
ſuiæ adiudicatoriæ nõ uideo quomodo defendi poſsit expectãs
debilior cum expectantes fortiores etiam cum ipſo concurrunt
& pugnant aduerſus ipſum ut ex facto apparet, unde ſi expectan
tes fortiores impediunt ſe ipſos, fortius etiam debent impedire
expectantem debiliorẽ, quis ſi quod plus eſt impediĩ fortius er-
go id qđ minus, aut. multo magis. C. de ſac. ſan. & in regulis nõ
25 dẽt cui quod plus eſt licet. ¶ † Quis autem ipſorum triũ ſit po-
tior, in gratijs ſeu neutri ſiue nulli, ſuper aſſecurione de qua agiĩ
& gratificatione de quibus in actis ddm puto, canonizandum eſ
ſe gratiam gratificationis Petri, nam gratia ſi neutri Ioannis ca-
nonizari non põt, ex quo cum illa in eadẽ ↄcurrit alia gr̃a ſi neu
tri, Petri, & certum eſt quod ubi ↄcurrunt duæ prouiſiones ſunt
inualidæ niſi ſuperior aliter declaret. Nec hoc caſu poſſeſſor prę
fertur ut ↄcludunt Io. An & alij in c. ſi a ſede de præbendis, li. vj.
26 ¶ † Præterea ut arbitror in terminis noſtris non põt habere lo-
cum gr̃a ſi neutri. Ad hoc enim ut gratia ſi neutri, locum habeat
eſt neceſſe nullum ex colligantibus habere ius neque in re ne-
que ad rem, nam diciĩ in huiuſmodi gratijs, ſi reperieris neutri

dictorum collitigãtium in dicto beneficio ſeu ad illud ius com
27 petere &c. ¶ † Et ſic ad hoc ut ſit locus huiuſmodi gratię, eſt ne
ceſſe ambos caſus uerificari, cum dictio ſeu, utrunque caſum in-
28 cludat. l. ſi quis ita legauerit ff. de aur. & arg. leg. ¶ † Sed certum
eſt ꝙ per acceptationem expectant. et ſolum quæritur ius ad rẽ
ut uult gl. fi. in c. fin. de conceſsione præben. lib. vj. & eſt deciſ. in
no. cxciiij. Quod acceptatio facta. itaq; cum beneficium de quo
agitur fuerit acceptatum tam per Petrum quam Gerardum in-
uicẽ concurrentes, & ſic cuilibet eorum fuerit quæſitum ius ad
rem ergo non poteſt eſſe locus gratiæ, ſi neutri. Nec dici poteſt,
ꝙ ratione concurſus, dicti expectantes fuerint impediti accepta
29 re ut deduxi in proximo dubio. ¶ † Nec etiam ut arbitror de-
bet uideri mirum ꝙ pluribus quæratur ius ad rem, circa idem
beneficium. Nam qua ratione eadem res poteſt deberi pluribus
& eidem pluries deberi. l. iij. §. ſi ex pluribus. ff. de acq. poſſ. l. quo
ties de rei uen. l. ſiue autem. §. ſi duobus. ff. de publica. l. penult.
§. Lucius de dona. ut in regu. nam vt ex pluribus eadem ratione
etiam circa idem beneficium debent habere plures, ius ad rem,
30 cum habere ius ad rem, & beneficium eſſe debitum. † idem ſit
in effectu ut concludit glo. in clem. auditor de reſcr. in uer. debi
tum, & Ioan. de Imo. in c. dilectus filius col. aj. de præb. & in c. li
31 teris de reſcr. ¶ † Iſtud etiam coadiuuatur ratione. Nam certum
eſt ꝙ per receptionem in canonicum quæritur ius ad rem ut eſt
expreſſum in d. c. penul. de præbend. lib. vj. & probatur. in d. c. ſi
clericus, & c. ſi poſtquam. eodem titu. & declarat Ant. de Butri,
in c. ueniens. colum. ulti. de renunciationibus unde ſi ponamus
plures receptos in canonicos concurrere in data, & in fulmina-
tione proceſſus, neceſſario erit cuilibet eorum quæſitum eſſe ius
32 ad rem in eodem beneficio. ¶ † Confert his quod difficultas p̃-
ſtationis, non impedit rem pluribus deberi inſolidum poſtquã
ſtipulatio fuit ab initio utiliter contracta ut dicit tex. in l. j. §. ex
his ergo. ff. de uer. ob. ita ergo & in propoſito ex quo gratiæ cõ
ceſſę expectantibus ꝯcurrẽtib. ab initio, ſunt ualidæ, non dẽt im
33 pediti acquiſitio iuris ad rem † licet ſit impoſsibile ambos idem
beneficium conſequi. c. dilecto de præben. l. ſi ut certo. §. ſi duo-
34 bus. ff. commo. ¶ † Accedit his ꝙ in obligationibus alternatiuis
obligatio eſt in utraque re, licet altera tantum ſit ſoluenda. l. ſi
duo rei. in fine. ff. de uerb. oblig. & no. in l. qui decem. §. ſticbum
35 de ſolu. † & in pluribus rei credendi & debendi obligatio conſi
ſtat in quolibet inſolidum quantumcunque ſufficiat uni ſolui,
& ſolutio facta ab uno inſti. de duobus reis, in prin. & ff. eodem.
l. ij. ſic ergo quantumcunque iſtud beneficium ſit dandum alte-
ri ex concurrentibus, non tamen inconuenit quod uterque in-
terim habeat ius ad rem inſolidum, & conſequenter non eſſe lo
36 cum gratiæ ſi neutri. ¶ † Vlterius confirmatur iſtud, quia ubi cõ
currunt duo æqualis potentiæ impoſsibile eſt quod unum peri-
mat effectum alterius ut dicit tex. in l. ſi reus. ff. de duob. reis. in
l. gñaliter, & in l. hæres. §. j. ff. de fideiuſ. & in l. non eſt nouum de
act. emp. cum ergo acceptationes expectantium concurrentiũ
ſint æqualis potentiæ. ergo una non poteſt impedire effectũ al-
terius, & conſequenter ex qualibet quæritur ius ad rem & ideo
ſtantibus huiuſmodi acceptationibus non poteſt eſſe locus gra
37 tiæ ſi neutri. † Ex alio etiam cõfirmatur iſta. Nam ſicut ignorãs
ſe habere facultatem eligendi alterum ex pluribus, accipiendi
unum non præiudicat iuri eligendi. Quod ſibi cõpetebat ut di-
cit textus in l. manifeſtiſsimi. §. ſinautem. C. de fur. & in §. ſinau-
tem. inſtituta de obligationibus quę ex delictis. ſic & in propoſi
to Papa prouidendo uni ex duob. ignorans quod inter eos cade
bat electio, non debet pręiudicare nec tollere illud ius eligendi.
38 ¶ † Præterea vbi plura ita ſe habent quod alterum eorum eligen
dum eſt non poteſt interim fieri alia diſpoſitio circa illa in præ-
iudicium electionis, vt ex tex. in l. ſi cum optio. ff. de optione le-
gati, & in d. c. j. circa finem de conceſsione pręben. ex quo igitur
Papa poſt gratiam, ſi neutri, ſcienter gratificauit & elegit Pe-
trum, ergo præcedentes gratiæ, ſi neutri in præiudicium iuris eli
39 gendi factæ a Papa ignorante ſunt nullæ. ¶ † Præterea ſi dicere
mus neutri competijſſe ius in dicto beneficio ſequeretur ꝙ ordi
narius potuiſſet illud alteri conferre quod tñ eſt falſum, ut ha-
betur in d. c. duob. ergo dicere non poſſumus neutri ius compe
40 tijſſe & conſequenter non eſt locus gratiæ, ſi neutri. ¶ † Vltra
prædicta puto poſſe ſuſtentari ꝙ vbi plures executores proui-
derint pluribus expectantibus inuicem concurrentib. nulla illa
rum prouiſionum ſit inutilis, ſed pendeant ex futuro euentu, ui-
delicet a confirmatione Papæ uel ordinarij, cui Papa in d. c. duo
bus dedit poteſtatem confirmandi, & ita uidetur expreſſe proba
ri in c. fi. de re iudi. ubi eſt expreſſum ꝙ ſi duo delegati profe-
ſſi in eadem cauſa diuerſas ſententias ambæ ſunt in pendenti do-
nec ſuperior alteram confirmet, & ibi, & in l. duo iudi. eo. ff. de
re iud. doc. aſſignant rationem, quare magis illud procedat in di
uerſis ſententijs delegatorum quàm in ſententijs ordinariorum
unde puto idem dicẽdum in diuerſis prouiſionibus executorum
expectatiuarum cum eadem ſit ratio, & iſtum puto eſſe intelle
41 ctum dicti capituli duobus, in fi. ¶ † Nam non poſſumus dicere
ꝙ in caſu illius capituli facta electione per ordinarium expectãs
dicetur beneficium ab ordinario aſſecutus, cum ordinarius in il
lis terminis careat omni poteſtate prouidendi ſtante decreto, &
appoſitione manus Papæ cap. vt noſtrum de appellationibus, &
42 in cap. ſi ſoli de conceſ. præben lib. vj. ¶ † Confirmatur quia ſi-
cut legatum factum uni ex pluribus quem Titius elegerit, non
cenſetur datum ab eligente ſed a teſtatore. l. unum ex familia. §.
j. ff. de leg. ij. ita in caſu d. c. duob. beneficium debet cenſeri col-
latum a Papa mediante executore gratiæ ex quo ordinarius e-
rat coactus alterum ex illis eligere, & ſi aliter diceremus ubi or-
dinarius elegiſſet unum, non deberet uacuari reſpectu alterius.
Nam ſi ordinarius contuliſſet, non deberet uideri eccleſia gra-
uata quod tamen eſt contra illum tex. Poteſt etiam ad hęc indu
ci text. in c. cum aliquibus de reſcri. eod. lib. Vnde ſi præſuppo-
nimus executorum actus in dictis terminis non eſſe nullos ſed
expectare confirmationem ſuperioris, ſine dubio uidetur tenen
dum, non eſſe locum gratiæ, ſi neutri, quia confirmatio retrotra
hitur ad tempus prouiſionis perinde ac ſi nullus concurſus in-
teruenisſet, vt probatur in dicto. ca. fin. de re iud. ibi, pendet &c.
43 ¶ † Iunctis quæ habentur, in l. ſi is qui pro emptore de uſucap.
in §. ſi ab hoſtibus, inſtituta quibus modis ius patr. pot. poteſt
ſolui. in l. qui potior. & in l. qui balneum. ff. qui potio. in pign.
44 ab. & in l. ſi. C. de ſen. paſ. ¶ † Vltimo ꝙ in caſu noſtro non
ſit locus gratiæ, ſi neutri, ſed gratiæ gratificationis uidetur de-
terminate glo. in d. c. duobus in verbo concurrant dum dicit in
45 illis terminis locum eſſe gratificationi. ¶ † Coadiuuantur etiã
hæc quia vbi inter plures præſentatos ad idem beneficium eſt
paritas locus eſt gratificationi, vt dicit Anto. de Butr. in c. quo-
niam, in v. col. & glo. in uerbo, & potior in c. cum autem de iure
patronatus, & Ioan. de Imo. in clem. ſi. in §. pen. col. eo. tit. Idem
in ſimilibus terminis dicit glo. in l. ſi quis in graui. §. ij. In uerſic.
contraxiſſe. ff. ad ſillan. & Bar. in l. ij. §. ſi. de cuſtodia, & exhibi.
46 reorum. ¶ † Iſtud etiam uidetur clare determinari per bullam
Petri, dum dicit ſi per euentum litis huiuſmodi tibi conſtiterit
nulli &c. in dicta &c. ſeu ad illam ius competere, ſeu eſſe adeo
pares, ut ſe inuicem impediant, & ſit locus gratificationi, ex quo
cũ Papa iſtos duos caſus reputat diuerſos, ergo in gratia, ſi neu
tri, non comprehenditur gratificatio, alias huiuſmodi adiectio
gratificationis in dicta bulla ſuperflueret ʒ capitulum ſi papa
cum vulgaribus. ¶ Puto igitur concludendum canonizandam
eſſe gratiam gratificationis Petri contra quam nihil obſtat.
Laus Deo. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Noua prouiſio, obtenta durante tempore dato expectantibus ad publicandum, an ualeat, uel ne, & per totum, & 3. & 5.*
2 *Noua prouiſio unde dicatur, Papa poteſt titulos multiplicare.*
4 *An quæratur ius plenum reſolutiuum, & quid ſtante regula, & numero. 14.*
5 *An quæratur tale ius, quod perditur per non publicationem, & numero. 16.*
6 *Et quid ſi minus prærogatiuatus acceptat, & obtinet prouideri, & pendente termino ad publicandum, tertius obtinet ſibi de nouo p̃uideri, an ualeat noua prouiſio.*
7 *Et tale ius quæſitum ſit reſolubile.*
Papa apponendo manus, & nulliter, reſeruat beneficium.
8 *Aliqui uolunt talem nouam prouiſionem eſſe nullam.*
9 *Beneficium commendatum non uacat durante commenda.*
Et iſta prouiſio, an ſit in ſuſpenſo.
10 *Ex acceptatione & prouiſione, an quæratur ius uel ne.*
11 *Papalis non tollitur per ſubſequutam prouiſionem.*
12 *Prouiſiones apoſtolicæ, an laborent uitio ſurreptionis.*
13 *Et quid ſi omnes fecerint diligentiam.*
14 *Electus, & confirmatus moriens ante conſecrationem, facit uacare eccleſiam, & nu. 15.*
16 *Acceptatio, & prouiſio, expectat publicationem.*

17. *Si acceptans prouiſus, moritur pendente termino ad publicandum, ſumus extra regulam.*
18 *Gratia expectatiua an trahatur ad reſeruata.*
19 *Regula quo caſu prouidet ultra ius commune.*
20 *Et an expectantibus quæratur ius abſconditum, & paleatum.*
21 *Quæ faciant pro apoſtolico, & quæ contra.*
22 *Si minus prærogatiuatus acceptauit, & fuit prouiſus, & alius impetrauit a papa.*
23 *Decretum, in cauſa reſeruationis, an & quando liget.*
24 *Minus prærogatiuatus acceptat, ſecundo idem facit magis prærogatiuatus, pendente termino ad publicandum, tertius obtinet nouam prouiſionem.*
25 *Et quid ſi ante nouam prouiſionem fuiſſet unus alius apoſtolicus, & num. 26.*
27 *Declaratio dictæ regulæ, & uerborum ipſius.*
28 *Quid ſi minus prærogatiuatus acceptauit, & fuit prouiſus, & moritur.*
29 *Et quid ſi minor acceptauit, poſt acceptationem maioris.*
30 *Minus prærogatiuatus acceptat, & eſt prouiſus, magis prærogatiuatus ſecundo loco idem facit, ab illo primo impetratur noua prouiſio, ambo defecerunt in deligentijs, quid iuris.*
31 *Decretum fortius, ualde conſideratur.*
32 *Fictio in caſu ficto tantum operatur quantum ueritas in caſu uero.*
33 *Seruitutis impedimentum per fictionem tollitur.*
34 *Regula uult non uacare ex perſonis illorum propter diligentias non factas.*
35 *Noua prouiſio ad quid uenit.*
36 *Cogitatio in genere conſideratur.*
37 *Ordinarius poſt menſes elapſos an poſſit prouidere.*

CONSILIVM CXVIII.

1 CIRCA materiam, an† Noua prouiſio obtenta durante tempore dato ad publicandum expectantibus ualeat, necne, uide conſi. Ludoui. in ordine. cccxxxij. Quoad primum, in ſecundo articulo pro
cuius dictis facit, quia impetrans in noua ſua prouiſione dicit
dubitans acceptationem & prouiſionem uiribus non ſubſiſtere
2 † & propterea impetrat de nouo prouideri, iſtud dubitare depē
det ex mente ipſius impetrantis, & ſiue dubitatio ſit bona, ſiue
non Papa uult de nouo dare, & propterea cancellaria appellat
nouam prouiſionem, & poteſt Papa titulos multiplicare, quia iſte non poterit ſe iuuare niſi ex utroque uero, quia ſi deteget ue
ram cauſam dubitationis, & ſubſiſtentem propter quam acceptatio non fuit bona, nitetur ex noua prouiſione, ſi non deteget
poterit initi ex acceptatione ſi erit facta diligētia, vñ poterit ex
eo titulo quo uoluerit inniti. Nec eſt hoc abſonum, quod ſi quis
habeat unum titulum bonum, poſſit etiam obtinere alium titu
lum de nouo, & ex eodem inniti nolēre ſuperiore, hoc uidemus
3 quotidie, & illam canonizamus, quæ nobis uidetur melior. † Et
idem quod Ludouicus uidetur uelle Oldradus conſ. cccvj. Quā
uis, & in Rota fuit ita iudicatum, licet aliqui noluerint eſſe quæ
4 ſitum plenum ius reſolutiuum. ¶ † Quod dixi uerum de mero iu
re communi ſecundum poſita in c. ſi tibi abſenti de præb. in ſex
to, & in cap. fin. de conceſſ. præben. eodem lib. per Dominicum
in c. fina. cum ſimilibus, ſed ſecus ſtante regula, ut hic in propoſito, quod etiam oſtendunt illa uerba regulæ, dum dicunt, quod
per non factam diligentiam in publicando ex ipſius perſona nō
cenſetur uacare, licet aliqui reſtrinxerint ſolum illa uerba reſpe
ctu aliorum acceptantium de quibus apparet factam diligentiam. Et id quod ſenſit Ludouicus uidetur idem firmare conſil.
5 cccxxix. in fine ſeconda colum. ¶ † Quidam tamen uoluerunt,
ꝙ eſſet ius plenè quæſitum quod perditur per non publicationem, ſicut in illo, qui habet beneficium quod perditur per eius
delictum uel alias facto ſuo, & ideo quia aduerſarius acceptauerat ante nouam prouiſionem licet poſt noſtram acceptationem
quia nos non publicaueramus, & ipſe ſic habuit ſententiam pro
ſe, quia dicebat quod noſtra noua prouiſio non poterat tollere
ius ſibi quæſitum per acceptationem & prouiſionem. Nec obſtat præcedens acceptatio noſtra quia ius noſtrum fuerat deperditum per non publicationem & ius ſuum fuit ualidum ſem
6 per. ¶ † Verum poſtea in alia cauſa, in tali caſu minus prærogatiuatus acceptat, & facit ſibi prouideri, & pendente termino ad
publicandum, tertius obtinuit ſibi de nouo prouideri, quia fuerat prouiſum per ordinarium eidem magis prærogatiuatus po-
ſtea acceptauit & fuit prouiſus & fecit diligentias, fuit iudicatū
pro noua prouiſione, quia fuit dictum quod propter maius decretum iſtius non potuit. B. acceptare, & facere ſibi prouidere
propter conſi. Oldrad. xxxvj. qui loquitur ubi non eſt regula, &
Card. in d. clem. §. ſecus de conceſſ. præben. & in conſi. Paduano
& ſic dantur uarietates, nunc unum, nunc aliud, ſicut in caſu præ
cedenti, uoluit Rota, ꝙ noua prouiſio non ſuffragaretur. D. qui
etiam ibi erat magis prærogatiuatus propter acceptationem &
prouiſionem alterius expectantis medio poſtea factum cui dicebat ius quæſitum, quia nō ſimiliter, in caſu ſequenti acceptatio
& prouiſio. B. non impediunt de nouo prouideri illi tertio, nec
iſta contrarietas poteſt ex aliquo ſolui, nec uariatur caſus licet
in primo idem. D. qui acceptauerat primo, & primo prouiſus
non feciſſet diligentias quia non agitur de iure ſuo ex gratia ex
pec. ſi ex noua prouiſione quam impetrauerat ipſe ante factas
diligentias. per aduerſarium, & tamen ſibi non opitulatur, & in
propoſito licet per. B. fuerint factæ diligentiæ ſibi non ſuffragantur propter nouam prouiſionem tertij, & D. fuit excluſus quia
acceptauit poſt illam nouam prouiſionem licet diligentias fe-
7 ciſſet, ut per Brixienſ. in uerſiculo, expectans. ¶ † Vna tantum ratio cui difficile eſt reſponderi, facit quod minus prærogatiuatus habeat ius ſi tenemus quod quæratur ius, ſed reſolubile, quia ſi poſtquam acceptationem & prouiſionem Papa pro
uidit, per appoſitionem manus Papæ antequam prærogatiuatus
acceptet impeditur poſtea acceptare propter clauſulas in prouiſione apponi conſuetas ex quo etiam nulliter apponendo ma
nus remanet reſeruatum. c. inter dilectos. de exceſſione prælatorum, & ſic decretum potentius magis prærogatiuati non poteſt
impedire minus prærogatiuatum ulterius, & ſic ius remanebit
minus prærogatiuato, ex quo ſecundum prædicta ius fuerat ſibi quæſitum reſolubiliter, & reſolutio fieri non potuit poſt appoſitionem manus Papæ prærogatiuato ergo eſt neceſſe hodie
dicere, ꝙ propter regulam, nullū ius quæritur minus prærogatiuato, ex ſola acceptatione & prouiſione ſaltim plenum. ¶ Nec
obſtat ſi dicatur, quod per prouiſionem Papæ non tollitur acceptatio, cum prouiſione præcedenti, quia illud eſt propter clauſulas in prouiſione, quæ licet tollant acceptatiōem, per quam nul
lum ius eſt requiſitum, non tollunt prouiſionem, per quam quæritur plenum ius de iure communi circunſcripta ragula, quia ꝑ
8 regulam, hodie non plenū. ¶ † Et ſi dicatur quare etiam hodie
& quotidie iudicatur, quod ſi poſt acceptationem & prouiſioné
Papa prouidet, prouiſio, eſt nulla. Quia dico quod prouiſio papæ erit nulla, ſi expectans fecit poſtea omnes alias diligentias,
alias erit ualida, q̃ a ſcīt regulam ex perſona expectantis, nec ex
ſua acceptatione & prouiſione, nō eſt inducta vacatio, ergo nul
lum habuit plenius ius, licet in contrarium faciat quod diximus
in commenda. quia durante beneficium uō uacat gl. in c. nemo.
9 de election. lib. vj ¶ † Sed ea ceſſante uacat primo modo, nec dicamus propterea ualiditatem prouiſionis apoſtolicæ medio tēpore factæ eſſe in ſuſpenſo, & pendere ex futuro euentu, quia ua
liditatis effectus eſt cauſatus incontinenti, uel inualiditatis &
detegitur a principio fuiſſe uel non fuiſſe ualidum, & dato ſi diceretur quod fuerit in ſuſpenſo, non propterea eſſet ita graue, ſi
cut in ſimili uidemus in decili. Biſg. vlt. de præb. licet contrariū
faciat, nam eſt contra naturam prouiſionis, ut per glo. in c. ij. de
electionib. lib. vj. & in c. ſi tibi abſenti, & ex ratione &c. & quia
non expectato tempore. c. commiſſa de electionibus, lib. ſexto.
10 ¶ † Et ſi dicatur quod ex acceptatione & prouiſione hodie non
quæratur plenum ius, ergo ſemper prouiſio Papæ ſuperueniens
ante factas alias diligentias deberet ualere, & impedire expectā
tem, & ipſum præoccupare, ut poſtmodum aliæ diligentiæ factæ
non proſiut ſicut dr̃ de iure communi de prouiſione Papæ quæ
tollit acceptationem per quam non quærit̃ ius plenum, ſed non
prouiſioné, ſic hodie tollat acceptationem & prouiſioné perquā
11 ſtante regula non quærit̃ ius plenum. ¶ † Et ſicut de iure communi ſi ſubſequat̃ prouiſio non tollit papalem, ſic nec hodie deberet per regulam, ſubſecuta publicatione, & alijs diligentijs, nā
poteſt rñderi, quod illud eſt propter clauſulas generales in prouiſionibus apoſtolicis, uidelicet, aut ſi aliqui &c. & clauſulam, dū
modo non ſit alteri ius quæſitum, quæ licet tollant acceptationē
ꝓſeruant prouiſionem, unde ēt ſtante regula præſeruantur clauſulæ prouiſionis, & per illam eſt quæſitum licet non plenum ius
tñ non poteſt negari quin aliquid ultra quam per ſolam acceptationem, & de quo requiritur alias fieri mentionem, ut tollatur
ad not. in ſimilibus in cap. ſi tibi abſenti. de præbendis, in ſexto.

12 ¶ Et ſi dicatur ergo hodie ſemper prouiſiones apoſtolicę eſſēt ſurreptitię ſi clauſulæ non tollant prouiſionem, nec de illa faciant mentionem. Dico quod ex quo prouiſio ſola non dat plenum ius, & expectat publicationem, non erit etiam a principio ſurreptitia, quod detegitur ex non publicatiōe, quia regula uult quod non inducatur uacatio ex illa præambula acceptatione, & prouiſione, & clauſulæ prouiſionum papaliū præſeruant prouiſionem poſt acceptationem factam, licet ex regula, ita demum, ſi aliæ diligentiæ fuerint factæ, cum autem non dicatur prima ꝓuiſio, & ideo clauſula, dummodo non ſit alteri ius quæſitum, ex regula, demum præſeruat ſequutam prouiſionem ſequutis alijs diligentijs, quia per talem prouiſionem, regula non uult quæſitum plenum ius, ſicut ius commune, item ex quo in caſu propoſito omnes fecerant diligentiam, omnino ius uidetur apoſtolici.

13 ¶ † Et ſi teneamus, quod etiam hodie non obſtante regula quęratur plenum ius ex acceptatione, & prouiſione, ſed reſolubile, & commutabiliter, ut uolunt domini, quia ſumus extra caſum regulæ quæ ſolum, eo caſu fingit non induci uacationem, ſi magis prærogatiuatus deficiat in faciendis diligentijs, ſed cum hic omnes fecerint diligentias ſumus extra terminos regulæ, & ideo quo ad hæc, in iure communi, quod ſecundus qui habet fortius decretum. impediuit minus prærogatiuatū acceptare, & facere ſibi prouideri, & ideo ualebit prouiſio apoſtolica quæ non debebat facere mentionem de prouiſione, & acceptatione nul-
14 la, contra Oldra. & Calde. ¶ † Et pro dominis, quod quæratur ius, ſed reſolubile eſt, quod dicitur de electo, & confirmato qui moritur pendente tempore ad conſecrandum per cuius obitum inducetur uacatio, ut in cap. ij. de tranſlatione prælatorum, & cap. cum in cunctis de electionibus, & ſicut dicit Innoc. electo & confirmato eſt quæſitum plenum ius, ſed commutabiliter, quia ſi non fecerit ſe conſecrari perditur, ut dicitur in cap. inter dilectos de exceſſione prælatorum, & cum eo caſu, licet expectetur nullus, dicet quod per prouiſionem apoſtolicam tollatur ius electi, & confirmati pendente termino ad conſecrandum.

15 ¶ Niſi reſpondendo dicatur, quod maius uinculum contrahitur ex electione, & confirmatione, ut in d. c. ij. quàm ex ſimplici
16 acceptatione, & prouiſione. ¶ † Ex alio uidetur, quod non ſit quæſitum plenum ius, quia ex quo acceptatio, & prouiſio expectat publicationem per regulam, adhuc dico beneficium uacare, ſicut in ſimili. dicit Domi. in d. cap. ſi tibi abſenti in terminis illis, quod beneficium ante ratificationem dicitur uacare, licet ordinarius impediatur conferre, ſi ponderentur uer. regulæ, credo quod Domini bene dicant, quod ex acceptatione, & prouiſione queritur plenum ius, ſed reſolubile ex non publicatione, quia hoc denotant uerba regulæ. dum dicit, perinde, ac ſi non acceptaſſent, unde retro fingitur non acceptatum, nec cenſeatur, ex perſonis non facientibus alias diligentias inducta uacatio, non uult ergo regula induci uacationem propter alios expectantes, ne ſint impediti ex ſola acceptatione, & prouiſione maioris prærogatiuati, & non dicit, quod acceptanti prouiſio non tribuat ius, ſed non cenſeatur, unde potius præſupponit, quod licet plenum ius fuerit quæſitum habeatur, ac ſi non eſſet quæſitum aliquod. eo caſu quo deficit in faciendis diligentijs.

17 ¶ † Et ideo poſtmodum in alia cauſa fuit dictum, quod ſi pendente termino ad publicandum moriatur acceptans prouiſus quod non eſſemus in terminis regulæ, quia non dicitur defeciſſe in faciendis diligentijs, & ideo tanquam extra caſum regulæ, quod ex perſona ipſius dicatur beneficium uacare, ut per gloſ. in clem. j. ut lite pend. in uerſic. collatio, & Ioan. Andr. in addi. ad Spec. in tit. de accuſ. & peti. in §. ſuper petitionibus in quęſt.

18 ¶ Nec obſtat ratio ſupra adducta contra magis prærogatiuatū, per quam uidebatur excludi per prouiſionem apoſtolicam, quātumcunque nulliter factam, quia eſſet inducta affectio per capitulum inter dilectos & gratia expectatiua non tralitur ad beneficia reſeruata, & ſic magis prærogatiuatus poſtea acceptans, & alias diligentias faciens nihil haberet, quia reſpondetur, quod ex prouiſione apoſtolica nulliter facta, tunc demum inducitur affectio, quando prouiſio eſt de beneficio uacante, ſecus ſi de pleno, ut erat in propoſito, quia erat plenum per acceptationem & prouiſionem minus prærogatiuati, licet commutabiliter, itē deciſi. xxj. in antiquis in ti. de conceſſ. præb. dicit quod talis affectio, non impedit expectantes acceptare uera, itaque poteſt eſſe concluſio huius dubij pro ipſo apoſtolico, eo caſu, quo alter defeciſſet in faciendis diligentijs. Namque prouiſus apoſtolicus poſſet aliquid habere, quia impetratio ſurreptitia de beneficio pleno tanquam uacanti, quinimmo etiam in caſu propoſito apoſtolicus nihil uidetur poſſe, habere, quia quod ſecundus magis prærogatiuatus, faciat diligentiam pendet ex futuro euentu, & prouiſio apoſtolica anterior non poteſt ualidari ex futuro euentu, item non ſumus extra terminos regulæ, quia habet duas partes, quo ad primam, quod omnes poſſunt ualide acceptare, & ſibi facere prouideri, & alia pars, ſi potiores defecerint in faciendis diligentijs, quod reliquorum acceptationes. &c. Sortiatur effectum, ac ſi non acceptaſſent magis prærogatiuati prouideri, non ſumus extra regulam, & ideo uidetur, quod apoſtolicus nihil habeat, ſed magis prærogatiuatus, fuit tamen iudicatū pro apoſtolico, ut per Brixienſem in uer. expectans apoſtolicus multum etiam facit quærere, ſi primo minus prærogatiuato ius ſit quæſitum, uel ne in caſu propoſito, quia uerum eſt dicere, qđ acceptantibus quæritur ius, ſed reſolubile ex regula, ita generaliter loquendo, ſed reſpiciendo quomodo reſolubile oportet dicere, quod acceptanti uigore regulæ quæritur ius reſolubile, ex eo, quia non fecerit diligentias, ſicuti dictum eſt ſupra de electo & confirmato, & illud dicere eſt uerum, eo caſu, quo agimus de acceptante prouiſo, nullo alio exiſtente, qui habeat fortius decretum, quia eo caſu non cadit dicere, ꝙ minus prærogatiuatus prouiſus habeat ius reſolubile, ſed uerius, non habuiſſe ius propter impedimentum fortioris decreti. quia ſiue minus prærogatiuatus proſequatur in diligentijs, ſiue non nunquam aliquid habet, quod patet, quia ſtante fortiori decreto alterius acceptātis, quæſitum eſt ius fortiori, & eodem tempore, duo nō poſſunt habere ius in eodem beneficio per iura uulgaria. ¶ Nec cadit dicere, quod ius ſit in ſuſpenſo, quia iura in beneficijs abhorrēt dicere, quod ius pendeat ex futuro euentu, & interim ſint in ſuſpenſo, ut ceſſent ergo iſta inconuenientia, & regula quo ad quęrendum ius ex acceptatione, & prouiſione, ſanctius eſt dicere nihil immutatum a iure cōmuni, quia ſicut de iure qui habet fortius decretum acceptans prouiſionem habet ius, & impedit aliquod ius quæri minus prærogatiuo, ſic etiam ex regula, ut innuant uerba regulæ, dum dicant, & ſi potior defecerit in faciendis diligentijs aliorum acceptationes, & prouiſiones ſortiantur effectum. ¶ Infertur igitur, quod ante nullum ius alij haberent, ſed quod cauſetur illis ex negligentia magis prærogatiuati, qa diſpoſitio eſt conditionalis, & ſimi. &c. Quod clarius oſtendunt uerba ſequentia, perinde, ac ſi potiores in diligentijs deficientes nullatenus acceptaſſent, nec ex eorum perſona cenſeatur inducta uacatio, eſt ergo hæc per fictionem, non per ueritatem, quia dictio, perinde, ac ſi, demonſtrat quod erat quæſitum ius fortiori tantum, ſed reſoluitur & ex tunc ſubintrat minus prærogatiuatus, & ab initio fingitur ex acceptatione, & prouiſione ſua quæſitum fuiſſe ſibi ius, & quo ad hoc tantum regula deuiat a iure per fictionem ab ea cauſatam. ¶ Habita ergo iſta cōſideratione remaneret concluſio, quod ius in caſu propoſito cōpeteret apoſtolico, ſed non eſſet uerum dicere, quod dicunt Domini, quod omnibus acceptātib. quæritur ius reſolubile. ¶ Quęritur ergo ius reſolubile ex negligentia deficiendo facere diligētius, ſed non reſolutum ius, ex ſuperexiſtentia potioris acceptantis prouidi, quia reſolutio cauſatur ex perſona propria deficientis facere diligentias, ſed ex perſona habentis fortius decretum acceptantis prouiſi. cauſatur impedimentum, quod non quæratur ius debilior, & adeo dico fortius ius acceptantis prouiſi. quia ſi fortius non uteretur decreto non impediret, minus decretum hodie propter regulam, & negligentiam. ¶ Sed in caſu propoſito remanet una conſideratio, an minus ꝓrogatiuatus impediat a potiori, uī quod non quia prouiſio apoſtolica impediuit potiorem ualide acceptationem facere, ergo uī, quod ſit perinde, ac ſi magis ꝓrogatiuatus nunquam acceptaſſet & ſic acceptatio & prouiſio prius facta debiliori, per illam fuiſſet ꝗſitum ius, & impediuiſſet apoſtolicam prouiſionem non facientē de illa mētionem, quia clauſulæ bullarum præſeruant prouiſionem expectanti factam, iſtud dependet ab illo ſi quæratur, ius minus prærogatiuato infra menſem illum datum expectantibus, quia ſicut dictum eſt non quæritur ius ꝑ alios habentes fortius decretum, prouiſus apoſtolicus obtinet, quia non tenetur facere mentionem de prouiſione inualida, ſi tenemus, ꝙ quęratur ius prouiſio apoſtolica eſſet nulla, & non pręſtaret impedimentum magis ꝓrogatiuato, & nihil haberet minus ꝓrogatiuatus ꝓpter impedimentum potioris, nec appoſitio manus. Propterea iſto caſu afficit beneficium, ut ſupra dictum eſt, unde totum dependet ſi ex regula omnibus quęritur ius ex acceptatione, & prouiſione,

& ſtet

& ſtet in pendenti, vt ſupra dictum eſt, vel non, quod credo non
quæri ius ſtante magis prærogatiuato, vt ſupra dictum eſt, & te
nendo iſtam partem minus ledi eſt ius commune per regulam.
19 ¶ † Nec ratio minus prærogatiuati, poteſt eſſe bona, quia cōclu
derentur duo contraria. Primū videlicet, ꝙ prouiſio apoſtolica
eſſet nulla ex eo, ꝙ ſua acceptatio, & prouiſio præcederent, &
deinde, ꝙ eſſet valida ad impediendum ſecundum habentē for-
tius decretum. Vnde ex propoſito regula prouidet in hoc vltra
ius cōmune, videlicet ꝙ infra eundē menſem poſſunt validè ac
ceptare omnes, ſed in hoc concordat, ꝙ illi quæritur ius qui ha
bet fortius decretum plenum alijs, impedimētum præſtans iux
ta conſi. Old. cccvj. ſupra allegatum, item in hoc vltra ius com-
mune prouidet regula, ꝙ licet alias habens fortius decretū in-
fra menſem impediat minus prærogatiuatū, etiam ſi habens po
tentius non acceptet, vt per Oldr. in dicto conſil. cccvj. in tan-
tum ꝙ ſi infra dictum menſem acceptaſſet minus potens, licet
magis prærogatiuatus non acceptaret infra dictum menſem, ni
hilominus acceptatio, & prouiſio minus prærogatiuati omni-
no viribus non ſubſiſterent, & quia a principio nulla, non con-
ualeſcit, ſecus eſt ex regula, quia deficiente magis prærogatiua-
to, vel ſuo decreto, vel gratia ipſo non vtente, aliorum accepta-
20 tiones, & prouiſiones ſortiuntur effectum. ¶ † Poſſet etiam at-
tentari, ꝙ regula velit omnes expectātes ex acceptatione quæ-
rere ius, ſed abſconditum, & palliatum illorum qui haberent mi
nus decretum ex verbis regulæ, dum dicit, ꝙ expectantes de mi
nori, vel æquali data etiam minus prærogatiuati valeant acce-
ptare, & facere ſibi prouideri, quod videtur intelligi de validā,
& efficaci, quæ dat ius in re ſicut dicitur in cap. finali, de conceſ-
ſione præbendæ, cum ſimilibus, quia nō videtur regula fruſtra-
toriè prouidere velle, & innuitur etiam ex verbis ibi, & ſi po-
tiores in faciendis diligentijs defecerint reliquorum accepta-
tiones, & prouiſiones ſortiantur effectum quaſi vellit, ꝙ licet eſ-
ſet per acceptationem, & prouiſionem quæſitum ius, impedie-
batur ſortiri effectum ꝓpter magis prærogatiuatum, ſed quod
primo dictum eſt uidetur uerius, vt per regulam minus lædatur
ius commune, & eſſet incōueniens, ꝙ plures habeant ius plenū
ex prouiſione ſuper eodem beneficio, & verba ſequentia regu-
læ demonſtrant, ꝙ aliorum acceptationes, & prouiſiones ſortiā
tur effectum perinde, ac ſi potentiores non acceptaſſent, ergo
hoc vult fieri per fictionem non per veritatē, quia veritas erat,
ꝙ ea quo non erat alijs minus prærogatiuatis quæſitum ius nō
poterant acceptationes, & prouiſiones quæ erant nullæ etiā def
ficiētibus magis prærogatiuatis ſortiri effectum, & ideo poteſt
21 dicere minus prærogatiuato. ¶ † Si vinco vincentem te. & cæ-
tera ad præmiſſa, & pro apoſtolico facit deciſio Aegidij, ccce-
lxxxviij. & deciſione in non. de conceſ. præben. nota. primus, &
ſecundus, & plures aliæ concordantiæ. Facit item pro apoſto-
lico, quia in dubio pro prouiſo Papali, ſed contra eū facit, quia
ſequeretur inconueniens, quod multum præiudicaretur expe-
ctantibus, & ſemper impedirētur, quia prouiſus apoſtolicus ad
excludendum acceptātem iam prouiſum ſemper quæreret, aliū
expectantem habentem fortius decretum, ut ſic excluderēt mi
nus prærogatiuatum, & quæretur ſua prouiſio, item ſi non quę-
reretur ex acceptatione, & prouiſione ius, aliud ſequeretur incon
ueniens, ꝙ ſi acceptans faciat ſibi prouideri, & apoſtolicus im-
petraret poſt, licet acceptans fecerit poſt alias diligentias fruſtra
quia præuentus a Papali prouiſo impediretur, niſi dicamus, ꝙ qñ
vnus ſolus acceptat, & facit ſibi prouideri, ex quo ab alio non im
peditur ꝙ quæritur ius, ſed vbi eſt alius magis prærogatiuatus
non pro alijs, ſed illi tantum quæritur ius, & iſtam verā credo.
Nec obſtat, ꝙ nimis lederent expectantes, quia ſanctius eſt iſto
ordine prouidendi, quàm per expectatiuas conſequi beneficia,
& videmus, ꝙ cancellaria oſtendit, ꝙ magis valent prouiſiones
Papales quam executorem in expectatiuis, quia adinuenit clau
ſulas derogantes expectantibus, & ita in Rota fuit iudicatū pro
apoſtolico, ex his videtur, ꝙ tantum vni quæritur ius, ſed pro-
pter fictionem regulæ, eſt in occulto donec fictio habuerit lo-
22 cum, uel non, ex cuius euentu detegitur poſtea. ¶ † Alius ca-
ſus poteſt cōſiderari, minus prærogatiuatus acceptauerat, & fue
rat prouiſus, poſtea alius impetrauerat a Papa, qui contra pro-
uiſum dedit de una reſeruatione fortiori, cuius uigore non acce
ptauerat ille pro quo emanauerat, quia minus prærogatiuatus
fecerat diligentias, propter regulam dicebat ſibi ius compete-
re, & quòd non fuerat impeditus propter decretum reſeruatio-
nis propter regulam, quę dato, ꝙ poſſint omnes acceptare, & ꝙ
deficientes in diligentijs, habeantur perinde ac ſi nunquam ac-
ceptaſſent, & in caſu propoſito, eſt fortius quia nunquam acce-
23 ptauit. ¶ † Et decretum in cauſa reſeruationis non ligat, ſi no-
luit illo vti iuxta dicta doctorum, poſt Ioannem monacum in c.
ſtatutum, de præb. in vj. alioquin ſequeretur magnum abſur-
dum, ꝙ propter decretum in reſeruatione impedirentur omnes
expectantes, & fruſtratoriè eſſent expectatiuæ in loco reſerua-
tionis, & nec eſſent alicuius effectus, & ordinarius nō poſſet cō-
ferre, & beneficia ſtarent vacantia ſi reſeruatiuis nō acceptaret,
& propterea multi fuerunt pro expectante, quia fecerat omnes
diligentias, & prouiſus apoſtolicus reperierat beneficium ple-
num ex acceptatione, & prouiſione minus prærogatiuati, quia
nec demum magis prærogatiuatus, quo fecit diligentias pro-
pter fictionem regulæ, de pluribus acceptātibus, & clarius oſtē
dit regula de publicandis, quæ nedum, vult quod deficiētes ha-
beantur perinde, ac ſi acceptaſſent, & quod non cenſeatur indu
cta uacatio ex eius perſona, ſed quod ordinarius poſſet libere
cōferre perinde, ac ſi dictæ expectatiuę nullatenus emanaſſent,
ergo habetur perinde, ac ſi nō emanaſſet reſeruatio quandu nō
fecit diligentias, non fuit impeditus minus prærogatiuatus igi-
tur, & propterea menſis appoſitus in reſeruatione hoc oſtēdit,
quia, ut operetur decretum, uult quod infra menſem acceptet,
unde minus prærogatiuatus ſemper habuit ius incommutabi-
liter, ſed detegitur poſtquàm uidetur, ꝙ ualeat fictio a regula
24 introducta. ¶ † Alius caſus conſideratur, minus prærogatiuatus
primo acceptauerat, ſecūdo loco poſtea magis prærogatiuatus
infra tempus ad publicandum, tertio ſuperuenit noua prouiſio,
minus prærogatus, & utrinq; defecerint in diligentijs, fuerunt
multi pro noua prouiſione, quæ non reperiebat aliquod impe-
dimentum, quia expectantes, ex quo non fecerunt diligentias
habebantur perinde, ac ſi nunquam acceptaſſent, & ſi nunquam
25 acceptaſſent clarum eſt, ꝙ noua prouiſio canonizaretur. ¶ † Et
conſideratur in propoſito alius etiam caſus, quod ſi ante nouā
prouiſionē fuiſſet unus alius apoſtolicus, noua prouiſio non ua
luiſſet, quia reperiebat ius plenum, & in caſu propoſito, facit
quod ſi magis prærogatiuatus feciſſet diligentias omnes, quod
beneficium fuiſſet ſuum, ex quo acceptauerat, & fuerat proui-
ſus ante apoſtolicos, quia tunc fictio regulæ nō cadebat in pro-
26 poſito. ¶ † Et ſi ille alius apoſtolicus fuiſſet ante acceptationē,
& prouiſionem iſtius magis prærogatiuati, ille habuiſſet bonū
ius, quātumcūq; magis prærogatiuatus feciſſet diligentias om-
nes quia tēpore ſuæ acceptationis & prouiſionis reperiebat be
27 neficium plenum, &c. ¶ † Quæ omnia conſideranda ſunt qñ ca
ſus accideret, & ſi prædicta regula bene inſpiciatur uult ꝙ pro-
gatiua minus prærogatiuorum non valeant niſi in defectū dili
gentiarum potiorum ſeu magis prærogatiuorū, & non autem p
uerba quæ dicunt, & ſi potiores defecerunt prouiſiones minorū
ſortiantur effectum, ergo ante euentum conditionis carebat ef
fectu alioquin ſi contrarium eſſet infinitæ abſurditates reſulta-
rent, prout patet exemplis clariſſimis, nam pone ꝙ ſint quinq;
aut plures expectantes, quorum ſecundus eſſet magis prærog a
tiuatus primo, tertius ſecundo, quartus tertio, & quintus quar-
to, & ſucceſſiuè &c. quorum primus minus prærogatiuatus ac-
ceptat, & facit ſibi prouideri, ſequeretur ꝙ haberet ius vſq; ad ac-
ceptationem ſecundi, magis prærogatiuati & deinde ſecūdus ha
beret ius vſq; ad acceptationē tertij magis prærogatiuati & ſuc
ceſſiuè &c. & ſic eſſet caſus ꝙ vnus habuiſſet ius in vno benefi-
cio per vnam diem vel horam, cum collatio debeat eſſe pura, ꝙ
28 non eſt credendum † vel pone ꝙ ſint duo tm̄ expectantes mi-
nus & magis prærogatiuatus. ſ. minus prærogatiuatus primo ac
ceptat, & facit ſibi prouidere & deinde infra eundē mēſem mo-
ritur, & per vnam, aut dies duos poſt obitum illius magis præ-
rogatiuatus acceptat, infra eundem menſem ſi minus prærog a-
tiuatus habuiſſet ius, tunc vacaſſet beneficium per obitū illius,
ita quòd, ſi ex aliquo capite, quia fuiſſet familiaris alicuius Car
dinalis fuiſſet reſeruatum magis prærogatiuatus non potuiſſet
amplius acceptare beneficium reſeruatum, nec poſſet dici hoc
caſu ꝙ acceptatio minus prærogatiuati per acceptationem ma
gis prærogatiuati reſoluatur, quia tempore acceptationis ipſius
magis prærogatiuati, acceptatio ipſius minus prærogatiuati nō
29 erat ineſſe cum ille eſſet mortuus. ¶ † Patet etiam quia regula
intelligitur etiam de acceptatione minoris facta, poſt accepta-
tionem maioris, & tamen eſt nulla, & nihilominus conualeſcit
facta negligentia maioris, item etiam ſi minus prærogatiuatus
haberet ius, magis prærogatiuatus nunquam repetiret benefi-
cium,

cium,ita vt illud poſſet acceptare iuxta gratiam ſuam , quæ di-
cit ꝙ debeat acceptare beneficium ſi quod vacet, & multa alia
infinita exempla poſſunt ad hoc adduci, & quoniam dictum eſt
in hac ſpecie,ſi minus prærogatiuatus primo acceptauit & fuit
prouiſus,poſtea ſecundo loco acceptauit & fuit prouiſus magis
prærogatiuatus, poſtea eſt impetrata noua prouiſio a minus p̄-
30 rogatiuato,& ambo defecerũt in diligentijs. ¶ †An noua pro-
uiſio ſit valida , & dicebam ꝙ ſi non eſſent regulæ cancellariæ,
res nõ haberet difficultatem, quod pendulitas iuris fortioris in
decretis impediret nouam prouiſionem acceptationem & pro-
uiſionem debilioris in decreto,per ea quæ plene in cap. cum ex
officij. de præſcrip. ſecundum magis communem concluſionẽ.
Sed duæ regulæ altera de inſinuatione & publicatione altera de
pluribus expectantibus &c.quæ de accreſcendis ſolet appellari,
demonſtrant in præſenti caſu nouam prouiſionẽ debilioris fo-
re canonizãdam, nam licet dicatur acceptationem & prouiſio-
nem debilioris non valere propter defectum diligentiarum, &
nouam prouiſionem minime propter pendulitatem iuris babẽ
tis fortius decretũ, cui per antea fuerat per exequutorem proui
ſum, per capitulum ſi tibi abſenti.tamen ex pluribus deducitur
contrarium.Primo quia dictæ regulæ non factis diligentijs,ne-
dum annulant acceptationes,& prouiſiones, ſed diſponunt re-
tro,& fingunt,perinde ac ſi minime acceptaſſent, & conſequen
tẽr tollitur impedimentum cum effectu ſuo,ſi ergo tale impedi
mentum fortioris decreti non fuiſſet clarum eſſet nouam pro-
31 uiſionem bonam . ¶ † Eodem ſublato impedimento per glo.
reputatam notab. in clem. ij. in verbo pro infectis, de immu.
eccle.& ibi Cardi.in vij.notabi.& Imol. in ij.col. qui plura di-
32 cunt ad propoſitum.¶ †Facit etiam quia tantum facit fictio in
caſu ficto quantum veritas in caſu vero.l.filio quem pater.de li
be.& poſthu.& ibi no.cum ſimi.ſed ſi vere non fuiſſet facta ac-
ceptatio per habentem fortius decretũ noua prouiſio eſſet,bo-
na igitur,& nunc poſtquam fingitur non fuiſſe,prout etiam vi-
demus quod impedimento ſeruitutis aut alio per fictionẽ ſub-
lato.¶ †Vt etiam impedita valeant,ac ſi nunquam fuiſſent im-
33 pedita,vt in.l.lege Cornelia, de teſta. & in.l. lege Cornelia, de
vulg. & pup. & plura exempla poſſunt adduci ex nota. in l. ſi is
qui pro emptore , in materia fictionis translatiuę.ff. de vſucap.
& ſic noua prouiſio ſublato impedimento acceptationis, & p̄-
uiſionis per fictionẽ ita valeat ac ſi nunquã illud fuiſſet. ¶ †Vl
34 terius aduertendũ ꝙ regula intantum eradicat de medio acce-
ptationem,& prouiſionem non ſequutis diligentijs, vt licet ve
re ex perſona negligentium , vacare viderentur quibus per bo-
nam prouiſionem exequutoris fuit ius quæſitum , tamen cauda
regulæ videlicet ex illorum perſonis, nullatenus cẽſeri vacare,
ergo illud ius quod nedum fuit reſolubile,ſed iuris fictione nul
lum patir effectum ac ſi nunquam fuiſſet in rerum natura nõ ha
bet patrare impedimentũ nouæ prouiſionis ꝑ regulam iuris nõ
præſtat impedimentum.faciunt no. per Bart. & alios in l.ſi tibi
hoc.§.cum ſeruus.ff.de leg.ij.in l. a Titio.ff.de fur. cum ſi. non
ob.prætenſa pendulitas iuris habẽtis fortius decretum propter
quam noua prouiſio eſſet in pendulo,ꝙ non eſt dicendum nam
dico ꝙ regulæ admittunt iſtam pẽdulitatem,patet in prouiſio-
ne facta per exequutorem habentis debilius decretum quæ eſt
in pendulo,& pendet a futuro euentu diligentiarum fortiorum
pariformiter, & noua prouiſio non eſt inconueniens ꝙ ſit in pẽ
35 dulo ex eadem prouiſione regulæ. ¶ †Quod probatur quia no-
na prouiſio venit ad perficiendam illam acceptationem,& pro-
uiſionem quę poterit reſolui in euentum etiam non diligentia-
rum, per nouam etiam promiſſionem conſolidatur , & tollitur
futura reſolutio , & ſic beneficium ſuum pure, vt clare intuenti
declarat Lud.Roma.conſi. ccccxxxiij. Sicut ergo permittitur a
regula pendulitas in prouiſione prędicta infecta , ergo & in eo
per quod peruenitur ad perfectionem ipſius ꝑ regulam. l. ij.ff.
de iur.om.iud.& l.oratio.per contrarium.ff. de ſponſa. facit tex.
in l.penult.ff.de vſufru.quem alle.Fran.Are.in c.de teſtib.in iij.
36 col.de teſtib. & ſic in noua prouiſione. ¶ †Quæ vt dixi perfi-
cit & purificat illam prouiſionem exequutoris pręambulã pro-
batur etiam nã eo ipſo ꝙ papæ in noua ꝓuiſione narratur acce-
ptatio & prouiſio, vigore gratiæ expectatiuę papa inconueniẽn-
ti poteſt percipere ſaltem in genere illum eſſe, vel poſſe eſſe ſu-
biectum regulæ prędictę argumento.l. qui iure militari. de te-
ſta.mil.ſed illã acceptationem & prouiſionem,poſſe eſſe in pen
dulo , deinde mandat prouideri de nouo videtur pariformiter
illam nouam prouiſionem eodẽ modo regulari, & ſicut admiſit
pendulitatem in prouiſione ita & in noua prouiſione, quia di-
ſpoſitio regulatur a ſubiecta materia & propter ſubiectam ma-
teriam diſcedimus a communibus regulis.l.ſi vno.ff.loca.l.d -
ni infecti quidam.ff.de dam.infec.cum vulgaribus, ſicut & ra-
tione perſonę cum verba diriguntur.l.plenum.§. equitij. ff. de
vſufru.cũ his quę plene accumulat Fely.in c. cauſamq;.xij. col.
de reſcrip.& ſic non obſtat.c.ſi tibi.& ſimilis materia de pẽdu-
37 litate.¶ †Non obſtat qđ in cauda regulę,de inſinuatione & pu
blicatione diſponatur ordinarium non poſſe conferre,niſi poſt
menſes elapſos,quia reſpondetur, ꝙ ſi id fuiſſet, de iure fruſtra
papa prohibuiſſet , quia nihil ſuperfluum , vt in vulgaribus . §.
quibus.& verba debent operari.c.ſi papa.l. ſi quando. ergo de-
monſtratur ꝙ niſi papa prohibuiſſet tenuiſſet prouiſio ordina-
ria propter fictionẽ regulę,demum non ſequitur prohibuit or-
dinario , ergo ſibi a quo nunquam abducitur poteſtas iuxta c.
dudum . nam ſi voluiſſet vtiq; ſciuiſſet dicere argumento.c. ad
audientiam.l.j.§.penult. cum vulgaribus.

Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Ordo regula prærogatiuorum obſeruandus eſt.*
2 *Prouiſio facta alicui pendente termino ad acceptandum,nulla eſt in præiudicium illorum qui habent fortius decretum , & numer.3. 14. 20.*
4 *Si habentes fortius decretum non faciunt diligentias gratia haben tium minus reſurgit .*
5 *Reſtitutio intelligitur conceſſa ſine præiudicio tertij.*
6 *Papa non poteſt prouidere de beneficio conceſſo abſenti antequam ille non conſentiat.*
7 *Ex quo illi erat quæſitum ius ad rem .*
8 *Clauſula aliqua tollunt ius ad rem.*
9 *Expectans an præferatur prouiſo à papa uel econtra.*
10 *Intellectus ad capitulum ſi tibi abſenti , & numer. 6. & ſeq. alijs multis .*
11 *Gratia beneficialis æquiparatur ultimæ uoluntati.*
12 *Infra tempus deliberandi alij non poſſunt adire.*
13 *De gratia inualida,mentio non eſt facienda.*
15 *Gratia facta ſub conditione an ualeat .*
16 *Beneficium non debet ad tempus conferri .*
17 *Intellectus regula de acceptando &c.*
18 *Diſpoſitio conditionalis non habet effectum , ante conditionem impletam .*
19 *Actus producens malum effectum non eſt expectandus.*
21 *Ad regulam de pluribus expectan. an minus prærogatiuatus propter non factas diligentias ab alijs præferatur, & beneficium per obitum cuius dicatur uacare & alijs ſequenti.*
22 *Eodem tempore an poſſit eſſe ius quæſitum pluribus in eodem beneficio .*
23 *Verba teſtatoris vel conſtitutionis eundem recipiunt intellectum.*
24 *Contractus uerba differunt ab iſtis.*
25 *Verbum,deficere, quos caſus comprahendat.*
26 *Conditio poteſtatiua habetur pro defecta,quando deficit per caſum uenientem, in perſonam eius qui debet adimplere.*
27 *Mors,uoluntas,negligentia,in quibus æquiparantur.*
28 *Impetrans parrochialis infra annum moriens, antequam fuit prouiſus per ſui obitum facit vacare beneficium .*
29 *Prouiſio facta ab executore inhabili, nihil ualet.*
Acceptatio ſola tribuit ius ad rem .

CONSILIVM CXIX.

1 SVPER Hoc dubio † Pręſuppoſitis priuilegijs po
tioribus nobilium & familiarium immediatorum
apparet dictum Petrum & dictum . A. fortius de-
cretum habuiſſe quàm dictum . B. quia nunquam
pręrogatiuatus antiori etiam nobili qui fuit immediatus fami-
liaris ex ordine literę regulæ prærogatiuatum præfertur,cui or-
dini ſtandum eſt.l. generaliter. §. quid ergo de fideicõmiſſaria
libertate.l.hæredes mei.§.peto.ff.ad Trebell.l.quoties.ff.de vſu
fru.c.ſi quis iuſto.de electio.in vj.& c.mandato.de præb. in vj.
2 † etiam propter priuilegia antiorum ex quo patet quòd proui
ſio.B.facta pendente termino quo Petrus &.A.poterant acce-
ptare habentes fortius decretum fuit nulla.c.quod.de præb. in
vj.& clem.cũ ei qui.§.ſecus.de conceſ.præb.Oldr.cõſi.cxxxvij.

Plur e

3 Plures ſunt. † & conſil. cccvj. Quamuis pater reuerende. cum
conſi.ſequen.& deciſio in antiq. quæ eſt.xxxiij.in tit. de cõceſ.
præb.Primus & ſecundus in dat.alias. dcccaaxiij.& deciſio Biſ-
gneti,prima,eo.tit.& Aegidius deciſ.ccccclxviij.Si primus.& cõ
ſil.Card.cv.& deciſio. vlt. in tit. de præb. quæ eſt Biſgneti, nec
obſtat ſi dicatur ꝙ inualidatio acceptantium habẽtium fortius
decretum propter non factas diligentias facit gratiam reſtrin-
gere illius qui habet minus decretum iuxta regulam cancella-
4 riæ,quia ideſt in dicta regula propter verbum,perinde, † quod
denotat fictionem.l.iure ciuili.ff.de cond.& demon.& l.ſacrile
gij. ff. ad legem Iuliam pecul. in quem dicit regula ꝙ potiori-
bus deficientibus in diligentijs minus prærogatiuorum proui-
ſion. effectus habeantur perinde ac ſi illi non feciſſent prouide-
5 ri, † iſta fictio ſeu retrotractio non præiudicat rei medio tem-
pore mutatæ.c.quãuis.de reſcrip. in vj.l.quod ſi minor.§.reſti-
tutio.ff.de mino.l.fi.ff.de pactis.l.Pantonius.ff. de acquir. hæ-
red.not.Cy.in vj.q.io l.fi.C.ad Maced.facit.c.ſi pro te.de reſcr.
lib.vj.& ſic non fiet præiudicium prouiſio.F.medio tẽporis fa-
ctæ, quanto magis quia oſtenditur de diligentijs illorum can-
6 toris & nobilis,& ſic ceſſat regula de acceptando. † Non obſtat
ſi diceretur ꝙ prouiſio.F.non debebat tollere acceptatum præ-
fato.B.& eius prouiſionem quæ propter ſpem defectus diligen-
tiarum illorum potiorum poterat effectum habere, ſicut dici-
mus in c.ſi tibi abſenti.de præb.in vj. vbi habetur ꝙ antequàm
abſens conſentiat prouiſioni, ſi eſt dictum beneficium impetra
7 tum etiam a Papa ꝙ impetratio non valet. † Quia reſponde-
tur,ideo in dicto.c.impetrando nõ tolleret ius ad rem illi abſen
ti quæſitum, etiam ſi eſſet clauſula, ſi alteri non eſt ius quæſitũ,
quæ in illo caſu intelligitur de iure quæſito ad rem, vt tradit La
pus,& Pet.de Anch.& doct.in d.c.ſi tibi in pluribus verſiculis.
& ibi etiam Bened.Capra, quia ſumus in illo, qui in totum pri
uaretur ſi eius ius ad rem tolleretur, ſed nos ſumus in caſu quo
conſeruarentur expectatiua veriſimiliter tempore impetration.
F.ipſi.B.quo ad alia beneficia propter clauſulã acceptandi.iuxa-
ta elegãtem deciſionem in nouiſſimis quæ eſt.ccaliiij. Licet de
8 more.in tit.de præb. ¶ † Suffragabuntur ergo clauſæ conſue-
tę,quæ in impetratione.B.F.ſunt poſitę eius,videlicet clauſula.
Nõ obſtantibus literis aliorum ſpecialibus generalibus, vel ſpe
cialibus quibus quo ad hoc beneficium volumus eundem an-
teferri,ſed non quo ad alia præiudicium generari, quæ induci-
tur vt tollat ius ad rem, etiam per acceptationem quæſitum vt
tradit Card.conſil.laj.Caſus ſunt quo conſilium, in fi. & Io. de
Imo.poſt Card.in antepen col.c.inter cætera.de præb. & Ioan.
And.& Dominicus in c.ſi poſtquàm in vlt.col. & in c.dudum.
9 in iij.col. de præb. in vj. † Nec obſtat deciſio vlt. quæ incipit,
vtrum innocentiam.in tit.de rer. permut. in nouiſ. quia loqui-
tur inter duos expectantes, nos de expectante ex vna parte, &
prouiſio a Papa ex alia inter quæ eſt differẽtia cap.duob. de re-
ſcrip.iuncto.c.ſi a ſede.de præb. in vj. Secundo reſpondetur ad
10 dictum.c. ſi tibi abſenti. † ꝙ ibi valebat prouiſio quatenus re-
ſpiciebat cõferentem,qui poteſtatem habebat cõferendi. adeo
ꝙ non licebat variare ei,& ab ea recedere ut ibi patet per illam
rationem, quia cum habeamus ꝙ optione ſemel facta non li-
cet variare.l.apud amphidium.ff.de optione leg. & l. ſerui ele-
11 ctione.de leg.j. † Et gratia beneficialis vltimæ voluntati æqui-
paratur.c.autem.de conceſ. præb. in vj.non licebit dico varia-
re,quam ſimilitudinem facit Ioan. Monacus. & Ioan.And. ibi,
vt refert do.Gemin.in d.c.ſi tibi abſenti.col.iiij.verſi.ſed quæ-
ro.qui etiam eadem col.aſſimilat illum abſentem in tit.illi qui
eſt infra tempus deliberandi,infra quod alius adire non poteſt.
l.quandiu.ff.de acquir.hæred.l.j.§.hue.ff. de ſucceſſ.edict. me-
rito in d.c.ſi tibi,collatio alteri facta non tenet. At in caſu.F.B.
12 non præceſſit colatio valida. ¶ † Etiam ſi poteſtatem collato-
ris,ideſt executoris,qui.B. cõtulit reſpicimus, quia eius manus
propter fortius decretum ſunt ligate. d.c. quod. de præben. in
13 vj.& dicta clem. cum ei qui.§. ſecus. † & ſic cum fuerit inuali-
da, de ea mentio facienda non fuit.c. non præſtat impedimen-
tum.de reg.iur.in vj.& quod habetur in c.ex tenore. de reſcrip.
& quod tradit deciſio.in nouiſ. cccx. Si reus & poſſeſſor. & de-
14 ciſ.Aegid.dec.& Old.conſi.ccxcix. ¶ † Nam pendente termi-
no potiorum aut prouiſio. F.B. fuit facta ſimpliciter & non ua-
let,quia dicitur acceptaſſe beneficium alteri debitum.l.penult.
C.de edi.diui Adria.toll.ibi,qui primo loco inſtitutus eſt indu
ci in poſſeſſionem debet.l.ſi quis ſeruum §.decretum.ff.de leg.
ij.& cap.cum in eccleſi.& cap.ſi poſtquam.de præb.in vj. & no
tat glo.in verbo proximo.in c.tibi qui.de reſcrip. in vj. ant fuit
facta ſub conditione.& non valet cap.actus legiti.de reg.iur.&
15 in c.ij.de electio.in vj. ¶ † Nec potuit duraſſe dicta prouiſio.B.
vigore expectationis ſibi factæ donec illi potiores acceptarent,
16 & diligentias facerent. ¶ † Quia beneficia non debent ad tẽ-
pus conferri lv.diſtinctio.cap.præcepta.& vj.q.j.paſtor. vt not.
glo.in c.veniens. de filijs presby. & in c. ſi gratioſæ. de reſcrip.
in vj.Prout quæ non obſtabunt verba dictæ regulæ cancellarię
de acceptando iure quæ dicere videntur ꝙ infra tempus potio-
rum poſſint minus prærogatiuati ſibi facere conferri,quia intel
17 ligitur de collatione facta inualida. ¶ † Nam ſi diceremus qđ
tribuiſſet talis collatio ius,iam potiores non potuiſſent tale be
neficium acceptare vtpote non vacans.cap. fi. de conceſ. præb.
c.qui de non.& c.nulla.de conceſ.præb. & patet ꝑ regulæ præ-
dictæ induxerunt ꝙ acquiratur ius,non ex tunc, ſed a tempore
collationis infra tempus potiorum factæ minus prærogatiua-
to,quia ponit conditionem regula ꝙ ſortiantur effectum ſi illi
potiores in diligentijs defecerint,conſtat autem quod antequã
diſpoſitio ſortiatur effectum,prius debet cõditio impleri.l.qui
18 hæredes.§.placentius.ff.de cond.& demon. ¶ † Facit textus ad
propoſitum in l.j.§.quibus.ff.de ſucceſſ.edic.ibi, ſi quis eorum
dari ſibi voluit tunc cæteris bon poſſeſſ.perinde competit. ac ſi
prior ex numero non fuerit,ponderando dictionem,tunc.l.iiij.
19 ff.de cond. & demonſt. ¶ † Prout etiam reſpõdetur ad dictũ c.
ſi tibi abſenti.ꝙ ibi impetratur actus qui non induxit triſtem euẽ-
tum,ſed voluntatem acquirentis hic deſiderat triſtem euẽtum,
ſcilicet annullationem acceptationum potiorum quod eſt con
20 tra.l.inter ſtipulantem.§.ſacram.ff.de verb.oblig. ¶ † Poteſt au
tem & aliter reſponderi ꝙ in c. ſi tibi . eſt prouiſio conditionia
quæ dependet a voluntate illius cui fit prouiſio. l. ſi ita legatũ.
§.illi ſi vollet.de leg.iij. non autem ſumus in conditione proui-
ſionis.B.quæ dependebat ad eam validantem ex caſu tertij pu-
ta potioris non facientis diligentias, & ſic non impeditur ante
euentum conditionis gratia alteri medio tempore facta, d. c. ſi
pro te.vbi poſt Ioan. And. tradunt doctores in ij.col.qui alleg.
glo. in verſic. executorem in d.c. cum ei quem, & ſic videtur ex
prædictis gratiam & prouiſionem.B.eſſe validam. ¶ Et vlterius
ad illud vtrum per obitum quondam Ioan. qui erat familiaris
Papæ,& ſcriptor apoſtolicus,& dictos canonicatum & præben
dam acceptauerat,nulliter tamen fecerat ſibi per laicum proui
deri,& ante factas diligentias obijt, per cuius obitus.N.impe-
trauit dictos canonicatum & præbendam, præfatus vero.E. li-
cet habeat minus decretum, tamẽ propter dictas diligentias ꝑ
præfatum Ioan.non factas pretendit vigore gratiæ ſuæ expecta
tiuę acceptationem & prouiſionem, & regulæ de pluribus ex-
pectantibus,quod propter defectum prouiſionis dicti Io.remã
ſerit ſua acceptatio & prouiſio valida,nec per obitum dicti Io.
21 fuit inducta a vacatio. ¶ † Quod profecto uidetur eſſe iuri con
ſonum & ex mente Papæ in dicta regula uidetur eſſe expreſſum
& comprehenſum coniungendo regulam præcedentem de pu-
blicandia in fine in qua equiparantur deficientes & negligẽtes
ibi,deficere uel negligentes eſſe contingerit &c.& dictam regu
lam de pluribus expectan.dum dicit ꝙ ſi potiores defecerint in
diligentijs perinde habeatur,ac ſi non acceptaſſent,nec cenſeã
tur beneficia huiuſmodi ſic acceptata ex perſonis eorundẽ ac-
ceptantium & ſuas acceptationes non publicantium uel nõ in-
timantium poſſeſſoribus eorundem vel alias diligentias non fa
cientibus vt tenebantur quouis modo vacare ex quibus uerbis
colligitur ꝙ in omnibus acceptationibus ex acceptatione &
prouiſione quæritur ius gradatim & ſubordinatur in beneficio
acceptando,tamen eius effectus eſt in impendulo,& per exclu-
ſionem primi potioris propter defectum diligentiarum ſtatim
corroboratur ius ſecundi,& fit potẽtius & ualidius reſpectu ter
tij,& propterea eo ipſo quod potentior,primus non fecerit ſuas
diligentias,aut propter defectum potentiæ,quia ceſſerit,uel ꝑ-
pter defectum uoluntatis,quia neglexerit,tũc incontinẽti ſub-
intrat ſecundus,nec aliquo momẽto datur vacatio,& cõſequen
ter non poteſt dici quod per obitum primi deficientis,ante dili
gentias factas inducatur noua vacatio. Quinimmo ius quæſitũ
primo per acceptationem & prouiſionem, cenſetur eſſe condi-
tionale,ſi ſequantur reliquę diligentiæ ſtante dicta regula per-
miſſiua acceptationum & prouiſionum plurium expectantium
diuerſimodo prærogatiuarum,alias enim ſi dictum ius non cen
ſeretur conditionale ſequeretur inconueniens quod eodem tẽ
pore eſſet quæſitum ius pluribus in eodem beneficio quod etiã
non

non poteſt.l. ſi vt retto.§. ſi duobus vehiculum.ff. commodati.
22 & nota.in regula beneficium in vj. ¶ † Hoc ergo præſuppoſito
dico ꝙ vbicunq; eſt appoſita conditio reſolutiua actus purè fa
cti,ſi ante euentum conditionis ille deceſſerit ius reſoluitur nec
tranſmittitur ad hæredes ex perſona defuncti, vt eſt bonus tex.
in l.ſi legatum purè. ff.de adimendis legatis.&in l.quibus die-
bus.§.quibus diebus.&.§.quidam Titio.ff.de cond.& demon.
ex quibus probatur,ꝙ in vltimis voluntatibus conditio reſolu
tiua poſt legatum purè factum appoſita facit ipſum conditio-
nalem ergo idem in dicta condstione reſolutiua appoſita in di
23 cta regula & conſtitutione. ¶ † Quia verba teſtatoris & legum
conditoris eundem recipiunt intellectum , vt eſt tex. quem ad
hoc ibi notat Angelus in l.ſiquis legauerit Titio.de lega.j.& in
l.ſi ita fuerit.in §.fina.de manumiſſis teſtamento. & notas Gu
lielmus de Cunio in l.ſi cum.in §.fi.ff.ſi quis cautio Bar.in l.cē-
teſimis in §.fi.ff.de verb.obli.& Bal.in l.quoties.C.de fideicō.
24 ¶ † Nec obſtat tex.in l.j.& ij.ff.de in diem adiecti.vbi conditio
reſolutiua contractus reddit contractum conditionalem, & il-
la iura loquuntur in contractibus qui ex voluntate contrahen-
tium perficiuntur & ſunt firmiores quàm vltimæ volūtates vel
conſtitutiones quæ a voluntate teſtatoris,vel principis depen-
dent,& ad libitū reuocari poſſunt,vt notāt ibi doctores. ¶ Præ
terea conſideratur quod ſi diceretur ius quæſitū eſſe primo pu-
rè, & non conditionaliter ſequeretur quod nō poſſet quæri ius
ſecundo ex acceptatione, & prouiſione tunc temporis facta, ſi
primus in diligentijs defecerit quod eſſet opus noua prouiſione
facienda poſteriori in prærogatiua,cuius contrarium diſponi-
tur in dicta regula inquantum in ea dicitur quod prouiſiones
prius factæ ſuum ſortiantur effectum , & conſequenter ambæ
prouiſiones ſunt in ſuſpenſo , donec appareat de diligentia vel
25 negligentia primi. ¶ † Nec videtur fienda differentia vtrum
omiſſio diligentiarum ſit cauſata ex negligentia primi , vel ex
caſu mortis,quia dicta regula de publicandis inquātum loqui-
tur per verbū,deficit,uel negligens fuerit, videtur vtrumq; ca-
ſum comprehendere,& verbum defecerit, poteſt etiam caſum
negligentiæ & mortis comprehendere, ut notatur in l.j.de in-
26 ſtitu.& ſubſtit.ſub conditio. factis. ¶ † Et conditio poteſtatiua
deficiens per caſum venientem in perſonam eius qui debet im-
plere habetur pro defecta,vt notatur in l.ſub diuerſis.ff.de con
27 ditio.& demonſt.& ꝑ doct.in l.ij.C.de inſtit.& ſubſtit. ¶ † Præ
terea mors & voluntas vel negligentia æquiparatur ad effectum
deuoluēdi,ſeu ſubleuatione obſtaculi prioris habentis alias me
lius ius,vt notatur in.l.vnica.C. quando non petentium partes
in l. meminimus in §.fi.C.de legitimis hæredibus . & in §. pen.
inſtituta de bonorū poſſeſſione. ergo in caſu prædicto ſiue defi
ciat ex negligentia , ſiue ex impotentia debet habere locum di-
ſpoſitio dictæ regulæ de pluribus expectā. quæ in eorum fauo-
rem fuit edita , vt quàm citius poſſent effectum ex gratia con-
ſequi , & ſi in caſu negligentiæ voluit tollere obſtaculum primi
expectan.multo magis in caſu mortis debet habere locū , quia
de alterius præiudicio non tractatur, & magis fauendum eſt ſe
cundo expectan.cui erat quæſitum ius in beneficio per accepta
tionem & prouiſionem quàm præfato Stephano nouiter impe-
tranti qui tempore acceptationis & prouiſionis præfati,E,nul-
lum ius in dictis canonicatu & præbenda prætendere poterat.
28 † Nec obſtat quod opponitur ex aduerſo de.c. licet cano. iun-
cto.c.commiſſa.de electionibus in ſexto, vnde impetrans paro
chialem ſi moritur infra annum antequam ſe fecerit promoue
ri vacat ex perſona ſua &c.quia reſpondetur,ꝙ in dicto caſu nō
datur concurſus plurium ad idem beneficium eodem tempore,
nec dabatur ſuſpenſio vtriuſq; iuris & fortificatio ſecundi ex-
pectan. per remotionem primi impedimēti & propterea indu-
citur nouatio & ius diſponit. ꝙ per lapſum anni ſit priuatus er
go ſi ante deceſſerit nō erat priuatus & ſic inducitur vacatio ꝑ
29 obitum ipſius ante annum,ꝙ ſecus eſt in caſu noſtro. † Vltimo
conſideretur ꝙ præfatus Ioannes dici potuit negligens etiā an-
te obitum in quantum fecit ſibi prouideri per laicum & licet di
ctus actus prouiſionis ſit reiterabilis tamen conſtat de eius ne-
gligentia inquantum eligit inhabilem ad prouidēdum & ſic re-
manſit ſimplex acceptatio quæ ſolum tribuit ius ad rem nō au-
tem in re,vt notatur per doct.in cap.ſi tibi abſenti. de præb. in
vj.& in cap.fi.de conceſ prębendę.ergo non videtur, ꝙ ex per-
ſona præfati Ioannis potuerit induci noua vacatio & cōſequen.
præfat.E. erit potior in dicto canonicatu & præben. de quibus
agitur.

Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Citari perſonaliter quis non poteſt regulariter.*
2 *Ita tamen citatus , per ſe debet comparere non per procuratorem.*
3 *Citari ad perſonaliter comparendum , poteſt quis , omni caſu per papam.*
4 *Ita & per delegatum papæ ſi ſpecialiter eſt ſibi commiſſum , & numer. 5.*
5 *Et in citatione inſeri debet tenor poteſtatis.*
6 *Citari quis poteſt ad perſonaliter comparendum in cauſa criminali.*
7 *Talis cauſa , cuius qualitatis debeat eſſe.*
8 *Crimen legis iuliæ de vi publica,quando committatur,*
9 *Pœna dicti criminis quæ ſit.*
10 *Crimen commiſſum violenter congregata, & coadunata gente, cū armis,an ſapiat ſpeciem criminis læſæ maieſt.*
11 *Ita citati , & non comparentes poſſunt excommunicari, & ab eis pœna exigi.*
12 *Informatio capta ſufficit ad decernendam talem citationem.*
13 *Quæ cauſæ excuſent à dicta comparitione.*
14 *Conatus ad delinquendum punitur quando &c.*
15 *Conatus perficit crimen.l. iuliæ de vi publica.*
16 *Executor excedens mandati fines malè dicitur procedere.*
17 *Et debuit ſeruare formam traditam à doc. cum reperijſſet alios poſſidere.*
18 *Clauſula ammoto quolibet,non tollit ſurreptionem.*
19 *Excommunicatio timenda eſt.*
20 *Excommunicati celebrantes vel facientes celebrare vel audientes diuina incurrunt irregularitatem.*
21 *Abſolutio habita à non habente poteſtatem nulla eſt.*

CONSILIVM CXX.

1 REGVLARITER † Quis non poteſt citari ad
perſonaliter comparendum.c. querelam. de procu-
ra.l.j.ff. eodem titu. tamen quando citatus eſt quis ,
2 vt perſonaliter compareat, † debet per ſe, & non per
alium comparere.c.cupiētes.§. quod ſi per viginti. de electioni.
lib.vj.c.j.de iudicijs,eod.lib.c.cum dilecta , de reſcrip. c.finali.
3 de accuſa. ¶ † Et licet vt diximus talis citatio regulariter non
poſſit fieri tamen fallit in Papa qui indiſtinctè in omni caſu po
teſt citare ad perſonaliter comparendum.c.cum dilect. de do-
lo,& contuma. glo.in c.fin.de maior. & obed. gloſſ. & doct.in
4 dicto cap.j.de iudicijs. ¶ † Eodem modo, & delegatus Papæ,cū
ſpecialiter eſt data dicta poteſtas , poteſt citare ad perſonaliter
comparēdum,vt notatur per omnes,in dicto cap. primo, & per
5 glo.& alios,in d.c.fi.cum concord. ¶ † In caſu noſtro reuerēn-
do vicario vrbis data eſt ſpecialis poteſtas a Papa citandi modo
prædicto,vnde bene fieri potuit, & citati ꝑſonaliter debent cō
parere cum citati appareant inſerto tenore poteſtatis prædictę
iuxta notata per Imolam in c.cæterum,de iudic. & in c. cum ſit
6 generale,de for.compe.cum ſim. † Præterea in cauſa criminali
in qua non poteſt interuenire procurator, citari quis poteſt ad
perſonaliter comparendum text.gloſ.& omnes in d.c.j.gl.in di
cto c.fi.Rot.in aucten.dccxxiiij.Modern.in tract.de citatione,
xx.q.princ.artic.xv.cauſa iſta criminalis eſt , item & criminali-
ter intentata iuxta notata,per glo. & doct. in dicto cap.j. ergo.
7 ¶ † Non obſtat ſi diceretur ꝙ debet eſſe criminalis cauſa,& ta-
lis quæ inferat pœnam corporis afflictiuam, ita ꝙ in ea non poſ
ſit interuenire procurator iuxta nota.in c.veniēs,de accuſatio-
nibus,& in l.penult.§.ad crimē.ff.de pub.iud.nam præſens cau
8 ſa talis eſt,vnde. ¶ † Quod deducitur,nam congregata, & co-
adunata gente,crimen prędictum commiſſum apparet violen-
ter,& cum armis conſequenter ſapit crimen.l.Iuliæ. de vi publi
ca.ut notatur in l.In eadē.ff.ad l.Iuliam de vi publica. in princ.
& in l.vti ne,& l.qui dolo malo,verſic.hac lege,eod.tit.pulchre
ꝑ Andr.de Iſern.in conſtit.reg.comes,ſub rubr.de his q in reg.
quær.mo.& in conſtitutione,intentionis,de illicita portione ar
morum,ſi crimen eſt leg.iul.de vi publi.in eo non poteſt inter-
9 uenire procurator, † cum pœna dicti criminis ſit quandoq; ca-
pitalis,vt dicit textus in.l.penult.ff.ad legem Iuliam de vi pub.
quandoq; interdictio aquæ,& ignis,vel deportatio, vt dicit tex
tus in l.qui dolo.§.fi.eod.tit.vbi gl.& tex.inſti. de publicis iudi
cijs.§.itē.l.Iuliæ de vi. ſi talis eſt pœna nō admittitur igitur ꝓ-
curator,vt concludunt oēs in d.c.veniens, & in d.§.ad crimen.
merito itaq; potuit fieri talis citatio ad perſonaliter comparē-
dum.

10 dum. † Nec eſſet ponere os in cœlum dicere hoc crimen ſape-
re crimen læſę maieſta.iuxta no.in extrauag.qui ſint rebelles,&
in puncto per Pau.de Caſt.in l.ij.cum ibi no.C.de epi. aud. &
11 per Card.in cle.paſtoralis. de re iud. † Ad quæ deciſio.Rot.in
not.cclaaij.licet contra quæ in puncto loquitur cum cõtra prę
dictos delinquentes propter enormitatẽ delicti & ſcãdali exor
ti in partibus & ad terrorem aliorum , & ne ſimilia perpetrẽtur
& vt magis per eorum reſponſionem veritas habeatur,legitimè
potuit dicta citatio fieri & eum facta ſit,ſi perſonaliter non cõ-
pareant poſſunt excommunicari,& pœna exigi vt notatur in di
12 cta deciſio.Rot. † Eo maxime cũ de p̃dictis criminibus fuerit
capta informatio & per eam de ipſis conſtet,quæ ad dictam ci-
tationem decernendam capi potuit etiam ipſis non citatis , vt
vult Rot.in no.deciſ.cccclxxvij.& per Bellemer.deciſi.dccvij.
13 cum concor. ¶ †Nec ipſis obſtat allegata excuſatio delinquen-
tium, ex quo cauſæ per ipſos allegatæ ad perſonaliter non com
parendum non ſunt in facto verę nec in iure ſubſiſtunt,vt dicit
Calde.conſi.v.ſub tit.de dilati.& Phil.Fran.in d.c.j. de iudicijs
14 in fine col.j. ¶ †Minus etiam obſtat ꝙ fuerit ſolus conatus , &
ad effectum non deductus, nam conatus ad delinquendum re-
gulariter punitur quando non fuit ſimplex,ſed vltra deuentum
fuit ad actus exteriores & propinquos.vt in præſenti caſu p no
ta.p Bal.in l.non ideo minus.C.de accuſa.col.vij.verſi.vj.quæ-
ro.& in l.ſi quis non dicam rapere.de epiſc.& cleric. & per Fe-
15 ly.in compendio quando puniatur conatus in fallen.† Propte-
rea conatus in caſu noſtro inducit crimẽ leg.iul.de publi.vt di-
cit allegata.l.in eadem.in princ.& d.l.vti ne.& d.l.qui dolo ma
lo.verſi.hac.l.per quæ iura clare patet, ꝙ talis conatus perfecit
16 delictum,& meretur pœnam,vt.s̃. † ſumus igitur In delicto cõ
ſumato non attentato,& reuerendus epiſcopus Iulianus,aſſer-
tus exequutor male proceſſit , cum fines ſui mandati exceſſerit
iuxta nota.in c.cum olim.de offic. delega. & vulga.l. diligenti.
17 ¶ † Eo maximè quia cum reperiſſet alios poſſidere nõ debuit
procedere vti proceſſit, ſed ſeruare formam traditam per Imo-
lam in c.propoſuit. in fi.de conceſ.præb.etiam quia parte poſ-
ſidente & non vocata , proceſſit iuxta notata per Archidia.xij.
18 q.ij.c.q.& per Rotam in antiq.deciſ.clxxxviij. ¶ †Nec excuſat
ipſum clauſula ammoto quolibet &c. Nam ſurreptionem non
tollit,vt tenet Lap.in allega.xv.& Moder.in c.in noſtra. de re-
ſcrip.in xxxvj.col.& in c.licet in corrigendis.de officio ordi.cũ
19 ſimi. † Et aduerſarij excommunicati ab ordinario debuerunt il
lam timere cum timẽda ſit , ſiue iuſta ſiue etiam iniuſta eſſet.xj.
q.iij.c.ſententia.c.quod ſuper his. de fide inſtrumentorum.c.p.
20 tuas de ſententia excommunicationis.cum concor. † Et ita ex-
communicati celebrantes vel facientes celebrare,vel audiendo
diuina irregularitatem incurrerunt gl.in clem.j.de priuilegijs.
21 plenè per Moder.in d.c.ad audientiã.ne cleri.vel mona. † Nec
eis opitulatur aſſerta abſolutio , tum quia facta a non habente
poteſtatem.iuxta notata in c.prudentiam.de officio delega. tũ
quia parte non citata c.olim.ea lite.de reſcr.c.propterea.de of-
ficio ordinarij. vbi Modern.alia adducunt. Paſiſius Romę.

SVMMARIVM.

1 *Fideiuſſor ſoluere tenetur quod tenebatur principalis.*
2 *Et ſatis eſt liquidare debitum principalis a iudicio agitato contra fideiuſſores.*
3 *Fideiuſſores ſoluere quicquid talem debere conſtiterit , neceſſe eſt debitum liquidari viuo debitore non poſt mortem.*
4 *Ex diuerſis non bene infertur.*
5 *Intellectus.l.qui Romæ paragra.augerius.ff.de verbo.obli.*
Et procedit quãdo fideiuſſor conſiderauit tẽpus futurũ aliàs ſecus.
6 *Et ſi promiſerant ſoluere debitum, de quo iam conſtabat tenentur.*
7 *Verbum,conſtiterit,qualiter capiatur.*
8 *Reſiduum,quod tempus reſpicit.*
9 *Et quid ſi viuo debitore,conſtaret de debito.*
10 *Conſtare de debito,ex quibus dicatur.*
11 *Inſtrumentum publicum , legitimam inducit probationem.*
12 *Si mortuo debitore liquidatio fuit facta contra fideiuſſores,an ſufficiat.*

CONSILIVM CXXI.

ISTI Fideiuſſores Antonij,Iulius in quadraginta,
& Bernar. in reſiduo,quod Ioannes debebat conſe
1 qui a dicto Anto. † inſpecta forma & verbis fide-
iuſſionis tenentur dicto creditori ſoluere reſiduum
ad quod tenebatur Anto.principalis debitor.l. vbi autem non
apparet.§.qui vero.ff.de verb.obli.& ferè per totum titulum.ff.
2 C.inſti.& extra de fideiuſ. † & ſatis eſt liquidare debitum prin-
cipalis in iudicio agitato contra fideiuſſores per ea quæ latè ha-
bentur in auc.præſenti.C.de fideiuſ.cum alijs concordantibus.
& per Soc.in §.augerius in.l.qui Romæ.ff.de verbo.obli. in ca-
ſu præſenti concurrunt prædicta,conſequenter effectualiter te-
3 nentur. † Solum contra Ioannem principalem obſtare videt tex.
& ibi docto.in d.l.qui Romæ.§.augerius.de verb.obli. vbi com
muniter concluditur ꝙ ſi quis fideiuſſit ſoluere quicquid talem
debere conſtiterit &c. ſi debitum nõ fuit liquidatum viuo prin
cipali debitore, fideiuſſor eſt liberandus dato ꝙ poſtmodũ de-
bitum fuerit liquidatum contra hæredes, debitoris in caſu no-
ſtro,verba præſentis fideiuſſionis ita ſonare videntur, unde Iu-
lius & Bernar.fideiuſſores cenſentur liberati,& nõ debent tene
ri, cũ Io.creditor viuente Antonio principali debitore non li-
quidauerit debitum,& licet motiuum prima facie videatur ob-
ſtare Io.creditori. & ſit uerum in terminis in quibus loquuntur
doct.tamen conſideratis uerbis fideiuſſionis in puncto non mi
4 litat,nec obſtat Ioanni. † Termini enim ſunt ſatis diuerſi ex q-
bus non bene infert vulga.l.Papinianus exuli ff. de minoribus,
5 & vulga.§.nihil cõmune. † Diuerſitas oſtenditur & clare , nam
d.§.& omnes doctores.ibi loquuntur quando fideiuſſor promi
ſit ſoluere quicquid conſtiterit talem debere &c.& ſic in futurũ
& conditionaliter.Nam tempore fideiuſſionis nõ conſtabat de
debito, ſed debebat conſtare in futurum poſt fideiuſſionem da
tam , ideo illa conditio quæ futurum tempus reſpiciebat debe-
bat adimpleri in forma ſpecifica, & ſic viuente principali debi-
tore,& non poſt mortem ita declarat glo.ij.d.§. augerius , illud
uerbum,conſtitiſſet.ſcilicet in futurum & conditionaliter eidem
firmant Bar.Bal.Ang.Alex.Are.& Moder.omnes in d.§.auge-
6 rius in ſummario.& in glo.ij. † Sequitur ex iſtis ꝙ ſi fideiuſſo-
res promiſerunt ſoluere debitum,de quo tunc conſtabat in præ
teritum uel in præſenti , ꝙ tunc non procederet.d.§. augerius.
nec dicta doctorum ibidem , quoniam illa ſtipulatio & fideiuſ-
ſio in præteritum, vel in præſenti ſortita fuiſſet effectũ , & tan-
quam pura eſſet validiſſima,& fideiuſſores tenentur qũocunq;
& qñcunq; debitũ fuiſſet liquidũ ſiue in vita , ſiue poſt mortem
debitoris principalis,vt eſt tex.ad literam in d.l.vbi autem non
apparet,in verbo,qui vero a Titio, & tex. in l. cum ſtipulamur.
ff.eodem tit.de verb.obli.cum ſimi.quando enim fideiuſſor p-
mittit ſoluere illud quod debet in præteritũ,vel de præſenti de-
bitor principalis ſemper tenet, ſiue ſit facta liquidatio debiti vi
no debitore,ſiue poſt eius mortẽ dictis iuribus,& in pũcto poſt
alios doctores eſt deciſio Alex.in d.§. augerius col.ij.verſic. in
7 glo. ſuper verbo extitiſſe, † vbi ſecus ſi conſtitiſſet de debito tẽ
pore ſtipulationis in dicta aucten.§.augerius,verbum conſtite-
rit capitur in futurum,quoniam erat verbum dubium, & in præ
teritum vel de præſenti non poterat verificari vt tenent omnes
doct.ibi in glo.ij.& in ſummario, at quando verbum eſſet cla-
re in præteritũ uel in præſens, & dictis temporibus poterat veri
ficari ceſſat diſpoſitio.d.§.augerius,& procedit tex. in d.verſic.
ſi uero,& d.l.cum ſtipulamur, & doctri. Alex.ubi.ſ. poſt alios.
8 † in caſu præſenti dicti fideiuſſores promiſerunt ſoluere omne
reſiduum quod Io. debet conſequi ponderetur verbũ, reſiduũ,
ergo debitum erat de præterito,& de præſenti,& de illo conſta
bat per ſcripturas publicas ad quod.l.ij.C.de hæred.inſtit.pon-
deretur etiam verbum,debet,quod eſt de præſenti, & validum
vt in puncto eſt tex.in l.vbi autem non apparet, verſi. qui vero.
ibi,debet,cum alijs concordã. vnde cum fideiuſſores promiſe-
rint purè & ſimpliciter ſoluere debitum quod erat de præterito
uel de præſenti tenentur ad illud ſoluendum ſiue ſit liquidatũ
uiuo debitore, ſiue poſt mortem ut notatur in iuribus allega-
tis.ceſſatq; diſpoſitio dicti.§ augerius,& doctri. de qua ibi per
doctores,q loquũtur in terminis i quibus loquitur uidelicet qñ
9 fideiuſſio fuit facta in futurum † & conditionaliter,& ſic extra
caſum noſtrum debet intelligi ſm ꝙ intelligit Bar. ibi,circa fi-
nem,uerſi.& ita ſi cõnſtitiſſet,& omnes docto. eum ſequuntur,
quando uiuo debitore de debito non cõſtaret,ſed ſi uiuo eo cõ
ſtaret nõ procederet in caſu noſtro de debito Antonij debito-
ris,eo uiuo conſtabat fideiuſſores itaq; non ſunt liberati, ſed te
10 nentur. ¶ †Et ꝙ conſtaret de debito viuo Antonio patet p in-
ſtrumenta publica in terminis autem. d.§. augerius. de debito
dicitur conſtare nedum quando conſtat per ſniam , ſed etiam ſi
conſtat per alias probationes legitimas,ita Alex. ibi colũ.ij. in
apoſtil

apoſtilla ſone lite a verſic.in tex.ibi debere conſtitiſſe, hoc idē
ſequitur Aretinus ibi in verſi.ſi tamen iſta clauſula, Idem ſequi
tur ibi Iaſ.col.ij.verſi.in textu ibi debere conſtitiſſe, & idem fit
mat ibi dominus meus Socinus in iij.notabili qui doctores alle
gantes leges & cotas volunt ꝙ in præſenti caſu conſtare de de-
11 bito dicatur nedum per ſententiam, † ſed etiam per alias le-
gitimas probationes, contra dictum Anto.debitorem, eo viuo
conſtabat de debito per inſtrumenta publica quæ legitimā ꝓ-
bationem inducunt, vt in.l.j.vbi doctores.C.de fide inſtru.& ꝑ
Bal.in rub.ibi,& Canoniſtas extra de fide inſtrum.in rubr.cum
concord.de quibus in c.licet cauſam.de probat. per om.neceſ-
12 ſario igitur concluditur dictos fideiuſſores teneri. ¶ †Prout &
tollitur diſpoſitio.d.§.augerius. ex his quæ dicit Iaſ. ibi col.iiij.
ponendo nouum intellectum ad illum tex.volens ꝙ ideo ibi fi-
deiuſſores non tenentur eo quia liquidatio debiti nedum non
fuit facta viuo debitore, vt ſupra ſed etiam eo mortuo, non fuit
facta contra fideiuſſores, ſed tantum contra hæredes debitoris,
vnde ſi facta eſſet mortuo debitore contra fideiuſſores teneren
tur fideiuſſores & non procederet diſpoſitio tex. ibi in caſu no
ſtro contra fideiuſſores facta eſt liquidatio ergo.

P. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Solutio facta illi qui erat inſtitor, & etiam ſocius, quo nomine cen*
ſeatur facta & num.14.13.
Habens poteſtatem vendendi videtur habere poteſtatem recipien
di precium.
2 *Propoſito alicui negotiationi, bene poteſt ſolui.*
3 *Qui videt & patitur ſolui alicui, vt inſtitori, approbare id vi-*
detur.
4 *Solutio prædicta fuit ualida & liberationem præſtitit, & nu.14.*
5 *Idem ſi pecunia ſoluta verſa apparet in vtilitatem principalium.*
6 *Solutio in dubio applicari poteſt facta in caſum eligendum per de-*
bitorem.
7 *Vel in debitum antiquiſſimum & vetuſtius.*
8 *Vel in debitum cuius dies ceſſaret tempore ſolutionis.*
9 *Vel in debitum durius.*
10 *Vel in debitum grauius.*
11 *Vel in debitum efficacius.*
12 *Vel in illud quod erat pœnale, ſi non ſolueretur.*
13 *Contractus vnus non alteratur per alium geſtum inter alios.*
14 *Vel ad aliud quod poterat exigi.*

CONSIL. CXXII.

1 IN CAVSA † Iſta prima datur difficultas, an iſti
principales debitores rectè & legitimè potuerint ſol-
uere Sigiſmundo, & ex ſolutione illi facta cenſeātur
liberati, & breuibus dicitur legitimè potuiſſe ſolui
ex quo ipſe Sigiſmundus habebat poteſtatem vendendi coria,
quo caſu etiam habuiſſe videtur poteſtatem recipiendi ſolutio-
nem tex.eſt vbi Bart. not. & alij in l.quod ſeruus.ff. de ſolu. &
2 idem Bar.in l.filiæ.eod tit.verſi.item habuiſtis. † Rurſus Sigiſ-
mundus inſtitor ipſorum de chiſijs erat & præpoſitus pecunijs
exigendis in negocijs ipſorum ripalibus, quibus ſtantibus bene
potuit ſolui.l.ſi quis.l.diſpenſatori.l. diſpenſatorem. & ibi doc.
ff.de ſolu.eſt tex.& ibi ſcribentes in.l.eius qui.in princ.ff.ſi cer.
pet.& in l.ſi quis mancipijs.§. impuberes.ff. de inſtito. cū ſimi.
3 † Ad quæ nam iſti de chiſijs, videbant, ſciebant ipſum Sigiſmun
dum & Hannibalē dicta facere & exigere paſſi ſunt & approba
runt vnde per ea quæ not.in c.ij vt lit. non conteſt. & in.l.j.ff.ſi
4 quis ius dice.non obtemp. cum concor. † Ex quibus infert ip-
ſos ratam habuiſſe dictam ſolutionem fuit igitur valida & libe-
rationem præſtat.l.ſi quis offerenti.l.diſpenſatorem.ff.de ſol.eo
5 tot t.rem ia.hab. † Ad quæ nam verſæ apparent pecuniæ ſolutæ
in vtilitatem bāchi, quo caſu pleniſſimam præſtāt liberationem
toto tit.de in rem verſo cum ſimi.Secundo difficultas principa-
lis eſt, ex quo non apparet qualiter Sigiſmundo fuerit facta di-
cta ſolutio, an vti ſocio ipſorum venditorum, an vero vti inſti-
tori vel habenti poteſtatem, & ſic nomine ipſorum de chiſijs,
& hoc propter ſocietatem inter eos initam poſt venditionē co-
riorum &c. Ad quod dicitur attento ꝙ verſa fuit ſolutio facta
Sigiſmundo & Hannibali, in vtilitatem banchi, attento etiam
ꝙ banchum ratum habuit difficultas ex iſtis & alijs.ſ. euacua-
6 tur. † Tamen ſtrictius reſpondendo dicitur non poſſe aliud cō-
ſiderari, niſi ſolutionem factam Sigiſmundo & Hannibali, non
vti ſocio, ſed vti inſtitori vel habenti poteſtatem, & ſic nomine
ipſorum de chiſijs, tum quia dicta ſolutio eſt ſimpliciter facta,
quo caſu de iure applicari poteſt in caſum eligendum per ſoluē
tes, & declarandum per eos, vt dicit tex.in l.j.ff.de ſolu.vbi Bar.
7 & alij. † Præterea contractus venditionis & emptionis corio-
rum vetuſtior & antiquior erat, quam cōtractus ſocietatis & in
dubio ſolutio facta cenſetur in debitum vetuſtius & antiquius,
non in recens, vt dicit tex.in.l.in his.in prin.& in l.cum ex plu-
8 ribus.& i l.ſi ex pluribus.& ibi gl.& doc.ff.de ſol. †Rurſus dies
ſolutionis in contractu ſocietatis non venerat, ſed bene vene-
rat dies ſolutionis contractus emptionis coriorum, tempore.n.
quo ſolutio facta fuit Sigiſmundo & Hannibali venerat dies ſo
lutionis coriorū patet ex contractu & die ſolutionis factæ, quo
caſu in dubio ſolutio facta cenſetur in debitum in quo dies ue-
nerat, & non in aliud in quo minimè uenerat.d.l.j. ubi gloſſ. &
Bar.& dicta.l.cum ex pluribus. & melior tex. in l.iij. ff. de ſolu.
9 † Præterea debitum de chiſijs, durius erat quàm debitum Sigiſ-
mundi, quod nullum erat.nedum minus durum, quo caſu in du
bio ſolutio facta cenſetur in durius.l.iij.& iiij.ff.de ſolu.Bar. in
l.j.col.ij.uerſi.item opponitur & in.l.in his.in prin.eodem titu.
10 cum concor. † Ad quod nam debitum de chiſijs erat grauius,
quàm illud Sigiſmundi quod nullum, nedum minus graue quo
caſu in dubio in grauius.l.ſi ex pluribus.ubi Bar. declarat &.l.ſi
11 quid ex fundo.ff. de ſolutio. † Prout etiā nam debitum de chi-
ſijs erat magis efficax, quàm dictum Sigiſmundi, quod nullum,
nedum minus efficax quo caſu in dubio in efficax facta dicit.l.
ſi is cui.§.flauius.& ibi Bart.ff.de ſolutio.& maximè, quia erat
12 pœnale, † & in forma cameræ ad not.in.l.iiij.ff.de ſolutio.cum
13 ſimi. † Et aduertendum ꝙ contractus ſocietatis nō alterat pri
mum uēditionis toto tit. res inter alios acta, unde cum uirtute
primi potuerit ſolui Sigiſmundo uti fuit ſolutum dicta ſolutio
liberationem præſtat ut in prima difficultate fuit dictum, nam
in ſecundo contractu ſocietatis non negatur ſolutionem illi fie
ri nō poſſe, immo expreſſe hoc dicitur reſpectu capitalis, ut pa
tet per uerba ſecundi contractus ex quibus clarè colligitur, ꝙ
Sigiſmundo debebat ſolui capitale tantum ſcilicet duc. 4500.
& iſtud ibi nominatur capitale, quod debet exponi.i. debitum
ipſorum de chiſijs, uel debitum ipſorum emptorum, aliud ipſi
Sigiſmundo non erat ſoluēdum, nam ſoluto capitali prædicto,
de damno & lucro ipſi emptores habebant dare computum fi-
dele ipſi Sigiſmundo & non ſoluere, vnde cum Sigiſmundo erat
ſoluendum capitale tantum, ſi fuit poſtmodum ſolutū uti fuit,
apparet ſolutū ſibi capitale illorum de chiſijs, conſequenter ſo-
lutio facta dicitur nomine ipſorum de chiſijs, quorum erat ca-
pitale, non autem poteſt conſiderari ſolutio facta Sigiſmundo,
uti ſocio, ex quo uti ſocius nullum habebat capitale, & non en-
14 tis nullæ ſunt partes.d.l.eius qui.in prin. cum ſimi. † Attentis
itaq; uerbis contractus ſocietatis, neceſſario concludunt ſolu-
tionem capitalis factam uti inſtitori uel deputato ad exigendū
nomine ipſorum de chiſijs, quorum erat capitale, & nomine ꝓ-
prio Sigiſmundi, qui capitale non habebat facta uti inſtitori, cō
cluditur ꝙ ſolutio liberationem conceſſit, maxime quia facta
præſumitur in debitum, & capitale quod poterat exigi non au-
tem in debitum, & capitale ipſius Sigiſmundi quod nō erat nec
exigi poterat, ut eſt doc. Bart.in præalle §.flauius ubi ad debitū
quod poterat exigi nō ad illud quod non poterat, ut in caſu no
ſtro pro quo.l.fundus coloni.& in.l.ſequenti.ff.de fund.inſt. &
no.in.l.j.ff.ſi cer.pet.in illa quæſt.quādo debetur ex legato &c.
cum alijs.ſ.alleg.ad quod nam uirtute contractus ſocietatis nō
debebat ſolui alteri niſi Sigiſmundo, & tamē ſolutum apparet
Hannibali non ut ſubſtituto Sigiſmundi in ſocietate, ſed ut de-
putato ad exactionem debitorū ripæ, per ipſos de chiſijs uel ſal
tem per ipſum Sigiſmundum uti eorum inſtitori, & non aliter
unde &c.

Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Bulla ſixtina, quando & quo caſu cogat vicinum ad uendendum do*
mum contiguam per totum ferè.
Et quid ſi illa non indiget vicinus.
2 *Et ſi duo uicini concurrunt an ſit locus præuentioni.*
3 *Quilibet poteſt rem ſuam uendere, cui uult regulariter.*
4 *Nec uendentes debent requirere vicinos ſi volunt emere uirtute*
dictæ bullæ.

5 *Virtute bullæ agi non poteſt, ſi eius forma non ſeruatur.*
6 *Non requiritur intimatio reſpectu eius, qui ſcit, & nu. 7.*
8 *Cogi inuitus quis non poteſt ad emendum.*
9 *Monitio, & denunciatio quid operatur.*
10 *Et tuetur monentes, quatenus ad id tenerentur.*
11 *Et an ſit facienda, in iudicio, uel ſufficiat extra iudicium.*
12 *Et an poßit fieri diebus feriatis.*
13 *Et quot vicibus, ſit facienda.*
14 *Paria ſunt nolle emere, vel afferre precium uile.*
15 *Relinquens in integrum dominium domus, an videatur relinquere proprietatem, uel uſumfructum.*
16 *Vſufructuario mortuo, res reuertitur ad proprietarium.*
17 *Si habens declarare, moritur ante declarationem, quid agendum.*
18 *Legatum conditionale, reuertitur ad hæredes, conditione defecta.*
19 *Et quid in vltimis voluntatibus, declaratione non facta.*
20 *Et ad quos hæredes reuertitur, vniuerſales, vel particulares.*
21 *Teſtatoris voluntas expreſſa, ſeu tacita ſequenda eſt.*
22 *Præcedentia declarant ſequentia quatenus eſſent dubia.*

CONSILIVM CXXIII.

ATTENTO Tenore bullæ ſeptimæ, & confirma
1 tione Iulij, & Leonis, † clare patet ipſũ Hierony. te
neri, & compelli debere vendere domum de qua in
reconuentione ipſi Auguſtino, ex quo Hierony. di
cta domo non indiget, ſed eam locatam tenuit, & tenet, & cum
ſit intermedia inter domum antiquam ipſius Auguſti. & domũ
aliã ipſius Auguſti. quam nouiter emit a fratribus populi, & pa-
ratus ſit ædificare, & omnia hæc cedant ad ornatũ vrbis, & do-
mus ipſa magis conueniat domibus ipſius Auguſt. quàm Hie-
rony. concluditur ipſum cogi ad vendendũ, ex quo ipſe Auguſt.
paratus eſt ſoluere precium arbitrandum per magiſtros, & para
tus eſt ſe obligare infra tempus arbitrãdum, vt ſupra ædificare.
2 ¶ † Nec ob. aſſerta præuentio allegata, nam in domo recunuen
ta, nulla eſt præuentio, ſed illa conſideratꝰ, in alia domo, quæ fuit
fratrũ, nõ in iſta, & ideo in diuerſis nõ cadit ꝓuentio iuxta ea q̃
3 no. in. c. propoſuiſti de foro comp. cum concord. ¶ † Domus ve
ro quæ fuit fratrũ, empta p Auguſt. dr̃ eſſe ipſius Auguſtini, qui
ad reuendendum Hierony. minimè cogitur, ex quo valida fuit,
quilibet. n. rẽ ſuã cui vult vẽdere põt. l. nec emere. C. de iure de-
lib. l. in re mandata. C. mãd. l. dudum. C. de cõtrah. emp. cum ſi.
& bulla non ob. ex quo conſiderata indigentia, & decore vrbis
ſuper quibus bulla figit pedes, qualitates iſtę concurrunt in ꝑ-
ſonam Auguſtini magis quàm in perſonam Hierony. nam ipſe
Auguſt. indiget, & locatã tenet domum Hierony. & paratus eſt
ædificare ad ſui ĩdigentiã neceſſitatẽ, & ꝯmoditatẽ, ac vrbis de-
corum, quæ oĩa ceſſant in Hierony. & ſic ſumus in regula iuris,
4 ꝙ potuit emere, nec vendere cogitur. ¶ † Non ob. quod fratres
irrequiſito Hiero. non potuerunt vẽdere & vẽditio facta eſt nul
la virtute Bullæ, &c. Nam bulla hoc non dicit, ꝙ vendentes de-
beant requirere emptores, quinimmo dr̃ in bulla totum ꝯriũ,
quod emptores volentes ædificare debent requirere vẽditores,
qui ſi volunt, vel recuſant vendere, tunc venditio alijs facta de-
bet reſcindi, vt ex verbis illis, nollũt, vel recuſant, colligitur, qđ
5 ipſi ſunt requirendi ab emptoribus non econtra. ¶ † Quod Hie
ronymus ipſos fratres requiſiuerit minimè apparet, & q̃a tenor
bullæ non eſt ſeruatus, nec forma agẽdo ex ea excludi debet. c.
cũ dilecta, de reſcri. l. diligenter. ff. manda. c. cũ olim, de off. dele.
6 ¶ † Et ſi dicereꝰ ſaltim fratres debuerũt notificare Hiero. ꝙ vo-
lebant vendere, ex quo in dubio præſumitur ignorantia vulg. l.
verius, rñ ꝙ ipſe Hiero. bene ſciuit, & notitiam habuit, quod vo
lebant vẽdere ꝯõr talis ſcientia ſufficit iuxta ea quæ no. in. l. itẽ
veniunt. §. petitam, cum ſi. ff. de pet. hæred. ꝙ ſciuerit bene pro-
7 batur, nec ipſe inficiatur. ¶ † Sed vlterius conſiderandũ eſt, qđ
de vrbanitate fratres fecerunt, id ad quod minime tenebantur
denunciauerunt enim, & notificauerunt eidem Hierony. velle
vendere domum, & proteſtati ſunt, quod volebant vendere, &
monuerunt, ꝙ erant parati eidem vendere, ſi vellet, qui ſemper
8 recuſauit. ¶ † Vnde ad emendum ipſum Hiero. inuitum cogere
non poterant, iuxta. d. l. nec emere, & quæ no. Bald. in. l. j. C. de
9 epiſ. & cleric. & Abb. in cap. j. de emptione, & vend. ¶ † iſta eñ
monitio, denunciatio, & proteſtatio declarauit, & deduxit ad
notitiam Hieronymi animum, & voluntatem fratrum volentiũ
vẽdere iuxta notata, in cap. cumana, de electio. & in. l. ſi quis, in
principio teſtamenti, de legatis tertio, & in capitulo, cum. M. de
10 conſtitu. cũ ſimilibus. ¶ † Et iſtos proteſtantes monẽtes, & de-
nunciantes, quatenus ad id tenebuntur tuetur, vt nota. in dictis
iuribus, & per Bar. & alios in. l. non ſolũ. §. morte, de operis no-
11 ui nũciatione, & in capitulo ſollicitudinẽ, de appellatio. ¶ † Et
ſi dicereꝰ, ꝙ talis monitio, & denunciatio, vt prodeſſet fratribus
conſequenter ipſi Auguſtino debebat fieri in iudicio, & non ex
tra, vt fuit facta, reſpõdetur, & dicitur canonice fuiſſe factam, ẽt
extra iudicium, vt in puncto eſt deciſio in terminis fortioribus
domini Matthæi de Afflict. in tractatu de iure prothomiſios in
verſi. vt infra triginta dies, col. iiij. in fine, & col. v. in prin. vbi cõ
cludit, ꝙ in quocunq; loco ẽt extra iudiciũ, põt fieri, & facta te-
net, ẽt ſi faciens ad iſtud teneretur allegat. l. amplius. ff. rem ratã
12 haberi, & not. in. l. mora. ff. de vſur. ¶ † Subdẽdo, ꝙ ẽt diebus fe
riatis conceditur, ex quo fit ad effectum tollendi ignorantiã, vt
per Bar. in. l. j. §. nunciatione. ff. de noui operis nũciatione, & in
13 l. miles. §. lx. ff. de adulterijs. ¶ † Nec debuit fieri pluries, & ſic
ad minus ter, nec vr̃ ſufficere ſemel fieri, qm̃ proteſtatio, moni-
tio, denunciatio extra iudiciũ, ſatis eſt, ꝙ ſemel ſit facta p nota.
in c. cupiẽtes. §. quod ſi p viginti, vbi gl. & Geminia. de electio-
nibus lib. vj. & per gl. in l. mora, de vſur. & in l. Titio ſeio, verſi.
uſuras, de lega. ij. & pleniſſime Moder. in c. ex literis, col. iiij. de
conſanguinitate (?) & in puncto noſtro eſt deciſio Bal. in d. tractatu de
iure protho. col. j. verſi. ſed nunquid requiratꝰ, & domi. Matthęus
in eodem tractatu, præallega. verſ. col. v. vbi multa ad hoc addu
cit, cum ergo ipſe Hieronymus ſciuerit fueritq; ſibi denuncia-
tum, & recuſauerit emere, non video quin fratres libere non po
tuerint uendere Auguſtino, & attento iure communi, vt ſupra,
& attento tenore Bullarum, vt ſupra, declaratarum, quibus nõ
obſtat ſi dicereꝰ, ꝙ ipſe Hieronymus uolebat emere, ſed fuerũt
14 diſcordes in precio, & alijs & ſic non ſtetit per eum. ¶ † Nã ad-
uertendũ, ꝙ paria ſunt nolle emere, uel nelle emere pro precio
modico, & cũ qualitatibus inſolitis, ut dicit tex. in. l. nõ dubiũ,
circa finẽ, de lega. iij. & in. l. ſi domus. §. qui ꝯſiteꝰ, de lega. j. q̃ li-
cet loquantur in uenditore, tñ locum habent in emptore, cum
ſint correlatiua. l. ſi. C. de indic. uiduit. l. fin. de accept. unde cũ
fratres fuerint parati uendere, ſed per Hieronymum ſteterit, ſe
quitur, ꝙ modo rumpere non poteſt uenditionẽ, ritè, & recte
15 factã. † Circa aliã difficultatẽ, licet ex uerbis illis integrũ domi
niũ uideatꝰ, ipſi Auguſtino relicta proprietas dictæ domus. &c.
Tamen p uerba ſequẽtia, ibi reſeruatio, & ibi, ſua uita durante,
& ibi, in ultimo relinquendi iuxta eius conſcientiã, & beneme-
rita dictorũ ſuorum filiorũ, clariſſime patet non eſſe relictã ꝓ-
prietatem, ſed tm̃ uſumfructũ in uita & in morte arbitriũ relin
quendi domum, & apothecã filijs iuxta eorũ merita. Illa. n. uer-
ba, ſua uita durante, militant & reſtringunt uerba illa præcedẽ
tia, integrum dominium, & non proprietas, ſed uſuſfructus, ex
quibus uerbis clarè apparet teſtatorẽ uoluiſſe limitare legatũ
domus, ut non reſpectu proprietatis, ſed tm̃ reſpectu uſuſfru-
ctus, ſit relictũ, ut tenet Bar. in l. iiij. ff. de alimen. & ciba. lega. al
legãdo tex. qui hoc probat in. l. Titia. §. Titia. ff. de lega. ij. & ibi
16 doctores, & maxime repeten. col. v. & vj. † infertur, ꝙ mortuo
vſufructuario, domus ipſa debet reddire ad hæredes vniuerſa-
les teſtatoris, & filios, vel virtute fideicõmiſſi poſt mortẽ. &c. vt
dicit textus in d. §. Titia, ĩ vltimis verbis, uel mero iure finita tẽ
poralita. iuxta tex. in. l. Titia. C. de lega. vbi ſcribentes plura ac-
17 cumulant. ¶ † iſte. n. Auguſtinus poterat in morte relinquere
domũ non ſimpl̃r cui uellet, ſed filijs teſtatoris, & non ſimplici-
ter oĩbus, ſed ſm̃ ipſorũ benemerita, inſpiciẽda, & declarãda ſm̃
ꝯſcientiã ipſius, & quia ipſe minime declarauit reſultat duplex
cõſideratio, uel ꝙ cõditio declarationis defecerit iuxta. l. ſi quis
arbitratu. ff. de uerb. & l. ſi. C. de ꝯhenda emptione, & l. multa,
18 de ꝯd. & demon. ¶ † Et ꝯditione defecta ad hæredes vniuerſa-
les, domꝰ debet reddire, & legatũ applicari. l. vnica. §. ſin aũt, ſub
19 ꝯditione. C. de caducis tollẽdis. ¶ † Vel ꝯſiderato, ꝙ ſimus in vl
timis volũtatibus ẽt declaratione nõ facta legatũ applicabiꝰ le
gatarijs, ſeu fidicõmiſſarijs iuxta. l. ſi. §. ſed ſi q̃s. C. ꝯmu. de lega.
20 ¶ † Et vtraq; ꝯſideratione habita, domus debet ꝑuenire ad fi-
lios maſculos hæredes vniuerſales, non aũt ad filias fœminas, &
Bonannũ hæredes particulares, ex quo filiæ fœminæ, & Bonan-
nus fuerũt particulariter inſtituti, & prohibiti plus petere iux-
ta nota. in. l. quoties. §. ſi duo. ff. de hæredibus inſtituẽdis, & ple-
nè in. l. quoties. C. eodẽ, cũ ꝯcor. Ad qđ nã teſtator voluit domũ
ꝑuenire ad filios ſuos, nõ ſimpl̃r, ſed ſm̃ benemerita ad ꝯſciẽtiã
Auguſtini, vnde mẽs, & uolũtas teſtatoris, fuit ꝙ domus ꝑueni
ret ad filios ſm̃ ipſorũ benemerita declarãda, in quàm declara-

tionem

tionem per eũ nõ factã ſuccedit,& ſurrogatur arbitriũ boni iudicis,qui ſm voluntatẽ teſtatoris,& ſm benemerita filiorũ habet dictã domũ applicare ipſis filijs,& arbitriũ iudicis erit cõſiderare benemerita filiorũ,vel erga teſtatorẽ,vel erga matrẽ,vel erga ipſoſmet filios,vt virtutibus operã darẽt frugi eſſent,& bene viuerent ſuæ qualitates,in Bonoanno minime ↄcurrunt ↄſequenter ad partẽ domus venire non põt. Tum quia nõ benemeritus in aliquo. Tũ quia particulariter inſtitutus,& prohibitus vltra patrẽ,ut ſupra,alij uero dui filij & in teſtatorem,& in matrem,& in ſeipſos fuerunt,& ſunt bene meriti ſm quæ domus eſt ipſis applicanda. Tum quia ẽt vniuerſaliter inſtituti a dicto teſtatore,ex quibus colligitur arbitrium clarum ꝙ ipſis,& non
21 Bonanno domus eſt danda. † In iſtis enim ſequẽda eſt uolũtas teſtatoris eſpreſſa,& etiam tacita vulgata.l.in ↄditionibus,primũ locum,de cond.& demou.l.cum uirum.C.de fideicom.l.iij. C.de liber.præterit.cum ſimilibus,& ex præcedentibus in dicto teſtamento colligitur,quid teſtator voluit intelligere de bene-
22 meritis filiorũ non certe aliud niſi quod ſuperius dictũ eſt. † Et præcedentia declarant ſequentia,quatenus dubia eſſent,vulga. l.ſi ſeruus plurium.§.fina.ff.de legatis primo cum ſimilibus.

Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata non viſis actis, præcipitanter, & ſine cauſæ cognitione,nulla eſt ipſo iure,& nu.3.& nu.22.*
2 *Siue ſit diffinitiua, ſiue interloquutoria.*
4 *Maximè ſi cauſa fuit commiſſa cum illa clauſula conſtito &c.*
5 *Geſta per iudicem à quo poſt inhibitionem, nulla ſunt.*
6 *Et quid ſi iudex ad quem reuocauerat inhibitionem.*
7 *Et an poſſit illam reuocare.*
8 *Et quid ſi à primo iudice cauſa fuit ſublata, per uiam auocationis, & nu.10.11.12.*
9 *Et quid de ſtilo curiæ.*
11 *Procedens ſine iuriſdictione, nulliter procedit.*
12 *Et taliter procedens punitur.*
13 *Idem quando dicit ſe officialem, & non eſt.*
14 *Falſum committunt dicentes habere poteſtatem,quam non habent.*
15 *Falſi pœna,quandoq; capitalis eſt,quandoq; alia.*
16 *Exercens leuiora,ut iudex, cum non ſit punitur extraordinariè.*
17 *Reſcriptum ſurreptitium non eſt nullum,ipſo iure, ſed venit annullandum,& num.21.22.*
18 *Onus probandi ſurreptionem,cui incumbit,& nu.20.*
19 *Proceſſus factus virtute reſcripti ſurreptitij, parte non opponente valet.*
22 *Et quid ſi ſecunda commiſſio ſurreptitia, nedum conferat iuriſdictionem verum illam reuocat ab alio.*
23 *Commiſſia etiam ſurreptitia auocans iuriſdictionem ab alio tribuit iuriſdictionem.*
24 *Clauſula illa conſtito de aſſertis, poſita in ſignatura partis citationem exigit.*

CONSILIVM CXXIIII.

SENTENTIA Lata non viſis actis, & ſine cauſæ cognitione,† & ſic ꝑcipitanter, nulla eſt ipſo iu-
1 re nota.in clem.paſtoralis,uerſ.uerũ,ibi,iudicãtis ꝑcipitatione,& uerſi. dicitur ergo ſnia meruit, ubi ſcriben.de re iudicata,in clemẽtina,& ij.q.vj.§.diffinitiua, uerſ. itẽ ſi ꝫ ſolutũ,gl.xj.q.iij.in ſumma, & eſt vulgata doctrina Bar. in l.prolatã in fi.C.de ſententijs,& interloquuto.oĩum iudicũ, quàm cõiter ſequunt doct.in l.ij.C.de edẽdo,& plenius ſcribẽtes,maxime Fely.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ, de ↄſtitutionibus, col.v.& ſeq.vbi urguẽdo ad partes tãdẽ ↄcludit hãc opinionẽ eſ-
2 ſe cõem,qđ ſit ipſo iure nulla,allegat quotas,& deciſio. ¶ † Qđ nedum procedit in diffinitiua,ſed ẽt in interloquutoria,vt vult Bal.in.l.ex ſtipulatione ꝑ illũ tex.C.de ſentẽtijs,& Bart.in.l.fi. ff.de fer.cũ alijs allega.in d.c.eccleſia ſanctæ Mariæ,col.xj.verſ. iiij.nota.& licet in dictis locis ꝫ hanc cõem ſniam adducantur aliquæ limitationes, tñ nulla ipſarũ in caſu præſenti põt verificari,ↄſideratis illis,& ipſarum vnaquaq; ac facti veritate, cũ.n. Reuerendo patri dño Auditori fuerit cauſa cõmiſſa,& ipſe hora.xxiiij.inhibuerit,& poſtmodum die immediate ſequenti hora noua reuocauerit ihibitionẽ,nõ viſo regiſtro,nõ auditis partibus,nulla ꝓcedẽte informatione,nec facti,nec iuris,ex iſta temporis breuitate,cũ nox vna tantũ, & breuis octo horarũ concurrit non potuit inſtrui de meritis cauſæ,non potuit de ipſa ẽt minimam habere cognitionẽ,ↄſequenter talis reuocatio.ita celeriter facta,fuit ipſo iure nulla ꝑ deciſiones ſ.citatas,& eſt in terminis doctrina Dominici de ſancto Geminia.in.c.põderet.l.di-
3 ſtin.vbi per illum tex.tex.clamat contra iudices,quibus de ſero mittitur proceſſus,& de mane iudicant, ad quæ faciant allegata,& accumulata i d.c.eccleſia ſanctæ Mariæ,col.xij.ꝑ Fely. circa finẽ,quãto magis in caſu noſtro,vbi nec ẽt illo vnico ſero ꝓceſſus fuit datus iudici, nã erat penes iudicẽ primum a quo, & nõ penes iſtum ad quẽ, qui nec ẽt oculo tãtum uidere potuit & reuocauit inhibitionẽ,ex quibus concluditur reuocationem ip-
4 ſo iure nullam. † Eo potiſſimum quia cum & articulus fuerit eidem cõmiſſus cum clauſula, ꝙ ↄſtito de aſſertis per quam clauſulã ſi ↄſtiterit pars debebat citari,vt ꝑ Rotã i antiq.dclxxxiij. & q.dcclxxiij.& cum nullo modo cõſtiterit,ſed reuocauerit, vt
5 ſ.talis reuocatio nulla fuit. ¶ † Et quia in præſenti articulo iudex cui cã fuit commiſſa inhibuit, & facta inhibitione iudici, a quo oĩa quæ iudex ille geſſit fuerũt nulla,vt in.c.non ſolum,de appellatio.lib.vj.& ꝑ Rotã in nou.deciſi.cxcv.cũ ſimilibus,iudex itaq; a quo declarando,& abſoluẽdo colonos male fecit,cũ iſta agitauerint inhibitione prius ſibi facta,qua ſtãte nihil age-
6 re potuit,& quæ egit,nulla fuerunt,& ſunt. † Nec obſtat,ſi dicatur verum eſſe niſi iudex ad quem reuocauerit inhibitionẽ ꝓut reuocauit,& ſtante dicta reuocatione,bene iudex a quo potuit
7 procedere,& procedendo,acta ſunt ualida. † Nam dubiũ eſt,primo an poſſit reuocare inhibitionem per Federicum conſi xciij. prout etiã quoniam in caſu præſenti conſiderandũ eſt, causã nedũ per viam appellationis fuiſſe deuolutam ad iudicẽ ad quem, & nedum iſta uia appellationis fuiſſe ſublatam de manibus pri-
8 mi iudicis. † Verum etiam per uiã auocationis fuit enim, ut patet in ſignatura cõmiſſionis cauſa expreſſe auocata a primo auditore quo caſu ſuccedit doctri.Abba. & docto. per illum textũ,in capitulo ut noſtrum,de appellati.uolens plus auocationẽ cauſæ operari,quam appellationẽ, nã per appellationem iuriſdictio iudicis a quo dicitur ſtare,& eſſe in ſuſpenſo,ſed per auocationem infici,vt per doctores ubi ſupra, pro quo facit text. i l. iudicium ſoluit.ff.de iudi.& ꝑ Rotam in noui.deciſio.aj.& ſcribẽtes in capitulo cum M.poſt Innocentium. de conſt. q decisi, loquitur de ſtilo cur,& Abba.not.in d.c.cum.M.col.penul.di-
9 cit † ꝙ facta reuocatione proceſſus ſequens eſt nullus,& ꝙ icut, ita indiſtincte tenet,& ẽt tradit Rot.in no.q.lxxvj. in additioni-
10 bus. † Vbi concludit,ꝙ poſtquàm Papa auocauit negocium proceſſus factus per inferiorem eſt nullus, capitul. licet, de officio delegati.c.prouide de elec.lib.vj.allegatur.c.ut noſtrum, ut ſupra,& not.in d.c.cum M.Ferrarien.in fine,& not.Mili.in uerſũ. iudex ſi datur unus,ubi idem concludit,cum itaq; Papa auocauerit cauſam a primo,& commiſerit ſecundo,dato ꝙ ſecundus inhibuerit, & reuocauerit inhibitionem, tamen ex hac reuocatione,non eſt tributa iuriſdictio iudici a quo propter auocationem factam a ſuperiore,qm̃ iudex primus iuriſdictione caruerat per auocationem factam,& ſine noua commiſſione Pontificis auocantis non potuit in cauſa ſe intromittere cũ iuriſdictio-
11 ne careret, † & quia ſine iuriſdictione proceſſit oĩa facta ab ipſo tanquã a priuato nulla ſunt iuri.vulga.& per Belleme.deciſi.
12 dccxlvij.& Iſer.in ↄſtitutio.Reg.terminum uitæ,tenet † ꝙ carẽs iuriſdictione faciens actum in modum iuriſdictionis tenet pœ-
13 na leg.iul maieſta.& qñq; alia,ut ibi col.ij. † & dicẽs ſe officialẽ ſi non eſt punitur,ut in ↄſtitutio.durã,& ibi Iſer.& iure Romano,eſt crimẽ leg.iul.maieſta.lege tertia,in fine.ad legem iuliam maieſtatis. & ibi Ang. & in uſurpantes talia ſtatuta eſt pœna qñq;,ut per Cæpol.in tract.de ſerui.ruſtic.prædiorũ, in capitulo mare,& eſt capitalis lege probatorias,&.l.fin.§.ultimo.C.
14 de diuerſ.offi. lib.xij. † Nam falſum committunt dicendo poteſtatem habere, quàm non habent, & ubi non eſt pœna ſtatuta
15 puniuntur extraordinarie.l.in hijs de diuerſ.offi.eod.lib. † Nã in falſo pro qualitate delicti aliquando pœna eſt capitalis, aliquando nõ in.l.vbi.C.de falſ.l.j.§.ultimũ.ff. eod.l. maiorem.C. de falſ.quandoq; puniuntur in quadruplũ.l.j.C.de ſtatu.& ima-
16 gi. † & exercens leuiora, ut iudex cum non ſit punitur extraordinarie,dicta.l.probatorias.l.in hijs,quandoq; in.iij. lib. ami.l. fi.in fi.C.de uſuc.quã ſto. & etiam crimine ſacrilegij, ut dignitatũ ordo ſeruetur lib.xij.l.j & crimine ſtellionatus,ꝙ eſt quando deficit titulus criminis.l.ij.ff.de crimi.ſtelli. & dictam doct. Iſer.in dicta conſt.terminum uitæ,refert, & ſequitur domi.Io.

Bapt.de S.Seue.in l.imperinm in a.q. in fi.ff.de iuriſd. om.iud.
17 † Vlterius reſcriptū ſurreptitium non eſt nullum ipſo lure, ſed
uenit annullandū ope exceptionis,cap.cęterum.c.ad audientiā
cū ibi not. de reſcrip.Belle.q. nc.& Ber.de biſg. in tit.de reſcr.
18 q.xiij. † Et quis habet probare de ſurreptione traditur per Fe-
lyn.in c.conſtitutus,de reſcrip.in prin.& in cap.ſuper literis,eo
19 dem tit. † Proceſſus .n. factus in vim literarum ſurrepticiarum
parte non opponēte ualet, & ſi non excipitur ēt in materia ap·
pellationis,ut not.in d.c.ſuper literis, & Bernae.de reſcrip.aiij.
20 Gemin.in c.ab eodē,de appellatio. lib.vj. † Allegauti namque
ſurreptionem incumbit onus probandi, in reſcrip. ad lit.Fel.in
21 c.ꝯſtitutus,in prin.de reſcri. † Literæ ēt ad lites ſubreptitię,nō
ſunt nullæ ipſo iure,ſed ope exreptionis Fel.in c. ad audientiā.
el ſecundo,de reſcrip.col.aij.& ſeq. & ibi col. aiiij. tenet iſtud
procedere ēt ſi ſecunda conceſſio ſurreptitia, nedum conferat
22 iuriſdictionem, † ſed ēt iuriſditionē ab alio reuocat, ut eſt iſto
caſu, allegat deciſio.dicebam itaq; reuocationē inhibitionis fa
ctā,ita præcipitanter a ſecundo auditore, fuiſſe ipſo iure nullā,
& Inſuper abſolationem excōmunicationis poſtmodum ſubſe
quutā a primo anditore a quo expreſſe cauſa fuerat auocata la-
borare eodē morbo,& ēt viribus non ſubſiſtere tanquam ſacta
ab eo qui iuriſdictione carebat. Auditor enim ſecundus,qui re
uocauit inhibitionem, & remiſſit cauſam primo auditori, non
poterat illi iuriſdictionē dare quæ ab eo fuerat expreſſe auoca-
ta a Papa,ut.ſ.allegatur, unde poſt auocationē abſolutio ſubſe
quuta viribus nō ſubſiſtit iuxta no per Rotam in nou. lxxvj.in
additio.ubi concluditur geſta per inferiores, poſt auocationē
factā,nulla eſſe,per tex.in c.licet.de officio leg.& qđ vult Mili.
in Reperto.in uer.index,uerſi. ſi dat vnus. Nec habet prędictia
obſtare,ſi diceretur, iſta procedere niſi cōmiſſio ſecundo loco
obtempta eſſet ſurreptitia, nā per eā non vr̄ ſublata iuriſdictio
a primo iudice.&c.nec conceſſa ſcđo, reſpondetur namq; nul-
libi apparere cōmiſſionem ſecundo loco impetratam fuiſſe ſur
repititā,& poſito,ꝙ ſurreptitia fuiſſet adhuc procedunt,quę di
ximus,nā ſurreptio ſcđm cōem doctri.nō facit cōmiſſionem ipſo
iure nullā,ſed tantum annullandā ope exceptionis,& niſi oppo
natur cōmiſſio procedit,& ꝓceſſus, & ius uirtute factus a alt.
ut not.oēs in c.cæterū in c.ſuper literis,in c.conſtitutus,& in c.
ad audientiam el ſecundo,de reſcrip. & eſt deciſio. in terminis
Bern.ſaſtol.in tit.de reſcrip.xiij in ordine ubi in materia appel
lationis,nult cōmiſſionē ſubrepititiam ualere, & proceſſum iu-
dicialiter factū, niſi excipiatur pro quibus eſt Belleme.q.dc.&
Gemin.in c.eod.de appellat.in ſexto, unde cū cōmiſſio et ſub-
r ptitia tenuerit, & ꝓceſſus eius uirture factus ualuerit ex quo
non fuit oppoſitū dicemus per eā fuiſſe auocatā cauſam,ut ex-
preſſe auocata fuit,& potiſſime,qa allegānti ſurreptionē incū-
bebat onus probādi,Fel.in d.c.conſti.in prin. & iſtud de ſurre-
ptione nunꝗ̄ fuit allegatū,nec ex aduerſo probatum,ergo.&c.
23 † Et ideo ceſſat cōmiſſio ſecunda,ēt ſubrepitia ꝯferat iuriſdi-
ctionē,ēt ſi ab alio iuriſdictio auocet, ut expreſſe tenet Fel.i d.
c.ad audiētiā.col.aiij.dicamus ꝑ hāc ſcđam ēt ſubrepititiā iu-
riſdictionē fuiſſe ꝯceſſam, & auocatā a primo & ſi ſubrepititia
erat debebat ex aduerſo excipi,& ꝓbari,& qa nō fuere facta,ſe
24 quit ut ꝯcluſum fuit, † & potiſſime qa in ſcđa ꝯmiſſione dr̄ in
ſignatura expreſſe ꝯſtito de aſſertis, q ſignatura reqrit citatio-
nē partis,& ꝙ audiat Rot.in antiq.q.dcixxxiiij.&q.declxxiij.ꝗ
cū nō interuenerint geſta ab iſto ſcđo auditore remittēte fue-
re nolla,& poſtmodu geſta a primo a quo expſſe cū fuit auoca-
ta ſunt nulla,eſto ꝙ ꝯmiſſio fuiſſet ſurreptitia,ut.ſ.Pari.Rom.

SVMMARIVM.

1 *Beneficij eccleſiaſtici,ut quis ſit capax,an ſit neceſſe, quòd ſaltem habeat primam tonſuram,uel ordinem clericalem,& alijs ſeq.*
2 *Et quid ſi eſt ſcolaris laicus purus,qui aſſerit ſe clericum, cum non eſſet.*
3 *Et quid ſi nullam de clericatu fecit mentionem,tamen mente deſtinauerat clericali.*
4 *Et ſi poſtea factus eſt clericus.*
5 *Cancellaria autem ſolet apponere clauſulam,qui cupit,&c.*
6 *Et quid ſi erat purus laicus,& expreſſit, quòd deſiderabat aſcribi militia clericali.*
7 *Et quid ſi adhuc non habebat primam tonſuram.*
8 *Et ſi poſtmodum tonſuratur, an litera ſummant uires.*
9 *Et quid ſi non erat clericus,ſed tonſuratus non ab Epiſcopo,ſeu Abbate,ſed à ſuperiore monaſterij,& receptus ad habitum, ut religioſus,& pro tali ſe gerens & nu.13.& 20.*
10 *Clericus quis dicatur lato ſumpto uocabulo, & nu.xij.*
11 *Animi deſtinatio cum tonſura, an ſufficiat, ut ſit capax.*
12 *Religioſus profeſſione,& habitu,an ſit capax,& nu. xiij.*
14 *Quid ſi iſte nihil dixit de clericatu,ſed profeſſus eſt.*
15 *In regularibus,an ſufficiat expreſſa profeſſio.*
16 *Cancellaria ſolet ſupplere, poſtquam fuerit clericali caractere inſignitus.*
17 *Præceptoriæ ſancti Antonij. habentur ut diſpenſationes bonorum*
18 *An in iſtis ultra profeſſionem requiratur clericatus.*
19 *Conſuetudo in ordine ſancti Antonij, quid ſeruat in iſtis.*
20 *Et quid ſi fuiſſet tonſuratus ab habente poteſtatem.*
21 *Accolitus,an ſit capax.*
22 *Pſalmiſta, an ſit capax.*
23 *Et an ſufficiat tonſura clericalis minor.*
24 *Et iſti incapaces, an reddantur tuti per regulam de triennali.*
25 *Intruſus non dicitur habens beneficium ab eo qui dare poteſt,licet de uiribus tituli diſputetur.*
26 *Nec ille qui bona fide poſſedit,fretus doctorum auctoritate.*
27 *Sufficit colorata poſſeſſio.*
28 *Licet poſſet eſſe defectus ex parte recipientis.*

CONSILIVM CVIII.

AN Collatio uel cōmenda facta per Papā,ſeu man-
datum de conſerendo, aut cōmendando euidā re-
ligioſo iam recepto per ſuperiorē ſui ordinis,puta
Abbatē in canonicū dicti ordinis de præceptoria
eiuſde ordinis,tunc uacāte in curia per renunciationē,hoc mo
do,ut recepta ab eo profeſſione expreſſa ei ꝓuidere de illa va-
leret,& ſimiliter prouiſio, ſi eo tp̄e nondū erat clericus, ſed ad
deſtinationē clericalis militiæ aſcribendus,& fuerat a ſuo ſupe
riore in eius receptione tonſuratus, & inductus habitu.d.ordi
nis,demū poſt aliquos menſes,ſuit ordinatus canonicè,& uide
tur ꝙ non arg.c.cū adeo,de reſcri.& c.ex literis,de tranſ.el ij.&
c.ij.de inſti.& no.per Hoſt.& Io.An. & per Viuianū in d. c.cū
adeo,& Archid.aij.q.j.c. nulli, ubi late, & refert Clem. quartū
1 ita dixiſſe, † ꝙ ut quis ſit capax beneficij eccleſiaſtici, neceſſe
eſt,ꝙ habeat ſaltē primā tonſurā,aut ordinē clericalē, & idem
retulit Spec.in tit.de actio.ſeu petitio.§.ſuper petitionib.uerſi.
ſed nūqd ſcholaris,cū qua opinione uiſum fuit, ꝙ trāſirēt Butr.
Car.Flo.Io.de Imo.Abb.& Mod.in d.c.cū adeo,& ī d.c.ex lr̄is,
& in d.c.ij.Verū in præpoſita qōne ex facto agitāda,uiſum fuit
acutius,& minutius indagare ueritatem,& in primis conſidera
re caſus minus dubios, & dictū caſum præpoſitum cū ſuis cir-
2 cunſtantijs. † Primus caſus eſt de ſcolari ideſt puro laico quē
impetrauit beneficiū eccleſiaſticū aſſerēs ſe clericū cū nō eſſet,
iſto caſu oēs tenent impetrationē nullā qa ſurreptitiā,ut hr̄ in
3 d.locis per doc. † Secūdus caſus eſt,de puro laicis qui impetra-
uit bn̄ficiū eccleſiaſticū aſſerēs ſe ſcholarē nulla de clericali mē
tione facta deſtinauerat tn̄ aīo aſcribi militiæ clericali, & ad-
huc doc.vr̄ magis cōiter dicere, ꝙ impetratio nō teneat quaſi
4 ſit incapax,ut hr̄ in d.c.cū adeo,ꝑ Compo. & alios. † In tantū
ꝙ ſi poſtea factus eſſet clericus non ualidaretur, impetratio ꝑ-
dicta,ſecūdū gl.in d.c.cū adeo,& Archi.in d.c.nulli, de quo ali
5 quid infra dicet. † Cancellariæ apoſtolicæ ſtilus hēt, hoc caſu
ut ſubintelligatur,ſeu ſuppleat clauſula, q cupit militiæ clerica
li aſcribi,& in literis ſubdat,poſtꝗ̄ clericali caractere fuerit in-
6 ſignitus. † Tertius caſus eſt de puro laico, qui impetrauit bn̄fi-
ciū eccleſiaſticū ſibi conferri per executorē, ob id quod aſcribi
deſiderabat militiæ clericali,& hoc caſu doc.admittūt impetra
tionē ualere,qa Papa fuit certificatus, ꝙ tūc non erat clericus,
ſed clericandus poſt,& ita firmat diſputando Cald. in d.c.ij.de
7 inſti. † Quartus caſus eſt de ſcholari.i.puro laico nōdū habēte
primā tonſurā,q literas ſup bn̄ficio eccleſiaſtico impetrauit,in
quo clem.iiij.dixit,ꝙ nō potuit impetrare, quia non eſt capax,
ut d.c.cū adeo, & d.c.ex literis, & hoc ſecutus eſt Arch.in d.c.
nulli,& Bonif.viij.fuit ſequutus,in cā nepotis ſui, dixi tn̄ idem
8 Papa Clem. † ꝙ ſi impetrauit,& poſtmodū tonſuret literæ ſum
mūt uigorē,& is cui ſcribit ei ꝓuidere tenet licet prius nō te-
neret,& cū hoc trāſiuit Spec.ī d.uer.qd ſi ſcholaris, ubi ſubdit,
ꝙ ſic obtinuit,& fuit iudicatū, & cū hoc trāſiuit Bal.in add.ſua
parua,dū allega.l.ſi ſuperatus.ff.de pignorib. & idē Bal.in d.c.
cū adeo,in ult.col.quod non vr̄ placuiſſe Bernardo in d.c. cum
adeo,nec Io. And. nec Butr. ibi nec Io.Cald.in d.c.ij.qui alle-
gat.c.ſi eo tempore,de reſcr.in ſexto, contra determinatio Cle
9 men.iiij. † Vltimus caſus eſt quando ille qui impetrat uere non

erat clericus tunc,ſed erat tonſuratus non p Epiſcopũ,uel Ab-
batẽ iux.c.abbates,in fi.de priu.in vj. ſed per aliũ ſuum in dicto
monaſterio ſuperiorem, & ab eo fuerat receptus ad habitũ, vt
religioſus,& pro religioſo ſe habebat,& reputabatur, an impe
tratiu valuerit,uel non Compo.in d.c.cum adeo,in uer. itẽ q̃d
10 ſi tonſuratus,arguit pro & ꝯ, tãdem ſtetit † ꝙ ualent literæ, ẽt
ſi aſſeruit ſe clericum,quia non eſt mentitus ſe clericũ, q̃a cleri
cus eſt,lato ſumpto vocabulo,ideſt in ſortẽ electus.xxj.diſt.cle
11 ros.xij.q.j.c.clericus. † Itẽ cũ deſtinatio, cũ tonſura ſufficit ad
hoc,ꝙ ſit capax ſecundũ gl.ord.in d.c.ij.de inſt.concludit,ꝙ ſa
tis eſt capax beneficij,ex quo eſt tonſuratus, & habilis ad ordi-
12 nes recipiendos.¶ † Non ob.ꝯria, quia militant in laico puro,
profeſſione,& habitu,ſecus in laico quo ad carentiã ordinis ec
cleſiaſtici,qui largẽ eſt clericus, quia religioſus profeſſione, &
habitu,vr̃ capax bñficij ſm gl.Bern. in d.c.ij. quã ſniam fuerũt
ſequuti Lau.Tan.Io.Phi.Boa.Compo.& quaſi oẽs doc.illorum
tpm,uſq; ad tpa Hoſt.in d.c.cum adeo.& in d.c.ex literis,&
in d.c.ij.cum iã animi deſtinatio.eſſet clericus.xxiij.q.j.c.para-
tus,cum.n.iam ſit perſona eccleſiaſtica ſcientius cadit in eũ, quę
opinio placuit ẽt Paulo de Liaza.in repe.c.nobis. de iur.patro.
alijs vt Vinc.Gonf.Hoſt.Io.And.Spec.Clemen.iiij. & Bonifa.
13 viij. necnon But.Imo.Abb. & cõiter Moder.magis placet, † ꝙ
is qui non eſt in clericum adhuc tonſuratus,non ſit capax bene
ficij eccleſiaſtici,quod ẽt placuit Henr.Boych.in d.c.ij.per ra-
tiones Hoſt.ibi,& Archid.j.q.iij.c. ſi quis obijcit,ẽt Hugo.j.q.
14 iiij.in ſumma. † Sed incidit dubitatio quid ſi retentis dictis ter
minis,talis tõſuratus,& in religioſum a ſuperiore cũ aſſumptio-
ne habitus,receptus impetrauit mandatũ,de prouidendo,nulla
facta mentione de clericatu, uel non, & emiſſa profeſſione ex-
preſſa executor ſibi contulerit, ut idoneo iuxta tenorẽ manda-
ti,& fuerit inueſtitus,& in poſſeſſione poſitus, & geſſerit ſe pro
præceptore dictæ præceptoriæ,& poſt aliquos meſes fuerit ꝓ-
motus ad ordines per ordinariũ,nunquid eius collatio conualĩ
dabitur per dictam ſuperuenientiam ordinũ, ex ſnia clem.iiij.
ubi ſupra Spec.& Bal.quæ obtinuit ex facto,dicẽdũ eſſet,ꝙ ſic,
quæ placuit Rotę in antiq.conclu.xj.in ti.de proba.licet aliqui
contra ſenſerint,ut ſupra retuli,nimis inhærendo rigori,ſatis ẽt
vr̃ tollerabile, ꝙ religioſus iã tõſuratus habitum ſui ordinis ge
rens,& demũ expreſſè profeſſus tpe collationis ſibi factæ,bene
ficiũ regulariter ſui ordinis poſſit impetrare,& obtinere,ut ca-
pax maximè ſecuta tonſura per ordinis ſuſceptionẽ ſequẽtem.
15 † Nec iura uidentur expreſſè exigere in regularib. niſi profeſ-
ſionẽ expreſſam.c.ad noſtram.c.cum magiſtrum.de elect.c.nul
lus,co.tit.in vj.clem.ne in agro.c.ſanè, de ſta. mona. de quo tñ
16 in c.quia ingredientibus, de teſtam. per doc. † Et aduertatur,
ꝙ licet,ſi ſcolaris.i.laicus impetrat beneficiũ ſimpliciter dicen
do ſe ſcolarẽ,cancellaria ſuppleat,poſtq̃ clericali caractere fue
rit inſignitus.&c. in laico tñ ſcolari impetrante beneficiũ regu-
lariter cancellaria nil dicit ꝙ cupiat clericari,nec ſupplet,quòd
poſtq̃ fuerit dicto caractere inſignitus ſed tñ dicit, ꝙ cupit cũ
Abbate,& cõuẽtu illius ſub regulari habitu uirtutũ,dño famu-
lari,& mãdat ſibi prouideri de bñficio tali regulari, poſtq̃ ha-
bitũ ſuſceperit,& profeſſionẽ emiſerit.Hinc ſumo argu. ꝙ can
cellaria vr̃ hr̃e talẽ profeſſurũ, & demũ profeſſum capacẽ bñfi-
cij regularis,licet non ſit clericus, & hoc putarẽ diligentiſſimè
17 ponderandũ, † & præſertim vñ hoc admittẽdũ in iſtis pręcepto
rijs ordinis ſancti Antonij Vienen. quę videtur diſpenſationes
quædã bonorũ ad hoſpitalitatẽ,ſeu hoſpitalia, ſicut in ſimili dr̃
in c.quãuis,de deci.de iſtis,& de hoſpitalarijs ſancti Io.Hiero-
ſolimitani,de quib. ẽt per gl.in c.j.in uer.perſoluant, de uerbo,
ſig.in vj.& p doc.in c.canonica,de ſent.excom. † Nec dicat ali
quis,ꝙ ẽt in talibus regularibus ordinis prædicti Vienen.ad ca
pacitatẽ bñficij eccleſiaſtici nõ ſufficiat eſſe religioſum, & mo
nacũ profeſſum niſi ſit ẽt clericus, ut ur̃ dicere text. a vj.q.j.c.ſi
monacus,cuius uerba ſunt hæc,ſi monacus ad clericatũ promo
neaĩ bñficia pſtentur ei pleniter,& annonæ,& decimæ donentur
&c. Nã loq̃ĩ de monaco presb. ſeu plato, ut colligiĩ,ex rubro,
& ea pceden.& ſeq.textib. cui monaco presb, uult præſtari be
neficia pleniter,& ẽt curata,& pinguia nõ aũt exigit ille tex.cle
ricatũ ad capacitatẽ bñficiorũ eccleſiaſticorũ, loquitur de bñfi
cijs.i.ptãte ſacerdotali, ut dicunt tex. ſeq. & colligiĩ ex quadã
19 ſumma Io.ſuper decreto,ſuper illo tex. † Audiui ẽt,ꝙ in dicto
ordine ſancti Antonij Vienen.eſt cõſuetudo inueterata, ꝙ bñfi
cia,& pręceptoriæ illius ordinis conferant expreſſe profeſſis il
lã regulã,non habito alias reſpectu ad tonſurã clericalẽ,ſeu ca-
racterem clericalem ab ordine,uel alio habente auctoritatẽ im
preſſo, unde tanto magis putarẽ talẽ profeſſum capacẽ in uim
ẽt conſuetudinis, quæ conſuetudo põt habilitare laicum reli-
20 gioſum ad eccleſiaſtica tractanda ſecundũ doc. in d.c.ij. † Cre
do ẽt ꝙ ſtatuta ordinis prædicti ſuffragentur,quibus inter cæte
ra cauetur, ꝙ nullus religioſus poſſit obtinere beneficia dicti
ordinis niſi ſit expreſſe profeſſus quaſi exigant ſolã profeſſionẽ,
& non clericatũ,ſi concurreret, ꝙ tpe primæ receptionis huius
ad religionẽ,& habitũ dicti ordinis, Abbas vel alius poteſtatẽ
epiſcopalẽ habens iuxta.c.cũ contingat,de ætate, & quali.& c.
abbates,de priuil.in vj.dediſſet ei primã tonſurã, nullã putarẽ
ſupereſſe dubitationẽ,qm̃ oẽs doct.reputant clericũ habentem
primam tonſurã eſſe capacem beneficiorũ, ut habetur in locis
21 primo alleg. † & de acolito eſt glo. notab. in c.placuit.xxxij.di
22 ſtin. ſuper verbo conſuetudinũ, † & de pſalmiſta eſt gl. in d.c.
cũ contingat,de ætate,& quali.& in c.Ioannes,de cleri. coniu-
ga.& voluit Vinc.in d.c.in eccleſia, & eſt de mente oium ſcri-
bentiũ, ꝙ ad capacitatẽ beneficij eccleſiaſtici ſufficiat habere
23 tonſurã clericalẽ minorẽ. † Et poſito,ꝙ de ſtricto iure dicta im
petratio non poſſit defendi rõne ceſſationis, tunc clericatus,an
24 ſit tutus per regulã de triennali.&c. † Putarem,ꝙ ſic quia be-
neficiũ de quo agitur fuit aſſecutus ex mandato Papę,& apoſto
lica auctoritate,& poſſedit pacifice per annos quinque,abſque
ſimoniaca labe.Nec obijci põt,ꝙ erat reſeruatum reſeruatione
in corpore iuris clauſa,quia uacauerat per reſignationẽ auuncu
li in manu Papæ,unde dicta regula non tueatur ipſum quaſi in
25 truſum in beneficio tali reſeruato, ut ſupra. † Nam iſte fuit aſ-
ſecutus ut reſeruatum dicta reſeruatione incluſa in corpore iu-
ris,& poſſedit ut reſeruatum,non ut intruſus, ſed ut canonicè ti
tulatus apoſtolica auctoritate regula autem prædicta excludit
intruſum qualis non eſt noſter clericus, non enim dicitur intru
ſus qui hẽt beneficiũ ab eo qui dare poteſt,licet de ipſius intitu
lati,uel prouiſi titulo diſputari poſſit,an ualeat, Inn.in c.nihil,
26 de elec.in gl.mag. circa medi. † Poſſedit ẽt optima fide ductus
auctoritate ferè oium docto.ueterum ante Hoſt.& auctoritate
27 gl.& Rot.in antiq.& auctoritate clemen.iiij.Spec.& Bal. † Itẽ
ſtilo cancellariæ apoſtolicæ in huiuſmodi beneficijs eccleſiaſti
cis regularibus,ut prædixi quæ non videtur attendere clerica-
tũ,ſed profeſſionis deſtinationẽ,& ſequutã profeſſionẽ expreſ-
28 ſam,quo ad capacitatẽ, quis negare poterit, † ꝙ iſte non fuerit
plusq̃ coloratus poſſeſſor, cũ obtinuit auctoritate apoſtolica ſi
ne mendatio aliquo iuxta no.per doc.in c.cum noſtris, de con-
ceſſio.præb.habuit.n.ab eo qui dare potuit, & a Papa licet for
taſſe fuerit defectus ex parte recipientis,ergo eius poſſeſſio fuit
colorata ſecundum Hoſt.in ſumma.in ti.de conceſſio. præben.
§.nunc,poſt prin.& Cald. & Mod.in d.c.cum noſtris, & p Lap.
alleg.x.& alleg.ciij.bene faciunt,quæ ſcripſit elegan. But. in c.
ueniens,de filijs presb.quare putarem,quod ſi thorus prouiſio
nis Apoſtolicæ factæ dicto iam religioſo,& profeſſo,licet tunc
fortaſſe non clerico, ſed clericato poſt non tuetur hunc regula
rem in dicto beneficio regulari, & quaſi hoſpitalarij, de ſtricto
iure,ſaltem defendatur vmbone dictæ regulæ de triennali,cu-
ius clipeus uerificatur in omnibus,in caſu noſtro. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Nullitas ſententia ex eo capite,quia termini non ſeruati,ex quibus*
tollatur.
Qua die gubernator poteſt ſententiam proferre.
2 *In interdicto retinenda, ille obtinet, qui de antiquiori docet.*
3 *Poſſeſſio iunior,& clandeſtina,non iuuat.*
4 *In materia turbatiua, quod remedium eſt ſufficiens.*
5 *Turbatio facti,qua ſit.*
6 *An inducat turbationem locatio.*
7 *Sequeſtrum,an inducat turbationem.*
8 *Turbare,an dicatur,qui iudicio ſe opponunt.*
9 *Negantes nos poſſidere, turbare dicuntur.*
10 *Poſſeſſio naturalis,& ciuilis,an perdatur cum quis dubitat ſe poſ-*
ſe repelli,& nu. 11.
11 *Et quando,& quo caſu iſtud procedat.*
12 *Requiſita ad interdictum recuperandæ.*
13 *Interdictum recuperandæ,& retinendæ, an in ſimul poſſint inten-*
tari,& quando, & quo caſu.
14 *Attenduntur proſequuta ſuper quibus iudex ex officio procedit.*
15 *Clauſula,omni meliori modo,& ſuper quibus,producit effectum.*
16 *Remedia multa pro poſſeſſione recuperanda.*

CON-

CONSILIVM CXXVI.

NVLLITAS ſententiæ quia termini non ſeruati,
1 † tollitur ex facultate conceſſa Gubernatori in qua
patet, in oibus cauſis ēt cõmiſſarijs, & delegatis poſ
ſe procedere terminis non ſeruatis, inſuper ex ſtilo
producto, euacuatur alia nullitas ex aduerſo appoſita, prolatio
tionē ſniæ optimè, & ritè proceſſiſſe die veneris, cũ in cauſis
delegatis qũ Gubernator ius dicit, debet illa die ius dicere, quę
obſeruatur per rotam, & alios iudices cõmiſſarios, ꝗ fuerit cõ-
miſſa cauſa ſuper vi turbatiua, & demũ ſententia lata fuerit ſu-
per interdicto recuperandæ, quod uidetur fieri iure non potuiſ
ſe ex deductis ex aduerſo, aduertendum eſt, ꝗ petitio ipſorum
actorum, & demũ ſententia deſuper lata nedũ cõplectitur inter
dictũ recuperandæ, ſed etiam interdictũ retinendæ clare patet
ex uerbis petitionis, & ſẽtẽtiæ, & ꝗ prædicta rectè & ritè pro-
2 ceſſerint oſtenditur. † Conſiderando nãq; interdictũ retinẽdæ
in eo ipſi actores obtinere debent cũ de antiquiori poſſeſſione
docuerint, inſuper & de alijs requiſitis ad obtinendũ ſuper di-
3 cto interdicto, † poſſeſſio aduerſarij iunior, clãdeſtina eſt, quæ
non iuuat. c. licet cauſam, ubi pleniſſimè ſcriben. de proba. Bar.
in l. ſi duo. ff. vti poſſid. & in l. j. C. eo. per Alex. conſi. cx. j. vol. &
4 conſi. lxxxij. ij. vol. & conſi. viij. v. uol. per Cur. conſi. xxiiij. † En
ēt cũ actores tpe turbationis fuerint in poſſeſſione, & hoc ſtan
5 te præſumuntur poſſediſſe ēt tpe litis conteſtatæ. † quo conſi-
derato in materia turbatiua ad obtinendũ ſufficiens eſt reme-
diũ, ut declarat Aret. in §. retinendæ, inſtit. de interdi. col. iij. uer
ſi. ſed an ſufficit & Hoſt. Io. And. Butr. & Abb. in c. cum ad ſe-
dē, de reſti. ſpol. col. vj. & in deciſ. conſi. Neapoli. cccxciiij. ꝗ ad
uerſarij turbauerint factn, & uerbo doctũ eſt, facit per ea quæ
6 dicit iure conſult. in l. vim facit. ff. de vi, & ui arma. † & ex ple-
nè nota per Moder. in d. c. licet cauſam, & Alex. conſi. lxxxij. ij.
7 vol. † Vbi tãgit de turbatione quę inducitur ex locatione, ut eſt
in caſu præſenti, & ēt per Anch. conſi. ccxliiij. ad prædicta, qđ
refert Fel. in d. c. licet cauſam, col. ix. & x. vbi tangunt de turba
8 tione quæ inducitur per ſequeſtrũ, ut eſt in caſu præſenti. † Pro-
ut ēt quia aduerſarij opponentes ſe iuditio turbare dicuntur, ut
per Lap. alleg. lxv. & ſeq. & lxxij. & per Mili. in uer. actor. & in
uerb. turbatio, & latiſſimè per Bar. & alios ſcrib. in l. ſi prius. ff.
9 de ope. no. nuncia. † Ad quod ēt quia aduerſarij negantes nos
poſſidere turbare dicuntur no. Bal. in l. j. col. v. uerſ. ij. oppono.
C. uti poſſid. & Bar. in l. j. §. huius aũt. ff. eo. tit. & in dicta deciſ.
10 cccxciiij. ꝯſi. Neap. † Nec dicatur interdictũ uti poſſidetis ceſ-
ſare ex quo ipſi actores amiſſerunt naturalem, & ciuilē poſſeſ-
ſionē cũ uiderent aduerſarios poſſidere, & dubitarent ſe poſſe
repelli, quo caſu debuerũt intentare interdictũ recuperandę, &
non retinendæ per ea quæ not. in l. qđ meo. §. fi. & in l. clam poſ-
11 ſidere. §. qui ad nundinas. ff. de acq. poſſ. † Nã procederet obie
ctio ſi actores deſiſſent ingredi poſſeſſionē dubitantes, ne de-
iecerentur, quod minimè fuis, ſolum .n. dubitãtes ne rixã incur
rerent, & ne aliquis de perſona offenderetur, poſſeſſionē petie-
runt ſequeſtrari, quo caſu retinuerunt ciuilē, ut eſt tex. & ibi gl.
in l. licet. C. de acq. poſſ. quã ſequit Bar. ibi, & not. Pau. de Caſt.
12 in d. §. qui ad nundinas. hoc modo ſaluans gl. ibi, col. pen. † Po
tuerunt inſuper, & rectè intentare interdictũ recuperandę, cum
enim probauerint ſe poſſediſſe, & aduerſarij cõfitẽtur ſpoliaſſe
habentur requiſita ad obtinendũ in illo. c. ſignificantibus, de of
fi. deleg. c. cũ ad ſedem, cũ alijs ſimi. de reſti. ſpol. & iuxta plenè
13 nota. in uulg. §. nihil cõe per oēs. † Quod ēt remediũ retinen-
dæ & recuperandæ inſimul, & ſemel potuerunt intentare, dedu
citur ex not. per Bal. in l. ſi de proprietate, col. pen. C. ſi a no. cõ-
pe. iudi. & per ea quæ habentur per Rot. in no. in tit. de reſti. ſpo
lia. ſecunda, cũ .n. pendente iudicio ſuper ui turbatiua ſequutũ
fuerit ſpoliũ, iudex debet ſuper utroq; pronũciare poſſeſſionē,
uidelicet reſtituẽdã, & ea reſtituta ceſſandũ a moleſtatione & ꝑ
turbatione deciſio eſt in puncto ꝯſi. Neap. in ordi. clvj. pro par
te, & bene faciunt nota. per Abb. & alios in c. veniens, col. vj. &
ſeq. de preſcr. ad qđ deciſio Biſign. ix. in ord. de reſti. ſpol. & ea
quæ not. per Inn. in c. ex tenore, de reſcri. & Fel. in c. licet Heli.
14 de ſimo. in x. limita. † concludentes attẽdi debere proſequuta,
ex quib. iudex ex officio prouidet, & quæ potiſſimè attendi de
beant. l. ſub prętextu, la ij. ubi Bar. & alij. C. de tranſa. & l. ſuper
15 rebus, de arb. cũ ſi. † Prout ēt illa clauſula omni meliori modo.
&c. & ſuper qb. &c. per no. in l. edita. C. de eden. inſt. de act. §. j.
Pan. in c. ij. de ordi. cogn. & latiſſimè per Maria. in c. ſignificãti
16 bus, de di. libe. obla. xiij. art. prin. † & qa plura remedia intro-
ducta ſunt ad poſſeſſionē recuperandã, de qb. ꝑ Mod. in l. rem
quę nobis. ff. de acq. poſſ. inter quæ illud eſt quando interuenit
uiolentia ex l. inuaſor. C. unde vi, & quando ſine uiolẽtia, illud
de quo in l. fi. eo. tit. de quib. per Pau. de Caſt. in d. §. qui ad nun
dinas. in fi. & quodcunq; remedium conſideretur ſufficiens eſt,
ſiue enim coniunctim, ſiue ſeparatũ intentata appareant, idem
habetur effectus, ſtantibus, ſuperius deductis. Pariſi. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Pactum de non diuidendo, & quòd res remaneat perpetuò commu nis, regulariter non ualet, & per totum.*
2 *Fallit ſi appoſitum eſſet iuramentum, & num. iij.*
4 *Iure propria poteſt apponi pactum obligans rem.*
5 *Pactum conſideratur, ut pars precij.*
6 *Pacta fieri poteſt, quòd res ſit communis, & ſeruiat utrique.*
7 *Contractus nullus redderetur, ſi conditiones in illo appoſitæ non ſeruarentur.*
8 *In contractu reciproco, actio non competit illi qui non obſeruat.*
9 *Pactum iſtud non eſt turpe, nec ſimpliciter fuit factus, ſed adiectis cauſis.*
10 *Iure propria, poteſt apponi ſeruitus.*
11 *Seruitutes ſunt perpetuæ, etiam reales.*
12 *Reales tranſeunt ad omnes, cum ipſa re, & nu. xiij.*
14 *Diuiſio rei, quæ eſſet inefficax, non eſt petenda, nec concedenda.*
15 *Contrahentium mens, attendi debet.*
16 *Seruitus conſideratur ſuper quolibet ceſpite, & propterea facit ceſ ſare diuiſionem, & adiudicationem.*

CONSIL. CXXVII.

1 LICET pactũ † de nõ diuidẽdo, & ꝗ res remaneat
perpetuo cõis regulariter nõ ualeat, nec teneat, ue
hr in l. in hoc iudicio. §. ſi ꝯueniat. ff. cõm. diui. &
in l. fi. C. eo. & plenè in l. ſi nõ ſortē. §. ſi centũ. ff. de
2 ꝯdi. indeb. cũ alijs ꝯcor. † Tñ iſtud procedere nõ vr, qñ fuiſſet
appoſitũ iurm, ut eſt in præſenti caſu, ratione .n. iuri tale pactũ
remanet firmũ, & ualidũ ꝑ ea quæ not. in auc. ſacramẽta pub.
C. ſi aduer. uend. & in l. ſi quis, pro eo. ff. de fideiuſ. ꝑ Bar. & quæ
per Cano. in rub. & in c. cũ contingat de iure iur. & in c. quam-
uis, de pac. lib. vj. & in puncto eſt deciſio Alb. de Roſ. in d. l. fin.
C. cõm. diuid. & hanc partē vr ſequi Iaſ. in d. §. ſi centũ. col. pen.
3 vbi reſpondet conſi. Alex. † qui ꝯtrium uoluit, ut ibi per eũ, de
qua materia iuramenti, & de pacto de non diuidendo iurato ꝑ
Corn. conſi. xliiij qm iij. lib. ubi ur innuere iurm tenere in caſu
in quo ligat, & licet pactũ non teneret tñ diuiſio eſt faciẽda ſe-
cundũ tenorē conditionũ appoſitarum in pacto, ut nulli afferatur
4 tur præiudiciũ, † & quamuis iſtud eſſet ſufficiens, & concludēs,
tñ vlterius conſiderandũ eſt, nã res uendita Benedicto auctori
aduerſarij in totũ fuit Ioannis auctoris Dominici principalis,
& Ioannes uendidit Benedicto pacto adiecto, ꝗ nunꝙ res diui-
deretur, nec per emptorē, nec ꝑ eius hæredes, ꝯñr in re propria
pactũ iſtud potuit apponi uulg. l. in re mãdata. C. manda. & ap-
5 poſitum ſeruandũ eſt. l. ij. C. de pac. inter. empto. & uendi. † Eo
maxime qa pro minimo precio apparet uẽdita, & pacta, & con
uentiones pars precij ſunt, & ideo omnimodè ſeruanda. l. fun-
di partē ff. de contrah. emp. & plene per doct. in l. lecta. ff. ſi cer.
pet. & in l. petẽs. C. de pac. & in l. iuriſgẽtiũ. §. igitur nuda. ff. co.
6 † ſtante itaq; modicitate precij, & cõditionib. appoſitis, mẽs ue
ra ꝯtrahentium fuit, ꝗ res uendita eſſet cõis, & ſeruiret ipſis con-
trahentibus ſecundũ conditiones appoſitas, quæ a quocunque
poſſeſſore ſeruari debent cũ ſint reales, ut habetur in l. ij. C. de
pact. cõuen. & in l. fi. ſine cenſ. uel reliqui, & no. in l. fi. C. de reb.
7 eccl. nõ alien. † & ſi ꝯditiones non ſeruarentur eſſet inducere in
ualiditatē dicti contractus, cum factus appareat ſub dictis con
ditionibus, quæ non obſeruatæ reddunt ꝯtractum nullum, per ea
quę notantur. ff. de condi. & dem. per totũ, & per Bal. in l. aretu
ſa. ff. de ſta. homi. & in l. ſi pecuniã. ff. ſi cer. pet. & inſti. de uerb.
8 ob. §. oīs, & in §. ex conditionali, cũ alijs uulga. † ad quod ēt fa-
cit, nã talis ꝯtractus eſt reciprocus, & continet reciprocas ꝯditio-
nes quo caſu uni partiũ non ſeruanti eas, actio non poteſt com
petere, uulg. l. Iulianus. §. offerri. ff. de ac. emp. & ea quæ per Mo-
9 der. inſti. de excep. cũ concor. † Nec dicatur tale pactũ reproba
ri a lege in odiũ apponentis, quoniã nullum continet enorme,
nec turpè, nec ſimpliciter fuit appoſitũ, ꝗ non diuideretur, ſed
adiectis cauſis, ut deſeruiret illis ꝯditionib. de quibus in eo, quę
iuſtiſſimæ ſunt, & utranq; continet utilitatē, quę non nocet op
ponenti, & exprimenti, ut in ſimili ꝑ Bar. & alios in l. ſi filius. §.

diui.ff.de leg.j.& quæ in l.qui Romę.§. cohæredes.ff. de uerb.
11 & per Bal.in l.ea lege.C.de condi.ob cau.cu ſi. † Præterea ad-
uertendū,nā iure permittente Ioannes uēditor in re ſua quam
uendebat Benedicto potuit apponere ſeruitutes uti appoſuit,
erat.n.res propria ipſius uenditoris in qua pactionibus,& ſtipu
lationib.licite potuit apponere ſeruitutes, vti appoſuit inſti.de
11 ſerui.§.j.& in l.j.cōmu.præd.ff. cū vulg. † Et ſeruitutes appoſi
tæ oēs ſunt perpetuę,& reales, vt eſt illa de immundicijs,& ſpur
citijs non proijciendis,nec de ſtabio,& illa ne ibi ędificetur,&
illa deponendo pannos ad feneſtras , & illa de explicādo granū,
& bladū quæ oēs reales ſunt inſti.de ſerui.ff.eo. fere per totū,&
in l.altius.C.de ſerui.& aqua. & plenius per Cępo. in ſuo tra.de
ſerui.& potiſſimè in rub. de ſerui.altius nō tolli.& in rub.de ſer
12 ui.ne lumi.offi.& in rub.de ſolo, ſeu arra. † & quæ reales tran-
ſeunt cū ipſa re ad quoſcunq; res ipſa pueniet,& ſeruandæ ſunt
ſpecifice a poſſeſſoribus dictarū rerū cū ſint onera realia. l.ij.§.
j.l.ij.l.ſi forte.§.pe.ff.ſi ſer.vēd.l.cū fundo.ff.de ſerui.ruſt.pręd.
& facit tex.in l.iurisgentiū.§.pactorū.ff.de pac.& in l.ſi tibi de-
13 cē.§ pactū,& in l.& hæredi cū l.ſeq.ff.e.tit. cū uulg. † ad qđ fa
ciunt no.per Bar.per illū tex.in l.ſi creditor. §.fi.ff.de diſtr.pig.
& q̄ p eundē in d.l.ea lege,& ibi Bal.col.ij.& iij. C.de cond.ob
cau.& qđ p Bar.quē ibi oēs ſequunt̄ in d.§.diui, col.iij.in fi.&
col.iiij.in prin.& quę ponit Bar.in l.j.§.qđ aūt ait.ff.de ſuperfi.
& in l.ſi quis poſſeſſionē.ff.de acqu. poſ. & q̄ hn̄r p Mod. poſt
antiquos in l. ſi qs id qđ.ff.de iur.om.iud.vō cū.d. Io.uēditori
licitu fuerit in re ſua uendita apponere dictas ſeruitutes reales
q̄ ſemper tranſeunt cū ipſa re,& a quocunq; poſſidēte rē ipſam
ſeruandę ſunt,ꝯn̄r non pōt ædificari ibi non poſſunt proijci ſor
des & alia immunda,nec ſucceſſores Io.uenditoris poſſunt ex-
plicare granū,& bladū, ad qd igit̄ petitur diuiſio ipſius,cū ſi di
uideretur nullū afferatur cōmodū aduerſario , qui in ea re non
14 pōt ædificare,nec proijcere ſordes,& immūda, † ceſſabit itaq;
diuiſio quę eſſet inefficax p ea quæ in ſimili nota. in l.ad pba-
tionē.C.de prob.& actus eſſet fruſtratorius, quod non dicēdū
arg.l.quotiens de reb.dub,& l.non ſolemus.ff.de act.& obli.cū
15 ꝯcor. † Ex quib.clare colligit̄ mentē ꝯhentium quæ attenden-
da eſt,ut in d.§.pactorū,& plenè hr̄ in l. in conditionib. primū
locū.ff.de ꝯdi.& dem.& in l.inter ſocerū.ff.de pact. dota.fuiſſe,
ꝙ cū res uendita fuiſſet propria dicti Ioannis,ꝙ reduceretur,&
fieret cōis cū Benedicto emptore, & hæredibus amborū ad effe
ctū,ꝙ deſeruiret ambobus,& eorū hæredib.& ſucceſſoribus in
ſupradictis ſeruitutibus, quæ licitè potuerunt apponi, & appo
ſitæ ſeruandæ ſunt, & cū debeant ſeruari inducunt diuiſionem
16 non faciendā,maximè cū petat̄ ſine effectu, † & cū res uendita
habeat deſeruire dictis ſeruitutibus,quę ſuper toto,& qualibet
eius parte poſitę ſunt diuiſio ipſius cōmodè fieri nō pōt,quo ca
ſu pactū de nō diuidēdo eſt validū,ut inſt.de offi.iud.in §.pen.
& fi.& l.ſed & ſi res.ff.cōm.diui.cū ſi.nec dēt uni adiudicari,ut
vr̄ notari in d.iur. qa per adiudicationē ſeruitutes appoſitæ nō
ſortirentur effectū,quod non dicendum. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Ius patronatus, ex quibus colligatur conſtructum ab Epiſcopo, ut ordinario.*
2 *Et ex quibus appareat fundatum, ut eccleſiaſticum.*
3 *In dubio præſumendum eſt eccleſiaſticum.*
4 *Eccleſiaſticum etiam præſumitur ex tranſlatione.*
5 *Papa poteſt diſponere de iure patronatus eccleſiaſtico.*
6 *Ius patronatus cōſtructum ab ordinario,ex quibus bonis præſumatur dotatum.*
7 *Eccleſiaſticum præſumitur,ſi dotatum apparet ex bonis quæſitis ex fructibus eccleſiæ.*
8 *In dubio idem, & nume.ix.*
10 *Iuri patronatus laicorum,Papa an deroget.*
11 *Et quid ſi eſſet regium.*
12 *Quid ſi dotatio eſt mixta partim de bonis laicalibus, & partim eccleſiaſticis.*
13 *Ius patronatus mixtum regulatur, ut eccleſiaſticum.*
14 *Et quid reſpectu derogationis.*
15 *Relatum attendi debet.*
16 *Res donata eccleſiæ,nihil habet ulterius laicale.*
17 *Et in illis donatis,ſolum conſideratur eccleſia donataria.*
18 *Expreſſio facta ad effectum demonſtrationis , non producit alium effectum.*
19 *Epiſcopus in bonis aliūde quæſitis, poteſt habere hæredē quē uult.*
20 *Si perſonæ ad quem eſt tranſlatum ius patronatus ſunt eccleſiaſticæ etiam illud erit eccleſiaſticum.*
21 *Et quid quo ad effectum derogationis.*
22 *Vnio igitur illius erit ualida,ſi conſenſerunt illi ad quas fuit tranſlatum:*
23 *Et ſi patroni laici tacuerunt per quatuor menſes, poſt prouiſionem factam.*
24 *Stilus cancellariæ attendi debet.*
25 *De laicis patronis,quando non eſt facienda mentio.*
26 *Patroni putatiui,non ſunt in conſideratione.*
27 *Et quid iuris,quando fieret unio.*
28 *Doctor intelligi debet ſecundum deciſiones quas allegat.*
29 *Declaratio conſi.Cardi.quo ad unionem,& nu.30.& ſeq.*
30 *Vnio ex quibus cauſis concedatur,& nu.xxxi. & ſeq.*
35 *In unione,patroni debent conſentire,& nu.36.*
37 *Cogitatio in genere,an tollat ſurreptionem .*

CONSIL. CXXVIII.

IN CAPELLA beatæ Mariæ contigua eccleſię
Cathedrali,duplex cadit ꝯſideratio , una reſpectu
fundationis,alia reſpectu dotationis , quo ad pri-
mā attentis literis fundationis , ibi, in caſtro nr̄o,
& ibi,iuxta eccleſiā cathedralē. &c.fundata apparet in fundo,
& ſolo eccleſiæ.Rurſus fundata,& cōſtructa a Ioanne Archie-
1 piſcopo perſona eccleſiaſtica,& ut ab ordinario. † Quod patet
ex uerbis fundationis,ibi,Ioannes archieps.&c.& ibi,auctorita
te noſtra ordinaria.&c.ad quæ not.in c.qm̄ Abb.cum ſi.de of-
2 fi.deleg. † Iſtis ꝯſideratis in dicta capella, ius patronatus , ſi qđ
conſiderari pōt,attento capite fundationis non pōt iudicari,ni
ſi merè eccleſiaſticū per nota.in c. cū aūt,in c.cū p.p, in c.cum
paſtoralis,& c.cum dilectus,de iur.pat. & plenè per Moder.in
trac.de iu.pat.in uer.ius.q.vij. & in uerbo , eccleſiam fundauit,
3 & uerbo,conſtruxit, † & licet ex prædictis ſimus in caſu claro,
tamen ſi eſſemus in dubio,adhuc idē dicendū, per ea quæ in ſi-
4 mili dicit Fel.in c.ex literis,col.j.de ꝯſti.& dicet̄ inferius. † At-
tēta igit̄ origine,eccleſiaſticū eſt. Attēta inſup trāslatione idē,
voluit.n.idē Archieps poſt eius mortē dictū ius trāſire ad capi
tulū,& canonicos,ut hr̄ in c. vnico,de iu.pat.lib.vj.& p Rot.in
antiq.en.ti.deciſ. viij.& p Fel.in trac. qn̄ literæ apoſtolicæ. &c.
5 col.vij. † Conſideratis illis,potuit Papa de dicta capella diſpo-
nere,ut plenè in d.c.unico,& d.c.cū dilectus & p Fel. in d. tra.
& p Rot.in no.laij.de præb.j.in ordine, vn̄ attēto capite funda
tionis,clauſula illa latiſſimè extendēte,abſq; dubio includit ca
ſum nr̄m,& tota fundatio , ut iacet narrāda eſt in quo nō eſt du
bitādū,cū Papa potuerit , & voluerit abſq; eo qđ expreſſe dero
gauerit,ut in locis pallegatis . ¶ Quod ad ſcđam ꝯſiderationē
reſpectu dotationis aduertēdū eſt , ꝙ dictus Io. Archieps inter
alia dotauit de quodā molēdino eccleſię Strigonien.patet ex li
teris dotationis,res iſta eccleſiaſtica eſt. Ruſus dotauit ī duas
domos poſitas in caſtro Budē. Iterū dotauit de uillis Hemerē.
& Lijbicen.in intricen.& trinchinen.cōmitatibus,emptis a Re
gia maieſtate, nō apparet de qua pecunia emptæ fuerint a Re-
ge,minus qualiter dictæ domus eſſent Archiepi , & ad eū pue-
6 nerint. † Vn cū nō apparēt,ꝙ domus eſſent patrimoniales,uel
ꝙ dictę domus, & villæ eſſent emptæ de pecunia patrimoniali,
uel induſtriali . Iterū cū nō appareat dictū Archiepm habuiſſe
patrimoniū amplū,nec pecunias ex eo puenientes,minus appa-
reat ipſum fuiſſe induſtrioſum.q̄ pbāda erāt,Bart.in l.ſi ſorte.
ff.de re mil.& not.in l.ſi donē.C.de coll.Quinimmo cū ex ꝯrio
notoriū ſit,dictū dotātē fuiſſe Archiepm,& Strigonien.& habē
tē ſingulis annis in redditib. pfuſiſſimas pecunias, cōſideratis
iſtis,cū in ꝯriū aliud nō uigeat, pculdubio dicēdū,& domos &
& uillas pdictas emptas pueniſſe ad ipſum Archiepm ex reddi-
7 tib.dicti Archipatus. † Cōſequēter eſſe bona eccleſiaſtica,ut hr̄
in c.j.iij.& fi.de pec.cle.& in c.cū in officijs,& in c.relatū,& in
c.cū eſſes,cū alijs ſi.de teſta. & licet iſta ſufficiant , tū ſi eſſemus
8 in dubio,idē dicendū † Qn̄.n.clericus dat dotē, nec apparet,ꝙ
de bonis patrimonialibus,uel eccleſiaſticis,in dubio dicēdum,
ꝙ de eccleſiaſticis bona eſt deciſio Fel. in d.c. ex lr̄is, col.j.quē
conſideratis ſupradictis cōiecturis,ſeqtur Roch.in trac.de iur.
9 pat.in uer.ius.q.iiij. † Ad quæ rō allegata per Fel. in d.c. ex lite
ris,& quæ not.in ſi.in l.ij:C.de acq.poſ.& per Bar.in l.gerit,de
acquir.hær. & quæ in l.merito. ff. pro ſuc. cū ſi. ad quæ gl.in c.
apoſtolicus.xij.q.ij.Abb.in c.audiētiā,de eccl. ædific. Roch.in
verb.eccleſiā fundauit.q.vij.vbi in dubio dr̄ eccleſiaſt.dotauit,
& ulti-

& ultimo dictus Archiepſ de villis vocatis Aſcheoſpaira,& Boi
ſibi donatis à Regia maieſt.prout ex literis Regis.&c. reſpectu
iſtius rei datę in dotẽ oritur difficultas, ꝙ dotatio fuerit de bo
nis laici,quo caſu per Papã nõ fuit derogatũ, ex quo expꝛſſe de-
10 buit derogari. † Nec expꝛſſio ſupplet ꝑ clauſulã latiſſimè exten
dente,cũ de laico debeat fieri mẽtio,ut hr in d. deciſ.j. de pręb.
11 cũ ſi. † Et eſt regula cãcellariæ,& eo fortius,qa laicus Rex,ut in
pũcto dicta regula,& ꝑ Fel.ĩ d.trac.In hoc aduertendũ eſt,ꝯceſ
ſo.n.ꝙ dictæ uillæ datæ a Rege pueneriſt ad Archiepũ,ut bo-
na laici,& ſic ꝯſiderentẽ,ut laicalia,tñ ipſe Archiepſ dotãs, nedũ
12 dotauit de dictis bonis datis a Rege,ſed de alijs de qb.ĩ.† Qui
caſu dotatio eſt mixta partim de bonis laicalib.& partim eccle
ſiaſticis,quo caſu attẽdẽdũ eſt illud,qđ magis ꝑualet.& ſic mo-
lẽdinũ domus,& res emptę,q̃ ſunt maioris valoris,q̃ uillę dona
tæ arg.eorũ q̃ not.in l.ariſto.ff. de dona. & in l.j.ff.de æſtimato.
13 actio.cũ cõcor.† Præterea qñ ius pat.eſt mixtum laicale & cle
ricale regulaĩ ut eccleſiaſticũ,ut ꝑ gl.in d.c.vnico,& in cle.ſi.in
uer.plures,in ſi.eo.ti.& ꝑ Abb.in c.eã te,de iur.pat. & ꝑ Roc.
14 in d.trac.in uer.ius.q.ij. & iij. † Et licet reſpectu derogationis
aliq teneãt ꝯriũ,tñ loquunĩ in diuerſo caſu,qñ patroni ſunt par
tim laici,& parti clerici,ſed qñ eſt pſonus unicus,& clericus &
dotat parti de bonis eccleſia.& partim de bonis laicalibus,tũc ꝑ
ualet illud,qđ eſt potẽtius ĩ caſu nr̃o,ita eſt,ergo,&c.arg.l.q̃rit.
15 ff.de ſta.ho.cũ ſi.¶ † Ruſus aduertẽdũ, ꝙ archiepſ dotat d bo
nis datis a Rege de qua donatione ſe refert ad lr̃as, ergo literæ
donationis relatę ſunt attẽdẽdę,vulg.l.aſſe toto. ff. de hęr.inſt.
& l.ſi ita ſcripſero.ff.de ꝯd.& dem.literæ donationis dñi Regẽ
dediſſe archiepõ,cũ facultate alienãdi,& diſponẽdi ad libitũ ip
ſius archiepi,ex qb. uerbis Rex in dictis reb. donatis abdicauit
a ſe oẽ dñium,& oẽ ius,qđ in illis habebat, q̃ trãſlati fuerunt in
archiepm donatariũ vñ Rex nõ eſt amplius in conſideratione,
ꝑñr de eo nulla habẽda mẽtio,& ſic nõ ob.regula cãcellariæ,&
16 alia in ꝯſiliũ adducta. † Cum.o.in reb.donatis reſeruauit ſibi ius
pſentãdi,vel aliud,qđ eſſe debebat.c.nobis,de iur.pat,& ꝑ Cal.
17 conſi.vlt.eo.tit.& Mod in c.ex parte.v.col.j.de reſcr.† Eſt ergo
ſolus ꝯſiderãdus archiepſ donatarius, ĩ quo ſi dicimus dicta bo
na donata intuitu dignitatis, & eccleſiæ, & ꝓp ſeruitia q̃ facit
Regi tanq̃ ꝯſtitutus in dignitate nõ aũt tanq̃ priuatus,cũ offi-
ciũ cãcellariatus fuerit ſemp vnitiuũ dignitati archiepali ſtrĩ
go.& ipſe archiepſ pſtitit ſeruitia Regi,eo qa ꝯſtitutus ĩ digni-
tate archiep.alias ſine ea tanq̃ priuatus,nunq̃ pſtitiſſet, tũc res
eſt clara,qđ et dicta bona ſunt eccleſiaſtica ꝑ iura ſuperius alle
18 gata.ſ.c.cum in officijs.c.relatũ, cũ ſi.† Si uero ꝯſiderãmus di-
cta bona donata archiepõ,tanq̃ laico, & penes ipſum dicta bo
na donata fuiſſe,uti penes laicũ . tũc cadit alia ſubtilis ꝯſidera-
tio in qua aduertẽdũ , ꝙ archiepſ dotãdo exprimit dicta bona
donata à Rege nõ ad effectũ,ꝙ Rex deberet eſſe in aliqua ꝯſi-
deratione,ut.ſ.ſed ad effectũ demõſtrationis,vt differat in alijs
reb.emptis a Rege,arg.eorũ q̃ notant ĩ l. forma.ff. de cẽſi.& in
19 l. demõſtratio.ff.de cõdi.& dem. † Cõſiderãdo igit archiepm,
ut laicũ in dictis bonis reſpectu dictorũ bonorũ ipſe archiepſ
potuit hr̃e hæredẽ quẽ uolebat,ut not. in c.j.de iur.pat.ſed uo-
luit eo uiuo dicta bona donata eſſe ꝑpetua dictæ capellæ, & eo
mortuo dcm̃ ius pat.trãſire ad capitulũ , ex qua trãſlatione oẽ
illud laicale,qđ poterat ꝯſiderari penes archiepm fuit extinctũ,
& in nihilũ redactũ,& ſolũ ꝯſiderãdũ eſt ius , qđ uiget in illis,
ad quos trãſlatio facta ẽ,cũ itaq; canonici, & capitulũ ad quos
20 trãſlatũ fuit dcm̃ ius ſint pſonę eccleſiaſticæ,† Ergo eccleſiaſti
cũ dicẽdũ,& ꝯſiderãdũ,ut in pũcto de pdictis eſt tex. in d.c.vni
co,de iu.pat.lib.vj.& tex.iũcta gl.& ibi ſcrib. ĩ c.dilectus filius,
de pb.cũ ſi.& do.in c.ij.de pręb.lib.vj.& ꝑ Fel.in d tra.col.an-
21 tep.verſ. limita vj, † Vbi allegat Maria. & dicit quo ad effectũ
derogationis iudicari hoc caſu eccleſiaſt.dato,ꝙ olim fuerit lai
corũ,qa ceſſat rõ retrahẽdi laicus.&c. & ſic eſt pũctũ ad caſum
a quo ſi ab initio,ita eſſet papa uoluit, & potuit derogare, ut.ſ.
22 † Vltimo ꝓ nũc ꝯſiderãdũ eſt,ꝙ laicus in caſu pſenti,nõ pote-
rat ꝯſiderari . niſi Rex uiuẽs tpe unionis tanq̃ ſucceſſor Regis
donãtis.Iterũ nõ poterat ꝯſiderari niſi ſucceſſor archiepi q i ca
pella eſt capitulũ, ſed ad effectũ unionis de qua agiĩ,& Rex, &
capitulũ ſucceſſores,ſi ꝯſiderari debẽt ſupplicarut,& nullus a-
lius poterat lędi,ergo neceſſario ꝯcludẽdũ dictã vnionẽ, uel di
ſpõnẽ ualidiſſimã arg.eorũ q̃ notanĩ in l.j.§. quæſitũ.ff.ad treb.
& in l.j.ff.de auct.pręſtan.& q̃ no.in cle.ſi una de reb. eccle.nõ
23 alie.& in l.nõ ſolũ.§.neceſſitatẽ.C.de bo.q̃ lib.† Ad quę nã pa
troni et laici ſi poſt ꝓuiſionẽ quã ſciebãt tacuerunt ꝑ quatuor
menſes,talis prouiſio remanet ualida, dato ꝙ in ea de iure patr.
laicorũ nõ ſit dictũ,ut firmat Car.in cle.j.mihi,col.viij.uerſ.ſed
poſt lõgã,& late ꝑ Fel.in d.tra.col.pe.uerſ.limita decimo,quã-
to fortius in caſu nr̃o,vbi expreſſe ſupplicarũt. &c. de ſupplen.
24 negli.prææl.c.j. † Quibus oib. nedũ ſimul iũctis,ſed ſpecificè, &
de ꝑ ſe ꝯſideratis ꝯcludẽdũ eſt , & inſpecto capite fundationis,
& capite donationis,dictã capellã iu.pat.eccleſiaſtici , & de bo
nis eccleſiaſticis dotatã Papãq; uoluiſſe . & potuiſſe derogare,
dictãq; clauſulã importare plenã narrationẽ,& fundationis, &
dotationis,& hoc potiſſimè attẽtõ ſtilo cãcellariæ, iuxta no.in
25 l.minimè.ff de legibus. † Facit inſu ꝑ rõ bona, qa dato, ꝙ tpe
vnionis poſſet ꝯſiderari aliqđ laicale in d.capella, tñ tunc ipſi
nullus laicus erat in aliqua quaſi poſſeſſione iur. patr.quo caſu
nõ erat neceſſe de illis facere mẽtionẽ,ut ꝑ Inn. in c,cũ eccleſia
de cau.poſſeſ.& ꝓprie.& ꝑ Cal.conſ.lxix.vacãte quadã,in ſi.&
26 Fel.ĩ d.tra.co.pe.uerſ.limita ia. † ad quę,qa putatiui nõ ſunt in
ꝯſideratione,ut ibidẽ colligit,& hr̃ in regula nõ pręſtat impedi
mentũ,& ꝑ Fel.in c.ex tenore,de reſcri.& in c.gratũ,de offi.de
leg.Vnde de eis mẽtio facienda nõ erat,& iõ grã nõ ſurreptitia
27 ex dicto capite.¶ † Nõ obſtãt pdicta quæ ponit Fel. in d.tra.
col.antep.& pe.uerſ.limita vij. dũ vĩ innuere prædicta nõ pro-
cedere qñ fieret vnio uti vr̃ eſſe in caſu noſtro.&c. Nã bñ aduer
tẽdo nihil facit in ꝯriũ,immo probant directo.& firmãt,quę.ſ.
diximus oñditur,ibi Fel.ponit caſus in quib.Papa nõ hẽt neceſ
ſe facere mentionẽ de patronis laicis, inter quos dicit, ꝙ ſi pa-
tronus laicus hẽr ĩ eccleſia ꝯuẽtuali,ius pat.honorificũ, & quo
ad alimẽta,& papa ꝓuidet nulla facta mẽtiõe de dicto iure lai
corũ nihilominus ualet prouiſio,niſi fieret unio illius cõuẽtua-
lis eccleſiæ ad aliã ad utrũq; probandũ allegat con.Card.in or-
28 di.mihi.xcvj.incip.Papa vniuit quandã Abatiã,† & nihil addu
cit aliud vñ intelligi dẽr ſm cõſ.alleg.vulg.doctr. Bar.in l.nõ
29 ſolũ.§.ſi liberationis.ff.de lib leg. cũ ſi. † Conſiliũ uero alleg.
Card.nõ dicit hoc,Immo ꝯriũ,& in puncto probat ea quæ.ſ.di
ximus,nã in facto dicti cõſilij vnio nõ ualuit, eo qa falſum fuit
expoſitũ circa tenuitatẽ eccleſiæ cui fiebat vnio , itẽ qa in loco
nemoroſo,& ꝙ abbatia regebaĩ ꝑ ſolũ Abbatẽ, & ꝙ ꝯditio ec
cleſiarũ illarũ melioraretur, & ꝙ abbatia erat tenuis , itẽ nulla
fuit facta mẽtio de patronis laicis habentib. ius honorificũ q-
bus iunctis,& quorũ intererat,nõ debuit fieri, tunc qa ſcãdalũ
oriebaĩ,quæ in facto ibi narrata erãt falſa, & ideo nimirũ ſi u-
nio illa cõcurrentib. tantis cauſis non ualuit,ſuper quib.oibus
cauſis ibi Card.ſe fundat in ſi.conſi.ibi,quib.ſimul iunctis,&c.
30 † Quæ in caſu pñti penitus ceſſant,oĩa.n. narrata pontifici fue
runt,& ſunt uera nullũ ſcãdalũ oriĩ , cultus diuinus & ſeruitiũ
augeĩ.iuxta not.in c.ex parte,de cõſti.fuit & eſt pluſquã neceſ
31 ſaria attenta notoria paupertate.ut in c.cõſti. † & in cap.expo
ſuiſti.de præb.in c.j.de reb.eccle. non.alien.in vj. & in c. vnio,
32 cũ ſi.† & in fauorẽ piæ cauſæ uulg.l.ſunt perſonæ.c.ſi.de re iu-
33 di. † tũ qa longo tpe poſſiderunt virtute unionis vulg.§. com
34 modũ † tũ quia ſi qui patroni poterãt ꝯſiderari ꝯſenſerunt ex
35 preſſe iuxta.c.ſuggeſtũ de iu pat.& ibi Inn. & alij,obſtaret igi
tur nõ hẽt mõ aliquo,ruſus qñ fit unio. patroni debent ꝯſenti
re,ut d.c.ſuggeſtũ.in caſu nr̃o ꝯſenſerunt, ut.ã. ergo in diuerſo
caſu,ſuper qua rõne Card.ſe fundat,quia inuitis patronis & ori
retur ſcãdalũ ut patet ibi,in uer.quoad cãm ſecundã Ruſus in
36 eccleſia conuentuali, † ibi patroni erãt laici , & habebant ius
honorificũ & alimentorũ vñ illis inuitis non debuerũt priuari
cũ de eis ac de iure pat.nulla fuiſſet facta mentio in unione, in
caſu nr̃o expreſsè derogatũ eſt iuri patr. Itẽ hoc ius patronatus
eccleſiaſticũ eſt ut.ã.ruſus patroni conſenſerunt , ſamus itaq;
in caſu penitus diuerſo,prout nã unio ibi fuit qa ſurreptitia, in
noſtra nulla eſt ſurreptio, & ſi qua eſſet ſanata eſt ea illa clauſu
37 la,& ſi ex narratiua in qua † Papa reuocauit oia & ſaltẽ in gñe
cogitauit iuxta not.in c.in noſtra. de reſcri. l. ſub prætextu. C.
de tranſ.cũ uulg.Ad quod nã in d.conſi.patroni quo ad ius ho
norificũ & alimentorũ ſemper fuerunt & tẽpore unionis erant
laici,vñ nimirum ſi eis inultis non debuit fieri in caſu noſtro ſi
quod laicale erat reſpectu alicuius rei datæ in dotẽ capellæ il-
lud fuit extinctũ per trãſlationẽ factã ab eodẽ dotante in perſo
nã eccleſiaſticã.ut in d.c.unico & ſuperius eſt dictũ. & ſic in ca
ſu penitus diuerſo,Fel.ergo male allegat,& Card. in d.conſi.te
net bene conſideratus pro hac parte. Pariſi. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Aqua propria alicuius,quando dicatur,& quando non,& nu. 2.*
3 *Tertius qui non habet proprietatem aquæ,non poteſt impedire.*

4 *Et quid ſi aqua egreſſa eſt poſſeſſionem, in qua naſcitur.*
5 *Aqua commoditas, poteſt capi ex publico.*
6 *In aquarum ductu, quid ſit reſpiciendum, & conſiderandum.*
7 *Aqua publica ex quibus poſſit dici.*
8 *Aqua publica, an dicatur, & ſit communis.*
9 *Et primo occupanti conceditur.*
10 *Et quid ſi longiſſimo tempore, fuit occupata & tanto in cuius contrarium, &c.*

CONSIL. CXXIX.

1 CONSTAT † Aquam de qua litigatur, ortum, &
originē non hr̄e in fundo ſupradicti Vinc. nec ibi
naſci, ꝯñr non pōt dici propria ipſius, & ſic ſumus
extra terminos. l. fluminū, in fi. & l. Proculus. ff. de
dam. inf. cū alijs quæ citant per Cępo. in trac. de ſerui. ſub rub.
de ſer. aquæ duc. car. viij. & ſeq. Quæ oīa procederent qñ aqua
de qua litigat̄ naſceret̄ in fundo Vinc. & eſſet ꝓpria ipſius, vt di
cit tex. in d. l. proculus ibi. aquā meā, & iſto caſu bñ daretur ipſi
2 Vinc. facultas diuertendi eā, & faciendi uti prætendit. † At qñ
aqua nunq̄ ortū habuit, nec hēt p poſſeſſionē Vinc. nec p ſuū
fundū trāſit, & cū p ipſum non fuerit occupata nō pōt dici pro
pria ſua, nec eius dñium hēr, & qa ſumus in claro, ꝙ aqua naſci-
tur, & ortū hēt ex ſuperiori parte cuiuſdā vię publicę & illico ꝙ
nata eſt deſcēdit ad viā predictā, & demū p vallonē publicū de
currit vſq; ad mare, aqua ipſa dr̄ publica ſ p ea q̄ no. p Bart. &
ſcribē. in l. quominus. ff. de flumi. p illū tex. & p alia iura ibidē
3 p eos alleg. † & dato ꝙ naſcat̄ in fi. poſſeſſionis alicuius priua-
ti, & ꝯñr dici poſſet ꝙ aqua eſſet illius in cuius poſſeſſione naſci
tur p d. l. proculus cū ſi. Tñ iſtud nō hēt prodeſſe Vinc. q tanq̄
tertius nō pōt impedire cū nō naſcat̄ i ſuo, & ſi ille in cuius poſ-
ſeſſione naſcit̄ poſſet impedimentū afferre, & cui ſoli cōpeteret
ius impediēdi, & nō Vinc. tanq̄ tertio. Nā quo ad ipſum tertiū
ipſe Reuerēdus eps licitè aquā occupauit. l. loci corpus. §. cōpe-
tit. ff. ſi ſer. ven. & pulchre p Bar. in d. l. quominus. in ij. col. & in
4 ij. q. circa fi. & ibi Iaſ. † Et licet ille in cuius poſſeſſione naſcitur
anteq̄ aqua egrediat̄ fundū ſuū habebat dñium ipſius, & de ea
alij nihil poſſint diſponere, tñ poſtq̄ aqua egreſſa eſt de fundo
ꝓprio in quo orit̄, & ꝑuenit ad locū publicū effecta eſt publica
& pōt capi, & occupari, & duci ad irrigādos agros, & firmat Bar
to. p illū tex. in l. imperatores. ff. de ſer. ruſt. præd. & per Pau. de
Caſt. in l. ſi quis. C. de ſerui. & aqua. qui ita intelligit Bart. in d. l.
5 quominus. in xij. q. & ibi p Ang. & Iaſ. iſto. n. caſu cōmoditas
aquæ dr̄ capi ex publico nō ex priuato, ut trad. Ang. in l. prętor
6 ait. §. ſi q d in loco ff. ne qd in loc. pub. † Eo maximè qa i aqua
rū ductu nō inſpicimus principiū aquæ, vñ decurrit, ſed ſolū al-
ueos, & meatus, vñ tranſit, & uetuſtiſſimū aquaꝝ curſum, ut di
cit Bal. in c. j. §. ſi qs de manſ. in v. col. de ꝯtrouer. inueſti. quē re
7 fert, & ſequit̄ Cępo. in d. tra. in iiij. q. prin. † Et qm̄ vallonus, &
uia p quā aqua currit fuit, & eſt publicus, iō ipa ibidē diſcurrēs
dr̄ publica, ut tenet Bal. in l. itē lapilli. col. ij. ff. de rer. diu. & An
8 ge. in l. j. §. fluminū. & §. ſi inſula. & § ſi foſſa. ff. de flu. † Cū itaq;
aqua de qua q̄rit̄ rōnib. ſupradictis ſit publica, ꝯñr cōis ut uult
Bal. in c. j. in tit. q̄ ſunt regalia, & doc. in locis. s̄. alleg. cōcedetur
occupāti, ut tenet gl. & ibi Bal. & alij in d. l. itē lapilli, & Bar. &
9 alij in d. l. quominus. † Et q primo occupauit pręferet̄ oib. alijs,
vt latè p Bar. in d. l. quominus. in v. q. & ibi Iaſ. Ang. & alij doc.
in l. j. & ij. C. de ſeru. & aqua. & p Cępo. in d. trac. in v. q. prin. in
uer. tertio mō dr̄, uolens ꝙ ſi eſt alueus paruulus vel fons, aqua
prędicta efficit̄ occupātis, & q primo occupauit p̄ferē oib. alijs
allegat iura, ut p eū. Ad quę oīa facit Old. conſi. xiij. Cū igit̄ di
cta aqua nō oriat̄ in fundo. d. Vinc. & nō ſit ſua nō pōt illā impe
dire, ſed in ea ius hēt ipſe Reuerēdus eps ad irrigandā ſuā poſ-
ſeſſionē, q licitè. d. aquā occupauit cū fuerit, & ſit publica ut. s̄.
10 † & cū eā occupauerit oib. alijs eſt pręferēdus, eo maximè cū
lōgiſſimo tpe, & tāto in cuius ꝯtriū hoium memoria nō exiſtit
p ipſum, & eius p̄deceſſores, aqua ipſa licitè fuerit occupata, q̄
p̄ſcriptio ſufficeret de per ſe, vt tenet Bar. in d. l. quominus. in
ij. q. & ibi Iaſ. & Cępo. in d. trac. alleg multa, qui Vinc. eo magis
excludi dēt, ex his q̄ tradunt p doc. in l. p agrū, & in l. nō modꝰ.
C. de ſer. & aqua. & no. Bar. & alij in d. l. quominus, & Cęp. ubi
s̄. & ex his quæ alias plenè conſulendo deduxi. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Permutatio, ex quibus arguatur fraudulenta, & nulla per totum.*
2 *In his quæ ſecreto committuntur ſufficiunt coniectura.*
3 *Inæqualitas beneficiorum iſtud arguit.*
4 *Beneficium uacat per profeſſionem.*
Si de proximo erat ingreſſurus religionem.
Vel infirmitate detinebatur.
5 *Idem ſi poſt mortem in nepotem beneficium peruenit medio alterius permutantis.*
6 *Idem ſi renuncians remanet in poſſeſſione.*
7 *Non dicitur dimiſſum, quod mox eſt reaſſumptum.*
8 *Perſonarum coniunctio.*
9 *Et quia aliquibus medijs fictis beneficium peruenit ad nepotem. & nume. 10.*
11 *Leuis tractatus tolleratur in permutatione ſecus ſi eſſet concluſio & conuentio firmata. & nu. 12.*
13 *Simoniaca conuentio, non propterea ſanatur, quia facta inter intelligentes & conſentientes, niſi Papa adſit auctoritas.*
14 *Præſtare auctoritatem actui, non intelligitur ille qui ignorat eius qualitatem.*
15 *Quando aliquid mandatur ſub certa cōditione, ſi non ſeruatur conditio, contradicere uidetur.*
16 *Dictio, ex, ſignificat extremitatem temporis a quo actus geri poteſt, & non ante.*
17 *Conceſſio conditionalis ad actum non poteſt deduci niſi prius conditione impleta.*
18 *Teſtimonium in cauſa propria non ualet.*
19 *Falſum committitur quod habet expreſsè imaginem falſitatis.*
20 *Producens in ſecunda inſtantia nouas materias non continentes ius commune dolo non caret.*
21 *Omnis tranſgreſſio mandati hominis habet in ſe decretum.*

CONSILIVM. CXXX.

AD DEMONSTRANDVM Fraudē & nul-
litatē permutationis factæ de decanatu, noſcendū
eſt, ꝙ cū idē Vitus deliberat ingredi & profiteri re-
ligionē, & percepiſſet de dicto decanatu mandatū
in euentum dictæ profeſſionis prouideri. N. cū intenderet de il-
lo diſponere in vtilitatē. E. nepotis ſui adhuc impuberis, cū pp
ætatē ille inhabilis eſſet ad illum quæ dignitas eſt in eccleſia &
cui iuriſditionalis cura imminet uarijs medijs machinatus eſt
ita decanatui renūciare, vt inde qñ maius ad nepotē perueniret
cōmodū vt quia decanatū in illū transferre nō poterat i interpo-
ret in aliū qui bñficiū ſuū in nepotē transferret, cū ille capax exi
ſteret, & propterea iurauit primo ad dictā reſignationē Io. pro-
uideri nepoti. xv. Septē. & xvj. eiuſdē menſis illā permutari cū
N. canonico cū quo a xix. eius mēſis permutauit Vitus decana-
tū ualoris. cl. duca. pro capellania ualoris. xij. & ſtatim Vitus fa
cta dicta permutatione reſtituit Io. qui illius titulū accōmoda
1 uerat nepoti capellaniā. † Conuincitur igit̄ fraudulenta & nul
la dicta ꝑmutatio ex multis ꝯiecturis quę in talibus quę ſecre-
to cōmittuntur ſatis ſufficiunt. c. ij. de renun. lib. vj. l. dolū. C.
2 de do. † Quæ cōiecturę iure probatę, liquidiſſimę probationes
dijudicantur. l. ſi qa locuples. ff. de manum. teſt. l. licet impera-
3 tor. ff. de leg. j. † Prima cōiectura offert̄ bñficiorū pręmiſſa nota
bilis inæqualitas, & hæc ꝯ naturalē hominū inſtitutionē ad ac-
quir. l. fina. C. arbi. tutel. non aūt ad perdendū. l. cū de indebito.
ff. de prob. c. cū ſuper hoc de renun. quæ cōiectura ſufficit ad ir
ritandū permutationē ſi cū illa aliæ cōiecturæ concurrant, ita
Old. conſi. mihi ultro factū tale eſt dōc noſter Clemēs. x. col Io.
And. in c. j. de re. permu. lib. vj. Fed. de ſen. tra. permu. q. vlt. Iun.
in c. fi. eo. ti. in ult. col. & q. pe. & idē poſt do. Ant. & Pa. in c. j. de
cler. nō reſi. ubi tertius in hoc cōſentit ſi ꝑmutās præſumat̄ de
ꝓximo uita deceſſurus, ubi ſubijcit ꝙ cōiecturę ſuſcipi pñt ex.
4 d. c. ij. † Cōcurrunt dictæ inæqualitati & aliæ ꝯiecturæ de qbus
ēt in d. c. ij. quas pariē. Old plenè ꝓſequit̄, quia ꝑmutatio facta
de decanatu inęquali fiebat p decanū cui imminebat tūc ingreſ-
ſus & futura ꝓfeſſio unde illius decanatus erat de ꝓximo uacatu
rus. c. bñficiū de regula. in vj. & qd̄ hr̄. in c. ſtatuimus, eo. ti. in c.
trāſmiſſa, de renū. uerba. n. tex. ſic dñt, de fraude appareat ſaltē
p ꝓbabiles ꝯiecturas, ut qa dictę renūciationis tpe is q digni-
tatē p̄iguiorē habebat infirmitate graui detinebat̄ uel qd̄ aliud
imminebat pp qd illius dignitas de ꝓximo uacare credebat̄ &
gl. in uer. alias exēplificat ut qa religionē vult profiteri iō uere
recte ꝯcurrūt in uiro renunciāte q erat de proximo ingreſſurus
& profeſſurus qd̄ & euētus demonſtrauit qa inde ad tres mēſes
ingreſſus extitit quo ſubſecuto detegitur conſil. renunciandi,
argu. l. ſi qui adulterij. C. de adulter. l. ſicut. §. ſuperuacuum. ff.

quib.

5 quib. mod. pig. vel hyp po. ſolui. † Cõcurrit in caſu noſtro q̃a ex
effectu ſecuto apparuit dictũ decanatum renunciatum in utili-
taté nepotis q̃a renunciatũ in fauoré illius, qui ſuum canonica
tum pro nihilo trãſtulit in nepoté imaginaria permutatione fa
cta cũ capellania cũ nepote quę falſo noie in illũ tranſlata erat,
vñ aduerſarius nihil acceperat ab. N. nepote qui capellanus nõ
erat, licet precariũ tit. a Io. ſibi accommodauerat, nec ét dictus
Vitus aliq̃d prætenſa permutatione quæſiuerit qui mox capel-
laniæ fictum titulũ reſtituit Ioanni qui nepoti renunciauerat iã
cõprobatur hoc ſolũ eſſe actum q̃d in veritate permanſit. ſ. de-
canatũ eſſe renũciatũ, & de illo prouiſum. N. de canonicatu ꝓ-
6 uiſum. E. nepoti capellaniã uero imaginari noie agitatã † Et q̃a
illã ſemper poſſedit Ioãnes illius renũciatio ſimulata, & fraudu-
lenta dignoſcitur. l. ſicut. §. ſuperuacuũ. ff. quib. mod. pig. vel hy
pot. ſolui. l. & qui ſub his. §. igitur. C. de remiſ. pig. ut not. Bar. in
l. poſt ꝯtũ in vj. ꝯiectura. ff. de don. quã ét cõiecturã in hoc ma
gnifacit Inno. in d. c. j. ité quia breue eſt poſt ea equutas machi-
natas de illa reſignationes ex cã permutationis mox fuit a Vi-
to reſtituta renũcianti, vñ p̃ſumitur ea uoluntate, & eo aio a Io.
renũciata, ut illã mox recuperaret alias oĩno non fuiſſet dimiſ-
7 ſurus, arg. §. pauonũ. inſti. de rer. diuiſ. † Neq;. n. p̃ſumitur dimiſ
ſum q̃d mox eſt reaſſumptũ ad hoc. l. vir mulieri, & q̃d ibi Bar.
8 ff. de don. int. ui. & ux. † Cõcurrit in hoc cõiunctio pſonarũ Vi
ti & Decani, & E. in qué ꝑuenit canonicatus ꝑ renunciationé.
N. qui ꝯſequutus eſt decanatũ, uñ gñatur maior fraudis ſuſpi-
tio. arg. l. data. C. de don. & l. pen. de bo. liber. & iſta ꝑ illas le-
ges Bar. d. l. poſt ꝯtũ. in iij. ſuſpitione ſimulatę alienationis, u-
bi ét allegat ad hoc. l. pe. in prin. ff. de bon. lib. quã dicit ad hoc
multũ notab. ad idé. c. gr̃a. de p̃b. & q̃d in c. ex parte. N. de offi.
9 dele. † Patet ét ex p̃miſſis q̃ cũ ea eĩdé inferat p̃cedentibus pa
ctionib. ac fictis renunciationib. capellaniæ deuentũ ſit ad col-
lationé dicti decanatus. N. ad finalé intentioné, ut inde canoni
catus deriuaretur in. E. nepoté Viti decani, q̃ dicta collatio nul
la fuit q̃ interuenientib. pactionib. imaginarijs renũciationibus
10 ꝓcurata. c. pactiones. c. cũ pridé. de pac. c. niſi eſſent. de p̃b. † Pro
bat clarius ſimoniaca ꝑmutatio, & collatio, quia ad illã pertinen
tũ fuit firmata & cõcluſa ꝯuẽtione ꝑmutatio. Viti & E. q̃ non
dubitaẽ ſimoniaca & nulla. c. cũ olim. & c. cũ uniuerſorũ. de rer.
permu. & certũ eſt q̃ ad effectũ p̃dictũ permutaſſe dñr, & ſimo
niã incurriſſe, q̃a inter ſe de permutãdo cõuenerunt. ut no. do.
11 Abb. in d. c. cũ uniuerſorũ. in vlj. nota. † Et probat tex. in d. c.
cũ pridé. ibi inter ſe nõ tñ nobis mediãtib. cõuenerũt, ubi ſimo
nia dijudicaẽ oĩmodè ꝯuentio ſuper bñficijs p̃ter auctoritatẽ ſupe-
perioris. & propterea nulla fuit collatio, ut ét no. Abb. in d. c. cũ
uniuerſorũ. ult. not. & quãtis ſimplex trac. ꝑmutationis nõ con
12 cluſus † in bñficijs tolleretur q̃ non hẽt deliberatũ ꝯſenſum. c.
tua. de his q̃ fiũt a prę l. c. ſi. de his q̃ fiũt a maio. par. cap. & ꝯſen-
tit gl. in cle. j. de rer. permu. ſecus aũt ſi cõcluſus tractatus, & ꝑ-
mutatio facta. aut ꝯuẽta, q̃ aũt fuerit cõuenta probaẽ inſtrũ pu
bli. pro parte. E. producto ubi aſſeriẽ Vitũ deca nũ. N. cępiſſe fa
cere ꝑmutationé de decanatu, & cũ illo totaliter concordaſſe q̃
verba clariſſimè concordiã cõtinẽt & in inſtrũ ab. E. producto
ip̃m ꝯfeſſum cõuincit. iuxta Inn. in c. cũ uenerabilis, de excep. in
c. cũ olim. de cenſi. ad q̃d. l. eũ precũ. C. de libe. cau. & not. Bar.
13 in l. poſt legatũ. ff. de his quib. ut indi. ¶ † His non obſt. q̃d dici
pôt nõ cõmitti fraudulentã & in fraudé collateris permutatio-
né ceſſiſſe q̃ uolés intellexit & ꝯceſſit. l. cũ donatoré. C. de tran
ſa. l. nõ fraudaẽ. de reg. iur. q̃a ſi iſ erat ſimoniac a cõuẽtio firma
ta inter agẽtes auctoritas ep̃i nõ niſi ſolus papa potuiſſet uali-
dare dãnatũ factũ ad q̃d tex. in d. c. cũ pridé. & q̃d in d. c. ex par
14 te. n. de offi. dele. † falſum p̃terea eſt q̃ ep̃s & capitulũ ſciuiſſet
ſimulatã renũciationé capellæ q̃ agitabaẽ quæ ét apparuit ex il-
lius reſtõnis facta Io. cuius fuerat primo & q̃ nõ potuerant eſſe
cognita ep̃o, q̃ & intellexerat decanũ vel renũciare cũ alijs bñfi
cijs & nõ cũ capellania minimi ualoris vñ ſuſpecta fuiſſet ꝑmu
tatio, & nõ potuit intelligi cõſentire & auctoritaté p̃ſtare actui
cuius qualitaté ignorabat cũ error ꝯtrius ſit cõſenſui. l. ſi ꝑ erro-
ré. ff. de iur. om. iud. & auctoritas ſuperioris nõ firmat. q̃d non
plenè cognouit. l. bonorũ. C. qui admitti, & ad propoſitũ nota.
Oldr. d. cõſi. Iterũ cõſenſus capituli fuit pacto interuenien. de
dãdo ſigillũ. c. poſt mediũ annũ dũmõ ipſe hẽet vnã clauẽ, cũ tñ
ſm cõem conſuetudinem patriæ ſiue ecclesię illud debet penes
decanũ, quod pariter ſimoniacã concludit permutationé ut ſ.
Iterũ aduertendũ q̃ per dictum ep̃m mandatũ fuit Ioanni ut in
teruueniente conſiliario & ſi & inquantũ capituli ꝯſenſus capi-
15 tulariter accederet, † & præſtito iurõ per. N. in manibus dicti
cõmiſſarij ea tunc auctoritaté præſtaret permutationi, cõmiſſa
rius aũt nõ purificatis dictis conditionibus conſenſum præſti-
tit, & ſic ante quæſitã facultaté in quã ep̃s non ꝯſenſit ante puri
ficatã ꝯditioné. c. j. in fi. de deſponſatione impuberũ, lib. vj. gl.
in c. ſi pro te, de reſcri. eo. lib. l. cedere dié. ff. de uerb. ſig. immo
diſſenſit expreſſe illis prius nõ impletis dicẽdo q̃ ex tũc &c. &
ꝯñr prohibuit antea ꝯſentiri. l. ſtatu liber. §. ſtichũ. de leg. ij. l. cũ
p̃tor, in prin. ff. de iud. & q̃ in l. imperatores. ff. de poſtul. & hoc
16 importat illa prępoſitio ex, † q̃ ſignat extremitaté tp̃is a quo
actus geri pôt, & nõ ante ipſius initiũ l. hæreditas ea die, & ibi
not. Bar. ff. de hær. inſti. & quod in l. iiij. ff. de ꝯd. & dem. ad idé
q̃d voluit Inn. in c. prudentiã, in gl. nouiſſima iiij. col. de offi. de
17 le. ¶ † Nec quæri nec deduci poſſe ad actũ extraiudicialé facul
taté ſub ꝯditione cõceſſã, niſi prius impleta ꝯdõne quod eſt re-
gulare in oĩ diſpoſito ꝯditioné oportere præcedere cõdẽnatũ
ſm Bal. in l. arethuſa. ff. de ſta. ho. & ad propoſitũ Inn. in c. ſuper
eo. qué allegat de appel. Nec dubiũ p̃miſſa ꝯditioné & formam
adieciſſe mãdato cũ nec de iure ineſſent & præcedere deberent
actum iuxta gl. & Bar. in l. uniuerſa. C. de preci. imper. offer. Non
obſtant literę conſenſus capituli, in j. inſtantia productæ, quia
in illis non aſſeritur interueniſſe niſi nouem canon. & ſeptem
conſenſiſſe, cum eſſent. xxij. capitulares, nec cæteris uocatis, &
18 in contumacia conſtitutis. † Non enim & aliæ eadem die da-
te, & in ij. inſtantia productæ, primo quia illę ſolius ſigilli teſti
monio roborantur, quod retinebatur penes decanũ producen
té, & ſic in re propria atteſtatur q̃ nihil prodeſt. l. nullus. ff. de
teſti. Præterea continent rem cõtra omnem uериſimilitudinem
atteſtantes canonicos capitulariter cõgregatos conſenſum præ
ſtitiſſe die ueneris ſancta, & probatum creditur obſeruatã con-
ſuetudiné illius eccleſiæ, q̃ per eã hebdomadã minimè capitu-
19 lũ pro re aliqua tractanda aut agenda ꝯuocaretur. ¶ † Quod ét
ſatis pôt concludi in qualibet alia eccleſia, cũ eo die uideaẽ eſſe
ꝯ chriſtianorum officiũ indulgere alijs actionib. q̃ lachryma-
rum diuinorum officiorum uel lamentationũ, itaq; proprie fal
ſum ꝯuincitur hẽre expreſſe imaginé falſitatis ad hoc Bal. in l. j.
C. de ſer. fugi. & quod Pet. de Anch. conſi. xxiij. vbi ét Bal. alle-
gat. ꝯfirmatur ſuſpitionis ꝯiectura, q̃a poſt latã ſñtẽtiã in j. in-
ſtantia, ubi produxerat aliud inſtrũ. ꝯſenſus prorſus inſufficiẽs
& diuerſa ꝯtinens a p̃miſſo uñ nõ eſt uериſimile q̃d ſi bonũ ha
buiſſet produxiſſet ꝓrſus inutile ad q̃d deciſ. Aegid. cccixv. Ité
20 q̃ articulus † q̃ qui producit in ij. inſtãtia nouas materias q̃ nõ
ꝯtineãt ius cõe nõ caret ſuſpitione, fuit & trãſgreſſio mandati,
q̃a nõ p̃ſtito iurõ, ſed dilata illius p̃ſtatione q̃d non erat facul-
21 tatis cõmiſſarij, nec ꝯſiliarij, † Cũ igitur oĩs tranſgreſſio mãda
ti hoĩs hẽat in ſe decretũ ſm Bal. in l. nulli. §. ſi decuriones. ff. q̃
cuiuſque vniuerſi. no. & ꝯditionea ubi ſunt plurea oporteat oẽa
impleri. l. ſi hæredi plures. ff. de ꝯdi. inſti. appareat iſtũ nullius ſu
perioris auctoritate in decanatum ſe intruxiſſe ſine cuius aucto
ritate ius in bñficijs acquiri non pôt iurib. uulgarib. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Ponitur caſus ſimilis, illi de quo in l. publia. ff. depoſi.*
2 *In depoſito, dolus & lata culpa tantum uenit.*
3 *Si depoſitarius ſe obtulit depoſito, tenetur de leuiſſima.*
De fortuito tenetur quando culpa caſum praceſſit.
4 *Quando eſt quòd culpa pracedat caſum.*
5 *Quid ſi fuit cõuẽtum, ut periculum ſpectaret ad fratré depoſitariũ.*
6 *Et quid ſi recepit precium pro cuſtodia.*
7 *Et quid ſi mora praceſſit caſum.*
8 *Ex numeratione an transferatur dominium, ita ut depoſitarius te-*
neatur ex caſu, & alijs ſequen.
9 *Et pro parte affirmatiua adducitur.*
10 *Doctoris auctoritas eſt probabilis non neceſſaria.*
11 *Declaratio l. Lucius. ff. depoſiti.*
12 *Pactum de reſtituendo tantundem, uel illud idem in materia depo-*
ſiti, an ualeat.
13 *Pactum de non alienando rem propriam, an ualeat.*
14 *Niſi interſit alterius paciſcentis.*
15 *In nummis non cadit affectio.*
16 *Quod dominium ex numeratione non transfertatur. & an. 20. 21.*
17 *In depoſito ueniunt uſura à tempore mora.*
18 *Numeratio non operatur contra mentem contrahentiũ.*
19 *Mens ipſa eſt ſubſtantia contractus.*
21. *Non debet de caſu teneri.*

22 *Et quid ſi pecunia numeratur in depoſitum apud nummularios: & nu.23.& 24.*
10 *Intellectus.l.die ſponſaliorum & nu.11.21.& ſeq.*
25 *In materia cambij quando pecuniæ nunc peruenerunt ad alium, ut ille teneatur propter æquitatem.l. ſi me & titium.*
26 *Quando quis habet rem meam vel mihi obligatam ſine cauſa poteſt cogi officio iudicis,ad reſtituendum ne locupletaretur,&c.*
27 *Ad idem etiam in iſta materia cambiorum ut competat actio negociorum geſtorum.*
28 *An inter fideicommiſſarios uniuerſales,ſit locus iuri accreſcendi ſi coniuncti aliquo modo fuerunt à teſtatore.*

CONSIL. CXXXI.

MILES In exercitum iturus depoſuit centũ aureos
1 numeratos apud quondã fratrem, † ea cõditione,
vt ſi in prælio interſectus fuiſſet pecuniæ pro aïæ
ſuæ ſalute impenderentur,ſi vero ſuperuixiſſet fra
ter pecuniã bona fide acceptã reſtitueret,ſimilem caſum hẽmus
in l.publia.ff. depoſiti. confecto præliu miles incolumis euaſit,
frater autem victoris exercitus, fortunam euadere minime po-
tuit, nã ſpoliatus à militibus non ſolũ depoſitam pecuniam ve-
rum ẽt propriam amiſit. Poſt certũ tẽpus miles fratrem ꝯuenit
petitq; ab eo pecunias ſibi reſtitui frater negat ſe teneri cũ fue-
rit à militibus ſpoliatus,breuiter cõpromiſſum faciunt,qui fra-
2 trẽ ad ſoluendã militi pecuniã condemnant. † Queritur an iu
3 ſtè fuerit condẽnatus. † Primo cum vulgatum ſit in iure in de
poſito dolũ duntaxat,& latã culpam præſtari.l.ꝯtractus.ff.de reg.
iur.l.1.C.depoſi.vbi melius ſm Bar.ibi, & quid ſi frater depoſi
to obtuliſſet, qa eo caſu tũ teneretur de culpa leuiſſima. l.1.§.
ſæpe euenit ff. depoſi. ſi culpa præceſſiſſet fortuitũ inſtè fuiſſet
cõdẽnatus,nã qd dr neminem teneri de fortuito l.o bo.ſi.iudi-
cijs.l.quæ fortuitis.C.de pig.act. intelligitur niſi culpa præceſ-
ſit fortuitũ.l.in rebus.in prin.l.ſi vt certo.§.cõmodatum.ff.com
4 mo.cũ ſi. † potuit aũt culpa pcedere fortuitum,ſi potuit ſe ſub
trahere nec ſubtraxit,ſaluo tñ honore ſuo qm ea dicimur poſſe,
quæ ſalua dignitate poſſumus.l.nepos proculo.ff.de verb.ſig.&
qd ſi ꝯuenerint vt periculũ ad frem ſpectaret qa rata debet eſſe
5 ꝯctus ꝯuentio.l.j.§.ſi cõueniat.ff. depo. † Cõſiderandũ an pciã
p cuſtodia accepiſſet qa magis in locatũ q̃ in depoſitũ ꝯuẽ̃o
6 tranſiſſet inſti.de loc.in princ. cũ vulg. † poſtremo inſtandũ an
mora pceſſiſſet fortuitũ,iux.l.qui in aſia.§.fi.ff. depo.& cũ eſſet
purũ depoſitũ,& nihil horũ interueniſſet, credo nulla alia ratio
8 ne ductos illos docto.niſi † ꝙ æſtimauerint ea numeratione fuiſ
ſe tranſlatum dñium, & ſic periculum ad fratrẽ ſpectaſſe qa res
9 perit periculo dñi.l.pignus.C.de pig.act.† Nec eſt mirũ qd fue
rint in iſta opinione quia idẽ vr voluiſſe glo.in l.iij. C.depo.in
verbo qd furti.& idẽ expreſsè affirmat Iaſ. in l.ſi quis nec cau-
ſam.in §.j.in fi.ff.ſi cer.pet.vbi etiã tenet accipientẽ de fortuitu
10 teneri. † Sed in oppoſitũ facit nã dũ dr ex numeratione tranſ-
ferri dñium & allegatur.l.Lucius.& l.die ſponſaliorum.in fi.ff.
depo.dictũ tñ doctoris cũ eius auctoritas ſit probabilis. nõ aũt
neceſſaria gl.in l.j.C.de legi.Bart. & ipſemet Iaſ.in l.j.ff. ſi cert.
pet.debet intelligi ſecundũ.ll. quas allegat. Bart.in l. non ſolũ.
§.ſi liberationis.ff.de liber.leg.dictę leges videntur ꝯtrium pro-
11 bare. † Nam in l.Lucius,quidã Titius cõfiteтur ſe recepiſſe cen
tũ cã depoſiti annumerãte ſeruo,& cũ orta eſſet qõ vſurarũ,re-
ſpõdet iuriſc. ſi actũ eſt vt certa corpora redderent depoſiti a-
ctionẽ locũ hrẽ,ſi vero vt tantũdẽ,egreditur depoſiti terminos.
Modo ſi ex numeratione fuiſſet trãſlatũ dñium nõ fuiſſet bona
diſtinct.iuriſc.qa quotieſcũq; trãſfertur dñium pecuniæ in ac-
cipientẽ ex natura ꝯctus teneretur tantundẽ reddere.l.ij. cũ ibi
12 nota.ff.ſi cer.pet. † Pactum itaq; de tantundẽ redden. cũ ꝯctui
ineſſet fruſtra fuiſſet factũ, qa expreſſio eorũ quæ tacitẽ inſunt
nihil operatur.l.iij.ff.de leg.j.Pactũ vero de eiſdem corporibus
redden.ſi per numerationẽ trãſiſſet dominiũ in accipientẽ ſine
dubio fuiſſet nullũ, qꝫ pactũ de nõ alienando rẽ propriã nõ va
13 let.l. nemo paciſcẽdo. ff.de pac.Nam † ſi fuiſſet obligatus ea-
14 dẽ corpora reddere fuiſſet ẽt obligatus nõ alienare &c. † Nec
põt dici valere hmõi pactũ eo ꝙ eſſet appoſitũ traditioni quia
quotieſcũq; pactũ de nõ alienãdo rẽ propriã, apponit traditio
ni non valet niſi interſit paciſcentis. Ita no. Bar.in l.filiusfamĩ.
15 in §.diui.in iij.col.ff.de leg.j. † & non potuit aũt intereſſe paci-
ſcentis qa in minimis non cadit affectio.l.iij. ff. de in litẽ iura.
quid.n.eius intererat ſolui eadẽ corpora vel ſolui æque bona ſe
quitr ergo ſi ex numeratione fuiſſet trãſlatũ dñium vana fuiſſet
16 papiniani ratio, q̃ bona erit præſuppoſita veritate † ꝙ ex ſola
numeratione dñium non trãſferatur,qa tunc ſi agatur. vt eadẽ
corpora reddant declarãt ꝯhentes velle ſe depoſitum ꝯhere, in
quo cũ ſit bona fide veniũt vſuræ à tpe moręoffi. iud.vt in d.l.
17 Lucius. † Si vero agatur, vt tãtundẽ reddat licet remanet depo
ſitũ,ad hoc vt poſt morã veniãt vſurę.l.die ſpon.ff.depoſ.pñr tõ
cõdici quaſi mutua.l.certi ꝯdõ.§.fi. ff. ſi certũ, & hoc eſt quod
vult dicere tex.in d.l.Lucius.ibi,egreditur ea res depoſiti termi
nos, & hoc eſt ẽt qd in fi.l. ꝯcludit vſuras deberi à tpe morę in
18 vtroq; caſu &c. ¶ † Preterea habemus ꝙ numeratio pecuniæ
nõ operatur ꝯ mentẽ ꝯhentiũ.l.non oĩs.ff.ſi cer.pet. & quis eſt
tã rudis qui nõ videat militẽ illũ timore iminentis periculi cõ-
mẽdaſſe pecuniã fratri donec præliũ cõficeretur ſperãs magis
tutã futurã apud illũ, q̃ apud ſe ipſum non aũt aĩo trãſferendi
dñium. Neque eſt credendũ fratrẽ habuiſſe aium obligandi ſe
ad fortuitũ,cũ tm periculũ immineret,vnde dicere ꝙ frater, te-
19 neatur de fortuito eſt ſentire ꝯ mentẽ vtriuſque, † & ſic ꝯ ſub-
ſtantiã ꝯctus.l.obligationũ ſubſtãtia.ff.de act. & oblig.l. ſi tibi
20 pecuniã.ff.ſi cer.pet. † Vltimo ꝙ ex ſola numeratione non fue
rit tranſlatũ dñium occurrit tex.in l.quintus.ff.depoſiõ,& cla-
rior in l.certi ꝯdõ.§.fi.ff.ſi cer.pet.Nã dicit ibi tex. depoſui po-
nes te decẽ poſtea promiſi tibi vti,hic certũ eſt fuiſſe numerata
decem,ſi igit ex ſola numeratione accipiens fuiſſet effectus dña
nõ indigebat pmiſſione eius qui depoſuerat, quia cũ iã eſſent
ſua illa decẽ ipſe erat arbiter,& moderator in re ſua.l.in re mã-
21 data.C.mãda. ¶ † Deniq; omiſſis legũ ſubtilitatibus vr inhu-
manũ,& à naturali equitate abhorrens,vt bonus ille frater qui
nulla mercede præſtitit bñficium cuſtodiẽdæ pecuniæ teneatur
de vi cui reſiſtere nõ potuit,vt in ſimili inquit iuriſconſultus in
22 l.Lucius.ff.depoſiti in fi.¶ † Nõ ob.ſi diceretur qd quotidie vi
demus deponi pecuniã numeratã apud nũmularios,& abſq; ali
quo pacto transferri in eos dñium, qd patet cũ eis vtãtur publi
cè,nã ſi dñium nõ transferretur vtẽdo cõmitterẽt furtũ.l.ſi de-
23 poſita.C.depoſiti.l.ſi ſaccũ.ff. eod. ¶ † Qd minime dicẽdũ eſt,
nã dr hoc ideo eſſe, qa cũ ſciat is qui deponit depoſitariũ vſu-
rũ pecunia tacite conſentit,vt vtatur, depoſitarius vero nõ alia
de cã pecunia depoſitã accipit,niſi vt vtatur, & ex vſu eius fru-
ctus percipiat q ſuccedũt loco mercedis cuſtodiæ quã præſtat,
24 & de qua tenetur † Cũ igitur accedat ꝯſenſus vtriuſq; non eſt
mirã ſi trãſit dominiũ in accipientẽ, & ſi ceſſaret hæc ratio quæ
ſine dubio vera eſt,forſitã eſſet idẽ adhuc dicendũ,qa diuerſum
eſt forũ mercatorũ in multis a foro ciuili, cũ in eo ẽt ex pacto
nudo oriatur actio ſm Bar.in l.quintus. ff.mãd. & in multis a-
lijs caſib. quos nũc recenſere non oportet, ſi nihil igitur ob.co-
25 gitare quiſq; poterit pro ſui ingenij fetu. † Ad aliud competit
iſtis actorib.actio ꝯ.q.Io.ballę ꝯuẽtũ.Nã poſito ꝙ nullũ fuiſſet
geſtũ negociũ inter ipſos,& dcm.q.Io.& nullus inter eos pręceſ
ſerit cõtractus.Ex quo ille Io.eſſet eis obligatus,tamen quia pe
cunia & marchę auri de quibus litigatur erãt debitę illis actori
bus,per quond.Stephanũ de Iannucijs, & peruenerũt ad ipſum
Io.Ballæ,vt cõſtat in facto,licet peruenerit ad eũ ab ipſo quon-
dã Stephano,& nõ ab ipſis actoribus de ęquitate inductum eſt,
vt dictus quõdã Io. teneatur ad reſtituendũ dictas marcas acto
ribus,taliter,ꝙ cõpetit eis certi cõdictio generalis.tex.in l.ſi me
& titiũ.ff.ſi cer.pet.vbi oẽs ſcrib.allegan.alia,& quæ lex literis
aureis eſſet ſcribenda, & valde ſeruãda inter mercatores,vt di-
26 cit Bal.in ſuo conſi.incip.Factæ fuerũt literæ cãbij,&c. † Com
petit ex alio actio quia vbicunq; quis hẽt rẽ meã vel mihi debi
tã ſine cã,ea qua efficitur locupletior de iure cano.datur officiũ
iudicis.Hoſt.in c.bonæ.ij.col.& ibi Io.And.& alij,de appellat.
27 † Inſuper dictus quond.Stephanus ea ordinatione ipſorũ acto
rũ remittebat pecunias eis debitas,& ſic remiſit ad cãbiũ Lug-
duni dictas marcas noĩe ipſorũ de Spinolis gerendo ipſorũ ne-
gociũ,& dictus quond.Io.Ballæ cępit illas & promiſit ſolui fa-
cere Lugduni per ſuũ factore illis de Omellino noĩe ipſorum
actorũ,& ſic negociũ fuit geſtũ per d.quond. Stephanũ dantẽ.
& dictũ quond.Io.recipientẽ noĩe actorũ, qd poſtmodũ ratũ
habuerunt & habent,ꝯñr cõpetit actio negociorũ geſt. toto ti.
28 ff.& C.de neg.geſt. cũ ſi. † Ad illã aũt difficultatẽ, an inter fi-
deicõmiſſarios vniuerſales ſit locus iuri accreſcendi, ſi ꝯiuncti
aliquo modo fuerunt a teſtatore.Pract.Papi.in for.libel.qñ agi
tur ex ſubſtitutione in gl. ſua ſi. tenet ꝙ nõ eſt locus vti primo
iſtud voluit Pau.de Ca.in l.Lucius.§.quæ habebat ad ſioẽ.ff.ad
treb.refert Iaſ.in l.re cõiuncti.col.xlv.verſ.8.not.caſus.nu.ccvj.
ff.de leg.iij.rõnibus de quib. ibi.verũ Iaſ.ibi tenet ꝯ ꝙ immo lo
cũ habeat in fideicõmiſſarijs vniuerſalib.per tex. ibi alleg.p eũ
& aucto.

& auctoritate Bar.in cōſi.ſuo.Sed Piccareldus. vbi in terminis ita ꝯſuluit,& facit.c.Raynaldus.extra de teſtam.verſ.porro.iuncta gl.in verbo cū ex patruis. Ad eandē ſententiā eſt deciſ. ferè in terminis do.Raph.fulg.in ꝯſi.xvij.Teſtator quidā.col.pe.& fi.vbi apertiſſimè iſtud tenet.Et idē ꝯſuluit Phil. Corn. conſil. cccvij.In hac ꝯſultatione,col.j.verſ.his tñ non obſtan,& verſic. ſeq.iuncto uerſi.ex his itaq;.col.pe.lib.j. ubi tenet habere locū ſiue ꝯiuncti ſint re,& verbis, ſiue verbis tñ. & idē tenet Corn. conſi.cccxxviij.circa primū.col.pe.uerſ.deuenio itaq;.lib.ij.q-bus locis aſſerit iſtud eſſe clarū & indubitatū, ſentit etiā eādem opinio.Bened.Cap.conſi.xxx.Cū uiſo.col.ij.Sed apertius allegando Bar.in d.conſi.ij.aliter tenet hāc opi. d.Math. de Vbal. in rep.l.j.§.hæc aūt oia,col.iiij.in prin.& verſi.& inducit.C.de cad.toll.eandē ſentit expreſsè Soc.in l.j.§.ſed & quoties.nu.iij. ff.ad treb.dū vult ꝙ ſi inter fideicōmiſſarios nulla adeſt conuentio adhuc erit locus iuri accreſcendi, ſi hæres reſtituit uni,& alter poſtmodū non acceptat nō accreſcit voluntate hæredis, ſentiens ꝙ ſi eſſent aliquo modo cōiuncti nulla haberetur dubitatio,quin ius accreſcendi locū nō haberet ut dicunt ibi nouiſſimi ſcriben.Ad idē uidetur aperta deciſ.Bal.in l.j.q.ix.C.qñ nō pet.par.dū uult teſtatorē poſſe prohibere ius accreſcendi,ſin fideicōmiſſario uniuerſali,prout uult Imol. In c. Rayn. car.vj.de teſtam.& Io.Crot.in d.l.re coniuncti.col.xvj.uerſi.2.caſus eſt, & Iaſ. ubi ſupra ſi.n. tenent poſſe prohibere, inferunt locū hēc cū priuatio habitū præſupponat uulg.l.decē, de uerb.cū ſi. Argumenta,iura, & rationes pro hac ſententia colliguntur ex dictis per hos doc.ubi.ſ.ex quib. ad ꝯtraria optimè reſpondetur.

P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Contractus collatus in arbitrium tertij illo non arbitrante, an ſit reſolutus.*
2 *Fallit quando ſoluta eſſet maior pars precij,& nu.12.*
3 *Idem quando res non eſſet integra.*
4 *Eligere arbitrum,eſt apponere conditionem quæ ceſſat illis non arbitrantibus.*
5 *A perſona electa, poteſt recedi de iure canonico licet de iure ciuili ſit dubium.*
6 *Et uoluntariè poteſt etiam recedi.*
7 *Extimatores & relatores electi quid habent facere.*
Et quid ſi extimatio tranſiuit in rem iudi.
8 *Si contractus eſt firmatus, in reliquis ad arbitrium boni uiri recurritur.*
Et ſatis eſt partes fuiſſe præſentes.
9 *Si arbitratur inique receditur à perſona.*
Illico quòd eſt arbitratum contractus fuit firmatus.
10 *Sufficit probatio per teſtes.*
11 *Partes poſſunt ualidare aliqua, & multa facere quæ lex non concederet.*
13 *Si conſtat partes habuiſſe cōtractū pro perfecto receditur à pſona.*
14 *Cum dominium eſt translatum,res dicitur non integra.*
15 *Idem quando eſt ſolutum precium in totum uel in parte, in contracta uenditionis.*
16 *Quando preciū eſt declaratū et excedit dimidiā receditur à pſona.*
17 *Referens,& iudicans,partibus præſentibus, & non reclamantibus rem iudicatam inducit,& nu.18.& 28.*
19 *De commiſſione ad referendum,qualiter debeat conſtare.*
20 *Cardinali ita aſſerenti,credendum eſt.*
21 *Et quid ſi referens hoc eſt perſona fidedigna,&c.*
22 *Relatio partibus præſentibus facienda eſt.*
23 *Et ſufficit partes eſſe præſentes ſine citatione.*
24 *An requiratur cauſæ cognitio,in relatione.*
25 *Articulus & punctus, ſuper quo relatio eſt facienda, dandus eſt partibus.*
26 *A relatione,an poſſit reclamari,& dici de nullitate,& nu.28.*
27 *Præſens,& tacens, in iudicio, habetur pro conſentiente, etiam in ſui præiudicium.*
28 *Quando relatio fit partibus præſentibus tacentibus, & non reclamantibus,cenſetur ab ipſis approbata,nec poteſt appellari.*

CONSIL. CXXXII.

1 PRIMA † Facie uidetur dicendum,contractū eſſe reſolutum,ex eo quoniā arbitratores non extimarūt, & colligit in l.ſi quis arbitratu.ff.de uerb.ob. & in l.fi.C.de contrahen. emp. ubi diffusè tāgunt docto.& ibi firmat hoc do. meus dicens ſe ita conſuluiſſe in d. l.ſi quis arbitratu.col.xxiiij.& eſt conſiliū ſuum.in j.uol.in ordi.xliiij.in præſenti conſultatione.¶ † Nihilominus dr̄ præmiſ-
2 ſa non habere locū qñ eſt ſoluta maior pars precij. Et ſic ultra dimidiā,ut tenet Bal.in d.l.fi. quē ſequitur Io.de Imol. in d.l ſi quis arbitratu.col.vj.in fi.& nemo reprobat in caſu præſenti nedū maior pars uerū ēt integrū precium,& ultra eſt ſolutū, unde &c.& facit ratio Imol.in d.l.ſi quis arbitratu.col.iij. dicens qñ eſt ſolutū ultra dimidiā receditur, quia utile ꝑ inutile &c.
3 ut iſra. † Prout quia iura dicentia ꝙ arbitris nō arbitrātibus contractus reſoluitur non habere locum qñ non eſſet integra, ut poſt alios firmat Iaſ.in præal.l.ſi quis arbitratu, in vj.limitatione qui refert Pau.de Caſt. ita tenere in l. ſi in lege. & l.merces.ff.locati.poſt Bal.in d.l.fi.col.ij. cū ergo hic res non ſit integra,quinimmo ultra ſolutionem precij uenditor ex tunc tranſtulit dñium & omne ius,ac ēt poſſeſſionē, quæ fuit penes felicē multis annis,& ſic res ipſa deſijt eſſe integra ita ꝙ ſumus in limitatione ſcribentiū, ſuperius allegatorum de re nō integra. ut ꝑ Soc.in d.l. ſi quis arbitratu. col.viij.in fi.& melius col.xiiij.
4 ¶ † Præterea obmiſſa diſputatione doctorū, an ſteterit per promiſſorem aut ſtipulatorem, dicitur ꝙ arbitrum eligere eſt conditionem apponere,qñ non arbitrantur cōditio ceſſat & remanebit firmus contractus, pro precio numerato prout in eo qui vēdidit rē cū appellatione unius bouis, uel libri, arbitrio Titij, quo non arbitrante tenet ꝯtas ſine libro & boue, ita Iaſ.in d. l.ſi quis arbitratu.vij.col.in fin.qui refert plures alios ſic tenen-
5 tes.¶ † Prout & melius nā licet ſit magna altercatio doc. iuris Cæſarei an recedatur a perſona electa uel non. Tamen de æquitate canonica pōt & debet recedi a perſona arbitratoris & recurritur ad arbitrium boni uiri,prout tenet Soc.in d.l.ſi quis arbitratu.xvj.col.poſt Archid. in c.ſunt nonnulli.j. q.j. firmat ēt Panor.in c.j.de decimis. cui quidē iuri canonico ꝙ ſit ſtandum
6 ſatis notū eſt. ¶ † Aliud in præſenti ſpecie plurimū ſtringit, ex actis nanq; conſtat aduerſariū ſponte ſua receſſiſſe a perſona arbitratoris poſt obitū & ſumus in claro, nā mortuis illis aduerſarius coegit felicē ad eligēdū alios loco defunctorum ſup æſtimation. in hoc faciēs magnā vim & nunquā voluit deſiſtere donec fuit facta electio & etiā æſtimatio,cū igitur aduerſarius uoluerit ab illis recedere, nulli dubiū ꝙ potuit ſibi præiudicare & iuri ſuo renunciare, dato itaque mihi ꝙ à principio ꝯtus eſſet reuolutus,& potuiſſet dicere ſe nolle alios eligere,tñ per ſecundā electionē uſ iuri forte ſibi cōpetenti renunciare,& declarare,uelle ſtare contractui ad qđ facit.l. qui ad certū. ff. locati.
7 cū l.præced.§.fi. ubi bonū exēplum traditur. ¶ † Non obſtat ſi diceretur æſtimationem fuiſſe nullā,qm̄ ſi non tenuit prima ſaltim tenet ſecunda de qua conſtat, nā obmiſſa diſputatione de ordinario & delegato cū hic ſimus in materia extraiudiciali, uidelicet in relatione æſtimatoris,uidetur ſatis clarū æſtimatores potuiſſe iterato referre finito officio ut not.Bal. in d.l.fi.j. col. uerſi.immo quæro.ponit Inno.in c. in literis, de offic. deleg.&. Cy.in præallegata.l.fi.& Bar.in l.ſi ſocietatē.§.arbitrorum,pro ſocio.& Soci.ubi ſ.ā. Prout ēt cōſiderari pōt,qđ ſup æſtimatione emptor hēt rē iudicatā de qua cōſtat ex actis, nā.xj.Ian. fuit factū mandatū contra æſtimatores, ut deberēt referre a quo nō eſt appellatū,ſucceſſiue.xiij.eiuſdē æſtimatores retulerūt a qua ſimiliter nō reperio appellatū. Quinimmo dū aduerſarius inſtaret pro reuocatione mandati facti ꝯ æſtimatores,iudex ꝓnunciauit mandatū non eſſe reuocandū a qua quidē pronunciatione
8 ſimiliter nō eſt appellatū.¶ † Et quia qñ ꝯtus eſt firmatus, de reliquo recurritur ad arbitriu boni uiri mortuo arbitratore. Bar. in d.l.ſi quis arbitratu col.ij.uerſi.formo tibi,idē in d.§.arbitrorū.col.j.ſufficit præſentia partiū latē Bar.in d.l.ſi quis arbitra-
9 tu.col.iij. † ubi reliq. ſcrib.& qñ arbitratur licet iniq; receditur a pſona.l.ſocietatē.§.arbitrorū ꝓ ſocio,ubi Bar. & oēs in d.l.ſi quis arbitratu.& d.l.fi.& d.§. precium ea ratione, quia illico ꝙ arbitratur ꝯtus eſt perfectus & firmatus vñ &c. ita ut eo mortuo recedatur a perſona cum ſit firmatus & perfectus & ſufficit
10 probare ꝑ teſtes † & non requiritur ſcriptura Bart. in terminis
11 in d.§.arbitrorū.col. antepe. † & per partē fiunt multa quæ nō alias fierent eſt Neapol. conſil.deciſ.cxcj.& Fel.in c.paſtoralis. §.cum aūt.de offi.deleg.& Rot.in no.deciſ.cclviij.vbi ualidant proceſſum nullū.Belleme.deciſ.dxxxiiij.& poſſunt facere ꝙ poteſtas duret perpetuo.l.ꝙ ſi nolit.§.ſi quis ita de ædil. edic.doc. in d.l.ſi quis arbitratu. & Imol.ibi col. iij. recitando opi. tenet
12 ꝙ ſi ſolutū eſt ultra dimidiā tenet,quia utile per inutile &c.ſecus

cūs ſi infra dimidiam.qa ſuccurritur per l.ij. de reſcin.uend.C.
13 † Itē qñ apparet partes habuiſſe pro pfecto, tunc recedit a per
ſona.Alex.in d.l.ſi qs arbitratu.col.ij.& iij. melius & iſtud co-
gnoſcitur qñ res non eſt integra,ut ibi p eū,q eſt qñ partes pro
14 ceſſerūt ad executionē 9ctus, ut in caſu noſtro † & ſequit Soc.
dicens hanc eſſe purā ueritatē approbando 9cordiā Alex. & res
dr non integra cū dñium eſt tranſlatum, ita in terminis noſtris
15 Bal.in d.l.fi.col.ij.uerſi.ſi dubitatur, † uel qñ eſt ſoluta maior
pars precij, ut ſ.in 9ctu uenditionis res non di integra, qñ eſt
ſolutū pretiū in totū uel in parte l.j.& ij.C.qñ licet ab emptio-
ne diſcedere. Idē qñ traditio rei uera uel ficta uel conſtitutum
adeſt glo.in l.ab emptore.ff. de pactis, & per Modern. in tract.
16 de emptio.in v.q.princ.in viij. q. † Et quando pretium eſt de-
claratum & excedit dimidiam receditur a perſona.Bald. in d.l.
fi.col.ij. circa finem Ita in caſu. Nam ſolutum declaratum fuit
patet per inſtrumentum in uer.reſiduum, & quid ſolutum exce
dit dimidiam ergo ſumus in caſu Baldi ſupra citati.¶ Ad aliud
de relatione dicitur, quod relatio facta per Reuerendum patrē
dom.Antonium de Burgo.ſantiſſimo.d.N. executionem mere
tur.& ab ea recedi non poteſt,cum.n.ipſe do.Antonius de com
miſſione ſanctiſsimi. d. N. cognouerit de cā inter ipſas partes
& habita informatione de meritis, ac uiſis iuribus deductis,du
17 rante cā coram eo per biennium † & ultra relationem fecerit
ac pronunciauerit inſtan.aduerſarijs præſentibus & non recla-
mantibus,ſeu contradicentibus,nihil obſtare uidetur quin res
dicatur iudicata, & exequi debeat per iura ſatis uulgata. & l. a
18 diuo pio.de re iudicata † & in relatione eſt glo.in l.1.& ibi ſcri
bentes.cap.de relatu,glo.& omnes canoni.in cap.intimaſti ex-
tra de appellationib.& ibi Philip.Franc.col.v.uerſic.aliquando
19 & ſecundu.cum alijs concord. † Non obſtat ſi diceretur, quod
nulla apparet commiſſio facta dicto dom.Antonio conſequen
ter ſibi non credendum.l.iuſiurādi.C.de teſtibus. cum alijs uul
garibus. Nam in caſu noſtro eidem credendum eſt eum aſſerat
commiſſionem ſibi factam a ſanctiſſimo domino noſtro,& Re
uerendiſſ. do. Cardinali, qui ſanctiſſimus & Reuerendiſſimus
ſemper præſentes fuerunt,quo caſu dicto dom.Antonio prædi-
cta aſſerenti credendum eſt, & dato quod aliter non doceatur,
ut nota,per Specul.in tit.de probatio.§.uidendum, uerſi.quod
de auditoribus,& per Moder.poſt alios,in cap.cum in iure pe-
ritus,de officio delegati,& cap.quod ſuper his.de fide inſtrum.
20 cum ſimil. † eo maximè Cardinali ita dicenti, credēdum fuit,
ut nota lit d.c.cū in iure.& in d.c.quod ſuper literis,& in pun-
cto Cardinali aſſerenti habuiſſe a Papa uiue uocis oraculo cre-
21 dendum eſt,ut nota. Lap. alleg. xxxiij. † Ad quæ nam ipſe do.
Anton.fuit & eſt perſona fide digna,& uirtutum prædita peri-
ta electa a Pōfice, & qui per xxx. annos & vltra in celeberrimis
Italiæ Gymnaſijs maxima cum laude profeſſus eſt moram tra-
hens in pallatio frequenter accedens ad præſentiam pontificis
a quo in magnis grauioribuſq; cauſis exercetur. Referendarius
utriuſque ſignaturæ in quo omnis ſuſpitio ceſſat dicere niſi ue-
ritatem,conſequenter eius dictis & relatis credēdum eſt, ut ha
betur in d.cap.quod ſuper his.& in cap. in beato. & in c. ſuper
his.de accuſat.cum concord.& per gl.in l.Titio fundus de con
dition.& demonſt. cum ſimil. nolētem credendum dicto boni
22 uiri. † Verū relatio debet fieri præſentibus partibus notat Ale
xand.conſil.ccix.in ij.uol.uel citatis illis quorum intereſt in l.
penult. Bartol. & communiter doctores in l.decem.de uerbo-
rum. Angel.in l.ſi perluſorio.in princip ff.de appellat.& in l.de
23 unoquoque. ff. de re iudicata. † Satis eſt tñ partem eſſe pſentē
ſniam in abſque eo,quod citatio præceſſerit Ioan.Andr.in cap.
fi.de electionib.in vj.ad quod.cap.qualiter. el ſecūdo.§.debet.
de accuſat.& not.in l.de vnoquoque,de re iudic. & in l.iiij.§.ſi
24 proponis.la ij.C.quomodo & quando iudex. ¶ † Nō ob.quod
proceſſit ſine cauſæ cognitione,& cæt.nam tollitur ex deciſio-
25 ne Lapi xxviij. † Nec obſtat quod articulus ſeu punctus ſuper
quo relatio debebat fieri, non fuit editus partibus,vt fieri debe
bat per legem primam.C.de relatin.& in cap.intimaſti.ubi ſcri
bentes omnes plenè materiam tāgunt,ut etiam faciunt Gemi-
nianus,& dom.Præpoſitus in cap. biduum.§. ſi quid. in ij.q.vj.
extra de appellationib. conſequenter ex iſto capite poſſunt re-
26 clamare & annullare relationem. ¶ † Nam cum pars aduerſa
ſciuerit,inſtiterit,audiuerit,& non contradixerit,videtur fate-
ri quòd punctus ſit bene formatus ut per Barto. in d.l.j.& ideo
a tali formatione puncti non poteſt reclamari, nam ex quo in-
27 ſtetit,ſciuit,& tacuit.¶ † Videtur confeſſa prout in puncto cō-
tinetur,ita Bald.in d.c.intimaſti,per text. in l.fi.ff. quando ap-
pellandum ſit.ſequuntur Modern.in d.cap.intimaſti.col.iij. &
iſto caſu ea quo ſumus in actis & iudicio præſens,& tacens ha-
betur pro confeſſo in ſui præiudicium per cautellam quam tra
dit Bart.in l.j.C.de relatio.& Modern.in d.cap.intimaſti.& per
Iaſ.in l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui.ubi alia adducit ma-
28 ximè.c.primum. de accuſationib. in vj. † & quando relatio fit
partibus præſentibus,tacentibus,& non contradicentibus,tūc
cenſetur approbata & approbari non poteſt glo.in d.l.j.Innoc.
& Io.Andr.in d.c.intimaſti.& ibi Moder.col.v.uerſic. aliquan-
do & ſecundu.dicentes hanc eſſe communem, & ſecundū eos
in hoc maxime procedit quando infra decem dies non fuit ap-
pellatum,ut in caſu noſtro contingit. Pariſ. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Pax rupta dicitur cū aliquis in ea comprehenſus fuit interfectus.*
2 *Et quid ſi non fuit facta pax, nec data ſecuritas.*
3 *Conditionis defectus, ſuſpendit promiſſionem.*
4 *Ante implementum conditionis, diſpoſitio non ſumit effectum.*
5 *Referens nihil probat, niſi relata apparente declaratur. nu. xij. & ſexto, & ſequen.*
6 *Dictio eo ipſo, denotat miniſterium iuris abſque aliqua interuallo.*
7 *Si partes habuerunt reſpectum ad promulgationem laudi tantum, ſufficit promulgatio, eſto quòd non appareat promulgatum, & alijs ſequentibus, & nu. ſexto.*
8 *Aliud eſt laudum, aliud contentum in laudo, aliud eſt inſtrumentum, aliud contentum in inſtrumento.*
9 *Et ſi conſideratum fuit promulgatum, non contentum in illo.*
10 *Vnius incluſio, eſt aliorum excluſio.*
11 *Ex diuerſis, non bene infertur.*
12 *Relatio facta ad actum acrificatur ſi de acta conſtat, licet non appareat contentum in acta.*
13 *Relatio quando, & quo caſu requirat contentum in relato apparere, & nu. xij.*
14 *Pacis priuilegia, remiſſiuè.*

CONSILIVM CXXXIII.

1 IN CAVSA Iſta cum clare † conſtet, Antonium
fuiſſe interfectum de mandato Iuliani non uideo
quin pax non dicatur rupta, & fracta conſequen-
ter dom. Iulianus ac eius fideiuſſores teneri ad pœ
nam contentam in compromiſſo, propter pactum fractū iuxta
ea quæ per omnes nota.in l.iiij.§.Cato.ff.de uerbor.oblig.& in
rub.& in c.j.ubi plenè Modern.de treug.& pace cum ſimilibus
2 alias per me conſulēdo deductis. † Et licet ex aduerſo dicatur,
quòd non fuit facta pax, nec data ſecuritas inter partes ipſas,
quo caſu non certis non poſſunt eſſe aliquæ partes.l.eius qui in
prin.ff.ſi cer.pet.c.ad diſſoluendum.de deſpon. impub.cum ſe
curitas promiſſa uideatur in euentum in quem arbitri ab ipſis
partibus electi laudarent ſed arbitri nullo modo laudarunt er-
3 go. † Defectus.n. conditionis ſuſpendit promiſſionem dictæ
ſecuritatis,ut per Bar.in l.j.ff.de condit.& demon.& Lap. alle.
4 cxix. † Et antequam cōditio adimpleatur diſpoſitio nunquam
5 ſummit effectum.l.aretuſa ubi Bal.ff. de ſtatu hom. † & licet ar
bitri pronunciauerint, & laudauerint prout in cædula tamē ex
quo cædula ad quam fit relatio non apparet referens nihil pro
bat.l.aſſe toto.ff.de hæredib.inſti.l.in teſtamento.ff. de condi.
& demonſt.& plenè in auctien. ſi quis in aliquo documento.C.
de eden. tamen conſiderandum eſt q in caſu præſenti non agi-
tur ex laudo,ſed ex compromiſſo,& conuentione, & ſecurita-
te facta per inſtrumentum compromiſſi In quo partes ipſę uo-
luerunt expreſſe ſecuritatem eſſe datā,& pacem factam eo ipſo
quòd laudum eſſet promulgatum,& latum per dictos arbitros,
& laudo lato,& ſolum promulgato,eo ipſo intelligeretur facta
6 pax,& ſecuritas inter partes, † quæ dictio,eo ipſo,denotat mi-
niſteriū iuris abſque aliquo interuallo,ut c.ſtatutum in fi.de re
ſcrip.in vj & in clem.j.de religioſis domib.& in c.j.§.fi.& in c.
fi.de offic.ord.lib.vj. & per Alb.in diction. ſuo in uerbo eo ip-
ſo,vnde cum cōſtet dictos arbitros laudaſſe,& promulgaſſe ue
rificata fuit conuentio,& purificata dictæ ſecuritatis conditio.
7 † Oſtenditur clarius, nam partes uoluerunt ſecuritatem datam
ſecundum tenorem laudi ferendi, & ſecuritatem dederunt lau
do lato,& ſolū pmulgato,& ſic cōſideraucrunt prolationes lau
di non actū contentorū in laudo,differunt.n. iſta. Nā aliud eſt
laudū, ſeu prolatio laudi, & aliud eſt contentum in laudo † ſi-
cut

cut in ſimili,aliud eſt inſtrm,& aliud contentū in inſtro, uñ po
teſt eſſe inſtrm,& tñ contenta in eo poſſunt eſſe falſa,uel nulla,
vt plene hr,per Inn.Abb. & Mod. poſt Fel.in c.cū venerabilis,
de excep.& per Bar.in l.in teſtamēto.ff.de fideicom. libe. Ang.
in l.j.C.de præſcr.xxx.ann.& quæ plenè per Fely.in c.capitulū
char.pe.ver.limita octauo,de reſcr.cū ſimil. aliud eſt.n. ꝯtinēs,
aliud contentū,ut in locis præalleg. vnde cū partes ipſę fecerint
pacē ſub conditione prolationis laudi,& laudū fuit promulga-
tū, ꝯñr conditio adimpleta ſequit̄ neceſſario quod rupta pace,
poteſt agi ex dicto inſtro cōpromiſſi iam purificati per prola-
tionē laudi de qua apparet inſtrm publicū,cōtraria uero proce
derent qñ pax eſſet facta ſub ꝯditione contentorū in laudo,qd
9 non eſt dicendū.¶ † Nam partes non ſenſerunt de contentis in
laudo ſed tātum de prolatione laudi,quarum intentio attēden
10 da eſt vulga.l.non oīs,& l.rogaſti.ff. ſi cer. peta. † & quia unū
caſum incluſerunt alia uidētur excluſiſſe.l.cum prætor.ff. de iu
11 di.c.nonne de præſum. † Non ob. d. auc. ſi quis in aliquo do-
cumento ex quo termini ſunt diuerſi,ex quib.nō bene inſertur
12 vulg.§.nihil cōe,diuerſitas oſtenditur, nā.d.auc. † & eius mate
ria loquitur de ſcriptura ſe referente ad aliā, quo caſu regulari
ter referens non probat niſi exhibita ſicut relata,ſed nos ſumus
in actu,& cōpromiſſio cōditionali, quæ ꝯditio fuit adimpleta,
ſtatim ꝙ per arbitros facta fuit prolatio laudi de qua prolatio
ne ꝯſtat per inſtrm,& ſic compromiſſum ex iſtis remanſit puri-
ficatū & ex eo modo agitur non aūt ex laudo nec contentis in
13 eo vnde nihil obſtat quin ad pęnā agi poſſit.¶ † Ad ꝙ nō aſſer-
ta relatio ad laudū ferendum facta vr̄ demonſtratiuè,& condi-
tionaliter non aūt limitatiuè, & taxatiuè & ſi limitatiuè tūc ad
illud tm̄.ſ.ad prolationē ꝙ factū fuit,ut no.in l.poſtq̄.§.ſi dies.
14 ff.vt leg.nomi.caueatur. † Ad quæ accedant aliæ ꝯiecturæ,& præ-
ſumptiones poſitæ in informatione facti, & ea quæ habentur
per Modernio. in tractatu de poteſta. reg. ubi ponunt priuile-
gia pacis poſt alios referentes. Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Compromiſſum quantumcunque generale, in illis tantum præiudi-
cat rebus, in quibus facta eſt proſequutio, & ſuper quibus fuit
laudatum.*
2 *Et quid ſi in compromiſſo fuit dictum quod extendatur ad incogita
ta, & ad ea quæ dolo geſta ſunt.*
3 *Et an propterea uideantur omnia remiſſa.*
4 *Ex prohemio colligitur mens, & uoluntas diſponentis.*
5 *In controuerſiis requiritur partium citatio.*
6 *Cogitatum poteſt eſſe in genere, & in ſpecie.*
Non uenit actio nunquam intentata.
7 *Sufficit cogitatio in genere ut ſuper illo arbitri poſſint laudare.*
8 *Verba laudi generaliſſima reſtringuntur ad ea quæ poſſunt liqui-
dari ex actis & productis.*
9 *Si probatio tollitur facto aduerſarij comburentis ſcripturas, opera
tur ut ſtetur iuramento partis.*
10 *Compromiſſum fieri non poteſt ſuper ſpiritualibus, & eius conne-
xis, & tangentibus alienationem rerum, & iurium eccleſiæ.*
11 *Compromittere ſpecies eſt alienationis.*
12 *Compromiſſum quando & quo caſu poteſt fieri à procuratore.*
13 *Et quid ſi mandatum procuratoris fuit limitatum.*
14 *Laudum latum poſt tempus, nullum eſt.*
15 *Laudi prorogatio, quando poteſt fieri.*
16 *Et à quo poſſit fieri.*
17 *Procurator an poſſit prorogare terminum.*
18 *Prorogatio fieri debet, durante termino, & non poſt.*
19 *Et an de nouo poſſit compromitti per procuratorem.*

CONSILIVM CXXXIIII.

1 NVLLI Dubium. † ꝙ quantumcunq; generale ſit
cōpromiſſum in illis rebus præiudicat ſuper q̄bus
eſt facta diſcuſſio,& laudū eſt ſequutū.l.ſi cū dies.
§.plenū.l.de rebus.ff. de arb.cū ſim. ſed Petrus nec
corā aliquo iudice ante ꝯpromiſſum nec corā arbitris eſt proſe
quutus actionē furti, nec manifeſti nec arbitri ſuper ea lauda-
runt ergo eſt ſibi integra actio furti non manifeſti. d.§. plenū.
2 ver.ſed ſi forte. † Non obſtant duo quæ in ꝯtrariū adducuntur.
Primū qa in cōpromiſſo eſt dictū ꝙ illud trahatur ad incogita
ta,& quæ dolo geſta ſunt,& in laudo eſt expreſſum, ꝙ ēt abſol
uunt ab his quæ geſta ſunt dolo, & ab incognitis, & quietatio
3 generalis eſt facta per Petrū, iuxta formā laudi, † Ergo uiden-
tur oīa eſſe remiſſa.iuxta nota. per Bar. in l. cū aquiliana. ff.de
tranſac.& per hoc tollitur tex. cū materia in l.Aurelio.§.gaius.
4 ff.de liber. lega.& in l.tres fratres. ff. de pac. † Nam reſponde-
tur & ea duobus oñditur non obſtare. Primo quia certū eſt ꝙ
ab exordio cuiuſlibet diſpoſitionis licitū eſt arguere mentē di
ſponentiū.l.ſi.ff.de hær. inſti. cū concor. ſed arbitri dixerunt ſe
ferre ſniam ſuper illis differentijs quæ corā diuerſis iudicib.uer
ſę erant & nunc corā eis uertebantur.Conſidera duo. Primū ꝙ
determinant lites quæ corā diuerſis iudicibus pependerāt, ſed
5 iſta actio furti non manifeſti nondū fuit intentata ergo. † Se-
cundū ꝙ iudicāt ſuper controuerſijs ad cuius cōtrouerſiæ ſub-
ſtantiā,neceſſariū eſt ꝙ pars citetur.l. diuus pius.in prin.in gl.
j.& ibi Bar.ff.de peti.hære.ſed ſuper actione furti nō manifeſti
nunq̄ fuit Io.Iacob. citatus & ita impoſſibile eſt ꝙ trahat̄ lau-
6 dū ad eā actionē cū nunq̄ fuerit ꝯtrouerſia nedum lis. † Ad uer
bū incognita reſpondetur ꝙ non tenet, ꝯſequētia arbitri uolue
runt trahi ad incognita eorū laudū,ergo intellexerunt de actio
nibus nunquā intentatis,& ꝯñr non cogitatis,quia pōt eſſe ali-
quid cogitatum in genere tñ eſt ſpecialiter cognitum ut decla-
rat Bar.cū quo alij tranſeunt in l.ſi de certa uerſic. hic aduerte.
C.de tranſa. Petrus aūt q̄ intētauit actionē iniuriarū potuit co
7 gitare ḡnaliter de taxatione, † ſed quæ & qualis erat futura ta-
xatio,erat ſibi incognitū,itē petijt ꝯdemnari Io.Iacobum ad re
ſtitutionē pecuniarū quas fratres dicti Io. Iacobi acceperāt,ſed
quæ,& quales & quātę eſſent dictæ pecuniæ erāt ipſi Petro in-
cognitę ḡnaliter tñ potuit de eis cogitare & ſic nō eſt uerū ꝙ ſu
8 per incogitatis laudauerint arbitri prout ēt rñdet̄ † ꝙ licet uer
ba laudi eſſent ḡnaliſſima,tñ ſemp̄ vr̄ ꝙ reſtringātur ad ea quæ
pñt liquidari ex actis & ita vr̄ eſſe de intētione Ang.ꝯſi.ccxlvij.
col.ij.uerſi.ꝯcludo.& in ꝯſi.clxxv.ſubdēs rōnem, quia alias de
facili daret̄ circumuētio & deceptio ꝙ eſſe nō dēt citās tex.in l.
cū hi.§.cū lis.ff.de trāſa.cui deciſioni vr̄ adhærere Alex.& Bar-
9 bati.in d.l. cū aquiliana in additionib. ad Bart. † Non ob.Pet.
nō docet ꝙ ꝯtineret̄ i cōputo . ergo nō pōt ęſtimari duplicatio.
Præterea Petrus nō docet quāti ſua interfuit non cōburri cōpu
tū,ergo ſaltē de ęquitate canonica non audiendus,nā rñdet̄,ex
quo facto aduerſarij cōburētis cōputū,eſt ſublata facultas pro-
bandi uel ſaltē arctata ſtatur iurō Petri, ꝙ in ꝯputo ꝯtineretur
quāti ſua interfuit nō ꝯburri.l.ſi de poſſeſſione,& ibi Bald.poſt
Cyn. C.de prob.cumulat Alexan. in auctẽ.ſi qs in aliquo,co.
ij.C.de eden. & uidēda ſunt quæ alias ꝯſulēdo circa oīa p̄dicta
10 deduxi. † Circa aliud laudū latū uirtute aſſerti ꝯpromiſſi, nul-
lū fuit ex quo tale ꝯpromiſſum fieri nō potuit ſup̄ rebus tāgētī
bus ſpiritualia,& illis ꝯnexa,& ſup̄ rebus tangen.alienationē &
diſmēbrationē rerū & iuriū dictarū eccleſiarū iuxta nota.in c.
p̄ tuas de arbitris,& p̄ Spec.in eo.ti.§.repetit uerſi.itē de ſnia,&
p̄ Hoſt.in ſumma eo.ti.uerſ.de qua re & notāter p̄ Inn.in c.de
11 cætero de trāſ.& p̄ totū titulū de reb.eccleſia.nō alienā.¶ † Ad
quę nā cōpromittere,ſpecies eſt alienationis & q̄ cōpromittit
alienare dr̄ & cui prohibet̄ alienatio, prohibet̄ & ꝯpromiſſum
pulchre p̄ Lap.in alleg.cxj.ēt.Deciū conſ.xliiij.in fi.vbi notat̄,
ꝙ in talib.ſine ꝯſenſu ſuperiorū ꝯpromitti nō pōt ad ꝙ ꝯſi.dūl
Signor.de Amodeis.Quod incipit,dñs ep̄s nauariæ, & qa in ca
ſu nr̄o auctoritas,& conſenſus ſuperiorū non interuenit ſequit̄,
12 vt.ſ. † Præterea poſito ꝙ potuerit cōpromitti,attñ ex alio lau
dū aſſertū nullū eſt.Nā cōpromiſſum factū apparet,non p̄ prin
cipales,ſed p̄ aſſertos procuratores,q̄ habentes ſpeciale māda-
tū,uel ḡnale cū libera potuerunt compromittere iuxta no. in l.
tranſactione.C.de tranſa.& in c.q̄ ad agendū, in ſi. de procur.
13 lib.vj. † tñ aſſertū mandatū fuit limitatū ad cōpromittēdū uſ-
que ad certū,& limitatū tp̄s a cuius forma,& tenore procurato
res recedere non potuerūt p̄ no.in l.diligēter.ff.mād. & in c.cū
dilecta de reſcr.& cū tale cōpromiſſum factum fuerit iuxta for
14 mā mandati uſq; ad certū tp̄s, elapſo tp̄e expirauit. † & laudū
latum poſt dictum tp̄s fuit,& eſt nullū,ut dicit text. in l. ſi cum
dies in princ.& in §.ſi intra diem.& in l.ſi de meis.§.ſi. & l.ſeq.
cum concor.ff.de arbit.& per Spec.in d.tit.§.finitur,& pulchre
15 p̄ Bal.in c.quintauallis,de iu.iur.† Quibus nō ob.aſſerta proro
gatio,ut dr̄ facta p̄ dictos procuratores,primo q̄a de ea nō con
ſtat,uñ nō entis nullæ ſunt qualitates vulg.l.eius q̄.ff.ſi cer.pet.
& ſi diceret̄ ꝙ licet expreſſe prorogatio non appareat tñ tacita
16 fuit procedēdo ad ulteriora,& expeditionē cōpromiſſi.¶ † Nā
replicat̄ ꝙ aſſerti procuratores nullā habebāt ptātē ꝓrogādi,
ergo ꝓrogare nec expreſſe nec tacitè poterāt p̄ no. in l. cū q.d.
ff.ſi cer.pet.faciunt no.in d.c.cum dilecta.l.diligenter. Et licet

quis

quis habeat ptãtem cõpromittendi,tñ non cenſetur hře ptãtem
prorogãdi,niſi expreſſe hoc dicatur,tex.& ibi gl.in l.non diſtin
guemus.§.fi.ff.de arbi.& Mod.in trac.de arbi. in uer. proroga-
tio.ubi in propoſito uolunt,& ↄcludunt,ꝙ ad hoc vt cõpromiſ
ſi prorogatio valeat,multa debẽt cõcurrere,& copulatiuè inter
uenire,quę in caſu nřo pęnitus ceſſant,ↄñr aſſerti procuratores
non habentes ptãtem in hoc prorogare expreſsè, nec tacitè nõ
poterãt,& laudũ aſſertũ latũ uirtute. d.tacitę ꝓrogationis poſt
lapſum termini fuit, & eſt nullum, vt ſ. & alias plenè conſului.
17 † Ad quæ no.in cle. quandiu.de appell.vbi procurator nõ põt
prorogare terminũ,& ẽt ꝑ Cal.in cõſi.iij.in ti.de procu.ad quæ
no.in l.qui Romæ.§.calimacus.ff.de verb.obli. & faciũt in pun
cto no.per gl.& doc.in c.cũ olim,el j.de offi.dele. & ꝑ Mod.in
l.ſi conuenerit.ff.de iuriſ.om.iud. vbi habeť procuratorẽ iuriſ-
18 dictionẽ prorogare nõ poſſe. ¶ † Ad qđ ẽt qa prorogatio com
promiſſi fieri dẽr durante priore tpe in cõpromiſſo ſtatuto, &
nõ poſt.l.ſed ſi manente.ff.de precar.& gl.in l.Labeo ait.§.fi.&
in d.l.ſi cũ dies.in princ.ff. de arbit.& Modern.in d.trac.in uer.
prorogatio.faciunt no.in c.pen.cũ p.& g.de offi.deleg.& in l.j.
& ij.ff.de iudi.cũ ſim. Cũ ergo aſſerta prorogatio facta dicatur
poſt lapſum termini in cõpromiſſo ſtatuti, neceſſario ſequiť ꝙ
prorogatio dici nõ põt ſed deberet ſibi aſſumere nomen noui
compromiſſi, ut notatur in dictis iuribus & tale nouũ compro
miſſum eſſe non põt,tũ quia factũ nõ apparet, tum quia aſſerti
19 procuratores ptãtem faciendi de nouo non habebant,† & con
ſiderando oĩa capita neceſſario concludendum eſt, aſſertũ lau-
dum nullius fore momenti, & roboris. Pariſius Rom.

SVMMARIVM.

1 *Obtinens parrochialem auctoritate ordinaria poteſt capere poſſeſ-
ſionem,& adminiſtrare.*
2 *Renuncians non poteſt ulterius ad beneficium redire, nec ſe intro-
mittere.*
3 *Reſignatio ſimoniaca, non priuat reſignantem titulo.*
4 *Reſignatio meticuloſa non ualet.*
5 *Metus non inducitur per uim impulſiuam,ſeu inquietatiuam.*
6 *Metus debet eſſe talis qui cadat in conſtantem.*
7 *Metus non inducitur per ſolam accuſationem inſtitutam.*
8 *Metus debet eſſe continuus, & de præſenti.*
9 *Exemplum non probat.*
10 *Præſumptio non eſt, quòd princeps uoluerit facere iniuſtitiam, &
priuare aliquem ſuis bonis ſine cauſa.*
Superioris auctoritas excuſat à metu.
11 *Metus debet eſſe cum eiſdem,non cum alijs.*
12 *In ciuitate libera non præſumitur inferri metus.*
13 *Metus quando conſideratur.*
14 *Liberans aliquem,licitè recipit aliquid.*
15 *Reſignatio meticuloſa,ipſo iure ualet.*
16 *Reſignatio ſimplex ualida eſt.*
17 *Etiam ſi mente concipiat renunciare in fauorem certæ perſonæ.*
18 *Simonia mentalis tollitur per pœnitentiam.*
19 *Reſignatio facta abſenti tollit ſuſpitionem ſimoniæ.*
20 *Licitè poteſt quis dare aliquid, ne moleſtetur ſuper beneficio,& re
dimere uexationem.*
21 *Simonia non eſt,quando promittitur quod ineſt, & quòd eſt debi-
tum de iure communi.*
22 *Simonia commiſſa cum tertio, non eſt nociua alijs.*
23 *Et ex ea transfertur titulus &c.*
24 *Habens titulum licitè poteſt cedere tertio.*
25 *Simonia, an committatur per ſolam promiſſionem factam à tertio.*
26 *Promiſſio facti alieni, nulla eſt.*
27 *Quod dependet à uoluntate principis impoſſibile iudicatur.*

CONSIL. CXXXV.

1 IOANNES Ex collatione ordinaria obtinuit par
rochialem uacãtem per obitum Benedicti,& licite
ex dicta collatione, & eius auctoritate potuit ſe in
tromittere eccleſiæ præfatæ.& eius adminiſtratio-
ni,& poſſeſſionem capere.c.ſtatutum.c.ſi a ſede,de pręb.lib.vj.
cum ſimi.Et dato ꝙ quondam Cardinalis ſanctæ. B. impetra-
uerit beneficium a ſede apoſtolica reſeruatum,& literis nondũ
confectis, ceſſerit illud Petro, qui per ędictum contra dictum
Ioannem in curia Romana proceſſit obtinendo ſententiam,&
mandatum de exequendo. &c. Tamen illud non habet obſta-
re,ex quo dictus Petrus ſponte, & libere in curia Romana in
fauorem dicti Io.ceſſit, & renunciauit dictæ liti, & cauſæ ac ẽt
omni iuri ſibi competenti ſuper dicta parrochiali, de mandato
ad reſignandum patet per inſtrm publicum,de reſignatione fa-
cta per procuratores dicti Petri,etiam conſtat per inſtrm publi
cum,& quia dicta reſignatio fuit facta in cancellaria apoſtoli-
ca conſequẽter coram ſuperiore,per illam dictum beneficium
vacabat, & per dictam renũciationem omne Ius,quod forte ha
2 bebat dictus Petrus,fuit ab eo abdicatum, † & dicta renuncia-
tione ſtante ſuper dicto beneficio, amplius ſe non poteſt intro
mittere,ut eſt deciſio Rot.in no.conclu.cccvj.etiam ponit Mil.
in verſ.renunciatio.uerſi.renunciari liti,& uerſ.ſequen.Nõ ob.
aſſertum inſtrumentum cõcordiæ inter dictum Petrũ, & quon
dam Antonium tanquam procuratorem dicti Ioãnis, nã ex eo,
duo arguuntur præſumptio metus, & ꝙ dicta reſignatio fuerit
meticuloſa,conſequenter ꝙ non habẽat obſtare,ſecundo argui
3 tur ſimonia, & ꝙ ſimoniacè fuerit facta, † & ſic ꝙ titulus nun-
quam diſceſſerit a dicto Petro,iuxta no.in c.cum vniuerſorũ de
4 rerũ permutatio,& ꝑ Rotã in antiquis deciſi.ccxxxvj. † Primũ
de metu tollitur,nã licet renunciatio meticuloſa non ualeat. c.
ſuper hoc,de renuncia.c.ad audientiam,ꝙ metus cauſa, cũ ſimi.
tamen ex infraſcriptis euacuatur, tum quia non fuit in caſu no
5 ſtro metus. † Nam ex deductis apparet fuiſſe allegatã uim im-
pulſiuam,ſeu inquietatiuam in quibus non cadit metus, nec a-
ctio,ꝙ metus cauſa.l.ea,in gl.fi.ff.ꝙ met.cau.Mil. in uerſi.me-
6 tus cũ ſim. † Præterea metus debebat eſſe talis, qui caderet in
conſtantẽ virum,& non alius,vt eſt in proprijs terminis, tex.in
d.c.ad audientiam,& in c.cum dilectus, & gl.in c.ij.eod.tit.l.ſi
per uim.l.metum.ff.eodem,in caſu noſtro nõ fuit talis,nũ, &c.
7 † Prout ẽt quia accuſatio ſola inſtituta,non ſufficit ad arguen-
dũ iuſtũ metum,tex.in l.accuſationis,& ibi gl.C.eo.& tex.in l.
nec timorẽ,ibi uexationis.ff.eod.in caſu noſtro,accuſatio,& in
ſtitutio, inſtituta per procuratorẽ generalẽ Illuſtriſſimę Comi
8 tiſſæ,ↄ Petrũ nõ induxit Iuſtum metum, † Præterea metus dẽt
eſſe cõtinuus,& de præſenti tpe quo actus fit, nã ſi fuit a princi
pio,& poſtmodũ non durat dř purgatus, & nõ iuuat.c.j.ꝙ me-
tus cã,& gl.in terminis in d.c.ad audientiã, tex.in l.ij. & in l. ſi
per uim.C.eod.& in l.metum aũt præſentem.ff.eod.& ideo ſu-
9 ſpicio de futuro non ualet, ut ibi. † Ad ꝙ nã talis metus dř eſſe
illatus ꝑ literas Illuſtriſſimę Comitiſſæ ſuper ſtatuta aliorũ Co
mitum.&c. Quæ literæ non obſtant cũ fidẽ non faciant ex quo
eſt mera copia extracta parte nõ citata,nec ꝑ viã ↄpulſus a dño
in auth.ſi quis in aliquo documento.C.de eden.c.ſi.de fid.in
10 ſtru. † Et in principe non eſt præſumptio,ꝙ voluerit facere in-
iuſtitiã,& priuare aliquẽ bonis ſuis,ſine iuſta cã, maximè cũ ex
aduerſo,nõ ſit uerificatũ dictos Principes,& Comites fuiſſe ſo
litos in ſimilib. exigere pęnas, immo ſit deductũ & fortirã ueri
ficatũ ↄriũ,ꝙ dicti Comites ſemp fuerunt Iuſti auctoritas quo
rũ ſemp excuſat a metu,ut uult gl.& Bal.in l.j.C.de pręd.curia.
lib.x.& Io. And.in c.ſuper hoc.de renuncia. In Principe.n.ſem
per pſumiť iuſtitia,& cã iuſta,vt vult tex.& gl.in l.relegati.ff.de
pęn.Et eo magis,qa dicta Illuſtris Comitiſſa fecit monitorium
Petro,ꝙ deberet allegare cãs quare bona nõ deberent redduci
ad manus.&c.ex quo dať intelligi alus ipſius paratus facere iu-
ſtitiã,& nõ grauare,& q nullũ paſſus fuit dãnum, nullus igitur
11 metus fuit. † Præterea metus tolliť, ex quo ↄcordia facta fuit
inter dictũ Petrũ,& Ioannẽ,ↄñr inter alios, & non cũ Ioãne in
cuius fauorẽ ceſſio fuit facta ſimpliciter,& ſic ille damas nõ po
tuit præiudicare Ioãni toto titulo,res inter alios acta,& in ma-
teria metus,eſt tex.in l.metũ aũt præſentẽ.§. ſed licet vim,& in
l.ſi qs aliũ.ff.ꝙ met.cau.& in l.ſi cũ exceptione,uerſi. quid.n.ſi
metũ,ibi,conſcio,eod.tit.ff.non.n.probať, ꝙ Damas fuerit pro
curator dicti Ioannis,& narratiua illius damas in præiudicium
Ioannis nõ hẽt obſtare,nec aliqd operať uulgata.l. optimã. C.
12 de contrahen.& commit.ſtipul. † Ad ꝙ nã mandatũ ad ceden
dũ, & poſtmodũ ceſſio apparent facta in loco exẽpto a iuriſdi-
ctione Illuſtris Comitiſſæ,& ſic in loco tuto,ubi reddebatur iu
ſtitia.ſ.in Ciuitate Biſuntinenſi,in quo non pſumiť met. illatus.
l.fi.& ibi Bar.ff.ꝙ met.cau.& ideo neceſſe eſt, ꝙ plenè,& clarè
probeť nec ſufficiũt ꝓbationes ꝑ coniecturas,ita Bar. vbi.ſ. &
13 Mil.in ver.metus ſi allegať. † Prout ẽt nam ex dicta ceſſione ni
hil peruenit ad Ioannẽ,ergo metus non poterat illi obeſſe.l.qđ
diximus.§.fi.cum l.ſequen.ſ.ꝙ met.cau. tutus enim erat Ioan-
nes collatione ordinarij,& pacifica poſſeſſione octo annorum,
per quæ poterat repellere Petrum, & ſic illatus metus ad ceden
dum non erat nociuus.l.ſi cum exceptione, quòd met.cauſ. eo

maxime

maxime q̃a Petrus p dictã concordiã liberabat a metu illato p
14 aliũ, † & ille qui liberat licitè recipit, ut eſt tex. in d.l. metum.
§.ſed licet vim, & q̃ nihil peruenit ex ceſsione prędicta ad Ioã-
nẽ, patet quia tenebat bñficiũ ex collatione ordinaria, & illud
poſſederat, ut.ſ.& ſtatim q̃ habuit notitiam ſententię, & man
dati, de exequendo obtenti ad inſtantiam Petri, appellauit, &
Romę fuit cõmiſſa cã appellationis, & decreta inhibitio ad par
tes, & dictus Ioannes nunq̃ acceptauit dictã ceſsionẽ, nec lite-
ras expediuit, ut patet ex regiſtro, nec habuit notitiã de geſtis
per Damas, cũ Petro, nec illa ratificauit, quinimmo expreſſe ꝯ-
15 dixit, ut patet p inſtrũm declarationis ſuæ. † Prẹterea titulus ex
dicta ceſsione, ẽt ſi eſſet meticuloſa fuit trãſlatus In dictũ Ioan
nẽ, nam renunciatio meticuloſa bñficij, ipſo iure ualet Ro.in
no.conclu.cclxxij.& quia non fuit reſciſſa titulus remanſit, &
fuit penes dictũ Ioan. qui potuit poſtmodũ illud cedere alteri,
vt no. per ſcribentes in c.cum pridẽ de renunciatio. Eo potiſsi-
mũ, quia mandatũ Ioãnis ad renunciandũ fuit factũ ante inſtru
mentũ cõcordiæ, & ante litẽ motã, patet ex data dictorũ inſtru
mentorũ, & ſic mandatũ Ioannis ad cedendũ per trienniũ fuit
factũ ante inſtrumentũ concordiæ, & etiã ante mandatũ Petri
ad cedendũ, ex quo infertur, q̃ Ioannes nunq̃ habuit ratã dictã
ceſsionẽ, cum anteq̃ fuiſſet facta, per trienniũ ipſe fecerit man
16 datũ ad cedendũ.&c. † Tollit̃, & caput ſimoniæ, tũ quia renun
ciatio facta per Petrũ fuit ſimplex, ut patet in mandato ad reſi-
gnandũ, & ex inſtrumẽto reſignationis, ſi ſimplex ergo ualida,
iuxta nota. per totũ titulũ de renunciatio.& in c.ex parte, el pri
17 mo, de officio delegati. † In tãtum, q̃ ſi habuiſſet in aĩo renun
ciãs renunciare perſonæ certæ, tñ ſi non exprimitur iſtud nõ fa
cis illum in cuius fauorem reſignatur ſimoniacũ, cap. dilecto,
de præb.c.cum pridẽ, de pac.j.q.j.c.ordinationes, c. cũ in tua,
18 de ſimo.ubi Inn.Mili.in verſ. renunciatio beneficij. † Licet.n.
iſta ſit mentalis ſimonia, tñ ſufficit ad eã tollendã pęnitentia, c.
19 fi.de ſimo. † Eo maximè q̃n fit abſenti, ut in caſu præſenti, tũc
enim nulla committitur no.in d.c.ex parte, & Abb.in c.nemo,
20 de ſimo.Moder.in trac.de ſimo.col.xvij.& xviij. † Præterea ſi
quis moleſtetur ſuper beneficio, q̃ poſsidet, licite poteſt dare,
uel promittere.c.ad audientiã, vbi Io.And. de ſimo.maximè p
iure quæſito conſeruando, ut in caſu noſtro, & per Abbatẽ in
c.conſtitutus, de tranſ.Moder.in d.tract.col.xxij. & Io.And.&
Hoſt.in c.dilectus, el.j.de ſimo.& ibi Fel. poſt do. Antoniũ, in
caſu noſtro Damas promiſsit ne moleſtetur Ioannes ſuper be-
21 neficio, q̃ tenebat unde &c. † Prout nam promittere illud, q̃
ineſt, & q̃ erat debitum, de iure cõi, nõ eſt ſimonia, ita Abb.&
Fel.in c.ad audientiã, el ij.de reſcr.col.vj.Deci.conſi.cxvij.poſt
do.Ant.in c.M.Ferrar.de conſtit.col.xxxij.uenio ad ſecundum
22 notabile, & in c.ſignificatum, de præben. cum ſi. † Ad q̃, nam
23 dicta conuentio, poſito q̃ eſſet ſimoniaca, † tñ non fuit cũ Io.
ſed cũ Damas, & ſic tertio ꝯcta ignorante Io. cuius ſcientia nõ
probat̃, nec minus, q̃ dederit mandatũ Damas, & in dubio pſu
mit̃ ignorãtia.l.uerius, de probatio.eo maxime q̃a Io.in inſtro
declarationis, dicit nunq̃ habuiſſe notitiã de illa. Vñ iſta ꝯuen
tio facta a tertio nõ hẽt nocere Ioã.in cuius fauorẽ fuit ceſſum
ſed eſt ualida, & ex ea, titulus fuit trãſlatus, nõ.n.in caſu noſtro
eſt priuatus, ſed uenit priuandus, ut uult do. Ant. ĩ c.niſi cũ pri
dẽ, de renun.& no.in c.ſimoniacæ, de ſimo.ubi Io.And.Ant.&
alij.& in c.pen.de ele.Io.And.in c.per suas, de ſimo. Mil.in uer
ſi.ſimo.& Moder.in d.trac.col.xxxj.uerſi.ſed ſi quidam amicus
24 meus. † Et q̃a per dictã ceſsionẽ, titulus fuit trãſlatus in Ioan-
nẽ, ut.ſ.licite ipſe Ioãnes potuit cedere tertio ut no. per glo.&
doc.in d.c.cũ pridẽ, & q̃a ille tertius in cuius fauorẽ ceſsit Ioã-
nes habuit poſſeſsionẽ dictę parrochialis.p cuius obitũ iſte no
ſter cliens uenit ꝯcludiſ itaq;, talẽ prætẽſam ſimoniã nõ eſſe in
25 ꝯſideratione. Eo inſup † q̃a in ꝯcordia Damas pmiſsit, & ſic
ipſe tanq̃ tertius ẽs promiſit tñ, & nihil dedit, neq; fecit. Vñ p
promiſsionẽ ſolã factã a tertio, an ſimonia ꝯmittat̃, hẽ in c.no-
26 bis de ſimo. ¶ † Et aduertatur, q̃ ipſe Damas promiſsit factum
alienũ quæ promiſsio nulla eſt inſt.de inutili.ſtipul.§.ſi quis a-
27 lium cũ ſim. ¶ † Itẽ promiſsit illud, q̃ pendebat a uolũtate prin
cipis, & conſequenter impoſsibile.l.idem Iulianus ſcribit.§. fi.
de lega.j.ubi impoſsibilia iudicantur, quę a principis ptãte de-
pendent, immo reputatur caſus fortuitus factum Principis A-
lex.conſi.cxxxj.in ij.vol.ubi iura citat. Patiſi. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Spurius non eſt habilis ad obtinendum beneficia, & dignitates, niſi diſpenſetur.*
2 *Capitulum, ſede uacante non diſpenſat ſuper tali defectu.*
3 *Prohibitus à minoribus, uidetur prohibitus à maioribus.*
4 *Ordo receptus ab alieno Epiſcopo, ſine literis cõmendatitijs, non ualet quo ad exequutionem.*
5 *Capitulum, uel alius, cui committitur ſede uacante, poteſt dare literas commendatitias.*
6 *Mandati fines, ſunt cuſtodiendi.*
7 *Communis opinio, & deputatio, quando ſit in conſideratione.*
8 *Et quid ſi eſt alius defectus, quàm inhabilitatis perſonæ.*
9 *Et quid ſi inhabilitas cauſatur ex inhabilitate reſcripti, commiſsionis, uel poteſtatis.*
10 *Et quid ſi defectus eſt circa concernentia gratiam.*
11 *Et quid quando ſine poteſtate, ipſe ſe intromittit.*
12 *Et quid quo ad ſpiritualia, & quo ad ordines.*
13 *Et quid ſi ignorantia eſt ſupina.*
14 *Tollerantia debet habere ſcientiam.*
15 *Et quid ſi actus eſt inualidus.*
16 *Et quid ſi actus concernit priuatam utilitatem.*
17 *Et quid ſi eſſet contra formam mandati.*
18 *Et quid ſi erat priuatus, uel ſuſpenſus.*
19 *Communis reputatio non probatur per unicum actum.*
20 *Tollerantia capituli, non ſufficit reſpectu facultatis.*
21 *Et quid ſi ſumus in caſu certo.*
22 *Diſpenſatus ad ſimplicia, non dicitur diſpenſatus ad alia.*
23 *Diſpenſatio reſtringenda eſt.*
24 *Diſpenſatio conceſſa ex falſa cauſa, nulla eſt.*
25 *Gratia ſurreptitia, & ignoranter obtenta, nulla eſt, quando ius illi reſiſtit.*
26 *Legatus non poteſt cum illegitimo diſpenſare.*
27 *Legatus non diſpenſat ſuper pluralitate incompatibilium.*
28 *Poteſtas limitata non debet excedere limites.*
29 *Conceſsio facultatis diſpenſandi, probanda eſt.*
30 *Verba Cardinalis dicentis aliquem familiarem non probant.*
31 *Aſſertioni Cardinalis, etiam legati non creditur.*
32 *Et recipitur probatio in contrarium.*
31 *Qualitas debet eſſe illo tempore quo actus fit.*
34 *Cirurgia eſt prohibita clericis.*
35 *Exercens priuatur à promotione fienda.*
36 *Exercens fit irregularis quando fuit ex exercitio ſequuta. &c.*
37 *Maximè ſi lucri auiditate exercuit.*
38 *Collatio facta criminoſa, propter literas ad beneficia, & de prouidendo eſt nulla ipſo iure, & nu. xxxix.*
39 *Et quid ſi eſt facta perſona irregulari.*
40 *Irregularis non poteſt acquirere beneficia ſine diſpenſatione, bene tamen poteſt retinere quæſita.*

CONSILIVM. CXXXIIII.

1 STANTE Defectu † naturaliũ. N.inhabilis fuit,
& eſt ad obtinendũ beneficia, & dignitates, de qui
bus in præſentiarum quæſtio uertitur, iuribus uul
garibus, & licet Epiſcopus poſsit ſuper dicto defe-
ctu diſpẽſare, & concedere licentiam ad ordines minores, & ad
2 beneficia ſine cura, ut in c.j.de filijs præsbyt.lib.vj.cũ ſi. ¶ † Tñ
capitulum ſede uacante non poteſt ſuper tali defectu diſpenſa
re, cum diſpenſatio talis non ſit debita, ſed omnino uoluntaria
vt tenet Fely.in c, cum olim, in viij.q.de maio.& obed. allegan
do Io.And.in d.c.cum concord. & poſito, quòd ſede uacante,
capitulum hoc poſſet facere, quod negatur, ut ſ. Tamen cũ d.
N.capitulum minimè diſpenſauit unde.&c. ¶ Nec ob.quod cũ
dicto.N.diſpenſauit Petrus officialis eccleſie, ſede uacante.
&c.nam dictus Petrus quo ad dictam diſpenſationem conce-
dendam erat penitus inhabilis, & carebat poteſtate, ut patet p
inſtrumentum poteſtatis ſibi conceſſę a d.c. in quo poteſtas di
3 ſpenſandi, non fuit conceſſa. † Quinimo dictus Petrus expreſſe
fuit prohibitus diſpenſationem præfatam dare, nam capitulũ
voluit, q̃ d.Pet.nõ poſſet dare literas ꝯmendatitias, patet p in-
ſtrũm poteſtatis datæ, ſi igit̃ fuit prohibitũ iſtud q̃ erat minus, er
go a fortiori diſpẽſatio, q̃ erat maius, auct. multo magis. C. de
ſac.ſan.eccl.c.q̃ agendũ, de proc.lib.vj.& clem.nõ pòt co.tit.in
4 clem. ¶ † Præterea d.N.ordines ſuſcepit, ſine literis cõmendati
tijs ordinarij ſui ab alieno Epõ, ꝯſt talis ordinatio non ualet,
quo ad exequutionẽ, ultra alias pęnas in iure traditas. ix.q ij. p
5 totũ.c.j.& ij.c.eos, de tẽpo.ordi.li.vj. ¶ † Nõ ob. q̃ capitulũ ſe-
de uacãte, uel ille cui adminiſtratio tali tpe eſt ꝯceſſa, pòt lras
ꝯmẽdatitias dare.c.cũ nullo, uerſ.epõ, de tẽpo.ord.eo. lib. & d.
6 Pet.ꝯceſsit dictas literas pfato. N. † Tollitur.n.obiectio. nam
dictus

dictus Pet.carebat ptāte dādi dictas literas,vñ cum ptāte care-
reret,fecit iſtud tanq̃ priuatus,q̃ñr facere nō potuit,& factū nō
tenuit.d.c.cum nullus,& quia exceſſit finea ſui mādari,& pote-
ſtatis,dictæ literæ ꝯmēdatitiæ non valuerunt,vulgata.l.diligen
ter.ff.manda.moder.poſt gl.& alios in c.cū olim,Abb.de offic.
7 deleg.Alca.ꝯſi.j.iiij.vol.¶ Non ob.ꝙ dictus Petrus fuit repu-
tatus tanq̃ gñalis adminiſtrator,ſede vacāte. &c. & ꝙ cōis opi
nio erat ipſum, poſſe prædicta concedere,quę reputatio & cōis
opinio debent prodeſſe d.N.& ēt iuxta no.in l.Barbarius,de off
8 ſi.præto.ff.cū ſi.¶ †Nā obiectio tollitur ex no.per Moder.in d.
9 l.Barbarius,quia non ſumus in defectu † inhabilitatis perſonę,
ſed in alio unde tolliī inſuper ex nota. ꝑ doc. in c. cū dilecta de
reſc.& per Moder.In c.ſiſcitatus,eo.tit. qñ inhabilitas cauſatur
ea nullitate reſcripti,cōmiſſionis, uel poteſtatis datę ut in caſu
10 noſtro. † Item tollitur ex nota. in d.c.cū dilecta qñ defectus eſ
11 ſet circa ꝯcernentia gratiā,ut in caſu noſtro. † Prout tolliī,qñ
ſine ptāte,quis ſe inieciſſet in illia,nā tunc cōis opinio,nec repu
tatio nō iuuant,nec acta ualent,Inno. in c.nihil, de electiunib.
12 Mod.in d.l.Barbarius,in j.limita. † Itē tollitur ex dictis ꝑ Inn.
in d.c.nihil,& ꝑ Bald.in l.non mutant.C.de liberali cauſa,ubi
volunt cōem opinionē,& reputationē nō procedere,quo ad ſpi
13 ritualia,& quo ad ordinea ſuſcipiēdos,ut eſt in caſu nr̃o.† Pro-
ut tollitur,nā.d.l. Barbarius nō procedit in ignorantia ſupina,
14 ut per Inn.& alioa in d.c.ſciſcitatus,† & tollerantia debet habe
re ſcientiam,Bal. in d.l.Barbarius,& doctores ibi,Alex.conſil.
15 j.in fi.in ij.vol. † Item non procedit in actu inualido, Moder.
16 Ibidē verſi.v.notabiliter limita. † Itē non procedit in cōcernē-
17 tibus vtilitatē priuatam in d. uerſic.ij.limita. † Item limitatur
18 per Bal.ibi col.aj.quando contra formā mandati, &c. † Et qñ
ille fuiſſet priuatus,uel ſuſpenſus,cap.cum ſimus, de offi.deleg.
19 Alex.in additio.in d.l.Barbarius. ¶ †Eo maximè quia nō con
ſtat de cōmuni reputatione,& opinione dicti Petri,quo ad con
cedendum literas commendatitias,& diſpenſandum, cum ille-
gitimis,niſi per vnicum alium actum,qui non ſufficit, ut nota.
20 in d.c.cum dilecta,& In d.l.Barbarius.¶ †Nec obſtat ſi dicere
tur ꝙ tollerantia capituli tanq̃ ſuperioris, inducit præſumptio
nē,ꝙ dictna Petrua habuiſſet aliud mandatū ſufficiēs,&c.ut eſt
deciſi.Lap.in alleg.lxxviij refert Milis in vet.beneficium im-
petran.&c. Nam iſtud non procedit in tollerātia reſpectu facul
tatis,ut in caſu noſtro, & ſupra probatum eſt, in caſibus limita
tis a regula d.l.Barbarius,q̃ admittit tollerantiā populi Roma
ni ſuperioris circa defectum inhabilitatis perſonæ,& non circa
21 alia de quibus ſupra,uerificata in caſu noſtro. ¶ †Inſuper mo-
tiuum procederet in caſu dubio etiam incerto,quando nullum
appareret mandatum,quia tunc eſſet locus cōiecturis, ſecus in
caſu noſtro certo,in quo apparet de expreſſo mandato,& pote
ſtate,& aliud non præſumitur, cum actua multiplicitas nō præ
ſumatur,niſi probetur,vulg.c.cum Ioannes hæremita , ubi Mo
dern. de fide inſtr. cum ſimil.item procederet qñ diu fuiſſet tol
22 leratus,non per modicum tempus. ¶ †Non obſtat diſpenſatio
facta cum d.N.per Alex.ſextum, nā facta apparet tm̃ ad ſimpli
cia,ſe inuicem cōpetentia, unde ad alia de quibus modo litiga
tur ſe non extendit,cap.j.& ibi doct. de fil.presby.lib.vj.Ro.in
23 no.conclu.ccxl. † & talis diſpenſatio,eſt reſtringenda, c.nō po
teſt,de præb.lib.vj.& ſtrictiſſimè interpretanda, ut per Bellem.
conclu.cccclxxvij.& non extendenda,cum ſit odioſa, ut latiſ-
24 ſimè per Mod.in c.paſtoralis,de reſcr.¶ †Ad quod,nā diſpenſa
tio Alea. facta apparet ex cauſa falſa narrata per dictum. N.dū
aſſerit ſuper defectu natalium fuiſſe cum eo diſpenſatum , per
ordinariū , & ꝙ ritè fuit inſignitus clericali caractere , qđ fuit
& eſt falſum , unde talia diſpenſatio conceſſa ex tali falſa cauſa
fuit,& eſt nulla,ut no.Mod.in c.j.in iiij.fall.& in c.quæ in eccle
ſiarum,col.viij.de conſti.& in d.c.poſtulaſti,col.xv.ad quæ no.
in c.gratia,de reſcr.lib.vj.& in c.conſtitutus, & c. ſuper literis,
25 eod.tit.in auten. † Vbi obreptitia etiam per ignorantiam non
iuuat,quando ius illi reſiſtit,ut in caſu noſtro. Item non indu-
cit diſpenſationem,ut ibi per Fel. Item eſt ignorantia iuris , &
tractat de lucro.& ſic nullo modo iuuat, &c. iuribus uulgarib.
¶ Nec obſtat alia diſpenſatio cum dicto.N. facta per Reueren-
diſſimum Cardinalem, tunc legatum, nam laborat eodē mor
bo, quo & diſpenſatio facta per Alex. quia in ea aſſeritur fuiſſe
26 diſpenſatum per ordinarium. † Item quia legatus non poteſt
diſpenſare cum illegitimo glo.in uer.ſedis apoſtolicæ, in cap.j.
& ibi ſcribentes,de fil.presbyterorum lib.vj.Feder.de ſen.con-
27 ſil.lxxx.factum tale eſt.Ad † quod nam legatus ſuper pluralita

te incompatibiliū non diſpenſat Rom. conſil. cclxxvj & quia
ptās dicti Reuerend.Cardinalis legati, diſpenſandi erat limita
ta,& qualificata reſpectu ſuorum familiariū continuorū cōmē
ſalium,& ſeqnētiū ipſum in munere legationis, quæ qualitatea
28 non cōcurrebant cū d.N. † Poteſtas.n.limitata non debet exce
dere limites.d.l.diligenter,& latiſſimè per Mod.in c.cum ordi
29 nē,de reſcr.& in c.ſi qñ,eod.tit: cum ſim. † Et talis qualitas tri
buens banc poteſtatē diſpenſandi eſt de neceſſitate probanda,
alias factum erit,& nullum eſt,Mod.in c.cæterum,& in c.exa-
minata,de iudic.Lap.alleg.lix.Belleme.deciſi.dccxlvij.cū con-
cordant.& uerba illa narratiua Cardinalis, familiarum,&c.nō
30 probant. † Tum quia non aſſerit eum ſequutum fuiſſe in mu-
nere legationis,& copulatinè oīa requirebantur , & concurſus
omnium erat neceſſarius vulg.l.hæredi plures,& latiſſimè in c.
31 ij.de reſcr.per Fel.poſt alios. ¶ †Ad quod,nam aſſertioni Car-
dinalis etiam legati non creditur maximè in præiudicium ter-
tij,ut in caſu noſtro.c.ſi ſum.Pontifex,de ſenten. excom.lib.vj.
Archid.in c.nobiliſſimus.xcvij.diſtinct.Io. And.in nouella, in
c.j.de offic.deleg.lib.vj.Belle.conclu.dcxxviij.& ſeq.tribus,&
pulchre per Lapum,alleg.vij. & alleg.lxvij.& Fely.in c.ſunt &
alij,de reſcr.col.iiij.ita limitantes,clem.j.de proba.cum cōcor.
32 ¶ †Inſuper contra dicta uerba narratiua , pōt probari ꝯ̄rium,
& probatio admittitur Lap.ubi ſupra,in caſu noſtra ꝯ̄tium ꝓ-
batū eſt,nā per matriculam magiſtri domus dicti Reuerendiſ-
ſimi Card.apparet ipſum.N.nō fuiſſe ibidē deſcriptū , ꝯ̄ſit non
fuiſſe commenſalem,ſed excluſum:matricula.n.probat.l.matri
culam.C.de agen.in reb.lib.xij.Bal.in d.l.Barbarius , & Mod.
in c.j.de fide inſtru. & licet matricula prædicta non habeat da-
tam, tñ probatur per teſtes aaſignatam fuiſſe tpe receſſus dicti
Card.ad legitimationē unde. &c. ¶ Non ob. ꝙ dictus.N.niti-
tur probare,ꝙ fuerit cōmenſalis prædicti Reuerendiſſ. Cardi-
nalis,ante & poſt,quia hoc non creditur probatum,& dato , ꝙ
fuiſſet probatū,tñ talis ꝓbatio,ipſum nō iuuat, nā nō eſt cōclu
dens,ſed debuit expreſſe probare, ꝙ tpe diſpenſationis erat fa
33 miliaris,& cōtinuus cū menſalis,† & nō ſufficit,ꝙ fuit ante,uel
poſt,qualitas .n. debet eſſe tpe, quo actus fit, & non ſufficit , ꝙ
fuerit ante,uel poſt.l.in delictis. §. ſi extraneus.ff. de noxa.l.ex
facto, vbi Bart.ff.de vulgari & pupi.latè Moder.in c. examina
34 ta,de iudi. cū ſim.† Inſuper dictus N. ſtipendiatus, & ſalaria-
rus in urbe,& extra publicè exercuit artem cirurgiæ,ac amputa
uit,& inciſit diuerſa membra , & multi ſub ipſius cura mortui
ſunt,ut creditur ad plenum probatū,quo caſu ſuccedit iuris di-
ſpoſitio,volens ꝙ cū cirurgia ſit prohibita clericis. c. iij.c. ſen-
tentiam ſanguinis,extra ne cleri.uel mona.rōnibus,& cauſis de
quibus ibidē per Abb.col. pen. qui uult eſſe prohibitum,nedū
35 ſacerdotibus ſed etiam clericis. † In tantum, ꝙ ſi cōſtitutus in
minoribus competenter beneficiatus nō poteſt dictā artē exer-
cere,& ſi exercet & mors inde ſequuta eſt , uel mēbri abſciſſio,
ſeu truncatio, etiam ſine culpa arcetur a promotione facienda,
& ꝙ non pōt ultra promoueri ſecundū Marianum Soc. in repe
36 titione.c.ad audientiā,de homicidijs in viij.princ.q. † Inſuper
Abb.in d.c.ſententia ſanguinis, poſt Cardinalem , & alios ibi-
dē,col.fi.expreſſe vult,ꝙ clericus exercens artem cirurgiæ effi-
citur irregularis.quādo fuit ſequuta mors,uel mēbri abſciſſio,
etiam ſi non fuerit in culpa,allc.tex.in c.tua nos,de homicidijs
ubi idem Abb. extendit dictum tex.ad clericos omnes ſecula-
res ex identitate rationis,ſequuntur Moder.Senen.in d.repetit.
37 q.vii.prin.col.xiij. † Vnde iſte.N. exercens, ut ſupra non intui
tu pietatis,ut dicit d.c.tua nos,ſed ſalariatus, & lucri auiditate
38 oīno irregularis erat,& inhabilis ad obtinendū,ut ſupra. † Ite-
rum.N.erat notoriè criminoſus, & talis qui non poterat aliqua
tergiuerſatione celari,& negari,ut probatum creditur,infertur
ex hoc,ꝙ exiſtens in tali crimine notorio obtinuit uirtute mā-
dati de prouidendo uicariam perpetuam ac etiā præſtimoniū,
quo caſu ſuccedit doctrina, ꝙ collatio facta criminoſo uirtute
literarum ad bñficia,& de prouidendo,ꝑꝑ eorū maximā odio-
ſitatē eſt ipſo iure nulla,ita Cal.ꝯſi.ax. pendēte inquiſitione,in
titulo,de præb.& conſi.iiij.fuit formata,in titulo de accuſa.re-
fert & ſequiī,& exclamat Fel.in c.ex parte,de reſcr.col.iiij.uer
ſi.limita ēt oīa,& idē Fel.in c.inquiſitiones,in princ.col.iij.uer
ſic.ſed ad limitationē prædictorū,de accuſ.vnde quo ad iſtā ui-
cariā,& præſtimonium collatio facta virtute dicti mādati ſupra
39 criminoſo nulla fuit. † Inſuper licet in iure,& inter doc.ſit ma
ximū dubiū, an collatio facta criminoſo ſit ipſo iure nulla , de
quo per Fel.poſt alios.d.c.ex parte,ubi per iiij. col.licet uidea-
tur

tur concludere, ꝙ non ſit ipſo iure nulla, tamen quando fit per
ſonæ irregulari, eſt ipſo iure nulla, ita idem Fel. ibidem, col iij.
uerſi. conſidera in tanta varietate, faciunt no. per eũdem Fel. in
c. querelam, de iure iur. & in c. ſi quando. per Abba. de notorio
indigno, de reſcr. in caſu noſtro, lupus nedum erat notoriè cri-
minoſus, ſed irregularis propter artẽ cirurgiæ, quam exercenis,
40 ut ſupra, unde. &c. † Quando enim quis eſt irregularis, non po
teſt beneficium acquirere ſine diſpenſatione, licet acquiſita re-
tineat donec priuetur, Inno. Io. And. Card. in c. cum noſtris. in
prin. de conceſ. præb. de quo pulchre per Mili. in Repertorio, in
verſi. Irregularis, uerſ. irregularis, ut homicida, Maria. in d. repe
ti. q. viij. quæ nõ fuit in caſu noſtro ſublata per aliquam diſpen
41 ſationem, ergo. † & irregulari non confertur beneficium. c. is
qui, in ſecundo reſpon. de ſenten. excom. lib. vj. gl. magna circa
medium in c. fi. & Abb. In c. ſententia ſanguinis. col. peo. in fi. in
addi. ad Cardinalẽ. in d. c. cum noſtris. &c. Fel. in c. ij. de reſcri.
col. iij. in fi. & qđ collatio nõ ualeat facta irregulari tenet Abb.
in d. c. fin. de exceſſi. prælatorum, qui ita intelligit Inno. ubi ſu-
pra, & plenius, & clarius, idem Abb. in d. c. cum noſtris, ubi alle
gat cotas, & alia iura, & Modern. poſt Cardinalem in additio.
42 ¶ † Non obſt. doctrina Fel. in c. in noſtra, col. xxxvij. in fine de
43 reſcri. quia tollitur ex dictis per eum ibidem. † Minus obſtat,
quod irregularitas non incurrit niſi in caſibus a iure expreſſis
ut not. Maria. in d. repet. in iij. q. prin. quia dicitur iſtum caſum
eſſe expreſſiſſimum, ut dicit idem Maria. in d. repet. q. vij. prin.
col: xiij. ergo. &c. P. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Papa diſponens onus tranſire etiam ad ſucceſſores, intelligendum eſt de primis.*
2 *Diſpenſatio odioſa eſt, & strictè intelligenda.*
3 *Verbum, hæres, ſucceſſor, comprehendit nedum primum, ſed omnes in infinitum.*
4 *Et quid, ſi tractatur de re ſui natura non tranſitoria ad hæredes.*
5 *Debitum anteceſſoris, an ſucceſſor epiſcopus teneatur ſoluere.*
6 *Infinitas euitanda eſt.*
7 *Non eſt præſumendum, Papam noluiſſe grauare eccleſiam, & ſucceſſores in infinitum.*
8 *Diſpoſitio loquens in mutuo, uero, & naturali, non uerificatur in ciuili.*
9 *Confeſſio mutui facta per præceſſorem, an præiudicet ſucceſſorib.*
10 *Bulla ſe referens ad contractum intelligenda eſt, ſecundum illum, & num. 11.*
12 *Si creditor non petijt à primis, & ſtetit per aliquod tempus, & fuit præſens.*
13 *Maximè ſi erat diligens in exigendo.*
14 *Et quia trapezzita, & bancherij.*
15 *Nec ſoliti iactare ſuum.*
16 *Argumentum à ſolitis, & conſuetis, & communiter accidentibus.*
17 *Experientia rerum magiſtra, ſatis attenditur.*
18 *Coniectura inducunt ualidam probationem.*
19 *Quæ non proſunt ſingula. &c.*
20 *Ex coniecturis procedi poteſt ad diffinitiuam, maximè liberatoriã.*
21 *Epiſcopus in ſua dioceſi poteſt facere conſtitutiones ſinodales. Et iſtæ ligant omnes.*
22 *Mandatum ſub pœna priuationis, poteſt fieri presbytero concubinario, quòd dimittat concubinam.*
23 *Incorrigibilis poteſt priuari.*
Periurus, idem, & nu. 24.
25 *Poteſt quis ſe obligare ſub pœna priuationis.*
26 *Poteſt quis cogi præſtare cautionem de non offendendo.*
27 *Per adulterium commiſſum, & ſi reddidit eam prægnãtem, & partum ſurripait.*
28 *Adulterium an probetur per ſolam confeſſionem mulieris.*
29 *Probatur autem ex coniecturis, & indicijs.*

CONSILIVM. CXXXVII.

CONTRA Reuerendum epiſcopũ Melletan. mo-
dernũ ſolũ obſtare vr̃ bulla Innocentij, ex aduerſo
producta, quæ præiudicarè non habet ipſi Epiſco
po, ex quo intelligi debet de primis ſucceſſorib. di
cti Reuerendiſſimi Cardinalis, & non de ſequentibus poſt pri
mos, uulgata. l. boue. §. hoc ſermone. ff. de uerb. ſig. & per Albe
1 ri. de Roſa. in l. beneficiũ. ff. de conſti. prin. † Eo maximè q̃a ſu
2 mus in diſpenſatione quæ eſt odioſa, & ſtrictè intelligẽda, † &
cendit in dãnum eccleſiæ, & tertij, & omnis uerofimilitudo con
currit, ꝙ uerificetur in primis tantum, & non ſequẽtibus, ut ple
3 niſſimè nota. per Modern. in c. ij. de treug. & pa. † & ꝙ in caſu
præſenti debeat uerificari in primis ſucceſſoribus tm̃, deducitur
ratio ſatis urgens, & concludens, nam licet regula ſit, ꝙ uerbũ
hæres, & ſucceſſor, uerificetur nedũ in primo, ſed in infinitum.
4 l. in annalibus. C. de leg. l. ſciendum. ff. de uerb. ſig. cum ſi. † Tñ
qñ tractatur de re ſui natura non tranſitoria ad hæredes, & ſuc-
ceſſores, talis ſermo uerificatur de primo tantum, & non vlte-
riori, ita notatur in d. l. in annalibus, & in d. l ſciendum, p text.
in l. antiquitas. C. de uſufru. & ibi Bal. & eſt doctr. Bal. in l. fi. C.
de hær. inſti. pulchre per Bar. Bal. Ang. & alios, in l. Gallus. §. ẽt
ſi parente. ff. de libe. & poſthu. late per Alexan. conſi. axxvij. viſo
5 thrmate ſuper quo, col. iij. iij. uol. cum concor. † Sed in caſu no
ſtro ſumus in materia, & in re ſui natura non tranſitoria ad hæ-
redes, & ſucceſſores, ut plenè hr̃ in c. j. de ſolutio. c. quibuſdã, de
fideiuſſ. c. fi. ne prælati uices ſuas. c. ueniens c. de cætero de tran
ſac. concludunt igitur, ꝙ bulla Inn. adſtringens ſucceſſores di-
cti Reuerendiſſimi Cardinalis debet uerificari tm̃ in primis, &
6 non ulterioribus. † Ad quorũ cõfirmationẽ accedat uulgata re
gula polita in c. ad hoc, & in c. ſedes, extra de reſcri. ꝙ infinitas
eſt euitanda maximè in caſu noſtro, ubi uerba Bullæ non ſunt
apta importare infinitatẽ iuxta pleniſſimè no. per Lu. & Alex.
in l. qui bona. §. fi. ff. de dam. infec. quod nõ poſſint adaptari ad
Infinitatẽ ſatis clare oſtenſum fuit ex ſupradictis, & ex his quæ
notantur in informatione facta pro parte ipſius Epiſcopi data.
7 † Et ẽt quia non eſt præſumendũ Pontificem in dicta Bulla vo
luiſſe In infinitum præiudicare iuribus dictæ eccleſiæ, & ſucceſ-
ſorũ, ultra primos per nota. in l. ij. §. ſed quòd ff. ne quid in lo.
pub. & in c. ſuper eo de offi. deleg. ad quòd no. in l. ij. §. creditũ.
8 ff. ſi cer. pet. † Vbi diſpoſitio ĩ mutuo uero, & naturali, non ueri
9 ficatũ in ciuili. † Bulla .n. diſponit reſpectu mutui habiti ab ipſo
Reuer. Card. & ſic in naturali, & potentiori nõ aũt in ciuili, ma
xime aſſerta conceſſio mortui facta per Car. nõ hẽt præiudica-
re eccleſiæ, uel ſucceſſoribus, per Abb. in c. fi. de præſcr. & p Fe-
de. de Sen. conſi. cxliij. cõfeſſio facta, & latiſſimè per Mod. in c.
10 edoceri, de reſcr. † Prout nã Bulla ſe refert ad cõtractũ, & ideo
ſm̃ illum intelligenda. l. aſſe toto, de hær. inſti. l. ſi ita ſcripſero,
de condi. & dem. Lap. alle. lxxvij. col. liij. Modet. in c. j. de fi. in-
11 ſtru. & 3ctus fundantur ſuper triennio, unde. &c. † Et illa uer-
ba uſquequo integre ſatis factę fuerint intelligi debent durãte
triennio de quo. ſ. in quo poterat dicta ſumma ſatiſfieri, & lon
ge plus, & ex pcedentib. ita de neceſſitate intelligẽda. l. ſi ſeruus
pluriũ. §. fi. de leg. j. cũ ſi. & mens Põtificis non põt colligi, ꝙ in
infinitũ, nec uerba Bullę aliud ſonãt, ut in informatione facti.
12 † Aduertendũ inſuper eſt in fauorẽ Reuerendi Epi, ꝙ dicti de
Gaddis a t pe dicti 3ctus ſemp fuerũt in urbe, & nunq̃ petierũt
à primis, nec ſecundis ſucceſſorib. dictas pecunias, quo caſu re-
ſultat magna pſumptio, & cõiectura, ꝙ eiſdem fuerit ſatiſfactũ
iuxta nota. in l. ſi filius. C. de pet. hær. & in l. ſi quis in aliena. §. j.
ff. de acq. hær. & in l. j. C. qui admi. cũ not. in l. ſciendũ. ff. de uer
13 bo. ob. † Ad ꝙ q̃a dictus quondã Thadeus, & alij de Gaddis
fuerũt, & ſunt perſonę diligentiſſimę in exigẽdo, ut in ſimili p
gl. & Bald. in l. ſi pſidi. C. de dona. an. nup. & in c. j. ex quib. cau.
14 feu. amit. cũ ſi. † Et facit q̃a bãcherij trapezitę, & Florentini, ut
in ſimili hr̃ per Bar. in l. ſi cũ uenderat. §. fi. ff. de pig. & per oẽs,
15 & Ang. in l. continuus. §. cũ ita. ff. de uer. obl. † Ad ꝙ not. in l.
cũ de indebito. ff. de prob. & in l. rẽ legatam. ff. de adimen. lega.
16 † & uot. In l. neq; natales. C. de prob. & in l. uel uniuerſorũ, ubi
late Alex. ff. de pig. actio. ubi de pſumptione a cõiter accidenti
17 bus. &c. † Et q̃a experiẽtia eſt bona rerũ magiſtra, uulgato. c.
q̃ ſit, de elec. faciũt no. p Ludo. conſi. clxix. magiſter Paulus in
18 prin. † Ex quib. pſumptio. & cõiecturis, clare colligitũ fuiſſe ſa-
tiſfactũ, & tales probationes manifeſtę ſunt, & ualidę. l. ſicet, de
19 leg. j. late p Alex. conſi. axiiij. col. ij. ij. uol. † Quæ pręſumptio-
nes licet ſingulares, & unaquęq; de per ſe nõ ſufficeret, tñ ſimul
iunctę proſunt iuxta nota. in c. cũ cauſam, de proba. & latiſſimè
20 in l. admonẽdi. ff. de iu. iur. † Ex quib. cõiecturis, & pſumptio-
nib. maximè in cã ciuili, & quo ad abſolutoriã, pueniri dẽt ad
diffinitiuã. c. afferte. c. q̃a nõ eſt uerofimile extra de pſumptio.
p Bal. in l. ſine poſſideſis. l. fi. C. de pbatio. cõcurrentib. potiſſi
21 me ſupius deductis. † In alia cã ipſe Reuerendus Ep̃s licite po
tuit facere cõſtitutiones ſinodales quæ ab oĩbus clericis obſer
uandæ ſunt, potiſſimè cũ ſint honeſtę. c. ut aiatñ, ubi gl. & doc.
de conſti. lib. vj. c. ij. de maiorita. & obedien. Bar. & ſcriben. in l.
j. in princi. ff. ꝙ quiſq; iur. & in l. oẽs populi q. ix. primę partis
cum

tum alijs ſim.ꝯñr ſm formā traditā in dictis conſtitutionib.cir
ca ordinē iudiciariū potuit procedere ꝯ d. Ioannē, ſuper crimi-
22 nibus,& priuatione beneficiorū. † Eo potiſſimū quia d. Ioan-
nes nedū fuit ter citatus ad domū ſm formam dictarū conſtitu
tionū, ſed ēt perſonaliter fuit ſibi mandatū ſub pœna priuatio-
nis beneficiorū,ꝙ nō deberet amplius ſe cōmiſcere cū illa ma-
ritata,ulterius, & citationes factæ ꝯ ipſum ad eius peruenerunt
notitiam, quo fit, ut ſufficienter dicatur citatus conſequenter
priuari potuit, ut tradunt Modern. in c.accedens.§.porro, co-
lum.vj.ut lit. non conteſt. & per Rot. in antiq.deciſio.dcclxxj.
23 † Et quòd delicta fuerint talia ex quib. potuerit priuari oſten-
ditur, nam ultra incorrigibilitatē ipſius Ioannis quæ ſola ſuf-
ficit vulga. c.cum non ab hoīe de iudi. vbi pleniſſime ſcriben.
Adeſt crimen periurij,ipſe.n. cum iurō promiſit ſe nolle com-
miſceri cū illa, cuius ꝯtrium poſtmodū fecit ſcienter, & doloſe
24 deierando, † ex quo periurio priuari potuit, docto. in d.c.cū
non ab hoīe Imol.in c.poſtulaſti,de foro cōpe. Abba. & alij in
c.querelam,de iure iur.& per Moder.in tract. de iure iur. q.ult.
25 † Inſuper nedum per iuramentū promiſit ſe nolle commiſceri
cum illa ſed ēt ſub pęna priuationis beneficiorū ad quam bene
ſe potuit obligare.c.cū dilectꝰ,circa finē,de electio. c.ſi.de ſal.
26 & vbique per gl.& doct. † Rurſus abſtringi potuit ad præſtan
dum fideiuſſoriam cautionem de non offendendo maritum ad
nota.per Bar.in l.illicitas.§.ne potentiores.ff.de offi.præſid. &
per Modern.late in Rubrica,& in c.primo, de treug.& pa.quo
fit,ut in caſum in quē non præſtaret ſub pęna ſibi cōminata pri
uationis,potuerit priuari cum dictam ſecuritatem nō præſtite-
27 rit. † Prout ēt quia adulteriū ꝯmiſit cū illa, cū qua,& prius, &
poſtmodū illicitā ꝯſuetudinē habuit, reddendo ipſam grauidā,
& ſucceſſiue eidē ſubripiendo partū de quo adulterio per prius
tā fuerat punitus,& in eo incorrigibilis erat, unde ex tali adul-
terio,ita qualificato iūctis ſuperius dictis ſine aliquo dubio po
tuit priuari per ea quę poſt Abba.& alios antiquos pleniſſime
no. Moder.in c.at ſi clerici & in d. c. cum non ab homine de iu
28 di.cum ſi. † Nec dicatur adulterium nō eſſe probatum per ſolā
ꝯfeſſionem illius mulieris,ad nota.in c. ſignificaſti, de adulter.
29 † Nam aduertendū eſt adulterium probari ex ꝯiecturis,& prę-
ſumptionibus.c.ex literis.c.iij.loco,de præſump.c.præterea, &
ibi gl.de teſtib.pleniſſime per Ang.de male.in uerbo,fama pu-
blica,& in uer.tu me hai adulterato la mia dōna,in præſenti ca
ſu nedū eſt ſola ꝯfeſſio mulieris,uerū multæ aliæ adſunt conie-
cturæ,& præſumptiones, ex quibus adulteriū prædictum ſuffi-
cienter in terminis præſentis diſceptationis, probatum appa-
ret,quo ſtante potuit priuari potiſſime concurrentibus alijs de
quibus ſupra. P. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Expreſſio facta per impetrantem ſupplicationem,probāda eſt,nam dicitur pars gratia.*
2 *Negatiua quandoque probanda eſt per negantem.*
3 *Gratia conditionalis ruit non purificata conditione.*
4 *Conditio adimplenda eſt in forma ſpecifica.*
5 *Potiſſimum quando eſt uoluntaria.*
6 *Clauſula,uocato titio,& alijs qui fuerint euocandi,qualiter ſit intelligenda.*
7 *Reſeruatio generalis, reſultat in familiaribus Cardinalium, & ad quem effectum.*
8 *Vbicunque concurrunt plures reſeruationes ex una uacatione uel ex unius perſona,de omnibus eſt facienda mentio.*
9 *Et quid de illa, quæ inducitur per regulam.*
10 *Papa non intendit derogare reſeruationi generali.*
11 *Stilus,quando Papa uult derogare generali reſeruationi.*
Clauſula,uel alio quouis modo, nō ſupplet defectum reſeruationis.
12 *Quos autem defectus ſupplet.*
13 *Teſtis de auditu,in antiquis, an probet quando dicit audiuiſſe communiter dici.*
14 *Et quid ſi dicit,quòd fuit cōmuniter dictum,& reputatum, & nu. 17.20.23.24.*
Debet interrogatus ſui dicti reddere rationem.
15 *Satis eſt quòd ratio reddita inferat ſcientiam præſumptiuè,ſeu implicitè per ſenſum rationis.*
16 *Scio quia ſum uicinus,an concludat.*
18 *Teſtium dicta non ſunt cauillanda,ſed coadiuuanda.*
19 *Teſtium dicta capienda ſunt,ut uulgus capit.*
21 *Teſtis loquens aſſertiuè,præſumitur præſens.*
22 *Fama qualiter probetur, & nu.23.24.*
25 *Actore non probante,reus abſoluitur.*
Aſſerenti res eſſe emphiteoticas, incumbit onus probandi.
26 *In factis antiquis,ſi non adſunt inſtrumenta, et teſtes recurritur ad communem hominum memoriam, & famam.*
27 *Præſcribere uniuerſitas an poſſit, & quando.*
28 *Alienatio præſumitur facta dolo quando lite pendente fit.*
29 *Idem quando parum ante.*
30 *Poſſidere,& deſiiſſe poſſidere,quando procedant à pari.*
31 *Qui dolo deſijt poſſidere, tenetur ad æſtimationem.*
32 *Reintegratio facienda eſt ad bona,& fructus.*
33 *Teſtes uniuerſitatis,an ſint idonei,& probent, & nu.34.*
34 *Teſtes repelluntur,propter affectionem.*

CONSIL. CXXXVIII.

DICO IN Iſta cauſa,pro domino Petro, ꝙ ex plu
ribus nō eſt locus mādato de ꝓuidendo ex aduer-
1 ſo obtento. † Primo quia negatiue narratur in eo,
ꝙ ſine aliqua diſpenſatione dictas duas parochia
les obtinebat quæ expreſſio dēt probari per impetran. quia dr̄
pars gratiæ iuxta doctrinā Io.An.& Domini. in c.j.de lit.cont.
2 lib.vj. ¶ † Nec curo,ꝙ ſit negatiua,nō coarctata,cuius nō ſit ꝓ-
batio,qa ſibi dēt imputari impetrās,q in ea ſe fundauit, ut no.
Inn.in c.ſup his de accuſ. volēs ꝙ ſi dicat te periurū qa nō ſolui-
ſti tali.ꝯ.terminū promiſſum nū ſatis eſt mihi docere de debi-
to,& curſu tpis ſed adſtringor probare negatiuā, ꝙ.ꝯ. ipſe non
ſolueris,& ibi ſequunt alij,& Bart.in l.ij. C.de iure emphyteo.
& in l.in illa,de uerbo.ubi Alex.cumulat cōcordantias,& opti
3 mos tex.vt alij Mod.ibi ēt faciūt. ¶ † Secundo qa gratia fuit ꝯ-
ditionalis,uidelicet ſi uocato d.Ioāne,& alijs q fuerint euocan
di,ſibi ꝯtulerit dicta eccleſia,ut pmittitur vacare, q uerificata
nō eſt,nec uerificari pōt,eo mortuo,vn̄ reſoluta eſt gra.l.cede-
4 re diē,cū vulg ¶ † Nec dicēdū poſſe purificari eā ꝯditionē uo-
cādo ſucceſſorē,qa ꝯditio dēt impleri in forma ſpecifica. l. qui
hæredi,de ꝯdi.& dem.Vbi ꝯditio ſi hæredi dederit nō purifica
tur,ſi dat dn̄o ſerui hæredis,& in l.meuius,eod.tit. ubi licet ꝯdi
tio adiecta uideat̄ inutilis,ut ſi dicat̄,ſi tali decē dederis,qui in-
capax erat capiēdi,tn̄ dēt impleri in forma ſua ad ſatisfaciendū
5 volūtati diſponenti alias locus ei eſſe non pōt, † & idō Bar.in l.
gallus.§.& qd ſi tn̄,cū quo alij trāſeunt, dū examinat regulam
de ęquipollentib.dicit,ꝙ aut ꝯditio loquit̄ per modū diſpoſitio
nis,aut p modū ꝯditionis,ſi per modū ꝯditionis, q eſt caſus no
ſter,& tūc dicit,aut loquimur in ꝯditione neceſſaria ex parte ef
fectus, & caſus nō expreſſus eſt ſimilis expreſſo,& tūc pōt im-
pleri p equipollēs,q nō eſt caſus noſter, tū qa ꝯditio nō eſt ta-
lis,tū qa caſus non eſt ſimilis,ſed lōge diuerſus, qa aliā peteret
facere diſpēſationē,defunctus & de diſpēſatione docere ꝯſcius
ſuorū iuriū q̄ nō pōt facere ſucceſſor eorū ignarus, arg.l.qui in
alterius,& l.ſi.ff.pro ſuo,aut loquimur dicit Bart.de cōditione
volūtaria, & tunc dēt oīno impleri in forma ſpecifica, nec pōt
uerificari in alio caſu, quātumcunq; hn̄t eundē effectū. d.l.qui
hæredi,& l.meuius,nos nō ſumus in caſu iſto,quia hæc ꝯdō nō
erat neceſſaria ex parte effectus, ſed oīno uolūtaria fuit,& om
nimode implēda in forma,& tāto magis qa inter utrūq; caſum
6 .ſ.vocādi defunctū,uel ſucceſſorē,lōga eſt dr̄ia, ut pręd ixi. † Ex
iſtud fundamētū vr̄ luce clarius,cui nō ob.ſi dicat̄ in ea, & alijs
q fuerūt euocādi quaſi,ꝙ ſatis ſic uocare hūc,qa illa uerba ſunt
ſuppoſita copulatiuè ad vocatiunē Io. ita ꝙ neceſſe eſt eū oīno
fuiſſe principaliter vocatū,& alij ſi q ſint euocādi fuerīt.l.q hæ
7 redi,cū ſuis ꝯcor.ff.de ꝯd.inſti. ¶ † Prout qa ipſe Scipio familia
ris erat Car.ex quo reſultabat gn̄alis reſeruatio p regulā, nō di
co ad effectū habēdi cōſenſum eius ut ex alia regula cauet̄,qa il
la nō hēt locū niſi in uacātib. p obitū ſed ad effectū ſubiectio-
nis grę,poſtq̄ de illa reſeruatione facta nō eſt mētio iuxta c. ij.
de pręb.lib.vj.& deciſ. dn̄orū.a vilj. de pręb.in antiqs, & Egid.
8 deciſ.ccccxxv.cū ſi. ¶ † Nec ſatis eſt,ꝙ Papa uoluerit,non obſt.
ꝙ reſeruata fuerit alia gn̄ali reſeruatione.ſ.ꝯſtitutionis execra-
bilis huic prouidere, qa ubicunq; cōcurrūt plures ex ea uacat.
uel ex unius perſonæ de omnibus eſt fienda mentio, ut per do-
ctores in c.ij.de præbend.lib.vj.& Calder. conſil.vij.de reſcri-
ptis & quòd iſta ſit generalis quæ reſultat ex regula propter fa-
miliaritatem,decidit ipſe Calder.ibi dum loquitur in capella-
9 nis ſcriptoribus. &c. ¶ † Nec in hoc obſtat Milis, cū deciſione
ſua,quòd de reſeruatione inducta per regulam non eſt fienda
mentio, tanquam de uero ſimiliter nota. quia id procederet, u-
bi Papæ eſſet expoſitum, id ex quo ſcire poſſet reſeruationem
ex

ex regula reſultare,ut quia dictum, ꝙ erat familiaris Cardina-
10 lis,uel ſcriptor, & ſic de ſimi. † Et ꝙ Papa nou intellexerit al-
ceri generali reſeruationi derogare patet in eo ꝙ ſubdit etiam
ſi apoſtolicæ ſedi ſpecialiter reſeruata exiſtat, quia includendo
derogationem ſpecialis reſeruationis, intellexit excludere dero
gationē generalis non expreſſe.c.nonne, de præſumptio.l. ma-
ritus.C.de procurato.&.l.cum prætor,de iudi.cum ſimilibus.
11 ¶ †Et nouerunt de ſtilo, qui habet cum Papa vult etiam gene-
rali reſeruationi derogare,ſubdit in dicta clauſula uerbum,uel
generali,qui pro.l.debet ſeruari,capitulo quàm graui,de fal.&
dicit Cald.in propoſito notabiliter,in dicto conſilio, nec hunc
deffectum ſupples clauſula alio quouis modo, quàm expreſſo
quod vacabat per aſſequutionem,vnde reſultat reſeruatio gene
ralis,& Papa ſubdendo,uel alio quouis modo,intelligatur etiã
de ſimi. ſcilicet etiam ſi aliunde reſultat alia ſimilis reſeruatio,
12 ut audio ex aduerſo moueri. ¶ † Quia iſta clauſula non habet
hunc ſenſum,ſed ſimpliciter tolleret obſtaculum,capitulo ſta-
tutum,de reſcriptis lib.vj. Vt ſcilicet narrato uno modo uacan
di. non ueniat alius. Non autem habet expreſſionem qualitatis
reſeruationis reſultantis ex modo vacandi,quia aliud eſt dicere
quomodocunq; vacet,aliud quandocunq; reſeruatum exiſtat,
aliàs nunquàm de reſeruatione etiam per vacationem apud ſe-
dē,uel alias eſſet ſienda mentio,quia ſemper clauſula alio quo-
uis modo apponit hodie in literis, quod eſt alienum a ueritate,
13 & ſtilo. ¶ †Circa uero teſtes, q a ſumus in antiquis dico ꝙ ſi te
ſtes prædirant ſe audiuiſſe communiter dici, expeditum eſt, ꝙ
14 probant,ut no.Bar.in.l.Labeo ff. de ſup.lega. ¶ † Sed ſi teſtes
non dicāt ſe audiuiſſe cōiter dici,ſed ſolū dicāt,ꝙ fuit cōiter di
ctū,& reputatum,& tunc Bar.in.d.l. Labeo vī uelle,ꝙ nō pro-
bent quia non teſtificātur aliquid,ꝙ ſuo ſenſu percipiant, pro-
ut facere debent.l. qui teſtamentum.§.fin.ff.de teſtamen.ut eſt
qñ teſtis eſt interrogatus,ut reddat rationem dicti ſui iuxta no-
ta.in.l.ſolam.C.de teſtibus,& in.c.cum cauſam, quæ inter Ar-
chiepiſcopum,de teſtibus,tamē in hoc videtur, ꝙ magis cōiter
damnetur opi.Bar.& contra eum conſuluit Dy.vt refert,& ſe-
quitur Bal.in.l.de quibus,in pen.col.ff.de legibus, & Bal.in.c.
præterea,de teſtibus,& in.l.teſtium,in fi.C.de teſtib.& in.l.iij.
§.eiuſdem,in lectura Florentiua.ff. de teſtibus, & ibi nota. per
glo.in ver.fama,& in.l.ſi quis patrem.ff.ad Macedonianum, &
15 ibi Cy.in additio.refert dictum conſi. Dy. ¶ †Quia ſatis eſt,ꝙ
ratio reddita præſumptiue, ſeu implicitē interat ſcientiam per
ſenſum rationis ut no.Bar.& doct.in.l.j.ff.ſi cer.peta. & in.l.de
tutela. C.de in integrum reſtit.Mil.& Bart. in tract.de teſti. &
Bald.in.l.conuenticulam.C.de epiſc.& cleri.& in.l.non oīum.
ff.de legibus,& in.l.j.C.de ſer.fug.& in d.l.teſtium, in vltima
col.& Ang.in auctēn.de teſtibus ad fi.prin.& Anto.de Butr.in
16 c.literas,per illum text.de præſump.cum ſuis concord. ¶ † Dū
præfati doctores concludunt,ſatis eſſe, ꝙ teſtis interrogatus de
cauſa ſcientiæ,dicat ſcio quia ſum vicinus.&c. Quoniam vici-
nus præſumitur ſcire facta vicini.l. ſi vicinis.C. de nuptijs.l. ſi
ita in fine.ff.de fundo inſtructo,capit.quoſdam,&.c.quāto, do
17 præſump.¶ †Ergo teſtis qui dicit,ꝙ communiter fuit dictum,
& reputatum præſumptiuè, debet reddere rationes per ſenſum
corporis auditus, quia quis præſumitur audiuiſſe ea quæ com-
muniter dicuntur,capitulo.j.de poſtula. prælat.xvj. diſtinct.c.
18 ꝙ dicitur.& not.in.l.ſi tutor petitus.C.de pericu.tut. † Et dicta
teſtium non ſunt cauillanda,ſed adiuuanda, per Bal.in d.c.præ
19 terea,& in dicta.l.de quibus,& in.l.ſecunda,de tēpo.app.†Pro
hoc etiam facit,ꝙ dicta teſtium debent accipi ſecūdum ꝙ vul-
go accipit,vt dicit Bal.de pace conſtan.in uerſi.poſſeſsiones, in
fine,alias eſt in verſi.nobis,el primo,ar.cap.ex literis, el primo,
de ſponſali.l.librorum.§.ꝙ tamen Caſsius,de lega.iij.Sed nō pu
to eſſe dubium,ꝙ hæc uerba videlicet, ꝙ ita cōmuniter dictū,
& reputatū fuit.&c.intelliguntur apud communē, & vulgarem
20 uſum, † intelligendi,& loquendi de eo,ꝙ a maiori parte dicit,
& reputatur,& ita etiam in quæſtione iſta,affirmat Saly.in.l.ea
21 quidem.C.de accuſa.in antepe.car. † Pro iſta autem opinione
etiam adduco tex.in.c.iij.loco maxime cum ibi nota.per Bald.
de proba. ubi ponderat ibi probari ꝙ ubi teſtis loquit aſſertiue
præſumitur eſſe præſens,& per hoc infert, ꝙ ſi teſtes dixerūt, ꝙ
ita ſe habet publica uox,& fama,& interrogati in cauſa ſciētiæ
22 reſponderunt,quia ſic dr̄ per populum.† Nā probabunt quāuis
expreſsè nō dicunt ſe audiuiſſe,quia dicta hoc ſatis importāt,ſi
cut patet in d.c.iij.loco,in illis teſtibus,qui erant de conuētu.&
depoſuerunt ꝙ qñ inter fratres de illa re aliquid fiebat mentio
conuentus fuit omnium,& ſcienter videntur deponere ſe fuiſ-
ſe pręſentes,& dicit,ꝙ ille tex.ita bene probat ſicut alius,qui ſit
in iure eandem opinionem ſequitur Ludo.Roma.in.l.de pupil-
lo.§.ſi quis riuos.ff.de ope.no.nūciatio. & refert ita tenere Bal.
in concluſionibus ſuis, quia uerba debent intelligi ſecundū ſu-
biectā materiam.l.ſi uno,in princ.ff.loca.l.ſi ſtipulatus, in prin.
ff.de vſur. Ergo teſtis proferens dicta uerba,dum deponit de fa
ma debet intelligi,ꝙ uerba ſua intelligit ſecūdum,ꝙ exigit na-
tura publicæ famæ,ita videtur ſecundum Bald. eſſe in teſte,qui
23 dicit, ꝙ audiuit publice dici ut probet, † Ita etiam concludit
Tācre.de Corne.in compendioſa ſua,de.R.ſexta.q.x. & inter-
rogatus in cauſa ſcientiæ reſpondeat quia publice dicitur ſuffi-
cit,mouetur propter conſ.Dyn.Ita conſulentis per.l.tertiam.ff.
ad Macedonianum,& per.l.ſecūdam.C.eod.tit. & ꝙ teſtis pro-
bet famā ſi dicat ſe publice audiuiſſe dicere,uidetur uelle Bald.
in.l.hæredes palam,in prin.ff.de teſtamen. & alijs locis in qui-
bus retuli ſupra Bald.tangere quæſtionem de teſte deponente,
per hæc uerba,ſcilicet,quia communiter dicitur,ita etiam tene
bat Franc.Accurſij,ut refert Bald.in addi.Spec.in tit. de ſenten
tia, in.aaiiij. columā quia ſecundum eum illa uerba audiui dici
publicè accipiuntur,idest populariter, argumen.l. quoties, idē
ſermo.ff.de reg iur.&.l.ſeruum quoq;.§.publicè, cum ſimilib.
ff.de procurato.& ita per plura multum latè firmat Ang. in re-
petitione.dictę.l ea quidem.in antepe.car. & uide conſil. Aret.
24 ciij.in ij.col. † Qui concludit ſi teſtes deponunt de cōmuni re-
putatione.& dicto probant,ſi dicunt audiuiſſe dici a duobus ad
minus,& maxime quando cum communi reputatione eſt addi-
25 ta fama ut in caſu noſtro, & in antiquo. ¶ †Nec prędictis ob-
ſtat,ꝙ non uideatur eſſe probatum,quę res fuerunt illæ quę fue
runt in emphiteoſim conceſſæ,vñ actore nō probante,reus de-
beat abſolui,vt.l.q accuſare. C.de edendo,in.l.j.&.ij.ff. ſi ager.
uectiga.uel emph.petatur, ponit Spec. in tit. de locato.§. nunc
uero aliqua uerſi.lxj. Nam reſpondetur,ꝙ iudex debet eſſe cir-
cunſpectus ad ea quę ponit Spec.eodem tit.uerſic.lia.& uerſic.
lxxvj.ſed in caſu noſtro res dicitur clara, reſpectu ſiluæ,quę ꝓ-
batur emphiteotica per publicam uocem,& famā, & alias pro-
26 bationes de quibus.ſ. ¶ †Quia ubi non apparent inſtrumen-
ta,nec teſtes, ut in factis antiquis recurritur ad communem ho
minum memoriam,& famam , ut in.l. ſi arbiter.ff. de proba. &
tradit Bal.in.c.vaſallus.el primo,ſi de feu.fuer.controuer.inter
dominum & agna.Cum ergo in caſu noſtro de quadam ſilua in
fra certos confines fuerit plenè probatum, dictam ſiluam perti
nere ad Monaſterium per famam teſtiū de auditu , & alias pro-
bationes,ut ſupra, ſatis dicitur eſſe probatum dictam ſiluam ad
27 dictum monaſterium pertinere. ¶ † Nec prędictis obſtat prę-
ſcriptio,quia donec uixerunt illi de vniuerſitate,qui in emphi-
teoſim acceperunt, non potuerunt pręſcribere propter malam
fidem,in cap.fin.de pręſer.& in tali vniuerſitate ponunt Barto.
& Cuma.in.l.poteſt.ff.de vſurapioni.& Innoc.Cardi. & alij,in
cap.cura.de iure patronatus,& licet mortui eſſent illi de vniuer
ſitate,etiam alij non potuiſſent pręſcribere,ut dicunt Bar. & In
noc.in caſu noſtro propter communem,& publicam uocem,&
famam,ut in.l.ſi tutor,& ibi glo.& omnes.C.de peri.tuto.& in
c.cum in tua,qui matrimo.accuſa. poſſunt,& ſic patet , ꝙ dicta
uniuerſitas non potuit cum mala fide pręſcribere. Nec etiam
ſucceſſores in uniuerſitate in facto tam arduo, quia iam eſſent
in mala fide,pręſertim arguendo a ueroſimili , & communiter
accidentibus,ut tradit Abbas in conſilio xxx.in ij.uolumi. con
cluditur igitur,ꝙ non obſtante pręſcriptione prędicta, eccleſia
debet primo reintegrari ad quandā ſiluam, quę probatur fuiſſe
dictę eccleſię,& ab ea poſſeſſa,ut in.c. reintegranda , tertia.q.j.
tradunt doctores,in cap.cum ad ſedem,& in.c.ſępe, de reſtitu.
ſpolia.& Bart.& alij latiſsimè in.l.rem quę nobis.ff. de acquir.
poſſeſſ.debent etiam,& ſecundo animaduertere domini iudicā
tes ad dictum inſtrumentum emphiteoſis,& multa aliā inſtru-
menta locationum,infra confinia,& notabilia,& probationem
publicæ uocis & famę ne uniuerſitas locupletetur cum iactura
eccleſię , & habere conſiderationem ad id ꝙ notabiliter ponit
Spec.in tit.de aduocato.§.nunc uero aliqua dicto uerſi.lix.& ſe
cundum illas iudicare,licet non conſtet ultra dictam ſiluā, quę
28 bona fuerint eccleſię.¶ † Et q a aliqua bona quę dicunt eſſe ec-
cleſiaſtica,& uendita poſt litē motam,uel parū ante,& ſic pręſu
mitur facta uēditio dolo,uel ꝙ deſierint dolo poſſidere, ut in.l.
29 neutri.§.in bonis.ff.de priui.credi. ¶ † Nā uiciniitate actus pręſumitur dolus,ut in.l. poſt contractum per Bart.ff. de donatio.

30 ¶ †A pari etiam procedũt poſſidere, & deſijſſe poſſidere.l.ſin-
autem.§.fi.ff.de rei vendi.& in regula pro poſſeſſore,de regu.iu
31 ris lib.vj. ¶ †Vnde qui dolo deſijt poſſidere tenetur ad eſtima
tionem ut concludit Abb.in.c.ſæpe,in vltima col.de reſtit.ſpo
lia.quinimmo plus dicit,ꝙ ẽt tenetur ad eſtimationem, ſi non
dolo deſijt poſſidere,in.l.ſi i me.ff. de vi & vi arma. & ibi latius
32 per eum. ¶ †Quanto in his quibus eccleſia reintegranda eſt ad
bona quæ reintegrari debet, etiam & ad fructus dictorum bo-
norum,quia ſi ẽt fuiſſet in bona fide tenetur,& ad perceptos,ſe
cundum Archidiaconum,& doctores, in dicto capitulo reinte
granda,ſed in caſu noſtro,quia poſſiderunt rem tanquam pro-
priam quæ erat eccleſiæ,ſine titulo mala fide, teneni ẽt de perci
piendis,vt tenuit Rota.in deciſio.antiq.deciſio.x. & late domi.
Anto.& Abba.in capitulo grauis quæ extra de reſtitutione ſpo
33 liatorum. † Nec curandũ eſt de teſtibus vniuerſitatis partis ad-
uerſæ,quoniam dicti teſtes non probant duplici ratione, prima
quia illi de vniuerſitate capiunt commoditatem in communi,
& in particulari, vnde non probant ſecundum Paulum de Lea-
zar.Io.And.do.Anto.Imo.& docto.in.c.cum nuncius,de teſti-
bus,& per Bartolũ in.l.in tantum.§. qui vniuerſitatis.ff.de rerũ
diuiſio. quia propter particularem vtilitatẽ dicuntur in re pro-
34 pria teſtificari,vt in.l.omnibus.C.de teſti. † Secunda ratio eſt
quia cauſa eſt magna,vnde præſumitur magna affectio illorum
de vniuerſitate,& ſic non ſunt idonei teſtes ſecundum Bal. no-
tabiliter in.d.c.cum nuncius,& tenet Bal.in rubr.ff.de rer. diui
ſio.quia cauſa magna æquiparatur cauſæ criminali, vt in.l.pro-
pter litem.§.j.ff.de excuſatione tutorum,& in.c.j.de reſtitu.ſpo
liato. lib.vj. ſed in cauſa criminali non ſunt idonei teſtes, vt eſt
tex.in.c. de prudentia.xiij.q.ij. & ponit Abba. in capitu. inſu-
per,de teſtibus,ut per Ioan.And.in d.c.cum nuncius,repellun-
tur & ex alijs cauſis plene relatis in conſ. explicato pro epiſco-
po Anglien. P. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Venditio facta per vxorem metu mariti reſcindi per hæredes uxo-
ris poteſt.*
2 *Emptio conſenſu perficitur.*
3 *Metus quid ſit,metus impedit liberum arbitrium, & nu.11.*
5 *Metus per quos actus inducatur, & nu.12.15.16.*
6 *Metus continet dolum,& ex coniecturis probatur, & nu.7.*
7 *Veriſimile ualde conſideratur circa materiam ueritatis.*
8 *Teſtibus duobus,de metu deponentibus magis creditur quàm decẽ
deponentibus de ſpontanea uoluntate, & nu.9.*
10 *Iudicis arbitrio remittitur, an metus ſit probatus.*
11 *Metus contrariatur voluntati, & conſenſui.*
12 *Metus mariti in uxorem,ex quibus colligatur,& nu.15.*
13 *Metus iuſtus eſt ubi adeſt iuſta ſuſpitio,& nu.17.18.*
14 *Paria ſunt,ꝙ quis compellatur,vel timeat compelli,& nu.21.*
16 *Quando quis tirannicè tractat, non parentes ſuis præceptis.*
19 *Metus præſumitur, quando remittitur, uel uenditur, quòd non eſt
ueriſimile.*
20 *Lex habet pro probato, illud cuius contrarium non eſt credibile.*
22 *Metus per quem debet inferri.*
23 *Metus an tollatur per præſentiam affinium, & quando.*
24 *Et quid ſi adeſt copia iudicis, uel ſuperioris.*
25 *Metus quando, & ex quibus dicatur purgatus.*
26 *Argumentum à communiter accidentibus.*
27 *Argumentum à uероſimili.*
28 *Poterunt hæredes uendentis, per metum,ratificare uenditionem.
Et conſequenter precium una cum intereſſe conſequi.
Non conuenit,emptorem retinere,rem & precium.*
29 *Dies appoſita ſolutioni interpellat.*

CONSILIVM CXXXIX.

STANTE Facti narratione prædictis pupillis He
liſabeth uenditricis, cõtra, & aduerſus Oliuerium
emptorem,competit remedium reſcindendi uẽdi-
tionem cũ facta appareat metu Ioannis mariti di-
1 ctæ Heliſabet. †Quæ.n.metu cã facta ſunt,rata,& firma nõ de
bent haberi.l.j.ff.ꝙ metus cauſa,& ferè per totũ titulũ.l.inter-
poſitas,C.de tranſac.cum concord.emptio enim conſenſu pſi-
2 cit.l.ꝯſen.ff.de actio.& obliga.inſti.eo.tit.in prin. † Metus aũt,
vt vult Vlpia.in d.l.j.nil aliud eſt,niſi inſtãtis,uel futuri periculi
cauſa mentis trepidatio, & quatio mentis per quàm uſus liberi
3 arbitrij impedit. ¶ †Hinc eſt,ꝙ cum per metum impediatur li
4 berum arbitrium Spiritus ſanctus poſuit in ore prętoris,†ꝙ me
tu geſtum eſt,ratum non habebo,toto tit.ff.&.C.ꝙ me.cau.ita
pulchre magiſter Ray.de pet.for.quem refert Bal. in rub.de cõ
5 trouer.inueſtitu.in uſibus feudorũ. † Hinc pulchre Bal.in c.j.§.
item ſacramenta de pa.iura.firman.col.j. dicebat metũ impreſ-
ſum eſſe per carcerem,uel uerbera actualiter interuenientia,hẽ
& per ſuſpitionem non temerariam mẽtis,ut metus parẽtis, ma
6 riti,domini.&c. ¶ †Præterea cum metus habeat in ſe dolum,ex
coniecturis,& circunſtantijs probandus eſt.l.dolum.C. de do-
lo.ita Bal.in d.§.item ſacramenta,col.j.& iiij.& Pet. de Ancha.
7 conſi.ccxcix.col.j.†Eo maximè cum ueritas facti multum con-
ſiſtat ex uероſimili,potiſſimè in materia metus,quæ principali-
ter pendet ex animo,& coniecturis,capi.ſuper his, de præſum-
8 ptionibus. † Hinc eſt ꝙ magis creditur duobus teſtibus aſſerẽ-
tibus de metu,quàm decem deponentibus de ſpontanea uolũ-
tate,ut per Ang.in.l.non eſt ueriſimile.ff.ꝙ met. cau. & eſt ra-
tio quia cum ſpontanea uoluntas pendeat ſolum ex animo non
cadit uere in ſenſum directum teſtis ſed ſolum per ſigna, & per
9 indirectũ. †Hinc eſt,ꝙ pulchre dicit Inno.in capi.ſuper hoc,de
renunciatio.quẽ refert Bal.in tractatu ſciſmatis,& in.l.obſerua
re §.proficiſci.ff.de offi.proconſul.ꝙ teſtes deponentes de uolũ
tate coacta, licet ſint pauciores numero ꝑferuntur teſtibus de-
ponentibus de voluntate libera,de quo per Abbatem in.c.j. ꝙ
10 met. cau. † & ideo communiter concludunt doctor. ꝙ an me-
tus ſit probatus,uel ne,relinquitur arbitrio iudicis,ut dicit tex.
11 in.l.iij.ff.ex quib.cau.maio. cum concord. † Nihil enim ſub cę
lo eſt ita contrarium uoluntati,& conſenſui ſicut metus, ut eſt
tex.in.l.nihil.ff.de regu.iur.& in.c.dno,de renuncia.& c. ſuper
hoc eod.titu.Ad quæ faciunt nota.per illum text.in.c.Abb. ꝙ
met.cau.ex prædictis concluditur uenditionem, ſeu cõtractum
metu factum debere reuocari, cum in ea defficiant ſubſtantia-
lia,ut ſupra,conſequenter uenditionem factam a domina Heli-
ſabeth,debere reſcindi cum facta appareat metu ſui mariti,un-
12 de.&c.†Dictus enim ſuus maritus,qui miles,rixoſus,luſor. im-
patiens,& male morigeratus, ſæpe ſæpius uerberibus afficiebat
ipſam Heliſabeth, taliter ꝙ eidem erat valde timoroſus & me-
tuendus, & eundem ipſa Heliſabeth ualde timebat, qui timor
eſt iuſtiſſimus,& omnem cõtractum reſcindit,ut notatur in di-
cta.l.interpoſitas per Bart.& omnes,ut in cap.conſultationi.de
ſpon.in fi.& tex.in.l.metum.ff.ꝙ met.cau.& in.c. cum dilectus
extra eodem ti.cum concord.& eſt talis qui bene cadit in con-
13 ſtantem uirũ,ut no.in præallegatis iuribus,unde.&c. † Ad quæ
not.per Bald.in.l.fi.col.j.C.de iure delibe. vbi tenet iuſtũ me-
tum eſſe,ubi eſt iuſta ſuſpitio,ad nota.etiam per Bart.in.l.j.§.ſi
quis tantum.ff.quod ui aut clam,& per Alex.conſil. ultimo, in
iij.volu.faciunt nota.in cap.ad audientiam,quod metus cauſa,
& in capitulo primo de officio delegati, & per Angelum con-
ſil.ccxv.& pulchre conſuluit Alexan.conſil.xcix.in tertio uolu-
mine,& conſilio.xlvj.in quarto uolumine, ubi uult metum iu-
ſtum eſſe ubi ſubeſt cauſa propter quam debet timere, & pul-
chre idem Alex.conſil.c.in tertio uolumine,& præallegato cõ-
14 ſil.xlvj. † Tenet paria eſſe ꝙ quis compellatur,uel ꝙ timeat cõ
15 pelli allegat multa, † & in puncto eſt deciſio Bar. per illũ text.
in.l.j.§.quæ onerandæ.ff. quarum rerum act. Vbi uult nedum
uerbera uiri,ſed magnam reuerentiam,quo ad uxorem induce-
re iuſtum metum,& ibi Alex. in apoſtil. allegat infinitas quo-
tas ad hoc facientes,& bene probantes,ad quæ no.per Abb. in
16 c.fi.in fine,qui clerici, uel uouen. poſt Io.And. † Quod ſi quis
conſueuit tirannicè tractare nõ parentes ſuis præceptis, uel uo
tis,ſatis dicitur probatus iuſtus metus, & dicit ſignanter notan
dum, & allegat multa,& ſequitur idem Abb.conſi.lx. quoniam
17 ſatis,colum.iij.j. libro, uerſiculo quarto † & plus dicit, ꝙ licet
actualiter uis non inferatur,ſufficit tamen probabiliter timeri,
ne inferatur per textum ſingularem,in.l.nouiſſime, in princip.
ff.ꝙ falſo tuto.anc. & hoc ſequuntur doctores relati per Felyn.
in.c.cum.M.col.a.in princ.de conſtitu.& in.c.j.de offic. deleg.
18 colum.j.& in.c.fi.in fi.de re iud. ¶ †Dicens etiam hoc maximè
procedere in his quæ fieri non cõſueuerunt niſi a compulſis, ut
propriè eſt in puncto noſtro & Bald.in dict.l.interpoſitas,dicit
19 † ꝙ metus præſumitur,ubi remittitur, uel uenditur, quod non
20 eſt uероſimile ſponte uendi. † Ad quod optime facit,quod uult
idem Bal.conſi.cccciiij.longum thema,in fine,libro.j.quòd lex
habet pro probato,id cuius contrarium nõ eſt credibile nec po

te t

teſt perſuederi alicui bono viro, ad quæ not. per Beld. conſil.
21 ccaxiij. punctus, in princ. lib. j. dum dicit † q compulſus dici-
tur, qui vehementer timet ne compellatur, & ſufficit timor im-
preſſionis, & faciunt notata per Fely. poſt alios in. c. eccleſiam
col. ca xvij. de conſtitu. ex quibus nedum ſimul iunctis, ſed de p
ſe, & ſingulariter conſideratis concluditur, dictem Heliſabeth
metu feciſſe dictam venditionem conſequenter reſcindi debe-
re, cum eius maritus, eam ſepiſſime verberauerit, minas intule-
rit, fuerit cõditionis, vt ſupre, interuenerit venditioni & preciũ
in ſe ſuſceperit, eidemq; perſuaſerit, q feceret dictam uẽditio-
nem. ¶ Nec veroſimile ſit ipſam Heliſabeth dictem venditionẽ
feciſſe ſpontaneẽ niſi metu mariti, conſequenter debere iudica
ri meticuloſam, tanto magis quum exceptioni metus non fuerit
22 modo aliquo renunciatum. ¶ † Quibus non obſtat ſi diceretur,
q dictus metus fuit illatus per alium, & non per dictum Oline
rium emptorem. Nam tollitur obiectio per textum, in. l. metũ.
§. ſed licet vim. ff. quod metus cauſa, & in. l. ſi quis eli um, & in. l.
ſi cum exceptione, verſi. quid enim ſi metum, cod. tit. cum elijs
concord. ¶ Non ẽt obſtat, ſi diceretur metum non probari. Nẽ
ſatis, & ſufficienter probetus ẽ ex ꝯiecturis præſumptionibus,
& veriſimilitudinibus, de quibus ſupra, quarum etiam una ſuf-
23 ficeret. ¶ † Minus etiam obſtet, q metus fuit ſublatus præſen-
tia, & interuentu illorum aſſertorum affiniũ, qui præſentes fue-
runt in ipſa uendicione, per quorum præſentiam videtur metus
ceſſaſſe iuxta nota. in. l. tranſlationem, la vltime. C. de tranſact.
Nam procederet quando eſſemus in caſu in quo talis pręſentie,
24 & interuentus tolleret metum viri. ¶ † Quod in caſu præſenti
ceſſat per notata in dicto. §. quæ honorandæ, & in dicta. l. tran-
ſactionum, vbi etiam Modern. Papienſes hoc dicunt per quæ ẽt
tollitur ſi dicatur quod metus non interuenit ex quo erat copia
iudicis, & ſuperioris. l. non eſt veriſimile. ff. quod metus cauſa.
25 ¶ † Nem præſentie iudicis, nec nerbera nec metum uiri tollit
dicto. §. quæ honorandæ nec alias præſumptiones metum indu
centes de quibus ſupre, Minus etiã obſtat ſi diceretur quod di-
ctus metus fuit purgatus iuxta notata in. l. ij. C. quod metus cau
ſa cum concord. Nam tollitur ex notatis per Bart. in dicta. l. ij.
& per Ancha. conſil. ccxcix. & Alex. conſil. j. in iij. vol. col. vj. &
conſi. liij. eod. uol. ex quo ſemper durauit eadem cauſa metus,
26 & ipſa Heliſabet præmortua fuit viro, unde &c. ¶ † Ad quorũ
corroborationem accedet. Nam argumentum e communiter
accidentibus validum eſt in iure. l. neq; natales. C. de probatio-
27 nibus. ¶ † Item & argumentum e ueroſimili regula non eſt ue-
riſimile de regulis iuris. Quod ergo veroſimile, & quod cõmu-
niter accedẽs in præſenti caſu uerificari poteſt. Quod dicta He
liſabeth habens filios ex primo matrimonio ſine aliqua neceſſi
tate voluerit uendere bona dotalia, & precium capi e marito,
niſi metu mariti. Ad quæ nota. in. l. cum de indebito. ff. de pro-
28 bat. & in. l. rem legatam. ff. de adim. leg. ¶ † Si uero dicti filij
Heliſabet uellent dictam venditionẽ ex capite prædicto reſcin
dere, ſed vellent, illam ratificare poſſent, tamen ipſis cõpetit ius
& remedium petendi a dicto Oliuerio reſiduum precij non ſo-
loti, vna cum intereſſe a die quo dictus Oliuerius promiſit ſol-
uere, cum ipſe habuerit rem uenditam & ex ea ſemper percepe
rit fructus, conſequenter ad reſiduũ precij & ad intereſſe tenet
ipſis hæredibus Heliſabeth, vt dicit tex. expertus in. l. Iulianus in
§. ex uendito. ff. de actio. empt. & tex. in. l. curabit. C. eod. titu. cũ
concord. ex quo percipiendo fructus, ſemper fuit in more, etiã
ſine aliqua interpellatione. vt in. d. l. curabit, & aliae conſului.
29 ¶ † Ad quæ etiam, nam dies appoſita ſolutioni dicti precij in-
terpellauit & in mora dictum Oliuerium conſtituit abſq; alia
interpellatione, ex quibus ad intereſſe tenetur. ut plene nota. in
l. traiectitia. ff. de actio. & obligatio. & in. l. ſi ex legati cauſa. ff.
de uerborum, in. l. quod te. ff. ſi certum petatur, pleniſſimẽ per
repetentes in. l. ſi mora. ff. ſolu. matr. cum ſimilibus.

Pariſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Litteratura & ſcientia, ualde laudanda & commendanda.*
2 *Indulta & priuilegia hac de cauſa concesſa ſunt fauorabiliter in-
telligenda.*
3 *Abſurdum videtur, talia priuilegia ſimpliciter tolli per clauſulam
illam non obſtante &c.*
4 *Priuilegia conceſſa à pluribus Roman. Põtificibus ſucceſsiuè id in-
dulgentibus & ex certa ſcientia, non cenſentur ſublata per clau-
ſulam generalem non obſtan.*
5 *Idem videtur quando apparet conceſſum, in fauorem alicuius na-
tionis.*
6 *Clauſula non obſtante nunquam tollit diſpoſitiones cõfirmatas niſi
de confirmatione fiat mentio.*
7 *Clauſula motus proprij, non tollit defectum intentionis & mentis
ueriſimilis.*
8 *Nec ſupplet defectum inhabilitatis.*
9 *Nec tollit ius tertij.*
10. *Per clauſulas generales derogatorias, non præiudicatur priui-
legiatis de iure, quales ſunt pauperes clerici, indigenæ in ſua
patria.*
11 *Non ſufficit derogatio de primo indulto, niſi etiam fiat de ſecundo
ad confirmationem primi emanato, eo maximè ſi ſecundus de no-
uo ſtatuit.*
12 *Quando Papa confirmat actum perfectum & validum, quem po-
tuiſſet tollere ſi confirmat animo inducendi de nouo, uidetur illum
primum reuocare & de nouo inducere.*
13 *Qui addit uel detrahit nouam conſtitutionem facit.*
14 *De iſtis facienda eſt ſpecialis derogatio.*
15 *Quando ſunt plura obſtacula, de ſingulis mentio eſt facienda.*
16 *Expectatiuæ conceduntur ſecundum taxationem decimæ, cui ſtan-
dum eſt.*
17 *Libris cameræ apoſtolicæ adhibenda eſt fides.*
18 *Vacatio putatiua attenditur.*

CONSILIVM CXL.

INSPECTIS indultis illuſtriſſimo Duci in fa-
uorẽ ducatus ſui & oĩum indigenarũ origenariorũ
& incolarum dicti ducatus, itẽ in fauorẽ eccleſiarũ
& ſtudiorum vt ut pauperes clerici & ſcholares
poſsint cõmodius dare operam ſtudijs literarum & ſcientiarũ
theſauros aſſequi per quos totus mũdus illuminatur, & ad obe-
diendum Deo & apoſtolicæ ſedi & eius miniſtris in vita ſubie-
1 ctorum informatur, † & infinita laudabilia bona naſcunt, ut dicit
tex. in auth. habita. C. ne fil. pro patre, & per quos vt oriũdos
ſeu incolas dicti ducatus in cerimonijs illarum partium, idẽ na
tæ, diuinoq; cultu & debita reſidẽtia in eccleſijs maior fructus
ſperatur, quod conſiderarunt ſacri canones & leges imperiales,
ut. lxj. diſtin. c. nullus. & c. obitum. c. bonæ. el ij. de poſtule. plat.
& l. in eccleſijs. C. de epiſc. & cler. cum ſimi. & eleganter p gl. in
c. ſi proponẽte. de reſcr. & ibi per docto. maximẽ cũ temperamẽ
to de quo in dictis indultis reſpiciente exteros cum quibus eſ-
ſet diſpenſatiue agendum per papam & præfatum illuſtrem du
cem. itẽ inſpecte ſumma obſeruentia apoſtolicæ ſedis apud di-
ctam nationẽ non poteſt negari dicta indulta fuiſſe conceſſa cũ
ſumme circunſpectione & prouidentia & ad decorẽ eccleſiarũ.
2 ¶ † Igitur talia indulta ſunt fauorabiliter intelligenda quãtum
illorũ uerba patiũtur, & ut ſatisfiat fini a præfatis Romanis Põ-
3 tificibus cõſiderato vt i regula iuris odia cũ uulgaribus. † Hinc
vẽ pro obſeruãtia fidei datę pfato illuſt. duci, & vt prerogatiuæ &
priuilegia data per apoſtolicã ſedẽ nõ ſint ita facile irrita & poſ
ſit querelanter dici, illud quod ſemel anglici dixerũt tpe Hoſt.
domino Papæ & Cardinalibus in camera tẽpore cõcilij Lugdu
neñ. videlicet, q ſub uagabundo nomine, non obſtãte, uno ictu
oĩa eorum priuilegia deſtruebantur, ut refert Hoſtieñ. in ſum-
me in ti. de reſcrip. §. quæ poſſint obijci. in uerſi. ſed & ſi plura.
4 ¶ † Quod gratia domini. A. fuerit defectiua & ſurreptitia ob nõ
factam mentionem & derogationẽ ſufficientem dictorũ indul-
torũ, uidelicet primi indulti ut prędicitur & ſecũdi, moueor ad
prænicta, quia priuilegia ꝯceſſa e pluribus Romanis Pontifici-
bus, ſucceſsiue idẽ indulgentibus & ex certa ſcientia non cẽſen
tur per clauſulas generales, non obſtant. &c. ſublata, quam con-
cluſionem triplici fundamento probat Pontanus ſuo cõſ. cccc xx-
xvi. Quod indultum, eandem confirmo ex dictis Ant. de Butr.
in. c. conſtitutus. de reſcript. col. vij. ubi in terminis ꝯcludit de-
bere ſpecificam mentionem fieri de confirmatione, & hoc vide
tur etiam de intentione aliorum doctorum ibi poſt glo. primã,
5 & in clemen. dudũ ad finem ſuper uerſi. pacte. de ſepultu. ¶ † Se
cundo moueor quia dictum indultum fuit conceſſum in fauo-
rẽ totius nationis, & ad publicã utilitatẽ totius ducatus pdicti,
vnde tanto minus uidetur de intẽtione Papę fuiſſe illis deroga
re accedẽte robore tot pontificũ, prout idẽ Ludo. determinauit
6 in eodem cõſil. in ſecunda principali ratione. † Tertio moueor

quia dicta clauſula non obſtante nunquam tollit diſpoſitiones
confirmatas, niſi de confirmatione fiat mentio, ita voluit idem
Ludo. in ſuis ſingularibus ſingulari octauo, & conſi. cccxciij. ad
finem, quo ad primũ, & .cccxxvij. Iſtę ſunt rõnes & .ccccxxxvj.
7 præſens conſultatio. in. iiij. col. † Nec obſtaret præmiſſis ꝙ clau
ſula motu proprio ſit inſerta in literis dicti Accurſij, quoniã nõ
tollit defectum intentionis, & mentis non veriſimilis, ſecundũ
8 docto. in. c. ſi motu proprio. de præben. in vj. † Nec videtur ꝑ il-
lã clauſulam facta diſpenſatio ſuper inhabilitate perſonæ nec in
præiudicium iuris tertij, ſecundum docto. in clem. per literas,
9 & in clem. ſi Romanus de præben. † Quod poſſet multiplici au
ctoritate roborari. Inſuper clauſulæ generales communes poſi-
tæ in literis Papæ non iuſtificant perſonam cui fit gratia ſed for
mam tantum literarum quæ conceſſæ ſunt vt fuit interlocutus
& pronũciauit Bonifac. octauus, vt refert Io. And. in. c. j. de fil. p̃
sbyte. lib. vj. ergo idem in propoſito vt perſonę alienigenæ a di
cto ducatu per indultum de quo agitur inhabilitatę, non videã
10 tur iuſtificatę per dictas clauſulas generales communes † con-
firmatur iſta concluſio, & auctoritate Cy. & Bal. in. l. j. C. quan-
do imperator inter pupilla. & vidu. dum dicunt, per clauſulas
generales derogatorias non præiudicari priuilegiatis de iure,
quales ſunt pauperes, clerici, & indigenę in ſua patria quas qua-
litates conſiderauerat Papa in ſuo indulto, conſiderauit præte-
rea vtilitatem publicam ſtudiorum & eccleſiarum illius duca-
tus. tea. eſt optimus in. l. decurionibus. C. de ſilenti. lib. xij. Idẽ
probat text. in c. ſi propter de reſcr. in. vj. de quo facit ſeltum Lu
do. in. l. ſi vero. §. de viro, ſolu. matri. ſallen. xxiiij. ad quod alle-
gat tea. in. l. liber, la ſecunda. §. poſthumus. ff. de alimen. & ciba.
lega. & Pont. allegat in dicto coſil. ccccxvij. & in pluribus alijs.
Idem ſentit Mart. laud. in tractatu de priuileg. c. aatix Cardi.
Flo. in clemen. j. q. iij. de ſepultu. & Pau. de Caſt. conſi. liij. & Lu
doui. conſil. cccaxvij. Iſtę ſunt rationes, & quod dicit Bald. in. l.
Iubemus, la prima in ſecundo nota. C. de ſac. ſanc. eccleſ. & Bar.
in. l. quo ad præſens. C. de murileg. lib. xj. & Oldr. conſi. ccc. Fa-
ctum tale eſt & c. Item Bart. in. l. neminem. C. de canon. frumẽ.
vrb. Rom. vbi de pluribus obſtaculis. Alio fundamento mani-
11 feſtius oſtenditur, † ꝙ derogatio quæ prætenditur facta ex ad-
uerſo indulto prædicto non releuat. Quoniam poſito ꝙ fuiſſet
ſufficiens quo ad illud tale indultum, quia tamen non fuit dero
gatum alteri indulto fruſtra laborãt argumen. l. ſi domus. ff. de
ſeruitu. ruſtico. præd. cum ſimi. Et eo maximè quia gratia prędi
cta ſecunda non fuit ſimplex cõfirmatio, ſed vera gratia, ſed no
ua conſtitutio, cum aliter ſtatuerit, & uoluerit nouum modum
& nouum ius inducendi in ducatu prædicto, in illa enim gratia
prima licet dicatur, ꝙ nemo alienigena recipi ualeat uel admit
ti ad beneficia & c. Licet intelligi debeat, ꝙ nec eis quæratur ius
ex collatione eis facta, ut colligitur ex literis Iulij in fauorẽ di-
cti Ioannis in quibus retulit, & gloſauit verba indulti primi p̃-
dicta dicit illud uoluiſſe ꝙ nullus poſſit aſſequi uel admitti ad
ẽt ius, ad rem & ſine poſſeſſione ut in. c. is cui, & c. ſi pauper cle
ricus de præben. in. vj. & ex dictis domi. de Rot. in antiq. conſil.
dccc. incipit, Papa, & in antiquioribus aſcriptis Bernard. de Be-
ſigne. Rubr. de reſcr. concluſio. Papa, & eſt duodecima. Nihilo-
minus in conſtitutio. illa ſecunda expreſſe dicitur ꝙ nulli alie-
nigenæ vigore gratiarum expectatiuarũ, aut ſpecialium reſerua
tionum, ſeu conferendi mandatorum beneficia eccleſiaſtica il-
lius nationis acceptare aut de illis ſibi facere prouideri ſeu illa
aſſequi valeant niſi ducis pro tempore ad hoc accedat conſen-
ſus, donec ſimiles gratias in alijs partibus habere poſſint & il-
lis libere gaudere, & quo ad hoc duntaxat dictas literas præin-
ſertas primas, & omnia in eis contenta quatenus hæc cõcernere
poſſunt auctoritate apoſtolica ex certa ſcientia cõfirmauit ſup
plens oẽa defectus ſi qui interuenerint in eiſdem, & ita expreſ-
ſe ſe velle & ſtatuere, quæ indicãt ipſum de nouo ſtatuere vt in
12 prohemio clem. & c. ¶ † Inſuper ẽt qñ Papa ꝯfirmaſſet actũ p̃fe
ctum & validum quem ipſe confirmans potuiſſet tollere libere
ſi ꝯfirmat animo inducendi de nouo vr̃ illum primum reuoca-
re & de nouo inducere. l. poſthumus in ſi. ff. de iniuſt. teſtam. &
in. l. quærebatur, de milita. teſtam. & per Bal. in. l. more. ff. de iu
riſd. om. iud. in. ij. oppoſi. & ita cõtigiſſe videtur in caſu noſtro.
13 † Illud etiam certum eſt, ꝙ qui addit vel detrahit nouam ꝯſti-
tutionẽ facit. l. ius ciuile de iuſti. & iu. & ibi ꝑ docto. & de mate
ria per Butr. & Moder. in. c. j. de reſcri. cũ igit nouã ꝯſtõnem fe-
cerit iſte ſecundus inhabilitans expreſſe reſpectu inſtitutæ acce
ptationis & prouiſionis eradicantis priuilegia acquiſitionis iu
ris. Item modificãs. indultum prædictum etiam quo ad dura-
tionem, infertur ꝙ longe magis erat facienda derogatio indul
ti ſecundi poſterioris alterantis in ſubſtantialibus, & de nouo
ſtatuentis & inducentis, ut eſt glo. ordi. in. c. ſi apoſtolicæ. de p̃-
ben. in vj. in ver. confirmamus. quæ uidetur decidere quæſtio-
14 nem. † Concluditur ergo non fuiſſe ſufficienter derogatum di
ctis duplicatis indultis, & maximè indulto ſecundi, præſertim
attentis cauſis propter quas dicta indulta conceſſa fuerunt.
15 † Quando enim ſunt plura obſtantia de ſingulis defectibus eſt
facienda mentio ſm̃ Bald. in. l. j. in. ix. col. C. de fur. & in. l. eam
quam. C. de fideicom. col. xiij. maxime quando non eſſet veri-
ſimile principem fuiſſe diſpenſaturum Io. And. in. c. cui. de prę-
ben. in vj. ¶ Circa aliud dubium dum obijcitur per aduerſariũ
ꝙ dictus archidiaconatus excedit ualorem ſexaginta librarum
Turo. paruorum & c. Dicitur ꝙ poſito ꝙ ita eſſet, & nõ eſſet ꝓ-
batus ualor cõprehenſus in gratia, Ioanni non obſtat cuius gra
tia ſe refert ad taxationẽ decimæ, prout quando referuntur gra
tiæ expectatiuæ, oſtenditur autem manifeſte ꝙ ſecundum taxa-
tionem decimę quæ appareret in camera apoſtolica in libro au
16 thenticæ bene cuſtodito in archiuio apoſtolico † gratia nõ po-
teſt impugnari, nec prouiſio facta huic Ioanni in quo libro di-
ctus archidiaconatus apparet taxatus ducatos vigintiquinq; au-
ri de camera, cui taxę ſtandum eſt, vt determinat Rot. in titu. de
reſcript. xxxv. Item nota ꝙ vbi Papa in antiq. & probatur ea no
ta. in clemen. j. de decimis. ſuper verſi. conſuetam, & ita reperi te
nuiſſe palatium apoſtolicum & antiquos aduocatos curiæ. arg.
nota. in. c. cum cauſam. de proba. & in clemen. ne Romani. de
electio. & in clemen. Romani, in ultima glo. de iure iur. & per
Bart. in. l. quidam. §. nummularios. de eden. & in. l. decem. ff. de
17 uerbo. oblig. & docto. in. l. Cenſus. de proba. cum ſi. † Conſtat
etiam ꝙ fides illius libri taxę quæ ſemper durat donec alia fiat
ut determinarunt domi. de Ro de conceſſ. præben. xxxij. in an-
tiq. & Aegid. concluſ. ix. & dclxxv. Videtur indubitatam facere
propter auctoritatem publicam dignitatem loci & notoriã il-
lius libri fidem, ut in locis præalleg. & probatur ea dictis Bart.
18 in. l. j. ff. ſi cer. peta. & ea dictis Mod. in. c. iij. de reſcr. † Et prout
creditur Indubitanter eſſe probatum quo ad extrauagã. execra
bilis dictum eſt ſatis alias, & inter cætera allegaui Lap. alleg.
lxxxix. ꝙ attendiẽ putatiua uacatio per obitum, & poſſibilẽ &
ueroſimilem diſpenſationẽ. ·Pariſ.

SVMMARIVM.

1 *Nominatus ab habente facultatem nominandi, an iunetur per gratiam conceſſam nominanti, & quando, & quo caſu cenſeatur dicta facultas reuocata & per totum.*
2 *Clauſula ex certa ſcientia, non ſolum ſurreptionis, uerum & defectũ intentionis tollit.*
3 *In conceſſionibus principis, finalis concluſio eſt attendenda.*
4 *Quod non fuit expreſſum, omiſſum videtur.*
5 *Dictio, alius, ſignificat ſimilitudinem expreſſi, cui ſubijcitur.*
6 *Satis expreſſum dicitur quando relatio non poteſt fieri niſi ad vnum.*
7 *Pro expreſſa haberi debet illud quod concedens expreſſiſſet ſi de eo fuiſſet interrogatus.*
A diſpoſitione qualibet generali videtur excluſus cardinalis. & numero. 8.
9 *Nominandi facultas fauorabilis iudicanda eſt.*
10 *Talis facultas non comprahenditur in generali reuocatione niſi ſpecialis mentio fiat.*
11 *Reuocatio conceſſionum & gratiarum non eſt extendenda.*
12 *In dubio non eſt iudicandum pro reuocatoria.*
13 *Exceptio licet firmet regulam, tamen eam non ampliat ad comprahenſionem ſpecierum de quibus in exceptione, ſi in diſpoſitione non comprahendebantur.*
Excipiens diminuere intendit, non augere, nu. 14.
Qui negat non poteſt interpretari vt affirmet.
Actus agentium, non operantur ultra intentionem.
15 *Attenditur quod principaliter agitur, ita ꝙ ſi de certa ſpecie in illis non diſponitur, etiam ſi de illis in clauſulis executiuis fiat mentio, non tamen de illa intelligitur diſpoſitum.*
16 *In exceptio. facta de regibus & principibus, etiam videtur includi cardinalis.*
17 *Extenſio facta motu proprio & ex certa ſcientia ad omnia ſe porrigit.*

18 *Conceſſa*

18 *Conceſſa priuilegia, eandem habent ſubſtantiam, quam naturaliter in eſſe producta.*
19 *Tranſlatio de una perſona in aliam intelligitur facta cum omnibus qualitatibus & prærogatiuis.*
20 *Filius regis, etiam uiuente patre rex uocatur.*
21 *Regalis dignitas excepta uidetur à generali diſpoſitione.*
22 *Princeps concedendo priuilegia, cenſetur ſe conformem reddere cũ iure communi.*
23 *Exceptio iuri communi conformis recipit omnes illas extenſiones quas ius ipſum commune.*
24 *Etiam ſi appoſita eſſet dictio taxatiua tantum etiam in odioſis.*
25 *Epiſcopi principes dici poſſunt.*
26 *Illuſtres etiam dici poſſunt.*
27 *Habent inſuper culmen dignitatum.*
28 *Pares etiam papæ uidentur quo ad quædam.*
29 *Principis appellatione, an ueniant barones & qui.*
30 *Epiſcopus, an & quando, & quo caſu poſſit dici ante conſecrationem & ſeq.*
31 *Si ſubiecta materia loquens de epiſcopo concernat ea quæ non ſunt ordinis verificatur in epiſcopo confirmato, nondum adhuc conſecrato.*
32 *Duabus gratiis quis uti non poteſt, & num. 38.*
Depoſitio effectum capit a reualidante eam, quæ fuerat nulla.
Princeps non poteſt ligare ſucceſſorem.
33 *Declaratio fit ſuper re dubia, non ſuper clara.*
34 *Diſpoſitio declaratoria quando & quo caſu locum ſibi uendicat.*
35 *Princeps non poteſt facere ut factum ſit non factum.*
36 *Verbum, uolumus, & illud, declaramus, ſunt noui iuris promulgatiua.*
37 *Declaratoria trahitur ad præterita non ad futura.*
38 *Nominatus à quo dicitur gratiam conſequi à nominante, vel à concedente facultatem nominandi.*

CONSILIVM CXLI.

AD SOLVTIONEM Dubiorum datorum, eſt
præmittendum Illuſtriſsimo Regi Poloniæ fuiſſe
conceſſam facultatem nominandi ſuos dilectos ad
beneficia vacatura & eam extenſam in perſonã Re
gis Boemiæ filij dicti Regis & iterum extenſam de perſona Re
gis in Reuerendiſsimum dominum Cardinalem. Contigit per
generalem reuocatoriam eiuſdem Papæ reuocatas omnes reſer
uationes ſpeciales vniones temporales &c. conferendi manda-
ta, exceptis facultatibus nominandi conceſsis regibus & princi
pibus ac deinum per ſucceſſorem reuocatas generaliter omnes
nominandi facultates, ac rurſum de certa ſcientia in dicta reuo
catione minimè comprehenſam facultatem Cardinali conceſ-
ſam, mandatumq́; nominationes factas omnino ſortiri effe-
1 ctum. † Quantumcunq; nulla igitur fuerit nominatio Cardi-
nalis, cum poſt dictam reuocationem Papæ ſucceſſoris fuerit fa
cta, tamen papa de certa ſcientia mandans illam ſortiri effectũ
nil obſtat quin effectum ſortiri debeat, cum papa nullum fece-
rit aliquid cuius eſt principiũ. c. ad petitionem de accuſ. & no.
Old. conſi. cclvij. viij. col. Non obſi dicatur ſurreptitiã aut defe
ctu intentionis vicari. d. validationem ex eo ꝗ tacitum fuit in
illa ꝗ per reuocatoriam Papæ iam eſſet reuocata quia qñ id ma
ximè verum eſſet, cuius tamen ꝯtrium demonſtrabimus, nõ clau
2 ſula, ex certa ſcientia, † tollit obiectũ quia efficitur ut ceſſet al-
legatio non ſolum ſurreptionis, ſed etiam defectus intentionis,
vt voluit Inno. c. ij. de confic. vtil. vel inuti. & idem no. Io. And.
in. c. fi. vt lite pendente. Iterum eſt aduertendum, ꝗ in dicta re-
ualidatione ſucceſſoris, licet aliquando verba referantur ad tol
lendum obſtaculum reuocatoriæ ipſius Papæ. Nihilominus cõ-
cluſio eſt generalis minime reſtricta ad ſuam reuocatoriam, ſed
mandat nominationes ſortiri effectum ab earum data ſubiecta
3 derogatoria ad quaſcunq; conſtitutiones apoſtolicas. † Cũ igi-
tur in conceſsionibus principis finalis concluſio ſit attendenda
ſm Inn. in. c. ſuper literis, de reſcrip. Bal. in. l. reſcripta. C. de pre
cib. impe. offe. & l. & ita. C. de eden. ergo in. d. reualidatione at-
tendamus ſolum intentionẽ ualidãdi, & in ea ſequitur, & ſic ad-
4 uerſus quaſcunq; cauſam quæ illi obſtaret. ¶ † Potuiſſet. n. ſubiũ
gere, perinde ac ſi. d. noſtra conſtitutione excepta eſſet, ut ſolet
eum vult ad ſuam reſtringere, quod quia nõ fecit noluiſſe intel-
ligitur, & generaliter oẽ obſtaculũ remouere. arg. l. vnicæ. §. ne
5 autem. C. de cad. toll. c. ad audientiã. de decimis. ¶ † Et propte-
rea ſubiecta derogatoria ad prædictas reuocationes, & alias cõ
ſtitutiones apoſtolicas, ergo neceſſario derogatum voluit cui-
cunq; ꝯſtitutioni apoſtolicæ cuiuſcunq;, & ſic papæ ẽt reuoca-
toriæ, quod ſignificatur per relatiuum, alias, & ſic de ſimili ex-
preſſo cui ſubijcitur, & ad quod referi. iuxta. c. ſedes. de reſcrip.
& quod Io. Mona. in. r. in regula in generali. Old. conſ. clxxxix.
6 Factum tale eſt fratres. † Et quia nulla alia apoſtolica ꝯſtitutio
affertur in ꝯtrium niſi hæc perinde habendũ, ac ſi illa ſpẽlius eſ-
ſet expreſſa, & illi derogatum. l. ij. & . iij. ff. de libe. & poſth. & qđ
in. c. ex parte. N. de offi. deleg. cum ſi. Accedit, & dignitas cardi-
nalatus quæ erat corporis ꝯcedẽtis para. iuxta. c. antiqua. de pri
uileg. itaq; de intentione ꝯcedentis dijudicandũ eſt ꝗ fauora-
biliter, & remotis quibuſcũq; ẽt reuocationib. papæ voluerit il
7 lũ potiri beneficio, cum illius beneficiũ eſſet propriũ, † iõ & iu-
dices iudicare poſſunt ꝗ ꝯcedens ſi interrogatus eſſet veriſimi-
liter rñſurus arg. no. in. l. tale pactũ. §. pr. in gl. ff. de pact. & quod
in. l. graui. ff. de iure codicil. & Old. conſi. cclxxviij. gl. in. c. fi. de
8 reſcr. † & quod de excluſione cardinalis a diſpoſito oneroſo ẽt ſi
illud proceſſit ex cauſa fidei, l. ud. Ro. ꝯſi. cccexciij. qui pleniſſi-
mẽ pro nobis ꝯcludit. Ex quibus ꝯcludit reualidationẽ ſucceſ-
ſoris effectũ ſuũ ſortiri nõ obſtãte reuocatione papæ, qa de cer
ta ſcientia, qa cardinali, quia cũ derogat omnib. ꝯſtõibus apo
ſtolicis. Accedit, & fauor ꝯſeruandi facultatẽ nominãdi ꝗ fauo
9 rabilis eſt. † Ex quo obtinẽti nihil quæritur, ſed ꝑ illũ beneficiũ
in aliũ deriuatur ſm Lap. in c. dudũ. & c. is cui. de præben. in vj.
10 † Secundo dicimus minimè verũ ꝗ reuocatoria Papę reuocaue
rit facultatem nominandi, ſed ſolũ ſpeciales reſeruationes unio
nes tẽporales facultates ꝯferendi, & nil horũ verificat in facul-
tate nominãdi, ergo illam non cõprehendit. l. iiij. in. §. toties. ff.
de dam. infe. l. j §. interdictũ aut hoc. ff. de fonte. c. indẽnitatib.
§. ſed cũ eas. de decimis, lib. vj. & idẽ Bart. in. l. ita aũt. in prin. ff.
11 de admi. tut. † Nec in hac materia debet eſſe locus extẽſioni cũ
reuocatio ſit ꝯ naturam priuilegij, quod eſſe decet manſurum,
vt i regula decet. ad hoc. l. præcipimus, de appell. l. ſancimus. C.
de teſta. cũ iuuari nõ decipi ꝯueniat beneficio, & illud minime
per ꝯcedentẽ intẽpeſtiuè reuocari. l. in cõmodato. §. ſicut. verſi.
12 ſed ſi pupillares. ff. cõmo. † Cum vñ ꝯ bonam fidẽ, quæ debet in
apoſtolica ſede ſplendere. c. per tuas, de dona. vt ẽt demonſtrat
Fed. cõſ. cccxv. qua rõne in dubio pro reuocatione minimè iudi
candũ. Sed pro perſiſtẽtia priuilegij quę iuri cõſentanea ſm oo.
nav. q. ij. in ſumma, & c. in galliarum, quod maximè ꝯuenit na-
13 turæ aduli de quo agimus quod eſt fauorabile, ut pmiſi. ¶ † Nõ
obſtat. quod a generali reuocatione pdictorum excipiuntur fa-
cultates nominãdi ꝯceſſæ regibus principibus, quia ob id nõ di
gnoſcuntur reuocatę facultates nominãdi. Primo quia cũ de fa-
cultate nominãdi in exceptione mẽtio habita ſit, exceptio qui-
dem firmat regulã, ſed nũquàm ampliat ad cõprehenſionẽ ſpe-
cierũ de quibus in exceptione ſi in diſpoſitione non cõprehẽde
bant, ut probat in. l. gñali. §. vxori. ff. de vſufru. lega. quẽ in hoc
notat Bart. in. l. quęſitũ. §. deniq;. ff. de fundo inſtructo, & ratio
qa qui excipit intendit diminuere de pręmiſſo genere. ergo nõ
põt ſequi ampliatio ꝯtra intentionẽ. l. legata inutiliter. ff. de adi
mẽdis legatis, & quia venit ad negandũ non põt interpretari af-
14 firmatiuè † ut eſt textus notãdus in. l. Titia ſeruis ſuis ff. de mu
numiſ. teſtamento quẽ allegat Old. in hoc. cõſi. cexxviij. Quod
fratres. Pręterea actus agentium vltra eorum voluntatẽ nõ ope
rantur lege ſi quis nec cauſam. lege non omnis. ff. ſi cert. petat.
15 † Iterum in huiuſmodi diſpoſito attẽditur quod principaliter
diſponit. Ita ꝗ ſi in illis de certa ſpecie non diſponitur etiã ſi de
illa in clauſulis adiectis fiat mentio, non tamen de illa intelligi
tur diſpoſitum ut probat te. a. in clemen. j. §. j. de prębendis lon-
ge minus intelligitur diſpoſitum in caſu noſtro de ſpecie quę p
exceptionem & excluſionem expreſſa eſt, quod maximè dicen-
dum in caſu noſtro vbi reuocatio odioſa & conceſsio fauorabi-
lis, unde per interpretationẽ excludenda non includenda argu-
mento. c. ſtatuto. §. ſtatuimus. de deci. li. vj. c. ſuper eo quod. ibi
16 glo. in ver. ordinet. de officio delegati. ¶ † Eſto ſine pręiudicio
veritatis, ꝗ & nominandi facultates Papa reuocaſſet, exceptos
tamen a reuocatione voluit reges & principes & in ea exceptio
ne comprehenſus eſt illuſtriſsimus Cardinalis, itaq; mãſit facul
tas illi data. l. quęſitũ. §. deniq;. ff. de fundo inſtructo. Quod au-
tem cõprehenſus ſit demonſtrat. Primo inquãtum excipiuntur
ꝯceſſæ regibus quia conceſſa illuſtriſsimo Regi in filiũ extenſa
eſt, expreſſis uerbis ꝯceſsionis extẽdimus & ampliam* ergo eſt
eadẽ quę Regi conceſſa fuit. l. ſed ſi manẽte. ff. de pręcarijs. l. La

l eo,ff.de arbitris.l.iiij.in princ. vbi per Bar.ff. de damno infe-
17 cto, † porro cũ Papa extenſionem eſſe uoluit motu proprio &
de certa ſcienaia ſortietur omnes effectus extẽſionis remota om
ni contradictione quacunque cum ad ipſum ſpectet priuilegio
facere quod nõ eſt.iuxta ootata per Bar.in l.ſi is qui pro empto
re.ff.de vſucapionibus.& in l.ſi maritus §.legis Iuliæ.ff.de adul-
terijs & diſpoſitum per priuilegium habet eandem ſubſtantiã,
18 † quod naturaliter in eſſe productum ſm Bal.nota.in.l.ſiue poſ
ſidetis.C.de probationibus.allegat Io.Andreã in.c.fi.de cõſue.
lib.vj.Ad hoc verba adiecta in omnibus & per omnia, quæ om
nem effectum conclodunt.l.ij.§.furioſus ubi nota.Ang.ff.de iu
re codicill.Bar.in eatrauagãti ad reprimendã in verbo perinde.
19 ¶ †Eſt igitur vera extenſio quia Papa qui potuit extendẽdo di-
ſpoſuit & eſto ꝙ eſſet translatio idem cooſequimur,cum illa in
telligatur fieri cũ omnibus ſuis cauſis & prærogatiuis.l. a filio.
§.teſtator.ff de alimentis & cibarijs legatis, ergo cũ regali qua-
litate quæ fit eaempta a generali reuocatione ẽt iure communi
c.ne aliqui.de priuilegijs.lib.vj.ad hoc tea.in c.ſi.§.j.de offirio
legati.eodem lib. cõprehenditur rurſum hac faculiate Cardina
lis in eaceptione quæ fauorabilis eſt,& odioſa illius reuucatio.
20 † quia filio regis conceſſa,qui etiã in vita patris rex vocaẽ vt eſt
tex.& ibi nota.glo.j io.c.fina.axiij.q.j.ad hor.l.in ſuis.ff.de li-
21 be.& poſth.ſunt enim vna caro.xav. q.iij.§. is, † & vox unius
intelligirur voa alteriusinſtituta de inutili.ſtipulatio.§. item &
alij.ita exceptio facta per Papam a generali reuocatione ſunda
tur iure communi quo a generali diſpoſito reuocatorio priuile
giorum eximuntur reges dicto.c.ne aliqui. & hoc propter rega-
lẽ dignitatẽ,vt dicit tea. in d.c.fi. §.j. regalis autẽ dignitas quæ
eſt in rege dignoſcitur ineſſe filio,ꝓbat hoc tex.in.l.j.C.de di-
gnita.lib.xij. vbi expreſſè dicit Bart. ẽt in filia regis quæ nupſit
committi,quod omnino appelletur regalis & habeat regiam di
gnitatem & conſequenter conſequantur eas prærogatiuas præ
22 ſtitas ratione regiæ dignitatis dictis iuribus. † & quia princeps
intelligitur ſe in priuilegijs conformare iuri communi. argumẽ
to.c.cauſam quæ de reſcriptis, & quod notatur io vulgata.l. ex
facto in prioc.ff. de vulgari & pupillari, & ſic motus ad excipiẽ
dum ratione regiæ dignitatis, quæ rõ ea dictis iuribus eapreſſa
eſt. ergo intelligitur excepiſſe filios regum in quibus regia di-
gnitas dignoſcitꝰ, ex quo eadẽ rõne, & filiorum regum priuile-
gia a generali reuocatione ob Regiã dignitatẽ per ipſa iura ex-
preſſius excepta ſunt a quibus priuilegia interpretationẽ acci-
piunt concludit rõ eadẽ eapreſſa cuius cõſideratione ẽt in caſu
nr̃o expreſſo militet exceptio.iuxta.l.milites agrũ.ff. de re mili.
23 & quæ gl.& Bal.in.l.quãuis.C.de fideicom.† Itẽ quia dicta ex-
ceptio, de regibus ꝯformis eſt iuri cõi recipit oẽs extenſiones,
quas ipſum ius cõe.c.ex parte.de cleri.nõ reſiden. & q̃ not. in c.
j.eo.tit.lib.vj.Quinimmo ſi in dicta exceptione caſus eſſent ex-
24 preſſi per dictionẽ taxatiuam dũtaxat venirent ſimiles † vbi ea
dẽ rõ dignoſceretur per no.per Bar.in.l.j §. & parui.ff. quod vi
aut clam.Bal.in.l.ita pudor.C.de adul.do.Aut.in.c. ea parte, il
ſecundo.de offi.deleg ad hoc glo.in.l.illud.C.de ſac.ſao. eccle.
ad idem quod voluit Guli.de Cun.in aue.non licet.C.de oatu-
ra.libe. quod ẽt in materia exhæredationis filiorũ quæ pluſquã
odioſa eaiſtit ad quã ſunt certæ cauſæ iure expreſſe. in.§. aliud
quoq; capitolũ.in auct.vt cũ de appel.cogno. ſufficerẽt & aliæ
ſimiles paris rationis quod & ſequit Alea.cõſi.cciij.ij. volu. &
25 alias dixi.†Comprehenditur rurſum exceptione qua principũ
facultates excipiunt,cũ ſit eps,epiſcopos autẽ cõſtat eſſe princi
pes terræ, nã in terris tenent locũ apoſtolorũ.c. quorum vices.
lxviij.diſt.c.inno.xxj.diſt.ocmo dubitet eos eſſe principes terræ
vt apoſtoli fuerunt,vt io actibus apoſtolorum legitur qua rõne,
& illuſtres dici poſſe cõſentit Hoſt.in.c.tuæ de procu.& in.c.fi.
26 de iud.lib.vj.†Itẽ in eis eſt culmen dignitatũ, ut uot.gl.in.c.ij.
27 de præben. in vj. † Et ſunt omnino in dignitate & poteſtate pa.
res Papæ ſicut & Petrus fuit par cæteris apoſtolis honore & po.
28 teſtate,vt dicit tex.in.c.loquitur.xxiiij.quæſt.j. † ita & epiſco-
pi parea Papæ,vt ibi glo.dicit non in plenitudine poteſtatis, ut
in.c. perlectis.xxv. diſtin. & cum iſte Cardinalis regat tempo-
raliter mulra etiam caſtra & temporalitatem ratione epiſcopa-
tus non poteſt negari ipſum principem eſſe,ut conſentit glo.in
clemen.j.in nerſic.regum.de baptiſ. volens verbũ princeps ve-
29 rificari,etiam in barone obtinente caſtra, † hoc declarat mos
pontificis qui in literis concordatorũ Germaniæ quæ iniuit cũ
primatibus allius gentis,de illis loquens dicit cum principibus.
30 ſecularibus & eccleſiaſticis,intelligens de epiſcopis. † His non
obſtat ſi dicatur dominum Cardinalem tempore reuocationis
papæ non fuiſſe conſecratum, & propterea non poſſe dici epi-
ſcopum per tex.io.c.eam te.vbi Io.Andr.de reſcrip. & tex.in c.
cum literis.de teſti. & ſi non dicantur illi conuenire q̃ ſunt prin
31 cipatus. † Quia immo contrarium dicimos, nam cum ea pro-
uiſione papæ quæſita fuerint illi iura electionis & cõfirmatio-
nis quæ vtriuſq; uim obtinet ſecundum Innoc. in.c. cum olim.
de cauſ. poſſeſſ. & propric. & in.c.conſtitutua. de appell. gloſſ.
in.c.j.de electio.in ſexto.Iam nactus eſt gubernacula regiminis
& imperij,& totalis iuriſdictionis & admioiſtrationis exceptis
his quę ſunt ordinis,itaq; principatus ineſſe dignoſcitor iuri po
tius præeſſendi & imperandi quàm exercendi quę ſunt ordinis,
vnde niſi ſubiecta materia in qua de epiſcopo loquimur concer
nat ea quæ ſunt ordinis ſermo de epiſcopo in confirmato recte
verificabitur ad hoc nota.per Ioã. Andream in.c.cum ex eo.de
electio.lib.vj.in nouell.& domi.Abb. in clementina prims, de
fo.competen.maximè quia ſumus in materia fauorabili,ut oſtẽ
di ad finem excipiendi epiſcopum ab odioſa reuocatione fauo-
rabilis diſpoſiti ex quibus ſuperuacuo dubitatur, an dominus
Cardinalis comprehenſus ſit exceptiooe in quem prorogata ſi-
ue tranſlata eſt facultas Regi cõceſſa,cum ſit filius Regis & Re
gia dignitate pollens,& eadem ratio qua iura a reuocatione e-
tiam filios Regum excipiunt.Ea quibus extenſionem recipiunt
indulta Papæ,quibus ſe creditur conformaſſe, & epiſcopus ſeu
electus & confirmatus habens adminiſtrationem pleniſſimam,
merum & mixtum imperium iuata.c. tranſmiſſa . de elect. cum
32 glo. ¶ † Et fruſtra aduerſarius opponit Papæ, de vſu duarum
gratiarum,nam ea quo facultas nominandi, per papam erat cõ
ceſſa, per ſucceſſorem ſimul,cum alijs reuocata iã deſiderat eſ-
ſe, ut patet de reuocatoria apud acta & poſtquam rurſus per põ
tificem iſtum reualidata eſſe cenſetur iam non illius Papæ, ſed
iſtius quia dicta facultas alias nulla robur & eſſentiam ab iſto
validante quod nullum erat.l. adoptio. non iure facta.ff. de a-
doptio. & tunc validans dicitur agere tanquam cauſa ſpecifica
ſecundum Bald.in.l.ea placuo.C. de rerum permutatione ſecũ
da, & tertia colum.ad hoc.c. ſi cum de prebendis in ſexto, er-
go cum ſit noua gratia iſtius non ſubiacet vlterius iam regulis
oce reuocatorijs prædeceſſoris qui non potuit ſucceſſorem li-
gare.c.fina.de reſcriptis lib.vj. His non obſtat, quòd in literis
reualidationis dicatur ſupplicatum a Card. declarari inteotio-
nis Papæ nõ fuiſſe facultatem comprehendi reuocatoriam cum
de comprehenſione liquidè cooſtet in reuocatoria, non potuit
eſſe declaratio facta de re indubia ſecuodum Bart. in.l. ab exe-
33 cutore.verſic.iij.quæro.ff. de appellationibus. † & quod Inno-
centius in.c. cum clamor de teſtibus. ſicut cum excutitur gra-
num de ſpica.l.adeo.§. cum quis.ff. de acquirendo rerum do-
minio.l.hæredes palam.§.ſed ſi norum.ff.de teſtamentis.ſecun-
dum Oldrad. conſilio biiij. quæritur ſi prælatua, circa finem, &
conſil.clxvj. Aote omnia, Ioan. Andreas in additione Specula.
titu.de teſta.§.ounc oidendum decima colum.Item quia reuo-
catoria habebat clarum ſenſum comprehendendi, & diſpoſitio
diffiniens contrarium nullo pacto obtinet uires declaratoriæ,
gloſſ.io capitulo primo de poſtula.prælat. lib.vj. & not. domi.
34 An. in c.final. de ſponſa. duo. † tunc enim in contrarium lite-
ram exponere eſſet perinde ac non exponere. dicit text. in cap.
cum dilecti.de ac cuſ. neque enim facere poteſt princeps ut ex-
35 preſſa reuocatio. † literis contenta non fuerit ſecundum Bart.
in.l.ſi ſciente.ff.de parricid.Bald.in.l. non dubium.C. de legi-
36 bus. † Item licet Cardinalis petijt declarari &c.Papa tamen in
uerbis diſpoſitiuis non utitur uerbo declaramus, ſed uerbo uo-
lentes, & decernimus,quæ ſunt neuæ diſpoſitiones ,ꝓ quo duæ
gloſſ.nota.in clemen.vnica.de officio vicar.& io clemen.unica
37 de rerum permuta.in uerſi.uolumus. † Item Papa io uerbis di-
ſpoſitiuis dicit quo ad beneficia uacatur, & ita repetit, quo ad
beneficia uacatura, per quod eapreſſè denegauit illam ſuam
conceſſiooem eſſe declaratoriam, quia contra naturam decla-
ratoriæ eſt, quod trahatur ad futura io auctentica de fili. ante
dota.inſtru.na.circa principium.Ad quod.l.unum ex familia.§.
38 ũ de falcidia.ff. de lega. ij. † Iterum non obſtat dicta regula
quia ipſa de gratijs expectatiuis loquitur. nihil autem de nomi
nationibus & expreſſius de gratijs apoſtolicis.Nominatio au-
tem nullo pacto dici poteſt gratia apoſtolica, ſed Cardinalis
nominantis qui gratificat io perſonam. Ad hoc not.in.c. rela-
tum.de præben.licet Cardinalis recipiat gratiam a Papa.

P. Paolus.

SVM

SVMMARIVM.

1 *Prouiſio apoſtolica an præualeat habenti reſeruatio. ad primo uacaturas.*
Regula contra non expedientes literas gratia expectatiua extenditur ad non expedientes literas reſeruationis.
2 *Reſeruationes ſpeciales, an ſortiantur effectum literis non expeditis.*
3 *Vna regula per aliam incontinenti ſequentem declaratur.*
4 *Et ex vtraq; ſumitur mens condentis illas.*
5 *Literæ apoſtolicæ non poſſunt eſſe ſecretæ, cum per tot manus expediantur & tranſeant.*
6 *Verbum, quomodolibet generale eſt, omnem modum prouiſionis in ſe continens.*
7 *An quando Papa in reſeruatione proceßit ad collationem, ſit acquiſitum aliquod ius in beneficio, ita ut data uacatione, non requiratur alia acceptatio.*
8 *Per ſimplicem reſeruationem, quod ius quæratur & quando.*
9 *Verbum, aſſequi, denotat acquiſitionem iuris & facti.*
10 *Per collationem tunc demum in beneficio acquiritur ius, quando fuit acceptata per eum cui facta fuit collatio.*
11 *Reſeruatio facta per papã in perſonam ſui, ut poſſit prouidere &c. an ſit alijs fauorabilior, & quando.*
12 *Ex continuatione & vicinitate actus ſumitur præſumptio veritatis.*
13 *Conſiderari debet quod agitur non quod ſimulatè concipitur.*
14 *Taxatio bullæ, oſtendit in perſonam cuius gratia uerè emanauerit.*
Actus ſequentes, declarant præcedentes.
15 *Collatio papæ interpretationem capit, ſi literæ fuerint expeditæ ſecundum tenorem regulæ.*
16 *Diſpoſitio principis ſequens declaratur, & limitatur ſecundum diſpoſitionem principis præcedentem.*

CONSILIVM CXLII.

1 QVOD Reſeruatio † Apoſtolica de canonicatu & præbẽda, primo uacaturis in dicta eccleſia in fauorem Antonij conceſſa, non obſtat prouiſioni apoſtolicæ de eiſdem canonicatu & præbenda, præfato. M. factæ clarè conſtat, ex eo quia tempore vacationis prędictorum canonicatus & præbendę, nondũ erat expedita bulla reſeruationis prædictæ licet prætendatur per dictum. A. ꝙ ante a tẽpore datæ in dicta reſeruatione appoſitæ dicta reſeruatio fuerit conceſſa. Ideo pro parte dicti M. fuit oppoſitum de regula. contra non expedientes literas gratiæ expectatiuæ, ſeu ſpecialis reſeruationis edita. Quæ regula licet per pontifices duos ſo
2 lũ contra expectatiuas edita fuerit, tñ per Modern. pont. † bene expertũ fuit eatenus ad ſpeciales reſeruationes vt ex collatione dictæ regulę ad alias regulas dictorum pontificum liquet apparere, ex quo manifeſtè colligitur ꝙ intentio eiuſdem pontificis fuerit, ꝙ in omni caſu ſpeciales reſeruationes non debeant ſortiri effectum niſi literę fuerint expeditę, † & hoc ea rõne ſtatuiſ
3 ſe videtur, ne quis pluribus gratijs apoſtolicis, in pręiudiciũ ordinariorum clam habere poſſet quod patet ex ſequenti regula de non habendo duas gratias, quę incontinenti & quodammodo continuatiuè ad pręcedentem regulam videtur cum ratione poſita, & propterea referri debet ad pręcedẽtem regulam, & ꝙ
4 vna per aliam declaretur, † & ex utraq; ſimul iuncta mens Papę colligatur argumento. l. talis ſcriptura. in fi. de leg. j. & l. pen. ff. de reb. dub. quam ad hoc not. Bar. ibi. & facit tex. in l. Titia. §.
5 idẽ reſpondit. in fine, de verb. oblig. † Sed quando literę apoſtolicę de gratijs expediuntur non poſſunt eſſe ſecretę cum tranſeant per plures manus, & publicę expediuntur, vt dicit gl. in c. ad audientiam, el primo. de reſcrip. merito papa ſtatuit ꝙ literę deſuper expediri debeant, alias gratię non ſortiantur effectũ, & ex hac ratione infero, ꝙ quãuis in dicta reſeruatione partis aduerſę fuerit appoſita clauſula, quod papa motu proprio dictos canonicatum & pręb. primo uacaturos cum uacauerunt eidẽ. A. exnunc prout extunc contulit, & de illis etiam prouidit &c. tamen ſi literę expeditę nõ fuerint ante dictam uacationem nõ debent ſortiri effectum cum eadem rõ in dicto caſu uendicet ſibi locum, ſed ut quis non poſſit uti pluribus gratijs etiam ſi ſit appoſita illa clauſula collation. & prouiſionis &c. ut patet ex dicta ſeq. regula etiam ſi ambæ uel altera earum motu ꝓprio, ſeu
6 alias quomodolibet conceſſæ fuerunt &c. † Quod uerbũ quomodolibet eſt generale omnẽ modum prouiſionis in ſe ↄtinẽs, ut nota. in. c. quia plerique. in uerbo quõlibet. de offic. ord. lib. vj. in cle. j. in h. de priui. & per Archi. In. c. indẽnitatibus. §. j. de ele
7 ctionibus. lib. vj. ¶ † Nec obſtat inquantum ex aduerſo prætendiť ꝙ qñ papa in reſeruatione proceſſit ad collationem ſit quæſitum ius in beneficio, & ſic non requiratur aliquod miniſteriũ hominis, ſed acceptio. ſicut requirit qñ eſt facta ſimplex reſeruatio quo caſu prohibeať aſſecuo ꝑ dictam regulã ſi literæ nõ
8 fuerũt expeditæ. ¶ † Nã reſpondeť quod ad hoc ut per collationẽ quęratur ius in beneficio requirit quod fiat de uacãti non autem de uacaturo, ut ſingulariter dicit Io. Andr. in. c. ſi. §. ſanè. in uerſic. uacantiũ. de conceſſione prębendę. lib. vj. quẽ tex. ad hoc not. Philip. Franc. ibi in fine allegat. c. primũ eodẽ tit. & lib. Sed in caſu ꝓdicto reſeruatio & collatio fuerũt factæ de canonicatu & præbenda uacaturis, unde ante uacationem non fuerat quæſitum ius in illo præfato. A. Adueniente aũt uacatione minimè po
9 tuit acquiri ius obſtante dicta regula in uerbo aſſequi. ¶ † Qđ uerbum denotat acquiſitionẽ iuris & facti in beneficio, ut not. Io. Andreas in. c. ne captan. in uerſ. ius in ipſo. de ↄceſſione ꝓbẽdæ. lib. vj. quẽ ſequiť Dominicus & doctores ibi, & facit text. in c. ad decimas de reſtitu. ſpol. lib. vj & in c. ſi de clericis non reſiden. Prouiſio igiť apoſtolica præfato. D. ↄceſſa per dictam reſeruationẽ, & collationem in ea factã nõ debet impediri maximè quia in dicta prouiſione apoſtolica fuit expreſsè derogatũ ſpecialibus & generalibus reſeruationibus alijs ↄceſſis. & propterea expeditio dictę reſeruationis poſtmodũ facta nõ potuit ꝓiudicare dictę prouiſioni q̃ iã ſortita fuerat effectũ, & ſi aliter diceremus, dareť materia fraudandi dictã regulã, & procurãdi dictas collatio. & tũc in reſeruationibus q̃ collationẽ abſq; difficultate obtinent, & ſic regula ſeruiret de nihilo, & nõ obuiaret fraudibus, q̃ in talibus reſeruationibus nõ expeditis cõmitti ſolẽt, & tanquã odioſę ꝓiudicãtes collationi ordinariorũ ſunt reſtringẽdę, ut eſt de mẽte Papę, q̃ ex dicta ſeq. regula colligitur.
10 † Pręterea prout dicit Lap. quẽ refert & ſequiť Domi. in d. §. ſanè. in fine tũc per collationẽ acquiriť ius in bñficio, qñ fuit acceptata per eũ cui fit collatio ſeu per eius ꝓcuratorẽ allegat. c. cũ inter canonicos de electionibus, & nota. in. d. c. ne captandæ, & in. c. ſi tibi abſenti de ꝓben. in vj. & faciũt not. per gl. in clem. ſi. in fine, ut lite pẽdente, ſed in caſu noſtro dicta reſeruatio & collatio factę fuerũt motu proprio, nec ante expeditionẽ dictarũ literarũ apparet, ꝙ fuerit acceptata, poſt uacationẽ uero non potuit acceptari obſtan. d. regula, merito expeditio dictę reſeruationis poſt uacationẽ factã nõ potuit nec ꝑt ꝓiudicare dictę ꝓuiſioni factæ in fauorẽ ꝓfati. D. cui erat iã ius q̃ſitũ in. d. canonicatu & ꝓbẽda.
11 † Itẽ ad id quod ꝓtendiť per partẽ aduerſã ꝙ dicta reſeruatio de qua agiť fuerit reſeruatio facta in perſonã Papæ dicto canonicatu & præbẽda primo vacaturis vt poſſet prouidere perſonæ ſibi gratę &c. & propterea dicta reſeruatio ſit cẽſenda magis fauorabilis & non regulať nec reſtringať ſm dictã regulã ↄ̃ nõ expedientes lr̃as &c. Nã rñdeť ꝙ dicta reſeruatio in perſona Papæ & collatio prædicta in perſona præfati. A. ex nũc prout ex tunc fuerunt unico ↄtextu factę & nõ ſub diuerſis bul
12 lis & diuerſo tpe. † & propterea ex ↄtinuatiõe actus apparet ꝙ fuerit ficta & momẽtanea ĩ perſona Papæ ad utilitatẽ ipſius. A. facta licet fuerit adhibita dicta cautela quæ non debet officere ueritati, & ideo talis reſeruatio regulari debet ſm diſpoſitionẽ
13 d. regulæ de expediẽdis lr̃is, ↄſiderari itẽ debet id quod agitur nõ aũt quod ſimulatę ↄcipiť. l. emptione. C. plus vale. quod agiť, no. Bar. in. l. ſi ſub ſpecie cũ. C. de poſtu. & in. l. ſi ex precio. ſi cer.
14 pet. † & hoc clarè ↄſtat ex modo expeditiõis. d. bullæ reſeruationis q̃ fuit taxata in cãcellaria apoſtolica, ut in ea patet, q̃ taxatio oſtẽdit ꝙ nõ fuit in ꝑſona Papæ, ſed ad inſtantiã præfati A. quia ſi fuiſſet in ꝑſona Papæ expedita, ſcriptũ fuiſſet in cãcellaria, ut ſa &c. & quia actus ſequẽtes declarãt q̃ fuerũt geſta ĩ præteritũ. l. ſi qui adulterij C. de adulterijs. § pauonũ inſtituta de rer. diuiſi. cũ ſi. Itẽ nõ obſtãt derogationes appoſitæ in. d. reſeruatione circa regulas derogatorias reſeruationũ, quia ut patet ſpecialiter ĩ ea derogatũ eſt aliquibus ex dictis regulis, nõ aũt eſt derogatũ ultimæ regulæ in eã productæ, q̃ primo ↄſeruat reſeruationes cõceſſas circa officia deinde innouat circa bñficia oẽs alias regulas reuocatorias ꝓcedentes, & illas ↄfirmat niſi reſeruationes ↄſiſtorialiter eẽnt factæ de qua regula nulla facta eſt mẽtio in d. reſeruatione, nec ipſa reſeruatio ↄſiſtorialiter fuit ↄceſſa, & ꝓpterea derogationes in illa appoſitæ nõ cõprehendunt dictã regulã, pręterea in quantũ derogat in fine alijs cõſtitutiõib. & regulis loquit expreſsè de edẽdis, & publicandis, non autẽ de editis maxi

me de dicta vltima regula antea edita, vt ex tenore dictarũ dero-
gatoriarum appaıet. Vltimo conſideretur ꝙ dictæ derogatio-
nes in dicta reſeruatione poſitæ ſoltum loquũtur de regulis an-
nullantibus reſeruationes, ſed dicta regula contra non expediẽ
tes literas apoſtolicas, nõ annullat reſeruationes, ſed ſuſpendit
earum effectũ, donec literæ expediant, ut patet ex ipſius teno-
15 re, ergo in dictis derogationibus non comprehenditur. †Immo
dicta collatio Papæ ex nunc prout ex tunc de canonicatu, & pꝛę-
benda primo vacaturis intelligi debet ſm tenorem dictæ regu-
16 læ primæ ſi literæ deſuper fuerint expeditæ †, cũ vna diſpoſitio
principis ſequens intelligat, & limitetur ſm diſpoſitionẽ princi
pis præcedentem, vt no. Bar in. l. Gallus. §. & quid ſi tantum, de
libe. & poſth. & idem Bart. & doct. in. l. hæredes mei. §. cũ ita. ad
Trebell. & propterea videtur ꝙ dicta reſeruatio non poſſit ob-
ſtare prouiſioni apoſtolicæ in pſona præfati. D. factæ qui eſt fa-
miliaris Papæ, & eidẽ gratus, vt ab exordio ſuæ prouiſionis col-
ligitur, & ſic mens Papæ, non eſt fruſtrata inquantum reſerua-
uit, ut prouideret perſonæ ſibi gratæ, ut eſt. D. in cuius proui-
ſione Papa derogauit ſpecialib. & generalibus reſernationibus
alijs conceſsis, cum clauſula etiam ſi dicti canonicatus, & præ-
benda diſpoſitioni apoſtolicæ ſpecialiter reſeruatæ exiſtunt.

Paſiſius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Terminus, & dies datus per regulam prouiſis ex vacatione per re-ſignationem, an incipiat à die data ſupplicationis, vel à die conſen ſus præſtiti, & ſeq.*
Dictio ex tunc, refertur ad extremum tempus de quo eſt præ-miſſum.
2 *Literis loquentibus de facto apud dantem celebrato, credendum eſt nec contrarium probatur.*
3 *Impedimentum expediendi literas infra terminum, an & quando excuſet.*
4 *Debet tamen concludenter opponi, & probari.*
5 *Et quid ſi alij non obſtante illo impedimento, expedierũt literas in-fra terminum.*
6 *Et quid ſi impedimentum fuit iuſtum, tamen pars nullam fecit dili-gentiam.*
7 *Publicatio, & petitio poſſeſsionis debent fieri ab illo reſignatario non à reſignante, ut ſatisfiat regulæ.*
8 *Reſignans quo ad beneficium reſignatum pro mortuo habetur.*
9 *Duo determinalia debent pariformiter determinari.*
Declarantur uerba dictæ regulæ.
10 *Qualitas vnius verbi declarationem recipit ab alio.*
11 *Diſpoſitio requirens duo, ambo adeſſe debent nec ſufficit vnum.*
Regula prædicta, & publicationem, & petitionem poſſeſsionis co-pulatiuè requirit.
12 *Renunciatio ſimoniaca, ex quibus coniecturis probetur.*
13 *Vt ſi renuncians vnicum tantum habeat beneficium.*
14 *Et quia non præſumitur quis ſuam iactare. & nu. 15.*
16 *Et ſi in uita retinuit reſignans omnes fructus. & nu. 10.*
Euentus rei, & actus ſequens, oſtendunt qualis fuit animus in præ-teritum.
17 *Clauſula inſolita, appoſita in reſignatione idem arguit.*
18 *Reſignans non debet manere in poſſeſſione, nec fructus percipere, aliàs intruſus eſt.*
19 *Nam reſignando, uoluntariè priuatur beneficio.*
20 *Attenditur magis quod uerè agitur quàm quod ſimulatè concipi-tur, ex pluribus.*
21 *Ex vicinitate actus, & continuatione præſumitur fraus.*
22 *Perſonarum coniunctio, ſimulationem & fraudem arguit.*
23 *Et ſi à ſene, & ualitudinario.*
24 *Et ſi pars reſignatoria confiteretur, erit idem.*
25 *Nec validatur ſi præcedente pactione ſimoniaca fructus beneficij reſignati reſeruantur alicui publicè ſi de tali pacto papa qui con-firmauit ignorantiam habuit.*
Papa enim ſuper uitio ignorato, non dicitur diſpenſare.
Clauſula ex certis cauſis animum mouentibus, de quibus debet in-telligi. & nu. 26.
27 *Diſpenſatio ex cauſa falſa obtenta nihil valet.*
28 *Surreptitia gratia dicitur, ſi modus facti non fuit narratus.*
29 *Et ſi ſuper ſimoniaca reſignatione emanauit, adhuc nulla eſt.*
30 *Fraus ſecreta in animo conſiſtens ſimoniam arguit.*
31 *In iſtis attendi debent ... mandatarum.*
32 *Mandatum procuratoris ad facienda nõ operatur in iam factis ope-ratur tamen ratihabitionem factorum.*
33 *Ignorans factum nunquam dicitur ratificare.*
34 *Subſtituens procuratorem non uidetur ratificare geſta per eum ſi ignorabat.*
35 *Si mandatum eſt ad penſionem non extenditur ad reſeruationem fructuum.*
Mandatum debet intelligi ſecundum relatum.
36 *Promiſſio redditur nulla ſi non implentur contenta in illa.*

CONSILIVM CXLIII.

1 QVOD Terminus † Præſcriptus a regula prouiſis,
ex vacatione per reſignationem incipiat a die da-
tæ ſuppoſitionis quæ pariter in literis appoſita eſt.
Non autem a die conſenſus in cancellaria præſtiti,
oſtenditur ex verbis regulæ, quæ cum præmiſiſſet de reſignat.
beneficijs, & illorum reſignation. in præfixione termini aſtrin-
git prouiſos ex tunc ad publication. &c. dictio autem, ex tũc, re-
fertur ad extremũ tempus de quo eſt expreſſum. l. iiij. ff. de cõ-
di. & demonſt. l. fi. ff. de fideicommiſſa. liber. l. j. §. rectiſſimum.
ff. de ui & ui arma. in glo. in cle. j. in verſi. ex tunc, de iure patro-
natus. facit glo. in cle. ij. in princ. in uerſic. ex nunc, de hæreticis,
& no. Archi. in c. ſi eo tempore de electionib. lib. vj & in. c. ego
Ludou. lxiij. diſtin. & ꝯſequenter a tempore reſignationis factæ
de qua prædixerat, reſignatio autem quin ſit facta ſub data lite-
rarum dubiũ non admittit, cũ ita Papa inteſtetur de facto apud
2 ſe, & in ſuis manibus explicato, contra cuius † aſſertionẽ proba-
tio in contrarium nõ admittitur. cle. literis. in tex. & gl. de pro-
ba. per rationem de qua per Io. Andream in. c. ſi motu proprio.
3 de præb. in vj. † Quæ ad excuſationem aduerſarij ad effectum
ſeruandi mandata regulæ dicuntur, ꝙ non potuit infra termi-
num accedere ad vrbem ad literas expediendas propter bellum
quo itinera eſſent non tuta, non poſſum formaliter preciſè re-
ſpondere ſed cum diſtinctione, præmiſſo ꝙ impedimentum ta-
le verificatum excuſaret. c. ex parte de appel. c. accedens vt lite
non conteſtata, & quod in c. cupientes. §. quod ſi per viginti. de
electionib. lib. vj. c. ex ratione de appell. & quod ibi no. Cæte-
4 ram oportet concludenter deduci. † Hinc imperator Alex. con
futat allegationẽ excuſantis ſe nõ potuiſſe accedere ad ſui præ-
ſentiam ad appellationẽ interponendã, quod per vnam uiã qua
citius eundũ erat, itinera eſſe infeſta militibus, ſi mõ alia quãuis
longiore tutius eſſe acceſſus. l. Imperator Alex. quam ita intelle-
xit Bar. ff. de appel. eandem confutationẽ facit Papa in c. cũ di-
lecti. de dolo & cõtumacia, ꝙ ſicut tutus mitti potuit nuncius,
potuiſſet pariter procura. & per hãc confundit allegatio aduer-
5 ſarij præſuppoſito † ꝙ in themate ſine dubio, ꝙ probetur, ꝑ id
tempus inſtantis dilationis & termini a renũciatione, alios per
eadem itinera veniſſe tute ad vrbem quã nõ eſt ratio cur ipſe ue-
nire non potuit cũ alij cõiter venerint, ſicut etiam Papa in. c. cũ
dilecti. de dolo & ꝯtumacia reijcit excuſationem citati qui alle-
gat non potuiſſe mittere procuratorẽ, cum tñ probat miſiſſe nũ-
ciũ, ita ꝙ ſicut vnus venit, ita & alter cõiter veniſſe potuiſſe, ita
& in caſu nõ, & lõge magis ſi ꝯſtat multos veniſſe, pariter ꝯſta-
6 re ꝯcludatur & ipſũ. † Præterea quã impedimẽtũ fuiſſet vtiq; iuſtũ,
nõ eſt allegabile aduerſario de quo nulla diligẽtia oſtenditur. vn-
de ꝯſtat impedimentũ fuiſſe immediatã cauſam, quia nõ uene-
rit ad literas expediẽdas, itaq; ꝑinde appareat impedimẽtũ fuiſ-
ſe immediatã cauſam prohibẽdi aduentũ, ꝑ no. ꝑ Inn. in c. tranſ-
miſſa de pſcr. Bar. ꝑ illũ tex. in l. qui ꝯmeatus. ff. de re mili. i l. ij.
§. quod diximus. ff. ſi quis cautio. ex quibus hanc theoricam ſu-
mit Abb. in c. ſiſcitatus. & in c. plerũq; de reſcriptis ad quod aſ-
7 fert no. in c. j. & c. ad audientiam de reſcriptis. † Non etiã obſtat
ꝙ renuncians dicatur in. c. publicè teſtatus ſe renunciaſſe quia pu-
blicatio, & poſſeſsionis petitio exigitur ab illo, quẽ res tangit ſm
8 uerba regulæ, & poſt renuntiationem quod prædicta fiant, † nõ
intereſt amplius reſignantis, qui quo ad beneficiũ reſignatũ ha-
betur pro mortuo. §. ecce, in quibus. vij. q. j & Rot. in ti. de procur.
deciſio. xxviij. in no. & ſiue reſignatio ſit nulla, vel aliqua viq; ad
9 ipſius obitũ ꝑ regulã, nil diſponit in ipſius ꝑiudiciũ. † Præterea
uerba, niſi reſignatio publicata, & poſſeſsio petita, deriuant ab
unico uerbo, fuerit, qd' debet illa pariformiter determinare. l.
iã hoc iure in princ. ff. de vulg. & pup. l. quãuis. & l. hæreditatẽ. C.
eod. tit. certũ aũt ꝙ petere poſſeſsionẽ, nõ tãgit, nec reſpicit niſi
perſonam prouiſi ꝑ reſignationẽ nõ aũt reſignãtis, qui fruſtra

per tex

peteret quod habet, ſicut ergo unum ea duobus eadem ratione,
eodemque uerbo terminatur, non niſi prouiſo conuenit ergo &
10 alterum, ſcilicet publicatio reſignationis. †Cum etiam & quali
tas unius uerbi ab altero declarationem recipit, iuxta. l. ſi ſer-
uus plurium. §. fi. ff. de lega. j. cum ſimilibus. Ad hoc tex. elegans
in l. j. ff. de reb. dub. & ut præmiſi certum ſit, nec publicationem
nec poſſeſsionis petitionem pertinere ad reſignantem. itaque
uerba regulæ de illo intelligi non poſſunt, in quo illa non uerifi
cantur. l. iiij. §. toties. & quod ibi Bar. ff. de dam. infec. l. j. §. inter
dictum autem hoc. ff. de in er. c. indemnitatibus. §. ſed cum. de
11 electionib. lib. vj. † Item fruſtra tantum inſiſtimus cum regula
copulatiuè requirat publicationem & poſſeſsionis petitionem,
unde ubi maximè publicatio uel legitimè facta eſſet, non eſſet
ſatisfactum regulæ propter non petitam poſſeſsionem. l. ſi is
12 qui ducens. § utrum. de rebus dubijs. cum ſimi. ¶ †Vlterius re
nunciatio ſimoniaca conuincitur, & ſic nulla ſecundum Inn. in
in c. cum uniuerſorum de rerum permutatione. Archid. in c. or-
dinationes. j. q. ij. & in c. dudum. in prin. de præbend. lib. vj. gloſ.
in uerbo pecuniæ. in c. ſuper hoc. & ibi Inno. de renunciationi-
bus. & tenet Rot. deciſio. ccxxxvj. in antiq. hoc autem clare de-
monſtratur ex coniecturis cumulatè concurrentibus & conuin
centibus. Primo quia materia ipſa renunciandi beneficio ſuo la
bore quæſito eſt contra iuris præſumptionem. c. ſuper hoc. de re
13 nunciationibus. l. cum de indebito. ff. de probationibus† aggra-
uat ſuſpitionem, quia non niſi unicum beneficium habuiſſe cō-
ſtat, tunc grauior iudicatur amiſsio, ut probat text. in l. ſi colle-
ctaneus ibi, ut non utique ſeruum unum habeat. ff. de manumiſ.
14 uendic. † Item quia & ſi alia haberet non præſumitur iactaſſe
15 honorabilius. † Vnde fraus ſuſcipitur per tex. quem in hoc nota.
Ang. in l. ſumma cum ratione. ff. de peculi. & idem etiam Imol.
in l. fin. ff. de ſtipulatione ſeruorum. ubi ad id allegat textum in
auth. de trien. & ſemiſ. §. j. ibi alijs quidem meliora. & propterea
non credendum renunciare uoluiſſe pure & libere, ſed uerius pa
ctione retinendi omnem utilitatem quam de beneficio percipie
16 bat, ut euentus demonſtrauit. † Comprobat hoc ipſe euentus,
quia cum retentione omnium fructuum in uita. itaque talia con
uentio & intentio creditur a principio machinata & conuenta,
ut probat tex. in l. ſicut. § ſuperuacuum. ff. quibus modis pignus
uel hypothec. ſolui. & l. & qui ſub imagine. C. de diſtra. pignorū.
ad idem textus in l. ſi qui adulterij. C. de adulterijs, & hanc con
iecturam præcipuè affert Bar. ad conuincendum contractum ſi
mulationis, non pure, ſed præſumpto pacto retinendi iua in re
ſimulatè alienata in l. poſt contractum. ff. de donationib. eſt &
coniectura fraudis, quia in mandato ad renunciandum, purè &
liberè, adiecta eſt clauſula inſolita atque ſuperflua, ſcilicet, cum
17 fructibus uniuerſis ad archidiaconatum ſpectantibus. † quæ
clauſula inſolita ubi de ſimulatione agitur ſuſpitionem eximiè
aggrauat. ut eſt glo. not. in l. vj. C. de condi. inſtitu. & not. in l. cū
eligas. C. de uſur. ſuperflua autem indubiè committitur. quia
cum renunciatione reddidiſſet ſe omnino excluſum, & alienum
18 a iure & titulo beneficij. † fructus nullo pacto pertinuiſſent ad
ipſum, qui illos percipiendo fur & latro conuinceretur. c. dudū.
de elec. & continuando in poſſeſsione remanſiſſet intruſus, ſi-
cut quiuis beneficij titulo priuatus. c. cum dilectus. de purga. ca
19 no. † Porro maior priuatio cauſatur uoluntaria renunciatione,
quàm illa quæ in inuicem, ut demonſtrat eleganter Oldr. conſi.
ccxxvij. col. iiij. a Io. An. in add. Spe. eo. ti. conuincunt dicta uer
ba, cum fructibus, magis fraudem, quia in hoc eum contrarium
20 uoluiſſe euentus demonſtrauit, † cuius contrarium effingere vo
luerunt, ad hoc quod not. Bal. in l. iij. plus ualere quod agitur,
ꝙ uerba in contractu emptionis alias ſuſpect. quod uendidit pu
rè & liberè & non in fraudem uſurarum, maiorem ingerunt ſu-
ſpitionem cum expreſſe negant quod facere intendunt ad id cō
tingendum quod notabiliter attulit do. Cardi. in c. ad noſtram.
de emptio. & uendi. idem no. Bal. in l. ij. per illum tex. C. de col-
lu. dete. in creditore extorquen. confeſsionem apud epiſcopum
quod pro uero & puro mutuo & capitali non autem in fraudem
uſurarum cui conſonat quod apud Martialem in quarto. Ars ē
fraudandi quod nollis uelle uideri, & apud Oratium ad Quin-
tum lib. j. epiſtolarum. Da mihi fallere da ſanctum iuſtumque
uideri, noctem peccatis, & fraudibus obire nubem. Comproba-
tur certius quia qua die in cubiculo dñi pſente Franciſco māda
tum eſt renunciari cum fructibus, eodem loco & tempore, præ
ſens ibi Franciſcus interuentu eiuſdem notarij, & teſtium, eidē
procuratori cui A. renunciari mandauit conſentiri reſeruatio-
ni omnium fructuum in uita. A. quæ temporis eiuſdem celeri-
tas etiam ſuſpitionem ingerit argumento. l. ſi neutri. §. in bonis
ff. de priuil. credi. & ſecundum Bart. in d. l. poſt contractum, ad
id. c. officij de electionib. & l. iiij. §. quod ſi ab ignoto. ff. de ma-
21 numi. † & ita eorum nomine ſimul ſuppoſitum renuntiatum. cō
ceſſum, & conſenſum, quæ igitur relinquitur dubitatio ita con-
uentum quemadmodum eodem loco & c. mandatum & execu-
22 tum. † Concurrit præterea coniunctio perſonarum patrui in ne
potem, quæ pariter ſuſpitionem ſimulatæ alienationis purè ag-
grauat. l. data ibi domeſticis fraudibus facile quiduis pro nego-
cij opportunitate confingi poteſt uel id quod uere geſtum eſt a-
23 boleri. C. de dona. † Item quia a ſene & ualetudinario, quem cō
ſtabat non poſſe diu viuere, ita quod ad præueniendum, & frau
dandum collatorem præſumatur argumento. l. cum ratio. §. in
bonis ff. de bo. damna. & poſt contractum. ubi dictas coniectu
ras ad fraudem comprobat Bar. & plenè Oldrad. conſi. cccviij.
24 iiij. col. † ultimo negari non poteſt dictam renunciationem ex
præmiſsis non conuinci factam in fauorem Franciſci, quod & ip
ſe Franciſcus proprio orè teſtatus eſt, in quadam ſua proteſta-
tione ita ꝙ talis cauſa ſimoniacam reddidit renunciationem, vt
25 probatur in c. ex parte de of. deleg. † Nec ob. ꝙ renunciationi &
reſeruationi fructuum acceſsit auctoritas Papæ quia hoc Old. in
propoſito rectiſsimè confutat, quia minime fuit expreſſum Pa-
pæ. Quod præceden. pactione ſimoniaca, ut conuincitur, quare
non potuit auctoritate confirmari ab ignorāte. l ſeruus in prin.
ff. de bon. poſſeſ. l. bonorum. C. qui admitti. & alijs auctoritati-
bus quibus id comprobat, neque enim princeps diſpēſat ſuper
uitio ignorato. argumento. l. ſed ſi hac. §. patronum. ff. de in ius
uocādis. quam in hoc Bal. allegat. in c. ſuper literis de reſcriptis.
26 & Ang. no. † Falſa præterea fuit expreſsio, ꝙ ex certis cauſis ani
mum ſuum mouentibus, quia potuit intelligere non de damna-
27 tis, argumento. c. ſolitæ. de maior. & obed. ¶ † Cum princeps fla
gitioſos exiſtimet indignos beneficio argumēto. l. Lucius. §. Lu
cius Titius damam. ff. de leg. ij. & ſic ſurreptitiè & nulliter. c. ad
28 audientiam de reſcriptis. † Et gratia intelligitur ſubreptitia, ſi
non narretur etiam modus facti ſecundum glo. & Inn. in c. dile
ctus filius Abbas de reſcrip. quem etiam allegat Oldr. dicto ꝯſ.
29 ¶ † Item nulliter quia ſimoniacè ut no. in c. de ſimoniacis de ele
ctionibus. & in c. niſi cum pridem, in glo. de renunciationibus.
30 c. poſtulaſti de reſcrip. † ſimoniaca autem concluditur & plenè
probatur dictis coniecturis ſicut & quælibet fraus ſecreta & in
animo conſiſtens. argumento. l. qui autem. §. no. ſimpliciter. ibi
ſi modo nulla &c. ff. ſi quis obmiſſa cauſa teſtamenti ſecundum
Oldra. ibi, & idem Innoc. in probanda ſimulatione contrahen-
tium in c. illo uos. de pignor. & conſequenter etiam de non ua-
can. promiſſum quia ſimoniace renunciatum. Item mandata ad
renunciandum. & pariter ad conſentiendum reſeruationi fue-
runt data anno. 1515. die xij. Martij renunciatio uero narratur
facta tertio non. Februarij anni ab incarnatione. 1516. cum re-
ſeruatione fructuum, & preſtitus conſenſus in cancellaria tam
reſeruationi quàm reſignationi de menſe Aprilis eiuſdem anni,
unde illorum mandatorum uirtute non potuit ualidari reſigna
tio & reſeruatio iamdudum facta, cum mandata de futura reſi-
gnatione facienda loquerentur ut probatur in l. ſi uero non re-
muneran. §. ſi poſt creditum. ff. manda. ut no. glo. in l. Iulianus. ff.
31 qui ſatiſ. cogan. ¶ † Non obſtat ſi dicatur impetratio potuit fie
ri per quemcunque, quia non tamen renunciatio, quæ ſpeciali-
ter mandatum exigit. Non obſtat, ꝙ mandatum & conſenſus
non pertinet ad renunciationem faciendam ſed comprobādam
32 de uoluntate domini factam. † Ideo quandocunq; superueniat,
hoc conuincit præſertim, quia mandatum circa facienda licet
non operetur in iam factis, operatur tamen ratihabitionē acto-
rum ut probat tex. in d. l. Iulianus, quia in caſu noſtro neutrum
præmiſſorum eſt poſsibile uerificari cum cōprobatio factæ reſi
gnationis tunc inferri poſſet ex mandato ad faciendum cum
33 mandans ſciret iam factum. † Cæterum ſi ignorauit factum nun
quam poteſt intelligi ratificaſſe, ita notan. præmiſſa limitat Io.
Andr. in addi. Spec. tit. de procu. §. j. uerſi. ſed quid ſi procurato-
rium. ad quod. l. qui cum tutoribus. §. fi. ff. de tranſac. & l. ſi quis
34 ita. §. pe. ff. de teſtam. tutel. † ita in procuratore ſubſtituente aliū
ut hoc ipſo intelligatur ratificaſſe geſta quæ ſciuit ab illo geſta
tanquam ſubſtituto uolunt dominus de Rota in nouit. deciſio.
cccxliij. alias cccclitij. incipit Item fuit dubitatum utrum pro
35 curator. † Item uidetur ꝙ mandatum datum per Franciſcum nō
fuit ſufficiens ad conſentiendum reſeruationi omnium fru

ctuu

ctuum, quia licet mandauerit conſentiri reſeruationi fructuũ, non tamen omnino, ſed loco penſionis conſtituere. ſi igitur penſio conſtituta non appareat non eſt exiſtimandum ipſum uoluiſſe conſenſum præſtari niſi per ſubrogationem iam conſtitu. & propterea ſi non apparet relatum, cuius occaſione in exoneratio tiem penſionis erat conſentiendum, ceſſat mandati executio arg. l. in teſtamento, la grande. ff. de condi. & demon. ita ꝙ intentio erat, ut unus penſionis extingueretur & transfunderetur in reſeruatiõem præmiſſam, iure cuiuſdam nouationis. Si igitur nulla erat obligatio non potuit procurator iuxta mandatum ta
36 lem conſenſum, præſtando oneri mandantem ſubijcere. ¶ † Nõ obſtat ſi dicatur mortuus eſt. A. nec tractamus amplius de reſeruatione, quia dicimus ꝙ defuit intentio Papæ prouidere Franciſco de Archidiaconatu niſi pariter ualide fructus reſeruarentur A. ſi igitur hodie apparet nunquam Franciſcum conſenſiſſe, ergo conuincitur nulla prouiſio, quo ad intentionem mandantis.

P. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula etiam ſi præſentationes nominationes. & c. in qualium perſonarum reſeruat.*
Et ſi epiſcopus non iure deuoluto, ſed ordinario diſpoſuit, an ualeat.
2 *Sufficit conſenſum patroni poſt inſtitutionem interuenire.*
3 *Licet retrotractio in præiudicium tertij nõ poſſit fieri quando actus a principio erat nullus. ſecus quando actus a principio habuit ſubſiſtentiam, licet potuerit irritari, nam tunc ſit nu. 4.*
5 *Collatio epiſcopi de iure patronatus, maximè clerici, ab initio non eſt nulla, ſed bene uenit irritanda per præſentationem patroni. & numero. 5.*
6 *Ordinarius poteſtatem habet diſponendi de eccleſijs. & nu. 10.*
7 *Etiam poſt actum intermedium in præiudicium tertij.*
8 *Iuri patronatus renunciari poteſt expreſſe uerbo, & etiam tacitè ipſo facto, & per aliquem actum.*
9 *Alternatiua conceſſa epiſcopo dicitur gratioſa, & priuilegiata.*
11 *Et latiſſimè uenit interpretanda in præiudicium concedentis.*
12 *Et an per eam, & ex quibus uerbis uideatur epiſcopus exemptus a ſpectatiuis.*
13 *Intentia concedentis potiſſimum attenditur.*
14 *Clauſula uniuerſalis, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem, licet in materia reſtringibili non importet diuerſam ſpeciem a poteſtate conferendi a ſpecificatis, tamen ſecus eſt in materia larga ſeu priuilegiatiua.*
15 *Implicatiua, etiam, ampliat gratiam.*
16 *Et maximè, ne diſpoſitio reddatur deluſoria.*
17 *Inſtitutio & præſentatio, quando & quo caſu iudicantur ut diuerſa. & nu. 18.*
19 *Clauſula, communiter, uel diuiſim, qualiter interpretetur.*
20 *Si ius patronatus commune epiſcopi, & capituli totum fuit deuolutum ad epiſcopum, poteſt ipſe conferre & plenè diſponere de illo.*
21 *Et actus iſte collationis, an uitietur, attenta primordiali natura.*
22 *At an attendatur actus magis quàm habitus.*
23 *Conſuetudo, ut capitulum diſponat de tertia uacantia, qualiter ſit intelligenda. & nu. 24.*
25 *Diſpoſitio interpretanda eſt, ut non lædat ius tertij.*
Paria ſunt, non eſſe, uel non poſſe diſponere.
26 *Ius quæſitum per confeſſionem non poteſt tolli per contrariam probationem.*

CONSILIVM CXVI.

SCRIPSERAM Pridie ſuper hoc dubio, credẽs hanc alternatiuam conceſſam epiſcopo, aliam interpretationem recipere in illo uerſiculo etiam ſi præſentationes nominationes &c. Sed audio ꝙ ſtylus abbreuiatorum aliter ſe habet uidelicet propter illam clauſulam reſeruetur ius non ſolum inferiorum, ſed etiam capituli de quo prius ſpecificè locutum eſt quaſi alternatiua priuilegiet non ſolum quãdo epiſcopus habet diſpoſitionem ſuper beneficio, ſed etiam ſi capitulum vel alij haberent aliquod ius præſentandi, unde ſtat difficultas, an collatio epiſcopi iſto caſu excludat a iure præſentandi ordinarium, non expectata præſentatione capituli. Quod tamen nullam fecit præſentationem, & tẽpus ſex menſium iam labi permiſit, iuribus ſubſiſtat, ad quod habemus illam deciſio. in antiq. ſatis uulgatam. nu. 650. quæ inci-
1 pit, infra tempus patroni, † quæ poſt lõgam diſputationem dicit, ꝙ ſi epiſcopus non iure deuoluto ſed ordinario, & primordiali diſpoſuit de eccleſia patronata inf. tempus præſentandi talis collatio ualet, & ſola ratificatio quæ ſurgit tacitè ex lapſu tẽ
2 poris roborat ipſam collationem, † cum ſatis ſit conſenſum patroni poſt inſtitutionem ſuperuenire cum non explicetur per uiam auctoritatis, ſed ſimpliciter iuxta no. in c. cura. c. ſuggeſtũ. c. ſi uero & c. per ueſtras, & utrobique per Abb. & cæteros de iu
3 re pat. & no. in c. cum conſuetudinis de conſue. † Nec obſtat in propoſito ſi diceretur ꝙ iſta ratificatio ex lapſu temporis non poteſt in caſu noſtro operari cum prouiſio apoſtolica in beneficium aduerſarij fuit explicata ante lapſum ſex menſium, & ſic retrotractio non poſſit fieri ad præiudicium tertij cum ex iſta prouiſione erat ius quæſitum, iuxta docto. Bar. in l. bonorum. ff. rem rat. hab. & l. qui balneum. §. ſi. qui poti. in pig. hab. & in ca. ſi pro te. de reſcrip. lib. vj. nam ad hoc dupliciter reſpondetur, ꝙ iſta procedunt quando actus a principio geſtus eſſet nullus,
4 † nam cenſetur ualere prout extante tempore quo ratificatur, ſecus quando actus a principio habuit ſubſiſtentiam licet potuerit irritari non accedente conſenſu, ut dicit Abb. Sicu. in d. c. cu-
5 ra. & Io. And. in c. ratum de regul. iuris. in vj. † Sed certum eſt ꝙ collatio diœceſani de beneficio patronatu maximè clericorum non eſt nulla a principio, ut eſt tex. in c. illud. in uerbo irritanda & ibi nota de iure patron. & Archid. xvj. q. vij. ca. decernimus,
6 † nam ordinarie reſidet poteſtas in diœceſano diſponendi de eccleſijs. c. omnes baſilicæ. xvj. q. vij. & ſic ius pat. ut ſeruitus, caret nus diminuit de iure primæuo epiſcopi quatenus qui habens ſeruitutem hanc, uult ipſo iure uti quaſi patrono non utente habenæ epiſcopi remanent liberę pro hoc allego unam deciſio. in an
7 tiq. dxxvj. incip. † Quidam laicus, in qua apparet conſenſum ſuperuenientem, in materia iuris patrona. etiam poſt actum intermedium, & in præiudicium tertij videlicet filij ſecundum illos terminos operari effectum ualidationis quo ad præiudicium. n.
8 illius, & actus intermedij. † Secundo, & clarius reſpondetur qđ capitulum a principio declarauit animum ſuum nolle præſentare faciendo actum incompatibilem cum præſentatione fienda, nam admiſit expectantem, & cum in poſſeſſionem induxit ex quo tacitè videtur declarare, ſe nolle aliter præſentare, & tacite renunciare Iuri præſentationis, ut no. in c. accedentibus, de priuileg. & in ca. ut qui ducis de electio. lib. vj. & in indiuiduo per Abb. in d. c. per noſtras, ex quo apparet ratificationem patroni ſurgere a principio ante prouiſionem apoſtolicam, ita ꝙ epiſcopus videns iam capitulum abdicaſſe, a ſe per actum incompatibilem, omne ius, potuit per ſe ſolum actum explicare, ut not. in
9 d. c. ſi uero, & c. cum te. † Pro cuius dubij reſolutione ſiue cumulatione cotarum, deducam quæ immediatè exiſtimem pertinere ad deciſionẽ ipſius. & primo præſuppono ꝙ indultũ illud, ſiue alternatiua conceſſa epiſcopo præfato, dicitur diſpoſitio gratioſa, & priuilegiatiua, ut no. in c. ſi cui nulla, vbi per Io. Andr. poſt
10 Arch. de præben. in vj. maximè cum conformet † non deuiet, cũ diſpoſitione iure communis per quam diſpoſitio beneficiorum regulariter ſpectet ad epiſcopum. xvj. qõ. vij. c. omnes baſilicæ. no. in c. quanto de his quę fiunt a præla. & per Io. An. in c. ſi cap.
11 de conceſ. præben. lib. vj. ex quibus apparet † ꝙ quoad interpretationem in præiudicium concedentis uerba dictæ alternatiuę debent latiſſimè interpretari, licet ſecus quoad præiudicium ter
12 tij. c. quamuis cum vulgaribus de reſcrip. in vj. † Quibus ſuppoſitis, credo tam ex ui uerborum dictæ alternatiuę quàm ex intẽtione concedentis ꝙ dato ſine præiudicio ueritatis. tantum inſtitutio pertineret ad epiſcopum iſto caſu ex vi conſuetudinis ut nititur deducere pars aduerſa tamen alternatiua excluſo. ca. ſeu per decretum expectatiuæ impedito, epiſcopum inſtituentẽ complectantur, nam primo tam ex præfactione, quam ex verbis diſpenſatiuis apparet intentum papæ fuiſſe eximere ab expectatiuis & reſeruationibus in certis menſibus omne ius epiſcopi competens in collationibus, ſiue proprium ſiue commune cum. c. immo ex indulgentia facta epiſcopo propter participationem collat. cum ca. priuilegiat Pontifex etiam capitulum
13 in conſequentiam, † quaſi mens Papæ fuerit in dictis menſibus qualecunque ſit ius epiſcopi ipſum conſeruare, quæ intentio in huiuſmodi interpretatione reſtringit, & dilatat habenas iuxta no. per Ant. de But. & Mod. in c. cum dilecta. de reſcrip. & c. ſu-
14 per eo. de off. deleg. ex quo poſſumus dicere † ꝙ licet alias in materia reſtringibili & ambitioſa iuxta c. cum in illis de præben-

dis,lib.vj.& elem j.eod. ti. clauſula uniuerſalis & generalis ſeu
quamuis aliam diſpoſitionem, non importet diuerſam ſpeciem
in poteſtate conferendi a ſpecificatis,tamen in materia indiffe-
renti ſeu priuilegiatiua prout eſt iſta,hoc uerbum diſpoſitio,ex
lata eius ſignificatione denotat omnem modum ſeu actum quo
prouideri poteſt de beneficio ut eſt gl.& ibi doct.in clem.ſi. de
electi.& in elem.quia regulares in uerſi.diſpoſitis de ſupplenda
negligentia prælatorum,& latè Gemini in d. c. cum in illis qui
allegat tex.& ibi gl.in c.poſt electionem de conceſsione præbē
dæ,ubi habet importare inſtitutionē & ſic in propoſito dicere
debemus ꝙ licet ſpecificetur collatio,præſentatio , electio ſiue
qualibet alia diſpoſitio,importabitur actus inſtitutionis , ꝙ ēt
demonſtrat alia clauſula dictæ alternatiuę dum dicitur,etiam ſi
putatiuā.nominatioā.&c.ubi Papa ſaluat & reſeruat præſenta-
tiones aliorum in alijs caſibus,ita ꝙ in dictis menſibus diſpoſi-
tioni epiſcopi non habeant obeſſe,cum illa clauſula , per illam
15 † implicatiuam etiam , ampliet diſpoſitionem in fauorem epi-
ſcopi ſecundum Lapum in c.licet de priuileg. & c. quorundam.
§.uolentes de electionibus,& Gemin.in c.j.ne ſede uacante , li.
vj.Vnde ponendo unum ex correlariuis uidelicet, præſentatio-
nem aliorum.In dictis menſibus,epiſcopo non nocere tacite er
go præſupponit inſtitutioā.ad epiſcopum pertinentem includi
ſub alternatiua.Quibus ita ſtantibus,Io. And. Gemi. & reliqui
in c.cum in illis in fortioribus terminis uidentur decidere quæ
16 ſtionem dum uoluit † ꝙ impetratio ad inſtitutionem epiſcopi ,
ſortiatur effectum ne diſpoſitio reddatur deluſoria,& ſi de præ
ſentatione ſpectante ad alium nihil ſit dictū quaſi tacitè ſit de-
17 rogatum præſentationi alterius.† Nec obſtat ꝙ inſtitutio & prę
ſentatio ſint diuerſa & ſic literæ loquentes in uno caſu non ex-
tendantur ad alium ut in d. c. cum in illis , quia ut dicit ibi Ar-
chidiac.&reliqui,illa procedunt quando referuntur ad eandem
perſonam non quando ad diuerſa,ut in propoſito noſtro , cum
alias dicta clauſula ad inſtitutionem epiſcopi ſuperflua eſſet, er
go cum in caſu noſtro,capitulum ad qđ ſpectat præſentatio cū
18 nulla ſit participatio in actu præſentationis cum epiſcopo, † &
ipſi actus præſentationis & inſtitutionis ſunt ſucceſsiui merito
non comprehenditur in alternatiua in qua tantum uocatur, qn̄
19 percipiat cum diſpoſitione epiſcopi.† Nec obſtat clauſula com
muniter uel diuiſim quia illa debet referri non ad diuiſionem
cum epiſcopo,ſed uel inter ipſos ſingulares de.e. uel inter eccle
ſiam illā , & aliam ut latius proſequitur Geminianus poſt alios
20 in c.j.ne ſede uacante,lib.vj.† ex quibus ſatis euidenter apparet
tam ex mente quam ex uerbis,epiſcopum inſtituentem debere
uti alternatiua & in ipſa includi ſed fortius dato ꝙ alternatiua
actum inſtitutionis explicitè non ſpecificatum non importet ,
attamen adhuc ius epiſcopi præſuppoſita dicta conſuetudine ꝙ
in iſta uacatione haberet inſtituere diceretur ſaluum, ꝙ probo.
nam certum eſt,ut dixi ſuperius , capitulum ad ꝙ ſpectat præ-
ſentatio habere manus ligatas,uigore decreti expectatiuæ,&ſic
tanquam impeditum totalis diſpoſitio diuoluitur ad epiſcopū
hoc caſu ut in d.c.j.ne ſede uacante ergo uidetur ꝙ cum inſtitu
tio per deuolutionem reſoluatur in uim plenarie diſpoſitionis
& collation.ut eſt no.Io. An.in c.ne pro defectu,& cap.cauſam
quæ,utrobiq; Ant.& Abb. Sicu.de electionibus,ergo lr̄æ nō ſo
lum priuilegiatiuæ prout eſt noſtra materia ſed etiam reſtringi-
biles & ambitioſæ quæ loquuntur ad collationem epiſcopi, ha-
bebunt effectum iſto caſu quo inſtitutio epiſcopi , per deuolu-
tionem eſt reuoluta in collationem . Iſta eſt deci.zenzel. quam
ibi approbat Laurent.in cle.ſi de beneficio de præbend. Quic-
21 quid dixerit ibi glo.† Nec ob.ꝙ iſte actus collatiuus non ſit, at
tenta primordiali ſui natura,ac etiam ꝙ deductus ſit in eſſe poſt
datam literarum quaſi non ſit in conſideratione,ut comprehen
datur per capitulum cum te , & capitulum ſi eo tempore de re-
22 ſcrip.in vj.& in clem.literas de reſcriptis.† Quia reſpondetur,ꝙ
cum in materia noſtra ad uerificationem literarum loquētium
ad collationem epiſcopi,magis actus quam habitus attendatur
ut in d.clem.ſi de beneficio cum materia etiam ꝙ actus collatio
nis deducatur in eſſe poſt datam literarum,attamen uenit in li-
teris quia.c.negligente,poſt datam,ad ꝙ expectabat præſenta-
tio facta ut noua collatio quæ ſurgit in epiſcopo,ex deuolutio-
ne uerificet literas reſtringibiles & ambitioſas loquētes,ad col
23 lationem. † Quanto ergo fortius in materia noſtra fauorabili
ad ꝙ adduco ꝙ iſta ꝯſuetudo ut de tertia uacantia diſponat ca
pitulum debet intelligi niſi ex facto ſuperioris,capitulum impe
diatur iuxta capitulum quia diuerſitatem de conceſsione præbē
dæ,pro quo faciunt duæ deci.Rot.in antiquiſsima.clxxxv. Quę
incipit ubi ſecundum ſtatuta. alia quadrageſima decimaſexta.
Quæ incipit,ſupponitur quædam compoſitio , in quibus ponit
caſus ꝙ prout in propoſito noſtro quæ uacationes primę ſpecta
bant ad diſpoſitionem epiſcopi alia tertia ad quendam inferio-
24 rem,† & tamen impedito epiſcopo,uirtute expectatiuæ, in tur-
no ſuo in duabus vacationibus.diſponet de tertia uacatione, in
tantum ꝙ licet primordiali natura ſpectet ad collationem infe
rioris ea conſuetudine,tamen literæ ad colla.epiſcopi uerifica-
buntur iſto caſu,qui eſt in actu,& non literæ ad collat. illius in-
ferioris qui habet habitum & primordialem naturam bene-
ficij,in iſta uacatione.Quanto ergo fortius dicēdum eſt in pro
poſito noſtro in materia larga, ꝙ cum præſentatio capituli de-
creto expectatiuæ impediente non habeat locum, magis debet
uerificari diſpoſitio ad collat. epiſcopi hoc caſu propter hu-
iuſmodi conſolidationem quam ꝙ dicatur beneficium ad præ-
ſentationem capituli , cum ea quæ inficit capitulum , epiſcopo
25 non præiudicet , ea vi alternatiuæ. † Comprobatur quia debe-
mus interpretari quamlibet diſpoſitionem vt non lædat ius ter
tij iuxta uulgaria,unde intelligendo ꝙ uacantia quæ ſpectat ad
capitulum tertia uice debeat intelligi de ea tertia uacantia de
qua effectualiter capitulum poteſt diſponere,ſic vt conſeruetur
indemne ut non uideatur uacantia in turno ſuo conſumi & defi
cere eo caſu quo ſubſiſtit impedimentum,nec diſponere poteſt
ut lariſsimè proſequitur illa ulti. deci.quadrageſima decimaſex
ta.Demonſtrando ꝙ ex acciden̄.etiam pro conſeruatione iuris
ipſius capituli conſideraris ut in turno epiſcopi quaſi non com-
putetur in numero tertia uacantia,ſubſiſtente impedimento cū
paria ſint non eſſe vel non poſſe diſponere. l.nec emere de con-
trah.emp.cum uulgaribus.ex quibus vel eo ꝙ non computetur
iſta uacantia in turno , & ſic capitulum habeat de alia ſequenti
diſponere in qua expectatiua non impediat uel ex primis capiti
bus,quia intentum Papæ, & pinguendo uerborum alternatiuæ
demonſtrat ius epiſcopi ſiue commune , ſiue proprium in
collatioā. beneficiorum fuiſſe præſeruatum & comprehenſum
in alternatiua.credo vel ex uno uel ex alio capite hanc materiā
non fore releuātem præfatum.D. cum ad epiſcopum in utroq;
26 caſu ſpectet talis diſpoſitio ut prædixi.† Audio ſecundo ꝙ ex re
giſtro conſtat dictum.D in articulis ſuis repetendo deducta &
in alijs ſuis productionibus deduxiſſe pertinentiam collationis
ad epiſcopum,ex qua productiōe uidetur fateri collationem ad
epiſcopum ſpectare in tantum ꝙ eſt quæſitum ius. P. per iſtam
tacitam confeſsionem nec poteſt ſine facto ipſius.P.tolli per cō
trariam probationem argumento no.per legiſtas in l.cum plu-
res.§.locator orei.ff.loca.per Canoniſtas in c.ſolicitudinem de
appel.& latiſſ.per Innoc.& docto.in ca. cum uenerabiles de ex
cep.conſuluit in ſi.Petr.de Ancha.in conſi.ccxxiiij.Ad euiden-
tiam præmitto , & ſic etiam ex iſto capite.ij. eſſemus in tuto ꝙ
per huiuſmodi ſubterfugia.nunc in tertia inſtantia iſte.D.dan-
do iſtas nouas materias quas a principio bene potuit præui-
diſſe,non debet rem claram ſub uelamine iſto in litigium diu-
tius protelare. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Habens poſſeſsionem ciuilem ingrediens naturalem uacantem uel in ea non exiſtentem aliquem,non dicitur de nouo illam acquirere ſed continuare.*
Naturalis poſſeſsio acceſſoria eſt ad ciuilem .
Ita ingrediens non dicitur aliquem ſpoliare.
2 *Habens ciuilem,poteſt propria auctoritate repellere habentem naturalem & nu.10.*
Et agere poteſt interdicto,uti poſſidetis.
3 *Clam poſsidere quando quis dicatur,& nu.6.& 11.*
4 *Habens ciuilem quando & quo caſu poſsit agere de ſpolio.& vñ ui.*
5 *Antiqua poſſeſsio iuſtior dicitur.*
6 *Poſsidere naturaliter quis dicatur & quis ciuiliter.*
7 *Poſsidens fauore ſeculari,ſi deijcitur non eſt reſtituendus.*
8 *Poſſeſsio non probatur per inſtrumenta & nu.9.*
10 *Teſtes recepti parte non citata,& cauſa nō deuoluta,non probant.*
12 *Tranſumptum,an,& quando,& quo caſu probet.*
13 *Reſeruatio ut effectum habeat,quæ continere debet.*
14 *Clauſula importantes derogationem.*
15 *Gratia quando & ex quibus dicatur conſumpta,& nu. 16.17. 18.& 20.*

17 *Et an per adeptionem beneficij inualidam conſumatur.*
18 *Et quid ſi conſequitur aliud incompatibile, cum gratia.*
19 *Conſumptio propriè fit per aſſecutionem.*
21 *Declaratio mentis, qualiter uult uti gratia, facienda eſt, & coram notario, & nu. 22. 23.*
22 *Et quid ſi alibi eſt factu.*
23 *Si quis non expreſſit ut debuit, ſed incontinenti poſt fecit excuſatur ſi ius aduerſarij non eſt factum deterius.*
24 *Incontinenti fieri quando quid dicatur.*
25 *Clauſula dummodo alia gratia tibi conceſſa non ſit, debet intelligi de ſimili non de alijs non ſimilibus, & nu. 29.*
Dictio, alius, ſimilitudinem implicat.
26 *Gratia in forma pauperum ſub qua forma concedatur, & in quo differat ab illa gratia iuſtitiæ. & nu. 27.*
27 *Gratia in forma iuſtitiæ & communi qualiter fiat, & in quo differt ab alijs.*
28 *De gratia cui renunciatum eſt, mentio non eſt facienda.*
29 *Clauſula dummodo, alia gratia non ſit conceſſa, debet intelligi de alia quæ habuit effectum.*

CONSILIVM CXLV.

CVM EX Facto Exponatur uenerabilem uirum
fratrem. P. præceptorem dictę pręceptoriæ per bienium
antequam frater. A. illius poſſeſsionem acce
piſſet per ſuum procuratorem apprehendiſſe & per
multos menſes continuaſſe cum titulo ordinarij magiſtri. d. reli
gionis corpore & animo cum tunc ad tutelam rerum fidei chri
ſtianæ & dictæ religionis apud Rhodum exiſtens eo ibidem exi
ſtente & ignorante, præfatus frater. A. fauore ducis ac per eius
literas poſſeſsionem & fructus dictæ præceptoriæ aſſeratur. Ni-
hilominus frater. P. poſtmodum rediens & reperiens, natura-
lem poſſeſsionem uacantem uel dictum fratrem. A. illi non inſi
ſtentem, & dictum fratrem. A. ab illa abſentem eandem poſſeſ-
ſionem ingreſſus animo continuandi non dicitur ſpoliaſſe neq;
de nouo poſſeſsionem illius acquiſiuiſſe, quia habens poſſeſsio
nem ciuilem ingrediendo naturalem poſſeſsionem uacantem
uel nemine exiſtente non dicitur de nouo acquirere ſed potius
1 continuare ſuam poſſeſsionem ciuilem, † quoniam naturalis ſi-
ue corporalis poſſeſsio eſt acceſſoria ad ciuilem text. eſt not. de
hoc in c. cum ueniſſent ibi uitioſe tamen non ſunt poſſeſsionem
ingreſsi, & ibi ponderat & declarat Panor. in no. ultimo de reſt.
ſpol. & facit. l. ſi id quod. ff. de acqu. poſſ. cum ergo frater. P. poſt
adeptam poſſeſsionem receſſerit ex cauſa prędicta, & ſic ſaltem
ciuiliter ſemper poſſederit per l. clam poſsidere. §. qui ad nundi
nas. ff. de acqui. poſſeſſ. redeundo ſine ui & uiolentia naturalem
poſſeſsionem ingreſſus non dicitur ſpoliaſſe neque nouam poſ-
ſeſsionem adeptus, ſed potius acquiſitum prius ius continuaſſe
2 & continuare. d. c. cum ueniſſent, & d. §. qui ad nũdinas. † Hinc
dicit gl. no. magis communiter approbata in l. j. §. interdictum.
ff. uti. poſside. ꝙ habens ciuilem poſſeſsionem poteſt propria au
ctoritate expellere clandeſtinum poſſeſſorem habentem natu-
ralem, & propter ciuilem illam poſſeſsionem poteſt etiam age-
re interdicto, uti poſsidetis. cum igitur frater. A. abſente fratre.
P. aſſeratur poſſeſsionem naturalem dictæ præceptoriæ ingreſ-
ſus uel adeptus, ac fauore laicali præfati ducis & conſequenter
clam & uitioſe poſſeſsionem habuiſſe per d. l. clam poſsidere in
prin. merito etiam ſi in poſſeſsionem præceptoriæ tunc fuiſſet
potuit propria auctoritate per fratrem. P. expelli uirtute ſuæ ci
uilis poſſeſsionis per d. glo. in d. §. interdictum, & ita tenent ma
gis communiter doc. in l. quemadmod. ff. de acq. poſ. poterat. n.
frater. A. attento fauore ſeculari quo fuerat poſſeſsionem ingreſ
ſus uel adeptus iuſta ſuſpicione ſuſpicari per iudicem eccleſiaſti
3 cum poſſe repelli ideo dicitur clam poſſediſſe & uitioſe, † & con
ſequenter propria auctoritate a fratre. P. expelli per. l. ſi colit. ff.
de acq. poſſ. & d. §. qui ad nundinas, & d. c. cum ueniſſent a con-
trario ſenſu ibi ſi non uitioſe &c. immo, dum frater. P. uigore
ſuæ ciuilis ingrediens uel nolens ingredi non fuiſſet admiſſus,
uel frater. A. pati noluiſſet, diceretur eum uiſpoliaſſe, & ſua poſ
ſeſsione priuaſſe, & potuiſſet tunc agere ſpolio, per l. uim facit.
ff. quod ui aut clam iuncta. l. iij. §. cum igitur. ff. de ui & ui arma.
4 † & tunc agere potuiſſet unde ui ad poſſeſsionem ciuilem recu-
perandam, ſecundum glo. communiter approbatam in d. §. qui
5 ad nundinas, † & eſt etiam ratio quia antiquior dicitur eſſe in-
ſtitu. c. licet cauſam extra de probatio. & l. ſi duo in prin. ff. uti.
6 poſsi. † Quod autem frater. A. ingrediens poſſeſsionem abſen-
tis. d. fratris. P. dicatur clam poſſediſſe probat tex. apertus in d.
l. clam poſsidere in prin. & in d. §. fi. unde frater. A. dicitur poſſi
dere, uel corporalem ſeu naturalem, & frater. P. abſens ſimili-
ter poſſediſſe ſcilicet ciuilem ut probat text. in d. §. ad nundinas
ex præmiſsis infertur dictum fratrem. P. nõ eſſe ſpoliatorem ſed
potius ſpoliatum temere & iniuſte a fratre. A. & propria aucto-
ritate potuiſſe ſuam naturalem recuperaſſe & fratrem. A. & ſuo
nomine poſsidentes expuliſſe per iura prædicta, & conſequẽter
7 dictum fratrem. A. nullatenus eſſe reſtituendum, † tum quia fa-
uore ſeculari adeptus eſt poſſeſsionem illius per ca. quiſquis de
8 elec. † tum etiam quia non plenè docet de poſſeſsione quoniam
per inſtrumenta non probatur poſſeſsio. c. inter dilectos de fid.
9 inſtru. & l. prædia. ff. de acqui. poſ. † tum quia in inſtrumentis nõ
ponitur affirmatiua poſſeſsionis adeptio, & fructuum perceptio
ſed potius, enunciatiuè ergo non probatur inter alios. l. magnã
10 C. de contrahen. ſtipu. † tum quia tres teſtes examinati fuerunt
parte non citata & cauſa adhuc deuoluta ad curiam fuerunt re
cepti, ideo non faciunt fidem. l. ſi quando. C. de teſti. & quia non
probat de ſpolio quoniam frater. P. potius dicitur ſuam poſſeſ-
ſionem continuaſſe quam ſpoliaſſe, per. d. c. cum ueniſſent. & pre-
ſertim quia potuiſſet & potuit fratrem. A. & ſuo nomine poſsi-
dentes propria auctoritate expellere eo quo re uera frater. A.
fuit clandeſtinus poſſeſſor abſentis fratris. P. poſſeſsionem in-
grediendo per. d. l. clam poſsidere in princ. ideo potuit impune
propria auctoritate, etiam ſi poſſeſsioni inſiſteret expelli, per
glo. in d. l. j. §. interdictum, & no. doc. in d. l. quemadmodum, &
11 d. §. qui ad nundinas, † & probatur etiam hæc concluſio in cap.
olim. & c. ij. igitur de ... lit. ſpolia. ubi deciditur, ꝙ ingrediens
poſſeſsionem ad alium pertinen. ignorante eo ad quem ſpectat
non modo animo acquirit poſſeſsionẽ. ciuilem dicitur clandeſti
nus poſſeſſor, & ei uim intuliſſe, ideo poteſt a uero poſſeſſore
12 priore expelli ut ibi probatur ſecundum docto. † Præterea reſer
uatio & commenda ſuſpendunt effectum ad tempus profeſsio
nis de qua quidem ſufficienter non conſtat quia dictum tran-
ſumptum parte non citata & coram incompetenti iudice fuit
tranſumptatum ideo non probat. c. fi. de fid. inſtru. & l. fi. ff. eod.
ti. ideo frater. A. remanet merus laicus prout fuit tempore da-
tæ reſeruationis & tempore uacationis, & conſequenter inhabi
lis ad dictam præceptoriam. c. cum autem. de reſcrip. Nec etiam
creditur ſufficienter derogatum dictæ Anzianitati conceſſæ fra
tri. P. actu ſeruienti, & tuenti caſtra fidei chriſtianæ, & ſtabilimẽ
tis ac priuilegijs dictæ religionis per reſeruationem prædictam
autem ſaltem ex defectu intentionis eſt ſurreptitia ex quo actu
incumbit & incumbebat & incubuit antedictæ expeditioni &
& cuſtodiæ. S. Petri arg. l. miles de teſta. mili. & l. ſub prætextu
13 eum ibi no. C. de ſac. ſan. eccl. † Præterea reſeruatio fratris. A. eſt
penitus diſcolorata ita ut nullatenus competere poſſet uirtute
duarum regularum cancellarię derogantium & penitus extin-
guentium reſeruationem prædictam præſertim illa quæ fuit e-
dita die. viij. Auguſti quæ ampliſſima eſt ad futuras & præteri-
tas reſeruationes, ſecunda diſcolorata in ſpẽ per ſtatutum Pa-
pæ ad perpetuam rei memoriam uolentis ꝙ dictæ præceptoriæ
non includuntur ſub quibuſuis generalibus uel ſpecialibus re-
ſeruationibus apoſtolicis factis, & quas fieri contingeret etiam
apud ſedem uacan. decernens nullum ina ante coloratum titu-
lum tribuiſſe poſſe alicui & ſic tam petitorium quàm poſſeſſo-
rium infixit ergo comprehendit reſeruationem fratris. A. etiam
ſi dicatur fuiſſe reſeruatam in petitorio Papę, uel in genere ema
naſſe, quia papa talibus reſeruationibus generalibus uel ſpeciali
bus ſub quibuſuis formis non uult eam includi per dictum ſta-
tutum ſed tantum magiſtrum generalem poſſe de his occurren-
te uacatione diſponere, ſiue reſeruatio ſit motu proprio, ſiue ex
certa ſcientia uel alias quocunque modo, præſertim quia dicta
reſeruatio ſemper fuit ſpecialis, & a princ. in fauorem dicti. A.
ordinata. & conceſſa ex eo ꝙ ſimul in eadem bulla eſt reſerua-
tio & commenda & ideo non poſſunt diuerſo iure uel tempore
cenſeri fuiſſe factas quia actus eſt ſimul rẽtua pariter & per clau
ſulas generales adiectas in reſeruatione & commenda. A. nõ eſt
ſufficienter derogatũ dicto ſingulari ſtatuto Papæ, emanato in
fauorem religionis & fidei & in compenſam laborum per glo.
Gui. de monte. Laud. in extrauagan ſedes apoſtolica & reliquæ
maximè cum in eo diſponatur ꝙ niſi de uerbo ad uerbum tol-
latur & exprimatur non intelligatur per generales clauſulas id
importantes derogatum, ac niſi interuenerit cõſenſus magiſtri
dictæ

dictę religionis per l.ſi quis in prin.de leg.iij.& præſertim quia
ſtatutum papæ eſt in utilitatem reipublicæ,& chriſtianæ religio
14 nis,† & reſeruatio. A.utilitatem priuatam reſpicit. item ſtatutū
15 fauorabile reſeruatio odioſa. † Ad regulam cancellariæ dico ꝙ
nec ſecūda pars prædicta obſtat dicto.P.quoniam prima gratia
in forma pauperum, iam tempore impetrationis & expeditio-
nis ſecundæ gratiæ ſpecialis,erat extincta renuncia. prædicta,
& poteſt dici conſumpta tunc ſecundum doct.in c.cum in multis
de reſcri.in vj.ubi procedunt a pari ſuccubuiſſe per ſententiam
per laudum aut compoſitionem addo,& renunciation. l. poſt-
quam liti.C.de pac.c.ueniens de renunci.& c.ex ore de his quæ
16 fiunt a præla.unde Lud.conſi cexaix. † Dixit ꝙ gratia dicitur
conſumpta ſiue habens gratiam natus ſit beneficium ualidè, ſi-
17 ue Inualidè ſcienter ſiue ignoranter,† & nihilominus perſeuera
uerit proſequi,ſiue renūciauerit iuri ſeu compoſuerit aut negli-
18 gerit proſequi.†Benefacit quod dixit Oldra.conſi. ccaavij.Et
quod habetur in cle.gratiæ de reſcrip.ubi ſi quis aſſequitur be-
neficium quod de iure non poteſt teneri cum beneficio ſub eius
gratia expectatiua comprehenſo cenſetur renunciare dictæ eius
gratiæ expectatiuę,& dicta eius gratia expectatiua erit conſum
pta.ſi igitur per tacitam illam renunciationem gratiæ cenſeatur
gratia conſumpta multo magis per expreſſam illius renunciatio
19 nem,prout fuit in caſu noſtro.†Hoc idem probatur per AEgi.
Belle.conſi.acij. Et ſeq. & licet propterea dicatur conſumpta p
aſſecutionem.l. apud aufidium cum ſi. de optio. leg. ſecundum
AEgid.prædictum conſ.x. Tamen largè omnis modus,per quē
gratia ſit extincta dicitur illius conſumptio,ut colligitur ex di-
ctis præfactorum doctorum in dictis locis unde non obſt. &c.
20 dicta ſecunda pars regulæ.†Non ob.etiam alia pars dum dici-
tur ꝙ expeditis literis ſuper utraque gratia eſt opus declarare
ſuam mentem utrum uoluerit uti ex illis in cancellaria, & corā
notario ipſius cancellariæ,alias careret effectu utriuſque gratię.
Nam loquitur eo caſu quo nulla illarum erat conſumpta,ſed u-
traque erat in ſuo primo uigore,quo caſu oportet alteram elige
re in cācellaria,ut ī.in expeditione poſteriorum literarum, ſed
in caſu noſtro prima erat iam conſumpta ſeu extincta per.d. re-
nunciationem factam ante impetrationem,& expeditionem ſe
21 cundæ gratiæ ergo non ob. † Bene fatendum ꝙ quando dicta
renunciatio non præceſsiſſet impetrationem ſecundæ gratiæ p̄-
dictæ,& tempore impetrationis illius ſecūdæ gratiæ,prima gra
tia ſtaret, & uoluiſſet declarare mentem ſuam utrum uellet uti
ī expeditione poſteriorum literarum debuiſſet illam declarare
in cancellaria,& coram notario cancellariæ nec fortaſſe releua-
ret ſi alibi aut aliter declararet nō ſatisfacto formæ datæ aucto
ritate regulæ,ut pulchre colligitur ex dictis Iacobi Butr. Baldi,
& Sal.in ſi.C.de bo.auc.iud.poſ.dum loquuntur de cimiliarcha
ideſt ſacriſtia,&ſacriſta &c.At caſus noſter eſt longe diuerſus,vt
22 prædixi.†Dicet fortaſſe aduerſarius illa renunciatio facta corā
teſtibus non in cancellaria,nec coram notario cancellariæ fuit
clandeſtina potuerat occultari in fraudem Papæ,& ſuæ regulæ,
& ideò non debet releuare dictum Nicol. ad hoc reſpondetur.
23 Quod immo nulla fuit fraus ſed ſimplicitas.†Quę clariſsime pa
ret ex coniunction.alterius renunciari per eundem. P. factæ in
cancellaria, & coram notario ipſius cancellarię longe ante ua-
cationem beneficij de quo agitur,licet poſt expeditionem po-
ſteriorum literarum . ī. menſem ex quibus arguitur, ꝙ nulla
fuit fraus,& cum ſumus extra caſus regulæ ſatis eſt, & maxi-
me quia nulli alteri erat ius quæſitum in d.beneficio quod non-
dum uacauerat.Ad hoc notanda doctrina Io.An.in nouel. poſt
Hoſt.in d.c.cum in multis ſuper uerbo in primo citatorio, ubi
dicit ſi non expreſsit cum debuit,ſed incontinenti poſt excuſa-
tur,ſi ius aduerſarij nō eſt factum deterius,ad hoc bona.l.apud
aufi.de ope.leg.ſatis autem dicitur incontinenti ſi. ī. menſem,
ſecundum materiam ſubiectam,ſecūdum Bal.in l.lecta.ff.ſi cer.
24 pet. ſed illud magis me mouet quod † cum ante literas ſecun-
das fuerit facta renunciatio prima,licet extra cancellariam, &
per.x.menſes uel circa ante uacationem beneficij ſit facta ſecū
da renunciatio,in cancellaria,& coram notario ipſius cancella-
riæ tollitur omnis fraudis præſumptio ſumus extra caſum re-
25 gulę.†Reſtat reſpondere illis uerbis contentis in ſecunda gratia
in forma ſpirituali,ibi dummodo alia gratia expectatiua tibi a
nobis conceſſa non fuerit, dico enim ꝙ debent intelligi dum-
modo alia gratia ſcilicet ſimilis qualitatis in forma ſimilis gra-
26 tiæ ſpecialis,tibi a nobis conceſſa non fuerit. † Ita enim impli-
cat illa dictio,alia.l.ſi.§.cui dulcis.ff.de ui.tri.& ole.leg.& not.
per glo.& doc.in l.ſi fugitiui.C.de ſer.fug.conſtat autem ꝙ illa
prima gratia in forma pauperum in multis differt a gratia ſpe-
ciali, & ideo gratia in forma pauperum, appellatur gratia in
27 communi forma.†Gratia cum ſecundum apoſtolicum eſt gra-
tiæ iuſtitiæ.At alia uocatur gratia ſpecialis ſecundum docto. in
c.poſtulaſti.de reſcrip.& in ca.cum ſecundum de præbendis, &
alijs locis uulg.Item dicta prima gratia expectatiua nullum pe-
nitus habuit effectum ante renūciationem illius perinde igitur
eſt ac ſi nunquam fuiſſet obtenta. cum per illam nullum cuipiā
28 fuerit grauamen ſeu præiudicium illatum.†Secundo dico quod
iam illi renunciaſſet,habetur pro non conceſſa, nec de illa de-
bet fieri mentio.Quando renunciatio ualuit,prout in caſu no-
ſtro &c.ſine ſuperiorum approbatio.ſecundum doctores in.ca.
quod in dubijs de renunciationibus,& Rot.de renun.concluſi.
xij.de conceſ.præb.ſcilicet in antiq.& de reſcri.a axij.& Lap. al-
29 lega.lxxaix.†Illa enim uerba dummodo alia gratia expectatiua
tibi a nobis conceſſa nō fuerit,debent intelligi cum effectu,ſci-
licet quę ſit in ſuo uigore,uel quę habeat effectum, nō quando
fuiſſet conſumpta uel aliàs extincta vt colligitur de mente Papę
ex regula antedicta. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Commiſsio ſurreptitia dicitur,in qua nulla facta eſt mentio de poſ-
ſeſſione aduerſarij.*
Omnia geſta uirtute commiſsionis ſurreptitiæ ſunt nulla.
2 *Presbyter capellanus, qui debet interuenire teſtamento, non ha-
bet poteſtatem faciendi inſtrumentum teſtamenti ſi aliter non eſt
notarius.*
3 *Conſuetudo ꝙ credatur ſcripturis presbyteri, an ualeat & quādo.*
4 *Inſtrumentum continens pluſquam originale falſum præſumitur.*
5 *Scriptura uaria & diuerſa inuicem,fidem non faciunt.*
6 *Teſtamentum imperfectum,nullum producit effectum, & qualiter
dicatur imperfectum.*
7 *Et quid ſi teſtator uolebat aliud addere.*
8 *Et quid inter liberos.*
9 *Et quid quo ad ea de quibus iam diſpoſuerat.*
10 *Teſtamentum perfectum,& abſolutum quando dicatur.*
11 *Probatio potentior uincit aliam minus potentem.*
12 *Teſtibus inſtrumentarijs magis uidetur credendum.*
13 *Poſſunt tamen reprobari.*
14 *Teſtes deponentes de teſtamento ut probent qualiter habent depo-
nere,& nu.15.*
16 *Subſtitutio quando debet iudicari directa uel fideicommiſſaria.*
17 *Verbum,remaneat,commune eſt.*
18 *Fæmina excluſa a ſtatuto, an habeantur, ut exhæredata, & non
vt ſua.*
19 *Quando duo ſic ſe habent,quod unum inducitur ad inſtar alterius,
quod dicitur de uno, etiam iudicatur de eo, ad cuius inſtar de-
ducitur.*
20 *Depoſitio paragra.ex imperfecto, an locum habeat in filiabus ex-
cluſis per ſtatutum a ſucceſsione.*
21 *Teſtamentum.an in omnibus rumpatur poſthumi agnatione,& nu-
mero.22.*
23 *Natus imperfectus in quinto ſexto uel ſeptimo, menſe licet ſtatim
moriatur,an rumpat teſtamentum,& nu.24.& 25.*
26 *Mater & frater ſuccedunt filio & fratri ab inteſtato mortuo.*
27 *Etiam in hæreditate filio & fratri infanti delata.*
28 *Mater ſuccedit filio etiam in hæreditate illi delata nondum adita,*
29 *Per pupillarem ſucceditur pupillo, cui eſt facta & quo ad eius
bona.*

CONSILIVM CXLVI.

CIRCA Articulum attentatorum cum liquido cō
ſtare credamus dominam. E. ante huiuſmodi litē
motam fuiſſe in hęreditate de qua agitur & eiuſdē
1 debitorum exactione poſſeſsione † & quaſi, nulli
dubium commiſsionem dependen.ea aduerſo extortam in qua
de ipſius dominæ.E.poſſeſsione,& quaſi nulla fit mentio ſurre
ptitiam fuiſſe & ideo inhibitoriā & quicquid illius uigore fuit
actum eſt reuocandum.c.cæterum.c.ſuper literis cum ibi nota.
2 iuncto.c.j.& ij.ut lite penden.†Ad ſecundum articulum an per
ſcripturam Cechi præsbyteri præſuppoſito etiam ꝙ fuiſſet ſa-
nus præsbyter probetur teſtamentum,dico breuiter ꝙ licet. ca.
eſſes.

eſſes foueat teſtamentum parrochiani coram præsbytero ſuo,
non tamen tribuit facultatem præsbytero deſuper conficiendi
inſtrumentum, ubi alias non eſſet notarius. ideo de ea iudican-
dum ut de qualibet ſcriptura priuata. iuxta no. per Inn. & alios
in c.j. & ij. in c. cum. P. tabellio de fide inſtr. nec creditur proba
3 ta conſuetudo † ꝙ inſtrumentis ſeu ſcripturis ipſius Cæchi, cre
datur iuxta no. in c. cum dilectus de fide inſtr. per Io. Andream
in c. ſeculares de foro competenti, libro ſexto, cum requiratur,
in huiuſmodi conſuetudine, ſcientia & patientia principis, qui
potuerit ipſum notarium creare ut no. per dominum Antoniũ
in c.j. de fide inſtrumentorum, ubi dicit, quaſi poſſeſsionem no
tariatus ubi alias quis uere non eſt notarius nõ acquiri niſi ſciẽ
te & patiente ſuperiore, qui potuiſſet notarium conſtituere, ut
per no. in c. cum eccleſia ſutrina, & in c. bonæ el grande per In-
4 nocentium de poſtula. præla, & in alijs locis uulgaribus. † Præte
rea cum illud prætenſum inſtrumentum productum plus conti
near quàm originalis ſcriptura cenſetur falſum ut per AEgidiũ
5 deciſio. clxv. † Si notarius, not. Inno. in c. fraternitatis de hæreti.
eſt quoque conſiderandum ꝙ in præſenti iudicio de quo agimus
fuerunt producta tria inſtrumenta, ſeu potius tres ſcripturæ pri
uatæ uariæ ut ex illarum patet inſpectione, quarum neutri ipſo
rum ſtandum eſt. l. ſcripturæ. C. de fide inſtrumentorum. c. im-
6 putari. de fide inſtrumentorum cum utrobique no. ¶ † Ad ter-
tium articulum utrum teſtamentum de quo agitur ſaltem pro-
betur per teſtes examinatos, dico etiam breuiter ut percipere po
tui ex depoſitionibus teſtium examinatorum. coram Reueren-
do. D. A. C. nullo modo probari teſtamentum ſaltem perfectũ.
Quoad uoluntatem, concordant enim plures teſtes inter quos
eſt illemet præsbyter qui ſcripſit dum eſſent, in confectione te-
ſtamenti ſuperueniſſe ſincopam & ex poſt teſtatorem dixiſſe pſ
bytero reuertaris cras faciam quia uollo facere teſtamentum,
uoglio contentare ogniuno & ſimilia ex quibus uerbis apparet
teſtatorem non habuiſſe teſtamẽtum pro perfecto. quod ſi fuiſ-
ſet perfectum nihil addi potuiſſet. l. perfecta. C. de donationib.
quæ ſub mo. l. perfectam quando li. ab emp. diſce. cum ſimilibus
7 † cum igitur teſtamentum imperfectum appareat imperfectæ
8 † uoluntatis quamuis inter liberos non ſubſiſtit glo. communi-
ter approbata in l. ſi is qui. ff. de teſtamen. not. per Bal. & ſcriben
tes in l. hac conſultiſsima. §. ex imperfecto & dicunt no. Pau. de
Ca. in d. l. ſi is qui, ꝙ etiam ſi teſtator feciſſet inſtitutiones ſi ta-
men teſtator non habuit teſtamentum pro perfecto non ualet,
etiam quoad ſubſtitutos & inſtitutos per tex. ibi, & per. l. ex ea,
9 eodem tit. † & ibi ſequitur dominus Franciſcus de Are. uerſus fi-
nem, uerſi. ij. caſu principali, dicens hanc eſſe communem opi-
nionem, & quando, & quomodo dicatur teſtamentum perfe-
10 ctum, † & abſolutum declarat Bal. & ipſe dom. Fran. Aret. in d.
l. ſi is qui. facit etiam quod Oldra. conſi. cxix. Titius condidit te
ſtamentum & Io. An. in addi. in ti. de inſtrum. ædi. §. compendio
11 ſæ addit. incipiente ſi primum teſtamentum, & ad † præmiſſa fa
cit etiam text. in l. furioſum. C. qui teſtamenta facere poſſunt,
& hæc probatio ꝙ ſcilicet teſtator non habuit teſtamentum ꝓ
perfecto, quæ colligitur ex uerbis ipſius teſtatoris tanquam po
tentior confundit probationem partis aduerſæ tanquam proba
tionem minus potentem ut notatur per Bar. in l. admonendi, &
12 per Bal. in ſua diſput. accuſatus de ui turbatiua. † Nec poſſumus
dicere teſtes partis aduerſę eſſe inſtrumẽtarios quibus forte ma
gis crederetur iuxta materiam. c. cum Ioannes de fide inſtramẽ
torum. Quia ut ſ. dixi in ſecundo articulo, hoc non eſt inſtru-
13 mentum ſed ſcriptura penitus priuata. † Præterea teſtamentum
poteſt reprobari per alios teſtes, etiam non inſtrumentarios, ut
habetur in l. ij. § ſi quis negat. ff. quemadmodum teſta. ape. in l.
in exercendis. C. de fide inſtrumentorum. & in d. c. cum Ioãnes.
14 † Aduertendum etiam quia cum agatur de probando teſtamen
tum per teſtes niſi teſtes deponant de toto tenore teſtamẽti ſin
gulariter nihil probant & ſi aliqui deponunt plus aliqui minus
non probabunt etiam in eo in quo ſunt concordes quia non vi
dentur interfuiſſe toti teſtamẽto ex quo totum neſciunt, ita pul
chre Bal. Paulus & alij poſt Alex. in l. cum antiquitas. C. de teſta
mentis. Bal. in l. ſi non ſpeciali eod. ti. & d. Ant. de But. in c. nihil
15 de uerb. ſign. dicens ꝙ ubi agitur de probandu tenorem teſta-
menti per teſtes niſi concordent teſtes in cortice uerborum nõ
probatur teſtamentum, cum igitur teſtes qui ſtare uidentur pro
teſtamento aliqui minus aliqui plus præſertim. circa clauſulam
codicillarem, & circa illud. Præte torna dimane, & circa legatũ
& onus miſſarũ fr. b. mẽdicãtib. uariè deponũt, merito nõ reſul
16 tat ſufficiens probatio per. ſ. dicta. ¶ † Ad quartum utrum dato
ſine præiudicio ueritatis teſtamẽtũ ſubſiſtere ſubſtitutio de qua
in caſu noſtro debeat cenſeri directa uel fideicommiſſaria. Bre-
uiter quia articulus eſt tritus & latè examinatus per omnes in l.
Centurio, in l. precibus, in c. Raynutius, & in c. ſi pater dico te-
17 nendo opinionem. Barto. † ꝙ cum uerbum remaneat, ſit uer-
bum commune ut nota in d. l. Centurio per Barto. & alios
fauore matris cenſetur fideicommiſſaria, & opin. Bar. commu-
nem dicunt Io. de Ana. in conſi. ſuo. lxx. Fran. de Aret. conſi. clj.
Et hanc eſſe communem opin. per quam doctores conſulunt,
atteſtatur Bal. in l. iam hoc iure. ff. de uulg. & pup. & dicit Aret.
in d. conſi. non eſſe tutum recedere ab hac opinione in iudican-
do & conſulendo licet diſputãdo multa poſſent dici, ut aliàs ple
18 ne conſului. † Nec obſtat ꝙ filiæ ſint ſubſtitutę quia cum etiam
eſſent excluſę a ſtatuto ſtante maſculo & conſequenter tanquã
exheredatę a ſtatuto & excluſæ non dicuntur ſuæ, ut dicit Bart.
in l. j. §. ſciendum ff. de ſuis & legit. Bald. in l. maximum uitium
circa finem. C. de liberis præter. qui addit ꝙ iſto caſu filiæ ſunt
ſeductæ ad inſtar extraneorum unde quod ſtatuitur in extrane-
is, cẽſetur ſtatutum in talibus filiabus excluſis a ſtatuto de quo
19 tamen diffuſius alias diximus. ¶ † Nam regula eſt ꝙ quãdo duo
ſic ſe habent ꝙ unum iudicatur ad inſtar alterius, quod iudica-
tur de uno iudicatur de eo ad cuius inſtar iudicatur argumen-
to gloſæ, in c. non debet de conſanguinitate & affini. & ita dicit
dominus Anto. in materia extenſionis in c. fin. in v. & vij. falli. de
conſuetu. faciunt not. in c. j. ne ſede uaca. & per iſtam rationem
inficitur, etiam ſubſtitutio de ipſis filiabus tanquam facta in mi
nus ſolenni teſtamento, quia ex quo ut prædixi cenſentur extra
20 neæ † & non ſunt ſuæ non habet locum diſpoſitio. §. ex imperfe
cto, & conſequen. ſubſtitutio facta de eis in minus ſolenni teſta
mento, non ualet ita pulchrè, & ſubtiliter declarat Fran. de Are
ti. in l. j in vj. requiſito. ff. de uulg. & pup. per tex. in l. fi. in prin.
C. fami. erciſ. faciunt no. per Mode. in d. §. ex imperfecto, & per
Fulg. in l. ea. l. §. per nuncupationem, & per Rotam conſi. clxxix.
Ampliſsimè doctor. & per Mod. in tract. de ſtatu. excluden. fœ-
21 minas &c. ¶ † Ad quintum articulum. An ſimiliter ſine præiudi
cio ueritatis dato teſtamentum ſubſiſtere agnatione poſthumi
teſtamentum quoad omnia ſit ruptum, breuiter quia etiam arti
culus plene examinatur in auth. ex cauſa, ſi ignoranter fuit præ
* teritus ut in ueritate ſupponitur, opinio Bartoli quæ etiã * cõ
munis eſt quod ſic, & dicit Alex. ꝙ pluries ita conſuluit ut refe
runt Mod. ibi ꝙ periculoſum eſſet recedere ab opinione Bar. de
22 quo tamen plenè alias diximus. ¶ † Et licet hæc opinio Bartoli
uideatur per Alex. ibi limitari, ut non procedat quando alius fi-
lius eſſet inſtitutus quia ſicut grauauit unum filium ita grauaſ-
23 ſet reliquum tamen ut dicunt ibi Moder. non eſt tuta. ¶ † Non
obſtat ſi diceretur poſthumum non ſuperuixiſſe cum illico mor
tuus fuerit, & quia in quinto uel ſexto menſe natus qui non rum
pit teſtamẽtum per l. vij. menſe. ff. de ſtatu. homi. ut uidentur te-
nere quidam Mod. in l. pe. C. de poſthu. hær. inſti. & in l. cum a-
uus de cond. & demon. & alias conſului, quia dico de hoc non
conſtare ſcilicet ꝙ in quinto, uel ſexto, immo in ſeptimo natum
per ſex menſes poſt mortem teſtatoris natus fuerit uocem emiſ
24 ſit, lactauit, baptizatus fuit † & per unam diem ſuperuixit & ſuf-
ficit etiam unam diem ſeptimi menſis tetigiſſe, ut per glo. & ſcri
ben. in d. l. vij. unde qui uult dicere natum quinto, uel ſexto, de-
bet hoc probare, contingit enim, & qui in nono menſe emittun
tur illico reſolui ſeu mori, ut experientia docet. Non obſtat au-
ctoritas medicorum deducta per Soci. in l. cum auus, ad partem
contrariam inducendo ſubtiliter. l. uxoris abortu. quia auctori
tas medicorum cõcludit etiam eſſe partus qui emittuntur in no
no menſe, & tamen nullus dubitat poſthumum qui naſcitur in
nono menſe quamuis ſtatim moriatur rumpere. ſecũdo dico ut
ponderat Philipus Cor. in d. l. pe. ꝙ opinio contraria eſt contra
25 illum tex. † Nec obſtat d. l. vij. ut reſpondet ibi idem do. Philip-
pus, & ſaltem in hac uarietate opinionum ex quo clare non con
ſtat poſthumum natum in quinto vel ſexto menſe nõ debemus
26 uiolare generalem diſpoſitionem. d. l. pe. † Ad ſextum & ultimũ
quia & in quanto, poſthumo ſuccedat, dico clarũ, matrem, & fra
trem, ad ſucceſsionem poſthumi uocatos, aut bẽ, defuncto, & in
27 corpore unde ſumitur. C. ad tertu. † & ipſius hæreditatem ex po
tẽtia ſuitatis ad eoſdem trãſmiſſam quãuis non agnitam, ut no.
in l. ſi infanti. C. de iure deliber. & in l. cum antiquioribus in l.
28 quoniam ſororem eod. ti. tex. † & ibi no. in l. v. C. de his qui an.
apert. tabu. cumq; poſtmodum frater infans hæreditate per eius

tutorem non adita cum non cogatur de hæreditate paterna ſed
19 fratris deceſſerit in totum deſertur matri.d.l.ſi Infanti. † Nec ſubſtitutio pupillaris fratri trahitur ad bona poſthumi cui non fuit aliquo modo facta ſubſtitutio per quam ſuccedit tantum pupillo,& in bonis pupilli cui facta eſt.l.ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos.ff.de uulg.& pup.cum ſi. In iſtis itaque articulis ita ſuccintè & breuiter tactis quam plura potuiſſent accumulari & deduci,ſed in præſenti iſta ſufficiant cum ex illis haberi poſsit uera & communis in omnibus deciſio. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Accuſatus,licite poteſt detineri,quouſque ſatiſdet.*
2 *Iudex in maleficijs,ſtatim poteſt, capere malefactorem, & delinquentem.*
3 *Accuſatus non debet reſiſtere commilitoni, & executori ipſius iudicis ſed debet obedire, & reſiſtẽdo dicitur eſſe in culpa.*
4 *Qui reſiſtit & commilitoni admenat enſem, crimen enorme committit.*
5 *Et talis admenatio, & reſiſtentia punibilis eſt,ex quo infert iniuriã & maior pœna poteſt imponi.*
6 *Delictum conſideratur maius, & reſpectu loci, & reſpectu perſona & quia in præſentia magiſtratus commiſſum.*
7 *Si offenditur magiſtratus dum iuriſdictionem exercet,offenſio dicitur fieri dignitati, & ipſemet poteſt illam uindicare.*
8 *Delictum notorium,commiſſum coram iudice poteſt ab ipſomet puniri ex quo ſibi conſtat ut iudici.*
9 *Etiam ordine non ſeruato, & notorium dicitur,quando coram magiſtratu committitur, & 10. & 15.*
Ad puniendum delicta notoria,proceditur ex officio, & ſola executio committenda eſt.
11 *Nec requiritur proceſſus ordinarius.*
12 *Et facta condemna tione non recipitur appellatio.*
13 *Et in iſtis notorijs non ſeruatur ordo,nec ſolennitas, & 14.15.*
14 *Nec delinquenti datur copia repertorum.*
Nec requiritur citatio,nec datur terminus ad ſe defendendum, & nume.15.
15 *Nec requiritur ſententia.*
16 *Filiusfamilias delinquens punitur.*
Et in iudicio criminali,contra ipſum intentato non requiritur conſenſus patris.
Ex quo in iſtis poteſt eſſe in iudicio,ſine ipſius conſenſu.
17 *Iudex poteſt condemnare ad pœnam, & caſu quo non ſolueretur poteſt in dicta ſententia pœnam alterare.*

CONSILIVM CXLVII.

VIDI allegationes & conſilium clariſsimi doct.Ioãnis Andreæ a ſcutellis,in cauſa ſua propria contra, & aduerſus Io.Petrum parolium. Quæ conſultatio mihi placet rationibus,& deci.in illa deductis.Ad quorum comprobationem aduertendum eſt, quoniam ipſe Io. Petrus erat accuſatus coram ipſo Io.And.tunc prætore de uulneribus per eum illatis in quãdã mulierem & eius filium,& cum
1 ipſe accuſatus eſſet in conſpectu ipſius do. Prætoris, † & adhuc non ſatiſdediſſet,iure & l.permittente,ipſe domi.Prætor potuit mandare prout mandauit,ut detineretur,quouſque ſatiſdaret ſecundum Bal.in l.ij.C.de his,qui latrones,& Ang.in l.item apud Labeonem. §. quæſtio. ff. de iniurijs, & in auth.ut iudices ſine
2 quoquo ſuffragio.§.ſcienter. †Hinc Saly.in l.nullus. C. de exhi. reis dicit ꝙ in maleficijs.Index poteſt ſtatim capere malefactorem & plura ad id poſt Alex.conſi.ccxl.Perſpectis.col.j.ĩ vj.uol. adducunt Moder.Bonon.in eorum practica criminali col.mihi. ix.in uerbo conſtanter.nu.v.& eam tangit Paris de ſyndi.in uerbo captura,col.iij.uerſi.an poteſtas poſsit capi facere, & Ange. de malefi.in uerbo,qui index dictum gaynm carcerari & detineri iuſsit,& per Cano.per illum tex.in c.ſi clericos de ſenten. excommu.lib.vj.ea quibus patet ꝙ ipſe.d. poteſtas ſecundum iura,& leges mandauit ſuo commilitoni ꝙ deberet carcerare dictum Io.Petrum accuſatum quouſque ſatiſdaret.Quod mandatum fuit iuſtiſsimum,& quia ipſe commilito & executor debebat & uolebat illud exequi,ipſe Io.Petrus tali commilitoni,exequenti non debuit reſiſtentiam facere, ſed debuit obedire dicto
3 mandato iuſtiſsimo,† & dicto commilitoni illud exequenti, & reſiſtendo,& non obediendo fuit in culpa iuxta no.in c.cum parati de appellationibus,& in l.commentarienſem. C.de cuſtodi. reorum,cum alijs adductis per Parid.de ſyndica. in uerbo nuntius,col.vj.& ſeq.uerſic.fuit magiſtra quæſt.& faciunt not. per doct.in l.j.in princ.ff.ſi quis iuſdicent. non obtemperauerit. & in ti.ne quis eum fere per totum,& no.in l.ij.in fi.ff.ſi q. is cautio.& quæ uult Ang.per illum tex.in auth.ut iudices ſine quoquo ſuffragio,in § ſcienter& Paris de ſyndica. in uerbo carcer. col.iij.uerſi.poteſtas poteſt punire,& in uerbo præceptũ & quoniam ipſe Ioan.Petrus nedum recuſauit obedire,quinimmo, & quod peius fuit contra dictum commilitonem exequentem dictum mandatum,& in conſpectu dicti domini Prætoris cognoſcentis de hac cauſa,denudauit,& euaginauit enſem admenando dicto commilitoni uelle eum percutere dictu enſe, certiſsi-
4 mum eſt,quod per talem admenationem † & denudationem cõmiſit enorme crimen & punibile ut in leuioribus terminis eſt tex.in d.l.item apud Labeonem.§.ſi pulſatus.ff.de iniur. Quem Barto.ibi dicit eſſe ſingularem declando quæ dicatur admenatio,quod proprie eſt in caſu præſenti,quam doctrinam ſequitur Ang.& Aug.de malef.in uerbo admenauit, conualidantes talem actum eſſe punibilem,& Ange.in d §.ſi quis pulſatus idem tenet prout etiam facit Iaſ.in l.j.§.hæc autem uerba,circa finem ff.quod quiſque iuris,& uidetur concordare tex.in cap. ſi quis
5 pulſatus.de pœniten.diſt.j.† quinimmo Mod.Bonon in l.qui falſam,col.ij.nu. iij. & iiij.ff.ad l.Corne.de falſi.'allegantes uarias deciſiones concludunt,quod ille qui admenauit cum armis nedum tenetur alia maiori pœna ſecundum nu. per Bart. in l.ſi
6 ex plagijs in §.tabernarius.ff.ad leg.Aquiliam, † & tanto magis prædicta geſta ab ipſo Io.Petro grauant dictum delictum conſiderato loco in quo fuit commiſſum. Item & conſiderata perſona commilitonis exequentis iuſtum præceptum factum ab ipſo dicto Prætore.Item & quia omnia prædicta ipſe eſt patratus in conſpectu,& præſentia ipſius. d. Prætoris recognoſcentis de eadem cauſa,quę facta fuere in uilipendium ipſius magiſtratus ut plenè probatur in deciſionibus & iuribus adductis per ipſum
7 ſpectabilem do.Io.And.† Ad quorum confirmationem benefacit quod habetur in l.j.in prin.ff.de poſtulan. & in l.ſi familia in prin.ff.de iuriſd.om.iud.& ij.q.c.ſi quis ab epiſcopo.& in c.Romana de pœn.lib. vj. ubi concluditur quod quando oſtenditur magiſtratus exercendo iuriſdictionem ipſemet poteſt uendicare iniuriam quaſi illatam dignitati, & eſt optimum conſilium Oldra.vij.in ordine & plura ad id adducit Paris de ſyndica. in uerbo.iniuria.col.iiij.& v.uerſi.an ſi officialis proceſsit ſuper iniuria,& ex iſtis etiam infertur quod tale crimẽ commiſſum per
8 dictum Io.Petrum modo quo ſuper fuit notorium, † quo fit ut ipſe domi. Prætor. potuerit illud punire & de eo iudicare ſecundum conſcientiam ſuam,quam habebat informatam ex dicto notorio ex quo ſibi cõſtabat ut iudici ut tenet Ang in §. ſi mus in auth.de teſti.& Inno.in c.ad noſtram de iur. iur.& gl. in l.j.C.qui & aduerſ.quus.& do.Abb.& Canon.in c.j.de offi. ordi.& in c.paſtoralis.§.quia uero de off.deleg.& Arer.inſti.qui ſi. mod.tutel.fini. in princ.& Alex.in l.magiſtratibus.ff.de iuriſd. om. iud.& plenè tangit Iaſ.in §.ſi cuius inſti. de actio. & punit Paris de ſindica.in uerbo iudex,col.ij.uerſi.iudex non debet iudicare,quibus in locis concluditur,ꝙ quando crimen eſt notorium iudex pt procedere ad punitionem illius,iuris ordine non ſeruato,& notorium dicitur,quando committitur in conſpectu
9 iudicis exercentis iuriſdictionem, † & ideo Bar.in l.ij.§.ſi publico.ff.de adulter.dicit ꝙ quando crimen committitur coram iudice poteſt ipſemet iudex procedere in illo crimine & illud punire,& idem Bar.ĩ l. ſi quis obtepſerit,de falſis dicit ꝙ ſi iniuria committitur contra familiam iudicis in actu iudiciario ipſemet iudex poteſt ex officio procedere ſi crimen eſt notorium poteſt talem offenſam factam in familiam punire quia in iſtis notorijs iudex non dicitur facere niſi ſolam executionem ut no.Spec.in ti.de noto.cri.& Cyn. in l.j. C.ne quis in ſua cauſa.& ibi etiam not.Bal.& ad id plura adducit And.de Iſer.in conſtitu.regni humanitate ſuggerente.ubi uult ꝙ ſi quis delinquat iudice ſedente pro tribunali perinde eſt ac ſi probatum eſſet per teſtes & iu-
10 dex ſtatim poteſt illum punire,& ij.q.j. c.quando. † Et Luc.de Pen.in l.quoties de dignita.lib. xij. dicit ꝙ omne crimen quod committitur coram iudice eſt notorium, quia ſemper ibi multi aſtant & etiam propter acta quæ inducunt notorium,& ꝙ contra tales delinquentes fit condemnatio ſine alio proceſſu, & e-
11 tiam executio,adducit iura & exempla,ut per eum,† unde quando in actu iudiciario fit aliqua iniuria coram iudice talis iniuria

ria poterit puniri abſque aliquo proceſſu, ut plenè probat Paria
de ſindica. in uerbo notorium. col. ij. & iij. & inter alia adducē
do Bar. in l. ſcriptus de religioſis & ſumptib. funerum, dicit ꝙ in
iuria facta corā tali iudice iudicāte poteſt ſtatim & eadē die pu
niri ex mero officio & maxime qñ examinati ſunt teſtes ꝓbātes
12 tale delictum, ut fuit in caſu præſenti. † & in tali delicto facta
condemnatione non admittitur appellatio. ut in l. abſtinēdum.
C. quorum appel. non recipi, & per Bar. in d. l. ſcriptus & per do
cto. in l. ea quidem. C. de accuſ. & in iſtis notorijs in quibus non
13 deſideratur ordo iudiciarius † iudex in modo procedendi poteſt
legem tranſgredi, ut dicit Paria de ſyndic. in uerbo præceptum.
ceſſat enim in iſtis notorijs ſolennitas iuris, & in ipſis poteſt ꝓ
14 cedi ſine accuſatore. † Nec eſt neceſſe quod tali ita delinquenti
detur copia repertorum. Nec propterea ſi non ſeruatur ordo, &
ſolennitas in iſtis poterit dici de nullitate ut dicit Ang. de Ma-
lefic. in uerbo etiam per modum notorij, ex quo in iſtis ordo eſt
ordinem non ſeruare ut dicit Bal. in c. ad noſtram el tertio. de iu
re iu. & ibi Abb. Qui etiam in c. ſuper his. de pœnis dicit, quod
in delicto notorio, iudex poteſt mandare pœnam imponi delin
quenti ſine aliqua condemnatione, allegat Inn. in c. ex parte. el
j. de uerb. ſign. & ad id plura adducunt Moder. Bono. in repeti.
rubr. C. de prob. col. iiij. & quinque ſeq. & faciunt quæ ponit Fe
ly. poſt alios in c. euidentia de accu. & in c. ſciſcitatus de reſcri.
in prin. & in c. cum non ab homine. de iudi. ubi allegando. c. per
uenit de appel. & alias deciſi. dicit, contra talem notoriè delin-
quentem non requiri citationem, nec illi eſt dādus terminus ad
ſe defendendum, ſecundum Dominicum de Sancto Gemin. in
15 c. ordinarij. §. j. de officio ord. lib. vj. † & Andr. de Iſer. in tit. quo
tempore miles in uſibus feudorum in ca. ſcimus, expreſſe uult.
quod quando delictum committitur, iudice ſedente pro tribu-
nali dicitur crimen notorium, & in eo non requiritur ſententia
ex quo poteſt procedi ad executionem ut per Bal. in l. ictus fu-
ſtium. ff. de his qui notan. infa. & ponit Inno. in c. ſtatuimus. de
electi. lib. vj. & multa ad propoſitum noſtrum accumulant Mo
der. Bonon. in eorum practica crimina. in uerbo aggredior. nu.
cxxv. Et pluribus ſeq. fo. mihi. lxij. Et in uerbo, ſecunda, ſol. xlj.
Et pluribus ſeq. ubi allegantes multas deciſi. concludunt in tali
notorio non requiri cauſæ cognitionem nec citationem nec ſo-
lennitatem ſententiæ, & quod in eis poteſt incipi ab executio-
ne ut etiam ipſi tenent in dicta practica in uerbo examinanda.
nu. vij. & ſeq. & in uerbo, aggredior. nu. cxxxiiij. Ex quib. omiſ-
ſis pluribus alijs quę adduci poſſunt reſultat firma concluſio, &
uera quod tale delictum fuit notorium, & enorme, & commiſ-
ſum in uilipendium magiſtratus, & conſequenter ualde punibi
le, & quod in eo contra ipſum Io. Petrum delinquentem, potuit
16 bene, & iuridice procedi prout fuit proceſſum. † Nec prædictis
obſtat ſi dicatur quod omnia geſta contra ipſum Io. Petrum fue
runt nulla, eo quoniam ipſe Io. Petrus erat filiusfamilias, & in ta
li iudicio non interuenit conſenſus, & auctoritas patris, iuxta
plene no. in l. non ſolum. §. neceſſitate. C. de bonis quæ liberis,
& per ſcrib. in l. j. C. qui admit. cum concor. Nam aduertendum
eſt, ꝙ in pſenti caſu pater non eſt legitimus adminiſtrator. Nec
ſumus in caſu in quo tractetur de eius uſufructu, ex quo ſu-
mus in delictis, in quibus poteſt procedi contra filium accuſa-
tum, etiam ſine conſenſu patris ubi habetur per Bar. & alios ſcri
ben. in d. §. neceſſitate, & ibi no. Pau. de Caſt. col. fi. uerſi. in glo.
ibi vel aliud, in iſtis autem criminalibus filiusfamilias poteſt eſ-
ſe in iudicio ſine patris conſenſu ut dicit Bal. in l. pe. C. de noxa.
& conſi. ſuo. lxxxiij. Verba libelli, colu. fin. in j. uolu. ubi uult, ꝙ
quando filius conuenitur ex delicto non requiritur conſenſus
patris, & ſequuntur Moder. Bonoñ. in eorum practica in uerbo
expedita. numer. lxxxij. circa finem ſolio. xxix. Et in uerbo ſe-
quens. nume. liiij. ſol. lj. Eo potiſsime cum tale delictum fuerit
notorium ut. ſup. dictum eſt, minus etiam obſtat ſi dicatur, ꝙ
ipſe Ioannes Petrus erat minor. Nam ceſſat obiectio, ex quo i-
ſtud non fuit allegatum, & cum eo tanquam cum maiore fuit
proceſſum, & minor ætas non operatur, quin delinquens non
17 puniatur. l. auxilium. l. æmilius. ff. de mino. † & ſunt iura uulg. &
deductum eſt conſilio præfati. d. Ioan. Andreæ qui bene potuit
condemnare eo modo quo condemnauit alterando pœnam ca-
ſu quo prima non fuiſſet ſeruata, iuxta plene tradita per An-
gel. de Malef. in uerbo, quas ſi non ſolueris, infra decem dies. &
i uerbo amputetur ſibi manus &c. & iuxta, no. in l. agraria. ff. de
termi. amot. & per Paridem de ſyndi. in uerſic. paupertas. colu.
mihi. ax. uerſic. u. iudex pro pecuniaria pœna, cum alijs alleg. per

præfatum excellen. conſultorem, quibus conſideratis, non po-
teſt in aliquo redargui. Nec etiam de exceſſu, cum uere in nul-
lo exceſſerit quinimmo uſus fuerit omni humanitate.

Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Quando plures ſunt in rixa & reperitur uulneratus quis, & neſci-*
tur à quo per totum conſilium.
Conſideratur genus armorum, quo quis alium percutit.
Tortura contra inquiſitum poteſt reiterari quando per primam in-
dicia non ſunt purgata etiam ſi non extarent noua indicia, & nu-
mero. 2.
3 *Quando plures ſunt in rixa, & quis eſt uulneratus, & demum mor*
tuus, & neſcitur a quo, an omnes ſint condemnandi, uel ſoluendi,
ſeu puniendi, & qualiter, & 4.

CONSILIVM CXLVIII.

VIDI proceſſum Criminalem ad me tranſmiſſum,
per illuſtrem do. Sigiſmundum de Belliſpergo ca-
pitaneum de Teluana fabricatum per ſpectabilem
do. Vicarium de caſtro nouo ſeu iuriſdictionis Tel
uanæ contra, & aduerſus Ioan. filium ſer Baldaſſatis Bruſſamoli
ni, & contra Ant. de Langelo. Nec nō contra Ant. filium Simo
nis del pyna de caſtro nouo, inquiſitos ſuper homicidio, & mor
te quondam Vincentij de Carpanndo iuriſdictionis Baſſani, &
bene conſideratis diſpoſitionibus teſtium ſuper ipſo homici-
dio examinatorum ac etiam conſideratis depoſitionibus & cō-
feſsionibus extra torturam. & in tortura factis per dictos inqui
ſitos. Reperio omnes prædictos, & etiam alios fuiſſe præſentes
in dicta rixa in qua dictus quondam Vincentius fuit uulnera-
tus, & poſtmodum ex dicto uulnere mortuus. Reperio inſuper
omnes prædictos tunc tempore fuiſſe armatos. & euaginaſſe en
ſes ſeu mucronem, & quod in dicta rixa ipſe quondam Vincen-
tius fuit uulneratus in brachio punctim & non ceſsim hoc eſt
cum acumine unius armaturę. Quis autem prædictorum fuerit
qui tale uulnus intulerit dicto quondam Vincentio, adhuc ex
proceſſatis non apparet, bene uerum, & ex depoſitionibus te-
ſtium, & ex confeſsione dicti Antonij del pyna ſatis conſtat ip-
ſum Anto. præſentem in dicta rixa fuiſſe armatum quodam ſtoc
cho ſeu mucrone, & quod ſtocchum ipſum euaginauit cōtra di
ctum quondam Vincentium. Necnon eum admenauit animo
offendendi ipſum Vincen. & licet ipſe Antonius dicat quod ad-
menauit ceſsim, & non punctim hoc eſt de taglio non depun-
cta, & ita admenando percuſsit dictum Vincentium in digito
non autem in brachio, tamen conſiderando qualitatem inſtru-
menti, & armaturæ hoc eſt ipſius mucronis, & ſtocchi, cuius pro
prium eſt percutere punctim, & non ceſſim, ſatis urgens indi-
cium inſurgit contra ipſum Anto. del pyna, quod ipſe fuerit qui
dictum. q. Vincent. in brachio uulnerauit, ita ꝙ eius ictus ue-
niat conſiderandus, ut dicit text. in l. fin. ff. ad leg. Cor. de ſicca.
2 † & qualitas armorum quibus quis percuſſus eſt valde cōſidera
tur, vt in terminis noſtris dicit tex. in c. ſignificaſti. el ij. uerſi. fi.
ibi cum ratione inſtrumenti cum quo ipſe percuſsit extra de ho-
micid. & eſt bon. tex. in l. j. §. ſed ſi clara. ff. de ſicca. & in l. j. C. de
emenda. ſeruo. & bona doctr. Bal. in proœ. digeſtorum. co. iij. &
ad id multa adducit Io. de Ana. in d. c. ſignificaſti. col. viij. uerſic.
no. ꝙ moderamen. conſideratur, & etiam, d. Fel. ibi, col. iij. uerſi.
ibi nota ratione inſtrumenti, unde cum conſtet ipſum Ant. del
pyna præſentem in d. rixa euaginaſſe mucronem, & illum adme
naſſe contra dictum. q. Vincen. animo ipſum offendendi, & pro
prium mucronis ſit percutere punctim, & non ceſsim, conſtet ēt
dictum. q. Vinc. fuiſſe vulneratum in brachio punctim, & ꝙ ex.
d. vulnere fuit mortuus, dico tale vrgens indicium cōtra ipſum
Ant. adhuc non eſſe ſufficienter purgatum per torturam ſibi ad
hibitam, quo indicio adhuc ſufficienter non purgato dico par-
tes ipſius ſpectabil. do. Vicarij, ſeu alterius qui iudicare habet eſ
ſe, ut iterum ipſe Ant. del pyna ſubijciatur quæſtionibus, & tor-
turæ ad hoc, vt tortura iterum adhibita habeantur, vel veritas i-
ſtius delicti, vel purgatio vera. d. indicij, eſto enim ꝙ ipſe Anto.
fuerit tortus, tamen ſtantibus prædictis, dico non fuiſſe ſufficiē
3 ter tortum, quo fit vt ſine alijs nouis indicijs, poſsit repeti. † &
de nouo ſubijci torturæ ſecundum Bal. in l. ij. C. quo. appe. non
recipia. & d. Caſald. in trac. de ſind. ver. clx. Incipit adde, ꝙ tor-
queri

quæri non pôt,& no.Bar.in l.unius.§.j. ff.de qõ. & in l.repeti. ff.eo.tit.& utrobique Mod.adducentes alias deciſio.& ſi ipſe Ant.del pyna iam tortus conſitebitur punctim.d.mucrone uulneraſſe prædictum.q. Vincen.poterit condemnari iuxta formã juris cõis,& ſtatutorum uigentiũ in d.loco,ubi cã pñs agitaĩ,ſi uero inficiabiĩ,& perſeuerabit in ſuis ꝯfeſsionibus aliàs factis, tunc erimus in caſu,qñ plures fuerũt in rixa,& ab ipſis fuit illatum unicũ uulnus mortale ex quo uulneratus fuit mortuus nec ſciĩ tñ quis tale uulnus intulerit.an oẽs teneantur pœna capitali,an uero tm̃ debeant condẽnari punctaliter,in qua difficulta
3 te aliqui adducunt tex.in d.c.ſignificaſti † ꝙ oẽs debent condemnari,& tex.in l.itẽ nulla.§.ſi plures,& in §.ſed & ſi ſeruum plures.ff.ad l.aquil.& gl.in d.l.ſi.ad l.Corn.de ſicca.& Bar.ibi col.pen.& ſi.tñ rectius conſiderando caſum pñtem reperio, ꝙ tale homicidium caſualiter , & accidentaliter fuit perpetratũ non aũt doloſè apenſatè,& ex induſtria,nam ludentes poſtmodum rixati ſunt,conſtat ẽt in facto ꝙ non oẽs prædicti inquiſiti uulnerarunt d.ctum.q.Vincen.fuit.n.illi illatum unicũ uulnus mortale,& incertum eſt a quo fuerit illatum,quib. ſtantib. eſt in terminis ꝯſi.Pet.de Anc.in ordine.ccvj. Incipit,nos Bartho.de Salyc.ubi ipſe Pe.de Anc.& alij doc.ibi nominati in pũcto qõnis noſtrę determinãrũt,& ꝯſuluerunt ꝙ nullus p̃dictorum debet puniri capitaliter, bene uerũ ꝯcludunt ꝙ debeat ꝯdemnari pecuniariter per gl.in d.l.item nulla in d.§. ſed & ſi ſeruum pluter,& per alias rõues , & fundamenta quæ uideri pñt, quod conſilium refert,& ſequiĩ Io.Ana.in d.c.ſignificaſti , col. vij.& viij.uerſi.circa prædicta repetitur quoddã conſiliũ,& ibi rñdetur ad.d.c.ſignificaſti, ut procedat reſpectu irregularitatis,& ẽt rñdent ad.d.l.item nulla,& ad gl.in d.l.ſi.ut procedant quoad pęnam pecuniariam,& reſpondent ad.d.Bar.in d.l.ſi.ut eius doctrina locum habeat,ꝙ oẽs percuſſerunt ut plenius tangit.d.Io de Ana.in d.c.ſignificaſti.col.j.uer.no.ꝙ plures,&col. vij.& viij.uer.no.ꝙ ſi diſcerni,& uer.quærit ẽt,& Fel. ibi, col. iij.uer.ſed difficilis qõ eſt ubi adducit p̃dictũ ꝯſi. Anch.&aliorum idem tenet.quam ẽt ſñiam ſequiĩ Ang.de Ari.in addit. ad Ang.de male.ſup.gl.in uer. Andream auxiliatorem, colu.iiij & v.uerſ.& aduertas,& uer.tu aũt in hac materia ubi declarat in quibus terminis procedat doc.Bar.in d.l.ſi.& adducit Archi.in c.ſi.xxiij.q. ulti. & alios doc.idem firmantes, & in terminis eſt ꝯſ.d.Ale.de Imo.xv.uiſo proceſſu,col.ij.& ẽt col.vj.&vij.uer. iiij.moueor.& uer.v.moueor.in j.uol.ubi adducit d.conſi.Pet. de Anc.& alias deciſi.& concludit p̃p incertitudinẽ , nullum iſtorum debere condemnari pœna mortis , ſed tm̃ pęna pecuniaria,& idẽ uult Ludo.Ro.conſ.cccc j.eo p̃ſuppoſito, & Spec. in tit.de homic.§.j.uer.pone ꝙ quatuor hoĩes , & conſuluit ẽt Bal.conſi.las ij.Præſuppoſito ꝙ in ciuitate.v.li.& in conſ.ccexj.Quidam minor,& conſi.ulti.dẽ ꝙ certi.in iij.li. conſuluit ẽt Rap.cu.conſi.cxxxiij.Viſis,co.ij.&And.Bab.& ẽt Alex.in pluribus.alijs ꝯſilijs quæ referunt una cũ alijs quotis.& deciſi. Mod. boñ.repe.rub.C.de proba.col.lxxiij.& ſeq.uer.item redeũdo ad materiã incertitudinis ubi atteſtant in ꝯtingẽtia factiter cõſuluiſſe,& allegaſſe,& ſemper ita obtinuiſſe & hoc ẽt firmãt ipſi Mod.Bon.in d.l.ſi.ad leg.Cor.de ſica.col.ij.uerſi.ego aũtem ea hoc,ubi ſe remittunt ad dicta per eos,in d. rub.de prob.C. & idem ẽt tenent in ſingulari corũ.ccxvij.inci.ter.uel quater& uideri ẽt poſſunt eorum conſi.mõ iam impreſſa.unde ſequẽdo has cões do.ſi ipſe Anto.del pyna perſeuerauerit in ſuis ꝯfeſsionibus cũ quo incertũ eſt quis ipſorum tale uulnus mortale intulerit.d.q.Vincentio p̃p talem incertitudinem dico partes præfati ſpectabilis.d. uicarij ſiue alterius qui iudicare habet fore, & eſſe ad condemnandum prædictos inquiſitos ad pœnam tm̃ pecuniariã in qua condemnatione ſi pœna erit limitata a ſtatuto.illam poterit imponere & ad eam condemnare p̃dictos inquiſitos ſi aũt pęna pecuniaria nõ reperiĩ taxata a ſtatuto, tũc pęnam pecuniariam taxabit ſuo arbitrio minus tñ condemnando.d.Io.filium ſer Baldaſſaris Bruſſamolini & Ant.de Lang.in plus autem condemnabit d.An.del pyna tanquam magis culpabilem.conſiderabit itaque ipſe ſpecta. d. uicarius facultates dictorum inquiſitorum & ſuo arbitrio cõdemnabit prædictos ad pęnam pecuniariam mõ, & forma quib. ſ̃. ſi pęna a ſtatuto non reperitur limitata.

P.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Res ſacra & eccleſiaſtica,non poſſunt effici propria alicuius.*
2 *Laicus iuſtis poteſt ſibi quærere aliquod ius honorificum.*
Vt eſt ius patronatus.
3 *Et ius præcedendi,& ſedendi in loco eminentiori.*
4 *Laicus poteſt ſibi quærere iſtud ius honorificum, multipliciter & potiſſimum conſuetudine ſeu præſcriptione.*
5 *Qui tale ius honorificum habet , patronus & aduocatus dicitur.*
6 *Tale ius honorificum,poteſt etiam ſucceſſione acquiri.*
7 *Et idoneior & dignior ſucceſſor,alijs præfertur.& nu.8.eſto quod ad plures tranſeat.*
9 *Iſtud ius honorificum debet præſtari , nedum à laicis,ſed etiam ab ipſo adminiſtratore eccleſiæ.*
10 *Et ſi eripitur,agi poteſt contra eripientem,& nu. 11.*
12 *Et dicitur ex hoc affectus iniuria,& poteſt agi.& nu.16.*
13 *Iniuria committitur etiam rei.*
14 *Et re,& facto,nedum uerbo.*
15 *Et nedum præſenti,ſed etiam abſenti.*
17 *Non poteſt cõdẽnari iniuriarum,qui non fuit in dolo,ſeu culpa.*
18 *Quæcunque cauſa excuſat à dolo.*
19 *Iniuria præſumitur facta , animo iniuriandi,niſi aliud probetur, & nu.21.*
20 *Non admittitur excuſatio,eſto quod iniurians dicat , non feciſſe animo iniuriandi.*
21 *Dolus conſiſtit in animo,& probatur ex coniecturis.*
22 *Animus declaratur uerbo,& facto.*
23 *Geſta à iudice præſumuntur geri ſine iniuria, ſecus quando geruntur à priuato.*
24 *Obtemperans mandato,in genere prohibito non excuſatur propterea quin puniatur.*
25 *Agitur iniuriarum,quando fit contra honorem.*
26 *Inſcriptiones ſepulchrorum probant.*
Falſus in uno,in totum redditur falſus.

CONSILIVM. CXLIX.

IN Præſenti Cã uertente inter nobilẽ ac eximiũ artium &medicinæ doctorem.d.Hiero.Bretiũ Bellimanrum ex una, & Baptiſtã Angeli de Orzano plebis Ciucaani ex altera.uĩ prima facie dicendũ. ꝙ ipſe Baptiſta debeat abſolui & liberari tũ quia ipſe.d.Hiero. uĩ male tentaſſe actionẽ iniuriarum & non bene fundaſſe intentionem ſuã ꝯ eundem Baptiſtã,tũ ẽt quia uĩ ea parte ipſius Bap.probatum,ſine dolo amouiſſe ſcãnũ,ſeu ſcabellũ, quibus conſideratis partes iudicantis eſſe p̃ſupponunĩ in liberando & abſoluendo,tñ rectius conſiderando , & facti ſeriẽ,& iuris diſpoſitionem cir.utrumque uerior uĩ ꝯtria opi.& primo aduertẽ
1 dum eſt.† Nam licet realiter res ſacræ &deo dicatæ,& eccleſiæ non poſſunt effici propriæ alicuius priuati.ita quod laicus quęrat ſibi ipſarum proprietatem,nec in totum nec in partẽ , ut hĩ in l.j.§.j.ff.de re.diu.& in l.ſacra.eo.tit.& clarius inſti.eo.§. nullius.& in §.ſacræ.& in c.oẽs baſilicæ & c. ſeq. xxj.q.vij.cũ alijs
2 concor.† Tñ receptũ eſt , ut ẽt laicus in ędibus ſacris & in iſtis religioſis & ſpũalibus,poſsit ſibi quærere aliquod ius honorificum ut puta ius pñtandi,ius p̃cedendi & ius ſedendi in eminẽtiori loco ut de iu.pa.p illũ tex.plenè hĩ in c.q̃to extra de iud. & in c.de iur.& per totũ fere ti.extra de iu.pa. in antiq. & melius in c.j.eo.t.l.li.vj.& in cle.eo.tit.p totũ,† & de iure p̃cedendi ac ſedendi in eminentiori loco,hĩ.in c.piæ.& in c.frigentius.
3 xvj.q.vij.& in c.nobis in ſi.& ibi Abb.in ult.no.de iu.pa.in antiq.cũ alijs addu. per Pau. de cittadi.in trac.de iu. pa. in vj. pte prin.in j.q.ubi dicit Italus multũ curare iſtos honores,adduc. Gof.in ſum.eiuſdem tit.& iſtud ius honorificum à laico poteſt multis modis quæri,inter quos ille receptus eſt,ut quęrat ꝯſuetudine uel p̃ſcriptione declarando ut per Archi.in c.hortamur lxxj.diſt.ut per Abb.& Fely.& alios in c.cũm de præſcri.& per eundem Abb.in conſ. cvj.caſus,uerſi.ij.principaliter in ij. li.& ponit Alex.conſi.lxxv.niſis.in ſi.in iiij.li.cum alijs accumu.per Roc.de cur.in trac.de iu.pa.car.pe.& ſi.& per Pau.de citta. in eo.trac.de iur.patro.in iij.parte prin.in quinta cã, ubi ꝯcludũt ꝯſuetudine & p̃ſcript.poſſe tale ius quæri ẽt a layco ſ̃m Archi. ubi.ſ̃.cuius opinio eſt uera.& iudicando & cõſulendo ſeruaĩ ab oĩbus.unde ꝯſiderãdo tempus quo in d.eccl̃ia anteceſſores ipſius.d.Hiero.& ſucceſsiuè ipſe tenuerũt dictũ ſcãnũ ſeu ſcabellũ in loco.d.eccleſiæ unde fuit remotũ ab ipſo Baptiſt. Certũ eſt cucurriſſe tp̃s habile ad cauſandũ dictã p̃ſcri. & ꝯñr dictũ
4 ius.† ltẽ ꝯſiderando gñalem conſuetudinẽ uigentẽ in d. loco, ut nobiles & regulani dicanĩ aduocati.d.eccleſiæ. & poſsint tenere ſcãnum,ſeu ſcabellũ in loco eminentiori.d.eccleſiæ. Et antecesſores ipſius d.Hieron.& ſucceſsiuè ipſe fuerit & ſint nobi

les.& regulanl.iure dictante,uirtute dictæ conſuetudinis, meri
to potuerunt quærere, prout quæſiuerũt dictũ ius honorificũ,
decili.quibus.ſup. Nã ẽt ille qui habet dictũ ius honorificũ qñ
que non ſolum dr̃ patronus,ſed ẽt aduocatus.c.quia clerici. de
5 iu.patro.qui aduocatus dr̃ defenſor & curã habet defendendi
bona eccleſiæ, ꝯñr nimirum ſi tale ius honorificum ſibi debeť,
& talis aduocatus ſeu patronus, nedum ꝯſuetudine & pręſcri-
ptione ut.ſ̃.pôt ſibi quærere tale ius honorificum, quiimmo
illud cõſequitur per ſucceſsionem ſuccedendo illi, qui tale ius
6 ꝗſiuit,nedũ ſi ſuccedit ut ſuus,ſed ẽt ſi eſſet extraneus.† Nã per
ſucceſsionẽ,tale ius ẽt in extraneum transfertur. ut in c.j.& ij.
de iure patro.in antiq.& per Goſre. & Hoſtien. in ſumma dicti
tit.& per gl.magnam.in c.piæ mẽtis.xvj.q.vij.& in cle.fi. de iu.
patro.in clem cum alijs accumu. per Roc. de Cur.in d. tra. de
iu.patr.fol.xxx.col.j.& per Cita.in eo. trac. in ix. par.prin.q.j.
7 † & ut i dictis locis habetur nedũ tale ius trãſiret ad unũ tm̃ ſuc
ceſſorem,ſed ẽt ad plures, ſi plures ſunt. Et bene uerum ꝙ qñ
plures ſunt idonei,or,& dignior præferendus eſt alijs arg.l.fi.ff.
8 de fid.iſtr.† & eorũ quæ notanť in l.ꝓcurator.C.de edẽ.cũ alijs
adductis per Roc.de Cor.in d.trac.fol.ix.col.ij.& iij.& in puo
cto ponit Pau.de cita.io ſimi.tract.io vj parte prin.uerſic. iij.
quæro.& uerſ.v.ſi eſſent plures patroni. Vnde cum in facto cer
tum ſit tale ius honorificũ perueniſſe ad ipſum.d.Hiero.ex ſuc
ceſsione.q.nobilis do. Odorici de Rochabrona dicti de Sere-
gnano,ꝙ ita ꝯſiderandum eſt in perſonam.d.d.Hiero. ſicuti cõ
ſiderabať in perſonam ipſius do.Odorici, & licet ipſe Baptiſta
conuentus dicat tale ſcãnum,ſeu ſcabellum fuiſſe.d.d. Vigilij
de Seregnano, & ꝯñr ſuorum hæredũ, tñ ex hoc non tolliť qđ
non fuerit.d.d.Odorici, & ꝯñr ipſius do. Hiero. qui fuit & eſt
eius ſucceſſor & hæres,& ipſe.d.Hiero.tanq̃ dignior conſiderã
dus & præferendus eſt iuribus & deciſi.quibus.ſup. Quibus ac
cedat ꝙ tale ius honorificũ debeť illi,qui illud habet nedũ ab
9 alijs laycis, † ſed ẽt ab ipſomet adminiſtratore eccleſiæ ut hr̃ in
c.filijs.& c.quicunque.xvj.q.vij. & per doct.in c.nobis.in fi.ex
tra de iure patro.& in puncto ponit Pau.de Cita. in d. trac. in
10 vj.parte prio.in ij.q.io fi.† Hinc eſt ꝙ ſi talis honor denegatur
ſeu eripitur ꝙ pôt agi ꝯ eripientem.ut no.in c.paſtoralis.de ap
pel.& c.cum Bertoldus.de re iudi.& in c.ſi decernimus. xvj.q.
vij.& per Abb.in c.cum aũt de iure patro.Ad quæ faciunt no.
per Abb.io c.quanto.prealleg.de iudi.circa fi.ubi uult ꝙ ſi lay
11 cus impeditur in iſtis iuribus honorificis.† Prout ẽt in iure ſu
nerandi,& ſepulturæ,ꝙ pôt agi ꝯ talem impedientem, & a for
tiori,ꝯ eripientem tale ius & Bal.ibi quem refert & ſequiť An-
dr.Barb.io addi.ad Abb.ferè in terminis, dicit quod ſi qs per
12 uiolentiam repellatur a iure patro.† & ſic a iure honorifico ſi-
bi debito quod dr̃ affici iniuria ꝓp quam pôt agi ꝯ ipſum ẽt co
ram iudice ſeculari.ſed nulli dubium ꝙ corã eccleſiaſtico agi
pôt actione iniuriarum,ut ibi dicit Phil.Dec.col.fi. & oẽs con
cludunt ꝙ committiť iniuria,& quod pôt agi iniuriarum, ꝙ vr̃
decidere caſum pñtem, ẽt ſi hoc fuiſſet commiſſum ab ipſomet
adminiſtratore eccleſiæ.¶ Ex quibus quoq; infeť ꝙ iniuria ẽt
committiť rei & iuri incorporali,prout de re eſt tex.in l. ſi ſta-
13 tua.ff.de iniu.cum ſimi.† Quo fit,ut ipſe.d.Hiero.dicatur uere
iniuriatus per ammotionem dicti ſcamni, ſicut in ſimili dicit
tex.io d.l.ſtatua.ꝓp quã ammotionẽ,bene potuit agere iniuria
rũ,ut eſt ibi tex.in terminis, prout ẽt agere potuit ꝓp tale ius
honorificum ſibi ſublatum propter talem ammotionem, ut
dicunt omnes. iu d. c. quanto. & etiã certum eſt ꝙ iniuria ne
14 dum uerbo,† ſed re & facto cõmittiť l.j.§. iniuriarũ.l.lex Cor
nelia.§.ſi quis librum.ff.de iniu.& inſti.eo.§.j.& ꝑ Azo.in ſum.
15 eod. tit † Prout ẽt uerum eſt,iniuriam nedum pñti ſed abſenti
fieri poſſe.ut.l.item apud.§.conuitium.ff.de iniu.& C. eo.ti.l.
ſi quidẽ.Quib. bene animaduerſis,aperte patet ꝓ dicta ammo
tione ſcamni,eidem.d.Hiero.fuiſſe illatam iniuriam, ꝯñr eidẽ
16 iure permittente licitum fuiſſe agere iniuriarum.† prout egit,
& quod in d.loco & eccleſia,& in alijs uicinis & cohærentibus
tale ius honorificum poſsit quæri per nobiles & regulanos con
ſuetudine,& qñ eſt ita quæſitum ꝙ poſsit tolli per quamcunq;
perſonam,& caſu quo ſcamnum,ſeu ſcabellum tolleretur de lo
co digniori ubi poſitũ erat & poneretur in loco inferiori, ꝙ ꝯ
mittatur iniuria & poſsit agi iniuriarũ ꝯ illum talia perpetran
tem expreſſ: deponunt magnifici & excellen. uiri producti in
teſtes per ipſum.d Hiero.uidelicet,magnificus.d.Io. Cõtes de
Trilaco,& magnificus.d.Balthaſar de Cluſio, & excellens do.
Io.Baptiſta Galaſius,& d.Fran.de ſale,& notorium eſt dictã cõ

ſue.extare,quæ nobilibus & regulanis dictom ius honorificum
17 concedit,† & quod per ammotionem ſcamni cõmittiť iniuria.
unde attenta nobilitate.ipſius do. Hieron.dignitate uerificata
inſuper per priuilegia & ſcripturas pñtatas, attenta ẽt ignobi-
litate dicti Baptiſtæ ammouentis ſcamnum, iuſtus iudex eius
arbitrio taxare poterit dictam iniuriã, uel prout petitum eſt ꝑ
d.d.Hiero.uel prout eius ſano arbitrio melius uiſum fuerit, ue
plene no.in l.iniuriarũ æſtimatio.ff.de iniur.& per Abb. & Ca
no.io c.j & fi.extra de inio.& dãno. dat.& per Ang.Aret.inſti.
de iniur.iu § pœna.&in §.in ſumma. patet itaque iniuriam per
dictum Baptiſtam fuiſſe illatam ipſi d. Hieronymo qui in-
iuriatus bene agit iniuriarum actione & optimè eius intentio-
nem probauit,ſolum ſupereſt ut diſcutiatur an cauſæ & defen
ſiones ad ſui excuſationem allegatæ per ipſum Baptiſtam ha-
beant ipſum iuuare ita quod condemnari non poſsit cum ne
iniuriarum condemnari poſsit neceſſe ſit ꝙ fuerit in aliquo
dolo uel culpa,aut in aliquo defectu cum alias iniuria non cõ-
mittať ſine effectu iniuriandi,ut in l.illud.ff.de iniu.& l. qui in
iure.in prin.& l.uerum.ff.de ſor.& l.ſed & ſi quacunque.§.iniu
riam.& §.ſi magiſter.ff.ad leg aqui.& l.ſi non ꝯuicij.C. de iniu.
& in dubio non eſt præſumendum ꝙ hoc fuerit animo iniuriã
di ut in ſimili no.in l. iniuriarum.§.is qui ff.de iniu.ubi gl. not.
18 & Ang.in d.l.iniuriarũ.§.ſi quis,de honoribus. † Prout ẽt qñ
quæcunque cã ẽt iniuſta & beſtialis vr̃ excuſare a dolo.l. igitur
§.& gñaliter.ff.de libe.cau.& eſt tex.cũ gl.in l.j.in fi.ff.de abi-
ge.& gl.in l.plagij.C.ad l.flaui.de plagia.& facit etiam gl.in c.
j.§.fi.in titu.de l.Corra.& ulterius plures uidentur colligi con
iecturę ꝙ dictus Baptiſta non fuerit in dolo,nec in culpa. Pri-
mo quia ipſe ammouit ſcamnum de mandato & ordinatione re-
ctorum dictæ eccleſiæ.Secunda quia ante ammotionem fuit pe
tita licentia ab hęredibus.d.Vigilij.Tertia quia ex cã fuit am-
motum pro peragendi negocijs dictæ eccleſiæ, tñ iſtis non ob
ſtan.conſiderando facti ueritatem,& iuris diſpoſitionem, ꝯtiũ
19 vr̃ uerius.† Illud.n.certum eſt quod iniuria præſumiť cõmiſ-
ſa,& facta animo iniuriandi,niſi aliud probeť,cõis eſt conclu-
ſio oĩum per illum tex.& gl.in d.l.ſi non cõuitij.& l.j.C. ad leg.
20 Cor.de ſiccar.& in l.iij.ff.de iniu.† Nõ.n admittitur excuſatio
eſto ꝙ iniurians dicat non feciſſe animo iniuriandi,ut eſt text.
in c.j. ubi Cano.multa adducunt extra de præſum.& ratio eſt
qm̃ facere uel committere iniuriã eſt prohibitũ omni iure ẽt
naturali,& ideo nullus excuſať eã cõmittendo ſiue ſit ruſticus
ſiue maſculus ſiue fœmina,ut hr̃ per gl.& alios in l.uenia.C.de.
in ius uocan.& per gl.in l.fi.§.licet.ff.de publi.& per Ang. in d.
l.plagij.cũ alijs adductis per Bar.Cæpolã ꝯſi xxj.Ego Bartho-
lomeus.col.pe.uer.& ſi dicať,& ꝯſi.xxiiij. Viſa accuſatione.col.
21 ij.aſtringimur.n.oĩ iure alteri iniuriã non inferre. † Quo fit ut
qñ quis iniuriã infert doloſè ꝓſumať iſtud facere.Cũ.n. dolus i
animo ꝯſiſtat.§ aliæ.ubi gl.& doct.inſti.de actio.ita clare pro-
bari nõ pôt,ſed ex ꝯiecturis indicijs & facti qualitate colligitur
l.dolũ.C.de dol.c.fi.de renũ.li.vj.l.j.C.ad l.Cor.de ſica. & d.c.
22 j.de ꝓſump.† Ita.n.facto declaratur animus ſicut & uerbo.l.de
quib.in fi.ff.de lib.l.Paulus.ff.rẽ ra.ha.l.ſi non reprehẽdẽda.C.
de inſti.& ſubſti.ꝯñr ꝯſiderãdo actũ geſtũ ꝑ ipſum Baptiſtã, q̃
in clarã & notoriã ipſius.d.Hierõ.factus apparet ut.ſ̃. deductũ
eſt nõ pôt aliud ꝓſumi,niſi qđ dolo ꝑ ipſum factus& geſtus fue
23 rit deciſio.quib.ſ̃.† Nec obſtat gl.& dictũ Angeli in d.l.iniu-
riarũ.§.is qui iure & §.ſi quis de honorib.qa loquunť qñ actus
geriť a iudice,ut tũc in dubio ꝓp iuriſdictionẽ ꝓſumať geſtus ſi
ne animo iniuriãdi,ꝙ ſecus eſt in priuato,& ita declarat Bart.
Cępo.ꝯſi.lxxj.Viſa prius.col.iij.uerſ.nec in dubio eſt ꝓſumẽdũ
ꝙ ẽt probať ꝑ dictã.l.ſi nõ ꝯuitij.cũ alijs.ſ̃.adductis, ex qb.ne
ceſſario inferť ꝙ ipſe Baptiſta nõ pôt ſe iuuare dicẽdo, nõ feciſ
ſe animo iniuriãdi,& ꝙ in dubio nõ ꝓſumiť dolus, nã ꝯtriũ eſt
uerius ꝑ ſuperius adducta, & ẽt qa ſi hoc eſſet oĩa ferè delicta
eſſent impunita ut dicit Bar.Cępo.in d.ꝯſi.xxj.& xxiiij.uerſ.ꝓ-
allegatis.ex quo quiſq; poſſet ſe excuſare dicẽdo,nõ obſtat alia
excuſatio ꝙ hoc fecerit de mãdato & ordinatione rectoris di-
ctę eccleſiæ,nã tale mandatũ nõ excuſat ipſum mandatariũ Ba
ptiſtã facientẽ ex quo tractamus de his q̃ ſunt de genere prohi
24 bitorũ omni iure,ut.ã.dixi.† Conſequẽter ipſe Baptiſta non
debebat obtẽperare & obtẽperãdo teneť & incidit in pęnã, ut
no.Bar.in l.non ſolũ.§.ſi mandato.ff.de iniur.cum alijs not.per
Bal.io l.liber homo.ff.ad l.aquil.& per Ang.de Maleſi. in uer-
bo ſempronium mandatorem,uerſi.iiij.q̃ro cum alijs adductis
ꝑ Bartho.Cępo.ꝯſi.xxxiiij.xxxv.xxxvj.& duobus ſequ. & tãto
magis

magis prædicta procedunt qm̃ de iure ipſemet rector eccleſiæ non poterat tollere dictum ſcabellum ut ſuperius probatũ eſt, & ipſe Baptiſta non excuſatur errando in iure & credendo, ꝙ rector poſſet mandare cum fecerit ea, quæ omni iure ſunt prohibita & error iuris non excuſet. ut iura uulg. minus ẽt iuuat dum dicit petiiſſe licentiam ab hæredibus. d. d. Vigilij, tũ quia iſtud minimè probat, tũ ẽt quia ſi probaret adhuc nõ deberet habere excuſationẽ, nã ipſe. d. Hiero. eſt regularis & aduoca-
25 tus dictæ eccleſiæ † & reſpectu. d Scãni. ita habebat ius honorificũ ſicuti habebant hæredes. d. d. Vigilij, nã tale ius apud plures eſſe põt & qñ apud plures eſt ille uenit ꝯſiderandus, qui eſt dignior nobilior & magis honoratus de uno quoq; iſtorum ſuperius ſigillatim dictũ eſt, & ꝯſiderãdo qualitates hæredũ. d. d. Vigilij & ipſius. d. Hiero. oĩbus patet eundem & digniorẽ honoris. ac nobiliorem eſſe conſideratis priuilegijs & ſcripturis pñtatis, unde licentia ammouendi ſcãnum erat ab ipſo petenda, nõ aũt an hæredibus. d. Vigilij, & qm̃ incõſulto eo ac inuito ſcãnũ fuit ſublatũ certa affectus fuit iniuria pro qua agere põt cũ perſonam & eius honorẽ ꝯcernat, ut dicit Bar. & alij doc. in l. iij. §. Cato. col. pe. ff. de uer. obli. cũ alijs ibi accumu. p. Mod. repe. minus ẽt poterit ſe iuuare Ipſe Baptiſta aſſerendo dictũ ſcãnum fuiſſe ammotũ ꝑꝑ neceſſitatẽ eccleſiæ. ut in eodẽ loco poneret armariũ rerũ eccleſiæ ꝑdictæ, nã ꝯſiderãdum eſt ꝙ ꝑꝑ hanc cãm, ita ꝑcipitanter propria auctoritate & incõſulto ipſo. d. Hiero. Iſtud fieri nõ licuit, ut ſuperius apertiſſimè probatũ eſt, ꝑterea ſi ipſe ſuſtulit dictũ ſcãnum hac de cã ſaltẽ debuit illud ponere in alio loco. d. eccleſiæ digniori & eminentiori, ubi poni tunc cõmodè poterat dico in loco ubi mõ ſepultus apparet ille nobilis de familia triultiorũ, qui tunc tẽporis ibidẽ ſepultus non erat ut indicant inſcriptiones. d. ſepulchri & monu
26 menti iuxta no. in l. monumentorũ. C. de reli. & ſum. fu. † Et ea quæ hñr in c. ſane, el. ij. xxiiij. q. ij. & per Abb. in c. cũ cãm. colu. ij. uerſi. dico ergo. de proba. & per d. Ant. in c. j. col. xiij. de fi. inſtr. & licet aliqui teſtes producti per ipſum Baptiſtã dicant tpe ammotionis dicti ſcãni dictum monumentum & ſepulchrũ ex
27 tare tñ falſum deponunt. † Ex quo infert quod cum ſint falſi in uno ẽt in minimo ꝙ in totũ reddunt falſi. c. ſi ad ſcripturas, & ibi gl. ix. diſt. cũ alijs accumu. per Fely. in c. licet cãm. colu. v. de prob. & in c. fraternitatis. de teſti. & in c. fraternitatis de hær. & ponit Gandin. in rub. de falſ. uer. queſ. utilis. & prae. Pap. car. xxaj. col. j. in prin. uerſi. ſed quid dicendum. & Alex. conſi. axix. & conſi. xlvij. lib. ij. & ponunt Mod. in l. ſi ex fal. C. de tranſ. prę terea ſaltem dictum ſcamnum debuit poni ante ſcamna ruſticorum exiſtentia in d. eccleſia prout prius, poſitum erat & qualitas & dignitas ipſius. d. Hiero. expoſcebat ut ita poneret, ꝙ cum factũ non fuerit quinimmo Ipſe Baptiſta illud poſuit poſt ſcamna ruſticorum certe nulla ratione excuſabili dici poteſt, quin iſtud factum non fuerit ad claram & notoriam iniuriam ipſius d. Hiero. ex quo apertiſſimè colligitur dolus & animus ipſius Baptiſtæ amouentis ſcamnum ad iniuriam ex quo ſequitur, ꝙ talis iniuria debet eſſe puniibilis tum attenta facti qualitate, & quia ſumus in prohibitis omni iure, tum etiam quia nulla cadit uerisſimilis & iuridica excuſatio in perſonam ipſius Baptiſtę ammouentis ſcamnum.

Pariſius Paduæ

SVMMARIVM.

1 *Per tranſactionem, an uideatur remiſſa actio criminalis, & quando, & nu. 4. 8. 9. & nu. 17.*
2 *Limitata cauſa limitatum producit effectum.*
3 *Poteſt agi criminaliter quando adhuc nulla actio fuit intentata*
4 *Non obſtãte pacto, & tranſactionibus facta ante actionem inſtitutam poteſt adhuc agi criminaliter.*
5 *Reſeruatio iuris operatur melius, nu. 20. 23.*
6 *Finita tranſactione non poſſunt ulterius ſuſcitari.*
7 *Tranſactio poteſt fieri ſuper lite futura, & quæ timetur.*
8 *Et ſi fuit generalis extenditur ad omnia.*
9 *Extenditur ad connexa, & acceſſoria.*
10 *In tranſactione ſufficit cogitatio in genere.*
11 *Super furto poteſt tranſigi, & nu. 12. & ſeq.*
13 *Tranſigi poteſt ſuper crimine ingerente pœnam ſanguinis, & ſeq.*
14 *Reus tranſigens habetur pro abſoluto.*
15 *Qui deſtitit ab actione ciuili non admittitur ad accuſandum ſuper eodem facto.*
16 *Qui dicatur deſtitiſſe, & nu. 18.*
17 *Tranſigens quando poſſit accuſare.*
19 *Si tranſactio ſit poſt proceſſum inchoatum.*
20 *Reſeruatio, & caſus exceptuatus includit alia.*
21 *Pro errore calculi non competit criminalis, ſed ciuilis.*
22 *Errans non dicitur in dolo, & delicto.*
23 *Vna actione electa excluditur alia.*
24 *Impeditur cumulatio quando abſolutoria, &c.*
25 *Deſiſtens non poteſt ulterius agere criminaliter.*
26 *Geminatio operatur.*
27 *Quo caſu procedat l. i. C. quando ciui. act.*

CONSILIVM. CL.

CONSIDERATA Facti narratione vr̃ prima facie dicendum ꝙ. d. Alber. & d. Georg. filij, & hæredes q. magnifici. d. Georg. puchimer olim capitanij caſtri iuni poſſit criminaliter agere de furto ꝓut agunt ꝯ ſer Gaſparinum Granellum, nam licet inter ipſos ex una & dictum Gaſparinum ex altera redditis rationibus per eundem de adminiſtratis, & exactis per eum fuerit facta tranſactio tñ non apparet in inſtr̃o tranſactionis. d. Gaſpa. fuiſſe remiſſam aliquam actionem criminalem qua tenebatur ipſis. d.
1 Alb. & Georg. † Et conſequenter per eam non vr̃ fuiſſe ſublata actio criminalis cõpetens ipſis, ut hr̃ in l. age. & in l. ſi de certa. & l. ſub prætextu. la. ij. C. de tranſ. & in l. ſi ita quis. ff. de uer. ob. cum ſeq. ibidem alle. per Bar. & alios nolentes ꝙ nunquam tranſactio extenditur ad ea quæ nõ fuerant petita ſeu ꝓſequuta aut cogitata, ut ẽt not. Can. maximè Imol. & Pano. in c. j. de
2 tranſa. † Et cõprobantur ẽx illa trita regula, quæ habet ꝙ limitata cã limitatum producit effectum. l. in agris. ff. de acqui. re. do. l. milites agrum, ff. de re mil. præterea per ipſos. d. Albe. & Georg. non apparet fuiſſe intentatam aliquem actionẽ nec ci-
3 uilem, nec criminalem ꝯ ipſum ſer Gaſpar. † & ꝯñr cum nulla actio ciuilis ſit intentata, nec pendeat non vr̃ eſſe ꝓhibitum agere criminaliter actione furti, prout agunt, ut eſt tex. in l. j. & ibi ſcrib. oẽs. C. quan. ciuil. ac. & no. per Bar. & alios in l. inter-
4 dum. ff. de publ. iud. & in l. ij. §. fi. de ſepul. uiol. † Præterea tranſactio, & pactũ non operant, ut non poſſit agi criminaliter, & qñ ſit pactũ aut tranſactio ante accuſationem inſtitutam non ualet, & ipſemet qui remiſit per pactum uel tranſactionem, poterit accuſare, ne delicta remaneant impunita, ut hr̃ in l. ij. §. ſi his. ubi Bar. & alij. ff. de ſepul. uiol. not. gl. in uerbo, non liceat, & ibi doc. in l. iuriſgentium. §. ſi paciſcar. ff. de pact. & glo. fi. & ibi Bal. & Sal. in l. accuſationem. C. qui accuſ. non poſ. & ponit Bart. in l. ſi maritus. §. ſi negauerit. col. ij. ff. ad l. Iul. de adult. & gl. in uerbo, licet, & ibi Bar. Cy. & Rayn. in l. trãſigere. C. de trãſ. ubi Ale. col. ij. dicit hanc eſſe communem opinionem, quando pactũ, & tranſactio fiunt ante accuſationem inſtitutam, & quia in caſu præſenti ita vr̃ facta concludendum vr̃ ipſoſmet do. Albertum & Georgium paciſcẽtes & tranſigentes poſſe criminaliter agere & accuſare dictũ Gaſparinũ nõ obſtante dicta trãſa
5 ctione. ¶ † Eo potiſſimè quia in trãſactione reſeruarũt ſibi ius agendi ſi in eã erratũ fuiſſet, q̃ reſeruatio habuit ꝯſeruare ius ipſorũ, ut latè ꝑ Bar. & alios in l. non ſolũ. §. morte. ff. de ope. no. nun. & per Cano. in c. cũ. M. Ferrarieñſis. de ꝯſti. & in c. ſollicitudinẽ. de appel. Iſtis tñ nõ obſtan. rectè ſeriẽ ueritatis conſiderãdo ꝯtrium vr̃ uerius ꝙ ſtante dicta trãſactione ipſi do. Albertus & do. Georgius non poſſint agere criminaliter ꝯ ipſum ſer Gaſparinũ ad ita dicẽdũ moueor, qm̃ ipſi coegerunt dictũ ſer Gaſparinũ quẽ detinebant in Caſtro ad reddendũ rõnem de adminiſtratis, geſtis, & exactis per ipſum tpe quo uiuebat eorum pater & reddita rõne & factis cõputis & calculationib. inter eos ipſe ſer Gaſparinus remanſit eorũ debitor in rainenſib. 2428. & ſol. vij. & demum trãſigendo ex quo in dicta calculatione & redditiõe rõnis, poterat eſſe error, ex eo qa ipſe ſer Gaſparinus pertractauit bona, & exegit introitus & debitores dicti caſtri, & qa ẽt ſoluit aliquas pecunias, de quib. ipſi. d. Alber. & Georgius tanq̃ abſentes & inexperti poterãt habere iuſtã ignorãtiã. & ẽt qa poterat error interuenire nedũ in dictis rebus, ſed ẽt in alijs ꝑtinentib. ad iuriſdictionẽ & ad bona dicti caſtri, tũ ẽt qa rõnes poterãt eſſe in aliquib. duplicatæ & in aliquib. omiſſæ, ꝓpterea ambæ partes noluerunt ꝙ ĩ. bienniũ tũc futurũ ſi reperiret aliquis error, ꝙ uiciſſim & reciprocè deberet emẽdari & corrigi & reſici ita qđ ꝑꝑ dictũ errorẽ nulla dictarũ partiũ remaneret ĩ dãno, & ulterius alia die dũ ipſe Gaſparinus eẽt in d. Caſtro facta dicta cõpoſitione & trãſactione inde nõ potuit exire, niſi præſtitiſſet fideiuſſores de ſoluendis dictis rainenſib.

24:8.& ſolu.vij. & ulterius coactus fuit dare fideiuſſores pro
alijs raineſibus quingentis caſu quo fuiſſet factus error in di
ctis computis & calculationibus & rónibus redditis ſi per er-
rorem ipſe Gaſparinus reperirietur debitor io dicta ſumma rai-
neoſium.500.& ſi reperirietur debitor in ulteriori ſumma, uo-
luerunt ipſum obligari ad ſolutionem ipſius, qua tranſlatione
facta Gaſparinus ipſe ſatisfecit & ſoluit integram ſummam in
qua ſe debitorem conſtituit, quibus conſideratis apertè patet,
partes ipſas noluiſſe in totum recedere ab omni controuerſia,
tam ciuili quam criminali quæ inter eas poterat eaiſtere uirtu
6 te dictæ adminiſtrationis & cauſarũ prædictarum.† Per quã trã
ſactionem receſſum fuit ab omni lite tunc præſente ſeu futura,
quę per tranſactionem ipſam, fuit finita & ſopita, & ideo ulte-
rius ẽt de nouo intẽtari & reuiuiſci nõ põt.l.cauſas.l.fratris.C.
de tranſa.c.j.de litis conteſta.lib.vj.cum alijs uulgaribus, cum
enim uoluntariè dicta tranſactio facta appareat ſeruanda eſt l.
j.ff.de pactis.l.non minorem.C.de tranſact.cum alijs not.in l.
7 ſicut.C.de actio.empt.& uendi. † Licet enim non fuiſſet quæ-
ſtio mota, & controuerſia io iudicium deducta, tñ quia erat ti-
mor litis futuræ, quo ad tranſactionem fiẽdam & ualidam idẽ
operatur ipſe timor litis futuræ, ꝙ operatur ipſa lis, cum nedũ
ſuper lite mota ſed etiam ſuper mouenda tranſactio poteſt fie
ri, ut notat.in d.l.cauſas.& in l.ij.C.de tranſa. & io l.iij. ff. eod.
tit.& ponit Alex.conſi.aliij.Super premiſſa.col.antepe.in j.lib.
Quæ tranſactio conſideratis uerbis ipſius eſt ualde generalia
ſuper omnibus geſtis exactis & ſolutis per ipſum Gaſparinum
quomodocunque & qualitercunque de quibus omnibus quæ
8 mõ petuntur fuit cogitatũ per ipſos tranſigentes.¶ † Quo fit
ut ad omnia debeat extendi, & ſic ad ea quæ mõ criminaliter
petunẽ, ut eſt tex.& ibi Bar.& alij.in l.cũ aquiliana. ff.de tranſ.
& eſt gl.& ibi not.doct.in l.de his.ff.eod.tit.& ponit Bart. in l.
Aurelio.§.Gaio.ff.de libe.leg.& Alc.conſi.aj. Viſo. col.iiij.li.
ij.ubi dicit hoc probari per text. expreſſum, in l.ſub prætextu
C. de traoſa.& ibi ſcrib.om.hoc firmant allegantes ad id alias
deciſiones, & ponit Bar.in l.ſi.§.idem quæſiuit.ff.de condi. in-
9 deb.† Quod confirmatur quoniam tranſactio extẽditur ad cõ
nexa & acceſſoria ut probaẽ in l.ſi de certa.& l.age. & l. ſub p̃-
textu.C.de tranſa.& Pau.& Ale.in l.Ij.io prin. per illum tex.ff.
ſi quis caut.dicunt quod tranſactio facta ſuper ſorte etiam ope
ratur ſuper pęna, de quo plenè per Fely.in c.ſuper literis. colu.
10 xiij.extra de reſcrip.¶ Et etiam quia ſufficit cogitatio in gene
re.l.qui iure militari.ff.de teſt.mil.per Bar.in l.ſi.C. io quibus
cau.reſti.in integ.non eſt neceſſaria & in d.l.ſub prætextu.ubi
diffusè Moder.nec obſtat ſi dicatur quod ſuper crimine furti
quod mõ intentatur non potuit fieri trãſactio cũ ſit crimẽ pri-
uatum & nõ ingeret pęnam mortis, ut not.doct.maximè Bart.
per illum tex.in l.trãſigere.C.de tranſa.col.iiij.uerſi: quæro qđ
11 in priuatis criminibus.¶ † Nam aduertendum eſt quod ſuper
furto non põt tranſigi ut hr̃ in l.athletas.§.fin.& l.ſeq.& ſeq.&
ibi gl. Bal.& alij not.ff.de his qui no.infa.qui tex.loquitur pro
priè in furto & gl.& doct.illum intelligunt procedere in tran-
ſactione quæ ſuper furto fieri põt, & licet tex.ille iuncta gl. di-
cat talem tranſactionem inducere infamiam & confeſsionem
delicti, tñ quod licitè omni reſpectu, poſsit ſuper furto tranſi-
gi ex parte utriuſque dico probari io d.l. tranſigere iuncto ſta-
tuto muoicipali, ꝙ pro furto imponit pęnã mortis & ſangui-
nis, unde conſiderata pœna quæ per ſtatutum imponitur, ſup
crimine furti & iuncta diſpoſitione, dictæ.l.tranſigere & eius ra
tione, licet crimen ſit priuatum tñ ſuper eo permiſſa eſt tranſa-
12 ctio.† Et licitè põt fieri ex utraq; parte ex quo debet attẽdi qua
litas pœnę & non titulus criminis, ita Cyn. in iij. q. & Albe.de
Roſa.& Io.Fab.& Saly.col.aij.& Pau.de Ca.col.ij.in d.l. tranſi
gere.& Iaſ.ibi expreſsè hoc ponit col.ij.uerſi.item attende, qui
adducit Ant.de But.in c.j.de colu. dereg. & hoc idẽ ibi ponit
Io.de Ana.col.xj.uerſ.nunquid ſit licitũ. & ſic patet quod ꝯſi-
derato ſtatuto ſuper crimine furti põt licitè tranſigi & cũ tran
ſactio ipſa ſit permiſſa ex ea ſequuntẽ effectus, q reſultãt ex tran
ſactione licita & permiſſa ſuper crimine ſuper quo põt trãſigi
qñ ex eo uenit imponẽda pęna ſanguinis p. d.l. trãſigere.cum
13 ſimi.† Qui effectus not.per Ale.Iaſ.& alios ſcrib.ibi poſt Pau.
de Ca.& alios antiquos. inter quos ille propriè ptinẽs ad caſũ
nr̃um eſt, ꝙ qñ fit tranſactio ſuper crimine ingerente pęnam
ſanguinis ante accuſationem inſtitutam, ut eſt in caſu præſenti
talis tranſigens non põt reum amplius accuſare, ita Alex. in d.
l.tranſigere.colu.j.uerſi.& ſimiliter prodeiit poſt Bal. ibi.col.
iij.uerſi.oppono tertio.& Mod.oẽs ſequunẽ & maximè Iaſ. co
lum.j.& ij.uerſi.iij.quia adducentes tex.in l.qui deſtitit.ff. ad
turpil.& alias deciſio.& Pau.de Ca.ibi col.antepe.uerſi.in tra-
14 ibi tranſigere.† Idem firmat etiam in caſu ſequenti, & col.j.co.
uerſ.ſecundus articulus.& uer.iij.& ult.ubi uult quod qñ tran
ſactio eſt licita & accuſator eſt ille in quem fuit ꝯmiſſum cri-
men qđ reus trãſigens hr̃ pro abſoluto ita quod traoſigens nõ
põt amplius accuſare, & Alex.in d.l.trãſigere.col.iij. uer.in gl.
magna.idem firmat & col.iiij.qñ fit añ accuſationem ſuper cri
15 mine permiſſo.† quæ ꝓprobari põt per.l.qui deſtitit.& ibi glo.
no & Bar.ff.ad Tur. ubi Bar.uult ꝙ ille qui deſtitit ab actione
ciuili, non admittit ad accuſandum criminaliter ſuper eodẽ fa
cto, ꝙ ẽt tenet Alex.in additio.ad Bar.in d.l.accuſationem.C.
qui accu.ꝙ ꝓpriè uerificaẽ in caſu pñti, cũ iſti.d.Albe.& Geor
gius deſtiterint ab actione ciuili mediante tranſactione ꝓmiſſa
ꝯñr non admitti debent ad accuſandum criminaliter ſuper eo
16 dem delicto.† Et ille dr̃ deſtitiſſe qui cum aduerſario ſe com-
poſuit.l.ab accuſatione. ff. ad turpil. & gl.ibi intelligit qđ qñ
iſtud fit tranſigendo, & Bar.ibi & io §.j.dicit hoc fieri per actũ
ꝯtrium accuſationi, ut in l.deſtitiſſe.eod. tit. & quod iſti aperte
deſtiterint probatur ex dictis Bar.in l.j.§.ſi quis aũt.ff. ad tur-
pil.in caſibus enim ingerentibus pœnam ſanguinis licita eſt
tranſactio ex utraque parte ẽt ante accuſationem, & hoc mõ
procedant ſuperius dicta ſecus ſi fieret in caſibus prohibitis.
17 † Tunc.n.non prohiberetẽ tranſigens accuſare, & in iſtis termi
nis procedit gl.in d §.ſi paciſcar., cum alijs ſuperius in ꝯtriñ al-
legatis, & ita pũctualiter declarat Pau.d § ſi paciſcar. in diſtin.
quã ibi ponit, & eſt gl.in d.l.accuſationẽ.C. qui accu. non poſ.
& ibi Bal.col.ij.& Saly.col.fin.& bene faciunt not.in l.q̃uis.&
ibi gl.& Saly.C.ad turpil.& ẽt quæ ponuntur per Bar.in l.quę
18 ſitum.ff.ad turpil. † Quæ ẽt comprobari poſſunt ex his quæ di
cit Azo.in ſumma.C.ad Turpil.col.ij.uerſi ſed & qui tranſigit
ubi uult quod qui traoſigit cum aduerſario dr̃ deſtitiſſe. d.l.ab
accuſatione & reſpectu rei tranſigentis non diſtinguitur, ſup
quo crimine fiat tranſactio, quia reo ſemper licet tranſigi.
19 ¶ † Quæ tanto magis procederẽt, qñ talis trãſactio fuiſſet
facta poſt proceſſum inchoatum. Quo caſu traoſigens non poſ
ſet amplius accuſare per dictam.l.qui deſtitit.& l.mulier.§.fin.
ff.ad turpill.& l.q̃uis in fi.C.eod.& l.j.C.de gene.aboli. & per
Bal.in d.l.ſi maritus.§.ſi negauerit.in quæſtio.ſi.cum alijs not.
per Bar.in d.l.trãſigere.col.iiij.uerſi mihi uř. & uerſi. prædicta
uera & uerſi.procedo ulterius.qñ aũt fit ẽt ante accuſationem
ſuper crimine permiſſo, ut eſt caſus præſens attento ſtatuto ta-
lis tranſigens ulterius accuſare non poterit decil. quibus. ſup.
q̃ rurſus apertiſsimè ſuadent ꝯſiderata reſeruatione p ipſas par-
tes trãſigẽtes exceptuata i dicta gñali trãſactione, quã uoluerũt
habere locũ & procedere in omnibus alijs caſibus excepto ca
ſu reſeruato, quæ reſeruatio ſolum excludit caſum reſeruatum
20 ut non comprehendatur io dicta trãſactione. † Alios enim om
nes admittit, ut notat Bar.& alij in d.§. morte & Cano. in d.c.
cum.M.& d.c.ſollicitudinem.ſicut dicimus de caſu exceptua-
to, qui ſolus excluditur, & omnia alia admittit, ut habetur in l.
nam quod liquidæ.§.fi. ff. de pen. leg.& in l.in his.ff.de legib.
unius enim excluſio eſt aliorum incluſio.c.nonne.de pręſump.
l.maritus C.de procu.l.cum prætor.in prin.ff. de iud. unde cũ
partes ipſę tranſigentes uoluerunt dictam tranſactionem pro-
cedere generaliter & omni caſu, & quod perpetuo deberet ſer
uari niſi reperitur aliquis error manifeſtiſsimè colligitur, qđ
in omnibus alijs debet eſſe firma & ualida niſi io caſu erroris
reſeruati & exceptuati, ex quo infertur quod uirtute dictæ re
ſeruationis, & etiam attenta diſpoſitione iuris, ſi ipſe domi. Al-
bert & Georgius prætendunt fuiſſe & eſſe errorem in aliquo
capite dictæ tranſactionis rationis redditæ & calculationis ut
puta quia fuit aliquid omiſſum ſeu duplicatum bene licitũ eſt
eis illud oſtendere & ciuiliter agere non autem criminaliter
prout agunt, ciuilis enim competit actio pro dicto errore non
criminalis, ut probatur in l.unica potiſsimè in fi.C.de erro.cal
21 cul.& C.ubi de ratio.agi.opor.per totũ. † Quæ uia ciuilis per
ipſos electa debet eis patere & eam debent proſequi.l.ſi mulier
in fin.ff.quod metus cau.nõ enim patitur æquitas, ꝙ quis pro-
ſequaẽ cauſam criminis & inſter conuentionem impleri, repel
litur enim tanquam ꝯtrius ut dicit tex.in l.j. C. de fur.& ad ca-
ſum præſentem ſatis accomodaẽ, nã cum partes ipſę exceptua-
uerint & reſeruauerint caſũ erroris certe excluſerũt oẽm dolũ
22 & fraudem.† Qui.n.errat non conſentit.l.ſi per errorem.ff.de
iuriſdi.

iuriſdi.omnium iudi.& delicta,ut eſt furtum non poſſunt com
mitti ſine dolo & conſcoſu.l.j.l.qui iniurię.ff.de furt.l.j.ff. ad le
gem Cornel.de ſicar.l.ſi nõ conuicij.C.de iniur.cum ſimil.un-
de cum ſibi reſeruauerint ius agendi pp errorem, non poſſunt
agere pp dolum,prout modo agunt & ideo actio ciuilis eis re
ſeruata competit non uero criminalis a qua deſtiterunt tranſi
gendo ut ſupra,& ad illam caſu quo competijſſet amplius redi
re nõ poſſunt cum tranſactio fuerit facta ſuper caſu permiſſo,
23 ut ſuperius de ſingulis ſigillatim dictum eſt. † Et coadiuuant
nam per talem reſeruationem elegerunt uiam & actionem ciui
lem qua electa dormire debet criminalis,cum enim ad idẽ plu
res alicui competunt actiones , una electa alia dormit. l. quod
in hæredem.§.eligere.ff.de trib.l.nemo.§.quoties.ff de reg.iur.
not.Bar.& alij per illum tex.in l.interdum.ff.de pub.iudi.& in
l.ij.§. hoc edicto.ff.ui bono.rapt.& in l.j.C. quam ciuil. actio.
in ij.oppoſi.ubi uult quod pendente ciuili non põt intẽtari cri
minalis qñ ex eadem cauſa actiones competunt, & idem actor
experitur ꝫ eundem reum,ut no.in l.iij.C.de ordi. iudi. & in l.
quod ſenatus.& l.ſeq.§.j.ff.de iuiu.&pouit Saly.in d.l.j.in v.op
24 po.&in vij.opp& in opp.x.in diſtin.ſua.† Vbi ẽt tractat an poſ
ſunt cumulari,& pp quid impediat̃ acumulatio dictarũ actio-
num,& an abſolutoria lata in ciuili præiudicet in criminali,cõ
cludens,ꝙ ſic,qñ ſuper facto profertur ꝙ remiſsiuè ſentit Bar.
in d.l.j.& diffuſius in l.ij §.j.ff.ui bono.rapto.de quo per Dyn.
& alios in reg.nullus pluribus,de reg.iur.lib.vj.& per doct.in l.
edita.C.de edẽ.& in l.naturaliter.§.nihil commune.ff. de acq.
poſ.& per Cano.in c.ij.& iij.extra de libel. obl. & ꝯñr eum di-
cti.d.Alber.& Georgius per dictam trãſactionem & reſeruatio
nem elegerint actionem ciuilem , quæ hucuſque non eſt finita
ſed pendet, ea pendente criminalem intentare non poſſunt.
25 † Prout a criminali ſunt penitus excluſi etiam poſito quod ci-
uilis electa fuiſſet finita, propter eorũ deſiſtentiam a criminali
a qua deſtiterunt trãſigendo ſup crimine & delicto ſup quo ex
diſpoſitione iuris,iuncto ſtatuto & lege municipali , omni re-
ſpectu licita & permiſſa fuit tranſactio omni tempore,ut ſupra
probatum eſt,quibus omnibus cõſideratis reſultat aperta & ue
ra concluſio ipſos dominos Albertum & Georgium, non poſſe
agere criminaliter de furto cõtra ipſum ſer Gaſparinum,ſi autẽ
prætendunt aliquem errorem fuiſſe commiſſum illum ciuiliter
proſequi poſſunt,prout elegerunt & reſeruarunt, non obſtant
adducta ſuperius in contrarium,ꝙ dicta tranſactio fuit limita
ta & non debet capere cauſam criminalem,nam ut ſuperius ꝓ
batum eſt,dicta tranſactio fuit & eſt generaliſsima , & ex uer-
bis in ea contentis comprehendit omnem cauſam & ciuilem
& crimi. procedentem ex eodem facto prout eſt præſens quæ
eſt annexa,& de ea abſque aliquo dubio fuit ſaltem in genere
26 bene cogitatum,ut ſupra in iure probatum eſt.¶ † Et coadiu
uatur ea geminatione & reiteratione dictæ tranſactionis quæ
poſt ſe habet inſtrumentum fideiuſsionis continens idem,
& inſtrumentum ſolutionis quæ geminatio oſtendit eni-
xam uoluntatem.lege.baliſta.cum uulga. ad Trebel. & am-
27 pliat iſtum,ut ibidem not.¶ † Non obſtat ſecundum,de l.j.C.
quam.ciuil.act.cum concord. nam ceſſat quando ciuilis eſt ele
cta & pendet ut.ſ.deductum eſt,item quando crimina.fuit ſub
lata mediante tranſactione & deſiſtentia , non obſtat tertium,
nam in priuatis delictis in quibus uenit imponenda pęna ſan-
guinis & mortis prout eſt in furto ſtante ſtatuto municipali ꝑ
miſſa eſt tranſactio utrinque & omni tempore ẽt ante accuſa-
tionem ex quo per eum inducta fuit deſiſtentia , quæ penitus
excludit tranſigentem in caſu permiſſo & deſiſtentem,ut ulte-
rius criminaliter ꝫ eundem reum agere non poſsit,ut pleniſsi-
mè de uno quoque ſuperius dictum eſt, nõ obſtat ultimum de
reſeruatione, nam retorquetur in contrarium & fortiter ſtrin-
git contra dictos domi.Albet.& Georgium ut ꝫ ipſum ſer Ga
ſparinum non poſsint criminaliter agere prout agunt, rõtioni
bus,iuribus,& deciſi.ſup.adductis. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Inditium probandum eſt per duos teſtes.*
2 *Vnus teſtis de uiſu directo deponens de maleficio ſufficiens eſt ad torturam.*
3 *Quod uerum quando talis teſtis eſt integer, & omni exceptione maior.*
4 *Mandatarius in delictis puniri debet,nec excuſatur propter mandatum,& nu.7.*
5 *Depoſitio mandatarij non facit inditium ad torturam contra & aduerſus mandantem.*
6 *Fallit in aſſaſsino.*
7 *Mandatarius non eſt idoneus teſtis contra mandantem.*
8 *Particeps & ſocius criminis,non eſt idoneus teſtis, & nu.9.*
9 *Interrogari non debet de alijs regulariter ſocius criminis,& n.8.*
10 *Et depoſitio ſocij criminis ſola non facit indicium ad torturam,& nu.11.& 12.*
13 *Bona fama & uita inquiſiti purgat indicia,& in ſui fauorem multa operatur.*
14 *Arbitrarium iudicis eſt,an delicta ſufficiant ad torturam,tamẽ tale arbitrium debet eſſe regulatum & non abſolutum.*
15 *Antequam perueniatur ad torturam,neceſſariò multa præcedere debent.*
16 *Socius criminis,in tortura nominans aliquem non operatur,quod nominatus ex hoc ſolo ſit torquendus.*
17 *Teſtis uilis ſine inditijs non debet torqueri , & ſi illud ſit eius diſpoſitio contra alios non probat.*
18 *Suſpitio de falſo quando habeatur pro ueritate.*
19 *Exemplum non facit fidem.*
Scribens allegationes iuris falſo quando puniatur, & per totũ cõſ.
20 *Iudex non tenetur ſequi allegationes iuris.*
21 *Falſum quid ſit,& nu.25.*
22 *Falſitas poteſt committi etiam in ſcriptura priuata.*
23 *Debet eſſe nociua falſitas,ut puniri poſſet aduerſus mandantem ſeu falſificantem,& ſeq. & nu.28.29.30.*
24 *Falſum stricte ſumptum,ut puniatur leg.Corne. contineri debet in aliquo capite dictæ.l.*
25 *Mutare quid ſit.*
Scribens falſo ſcripturam non authenticam nec ſigillatam,qua pœna ſit afficiendus & ſeq.
26 *Falſa ſcribens priuilegium regis quando & qua pœna puniatur.*
27 *Abradens priuilegium regis,quando & qua pœna puniatur.*
28 *Falſitas requirit dolum.*
29 *Qualibet cauſa excuſat à falſo.*
Fabricans falſam ſcripturam , licet ea non utatur, & licet non ſit nociua,tamen puniri debet,non pœna leg. Corne.ſed alia arbitraria,nu.29.& 30.
30 *Scribens falſa priuatam ſcripturam teſtamenti,& dictãs ſeu mãdans non puniuntur l.Cor.ſed alia pœna.*
31 *Qui non utitur ſcriptura falſa non punitur.*
32 *Obripiens iudici contra ueritatem , quando teneatur pœna falſi. ſeq.*
Intellectus plures dantur ad leg.ſi quis obrepſerit,& Bart. ibi.ff. de falſis,& ſeq.
33 *Dicta.l.obrepſerit procedit quando quis præſentauit aliquid obreptitiè,& obtinuit,non autem in ſcribente ſeu dictante falſas allegationes.*
34 *Nec procedit quando agitur ciuiliter.*
35 *Sed procedit in obreptione probatoria,non in ea quæ narratoria eſt quoniam iſta pertinent ad.l.Rbemiam.*
36 *Allegans dicta,& apoſtillas alicuius doctoris falſo , quando teneatur falſi,& ſequenti.*
37 *Quando in ſcriptura continentur uera allegationes,& apponitur falſo nomen auctoris,non ueri, an committatur falſum , & quo caſu,& per quem,nu.39.*
38 *Allegans falſas ll.an committat falſum , & qua pœna puniatur.*
39 *In quibus caſibus procedat doctrina Bar.in l.ſi.ff.de falſis.*

CONSILIVM. CLI.

PAVCIS Agam circa præſentem conſultationẽ
1 in qua conſiderandum eſt,† ꝙ regulariter quodli
bet inditium probandum eſt per duos teſtes,ut hr̃
per gl.in l.fi.C.fami.erciſc.ubi Bart.& doc. & per
Bar.& alios ſcriben.in l.ſi.col.ulti.ff.de quæſt. & in l.admonen
di.colu.ij.ff.de iu.iur.ponit Inn.in c. ſicut extra de ſimo. cum
alijs adductis per Ang.in trac.maleſi.in uer. fama publica. car.
ij.uer.quæro qualiter probetur indicium,& per Alex.in conſi.
xviij.Viſo proceſſu,col.ulti.in j.libr.& per Barth.Cæpol.conſi.
al.Lucius,car.iij.colum.ultima.& per Sal.in l.fin.C.de quæſti.
2 † Tñ qñ eſt unus teſtis , qui deponit directo de ipſo maleficio
ſufficiens eſt ad torturã,ut no.gl.in l.ſi quis.C.ad l.Iul. maieſt.
& in l.maritus,ubi ẽt Bar.ff.de quæſt.& ponit Bar.& Bal. in d.
l.fi.C.fa.erc.& ĩ l.ĩ bonæ fidei.C.de iu.iu.& in l.admonẽdi.e.t.

ff. quo conſiderato vř dicendum ꝙ ipſe Hierony. Caleita qui
inquiritur de ſalſitate poſsit ad eruendam ueritatem torqueri,
quum ʒ ipſum ſit examinatus Martinus malpaga,qui depone-
re vř de ipſo maleficio,& ſalſitate, qm̃ aſſerit ſe ſcripſiſſe illas
allegationes,quæ prætenduntur ſallæ dictante,& mandante ip
ſo Hierony.calelra, & conſequenter eius depoſitio directo eſt
ſuper ipſo maleficio,& non ſuper inditio remoto,quo caſu di-
ctum unius vř ſufficere ad torturam deciſionib.& iuribus ſupra
adductis,& per Phil.Cor.in conſi. ſuo. cclx. Viſa inquiſitione.
col.pe.uer.nec ob.in iij.lib. ubi nult ꝙ teſtis unus deponens di
recto ſuper delicto facit inditiũ ſufficiens ad torturã licet alias
inditia remota debeant probari per duos teſtes, ut.ſ. allegatũ
eſt,& eſto ꝙ dictum unius ſit dictum.l.iuriſiurandi.C. de teſti.
c.tam literis.c.licet ex quadam, extra de teſtib. ¶ Hoc tñ uon
obſtante in caſu præſenti neceſſario concludcudum eſt ʒrium,
nam ex pluribus depoſitio dicti Martini non ſufficit, ut dicto
Hieronymo tortura adhiberi poſsit,ſi.n. conſideramus eius de
poſitionem,ut unius teſtis,licet directo uideatur deponere ſup
ipſo delicto, tñ cum non ſit integer, nec idoneus,nec teſtis om
ni exceptione maior, eius depoſitio modo aliquo non ſufficit
3 ad torturam.† Tunc.n.dictum unius teſtis directo deponentis
ſuper ipſo maleficio ſufficit ad torturam.Qñ talis teſtis eſt inte
ger,idoneus,& omni exceptione maior alias ſecus,ita Barto. &
ſcriben.per illum tex.in l.j.§.idem Cornelio.in priu. & ibi Ale.
in addi.ff.de quæſtio.& idem Bar.eo.ti.in d.l.maritus.in ij. op-
po.& in.l.ſi.eo.ti.& in d.l.admonendi,ubi Bal. & reliqui ſcrib.
& per Bal.& Saly.per illum tex.in l.fi.C.de proba. adducentes,
l.optimã.C.de ʒhen.& cõm.ſtip.& ponit Bal.in l. cũctos pop.
col.vj.C.de ſum.tri.& fid.catho.& Ang.in l.ſi.C.de quæſtio.&
Bal.in l.milites.co.tit.cum alijs adductis per Mod.poſt alios in
tract.de indi.& tortu.col.ij. Quod aũt dictus Martinus non ſit
integer,nec idoneus,nec omni excep. maior, ſatis aperte ↄſtat
ex his quę per ipſum Hieronymum ʒ eundem, & eius perſonã
ſunt oppoſita,& probata quæ reddunt ipſum ncdum non inte-
grum,& non omni exceptione maiorem,ſed talem cuius dicto
4 nulla eſt fides danda.† Prout ẽt eius depoſitio in totum ruit co
qm̃ aſſerit ſe ſcripſiſſe dictas allegationes mandante,& iubẽte,
& dictante dicto Hieronymo quo ſit,ut ſi ſalſę erant,eſto ꝙ ut
mandatarius ſcripſerit,tñ pęnam nõ euadit, cum mandatarius
in delictis puniri debeat.c.j.extra de offi.delega. l. non ſolum.
§.ſi mandato.ff.de iniurijs.l.ſi id quod ff.de iuriſdictione oĩum
iudicum. Vnde cũ ipſe Martinus fateatur ſe ſcripſiſſe dictas al-
legationes tanq̃ mandatarius dicti Hieronymi,& ↄñr dicat de
liquiſſe exequendo & acceptando mandatum, eius depoſitio ʒ
mandantem non facit inditium ad torturam.ita Bal.conſi. ſuo.
cccc.xxia.Au mandatarius criminis in iij.libro,† ubi uult quod
5 ſi mandatarius acceptauit mandatum & poſtmodum deponit
ʒ mandantem eius depoſitio ſufficit ad inſtructionem,non aũt
ad probationem, nec ad torturam,ex quo deponit tanquam ſo
cius criminis, cuius depoſitio non ſufficit ad torturã ut ſtatim
plenè dicetur,& quod depoſitio mandatarij,non ſufficiat ʒ mã
dantem ad torturam qũ acceptauit mandatum, ponit Bertach.
allegans dictum conſi. Bal.in repertorio ſuo in uerbo mandata
6 criminis,† ubi dicit hoc non procedere in aſſaſsino cuius depo
ſitio facit inditium ad torturam ʒ mandantem,eſto quod aſſaſ
ſinus mandatarius acceptauerit mandatum per. l. non ideo.C.
de accuſa.unde in reliquis delictis concluſio uera erit in ʒrium
ut depoſitio mandatarij acceptautis mandatum non ſufficiat
ad torturam ʒ mandantem,& refert & ſequitur Moder.bon in
l.j.§.diuus Antoninus.colu.ij. uer.an autem mandatarius.nu.
ia.ff.de quæſt. ubi in contrarium poſtmodum adducit conſiliũ
Alex.lxxviij.Qm̃ omne.col.pen. in quinto lib. ꝙ ↄſilium non
tollit p̃cedentẽ ↄclu.quia in illo caſu erant plures mandatarij
& alia ↄcurrebant quæ ceſſant in pñti caſu, & quod mãdatarius
nõ ſit idoneus teſtis tenet expreſſe.d. Phil.Cor.in ↄſ. ſuo clxaij.
7 Viſa copia.colu.ij.in fi.& col.iij.in prin. in iij.lib. † ubi uult ꝙ
mandatarius in delictis non excuſatur.l.liber homo.ff.ad l.ac-
qui.& eſto ꝙ excuſaretur,tñ non eſt idoneus teſtis ad proban-
dum mãdatum, quia uerſatur ipſius ipſius intereſſe & ſic depo
nit de re ꝓpria,ꝙ nõ licet.l.oĩbus.C.de teſti.l.nullus.ff. eo.ti.
& idem tenet ipſe Phi.Cor.d.conſi.ccxlj.in iiij.lib. circa princ.
maximè qñ cum eorum dictis non concurrunt alia indicia, ut
eſt in caſu præſenti,& in terminis eſt deciſ.Ludo. Rom.& Ang.
in l.& ſi certus.ff.ad ſil. ubi uolunt quod depoſitio mandatarij
non eſt ſufficiens ad torturam, prout ẽt depoſitio.d. Martini
indicium prædictum facere nõ poteſt,ex quo aſſerit ſe ſcripſiſ-
ſe dictas alleg.tanq̃ mandatarius, ↄñr fuiſſe participem crimi-
nis & delicti & debere in conſequentiam puniri caſu quo deli-
ctum eſſet puuibile,ut.ſup.dictum eſt, ex quibus neceſſario in-
fertur ꝙ quum ſe participem & ſocium criminis dicat, ꝙ eius
8 depoſitoni ſtandum non erit.† Regulariter enim confeſſus de
ſe non debet interrogari de ſocijs.l.fi.ubi doc.C.de accu. l. re-
pe.§.j.ubi Bar.& alij.ff.de quæſt.l.qm̃ liberi.C.de teſti.c. ueni-
ens el.j.de teſti.c.j.de conſeſ.cum alijs accumu. in dictis locis,
& per Mod.in d.trac.de indicijs & tortur.col.ix.& a.uerſi.addẽ
9 do ad ſupradicta.† Et licet ſint aliqui caſus ſpãles in quibus ſo-
cius criminis põt interrogari, de alijs qui enumerantur in d.
l.fi.& in alijs locis.ſ.adductis inter quos Ang.in d.l.& ſi certus
enumerat participem criminis poſſe interrogari, de mandante
quod vř uerificari poſſe in caſu pñti,tñ eſto quod caſus præſens
eſſet de exceptuatis,in quibus interrogari poſſet, nihilominus
talis interrogatus de ſocijs & confeſſus non facit indicium ſuf
ficiens ad torturam ſi contra illum ʒ quem interrogatur non
ſunt aliæ præſumptiones & inditia,ita Saly.in d.l.fi.C.de accu.
10 † Quem refert & ſequitur Alex.in conſi. ſuo. ac.Viſo themate.
in iij.li.col.iij.uerſi.quiuimmo ſecundũ Saly. ubi adducit alias
deciſ.& clarius hoc tenet Ang.& Lud.in d.l.ſi certus in fi. ff.ad
ſil.& d.Phi.conſi.ſuo.lviij.Dicitur mihi.in j.lib.col.pe.& fi.ubi
uult quod licet ſocius poſsit interrogari in caſibus exceptuatis
& deponat de alio ſocio,talis depoſitio non facit inditium ple
11 num ad torturam.† Adducit ibi plures ad id deciſ.& idem uult
conſi.clxxij.in iij.lib.col.ij.& iij in prin.& conſi.ccxlj. in prin.
in iiij.lib.hoc idem uult Ang.de Aret.poſt Ang.in trac. de ma
le.in uer.ſama publica.col.vij.uerſi. quæro an participes crimi-
nis.ubi adducendo Guid.de Suza.in tract.maleſi.& gandi. di-
cit ꝙ nominatus a conſocio criminis etiam ſi eſſet malę condi-
tionis & famæ propter talem nominationem nõ debet torque-
12 ri.† Et idem ſequitur Mod.bon.in l.j.§.diuus Anto.col. ij.uer.
& in materia iſta ſcias. ff. de quæſt.ubi adducit conſi. Alexan.
& Imol.in c.j.de conſeſ. & clarius ac diffuſius uoluit hoc idem
in ſingulari ſuo.ccix. incipit ſocius criminis. ubi adducit etiam
alias deciſ.& clarius hoc idem uoluit in d.trac.de indi.& tortu.
col.x.& ſeq.uerſi.ad ſecundum.ubi concludit tunc ſocium cri-
minis in caſibus exceptuatis in quibus poteſt interrogari face-
re indicium ad torturam contra ſocium nominatum, qñ ʒ illũ
concurrerẽt aliæ præſumptiones & indicia alias ſecus ex quib.
patet ꝙ ſiue conſideremus dictum Ipſius Martini tanq̃ teſtis ſi
ue tanquàm mandatarij ſiue tanquam ſocij & participis crimi-
nis,etiam in caſibus exceptuatis, ꝙ ſua depoſitio contra ipſum
Hiero.non facit modo aliquo indicium ſufficiens ad torturam,
nec dicatur,ꝙ alia indicia urgent contra ipſum Hiero. ex quo
in allega.ſcriptis per.d.Martinum ſunt aliquæ apoſtillæ, & ue-
rum conſilium.d.Frã.de Cur.erat penes ipſum Hiero. nam hęc
duo obiecta penitus ceſſant, qm̃ ipſæ apoſtillę non ſunt ſcriptę
manu ipſius Hieronymi,nec ẽt in facto uerum eſt,uerum cõſi.
ipſius.d.Franciſchini fuiſſe penes ipſum Hiero. & ideo contra
ipſum ſolum obſtare vř depoſitio.d.Martini, quæ quo ad tortu
13 ram nihil operatur,ut ſupra concluſum eſt.† Quibus etiam ac-
cedat qualitas ipſius Hieronymi, qui fuit, & eſt homo optime
famæ & uitæ etiam bene morigeratus, & perſona optimæ con
uerſationis & famæ,quo caſu ſi quod indicium contra ipſum eſ
ſet per tales probationes penitus eſſet purgatum per text. in l.
non omnis.§.a barbaris.ff.de re mil.& per Bal.in l.j.C.loca.cir
ca fi.& in l.j.col.iiij.C.de conſeſ.cum alijs addu.per Barth.Cę
pol.conſi.ſuo.xl.inci.Lutius.col.viij.& conſi.xxj.col.pe.& fi.&
conſi.xxij.col.ij.ubi proprie loquitur de inquiſito ſuper falſita
te,& ponit Alex.in præalleg.conſi.xc.in iij.lib.colum. penu.in
prin.ubi etiam in materia propriæ ſalſitatis concludit probatio
nem bonę famæ purgare indicium ſi quod eſſet contra inquiſi
tum & d. Philli.Cor.in conſi.ſuo.xviij. Viſa inquiſitione. in ij.
lib.in litera.R.dicit probationem bonæ ſamæ & uitæ præcedẽ
tis inducere purgationem indiciorum & præſumptionum ad-
ductarum in ʒrium allegat optimas rõnes & deciſi.& compro-
bari poſſunt ex his quæ ponit Fely.in c.ſuper his.circa fi.de ac-
cu.& in c.cum contingat.de reſcri.cum alijs accumu.per noui.
ſcrib.in l.j.ad quæſti.colu.ij.& ſeq.& in §.fi.col.iij.& ſeq. ff. de
14 quæſt.† Ex quibus ẽt inſert,ꝙ licet indicis arbitrio cõmittat,
an indicia ſint ſufficientia ad torturã uel ne. ſm Bartho.in l.
fi.col.ij.ff.de quæſt.& per Abba.in c. cum in contẽplatione.in
prin.de reg.iu.& per Alex.in ↄſi.lxxvij.In cã.col.ij.in j.li.tñ sa-
le

le arbitrium non debet eſſe abſolutum ſed limitatum.l. & legis
diſpoſitionem conſiderando arbitrium recti iudicis in caſu pre
ſenti non poteſt eſſe aliud,niſi vt ſe abſtineat a tortura per.ll. &
15 iura & deciſiones ſuperius adductas.¶ †Nam contra aliquem
iudex non debet procedere ad torturam niſi prius ſm legis di-
ſpoſitionem uerificentur,ea quæ torturam præcedere debent ꝙ
ponuntur per Parid.de put.in trac.ſindicatorum in uerbo tor-
tura,& per Fran.Brun.in trac.de iudi.& tortur.in iij.q.prin. &
per Phil.Cor.in conſi.cj.In cauſa,in ij.lib.& plenius per nouiſ.
ſcrib.in l.j.in prin.ff.de qō.quæ requiſita ceſſant in caſu præſen-
16 ti,& aliter iudex procedendo non bene ſibi conſuleret.†Quum
in ſindicatu poſsit puniri,vt no.per Parid.de ſind.& alios ubi.ꝯ.
Infertur & ultimo ꝙ dictus Martinus etiam ſi in tortura nomi
naret dictum Hiero.in adhuc non faceret indicium ſufficiens
ad torturam,ut expreſſe dicit Aug.& Lud.in d.l.& ſi certus , cū
17 alijs.ꝯ.adductis.†Nec arbitror iudicem ꝯ ipſum Martinum ꝓ
cedere debere ad torturam,ex his quæ dicit Bar.in l. ex libero.
ff.de qō.& in l.j.§.idem Cornelio:in j.oppo.& in l. maritus in ij.
opp.ff.de qō. ubi uult ꝙ etiam teſtis uilis non debeat torqueri
niſi præcedant indicia,& ſi ſine indicijs ꝯ alios torquet eius di-
ſpoſitioni ſtandum non eſt,ꝙ clarius firmat Ang.in d.l. & ſi cer
tus,vbi proprie loquitur de mandatario & participe criminis in
tortura deponente ꝯ mandantem & ꝯ ſocium cuius dictum &
depoſitio non facit inditium ſufficiens ad torturam ꝯ eum con
tra quem depoſuit.Ceſſant etiam ex prædictis ea quæ ponit Ar
18 chid.in c.in memoria xix.diſt.† Nam procederent quando ſu-
ſpitio de falſitate eſſet fortiter probata,& quando contra ea nō
eatarent ea quæ extant in caſu præſenti,& prout alias conſulen
do dixi.Vlterius conſiderandum eſt , quod dictæ allegationes
ſcriptæ per ipſum Martinum non fuerunt ſcriptæ,vt eſſent ori-
ginales,nec etiam ſubſcriptio appoſita in dictis allegationibus
fuit ſcripta tanquam originalis, ſed ſolum in modum exempli
omnia per ipſum fuere ſcripta eadem manu non transforman-
19 do nec falſificando literam ipſius do.Franciſch.† Quo caſu ta-
lis ſcriptura ita exemplata nullam penitus faciebat neque facit
fidem,ut plenè not.in auctentica ſi quis in aliquo documento.
C.de eden.cum ſimilibus Inſuper ipſe Martinus tanquam pri-
uatus prædicta ſcripſit & exemplauit,non autem tanquam no-
tarius , quo etiam fit ut dicta ſcriptura fidem non faciat, per
iura uulgaria.Inſuper in dicta ſcriptura, nō continetur aliquid
20 quod habeat in facto mutare ueritatem.¶ †Solum enim con-
tinet allegationes iuris,quæ dantur ad iudicis inſtructionem ꝓ
ueritate habenda ſecundum iuris diſpoſitionem,ut no.in l.j.C.
ut quæ deſint.aduocat.& iudex qui in iure peritus,& doctor ꝓ-
ſumitur iuxta notata.in l.ij.ff.quod quiſq; iuris. cum concord.
cui allegationes dantur nō cogitur illas ſequi, ſed ad uelle ſuū
eſt illas inſpicere,& ſecundum eas uel contra eas determinare,
ut quotidie fit.Quibus ſtantibus reſultat concluſio firma quod
talis ſcriptura non erat nociua,nec poterat nocere,& conſequē
ter ſcribens illam,& etiam mandans ſcribere, non tenetur pœ-
21 na falſi.¶ †Licet enim falſum ſit mutatio ueritatis , ut in au-
ctentico de inſtrum.caute.& fid.in princip.& per Azo. in ſum-
22 ma.C.de falſ.& in l.quid ſit falſum.ff.de falſis.† & poſsit com-
mitti & fabricari in ſcriptura etiam priuata,ut in l.j.§.qui in ra
tionibus.& in l.Paulus.§.Paulus.ff.de falſis.& C.eodem titulo.
l.qui ueluti.& l.damus.tamen quando talis ſcriptura non eſt no
23 ciua,nec de ſe fidem facit.† nec etiam nocere poteſt, non indu
cit crimen falſi,ut talis ſcribens uel mandans ſcribi poſsit teneo
ri pœna falſi iuxta ea quæ habentur per Cyn.Bal.& Saly.in l.j.
C.de ſepulc.uio.& per Barto.in l.ſi quis legatum.ff.de falſis. &
eſt glo.penul.in cap.quanto extra de iure iuran. & per Barto.
& Imol.in l.is qui.ff.de falſis.& per Alexan.conſ.xxxv.Non pu
to.in j.libro,ubi uult quod inſtrumentum confectum a nota-
rio ſi eſt nullum alio reſpectu quàm falſitatis,notarius illud con
ficiens,non poteſt puniri.l. Cornelia.de falſis adducit Bald. in
l.iubemus.C.de teſtamen.& clarius hoc idem uoluit Alexand.
conſi.ſuo.lj.Ponderatis uerbis.in ij.libro,colum.j.uerſicu.con
firmatur ubi adducens Tancred.& notata in l. dictantibus. C.
de teſtamen.& in l.diuus.C.de falſis.dicit quod ille qui ſcien-
ter dictauit notam ex qua redactum eſt inſtrumentum nullum,
non punitur de falſo,quia illa nota eſt ſcriptura priuata quæ nō
facit probationem , & quod ſcriptura falſificata quæ nulli no-
cet, non facit puniri conficientem illam pęna. l. Corneliæ de
falſis, tenet idem Alexand.in conſi. ſuo lxxiij. Viſo teſtamen-
to.colum.iiij.& licet ſcripſiſſet in primo lib.tenet etiam Angel.
in ſuo tractatu,de maleſi.in uerbo falſario.colum.iij. & colum.
ij. uerſicu. habeas tamen pro fundamento. ubi ad id adducit
plures deciſiones,& idem uult Philippus Corn.conſi. xlv. Ele-
ganter in iij.libro,colum.penul.& conſi.clxxxij. Videtur prima
facie.in iiij.libro colum.penul.uerſi. & maximè.ubi dicit idem
eſſe in crimine ſtellionatus, & bene facit quod uolunt domin.
de ſacro conſi.Neapol.in deciſi.dicti conſi.xxij. quæ incipit,du
bitabatur,in facie penultima,uer.ij.pro hac parte. ubi apertius
& clarius hoc firmant,& idem uolunt in deciſi.ccccliij.quæ eſt
ultima,quibus in iure ſtantib. quum talis ſcriptura fuerit & ſit
nulla,neminique nocuerit, nec nocere potuerit,neceſſario In-
fertur & ſcribentem & mandantem ſcribi non teneri pœna fal-
24 ſi.l.Corneliæ.† Quæ comprobantur,nam capiendo falſum ſtri
ctè & ad hoc ut puniatur pęna.l.Cor. de falſis debet eſſe falſum
ꝯtentum in aliquo capite.l.Corneliæ.de falſ. quæ enumerátur.
ff.& C. de falſ.& per Azo. in ſumma eo. titu.In ij.q.& per. Saly.
in l.j.C.de falſis.non enim ſufficit ꝙ falſum cōmittatur ad hoc
ut quis puniatur.l. Cornelia de falſ. eſto quod ſit in dolo uel in
deceptione niſi ſimus in aliquo dictorum caſuum,ita Bar.in l.
quid ſit falſum.ff.de falſ.& Saly.in l.nec exemplum. C.de fal &
Ang.in d.tract.de maleſi.in uer. falſario.col.ij.uerſi. quot mo-
dis.& Alex.in præalleg.conſi.lxxiij.in j. lib.& eſt deciſi. conſil.
Neap præalleg.xxj.& quia caſus noſter non eſt de illis enume-
ratis in dictis locis,unde ceſſare debet pęna.l.Corn.de falſ.quę
etiam ſuadentur,nam in dicta ſcriptura,non uidetur eſſe aliqua
immutatio,nec celatio ueritatis,& ꝯñr non poteſt dici falſum.
25 †Patet quia mutare eſt facere & transformare aliquid in aliud.
vt l.dicere.§.ſi.ff.de arbi.& iſte Martinus ſcribens non mutauit
literas.d.d.Franciſchini,ſed ſolum ſcripſit exemplando alleg.&
ſubſcriptionem,& ſic non poſſunt dici literæ mutatæ nec alle-
gationes nec ſubſcri.ita in terminis eſt deciſi.d.conſi.Neapoli.
xxj.facie.ij. uerſi.facit pro iſta parte,& tenet.d.Phi.Cor.qui be
ne loquitur,in præallega.conſi.alv.in iij.lib.col.j.uerſi.primum
autem delictum.& eſt de mente Bar. per illum tex.in d. l. quid
ſit falſum.in prin.prout etiam,nam licet aliquis falſo modo ſcri
bat ſi talis ſcriptura non eſt auctentica nec ſigillata non dicitur
26 falſitas.† Et ꝯñr ſcribens non punitur pœna.l.Corneliæ de fal-
ſis,deci.eſt præalleg.xxj.conſi. Neap. ubi in fortiorib. terminis
dicitur quod ſi quis falſo ſcripſit priuilegium nomine regis ſi,ta
le priuilegiū non fuit effectū auctentium ſeu ſigillatum ſcripto
non punitur pęna.l.Corneliæ de falſ.quū talis ſcriptura ſit nul-
27 la,& nihil ualeat nec potuerit nocere.†Et clarius hoc idem uo
lunt in deciſ.ccccliij.ubi concludunt, ꝙ abradens priuilegium
regis,ſi talis abraſio non eſt alicui nociua,abradens non tene-
tur pęna.l. Corneliæ de falſis.ſed arbitraria,ut enim quis poſsit
puniri de falſo,neceſſe eſt qđ ſit tale ꝙ noceat alicui,& ulterius
28 qđ ſit dolo factum& cōmiſſum,†quia alias ſi non dolo eſſet cō
miſſum non eſſet punibile,ut no.in d.l.damus. & in l.nec exem
plum.C.de falſis.& per Philip. Cor.in d.conſi.xlv.in iiij. lib.&
per Hoſti.in ſumma.extra de crimi.fal.& in l.quid ſit falſum.&
29 l.diuus.ff.de falſis.† Hinc eſt quod quęlibet colorata & quodā
modo beſtialis cauſa excuſat,vt per Bartho.Cępollam in conſ.
xxx.col.ij.& col.iiij.& conſi.ſuo.xxj.col.pen.& conſi.xxij.& ꝯ-
ſi.xxiij.col.ij.in prin.& licet fabricans falſam ſcripturam mutā-
do ueritatem,eſto quod ea non utatur debeat puniri ratione fa
bricationis,ſiue talis ſcriptura ſit nociua ſiue non,ut no.c.licet
extra de cri.falſi.& in l.ſi falſos.C. de falſis.tamē ſi ſcriptura nō
eſt nociua non tenebitur pęna.l.Cornelię,ſed arbitraria,ut con
30 cluditur in d.deciſ.conſi.Neap.ccccliij.& xxj.† Accedat etiam
prædictis quod uult Bar.in l.j.§.ex illa.ff.de falſ.& Bal.in l.j.C.
de his qui ſibi aſcrib.cum alijs adductis per Alex.conſi.lj. Pon-
deratis uerbis.vbi concluditur quod ſi aliquis ut priuatus, & ēt
ut executor mandati alterius ſcribit aliquid tanquam a teſta-
tore relictum non incidit in pœnam falſi , cum teſtamentum
per illam ſcripturam non probetur,& etiam quia interpretatio
facienda eſt,ut falſum euitetur ſm glo.& Bal.in l.iuriſgentium §.&
quod ferè.ff.de pactis.& per Alex.conſi.xxxiij.Ponderatis uer-
bis.col.vj.circa medium in iij.lib.Infertur ex prædictis quod ip
ſe Martinus ſcribens non tenetur pęna.l.Corneliæ.& a fortiori
minus tenetur ille qui dictaſſet , ſeu mandaſſet ſcribere , minus
etiam tenetur aliqua pœna ille qui uerum conſilium domini
Franciſchini bona fide accommodaſſet , minus etiam tenetur
& pars principalis in cuius fauorem tendebant dictæ allega-
tiones iuris , tum quia eas non ſcripſit neque mandauit ſcri-
bere , tum quia illis non fuit uſus iuxta doctrinam Barto. &

31 aliorum in d.l.ſi falſos.C.de falſis.& in l.diuus. ff.eodem.† tum
etiam quia ēt ſi ſcripſiſſet,& dictaſſet.Ex hoc non diceretur fal-
ſum commiſiſſe, vt patet ex ſuperius adductis,quæ tanto magis
procedunt eum non conſtet,nec appareat ꝙ dictæ allegationes
fuerint præſentatæ iudici per ſcribētem ſeu mandantem, vt ſcri
bens aſſerit,& falſo,ſeu per partem principalem in cuius fauo-
32 rem tendebant.† Solum prædictus obſtare vr̃.l.ſi quis obrepſe-
rit.& quæ ibi no.Bar.ff.de falſis.vbi obripiens iudici ꝫ veritatē
vr̃ teneri pœna falſi,& in caſu pñti per dictas alle.vr̃ iudici fuiſ-
ſe obreptum, & ꝑñr talis obripiens veniret puniendus ꝑ d.l.ſi
33 quis obrepſerit.quæ obiectio penitus ceſſat. † Non enim ap-
paret quis iudici dictas alle.pñtauerit,per qđ iudici poſsit ob-
rept.dicta.n.l.ſi quis obrepſerit , vt oēs ſcrib.dicunt locum hēt
qñ quis pñtauit aliquid iudici,per quē actum dr̃ obrepſiſſe,non
autē procedit in ſcribēte ſeu dictante allegationes quas poſt-
modum minime iudici pñtauit. Præterea Bar.ibi loquit̃ qñ iu-
dici eſt aliquid præſentatū obreptitie , per quā obreptionē fuit
aliquid obtentum ab ipſo iudice ꝙ penitus ceſſat in caſu. pñti.
Prout ēt ſi.d.l. procederet in caſu pñti locum ſibi vēdicaret tm̃
ꝫ Martinum ſcribentem. Non aūt ꝫ Hieronymum prædictū,q
ne ſcripſit nec dictauit,nec mādauit ſcribi,vt fuit plene dictū
ā.in primo dubio.Præterea.d.l. ſi quis obrepſerit non hēt locū
34 quando litigatur ciuiliter.† Nam tunc ſolum venit refectio ex-
penſatum.ita Bal.in l.ſi legibus. C. ſi contra ius vel util publi.
quem refert & ſequitur Hippol.de Marſi.in d.l.ſi quis obrepſe-
rit,quæ procedit & locum habet in obreptione probatoria nō
aūt in obreptione narratoria,q̃ pertinet ad l. Rhemaini. in qua
prodeſt deſiſtentia , & producens falſam narrationem non te-
netur pœna falſi.Deciſio eſt in terminis Bald. in d.l.& ſi legib.
ner.interdū obripitur.& eiuſdem in l.j.C.ſi nup.ea reſcri. pet.
& clarius hoc vult Bal.qui omnino videatur in l.quicunq;.col.
35 fin.C.de ſer.fu.† Vbi ad literam dicit veritatem eſſe, obripien
tem iudici ex falſa accuſatione,ſeu narratione non teneri pęna
falſi per.d.l.ſi quis obrepſerit, quæ ſolum procedit in obreptio
ne probatoria , ſed ſolum tenetur.l.Rhemia.in qua prodeſt de
ſiſtentia,quam doctrinam refert & ſequitur Alex.in d.l. ſi quis
obrepſerit.in addi.ad Barto. In verbo quæro aliquis. & clarius
Mod.ibi col.fin.dictæ autem alleg.probationem aliquam in fa-
cto non continebant,narrabant enim ea quæ iuris erant , quæ
per iudicem poterant videri an facerent ad cauſam vel ne , illis
aliquis vſus non eſt ab eis pœnitus fuit & eſt ceſſatum, propter
illas aliquid obtentum non fuit , vnde neceſſario concludendū
erit & ſcribentem & prætenſum mandantem ſeu dictantem in
36 aliquo non teneri.† Poſtremo non habent obſtare ea quæ dicit
Bar.in l.fi.per illum tex.ff.de falſ.vbi not. l. illam contra eos q
allegant apoſtillas & dicta tanquam aliquorum doctorum quæ
non ſunt,ꝙ videtur poſſe verificari in caſu præſenti,nam obie-
ctio tollitur ex pluribus , primo procedere poſſet quando corā
iudice eſſet allegatum vel quando iudici fuiſſent allegationes
datæ,quod penitus ceſſat in caſu præſenti,vbi dictus Martinus
ſolum ſcripſit,& dictus Hierony. prætenditur dictaſſe , & fal-
ſo vt ſupra,ſecundo obiectio procedere poſſet contra allegan-
tem,ſeu ſcribentem,& præſentantem, non autem contra ipſum
Hieron.qui nec ſcripſit nec dictauit , & minimè præſentauit ꝫ
quem non obſtat depoſitio.d. Martini , vt pleniſsimè dictum
37 fuit ſuperius.† Pręterea dicta ſcriptura continet allegationes
iuris, & in ea allegantur auctores veri, & legum,& deciſionū,
vt ex ipſius lectura videri poterit, & licet ſubſcriptio dicat.d.al
legationes emanaſſe a do.Franciſchi.quod vltimum non præ-
tenditur eſſe verum tamen iſtud concernit ſcribentem doloſe,
vt fuit dictum ſupra,non autem alium ignarum, vt eſt caſus ꝑ-
ſens reſpectu Hieronymi,& quoniam ipſe Marti.ſolum ſcripſit
nec voce allegauit nec ſcripturam præſentauit iudici,ceſſat pe-
nitus doctr.Bar.in d.l.ſi.quæ intelligi debet ſecundum ea quæ
38 fuere dicta ſuperius ad intellectum.d.l.ſi quis obrepſerit. † Et
bene aduertatur quoniam Bar.in d.l.fin.non dicit ꝙ talis alle-
gans puniatur pœna.l. Corneliæ.ſed bene in argumentum ad-
ducit.d.l.contra tales allegantes,vt quādo doloſè hoc faciunt,
& iudici pręſentant,ſeu coram ipſo allegant debeant puniri nō
pœna falſi ſed alia,quod neceſſario ita intelligendum eſt , nam
dictæ allegationes continēt tantum narrationem per quam nō
incurritur pœna falſi ſed alia.ſecundum Bal. in d.l.quicunque.
in fin.& tanto magis quia nullus eſt vſus dictis allegationibus,
& ab eis fuit receſſum , & propter illas aliquid non fuit obten-
tum,& iura & deciſiones quæ in illis allegationibus adducun-
tur non ſunt nec falſæ, nec correctæ, & doctrina Barto.locum
habet quādo allegatur dictum nouum alicuius doctoris , quod
in veritate non eſſet. ſic e appareret eſſe illius, & conſequenter
allegatio fit ſub falſo auctore,quod ceſſat in caſu noſtro,in quo
iura & deciſiones adductę in dictis allegationibus ſunt verę, &
39 veridicos continent auctores. † Non enim in illis aliquid non
attribuitur.d.Franciſchino,quo caſu loquitur doctr. Barto.ſed
ſolum ſubſcriptio illarum tanquam ab ipſo allegatarum attri-
buitur.d.dom.Franciſchino, quæ ſubſcriptio , & intitulatio li-
cet non eſſet vera tamen iſta ſcribens pœna falſi puniri non de-
bet vt plenè probatum ſuperius eſt,& ſi pue in aliquo eſſet pu-
nibilis pœna afficere debet ſcribentem certum , non autem
ipſum Hieronymum , & alios penitus ignaros , vt ſupra dedu-
ctum eſt.

Pariſi. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Vt quis teneatur de auxilio , debet in inquiſitione apponi clauſula quod ſcienter tale auxilium præſtitit aliàs non procedit.*
2 *Et debet apponi clauſula quòd tale auxilium præſtiterunt, ut habi lius tale delictum committeretur.*
3 *Abſens non poteſt diffinitiuè condemnari.*
4 *Et quid ſtante ſtatuto,nu.8.*
5 *Statutum non habet locum,ſi qualitas in eo requiſita,non probat̃. Qualitas probanda eſt.*
6 *Teſtis omni exceptione maior,quis dicatur.& nu.7. & ſeq. & 22.*
9 *Statutum interpretatur,ut minus deroget.*
10 *Teſtes non ſunt idonei,qui propter delictum affecti ſunt iniuria. Vt ſunt conſanguinei,& affines offenſi.*
11 *Familiares,& domeſtici,non ſunt teſtes idonei.*
12 *Qui interuenit in rixa,non eſt teſtis idoneus.*
13 *Nec inimicus idoneus erit teſtis.*
14 *Nec amicus offenſi.*
15 *Teſtis deponens de indicio non probat.*
16 *Teſtis affectans , & deſiderans condemnari inquiſitum , non eſt idoneus.*
17 *Teſtis pauper an ſit idoneus.*
18 *Teſtes ſingulares non probant.*
19 *Variantes,& contrariantes,non ſunt integri.*
20 *Deponentes ambiguè dubiè,& obſcurè non probant.*
21 *Teſtis in uno falſus,in totum redditur falſus.*
22 *Non reddentes concludentem cauſam rationis non probant.*
23 *Teſtes an poſſint coniungi,vt probent,& quando.*
24 *Et in criminalibus,non iunguntur imperfecta.*
25 *Imperfecta,quando coniungantur.*
26 *Et quid ſi delictum non poteſt aliter probari.*
27 *Pater vt defenſor poteſt comparere pro filio inquiſito.*
28 *Prouocatus poteſt impunè ſe defendere.*
29 *Aſtans armatus maleficio, quando dicatur auxilium præſtare ita ut puniatur & ſeq.*
30 *Requiritur quòd ſcienter & doloſè aſsiſtat,& nu.31.32.*
33 *Vt quis teneatur de auxilio,neceſſe eſt,ut probetur quòd præceſſe- rit tractatus ad maleficium committendum.*
34 *Et non tenentur de exceſſu , quando congregatio fuit facta ad unum.*
35 *Sola præſentia non infert auxilium ſine alio actu,& numero. 36. 37. 40.*
37 *Auxilium debet eſſe cooperatiuum.& nu.38.cum fauore.*
39 *Præſtans auxilium,an puniatur,eadem pœna & ſeq.*
40 *Ceſſat eadem pœna,quando fuit ſola præſentia ſine actu.*
41 *Quando auxilium eſt præſtitum poſt delictum,non ita puniibile eadem pœna nec eſt proprium.*
42 *Iudex immediatè ſine cauſa non debet procedere ad bannum.*
43 *Vt poſſit quis bannire requiritur quòd delictum ſit uerè probatum.*
44 *Nec ad id ſufficit ſola contumacia ibidem.*

CONSILIVM CLII.

VIDI Exemplum Inquiſitionis formatæ contra do. Georgium.do. Anto.& dom.Marianum fratres & filios magnifici.domi. Ioannis comitis de Trilaco, comitis & cōtra alios,de auxilio vt dicitur per eos præſtito.dom.Paulo.domi.Ioannis comitis & Bolpato, circa vul neratione m & ſucceſsiuè mortem in perſonam. q. domi.Pauli de Taba-

1 de Tabarellis,in quo minimè reperio appoſitam clauſulam, ꝙ
ſcienter talę auxilium præſtiterunt & non ignoranter propter
cuius omiſſionem inquiſitio prædicta minimè procedit , vt di-
cit Bar.in l.omnes. C.de agri.& cenſi. & Ludo.Roma. conſilio
cccclxxiij. Circa propoſitum & Ang.in.§.iubemus in aue.de ec
cle.titu.& Alex.in appoſtillis ad Bar.in l.ia qui opem. ff.de fur.
ſequitur Fely.in c.j.col.vij.verſicu.limita niſi præſtans de offie.
deleg.& in c.ſicut dignum colum.iij.verſi.& ideo Bar. & Mod.
bono.aſſeuerantes inquiſitionem aliter non procedere in corũ
practica criminali, in uerbo conſtante nume.lxiij. verſi.teneas
2 etiam menti & nume. ſeq. † Et quare iſtud requiratur inferius
tangam,& prout etiam prædicta inquiſitio videtur deffectiua,
ex quo in ea minimè declaratur ꝙ auxilium prædicti inquiſiti
præſtitere,nec dicitur in ea,vt habilius tale dictum committe-
retur a prædictis domino Paulo & Bolpato propter eorum aſſi
ſtentiam ſeu opem,quòd neceſſario exprimendum erat , ut in-
quiſitio procederet,vt per Bar.in l.ſi rias colum.pe.ff.ad l. Cor
nel.de ſica.vbi Mod.bono. plenè attingunt,& no.Ang. Areti.
in tract.de malefi.in uerbo,dicto malefi.ſemper aſtitit.in prin.
& plenè tangit Bar.Cœpo.conſi.j.col.iij.uerſi.præterea vbi ad-
ducunt deciſiones conformes & rationem, quare dicta clauſu-
la ſit apponẽda,quarè eius omiſsio inquiſitionem vitiat,de quo
etiam per Bart.in l.qui ſeruo.ff.de fur.. , et Mod.bono. in eo-
rum practica criminali in uerſi.conſt..nte nume.lj. verſi.& ideo
3 ubi alia adducunt.† Rurſus aduertendum eſt,ꝙ de iure commu
ni,abſens inculpatus de delicto,non poteſt diffinitiuè condem
nari.l.abſentem.ff.de pen. & ibi glo. allegans jura concordan-
tia,declarando,vt facit Barto.& alij in l.pen.§.ad crimen. ff. de
pub.iud.& per docto.in l.ſeruum quoque §.publice.ff.de proc.
& per Can.maximè d.Mari. Socin.in c.ueniens de accuſ.& per
Andr.de Iſer.in conſti.regni.terminum vite col.fin. & in con-
ſti.ſi quis in poſterum colum.ij.qua diſpoſitione iuris commu-
nis ſtante prædicti inquiſiti abſentes minimè poſſunt diffiniti-
ue condemnari,ſi vero conſideramus diſpoſitionem ſtatuti tri-
4 dentini, † volentis abſentem inculpatum de delicto in quo ue-
nit imponẽda pœna mortis, vel abſciſionis membri poſſe diffi
nitiue condemnari,adhuc conſiderandum eſt,ꝙ dictum ſtatu-
tum non ſimpliciter hoc permittit,ſed tunc demum quando ta
le delictum contra inquiſitum abſentem eſt manifeſtè proba-
tum per teſtes omni exceptione maiores,quæ qualitas proba-
tionis a ſtatuto requiſita,vt ſit locus ſtatuto,neceſſario interue-
nire debet, & verificari,alias ſtatutum minime locum haberet.
5 †Nam ut habeat locum neceſſe eſt,quòd qualitas de qua ſtatu-
tum loquit̃,ſit probata,ita Bart.in l.j.§.ait pretor. ff.nę quid in
lo.publi.& conſi.xj.quidam deceſſit,& in l.diuus.ff. de re iudi.
per tex.in l. Fulcinius.§.j.ex quibus cau. in poſſ.ea. & in l. Ti-
tius.ff.de teſtam.mil.& nota.Ioan.And.in cap.j. de homici. li-
bro vj.& plura ad id accumulat Philip.Deci.conſi.xiij. & con-
ſi.cclxj.ſuperioribus diebus,colum.ij.nume.ij.prout etiam fa-
cit do.Soci.conſi.lvij.in cauſa filiorum,in iij.volum. colum. vj.
nume.xiij.ubi allegando Bald.in l.ſi quis non dicam rapere. C.
dę epiſco.& cleri.& alias deciſiones cõcludit,quòd ille qui fun
dat ſe in aliquo ſtatuto debet probare,& uerificare omnes qua
litates a ſtatuto requiſitas.Nam quum talis qualitas , ſit cauſa
dicti effectus, neceſſario, probanda eſt, vt dicit Franc. de Cur.
conſi xvj.& xvij.& xviij.colum.iiij.& conſi.lv.colum.iiij.& cõ
ſi.lix. colum.vij.& conſi.lxxiij.colum.ij.notat etiam Alex.con-
ſi.iij.& conſi.lxxix.in iiij.uolum.& conſ.j.in iij.uolum. & Ang.
de Maleſi.& ibi Auguſti. in additionibus in uerbo , qui dictus
iudex addidit,uel extraxit,& Barto.Cœpol.conſi.lviij. Franci-
ſcus.colum.vltima,verſicu.poſtremo.& conſi.ij. & Signor. de
Amode.conſi.cxxxv.colum.fina.in princ. & ad id plura accu-
mulant Mode.Bono.in Rubrica.C.de probatio.colum. lxxxvj.
uerſicu.& ideo dicunt,& in ſingulari.clxxxvij.qualitas appoſi-
ta,& diffuſius in l.ſi quis,nume.cliij.& tribus ſeq.ff.de qõ.pro-
ut & faciunt Mode. poſt Abb.& Fely.per illum tex in cap.licet
cauſam de proba.& idem Fely.in c.ij.colum.ij.de reſcrip. & in
6 cap.examinata colum.iij.de iud.† Teſtis autem omni exceptio
ne maior dicitur ille contra quem nulla poteſt opponi exce-
ceptio,vt habetur in l.optimam,& ibi nota.ſcriben. C. de con-
trahen.& commit.ſtipu.& facit tex.cum glo.in uerſi. idoneus.
in.§.item uerborum,& ibi no.Papi.adducentes Bald. in alijs lo
cis hoc firmantem.in l.i.de inutil.ſtipula.& eſt glo.magna in c.
iij.loco,de proba.& optima glo.in cap.j.in verbo maiores , de
conſang.& affi.& ponit Alex.conſi.xxiij.uiſo proceſſu,colum.
fin.in j.uolum.& conſi.cxlvj.in cauſa, & lite,colum.ix.uerſicu.
præterea teſtes,in v.uolum.& plura adducit Philip.Dec.ſ. cun-
ſi.clxiij.in cauſa matrimoniali,colum. v.uerſic.viij. opponitur.
& Bal.& Saly.in l.in exercẽdis.C.de fide inſtr.dicunt quòd uer
bum omni exceptione maior inducit , vt etiam modicus defe-
ctus viciet teſtes,quando requiruntur omni exceptione maio-
res,vt eſt in caſu præſenti,& Bald.in d.l. optimam , dicit ꝙ ille
dicitur omni exceptione maior qui ſuperat omnem friuolam
exceptionem,ita quòd nulla exceptio contra ipſum poteſt op-
poni,& Abb.Imo.& Cald.in c.cum Ioan.Heremita, de fi.inſtr.
quos refert , & ſequitur ibi Felyn.colum.v.uerſi. quinto decla-
ra,per illum tex.dicunt,quod quando diſpoſitio ad probationẽ
alicuius actus requirit teſtes omni exceptione maiores , ꝙ iſto
caſu non ſufficit,ꝙ ſint alias ſimpliciter idonei debent enim ta
les eſſe contra quos nulla poſſit opponi exceptio,declarando,vt
ſupra declaraui,& Ang.& Bar.in l.j.§.ſi quis neger. ff.quemad-
7 mo.teſt.ape.dicunt neceſſe eſſe , ꝙ articuletur,& probetur,† ꝙ
teſtes tali caſu producti ſint talis qualitatis, & faciunt ad prædi
cta quæ ponit Ang.in l.vel necare,eodem titu.ubi uult, ꝙ ubi-
cunque optima opinio teſtium eſt cauſa inductiua probationis,
quæ alias non eſſet,tunc eſt articulandum,& probandum de ta
li optima opinione,& infert ad materiam ſtatutariam. prout re
ferunt,& ſequuntur Mod.Bono.in d.l.ſi quis nu.cliij. ff.de quæ
ſtio.& bona eſt deciſio Abb.in d.c.j de conſang.& affini.col.j.
uerſi.item nota ꝙ teſtis,ubi iuferẽdo proprie ad materiam ſta-
tuti requirentia teſtes omni exceptione maiores , dicit eſſe eos
qui nulla poſsũt exceptione legitima repelli,prout dicebat etiã
Soci.conſi.liiij.uiſis teſtib.nume.viij. in iij.uolu. ubi allegando
Bar.in l.admonendi.ff.de iur.iur.& Abb.in cap.at ſi clericus,in
in prin.de iudi.& dictum Ang.& Bar.de quo ſupra uult ,quòd
idonei teſtes illi dicuntur,qui non poſſunt aliqua occaſione re
pelli,& ꝙ iſtud debet articulari,& probari, iſti enim teſtes hu-
iuſcemodi qualitatis,habent prærogatiuas ultra alios , ut tan-
gunt,& accumulant Mod.Bono.in l.j.§.ſi quis ultro colum. iij.
& iiij.de quæſtio.& non immerito ſtatutum talem qualitatem
8 in ipſis teſtib.neceſſariam reputauit. † Nam quum tractetur de
condemnatione diffinitiua contra abſentes merito uoluit te-
ſtes, per quos tale delictũ probatur debere eſſe omni exceptio-
ne maiores cum tractetur de cauſa graui,& de uita hominis in
qua probationes debent eſſe clariſsimę, ut in l.fin.C.de proba.
& in criminalib.etiam de iuri communi teſtes requiruntur om
ni exceptione maiores,ut dicit Bal.in l.fin.colum.ij. & Ioan.de
Ana.conſi.xvij.uiſa relatione,& per Alex.conſi. xxiij. animad-
uertas,colum.iij.in ij.uolum.& ponit Philip.Dec.in conſi. ſuis
nouiter impreſsis,nume.xvij.licet in cauſa,colum.ij.uerſic.iiij.
in criminalibus , ubi iſtud comprobat aliquibus medijs prout
etiam facit Io.Crot.in tract. de teſtib.colum.iiij.nume.xij. Qui
bus ſtantibus quum contra iſtos inculpatos de auxilio, &c. ali-
qua non appareat facta probatio niſi ſolum per teſtes licet in-
ęfficax, & nulla, ut uirtute illius ex diſpoſitione ſtatuti contra
ipſos abſentes poſsit procedi ad diffinitiuam,neceſſe eſt , quòd
qualitas dicti ſtatuti requiſita in ipſis teſtibus fuerit uerificata.
Hoc eſt,ꝙ tales teſtes recepti, & teſtificantes contra dictos in-
quiſitos fuerint omni excep.maiores,prout ſtatutum exigit, a-
lias enim ſi omni exceptione maiores non ſunt, propter eorum
depoſitiones minimè diffinitiuè poterunt condemnari,dicti in
quiſiti abſentes ex diſpoſitione iuris cõmunis de qua ſupra di-
ctum eſt cui diſpoſitioni per ſtatutum tali caſu,non eſt deroga-
9 tum. † Solum enim derogatio fit quando delictum manifeſtè
probatum eſſet per teſtes omni exceptione maiores, quod ceſ-
ſat in caſu præſenti,conſequenter ſumus in caſu omiſſo per ſta-
tutum,& ſic in diſpoſitione iuris communis ad not. in cap.non
ne,de præſumptio.& in l.maritus.C.de procu.& in l.cum præ-
tor,in princ.ff.de iud.& ad no.in l.ſi extraneus.ff.de condi.cau.
dat.& plenè in l.ſi cum dotem,in princip.ff.ſolu.matri.Diſcur-
rendo itaque teſtes productos contra ipſos inquiſitos , nullus
ipſorum poteſt dici omni excep.maior,aut enim ſunt iniuria af
fecti propter tale homicidium, propter aſſertam iniuriam fa-
ctam.dom. Paulo de Taberellis , & iniuria facta uni cenſetur
10 facta omnibus de cognatione,taliter,† ꝙ a teſtimonio repellũ
tur,ut dicit Bar.in l.lex Cornelia.ff.de iniur.& habetur in l.j.ij.
& iij.ff.de lib.cau.& bene facit tex.in l.j.C.de raptu uirg. & ibi
tangit Bald.in v.no.& ponit Alex.conſi.xxiiij.animaduerſis,co
lum.vij.in ij. uolum.& no.Philip.Deci. conſi.cxxxiij. uiſo pro-
ceſſu,colum.ij.& conſi.clxiij.prææalleg. colum.ij.uerſi.iiij.alle-
gatur.

gatur. Hinc eſt, ꝙ conſanguinei, & affines offenſi, in cauſa criminali contra inquiſitum nõ ſunt idonei teſtes, & omni excep. maiores, quia non admittuntur, vt dicit Bar. in l. qui teſtamento. §. quæcunque, colum. fin. verſic. quæro quid in criminalib ff. de teſta. & habetur in c. accuſatores. iij. q. v. & in cap. j. & in c. abſens. iij. q. ix. ibi, nec affinis teſtis admittitur, no. Abb. & alij ſcribeo. in c. literas, col. iij. uerſi. ſecundo caſu, de præſum. & Philip. Deci. d. conſi. cxxxiij. colum. ij. nume. iiij. & conſi. cccx. uiſis diligenter, nume. iij. & bene tangit Bart. in l. admonendi, colum. vij. uerſi. uenio ad tertium. ff. de iu. iu. & ibi Iaſ. nume. cxlvij. ubi alia accumulat, volentes teſtes non eſſe omni excep. maiores, prout etiam vult Alex. conſi. xviij. viſo proceſſu, colum. ij. in j. li

11 bro, & in alijs conſi. relatis per Deci. ubi ſupra. † Prout etiam quia aliqui dictorum teſtium erant familiares dicti offenſi, & domeſtici, propter ꝙ non poſſunt dici omni exceptione maiores, ut in cap. literis, vbi plenè Cano. extra de teſti. & in l. etiam, & in l. eos. C. eo. titu. & no. Angel. conſi. cxxviij. prout refert, & ſequitur Philip. dec. præalle. conſi. cxxxiij col. pen nume. vj. ponit etiam practi. Papien. in rubri. de ſor. iur. teſti. in uerbo proteſtante, colum. ij. uerſi. j. ij. dixi, & habetur in cap. repellantur extra de accuſa. & in l. idonei, & in l. teſtes. ff. de teſtibus, & ponit Alber. de Roſa. in tracta. de teſti. in cap. quando teſtes repel

12 luntur, † & ratione domeſticitatis, ac familiaritatis, & potiſsimè repellendus eſt famulus dicti do. Pauli offenſi qui interuenit in rixa, & erat armatus in fauorem dicti domi. Pauli, & fuit percuſſus, & vulneratus in gutture ab ipſo Bolparo, ſeu a domi. Paulo, quo caſu nedum tanquam familiaris. & domeſticus uenit repellendus, ſed etiam tanquam inimicus, & tanquam proſequens iniuriam propriam, vt plenè tangunt Canu. in d. ca. repellantur, de accuſa. & habetur in l. omnibus. C. de teſti. & ff. eo

13 dem titu. in l. nullus. † Prout etiam aliqui prædictorum teſtium ueniunt repellendi, quoniam inimici fuerunt & ſunt dom. Ioannis cõtis patris dictorum inquiſitorum, & odio proſequuti ſũt ipſum, & eius filios, cum quo iam litigarunt, & litigant, ut habetur in l. iij. in prin. ff de teſti. & in c. cum p. manconella. & c. minimus, de accuſa. ubi plenè ſcriben. & in c. accuſatores. iij. q. v. & per Alex. conſi. cxxvij. in j. volum. & per Albe. in d. trac. de teſti. in c. quando teſtis repellitur ratione domeſticitatis, & ponũt plura repet. bono. in l. fin. C. de prob. prout idem faciunt in ſingulari. clxxviij. inimicus, & Ioan. Crot. in trac. de teſtibus. nu. xcvij. Prout etiam quia aliqui prædictorum teſtium erant magna amicitia coniuncti cum dicto do. Paulo offenſo, & cum cõ

14 ſanguinibus & affinib. ipſius. † Quo fit ut reddantur ſuſpecti, & in cauſa criminali non poſſunt dici, & in c. cum oporteat de accuſa. & nota. in l. liberi. C. de inoff. teſta. & per Cyn. & Bal. in l. ſi quis teſtibus. col. fin. C. de teſti. & facit ꝙ vult Bar. in l. ſciendum. §. j. ff. de lega. & quæ ponit Iaſ. in l. exigendum, nume. vj. C.

15 de procur. & in d. l. admonẽdi, nume. cxlvij. † Prout etiam quia aliqui dictorum teſtium deponunt de iudicio ipſorum quorum depoſitioni minimè ſtandum eſt, ut dicit Bar. in l. qui teſtamento. §. fin. ff. de teſta. & Ang. in l. ſciendum, colum. ij. ff. de uerbo. & Alex. conſi. lxxiiij. uiſo teſtamento, col. iij. in j uolum. & Iaſ. in rub. ff. de iur. iur. col. ij. & Philip. Deci. conſi. cclvj. in cauſa in

16 quiſitionis, colum. iij. num. v. † Prout etiam quia aliqui prædictorum teſtium ſunt affectantes, & deſiderantes, ꝙ prædicti inquiſiti deberent condemnari, & in hoc conſpirant cum conſanguineis & affinibus dicti offenſi, & procurant, omni nia iſtud poſſe fieri, quo caſu non poſſunt eſſe omni exceptione maiores, immo ueniunt repellendi, ut in ſi. dicitur de aduocato in l. ſi. ff. de teſti. & in c. ſi. eo. titu. lib. vj. & in ſimili dicitur de procuratore, ut per dominos de Rota in antiquis, in deciſio. xj. & ſequen. & no. Ang. conſi. cxxxiij. in cauſa, colum. iij. & Cano. in cap. accedens, el. ij. vt lit. non conteſta ponit etiam Alexan. conſ. cliiij. in v. uol. & Phili. Deci. d. conſi. cxxxiij. colum. iij. verſi. confirmatur hoc, & not. etiam practi. Papi. in rub. de ſur. iur. teſtium, in uerbo proteſtante, uerſi. viij dixi, & uerſi. nono dixi, & in uerſi.

17 xj. dixi. † Prout etiam quia aliqui dictorum teſtium ſunt pauperes, & uiles perſonæ, propter ꝙ non iudicantur integri, ut dicit practi. Papico. loco præallegato, verſic. vij. dixi, & no. Ioan. Andr. Imol. & alij in cap. ſi quis teſtium, extra de teſti. & Alex. conſi. xv. uiſo proceſſu, in iij. uolum. & Io. Crot. in tract. de teſti. nume. xxiiij. & Aret. de malefi. in uerbo, nec non ad querelam, verſi. xviij. quæro, & plura accumulant Moder. Bono. in eorum practi. criminali in prin. nume. ix. Prout etiam contra perſonas dictorum teſtium plures, & aliæ poterũt dari exceptiones, & oppoſitiones per excellentes dominos aduocatos interuenientes nomine dicti dom Ioannis patris inquiſitorum, ex quibus apertiſsimè conſtabit ipſos non eſſe omni exceptione maiores, quas

18 nequaquam refero breuitatis cauſa. † Minimè tamen illud prætermittendum cenſeo, ꝙ aliqui prædictorum teſtium in eorum dictis ſunt ſingulares, quo caſu minimè probant. c. cum dilecti. c. bonæ de electio. c. licet cauſam, de probatio. l. ut iuriſiuran. C. de teſti. & ibi Bal. col. iij qui dicit, ꝙ tantum probat unus quantum mille ſingulares, & ꝙ plures teſtes ſingulares minus probãt quàm unus ſolus, & plenè per Bal. in l. de quibus. ff. de legi. & per Iaſo. in l. admonendi, nu. ccxviij. & per Ioa. Crot. in tract. de teſtibus. num. cccxviij. & per Cano. in c. tam literis, extra de teſti. & per Alex. conſi. lxxiij non puto, col. iij. in j. uolum. ponunt &

19 Moder. Bono. in ſingulari. cxiiij. uulgatum, & tritum. † Prout etiam quia aliqui prædictorum teſtium deponunt inuicem uaria, & cõtraria, quo fit, ut minus integri uideantur. l. quia uaria. ff. de teſti. l. eos. ff de ſal. & per Tinda. in ſuo tract. de teſt. uarijs. & no. Alex. in l. inter ſtipulantem. §. ſi ſtichum. col. v. ff. de uerb. & plenè tangunt Mod. in c. per tuas, de proba. & pract. Papi. car

20 ra xxxij. colum. j. verſi. varij. & in uerbo, inuicẽ contrarij. † Prout etiam quia aliqui ipſorum ambiguè, dubiè, & obſcurè deponunt, & non concludenter, quorum dicta interpretanda ueniũt contra producentem. cap. in præſentia extra de probationibus per Bar. & alios in d. l. inter ſtipulantem. §. ſtichum. no. Socin. in conſi. cclxxiiij. in cauſa, colum. iij. uerſi. circa primum, in ſecun

21 do volum. & Ioan. Crot. in tract. de teſt. nume. cclxxiij. † Prout etiam, quia aliqui ipſorum in parte ſunt falſi, & ideo ipſorũ dictum in totum redditur falſum. cap. ſi ad ſcripturas, & ibi gl. ix. diſtin. ponit practi. Papi. car. xxxj. col. j. uerſic. ſed quid dicemus, & Soc. conſi. lvj. nu. xiij. in iiij volum. & Iaſo. in l. ex falſis, in ſi. C. de tranſactio. & Alex. conſi. cvj. in iiij. lib. & Philip. Cor. cxcvij uiſa in ij. volum. & Mod. Bono. in l. eos. ff. de ſal. nu. xiij. & in ſingulari. lxxvj. & Io. Crot. in trac. de teſte, nu. ccclxxxviij.

22 † Prout etiam quia aliqui prædictorum teſtium non reddunt concludentem cauſam rationis eorum depoſitionis quo fit, ut in totũ depoſitio ruat, ut plenè not. doct. in l. ſolam. C. de teſti. & in c. cum cauſam, extra de teſtib. & no. Sal in l. ſi. col. ij. C. de proba. & Alex. conſi. xv. uiſo proceſſu col. vj. in primo vol. & practi. Papi. car. xxxiij. col. j. in uerbo reddunt rationem, & Mode. Bono. in prac. criminali, in uerbo, diligenter, num. xxxj. ubi plura referunt multum facientia ad cauſam præſentem patet itaq; ex iſtis apertiſsimè, teſtes productos ↄtra ipſos inquiſitos, nullo modo eſſe omni exceptione maiores, & conſequenter, quod in perſonis ipſorum non eſt uerificata qualitas requiſita a ſtatuto, & in conſequentiam, quod nullo modo propter depoſitio

23 nes dictorum teſtium poterunt diffinitiuè condemnari. † Nec prædictis obſtat, ſi diceretur, quod licet conſiderando unumquemque teſtem de per ſe nullus erit omni exceptione maior, tamen ſimul iuncti bene conſiderãtur, ut idonei, ut fides unius ſuppleatur per alios, ut in ſimili tradit Bald. quem ſcriben. ſequuntur in l. ſi quis ex argentarijs. §. primo. ff. de edendo. Nam tollitur obiectio, ex quo nullus dictorum teſtium conſideratus de per ſe, eſt omni exceptio. maior. & ideo ſumus extra caſum

24 domi. Bal. † Præterea tollitur obiectio, ex his quæ dicit Philip. Deci. in conſi. cxxxiij. colum. ij. in fine, & colum. iij. & conſilio cccx. & etiam conſi. præallegato xxxvij. nouiter impreſſo, nu. xiij. Vbi uult, quod in criminalibus probationes imperfectæ nõ iunguntur ad faciendam plenam probationem, ut dicit Bald, in d. l. ſi quis ex argentarijs. §. primo, & plenè tangit ipſe Deci.

25 in capitulo, cum cauſam, colum. pen. de probatio. † Et ex iſtis tollitur etiam obiectio quæ poſſet fieri, quod probationes ſemiplenè iunguntur. &c. Nam procederet quando unaqueque de per ſe eſſet perfecta in ſua ſpecie, ut no. in dicto capit. cum cauſam & plenè tangit Iaſ. in d. l. admonendi, car. xxiiij. colum. j. uer

26 ſi. iſtam concluſionem, ubi ad id plura accumulat. † Nec etiam obſtat ſi diceret, ꝙ ſumus in caſu, in quo delictum non poteſt aliter probari, nam ex ſui natura ueriſimiliter bene poteſt probari, quo caſu teſtes inhabiles non recipiuntur, ita Cann. poſt glo. in cap. iij. loco, de probation. & ponit Philip. Deci. dicto conſil. cxxxiij. & conſi. cccx. Minus etiam obſtat ſi dicatur, quòd non conſtat de prædictis oppoſitionibus, & exceptionibus ſuperius datis contra ipſos teſtes, ex quo dicti inquiſiti nunquam comparuerunt, nec aliquam defenſionem fecerunt. Nam reſpondetur ſatis conſtare cum dom. Io. Contis ipſorum legitimus pater tanquam defenſor comparuerit, & compareat, &

prædi-

prædicta uellit in facto uerificare pro innocentia filiorum ſuo-
rum ꝫ quos prætenditur diffinitiue procedi ad condemnatio-
nem uirtute ſtatuti,& tales probationes factę per ipſum patrē
bene proſunt ipſis filijs, quum ex illis conſtet de ipſorum inno
27 centia.† Qua pater deducere poteſt,& ut deffenſor,& ut patet,
ut dicit Bar.in l.ſeruum quoq;.§.publice,col.ij. ff. de procu.&
in l.pe.§.ad crimen,col.iij.,uerſi. aduerte. ff.de pub.iud.& ſunt
multa couſilia ſuper id edita,& per do.Barth.ueron.& alios Pa
taui.ut patet in conſ.eiuſdem do.Bar.xlvj.Titius uulnerauit,&
in plurib.alijs conſi.ſeq.& ēt eſt conſi.Philip.Cor.cclxxiij.uiſa
inquiſitione,col.ij.& conſi eiuſdem.cccxxv.primo aduertendū
col.pen.in iij.nol.& eſt conſ.Phili.Deci.xxvij.præallegatum no
uiter impreſſum licet in cauſis,col.ij.ubi adducuntur aliæ deci-
ſiones concordantes,& Mod.bono.in eorum prac.criminali in
uerbo, ſequitur nu.xl.& ſeq.iſtud idem ſequuntur adducentes
plures alias deciſi. & maximè qñ ex forma ſtatutorum abſens
poteſt banniri,& diffinitiuè condemnari,& impune offendi, ut
eſſet in caſu præſenti , tunc.n.pro ipſo abſente poſſunt. deduci
cauſæ innocentiæ,ex quib.ēt infertur, ꝙ minimè poteſt proce-
di ꝫ do.Pau.& Bolpa.principaliter inquiſitos de.d. homicidio,
quum teſtes ꝫ ipſos producti non ſint omni exceptione maio-
28 res, † & ēt quia ipſe do.Paulus fuit prius prouocatus,& agreſ-
ſus a.d.d.Paulo offenſo,qui præparauerat inſidias,quo caſu li-
cite ad ſui honorem, & diffenſionem potuit facere ea quæ fecit
ad plenè no.in l.ut uim.ff.de iuſt.& iu.cum alijs concor. conſi-
derata potiſsimè originali cauſa.d.rixe quæ ortum habuit ab ip
ſo.q.do.Pau.indebite capiente decimam de iure ſpectanté ad
ipſum do.Io.contis,& etiam conſiderata qualitate,& moribus,
dicti.q.do.Pau.offenſi,& prædicti do. Paul.inquiſiti de quibus
ſuo loco plenius notandum erit,ulterius aduertendum eſt,ꝙ ſu
prædicti incolpati de auxilio ultra ſuperius deducta , non pñt
29 aliquo modo condemnari ex pluribus.† Licet.n. regulariter di
catur,ꝙ ille qui aſtat armatus maleficio ēt ſi nihil facit,quis dr̄
præſtare auxilium,ita ꝙ de eo uenit puniendus, ut dicit Inn.in
c.contiuentia,de cleri. percuſ. cum alijs plenè accumulatis per
Ang.de malefi.in uerbo Andream auxillatorem,uerſi.& aduer
tendum eſt,& in uerbo,dictus Andreas armatus,col.j. & p Fel
in cap.j.colum.viij. uerſi. & not.de offic.deleg.& plenius per.
eundem in c.ſicut dignum col.iij.uer.in iſta materia,& per Bar
th.ueron.conſi.ij.col.ij.uerſi.ſed licet primum,& conſi.xxxiiij.
col.iiij.uer.de iure autem cōi,& per Phil.Cor. couſil. cvij.uiſa,
col.ij.in j.nol.& conſi.viij.in iij.nol.in litera,f,&,g,& plura ad-
ducunt Mod.Bon.poſt Bar.in l.in rixa,nu.xij.ff.ad l.Corne.de
ſiccar.& diffuſius in eorum pract.criminali,in uerbo,conſtan-
30 te,nu.lvj.& lxj.† Tñ iſtud ꝓcedit qñ ſciēter,& doloſe quis fuit
præſens delicto,& ad illud committendum præſtitit auxilium,
& aſtitit,ſecus aut qñ ignoranter,uel per errorem , uel caſuali-
ter,& incidenter fuit præſens,& aſtitit,& non animo doloſo,&
31 appenſato præſtandi auxilium.† Tunc.n.non punitur , quum
careat dolo,nec ibi interuenerit,ut maleficium committeretur
hoc expreſsè probant deciſiones adductæ in principio iſtius ꝯ-
ſilij,ultra quas eſt deciſ.Fely.in c.quum uicesimum,in prin.ex-
tra.de offi.de leg.tenet ēt Sign.de amode.conſ.cxxxv.in q.col.
ij.uerſi.præterea eſt aduertendum,& bona deciſio Bal.in l.qui-
cunque,col.pe.uer.nota ſexto.C.de ſer.ſug. prout refert Fely.
in d.c.ſicut dignum,de homic.col.iij.uer.eſt uerum, ubi addu-
cit etiam alias deciſiones,& ea quæ ipſemet Fely.dicit, in d.c.ſi
quis epiſcopus extra de hæret.& multa ad id accumulāt Mod.
bono.in d.l.ſi,in rixa nu.xij.ff.ad.l.Cor.de ſicar.& Ideo Bal. in
l.ob hæc uerba.ff.de his qui no.inſa.dicit,ꝙ ille qui incidenter
32 reperitur pñs,licet ſit armatus.† Non dr̄ præſtare auxilium, qđ
refert,& ſequitur Ang. de malefi. ubi bene loquitur in uerbo
dictus Andreas armatus,& eſt bonum conſi.Ludo. Ro. cvij.ꝙ
refert,& ſequitur Fely.d.c.ſicut dignum,col.iij.uerſi. & omnia
iſta limita,uolentes,ꝙ ſi caſualiter,& incidenter quis reperitur
in delicto,ꝙ non tenetur de auxilio , & dicit Felyn.ꝙ in dubio
iſtud præſumitur allegando conſi.Pet.de Anch.ccxvij.in fin. &
Bald. in lectura antiqua in l.j.ff.de ſer.corrupti.& in c. j. de be-
nefi.fra.& bene tangit Bar. Cæpol.couſi.xxxiiij.col.vj. & Phil.
Corn.conſi.cxlix.uiſo.col.pen.& fi.in j.uolu.dicit,quod ſi quis
aſtat delicto armatus non tenetur de auxilio ſi ex alia cauſa ibi
aderat.& Mod.in d.l ſi in rixa,nu.xiij.dicunt ꝙ interuenientes in
cidenter & caſu aliter non data opera non tenetur, & quod in
dubio iſtud præſumitur,& ita etiam dicunt in l.nihil , nu.iiij. &
viij.eod.tit.adducunt deciſiones, ut per eos quas prius adducit

Fely.ubi ſupra,& in d.l.nihil,nu.xij.dicunt ꝙ ſi ignoranter,uel
erronee inter uenerunt delicto,minimè tenentur de auxilio ex
quo requiritur dolus & ſcientia, quod probant auctoritate, &
exemplo,prout etiam ipſi dicunt in eorum practi.in uerbo, cō
ſtante,nu.xlvij.& xlviij.xlix.& lv.uerſ.quinto limita, & melius,
nu.al.ubi concludunt,ꝙ ignoranter,& erronee interuenientes,
ſeu incidenter,& fortuito,& caſualiter non tenētur de auxilio,
& quod in dubio iſtud præſumitur,niſi probetur ſcientia,& do
lus,ut etiam ipſi dicunt in l.unica.C.de rap.uirgi.nu.lxxxvij.&
eſt bona deciſio Ange.de malefic.in uerbo,dictus Andreas ar-
matus,col.j.quę minimè in caſu præſenti deducta , & probata
apparent,nullus enim teſtium dicit,ꝙ prædicti do.Ant.& Mar
tinus ſcienter.& doloſe,ut dictū delictū committeret,ibi interue
nerunt,unde in dubio pręſumendum eſt,ꝙ ignoranter, & erro
neè,& tanto magis iſtud procedit,conſiderata eorum etate,&
etiam quia ignoranter diſ.eſſerunt e domo ſequentes do. Pau-
lum eorum fratrem qui nec eos uocauit nec eis aliquid dixit,&
conſequenter licet fuerint præſentes aſſerto delicto, non ꝓpea
poſſunt teneri de auxilio,prout non tenetur.d.Georgius qui ca
ſualiter,& fortuito ibi interfuit, ut dicunt plures teſtes ex ad-
33 uerſo producti,& examinati.† Præterea ut quis tenetur de au-
xilio,neceſſe,eſt ꝙ ꝑceſſerit tractatus ad maleficium committē
dum,& ꝙ principaliter ad hoc fuerint coadunati,ut dicit Pet.
de Anc.couſi.ccxvij.nos Bar.& Alex.in l.ſi duo patroni in pri.
ff.de iureiur.alias ſi iſtud non probatur,præſumptio eſt , quod
ignoranter,& erronee ,uel caſualiter interuenerint, & ꝙ ſuper-
uenerint delicto abſque dolo ita quod de auxilio minimè te-
neatur , ut habetur in dictis deciſio.& in alijs accumulatis per
Mod.Bono.in d.l.nihil,nu.viij.& xj. Vbi ponunt quæ ſint pro-
banda per inquiſitores adhoc,ut inquiſiti poſsint puniri de au-
xilio,& idem ēt ipſi ponunt in l.unica. C.de rap.uirgi.nu.lxxxj.
& clxxx.& ſequen.prout ēt idem faciunt in eorum practi. cri-
minali,in uerbo,conſtante nu.xlv.xlvj.& nu.xlvij.concluden-
tes allegando plures,& plures deciſiones,& ad hoc, ut aliqui te
neantur de auxilio neceſſe eſt,ꝙ probetur,quod præceſſerit tra
ctatus,& ꝙ communicato conſilio,& deliberatione ad delictū
committendum iuerint.Nam alias ſola præſentia minime pro-
bat auxilium , & qm̄ de prædictis nihil probatum eſt ꝫ dictos
inquiſitos , non poterunt de auxilio teneri , & condemnari.
34 † ad quæ bene facit qđ uult Pau.de Caſt.in ꝯſ.clxxxix.in cā in
carceratorum,quem refert,& ſequitur Auguſti.de Arimi.in ad
ditionib.ad Ang.de malefi.in verbo, Andream auxiliatorem,
col.v.uerſi.ul.in hac materia,& in uerbo dictus And.armatus,
uer.intellige rñ prædicta, ubi uolunt ꝙ congregati ad baſtonā
dum aliquem non autem ut interficeretur ſi principalis delin-
quens ipſum interfecit tales auxiliatores non poſſunt teneri de
auxilio q ad iſtud principaliter nō iuerunt nec interuenerunt,
animus enim principaliter conſiderari debet,ad ꝙ etiam quo-
niam ſola præſentia non inducit auxilium,qm̄ neceſſe eſt ꝙ ul-
35 tra eam interuenerint alijs actus,† per quem ſaltim inſultās,&
offendēs reddatur audacior,& ſecurior ad maleficium commit
tendum,& offenſus reddatur timidior ut dicit Bald.in l. j.ff.de
ſer.corrup.quem refert,& ſequitur Ang.de malefi.in uerbo, di
ctus Andreas armatus.uerſ.uide tamen,& in uerbo,dicto male
ficio ſemper aſtitit,in princip.& co. vij. uerſi.tu autem,& co.
fi.uer.& aduertas ubi dicit ſe habuiſſe de facto ferrariæ,& neceſ
ſe eſt ꝙ ſpecifice dicatur, ꝙ & quale auxilium fuit præſtitum,
ex quo ſola præſentia non inducit auxilium,& ꝙ in dubio non
præſumitur ad hoc aſsiſtere niſi aliud appareat,allegat deciſio-
nes id probantes ut per eum,& Bar. Vero.in cōſi.j.dicit magis
credendum teſtibus deponentibus , quod non erat ibi animo
dandi auxilium quàm teſtibus deponentibus ꝫriū ex quo iſtud
magis conuenit iuri , & colum.iij.& ſeq. addit , quod in dubio
iſtud præſumitur,qñ non interuenit aliquis actus denotans au
xilium,& quod conſiderari debent quæ cauſæ præceſſerint , &
ponit qualiter teſtes debent deponere, ut cōcludant auxilium,
& quod in dubio in mitiorem partem, & ſic in abſoluendo iu-
dicandum erit,unde ut quis teneaẗ de auxilio neceſſe eſt, ꝙ de-
clarentur,& probentur actus per quos dr̄ auxilium præſtitum,
alias præſumitur in benigniorem partē,ut dicit Bar.in l.qui ſer
uo.§.fi.ff.de furt.& Bar. Vero.ꝯſ.lxiiij.Primum dubiū,colu.lij.
uerſi.uideamus modo ubi ēt uult,ꝙ inquiſitio nō procedit , qa
36 in ea ſimpliciter dr̄,quod ꝑſtiterit auxiliū,&c.† Saltim cum de
bet poni,& probari,qđ per tale ꝑſentiā offendēs factus fuit au
dacior,& offenſus timidior,ut dicit Bal.in l. non ideo col. pen.
uerſi.

nerſ.item quæro.C.de accuſatio.cum alijs allegatis per Fely.in d.c.ſicut dignum,col.iij.nerſ.item notādum eſt,& in d. c.j.col. viij.ner.& nota.de offi.delega.& firmāt Mod.Bono.in l. nihil. ff.ad leg.Cor.de ſicar.col.fin.& iu d.l.in rixa nu.xviij. & in d.l. unica.C.de rap.uirgi.nu.clxxxj.& in prac.criminali,iu nerbo, conſtante,nu.lxj.& lvj.Sola.n.præſentia ſimplicem fauorem inducit,& remotum pp quæ offendens minimè effectus eſt audatior, nec delictum dr eſſe auctum, pōt ex tali ſimplici fauore

37 quis non tenerur.† Nam tale auxilium,ut ſit punibile debet eſſe propinquum,& cooperatiuum ipſi delicto,& debet dare cauſam proximam illi,ita Ang. de maleſi. allegans plures deciſiones in uerbo,dicto maleficio ſemper aſtitit col.v.uerſi. iij. modo,& diffuſius ubi Auguſt.in additio.col.ſequen.uerſi.item ad de,Iſtud proſequitur inferendo ad materiam ſtatutariam punientem auxiliatores, ut intelligatur de auxilio modo quo ſupra,non ſimplici,& remoto,& qñ interuenit actus remotus,& non proximus,nec circa cauſam mortis, & ſic qñ fuit cooperatiuum ut plenè ēt hr ner Bar.Vero.cōſ.xxxiiij. ſi unquam.col. iiij.in ij.dub.& diffuſius,conſi.ij. ferè per totum, prout ēt ipſe uult,conſi.xxvij.requiſitus,col.iij.uer.præterea,& idem ēt uult. Philip.Cor.præallegato conſil.cxlix.col.pen.& ſi.in j.lib.dicēs quod teſtes neceſſario debent concludere,& probare, quod auxilium fuit præſtitum, & ꝙ ibi aſtabant animo præſtandi auxilium,& hoc idem tenent.Moder.Bono.iu d.l.in rixa nume.xv.

38 † Vbi declarant qñ dicatur ſimplex fauor,& qñ auxilium dicatur cooperatiuum,prout declarat do.Bartholo.Veronē. conſi. præallegatis,& idem uolunt præfacti Bono. in ſingulari. xv. & in pract.criminali,in uerbo,cōſtante,nu.xlix.& nu.l.& nu.lxj. & nu.lxx.ubi adducunt plures deciſiones, firmantes concluſionem prædictam,ponit etiam practi.Papi.in uerbo,opem,& auxilium dedit,uerſi hic quæritur,& ponit ēt Fel.in d.c.j.de offi. deleg.uerſi.limita primo,co.vij.ubi adducit Salyce. in l.j.C.de rap.uirg.& alias deciſiones,in d.c.ſicut dignum,col.ij.uer. modo aduerte,& diſcurrendo dicta teſtium productorum ꝯ dictos inquiſitos nullus eſt, qui deponat,ꝙ prædicti do.Anto. & no. Mar.aliquem actum fecerint.Minus ēt probatur,ꝙ ipſi ſciētes, & doloſè ibi communicato conſilio adfuerint. Nec ēt probat, ꝙ do.Pau.& Bolpatus effecti ſint pp eorum præſentiam audatiores,& do.Pau.offenſus timidior,iccirco neceſſario abſoluendus uenit ex quo illa ſola præſentia ipſorum, & ſimplex aſsiſtētia eis minimè nocuit,quum incidenter,ignoranter,& per errorē fuerit,& præſumatur præſtita,& licet aliqui teſtes dicant, ꝙ dictus Anto.erat armatus,tñ iſtud nō eſt uerum,ut in facto ꝓbabitur, item teſtes prædicta dicentes, non probant. Tum quia ſingulares,Tum quia uarij, & non concludentes. Tum etiam alijs de cauſis de quibus ſupra.Minus etiam d.Geor.nocet depoſitio duorum teſtium aſſerētium ipſum admenaſſe cū Iannettina,nam talib.teſtib.minimè credendum eſt, cauſis de quibus.ſup.Prout ēt quia ipſe do. Georg. nullum actum fecit, & ſolum incidēter ibi interuenit,quo fit,ut minimè puniri poſſit,& condemnari,rationib.& deciſionibus,quib.ſup. ex quib. euidentiſsimè patet nullum penitus auxilium fuiſſe præſtitum. d.homicidio per ipſos do.Ant.do.Marti.& do.Georg.ante maleficium commiſſum,uel tempore quo committebatur,& ideo non eſt neceſſe examinare illum articulum,an ueniant puniendi eadem pœna, qua puniri deberent principales occiſores.

39 † Nam licet regulariter dicatur ꝙ agentes,& cōſentientes pari pęna puniuntur,ita ēt,& auxilium præſtantes,& in l. nihil intereſt,& in l.in rixa.ff.ad.l.cor.de ſica.& in c.j.de offic.deleg.& in d.c.ſicut dignum,& per Fely.in c.cum ſm,de offi. deleg. & per

40 Barth.uero.conſi.ij.& conſi.xxxiiij.col.iiij.cum ſi. † Tñ regula iſta non habet locum qñ fuit ſola præſentia, & ſimplex ſine aliquo facto cooperatiuu,& quando fuit per errorem,& per ignorantiam,ſeu incidenter,& caſu fortuito, & quādo per eam offendens non fuit effectus audatior,& offenſus timidior,& quādo per eam delictum non fuit auctum,tūc enim in nullo eſt punibile,uel ſi pœna danda eſſet,tunc minima deberet applicari, ut patet apertiſsimè per deciſiones, & conſilia ſuperius allegata.ſingula ſingulis capitibus adaptando, prout etiam tāgit Barth.Veron.conſi.xxvij.col.iij.ubi etiam uult,quòd de iure communi uere præſtans auxilium,non tenetur eadem pęna, prout etiam dicit Phil.Cor.conſi.viij.lib.iij.col.j.& Ang.de maleſi.in uerbo d.maleficio ſemper aſsiſtit,col.iiij.& Fran.de Cur. conſ. xlj.& Mod.Bono.iu d.l.nihil,num.iiij.& ſeq. & plenius, & in ſingulari.xv.& in pract.criminali,in uerbo,conſtante, uerſi.& nu.clxiij.ſupra alleg.& ponit Prac.Pap.in uerbo,opem,& auxilium,quanto magis in caſu præſenti puniri non debent eadem pœna,immo in totum abſolui,cum uere auxilium minimè præſtiterint,ut in iure,& in facto ſuperius deductum eſt,ſi autem ꝑ facti inquiſiti dicerentur teneri, ex auxilio præſtito prædicto

41 do.Pau.& Bolpato poſt delictum commiſſum. † Aduertendū eſt,quod iſtud minimè probatum apparet formiter,& concludenter, & aliqui teſtes ſunt ſingulares, nec adducunt concludentem rationem depoſitionis ipſorum,quo ſit,ut minimè probent,maximè,quia uere nullum auxilium præſtiterunt, poſt tale delictum commiſſum,conſiderata etiam etate,& moribus.d. Ant.do.Mari.& do.Georg.Nec d.Pau.& Bolpatus indigebāt aliquo auxilio a prædictis, prout etiam quia ſi uere hoc fuiſſet probatum,quod negat, tamen tale auxilium non eſt ita punibile ſicut illud quod præſtatur maleficio. Nec eadem pœna tale auxiliū uenit puniēdū,ita Ang.de maleſi.in uerbo.d. maleficio ſemper aſtitit uer.quæro qua pœna,& uerſi.quærit.Bar. adducēdo Bar.in l.furtum.§.non committitur.ff.de fur.& Bar.& Ang. in l.j.C.de his qui latro.& idē Ange.de maleſi.in uerbo, Andreā auxiliatorem,col.j.uerſi.poſt uero maleficia, & ibi Auguſt. de arimi.uolentes,ꝙ auxilium præſtitum poſt delictum non dicitur propriè auxilium,& firmat Franciſ.de Curt.conſil.xlj. col. ſi.& Fel.in d.c.j.col. viij.uerſi.limita dūmodo,ubi allegat alias deciſi.& ponit d.Sigu.de amode.conſi.cxxxiij.co.ij.uer. aut dicemus,& idem Fely.in d.c.ſicut dignum,col.iij.& Bar. uero.in conſi.j.col.iiij.uer.circa tertium dubium, & conſi. xxvij. co. ij. uer.unde uidendum eſt, & ad id plura adducunt Moder. Bon. in d.l.ſi in rixa,nu.xv.uer.ſecundo limita, & in l.j.de rap. uirg. nu.lxxxv.& ſeq.& nu.clxxix.& clxxxvj.& in eorum prac.criminali,in uerbo, conſtante,nu.liiij.ponit etiam Pract.pap.in uerbo,opem& auxilium,uer.poſt uero maleficium car.cxxa.co.iij. Quibus omnibus bene conſideratis dico & concludo, ꝙ prædicti do.Georgius,do.Antonius,& do. Martinus nullo modo poſſunt diffinitiuè condemnari de tali auxilio. Nec diffinitiuè banniri ſiue cōſideremus diſpoſitionem iuris communis, ſiue diſpoſitionem ſtatuti Tridentini,cuius qualitas, non eſt modo aliquo uerificata, & etiam quia ipſi non poſſunt dici auxilium præſtitiſſe, & taliter deliquiſſe propter quod deberent puniri pęna mortis,uel abſciſsionis membri,quo fit,ut abſoluendi ueniant,uel ad peius bannendi ad inquirendum, quod ultimum etiam minimè fieri debet, quum non conſtet eos deliquiſſe, &

42 cum de innocentia ſatis apertè pateat, † ideo iudex non debet procedere ad bannum ſine cā,& inordinatè.Nam ſi ad illud ita procederet,certè nihil faceret,& nullum eſſet,nec haberet uim ſententiæ,ut dicit Bal.in addit.ad Spe.in tit.de execu.ſententię colu. pen.in uer.bannum,& etiam quia, ut quis poſsit ita ban-

43 niri,neceſſe eſt quòd delictum ſit probatum uere, † Ex quo ſola contumacia illud non induceret,etiam ſtāte ſtatuto permittente inquiſitum non comparentem poſſe diffinitiue banniri & condemnari,ut dicit Bal.& Imol.in l.mora.ff.ſol.ma. quod refert Alc.in l.omne delictum,in additio.ad Bart.ff.de re milita. prout etiam ſequuntur Mode.Bonn.in eorum. prac. criminali in uerbo,poſtquam,nu.liiij.cum ſeq. ubi illud cōprobant alijs deciſio.Prout etiam ipſi dicunt in uerbo,poſtquam,nu. xlviij. & quoniam ex ſuperius deductis ſatis conſtat prælactos inquiſitos licet contumaces non eſſe culpabiles, ſpectabilis iudex ꝯ ipſos mō aliquo procedere non poteſt ad condemnationem,ut dicit Barto.conſil.c.a do.Cy.colu.vl. & Bart. Vero.conſi.xlix. poſtquam,col.ſi.cum alijs accumulatis per Mod. Bono. in dicta eorum prac.in uerbo,opportunè,nu.viij.& in uerbo.ij.quæſtio.nu.xxix.& in uerbo,ultima quæſt.nu.xiij.& in uerbo aggredior.in ſi.& ꝙ dictum eſt de prædictis do.Geor.do. Ant.& & do.Marti. item concludendum eſt & de alijs inculpatis de auxilio,ꝯ quos minimè probatum apparet aliquid concludenter, nec tale propter quod diffinitiuè poſsint condemnari.

Pariſius.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Temerè agens condemnatur in expenſis.*
2 *Qui agit,probare debet,& nu.iij.ix.*
3 *Nec reus aſtringitur iurare,actore non probante, & nu.5.*
4 *Criminaliter agens,probare debet,& nu.5.*
6 *In furto,non datur iuramentum accuſatori,ad probandum.*
7 *De ciuili,poteſt deueniri ad criminalem.*
8 *In criminali cauſa,prius iudici conſtare debet de delicto.*

10 *Veroſimile*

10 *Veroſimile debet attendi, & nu.xxx.*
11 *Fama publica operatur, & in cauſa ciuili, & criminal, & n.xix.*
12 *Veram quando habet originem à perſonis fide dignis, non maliuo lis, & nu.17.*
13 *Et quando teſtes dicunt audiuiſſe à maiore parte. & nu.xiiij.*
Ad quod datur cautela probandi.
15 *Et ſi non aßignant cauſam ſcientiæ, nihil probant.*
16 *Et fama debet eſſe legitima.*
18. *Contra malam famam, poteſt probari bona.*
19 *Fama formiter probata, quam probationem faciat.*
20 *Et an in ciuilibus, faciat ſemiplenam.*
21 *Et in criminalibus, an faciat indicium ad torturam.*
22 *Et quid quando non eſt uehemens, ſed uana uox.*
23. *Et quid ſi iungitur cum ſemiplena in criminali.*
24 *Quæ ſunt neceſſaria, ut perueniatur ad torturam.*
25. *In ciuilibus ceſſat tortura.*
26 *Confeßio extraiudicialis, facta abſente parte, an faciat ſemiplenam probationem & indicium ſufficiens.*
27 *Sed debet formiter probari, & per conteſtes, & nu.28.*
29 *Et quid ſi fuit geminata.*
30 *Confeßio non uéroſimilis, minimè attenditur.*
31 *Et debet eſſe certa, & tempore, & loco.*
32 *Contra negociantem, an ſit præſumptio furti.*
Expenſio pecuniarum, quando faciat indicium furti, & nu. xxiij.
34 *Vnum indicium, tollitur per aliud.*
36 *Bona fama inquiſiti, eum purgat.*
37 *Semiplenæ probationes, & indicia quando iungantur, & nu.37. & 38.*
38 *Vnum imperfectum, non poteſt facere aliud perfectum, etiam ſi eſſent plura.*
39 *Probatio debet eſſe concludens.*

CONSIL. CLIII.

IN Cauſa Iſta uertente inter Bulpum, & Moyſem
Iudæos, ex una actores, & Magiſtrum Petrum Sua
ſcbie calcearium conuentum ex altera, breuibus
inſiſtendo ueritati, uiſo proceſſu, & alijs deductis
ꝯ ipſum magiſtrum Petrũ firmiter, & abſque dubio, dico partes
Magnifici, & Spectabilis dñi iudicare debentis, non poſſe
de iure eſſe alias niſi in abſoluendo ipſum magiſtrum Petrum
a petitis per ipſos actores qui omnimodo ueniunt condemnan
di ad expẽſas, & ad damna quæ ipſe magiſter Petrus paſſus eſt,
ꝓp talem indebitam uexationem iuxta. l. eum quẽ temere. ff. de
iudi. & iosti. de pœn. temer. litigan. & C. de ſur. & lit. expen. cũ
1 ſim.† Et iſtud, dico, eo quĩ iſti iudæi, modo aliquo non proba-
uerunt intentionem ipſorum, & actore, ſeu accuſatore non pro
bante reus uenit omnimodo abſoluendus, ſiue. n. cõſideremus
iudicium, & actionem ciuilem per ipſos hebrœos intentatam,
ipſis non probantibus, magiſter Petrus conuentus abſolui de-
bet l. ei. qui. l. ab ea parte. ff. de probatio. l. qui accuſare, & in l.
2 ſi. C. de edeo. c. j. extra ut e eccleſiaſtica benefi.† Nõ. n. ſunt pro-
bationes ſumendæ ex domo ipſius rei taliter, quod ſi ipſe actor
non probat intentionem ſuam, reus non aſtringitur ad iuramẽ
tum præſtandum obligatum per ipſum actorem iuxta termi-
3 nos. l. manifeſtę turpidinis. ff. de iure iur. † Prout ſingulariter
uoluit Specu. in tit. de iura. delati. §. j. uerſi. ſin autem actor, &
Bal. in l. ſi. ff. ꝙ me. cau. & Abb. in c. fin. extra de iu. iur. cũ alijs
accumulatis per Iaſ. in l. admonendi. ff. de iu. iur. car. mihi. viij.
4 col. iiij. & ſequen. † Pariter ſi dicimus ipſos Iudęos intentaſſe
iudicium criminaliter, ipſe magiſter Petrus accuſatus abſolui
debet, ex quo aliquid ſufficiens Iudæi non probarunt, ut dicta.
l. qui accuſare, & l. de minore. §. tormenta, & l. unius facinoris.
5 §. in ea cauſa. ff. de quæſtio. † Nam ſi conſideramus hãc cauſam
ut criminalem decidenda eſt ueris probationibus, non autem
iuramento partis, ut habetur in l. ſi. C. de probatio. & in l. metũ
C. quod met. ca. Hinc eſt ꝙ in talibus cauſis non defertur iura
mentum in ſupplementum probationis ſecundum Petr. de An
ch. in c. mediatores, uerſi. not. tertio, de teſti. lib. vj. ubi adducit
gl. in c. tam literis, extra de teſti. uolentem in cauſa criminali et
ciuiliter mota non deferri iuramentum, licet habeat præſum-
ptionem pro ſe, ex quo in tali cauſa habet locum regula ſupe-
rius adducta, ꝙ accuſatore non probante, &c. & ponunt Mod.
in c. j. uer. ij. principaliter limita, extra de appella. & eſt tex. ꝓ-
ut ibi not. Bal. & Fel. col. ij. in c. ueniens el primo, extra de teſt.
uerſ. ultimo no. & iſtud uoluit gl. in c. cum ſint iura, de reg. iur.
in vj. & gl. in d. l. admonendi. & ibi plenè Iaſ. car. xxv. col. iij. &
6 Alex. conſi. ſuo. lxvj. uiſo proceſſu, col. j. in j. uol. † Hinc eſt, ꝙ in
furto non eſt locus iuramento accuſatorum ſecundum Bald. in
l. nauta. §. quæcunque. ff. nau. cau. ſtab. & tenet Alberi. de Ruſa.
in ſecunda parte ſtatutorum quæſt. lxiij. incipit, itẽ quæro aliã
quæſtionem, etiam Alex. in l. ij ff. de dam. infec. & in conſi. cla-
vij. requiſitus colu. j. in ij. uol. cum alijs adductis per Moder. in
7 d. §. tormenta, & in d. §. in ea cauſa. † Cum itaque præſens cau-
ſa fuerit ciuiliter intentata, licet poſtmodum incidenter fue-
rit peruentum ad criminalitatem, & ſic ad crimen furti iuxta
notata per Bart & alios. in l. falſus. §. qui alienum. ff. de fur. &
no. in l. ſi quis naufragio. ff. de incend. rui. & naufra. cum alijs
adductis per Fely. in c. cum oporteat, col. fin. extra. de accuſa. &
in c. poſtulaſti extra de iudæis, tamen quocunque modo conſi-
deremus cauſam præſentem ſiue ut ciuilem, ſiue ut criminalẽ,
uera erit concluſio, quod ipſe magiſter Petrus, omni reſpectu
uenit abſoluendus, ex quo dicti Iudæi ꝯ ipſum nihil ſufficiens
probarunt, ſiue conſiderentur, ut actores, ſiue ut accuſatores,
iuribus & deciſionibus. de quibus ſupra ad ita tenendum mo-
ueor, quia ipſi Iudæi nihil docuerunt, ꝙ habuerint dictas pecu
cunias quas dicunt perdidiſſe, nec etiam docẽt illas perdidiſ-
ſe, quo non docto abſolutio ipſius magiſtri Petri ſequi debet.
8 † Antequam enim iudex procedat ad cõdemnationem, ſeu ad
torturam debet ei conſtare, & liquere delictum, propter quod
uult condemnare, ſeu torquere eſſe commiſſum, alias ſi ſibi de
delicto non conſtat, non poteſt procedere maximè ad tortu-
ram, ita uoluit Tancre. in ſua compendioſa, quæſt. xvij. addu-
cens bonum tex. in l. j. §. illud autem. ff. ad ſilla. & ibi Bart. hoc
tenet & Ludo. Ro. & idem Bar. in l. ſi. col. j. ff. de quæſt. & in l. j.
ff. de teſtam. mili. & facit tex. in l j. C. ubi cau. fiſ. & in l. ſi quæ-
ramus. ff. de teſt. & idem uoluit Auge. Aret. in tract. malefi. in
uerbo, fama publica, car. xviij. uer. aij. Vbi inter cætera dicit, ꝙ
ſi dicitur eſſe commiſſum furtum, omnia debet mittere officialẽ
ad locum ubi dr̃ cõmiſſum, & ſi aliter facit iudex, tenet in ſin-
dicatu, & bene facit, ꝙ uult Bal. & Ang. in d. §. illud aũt, & Bal.
in additionib. ad Spe. in ti. de ſententijs, col. xviij in fi. & in tit.
de confeſ. col. ij. uer. Titius confitetur, & idẽ Bal. in l. cũ proba
tio. ff. de prob. & ꝙ uult Frã. Brun. in trac. de indi. & tortu. car.
ix. col. iij. & uideant oino quæ ponit do. Paris de Puteo in ſuo
trac. ſind. car. xxxiij. col. j. & ꝙ uult Bar. in l. j. ff. fur. aduer. nau.
cau. Dicens, ꝙ ſi hoſpes intrauit hoſpitium, & poſtmodum di-
cit pecuniam ſibi fuiſſe ſubtractam, nõ ſtat dicto ſuo neq; iuſo
qa ꝯſtare debet baliſiã ſiue fardellũ fuiſſe portatũ in domo ho
ſpitis, vñ cũ ipſi Iudæi minimè probẽt habuiſſe ſaculũ pecuniæ
nec ẽt ꝙ illũ perdiderint obtinere minimè pñt ſiue pſens iudi-
9 ciũ ꝯſiderent ut ciuile, ſiue ut criminale. † Non. n. credendũ eſt,
nec ſtandũ aſſertioni ipſorũ Iudæorũ, in pꝛiudiciũ alterius, ex
quo non ſufficit aliquid aſſerere, & dicere, ſed neceſſe eſt illud
ꝓbari, ſm gl. in uerbo dicer, in l. j. in pri. ff. ſi quadru. pau. feciſ.
dic. & eſt tex. & ibi gl. i uerb. egiſſet ubi Alex. & alij multa addu
cũt i l. ſi prius. ff. de ope. no. nũ. eo potiſsimè i caſu nro ꝓcedũt
ſuperius dicta, qñ ipſi Iudæi in ſecundo eorũ c. dñt, ꝙ dum ip-
ſe Moyſes tranſiret aquã ferſine ꝓpe perzinũ de equo in ipſã
aquã cecidit unus ſacculus plenus pecunijs argenteis, quẽ ha-
bebat retro ſellã, & tñ non conſtat, ꝙ tpe quo tranſiuit hẽret.
dictũ ſacculũ. ꝓterea hoc abhorret, & alienũ eſt ab oĩ ueroſiſl
ꝙ pecuniæ portent in ſacculo, & talis ſacculus liget retro ſellã,
a cõiter. n. accidentib. pecunię portant intus baliſiã uel in clu-
ſæ intus manticã, ſardellũ, ſeu aliũ locũ, nõ aũt ſacculus ipſe ſo-
lus plenus pecunijs ligat retro ſellã. & iõ quũ talis eorũ aſſertio
nõ ſit ueriſimilis, non caret mendatio, & reijcienda uenit. l. nõ ẽ
ueriſiſe. ff. ꝙ me. cã. c, quia ueriſiſe, extra de pſum. cũ alijs addu
10 ctis per Mod. in rub. C. de proba. col. xxiiij. † & ꝙ abhorret ab
eo ꝙ cõmuniter accidit, ẽt ſuſpicione non caret, uulga. l. neq;
natales, cum ſi. C. de prob. & eo maximè quia actores Iudæi
ſunt, quorum natura, & fides, qualis, & quanta ſit, plene hr̃ ꝑ to
11 tũ. C. & extra de iude. † & minutatim, ac ſigillatim ꝯſiderando
ꝓbõnes ipſorũ Iudæorũ, ꝯ ipſum magiſtrũ Pe. adducit fama
publica q erat in d. Burgo ꝓzini, ipſos hæbreos amiſiſſe in d. flu
mine certã denariorũ qtitatem, & ꝙ ipſe magiſter Pe. inuenit
ſacculũ dictarũ pecuniarũ prout deponit Gaſpar primus teſtis
iudæorũ, & Iac. mirana Geor. cribellus, Bapt. Godardi, Criſtel
lus Geor. Ioan. lignanus, Laza. abiaola, Pet. Sacchinus, & Ant.
Gaſsius, quæ fama publica tam in iudicio ciuili, quam in crimi
nali, multũ operatur, ſm doctor. Canoni. in d. c. ueniens. el pri-
mo. de

mo.de teſtib.& in c.qualiter & qñ.& c.cũ oporteat.extra de ac
cuſa.&per Bart. & alios in l.de minore.§. tormenta. alios in §.
plurimũ.ff.de q̃onibus. & pleniſsimè poſt Bart.per repetentes,&
alios in l.admonẽdi.ff.de iure iuran.Quę obiectio ꝫ ipſum ma
giſtrum Petrũ nihil penitus facit,cu qm̃ per teſtes p̃dictos,non
eſt formiter fama ꝓbata,ut decet, ꝙ.n.fama aliquid operetur
12 neceſſe eſt probari, † quod originem habuit a perſonis fide di
gnis,& nõ a maliuolis,ut in d.c.qualiter,& qñ,& ibi plenè Ca-
no.cum alijs adductis per Bar.in d. §. plurimum & ibi per do.
Alex.in additio.& per Saly.in l.ea quidem.C.de accuſa.& facit
tex.in c.iuuentute,extra de pur.cano.unde ſi nõ probet̃, ꝙ a ta
libus perſonis habuit originem fama non ſufficit , nedum quo
ad condemnationem, ſed ẽt non facit indiciũ ſufficiens ad tor
turam ſm̃ Bal.in c.item ſi uaſallus in tit.de controuer. inueſti.
col.ul.in uſib.feud.& per Bal.& Saly.in d.l.ea quidẽ,& bene fa
cit tex.in d.c.qualiter,& qñ el.ij.& in l.miles,in §.mulier , ubi
ẽt Bar.ff.de adult.cum alijs infinitis concor. adductis ꝑ Mod.
in d.§.pluriũ,& per do.Phil.Dec.in conſi.xxxvij. in cã rigoro-
ſæ,col.vj.nu.ia.& x.in j.uol.& conſi.cxxxiij.nilo proceſſu, ſed
ſic eſt ꝙ oẽs teſtes ipſorum Iudæorũ non dicunt talẽ famã ha-
buiſſe originem a perſonis fide dignis , unde perinde habetur,
ac ſi deducta non eſſet, ex quo informiter eſt probata , & talia
probatio informis,& non concludens nihil operatur.c. in prę
13 ſentia,extra de prob. l.non hoc.C.unde legi.† Præterea & ſecũ
do talis aſſerta fama informiter eſt probata , ex quo teſtes Iu-
dæorũ oẽs non dñt audiuiſſe a maiori parte populi,ꝙ eſt neceſ-
ſarium ad uerã probationem famæ ſm̃ Bart.in d.§.plurium ad
ducentem gl.in l.iij.§.eiuſdẽ.ff.de teſti.& bene facit ꝙ uult Sa-
ly.in d.l.ea quidem.& Bar.in d.l.iij.& do.Ant.& Cano. in d.c.
ueniens,& in c.cum cãm extra de prob. cum alijs adductis per
Alex.conſi.lxxij.col.viij.in j.uol.inſpecto diligenter, & per eũ
dem cõſ.c.ſuper primo,col.vj.in fi.& conſi. xciiij.in cã , & lite
col.fi.in ij.uol.& ꝯſi.cl.in cã,& lite,in v.uol.& per Deci. in p̃ai
legato conſi.xxxvij.& plenius per do.Phili.Cor.in ꝯſ.lxviij.ali
quandiu,in ij.uol.qui oẽs ꝯcludunt teſtes uolentes probare fa
mã debere dicere ꝙ audiuerũt a maiori parte populi illud de
quo dicunt eſſe famã & aliter deponendo non probant famã,
ſm̃ ẽt Bal.ꝯſ.ſuo.cclxxx.ad euidentiam,in v.uol.& ꝯſ.cexxiij.
utrum,in j.uol.& ideo Bar.in d.§.plurium,& in d.l.iij.§.eiuſdẽ.
14 ff.de teſti.& in l.labeo.ff.de ſupel.leg.† Dabat cautelã , ut te-
ſtes uolentes probare famã,dicant,ꝙ eſt publica uox, & fama,
quia publice dr̃ per ciuitatem a maiori parte populi.&c. Volẽa
ꝙ ſi teſtis,ſolũ diceret publica eſt uox , & fama non probaret,
quia tali caſu non reddit cauſam per aliquem ſenſum, & idẽ eſ-
ſet ſm̃ Bar.ſi teſtis diceret,ꝙ audiuit publice dici,nam hoc nõ
ſufficit,niſi addat audiuiſſe publicè dici a maiori parte homi-
num ciuitatis,&c.Quæ oĩa penitus ceſſant in caſu præſenti,qm̃
teſtes inducti per ipſos Iudæos,hoc minimè dicũt, quia potuit
ꝙ unus tantum hoc dicebat publicè corã alijs, quã opinionem
Bar.ſequitur Imo.& Pau.in l hæredes.palã.ff.de teſta. & Mod.
in c.j.de appel.& ẽt Alex.conſi.xxv.in iiij.uolu.& do.Phili.De
15 ci.præallega.conſi.ſuo.xxxvij.in j.uol.† Tertio aſſerta fama ni
hil facit,ex quo teſtes ipſi non aſsignant cauſam famæ , & ideo
potius dr̃ uana uox uulgi quæ nihil operatur. l. decurionũ. C.
de pęn.& per Bar.& alios ſcrib.in d.§.plurium,& per do. Phil.
Cor.conſi.cxcviij.in ij uolu.& per Bal.in conſi.ſuo.cexlv.inci-
pit,fama uiciniæ,circa fi.in iij.uol. Debet enim teſtis deponẽs
ſuper fama aſsignare cauſam,& perſonas famæ ẽt non interro-
gatus,ut dicit Deci.multa adducendo in d.conſi.xxxvij.& per
do.Phil.Cor.cõſi.cxcviij.præallegato. uiſa inquiſitio.in l tera.
16 R.& conſi.cxxx.in iiij.uol.in col.fin.† Non.n.debemus capere
famam ſimplr̃,ſed legitimam,ſm̃ Abb.& Fely.in d.c.ueniens,&
ibi Bal.dicens,ꝙ iudex diſcretus non ſolum debet interrogare
de fama,ſed ẽt de ratione famæ,ad ꝙ Fely.ibi plura adducit,&
plenius tangunt Mod.in d.§.plurium teſtes autem hæbreorum
nullam adducunt rationem aſſertę famæ,unde ipſorum depo-
ſitiones penitus ruunt.† Præterea & quatuor teſtes prædicti de
17 ponentes ſup fama interrogati a quib. pſonis audiuerũt,dicũt
non recordari,nec nominant perſonas hoc dicentes,& ideo ta
lis eorum depoſitio nulla eſt ſm̃ Inno in d.c.qualiter, & qñ,&
ſm̃ Bart.& alios ſcrib.in d.§.plurium , ubi Alex. adducit Saly.
in d.l.iij.§.eiuſdem & alias deciſiones, idem uolentes quãdo te
ſtis de hoc fuit interrogatus & Moder. ad hoc in d. §. plurium
multa alia accumulant,& do. Phili. Deci. in d.conſi.xxxvij.ex
quibus patet aſſertam famam tanq̃ informiter probatam,& nõ
concludentem,in aliquo non præiudicare dicto magiſtro Pe-
tro.eo potiſsimè quum per oppoſitum ipſe magiſter Pet. pro-
18 bet bonam famam ſuam,† quæ probatio bonæ famæ debet prę
ualere malę famæ informiter probatę ſm̃ Bar.in d.§. plurium,
& ibi Moder.ad hoc plura adducunt,& Cano.in c. quum opor
teat de accuſa.& per Abb.in c.cum in tua extra de ſponſal.& ꝑ
Alc.in ꝯſi.lj.qm̃ abunde circa fi.& Fely.in c.cum cõtingat,col.
ij.de reſcrip.& per do.Bar.Veronen.conſi.ſuo.xl.col.viij.& per
Cor.d.conſi.cxcviij in d.litera.R.Vlterius circa hanc aſſertam
famam aduertendum eſt,nam ſi conſideramus præſens iudiciũ
ciuiliter intentatum famam ẽt formiter probatam,nõ facit ple
nam probationẽ regulariter niſi in aliquibus caſibus exceptua
tis,enumeratis per Fely.in d.c.ueniens,& plenius per Mod. in
19 d.§.plurium,† inter quos caſus ſpeciales,non eſt caſus noſter,
& ideo tanq̃ omiſſus deciditur per communem regulã, quæ ha
bet in cauſis ciuilibus famam non facere plenam probationẽ,
ut plenè hr̃ per Bar.& alios ſcriben.in d.§.plurium,& in d. l.ad
moncodi,& ibi Iaſ.car.xxij.col.iiij.& tenent , & ſequuntur oẽa
20 alij repet.ibi,& plenè per Cxno.in d.cap.ueniens. † An autem
in ciuilibus faciat ſemiplenam probationem fuerunt uarię opi
niones relatę per Moder.repet.in d.l.admonendi , & per Mod.
in d.§.plurium,& per Fely.in d.c.ueniens,col.lij.& iiij.in ij.cõ
cluſione,& cõiter ꝯcludit hoc eſſe arbitrariũ ꝯſiderata origine
famæ,& eius rõne , & alijs adminiculis,unde in caſu p̃ſenti ꝯſi-
derando hoc iudiciũ,ut ciuile talia aſſerta fama nedum non fa-
cit plenam,ſed nec ẽt ſemiplenã probationem , cum informiſsi
mè,& non cõcludenter appareat probata,ut ſuperius plenè di-
21 ctum eſt.† Si uero conſideremus præſens iudicium,ut crimina
le dico,ꝙ talis aſſerta fama,nedum non facit plenã probationẽ
nec ẽt ſemiplenã,quinimo non facit indiciũ ſufficiens ad tortu
ram ſm̃ Io.And.in additio Spec.in tit.de proba.in §. uidendũ,
in uerſi.xiij.& ſm̃ Bal.in l.mulieres.C.de q̃ő. cũ alijs adductis
per Ange.Areti.in tracta.malefi.in uerbo,fama publica, uerſi.
& an fama,& per Alex.in conſi.ſuo.v.col.ij.in j uol. & per Io.
Andr.in addi.Spe.in tit.de noto.crimi.§.fama,& iſtã opinionẽ
ueriorem,& ęquiorem ſequuntur Mode.in d.§.plurium , colu.
v.nu.xxx.& Abb.in c.j.in fi.de pur.can.& Imo.in l.fi.ul.col.ff.
de hære.inſti.& Fely.poſt alios in c.cũ oporteat,col.pe. uerſ.&
22 p̃dicta,extra de accuſa. † & eo potiſsimè dicendum eſt in caſu
p̃ſenti,ubi huiuſmodi fama non eſt uehemens ſed potius uana
uox populi,item non habuit originem a perſonis fide dignis,
nec ẽt eſt formiter probata ut ſ. ꝙ ẽt ſequitur Paris de puteo
in tractatu ſindica.car.xcviij.uerſi.& an fama, & Franci. Brun.
in tracta.de indi.& tortu.cart.iiij.uerſi.an fama publica, & p̃di
cta oĩa ꝯfirmantur, eo qm̃ fama ẽt iuncta cũ ſemiplena proba-
tione in criminalibus non eſt ſufficiens ſm̃ gl.in d. c. ueniens,
Moder.in d.§.plurium,nu.lxij.& facit tex.in l.iij.§.eius.ff. de te
23 ſti.† Quanto magis in caſu nr̃o,ubi nulla ſunt adminicula, ut
infra dicetur , qñ.n.agitur de criminè ẽt ciuiliter fa . a cũ alia
probatione non ſufficit,ut per Abb.in d.c.ueniens,& ſi in iure
datur caſus , ꝙ coniungat cum alia probatione iſtud eſt qñ fa-
ma eſt perfecta in ſuo eſſe, & eſt formiter probata,tũc.n.iungit̃
alias ſecus ſm̃ Bal.in l. ſi quis ea argentarijs, poſt principiũ.ff.
de eden.& per Fely.in d.c.ueniens,circa finẽ,& per Abb. & Fe
ly.in c.cum cauſam,col.pen.& fi. extra de proba.& plenius per
24 Mod.plura adducẽtes in d.§.pluriũ.col.xv.† Ex quibus neceſ-
ſario infertur aſſertã famã taliter probatam per teſtes ipſorum
Iudeorum in nullo obeſſe,nec p̃iudicare ipſi magiſtro Petro , ꝫ
quem ad torturam modo aliquo procedi non poteſt,quia non
ſunt uerificata ea quæ torturam pręcedere debent,quæ ponunt̃
per Paridem de puteo in tracta.ſindi.in uerbo,tortura , ac per
Fran.Brun.in d.tracta.de indi.& tortu.in iij.q.principa. & per
Mod.in l.j.ff.de quæſt.in principio.col.ij.& iij. quod dico con
ſiderando præſens iudicium, ut crimiuale,ſi uero conſideratur
ut ciuile,tunc firmatiſsima eſt ꝯcluſio, quod ad torturã perue-
niri non pőt , ut hr̃ in l.diuus pius .ff.de quæſtio.in l. maritus,
eodem titu,& per Bald.conſi.ſuo.cclxxj.incipit , factum tale
25 eſt,in iiij.uolu.¶ † Secundo principaliter ꝫ ipſum magiſtrum
26 Petrum adducitur eius confeſsio extraiudicialis, † ex quo con
feſſus fuit ſer Antonello alias eius ſocero inueniſſe dictas pecu
nias in ſacullo quem penes ipſum Antonellum depoſuit,& etiã
confeſſus fuit magiſtro Franciſco cauponi,quod inuenit dictũ
ſacculum pecuniarum , & illi dedit quam plures ex dictis pecu
nijs ad canbium,& talis confeſsio extraiudicialis facta abſen-
te etiam parte,uidetur facere ſemiplenam probationem, & in-
dicium

diciun ſufficiens ad torturam,ſecundum Bact.in l. capite.v.ff.
de adulter.& in l.qu ero.ff.de edil.edic.& per eundem in d.l.ad
monendi,& ibi Iaſ.car.xvj.col.ij.ubi ad idem plura adducit.,&
per Franc.Bru.in d.tracta.in iij.q.prin.uer.aliud eſt indiciũ,&
per Ang.de maleſi.in uerbo,comparuerunt dicti inquiſiti,& in
uerſi.ſequenti , & per Felyn.in cap.olim , de reſcript. & in cap.
ſi cautio.extra de fid. inſtr.&per Pari.de Put.in trac.ſindica.in
uerbo,tortura.quæ obiectio confeſsionis extraiudicialis, nõ ha
bet in aliquo pіudicare ipſi magiſtro Pet.primo qa dictus An
tonel.& magiſter Franc.multas patiuntur exceptiones,ex qui-
bus reddũtur inhabiles, & non idonei ad teſtimonium perhi-
bendum,prout ꝯſtat in proceſſu,in quo patet, multa ꝯ ipſos eẽ
probata,q̃ oia breuitatis cã omitto,& Magniſi. ſeu excellẽs ad
uocatus dicti magiſtri Petci poterit illa oretim , ſeu in ſcriptis
adducere, ſolum deduco,ꝙ hmõi confeſsio extraiudicialis nõ
27 eſt formiter probata.† Nam ad hoc,ut formiter probetur, ne-
ceſſe eſt ꝙ pcobetur per teſtes ad minus duos, qui deponere de
bent coram ipſis,eo.loco,&t pe confeſsionẽ fuiſſe factã aſs.n.ſi
unus teſtis deponit confeſsionem coram ſe fuiſſe factam certo
loco,& tpe,& alius teſtis deponit confeſsionem coram eo fa-
ctam diuerſo loco,& tpe,non dñr conteſtes, nec dicuntur de-
ponere de eadem confeſsione,quinimmo ſunt ſingulares,& nõ
debent coniungi ex quo deponunt de diuerſis confeſsionibus
ita tenet Io.Calde.& do.Ant.de Bu.col.ul.in d.c.ueniẽs,de te-
ſti.& do.Abb.poſt Bal.in c cũ cãm,co.ij.extra de proba.& Bal.
in l.ſpadonem.§.q̃ iura.ff.de excuſa.tut.& do.Ant.de Bu.in c.
licet ex quadã,extra de teſti. col. pe.uer. & pro hoc deciditur,
& idem tenet.in c.ſi.col.añpe.de conſue.& Ale.conſi.lxxij.col.
iij.in j.uol.& conſi.lxviij.uiſo proceſſu,in iij. uol. & idẽ uoluit
28 Bal.in l.j.uerſi.quilibet actus.C.de teſtib.† Eo qm talis cõfeſ-
ſio,prout quodlibet aliud indicium debet probari per duos te-
ſtes conteſtes,de loco,& tpe ſm gl.in l.fin.C.ſami.erciſ.& per
Bar.in §.plurium,& per eundẽ in l.ſi.ubi plenè Mod.ff. de quæ
ſtio.& per Ang.in trac.maleſi.in uerbo,fama publica, & ita pũ
ctaliter dicit Iaſ.in d.l.admonendi,car.xxiij col.iij. uerſ.p iſta
conſidera,ubi reprehendit Pau.de Caſ.tenentẽ ꝯrium in conſi.
ſuo.cclxxvj.& conſ. cccIxxviij. & hoc idem dicunt Doctor. de
conſi.Neapo.in deciſio.dicti cõſilij.in deci.ccclііij.incipit,fuit
deciſum & in deciſio. ccclxxv. quidã diomedes, ꝙ ẽt ſequitur
Alex.in d.ꝯſi.ſuo.lxviij.in iij.uol.& ſequuntur Mod.in d.§. plu
rium,col.xv.nu.xcvij.dicentes,ꝙ indicium eſt probandum per
duos teſtes,& conteſtes,taliter ꝙ ſi duo teſtes deponũt de dua
bus confeſsionibus unus de una facta certo loco , & tempore,
alius de alia conſimili facta diuerſo loco , & tempore,illi dicũt
teſtes ſingulares,& nõ ꝯteſtes ,& nõ debẽt ꝯiugi, nec formiter
dicũtur probare dictã ꝯfeſsionem,adducunt do.Ant. ut ſupra,
& Fely.poſt Abb.in d.c.cum cauſam,col.pen.& ſi.& conſi. do.
Alex,ut ibi per oẽs,ad quæ bene faciũt adducta p eoſdẽ Mod.
in l.unius.§.teſtes torquendi.ff.de qõ.Certum aũt eſt ꝙ dictus
Antonellus,& dictus magiſter Franciſcus deponunt de cõfeſ-
ſione ipſius magiſtri Petri facta ipſis diuerſo loco,& tpe ut ap-
tẽ eſt uidere in eorum depoſitionibus, & ideo ſingulares ſunt,
& non conteſtes nec debent coniungi, ut ſupra probatum eſt,
ꝯñr neceſſario ſequitur aſſertum indicium confeſsionis extra-
iudicialis,non eſſe formiter probatum,& ſic non facere, nec ſe
29 miplenã probationẽ,nec indicium ſufficiens ad torturam,† &
ꝙ in nullo habet obeſſe ipſi magiſtro Petro & per iſta tollitur
obiectio,quę poſſet fieri , ꝙ talis confeſsio multũ operatur ex
quo fuit geminata iuxta no.per gl.& Bar.in l.cum ſeruus. ff. de
agrico.& cenſ.& in l.baliſta.ff.ad Trebel.& per Fely. in d. c.ſi
cautio.& per Moder.in l.j.§.qõni.ff.de qõ. Nam nulla dictarũ
confeſsionum dĩ formiter eſſe probata, ex quo quælibet ipſarũ
probatur per ſingularem teſtem & ꝯñr informiter, & ideo ne-
dum non põt dici confeſsio geminata,ſed nec ẽt ſimplex,ut.ſ.
30 deductum eſt. † Præterea tales teſtes non deponunt confeſsio
nem habentem uerisſimile, & ideo dictis ipſorum teſtium mini
mè eſt ſtandum,quia talia dicta carent uerisſimili,& ſatis aper-
te hoc ſuadetur nam uerisſimile non eſt,ꝙ ipſe magiſter Petrus
hoc confeſſus fuerit,& ulterius,ꝙ depoſitauerit ſacculum ce-
pertum pecunijs plenum penes dictum Antonelum, qui ſi ha-
buit dictum ſaccum depoſitatum plenum pecunijs , debet illũ
31 reſtituere,† & ideo talibus depoſitionibus non ſapientibus ue
riſimile iudex non debet fidem acco modare ſm Pet.de Anch.
ꝯſi ſuo.cclvij.ex ordine,col.ſi.& idem Pet.conſi.clvij.uiſa facti
narratione,col.vij.in ſi.dicit,ꝙ allegans non uerisſimile , nõ de
bet audiri,& Bal.in l.ſi.in ſi.C.de eden.dicit,ꝙ probatio debet
eſſe uerisſimilis alias tali probationi non eſt ſtandum , & Inno.
in c.audiris , extra de præſcript. dicit ꝙ teſtibus deponentibus
non uerosimilia non eſt credendum,ꝙ ſequitur Fely.in c. licet
cauſam,extra de proba.in uer.nota.decimo,& Alex.in ꝯſi ſuo.
ccccxxxviij.circa primum,col.pe.ſm numerum,dicit quod te-
ſtis dictum non uerisſimile eſt ſuſpectum de falſo, & bene facit
quia ſi confeſsio facta per principalem,non eſt uerisſimilis, non
nocet confitenti ſecundum Bald.in l.ſi quis in hoc genus.C.de
epiſ & cleri.& ſecundum Fran.Bru.in d.trac.de iudi. & tortu.
in iij.q.princi.uerſi.aliud eſt indicium,& ſecundum Moder.ad
id plura accumulantes in l.j.in prin. col.xij. & duabus ſequen.
ff.de qõ.& per repeten.in rubri.C.de proba.col. xxiiij. cũ alijs
adductis per Fely.in c.quia uerisſimile,extra de præſum. & per
ſcribentes in l.non uerosimile.ff.quod met.cau. Pręterea tunc
confeſsio facta extra iudicium aliquid operatur & facit indi-
cium qñ eſt certo tempore,& loco,hoc eſt qñ cõfitens dicit de
tempore.& loco commiſsi maleficij,ita Fran Brun.in d.trac.q.
præallegata,iij.uerſi.aliud eſt indicium,&uerſi.aduerte tamen
ſecundum quoſdam,quod minimè factum apparet,in caſu no-
ſtro,ut eſt uidere in depoſitionibus dicti Antoneli,& magiſtri
Fran.& ideo talis aſſerta confeſsio,ita informiter probata, per
teſtes ſingulares,& deponentes non uerosimilia. præterea,& p
teſtes inhabiles,& non idoneos,nihil facit , nec operatur ꝯ ip-
ſum magiſtrum Petrum,tam in iudicio ciuili , quàm in iudicio
criminali.Tertio principaliter, ꝯ ipſum magiſtrum Petrum ad
ducitur alia pſumptio,ſeu indiciũ, uidelicet, qđ ipſe poſt amiſ
ſionem dictarum pecuniarum exercuit mercantias , & maiora
32 negocia,q̃ prius exercuiſſet.† Item quod expendidit monetam
de illa forma,ſeu impreſsione de qua ipſi Iudæi aſſerebant eſſe
cuſſam monetã deperditã,uidelicet,de ſtampa nurmiberge, q̃
indicia uidentur ſufficere ad torturam, & probare furtum ſecũ
dum Ange.in l. milites. C. de qõ. & bene facit in argumentũ.
l.quintus.ff.de doua.inter ui.& uxo.& q̃ ponit Bar.in l. ſi.ff.de
qõ.Hæc præſumptio nihil obſtat ipſi magiſtro Petro.primo qa
non eſt probatum , quod ipſi Iudæi amiſerint pecuniam talis
formæ,nec aliam pecuniam,& ipſorum ſimplici aſſertioni ſtã-
dum non eſt.ut ſupra in princi.dictum,&concluſum fuit.Præte
rea tollitur ex alio eo qm per oẽs fere teſtes productos per ip-
ſos Iudæos interrogatos , & examinatos ſuper interrogatorijs
ipſius magiſtri,Petri plenè probatur ipſum magiſtrũ Petr.ma-
iora negocia exercuiſſe per prius, & ante aſſertam amiſsionem
pecuniarum quàm poſt.Item probatur per eoſdem et teſtes, &
plenius per teſtes productos per ipſum magiſtrum Pet. qđ tpe
aſſertę amiſsionis,& ante,& poſt currebat, & expendebat pecu
nia dictæ formę,& ſicut alij ipſam expendebant, ita & ipſe ma-
giſter Pet.qui ſe exercebat in arte ſutoria,& ſimilibus , & ẽt in
uendendis corijs,& ẽt in emendis,& uendendis frumentis, ui-
nis,& alijs rebus & ẽt quia actu exercebat hoſteriam,hoſpiciũ
ſeu tabernam,dietim capiendo & expendendo pecunias dictæ
formæ,& aliarum impreſsionum quæ tunc temporis currebãt
33 † ex quibus reſultat uera concluſio, quod talis expenſio pecu
niarum nullum facit indicium qñ ille qui expendit erat merca
tor,ita Ang.in d.l.milites.& Fran.Bru.in tract.de ind.i. in iij.q.
princ.uerſi.item quia uiſus fuit expendere,& in uerſi ſeq. dicit
quod ſi qualitas perſonę expen. eſt honeſta , quod purgat tale
indicium,argumento.l.nõ omnes.§.a Barbaris.ff. de re milit.
Nam unum indicium,& una præſumptio tollit aliam,&illa pꝛ-
ualet quę eſt magis uerisſimilis,& potens l.diuus.ff.de in integ.
reſti.l.non ſolum.§.de uiro.ff.de rit.nup.c.literis extra de præ-
ſum.& bene facit.quod uult Bal.in l.in ciuile. C.de fur.& in l.
34 ſi.poſt Cy.C.de hære.inſti.& qđ uult Bar.i l.j §.j.ff.de qõ.†dicẽs
unum indicium tolli per aliud, ut per Bartholomeũ Veronen
ſem in conſilio lxviij.circa primum,col.pe,in fin.col.ſi.Et præ-
dicta comprobantur eo quoniam pleniſsime probatũ eſt,& per
teſtes productos per ipſos Iudæos,& ẽt per teſtes ipſius magi-
ſtri Petri eundem magiſtrum Petrũ per annos uiginti uel cir-
ca,ſemper exercuiſſe legaliter & fideliter exercitia ſuperius di-
cta,& quod ſemper ſeruauit fidem , & ſoluit creditoribus ſuis,
& quod fuit,& eſt perſona ualde induſtrioſa, & ſingulis annis
ſuper lucrabatur aliquid, & ulterius,quod fuit,&eſt homo le-
35 galis,honeſtus,& bonæ conuerſationis,& famæ , † quo caſu,ſi
qua indicia eſſent contra ipſum,quæ tamen nulla ſunt,cenſen-
tur eſſe purgata,per tex.clarum.in d.§. a barbaris cum alijs ad-
ductis per Barthol.Vero.conſi.ſuo.xl. Lucius, colu. viij.& per

Dyn.& alios,in c.ſemel malus,de reg.iuris lib.vj.& domi. Philip.Corne.conſi.ſuo.lviij.uiſa inquiſitione,in ij.uol.in l.R. dicit probationem bonæ famæ,& uitę præcedentis inducere purgationem indiciorum,& præſumptionum adductarum in ɔ̃riũ adducit optimas deciſiones,ut per eum, bene faciunt quæ ponit Fely.in c.ſuper his,circa fi.de accuſa.& in c.cũ ɔtingat, de reſcri.cum alijs q̃plurimis accumulatis per Mode. in l.j.§.ad q. col.ij.iij.& iiii.ff.de queſtio.& in d.l.j.§.fi.colu.iij.iiij.& v.Vbi plura pp honeſtatem,& bonitatem alicuius uiri admittuntur, recipiuntur,& tolerant̃ ɔ̃ cões regulas,quod nõ debet eſſe alienũ,quo ad ipſum magiſtrum Petrũ honeſtum,& bonũ,& Chriſti fidelem cui magis fides eſt adhibenda, q̃ Iudæis, potiſsimè quum ipſe non fuerit,nec ſit pauper,ex quo ultra lucrũ, quod ſingulis annis faciebat & facit lucro ei acceſſerunt dotes aliarũ ſuarum mulierum præmortuarũ, nec aliquid uerisimile urget, ꝙ aſſertas pecunias inuenerit, & ꝙ recuſet illas reſtituere. ¶ Quarto principaliter magiſtro Petro non ob.ſi dicat̃, ꝙ licet indicia,& p̃ſumptiones ſupra adductę,non obſtent ipſi magiſtro Petro,ſi unumquodque indicium, & unaqueq; præſum-
36 ptio conſideretur de perſe,& ſigillatim.† Tñ oia ſimul iuncta bene debent facere probationem plenã, uel ſaltim indiciũ ad torturam argumento illius regulę quæ habet,ut quæ non proſunt ſingula,tñ ſimul iuncta iuuant,ut dicit gl. & ſcrib. in l.inſtrumenta.C.de probat.& per Bar.& alios latiſsimè in d. l.admonendi,ubi ſemiplenę probationes iunguntur ad faciendum unam plenam,& perfectam,& per docto.in d.c.ueniẽs, & in d.
37 c.cum cauſam,ubi plenè Fely. cum alijs ſimilib. † Nam obiectio procederet.qñ unumquodq; indicium, ſeu præſumptio eſſet perfectum, ſeu perfecta, ſecus aũt ſi unumquodq; de perſe eſt imperfectum,quia tunc non iunguntur Nec iſto caſu procedit illa regula,ſi non proſunt ſingula,&c.ita Bal. in l. ſi quis ex argentarijs.§.j.ff.de eden.& do.Ant.in d.c.licet,extra de teſtib.& Fely.in d.c.ueniens,in fine, & plenius in d. c.cum cauſam,ita ẽt tenet Bald.in l.ſpadonum.§.quarta.ff.de excu. tuto.& in l.iuriſiur.C. de teſtib. & Alex. in pluribus conſi.allegatis per Mod.in l.unius facinorum.§.teſtes torquendi,colu.ij.de q. hoc idem tenet Bartholo.uero.in conſi.ſuo.xxxij. quidam ruſtici,col.vij.& do. Iaſ in d.l.admonendi,cart.xxiiij.col.j. uerſi. iſtam concluſionem notabiliter limita, & ẽt in car. præceden. dicens,ꝙ adhoc,ut iſta indicia,ſeu ſemiplenę probationes poſſint iungi,& probent,neceſſe eſt,ꝙ unaqueque in ſua ſpecie de perſe ſit perfecta,alias ſecus,quia tunc nullo pacto iunguntur, adducit plures,& uarias deciſiones,& ibi per eum, in caſu aũt nřo præſumptiones,& indicia de quibus ſupra ſunt penitus de perſe imperfecta,ut ſ.apertiſsimè dictum eſt, quo ad famam, & aſſertam cõfeſsionem,& expenſionem monetæ, & ideo modo aliquo non iunguntur imperfecta.n.duo non poſſunt facere unum perfectum,ut pleniſsimè probat Iaſ.in d.l. admonendi,car.& uerſi.pręallegatis,quæ concluſio eſt communis, & ab olb.ibidem ſcrib.& repet.tenetur,& in actu practico, ita ſeruatur,& bene faciunt quæ ponit Alc.conſ.ſuo.cl.in cauſa, & lite,
38 in quinto uolumi.& etiam in conſi.ſeq.† Vnde quum alia ɔ̃ ipſum magiſtrum Petrum non adducant,& iſta quatuor ɔ̃ ipſum adducta,de quibus ſupra,ſigillatim dictũ eſt, ſint penitus euacuata,& in nullo obſtent ipſi magiſtro Petro,ſiue præſens iudicium conſideretur,ut ciuile,ſiue ut criminale,neceſſaria,& formalis concluſio ſequitur ꝙ ipſe magiſter Petrus omni reſpectu uenit abſoluendus,& liberandus,& ipſi Iudæi temere litigantes,& calumnioſè inculpantes ipſum,debent ad omnes expenſas condemnari iuribus,de quibus ſupra. Ad quæ etiã accedat, nam probatum minimè apparet ipſum magiſtrum Petrum ꝑquiſiuiſſe dictas pecunias,& ſi quando in dicto flumine ferzine perq̃ſiuit hoc fecit præſente Iudæo qui apertè uidit ipſum nihil inueniſſe,eo aũt abſente non perquiſiuit, nec ꝙ in eius abſentia per quiſiuerit probatum eſt. Vlterius, & alij potuere perquirere poſito pro uero,ꝙ pecuniæ ceciderint,quod falſum eſt ſupra, & ideo non ualet conſequentia magiſter Petrus perquiſiuit ergo inuenit,quia qñ perquiſiuit Iudęi erant præſentes,& non inuenit,& ipſis abſentibus nunq̃ perquiſiuit, & alij potuerunt perquirere,& inuenire,& ideo ɔ̃ ipſum magiſt.Pet.non ſequit̃ concluſio,& ɔ̃ña.l.ſiue poſsidetis.l.matrem. C. de proba.
39 l.non hoc C.vñ legit.c.in præſentia, extra de.proba.† Non.n. Iudæi probant,ꝙ nullus alius perquiſiuit.d.pecunias,quod ꝓbare debebant coartando illã,ut poſſet aliquid inferri ɔ̃ ipſum magiſt.Pet.iuxta no.in l.actor.C.de proba.& in l. in illa ſtipulatione ſi calendis.ff.de uerb. ob & in c.qm̃ ɔ̃, extra de proba. cũ alijs concor.& eo magis procedunt p̃dicta, quia. d. Moyſes egit ſolum ciuiliter,nec huc uſq; intentauit iudicium criminale ſuper quo iudex ex officio procedere non põt ſtantibus ſuperius adductis, & ſi procederet neceſſario ipſe magiſter Petrus uenit liberandus ut manifeſtiſsimè patet ex his quæ.ſup. dicta ſunt ſiue conſideremus præſens iudicium,ut ciuile ſiue ut criminale.

Pariſius.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Clericus inculpatus de homicidio coram iudice laico remittẽdus eſt ad forum eccleſiaſticum,nedum ipſe,ſed alij complices,& cõſocij criminis,eſto quod ſint laici.*

2 *Lege antiqua impune permittebatur marito interficere uxorẽ comprahenſam in adulterio,& nu.etiam.xx.*

Per ulias poſtmodum leges,poteſtas prædicta fuit limitata, ubi ẽt ponitur quid de iure regni,& nu.xx.

3 *Marito an licitum ſit impune interficere adulterum talem repertum in adulterio.*

Quid de iure regni.

4 *Et quid quando adulter fuit præmonitus à marito.*

5 *Et quid ſi adulter reperitur in camera in aliquo actu uenereo.*

6 *Et qua ratione iſta fuere permiſſa marito.*

7 *Et maritus iſta peragere poteſt,nedum ſolus, ſed etiam amicis & conſanguineis ſuffultus,& nu.etiam.16.*

8 *Cui conceditur aliquid,uidentur conceſſa omnia ſine quibus,&c.*

9 *Maritus autem non poteſt iſta demandare alteri.*

10 *Sed ſoli tantum filio,& nu.etiam.15.*

11 *Et licet lege ciuili marito iſta permittantur, tamen peccat mortaliter ſi ea patrat.*

12 *Et in terris eccleſiæ,iſta non ſunt permiſſa, & licita marito.*

13 *Et reſpectu cuius pœna euitanda, iſta dicantur permiſſa marito, & nu.14.*

15 *An excepto filio alij impune poſſint intereſſe cum marita ad iſta patrandum,& nu.16.& ſeq.*

17 *Qui poteſt prohibere delictum, & non prohibet, an debeat pati pœnam.*

18 *Delictu ſine dolo non committuntur,nec puniuntur.*

19 *Ignorantes,& aſſiſtentes, ac præſentes delicto,non puniuntur.*

20 *Præſtantes opem, & auxilium delinquenti non poſſunt maiori pœna puniri quam principalis delinquens,& nu.21.& 22.*

22 *Et iſti præſtantes opem,& auxilium marito prædicta committenti,mitiori pœna debent puniri,quàm puniatur maritus.*

23 *In delictis in quibus pœna relegationis tantum imponitur, poteſt accuſatus comparere per procuratorem.*

24 *Quando à lege pro delicto certa pœna impoſita eſt,iudex non poteſt ſuo arbitrio illam ulterare.*

CONSILIVM CLIIII.

AD Reſolutionem Primi dubij,eſt ꝙ clericus inculpatus de homicidio coram iudice laico remittendus eſt ad iudicẽ eccleſiaſticũ.c.ſi iudex laicum de ſententia excom.lib.vj.cum ɔcordan.& nedũ ipſe uenit remittendus,ſed ẽt alij complices,qui inculpant̃, una cũ ipſo clerico tale delictũ cõmiſsiſſe, & hoc rationẽ, adiuncti & quia magis dignum trahit ad ſe minus dignum, & etiam quia continentia cauſæ non debet diuidi ut concludit Maria. Soci. conſi.xij.in j.li.& in c.j.de fo.compe.& in c.fin.de mut.peti.& idem ſequitur.d.Soci.filius in l.cum ſenatus in fi.ff.de reb. dub. dicens in facto ita obtinuiſſe,refert & ſequitur Felyn. in cap.j. col.iiij.de præſcri.& Crot.in l.j.in princ.nu.xv.in ij.nota.ff.de de nec.ob.& ego dixi in d.c.j.& faciunt nota.per Iaſ.in l.ſi emãcipati.C.de colla.& in l.naturaliter.§.nihil cõmune. ff.de acq. poſ.& per Felyn.in d.c.j.ubi adducentes plures deciſiones, dicunt rõne adiuncti cõcedi qñque illud qđ principalẽ non ɔcederet̃ & ad id alia adducit ſilua nup.fol.cxlvij.col.iij. & tribus ſequ.ubi declarat̃ qualiter iſtud ꝓcedat ex quib.infert̃,iſtos ɔplices dicti delicti.laicos rõne dicti clerici remitti dẽre ad ec-
2 cleſiaſticum iudiciũ.† Ad reſolutionẽ ſecũndi dubij aduertendũ eſt,ꝙ prima lex romanorum impune & ſine aliqua pęna permittebat marito interficere uxorem repertam in adulterijs.Ita aulus gel.li.x.noctium atticarum.c.xxiij.& concordat tex.in l. ſi quis in graui.§.ſi maritus.ff. ad ſyl. poſtmodum autem indu-
ctum

2 ctū fuit, † ꝙ liceret marito iſtud facere impune quo ad pęnam
l.Cor.de ſiccar. & quo ad pęnā corporis afflictiuam, ſtatutū tñ
fuit ꝙ maritus non uilia pateret pœnā relegationis nō ꝑpetuā
ſed tpalē ita tex.in l.ſi adulterū.§.Imperatores.ff.ad leg.Iul.de
adul.& tex.in l.j.in fi.ff.ad.l. Cor.de ſicar.& ibi ponit Ang.&
mod.Bon.ꝓut ēt ipſi Moderni ponūt in l.patre uel marito. co.
j.ij.& iij.ff.de qō. & in l.j.in prin.nu. x. ff.ad leg.Cor. de ſica.&
ponit Ang.de male.in gl.ī uerbo, che me hai adulterato la mia
donna,& doc.in l.Grachus.C.de adul.Abb.& Fely.in c.ſi uero.
el.j.de ſent.exc.& idē Abb.& Fely.in c. interfeciſti de homi. cū
alijs ꝯcor.de iure aūt regni impune licitū eſt marito eā interfi-
3 cere ut in ꝯſti.regni ſi maritus. † Pariter licitū eſt marito impu
nē interficere adulterū repertū in adulterio, ſi eſt uilis ꝑſona ut
dicit tex.i l.marito ī pri.ff.ad l.Iul.de adul.& eſt te.i d.l.Grachus
ſi aūt adulter nō eſt uilis ꝑſona maritus occidēs eū nō tenetur
pęna.l.Cor.de ſicar.nec pœna corporis afflictiua ſed tm̄ pœna
exilij, ita tex.in d.l.Graccbus in fi.& hr̄ & no.ꝑ gl.in l.nec in ea
ff.de adul.& i locis ſup iur adductis, de iure uero regni maritus
tale adulterū impune interficere pōt cuiuſcūq; ſit ꝯdōnis & in
quocunq; loco dūmō ꝙ reperiat in actu ut hr̄ in d.ꝯſti.regni ſi
maritus,& hoc ibi firmat gl.& And.de Iſer.& idē And.in ſuo re
ptotin in uerbo ſi maritus & uide quæ refert ſilua nupti.fu. x-
iiij.co.j.ij.& ſeq.cū qua ꝯſt. ꝯcordat tex. in §.is quoq;.in auc.ſi
4 quis.C.de adul.† ubi licitū eſt marito quēcunq; adulterū ꝑmo
nitū iuxta formā ibi traditā occidere prout intelligit gl.in d.l.
marito & Bar.& Ang.in d.§.is quoq; & Ang.de male.in d.glo.
in prin.& Sal.in d.auc.ſi quis & latè examināt Mode. in d. l.j.in
pri.ad leg.Cor.de ſic.nu.a.uer.iiij.limita, de quo latè ī ſil nup.
5 fo.xv.& ſeq.co.iiij.& j.& ij.¶ † Et procedunt ꝑdicta ēt ſi adul
ter repiat in camera in aliquo actu uenereo, ut tenet Bart.in l.
ꝙ ait lex.in prin.ff ad leg.Iul.de adult.& Ang.de male.in gloſ.
ꝑalleg.& Sal.in d.l.Gracchus.col.ij.& Mod. Bon. in d. l.patre
6 uel marito.§.de qō.num.ij.& in l.j.nu.j.C.de rap.uit.† Et qua
rōne ꝑmitat marito hr̄ in iurib.ꝑalleg.& ēt quia hoc crimen ul
tra alia etiā multa habet priuilegia, & ſingularia de quib. ꝑ totū
ferè titu.ff.& C.ad leg.Iul.de adul.& per doct.in l.tranſigere.
C.de trāſac.& ꝑ Canu.in c.fi.de adul.& pulchrè ꝑ pau. de Ca.
ꝯſ.cxcij.in carceratorū.colu.pe.ubi optimas apparētes & ſatis
palpabiles rōnes adducit.Et bn̄ facit ꝯ.Bal.ccccxvij.li.v. & la
te in ſil.nup.fo.aiiij.col.iiij.& fo.vj.colu.j.ij.& iij.ubi plenè,&
7 nō ſolū maritus pōt ſuperius dicta exeq ſolus. † Quinimo pōt
amicos & ꝯſanguineos ꝯuocare, ut magis tute ſuperius dicta fa
ciat.ſi uerisimilr timet de adultero,& an ſit aſſociatus. Prout in
ſimili dicit gl.in uerbo incōtinēti.in l.iij.§.cū igi.ff. de ui & ui
arma & notāt doct.Mod.in l.ut uim. ff. de iuſt.& iu.& latè ſil.
nup.fo.xv.col.iij.& iiij.& facit illa uulg.reg.uolēs ꝙ ſi alicui ꝑ
8 mittit.† & cōcedit aliquid eidē vr̄r ꝑmiſſa oīa ſine qbus illud
tute & uerisimilr fieri,& exequi nō potuiſſet, ut pleniſsimè no.
Cano.in c.ꝑterea.de offi.deleg.& doct.oēs in l.ij ff. de iur.om.
iud.ubi ad id adducūt iura,& plures decisio.maximè Iaſ.qui ad
ducit dictū Bal.in c.fi.col.ij.de iura.calu.& eſt deciſio Pau. de
Ca.& aliorū in l.refectionis.ff.cōmu.ꝑd.& in l.raptores.col.ij.
C.de epiſ.& cle. & bonū ꝯſi.Barth. Vero.iiij.col. pe.de quo ip-
ſemet mentionē facit in trac.de ſerui.in j.par.c.xxiij.cir.fi.& ad
id plura adducunt Mod.Bon.in ſing.clxxv.Cōceſſo uno, & dif
fuſius,& melius in l. j.colu.iij.& iiij.nu.xj.C.de rap.uirg.& eſt
9 ꝯſi.Pau.de Ca.præallegatum.cxcij.col.antepe.& pen. † Eſt be
nè uerū ꝙ maritus nō pōt iſtud demandare alteri, ut dicit Pau.
de Ca.in l.ſi cū dote.§.trāſgrediamur.ff.ſol.mat.ſup gl.ij. & te
net Fel.in d c.ſi uero.ubi allegat Bal.hoc tenentē in plurib.lo
cis & tenet Sal.in d.l.Gracchus,& Ang.de malefi.in gl.ꝑalleg.
co.iij.uerſ.quid ſi pater. & col.xv.uer.an maritus poſsit, ut hr̄ ꝑ
10 Bar.in l.nō ſolū §.ſi mādato.& ibi Ale.tāgit.ff.de iniur.† Per-
miſit tamē iſtud demādare filio ꝑ tex.i d.l.Gracchus,& no. oēs
in locis ſ.adductis cū alijs pleniſsimè accumulatis per Mod. in
11 d.l.j.C.de rap.uirgi.col.ij.& iij.nu.iij.& ſeq.¶ † Eſt bene uerū
ꝙ maritus ꝑdicta faciens peccat mortaliter, ut tāgit Fel.in c.ec
cleſia.ſ.Mar.col.xvj.uer.ii ē poſſet, de ꝯſti.& Io.de Ana. in c.in
terfeciſti.de homici.col.iij.& Ange.de malefi.in gl.ꝑalleg.col.
j.in fi.& Mod.Bon.in l.pater uel marito.col. ij.nu.vij. & duob.
ſeq.& pleniſsimè tāgit Fortunius in trac.de ultimo fi.iur.cano.
& ciuil.in xj.illatione, colum. xlvij. & alijs ſeq.ubi ad id plura
12 iura canonica adducit hoc probantia.† & Io.de Ana.in d.c.in
terfeciſti.expreſſè tenet ꝙ in terris eccleſiæ non licet marito in
terficere adulterā,& adulterum,& Fortunius ubi.ſ.idē tenet,&
fortius cōcludit ꝙ ēt in terris imperij nō liceat cōprobat illud
rōne,& lege,& rndet omnib.ꝯtrijs, ut ꝑ eū, cōis in ꝯcluſiu legi-
ſtarū, eſt ꝙ licitū ſit marito declarādo, ut.ſ.& hāc defendit ſil.
nup.fol.xiij.col.ij.& ſeq.ubi rndet ꝯtrijs, nec ꝑdictis habet ob-
ſtare ſi diceret ꝙ deciſio.ſup pius allegatę loquūt qn̄ les ſeu ſtatu
rū ꝯcedit,& ꝑmittit uindictā ſeu homicidiu impunè, ꝙ nō eſt
in caſu pn̄ti, ex quo leges ciuiles puniunt tale homicidiu in d.l.
13 Graccbus,& in d.§.imperatores & in d.l.j.§.fi.de ſicca. † Nam
aduertendū eſt ꝙ d.l.bene puniūt tale homicidiū quo ad pęnā
relegationis,& circa hāc pœnā nō eſt ꝑmiſſum, immo ꝓhibitū
& punibile. Quantū uero ad pœnā leg.Cor.de ſica.& pęnā cor
pis afflictiuā eſt ꝑmiſſum,& impunibile, ut patet ꝑ eadem iu
ra, quo fit reſpectu iſtius pęnę mortis,& corpis afflictiuę, liceat
& ꝑmittat marito, ita qd impunibile reddit. Et reſpectu iſtius
capitis dicimus, licere marito impune,& nō ſolū ſibi, ſed ēt filio
ſi iſtud demādabit, licebit ēt impune iſto caſu ꝯuocare amicos,
& ꝯſanguineos,& ita ꝯſiderandu ꝓcedunt ſuperius dicta de iu
14 re ciuili.† Nō aūt habito reſpectu ad pœnā relegationis. Nā
quo ad hāc pœnā tale homicidiū erit punibile, nō ꝑmiſſum ēt
de iure ciuili, niſi adulter eſſet uilis, uel ꝑmonitus, ut.ſ.ſeruata
forma d.auc.ſi quis,& in corpe un̄ ſumit. Nō.n. de iure ciuili ē
ſimplex homicidiū,& punibile ſimplr, nec ſimplr ꝓhibitū, ſed
qualificatiuè,& ſm quid quo ad pęnā relegationis quo uero ad
alia eſt ꝑmiſſum,& impunibile,& hoc eſt de quo q̄rimus, & re
ſpectu iſtius capitis,& ꝑtis erit licitū,& īpunibile, ut in fi.dr̄ in
l.uxores.ff. de diuo. ut aliquid ꝯſiderat tale, quo ad qd & quo
ad qd nō ualidū eſt.n.argm̄ de ꝑte quo ad partē, ſicut ualet de
toto quo ad totū uulgata.l.quæ de tota.ff.de rei uē. & quia ꝓ-
hibitū in uno capite cenſet eſſe ꝑmiſſum in alijs. l. cum ꝑtor in
15 prin.ff.de iudic.c.nonne de ꝑſump.¶ † Circa tertiū dubiū tex.
in d.l.Gracchus,& ibi gl.uidētur innuere ꝙ ſpeciale ſit in filio
ut impunè poſsit interfiſſe qn̄ pater interficit adulterū, ꝯtr oīb.
alijs vr̄ eſſe prohibitum,& punctaliter. Angelus ibi circa prin-
cipiū, dicit ꝙ aſſociantes, & ꝑſtantes opē marito interficienti
adulterū,& adulterā puniunt exceptis perſonis quę marito te-
nentur obedire, tn̄ pro ueritate textus ille loquit in filio man-
datario, qui impunè pōt tale homicidium facere, ſicuti pōt pa-
ter mandans, nō aūt loquit in aſſociante, & præſtante opē,&
ita illum tex.intelligit Bar.in d.l.non ſolū.§ ſi mandato, & oēs
doctores in ꝑcedenti dubio adducti ex quo maritus non pōt
hoc demandare alteri niſi filio, ut per.d.l. Grachus ubi eſt ca-
16 ſus ſpecialis in filio mandatario.¶ † Licitū aūt eſt marito con
uocare amicos.& alios conſanguineos ut ſint ꝑſentes homici-
dio, non aūt ꝙ ipſi illud exequant, ita Paulus de Caſt.in d.l.re-
fectionis, ita reſpondens, ad dictā.l.Gracchus,& idē Paul. in d.
ꝯſi.cxcij.col.pen.& Bartho. Veronenſis præallegato ꝯſi.iiij.co.
pe impune.n.alij euocati a marito poſſunt inter eſſe, ſicut pōt
maritus impunè occidere, ut dicunt Mod. repeten. in l.unica.
C.de raptu uirginum, col.iij.& iiij.ubi allegant alias deciſio-
17 nes id expreſſè probantes. ¶ † Et pro uera reſolutione dubij,
conſiderandum eſt qm̄ ſi iſti qui fuerunt præſentes inculpan-
tur, ea rōne quia potuerunt prohibere dicta homicidia,& non
prohibuerunt, certum eſt ꝙ ex hoc nullam pęnam merentur,
ut not.Cano.in c.non eſt ſine culpa, de regulis iuris libr. vj. &
gl.Guil.& alij maximè repeten.in l.ut uim.ff.de iuſtitia & iure
& ponit Bar.in l.culpa caret.ff.de reg.iur.Pro qua concluſione
dico in puncto nr̄o eſſe tex.in d.l ſi quis in graui. §. ſi maritus.
ff.ad Sillanianum.ubi ſerui uxoris adulterę deprehenſę in adul
terio & occiſæ a marito non incurrit pœnam ſenatuſconſulti
Silleniani, ſi non prohibuerunt, nec reſtiterunt marito interfi
cienti dominam adulteram, ad quòd tenebantur ſi maritus
interfeciſſet non deprehenſam in adulterio & ille text. a
fortiori probat quòd alij extranei & non ſerui qui caſu fuiſ-
ſent præſentes dicto homicidio, nullam pœnam incurrunt
propter præſentiam & eo quia ibi aſtabant, ex quo licebat ma
rito iſtud facere ut litera dicit, niſi probaretur ꝙ doloſè & ha-
bito tractatu, ibi interuenisſent, & eſſemus in caſu, in quo ma-
18 ritus deberet puniri.† Delicta enim conſiderantur ex animo
& propoſito,& ſine dolo non puniuntur.l.j.§.ad.l. Cor. de ſic-
ca.in §.diuus,& ibi Moder.in j.not. multa adducunt, & idem
faciunt in l.nihil intereſt eod.tit.col.pe. & in caſu eſt bona de-
ciſio Bal.in l.quicunque.col.pe.uer.nota.vj.C.de ſer.fu.& Fel.
in c.ſicut dignum.col.iij.de homi.plura adducit. Prout faciunt
repetē.in l.j.C.de rap.uir.nu.lxxxj.& idē Mod.Bō.in l.fi. ff.ad
19 l.Cor.de ſicca. nu. xv.& xvj.† Ignorātes.n.aſſiſtētes,& ꝑſentes

delicto,in nullo puniunť,& in dubio ignorantia præſumiť,niſi
probetur ɔ̄rium ex coniecturis & indicijs aeg. l. marito. ff. pro
ſoc.& per Bal.& Felyn. ubi ſupra cum alijs allegatis per Mod.
20 Bono.in d.l.fi.& in d.l.unica in numeris.ſ̄.alleg. † Et caſu quo
per coniecturas & indicia probaretur iſtos aſſociantes fuiſſe p̄
ſentes & conſcios,ēt concluſio uera erit,ꝙ ſi maritus interficiēs
eſt in caſu ſpeciali,ubi nulla pœna punitur ut fuit dictum ſ̄.in
ij.dubio ēt iſti nulla pęna debent puniri , ſi uero maritus eſt in
caſu in quo uenit relegandus iſti præſentes & conſcij non poſ-
21 ſunt pati maiorem pęnam q̄ relegationis. † Nam regula firma
iuris eſt,ꝙ pręſtantes opem & auxilium delinquenti non poſ-
ſunt maiori pęna puniri q̄ puniretur principalis delinquens.
Immo ut plurimum puniuntur minori uel ſaltim æquali,ut col
ligiť ex dictis per Bart.in l.is qui opem. ff. de fur.& per doc.in
§.ope.inſtitu.de obliga.quæ ex delicto, & per Saly. in l.j. C. de
rap.uirg.& ibi Mod.repeten plura accumulant nu.lxxx. & vij.
ſequen.& ad plenum tangit Fely.in d.c. ſicut dignum. & Ang.
de male.in uerbo Andream auxiliatorē, & in uerbo dicto ma-
leficio ſemper aſtitit.& ponit Bar.Vero.conſi.xxxiiij.colu.iiij.
& ſequent.incip.Si unquam magnifice & infinitas deciſiones
accumulant Mod.Bono.in d.l.fi.ff.ad leg.Cor.de ſicca. nu. xv.
22 & pluribus ſequenti.† Et tangunt ēt in ſing.xv. Statuta cōiter.
& in terminis noſtris eſt optima deciſio Paul.de Caſt.in præal
leg.conſi.cxcij.colu.antepe.& pen. ubi in fortioribus terminis
ēt includendo caſum præſentem concludit conſcios præſentes
& aſſociantes maritum in actu dicti homicidij , ac præſtantes
opem puniri debere mitiori pęna quàm principalis committēs
homicidium.Et faciunt quæ habentur in regula acceſſoriū de
reg.in.lib.vj.cum alijs notatis per moder.Bon.in ſing.xvij. Ac
ceſſorium ſequitur.Ex quibus concludiť ꝙ iſti qui fuerunt præ
ſentes dicto homicidio,uel ad nullam pęnam teneňť uel ad pe
ius tenentur cōſiderata omni rigoroſitate,eadem pęna qua pōc
teneri maritus occidens. Conſequenter tenebantur cōſiderata
omni rigoroſitate pœna relegationis non perpetua, ſed tempo
rali qua teneretur maritus interficiēs.Reſultat ex prædictis de
ciſio ultimi dubij , ſi enim ſeruus in caſu in quo maritus occi-
dens nullam pœnam meretur , ēt iſti præſentes & aſſociantes
nullam pęnam merebuntur. Conſequenter poterunt compare-
re per procuratorem,& ipſorum procuratori concedi debent,
defenſiones.Prout idē dicēdū erit ſi maritus eſt in caſu,in quo
meretur pęnam, nam illa non poteſt eſſe niſi relegationis. Et
ad plus eadem tenentur iſti,ut ſuperius utrūque deductum eſt
23 Conſequenter in iſto caſu comparere poſſunt per procurato-
rem,ut habetur per doctoc.in l.ſeruum quoque. §. publicæ. ff.
de procur.& per Bar.& alios maximè Benedi.de Plumbino.In
l.pe.§.ad crimen.ff.de pub.iudi.& late tangit do.Maria.Soc.in
repet.c.ueniens.de accuſa.col.x.& ſeq.col.xliij.& ſequē.ubi al-
legando plures deciſiones,& uarias opiniones concludit,poſſe
interuenire procuratorem,qn̄ uenit imponenda pęna relega-
tionis.Item qn̄ ſententia pōt ferri ɔ̄ abſentem. Prout plenè &
diffuſe tangit Phili.Cor.conſi.xvij.Licet.col.j.ij. & iij.& conſi.
cclxxiij.Viſa inquiſitione.& conſi.ulti.col.iij.in iij.uol. de quo
ēt habetur per Ange.de Maleſic.in glo. in uerbo qui iudex ui-
dens,ꝙ dicti inquiſiti non comparent,& in gl.in uerbo necnō
ad querelam,& per Bartho. uero. in conſi.xlj.Licet inuitus. &
conſi.xlvj.Titius uulnerauit.& in pluribus ſequen. & plene tā
gitur per Moder.Bono.in eorum practi.criminali in uerbo ſe-
quitur.nu.xlij.xlvj. ubi enumerantur caſus in quibus pōt quis
in cauſa criminali comparere per procuratorem & procurato
ri dandę ſunt defenſiones.¶ Nec prædictis obſtat ſi dicatur ꝙ
præſentia ipſorum reorum eſt neceſſaria qn̄ iudex ex arbitrio
ſuo fortaſſe uellet imponere pęnam carceris ad quàm ſubeun-
dam neceſſaria erit præſentia ipſorum reorum. Nam obiectio
ceſſat quoniam a lege iſto caſu certa pœna, & relegationis im-
poſita eſt.& ideo iudex non poteſt illam alterare , ex quo iſto
caſu eius arbitrium eſt limitatum , & pęnam a lege limitatam
egredi non poteſt.ut habetur in l.quid ergo. §.pęna grauior.ff.
de his qui no.inta.& in l.hodie.ff. de pęnis. & ponit Bald. in l.
Labeo.§.hæc aūt clauſula.ff.de arbitris.& Paris de ſindi.in uer
bo arbitrum.& faciunt no.per Mode.in l.j ff.de iuriſ.om. iud.
dum loquuntur de offi.& arbi. iudi.quando eſt limitatum a l.
Ex quibus infertur concluſio firma quod illi inquiſiti de ope.
& auxilio preſtito per eos marito,committenti dicta homici-
dia comparere poſſunt per procuratorem , cui ipſorum nomi-
ne dandę ſunt defenſiones. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Qui ſeipſum interficit,an,& quando bona eius.publicentur.*
2 *Et an tales habeant hæredes,& nu.3.*
3 *Et an teſtamentum ab iſtis conditum efficiatur irritum.*
4 *Et quid ſi ſtatutum diſponit,bona committentis homicidium debe-*
re publicari,locum an habeat in iſtis.
5 *Mors omnia ſoluit.*
6 *Omnia crimina morte finiuntur regulariter,& nu.8.*
7 *Exceptio firmat regulam.*
8 *Mortuus non poteſt condemnari regulariter, & ſi fit non ualet ſen*
tentia.
9 *Ceſſat confiſcatio bonorum, delinquente mortuo,& ſi ſtatutum di*
ſponet bona ipſo iure confiſcari.

CONSILIVM. CLV.

VBI Eſt Caſus legis,nulla cadit iuris dubitatio.l.an
1 cillę.C.de fur.l.ij. labeo. ff. ad carbonia.† in caſu
præſenti qō deciditur per.l.fi.§.j. ff. de bo. eorum
qui ante ſen.& in l.fi.C.co.ti. & in l.in fraudem.§.
eius.ff.de iu.fiſ.quibus in locis gl & doc.ſcrib. adduc. alia iura
concor.dicunt,ꝙ ſi quis non poſtulatus,nec accuſatus nec in-
quiſitus de aliquo crimine pro quo eius bona uenirent publicā
da ſiue ſuſpendio uitam finiuerit,ſiue aliquo alio modo , ut in
d.l.fi.C.de bo.co.ſiue ēt ſe precipitauerit ut dicit tex.in l.ij.C.
qui teſta. face. poſ. ſiue proiecerit ſe in flumina,ut punctaliter
2 dicit ibi Bal.in prin.† Iſti. n. ita finientes uitam habent hære-
des uel ex teſtamento uel abinteſtato.ad quos eorū bona tran
ſeunt ita.d.l.fi §.j.ff.de bo.eo.& d.l. ſi quis filio. §. ꝙ ſi quis.ff.
de iniu rup.teſt.qui.n.ſe ipſum interemit , teſtatus moritur , ſi
3 prius teſtamentum fecit,† nec per talē mortem, eius teſtm̄ irri
tatur,ut.d.l.ij.& d.§.ꝙ ſi quis,ubi ſcrib.cōiter hoc firmant.Iſte
Ioannes Ludouicus ſanus mente teſtamentum condidit hære-
dem ſibi inſtituit licet poſtmodum tedio uitę,uel aliqua deſpe
ratione ductus ſeipſum in pręſente præcipitauerit uitamq; fini
uerit ex hoc teſtamentum ſuum non redditur irritum , & ideo
hæres ab ipſo inſtituta ex teſtō conſequetur hæreditatē & eius
bona , penitus excluſo fiſco , per dicta iura clara & deciſiones
apertas.Non enim ipſe Ioannes Ludouicus tpe quo uitam fini
uit.poſtulatus erat de aliquo crimine , & ideo eius bona tranſi
re debent ad hæredem teſtamentarium iuribus & deciſionibus
de quibus ſ̄.maximè per Bal.& alios ſcriben.in d.l.ij. dum ple-
nè diſtinguūt,& caſus noſter non eſt de illis de quibus bona ſe-
ipſum interficientis deberent publicari. quæ concluſio proce-
dit ēt in materia ſtatutaria diſponente ꝙ bona cōmittentis ho
micidium deberent confiſcari. † Nam tale ſtatutum non com-
4 prehendit ſeipſum interficientem ſi poſtulatus non erat de cri
mine ut ſupra,& ita uerba ſtatuti interpretāda ſunt,ſm̄ dictas
leges & ſm̄ dictum ius cōe,ſm̄.d.Phi. Cor. plenè tangentē ar-
ticulum,in conſ.cxcv.In ij.li.adductū per retroſcriptum excel
5 len.d.Conſultorem.] Quorum dicta comprobari poſſunt, eo
qm̄ mors oīa ſoluit uulgato. §. deinceps in auten.de nup. l.in
ſummā in fi.ff.de re iud.l.Neratius.ff.de reg.iu.omnia.o. crimi
na morte finiuntur.l.defuncto.ff.de pub.iud.cum uul.† & licet
6 ſint aliqui particulares caſus , qui ēt poſt mortem ɔſideranť,&
in quib.pōt procedi poſt mortem de quib.per gl. & ſcrib. in §.
per ɔ̄rium inſti.de hę.quæ ab inte. deſe.& per Bar. in l.qui a la
tronib.§.j.ff.de teſt.cum alijs adductis per Ang.Are.in tra.ma
leſi.in uer.qui iudex uidens.& per Ang.ibi in addi. & per gloſ.
xxiiij.q.ij.in ſum.& per Cepo.conſi xiiij. Viſa colu.iij.& ſeq &
per Fely.in c.cum nobis,col.iiij.de præſ. & in c. contingit & in
c.a nobis el.ij.de ſen.excom.& per Mod.in l.fi.ff.de qo. tn̄ ca-
ſus noſter non ponit nec numerať inter dictos caſus exceptua
tos,quo fit ut debeamus ſtare rlę.l.oīs diffinitio.ff de reg.iur. l.
quotiens.ff.ſi quis cau.maximè quia exceptio firmat reſam in
7 caſib.non exceptis.l.nam ꝙ liquide §.fin.ff.de pe. leg. † rła
aūt eſt de qua in prin.dictū fuit. ꝙ bona ſe ipſum interficientis
non poſtulati nō debent ɔfiſcari ſed tranſire debēt ad hæredes
ſuos uel ex teſtō uel ab inteſtato. Prout idē dicendū , eo qm̄ ſi
aliqua ſententia ferretur ɔ̄ dictū Ioannē Ludouicū,ſeu eius bo
na eſſent ipſo iure nulla.l.pen.ff.quæ ſententia ſine appel. cum
alijs adductis per do.Fran. de Cur. in ɔſi. ſuo.lix. Dux Philip.
col.vj.in prin & cul.ſeq.ubi concludit adducendo uarias deci-
8 ſiones,† ꝙ morte ſequuta ante ɔdemnationē extinguiť oē cri-
men,nedum quo ad perſonam,ſed ēt quo ad publicationē bo-
norum

ſto·tum per.l.de qua rc.§ cum abſentem ubi Barto.& Ange.ff.
9 de iudi.cum concordan.† Et ibi fortius concludit q ſi ſtatutū
confiſcaret bona ipſo iure, tñ ceſſat confiſcatio bonorum de-
linquente mortuo ante declarationẽ uel condemnationem,ta-
liter q camera fiſcalis,omnino excluditur a bonis illius quan-
to magis in caſu nr̃o ubi dictus Ioannes Ludouicus non fuit
in aliquo delicto,nec poſtulatus de aliquo crimine, & ſtatutū
ſupra ſcriptum non facit publicationem committentis homici
diū ipſo iure,quibus ſtantibus nulla cadit ambiguitas q bona
dicti Ioannis Ludouici non debent confiſcari,nec publicari,
ſed peruenire debent ad eius hæredem in teſtō ſcriptū, & uidea
tur conſi.d.Decij cxxxvj. Accurate,nouiter editum ſuper hu-
iuſmodi facti contingentia emanatum. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Orator miſſus ad conſignandum pecunias,debet adimplere man-
datum alias tenetur reſtituere.*
2 *Nec creditur illi afferenti pecunias fuiſſe furto ſubtractas.*
3 *Probare enim tenetur,talem amiſsionem & furtum.*
4 *Et in furto præſumitur culpa eius,qui tenetur de cuſtodia.*
5 *Et probare tenetur ſine ſui culpa furtum fuiſſe factum.*
6 *Quando culpa præcedit furtum & amiſsionem, adhuc tenetur cul
poſus,& non liberatur.*
7 *Furtum nõ connumeratur inter caſus fortuitos ſed contra,nu.20.*
8 *Mandatarius non repetit ea quæ amiſit caſu fortuito numero. 42.
& 30.*
9 *Et potiſsimum quando ex hoc mercedem recipiebat & ſtipendium
& nu.30.42.*
10 *Quando pecunia conſignatur ut quantitas periculum ipſius ſpe-
ctat ad recipientem eam.& nu.43.*
11 *Mala electio eſt culpa.& nu.12.*
12 *Mandatum uidetur eſſe datum,ſecundum aliàs ſolita in ſimilibus
& num.43.*
14 *Et contra furem agendum eſt per mandatariũ,non per mãdantem
& nu.40.41.*
15 *Semel liberatus non debet iterum moleſtari,& nu.41.*
16 *Furtum communiter clandeſtinè fit,& per indicia, & coniecturas
probatur concludenter,& num.17.18.*
18 *Et eius probatio difficilis eſt,& ideo recipitur,ut ſupra.*
19. *Furtum poteſt committi ſine culpa,quando id probetur & ſeq.*
20. *Furtum domeſticum iudicatur caſus fortuitus.*
21. *Prout caſus fortuitus iudicatur quando ſine culpa committitur.*
22. *Confidens electo & miſſo à mandante non dicitur eſſe in culpa,nec
tenetur de mala electione.*
23. *Qui confidit & credit uiro, communi exiſtimatione bono non eſt
in culpa.*
24 *Quando quis facit quod communiter ſolet fieri excuſatur à culpa,
& non tenetur de periculo,licet poſtmodum male ſuccedat.*
25 *Quando quis tradit rem nuncio ſibi dato,ſi contingat nuncium ſub
trahere dictam rem,periculum ſpectat ad dantem.*
26 *Et ſi nuncius ſubtraxit rem illi,cui fuit datus, dans tenetur dam-
num reſarcire.*
27. *Furtum poteſt dici commiſſum in genere, & non ſpecialiter per ali
quem.*
*Quando incidenter furtum deducitur probationes leuiores ſuffi-
ciunt.*
28. *Bona fama inculpati,multum operatur.*
29. *Quando baliſta reperitur aperta, præſumptio inducitur aduerſus
eum cui fuit conſignata.*
30. *Damnum quod patitur orator,in peragendo negocium, reſarcien-
dum eſt à mittente illum,etiã quod pro expenſis mercedẽ aliquã
recipiat.nu.etiam quadrageſimo ſecundo.*
Et ſi orator aliquid amiſit caſu fortuitò reſarciendum eſt ei.
31. *Quod ſecus eſt in mandatario,in hoc differente ab oratore.*
32 *Et maxi.quando orator fuit rogatus & aſtrictus ſumere tale onus*
33 *Qui diuertit à uia redditur ſuſpectus & doloſus.*
34 *Ex inſectis inſurgit ſuſpitio mali.*
35 *Pallidi tas & mutatio uultus inducunt præſumptionem mali.*
36 *Qui per prius erat pauper, & poſt furtum pecunias expendit non
caret ſuſpitione furti.*
37 *Et maxi.quando pecunia quæ expenditur,eſt eiuſdem formæ,ſicut
illa quæ dicitur furto ſubtracta.*
38. *Fama publica formiter probata inducit indicium.*
39 *Mandans agens contra aliquem ſuper re furto ſubtracta,uidetur ra
tificare geſta per mandatarium.*
40 *Furtum factum à miſſo,imputandum eſt mittenti.*
41 *Et actio intentata per mittentem,eſt ab ipſo proſequenda.*

CONSILIVM. CLVI.

VIDI Proceſſum ad me tranſmiſſum per magnificũ
dominũ Paulũ Mauroceniũ poteſtatẽ & capitaneũ
ciuitatis ac diſtrictus Bellunenſis cauſæ & contro
uerſiæ uertentis inter magnificam cõmunitatem
Bellunenſem ſeu eius ſindicos actores ex una,& domi.Ant. Pil
lonum reum conuentum ex altera,de & ſuper reſtitutione du-
catorum cxxx. & alias ut diffuſius in ipſo proceſſu, quo be-
ne conſiderato,prima facie uŕ dicendum q ipſa magnifica cõ-
munitas debeat obtinere,& ipſe domi.Ant.condẽnari. probat
enim q ipſe tanquam orator recepit ducatos mille ſibi nume-
ratos noĩe dictæ communitatis partim Belluni & partim Ve-
netijs,ut eos cõſignaret sereniſsimo principi,uel illi cui ipſe ſe-
reniſsimus mandaret, & ſolū conſignauit & numerauit iuxta
formam dicti mandati duc. octingentos ſeptuaginta,reliquos
uero centum triginta minimè conſignauit dicto ſereniſsimo
1 † nec alteri ex mandato ipſius,quo fit ut ſi illos alicui tertio cõ
ſignauerit non propterea mandatum adimpleuit conſequenter
ad illorum reſtitutionem teneri uidetur,ut hŕ in l. ſi uero non
remunerandi.§.dedi.& in l.ſi mandauero.§.ſi ubi. ff. manda.&
in l.caſsius.ff.de ſolutio.& in l.ſi is cui. C. de fur. & in l. ſi quis
uxori.§.Iulian.ff.eo.& in l.ſi pupilli.§.ſi quis pecunia.ff. de neg.
geſt.iunctis his quæ habentur in uulgata.l.diligenter.ff.mand.
& in c.ſi cui de non ſacerdotali,de præb.lib.vj.& in c.cum dile
cta,de reſcrip.ubi fines mandati, ſunt diligenter cuſtodiendi.
Nec prædictis uŕ obſtare,quod dicit ipſe.d.Ant.dictas peco-
nias amiſiſſe caſu fortuitu,& fuiſſe ſibi furto ſubtractas, tũ q
talis amiſsio & tale furtum non uŕ ſufficienter & concludenter
probatum,conſequenter talis probatio non uŕ ipſum releuare
iuxta ea quæ habentur in l. non hoc. C unde legit & in l.ne-
que natales. C.de prob. & in ca. in præſentia, extra de proba.
2 † Probare.n.ipſe.d Ant.tenebatur dictam amiſsionem & fur-
3 tum,ut tradit Bar.Alex.† & alij in l. ſi quis ex argentarijs.§.an
uero.ff.de eden.& hŕ in §.fin. inſt. qui.mo. re contrahi.oblig.& per
Bal.conſi.cccclxxvj.Factum tale eſt.col.ij.li.j.& ſentit Ang.in
l.eum qui.§.ſi rem.ff.commo.& per Bar.& alios in l.ſi creditor
C.de pig.ac.cum alijs accumulatis per Phil.Cor.conſ.cccxviij.
4 pro uecturali.col.ij.& iij.in iiij.lib.† & qm̃ furtum præſumitur
factum culpa eius qui tenetur de cuſtodia ut hŕ in l. cum duo-
bus.§.damna quæ.ff. pro ſoc.& inſti.quib. mod.re contr.oblig.
§.præterea,cum concord allegatis per Bart.Cæpol.conſi. xviij.
Statutum Vincentiæ,col.j.& per Philip.Cor.con.xxviij. in hac
5 conſultatione.lib.iij.† Non ſolum ipſe.d. Antonius tenebatur
probare amiſsionem & furtum quinimmo aſtrictus uŕ ad pro-
bãdum pdicta eueniſſe ſine aliqua ſui culpa,ut habetur per gl.
in d.§.ſi.ubi ſcrib. hoc firmant, & ponit Bart.& Alex. & Iaſo.in
d.l.ſi quis ex argentarijs. §. an uero , ubi allegantur aliæ deciſ.
concordantes,quo non probato, præſumptio eſt, culpam præ-
6 ceſsiſſe talem amiſsionem & tale furtum.† & quando culpa p̃-
cedit caſum non propterea culpoſus liberatur, quinimmo te-
netur.l.ſi creditor.l.creditor.l.ſi nulla.C.de pig.act.& d.l.cum
duobus.§.damna. l. ſi uendita.& l. lectos. ff. de peric.& com-
mod.rei uendi. & ponunt Can. per illum text.in cap.primo ex
tra de commod.& habetur in l.quod ſi fuerit inſti. de emptio.
& uend.& per Bartol.in l.ſi ut certo. §. ſed interdum. ff. com-
mod. cum alijs adductis per Phi. Cor. conſi. cviij. Videtur
prima,in princ.in j.uolu.& conſi.xxviij.in iij. uolu. & per Lu-
7 do.Rom.conſi.cccxcvj.colum.fin.eò magis †quoniam furtum
non connumeratur inter caſus fortuitos ut habetur inſti. qui-
bus mod.re contrahi.oblig. § ſed ſi is.& uerſi. ſequen. & in §.
8 præterea.† Eo etiam magis quoniam mandatarius non repetit
ea quæ caſu fortuito amiſit & perdidit.leg. inter cauſas §.non
9 omnia.ff.mandati.† Etiam quia ipſe domi.Antoni.mercedem
recipiebat.d.l.inter cauſas. §. non omnia, & l. qui mercedem.
10 cum concor.† Prout ēt quia dicta pecunia fuit dicto do. Ant.
conſignata ut quantitas,non ut ſpecies. Quo uŕ fieri ut pericu-
lum ſpectat ad ipſum.l.interdum. C. ſi cert.pet. eodem modo
quod ipſe conſignauerit eam Hierony.caballario, & ad domũ
Magnifici domini Ioannis Aloiſij Venereo,& poſt modũ ap-
pareat deperdita,talis amiſsio ipſum nõ excuſabit.l.ſi quis uxo
ri.§.apud labeonem.ff.de furt.ubi Dyn.& Bar.& in l. ſi ſeruus
§.hæc puto uera.eo.tit.& probatur in d.l.cũ duobus.§.damna

& ſentit Pau. de Ca. in l. argentum. ff. cõmodati. Prout ēt quia
non põt redargui niſi mala electio ipſius domini Antonij, tum
circa dictum Hieron. tum circa domum dicti do. Io. Alouiſij,
11 † que mala electio inculpa eſt, nec liberat actorem. l. cũ mãda
to ff. de mino. & melius in §. præterea is. inſti. quib. mod. re ↄtr.
oblig. & in l. qui nõ tam diui. ff. cõmodati. & in l. nã & ſeruins.
12 §. fi. ff. de negoc. geſt. & per Bal. in d. l. argẽtũ. † & quia dicto do.
Ant. vr̃ mandatũ fuiſſe datũ ſm̃ alias in ſimilibus ſolita, ut per
Ro. ↄſi. xliij. col. pe. in fi. & hr̃ in l. plenum. §. æquitij ff. ſi uſuſt.
petatur. & in l. uel uniuerſorũ. ff. de pigno. act. cũ ſuis ↄcordan.
13 † Prout ēt quia dictus Hieron. caballarius nõ ſuit datus ad cu
ſtodiam per ipſam communitatem quo ſit licet ipſe pecuniam
amiſerit ꝙ tale periculum nõ ſpectabit ad communitatem, ſed
ad ipſum domi. Ant. l. ſi ut certo. §. ſi me rogaueris. & §. ſeq. ſi de
14 me, ubi Bart. & alij. ff. cõmodati. † Prout ēt qñ ſi quod furtum
dictarum pecuniarum fuit factum ↄ̃ furem agendũ eſt per ip-
ſum do. Ant. non per ipſam communitatẽ iua. not. in l. cum in
plures. §. ueſtimenta. ff. locat. & in §. fulloni. inſti. de obligatio.
quæ ex delic. & in l. itaque. ff. de furt. & in ambaſciatore qui
paſſus eſt furtum, & deciſ. Baldi. in d. l. inter cauſas. §. non oia.
15 & facit. l. ſi is. ff. depoſiti. † Eo magis qm̃ dictus Hieronymus in
culpatus ab ipſo do. Anton. de dicto furto relaxatus fuit, ꝙ ex
alio non eſt præſumendum fuiſſe factum niſi ex innocentia, &
quia tale delictũ non commiſerit. l. ij. C. de offic. ciuil. e. in præ
ſentia. de renũ. l. hærennius. §. gaya. cũ ſim. ff. de euictio. ¶ Iſtis
tñ non obſtantibus attentis probatio. factis per ipſum do. An
to. ↄ̃ria ſententia eſt verior. Ad ita dicendum moueor. Primo
ex his quæ habentur in l. j. in princ. ff. de furt. & in §. j. inſti. de
16 obblig. quæ ex delicto. † ubi ponitur ethymologia furti, & ↄ̃
cluditur cõiter fieri clandeſtinè & occultè. Hinc eſt ꝙ furtum
concludenter probatur per inditia & cõiecturas ut dicit Bar.
& ibi Alex. & Iaſ. ſequuutur allegantes plures deciſ. in præalle
gata. l. ſi quis ex argentarijs. § an uero. & ponit Pau. de Ca. in l.
ſi creditor. colu. ij. C. de pign. act. ubi etiam alij doct. notant, &
Ale. ↄſ. 50. Viſis, col. v. in j. uol. & conſ. cxlvj. Viſo Themate. in
17 vj. uol. † Et ſuadetur tũc, nam cum probatio furti ſit difficilis
ita cõtẽtatur probatione per inditia & coniecturas. c. præterea.
extra de teſtib. & per Bar. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi prætori.
col. vj. ff. de ope. no. nun. & in l. in illa ſtipulatione ſi calendis.
ff. de uerb. obli. & per Alex. conſi. cxlvj. præalle. ac ēt conſ. cla-
xxix. In cã & lite. col. iij. in vj. uol. & plura adducit Iaſ. in l. cum
18 ex. col. ij. C. de tranſ. † Et certum eſt ꝙ talis probatio quæ ſit p
inditia & coniecturas, dr̃ euidens & manifeſta, ut dicit Bar. per
illum tex. in l. licet Imperator. ff. de leg. j. & hr̃ in l. ſi quis locu-
plex. ff. de manu. teſt. & in terminis nr̃is hr̃ in l. creditor. C. de
pig. act. & no. Bar. in d. l. ſi quis ex argẽtarijs. §. an uero. & Abb.
in c. licet cãm, col. iij. in ij. not. & ibi Moder. plura accumulant,
extra de prob. & ponit Fran. de Cur. conſi. lvj. Super proceſſu,
col. viij. & Moder. Bon. ad caſum noſtrum in materia furti plu-
ra deducunt in eorum pract. crimi car. j. & ij. in prin. nu. vij. &
nu. xiiij. & duo. ſeq. prout idem ipſi faciũt in l. de minore. §. plu
rium. ff. de qõ. nu. lxxv. ubi plura adducentes concludunt furtũ
probari ex indicijs & coniecturis & ꝙ prædicta inducunt ple-
nam probationem. Ad quæ ēt faciunt ea quæ ponit Phil. Cor.
conſ. xxxv. circa primu, col. vj. uerſ. & in caſibus, & conſi. cxiij.
Circa primum, col. ij. uerſ. & in his, & uerſ. ſeq. in j. lib. & conſi.
excij. Viſo dicto puncto, col. fi. in iiij. lib. & hr̃ per Alex. conſi.
xlvj. lib. iiij. & conſi. xxvj. in ij. lib. Quibus ſtantibus conſidera
tis depoſitionibus teſtium productorum per ipſum do. Ant. di
co ſatis concludenter probari dictos ducatos centum triginta
fuiſſe amiſſos & furto ſubtractos, ↄ̃ñr ceſſat illud quod ſupe-
rius in ↄ̃rium dicebatur, ipſum nõ probaſſe talem amiſsionem
& furtum, quia immo concludenter prædicta probauit ceſſat
ēt illud quod in ↄ̃rium primo loco dicebatur ipſum non adim
pleuiſſe mandatum ſuſceptum. Nã obiectio procederet qñ di-
ſtuliſſet adimplere & fuiſſet in culpa adimplendi, quæ ceſſant
in caſu pñti, ex quo pp furtum non potuit adimplere, & tale
periculum non debet ad ipſum ſpectare conſideratis probatio-
nibus per ipſum factis cum quibus ēt ↄcurrit iuris diſpõ, licet
enim ut ſuperius dictum eſt, furtum regulariter non uideatur
19 poſſe cummitti abſque culpa, tñ iſtud intelligitur † niſi probe
tur caſus abſque culpa. Ita Barth. Cæpo. conſi. lxx. in prin. cir-
ca primum, ubi iura adducit, & in uer. & eſt ratio, hoc compro
bat rõne, quia una præſumptio tollit aliam. l. non ſolum. §. de
uiro. ff. de ri. nup. l. diuus. ff. de in integ. reſt. c. literas, extra de
præſump. concludens ꝙ illa pſumptio uolens furtum regulari-
ter non cummitti ſine culpa, tollitur qñ furtum probatur com
miſſum abſque culpa, tunc enim furtum caſus fortuitus eſt &
uero dño tribuit damnum, ut per Bart. & alios in d. l. ſi quis ex
argentarijs. §. an uero. & per Mod. inſti. quib. mod. re ↄtr. oblig.
§. præterea cum alijs inferius allegãdis & licet ſoleat dici furtũ
20 non eſſe caſum fortuitum † ut ſuperius deduxi, tñ iſtud non
procedit qñ furtum fit a domeſticis, & famulis, tunc. n. caſus
fortuitus iudicatur ita gl. in d. l. cum duobus. §. dãna. ff. pro ſoc.
& ibi Albe. de Roſ. expreſsè dicit furtum domeſticum eſſe ca-
ſum fortuitum, & Sal. ibidem iſtud firmat. & Bald. & Sal. in l. j.
C. de poſ. idem uolunt, & idem ēt firmat Abb. & alij Can. in c.
j. colu. pe. extra de commód. in domeſticis conſanguineis, licet
dubitet in famulo. & idem Bal. conſi. ccxxij. Hæc quæſtio, li. ij.
ubi bene loquitur proprie in terminis noſtris quando fit fur-
tum a perſona nota prout etiam ipſe Bald. innuit conſi. ſuo. c-
xxxij. Franciſcus dñi Bertholini in v. lib. & Alex. idem uoluit
in d. l. argentum. in apoſtil. ad Bar. & tenet Rom. in conſi. ccc-
xcv. col. fi. & ꝙ furtum domeſticum ſit caſus fortuitus expreſ-
sè firmat Chriſtoph. Porcus & Iaſ. inſt. quib. mo. re contr. obli.
§. item is cui, uerſ. item nota, col. ij. & melius in §. præterea, col.
ij. uerſ. gl. ſuper uerbo debet, & col. fi. circa fi. concludentes fur
tum domeſticum & factum a famulis eſſe caſum fortuitum, &
ꝙ fit ſine culpa cuius periculum ſpectat ad uerum dñm, quod
comprobatur. Nam qñ furtum eſt ſine culpa tunc iudicatur ca
ſus fortuitus ut dicit gl. in d. §. damna, & ſine culpa dr̃ commit
21 ti qñ fit ab eo de quo quis multum confidebat, † & qñ talis cui
committuntur pecuniæ erat in cõi extimatione uit probus
& bonę fidei iſtis enim caſibus, ſi ille qui ita reputabatur, cui
commiſſæ ſunt res, facit furtum illarum, certè tale furtum dice
tur caſus fortuitus, & fieri ſine culpa committentis res etiam ſi
ille qui furto ſubtraxit, non eſſet famulus, nec domeſticus, uel
conſanguineus illius, qui illi committit res. Ita expreſsè proba
tur in d. l. argentum. & in l. cum qui in fi. & l. ſeq. ff. commo. ubi
Bar. & alij in eorum diſtin. iſtud firmant ex quo eligendo talẽ,
eligens non eſt in culpa, & Ale. in d. l. argentum in apoſtil. di-
cit. iſtud procedere, etiam ſi ille talis electus eſſet pauper, dum
modo ꝙ non fuerit malæ famæ alleg. Bar. in l. ſuſpectum. ff. de
22 ſuſpec. tuto. † & hoc idẽ uult Bar. qñ talis electus erat idoneus
in d. l. ſi ut certo. §. ſi de me. uerſ. reaſſume in j. capite ſuę diſtic.
ff. commod dum ſe remittit ad ea quæ ipſe dixit in eadem. l. in
§. ſi ex me. ubi expreſſe idem firmat & alij doc. ſequuntur ibi,
& facit. l. apud labeonem. §. fi. ff. de præſcriptis uer. & hoc uult
ēt Pau. de Caſt. in d. l. argentum dicens ꝙ quis poteſt licitè cõ-
fidere de eo, qui reputatur bonus, & Alb. de Roſ. ibidem, iſtud
ſequitur ēt in d. l. cum qui. §. fin. prout etiam. facit Saly. & in d.
l. eum qui. §. fi. & magis apertè eſt deciſ. Bal. in præal. conſ. ccxx
23 lj. in ij. lib. & præal. conſ. cxxxij. in v. lib. † Et comprobari poſ-
ſunt ex his quę accumulat Fel. in c. ſuper his. colu. fi. de accuſ. &
in c. Petrus. col. j. de homici. & Iaſ. in l. j. col. iij. uerſi. ij. limita.
ff. de eo per quem factum erit. & tangunt Mod. Bono. in eorũ
pract. crim. in prin. col. iiij. & v. facinus etiam notata per glo. in
uerb. actiones, in l. titio fundus. ff. de cond. & dem. & per Bart.
in l. ſi ſolueres. ff. de ſolu. ubi uiro cõi eſtimatiõe bono, credẽdũ
24 eſt & credentes illi non ſunt in culpa. † Præterea qñ quis facit
illud quod communiter ſolet fieri, licet poſtmodum male ſuc-
cedat liberatur, & excuſatur a culpa, & periculum non ſpectat
ad ipſum, ſed dominium rei, ita tex. in l. pignus. C. de pig. act.
ubi Bal. & alij doc. notant maximè Pau. de Ca. in l. ſi creditori.
eod. tit. col. ij. in prin. & ponit Bal. in l. quæ fortuitis. C. eod. tit.
& facit tex. in l. ij. ff. ad mace. & in l. ſi quis ſit fugitiuus. §. apud
Labconẽ. ff. de edi. edic. & eſt bona deciſ. Bar. in l. ſi negocia. C.
de negoc. geſt. & Sal. in d. l. cum duobus. §. dãna. & plura addu-
cit Phil. Corn. ↄſi. cviij. col. iij. uer. ↄ̃ctus aũt. in fi. in j. li. & conſ.
xxviij. circa princ. in iij. lib. faciunt ēt not. per Bar. in l. qđ ner-
ua ff. depoſiti. & bon. tex. in l. ſi fine. §. Lucius. ff. de admi. tut. &
ponit Spec. in tit. de inſtrum. edi. §. fi. uer. quid ſi. & quod uult
Bar. in d. l. cum qui. §. fi. ff. commo. dum conſiderat illud quod
25 conſuetum eſt. † Pręterea qñ quis tradit rem nuncio ſibi dato
uel miſſo a domino rei, ſi contingat poſtmodũ talẽ nunciũ ſub
trahere dictam rem, periculum ſpectabit ad uerum dominũ dã
tem ſeu mittentem nuncium. Non autem ad illum qui dictam
rem tradidit nuncio. ex quo iſto caſu non dicitur eſſe in culpa,
ita text. in dicta. l. cum qui. §. fi. ff. commodati. ubi gl. & docto-
res hoc firmant maximè Bar. in ſua diſtinctione, & etiã not. in
dicta.

d.l.argentum & habetur per Bar.& omnes alios,per illum tex.
in d.l.ſi u. certo.§.ſi me,& §.ſi de me.ff.commodati,& facit et text.
in l.ſi ſeruus communis.§.quid vero,& §.ſequenti.uerſi.certum
ff.de furtis,& eſt deciſio Bal.io puncto in præallegato ſuo conſ.
ccxxij in ij.lib.Not.etiam Pau.de Ca.in l.is cui.C.de furt.etiam
tenet Bal.in præallegat.conſil.cxxxij.in v.lib.Immo & fortius
nedum illud damnum quod committit nuncius cedit periculo
26 domini mittentis.†Quinimmo ſi nuncius furto ſubtraxit pro-
priam rem illi cui fuit datus dominus dans tenetur damnum il
lud reſarcire,ut habetur in l.ſi tibi.§.j.ff.locati. ubi glo.adducit
iura concordantia, & etiam habetur in l. ſi ſeruus, communis
§.is etiam,& in §.ſeq.ff de fur.& facit quod uult Bal.in d.l. cum
qui.§ fi.& l.ſeq.ff.commod.Conſiderando modo dictas cōclu-
ſiones in iure ueras applicando ad illas factum,& caſum præſen
tem,reperio in facto probatum ipſum do.Ant,per mediam per
ſonam.d.Hieronymi caballarij ſibi deſtinati,& dati a. d. Magni
fica communitate ad inſeruiendum in præſentimet negocio aſ-
portaſſe dictas pecunias Venetijs & illico numeraſſe eas ibidē
& numeratione facta incluſas ſacculis ipſum repoſuiſſe in eius
quoddam Baſcherium bene ſutum omni ea parte, & integrum
claudendo illud claue quam penes ſe ſemper retinuit, & dictū
Baſcharium ita clauſum cum dictis pecunijs vna ſecum trāſpor
tatum fuit ad officium quæſturum,ſeu Camberlingorum,ut ibi
pecuniæ deponerentur,ſeu numerarentur, & cum reperiſſet di-
ctum officium clauſum,iuſta de cauſa,quia ſatis urgens uigebat
ſuſpitio noluit illud tenere in domo ubi hoſpitabatur,& ideo cō
ſultius,& cautius,ac ſecurius ſibi viſum fuit,prout unicuique vi
ro bono viſum fuiſſet dictum Baſcherium cum pecunijs depo-
nere penes Magnificum do.Io.Aloyſium venetum virum proba
tiſsimum,& ex omni parte integerrimum,mandando.d.Hiero.
vt cum dictis pecunijs.& Baſcherio clauſo cuius clauem penes
ſe habebat iret vna cum ipſo.d.Ioanne Aloyſio, ad ipſius domū
in cuius ſtudio Baſcherium fuit repoſitum, & demum inde re-
habitum,& aſportatum ad dictum officium camberlingorum,
quo aperto repertum fuit de ſacculis,& pecunijs ibi poſitis defi-
cere duos continentes ſummam ducato.cxxx.repertumque fuit
dictum Baſcherium in latere deſutum per tantum ſpacium quo
inde dicti ſacculi pecuniarum poterant extrahi,& numeratione
facta reliquarum pecuniarum ibidem exiſtentium aperte po-
tuit deficere ducatos. cxxx. furto ſubtractos,ex quibus pa-
tet probatam amiſsionem,& furtum dictarum pecuniarum per
ſuperius allegata.Patet etiam quod non fuit in culpa non tenere.d.
pecunias in domo vbi hoſpitabatur iuſtiſsimis cauſis in proceſ
ſu deductis.Patet etiam licite,& ſine culpa potuiſſe illas depo-
nere prout depoſuit penes dictum do.Io.Alouiſium uirum no-
bilem diuitem,& integerrimum.Patet inſuper aperte quod licite,
& ſine culpa potuit dictum Baſcherium,& pecunias tradere trāſ
ferendas.d.Hieron.prout fecit,& quia omnia prædicta bona fi-
de,& diligenter geſsit,& fecit,& ſicut quod alij feciſſent, & facerent,
non poteſt de culpa redargui,nec aliquid ſibi concludenter im-
putari,u patet per deciſi.ſuperius adductas illas ſingulas iſtis ſin
gulis capitibus applicādo,ex quibus infertur quod ſiue ipſe.d.Ant.
conſideretur,vt negotio.geſtor ſiue vt mandatarius,ſiue vt con
ductor,ſiue vt orator de.d.furto,& amiſsione nullo pacto debet
teneri cum in nulla culpa fuerit,ut per Barto.latè in præalleg.l.
quod nocua,ſiue.d.pecuniæ fuerint furto ſubtractæ in domo.d.
magnifici do.Io.Aloy.Quod minimè ſuſpicandum eſt, ſiue per
dictum Hiero.quod præſumitur verum eſſe,vtroque.n.caſu ipſe
do.Ant. non fuit in culpa conſequenter furtum commiſſum ſi
ne alio modo,non debet ad ipſum ſpectare,ſed ad ipſam magni
27 ficam communitatem iurib.† & deciſionib. quibus ſupra, ſiue
et conſideremus furtum fuiſſe cōmiſſum latum in genere,& uo
ſpecialiter per aliquem,& adhuc habemus intentum,vt per Mo
de.Bono.in eorum prac.criminal.in prin.col.viij.aij.& etiam
quia incidenter hic deducitur furtum,quo fit ut leuiores proba
tiones ſufficiant,ut per Bar.in fi.in l.quidam in ſuo.ff.de condi
tio.inſtitu.Siue conſideremus tale furtum fuiſſe commiſſum a
dicto Hieronymo.Quod verum eſſe præſumitur, vt infra dice-
28 tur a fortiori ipſe dom.Anto.non debet teneri†ad quorum cor
roborationem accedat integritas,& bonitas ipſius domini An-
tonij carentis omni ſuſpitione, & ſolum quo ad præſentem ca
ſum conuenti,& inquietati de culpa propter quam integritatē,
& bonitatem etiam in materia furti ipſius aſſertioni de amiſsio
ne prædicta credendum eſt,& ſi quid ſiniſtri in alijs poteſt ſuſpi
cari in eo ceſſat, vt ſuperius in iure fuit probatum,dū locuti.u
mus de eo qui credit viro communi æſtimatione bonorum.
29 ¶ †Accedat etiam quod dictum Baſcherium fuit datum per ip-
ſum do.Antonium integrum & clauſum & poſtmodum reper-
tum deſutum iuxta no per doctor.maximè Fulg.in l.j.§.ſi ciſts.
ff.depoſiti.& in l.j.ff.nautæ caupon.ſtabul.& in l.ſi quando.C.
vnde vi.& per Moder.inſti.quib.mod.re contrahi.obliga.§.præ
terea,col.ij.uerſi.in caſu autem,& per Abb.in c.fi. quod metus cau
ſa,cum alijs adductis per Moder.in repet.rubricæ.C.de proba-
30 tionibus.col.xxiiij.uerſi.quæ iura.†Accedat etiam quod ipſe dom.
Antoni.fuit electus ambaſciator & orator ad peragendum di-
ctum negociū nec eā ambaſciatam procurauit, quinimmo coa-
ctus dictum onus aſſumpſit quod munus publicum eſt l.j.§.j.ff.
de muner.& oner.l.j.in prin.ff.de uaca.& excu.mune.& licet ha
buerit aliqualem mercedem pro expenſis faciendis. Non pro-
pterea poteſt dici ipſum aſſumpſiſſe officium procuratoris vt
dicit punctualiter Albe.de Roſ.Bal.& Fulg.in d.l.inter cauſas.
§.nō omnia.ff.mand.& Bar.in l.ſi ſeruus communis.§.quod ve
ro.ff.de furt.In quibus locis,concludunt ſtantibus terminis præ
31 dictis†quod ſi talis orator dum peragit dictum officium caſu for
tuito amiſit aliquod proprium quod omne illud ita deperditum de
bet ſibi reſtitui ab ipſa communitate mittente illum,& Fulg.in
in d.§.non omnia punctualiter dicit quod ſi ambaſciator paſſus eſt
damnum in rebus domini mittentis ipſum indiſtinctè periculū
ſpectat ad dominum per l.pignus.C.de pign.act.quæ deciſio pro
prie eſt in terminis noſtris ubi damnum fuit in pecunijs ipſius
32 magnificæ communitatis,† & per illud tollitur illud quod ſu-
perius in contrarium adducebatur per tex.in præallegata.l.in-
ter cauſas §.non omnia.ex quo non procedit in ambaſciatore vt
dicunt ſcrib.omnes ibi,& Bar.in d.§.quod vero. & quoniam ip
ſe do.Ant.fuit rogatus,& coactus dictum onus aſſumere peri-
culum quod poſt modum ſuperuenit non ad ipſum,ſed ad rogā
tem cogente, & mittentem ſpectat.l.ſi gratuitam.§.j. ff.de præ
ſcriptis verbis,& in l.ſi rem.§ j.eodem tit.& plenè per Bar.in di
cta.l.quod nerua.ff.depoſi. Quod modo dictus Hieronymus
commiſerit tale furtum,multa uigent & adiunt inditia & con-
iecturæ.Prima eſt,nam cum ipſe Hieron. primum habuit dictū
Baſcherium cum pecunijs,vt iret cum dicto do.Io.Alouiſio uer
ſus domum ipſius,diuertit ab eo eundo per porticum Riui alti,
qui locus erat obſcurior & præbebat commoditatem deſuendi
dictum Baſcherium vt probatur per ſecundum teſtem ſuper. a-
33 viij.cap.†Et certum eſt quod ille qui diuertit a via redditur ſuſpe
ctus,& in eo præſumitur dolus cum ex veriſimili ad bonum hoc
non tenderet,vt dicit Gandi.in ti.de præſump.& indi.col.ij.in
ſuo trac.maleſi.& dicit etiam Bal.in l.obſeruare,§.antequam.ff.
de offic.proconſ.& leg.& Bartho.Cæpo.in l.ſi fugiti.col.xij.C.
de ſeruis fugit.Aliud inditium eſt,nam ſtatim poſito baſcherio
in cuſtodia dicti do.Ioan.Alouiſij, antequam haberetur aliqua
notitia de dicto furto ipſe Hieron. petijt licentiam redeundi
domum,vt deponit ſecundus & vltimus teſtis ſuper.xxviij.ca.
& præter ſolitum eſt in caballarijs ad tale negocium deputatis,
qui debent inſeruire oratoribus eundo,ſtando,& redeundo, vt
34 aperte probatum eſt.†Ex quibus inſuetis inſurgit ſuſpitio ma-
li, ut dicit Bald.in l.cum de conſuetud.& l.ſequent ff. de legi.
& Barto.in l.quicunque.C.de apo.publi.lib.decimo, Eo magis
quia caballarij habent vnum ducatum pro ſeruiendo oratori-
bus portantibus cenſum & iſte affectabat recedere priuſquam
ſoluerentur pecuniæ dicti cenſus. Ex quibus inſurgit ſuſpitio,
quòd volendo diſcedere erat propter aliquod illicitum, vt di-
cit Bal.in l.prima.colum.viij.C.vnde vi per.l.illud.cum l.ſeq.ff.
de iniur.& no.Barth.Cæpol.conſi.j.colum.iij.ad quod facit gl.
in §.ſi vero.in authen.de exhib.re.volens quod res furto ſubtractæ
præſumuntur ſubtractæ per familiarem fugitiue recedentem.
35 †Aliud inditium eſt, nam cum primum detectum fuit furtum
dictarum pecuniarum,& Baſcherium fuiſſe repertum deſutum
& orator conquereretur de tali furto,ipſe Hier.obmutuit & ſu-
bito effectus eſt palidus,iuxta not.per Barto.in l. de minore. §.
plurium.ff.de quæſt.cum alijs adductis per Ange.Aret. in trac.
de maleſi.in verbo fama publ.col.xxiiij.uerſic.ix.quæro. & per
Franc.Bru.in tracta.de indi.colum.mihi.xij.verſic.alia quædam
inditia.& ponit Pariſ.in ſindi.prope in fi.in tract.dum loquitur
de inditijs,& facit illud,Heu quam difficile eſt crimen non pro-
36 dere vultu.Aliud inditium & ſatis vrgens eſt.†Nā ipſe Hier.anī
dictū furtum erat pauper grauatus familia & inutili,vt deponūt
teſtes plures,& poſt dictum furtum expendidit magnam quan-
titatem pecuniarum ſoluendo ſuis creditoribus,& faciendo va-

rias e apenſa in conſtructinne ſuæ domua & iu alijs, quæ expen
ſę aſcendunt ad ſummam ducatorum. c. uel circa, quod maximā
inducit in materia furti coniecturam, ut dicit Bar. in l. fi. col. iij.
ff. de quæſt. arg. l. quintus. ff. de dona. inter uir. & uaor. & ſentit
Bal. in l. conuenticulam. C. de epiſ. & cle. & no. expreſſe Franc.
Bru. in trac. de indi. col. vj. in iii. q. prin. uer. item eſt aliud. Aliud
37 etiam indicium & urgens uiget contra dictum Hierony. † Nam
poſt dictum furtum expendidit monetam ſimilem illi quæ fuit
furto ſubtracta, & ſic eiuſdem qualitatis & formæ, ut dicit Ang.
in l. milites. C. de quæſt. & not. Bar. in l. fi. col. pen. ff. de quæſt. &
Fran. Bru in præal. tract. de inditijs. col. mihi. vj. in iij. q. prin. uer
fi. item quia viſua fuit. ad quod faciunt no. per Bar. in l. cum qui
38 dam. §. j. ff. de acqui. hære. † Aliud etiam inditium contra dictū
Hieron. eſt iſta fama publica, & vehemens quę originem ſum-
pſit a perſonia fide dignis, cum quę cōcurrunt etiam alia inditia,
quo caſu multum ſtringit, ut dicit Bar. in d. l. fi. de quæſt. & in l.
de minore. § tormenta. co. ti. & Bal. in c. j. §. iniuria. col. ix. de pa
ce iuram. firm. & Aret. in c. veniens. de teſti. col. iiij. v. & vj. & Fe
ly. ibi. col. v. uer. limita, tertio. & per Bar. conſi. cxcj. Domino pa
ci. & Bal. in l. cam quidem. C. de accuſatio. & Are. conſi. lxxiij. cū
alijs adductis per Franc. Bru. in dicto tract. col. mihi. xij. uerſ. an
fama publica, & diffuſius per Moderniores Bononien. in dicta.
l. de minore. §. plurium. num. xxij. & ſeq. ff. de quæſtio. quibus in
ditijs conſideratis ratio aperte præſumitur & oſtenditur di-
ctum Hieronymum ſurripuiſſe, & furto ſubtraxiſſe dictas pecu
nias. propter quod ipſe dominus Antonius minimè debet tene
39 ri. † Periculum ergo dicti furti ſpectabit ad ipſam magnificam
communitatem, quæ iam egit ɔ̄tra dictum Hierony. per quam
actionem intentatam contra eundem vr̄ ratificaſſe illud, quod
fecit ipſe do. Ant. dum tradidit dictum Baſcherium cum pecu-
nijs dicto Hierony. vt dicit Bald. in d. conſi. cxxxij. in fin. lib. v.
40 † & male geſta per ipſum Hierony. ſunt imputanda dictæ com
munitati ipſum mittenti ad inſeruiendum dicto negotio iux-
ta no. in l. debet. ff. nau. cau. ſtabul. & per Bar. in l. j. §. familiæ. ff.
de publica. & in deci. Neap. lxxxij. Dubitatur. col. fi. cum alijs ſu
pra adductis & bene facit quod vult Bal. & Saly. in l. fi. C. de fur.
41 † vbi tangunt a quo talis actio furti contra dictum Hieronymū
proſequenda erit, prout iam intentata fuit per ipſam communi-
tatem, nō per ipſum do. Ant. ambaſciatorem quia pecunia cōmu
nitatis ab eo fuerit furto ſubtracta, & nō proprie res ipſius do.
Antonij ut etiam hr̄ in præalleg. l. caſsius, & in l. ſi uxorem. §. Iu-
lianus. ff. de fur. & notat Bal. & Pau. in l. ſi is cui. C. eo. & idē Bal.
in d. l. inter cæteras. §. non omnia, & in d. conſi. cxxxij. lib. v. in fi.
Nec obſtat ꝙ ipſe Hieronymus fuit relaxatus. Nam talis relaxa
tio non fuit diffinitiua, & tunc ɔ̄ cum non cōſtabat de prædictis
indicijs prout modò poterit conſtare. Præterea etiam ſi fuiſſet
diffinitiuè abſolutus, non propterea infertur ꝙ ipſe do. Anto. te-
neatur ex quo plenè probauit amiſsionem dictarum pecuniarū
ſaltem in genere quod ſufficit, ut dictum eſt. Probauit etiam ꝙ
non fuit in culpa, & conſequenter ꝙ in nullo tenetur. Non ob-
ſtant allegata ſuperius in ɔ̄rium. Nam ex deductis ſupra ad om
nia patet reſponſio, & iterum dicitur ꝙ procedunt. l. caſsius, & ſi
milia ex quo ibi expreſſe apparet de dolo mandatarij, hic autem
ſecus, immo conſtat de dolo nuncij miſsi ab ipſa communitate,
ut dictum eſt. Minus obſtat ꝙ dicebatur do. Ant. fuiſſe in culpa
& non probaſſe amiſsionem nam ɔ̄rium eſt ipſa ueritas, ut ſ̄. de
ductum eſt. Non ob. quod furtum non ſit caſus fortuitus quia
immo in pluribus caſibus hic uerificatis de quibus ſuperius ple
niſsime dictum eſt habetur, & reputatur ut caſus fortuitus. Nō
obſtat quod dicebatur de mandatario non repetente &c. Nam
hic non ſumus in procuratore, ſed in ambaſciatore qui bene re
petit, & etiam, quia res proprie ipſius communitatis fuerunt fur
to ſubtractę ad quam ſpectabat periculum, & ipſe do. Ant. fuit
rogatus, & coactus dictum onus aſſumere, ut patet ex ſuperius
deductis. Non obſtat illud de mercede ex quo ipſe inuitus ac-
ceſsit, & non procurauit ambaſciatam, & ꝓpterea non iudicatur a
pari cum procuratore, & ita punctaliter reſpondit Bal. Alb. Sal.
42 & Fulg. in d. l. inter cæteras. §. non omnia. ¶ † Minus obſtat qđ
dicit Pau. de Ca. in d. l. argentum cum alijs iuribus per eum alle
gatis ꝙ dicta pecunia fuit conſignata, ut quantitas, non ut ſpe-
43 cies. ¶ † Nam in contrarium eſt ueritas, fuit enim conſignata di
cto do. Ant. ut illamet conſignaret Sereniſ. Principi, uel illi, cui
dictus ſereniſsimus uellet, ꝯſequēter tanquam ſpecies, & ut cer
tum corpus eſt cōſideranda, ut hr̄ in l. plane. §. ij. & in l. ſed ſi cer
tos. ff. de leg. j. cum ſi. & ſatis ſuadetur quia facta numeratione
dictarū pecuniarum illamet fuit repoſita in baſiſia, & poſtmo-
dum in baſcherio, ut eadem conſignaretur, & ipſe do. Ant. ſem-
per habuit clauem ita ꝙ ut ſpecies, & ut certū corpus fuit conſi
derata. Quo ſtante ſumus in terminis concluſionis ſuperius fa-
ctæ. Non obſtante numeratione dictarum pecuniarum facta ip
ſi do. Ant. ex quo non fuit factum hoc ut in eum uſus ſeu domi-
nium illarum eſſet translatum, ſed ut conſtaret de quantitate &
an cenſus eſſet integer. Pecunia aūt illamet quæ ſibi fuit nume-
rata erat conſignanda, ad quæ no. per Bar. in d. l. vt certo. §. viden
dum. col. ij. ff. commoda. Non obſtat illud de mala elect. Nam ip
ſe d. Ant. fuit in optima electione nolens tenere pecunias in do
mo vbi hoſpitabaſ, propter iuſtam ſuſpitionem, & illas deponē
do penes. d. Io. Alouiſium uenereo, uirum probiſsimum, & ēt tra
dendo eas ad transferendum dicto Hieronymo nuncio per di-
ctam communitatem ſibi dato ad peragendum tale negocium
cuius nuncij electio communitati, & non ipſi eſt imputanda vt
dictum eſt. Nec eſt in ɔſideratione ꝙ ipſe Hieronymus nō fuit
datus ad cuſtodiendum dictas pecunias. Nā ſatis fuit ipſum fuiſ
ſe datum ad inſeruiendū dicto negocio, cui merito ipſe do. Ant.
potuit committere dictas pecunias, ut eas trāsferret, cum ad id
ſpecifice fuerit ſibi datum a dicta communitate, & dolos ipſius
Hieronymi non eſt imputandus ipſi. d. Ant. ſed communitati il
lum mittenti. Nec obſtat illud quod dicebaſ de mandato ſm̄ cō
ſuetudinem, & ſolitum, nam nulla apparet probata conſuetudo
ut per Bar. & alios in l. de quib. ff. de legib. & per eundem, & Bal.
in l. j. C. quæ ſit longa conſuetudo, & facit. l. ij. ff. de probationi-
bus. Quinimmo ex proceſſu conſtare vr̄ quod orator deputatus
ad ſoluendum dictum cenſum ſuo arbitrio eligit cuſtodiam u-
bi pecunię ſtent quouſque numerentur illi cui Sereniſsimus mā
dauerit dummodo ꝙ in eligendo careat culpa, vt contingit in
ipſo do. Ant. vt ſ̄. deductum eſt. ¶ Non obſtat ultima obiectio
quia habeat agere vel uc, nam ſuperius dictum eſt, ꝙ ipſa Magni
fica communitas debet agere prout egit & relaxatio facta de d.
Hiero. non potuit præiudicare ipſi do. Ant. ut dictum fuit. ꝗ̄r
ſiue rigorem iuris conſideremus, ſiue curialitatem, iuxta not. in
d. §. non omnia, & in d. l. ſi ſeruus communis, cum ſi. Dico & cō
ſulo partes magnifici domini poteſtatis; & capitanei ciuitatis
& diſtrictus Bellimenſis fore & eſſe ad pronunciandum, & ſen-
tentiandum, & ita diffinitiuè ſententiet & pronunciet, dictum
domi. Anto. reum conuentum fore, & eſſe abſoluendum & libe-
randum, a petitis in præſent iudicio ab ipſo per dictam Magnifi
cam communitatem, ſeu per ſpectabiles dominos ſindicos & a-
gentes nomine ipſius, utranque partem ab expenſis hincinde fa
ctis ex cauſis non friuolis abſoluendo. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Si propter delictum bona debent publicari, an in publicatione ue-*
niat peculium aduentitium filijfamilias delinquentis. & nu. 57.
2 *Filio familias interdicta eſt alienatio bonorum, ſine patris con-*
ſenſu.
3 *Excepto peculio caſtrenſi.*
4 *Intellectus ad l. fi. parag. filijs autem. C. de bon. qua lib. & nume.*
32. 33. 34.
5 *Licet pater aliquib. in caſibus non habet uſumfructum in bonis ad-*
uentitijs filiorum, tamen in illis habet commoditatem. & nu-
me. xlij.
6 *Ceſſat publicatio bonorum propter delictum filijfamilias, ratione pa*
tria poteſtatis, & nu. 7.
8 *Delictum filij non debet præiudicare patri, etiam in acquirendis. nu.*
etiam, 43. 44.
9 *Spes acquirendi uſumfructum eſt conſiderabilis.*
10 *Pater poteſt retinere uſumfructum ſibi quaſitum ex perſona filij, &*
poſt extinctam patriam poteſtatem.
11 *Factum filij non debet nocere patri, nu. etiam. 50. & 51.*
12 *Proprietas dicitur quæſita filio familias in hæreditate aduentitia,*
poſt ipſius aditionem.
13 *Plures ſunt caſus, in quibus patri non quæritur uſusfructus in bo-*
nis aduentitijs.
14 *Et unus eſt, quando expreſſe fuit cautum ꝙ non quæreretur.*
15 *Pater tunc habet legitimam adminiſtrationem in bonis aduentitijs*
filiorum quando in illis habet uſumfructum, alias ſecus, numero.
32. & 43.
16 *Adminiſtratio bonorum filijfamilias in quibus pater non habet uſū*
fructum ſpectat ad filium. & nu. 32. 43. & 49.

17 Et

17 *Et de illis poteſt diſponere inter uiuos ſua arbitrio ſine conſenſu patris.nu.18.32.33.& 49.*
18 *Dicta taxatiua includit alios caſus,præter exceptum.*
19 *Pro homicidio ex ordinatione ſtatuti,poteſt quis banniri & condẽnari cum publicatione bonorum, & condemnatus æquiparatur deportato.*
20 *Filiusfamilias,deportatus,bannitus,& condemnatus deſinit eſſe in poteſtate patris.*
21 *Patria poteſtas eſt cauſa acquirendi uſumfructum patri, & concedendi legitimam adminiſtrationem in aduentitijs.*
22 *Proprietas bonorum aduentitiorum uenit in publicatione bonorum pro delicto filij quando uſufructus eſt alterius.*
23 *Etiam ſi proprietas filio debeatur ſub conditione.*
24 *Si uxor delinquit conſtante matrimonio,proprietas bonorum ſuorũ iconfiſcantur,& uſufructus reſeruatur marito.*
25 *Per has enim confiſcationes,non fit præiudicium uſufructuario.*
26 *Appellatione bonorum,continetur proprietas.*
27 *Prout etiam continentur iura.*
Et ſta ueniunt in confiſcatione bonorum propter delictum filij ſi tẽpore delicti erant quæſita.
28 *In publicatione bonorum non ueniunt futura.*
29 *Nec uenit hæreditas non adita.*
30 *Statutum loquens de confiſcatione debet operari.*
31 *Venit in publicatione bonorum propter delictum filij peculium aduentitium,quando patri non quæritur uſusfructus nu.38.*
34 *Diſpoſitio dicti paragra.filij autem,non habet locum in alienatione neceſſaria,quæ fit per leg.nu.35.& qualiter textus procedat. nume.41.*
35 *Peculium aduentitium uenit in publicationem,quando pater renunciauit adminiſtrationi alias ſecus nu.38.*
36 *Peculium profectitium qua ratione in publicatione bonorum non uenit.*
37 *Peculium caſtrenſe,an ueniat in publicationem.*
Multum differt caſtrenſe,& aduentitium.
38 *Intellectus l.ij.C.de caſtren.pecu.lib.xij.nu.39.*
39 *Vna lex declaratur per aliam.*
40 *Exceptio firmat regulam,non tamen ampliat.*
44 *Præiudicat patri filius delinquendo,ſi propter delictum perditur patria poteſtas.*
45 *Quod filius condemnatus reſtituatur eſt caſus fortuitus.*
46 *Reſtitutio condemnati non debet nocere alijs quibus erat ius iam quæſitum.*
47 *Reſtitutio intelligenda eſt,ſine damno tertij.*
48 *Geſta per filium condemnatum remanent firma etiam in præiudiciũ patris,licet filius poſtea reſtituatur.*

CONSILIVM CLVII.

NOBILIS Olim Franciſcus de Cathabenis orbatus & carens filijs, & habens tres fratres, vez Io,
Fran.Ludo.& Alex. ſuum ſolenne condidit teſtamentum, in quo plenum uſumfructuum bonorum
ſuorum & integrum eius uxori toto tempore ſuæ uitæ legauit,&
demum ſuos uniuerſales hæredes inſtituit filios ltimos & naturales ſpectabiliũ & nobilium fratrum ſuorum prædictorum. d.
Io.Fran. Lud.& Ale.Defuncto prędicto teſtatore eius uxor omnium bonorum ſuorum habuit & recepit integrum uſumfructũ
prout de pſenti hẽt & recipit.Et qm pdictorum fratrũ, alij non
catarent, nec extent filij ltimi & naturales,niſi Nicolaus, Maria,&Cathabenus filij dicti.d.Lud.qui tanquam hrdes inſtituti
ꝯſentiente ipſorum patre hrditatem pdictam tanquam aduentitiam adiuerunt.Nouiſſime ꝯtingit ꝙ dicti Nicolaus, Maria, &
Cathabenus,doloſe & apenſate ꝯmiſerunt homicidium,pp qđ
uirtute ſtatutorum inclitę ciuitatis Mantuanæ fuerunt ꝯdemnati & ipſorum bona publicata.Dubiũ modo oritur an in tali publicatione bonorũ ueniat,& ꝯprehendatĩ dicta hrditas aduentitia pdicti teſtatoris,quæſita dictis filijs homicidiarijs ꝯdemnatis,ut ĩ,ita proprietas pertinens ad ipſos dicatĩ publicata & ꝯfiſcata,ſaluo remanente uſufructu legato prædictæ uxori quouſque uixerit.Et pro parte negatiua,ꝙ nõ ueniat nec ꝯprehendatur facit doct.Bat.quam cõiter ſequunt oẽs ſcrib.ibi maxi,Im.
1 Pau.de Ca.rol.fi.&Alex.in l.ſi finita.§.ſi de vectigalib.col.iiij.
& v uer.vj.quæro.ff.de dã.iſec & tradit Ang.Imo.& Lud.Rom.
in l.ſi filiusfamilias,in prin.eo.ti.& ſentit ẽt Bar. p illum tex.&
per alia iura per eum ibidem allegata in l. Imperator. ff. de fideic.liber.& ibidem Bar.in l.j.col.ij.uerſi.iij. quæro. ff. de bon.
damna.& in l.ſi quis in tantã.col.iij.uerſ.quæro an dñs. C.unde
vi.& Albe.de roſ.in trac.ſtatutorum.in iij.parte.q.xij.& Nellus
in trac.de banni.in j.parte ſecundi temporis.q. xxv. & Ang.Areti.inſti.de action.in §.actiones.col.v.uerſ.autem publicatis. nu.
xiij.in fi.& Iaſ.ibi col.x.uerſ.tangit etiam hic Angel.& Arct.in
trac.maleſi.&ibi Auguſt. in addi. in glo. & eius bona publicamus.Quibus in locis & alijs quamplurib, ꝯcordantibus vi cõiter concludi,condemnato filio familias, & eius bonis publicatis,nõ publicari aduẽtitia bona ipſius,nec proprietatem ipſorũ,
quam in illis filius habet, ex quo remanere debent pnes patrẽ
in illis habentem uſumfructum, ea ratione quoniam filio familias interdicta eſt omnis alienatio bonorum ſine patris conſen
2 ſu.l.fi.§.filijs autem.C.de bon.mater.† Et conſequenter uidetur
eſſe prohibita alienatio. Quam filius delinquens neceſſario facere vr.Mouentur ẽt per tex.in l iij. §. ſed utrum.in fin.ff de minoribus.ubi etiam hoc uolunt Bar.Alber.& alij. qui tex.diſponit in publicatione bonorum patris non uenire peculium profectitium, ita non ueniet in publicatione bonorum ipſius filij.
Item per tex.in l.ſi filius.C.de bon.proſcrip.& damna. ubi plene ſcrib.omnes hoc firmãt qui tex.diſponit In plublicatione bonorum filij non uenire peculiũ caſtrenſe,etiam comprobari poteſt ſecundo.opl.iſta per tex.in l.ij.C.de caſtren.pecu.lib. xij.nolentem filium familias nullius rei habere alienationem ſine uoluntate patris excepto peculio caſtrenſi,& illa dictio nullius rei
uniuerſalis includere uidetur quæcunque aduentitia. argumen.
l.Iulianus.ff.de lega.iij.& ca.ſolitæ.de maiorita. & obedientia.
3 † Et illa exceptio caſtrenſis peculij, regulam firmat in alijs non
exceptoatis.l.nam quod liquidæ.§.penult.ff.de penu. legat.l. in
his.ff.de legibus.Prout & tertio adduci poſſunt rationes traditę per Imperatorem in d.§.filijs autem ibi, melius eſt enim coarctare iuueniles calores & ibi cum enim ſicut dictum eſt parẽtes altre eos compellentur &c.Quæ rationes ita militant,quando pater habet uſumfructum in bonis aduentitijs, & ipſorum
adminiſtrationem,ſicut quando prædicta nõ hẽt, & tales rationes generales non debent reſtringi ad illud dictum ſpeciale, &
ad caſum ibi poſitum quando pater habet uſumfructum & ad-
4 miniſtrationem,ut † in ſimili per illum textum tradit Bart. in l.
cũ pater.§.dulciſſimis.ff.de leg.ij.& in l.regula. §. & licet. ff. de
Iuris & far.ignoran.& facit tex.in d. l. fina. §. ſin autem ea alienum,C.de bon.quæ li,Prout & quarto qm licet pater in aliquibus caſibus non habeat uſumfructum in bonis aduẽtitijs filio-
5 rum,†tamen in illis habet quandam commoditatem, ut traditur in l.plurium.§.quanquam,& in l.filio.in fi.ff. de uſu & habitatione.& per Angel.Areti.inſtit. per quas perſon. nobis acquiritur.§.j.col.pen. uerſi.ſed tu aduerte.nume. v. & reſpectu talis
commoditatis & iuris, etiam filio familias uidetur interdicta
alienatio dictorum bonorum fauore patris habentis talem commodiatem. Prout & quinto benefacit text. in l. cum aocillis.C.de inceſt. nupt. expreſſe volens ꝙ filiusfamilias committens delictum propter quod eius bona ueniunt publicanda ſi re
6 peritur in poteſtate paterna ceſſabit bonorum publicatio.†Poteſtas enim patris talem publicationem bonorum impedit, ut
ſentit Bald.in apoſtillando illam literam,col.j.uerſ.ibi, liberatus.& Saly.expreſſe iſtud colligit in d.l.ſi filius,colum.j. uerſic.
7 iiij.pro caſu. C. de bonis damnat. † Præfertur enim pater fiſco
in publicatione bonorum aduentitiorum,ut tradit Bar.in l.exequutorum.col.x.uer.ſi uero ſit caſtrenſe.C.de execurtione rei iudic.& in l.reos.col.vj.uer.iſtud dico.C.de accuſation.Præterea
glo.in uerb.intendo in l.iij.§.ſi filius.ff.quod quiſque iuris.communiter ab omnibus approbata apertiſſime vult,quod quando
filiusfamilias committit aliquod delictum.non propterea præiudicat patri, cuius conditio non poterit per talem actum fieri
8 deterior nedum ĩ iuribus quæſitis patri per filium. † Sed etiam
in acquirendis in futurom, & Bald.ibi poſt Iaco.Butrig. iſtud
firmat & apertius, & diffuſius Iaſo.ibi in j.no.uolens allegando
iura, quod licet regulariter filius in acquirendis poſſit præiudicare patri,tamen quando patratur delictum conſiſtens in faciendo per tale delictum filius non præiudicabit patri etiam in
acquirendis per dictam gloſſ. * communiter approbatam vnde
per dictum delictum filiorum non uidetur poſſe prẹiudicare.d.
Lud.patri in iure quærendo poſt mortem vxoris dicti teſtãris,
9 reſpectu vſuſfructua dictorum bonorum aduenticiorum.† Maxime, quum talis ſpes quærendi dictum uſumfructum ſit conſiderabilis,ut in ſimili tradunt Bar.& alij in l.is poſt. ff.de acquirare.

10 hære. † Eo etiam quia pater retinere poteſt uſumfructum ſibi
quæſitum mediante perſona filij, poſt finitam, & extinctam pa-
triam poteſtatem ut in l. de emancipatia. C. de legit. hære. in l. fi.
C. de uſufru. & ad corroborationem adduci poteſt titulus. C. ne
pater pro filio uel ne filius pro patre, & quæ in ſimili tradunt
Bal. & alij in l. ob maritorum. C. ne ux. pro mari. cum concord.
11 † Sed iſtis adhuc non obſtantibus pars affirmatiua verior uide-
tur, q̃ proprietas dictæ hæreditatis ueniat in ipſa publicatione,
cum enim pro firmo ponamus talem hæreditatem eſſe aduen-
titiam aditam, proculdubio in dictis bonis aduenticijs, prædi-
ctis filijs delinquẽtibus, quæſitum fuit dominium, & uera pro-
12 prietas, † eſto q̃ in poteſtate patris fuiſſent ut eſt text. apertus
in l. j. C. de bo. quæ libe. & inſt. per quas perſo. nob. acquir. §. j. &
plene traditur per omnes in l. placet ff. de acqui. hær. & in l. cum
filio familias, in j. & iij. parte, & in ij q. Barto. ff. de lega. primo
moueor, & ſecundo. Nam licet regulariter etiam hodie in ad-
uenticijs pr̃i quæratur uſuſfr. & lex illi cõcedat in dictis bonis legi
timam adminiſtrationem, ut in iuribus & deciſionibus paulo
13 ante adductis & quampluribus alijs concordantibus. † Tamen
multi ſunt caſus in quibus patri in bonis aduenticijs filiorum,
non quæritur uſuſfructus, qui caſus enumerantur in auth. exci-
pitur, & alijs ſeq. & per glo. Bal. & reliquos docto. ibi & in auth.
idem eſt. C. de bon. quæ libe. & per gloſſ. per illum text. in ver-
bo parentibus. in auth. vt liceat matri & auiæ, & per docto. inſti-
tu. per quas perſo. nob. acqu. in §. j. & inter alios caſus ille reperi
tur expreſſus, quando filij familias ab aliquo inſtituti ſunt hære
des, & uſuſfructus hæreditatis relictus eſt alijs, tunc enim patri
uſuſfructus nõ quæritur probat tex. in d. auth. licet matri & auiæ
in princip. Ibi hoc enim, & extraneis relinquere poterant, qui
14 caſus adamuſſim adaptatur præſenti diſcuſsioni. † Nam domi-
nus Frãciſcus teſtator inſtitutis filijs fratrum uſumfructum bo
norum ſuorum omnium plenum & integrum reliquit eius uxo-
ri, & ſic proculdubio domino Lud. patri talis uſuſfructus nõ po
tuit quæri per tex. apertum præallegatum ibi. vnde nulla paren-
15 tibus utilitas naſceretur &c. † Tertiam facio conclusionem q̃
pater ſolum habet legitimam adminiſtrationem in bonis ad-
uenticijs filiorum. Quando in illis habet uſumfructum ſi autem
ſumus in caſu in quo patri non quæritur vſuſfructus, tunc pater
non habet legitimam adminiſtrationem in bonis prædictis. Pri
ma pars probatur per glo. & ſcribentes in l. non ſolum. §. ſi pa-
ter. ff. de procura. & in l. j. vbi Bal. & alij no. C. de bon. mater. &
per Bal. in l. ij. C. de contrahend. & commit. ſtipu. & in l. fi. §. ubi
autem, & §. ſin autem. C. de bo. quæ libe. & integram concluſio-
nem probat Bar. allegando iura in l. fi. §. j. uer. & eſt ratio, quem
communiter ibi ſequuntur docto. de uerb. oblig. & idem Bar. in
l. ſi filij. ff. de iniurijs, & in l. lis nulla. ff. de iudi. & eſt glo. ibi ſcri-
bentes ponunt in dicta auth. excipitur & Bal. in d. l. cum opor-
tet. §. ſed cum tacitas in fi. & tradunt omnes in d. l. fi. §. neceſſita
tem. C. de bonis quæ liber. & Moder. in l. non ſolum in princ. ff.
ſol. mat. maxime Iaſ. num. xv. Volentes, ſine difficultate iſtud p
cedere quando eſt caſus in quo patri non quæritur vſuſfructus
eo quia non poteſt quæri etiam ſi ipſe vellet prout eſt caſus præ
ſens, & ita etiam dicit Pau. de Caſt. in d. l. fi. §. filijs autem. C. de
16 bon. quæ libe. † Adminiſtratio igitur iſto caſu iſtorum bonorũ
ſpectabit ad filium ſi eius ætatis eſt, ut adminiſtrare poſſet, ſeu
conſtituetur curator, vt probat text apertus in d. auth. ut liceat
matri & auiæ in §. j. & ibi glo. In uerbo, rebus, adducens caſus ſi
17 miles eſt glo. clara in dicta authen. excipitur. † Quarta erit con-
cluſio q̃ filiusfamilias in bonis aduenticijs, in quibus patri non
quæritur uſuſfructus, habet liberam facultatem, & poteſtatem
per actum inter uiuos alienandi dicta bona, & de eis diſponen-
di ſuo arbitrio etiam ſine voluntate, & conſenſu patris, licet ſub
eius ſit poteſtate, ea ratione quia pater in illis non habet legiti-
mam adminiſtrationem, ex quo attributa eſt per legem ipſi fi-
lio ſeu eius curatori, ita tex. probat in d. aucte. ut lic. matri & a-
uiæ, in §. j. ibi licentiam habeant quo uolunt modo diſponere,
& poſt glo. ibi hoc firmant Bar. & Ange. & conſiderando illam
vniuerſalem, quomodo, includitur etiam caſus quando delin-
quendo filius alienat, maxime cum talis alienatio neceſſario ve-
niat ut inferius dicetur, & probatur etiam per tex. in d. l. fi. §. fi-
lijs autem ibi in his duntaxat caſibus in quibus uſuſfructus pa-
18 renti quæritur. † Non licere citra voluntatem parentum aliena
re &c. Quæ dictio taxatiua duntaxat, includit omnes alios caſus
præter excluſos, vt in l. iij. §. cum Titio. ff. de adminiſtr. lega. cũ
alijs in terminis nostris adductis per Lud. Roma, in conſi. naij.

Quoad primum, col. j. uer. fallit ſecundo, & in auth. ſimiliter car
ta. xij. C. ad legem Falc. vt eſt doctr. aperta Bar. in d. l. non ſolum
in prin. col. ij. uer. in contrarium dicit Dy. vbi concludit filium-
familias ſolum prohiberi alienare aduenticia in his in quibus
patri quæritur uſuſfructus, non autem in alijs, & Mod. ibi com-
muniter ſequuntur Bar. & expreſſe iſtud uult Pau. de Ca. in d. §.
filijs aũt in prin. dicens q̃ tũc demum filius prohibetur aliena-
re aduenticia inter viuos eo caſu quo pater in illis habet uſum-
fructum, ſecus ſi non haberet. Nam tunc auctoritas patris nõ eſt
neceſſaria, & probatur per tex. clarum in fortioribus terminis
in d. l. fi. C. de bo. quæ liberis, diſponens, auctoritatem paternam
nullum præſtare impedimentũ, quando filius alienat aduẽticia
etiam eo caſu quo uſuſfructus momento quæreretur patri, quã
to ergo fortius in caſu noſtro, quando uſuſfructus nec momen
to patri poteſt quæri ut eſt præſens q̃ filius inter uiuos pleniſſi-
mam habeat facultatem de bonis aduenticijs deponendi ſine
conſenſu patris uideantur quæ ad plenum tangunt doct. maxi-
me Alex. & Iaſ. in l. pe. C. qui teſtam. face. poſſ. ubi allegando iu
ra deciſiones & rationes firmant efficaciter concluſionem ſupe
19 rius factã. † Quinta cõcluſio erit, q̃ cõſideratis ſtatutis inclitæ ciui
tatis Mantuæ iſti filij homicidiarij & bãniti pro homicidio poſ
ſunt impune offendi, & perdunt omne commodum, nedum ci-
uitatis ſed & iuris ciuilis, & communis quoad bona exiſtẽtia in
dicta ciuitate, ex quo cum banno accedit publicatio bonorum
& ſic deportatis æquiparantur, ut tradit gl. & ibi ſcrib. omnes fir
mant in §. relegati inſti. quib. mod. ius pat. poteſt. & gloſ. in c.
domino guerram in prin. in ti. hic finitur lex corradi, tradit Bar
to. & alij plene attingunt in l. j. C. de hære. inſti. & doct. in l. eius
qui. §. j. ff. de teſtam. & firmat Alexa. conſi. cxviij. Animaduerſis
ſtatutis in ij. uol. & d. Nellus in j. par. in tract. de bannitis ſecun-
20 di temporis. q. iiij. † Hinc eſt q̃ ſi tales delinquentes & banniti
ſunt filijfamilias deſinunt eſſe in poteſtate patris, ut habetur in
§. cum autem. inſti. quib. mod. ius pat. poteſt. ſol. & bene per
Bar. in l. fi. C. de ſent. paſſ. & per Nell. loco & quæſtione præalle
ga. & q. xx. & q. xlv. in j. par. ſecundi tẽporis, & eſt doctrina Bar.
adducentis iura iſtud probantia. in l. ſi adulterium cum ince-
ſtu. §. liberto in fi. ff. de adult. & in l. cos. ff. de recepta. & plene tã
git Alexan. conſi. lxxv. Viſis & diligenter proſpectis in j. uolu.
21 † Concluſio etiam uulgata & communis eſt quòd patria po-
teſtas eſt cauſa acquirendi uſumfructum patri, & illi conce-
dendi legitimam adminiſtrationem in bonis aduenticijs
ſi enim filius reperitur ſui iuris non conſiderantur bona aduen
titia. l. fi. C. de inoff. teſtam. & exemplum patet quando filius e-
mancipatus eſt in cuius bonis pater nec uſumfructum nec admi
niſtrationem habet ea rõne quia ceſſat poteſtas paterna, quæ ẽ
cauſa acquiſitionis prædictorum, & iura omnia concedentia pa
tri talem acquiſitionem & adminiſtrationem expreſſo loquunẽ
quando filij ſunt in poteſtate, ut uideri omnia poſſunt, & ſic ceſ
ſante patria poteſtate ceſſabit & acquiſitio uſuſfructus & admi
niſtratio. c. ceſſante de app. ¶ Iſtis ſic præmiſſis certiſſimum eſt
q̃ dicti filij delinquentes in dictis bonis hæreditarijs tp̃e deli-
cti, habebant ueram proprietatem, cõ͂r talis proprietas uenit in
22 publicatione bonorum. † Probat hoc tex. & ibi Bar. & Aug. ſen-
tiunt in l. ſi poſtulauerit. §. iubet lex. ff. de adult, ubi diſponitur
q̃ delinquens cuius bona ueniunt publicãda ſi nudam proprie
tatem habet, & uſuſfructus eſt alterius, nuda proprietas uenie
in publicatione, & iſtud idem firmat Ang. in auth. bona. damna.
col. j. uer. ſed te. C. de bon. damna. dicens q̃ ſi delinquens habet
nudam proprietatem illa ſola publicatur. referant & ſequuntur
Moder. in addi. ad Ange. de maleſi. in glo. & eius bona publica-
mus, in fi. & eſt de mente Bar. in l. ſi quis in tantam. col. iiij. uerſ.
item. C. unde ui. uolentis filiumfamilias inuadentem rem pecu-
lij aduenticij priuari. illius proprietate, & ibi Albe. de Roſ. col.
ij. uer. item dicit, referendo antiquos tenet q̃ talis proprietas cõ
23 fiſcatur filio delinquente. † Quando condemnatur filius in con
fiſcatione ſuorum bonorum uenit proprietas quæ ſibi debetur
ſub conditione ut firmat Saly. allegando iura iſtud probantia in
l. j. col. fi. uer. de eo quod. C. de bo. liber. & etiam ſuadetur. Nam
ſi uxor damnatur, & eius bona publicantur. licet maritus in il-
24 lis habeat uſumfructum. † Tamen proprietas confiſcatur. ff.
quinque legibus, & l. ſeq. ff. de bo. dam. & notant doc. in l. ſi cõ-
ſtante, §. fi. ff. ſol. mat. & Nell. in d. tract. in j. parte ſecundi tem-
25 poris. q. xxix. † Eſto enim q̃ proprietas confiſcetur & publicetur
non propterea præiudicatur uſufructuario, quoad uſumfru-
ctum quouſque durat, ut tradit Bal. in ti. de controuer. inueſti.

§ tur-

§.rurſus.col.ij.verſic.pone ergo & in.l.iij.§.ſi filius, in fi.ff.quod
quiſq; iur.& Alex.in d.§.ſi de vectigalibus,car.vij.col.iij.verſic.
ſed quid contra.& Nell.in d.tracta. in prima parte ſecundi tem
26 poris quæſtione.xxvij. ¶ †Et quoniam ſtatuta Mantuana pu-
blicant omnia bona delinquentium, proculdubio ueniunt illa
quæ ad delinquentes pertinent.l.ij.& fin.C.de bon.damna. ue-
nit ergo dicta proprietas, quæ bonorum appellatione contine-
tur.l.non quod,in fi.ff.ad Trebel.l.ſubſignatū.§.bona.& l.pro-
prie.ff.de verbo.ſigni.eo magis,quum ſtatuta prædicta abſolute
27 loquuntur de bonis. † Quorum appellatione etiam iura & a-
ctiones ueniunt,in materia confiſcationis bonorum.l.ſi manda
tum.§.is cuius.ff.mand.& tradit Card.conſi.83.Secundum pu
ram,in fi.& Imo. in conſil.xxxv.In caſu præmiſſo.colum.ante-
28 pen. † Eo etiam quia talis proprietas erat quæſita prædictis fi-
lijs, delinquentibus tempore delicti & ſic erant bona ipſorum
de præſenti. Per quod ceſſat obiectio quæ poſſet fieri ꝙ in pu-
blicatione bonorum non veniunt futura, ut plene tangit Nell.
in dicto tractatu in prima parte ſecundi tēporis.q.xviij. & ſeq.
& Alexand.in d.l.iij.§.ſi filius,& Dec.in conſil.nouiter impreſ-
29 ſo.xl.In cauſa.num.xx.Item ceſſat obiectio quæ poſſet fieri ꝙ
talis hæreditas non eſſet adita vt plene tangit Dec. in d. conſil.
num.xviij.& ſequen.& Nellus in dictu tracta.in j.parte,ſecundi
30 tempo.quæſt.xxx.eo etiam quia ſi iſta non uenirent † talis con
fiſcatio nihil operaretur contra.l.ſi quando cum vulgaribus,de
lega.primo,& in terminis noſtris tangit Ang. & Roma.in d.l.ſi
filius,& in dicto.§.ſi de vectigalibus.ff.de dāno infecto, & Nel-
lus in dicto tracta. in prima parte ſecundi temporis quæſtione
31 xxv eo inſuper quoniam in talibus bonis † & proprietate dicti
filij habent plenam adminiſtrationem & poteſtatem diſponen-
di inter viuos etiam ſine conſenſu patris,quum ipſe non habeat
nec adminiſtrationem nec vſumfructum, ut ſuperius in præmiſ
ſis dictum eſt, & nihil obſtat quin dicta proprietas non ueniat
in dicta publicatione & cōfiſcatione iuribus & rationibus qui-
bus ſupra,& ita in puncto dicit & firmat Io.Crot.in repeti.l.fra
ter a fratre.ff.de condi.indebiti,col.mihi.vij.in fi.verſ.iij.& vlti
ma concluſio,& verſi.ex prædictis inferri poteſt, uolens ꝙ ſi pa
tri non quæritur uſusfructus,peculium aduentitium uenit in pu
blicatione bonorum ſolum per tex. in d.aucten. ut liceat matri
& auiæ.§.j.ex quibus tolluntur & euacuantur omnia quæ in cō
trarium ſuperius adducta fuere pro parte negatiua, tamen ut ſi
ne ſcrupulo aliquo & vt apertius præſentis conſultationis veri-
tas appareat ſigillatim accōmodabitur reſponſio prędictis obie
ctionibus, & primo non obſtat quod dicebatur peculium aduē
titium non uenire in publicatione bonorum condemnato filio.
32 † Nam illud eſt verum quando pater in talibus aduentitijs ha-
bet uſumfructum & legitimam adminiſtrationem. Tunc enim
dicti peculij aduentitij prohibita eſt alienatio fauore patris, &
ita procedit tex.in d.§.filijs autem,& deciſ.Barto.& aliorum in
d.§.ſi de vectigalibus,cum concord. & bene cōſiderentur dicta
doctorum ſuperius allegatorum in contrarium. Nam omnes ſe
fundant ſuper huiſmodi ratione quādo vſusfructus quæritur pa
tri & filius non habet adminiſtrationem,& alienatio eſt prohi-
bita fauore alterius & ſic patris,quæ omnia ceſſant in caſu præ-
ſenti,in quo patri non quæritur vſusfructus nec illi conceditur
adminiſtratio ex quo filius habet talem adminiſtrationē & ple-
nam licentiam alienandi per actū inter uiuos bona propria ad-
uentitia & proprietatem ipſorum,ſine aliquo conſenſu patris,
ut plenè iuribus & deciſio.extitit probatum ſuperius,in præmiſ
33 ſis in iij.& iiij.concluſione. † Et expreſſe ita ſe declarat Bart.in
d.l.ſi quis in tantam.col.iij.uerſi. ego fui tantæ audaciæ,ubi cō
ſiderat cuius fauore prohibita ſit alienatio aduenticiorum, &
ita facit Pan.de Caſt.in d.§.ſi de vectigalibus.colum.fin.& fir-
mat Saly.in d.l.ſi filius,uerſi.quæro quid de peculio.C. de bon.
dam.& Bar.in d.l.Imperator.ff.de fidei.liber.& Aret. cōſi.xiiij.
Viſo colum.vj. cum alijs adductis per Modern. Bonon. in ſin-
gulari ipſorum.cxiiij.Prohibitio alienationis,& quoniam in ca
ſu preſenti ceſſant rationes. Quibus doct.præallegati tenēt ad-
uentitia non publicari per delictū filij, merito ipſorum aucto-
ritas nihil obſtabit argum. l. ambigere.§. quāuis.ff. de iure pa-
tro.& eorum quæ habentur in.l.ij.in fi ff.de donat. & per Ca-
non.in d.c.cum ceſſante,de appel.& etiam quia doct.prędallega
ti fundāt ſe ſuper dicto.§. filijs autem qui tex. probat contrariū
quando patri non quæritur uſusfructus, vt oſtenſum fuit ſupe-
34 rius in concluſionibus. † Prout etiam quia dictus.§. filijs au-
tem non habet locum nec procedit in alienatione neceſſaria q̄
ſit per legem vt eſt tex.in.l.cum filij.C.qui bon.ced. poſſ. & ibi
notant ſcriben.maxi.Saly.in ij.notabi.uolens,in terminis fortio
ribus ꝙ etiam ſi pater in aduentitijs haberet uſumfructū & ad-
miniſtrationem,tamen in illis filius poteſt facere alienationem
neceſſariam ſine conſenſu patris, & ita limitatur dictus.§. filijs
35 autem,ubi Saly. etiam hoc idem firmat. † Quanto igitur for-
tius,alienatio erit ualida,ſine conſenſu patris in caſu præſenti,
in quo pater nec uſumfructum nec adminiſtrationem habet ut
probatum fuit ſuperius in.ij.& iij.præmiſſo, & pręſens publica-
tio bonorum eſt neceſſaria propter delictum filiorum, & uir-
tute dictorum ſtatutorum.Committendo enim delictum filius
tacite peculium dicitur alienare arg.l.Imperatores.ff.de iure fi
ſci,ibi teq; hic pone ſubdidiſti, & ſuadentur etiam iſta ex his q̄
tradunt Barr.& Imo.in d.§.ſi de vectigalibus dum uolunt ꝙ pe
culium aduentitium uenit in publicatione quando pater renū-
ciaſſet adminiſtrationi, fortius ergo erit quando nullam habet
36 adminiſtrationem. † Nec obſtat tex.in.l.iij.§. ſed vtrum.ff. de
minor.Nam loquitur in peculio profectitio quod filius fuit cō
ſequutus,uel ex ſubſtantia patris,uel eius contemplatione, un-
de nimirum ſi non uenit in publicatione bonorum filij,qui non
habet aliquam poteſtatem illud alienādi ut ad plenum poſt a-
lios tangit Alex. in d.l. ſi finita.§. ſi de vectigalibus & docto. in
d.§.ſed utrum,& Nell.in d. tract. in j.parte,ſecundi temporis.q.
xvj. & Saly. in d.l.ſi filius. Quæ ratio ceſſat in peculio aduenti-
tio,eo caſu quo patri nō quæritur uſusfructus nec adminiſtra-
tio. Tum quia tale aduentitium non proceſſit nec ex ſubſtan-
tia nec contemplatione patris. Tum etiam quia filius in caſu
prędicto per actum inter uiuos,habet plenam licentiam,& fa-
cultatem illud alienandi, & de eo diſponendi ut oſtenſum fuit
ſuperius.Nec obſtat illud quod dicebatur de.d.l. ſi filius.C. de
bo.dam. de peculio caſtrenſi. Nam licet multi tenuerint ꝙ ho-
die ueniat in publicatione,ut dicit Ang.& Ro.in.l.ſi filiusfami
lias.ff.de dam.infe.& Ro.in d.§.ſi de vectigalibus,& Nell.in d.
q.xxv. tamen quoniam quamplures alij tenuerunt contrarium
ut ad plenum tangit Alex.in d.§.ſi de vectigalibus.reſpondetur
iſtud quoad peculium caſtrenſe procedere ſpeciali ratione,quā
do ad filium peruenit iure ſpeciali ut tradunt communiter om
37 nes in locis ſuperius adductis. †Quæ ceſſat in peculio aduenti-
tio quod ad filium peruenit iure communi, & ex diuerſis nō be
ne infertur uulg. §. nihil commune cum concor. Et quanta in
corpore iuris reperiatur differentia inter peculium caſtrenſe, &
aduentitium non oportet modo iura adducere,& loca,cum de
ſe pateant,& ius ſpeciale non ſit trahendum ad conſequentiā.l.
quod uero.l.ius ſingulare.ff.de legi.Non obſtat tex.in.l.ij.C.de
38 caſtren.pecul.lib.xij. †Nam procedit quando patri quæritur u-
ſusfructus,& ita gl.intelligit illum text. dum allegat dictum.§.
filijs autem,& clarius iſtud ſentit ibi Io.de Plat. dum vult ꝙ fi-
lius non poteſt alienare ſine conſenſu patris,per illum tex. quo
niam præiudicaret patri in uſufructu.d.§.filijs autem,& conſe-
quenter,quando ſumus in caſu quo patri non quæritur uſusfru
ctus,filius poterit alienare ſine conſenſu patris, ut probatū fuit
ſuperius in.iiij.concluſione,& ita declarari & intelligi debet d.
39 l.ij.cum una lex recipiat declarationem per aliam, † eſto ꝙ lo-
quatur generaliter, & per dictionem uniuerſalem.l. ut grada-
tim.ff.de muneri.l.j.C.de ſacr.ſanc.eccle. iuncta.l.fi.C. qui te-
ſtam.face.poſ.& plenè tradit Bar.& alij Mod.in.l.j.§. nūciatio.
ff.de ope.no.nun. Et exceptio quoad peculium caſtrēſe de qua
in d.l.ij.procedit, eo caſu quando patri quęritur uſusfructus in
aduentitijs,quę filius ſine eius conſenſu non poteſt alienare,be
ne tamen poteſt filius alienare caſtrenſia ſine patris uoluntate.
40 † Non antē debet exceptio referri ad caſum in quo patri in ad-
uentitijs non quęritur uſusfructus. Nam ſi iſtud diceremus eſ-
ſet contra tex.in auct.ut liceat matri & auię.in.§.j. & cōtra de-
ciſiones adductas ſupra in.iiij.concluſione, & exceptio licet fir
mat regulam in non exceptuatis, tamen non ampliat nec dila-
tat eam ut faciat comprehendi ea quę de ſui natura non com-
prehenduntur,ut concludit Bar.in.l.generaliter.§.uxori,per il-
lum tex.ff.de uſufr.lega.& ita erit in caſu iſto.Non obſtant.quę
tertio loco adducebatur ſcilicet rationes adductę i dicto.§. filijs
41 autem,quę uidentur generales,& non debent reſtringi. †Nam
dico rationes illas neceſſario eſſe intelligendas,eo caſu, quo pa
tri quęritur uſusfructus,ut probat ille tex.in illa taxatiua dun-
taxat,ſi enim generaliter intelligeretur,deſtrueretur text.in di-
cta aucten. ne liceat matri & auię.§.j.& etiā corrigeretur text.
in dicta.l.final.§.fi.C. de bonis quę liberis.inductus ut ſupra, &

alię

aliæ deciſiones etiam ſuperius adductę, in iiij. concluſione, per quas filio conceditur plena poteſtas per actum inter viuos alienandi aduentitia, quando in illis pater non habet adminiſtrationem nec vſumfructum, & text. in d.l.fi.§ ſinautem ea alienū, expreſſe loquitur, quando pater habet uſumfructum. Prout etiā loquitur tex. in l.j.C.de bonis maternis. Tunc enim habet adminiſtrationem, vt dixi ſuperius in tertia concluſione, alias ſecus. Non obſtat quod quarto loco dicebatur q̄ pater licet non
42 habeat vſumfructum tamen habet commoditatem. † Nā iſtud procederet quando vſusfructus fuiſſet quæſitus filio tunc enim licet pater non poſſit conſequi vſumfructum tā habebit quandam commoditatem, & ita procedit tex. in.l.plenum.§. quanquam, & in.l.filia.ff.de uſu, & habi. vbi ſi uſus, & habitatio legatur filio, & uſusfructus eſt alterius, pater habet illam commoditatem habitandi, & uſus etiam, & perſona filij, licet non poſſit habere uſumfructum, ex quo filius adhuc habet vſum, & habitationem quam communicat cum patre, ut probatur in dictis iuribus quæ ceſſant in caſu præſenti ubi dicti filij nec uſum, nec habitationem habent, omnia enim iſta ſunt uxoris dicti teſtatoris, & ideo commoditas aliqua conſiderari non poteſt, & ſic ceſſat obiectio, prout etiam tollitur quoniam ſi uſusfructus eſſet filiorum, tamen ipſi poſſunt alienare etiam inuito patre, ut probatum fuit ſuperius in quarta concluſione, & ſic pater poterit habere commoditatem quando filius habens proprietatem, & uſumfructum non alienaſſet alienatione autem ſequuta ceſſabit dicta commoditas. Nam propter eam filius non prohibe
43 tur alienare, ut dictum eſt. † Non obſtat quod dicebatur de lege cum ancillis. C.de inceſtis nup. & per Bald. in d.l.exequutorem, & in d.l.reos, uolentem patriam poteſtatem eſſe impedimento publicationi, & confiſcationi bonorum, filio delinquente, & damnato. Nam uerum eſt quando pater ipſe habet adminiſtrationem, & uſumfructum, alias autē ſola patria poteſtas, nihil impedit, quin filius poſſit alienare per actum inter uiuos, ut eſt textus apertus in dicto.§. filijs autem, & in d.l.fi.§.fi. & clarius in § j.in aucten. ne liceat matri, & auiæ, & aliæ deciſiones quamplures adductæ ſuperius in iij. & iiij. concluſ. † Non ulti-
44 mum ob. de glo. communiter approbata in.l.iij.§.ſi filius.ff. qđ quiſque iur. Nam omiſſis intelligentijs ac dictis antiquorum quos ibi refert Alber. de Roſ. & etiā omiſſis dictis Fulg. & do. Iaſo. ibidem. Dico illam gloſam procedere per delictum filij, & condemnatione pater non priuatur poteſtate paterna, tunc enī filius delinquendo nō poteſt præiudicare patri, ex quo licet delinquat, & condēnetur tamen adhuc durat patria poteſtas, propter quam non præiudicatur patri etiam in acquirendis, q̄ omnia ceſſant in caſu præſenti, in quo propter delictum dictorum filiorum dictus do. Ludoui. priuatus fuit paterna poteſtate, ut probatum fuit ſuperius in quinta cōcluſione, & ceſſante patria poteſtate ceſſabit acquiſitio, ut fuit dictum ſuperius in dicta cōcluſione. Cum enim iſti filij deſierint, delinquendo & per condemnationem eſſe in poteſtate patria amplius paterna poteſtas non eſt conſiderabilis, & conſequenter illa ſpes paterna conſequendi uſumfructum moriente uxore d. teſtatoris non erit contemplanda. Tum etiam quia eueniente tali caſu ipſe do. Ludo. tunc temporis non habebit dictos filios in poteſtate, & cum ea poteſtate careat nihil poterit acquirere. Tum quia carebit pa-
45 tria poteſtate, ut dictum eſt. † Tum quia ſperare q̄ d. filij in priſtinum reſtituantur, eſt caſus fortuitus, & dependens a ſola uoluntate ſuperioris, & propterea non conſiderabilis, ut habet in l. quarta.§. quid ergo.ff. de fideicom. liber. & in.l. apud Iulianū.
46 §.ſi.ff.de leg.j. † Tum etiam quia ſi in priſtinum reſtituerētur, tale beneficium non deberet nocere prioribus habentibus ius ſuper dictis bonis propter delictum filiorum, & ipſorum condēnationem, & bonorum publicationem. l.ij. & iij. C. de ſentētiā paſſ. & plenè per Bar. & alios in.l. Gallus.§. & quid ſi tantū, col. pen.ff.de lib. & poſth. & per Salyc. in.l.final.C. de exequutione rei iudicatæ, & per Alexan. in d.§. ſi de vectigalibus uolentes in peculio poſſe fieri condemnationem etiam patre inuito ſi debi
47 tum fuit cauſatum priuſquam peculium eſſet. † Tum etiā quia reſtitutio intelligenda eſt, & interpretanda ſine damno tertij, & ſic fiſci uel aliorum habentium cauſam ab eo c. quāuis, de reſcrip. lib. vj. l. ij §. merito, & §. ſi quis a Principe.ff. ne quid in lo-
48 co pub. plenè per Bart. & alios, in d.§. & quid ſi tantum. † Tum etiam quia geſta per tales filios condemnatos remanet firma ēt in præiudicium patris licet reſtituerentur in priſtinum, ut eſt tex. apertus in.l.ſi.C. de ſententiā paſſis, & bona deciſio Bal. in d. aucten. excipitur. C. de bonis quæ libe. circa principium uolentis, patrem non poſſe acquirere uſumfructū hæreditatis delatę filio tempore quo pater fuit bannitus, licet poſtmodum ipſe pater ſit in priſtinum reſtitutus, ex quibus patet talem ſpē patris eſſe fruſtratoriam, & nō conſiderabilem eo magis cum dependeat a caſu & conditione, quæ poteſt ſe habere ad eſſe, & nō eſſe arg. eorum quæ habentur in.l.unica.§. ſinautem ſub conditione. C. de caduc. tollen. & in.l. Lucius §. Paulus.ff. de vulg. & pupil. Prout etiam glo. in d.§. ſi filius nihil obſtabit præſenti cō
49 ſultationi. † Cum iura uelint filium & per actum inter uiuos, & delinquendo poſſe alienare & de rebus aduentitijs diſponere ſine conſenſu patris, caſu quo illi uſusfructus non quæreretur ut plenè fuit deductum ſuperius in quarta concluſione, locum ergo habebit dicta glo. quando eſſemus in caſu in quo patri quæreretur uſusfructus. Tunc enim filius nec alienando nec delinquendo poterit præiudicare patri, ſi enim aliter diceremus ſequeretur correctio omnium deductorum in dicta quarta concluſione contra ea quæ habentur in.l. præcipimus cum vulgarib. C. de appellation. & leges legibus ſunt concordandæ. l. unica. C. de inoffic. doe c. cum expediat, de electionib. lib. vj. Nec obſtat quod filius moriens ſeu delinquens non facit quod pa-
50 ter priuetur uſufructu. l.ſi.C.de vſufructu cum ſimi. † Nam uerum eſt, quando uſusfructus fuit quæſitus patri, mediante perſona filij. Tunc enim illud ius quæſitum non poteſt tolli a patre per delictum ſeu mortem filij eſto q̄ priuetur, patria poteſtate, & merito, per totum titulum, ne filius pro patre, & ne uxor pro marito, & res inter alios acta, & quia alteri per alterum non debet iniqua conditio deferri, quæſtio autem præſens eſt reſpectu bonorum aduentitiorum in quibus, patri non fuit quæſitus uſusfructus. Nec adminiſtratio, nec aliquod ius in quibus aduentitija filio, data eſt facultas in caſu prædicto, ſuo arbitrio, & ſine patris uoluntate per actum inter uiuos diſponendi, & per iſta ceſſabūt adducta de titulo ne filius pro patre. & de lege ob maritorum. C. ne uxor pro marito, procedunt enim in iurib. quęſi-
51 tis patri uel uxori, † quæ facto mariti, uel filij tolli nō poſſunt, ex quibus omnibus, ut ſupra adductum eſt, firma ɔcluſio in tali publicatione bonorum uenire, & comprehendi proprietatem hæreditatis prædictę, & dictorum bonorum aduentitiorum.

Pariſius Pad.

1

SVMMARIVM.

1 *Inſtantia de iure communi perimitur triennio, uel tempore à ſtatuto limitato.*
2 *Et quid, ſi à ſtatuto, tempus ſtatuatur iudici.*
3 *Et quid, ſi iudex profert ſententiam infra tempus limitatum à iure communi, poſt illud taxatum à ſtatuto.*
4 *Et quid ſi inſtantia capit initium aliter, quàm ex forma iuris communis.*
5 *Statutum de emendatione damnorum, an comprahendat furtum, & per totum, & nume. 9. & 11. & ſeq.*
Furtum an ſit diminutio patrimonij, & ueniat appellatione damni.
6 *Tale ſtatutum, an ſit fauorabile.*
7 *Verba ſtatuti, debent aliquid operari.*
8 *Eadem ratio ſtatuti, uidetur militare in furto ſicut in damno.*
9 *Et quid ſi in furto adeſt culpa paſſi damnum nu. 10. & 22. & ſeq.*
11 *Furtum, & damnum ſunt ut ſpecies ſeparatæ.*
12 *Tale ſtatutum eſt contra ius commune.*
Vnus non debet teneri pro alio.
13 *Verba ſtatuti, debent ſeruari, & ſtrictè intelligi.*
14 *Qui non exprimit contrarium, uidetur permittere.*
15 *Exempla declarant regulam.*
16 *Sequentia declarant præcedentia.*
17 *Et præcedentia declarant ſequentia, & reſtringuntur ad naturam rei.*
18 *Dictio etiam, dicta alia, implicant.*
19 *Dictio prædicta, refertur ad ſuperiora.*
20 *Damnum poteſt capi, ut ſpecies ſeparata à furto.*
21 *Doctori aſſerenti communem uſum, ſeu conſuetudinem, non eſt credendum.*
22 *Furtum commiſſum culpa paſſi damnum nō comprahenditur in ſtatuto loquente de emendatione damni.*
23 *Quod optimè procedat in furto pecuniarum, ſecus in furto equorum, & animalium propter diuerſitatem rationis.*
24 *Qualitas à ſtatuto requiſita obſeruari, & probari debet.*

25 *Aſſumptio*

25 *Aſſumptio notarij, debet ſcribi in actis per alium notarium.*
Relatio, & actus geſti die feriata, non ſubſiſtunt.
26 *Falſus in uno redditur falſus in omnibus.*
27 *Vt ueniat emendatio damni, uirtute ſtatuti, neceſſariò damnum eſt probandum.*
28 *Nec iſto caſu poteſt probari per iuramentum paſſi damnum.*
29 *Ex quo non agitur contra principalem delinquentem, ſed cōtra tertium uirtute ſtatuti pro facto alterius.*
30 *Licet capſa reperiatur fracta, non propterea probatur pecuniam fuiſſe intus.*
31 *Non creditur teſti deponenti non uériſimilia.*
32 *Et plura adducuntur ad illud de ueriſimile. nu. 33.*
31 *Argumentum à ſolitis, & communiter accidentibus ualet. nu. 31.*
32 *Non eſt uéroſimile ꝙ quis furetur pecunias & dimittat ſacculos, intus quos ſunt recondita.*
Nec eſt ueroſimile ꝙ quis diſceſſurus longius & per plures dies abfuturus dimittat pecunias domi, nullo ibi relicto, nu. 32.
33 *Suſpitio falſi, an habeatur pro falſitate.*

CONSILIVM CLVIII.

1 SI IVS commune † Attendimus, inſtantia præſentis cauſæ procuidubio perempta fuit, & eſt. l. properandum, in prin. vbi ſcrib. omnes tradunt. C. de iudicijs, prout etiam faciunt Cano. in. c. venerabilis, extra co. titu. & habetur in. l. ij. & iij. C. vt infra certum tempus cum concord. & idem dicere cogimur, attenta diſpoſitione ſtatuti Bononi. reſtringentis & coarctantis tēpus de iure communi, conceſſum Inſtātiæ, vt diffuſe traditur per omnes in locis ſal
2 lega. ¶ † Nec Matthæus de Perectinis actor poterit ſe tueri aſſerendo inſtantiam minime eſſe peremptam, quum a ſtatuto tēpus ſtatuatur, ipſi iudici tantum. Quo decurſo, adhuc cauſæ poterit terminari, ut habetur in. l. j. in fin. C. ut om. iud. tam ciuil. quàm militares, & tradit Bart. circa fin. in d. l. properandum, in prin. Bal. & alij ſcribentes ibi maximè Paulus de Caſt. colum. ij. uerſi. aut dirigit uerba & Iaſ. num. xxvj. verſic. limita primo cum alijs adductis per Fely. in d. c. venerabilis num. xxvj. & per Mari. Soci. ibi aſſerentem hanc eſſe communem in xij. artic. princ.
3 ver. ſed communis opi. ¶ † Nam procederet obiectio iſta, quando iudex hoc faceret poſt tempus a ſtatuto præfixum infra tempus de Iure communi conceſſum inſtantiæ ſecus ſi poſt tempora prædicta uti contingeret in caſu præſenti, ſi cauſa terminaretur, tunc enim poſt dicta tempora terminari non poſſet, ita punctaliter firmat idem Maria. in d. xij. artic. princ. circa prin. verſi. dummodo id faciat, quod ſatis comprobari poteſt ex his quę ipſemet Maria. adducit in d. c. venerabilis in. v. arti. prin. ver. item
4 aduerte. ¶ † Secundo tollitur obiectio, ex quo præſens inſtantia initium cępit aliter quàm ex forma iuris, quo caſu tempus etiā præfixum iudici præciſè debet obſeruari, ita ꝙ ſententia poſt tale tempus lata redderetur nulla ut in terminis tradit idem Mari. in d. c. venerabilis in xv. art. princi. in fin. & idem ipſe ſentit in xij. arti. princ. in fi. dum ſe remittit ad ea quæ dicit in d. xv. ar-
5 tic. in fi. ¶ † Si uero conſideremus merita ipſius cauſæ, concludendum erit eundem Matthæum nullo modo poſſe obtinere, licet enim intentauerit remedium ſtatuti Bon. ſituati ſub rub. de emendatione damnorum datorum à quibus ignoratur, & prima facie dicendum videatur tale ſtatutum comprehendere furtum continens patrimonij diminutionem, prout cōtinet damnum. Quod eſt diminutio patrimonij, ut habetur in. l. ij. ff. de dam. infec. Et damnum ita conſideratum tanquam genus comprehendere debet furtum, tanquam ſpeciem ipſius, iuxta. l. ſemper in generalibus. ff. de reg. iur. & etiam quia tale ſtatutum cē-
6 ſetur eſſe fauorabile, ut dicit Calca. conſi. lxij. col. fi. † Quum tēdat ad publicam utilitatem, & communem uigilantiam, & dili-
7 gentiam, & ut delicta euitentur. ¶ † Tum etiam cōſideratis uerbis dicti ſtatuti, ibi, uel alia maleficia, & ibi, & de omnibus alijs damnis. Quæ vltra ibi expreſſa comprehendere debent furtum ut aliquid operentur, & ne reddantur eluſoria. l. ſi quando. ff. de
8 leg. j. l. diuus. §. ſtipulatio iſta ff. ut lega. no. cau. cum ſimi. † Et ēt quia quamcunq; rationem conſiderare uolumus, qua moti fuerant ſtatuentes ad tale ſtatutum condendum illamet militat in furto, ut diffuſe proſequitur Bartho. Vero. conſi. xviij. ſtatutum Vincentiæ, col. iiij. & v. vbi ex pluribus concludit tale ſtatutum locum ſibi vendicare etiam in furto, Quod conſi. refert, & citat Philipp. Deci. in. l. ſi familia nu. vij. & viij. ff. de iur. om. iud. præcipuè ſe fundantes ſuper communi uſu loquendi, qui ſe habet, paſſum furtum dici paſſum eſſe damnum, prout etiam illud citant Mod. in. l. de minore. §. tormenta nu. iij. & in. l. maritus, nu.
9 xv. ff. de quæſt. † & ꝙ tale ſtatutum locum habeat in furto firmare uidetur And. de Iſer. col. j. verſic. ſed ſecundus intellectus poſt glo. magnam ibi in conſti. reg. ſub rub. de maleficijs clan-
10 deſti. puni. † & procedere uidetur iſta uia, ſi in tali furto adeſſet culpa paſſi damnum, ut ſenſit Bald. conſil. clxxiiij. Caſus talis eſt, col. ij. uerſi. ſed ad hoc, in ij. uolum. & Pau. de Caſt. aſſerens ita practicari conſi. cccxlvij. Statutum, col. ij. verſi. nec obſtat, & Barthol. Veron. d. conſil. xviij. colum. penult. uerſic. aut
11 eſt probata, & uerſic. ſeq. † Contrarium tamen, & quod tale ſtatutum non uendicet ſibi locum in furto nec illud comprehendat tenuit expreſſe Bald. & Floria. in lege ſi ſeruus ſeruum. §. oliua. ff. ad legem Falcid. & in. l. nauta in fi. ff. nautę caupones ſtabularij. ex quo per illa iura furtum, & damnum ponūtur ut ſpecies ſeparatæ, & de uno ad aliud non eſt inferēdum iuribus vulgaribus, & idem firmat Bal. in. l. ait prętor in princ. ff. de iur. iur. & in tit. de pace conſtantiæ, in uerbo poſſeſſionis, ſequitur hoc idem Alber. de Roſa. ſuper ſtatutis, in ſecunda parte, q. lxvij. Item quęro aliam quæſtionem, & plenius hoc idem firmat poſt Romanum, ibi domi. Alex. in. l. ij. ff. de dam. infec. & diffuſius in conſil. ſuo. clxvij Requiſitus, in ij. uolum. nume. iij. & iiij. col. j. quod conſilium eſt repetitum in. v. uol. conſi. xx. Vbi adducendo rationes, & deciſiones apertiſſimè. Hanc opinionem tenet prout etiam ipſe facit in d. l. ſi familia. ff. de iurid. om. iud. ubi domi. Claud. hoc idem ſequitur prout facit etiam ibi Iaſ. col. ij. num. v. & in. l. ſi. quando. num. xlvij. C. vnde vi, & hanc ſententiā legendo ſequitur Philip. Dec. in. c. cognoſcentes in. ij. lectura, num. j. extra de conſtitutionib. & conſulendo etiam idem firmat, ut eſt uidere in conſi. ſuo. lxxxiij. In cauſa colum. iij uerſic. iiij. ad prædictum ſtatutum, & poſtremo iſtud idem allegando rationes, & deciſion. firmant Modern. Bonon. conſi. vj. In cauſa accuſatorum, colum. j. & ij. & etiam in eorum practica crim. in uerbo poſtquam. nu. iij. & iiij. & in uerbo expedita. col. iiij. num. lxxv. Quibus conſideratis opinio iſta reddi uidetur magis communis, conſequenter ab ea iudicando minimè erit recedendum ſecundum communes opin. vulgares quæ ſatis etiam compro-
12 bari poteſt. † Nam eſto ꝙ tale ſtatutum uideatur fauorabile ratione de qua ſupra, tamen minimè inficiari pōt quin nō ſit contra ius commune, ut ex delicto vnius alter puniatur toto titulo, res inter alios acta, &. C. ne vxor pro mari. cum ſimi. & ſentit ipſe Dec. d. conſi. lxxxiij. uerſic. & primo, & Bartho. Veron. dicto conſi. xviij. col. iiij. verſi. ego autem, & ideo, ſtrictè ad unguem, & contextum debet ſeruari, & a uerbis ipſius minime eſt recedendum cum ſit præciſi ſori, & ſtricti iuris. l. quod conſtitutū. de teſtam. mili. l. cōſtitutionib. ff. ad municip. l. quicquid aſtrin-
13 gendæ. ff. de uerb. obliga. cum concord. † Et quia ſi ſtatuentes uoluiſſent in ſtatuto comprehendi furtum, utique iſtud expreſſiſſent ſicuti alia expreſſerunt, & non exprimendo ſatis patet noluiſſe hunc caſum comprehendi, ſed illum omiſiſſe decidēdum ſecundum ius commune. l. ſi enim dotem. ff. ſolu. matr. in princ. cum ſimi. & argum. c. ad audientiam, extra de decim. & in. l. j. §. ſinantem ad deficientia. C. de caduc. toll. quod quidem ſatis ſua-
14 detur, conſideratis uerbis dicti ſtatuti ibi, † & ad inquirendum de incendijs robarijs, arſuris &c. Quæ uerba, & exempla ibi poſita ſatis declarant animum ſtatuentium fuiſſe furtum non cō-
15 prehendi. licet enim exempla regulam non reſtringant. † Tamē illam declarant quibus in caſibus procedat, ut eſt text. apertus in. l. fin. §. cui dulcia. ff. de triti. uin. & ole. lega. & apertè proba-
16 tur in clemen. non poteſt de procur. in clemen. † Tum etiam quoniam per ſequentia declarantur præcedentia. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. & l. qui filiabus. ff. de lega. j. l. utrum. ff. de peti. hæred.
17 † & uerba illa generalia damnorum datorum & illa damnum aliquod & illa uel alia maleficia, & etiam illa, & de omnibus alijs damnis reſtrictionem & interpretationem recipiunt ex ſequentibus, ut dictum eſt, & reſtringuntur ad naturam rei. cui adijcitur, ut probatur in. l. ſtichus. ff. de leg. iij. & in. l. ex militari. ff. de re mili. & in. l. hæc actio. ff. de calumniato. & in ſimi. traditur in. l. iubemus. C. ad Velleia. & in terminis noſtris apertè hoc uoluit glo. dictæ conſtitutionis reg. in glo. mag. uerſic. nec obſtat. ubi dicit per uerba illa generalia ſtatuti bene comprehēdi ſingula generum, & non genera ſingulorum, & conſequenter
18 non furtum, † & etiam quia illę dictiones, uel alia maleficia, & illę, de omnibus alijs damnis habent materiam implicandi ſimilia

millia expreſſis,& non alia,ut habetur in.d.clem. non poteſt, &
traditur in.c.ij.de reſcrip.lib.ſexto,& diffuſius in c.ſedes,de re-
ſcrip.in antiq.& ponunt doctor.omnes in.l.ſed ſi quis.§.quæſi-
tum.ff.ſi quis cau.& in.l.ſi fugitiui.C.de ſeru.fugit. & etiam cō
ſideratis uerbis dicti ſtatuti ſeq.ibi & de omnibus alijs damnis,
in dictis reb.& bonis,& ibi,& de prædictis per quæ uerba fit re
latio ad exempla ſuperius explicata,ut dicit Bart.per illum tex.
in.l.j.§.hoc edicto,in uerſ.ſeq.ff.de poſtulan.& in.l.talis ſcriptu
19 ra.ff.de lega.j §.fin. † Nec obſtant allegata in cōtrarium quod
20 in ſtatuto damnum capitur vt genus. † Nam conſideratis exē-
plis ibi poſitis & alijs de quibus ſupra,ponitur ut ſpecies ſepara
ta a furto ita ut comprehendat tantum ſingula generum & nō
ſingulorum genera.Nec omnem patrimonij diminutionem,ad
quid enim ſtatuentes exempla illa poſuiſſent ſi damnum in ter
mino generico cepiſſent, cum iam tale genus omnia compre-
21 hendiſſet. † Nec illud quod dicebāt Barthol.Veroneſ.& Dec.
volentes communem vſum loquendi ita ſe habere,eſt admitten
dum, quoniam doctori iſtud aſſerenti minimè eſt danda fides,
facti enim iſta ſunt, & probari debent, & ideo ita aſſerentibus
abſq; alia probatione fides minimè eſt tribuenda, vt nota.Bal.
in.l.conſentaneum,in.v.oppoſitione in fi.C.quomodo,& quan
do iud.& Alex.in.l.poſt dotem,in ultima char.in princ.ff. ſolu.
matri.& Areti.conſil.cxxxiij.In cauſa.col.iij.& diffuſè Iaſ.in.l.
de quibus,col.pen.& fi.ff.de legi.& ipſemet Dec.conſ.cxlij. Et
22 pro tenui.col.ij.nu.v. † Nec obſtat dictum Bal.& Pau.de Caſt.
relatum a Bartho.Veronen. in dicto ſuo conſil. xviij. Dum uo-
luit ſtatutum procedere etiam data culpa, & negligentia paſſi
damnum. Nam iſtud admittitur in caſibus in quibus ſtatutum
loquitur.Quod vtiq; non recipitur in caſu præſenti, ut dictum
eſt,& dum Veroneſ.conſiderat etiam in furto iſtud debere re-
cipi ex quo in eo habet locum ratio per quam ſtatutum emana
uit, aduertendum eſt ꝙ in illo caſu quo ipſe conſuluit, contin-
23 gentia facti erat ſatis diuerſa a præſenti. † Nam ibi furto fue-
rant ſubtracti equi.Qui non poterant ita aſportari. Quin ꝑ ter
ritorium non tranſijſſent, & a communiter contingentibus nō
fuiſſent uiſi.At in caſu noſtro agitur de furto pecuniæ quę de fa
cili, & abſq; eo quod videatur a cōmuniter cōtingentibus huc,
& illuc aſportatur,& in furto equorum, poteſt imputari negli-
gentia hominibus Caſtri ſeu villæ,& mala cuſtodia,& vigilan-
tia. Quod ſecus in furto pecuniæ ad quod bene faciunt tradita
per Alber.de Roſa.& Bal.vbi ſupra,& diffuſè per Ludoui. Ro
ma.conſi.vj.Viſa,col.ij.verſi.aduertendum tamen, & per And.
de Iſer.in præallegata conſti.regni.col.pen.uerſi.qui lacit. Præ
terea contingentia facti ibi ſe habebat aliter quàm in pręſenti.
Nam ſtatutu illo diſponebatur, ſtandum eſſe iuramento paſſi
damnum ꝙ in eo damno non commiſit fraudem vel dolum,ex
quibus infertur ꝙ ſi ſtatutum illud,ita non diſpoſuiſſet minimè
locum ſibi vendicaſſet quando nulla negligentia nec culpa po-
terat imputari hominibus Caſtri ſeu villæ, & quando craſſa cul
pa poterat imputari paſſo damnum, prout imputari poteſt præ
dicto Matthæo,vt ſunt deciſiones Bald.Alb.Roma.& And.de
Iſer.præallegatæ.Nullus enim iudicij recti pecunias ſuas dimi-
ſiſſet domi,& inde diſceſſiſſet ꝑ plures & plures dies nullo do-
mi relicto, & de facili ſi ſtatutum in furto pecuniarum interpre
taretur locum habere uia fraudibus aperiretur.Quiſq; eñ poſ-
ſet palam pecunias oſtendere, & deinde diſcedere, & aſſerere
poſtmodum fuiſſe furto ſubtractas,cōtra.l iiij.ff.de pac. dotal.
cum vulgar. Quæ non ita procederent in furto equorum ſeu a-
liarum rerum, & cum in illis, & in furto pecuniæ diuerſa peni-
tus uigeat ratio.de uno caſu,& illo ad alium diuerſum,& ſic ad
caſum noſtrum, minimè eſt inferendum & arguendum vulga.
§.nihil commune, cum ſimili. ſtandum ergo erit communibus
deciſionibus ſuperius adductis,diſponentibus ſtatutum prædi-
ctum non comprehendere furtum & potiſſimum quando dici
tur factum in pecunia, & craſſa culpa poteſt imputari paſſo dā-
num,& nulla negligentia poteſt attribui hominibus Caſtri uel
uillæ. † Præterea & ſecundo ipſe Matthæus ex alio nō poteſt uti
24 remedio dicti ſtatuti nec illo ſe iuuare. Quoniam non apparet
ſeruata forma,& qualitas a ſtatuto requiſita,quæ neceſſario ab
ipſo fuit formiter obſeruanda,ut dicit ipſemet Veronenſis in.d.
conſil.xviij.col.v.verſi.aut damnum,& ideo nō poteſt gaudere
beneficio ſtatuti propter defectum formale ab eo requiſitum.
Neceſſario itaq; qualitas requiſita, probanda erat vt traditur in
c.vbi periculum.§.cæterum de electio.lib.vj.& per Io. And. in
c.j.de homicid.eo.lib.& per Bart.in.l.ex facto in ij. oppo.ff. de
vulg.& pup.& in.l.j.§.ait prætor.ff.ne quid in loco publico,cū
alijs alleg.per Alex.conſi j.in ij.vol.& per Soci.conſi.xxvij.Vi
ſis,nume.xiij.in.iiij.volu.& per dictum conſilium.ccxij. Viſo
puncto,num.ij.Diſponit igitur ſtatutum ꝙ ad petitionem dam
ni paſſi iudex habeat tranſmittere unum ex eius notarijs ad vi-
dendum & inquirendum &c.& minimè apparet aſſertum nota-
rium qui dicitur acceſſiſſe ad id fuiſſe aſſumptum unde &c.Nec
25 illi aut eius aſſertioni credendum eſt de aſſumptione. † Quia te
ſtis eſt in facto proprio,& talis aſſumptio actis publicis demon
danda erit per alium notarium,ut dicit Io.And. in regula cum
quid de regu.iur.lib.vj.& Alex.aſſerens hanc eſſe communem,
conſi.ccxij.Viſo,col.iij.in.ij.vol.& tenet Abbas,Fely.& alij ma
ximè Dec.num.lix.in.c.quoniam contra extra de probationib.
vbi allegantur aliæ quamplures deciſiones. Prout etiam aſſerta
relatio per eum facta ruit.Nam ut ex ea eſt uidere, actus per ip
ſum geſti,& proceſſus factus confecti,& confectus apparet die
feriata in honorem Dei,ut per totum.ff.C.& extra de fer. pro-
ut etiam ruit,ex quo falſa redditur,cum in illa aſſeratur illa om
nia fuiſſe geſta præſente maſſario villæ,cuius contrarium appa-
26 ret probatum † & falſus in vno in omnibus redditur falſus, ut
tradit gl.in.§.penult.in auctẽ.de tabel.& Bal.in.l. iubemus.§.
ſane.C.de ſac.ſanc.eccl. & Mod. alia adducunt in.l. ſi ex fal. in
fi.C.de tranſ.& quia qualibet ſuſpitio falſi habetur pro falſo,ut
27 ſtatim dicetur. † Tertio principaliter ipſe Matthæus obtinere
non poteſt,quoniam minimè damnum quod prætenditur, appa
ret probatum,& eo non probato homines caſtri,& villæ ad ip-
ſius emendationem non tenentur. In iſta.n.materia emēdatio-
nis damnorum hoc eſt maximum,& potiſſimū ut minimè ho-
mines caſtri,& villę teneantur niſi damnum, robaria, ſeu furtū
28 fuerit plene probatum. † Nec ſufficit illud probari per iuramē
tum,ut expreſſè firmat Barto.in.l.diuus.ff.de teſta. mil. eſto ꝙ
ſtatutum diſponeret de damno ſeu de quātitate, & extimatio-
ne ſtari debere iuramento damnum paſſi,ut tradit idem Bar.in
l.ſi quando.C.vnde vi.poſt Cy.& ſequitur poſt eum Bald.& ibi
diffuſè proſequitur Iaſ.num.xxxvj.& ſeq.allegando quamplu-
res deciſio.& aſſerendo hanc eſſe communem ꝙ villa ſeu homi
nes de caſtro minimè teneātur,niſi uere damnum probetur, &
hoc idem firmat Philip.Deci.in.d.ſuo conſ.lxxxiij.col.ij.num.
iij.& aperte iſtud ſentit Bartho.Veron.d.conſil. xviij. colum.v.
in princ.verſic.aut damnum paſſus,& Barb.conſi.lxxvj.Sapien-
ter,colum.v.in fi.in.iiij. volu. vbi citat quamplures alios ita te-
nentes.Prout etiam faciunt Mod.Bono.in.l.j.col.ij.uerſic. ulte
rius ſcias.ff.de quæſt. & conſi.xxxiij.in cauſa colum.j.& ij.nu.
29 xxxj. † & licet in practica ipſorum in princ. col.ij.&.iij. nu.vj.
& ſequen.dicant admitti probationes per coniecturas, quando
furtum aliter non poteſt probari,& recipi iuramentū paſſi dam
num circa quantitatem,quando ille eſſet homo legalis bonę cō
ditionis, & famæ & concurrerent aliæ coniecturæ, tamen illa
procedunt quando ageretur cōtra principalem delinquentem
contra quem poteſt inquiri,& ex coniecturis, & indicijs proce
di ad torturam, & ſucceſſiuè ad alios actus,vt ipſimet ibi decla
rant. Non autem vendicant ſibi locum quando uirtute ſtatuti
agitur cōtra homines caſtri ſeu villę qui pro delicto alterius ve
xantur, tunc enim plenè delictum, & furtum probandum eſt,
ſecundum communem omnium ſententiā de qua ſupra. In ca-
ſu vero pręſenti tale damnum, & furtum minimè probatum ap
paret, conſequenter homines caſtri ad emendationē nullo mo
do tenentur, onus enim iſtud probandi incumbebat.d. Matth.
actori, vt diſponunt iura communia, & vulgaria. Item ꝙ non
ſit probatum damnum apertè colligitur ex relatione ipſius no-
tarij, vt dicitur aſſumpti. Qui referendo aſſerit ignorari, & ꝙ
vere ignoratur damnum.Nec probationes factę per Matthęum
ſunt efficaces,& concludentes, licet enim dicant teſtes capſam
quandam repertam fuiſſe fractam & ianuam domus aliqualiter
commotam ex clauſura quę retro ſuſtinabatur quodam ligno,
30 non propterea ex iſtis probatio redditur concludens, † quia li
cet capſa ſit fracta,non ſequitur ergo pecunię erāt intus,vt tra-
dit Bar.in.d.l.ſi quādo cum alijs ibi alleg.per Iaſ.nu.xliij.& per
Alex.conſi.liij.Viſo themate.in ij.vol.& per Mod.Bonoñ. cōſi.
viij.In cauſa,nu.v.& teſtes deponentes die pręcedenti qua Mat
thęus diſceſſit, vrbem verſus vidiſſe quaſdā pecunias penes ip-
ſum Matthęum poſtmodum illas ponentem in capſa fracta.Nō
propterea concludens redditur probatio ex quo poſtmodū qū
diſceſſit poterat illas ſecum aſportare & in capſa non dimittere
& ſic probatio redditur inconcludens & minus legitimè conie-
quenter

quenter non recipienda ad not.in c.in præſentia de proba. in l.
non hoc.C.undè legi. Ad quod etiam qm̃ tales teſtes, minimè
deponunt ueroſimilia.& quia per eundem fere ſermonē p̃dicta
uſſerunt. & per uerbum credere ad nota. in l.iij.ff. de teſtibus.
31 ¶ † Et plenè per Moder.in rubri.ff.de iure iur. a communiter
enim accidentibus & frequenter, & a ſolitis quod argumentũ
ualidum eſt.l.certi conditio.§.ſi nummos.ff. ſi cert. peta. & per
gl.in l.neque natales.C.de probationib.& in l. cum dotem.C.
de iure dotium.Qui pecunias habet,eas non palã oſtendit nec
uentilat, ſed tuto & ſecreto eas cuſtodit & tenet ex quibus de-
poſitio dictorũ teſtium redditur ualde ſuſpecta prout ẽt ſuſpe-
cta redditur dum deponunt cognouiſſe ſacculos intus quos il-
le pecuniæ erant repoſitæ.Nam quum ſemel tantum illos uide-
runt,nec deponant per quæ ſigna illos recognoſcunt eſſe eoſdẽ
32 probatio uacillat.¶ † Tum quoque conſiderando ueroſimile
& q̃ cõiter & frequenter contingit fures furto ſubtrahẽtes pe-
cunias non dimittunt ſacculos,intus quos reconditæ ſunt. Nec
eſt ueroſimile quod ipſe Matthæus diſceſſurus urbem uerſus,
uoluiſſet dimittere dictas pecunias domi & intus dictã expſam
& nullum dimittere domi,& quæ non ſunt ueroſimilia, imagi-
nem habent falſitatis ut dicit Bal.in l.j.col. iij. C. de ſeruis fu-
git.& probatio non conſona ueroſimili reijcienda eſt ut tradit
Cardinalis in clem.ne Romani in princ.de electionib.& iudex
non debet dare fidem ei quod non eſt ueroſimile ut dicit Petr.
de Anch.conſi.ccvij.Si prædicta.colu.ſi.cum alijs accumulatis
per Moder.in repet.rubricę.C.de probationib.col. xxj. & ſeq.
33 num.cviij.Et quatuor ſequentib.¶ † Et quia ſuſpitio falſi pro
falſitate habetur ut dicunt Arcbidia.& Gemi.in c.in memoriã
xix.diſtinc.& Ana.in rubri.extra de crimine falſi.col.ſi.& Ale.
conſi.lxxvij.in cauſa.col.pen.in j.uol. quum ſimus in cauſa ci-
uili ut diffusè concludit Dec.allegando deciſiones, conſi.clx-
xxix.Lætatus ſum.nu.j.ij.& iij.& conſi.clxxv.In cauſa.nu. iiij.
¶ Infertur modo ex iſtis damnum & furtum minimè fore pro
batum,conſequenter homines de Caſtro Butrij minimè tene-
ri ad emendationem aliquam,& conſideratis ſuperius adductis
eos debere abſolui.& Mathæum ad expenſas cõdemnari. Quũ
ſimus extra caſum ſtatuti. Et quum forma & qualitas a ſtatu-
tu requiſita,minime appareat obſeruata & probata ut deductũ
eſt. Pariſ.Bon.

SVMMARIVM.

1 *An ſtatutum ſimpliciter & indiſtinctè loquens, cõprehendat ſub-
ditum delinquentem extra territorium, & quando & per totum
& nu. 2.*
& quid ſi expreſſè ſtatuto id cauetur.
Et quid in alijs actibus,non tendentibus ad delictum.
3 *Diſpoſitio generalis magis uidetur afficere quàm ſpecialis.*
4 *Et ſi ſtatutum ſimpliciter loquitur, an liget ſubditum ratione ori-
ginis.*
5 *Delinquens duos habet iudices, unum ubi delinquit alium in pa-
tria,& origine qui poteſt puniri pœna illius ſtatuti, ſed contra.
nu.6.& ſeq.*
6 *Statutum ſimpliciter loquens,locum habet in delictis commiſſis in
territorio,non autem in commiſſis extra per ſubditum. nu.9.*
7 *Et iſto caſu ſolum contra ſubditum poteſt procedi per uiam accu-
ſationis,ad pœnam impoſitam de iure communi.num.etiam. 12.
contra.*
8 *Statutum non ligat ſubditum delinquentem extra territorium.
nu.etiam.9.*
10 *Statuentes non exprimendo aliquid uidentur,illud omiſiſſe.*
11 *Statutum permittens inquiſitionem non uidetur permittere con-
demnationem.*
12 *De eodem delicto non debet ſæpius quæri.*
13 *Et ſatis eſt,quòd quis condemnatur ſemel in uno loco.*
*Contumax bannitus & mulctatus,una pœna, an,& quando poſſit
iterum puniri.*
14 *Qualitas à ſtatuto requiſita,neceſſario eſt probanda.*
15 *Statuta ſunt ſtricti iuris,& debent intelligi ut loquuntur, & omiſ-
ſum habetur pro omiſſo.*
*Statutum loquens de habitatione,locũ habet in illo qui retinet ibi
familiam,licet ſit abſens,nu.15.& 16.*
16 *Niſi uerba ſtatuti loquantur de continuò habitante.*
*Scholaris non deſcriptus in matricula non poteſt dici habitare,
cauſa ſtudij.*
17 *Verba ſtatuti debent intelligi in caſu proprio, & uero non ficto re
gulariter,nu.etiam.18.*
18 *Sunt tamen plures caſus,in quibus recipitur caſus fictus.*

CONSILIVM CLIX.

AN Statutum Nobilis ciuitatis Brixiæ quinquage
ſimumſextum.Si quis homicidium fecerit,ſub ru-
brica de pœn.homici.comprehendat ſibi ſubditos
extra territorium ſuum exiſtentes,& delinquẽtes,
q̃ũr an liget nobilem dumi.Aurelium,ut dĩ delictum, & homi
cidiũm committentem Bononiæ,ita quod ꝫ ipſum per dictum
poteſtatem Brixiæ procedi & inquiri poſſit, & condemnãdus
1 ueniat pœna impoſita per dictum ſtatutum.† Inficiari non põt
quin doctores uario modo loquuti fuerint, & circa propoſitã
quæſtionem diuerſas,& ꝯrias firmauerint opiniones. Barto.n.
relatis prius opinionibus antiquorum in l. cunctos populos.
C.de ſumma trini.& fide cath.in octaua princi.quæſt.nu.xliiij.
uerſi.dic ergo,& uerſi.aliqñ iuris,& nu.xlvij.uerſi.item quæro
diſtinguebat, an ſtatutum ſimpliciter, & indiſtinctè,loquerẽt
ut tunc non ligaret, ſecus autem. quando expreſsè mẽtionem
faceret de homicidio & delicto extra territorium commiſſo,iu
ribus & rationibus ibi per eum adductis,quę opinio, quando
ſtatutum expreſsè hoc decernit ſatis comprobari põt per. l. ſi.
ff.de decret.ab ordi.fac.& in l.ij.C.de enunc.cũ alijs ad plenũ
accumulatis per nouiſsimos repet.in l.ſi.ff.de iuriſ.om.iud. co
lu.ij.uerſi.ulterius quæro.nu.cxlij.Et tribus ſeq. uolẽtes plures
in hoc decipi.Quando in fraudem ſtatuti prohibentis ꝯctum il
lum conficiunt extra territorium, putantes ſtatutum uires ſuas
2 eo caſu uoluiſſe locum habere † uerum in hoc Philip.Corn.cõ
ſi.lxxxix.Viſo,col.iij.in litera,h,in iij.uol. firmat ꝯrium uolens
ẽt iſto caſu non uendicare ſibi locum ſtatutum originis,allegã-
do plures deciſiones,& ipſius opinio quoad materiam delicto
rũ ſatis cõprobatur ex dictis per Ang.& Pau.de Caſt. in d. l. ſi.
col.ij.uerſi.ultimo per hoc,ubi reprobant hanc diſtinc. Bar. &
ꝯ ipſum concludunt,firmantes q̃ ẽt ſi ſtatutum expreſsè hoc di
ceret.† Tñ adhuc non ligat ſubditum delinquentem extra ter-
3 ritorium ex eo qm̃ magis afficit generalis diſpoſitio q̃ ſpecialis
& ſi per generalem non ligatur,a fortiori minus,& per ſpecialẽ
Quam ſententiam ꝯ Bar.firmat Abb.in c.à nobis,col.pen.uer.
quo ad tertium,de ſen.excommunica.per rationem. c. ut ani-
marum.§.ſtatuto.de conſti.lib.vj & Card.flor.ibi illud ſequit
& apertius per optimas rõnes hoc idem firmat Abb.in c.ſi.nu.
xl.de foro compe.& domi.Card.in d.c.ut animarum, col.vj.&
ſeq.uer.aduerti uñ debet,& Gemi.ibidem in §.ſtatuto,& Cro-
tus.colu.iiij.uer.ult.no.& diffuſius repet. nouiſſ. ubi allegant
alias deciſio.& rõnes,col.vij.uer.fallit primo,& uerſi.ſeq. fallit
ſecundo.Quod ẽt comprobari poteſt ex his,quæ ſtatim adducẽ
tur,& quia prædictum ſtatutum expreſsè iſtud non diſponit, ex
quo loquitur ſimpliciter,& indiſtinctè,dubitandum uenit, an
4 liget ipſum de.Aurelium ſubditum ratione originis, † & uĩ pri
ma facie dicendum q̃ ſic per.d.l.ſi.de decret. ab ord.facien. &
per l.ſi quis in hoc genus.C.de epiſ.& cler.& per alia iura,& ra
tiones adductas poſt Cy.per Bal. in d.l.cunctos populos colu.
pen.& ſi.uerſi.uiſo an forenſis,& uerſi.ultimo quæro, conclu-
dentem q̃ ſi pœna appoſita a ſtatutu requirit ſniam,& factum
iudicis originarius,& ſubditus delinquens extra territoriũ te-
5 netur illa pęna.† duos enim habet iudices,unum ubi delinquit
alium in patria,& origine ut ſentit Sal.in d.l.cunctos populos.
col.iij. uer.ij.q.& apertius Franc.Areti.ibidem col.pen.uerſi.ul
timo quæritur,alleg.l.ij.& auctẽn.Qua in prouincia.C. ubi de
cri.agi.opo.& ea quæ habentur in c.ſi.de foro compe.& Alex.
ibidem in apoſtillis in uerbo,ciuitatis,allegando Ange. in ſua
diſputatione tenet,ſubditum ligari pœna ſtatuti loci originis,
& ſequitur Bal.ubi ſupra hoc idem uĩ firmare Ang.in trac.ma-
leſi.in prin.col.xv.uer.quærit hic,& ibi Ang. in addi.dicentes,
eõem ſe habere q̃ ꝯ ſubditum poſsit iſto caſu inquiri, & etiam
pœna imponatur tradita a.d.ſtatuto.Quando ſententia homi-
nis requiritur,allegantes quamplures alios doc.Iſtud tenere,&
hoc ſentit Abb.in c.j.col.pen.uer.nunquid iudex, extra de rap
to. & ẽt Bar. quo ad pęnam in d.l.cunctos.nu.xlvij. & ita con
ſuluit Ludo.Bolo.conſ.lvij.Iudico reuerendiſsime.col. ij.uer.
6 & primo.† Contrarium autem tenuit Bar.in d.l. cunctos popu
los in viij.q.prin.nu.& uerſi.præalleg.ea ratione quoniam ſta
tutum loquens indiſtinctè,& ſimpliciter locum ſibi uendicat,
ſolum in delictis commiſsis in territorio, non aũt in illis com-
miſsis etiam per ſubditum extra territorium,per.d.l.ſin.& per
alia

alia iura,& rationes,ita q iure rationis originis , uel aliter ſub-
ditus ſtatuentibus delinquens extra territorium,uigore prædi
cti ſtatuti nonpoterit inquiri in loco originis, ut ẽt tradit Ia-
cob.de Belui.in d.l.j.C.ubi de cri.ag.opor.& ſentit Bal. in d.l.
cunctos pop,col.xxxj.uer.viij.in ij.membro,& Bal.In addi. ad
Spec.in ti.de ſen.col.xxj.uerſi.ſententia lata ex inquiſitione, &
Io.An.in addi.ad Spec.in tit.de compet.iud.adit.§.j. uerſi. lon
ge plus,& iſtud apertiſsimè ſequitur Alex. allegando alias de-
ciſi.& firmando hanc eſſe cõem, & ab ea non eſſe recedendum
conſi.iij.ponderatis,colu.ij.& iij.nu.iiij.& v.& uer, & quum ſit
cõis,in j.uol.concludendo q ꝯ talem delinquentem,non põt in
7 quiri nec dicta uia procedi,nec puniri pœna ſtatuti. † Bene aũt
poterit procedi uia accuſationis , & ad pœnam impoſitam de
iure cõi,& utrunque ipſorum firmat domi.Sign.de Amode.cõ
ſi.cxxviij.factum dr,& allegando alias deciſiones hoc idem ſe
quitur Ludouic.Bologni.conſi.viij.ut in q.propoſita,ubi de ui
ta,col.j.uerſi.j.quia,& col.ij.uerſi.capio igitur,ubi aſſerit hanc
eſſe cõem,& hanc eandem ſententiam adducendo alias rõnes
& deciſiones firmant Modern.Bononi.& repetentes dictam.l.
fi.ff.de iuriſdi.omn.iudi.nu.cxxxiiij.Et quinq; alijs ſequentib.
dicentes ſe ita conſuluiſſe prout uere conſuluerunt, ut eſt uide-
re in ipſorum conſi.cx.In cauſa inquiſitionis,no.x.& nu.xv. cũ
alijs ſequentibus,& ẽt in alio eorum conſi.lvij.Spiritus ſanctus
nu.vij.& nu.xxiiij.uerſi.item addo unum,& in ipſorum practi
ca in princ.io uerbo conſtante.nu.ix.ubi tenent hanc eſſe com
8 munem quod non poſsit inquiri.† & facit eo quia ſtatutum nõ
ligat ſubditum delinquẽtem extra territorium ut poſt alios dñ
cit Fely.in d.c.a nobis,nu.ij allegando deciſiones, & firmando
9 hanc eſſe cõem.† Nam ſtatutum non extenditur extra territo-
rium,ẽt ꝯ ſubditum per dictam.l.fi.& per dictum.§ ſtatuto, &
Gemi.& alij notãt,maximè nouiſ.repetẽtes. col.vj.uerſi. ij.cõ
cluſio.& col.xj.uerſi.ſucceſsiuè,& col. xv. uerſi. ſubſequenter,
in ij.ampliatione,& idem ſequitur Alber.Brun.in ſuo tract. de
conſtitutionib.& decre.in uerbo,territorium,uerſi. ſtatutũ pœ
nale,& uerſi.ſtatutum quod offendens,ubi allegando Bar.in l.
nullus in fi.C.de iudicijs,tenet ſtatutum non ualere qñ diſpo-
nit quod offendens ſubditum extra territorium puniatur , ſi in
loco delicti reperitur iuſtitia , & quod intelligi ſtatutum
debet de delinquentibus in territorio ſm Bal.conſ.cxcix. in ij.
uol & Fulgo.conſi.clvij.col.ij.Quum igitur ſtatutum Brixiẽn.
ſe,ſimpliciter & indiſtinctè loquatur , proculdubio intelligen-
dum uenit in delictis commiſsis intra territorium , non in illis
commiſsis extra ẽt per originarium & ſubditum. ꝯ quem uigo
re dicti ſtatuti per uiam inquiſitionis non põt procedi,nec pœ-
na dicti ſtatuti puniri põt,ipſe do. Aurelius rõnibus & deciſio
nibus quibus ſ. Quæ comprobari poſſunt ex his quæ adduxi ſu
perius ſm opinionem illorum tenentium tale ſtatutum non li-
gare ſubditum ẽt ſi expreſſe loqueretur de delicto commiſſo
extra territoriũ & coadiuuãtur ex alio ſtatuto octauo,de homi
cidijs & alijs delictis,& ex alio.lvij.de foreſe occidẽte &c. Quæ
ſtatuta expreſsè diſponunt de delicto commiſſo extra territo-
rium,ſicuti.n. ſtatuentes in iſtis duobus ſtatutis, uoluerunt &
expreſſerunt delinquentem teneri, & ꝯ ipſum poſſe procedi ẽa
ſi delictum eſſet commiſſum extra territorium, utique idem ex
preſsiſſent,ſi hoc uoluiſſent in dicto ſtatuto de pœna homici-
dij,& quia uoluerunt,ſcelico non expreſſerunt.ar.in l.j.§.ſed cũ
10 deficientis.C.de cad.tol.c.ad audiẽtiam,extra de decim.† Nec
dicatur q ꝯ. d.Aurelium põt procedi uirtute dicti ſtatuti octa
ui de homicid.& alijs delictis & alterius ſtatuti. lvij. de foren.
occident.uolantiũ poſſe procedi ꝯ occidentem unum Brixiẽ-
ſem ẽt extra territorium.Nam circa hoc,tale ſtatutum non ui-
detur habere locum nec ſubſiſtere,quia per offenſionem perſo
næ ſubiectæ ſtatuentibus,Iudex loci ſtatuti non efficitur com
petens , ex quo perſona offenſa non eſt habilis ad id, ut dicit
Bar.in l.cunctos populos.nu.xliiij.uerſi.aliqs ciuis,& ſequunt
Bal.& Saly.ibi col.iij.uerſi.ij.quæſtio.& apertius Franciſ. Are.
col.pe.uer.finaliter eſt uidendum,cum alijs allo.per Felyn.in c.
poſtulaſti.nu.xij.de foro compe.& ſi per aliquis uellet inſiſte
re & dicere,quod prædicta duo ſtatuta adhuc habent locum ꝯ
offendentem ciuem extra diſtrictum Brixiæ,ex quo de hoc ex-
preſſe loquuntur iuxta opinionem Bart.& aliorum. & ex eo qđ
per uiam accuſationis poterit procedi & pœna imponi de iure
cõi ſtatuta,ut ſuperius ſigillatim fuit deductum. Reſpondetur
dictum ſtatutum lvij. nihil facere,ex quo loquitur in foreſe q
percutit in ſortiam cõis Brixiæ, ꝯ quem alias aliter contumacẽ

procedendum eſt ſm formam aliorum ſtatutorum quæ uia at
tingunt minime caſum præſentem,& ſtatutum octauum de ho
micidijs & alijs delictis ſolum concernit modum procedendi
per uiam inquiſitionis. Nihil autem loquitur de pœna nec de
modo condemnationis.Nec ad hunc caſum põt trahi.Nam ſta
11 tutum permittens inquiſitionem.† Non dr permittere condẽ
nationem,ut tradit Inno. in c. exhibita de iudicijs, & Alex.in
additin.ad Bar.in l.qui procuratorem.ff.de proc.& quia ſi hoc
uoluiſſent ſtatuentes , expreſsiſſent ſicuti expreſſerunt in alijs
ſtatutis ut dixi ſuperius.Vnde ſi iudex procedit inquirẽdo uir
tute dicti ſtatuti non poterit condẽnare pœna dicti ſtatuti quin
quageſimi ſexti de pœna homicidij, quum illud nõ loquatur in
delicto commiſſo extra territorium ut ſuperius oſtenſum fuit,
condemnabit ergo ad pœnam pecuniariam ſolum ſm formam
alterius ſtatuti.xx.Nullus corporaliter puniatur,niſi lege mu-
nicipali caueatur,de quo ſtatuto mentionem facit. d. Signor.
de Amod.conſi.cxix.Quæſtio talis eſt.Nam quum dictum ſta-
tutum octauum loquatur in delicto commiſſo extra diſtrictũ,
de quo delicto non apparet impoſita pœna corporalis per.l.mu
nicipalem.Neceſſario ſequitur quod quo ad pœnam & condẽ
nationem uenit declarandum per dictum ſtatutũ uigeſimũ im
12 ponens ſolum pœnam pecuniariam. † Et ad illud quod debet
imponi pœna ſm ius commune ſi proceditur per uiam accuſa
tionis.Reſpondetur procedere quando per iudicem loci ubi de
lictum fuit commiſſum. non fuiſſet inquiſitum & proceſſum
ꝯ delinquentem,tunc enim ſi fuiſſet proceſſum per iudicem lo
ci originis,non poterit inquiri nec procedi , quum de delicto
eiuſdem hominis non debeat ſæpius quæri.l.licet.§.fin.ff.nau.
caupo.ſtabula.& l.in delictis.§.fin. ff.de noxalibus.c.ſuper his
de accuſationibus cum alijs bene ad propoſitum adductis per
Areti.conſi.lviij.diligenter conſideratis,col.pen.& pen. uerſi.
ij.principaliter adduco ubi ex pluribus iſtud comprobat,& in
terminis noſtris iſtud firmant Modern.Bonon.in eorum pra-
ctica crim.in princ.in uerbo conſtante.nu.xcj. & bene faciunt
tradita per Alex.poſt Bal.in l.ſanctio.ff.de pœnis,& per Bar.in
l.quid ergo.§.pœna.colu.j.ff.de his qui not.infa.ut per Cyn.&
alios in l.qui ſepulchra.C.de ſepulchro uiolato,& Bal.in l. da
ta,col.iij.C.qui accuſare non poſſ.& Imo in l.ij. ff. de publicis
iudicijs,& per Barthol.Veron.conſ.xiiij.col.ij. in princ.ubi uo
13 lunt,unam tantum pœnam debere imponi. † Qñ pro eodem
delicto imponitur duplex pœna per ſtatuta diuerſa,& quod ſa
tis eſt unam procedere condemnationem,ẽt ſi minor pœna ſta
tueretur per unum ſtatutum quã per aliud.& per ius cõmune
ut tradit Bar.in l.qui rem.ff.ui bon.rapt.& in l.ſenatus col.ij.
ff.de accuſa.& in l.ſepul.ff.de ſepul.uio. & Areti.in præallega-
to conſi.lviij.col.& uerſi.præallegatis,& licet Bar.in d.l.ſepul-
chri dicat iſtud non procedere ꝯ contumacem bãnitum,& ad-
huc non punitum.Nam in fauorem ſui non põt iſtud adducere
ne ex delicto præmium conſequatur. Tñ quia bononiæ ex for-
ma ſtatutorum poteſt procedi ad condemnationem ꝯ ibi de-
linquentem & contumacem ut in caſu præſenti ita fuit proceſ-
ſum,ꝯ ipſum domi. Aurelium,qui extitit corporaliter condem
natus & ulterius ad confiſcationem omnium bonorum,quæ cõ
demnatio ibi. reſpectu bonorum in d. loco exiſtentium ſortita
iam fuit effectum,ẽt & reſpectu banni & exilij. Merito concl u
dendum erit in ciuitate Brixiæ ꝯ eundem pro eodẽ delicto, nõ
poſſe procedi,ẽt per uiam accuſationis,ut per Bar in d.l. ſepul
chri,& Aretium præallg.conſi.lviij. Et ſi procederet pœna non
poterit eſſe niſi pecuniaria iuxta formam dicti ſtatuti uigeſimi.
Nullus corporaliter puniatur. Ad quod aduertendum eſt qđ
dictum ſtatutum octauũ de homicidijs , & alijs delictis loquit
in delicto commiſſo ꝯ ciuem uel diſtrictualem Brixien. conti-
nuè uel pro maiori parte anni , ibi habitantem, quæ qualitas a
ſtatuto requiſita,neceſſario erit uerificanda,ut ſtatutum poſsit
habere locum,ut tradit Ioan. Andr.in c.j.de homicidijs lib. vj.
& Bar.in l.j.§.ait prætor.ff.ne quid in flumine publico cũ con
14 cord. ¶ † Iſte aũt qui a domi. Aurelio occiſus dr. eſto quod ci-
ſet ciuis Brixien. Tñ cõtinuè uel pro maiori parte anni,ibi mi-
nimè habitauit,quo fit ut ſtatutum iſto caſu,non poſsit habere
15 locum, † quum qualitas in illo requiſita non poſsit uerificari
ſtatuta enim ſunt ſtricti iuris & ſtrictè debent intelligi prout
loquuntur & prout uerba ſonant ita quod quicquid omiſſum
eſt a uerbis ſtatuti habeatur pro omiſſo,ut tradunt Bart. & alij
in l.quicquid aſtringendæ in princ.ff.de uerb oblig.& in l.Ti-
tius.ff.de teſta.mili.& in l. conſtitutio.ff.ad municip. Et licet
Bart.

Bar.in l.j.§.perimitur.nu.v. ff.de lib.agnoſc.dicat ſtatutum lo
quens de habitatione uerificari in illo qui habet ibi familiā li-
cet ſit abſent,ut ēt tradit Dec.allegando alias deciſio.in l. cū fi
liusfamilias.nu.iiij.ff.ſi cert.peta.tñ iſtud quo ad caſum præſen
tem parum facit, eo qđ ſtatutum non loquitur ſimpliciter, de
habitante,ſed addit illam qualitatem continue uel pro maiori
16 parte anni.¶ † Quæ uerba modo aliquo non poſſunt uerifica-
ri in ciue abſente pro maiori parte anni,quum ſi,uerbum,con-
tinuè, non cadat in iſto iuxta.l.continuus.ff.de uerb. oblig. &
ea quæ not.in l.j.§ quotidiana.ff.de aqua quotid.& æſti.& in l.
j.§.item fluminum.ff.de flumini.cum alijs allega. per Ludoui.
Roma.conſi.cclxiiij. Vt io.nurſinus.uerſi.de hac autem, ubi de
clarat quis dicatur continuè habitare ut non uerificetur ēt in
illo qui abſens fuit pauciſsimo tempore ex cauſa iniuſta p tex.
in l.Paulus reſpondit.§.Gaius.ff. de liber. cauſ. & per tex. in l.
ſeruum qui.§.ſeruna. ff. de ſtatu.liber. ꝙ proprie uerificari pōt
in iſto occiſo,qui ꝯ præcepta illuſtriſsimi domi. Venetorum,
& ꝯñr iniuſtè moram trahebat Bononię, & illa uerba pro ma-
iori parte anni in illo adaptari non poſſunt, nec dici pōt illum
habitaſſe Brixiæ,ex quo abſens erat iuſta cā ſtudiorum, nā pri-
mo dr̄ cauſam hanc abſentiæ ſtante mandato & præcepto illu
ſtriſsimi domini eſſe iniuſtam.Secundo inficiatur ꝙ Bononiæ
cā ſtudij moram traheret ex quo in matricula ubi ſcolares de-
ſcribuntur minimè apparet deſcriptus iuxta l.j.& ij.C.de primi
cerijs.lib.xij.& l.matricula.de agen. in reb.eod. lib. & ea quæ
traduntur in l.in illa ſtipulatione.ff.de uerb.oblig. & C.de pro
17 feſsi.& medi.lib.x.ferè per totum cum uulgar. ¶ † Tertio ex
eo qđ talis habitatio non poſſet dici niſi impropria & ficta, &
ſtatutum & eius uerba debent intelligi in caſu proprio & uero
adeo ꝙ in caſu ficto non uerificantur.ut per illum tex. tradunt
Bart.& alij in l.iij.§.hæc uerba.ff.de nego.geſt.ex quo ſunt ſtri
cti iuris.& ibi Bal.dicens ꝙ ſtatutum loquens de offendente ci
uem,non comprehendit illū qui fictè ciuis eſt, & Alex. in d.§.
hæc uerba.in apoſtillis ad Bar.adducit quamplures alias cōcor
dantes deciſio.& maximè Bar.in l.j.ff.de fonte.& Bal.in l.ſi qs
18 ſeruo.C.de furt.¶ † Et licet Ale.ibi & doctores.in l.j.§. lex Fal
cidia.ff.ad leg Falcid.poſt Imo.conſideret plures caſus,in qui-
bus ſtatutum ſibi locum uendicat in caſu ficto,ut ēt tradit Fe-
ly.in c.inſinuāte,de ſimonia.& plures refert Albert.Bru. in ſuo
tract.de conſti.in uerbo fingere,& poſt Bart.in l.oēs populi.ff.
de iuſti.& iur.in vj.q.princi.ponūt Moder.repeten.tñ rectè ꝯ-
ſiderando ipſorum dicta, nullus illorum caſuum pōt adaptari
in præſenti difficultate,ex quo diuerſa uiget ratio in caſu ficto
q̃ in uero,item quia diſpoſitio eſt pęnalis.ut tradit Bart. in l. ſi
quis maior.C.de tranſa. & caſus uerus & fictus non reperiunt
iſto caſu æquiparati,& diſpoſitio.d.ſtatu.emanans præter iua
cōe limitata eſt ad certū effectū & ideo ſub ea nō cōprehendit
iſte caſus fictus ſm Io. Andr. in c. fi. extra de conſuetudine,&
per repeten.in dicta.l.omnes populi.in vj.q.Bartoli in viij. cō
cluſio.ex quibus cōcludendum uenit pro dicto delicto ipſum
dom.Aurelium non poſſe moleſtari in dicta ciuitate Brixiæ,
nec ibi puniri aliqua pœna corporali,nec ēt pecuniaria.Pa.Bo.

SVMMARIVM.

1 *Carnaliter cognoſcens aliquam,an teneatur eam dotare,nu.etiam.*
20.& per totum.
3 *Pro ſtupro in uirginem quæ ſit pœna de iure ciuili.*
4 *Debebat eſſe honeſta uita & ſeq.*
5 *Et ita intelligitur.l.1.C.de rap.uirg.*
6 *Quomodo & ex quibus dicatur uiuere non honeſtè & ſeq.*
7 *Palàm fieri dicitur per binum actum.*
8 *Et quæ admiſit tres maritus non dicitur honeſtè uiuere.*
9 *Et de ea quæ tranſiuit ad tertia uota.*
10 *Et quid de iſtis fanciollaſtribus.*
11 *Et procedunt iſta de iure ciuili & canonico.*
12 *Declaratio.c.primi & ſecundi.de adulterijs.extra nu. 13. & ſeq.*
& nu.10.ut intelligatur in illa quæ honeſtè uiuit.
13 *Inhoneſtè uiuentes,non debent dotari.& nu.2.*
17 *Limitatio debet eſſe de regula.*
18 *Referens ſecundum relatum.*
19 *Vt limitatio,procedat uari debent extrema habilia.*
21 *Conceſſa mulieribus,non habent locum in illis quæ uiuunt honeſtè.*
22 *Corrupta dicitur illa quæ mente ſola corrupta eſt.*
23 *Stuprans tenetur dotare,quando ſtupratus uirginem,non aliàs.*
24 *Ex quibus probatur,quam non eſſe uirginem.& nu.23.*
25 *Coitus probatur per coniecturas.*
26 *Confeſſio ſuperat omnes probationes.*
27 *Præſumptio transfert onus probandi.& nu.28.*
29 *Vna præſumptio tollit aliam.*
30 *Mulieri aſſerenti ſe ab illo fuiſſe defloratam quando ſit credendū,*
& quo caſu.
31 *Communis opinio hominum,operatur.*
32 *Et transfert onus probandi.& nu.33.*

CONSILIVM CLX.

DIFFICVLTAS uertitur.An Nicolaus teneat
dotare Theodoſiam quā ꝯfeſſus eſt carnaliter co
1 gnouiſſe,l & ipſa iureiurādo aſſerit a dicto Nico
lino fuiſſe defloratam, & uī primo dicendum ꝙ
ſic per tex.in c.j & ij.de adulte.& ibi Abb.& Io. de Ana. poſt
2 antiq.† Tñ aduertendum eſt,nam aſſertum ſtuprum non dr̄ cō
miſſum cum uiolentia,ſeu rapina.Sed uolente ipſa Theodoſia
& ſponte ſe conferente ad domū dicti Nicolini, ubi ab eo fuit
3 cognita,†& licet ſm leges ciuiles pro ſtupro in uirginem com
miſſo ſtatuta eſſet pęna, de qua in § item lex iulia.& uerſi.ſed
eadem inſti.de publi.iudi.& per Bal.in l.raptores. C. de epiſc.
4 & cleri.& per Ans.in d.c.j. & ij. cum ſimi.† Tñ lex ciuilis tunc
demum punit ſtuprantem,qñ ſtuprata fuit uirgo,ſeu uidua ho
neſte uiuens ſecus autem ſi ſtuprata uiuebat inhoneſte, ita tex.
5 in d.§.item lex Iulia.& ibi gl.in uerbo uiduam. † Prout in ſimi
li de rapiente uirginem hr̄ in l.unica.in prin. C. de raptu uirgi
num.qui tex.diſponit debere eſſe honeſtæ uitæ.& tenet glo.&
Pau.de Ca.in prin.in d.l.raptores.& d.Io.Baptiſta de ſanctoſe
ueri.in l.ſi qua illuſtris.colu.viij.& ſeq.C.ad orfic.& quia ipſa
Theodoſia anteq̃ fuiſſet cognita a.d.Nicolino.Nō uiuebat ho
6 neſte,ergo &c.oſtenditur hoc ultimū,† namq; corporis ſui co-
piam facit & permittit ut nuda ab hominibus tangat, & impu
dibunde & quod oſculetur paſsiue & actiue,& ulterius ꝙ ſola
cum ſolis cōuerſetur in cubiculo & alijs locis obſcuris dici nō
pōt ꝙ honeſte uiuat,ut not.in d.§.item lex Iulia.& in l.palam.
ff.de ritu.nup.& ibi gl.& doct.& tradit Card.conſi.lxxxj.In ca
7 ſu præmiſſo. col.j.uerſi.item dicta lex.† ubi probatur quod pa
8 lam id dr̄ fieri qñ per binum actum exercetur, †& quia mulier
libidinoſa & meretrix dr̄ quæ ſaltim admiſit tres.c.uidua.xxx-
9 iiij.diſtin.& per Soci.conſi.l.Viſis.col.iij.in iij.uol. † Prout ſo-
lemus dicere, ꝙ mulier tranſiens ad tertia uota dr̄ inhoneſte
uiuere,& ꝯñr priuari debet legato,ſibi relicto ſub illa cōditio-
ne ſi honeſte uixerit,ſm Ang.in auct. qūo opor. epiſ.§.hæc de
deo.& in l.mulier.§.cum proponebat.ff.ad Trebel.& per Bar-
baciam conſi.xvij.Præclare ſcriptum eſt.col.ij.in prin.in ij.uo
20 lumi.& quod uult Ang.in d.l.ſi quā Illuſtris. † Loquēs de iſtis
fantiolaſtribus modo unam domum,modo aliam ingredienti-
tibus,& eſto quod iſta procedant ſm legem ciuilem imponen-
tem pęnam ſtupranti,ſi ſtuprata eſſet honeſtæ uitæ. alias ſecus.
21 † Idem dicendum erit de iure cano. ut carnaliter cognoſcens
teneat dotare per dictum.c.j.& ij.ita demum ſi ſtuprata hone
ſtè uixerit, alias ſecus.Quod deducitur.nam tex. in d.c.j.dicit
22 ꝙ ſtuprans debet dare dotem.† Quam uirgines conſueurunt ac
cipere ſed inhoneſte uiuentes,non merentur dotem,conſequē
ter tex.ille non procedit in ea quæ uiuit inhoneſte, ut uī id ſen
tire Hoſt.in ſumma de adulterijs.uerſi.quomodo committitur
23 & Ana.in d.c.ij.† & quia mulier inhoneſte uiuens non debet
habere dotem,ut notatur in auctentica ſi poſt.C.de inoffi. te-
ſtam.& per Saly.in l.qui liberos.ff.de ritu nuptia.& ponit Bal.
nouel.in trac. de do.in vj.parte,in xvj.priuilegio car. xvij. col.
ij.& iij.& Moder Bono.in eodem trac.in iij.parte,ſecūdæ par-
24 tis prin.q xiij.† Accedat nam dictum.c.ſecundum loquitur in
uirgine honeſtè uiuente ut colligitur ex uerbis illius text. ibi,
de.l.ciuili erat plectendus.& gl. Innoc.Hoſti.& alij ſcrib.ibi in
telligunt illa uerba de lege ciuili ut relationem habeāt ad text.
25 in d.§.itē lex Iulia.qui loquitur de ea quæ uiuit honeſtè. † Et
ad idem facit tex.in d.c.ij.ibi nos aliquatenus mollientes duri
ciem legis ſcilicet ciuilis,de qua dixerat ſupra, quæ loquebatur
26 in muliere honeſta. † Ad quod ēt.nam dictum. c. primum &
ſm.limitant pœnam iuris ciuilis ut ſtuprans de iure canonico
27 teneatur dotare.† Licet de iure ciuili, eſſet ſerus,ut dixi ſupe-
rius,limitatio autem debet eſſe de regula.l.in his.ff. de legibus.
l.pen. §.nam quod liquidæ.ff.de pe.legat.l.j.ff.de regu. iur. re-
gula

gula añt ſm ius ciuile, loquebatur, in muliere uiuente honeſte,
18 ut. ſup. pariter & limitatio. ¶ † Ad quod, nam in c. j. & ij. refe-
runtur leges ciuiles & limitatur ꝯnr relatio continetur in refe
rente cum omnibus ſuis qualitatibus ſm Bat. in l. ſi quis ſeruũ.
§. ſi. nu. v. ff. de legatis. ij. & in l. j. in prin. ff. de receptato. & in l. j.
19 in ſi. ff. ſi familia. furt. feciſſ. dica. † Eo ẽt quia ut limitatio pro-
cedat oĩa extrema debent dari habilia, arg. l. qui teſtã. in princ.
20 ff. de teſta. & l. furioſum. ff. qui teſt. fac. pol. ¶ † Ex quibus con
cluditur dictum. c. primum, & ſm, uolentia ſtuprantem teneri
ad dotandum procedere qñ ſtuprata erat honeſtæ uitæ, ut etiã
21 ſentit do. Io. Bap. in d. l. ſi qua illuſtris, col. viij. & ſeq. † Ad qđ
facit illud uolens conceſſa mulieribus non habere locum in il
lis quæ luxurioſè, inhoneſtè, & impudicè uiuunt ſm gl. in c. pa
22 ſtoralis, de iud. & ibi Mod. plura accumulantes. † Prout ẽt quo
niam corrupta nedum dr̃ illa quæ corpore corrupta eſt, ſed ẽt
illa quæ mente ut hr̃ in c. propoſito, & in c. licut. & in c. Paulus
& in c. nec ſolus. xxxij. q. v. & per And. de Iſer. in ꝯſt. reg. ſi quis
23 rapere, de rap. uirg. col. pe. & ſi. † Secundo principaliter aduer-
tendum eſt ꝙ ſtuprans tenetur dotare qñ ſtuprauit uirginẽ ſe-
cus ſi non uirginem, tunc. n. non tenetur ad dotem, licet eã co-
gnouerit, ut no. in d. c. j. & ij. & in d. l. ſi qua illuſtris, & quia tem
pore quo Nicolinus rem ueneream habuit cum. d. Theodoſia,
ipſa non erat uirgo, ſed ab alijs prius cognita unde &c. deducit
hoc ultimum, nam ipſa fatetur, & per alios teſtes probatur ꝙ
anteq̃ Nicolinus eam cognouiſſet, ipſa amicitiam habebat cũ
alijs cum quibus tpe nocturno, & in locis ſecretis ſola ſtabat in
lecto permittens ſe ab illis paſsiuè, & actiuè oſculari, & in pu-
24 dibundis, tangi, † quæ præſumptiones ſunt uehementes, & ta-
les ꝙ ea eis, lex indicium facit eſſe uere cognitam, ut in c. lite-
25 ris, & in c. tertio loco, & ibi plenè ſcriben. de præſum. † Coitus
enim per ꝯiecturas probatur, ut eſt, qñ uir habet acceſſum ad
mulierem, qñ ſtat ſolus cum ſola, & per ſimilia ſm gl. in c. pro-
pterea de teſta. & no. in l. Lucius. ff. de condit. & demon. & per
26 Paul. de Caſtro, conſi. clxv. ſuper primo, col. pe. ¶ † Et quia nul
la eſt maior probatio q̃ partis propriæ confeſsio ſm glo. & do-
ctores in l. cum te. C. de trãſactionib. & in auct. generaliter. C.
27 de non nu. pecu. cum ſimil. ¶ † Nec danda eſt fides ipſi Theo-
doſiæ ad ſui excuſationem dicentis Nicolinum ipſam defloraſ
ſe, nam indicia, & præſumptiones ſuperius adductæ in eã onus
probandi transferunt, ꝙ tunc temporis eſſet uirgo alias ſi ex-
preſſe id non probat ꝯ ipſam iudicandum erit, ut in ſimilibus
conſuluit Pau. de Caſtro, ad id plura ſatis accomodata addu-
cens, in conſi. cclxxij. Quia per primum colum. v. & ſequenti.
28 ¶ † Licet enim in dubio mulier præſumatur bonæ, & honeſtæ
uitæ, & non deflorata, tñ non procedit iſtud qñ indicia, coniec-
turæ, & præſumptiones eſſent in ꝯrium, ut conſuluit Barthol.
Veronenſis, conſi. lviij. Franc. de Biſſar. col. pen. una enim pſum
ptio tollit aliam, & debet attendi illa quæ fortior eſt. d. c. lite-
29 ris, & l. diuus. ff. de in integ. reſtit. ¶ † Et ad iſta facit quod uo-
luit Io. Andr. Card. Zaba. Panormi. & Io. de Ana. in d. c. ij. dicen
tes mulieri aſſerenti ſe fuiſſe defloratam uirginem eſſe creden-
30 dum qñ fuit cognita per uim. ¶ † Secundum ẽt Anto. de But.
ibi, & iſtè non caſus præſens, ſed qñ fuit cognita ſpontanee, &
uoluntariè, ſm Abba. & Ana. eſſet ẽt ſibi credendum qñ in ꝯ-
rium non eſſent coniecturæ, & præſumptiones, & iſto caſu ceſ
31 ſabit pena dotationis, de qua agitur. c. j. & ij. ¶ † Prout ẽt quia
attentis deturpatis moribus Theodoſiæ, & eius mala conſuetu
dine, & conuerſatione cum alijs opinio erat tpe quo fuit cogni
ta à do. Nicolino ipſam Theodoſiã fuiſſe uitæ inhoneſtæ im-
pudicam, & corruptam, quo caſu abſque pena dotationis po-
tuit cum ea Nicolinus coire iuxta tradita in c. cum iudex lai-
cus de ſententia excommunica. lib. vj. & per Bart. in l. itẽ apud
32 Labeonem. §. ſi quis uirginis. ff. de iniurijs. ¶ † Et ulterius talis
cõis opinio, onus probãdi transfert in ipſam Theodoſiam, ut
33 expreſſe firmat Cardi. & Abbas in d. c. ij. ¶ † Et ſtantibus iſtis
præſumptionib. per ipſam Theodoſiam dictæ qualitates hone
ſtæ, & bonæ uitæ, ac uirginitatis probandæ erant ꝙ in ipſa ade-
rant. eo tempore quo a do. Nicolino fuit cognita, ad plenè no-
tata in l. in delictis. §. ſi extraneus. ff. de noxalibus, & per Barth.
Veronen. d. conſi. lviij. cum concordan. Paril. Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Mandans uerberari aliquem, an teneatur pœna capitis, ſi ex uerbe ribus, ſequuta fuit poſtmodum mors, nu. etiam. 18.*
2 *Mandans uidetur cauſa proxima & ideo tenetur.*
3 *In maleficijs inſpicitur effectus & euentus non animus.*
4 *Verbera & uulnera non dantur ad menſuram.*
5 *Homicidium eſt de genere prohibitorum.*
6 *Qui mandat uerberari dat operam rei illicitæ.*
7 *In delictis mandans & mandatarius an differant.*
8 *In delictis & homicidio, ut puniatur quis capite, dolus uerus debet interuenire.*
9 *Et lata culpa non ſufficit, nec dolo æquiparatur.*
10 *Statutum imponens pœnam pro homicidio, ut procedat debet fieri cum dolo.*
11 *Conſtitutio regni terminum uitæ dolum requirit.*
12 *Si in homicidio & mandato, nõ interuenit dolus expreſſus nõ tenetur pœna capitis,*
13 *Quod quis non habuerit animum occidendi ex pluribus colligi põt & primo ex genere inſtrumenti quo percuſſit cum baſtono & ſi mi. nu. 14.*
15 *Mandans & mandatarius non puniuntur eadem pœna, quando lex loquitur in perſonam.*
16 *Et idem quando ſunt diuerſæ qualitates.*
17 *Quando quis deliquit in pluſquam noluiſſet, an & qualiter teneatur & puniatur.*
18 *An mandans teneatur de occiſo, ſi mandatarius exceſſit, nume. etiam. 21.*
19 *Et quid ſi mandauit uulnerari, & nu. 25,*
20 *Et quando eſt in facultate mandatarij non excedere.*
22 *Et an debeat puniri alia pœna arbitraria.*
23 *Confiſcatio bonorum, non uenit pro homicidio.*

CONSIL. CLXI.

DICENDVM prima fronte ur̃ Camillũ mandãtẽ
debere puniri pena capitis, & l. Cor. de ſic toto
tit. ff. & C. ad l. Corn de ſica. & in conſti. reg. ter-
1 minũ uitæ. ſub rubr. de hõ. † Nã fuit cã Camillus
motiua, & principalis d. homicidij. Bernardinus. n. mãdatarius
2 & ociſor nõ pcuſsiſſet. nec in ꝯtiã occidiſſet Antoniũ, † ſi ipſe
Camillus non mandaſſet, & ſic fuit cauſa proxima, & ipſe ur̃ oc
cidiſſe. l. qui occidit. §. in hac. ff. ad legem aequi. cum concord.
3 † Ad quod nam in maleficijs inſpicitur euentus, & effectus qñ
ſunt perfecta, & non uoluntas. l. aut facta §. euentus. ff. de penis
cum ſimi. & facit docti. Bar. & aliorum in l. qm̃ multa. C. ad le
4 gem. Iuliam. undeui. † Et quia ipſe Camillus debuit ſcire, & co
gitare, ꝙ uerbera & uulnera non danrur ad menſuram, & iſta
non cogitare ur̃ lata culpa, quæ dolo æquiparat, ut notatur in l.
5 j. §. j. ff. ſi menſor. fal. mod. & in l. cum nerua ff. depoſiti. † Prout
quia homicidium eſt de genere prohibitorum, & ió ius præſu
mit ꝯ occidentem uel mandantem. l. j. C. ad leg. Corne. de ſic-
6 ca. l. ſi non conuitij. C. de iniurijs. c. j. de præſum. † Et mandan-
do prædicta ipſe Camillus rei illicitæ operam dabat ꝯñr ei im
putandum eſt omne quod inde ſucceſsit. l. cum qui. §. ſi iniuria
ff. de iniur. & per Bar. in l. reſpiciendum. §. delinquunt. in fine.
7 ff. de penis. † Præterea in delictis mandans & mandatarius nõ
differunt, & eadem pœna debent puniri, ut per Bar. in l. ſi quis
id quod. ff. de iuriſdi. om. iud. & Cano. in c. mulieris de ſenten.
excom. cum concord. ſed occiſor debet mori, ita & mandans,
& ad prædictorum confirmationem adduci poſſunt quæ tradit
Bartho. Veron. conſi. xxxiiij. Si unquam. in tertio dubio. ¶ Sed
ipſis non obſtant. ꝯrium uidetur uerius ꝙ Camillus ipſe, nõ te
neat̃ pena mortis, primo quia regula & concluſio eſt, ꝙ in ma-
leficijs, & potiſſimum in homicidio, & quo ad penam leg. Cor.
8 de ſica. ¶ † Vt quis poſsit puniri interuenire debet dolus ex-
preſſus & uerus. l. j. l. in lege. l. qui cedem. ibi dolo malo. ff. ad l.
Cor. de ſicca. & doc. omnes hoc firmant, & Bar. in l. j. §. non aut.
ff. ſi quis teſt. cum alijs inferius allegandis & in dictis locis tra
9 ditur alia & uera concluſio. ¶ † Quod in tñ dolus requiritur,
ut lata culpa nõ ſufficiat, ex quo in penis corporalibus lata cul
pa non æquiparatur dolo ut ſunt apertæ & plures aliæ deciſi. ad
ductæ in materia homicidij per Barth. Veronen. conſ. xxix. col.
10 pe. & conſi. xxx. xxxj. & xxxiij. † Quibus in locis datur alia &
iij. concluſio, ꝙ ſi ſtatutum imponit pro homicidio penam, ut
locum habeat neceſſe eſt quod occidens ſit in uero delicto, ex
quo recipit interpretationem a iure communi. l. ſi ſerui ueſtri.
C. de noxa. l. j §. ſublata. ubi Bar. & alij. ff. ad Trebel. & in termi
nis noſtris tradit Saly. in l. non ideo minus. col. x. & Bal. in l. nõ
11 data opera. col. v. ff. de accuſa. ¶ † Ex quibus infertur quod di-
cta conſtitutio regni terminum uitæ. & eius pena ut locum ha
beat,

beat,requiritur in occidente ſeu mãdante uerum & expreſſum
dolum,ut probant uerba.d.ꝯſti.ibi,aggreſſus,& ibi malignita
te animi,& ibi innocentia ꝯſilij,& apertius iſtud firmat Andr.
de Hiſer.ibi col.ij.uer.quid ſi uolens.& in fi. idem Andr.in tit.
de pac.iurõ firma.in uerbo,homicidium circa finem principij
ibi & animo occidendi,& comprobantur iſta ea deductis in ꝯſi
22 lijs.ſup.alleg.† Et ex iſtis infertur ꝙ ſi in homicidio uel in man
dato,non interuenit dolus expreſſus occidendi,quia ille qui ꝑ
cuſſit ſeu mandauit percuti non habuerunt animũ occidendi,
licet ille percuſſus poſtmodũ mortuus fuerit,tñ percutiens ſeu
mandans ſine animo occidendi non teneatur pęna.d.l.Corne.
text.eſt ad literam in l.j.C.ad l. Cor. de ſicca. & iſtud ibi doct.
oẽs firmant latè & cõprobãt & eſt tex.in l.j.§.diuus.ibi occidẽ
di animo.ff.eo.tit.ubi Bar.& alij expreſſe iſtud uolunt, & plu-
23 ra ad id adducit Barth.Veron.in ꝑalleg.conſi.¶ †Et ad cogno
ſcendũ quod percutiens ſeu mandans non habuerit animũ oc-
cidendi,poterit conſtare ea præſumptionib.& ꝯiecturis uetiſi-
milibus,quas ponit & accõmodant doctores in locis ſup.cita
24 tis.¶ † Inter quas illa ꝯiectura cõprobatur ut id cognoſcatur
ex genere inſtrumenti,quo percuſsio facta fuit ut probatur in
c.ſignificaſti el.ij.ibi,ratione inſtrumenti, extra de homicid.
& ſequuntur ibi doctores maximè Moder.alleg.concord.& fir
mat Bar.in d.§.diuus,per textũ,ibi claua percuſsit, proprie lo-
quens,de percutiente cũ baſtone,ut proprie conſuluit Alex.ꝯſi.
cxliij.Poſt redditum,col.fi.in ij.uol.& Barth.Vero.con.xxviij.
& xxix.& quia ipſe Camillus mandauit percuti Anto.baculo
in humeris & brachijs tñ probibendo ne percuteretur in capi
te,animus ſuus apertus oſtenditur,quod non fuerit in occiden
25 do.† Ad quod ẽt quia mandatarius & mandans nõ debent pu
niri eadẽ pęna,qñ lex imponens pęnã loquitur perſonaliter, &
in perſonã ut eſt doctrina Bar.& aliorũ allegantiũ ꝯcord. in d.
l.ſi quis id ꝙ & uolunt Cano.in d.c.mulieres , & bene per Alex.
conſi.lix.In nomine,in iiij.uol.& Ang.Aret.in tract.maleſi.in
uerbo,Semproniũ mandatorẽ, & maximè qñ ſumus in ſtatuto
26 & ita loquitur d.cõſt.reg.terminũ uitæ.ibi,occidit.† Prout ea
dẽ pęna non puniuntur qñ ſunt diuerſę qualitates non ex natu
ra perſonarum ſed aliunde ſm Bar.in l.ſi qui opẽ. ff.de furtis,
& in l.uerũ.ff.ad legẽ Põpe.de parrici.& hr in ꝯſili. Bar. Verõ.
xxvj.in caſu iſto,col.pen. Demum prædictis accedat doctri.
Bar.in l.diuus.ff.ad legẽ Corne.de ſiccar.in fine,ubi ꝗrẽdo qñ
27 quis deliquit in pluſꝗ uoluiſſet,an & qualiter teneatur. ¶ †Di
ſtinguit ꝙ ſi delictum principaliter fieri propoſitũ non tende-
bat ad aliã ſpeciẽ delicti,ꝙ poſtmodum fuit patratũ non tene
tur per.l.uerum.ff.de furt.ubi Bar.in princ.idem tenet,& ita li
mitat nota.in d.l.qñ multa.ex quibus colligitur in d.l.cõſide-
rari animum & non euentum qñ deliquit in plus,incidendo ꝑ
pterea in aliã ſpeciẽ delicti,& hac doctrina cõprobatur ex mul
tis deductis per Bart.Veron.ꝯſi.xxx.xxxj.& xxxvj.& quia Camil
lus habuit animum tñ uerberandi in humeris & brachijs ꝑꝑ
ꝙ inducebatur una ſpecies delicti ſi domi.Bernardinus manda
tarius exceſsit & plus operatus eſt id non debet imputari Ca-
millo,cum per talem exceſſum deuentum fuerit ad aliam ſpe-
ciem delicti,& ſic ad homicidium, quo caſu non conſideratur
euentus ſed animus.Et ex iſtis tolluntur ea quæ ſuperius in ↄ-
28 rium fuere adducta.¶ † Nã & ulterius ad hanc ſententiã facit
qm̃ ſi quis mandat alicui ut aliquem tñ uulneret expreſſẽ pro
hibens ne illum occidat ſi mandatarius exceſsit fines mandati
uulnerando & occidendo,an mandans teneatur de occiſo ꝗſt.
iſta in terminis ponitur ꝯſilio inſerto in ꝯſilijs Barth.Veron.ꝙ
eſt dom.Antonij Roſelli & aliorũ doctorũ in ordine.xxxv.xxx
vj.xxxvij.& 38.ubi illi doc.ex plurib.ꝯcludũt ꝙ dictus mandãs
ſolũ uulnerari,non tenetur de occiſo,nec pœna mortis, & eſto
ꝙ Bartho.Veron.in ꝯſi.ſuo.xxxiiij.in tertio dubio uideatur te
29 nere ↄ rium,eo caſu quo mandauit uulnerari,& nõ occidi.† Tñ
rõnes ſuæ ibidẽ allegatæ,minime ꝯcludunt in caſu nr̃o, in quo
ipſe Camillus mandauit percuti baculo in humeris & ſpatulis
& ideo non tenetur de occiſo,ſi mandatarius exceſsit ſm Bal.
in d.l.non ideo minus,col. pe.uerſi.itẽ quæro, quẽ refert & ſe-
quitur Ang.Aret.in tract.maleficio.in uerbo Sẽpronium man
datorem.q.xvij.cõcludens ꝙ qñ in delictis eſt in põtate mã
datarij non excedere fines mandati ſi mãdatarius exceſsit,mã-
30 dans non tenetur de exceſſu,† & in caſu nr̃o in põtate manda
tarij erat no excedere,unde&c. &bene facit qđ uoluit Pau.de
Caſt.ꝯ.lxxxia.in cã,& Ang.in additio.ad Ang.de maleficijs,in
uerbo Andream mandatorem,colu.v.uerſi.ulti.in hac materia,
31 & in uerſi.dictus Andreas,uerſi.intellige tñ. † Præterea qñ quis
aliquem mandat percuti baſtone,ſi mandatarius taliter percuſ-
ſit ꝙ percuſſus mortuus eſt,mãdãs nõ tenetur pęna mortis, ſm
Bal.in l.ſi mandati.C.mand. quẽ referunt & ſequunt Mod.al
legãtes ꝯcor.i l.j.C.de ſer.fug co.vij & ideo puniẽdus erit alia
pęna arbitraria & non corporali ut ꝯcludunt doct.in ꝯſi. & lo-
32 cis ſup.citatis.† Et ex iſtis tolluntur ea quæ dicuntur per Bar.
33 Vero.in d.ꝯſi.xxxiiij in iij.dubio.† Nec iſto caſu uenit publi-
catio bonorũ ipſius Camilli per tex.in auct.bon dãnatorũ.C.
de bon.dã.& tradũt oẽs in l.is cui.ff.de teſta.& in l.ij C.qui te-
ſtã.face.poſ.& per Ab.in c.ueritatis,de dol.& ꝯtuma.cũ ſimi.ꝙ
quidẽ procedit & de iure reg.ut tradit Andr.de Iſer.in titul. de
pac. iur.firm.in uer.homicidium, circa principium. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum de ſubſtantia debet continere præſentiam & deſcri ptionem teſtium.*
2 *Et ſine teſtibus non probat.*
3 *Et ad minus debent eſſe duo teſtes.*
4 *Duo teſtes deſcripti in inſtrumento ſunt numerarij & neceſſarij,& per eos inſtrumentum poteſt redargui de falſo.*
5 *Et contra inſtrumentum recipitur probatio in oppoſitum rem fuiſſe aliter geſtam,& hoc probato non meretur executionem.*
6 *Inſtrumentum falſum non eſt inſtrumentum.*
Falſum quid ſit.
7 *Et iſto caſu contra inſtrumentum recipitur probatio, etiam ſi alias eſſet prohibita.*
8 *Et poteſt id fieri etiam per unum teſtem neceſſarium.*
9 *Aſſerere negatiuam uidetur habere ſuſpitionem falſi.*
10 *Tamen poteſt negatiua probari in pluribus caſibus & maximè quã da eſt coarctata loco & tempore.*
11 *Et probatur per conteſtes.*
12 *Debent tamen teſtes formiter concludere , ut eam probent num. etiam.13.*
14 *Satis probatur quando deponunt taliter quod uериſimile eſt eis eſ- ſe cognitum quod dicunt.*
15 *Prout ſufficit ſi dicatur audiui quia fui præſens.*
16 *Et probantes negatiuam debent eſſe conteſtes.*
17 *Teſtes concordantes in facto principali dicuntur conteſtes,licet di- ſcordent in circunſtantijs.*
18 *Et reducendi ſunt ad concordiam.*
19 *Et eorum dicta poſſunt comprobari per ſcripturas priuatas.*
20 *Inſtrumentum poteſt comprobari per conteſtes.*
21 *Quibus teſtibus magis credatur deponentibus pro inſtrumento an deponentibus contra illud.*
22 *Attendi debet tempus concluſionis contractus, & ipſa concluſio.*
23 *Et non ea quæ per partes dicuntur antè ſeu poſt.*
24 *Teſtes coadiuuantes inſtrumentum,debent eſſe ſufficientes,numero & conteſtes.*
25 *Subſtantiale fideiuſſionis eſt obligatio principalis.*
Falſitas in ſubſtantia conſideratur.
26 *Fideiuſſor ſolum tenetur pro illo pro quo intercedit & nõ pro alio.*
27 *Et teneri non poteſt quando non conſenſit.*
28 *Et proteſtatis declarat conſenſum non adhiberi.*
29 *Fideiuſſor accedens conditionaliter , non tenetur , ſi conditio non adimpletur.*
30 *Falſitas tunc conſideratur quando eſt nociua.*
31 *Notarius falſarius poteſt condemnari.*
32 *Et torqueri ad ueritatem habendam,*
33 *Et maximè ſi ſolitus eſt alias falſum committere.*
34 *Suſpitio de falſo habetur pro ueritate.*

CONSILIVM. CLXII.

1 INSTRVMENTVM † Inter alias ſolẽnitates
habere debet pſ̃entiam & deſcriptionem teſtiũ.§.
ſed ſi inſtrumenta,in auct.de inſtr.caut.& fi.in §.ſi
uero adſunt,in auct.de hære.& Falci.& per gl.in l.
2 generali.C.de tabula.lib.x.¶ † Hinc eſt ꝙ ſine teſtib. non pro
bat.l.donationibus.C.de dona.& per Imo.& alios in ca. qm̃ ↄ.
3 de proba.& per Lap.alleg.lxxxj.† Et ad minus duo teſtes req-
runtur ſm gl.in uer.alliciatur,in dicto.§.& ſi inſtrumenta.per.
l.ubi numerus.ff.de teſtibus. ex quibus infertur, ꝙ duo teſtes
præſentes & deſcripti in inſtr̃o ſunt numerarij & neceſſarij.

¶ Et per tales inſtrm pôt reprobari & de falſo redargui per
tex.in c.tã līis.in ſi.de teſt.& not.in c.iij.loco. de proba. & per
4 Bar.& Alios in l.j.ff.quemad.teſta.ape.& ꝑ doct.in l.in exercē.
C.de fi.inſtr.per Imo.& alios oēs in c.cũ Ioan.hæte.eo.tit. Cõ
5 tra.n.inſtrm recipitur ꝓbatio,maximè qñ per teſtes inſtrumē-
tarios & neceſſarios conſtat rē aliter fuiſſe geſtã, & hoc ꝯſtito
inſtrm tanq̃ ſuſpectũ,non meretˀ exonerationẽ,ut tradit in iur.
& legi.ſ. citatis & bonus text. & ibi plenè doct.in l.fin. C.de
6 edict.diui.& per Soci.ꝯſi.clxxj.Cũ tale.in ij.uol. † Et quia tale
inſtrm falſum non pôt dici inſtrm per.l.Paulus.ff.de uerb.ob:
& falſum drˀ cũ ueritas mutatˀ.l.qđ ſi.& ibi Bar.& alij.ff.de fal,
& per gl.& alios in auct.de inſtr.caute.† Et eo magis,qñ teſtes
7 dicunt illud falſo fabricatum & rem aliter geſtã q̃ in eo ſit ſcri
ptũ,quo caſu recipitˀ probatio ẽt ſi alias eſſe prohibita,ſm Bar.
& Bal.in l.diuus.ff.de mil.teſta.& plenè per Fely.in d. c. cũ Io.
8 col.vij.uer.ſed enumerat.¶ † Et procedunt iſta nõ ſolũ,qñ oēs
teſtes numerarij & neceſſarij ꝯdicunt ſed ẽt ſi unus ex eis id at
teſtatur,nam facit inſtrm uacillare,ut per Bart.& Imo.in d.l.j.
§.ſi quis neget per Ant.de But.& Fely.poſt alios in d.c.cũ Ioan
nes.col.ia.aſſerenteˀ hanc eſſe cõem.pro qua eſt ꝯſi.Pau. de Ca.
mihi.clxiij. Et quod teſtes inſtrumentarij deponant, rē aliter
9 geſtã deduciˀ,nã licet uideanˀ aſſerere negatiuã,rei tñ natura im
probabileˀ.l.actor.C.de proba.c.bonæ.el.j.de elect.& ꝯñc depo
nentes negatiuã uideantur ſuſpecti de falſo.ut hrˀ in c. cũ eccl'a
ſutrina.de cau.poſ.& proprie.& in d.c.iij.loco cum ſimi. Tñ
10 plurib.in caſib.pôt negatiua ꝓbari & teſtes de ea deponentes
non redduntˀ ſuſpecti inter quos caſus ille modus & ꝑcipuus &
frequentatus eſt qñ negatiua probatˀ coarctare. quo ad locũ &
tps ſm gl.in c.clerici.lxxxj.diſti.& hrˀ in l.optimã.C.de ꝯhẽ. ſti
pu.& in §.itẽ uerborũ.inſti.de inu.ſti.per gl.& alios in l.ſi pãto
11 nius.§.rei perduellionis.ff.de acq.hær.cũ ꝯcor.† Et qa duo te-
ſtes deponunt hãc negatiuã loco & tpe coarctatã,eorũ depoſi-
12 tio ualida eſt.† Nec obſtat ſi dicatur ꝙ non ꝯcludunt ex quo
potuit eſſe qđ G.principalis fuiſſet noiatus & ipſi teſtes id in-
telligere nõ potuiſſent,ut dicit gl.in §.ſi uero abſunt.in auct.đ
hære.& falc.gl.& Bar.in l.j.§.j.ff.de ini. act.priu.tex.in c. ex te-
nore.de teſti.Alex.ꝯſi.clvj. Viſo.in v.uol.Areti.ꝯſi.lxx.Diligen
ter.col.iij.& v.cũ ſimili.nã dicti teſtes formiter & ꝯcludenter
deponunt,dũ aſſerũt quod domi.G.dicto loco & tpe nunquã
fuit nominatus,& quod impoſſibile erat ipſum fuiſſe nomina
tũ quin nõ audiſſent ex quo ſtabant attẽti, & ſi deponunt ſm
13 terminos iuris & probant,ut.ſ.† Et ex hoc tolliˀ doctr. Bal.in
14 l.præſbi.la.j.C.de epiſ.& cle.& Imo.in d. c. cũ Io.† Ad qđ ẽt,
nã qñ teſtis deponit taliter ꝙ ueriſimile ẽſt faciliter id quod di
cit eſſe ſibi cognitũ,tũc ẽt in probatione negatiue nõ eſt opus,
ꝙ dicat,nec potuiſſet aliter fieri uel dici quin audiuiſſet ſeu ſa
tis eſt ꝙ implicitè ſeu explicitè dicat ſe fuiſſe pñtem & non au
diuiſſe,ita firmant Bal.& Ace.in d.c.iij.loco.col.ij.uerſi.ſed ad
primũ.allegantes tex.in §.hinc nobis in ſi.in auc.de hæ.& fal.
15 & Abb.ita intelligit.d.c.Fely.ibi col.pe.† Ad quæ bñ facit ꝙ
uult Aret.in c.cũ cau.col.vj.circa ſi.de teſti. ubi citãdo tex. in
d.§.ſi uero abſens.& Bar.in d.l.j.in ſi.quemad. teſta.aperi.dicit
ſatis eſſe ꝙ teſtis dicat non audiui qñ ſimpliciter id nõ dicit ſed
ultra procedit dicendo quia fui pñs in loco,nec requiritur ꝙ
dicat nec potuiſſe dici,quin non audiuiſſem, & dato ꝙ hoc po
tuiſſet fugere ſenſum teſtis tñ quia coarctata eſt loco & tpe, &
teſtis ſtabat attentus ad diẽ & horã,bene probat ꝑꝑ magnam
16 concomitationem.¶ † Et quia in caſu iſto ſunt ꝯteſtes nõ poſ-
ſunt argui de ſingularitate, ut poſt alios dicunt Mode.ĩ d.c.cũ
Io.col.ix.uerſ.ij.limita.nec obſtat ſi dicatur quod teſtes ꝑdicti
17 in aliquibus uidentur uarij diſcordes & ꝯrij.† Nam ex quo cõ
cordant in facto principali, licet diſcordent in circunſtantijs
ex hoc nõ dicuntˀ uarij,ut plenißimè poſt Bal.dicunt Modern.
allegantes plures deciſio.in l.ij.C.de bono.poſ.ſec.tab. & ꝯſu
18 luit.Soci.con.ccxliiij.& ꝯſi.cclxiij.in ij.uol. Et quia de plano
oĩa poſſunt ad concordiã reduci,& ceſſabit uarietas ad no.in c.
cum tu.de teſti.& in l.ſi arbiter.ff.de proba.& per oēs in l. ij.§.
19 pen.ff.ſi cer.pet.& in l.qui ante calendas.ff.de uer.ob.† Et iſta
falſitas pôt cõprobari,ex illa cedula ſcripta,& ſubſcripta per di
ctos tpe ꝯctus,& notario præſente,ex qua patet, ꝙ.d.G. nunq̃
fuit nominatus,que cedula bene probat cum fuerit recognita.
l.iubemus.C.de teſta.& diffuſè per Bar.& alios in l.admonen-
20 di.ff.de iur.iu.cũ ſi.† Nec obſtat ſi dicatur inſtrm coadiuuari di
ctis aliorum teſtiũ per quos uˀ tolli ſuſpitio falſi,ut firmãt doc.
21 in d.c.cum Ioan.& Saly.in d.l.in exercendis.¶ † Nã unus ipſo

rum eſt profonetа,& nihil deponit circa tps quo ꝯctus fuit con
cluſus,& dictum alterius teſtis ꝯfunditur ꝑꝑ depoſitionẽ alio
rum teſtium inſtrumentariorum impugnantiũ inſtrm,quibus
pluribus numero , & idoneorib .ad præſentẽ effectum magis
eſt credendũ ſm Ang.& Imo.in d.l.j.§.ſi quis neget, & Fely.in
22 in d.c.cum Ioannes,col.pe.uer.limi.ſecundo.† Prout ẽt quia di
ctus teſtis nõ ꝯcludit,ꝙ illo tpe.d.G.fuit nominatus ex quo de
bet attẽdi tps ꝯcluſionis ꝯctus, & ipſa ꝯcluſio,& nõ illa q̃ dicũ
tur ante per ipſas partes uolentes ꝯhere ſm Saly.in d.l.in exer-
cendis,col.pen.& Fely.in d.c.cum Ioannes,col.pen.uerſi. ſecũ
23 do intellige.† Et quia multa dicuntur ante,& poſt ꝯctum in q
bus non fit concluſio conſequenter nõ attenduntur ſm Abb.
24 & alios citatos per Dec.conſi.xj.† Prout ẽt quia ipſi teſtes eo
adiuuantes inſtrm non ſunt ſufficiẽtes numero, & ideo ruit ip
ſorum depoſitio ſm Imo.& alios in d.c.cum Ioannes,& ibi Fe-
ly.col.pen.uer.iij.intellige,nec obſtat ſi dicatur ꝙ hic nõ fuiſ-
ſet cõmiſſa falſitas,ex quo notarius ſe retulit ad obligationem
factam here, nec declarauit quis eſſet principalis obligatus.
25 † Nam obiectio ceſſat, ex quo iſte uolebat certificari de obli-
gatione facta heri,& notarius reſpondit ego certifico uos per
quæ uerba nihil certi exprimiˀ de perſona obligata nec de mo
do obligationis,& ſic deficit illud quod erat de ſubſtantia ip
ſius cum iſte ueniret acceſſoriè tanquam fideiuſſor,& cum no-
tarius iſtud ſubſtantiale omiſerit non caret ſuſpitione,ut allegã
do deciſiones firmat Soc.conſi.xcvij.col.ij.in j.uol.ad quod ẽt
quia iſte dicit uelle certificari,& proteſtatus fuit ꝙ nolebat fi
deiubere niſi pro illis trib.nec unq̃ fuit nominatus.d.G.quoca
26 ſu eius obligationi non acceſſit nec conſenſit.¶ Fideiuſſor
enim ſolum tenetur pro quo ſe obligat.& non pro altero.l. gre
cè.§.ſi quis ſtichum,ibi , ſed quia in alia,& in l.hæres.§. ſeruo
tuo.ff.de fideiuſſ.& probatur in l.blanditus.C.eo.& in l.v. §.ſa
27 tis acceptio.ff.de uerb.ob.† Et quia reſpectu.d.G.defecit con
ſenſus ad not.in l.j.ff.de pac.& in l.ꝯſenſu.ff.de act.& obli. cum
28 uulg.† Et quia ipſe proteſtatus eſt ꝙ nolebat ſm Bar.& alios in
l.ita ſtipulans.in j.oppo.ff.de uerb. obl. & diffuſè per oēs in l.
non ſolum.§.morte.ff.de ope.nou.nunc.& in c.cum.M. de con
ſti.& in c.ſollicitudinem.de appel.& in l.qui in aliena.ff. de ac
29 qui.hęr.† Prout ẽt quia iſte Ioannes acceſsit obligationi factę
heri conditionaliter,ſi illi tres nominati releuarent ipſum indẽ
nem,pro quibus tribus tñ,& non pro alio uˀ acceſsiſſe, & con
ditionaliter quæ conditio non fuit adimpleta, & ideo ea defi-
ciente ruit diſpoſitio.l.arethuſa.ubi Bal.ff.de ſtat.homi. l. qui
hæredi.§.fin.ff.de condi.& demon.per Bar.in l.j.ff.de condi. &
30 demon.l.ap.allega.cxix Alex.ꝯſi.xxvj in iiij. uol. Minus ob-
ſtat ſi dicatur ꝙ iſta falſitas non eſt punibilis ex quo eſt noci-
ua ipſi Ioanni iuxta nota.in l.damus.C. de fal. nam ſatis eſt no
ciua,ergo punibilis,ut ibidem no.& ff.C.& extra de faſ.per to-
tum,& ꝙ ſit nociua deducitur qm iſte non acceſsit pro.G.& il
li tres promittentes indemnitatem pro ceſsione facta.G.nõ te-
nentur,nec ſunt obligati ergo ualde nociua, prout ẽt quia faci
lius quis obligat ſe pro uno nobili.& cognito, q̃ pro incognito
& ignobili,ut experientia docet.c.ubi periculum.de elec.in vj.
& quia noluit accedere pro.d.G.nec conſenſit , ut deductũ eſt.
31 † Et ſtante.d.falſitate notarius puniendus uenit.l. qui ſenten-
tiam.C.de pęn.cum ſi.Sequi.n.pôt condemnatio ſm Areti. in
d.c.tertio loco.col.iij.& iiij.& Fely.ibi col.fi.& in c. quia ueri
32 ſimile.de præſum.& nota.in l.j.ff.ſi cert.pet. ¶ † Et ad magis
eruendam ueritatem poterit ipſe notarius torqueri ſm Saly. in
d.l.in exercendis.col.iiij.& Fely.in d.c.cum Ioan.col.xvij. uerſ.
33 vj.& ultimo.† Eo magis quia inculpatus alias falſitatem com-
miſiſſe ut tradit Alex.conſi. lxiij. In cã accuſationis.in iij. uol.
ubi plura adducit circa delictum falſitatis, & ut ex inditijs ad-
34 hibeatur tortura & ſm Aret.in d.c.iij.loco. † Et quia ſuſpitio
de falſo habetur pro ueritate ſm Archy.& Gem.in c.in memo
riam col.fi.xia.diſt.& ibi Mod.per tex.in l.pen.C.de proba. cũ
alijs concor.de quo alias diximus. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Crimen ſodomiticum & contra naturam nefandũ & punibilẽ eſt.*
2 *Et nedum punibile , quando conſumatum extitit ſed etiam quando fuit attentatum per actus propinquos.*
Actus propinqui ad uenerem,ſunt oſcula,amplexus, & tactus mẽbrorum.
3 *Et præparatoria ſunt ad tale crimen & punibilia.*
4 *Actus uenereus nedũ dicitur ſi actualiter in eo quis ſe exerceat,ue rum*

rum ſi ieneniatur in præludijs, dicetur illum committere.
5 *Delictum nedum eſt improperandum uerum probandum neceſſariò eſt.*
6 *Ad probandum crimen & delictum minor annis decem non eſt idoneus teſtis.*
7 *Minor ætas in criminalibus non eſt apta ad teſtimonium.*
8 *Socius & particeps criminis non eſt idoneus teſtis.*
9 *Teſtis ſingularis nullam facit fidem.*
10 *Non eſt ueroſimile quod quis uoluerit ſubagitare minorem decem anno.*
Valet argumentum à ueroſimili.
In dubio præſumendum eſt licita amore, puerum deoſculari.
Crimen ſodomiticum, an probetur dicto illius aſſerentis fuiſſe ſubagitatum per totum conſilium.
11 *Inditium probandum eſt per duos conteſtes.*
12 *Non præcedentibus inditijs, quis minimè torquendus eſt.*
13 *A tortura non eſt inchoandum.*
14 *Sola denunciatio maleficij, non eſt ſufficiens ad torturam.*
15 *Torturam præcedere debent inditia clara & legitima.*
16 *Bona opinio & fama inquiſiti ſatis illi prodeſt ad purgandum contra ipſum oppoſita.*
17 *Et propter bonam & optimam famam, corruit inquiſitio.*
18 *Per teſtimonium participis criminis tantum, inquiſitio eſt formanda.*
19 *Fuga & diſceſſus, purgatur per bonam famam.*
20 *Fuga quando faciat inditium.*
21 *Inquiſitio non præcedente inculpatione & infamia non eſt formanda.*
22 *Et quando inquiſitio inepta eſt, omne quod ex ea ſubſecutum fuit nullum redditur.*
23 *Inquiſitione reddita nulla, ſequi non poteſt condemnatio.*
24 *Indebitè tortus & confeſſus condemnandus non eſt, nam confeſſio & ſucceſſiuè ratificatio facta in tortura non præcedentibus inditijs confitenti minimè nocent.*

CONSILIVM. CLXIII.

1 QVAM ſit deteſtabile.† Ac punibile nefandũ hoc
crimen ꝯ naturã & ſodomiticum apertiſsimè con
ſtat, per. l. cum uir. C. de adulr. & in auct. ut non lu
xu. ꝯ natur. & inſtituta de publi. iudi. §. item lex Iu
lia & utrobique per doct. citantes ſimiles & concor. ll. traditur
& in c. clerici. de exceſ. prælat. & in c. flagitia. xxij. q. vij. & copio-
ſe per Andr. Barb. conſi. lxiiij. Scribitur lib. exter. in j. uol. in cal
ce cuius hr̃ quæſtio diſputata ſuper eodẽ crimine per dn̄s Ano-
plat. Mediolan. & alia deducit Lap. Calc. conſi. cix. Quia cũ iſta
& alibi pluries per doct. tũ legendo tũ ꝯſulendo.† Et nedũ cri-
2 men iſtud punibile redditꝰ cũ ſit ꝯſumatum & perfectum exiſtit
uerum ẽt punibile exiſtit, qñ ꝯſumatũ non fuit ſed ſolũ attenta
tum dummodo quod peruentum fuerit ad actum propinquum
exẽpli gratia ad oſcula & baſia, amplexus & tactus membrorũ
inhoneſtorum cum ſit crimen atrociſsimum & grauiſsimum,
ut probat tex. in l. j. in prin. & ibi gl. de iſtis præce. ad Venerem
loquens & apertius in puero ea. l. §. qui puero. ff. de extraor. cri
mi. ubi Bar. & alij doct. iſtud apertè firmant, ut ẽt faciunt Cy.
Bal. & alij in l. ſi quis non dicam rapere. C. de epiſ. & cler. cum
alijs ad plenũ accumulatis per Fely. in c. j. de præſum. & in ſuo
trac. an & qñ ſufficiat conatus & per Moder. Bono. in l. is qui
cum telo. ff. ad leg. Cor. de ſicca. & in l. qui fal. ff. de fal. & in cõ
ſi. ev. nu. xiiij. xix. xxxj. & alijs & ad terminos ꝓprios nr̃os, eſt am
3 pla deciſi. ꝯſi. Neap. cclxxvj. Sereniſsime Rex. ¶ † Sũt etenim illa
præparatoria ad actum illum ſceleſtiſsimum uenereũ & ad il-
lum propinqua per quæ actus ille proximè ꝯſr̃ & punienda. c. j.
§. j. titulo quibus mod. feu. ammi. & per Bal. in c. tuæ. uerſ. quid
ſi de procu. & tradunt Moder. in rubr. C. de eden. gl. Bar. & alij
in d. l. j. & in l. capite. v. ff. de adulte. ¶ † Actus. n. uenereus, non
4 tñ dr̃ ſi actualiter quis in illo reperiatur in dictis præludijs ad
Venerem ſm̃ Bar. in d. l. j. & eundẽ poſt gl. in d. l. capite. v. & in
l. quid ait lex. eod. tit. cũ alijs accumu. per Moder. Bono. in l. pa
tre uel marito. col. j. nu. iij. ff. de quæſt. & per eoſdem in l. unica.
col. j. nu. j. C. de rap. uirg. & qñ iſtum Io. Baptiſtã aſſeritur Ca
millum filium Martini pluries fuiſſe deoſculatum & amplexa-
tum & mẽbrum uirile tetigiſſe, ac pluries cũ eo dormiſſe ꝯclu-
dendũ ſequit eundẽ tale crimẽ ꝯ naturã cõmiſiſſe, ſeu ſaltim at
tẽtaſſe & peruenisſe ad actus propinquos, ꝗ̃r omni capite con
ſideratio eſſe puniẽdum & plectẽdum iuribus & deciſi. ſuperius
adductis, potiſsimum cum e ciuitate Mediolani ubi morã tra-
hebat ſucceſſiue diſceſſerit. Quibus minimè obſtan. ꝯſideratis
facti ꝯtingentia. d. Io. Baptiſta a tali ſuſpitione & inculpatione
omni modo uenit abſoluendus & liberandus, procederet. n.
ſuperius qñ de tali crimine & alijs atteratis legitimè ꝯſtaret ue
rũ cũ in pñti iſtud minimè ꝯſtare poſsit neceſſario ſequi de-
bet abſolutio.† Non. n. ſufficit imputari crimen, ſed neceſſariũ
5 eſt illud probari & legitimè quo non docto ſequi debet abſo-
lutio. l. qui accuſare. C. de edeu. l. ei qui. ff. de proba. l. actor. C.
eodẽ. l. j. ff. ſi quadru. pau. feci. dica.† Nec ad probandũ tale cri
6 men ſeu attentationẽ. ipſius ſufficiens & idoneũ erit teſtimo-
niũ & aſſertio do. Camilli ex pluribus rõ quia minor annis de-
cẽ. l. teſtiũ. ff. de teſti. & in §. teſtes quarta q. iij. & per Alex. cõſ.
lxiiij. Viſo col. j. & conſi. xcix. In cã. col. ul. in j. uol. & in ꝓprijs
terminis tradunt Moder. Bono. ꝯſi. xxviij. In cã. col. pen. nu. iij.
& ſeq. & in eorũ practica criminali, in uerbo diligẽter. nu. lxxx.
fol. xvij. ¶ † Tum quoq; qñ uerſamur in cauſis criminalibus &
7 atrociſsimis, & talis ætas non eſt apta ad teſtimoniũ, ut per illũ
tex. tradit Ang. in auct. de teſtib. §. j. cũ alijs adductis per Mod.
in l. de minore. in prin. col. viij. ff. de quæſtio. & per eoſdẽ in d.
ꝯſi. xxviij. col. pen. nu. xv. tum ẽt quia iſte Camillus minor ſo-
cius eſt & particeps criminis, & ideo minimè idoneus. l. j. §. di-
uus. Ant. ff. de quæſtio. l. qñ ubi Bar. & Saly. C. de teſti. ꝑ Mod.
in c. ueniens extra. eodem. tit. ac etiam per Mod. alios in d. § di
uus Ant. & in d. ꝯſ. xxviij. col. pen. nu. xvj. ubi in proprijs termi
nis loquuntur, & alia deducunt maximè nu. xvij. & nu. xviij. fir
mantes ipſum.† Camillũ participem criminis ita deponentem
8 ẽt ſi maior eſſet & ætate idoneus, non facere inditium aliquod
ad torturã, ex quo reperitur infamis, & detegit turpitudinẽ ſuã
citant iura & deciſ. ut per eos, ut ẽt tradunt ꝯſi. xviij. nu. v. & ꝯ.
xxij. nu. xxxviij.† Tum quoq; qñ ſingularis eſt, & nullã proſ-
9 ſus facit fidẽ. c. bonę. de elec. c. licet cãm. ubi ſcrib. de ꝓb. l. ob
carmen. §. fi. ff. de teſti.† Et eo ẽt qñ conſiderata ætate ꝑdicti
10 Camilli. nulla cadit ueroſimilitudo ẽt ſi fuerit ipſum amplexa-
tus & oſculatus quod animũ habuerit ipſum ſubagitandi quod
argumentum recipiendum eſt. l. fi. ff. ꝙ me cau. l. nuptura. in fi.
ff. de iu. do. c. quia uerisſimile. ubi Fely. poſt alios de ꝑſum. & ca
pienda potius eſt illa ꝯiectura quod licito amore & beneuolen
tia tales actus fecerit arg. l. merito. ff. pro ſoc. & ſm̃ gl. in c. abſit
xj. q. iij. & Abb. in c. j. in fi. de cle. non reſi. & Mod in c. q̃uo. col.
fi. de præſum. cũ ſimi. & alter filius. d. Martini ætatis annorum
octo deponens ſeipſum a. d. Ioan. Baptiſta fuiſſe pluries deoſcu
latum & amplexatum, nullum inditium nec fidẽ aliq̃ facit rõni
11 bus & cauſis deductis ſuperius ꝯ Camillũ eius fratrem † Et qñ
ſingulares cedduntur minimè eſt ipſos facere aliquod inditiũ ꝯ
Io. Baptiſtã, nã inditium quodlibet per duos conteſtes, & ido-
neos ꝓbandũ eſt, ſm̃ gl. uulgatã in l. ſi. C. famil. ercif quã ibi ex
clamat Bar. & in l. ſi ff. de quæſti. cum alijs accumu. per Mod.
12 Bono. conſi. viij. In cauſa col. iiij. nu. ix.† Et non præcedentib.
indicijs ipſe Io. Baptiſta minimè uenit torquendus. l. ſi quis ali
cui ubi gl. Cyn. Bal. & Saly. notant. C. ad l. Iul. maieſt. & Ang. in
l. fallaciter in fine. C. de aboli. & Ang. Areti. in tract. malefi. in
13 uer. che hai tradita la tua patria. in prin. † Nam a tortura mini
mè eſt inchoandum. l. j. C de execu. rei iudi. l. j. in prin. ubi Mo
14 der. alia adducunt. ff. de quæſt. † & ſola denunciatio maleficij
& delicti non facit inditium ſufficiens ad torturam ꝯ denũcia-
tos, ut per illũ text. dicit Bart. in l. diuus. in iij. q. ff. de cuſto. reo.
& Saly. In l. ea quidem. C. de accu. Alex. citatus per Moder. Bo-
15 no. conſi. vj. In cã. col. fi. nu. ix.† Vt. n. ad torturam procedi poſ-
ſit, debent eſſe inditia clara & legitimè probata & a iure ad id
approbata ſm̃ Bal. con. ccxxix. Verba inquiſitionis. col. ij. in iij.
uol. argumento leg. fi. C. de proba. & aliorum adductorum per
16 Moder. Bono. conſi. xx. Maturè, circa prin.† Et potiſsimum cũ
ſatis appareat probata bona fama, uita, & conuerſatio ipſius
Io. Baptiſtę quæ omnem aliam malã famam ſi appareret, ꝙ hu
cuſque minimè doctum eſt habet purgare, ut dicit Bald. in l. fi.
col. vij. ff. de ſer. per tea. in l. non omnis. §. à barbaris. ff. de re mi
li. cum alijs alleg. per Fely. in c. cũ contingat. colu. ij. de reſcrip.
& per Mod. Bon. conſi. xv. Magnifice. col. v. nu. x. & conſi. xviij.
nu. xl. & alibi pluries, & probata & ſtãte eius optima & bona fa
17 ma ac uita.† Corruere debet oĩa inquiſitio ꝯ ipſũ formata ſm̃
Rapha. Cuma. ꝯſi. cxxxv. Ad primũ. col. ij. & dictos. Mod. Bon.
18 ꝯ. cxxxv. In pñti. col. pe. nu. xij.† Eo magis cũ ꝑ ſolã aſſertionẽ.
& teſtimoniũ. d. Camilli, & alterius fratris impuberũ & inhabiliũ ꝯ

ipſum Io. Baptiſtã Inquiſitio de iure formanda non erat, ut tradit Fulg. conſi. cxxxvj. In cã. col. fi. & conſi. cvij. Super eo. colu. iiij. & Deci. conſi. clxxxix. Letatus. col. v. & d. Mod. con. lxxviij.
19 Lecta. col. iiij. nu. xvij. † Nec d. Io. Baptiſtę imputari põt diſceſſus a ciuitate Mediolani, non. n. põt nominari fuga, ita ut inde tanquam fugitiuus diſceſſerit, cũ uere Romã profecturus eſſet nec pp ſuſpitionẽ & infamiã alicuius criminis inde diſceſſerit, & optima uita & bona fama, oẽm purgat diſceſſum & fugã ac abſentiã cũ alia de cã Romã profecturus inde diſceſſerit, ut tradit Arch. in c. decernimus. iij. q. ia. & Frã. Bru. in tract. de indi. & tortu. fol. xxx. col. ij. in fi. & d. Mod. ꝯſi. ij. Circa banc. colu. viij.
20 nu. xxviij. † Vbi nu. præce. citantes quamplures deciſ. dicũt fugã nõ facere idiciũ ad torturã qñ alia de cã diſceſſit & de crimine minime erat iculpatus & nõ p̃cedẽte iculpatione & infamia,
21 † nõ potuit ꝯ ipſum formari inquiſitio. c. qualiter & qñ il. ij. de accu. c. j. & ij. eo. ti. li. vj. cũ alijs accumu. per. d. Mod. ꝯſi. xl. Scribit. col. ij. nu. vij.
22 † Et cũ inquiſitio caſu quo fieret eſſet inepta, & de iure nõ faciẽda nec recipiẽda, inferi oẽ ꝯ ex ea ſubſequutũ fuit, fuiſſe & eſſe ipſo iure nullũ ſm Ang. ꝯſi. clxxviij. Viſis
23 & dictos Mod. ꝯſi. cxxviij. Plura. col. ij. nu. viij. & ix. † Et ex ea inualida, nulla põt ſequi ꝯdẽnatio, argu. l. cũ principalis. de reg. iu. & per eoſdẽ Mod. ꝯſi. xxiiij. Viſo. col. v. nu. xxia. Hinc ẽt ſequi
24 tur ꝙ ſi ipſe Io. Baptiſta, ueniret torquendus. ¶ † Et in torturã aliquid ꝯfiteretur, talis ꝯfeſſio nulla erit nec in aliquo ſibi haberet p̃iudicare tanq̃ facta & emanata nõ p̃ce. indicijs. ẽt ſi poſtmodũ ab ipſo fuiſſet ratificata ſm gl. in l. pe. ff. de q̃ſt. & Barto. ibi cũ alijs plenè accumu. p. d. Mod. ꝯſi. viij. In cã. col. v. nu. xiij. & ꝯſi. xviij. nu. viij. & ꝯſi. xij. nu. xxxix. & alibi pluries, ex quib. ſolida reſultat ꝯcluſio, nõ obſtã. adductis ſuperius in oppoſitũ lõge diuerſo caſu loquentib. & locũ ſibi uẽdicantib. ipſum Io. Baptiſtã a p̃tenſa infamia delicti omnimodo eẽ abſoluẽdũ, & in aliquo ẽt minimo non poſſe ꝯdemnari & ꝯ ipſum prædictorũ occaſioue nõ poſſe p̃cedi, nec inquiri, nec ad torturã deueniri.

SVMMARIVM.

1 *Capitalis inimicus non recipitur in teſtẽ, nec receptus fidem facit.*
2 *Pauper non eſt idoneus teſtis.*
3 *Minor quatuordecim annis in cã criminali non eſt idoneus teſtis.*
4 *Conſanguineus in eadem cauſa non eſt idoneus.*
5 *Teſtis de auditu non probat.*
6 *Quis in rixa interueniens non eſt teſtis idoneus.*
7 *Teſtis receptus parte non citata non probat.*
8 *Accuſatore non probante liberatur accuſatus.*
De auxilio non poteſt condemnari non probato delicto.
9 *Sublato principali non conſiderantur ſequentia.*
10 *Stans armatus delicto auxilium dicitur præſtare etiã ſi nihil agat, & an. ſeq.*
11 *Quod uerum quando ſcienter & doloſè fuit præſens aliàs ſecus.*
12 *Et in dubio non præſumitur quod doloſè.*
13 *Vt quis teneatur de auxilio multa ſunt probanda.*
14 *Et illis probatis non præſumitur quod doloſè fuerit præſens.*
15 *Sola præſentia alio non probato non probat auxilium.*
16 *Nec in dubio id erit præſumendum.*
17 *Præſentia ut probet auxilium habere debet alias qualitates.*
18 *Si ſtatutum tollit appellationem, non propterea tollit remedium ſupplicationis.*
19 *Ablatiui abſoluti conditionem important.*
Conditio antequam impleatur nihil ponit in eſſe.
20 *Fideiuſſores dati præſumuntur ſub illamet conditione, qua principalis tenetur.*
21 *Fideiuſſor non poteſt in plus obligari quàm principalis.*
22 *Pax non dicitur rupta per eum qui ſe defendit.*
23 *Item & quando aduerſarius dedit cauſam & fuit origo rixæ.*
24 *Minus etiam quando rixa fuit facta ex cauſa noua, dicitur rupta.*

CONSIL. CLXIIII.

ILLVSTRISSIMA Donatio tua p̃ueritate dignetur primo ꝯſiderate ꝙ ille Alc. Mazzolanus ꝯſul terrę caſtri Bologneſi & denunciator fuit & eſt inimicus capitalis iſtorũ denuntiatorũ & uerſutæ nec ſine dolo una cũ alijs ẽt denũciauit Anto. de Baronſinis mõ carceratũ ne tanq̃ teſtis negocij ueritatẽ poſſet & ualere explicare, a quo Anto. Illuſtriſsima dominatio tua poterit totius rei geſtæ ueritatẽ & ſeriẽ percipere & habere, necnon & a Bernardo de Baldutijs uocatio ẽt a teſtib. examinatis per curiã, ꝙ Bernardus p̃ns erat. d. rixę, & ab iſtis duob. Illuſtri. d. tua percipiet perſonã dantẽ cãm & principiũ rixę culpabilẽ & doloſam. Secundo dignetur aduertere ꝙ illa uinea pp cuius uindemiã & uuas ſuborta fuit rixa erat & eſt cuiuſdã mulieris nominatæ Nobilis in cuius fauorem binæ ſniæ tangentes proprietatẽ & poſſeſſorium. d. uineæ latæ fuerunt per excellen. & doctiſsimũ. d. Nicolaum auditorẽ ꝯ & aduerſus Iacobum de Carneuailibus aduerſariũ & iſti Sigiſmundus & Hiero. ꝯduxerant a. d. Nobili iſtã uineã, eam laborantes potãtes & reddentes fructiferam, proprijs expẽſis, ut apparet per inſtr̃m ꝯductionis & locationis, & d. Iacob. temere & doloſè ad dictã uineã ſe contulit. (d. Hiero. ibidẽ exiſten.) ut eã uindemiaret, & uuas exportaret, ꝙ cũ facere cœpiſſet, ſuborta fuit rixa. Cuius principium & origo fuit. d. Iacobus, dans operã rei illicitæ, & ingrediens rẽ alienã. & p̃tẽdẽs ꝯ oẽ iuris debitũ uindemiare & uuas exportare. Quæ ſingula in facto ꝯſiſten. oſtenduntur uera & per dictũ inſtr̃m & per ſniãs latas ẽt per depoſitiones illorũ teſtiũ examinatorum per curiã. Dr̃ tertio Sigiſmundũ ſolũ inculpatũ eſſe de uulnere per eundẽ ut aſſeritur illato in perſonã Io. dicti el fra. filij. d. Iacobi, ꝙ delictũ ꝯcludenter & ut iura requirunt minimè proba
1 tũ apparet. † Nã ꝯ dictus denunciatos & inquiſitus productus & examinatus apparet quidam Thomas centulis qui deponẽs dicit Sigiſmundũ uulneraſſe. d. Io. Qui Thomas fuit & eſt capitalis inimicus dictorum inquiſitorũ, & ꝯñr in teſtẽ nõ poterat recipi, nec fidẽ aliq̃ receptus facit. l. teſtiũ. in prin. & ibi gl. alle. concor. ff. de teſti. c. per tuas. uerſi. nos uero de ſimo. ubi glo. & doc. ꝯcor. adducũt deciſ. ut faciunt Mod. in trac. de teſti. maxi. Alb. col. ij. uer. ſubſequenter. & traditur in c. cũ. P. mãconella. &
2 in c. meminimus. de accu. & per Alc. conſ. cxxvij. in j. uol. † Pro ut ẽt. d. Thomas teſtis idoneus minime dici põt, ex quo pauper eſt. ut hr̃ in d. l. iij. de teſti. & per Spe. co. ti. §. j. uerſ. itẽ ꝙ eſt pauper. & per Io. And. Imo. & alios in c. ſi quis teſtium. extra de teſti. & Alex. conſ. xv. Viſo proceſſu. in iij. uolu. Alius uero teſtis Fabricius de parenterijs deponens. d. Sigiſmundũ uulneraſſe. d. Io. nullã ẽt facit fidẽ, tũ quia inimicus & pauper ut dictũ eſt, tũ
3 ẽt quia minor. xiiij. an. † & impubes, & ſumus in cã criminali, ut hr̃ in l. immitti. in fi. & ibi gl. & in l. iij. §. leg. Iulia. ff. de teſti. & ibi gl. & doc. concor. allegant, ut plenè traditur in d. trac. de teſti. car. ia. ſub rub. qñ repel. teſt. rat. deſẽ. perſo. col. ij. uerſi. re
4 pellitur ẽt teſtis. † eo ẽt quia ipſe Fabricius eſt nepos & conſanguineus. d. Iac. iuxta no. in c. repellantur. & in c. cũ oporteat. de accu. & in l. liberi. C. de inõf. teſt. & per Cy. & Bald. in l. ſi quis
5 teſti. col. fi. C. de teſti. & in l. parẽtes. co. ti. † Depoſitio ẽt Hiero. dicti gerino nihil prorſus facit cũ ſolũ deponat de auditu. c. pp ea. c. tã lr̃is. de teſti. c. teſtes. iij. q. ia. l. ſi arbiter. ff. de p̃ba. cũ ſi
6 mi. † Eo ẽt quia ipſe interuenit in rixa. arg. no. in l. oibus. C. de teſti. & in l. nullus. ff. de teſti. eo. tit. per Cano. in d. c. repellãtur
7 ut ipſemet fatetur interueniſſe. † Ex iſtis itaq; teſtib. cũ abſ. nõ adſint, & ſi qui forte recepti eſſent, nihil probarent, & nullã facerent fidẽ cũ parte nõ citata recepti fuerint. c. in nomine cum uulgari. extra de teſti. Nullũ de iure dicere põt delictũ probatũ fuiſſe, nec ipſos denunciatos, & inquiſitos potuiſſe condem
8 nari per. l. qui accuſare, C. de eden. cũ concor. † Et potiſsimum condẽnari non potuit Ant. maria tanq̃ præſtans opẽ, & auxiliũ cũ nullum delictũ factum eſſe concludenter probetur ut dedu
9 ximus. † Et ſublato principali non põt conſiderari acceſſoria, & dependentia. c. acceſſoriũ. de reg. iur. lib. vj. l. cũ principalis. ff. eo. tit. eo. ẽt qñ ſi plenè probatũ eſſet. d. Sigiſmund. uulneraſſe. d. Io. quod quidẽ penitus inficiatur, ut deductum eſt. Tñ adhuc ipſe Ant. Maria non põt dici commiſiſſe aliquod delictum uel offenſionem feciſſe aliquam, re, uerbo, ſeu facto, quod quidẽ apertiſsimũ eſt, minus ẽt põt dici p̃ſtitiſſe auxilium ſeu opẽ
10 eſto, ꝙ in d. uinea fuiſſet p̃ns, & armatus tpe rixæ. † Nã licet regulariter dicatur ꝙ ille qui aſſtat armatus maleficio, ẽt ſi nihil faciat præſtare auxilium, ita ꝙ de eo ueniat puniendus. ſm Inno. in c. continentia de clerico percuſſore cũ alijs allegatis per Fely. in c. j. col. viij. uer. & no. de offi. deleg. & per Ang. de maleſi. in uerbo Andreã auxiliatorem, uerſi. & aduertendũ eſt, & in
11 uerbo. d. Andreas armatus, col. j. † tñ iſtud procedit qñ ſcienter, & doloſè qui fuit præſens maleficio & illi aſtitit, ſecus aũt eſt qñ ignoranter, ſeu pce errorẽ uel caſualiter, & incidẽter fuit p̃ſẽs, & aſtitit, tũc. n. nõ ponit̃, q̃a caret dolo nec ibi interuenit, ut ꝯmitteret maleficiũ, ut tradit Bar. i l. oẽs. C. de agric. & cẽſi. l. x. & Roma. ꝯſi. cccclxxiij. circa propoſitũ, cũ alijs alleg. per Alex. in

in add.ad Bar in l.is qui opē.ff.de fur.& Fely.in d.c.j.colu.vij.
uerſ.limita niſi præſtans.& in c.ſicut dignū,colu.iij.uer.& ideo
Bar.de homi.& in uer.eſt uerum,& Fely.in c.ſi quis eps,de hæ-
ret.& in c.cum uiceſimū,in prin.de offic.deleg.& Bal.in l. qui
cunq;.col.pen.uer.no.ult.C.de ſer.fug.& l.ob hæc.ff. de his q
no.infa.& refert Ang.de Maleſi. & ſequit̃ in uerbo dictus An-
12 dreas armatus,& Lud.Ro.conſ.cavj.¶ † Quibus in locis ꝯclu
dit̃ ꝙ quis non tenet̃ de auxilio ſi caſualiter, & incidenter repe
rit̃ in delicto armatus,& Fel.in d.c.ſicut dignū.colu.iij.uerſ.&
oĩs iſta firmat,ꝙ in dubio ita præſumit̃,ut puniri nō debeat al
legat ꝯſi.Pe.de Anch.ccxvij.in fi.& Bal.& ſequit̃ Barth.Cæpo.
ꝯſi.xxiij.col.vj.& Phil.Cor.conſi.cxlvij.Viſo.col.pen.& ſi.in
j.uol.& Mod.in l.ſi in rixa.nu. xlij ff. ad l.Cor.de ſica.& in cōi
corū practica in uerbo ꝯſtante nu.xlvij.& ſeq.uer.quinto limi-
ta,& nu.lx.& qm̃ in caſu p̃ſenti nō ꝓbatur aliquis dolus ipſius
Antonij Mariæ,nec aliqua ſcientia,quinimmo totū oppoſitum
ex quo Sigiſmundus qui dr̃ uulneraſſe dictū Io. ſupuenit ad ui-
neā longe poſtq̃ ibi fuiſſet ipſe Ant. Maria, neceſſario ſequitur
ipſum in aliquo non teneri cū caſualiter,& incidenter reſpectu
dicti Sigiſmundi,ibi per prius fuiſſet armatus,& nō ad effectū,
ut p̃ſtaret illi opē uel auxiliū cū ipſo abſente p prius ad uineā
13 ſe ꝯtuliſſet. † Præterea,ut quis teneatur de auxilio neceſſe eſt
probari,ꝙ p̃ceſſerit tractatus ad maleficiū committendū, & ꝙ
principaliter ad hoc fuerint coadunati,ut dicit Pet.de Anch.d.
ꝯ.ccxvij.Nos Bar.& Ale.in l.ſi duo patroni.in pri.ff.de iur.iu.
& ſi iſtud nō probat̃ prout minimè in caſu nr̃o ꝓbatum appa-
14 ret.† Præſumptio eſt ꝙ ignoranter, uel caſualiter interuenerit,
& abſq; dolo,ut ēt dicunt Mod.in l. nihil. nu. vlij. & xj.ff.ad l.
Cor.de ſica.& in corū practica in uerbo ꝯſtan. nu. xlv. & duo-
bus ſeq poſt alios ꝯcluden. ꝙ ſi iſta ſuperius dicta nō probant̃
ſola p̃ntia nō inducit,quod quis teneat̃ de auxilio, prout ēt qm̃
15 ſola p̃ntia non inducit auxiliū,† quia ultra eā neceſſe eſt ꝓba-
re aliquē actū interueniſſe.per quē ſaltim inſiſtans,& offenſus
redditus fuerit audacior & ſecurior ad maleficiū cōmittendū,
& offenſus redditus timidior,ut dicit Bal.i.l.j.ff.de ſer. corrup.
quē refert,& ſequitur Ang.de Maleſic.in uerſi.dicto maleficio
ſemper aſtitit,in prin.& col.vij uerſi.tu aūt,& col.fi.uer. & ad
uertas,ubi dicit ſe habuiſſe de facto Ferrariæ, & ꝙ neceſſe eſt
16 ſpecifice dici ꝙ & quale auxiliū fuit p̃ſtitum. † Nā ſola præſen
tia non inducit illud,per quā in dubio nō p̃ſumit̃ ad hoc aſsiſte
re,allegat alias deciſiones,ut per eū,& Barth.Vero.conſ.j. col.
iij.& ſeq.& conſi.lxiiij.Primum dubiū,colu.iiij.uer.uideamus
17 nō.† Nec quidē immerito, nā ſola præſentia ſine aliquo actu
inducit ſolum fauorem ſimplicem,& remotum pp quē offen-
dens non dr̃ factus audacior,nec ppea dr̃ delictū eſſe auctum,
& ꝯñr ex tali ſimplici fauore quis non debet teneri, nam auxi
liū,ut ſit punibile debet eſſe propinquum, & cooperatiuū ipſi
delicto,& debet dare cām proximam illi,ſm Ang.de maleſi.in
uerbo dicto maleficio ſemper aſtitit.col.v.uerſi.iij.modo.& ibi
Auguſ.in addi.col.ſeq. uerſi. itē adde,ad id allegantes q̃plures
deciſi.ut ēt facit Bartho. Vero.conſi.ij.& conſi.xxxiij. Si unq̃.
col.iiij.in ij.dubio,& conſi.xxvij.Requiſitus.col.iij.uerſi. præ-
terea.& Phil.Cor.conſi.clix.col.pen.in fi.in j.uol.& Felyn.in d.c.
j.col.vij.uerſi.limita primo.& d.c.ſicut dignū.col.ij.uerſi. mo
do aduerte. & practica Papi.in uer.opem & auxiliū. uerſi. ſed
hic quæritur.& Mod.in d.l.in rixa.nu.xv & ſeq.& in corū pra-
ctica criminali,in uerbo conſtante.nu.xlix.& ſeq. & lxj.& lxx.
& qm̃ prædictorum aliquod ꝯ ipſum Ant. Mariā probatū non
apparet,pp ſolam ſuam præſentiam incidenter & caſualiter ibi
contingentem, condemnari de iure minimè potuit de auxilio
ſeu ope prout condemnatus appatet per magnificum & doctiſ
ſimum auditorem,& ſalua ſemper eius reuerentia,minus bene
18 & iuridice. † Et licet p̃dicta ſententia non concedatur appel.
& pōtas dicendi de nullitate,tñ non denegat̃ quin per uiam re
curſus querelę & ſupplicationis non poſsit haberi ad Illuſtriſsi
mā.D.tuā tanquam principem,prout habitus fuit, quæ digna-
bit̃ ſuper prædictis inquiſitis & condemnatis, & potiſsimū.d.
Anto.Mariæ,bonū & optimū ius more ſolito miniſtrare iuxta
tradita in auct.quæ ſupplicatio.C.de preci.impe. offe. cū ſimi.
¶ Et qm̃ pp dictam rixam & aſſertum uulnus illi de carneua-
libus prætendunt fuiſſe ruptam pacem annis præteritis factam
inter ipſos,& illos de canibus, ut eſt uidere per inſtrum pacis,
inſtantes ad exactionem pęnæ ſtipulatę ꝯ rumpentes & offen
dentes pacem,dr̃ per ipſos de canibus non fuiſſe ruptam pacē,
nec ipſos incurriſſe pœnā ſtipulatā in dicto inſtr̃o,ꝙ apertiſsi-
mè & concludenter,ex quamplutibus deducit̃,& primo ſi con
ſideramus uerba dicti inſtrumenti uti leguntur & deſcripta ap
19 parent. † Illa uidelicet approbaturis & ratificaturis poſita in
ablatiuo abſoluto & ꝯditionem importētia.l.a teſtatore.ff. de
condi.& demon.& per Iaſ.& alios Mod.in rub.ff.ſolu.ma.aper
tiſsimè ſequitur illos de canibus feciſſe pacem & pœnam pro-
miſiſſe caſu quo rumperetur non ſimpliciter pro oībus ſed ꝯdi
tionaliter pro illis tm̃ qui approbarent & ratificarent dictum
inſtr̃m pacis, & quia dicti Hieroni. Sigiſmundus,& Ant. Ma
ria,tale inſtr̃m pacis nunquā ratificarunt nec approbarunt, &
dicta ꝯditio per aliquem ipſorū non fuit adimpleta ex geſtis ꝑ
ipſos teneri non poſſunt illi facientes pacem ſub dicta ꝯditio-
ne, quę antequā impleatur nihil ponit in eſſe.l. ſi quis ſub ꝯdit.
ff.ſi quis omiſ.cau.teſta.l.cedere diem.ff.de uerb.ſig.cum con-
cor.nec circa iſtud aliquid operatur ſubſequens datio fideiuſſo
20 rum, ut pax ſeruaretur facta per iſtos de canibus. ¶ † Nam in
ſtr̃m in quo dantur dicti fideiuſſores omnimodam & totalē re-
lationē habet ad principale inſtr̃m pacis ut in illo legitur, ꝯñr
ſm illud declaratur & interpretatur uidelicet ut fideiuſſores
dati dicantur ſub illamet ꝯditione.l.aſſe toto.ff.de hære. inſti.
l.in teſtamento.ff.de condi. & demon.per Bar.in l.ſi ſeruum.§.
21 fi.nu.v.ff.de leg.ij. & in l.j.ff.de recepta. † Eo ēt qm̃ fideiuſſor
non pōt in plus obligari quā obligatus eſt principalis,pro quo
fideiubet.l.Grecè.§.illud.ff.de fideiu.cū ſimi. & ſi quis in alio
ſenſu exponere & capere uellet dicta uerba ratificaturis & ap-
probaturis,adhuc dr̃ iſtos de canibus aliquā pœnā non incur-
riſſe,nec pacem fregiſſe,tum quia aliquod delictum per facien-
tes pacem in perſonā illorum,de carneuallibus, nec offenſa ali-
qua fuit commiſſa & dictus Hiero.minimè offendit, cum eſſet
in uinea quam ꝯduxerat,ut res ſuas defenderet, & dictus Ant.
Maria nullam nec re,nec uerbo aut facto fecerit offenſionem,
ex quo ſolum fuit ibi præſens,ut ꝯcluderet ſuperius fuit oſtē
ſum & quia probatū non apparet ipſum Sigiſmundum uulne-
raſſe domi.Io.ut deduximus.Præterea quod pax non fuerit ru-
pta nec pęna cōmiſſa deducitur, nam licet dictus Hiero. & Si-
giſmundus ſint de canibus, tñ non ſunt de illo colonello, quo
erant & ſimeilli facientes pacem & promittentes pęnam, ſed
de alio penitus diuerſo, qui colonellus a quo deſcendunt dicti
Hiero.& Sigiſmundus tempore quo fuit pax facta ſequebatur
factionem illorum de carneuallibus,& illis adhærebat, & ini-
micus erat ipſorum de canibus tunc facientium pacem,ex quo
clarè patet illos facientes pacē nullo mō promiſiſſe nec illam fe
ciſſe pro iſtis Hiero.& Sigimundo deſcendentibus ex illo colo
nello eis tunc temporis inimiciſsimo & adhærenti & fauenti il
lis de carneuallibus eorū aduerſarijs & inimicis, & licet Anto.
Maria deſcendat ex illo colonello de canibus facien.pacem &
in caſu quo rumperetur promittente pœnā,tñ dici nō pōt ꝙ ip
ſe pacem ruperit uel offenſam aliquā re,uerbo, ſeu facto cōmi-
ſerit erga illos de Carneuallibus, ꝯñr omni capite cōſiderato
ꝯcludendum erit per iſtos de canibus pacem non fuiſſe ruptā
nec pœnam ruptę pacis fuiſſe commiſſam.Et quod per iſtos de
canibus,pax non fuerit rupta nec incurſa pęna aliqua oſtendi-
tur & apertius,nam d.Iacobus & Io.filius de carneuallibus fue
runt principium & origo aſſertę rixæ,& re ipſa primitus ipſi pa
cem ruperunt,ex quo ꝯ omne iuris debitū ſe contulerunt ad di
ctam uineam,quā ꝯductā habebant a. d.nobili domina uineæ
prædicti Hiero.& Sigiſmundus in qua uinea erat dictus Hier.
& Ant.Maria,& ibidem ipſis morā trahentibus iuridicè & iu-
ſtiſsimè.dictus Iaco.& filius cum alijs temerè & doloſè ingreſ-
ſi ſunt dictam uineam uindemiantes eam, uolentes aſportare
uuas extra illam, & ſic re ipſa rumpentes & frangentes pacem
22 & incurrentes pœnam.d.caſu promiſſam & ſtipulatam ut clare
legitur in inſtr̃o pacis.† Et omni iure licitū fuit & erat permiſ-
ſum.d.Hieronymo res ſuas defendere & iniuriā propulſare.l.
ut uim.ff.de iuſti.& iure.l.iij.§.cum igitur.ff. de ui & ui armā.
l.j.C.unde ui.per gl.& alios ex quibus infertur.d. Hieronymū
& filiū dediſſe principiū & originē rixę & primitus eos rupiſſe
pacē,quo caſu ſine incurſione alicuius penæ pacis ruptę licitū
fuit Hiero.ſe defendere,& ſe ipſum defendēdo nō ppea dr̃ ru-
piſſe pacē nec pęnā icurriſſe eſto ꝙ uere fuiſſent offenſi dicti Ia
cob. ſeu filius,ex quo ipſi primo ruperūt pacē,& dederunt ori-
ginē & principiū rixę,deciſio eſt in terminis Ioān.Andreæ. in
regula fruſtra,in mercuriali,& in additione Spe.in tit. de treu-
ga & pace,in prin.& firmat Bar.& alij in l.cū pater.§. libertis.
de leg.ij.& in l.j.§.cum ariçres.ff.ſi quad.pauper. feciſ.dica ēt

firmat Abb.in c.j.col.j.extra de treuga & pace,& ibi Fely. alle
gans ꝯcordantias.col.ij.nu.iiij.& ſeq. Bal.Saly.& Pau. de Caſt.
in l.qui ſidem.ff.de tranſact.& Alex.conſi.cxv. Viſo Themate.
col.iij.in iiij.uol.& idem Alex.poſt Bal.& Saly.in l. cũ propo-
nas.un.xiij.& Iaſo.ibi nu.vij.C.de pact. allegantes alias deciſi.
prout facit idem Ale.in l.ſemel mora,col.j.& ij.ff.ſolut.matri.
& in l.qui inſulam,colu.fi.nu.v.ff.de uerb.obli.& Corn.conſi.
xlij.plura quæruntur.col.ij.uerſi.bis non obſtan.& uerſi.ſeq.in
ij.lib.cum alijs concor.Nec in hoc dubitandum eſt,quum ꝯclu
ſio iſta ſit communis & ab omnibus teneatur, ex qua infertur
ꝙ dictus Iaco.& filius ruperũt pacem, & quod per iſtos de car
neualibus pax diceretur rupta,& ꝙ ipſi tenentur ad pœnã pa
24 cis ruptæ,& nõ iſti de canibus.† Poſtremo quod pax non dicatᷣ
per eos rupta,nec ipſi teneantur ad aliquam pęnam deducitur.
& magis apertè per doct.Bar.in l.aut facta.§. cã. ff. de pœn. &
ibi Alex.in apoſtil.concor.adducit,& uolunt quod ſi pax eſt fa
cta pp inimicitias & cauſas ueteres, ſi superuenit noua rixa,&
cã & offenſio de nouo, non propterea dr̃ pax rupta, nec pœna
incurſa ex quo offenſio eſt ex cã noua. Allegãt per eos iura id
optimè probantia. Quod ſequitur Alexan. in d. l.ſemel mora
uerſi.circa prædicta & tradit Bar.in l.qui inſulam præallegata,
& Ang.ibi,Bar.Bal.& Auguſt.Imola.& alij in l.quid ergo.§.ſi
hæres.ff.de lega.j.& quã plures alias ad id deciſi.adduxit Alex.
aſſerens hanc eſſe cõem & perpetuo menti tenẽdam in d. l.qui
inſulam uerſi.In tex.intereſt,col.j.& col.ij.nu.iiij.& Bal. in c.j.
in prin.de pac.tenen.& in l.ſi prædium.col.pe.C.de edi. actio.
& Roma.in d.l.ſemel mora.Ant.de Butr.& Imola. in c.cũ in-
ter.de renun.cum ſimili.& quia in facto clare conſtat, huiuſ-
modi rixam nõ proceſsiſſe ex inimicitijs & cauſis antiquis, ſed
ex noua & ſuborta uoniter ex ſuperius deducta propter dictam
uineam,uindemiam,& exportationem uuarum,neceſſario con
cludendum eſt per iſtos de canibus pacem illam nõ dici ruptã,
nec iſtos incurriſſe pęnam aliquam pacis ruptæ. Pariſ.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Percutiens aliquem cubito,an dicatur illum offendere,& illi iniu-
riam facere,& per talem percuſsionem,an pax dicatur rupta,&
an ita percutiens incurrat pœnam pacis ruptæ.& nu.2.7.10.11
12.13.14.15.16.*
2 *Iniuria committitur,etiam quando offenſio fit ſine armis.*
3 *Per minas ſolas,pax dicitur rupta.*
4 *Et per inferentem metum deffendendi,etiam pax dicitur rupta.*
5 *Offendere quis dicitur, quando per illum actum offenſus prouoca-
tur ad iram,& nu.17.declaratur.*
6 *Pace rupta,pœna non committitur,niſi ſemel.*
*Fallit quando eſt adiecta clauſula tot eos quotiens,uel illa rato ma
nente pacto,& nu.25.*
7 *Verba generalia,quocunque modo:quomodolibet,directè uel indi
rectè,debent operari effectum,& 18.melius.*
8 *Vt paci dicatur contrauentum, & per quem modum, habenda eſt
relatio ad capitula, ſuper quibus pax fuit facta, & ad iniurias
per eam remiſſas.*
9 *Credulitas,an,& quando excuſet,& quando ſit probabilis, & re
cipienda,& nu.29.diffuſius.*
10 *Percutiens aliquem cubito tranſeundo quando dicatur illum offen
dere & nu.11.*
11 *Dubia probatio non habet effectum,ut ex ea quis condemnetur.*
12 *Mulieres non ſunt idoneæ teſtes,quando agitur de pœna fiſco appli
canda.*
13 *Pax non dicitur rupta,per leuem & modicam offenſam.*
14 *Modica & minima,non ſunt in conſideratione,& nu.15.16.*
16 *Mos,& uſus patriæ,& regionis probandus eſt.*
19 *Qualiter intelligi debet illud,quod uerba non debent eſſe fruſtratò
riè appoſita,ſed cum effectu operandi,& nu.7.*
20 *Quod non eſt expreſſum à partibus,uidetur omiſſum.*
21 *Vnius incluſio,eſt alterius excluſio,& econtra.*
22 *Primo inſultans dicitur rumpere pacem,& ipſe ſolus tenetur,& nõ
inſultati etiam ſi illum offenderent*
23 *Et inſultati non tenentur,nec debent fugere.*
24 *Qui ſe defendit,non dicitur offendere inſultantem.*
25 *Et inſultati non incurrunt pœnam pacis ruptæ, etiam ſi adeſſet illa
clauſula,toties quotiens, & illa rato manente pacto, & nu-
me.6.*
26 *Quando ex noua cauſa quis percutit aliquem, cum quo fecit pacẽ
non dicitur rumpere pacem nec incurrit pœnam pacis ruptæ.*
27 *Et in dubio dicitur offenſio fieri,ex cauſa noua,& non ex antiqua.*
28 *Pax & alia qualibet conuentio,& iuramentum, illam habent in-
terpretationem,ut intelligantur promiſſa & facta rebus ſic ſtan
tibus.*
29 *Vehemens credulitas,habetur pro certitudine.*
*Quando quis credit perſonæ fide dignæ,dicitur iuſtè credere,& ex
cuſandus uenit.*
30 *Quando pax rupta eſt,& effecta inualida,& nulla, non poteſt di-
ci iterã rumpi,& ſequens offenſio nõ inducit rupturã dictæ pacis.*

CONSILIVM CLXV.

PACEM Inter ſe fecerunt iſti de familia & agna
tione de aſſentio,ex una, & illi de familia & agna
tione de iurato,ex altera,quæ partes inuicem re-
miſſerunt Iniurias & offenſiones præteritas & In-
uicem dictam pacem celebrando promiſſerunt ſub certa pęna
ſe inuicem in futurum non offendere cum armis uel ſine, & ꝙ
dicta pęna ſtipulata cõmitteretur quoties pax fuiſſet uiolata &
uoluerunt illam perpetuo durare,& cenſeri renouatam, ut oĩa
prædicta conſtant per inſtrm̃ publicum, & quia unus de fami-
lia iſtorum de aſſentio pertranſiens cubito ut uulgo dr̃,urtauit
ſeu tetigit quendam alium de familia illorum de iurato, quod
factum & quaſi cubitalem percuſionem reputantes ad iniuriã
dictæ familiæ,& agnationis de iurato prætendentes ex tali per
cuſsione pacem ruptam,per illos de aſſentio,& per eos fuiſſe ꝯ
uentum concordiæ & conuentionibus, armati enſibus, tormẽ
tis,partiſanis ſcupetis & alijs armorum generibus aggreſsi ſunt
illos de aſſentio,quærentes eoſdem percutere,& interficere, &
magnis clamoribus eos perſecuti ſunt,admenando ictus trahẽ
do,& actus propinquos,& proximos gerendo,ut eoſdem offen
derent,& interficerent.& rumore prolato ipſos de iurato inter
feciſſe quatuor,ſeu quinque de familia illorum de aſſentio,quí
dam. N.eiuſdem familiæ de aſſentio exiſtens in ſua poſſeſsione
& extra ciuitatem In qua rixa commiſſa erat,percipiens a non-
nullis fide dignis,illos de iurato interfeciſſe quatuor uel quin-
que illorum de aſſentio, ſe contulit ad quendam locũ ubi erat
unus illorum de iurato,quem uulnerauit, & dictus uulneratus
ingrediens ciuitatem ad uindictam armatus enſe perſequutus
eſt quendam alium de aſſentio,in ipſum plures ictus enſis traheo
do,& eundem quærens percutere & interficere,& quia de uul-
neribus mõ nihil agitatur ſed ſolum dubitatur,an dicta pax ſit
rupta,& per quã familiã dicatᷣ rupta,& ꝯ q̃,pęna ſtipulata dica
tur eſſe commiſſa, & quæ dictarum partium teneatur dictam
pęnam ſoluere.Idcirco primitus dicendum vr̃,illos de aſſentio
rupiſſe pacem & eos ſolos teneri ad pęnam ſtipulatam ex plu-
ribus, & primo qm̃ ille pertranſiens fuit cã & origo prædictæ
rixæ,& rupturæ dictæ pactis.Non enim debuit percutere cubi
1 to illum de iurato,† & percutiens cubito illum offendiſſe dr̃, &
ſi nõ armis,tñ ſine,per quã percuſsionẽ ita factam, ꝯuentũ fuit
paci & conuentioni Ita ſtipulatæ & conceptæ,& quia ꝯdõ illius
per talem percuſsionẽ adimpleta fuit. merito pęna ab ipſis de
aſſentio exigẽda uenit.l.traiectitiæ.§.de illo.ff.de actio.& obli.
l.ij.§.fi.l.idem iuris.l.iiij.§.cato.l.v.§. fi.cum alijs mille cõcor.
ff.de uerb.obli.maximè in l in executione.§. fi. & diffuſius per
oẽs in l.ita ſtipulatus.co.ti.illa enim percuſsio, cubitalis facta
2 fuit ad iniuriam percuſsi.† Potiſsimum attenta communi con
ſuetudine regionis & patriæ eſto ꝙ uulnus aliquod illatum nõ
ſit.l.ſed eſt qõnis in prin.l.item apud Labeonem.§. ſi quis pul-
ſatus. ff. de iniur, ſicut in ſimi. dr̃ pacem eſſe ruptam per ſolas
3 minas,† eſto ꝙ non fuerit ſequutus effectus minarũ, ſm Ang.
in l.ſi cum exceptione,in §.ſatis.ff.quod me. cau. quem referũt
& ſequuntur Mod.in eorum practi.crimi.in §. diligenter.nu.
xc.in l.j.in prin.col.x.in fi.ff.de qõ. & in l.is qui cum telo.nu.
xxj.C.ad l.g.Corn.de ſicar. ſicut ẽt pax rupta dr̃ per illum qui
metum offendendi infert ut dicit idem Ang. loco ſuperius al-
legato quem referunt & ſequuntur Moder. in d. eorũ pract. in
4 §.expedita,col.j.nu.vij. & eorum ſingulari.cccxxxvij. † Secutis
homicidijs,in fi.& põt adduci doc.Bart.in l.licitatio.§. quid li
citè.ff.de publica.num.iiij.uolentis offenſam dici illam qñ per
eam iniuſte factam,quis prouocatur ad iram inferẽtẽ. ad ruptu
5 ram pacis ſtipulatę,† & ibi Alex.in apoſti.poſt alios doc. con-
cor.adducit,ut ipſemet, & alij faciunt in l. ſi ita ſtipulatus. §.
6 Griſogonus colu.pe. & fi.ff.de uerb.obl.† Item ad idem facit.

Nam

Nam licet de iure in dubio facta interpretetur perpetuæ,ut tra
diĩ in rubr.de treg.& pa.in c.j. de pa.ↄſtan. & pęna appoſita in
conuentione ſeruandæ pacis,ſi rupta eſt non committatur,niſi
ſemel per primam offenſam,ſm Io.And.in add.ad Spe.in ti.de
treg.& pa.in rubr.cir.fi.tñ qñ appoſita eſt clauſula, ꝙ toties cō
mittatur quoties ꝯfactum eſſet, tunc pęna pluries cōmittitur
& idem qñ appoſita eſſet clauſula, rato manente pacto per.l.ſi
duo.§.j.ff.de arb.& ſm quod tradunt doc.in l. qui fidem. ff. de
tranſ.& in l.cum proponas.C.de pa.& per Ale.conſi.cxiij. uiſo
Themate.col.ij.uer.nec his obſtat.in iiij.uol.& ſequitur Anto.
Corſet.in ſuo trac.de poteſt.reg.q.iiij.ſo.xviij.col.j.uerſ. laxv.
& alia adducunt Mod.Bon.in d.eorum ſingulari.cccxxxvij. &
ccccl xxij.Clauſula rato manente pacto,& in eorum pract.In §.
qm.nu.xiij.uolentes,per illam clauſulam totiens quotiens, per
ꝯfactionem bis tantum pęna poſſe exigi, & quia iſti de aſſentio
poſt illam percuſsionem cubitalem per horam euaginarūt pu-
giones ꝯ iſtos de giurato,uolentes ipſos percutere, & uulnera-
re,concludendum vr eoſdem reiterato in dictam pęnam incur
riſſe, & dictam pacem rupiſſe. Nec poterunt dicere illam per-
cuſsionem cubitalem non fuiſſe offenſam & per eam pacem nō
fuiſſe ruptam.† Nam ultra ea quæ dicta ſunt.ſup.Ipſis non erat
7 licitum talem percuſsionem cubitalem facere, conſideratis uer
bis & clauſulis appoſitis in inſtrumento pacis, ne non haberēt
ꝯ eam uenire,nec illos offendere directè ſeu indirectè, nec alio
8 quoquomodo,& ſimilibus.† Quæ cōſideranda ueniunt & unū
quodque illorū debet aliquid operari. l. ſi qñ de leg.j. & C.de
inoffi.teſta.c.ſi papa.de priuile.lib.vj.& per Bal.in rubri. de ꝯ-
bē.empt.q.ix.Item quia pax illa fuit facta pro iniurijs, & offen
ſis præteritis ꝙ omnia. fuerunt remiſſa, & ſi ꝯuentū eſſet fuit ꝓ
miſſa pęna, quæ ꝯuentio relationem habet ad offenſas ꝑteri-
tas remiſſas,quæ cum fuerint leues,ēt ipſa ꝯuentio in leui offen
ſa uerificari debet,cū relatū contineatur in referente cū oibus
ſuis qualitatibus ſm Barto.in l.ſi ſeruū.§.fi.de leg.j.& l.j.ꝑ ff de
recepta.& in l.aſſe toto. ff.de hæred.inſti.Præterea iſti de aſſen
tio in dictam pęnam pacis ruptæ incurrerūt & tertio,dum ille
N.uulnerauit illum de giurato.Nec cadit in dubium, ex dictis
uulneribus,pacem non fuiſſe ruptam,Nec dictus. N. poterit ſe
excuſari id feciſſe ex noua cā & ꝑꝑ rumorem & clamorem qui
9 bus dicebatur eſſe occiſos illos de aſſentio. † Nā falſus rumor
erat,& illi non debuit credere, & talis credulitas eum nō excu
ſat.l.j.§.ꝑ ff.de eo per quem fac.erit.Ex quibus infertur ꝙ cum
dicta pax fuerit rupta per iſtos de aſſentio, Iſti de iurato pote-
runt aſſumere arma & ſe ipſos defendere, nec nō & offendere
dictos de aſſentio rumpentes primo pacem, nec propterea dnr
incurriſſe pęnam aliquam ut ſtatim dicetur. item quia ex noua
cā id dnt feciſſe,quo caſu nō pōt dici eos fregiſſe pacē nec incur
riſſe pęnam aliquàm ut in ſequentibus dicetur,& cōcluſio erit
ipſos non teneri ad pęnam aliquam,ſed illam ſolam debere exi
gi,& ter ab iſtis de aſſentio pacem rumpentibus & illi ꝯuenien
10 tibus.† Iſtis tñ non obſtant.ↄſiderata facti contingentia, alia
ſententia vr eſſe uerior,& magis ſana, ꝙ pax iſta fuerit rupta
per iſtos de iurato, & non per ipſos de aſſentio, & quia funda-
mentum illorum de iurato, totum conſiſtit in illa urtatione &
percuſsione cubitali,iccirco peritiſsimus & magnificus. d. in-
dex primitus cōſiderare habet,an talis percuſsio cubitalis fue
rit facta,& per quem,poteſt.n.ambiguè interpretari & ↄñr red
di incerta,cum dicatur ꝙ per tranſeundo & per uiam itineran
do fuerit facta & commiſſa interpretari poterit actiuè, & paſsi
uè,hoc eſt per illum de aſſentio in illum de iurato.& ex oppo-
ſito.per illum de iurato, erga illum de aſſentio, & conſideran-
do tranſitum,& iter,& ꝙ illo tpe percuſsio fuerit facta.uериſi-
milliter diſcerni non potuit,a quo & in quem, & ſi iſtud eſſet,
dici minimè poterit,ipſos de aſſentio urtaſſe, & cubito percuſ-
11 ſiſſe illum de iurato.† Et ſtante hac dubia probatione, iſti de
aſſentio minimè poterunt condemnari ut in ſimi.tradit Bar.in
l.ſi uxor.§.ſi quis uxorem.ff. de adulter.in fi.& in l.ij.in fi. ff.de
12 duo.re.& in l.ſcio quoſdam.ff.de manum.uind. † Præterea ſi
teſtes concludenter firmarent illum de aſſentio cubitalem per
cuſsionem in illum de iurato intuliſſe aduertendum erit, qui
& quales ſint teſtes ipſi cum agatur de pęna applicanda fiſco,
& mulieres in hoc non ſint teſtes idonei ſm Innoc.in c. forus.
§.j. de uer.ſigni.& Mod. in l. qui teſtō.§.mulier.ff. de teſt.& in
terminis nr̃is firmat Alex.conſi.xix. Viſo proceſſu, in prin.in j.
uol.conſiderandum ēt erit an dicti teſtes ſint inimici iſtorum
de aſſentio,& adherentes parti aduerſę & affines & conſangui
nei illorū de iurato minimè ēt probarent ſi tales eſſent ſm de-
13 ciſiones cōes.† Præterea ſi teſtes eſſent idonei adhuc dr̃, illam
urtationem & percuſsionem cubitalem,non fuiſſe offenſam &
talem per quam pax dicatur rupta, potuit.n.fieri ſine dolo,&
animo offendendi & iniuriandi caſualiter & inaduertenter ꝑ
tranſeūdo,ut omni die ferè contingit in multis perſonis deam
bulātibus tum in uia tum in eccleſijs, & ceſſante dolo ceſſabit
omnis iniuria & offenſio.l.ſi non conuicij.C.de iniurijs.cū ſuis
concor.Dicitur ēt & fortius talem cubitalem percuſsionem &
14 urtationem non poſſe dici offenſam.† Nam parui momenti &
minima fuit,& appellatione offenſæ non uenit illa,quæ eſt le-
uis modica & parua.Quæ enim ſunt modici & minimi præiu-
dicij,non ſunt in conſideratione,nec attendi debent,cum inter
parum,& nihil.nihil interſit.c.licet cauſam uerſi.quamquā ta-
tra de probatio.& per Lud.Rom.in ſingulari ſuo. xxxiij. hodie
quidam.& febricula non pōt dici febris.l.quæſitū.ff. de re iud.
nec uulnuſculus pōt dici uulnus.l.j.§.proinde.ff.de ædil. ed.&
ſm Bal.in l.ſi prædium.col.j.C.de ædil.actio.& ad iſta leuia &
modica ꝙ non ſint conſideranda poſſent quamplura adduci ac
cumulata per Ant.Corſett. in tract.de immuni.quem inſeruit
in alio ſuo tract.de poteſta.reg.fol.iiij.v.& vj.ubi inter alia di-
cit modicā iniuriā nō conſiderari ēt ad effectum reuocandi do
nationem factam iuxta terminos.l.fi.C.de reuoc.donatio.& ꝙ
dñs non pōt pro modica ſerui percuſsione. §. ſeruus inſtitu.
de iniur.& ad idem referendo quamplures alios,quamplura ēt
accumulant Mod.Bon.ↄſi.lxxj.Propter anguſtiam.col j. & con
ſi.cij.in præſenti caſu.col.ij.& iiij.nu.xj.& ſeq.& in terminis
proprie noſtris conſi.lxxx.in hac cā inquiſitionis.col.j.ij. & iij.
ubi uolunt nu.xxxiij.citando Bal.conſi.lviij. Laudare uos col.
iiij.uer. illud ſciendū in j.uol.pacē non poſſe dici ruptā ꝑꝑ le
uem & modicam offenſam & ꝙ ille qui promittit aliquem nō
offendere,non dr̃ illum offendiſſe propter leuem & modicā of-
fenſam,& minimè cadit in dubium talem cubitalem percuſsio
nem eſſe offenſam leuem & leuiſsimam poſito ꝙ concludēter
fuiſſet probata,& propter illam nō pōt dici pacem fuiſſe ruptā
par iſtos de aſſentio,cum leuis & modica fuerit offenſio, ut cō
cludunt deciſiones apertiſsimæ ſup.deductæ. Nec obſtabūt ad
ducta ſuperius in ꝯrium in quibus dicebatur talem cubitalem
15 urtationē tendere ad iniuriam & ad offenſam.† Nam conſide-
rando diſpoſitionem iuris cōis illud minimè uerum eſt per de
ciſio.ſup.adductas, loquentes, de uulnuſculo & de leui offenſa
16 & iniuria.† Nec mos regionis & patriæ poterit iſtud inducere
cum hoc deductum & probatum minimè appareat iuxta no-
tata.per Bar.in l.Labeo.ff.de ſuppell.leg. & per Mod.oēs in ru
brica de oper.nou.nunc.& l.item apud Labeonē. §. ſi quis pul
ſatus cum concor.diuerſo ſatis caſu loquuntur ut patet ex ea-
dem lectura,& trahi nō poſſunt ad caſum præſentem.l.papinia
nus exuli.ff.de minori. l. naturaliter.§.nihil cōmune.ff. de acq.
17 poſſ.Nec obſtat illud quod dicebatur de minis, de metu. † Nā
in caſu præſenti,nullus adfuit metus,nec minæ interuenerunt.
minus obſtabit doctr.Bar.in l.licitatio.§.quid licitæ.ff. de pu-
18 blica. Nam ad caſum præſentem nihil facit † non.n. debuit ad
iram prouocari iſte cubito percuſſus,& alij de eius familia, cū
iſtud leue eſſet,& modicum & minimè cōſiderabile,& illa do-
ctrina Bar.alio modo declaratur per Alex.& alios in d. §. Gri-
ſogonus in fine,& illa uerba appoſita in inſtrumento pacis di-
rectè uel indirectè, quo quō quomodolibet,& ſimilia, de qui
bus plenè tangunt Mod.Bono.in d.eorum.conſi.lxxx.col. iiij.
nu. xxxvj.& alijs ſeq.non poſſunt operari nec inducere quam
tumcunque ſint generalia urtationē cubitalem eſſe offenſam
talem,per quam pax dicatur rupta,qñ reſtringi debent ſm ſu-
biectam materiam ad habilia & ad offenſam grauem non autē
modicam & leuem ut in terminis noſtris,ita reſpondentes di-
ctæ obiectioni dicunt & firmant allegantes quamplures deci-
ſiones.d.Mod.Bon.in præallegatis eorum conſi.lxxx.colu.v.&
19 vj.& ferè per totum.nu. xlv. & alijs ſeq. † Nec obſtabit doctr.
Bal.in d.rub.C.de ꝯh.emp.in ix.q.uolentis unumquodque uer
bum debere operari,& nō cenſeri fruſtra appoſitum.d.c. ſi qñ
20 cum concordan.† Nam prædicta intelligi debent ut operen-
tur ſm tamen naturam ꝯtus & ſecundum naturam rei dedu-
ctæ in ꝯctu per l.ſi ſtipulatus.ff.de uerbo.oblig.& ita declarat
Imo.in c.ex literis,extra de iu.pat.quem refert & ſequitur Soc.
conſi.xlvij.colu.iiij. uer.præterea magis in primo uol.& ſentit
Laur.Calcan.conſi.xxv.& nu. j. dum ibi reſpondet contrarijs,
Nec obſtabit ꝙ circa iſtud ultimo loco dicebatur in hac pace.

ſa ta cõi ineri leue offenſam ex quo fuit facta pro offenſionib.
prateritix ẽt leuibus & relatũ debet contineri in referente. Nã
nullibi iſtud appxret, offenſiones prateritax pro quibus facta
fuit pax fuiſſe ita leues, & modicas & ſic exuſatxs per urtationẽ
ſeo percuſsionem cubitalem ut dr̃ fuiſſe iſtam: quæ minimè io-
cluditur in dicto inſtrumento & cõuentione pacis, cũ fuerit, &
ſit minima leuis & ſine ↄſideratione, & ſi partes uoluiſſent illã
fuiſſe incluſam, utique id expreſsiſſent & non exprimendo præ
ſumitur & colligitur noluiſſe eam iocludi, quinimmo excludi,
argumento eorum quæ habentur in l. j. §. ſed & ſi deficiẽtis. C.
de cad. tollen. & in c. ad audientiã de decim. & quia uniuxinclu
ſio eſt aliorum excluſio. c. nonne de pſum. l. cũ prætor. in prin.
21 ff. de iudi.† Patet igit̃ exiſtix fundamentum illorum de giura-
to potiſsimũ ſuper iſta urtatione & cubitali percuſsione oõ eſ-
ſe conſiderabile qm̃ per talem actũ non põt dici pacẽ fuiſſe ru-
ptã per iſtos de aſſentio.† Videndũ modo erit, an per ſm actũ
22 dicatur fuiſſe ruptum ex quo ptendit̃ iſtos de aſſentio poſt illã
cubitalẽ urtationem primo loco inſultaſſe cũ pugionibus eua-
ginatis iſtos de giurato, & illis admenaſſe, quærentes eos percu
tere, & uulneraſſe, quod minimè in facti contingentiã uerũ eſt
ut apertiſsimè ↄſtat ex proceſſu, licet. n. aliqui teſtes producti
per illos de iurato iſtud aſſerant, tñ illis fides minimè adhibeo
da eſt, cum ſint cõplices, ↄſanguinei, affines illorũ de giurato,
ſint ẽt & mulieres, & apertè reprobati, & ulterius ſint & inimi-
ci illorũ de aſſentio quibus nulla adhibenda eſt fides iuribus &
deciſionibus uulgaribus, & qm̃ ut pleniſsime, & ſufficienter ꝓ
batum oſtendit̃, poſt illam aſſertam cubitalẽ percuſsionẽ iſtos
de giurato cæpiſſe arma, inſultaſſe iſtos de aſſentio, admenaſſe
& plures ictus in eos proieciſſe, & magno clamore intuliſſe mi
nas & metũ offendendi perquirentes ipſos, nedum percutere
ſed occidere, neceſſario ↄcludendum ſequitur per iſtos de giu-
rato pacem fuiſſe ruptam & fuiſſe ↄuentum ↄuentioni & inſtrõ
ꝓdicto, & eos incurriſſe pœnã ↄuentam & ſtipulatam per doc.
Ang. ſuperius allegatã in l. ſi cũ exceptione. §. ſatis. ff. quod me
tus cã, & quia primo inſultans tenetur de pace fracta & rupta,
& inſultati ſe defendentes, ẽt ſi offenderint inſultantes nõ tenẽ
tur nec dicuntur propulſati, & ſe defendẽtes pacem rũpere ut
eſt deciſio in terminis Io. And. in regula fruſtra in mercuria &
in addit. ad Specu. in tit. de tregua & pace. in prin. & tradũt oẽs
per illum tex. in l. ut uim. ff. de iuſti. & iur. & in l. iij. §. cũ igitur.
ff. de ui & ui arma. & in l. j. C. unde ui, ubi oes poſt gl. & in ſpẽ
firmat Bar. in l. j. §. cum arietes. ff. ſi quadru. pau. fec. dica. & in l.
cum pater. §. libertis. ff. de lega. ij. & Abb. in ca. col. j. de treuga
& pace, & ibi Fely. allegans concor. col. ij. num. iiij. & v. & hoc
idem tenent Saly. Bal. Pau. de Ca. & reliqui Moder. in l. qui fidẽ
ff. de tranſactio. & idẽ Bal. Saly. Alex. & alij maximè Iaſ. nu. vij.
in l. cum proponas. C. de pact. & Ale. poſt alios in l. ſemel mora
colu. j. & ij. ff. ſolu. matri. & in l. qui inſulã. col. ſi. nu. v. ff. de uer.
obli. & idem Alex. conſi. cxiii. Præallegato. in iiij. uol. col. j. & ij.
& col. fi. & Philip. Corn. conſi. xlij. Plura quærunt ur. col. ij. uer.
his non obſtañ. & uer. ſeq. in ij. uol. & tradit Pau. de Ca. in cõſi.
lxxiiij. Quia fruſtra quẽ refert. & ſeq. Ant. Corſet. adducẽs alias
deciſiones in d. tract. de pot. reg. quæſt. xlj. colu. ant epe. & pe.
23 uer. cxvij.† Conſiderandũ eſt. Non. n. debuerunt iſti inſultati
de aſſentio. pro eorum honore fugere ſm docto. in d. l. j. C. un-
de ui. maximè Bal. uerſi. pone quidam. Bar. & oẽs in d. l. ut uim
& licitum fuit ipſis reſiſtere, & ſe ipſos defendere, & ſe defendẽ
tes non poſſunt dici offendiſſe illos de giurato, nec illis iniuriã
intuliſſe, ut patet in deciſ ſ. deductis, & in fortioribus terminis
firmat Soc. conſi. xx. ſæpe num. col. xv. uer. circa ſm poſito inter
conſi. Fran. de Cur. & Fran. ipſe de Cur. conſi. xxj. Deus æterne.
col. vij. & viij. uer. cum ſm, & ad id plura adducunt Moder. Bo
24 non. conſi. iiij.† De uultu tuo. nu. viij. xvij. xxij. & fere per totũ
& ↄſi. xlj. In cauſa. num. xv. & ↄſi. lxxxj. Ex tenore. nu. ij. & ſequ.
25 † & iſto caſu ipſis inſultatis nihil obſtabit illa clauſula totiẽs
quotiens &c. & illa clauſula rato manente pacto ſm Saly. &
Pau. de Caſt. in d. l. qui fidem, & Ale. d. ↄſi. cxiiij. in iiij. uol. col.
ij. uer. alia rõne, & uerſi. ſequen. Nam illę locum habebunt ad-
uerſus primo rũpentes pacẽ & non obſeruantes, & non ↄ inſul
tatos ut ẽt dicit Iaſ. in d. l. cum proponas. colu. fin. & ſequuntur
Mod. Bon. in d. corũ ſingulari. cccxxxvij. Vbi in fin. adducunt
quæ dicit ipſe Alex. conſi. xcvj. Viſo & oppono. colu. pen. in vj.
uolu. propterea iſti de aſſentio non poſſunt dici fregiſſe pacem
26 † ex quo inſultati ceperũt arma ſe defendentes ex noua cã, quo
caſu ſi illos de giurato percuſsiſſent non propterea per eos dicet
tur pax rupta nec ꝓpterea tenerentur ad pœnã conuentionalem
ſtipulatã, ut eſt aperta deciſio Bart. in l. aut facta. §. cauſa. ff. de
pœn. & ibi Alex. in apoſtil. adducens concord. & tradit Bart. in
l. qui inſulam, & Ange. ibi & Alex. aſſerens hanc eſſe cõem col.
j. & ij ff. de uerb. ob. & idem Bar. Bal. Ang. Imo. & alij in l. quid
ergo. §. ſi hæres de lega. j. & Ro. & Ale. in l. ſemel mora uerſi. cir
ca prædicta. ff. ſol. ma. & Ant. de But. & Imo. in c. cũ intes de re-
nuncia. & Bald. in l. ſi prædium. col. ſi. C. de edil. actio. ubi in du
bio dicit præſumendum eſſe nouam cauſam, & ꝙ offenſio fue-
rit facta ex noua non aũt ex antiqua, quo caſu pax non dr̃ ru-
pta, nec pœna ſtipulata incurſa ut aperte concludit idem Alex.
27 d. conſi. xix. Viſo. in j. uol. & præallegato conſi. cxiij.† Per totũ
in iiij. uol. & ẽt Anto. Corſet. in d. trac. de poteſt. reg. q. xlj. col.
iiij. uer. axxj. adduco, & ad id plura accumulant Moder. Bono.
in rub. ff. de fideiu. ſol, ij. nu. clj. & in l. j. §. ſi. nu. xxvj. ff. de quæ-
ſtio. & in conſi. ix. nu. lj. adiuua me, & conſi. cxix. Stante pace, ꝑ
totum, & conſi. cxxij. In præſentia. colu. pe. & ſi. & conſi. lxxvj.
Largire mihi. col. pen. & ſi. & eorum prac. crim. in §. aggredior
28 nu. lxxxv. & ſequentibus.† Nec quidem immerito quoniam in
conuentione pacis & in quacunque alia promiſsione & pacto
ẽt firmato iuramento, ſemper intelligitur ineſſe illa clauſula re-
bus ſic ſtantib. & aliquid de nouo non ſuperueniente. c. cum in
ter de renunc. c. quemadmodum de iure iur. per Bar. in l. j. §. &
poſt operis. ff. de ope. no. nunc. Ad illud ꝙ tertio, & ultimo lo-
co dicebatur pacem fuiſſe ruptam, & illi ↄuentum per. d. N. uul
nerantem illum de giurato, reſpondetur, & dr̃ ueritatem eſſe
in oppoſitum. Nam dictus. N. illum uulnerauit ex cauſa de no
uo ſuperueniente, & non ex antiqua quod in dubio præſumitur
ſm Bal. in d. l. ſi prædium, col. ſi. & dictum fuit ſuperius. tenetur
igitur ille. N. de uulnere, & non ad pœnam propter pacẽ ruptã.
Nam ex. d. uulneribus. per eum illatis ex noua cã non põt dici
pax rupta. Nec per illam ↄuentum paci, & cõuentioni, cauſa. n.
fuit noua. Nam rumor, & clamor inſurrexerat dictos de giura-
to uulneraſſe, & interfeciſſe illos de aſſentio, & dictus rumor
nouã induxit cauſam qua. d. N. motus, & dolore cõpulſus uul-
nerauit illum de giurato, quæ noua cã, excuſat ab incurſione
pœnæ conuentionalis, & a dolo ſecundum deciſi. cões, & uulg.
29 † Nec obſtat, ꝙ dicebatur ipſum non debuiſſe eſſe credulum,
qm̃ talis credulitas non eſt culpanda nec reijcienda, quinim-
mo admittenda ex quo fuit uehemens, & iuſta de cauſa orta ꝗ
iam haberi debet pro certitudine, & excuſationẽ iuſtã tribuit,
ut ad plenum per illum tex. deducunt doc. maxime Fely. in c. li
cet hely. col. j. extra de ſimo. quando proceſsit a perſona fide di
gna, & cui credendum erat ſecundum gl. in l. Titio fundus, ff.
de condi. & demõ. cum alijs ad plenum accumulatis per eundẽ
Felin. in c. cum contingat. colum. iij. & iiij. extra de reſcri. num.
viij. & alijs ſeq. & eſt optima deciſ. d. Lapi. de Caſtilio. c. Factũ
ſuper quo, etiam trad. Fran. de Cur. conſi. lxxj. Princeps defun-
ctus. colum. ix. uerſi. reſtant duæ difficultates, & text. in d. l. j. §.
j. ff. de eo per quem fac. er. loquitur in credulitate fatua, & iniu
ſta, minimè autem procedit in credulitate uehementi, & habi-
ta a perſona fide digna, quę haberi debet pro certitudine, ut tra
dit idem Felyn. in c. j. circa ſi. extra de lit. conteſt. & ſequuntur
Mod. Bon. adducentes alia in rubri. C. de proba. num. clxxiiij. &
in rub. ff. de falſ. nu. ij. & conſi. xxvj. Status. colum. iij. nu. vij. &
ꝙ perſonæ fide dignæ, & eius dictis ſit credendum multa addu
cunt idem Mod. Bon. in eorum prac. crimi. in princ. colu. iij. &
30 iiij. nu. viij.† Ceſſabit ẽt obiectio ex alio. Nam pax prædicta ru
pta fuit per iſtos de giurato, qui aſſumpſerunt arma contra ip
ſos de aſſentio, ut dictum fuit ſuperius propter quam fracturã
pacis, & contrauentionem, pax prædicta reddita fuit nulla, & in
ualida cõſequenter ulterius non poterit dici rupta. Nam quod
nullum. & inualidum eſt rumpi non poteſt. l. oam & ſi ſub con
ditione. ff. de iniuſto rup. l. iiij. §. condemnatum. ff. de re iud. &
in terminis iſtis tradunt Mod. Bon. conſi. cxxv. In præſenti cau
ſa. colum. pen. num. xlv. & ſeq. ex quibus concludendum ſequi-
tur iſtos de giurato fregiſſe, & rupiſſe pacem, & condemnan-
dos eſſe ad pœnam conuentionalem, & ſtipulatam iuxta te-
norem inſtrumenti. & iſtos de aſſentio fore, & eſſe abſoluen-
dos, & liberandos, & ut iuſtiſsimo, & peritiſsimo. d. Iudici
iuſtius uidebitur circa expenſarum refectionem ad quam con
demnan. ueniunt ſupradicti de giurato.

PARISIVS PADVAE.

SVMMARIVM.

1 *Præſtans auxilium aſſaßinio debet plus puniri, quã ſi illud præſtitiſſe alteri homicidio, & nu. 6.*

2 *Aſſaßinus, quis propriè dicatur de iure communi, & ſtatutario, & nu. 3. & 4.*

8 *Intellectus ad ſtatutum Bono. uolens intelligi aſſaſſinum illum qui ſpe data ſeu recepta delictum commiſit.*

3 *Qualiter diſcernatur aſſaſſinium ab alio homicidio, & nume. 4. & 7.*

5 *Quando in diſpõne exigitur aliqua qualitas, illa debet interuenire, & probari.*

9 *Vnum caput ſtatuti declaratur per aliud.*

10 *Spes lucrandi litẽ, an inducat crimen aſſaßinij, ſi hac de cauſa quis fuit occiſus.*

11 *In delictis, & pœnis infligendis, attendi debet cauſa proxima, & immediata, & non remota, & mediata.*

12 *Confeſſio inquiſiti contraria iuri, & ueritati non eſt conſideranda.*

13 *Statutum loquens, de pœna eius cuius dolo fuit commiſſum qualiter ſit interpretandum, & intelligendum, & nu. 14.*

Vnum ſtatutum non debet eſſe contrarium alteri, concordari enim debent.

Expreſſa prouiſio unius ſtatuti, non ſubmittitur generali diſpoſitioni alterius loquentis generaliter.

15 *Non tenetur quis indicare delictum faciendum regulariter.*

16 *Suſcipiens mandatum ut indicaret occiſori, occidẽdum exiuiſſe domum, qualiter ſit puniendus.*

Et an præſtans tale auxilium dicatur præſtitiſſe cauſam mortis neceſſariam.

17 *Et quid de eo qui ſuſcepit mandatum, ut in certo loco expectaret occiſores, & illis indicaret occidendum inde non tranſijuiſſe.*

18 *Et quid de eo qui alicui dixit, ut inſequeretur Barigellum indicaturus, ſi illa uia tranſiret.*

16 *Et an ex iſtis tribus actibus, homicidium ſubſecutum dicatur commiſſum fuiſſe dolo iſtius, & duob. ſeq.*

19 *Præſtans auxilium cooperatiuum in homicidio, eadem debet pœna puniri, qua occiſor, & nu. ſeq.*

20 *An ſpiare & uidere aliquem exire domum, & iſtud indicare occiſori, ſit præſtare cauſam præciſam & neceſſariam mortis.*

21 *Præſtare auxilium homicidio inconuenienti quomodo intelligatur.*

22 *Quando quis dicatur præſtare auxilium cooperatiuum in ipſo homicidio.*

Dictio in denotat intrinſecitatem.

23 *Item in domo qualiter intelligatur, & quid in materia ſtatutaria.*

24 *Multum differt an diſpoſitio loquatur de auxilio cooperatiuo, in homicidio, uel de auxilio, cooperatiuo ad homicidium, & nume. 25. 31. 33.*

25 *Intellectus ſtatuti bono. loquentis de præſtante auxilium in ipſo homicidio, & ſeq. & nu. 31. & 33.*

26 *Dictio alio ſimilem cauſam importat.*

27 *Nullum uerbum ſtatuti debet eſſe ſuperfluum, & fruſtratorium.*

28 *Et caſus exceptuatus, debet eſſe de regula, & inducit ut regula in eo caſu loquatur.*

29 *Auxilium de iure cõmuni, ut ſit punibile, debet eſſe cooperatiuum & propinquum.*

30 *Scholaris gaudere debet beneficio ſtatuti.*

31 *Quo caſu procedant iura & deciſa, loquentes de auxilio præſtito ad mortem & dante cauſam morti.*

34 *Licet auxilium ſit præſtitum ad homicidium nec tamen ſequitur quod dicatur præſtitum in ipſo homicidio, licet homicidiũ potuiſſet committi aliter, & non eo modo quo fuit commiſſum per auxilium præſtitum, & nu. 16. 17. 18. 25. & ſeq. & 36.*

35 *Sciẽns animum & deliberationẽ occiſoris & gerens actus de quibus ſupra, an poßit dici principalis: & particeps in ipſo homicidio. ita ut nedum dicatur præſtitiſſe auxilium cooperatiuum ad homicidium, ſed aliquid plus.*

CONSILIVM CLXVI.

PRO Reſolutione dubiorum datorum primo aduertendum eſt facti contingentiã, & ipſius ueritatem, longe eſſe diuerſam, ſatiſq; differẽter illi quæ uera præſupponitur in dubijs ipſis, & ſtante facti & exceptu ac ſpeciei diuerſitate, ſatis diuerſa reſultabit iuris deciſio & ſententia ab illa quæ concluditur ex præpoſita facti narratione in dubijs ipſis pro uera, cum uariatio facti ẽt in mini-
1 mo iuris alteret diſpõnem. † Dicitur igitur in v. dub. ipſum Hã
nibalẽ inquiſitũ, eadẽ pœna teneri, qua tenent Fed. & alij occiſores equitius Herculis Saxonij, cũ ipſe auxiliũ. d. homicidio, & aſſaſsinio pſtiterit, quæ qualitas aſſaſsinij, ſicut obeſt, & nocius eſt principalibus, ita & officere debet auxiliatori ut ius cõe diſponit & ſtatuto bono, idem caueaĩ, ſub rub. de pœna aſ-
2 ſaſsinorum uer. & eiſdẽ ibi uel qui auxilium conſilium &c. † &
q̃ Fede. principalis aſſaſsiniũ cõmiſſerit, ſatis vr̃. patefieri conſiderata diſpõne eiuſdẽ ſtatuti uer. & intelligatur aſſaſsinus. nolẽtis illum dici aſſaſsinum qui ſpe data uel recepta aſſaſsiniũ cõmiſſerit & ipſe Fed. ſub ſpe lucrandi litẽ quã cũ. d. equite Her-
3 cule agitabat eũdẽ occiderit. † Ad quã dubitationẽ cõſiderando
ius cõe rñdet ut tale delictũ non poſſe adaptari ad aſſaſsiniũ cũ uere illẽ aſſaſsinus dicatur, qui precio cõductus, uel pecunia homicidiũ cõmittit, quæ qualitas, nec in ipſo Fed. nec in ipſo Hãnibale uerificata mõ aliquo oñditur, cõñr ceſſabit crimen aſſaſſinij, ut per illum tex. tradunt Archidi. & Io. And. in nouel. in c. j. de homi. li. vj. quos ſequitur ibi Pe. de Anch. col. ij. in vj. no. & Gem. in uer. eũ igitur, & Bar. in l. Cicero. ff. de pœn. ubi Alex. in addi. concor. citat. ut ẽt facit Ang. de malc. in ſuo tra. in uer. Semproniũ mandatorem. col. j. uer. & in quantum, & Fran. de Cur. conſi. xx. Sæpenumero. quod eſt Soc. colu. xix. uerſ. omitto poſtremo qñ. n. nulla data pecunia ſeu promiſſa, ſed pp ſe ipſũ
4 † & ad ſatisfactionem ſuæ uoluntatis cõmittitur homicidium
uel mandatur ſeu perſuadetur fieri, nullo mõ erit aſſaſsiniũ nec locũ habebunt pœnæ aſſaſsino conſtitutæ, erit. n. ſolum homicidiũ ſeu ſeparatum, ſeparatũ dico a qualitate aſſaſsinij, in quo locũ habebunt aliæ pœnæ iure cõi conſtitutæ ſm Bar. in l. non ſolum. §. ſi mandato. nu. ij. ff. de iniur. & tradunt Io. And. & Phi.
5 Franc. in d. c. j. col. ij. in viij. notabili, cũ ſimi. † Et iſtud comprobari poſſet multis deciſionibus diſponen. qualitatẽ requiſitam in aliqua diſpoſitione debere interuenire, & uerificari, qua ceſ-
6 ſante diſpoſitio ẽt ceſſabit, † & caſu quo conſtare poſſet ipſum
Fede. pcio recepto, ſeu promiſſo homicidiũ patraſſe, quod minimè doceri poterit, cum in oppoſitum ſe habeat ipſa ueritas, iſtud tñ obeſſe non põt Hannibali, ſi qualitatẽ iſtam nõ ſciuit, nec ei illa nota fuit, tunc. n. præſtans auxilium aſſaſsinio eadem pœna tenetur, qñ ſcienter illud pſtitit ſciens qualitatẽ delicti, & aſſaſsinij, ut cauetur dicto ſtatuto in uerſi. uel qui auxilium, ibi
7 ſcienter, † & q̃ dictus Federi. tale delictum cõmiſſerit pp ſeipſum, & ad ſatisfactionem ſuę uoluntatis, & non aliquo pmio recepto, ſeu promiſſo nec ſub aliqua ſpe recipiendi illud, manifeſtè liquet tibi Illuſtriſsimo do. Gubernatori, tuoque excellẽtiſsimo, & doctiſsimo Auditori, totiq; & uniuerſo palatio. Notoriè. n. conſtabant, & exiſtebant ex cauſis urgentiſsimis capitales inimicitiæ inter. d. Herculem equitem, & d. Federi. ita ut inter eos nihil aliud agitaretur, niſi ut locus eſſet præuentioni, & ut per prius unus occideretur ab alio, quæ omnia cũ manifeſta ſint, & notoria alia ſpecificatione referre, minimè curo, quo fit, ut & ſm ius cõe ſupra citatum, & ſm ius ſtatutariũ de quo in prææallegato ſtatuto de pœn. aſſaſsino. uer. rurſus ſi aliquis, tale delictum modo aliquo adaptari non poſsit ad aſſaſsiniũ, cũ
8 nullo præcio dato, uel promiſso patratum appareat. † Nec obſtabit dictum ſtatutum in illo uerſi. & intelligatur aſſaſsinus uolens illum aſſaſsinum intelligi qui præmio habito, uel ſpe data, ſeu recepta delictum fecit, nam uerba illa, ſpe data, uel recepta intelliguntur qñ fuit data ſpes, uel recepta de præcio, uel præmio dando, ita punctualiter declarãtur, & gloſſantur, per illudmet ſtatutũ, in d. uer. rurſus, ibi nullo præcio, uel præmio dato, promiſſo, uel cõuento, aut ſpe aliqua data de eo dando, & qm ſtatutum ſe ipſum gloſſat, & declarat minimè recurrendum eſt ad alias gloſſationes, ut in ſimi. dicit Bal. in auct. niſi rogati. C.
9 ad Treb. col. ij. uerſ. nam ibi teſtatore, † & quia unum caput ſtatuti declaratur per aliud caput. l. utrum. ff. de peti. hæred. l. qui
10 filiabus. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. de leg. j. † Ex quibus tollitur illa gloſſatio de qua in dubio dato, ut illa uerba, uel ſpe data, poſſint intelligi de illa lucrandi litem, quam ut dr̃ inuicem habebant. d. Feder. & d. Herc. Tum quoque qm ſpes iſta ſub dubio eſt, adeo ut ſm aliquos caſus fortuitus reputetur. Tum quoque qm lis principaliter, non erat inter eos, ſed inter uxorem. d. Federici, & uxorem. d. Hercu. matrem ſuam, & quæ lis adhuc durat, nec morte. d. Hercu. eſt finita. Tum ẽt quia ipſa uxor Federici donataria eſt, & per conſtitutum, & præcarium poſsidet bo

na

na ſibi a matre donata,& ſe defendit., & nihil ulterius pōt lu-
11 crari,& ſingula iſta ea actis patent.† Tū ultimo,qm̄ Federi.ip-
ſe plurib.patefecit,aio iterſi.ere habere.d.Her.pp capitales ini
micitias,ante dictā litē inter eos uertentes,ēt ſucceſsiuè poſt eā
motā reiteratas,auctas,& innouatas,& quia dubitabat ab illo
interfici,ipſe per prius uoluit præuenire.& huiuſmodi cā fuit ꝑ
cipua immediata,& finalis quæ attendenda, & obſeruanda eſt,
non alia ſi qua diceretur mediata, quæ in pęnis inferendis non
debet attendi,ſed illa ſolum immediata,ut per illum tea.tradit
Bar.in l.auunculo.ff.de cōdi.ſi.cau.& Aret.in l.is pōs, col.iiij.
uerſi.multū tñ facit.ff.de aequir. hære. & iuata tradita per oēs
12 poſt Bar.in l.ij.§.fi.ff.de don.† Nec iſtis obſtabit ꝯfeſsio.d.Ha
nibalis,dū in c.uř fateri ipſum Federi.feciſſe tale homicidium,
ſpe lucrandi litem , nam eo mortuo oia erant finita , & ꝙ iſtud
tendebat ad aſſaſsinium,confeſsio namque iſta erronea eſt,& ꝫ
diſpoſitionē iuris cōis,& ſtatuti Bono.quib.conſideratis,aſſaſ-
ſinium non pōt dici,ut ſuperius deduximus,& eſt ꝫ ueritatē, cū
lis illa non fuerit,nec ſit finita,& illa uerba ſtatuti,uel ſpe data,
ſeu recepta,non capiant hanc interpretationē,ſed longe diuer-
ſam ex gloſatione eiuſdem ſtatuti,ut diximus , & uerisſimū eſt
confeſsionem erroneam , & non uerosimilem. & ueritati iuris
cōmuni,& ſtatutario ꝫriam nullo modo eſſe attendenda , nec
exequendam,ut dictant eōes,& uulga doc.& doc.deciſ. maxi-
mè cum enunciatiuè tm̄,de aſſaſsinio in eo mētio habeatur ad
tradita in l.ea hac ſcriptura.ff.de don. ſemoto igiť aſſaſsinio,
quod prorſus in aliquo conſiderandum non eſt inſtandum erit
13 circa reſolutionē aliorum dubiorum, † Et ad primuum in quo
dř ſtatuto caueri,illum pœna ultimi ſupplicij puniendum, cu-
ius dolo commiſſum fuerit homicidium , & ꝙ hac pœna uenit
puniendus ipſe Hannibal qui fuit in tractatu de occidendo, &
conuenit ſpiare,& apoſtare poſtmodū occiſum , & camuffatus
eum ſpiauit.uocando,& auiſando occiſores, & iterum poſtmo
dum occiſum expectauit in loco dicto lo inferno, ubi homici-
dium patrandum erat,ita ut ipſius dolo tale homicidium dicať
commiſſum.Reſpondetur nullo modo poſſe dici eius dolo ho
micidium tale fuiſſe commiſſum.Nullam.n.cām habebat. nec
aliquas gerebat inimicitias,cum dicto Hercule, nec unquā mā
dauit alicui tale homicidium debere cōmitti , nec dolo uerſa-
tus eſt,ut tale homicidium cōmitteret,& quia iuuenis, potius
ſimplex,pacificus,minime rixoſus,bonæ, & laudabilis uitæ , &
in oibus ſe honeſtè gerens,quibus cōſideratis ſumus extra ter-
minos dicti ſtatuti,ſub Rubrica de pœna homicidæ , quod po
tiſsimum loquitur in mandante,& in pęna illi inferenda, ut eſt
uidere ex uerbis dicti ſtatuti,ibi,& hoc ex eo,& ex uerbis ſtatu
ti ſequentis in princ.& ex uerbis rubricæ eiuſdem bene conſide
ratis,& ſucceſsiuè ex declaratione illorum in ipſo ſtatuto extē
ſo ad notata.in l.j.ff.ſi cer.pet.† Et dum tale ſtatutum conſide
14 rat illum cuius dolo homicidium fuit commiſſum,ſi extra man
datum iſtud intelligatur dandus eſt alius actus doloſus, qui ne
ceſſario dediſſet cām homicidio committendo ut colligitur ex
uerbis dicti ſtatuti,ibi,& ex prædictis maleficijs,& alterius, in
eo relati,ubi alia pœna puniendi ſunt,dantes auxilium, conſi-
lium uel fauorem ſcienter , & doloſè,iſta operantes in quibus
actibus,licet dolus interueniat.non ꝑpea doloſè illa gerens te
netur pęna homicidij,ſed longe diuerſa , & ne ſtatuta inuicem
ꝯtrarientur,& ut ad concordiā reducantur ut facere debemus.c.in
ter dilectos.§.porro,de fide inſtrum.per Bar. in l.ſi.§.idē quæ-
ſijt.ff.de condi.indeb.dicere cogimur ſtatutum iſtud debere in
telligi,ut pęna homicidij teneatur ille cuius dolo fuit commiſ-
ſum,qm̄ ultra,uel extra mandatum interuenit alius actus dolo-
ſus,& principalis præſtans cām neceſſariam homicidio, præter
illas concernentes auxilium,fauorem,ſocietatem , doloſè præ-
ſtitas,ad homicidium committendum de quibus ſpecificè lo-
quuntur,alia capita ſtatutorum,quæ cum iſtis in ſpecie proui
deatur non poſſunt ꝯtineri ſub illo generali uer.uel cuius dolo,
ſm̄ Bart.& alios in l.talis ſcriptura.§ fi.de lega. j. cum ſimil.&
uerisſimū eſt nullū actum doloſum,& propinquum dicto homi
cidio per ipſum Hannibalem fuiſſe geſtū.Nec ꝙ iſte induxerit
Federicum,& alios ad occidendum,deliberauerat.n.Federicus
omnino dictum Herculem interficere pp cauſas ſuperius rela
15 tas, † & licet talem animum ſuum,& deliberationem patefece
rit,& communicauerit Hannibali,non propterea Hannibal ip
ſe debet pati pœnam,ſi tali delicto non obuiauit. nec illud pa
tefecit,nec indicauit , cum non ſaperet crimen lęſè maieſtatis,
uel ſimile,ut ad plenum,poſt alios tradit Fely.citando iura , &

alias deciſio.in c.j.col.ij.& iij nu.v.& ſeq.de offi.deleg. Et qm̄
in dubio prædicto dicunť aliqua per ipſum Hannibalem geſta
quæ uere per eundem minime patrata fuere. Non enim ipſe ac
ceſsit uocatum Federicum,& alios occiſores,nec cum illis mi-
nimè tractatum fecit de occidendo.d. Her. nec iterato reuer-
ſus eſt ad domum occidendi,ut perquireret , an eſſet reuerſus.
Idcirco neceſſarium erit conſiderare quos actus ipſe Hānibal
uere geſſerit,& an tales ſint qui dederint cām.d.homicidio , &
an per illos homicidium dici poſsit eius dolo cōmiſſum & ſuc-
ceſsiue,qua pœna ex illis puniēdus ueniat, & ſuperius diximus
nullus actus apparet per eum geſtus pp quem eius dolo homi-
16 cidium poſsit dici commiſſum.† quamuis Federicus ipſe decla
rauit eidem eius animum occidendi.d.Herculem , & eū roga-
uerit,ꝙ deberet ire uiſurus,an.d.Hercules exiret domū,& ſuc-
ceſsiuè exitum iſtum referre haberet ipſi Federico, & ipſe Han
nibal tale mandatum ſuſceperit,& fuerit illud camuffatus uo-
lens complacere Federico executo non propterea infertur ex
iſtis eius dolo homicidium commiſſum. Nec ꝙ ipſe pręſtiterit
auxilium cooperatiuum homicidio,& ita proximum,& propin
quum,ut nō potuiſſet aliter committi. Poſtquam.n.uidit dictū
Herculem exeuntem domum,& iuit certioratum,ipſum Fede-
ricum de exitu,poterat illo intermedio.d. Hercules redire do-
mum. Prout ēt illa hora qua fuit occiſus, domum redire pote-
rat alia uia,quā illa inferni,ubi occiſores eum expectabant , &
prout alia uia ſolitus erat domū redire,ꝙ argumentū a ſolitis,
& conſuetis in iure receptum eſt,prout ēt illa nocte non pote-
rat domū redire,ſed extra domum dormire, prout alias facere
ſolitus erat.Nec ipſe Hannibal inſequutus eſt dictū Herculem
exeuntem domum,ut ſciret quo tenderet,& de hoc certioraret
Federicū,& occiſores.ſolum.n.ſpeculatus eſt , an exiret domū
quo exeunte exitum notificauit Federico, iſte igitur actus , ita
conſideratus, minimè infert homicidium dolo Hānibalis fuiſ-
ſe commiſſum,eſto ꝙ notum haberet animum Federici delibe
rantis occidere dictū d.Herculē , eſt.n.actus ualde remotus ab
homicidio,licet aliquatenus ſcienter tenderet ad homicidiū.
17 † Non propterea ex hoc debet capite puniri,unde inferius di-
cetur,ſimiliter alius actus ſucceſsiuè geſtus ab ipſo Hanniba-
le dum miſſus a Federico , iuit ad locum inferni ut expectaret
ibi Federicum,& alios quouſque illuc uenirent, & eis referret,
an illac rediſſet dictus Hercules,minimè conſiderari pōt , ut p
eum dici poſsit dolo Hannibalis,homicidiū commiſſum, cum
ipſe de.Hercules per prius potuiſſet domum rediſſe, uel extra
domum illa nocte dormire,uel domum ſuam redire, ſeu itiner
ri alia uia uti ſolitus erat,& actus prædictus neceſſario nō infe
rebat homicidium committendum,nec cauſam neceſſariā mor
tis,& homicidij præſtitit,pp quod ceſsāt dicta Saly.in l. unica.
C.de rap.uirgi. & aliorum ſequacium , ut ſtatim ſubijciemus,
eo etiam qm̄ ipſe Hannibal ad locum inferni inuenerat Fede-
ricum,& occiſores,& illis nunciauerat dictum Herculem illac
non tranſijſſe,ſed rediſſe,& ſtatim diſceſsit inde, & poſt ſuum
diſceſſum fere per quartum horæ ,occiſus fuit ipſe do.Hercules
ipſo Hannibale abſente,& ſolum illos duos actus remotos ab
homicidio gerente,ſine armis,& ſolum ut complaceret.d. Fe-
derico,ex quibus non pōt dici dediſſe cām homicidio,nec eius
dolo illud fuiſſe commiſſum,nec præſtitiſſe auxilium coopera
18 tiuum homicidio,ut dicemus ſtatim.† Nec alius actus dum di
xit fratri ſuo,ꝙ iret inſequuturus Barrigellum,erit conſideran-
dus cum ſit longe remotus,& eius frater ſuſcepiſſet tale man-
datū à Federico, & licet illud eidem ſuo fratri reduxiſſet memo
rię,non propterea infertur eius dolo homicidium commiſſum
nec pp illud dediſſe auxilium cooperatiuum homicidio,ceſſa-
bit igitur ſtatutum,ꝯňr,& dubium primum ſuper illo forma-
19 tum.† Ad ſm̄ dubium,in quo dř ipſum Hannibalem præſtitiſ-
ſe auxilium cooperatiuum in ipſo homicidio, & ſic uirtute ſta
tuti eſſe puniendum,eadem pœna,qua occiſores, eo ēt quia ꝓ-
buit cauſam morti & homicidium habuit originem ex ſuo tra-
ctatu,& ordinatione apenſata,& quia incontinenti , poſtq̄ ipſe
diſceſsit de loco inferni,fuit ſubſequutum dictum homicidiū,
& dedit neceſſariam,& præciſam cauſam illi,quibus conſide-
ratis,non pōt dici remotum,ſed coniunctum cum homicidio,
& in ipſo homicidio ſm̄ Saly.ſin d.l.unica , & caſus præſens uř
omiſſus a ſtatuto,& decidendus uenit ſm̄ deciſio.iuris cōis de
20 quibus per Saly.& ſequaces.† Dicitur primo non eſſe uerum,
ꝙ ipſe uocauerit occiſores,ſolum.n.certiorauit Federicum.d.
Herculem exiuiſſe domum,& ſucceſsiuè exiſtens in loco infer-
ni ip-

ni ipſum certiorauit, eundẽ.d.Herculẽ inde nõ tranſiuiſſe, qui
actus miſericordiæ cauſam pbuere mortis, nec per eos põt dici
auxilium cooperatiuum præſtitum in morte, & in homicidio,
ſed ſolum ad homicidium committendum, nec iſti actus dede
runt cãm præciſam, & neceſſariam homicidio immo remotam
& contingentem caſu ut aperte oſtenſum fuit in reſolutione p
21 cedentis dubij.† Nec põt dici tale homicidium incontinenti
poſt diſceſſum.d.hannibalis a loco inferni ſubſequutum fuiſſe
coniunctum cum dictis auxilijs, cooperariuis, cũ per quartũ ho
ræ poſt ſuum diſceſſum fuiſſet commiſſum, & ſm ſubiectã præ
ſentem materiam, dictio incontinenti, non põt uerificari in tã
ta temporis dilatione, ad plenè tradita in l.lecta.ff.ſi cer.pet.&
in l.ut uim.ff.de inſti.& iur.& in l.j.§.qui præſens.ff. de uerbo.
22 oblig.† Cooperatiuum.n. auxilium interuenire debuit in ipſo
homicidio, hoc eſt in actu homicidij, ut indicat illa dictio in
ipſo homicidio, quæ cum iungatur ablatiuo caſui, intrinſicitatẽ
importat, & exigit, ita ut cooperatio, in ipſo homicidio intrin-
ſecè requiratur, ut firmat Bar.Bal.& reliqui oẽs ſequuntur, in l.
Gallus.§.ille caſus.ff.de liberis, & poſthumis, ubi poſt alios
Alex.nu.xv.iſtud proſequitur, ut ẽt facit ibi Iaſ.nu.xxj. & p Fe-
ly.in c.iij.loco de præſumpt.col.ij.& Alex.conſi.cxvj. poſtquã,
in primo uol.& in ſim.traditur per Alex. in l. cætera §. hoc ſe-
natus de lega.j.& in d.§.ille caſus, nu.xviij. & in l. plerique. ff. de
23 in ius nocan.ubi Iaſ.nu.xix.& duobus ſequen. † Dũ loquunt
de aliquo geſto in porticu domus, ſeu in hoſtio extra clauſu-
rã, uel in ſcalis affixis muro, ut illud non dicatur factũ in do-
mo pp illam dictionẽ, in. importantem intrinſicitatem iurib.
24 allegatis per Bar.& alios in d.§.ille caſus.† Differunt.n.illa, an
diſpoſitio loquat de auxilio cooperatiuo, i homicidio, uł de au
xilio cooperatiuo ad homicidiũ, illa.n.ad homicidium, nõ ita
importat ad intrinſicitatem, ſicut illa in homicidio, ut dicimus
qñ ſtatutum loquit de actu gerendo ad domum, uel de geren-
do in domo, ut aperte firmat Albe.de Roſa, in ſuo dictionario
25 in uerbo, ad, citans ad id plura, & alias deciſiones, † & hãc dif-
ferentiam apertiſſimè ſentit ſtatutũ Bon. ſub Rubrica de pęn.
mandan.uerſ.j.diſponens, q q præſtat auxilium, uel conſilium
ẽt aſſociando, uel aliam actum gerẽdo, ad homicidium cõmit
tendum, q iſte ſolum uenit puniendus in lib.ccc. niſi auxilium
fuerit cooperatiuum in ipſo homicidio, tunc enim puniretur,
ut principalis, & illa uerba in ipſo homicidio, debent intelligi
intrinſecè, hoc eſt in actu homicidij iuribus, & deciſionibus,
quibus ĩ hoc idem diſponitur in alio ſtatuto de pęna homici-
dæ, uer.& ex prędictis maleficijs, dum loquitur de præſtante au
xilium, & fauorẽ ſcienter, & ſe remittit ad illud ſtatutum de pę
na mandan.diſponentis, ut ſupra. Et conſiderandum eſt, nã.d,
ſtatuta loquuntur de dante auxilium, conſilium, & fau. rẽ, ad
26 homicidium committendum, † & quod fortius eſt de aſſocian
te uel alio modo cooperatiuum præſtante ad homicidium cõ-
mittendũ, ut patet ex illis uerbis, uel alio modo importãt alios
caſus ſimiles expreſſis.c.ſedes apoſtolica, de reſcrip. c. cum in
27 multis, eo.tit.li.vj.† Et ne aliter reddantur fruſtratoria ad ple
nè tradita, & relata per Iaſ.in l.ait prætor, in prin.ff. de iure iur.
28 † Et q loquantur de auxilio cooperatiuo ad maleficium con-
mittendum patet ex illa except. & uerbis, niſi auxilium fuerit
cooperatiuũ in ipſo homicidio quæ exceptio debet eſſe de re-
gula, & cum.d.exceptio ſit, & loquatur de auxilio cooperatiuo
in ipſo homicidio, neceſſario inducitur regulam præcedentem
loqui de auxilio cooperatiuo ad homicidium committendum
ne ſequatur abſurdum, exceptionem nõ eſſe de regula ꝫ not.in
l.in his.ff.de legib.& per Mod.in l.j.ff.de regu.iur. cum uulga.
29 † Et quia de iure communi auxilium, ut ſit punibile debet eſſe
propinquum, & cooperatiuum ipſi delicto, & dare cauſam pro
ximam illi, ut tradũt iura. Ang.de malefi.& alias deciſio. in uer
bo.d.maleficio ſemper aſtitit, colu.v.uer.tertio modo, & diffu-
ſius, ibi per Auguſt.in addi.inſerentem, ad materiam ſtatutariã
noſtram, & per Bartho.Veron.conſi.ij.& xxvij.requiſitus, col.
iij.uerſi.prætera, & conſi.xxxiiij.ſi nunquam, col.iiij.in ij.du-
bio, & Cor. ꝯſi.cxlix.colu.pen.& fi.in j.uolu.& per Prac. pap.
in uer.opem, & auxilium, & Fely.in c.j.de offi.deleg.col.vij.uer
ſi.limita primo, & diffuſius, poſt alios per eundem. in c. ſicut di
gnũ, col.ij.uerſ.modo aduerte, extra de homic. & Moder. Bo-
no.conſulendo.& legendo, ac in eorũ prac. ſequentes cõcluſio
30 nem iſtam, plura alia adducunt, † & qm ſtatutum Bono. pſen-
tem difficultatem decidens ab eo minimè recedendum erit, cũ
ſit cõe ipſi Hannibali ſcolari, qui beneficio. d. ſtatuti gaudere
debet, ſicuti gaudent alij ciues Bon.cum alio ſtatuto, ſub Rub.
q ſcolares uniuerſitatis, &c. diſpoſitũ ſit in oibus criminib. &
delictis, ſcolares cenſeri, & reputari ciues, & ut ciues pęnis ſta-
tutarijs debere puniri, iunctis plene traditis in l.j.ff.de leg j. Ex
31 † quibus patet apertiſſimè caſum præſentẽ non eſſe omiſſum a
ſtatuto. immo expreſſe deciſum, cũ ſtatutum ſemper loquatur
de auxilio cooperatiuo, & ſolũ faciãt differẽtiam, an ſit coope
ratiuum ad homicidium, uel cooperatiuum in homicidio, & ſic
ceſſabunt penitus dicta Saly. & ſequacium & patet, actus ge-
ſtos per Hannib. non importare cooperatiuum auxiliũ in ho-
micidio, licet poſſent trahi ad cooperatiuum ad homicidiũ, &
ſic ad mortem. Nec dictos actus præbuiſſe neceſſariam, & præ
ciſam cãm homicidio, immo fuiſſe remotos, & non cõiunctos
homicidio, ꝯñt ex illis, ipſum nõ poſſe, nec debere puniri pęna
capitis, ſed alia de qua in iſto ſtatuto, uel minori, ut eius arbi-
trium iudicis, ut in fine.d.ſtatuti cauetur, & per illum text.tra-
32 dunt oẽs in d.c.ſicut dignum, † ubi conſiderant prædictæ qua
litates, & actus geſti ad homicidium committendum, & illi ge
ſti in ipſo homicidio, & bene facit.l.qua actione.§.Celſus.ff.ad
33 legẽ aquil cu ſi.† & ex iſtis ita conſideratis tolluntur ea quæ di
cuntur per Barth.Vero.d.conſi.xxxiiij & per Soci.conſi. clxxx
viij.in ij.uol.uiſa bulla, & quæ tradit Cy. in l. nun ideo minus,
relatus a Bal.in l.unica.§ oe aũt, col.ſi uerſi.extra quæro.C.de
cad.tollen.ubi Alex.con. o. d.adducit. Satis.n. diuerſo caſu lo
quuntur dicto conſi.& deciſio.& in illis facti contingentia lon-
ge diuerſa eſt a præſenti, ut ex ipſorum lectura aperte oſtendi
tur, & ex diuerſis minime inferendum eſt, & minima facti mu
tatio in totum, uel ſaltim in partem iuris alterat diſpoſitionẽ,
prout penitus ceſſant, qm illis caſibus non aderat ſtatutum, ut
adeſt in præſenti, & quod prorſus tollit omnem ambiguitatem
decidendo caſum præſentem, ut deduximus Nec obſtabit con-
feſſio Hannibalis dicẽtis præſtitiſſe auxilium cooperatiuum,
nam illud præſtitit ad homicidium non aũt in ipſo homicidio
34 ut ſuperius fuit concluſum.† Minus obſtabit, ſi dicatur pp ta
le auxilium homicidium fuiſſe ſubſecutũ, q ita & tali mõ non
fuiſſet executum, ſi tales actus non fuiſſent geſti per Hanniba-
lem, ꝯñc illos dediſſe cãm homicidio, conſequentia.n. iſta non
eſt neceſſaria, nec uera, ut per eam inferatur auxilium coopera
tiuum fuiſſe præſtitum in ipſo homicidio, Verum enim eſt quo
cunque auxilio præſtito poſſe dici ſine illo, delictum non fuiſ-
ſe taliter commiſſum tñ pp hoc non infertur omne auxilium
eſſe cooperatiuum homicidio ut de ſe patet, & notatur, in c.pręſentia de proba.& in l.non hoc.C unde legiti.& in l.neque na-
tales.C.de proba.cum ſimi.nam licet Fede.alio modo interfe-
cturus eſſet. d. Herc.tñ non eo mõ interfeciſſet, ut interfecit
pp actus geſtos ab Hãnibale.ex iſtis tñ minime infertur dictos
actus præſtitiſſe auxilium cooperatiuum homicidio, ut ſtatutũ
requirit, & per eos Hannibal capite puniri non debet, ſed ſolũ
pœna ſtatutaria, potiſsimum, cum ipſe Federicus omnino deli
beraſſet, & animo concepiſſet, quacunque alia uia ipſum do.Her
culem interficere, & de medio tollere, & ex iſtis apertiſſime tol
35 litur illud quod dr in tertio dubio.† Qm ipſe Hannibal nullo
pacto fuit principalis in delicto, nec particeps in tractatu, & or
dinatione, ut interficeretur do.Hercules licet ſciuerit animum
& ordinationem ipſius Federi.& eam non indicauerit. & quia
tanquam mandatarius Fede.executus fuerit illa duo mandata, & il
los duos actus non propterea ex illis dici poterit particeps, &
principalis in crimine, & homicidio, ſed ſolum præſtans auxi-
lium ad homicidium committendum, & maximè conſiderato
fine, cum ipſe non interuenerit in actu homicidij, & ſtante di-
ſpoſitione ſtatutaria non eſt puniendus capite, ſed ſolum pęna
ſtatuti, & tanquam pſtans auxilium ad homicidium, ut ex de-
ductis in præceden.pluſquam apertiſſime oibus conſtare pote
36 rit. † Quartum dubium prorſus ceſſat Tum conſiderato iure
cõi, Tum conſiderata diſpoſitione ſtatuti Bono. quod expreſſe
caſum pſentem decidens, & terminans, & minimè illũ omittẽs,
qm tales actus facti per Hannibalẽ, & auxiliũ per eum præſti-
tum non fuit cooperatiuũ in ipſo homicidio, licet poſſet trahi
ad cooperatiuum ad homicidium, eo ẽt quia non dederunt p-
ciſam.& neceſſariam cãm morti, ſed caſu contingentem, † & Fe-
dericus omnino decreuerat homicidium patrare, nec plus deli
quit ipſe Hannibal, ut cenſeri poſsit, & iudicari factus eſſe ul-
tra merum auxiliatorem de quo in prædicto ſtatuto, qm uere
caſum pſentem ſtatutum minime omittit, immo illum deter-
minat, ut ſingula pdicta ſuperius firmata, & aperta fuere, ex qui
bus

bus neceſſario reſultat concluſio, eundem Hannibalē non capi
te ſed pœna tm̄ ſtatuti eſſe puniendum. Vltimo dubio reſpōde
re minimè conuenit, nam & ſi arbitrium Illuſtriſsimæ.d.tuæ ſit
latiſsimū, t ñ ſemper fuit iuſtiſsimum, & equiſsimum, & magis
inhærens æquitati, q̄ rigori, cui æquitati, & liberationi, ac abſo
lutioni potiſsimū in dubijs ſemper inherēdum eſſe oīa iura cla
mitant. Nec Illuſtriſ.d.tuā exagitet criminis atrocitas. & occiſi
qualitas, & facti contingentia in dubijs datis explicata. Nā il-
lius ueritas aliter ſe habet, ut in ſuperioribus deductum eſt, &
Hannibal ipſe nunquam habuit animum occidendi do. Hercu
lem, & ſolos illos duos actus geſsit, ut ā. relatos in quibus, & ſi
ſe male geſſerit fatendum eſt eundem pœnas daturum nō tñ il
las, ut capite puniatur, ſed ſolum a ſtatuto expreſſas, uel mino-
res arbitrio Reueren.d.tuæ ſtatuendas, cum nihil uere manda-
uerit fratri ſuo, ſed illi ſolum memoriæ reduxerit, q̄ Federicus
mandauerat, & talis actus penitus remotus ab ipſo homicidio
minima, immo ferè nulla pęna dignus eſt. Reliqui uero duo, p
ipſum geſti, modo quo. ā. uere ut expoſitum eſt, minimè digni
ſunt morte, tum iuris cōis diſpoſitione cōſiderata, tū & illa ſta-
tutaria per quam prorſus, & omnino ceſſare habet capitalis pę
na, & ſtatuere oppoſitum eſſet uere quid exemplar, & uniuerſo
ſtudio Bono. cunctiſque ſcolaribus odioſum, & capitale cū re-
cto tramite, & omni honeſtate, & equitate iuris cōis, & ſtatuti
diſpoſitione accedente Hannib. ipſe ſimplicitate, & complacen
tia quadam dictos actus gerens capitis pęna non ueniat plectē
dus, nec Illuſtriſ.d.tua procedere habet, ac ſtatuere ipſum Han
nibalem torquendum, prout in calce dubij inſtatur, cum iā ip-
ſe confeſſus fuerit puram ueritatem modo quo. ā. explicitā, &
quicquid fecit, & geſsit, iam pateſecerit, & carceribus largiori
bus fuerit repoſitus, ut illorum purgationē faceret, & ſe ipſum
defenderet, & eundem torturæ exponere nihil uere aliud eſſet
niſi eius mortem appetere cum ea fuerit, & ſit corporis qualita
te compoſitus, & imbecillis, ut torturæ metu quicquid expoſtu
laretur fateretē, & cum iſta Illuſtriſ.d.tuæ ſatis aperta ſint, illa
miſericordiæ exequen. mandari firmiſsime tenemus. Pariſi. Bo.

SVMMARIVM.

1 *Venenum emens cauſa necandi hominem, puniendus eſt. etiam ſi nō ſequatur effectus, declaratur tamen quando id procedat, nu. 12. & 13.*
2 *Venena mala emere, & retinere punibile eſt, & flagitioſum, & nu. 14. declaratur.*
3 *Prohibetur etiam, & uenditio ueneni mali.*
4 *Adamas multas proprietates habet.*
Venenum poteſt conſiderari bonum, & malum, & nu. ſequent.
5 *Medecina uenenum eſt, bonum tamen.*
In dubio præſumendum eſt bonum, non malum.
6 *Ceſſat omnis ſuſpitio quando actus palam fit, & celebratur publicè*
7 *Retinens uenenum, non ad cauſam necandi aliquem, puniendus non eſt, ita & emens illud.*
8 *Qualitas requiſita à lege pœnali, neceſſario debet interuenire, & probari.*
9 *Bono uiro credendum eſt, & illi credens excuſatur.*
10 *Vendentes uenena, non ſemper puniuntur, ita nec ementes.*
11 *Sine dolo non committitur delictum, nec aliquis puniendus eſt.*
15 *In correlatiuis fit extenſio, etiam in pœnalibus.*
16 *Statuta recipiunt interpretationem paſsiuam.*

CONSILIVM. CLXVII.

HANNIBAL Panicus vr̄ poſſe puniri arbitrio
iudicis, fateē namque a Iulio de penſabenis, ſuſce-
piſſe mandatum, ut ex Venetijs aſportaret modi-
cum Adamantis pulucrizari, & eidem Iulio trade
ret, & quia ipſe Hannibal executioni id mandauit puniendus
uenit, cum dederit operam rei illicitę, & prohibitę, aſportaue-
ritque res uenenoſas, & nociuas aptaſque ad necem hominis.
1 † Qui. n. uenenum emit, & ſi non ſequatur effectus nociuus, pu
niendus eſt, ac ſi effectus ſecutus fuiſſet. uel ſaltim iudicis arbi
trio. l. eiuſdem in prin. ad l. Corn. de ſicca. l. j. in fi. ff. ad leg. pom
pe. de parri. ubi Bart. & alii not. & l. j. de maleſi. & mathem. C.
ubi doc. maxime Saly. & per Ang. de male. in uer. ex interuallo,
2 uer. ſed aduertas, & ibi Ang. in addi. † Flagitioſum namquàm
eſt, & punibile, uenena mala, nedum facere, uerum & retinere,
& emere. d. l. eiuſdem. §. j. & uer. adiectio autem, nec nō, & uer.
alio ſenatuſconſulto, ubi prohibitū eſt illa uendi per oēs, & ma
3 ximè pigmentarios, & aromatarios, † & ſicuti prohibita eſt uē
ditio, eodem mō probibita erit, & emptio, cū iſta correlatiua
ſint arg. not. per Bar. & alios per illum tex. in l. fi. C. de Indi. ui
du. tollen. & in l. fi. ff. de acceptila. & in l. j. C. de cupreſ. lib. xj. &
ita concludit Matth. de Afflic. in conſtit. regni, de malis, & no-
xijs medicamentis, conſti. prima, in princi. nu. iiij. & in conſtitu
tio. eadem pœna, & ad idem adduci poſſet ſtatutum Bon. ſub
Rubrica de pœna ueneuante aliquem imponens uendentibus
prædictam pęnam arbitrariam, ut locum ēt ſibi uendicent in
in emptore, & in eo, qui mandato alterius. d. uenena aſportaue
rit, uerum iſtis non obſtan. dico ipſum Hannibalem in aliquo
4 non eſſet puniendum. † Secundum. n. naturales nec non, & Pli.
lib. xxvij. naturalis hiſtor. ca. iiij. Adamas multas habet proprie
tates, & plures bonas, quàm nociuas, ita ut dicere poſsimus illū
ſapere naturam, & ſpeciem ueneni boni, & mali, iuxta ea quæ p
illum tex. tradit Bar. in d. l. eiuſdem. §. adiectio. de quo ēt hr̄ in
l. qui uenenum. ff. de uerb. ſigni. & in l. quid ſæpe. §. ueneni. ff.
de ꝯhen. empt. & in l. cæteræ. §. mala medicamenta. ff. famil. her
5 ci. & Alex. conſi. cciij. ſuper themate, nu. vj. uol. ij. † Sicut ēt di-
cimus de medicina in ſe continente uenenum bonum, & ſalu-
bre, ut probatur in d. §. adiectio, & in d. l. qui uenenum, & Han
nibal ipſe exequens mandatum prædicti Iulij excuſandus eſt,
cum crediderit, & ueræ opinionis fuerit ipſum uelle adamante
uti in bonum non aūt in malum, argumento. l. merito. ff. pro So
6 ci. cum uulga. † Eo ēt cum palam, & aperte iſta fuerit executus
ex quibus ceſſat oīs ſiniſtra ſuſpitio iuribus citatis per Bar. in l.
Frater a Fratre, ff. de conditione indebi. col. pen. nu. lj. & per gl.
in l. ſi in emptione. §. fi. & in l. fiſtulas. §. fundum. ff. de ꝯh. empt.
7 † Prout ēt, nam dictus Iulius mandans, minimè uolebat dictis
pulueribus uti ad malum, nec illis ad id uſus eſt cū iam eas ex-
hibuerit, & de ꝯrio nihil appareat, & ſi per Hannibalem fuerūt
pulueres illi traditæ, non propterea puniendus uenit, prout in
fortioribus terminis dicimus de retinente, & habente uenenū,
ſeu emente, ſi illud non retinet, nec habet cā interficiendi ali-
quem, ſeu nocendi alicui, ut probat text. in l. j. §. præterea. ff. de
ſicca. ibi, qui hominis necandi cā, uenenum confecerit, & in l.
eiuſdem præallegata in princ. ibi necandi hominis cā fecerit,
uendiderit, uł habuerit, & in uerſi. ſeq. ibi, uel hominis necandi
cā habuerit, & tradit Pau. de Ca. expreſſe uolens hanc qualitatē
eſſe deducendam, & probandam conſi. clxxix uiſa inquiſitione
col. ij. uerſi. ſi tñ, nec apparet, & ſequit Mathæ. de Aflic. in dicta
conſtit. reg. nu. v. cum igitur de qualitate iſta de iure ad pęnam
requiſita minimè appareat, nec apparere poſsit. d. Hannibal tra
dens dictas pulueres Iulio puniri non pōt, cum ipſe Iulius prin
cipalis illas habens, & tenēs puniendus nō ueniſſet, ſi qualitas p
8 dicta non probaretur. † & lex pœnalis requirens qualitatem il-
la non probata ceſſat ſm̄ Io. Andr. in c. j. de homicidijs li. vj.
per Bar. in l. j. §. hoc interdictum. ff. ne quid in loco publi. cum
9 ſimil. † Dictus inſuper Iulius mandans, & cōmittens aſporta
tionem iſtorum puluerum, pater familias erat campſor, merca
tor diues bonæ uitæ, conditionis, & famæ, p p quas conditio-
nes ipſe Hānibal merito potuit credere ipſum nolle, uti pulue
ribus in malum iuxta glo. in uer. actiones, in l. Titio fundus. ff.
de cond. & demon. text. in l. non oēs. §. à barbaris. ff. de re mi-
litari, cū alijs accumulatis per Mod. ī eorū practi. crim. fol. j. &
10 ij. † Et illud potiſsimū eſt in iſtis aſſertis, delictis cōſiderandas
eſſe qualitates perſonarum, nam & Aromatarij uendentes pul-
ueres uenenoſas non ſemper puniuntur, ſed tunc demum qū il
las uendunt, ignotis, fatuis, & perſonis inhoneſtis, at qū probis
uiris, & patribus familiæ, in quibus nulla cadit ſuſpitio eas uen
dunt, minimè pęnam aliquam incurrunt, ut poſt Ang. firmant
Mod. Bono. in d. l. eiuſdem. §. alio ſenatuſconſul. exemplifican-
tes in uendentibus, & ementibus ad interficiendum mures, ſeu
alia animalia uenenoſa, & eſt ex mente tex. in d. uerſi. alio ſena
tuſcon. in illo, uer. temere, & ſequitur Math. de Aflic. in dicta ꝯ
11 ſtit. reg. nu. iiij. & v. dū conſiderat cām p p quā uēditur, † & ſua
dentur iſta ex illa uulga. & communi doctrina, diſponente ceſ
ſare pęnam, qū ſine dolo quis emit, ſeu aſportauit, ut in termi-
nis nr̄is, hr̄ in d. §. præterea, & ibi Mod. plura accumulant, & in
l. j C. de ſicar. & in c. ſignificaſti, de homicidi. & in l. ſi non con-
uicij. C. de iniur. & per Paul. de Ca. & Alc. in conſi. ſuperius ci
tatis, & aperte probatur in d. §. præterea ibi, necandi cā, & ibi. d.
l. eiuſdē, in prin. & uerſ. j. & uerſi. ſed hoc ſolū notaī, & ibi, nō q
dem malo animo, & uerſi. ſeq. ibi, temere, cum igitur ipſe Han-
nibal caruerit dolo, penituſq; ignorauerit dictas pulueres eſſe
aptas

upias ad uenenum, & palam illas aſportauerit Iulio prædicto,
pp cuius qualitates potuit credere, prout credidit illum nõ uſu
rum pulueribus niſi in bonum, prout uerè ſuis uſus, nullam de
ber ſubire pœnam, quinimmo abſoluendus uenit. Nec obſtant
in ꝯrium ſuperius adducta, nam ex dictis pulueribus nullũ fuit
attentatum maleficium, & delictum, quinimmo, nec cogitatũ
attentari, & uerſamur extra terminos illorum iurium punien-
tium attentationem, & conatum, hic. n. nullus adfuit, ut oſtẽſum
fuit, & non entis, nullę conſiderari poſſunt qualitates. l. eius q.
12 in princ. ff. ſi cert. pet. † ceſſabitq; oĩs pęna impoſita ordinarie,
13 ſeu arbitrio iudicis pp conatum, & attentationem. | Prout ẽt
ceſſabit conſiderata generali conſuetudine totius mundi. ẽt ſi
ſuiſſet attentatum, cum effectu a non fuerit ſequotus, ſm ea quę
refert & ſequitur Augu. in additio. ad Ang. de malefi. in uer. &
ea interuallo & Fel. in trac. an, & qñ puniat conatus, & prout
tangit Bar. Cæpol. conſi. lxxxj. uiſa inquiſitione, cũ alijs relatis
per Matthæum de Afflic. in præal. conſtitutio. reg. num. v. & p
14 Moder. in d. l. eiuſdem io prioc. nu. vlij. † Non ob. flagitioſum,
& punibile eſſe. emere, retinere, & habere uenena, nã id proce-
dit, ut deduximus, qñ pdicta exeruntur cauſa necandi, uel nocẽ
di iuribus. & dec l. ſ. citatis, quę qualitas prorſus hic ceſſat, nec
15 attingere debemus diſceptationẽ illam, | an in materia pęnali
licita ſit extẽſio rõne correlationis de qua per Bar. & alios ma
xime Iaſ. in d. l. ſi. C. de indi. uidui. tol. & eundẽ in l. non tñ, col.
ij. ff. de re iudi. Nam ſiue conſideremus uendentem, ſiue emen
tem, tunc demum imponenda erit pęna qñ udſunt, & ꝯcurrunt
qualitates, & alia ſuperius adducta in caſu pñti prorſus ceſſan-
tia, unde, &c ¶ Nec ob. ſtatutum Bono. nam & ſi ſingula ipſius
uerba conſiderentur minime attingunt caſum præſentem, nec
comprehendunt ipſum Hannibalem minime appotecarium,
ſeu aromatarium, nec uendentẽ. & ſi ut dicebatᷓ illius fieret extẽ
ſio ad ementem, tñ id interpretandum erit in illo, in quo con-
currerent qualitates; & alia ſuperius deducta penitus ceſſant in
16 ipſo Hannibale, | cũ ſtatutum recipiat interpretationem paſ-
ſiuam a iure cõi traditam ſm Bat. & alios in l. j. §. lex falcidia. ff.
ad legem falc. per Saly. & alios in l. ſi ſerui ueſtri. C. de noxa. &
per doc. in l. ij. de leg. j. cum ſim. Pariſ. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Officium iudicis latiſſimum, & ampliſſimum eſt.*
7 *Non eſt tamen abſolutum, ſed debet eſſe regulatum, & ſine graua mine alterius.*
2 *Cauſa, & ſecuritas de non offendendo, poteſt peti officio iudicis, & in alijs & ſeq. & nu. 4.*
3 *Et quando, ita petitur, non requiritur cauſa cognitio, ſecundũ Din. tamen contraria opinio uerior eſt, ut in ſequentibus.*
4 *Iudex non debet pati partes procedere ad arma, & mandare po-teſt, quod caueatur ne id ſuccedat.*
5 *Et nedum quis cogitur præſtare dictam cautionem per ſe tantum, ſed etiam pro ſuis, & familiaribus, & complicibus, & num. 18. 19. 20.*
6 *Non debet quis cogi ad dictam cautionem præſtandam, ſi nõ adeſt cauſa, & iuſta & alijs ſeq. maximè & nu. 10.*
8 *Iudex uir bonus dicitur quando iuſtitiam facit, & neminẽ grauat.*
9 *Cogere aliquem ad cauendum, de non offendendo, eſt grauare & onerare ipſum, quod ſine cauſa fieri non debet.*
11 *Nec ſufficiunt ſola mina, quoniam probandum eſt, minantem ſolitum eſſe illas ad effectum perducere.*
12 *Quòd præſtetur cautio de non offendendo, non eſt mere arbitrariũ, ex quo requiritur cauſa, & nu. 6. 7. 8. 9. & 10.*
13 *Litigantes ciuiliter, alio non apparente, non debent compelli ad cauendum de non offendendo.*
14 *In quibus terminis procedat. l. æquiſſimum, in principio. ff. de uſufru. & doctrina. Pau. de Caſt. in l. qui bona paragra, de illo. ff. de dam. infec. & nu. 4.*
15 *Stilus probandus eſt.*
16 *Offendens aliquem petere poteſt, ut ſibi caueatur ab eo, de non offendendo.*
17 *Qui non poteſt cogi ad cauendum de non offendẽdo aliquem pro ſe, minus poteſt cogi ut præſtet eandem cautionem pro alijs.*
18 *Declaratio ad doctrinam Bar. in lege illicitas paragra. ne potentiores. ff. de offi. præſid.*
19 *An frater cogatur præſtare cautionem pro fratre.*
Familiares, qui uere dicantur, & nu. 18.
20 *Complices qui dicantur.*

CONSILIVM CLXVIII.

1 ET ſi iudicia | Officium ampliſſimũ & latiſſimũ ſit.
l. j. ubi diffuſè oẽs. ff. de iuriſ. om. iud. inductumq;
fuerit illud poſſe implorari, ut timẽtibus offenſio
nem, dicto officio ſuccurreretur, ne offenderent,
& ut ipſis per cautionem & ſecuritatem de non offendendo, ex
2 dicto officio prouideretur, † ut per illum tex. tradũt Bar. & alij
in l. illicitas. §. ne potẽtiores. ff. de offi. preſid. & in l. denũtiamus
C. de his qui a d eccl. cõfug. cũ alijs collectis per Fel. in Rub. ex
tra de treg. & pa. col. v. u. tũ. qui timet. poſt Ab. ibi & per Iaſ. in
3 l. ſi ſuper poſſeſsione co. ij. nu. vj. C. de trãſ. † Et Dyn. in l. ij. §. j.
in fi. ff. ſol. mat. noluerit iudicem motũ ex officio cogere poſſe
ulios ad præſtandum dictam cautioonem nulla præcedente cãæ
4 cognitione † & ex ſolo eius arb. abſoluto & non regulato, po-
tiſsimum cum non debeat ipſe iudex pati partes ipſas procede
re ad arma & rixam, ſed proprium ſuum ſit ſua iuriſd. partes ip-
ſas compeſcere, ne ad id procedant. l. æquiſsimum, in prin. ff. de
uſufr. per quem tex. Pau. de Ca. in l. qui bona. § de illo. ff. de dã.
inf. in fi. uoluit in arb. iud. eſſe pp controuerſiam & litem inter
ipſas partes exiſtentes, pronunciare cauendũ iudicem eſſe de ñ
5 offendendo. & Bar. in d. §. ne potentiores † nedum uoluerit par
tes principales poſſe cogi ad pſtandum dictam cautionẽ de nõ
offendendo pro ſe ipſis uerum ẽt & pro familiarib. & ꝯplicibus
ſuis, quẽ paſsim ſequunt doc. ibi & alij citati per Fel. io d. rub.
de treg. & pa. col. pe. nu. xviij. in v. declaratione, & per Ang. de
malefi. in uer. uerba iniurioſa col. v. cum ſi. Quibus conſidera-
tis, concludendum vr reueren. d. Gubernatorem licitè feciſſe p
ceptũ iſtis dñis de Lãbertinis ut inuicem & mutuo pſtare de-
beant dictã cautionẽ de ſe ipſos reciproce non offendendo, ne-
dum p ſe ipſis ſed ẽt pro frãtribus & alijs, tñ ꝯſiderata facti & iu
ris ueritate, iſtia non ob. d. Aldraiectus de Lambertinis, nec p
ſe ipſo & a fortiori nec pro. d. Egano eius fratre de iure aſtrin
6 gi põt ad dictam cautionem pſtandã. † Nam & ſi uerum ſit, offi
ciũ iudicis ad id poſſe implorari, & ex eius officio iudicẽ poſſe
partes cõpellere ad cautionem prædictam pſtandam deciſio.
& iuribus quibus ſ. Tñ iſtud paſsim & indiſtinctè non pmittitᷓ
judici a. l. ſed tunc demũ, qñ adeſt cã. & iuſta pp quã iudex im
ploratus uel ex mero officio motus id facere habet, abſoluto.
n. arbitrio & ſine cã nec imploratus nec ex mero officio id de
7 iure facere põt, † Quanuis ipſius arbitriũ ampliſsimũ & latiſsi-
mũ ſit, tñ debet eſſe regulatum. l. & rõne. Nec cum dãno iniuria
& grauamine alterius concedendum eſt. Nec procedere debet
ut ad plenũ per oẽs traditur in d. l. ff. j. de iuriſdictione oium iu
8 dicum, & inſtituta de actio. in principio, cũ ſim. † Et ſi iudex id
faceret, alium grauando careret ueto, & ſuo peculiari nomine,
nec quidem alteri faciens iniuſtitiam uir bonus dici poſſet. l. uir
9 bonus. ff. iud ſol. l. continuus. §. j. ff. de uer. ob. † Cogere igitur
aliquem ad pſtandum fideiuſsionem alteri, de non offendendo
eſt illum onerare, & grauare ut ſatiſdet, quod ſępe laborioſum
eſt. l. ij. §. ſi dubitetur. ff. de iud. & ipſum priuare ſua libertate,
quod ẽt graue eſt. l. non uſq; adeo. ff. ſi quis a paren. ſuc. manu.
& arg. eorũ quæ not. in l. teſtõ centurio. §. fi. ff. de manu. teſt. &
per Alex. & alios in l. turpia. ff. de leg. j. & io terminis nñis ſeq-
tur Fely. in rub. de treg. & pa. col. v. nu. xiiij. poſt Imo. in l. ij. §. j.
10 ff. ſo. mat. † Et ideo in præſenti diſceptatione doc. cõiter uolue
re, iudicem requiſitũ ſeu ex mero eius officio procedentẽ non
poſſe cogere aliquem ad pſtandum. d. cautionem, ex ſuo mero,
& abſoluto arbitrio, & nulla præcedente cauſę cognitione, & iu
ſta, ſed tunc demũ, ad id procedere debet, qñ præcedit cã, & iu
ſta, cum talis cautio petatur præſtari a perſona perſonæ, ut fir-
mauit idem Bar. in d. §. ne potentiores, & not. In d. l. denuncia-
mus, ubi Alb. de roſ. & Sal. uoluere cauſam iuſtam debere præ-
cedere, ut ẽt uoluit Barto. & Imo. per illum tex. in l. hæc aũt. In
princ. ff. ſi cui plus q per. l. falcid. & poſt Guliel. de Cun. firmat
Alex. in d. l. qui bona. §. ſi quis iuſta. ff. de dam. infec, & Ang. de
Malefic. in uerſi. uerba iniurioſa, col. v. uer. quid ſi uerba, & fir-
mat Bar. in l. capitalium. ff. de pęn. uolens ſecuritatẽ de non of-
fendendo præſtandam eſſe qñ præcedit iuſta cã, & ſpecificè re-
probans Dy. iſtud uoluit Imo. in d. l. ij. §. j. ff. ſol. ma. & Sal. in d.
rub. col. v. nu. xiiij. & etiam Alc. ꝯſi. lxxviij. Viſo, colu. vij. in v.
11 uol. cum alijs concord. & Immo. & fortius doc. ꝯſiderantes iu-
ſtam cãm debere præcedere uoluere minas ſolas ad id nõ ſuf-
ficere, qñ ulterius concurrere debet, ut ille minans, ſolitus ẽet
minas ſuas ad effectũ perducere ſm Bar. in d. §. ne potentiores,
& Abb. in c. ij. col. ij. de offi. deleg. & tradit Fel. etiã alias decĩ

ſio. in præalle. ſub. colu. v. nu. xiiij. & Iaſ. in d. l. ſi ſuper poſſeſſio
ne, col. ij. nu. vj. uer. & ex ſolis minis. C. de tranſa. unde conſide-
ratis omnib. explicitis in præcepto facto per R. do. Gubernato
rem dr̃ nullam cãm ibidem expreſſam eſſe iuſtam nec ſufficien-
12 tem, nam illa ꝙ hoc ſit mere arbitrarium minimè uera eſt.† Si-
ue iudex procedat requiſitus ſiue ex mero officio, nam præce-
dere debet cã, & iuſta, ut oſtendimus, illa ẽt cauſa ne lis ciuilis
efficiatur criminalis, uana eſt. Nam ſi ſola, & de per ſe ꝯſideraret
omni caſu procederet quod profecto abſurdum eſt dicere, ut
13 † propter litem mere ciuilem, alio non ſubſiſtente quis cogat
14 præſtare iſtam cautionẽ.† Nec obſtabit. d. l. æquiſsimũ. in prin.
diuerſo. n. caſu loquitur, qñ, ſcilicet partes paratę ſunt ad rixam
& arma uolentes uti poſſeſsione eiuſdem rei. tunc. n. ut ceſſet ta
le periculum iudex põt dare illud remediũ de quo ibi, & põt ẽt
mãdare ut caueat ſm Pau. de Ca. in d. §. de illo. in fi. qñ uidelicet
adeſt cã, & iuſta, qua iudex motus mandat caueri, ut aperte pa-
15 tet ex ſuperius deductis.† Nec illa cã allegata. ſ. ſtylus ciuitatis
procedere põt cum de eo minimè conſtet, & ſit quid facti, nec
iſto caſu probari poſsit, iuxta ẽt plenè tradita per Bart. in l. La-
beo. ff. de ſuppel. leg. & per Fel. in c. ij. col. viij. & in c. ſuper lite-
16 ris, col. vj. de reſcri. & per Fr. de Cur. cõſi. xvj. col. vj.† Nec dicat
ádeſſe cãm. qm̃. d. d. Eganus fuit offenſus Romæ qua offenſione
ſtante, cogi poteſt ad cauendũ ſm Bar. & cũiter alios in d. l. qui
bona. §. ſi quis inſta. de dam. infec. & Fely. in rub. de treg & pace
col. pe. & fi. in viij. declaratione, & Iaſ. in d. l. ſi ſuper poſſ. ſ. col.
pen. nu. vj. uer. & iſtud procedit, ignorat. n. quis eum percuſſerit
& comes Cornelius cui, & in cuius fauorem cautio præſtanda
eſt minime fatetur fecìſſe illũ percutere ꝯſr nulla adeſt cã qua
17 iudex requiſitus, ſeu ex mero officio cogere poſsit iſtos ad præ-
ſtandam. d. cautionem etiam pro ſe ipſis,† a fortiori igitur cogi
non poterunt eam præſtare probare pro alijs, tum quia permit
teretur factum alienũ, quod reprobatur a iure. l. ſtipulatio iſta
in prin. ff. de uerb. ob. cum ſi. tum ẽt quia unus pro altero nõ de
bet teneri, C. ne uxo. pro mari. & toto tit. res inter alias acta. cũ
18 ſuis ſi. tum ẽt qm̃ dictum Bar. in d. § ne potentiores minime pro
batur iure.† Et ſi obſeruaretur in practica procedit, ut teneatur
quis illam præſtare, quando. ſ. adeſt iuſta cauſa, ſm eũdem Bar.
& alios ſupra citatos, & iſtis concurrentibus tenetur eam præ-
ſtare pro ſuis familiaribus, & complicibus, ut uerba ſua aperte
19 dicant,† & d. Eganus frater. d. Aldraiecti, nõ eſt nec de ſuis, nec
eius familiarib. iuxta no. per Spec. in tit. de teſti. §. j. uerſi. ſed de
quo, & per Cano. in c. de literis, de offi. delega. citantes concor
dantes, & q̃uis fratres ſint, & in eadem domo habitent, tñ & ipſa
domus, & reliqua bona inter eos diuiſa ſunt, & unuſquiſq; por-
tionem ſuam cognoſcit, & oẽs ſunt principales, nec unus depen
det ab altero, & quiſque ipſorum propriam habet familiam, &
ſucceſsiue unus non poteſt dici familiaris alterius deciſio. quib.
20 ĩ.† Nec ipſe. d. Eganus poteſt dici de complicibus, cum com-
plices illi ſunt qui ad malum ſocij ſunt, ſm Io. And. & Ana. col.
iij. & alios Mod. in c. cum oporteat de accuſa. & plene per Fely.
in d. rub. de treu. & pa. col. pen. nu. xviij. & xix. cõſequenter nec
pro ſeipſo, & a fortiori nec pro eius fratre cogi poteſt dictã cau
tionem præſtare. Pariſ. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Inquiſitio poteſt contra delinquentes fieri, in pluribus caſibus uſque ad annos uiginti.*
2 *Fallit niſi tempus inquirendi, eſſet minori tempore reſtrictum per ſtatutum.*
3 *Inquiſitio non poteſt fieri poſt tempus à ſtatuto præfixum.*
4 *Confeſsio facta per inquiſitum, poſt tempus à ſtatuto præfixum noci ua illi non eſt.*
5 *Neceſſarium tamen eſt, inquiſitum iſtud opponere, & de hoc exci- pere.*
6 *Statutum ut ualeat, interuenire debent à iure requiſita.*
7 *Pœnitentia facienda in foro poli, & cõſcientia, nõ præſcribit̃ tpe.*
8 *Statutum non poteſt indulgere facultatem delinquendi, nec iſta præ ſcribi poteſt.*
9 *Tempus, ad inquirendum limitatum, à ſtatuto, currit à die commiſsi delicti non à die ſcientiæ, & nu. ſeq.*
10 *Currit præſcriptio contra ignorantem factum ex quo cauſatur ius.*
11 *Præſcriptio regulariter currit contra ignorantes.*
12 *Præſcriptio ſtatutaria, ſubrogatur loco præſcriptionis inductæ de iu re communi.*
13 *Ceſſante cauſa qua fuit conceſſum breue, ceſſat & reſcriptum.*
14 *Limitata cauſa, limitatum producit effectum.*
15 *Attendi debent ſtatuta confirmata, & non reſcriptum ob cauſam li mitatam derogans ſtatuto.*
16 *Iudex originis abſentis delinquentis extra territorium, non poteſt contra illum inquirere.*
17 *Statutum permittens inquiſitionem non extenditur ad delicta com- miſſa extra territorium.*
18 *Et maximè quando ſumus in terris eccleſiæ, ubi ius canonicum ſer- uatur.*
19 *Et quando ſtatutum ſpecialem pœnam imponit pro illo delicto ex- tra territorium commiſſo.*
20 *Moneta, & bona, & iuſti ponderis, non poteſt fabricari per aliquẽ ſine licentia ſuperioris.*
21 *Probationes in criminalibus, debent concludere.*
22 *Delicta, realiter non probantur per ſcripturas.*
23 *Scriptura priuata non probant.*
24 *In crimine falſæ monetæ, non ſufficit conatus, niſi ſequatur effectus.*
25 *Fabricans aliam monetã, quã ſui principis nõ punitur pœna mortis.*
26 *Statutum loquens de moneta, intelligitur de illa quæ eſt uſualis illius loci non de alia.*
27 *Cudens monetam falſam, reprobatam tamen non punitur.*
Variatio licita eſt reo inquiſito.
28 *Expendens ſcienter falſam monetam & reprobatam non punitur.*
29 *Expendens ſcienter falſam monetam, qua pœna puniatur.*
30 *Minus punitur, ſi expendit pro eo quod ualebant.*
Licitum eſt mercaturam fieri de monetis currentibus.
31 *Statutum loquens de expendente monetam qualiter interpretatur.*
32 *Minus puniendus eſt expendens falſam monetam quam fabricans il lam.*
Statutum imponens pœnam monetarijs, nõ intelligitur de pœna mor tis & nu. 30.
33 *Inimicus capitalis, non eſt idoneus teſtis.*
34 *Nec conſpirator erit idoneus.*
35 *Affectantes inquiſitum condemnari, teſtes idonei non ſunt.*
36 *Teſtis ſingularis non probat.*
37 *Deponentes ambiguè & obſcurè minus probant.*
38 *Non reddentes concludentem cauſam ſuæ depoſitionis, idonei non iudicantur.*
39 *Teſtis deponens de iudicio, & per uerbum, credo, non probat.*
40 *Teſtis deponens de auditu minus probat.*
41 *Offenſus, & iniuriatus, & paſſus damnum non eſt idoneus teſtis.*
42 *Teſtium dicta non coniunguntur in criminalibus, & nu. 43.*
44 *Teſtes contra inquiſitum, debent eſſe idonei & omni exceptione ma iores.*
45 *Fama ut probet initium ſumere debet à fide dig. & non à maliuolis, nu. 49.*
46 *Et teſtes debent deponere audiuiſſe a maiori parte populi.*
47 *Nec ſufficit illos dicere eſſe publicam uocem, & famam, uel quod pu blicè dicebatur.*
48 *Debent etiã aſsignare cauſam famæ, nã aliàs eſſet uana uox uulgi.*
50 *Falſarius non poteſt produci in teſtem contra alium.*
51 *Mandatarius ſequendo mandatum iniuſtum puniendus eſt.*
52 *Mandatarius an ſit idoneus teſtis contra mandantem.*
Se exculpans, & agens de ſuo commodo idoneus teſtis non eſt.
53 *Rationes & computa abſoluta quãdo ueniunt retractanda, & quan do ualeant & durent.*
54 *Nemo præſumitur iactare ſuum.*
55 *Falſitas quando dicatur cõmiſſa, & quando ſuper ea poſsit procedi*
56 *Falſitas ſine dolo non committitur.*
57 *Nec præſumitur falſitatem commiſſam fuiſſe dolo.*
58 *In dubio interpretatio facienda eſt, ut euitetur falſitas.*
59 *Præſumitur potius errore, quàm dolo fuiſſe geſtum.*
60 *Falſitas commiſſa errore non eſt punibilis.*
61 *Commiſſa circa ſcripturas, quæ de per ſe non probant non punitur falſitas.*
62 *Maximè quando committens ſocius eſt.*
93 *Mens inquiſiti deponentis conſideratur.*
64 *Vnus teſtis de uiſu, facit inditium ad torturam.*
65 *Quod uerum quãdo eſt integer, idoneus, & omni exceptione maior.*
66 *Tortura purgat inditia, & ſine alijs nouis, tortus non poteſt repeti.*
67 *Carnes non debent comedi die ueneris & ſabbati in quadrageſima, & uigilijs regulariter.*
Et an quando dictis diebus comeduntur incurratur peccatũ & iſtud inducat crimen hæreſis. & nu. 68.
69 *Nõ ieiunare, an & quãdo ſapiat peccatũ uel inducat crimẽ hæreſis*

70 Te-

70 *Teſtes debent concludenter deponere contra inquiſitum de hæreſi.*
71 *In dubio præſumendum eſt, quem bené fuiſſa loquutū & non malé.*
72 *Miſſam non audira diebus feſtis, an & quando ſit peccatum uel ſa*
piat hæreſim. & nu. 73.
74 *Fidelis chriſtianus debet confiteri, & eucharistiam ſumere.*

CONSILIVM. CLXIX.

1 ETSI Cōſiderata † Diſpoſitiooe iuris cōis de de
licto poſsit delinquēs inqoiri io caſibus permiſsis
de quibus poſt gl. per Bar. in l. ij. §. ſi publico. ff. de
adulte. Ang. de maleſi. in oer. hæc eſt quædā inqui
ſitio. & per Canon. in c. qualiter & qñ. de accu. cū ſimi. uſq; ad
annos. a a. ſm Bar. Ang. Saly. & cōiter oēs in l. q̄rela. C. de falſ.
arg. illius. l. loquentis io accuſatione, ſeu actiooe criminali quæ
tanto tp̃e intentari pōt, & noo ultra, ut utrunq; pſequunt Mo
der. citantes alias deciſiones in tract. præſcr. in iiij. parte. iiij. par
2 tis principalis. q. ij. ſol. mihi. xaa. col. iij. nu. iiij. & v. † Tū ſi ſtatu
tum præfigit minus tp̄s ad accuſandum, ſeu inquirēdū, ultra il
lud ulterius inqutri non pōt, ut firmat Bar. io d. l. quærela. quē
ſequuntur ibi Ang. & Saly. & Ang. de maleſi. & Angu. in addi-
tin. in oerſ. & hæc eſt quædā inquiſirio. col. xij. & per Moder. in
d. trac. præſcr. ubi. ſ. ou. vj. Pau. de Ca. conſi. excvij. Viſa ioqui-
ſitione. col. fi. & per do. Catal. in tracta. ſindi. uerſi. calvj. Adde
an iudex debeat, rōnibos & iuribus adductis per eos, & relatos
per Modern. Bonon. in eorum pract. crimi. in uerſi. conſtante.
3 nu. lxax. & ſeq. † Nec inquiſitio. poſt dictum tp̄s a ſtatuto limi-
tatum facta tpe iohabili pōt eſſe ualida, quinimmo ruit & pro-
ceſſus redditur oullus prout oīa in de ſecuta ēt redduotur oul-
la, tanq̄ ꝫ legem actitata. l. oon dubium. C. de legi. cum alijs ci
tatis per Moder. Boo. conſi. cavij. Plura profecto. col. j. & conſi.
lxavij. Io præſenti. colu. j. col. j. ou. vj. & hr̄ per doc. ſ relatos.
4 † Et ſi ioquiſitus poſt terminum a ſtatuto præſiaum confiteret
delictum, talis ꝯfeſsio illi nocina oon eſt, cum ꝫ ipſum inquiri
non potuiſſet ſm Bal. in c. fi. col. pen. uerſi. pone q̄ maleficiū. ex
tra de offi. deleg. referunt & ſequunt Moder. in repe. l. fi. nu. j. &
ij. ff. de iuriſdi. om. iudi. cum igit ſtatutū Bon. ſub rub. de caſib.
in quib. d. Poteſtas tenet inquirere, diſponat poſt quinquenniū
& in aliquib. poſt bienniū, non poſſe inquiri & in fine dicti ſta
tuti dicat proceſſum alio tēpore factum, ipſo iure non ualere &
ꝯdemnationē, & alia forſitan ſubſecuta, reddi inualida & inef-
ficacia, prout idem, & iterato diſponitur per aliud ſtatutū ſub-
ſequeos in uerſi. & ſi quis proceſſus, & uer. ſeq. in quo refertur &
firmatur ſtatutum præcedens, & ēt cauetur proceſſus alio tpe
factos, ipſo iure reddi nullos, condemnationem inſuper & alia
inde ſecuta ipſo iure eſſe nulla, imponendo dominis iudicibus
aliter procedentibus pœnam. Camillus de magliatis ioquiri ñ
pōt, prout in præſenti inquiritur de fabricatione falſę monetæ
uel q̄ illam ſcienter eapenderit, cum tale aſſertum delictū, eatē
cie ipſius inquiſitionis aſſeratur commiſſum ante biēoiū, & an
ta quinquenniam tpis quo formatur ioquiſitio, & uirtute di-
5 ctorum ſtatutorum inquiri oon poſsit. † cum decurſum ſit tp̄s
a ſtatuto præfiaum ad inquirendum & ipſe Camillus, iam op-
poſuerit. opponat & excipiat non poſſe inquiri, ſtante curſu di
cti temporis, obſeruaueritq; doctri. Bar. in l. j §. accuſatione. ff.
ad Turpill. & in l. abſentem, col. fi ff. de pęn. quam ſequunt Mo
der. in d. tract. præſcrip. loco ſuperius citato, & nu. xlj. fol. axxj.
6 col. j. † Nec dubitari conuenit de ualiditate prædicti ſtatuti. cū
conditum appareat ab habentibus poteſtatem, & ſępe ſępius ꝯ
firmatum fuerit per ſedem apoſtolicam, ad notata in c. j. de cō
ſtitutio. extra per Bar. & oēs in l. cūctos populos. C. de ſum. tri.
& fide cath. & in l. oēs populi. ff. de iuſti. & iur. cū concor. & de
quo ſtatuto, eapreſſa hr̄ mentio per Barba. in c. fi. col. iij. extra
de ꝯſue. quē refert, & ſeqoit Roc. de Cur. ibidē col. iij. ubi poſt
Per. de Anch. & Abb. ibidem, & eundem Abb. in c. cū haberet
de eo qui dua. in matri. quam poll. per adul. citando. d. l. quære
la. alia iura & alias deciſiones concludunt delictū cōmiſſum &
ꝯſumatum ipſiuſq; pęnam infligendā præſcriptione tpis poſſe
aboleri. addentes iudicē punientem tutum pſcriptione tpis in
ſindicatu debere decapitari. † Non. n. hic agitamus de pęnitcn-
7 tia facienda in foro poli, & ꝯſcientiæ, quæ tpis diuturnitate ſub
uerti minime pōt ſed loquimur in foro tēporali & reſpectu pę-
næ temporis & publicæ uindictæ ſm Abb. in d. c. cum haberet
& doct. in c. fi. & Moder. in d. tracta. præſcrip. loco ſuperius cita
8 to oum. vj. † minus ēt ſtatutum prædictum indulget & remittit
penā delictorum futurorū. iniquiſsimum nanque id eſſet, cū di
linqueodi licentia oon præſcribatur ſm Bal. in repeti. l. primæ.
col. ij. circa fi. C. de emācip. li. cū ſimi. adductis p mod. in d. trac.
pſcrip. ubi. ſ. oum. vij. ſed ſolū ſtatuit curſu tpis delicta pterita
aboleri. Quod quidē & l. ciuili & ſtatuto diſponi proculdubio
9 pōt, & diſpoſitū ſeruaodū eſt iurib. & deciſio. quib. ſ. † Nec in-
ſuper impedimento erit, ſi allegaret ignoraotia delicti cōmiſsi
& q̄ talis pſcriptio a ſtatuto inducta, incipiat currere oon a die
cōmiſsi delicti, ſed a die ſciētiæ. Nā licet Bar. in l. ſi dolo malo
§. fi. alias in l. Labeo. ff. ſi fam. fur. fec. dica. de hoc dubitauerit &
indeciſum hoc dereliquerit, tō magis cōis opinio habet, talē p
ſcriptionē currere ñ a die ſciētiæ, ſed a die cōmiſsi delicti, ut ēe
id idicāt expreſſa uerba dictorū ſtatutorū, & q̄plures deci. doc.
10 citatæ p Ale. & alios io add. ad Bar. in l. Labeo. † Procedit. n. p
ſcriptio ſiue maleficiū ſit manifeſtū ſiue occultū a die quo cō-
mittitur & oō a die ſciētiæ ſm Ang. in d. l. labeo Bal. & Saly. in
d. l. fi. C. de dolo. & per Ale. ibi & in l. cū qui. §. in popularib. ff.
de iure iur. cū alijs citatis per Mod. in d. eorū practi. cri. in uer.
ꝯſtante. nu. laxav. & alijs ſeq. & bene faciūt tradita p Fel. in c. ui
gilaoti. col. iij. de pſcri. & per Soc. in l. cū filius. §. in hac col. v. &
vj. uer. ſed aduerte. ff. de uer. ob. uolētes currere pſcriptionē ad
uerſus igoorātē factū, ex quo cauſat ius, licet quidā alij in hoc
ꝫriū uoluerint relati p Mod. in d trac. pſcri. loco ſtatim citādo
& nō bene eo magis cū delicta aſſerta de quib. camillus ipſe in
q̄rit, nō aſſerant fuiſſe occulta quinimmo noieoi manifeſta &
11 notoria ut affirmare vñr oēs fere teſtes ꝫ ipſum producti. † Qđ
ſatis ſuadet, ex. l. fi. C. de pſcr. loo. tēp. cū ſimi. diſpn nētib. pſcri-
ptionē rlr currere ꝫ ignorātes ēt. prout ēt ꝫ tales curriꝫ pſcrip.
12 a ſtatuto inducta ſubrogata loco illius iducte de iure cōi ſm
Bal. in l. ꝫctibus in ptin. in j. notab. C. de nō nu. pecu. & in l. fi.
C. de tem. in integ. reſt. petē. Fely. in c. illud. col. ij. de pſcri. Iaſ.
in l. oemo pōt. col. antepe. in ij. lectura de le. j. & Mod. i d. tract.
pſcr. in iiij. par. iiij. par. principalis q. axviij. nu. acj. Poſtremo ō
obſtabit breue Iulij ſecūdi abſolutū die. a. Ianuarij. ann. 1507.
& iiij. ſui ponti. io quo tale ſtatutum vr̄ abrogatū, & ipſe ponti
fex mandat nō obſtante curſu quinquēnij a die cōmiſsi delicti
poſſe inquiri. Nā aduerten. eſt, aſſertū breue ſolū fuiſſe directū
magnifico pōtati ciuitatis Bon. & emanaſſe, ut nō obſtāte cur
ſu tpis annorum quinque magnificus pōtas poſſet inquirere ꝫ
delinquentes præteritos ꝫ quos inquiri non potoit, pp tiranni
cum ſtatū aperte colligit ex uerbis dicti breuis ibi, & q̄ pp ma
lam diſpoſitiooē dictę ciuitatis & tirannicum regimen per re-
troacta tempora iuſtitia libere adminiſtrari non potuerit nec
ꝫ delinquētes inquiri iuxta demerita tirānicis iuſsionib. & me
tu inſtantibus quibus ea uerbis apertiſsima mēs Iulij ſecundi
oſtēdit uoluiſſe prouidere delictis præteritis impunitis pp me
tū & iuſſum tirānicum & merito cū offenſi, & curia pp talē me
tū & iuſſum, ēt ſi uoluiſſent minimè ꝫ delinquentes procedere
& inquirere potuiſſent, & ne delicta hac de cā remanerent im-
puoita. Iulius ſecundus, ſtatuit eapulſis tirānis abſolui dictum
breue & hoc caſu abrogauit ſtatutū. non aūt uoluit derogare.
ſtatuto, quo ad delicta quæ in futurū cōmitterent, & poſt tirā
nos eapulſos, & ciuitate Bono. reducta ad obedientiā & ſum-
13 mam iuſtitiā pontificis. † Tū quia ceſſat cā, qua dictum breue
fuit inductū unde &c. c. cū ceſſante. cū uulgari. de appellatio,
14 † Tū quoque qñ non eſt ueroſimile Iulium ſm uoluiſſe in totū
derogare dicto ſtatuto ēt pro delictis futuris & cōmittendis,
ſed ſolū limitate mō quo. ſup. ad notata in l. quia cancellauerat
ff. de his quæ in teſtā. del. & uulg. l. ne in agris. de acqui. re. dō.
iunctis not. in l. ſi ouptura. io fine. ff. de iur. dot. & in l. ſi. ff. quod
me. cau. & in c. quia ocriſimile de pſumptionibus, & quia ipſe
Iulius ſecundus ſucceſsiue de ann. 1515. expreſſe ꝯfirmauit di-
cta ſtatuta ciuitatis Bon. ſigillatim diſponendo, q̄ in modo p-
cedendi, cognoſcendi, iudicādi. puniendi in quocūque foro &
officio quocūque officiali tā ordinario q̄ eatraordinario obſer
uarentur ſtatuta oīa ipſius ciuitatis cū clauſulis derogatorijs &
non obſtan. fortiſsimis. Proot ēt ꝯfirmarūt alij ſucceſſores ſum
15 mi pōtificis. † Et quod ſtatutum fuit & eſt in uiridi obſeruan-
tia poſt dictum breue, quo non obſtan. attendi debet diſpoſitio
dictorū ſtatutorū ad pleniſsimè notata. p Fel. poſt alios in c. nō
nulli. de reſcript. & p Mod. in l. fi. C. ſi contr. iu. uel uti. pub. poſt
Bar. in eatrauagan, ad reprimendū. in uer. nō obſtan. iunctis no
tatis io l. oēs populi. & in l. de quibus. ff. de iuſti. & iur. & per do
16 cto. in c. fi. eatra de ꝯſuetud. † Secundo principaliter aduerten
dū erit, nā ꝫ dictum Camillū, inquiritur hic Bonooiæ de aſſer-
tis delictis per eundem commiſsis extra territoriū Bononiēſe

& certum eſt iudicē originis alicuius in alieno territorio delin
quentis non poſſe ꝯ illum inquirere,nec de talibus delictis ipsū
punire per reg.l.fi.ff.de iuriſd.om.iud. uolentē iuriſdictionem
iudicis nō extendi ad delicta cōmiſſa extra territoriū. & plenè
tradit per ſcrib.in auct.qua in prouincia & in corpore unde ſu
mit.C.ubi de crimi.ag.opor.& per Cano.maximè Maria.Soci.
in c.fi.de foro cōpe. & ita interpretādum erit ſtatutū diſponēs
17 iudicē poſſe de delictis procedere per inquiſitionē.† Nā intel-
ligitur de illis commiſsis in terminis ſm Bal.in l.cunctos popu
los.col.xxx.uer.viij.C.de ſum.tri.& fide catho.& Alc. ꝯſi. cxj.
Ponderatis.uol.j.& q̄plora ad id adducunt Moder.in d.l. fi.nu.
cxxxv.& alijs ſeq.& in eorum practi.crimi.in uer. cōſtante.nu.
xc & xcj.& conſi.xiiij.In præſenti.nu.ix.& ſeq.ac.ꝯſi. lxvij. Ve
18 riſ.nu.lxiij.& 64.& ꝯſi.cxxj.In cā nu.j.† & maximè ꝓcedūt iſta
in hac ciuitate Bono.ſubdita eccleſiæ,& de iure canonico cer-
tiſsimum eſt iudicem rōne originis non poſſe inquirere ꝯ ſub-
ditum de delicto per eum cōmiſſo extra iuriſdictionē & terri-
toriū,ut uoluit Bal.in l.j §.ij.reſolu.pe.ff.de offi.pfce.urb. quem
ſequitur Aug.de Arimi.in addi.ad Ang de maleſi.in uer.hæc ē
quædā inquiſitio.car.viij.& idē faciunt Mod.Bon.in d.l.fin ff.
19 de iuriſ.om.iud.nu.cxl.† Eo ēt qm̄ ſtatutū Bono. pro delicto
falſæ monetæ ſpecialē pœnā imponit.quo fit ut tale ſtatutū mi
nimè extendi debeat ad delictū cōmiſſum per ſubditum extra
territorium ut citandu Bar.firmat Io.de Imol ꝯſi.lxxx. in caſu
præmiſſu,in fine & faciunt notata per Ang.in l.heres abſens.§.
j.uerſi.ultimo circa iſtum articulū.ff.de iud.reſe unt & ſequun
tur Moder.in d.l.fi.nu.clxxiiij.& in ipſorum ſingulari.cexciiij.
20 Odia reſtringi.† Præterea & tertio ꝯ eundem Camillū oppo-
nitur crimen falſæ monetæ ꝙ duas vr̄ includere ſpecies. prima
ꝙ ipſe cuderit & fabricauerit,ſeu id mandauerit fieri.quod pro
fecto ſine ſuperioris licentia alicui priuato minimè ꝯceſſum te
perit,ēt ſi eſſet bona & legitimi ponderis ut tradunt oēs in l. j.
C.de falſ.mon.per.l.fi.eo.ti.& per Bar.in l.qui falſam.ff.ad leg.
Cornel.de falſ.Vbi Moder.nu.lix.alias & plures congerunt de
ciſiones,& ponunt doct.in titulo quæ ſint regal.& Alc.ꝯſ.ciiij.
Statutum loquens col.pe.uol.j.& Math.de Affl.in ꝯſt.reg.adul
terinam,nu.v.ſub Rub.de cuden.falſ.monet. Ad quam ſpeciē
oppoſitam Camillus ipſe dicit ultra duas præcedētes exceptio
nes excludentes oēm inquiſitionem,& proceſſum, nihil ꝯ ipsū
de prætenſa criminis ſpecie oppoſita ꝯſtare nec aliquis teſtis ꝯ
eum productus iſtud atteſtatur,ut infertur,ut inferius dicetur.
21 Nec † literę ad ipſum ſcriptæ per illū Virgilium,& receptæ, id
probant licet fuerint diziferatæ,cū non concludant iuxta tradi
ta in l.fi.C.de proba.& in c.In præſentia extra eod.tit. & in l.n̄
hoc.C.unde legi.& quia regulariter crimina non probantur ꝑ
22 ſcripturas, † ut plenè attingit,Fely.in c.cū in eccleſijs de mat.
23 & obe.& ponit Tho.de Faſtol.cau.j.dub j.† Eo ēt quia ſcriptę
a priuato qui ſcribere poterat ſuo arbitrio quod in buchā ue-
niebat,nec ꝓpa habent præiudicare tertio.l.nuda rō ubi Bart.
& alij notant.ff.de dona.l.nō epiſtolis.C.eo.& plenè poſt alios
per Fely.in c.ij.extra de fid. inſtru.& in l.epiſtola per doc.ff.de
pac.& in l.Publia.§.fi.ff.depoſi.& ſcrib.oēs in l.admonendi. ff.
de iur.iur.& quamuis ab ipſo Camillo fuerint receptæ nō ꝓp
ea ex tali receptione infertur ipſum fateri uera eſſe quæ in il-
lis continebantur.Nam recipit ad alium finem ut ea illis doce
re poſſet dictū Virc.illa ſcribentem,male & peſsimè ſe geſsiſſe.
24 † Præterea in illis nihil prorſus dicitur de fabricatione mone-
tæ,ſed ſolum de attentatione,& certum eſt in iſto crimine non
ſufficere attentatum niſi crimen fuerit perfectum.d.l.qui falsū
ubi Bar.& alij Moder.nu.lx.no.citantes alias deciſio,ut ēt facit
25 Math.de Affl.in d.ꝯſti.adulterinam.nu viij. † Et quia cudere
aliam monetā quam principis ſui non uenit plectendus pęna
mortis,ut concludunt Cuma.conſi.cxxxviij hoc maximè,col.
pe.& Alex.in l.elegāter.§.qui reprobos.ff.de pig.actio.& d.ꝯ-
ſi.ciiij.col.ij.uol.j.& per Affl.in d.conſti.adulterinam,nu. ij.&
iij.& Mo.in d.l.qui falſam.nu.lij.& ciij.& diffuſius conſi. lxxj.
26 ꝓp anguſtam.nu.xj.† Et ſtatutum bono.loquens de fabrican-
te monetam intelligunt de moneta uſuali illius loci.in quo ſta
tutum conditum eſt,& de ea quæ ibi currit,nō aūt de alia, ſm
Alc.d.conſi.ciiij.col.pe.quem referunt, & ſequuntur Mod. in
l.fi.ff.de iuriſ.om.iud.nu.clxvij.& in d.l.qui falſam nu.liij.& ꝑ
27 Affli.in d.conſti.adulterinā.nu.iij.& ij.† Prout ēt qm̄ ipſe Ca-
millus inquiritur de fabricatione monetæ falſæ reprobatæ tm̄;
& certum eſt cudentē monetā falſam reprobatā non puniri ſm
Alc.d.conſi.ciij.& in d.l.eleganter.§.qui reprobos.referunt, &
ſequuntur Affl.in d.ꝯſti.adulterinā.nu.ij.& iij.& Mod.in d.l.q
falſam.nu.liij.Et ex iſtis tollitur illa ſuſpitio ꝯ ipſum Camillū
deducta ꝓp capturam eius fratris,factā Regij de qua pluries in
proceſſu mentio ht:illa namque neceſſario non infert crimen
hoc fuiſſe commiſſum per eum toto titu.res inter ali.acta cum
ſimil.nec ēt infert neceſſario ꝙ frater habuerit illas ab ipſo Ca-
millo ēt ut eas expenderet, nec apparet quæ & quales fuerint
an reprobatæ ſeu aliæ monetæ,& pecuniæ,reſtabit ēt obiectio
ſuæ uariationis,cum reo liceat uariare,& diuerſis ac ꝯrijs ad ſui
defenſionem exceptionib.& defenſionib. uti,reguls nullus plu
rib.de reg.iu.li.vj.l.nemo ex his.ff.eo.l.nemo prohibetur. ff.de
excep.& per Barto. in d.§ plurium,Ang.de maleſi.in uer.ſama
publica car.xvij.uer.nono quæro,per Pari.de ſind.in uer.tortu
ra col.mihi.vij.uer.Viſo,de ind.indub.& per Mod.Bon.conſi.
xv magnificæ.nu.xv.& conſi.cxx. Viſo. nu.xlv.ad aliam ſpēm
dicti criminis oppoſitā continentem ipſum Camil. ſcienter ex
pendiſſe monetas falſas,& ꝓpea debere puniri,& contra ipſum
poſſe procedi ſm formam ſtatuti Bono.imponentis pęnā cor-
poralem,& mortis ultra exceptiones ſuperius adductas impe-
dientes proceſſum,& inquiſitionē ipſe dicit, & opponit id mi-
nimè conſtare,teſtes.n.ꝯtra ipſum product nihil concludunt,
ut ſtatim dicetur minus & literæ.d.Virgilij ad ipſum tranſmiſ
ſę,& per eundem receptæ,& diziferatæ rōnibus.& cauſis ſupe-
28 rius adductis,eo † ēt qm̄ expendens falſam monetam ſcienter
reprobatam tm̄ prout erant illæ,quas aſſeritur ipſum Camil.ex
pendiſſe nulla pœna uenit puniendus per.d.l.eleganter. §. qui
reprobos,& plenè proſequitur Alex.plura ad id adducens ſal-
leg.conſi.ciiij.uol.iiij.& Affl.& Mod.Bono.ubi ſ. Nec ſtatutū
Bunon.iſto caſu procedit, ſed in illo qui expendit falſam mo-
29 netam non tm̄ reprobatam. † Prout ēt qm̄ ſcienter expendens
falſam non punitur pęna mortis, ſed mitiori iudicis arbitrio,
ſm Bar.in l.lege Cornelia.& in l.ſaccularij.ff. de extraord. cri.
& Saly.in l. ij.C.de fal.mon.& Abb.in c.quanto.de iu.iur.& ple
nè proſequitur Affli.in d.conſti.adulterinam.col.fi.nu.ix.aſſe-
rens iudices magnæ curię uicariæ ſolitos eſſe punire expenden
tes falſam monetam extraordinariè per l.& ſi ſeuerior.C.de in
fami.cum concordan & idem uolunt Moder.in d.l.qui falſam.
numer. lxiiij.adducentes ad id plures alias deciſiones, ut ēt ꝯ-
30 cludunt conſi.xlvij.In præſenti cā.nu.xj.& xij.† Minus ēt puni
tur ſi animę habebat expendere,& ita fuerunt expenſū ſm Bal.
conſi.celvj.Reperitur in uol.ſtatutorum.in primo uolu.quem
referunt & ſequuntur Mod.in d.l.qui falſam,num.xcviij.& fa-
ciunt tradita per Affiic.ubi.ſ.nu.v.& ex illis tollitur oppoſitio
contra.d.Camillum facta in qua dr̄ eundem feciſſe mercaturā
hmōi monetarum,ut conſtat per liſtam computorum, ſua ma
nu deſcriptorum,& de qua in proceſſu,nam id fieri ſibi non de
negabat cum Flandriæ ubi dicti floreni cudebantur per eum
tranſmiſsi liceret illos habere & expendere & eos tranſmittere
quocunque ut conſtat per teſtes ibi examinatos,quorum atte-
ſtationibus appenſi & appoſiti ſunt floreni diuerſarū qualita-
tum & formarum,ex paſsim uidemus de pecunijs fieri merci-
monias & mercaturas qn̄ plus ualent & expendunt uno loco q̄
alio.Nec obſtabit ſtatutum Bono.qm̄ ut ſuperius oſtēdimus n̄
procedit iſto caſu,nec qn̄ expendit moneta falſa reprobata , &
illa quæ non eſt in uſu,uel qn̄ de ea fit mercimoniū mō quo ſu
31 pra.† Et hanc interpretationem paſsiuā a iure cōi traditam, re
cipere debet.l.ſi ſerui ueſtri.C.de noxal.per Bar. & alios in l.j.
§.lex falcidia.ff.ad l.falci.& per eundem & alios in l.ij.ff. de le.
32 j.cum ſimil.† Et quia mitius punire debet expendens quam fa
bricans illam,& ſtatutum Bono.non debet adaptari, ut expen
dens teneatur pęna mortis,ſeu corporali,ſed alia ut diffuſe pro
ſequuntur Mod.Bono.citantes iura & deciſ.præalle.eorum ꝯſ.
xlvij.fere per totum,ꝙ aūt teſtes ꝯtra ipſum Camillum produ-
cti , nihil probent,nec ſufficientes ſint ēt ad torturā ex multis
33 oſtenditur.† Et primo nam aliqui ipſorum fuerunt & ſunt ca-
pitales inimici ipſius,capitalique odio ipſum proſequuntur. l.
iij.in prin.ff.de teſti.c.cū.p.manconella.c.meminimus,ubi ple
nè ſcrib.extra de accuſ.& iij.q. v.c.accuſatorea,& c.ꝑ tuas.ex-
tra de ſimo.& Alex.conſ.cxxvij.uo.j.& l.j.§ p̄terea.de quæſt.ff.
34 † Sunt ēt & n̄ nōnulli ipſorum ꝯſpiratores q̄ eundē c.ꝑ tuas. cū
35 alijs ibi citatis ꝑ gl.& Fel.† Deſiderant nōnulli ipſum inquiſi-
tum ꝯdēnari,ac decapitari quo fit,ut idonei dici non poſsint.
ut in ſimi.hr̄ in l.fi.ff.de teſti.& in c.fi.eo.tit.li.vj. & per do.de
Rot.in antiq.deciſ.xj.& ſeq.Ang.ꝯſi.cxxxiij.In cā.col.iij.Alc.
conſi. cliiij. uol.v.& Deci.ꝯſi.cxxxiij.col. iij.uerſ.ꝯfirmat hoc.
ſunt

36 † ſunt ét & nonnulli ipſorũ teſtiũ ſingulares,ꝯñr nihil proban
tes,eſto ꝙ plures ſsét.c.cũ dilecti.c.bonæ,de elect.c.licet cãm,
de proba.l.ut iurciura.C.de teſti.& ibi per Bal.& Can.in c.tam
37 liuciis,extra co.† Depounnt ét nonnulli ambigue dubiæ &ob
ſcure,quorum dicta interpretanda ueniunt ꝯ producenté.c. in
pſentia,de prob.per Bar.& alios in l.inter ſtipulanté.§.ſticbũ.
ff.de uerb.obl.& Soci.cõſi.cclxxiij.In cã,col.iij.uerſi.circa pri
38 mum,in ij.uol.† Non reddunt ét aliqui ꝯcludenté cãm rõnia
&depoſitionis,quo fit ut eorũ depoſitio in totũ ruat ſm doc.in
l.ſolam.C.de teſtib.& in c.cũ cãm.extra eo.per Sal. in l. fi.col.
39 ij.C.de prob.& Alex.ꝯſi.xv.Viſo proceſſu.col.vj.uol.j.† Depo
nunt & nonnulli de ipſorũ iudicio, & ꝙ ita credunt, qoibus fi-
des minime adhibetur,ad plenè tradita per Iaſ.in rub. ff.de iu.
iur.poſt Bar.in l.qui teſtã.§.fi.ff.de teſtam.Ang.in l.ſciendum
col.ij.ff.de uerb.ob.Alex. ꝯſi.lxxiij. Viſo col.ij.uol.j.& Dec.
40 ꝯſi.cclvj.In cã,col.ij.nu.v.† Deponunt & nonnulli de auditu
ꝯñr nihil probantes,ut per Can.in c.licet ex quadam, extra de
teſti.& in l.ij.§.item labeo.ff.de aq.plu.arcen. & in l. ſi arbiter.
ff.de prob.per Bar.in l.diem proferre.§.coram.ff.de arbit.cũ ſi.
41 † Teſtimoniũ reddunt aliqui tanq̃ offenſi iniuriati & dãnũ
paſſi ab ipſo Camillo,qoo fit ut eis minimè credatur,argu.no.
per Bar.in l.lex Cornelia.ff.de iniur. & eorũ quæ habentur in
l.j.ij.& iij.ff.de lib.cau.per Alex.con.xliiij.Animaduerſis , col.
42 vij.uol.ij.& Dec.ꝯſi.cxxiij.Viſo,col.ij.† Et dicta ipſorum te
ſtium coniungenda minime ſunt,cum nullus ipſorum de per ſe
conſideratus ſit oi exceptione maior, nec concludenter probet
& ſic ceſſabunt dicta Bal.in l.ſi quis ex argẽtarijs.§.j.ff. de edẽ.
43 ut firmat Deci.conſi.cxxxiij.col.ij.& iij.& conſi.cccx.† Et qa
probationes imperfectę in crialibus non ꝯiunguntur ſm Bal.
in d.l.ſi quis ex argentarijs.§.j. cum alijs adductis per Deci. in
c.cũ cã.n.col.pe.de prob.& per Iaſ.in l.admonendi.ff.de iu.iu.
44 fol.xxiiij.col.j.uerſ.iſtã concluſ.† Et ꝯ inquiſitum teſtes debẽt
eſſe idonei,ex oi exceptione maiores,ſm Bart.in l.qui teſtã. §.
quæcunq;,col.fi.uer.ſed quæro.ff.de teſta.per Abb.& alios, in
c.literas,col.iij.uerſ.ij.caſu,de pſump.& Alc.conſi.xviij. Viſo,
col.ij.uol.j.& alia refert Dec.d.conſi.cxxxiij.nu.iiij. & d.conſ.
cccx.nu.iij.& quatenus ipſorum aliqui deponũt,de publica uo
ce & fama,dr̃ tale teſtimoniũ in nullo eſſe ꝯſiderabile,nã ſormi
ter,& prout iura exigunt illã non probant,minime declarãtes,
45 unde habuerit originẽ,& a quibus perſonis , † nã a ſide dignis
& non a maleuolis debuit initiũ aſſumere.c. qualiter & qñ ubi
diffuſe Can.extra de accuſ.per Bar.in l.de minore.§.pluriũ. ff.
de quæſt.ubi Mod.alia adducunt poſt Alc.in addi.ad Bar.& p
Sal.in l.ea quidem.C.de accuſ.& Dec. conſi. xxxvij. In cã,nu.
46 ix.& x.† Prout ẽt talis probatio ruit cũ aſſerti teſtes minime di
cant id audiuiſſe a maiore parte populi.prout erat neceſſarium
ſm Bar.in d.§.plurium,citantẽ gl.in l.iij.§.eiuſdem.ff. de teſti.
ubi Bar.ẽt not.& ſequitur Sal. in d. l. ea quidẽ.& Can.in c.ue-
niens,de teſti.& in c.cũ cãm,de prob.& per Ale.ꝯſ.lxxij. Inſpe
cto diligenter,col.viij.uol.j.& alibi pluries,& Cor.conſ.lxviij.
47 Aliqoandiu.ij.uol.& Dec.d.ꝯſ.xxxvij.† Non.n.ſufficit ꝙ dica
tur eſſe publicam uocẽ & famã nec ꝙ publice audiuit dici ſm
48 Bar.& alios ubi ſ.† Eo ẽt qm̃ teſtes ipſi minime aſſignãt cãm
famę & ideo potius dicẽ uana uox uulgi q̃ nihil operaĩ.l. decu
rionum.C.de pęn.per Bar.&alios in d.§.plurium.& Cor.ꝯſi.c-
xcviij.uol.ij.Viſs Inquiſitione.& Deci.d.conſ.xxxvij.Fely.poſt
49 Abb.& Bal.in d.c.ueniens.† Et quia minimè deponunt a qui-
bus perſonis id audiuerunt ſm Inn.in d.c.qualiter & qñ.Bart.
& Alex.in d.§.pluriũ.& Saly.in l.iij.§.eiuſdẽ.ff.de teſtib. cũ ſi-
mil.Eo ẽt qm̃ quã plures alij defectus teſtib. prædictis poſſunt
adaptari collecti ex ipſorũ depoſitione & ex probõnibus re-
probatorijs,ꝯ per ipſos per dictum Camillũ faciendis. ¶ Con
tra quẽ inſuper & principaliter inqoiritur de aliquib.falſitatib.
per ipſum ut aſſeritur cõmiſsis in libris per eum deſcriptis,ꝯti-
nẽtib.rõnẽ ď adminiſtratione ſocietatis initæ inter ipſũ&alios
ꝯſocios,de quib.ſigillatim inferius dicã,necnõ & de furtis ac de
prædationibus per eum ut dr̃ cõis erga ſocios & aduerſus alias
par ticulares perſonas,de quib. in ſpẽ ſtatim habebiĩ mẽtio , q̃
inquiſitiones ꝯ eundẽ Camillum minime de iure fieri potuerũt
ſtante præſcriptione ſtatutaria,&qa aſſeriĩ aſſerta delicta fuiſſe
patrata extra territorium Bon.ut in præceden.fuit deductũ, &
oſtẽſum & ulterius in ſpecie dr̃ aſſertã falſitatẽ ſibi imputatũ de
partita incipiĩ.a Lorẽzo ſtrozzi.facta in præiudicium Gabriel
lis cabrini de qua deponit Leo unicus & ſingularis teſtis aſſe-
rens illam ſcripſiſſe de mandato.d.Camilli & quæ partita con-
tinet raſuram & cãcellationẽ in loco ſuſpecto,& appoſita ẽ. de
ſcripta apparet in extremitate eiuſdem cartę & in præiudiciũ
ipſorum ſociorum , ſalſitatem dico allegatam minus formiter
probari,tũ quis ď ea ſolũ deponit dictus Leo, qui tanq̃ unicus
& ſingularis nihil probat ut ſuperius deduximus , tũ ẽt qm̃ di-
50 ctus Leo ut ex ſui depoſitione conſtat falſarius eſt, † ꝯfitentur
enim ſe falſo dictam partitã ſcripſiſſe,& falſarius ꝯ aliũ in teſtẽ
non recipitur ſm Bal.in margarita ſua,in uerbo cõfeſsio,in ij.
uerſi.citantem Inn.in c.j.de confeſsio,ut referunt & ſequuntur
mod.in rubr.ad leg.Cor.de falſis.nu.xiij.Nec recipiẽda eſt ex
cuſatio ipſius Leonis aſſerentis ſe id feciſſe mandato dicti Ca-
51 milli.† Tũ quia de tali mandato nihil ꝯſtat , tum ẽt qm̃ mini-
me excuſandus eſt exequendo mandatũ iniuſtũ ut erat iſtud,ut
hr̃ in c.j.de offi.dele.in l.non ſolũ.§.ſi mandato.ff.de iniur.&in
fortioribus terminis traditur in l.meminerint.C.unde ui. & in
l.fi.C.ſi per uim uel al.mo.& per doct.in l.iuſte poſsidet. ff.de
52 acqui.poſ.cum uulg.† Poriſsimũ cũ ualde dubitandũ ſit an &
quo caſu mandatarius recipiatur in teſtẽ ꝯ mandatoẽ. ut plene
proſeqoitur Alex.ꝯſi.lxxxviij.Qm̃ oẽ col pe.uerſi.præterea.uo.
v.& Bal.ꝯſi.xcviij.An mandatarius.uol.v.& Coro.ꝯſ.clxxij.Vi
ſa colu.ij.& iij.in prin.uol.iij.Et quis ipſe Leo, ita deponendo
uult & prætendit ſe excoſare a delicto per eũ cõmiſſo agẽs de
ꝯmodo ſuo quo fit ut idoneus teſtis nullo pacto dicatur ut pro
bat Bar.citando iura in l.differre.ff.de iure fiſci.& Cor. conſi.
ccxlj.circa principium.uol.iiij.Ceſſabitque ẽt cancellatio.& ra
ſura,& deſcriptio in fine illius cartæ , oĩa nanque iſta confecta
fuere per.d.Leonem,cuius culpa & factõ ipſi Camillo nocere
minime debet iuribus uulgarib.Eo ẽt eum talis ſalſitas tende-
ret in præiudicium illius Gabriellis cabrini qui nihil dicit, nec
conqueritur,& ſi ſocij ipſius Camilli ex hoc prætendunt inte-
reſſe,nullũ ꝑpea damnũ pat. poſſunt, cũ ipſe Camillus obtule
rit & offerat ſe paratũ reddere rõnes iuſtas,ac ſoluere reliqua,ſi
in aliquo teneretur necnon,& corrigere oẽm errorem, ſi aliquis
forſan interueniſſet,& eſſet in libris cõibus & partitis ex cã di-
ctę ſocietatis factis,eiſdemque modis tollitur,& alia aſſerta fal
ſitas circa aliã partitã Laorentij buſſoni, poſtmodũ adaptatã in
Gabrielem Cabrinum. Pariter & alia ſcripta per dictũ Leonẽ
erga Piperarios non facit ipſum Camillũ falſariũ,nã uere Pipe
rarij erant debitores, qui licet poſtmodũ fuerint creditores ip
ſius Camilli a quo habẽt chirographũ,minimè illud reſtitue-
runt quo non reſtituto deſcriptio ſui crediti, bene potuit omit
ti,& omiſſum,reſtituto chirographo poterit deſcribi, & oĩs er-
ror ſi quis eſſet poterit corrigi,ut ſe paratũ obtulit& offert cor
53 rigere.† Ceſſabit ẽt & illud negocium Virgilij cum ipſis Pipe
rarijs & Camillo cũ computa & rõnes inter eos fuerint factæ&
abſolutæ ut per Bar.& alios in l.inſtar.C.de iure fiſci,lib.x.& p
doc.in l.unica.C.de erro.calcu. Alia partita cõcernens Criuel-
los inefficax eſt,& nullius conſiderationis,tũ quia ipſi Criuelli
nihil dicunt,nec de aliquo cõqueruntur,tũ ẽt quia inter dictos
Criuellos & Camillum q̃plura negocia fuere geſta, & agitata,
& de aſſerta partita nulla onq̃ facta fuit mentio ꝙ minime ue
roſimiliter tacendum fuiſſet ſi falſa fuiſſet, cũ pſumendum nõ
ſit illos uoluiſſe iactare ſuũ & propriũ uulg.l.cũ de indebito.ff.
de prob.& dictus Leo potuit dictas pecunias penes ſe retinere
ſi ſolutæ non fuiſſent,nec ꝑpea imputandum erit ipſi Camillo,
54 † cui minime obſtare debet alia partita aſſertarũ merciũ abla-
tarũ in ciuitate Tridentina a quibuſdã mercatorib. Hiſpanis,
cũ illi nunq̃ aliquid dixerint,nec dicãt,quinimmo & tanq̃ be-
nemerita dicto Camillo in præmiũ& pro ſuis laborib.ac diligẽ
tia eidẽ donarunt quandam pecuniã,quã ad cõmodũ ſocieta-
tis ipſe Camillus deſcripſit.Nec eſt uerũ ipſum Camillũ abſtu-
liſſe a ſocietate ducatos.cxx.& alia uice ducatos. lxxij. nam id
ſolũ deponit dictus Leo , cui quãta ſit adhibẽda fides ſuperius
fuit oſtenſum,& qui uere dictas pecunias ad ſui cõmodum reti
nuit,& in propriũ ꝯuertit uſum,nec ſe poterit excuſare prætex
tu ipſius Camili qui nũquã tales habuit pecunias.Partita illius
capſę uellaminũ Camillo ñeſt nociua.Nã de ea ſolũ atteſtaĩ di
ctus Leo,&ſi ipſe Camillus dictã capſã repoſuit in alienã domũ
id nõ ꝓfecto fecit aĩo furãdi,ſed ut d.uellamina uenderenĩ, ꝓ
minori pcio q̃ ſolitũ erat& alicõ nuic nõ ſocietatis cui⁹ honor
minime erat ꝓ minori pcio uẽdere & id fecit ut haberenĩ pecu
55 niæ citius ꝓ honore &negocijs d.ſocietatis pagẽdis.† Et circa
pdictas partitas & falſitates iputatas ipſe Camillus dicit eẽ ad
uertẽdũ libros & rõnes nõ fuiſſe deſcriptas manu ſua,nec illos
fuiſſe tales q ꝓbarẽt,&ſi quæ i illis reperiaĩ falſitas p q̃ poſſet ꝓ

ce.li & inq.iri,ut plenè proſequitur Ale.ꝯſi.lxxij. In caſu, uol.
56 lij.† Tñ id omne factum fuit errore & non dolo ſiue quo falſi
tas cōmitti non pōt,ut in auct.de inſtr.cau.& fide.in principio
& in l.nec exemplū.C.de falſis.cū alijs collectis per modernio
res in rubrica.ff.eodem.in principio,& conſi.cxj. Lecto. num.
57 xiiij.† Vt non præſumitur falſitas dolo cōmiſſa. l. quotiens. §.
dolū.ff.de proba.nec in dubio falſarius præſumitur ſm gl.in c.
accedens.de crimin.fal.cū alijs collectis, per Moderniores Bo,
58 no.ꝯſi.ij.Licet.nu.xxviij.† Et in dubio interpretatio facienda
eſt,ut euitetur falſum ſm gl.in l.iuriſgentium. §. quod ſere.ff.
de pact. ubi Moderniores alias adducunt ꝯcordan.ut ēt facit
Ale.ꝯſi.xxxiij.Ponderatis.col.v.uerſi.non obſtat.uolu. vj.cum
59 alijs adductis per Decium,ꝯſi.clxxv.In cā.nu.v. † Et per erro-
rē potius præſumunt̄ illa fuiſſe deſcripta & annotata,ſeu omiſ-
ſa cum iura ita mandant præſumi.l.quod adhibitus. in fine.C.
de his qui in teſtamen.ſibi aſcri.& per Aret.ꝯſi. xlvij. Viſis col.
ij.& Bal.in l.j.col.fi.uerſi.item nota.ff.de legi.& plura adducit
60 Deci.d.ꝯſi.clxxv.nu.v. † t falſitas per errorem cōmiſſa puniē
da non eſt,cū dolū requirat ut conſtat ex ſuperius deductis, &
tradit Card.in cle.j.de priuileg,quæſt.xxxix.& Ang.in auct.de
teſt.§.licet.col.ij.& alia adducūt Moderni.Bono.ꝯſi.lxij. In cā.
61 nu.vj.& alijs ſeq.† Eo magis cū aſſerat cōmiſſa circa ſcripturas
quæ de per ſe non probant ſm gl.& docto.in c.quanto. de iur.
62 iuran. † Et cū ipſe Camillus fuerit & ſit ſocius ad notata in l.
merito.ff.pro ſoc.& rōne ſocietatis capitur indiciū errore po-
tius q̄ dolo prædicta fuiſſe cōmiſſa ut in ſimi.dicunt Moder. Bo
no ꝯſi.xxvj Statuti nu.iij.eo ēt cū obtulerit & offerat ſe paratū
fidelē & plenā rōnē reddere & omnē errorē qui appareret cor
rigere & emendare ad plene notata in d.l.unica.C.de erro.cal-
cu.& in d.l.inſtan.C.de iur.fiſc.lib.x.nec poſtremo ipſi Camil
63 lo obſtabit q̄ fuerit dubius in ſuis reſponſionibus, & q̄ per ex
cellentiſſimum & peritiſſimū.d.auditorem pluries ſub pœna ꝯ
feſſi fuerit ſibi mandatū ut clare reſponderet, nā ipſe putat &
dicit ſe clare reſpondiſſe, & prout ueritas eidē dictabat, & ſm
eius mētem in ſuis reſpōſionibus nullam ineſſe dubietatē,quæ
attendenda & cōſideranda eſt ut in ſum.traditur in l. ſi quis in
tentione ambigua,ff.de iudi.& in l.inter ſtipulantem.§.ſi Stichū.
ff.de uerbo. obli.prout ēt oīa iſta ceſſant ſtante præſcriptione
ſtatutaria,& quia aſſerta delicta,dicuntur commiſſa extra ter-
ritorium Bono.ꝯcurrentibus ēt & alijs ſuperius deductis, nec
Camillus ipſe potuit torqueri ex cā furti, ut aſſeritur per eū cō
64 miſſi in duobus rubinis & lapidibus præcioſis.† Nā & ſi dictus
Leo deponat ipſum cepiſſe dictos rubinos, quos inficiatur Ca
millū cepiſſe,denegans ſocietati illos reſtituere, & qui teſtis li-
cet unicus ſit,tñ quia directo deponit de ipſo maleficio , & eſt
de uiſu eius teſtimoniū ſufficiens redditur ad torturam ſm gl.
in l.ſi quis.C.ad leg.Iuli.maieſt.& in l.maritus.ubi Bart. & alij
notant.ff.de quæſtio.& idē Bar.& Bal.in l.fi.C.famil.erciſcun.
cum ſimilibus. tñ hoc non obſtan.torqueri non potuit nec cū
65 ipſe Leo non fuerit nec ſit integer,& idoneus teſtis.† Nec om
ni exceptione maior ut.ſup.oſtendimus qui licet deponat dire
cto de ipſo maleficio non ꝑpea facit inditium ad torturā.cum
non ſit integer & idoneus quo caſu procedunt iura in ꝯtrariū
adducta & ita declarant per illum tex.Bar.Alex.& reliqui in l.
j.§.idem cornelio,& in l.maritus,in ij.oppo.& in l.fi.ff.de quę
ſtio.& ſcrib.oēs in l.admonendi ff.de iu.iur.Bald.& Sal.in l.fi.
C.de proba.& per Ang.in l.fi.C.de quæſt.& Bal.in l.milites,eo.
tit.& ad idē multa adducunt Mod.in trac.de indit.& tort. col,
66 ij.† Eo ēt cum iam hac de cā Camillus ipſe fuerit tortus nihil-
que cōfeſſus fuerit,per quā torturam,ſi quid erat,purgatū fuit,
& ſine nouis inditijs torqueri ulterius nō pōt,ut p Cy.& alios
in l.fi.C.de quæſt.Bar.& alios in l.unius.§.j.& in l.repeti. ff.de
quæſt.cum ſimi.| Crimen hæreſis & lutheranicum imputatū
67 Camillo probatum minime apparet,nā & ſi aliqui deponant ip
ſum die ueneris & ſabbati,ac in quadrageſima, comediſſe car-
nes,& cibos prohibitos ꝫ not.in c.ij.de obſerua.ieiu.extra.& in
c.de eſu.c.ſabbato,& alijs ſimil.de ꝯſecra.diſtin.iij.id dicit feſe
ciſſe,non in contemptum ſed cā ſanitatis, & ut fugeret malam
68 corporis diſpoſitionem.† Quo caſu diſputant theologi & cano
niſtæ an incurratur peccatum mortale,uel ne,ut plene attingūt
ſummiſtæ in uer.gula,& in uer.ieiunium,pro abſoluto firman
69 tes id minime tendere in hæreſim.| Et idem concludunt ſi die
bus ſtatutis & in quadrageſima non ieiunauit qñ in contēptū
id non fecit,ut per oēs in rub.& in c.ij.extra de obſeruatio.ie-
70 iu.& per Summiſtas diffuſius in uer.ieiunium. Archy. & alios,
in c.utinam,lxxvj.diſtinc.& per Abb.in c.qm̄ ꝫ,in ulti. not. de
proba.& iam paſſim uidemus maiorem partem chriſtianorum
& fidelium,minime ieiunare,qui & ſi propterea pecent qñ ca-
ſum excuſabilem non habent non propterea hæretici iudican-
70 tur,nec ꝫ eos inquirendum eſt de hæreſi. † Et illud quod eidē
Camillo obijcitur pluries fuiſſe loquutum de rebus fidei & opi
nionibus lutheranicis minime concludit, cum non dicatur de
quibus nec de ipſorum continentia ad nota.in c.in præſentia.
de probati.& in l.non hoc.C.unde legitimi,& in l.neq; natales
71 & in l.ſiue poſſidetis.C.de probatio. † Et quia in dubio præſu
mendum eſt ut bene fuerit loquutus de fide & non male argu.
72 dictę.l.merito.cum uulg.ff.pro ſoc.† Nec ēt obſtat quod obij-
citur ipſum nō audiuiſſe miſſam diebus feſtiuis prout de præce
pto tenebat̄. c.miſſas.c.ad celebrādas,de ꝯſecra.di.j.c.ut domi
nicis,de parrochi.ubi Abb.not.& extra de celebra. miſſa. nam
iſtud ſolum concernit peccatum mortale qñ non daretur excu
ſatio ſm doct.in locis ſup.citatis,& plene per Summiſt. in uer.
73 ferię.& in uer.miſſas.| Minime aūt iſta omiſſio ſapit hæreſim
ſm theologos & Can.citatis locis ſup.relatis.Nec ꝑpea tale cri
men detegitur ſi in eccleſia aſpatiatus eſt tpe quo celebratur,
& irreuerens fuit ſacramentis diuinis officijs & celebrationib.
miſſarum,nam ſi & qñque ex iſtis incurratur peccatum,non ꝑ
pterea illud ſapit hęreſim,ſi namq; iſtud affirmaretur oēs itali
alteriuſque regionis homines tanq̄ hæretici inquiri poſſent,cū
74 prædicta paſſim & publice exequantur. † Nec conſtat ipſum
Camillum non fuiſſe ꝯfeſſum,nec aſſumpſiſſe euchariſtiam,cū
uere prædicta executus fuerit tanquam uerus & bonus chriſtia
nus obſeruaueritque præceptum traditum in c.omnis,utriuſq;
ſexus,de pœnitenti.& remiſſio.cum ſimi. Pariſi.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Raptus uirginis deteſtabilis eſt & punibilis.*
2 *Teſtes an probent,uel ne,arbitrio iudicis relinquitur.*
3 *Vero ſimile attenditur.*
4 *Raptus ceſſat , nec eſt punibilis, concurrente uoluntate ipſius raptæ.*
5 *De iure ciuili,inter raptam,& raptorem,non poteſt matrimonium contrahi.*
6 *De iure uero canonico legitimè contrahitur.*
7 *In matrimonijs attenditur ius canonicum non ciuile.*
8 *Inſtrumentum publicum,manifeſtam, & euidentem inducit probationem.*
Matrimonium probatur per inſtrumentum.
9 *Verbum,ſponte,liberam arguit uoluntatem.*
10 *Mulier uiripotens,eſt in anno.xij.*
Eo tempore legitime matrimonium contrahit.
11 *Habet eo tempore legitimam perſonam ad contrahendum etiam ſi rapta eſſet.*
12 *Matrimonium legitimè contractum,non poteſt diſſolui uoluntate alterius.*
13 *Copula carnalis probatur per coniecturas,ſi ſolus cum ſola , &c.*
14 *Matrimonium conſumatum, non poteſt diſſolui per unum ex coniugibus uolente ingredi religionem.*
15 *Et ad impediendum ingreſſum monaſterij , ſufficit confeſſio ipſius raptæ aſſerentis matrimonium fuiſſe contractum,& conſumatū.*
16 *Cogenda eſt talis uxor redire ad eius maritum.*
17 *Raptus purgatur per matrimonium ſubſequens,quando fuit contractum liberè,& ſpontaneè , & ex longo interuallo,ſecus incontinenti.*
18 *Matrimonium metu contractum eſt ipſo iure nullum,fallit nu. 27.*
19 *Metus probatur ex coniecturis approbandis iudicis arbitrio.*
20 *Metus uidetur perdurare , & perſeuerare,quouſque durat eadem cauſa metus fallit nu.27.*
21 *Metus ceſſat in ciuitate libera,in qua uiget iuſtitia.*
22 *Chorizare,& canere indicant liberam uoluntatem.*
23 *Qui poteſt e loco diſcedere,inde non diſcedendo,uoluntariè dicitur ibidem habitare.*
24 *Cohabitatio ſpontanea uxoris cum marito, purgat metum præcedentem.*
Metus præcedens purgatur per conſenſum ſubſequentem.
25 *Immiſſio annulli,& eius apportatio oſtendit ſignum liberæ uoluntatis.*
Sufficit ſignum per quod oſtendatur raptam conſenſiſſe.
26 *Metus purgatur per liberam uoluntatē , & conſenſum ſubſequētē.*

CON-

CONSILIVM. CLXX.

1 DETESTABILIS † Et ualde damnatus ac pu-
nibilis eſt raptus in uirginem per uiolẽtiam com-
miſſus.& ʒ raptorem inſurgunt iura,maxime ciui
lia,ut hr̃ in l.unica.C.de rap.uirg.& in l.raptorea
C.de epiſ.& cle.& in auct.de rap.mulier.& in c. cũ cã.ubi ſcrĩ
ben.poſt gl.extra de rap.& xxxvj.q.ij.& proſequitur.d. Sig.de
amo.conſi.clxxj.& ccix.& diffuſiua Barba.conſi.ultimo, ſapien
ter,col.j.& ſeq.uol.ij.cum ſi.Nicolaus igitur de ſauijs inculpa-
tus de raptu per ipſum cum uiolentia commiſſo in perſonam
Meſinę filiæ.q.Iaco.de uaccharijs aſtrictus ur̃ dictis iurib.& di
ſpoſitione ipſorum,ſi uere raptum commiſiſſet,& per uiolen-
tiam ac ʒ uoluntatẽ.d. Meſinę& ipſam de loco ad locũ aſpor-
taſſet,uerũ primitus aduertendum erit an aſſertus raptus ſit ꝓ-
batus,conſiderandi.n.erunt teſtes de eo deponentes,ſi nanque
ipſorum qualitatem attendimus,aut erunt ſingulares, aut ini-
mici,& odioſi ipſius Nicolai,aut domeſtici,& familiares partia
2 aduerſę.† Aut concludenter minime probantea, quę oĩa ſano
arbitrio reuerendi,& peritiſsimi iudicare debentis ꝯtemplanda
relinquunĩ iuxta no.in l.iij.ff.de teſti.& diffuſius in l. admonẽ
di.ff.de iureiur.cum uulg.conſiderandi ẽt erunt teſtes deponẽ
tes Meſinam præced. dic qua dr̃ rapta dixiſſe ulterius non eſſe
3 inſpiciendã in illa do.n o.† Attendenda ẽt erit uero ſimilitudo,
a qua ualidum eſt argu.l.nuptura.in ſi.ff.de iu.do.l. ſi.ff.quod
me.cau.c.inſpicimus,de reg.iu.lib.vj.c.quia uериſimile, de præ
ſump.nulli.n.cadit in caput ipſum Nicolaum abſque aliquo ꝯ-
ſenſu & uoluntate.d.Meſinæ, & ſine aliquo tracta. noluiſſe ut
dr̃ aſportare eam,& demum cum illa ꝯhere matrimonium, qđ
ſuadetur diſpoſitione aliquorum teſtium dicentium ipſam Me
4 ſinam id confeſſam fuiſſe.† Et ſtante eius uoluntate proculdu-
bio hodierno iure ceſſabit raptus , ut plene traditur per oẽs in
d.c.cum cã,& in d.l.unica.C.de rap.uirg.& per Barb. d. conſi.
ul.uol.ij. accedente inſuper confeſsioue dictę Meſinæ aſſeren-
tis & circa alimenta,& circa ueſtes male & indecẽter fuiſſe tra
ctatã & gubernatam per Thomaſium de Venchis & eius uxo-
rem,poſito autẽ pro conſtante ꝙ ipſe Nicolaus rapuerit.d. Me
ſinam adhuc dr̃ tale raptum & dictam rapinam fuiſſe prorſus
& in totũ purgatam uel abolitam,per ſubſequens matrimoniũ
libero arbitrio & conſenſu ac ſpontanea uoluntate ſucceſsiue,
& poſtmodũ ꝯtctum inter ipſam Meſinam & dictum Nicolaũ,
quo fit, ut allegatus raptus ſeu rapina quo ualiditatẽ ipſius ma-
5 trimonij,in nullo ueniat in præſentiarũ ꝯſiderandus.† Quam-
uis.n.iure ciuili , inter raptã & raptorẽ matrimoniũ ꝯhi nõ po
tuiſſet, & ꝯtctum non teneret.d.l.unica.C.de rap.uirgi.& d. l.ra
ptores, & in auct. de rap. mulier. & idem diſpoſitum fuiſſet ꝑ
antiquos canon.xxxvj.q.ij.c.de puellis.c.aũt.c.placuit,cum ꝯ-
6 cor.† Tñ hodierno iure ſtatutum fuit oppoſitũ,ut inter ipſas ꝑ
ſonas mr̃imonium poſsit liberè ꝯhi & ꝯtctum teneat, ita ut ra-
ptus præcedens dicatur purgatus per ſubſequens mr̃imonium
tex.eſt apertus in d.c.cum cã,& c.ſi.extra de raptor.ubi poſt gl.
doct.maximè Abb.paſsim iſtud approbant, citantes iura alia
idem probantia,& quæ habentur in c.tria,& in c.deniq;.xxxvj.
q.ij.ut ẽt faciunt not.in c.de muliere,extra de ſponſal.& firmãt
oẽs maxi.Mod.nu.cxc.in d.l.unica , & in d.l.raptores,& gl.&
ſcrib.in c.ã.citatis,& ẽt ipſe Barb.d.con ult.no.ij.col.mihi ij.
7 uerſ.capio modo alia duo.† Nec erit dubitandum in cauſis ip-
ſis matrimonialibus ſtandum eſſe diſpoſitioni iuris canõ.omiſ
ſo iure ciuili,ut tradit gloſ.inſti.de nupt.in prin.& in terminis
nr̃is Abb.in d.c.ſi.& Moder. alia accumulant in d. l.unica.C.
de rap.uirg.nu.cxcj.& alijs ſeq.ut ẽt facit Iaſ. in l. ſed eſt quæ-
ſitum,num.viij.ff.de lib.& poſth.quod aũt ipſa Meſina poſt aſ-
ſertum raptum & rapinam ex interuallo ꝯtxerit mr̃imonium cũ
d.Nicolao in ciuitate Ferrariæ ſponte & ex ſuo libero arbitrio
concludenter & maniſeſte oſtẽditur ꝯſiderata die qua dr̃ rapta
8 † & per publicum inſtrumentum inde confectum quod manife
ſtam & euidentem contentorum in eo inducit probationẽ.c.ca
licet cãm,de proba.ubi ſcrib. alia adducunt, ut ẽt faciunt per
illum tex.poſt Abb.in j.no.in c.cum dilecti,de dona.& in c.cũ
olim,de cenſib.& Bar.in l.j.col.ij.in j,q.ff.de oper.no.nunc.&
alia adducit Dec.ꝯſi.dclxxxij.In cã,col.j.& melius ꝯ.xxxx.Præ
ſtantiſsime doct.col.ij.nu.ij.quod mr̃imonium ẽt, & per teſtes
9 productos per ipſum Nicol.adhuc ẽt apertiſsime probaĩ † de-
ponentes ipſam Meſinã ſponte & hilari uultu,tale matrimoniũ
ꝯtxiſſe,ut ẽt aſſeritur & dicitur,in prędallegato publico inſtrumẽ
to ad not.in auct.ſacram.pub.C.ſi adue.uend.& per glo.in c.ſi
§.itẽ ſacramenta.in ti.de pa.iuramen.firm.& ibi no.Bal.in §.ul
furtum,uerſi.quæro utrum,& Bar.in l.j.§.ſi quis ultro.ff. de q.
Ang.in l.qui in aliena.§.Celſus.ff.de acq.hær.Barb.conſi.lx.Sa
10 pienter ſcripſit,col.mihi.x.uerſ.modo in caſu iſto.uol. j. † Et
quia tpe dicti matrimonij ꝯtcti dicta Meſina uiri potens erat,
compleuerat nanq; annum.xij.Inſti.de nup in pri.& quib. mo.
11 tut.fini.in prin.& l.ſi.C.quan.tu.uel cura. cum ſimi. † Legiti-
mam perſonam dr̃ habuiſſe ad matrimonium prædictum ꝯhen
dum,cum nullum aliud obſtaret impedimentum,ut eſt tex.in
d.c.ſi.extra de rapto.& ibi poſt gl.not.Abb.Ioã.de Ana.& alij
ſcriben.in terminis propriè noſtris , & habetur per totum fere
extra de deſponſa.imp.& in pluribus capitulis de ſponſalibus
12 extra tit.generali.† Tale.n.matrimonium a.d.Meſina uiripot.
& legitimam perſonam habente liberè & uoluntariè ꝯtctũ,diſ-
ſoluendum non uenit ſola uoluntate ipſius Meſinæ iuxta illud
uulgatum,quos Deus coniunxit &c.& c.ſæculares.xxxiij.q.ij.
& c.dixit dñs.xxxij.q.j.c.ex parte,& c.pen.extra de ſponſ. & di
uor.extra fere per totum,cum uulg.maximè cum fuerit carna
li copula cõſumatũ,ut ipſa Meſina pluries ꝯfeſſa fuit, quæ licet
in præſenti id deneget,tñ attendi debet confeſsio Nicolai ma-
riti dicentis oppoſitum iuxta plene tradita , in c.ſi quis accepe
rit uxorem.xxxiij.q j.& poſt gl per oẽs per illum tex.in c.ronti
nebatur,de ſponſa.impub eo magis cum aſſertio mariti dicen
tis eam carnaliter cognouiſſe , concordet cum confeſsione di-
ctæ Meſinæ,ſepius per eam repetita, prout ẽt de dicta carnali
copula deponit illa teſtis,ſe uidiſſe linteamina ſanguinolenta,
die ſequenti,primam noctem qua dicta Meſina & Nicolaus in
ſimul dormierunt & ꝯtcto matrimonio ſe inuicem coniunxerũt
& qui a pluribus alijs noctibus,ut ẽt ipſa Meſina fatetur,& per
plures teſtes probatur inſimul ſoli erant in cubiculo in eodem
lecto dormientes,& uigilantes,& de die ẽt ſoli in cubiculo mo
13 ram trahebant.† Quibus ex actibus copula carnalis probatur,
cum alias directo probari non poſsit.c.literis,de præſum.c.prę
terea.de teſtib.xvij.q j.uerſi.nec aliqua,& per gl.in c. ſi quis ac
ceſſerit.xxxiij.q.j.& per Bal.in l. Deo nobis,col.iij.uerſ.ſed po
namus.C.de epiſ.& cler.& Alex.in l.j.col.v.uerſ. exemplum.ff.
ſi cer.pet.& alia adducit Dec.conſi.cccclxxvij. Viſu,col.iij.nu.
14 x.& ſeq.† Contracto igitur ac conſumato matrimonio prędi-
cto ipſa Meſina, maximè Nicolao reluctante non põt illud diſ
ſoluere,ẽt ſi uellet religionem ingredi prout aſſerit uelle, ut ꝓ
priè in terminis eſt tex.in d.c.cũ cã,de raptor.extra.& ibi Abb.
in ult.notabi.& ẽt Io.de Ana in notab.ad idem adducunt totũ
fere titulum,de conuerſ.coniug.& alia iura poſt gl. ibi illa citã
tem,& in d.c.cum cã.tex.aperte diſponit ad impediendum in-
15 greſſum monaſterij,† ſufficere confeſsionẽ raptę affirmantis ſe
poſt rapinam ꝯtraxiſſe matrimonium cum raptore & ab eo fuiſ
ſe carnaliter cognitam,licet modo ꝯtrariũ dicat.ut plene poſt
antiquos proſequuntur Abb ibi col.ſi.& Io.de Ana. col.iij.co
genda igitur erit dicta Meſina redire ad dictum Nicol.eius ma
ritum,non obſtante,ꝙ aſſerat ſe uelle ingredi religionem,cum
16 id facere non poſsit.† Maximè inuito d. Nicolao iuribus & de
ciſio.quibus ſupra,& per dictum.c.cum cã diſponens eã eſſe cõ
pellendam,ut redeat ad eius uirum,& firmat Abb.in c.ad id ꝙ
in ult.no.extra de ſponſal.& facit totus fere titulus,maxi.c. lite
ras,de reſti.ſpo.extra cum ſim.hæc iſtis obſtare habet ſi dicere-
tur ea procedere.& locum ſibi uendicare,qñ poſt rapinã, ex lõ
go interuallo,fuit ꝯtractum matrimonium.& qñ per raptã fuit
17 ꝯtractum ſpontaneè & libero conſenſu.† Vt ad plenum proſe
quitur Barb.d.ꝯſi.ulti.uol.ij.col.mihi.xij.& alijs ſeq.& ꝯſi.liiij.
illud aſſeram.fol.pen.& conſi.lx.fol.pen, uol. j.quæ qualitates
non uidentur applicari poſſe in matrimonio ꝯtracto per Meſi
nam,cum ipſa poſt raptum ſteterit & fuerit in domo patris &
matris ipſius Nicolia & ſucceſsiue Ferrariæ in domo cõſangui
neorum prædictorum Nicolai & nunquam fuerit reſtituta ſuæ
18 priſtinæ libertati.† Quo caſu tale matrimonium uidetur per
eam ꝯtractum meticuloſè & ita ꝯtractum non tenet nec per il
lud purgatus raptus præcedens ẽt ſequuta carnali copula. c.ue
niens.el.ij.c.cum locũ.extra de ſponſ.& per gl.in c. ſignificauit
de eo qui dux.in matrimo.quam poll.cum alijs accumulatis ꝑ
Iaſ.in l.Titia,in prin.nu.vj.ff.de uerb.obli.& in l. interpoſitas.
C.de tranſ.& alibi pluries per doc.& legen.& conſulendo,& ꝙ
per metum ipſa Meſina matrimonium ꝯtraxerit uidetur colli-
19 gi ex coniecturis,† tũ quia rapta,tum quia habitauit locis qb.
ſupra,& ibi erat tpe quo ꝯtraxit matrimonium & iudicis arbi-

trium conſiderata prima uiolentia,ad id incliuare debet, cũ to
tum iſtud eius iudicio relinquat ſm Bal.in l.ſi quis nec genus,
uerſ.adde tu unum.C.de epiſ.& cler.cum alijs adductis per De
ci.in l.in oibus cauſis,col.ij.nu.vij.ff.de reg.iur.& Corn.conſi.
xlj.Videtur,col.pe.uer.prout,uol.ij.& metus ille primus indu-
ctus per rapinã uř duraſſe& perſeueraſſe ſm Bar.in l.ij.C.quod
me.cau.& Corn.adducentẽ alia.d.con.aj.col.pe.uerſ.metus.n.
20 præcedens,& Deci.d.l.in oibus,col.fi.† Ceſſant.n.obiectiones
iſtæ conſiderata uera facti contingentia,non.n.incontinenti.&
eodem contextu.quo ipſa Meſiua dř rapta ſuit ꝯctum mřimo-
nium ſed poſtmodũ per plures & plures dies & in ciuitate Fer
rariæ in qua uigebat & uiget iuſtitia,& quæ regiť & guberna-
tur ab Illuſtriſſ. Duce & alijs deputatis a ſua Excell.unicuique
ius ſuum reddentibus,& minimè patiẽtibus ac tollerantib. ali-
21 cui metũ & iniuriã inferri ad not.in l.fi.ff.quod met.cau.† & ip
ſa Meſina poſt raptum illaris & læta erat in domu patris Nico-
lai in qua una cũ ipſius matre tripudiauit & chorizauit ꝓ quõ
22 actũ ſequentem.† nedum declaratur eius libera & tunc ſponta
nea uoluntas uerũ & præterita & quæ fuerit tpe raptus, ad uo.
in l.hi qui adulterij. C. de adult. & in l.ſed Iulianus.§.ſed & ſi
ab initio.ff.ad Maced.& inſti.de rer.diuiſ.§. Pauonum. & qui
actus oſtendit tractatum aliquem de priua interueniſſe inter ip
ſam Meſinam & Nicolaum,ut ipſe eam traduceret e domo do.
Thomaſij & ſucceſsiue cum ea ꝯheret mřimonium,& qui actus
approbare uř dicta per ipſam Meſinam præcedenti die qua dř
rapta ut ſuperius diximus, & dum morã traheret Ferrariæ ſuo
23 arbitrio ut teſtes deponũt.† Poterat diſcedere & exire domos
in quibus morã trahebat & inde aufugere, & inde minimè di-
ſcedendo,ſpontaneè ibidem habitauit,per quam ſpontaneam
cohabitationem,oĩs metus purgatus dř,ſi quis prius fuiſſet, ut
ipſemet Barb.uř firmare.d.conſi.liij.col.pe.& fi.uol.j.& d.ꝯſi.
la.eod.uol.& ꝙ per cohabitationem ſpontaneam,metus præce
dens purgetur probat tex.in d.c.ad id quod,extra de ſpõſ.& ibi
oẽs notant conſiderantes cohabitationem ſuffcere ſi facta fuit.
24 †Et proceſsit minori tpe unius anni,cũ ſatis ſit ea ea colligi ta
citè liberum conſenſum per quem ſubſequenter purgatur met'
antecedens ſi quis fuiſſet ut hř in c.de muliere,& in c. ueniens,
el.j.eo.tit.de ſponſ.& in c.de illis.de ſponſ.impuber.& per Ge
min.conſi.xxiiij.Quia diffuſe, col.j. & quia uoluntas & conſen
ſus,nõ pôt clari' exprimi q̃ uerbis,cũ nemo eximãdus ſit dicere
& loqui quod non prius agitauerit mẽte& uoluntate l.i.abeo.
ff.de ſuppel.leg.& ipſa Meſina pluries & pluries, uerbis apertiſ
ſimis iam expreſsit ſe ſponte & libera uoluntate mřimonium ꝯ
hære & ꝯaiſſe cum dicto Nicolao,ut conſtat per dictum inſtru
mẽtum matrimonij,& ẽt per teſtes,& ſi tunc alterius fuiſſet uo
luntatis,certe poterat ꝯdicere,& nõ ꝯdicendo ꝯſenſiſſe & libe
ram uoluntatem mřimonio præſtitiſſe intelligitur,arg.no.in l.
25 ij.§.uoluntatem.ff.ſolu.mat.¶ † Immiſsio ẽt annuli & eius ap-
portatio per ipſam Meſinam facta ſignum efficax oſtendit eius
conſenſus purgans oẽm actum præcedentem metieuloſum , ẽt
ut in terminis nřis firmat Io.de Ana.in d.c.fi.de raptorib. in j.
not.firmans ſufficere aliquod ſignum, per quod poſsit percipi
tacitus conſenſus ipſius raptæ, & per quem conſenſum oĩa præ
cedentia dicuntur eſſe purgata,& ulterius in præſenti ſpecie &
diſceptatione,adſunt ſigna & alia apertiſsima quib. aperte oſtẽ
ditur ipſam Meſinam libere conſenſiſſe dicto matrimonio,tum
quia Ferrariæ erat libera ibi canebat& corizabat,& abſente Ni
colao ſua libera uoluntate,ibat ad thalamum cum eo dormitũ,
de die ſimul ſtabant,de mřimonio ꝯcto& copula inde ſequuta
contenta uidebatur,& per quæ ſigna & ẽt ſeq.ſatis apertè dicit
ſuam liberam uoluntatem præſtitiſſe & oſtendiſſe ad ꝯhendũ
dictum matrimonium,cum uolũtas nedum uerbis,uerum ẽt &
facto re ipſa oſtendatur l.Paulus rñdet.ff.rem rat.hab.l. de qui
bus.ff.de legib.l.rephendẽdũ.C.de inſti.& ſub.& ulterius adeſt
& aliud euidens ſuæ liberę uoluntatis ſignũ, uĩ qñ Barrigellus
eã inuenit & uoluit eam aſportare e domo,ubi morã trahebat:
recuſabat inde diſcedere plorando & affirmando, Nicol.eſſe.
eius maritũ,& cum eo matrimoniũ legitimè ꝯxiſſe,& cũ eo uel
le moram trahere,& quod fortius eſt qñ dictus Thomaſius uo
luit annulum e digito dictæ Meſinæ extrahere & illi dicebat ꝙ
eum projceret ipſa corã Bariſello , & alijs ſocijs aduerſus do.
Thomaſium,prædicta recuſauit ſurere affirmans Nicolaũ eſſe
eius maritum & cum ipſo mãtrimonium contraxiſſe,& nulli
dubium,ꝙ tunc corã Bariſello libera erat & in ſua libertate re-
poſita ad not.in d.l.fi.ff.quod metus cã. Per iſta igitur ſigna ꝯ-
currentibus alijs ſ.enumeratis & cum minimè ꝯſtet,ipſum Ni-
colaum metum aliquem aliũ dictæ Meſinæ intuliſſe,neceſſario
uř ꝯcludendum oẽm raptum & rapinã ꝑcedentẽ, fuiſſe purga-
tã,& eodẽ modo purgatus fuit oĩs metus ſi quis prius interceſ
26 ſiſſet.† Cũ purgetur ex libera uoluntate, quæ poſtea expreſſe
uel ex aliquo actu depræhenditur maxi. accedente aliquo tem
poris ſpatio ſeu interuallo,ut tradunt Bar.& alij per illum tex.
in l.ij.C.quod.met. cau.cũ alijs adductis per Cor d.ꝯſ.alj.col.
ij.uer.licet.n.& Dec.in d.l.in oibus,col.fi.nu.xij.ex quibus ar-
bitriũ iudicis adaptandũ oĩno uenit,tale matrimoniũ fuiſſe li-
27 bere ꝯtractum,& raptũ & metum per illud fuiſſe purgatũ.† Et
hoc mõ limitatur illud quod dicitur matrimoniũ metu contra
ctum eſſe ipſo iure nullũ,ut procedat niſi metus appatet purga-
tus per aliquod ſignum , ut probat text.in d.cap.ad id quod &
in d.cap.ueniens & in d.capit.de illis cum alijs ſ.adductis, nec
metus dicitř perſeuerare & durare qñ ſuperuenit conſenſus &
ſpontanea uoluntas,nedum expreſſa ſed tacita prout interue-
nit & multipliciter in caſu præſenti,& ita tolluntur illa quę in
oppoſitum adducebantur per l.ij.C.quod met.cau.cum alijs ſ
cit.quibus ꝯſ.de tatis ꝯcluditur matrimoniũ contractum inter
dictum Nicol.& Meſinam fuiſſe & eſſe ualidum & firmum,nec
poſſe infringi per aliquem metum,nec ꝑp aſſertam rapinã præ
cedentem,& qm̃ fuit carnali copula conſummatum , ẽt infert
ipſam Meſinam non poſſe ab illo retrocedere.tentando ingre-
di religionem,infertur poſtremo ipſam cogi debere ad redeun
dum,& cohabitandum cum dicto Nicolao eius marito & iuris
remedijs illam eſſe eidem reſtituendam. Pariſi.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Bãnum nullum,eſt inualidum,nec ligat aliquem,& nu.2*
Actus nullus,& inualidus , nullius eſt conſiderationis,nec aliquid operatur.
3 *Diſpoſitio interpretatur,& intelligitur quando eſt ualida,non aũt quando eſſet nulla.*
4 *Sententia lata ex banno nullo,& inualido iudicanda eſt nulla & inualida.*
5 *Bannum ut ualeat publicandum eſt ſicut publicari debet decretum ſeu conſtitutio.*
6 *Ignorantes non debent ligari banno,quod ignorant .*
7 *Effectus banni non extenditur extra territorium bannientis nec ligat ignorantes & ibi non conuerſantes.*
5 *Banni publicatio facienda eſt in omni loco,ut liget,nec ſufficit eã fieri,uno loco.*
8 *Bannum licet ſit publicatum non tamen ligat forenſes, & ignorantes in dicto loco publicationis non commorantes.*
9 *Armata,coadunatio,inuitata,quæ dicatur.*
Vt armata dicatur fieri, conſtare debet de aliquo principali eam faciente.
10 *De auxilio quis non poteſt inquiri,ſi non conſtat de aliquo principali committente delictum.*
11 *Armata & inuitata ut ſit punibilis,fieri debet ad damnum & iniuriam alicuius.*
12 *Bãnum & inquiſitio procedens cum aliqua qualitate,neceſſariò requirit probationem illius.*
13 *Et ſi plures requiruntur qualitates,omnes illæ ſunt probandæ , & nu.ſeq.*
14 *Probatio debet concludere.*
15 *Quando unus ex improuiſo ſe coniungit cum alio, & unus ſuperuenit ad alium licet plures ſucceſſiuè reperiantur non tamen poteſt dici feciſſe armatam ſeu inuitatam , nec iſto caſu tenentur pœna ſtatuti emanati contra facientes prædicta.*
Initium delicti,& ille locus uenit conſiderandus & non locus exitus illius.
16 *Actus factus palam,excludit doli præſumptionem.*
17 *Vſus armorum de iure prohibitus eſt.*
18 *Ceſſat tamen,data licentia.*
Ceſſat etiam ſtante conſuetudine,illa defferendi.
19 *Conſuetudo excuſat à pœna,quæcunque illa ſit.*
20 *Cauſa qualibet etiam iniuſta excuſat à dolo.*
21 *Tortura quæ imponitur ut pœna,non uenit infligenda, ſi de delicto non conſtat.*
22 *Tortura non imponitur,quando cauſa eſt pecuniaria.*
23 *Tortura ceſſat quando per reum,probata eſt eius bona fama.*
24 *Et purgat indicium,ſi quod eſſet contra inquiſitum.*
25 *Vnum indicium tollitur per aliud.*

26 Pona

26 *Bona fama facit ceſſare inquiſitionem,& extinguit illam.*
27 *In iuſtitia non pōt formari pro delicto non punibili.*
28 *Appellatione pendente,nihil eſt innouandū & oīa geſta ſunt nulla.*
29 *Appellatio admittenda eſt,ſimpliciter nec debet admitti, cum qua
litate illa quod ſoluatur pars tertia condemnationis.*
30 *Fideiuſſio.iudicatum ſolui, expirat lata ſententia in prima inſtan.
per iudicem coram quo ſuit præſtita.*
31 *Fideiuſſionis dies præſtita ſub conditione non dicitur ueniſſe neceſ
ſiſſe ante purificationem conditionis.*
32 *Mandati fines non ſunt tranſgrediendi.*
33 *Fideiuſſor indebite exactus,non poteſt exactionem repetere ab il-
lis pro quibus fideiuſſit ſi exactio proceſſit contra mandatum di-
ctis fideiuſſoribus datum.*

CONSILIVM. CLXXI.

1 BANNA Etiam generalia † Aliquo reſpectu inor-
dinata & minus legitimè executa,minimè ligant ali-
quos,ꝫ illa facientes,cum hoc reſpectu nulla iudicen
tur,argum.eorum quæ habentur per Dy.&alios in l.
iiij.§.condemnatum.ff.de reiudic.& per Bal.in add.ad Spe. in
titu.de exec:n.ſent.col.pe.uer.bannum.in prin. & alia adducūt
Mod.Bono.in eorū prac.crimi.in uer.ultima,col.iij.nu.ix.& fa
cit quod uult Bal.poſt Inn.& gl.ibi,in c.cum cām,col.fi. de te
2 ſtib.& ea quæ adduci ſolent de actu nullo † & inualido,nullum
effectum producente,ad plene relata per Fely.in c.ex tenore de
reſcri.& in c.gratum,& in c.cū cā,& in cap.ſignificantibus, de
offi.deleg.& in c.tua nos,col.iij.de iu.iur.& in c.qualiter,&qn
3 col.ij.& iij.de accuſ.& in c.nobis de ſimo.† Diſpoſitio.n. intel
ligi debet de actu ualido,& non de nullo,argū.no.in l.hæc cō-
ditio in prin.ff.de condi.& demō.& per Mod.Ferra.in rub.ff.de
off.eius,col.iij & iō Bal.in add.ad Spe.in tit.de accuſ.in j.par.
col.v.uer.& no.dicebat q̄ ſi bannum non ualet,minus ēt uale-
re poterit ſubſequens ſnia fundata in banno,ut referunt,&pro
ſequuntur Mod.Bono.in ipſorū prac.crimi.uer.poſtq̄.nu.lvij.
4 & conſ.cxxiiij.† In præſenti cā,col.fi.nu.xvj.iſti igit̄ de Laza-
ris,inquiſiti.& ſucceſſiue condemnati q̄ in ſimul armati fece-
runt armatam,& coadunationem, in feſto eccleſiæ ſanctæ Ma
riæ Caminatarum,ꝫ banna emanata ut dr̄ ab illuſtri.d. Leon.
Pio dño.d.Caſtri,de iure non potuere inquiri, nec ſucceſſiue
condēnari uirtute aſſertorū bannorū cum illa minimè ligaue-
rit iſtos de Lazeris,& ꝯñr hoc reſpectu fuerint nulla,& inuali-
da.Tum quia.d.banna,minimè fuere publicata in d.Caſt.Ca-
minatarum in quo aſſerit delictū cōmiſſum prout de iu. neceſ-
ſario erant publicāda,ſicut dicimus de decreto,& noua ꝯſt mi
nimè ligantib.alios ſi non ſunt publicatæ in loco,quo dr̄ aliqd
5 fuiſſe geſtum ꝫ tenorem illarū,† eſto q̄ publicatæ fuerint per
alia loca.ut hr̄ in auc.ut fac.no.ꝯſti.in prin.col.v.& per Cano.
maximè Imol.in c.ij.extra de conſti.cū alijs adductis per Alex.
ꝯſi.clxxxj.In cā,col.pen.nu.xij.uol.v,& per Barth.uero.ꝯſ.xiij.
6 † Stante quodā decreto.col.j.& iſtud ea rōne inductum oſtēdit
ne ignorantes ligent.l.fi.ff.de decre.ab ordi.fac.cū alijs citatis
per Alex.ubi ſupra,& eundē ꝯſi.xc.Omiſſis,in prin.uol.vij.co
ēt qm̄ iſti de Lazeris nō erant nec ſubditi.d.illuſt.d.nec ēt mo
rā trahebant in d.loco Caminatarū,& forenſes erant, nec in di
cto loco ꝯuerſationē habebant,quō fit ut effectus dictorū ban
norū.minimè potuerit extendi ad ipſos ad plenè no.in l.fin.ff.
de iuriſ.om.iud.&per Bal.in l.j.cul iij.C.de hæred.inſt.cū alijs
7 citatis per Mod.Bono.conſi.cxxj.† In cā,nu.iij ꝯñr inquiri nō
potuerunt nec pōt uirtute.d.bannorum qui ēt ſi publicata fuiſ
ſent in d.loco Caminatarū,tñ iſtis ꝯſideratis excuſationē habe
re debēt,ut hr̄ in l.qui cū uno.§.fi.ff.de re mil. quem citat Bal.
in l.data opera.C.qui accuſ.non poſ.& eſt tex.in l. qui commea
8 tus.§.fi.ff.de re mili.quē adducit Jaſ.ꝯſi.clxxxiij.† In caſu, col.
ij.uerſi.confirmo,uol.j.allegans ēt alis firmat ēt Bal.in l. ius ci
uile in fi.ff.de iuſti.& iure,& Bar.in l.cunctos populos,col,vij.
nu.xxj.q.ij.C.de ſum.tri.& fid.catho.Præterea aduertendū eſt,
nā banna prædicta ꝯtinent nullum ſubditū dicti illuſtriſſ.d.in
Caſtris,& locis iuriſdictionis ſuæ Illuſtr.dominationis debere
aut præſumere facere armatā coadunationem, ſeu andatā ſine
ipſius licentia imponendo pęnam duc.xx.principali capiti ſeu
capitaneo.d.armatæ,& euntibus cum illo pęnā duc. ciij. ictuū
funis,& ueriſſimū eſt inquiſitionem inde formatam ꝫ iſtos de
9 Lazeris,nullo mō eſſe uerificatā.¶ † Tum quia minimè appa-
ret de aliquo principali faciēte armatā,prout neceſſario requi-
rebatur in terminis conſuluit Alex.conſi.ultimo,in ordine.ce-
xxiiij.Viſo proceſſu.col.ij.uerſi.teſtes aūt recepti,& uer.ſeq.&
ſeq.uol.ij.& Cor.conſi.cxcix.Licet in ꝯſultatione.col.ij.uer.cir
ca hoc,& uer.tertio iuuatur.uol.iiij.ſequuntur Moder.Bon.in
practi.crim.in uer.conſtante.nu.xlj.ubi iſtud comprobant per
10 illud ſimile de auxilio.† Vt quis de eo non poſſit inquiri , nec
puniri qō non conſtat de principali delinquente.ſm Bar.in l.ſi
quis.§.initium.ff.de tur.Anch.conſi.ccxvij.Nos Bartho.in fin.
11 Alex.pluribus in ꝯſi.citatis in dicta prac.ubi ſ.† Eo ēt qm̄ pro
bandum erat talem armatam ſeu andatam,fuiſſe factam ad iniu
riam,& damnum alicuius cōſiderando mentem,& finem dicto
rum bannorum,& ſm Alex.præalleg.conſi.ul.uol.ij.col.ij.nu.
ix.x.& xj.citantem Bar.in l.j § ait prætor.ff.ne quid in flu. pu-
bli.concludentem id omnino eſſe probandum, & ulterius ban
na prædicta ꝯſiderarunt armatā fieri debere in loco ſubiecto.
d.Illuſtr.dño,quod ēt minimè uerificatū apparet, quo ſit ut de
ficiente probatione dictarum qualitatū in bannis expreſſarū,
uirtute illorum non potuerit inquiri its ut inquiſitio inde for
12 mata,† & ſucceſſiue ſententia ſubſequuta , reddantur prorſus
nulla & inualida,conſiderato defectu probationis dictarū qua
litatū,ut per gl.& Bar.in d.l.j.§.ait prætor.& Joan.And. in c.j.
de homic,lib.vj.Bar.in l.cum actum.ff.de neg.geſt.& in l.non
ſolum.§.ſed ut probari.ff.de ope.no.nunc.& in l. denuntiaſſe.
§.qui tō.ff.de adult.& in terminis nr̄is tradit Alex.d conſi. ulti
mo,nu.viij & ix.& conſi.xx.nu.iiij.uol.vj.& Corne.d.conſi. c-
xcix.& Roma.conſi.cx.Quæſtio.conſultationis Bar.uero. cōſ.
lviij.Franci.col.ult.uerſi.poſtremo.&per Fel in c.mulieres col.
pe.de ſent.excom.Jaſ in d.l.non ſolum.§.ſciendum col. j. cū ſi.
13 & oēs iſtæ qualitates uerificandæ erāt. † Nec ſufficiēs erat unā
tm̄ uerificari,ſm Alex.d.conſi.ult.nu.v.& vj. qui inſuper con-
cludit ſequendam eſſe abſolutoriā qn̄ deducitur unum & ꝓba
14 tur aliud iuribus ibidem per eum citatis.† Et probationes ſa-
ciendæ per inquirentem neceſſario cōcludere debebāt, quo ad
oēs qualitates in bannis & inquiſitione contentis,q̄ minimè in
præſenti diſceptatione factum oſtenditur , unde &c.ad notata
in c.in præſentia.de proba.& in l.non hoc.C.unde cogna.l.ne-
que natales C.de proba.& per Alex.d.conſi.ult.nu.xij. Potiſſi
me cū ex parte dictorum inquiſitorum apertiſſimè probet non
iam fuiſſe factam congregationem ſeu armatam ſed ſolū ex im
prouiſo unum acceſſiſſe ad dictam eccleſiam poſt alium,itaqđ
ab initio dicti acceſſus,nulla fuit congregatio,licet ex improui
ſo itinerando ad dictam eccleſiam ſe congregauerint , qui ac-
ceſſus improuiſus & ſuperuenientia alterius ad alterum non pōt
15 dici armatam nec congregationem fuiſſe factam.† Nec talis ac
ceſſus & ſuperuenientia adunationis poteſt dici puoibilis nec
delictum aliquod inducere,conſiderato ſano initio dicti acceſ-
ſus & uniuſcuiuſque inquiſitorum accedentis & ſuperuenientis
ad alium,ut in proprijs terminis conſuluit Corn.d.conſi.cxcix
col.ij.uerſi.circa quid.& uer.iij.iuuatur.uol.iiij. Et quia initiū
conſiderandum eſt,& locus inſuper illius,& non locus exitus &
finis delicti ſm Bar.in l.libellorum.in prin.col.iij.uerſi.quæro
quid ſi aliquis.ff.de accuſa.& Ale.conſi.ccxvj.Pond.uu. ij.uol.
16 vj.† Potiſſimum cum dicti inquiſiti,ad dictā eccleſiam acceſſe
rint palam,& publice,per quē actum ceſſat oīs præſumptio do
li.l.fi.ff.de ritu nup.l,non intelligitur.§.ſi quis palam.ff. de iur.
fiſci.l.pupillus.§.pœnul.ff.de auct.tu.per Barth.Veron. conſi.lx
17 viij.circa princ.col.fi.uerſi.item quia palam.¶ † Et licet uſus
armorum illicitus uideatur.& prohibitus ut.C.ut armo.uſ.li.
xj.& alijs cita.per Mod.in dicta prac.in uerſi. pro complemen
18 to nu.j.† tm̄ licitus erit ſtante licentia data,per ſuperiorē. ꝓut
oſtenditur data & conceſſa ipſis inquiſitis ſm Bald.& Ro.in ru
bri.C.qui admitti.cum alijs adductis in dicta pract.præall.uer
19 ſi.pro complemento,nu.vj.&ſeq.† Prout ēt licita erat ſtante ꝯ
ſuetudine diſponente euntes ad feſtiuitatem alicuius ſancti,li-
cire & impune poſſe illuc ſe conferre armatos & congregatos,
&q̄ quælibet conſuetudo ēt iniuſta & iniqua excuſationem con
cedit a pęna ſm Bart.in l.j in princ.in fi.ubi Mod.alia adducūt
ff.quod quiſ.iur.& per Jaſ.in l.de quibus.col.iij.ff.de leg.& re-
petentes in cap.fi.extra de conſuet.& quælibet ēt cā adhuc in-
iuſta excuſat a dolo,ſine quo delictum non pōt dici eſſe cōmiſ-
ſum l.igitur.§.pōt.ff.de lib.cauſa.l.j.in fi.ff.de abige.& per gl.
in l.plagij.C.ad l.flauiam de Plagiar.cum alijs alleg. per Jaſ.in
l.ſi id quod in viij.nota.ff.de iuriſd.om.iud.& Dec.conſi. cccc
20 cxviij.Vila.in fi.† Aduertendum eſt ēt qm̄ dicta banna impo-
nunt pęnam pecuniariam aduerſus ꝯtrafacientes illis,imponūt
& ulterius pęnam trium ictuum funis quæ tortura tunc ueniret

imponenda

imponenda qñ banna apprehendiſſent iſtos inquiſitos, & probatum eſſet ipſos deliquiſſe & ʒ dicta bãna feciſſe & qm̃ nullũ prædictorum procedere põt, ut ſup. deduximus meritò tortura
31 ceſſabit.† Cum conſideretur ut pęna ad quam nemo põt condemnari niſi delinquat & niſi probatum ſit ipſum deliquiſſe
22 toto tit. ff. & C. de pęnis. cum uulg.¶ † Si ẽt conſideramus pęnam pecuniariam certe ceſſabit tortura, quæ maior eſt oĩ pęna pecuniaria, ſm Bal. in auct. oẽs peregrini in fi. C. cõm. de ſucce. argum. l. in ſeruorum. ff. de pœn. & alia adducunt Mod. in dicto eorum tracta. in uer. expedita. nu. lviij. & ſeq. & in l. diuus in princ. & l. maritus. ff. de q. & conſil. vj. In cauſa. col. fi. nu. x. Si aũt poſtremo diceretur ipſos inquiſitos debere torqueri ad inueſtigandam ueritatem & ad purgandum inditia ʒ ipſos exſantia adhuc dr̃ non poſſe eſſe locum torturę cõſiderata tortura quæ per banna apponitur ut pœnam & ẽt conſiderata pęna pecuniaria per dicta bãna impoſita, in qua ceſſat tortura, ut de
23 duximus.† Quæ eo fortius ceſſare debebat probata bona fama & conditione ipſorum inquiſitorum ſm Bal. in l. j. in fi. C. loca. & in l. ea quidem. col. pen. C. de accuſa. & in l. fi. colu. fi. C. de prob. cum alijs cita. per Alex. in appoſt. ad Bart. in l. fi. ff. de quæſt. & ꝯſi. lxxxix. Viſo themate. col. pen. nu. aiij. uol. iij. Cor. conſi. lviij. Viſa col. fi. uol. ij. Barth. Vero. ꝯſi. xl. Lucius. col. ix. & Dec. conſi. clxxxix. Lętatus ſum. col. penul. nu. av. uerſi. accedat bona fama. & Moder. Bono. conſi. cxxxv. in præſenti num. xiij.
24 ¶ † Volentes poſt docto. ſup. citatos, reum, & inquiſitum, non poſſe torqueri uigore indiciorum urgentium ad torturam qñ probata eſt bona fama, uita, & conditio, per quam tale indiciũ dr̃ eſſe purgatũ & extinctum ſm ẽt Bal. & Imo. in l. fi. ff. de hære. inſti. & in l. j. C. commu. de leg. & ſm Alex. conſ. xviij. In cauſæ. col. pe. nu. ix. uolu. ij. & Augu. de Arimi. in addi. ad Ang. de male. in uer. fama public. in addi. incip. tu aũt in hac materia. &
25 per Mod. Bono. ꝯſi. lxxiiij. In cã nu. xxv.† Et quia unum inditium tollitur per aliud ſm Bal. in l. ij. colum. j. C. quor. appel. & Bar. in l. j. §. ad quæſt. uerſi. nec facile. ff. de quæſt. & Alex. conſi. cxxiiij. Qm̃ abunde. col. ij. uol. vj. maximè cum ʒ ipſos inquiſitos nullum ſufficiẽs indicium probatum apparet per ꝙ ad torturam poſſet deueniri. iſta igitur bona fama uita & ꝯditio ho
26 rum inquiſitorum inducit, ut ceſſet ʒ eos inquiſitio.† Et facta corruit ſm Cum. ꝯſi. cxxxv. Ad primum col. ij. & Bal. in l. ea quidem. col. antepe. uerſi. item quæro an infamatus. C. de accuſ. &
27 per Mod. Bono. ꝯſi. prælle. cxxxv. nu. xlj.† Et qm̃ aſſertũ delictum ʒ ipſos, non inquiſitos põt eſſe punibile ut deduximus ʒ ipſos ñ potuit formari inquiſitio ſm Barto. & alios in l. ubi pactũ. C. de tranſ. & Bal. in l. decuriones. C. de infa. & p Mod. Bo. ꝯ.
28 cxxviij. Plura. num. xxv.† Et aſſertę ſnĩæ latę ʒ iſtos inquiſitos nullo modo ſubſiſtunt, ut ſuperius deduximus eo magis cũ ab illis fuerit appellatum, & appellatione pendente, nihil debeat innouari, & inſuper factum ſit nullum, & inualidum toto titu.
29 nil noua. appel. pen. cum uulg.† Et ipſe illuſ. d. Leonellus admittere debuit appellationẽ interpoſitam per ipſos inquiſitos ſimpliciter ut iura mandant, ut pꝫ per totum de appel. recip. nec potuit apponere illam qualitatem, ꝙ inquiſiti admitterẽtur ad appellandum ſoluta tertia parte cõdemnationis cum iſtud nullibi cautum reperiatur, & erubeſcimus ſine lege loqui, & pronunciare iuribus uulg. Ex quibus infertur aſſerta banna, non ligaſſe ipſos inquiſitos, & uirtute ipſorum nõ potuiſſe ʒ eos inquiri, & ſucceſsiue non potuiſſe condemnari, & ꝯſ̃r oĩa ʒ ipſos geſta fuiſſe, & eſſe nulla inualida, & ſine aliquo effectu iuribus, & deciſionibus ſuperius citatis, infertur ẽt fideiuſſores datos per
30 ipſos inquiſitos, non eſſe moleſtãdos, nec in aliquo teneri.† Tũ quia dominus capitaneus corã quo fideiuſſerunt pronunciauit & ſententiauit, & finita dicta inſtantia per ſententiam. d. capitanei, extincta prorſus fuit aſſerta fideiuſsio, ut per illũ textum cõiter concludunt Bar. & oẽs alij maxime Alex. adducẽs alias concordan. in l. eũ apud Sempronium. ff. de indi. ſol. Tum ẽt qm̃ aſſerta fideiuſsio, fuit conditionalis, & data ac præſtita ad ſoluẽdam condemnationem faciend. de iure. Quæ conditio minime fuit purificata prout de iure debebat purificari, & ſic illius dies non dr̃ nec ceſsiſſe, nec ueniſſe. l. cedere diem. ff. de uerb. ſigni.
33 enim ſi.† De iure. n. ipſi inquiſiti nõ potuerunt nec poſſunt in aliquo condemnari, ut ad plenum ſupra deduximus cum cõtra ius inquietarent, & uexarentur, ſeu in aliqua ſumma exigerent non propterea illud debet eſſe damnoſum ipſis inquiſitis qui minimè ipſis fideiuſſoribus mandatum dederunt, ut pro eis iſto caſu fideiuberent, ſed ſolum conditionaliter, & in illa prima inſtãtia quæ iam extincta fuit, & conditio non extitit purificata ꝯſ̃r ipſis fideiuſſoribus ad aliud non tenentur ſi tranſgredientes fines mandati aliquid ſoluerent ad not. in l. diligenter. ff. mand. & in c. cum olim de offi. deleg. c. cum dilecta de reſcrip. & per
35 Mod. in l. ſi procurator. C. de procur.† talis namq; exactio forſitan ꝯtra ipſos facien. imputaretur illuſt. d. Leonello qui pateretur, & permitteret contra omnem iuſtitiam, & ęquitatem illud exigi, & extorqueri a dictis fideiuſſorib. quod minimè credendum eſt ꝯſiderata uirtute, & qualitate ipſius illuſtriſſ. domi.

SVMMARIVM.

1 *Donator reſeruans ſibi uſumfruct. in donatarium tranſtulit poſſeſſionem.*
2 *Per conſtitutum transfertur poſſeſſio, & ciuilis, & naturalis.*
3 *In filios, & hæredes, mortuo patre, nulla transfertur poſſeſſio ſine apprehenſione niſi conſtitutum ſit factum etiam pro hæredibus, & nu. 4.*
4 *Vel niſi reſeruatus fuiſſet uſuſfructus.*
5 *Poſſeſſio quando, & quo caſu poſsit interuerti.*
6 *Voluntatis mutatio non præſumitur.*
7 *Præſumendum non eſt quem incurrere in periurium.*
8 *Attentare non dicitur qui ſuam poſſeſſionem proſequitur, & continuat, & nu. 9.*
10 *Nec quando poſsidebat ciuiliter, & poſtmodum, cepit naturalem.*
Nec iſto caſu dicitur ſpoliaſſe poſsidentem naturaliter, & nu. 11.
12 *Statutum loquens de ſoluendo gabellam pro acquiſitione penſionis de qua intelligatur.*
12 *Attentatorum remedium non datur ad acceſſoria eorum, quæ geſta erant ante litem.*
13 *Attentata poſt inhibitionem reuocantur, quando inhibitio nõ fuit ſurreptitia.*
Fallit ſi inhibitio fuiſſe ſurreptitia, uel emanata ex commiſsione ſurreptitia.
14 *Item quando continuauit ſuam præcedentem poſſeſsionem.*
15 *Item quando inhibitio non fuit canonica.*
Inhibitio quando dicatur canonica, & quando non.

CONSILIVM. CLXXII.

1 IN Cauſa † Illorum de Verona conſiderãdũ eſt ꝙ in donatarium, hoc eſt in do. Anto. tranſlata fuit poſſeſsio, ex quo Andr. donator reſeruauit ſibi toto tpe ſuæ uitæ uſumfructum bonorũ donatorũ ut l. quiſquis. C. de donat. per quam reſeruationem uſuſfruct' tranſtulit ciuilem in donatarium uel ciuilem & naturalem ſecũdum uarias opiniones de quibus late. in l. naturaliter in princ.
2 ff. de acquir. poſſ.† Sed in caſu nr̃o tranſtulit omnem poſſeſsionem, quia conſtituit ſe donator poſsidere nomine donatarij ut in l. ꝙ meo. ff. de acqui. poſ. & ibi Bart. ut probatur per oĩa inſtrumenta donationum in quibus eſt conſtitutum, & licet in ultimo inſtrumento non ſit clauſula conſtituti, tñ donator refert ſe ad alia inſtrumenta cum in oĩbus clauſulis, & oẽs clauſulæ in alijs inſtrumentis appoſitę cenſentur repetitę in hoc inſtrumẽto. l. ſi ita ſcripſero, & ibi Bar. ff. de condi. & demon. & l. ait prętor. §. ſi iudex, & ibi Bar. ff. de re iu. unde ꝯcludo ꝙ tpe quo mortuus fuit do. And. donator filij donatarij poſsidebant ciuiliter & naturaliter per conſtitutum per quod fuit omnis uera poſſeſsio
3 tranſlata ut in d. l. ꝙ meo. ubi Bar.† Nec ob. ꝙ do. Ant. donatario mortuo nulla poſſeſsio tranſlata fuerit in filios ut l. cũ hæredes. ff. de acquir. poſſ. Quia poſt mortem do. Antonij p quinque menſes. Andr. tenuit Caſtrum, & bona hæredum do. Anto. ut uſufructuarius & ẽt quia conſtituit ſe poſsidere nomine hæredũ & cum donator tenuerit bona dictis de cauſis poſt mortem donatarij, & poſſeſsio ciuilis & naturalis mortuo donata-
4 rio uacaret.† Iterum donator acquiſiuit ipſis hæredibus poſſeſsionem ut in gl. & ibi doct. d. Alex. & Areti. & Soc. hoc declarãt in l. qui uniuerſas. §. ꝙ per colonũ. ff. de acqui. poſ. & hoc caſu acquiritur hæredibus poſſeſsio ſine noua apprehenſione per conſtitutum & reſeruationem uſuſfructus ipſius donato-
5 ris ut pleniſsime præfacti declarãt, nec põt donator dicere † ꝙ poſt mortem donatarij incipit poſsidere nomine proprio & intervertit poſſeſsionẽ quum interuertere non poterat ſolus cauſam poſsiden. l. cum nemo ubi plene. C. de acquir. poſſeſsi.
6 ¶ † Item mutatio uoluntatis non præſumitur. l. cũ tacitum. ff.
7 de proba.¶ † Item incidiſſet in periurium, ꝙ eſt præſumendũ

L.meri-

l.merito.ff.pro ſocio.& ſi præſumeret aõ deberet audiri ut tra
ditum eſt in cap.j.de iureiu.in antiq.præſertim cum nunquã pe
tierit ſe abſolui a dicto periurio.¶ † Merito ergo filij d. Anto-
nij donatarij mortuo do. Andrea donatore petierunt a iudice
ſeu ſuperiore ut manu tenerẽtur in poſſeſsione ſua, & ſic in ſua
ciuili & naturali,& per conſequens non dicuntur aliquid inno
uaſſe & attentaſſe, & ſtante priore ſtatu. ante cauſam ceptam,
ſed potius feciſſe cauſa fugiendi maiores tumultus,& ut nõ tur
barentur in poſſeſsione,ut dicit Bald.& ibi Modet.peruſ.in ca.
an ſit de appellationibus,& dicuntur hoc feciſſe potius ea ur-
banitate q̃ ut aliquid attentarent ut dicũt Inno.Io.And.& Io.
de Imol.qñ dominus accipit poſſeſsionem propria auctorita-
te emphiteote in c.potuit.de loca.urbanius agendo adeũdo iu
9 dicem ꝓpea non dr̃ attentaſſe aliquid.† Immo cum per conſti
tutum eſſet tranſlata omnis poſſeſsio , accipiendo propria au-
ctoritate,hoc feciſſe præſumitur pro defenſione ut declarat no.
10 Bar.in l.creditores in iiij.prin.q.C.de pignora.¶ † Quinimo
fortius non dicerentur attentaſſe ſi poſſediſſent tantum ciuili-
ter,& accepiſſent naturalem ut eſt caſus.in c. cum ueniſſent &
ibi in ultimo no.do. Ab.de reſt.ſpo. per quem dicit ꝙ habens
ciuilem ſi accepit de nouo naturalem non dicitur de nouo ali-
11 quam poſſeſsionem acquirere ſed continuare , † ex quo infert
ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ pro noua acquiſitione poſſeſsionis ,ſoluatur
gabella non debebit ſolui ab eo qui habet ciuilem & occupat
naturalem,quia non dr̃ acquiſita noua poſſeſsio,ex quo natura
12 lis eſt acceſſoria ad ciuilem.† Confirmatur quia non datur re-
mediũ attentatorum ad acceſſoria eorum quę erant geſta ante
litem,ſed ante litem in caſu noſtro,erat queſita poſſeſsio,nedũ
ciuilis ſed naturalis ergo nullum datur remedium ẽt ſi dona-
tor poſſediſſet naturaliter tanquam naturalis fuit acceſſoria ad
ciuilem per ea quæ no.Io.de Imo.in cle.j.in j.opp.ut lit.pendẽ.
faciunt no.per Pan.in c.ut noſtrum de appel.fortius ergo in ca
ſu noſtro in quo omnis poſſeſsio erat tranſlata,& ſic concludo
ꝙ filij donatarij nihil innouarunt ſed urbaniter fecerunt adeũ
do iudicem,& non dicuntur aliquid attentaſſe de nouo, ſed cõ
tinuaſſe & ſe defendiſſe,ex quibus patet clara reſponſio ad in-
13 hibitionem factam ad quam reſpondetur tribus modis. † Pri-
mo ꝙ pars aduerſa in impetratione iudicis,ſuper attẽtatis nar
rauit falſum,ꝙ filij do. Ant.petierunt ſe mitti,& induci in poſ-
ſeſsionem,& hoc fuit falſum,quia ſolum petierunt ſe manute-
neri,& ſic reſcriptum commiſsionis fuit ſubreptitium quia ſu-
per manutentione non ꝯceſsiſſent,ꝙ attentata reuocarẽtur,ut
14 in c.ſuper literis,& ibi no.de reſcri.& alias conſului. † Secũdo
rñr,ꝙ poſt inhibitionem nihil innouarunt, ex quo iuſte conti
nuarunt in poſſeſsione,ſed potius pars aduerſa innouauit illis.
ſi non permittebat eos continuare poſſeſsionem,ut eſt gl.com
muniter approbata,in c.non ſolum in gl.magna,ad ſi. de app.
15 & gl.in cle.ij.ut lit.pen.ut alias ẽt conſului,† Tertio rñr,ꝙ in-
nouata poſt inhibitionem reuocantur,ſi inhibitio eſt canonice
facta,ut in d.c.non ſolum de appel.li.vj.Requiritur enim pri-
mo,ꝙ conſtet appellationem interpoſitam , item ꝙ inceperit
cognoſcere de ueritate cauſæ,ut no.Io.Andr.& Mod.in d. c.ſi
ſolum.qui dicit,ꝙ inhibitio nunq̃ inducit reuocationem attẽ
tatorum,niſi qñ eſt canonice facta,& citata parte,ut dicunt ibi
domini,& alij.Sed hoc non erat neceſſarium, quia poſt inhibi-
tionem nihil fuit innouatum, ſed fuerunt manutenti in poſſeſ-
ſione præſertim,cum licet ſuper relaxatione iuramenti ꝯctus
& appellatione penderet cauſa non dicebatur pendere ſuper
reſciſione contractus, & rebus donatis , ſed tantum ſuper rela
xatione iuramenti appoſiti ſuper contractu, ut conſuluit Fed.
de Sen.in conſi.ccxc, Pariſ.Romæ.

¶ Clariſsimi atq; Celeberrimi Iuris utriuſq; Excellen-
tiſsimi domini Petri Pauli Pariſij Conſentini,
Quartum uolumen Conſiliorum explicit,

FINIS.

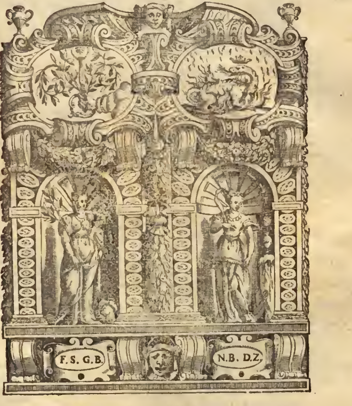
Regiſtrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Omnes ſunt quaterniones præter Y Z, qui ſunt terniones.

REPERTORIVM
IN QVATVOR VOLVMI.
CONSILIORVM PETRI PAVLI
PARISII CONSENTINI.
V. I. D. CLARISSIMI,

OB EXIMIAM AC SINGVLAREM DOCTRINAM, atque uirtutem à Paulo Tertio Pontifice maximo, Cardinalatus honore decorati: Alphabetico ordine, reiectis ſuperfluis in eo qui proximè excuſus eſt, in omnium gratiam nunc ſumma cum diligentia in lucem emiſſum.

VENETIIS,
Apud Nicolaum Beuilaquam, & ſocios.
M D LXXI.

INDEX MATERIARVM VERBORVM ET SENTENTIARVM,

QVAE IN QVATVOR LIBRIS CONSILIORVM P. PAVLI PARISIL V. I. DOCT. CLARISSIMI CONTINENTVR FIDELISSIMVS, NOVO

ordine uſque ad hæc tempora non ſeruato: Iuris profeſſoribus utiliſsimus, reiectis ſuperfluis in eo qui proximè excuſſus eſt editus, fœliciter incipit.

Numerus margini præfixus. 1. Primam. 2. Secundam. 3. Tertiam. & 4. Quartam. & ultimam conſiliorum partem indicat.

De litera, A.

4 ABBAS de iure cõmuni, dicitur habere iuriſdictionem quaſi epiſcopalem. conſ. 22. nu. 14. fo. 34
4 Abbas habens iuriſdictionem poteſt deputare aliquem ad exercendum eam. ibi nu. 19. fo. eo.
Abbas poteſt habere ius inſtituendi ex priuilegio. conſil. 35. nu. 9. 48
4 abbas tenetur præſtare alimenta monachis etiam cum eo litigantibus. conſ. 49. nu. 29. 60
4 abbas minor propter defectum ætatis, non eſt uocandus, licet alias deberet uocari. conſ. 97. nu. 26. 117
4 abbas in inueſtitura præſtare ſolet iuramentum de non alienando, ſine licentia ſedis apoſtolicæ, fallit quando alienatur res ſolita alienari. conſ. 85. nu. 11. & 12. 109
4 abbas benedictionem ſolemnem, populo dare non poteſt, nam epiſcopis tantum eſt conceſſum, ius iſtud per abbates præſcribi non poteſt. conſ. 95. nu. 5. 116
4 abbatis præſentia in electione quando requiratur pro forma & quando non ſi requiritur quem actum facere debet. conſilio 97. numero 21. 117
4 abbates non poſſunt uti pontificalibus, niſi ſint exempti de qua habent docere conſ. 95. nu. 7. & 8. & 9. 116
4 abbatum ciſtercienſis ordinis electio facta concorditer non indiget cõfirmatione. conſ. 97. nu. 20. 117
Reliqua uide infra in litera, E. in uer. electio.
4 abbatiſſa poteſt conferre beneficia & eccleſias exiſtentes in territorio monaſterij ſi a ſuperioribus ad iſta poteſtatem habet. conſil. 13. nume. 1. 26
4 abbatiſſa poteſt præſentare, & fœmina etiam laica ibi. nu. 3. fo. eo.
4 abbatiſſa eſt perſona religioſa. ibi. nu. 7. eo.
4 abbatiſſa & conuentus monialium poſſunt habere ius præſentandi in eccleſia parochiali præſcriptione tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria. conſ. 73. nu. 2. 101
4 abbatiſſa poteſt præſentare rectorem ad eccleſiam parochialem, & percipere decimas, dando certum quid rectori ibi nu. 4. eo.
4 abbatiſſa etiam in diœceſi aliena poteſt habere prædicta iura ex præſcriptione tanti temporis &c. ibi. nu. 5. eo.
4 abbatiſſa ex cauſa iuſta & approbata cum conſenſu ſuperioris poteſt uendere & alienare ius decimãdi, quod habebat in aliqua parochia ibi. nu. 6. & talia iura uendita transferuntur in emptorem ſicuti erãt penes uenditorem ibid. nu. 7. 101
4 abbreuiatores unde dicti. conſ. 112. nu. 9. 128
2 ab inteſtato ſuccedunt proximiores. in conſ. 50. nu. 11. 127
3 Et conſ. 81. nu. 17. 139
3 ab inteſtato proximiores ſuccedunt fœmina & maſculi ſecundũ ius commune, fallit quando ſtatutum contrarium diſponit. conſ. 66. num. 1. & 2. 140
2 ab inteſtato ille debet admitti, qui tempore mortis teſtatoris proximior reperitur. conſ. 35. nu. 35. 172
3 ab inteſtato ita ſuccedunt fœminæ ſicut & maſculi. conſ. 89. numero. 27. 181
3 ab inteſtato. proximiores ſuccedunt mentecapto morienti. conſil. 87 numero 17. 147
2 ablatiui abſoluti conditionem importans. conſ. 81. nu. 7. fol. 148. & conſ. 97. nu. 86. 174
2 Et conſ. 9. nu. 60. fo. 18. conſ. 12. nu. fo. 29. c. 17. conſ. 22. nu. 90. fol. 67. conſi. 51. nu. 28. fol. 128. conſi. 53. nu. 6. fo. 131. conſ. 85. nu. 32. & 34. fo. 172. conſ. 91. nu. 5. fo. 184. & conſ. 93. nu. 27. 189
3 Et conſ. 34. nu. 6. fo. 54. conſ. 49. nu. 21. fo. 77. conſ. 59. num. 30. fo. 98. conſ. 92. nu. 12. fo. 156. & conſ. 102. nu. 24. 167
4 Et conſ. 3. nu. 96. fo. 25. conſ. 11. nu. 12. fo. 25
2 ablatiui abſoluti diſpoſitionem inducunt, quando ſunt prolati ab habente talem poteſtatem. conſ. 23. nu. 26. 70
2 ab nepos repræſentat perſonam parentis & ſuccedit una cum matertera quando agitur de ſuccedendo aſcendentibus. conſilio. 40. numero 4. 111
2 In abnepote deſcendente ex fœmina deficit linea maſculina ibi. numero. 17. eo.
2 abortiuus ſuccedere non poteſt nec rumpit teſtamentum, eſto quod uiuus naſcatur & reprobatur opi. Cor. in l. ſi. C. de poſth. hæ. inſt. conſ. 56. nu. 8. & 9. 135
4 abraam duxit Sarram in uxorem neptam ſuam conſilio 68. numero 387. 85
4 abradens priuilegium regis quando & qua pœna puniatur. conſ. 151 nume. 27. 155
1 abbreuiaturæ &c. annotata in prouiſione de iudicio ſiſti, non comprehendit cautionem de iudicatum ſoluenda. conſ. 48. nu. 26. 107
4 abſentia quandoque excuſat ab intereſſentiam diuinorum, ita ut taliter abſentes participent de diſtributionibus quotidianis, & abſentia iſto caſu qualiter interpretatur & deſcribatur. conſilio. 32. numero 19. et 20. 45
4 abſentia non iuſta non excuſat, & in dubio non præſumitur. conſ. 99. nu. 12. & 15. 119
4 abſens uoluntariè an reſtitui debeat. conſ. 99. nu. 11. 119
4 abſens quando dimiſit aliquem, ceſſat reſtitutio ex illo capite ibi. numero. 14. eo.
Et idem ſi non dimiſit uerum potuit dimittere ibi. nu. 15. eo.
4 abſens non poteſt diffinitiue condemnari, & quid ſtante ſtatuto. cõſ. 152. nu. 3. 156
4 abſentes quando habeantur pro præſentibus & dicantur perſonaliter inſeruire eccleſiæ. conſ. 32. nu. 3. 45
4 abſentes non participant in diſtributionibus quotidianis a quibus & priuilegiati excluduntur ibi. nu. 4. eod.
4 abſentes an poſſint participare de oblationibus ibi. nu. 21. 45
3 abſentibus utilis actio quæritur abſque aliqua ceſſione notarij. et ratificatione abſentium. conſ. 69. nu. 136. & 148. cum ſeq. 117
1 abſolutio generalis multum operatur. in conſ. 20. nu. 34. fo. 42. et potiſſimum quando partes uoluerunt eam extendi ad quæcunq; cogitata, et in cogitata & ad penitus extra ibi. nume. 35. 77. & ſeq. & n. u. 82. et 83. eo.
1 abſolutio an peti poſſit a renunciatione ualata iuramento. ibid. numero 41. 42
1 abſolutio & liberatio generalis referenda & reſtringenda eſt ad ea de quibus agebatur & non ad alia ibi. nu. 77. 42
1 abſolutio generalis referenda eſt ad narrata et expreſſa primitus, ſi ſaluare attenċ recti ſermonis id poteſt fieri ibi. nu. 78. eo.
1 abſolutio a iuramẽto obtempta ſine cauſæ cognitione nulla eſt, in cõſ. 44. nu. 14. 99
Et quod ſi fuit iuratum non petere abſolutionẽ a iuramento iſto eum caſu prius peti debet relaxatio ab iſta qualitate iuramenti ita præſtiti ibid. nu. 15. eod.

2 Abſolutio a iuramēto per periurum peti non poteſt.ibi.nu.16. eo.

1 Abſolutio a iuramento ut proſit petenda ab omnibus capitibus iuramenti praſtiti,nec ſufficit quod ab uno petatur ibi. nu.17. eo.

Et peti debet etiam a iuramento praſtito in prorogationibus.ibid.numero 18. eo.

1 Abſolutio excommunicationis obtinenda eſt ut proſit, ab omnibus cauſis quibus fuit excommunicatus, nec ſufficit quod ab una aliis erit ſubreptitia ibi.nu.1. 99

1 Abſolutio a iuramento male petita nihil prodeſt in cōſ.44.n.1. 100

1 Abſolutio a iuramento infra quot dies ſit petenda,ſtāte ſtatuto quod debeat reclamari infra tot dies ibi.nu.1.& non eſt uera opi.Bologni.circa iſtud ibid.nu.1. 100

1 Abſolutio a iuramēto obtineri debet antequam reclamatur &c.ibi.nume.16. eod.

2 Abſolutio a iuramento petenda eſt, quando fuit renunciatum illo praſtito.conſ.45.nu.51.& 53.fallit quando nullum fuit praſtitū iuramentum.ibi.nu.54. 101

1 Abſolutio a iuramento ad effectum agendi obtineri poteſt etiā aduerſario non citato.in conſ.96.nu.25.& 26. 171

1 Abſolutio a iuramento,ut ualeat a quo ſit cōcedenda ibi n.87. 171

Et quid ſi fuit obtenta parte non citata ſine cauſa.ibi.nu.88. eo.

Et quid ſi obtinetur non docto de laſione.nu.89.& 90. eo.

Et quid quādo aduerſus trāſactionē iuratā obtinetur ibi.nu.90. eo.

Et an poſſit concedi pretaro ibi.nu.91. eo.

Et petenda eſt nedum ab uno iuramento, ſed ab omnibus alijs praſtitis.ibi.nu.92. eod.

1 Abſolutio a iuramento conceditur,quando quis re ipſa leditur enormiſſime.in conſ.99.nu.20. 181

3 Abſolutio a iuramento petenda eſt antequam iuramento contrauematur.in conſ.69.nu.109. 118

1 Abſolutione a iuramento in contractu ſimulato iurato non eſt neceſſe ſemper petere.in conſ.54 nu.86. 115

4 Abſolutio in aliquo caſu reſeruato ſedi apoſtolicę,non cenſetur eo caſu denegata legato de latere in conſ.28.nu.42. 39

4 Abſolutio ad cautelam conceditur,ubi,que probatione & ſolum praſtita cautione quando cenſura fuerunt nulla ibi.nu.45. eo.

4 Abſolutio ad cautelam fieri poteſt,etiam ſi non allegetur cauſa excōmunicationis.ibi.nu.48. eo.

4 Abſolutio ad cautelam impetratur,abſque aliqua cauſa cognitione extra curiam ibi.nu.49. eo.

1 Abſolutio & liberatio facta a minore,nō eſt eidem nociua conſ. 99 nume.25. 181

4 Abſolutio ad effectum ualde prodeſt illi cui,ſit obtinenda beneficia in conſ.29.nu.14. 40

4 Abſolutio ab expenſis ſine cā fieri nō poteſt in conſ. 106.nu.2. 124

4 Abſolutio habita a non habente poteſtatem nulla eſt.in conſil. 120. nume.25. 154

3 Abſolutione tollitur obligatio & hypotheca.fallit niſi ſit facta ſub conditione & cum reſeruatione.conſ.102.nu.23.& 24. 167

2 Abſolutoria ab obſeruatione iudicij,an ſit diffinitiua,uel interlocutoria in conſ.67.nu.1.2.& 3. 132

4 Abſolutorium ſequi debet,ſi apparere non poteſt a quo ignis habeat originem.in conſ.87.nu.1.2.8.& 12. 111

1 Abſurdum fugiendum eſt & euitandum,in conſ.8.nu.40.fo. 20. & in conſ.111.nu.35. 208

3 Et conſ.70.nu.10.fo.123.conſ.72.nu.59.64.& 65.fo.126.& cōſ. 96.nu.21. 161

4 Et conſ.71.nu.9. 97

1 Abſurdum fugiendum,& ceſſare debet,& ideo debet aliquid operare,in conſ.70.nu.8.& 9. 134

2 Abſurdum eſt remotiores in gradu habere plus iuris,quam proximiores.in conſ.56.nu.30. 135

2 Abſurdum minime eſt reformationem corrigere ius commune ſeu ſtatutum in parte ha editatis & non in perſonis agnatorum.ibid. num. 32.& 33. eod.

1 Abundans cautela non nocet.in conſ.92.nu.36. 165

1 Et conſ.67.nu.127. 132

1 ACCEPTATIO qualificata,in uno caſu excludit omnes reliquos.in conſ.30 nu.15. 78

4 Acceptatio eſt facti,& ſola mētis declaratio.in cōſ.117.n.10. 130

4 Acceptatio fortioris ubique alia prouiſione excludit expectātes de bilniores.ibi.nu.12. eo.

Nec debitores poſſunt obtinere ſi fortiores fuere negligentes uel ipſorum gratia non habe et eff. ctum ex aliqua cauſa ib .nu.13. eo.

4 acceptatio ſola expectātis acquirit ius ad re a,nu.28.fo.108. et cōſil.19.nu.29. 31

4 acceptatio & prouiſio expectāt ad publicationē.in cōſ.118.n.16. 131

4 Si acceptans prouiſus moritur pendente termino ad publicandum ſamus extra regulam ibi.nu.17. eod.

1 acceptatio duellis ſub conditione habetur pro pura, illa uerificata. in conſ.55.nu.20.ſed contra.nu.32.& 33. 79

1 acceptans literas dicitur eas approbare & in eis conſentire. in conſ. 91.nu.2. 164

1 acceptare quis poteſt partem & non totum,quando oblatio continet diuiſibilia & non inuicem connexa.in conſ.91.nu.29. 148

1 acceptari poteſt unum & aliud refutari,quando capitola ſunt ſeparata & non connexa.in conſ.30.nu.28. 78

3 acceptans legatum & ea ſatisfaciens,non propterea excluditur a petitione legitimæ.conſ.43.nu.34. 66

4 acceptans beneficium ſe obligat illud miniſtrare in conſi.quinto numero.85. 15

1 acceptatio perſonarum ceſſat in iudicijs.in conſ.101.nu.48. 185

1 acceſſiones auctorum iunguntur ad praſcriptionem.in conſil. 1. numero 117. 2

4 acceſſiones ad ius canonicę debent iudicari ut canonicatus.in conſil. 32.nu.12 45

4 acceſſor ſi penitus ruit ſublato principali.in conſ.18.nu.25. 31

1 acceſſoria & ſequentia regulantur ſecundum principale.conſ.64.numero 72. 118

2 acceſſoria obligatio quandoque tenet,licet principalis non ſubſiſtat. conſ.16.nu.111.& 112. 43

1 accipiens rem alterius certa lege,ſi illi non paret,tenetur ad omne intereſſe.in conſ.91.nu.21. 164

4 accolitus an ſit capax beneficiorum.conſi.125.nu.11. 137

3 accreſcendi ius quandoque locum habet in donatione.& in cōtractibus.in conſ.69.nu.153. 118

3 accumulatio uerborum debet aliquid operari.conſ.71.nu.191. 124

4 accuſatori furti,non datur iuramentum ad probandum conſ.53. numero 6. 65

4 accuſare non probante liberatur accuſatus.conſ.144.nu.8. 170

4 accuſatorum & teſtium nomina an inquiſitis danda ſit conſ.2 nume. 156.& 164. 5

4 accuſatus licite poteſt detineri quouſque ſatiſdet.conſ.147.n.1. 152

4 accuſatus non debet reſiſtere commilitoni & executori ipſius iudicis ſed debet obedire,& reſiſtendo dicitur eſſe in culpa.ibi.n.3. 152

4 accuſatus comparere poteſt per procuratorem, in delictis in quibus pœna relegationis tantum imponitur.in conſ.154.nu.23. 160

3 accuſare matrem de adulterio non poteſt filius,nec propterea illā occidere.conſ.64.nu.21. 103

4 ad accuſandum ſuper eodem facto non admittitur qui deſiſtit ab actione ciuili.in conſ.150.nu.15. 154

1 actus dicitur fieri motu proprio ex acto geminato.conſ.1.nu.43. 2

1 actus geſtus cum tyranno,quando praſumatur factus metu .ibid. numero 64. 2

1 actus quando ſit contēplatione alicuius,licet ille non ſit in eo expreſſus,tamen diſpoſitio ad illum porrigitur.conſ.5.nu.47. 16

1 actus quando ſit ex certa ſcientia denominatur a confirmante.conſi. 59.nu.21. 41

2 actus nullus & fruſtratorius minimē eſt faciendus. conſil. 24. numero.21. 72

1 actus nullus propter formæ omiſſionem non poteſt ratificari.conſ.49 nu.12.ſed contra ibi.nu.61. 208

1 actus nullus ratificari non poteſt.conſ.100.nu.66. 183

2 actus nullus redditur in indiuiduis ſi pro parte tamen non ualeret.cōſil.12.nu.75. 28

2 actus nullus redditur ex omiſſione formæ.conſ.33.nu.14. fo. 99. & conſ.18.nu.59. 50

1 actus nullus redditur ex breuitate temporis.conſ.125.nu.17. 223

4 actus nullus & inualidus nullius eſt conſiderationis,nec aliquid operatur.conſ.171.nu.1. 178

3 actum nullum non eſt praſumendum quem facere uoluiſſe.conſ.90. nume.3. 154

2 actus annullatur quando requiſita pro forma non interuenere. conſi. 19.nu.12. 54

1 actus agentium non operātur ultra intentionem agentium.conſ. 88. nume.22. 158

2 Et conſ.65.nu.27. 47

3 Et conſ.109.nu.13. 174

4 Et conſ.19.nu.11.fo.35.& conſ.141.nu.54. 146

3 actus contrarius proteſtationi oſtendit mutatam uoluntatem proteſtantis.

ſtantis.conſ.69.nu.114. 218
2 Actus contrarij primo facti per adulterum non derogant præcedentibus.in conſ.10.nu.11. 21
1 Actus factus palam caret fraudis ſuſpicione.conſ.13.nu.60. 33
4 Et conſ.171.nu.16. 178
1 Actus factus præcipitanter parum operatur conſ.115.nu.29. 215
2 Actus in dubio magis cenſetur factus ſub conditione, quã ſub modo. conſ.19.nu.253.254.& 256. 55
Et quid quando implementum requiritur ad originem.ibid.
2 Actus factus ab illo ad quem faciendum habebat mandatum ab aliã quo, præſumitur factus ex cauſa dicti mandati præcedentis ut illud adimpleret.conſ.71.nu.34. 153
2 Actus & ſolutio in dubio magis uidetur factus, ut quis ſe liberet quã do tenebatur illam facere, quam quòd de nouo uoluerit illam inducere.ibid.nu.35. eo.
2 Et quid ſi fecit actum non ſub illa, uel forma qua mandatum erat, ſed in æquipollenti ibid.nu.36. eo.
3 Actus in dubio uidetur fieri ut ualeat.conſ.2.nu.69. 6
4 Et conſ.68.nu.224. 79
3 Actus unus præſumitur factus contemplatione alterius, quando eadem hora, momento & incontinenti omnia fuere geſta.conſ.97.numero.24. 163
4 Actus quilibet regulariter ita poteſt fieri per actum inter uiuos ſicut & per actum ultimæ uoluntatis.conſ.46.nu.22. 57
4 Actus diſpenſationis an præſumendum ſit ut in dubio ualeat in caſu permiſſo.conſ.68.nu.220. 85
Maximè cum actus ſit a principe ſupremo.ibid.nu.21. eod.
4 Et quando princeps facit actum contra ius in caſu in quo poteſt diſpenſare intelligitur diſpenſaſſe.ibid.nu.222. eo.
4 Actus factus a principe præſumitur factus de plenitudine poteſtatis quando aliter non poteſt ualere.ibid.nu.223. eod.
4 Actus faciendus cum conſenſu alicuius dicitur ad illum ſpectare. cõſil. 76.nu.12. 105
1 Actus fruſtratorius reijcitur a lege conſ.101.nu.46.& 94. 185
4 Actus propinqui ad uenereum ſunt oſcula amplexus & tactus membrorum.conſ.163.nu.2. 169
4 Et præparatoria ſunt ad tale crimen & punibilia.ibid.nu.3. eo.
4 Actus uenereus nedum dicitur ſi actualiter in eo quis ſe exerceat uerum ſi inueniatur in præludijs dicetur illum cõmittere.ibi.nu.4. eo.
1 Actus geſtus per metũ non ualet nec tenet, cõſ.10.n.27.& 30. 22
1 Actus geſtus præſumitũ in fraudẽ ratione uicinitatis.cõſ.13.n.65. 33
1 Actus geſtus per procuratorem notus domino, ab eo uidetur approbatus ſi eum reuocat conſ.31.nu.40. 79
Fallit niſi ſit contractum per actus ſequentes qui declarant animum in præteritum.ibid.nu.61. 79
1 Actus geſtus contra formam poteſt quandoque ratificari.in conſ.49 nume.61. 108
1 Actus geſti poſt inhibitionem nullam tenent.conſ.108.nu.11. 202
2 Actus geſtus per ſeditionem & machinationem nullus eſt.conſi.26. nume.56. 81
2 Actus geſtus per aliquem in dubio uidetur geſtus nomine proprio, & ut de per ſe, & non procuratorio, ſeu executorio nomine.conſ.72. nume.30. 153
4 Et conſ.39.nu.29. 52
3 Actus geſtus forma non obſeruata nullus eſt, ſi ſtatutum procedit annullando actum conſi.47.nu.28. 72
3 Actus in dubio geſtus a furioſo præſumitur geſtus tempore furoris & non tempore ſanæ mentis, licet ipſe habuerit lucida interualla, conſi. 87.nu.13. 147
Et onus probandi oppoſitum, incumbit allegant contrarium.ibid.numero 14. eo.
Idem dicendum etiam ſi actus factus per furioſum fuiſſet poſt furorẽ ex interuallo, & poſt longum tempus ibi.nu.15. eod.
Idem etiam ſi probaretur furioſum habuiſſe dilucida interualla poſt furorem.ibid.nu.16. eo.
3 Actus geſtus & celebratus non ſeruata forma a ſtatuto tradita eſt ipſo iure nullus.conſ.97.nu.2. 163
4 Actu geſto ſub conditione reſolutiua ſtat in naſcitẽ obligatio, & actio reſoluenda tamen &c.conſ.5.nu.13. 15
4 Actus geſtus per canonicos ſub aliqua conditione ruit, conditione non impleta.conſ.31.nu.17. 43
4 Actus geſtus a perſona prouida & honeſta, præſumitur iuſtus & factus in caſu poſſibili.conſ.41.nu.12. 53
Tollitur autem præſumptio ex factis contrarijs.ibi.nu.13. eo.
4 Actus geſtus forma non ſeruata redditur nullus.ibid.nu.15. eo.
4 Actus geſtus ſi non ualet uno modo ualere poteſt alio conſi.46. numero 39. 57
4 Actus inter uiuos geri poteſt etiam in ultima uoluntate.ibid. nume. 35.& 36. eo.
4 Actus talis quando & quo caſu poſſit fieri in ultima uoluntate. ibi. nume.37. eod.
4 Et actus ita geſtus dicetur factus inter uiuos.ibi.nu.37. eo.
4 Actus geſti die feriata non ſubſiſtunt.conſ.188.nu.25.
4 Actus gerendus, tunc eſt quando redderetur ualidus & non fruſtratorius & nullus.conſ.5.nu.42.& 55. 15
1 Actus geminatus euidam oſtendit uoluntatem.conſ.10.n.57.fo.22 conſ.131.nu.1. 229
1 Actus geminatus non tollit reſtitutionem in integrum.conſ.89. numero.66. 160
3 Actus geminatus magis operatur quam ſimplex.in conſ.47.n.100. fo.77.& conſ.69.nu.188. 118
3 Actus geminatus in malum magis aggrauat.conſ.67.nu.22. 111
3 Actus geminatus ſatis operatur.conſ.69.nu.52. 117
4 Affectus geminatus operatur effectum.conſ.5.nu.64. 15
2 Actus legitimandi in aliena iuriſdictione exercer non poteſt.conſ.2. nume.15. 7
2 Actus legitimandi eſt uoluntariæ iuriſdictionis, & poteſt extra territorium exerceri.conſ.2.nu.5.& 14.fo.7.& conſ.3.nu.4.& 23. 8
2 Actus legitimationis an & quando probet illam.conſ.10.nu.20. 9
1 Actus præcedens declarat ſequentem, & econtra.conſ.14.nu.31.et 32.fol.35.& conſ.23.nu.108. 51
1 Actus præcedens nullus ualidatur quando ultra tẽpus ceſſatur impedimentum & ſuperuenit cauſa confirmans.conſ.49.nu.27. 108
1 Actus ſubſequens declarat animum qualis fuerit in præteritum cõſi. 8.nu.20.& 21.fo.18.conſ.23.nu.22.fo.51.conſ.24.nu.9.& 17. fo.62.cõſ.35.nu.20.fo.91.conſ.47.nu.106.fo.105.conſ.55.n.42. fo.118.cõſ.75.n.8.fo.141 cõſ.92.n.30 fo.205 cõſ.112.nu.43 211
2 Et conſ.23.nu.39.fo 70.conſ.43.nu.44.
4 Et conſ.2.nu.31.fo.5.conſ.3.nu.7.fo.11.conſ.5.nu.19.fo.15.conſi. 53.nu.56.fo.65.& conſ.142.nu.14. 117
1 Actus uoluntarij non extenduntur ultra quam geruntur.in conſ.84. nu.12.fo.153.conſ.85.nu.8.fo.158.conſ.68.nu.9.fol.157.in cõſi. 113.nu.22. 148
3 Et conſi.56.nu.4. 213
2 Actus uoluntarij non inducunt neceſſitatẽ in alijs.cõſ.81.n.58. 93 166
1 Actus loquens de hæredibus, quando & quo caſu intelligatur de primis.conſ.33.nu.37.38.39.40.& 41. 87
1 Actus ſequentes non ualidant contractum dolo factum.conſ.49.numero.6. 108
1 actus prohibitus a lege poteſt ſemper & quandocunque reuocari.cõſil.62.nu.15. 126
1 actus ſeparati ad effectum habendum, an iungantur. conſil. 67. numero 5. 132
1 actus quilibet & rei ueritas ita per teſtes ſicut & per ſcripturã poteſt probari.conſ.83.nu.10.fo.152.& conſ.120.nu.1. 219
1 actuũ cõtra formã ſtatuti celebratus nullus eſt.in cõſ.100.n.30. 183
1 actus non præſumitur fieri fruſtratoriè. conſ.113.nu.37. 213
actus poſſunt probari eo modo quo diſponitur in loco quo fuere geſti & ſecundum minus ibi urgens debet res terminari.conſ.120.n.10. 219
2 actus celebratus ſine ſolennitate in dubio præſumitur damnoſus.cõſ. 12.nu.55. 28
2 actus qui conſideretur circa probandã filiationẽ.conſi.13.nu.4. 36
2 actus principalis & non ipſa traditio conſideratur in donatione cauſa mortis.conſ.16.nu.10. 42
2 actus & diſpoſitio intelligitur rebus ſic ſtantibus ibi.nu.16. eo.
2 actus non ſemper uitiatur omiſſione ſolẽnitatis.conſ.19.nu.180. 55
2 actus ſtatuentium iuriſdictionis eſt, nec extenditur extra iuriſdictionem.con.68.nu.9. 150
3 actus ſucceſſiuus declarant quæ fuerit uoluntas in præteritum. conſi. 67.nu.76.& 78. 115
3 actus uitiatur omiſſione appoſitionis diei.conſ.68.nu.4. 116
3 actus quando & quo caſu uitietur ex falſa grãmatica & mala latinitate.ibi.nu.38. 116
3 actus ultimæ uoluntatis contrariatur actui inter uiuos. conſ.68.numero.171. 118
3 actus ſimplex donationis non arguit fatuitatem.conſi.88.n.46. 149
4 actus reciprocus dicitur eſſe æqualis nec debet claudicare.conſ.5.numero 26. 15
2 actus non uitiatur ex poſitis ad cautelam, & demum omiſſis.ibid.numero.37.

4 3 4

4 *Actus i dicantur diuerſi & ſeparati quando plures ſunt, & om ſſue habetur pro omiſſ. , & non expreſſus, de uolu.tate exprimentis dici tur omiſſus. in d. conſ. 5. nu. 40. & 41.* 15

4 *Actus quãdo momento expediri põt dies incerta legalis decurſa, non conſtituit debitorem in mora ſine interpellatione. ibi. nu. 50.* 15

4 *Actus uitiat ſi factus eſt, omiſſa uno ex requiſitis. in cõſ. 10. n. 19.* 24

5 *Actus renunciationis habet implicitum certum finem. io conſ. 9. nume. 8.* 16

4 *Actus & diſpoſitio, regulariter uerificatur in primo & in una uice. conſ. 14. nu. 14.* 27

Fallit quando diſpoſitio redderetur temporalis, ſi de prima uice intelligeretur. ibi. nu. 15. eo.

Fallit ſecundo quando materia ſubiecta aliud ſuadet ſtante ſtillo. ibi. nume. 16. eod.

Fallit tertio quãdo datur facultas aliqua ad certũ tempus. ibi. n. 17.

Fallit quarto quando per primum actum non eſſet ſatisfactum menti diſponentis. ibi. nu. 18. eod.

4 *Actus habens eandem uim, quam deſiderabit ſoleonitas ſeu forma, ualet & tenet, licet ad unguem forma nõ ſit ſeruata & ſatis eſt quod forma uerisſimiliter ſeruetur, licet ſuperficialiter non uideatur ſeruata. conſ. 20. nu. 16. 17.* 32

4 *Actus qui inducant conſuetudinem. conſi. 31. nu. 44.* 43

4 *Actus põt confirmari ex cauſa ſuperuenienti, maxime quando actus requirebat tempus ex natura rei, & ſi erat conditionalis ſi beneficiũ conferretur. conſ. 43. nu. 3. 4. 5.* 55

4 *Actus debet intelligi rebus ſic ſtantibus. conſ. 47. nu. 36.* 58

4 *Actus quilibet conſenſum requirit. conſ. 53. nu. 42.* 63

4 *actus debet eſſe purus liber & mutuus in mrõnio. ibi. nu. 43. 45.* 65

4 *actus requirit conſenſum ad ipſius ualiditatem. conſ. 60. nu. 2.* 76

4 *ad actus ualiditatem, ſi requiritur diſpoſitio qualificata, illa qualitas neceſſario debet interuenire. ibi. nu. 5.* eod.

4 *actus peccans in forma ſubſtantiali ipſo iure eſt nullus. conſ. 65. numero 4.* 82

4 *actus qui non ualet ut agitur non poteſt ualere alio modo. ibid. numero 5.* eod.

4 *actus qui non ualet in ſpecie an ſaltem ualeat in genere. ibi. nu. 6.* 82

4 *actus indecens perſonæ pontificis reputari debet impoſsibilis, potiſsime ſi conſideratur indecentia reſpectu poteſtatis inducentis hanc impoſsibilitatem. conſ. 68. nu. 54. & 55.* 84

4 *actus quando dicatur competere pluribus ut ſingulis. conſ. 90. numero 14.* 113

4 *actus producens malũ effectũ nõ eſt expectãdus. conſ. 119. n. 19.* 133

4 *actus continuatione & uicinitate ſumitur ueritatis præſumptio. cõſ. 142. nu. 12.* 148

4 *actus an magis attendatur quã habitus. conſ. 144. nu. 22.* 149

1 *actui præcedenti ſi aliquid additur nouam ſpeciem illud additũ cõſtituit. conſ. 91. nu. 22.* 164

3 *actui coram eo geſto non contradicens uidetur illi acquieſcere. conſ. 67. nu. 62.* 111

4 *actui conſentiens iura ſua perdere dicitur, & fortificare aliena conſ. 76. nu. 13.* 105

2 *actum celeriter an quid dicatur, iudicis arbitrio remittitur. in conſ. 79. nu. 14.* 145

4 *actum non facienti imputari non poteſt, ſi paratus erat illud facere et fuit impeditus. conſ. 5. nu. 52. cum alijs ſeq.* 15

1 *actu contrario receditur a uerbis primo dictis. in cõſ. 30. nu. 27.* 78

2 *Et conſ. 7. nu. 66.* 14

2 *actu ultimo receditur a primo. conſ. 2. nu. 10.* 7

1 *acta iudicij fidem faciunt cõtra illos quorum intereſt, quando illi habuerunt notitiam dictæ litis. conſ. 116. nu. 84.* 217

3 *actus ſuper quibus eſt concluſum notorium inducunt. conſ. 53. n. 106 fo. 84. & in conſ. 77. nu. 19.* 135

3 *acta in uno iudicio, quando & quo caſu, fidem faciunt in alio. conſil. 87. nu. 46.* 147

3 *acta facta in iudicio plenario, a o faciant fidem in alio, & quando. ibi. nume. 57.* eo.

3 *acta iudicij faciunt rem notoriam. conſi. 98. nu. 25.* 163

4 *Et conſ. 111. nu. 7.* 127

actor in rei uendicatione habet probare dominiũ. conſ. 104. n. 3. 191

3 *actor & reus procedunt a pari. conſ. 82. nu. 33.* 140

4 *actor merus quis dicatur, & quid de eo qui fecit cauſam committere ſuper tactationibus & moleſtationibus &c. conſ. 81. nu. 17.* 107

3 *actori incumbit onus probandi errorem. conſ. 58. nu. 24.* 95

1 *actore non probante reus debet abſolui. conſ. 1. nu. 9. & 135. fol. 2. conſ. 22. nu. 66. fo 48. conſ. 204. nu. 1. fol. 191. conſ. 115. nu. 9. fol. 115. & conſ. 131. nu. 3.* 219

4 *Et conſ. 58. nu. 70. fol. 72. in conſ. 59. nume. 1. fol. 74. conſi. 138. numero 25.* 144

4 *actore non probante, reus non tenetur iurare. conſ. 153. nu. 3.* 158

1 *actio quælibet & omne ius per longiſſimam præſcriptionem tollitur. conſ. 15. nu. 12.* 37

1 *actio perſonalis quando & quo caſu competat contra ſingularẽ ſucceſſorem. conſ. 32. nu. 117.* 84

1 *actio ad redimendum quando competit hæredibus unus ſolus, an & quo caſu poſsit redimere conſ. 33. nu. 47. & 48.* 87

1 *actio iudicati ex ſententia & re iudicata oritur conſ. 33. nu. 71.* 87

4 *actio criminalis an uideatur remiſſa per tranſactionem & quando. conſ. 150. nu. 3. 4. 8. 9. & 17.* 154

1 *actio oritur ex pacto nudo quando ſumus in caſu in quo agitur de bono & æquo. conſ. 34. nu. 11.* 89

1 *actio nata ad intereſſe durat licet poſtmodum illud narietur. conſ. 37 nume. 19.* 93

1 *actio oritur ex ſententia lata ab arbitro ſeu arbitratore &c. conſi. 42. nu. 4. & 6.* 98

1 *actio oritur ex ſententia arbitri emologata. conſ. 46. nu. 22.* 104

1 *actio nulla competit tranſgredienti formam. conſ. 47. nu. 41.* 104

1 *actio ad exhibendum an competat contra detinentẽ tabulas teſtamẽti, & an competãt alia remedia ut actio in factum & interdictum de tabu. exh ben. conſ. 57. nu. 1. 2.* 120

1 *actio ad exhibendum quibus competat. ibi. nu. 7.* eo.

1 *actio quando uni aduerſus plures perſonas inſolidum competit ſuo arbitrio eſt eligere contra quam uult agere. conſ. 74. nu. 44.* 140

1 *actio non eſt neceſſario exprimenda. conſ. 76. nu. 6.* 142

1 *actio utilis abſenti quæritur per notarium ſtipulantem pro eo. conſi. 77. nu. 22. 23. 28. & ſeq.* 143

1 *actio realis competit minori pro rebus male alienatis. conſ. 98. numero. 24.* 178

1 *actio intentata quando eſt incompatibilis alijs narratis redit libellũ & iudicium nullum. conſ. 131. nu. 8.* 230

2 *actio qua competat fideicommiſſario pro reſtitutione ipſius fideicommiſſi. conſ. 5. nu. 29.* 11

2 *actiones actiuæ & paſſiuæ transferuntur in fideicommiſſarium facta fideicommiſsi reſtitutione. ibi. nu. 30.* eo.

2 *actio non poteſt quæri alteri, niſi illo ratificante. conſ. 12. n. 110.* 29

2 *actio competens hæredi contra defunctũ an & quãdo per aditionẽ hæreditatis cenſeatẽ eſſe confuſa & extincta. conſ. 69. n. 53. & ſeq.* 150

2 *Et quid ſi cohæredi creditori factum eſt prælegatum. ibi. nu. 34.* eo.

2 *Et quid ſi ſunt plures cohæredes, & pro qua parte cenſeatur actio cõfuſa. ibi. nu. 35.* eod.

2 *Et quid ſi cohæres inuentarium confecit. ibi. nu. 36.* eo.

2 *Et quid ſi teſtator remiſit inuentarij confectionem. ibi. nu. 37.* eo.

2 *actio durat enim iſto caſu in beneficium hæredis adeuntis. ibidem, numero. 38.* eo.

Et hæres poterit trebellianicam detrahere. ibid.

2 *Et quid ſi non confecit inuentarium, & grauatus eſt, poſt mortem reſtituere. ibi. nu. 39.* eo.

2 *actio an & quando connumeretur inter mobilia uel immobilia. in cõſi. 94. nu. 2.* 191

2 *actio quid incorporale eſt. ibi. nu. 7.* 191

4 *actio non competit illi qui non obſeruat in contractu reciproco. conſ. 127. nu. 8.* 138

2 *actio adhuc competit hæredibus mariti exigere dotem & poſtmodũ eam ſoluere uxori. conſ. 95. nu. 4.* 193

3 *actio quanto minoris prætoria concluditur anno. in cõſ. 78. n. 1.* 137

3 *actio quanto minoris ex empto eſt perpetua. ibi. nu. 2.* eod.

3 *actionem quanto minoris habens, a fortiori poteſt opponere. talẽ exceptionem. ibi. nu. 3.* 137

3 *actio præſcriptis uerbis in factum ſubſidiaria, poteſt competere pro quocunque damno. ibi. nu. 25.* 137

3 *actio quælibet præſcriptione. 30. ann. tollitur. in conſ. 93. nu. 19.* 158

3 *actio quælibet etiã naturalis extinguitur p̃ſcriptione. ibi. nu. 21.* 158

4 *actio competit eccleſia pro decimis. conſ. 6. nu. 8.* 22

4 *actio negotiorum geſtorum an competat in materia cambiorũ. conſi. 131. nu. 27.* 140

4 *actio nunquã intẽtata nõ uenit in cõtrouerſijs. in cõſ. 134. n. 6.* 142.

1 *actioni hypothecariæ intentandæ quanto tempore præſcribatur cõtra tertios poſſeſſores. conſ. 50. nu. 2.* 110

1 *actionis hypothecariæ quæ ſunt eſſentialia. ibi. nu. 11.* eo.

1 *actio hypothecaria illis competit quibus bona ſunt obligata, licet ſit appoſitum ſolum uerbum pignus exprimens. ibi. nu. 14.* eo.

1 *actio*

1 *Actio hypothecariæ competit hæredibus creditoris.ibi.nu.16.* eo.
1 *Actio hypothecaria eſt realis.ibi.nu.18.* eo.
1 *Actione hypothecaria contra tertios agi non poteſt,niſi prius fiat diſcuſſio ſuper hypotheca ſpecial.ibi.nu.26.* 110
1 *Actio hypothecaria habet priuilegium prælationis.conſilio 80.nume.30.* 146
2 *Actio hypothecaria non tollitur hæredi adeunti ſine beneficio inuentarij.conſi.25.nu.64.* 78
4 *Actio ciuilis & non criminalis competit pro errore calculi.cōſ.150 nume.11.* 154
2 *Actiones an & quando ueniant appellatione bonorum mobiliū conſ.94.nu.1.3.6 & 9.* 191
4 *Actione una electa excluditur alia in conſ.150.nu.13.* 154
1 *Sine actione nemo experitur conſ.70.nu.14.fo.154.& in conſ.32.nu.1.in 3.vol.* 84
2 *Actiones paſſiue an tranſeāt contra legatarium.conſ.94.nu.11.*191
3 *Actione tutoriarum, ſeu ſubſidiaria in factum agere poſſunt inſtituti in teſtamento contra illum qui dolo & fraude inſtat ut teſtamentum mutetur.conſ.57.nu.56.* 94
4 *A D A M A S multas proprietates habet conſ.157.nu.4.* 174
1 *Adducens mandatum illud probare habet.conſ.47.nu 56.* 104
3 *Ademptio & tranſlatio rei donatæ quando præſumatur facta in cōſ.90.nu.17.* 154
3 *Ademptio quo caſu facta intelligatur.conſ.108.nu.51.* 175
4 *Adequatus proſequitur priuilegium illius ad quem adequatur, quando unus adequatur alteri.conſ.17.nu.3.* 30
4 *Adequatus alijs ex quibus uerbis inducetur.conſ.28.nu.2.* 39
2 *Aditio hæreditatis & ius ſuccedendi ſunt de iure ciui.in conſ.1. numero.60.* 2
2 *Aditio hæreditatis per quos actus inducatur.conſ.16.nu.40.41. & ſequenti.* 42
2 *Aditio hæreditatis fit ſoluendo credita,& exigendo debita.ibid.numero 41.* eo.
2 *Aditio hæreditatis fit ſoluendo legata,& diſpoſita per teſtatorem adimplendo.ibi.nu.42.* eo.
Et habitando cum alijs & communicando fructus.ibi.nu.43.44.
2 *Aditio hæreditatis inducitur per bonorum diuiſionem.ibi.nu.46.*eo.
2 *Aditio hæreditatis per celebrationem contractus nomine ſuo & aliorum inducitur.ibi.nu.45.* eod.
3 *Aditio hæreditatis facta per minorem formiter,remanet firma,ſi aduerſus eam non eſt petita in integ.reſt.conſ.69.nu.43.* 117
3 *Aditio & immixtio facta ex cauſa teſtamenti , nulla eſt data cauſa teſtamenti.conſ.33.nu.87.* 51
3 *Aditio non ualet,ſi in cauſa aditionis erratum fuit & deficit in ea cōſenſus,& idem ſi ſit ex cauſa falſa.ibi.nu.88.* eod.
3 *Aditio hæreditatis an poſſit ſuſpendi.conſ.23.nu.25.* 36
1 *Aditio facta ex cauſa inteſtati,nulla eſt ſi datur cauſa teſtati, & facta ex una cauſa non trahitur ad aliam.conſ.63.nu.27.* 127
3 *Aditioni hæreditatis præſcribitur annis triginta.conſ.48.nu.11.*76
1 *Aditionem hæreditatis non arguunt neceſſario tutela recepta per matrem & alij actus ab ea geſti.conſ.50.nu.69.* 110
2 *aditione cohæredis cōfirmatur inſtitutio & legatū cōſ.69.nu.3.* 150
1 *adiens cum beneficio inuentarij omnia iura ſua habet ſalua, in conſ.63.nu.24.& 25.* 127
3 *adiens hæreditatem obſeruare debet ordinata per teſtatorē, in conſ.33.nu.81.ſed contra ibi.nu.95.9 .98.& 100.* 51
3 *adiens hæreditatem omnia in præiudicium ſuum approbaſſe dicitur. & hæredum ſuorum.ibi.nu.81.* eod.
3 *adiens hæreditatem & ſe immiſcendo,dicitur quaſi contrahere cum legatarijs & fideicommiſſarijs.ibi.nu.83.& 100.* eo.
3 *adiens ſemel ſeu immiſcens,non pōt ulterius repudiare,ibi nu. 85. Et quid ſi ignorans teſtū ſeu fideicommiſſum ſe immiſcuit,ibi.* eo.
3 *adiens hæreditatem cum beneficio legis & inuētarij,nullum debet pati damnum eo confecto.ibi.nu.90.91.* eo.
3 *adiens ſimpliciter ordinata per teſtatorem approbare dicitur.conſil.44.nu.30.ſed approbando an dicatur renunciaſſe detractioni trebellianicæ.ibi.nu.51.& 38.* 51
3 *adiens hæreditatem & acceptans legata,non renunciat legitimæ.ibi.nume.36.* eod.
3 *adiens hæreditatem cum beneficio inuentarij non tenetur ultra uires hæreditarias.conſ.69.nu.160.* 118
2 *adiens hæreditatem ſimpliciter & ſine inuentario confundit omnes ſuas actiones.conſ.16.nu.49.* 42
3 *adeuntes cum inuentario uidentur approbare geſta per defunctū nec poſſunt contrauenire.conſ.48.nu.7.* 76
1 *Aditum antiqua inueſtitura regulatur ſecundum aliqua antiqua.cōſil.22.nu.96.* 48
1 *Adiectio qualitatis nouum contractum inducit,maximè ſi concernat ſubſtantialia,ceſſabitque iſto caſu nouatio.conſ.91.nu.11.* 164
3 *Adiectus tantum ſolutioni,non habetur ut donatarius, & ab eo poteſt repeti ſibi ſolutum.conſ.107.nu.10.* 169
3 *Adiectus ſeu procurator ad unum actum extraiudicialem conſtitutus,non poteſt in iudicio agere.ibi.nu.11.* eod.
3 *Adiectus ſolutioni ſpecialiter quando quis dicatur.ibi.nu.30.* eo.
3 *Adiectus ſolutioni,in rem ſuam procurator conſtitutus uidetur quādo intereſt adijcienti ſolui adiecto.ibi.nu.32.* eod.
3 *Adiectus ſolutioni,ut in rē ſuā habet utiles actiones,ibi.nu.33.* eo.
3 *Adiectus ſolutioni ſimpliciter poteſt recipere ſolutionem, eſto quod non poſſit agere,niſi eſſet adiectus in rem ſuam.ibi.nu.47.* 169
2 *Adiectiuum ſeu participium inteſtatus , in qua perſona proprie & ſtricte uerificetur.conſ.22.nu.15.* 66
2 *Adiectiuum ſeu participium inteſtatus ad perſonam refertur.ibi.nu.82.fo.67.& conſ.23.nu.36.* 70
2 *Adiectiuum prolatum ſine alio termino ex propria ſignificatione cōprehendit maſculum & fœminam.conſ.25.nu.23.* 70
3 *adimpleri quū quid poſſit in equipollenti.cōſ.9.nu.8.& alijs ſeq.* 16
1 *adiudicatio in ſolutum pro parte falſa in totum redditur falſa. conſ.100.nu.32.* 105
2 *adiudicatio facta uni ex cohæredibus,licet unus illorum ſolueret totū,alij tamē cohæredes tenentur ſoluere cohæredi ſoluenti partē debiti,pro quo res hæreditariæ ſunt obligatæ.conſ.69.nu.22.* 150
2 *adiudicantur uni ex cohæredibus,ſed non diuiduntur, credita & debita hæreditaria,nomina debitorum & creditorum.ibi.nu.20.* eo.
Et licet adiudicentur uni , non propterea creditori tollitur facultas quin agere poſſit cōtra oēs hæredes pro uirili portione ibi.nu.21. eo.
3 *adminiſtratione declaratur dubitatio quæ poſſet eſſe in ſolo expreſſo in conſ.44.nu.50.* 70
3 *adiuncti ratione quis conſequitur quod ex ſe non haberet in conſ.47.nu.75.in 3.uol.fo.71.conſ. 50.nu.31.* 8
4 *Et conſ.3.nu.93.fo.11.& conſ.85.nu.5.* 119
3 *adiunctio ratione diſpoſitio.alteratur.in conſ.74.nu.64.* 150
4 *admenaus cōmilitoni cū enſe crimē enorme cōmittit nedū pœna iniuriarum tenetur,ſed alia maiori pœna.conſ.147.nu.4.& 5.* 152
4 *adminiſtratio pōt obtineri ex actu principis , abſque diſpenſatione ſi non eſt prælatura,maximè quādo talis adminiſtratio eſt reuocabilis, ad nutū ut ſunt cōmēdæ ordinis hieroſolmitani.conſ.43 n.1.et.2.*55
4 *adminiſtratio bonorū filijfamilias in quibus pater non habet uſumfructum ſpectat ad filium.conſ.157.nu.16.32.45.& 49.fo.163.Et de illis diſponere poteſt inter uiuos ſuo arbitrio ſine conſenſu patris.ibi.nu.17.18.52.& 49.* 163
1 *adminiſtrans ſocietatem de ea tenetur reddere rationē,et reliqua ſoluere ac uero facere debitores ſocietatis.conſ.88.nu.6.* 158
1 *adminiſtrator quilibet aſtrictus eſt reddere rōnē.cōſ.96.n.1.et 34.*171
1 *adminiſtrator reddens rationem ſatisfacere dicitur oneri ſibi iniuncto.ibi.nu.36.* eod.
2 *adminiſtratores locorum piorum poſſunt ipſorum arbitrio diſtribuere bona.nec poſſunt ab aliquibus iudicibus, etiam ſecularibus moleſtari.conſ.34.nu.51.* 101
Admiſſus ad ſocietatem cuius dicatur ſocius,in conſ.72.nu. 4. 155.
4 *De Adonia et Abiſaac quid fuerit ſecutū ,in conſ.68.nu.390.* 86
4 *adonias uolens copulari cum Abiſaac qua ratione fuit interfectus a Salomone.ibi.nu.421.* 86
2 *adoptio ut ualeat quæ requirantur.conſ.16.nu.20.* 42
2 *adoptatus non eximitur a poteſtate patris legitimi et naturalis.cōſ.16.nu.21.* 42
2 *aduentus cōditionis quādo cōſtituat quē in mora.cōſ.19.nu.193.*55
2 *aduētus mortis ſeu diei incertæ quū cōſtituat quē in mora ibi.nu.194.*e.
3 *aduerbium congregandi naturam habet congregare ad ſuum ſubiectum.conſ.79.nu.11.* 137
1 *aduerſarium uincere inſidijs et fraude,an et quando licitum ſit cōſ.31.nu.7.24.48.et 49.* 79
4 *adulteriū uxoris et fornicatio mariti cōpenſantur.cōſ.54.n.51.* 67
4 *adulterium dicitur notorium poſtquam eſt probatum,licet ab initio non eſſet ibi.nu.59.* eo.
4 *adulterium probatur ex præſumptionibus coniecturis et indicijs.ibi.nu.61.et alijs ſeq.* eo.
4 *adulterium coniecturatur ex literis amatorijs,ſi fuere recognitæ.ibi.nume.64.* eo.

4 *Adulterium an probetur per ſolam confeſſionem mulieris conſilio. 137.nu.18.* 144

4 *Adulterium probatur ex coniecturis & indicijs.ibi.nu.29.* fo.eo.

4 *Adultera non perdit dotẽ ſi maritus fornicatur.cõſ.54.nu.45.* 67.

4 *Adultera non poteſt ſe iuuare propter ſenitium mariti.ibi.n.40.* 67.

2 *Adulter nõ debet per nominationem ſeu tractatum facere quem ſibi filium & ſubuertere pſumptiones iuris & ſic excludere diſpoſitionẽ legis & uoluntatem teſtatoris.in conſi.10.num.24.& 107.21.& conſi.12.nu.248.* 29

Reliqua uide infra in litera.M.in uer.maritus.

3 *Adulta maritata facilius poteſt a marito perſuaderi & decipi quã ulta non maritata.conſi.16.nu.41.* 24

1 *Adultus an poſſit ſocietatem contrahere.conſi.24.nu.55.* 63

1 *Adultus ſine curatore poteſt contrahere.conſ.99.nu.40.* 181

2 *Adultus non faciens teſtm̃ inteſtatus dr̃ mori.in conſi.22.nu.11.* 66

3 *Adultus & pubes de iure communi poteſt teſtamentum condere, ꝙ procedit etiam ſi haberet curatorem.conſi.16.nu.1.& 2.* 24

4 *Aduocatus in cauſa an poſſit eſſe teſtis cõtra eum pro quo fuit aduocatus & quid pro illo pro quo aduocauit.in conſi.58.nu.17. 72.& conſi.70.nu.4.* 96

4 *AERIS ſalubritas conſeruanda eſt ut durat, & illãc corrumpẽtia tollenda ſunt.conſi.110.nu.12.* 127

4 *AFFECTA & reſeruata ſpectant ad Pontificem & in iſtis affectis & reſeruatis, ceſſat conſuetudo & ſtatutum de optando. conſi.10.nu.4.& 5.* 14

4 *Affectant & deſiderans uictoriam pro eo pro quo deponit nõ eſt idoneus teſtis.in conſi.53.num.19.conſi.55.nu.23. 69.conſi.61.numero 18.* 77

4 *Affectãtes cãm & ſolicitãtes, nõ ſunt idonei teſtes,cõſ.54 n.29.* 67

4 *Affectantes inquiſitum condemnari, teſtes idonei non ſunt conſ.169 nume.35.* 175

1 *Affectio lr̃ ad poſſeſſiões q̃ fuerunt antiquorũ.cõſ.32.nu.19.* 84

2 *Affectio & dilectio probant filiationem,in conſi.10.nu.60.* 21

2 *Affectio & pietatis coniectura multa operatur circa interpretationem mentis diſponentis.in conſi.83.nu.37.* 169

2 *Affectio dictat quem potius uelle uocare ſuos, quàm extraneos. ibi. nu.30.* eo.

3 *Affectio ordinata admittit primos, & excludit alios poſteros. conſi. 21.nu.15.* 32

3 *Affectio ad aliquam rem conſiderabilis eſt, conſi. 99.nu.47.* 77

3 *Affectio nuda recuperandi alienata, uana eſt ſine pecunia per quam poſſit recuperari, ibi.nu.48.* eo.

3 *Affectio ſola debitoris habentis immobilia non reddit eum idoneum. ibid.nu.49.* eo.

3 *Affectio iſta an & quando ſit conſiderabilis arbitrio iudicis remittitur, ibid.nu.50.& 51.* eo.

4 *Affectio non cadit in nummus.conſi.131.nu.15.* 140

4 *Affectus an dicantur diſtributiones quotidianæ conſ.32.nu.5.* 45

4 *Affectus qui ponuntur in communi groſſa & ſemel in anno diuiduntur, an concedantur abſentibus priuilegiatis, ibid.nu.8.& 9.* eo.

3 *Affinitas quando & quo caſu conſideretur in teſte, conſi.87.nu.26. & alijs ſeq.* 147

4 *Affinitas & iuſtitia publicæ honeſtatis, impediunt matrimonium cõtrahi cum illo qui cognouit ſororem alicuius conſi. 57. numero. 30. & 31.* 83

4 *Affinitas poſt diſſolutionem matrimonij, adhuc durat, cum ſit cauſa prohibitionis, in conſ.68.nu.14.* 84

4 *Affinitas quo ſtatuto & iure ſit ꝓhibita.ibi n.317.343.& 359.* 85

4 *Affinitas quo iure præſtet impedimentum.ibi.nu.358.* 85

4 *Affines non ſunt idonei teſtes, conſ.54.nu.26.* 67

4 *Affines offenſi a teſtimonio repelluntur, conſ.152.nu.10.* 156

4 *Affirmatiuam alleganti incumbit onus probandi non autem neganti conſ.31.nu.5.* 43

1 *Affirmans recepiſſe merces debet reddere rationẽ & ſoluere quod inde percepit, conſi.90.nu.13.* 162

1 *Idem ſi geſſit negotia mercede conſtituta, ibi.nu.14.* eo.

1 *Idem ſi tanquam ſocius illa geſſit.ibi.nu.15.* eo.

1 *Idem ſi tanquam geſtor id fecit mercede non conſtituta.ibi,n.16.* eo.

1 *Idem ſi tanquã tranſmiſſor ſeu mandatarius id fecit, ibi.nu. 17.* eo.

1 *Idem ſi incertum eſſet quo titulo fuerit id executus.ibi.nu.18.* eo.

4 *Affirmans falſum pro uero in dolo eſt, quando tale mendacium eſt proficuum aſſerenti conſ.4.nu.16.& 17.* 13

1 *Affirmare dicitur nedum qui confitetur, ſed etiam qui negat, cõſ.30. num.7.* 78

2 *Affixio terminorum in prædijs & agris diſtinguunt & ſeparant illa, & quid ſi duplex eſt aditus, qualiter iudicandum ſit conſ.80.nu. 18. & 10.* 165

1 *Affrancandi pactum eſt conſiderabile ad precij æqualitatem. in cõſ. 65.nu.15.* 131

1 *AGENS rei uendicatione & dicens ſe dominum, obtinet ſi præſcriptionẽ probat, conſ.104.nu.94.95.96.97.98.115.et 117.* 191

2 *Agens ſine actione repellitur.conſ.15.nu.78.* 40

3 *Agens temere & iniuſte condemnandus eſt ad expenſas.cõſ.24.nume.41.* 116

4 *Et conſ.153.nu.1.* 159

3 *Agens ex iure ſibi conceſſo ꝙ eſt incõpatibile cũ iure ſibi cõpetenti ex propria perſona, uĩ dicto iuri proprio renũciare, cõſ.72.n.17.* 126

3 *Agens iure prothomiſios & congrui, neceſſe habet probare ſe eſſe dominum rei uicinæ.conſ.82.nu.31.* 140

4 *Agens probare debet.conſ.153.nu.2.4.& 9.* 159

4 *Agens criminaliter probare debet.ibi.nu.4.* eo.

4 *Agens remedio recuperandæ probare habet duo extrema.conſ. 99. nume.1.* 119

1 *Agenti poſſeſſorio obſtat exceptio prioris ſpolij per eum facti, conſ. 1.nu.144.* 2

1 *Et ipſum repellit licet ſpolium ſit purgatum quo ad poſſeſſionem, nã dicunt reſtitui damna, ibi.nu.145.* eo.

1 *Et agi poteſt contra primum ſpoliatum.ibi.nu.146.* eo.

1 *Agenti poſſeſſorio obſt.exceptio.præſcrip.30.an.ibi.nu. 153. etiã ſi agatur remedio.c.reinteg.3.q.1.nam illi præſcribitur.ibi.n.155.* eo.

1 *Agens poſſeſſorio recuperandæ, quæ habet probare.ibi.nu.156.* eo.

1 *Agenti poſſeſſorio recuperandæ obſt.exceptio dominij de quo notoriẽ conſtat, uirtute ſententiæ latæ ſuper petitorio.ibi.nu.163.* eo.

1 *Agenti recuperãdæ etiam remedio.c.reintegranda.3.q.1.obſtat exceptio quod culpa ſua cecidit a poſſeſſione.ibi.nu.164.* eo.

1 *Agens remedio.d.c.reintegranda, quæ probare habeat.ibi.n.167.* 2

1 *Agenti poſſeſſorio quando obſtat exceptio dominij.ibi.nu.170.fo.eo.*

Et conſ.107.nu.14. 199.

1 *Agens poſſeſſorio recuperandæ probato ſpolio obtinebit etiam in petitorio.conſ.107.nu.17.* 199

4 *Agens remedio poſſeſſorio intentato, iuxta.d.c.reintegrãda, ſatis eſt probaſſe de antiquiori poſſeſſione.conſ.12.nu.1.& 2.* 26

4 *Agens poſſeſſorio recuperandæ in beneficialibus, nedum habet probare de antiquiori poſſeſſione, ſed etiam de tit.ſuo, ibi.nu.2.* eo.

Et tenetur probare, titulum canonicum et legitimum, ibi.nu.4. eo.

Et excluditur etiam ex defectu non iuris ſui notorij.ibi.nu.5. eo.

Et denegatur taliter non bene agenti fructuum reſtitutio. ibi. numero.6. eo.

4 *Agens remedio.d.c.reinteg.probare habet aduerſarium clam, uel iniuſte poſſidere reſpectu ſuæ poſſeſſionis.ibi.nu.9.* 26

1 *Agere ut quis poſſit debet ex ſui parte adimplere, conſ.33.n.57. ſed contra.ibi.nu.64.* 87

1 *Agere ut quis poſſit, exigere pœnam neceſſe eſt quod nõ coniurauerit prius, ſed et pro parte ſua adimpleuerit prius, conſ.34.nu.21.* 89

4 *Agere criminaliter non poteſt ulterius deſidens.cõſ.130.n.25.* 154

4 *Agi põt criminaliter qñ adhuc nulla actio ſuit intẽtata.ibi.n.3.* 154

4 *Agi poteſt criminaliter nõ obſtante pacto et tranſactione facta ante actionem inſtitutam ibi.nu.4.* eod.

1 *Agi an ſimul poſſit ad intereſſe et ad factum, conſ.34.nu.44.* 89

1 *Agi poteſt contra ſingularem ſucceſſorem, quando ius eſt quæſitum in rem.conſ.32.nu.116.* 84

4 *Agi poteſt uirtute bullæ ſi eius forma non ſeruatur, nec requiritur intimatio reſpectu eius, qui ſcit .conſ.123.nu.5.6.et 7.* 136

4 *Agitur iniuriarum quando ſit contra honorẽ, conſ.149.nu.25.* 153

1 *Plus ualet, ꝙ uere agitur quã quod ſimulate geritur, cõſ.53.n.7.* 113

1 *Si non ualet quod ago ut ago ualeat ut ualere poteſt, quando procedat, ibi.nu.41.* 113

1 *Quod agitur principaliter conſideratur, et non quod uenit in conſequentiam.conſ.73.nu.18.* 137

4 *Aggerum refectio probat confines, in conſ.4.nu.6.* 13

2 *Agnatio in maſculis conſideratur et per eos conſeruatur. conſ. 76. nume.1.* 160

3 *Et conſ.25.nu.15.fo.55.et conſ.47.nu.9.* 69

4 *Et conſ.72.nu.23.* 98

2 *Agnatio non conſeruatur per naturales filios, conſ.100.n.12.* 199

2 *Agnationis et familiæ conſeruatio conſiderata cenſetur, ſi facta eſt mentio maſculinitatis.in conſ.77.nu.14.* 160

3 *Agnationis appellatione quæ perſonæ comprehendantur.conſ.22.n. 62.et 66.* 34

3 *Agnata fœmina an et quãdo uocata dicatur ſi ſtatuti reformatio ex-*

cludit genus maternum & uocat & includit agnatos, conſi. 47. nu. 40. & alijs ſeq. 73
3 *Agnata dicitur conſanguinea, ex linea maſculina ſicut maſculus. ibidem. nu. 41. 42. 43. & 44.* fo. eo.
3 *Et de iure communi eſt talis & deſcendens ex ea, & ita ſuccedit, ibi. nu. 44. & 45.* fo. eo.
3 *Agnata fœmina deſcendit ex linea maſculina ibi. nu. 60. & nu. 70.*
3 *Et agnata dicitur & conſanguinea quouſque uiuit. ibi. nume. 61. & 70. & nu. 105.* eod.
3 *Agnata dicitur uocata ad excluſionem cognatorum. ibi. nume. 64. 70. & 111.*
3 *Agnata filia continetur in linea agnatorum. ibi. nu. 65.* eo.
3 *agnata an dicatur excluſa per caput incluſiuum agnatorum. ibi. numero 69.*
3 *Agnata excluſa non dicitur ſi excluditur linea materna, ſeu agnatorum ibi.*
1 *Agnatus non poteſt in feudo paterno & antiquo alijs Agnatis præiudicare per actum inter uiuos uel alio modo, conſi. 2. nu. 5.* 9
1 *Agnatis inuitis, poteſt quis in feudo nouo diſponere uti uult, conſil. 2. num. 9.* 9
1 *Agnatus renuncians feudo eccleſiaſtico decimali non præiudicat alijs agnatis, qui ad feudum ueniunt iure proprio & non ut hæredes conſi. 5. nu. 15.* 16
1 *Et licet dominus directus recipiat renunciationem feudi, tamen illa non præiudicat agnatis. ibi nu. 16.* eo.
1 *Etiam ſi facta eſſet, vt alius inueſtiatur & feudum conſeretur nouum. ibid. nu. 17. & ſeq.* eod.
1 *Agnatis eſt ius quæſitum ex prima inueſtitura, & ideo non poteſt ab eis auferri per ſubſequentes inueſtituras. ibi nu. 10.* eo.
1 *Agnatis non præiudicat conſenſus agnatorum in iſtis feudis. ibi. numero 23.* fo. eod.
1 *Agnati deſcendentes ex primis inueſtitis ſuccedunt in feudo paterno uirtute primæ inueſtituræ & ex natura participij in quo feudum fundatur. conſi. 13. nu. 2.* 32
1 *Agnati tranſuerſales deſcendentes ex primo inueſtito ſuccedunt, licet non ſint hæredes illius qui feudum alienauit. ibi nu. 3.* eo.
1 *Etiam ſi feudum eſſet hæreditarium. ibi. nu. 4.* eo.
1 *Et ab agnatis excluduntur filia fœmina vaſalli præcedentis. ibi. n. 5.*
1 *Et quia in materia feudali appellatione hæredum & deſcendentium, non ueniunt fœminæ ſed maſculi. ibi. nu. 6.* eod.
1 *Agnatus uiuente uaſallo & poſt mortem ipſius non dicitur poſſidere, & ideo non poteſt agere poſſeſſorio recuperandæ ſed ſolum acquirendæ, conſi. 13. nu. 83 & 87.* 33
1 *Agnatus ut ſuccedere poſſit in feudo quæ neceſſe probare habeat. conſi. 15. nu. 14.* 37
1 *Agnatus maſculus, qui ſupereſt ex primo inueſtito excludit filiam uaſalli prædefuncti de cuius ſucceſſione agitur ibi. nu. 17.* eod.
1 *Agnatus ueniens ad ſucceſſionem aſcendentium in feudo hæreditario neceſſario debet eſſe hæres feudatarii præmortui, & quando ſuccedit tranſuerſalis non eſt neceſſe quòd ſit hæres præmortui. ſed ſufficit quòd ſit hæres primi inueſtiti immediate ſeu mediate uel deſcentium ab eo. ibi. nu. 18. 19. fo. eo. Et probare habet iſtud & quòd deſcendit a primo, & ex illa linea & legitime. ibi. nu. 19. nonnulli autem uoluerunt quòd ſit neceſſe ut ſit hæres uaſalli ultimo loco defuncti, & quæ iſti ſint ponuntur, ibi nu. 21.* eo.
1 *Agnatus tranſuerſalis ſuccedit in feudis antiquis et auitis, & filiat excludit, conſi. 17. nu. 8.* 39
1 *Agnatus maſculus ſuccedit in dictis feudis, eſto quod non deſcendat ex primis acquirentibus, nec ſit hæres ipſorum dummodo ſit de agnatis & deſcendat ab aliquo ex anteceſſorib. prædictorum. licet inueſtitura dicat pro hæredibus ſucceſſoribus & deſcendentibus ex eis ſi feudum eſt conceſſum ut paternum & antiquum. ibi. nu. 9.* eo.
1 *Agnatis uocatis ex prima inueſtitura an poſſit per ſecundam præiudicari, ibid. nu. 14.* eod.
1 *Agnati collaterales ſuccedunt in feudo paterno & fœminam excludunt, in conſi. 21. nu. 12.* 45
1 *Agnatis non debet nocere delictum vaſalli, ita quòd propter delictum feudum non reuertitur ad dominum, niſi delictum vaſalli directo ſit commiſſum erga dominum, nam tunc eis nocet etiam in feudo paterno. ibi. nu. 51. & 52. & 54.* 46
1 *Agnati tranſuerſales non ſuccedunt in feudo nouo, ibi nu. 59. f. eo.*
1 *Agnati uaſalli defuncti non dicuntur legitimi contradictores quando hæres prædicti uaſalli petit ſe mitti in poſſeſſionem omnium bonorum quæ defunctus tenebat, nam ipſorum ius reſeruatur in iudicio proprietatis, in conſi. 22. nu. 66.* 48
1 *Agnati tranſuerſales non ſuccedũt in feudis ultra ſeptimum gradũ, conſ. 23. nume. 120. Fallit quando primo ueniunt ad deſcendentes ex acquiſitore primario, nam tunc in infinitum fit tranſitus, maxime in feudo paterno & antiquo, ibi. nu. 121. & 122.* 51
1 *Agnatus in feudo paterno venit iure proprio tanquam vocatus, & ex perſona propria ordine ſucceſſiuo & gradatim ſi inueſtitura facta eſt ad familias vtriuſq; ſexus, & idem quando in inueſtitura facta eſt mentio de liberis & idem in re emphiteotica. ibi. nu. 128.* 23
1 *Agnati non ueniunt in feudis ut quilibet hæres, ſed ex beneficio & prouidentia, & ex pacto, & contractu, & vt hæredes ſanguinis. ibi. nume. 135.* 52
1 *Agnatus in feudo antiquo ſuccedit, licet non ſit hæres illius vaſalli præmortui, nam ſatis eſt quod ſit hæres mediate, ſeu immediate illius primi acquiſitoris & non illius tranſuerſalis mortui, quia uenit iſto caſu ex diſpoſitione legis, & non iure hæreditario præmortui, ibi. nume. 177. nu. 178.* 52
1 *Agnatus poteſt repudiare hæreditatem agnati vaſalli præmortui, & conſequi feudum. ibi. nu. 179.* 52
1 *Agnatus prætendens ſuccedere non differt a filio, nam uterq; debet eſſe hæres primi, ibi. nu. 180. Sed dubia eſt opinio illorum uolentium quòd debeat eſſe hæres vaſalli ultimo loco defuncti. vt ibi numero 181.* eo.
1 *Agnati in feudo antiquo non ſuccedunt vltra ſeptimum gradum, quando agitur de ſucceſſione tranſuerſali. ibi. nu. 261. & ſeq.* 52
1 *Agnatus naturalis tantum non eſt idoneus educatur pupilla eſto quod eſſet legitimatus. conſi. 56. nu. 19. & 20.* 119
2 *Agnati tranſuerſales in feudis paternis & antiquis ſuccedunt, conſi. 1. nu. 115.*
2 *Agnati propter inueſtituram habent ſpem ſuccedendi in feudis, quæ eſt de iure poſitiuo, & continet ius quærendum & non quæſitum, & tale ius poteſt princeps tollere ſola voluntate legitimando, ibi. num. 126. & 127. & an tale ius dicatur eſſe in bonis. ibi nu. 127.* 2
2 *Agnati ad feudum veniunt iure ſucceſſionis eis delatæ conſuetudine feudorum & conſtitutione imperatorum & non ueniunt iure pacti, ſeu contractu, ibi. nu. 128. & 136. Quod optime procedit in feudo hæreditario. ibi. nu. 129.* eo.
2 *Agnatus nõ ſuccedit in feudo hæreditario, niſi ſit hæres primi acquiſitoris aut deſcendentium ab eo. ibi. nu. 134.* 2
2 *Agnati citandi ſunt in diſpenſatione, in conſi. 14. nu. 47.* 38
Agnatis auferri hæreditatem & bona anteceſſorum, & applicari extraneis, iniquum & durum eſt, in conſi. 28. nu. 27. 89
3 *Agnatos etiam uocare dicitur qui conſanguineos ex linea maſculina uocat. conſi. 47. nu. 60. 61. 70. & 111.* 73
3 *Agnati quando & quo caſu dicantur poſiti loco excluſorum, ibid. nu. 114. & nu. 17. 18.* 73
3 *Agnati non admittuntur ad ſucceſſionem feudi, vt ex nunc ſed ut ex tunc, conſi. 65. nu. 19.* 104
3 *Agnato decedente ſine maſculis feudum tranſit ad alios agnatos maſculos & finitur in perſona illius qui moritur ſine maſculis & aperitur alijs agnatis, ibidem. nu. 23.* eo.
3 *Agnatus tranſuerſalis in feudo hæreditario ſuccedit ex legis diſpoſitione non vt hæres. ibid. nu. 33.* 105
3 *Agnatus tranſuerſalis ſuccedit in feudo hæreditario mixto, licet nõ ſit hæres uniuerſalis ultimi uaſalli habentis alium hæredem uniuerſalem. ibi nu. 34.* eod.
3 *Agnati volentes ſuccedere in feudo ſatis eſt, quòd habeant illam qualitatem ex eorum perſona, quam habebat vaſallus defunctus. ibi. nu. 36.* eo.
3 *Agnati tranſuerſeles in ſucceſſione feudi hæreditarij mixti, qualiter ſuccedant vaſallo agnato mortuo, an proximiores tantum uel omnes in ſimul, ibidem. nu. 39. 40. 41. & ſeq. 44.* eo.
3 *Et quid ſi ſuccedit ur patruo. ibi. nu. 40.* eo.
3 *Et quid ſi alijs tranſuerſalibus vlterioribus in gradu. ibi. nu. 41.* 105
3 *Agnatus effectus maior, ſi per annum & diem nihil dixit de geſtis per prædeceſſorem in materia feudali, nec illis contradixit, an poſſit ulterius uenire contra geſta per eum, ex quo videtur illa tacite ratificaſſe. ibi. nu. 62.* 105
4 *Agnati tranſuerſales in feudis antiquis ſuccedunt, & fœminas ultimi uaſalli excludunt. conſi. 72. nu. 5.* 98
4 *Agnati in feudalibus ſuccedant vltra. 7. gradum. ibi. nu. 103.* 98
4 *Agnati in feudalibus continentibus ius primogenituræ admittuntur in infinitum, ibi. nu. 104.* eod.
1 *Aggregatio referenda eſt ad modum non ad quantitatem, in conſi. 111. nu. 19. in 1. uol.* 208
1 *Alberici de Roſate, quanta hẽat authoritas, in cõſ. 73. nu. 39.* 137

1 Alienatio feudi ualet, quando non tendit in præiudicium domini uel reipublicæ.conſi.2.nu.11. 10

1 Alienatio facta per uaſſallum in feudo hæreditario quando præiudicat filijs & alijs ſi fiat cum conſenſu domini inter uiuos ſeu in ultima uoluntate,ibi.nu.31.& 32.cum ſeq. eo.

1 Alienatio feudi paterni non ualet in præiudicium agnatorum,etiam cum conſenſu directi domini,conſi.13.nu.10.11.& 37. 33

1 Alienatio facta fraudulenter non nocet agnatis,ibi nu.55. 33

1 Alienatio feudi hæreditarij facta per poſſidentem feudum ualet, & ſine conſenſu filiorum ſi adeſt aſſenſus principis directi domini ipſius feudi.conſi.106.nu.28.& 29. 197

3 Alienatio feudorum facta per prædeceſſorem etiam cum conſenſu directi domini, non præiudicat alijs agnatis ſucceſſoris,conſi.65.nume.49.& 50. 105

3 Alienatio quæ fit uirtute ſtatuti neceſſaria dicitur,in conſi. 91. numero 39. 62

2 Alienatio conditionalis purificata tenet.conſi.14. nume. 21.23.& 24. 35

1 Alienatio facta in fraudem non tenet ibi nu.33. eo.

4 Alienatio præſumitur facta dolo,quãdo lite pendente fit.conſ.138. nume.28. 144

4 Idem quando parum ante ibi.nu.29. 144

1 Alienatio facta ab eo qui laborat in extremis,an præſumatur fraudulosa,conſi.14.nu.34. 35

1 Alienatio rerum ſpectantium ad romanam eccleſiam facta per aliquos non ualet conſi.19.nu.1.Nec poteſt confirmari per occupatorem illius loci.vt ibi.nu.2. 41

1 Alienatio prædicta non recipit fomentum ex generali confirmatione pontificis.ibi.nu.4.7.8.& ſeq. eo.

1 Alienatio rerum minoris non ualet ſi de iure requiſita non interuenerunt,conſi.99.nu.1.fo.181.& conſi.e.nu.1. 183

3 Et conſi.85.nu.17. 144

3 Alienatio rerum minoris vt ualeat multa interuenire debent, conſi. 85.nu.18.cum plu.ſeq. 144

1 Alienatio rerum minoris vt ualeat debet adeſſe vrgens cauſa alienandi, ut æs alienum,conſi.99.nu.2. 181

1 Et quòd non adſint mobilia ex quorum uenditione poßit ſatisfieri creditoribus.ibi nu.3. eo.

1 Et iſtud debet liquere iudici per bonorum diſpoſitionem.ibi nu.4.eo.

1 Et ſuper iſto ferenda eſt interlocutoria.ibid.nu.5. eod.

2 Et debet uendi illa res quæ minus eſt damnoſa pupillo.ibid.nu. 6.& conſi.100.nu.2. 185

1 Alienatio rei minoris facta abſq; iudicis decreto & ſine cauſa cognitione nulla eſt in d.conſi.99.nu.6.& 10. 181

1 Alienatio rerum minorum requirit ſubbaſtationem,ibi.nu. 15.fol. 181 & conſi.100.nu.8. 183

1 Alienatio rerum minorum facta contra formam ſtatuti nulla eſt,cõſil.98.nu.25.in 1.174.& conſi.99.nu.26. 181

1 Alienatio rei minoris facta a tutore ſine iudicis decreto, nulla eſt, conſi.100.nu.27. 183

3 Alienatio immobilium interdicta eſt minoribus.conſi.85.n.11.144

2 Alienatio rei prohibitæ alienari,an comprehendat emptorem ignorantem prohibitionem prædictam.conſi.81.nu.43. 179

2 Et quid ſi alienatio facta eſt per tertium ad quem res peruenit, & non per prohibitum alienare.ibi.nu.44. eo.

2 Et quid ſi fideicommiſſarius ad quem debebat dicta res peruenire cõſenſit alienationi.ibi.nu.45. eo.

2 Et quid ſi alienatio fit ex cauſa dotis tam conſtituendo quam reſtituendo.ibi nu.46.47.& 48. eod.

2 Et quid ſi dos non fuit congrua,ſed exceſſiua.ibi nu.49. 179

2 Alienatio prohibita cenſetur per teſtatorem diſponentem bona conſeruari in familia,in conſi.93.nu.23. 189

2 Alienatio prohibita ad tempus poſt illud permiſſa videtur.conſ.14. nu.13.fol.32.& conſi.31.nu.34.35.& 36. 82

2 Alienatio prohibita ad certum tempus durat quandoq; poſt illud conſi.31.nu.39. 96

3 Alienatio prohibita ad tempus.an & quando iudicetur perpetua, conſi.7.nu.17. 14

3 Alienatio qualibet tam inter uiuos quam in ultima uoluntate dicitur prohibita, prohibita alienatione per teſtatorem. conſilio 39. numero 9. 61

1 Alienationis prohibitio facta uni perſonæ, non extenditur ad alias, in conſi.53.nu.13.ſed contra ib nu.36.& 37. 87

1 Alienationis prohibitio odioſa & exorbitans eſt & ideo reſtringenda.ibi nu.16. eo.

1 Alienationis prohibitio habens cauſam generaliorem dicto,ultra illud non extenditur.ibi.nu.36.37.38.& 44. 87

1 Alienationis prohibitio poteſt induci etiam per actum inter uiuos. ibi.nu.98. 87

1 Alienationis prohibitio odioſa eſt conſi.95.nu.10. 169

2 Alienationis prohibitio quo caſu & quando inducat fideicommiſſum.conſi.16.nu.15.fo.81.conſi.31.nu.33.fo.96.conſi. 52. nu.9. 11.& 12.fol.130.conſi.53.nu.13.fol.132.conſi.57.nu.7.f.135. conſi.75.nu.32.fol.177.& conſi.82.nu.12.& 14. 168

1 Alienationis prohibitio facta ad tempus, etiam poſt illud porrigitur, ex cauſa & ratione a teſtatore expreſſa,conſi.31.nu.37. 96

2 Alienationis prohibitio facta cum cauſa fideicommiſſum inducit,cõſil.52.nu.11.fol.130.conſi.75.nu.8.33.& 34.fol.177.& conſi. 92.nu.42. 187

4 Et conſi.18.nu.6. 30

2 Alienationis prohibitio extra familiam per teſtatorem expreſſa non ſe extendit ultra quartum gradum.Fallit quando contrariũ apparet ex mente teſtatoris.d.conſi.52.nu. 18. 130

2 Alienationis prohibitio ad tempus limitata, quando inducat fideicommiſſum, & per quę uerba,conſi.55.nu.14.15. & 16.& quid ſi data eſt poteſtas alienandi,inter ipſos hæredes,ibi nu.16 134

2 Alienatio in extraneis prohibita uidetur, ſi data eſt poteſtas uendendi,inter hæredes ibi nu.17.& 18. 134

2 Alienationis prohibitio,an inducat reciprocum fideicommiſſum cõſi.58.nu.2.& 8.& ſeq.Et an ſatis ſit ad excludendum ſubſtitutum, quòd grauatus tẽpore mortis reliquerit filios, licet poſt modum illi deceßerint ibi. 137

2 Et quid ſi ille decedens poſtmodum moritur ſine filijs ibi.nu.4

2 Alienationis prohibitio facta in perſonam unius non extenditur ad alios.ibid nu.8.fo.eo.& conſi.78.nu.13. 179

2 Alienationis prohibitio,in actu inter uiuos,non extenditur ad actũ ultimæ uoluntatis in conſi.58.nu.10. 137

2 Alienationis prohibitio, non concernit illam, quæ fit in familia diſponentis.ibid.nu.11. eo.

2 Alienationis prohibitio odioſa eſt, & non comprehendit niſi perſonas prohibitas alienare,in conſi.63.nu.2. 142

2 Alienationis prohibitio per actum inter uiuos, non comprehendit illam quæ fit per actum ultimæ uoluntatis.ibi.nu. 3. eo.

2 Alienationis prohibitio fideicommiſſum inducit gradatim, & ſucceßiuum ibid.nu.12. eo.

2 Alienationis prohibitio comprehendit perſonam etiam non expreſſam quando de coniectura mente teſtatoris,ſic uolentis conſtat.ibi nume.10. 143

2 Alienationis prohibitio extra familiam per teſtatorem expreſſa includit prohibitam eſſe hæredis inſtitutionem ibi.nu. 22. 143

2 Alienationis prohibitio facta filijs,ut bona conſeruentur in familia porrigitur ad nepotes,& pronepotes ibid.nu.28. eo.

2 Alienationis prohibitio in conditionem conſtituta, conditione adimpleta impedit ipſam alienationem.in conſi.81.nu.23. 166

2 Alienationis prohibitio perpetuo inducta extenditur etiam ultra quartum gradum,in conſi.88.nu.23. 179

2 Alienationis prohibitio quãdo & quo caſu trahatur ad hæredes prohibiti alienare.ibi.nu.21. eo.

3 Alienationis verbo uenit omnis ſpecies alienationis & inter uiuos, et in ultima uoluntate.Maxime quando eadem ratio prohibitæ alienationis uiget utroq; caſu,conſi.7.nu.13.& 14. 14

3 Alienationis prohibitio,filijs facta,an & quando extendatur ad nepotes & alios ibi.nu.16.& alijs plu.ſeq. eo.

Alienationis prohibitio extenditur quandoq; de perſona ad perſonam ibi.nu.18. 14

3 Alienationis prohibitio facta ex cauſa quas perſonas comprehendat.conſi.22.nu.12. 34

3 Alienationis prohibitio limitata ad certas perſonas,cenſetur prohibita quo ad alias ibi.nu.25. 34

3 Alienationis prohibitio,an etiam comprehendat inſtitutionem hæredis legitimi.ibid.nu.50. 34

3 Alienationis prohibitio,an comprehendat actum alienandi,tam inter uiuos quàm per ultimam uoluntatem ibi nu.51. eo.

3 Et quid ſi adſint uerba prærogatiua alienationem prohibentia ibi. nume.52. eod.

3 Et quid ſi teſtator in caſu alienationis uoluit bona peruenire ad tertium.ibid.nu.53.

3 Et quid ſi expreſſe fuit prohibita alienatio per actum ultimæ uoluntatis.ibid.nu.54. eo.

3 Et an cenſetur prohibita alienatio per uiam ſucceſſionis ab inteſtato ibi

tio ibi.numero 55. fo.eo.
3 Alienationis probibitio quandoq; inducit ſimplex fideicommiſſum quandoq; illud inducit ſecuta alienatione,& non aliter, conſ. 70. nume.3. 123
3 Alienationis probibitio ſimpliciter & generaliter facta, debet intelligi ſimpliciter & generaliter, & ſi eſſemus in correctorijs, etiam ſi maior ratio vigeret in uno quàm in alio caſu ibi.nu.5. & 6.f.eo.
3 Alienationis probibitio cuius fauore dicatur facta. conſil.74. numero 37. 130
4 Alienationis probibitio in certis perſonis, quandoq; extenditur ad alias.conſi.72.nu.88. 98
4 Alienationis probibitio facta per pactum ſeu contractum non impedit dominij tranſlationem, uerum alienans tenetur ad intereſſe.conſil.100.nu.1. 119
Fallit quando non contrafacienti fuiſſet reſeruatum ius in re ipſa. ibi.nume.2.
Fallit etiam quando paciſcentes conſiderarunt ſolam alienationis attentationem.ibi nu.4. fo.eo.
Et quid ſi non alienauit ſed mandauit alienare.ibi.nu.5. eo.
3 Alienatione probibita cenſetur etiam probibita tranſactio. in conſ. 85.nu.15.& 16. 144
3 Alienatione probibita,cenſetur probibitus contractus emphyteuticus & liuellarius.ibid.nu.8. eod.
4 Alienationem ſapit quando vna eccleſia ſubijcitur alteri. conſ. 92. nu.30. & 31. 114
4 Alienationem ſapit quando unum capitulum alteri ſubijcitur.ibid. nume.31. eo.
4 Alienationem ſapit dare de iure unius eccleſiæ alteri.ibi n.32.f.eo.
2 Alienatione probibita intelligitur de ea quæ inter uiuos & de ea quæ fit in ultima voluntate.conſi.2.nu.14. 10
4 Alienatio uoluntaria & neceſſaria quæ ſint.conſ.100.nu.21. 119
1 Alienatio quæ fit inter uiuos magis proprie fieri dicitur facto alienãtis.conſi.32.nu.35. 84
2 Alienatio rerum ſtabilium pupillorum & minorum quæ neceſſario continere debeat.conſi.98.nu.1.licet in inſtrumentis dictarum alienationum allegetur iuſta cauſa oneris æris alieni,tamen id ſolum ſufficiens non eſt dicunt enim creditores inſtare vt eis ſoluatur ibi nume.2. & 3. 178
1 Alienatio quæ non continet læſionem,& ordine procedit ualida eſt nec reſcinditur ipſo iure,ſeu per reſtitutionem in integrum, ſecus ſi ordine iuris non proceſſit ibi nu.22.& 23. 178
3 Alienatio per hæredem grauatum poteſt fieri in unum ex familia quando id fit ſecundum uoluntatem teſtatoris,conſ.1.nu. 57. 2
2 Alienatio fieri poteſt per actum inter uiuos,& etiam in ultima uoluntate,conſ.44.nu.40. 120
3 Alienatio quæ fit per hominem ſicut non probibetur,ita nec legalis.conſ.74.nu.36. 130
3 Alienationis appellatione uenit contractus emphiteuticus & liuellarius,conſ.85.nu.8. 143
2 Alienata per filium cohæredem imputantur in ſuam legitimam & trebellianicam quam elegiſſe uidetur in illis rebus alienatis. conſil. 44.nu.46. 120
2 Et quid ſi alij cohæredes conſentiunt ibi.nu.47. eod.
3 Alienata per hæredem grauatum computantur in legitimam,conſ. 109.nu.34. 174
3 Alienandi poteſtas conceſſa alicui in qua verificatur, an in illa quæ fit inter uiuos,uel in illa quæ fit p ultimam uoluntatẽ.cõſ.71.n.22. 100
3 Et omnis alienatio venit ,quando conceſſa fuit,per uerba prout uoluerit.ibid.nu.23. eod.
3 Et an ueniat alienatio ſola tantum,quæ ille fuit uſus in uita, numero 24. eod.
3 Et omnis alienatio uenit quando facta eſt per uerba prout uoluerit, uel ſimile,ibid.nu.25. eod.
3 Idem quando conceſſa fuit per illa uerba,prout uidebitur & placebit,ibid.nu.26. eod.
3 Alienatio quæ fit per ultimam uoluntatem proprie dicitur alienatio hominis.ibid.nu.27. eo.
3 Alienatio legalis eſt illa quæ fit per ſucceſſionem ab inteſtato.ibid. nume.28. eod.
3 Alienationum ſpecies tres ſunt.ibid.nu.28. eo.
3 Alienandi poteſtas conceſſa diuidentibus qualiter & quibus modis ueniat interpretanda.ibid.nu.33. eod.
3 Alienandi poteſtas conceſſa diuidentibus, poteſt intelligi nedum de alienatione quæ fit inter uiuos,ſed etiam de illa quæ fit per actum ultimæ uoluntatis.ibid.nu.34. eod.
3 Alienandi poteſtas conceſſa intelligitur quando fratres diuidentes appoſuerunt uerba concernentia actum inter uiuos,& per ultimam uoluntatem ibi.nu.39. 174
3 Alienandi & diſponendi facultas de rebus proprijs eſt fauorabilis ibi.nu.71. eod.
2 Alienandi probibitio perſonalis & temporalis,ceſſat poſt illud tempus conſ.25.nu.23. 78
2 Et ſi facta eſt in fauorem unius, non debet in eius odium retorqueri.ibi nu.24. eo.
2 Alienandi poteſtate conceſſa dubitatur in qua qualitate uerificetur & quid ſi alienatio ſit in fraudem ſubſtituti ibi nu.25. eo.
3 Alienandi poteſtas conceſſa,capit alienationem fiendam in uita & in ultima uolũtate.ibi.n.17.22.& 25.fo.eo.et conſ.74.n.23. 156
1 Alienandi poteſtas non uenit ſub uerbis generalibus,cõſ.19.n.8. 41
3 Alienandi totalis facultas conceſſa alicui,liberum, & abſolutum arbitrium alienandi inducit,in conſi.74.nu.24. 156
3 Alienãdi generalis poteſtas quæ comprehẽdat,conſ.95.nu.75. 194
4 Alienandi poteſtas conceſſa alicui,interpretatur, vt fieri poſſit & p actũ inter uiuos & per actũ ultimæ uoluntatis.conſ.46.n.20. 57
1 Alienare probibitus,non cenſetur inter ſuas probibitus teſtari & inter illos de familia,etiam remotiores,conſ.2.nu.39.& 46. & maxime quãdo alienatio feudi ſit inter ſuos liberaliter.ibid.num.40. 10
2 Alienare qui non poteſt minus poteſt facere actum,per quem ſequi poteſt alienatio.conſi.12.nu.42. 28
2 Alienare probibitus non poteſt inſtituere fœminas excluſas a teſtatore.in conſi.26.nu.16. 81
2 Alienare probibiti non cenſentur probibiti alienare vni ex familia conſ.44.nu.19.& 22. 120
2 Alienare probibitus,nedum ipſe uerum & eius ſucceſſores cenſentur probibiti,ſi mẽs teſtatoris talis fuit.cõſ.52.nu.16.& n.17. 130
3 Alienare dicitur qui extra familiam alienauit, etiam ſi legaret uxori ſuæ.in conſi.7.nu.11. 14
3 Alienare probibitus aliquo precio,etiam cenſetur probibitus alienare alio modo.ibid.nu.12. eo.
3 Alienare probibitus inter uiuos,an cenſeatur probibitus alienare p ultimam uoluntatem.conſi.70.nu.29. 125
3 Alienare probibitus fauore deſcendentium ſuorum non poteſt alienare etiam per ultimam uoluntatem,ibid.nu.31. eo.
3 Alienare quis poteſt quando non eſt probibitus,conſ.72.n,62, 126
3 Alienare poteſt quis rem ſuam,cui vult de iure communi. in conſil. 83.nu.1.& iſtud probiberi poteſt per ſtatutum ſeu conſuetudinem quæ attendi debent.ibid.nu.2.& 3. 126
3 Alienare probibitus cadit a iure ſuo illico,quòd alienauit. conſ.109 nu.33. 174
Reliqua uide infra in litera.P.in uerbo probibitus alienare.
1 Alienari ut poſſit res dotalis conſtante matrimonio,plura requirũtur.conſ.80.nu.52. 146
3 Alienare poteſt res minoris propter contractum factum a patre.in conſ.85.nu.50. 144
3 Alienans lege permittente, non per hoc committit fraudẽ nec dolum.conſi.72.nu.71. 124
4 Alienans pro parte an cadat in totum.in conſ.6.nu.19. 22
4 Alienans ut incidat in pœnam,an & quando ſequi debeat traditio conſ.100.nu.23. 119
2 Alimentatio an probet filiationem.in conſi.10.nu.17.& nu. 102, fol.21.& conſ.12.nu.247. 19
3 Alimenta debentur filiæ ab hæredibus patris,uſq; quo nubat. conſ. 108.nu.47. 173
2 Alimenta non poſſunt conſtitui in rebus emphyteuticis.in conſi.98. nume.8. 198
2 Alimenta ſuper rebus ſubiectis fideicommiſſo,non poſſunt per grauatum alteri conſtitui.ibid.nu.13. eod.
2 Alimenta quando relinquuntur,& etiam dos, alimenta ueniunt taxanda ſecundum quantitatem dotis, & non ſecundum facultatem relinquentis.ibid.nu.32. 198
2 Alimentorum taxatio & moderatio facienda eſt, ſecundum quantitatem bonorum;de quibus poterat conſtituens diſponere, & conſiderandæ ſunt facultates diſponentis.ibi nu.28. & 29. eod.
Item & qualitas perſonæ cui ſunt relicta.ibi nu.30. eod.
Item & mores & conſuetudines illius,exiſtentes poſt mortem relinquentis.ibid.nu.31. eod.
3 Alimentanda penes quas perſonas debeant morã trahere.conſi.74. nu.73. 131
2 Aliud eſt eſſe tale uel haberi pro tali,in conſi.22.nu.17. 664
1 Allegatio erroris & læſionis tollitur,quando ſunt renunciantes ex

certa

certa ſcientia.conſi.10.nu.38.96.97.& 98. 42
1 Allegare turpitudinem ſuam an & quando quis poſſit conſilio 55. num. 64.65.66. 118
1 Allegare ſolutionem non ſatis eſt,nec ſufficit,niſi probetur,conſ.90. nume.19. 162
1 Allegare non ſufficit,cum requiratur allegatorum probatio. conſil. 112.nu.13. 210
1 Allegare aliquid & dicere non ſufficit niſi probetur.conſi.10. numero 35. 22.
1 Allegare & proponere idem important,& qui propoſuit affirmat. in conſi.30.nu.9. 78
1 Allegare ſtatuti ignorantiam quis non poteſt.conſi.49.nu.37. 108
1 Allegari poteſt turpitudo,& quis venire contra iuramentum praeſtitum cum illa clauſula,omnia & ſingula eſſe vera.cõſ.54.n.86. 115
1 Allegans metum illud probare debet concludenter,& formiter nec ſufficit ſola proteſtatio ad eum probandum.conſi.10.nu.34. 22
4 Et conſi.5.nu.168.& 169. 15
4 Allegans litis penden.illam probare debet,conſi.47.nu 41. 58
4 Et quid ſi lis non eſt ſuper titulo,ſed ſuper criminib.ibi. nu.42. 58
4 Et quid ſi a lite fuit receſſum,& ſic fuit finita ibi.nu.43. eo.
4 Allegans matrimonium illud probare debet,& eo non probãte pars aduerſa abſolui debet.in conſi.61.nu.1.& 2. 77
4 Allegans falſas leges,an committat falſum & qua poena puniatur. in conſi.151.nu.38. 155
4 Allegans dicta & apoſtillas alicuius doctoris,falſo quando teneatur falſi.ibid.nu.36.& 37. eod.
1 Allegans aliquid affirmare illud dicitur.in conſi.30.nu.8. 78
1 Allegans contraria non auditur,ex quo illa dicitur affirmare.ibi numero 2. 78
1 Allegans turpitudinem ſuam non auditur, eadem ratione , ibidem, nume.12. eod.
1 Alleganti aliquid incumbit onus probandi.nu.10. eod.
1 Alleganti conſuetudinem incumbit onus illam probandi maxime quando illa eſt contra ius.in conſi.31.nu.14. 79
4 Et in conſi.10.nu.14.& 15. 24
5 Alleganti teſtatorem erraſſe incumbit onus probandi.in conſ. 58. nu.13.& 24. 95
2 Aliquorum res eſſe poſſunt,eſto quod non eſſent communes.in conſ. 91.nu.39. 184
1 Alternatiua reſoluitur quandoq; in coniunctam ex mente. in conſi. 44.nume.2. 100
2 Alternatiua incertitudinem inducit,ſi in utraq; ſui parte non inducit effectum requiſitum.in conſi.12.nu.52. 18
3 Alternatiua poſita inter perſonas,in ultimis uoluntatib.reſoluitur in coniunctam.in conſi.21.nu.8. 32
2 Alternatiua non comprehendit niſi ſimilia expreſſis.in conſi.104. nume.16. 122
4 Alternatiua conceſſa epiſcopo dicitur gratioſa & priuilegiata.in conſi.144.nu.9. 149
4 Et latiſſime uenit interpretanda in praeiudicium concedentis.ibidem nume.10. eod.
4 Et an per eam,& ex quib.uerbis uideatur epiſcopus exemptus a ſpectatiuis.ibid.nu.12. eod.
4 Alternatiua cõceſſio an ſit fauorabilis uel odioſa.cõſi.42.nu.5. 54
1 Alueus fluminis nõ eſt mutãdus ĩ alterius iniuriã.cõſ.105.n.2. 196
1 AMITTENTI Res competere põt actio contra plures,& ſi contra unum egit non eſt contra alios extincta.conſi.74.n.42. 135
3 Et quando offerat unica ſolutione eſſe contentum.ibi nu.43. eo.
1 Amicus,an & quando ſit idoneus teſtis.conſi.83.nu.41. 149
4 Et conſ.53.nu.13. 65
4 Amicus offenſi non eſt idoneus teſtis conſi.152.nu.14. 156
2 Amita an dicatur propinqua,a parte patris,in conſi.16.nu.31. 66
2 Amita in quo gradu conſideretur,in conſi.23.nu.16. 70
2 Amita deſcendit ex patre & linea patris & eſt eius de familia & de agnata,conſi.20.n.33.& 34.fo.68.& conſi.23.n.20.et 21 70
3 Amitini quem gradum faciant,conſ.21.nu.23. 26
1 Amor,nullus amor uincit paternum,in conſi.106.nu.49. 197
2 Amor paternus erga filios ualde conſiderandus eſt,conſ.75. numero 55. 177
3 Amor paternus potiſſimum conſideratur erga filios,magis quam in cognatos & agnatos.conſ.3.nu.21. 8
2 Amor inter amaſiũ et amãtẽ qualiter probetur,in cõſ.10.n. 33. 21
2 Ampliatio ad §.reliquum in auth.de haeredit.ab inteſt.uen.conſi.99.nu.7. 199
2 ANCILLA an ſit teſtis idonea.conſi.32.nu.51. 98
3 Ancilla producentis non eſt teſtis idonea.conſ.67.nu.81. 112
2 Animalia & ſeſe mouentia,an ueniãt appellatione mobiliũ.cõſ.67. nu.1.& 2.fo.136.conſi.79.nu.41.fol.163.& conſ.96.n.10. 196
2 Et an ueniat foetus ipſorum animalium.in d.conſ.96.nu.11. 196
1 Anima mariti dicitur contriſtari & iniuria affici, per mulieris tranſitum ad ſecunda uota,conſi.95.nu.21.& nu.56. 193
4 Animae bonum conſiderandum eſt, & omnibus rebus praeferendũ. conſ.51.nu.59. 62
1 Animus & uoluntas verbis declaratur,conſ.131.nu.20. 130
2 Et conſi.15.nu.20. 39
3 Animus contrahendi domicilium, ex coniecturis comprehenditur, conſ.12.nu.19. 20
3 Animus repatriandi,ita ut domicilium non conſtituatur,declarari debet infra decennium.ibi nu. 13. eod.
3 Animus neceſſarius eſt & factum uſufructuarij, ultra patientiam ad acquiſitionem poſſeſſionis,in conſi.37.nu.5. 57
4 Animus ex proteſtatione declaratur,conſ.53.nu.55. 65
4 Animus declaratur uerbo & facto,conſ.149.nu.22. 153
4 Animus non inſpicitur in maleficijs ſed effectus & euentus conſilio 161.nu.3. 165
4 Animus non occidẽdi ex plurib. colligi põt , & primo in genere inſtrumenti quo percuſſit eum baſtono & ſimilib.ibi n.13.et 14. 165
2 Animi uehemens applicatio,circa modum faciendi inducit formam ſeu ſolennitatem neceſſariam.conſ.19.nu.11. 54
2 Animi declaratio ex quibus colligatur ibi.nu.104. 55
4 Animi deſtinatio cum tonſura,an ſufficiat,ut quis ſit capax beneficij eccleſiaſtici.conſ.125.nu.11. 157
2 Annona ciuiles an ueniant,quando mulier relicta eſt uſufructuaria. &c.& in conſ.96.nu.20. 196
1 Annua penſio licita eſt in contractu locationis & conductionis. in conſi.60.nu.9. 124
1 Annua penſio licita eſt in contractu emphyteutico & liuellario,ibidem.nu.10. eo.
1 Annua penſio an licite poſſit taxari ad ſex pro quolibet centenario ibid.nu.29. 124
1 Annuus cenſus ſeu redditus licitus eſt,eſto quod ſolutio fiat in pecunia. in conſ.60.nu.13.& 14. 124
3 Annui redditus & emphyteuſis, an imputentur in legitimam conſil.55.nu.12.16.& 17. 91
3 Annui redditus an & quando connumerentur inter immobilia, ibi. nu.13.& 15.fo.eo.& in conſ.86.nu.7. 145
4 Et conſ.31.nu.8. 43
4 Annus tertius,qui & ex qua cã concedatur,conſ.108 nu.10. 125
4 Annus tertius & ſecundum fatale quando & quo caſu concedi debent ibi nu.29. 125
4 anulus dari poteſt etiam ob aliam cauſam quàm contrahendi matrimonium,conſ.60.nu.47. 76
4 annulli tranſmiſſio de maſculo in foeminam an probet matrimonium ibi nu.42. eo.
4 annulli miſſio quando probet matrimonium & quid ſi nullus praeceſſit tractatus.ibid.nu.49.& 50. eod.
2 annulli geſtio & deportatio , an probet matrimonium contractum conſ.15.nu.36. 40
4 annulli immiſſio & eius aportatio oſtendit ſignum liberae uoluntatis.in conſi.170.nu.25. 177
1 antecedens conceſſum vr conceſſo ſubſequente.conſi.35.nu.6. 91
3 antecedentia regulantur a ſequentibus.conſi.23.nu.15. 36
3 antecedentia declarant ſequentia.conſ.96.nu.11. 761
2 antiquitas temporis inducit praeſumptionem quòd omnia requiſita interuenerint conſ.104.nu.45. 191
1 In antiquis probatio melior illa eſt,quae per inſtrumenta fit.ibidem. nu.46. eod.
1 In antiquis uerba enunciatiua probant,etiam inter alias perſonas. ibid.nu.47. 204
1 antiqua obſeruantia ſequenda eſt.conſ.109.nu.59.
2 antiquior familiae quo tempore conſideretur,vt fideicommiſſum ita factum ſibi debeatur.conſi.93.nu.31. 189
2 antiquior ex quib.qualitatib.cõſiderẽt & dicaẽ.ibid.n.31.et 32.e.
3 APERTVRA teſtamenti in ſcriptis conditi,quam ſolennitatem cõtinere debet.conſi.19.nu.7. 28
2 apotheca ad quam dabatur aditus per domum an ueniat legatis domibus in conſi.80.nu.4.& 21. 265
2 appellatio an ſit mixti imperij.conſ.8.nu.23. 19
1 appellatio an ſapiat naturam cauſae primeuae,& iudicetur ſecundũ ipſam.ibid.nu.14. eod.

1 Appel-

1 Appellatio an poſſit tolli per principem.conſ.46.nu.5. 104
1 Appellatio an p'ſſit tolli per ſtatutum.d.conſ.46.nu.6. fo.eo.
1 Appellatione in una cauſa non ſuſpendi iuriſdictionem iudicis a quo in alijs.conſ.66.nu.7. 131
1 Appellatio quando eſt limitata nõ poteſt proſequi in omnibus ſed ſolum in limitatis.ibid.nu.9. eo.
1 Appellatio unius quando proſit alijs non appellantibus.ibi.n.12.eo.
3 Appellatio non extinguit iudicatum,conſ.80.nu.49. 146
3 Appellatio in dubio non præſumitur deſerta.conſi.115.nu.1. 215
1 Appellatio licet denegetur aliquo caſu competit ſupplicatio, conſi.118.nu.4. 218
2 Appellatio ſuſpendit iudicatum.conſ.12.nu.226. 29
3 Appellatio legitima iuriſdictionem ſuſpendit.conſi.98.nu.8. 163
3 Appellatio a grauamine exceptionis reiectæ iuſtificatur quando excipiens eam probauit,uel ſe obtulit probaturum.ibid.nu.10. eod.
3 Appellatio geminata non nocebit.ibi nu.14. eo.
3 Appellatio vlterius non conceditur contra tres diffinitiuas ſententias,ibid.nu.20. eod.
4 Appellatio nulli eſt deneganda.in conſ.28.nu.11. 39
4 Appellatio in quacunq; cauſa in qua modus exceditur permiſſa eſt ibid.nu.12. eo.
4 Appellatio legitimè interpoſita transfert iuriſdictionem, & totum negotium ad iudicem ad quem.ibi nu.22. eo.
4 Appellatio legitimè interpoſita ſuſpendit iuriſdictionem in iudicio a quo.ibid.nu.23. eod.
4 Et eximit appellantem in omnibus ab illo.ibid.nu.24. eod.
4 Protegit nedum appellantem, ſed etiam adhærentes appellationi. ibid.nu.25. eo.
4 Appellatio non eſt neceſſaria ab acta nullo ſed ſolum ab acta iniuſto.conſi.41.nu.17. 53
4 Appellatio nunquam deuoluit cauſam ad curiam niſi probetur interpoſita ex cauſa legitima.conſ.49.nu.10. 60
4 Appellatio irrationabilis non ſuſpendit iuriſdictionem,ibi nu.21.60
4 Appellatio legitimè interpoſita deuoluit negotium ad ſuperiorem & omnia poſt modum ſequuta ſunt nulla.in cõſ.106.n.4.et 5.124
4 Appellatio interpoſita per procuratorem,quando & quo caſu ratificet ſententiam.conſi.108.nu.46. 125
4 Appellatio ſicut prohibetur a tribus,ita quando a prima & ſecunda ſtante ſtatuto.conſi.99.nu.15. 126
4 Appellatio admittenda eſt ſimpliciter,nec debet admitti cum qualitate illa,quòd ſoluatur pars tertia condemnationis conſi.171.numero 29. 179
2 Appellationis inſtantiam non eſſe peremptam in dubio iudicandum eſt.in conſ.124.nu.12. 222
4 Appellationis reiteratio a iure non eſt prohibita,maxime ſi quis plures grauatur.in conſi.28.nu.13.et 14. 39
1 Appellationi interponendæ an poſſit renunciari,conſ.39.nu.25.95
1 Appellatione pendente nihil eſt innouandum, & attentandum & omnia geſta ſunt nulla in conſi.39.nu.2.fo.95.& conſi.105.numero 33. 196
4 Et conſi.28.nu.26.fo.39.& conſ.171.nu.28. 179
1 Appellatione pendente,quis poteſt continuare in ſua poſſeſſione,nec propterea dicitur aliquid innouare,ſeu attentare,conſi.39.nu.3.95
1 Appellatione pendente, quis non eſt ſua poſſeſſione priuandus. ibi.nume.4. eo.
3 Appellatione prohibita an et quando dicatur prohibita ſupplicatio ſeu recurſus ad ſuperiorem.conſi.54.nu.39. 89
4 Appellatione deſerta iuriſdictio reuertitur ad iudicem a quo. conſi.108.nu.32.& ſi alia profertur ſententia erit nulla tanquam lata a non ſuo iudice.ibid.nu.33. 125
4 Appellatum prius præſumitur,ſi eodem die appellatur, & obtinetur commiſſio.conſi.106.nu.17. 124
2 Appellatio hæredum comprehendit omnes,tam in inſtitutionib, quã in fideicommiſſis.conſi.52.nu.23. 130
2 Idem in diſpoſitione fauorabili tendente ad honorem & commodũ. ibid.nu.24.26.27.& 28. eo.
2 Appellatio filij comprehendit nepotes & alios deſcendentes.ibid.
2 Appellatio bonorũ & hæreditatis a pari procedunt.conſ.72.numero 37. 153
2 Appellatione mobilium,ſuppellectilium,maſſaritiarum &c. quæ ueniant.in conſi.21.nu.34. 64
1 Appellatione hæredum ueniunt omnes in infinitũ.conſi.20.n.7. 42
1 Appellatione ſucceſſorum ueniunt omnes in infinitum.ibi.nu.8. 42
1 Appellatione deſcendentium ueniunt omnes in infinitũ.ibi.n.11.42
1 Appellatione poſterum qui ueniant.ibid.nu.12. eo.
Appellatione filiorum in contractib.non ueniunt nepotes. ibi.nu.14.
3 Appellatione teſtamẽti quãdo ueniat codicillus.in cõſ.51.n.23.82
3 Appellatione domus & cippi qui ueniãt.in cõſi.53.n.29.et 31.84
3 Appellatione filiorum non ueniunt quandoq; fœmina.ibid.num.39.& 48. 85
3 Appellatione familiæ,ueniant filij & alij.ibi.nu.101.102. 85
3 Appellatione liberorum qui ueniunt.in conſ.26.nu.28. 40
1 Appellans debet exprimere nomina illorum contra quos appellat.in conſi.66.nu.1. 131
1 Et quid ſi expreſſit nomen unius an ſufficiat.ibi.nu.1. eo.
1 Et qualiter procedat.ibid.nu.11. eo.
1 Appellans ab uno an dicatur appellaſſe ab alijs.ibid.nu.5. eo.
1 Appellans ab uno illud tantum debet proſequi ibid.nu.6. eo.
1 Appellans inſertu tenore ſententiæ,poteſt omnia capita illius proſequi.ibid.nu.9. eod.
3 Appellans coram iudice a quo,pro defenſione ſuæ poſſeſſionis nõ dicitur aliquid innouare nec appellationi renũtiare.conſ.54.n.21.89
3 Appellans dicitur rectè appellaſſe,eſto quòd non expreſſerit & nominauerit omnes aduerſarios ſed ſolum aliquos,quando unica eſt cã tangens omnes,ibid.nu.23. eo.
3 Appellans a grauamine et ſucceſſiue appellans a diffinitiua,non propterea dicitur renunciare primæ appellationi.conſi.98.nu.13. 163
4 Appellans debet ſolicitare, & ſi eſt negligens imputandum eſt ſibi.conſi.108.nu.8. 125
4 Appellatus nõ habet inſtare,ut expediatur cauſa appellationis iſtud enim ſpectat ad appellantem.conſi.108.nu.2.& 4. 125
1 Appellare ſimpliciter ſatis eſt qñ una eſt cã.conſi.66.nu.10. 132
1 appellare uel dicere de nullitate non eſt neceſſe,quando peccatur in forma.conſi.95.nu.39. 170
4 appellare quis poteſt a grauamine afferente intereſſe.conſi.28.nume.10. 39
4 Appellari poteſt a grauamine præterito,præſenti,& etiam de futuro.ibid nu.7.& 8. eo.
4 appellari iuſte põt ab abſolutoria expẽſarũ.conſ.106.n.1.et 2.124
1 appellari an & quãdo poſſit a ſententia lata in duello.conſi.31.nu.75.& 86. 79
1 appellari põt a ſententia iudicis reductionis.conſi.45.nu.93. 161
1 appellari licet a ſententia lata ſuper poſſeſſorio, tamen non retardatur ipſius executio.conſ.108.nu.20. 202
3 appellari poteſt a iudice reijcienti exceptiones propoſitas, uel procedente ulterius illis non admiſſis,conſi.98.nu.11. 163
1 appellandum eſt a ſententia uicarij alicuius caſtri ad eum qui ipſum poſuit,& non ad ſuperiorem ponentis.conſi.8.nu.36. 18
1 appoſitio numeri per genitiuum facta non eſt conſiderabilis in conſil.65.nu.12. 131
2 appoſitio alicuius clauſulæ,denotat uoluntatem apponentis eãfuiſſe,ut ibi contenta ſeruentur.in conſi.9.nu.64. 18
1 appoſita in uno acta non debẽt ad alium referri.cõſ.73.n.59. 137
3 apponere ſeruitutem concernit damnum et non utilitatem.conſ.33.nu.64. 11
3 apponere fideicommiſſum,onus & grauamen eſt reſpecta rerum inſenſibilium.ibid.nu.65.
3 Reſpectu uero perſonarum,ſi eſt reciprocum,uidetur fauorabile conſiderando familiam & agnationẽ.ibi nu.66.contra.nu.73.fol.eod.
1 approbatio facta a ſuperiore,alienationis rerum minorũ facta ſine ſolennitate,& non ſeruata forma iuris nulla eſt. conſ.99.n.22.181
1 approbatio ſententiæ nullæ ſolum ualet in uim pacti,& procedit quãdo facta eſt a perſona habili alias ſecus.in cõſ.100.n.58.et 59.183
1 approbatio ſentẽtiæ nullæ non põt operari vt ualeat ſententia & ex ea tertius extraneus nõ poteſt ſe iuuare.ibid.nu.60.& 61. eodoe
2 approbatio refertur ad petita, & nõ ad alia.in conſ.24.nu. 16. 72.
2 approbatio expreſſa laudi ſolum ualet in uim conuentionis,ſeu trãſactionis,& ut ita ualeat ſimultaneas conſenſus neceſſarios eſt.ibid.num.162.& 163. eo.
2 approbatio teſtamenti facta per filium inducit ut trebellianica non poſſit detrahi, quando expreſſe ipſius detractio a patre teſtatore eſt prohibita.conſil.26.nu.32.
2 approbatio ueri teſtamenti uidetur inducere effectum,ut filius approbans uideatur remittere illud ius quòd habet aduerſus teſtamentum, ibidem,nu.33. eo.
2 approbatio teſtamenti facta per filios,an ualeat & ipſos obligat ad obſeruantiam,& quando & quo caſu.conſi.35.nu.42. 103
3 approbatio relatiuis intcrpretatur ſecundũ relatã.conſi.43.nu.29. 66
3 approbatio limitatè facta,debet limitatè intelligi.ibi.nu.40. eo.
3 approbatio facta contra uoluntatem nihil operatur.ibi nu.41. eo.

4 approbatia & confirmatio alicuius actus facta per pontificem ſatis operatur. in conſi. 11. nu. 3. & 7. 25

4 Approbatio pactionum facta ab executore apoſtolico cenſetur facta ab ipſa ſede apoſtolica. conſi. 30. nu. 8. 41

3 Approbans expreſſe teſtamentum non dicitur trebellianica renunciare. conſi. 43. nu. 38. 66

3 Approbans teſtamentum & legata facta non propterea excluditur a petitione legitima. ibidem. nu. 35. fo. eo.

3 Approbans perſonam alicuius intelligitur eam approbare, rebus ſic ſtantibus. in conſi. 99. nu. 45. 164

3 Approbans uoluntatem teſtatoris non poteſt aduerſus illam uenire. in conſi. 61. nu. 42. 100

1 Approbare an & quando uideatur qui non contradicit, conſil. 33. nume. 59. 87

1 AQVA griſolca, quæ ſit, aurum ab argento diuidens. conſil. 61 nume. 14. 115

4 Aqua non debet corrumpi per immiſſionem rei fœtidæ, ſed punitur iſta faciens. conſi. 110. nu. 13. & 14. 127

4 Aqua propria alicuius quando dicatur & quando non. conſi. 129. nume. 1. & 2. 139

4 Aqua impediri non poteſt a tertio non habente aquæ proprietatem. ibidem, nu. 3. fo. eo.

4 Et quid ſi aqua egreſſa eſt poſſeſſionem in qua naſcitur. ibi. nu. 4. eo.

4 Aqua publica ex quibus poſſit dici. ibi. nu. 7. eo.

4 Aqua publica an dicatur & ſit communis. ibi. nu. 8. eo.

4 Aqua publica primo occupanti conceditur. ibi. nu. 9. eo.

4 Et quid ſi longiſſimo tempore fuit occupata, & tamen in cuius contrarium &c. ibi. nu. 10. eo.

1 Aqua debetur poſſeſſionibus primis etiam facta diuiſione, debet tamen conſtare ſeruitutem fuiſſe tempore diuiſionis. conſil. 114. numero 17. & 19. 215

Et in dubio præſumitur occupata per habentes prædia ſuperiora. ibi nume. 3. eo.

Et de ea dominus dicti fundi poteſt facere quicquid uult. ibidem. nu. 23. 4. 5. 6. 7. & ſeq. eo.

Et poteſt eam retinere ille per cuius fundum tranſit. ibi. nu. 5. eo.

1 Aqua ex quibus dicatur occupata. ibi. nu. 8. eo.

1 Aqua per ſe fluens ad inferiora ſine uſu & facto hominis non inducit præſcriptionem. ibid. nu. 29. 215

Etiam ſi quis ea uteretur per annos mille. ibi. nu. 30. eo.

1 Et idem ſi facto hominis cucurrit iure facultatis & non ſeruitutis. ibid. nu. 31. eo.

4 Aquæ commoditas poteſt capi ex publico. conſi. 129. nu. 5. 139

1 Aquæ proprietas illorum eſt, quorum in prædijs naſcitur, nec iſti cogi poſſunt eã concedere alijs, & illa indigentibus. conſi. 112. nu. 1. 210

1 Aquæ occupatæ ius durat ſi non apparet deperditum. ibi. nu. 9. eo.

1 Aquæ ſeruitus poteſt acquiri ut alternatis hebdomadibus inſeruiat prædijs multorum. ibid. nu. 12. eo.

1 Aquæ ſeruitus longo tempore præſcribitur. ibi. nu. 36. eod.

1 Aquam quem occupare in damnum & iniuriam uicinorum non eſt præſumendum ibi. nu. 10. & 11. eo.

3 Aquæ ductus qualis proprie dicatur. in conſi. 57. nu. 46. 94

4 In aquarum ductum quid ſit inſpiciendum, & conſiderandum. conſil. 129. nume. 6. 139

4 ARBITRARIVM iudicis eſt an indicia ſufficiant ad torturam, tamen tale arbitrium debet eſſe regulatum & non abſolutum. conſi. 151. nu. 14. 155

1 Arbitramentum ſapit tranſlationem. conſi. 118. nu. 21. & 25. 218

1 Arbitramentum bona fide factum ualet etiam in feudalibus. ibi, numero 22. eo.

1 Et maxime quando non poſſidebantur ab uno tranſigenti. ibi, numero 23. 198

2 Arbitramentum non poteſt inducere fideicõmiſſum reciprocum. conſilio 24. nu. 116. 72

1 Arbitramentum eſt quædam tranſlatio & amicabilis compoſitio. cõſil. 45. nume. 11. 101

1 Arbitrium plenum & libera uoluntas quid importent. conſil. 111. nume. 13. 108

4 Arbitrium conceſſum alicui in re aliena, quibuſcunq; uerbis comitatur, non debet eſſe abſolutum. conſi. 8. nu. 21. 23

1 Arbitrio iudicis reſidet intra quod tempus debet liquidari debitum. conſi. 121. nu. 25. 220

4 Arbitrio iudicis remittitur, quis metus iuſtus dicatur. conſil. 53. numero 60. 65

Arbitria reducta ſunt ad inſtar iudiciorum. conſi. 45. num. 19. 104

1 Arbiter & moderator quilibet in re ſua. conſi. 72. nu. 3. 134

1 Arbiter non poteſt bis laudare, ſi non fuit ad id data poteſtas & maxime poſtquam fuit id ſibi inhibitũ, conſ. 45. nu. 33. & nu. 34. 101

1 Arbiter poſt laudum an poſſit corrigere errorẽ. cõſ. 46. nu. 23. 104

1 Arbiter non poteſt immutare laudum per eum latum per errorem. ibidem num. 24. eo.

2 Arbiter ultra petita pronunciare non poteſt. conſ. 24. nu. 137. 73

1 Arbitri iuris ſeu electi ex forma ſtatuti æquiparantur ordinarijs. in conſ. 42. nu. 2. fo. 94. & conſ. 46. nu. 9. 104

1 Arbitri iuris uel electi uirtute ſtatuti differũt a uoluntate electis, conſil. 45. nume. 84. 101

1 Arbitri habent notionem, etiam ſi careant iuriſdictione. conſ. 76. numero 17. 142

2 Arbitri procedentes ex bono & æquo, poſſunt diſponere, ut bona data pro dote retineantur. conſ. 100. nu. 50. 199

2 Arbitri prohibere non poſſunt alienationem bonorum. conſ. 24. numero 113. 73

1 Arbitrator condemnare poteſt ad aliud quam ſit petitum, conſ. 76. nume. 5. 142

2 Arbitrator an et quando poſſit extendere manus ad res non comprehenſas in fideicommiſſo conſ. 24. nu. 151. & 152. 73

2 Coram arbitratore requiritur talis qualis uerbalis petitio, informatio, & probatio. ibidem nu. 137. fo. eo.

4 Archidiaconus poteſt conſtituere uicarium. conſ. 50. nu. 12. 61

4 Archipresbyter uicarium conſtituere poteſt. conſ. 50. nu. 12 61

1 Argumentum a ueriſimili ualidum eſt in iure. conſ. 8. nu. 19. fo. 20. conſ. 22. nu. 13. fol 47. conſ. 23. nu. 69. fo. 51. conſ. 32. nu. 48. fo. 84. conſ. 41 nu. 33. fol. 87. conſ. 47. nu. 104. fol. 105. conſ. 64. nu. 40. fo. 128. conſi. 74. nu. 37. fol. 140. conſ. 95. nu. 46. fol. 170. conſ. 113. nume. 39. fol. 186. & conſ. 117. nu. 15. 174

2 Et conſ. 9. nu. 80. fol. 19. conſ. 32. nu. 10. fol. 98. conſ. 23. nu. 15. 70. conſ 80. nu. 25. & 46 fol. 165 & conſ. 81. nu. 55. 166

3 Et conſ. 10. nu. 14. fol. 17. conſ. 22. nu. 71. fol. 14. conſ. 58. nu. 60. fo. 66 conſ. 96 nu. 13. fol. 225. conſ. 97. nu. 19. 163

4 Et conſ. 5 nume. 25. fol. 15. conſ 7. nu. 9. fol. 23. conſ. 54. nume. 34. fol. 67. conſ. 55. nu. 9. fol. 60. conſ. 72. num. 57. fol. 99. conſ. 139. nu. 17. fol. 144 & conſ. 165. num. 10. 168

4 Argumentum a ueroſimili ualidum eſt affirmatiuè et negatiuè. conſil. 8. nume. 7. 23

1 Argumentum a communiter contingentibus ualet. conſi. 22. nu. 76. fol. 48. conſ. 104. num. 49. 191

2 Et conſ. 32. nu. 10. fol. 83. conſ. 33. nu. 16. 98

3 Et conſ. 34. nu. 27. fol. 54. conſ. 43. nu. 55. fol. 70. cõſ. 87. n. 24. 147

4 Et conſ. 46. nu. 26. et 27 fol. 57. conſ. 53. nu. 64. fol. 65. conſ. 60. nume. 26. fol. 76. conſ. 137. nu. 16. fol. 144. conſ. 139. nu. 26. fol. 145. & conſi. 158. nu. 31. 466

1 Argumentũ de emphyteoſi ad feudum an ualeat. conſ. 12. nu. 42. 29

2 Et conſ. 1. nu. 147. 2

1 Argumentum ab abſurdo ualet, conſ. 20. nu. 17. fol. 42. conſ. 32. nu. 47. & 83. 74

3 Et conſ. 41. nu. 8, & 71. 61

3 Argumentum ab abſurdo ualidum eſt in ultimis uoluntatibus, conſ. 3. num. 24. 8

3 Argumentum ab abſurdo quòd incontinẽti quo caſu ceſſat. conſ. 41 nu. 71. 63

2 Argumentum in ſubſtitutionibus ualet, hoc non dicit ſubſtitutio, ex quo illa non hẽt locum niſi in caſu expreſſo. conſ. 18. nu. 6. & 41. fo. 50. conſ. 31. nu. 6. fol. 80. conſ. 38. nu. 21. fol. 109. conſ. 74. nu. 22. fo. 176. conſ. 75. nu. 42. fo. 177. conſi. 86. nu. 11. fo. 174. conſ. 89. nu. 9. fol. 181. conſi. 92. nu. 3. fo. 176. conſ. 97. nu. 9. 197

3 Et conſ. 1. nu. 47. fol. 7, conſ. 7. nu. 36. fol. 14. conſi. 41. nu. 24. fo. 62 conſ. 50. nu. 6. fol. 70. & conſ. 63. nu. 7. 103

1 Argumentum a conſuetudine ualidum eſt. conſi. 22. nu. 77. 48

1 Argumentum a contrario ſenſu ualet. conſ. 30. nu. 16. 78

2 Et conſi. 22. nu. 71. fol. 67. & conſi. 25. nu. 15. fol. 78. conſ. 29. nu. 33. fol. 291. conſi. 64. nu. 23. 145

3 Et conſ. 29. nu. 29. 45

1 Argumẽtũ a contrario ſenſu ualet et in ſtatutis. conſ. 56. n. 32. 119

3 Et conſi. 16. nu. 14. & 48. 24

1 Argumentum a contrario ſenſu ualet in contractibus, conſil. 110. nume. 65. 205

2 Argumentum a contrario ſenſu in ultimis uoluntatib. ualidum eſt. conſ. 69. nu. 30. 150

1 Argumentum de ultimis uoluntatibus ad contractus ualet. conſ. 32. nume. 72. 84

3 Et

3 *Et conſi.26.nume.50.* 40

2 *Argumentum a lege ad uoluntatem teſtatoris ualet.in conſi.19.nu mero 229.* 55

2 *Argumẽtum ex ratione legis correcta ſumitur.conſi.29.nu.74.* 91

3 *Argumentum a coniecturata ratione & mente teſtatoris ualet.con ſil.3.nume.30.* 8

3 *Argumentum a contrario ſenſu non ſumendum quando ex eo dare-mus in teſtatore contrarietas.conſi.53.nu.50.* 131

2 *Argumentum a contrario ſenſu ceſſat in teſtamento, quãdo induce retur correctio et inualiditas uolũtatis teſtõris.conſ.57.nu.23.* 136

1 *Argumentũ ualet a ſolitis & conſuetis.conſi.22.nu.76.fo.48.conſ. 23.nu.99.fo.62.conſ.74.nu.38.fol.140.& conſi.117.nu.16.* 217

2 *Et conſi.4.num.13.* 710

3 *Et conſ.87.nu.24.fol.147 conſi.109.nu.47.* 174

4 *Et conſ.46.nu.26.& 27.fo.57.conſi.53.nu.64.fo.67.conſi. 60.n. 26.fol.76.conſ.137.n.16.fol.144.& conſ.158.nu.31.et 32.* 168

2 *Argumentum a ſolitis ualet & denotat animum facientis. conſ.9. nume.79.* 19

1 *Argumentum ualet de præterito ad præſens.conſ.47.nu.71.* 105

1 *Argumentum ſumitur de præſenti in præteritum.conſi.74.num.34. cum ſeq.* 140

1 *Argumentum ualet de re ad tempus.conſi.94.nu.17.* 167

2 *Argumentum de matrimonio, ad generationem non eſt ualidum. conſ.29.num.70.* 91

4 *Argumentum ualet de matrimonio carnali ad ſpirituale. conſ.37. nu.10.fo.50.& conſi.65.nu.12.* 82

2 *Argumentum a maiori ualidum eſt.conſ.34.num.37.fo.101.et cõn ſil.61.nume.45.* 141

2 *Argumentum de fructibus ad trebellianicam, an ſit ualidum et quã-do procedat.conſ.47.nu.18.* 124

3 *Argumentum de pacto ad ſtatutum an ualeat.conſ.16.nu.11.* 24

3 *Argumentum de alimentis ad dotem non ſemper eſt ualidum.conſi. 29.nu.39.70.& 71.* 45

3 *Argumentum non ualet de ſtatuto ad teſtatorem, nam diuerſa ratio ne potuit e moueri ſtatuentes, & alia diuerſa teſtator.conſi. 41.nu-mero 83.* 63

3 *Argumentum ab æquiparatis procedit, quando illa ſunt æquiparata per unam regulam conſi.49.nu.85.* 77

3 *Et quando uniuerſaliter.ibidem.nu.86.* fo.eo.

3 *Vel in caſu æquiparato in indiuiduo et nõ in alijs ibid.nu.86.* fo.eo.

3 *Argumentum ab æquiparatis non procedit quando corrigeretur ius commune ſi æquiparatio fuit particularis.ibidem.nu.71.* fo.eo.

3 *Argumentum a cauſa ceſſante ualet.conſi.57.nu.11.* 94

4 *Argumentum non ualet de uno ſpeciali ad aliud.conſ.1.nu.* 68

4 *Argumentũ an ſumi poſſit ex defectu cauſæ etc.cõſ.37.nu.22.* 50

4 *Argumentum a nomine ualidum eſt.conſ.67.nu.10.* 83

4 *Argumentum a ſufficienti partium enumeratione ualidum eſt.ibi.nu mero 18.* eo.

4 *Argumentum ab exemplis quãdo ualeat.conſi.68.nu.254.* 85

1 *Argumentũ a ratione ceſſante ualet.in conſ.72.nu.6.fo.135.conſ. 77.nu.14.fol.143.cõſi.111.nu.42.fo.208.& cõſ.121.nu.6.* 220

4 *Et conſ.2.nu.163.fol.5.& conſ.70.nu.7.* 96

2 *Argumentum a ratione ceſſante ualidum eſt in ſtatutis & in diſpo ſitionibus.conſ.78.nu.28.* 161

3 *Argu non poteſt in ſtatutis a ratione non expreſſa.conſ. 41. nume. 73.& 82.* 63

4 *Argui ex ſtylo non poteſt quando in probatione ipſius datur diſcre pantia.conſi.112.nu.14.* 121

2 *Argui non põt a ratione ſtatuti non expreſſa.conſ.23.nu.30.* 70

2 *Armarium ſtudij an differat ab exercitio et officio cubiculi ſeu ca-mera & quid ſignificent.conſ.80.nu.13.& 23.* 165

4 *Armata coadunatio & muniata quæ dicatur.in cõſ.171.nu.9.* 17

4 *Armata ut dicatur fieri conſtare debet de aliquo principali eam fa-ciente.ibi nu.9.* eo.

4 *Armata et muniata ut ſit punibilis fieri debet ad damnum et iniuriã alicuius.ibid.num.11.* eo.

1 *Armigeri an militare poſſint in campo aduerſarij & quando.in con ſil.31.nume.66.& 96.* 79

1 *Armigerorum iudicia uaria ſunt nec illis eſt ſtandum. ibidem.num. 120.12.& 16.* 79

4 *Armorũ genus quo quis aliũ percuſſit cõſideratur.conſ.148. nu.1.* 152

4 *Armorum uſus de iure prohibitus eſt.in conſi.171.nu.17.* 178

1 *Armis inſignijs & diuiſa uirtute priuilegij quis uti poteſt et prout uſi fuerunt anteceſſores ſui.conſ.29.nu.1.6.& 7.* 77

1 *Item ex conſuetudine uetuſtiſſima & longiſſima præſcriptione in ca ius contrarium &c.ibidem.nu.2.& 3.* fol.eo.

1 *Item poteſt quis uti uirtute ſententiæ & laudi,ibi. nu.5.* fo.eo.

1 *Arma alterius familiæ quis deferre põt ex priuilegio.ibi. nu.7.* eo.

1 *Armis inſignijs & diuiſa alterius quis ſuo arbitrio non debet uti. ibi.nu.8.fol.eo.Eo magis ſi prohibetur ab illis quibus fuere conceſ-ſa.ibidem.num.9.* eo.

1 *De armorum delatione, quando inter duos eſt quæſtio quis ſit præfe-rendus & ex quibus cauſis.ibi.nu.12.& fere per tot. conſi.* eo.

2 *Arrogatio ualida facienda per aliquem minorem anno.60.fieri re-gulariter non poteſt niſi in aliquibus caſibus & rationabiliter.conſ. 29.nu.31.& 32.* 91

2 *Arrogatio fieri debet cum cauſæ cognitione & ſimpliciter ſeu indi-ſtincte.ibidem nu.35.* fo.eo.

2 *Arrogatio naturam imitatur.ibi.nu.36.* eo.

1 *Arte illicita an & quando ſit permiſſum.conſi.10.nu.82.* 22

1 *Articulus habens annexam iuriſdictionem non poteſt ſubdelegari. in conſi.83.nu.17.* 152

1 *Articulus impertinens eſt quando continet illud idem quod primus uel eſt nouus.in conſi.122 nu.1.* 221

1 *Idẽ in nouo cũ pluralitas factorũ non præſumatur.ibi.nu.2.* eo.

1 *Articulus nouus contrarius primis impertinens eſt.ibi.nu.6.* eo.

Et quid ſi una cum teſtibus producit inſtrumentum.ibi.nu.7. eo.

Et quid ſi inſtrumentum ſeu ſcriptura nõ eſt ualida.ibi.nu.9. eo.

4 *Articulus & capitulum quando dicatur generale uel incertum. in conſi.67.num.1.* 83

4 *Articulus non concludens impertinens dicitur et reijci debet.ibi.nu mero 13.* fo.eo.

4 *Articulus non faciens ad cauſam reijciendus eſt.ibi.nu.15.* eo.

4 *Articulus etiam ſi eſſet probatus & non releuatus conſiderandus non eſt.ibidem.nu.16.* 83

4 *Articulus multipliciter intelligibilis neceſſario non concludit. ibid. nume.17.* eo.

4 *Articulus impertinens an poſſit recipi cum illa proteſtatione ſaluo iure impertinentium.ibidem.nu.38.& ſeq.* 83

Et quid ſi non eſt dubius ſed ſumus in claro quod eſt impertinens.ibi. num.39.& 40. eo.

4 *Articulus & punctus ſuper quo relatio eſt facienda dandus eſt par tibus.conſi.132.num.23.* 141

3 *Articuli cõcernentes petitoriũ ſunt ptinentes & ad poſſeſſoriũ. ut per illos uerificatos eo magis roboretur poſſeſſoriũ.conſ.60.nu.7.* 100

3 *Articuli ad probandum furorem & dementiam, quid debeant conti nere ut concludant.conſi.88.nu.55.* 149

4 *Articuli etiam concernentes petitorium an ſint pertinentes uel ne in interdicto retinendæ.conſi.31.nu.53.55.56.60.* 43

4 *Articuli tangentes proprietatem an & quo caſu admittantur in in-terdicto retinendæ.ibi.nu.55.56.& 60.* eo.

1 *Articuli impertinentes recipiendi non ſunt,conſi.97.nu.131.* 174

4 *Articulis impertinentib.non eſt rñdendum.in conſi.67.nu.14.* 83

1 *Articulos tangẽtes proprietatẽ in poſſeſſorio recuperandæ licitũ eſt dare ad iuſtificãdum poſſeſſionem de qua agitur.conſ.107.n.3.* 199

1 *ASCENDENS in feudis poteſt ſtipulari pro ſuis deſcendenti bus.conſi.13.nu.139.* 52

2 *Aſcendentes in quocunque gradu ſint repellunt fratres defuncti ex uno latere tantum coniunctos.conſi.84.nu.1.* 170

3 *In aſcendentibus nulla fit diſtinctio bonorum paternorum ſeu mater norum.conſi.59.num.39.* 80

4 *Aſſaſſiniũ qualiter diſcernatur ab alio homicidio.conſ.166.n.3.* 173

4 *Aſſaſſinio præſtans auxilium plus puniri debet quàm ſi illud præſti-tiſſet alteri homicidio.ibidem.nu.1.* eod.

4 *Aſſaſſinium an iudicatur ex tempore lucrandi litem ſi de hac cauſa quis fuit occiſus.ibid.num.9.* eo.

4 *Aſſaſſinus quis propriè dicatur de iure cõmuni & ſtatutario, conſ. 166.nu.2.3.& 4.* 173

4 *Aſſaſſini depoſitio facit indicium ad torturam contra mandantem. in conſi.151.nu.6.* 155

1 *Aſſenſus præſtitus per dominum in obligatione feudi intelligitur præ ſtitus ſine præiudicio tertij.conſ.18.num.3.* 40

1 *Aſſenſus directi domini in alienatione rei feudalis an ſufficiat quòd interueniat poſt mortem alienantis, & quid in dote in alijs uidetur ſecus.conſ.13.nu.1.& 2.* 32

1 *Aſſenſus alienationi põt præſtari poſt mortẽ alienantis ſtante conſue tudine feuda poſſe alienari cum conſenſu domini. Et ita præſtitus ua let in præiudicium domini illum præſtantis.ibi.nu.4.& 5.* eo.

1 *Aſſenſus ſuperueniens ualidat omnia.ibi.nu. 6.* eo.

4 *Aſſerens ſe qualificatum prius docere debet de qualitatibus, conſi. 94.nume.*

94.num.14. 116
4 *Aſſerens ſe adamaſſe mulierem aliquam non propterea ex hoc probatur matrimonium inter illos contractum.conſ.60.nu.21.* 75
4 *Aſſerenti contenta in capitulo eſſe uera an et quando ſit credendũ. in conſ.61.num.8.* 77
4 *Aſſerenti ſe fuiſſe nuncium & procuratorem non eſt credendum ibi. numero 5.* fol.eo.
4 *Aſſerenti aliquid incumbit onus probandi.conſ.63.nu.11.* 80
4 *Aſſerenti res eſſe emphyteuticas incumbit onus probandi.conſ.138. numero 25.* 144
2 *Aſſerenti teſtem depoſuiſſe falſum per corruptionem incumbit onus probandi.conſ.56.nu.19.* 135.
1 *Aſſertio maioris ætatis licita eſt & honeſta.conſ.97.nu.114.* 174
2 *Aſſertio & confirmatio alicuius teſtamenti per aliquem facta non præiudicat tertio,conſ.81.nu.57.* 166
4 *Aſſertio ſuper actu qui non dependet a uoluntate aſſerentis, nec poteſt illum facere, non ualidat actum prædictum nec illum probat. in conſi.15.num.27.* 28
4 *Aſſertio iudicis delegati dicentis reperiſſe ſupplicata & narrata uera minime probat.in conſi.51.nu.55.* 621
4 *Aſſertio pontificis non ualidat actum minime dependentem ſimpliciter a uoluntate ſua in conſ.68.nu.228.* 85
4 *Aſſertio pontificis non debet tollere ius quaſitum alteri ind recte. conſ.15.nu.26.28.& 31.* 28
4 *Aſſertioni pontificis regulariter ſtandum eſt quando atteſtatur de geſtis per eum uel coram ſe etiam ſi fuiſſent geſta ante papatum.con*
1 *ſil.15.num 19.* 28
4 *Contra aſſertionem pontificis nunquã cenſetur excluſa probatio per quam indirecte poſitum deducitur et oſtenditur.ibi.nu.22.* fo.eo.
4 *Aſſertioni pontificis non creditur de geſtis per alium & non coram ſe potiſſimũ in his quæ ſunt maximi præiudicij.ibi.nu.23.et 24.* 18
4 *Aſſertioni pontificis non creditur in illis in quibus non habet plenitudinem poteſtatis, ut eſt in prophanis & contra non ſubditum ſibi naturaliter licet ſubſit ratione cauſæ.ibi.nu.25.& 31.* fo.eod.
4 *Aſſertioni pontificis non eſt ſtandum in præiudicium non ſubditorũ etiam ſi aſſerat de geſtis a ſe uel coram ſe.ibi.nu.24.* fo.eo.
4 *Aſſertioni pontificis in damnum tertij an & quando ſtandum ſit. in conſi.67.nu.28.* 83
4 *Aſſertioni pontificis an ſemper ſit ſtandum.in conſ.68.nu.219.* 85
4 *Aſſertioni pontificis non eſt ſtandum in his in quibus non habet plenitudinem poteſtatis.ibi.nu.227.* eo.
4 *Aſſertioni prædicta non eſt ſtandum in damnum alterius & animarum.ibid. nu.229.* eo.
Maxime in concernentibus præiudicium animarum et peccati incurſionem.ibid.nume.230. fo.eod.
4 *Aſſertioni pontificis non eſt ſtandum quando per euidentiam facti indirecte oſtenditur oppoſitum.ibid.nu.231.* eod.
4 *Aſſertio cardinalis intimata non tollit quin poſſit dici nulla.conſ.41 nume.15.* 53
4 *Aſſertioni cardinalis an ſit ſtandum.ibid.nu.11.* eo.
4 *Aſſertioni cardinalis ſtandum non eſt ſi conſtat de contrario.ibid. numero 16.* eo.
4 *Aſſertioni cardinalis etiam legati non creditur, & recipitur probatio in contrarium.conſ.136.nu.31.& 32.* 143
4 *Aſſertio nuda executoris ſine ſigillo & ſubſcriptione nullã prorſus facit fidem.conſi.57.nu.55.* 71
4 *Aſſertioni executoris & commiſſarij in præiudicium tertij non eſt credendum nec ſtandum ibid.nu.54.* eo.
1 *Aſſertio falſa patris non præiudicat ueritati.conſi.73.nu.69.* 137
1 *aſſertioni donãtis ſtatẽ de meritis nec aliter ꝓbãda ſunt.ibi.n.11.* 137
1 *aſſertioni alicuius non eſt ſtandum quando ille non poteſt actum facere niſi in aliquo actu & caſu ſpeciali,caſus enim ille uere probandus eſt.ibid.nu.67.* 138
2 *Aſſertioni partium firmantium dubium eſſe de lite non eſt ſtandum. conſi.12.nu.34.* 28
2 *aſſertioni partium aliter dicentium quam ſit compromiſſum non eſt ſtandum,maxime quando compromittentes erant in pacifica poſſeſſione rerum de quibus poſtmodum apparet latum laudum.conſ.24. nu.125.& 126.* 73
2 *aſſertioni arbitratorum habentium poteſtatem procedendi .&c.an & quando ſit ſtandum.ibid.nu.139.* 73
2 *Et quid quando agitur de nullitate laudi.ibi.nu.140.* eod.
4 *aſſertioni prælati quando ſit ſtandum.conſ.3.nu.331.* 11
4 *aſſertioni quem eſſe uicarium ſtãdum non eſt alio non docto.conſil. 12.nume.15.* 26
3 *aſſertioni executoris dicentis ſe citaſſe per edictum minime credendũ eſt.conſ.31.num.28.* 50
1 *aſſertioni notarij ſeu iudicis dicentium interueniſſe ſolennitates in alienatione rerum pupilli non eſt ſtandum.conſ.98.nu.9.* 78
1 *aſſertiones tutorum & aliorum minime releuant nullitatem.ibidem, numero 13.* fo.eo.
4 *aſſertionibus contrahentium matrimonium quando ſtandum ſit. in conſ.51.num.5.* 62
2 *aſſumens onus probandi id quod non tenetur debet illud exequi.cõſ. 66.nume.8.* 132
4 *aſſumptio notarij debet ſcribi in actis per alium notarium. conſ.158 nume.25.* 166
4 *aſtans armatus maleficio quando dicatur auxilium præſtare ita ut puniatur.in conſ.152.nu.29.31.& 32.* 156
4 *aſtans armatus ſcienter & doloſe maleficio auxilium præſtare dicitur & puniri debet.ibid.num.30.* eo.
4 *aſtans armatus delicto auxilium præſtare dicitur et ſi nihil agat,etc. uerum quando ſcienter et doloſe fuit præſens alias ſecus & in dubio non præſumitur quod doloſe.conſ.164.nu.10.11.& 12.* 170
4 *aſſiſtentes delicto & ignorãtes non puniuntur.conſ.154.n.19.* 160
1 *ATTENDI debes quod agitur principaliter et non quod uenit in conſequentiam.conſ.13.nu.75.& 79.* fol.33
1 *attendi non debent ſupplicata ſed ſolum conceſſa . conſilio. 23. numero 119.* 52
1 *attendi debet conſuetudo regionis in qua contractus celebratur.conſil.64.num.71.* 128
1 *attendi debet mens potiſſimum in contractibus et obligationib.conſ. 78.num.10.* 144
1 *attendi debet communis practica & obſeruantia mercatorum.conſ. 93.nume.8.* 166
1 *attendi debet forma data præſcriptioni.ibi.nu.52.* 146
2 *attendi debent ea quæ contingere ſolent communiter & non quæ raro.conſ.29.num.50.* 91
3 *attendi debet quòd ſolitum eſt & conſuetum.conſi.24. nu.:8.* 37
1 *attendi debet ueriſimile.conſ.111.numero 8.fol.208.conſil.131. numero 21.* 230
3 *attendi debet ius canonicum quando aliquid dubium eſt de iure ciuili,& clarum de iure canonico.Fallit quando per ſtatutum diſponeretur eſſe iudicandum ſecundum ius ciuile.conſi.27.nu.10. et 11.* 44
3 *Attendi debet ratio & cauſa in fideicommiſſis . conſil. 43. numero 47.& 84.* 70
3 *attendi debet ſub quo nomine per ſtatutum nocentur perſona. conſi. 47.num.63.* 73
3 *attendi debet ueritas & non fictio uel ſimulatio.conſilio.86. numero 20.* 145
4 *attendi debent proſequuta & probata, & ſecundum illa iudicãdum eſt.conſi.54.nu.55.* 67
4 *attendi deben proſequuta ſuper quibus iudex ex officio procedat. conſ.126.num.14.* 137
4 *attendi debet in expeditionibus data ad quam recurritur.conſilio 212.num.16.* 128
4 *attendi debet quando agitur de præſtitutionibus iuris ablati.nume. 18.ibidem.* fol.eo.
4 *attendi debet ſtylus.conſ.113.num.4.* 129
4 *attendi debet contrahentium mens.conſ.127.nu.15.* 138
4 *attendi debet tẽpus concluſionis contractus & ipſa concluſio et non ea quæ per partes dicũtur ante ſeu poſt.conſ.162.nu.23. et 24.* 169
4 *attendi debent ſtatuta confirmata & non reſcriptum ob cauſam limitatam derogans ſtatuto.conſi.169.nu.15.* 175
4 *attenditur quòd principaliter agitur ita quòd ſi de certa ſpecie in illis non diſponitur etiam ſi de illis in clauſulis executiuis fiat mentio, non tamen de illa intelligitur diſpoſitum conſi.141.nu.15.* 146
1 *attenditur data & ex ea ſumitur prioritas.conſ.31.nu. 115.* 79
1 *attenditur locus in quo contractus celebratur quo ad ſolennitatem. conſi.99.num.54.* 181.
2 *attenditur uoluntas teſtatoris priuſquam ſcriptura quæ præſumitur defectiua.conſi.75.num.51.* 157
4 *attenditur concluſio & non narrata.conſi.107.nu.21.* 114
2 *attenduntur proſequuta non petita & ſuper illis eſt proferenda ſententia.conſi.113.num.1.* 213
1 *attentatum ceſſat inhibitione exiſtente nulla.conſ.108.nu.21.* 202
1 *Et quid ſi fuit attentatum infra decem dies datos ad appellandum. ibid.nume.22.* eo.
1 *Et quid ſi nihil fuit attentatum.ibi.nu.23.* fol.eo.
1 *attentatum non dicitur quando ſuper poſſeſſorio declaratur executionem*

tionem fieri ibi.nu.24. 201
1 Nec quando ingreſſus eſt poſſeſſionem, & poſt appellationem.ibi. numero 15. eo.
Et quid ſi clare, & notoriè cōſtat, de nō iure appellātis.ibi.nu.27.e.
1 Attentatum non dicitur quando appellatio eſt nulla. ibid.nu.26.eo.
Et quando ille fuit per ſententiam condemnatus. ibidem numero 28. eo.
4 Attentata poſt appellationem an ſint ipſo iure nulla in conſi.28. numero 27. 39
4 Attentata poſt inhibitionem, reuocantur quando inhibitio fuit ſubreptitia in conſilio 172.nu.13.179.
Fallit ſi inhibitio fuit ſubreptitia uel emanata ex commiſſione ſubreptitia.ibi.nu.13. eo.
Item quando continuauit ſuam præcedentem poſſeſſionem. ibidem numero.14. eo.
Item quando inhibitio non fuit canonica.ib.nu.25. eod.
Attentatorum remedium non datur ad acceſſoria eorum quæ geſta erant ante litem ib.nu.12. eod.
4 Attentare non dicitur.quis ſuam poſſeſſionem proſequitur & continuat in conſ.172.nu.8.& 9. 179
Nec quando poſſidebat ciuiliter, & poſtmodum capit naturalem.ib. num.10. eo.
3 Atteſtationes non publicatæ, nihil probant in conſilio 87. numero.47. 147
Atteſtationes in una inſtantia an probent in alia in qua agitur de re diuerſa ab illa prima.ibi.nu.48. eo.
2 Attinentes ſi ad legatum per teſtatorem uocantur an dicantur uocati omnes an uero proximiores in conſilio quadrageſimonono numero 9. 126
2 Attinentium appellatione qui ueniant in conſilio 40.nume. 20. & ſequent. 126
Attinentium appellatione an ueniant maſculi uel fœminæ in con.23. nu.18. 116
1 Auctentica ſacramenta puberum, C. ſi aduer. uend.in quo iuramento procedat in conſilio 96. numero uigeſimoſecundo & 95. & ſequen. 171
1 Auctentica prædicta ao procedat in iuramento aſſertorio, ſeu confirmatorio.ibidem numero uigeſimotertio & plene numero 97. & 98. eo.
Et an quando fuit iuramentum præſtitum ex falſa cauſa ibid.numero 24.& 99. eo.
Auctentica ſacramenta. puberum an procedat quando Iuramentum reſpicit præterita & non præſentia.ibi.nu.95. eo.
1 Auctentica ſacramenta puberum in quo iuramento loquatur conſi. 97 nu.13.14 & 17. 174
Auctentica ſacramenta puberum an habeat locum in impubere iurāte.ib.nu.49. eo.
2 Intel.auth.Item ſi quis ſine.C.de natur. lib. conſ.12. nume.229.& 331.cum alijs ſequentibus. 29
2 Authentica ſed in ea.C.ad l.Falci.procedit & in Trebellianica. in conſi.9. 18
2 Authentica res quæ.C.de fideicommiſ.non habet locum in dote confeſſata, In conſilio 52.nu.40.& 43. 130
2 Auth. hoc inter liberos.C.de teſtameo.quomodo procedat in conſi. 34.nu.44. 101
Authentica ex cauſa.C.de liber.præter l.cum ſimili.locum ſibi uendicat in fideicommiſſo uniuerſali in conſilio 60. numero undecimo 239.
2 Diſpoſitio dictæ auth. & ſimil. procedit etiam in præteritione lineæ maternæ.ib.nu.12. eo.
Diſpoſitio dictorum iurium locum ſibi uendicat etiam in poſthumo ignoranter præterito.ibi.nu.13. eo.
Diſpoſitio d.auth.ex cauſa nihil innouat reſpectu inſtitutionis hæredis.ibi.nu.35. eo.
2 Diſpoſitio.d.auth.procedit in præteritione lineæ maternæ & exhæredatione.nu.12.conſ.60. 141
Maximè quando teſtator potuit mutare teſtamentū & non mutauit. nu.15. eo
Et quid ſi præteritio poſthumi fuit ignoranter facta numero decimo ſeptimo eo.
1 Authoritas & decretum iudicis quando reddant actum ualidum. cōſi.12.nu.74.& 92. 29
1 In conceſſione immunitatis an intelligatur exceptuata ſuperioris authoritas ſi uellet hoſpitalitatem nec aliud propter ſuum exercitium in conſi.68.nu.52.
4 Superioris authoritas excuſat a metu in conſi.fo.133. 135. numero 10. fo.142
Authoritas pontificis regulatur ſecundum actum cui interponitur in conſi.5.nu.10. 15
4 Authoritas, & ſuperioritas ſola alio non concurrente non probant. metum.ibi.nu.170.& 182. 16
4 Authoritas pontificis an ſupleat ſolennitates in alienatione rerum eccleſiæ.in conſi.24.nu.4. 35
Authoritas pontificis maxima eſt in rebus eccleſiaſticis. ibidem numero.12. eo.
4 Authoritas papæ nedum præcedens uerum & ſubſequens purgare. poteſt uitium pactionum ill citarum in conſi. 30. numero quinto & ſexto 41
Authoritate pontificis ſeu executoris ipſius non debet quis decepi. ib.nu.17. eo.
4 Authoritate ſedes appoſtolicæ quis non eſt decipiendus in conſi.68. nu.177. 85
4 Authoritas doctorum an neceſſario ſit ſequenda in cōſ. 68. numero 80. 84
4 Authoritatem præſtare actus nō intelligitur ille qui ignorat eius qualitatem in conſ.130.nu.4.
2 Augmentum dotis procedere dicitur uoluntariè & f.139.& ex conuentione.conſ.126.nu.2. 224
1 Augmentum dotis non nouat dotem prius conſtitutam cum qua eſt cōtemptibile.ibi.nu.3. eo.
Iuſta cauſa ipſius eſt ut æqualitas inter filias inducatur.ibidem numero 4. eo.
Augmentum illud regulatur ſecundum naturam dotis. 16. numero 10. eo.
1 Augmentū & multiplicatio neceſſario præſupponit illud cui fit augmentum.conſ.4.nu. 14
1 Auia caret omni maligna ſuſpitione. conſilio quinquageſimoſexto nu.26. 119
Et quandoque lex ordinat filium magis apud matrem quam patrem morari.nu.27.16. eo.
Et ſi concurrunt auus maternus & paternus iudicis erat arbitrium apud quem.nu.18. eo.
1 Auia poteſt eſſe legitima tutrix, & curatrix ſuæ neptis.conſi.56.numero 29 119
Et maxime ſi fuit conſiderata a patre pupilla numero. trentageſimo ibi. eo.
Et mater tranſiens ad ſecunda uota ſuſpecta eſt numero trigeſimoprimo ibi.
1 Auia materna excludit fratrem, uterinum tantum conſilio 14.numero 1. 19
Auia una cum ſorore defuncti, utrinque coniuncta de iure communi ſuccedunt æqualiter nu.6.ibi.
1 Auia negligens infra annum petere tutorem nepoti an arceatur propter exiſtentiam matris pupilli negligentis itidem tutorem petere. numero uigeſimonono & numero trigeſimo.ibidem.
Et quid ſi mater præmortua eſt auiæ nu.30.ibi.
3 Auia materna in ſtatutis, an ueniat appellatione matris conſilio 49. nume.54. 77
Auia an dicatur ſurrogata in locum matris, nume. 61, & 78.diffuſius ibidem.
3 Auia uenit appellatione aſcendentium. conſil. quinquageſimonono numero.33. 98
Auia mortua matre aſſumit ſibi locum illius conſi. eodem numero 34.ibidem.
2 Auus nepotibus ex filia poteſt legatum facere de iure communi. conſi.54.nu.21. 132
Et quid ſi ſtatutum prohibet auum relinquere deſcendentibus ex fœmina, ſtantibus maſculis per lineam maſculinam. numero uigeſimo-primo ibid.
Auo & patri de iure communi qui ſuccedant numero trigeſimoprimo ibidem.
3 Auunculus in quo gradu computetur conſilio.uigeſimoprimo numero 23. fo.31.
4 Auxilium debet eſſe cooperatiuum.conſil. 152.numero 37.& 38. cum fauore. 156
Auxilium præſtans an puniatur eadem pœna & ſequentibus nu.39. ibidem.
Ceſſat eadem pœna quando fuit ſola præſentia ſine actu. nu.40. eo.
Auxilium quando eſt præſtitum poſt delictum non eſt ita punibile

eadem pœna nec eſt proprium.nu.41.ibidem.

4 *Auxilium & opem præſtantes delinquenti non poſſunt maiori pœna puniri quam principalis delinquens conſilio 154.numero 20.21.& 22.* fo.160

Auxilium & opem præſtantes marito prædicta committenti mitiori pœna debent puniri quam puniatur maritus. numero 22. Ibid.

4 *Auxilium præſtans aſſaßino debet plus puniri quam ſi illud præſtitiſſet alteri homicidio. conſilio 166.numero.1. & 6.fo.173*

Auxilium licet ſit præſtitum ad homicidiū non tamen ſequitur quod dicatur præſtitum.

4 *In ipſo homicidio licet homicidium potuiſſet committi aliter, & non eodem modo quo fuit commiſſum per auxilium præſtetur conſi. eod. numero trigeſimoquarto 1 .17.18.digeſimoquinto & ſequente. & 36.* fo.eo.

4 *Auxilium quis præſtitiſſe non poteſt inquiri, ſi non conſtat de aliquo principali committente delictum conſilio.171. numero deci-* fo.178.

De litera B

1 *BALDI authoritas, quanta ſit conſilio ſeptuageſimotertio* 137

1 *Baldus in l.cum a ſocero quo caſu loquatur conſi. 77. nu.36.* 143

1 *Bannitus non amittit omnia bona quæ ubique locorum habet. conſi. 51.nu.3.* 112

1 *Bannitus in aliquo loco poteſt ſecundum ius conteſtari conſilio.eod. nu.4.* eo.

3 *Bannum latum contra contumacem non ualet, ſi ex actis conſtat illum non eſſe contumacem.conſilio centeſimoſeptimo numero 114 170*

Et ſi uere eſſet contumax ſi tamen.

Iudici de contumacia non conſtet proceſſus contra illum fabricatus nullus redditur numero 115.Ibidem

4 *Bannum,nullum eſt inualidum nec ligat aliquem cōſ. 171.n.1.178*

Bannum ut ualeat publicandum eſt ſicut publicari debet decretum ſeu conſtitutio.conſi.171.nu.5. 178

4 *Bannum licet ſit publicatum non tamen ligat forenſes & ignorantes in dicto loco publicationis non commorantes. ibidem numero octauo* fo.eo.

4 *Bannum & inquiſitio procedens cum aliqua qualitate neceſſario requirit probationem illius. Et ſi plures requiruntur qualitates omnes illæ ſunt probandæ,ibidem.nu.13.* 178

4 *Banni effectus non extenditur extra territorium bānientis nec ligat ignorantes & ibi non conuerſantes.nu.7.* fo.eo.

4 *Banni publicatio facienda eſt in omni loco ut liget nec ſufficit cū fieri uno loco.ibi.nu.5.* eo.

4 *Banniri ut quis poſſit requiritur quod delictum ſit uere probatum. Nec ad id ſufficit ſola contumacia.conſ.152.nu.43.& 44.* 156

4 *Banniri quis poteſt & condemnari cum publicatione bonorum & cōdemnatus equiparatur deportato. conſi.157.nu.19.* 164

Et quid ſi fuit cum clauſula ſi quis ſenſerit ſe grauatum.ibi.

Et an poſſit fieri contra poſſeſſores bonorum in illo loco. ibi. numero 118. fo.eo.

Et poßint apponere pœnas & mulctas.ibi.nu.119. eo.

Et illas inſuper exigere ibi.numero 120.fo.eodem Et ſuper iſtis erunt iudices & exerceant iuriſdictionem & quando & quo caſu.ibi.numero 40.

1 *Baro contra ius commune conſtitutionem edere non poteſt. conſ. 27. nu.60.* 70

1 *Baro imponens,collectas an ſuper illis ſit iudex competens. conſ.25. nu.43.120.121.& 122.* 64

1 *Barones quibus ſunt conceſſa imperialia quid poſſunt uel ſimilia.cōſ. 25.nu.53.66.* 64

1 *Barones poſſunt ſtatuta condere & ualent. ibi. numero 78. & alijs ſeq.* 64

1 *Barones poſſunt facere proclamata & generalia edicta.conſ.25. nu. 216.fo.64.& nu.117.118.& 40.* 64

1 *Barones in eorum territorio an poßint imponere collectas & grauamina de iure communi & quando.conſilio uigeſimoquinto nu.63.& num.64.& ſeq.Et quæ cauſa imponēdi eas dicantur iuſtæ. nu.64.& 65.& ſeq.& 7 . & alijs.& 46.Et quid ſi anteceſſores impoſuerūt uel conniuentes domini.nu.68.* 64

1 *Bar.authoritas maxima eſt.conſi.74.nu.36.* 137

4 *BENEFICIATVS non reſidens in beneficio non facit fructus ſuos.conſi.31.nu.1.* 43

Fallit quando beneficiatus eſſet priuilegiatus priuilegio clauſo in corpore iuris.Et quando abeſt pro euidenti utilitate eccleſiæ.ibi. numero 2. fo.eo.

4 *Beneficialibus illud tantum uenit quod expreſſum eſt & non aliud.cōſi.31.nu.19.* 43

1 *Beneficio l.2.C.de reſcind.uend.poteſt renunciari. conſil.20.numero 89.* 42

1 *Beneficium tollitur per iuramentum.d l.2.niſi ab eo ſit petita abſolutio.ibi.nu.94.* 42

1 *Beneficium principis debet late interpretari. Eo magis quando in eo ſit mentio meritorum.conſ.23.nu.2.& 3.* 51

1 *Beneficio alterius quis conſequitur quod de ſe non haberet, & ſic habebit reſtitutionem.conſi.c.nu.73.* 183

2 *Beneficium competens minori communicatur alijs.conſi. 12. numero.73.* 28

1 *Beneficium ceßionis differt a dilatione quinquennali conſ. 100.nu.0 & nu.ſeq.& 12.* 183

4 *Beneficium quis alteri non poteſt,quod per ſe non ualet retinere.conſi.40.nu.29.* 32

4 *Beneficium affectum dicitur per appoſitionem manus pontificis. cōſ. 11.nu.4.* 25

4 *Beneficium certum ſi mandatur conferri,ad collationem epiſcopi ſpectans,ualet mandatum,etiā quod non ſpectet ad collationem epiſcopi,ſi de corpore beneficij conſtat,ſecus ſi mandatum eſt generale. cōſ. 44.nu.17.* 55

4 *Beneficium reſeruatum non poteſt conferri per ordinarium, & ſi confertur collatio redditur nulla.conſi.29.nu.22.* 40

4 *Beneficium reſignari poteſt.conſi.29.nu.23..* 40

4 *Beneficium unitum alteri deſinit habere nomen,& ſolū conſideratur beneficium cui fit unio.Eo maxime ſi beneficium unitum erat ſuppreſſum & extinctum.conſi.30.nu.10.& 11.* 41

4 *Beneficium electiuum non uenit in gratia facta per pontificem, ſi nō fuit facta expreſſa mentio beneficij electiui conſi.31.nu.21.* 43

4 *Beneficijs non datur ſucceßio.conſi.39.nu.2.folio.51.& conſil. 46. nu.7.* 57

4 *Beneficiorum uacatio diuturna tollenda eſt.conſi.40.nu.5.* 52

4 *Beneficium ſufficiens qualiter intelligatur.ibi.nu.18.* e.

4 *Beneficium commendatum non dicitur uacare per mortem commendatarij ſeu alio modo. conſi.41.nu. 7.* 53

4 *Beneficium uacans per reſignationem non poteſt conferri tanquā uacans per obitum.ibi.nu.8.* eo.

4 *Beneficium quando dicatur uacare per reſignationem.ibi.numero nono* eo.

4 *Beneficium ſuum quod proprie dicatur.conſi.43.nu.12.* 55

4 *Beneficium plenum conferri non poteſt.conſi.57.nu.11.* 58

4 *Beneficium uacare dicitur eſto quod aliquis de facto in illo ſe intruſerit.conſ.47.nu.33.* 58

4 *Beneficium quandoque non poteſt conferri alteri non habenti ordinē requiſitum.conſ.49.nu.17.* 60

4 *Beneficium litigioſum an fiat per ſolam citationem exequutam in curia & per totum.conſi.95.nu,1.* 116

Fallit quando citatio emanauit a iudice incompetenti.ibi. numero2. & 15. eod.

4 *Beneficium poteſt deberi duobus,quamuis tribuendū ueniat uni.cōſ. 101.nu.13.* 120

4 *Beneficium & gratia conceſſa regi eſt late interpretanda.conſi.114 nu.10.* 129

4 *Beneficium affectum pro uno non poteſt per ordinarium conferre alteri.conſi.117.nu.18.* 130

4 *Beneficium commendatum non uacat durante commenda.conſ.118. nu.9.* 131

4 *Beneficium non debet ad tempus conferri.conſi.119.nu.16.* 133

4 *Beneficium uacat per profeßionem.conſi.130.nu.4.* 139

4 *Beneficij appellatione comprehenduntur hoſpitalia. conſilio 44. numero 5.* 55

4 *Beneficia conſueta dari laicis tantum comprehenduntur in mandatis de prouidendo.conſi.44.nu.6.* 55

5 *Beneficium uacantis poſſeßio non debet capi ante inſtitutionem conſi.49.nu.18.* 60

4 *Beneficij eccleſiaſtici ut quis ſit capax an ſit neceſſe q̄d ſaltē habeat primā tonſurā uel ordinem clericalē.con.125.nu.1.& alijs ſeq.137*

4 *Beneficij eccleſiaſtici impetratio, a puro laico aſſerente ſe clericum, cum non eſſet non ualet conſi.125.nu.2.* 137

Et

4 Et quid ſi nullam de clericatu fecit mentionem, tamen mente deſtinauerat clericali. ibidem. nu. 5. fo. eo.
4 Et quid ſi poſtea factus eſt clericus. ibi. nu. 4. fo. eo.
4 Et quid ſi erat paruus laicus & expreſſit quod deſiderabat aſcribi militiæ clericali. ibidem nu. 6. eo.
4 Et quid ſi adhuc non habebat primam tonſuram. ibi. nu. 7. eo.
4 Et ſi poſtmodum tonſuratur, an litteræ ſumant uire. ibi. nu. 8. eo.
4 Et quid ſi non erat clericus, ſed tonſuratus non ab epiſcopo ſeu abbate, ſed a ſuperiore monaſterij, & receptus ad habitum, ut religioſus, & pro tali ſe gerens. ibi. nu. 9. 13. & 20. eo.
3 beneficia ſtatutorum an denegentur forenſibus, uel communicentur. conſ. 12. nu. 26. & 27. 20
4 Beneficia unire magis eſt quam conferre. conſi. 41. nu. 3. 53
4 Beneficia conferre pōt epiſcopus ſine capitulo, niſi conſuetudo contraria ſit. ibi.
4 Beneficia conferre non eſt conceſſum laicis, conſ. 40. nu. 21. 25
Et infra in litera. C. in uer. Conferre.
4 Beneficia per reſignationem in curia facta, dicuntur affecta nec per alium quam per pontificem conferri poſſunt. conſ. 47. nu. 30. 58.
4 Beneficia uacantia in curia per mortem concedentes durant quo ad facultatem conferendi conceſſam alicui. conſ. 49. nu. 7. 60
4 Beneficia iuris patronatus regis non comprehenduntur ſub reſeruatione, & in corpore iuris clauſa. conſ. 113. nu. 4. 18. & 19. 129
4 Beneficia ſpectantia ad collationem ſeu præſentationem regis ex priuilegio non cadunt ſub reſeruatione. Idem ſi Papa reſeruet nec iſta poſſunt acceptari per expectantes. ibi. nu. 4. 18. 19. 20. & 11. eo.
2 BIBLIOTECA ſeu armarium ſtudij & bibliotheca an differat ab exercitio & officio cubiculi ſeu cameræ & quid ſignificent. conſ. 80. nu. 12. & nu. 13. 165
BONA an extent, & an quis ſit ſoluendo conſideratur tempore litis conteſtatæ conſ. 50. nu. 66. 80
1 Bona in bello capta poſſunt recuperari etiam ſtabilia, iure poſtliminij. conſ. 24. nu. 29. & quando id procedat declaratur, ponendo ad id requiſita. ibi. nu. 30. 63
1 Bona rebellis propter rebellionem poſſunt publicari cōſ. 101. nu. 32. 185
1 Bona confiſcata poſſunt per fiſcū uendi uel donari. conſ. 1. nu. 120. 2
4 Bona alicuius ſi ſuat publicata poſtmodum non eſt agendum contra ipſum ſed contra fiſcum. conſ. 102. nu. 11. 121
1 Bona feudalia non comprehenduntur in confiſcatione bonorum, redeunt enim ad dominum. conſ. 101. nu. 35. 185
1 Bona in dubio præſumuntur allodialia & non feudalia. conſ. 20. n. 1. fo. 41. & conſ. 23. nu. 9. 51
4 Bona particularia ſubditorum poſſunt exponi pro bono communi & publico. conſ. 68. nu. 142. 85
4 Bona uniuerſitatis poſſunt multipliciter cōſiderari. con. 91. n. 2. 113
2 bona & familia conſeruantur per maſculos & non per fœminas. cōſi. 26. nu. 12. fol. 81. & conſ. 42. nu. 2. & 14. 115
2 Bona conſeruari in agnatione, referuntur ad liberos & deſcendentes maſculos conſ. 31 nu. 47. 96
3 Bona conſeruari in agnatione & familia, intereſt reipublicæ. con. 16 nu. 21. 24
3 Bona quod conſeruentur in familia fauorem filiorum reſpicit. cōſ. 52. nu. 27. & 29. 83
4 Bona conſeruari in familia laudabile eſt, & lege antiqua cautum. cōſi. 72. nu. 12. 98
2 Bona conſeruari in familia facile inducitur per fideicommiſſum. conſi. 90. nu. 21. 182
2 Bonorum conſeruatio in familia ualde eſt conſiderabilis. conſ. 23. nu. 37. 70
2 Bona perpetuo in familia conſeruari inducunt fideicōmiſſum in proximiores agnatus. ibi. nu. 22. eo.
2 Bona fideicōmiſſo ſubiecta non dicuntur quæſita hæredi grauato perpetuo & irreuocabiliter. conſ. 9. nu. 89. cum ſeq. 55
3 Bona fideicommiſſo ſubiecta, debentur fideicommiſſo purificato, conſi. 11. nu. 43. 19
2 Bona fideicommiſſo ſubiecta alienari non poſſunt, nec inter uiuos nec in ultima uolūtate. cōſ. 87. nu. 30. fo. 179. & conſ. 92. nu. 69. 187
3 Et conſ. 1. nu. 52. & 53. fo. 2. & conſ. 11. nu. 44. & 45. 19
4 Et conſi. 72. nu. 94. 98
3 Bona fideicommiſſo ſubiecta, non poſſunt alienari etiam pro parte. conſ. 18. nu. 15. 27
3 Bona quæ per fideicommiſſum pater grauatus erat reſtituere, nō includuntur in dote relicta filiabus per patrem teſtatorē. ibi nu. 36. 27
1 Bona fideicommiſſo ſubiecta an ſint obligata pro dotis reſtitutione ſi extant alia bona non ſubiecta tempore datæ dotis. cōſ. 119. nu. 5. 219
2 Bona fideicommiſſo ſubiecta obligari & alienari poſſunt pro dote reſtituenda. quam grauatus recepit. conſ 52. nu. 4. & 5. 129
2 Idem erit pro dote conſtituenda. ibi. nu. 32. & 34. cum alijs ſeq. fo. e.
2 Bonis fideicommiſſo ſubiectis detrahendum eſt legitima debita nepotibus ex filio. conſ. 51. nu. 2. 128
1 Bona quæſita per tutorem ſeu adminiſtratorem bonorū ſunt tacite hypothecata pupillo uel illi cuius bona fuerunt adminiſtrata. Iſta hypotheca inducta a lege ideo tacita nominatur conſi. 8. nu. 34. 146
Et talis hypotheca eſt uera & non ficta. ibi. nu. 35. & 36. eo.
Et diſpari procedit cū expreſſa quo ad prælationem & præfertur tanquam anterior tempore alijs habentibus poſteriorem expreſſam. ibi. nume. 37. fo. eo.
Et in ſubſidium præfertur habenti expreſſam, licet ipſa ſit generalis ibi. nu. 38. fo. eo.
1 Bona quæſita per filius exiſtentes ſub patris poteſtate quæruntur patri & eo mortuo diuidenda ueniunt inter filios. conſ. 85. nu. 1. 156
2 Bona teſtatoris poſt aditam hæreditatem ab hærede effecta ſunt unū patrimonium. conſ. 5 nu. 27. 11
2 Bonorum deſcriptio an ſuccedat loco inuentarij. conſ. 25. nu. 51. 78
2 Bona ut reſeruentur maſculis ualet conuentio ita facta. conſi. 16. nu. 101. 81
2 Bona quod ueniant de hæredibus in hæredes idē eſt ac ſi diceretur de deſcendente in deſcendentem. conſ. 30. nu. 27. 94
2 Bona alienata an computantur in portionem ipſius alienantis. conſi. 44. nu 41. 120
2 Bona intelliguntur deducto ære alieno conſi. 95. nu. 11. 193
2 Bona conſignata marito pro dote poſſunt per maritum licite retineri & talis cōſignatio bonorū licite fieri poteſt. cō. e. n. 27. & 28. 199
2 Bona alienata per filiū grauatū cōputantur ei in duabus quartis uſcēdentibus ad dimidiā ipſi filio ab inteſtato debitā. cōſ. 55. nu. 26. 134
3 Bona animæ reliquis bonis præferenda ſunt. conſi. 20. nu. 69. 29
3 Boni mores potiſſimum attendi debent. conſ. eo. nu. 70. eo.
3 Bona patris quo tempore debent conſiderari ut arguatur læſio contractus. conſi. 26. nu. 76. 40
3 bona clericorū nō uidētur ſubiecta ſtatuto laicorū. cōſi. 42. nu. 9. 61
3 bona patrimonialia clericorum differunt a bonis eccleſiaſticis nec a pari procedunt. conſ. 40. nu. 24. 61
3 bona conſiderantur tempore teſtamenti an de illis omnibus fuerit facta diſtributio & non alio tempore futuro. conſ. 43. nu. 100. 66
3 bonum animæ præferendum eſt. conſi. 67. nu. 63. 111
3 bonorum appellatione nedum ueniunt mobilia & immobilia, ſed etiā iura. conſ. 84. nu. 2. 143
3 Bona minoris non poſſunt alienari in emphiteoſim & libellum, Et minor non poteſt ea gerere cū conſenſu tutoris. conſ. 85. nu. 9. 144
3 bona mobilia facile pereūt qđ nō eſt ī immobilib9. cō. 99. n. 53. 164
4 bona eccleſiæ & dos poſſunt præſcribi. conſ. 3. nu. 16. 11
4 boni mores & bona indoles excludunt omnem ſiniſtram ſuſpicionē conſ. 52. nu 22. 62
4 bona parafernalia data extimata marito efficiuntur mariti & de illis iudicandum erit. prout de dote extimata. conſ. 64. nu. 22. 81
3 bonorum immobilium appellatione non ueniunt mobilia. Differunt enim inter ſe. conſ. 86. nu. 1. 145
2 bonorū appellatione an ueniant emphiteotica conſ. 21. nu. 61. 65
2 bonorum mobilium appellatione an & quando ueniant actiones. cōſ. 94. nu. 1. & nu. 3. 6. & 9. 191
2 bonorū appellatiōe ueniūt pecunia & nomina debitorū. ibi. n. 12. 191
4 bonis in quibus habet locū ius primo genituræ ſuccedūt tranſuerſales eſt ergo non eſſent primogeniti illius defuncti cui prætendunt ſuccedere. cō ſ. 72. nu. 111. 98
4 Et hoc ſi feuda ſunt diuiſibilia. ibidem. nu. 112. eo.
4 Et quando feudū ad quod prætendit ſuccedere eſt indiuiſibile uel res ad quas ſuccedere pretendit habent naturam feudalium. ibi. n. 113. & 114. eo.
4 bona fama & uita inquiſiti purgat indicia & in ſui fauorem multa operatur. conſi. 54. nu. 30. fo. 67. conſ. 151. nu. 13. fo. 155. & conſi. 153. nu. 35. fo. 159. con. 156. n. 28. fo. 133. & conſ. 163. n. 16. 170
4 bona fama facit ceſſare inquiſitionem, & illam extinguit. conſ. 161. nu. 26. 179
2 bona fama & opinionis probatio ualde attēditur. cōſ. 29. nu. 23. 91
1 bona fides requiritur omni tempore. conſ. 50. nu. 8. 110
3 bona fides & titulus neceſſaria in præſcriptione. conſ. 32. nu. 15. 50
3 bona fides præſumitur ex temporis diuturnitate etiam in titulo nō apparente. conſ. 32. nu. 18. 80
1 bona fides in dubio præſumitur. conſi. 104. nu. 180. 192
3 Et conſi. 48. nu. 28. fo. 76. & conſ. 93. nu. 25. 158

1 *Bona fides requirit reſcriptionem.conſi.104.nu.108.* 192
1 *Bona fides adeſt quando quis putat rem eſſe tradentis.num.109.ibi.*
1 *Bona fides præſumitur ex curſu annorũ triginta.cõſ.111.nu.60.* 208
1 *Bona ſeu mala fides indicijs & coniecturis probatur.conſi.112.nume.52.* 211
1 *Bona fides præſumitur propter poſſeßionem longiſſimam. Et ſine tit.*
3 *Eo magis quando non apparet alius antiquus poſſeſſor.conſi.15.nu.22.& 23.* 37
1 *Bona fides ſatis eſt quod allegetur.licet aliter non probetur.Et ſufficit quod tacite allegetur dicendo præſcripſiſſe.ibi.nu.25.& 26.* 37
2 *Bona fides cauſatur etiam ex legato.conſi.16.nu.148.* 43
3 *Bona fides in quibus caſibus non requiritur in præſcriptione. conſi.92.nu.8.* 156
3 *Bona fides præſumitur per tempus longiſſimum.conſ.93.nu.26.* 158
1 *Bonæfides in contractibus ceſſat pœnitentia.conſt.64.nu.19.* 128
3 *Bonam fidem allegare ſatis eſt.conſ.93.nu.27.* 158
4 *Bono uiro credendum eſt,& illi credens excuſatur.conſ.167.numero.9.* 174
1 *Bono pro uiro præſumendum.conſ.68.nu.17.* 121
1 BREVI *manu pecunia in unum aliam tranſit. conſi.42.numero.34.* 98
1 *Breuitas temporis reddit actum nullum.conſ.125.nu.27.* 223
2 *Breuitas temporis tollit cauſæ cognitionẽ,& arguit omnia fuiſſe geſta præcipitanter.conſ.12.nu.62.* 28
1 *Breuitas temporis tollit præſumptionem quæ capitur ex decreto.etiã ſi notarius atteſtetur ſolemnitates,& cauſæ cognitionem interueniſſe conſ.95.nu.33.& 34.* 169
1 *Breuitate temporis,& uicinitate,oritur coniectura ſimulationis. cõſi.55.nu.40.& 43.& 44.* 118
1 *Breuitate temporis non præſumitur ratio bene reddita , nec aliquid ſufficienter explicatum.conſ.96.nu.6.* 171
4 *Breue an cenſeatur ſuſpectum,propter reiectionem alicuius commiſſionis.conſi.41.nu.11.* 53
Et quid ſi Papa atteſtatur,ſe aliquid recte conceſſiſſe, an de nouo uideatur id concedere.ibidem.
4 BVLLAE *tenor uerificandus eſt.conſi.95.no.14.* 116
4 *Bulla ſixtina.quando & quo caſu cogat uicinum ad uendendum domum contiguam per totum fere conſ.123.nu.1.* 135
Et quid ſi illa non indiget uicinus.ibi.
Et ſi duo uicini concurrunt,an ſit locus præuentioni.nu.2.ibi.
4 *Bulla ſe referens ad contractum,intelligenda eſt,ſecundum illum cõſ.137.nu.10.& 11.* 144

De Litera, C.

1 CALCVLATIO *inſufficienter reddita. & erroneè denuo reddenda eſt.conſ.131.nu.27.* 219
1 *Calculatio & computatio malefacta , reiteratio reacenda eſt ad ueram computationem.ibi.nu.28.* eo.
1 *Calculatores electi de conſenſu partium dicuntur legitimè electi , & calculatoribus ipſorum ſtandum eſt,nam fidem faciunt. conſi.79.nu.4.& 5.* 160
1 *Calculi error ceſſat quando poſt illum ad pactum deuentum fuit & ſtipulationem.ibidem.nu.6.& nu.39.contra.* 160
1 *Calculi error ceſſat quando interuenit translatio.ibi.nu.11.* 160
1 *calculi error ceſſat quando fuit ſententiatũ.ibi.nu.13.61.& 62.* 160
1 *Calculis & computationibus factis a deputatis & electis, quandoq. non eſt ſtandum.ibidem.nu.35.* 160
3 *Calculus erroneus & computatio per errorem facta poteſt reiterari. conſi.55.nu.28.* 93
4 *Calores & amores iuueniles non inducunt probationem matrimonij. conſi.55.nu.41.* 69
3 *calor iudicij,& indicis præſentia facit dictam donationem irreuocabilem.conſi.69.nu.150.* 181
1 *calor iudicij plures producit effectus.ibi.nu.151.* 133
1 *Cambia licita quæ ſint.conſ.91.nu.4.* 164
1 *Camera fiſcalis occupat bona confiſcata & in illis præfertur alijs cõſi.108.nu.1.* 201
2 *camera & cubiculum ſunt partes & mẽbra domus.con.80.n.7.* 165
1 *camera præſidentibus creditur , quando aſſerunt de ſpectantibus ad eorum officium.conſi.82.nu.46.* 249
2 *camera appellatione,an ueniat ſtudium ad quod dabatur acceſſus & aditus per illam cameram.conſi.80.nu.119.& 20.* 165
campana quod non pulſetur eſt contra bonos mores.conſi.92.numero.4.& 5. 114
cancellari æqualiter procedat in extenſione commiſſionis.conſi.45.numero.11. 56
4 *cancellaria ſolet apponere clauſulam qui cupit, in promouendo laico ad ordinem clericalẽ,ut ſit capax beneficij eccleſiaſtici.con.125 nu.5.* 137
2 *cancellatio & interlineatura diei appoſitæ in inſtrumento an inducat ſuſpicionem falſitatis,maxime ſi in tali caſſatione & cãcellatione nulla iudicis interuenit authoritas.conſ.28.nu. 8.9.41.42.43.44.45.46.47.48.& ſeq.* 89
2 *cancellatio in ſcriptura originali fieri poteſt per eundemmet notariũ maxime quando fit incontinenti & antequam inſtrumentum detur parti,& præſentetur in iudicio.ibi.nu.41,& 42.* 89
2 *cancellatio quando & quo caſu reddat inſtrumentum ſuſpectum.ibi.nu.44.cum alijs ſeq.* 89
2 *cancellatio cuius mandato præſumatur eſſe facta.ibi.nu.45.* 89
2 *cancellatio non eſt nociua,nec ſuſpicionem inducit,quando ex præcedentibus & ſequentibus colligi poteſt ſcripturam debere ſtare,pro ut continetur in raſura.ibidem.nu.46.* fo.eo.
4 *canonicatus per conſuetudinem poteſt obtineri cũ beneficio.conſ.40.nu.15.* 52
4 *canonicatus reſignans ante receptam reſignationem habet poſſeßionem canonicatus.conſ.93.nu.8.* 115
Et ſi denuo ad canonicatum fuit permiſſus poteſt continuare poſſeſſionem in qua prius erat,in choro & ſtallo,ſi Papa iſtud mandauit. ibi.nu.10.& 11.cum ſequen. 115
4 *canonici de capitulo paruo præſumuntur ſcire propter paucitatem, & ideo puniuntur propter patientiam,& non prohibitionem. conſi.21.nu.40.* 32
4 *canonicus regularis pro eccleſia ſua non poteſt agere ſine mandato aliorum.ibidem.nu.56.* 32
4 *canonici uocari debent quando celebratur actus concernẽs eccleſiã & fructus ipſius.conſ.31.nu.13.* 43
4 *canonici noui nouiter ſuperuenientes an debeant de iſtis participare. conſ.22.nu.10.* 54
4 *canonicus non reſidens in eccleſia propter aliquem defectum an & quo caſu participet de diſtributionibus.ibi.nu.24.* 34
4 *canonicus ſupernumerarius dicitur canonicus in herbis.conſ.83.nu.1.* 108
4 *canonicus qui poſt receptionem expectat præbendam habet ius adrẽ cui faciliter derogatur.ibi.nu.18.* 108
4 *canonicus receptus habet ius ad rem.conſ.187.nu.31.* 230
Reliqua uide infra in litera.R.in uer.receptus.
4 *canonicorum conuocatio & capituli ſub qua forma ſit facienda conſi.31.nu.15.* 43
4 *Canonicorum expreſſus conſenſus requiritur.quando alienantur eccleſiæ nec ſufficiat tacitus.ibi.nu.16.* 43
4 *Canonicarum pars aliqua non poteſt aliquid conſtituere,ſeu aſſignare in præiudicium menſæ capitularis.conſ.31.nu.6.* 43
4 *Canonicorum conuocatio ad quem ſpectet.conſi.31.nu.40.* 43
1 *Capiens rem cum facultate uendendi ſi non uendit non conſtituit. debitorem ſuum ita tradentem in mora.conſ.91.nu.18.* 164
2 *Capitale in ſocietate quomodo conſideratur.conſ.82.nu.70.* 149
1 *Capitale in ſocietate conſideratur.conſ.85.nu.12.* 156
2 *Conſiderantur & perſonæ illã exercẽtes & opera ipſarũ.ibi.n.13.e.*
4 *Capitaliter factum quando dicatur.conſ.92.nu.17.* 114
4 *Capitalis inimicus non recipitur in teſtem,nec receptus fidem facit conſi.164.nu.1.* 170
1 *Capitulum unum declaratur per aliud.conſ.56.nu.33.* 119
4 *Capitulum,is cui de præben.li.6.in quo iudice procedat. conſi.40.nu.14.* 52
4 *Capitulum ſuper eo.de teſti.loquens in matre extenditur ad ſorores & alios conſanguineos.conſ.58.nu.25.* 72
4 *Capitulum impertinens & non concludens reijciendum eſt parte opponente,alias ſecus.conſ.68.nu.11.* 83
4 *Capitulum,translato.de conſtitu.quo caſu procedat.conſ.68.nume.340.* 85
4 *Capitulum non poteſt facere ſtatuta in his in quibus non ſuccedit ſede uacante.conſi.90.nu.2.* 113
4 *Idẽ quando non iminet neceßitas ſtatuendi,& quando non poſſet epiſcopo uiuente.ibidem.nu.3.* eo.
4 *Idem quando ſtatutum tenderet in præiudicium prælati,uel eccleſiæ. ibi.nu.4.* eo.
4 *Capitulum poteſt deputare aliquos in actibus gerendis, & deputati totum capitulum repreſentant.conſ.21.nu.5.* 32
4 *Capitulum & canonici contrauenientes tranſactioni incurrunt pœnã conuentionalem.ibi.nu.11.* eo.

Capitulum

4 *Capitulum dicitur collegium paruum, & an propter hoc puniatur. ibidem.nu.39.* 51

4 *Capitulum non præſumitur mandare illud, propter quod incidit in pœnam.ibid.nu.41.* 51

4 *Capitulum & canonici facientes aliquid debent illud obſeruare, & cõtra factum proprium non poſſunt uenire.conſ.31.nu.1. & declaratur.nu.10.& ſeq.* 43

4 *Idem quando aliquid fit a maiori parte capituli.ibi.nu.2.* fo.eo.

4 *Idem uidetur in lõgæua ſolutione alicuius quantitatis per capitulum facta.ibi.nu.3.* fo.eo.

4 *Capitulum ſub qua forma debeat citari & intimari.ibi.nu.32.* eo.

4 *Capitulum et canonici ultra prębendas diſtinctas, poſſunt habere aliqua bona, quorum fructus diuidantur in fine anni.conſ.32.nu.9.* 45

4 *Capitulum & canonici an poſſunt ſtatuta facere.conſi.31.nu.42.f.43.& conſi.92.nu.1.* 114

4 *Capitulum & canonici non poſſunt facere ſtatuta quæ tendunt cõtra bonos mores, & continent inhoneſtum.conſ.92.nu.2.& 3.* 114

4 *Capitulum æquiparatur minori & læſum reſtituitur. ibidem.nume.28.* 114

4 *Capitulum & canonici non poſſunt alienare niſi ſeruatis &c.ibi.nu.18.19.& 28.* 114

4 *Capitulum & canonici an & quando poſſunt tollere ſtatuta etiã iurata.ibi.nu.43.* 114

4 *Capitulum, ſede uacante non diſpenſat ſuper defectu illegitimitatis.conſi.96.nu.25.* 117

4 *Capitulum ſede uacante non diſpenſat ſpurium ad obtinendum beneficia & dignitates.conſ.136.nu.2.* 143

4 *Capitulum, uel alius, cui committitur ſede uacante poteſt dare literas commendatitias.ibi.nu.39.* 143

1 *Capitulum finale ad omnia præcedentia uenit referendum conſi.47.nu.39.* 104

1 *Capitulum pacis loquens de poſſeſſionibus intelligitur de iuſtis.non autem de uiolentis, doloſis, & de occupatoribus, & inuaſoribus. conſi.24.nu.34.* 63

1 *Capitulum pacis de bonis reſtituendis poſſeſſoribus qualiter ſit interpretandum.ibidem nu.30.cum ſeq.* 63

1 *Capitulum pacis loquens de reſtitutione facienda poſſeſſoribus de bonis occupatis.declaratur & multiformiter.ibi.nu.36.* eo.

3 *Capitulu ratione pacis inita inter aliquam communitatem & regem an locum ſibi uendicent in teſtamento uel in alijs. Et quid ſi capitula loquuntur generaliter.conſi.12.nu.28.& 29.* 20

4 *Capitula & conuentiones facta inter aliquos, comprobate per ſedem apoſtolicam ualent & tenent.conſ.46.nu.2.* 57

3 *Capitula intelligi debẽt ſecundũ mentẽ cõtrahentiũ.ibi.n.31.eo.46.*

3 *Capitula diſponentia Ianuenſes ligari conſtitutionibus Hiſpanorum, quo caſu procedant ibi.nu.43.* eo.

3 *Caput teſtamenti quod refertur ad aliud caput. debet intelligi ſecundum qualitates appoſitas in illo, ad quod refertur.con.74.n.30.* 130

3 *Caput unum teſtamenti declaratur per aliud.conſi.25.n.16.fol.38. & conſi.36.nu.22.* 56

1 *Caput unum diſpoſitionis declaratur per aliud.conſ.30.nu.124.* 78

1 *Caput unum contractus declaratur per aliud.con.22.nu.56.75.* 48

1 *Caput unum clarum, declarat alia quatenus dubia eſſent. conſ.35.nu.24.* 91

3 *Capellanus hoſpitalis, an ſit integer teſtis ad probãdum hoſpitale fuiſſe inſtitutum.conſ. 24.nu.36.* 37

3 *Captatoria uoluntas prohibita eſt, etiam in milite & in legatis.conſ.89.nu.42.& 43.* 152

3 *Captura debitoris ſuſpecti.inducitur, ut ſatiſdet.& præſtita ſatiſdatione relaxetur.conſi.99.nu.44.* 164

3 *Captura ſi indebite proceſſit, poteſt tamen ualidari per confeſſionem debitoris ſucceſſiuam.ibidem.nu.35.* eo.

4 *Captura capere uxorem fratris uel aliam perſonam iure diuino prohibitum, peccatum eſt & turpitudo.conſi.68. nu.48.* 84

4 *Captus in bello iuſto, an habeatur pro mortuo.conſ.19.nu.14.* 31

2 *Carbonianum edictum, competit impuberi etiam hæredi inſtituto, ut filio ſi negatur filius eum inſtituentis.conſ.11.nu.34.* 27

2 *Carbon.edict.& remedium non competit, niſi prius impubes ſatiſdationem præbet ibidem.nu.35.* 27

2 *Carbo.edict.ceſſat quando teſtamentum dicitur nullum, & inualidũ, ex quo impubes uenit.ibidem.nu.36.* eo.

2 *Carbo.edict.ut non competat neceſſe habet impubes probare ſummariè ſe eſſe filium illius, cuius poſſeſſionem bonorum prætendit conſequi.ibidem.nu.37.* eo.

2 *Carbo.edic.non conceditur ſine cauſa cognitione.ibi.nu.38.* eo.

2 *Et in iſto Carbon.edict.negantes illum eſſe filium audiendi ſunt, & admittendi ad id probandum.ibidem.n.38.* fo.eo.

2 *Et probare dicuntur ſi docent illũ natum ex coniugata habitante cũ marito.ibidem nu.39.* eo.

4 *Carcer regulariter uiuentis eſt ad cuſtodiam.conſ.2.nu.148.* 5

4 *Carcer ad pœnam de iure canonico, in aliquibus caſib.deputatus eſt. ibidem.nu.149.* eo.

4 *Carceratus de facto & iniuſte non tenetur mittere procuratorem. cõſi.102.nu.3.* 121

4 *Carceratus propter delictum ſui culpa habere dicitur impedimentũ neceſſarium, ita ut non teneatur conſtituere procuratorem, & ſententia contra eum lata eſt nulla.ibi.nu.4.* fo.eo.

Et quid ſi non habet facultatem ſe defendendi per procuratorẽ.ibid.nu.5. fol.eo.

Vel ſi cauſa eſt ardua.ibidem.nu.6. eo.

Et quid ſi impedimentum eſt duraturum longo tempore uel paruo. ibid.nu.8. fo.eo.

4 *Cardinalis non poteſt iudicari niſi a Papa & ſuis collegis, & nõ ab alijs.conſ.78.nu.1.* 105

4 *Cardinalis illuſtris eſt, & perſonaliter in iudicio non debet comparere.conſ.99.nu.16.* 119

4 *Cardinalis citatus a papa comparere debet, nõ ſi ab alijs niſi coram illis quibus papa delegaſſe, & alij ſunt iudices incompetentes cardinalium.conſi.78.nu.2.3.4.* 105

1 *Cardinales poſſunt recuſari ex illis cauſis, quibus repellitur teſtis.cõſi.31.nu.98.* 79

4 *Cardinales in conſiſtorio contradicunt, quando proponitur aliquid tãgens ius ipſorum.conſi.76.nu.16.* 105

4 *Cardinales ſolent contradicere & loqui, quando in conſiſtorio proponitur aliquid tangens intereſſe ipſorum.ibidem.nu.19.* eod.

4 *Charitas regulariter dictat, ut primo nobis, & noſtris debemus ſubuenire.conſ.26.nu.32.& nu.33.* 37

4 *Carnaliter cognoſcens aliquam, an teneatur eam dotare.conſi.106.nu.1.cum ſeq.* 168

4 *Carnes non debent comedi die ueneris & ſabbati in quadrageſima & uigilijs regulariter.conſi.169.nu.67.* 175

4 *Et an quando dictis diebus comeduntur an incurratur peccatum & iſtud inducat crimen hæreſis.ibid.nu.68.* eo.

3 *Caſata appellatio qui ueniant.conſi.35.nu.3.* 55

1 *Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis conſ.41.num.14.fo.113.conſi.42.nu.3.fo.115.conſ.90.nu.7.fo.182.& con.92.nu.4.* 186

3 *Et conſi.4.nu.25.fo.10.conſi.5.nu.7.fo.11.conſ.50.nu.7.& 51.f.80.conſ.53.nu.7 fo.84.& conſ.108.nu.39.* 173

4 *Et conſ.2.nu.83.fo.5.conſi.72.nu.97.fo.98.& conſi.81.numero.12.* 107

2 *Caſus a teſtatore omiſſus remanet decidendus ſecundum iuris communis diſpoſitionem.conſi.75.nume.41.* 157

3 *Et conſ.1.nu.17.fo.2.& conſ.11.nu.8.fo.19.conſ.63.nu.8.fo.103 conſi.66.nu.3.fo.106.& conſ.73.nu.4.* 128

2 *Caſus omiſſus in reformatione decidendus eſt ſecundum ſtatutũ antiquum corrigens in hoc ius commune.conſ.56.nu.26.* 134

2 *Caſus non dicitur omiſſus quando ex uerbis ſeu mente ſtatuentiũ cenſetur diſpoſitus conſ.66.nu.12.* 148

2 *Caſus expreſſus reſtringitur ex ueriſimili mente teſtatoris cõtra proprietatem uerborum.conſ.70.nu.15.* 151

1 *Caſus non dicitur omiſſus ſi uenit ex mente teſtatoris.conſ.75.numero.38.* 141

1 *Caſus omiſſus ſeu expreſſus quando & ex quibus dicatur & conſideretur.conſ.77.nu.30.* 161

1 *Caſus plures in quibus excluſis filiabus non uidentur excludere neptes & alij ſequentes.conſi.86.nu.64.* 174

2 *Caſus contingens præter ordinẽ teſtatoris nõ includitur in eius diſpoſitione ẽt ſi in illo eſſet maior rõ diſponendi.conſi.89.nu.20.* 181

1 *caſus non dicitur omiſſus ſed comprehenſus attenta mente & rõne diſponentis.conſ.92.nu.47.* 187

3 *caſus non dicitur omiſſus quando aliquo modo a teſtatore fuit conſideratus ẽt ſi ex coniecturis illud colligatur.conſi.1.nu.49.& 30.fo.2.& conſi.25.nu.38.* 38

1 *caſus omiſſus a ſtatuto ſeu conſtitutione municipali remanet decidendus ſecundum diſpoſitionem iuris communis.conſ.54.nu.25.fo.122 conſ.56.nu.25.fo.135.& conſ.78.nu.24.* 162

3 *Et conſ.12.nu.3.* 20

3 *caſus non expreſſus a ſtatuto cenſetur omiſſus.cõſ.16.nu.15.* 24

3 *caſus in quo uiget ratio ſtatuti dicitur a ſtatuto expreſſus & nõ omiſſus.*

ſus.ibid.nu.24. ſo.eo.
3 Caſus expreſſus dicitur a ſtatuto ſi ſtatuentes de eo cogitaſſent idem ſtatuiſſent ſive de eo fuiſſent interrogati.ibi.nu.43. 24
2 Caſus mixtus nō continetur ſub ſimplicibus in materia ſtatutaria & exorbitāti ac odioſa.conſ.54.nu.10. 132
3 Caſus dicitur expreſſus & non omiſſus quando ex mente illud cōſtat conſ.66.nu.60. 107
3 Caſus ſequens ex expreſsis non poteſt dici omiſſus.ibi.nu.62. 107
3 Item quando eadem æquitas & ratio viget in alio caſu, ſeu perſona. ibid.nu.63. fol.eo.
3 Caſus quando dicatur omiſſus ſeu expreſſus.conſ.83.nu.50. 142
4 Caſus inductus favore fidei non debet trahi in conſequentiam. conſi. 68.nu.258. 85
4 Caſus magis frequentatus attendi debet, etiam & ille qui alias fuit obſervatus.conſ.59.nu.11.& 12. 97
4 Caſus dubius ad quod tempus referendus eſt.conſi.71.nu.13. 97
4 Caſus non dicitur omiſſus ſed expreſſus quando colligitur ex mēte diſponentis idem quando diſponens ita ſtatuiſſet ſi de hoc fuiſſet interrogatus.nu.98.& 99. 97
1 Caſus plures in quibus geſta per tyrannum valent.conſi.1.num.60. & 61. 2
1 Caſus in quibus valet tranſactio facta ſuper feudo etiam ſine conſenſu domini ponuntur.ibi.nu.132.133.& 134. 2
1 Caſus in quibus præſcriptio non currit ſed dormit.conſi. 27.numero.144. 70
1 Caſus ſpeciales non ſunt trahendi ad cōſequentiā. cōſ.31.n.102.79
1 Caſus dicitur comprehenſus non extenſus ubi eadem eſt ratio. conſi. 32.nu.72. 84
1 Caſus ſuperveniens non liberat conductorem in caſu culpæ præcedentis.conſ.37.nu.10. 93
1 Caſus ſupervenieñs an & quādo liberet in culpa.ibi.nu.15.& 16.93
1 Caſus exceptuatus declarans alium incluſum in quibus terminis loquatur & procedat.conſ.58.nu.15. 132
4 Caſus exceptuatus aliquo reſpectu non eſt trahendus ad conſequētiā conſ.68.nu.260. 85
1 Caſus exceptuatus in contractu extēditur ex identitate rationis, nec iſto caſu dicetur illud omiſſum.conſ.32.nu.74.75.& 80. 84
1 Caſus exceptuatus alios includit.con.37.nu.8.& 9. 93
4 Caſus exceptuati a regula probandi ſunt per excipientem.conſ.5.numero 6. 15
1 Caſus exceptuati includunt alios ſub regula, nec debent ad alios extendi.conſ.43.nu.18.& 19. 127
1 Caſus plures in quibus mater excuſatur non petendo tutorem.conſi. 75.nu.21. 157
2 Caſus fictus æquiparatur vero in materia ſtatutaria leguli & ſimili. conſ.21.nu.41. 07
2 Caſus iſte fictus quod pupillus habeatur pro inteſtato procedit in quacunque ſucceſſione.ibi.nu.43. eo.
2 Caſus adverſus non eſt in conſideratione.conſ.25.nu.26. 78
2 Caſus ſpecialis de quo in d.l.ſi nō ſpeciali.C.de teſta. poteſt dari quādo aliqua eſſet infirma peſte,& ſtaret in aliqua caſula parvula ubi q; lumine & teſtes haberent notam in eam ipſius.conſ.33.nu.21. 99
2 Caſus non poteſt dici omiſſus quando comprehenditur in ratione & cauſa a diſponente expreſſus.conſ.42.nu.15. 115
1 Caſtro vendito an dicatur vendita iuriſdictio.conſ.20.nu.19. 42
1 Caſtro vendito cum pertinentiis & iur. an dicatur vendita iuriſdictio ibi.nu.29.& 22. eod.
1 Et quid quando expreſſe eſt vendita iuriſdictio.ibi.nu.32. eo.
1 Caſtrum & iuriſdictio ſi conſiderantur ut feudum vendito caſtro nō dicitur vendita iuriſdictio quando de ea nulla facta eſt mentio et quādo venditio fit ſine conſenſu domini.nu.46.& nu.48.& 49. eo.
1 Caſtrum poteſt vendi ut res particularis,& ut locus in quo eſt edificatum & clauditur muris & foſſa & iſto caſu eo vendito nō dicitur venditum iuriſdictio.ibi.nu.50.55.& ſeq. 42
1 Caſtrum quod dicatur venditum tanquam res particularis poteſt colligi ex verbis contrahentium.conſ.20.nu.56. 42
1 Item ex quantitate precij.ibi.nu.57. eo.
1 Caſtrum poteſt vendi ut quid univerſale,& differt a territorio.ibid. nume.58. eo.
1 Caſtrum quando venditur ut quid univerſale dicitur vendita iuriſdictio regulariter.ibi.nu.58. 42
Fallit quando venditor non fuiſſet in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis. ibi.nu.59. eo.
Itē fallit quādo vēditor ignoraret iuriſdictionē ſibi cōpetere ex quo principaliter attenditur & eius mens & cōſenſus.ibi.n.60.& 61.eo.
Itē fallit quādo iuriſdictio nō cohærebat caſtro.ibi.nu.61.& 62. eo.
Prout fallit quando precium quo fuit venditum non eſt correſpondēs exiſtimationi & valori caſtri & iuriſdictionis.ibi.nu.70. 42
1 Caſtrum omne in regno eſt feudum quaternatum. Poteſt tamen concedi in vim meræ donationis & non erit feudum.conſ.23.nu.15. 51
1 Caſtrum deſtructum ſine ſpe refectionis perdit omnia iura quæ habebat.conſi.101.nu.32.34.& 38. 185
4 Caſtrum ſituatum intra provinciam ſeu regnum vel patrimonium eccleſiæ poteſt eſſe liberum & non feudale, ſi prædicto caſtro nunquā fuit data aliqua inveſtitura, nec præſtitum aliquod ſervitium. conſil. 16.nu.18.& 19. 29
4 Caſtrum de iure communi non habet territorium.ibi.nu.20. eod.
4 Caſtra ſituata in territorio alicuius hodie dicuntur habere territorium & iuriſdictionem de conſuetudine.ibi.nu.23. 29
4 Cathedraticum et cenſus diverſa ſunt & differunt.conſ.22.nu.2.et nume.ſeq. 34
4 Cathedraticum ſolvitur in ſignum ſubiectionis et in honorem cathedræ & debetur ordinario ex lege diœceſana.ibid.
3 Cauſa æſtimationis limitat & declarat affectum ipſius. Et ſi non eſt apta ad emptionem eam non inducit, ſed facta cenſetur ut ſciatur pro qua quantitate conſignatur.conſ.81.nu.12.& 23. 139
4 Cauſa finalis debet attendi & non verba.conſ.20.nu.13. 32
1 Cauſa finalis in contractibus debet attendi.conſ.32.nu.42. 84
4 Cauſa finalis in contractibus ſignificat principalem intentionem. cōſil.71.nu.53. 98
1 Cauſa finalis colligitur ex proœmio & ex verbis narrativis conſ.24. nume.38. 63
3 Cauſa finalis eſt inſpicienda propter quam facta fuit renunciatio generalis & ſecundum illam regulatur conſ.49.nu.43. 77
4 Cauſa finalis attenditur & non impulſiva.conſ 4.nu.34. 13
Cauſa durante durat effectus, ſicut cauſa ceſſante ceſſat effectus cōſi. 32.nu.54. 45
4 Cauſa debet exprimi nec ſufficit quod habeatur pro expreſſa in caſu quo requiritur cauſa ad eſſentiam actus.conſ.68.nu.226. 85
4 Cauſa diſsimilis diſpenſationis facta propter cauſam rationabilem non debet attendi.ibid.nu.234. eo.
4 Cauſa quando eſt expreſſa alia non præſumitur.ibi.nu.235. eo.
4 Cauſa ſopita eſt nec habet ſtatum per lapſum fatalium.conſil. 108. nume.14. 64
4 Cauſa qualibet etiam iniuſta excuſat a dolo.conſ.52.nu.36.fo. 64. conſ.14.nu.18.fo.153.& conſ.171.nu. 0. 178
3 Cauſa eſt conſideranda propter quam a parentibus recepta eſt renūciatio ab uno filio & non ab alius.conſ.69.nu.45. 117
1 Cauſa remuneratoria multa habet privilegia Et ex dicta cauſa poſſunt alienari res mobiles eccleſiarum.conſ.11.nu.45.& 46. 25
1 Cauſa proxima dicitur quæ in ſe rationem continet & propria eſt cōſil.32.nu.52. 84
1 Cauſa limitata limitatum producit effectum.conſ.33.num.49.fo.90 co ſi.94.nu.18.fo.167.& conſ.116.nu 8. 217
2 Et conſ.14.nu.14.fo.37.& conſ.61.nu.41. 161
3 Et conſi.1.nu.114.fo.2.conſ 41.nu.77.fo.63.& conſ.96.n.12.161
1 Cauſa limitata abſolutionis limitatam producit liberationem.conſi. 102.nu.16. 190
1 Cauſa & tit.conſideratur quibus dominium quæritur. conſ.42.numero 27. 98
1 Cauſa proxima revocationis donationis eſt nativitas filiorum quæ attendi debet.conſ.72.nu.15. 135
1 Cauſa in ſententia non eſt neceſſario exprimenda, ſi tamen exprimitur eſt a cauſa expreſſa regulanda.conſ.102.nu.1.& 2. 190
1 Cauſa proxima & immediata debet attendi.conſ.127.nu.4. 226
3 Et conſ.41.nu.7. 62
1 Cauſa expreſſa falſa & inepta reddit libellum nullum.conſi.131.numero 6. 230
2 Cauſa pia, pro cauſa pia, nō ſemper eſt iudicandū.conſ.86.n.70.174
2 Cauſa pia multa habet privilegia.conſ.70.nu.28. 152
4 Et conſ.115.nu.12. 129
2 Cauſa pia non excludit ſubſtitutum contra voluntatem teſtatoris.cōſil.86.nu.76. 174
2 Cauſa pia ſub conditione ſubſtituta non admittitur niſi conditione adimpleta.ibid.nu.78. eo.
2 Cauſa pia ſubſtituta in certis & limitatis caſibus non admittitur in aliis.ibid.nu.79. eod.
3 Cauſa pia vocata ſub aliqua conditione non poteſt venire illa non adimpleta.conſ.74.nu.1. 130
3 Cauſa pia limitata limitatē vocat a in uno caſu non poteſt venire per alium

alium omiſſum ibi.nu.10. 130

3 Cauſa pia non poteſt dici ſubſtituta quando uocatur limitate ad relictum particulare.conſi.74.nu.18. 130

3 Cauſæ piæ fauor non attenditur, quando adeſt uoluntatis defectus.ibi nu.22 130

2 Cauſæ piæ in dubio fauendum eſt.conſi.86.nu.68. 174

2 Piæ cauſa & eccleſiæ non ita fauendum ut fiat iniuſtitia, conſi. 86. nu.71. 174

3 Cauſa pia fauor non attenditur quando uerſamur in claro conſi. 86. nu.69. 145

3 Et conſi.74.nu.23. 130

2 Cauſæ piæ non eſt fauendum in materia ſubſtitutionis contra communes regulas.conſ.86.nu.74. 174

1 Cauſa falſa tollit uires iuramenti.conſi.96.nu.24. 171

2 Cauſa falſa uitiat actum.conſi.12.nu.99 28

3 Cauſa falſa in ſententia, uitiat ſententiam.conſi.107.nu.138 170

3 Cauſa falſa & error ſatis apparet ex uerbis ſententiæ, habentibus relationem ad acta.ibid.nu.139. fo.eo.

4 Cauſa falſa & demonſtratio nõ uitiat, quando illa appoſita eſt ſine neceſſitate & ſuperfluo.conſi.4.nu.33 13

1 Cauſa expreſſa & intentio quando eſt inepta libellus nullo modo põt ſaluari nec producit iudicium.conſ.131.nu.9 226

2 Cauſa quod legitimatus nihil peccauit, & quod primeuo iure oẽs naſcebantur legitimi non eſt ſufficiens, nec etiam illa rõ conſeruandæ agnationis erit ſufficiens.conſ.9.nu.39 18

4 Cauſa non dicitur auocata per commiſſionem negotij principalis.conſi.49.nu.24 60

4 Cauſa & ſecuritas de non offendendo poteſt peti officio iudicis.conſi. 168.nu.2.Et quando ita petitur non requiritur cauſæ cognitio.ibidẽ nu.3.cum ſequentib. 175

2 Cauſa non præſumitur in dubio in comite legitimante quæ debet eſſe rationabilis & exprimenda eſt.conſi.12.nu.162 29

2 Cauſa in legitimatione quod nihil peccauit legitimatus non eſt cõcludens.conſi.12.nu.161 293

2 Cauſa matrimonialis grauis eſt & ardua, & requirit teſtes idoneos, & omni exceptione maiores.conſ.15.nu.13 39

4 Et conſi.53.nu.4.& 9.fol.118.conſ. 14.15.& 16.fol.160.conſi. 59.nu.4.fol.74.& conſ.61.nu.30. 77

2 Cauſa teſtati præfertur cauſæ inteſtati.conſ.17.nu.8.fol.41.& conſ. 59.nu.1.fol.116.& conſ.85.nu.56. 1712

3 Et conſ.3.nu.6.fol.10.& conſ.73.nu.16. 119

2 Cauſa falſa non uitiat fideicommiſſum.cõſ.75.nu.29. 177

3 Cauſa attendenda in fideicommiſſis per quam regulantur. conſi. 41. nu.11. 62

3 Cauſa illa pro expreſſa haberi debet quando unica poteſt eſſe. conſi. 51.nu.11. 62

3 Cauſa in literis poteſt delegari.conſ.54.nu.46. 89

3 Cauſa teſtati & inteſtati longe differunt.conſ.59.nu.49. 98

3 Cauſa ſuſpicionis aduerſus debitorem debet ſuperuenire de nouo poſt contractum debitum.Sufficit tamen quod fuerit eo tẽpore ſi creditor illam ignorabat.conſ.xcix.nu.25. 164

4 Cauſa conceſſionis prædicta facultatis conſideranda eſt.conſi.45.numero.33. 57

4 Cauſa nunquam auocatur per ſecundam commiſſionem non facientẽ mentionem de commiſſione præcedenti.conſ.49.nu.22. 60

4 Cauſam non eſt ueriſimile papam uelle auocare a primis iudicibus. ibidem nu.23. eo.

3 Cauſam de nouo oriri uel de nouo peruenire ad notitiam creditoris. paria ſunt.conſi.89.nu.26. 164

2 Cauſa ceſſante non ceſſat diſpoſitio, quando illa uigẽte ſortita eſt effectum.conſ.85.nu.50. 177

Reliqua uide infra in uer.ceſſante.

4 Cauſa & rõne ceſſante quibus inducta fuit regula ceſſare debet eius diſpoſitio.conſ.5.nu.57. 15

4 Cauſæ quæ excuſent delinquentes ad cõparẽdũ.conſ.120.n.13. 154

1 Cauſæ ingratitudinis poſſunt probari uiuente patre.con.1.nu.137.2

Declarando ut ibi & debent eſſe uera.ibi.nu.138 eo.

Et poſſunt remitti per reconciliationem.ibi.nu.140. eo.

2 Cauſæ ingratitudinis reuocantes donationem factam quæ & quales ſint conſi.26.nu.76.& 77. 81

Cauſa quibus facta fuit donatio ceſſant natis filijs.conſ.72.numero.57. 135

1 Cauſæ mercatorum tractandæ & decidẽdæ ſunt de bono & æquo.nec in eis diſputatur de apicibus iuris. Et in eis ueritas attenditur alijs omiſſis.conſ.88.nu.3.4.& 5. 128

1 Cauſa expreſſa in ſententia ad quæ capita ſunt referenda.conſi.103 nu.8. 215

1 Cauſæ feudales poſſunt per arbitrium ſeu arbitramentum terminari conſi.118.nu.24. 218

Ita etiam & finem accipiunt per tranſactionem.ibidem nu. 15.22. & 23. fol.eo.

3 Cauſa exhæredationis ſolum ſunt illæ de quibus.in §.aliud quoque capitulum.conſi.29.nu.9.& nu.10.11.& ſeq.& 28. 45

3 Cauſa reſtitutionis in integrum conceſſæ infra quod tempus debeant expediri.conſ.65.nu.60. 105

3 Cauſæ ſuſpicionis fugæ debent allegari ac iuſtæ & concludentes per creditorem.conſ.99.nu.24. 164

1 Cauſarum diuerſitas ex quibus colligitur.conſ.108.nu.8. 202

1 Cautela ut proteſtetur non eſſe admittendos articulos proprietatem tangentes.conſi.109.nu.25. 199

1 Cautela ut proteſtetis non admitti tangentia petitorium.conſ. 113. nu.7. 213

1 Cautelæ arguunt quandoque dementiam.conſ.88.nu.14. 158

2 Cautio præſtanda eſt ſuper reſtitutione rerum mobilium quæ uſu conſumuntur.conſi.21.nu.39 65

4 Cautio, nedum quis cogitur præſtare cautionem de nõ offendendo per ſe tantum, ſed etiam pro ſuis & familiaribus, & complicibus. conſi. 165.nu.5.18.19.& 20. & non debet quis cogi ad dictam cautionẽ præſtandam, ſi non adeſt cauſa & iuſta.ibi.nu.6.& 10 cum ſeq. 171

4 Cautio de non offendendo quod præſtetur, non eſt mere arbitrarium, ex quo requiritur cauſa.ibidem.nu.6.7.8.9.10.& 12. eo.

4 Cautio, qui poteſt cogi ad cauendum de non offendendo aliquem pro ſe, minus poteſt cogi ut præſtet eandem cautionem pro alijs. ibidem nu.17. 171

1 CEDENS Et conſignãs nomina debitorum tenetur illos facere ueros.Et ſi ex illis ad eum aliquid peruenit tenetur illud reddere ceſſionario, & etiam nunc illud quod peruenit ad ſuum anteceſſorem. conſi.88.nu.13.& 14. 158

3 Cedens poſt ceſſionem paciſcendo ſeu tranſigendo cum debitore hoc ſciente ceſſionario non præiudicat.conſ.19.nu.63. 28

3 Cedens recipiens ſolutionẽ quũ præiudicet ceſſionario.ibi.67. eo.

3 Et quid ſi cedens tranſtulit in ceſſionarium omnia iura ſua. ibidem nu.68. eo.

3 Et quid ſi cedens non ſit ſoluendo.ibi.nu.69. eo.

3 Cedẽs uſumfructũ alteri omni uſufructu priuatur.cõſ.37.nu. 9. 57

3 Cedens non poteſt in ceſſionariũ transferre plus iuris quam ipſe habeat.conſ.73.nu.16. 128

4 Cedenti ſub conditione ſeu pactis poſtmodum non ſubſecutis tanquã ſpoliato conceditur reſtitutio.conſi.5.nu.11. 15

4 Cedens & dans aliquid ut liberet fratrem iniuſte carceratum non pot illud reſcindere prætextu metus.conſ.3.nu.178. 16

3 Cedula ad quam teſtator ſe retulit qualiter poſſit comprobari. conſ. 19.nu.17. 28

3 Cedula ad quam ſit relatio ut probet quid debeat continere. ibidem. nu.27. eo

3 Cedulæ prædicta identitas probanda.eſt.ibi.nu.25 eo.

3 Cedulæ identitas an probetur per comparationem literarum.ibidem. nu.31. 28

1 Celator teſtamenti in pœnam falſi incidit.conſi.55.nu.9. 117

4 Cenſuarius non poteſt repelli ſi cenſum ſoluit.conſ.23.nu.8. 34

4 In dubio an quis præſumatur ut cenſuarius magis quam emphyteuta libellarius.nu.9.& 10. eo.

1 Cenſuræ appoſitæ inhibitione habent tacitam conditionem ſi in ea expreſſa uera ſunt & ſi preces ueritate nituntur.conſ.31.nu.29. 79

1 Cenſus redditus annui & libelli connumerantur inter mobilia. conſ. 86.nu.7. 157

4 Cenſus poteſt preſcribi. Et pro eo cõpetit & poſſeſſorium & petitoriũ conſ.12.nu.12.& 13. 27

4 Cenſus ſolutio a priuato actiue poteſt præſcribi, etiam ſi non probetur de conſtitutione ipſius, nam ſufficit quod allegetur, dummodo ſolutio probetur facta per.x.annos.ibi.nu.14. eo.

4 Cẽſus cõſtituit & debet ex alia cã quã cathedraticũ.cõſ.22.n.3.54

4 Cenſus & reſeruata principe regulariter non poſſunt præſcribi cõtra ſupremos.cõſ.15.nu.19.contra tamen dominos inferiores bene præſcribuntur.ibi.nu.20. 36

1 Certitudo debet attendi quæ groſſo modo capitur & non illa quæ prouenit per partes deſignatas per quotas.conſi.61.nu.45. 125

1 Certitudo inducitur etiam per relationem.conſ.78.nu.9. 144

3 Et conſ.3.nu.17.fo.8 & conſ.9.nu.16. 16

1 Certa qualibet pars põt poſsideri & ſi non ſit quotidiana, ut cap iunt

& docto. & alij ibi.nu.47. 112
3 Certam qualiter dicatur eſſe factum ſeu nominatū.conſi.:.nu.54. 6
3 Certam dicitur illud quod per relationem apertum demonſtratur.cōſil.110.nu.52. 176
4 Ceſſatio cauſa impulſiua nunquam facit ceſſare diſpoſitionem. conſi. 49.nu.14. 60
4 Ceſſante cauſa diſpoſitionis ceſſare debet eius effectus.conſi.lxxij. numero.110. 98
4 Ceſſante cauſa qua fuit conceſſum breue ceſſat & reſcriptum. conſi. 169.nu.13. 175
1 Ceſſante ratione ſtatuti ceſſare uidetur eius diſpoſitio.conſil. 98.numero.30. 178
4 Ceſſatio cauſa impulſiua quando & quo caſu uitiat gratiam. conſil. 4.nu.35. 13
1 Ceſſio quando ſit cum reſeruatione exequatio qualiter ſit facienda. conſi.lviij.nu.9.& nu.11. 121
1 Ceſſio quandoque fit ad commodum cedentis, quandoq; ceſſionarij. ibidem.nu.13.& 14. fo.eo.
1 Ceſſio poteſt gratis fieri & ita grata ualet.conſi.125.nu.10. 223
3 Ceſſio & donatio iurium & hereditatis an ſint illicita & reprobata. conſi.9.nu.18.Et an illis poſſit renunciari.ibidem.nu.19.nu.57.cum ſequen. 16
3 Ceſſio & conſtitutio procuratoris in rem ſuam ualidæ ſunt nec prohibentur a iure.ibidem nu.54. 16
3 Ceſſio & donatio hæreditatis ualida eſt.ibi.55. fo.eo.
3 Ceſſio facta per aliquē an & quo caſu poſſit reuocari.ibi.nu.57. eo.
3 Ceſſio quando facta eſt ad cōmodum ceſſionarij.ibi.nu.64. eo.
3 Ceſſio poteſt fieri ſimpliciter & liberaliter, item & precio ſtatuto. conſi.82.nu.29. 140
3 Ceſſio facta aliquo precio certo accedit emptioni & uenditioni & nō donationi.conſi.82.nu.19. 140
3 Ceſſio cenſetur facta titulo emptionis quando non fuit expreſſa aliqua cauſa & facta fuit pro certo precio.ibi.nu.20. eo.
3 Ceſſio an & quo caſu poſſit fieri abſenti.conſi.107.nu.7. 169
3 Ceſſio & mandatum ſimplex differunt.ibi.nu.8. eo.
3 Ceſſio ualida eſt quando nomen debitoris fuit datū in ſolutum nec talis dicitur propterea redemptor litium.ibi.nu.37. 169
3 Ceſſio an iudicatū ex illis uer.pro me uel noīe meo.cōſ.107.n.48.169
4 Ceſſio per ſuperiorem acceptata excludit cedentem cū in ſe cōtineat perfectionem.conſi.5.nu.63. 15
4 Ceſſio ut ſit bona & procedat ex quibus colligitur. conſi. 75.numero.35. 104
3 Ceſſionarius tenetur obſeruare oīa ea q̄ tenebatur cedēs.conſi.nu. 25 38
4 Ceſſionarius dotis an gaudeat eod.priuilegio quo cedens circa interuſurium dotis non reſtitutæ,per totum conſi.64.nu.1. 81
4 Ceſſionarius talis iuris ex cauſa oneroſa poteſt licite tale interuſuriū percipere.ibid.nu.6.& 7. eo.
4 Ceſſionarius ex cauſa oneroſa licite proſequitur ius ceſſum. ibidem nu.15. eo.
4 Ceſſionarius poteſt exigere intereſſe quod poterat cedens. conſil.75. nu.18. 104
4 Et quando gaudeat eod. priuilegio quo gaudere poterat cedens. ibi. nu.19. eo.
3 Ceſſionario & donatario non præiudicat confeſſio cedentis. conſi.9. nu.59. 16
4 CHIRVRGIA eſt prohibita clericis.conſi.136.nu.34. 143.
4 Chirurgiam exercens priuatur a promotione feudi.ibi.nu.35. 143
4 Chirurgiam exercens fit irregularis quando fuit in exercitio ſecuta mors,uel membri abſciſio maxime ſi lucri cauſa eſt exercuit.ibidem nu.36.& 37. eo.
4 Chriſtianus ut ſaluari poſſit quæ debet credere & ſequi.conſi.68.numero.13. 84
3 CIPPVS domus quot modis capiatur.conſi.35.nu.1. 55
3 Cippus & ſtipes ſinonima ſunt.ibi.nu.2. eo.
3 Cippus domus caput deſcendentes per lineam maſculinam non fœmininam.ibi.nu.9. eo.
1 Cippus domus capitur pro ſtirpe,generatione ſeu progenie. ibidem numero.6. 31
3 Cippus domus an conſeruetur in fœmina.conſi.48.nu.10.76. & nu. 13.14.& nu.50.& ſequentiba.57.& alijs. 76
3 Cippus domus quid importet & quos capiat.ibidem nu.51.& nu.52 & alijs ſequentibus. 76
2 Citandus eſt ſubſtitutus in legitimatione ad hoc ut excludatur a legitimato.conſi.9.nu.24. 18
3 Citandus in quolibet actu fiendo per quem quis poteſt lædi uel ut ille qui poteſt ex eo lædi & offendi.conſi.63.nu.11. 80
3 Citatio facta pro die feriata cadit in diem ſequentem.conſi.107.numero.94. 170
4 Citatio per edictum ut fieri poſſit quæ forma requiratur.conſi.31.numero.29.& 30. 43
4 Citatio per edictum in caſu quo conceditur ad minus affigenda eſt in duobus locis.nu.31. eo.
4 Citatio partis neceſſaria eſt quando cauſa committitur cum clauſula conſtito de aſſertis.conſi.45.nu.9. 56
4 Citatio partis requiritur in ſummaria cognitione.ibi.nu.11. 56
4 Citatio non habetur pro executiua ſi ſtat per aliquem quominus exequatur.conſi.81.nu.14. 107
4 Citatio nulla eſt ſi proceſſu non ſeruata forma ſignaturæ.conſi.94.numero.5. 116
4 Citatio non eſt quo ad illud facienda quando certum eſt illi defenſionem non competere.conſi.111.nu.9. 127
1 Citatio in multis caſibus non requiritur.conſi.1.nu. 32. 1
1 Citatio non requiritur quando certum eſt alicui non competere defenſionem.ibi.nu.33. eo.
1 Citatio non requiritur in ſententia declaratoria quando profertur ſuper notoria quod non poteſt tergiuerſari & celari.ibi.nu.35.& 38.2
1 Citatio contra contumacem & abſentem qualiter ſit facienda ut ſententia ualeat & proceſſus.conſi.45.nu.88. 101
1 Citatio illorum non requiritur quando certum eſt nullam eis competere defenſionem.conſi.101.nu.113. 186
1 Et idem quando uerſamur in notorijs.ibi.nu.124. eo.
1 Citatio omiſſa reddit ſententiam nullam & quid eſt in ſupremo principe.conſi.118.nu.15. 218
1 Citatio non requiratur quando certum eſt principem uelle auferre ius alterius & poteſt procedi extraiudicialiter conſi.1.nu.27.& 28. 2
2 Citatio eſt defenſio & tolli non poteſt etiam in ſententia declaratoria ibi.nu.19.20.23.24.& 28. 2
2 Citatio non requiritur aliorum agnatorum in legitimatione facta ſciente & petente patre.conſi.1.nu.24. 2
2 Citatio non requiritur quando conſtat principem fuiſſe diſpoſitum ad ita faciendum preciſe & quando dicatur iſtud conſtare.ibi.nu.72. 2
2 Citatio agnatorum an & quando ſit neceſſaria in legitimatione.conſi.10.nu.130. 22
2 Et quid ſi comiti palat.data eſt poteſtas legitimandi citatis & nō citatis agnatis.ibidem.nu.131. eo.
3 Citatio quando interrumpat præſcriptionem.conſi.32.nu.8. 30
4 Citationis executio reſpectu cuius requiritur,actoris uel rei.conſi.81 nu.10. 107
4 Citationis commiſſio eſt quoddam preparatorium ad iudicium.ibi.numero.16. 107
1 Citationis defectus reddit ſententiam nullam.conſi.125.nu.23. 213
3 Citatus una die ad uidendum iurare teſtes ſi eadem die non iurant ſed alia illorum depoſitio nulla redditur.conſi.24.nu.32. 37
3 Citatus ad locum habentem aerem corruptum non tenetur illuc ire, eſto quod in tali loco redderetur ius.Idem ſi ibi ſaeuit peſtis procedens ex aeris corruptione.conſilio.28.nu.1.& 2. 45
4 Citatus ad talem locum poteſt ſtatim appellare. Et ſi notorie iſta conſtant,citatio erit ipſo iure nulla a qua inſuper appellari poteſt. ibi. nu.34.& 5. 39
4 Citatus ad locum non tutum appellare poteſt etiam ſi fuerit excommunicatus.ibid.nu.9. eo.
4 Citatus ad comparendum perſonaliter, non poteſt per procuratorem comparere.conſi.120.nu.2. 134
4 Citati ob crimen uiolenter commiſſum uel læſæ maieſtatis non cōparentes poſſunt excōicari,& ab eis pœna exigi.conſi.110.nu.11.134
4 Citari perſonaliter quis nō poteſt regulariter.conſi.120.nu.1. 134
4 Citari ad perſonaliter comparendum poteſt quis omni caſu per papā. ibid.nu.3. eo.
4 Ita & per delegatum papæ ſi ſpecialiter eſt ſibi commiſſum. ibidem nu.4.& 5. eo.
4 Et in citatione inſeri debet tenor poteſtatis.ibi.nu.5. eo.
4 Citari poteſt ad perſonaliter comparendum in cauſa criminali. ibid. nu.6. eo.
4 Talis cauſa,cuius qualitatis debeat eſſe.ibi.nu.7. eo.
1 Ciuilis poſſeſſio ſola inducit præſcriptionē.conſi.24.nu.13. 62
1 Ciuilis poſſeſſio ſola eſt cauſans præſcriptionē.cōſ.104.nu.126.191
1 Ciuiliter poſſidenti,licitum eſt propria autoritate deijcere poſſeſſorē naturalem & turbatorem,& inconuenienti dicitur iſtud facere cū ſua ciuilis continue turbetur per illum naturalem.conſi.24.nu.14. 63.
3 Ciuis quis proprie dicatur conſi.54.nu.90. 89

1 Ciuis

1 Ciuis efficitur quia ciuitate aliqua in ciuẽ receptus eſt, & ita aſſumptus perinde habetur ac ſi origiuarius fuiſſet, & efficitur ex hac ratione ciuis uere & non ficte, & ueru ciuilitas iſto modo quaritur, & per qua uerba. conſi. 71. nu. 3. 4. 5. & 8. 135

2 Ciuis efficitur receptus ad ciuilitatem per priuilegium, maxime cum de fauore agitur. conſ. 71. nu. 9. & 10. 135

3 Ciuitas poteſt concedere immunitatem exteris uenientibus ad habitandum. conſ. 71. nu. 12. 135

3 Ciuitas an & quando poſſit condere ſtatuta. conſ. 36. nu. 1. 56

3 Ciuitas ſeu caſtrum qua paſſa eſt in feudum dari non põt contradicere ulterius, nec ſe ex priuilegio exemptionis iuuare ſi per longiſſima temporu id paſſa eſt, conſi. 23. nu. 111. & nu. 112. & 113. 51

1 Ciuitas quando poſſit concedere immunitatem. conſ. 68 nu. 8. 132

1 Ciuitus concedendo immunitatem licet ſuperioribus non praiudicet tamen ſibi bene praiudicium affert. ibi. nu. 33. 132

4 Ciuitas ponitur pro loco circundato muris. conſ. 27. nu. 12. 38

3 Ciuitus, in una eadem ciuitate habitare poſſunt plures uiuẽtes diuerſis moribus & legibus. conſ. 53. nu. 92. 85

3 Clamores & iurgia conſanguineorum & attinentiũ an & quãdo dicuntur praſtare impedimentum ne quis teſtetur. conſ. 67. nu. 43. 116

1 Clandeſtina poſſeſſio qua ſit. conſ. 107. nu. 37. 199

2 Clandeſtinum quando dicitur contractum. conſ. 13. nu. 14. 35

4 Clandeſtinum matrimonium dicitur illud quod non eſt legitime contractum nec in faciem eccleſia. conſ. 7. nu. 3. 71

4 Clandeſtinum etiam dicitur matrimonium quando procuratur, ne ueniat in notitiam alterius, maxime illorũ quorũ intereſt. ibi. nu. 11. 71

4 Item quando actus qui publice ſolet fieri celebratur coram duobus. ibid. nu. 17. fo. eo.

4 Item quando contrahitur inter illos qui conſueuerunt palam & non occulte contrahere. ibi. nu. 13. 71

4 Clandeſtina matrimonia non carent ſuſpicione. conſ. 57. nu. 4. 71

Reliqua uide infra in litera. M. in uer. matrimonium.

4 Clandeſtinitas non reddit matrimonium nullum conſ. 54. nu. 1. 65

4 Clandeſtinitas ſola an uitiet matrimonium. conſ. 58. nu. 5. 72

4 Clandeſtinitas non uitiat matrimonium. conſ. 60. nu. 35. 76

2 Clauſula ex certa ſcientia non ſupplet ea qua in facto conſiſtunt ſed operatur in his qua ſunt iuris. conſ. 1. nu. 81. fo. 2. & conſ. 11. numero. 122. 26

2 Et conſ. 4. nu. 30. 10

4 Et conſ. 3. nu. 56. 11

1 Clauſula ex certa ſcientia nihil operatur quando probatum eſt cõtrarium & conſtat rem aliter ſe habere. conſi. 1. nu. 81. 2

2 Et conſ. 4. nu. 31. & 31. 10

4 Et conſ. 4. nu. 60. 13

1 Clauſula ex certa ſcientia non operatur quando erratum eſt ſuper priuilegij ſubſtantia & eſt ſubreptitia conſ. 1. nu. 83. 2

1 Clauſula ex certa ſcientia non capit interpretationem per quam alteri praiudicatur, nec operatur in his qua ſunt magni praiudicij. conſ. 1. nu. 84. 2

4 Et conſ. 3. nu. 62. 11

1 Clauſula ex certa ſcientia & ſimiles multum operantur remiſſiue. conſ. 22. nu. 83. 44. conſ. 106. nu. 42. 197

4 Et conſ. 22. nu. 10. 34

4 Clauſula ex certa ſcientia maximi eſt effectus. conſ. 30. nu. 30. 41

1 Clauſula ex certa ſcientia tollit ſimulationem. conſ. 54. nu. 16. 115

4 Clauſula ex certa ſcientia tollit ſubreptitionem & obreptionem, & defectum intentionis. conſ. 3. nu. 70. & 71. fo. 11. & conſ. 5. nu. 120. fol. 15. & conſ. 141. nu. 2. 146

1 Clauſula ex certa ſcientia non tollit ius tertij. conſ. 82. nu. 65. 148

4 Et conſ. 5. nu. 115. 15

4 Clauſula ex certa ſcientia non inducit praiudicium alterius. conſ. 11. nu. 121. 25

1 Clauſula ex certa ſcientia cum alijs uerbis ſolitis apponi tollunt omnem errorem & ignorantiam. & allegationem doli. conſ. 96. numero. 70. 171

4 Clauſula ex certa ſcientia iuncta cum alijs magis operatur quam ſola. conſ. 3. nu. 91. 11

2 Clauſula ex certa ſcientia tollit citationem. conſ. 1. nu. 70. 2

2 Clauſula ex certa ſcientia non ſupplet erroneam & falſam informationem. conſ. 4. nu. 33. 10

4 Clauſula ex certa ſciẽtia facit ceſſare praſumptionem mala informationis & intentionis defectus. conſ. 5. nu. 124. 16

2 Clauſula ex certa ſcientia non ſupplet ignorantiã. conſ. 4. nu. 30. 10

4 Et conſi. 5. nu. 114. 16

2 Clauſula ex certa ſcientia excludit omnem ignorantiam & errorem & probationem qua in contrarium poſſet fieri per quam dicenti in contrarium imponitur ſilentium. conſi. 15. nu. 60. & 61. 40

4 Et conſi. 3. nu. 74. 11

4 Clauſula ex certa ſcientia non prodeſt quando ſubſtantialia deficiũt & narrata ſunt falſa. conſ. 3. nu. 51. 71

Falla niſi interueniat ſcientia ſupplendi, & omnium ſuppletio. ibidẽ nu. 53. eo.

4 Clauſula ex certa ſcientia equiparatur clauſula motu proprio. conſ. 3. nu. 57. 11

4 Clauſula ex certa ſcientia & motus proprij conſideratur dupliciter. conſ. 3. nu. 57. 11

4 Clauſula ex certa ſcientia non ſupplet defectum ſubſtantialium. cõſ. 3. nu. 61. 11

4 Clauſula ex certa ſcientia praiudicat illi cui eſt ius quaſitum. conſ. 3. nu. 46. & 77. fo. 11. & 11. & conſ. 5. nu. 117. 16

4 Clauſula ex certa ſcientia equiparatur clauſula de plenitudine poteſtatis. conſ. 3. nu. 78. 11

4 Clauſula ex certa ſcientia, oſtendit apponentem illam ita proceſſiſſe. conſ. 5. nu. 118. 16

4 Clauſula ex certa ſcientia ſuper facto proprio oppoſita ſatis operatur. conſ. 5. nu. 123. 16

4 Clauſula ex certa ſcientia, non tollit ea qua per uiam contractus conceſſa ſunt nec trahitur ad iniqua conſ. 11. nu. 123. 25

2 Clauſula ex certa ſcientia tollit omnem ignorantiam, per quam patet principem noluiſſe praiudicare alijs. conſ. 1. nu. 67. 2

3 Clauſula ex certa ſcientia ſtandũ eſt, tanquam facte in facto proprio. conſ. 3. nu. 75. 11

1 Clauſula ſciens, & ex certa ſcientia, & non per errorem &c. nũ trahitur ad diuerſa extranea, & ſeparata. cõſ. 10. nu. 96. 42

3 Clauſula ex certa ſcientia, & deliberate, quid operetur. conſ. 56. numero. 48. 91

2 Clauſula de plenitudine poteſtatis non producit effectum in his qua conſiſtunt in facto & qua ignorantur. conſ. 1. nu. 85. 2

1 Clauſula de plenitudine poteſtatis non ſupplet niſi defectus iuris poſitiui. conſ. 1. nu. 86. 2

1 Clauſula de plenitudine poteſtatis non tollit ea qua conceſſa ſunt per uiam contractus. conſi. 1. nu. 87. 2

1 Clauſula de plenitudine poteſtatis multum operatur. conſi. 106. nu. 40. 197

4 Et conſ. 1. nu. 79. & 80. fo. 2. & conſ. 22. nu. 10. 34

2 Clauſula de plenitudine poteſtatis ſupplet omnes defectus, conſ. 15. nu. 64. 40

1 Et conſ. 1. nu. 80. 2

3 Clauſula de plenitudine poteſtatis quid importet. conſ. 46. nu. 43. 71

4 Clauſula de plenitudine poteſtatis habet uim clauſula derogatoria ad omnem legem contrariam continentem ĩ1 derogatoriam clauſulam. conſ. 5. nu. 93. 16

4 Clauſula de plenitudine poteſtatis non tollitur a regula tollente motum proprium, & certam ſcientiam. conſi. 5. nu. 94. 16

1 Clauſula de plenitudine poteſtatis maximi eſt effectus. conſ. 30. numero. 30. 78

4 Clauſula de plenitudine poteſtatis quando exprimitur oſtendit apponentem illam ita proceſſiſſe. conſ. 5. nu. 119. 16

4 Clauſula de plenitudine poteſtatis tollit ſubreptionem obreptionem & omnes defectus intentionis. conſ. 5. nu. 120. 16

2 Clauſula de plenitudine poteſtatis tollit citationem. conſ. 1. nu. 71. 2

2 Clauſula de plenitudine poteſtatis, operatur quod principi nõ poteſt dici cur ita facis, in conſ. 1. nu. 68. 2

2 Clauſula de plenitudine poteſtatis ſuperat omnes alias. conſ. 1. numero. 68. 2

1 Clauſula motu proprio tollit defectum citationis. conſ. 1. nu. 74. 2

1 Clauſula motu proprio non operatur in praiudicium tertij. cõſ. 1. nu. 75. & cõſ. 82. nu. 67. 149

4 Et conſ. 79. nu. 9. 106

1 Clauſula motu proprio non operatur ultra mentem & ſcientiam concedentis. conſi. 1. nu. 76. 2

1 Clauſula motu proprio non importat ſcientiam. cõſ. 1, nu. 77. 2

1 Clauſula motu proprio non tollit inhabilitatem nec inducit diſpenſationem. conſ. nu. 78. 2

4 Et conſi. 74. nu. 37. fo. 102. & conſ. 140. nu. 8. 146

1 Clauſula motu proprio non tollit qualitates & defectus extrinſecos ultra narratas. conſi. 1. nu. 79. 2

4 Et conſi. 74. nu. 41. 102

1 Clauſula motu proprio non includit non ueriſimilia. conſi. 1. nu. 80. 2

2 Et conſi. 4. nu. 28. 10

4 *Et conſi.74.na.42.* 102

1 *Clauſula motu proprio non tollit defectum intentionis & mentis nõ uteriſimilis.conſ.1 nu.78.fo.2.& conſi.82.na.66.* 149

4 *Et conſ.5.na.113.fol.16.conſi.42.nu.76.fol.54.con.74.nu.23.fol.102.conſi.89.nu.21.fol.112.& conſ.140.nu.7.* 146

2 *Clauſula motu proprio tollit omnem ſubreptionem & iuſtam cauſam importat.conſi 4.na.27.fo.10.& conſi.15.na.58.* 40

4 *Et conſ.17.nu.15.fo.30.conſ.74.nu.22.* 102

2 *Clauſula motu proprio in exorbitanti materia tole & ample interpretatur.conſ.15.nu.58.* 40

2 *Clauſala motu proprio appoſita ſemper præſumitur adeſſe iuſta cã. adeo ut non admittatur probatio in contrarium.conſi.15.na.58.* 40

2 *Clauſala motu proprio non ſupplet errorem & alios defectus. conſ.4 na.28.* 10

4 *Clauſula motus proprij multum operatur.conſ.22.na.10.* 14

4 *Clauſula motus proprij non tollit falſitatem cauſæ expreſſe.conſi.68. nu.217.* 85

2 *Clauſula motu proprio & ex certa ſcientia oſtendit diſponentem uelle uti plenitudine poteſtatis.conſi.15.nu.63.* 40

4 *Clauſula motus proprij & non obſtantibus multum operantur. conſ. 44.na.23.* 55

1 *Clauſula motus proprij,& nõ poſſit dici de defecta intentionis tollãt ſubreptionem.conſi.11.nu.120.* 26

1 *Clauſula ſupplentes,non ſupplet inhabilitatem & defectus ſubſtantiales nec inducit diſpenſationem ſed ea ſolum quæ ſunt iuris poſitiui. cõſi.1.nu.88.* 2

3 *Et conſi.46.nu.42.* 71

3 *Et conſ.3.na.64.* 9

1 *Clauſala ſupplentes non habet locum in his quæ ignoranter & in facto conſiſtant.coaſ.1 nu.89.* 2

4 *Et conſ.3.na.64.* 11

4 *Clauſula ſupplentes omnes defectus,non prodeſt quando ſubſtãtialia deficiãt & narrata fuere falſa.fallit niſi interueniat ſuppletio omniũ & narrata fuere falſa.conſi.3.nu.52.& 53.* 11

4 *Clauſula ſupplentes,tollit omnem ſolennitatem iuris poſitiui.conſi.5. nu.3.* 16

4 *Clauſula ſupplentes non tollit defectum ſubſtantialium,nec ignorantiam facti.conſ.5.na.116.* 16

4 *Clauſula ſupplentes,tollitur ſubreptio obreptio.& omnis defectus intentionis.conſ.5.na.120.* 16

4 *Clauſula ſupplentes omnes defectus tollit ſingulos defectus iuris poſitiui & trahitur ẽt ad non ſpecificatos.conſ.11.na.4.* 25

3 *Clauſula ſupplentes oẽs defectus quæ indicat.conſi.19.nu.21.45.& 47.* 31

4 *Clauſula ſupplentes omnes defectus, idem operatur ut ex certa ſcientia.conſ 3.nu.45.* 11

1 *Clauſula non obſtantibus non auget gratiam.conſi.1.nu.90.* 2

1 *Clauſula non obſtantibus regulatur a mente concedentis. conſi.1.numero.90.* 2

1 *Clauſula non obſtantibus non operatur in his quæ ſunt ignorata. conſi.1.nu.90.* 2

1 *Clauſula non obſtantibus non operatur ultra narrata,cõſ.1.nu.91.* 2

1 *Clauſula non obſtantibus ſubreptitia dicitur ſi ſubſtantia priuilegij eſt ſubreptitia,nec ſe extendit ad ignorata.conſ.1.na.92.* 2

1 *Clauſala non obſtantibus non tollit ius tertij.conſ.1.nu.93.fol.2.& conſ.11.nu.119.& 123.fo.26.& conſ.81.nu.62.* 149

4 *Et conſ.89.nu.24.* 106

1 *Clauſula non obſtantibus,comprehendit inualida & defectus non expreſſos.conſ.1.nu.94.* 2

1 *Clauſula non obſtantibus,non tollit niſi defectum expreſſum.conſ.1. na.95.* 2

1 *Clauſula non obſtantibus,non nocet non ſubdito.conſ.82.nu.61.* 149

1 *Clauſula non obſtantibus generalis non derogat legibus contrarijs conſi.72.nu.62.* 135

1 *Clauſula non obſtantibus, tollit diſpoſitiones confirmatas.conſi.82. nu.64.* 149

2 *Clauſula non obſtante,quando opponitur uolũtas principis colligatur conſ.1.nu.66.* 2

2 *Clauſula non obſtante etiam generalis,ſufficit quo ad derogationem. conſi.1.nu.142.* 2

2 *Clauſula non obſtantibus generalis uel ſpecialis quid operetur. conſ. 15.na.68.* 40

4 *Clauſula non obſtantibus,quanta ſit efficacia remiſſiuæ,conſ.45.numero.19.* 71

Et conſ.1.nu.82.fo.2.& conſ.11.na.5. 25

4 *Clauſula non obſtantibus,quos defectus tollat.conſi.3.nu. 66.* 11

4 *Clauſula non obſtantibus,tollit conſuetudinem & ſtatutum.conſ.x. nu.8.* 14

4 *Clauſula non obſtantibus,quod ſtatuta tollat præterita præſentia uel futura.conſ.24.nu.15.* 35

1 *Clauſula non obſtante conceſſione alteri facta,intelligitur de inualida,conſ.101.nu.66.* 185

4 *Clauſula non obſtante quæ obſtantia cenſeantur ſublatæ.conſ.79.numero.26.* 106

4 *Clauſula non obſtante,non perimit ius alterius, ſed illud differt.conſ 81.nu.19.* 109

4 *Clauſula non obſtante nunquam tollit diſpoſitiones cõfirmatas niſi de confirmatione fiat mentio.conſ.140.nu.6.* 146

4 *Clauſala non obſtantibus tollit & derogat ius quæſitum ad rem.conſ. 5.nu.92.* 16

4 *Clauſula non obſtantibus priuilegijs ſub quacũque uerborum forma conceptis,quid importet.conſ.42.nu.17.* 54

4 *Clauſula non obſtantium,uel quod habeantur pro expreſſis &c. non operatur pluſquam motus proprius, nec tollit defectus de quibus in conſ.74.nu.55.* 102

1 *Clauſula quod obſtantia habeãtur pro expreſſis & ſpecificatis quid operetur.conſi.11.na.15.* 25

3 *Et conſ.46.nu.41.* 71

4 *Et conſ.1.nu.84.fol.1.& conſ.11.nu.6.* 25

1 *Clauſula quod obſtantia habeantur pro expreſſis quos defectus tollat.conſ.1.nu.96.* 2

2 *Clauſula habentes pro expreſſis habet uim expreſſæ derogationis.cõſi.1.na.93.* 2

4 *Clauſula habentes pro expreſſis quos ſupplent defectus.cõſ.3.nu.65 98.99.& 100.* 11

2 *Clauſula pro expreſſis habentes habet omnia pro expreſſẽ enumeratis.conſ.15.nu.66.* 40

2 *Clauſula pro expreſſis habentes,declarat mentem cõcedentis qualis fuerit.conſ.15.nu 58.* 40

4 *Clauſula pro expreſſis habentes,procedit quando in prima diſpoſitione non ſunt clauſulæ geminatæ & fortes derogatoriarum derogatoriæ.conſ.42.nu.17.* 54

4 *Clauſala pro expreſſo habentes,an deroget priori diſpoſitioni habenti fortiores clauſulas.conſ.42.na.18.* 54

4 *Clauſula quod tenor haberi debeat pro expreſſo.an operetur quando de alia conceſſione facienda eſſet expreſſa mentio.conſ.42.nu.12.* 54

4 *Clauſula tenore habito pro expreſſo , refertur ad principalem diſpoſitionem,non autem ad uerba derogatoria contenta in illa , & idem in clauſula non obſtantibus priuilegijs conſ.12.nu.18 .29.& 21.* 26

2 *Clauſula ſaluo iure ſuccedentium ab inteſtato limitat facultatẽ.conſ. 14.nu.42.& 43.* 38

1 *Clauſula ſaluo iure omnium perſonarum ſemper ſubintelligitur, etiã quod non exprimatur,& multum operatur,maxime, quando eſt geminata & reiterata. conſ.5.nu.26.27.& 28.* 16

1 *Clauſula ſaluo iure appoſita in inueſtitura multum operatur.cõſ. 13 nu.12.* 32

3 *Et conſ.65.nu.51.* 105

1 *Clauſula ſaluo iure,præſumitur ſemper appoſita, & multũ operatur conſ.15.nu.11.* 37

1 *Clauſula ſaluo iure impertinentium quando locum habeat.conſ.97. nu.133.& 134* 171

3 *Clauſula ſaluo iure, appoſita in inueſtitura conſeruat ius tertij. conſ. 70.nu.19.* 123

3 *Clauſula ſaluo iure coloni,appoſita per uẽditorem multum operatur. & quod ſi nullus adeſſet colonus,adhuc tamen iſta clauſula ſatis operatur.conſ.70.nu.16.& 17.* 123

3 *Clauſula ſaluo iure appoſita per creditorem pro hæc uerba,ſaluo iure reſiduo & ſolidi ſatis operatur.conſ.70.nu.18.* 123

3 *Clauſala ſaluo iure,uim habet exceptionis & æquipollet illi.conſ.70 nu.21.* 123

3 *Clauſala ſaluo iure uedum limitat & reſtringit præcedentia.uerum etiam limitat & reſtringit ac declarat ſequentia. conſ. 70. numero. 22.* 123

3 *Clauſula ſaluis alijs præmiſſis,declarat limitat & reſtringit ſequẽtia conſ.70.na.13.15.& 16.* 123

3 *Clauſula ſaluis &c.quid importet ex ſui natura, & attenta mẽte diſponentis.conſ.70.nu 28.* 123

1 *Clauſula ſine præiudicio tertij appoſita in inueſtitura, quomodo & qualiter ſit intelligenda,& interpretanda.conſ.16.na.30.* 37

1 *Clauſula ſine præiudicio alicuius qualiter ſit intelligenda. conſ. 70. numero.*

nu.2.4.5.6.7.12.& 13. 134
1 Clauſula ſine præiudicio apponitur ad cautelam abundantem. conſ. 70.nu.10. 134
1 Clauſula ſine præiudicio intelligitur preter quam in conceſſione continetur.conſ.70.nu.12. 134
2 Clauſula pro inſertis haberi annullat omnia obſtantia.con.15.numero.65. 40
1 Clauſula ius & iuſtitiam miniſtrari producit effectum ut obtineat actor.Si deduxit unam cauſam,& produxit aliā.conſi.131.nu.9. 230
1 Clauſula ius & iuſtitiam miniſtrari,nihil operatur circa ea quæ cōtinent repugnantiam.conſi.131.nu.11. 230
1 Clauſula ius & iuſtitiā miniſtrari procedit quando ſumus in caſu certo & actione certa,& probationes ad id non tendunt.ibi.nu.12.fo.e.
1 Item & quando generaliter peteretur iuſtitiam miniſtrari.ibi.nu.13.
1 Clauſula peto mihi ius &c.quid operetur.conſi.76.nu.8. 142
1 Clauſula ſola ueritate inſpecta,effectum producit,ut actor obtineat ſi unam cauſam deduxit & aliā probauit. conſi. 131.numer. 14.fallit niſi lex uel ſtatutum poſt dictam clauſulam ulterius procedat. Item quando adeſſet repugnantia, & quando actio intentata eſt incompatibilis alijs in libello narratis.ibid.nu.15.16.& 17. 230
1 Clauſula omni melior modo,& ſimiles oppoſita ex ſtilo notariorū nō firmat actum inualidum & nullum.conſi.83.nu.72. 152
3 Clauſula omni meliori modo,cuius ſit uirtutis.conſi.33.nu.28. 51
2 Clauſula omni meliori modo,quid importet.conſi.76.nu.9. 142
2 Et conſ.50.nu.9. 127
3 Clauſula omni meliori modo plures producit effectus.conſi. 3. nu.8. fo.8.conſ.21.nu.53.fo.32.& conſ.62.nu.9.& 10. 142
4 Et conſ.126.nu.15. 237
2 Clauſula omni meliori modo.quos defectus suppleat.conſi.54.numero.9. 132
2 Clauſula omni meliori modo,multum operatur.con.79.nu.31. 163
3 Et conſi.90.nu.11.fol.154.& conſi.107.nu.120. 170
4 Et conſi.46.nu.40. 57
2 Clauſula omni meliori modo.concernit expreſſa,& nō alia extranea conſ.12.nu.68.& 69. 30
2 Clauſula omni meliori modo,&c.appoſita in ultimo teſtamento, cum illis uerbis quod preferatur alijs cōtmet ſpecificam derogationē.con. 24.nu.31. 72
2 Clauſula omni meliori modo,an & quando ſuppleat haredis inſtitutionem.conſi.50.nu.9. 127
2 Clauſula omni meliori modo &c.habet uim clauſula codicillaris,& tendit ad conſeruandam uoluntatem teſtatoris.cōſi.62.nu.16. 143
2 Clauſula omni meliori modo &c.appoſita in teſtamēto producit eſſectum ut relicta per patrem filijs ſimpliciter, cenſeātur relicta iure inſtitutionis.conſi.3.nume.9. 8
3 Clauſula omni meliori modo multum operatur, non tamen trahitur. ad caſum,quem ordinare non poterat ille,qui eam appoſuit.conſi. 54 nu.28. 89
3 Clauſula omni meliori modo &c.inducit facultatem implorandi officium iudicis.conſ.107.nu.120. 170
3 Clauſula omni meliori modo,operatur ut prælegatum ſaltim ualeat in uim donationis cauſa mortis,conſi.79.nu.32. 163
1 Clauſula appellatione remota qualiter interpretetur.cōſ.8.n.27. 20
1 Clauſula poſita in capitulo ſequenti non refertur ad præcedens habens clauſulam propriam & determinationem ſpecificam. conſi.36. nu.16. 91
1 Prout non refertur quando daretur impoſſibilitas & nullitas referētis ad relatum ibi.nu.17. eo.
1 Nec etiam refertur quando relatio eſſet contraria menti diſponentis ibid.nu.18. eo.
1 Item & quando ſequeretur abſurdum,ſi talis relatio fieret.ibi.numero.19. eo.
1 Nec etiam refertur quando appoſita eſt non de per ſe ſed per contextum capituli ſequentis & acceſſorie ſeu incidenter.ibi.nume. 20.21. & 22. fo.eo.
1 Clauſula quando dicatur appoſita de per ſe & quando ad qualificandum diſpoſitionem.ibi.nu.20.21.& 22. eo.
1 Clauſula poſita in diuerſa oratione non refertur ad aliam orationem diuerſam & maxime in contractibus & quando agitur de rebus & locis.ibid.nu.23.& 24. eo.
1 Clauſula poſita in uno capitulo refertur ad aliud quando eadem uiget ratio.Fallit autem in pluribus.ibi.nu.25. eod.
1 Clauſula iuramenti omnia & ſingula eſſe uera excludit exceptionem ſimulationis.conſ.54.nu.11. 115
1 Clauſula renunciationis doli & in factum idem operatur.ibi.nu. 17
Sed contra.nu.40. 115
1 Clauſula obſeruare omnia & non contrauenire non alterat diſpoſitionem.ſed regulam ſecundum illam.nu.38. eo.
1 Clauſula illa omnia & ſingula eſſe uera an ſit impedimento quin poſſit ſimulatio opponi quando fuit uallata iuramento.conſi.55.nu.64. 6..& 66. 118
2 Clauſula omnia & ſingula quid operetur.conſ.16.nu.17. 42
3 Clauſula omnia & ſingula effectum indiuidua expreſſionis operatur conſ.1.nu.105. 2
1 Clauſula omnia & ſingula quæ comprehendat.conſi. 97.nu. 87.91. 120.& 121. 174
1 Clauſula ad omnia & ſingula habet relationem ad præcedentia.cōſ. 32.nu.101. 84
4 Clauſula cuilibet eorum,quid operetur.conſi.13.nu.16. 27
1 Clauſula & alijs confinibus ueríoribus inducit menſuram poni taxatiue.conſi.64.nu.28 ſed contra.nu.74.& 75. 128
1 Clauſula ad habendum omnia infra confines.&c. comprehendit illa. ibid.nu.34. 128
1 Clauſula quas omnes res uendicat includit omnia poſſeſſa per uenditorem.ibi.nu.46. 128
1 Clauſula generalis ſubſequens an & quando comprehendat maiora. conſi.68.nu.27.28.& 29. 133
1 Et quid ſi eſt appoſitum ſignum uniuerſale uel geminatum. ibidē. numero.29. eo.
1 Et quid quando ſalua ratione recti ſermonis, non poſſunt aliter ſtare. ibid.nu. 30. fo.eo.
1 Et quid ſi ſuperior poteſt in libello aliter prouidere.ibi.nu. 31. eo.
2 Clauſula generalis non trahitur ad expreſſe ordinata conſi. 70.numero.13. 134
1 Clauſula ex alijs importat ſimilia expreſſis.conſi.73.nu.71. 137
1 Clauſula & cætera ad quæ extendatur.conſi.76.nu.7. 142
1 Clauſula promiſit non contrauenire intelligitur rebus ſic ſtantibus. conſ.87.nu.48. 143
1 Clauſula ſingula ſingulis & congrua congruis quid operetur. ibidem nu 92. eo.
1 Clauſula quæ pœna ſoluta,&c.operatur ut poſſit peti promiſſum. cōſi.109.nu.36. 181
1 Clauſula de rato obligat mandantem etiam ultra fines. conſi. 117. nu.27. 174
1 Clauſula generalis appoſita in mandato trahitur ad alia ſimilia non Expreſſa.nu.28. 174
1 Clauſula & quouis modo quid ſignificet.conſ.128.nu.29. & de eius effectu.nu.30. 227
1 Clauſula & quouis modo,oſtendit enixam uoluntatem, apponentis. eam.conſ.128.nu.30. 227
3 Clauſula & quouis modo cuius ſit effectus.conſi.33.nu.29. 51
4 Clauſula uel alio quouis modo,non ſupplet defectum reſeruationis. conſ.138.nu.11. 144
4 Clauſula uel alio quouis modo.quos defectus ſupplet.ibi. nu. 12.eo.
2 Clauſula ſi plus ualet dono.ad quæ referatur.conſi. 128. nume. 32. & 33. 227
2 Clauſula etiam ſi talia eſſent, &c.habet uim expreſſa derogationis. conſi.1.nu.92. 2
2 Clauſula illa ſi ita eſt & ſi preces ueritate nitantur,in priuilegijs ſubintelligitur.conſi.4.nu.29. 20
2 Clauſula illa & ex alijs iuſtis & rationibus cauſis,&c.qualiter debeat interpretari.conſ.6.nu.41. 12
2 Clauſula, illa ex alijs rōnabilibus cauſis,&c.non eſt ſufficiens.conſ. 9.nu.42. 42
2 Clauſula confiſi denotat fiduciam committentis, qui non alias commiſiſſet.ibid.nu.61. 42
2 Clauſula continens actum geri debere cum ratione,moderamine, & honeſtate denotat arbitriū boni uiri, & multipliciter interpretatur importatque diſcretam inſpectionem actus gerendi. ibi. numero. 65. & 66. 42
2 Clauſula promiſit obſeruare,adimplere,non contrauenire, &c.qualiter intelligitur et interpretatur.conſi.12.nu.92. 28
2 Clauſula ex alijs iuſtis & rationalibus cauſis qualiter interpretetur & ad quæ referatur.ibi.nu.65.& 166. 28.& 29
2 Clauſula confiſi de ratione, moderamine & honeſtate actus per uos faciendi quid importet,ibi.nu.180.cum alijs ſeq. 29
2 Clauſula prout ratio dictaret,intelligitur poſita iuſtificatiue.ibi.numero.191. eo.
2 Clauſula prout ordo rōnis exegerit,idem importat.ibi.nu.192. eo.
2 Clauſula ætatis & nō ætatis qualiter intelligatē.cōſi.12.n.211. 29

2 Clauſula

2 *Clauſula quod legitimatus comprebendatur in quacunque diſpoſitione loquente, de legitime nato qualiter intelligatur. conſi. 12. nume. 211.* 29
2 *Item illa quod aequiparetur in omnibus & per omnia natis ex legitimo matrimonio. ibi. & nu. ſeq.* 29
2 *Clauſula abſque praeiudicio uenientium ab inteſtato. quid importet. conſ. 14. nu. 43.* 38
2 *Clauſula abſque praeiudicio uenientium ab inteſtato. inducit ut legitimatus proprie dicatur diſpenſatus. conſ. 14. nu. 45.* 38
2 *Clauſula bene informatus excludit omnem ignorantiam & errorem & probationem quae in contrarium poſſet fieri per quam dicenti contrarium imponitur ſilentium. conſi. 15. nu. 60. & 61.* 40
2 *Clauſula non aliter nec alio modo habet naturam praeciſam. conſ. 19. nu. 16.* 54
2 *Clauſula appoſita in primo capitulo, quando & quo caſu referenda ſit ad alia. ibi. nu. 65 66. & 67.* 55
2 *Clauſula appoſita in uno capitulo, quando & quo caſu referenda eſt ad alia. ibi. nu. 79. 80. & 81.* 55
2 *Clauſula generalis ſi qua mihi cauſa. &c. concedit reſtitutione in integrum fallit quando quis non adimplet uoluntatem teſtatoris. nu. 248 conſ. 19. nu. 247. 52.* 55
2 *Clauſula continens derogationem poteſtatis teſtandi, poteſt per teſtatorem de facili tolli. ibi. nu. 26.* eo.
2 *Clauſula approbans teſtamentum in omnibus & per omnia ut habeat effectum induidue approbationis & expreſſionis. conſi. 26. numero. 42.* 81
2 *Clauſula actum. &c. denotans perfectionem actus regulariter attendi debet. conſ. 27. nu. 15.* 86
2 *Non tamen probat publicationem & rogitum. ibi. nu. 16.* eo.
2 *Nec actum perfectum denotat, quando poſt talem clauſulam ſcripta fuerunt alia aliqua geſta. ibid. nu. 17.* eod.
2 *Clauſula praeſentibus. &c. inducit praeſumptionẽ rogitus, niſi ſcriptura talis reperta fuerit extra prothocolla & imbreuiaturas notarij. conſ. 27. nu. 18.* 86
2 *Clauſula appoſita in inſtrumento praeſentibus teſtibus uocatis, & rogatis ad omnes refertur. conſ. 28. nu. 51.* 89
2 *Clauſula quod bona conſeruentur in familia non uideatur inducere grauamine in alijs omnibus perſonis a teſtatore non uocatis, nec expreſſis & alijs ſequentibus. conſ. 31. nu. 23.* 96
2 *Clauſula derogatoria teſti non obſtat, quando in ultimo teſtamẽtu expreſſa & indiuiduo facta eſt mentio dicta clauſula. conſ. 24. nu. 8. & nu. 9.* 72
2 *Clauſula derogatoria effectum ſolum producit in his in quibus derogat non autem in alijs. conſ. 24. nu. 14.* 72
2 *Clauſula derogatoria teſtamenti faciendi, quando & quo caſu locum ſibi uendicet. ibid. nu. 108.* 72
3 *Clauſula derogatoria contenta in primo teſtamento tunc operatur effectum, quando fuit ſcienter appoſita a teſtatore. conſ. 10. nu. 10.* 17
3 *Et quid ſi fuit appoſita per teſtatorẽ maxime quãdo teſtator eſt ignarus literarum, clauſula ſunt ignotae ipſi teſtatori. ibi. nu. 11. & 12.* eo.
3 *Clauſula derogatoria appoſita in uoluntate minus ſolenni, nihil operatur. ibi. nu. 19.* 17
3 *Clauſula derogatoria appoſita in codicillis, non operatur ualiditatem teſtamenti, ſed ut ualeat iure codicillorum. ibi. nu. 20.* eo.
3 *Clauſula derogatoria derogatum uidetur pluribus modis. ibidem. nu. 20. 21. 21. 23. 24. & 25.* eo.
3 *Clauſula derogatoria ad ſequentia excludit conſenſum ab illis. conſi. 43. nu. 42.* 66
2 *Clauſula derogatoria nihil operatur ſi apparet de uoluntate & intẽtione contraria condendi ſecundum. conſ. 34. nu. 57.* 73
2 *Clauſula derogatoria ceſſat quando inter primum teſtamentum et ſecundum decurſum eſſet decẽnium etiam ſi primum eſſet conditum inter liberos. ibid. nu. 58.* 73
3 *Et conſi. 10. nu. 17.* 17
4 *Clauſula derogatoria quo caſu non ſit neceſſaria alterius conſtitutionis habentis clauſulam derogatoriam. conſ. 42. nu. 6. fo. 54. & quid ſi derogatio ſit per modum legis. ibi. nu. 13.* 24
2 *Clauſula derogatoria ſimplicis, facilius derogatur quã clauſulis fortioribus derogatorijs. conſ. 42. nu. 7. 15. & 16.* 115
1 *Clauſula in fine appoſita non refertur ad praecedentia in ſpecie deciſa, & idem in relatione ſeu alia diſpoſitione. conſ. 39. nu. 20.* 95
1 *Clauſula in fine poſita non refertur ad omnia, ſi ſequeretur abſurdũ. conſ. 87. nu. 12.* 158
1 *Et conſi. 55. nu. 34.* 131
1 *Clauſula in fine appoſita non refertur ad ea quae habent ſpecialẽ determinationem. conſ. 86. nu. 32. & 33.* 157
2 *Et conſ. 36. nu. 20.* 104
1 *Clauſula in fine appoſita ad quae referantur. conſ. 97. nu. 90. 93. 98. & 101.* 174
2 *Et conſ. 53. nu. 31. fo. 111. conſi. 66. nu. 17. fo. 126. conſ. 70. nu. 21. fo. 129. & conſ. 86. nu. 41.* 174
2 *Clauſula in fine appoſita referenda eſt ad omnia. conſ. 9. nu. 23.* 18
2 *Clauſula in fine appoſita quando ad omnia referri debeat. conſi. 53. nu. 32. fo. 131. & conſi. 86. nu. 43.* 174
2 *Clauſula appoſita in fine, limitat & reſtringit praecedentia. conſi. 9. nu. 58.* 18
2 *Clauſula appoſita in fine, limitat & declarat praecedentia. conſi. 12 nu. 178.* 29
2 *Clauſula in fine poſita referenda eſt ad omnia praecedentia. conſi. 11. nu. 175. fo. 20. conſ. 42. nu. 20. fo. 115. & conſi. 85. nu. 10.* 172
2 *Clauſula in fine appoſita, non eſt referenda ad aliam diſpoſitionẽ quãdo non eſt appoſita de per ſe nec principaliter, ſed ſolum ad qualificãdum conſ. 36. nu. 21.* 104
2 *Clauſula appoſita in fine unius capituli, an ſit referenda ad omnia praecedentia. conſ. 50. nu. 14.* 127
2 *Clauſula in fine appoſita an & quando ſit referenda ad proxima. cõſi. 50. nu. 15. fo. 127. & conſ. 53. nu. 11.* 131
2 *Clauſula in fine appoſita eſt generalis, nec adeſt ratio quare magis ad proxima, quam ad omnia referatur. conſ. 50. nu. 17.* 127
2 *Clauſula in fine appoſita fruſtratorie & ludibrio appoſita cenſeretur ſi ad omnia non referetur. conſ. 53. nu. 33.* 131
2 *Clauſula in fine appoſita ad omnia eſt referenda. cum conſtet de mente teſtatoris uolentis ad omnia referri. conſ. 53. nu. 35.* 131
2 *Et quid ſi eſt appoſita in contextu & fine unius uerſiculi & eadem ratio uigeret quo ad alia. ibi. nu. 36.* eo.
2 *Et quid ſi non poteſt referri ad uerſiculum praecedentem habentẽ diſpoſitionem determinatam, & perfectam. ibi. nu. 37.* eo.
2 *Clauſula in fine appoſita non eſt referenda ad caſum praecedentem iã deciſum. conſ. 66. nu. 18. fo. 148. & conſ. 85. nu. 49.* 172
2 *Clauſula in fine appoſita non eſt referenda ad caſum exorbitantem a iure communi. conſ. 66. nu. 19.* 148
2 *Clauſula in fine appoſita refertur ad tempus futurum uel clauditur ſub unica ratione. conſ. 86. nu. 44.* 174
4 *Clauſula in fine appoſita declaranda uenit ex praecedentibus, ne inducatur correctio. conſ. 30. nu. 27.* 41
2 *Clauſula in fine poſita referenda eſt ad omnia praecedentia fallit quãdo laederetur rectitudo ſermonis, & implicaret cõtradictionem & abſurdum. conſi. 36. nu. 15. & 16.* 104
2 *Clauſula poſita in uno capite teſtamenti an uideatur repetita in alio capite. conſ. 38. nu. 18.* 109
2 *Clauſula poſita in medio, an debeat connumerari in praecedenti, ſeu ſequenti capitulo. conſ. 38. nu. 30.* 109
2 *Clauſula denotans tractum temporis inducit fideicom. conſ. 41. numero. 37.* 113
2 *Clauſula codicillaris, an trahatur ad fideicommiſſum, quando ſubſtitutio eſt directa & quid ſi directa habet tractum ſucceſſiuum temporis. nu. 54. ib d. nu. 53. & 54.* 132
2 *Clauſula ſi non ualet iure teſtamenti, ualeat iure codicillorũ uel alio meliori modo, &c. an & quando ſuppleat haeredis inſtitutionem. cõſ. 50. nu. 9.* 117
2 *Clauſula codicillaris ſupplet defectum nullitatis cauſate ex praeteritione & etiam illam procedentem ex morte haeredis ante teſtatorem conſ. 60. nu. 22.* 139
2 *Clauſula codicillaris reſoluit inſtitutiones in fideicommiſſum, maxime quando talis clauſula reſpicit tempus futurum. ibi. nu. 24.* eo.
3 *Et conſ. 12. nu. 2.* 28
2 *Clauſula codicillaris ſuſtinet teſtamentum, in quo facta eſt exhaeredatio. conſ. 60. nu. 25.* 139
2 *Clauſula, quod teſtamentum ualeat omni meliori modo, &c. operatur ut diſpoſitio ſaltem ualeat iure codicilli. ibi. nu. 26.* 139
3 *Clauſula codicillaris appoſita a notarijs an aliquid operetur. ibidem nu. 27.* 100
2 *Clauſula codicillaris, an aliquid operetur in poſthumo ignorãter praeterito. ibid. nu. 28.* eo.
3 *Clauſula codicillaris, appoſita in teſtamento ſuſtinet illud eſto quod in eo filij ſint praeteriti. conſ. 3. nu. 10.* 8
3 *Clauſula codicillaris fideicommiſſum importat. conſil. 11. numero. 33.* 19
3 *Clauſula codicillaris operatur ut inſtitutio facta in re particulari, reſoluatur in uim fideicommiſſi. conſi. 17. nu. 43.* 25

Clauſula

3 Clauſula codicillaris ſubſtinet diſpoſitionē in uim ultimæ uoluntatis. conſi.61.nu.40. 100

2 Clauſula codicillaris, an aliquid operetur, circa perſonam non uocatam.nu.29.ibidem.

2 Clauſula codicillaris operatur ut relicta in teſtamento, debeantur a uenientibus ab inteſtato.conſ.60.nu.20.fo.139.cōſ.61.nu.19.141

3 Et conſ.18.nu.3. 26

2 Et quid ſi in teſtamento fuere inſtituti alij cohæredes, & unus ipſorū mortuus eſt uiuo teſtatore.conſ.61.nu.21. 141

2 Clauſula codicillaris ſupplet defectum teſtamenti.conſ.61.nu.22.f.119.& conſ.64.nu.16. 146

2 Clauſula codicillaris ſuſtinet teſtamentum, etiam ſi in illo fuiſſet præterita poſthuma.ibid.23. 146

2 Maxime qñ dicta clauſula reſpicit tempus futurū.ibi.nu.24.fol. eo.

2 Clauſula quod teſtamentum ualeat omni meliori modo.&c.operatur effectum, ut diſpoſitio ualeat ab inteſtato.ibi.nu.15. fo.eod.

2 Et hoc quando a teſtatore prædicta clauſula fuit ſcienter appoſita. ibidem.nu.26. eo.

2 Clauſula codicillaris ſemper præſumitur appoſita in teſtamento cōdito inter liberos.conſi.62.nu.13.& ſeq. 143

2 Clauſula codicillaris operatur, ut ſubſtitutio facta uerbis directis, trahatur ad fideicommiſſum.conſ.61.nu.13.& 14.fo.143.& conſi.91 nu.22.fo.184.& conſ.93.nu.12. 189

2 Clauſula codicillaris operatur, ut relicta in teſtamento debeantur a uenientibus ab inteſtato eſto quod ex teſtamento non poſſit hæreditas adiri per inſtitutum uiuo teſtatore conſ.64.nu.31 & 14. 146

2 Clauſula codicillaris ſuſtinet teſtamentū, in quo poſthumus fuit præteritus ſi de eo teſtator ſaltem in genere cogitauit.ibi.nu.17. eo.

2 Clauſula, tunc, & eo caſu, referenda eſt ad teſtatorem eo magis ſi teſtator ſciebat eius filium habere bona aduentitia.conſ.73.nu. 21.& 22. 155

2 Clauſula, ſi non ualet iure codicillorum, &c.ualeat, &c.multū operatur conſi.74.nu.16. 156

2 Clauſula poſita in uno capite ſtatuti, an & quando referatur ad alia. conſ.85.nu.40. 172

2 Clauſula poſita in cōtextu unius capituli an referat ad alia.n.48ibi.

2 Clauſula ſtans de per ſe, an referatur ad alia.nu.49.ibi.

2 clauſula non refertur ad omnia, quando aſſignari poteſt ratio, ut magis referatur ad unum quam ad aliud.conſ.eo.nu.50.uol. eo. 172

2 clauſula non refertur ad illa, in quibus certum ſtatutum eſt. numero. 51.ibi.

2 clauſula in fine poſita declaratur & interpretatur antecedentibus & ſequentibus nu.53.ibi.

2 clauſula ſequens, non extenditur ad caſum expreſſe prius diſpoſitum. conſ.90.nu.35. 183

5 clauſula appoſita executiue nō ampliat diſpoſitionē.cōſ.54.n.29. 89

3 clauſula, pleno iure, uerificatur quandoq; in habente tantum directū dominium.conſ.58.nu.41. 95

3 clauſula illa renunciationis exceptionis doli mali in factum &c. cōtinet renunciationem omnis exceptionis.cōſ.75.nu.10. 144

3 clauſula, quocunque alio modo, &c.comprehendit alia capita non expreſſa.conſ.90.nu.10. 154

3 clauſula ſine exceptione aliqua ſatis operatur.ibi.nu.20. 154

3 clauſula habēs rata grata&c.tollit ſuſpicionē doli.cōſ.93.n.17.158

3 clauſula animo deliberato ſine aliqua exceptione, &c. tollit omnem errorem & ignorantiam.ibi.nu.18. 138

3 clauſula una interpretatur aliam.conſ.96.nu.34 161

4 clauſula, quod non poſſit dari de defectu intentionis. conſ.1. nu.75.2

4 clauſula, & ne prætextu erroris, quid operetur.conſ.3.nu.80. 10

4 clauſula quatenus totum, uel pro parte.conſ.3.nu.80. 10

4 clauſula non aſtringens &c.quid operetur.conſ. 53.nu.41. 65

1 clauſula iuribus noſtris & curiæ ſemper ſaluis multum operatur.conſi.21.nu.55. 46

4 clauſula, pleno iure conceſſa alicui abbati quid operetur. conſi. 22. nu.14. 34

4 clauſula, quod debeant obſeruari narrata &c.cuius ſit effectus.conſ. 11.nu.8. 32

4 clauſula decreti inficit & titulum & poſſeſſionē. conſ.12. nu.19.34

4 clauſula, donec eas duceret reuocandas conditionem importat.conſi. 18.nu.6. 30

4 clauſula, ut eſt moris, comprehendit præſtationem iuramenti & ſimilia.conſ.20.nu.11. 32

4 clauſula præſtationis iuramenti, quod nulla ſimoniaca interceſſerit conuentio &c.qualiter intelligi debeat, & de quibus conuentionibus. conſ.30.nu.29. 41

4 clauſula ſiue alio quouis modo, quē effectū inducat cōſ.37.n.16.50

4 clauſula mandans ab omnibus iudicibus ita iudicari, & diffiniri, quid importet.conſ.38.nu.7. 51

4 clauſula generalis ſubiecta mandato premiſſis aliquibus requirentibus mandatum ſpeciale an extendatur ad collationem beneficiorum. conſ.41.n.1. 53

4 clauſula prædicta non includit maior expreſſis.ibi.nu.2. 53

4 clauſula conſtito ſummarie de aſſertis, inducit conditionem, & de illis debet conſtare, & aliter geſta redduntur nulla.conſ.41.nu.14.53

4 clauſula, non ualeant expectatiue, niſi in eis fiat expreſſa mentio de alternatiua quid operetur, ſi in gratia alternatiua apponitur.cōſ. 42 nu.13. 54

4 clauſula ſtatum cauſa habentes pro expreſſo, an uerificetur in æquipollenti.conſ.42.nu.14. 54

4 clauſula illa cum derogatione literarum latiſſime extendenda, qualiter intelligatur & interpretetur.conſ.41.nu.13. 54

4 clauſula perinde ualere, quæ priuilegia dicatur tollere.ibi.nu.45.54

4 clauſula perinde ad quæ ſit referenda.conſi.45.nu.25. 56

4 clauſula, perinde ualere, quem effectū producat.cōſ.44.nu.6. 55

4 clauſula perinde ualere, latiſſima eſt, & plures producit effectus.cōſ. 44.nu.22. 55

4 clauſula illa etiam et perinde ac ſi quem effectum producat.conſ.44 nu.7. 55

4 clauſula in oībus et per omnia cuius efficacia ſit.conſ.44.nu. 9. 55

4 clauſula ſi conſtiterit.appoſita in reſcripto, illud reſoluit in conditionem.conſ.45.nu.5. 56

4 clauſula ſi conſtiterit, tradit formam in procedendo, qua omiſſa, omnia redduntur nulla.ibi.nu.7. 55

4 clauſula decreti, ligat oēs ordinarios ēt ignorātes.cōſ.47.nu.31. 58

4 clauſula appoſita in regula prærogatiuarum qualiter ſit intelligenda conſ.50.nu.24. 61

4 clauſula, ſi ita eſt, appoſita in reſcripto, & clauſula ſi rapta non fuerit, conditionem important, & uerificandæ ſunt. Etiā in reſcriptis gratioſis.conſ.57.nu.48.et 49. 71

4 clauſula, ſi ita eſt, et ſi eſt idoneus, a pari uidentur procedere.conſ.57 nu.51. 71

4 clauſula, ſi eſt idoneus requirit pronunciationem ſuper idoneitate.cōſi.57.nu.52. 71

4 clauſula inſtitutionis hæredum in ſtirpes, et non in capita, quem effectum producat. Et an referenda ſit, nedum ad natos, ſed etiam ad naſcituros.conſ.71.nu, 11.et 12. 97

4 clauſula, æquis portionibus, equalitatem inducit.cōſ.71.nu.16. 97

4 clauſula decreti ligat manus omnium, conſ.79.nu.18. 106

2 clauſula ex nunc prout ex tūc, operatur effectū ut cōditio retrotrahatur, et ut actus videatur a principio pure factus.conſ.62.nu.23.143

2 Clauſula ex nunc prot ex tunc, et econtra importat vt vnum tempus videatur ineſſe alterum ita vt ex quolibet tempore dici poſſit actū ſumere initium.conſ.16.nu.128. 82

4 clauſula ex tūc, prout ex nūc, et econtra appoſita ſuper gratia conditionali quando operatur Et ſi appoſita eſt ad unum effectū an trahatur ad alios.conſ.82.nu.17.et 18. 108

4 clauſula vel alio quouis modo, quid importet, et quem effectum producat.conſ,83.nu.19. 109

4 clauſula ſi preces veritate nitantur in quolibet reſcripto intelligitur conſ.108.nu.12. 115

2 clauſula ſi talia forent.quid operetur.conſ.1.nu.143. 2

4 clauſula conſtito de impedimento et refectis expenſis qualiter intelligatur.conſ.108.nu.15. 115

4 clauſula illa præterquam, etc.nō debet referri ad reſeruata.conſ.114 nu.3. 129

4 clauſula illa poſita in gratia, ſi neutri videlicet ſi per euentum litis etc.qualiter intelligatur.conſ.117.nu.46. 130

4 clauſula amoto quolibet, non tollit ſubreptionē.cūſ.110.nu.18. 1[illegible]4

4 clauſula illa conſtito de aſſertis, poſita in ſignatura partis citationē exigit.conſ.114.nu.14. 136

4 clauſula, ſuper quibus producit effectum.conſ.126.nu.15. 137

4 clauſula, vocato, titio et alijs, qui fuerint euocandi, qualiter ſit intelligenda.conſ.138.nu.6. 144

4 clauſula generales derogatoriæ non præiudicant priuilegiatis de iure quales ſunt pauperes clerici, indigenæ in ſua patria.n.x.cōſ. 140146

4 clauſula inſolita appoſita in reſignatione idem arguit.conſ.143. numero.17. 148

4 clauſula ex certis cauſis animum mouentibus, de quibus debet intelligi.ibi.nu.25.et 26, 148

4 clauſula etiam ſi præſentationes, nominationes, etc.ius qualium per-

ſonarum

ſonarum reſeruat.conſ.144.nu.1. 149
4 Clauſula uniuerſalis,ſeu quamuis aliam diſpoſitionem,licet in materia reſtringibili non impartet diuerſam ſpeciem a poteſtate conferendi a ſpecificatis,tamen ſecus eſt in materia larga ſeu priuilegiatiua. conſi.144.nu.24. 149
4 Clauſula cõiũter,uel diuiſim qualiter interpretetũ.cõſ.144.n.19. 149
4 Clauſula dummodo alia gratia tibi conceſſa non ſit,debet intelligi de ſimili,non de alijs non ſimilibus.conſi.145.nu.25. 150
4 Clauſula illa dummodo,alia gratia non ſit conceſſa,debet intelligi de alia,quæ habuit effectum.ibi.nu.29. 150
1 Clauſula renunciationis,exceptionis.doli,&c.& illa ex certa ſciẽtia quem effectum operentur.conſ.12.nu.71.72.73.& plene nu.77.78 cum ſeq.fo.2.nu.62.73.& plene nu.87.88.& ſeq. 48
1 Clauſula appoſita ad cautelam non nocet.conſi.19.nu.46. 42
1 Clauſula promiſerunt habere,rata.grata,& firma,& ea obſeruare,& nõ contra facere,multum operatur.cõſ.20.nu.40.& nu.101.& ſeq. 42
1 Et ſi nullata eſt iuramen.an poſſit peti abſolutio. ibi.nu.41.& num. 105.& 106. fo.eo.
1 Clauſula illa quod debeat extẽdi ad cogitata.incogitata,& inſolita, interpretatũ.quo ad concernentia,rem,de qua agebatur,nõ aũt ana ad alias res ſeparatas,& penitus extraneas.conſ.20.nu.84.& 85.& ſeq. 42
1 Clauſula conſulte,deliberate,ex certa ſcientia,& non per errorẽ, nõ extenduntur ad incognita,incogitata,& extranea a rebus,de quibus agebatur,eſto quod detur generalis cogitatio.ibi.nu.85. 42
1 Clauſula appoſita ex conſuetudine notariorum parum operantur.cõſi.20.nu.87.fo.42.& conſ.110.nu.201. 205
3 Et conſi.74.nu.68. 130
2 Clauſula appoſita uidentur potius de ſtilo notariorum & ideo non alterant.conſ.16.nu.18. 42
3 Clauſula appoſita ex capite notariorum non ſunt in conſideratione. conſ.19.nu.20. 18
3 Clauſula appoſita acceſſorie & executiue motu proprij, de gratia ſpeciali,ex certa ſcientia de plenitudine poteſtatis,& non obſtantibus parum operantur.rem ſtine conſi.23.nu.153. 36
2 Clauſula in compromiſſa poſita obligant ẽt ad pœnã eo magis ſi laudum a ſuperiore fuit approbatum conſ.29.nu.15.& 16. 77
4 Clauſula ſolita apponi & oppoſita nõ arguunt ſuſpicionẽ,& idẽ quã da apponuntur ad executionem diſpoſitis quã non alterant. conſi. 5. nu.189.& 190. 15
1 Clauſula inſolita arguunt ſuſpicionem.con.54.nu.39. 115
4 Et conſi.5.nu.166. 16
1 Clauſula libelli generales petains.&c.nihil operantur circa ea quæ continent repugnantiam.conſ.7.nu.21. 18
1 Nec circa ea quæ nullo modo ſunt narrata.ibi.nu.22. 18
1 Nec qñ actiones non competunt ad ea quæ petuntur.ibi.nu.23. 18
1 Clauſula & renunciationes appoſita in contractu ſimulato indicantur ſimulata.conſ.53.nu.13. 115
2 Clauſula ẽt appoſita inſtrumento ſimulato ſimulata præſumuntur.cõſi.54.nu.35.& nu.40. 115
1 Et præſumuntur appoſita acceſſoriẽ & ad executionem etiam iurate ibi.nu.37. f.eo.
1 Clauſula appoſite exequtiue non alterant diſpoſitionem.conſi. 89. nu.72.uol.1. 160
1 Clauſula acceſſorie & poſita ad executionem reſtringuntur ad caſus in quibus loquitur principalis diſpoſitio.conſ.110.nu.101. 205
1 Clauſula in fine libelli ſolite apponi ſuſtinẽt libellum. conſi. 125. numero.6. 213
2 Clauſula appoſita in inſtrumenta donationis cauſa mortis non alterant eius naturam.conſ.16.nu.17. 42
2 Clauſula acceſſoria ad principem illam non alterant.conſi.75.numero.34. 147
2 Clauſula poſite ad executionem diſpoſitionis illam non alterant.ibi. nu.35. eo.
3 clauſula poſita ad executionem non alterant.conſi.33.nu.9. 51
3 Clauſula appoſita in renunciatione,eam non ampliant, cum ſint acceſſoria.conſ.49.nu.46. 77
3 Clauſula appoſita in inſtrumento de non contraueniendo tollunt propter enormiſſimam leſionem.conſ.75.nu.32. 153
3 idẽ in clauſula renũciationis,& ex certa ſciẽtia.& ſimil.ibi.n.33.e.
3 Clauſula & renunciationes appoſite in contractu ſimulata, iudicantur eſſe nulla ſimulata & ineffcaces.conſ.86.nu.25. 145
4 Clauſula aliqua tollunt ius ad rem.conſ.119.nu.8. 133
4 Clauſula importantes derogationem.conſ.145.nu.14. 133
1 Clauſule exequutiue,& acceſſoriẽ poſita non ampliant diſpoſitionẽ. conſ.11.nu.154. 26
1 Clauſula in cõpromiſſa poſita obligant ẽt ad pœnam eo magis ſi laudum a ſuperiore fuit approbatum conſ.29.nu.15.& 16. 77
1 Clauſula illa promiſerunt non contrauenire.&c.non operatur, quin non poſſit peti iuſtum precium. ibi.nu.102. 77
1 Nec habet locum quando agitur de re ſeparata.& non incluſa in cõtractu. ibi nu.103. fo.eo.
1 Et dicta clauſula poteſt dupliciter intelligi.ibi.nu.104. fo.ea.
1 Et data enormiſſ.læſione poteſt contrauenire.ibi.nu.105. fo.ea.
4 Clericatus an ſit probandus per diſpenſatum ad promotionem ordinis & profeſſionis faciendæ.conſ.44.nu.4. 55
1 Clericus an coram laico poſſit reddere teſtimoniam,ſine licentia ſui ſuperioris.conſ.83.nu.35. 152
1 clericus non poteſt prorogare iuriſdictionem,etiam uoluntariam.conſi.2.nu.16. 9
4 Clericus in concernentibus utilitatem eccleſia poteſt in iudicio cãpa rere,& aſſumere defenſionem.conſ.32.nu.25. 45
4 Clericus ab inteſtato habet ſucceſſorem in bonis quæſitis ex induſtria labore & intuitu perſonæ.conſ.33.nu.26. 46
4 Clerico ab inteſtato morienti quis debeat ſuccedere. Ibidem. nu. 29. & 30. fo.eo.
4 Clericus coniugatus cum uirgine,an poſſit eſſe ſubexecutor in expectatiuis,& prouidere expectanti.conſ.40.nu.10. & ſimplex clericus poteſt iſta facere.ibi. 46
4 clericus tranſeundo ad matrimonium explicat actum contrariũ clericatus, & renunciare uidetur priuilegio cleri.ibi.nu.24. eo.
4 Clericus coniugatus non poteſt eſſe officialis, ſeu uicarius epiſcopi. ibidem.nu.25. eo.
4 Clericus coniugatus nec adminiſtrator rerum eccleſia, nec ſindicus uniuerſalis eſſe poteſt ibi.nu.26. eo.
4 Clericus coniugatus non poteſt conferre.ibi.nu.22.& 29. eo.
4 Clericus per matrimonium ſubſequens, amittit beneficium quod habebat.ibi.nu.30. eo.
4 Clerico coniugato,duo tantum priuilegia reſeruantur,in reliquis,ut laicus reputatur.ibi.nu.21. eo.
4 clerico cõiugato cenſentur prohibita.prohibita laicis exceptis duobus caſibus.ibi.nu.27. ea.
4 Clericus an poſſit exercere artem chirurgiæ,& non incurrere irregularitatem.conſ 96.nu.8. 117
4 Clericus quis dicitur lato ſumpto uocabulo.conſ.135.nu. 10. 137
4 clericus inculpatus de homicidio coram iudice laico remittendus eſt ad forum eccleſiaſticum,nedum ipſe,ſed alij cõplices,& conſocij criminis.eſto quod ſint laici.conſ.154.nu.1. 160
4 clerici gaudent beneficio ſtatuti conditi a laicis.conſ.48.nu. 15. 59
2 clerici abſentes pro ſeruitio epiſcopi ſeu papæ,quo caſu habeãtur pro præſentibus,quo ad omnia.conſ.22.nu.44. 67
4 Coadiutor quando dandus eſt prælato.conſ.49.nu.38.39. 60
2 codicillus ut ualeat,quas ſolennitates continere debet.conſ. 24 numero.3. 10e
2 codicillus non ualet in uim codicilli,quando in eo adeſt inſtitutia directa.conſ.35.nu.9. 103
2 codicillus non ualet ut teſtamentum ſi deficit numerus teſtium, de iure requiſitus.ibi.nu.10. fo.e.
2 codicillus ita factus non ualebit,ut ultima uoluntas.ibi. nu. 12.fo.e.
3 codicillus trahitur ad tempus teſtamenti.conſ.2.nu. 42. 6
3 codicillus cenſetur confirmatus per teſtamentum.ibi.nu.43. e.
2 codicilli conditi contra formam ſtatuti nulli ſunt.conſ.11.nu. 4. 26
3 codicillorum ſcientia præſumitur,quando publice conditi ſunt.conſil.2.nu.44. 6
3 Et quando de ipſis conditis adeſt publica uox & fama.ibi.nu.45.f. e.
3 codicillorum uerba ſunt interpretanda, ne aliquid abſurdum contineant.conſ.25.nu.19. 38
3 codicillorum uerba interpretanda ſunt & declaranda, ne ex illis detur contrarietas & correctio.ibi.nu 42. 31
4 cogere aliquem ad cauendum de nõ offendẽdo eſt grauare, & onerare ipſum quod ſine cã fieri non debet.conſ.168.nu.9. 287
4 cogitatio põt eſſe in genere & in ſpecie.cõſ.134.nu.6. 314
1 cogitatio in genere an ſufficiat conſ.68.nu 18. 132
1 cogitatio patris non habet preiudicare filijs.conſ.71.nu. 33. 134
4 cogitatio in genere conſideratur.conſ.118.nu.36. 138
4 cogitatio in genere an tollat ſubreptio ẽ.cõſ.128.nu.37. 138
4 cogitatio ſufficit in genere,ut ſuper illa arbitri poſſint laudare. conſ. 134.nu.7. 142
4 cognatus an poſſit in uxorem capere relictam quæ fratris ſui ſine prole

prole deſuncti ex diſpenſatione ſummi Ponti.conſ 68.nu. 1. & per totum.conſ.84. 84
4 cognatus vt in eodē gradu attinētia, quo eſt frter.ibi.nu.11.& 12.e.
1 Cognitio & probatio ſummaria qualis debeat eſſe.cōſ.11.n. 40. 25
Cognitio & deciſio contentorum in ſupplicatione ſpectat ad ſuperiorem iudicantem.conſi.118.nu.7. 218
1 Cognita cauſa non præſumitur ex temporis brevitate ſi eadem die omnia fuere geſta.conſi.99.nu.11. 181
1 Cognitio primarum cauſarum, ad quos ſpectet.conſ.8.nu. 19. 19
1 Cohabitatio fratrum nō inducit cōmunionem bonorum, quo ad dominium, et proprietatem.conſ.85.nu.2. 156
1 Cohabitatio et recentio bonorum in communem an indicant renouationem ſocietatis conſi.87.nu.5.7.et ſeq. 257
4 Cohabitatio ſpontanea uxoris cum marito purgat metum præcedentem.cōſ.170.nu.24. 177
4 Cohabitatio maſculi & fœminæ, et reputatio tractatas ſimultaneus ac fama uicinia an neceſſario probent matrimoniū.cōſ.59.n. 10.74
3 Cohabitatio ſponſi in domo ſponſæ non operatur, ut ſpōſalia tranſeant in matrimonium.conſ.62.nu.4. 102
2 Cohæres alienando partem, illa deſinit cōis et in portionem ſuam cūputatur, et reliqua pars applicatur cohæredi, et non uenit diuidenda.conſ.44.nu.44. 120
Cohæres poteſt ab alijs cohæredibus petere diuiſionem hæreditatis. iudicio famil æ herciſcundæ.conſ.69.nu.13. 126
Cohæres in diuiſione hæreditatis, ultra cohæredes, conſequi debet prælegatum.conſ.69.nu.32. 116
Chorizare et camere indicant liberā uoluntatē.conſ.170.n.22.177
Coitus probatur ex præſumptionibus.conſi.57.nu.34. 137
Coitus inter aſcendentes & deſcendentes etiam in brutis reprobatur.conſ.57.nu.353. 72
Coitus probatur per coniecturas.conſi.160.nu.25. 168
Collatio non habet locum niſi in bonis prouentis ab eo de cuius hæreditate agitur.conſ.130.nu.6.uol.1. 229
collatio facta de canonicatu ualet, eſto quod non eſſet canonicatus, ſed clericatus.conſ.15.nu.7. 28
Collatio facta alicui per obitum Hieronymi, ualet, licet beneficiū uacet per obitum Rumanelli talis enim error non impedit collationem, dummodo quod conſtet de corpore.ibi.nu.8. 28.
Collatio beneficiorum uacantium in curia, ad ſolum papam ſpectat. conſ.47.nu.29. 38
Collatio de beneficio uinctis, & ſic plene, nulla eſt.cō.74.nu.45.102
Collatio facta criminoſo nulla eſt.conſi.96.nu.18. 117
Collatio facta criminoſo propter literas ad beneficia & de prouidēdo eſt nulla ipſo iure & quid ſi eſt facta perſonæ irregulari.nu.39. ibid. conſ.136.nu.38.& 39. 117
Collatio papa interpretationem capit, ſi literæ fuerint expeditæ ſecūdum tenorem regulæ.conſ.142.nu.15. 148
Collatio epiſcopi de iure patronatus, maxime clerici, ab initio nō eſt nulla ſed bene uenit irritanda per præſentationem patroni.conſ.144.nu.4. 149
Collatione prima, nulla exiſtente de iure, poteſt procedi ad ſecundam ualidam conſ.47.nu.38. 58
Collateraliū appellatione, uenit et filius fratris.cōſ.82.nu.13. 168
Collecta ſolui debet alibi pro rebus ibidem ſitis, licet ſit forenſis. cōſ. 25.nu.85. 64
1 Collecta ex nouis cauſis poteſt imponi & potiſſimum propter bella, peſtem, & ſimilia.ibi.nu.112.& 113. 64
1 Collectas, uectigalia, & alia imponere onera qui poſſunt, & an iſta reſeruata ſint ſupremo princip.conſ.25.nu.1. 64
1 Collecta an imponi poſſint ab inferioribus principis, & recognoſcentibus ſuperiorem & quando & quo caſu.conſ.25.nu.2.14.33.41 52.53.63.64.94.& alijs. 64.
1 Collecta an imponi poſſint forenſibus poſſidentibus bona in territorio imponentium eas.conſ.35.nu.4.6.75.76.& ſeq. 64
1 Collecta an propter generalem conſuetudinem Italiæ poſſint imponi a baronibus communitatibus & ſimilibus.conſ.25.nu.16.18.& 19 & nu.54.& 55. 64
1 Collecta & noua grauamina imponi non debent.conſ.69.nu.9. 133
1 Collectarum impoſitio an poſſit fieri pro pluribus annis.conſ.25.nu. 92. 64
1 Collectarum impoſitio non eſt de reſeruatis principi.ibi.nu. 93. 64
1 Collectari duobus locis quis non debet pro eiſdem rebus. conſ. 25.nu.84. 64
4 Collegium ipſorū, eſt religioſum, & ad epiſcopum ſpectat ipſum uiſitare & cognoſcere an bona deputata ad uſum perſonarum miſerabiliū diſtribuantur ſecundum uoluntatem relinquentium.con.34.n.8.40
4 Collegium non moritur.ibi.nu.37. 23
3 colonus in fine locationis poteſt repetere melioramenta & computare expenſas factas in in illis cum penſione.conſ.79.nu.16. 137
1 Coloni cultiuantes poſſeſſiones forenſiū an ſint exempti ab iſtis oneribus.conſi.25.nu.10. 64
2 Coloni etiam dictorum exemptorum gaudere debent dicta immunitate conceſſa principaliter rebus & prædijs.conſ.69.nu.6. 133
2 Coloni tenentur ad collectas quæ imponuntur contra habitantes.cōſ. 25.nu.98. 64
2 Comes non debet uti poteſtate ſibi data legitimandi cum præiudicio alterius ſine cauſæ cognitione, & ſine citatione.conſ.1.nu. 44. 45. & 95. 2
2 Comes creatus de plenitudine poteſtatis, non pōt illa uti, licet creans illum poſſit uti.nu.45.& nu.ſeq.ibi.Sed contra.nu.74.& ſeq. 2
2 comes legitimando an poſſit excludere ſubſtitutum conſ. eodem. nu. 101.uol.eo. 2
2 Et an poſſit legitimare & habilitare contra teſtamentū.nu.103.ibi.
2 Et an circa legitimationem poſſit facere ea quæ poteſt ipſe p inceptr. nu.104.ibi.
2 Et tota eius poteſtas dependet a priuilegio, ut ſupra nu. 105. & nu. 106.& 107.ibi.
2 Et legitimando transfert ſucceſſionem in aliam.nu.108. ibi. 2
2 Et poteſt id facere ſine cauſa.nu. 109.
2 Et uti plenitudine poteſtatis, quando id expreſſe conceſſum eſt. num. 110.& nu.111.ibidem.
2 Et quando dicatur plene informatus.nu.113.ibid. 2
2 Comes, qui dicit ſe habere poteſtatem legitimandi habet iſtud probare per priuilegium cuius tenor debet attendi.conſ.1.nu.8. fo. 7.cōſ. 3.nu.10.fo.8.& conſ.4.nu.6. 9
2 Comiti aſſerenti habere hāc poteſtatem, non creditur.conſ.1.nu.9 f. 7.& conſ.3.nu.11. 8
2 Nec iſtud probatur per longitudinem temporis.conſ.3.nu.10.fo.& conſ.1.nu.12. 8
2 Nec per notarium aſſerentem priuilegium.conſ.2.nu.11.fo.7.conſi. 3.nu.13.fo.8.conſ.14.nu.38. 38
2 Comes palatinus debet probare, ſe eſſe illum, cui fuit conceſſa talis poteſtas, uel quod deſcendit ab illo.conſ.2.nu.12. 7
2 Comes palatinus an & quādo poſſit legitimare infantem.conſ.3.nu. 22.fo.9.& conſ.8.nu.17.fo.17.& conſ.13.nu.52. 39
2 Comes palatinus an poſſit legitimare filium ſacerdotis.conſ.2.n.24. fo.7.& conſ.8.nu.19. 17
2 Comes non poteſt uti clauſula non obſtantibus. nec de plenitudine poteſtatis.conſ.1.nu.46.& 112.fo.2.& conſ.2.nu.32. 7
2 Comes palatinus ultra exhibitionem priuilegij habet neceſſe probare alias qualitates.conſ.3.nu.14. 8
1 Comes quando poſſit exercere etiam extraordinaria.conſ.5.n.5. 11
2 Comes legitimando non poteſt tollere dominium quaſitum alijs. conſi.6.nu.24. 12
2 Comes etiamſi appareat ſibi data pleniſſima poteſtas, & cum præiudicio alterius tamen non debet illa uti ſine cauſa & non uocatis & auditis his, quorum intereſt conſ.6.n.416. 12
2 Comes palatinus nō præſumitur, quod faciat legitimationē cum cauſa, nam illa debet exprimi, et debet eſſe ſpecialis, rationabilis, et cōſonans iuri.ibi.nu.37.et 39. 12
2 Nec de cauſis eſt credendū comiti aſſerēti facere ex cā.ibi.n.38. eo.
2 Nec cauſæ generales nō ſunt iuſtæ, et illa nō peccauit, et illa quia primeuo iure omnes naſcebātur legitimi.ibi.nu.39. eo.
2 Comes palatinus ſi ultra ſupplicata cōcedit alia nō caret ſuſpicione. cōſ.6.nu 43. 12
2 comes ut poſſit legitimare quo ad quid. et in parte debet ad id ſpecificam poteſtatem habere.conſ.7.nu.21. 14
2 Comitis poteſtas dependet a priuilegio.ibi.nu.50. 14
2 Comes palatinus creatus a ſummo Pontifice poteſt legitimare filiū ſacerdotis abſque dubio.conſ.8.nu.20. 17
1 Comes palatinus legitimando, non poteſt tollere ſubſtitutis ius fideicomiſſi ſine cā, et ſi habeat amplam poteſtatem, non citatis quorum intereſt.conſ.9.nu.32. 21
2 Comes palatinus non poteſt uti clauſula, et poteſtate ſibi conceſſa ibi.nu.80.et.81. 19
2 Comes palatinus an et quando poſſit legitimare ſeu diſpēſare ſine cā et ſine citatione.conſ.8.nu.16.fo.17.et conſ.10.nu.129. 22
1 Comes palatinus non poteſt uti plenitudine poteſtatis, et tollere fideicommiſſum conſiderabile.conſ.12.nu.172. 30
2 Comes palatinus debet uti poteſtate ſibi data, cum ratione moderamine,

mine,& honeſtate.ibi.nu.159. 29

2 Comiti palati.non ſufficit poteſtas data cum plenitud ne,ſed debet adeſſe cauſa uera,& non putatiua.ibi.nu.160. fo.eo.

2 Comes palatinus non debet egredi poteſtatem ſibi datam, & tantum debet ex ea quantũ illi conceſſa eſt.cõſi.12.n.204.205.& 206.29

2 Comes palat.non põt legitimare quo ad ſucceſſionem feudorũ,niſi expreſſe iſtud concedatur,& ſi haberet ad id poteſtatẽ adhuc eſt neceſſe,ut legitimet ad feuda.conſi.14.nu.29.& 30. 38

2 Comes palat.papalis an poſſit quo ad ſucceſſiones legitimare in terris imperij.ibi.nu.33. 38

1 Comes palatinus poteſt legitimare.per ſcriptum.conſi.15.nu.49. 40

1 Comitatus eſt dignitas,& in plus ſe habet,quam feudũ ſimplex.con.9.nu.9. 21

1 Comminatio & minæ,quando ſunt in conſideratione,ut actas præſumatur factas in fraude.conſi.14.nu.41.42.43. 35

1 Cõmiſſio obreptitia,ſeu ſurreptitia nõ prodeſt.cõſ.39.nu.57. 95

4 Commiſſio etiam ſubreptitia auocans iuriſdictionem ab alio, tribuit iuriſdictionem.conſi.124.nu.23. 136

4 Commiſſio ſubreptitia dicitur in qua nulla facta eſt mentio de poſſeſſione aduerſarij & omnia geſta uirtute commiſſionis ſubreptitiæ ſunt nulla.conſi.146.nu.1. 151

3 Commiſſio & obligatio ſine cauſa redditur nulla.con.96.nu.8.161

3 Commiſſio ſuper pluribus rebus data in dubio determinare debet equaliter omnes illas.conſi.107.nu.16. 169

3 Commiſſio prædicta ſi eſſet facta nomine proprio.an inducat delegationem.ibi.nu.18. 169

4 Commiſſio citationis eſt quoddam præparatorium ad iudiciũ. conſi.81.nu.16. 107

4 Commiſſio,ſi non habet aliam extenſionem,intelligitur cõceſſa,prout de iure.conſ.108.nu.14.& nu.15. 125

4 Commiſſarius ſeruare debet formam mandati ſibi facti,& aliter procedendo,nulliter dicitur procedere.conſi.57.nu.47. 71

4 Cõmiſſa circa ſcripturas,quæ de per ſe non probant non punitur falſitas maximè quando committens ſocius.conſ.169.n.41.& 62.175

4 Committens crimen leſæ maieſtatis,iuſte carceratur,& condẽnatur, nec ex iſtis põt allegare metũ.conſ.5.nu.172.& n.173.& 176.16

4 Committens crimen & cogens aliquem per metum ad faciendũ actũ puniendus eſt.conſi.58.nu.74. 72

4 Committens cãm uĩ commiſiſſe ea omnia &c.conſ.108.nu,16.125

2 Committens ſe arbitrio alterius illo non declarante, affirmare nũ dicitur,quod illius arbitrio commiſit.conſi.30.nu.26. 78

2 Cõmittẽs ſe declarationi alterius,intellig ĩ ſi ſuerit iuſta.ibi.n.30.78

2 Idem ſi remittit ſe iudicio.ibi.nu.31. eo.

2 Idem ſi remiſit,prout illi uiſum fuit ibi.nu.32. eo.

2 Commodũ eccleſiæ põt eſſe ſine cõſideratione aliqua quo ad feuda eccleſiæ.ſi filius naturalis legitimatur.conſi.1.nu.148.nu.ſeq. 2

2 Commoditas temporis & interuſurium multum conſiderantur circa æſtimationem ueri ualoris.conſ.81.nu.37. 166

1 Cõia non debent propria autoritate capi.conſ.75.nu.10. 141

1 Communitates non habentes iuriſdictionem,an poſſint imponere collectas,uectigalia,& alia onera,& quando & quo caſu.conſ.25.nu.3.69.70.& 71. 64

1 Comunitates, ſubiectæ an poſſunt imponere collectas,& grauamina & quando.ibi.nu.69. 64

Et an poſſint cogi ad eas imponendum.nu.70.ibi.

1 Communio paſcuorum inter cõ tates uicinas,quando præſumatur & ſi una eſt deſtructa.conſ.17.nu.131. 70

1 Communio paſcuorũ alienatio eſt,& ſine aſſenſu ſuperioris non põt fieri.ibi.nu.133. fo.e.

2 Cõmunio parit diſcordiam.con.c.n.3.f.183.& conſ.106.n.18.197

2 Et conſ.34.nu.41. 101

2 Communio poſſeſſionum,& diuiſio arguunt bonamfidem.conſ.113.nu.28. 213

3 Communio nedũ poteſt eſſe ratione dominij,ſed etiam ratione poſſeſſionis.conſ.71.nu.59. 124

3 Communiter acceptata conſiderantur.conſ.64.nu.10. 104

3 Communis opinio ſequenda eſt.conſi.64.nu,28. 104

1 Commune quod eſt,regulariter negligitur. conſi.106.nu.18. 197

2 Et conſ.69.nu.15. 150

2 Commune non eſt quod proprium eſt.conſi.115.nu.15. 216

2 Comparatio literarum,quæ extrema habilia habere debeat.conſ.19 nu.32.fo.28.nu.36.& 37. 28

3 comparatio literarum poteſt fieri ex ſcriptura ex qua,& ex ſcriptura ad quam.ibi.nu.48. eo.

4 Comparatio literarum quando probet & fidem faciat. Et quid quando deficiunt extrema.conſi.55.nu.9.10.12.& 13. 69

4 Comparatio a quibus eſt capienda.ibi.nu.13. eod.

2 Comparatio ſola literarum in ualidandis teſtamentis ſufficere non uidetur.conſi.27.nu.70. 87

2 Comparatio literarum an ſufficiat,ut ſcriptura poſſit releuari.conſ.27.nu.44. 86

2 Et quid ſi ſcriptura corroborata eſt dicto unius teſtis.ibi.nu.45.86

2 Et quid ſi ſcriptura fuit publica, & notarius ſcribens mortuus eſt. ibi.nu.40. 86

2 comparatio literarum quando & quo caſu facienda ſit.conſi.27.nu.49.50.51.& 52. 86

3 Et conſ.19.nu.34. 28

2 Comparatio literarum inducit probationem fallacem & deceptibilẽ conſ.27.nu.52. 86

3 Et conſi.19.nu.32. 28

2 Comparatio literarũ,quid effectualiter concludat.conſ.27.n.53.86

2 Comparatio literarum non comprobat inſtrumentum uitioſum.& carens ſolennitate.ibi.nu.54.& 55. fo.eo.

2 Comparatio literarum ex ſcriptura priuata ad quam ſit, quando & quo caſu probet.ibi.nu.56. eo.

1 Comparatio literarum quando probet.cõſ.112.nu.17.& 18. 211

3 Et conſi.19.nu.33.34.41.& 42. 28

1 cõparatiuũ quandoq; capitur pro ſuo poſitiuo.conſ.95. nu. 14.216

4 Comparens pro intereſſe ſuo,non admittitur niſi prius de intereſſe doceat ſummariè.conſ.94.nu.16. 116

2 Compendioſa continere poteſt in ſe uulgarem fideicommiſſariam, & pupillarem.conſ.43.nu.19.& 31. 110

2 Cõpẽdioſa facta per uerba cõmunia,ſine dinomeratione ætatis.& reſtricta ad bona ſeu hæreditatẽ teſtatoris filio moriente in ætate pupillari interpretatur fideicommiſſaria.conſi.73.nu.20.22.& 54.155

2 Compendioſa facta maiori uerbis directis omni tempore, ualet ut fideicommiſſaria,& non ut directa.conſi.62.nu.2. 142

2 Compendioſa facta impuberi uerbis directis poſt pubertatem nullo iure ualet.ibi.nu.3. 142

2 Cõpendioſa an poſſit iudicari pupillaris conſi.73.nu.4. 155

2 Cõpendioſa cõprehendit fideicommiſſariam, quæ inducitur uerbis expreſſis fideicommiſſum indicantibus.conſ.53.nu.1. 131

3 Compendioſa fideicommiſſariam in ſe continet.conſi.11.nu.37.ſ.19 & conſ.73.nu.4. 128

3 Compendioſa ſubſtitutio dicitur illa,quæ facta eſt poſt mortem filiorum.conſi.15.nu.13. 23

3 Compendioſa ſubſtitutio dicitur quando facta eſt ſub illa conditione, ſi inſtitutus decedat ſine filijs.ibi.nu.14. 23

3 Compendioſa continet plures ſubſtitutiones quæ uidentur pariformiter procedere.conſ.71.nu.30. 126

3 Fallit quando inter eas concurrit diuerſitatis ratio.ibi.nu.31. eo.

3 Et tales ſubſtitutiones comprehenſæ in cõpendioſa diuerſo modo terminantur.ibi.nu.32. eo.

3 Cõpendioſa dr̃,quæ plura complectitur tẽpora.cõſ.73.nu.1. 128

3 Compendioſa continet in ſe pupillarem ſubſtitutionem,ibi.nu.3.fo.eo.

3 Compendioſa facta per uerbum commune omni tempore uidetur fideicommiſſaria.conſ.73.nu.3. 128

3 compendioſa continet uulgarem ſubſtitutionem.ibi.nu.7.fo.eo.

3 Compendioſa etiam,eſt quando continet plura tempora,licet non apponatur diſtributiuum quandocunque.ibi.nu.8. e.

3 Compendioſa erit ſi continet conditionem mortis. ibi.

3 Idẽ qñ facta eſt ſub illa conditione,ſi decedat ſine filijs.ibi. nu.9.eod.

3 Compendioſa facta cum illa clauſula,uulgariter pupillariter & per fideicommiſſum concedit ſubſtituto electionem, ut poſſit ſuccedere, per quam uult nec erit diſtinguẽdum an expreſſe dictæ ſubſtitutiones fuerint enumeratæ.ibi.nu.11. e.

2 Compendioſa continet fideicommiſſariam.conſi.17.nu.2. 49

2 cõpendioſa facta per uerbũ cõe continet uulgarẽ.cõſ.19.n.173.55

2 compendioſa & fideicommiſſaria locum habere poſſunt,etiam in perſonam pupilli.conſi.41.nu.56. 113

1 compenſatio non poteſt fieri propria autoritate nec fit ipſo iure, & inuito debitore.ibi.nu.82.& 83.conſi.81.nu.82.& 83. 149

1 compenſatio non e ad t in ſocietate.ibi.nu.13. 149

1 compenſatio põt fieri pro canone ſoluendo.conſ.108.nu. 50. 202

1 Cõpenſatio datur in aliquo caſu,licet denegetur petitio. conſ. 121. nu.36. 210

Compenſatio non erit facienda propter alimenta præſtita filio per patrem.conſ.130.nu.2. 219

2 cõpẽſatio fieri põt reſpectu pecuniæ debitæ ſup aliqs.libris.cõſ.c.n.31.

2 Compenſatio an fieri poſſit de ſpecie ad quantitatem.ibi.nu.31. 191

Compen-

2 compenſatio ſpeciem habet reconuentionis.ibi.nu.32. eod.

2 compenſatio quandoque capitur pro retentione.ibi.nu.34. 199

3 competentia dotis,& congruitas,quãter, & ex quibus conſideretur,& in patre dotante,quo tempore iſta conſiderantur . conſil.26. nu.88.& 89. 40

1 compilatio feudorum quo tempore fuit facta.conſ.23.nu.256. 52

4 complices qui dicantur.conſ.168.nu.20. 175

1 computa doloſa reiicienda ueniunt.conſ.90.num.31. 162

1 computationib.factis per electos a partibus , & cõprobatis a p̃tore non eſt recedendum habet cum uim ſententia. conſ.89.nu.12. 160

1 comprehenſum intra confines eſt illius cuius ſunt confines quando prius exprimitur locus,& demum adijcitur menſura.conſi.104.nume.33.& 34. 191

1 cõpromiſſum uallatũ ſtipulatione,actionẽ pducit.conſ.29.nu.11.77

1 Idem ſi fuit iuramento firmatum.ibi.nu.12. fo.eo.

1 Idem quando fuit emologatum , & approbatum . ibidem nu.13. eo.

1 Et ſi emologatio eſſet tacita.ibi.nu.14. eo.

1 compromiſſum & iuramentum ſub conditione praſtitum non ſortitur effectum conditione impleta.conſ.45.nu.6. 101

1 compromiſſum ſi fuit factum,ſi partes eſſent diſcordes, ut ex eo poſſit ſequi ſententia,& laudum conſtare debet de diſcordia nec de tali diſcordia ſtandum eſt aſſertioni arbitri,ſeu arbitratoris . Et ſi in caſu diſcordia eligendus eſt tertius, ille tertius nulliter iudicat ſi prius nõ conſtat de diſcordia.conſ.45.num.19.20.& 21. 101

1 compromiſſum non debet extendi niſi ad ſpecificata.Et idem etiam ſi fuiſſet iuramento uallatum.nu.27.& 37.ibi.nu.26.27.& 28. eo.

2 compromiſſum qua comprehendat.conſi.5.nu.19. 11

2 compromiſſum generale non refertur ad ea, qua dependent ex teſtamento,etiam ſi compromittentes habeant ſcientiam teſtamẽti,etiam ſi appoſitum ſit iuramentum.conſ.24.nu.104. 73

2 compromiſſum factum ſuper teſtamentis,& codicillis ſeu alia ultima uoluntate non ſe extendit ad legata & fideicommiſſa etiam ſi appoſita eſſet clauſula ſuper omnibus litibus controuerſijs inter ipſas partes ortis & qua oriri poſſent quauis de cauſa, & ſpecialiter occaſione hareditatis Titij,& de omnibus & ſingulis dependẽtibus, nam illa uerba , quauis occaſione uel cauſa, intelliguntur de ea, qua erat de praterito uel de praſenti,& nõ de cauſa futuri fideicommiſſi.ibi.nu.106.107.& 108. 73

2 compromiſſum & laudum generale non comprehendit iura de futuro,maxime quando adeſt fideicommiſſum conditionale.ibi. nu. 109. & 110. fo.eo.

2 compromiſſum non poteſt fieri de rebus,de quibus non poteſt fieri alienatio.conſi.23.nu.115. 71

2 compromiſſum inualidum inducit inualiditatem laudi inde lati. ibidem.nu.117. fol.eod.

2 compromiſſum an & quando dicatur tranſactio proprie ſeu improprie.ibi.nu.118. eod.

2 compromiſſum debet fieri ſuper eo,de quo erat lis , uel controuerſia, ibid.num. 123. fol.eo.

2 compromiſſum & laudum debet eſſe tale,ut per illud recedatur a cõtrouerſia,& lite nec fieri poteſt ſuper re clara & generale reſtringitur ad res tantum deductas in lite,nõ alias.ibi.nu.130.130.& 132.71

2 compromiſſum generale refertur ad proſecuta tantum,& non ad alia.ibi.num.134. fo.eo.

4 compromiſſum quantumcunq; generale in illis tantum praiudicat rebus,in quibus facta eſt proſequutio,& ſuper quibus fuit laudatum. conſi.134.nu.1. 142

4 Et quid ſi in compromiſſo fuit dictum quòd extendatur ad incogitata,& ad ea qua dolo geſta ſunt.ibi.nu.2. eo.

4 Et an propterea uideantur omnia remiſſa.ibi.nu.3. eo.

4 compromiſſum fieri non poteſt ſuper ſpiritualibus,& eius cõnexis & tangentibus alienationem rerum,& iurium eccleſia.ibi.nu.10. 142

4 compromiſſum quando & quo caſu poteſt fieri a procuratore . ibid. nume.32. eo.

4 Et quid ſi mandatum procuratoris fuit limitatum. ibid.nu. 13. eo.

2 compromiſſi uerba ſtrictè ſunt interpretanda . conſ. quadrageſimoquinto.num.25. 121

2 Et conſ.24.num.99. 73

4 compromittere eſt ſpecies alienationis.conſ.134.nu.11. 142

4 conatus ad delinquendum punitur quando,&c.conſilio 120. numero.decimoquarto. 134

4 conatus perficit crimen legis Iulia de ui publica.ibi.nu.15. eo.

4 concedens conſequentia,uidetur concedere & antecedentia. conſ.9. nume.4. 14

1 concedens caſtrum in feudum non poteſt cognoſcere de primis cauſis. conſ.8.nume.30. 20

4 Concedens rem uidetur ſolum concedere ius quod in illa habet.conſ. 24.num.24. 35

4 Concedens priuilegium in recipiendis nonalibus non uidetur concedere illis,qui ueteres decimas percipiebant.conſ.74.nu.58. 102

1 Concedentes immunitatem non poſſunt illam reuocare,tenentur namque eam obſeruare,& cuſtodire.conſ.59.nu.5. 122

3 Concepti & nati poſt mortem teſtatoris,adhuc ueniũt,quando fideicommiſſum factum eſt per uerba denotantia tractum futuri temporis.conſ.66.num.35. 107

1 Concedimus uerbum appoſitum in inueſtitura rei feudalis , denotat meram donationem.conſ.33.nu.1. 99

1 Conceſſio.Ex quibus praſumatur conceſſionem potuiſſe eſſe factam in uim donationem quam in feudum.conſ.20.nu. 2. Et quid quando concedens,nil ſibi reſeruauit.ibid.nu. 3. & quando uerbum nullum fuit expreſſum de feudo.ibi.num.4.Et quid ſi conceſſio fuit facta propter benemerita.ibi.num.5. 42

1 Conceſſio feudalis comprehendit omnes deſcendentes , quando facta eſt pro haredibus & ſucceſſoribus.ibi.nu.6. eo.

1 Conceſſio quando fit propter fidelitatem, uidetur reſeruatum ſeruitium, etiam ſi expreſſe non fuit reſeruatum . Et conceſſio pracedens praſumitur feudalis , quando alij deſcendentes ex primo inueſtito ſucceſſiue praſtiterunt fidelitatem. conſ. 23.numero 19.20.21. 23.& 14. 51

1 Conceſſio in aliquibus alterans naturã feudi in alijs non expreſſis ſortitur naturam feudi,& iudicabitur feudalis.conſ.23.nu.26. 51

1 Conceſſio facta in damnum eccleſia,non tenet. Et eccleſia aduerſus eam competit reſtitutio.conſi.26.nu.16.& 17. 69

1 Conceſſio facta de territorio iuribus & pertinentijs,comprehẽdit omnia exiſtentia in dicto territorio,& intra fines.conſ.27.nu. 14. 70

1 conceſſio campi facta tempore limitato,expirat illo finito.cõſ.31.nu. 28.& nu.26.27.& 76.& 82. 79

1 conceſſio ciuitatis facienda eſt per coadunantiam,& populum ciuitatis,niſi a conſilio ciuitatis concedatur.conſi.71.nu.13. 234

1 Conceſſio paſculandi an excludat buſcationem & inciſionem.conſi. 111.nume.19. 208

1 Conceſſio aqua ductus non poteſt fieri niſi a domino.conſil.116.numero 2. 217

1 Conceſſio aqua ductus limitata limitatum producit effectum . ibid. numero 4. fol.eo.

1 Conceſſio aqua ductus generalis declaratur per actus ſequentes. conſi.113,nu.13. 213

1 Et an trahatur ad pradia poſtmodum quaſita.ibidem nume.decimo quarto . eo.

1 Conceſſio aquaductus interpretanda eſt ſine incommodo concedentium.ibi.nu.16. 113

2 Conceſſio limitata limitatum producit effectum.conſi.duodecimo,numero 179. 29

4 Et conſi.111.nu.19. 118

1 Conceſſio feudi pro recipiente & filijs haredibus & ſucceſſoribus interpretatur,hoc eſt pro filijs,non autẽ extraneis.Et pro filijs maſculis,non autem pro faminis.conſ.106.nu.22.& 23. 197

1 Conceſſio unius eſt aliorum excluſio.conſ.111.nu.5. 208

4 Et conſi.3.nu.2. 10

1 Conceſſio principis facta intelligitur ſine praiudicio tertij , maximè ſi non continet clauſulam non obſtante.Et conceſſa in una re non extenditur ad alias . conſilio centeſimo decimoquarto,numer.13.14. 15.16.& 17. 215

4 Et conſ.51.num.16. 62

1 Conceſſio facta ut ipſi & eorum filij &c.dicitur inſolidum facta & operatur ut ſit locus iuri accreſcendi.Et facta duobus,et filijs unius uel alterius,operatur ius accreſcendi.conſi.6.nu.18.& 19. 17

1 Conceſſio facta ea largitate eſt latiſſime interpretanda.conſi. 8.numero 3. 19

1 Conceſſio generalis eſt generaliter intelligenda.ibi.nu.7. eo.

4 Et conſi.114.num.9. 129

1 conceſſio prima praſertur pura ſecunda,etiã quòd poſt conceſſionẽ ſecunda ſuperuenerit conditio.conſ.11.nu.40. 26

1 Conceſſioni prima non cenſetur derogari per ſecundam , etiam factã motu proprio.ibi.num.131.& 133. 26

1 conceſſio noua relatiua ad cauſas intelligitur ſecundum illas,conſ.9. numero 141. 21

1 Conceſſio quando facta fuit conditionalis,& ſecunda pura praualet ſecunda.conſ.11.nu.21. 25

1 Conceſſio facta propter benemerita multa habet priuilegia,et habet

uim contractus.conſ.11.nu.44. & nu.49. 25
1 conceſſio facta per uiā ſupplicationis & priuilegij abſq; aliqua traditione transfert dominium rei conceſſæ ibi.nu.58. fo. eo.
1 conceſſio ſecunda redditur ſubreptitia, & nulla quando in ea nō ſunt expreſſæ qualitates primæ conceſſionis propter quas princeps non cōceſſiſſet, uel ſaltem reddebatur difficilior.conſ.11.nu.137. 26
conceſſio ſecunda quando præferatur primæ.ibi.nu.126. 26
1 conceſſio facta interpretatur ſine damno alterius. Et in illa cenſetur ſemper reſeruatum ius aliorum.conſ.116.nu.18.& 19. 217
1 Et per ſecundam conceſſionem ducendi aquam non præiudicatur primæ. Et primus occupans aquam præfertur ſecundo illam occupanti. ibid.nu.10.& 21. 189
4 conceſſio & ſignatura pontificis interpretationem recipit a ſupplicationis tenore.conſi.20 num.8. 62
3 conceſſio quinquennalis dilationis tollit beneficium ceſſionis.conſil. 100.nume.2. 166
3 conceſſio facta per uiam reintegrationis, non dicitur noua conſ.105 numero 5. 168
4 conceſſio reciproca, magis admittitur quā ſimplex.conſ.3.nu.83. 9
4 conceſſio quando fit ad ſupplicationem partis, quando dicatur fieri ex certa ſcientia, ſi expreſſe iſtud dicitur.conſi. 3.nu.55. 9
4 conceſſio prima, non dicitur ſublata per ſecundam in qua de prima nulla eſt facta mentio. Et ſecunda generalis interpretatur, ne prima deroget. Et poſteriores a primis interpretationem aſſumunt & ſecundam interpretationem paſſiuam recipit. conſilio 10.numero 10. 11.& 12. 24
4 conceſſio & diſpoſitio pontificis de uacanti, quam cauſa conſiderationem inducat.conſi.37.nu.24. 50
4 conceſſio perceptionis fructuum poſt reſignationem intelligenda eſt cum illis qualitatibus, quibus percipi poterant an reſignationem.conſil.39.nu.11. 51
4 conceſſio de beneficio prouidentis prohibet uicarijs, ante nominationem cardinalis ne conferant alijs quam nominandis. conſ.40. numero 1. 52
4 conceſſio in emphyteoſim perpetuā facta per canonicos cum authoritate papæ tendens in euidentem utilitatem, ualet, & non poteſt reuocari.conſ.84.num.1. 109
4 conceſſio expeditione quando perficiatur.conſi. centeſimoduodecimo.nume.17. 128
4 conceſſio ad primum, & ſi non ad illud ad ſecundum, & ſic deinceps qualiter intelligatur.conſi.112.num.31. 128
4 conceſſio conditionalis ad actum non poteſt deduci, niſi prius conditione impleta.conſ.130.num.17. 139
4 conceſſio facultatis diſpenſandi, probanda eſt. conſilio 136.num. uigeſimonono. 143
1 conceſſione ſimpliciter facta a principe, includuntur omnia iura quæ habet.conſ.8.nu.6. 19
1 conceſſione aliqua quæ comprehenduntur ueniunt licet non exprimātur.conſi.9.nume.23. 21
4 conceſſum alicui per priuilegium poteſt reuocari per concedētem ēs ſine cauſa, licet eſſet ius quæſitum.conſi.5.nu.87. 15
1 conceſſum non uidetur quod eſt plus, cui conceditur quòd eſt minus. conſ.107.num.81. 199
1 conceſſum dicitur quòd eſt minus, cui conceditur quòd eſt plus ibid. numero 82. eo.
4 conceſſum aliquibus ex cauſis nō ita de facili præſumitur ſublatum. conſi.42.nume.10. 53
4 conceſſum quid uideatur per dictionem ſummariè, abſque adiunctione copulæ.conſi.45.nu.11.& 12. 56
4 conceſſum quod non eſt, denegatum uidetur.conſi ſeptuageſimoſeptimo.num.7. 105
4 conceſſum in fauorem alicuius nationis, per clauſulam generalē non obſtanti.non cenſetur ſublatum.conſ.140.nu.5. 146
4 conceſſum ius patronatus ſub conditione, non cenſetur conceſſum, niſi conditione purificata.conſ.112.nu.1. 128
4 conceſſum de conſenſu intelligitur de legitimo ibi.nu.3. eo.
4 conceſſum per modum conditionis impleri debet in forma ſpecifica. ibid.num.4. eo.
4 conceſſum per merita an requirat ipſorum ſpecificationem. ibid.numero 21. eo.
1 conceſſo uno alia intelliguntur denegata.conſ.101.nu.43. 185
1 Et conſi.9.num.8. 21
1 conceſſo uno uidentur conceſſa omnia, ſine quibus conceſſum nō poſſet explicari.conſ.105.nu.21. 196
1 conceſſo uno intelliguntur conceſſa omnia tendentia ad executionē illius.conſi.8.nume.11. 19
1 conceſſa caſtro quæ dicantur conceſſa.conſ.8.nu.4. 19
1 conceſſo mero & mixto imperio, & omni iuriſdictione uidetur cōceſſa cognitio cauſarum appellationum contra Iacob.ibi.num.31.32. 33.34.& 35. 19
1 conceſſo ſubſequente uidetur conceſſum antecedens. conſilio 35.numero 1. 91
1 conceſſo caſtro an dicatur conceſſa iuriſdictio.conſ.20.nu.30. 42
4 conceſſa omnia ſine quibus uidentur cui cōceditur aliquid. conſ.154 numero 8. 122
1 cōceſſo caſtro an dicatur conceſſa iuriſdictio.conſ.10.nu.30.39. 41
1 conceſſa per metum & coacta minimè ualent.conſ.26.nu.15. 69
1 conceſſa pluribus ab omnibus debent geri, & non ab uno inſolidum. conſi.47.nume.83. 105
4 conceſſa præpoſituræ pro dote de bonis monaſterij tenent, non autem ueniunt alia minimè expreſſa.conſ.3.nu.2. 10
4 conceſſa fauore alicuius, non debent inducere reſtrictionem.conſ.42. numero 1. 55
4 conceſſa priuilegio, eandem habent ſubſtantiam, quam naturaliter in eſſe producta.conſ.141.nu.18. 147
4 conceſſa mulieribus non habent locum in illis quæ uiuunt inhoneſtè. conſ.160.num.27. 168
1 conceſſa poteſtate alienādi uenit illa quæ fit per actum inter uiuos & per actum ultimæ uoluntatis. & quæ ab inteſtato, ſicut iſta ueniunt, econtrario alienatione prohibita.conſ.23.nu.44. 51
4 conceſſa poteſtate libera percipiendi fructus non propterea illi dicuntur donati.conſ.8.num.8. 23
4 conceſſa poteſtate conferendi in genere, illi præualet conceſſio ſpecialis nulla facta mentione de prima.conſ.83.nu.16. 109
1 conceſſa iuriſdictione quæ uideantur conceſſa.conſi.8.nu.5. 19
1 conceſſa iuriſdictione cum mero & mixto imperio, dicitur eſſe conceſſa cognitio omnium cauſarum, ſiue ſtat ſimplicis iuriſdictionis, ſiue meri imperij ſiue mixti.ibi.nu.10. eo.
1 conceſſa iuriſdictione & cognitione cauſarum, conceſſa etiam intelligitur cognitio appellationum.ibi.nu.12.& 15. 19
1 conceſſa ſeruitute paſculandi, denegata uidetur ſeruitus alia incidendi ligna.conſ.112.num.4. 208
2 conceſſa facultate legitimandi non uenit poteſtas diſpenſandi. conſ. 2.nume 23. 7
3 concluſio teſtamenti conſiſtit in puncto indiuiſibili.conſilio 67.numero 35. 111
3 concluſio facta per iudicem cenſetur reuocata, ſi poſt illā iudex admittit ſcienter partem ad probandum.conſ.107.nu.101. 170
4 concluſio finalis eſt attendenda in conceſſionibus principis.conſ.41. numero 3. 146
1 concluſio in cauſa præſumitur in dubio facta infra tempus.conſ.115 numera 1. 215
1 concluſio ſatis eſt quòd ex narratis appareat.conſ.76.nu.10. 142
2 concordia ſuper dependentibus ex teſtamento quando ualeat.cōſ.15. numero 77. 40
4 concordia tendens in alienationem non ualet inter clericos, niſi interueniant requiſita a iure.conſ.92.nu.18.& 19.& ſeq. 114
3 concordiā dare debemus et uitare contrarietatem in ſtatutis.conſ. 47.nume.76. 73
1 concubina differt ab uxore & uidua.conſ.80.nu.23. 146
4 concubitus loth cum filiabus fuit condemnatus. conſilio 63. numero 353. 80
4 concubitus inter aſcendentes & deſcendentes reprobatur apud gentiles.ibid.nu.354. eo.
4 concubitus quales prohibiti ſunt lege ciuili.ibidem nu. 384.et 385. & nume.423. 80
4 concurrens magis obſtat, quàm excluſus.conſ.101. nu.3. 120
3 condemnandus in expenſis quis non eſt, quando habet coloratam cauſam litigandi. Idem ſi habet pro ſe opiniones & ſententias iuriſconſulti.conſ.7.nu.43. 14
4 condemnatus capitaliter habet iuſtam & neceſſariam cauſam non comparendi ſi coram alio conueniatur.conſ.102.nu.12. 121
4 condemnatio ad hoc ut ſequi poſſit probationes debeat eſſe clara & apertæ.conſ.2.num.102. 5
3 conditio uoluntariè appoſita reſtringenda eſt in caſu ſuo & non extendenda.conſ.41.nu.29. 62
3 conditio ab inteſtato reſpicit tempus habile.conſ.44.nu.19. 70
3 conditio ſoluendi hæredi, aut tranſeat ad hæredem illius. conſi.57.numero 11. 74
2 conditio ſiue filijs legitimis, & naturalibus excludit naturalem. ?? lum.

tum.conſi.14.nu.23. 36
2 conditio,ſi deceſſerit ſine filijs inſtitutus,expirat,& deficit,eo moriẽte eum filijs & conditio talis uerificatur etiam in filijs fœminis, cum appellatione filiorum ueniat etiam fœmina,quod declaratur. cõſ.17. nu.2.3.& 4. 50
2 conditio filiorum maſculorum poſita in uno capite teſtamenti cenſetur repetita in alio capite in quo ſimplex ſit mentio filiorum. Et quãdo in uno capitulo, & in eadem oratione talis qualis ſuit expreſſa. conſ.18.nu.2.& 22. 50
2 conditio,ſine filijs,in quibus filijs uerificetur,& cuius temporis. ibi. nume.43. 50
3 conditio illa ſine filijs appoſita in ſubſtitutione compendioſa,qualiter interpretetur.conſ.73.nu.32. 119
3 conditio ſi ſine filijs appoſita in compendioſa, quam interpretationẽ habeat.ibi.nu.47.& alijs ſeq.& nu.32. ſol.eo.
3 conditio ſi ſine filijs quis decedat,uerificatur in grauato moriẽte impubere.conſ.74.nu.25. 131
3 conditio uoluntaria adimplenda uenit in forma ſpecifica. conſil.74. nume.6. 135
3 conditio perſonarum in contractibus ualde attenditur. conſilio 96. numero 14. 161
3 conditio illa de reſtituendo hæreditatem ſi ſine filijs natis &c. inſtitutus moriatur, non eſt in conſideratione, quando fuit appoſita in perſonam alicuius conſtituti in ſacris. conſilio 109.numero.2.& nu.3.& 4. 174
Et uocatus ſub tali conditione excluditur.ibidem.
4 conditio reſolutiua differt a conditione ſuſpenſiua.conſ.5. nume.12. & alijs ſequen. 15
1 conditio ſuſpenſiua,quæ ſit,& quæ reſolutiua.ibidem. 11
1 conditio reſolutiua ceſſat,& nullum producit effectum,ſubſecuto implemento conditionis & declarandum eſt defeciſſe conditionem reſolutiuam,ut actus ſub ea geſtus reddatur inualidus. ibidem. numero. 29.& 30. 11
4 conditio ſuſpenſiua purificata reddit actum purum perinde ac ſi ab initio ita fuiſſet geſtus. Et ſecuto adimplemento conditio retrotrahitur.conſ.5.nu.31.& 32. 16
4 conditio,ſi uoluerit uti,ſatis dicitur adimpleta per uſum.conſ.19.numero 25. 58
4 conditio tolerata de iure communi appoſita in collatione, illam non uitiat.conſ.29.num.8. 40
4 conditio ex quibus uerbis colligatur.conſ.46.nu.41. 57.
4 conditio poteſtatiua habetur pro defecta, quando deficit per caſum uenientem in perſonam eius, qui debet adimplere.conſil.119. nume.26. 133
3 conditio adimplenda eſt in forma ſpecifica,potiſſimum quando eſt uoluntaria.conſ.138.nu.4.& 5. 144
4 conditio antequam impleatur nihil ponit in eſſe. conſilio 194. numero 19. 170
1 conditio concedentis in re communi,quandoque potior eſt,quam prohibentis.conſ.115.nu.33. 116
2 conditio cauſam finalem importat.conſ.19.nu.14. 54
3 Et conſ.91.nu.17. 156
2 conditio aſſumendi arma.& nomen teſtatoris,præciſe eſt obſeruanda & conditio talis dicitur tradita pro forma ſubſtitutionis. ibid.nu.4. cum alijs ſeq.& num.21. fol.186
2 conditio aſſumendi arma & cognomen teſtatoris tendit ad memoriã ipſius,& conſeruationem honoris.conſ.19.nu.33. 54
2 conditio appoſita incontinenti ſubſtitutioni,ipſam ſubſtitutionem conditionalem reddit.ibi.nu.26. 54
2 conditio aſſumendi cognomen,& arma teſtatoris,continet præceptũ honeſtum ualidum facile & uoluntarium ibidem. numero 28.29. 30.31.& ſeq. fol.eo.
2 conditio prædicta obſeruanda eſt,& non reijcienda,ſicut alia continens præceptum honeſtum ibi.nu.29. eo.
2 conditio facilis & poteſtatiua quæ ſit ibi. nu.30.31.& 32. eo.
2 conditio conſiſtens in dando,ao ſit poteſtatiua & uoluntaria. ibid. nume.32. eod.
2 conditio a teſtatore appoſita in totum eſt adimplenda,& nõ pro parte.Et formaliter adimpleri debet.ibi.nu.41.& 42. 54
2 conditio nihil ponit in eſſe antequam impleatur & implemento deficiente non ſortitur effectum.Et in totum ſuſpendit actum.ibid.nume. 45.& 46. eo.
2 conditio non adimpleta habetur pro defecta, reſpectu eius, qui non adimpleuit.ibi.nu.54. eo.
2 conditio quando poteſt uerificari in uita grauati teſtator nõ uidetur apponere illam conditionem. Si ſine filijs deceſſerit & ceſſat diſpoſitio.l.cum auus ff.de condi.& demon.conſi.19.nu.96. 5
2 conditio teſtatoris eſt obſeruanda & adimplenda, & non remittitur. conſ.15.nu.80. 40
2 conditio ſuſpendit actum & diſpoſitionem.conſ.19.nu.156. 55
2 conditio modalis adimpleri debet per prius quando expreſſe ſeu tacite poteſt apparere teſtatorem id uoluiſſe.conſi.19.nu.157. 55
2 conditio regulariter adimpleri debet in forma ſpecifica. conſ.22.numero 8. 66
2 conditio ſi ſine filijs inſtitutus moriatur, puta redditur illo moriente ſine filijs.conſ.26.nu.8. 81
2 conditio ſi inſtitutus decederet ſine filijs inducit ſubſtitutionem compendioſam. Etiam ſi non eſſet appoſitum illud diſtributiuum, quandocunque.conſ.37.nu.9.& 10. 116
2 conditio autem ſi fuit uerificata,& extitit ſubſtitutio illa conditionalis effecta eſt pura.ibi.nu.16. eo.
2 conditio appoſita per teſtatorem ſi inſtitutus moriatur ſine filijs uerificatur etiam in pupillo.conſ.41.nu.56. 113
2 conditio ſine ſucceſſoribus,de quibus intelligatur. conſilio 51. numero 37. 128
2 conditio appoſita in perſonam unius, an cenſeatur repetita in perſona hæredum illius. Et quid de conditione illa, ſi ſine filijs deceſſerit & conſ.60.nu.54.& 55. 139
2 conditio appoſita in perſonam grauati an cenſeatur repetita in illic uenientibus ab inteſtato.ibi.nu.56. eod.
2 conditio retrahens ob ingreſſu monaſterij,eſt impeditiua libertatis eccleſiæ. Hinc eſt quòd in totum reijcitur ſicut & illa quæ retrahit ad matrimonium carnale contrahendum.conſ.65.nu.14.et 15. 143
2 conditio mortis compendioſam ſubſtitutionem inducit.conſ.73.numero 3. 155
2 conditio ſi hæres moriatur inteſtatus comprehendit tempus maioris ætatis poſt pubertatem.ibi.nu.26. 155
2 conditio ſi inteſtatus deceſſerit interpretatur ſi nõ fecit teſtamẽtum, uel ſi facere nõ potuit. Et quid ſi ulterius appoſita eſt alia conditio, ſi ſine liberis deceſſerit,& quid ſi circa iſta apparet mens teſtatoris clara.ibi.nu.30.32.& 33. fo.eo.
2 conditio habens tractum in futurum fideicommiſſariam importat. Etiam ſi non eſſet appoſita,dict.o,quandocunque decederent grauati. conſ.75.nu.5.& 6. 157
2 conditio uoluntaria per teſtatorem appoſita reſtringitur ad terminos ſuos,& ad alium caſum non porrigitur.conſ.89.nu.19. 181
2 conditio ſi grauatus decedat ſine liberis expirat illo mortuo cum liberis.conſ.87.nu.19. 177
3 conditio in totum ſuſpendit actum,& nihil poteſt fieri ante eius implementum,& prius adimplenda eſt.conſ.8.nu.22. 15
3 conditio uidetur appoſita eo animo ut adimpleatur & purificetur ibid.num.26. eod.
3 conditio uoluntarie appoſita,non extenditur ad alios caſus.conſ.20. nu.19.Et melius.nu.40.et 41. 29
3 conditio de iure impoſſibilis non uitiat diſpoſitionem.conſ.38.nu.19. Sed contra.nu.82.& ſeq. 58
3 conditio continens diſpoſitionem captatoriam,uitiat illam.ibidem nume.53.& 81. 58
3 conditio impoſſibilis,de iure,contra bonos mores, non uitiatur ſed uitiat.ibi.num.82. 58
3 conditio iſta uitiat captatoriã diſpõnem, & deducit rem ad cauſam inteſtati. Et idẽ ſi teſtãr putabat eã eſſe poſſibilem. Nec põt de facto adimpleri cũ ſit cõtra bonos mores.cõſ.38.nu.82.83.84.& 85. 58
1 conditio non poteſt adimpleri in æquipollenti,ſed contra.conſ.23.nu. 7.& num.66.& ſeq. 84
1 conditio non trahitur ad caſum non expreſſum.ibidem nu.8.& 12. cum ſequen. 84
1 conditio appoſita in perſona unius non extenditur ad alias.ibi. 84
1 cõditione pendente prima conceſſionis,ſi facta eſt ſecunda pura illa præfertur etiã ſi poſtmodum conditio prima adimpleatur.conſ.11. nu.22.23.24.67.& 37. 25
1 conditio purificatiua in contractibus trahitur retro,quãdo extrema ſunt habilia.conſ.11.nu.28. 25
1 conditio nihil ponit in eſſe,ſed ea adimpleta,actus iudicatur purus. nu.12.conſ.48.nu.11.& 12. 10
1 conditio in cõtractibus eſto ꝙ trahatur retro quo ad obligationes, & quædam alia, tamen ſecus non eſt quo ad acquiſitionem dominij. conſi.11.nu.31.& plane.n.103. Et attendi debet tempus quo conditio extitit quãdo actus ſuſpenditur in euentum cõditionis poteſtatiuæ etiam collata in uoluntate tertij,nec trahitur retro.n.32.ibi.

Et quando poteſtas commenſuratur ab ipſo concedente, cōditio poſtea exiſtens non trahitur retro.nu.33.ibi. 25

1 conditio poſtea exiſtens non trahitur retro quando poteſtas commenſuratur ab ipſo concedente.ibi.nu.33. 25

1 conditio dependens ab arbitrio alterius tenuis eſt, & illi præfertur conceſſio ſecunda pura.conſ.11.nu.34. 25

1 conditio non trahitur retro in ſcriptis ad beneficia. ibidem. numero 36. fo.eo.

1 conditio dependens a facto & uoluntate tertij, non eſt poteſtatiua. conſ.11.nu.61. 25

1 conditio caſualis ſeu mixta in contractibus ſecuta adimplemento ſi trahitur retro ad initium contractus, tunc dicatur dominium tranſlatum.conſ.11.nu.62.& nu.63.65.& 68. 25

1 conditione caſuali pendente, illa poſtmodum purificata, producuntur effectus ſuperius annotati.conſ.11.nu.83.& nu.84.& ſeq. 25

1 conditione caſuali pendente in contractibus ſi interuenit uera ſeu ficta traditio immediatè dominium dicitur eſſe tranſlatum etiam conditione pendente.conſ.11.nu.66. 25

1 conditio poteſtatiua dependens a mera uoluntate diſponentis, multum differt, an ſit in contractu appoſita. Nam tunc non trahitur retro, & an apponatur conditio caſualis ſeu mixta, quæ trahitur retro ad initium contractus, etiam in præiudicium tertij. cui medio tempore fuiſſet facta conceſſio. ibidem.nu.69.70.71.& 97. 25

1 conditio in ultimis uoluntatibus non trahitur retro, ita & in reſcriptis ad beneficia, quæ ſimilitudinem habēt maiorem cum ultimis uoluntatibus.conſ.11.nu.76. 25

1 conditio quo ad tranſlationem dominij, retrotrahitur, etiam in contractibus, quando traditio non eſt neceſſaria.conſ.eodem. num. 103. 104.& 105. 26

1 conditio nihil ponit in eſſe, & proteſtatio iuuat proteſtantem, nō tamē ſemper remiſſiuè.conſ.23.nu.229. 52

1 conditio quòd adimpleatur momento, licet non duret, ſatis eſt.conſ.23. nume.84. 52

1 Et quid ſi conditio requirit perſeuerantiam.ibi.nu.86. eod.

1 Et quid ſi momento perficitur.ibi.nu.87. eod.

1 conditio quando infamiam irroget.conſ.75.nu.25. ſo.141.

1 conditio conſiderans effectum poteſt in æquipollentia adimpleri.conſil.97.nu.118. 105

4 conditio gratiæ ſi eſt caſualis, & extitit an trahatur ad tēpus datæ, uel conditionis exiſtentis. Et quid ſi decretum in ea appoſitum eſt ſine clauſula retrotractiua.conſ.82.nu.19.& 20. 108

4 conditio ſi extitit, an trahatur retro & quo caſu.ibi.nu.21. ea.

1 conditionis primæ ad implementum ſi dependet a uoluntate grauandi, ſeu obligandi non trahitur retro.conſ.11.nu.35. 25

1 conditionis adimplementum non trahitur retro in præiudicium tertij, cui medio tempore fuit ius quæſitum.conſ.11.nu.27. 25

2 conditionis defectus non operatur priuationem ſed effectum, ut non habeatur pro inſtituto conditionaliter uocatus. conſilia 19. numero 51. 55

3 conditionis defectus, non priuat aliquem, ſed operatur effectum, ut diſpoſitio habeatur pro non facta.conſ.8.nu.15. 15

3 conditiones plures copulatiuè poſitæ, omnes ſunt uerificandæ. Item ſi alternatiuè ponuntur conditiones illa ſi deceſſerit ſine filijs, uel ab inteſtato.conſ.72.nu.56. 124

4 conditiones appoſitæ in collatione, quando dicantur ſimoniacæ. Et quæ dicuntur honeſtæ uel continentes temporalitatem.conſ. 29.nume.6.& 7. 40

4 conditiones continentes temporalitatem appoſitæ in collatione ſimoniam ſapiunt.conſ.29.nu.9. 40

4 conditiones conſiſtentes in temporalitate, ſunt prohibitæ tanquā ſimoniacæ non quia ſimoniacæ. Et ita prohibita ſunt iure poſitiuo, in quo papa diſpenſat.conſ.30.nu.4. 41

1 conductio rei propriæ reprobatur.conſ.54.nu.75. 115

1 conducens rem propriam quando transferat dominium.conſ.59.nu.30.& quando transferat poſſeſſionem.31.& 32. 122

1 Et quid ſi fuit appoſitum conſtitutum.ibi.nu.32. eo.

1 Et quid ſi per conducentem fuit ſolutus uſusfructus et penſio.ibidem.numero 34. eo.

4 conductor tenetur ſoluere mercedem pro toto tempore, quo poſſedit & tenuit rem conductam.conſ.100.nu.41. Et quid ſi fuit impeditus uti.nu.42.43.& 44.ibid.& alijs. 119

1 conductor an teneatur de caſu.conſ.37.nu.2. 93

1 conductor ſi non poteſt uti & frui re conducta locator omnia damna debet emendare.conſ.38.nu.1. Et procedit ſiue caſus prouidentia diuina ſiue hominis facto proceſſerit.nu.2. Et conductori facienda erit illo caſu remiſſio mercedis.nu.3. Et facienda eſt in totum, ſiue pro parte, quando propter aquarum impedimentum non potuit fructus percipere.nu.4. Et ſi aliud eſt, ut pro una cauſa fiat remiſſio, aliæ cauſæ excluſæ uidentur.nu.7. 94

1 conductor uti & frui debet re conducta. Et ſi id conſequi non poteſt nedum remiſſionem mercedis habere debet, quinimo a locatore omnia damna poteſt conſequi. Et tenetur locator ad totale intereſſe.conſ.40 nu.1.2.& 3. 96

1 conductori petenti remiſſionem, incumbit neceſſitas probandi damnum.conſ.38.nu.16. 94

1 conductori tunc remiſſio facienda eſt, quando damnum paſſus eſt. ſecus ſi ob id non lucraretur.conſ.38.nu.12.& 13. 94

2 confectio inuentarij, an poſſit relaxari.conſ.25.nu. 48. 78

4 conferre beneficia, priuare, amouere & transferre, quibus ſit conceſſum.conſ.36.nu.3. 49

4 conferre beneficia non eſt conceſſum laicis. conſilio 40. numero 22. 23.& 29. 52

4 conferre quis alteri beneficium non poteſt, quod per ſe non ualet retinere.ibi.nu.29. eo.

1 confeſſio inducit plenam probationem.conſ.34.nu.13. 90

1 confeſſio extraiudicialis facta parte præſente, et acceptante probat.conſ.eo.nu.28. 90

3 Et conſ.77.nu.39. 135

1 confeſſio extraiudicialis inducit ſemiplenam probationem.conſ.75. nume.12. 141

1 confeſſio extraiudicialis an poſſit probari per teſtes uarie deponentes de loco & tempore.ibi.nu.13. 141

4 confeſſio extraiudicialis ad minus probāda eſt per duos teſtes. et ita probata ſemiplenam facit probationem.conſ.60.nu. 45.& 46. 76

1 confeſſio extraiudicialis facta abſente parte ſemiplenè probat. conſ. 120.nume.6. 219

4 confeſſio extraiudicialis facta abſente parte, nihil prodeſt.conſ.71. nume.14. 97

1 confeſſio extraiudicialis liberatoria plenè probat. conſilio 120. numero 5. 219

1 confeſſio extra iudicium facta parte abſente non inducit plenam probationem. Et ſi inducit ſemiplenam, probari debet per conteſtes. conſil.57.nu.14.15. Sed contra.nu.42. 120

2 confeſſio extra iudicium incidenter enunciatiuè & propter aliud nō probat, fallit quando fit parte præſente.conſ.10.nu.45.& 49. 11

1 confeſſio extra iudicium de æquitate canonica probat.conſ.110.numero 7. 219

4 Et conſ.7.nu.12. 22

1 confeſſio extra iudicium facta non ualet, etiam geminata & reiterata.conſ.120.nu.6. 219

4 Et conſ.155.nu.29. 160

1 confeſſio extra iudicium a parte aduerſa non acceptata nihil præiudicat.conſ.131.nu.18. 219

4 confeſſio extraiudicialis facta abſente parte an faciat ſemiplenam probationem & indicium ſufficiens.conſ.152.nu. 26. Sed debet formiter probari & per conteſtes.ibi.nu.27. 156

1 confeſſio procuratoris non debet nocere ſuo principali. conſ.42.nu. 51.fo.98.& conſ.45 nu.12. 101

1 confeſſio procuratorum de diſcordia principalium, non probat eam. conſ.45.nu.11. 101

1 confeſſio uoluntaria prohibita eſt procuratori, ex quo habet inſtar donationis.conſ.47.nu.92. 105

1 confeſſio procuratoris non habentis ad id mandatum, non præiudicat.conſ.115.nu.18. 219

1 confeſſio continens aliud, quod non erat demandatum non prodeſt. cōſil.47.nu.90. 105

1 confeſſio redditur ſuſpecta, quando contra eam adſunt probationes. conſ 47.nu.93. 105

1 confeſſio facta poſitionibus per uerbum credit nocet confitenti.conſ. 58.num.2. 121

1 confeſſio facta in iudicio efficax eſt, conſ.58.nu.4. eod.

1 confeſſio geminata oſtendit enixam uoluntatem. conſilio 58. numero 3. 121

1 confeſſio geminata plenè probat.conſ.58.nu.5. 121

3 Et conſ.77.nu.41. 135

1 confeſſio cedentis quando & quo caſu noceat ceſſionario. conſ.58. nu.8.12.13.14.& 15. 121

1 cōfeſſio nō eſt noua diſpoſitio, ſed probatio.ibidem.nume.16. fol.eod.

1 confeſſio facta inter perſonas, inter quas non conſiſtit donatio, cenſetur ſimulata.conſ.62.nu.6. 126

1 confeſſio

1 confeſſio facta ad ualidandum actum non valet quando non dependet actus a libera uoluntate confitentis ibi.nu.7. 126
1 confeſſio ſi eſt facta in fauorem incapacis donationis non ualet.ibid. numero 7. 126
1 confeſſio facta in fauorem dotis quo caſu non ualet.ibidem, numero 9. 126
1 Nec talis confeſſio mariti ualidat aſſertionem mulieris.ibidem,numero 10. 126
1 confeſſio mariti uidetur uim donationis habere,quæ morte illius confirmatur,niſi excedat ſummam quingentorum,& non fuerit inſinuata.conſi.62.nu.19.20.& 30.Et nō ualet,quia ſimulata, & in fraudem facta præſumitur.Et qua ratione lex iſtud præſumat.ibid.num. 21.22.& 23. 126
1 confeſſio quæ non ualet in uim cōfeſſionis,quomodo & quo caſu poſſit ualere,ut donatio.conſi.62.num.12.& 13.Et procedit etiam ſi confeſſio mariti fuit iurata.nu.14. 126
1 confeſſio eſt actus reiteratus.conſi.58.nu.46.fo.107.& conſ.75.nume.14. 111
1 confeſſio extorta per dolum & deceptionē nihil operatur.conſi.89.numero 31. 160
1 confeſſio concernens præterita non firmatur iuramento.conſ.96.numero 21. 171
1 confeſſio minoris continens ueritatem, & iurata bene probat & obſeruanda eſt.conſi.96.nu.85. 171
1 confeſſio deliberatè facta cum iuramento ualet, nec reſcindi poteſt ſola prætextu minoris ætatis,nec aduerſus eam datur riſtitutio.ibi. nume.86. fo.eo.
1 confeſſio omnes alias ſuperat probationes.conſilio 111.numero 49. fol.211.conſil.115.nume.12.fol.215.conſil.121.num.30.fo.210 & conſi.131.nu.2. 229
3 Et conſi.103.nu.10. 168
4 Et conſ.160.nu.28. 168
2 confeſſio ſuperat omnem aliam ſpeciem probationis, potiſſimū quando ſit ab infirmo & morte proximo & quando fit a perſona honeſta & bona & probata uita.conſi.75.nu.51.53.& 54. 157
1 confeſſio an probet malam, vel bonam fidem. conſilio 112. numero 49. 211
1 confeſſio debet eſſe certa non dubia.conſ.115.nu.16. 216
1 confeſſio defenſoris ſine mandato non præiudicat.ibi.nu.19. fo.eo.
1 confeſſio alienius ſine mandato non præiudicat.ibi.nu.20. eo.
1 confeſſio curatoris quando præiudicat adultis.ibi.nu.21. eod.
1 Idem ſi reſpondeat libello,ut illa non præiudicet.ibidem,nu. 22
1 Et per quem modum iuriſdictionis dicatur illa facta & quid ſi fuit facta ex abrupto.ibi.nu.22.24.25.26.27.& 28. fol.eo.
1 confeſſio erronea ſemper reuocari poteſt.conſi.131.nu.34. 229
1 confeſſio erronea non præiudicat confitenti. conſilio 131.numero 34. 229
4 Et conſi.49.nu.47. 60
1 confeſſio erronea etiam pluries ratificata confitenti non nocet.conſ. 131.num.35. 229
1 confeſſioni erroneæ non eſt ſtandum quando illi repugnat euidentia facti conſi.131.nu.36. 229
1 Item quando in computo non fuere admixta,quæ debebant admitti, uel ex oppoſito.ibi.nu.34. eo.
1 confeſſio tollit præſcriptionem iuris & de iure. conſilio.121. numero 31. 220
3 confeſſio facta in ſcriptura priuata non præiudicat tertio.conſil.19. numero 47. 28
3 confeſſio cedentis ceſſionario & donatario non præiudicat.conſ.19. nu.59.& 61.Satis eſt quod debitor habuerit notitiam ceſſionis.ibi. nume.62. 28
2 confeſſio patris ei nocet , & non poteſt reuocari . conſilio 7. numero 44. 14
4 confeſſio inquiſiti contraria iuri,& ueritati non eſt conſiderāda.conſil.162.nu.12. 173
2 confeſſio & aſſertio matris quando & quo caſu probat filiationem reſpectu patris.conſ.10.nu.14. 21
2 confeſſio adulteri,an & quando probat filiationem, & numeris ſequentibus.ibi.nu.44. 21
Quid quando cum confeſſione & aſſertione parentum concurrit fama.ibi.nu.45.47.& 48. fo.eo.
Si fit in iudicio probat.ibi.nu.47. eo.
Quando de per ſe & principaliter.ibi.nu.45.& 46. 21
Et quando fit in ſupplicatione,ibi.nu.48. eo.
2 confeſſio negatiua filiationis facta per patrem probat negatiuè, niſi aliud doceatur.conſ.10.nu.54. 21
2 confeſſio iſta negatiua præfertur affirmatiuæ.ibi.nu.55. eo.
2 confeſſio facta in articulo mortis ſatis attenditur quo ad ueritatem habendam tam contra confitentem,quam contra alios.conſil.10.numero 134. 22
2 confeſſio uiri an probet contractum matrimonium.Et quid ſi allegatur longiſſimo tempore contractum & quid ſi uiuētes inuicem ſe tractant,ut maritus,& vxor.conſi.13.nu.15.16.& 17. 36
2 confeſſio teſtatoris dicentis ſeceſſe teſtamentum, non inducit teſtamenti factionem,tamen ex ea præſumitur teſtamentum fuiſſe factū. conſi.33.num.44. 100
2 confeſſio dotis receptæ quibus præiudicet.conſi.2. nu.41 7
2 confeſſio facta a patre præſente præſumitur ab illa acceptata ſi in illius fauorem tendit. Eo magis cum ad id concurrat publica uox & fama.conſ.75.nu.58.& 59. 157
3 conceſſio relatiuè facta,ſemper regulanda venit ſecundum formam relati.conſi.7.num.4. 14
3 confeſſio & declaratio facta per defunctum præiudicat hæredibus, qui non poſſunt eam reuocare.conſi.17.nu.24. 25
3 confeſſio facta inter aliquos non præiudicat tertio . conſilio 19. numero 60. 28
3 confeſſio qualificata an in totum ſit acceptanda conſilio 62. numero 39. 83
3 confeſſio partis, inducit malæfidei probationem.conſilio 66.numero 103. 107
3 confeſſio partis præferenda eſt depoſitionibus teſtium.conſi.72.numero 12. 126
confeſſio partis facta reſpondendo poſitionibus,& dubia, interpretanda eſt in fauorem confitentis . Ex conceſſione partis non poteſt
4 quis ſe iuuare,quando illam impugnabat.ibi.nu.15. fo.eo.
3 confeſſio partis ſupplet defectum ſcripturæ,quæ neceſſario requirebatur.conſ.77.nu.40. 135
3 confeſſio partis uim habet inſtrumenti.conſi.99.nu.12. 77
3 confeſſio partis,ſuperat omnes alias probationes . conſilio 99. numero 12. 77
1 confeſſioni partis non eſt ſtandum,quando illi repugnat facti euidentia conſ.89.num.24. 160
3 confeſſio rei interpretanda eſt in fauorem confitentis quando eſt dubia.conſ.99.nu.8.& 10. 77
3 confeſſio induit notorium.ibi.nu.13. 77
4 Et conſ.111.num.6. 117
3 confeſſio includitur in quacunq; diſpoſitione loquente de probatione conſi.99.num.14. 77
4 confeſſio prælati an & quando præiudicet eccleſiæ . conſilio 3. numero 29. 11
4 confeſſio & declaratio facta præſente parte probat.conſil. 7.numero 10. 22
4 confeſſio prælati,ſeu rectoris aut capellani,quando noceat eccleſiæ. ibi.num.13. 22
4 confeſſio in articulis facta poterit pro parte acceptari,& pro parte non.conſ.21.nu.23.24.& 25. 32
4 confeſſio facta abſente parte non probat.conſ.49.nu.46.fol. 51.& conſ.59.nu.18. 74
4 confeſſio alicuius dicentis ſe contraxiſſe matrimonium cum tali nō probat illud matrimonium,maxime in præiudicium alterius matrimonij.conſ.59.num.17. 74
4 confeſſio reperti in aliquo actu non licito,præſumitur per metum facta,ſi metus tunc inſtabat.conſi.60 nu.37. 76
4 confeſſio incidenter facta propter aliud non probat.ibi.nu. 40. 76
4 confeſſio precij recepti tollit ſuſpicionem,& quòd illud non interuenerit.conſ.75.nu.40. 104
4 confeſſio coram papa facta non poteſt reuocari.conſ.88.n.17. 122
4 confeſſio mutui facta per prædeceſſorem an præiudicet ſucceſſorib. conſ.137.num.9. 144
1 confeſſio non ueriſimilis reijcitur.conſ.131.nu.3. 229
4 confeſſio non ueriſimilis minime attenditur. Et debet eſſe certa et tēpore & loco.conſi.153.nu.30.& 31. 160
4 confeſſio facta per inquiſitum poſt tempus a ſtatuto præfixum nociua illi non eſt. Neceſſarium tamen eſt inquiſitum iſtud opponere & de hoc excipere.conſ.169.nu.4. 175
3 confeſſioni factæ per aliquem pro exoneratione ſua conſcientiæ ſtandum eſt.conſi.196.nu.28. 161
4 confeſſum. Contra confeſſum nullæ ſunt partes,niſi in condemnando. conſi.111.nu.10. 127
4 confeſſores deputati pro iubileo . non poſſunt recipere teſtes ſuper

diſſolutione matrimonij & talibus confeſſoribus aliquid aſſerentibus non eſt danda fides.conſ.67.nu.26.& 27. 81

4 *confidens electio & omiſſo a mandante non dicitur eſſe in culpa nec tenetur de mala obiectione.conſ.156.nu.22.* 161

4 *confidens & credens uiro communi exiſtimatione bono nõ eſt in culpa.ibi.num.23.* 162

1 *confines probantur per inſtrumenta antiqua.Et maxime quando ſumus in antiquis.conſi.27.nu.15.16.& 17.* 70

1 *confines appoſiti reddunt locum certum.conſ.64.nu.9.* 128

4 *confines probantur ex pluribus.conſ.4.nu.6.* 13

1 *confines probantur ſemiplenis probationibus, etiam per probationes minus perfectas ac per coniecturas.nu.8.ibid.conſi. 107.nume.7.& 8.* 159

4 *confines poſſunt præſcribi.conſ.3.nu.12.* 11

1 *confinia probantur etiam per inſtrumenta antiqua & ex uerbis enunciatiuis.conſi.103.nu.26.* 190

1 *confinia duo an reddant rem certam.conſ.64.nu.67.& qualiter iſtud conſideretur.ibi.nu.68.* 118

1 *confinia qualiter probentur.conſ. 104.nu.14.* 191

1 *confinium diuerſitas inter nouos & antiquos tollitur, ſi de corpore conſtat ibi.nu.25.* fo.eo.

1 *confinium appoſitio & unitas precij demonſtrat qualiter fuerit facta uenditio conſ.64.nu.59.* 128

3 *confinium deſignatio includit omnia intra fines comprehẽſa. conſ.2.num.63.& 64.* 10

1 *confirmatio generalis non producit effectus illos quos producit ſpecialis.conſ.19.nu.8.9.11.& ſeq.* 41

3 *confirmatio generalis non capit iniuſta ſtatuta.conſ.50.nu.21.* 80

3 *confirmatio ſtatuti facta a ſuperiore,ſatis operatur in turnmẽto.conſil.33.nu.14.* 51

3 *confirmatio ſtatutorum nihil prodeſt ſi obſeruata non fuit &c.conſ.33.num.49.* 51

3 *Et minus operatur ſi fuit facta in forma communi & ſimplici. ibid. numero 50.* fo.eo.

3 *Et quid ſi eſt facta ex certa ſciẽtia,et in forma ſpecifica.ibi.n. 51.eo.*

3 *Et quid ſi eſt dictum cauſa cognita,et quæ requirantur ut dicatur facta ſpecificè & ex certa ſcientia.ibi.52.* fol.eod.

1 *confirmatio ualet ut noua quando apparet uelle primam reuocare & de nouo concedere.conſi.19.nu. 19.* 41

1 *Idem & quando refertur tenor primæ conceſsionis.ibi.nu.20.* eod.

1 *confirmatio ut noua conſideratur quando conceſſioni dat originem & robur.conſ.19.nu.16.* 41

1 *Et idem quando confirmatum de per ſe non poteſt ſtare. ibidem. numero 17.* fo.eo.

1 *confirmatio cadit ſuper re poſſeſſa iuſtè & pacificè.cõſ.19.n.23.* 41

1 *confirmatio non plus operatur quàm ipſa datio de nouo. conſil. 19. nume.26.* 41

1 *confirmatio cõſiderata ut reintegratio refertur ad tempus conceſſionis.conſ.19.nu.30.* 41

1 *confirmatio facta ad augmentum non importat diminutionem.conſi.20.nume.15.* 42

1 *confirmatio facta occupatoribus rerum alienarum nulla eſt. conſil. 101.num.68.* 186

3 *confirmatio referenda eſt ad actus ualidos et non inualidos.conſ.33.nume.55.* 51

3 *Et ſi in confirmatione exceptuantur aliqua ad reliqua uideãtur confirmata & quando & quo caſu.ibid.nu.56.* eod.

4 *confirmatio ſubreptitia & obreptitia non ualet.conſ.3.nu. 50.* 11

4 *confirmatio non debet operari contrarium eius ad quid emanauit. conſ.79.nu.7.* 106

4 *confirmatio retrotrahitur ad rem prouiſionis perinde ac ſi nullus concurſus interueniſſet.conſ.117.nu.43.* 130

1 *confirmatio tutoris nulliter in codicillis datis inualida eſt & inefficax.conſ.11.nu.6.* 26

1 *confirmationis nectus ſpectat ad uerum ſuperiorem. conſil.19. numero 3.* 41

1 *confirmatum quando poteſt ſtare de per ſe & eſt ualidum ex ſeipſo,illud attenditur.conſ.19.nu.36.* 41

1 *confirmatum continetur in confirmante cum omnib. qualitatibus ſuis,maxime quando confirmatio eſt facta cum inſerto tenore confirmati.conſ.22.nu.57.* 48

1 *confirmare quid ſit conſi.19.nu.18.* 41

1 *confirmare & dare an ſint contraria et diuerſa.ibi.nu.24.et 15.eo.*

4 *confiſcatio bonorum ceſſat delinquente mortuo & ſi ſtatutum diſponet bona ipſo iure confiſcari.conſi.155.nu.9.* 161

4 *confiſcatio bonorum non uenit pro homicidio.conſ.161.nu.23.* 168

3 *congregandi aduerbium,naturam habet congregandi ad ſuum ſubiectum.conſ.79.nu.21.* 119

1 *confirmans nullum ipſo iure de nouo dicitur dare. conſil. 19. numero 15.* 41

1 *confirmans ualidum non dicitur de nouo dare.conſ. 19.nu.35.* 41

1 *confirmans trahitur ad tempus confirmantis.conſ.19.nu.37.fo.& idẽ quando eſt de per ſe perfectum.ibi.nu.38.et quando confirmatio nõ dat eſſe ſed ſit ad bene eſſe.ibi.nu.39.* 41

1 *Et quando præcedens exiſtentia eſt cauſa confirmationis illud attenditur.ibi.nu.40.* 41

1 *Et idem quando confirmans uenit executiuè gratia confirmati. numero 41.* 41

1 *Et idem quando confirmatio fundata eſt ſuper conceſſione primaua. ibid.nu.42.& 45.* 41

1 *confirmans actum qui in aliquo caſu poteſt ualere dicitur confirmare non dare de nouo.Et idem quando confirmat priuilegia antiqua. conſi.19.nu.44.& 45.* 41

1 *confirmans quando poteſt utrunq; prout confirmatum ualidum eſt, ſeu non capitur in uim confirmationis ſeu nouæ conceſsionis, & dicitur continere naturam mixtam.conſ.19.nu.48.& 49.* 41

4 *confirmans in uirtute ſua quos defectus tollat, & unde tale uerbum deriuatur.conſ.42.nu.14.* 54

1 *confirmantis potiſsimum mens attenditur in confirmationibus.conſ.19.nume.50.* 41

4 *Et conſi.3.nu.54.* 11

4 *confirmatio ſedis apoſtolicæ ualidat actum inualidum.conſil.4.numero 38.* 13

1 *confirmatio facta a pontifice non tollit ius tertij.conſ.20.nu.14.* 42

3 *confirmatio ſtatutorum facta per pontificem dicitur habere uim ſtatuti papalis.conſi.106.nu.3.Ceſſat tamen iſtud ſi confirmatio facta eſt in forma communi.ibidem. numero 4.Et quid ſi facta eſt in forma ſpecifica.& quando dicatur ita facta,et quæ concurrere debeãt. ibidem nume.5.* 169

4 *confirmatio pontificis poteſt fieri in forma communi,et ita facta plures producit effectus.conſi.3.nu.35.& 36.& an inducat conceſsionem de nouo.ibi.nu. 37.* 11

4 *confirmatio poteſt fieri in forma ſpeciali,& ex certa ſcientia.conſi.3.num.38.* 11

4 *confirmatio ex certa ſcientia confirmat inualidum & quod nullum eſt.conſi. 3.nu.39.* 11

4 *confirmatio ex certa ſcientia tribuit ius de nouo.conſ.3.nu.40.* 11

4 *confirmatio ex certa ſcientia gratuito facta,tribuit robur & originem confirmato.& iſto caſu attendi debet confirmans,& non confirmatum conſ.3.nu.41.& 42.* 11

4 *confirmatio ex certa ſcientia facta dicitur,quando tenor confirmati apponitur.conſi.3.num.43.* 11

4 *confirmatio dicitur fieri ex certa ſcientia.quando totum negotiũ reſeruatum fuit pontifici,& ipſe confirmat.conſ.3.nu.47.* 11

4 *confirmatio ex certa ſcientia facta dicitur,quando in confirmatione fuit expreſſus tenor geſtorum.conſi.3.nu.48.* 11

4 *confirmatio ex certa ſcientia dicitur facta, quando ex clauſulis ſeu narratis iſtud colligitur.conſi.3.nu.49.* 11

1 *confirmatio generalis quando dicatur facta ex certa ſcientia. conſi. 19.nu.12.& 13.* 41

1 *confirmatio generalis facta ex certa ſcientia,referenda eſt ad ea quæ ſunt iuſta & licita non autem ad alia diuerſa iſtis. conſilio 19.numero 14.* 41

3 *Et conſ.33.nu.53.fol.51.& conſ.106.nu.6.* 169

4 *Et conſi.10.nu. 27.* 24

3 *congregatio ſimultaneam temporis identitatem importat.conſ.79.numero 21.* 137

3 *congrua dos an poſsit eſſe minus legitima.conſ.36.nu. 20.* 56

3 *Et ideo tranſmitti poterit.ibi.nu.21.* eo.

3 *Et tranſmittit moriens,etiam nulla facta declaratione quãtitatis dotis.conſ.36.num.23.* 56

3 *coitus inter aſcendentes et deſcendentes etiam in brutis reprobatur conſ.68.nu.333.* 96

4 *coitus probatur per coniecturas.conſi.160.nu.25.* 168

3 *coniectura una ſi non ſufficit de per ſe plures ſimul iunctæ erunt ſufficientes .conſ.66.nu.79.* 107

3 *coniectura una excludit aliam,& illa præfertur alijs minus potentibus,quæ potentior eſt.conſi.69.num.46. & 47.* 98

3 *coniectura illa capienda eſt per quam diſpoſitio teſtatoris reddatur conformis diſpoſitioni iuris,& non illi contraria.conſ.25.nu.18.* 38

3 coniectura

3 Coniectura capitur ſi teſtator conſiderauit maſculinitatem.cōſi. 50 nu.19. 80

2 Coniectura & præſumptiones quibus probatur filiatio an ſint coniungendæ.conſi.10.nu.13.fol.26.& nu.fol.27.plenius. fol. 21.ſed contra.nu.nu.106. 21

2 Coniectura quibus probatur filiatio poſſunt per teſtes,bene & concludenter probari.ibi.nu.41. 21

2 coniectura colligi debent ex teſtamento,et ex uerbis prolatis a teſtatore. Et neceſſe eſt, quòd mens ipſius tranſeat in aliquam diſpoſitionem,nec ſufficit dicere,quòd ueroſimiliter teſtator ita diſpoſuiſſet,cō ſil.31.nu.11.& 12.fol.96.& conſi.87.nu.16.& 17. 177

3 Et conſ.74.num.16. 110

2 coniectura ceſſant in caſu certo.conſ.33.nu.37. 100

2 coniectura ex quibus colligantur.conſ.78.nu.7. 162

2 coniectura & præſumptiones liquidiſſimæ ſunt probationes.conſ.79 nume.17. 163

1 coniectura duæ,an ſufficiant ſeu præſumptiones, an uero requirātur tres ad probandam ſimulationem.conſ.55.nu.29.& 30. 118

1 coniectura quæ & quales ſufficiant ad probandam ſimulationem iudicis arbitrio relinquitur.conſ.54.nu. 12. 115

3 coniectura oſtendunt manifeſtam uoluntatem diſponentis. conſ.17. numero 41. 25

3 coniectura uoluntatis teſtatoris non debent capi, niſi ex uerbis expreſſis.conſ.41.num.23. 62

3 coniectura apertiſſimam inducunt probationem.conſ.50.nu.48. 80

3 coniectura dicuntur apertiſſima probationes,& illam inducunt.conſil.66.num.61. 107

3 coniectura ex quibus colligitur propter ordinem ſeruatum a teſtatore uoluiſſe ſubſtitutum præmorientem grauatum tranſmittere fideicommiſſum ad hæredes ſuos.conſi.66.nu.77. 107

3 coniectura poſſunt colligi nedum ex teſtamento & uerbis ipſius, ſed etiam ex alijs.ibi.nu.11.& 80. 107

4 coniectura quibus præſumitur quis donare,& ſi procedant in laico, tamen non habent locum in prælato.conſ.8.nu.4. 23

4 coniectura legales manifeſtam probationem inducunt. conſilio 54 nume.65. 67

4 coniectura inducunt liquidiſſimam probationem.conſilio 72.numero 56. 98

4 coniectura inducunt ualidam probationem conſ.137.nu.18. 144

4 Ex coniecturis procedi poteſt ad diffinitiuam, maxime liberatoriā. conſ.137.nu.20. 144

1 coniectura ex quibus fraus præſumitur.conſ.13.nu.67. 33

1 coniectura dicuntur legitima probationes.conſ.57.nu.34. 110

2 coniecturas neceſſe eſt eſſe uerisimiles & ſufficientes. conſ. 87. numero 18. 177

2 coniuncta perſona quæ dicatur,& quæ ueniant eius appellatione.cōſil.49.num.12. 116

2 coniuncti & familiæ appellatione qui dicantur & ueniant.conſ.23. numero 22. 70

2 coniuncti re & uerbis conſiderantur ut unum corpus. conſil.18.numero 84. 51

2 coniuncti re & uerbis qui dicantur.conſi.25.nu.11. 78

3 coniuncti ſi in uſufructu inſtituantur ut legatarij, portio deficientis non accreſcit ipſo iure alteri muto,ſed uolenti & petenti. conſ.37. nume.10. 57

3 coniuncti uidentur uocati inuicem & non alij ſeparati & ſegregati. conſ.109.nu.10. 109

2 coniunctorum appellatione qui ueniant.conſ.23.nu.19.fo.55.conſ. 49.nu.11. 126

3 coniunctorū appellatione ueniunt etiā fœmina.conſ.81.nu.23. 139

3 coniunctio ſcripturæ & teſtis recipienda eſt,& utrunq; probat licet unum de per ſe non probaret.conſ.68.nu.26. 116

4 coniunctio matrimonialis licet reperiatur aliquo caſu prohibita,tamen eius diſpenſatio non uidetur prohibita,& declaratur,conſ.68. nume.172. 85

4 coniunctio inter affines quo lege & ratione etiam hodie ſit prohibita.conſ.68.nu.180. 86

2 conſanguinei & parentes in cauſa matrimoniali repelluntur a teſtimonio.conſi.15.nu.14. 39

3 conſanguineus uel uicinus habens ius congrui, non poteſt illud cedere alteri quando ceſſio facta eſt ſimpliciter & ſine interuentu alicuius rei,alias ſecus.conſ.81.nu.26. 140

4 conſanguineus præſumitur ſcire ſuos conſanguineos et natiuitates ipſorum,& ſi habeant filios uel ne.conſ.71.nu.7. 97

4 conſanguineus in eadem cauſa non eſt idoneus teſtis. conſilio.164. numero 4. 170

4 Conſanguinei in tertio gradu prohibentur matrimonium contrahere conſ.52.nu 37. 64

4 Conſanguinei & affines non ſunt idonei teſtes.conſi.54.nu.26. 67

4 Conſanguinei & proximi an ſint idonei teſtes in cauſa matrimoniali. conſi.58.nu.2.& 77. 72

4 conſanguinitas bene poteſt probari per conſanguineos.conſ.58. nume.12. 72

4 conſanguinitas qualiter probetur.conſ.115.nu.6 123

1 conſenſus principis ſuperueniens ex poſtfacto ualidat occupationē præcedentem quando de ea facta eſt mentio.conſ.1. nu.105. 2

1 conſenſus directi domini non præiudicat agnatis in iſtis feudis.conſ. 5.nume.22. 16

1 Nec conſenſus agnatorum habet præiudicare alijs agnatis. ibidem. nume.23. fol.eod.

1 conſenſus limitatus non capit alios caſus. conſilio 18. numero 5. 8.& 9. 40

1 conſenſus præſtitus ad unum effectum non debet operari contrarium. conſ.18.nu.8. 40

1 conſenſus domini præſtitus poſt mortem obligantis feudum non nocet domino conſentienti, non tamen nocet alteri cui medio tempore fuit ius quæſitum de utroque.ibi.nu.10. fol.eo.

1 conſenſus ſuperioris quòd non requiratur in alienationibus rerum eccleſiaſticarum,conſuetudine poteſt induci.conſ.13.nu. 14. 32

1 conſenſus domini quòd requiratur conſuetudine poteſt induci ut uaſallus eum tali conſenſu poſſit alienare feudum in præiudicium agnatorum.ibid.nu.25.& 16. eo.

1 conſenſus poſt mortem præſtitus non habet extremū habile, et ideo non trahitur retro in præiudicium tertij conſ.18.nu.11. 40

1 conſenſus domini quo ad præiudicium tertij requiritur pro ſolennitate & forma,& poſtmodum præſtitus non ualidat actum nullum.conſil.18.nu.12.& 15. 40

1 conſenſus domini præſtitus poſt mortem uaſalli an ualidet reſeruationem dotis factam ſuper feudo,et quid in feudo hæreditario.ibi.num. 13.& 16. fo.eod.

1 conſenſus præſtitus tempore inhabili non nocet.ibi.nu.17. eod.

2 conſenſus & animus deficit ubi adeſt error & ignorantia.conſil.12. nume.79. 28

2 conſenſus requiritur expreſſus,nec ſufficit tacitus,ut poteſtas comitis poſſit prorogari.conſ.14.nu.34. 38

2 conſenſus eſt neceſſarius ad matrimonium.conſ.15.nu.19. 39

2 conſenſus tacitus per curſum quinquennij inductus ualidat omnia. conſ.16.nu.96. 43

3 conſenſus generaliter præſtitus nocet in omnibus.conſ. 38. 58

3 conſenſus limitatus limitatum producit effectum.conſ.19.n.49. 28

4 Et conſ.5.nu.8. 25

3 conſenſus datus reſpectu unius hæreditatis non extenditur ad aliam. conſ.49.nu.42. 77

3 conſenſus eius cuius bonis renunciatur ſatis operatur.conſi.69.numero 81. 118

3 conſenſus principis reputatur conſenſus fiſci.conſ.81.nu.195. 136

3 conſenſus non ſuppletur per iuramentum.conſi.97.nu.7. 162

3 conſenſus limitatus quo ad certum iudicem limitatum producit effectum.conſi.98.nu.17. 163

3 conſenſus præſtitus alienationi non præiudicat quando non fuit uiſum teſtamentum quod nunquam fuit uiſum.conſ.109.nu.35. 174

3 conſenſus unius non præiudicat alijs prætendentibus intereſſe. ibid. nume.36. 174

4 conſenſus principis reputatur conſenſus fiſci.conſi.1.nu.29. 2

4 conſenſus præſtandus eſt quando extremum eſt habile.conſil.5.numero 55. 15

4 conſenſus canonicorum expreſſus requiritur quando alienantur res eccleſiæ nec ſufficit tacitus.conſi.32.nu.16. 43

4 conſenſus an dicatur ſuppleri per non contradictionem. cōſilio 41 nume.17. 53

4 conſenſus etiam capitur & inducitur ex tranſmiſſione & munerum receptione,& ſi ita ſe commabant.conſi.52.nu.4. 62

4 conſenſus præſtitus ſecūdæ uxori uiuente prima fuit nullus,nec matrimonium induxit quo ad ſponſam, licet prima moriatur.conſi.52. nume.6. 64

4 conſenſus a principio nullus propter aliquod impedimentum non ualidat matrimonium ſecundum eſto quod tale impedimentum ceſſet maxime ſi uxor prima mortua fuit pendēte lite, eſto etiam quòd prima poſtmodum mortua non fuiſſet carnaliter cognita ab eius ui. o. ibid.num.7.& 8.

4 conſenſus ſuperioris præſumitur interueniſſe propter antiquitatem. conſi.85.nu.13. 109
4 conſenſus præſtitus in genere ad primum ius patronatus uacaturum eſt nullus. Et an poſſit conceſſio intelligi de nulliter præſtito, ita ut ſuppleatur ex declaratione pontificis approbatio.conſi. 112.nu.5.6.7.& 22. 135
4 conſenſus nulliter præſtitus an ſit in ſuppoſitione narrandus. ibid. nume.20. fo.eo.
4 Conſenſus an dicatur præſtitus ex aliquo actu illum importante, & an ſufficiat taciturnitas per tempus a iure ſtatutum.ibidem. numero 24.& 25. fol.eo.
3 conſentiens teſtatori leganti rem propriam conſentientis ſibi præiudicat.conſi.2.nu.21. 6
4 conſentiens prouideri alicui de beneficio in quo habet ius uidetur il lirenunciare.conſi.76.nu.10. 105
4 conſentiens actui ſua iura dicitur perdere & fortificare aliena.ibid. nume.13. 105
2 conſeruatio bonorum minime inducitur ſi illorum alienatio non eſt prohibita.conſi.16.nu.62. 39
2 conſeruatio familiæ & agnationis ſuper maſculus.conſ.17.n.10. 49
2 conſeruatio familiæ & agnationis non poteſt commodè fieri ſine bonis.conſi.26 nu.94. 81
2 conſeruatio bonorum fit per maſculos & non per fœminas.conſi.41. nume.11. 115
2 conſeruatio bonorum in familia ualde eſt conſiderabilis. conſil.14. nume.37. 73
4 conſcientia non eſt facienda per quemcunque ſuo capite. conſil.68. nume.4. 84
1 conſideranda ſunt ſingula uerba ſententiæ prout eſt contractus.conſ. 101.nume.16. 190
3 conſiderandus eſt ille in quem dirigitur intentio uoluntatis teſtatoris,& non ille in quem uerba diriguntur.conſ.3.nu.62. 9
4 conſiderato iure communi tale ius patronatus dicetur mixtum eccleſiaſticum & laicale.conſi.35.nu.7. 48
4 conſiderari debet quid agitur non quod ſimulate concipitur. conſil. 142.nume.13. 148
2 conſideratio ſeruandi bona in agnatione haberi debet pro expreſſa ab ipſo teſtatore quando alia conſiderari non poteſt.conſilio.77.numero 17. 161
2 conſideratio an bona perueniant ex linea paterna uel ex linea materna quando & quo caſu locum ſibi uendicet.conſi.84.nu.3. 170
2 conſiderandum eſt quod principaliter agitur quam quod uenit in conſequentiam.conſi.24.nu.86. 73
2 conſignans debitores exactos tenetur illos facere bonos.conſ.88.nu. 17.15.& alijs ſeq. 179
4 conſignare aliquid de fructibus menſæ capitularis tendit in perpetuã alienationem fructuum dictæ menſæ.conſ.31.nu. 7. 53
4 conſignationes bonorum facta per præpoſitum eadem authoritate etiam ualent.conſ.3.nu.2. 10
3 conſilium Pauli de Caſtro uolentis appellatione filij non uenire nepotes quo caſu & quando procedat.conſi.32.nu.41. 50
4 conſilium doctorum theologorum non eſt neceſſario ſequendum in decidenda & terminanda cauſa matrimoniali.conſ.67.nu.30. 83
4 conſilium mutare de bono in melius laudabile eſt. conſilio 81.numero 23. 34
1 conſequens qui uult uidetur uelle antecedens neceſſarium ad illud. conſ.82.nu.73. 149
2 Et conſ.37.nu.29.fol.166.& conſ.89.nu.7. 181
3 Et conſil.2.nume.2.fol.6.conſ.6.numero 19.fol.11.& conſ. 76.numero 31. 134
4 conſpiratores repelluntur a teſtimonio.conſ.2.nu.66. 5
1 conſtante matrimonio mulier poteſt agere contra tertios poſſeſſores ſi maritus incœpit male uti ſua ſubſtantia. conſilio 80. numero.46. 146
1 Notorie dicitur conſtare debitorem non eſſe ſoluendo quando bonis ceſſit.nume.48.ibid. fo.eo.
4 conſtare de debito ex quibus dicatur.conſi.121.nu.10. 155
4 conſtituens ſimpliciter procuratorem ad conferendum, uidetur conſtituere ipſum ad uacatura.conſ.50.nu.9. 61
2 conſtituens uſumfructum in aliqua re, eſt illam alienare. conſ.98.numero 5. 198
1 conſtituens poſſidere tertiam partem fundi transfert dominium. conſil.61.num.35. 125
2 conſtituere uſumfructum in feudo, eſt conſtituere ius in re. conſ.98. numero 6. 198
2 In rebus feudalibus etiam generaliter non poſſunt prædicta conſtitui.ibid.num.7. fo.eo.
1 conſtitutus in extremis poteſt matrimonium contrahere.conſ.13. num.56.& nu.68.& 71. 42
4 conſtitutio regni terminum uitæ dolum requirit. conſilio 141. numero 11. 168
1 conſtitutiones regni obſeruantur ibidem & præferuntur alijs.conſ. 21.num.18.& 19. 45
1 conſtitutiones regni admittentes filiam & ſororem ad ſucceſſionem feudi non ſunt odioſæ, ſed fauorabiles ibid.nu.20.& 52. eod.
1 conſtitutiones regni locum habent in quocunque feudo.conſi.21.numero 3. 45
1 conſtitutiones regni locum habent in feudo conceſſo pro hæredibus maſculis & fœminis, uel pro hæredibus utriuſque ſexus.ibid.nu.28. cum ſeq. 45
1 conſtitutiones regni an locum habeant in feudo conceſſo ſub quacunque inueſtitura.conſ.21.nu.4.18.19.& ſeq. 45
1 conſtitutionibus feudorum inductum fuit fœminas ad ſucceſſionẽ feudorum eſſe inhabiles contra ius commune.ibid.nu.1. & qua ratione id fuerit inductum ponitur ratio ibidem.nu.2. eod.
1 conſtitutionibus regni inductum eſt contra conſuetudines feudorum filiam patri & ſororem fratri in feudo ſuccedere excluſis alijs agnatis.ibid.num.3.& 13. 45
3 conſtitutiones Marchiæ non ligant curiales.conſ.53.nu.89. 85
1 conſtitutum precarium & traditio ſimulata etiam iudicantur.conſi. 50.nume.32. 115
1 conſtitutum appoſitum non transfert dominium nec poſſeſſionem. conſ.59.nu.17. 122
1 conſtitutum regulatur ſecundum contractum principalem.conſ.59. nume.25. 122
1 conſtitutum uim traditionis habet, et omnem transfert poſſeſſionem. conſ.128.nu.11.& 16. 227
1 conſtitutum transfert etiam dominium.conſ.59.nu. 22. fol.108.& conſ.128.nu.12.14.& 15. 227.
3 Et conſ 33.nu.30.fo.51.& conſ.77.nu.8. 135
1 conſtitutum ualidat donationem inter uirum & uxorem.conſ. 128. nu.13.& 14. 227
1 conſtitutum appoſitum ſuper contractu nullo an operetur.ibidem.nume.18.& 22. fo.eod.
2 conſtitutum nihil operatur quando confertur poſt mortem conſtituentis.conſ.98.nu.20. 198
2 conſtitutum non attenditur quando eſt conditionale, et confertur ad res incertas.ibid.nu.22. fo.eo.
1 conſtitutum poſſeſſionem transfert.conſ.59.nu.22. 122
2 Et conſ.98.nu.20. 198
3 Et conſ.33.nu.30.fo.51.& conſ.77.nu.8. 135
1 conſtitutum appoſitum ſuper uenditione incerta ratione loci, & quote, quid operetur.conſ.59.nu.23. 122
1 conſtitutum appoſitum ſuper contractu incerto nihil operatur.ibid. nume.24. fo.eod.
3 conſtitutio quæ poteſt ſe habere ad cõmodum & incommodum ligat clericos.conſ.61.nu.38. 100
3 conſtitutio edita a laicis non tollit uires iuramenti. Et ſi loquitur in contractibus & ſimilibus non habet locum in declarationibus, ſtricte enim eſt intelligenda & non debet extendi.conſi.53.nu. 62.63. 66.67.& 68. 85
3 conſtitutio & ſtatutum loquens de contractu minorum qualiter intelligendum.ibid.nu.63.& ſeq. 85
3 conſtitutio facta a principe quando & quo caſu producat effectum. conſ.81.nu.28. 139
3 conſtitutio iuris congrui ſeu protbomiſios etiam locum ſibi uendicat in paſcuis & in iuribus poſte.conſ.84.nu.1. 143
3 conſtitutio iuris congrui locum habet in re communi uendita alijs abſ dem.nu.10. 143
1 conſtitutio quando locum habet in præteritis. conſilio 9. numero 43. 21
4 conſtitutio regulariter intelligenda eſt in caſu uero non ficto uel improprio.conſ.29.nu.14. 40
4 conſtitutio intelligi debet in caſu uero non ficto, & improprio.conſ. 30.num.16. 41
4 conſtitutio intelligenda eſt, rebus ſic ſtantibus, & excepta ſuperiorũ authoritate conſ.32.nu.26. 45
4 conſtitutio pœnalis loquens in uno caſu, non debet extendi ad alium. ibidem. 45
4 conſtitutio ad hoc ut liget, an neceſſario ſit publicanda. Et an liget

illos, qui eius habent notitiam ante publicationem. Et quid ſi erit publ. ex nota. conſ. 49. nu. 2. 3. & 4. 60
4 *Conſtitutio an expiret per mortem condentis etiam literis non confectis. ibid. nu. 5. & 6.* 60
4 *Conſtitutio Pij emanata circa impetrationem beneficiorum Britanniæ declaratur. conſ. 49. nu. 1.* 60
4 *Conſtitutio prædicta Pij quam ob cauſam ſuit inducta. ibidem. numero. 12.* 60
4 *Conſtitutio facta propter id quod aliquando fuit procedit etiam ſi nõ adſit illa qualitas. ibid. nu. 13.* eo.
4 *Conſtitutio concilij tacite habet clauſulam derogatoriam. conſ. 68. nume. 404.* 83
Co*nſtitutio contra ius commune edita ſtricte interpretanda eſt, & extendi non debet. nu. 68. ibid.*
Conſtitutio generaliter loquens derogationibus & reuelationibus inſtrumentorum non debet extendi ad materiam teſtamentalem. nume. 71. ibidem.
4 *Conſtitutionem nouam facit qui addit uel detrahit. conſil. 140. numero 13.* 146
4 *Conſtitutiones noue uariantur propter temporum uarietatẽ maximẽ ut maius periculum & ſcandalum euitetur. conſ. 2. n. 136. et 137.* 5
4 *Conſtituens procuratorem contra omnem perſonam non uidetur conſtituere contra uniuerſitatem. conſ. 91. nu. 6.* 113
1 *Conſtructio murorum & caſtri an ſit iuſta cauſa imponendi grauamina. conſ. 25. nu. 71. 73. & 74. Et ipſorum impoſitio quod munus concernat. nu. 75. & 5. 6. 90. & 91.* 64
1 *Conſuetudo loci ubi feudum eſt ſitum attendi & obſeruari debet in decidendis cauſis feudalibus. conſ. 13. nu. 18.* 32
1 *Conſuetudo poſterior præfertur priori. ibi. nu. 20.* eo.
1 *Conſuetudine poteſt induci ut fœmina ſuccedat in feu. ibidem. numero. 21.* eo.
1 *Et pariter ut poſſit uaſallus de feudo teſtari. ibi. nu. 22.* eod.
1 *Pariter etiam ut feudum poßit alienari irrequiſito domino. ibidem. numero. 23.* 32
1 *conſuetudine poteſt induci quod non requiratur conſenſus ſuperioris in alienationibus rerum eccleſiaſticarum. ibid. nu. 24.* eod.
1 *conſuetudine poteſt induci quod requiratur conſenſus domini & uaſallus cum tali conſenſu poßit alienare feudum in præiudicium agnatorum. ibid. nu. 25. 26. & 27.* eod.
1 *conſuetudo notoria & inueterata non eſt probanda. ibid. nu. 32.* 32
1 *conſuetudo notoria & inueterata per quos teſtes ſit probanda. ibidem. nume. 33.* eo.
1 *conſuetudo quando dicatur notoria & inueterata. ibid. nu. 35.* eo.
1 *conſuetudine qui uſus eſt non poteſt eam impugnare. cõſ. 13. n. 36.* 32
1 *conſuetudo obſeruata in uenditione, an locum habeat in datione inſolutum. ibid. nu. 38. 41. 42. 43. & ſeq.* 32
1 *conſuetudo obſeruata in uno caſu an habeat locum in alijs. ibid. nu. 39. Et an debeat extendi. & nu. ſeq. & 50. 51. 52. & 53.* 32
1 *conſuetudo in materia feudali extenditur, ad caſum ſimilem. conſil. eod. nume. 53.* 32
1 *conſuetudo differt a præſcriptione. ibid.*
1 *conſuetudo præſtans licentiam alienãdi feudum illud reduxit ad qualitatem feudi noui & ideo inuitis agnatis poteſt alienari & præſtari aſſenſus poſt mortem, dummodo ſit de ea certũ. conſ. 14. n. 7. et 8.* 35
1 *conſuetudines, conſtitutiones, & ſtatuta loci ubi feudum eſt ſitum attẽndi primitus debet in decidendis cauſis feudalibus. cõſ. 21. n. 14.* 45
1 *conſuetudo infeudandi dum ſtat. poſſunt ſubditi iterum in feudum dari inuiti & contradicentes. conſ. 23. nu. 101.* 51
1 *conſuetudo poſterior præfertur & attenditur. conſ. 21. nu. 17.* 45
1 *conſuetudo facti eſt, & ideo probanda. conſ. 25. nu. 18. & 101.* 64
1 *conſuetudine tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria quæ poßint induci. ibid. nu. 19. & 23.* 64
1 *conſuetudinem iſtam probare difficile eſt nu. 20. & 105.* eo.
1 *Et quid ſi habet uiolentum initium. ibid. nu. 21. 106. & 108.* eo.
1 *Iſta præſumitur in hac materia uiolentum habuiſſe principium. ibi. numero. 2.* eo.
1 *conſuetudo an liget forenſes. conſ. eo. nu. 24.* 64
1 *conſuetudo collectandi ſi ſuit ſuper una re & ſpecie, minime debet extendi ad alias. ibid. nu. 25. 26. 86. & 101.* 64
1 *conſuetudo antiqua eſt obſeruanda in materia imponendi collectas, & onera, & qualis debeat eſſe, & quanto tempore. conſilio 25. numero. 54.* 64
1 *conſuetudo promittens homines poſſe imponere collectas etiã ſine uoluntate ſuperioris & officialibus ſuis non uocatis ualet. conſil. 25. numero 24. & 57.* 64
1 *Et ſufficit ſi inducta eſt per annos triginta uel decem. ibidem. numero. 58. & 59.* 64
1 *Et procedit etiam contra forenſes habentes ibi prædia. ibidem. numero. 60. & 61.* eod.
1 *Et tanto tẽpore inducitur, licet ſit contra ius. ibid. nu. 61. & 37.* eo.
1 *Et idem a fortiori ſi eſſet tanti temporis in cuius contrariũ, &c. ibid.*
1 *Et quos effectus iſta producat. ibid. nu. 62.* eod.
1 *conſuetudo collectandi in una ſpecie locum habet in alia & quando nu. 85. conſ. 25. n. 25. & alijs ſeq. & 86. Et quando & quo caſu iſtud procedat. ibi. nu. 87. & 89. Et per quos actus probatur iſta conſuetudo. ibid. nu. 88.* 64
1 *conſuetudo & præſcripto an & quando poßint ſimul concurrere. cõſil. 27. nu. 26. & 56.* 70
1 *conſuetudo longa inducit laicos aduerſus eccleſiam in bonis ipſius poſſe ius quærere. ibid. nu. 27.* eo.
1 *conſuetudo ſpatio. 40. annorum præſcribitur. conſ. 27. nu. 28.* 70
1 *conſuetudo. 40. annorum ſpatio inducitur. ibi. nu. 29.* eo.
1 *conſuetudo paſculandi in territorio alieno ualet, & quando. conſ. eo. nu. 30. 41. 152. & 153.* 70
1 *Et idem ſi eſſet tanti temporis in cuius contrarium non extaret memoria. ibid. nu. 31.* eo.
1 *conſuetudo etiam onæroſa eccleſiæ ualet præſcripta annis. 40. cõſ. 27 nu. 32. & 45.* 70
1 *conſuetudo tanti temporis in cuius contrarium &c. quam uim habet & quos effectus producat. ibi. nu. 33. 34. & quando nu. 47. 49. 50. quando caret ratione. & n. 51. 52. 53. 54. & 55. Et in ea non requiritur ſcientia ſuperioris. ibi. nu. 34.* eo.
1 *conſuetudo cum ſit facti probanda eſt. conſ. 27. n. 35. Et qualiter ſit probanda, & qualiter teſtes debeant deponere. & nu. 37. Et de quibus actibus. nu. 39. 40. et 36. ibid.* 70
1 *conſuetudo habens ab initio uiolentiam minime tenet. ibid. nu. 41.* 70
1 *conſuetudo ſpecialiter inducta in odium alterius non ualet. ibidem. numero. 42.* eo.
1 *conſuetudo inducta a laicis contra eccleſias, et res ipſius, et contra clericos non ualet, nec eos ligat. Et idem ſi oneroſa eccleſiæ uel contra libertatem. Item ſi eſt irrationabilis, et dat cauſam peccandi, non debet habere comites. ibi. nu. 43. 44. 45. et 46.* eo.
1 *conſuetudo tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria, qualiter ſit probanda. conſ. 27. nu. 47. Et qualiter ſuper ea habeant teſtes deponere. nu. 48. Et quid ſi caret ratione. n. 50. 51. et 52. et ſi eſt nutritiua peccati. et nume. 54. et 55. Et repugnat fini eterno. nume. 54.* 70
1 *conſuetudo inducta iure familiaritatis nihil obſtat. conſilio. 27. numero. 56.* 70
1 *conſuetudo et præſcriptio in aliquo actu non debet ad alium extendi. conſi. 27. nu. 149.* 70
1 *conſuetudo et ſtatutum, ut uicinus uel conſanguineus præferatur in uenditionibus alijs, et inducentes ius congrui, ſeu protbomiſios, ualent. Et uirtute dictæ conſuetudinis ſeu ſtatuti poſſunt uenire et deſcẽdentes alienantis, tamen non habent locum quando bona alienantur per tranſactionem. conſ. 32. nu. 105. 106. et 107.* 84
1 *conſuetudo et ſtatutum etiam ceſſant quando res alienata recuperatur uirtute pacti de retrouendendo, utrum procedunt quando de nouo alienaretur poſt recuperationem factam. conſ. eo. nu. 109.* eo.
1 *conſuetudo formiter eſt probanda. conſ. 47. nu. 67.* 84
1 *conſuetudo contra ſtatutum an ſit attendenda et quando. conſ. 98. nume. 81. et 82.* 178
1 *conſuetudo infeudandi ſine ſolennitatibus induci poteſt ſpatio temporis in cuius contrarium &c. conſ. 101. nu. 30.* 185
1 *conſuetudo tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria, obſeruatur. conſ. 111. nu. 28.* 208
1 *conſuetudo tanti temporis in cuius contrarium etc. habet uim cõſtituti etc. conſ. 112. nu. 43. et 49.* 208
2 *conſuetudo non debet eſſe maioris effectus et operationis, quã ſit priuilegium. conſ. 1. nu. 131.* 2
2 *conſuetudine poteſt induci ut legitimatus ſuccedat in feudo, ita etiã per priuilegium. conſ. 1. nu. 131. et 132.* 2
2 *conſuetudo perſonarum conſideranda eſt. conſ. 25. nu. 80.* 78
2 *conſuetudo de ſuccedendo certo modo, ualida eſt, conſ. 26. numero. 98. et 99.* 81
2 *conſuetudo in donationibus propter nuptias & in contradote obſeruanda eſt. conſ. 95. nu. 35.* 193
3 *conſuetudo et uſus teſtatoris attendi debet. conſ. 3. nu. 50.* 9
3 *conſuetudo loci in quo teſtator habitabat attendi debet. ibidem. numero. 51.* eod.

3 Con

3 Conſuetudo diſponens inſtrumentum ualere ſi non habet diem nõ erit obſeruanda. conſi.68.nu.3.& 25. 116
3 Conſuetudo id poteſt operari ut ſcriptura habeat robur ad probandũ ibi.nume.19. 116
3 Conſuetudo loquens circa res minoris in præiudicium ipſius quo ad alienationem rerum ipſius an et quando ſit ualida. conſilio. 85.numero.31. 144
4 Conſuetudo ex quibus actibus probetur. conſ.23.nu.13. 34
4 Conſuetudo minuens quotam decima, ualida eſt. conſ.25.nu.21. 36
4 Conſuetudo uetus toleranda eſt, & ſequenda, & contra talem conſuetudinem in præſtandis cenſibus nihil eſt innouandum. Conſuetudo prædicta ualet. ib d.nu.24. eo.
4 Conſuetudo locorum conuicinorum ſatis iuuat conſuetudinem loci, in quo adeſt quæſtio ſuper decimis ſoluendis. ibid.nu.36. 36
4 Conſuetudinis ſpecies quamplures ſunt, ut eſt conſuetudo prouinciæ. ibid.nu.37.& 38. eo.
4 Conſuetudo diœceſis. ibid.nu.39. eo.
4 Conſuetudo regni & uicinarum prouinciarum. ibid.nu.40. eo.
4 Conſuetudo loci ſeu oppidi quæ ſeruanda eſt. ibid.nu.41. eo.
4 Conſuetudo ciuitatis uel loci extenditur ad oppida & alia loca particularia illi ſubiecta ſi non habet propriam conſuetudinem contrariã. ibid.nume.42. eod.
4 Conſuetudo uigens Romæ extendi debet ad alias prouincias. conſilio 25.nume.43. 36
4 Conſuetudo generalis in diœceſi probatur etiam per teſtes ſingulares conſi.25.nu.46. 36
4 Conſuetudo etiam mala & iniqua quando excuſat a pœna. conſi.29. numero.18. 40
4 Et conſuetudo per quos actus inducatur. conſi.31.nu. 44. 43
4 Conſuetudo per quantum tempus dicatur præſcripta. conſilio. 31. numero.46. 43
4 Conſuetudo dictans aliquem non poſſe agere per procuratorem niſi habeat priuilegium, quo tempore priuilegium debeat obtineri. conſil. 43.numero.7. 55
4 Conſuetudo an ualeat quod habentes dignitatem in eccleſia poſſint conſtituere procuratorem ad conferendam beneficia ante uacationẽ. conſi.50.nu.11. 61
4 Conſuetudo inducens peccatum non tenet nec ſubſiſtit. Idem quando eſt contra ius diuinum. & tranſgreſſio ipſius peccatum induceret. cõſil.68.nume.52. 84
4 Conſuetudo ſuper matrimonijs illicitis & prohibitis lege diuina non debet attendi. conſ.57.nu.249. 72
4 Conſuetudo contra tale ius inducta nulla eſt. ibi.nu.393. 72
4 Conſuetudo contra tale ius inducta nulla eſt. ibi.nu.393. 72
4 Conſuetudo quod facti eſt & probari debet. Et non extenditur de actu ad actum. nu.12. conſ.86.nu.11.& 12. 110
4 Conſuetudo quod mortuo emphyteuta ſoluatur aliquid ab hæredibus pro noua conceſſione an ualeat. ibid.nu.11. 110
4 Conſuetudo in electionibus obſeruanda ſi de ea conſtat. conſil.97.numero.30. 117
4 Conſuetudo alternas formam iuris in alienationibus rerum eccleſiæ ualida eſt. conſ.97.nu.9. 117
4 Conſuetudo quod libere feuda poſſint uendi & alienari an ualeat & idem fieri poterit per priuilegium. conſ.103.nu.9. 122
4 conſuetudines feudales iuris ſunt poſitiui & alterari poſſunt. ibid. numero.11. eo.
4 conſuetudo ſancti Antonij. Vienen. quid ſeruet in beneficijs & prætorijs. conſ.125.nu.19. 137
4 conſuetudo, et capitulum diſponat de tertia, qualiter ſit intelligenda. conſ.144.nu.23. 137
4 conſuetudo quod credatur ſcripturis presbyteri an ualeat. & quãdo conſi.246.nu.3. 151
4 conſuetudo excuſat a pœna, quæcunq; illa ſit conſ.171.nu.19. 178.
3 conſulis omiſſio non uitiat hodie inſtrumentum. conſilio. 48. numero.20.& 21. 76
2 conſumpta & alienata per filium computantur in legitimam & Trebellianicam. conſ.63.nu.65. 144
4 conſumptio ueſtium datarum uxori ad quem ſpectet. conſilio. 64. numero.21. 81
4 conſumptio proprie fit per aſſecutionem. conſi.145.nu.19. 150
4 contemnere an & quando dicatur non comparens nec parens cenſuris uel ſententiæ excommunicationis ſuperioris. conſ.41.nu.24. 53
2 contumacia & delictum commiſſum in contrafaciendo maior eſt illa commiſſa in omittendo conſ.19.nu.101. 55
1 contumacia habetur pro præſentia quando legitime procedit. conſi.5.nu.26. Fallit quando præſentia in aliquo actu requiritur pro forma. nume.27. 169
3 contumacia arguit in ſe dolum præſumptum. conſilio. 107. numero.113. 170
4 contumax bannitus & mulctatus una pœna an & quando poſſit iterum puniri. conſ.159.nu.13. 167
4 Contumelia afficitur uocatus coram petito iudice. conſilio. 78. numero.11. 105
4 Contumelia unde dicta eſt. ibid.nu.12. eod.
4 Continuatio præſupponit aliquid antecedens cui annectitur. conſ.41 nume.12. 77
4 Contrahens in ſecunda, poſtmodum mortua prima, relicta ſecũda, poteſt cum alia tertia contrahere. conſ.52.nu.43. etiam ſi ſecunda cogeret illum iudicialiter conſentire, & lis ſuper hoc penderet. nu. 44. maxime attenta nobilitate ipſius ſponſi. nu.45. 64
1 Contrahens an uideatur contrahere procuratorio nomine, an ut principalis & proprio. conſ.78.nu.46. 144
4 Contrahens cum aliquo præſumitur habere notitiam qualitatis illius conſ. 57.nu.24. 71
4 Contrahens matrimonium occulte nõ excuſatur ab ignorantia iuris ibid.nume.26. eo.
1 Contrahentes ſemper uidentur ſe uelle conformare cum conſuetudine ſeu ſtatuto loci. conſ.13.nu.29. 32
1 Contrahentes ſemper uidentur uelle ſeipſos conformare cum conſuetudine ſeu ſtatuto loci. conſ.21.nu.47. 46
1 Contrahentes poſſunt apponere conditiones quas uolunt. conſilio.32 nume.28. 84
1 Contrahentes uidentur ſe ſubijcere ſtatutis quæ in loco contractus uigent & ſeruantur. conſ.53.nu.25. 113
2 Contrahentes poſſunt apponere legem & conditionem in contractu. conſ.12.nu.103. 28
2 Contrahentes uoluiſſe auferri liberum arbitrium teſtandi & diſponendi & illud reſtringere non eſt præſumendum, & eſt illud contra bonos mores. conſ.12.nu.35. 28
3 Contrahentes diſponere poſſunt de rebus ipſorum. conſ.1.nu.116. 2
3 Contrahentes cogitantes & facientes mentionem de controuerſia et lite intelligendi ſunt loqui de lite & controuerſia non iniurioſa. conſ. 71.nume.47. 124
4 contrahentes non exprimendo, uidentur non expreſſa omiſiſſe. conſi. 21.numero.19. 32
2 contrahentium mens attendenda eſt & non uerba. conſilio. 26. numero.118. 82
3 Et conſ.12.nu.32. fo.20.& conſ.71.nu.47. 124
4 Et conſ.127.nu.15. 138
3 contrahentium mens debet attendi & reſtringit generalitatem. cõſ. 12.nume.39. 20
3 contrahentium mens attenditur non obſtante ratione diſtributiua per eos appoſita. conſ.71.nu.43. 124
1 contrahere quis non poteſt cum extranea perſona, & contrahendo non obligatur, etiam ſi promittat ſe curaturum dummodo diligentiã faciat. conſ.115.nu.1.& 2. 217
2 contrahi dicitur in feudalibus. conſ.1.nu.116. 2
1 contractus quantumcunque clauſulatus & firmatus iuramento nunquam excludit geſta per dolum & iſto caſu poteſt reſcindi. conſ.20 nu.107. Et idem eſt quando interuenit dolus re ipſa qui colligitur ex læſione enormiſſima. nu.108. 42.& 43.
1 contractus emptionis licitus eſt, & permiſſus. conſilio. 26. numero.1. 69
1 contractus locationis & conductionis præſumitur quando factum eſt ſolitum locari. Item & quando uſus rei locari ſolet. conſilio. 34. numero.5. 89
1 contractus innominatus reſultat, ut facio, ut facias. Et quando in illo quis adimpleuit pro parte ſua ſtatim orta eſt obligatio naturalis & ciuilis. ibid.nu.6.& 7. eod.
1 contractus, quando eſt dubium, an ſit nominatus, ſeu innominatus, præſumendus eſt innominatus. conſ.eo.nu.8. eo.
1 contractus et conuentiones ligant omnes, nec ab eis poteſt recedi cõſil.35.nu.16. 91
1 contractus dolo factus cum minore non ualidatur eo facto maiore & nihil dicente quinquennio. conſ.49.nu.5. Et ſicut expreſſa ratificatio non ualidat talem contractum, ita & tacita. nu.6.8.& 14. 96
1 contractus bonæ fidei dolo initus eſt ipſo iure nullus, niſi ſcienter dolus remittatur. ibid.nu.46. 96
1 contractus geſtus cum minori confirmatur poſt maiorem ætatem per curſum annorum quinque. conſ.49.nume.24. Et fit iſtud ex legis diſpoſitione.

ſpoſitione, non facto hominis. nu. 15. ibid. 10
1 Contractus uerus & non fictus & ſimulatus attendi debet conſ. 55. numero 19. 118
1 Contractus ſimulatus eſt ipſo iure nullus nec ſubſtantiam habet. ibidem. numero. 20. eo.
1 Contractus ſimulatus non ualidatur per iuramentum. conſi. 53. nu. 14. fo. 113. & conſ. 54. nu. 41. 43. 44. 45. & 83. fo. 115. & conſil. 55. nume. 24. 118
1 Contractus ſimulati fiunt occultè, ſecreto, & uerſute. conſ. 55. num. 27. & 28. & probari poſſunt per indirectũ & per coniecturas, quæ ſunt probationes liquidiſſimæ. 118
3 Contractus ſimulatus caret conſenſu & ſubſtantia. conſilio. 86. numero. 23. 145
3 Contractus ſimulatus non firmatur iuramento. ibid. nu. 28. & 46. cum ſequen. 145
1 Contractum ſimulatum quis poteſt dicere & detegere ſuam turpitudinem, licet regulariter quis non poßit uenire contra factum proprium conſ. 53. nu. 15. & 16. 113
3 Et conſ. 86. nu. 27. 145
1 Contractus quando eſt fictitius & ſimulatus, quis poteſt contra factum proprium uenire. conſ. 54. nu. 52. 115
1 Contractus ut præſumatur ſimulatus & feneratitius, quæ concurrere debeant & an tria, uel duo ſufficiant, modicitas precij & pactum de retrouendendo. conſ. 54. nu. 61. 62. & 63. 115
1 Contractus ſimulatus iuratus non ſemper neceſſario requirit abſolutionem a iuramento. ibid. nu. 86. 115
1 Contractus in dubio præſumitur uerus non fictus, nec uſurarius conſ. 54. nu. 1. & nu. 6. fallit. nu. 81. Et talis præſumitur, qualis apparet ex facie inſtrumenti. nu. 2. ibi. 115
1 Contractus ſimulatus dicitur depictus, & ſine ſubſtantia. Et caret ſpiritu. nu. 21. & 28. ibid. nu. 26. 27. & 28. 115
1 Nec ex illo transfertur dominium, etiam ſecuta traditione. ibi. n. 29 & nu. 10. & 27. eo.
1 Nec etiam ciuilis poſſeßio per conſtitutum ſeu precarium. ibidem. numero. 30. eo.
1 Contractus principalis ubi non tenet omnia inde ſequentia ruunt cõſ. 54. nume. 31. 115
1 Contractus uenditionis nullus eſt, ſi fit de tornaturis incertis reſpectu quota, & loci. Et iſta totalis incertitudo uitiat eum. conſ. 55. nu. 1. 1. & 11. Et non transfertur ex illo dominium, nec poſſeßio. nu. 2. et nu. 4. & 11. Et quæ omnia remanſerunt penes uenditorem. nume. 3. Et pars incerta omni reſpectu non poteſt poßideri. 1. nu. 4. Et conſtitutũ & precarium nihil operantur. nu. 5. & nu. 6. Et ſi fit per nomina numeralia, non poteſt reduci ad certitudinem, reſpectu quota contra Iaſo. & Deci. & nu. 8. & 9 Etiam ſi eſſet appoſita clauſula, & pro indiuiſo. nume. 10. 17 & 18.
1 Contractus emphyteuticus licitus eſt utroque iure. cõſ. 40. n. 11. 124
1 Contractus liuellarius erit licitus, ſi non adeſt exceßiua penſio. ibid. numero. 12. eo.
1 Contractus quilibet in dubio iudicandus eſt licitus. ibi. nu. 15. 114
1 Contractus emptionis & uenditionis eſt licitus. ibi. nu. 6. 124
1 Contractus donationis tendit ad dominij tranſlationem. conſilio. 71. numero. 2. 135
1 Contractus & obligationes potius ab effectu, quàm ex uerbis iudicantur. Ex mentis identitate quis inclusus dicitur, licet uerbis nõ fuerit expreſſus. conſ. 78. nu. 11. & 12. 144
1 Contractus factus a præſidentibus cameræ uim legis obtinet. Nec debet reuocari per mandatum ſummi Pontificis. conſ. 81. nu. 47. 149
1 Contractus celebratus cum camera apoſtolica tranſit ad pontificem ſucceſſorem. ibid. nu. 51. 149
1 Cõtractus ſocietatis eſt bonæ fidei. conſ. 88. nu. 1. & 2. Et in eo proceditur iure fraternitatis. 158
1 Contractus potius ab effectu, & re ipſa iudicatur quàm ex uerbis. conſi. 20. num. 62. fol. 47. conſil. 42. num. 43. fol. 75. & conſil. 88. numero. 20. 158
3 Et conſ. 33. nu. 38. 51
4 Et conſ. 72. nu. 54. 98
1 Contractus interpretatur ſecundum ueroſimilem mentem contrahentium. conſ. 88. nu. 25. 158
1 Contractus uerba interpretantur ſecundum materiam ſubiectam. cõſil. 88. nu. 21. 158
1 Contractus uerba interpretanda ſunt ne contraria ſint, & repugnãt. & ad concordiam ſunt redigenda. ibi. nu. 26. eo.
1 Contractus uerba recipiunt interpretationem a loci conſuetudine. ibidem numero. 37. 158
1 Contractus uerba generalia debent generaliter intelligi. conſilio. 36. numero. 1. 92
1 In contractibus uenit illud quod honeſtum eſt. conſ. 88. nu. 39. 158
1 Contractus & conuentiones regulantur & interpretantur ſecundũ morem & obſeruantiam regionis. conſ. 90. nu. 45. 102
1 Contractus a minore geſtus ualet de iure communi ſi per iuramentum confirmatorium fuit ualidatus. conſ. 97. nu. 32. 70
1 Contractus unum caput declaratur per aliud caput conſilio. 32. numero. 56. 84
1 Contractus qualitas intelligitur ſecundum mentem. ibi. nu. 59. eo.
1 Contractus iudicandus eſt ſecundum principalem mentem. ibidem. numero. 60. eo.
1 Contractus regulatur ab ipſorum contrahentium intentione. ibidem numero. 61. eo.
1 Contractus origo & initium attendendum eſt, & non titulus. cõſ. 54 nu. 66. cum ſeq. 115
1 Contractus cum principe factus uim legis habet. conſ. 11. nu. 56. 26
1 Contractus appaltus ſeu uectigalium qualis ſit. conſil. 82. nume. 5. cum ſequen. 149
1 Contractus emptionis & uenditionis non finitur morte & ad hæredes tranſit, & idem eſt in contractu conductionis & locationis. conſ. 82. nu. 6. 7. & 8. 149
1 Contractus uerba non cenſentur appoſita fruſtratorie & ludibrio, maxime quando ius commune ad hoc conſentit. conſil. 111. numero. 1. 33. 34. & 181. 108
2 Contractus ſunt de iure gentium, & non poſſunt tolli per principem quo ad feuda. conſ. 1. nu. 117. & 118. 2
2 Contractus iudicatur ex ſuo effectu & non ex nominatione. conſil. 12. numero. 5. 28
2 Contractus iudicatur indiuiduus ex uoluntate contrahentium. ibidem. numero. 74. 28
2 Contractus redditur nullus ex defectu cauſæ finalis. conſilio. 12. numero. 97. 28
2 Contractus celebratus ſub conditione illa ceſſante non ſortitur effectum. conſ. 12. nu. 104. 18
2 Contractus quando per minorem geſtus eſt illi utilis, ſtatutum nõ habet locum. conſ. 16. nu. 97. 43
2 Contractus quando tendit ad utilitatem eccleſiæ ualet licet ſolennitates non ſint ſeruatæ. conſ. 16. nu. 99. & 101. eo.
2 Contractus celebratus cum perſona cum qua nulla cadit ſuſpicio ualet non ſeruata forma ſtatuti. conſ. 16. nu. 105. eo.
2 Contractus legem accipiunt ex conuentione contrahentium declaratur. conſ. 24. nu. 44. & 75. 72
3 Et conſ. 92. nu. 4. 156
2 Contractus enim particularis poteſt conferri poſt mortem. conſilio. 24. nume. 57. 72
2 Contractus factus calore iracundiæ non ualet. conſ. 50. nu. 30. Fallit quando fit ad pias cauſas. ibid. nu. 31. quod intelligi debet quando ſublatu calore ille perſeuerauit nume. 32. Et ſi probaretur contradictio poſtmodum ſubſecuta, actus prædictus factus pijs locis non ualebit numero. 33. 127
2 Contractus poſſunt quandoque in teſtamento celebrari. conſilio. 2. numero. 19. 7
2 Contractus clandeſtinus quando dicatur. conſ. 13. nu. 14. 35
2 Contractus factus non ſeruata forma ſtatuti ualidatur iuramento. conſ. 33. nu. 48. 100
3 Contractus & res inter aliquos geſta non extenditur ad alios. conſi. 56. nume. 6. 93
3 contractus emphyteuticus & liuellarius de iure permißi ſunt, & dicti contractus neceſſario non requirunt ab initio præſtari aliquã quantitatem. conſ. 77. nu. 11. 135
3 contractus liuelli ſui natura debet eſſe perpetuus. ibid.
3 contractus emphyteuticus ſeu liuellarius an poßit fieri & celebrari ſine ſcriptura, tum de iure, tum de conſuetudine. ibi. numero. 15. 16. 17. & 18. eod.
3 contractus liuellarius a pari procedit cum contractu emphyteutico. conſi. 85. nu. 4. 143
3 contractus liuellarius ſui natura debet eſſe perpetuus. ibi. nu. 5. eo.
3 contractus liuellarius tendit in alienationem. ibid. nu. 6. eo.
3 contractus emphyteuticus inducit alienationem. ibid. nu. 7. eo.
3 contractus emphyteuticus & liuellarius uenit alienationis appellatione. conſ. 85. nu. 8. 143
3 contractus emphyteuticus & liuellarius cenſetur prohibitus, prohibita alienatione. ibid. eo.
3 contractus purus dicitur quando contractus ſimpliciter fuit celebra-

tus

tus ſiae die uel conditione.conſ.107.nu.99. 170

4 Cōtractos uſurarius præſumi ſi quis percipit fructus aſcendentes ad creditum,quod propterea erat ipſo iure extinctum.conſilio.75.onmero.1. 114

4 Contractus cenſualis ad decem pro centenario an ſit ſuſpectus uſuraria prauitatis.conſ.75.nu.2. Et quid ſi iſte contractus habet alium præcedentem licitum.nu.3.Et quid ſi factos eſt cum fideiuſſore præcedentis contractus liciti.ibid.Et quid ſi primeuos contractus erat ſuſpectus.nu.4. 114

4 Contractus cenſualis de iure permiſſus eſt.ibi.nu.27. eo.

4 Contractus cenſualis quando dicatur & ſit.ibid.nu.28. eo.

4 Contractus cenſualis an ſit licitus ad rationem decem pro quolibet centenario.ibid.nu.39. eo.

4 Contractus uſurarius non iudicatur ſi quis confitetur ſe debitorem in in mille,& propterea uendat domum.conſ.70.nu.37. 96

4 Contractus in dubio præſumendus eſt licitus non illicitus. conſi. eod. numero.43. 96

4 Contractus cenſalis,magis,quam emphyteuticus ex quibus colligatur.conſ.84.nu.9. 109

4 Contractus conductionis & locationis a iure approbatur.conſil.98. numero.1. 118

4 Contractus unus non alteratur per aliam geſtum inter alios. conſil. 122.nume.13. 135

4 Contractos nullus redderetur,ſi conditiones in illo appoſitæ non ſeruarentur.conſ.127.nu.7. 138

4 Contractus collatus in arbitrium tertij illo non arbitrante, reſolutus eſt.conſ.32.nu.1. 45

Fallit quando ſoluta eſſet maior pars precij.nu.2.& 22. Idem & quando res non eſſet integra.nu.3. 45

1 Contractum fuiſſe pure factum uel ſub conditione ea poſtmodum purificata.paria ſunt.conſ.11.nu.64.65.& 84.cum ſeq. 25

1 Contractu locationis,neceſſario interuenire debet merces certa, & in pecunia poſtquam tamen interuenit merces certa & in pecunia loco ipſius poteſt præſtari alia res,nec propterea mutabitur locatio & conductio.conſ.34.nu.3. 89

1 Contractu illud potiſſimum attenditur,quod inter partes fuit conuentum.conſ.37.nu.6. 93

1 Contractibus uoluntas attenditur,magis quam uerba. conſilio. 32. numero.40. 84

1 contractibus potiſſimum attenditur mens & conſenſus. conſil. 10. numero.60. 42

1 Contractibus cauſa finalis attendi debet & non uerba. conſil. 32. numero.42. 84

4 Et conſ.72.nu.52. 98

1 Contractibus quodlibet uerbum operari debet.conſ.113.n.43. 213

1 Contrarietas euitanda eſt.conſ.8.nu.28. 20

1 Contrarietas fugienda eſt,& dari debet concordia.conſ.22. nu. 10. ſo.47.& conſ.70.nu.7. 134

4 Et conſi.4.nu.28. 13

1 Contrarietas reprobatur.conſ.31.nu.45. 79

2 Et conſi.25.nu.20. 78

1 Contrarietas fugienda eſt.conſi.78.num.20.& nume.19.21.& repugnantia. 144

1 Contrarietas reijcitur.conſ.102.nu.19. 190

2 Contrarietas a teſtatore euitanda & fugienda eſt.conſ.41.n.66. 113

2 Contrarietas ſi qua reſultat in teſtamentis adimenda eſt per diſtinctionem,ita ut contraria reducantur ad concordiam.nu. 30. conſil. 92.nu.29.& 30. 187

3 Contrarietas in omnibus euitanda eſt,& ſemper eſt uitendum,ut non inducatur.conſ.7.nu.7. 14

1 Contrarietas tollitur per diſtinctionem.conſ.20.nu.22. 42

4 Et conſi.1.nu.72. 2

2 Contrarietas reprobatur etiam in legibus.conſ.33.nu.7. 99

4 Contrarietas in conſtituente & diſponente tollenda eſt. conſilio. 72. numero.101. 98

1 Contrariorum eſt eadem diſciplina.conſ.31.nu.122. 79

4 Contrariorum eadem debet eſſe diſciplina quando in utraque eadem uiget ratio.conſ.82.nu.49. 108

2 Contrarij & uarij & detrahentes ſibijpſis minus probant. conſilio. 15.numero.18. 39

3 Contraria non recipiuntur.conſi.43.nu.91. 66

4 Contraria & inuicem repugnantia non poſſunt concurrere. conſil. 77.nume.5. 105

4 Contrarius ſibiipſi repellendus eſt.conſi. 5.nu.157.ſu.17.& conſil. 53.nu.19.23.& 24.ubi de uario ſibiipſi. 65

1 Contrarius ſibiipſi quis eſſe non debet.conſ.70.nu.6.& 11. 124

2 Contra dos an poſſit peti a muliere tranſeunte ad ſecunda uota.conſi. 95.nume.41. 195

2 Contra dos non poteſt in totum peti ſoluto matrimonio ad lucrū uxoris niſi pro rata,pro qua fuit dos ſoluta.ibi.nu.42. eod.

2 Contradictor fideicommiſſi conſiderandus eſt & aduertendum erit, quis eorum præferendus ſit conſ.81.nu.25. 166

1 Contradicere non poſſunt in poſſeſſorio iudicio qui non poſſident, & qui litem aliquam non mouerunt.conſ.22.nu.99. 48

1 contrafacientes legi uel ſtatuto in dolo dicuntur uerſari. conſi. 100. numero.67. 183

4 contrauenientes pro parte an incurrat pœnam pro toto. conſilio. 6. numero.19. 22

3 controuerſia quæ proprie dicatur.con.71.nu.56. 124

3 contrauenientes iuramento non poteſt ulterius ab illo petere abſolutionem,& tanquam periurus uenit excludendus.conſilio.69.numero. 106.& 107. 118

1 contrauenire laudo non dicitur qui illius iniquitate deducit & allegat.conſi.89.nu.52. 160

2 contrauenire non dicitur qui utitur natura contractus.conſilio. 16. numero. 5. 42

1 controuerſiæ duellares terminantur legibus imperialibus & iure cōſultorum,niſi in contrarium adſit ſtylus ſeu conſuetudo militaris,& allegant i eam incumbit onus probandi.conſ.31.nu.12.13.& 14. 79

3 controuerſia ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo poteſt eſſe etiam cū extraneis.conſi.71.nu.56. 124

1 controuerſia & lite durante non currit tempus. conſilio. 108. numero.56. 202

2 Et quiſque contradicere poteſt licet citatus non fuerit.ibidem.numero.16. eod.

1 conuentio in paſcua ſint communia ualet.conſ.27.nu.76. 70

1 conuentio ultima inter ſocios attendi & obſeruari debet.conſilio. 81.numero.4. 148

1 conuentio dat legem contrahentibus.conſ.90.nu.40. 161

1 Conuentio ne liceat alicui aquam quærere ualida eſt.conſi.113. numero.41. 213

2 conuentio facta quando eſt lis ſeu timor probabilis litis,largo modo dicitur tranſactio.& ualebit conuentio tanquam contractus diuiſionis qui innominatus dicitur.conſ.12.nu.4.& 6. 28

2 conuentio habetur pro adimpleta,quando ſtat per illū,qui debet adimplere,quo minus adimpleatur.conſi.12.nu.15. 28

2 conuentio uallata ſtipulatione regolariter obſeruanda eſt. conſilio 24.numero.43. 72

2 conuentio iuramento firmata ſeruanda eſt,maximē quando non tollit liberam teſtamenti factionem.ibi.nu.46.& 47. 72

2 Et quando conuentio eſt reciproca.ibi.nu.48. eo.

2 Et quando tendit ad conſeruationem familiæ,& agnationis,quod ſauorabile eſt.ibid.nu.49.& 51. eo.

2 conuentio reciproca inter fratres facta, & continens bona præmorientis peruenire in alium ſuperuiuentem ualida eſt. conſilio.24.numero.52. 73

2 conuentio & pactum de non contrauenieudo intelligitur rebus ſic ſtantibus & non ſecuta mutatione.ibid.nu.72. 73

2 conuentio regulatur a uoluntate illius,de cuius bonis & hæreditate fuit conuentum ibi.nu.67. 73

2 conuentio & promiſſio interpretatur ſecundum materiam in qua interponuntur.ibi.nu.69. eo.

2 conuentio facta ſuper fideicommiſſo reciproco,quando ualeat & teneat.ibid nu.77. 73

2 conuentio reciproca inter fratres facta,& continens bona præmorientis peruenire in alium ſuperuiuentem ualida eſt.conſ.24.nu.52. 73

2 conuentio enim prædicta regulatur a uoluntate illius de cuius bonis, & hæreditate fuit conuentum.ibi.nu.67. eod.

2 conuentio,& promiſſio interpretantur ſecundum materiam in qua interponuntur.ibi.nu.69. eod.

2 conuentio & pactum de non contrauenieudo intelliguntur, rebus ſic ſtantibus,& non ſecuta mutatione.ibi.nu.72. eo.

2 conuentio tollens liberam teſtamenti factionem nulla cenſetur.cōſi. 26.nu.57. 81

2 conuentio cōtinens futuram ſucceſſionem nulla eſt , & inualida etiā ſi reciproca eſſet,& promiſſam fuiſſet conuentionem ipſam non reuocare.ibi.nu.58.59.60.61.& ſeq. eo.

2 conuentio interpretanda eſt,ut concepta & facta dicatur eo modo, quo de iure ſubſiſtit ibid.nu.119. 81

3 conuentio de ſuccedendo in bonis particularibus ualida eſt , & approbatur.

probata.conſil.1.nume.112. 2
3 Conuentio approbans teſtamentum & fideicommiſſa per alios facta ualida eſt.conſ.eod.nu.113. 2
3 conuentio facta inter fratres, quod ſuccedant maſculi excluſis fœminis ualida eſt. Non enim eſt contra bonos mores, cum ſit de parte hereditatis, & non de tota.ibi.nu.114.115.117.& 118. 2
3 Conuentio continens ſucceſſionem bonorum, inter aliquos facta quando & quo ceſſu ſit ualida & firma.ibi.nu.121. eo.
3 Conuentio facta inter patrem & filium, iurata nec ualidata ualida eſt maxime quando per conuentionem filij reponuntur in priſtinum locum & ſtatum.conſ.2.nu.17.& 18. 6
3 Conuentio, inhoneſta non ueuit in generali conuentione. conſil. 12. numero.35. 20
Nec uenit illud quod non eſt uerisimile contrahentes ſenſiſſe aut diſpoſuiſſe ibid.nu.36. 20
3 Conuentio partium habetur pro lege.conſ.109.nu.24. 174
4 Conuentio per quam fœminæ excluduntur a ſucceſſione, ualida eſt cõſil.72.nu.18. 98
4 Cõuentio facta inter nobiles quod ad ſucceſſiones eorum admittãtur maſculi & non fœminæ, ualida eſt. Nec erit neceſſarium ſeruare formam aliquam uerborum in conſtituendo eam, nec habere licentiam ſuperioris.ibi.nu. 0. eo.
4 Conuentio ſimoniaca non propterea ſanatur, quia facta inter intelligentes & conſentientes, niſi papa adſit authoritas.conſilio.130.numero.13. 139
1 Conuentiones & pacta contrahentium habentur pro lege, & obſeruanda ſunt.conſi.35.nu.2.fol.91.& conſi.36.nu.2. 92
4 Et conſ.6.nu.1.fol.18.& conſ.21.nu.1. 22
1 conuentiones ultimæ ſunt obſeruandæ, & nõ primæ.conſ.52.n.7.112
1 conuentiones ſtricti ſunt iuris, conſ.77.nu.27. 144
2 conuentiones reciprocæ, & æquales non inducunt uotum captandæ mortis.conſ.16.nu.76. 81
3 conuentiones contra bonos mores factæ inualidæ ſunt. conſilio.69. numero.119. 117
4 conuentiones & pacta nulla ſunt, ſine authoritate ſuperioris. conſil. 5.numero.18. 15
1 conuictus ad ſoluendum electionem habet, quod debitum uelit compenſare.conſ.121.nu.21. 220
3 conuictus de periurio non probat.conſi.14.nu.22. 37
3 conuictus quis dicatur.conſ.67.nu.31. 111
4 conuictus de falſo, & ſic de crimine publico redditur infamis. ſiue contra eum proceſſum fuit per accuſationem ſiue per inquiſitionem cõſil.88.nu.1.& 2. 111
3 conuerſi contra conuerſos noniter ad fidem inquiri poteſt de hæreſi. conſ.2.nu.48. 6
4 conuerſi fidem chriſtianam ſeruare tenentur.ibi.nu.49. 5
4 conuerſi noniter & ut les non recipiuntur in teſtes.ibi.nu.84. 5
1 copia iudicis dicitur deeſſe, quando ſupremus princeps eam intulit. conſ.24.nu.10. 63
2 copula inter amatores, & conſuetudo ex quibus probetur.conſi. 10. numero.53. 21
4 copula carnalis probatur per coniecturas, ſi ſolus cum ſola &c.conſil.170.nu.13. 177
4 copula carnalis probatur, ſi quis fuit deprehenſus cum illa in lecto, idem ſi iſte filio illius aliquid annuum reliquit. conſilio. 57. numero. 32.& 33. 73
4 copula requirit concurſum omnium copulatorum, fallit quando ad unum effectum copulata ponuntur poſita ad cautelam, & demum omiſſa, non uitiant actum. Nec requiritur concurſus iſtorum copulatiue poſitorum.conſi.5.nu.35.36.& 37. 15
3 copula & quando ponitur inter duo ſubſtantiua diuerſa, ſtat augmentatiue.conſ.7.nu.31. 15
1 copula, & ponitur inter diuerſa.conſil.36.nume.14.fol.92. conſi. 92.numero.13. 165
2 Et conſ.75.nu.62. 157
3 Et conſ.7.nu.30. 14
1 copula & operatur diſpoſitionem factam uerificari debere in omnibus copulatis.conſ 92.nu.14. 165
2 copula, & dicitur repetitiua copulatorum.conſi.18.nu.24. 50
2 copula & quandoque ſtat continuatiue, & non copulatiue.conſ.38. numero.26. 109
2 copula, & appoſita inter uer.filius & uer.liberis, & quando ſtet reſtrictiue, et qualificatiue, et quando ampliatiue, et augmentatiue. cõſil.75.nu.61. 157
3 copulatiua poſita inter uer.filij, et uer.hæredes, non poteſt ſtare reſtrictiue, et qualificatiuè, ſed ſtabit amplificatiuè, et augmentatiuè. conſil.7.nume.29. 14
4 copula, et quo ordine dicatur copulare.conſi.40.nu.1. 52
2 copulatiua requirit concurſum utriuſque copulati regulariter, fallit tamen, quandoque ex coniecturata mente teſtatoris.conſilio. 43. numero.49. 117
3 cordula & linum neceſſaria ſunt in teſtamento in ſcriptis condito claudentes illud.conſ.19.nu.5.& nu.6. 28
1 Correctio ſui ipſius fugienda eſt.conſ.39.nu.19. 95
1 Correctio inſtantanea euitanda eſt.conſi.47.nu.74. 105
4 correctio iurium euitanda, & concordia recipienda eſt. conſilio. 2. numero.205. 5
4 correctio includit facultatem puniendi & caſtigandi, & quibus iſta competant.conſ.12.nu.18. 32
4 correctio quo caſu, & quando debeat fieri per prælatos clauſtrales. conſ.28.nu.20. 39
4 correctionis modus ſi exceſſus eſt, ab eo appellari poteſt. ibidem. numero.21. eo.
3 correlatiuorum idem debet eſſe iudicium conſ.82.nu.33. 140
3 correlatiuis diſpoſitum in uno cenſetur diſpoſitum in alio. conſil. 2. numero.16. 6
4 corrigere non præſumitur quis ſeipſum uelle incontinenti. conſil. 27. numero.47. 38
2 corrigere ſe incontinenti quandoque quis uidetur.conſ.7.nu.13.14.
4 corrupta dicitur mulier quæ mente ſola corrupta eſt. conſil. 160. numero.21. 168
4 CREDENS fide digno excuſatur a dolo.conſ.51.nu.32. 64
4 credere, quando quis credit perſonæ fide digne, dicitur iuſte credere, & excuſandus uenit conſ.160.nu.29. 171
2 credita & debita hæreditaria, nomina debitorum & creditorũ non diuiduntur, ſed adiudicantur uni ex cohæredibus, & licet adiudicentur uni, non propterea creditori tollitur facultas, quin agere poſſit contra omnes hæredes pro uirili portione.conſ.69.n.10.& 11.159
4 creditum cum fructibus perceptis quando & quo caſu compenſatur ipſo iure, & an compenſatio ſit neceſſario petenda in iudicio, uel extra conſ.75.nu.24.& 25. 104
4 creditum uerum ex quibus probatur.conſ.75.nu.34. 104
4 creditor ſimpliciter recipiens creditum, uidetur remiſiſſe intereſſe, et pœnam.conſ.5.nu.202.& 203.& idem quando recipitur pars crediti ſcienter, uidetur facta diuiſio.nu.204. 16
1 creditor pro ſuo credito petere poteſt, quod ſibi aſſignetur una res hæreditaria de qua poterit ad libitum diſponere. conſilio. 69. numero.45. 150
3 creditor præiudicat ſibi recipiendo alium debitorem. conſilio. 102. numero.11. 167
3 creditor non mittitur in poſſeſſione rei hypothecatæ, ſi debitor non eſt in mora.ibid.nu.12. eod.
3 creditor poteſt uti generali hypotheca, uirtute primi inſtrumenti, in quo non adeſt ſpecialis eſto quod in ſecundo inſtrumento aliqua conſtituatur ſpecialis, quando in ſecundo cautum eſt quod illud non derogetur primo.conſ.105.nu.1. 168
3 creditor an & quando habens generalem & ſpecialem hypothecam poſſit uti generali non facta diſcuſſione ſuper ſpeciali, conſilio. 103. per totum. 168
3 creditor in culpa eſt, ſi non explorauit conditionem debitoris. conſil. 107.nume.58. 169
3 creditor præiudicat ſibi in recipiendo alium debitorem.conſil. 102. numero.11. 167
1 creditores mariti poſſunt reuocare bona uxoris, & hæredes.conſ.42 nu.11.12.15.16.17.18.& 24. 98
1 creditores anteriores, an ſit dotis præferendi.conſ.119.nu.6. 219
4 credulitas an & quando excuſet, & quando ſit probabilis & recipienda.conſ.165.nu.9. 172
4 credulitas uehemens habetur pro certitudine.ibid.nu.29. eo.
4 crimen hæreſis exceptuatum eſt.conſ. nu.70. 5
4 crimen hæreſis eſt ualde priuilegiatum.ibi.nume.51. ſed uide nume. 67.& 68. eo.
4 Et admittuntur teſtes uariantes.nu.52.ibi ſed uide.n.70.& 71.
4 Et perſonæ inhabiles, quæ aliàs non admitterentur, & uide num.53. 69.& ſequen.
4 Et ad accuſandum admittitur inimicus capitalis.
4 crimen hæreſis grauiſſimum eſt, & ualde puniabile, & in eo maturè procedendum, et non omnes in teſtes recipiendi ſunt, et contra teſtes et eorum dicta poteſt opponi.conſ.2.nu.95.et 96. 5
4 Nec in iſto crimine attenditur fama habens originem ab inimicis. ibidem.

ibid.nu.98. 5
4 Nec quis debet de iſto crimine condemnari propter præſumptionem. etiam uehementem.ibi.99. eo.
4 Et an poſſit in iure ex leui præſumptione.ibi.nu.100. eod.
4 Et ut poſſit ſequi condemnatio debent adeſſe probationes claræ & apertæ.ibid.101. eo.
4 Et licet in iſto crimine poßit procedi ſummarie, tamen neceſſariæ ſunt probationes.ibid.nu.102. eo.
4 Et teſtes debent eſſe concludentes.ibi.nu.103. eo.
4 Et an ſufficiat unus teſtis cum fama.ibid.nu.104. eo.
4 Crimine hæreſis eſt mere eccleſiaſticũ,& io omnibus ſpectat ad ſummum pontificem.conſ.2.nu.105. 5
4 Crimine hæreſis inquiritur contra mortuos,ibid.nu.208. 5
4 Et qualiter ſit procedendum & memoria defuncti condemnando. ibidem.numero.207. eo.
4 Et in iſto caſu qualiter filij poſſunt ſe defendere.ibi.nu.208. eo.
4 Crimen probatum per uiam exceptionis, infamat infamia facti.cõſ. 88.nume.12. 111
4 Crimen legis Iuliæ de ui publica, quando committatur. conſil. 120. numero.8. 134
4 Crimen commiſſum uiolenter congregata & coaduuata gente cũ armis,an ſapiat ſpeciem criminis læſæ maieſtatis.ibid.nu.10. 134
4 Crimen ſodomiticum & contra naturam neſandum & punibile eſt, & nedum punibile,quando conſummatum extitit, ſed etiam quando fuit attentatum per actus propinquos.nu.2.conſ.163.n.1.& 2.169
4 Crimen ſodomiticum,an probetur dicto illius aſſerentis fuiſſe ſub agitatum.ibi.nu.10.per totum conſilium. 170
4 Criminis ſodomitici quæ ſint præparatoria & punibilia.ibi.n.3.169
3 Crimen læſæ maieſtatis afficit etiam filios committentis illud.con.69 numero.163. 118
4 Crimina eccleſiaſtica ad ſummũ pontificem ſpectant.conſ.1.nu.7. 2
4 Crimina autem futura papa remittere non poteſt, nec de illis poteſt concedi indulgentia.ibid.nu.9.& 10. eo.
4 Criminoſi admittuntur in teſtes in crimine hæreſis. conſilio. 2. numero.53. 5
1 Cronicis eſt credendum,& probant.conſ.1.nu.50. 2
2 CVBICVLVM & camera ſunt pares & membra domus.conſ. 80.nume.7. 165
4 Cudens monetam falſam reprobatam tamen non punitur.conſ.169 numero.27. 175
4 Culpa leuißima in omittendo,non facit quem teneri ad emendam dãni.conſ.87.nu.11. 111
1 Culpa adeſſe dicitur,quando conductor uitioſum opus fecit.conſ.37 numero.11. 93
1 Culpa ordinata ad factum,quando noceat.conſ.37.nu.13. 93
4 Culpa lata non ſufficit nec dolo æquiparatur in pœnis corporalibus. conſ.161.nu.9. 168
4 Culpa ſi ex leuißima uenit incendium, non propterea quis tenetur. conſ.87.nu.10. 111
Culpa præcedens operatur, ut caſus ſequens non liberet culpoſum. conſ.47.nu.95. 111
1 Culpa non præſumitur niſi probetur.conſ.90.nu.48. 162
1 Culpa præcedens caſum operatur,ut damnum ſpectet culpoſo.conſil. 123.numero2. 222
1 Culpa leuis,quæ dicatur.ibid.nu.6. eod.
2 Culpa quando & quo caſu imputanda eſt moroſo ſine culpoſo, ita ut impedimentum poſtmodum ſequens illi non præſtet auxilium. conſil. 32.numero.32. 98
3 Culpa non debet imputari habentibus probabilem cauſam litigandi. & opi.doct.conſ.92.nu.44. 156
4 Culpa non ordinata ad actum,non tollit remedium quod competebat conſ.53.nu.68. 65
4 Culpa habet excuſare ut matrimonium non ualeat.ibi.nu.69. eo.
4 Culpabilis non excuſatur aſſerendo ſe feciſſe iocoſe.cõſ.21.n.46.32
4 Culpoſus adhuc tenetur,& non liberatur,quando culpa præcedit furtum & amißionem.conſ.156.nu.6. 162
3 Cura animarum non poteſt committi regulariter, & ſecũdum ius cõmune,niſi ſacerdotibus abſque diſpenſatione.conſ.61.nu.20. 106
3 Curatum beneficium non poteſt committi niſi ſacerdoti,ſecũdum ius commune.conſ.61.nu.21. 106
1 Curator datus prodigo tenetur inuentarium conficere,alias ut ſuſpectus poteſt remoueri.conſ.95.nu.47. 170
2 Curator non eſt dandus,ut authoretur donationi.conſ. 12.56. 28
1 Curia & locus debet eſſe proprius illius prohibentis,& id probandũ eſt.conſ.115.nu.4. 215
3 Curia quæ proprie dicatur, & qualiter capiatur.conſ.58.nu.48.95
1 Curſus temporis longißimus mandatum non probat. conſilio. 47.numero.38. 104
1 Curſus temporis quando inducat peremptionem inſtantiæ.conſ.47. nu.20.& 21. 104
1 Curſus temporis quandoque operatur.conſ.40.nu.29. 108
1 curſus quinquennij inducit ratificationem.ibi.nu.49. 108
1 curſus naturalis attendi debet & non incidens.conſ.56.nu.10. 119
2 curatoris autoritas non ſupplet defectum nullitatis, nec tollit beneficium minoris,ſi illis eſt præiudicialis uel damnoſa.conſilio.12. numero.54.& 54. 28
1 curator tenetur redere rationem.conſ.96.nu.2. 171
1 curator alius dandus non eſt curatorem habenti.cõſ.125.n.25.223
1 curſus anni an & quando obſtat.conſ.28.nu.10. 76
4 cuſtoditus & obſeruatus ab inimicis ſuis iuſte dicitur timere.conſil. 60.nume.17. 76
1 cuſtos & depoſitarius aſtrictus eſt reſtituere res depoſitas, ſine deterioratione.conſ.74.nu.1. 140
1 cuſtos in dubio,an præſumatur in dolo.ibi.nu.48. 140
1 cuſtos omni tempore debet diligentiam adhibere.ibi.nu.22. eo.

De Litera, D.

1 DAMNVM quando non ſucceßit culpa locatoris,ſed facto tertij locator non tenetur ad intereſſe lucri ceſſantis ſed ſolum ad remißionem, maxime quando locator offert ſuo periculo recipere fructus ad excludendũ conductorem petentem remißionem,ſeu intereſſe, & quid ſi fructus etiam exigui illo anno fuere in magna æſtimatione. conſilio.38. numero.17. 94
1 Damnum & incommodum intolerabile,iſto caſu quod dicatur.conſ. 38.nu.20.nu.ſeq.& in iſtis attenditur uulgi opinio.nu.21.& quid ſi non percipit dimidiam eius,quod ſolitum fuiſſet percipi.nu.22,& ſi non ſint læſus in amißione fructuum ultra dimidiam.nume.23.& quid ſi recipiuntur tot fructus,& redditus ſufficientes ad ſolutionem penſionis.num.24. 94
1 Damnum occurrens mandanti,non mandatario imputandum eſt conſil.47.nu.22. 104
1 Damnum & lucrũ non conſideratur,niſi finita negociatione,& cõputatis computandis.conſ.90.nu.43. 162
1 Damnum caſu fortuito eueniens ad dominum rei ſpectat.conſil.100. numero.42. 185
1 Damnum magnum patientibus competit interdictum reſtitutorium, ut demoliatur.conſ.105.nu.26. 37
1 Damnum imputandum uenit culpoſo.ibi.nu.27. eo.
1 Damnum eſt patrimonij diminutio conſ.111.nu.23. 208
4 Damnum debet eſſe culpoſi & negligentis .conſ.6.nu.17. 22
4 Damnum & deterioratio ad quem ſpectet.conſ.64.nu.20. 81
4 Damnum quod patitur orator in peragendo negotium,reſarciendum eſt amittenti illum,eſto quod pro expenſis mercedem aliquam recipiat,& ſi orator aliquid amiſit,caſu fortuito,reſarciendũ eſt ei, quod ſecus eſt in mandatario,in hoc differente ab oratore. numero.31.& maxime quando orator fuit rogatus & aſtrictus ſumere tale onus. numero.32. 81
4 Damnum poteſt capi,ut ſpecies ſeparata a furto. conſilio.158.numero.20. 165
3 Damnati ad mortem naturalem, efficiuntur ſerui pœnæ. conſil. 46. numero.11.& iſta inhabilitas rumpit teſtamentum præcedens.numero.12. 71
4 Dans operam lenocinio non caret infamia.conſ.55.nu.22. 69
1 Dare & confirmare an ſint contraria,& diuerſa. conſilio. 19. nume.24.& 25. 41
4 Dare de iure unius eccleſiæ alteri alienationem ſapit. conſilio. 92. numero.32. 114
4 Data attenditur in reſcripto,& illud non alterant,quæ accidunt poſt datam,maxime quando reſcriptum non tendit ad præparationẽ cauſæ,& ad determinationem illius.conſ.45.nu.2.& 3. 56
1 Data priuilegij conſideratur reſpectu temporis. conſilio. 101. numero.115. 186
4 Data ad quam recurritur,attendi debet in expeditionibus. conſilio. 112.nu.16. 128
4 Data inſtrumenti probat prioritatem.conſ.102.nu.4. 121
4 Datum pro rupta fluminis,diuerſum eſt ab illo,quod imponitur pro pennellis.conſ.21.nu.11. 32
1 Datio inſolutum habet uim uenditionis.conſ.11.nu.41.& fo.24.et conſ.160.nu.41. 25.& 62.

3 Et conſi.81.nu.18.fo.140.& conſ.102.nu.12. 167

1 Datio inſolutum,non præſumitur uſuraria,nec ſimulata propter mo dicitatem precij.conſ.54.nu.8.ſed contra.nu.81. 115

1 Datio inſolutum ex quibus appareat, ſimulatam & fictitiam fuiſſe. conſ.54.nu.78. 103

2 Datio inſolutum an ſapiat alienationem.conſ.81.nu.22. 166

2 Datio inſolutum redditur nulla quando res ita data longe plus ualet quam ſit ſumma,& quantitas pro qua inſolutum datu fuit.conſ. 81. nu.24.maximè ſi precium dictæ rei excedit medietatem eius quanti tatis,pro qua fuit inſolutum datu.nu.25.maximè ſi dicta datio inſo-lutum fuit facta ſimpliciter, & non ſtatuto, nec limitato certo pre-cio.nu.26.& nu.34.idem ſi poſſeſſio fuit aſsignata loco pignoris & hypotheca,& non inſolutum.nu.26. 166

2 Datio inſolutum ualet,nec admittit præſentiam.ibid.nu.27. 166

2 Datio inſolutum non poteſt reuocari reſpectu ſimulationis. ibi. nu-mero.30. fo.ec.

2 Datio inſolutum reputatur uenditio , & per eam transfertur domi-nium.ibid.nu.32. 166

2 Datio inſolutum pro dote fieri poteſt,& de ea ſoluenda eſt gabella. ſtante ſtatuto id dictante.ibid.nu.33. eo.

2 Datio inſolutum facta precio ſtatutu ualida eſt.ibi.nu.34. eo.

2 Datio inſolutum inducit ſolutionem crediti,& debiti.ibi.nu.35. eo.

2 Datio inſolutum transfert dominium.ibid.

2 Datio inſolutum facta a iudice,ſi in minimo eſt falſa, in totum reddi tur falſa.ibi.nu.36. eo.

2 Datio inſolutum facta pro certa quantitate,& pro interuſurio uali-da eſt ibid.nu.40. 166

2 Datio inſolutum aſtringit dantem,ut teneatur ad intereſſe,& ex per ſona propria.ibid.nu.51. 166

2 Datio tutela nulla eſt,quando datur illi,qui habet tutorem, & ſi ali quo caſu habendi tutorem poteſt dari tutorem, ſi ob illam cauſam nõ datur,ſed ob aliam talis datio adhuc erit nulla etiam ſi interueniſſet iudicis decretum.conſ.85.nu.1.& 2. 172

2 Datio inſolutum,cum modicitate precij. & pacto de retrouendendo, non arguunt contractum uſurarium.conſ.75.nu.33. 157

3 DEBENTES trahere gabellam poſſunt illam repetere a com-muni,quando ab eius ſolutione aliquem exemit conſilio.35 . nu-mero.13. fo.91

4 Debitores expectantes non poſſunt obtinere, ſi fortiores fuere negli gentes uel ipſorum gratia non habuerit effectum ex aliqua cauſa. cõ ſil.127.nu.13.& nu.22. 130

3 Debitor non releuatur,ſi poſsidet immobilia extra iuriſdictionẽ ubi conuenitur.conſ.99.nu.38. 164

3 Debitor ſoluens dotem ſorori ex pecunia habita ex uenditione immo bilium non releuatur.conſ.eo.nu.40. 164

3 Debitor non poteſt capi,ut ſuſpectus de fuga,ſi poſt obligationem & poſtquam contraxit,ſuam conditionem non deteriorauit.conſi.101. numero.5. 166

3 Debitor ad hoc ut tanquam ſuſpectus de fuga capi poſsit , multa ne-ceſſario concurrere debent conſ.101.nu.6. 166

3 Debitor ſi male captus eſt,ante omnia uenit relaxandus,& reſtituẽ dus primæ libertati,nec poteſt in carceribus recommendari,etiam ſi ſuperueniſſet dies obligationis & ſolutionis.ibid.nu.7. eo.

3 Debitor in diem licet poſsit,ut ſuſpectus ante ceſsionem diei & obli-gationis capi,tamen poſtmodum captura iuſtificanda eſt ex alijs,qui per euentum diei & temporis dati ad ſoluendum.ibid.nu.8. 166

3 Debitor promittens pro creditore uoluntate illius a dicto creditore li beratur,& obligatur illi,cui promiſit.conſ.107.nu.20. 169

3 Debitor ſuſpectus de fuga ſequeſtrari poteſt.conſ.107.nu.53. 169

3 Debitor non ſolutus per prohibitionem a iudice ſibi factam , non di citur conſtitui in mora.conſ.107.nu.121. 169

3 Debitor poteſt ſoluere creditori ſui creditoris etiam inuito ſuo credi tore.ibid.nu.128. eo.

4 Debitor qui dicatur.conſ.5.nu.10. 15

4 Debitor ſolutione liberatur,ita etiam & per dationem inſolutum. cõ ſil.69.nu.14. 95

4 Debitor in præiudicium creditorum non poteſt donare bona ſua, etiã ſi donaret partem bonorum,ſeu res particulares conſ.70.nu.31.96

4 Debitor cogitur ſatisfacere ſuis creditoribus , ſuper omnibus bonis ſuis & de pecunia collecta ex uenditione rerum ſuarum.ibi.n.34.96

1 Debitor priuatur dominio & poſſeſsione.quando in re ſua paſſus eſt immiſsionem ex ſententia.conſ.42.nu.40. 98

1 Debitor qui ſoluit non poteſt dici debitor.conſ.88.nu.27. 158

1 Debitor cedendo bonis liberatur , niſi fuerit in culpa, dolo,ſeu frau-de ſeu decoxerit.conſ.94.nu.10.& nu.ſeq. 167

1 Debitor poteſt cedere bonis,& euitare carceres.ibi.n.55. 167

1 Debitor poteſt lucro renunciare in præiudicium creditorũ.conſi. 127 numero.17. 226

2 Debitor non poteſt præſcribere,etiam ſi ſtatutum excluderet credito rem.conſi.49.nu.11. 126

2 Debitor uoluntariè dans pignus inſolutum perdit remedium.l. 1.C. de reſcin.uen.conſi.81.nu.38. 166

2 Debitor factus hæres creditoris confundit actiones ſuas in totum,ſeu pro parte,prout illi ſucceſsit.conſi.94.nu.27. 191

2 Debitor a ſuo creditore cogi & aſtringi poteſt ad ſoluendum. conſil. 96.numero.44. 196

3 Debitor in diem ſuſpectus conueniri poteſt,ut caueat de ſoluendo ad-ueniente die conſ.99.nu.1. 164

3 Debitor qui tempore contracti debiti aſſeruit ſe idoneum qui in ueri tate non erat, capi poteſt & detineri, etiam ſi eius conditionem non deterioraſſet conſ.99.nu.28. 164

3 Idem ſi debitum contractum debitor ipſe deterius & profuſius condi tionem ſuam mutauit.ibid.nu.29. eo.

3 Debitor ut ſuſpectus poſsit capi,multa requiruntur.conſil.99. nu.3. & ſufficit,quod probetur debitum in diem.nu. 4. 164

3 Debitor ſuſpectus præſumitur ſi dimiſit apothecam,quam tenebat,et exercebat.conſi.99.nu.18.& idem quando alienauit capitale apo-thecæ ſeu exercitij.nu.19.ibi.idem quando ſe implicuit ludis a iure prohibitis.nu.20.idem quando capit pecuniam ſub uſuris,datis pi-gnoribus.n.21. & idem quando non poſsidet tãta immobilia per quæ ceſſet ſuſpicio.nu.23.& 36. 164

2 Debitor qui non reperitur nec eſt,non tenetur rationes reddere.conſ. 89.nu.3.& 33. 181

2 Debitor ſi ſemper remanſit in poſſeſsione rei uenditæ.contractus ſimu latus præſumitur.conſ.54.nu.71. 132

2 Debitor qui poſt contractum ſoluit datia & grauamina pro re uen-dita,contractus præſumitur ſimulatus.conſ.54 nu.72. 132

1 Debitoris quando plures ſunt hæredes,executio non eſt contra unum facienda.conſ.42.nu.39. 98

3 Debitoris bona an ſint ſufficientia iudicis arbitrio relinquitur.conſ. 99.numero.37. 164

3 Debitoris cauſa ſuſpicionis,quod de nouo peruenerit ad notitiam pro babitur per iuramentum creditoris.conſ.99.nu.27. 164

3 Debitorum qualitas & conditio perſonæ ualde conſideranda eſt,& qualis ſit iudicis arbitrio relinquitur.conſ.99.nu.42.& 43. 164

3 Debitoris præſentia & eius conſeruatio in ciuitate non releuat eum a ſuſpicione,quando concurrunt alia coniectura in oppoſitum.conſi. 99.numero.63. 164

3 Debitorem ſuſpectum non releuant immobilia modica & parua con ſil.99.nu.36. 164

1 Debitorem non eſſe ſoluendo notoriè conſtare dicitur,quando bonis ceſſit.conſ.80.nu.48. 138

4 Debitore mortuo ſi liquidatio fuit facta contra fideiuſſores an ſuffi-ciat.conſ.21.nu.11. 32

3 Debitorum appellatione an ueniant onera & factiones,& grauatus a teſtatore ſoluere debita,an & quando ad hæc teneatur. conſ. 57. numero.3. 94

3 Debitum durare præſumitur,ſi non apparet fuiſſe ſolutum ſeu ſatiſ-factum.conſ.99.nu.9. 164

4 Debitum anteceſſoris,an ſucceſſor epiſcopus ſoluere teneatur, conſi. 137.nu.5. 144

1 Debitum iuratum ſecundum communem non poteſt regulariter com penſari.conſi.121.nu.37.& 38.fallit quando agitur de exactione pœ na & periurij.ibid.nu.39.& quãdo ius compenſandi ſuperuenit poſt obligationem iuratam,uel quando iurans eſt oppreſſus paupertate,et onere filiorum.nu.40.& 41. 220

3 Debiti probatio fieri poteſt per inſtrumenta,& teſtes,& per confeſ ſionem debitoris.conſ.99.nu.5. 164

1 Debita,& credita remanent communia inter fratres mortuo patre, conſ.85.nu.4. 156

3 Debita potius concernunt perſonam illa facientis,onera uero et fa-ctiones,concernunt res,quarum cauſa imponuntur.conſilio.57.nu-mero.5. 94

4 Debitum eſſe beneficium,idem eſt uel ad illud habere ius ad rem cõ ſil.118.nu.30. 130

3 Decedere ſine filijs non dicitur,qui uno relicto deceſsit. conſil.o. 14. numero.18. 22

1 Deceptio et inequalitas inter contrahentes conceditur. conſilio.117 numero.19. 217

1 Imputatur contrahentibus,ſi inutiliter contrahunt.ibi.nu.20. eo.

2 Deceptio

1 *deceptio ultra dimidiam, arguit dolum, & tali decepto competit remedium.l.1.C.de reſcin.uen.conſ.49.nu.50.* 108

1 *Deceptus & errans in ſubſtantia facti dicitur errare in acceſſorijs, & clauſulis poſitis exequutiue.conſ.1.nu.73.* 2

1 *Deceptis & non decipientibus iura ſubueniunt.conſ.95.nu.47.* 170

1 *Decipere poſſunt ſe ipſos contrahentes.conſ.117.nu.21.* 217

1 *Decimæ prædiales ſi non fuerunt petitæ ſuo tempore, uidelicet recollectionis fructuum non poſſunt amplius peti.niſi conſuetudo ſit in cõtrarium.conſ.15.nu.26.* 37

1 *Decimæ, & quæ poſſunt a laicis exigi.conſ.29.nu.29.& quid cõtra tertios poſſeſſores.nu.30.ibid.* 77

1 *decimæ debent ſolui etiam de rebus feudalibus.conſ.101.n.29.* 185

2 *decimæ poſſunt deberi principaliter, & non ut ſequela alicuius caſtri ſeu territorij.ibid.nu.36.* 185

1 *decimæ poſſunt præſcribi ſpacio tanti temporis in cuius contrarium &c.etiam per laicos.nu.84.ibid.ſed contra.nu.107.* 185

4 *decimæ præteritæ an & quando peti poſſunt.conſ.6.nu.11.* 22

4 *decimæ ſunt ſoluendæ a poſſeſſoribus non ab alijs.nu.12.ibi.* eo.

4 *Per non ſolutionem decimarum quis non cadit a iure ſuo. numero.13.ibidem.* eo.

4 *decimæ perſonales paſſiuè poſſunt præſcribi, ut non ſoluantur. conſi.25.numero.7.* 36

4 *decimæ perſonales debentur iure poſitiuo, & conſuetudo non ſoluendi eas prodeſt, & excuſat.ibid.*

4 *decimæ perſonales, quæ ſint.ibid.nu.8.* eo.

4 *decimæ reales, & prædiales, debentur diuino, & præſcribi non poſſunt.ibid.nu.9.* eo.

4 *decimæ prædiales, & reales an poſſint præſcribi aduerſus laicum infeudatum de decimis, uel habentem ius conſequendi eas ex priuilegio, uel conſuetudine ante conſilium lateranen.ibi.nu.10.& 11.* 36

4 *decimæ quota præſcribi poteſt. conſ.eo.nu.21.* 36

4 *decimæ diminutio præſumitur conſeoſu (sic) proceſſiſſe, ſtante præſcriptione tanti temporis, in cuius contrarium.ibid.nu.22.* eo.

4 *decimæ per priuilegium poſſunt minui, ita & præſcriptione præallegata.ibid.nu.23.* eo.

4 *decimæ iure diuino debitæ, poſſunt per legem poſitiuam diſtingui & moderari.ibid.nu.26.* 36

4 *decimæ quota poteſt remitti priuilegio & conſuetudine, & ſufficit tempus annorum.40.ibid.nu.27.& 28.* eo.

4 *Decimæ tempore præterito non petitæ ulterius peti non poſſunt.ibid. numero.35.* eo.

4 *Decimæ, & aſſictus an dicantur diſtributiones quotidianæ .conſi.32 numero.5.* 45

4 *Decimæ & aſſictus qui ponuntur in communi groſſa, & ſemel in anno diuiduntur, an concedantur abſentibus priuilegiatis. ibidem. numero.8.& 9.* 45

4 *Decimæ & noualia ſpectant ad parochialem eccleſiam, & eius rectorem fallit in quibuſdam caſibus conſ.73.nu.1.* 101

4 *Decimæ minores, & maiores, quæ ſint.ibid.nu.8.* 101

4 *Decimæ non debent ſolui rectori, ſi priuilegio reperiuntur cõceſſæ alteri.ibid.nu.21.* 101

4 *Decimæ an ſint deferendæ ad domum eccleſiæ, & cuius expenſis. cõſil.6.numero.6.* 22

4 *Deciſio in dubijs & cauſis arduis remittenda eſt correctioni maiorum habentium poteſtatem plenam determinandi. conſilio. 68. numero.427.* 85

4 *Deciſio.Ioan.mona.in c.ſtatutum de reſcrip.li.6.quo caſu procedat. conſ.40.nu.20.* 52

4 *Deciſionibus doctorum iuris canonici, & non theologorum ſtandum eſt in cauſis matrimonialibus idem in materia uſurarum & ſimiliũ. conſ. 7.nu.31.& 32.* 83

4 *In deciſionibus cauſarum ſtandum eſt canonibus & decretalibus, et non dictis ſanctorum.conſ.67.nu.35.* 23

1 *Declarans nihil de nouo dat.conſi.8.nu.18.19.& conſ.9.nu.25.* 21

1 *Declaratio & limitatio ad l.quoties.C.de rei.uen.cõſ.11.n.103.* 26

1 *Declaratio multiplex ad dicta paridis de put.in trac.de re milita.li.2.ſuu.quæſtio.de uno nobili, & alijs pluribus ſequentibus. conſilio.31.numero.103.* 79

1 *Declaratio.gl.in §.ſi.inſti.de of.iud.conſ.42.nu.30.* 98

1 *Declaratio.l.multum intereſt.C.ſi quis alteri cum ſimili. ibidem. nu.35.36.& 37.* 98

2 *Declaratio ad l.neque aſſeueratio.C.de teſta.conſ.19.nu.10.* 91

2 *Declaratio l.filium, cum ſimi. ff.de his qui ſunt ſui uel alie iur.ibi.n.89.94.101.& 92.* 91

1 *Declaratio & limitatio l.filiusfami.§.diui.de lega. 1.conſilio. 37. numero.25.* 106

2 *Declaratio & limitatio ad gl.in l.Lucius, ff.de hæredi.inſtitu. conſil.37.nu.35* 216

2 *Declaratio ad §.cum filius.inſt.t.de hære.quæ ab inteſta.defer.conſi.37.nume.71.* 106

2 *Declaratio ad §.cum filius.inſtitut.de ſucceſ.ab inteſt.conſi. 27. nume.71.& 83.* 106

2 *Declaratio ad gl.in l.cum ita.§.in fideicommiſſo.de leg.0.conſi.91 8 nu.13.& alijs ſeq.* 109

2 *Declaratio ad gl.in uerſ.proximo.in l.cum ita.§.in fideicommiſſo.de leg.2.conſ.40.nu.36.* 111

2 *Declaratio plurium iurium in materia de ſubſtitutione pupillari loquentium.conſ.43.nu.40.* 117

2 *Declaratio ad l.Titia.§.ſeia libertis.de leg.2.ibid.nu.53.* 117

2 *Declaratio ad gl.in l.Lucius.ff.de hær.inſtitue.contra opi. Pau. de Ca.Decij.& aliorum.conſ.44.nu.11.12.13.& alijs ſeq.* 120

3 *Et conſ.5.nu.35.* 15

2 *Declaratio ad gl.in l.Lucius.ff.de hær.inſti.ut non procedat, quando concurrit coniecturata mens diſponentis.conſ.57.nu.22.* 136

3 *Declaratio ad glo.in l.Lucius. ff. de hæred. inſtitu. ut ſecundum aliquos non procedat, quando facta eſt mentio de filijs maſculis. conſi.6.nume.17.* 13

2 *Declaratio ad l.omnimodo cum ſimi. C. de inoffic.teſt. conſilio. 58. numero.19. 1.* 137

2 *Declaratio ad conſi..Aog.& Soc.ac ſequac.conſi.91.nu.93.* 184

3 *Declaratio conſi.Pau..Alex.& Cor.conſ.2.nu.75.* 6

3 *Declaratio ad l.cum anus.cum ſimi.conſi.20.nu.52.* 29

3 *Declaratio.l.cum auus.ff. de condit. & demonſtr. & ſequen.conſil.41.numero.25.* 62

3 *Declaratio.l.cum acutiſſimi.C.de fideicom.& ſeq.conſ. 40.n.36.impugnatur opi.Soc.& ſeq.nu.37.ibi.* 62

3 *Declaratio ad §.Chriſogonus.ff.de uer.ob.conſ.50.nu.52.* 80

3 *Declaratio ad l.Imperator.§.fina.& l.ſeq. de lega. 2.conſilio. 55. numero.67.* 91

3 *Declaratio ad conſ.Cor.129.& Dec.conſ.88.nu.92.* 150

3 *Declaratio dictorum Alex.Fran.de Cur.Iaſ.& Alber.Bru. conſil.91.nu.45.& nu.46.* 155

3 *Declaratio ad dicta Bal.in l.1.C.de inof.dot.ibid.nu.47.* 155

3 *Declaratio ad dicta Paul.de Caſt.in l.ſi uenditor. conſilio. 64. numero.60.* 103

3 *Declaratio ad dicta Soc.conſ.32.conſ.64.nu.61.* 50.& 104

2 *Declaratio conſ.Soc.57.in 1.uol.conſ.65.nu.21.* 131

1 *Declaratio conſ.Soc.98.ibi.nu.24.* 131

3 *Declaratio ad dicta Soc.conſ.35.nu.48.* 55

1 *Declaratio ad conſ.Cor.59.in 4.uol.conſ.65.nu.20.* 131

3 *Declaratio ad Cle.1.de re iud.conſ.98.nu.21.* 163

4 *Declaratio ad dicta Bal.q.9.in rub.C.de contrahen. emptio. conſil.5.numero.44.* 15

4 *Declaratio ad doctrinam.Bald.in rubric. de uſur. conſilio. 74. numero.13.et 14.* 102

4 *Declaratio ad l.creditor.C.de uſur.& l.operis.C.de ope.liberto.cõſil.8.nu.5.* 23

4 *Declaratio ad c.quamuis de pact.lib.6.cum.concor. conſilio. 8.numero.26.* 23

4 *Declaratio cõſtitutionis pij emanata circa interpretationem beneficiorum Britanniæ.conſ.49.num.1.* 60

4 *Declaratio Leuitici.c.18.& quæ litera ſit uera.conſ.68.nu.1.* 83

4 *Declaratio Leuitici.c.20.ibid.nu.4.* eo.

4 *Declaratio euang.Matth.Mar.& Io.ibi.nu.6.* eo.

4 *Declaratio illorum uerborum, relinquet patrem & matrem, & adhærebit uxori &c.conſ.68.nu.352.* 85

4 *Declaratio.l.in criminali.C.de iuriſ.omni.iudi. conſil.78. nume.28.& nu.8.& alijs præce.Et in terminis.d.l.an requiratur dolus, uel error excuſet.ibid.* 85

4 *Declaratio ad c.ſi apoſtolice de præben.in 6.conſ.79.nu.28.* 106

4 *Declaratio gratiæ, ſi neutri conſ.101.nu.21.& per dictam gratiam Papæ, quibus uidetur derogare.nu.22.& 24.* 120

4 *Declaratio ad c.1.de eo qui mit.in poſſeſ.ibi.nu.26.* eo.

4 *Declaratio ad euangelia loquentia de Herode tenente uxorem fratris.conſ.68.nu.74.75.& 89.* 84

4 *Declaratio conſilij Card.quo ad unionem.conſ.128.nu.29.* 138

4 *Declaratio.l.Lucius.ff.depoſi.conſ.131.nu.11.* 140

4 *Declaratio.c.1.& 2.de adul.conſ.160.nu.12.& nu.13.& ſeq. & nu.20.ut intelligatur in illa quæ honeſtè uiuit.* 168

4 *Declaratio ad doctri.Barto.in l.illicitas.§.ne potentiores.ff. de offic.*

preſi.conſ.168.nu.18. 17
1 declaratio poſtmodum facta non tollit ius medio tempore alteri quaſitum.conſ.30.nu.23. 78
1 declaratio ſequens referenda eſt ad illud. quod primo loco eſt nominatum.conſ.65.nu.5. 131
1 declaratio retrotrahitur ad principium.ibi.
1 declaratio dicitur ineſſe ipſi diſpoſitioni,& referenda erit ad omnia, qua ſimul,& ſemel proceſſere cum ipſa diſpoſitione.ibi.nu.6. eod.
1 declaratio commiſſa alterius arbitrio,debet eſſe iuſta,& honeſta. conſi.78.nu.51.& nu.ſeq. 144
1 Declaratio quo caſu,& quando facienda ſit.conſi.117.nu.9. 217
3 declaratio & confeſſio facta per teſtatorem in ſuo teſtamento, ſuperat omnem aliam ſpeciem probationis, maximè quando ſit ab infirmo & morti proximo.conſ.17.nu.21.& 22. 25
4 declaratio ita facto,ſicut uerbis inducitur.conſ.3.nu.11. 10
4 declaratio ordinarij ualet, quandoque ſine confirmatione ſuperioris conſ.3.nu.37. 13
4 declarandum eſt defeciſſe conditionem reſolutiuam ut actus ſub ea geſtus reddatur inualidus.conſ.5.nu.30. 15
4 declaratio nihil noui adducit.ſed ſolum detegit praterita.conſ.5.nu.98. 15
4 declaratio expirationis reſerua fauorabilis eſt.conſ.18.nu.19. 30
4 declaratio libelli.permiſſa eſt,& fieri pôt licitè.conſ.31.nu.59. 43
4 declarationi facta per Papam aliquem eſſe familiarem tali tempore an ſit ſtandum.conſ.50.nu.26. 61
3 declaratio qua non concernit dubium in iure, ſed in facto, non debet praiudicare tertio.conſ.50.nu.38. 80
4 declaratio & additio ad monitorium fieri poteſt cum aduerſarius nō ledatur.conſ.113.nu.10. 119
4 declaratio mentis mea non impedit declarationem mentis alterius conſ.117.nu.11. 130
4 declaratio ſit ſuper re dubia,non ſuper clara.conſ.141.nu.33. 147
4 declaratio mentis,qualiter uult uti gratia facienda eſt,& coram notario.conſ.149.nu.21.Et quid ſi alibi eſt factu.nu.22. 153
4 declaratio qua non concernit dubium in iure ſed in facto non debet praiudicare tertio.conſ.50.nu.38. 61
4 declaratoria & cenſura emanata uirtute decreti nulli,etiam nulla iudicantur.conſ.41.nu.31. 33
4 declaratoria trahitur ad praterita non ad futura conſ. 141. numero.37. 147
1 decoctio ſola ad ſocietatem diſſoluendam non ſufficit.ſed alia requiruntur.conſ.82.nu.41.& 42. 149
1 decoctione non liberantur debitores decoquentes.nec per iſtu ſolutiſi poſtmodum fuit reuocata.ibi.nu.43.& 44. eo.
4 Decotor & debitor fugitiuus non eſt idoneus teſtis. conſ. 55. numero.26. 67
2 decoctores & falliti fraudatores & deceptores,non habent beneficiū ceſſionis conſ.93.nu.11. 167
2 decoctores & fugitiui an poſſint cedere bonis conſ.94.n.58.59.60.& 61.Et quid ſi unus ſociorum decoctor,eſt in culpa,an nocent alijs ibi.nu.61. 167
4 decretum pratoris tollit ſuſpicionem fraudis.conſ.39.nu.15. 51
4 decretum an & quando liges ignorantes.conſi.40.nu.6. 52
4 decretum pradictum quam prohibitionem inducat.ibi.nu. 8. e.
4 decretum interpoſitum contra ius partis, eſt ipſo iure nullum. conſi. 41.nu.19.& nu.10. 53
4 decretum interpoſitum in monitorio continente clauſulam, conſtito de aſſertis eſt ipſo iure nullū,ſi de illis prius nō cōſtat.ibi.nu.19. eo.
4 decretum contra formam datum,ac lege nua emanatum, eſt ipſo iure nullum.ibi.nu.21. eo.
4 decretum iudicis an ſit neceſſarium in dote conſtituenda per puellam minorem.conſ.62.nu.35. 78
4 decretum citationis non exequuta,nullam inducit controuerſiam ſeu iuris moleſtationem.conſi.81.nu.21. 107
4 decretum regulatur ſecundum naturam gratia conſ.82.nu.15. 109
4 decretum irritans non trahitur retro,quādo eſt appoſitum ſuper gratia conditionali.ibi.nu.16. eod.
4 decreta illis an poſſint reuocari & ab illis recedi.cōſ.92.nu.51. 114
4 decretum expectantis fortioris impedit debiliorem quantumcumque. conſ.101.nu.4. 120
4 decretum nedum ordinarium uerum exequutorem expectantis, debilioris afficit,ibi.nu.5. 120
4 decretum uppoſitum in literis expectantiū.an obſtet poſſeſſori in proceſſu minus diligenti,ne non poſſit acceptare,& ſibi facere prouideri infra menſem.Et uidetur quod non ſtantibus alijs in proceſſu diligentioribus.conſ.117.nu.8. 130
4 decretum fortius non impedit debiliores,niſi fortiore acceptante,ibi. nu.9.10.& 11. 130
4 decretum in cauſa reſeruationis,an & quando liget.conſi. 118.numero.23. 132
4 decretum fortius ualdè conſideratur.ibi.nu.31. 132
4 decretum Papa irritans ubicumque eſt, contra commiſſionem, commiſſio non ualet nec dat iuriſdictionem etiam ſi partes conſentiant,cōſi.49.nu.26. 60
4 decretum fortius qui habet poteſt excludi ab alio expectante,ita ipſe excludit debiliores.conſ.117.nu.21. 130
4 decretum fortius habens impedit debiliorem. licet ille ex aliqua cauſa careat gratia.ibi.nu.22. eod.
1 decretum principis habet uim legis,& illo poteſt induci,ut aliquo caſu procedatur ſine citatione.conſi.1.nu.44. 2
1 In decreto & lege condita per principem,praſumitur cauſa. ibid.nu. 45.& ſequen. eo.
1 decretum praſumptionem inducit, quod ſolennitates requiſita interuenerint.conſ.33.nu.2. 87
1 decretum interpoſitum ſine cauſa cognitione nullum eſt conſ.89.numero.58. 160
1 decretum interpoſitum ex falſa cauſa,etiam nullum eſt,ibi.nu. 59. eo.
1 decretum quando continet iniuſtitiam & iniquitatem nullum eſt.ibi.nume.60. eo.
1 decretum iudicis non tollit reſtitutionem in integrum.ibi.nu.60. eod.
1 decretum interpoſitum ex falſis aſſertionibus & allegationibus dicitur obreptitium & nullum conſ.98.nu.16. 178
1 decretum non praſumitur pro decreto,in quo ſunt allegandæ & probanda cauſa iuſta & legitima.ibi.nu.17. eo.
1 decretum quando eodem inſtanti,quo celebratur alienatio interponitur,pro eo non praſumitur,ibi.nu.18. eo.
1 decretum quando eodem momento interponitur, non praſumitur interpoſitum cum cauſa cognitione.ibi.nu.19. eod.
1 Et idem quando iudex non potuit ſufficienter informari. ibidem numero.20. eo.
1 Pro decreto iudicum minorum non praſumitur.ibi.nu.21. eod.
1 decretum de alienando res minoris antequam interponatur, quid conſtare debeat.conſi.100.nu.6. eo.
1 decretum quando non concordat cum alienatione nō ualet. ibid. nume.7. 178
1 decretum poſt interpoſitum,ſi nulla ſubſequuta eſt ſubhaſtatio rei minoris non ualet alienatio.ibi.nu.8. eo.
1 decretum & licentia alienandi diuerſa ſunt.ibi.nu.24. eo.
1 decretum an & quando praſumendum ſit pro decreto.ibi.nu.6. eo.
2 decretum,non praſumitur pro decreto quando non interuenit cauſa cognitio.conſ.12.nu.61. 67
2 decretum praſumitur pro decreto iudicis quando in eo enunciatæ ſunt ſolennitatis requiſita,& debent in eo exprimi nominatim. conſ. 12. nu.57.& 58. eod.
2 decretum cum cauſa cognitione interponendum eſt ſuper alienatione rerum minoris alias nullum redditur nec pro decreto aliter interpoſito erit praſumendum.conſ.99.nu.7.8.9. 181
1 decretum pro decreto regulariter praſumitur, quando ſumus in antiquis alias ſecus,fallit quando ſumus in claro.conſ.99.nume.12.13.& 14. 181
1 decretū eſt ſtricti iuris,& ſtrictè debet intelligi.cōſ.100.n.23. 183
1 decretum habens relationem ad ſupplicatū eſt ſecūdum illa interpretandum ibi.nu.23. eo.
1 decretum eſt quid indiuiduum.ibi.nu.31.& 32. eo.
1 decretum pro parte falſum in totum erit falſum.ibi.nu.31.& 35.eo.
2 decretum interpoſitum ex falſis allegationibus & cauſis, nullum eſt. conſ.12.nu.63. 67
3 decretū redditur nullum ex defectu citationis,conſ.54.nu.20. 88
3 decretum notoriè iniuſtum etiam ſi eſſet ſummi pōtificis nunquā tranſit in rem iudicatam. Et contra tale decretum ſemper poteſt offenſus uenire & ſi fuiſſet praſens & nō appellaſſet cōſ.85.nu.44.& 45. 91
3 decretum tale nullum redditur,quando omnia momento temporis fuerunt geſta & celebrata.ibi.nu.46. 91
3 decretum ſuper rebus minoris factum,ſine cauſa cognitione nihil ualet.ibi.nu.48. eod.
3 decretum quando emanauit ſub breuitate temporis nullū eſt.ibi. eo.
3 decretum quando conſtat de enormi læſione,eſt nullum.ibi.nu. 49.eo.
3 decretum non tollit praſumptionem doli.ibi.nu.49. eod.
4 decretum irritans afficit etiam ignorantes.cōſ.19.nu.21. 40
4 decretum irritans,ligat & ipſum papam & ſucceſſores.Etiam ſi appoſita

poſita eſſet illa clauſula, nulli liceat, & conſ. 37. nu. 2. & 3. 50
1 Decreti a forma non eſt recedendum. conſ. 100. nu. 25. 183
4 Decreti natura eſt ut ſequatur diſpoſitionem præcedentem. conſ. 40. nu. 3. 52
4 Decreti clauſula afficit etiam concedentem. fallit ſi decretum eſſet cõditionale ante euentum conditionis. conſi. 81. nu. 13. & 14. 108
1 Decreto non obſtante quo caſu poſſunt alienata minoris recuperari conſ. 100. nu. 20. 183
3 Deductio Trebellianicæ poteſt tranſmitti. conſ. 30. nu. 3. 49
3 Deducta in poſitionibus inducunt probationem & confeſsionem. cõſi. 79. nu. 6. 137
4 Deducto uno uidetur etiam deductum antecedens neceſſarium ad illud. conſ. 113. nu. 8. 129
1 Defectus electionis tollit communem reputationem. conſ. 11. numero. 51. 185
1 Defectus citationis reddit ſententiam nullam. conſ. 125. nu. 29. 223
2 Defectus formæ priuat omittentem, & deuoluit hæreditatem ad aliũ conſ. 19. nu. 145. 55
2 Defectus formæ potentior eſt, quam defectus renunciationis. ibi. nume. 146. fo. eo.
1 Defectus formæ inducit defectum conſenſus, & uoluntatis. conſ. 47. nu. 55. 204
2 Defectus ſolennitatis requiſitæ, de facili oſtenditur per exhibitionem inſtrumenti inde confecti maximè quando non uerſamur in facto antiquo, nec ſtandum eſt inſtrument. & præſump. ut de inauꝪa, ſed uer ta ti. conſ. 12. nu. 52. & 53. 67
2 defectus rogitus ſcripturã ipſam uitiat. conſ. 27. nu. 69. 87
4 Defectus alius quàm inhabilitatis perſonæ quando ſit in conſideratione. conſ. 136. nu. 8. 143
2 Defectus iuriſdictionis & iudicis recuſati ac ſuſpecti concernunt naturalem rationem conſ. 98. nu. 24. 163
4 Defectus ſubſtantialium non tollunt præſcriptionem, tranſactionem, confeſsionem, & alia rite geſta. conſ. 3. nu. 67. 11
4 Defectus conditionis, ſuſpendit promiſsionem. conſ. 133. nu. 3. 141
2 Defectus ætatis remouet ſpem generandi, & coitus conſ. 29. numero 41. 91
4 Defectus tituli notorius, obſtat petenti reſtitutionem beneficij. conſ. 13. nu. 3. 26
4 Defectus ubi non eſt in perſona ſed in re attenditur tempus, quo extat conditio. conſ. 42. nu. 6. 55
4 Defendere alios optimum opus reputatur. conſ. 2. nu. 176. 5
1 Defenſio regulariter non poteſt tolli, conſ. 46. nu. 3. 104
4 Defenſio in cauſa criminali quod nõ poſsit a principe tolli, etiam ſi cã ſummariè agitetur. conſ. 2. nu. 157. & 158. 3
1 Defenſionis modus poteſt uariari. ibi. nu. 4. fo. 9.
3 Delegatio & ceſsio, an conſtituant principalem creditorem illum in cuius beneficium eſt facta. conſ. 107. nu. 1. 169
3 Delegatio an dicatur ex illis uerbis, ut committo, & dico, che facia te per me a meſſer tale, la conſignatione de panni, & lordine ſuo. ibi. nu. 3. eod.
3 Delegatio fit, quando promittens eſt debitor delegantis, & promittit ut debitor illius, etiam ſi ille, cui promittitur, non eſt præſens. ibi. nu. 21. & 22. 169
3 Delegatio fit, quando quis promiſit ſoluere alicui, loco alterius, uel per alia uerba ſimil e. ibi. nu. 23. eo.
3 Delegatio an intelligatur facta ex illis uerbis. committo tali. quod lo co mei, ſeu uice mea, tibi ſoluat. ibi. nu. 44. 169
1 Delegatione in generali iuriſdictionis tranſeunt ea quæ ſunt meri & mixti imperij eo caſu quo poteſt delegari. conſ. 9. nu. 21. 21
1 Delegatus ad recipiendum iuramenta teſtium, & examinationem debet ipſe iuramentum deferre. Et notarius non poteſt illud facere, ſine part. nin coſcaſu. conſ. 83. nu. 15. & 16. 152
1 Delegatus ab inferiore non ſubdelegat, nec propter impedimentũ, nec propter abſentiã nec de partium conſcaſu. conſ. 124. n. 7. 8. & 9. 222
5 Delegatus proferens ſententiam iniuſtam, cenſetur nulliter iudicare contra formam mandati. conſ. 41. nu. 21. 53
4 Delegatus in quo loco debet ſententiam proferre. ibi. nu. 30. 53
4 Delegatus ſe reddere debet conformem cum intentione delegantis, alij contrauenire. conſ. 51. nu. 41. 62
4 Delegatus aliquid iniuſte faciens, non dicitur repreſentare delegantem, ibi. nu. 46. eo.
4 Delegatus procedere debet ſecundum intentionem delegantis, & nõ ſuo arbitrio. ibi. nu. 47. eod.
4 delegatus proferens ſententiam ſeparationis matrimonij contra formam reſcripti, nulliter procedit. ibi. nu. 48. eo.
4 Delegatus ſententiando functus eſt officio ſuo. conſ. 105. num. 10. Et deſcendendo eius autoritas & iuriſdictio ceſſat etiam ſi appellatio friuola eſſet. ibi. nu. 21. & 22. 104
4 Delegatus Papæ poteſt citari ad perſonaliter comparendum ſi ſit ſpecialiter ſibi commiſſum. & in citatione inſeri debet tenor poteſtatis. conſ. 120. nu. 4. & 5. 154
5 Deliberans committere delictum, & poſtmodum teſtamentum faciens, reddit illud ſuſpectum. conſ. 46. nu. 13. 71
4 Deliberatio maturius fit per congregatos, quàm particulariter. conſ. 90. nu. 23. 112
4 Delictum prius iudici conſtare debet in criminali cauſa. cõſ. 153. nume. 6. 158
4 Delictum qui prohibere poteſt & non prohibet, an debeat pati pœnam. cõſ. 154. nu. 17. 160
4 Delictum faciendum regulariter non tenetur quis indicare. conſ. 166 nu. 15. 73
4 Delictum non committitur ſine dolo, nec aliquis puniendus eſt. conſ. 167. nu. 111. 174
1 Delictum reiteratum & geminatum, non ita de facili remittitur. conſi. 1. nu. 70. 2
1 Delictum uaſalli non debet nocere agnatis, ita quod propter delictum feudum non reuertitur ad dominum. conſ. 21. nu. 51. Niſi delictũ uaſalli directo ſit commiſſum erga dominum, nam tunc eis nocet etiam in feudo paterno. Nam in feudo nouo nullus dubitat quin non noceat. nu. 52. & 53. & 54. ibi. 46
1 Delictum commiſſum a populo quando nocet uniuerſitati. conſ. 74. nu. 14. 140
4 Delictum conſummatum ſubſecuta pœna non tollitur per pœnitentiã. conſi. 77. nu. 15. 105
4 Delictum conſideratur maius, & reſpectu loci, & reſpectu perſonæ, & quia in præſentia magiſtratus comiſſum. conſ. 147. nu. 6. 152
4 Delictum ſi eſt factum a pluribus an & quando poteſt agi contra uniuerſitatem. conſ. 90. nu. 24. 113
4 Delictum notorium commiſſum coram iudice poteſt ab ipſomet puniri, ex quo ſibi conſtat, ut iudici. Etiam ordine non ſeruato, & notorium dicitur quando coram magiſtratu committitur. conſ. 147. nu. 8. 9. 10. & 15. 152
4 Delictum filij non debet præiudicare patri, etiam in acquirendis. conſi. 157. nu. 8. & nu. 43. & 44. 164
4 Delictum ſodomiticum nedum eſt improperandum, uerum probandũ neceſſario eſt. conſ. 163. nu. 5. 170
4 Delicto non probato accuſatus non poteſt condemnari de auxilio. cõſi. 164. nu. 8. 170
4 Delicto aſsiſtentes ignoranter non puniuntur. cõſ. 154. nu. 19. 160
3 Delicta non patrari, intereſt reipublicæ. conſ. 71. nu. 72. 124
4 Delicta regulariter non probantur per ſcripturas. conſi. 169. numero. 22. 175
4 Delicta ſine dolo non committuntur, nec puniuntur. cõſ. 154. numero. 18. 160
4 Delicta quod non remaneant impunita eſt intereſſe ſecũdarium. conſi. 1. nu. 12. 2
4 Delictis in notorijs non ſeruatur ordo nec ſolennitas. conſ. 147. n. 13. 14. & 15. 58
4 Delinquens duos habet iudices, unum ubi delinquit, alium in patria, & origine, qui poteſt punire pœna illius ſtatuti. conſilio. 159. numero. 5. 167
4 De eodem delicto non debet ſepius quæri. nu. 12. ibi. eod.
4 Et ſatis eſt, quod quis condemnatur ſemel in uno loco. nu. 13. ibi. eo.
4 Delinquens in plus quam noluiſſet, an & qualiter teneatur, & puniatur. conſ. 161. nu. 17. 168
4 Delinquenti notoriè non datur copia repertorũ. conſ. 147. n. 14. 152
4 Delinquenti notoriè poteſt iudex mandari pœnam imponi, ſine aliqua condemnatione. ibi. nu. 14. eo.
4 Delinquenti notoriè eſt dandus terminus ad ſe defendendum. nec requiritur citatio, nec requiritur ſententia. ibi. nu. 15. eo.
4 Delinquẽtes nõ poſſunt amplius moleſtari, delictis per principem remiſſis. conſ. 1. nu. 61. eo.
4 Delinquentes coram iudice, notorie delinquere dicuntur, & contra eos proceditur ex officio, & ſola executio committenda eſt. Nec requiritur proceſſus ordinarius & facta condemnatione non recipitur appellatio. conſ. 147. nu. 14. 15. & 16. 152
3 Demandata quando plura ſunt, omnia ſunt obſeruanda. conſ. 48. numero. 70. 105
3 Dementia ſeu furor non probatur ex diſpoſitione, & ratione generali. conſ. 58. nu. 53. 149

Dementia

3 *Dementia non probatur ex eo quod quis facit ſe uocari dementem. ibidem nu.60.* 149

3 *Dementia non probatur ex eo ſolo quod quis non cepit uxorem.conſi.88.nu.64.* 149

3 *Dementia non probatur ex ea ſola quod quis non confitetur peccata uel non audit miſſam.ibi.nu.65.* e.

3 *Dementia non arguitur ex eo,quoniam quis ignorat orationem dominicam ſeu angelicam ſalutationem.ib.nu.66.* fo.e.

3 *Dementia an probetur ex eo,qd illi datus eſt curator.ibi.nu.70.* 149

3 *Demens non poteſt alienare nec uendere.conſ.87.nu.11.* 147

3 *Dementes quandoque prudenter loquuntur quando faciunt ſigna prudentia non tamẽ propterea dicuntur ſigna ſanæ mẽtis.ibi.nu.44.* 147

2 *Demonſtratio ſignificatiua affinitatis uel conſanguinitatis reddit diſpoſitionem nullam ſi reperitur falſa.Et appoſita uidetur tanquam cõditionalis.conſ.119.nu.10.* 10

4 *Demonſtratio,in dubio,an dicatur taxatiue,ſeu demonſtratiue. conſ. 4.nu.36.* 13

4 *Demõſtratio falſa nõ uitiat qñ de corpore cõſtat.cõſ.43.nu.16.* 55

4 *Denegata uideatur,quæ non ſunt conceſſa.conſ.77.nu.7.* 105

3 *Denunciatio inducit ſcientiam & malam fidem.cõſ.66.nu.60.* 107

4 *Denunciatio ſola maleficij non eſt ſufficiens ad torturam. conſ. 163. nu.14.* 170

1 *Deponentes dubie & obſcure non probant, & contra producentẽ fit interpretatio.conſi.104.nu.142.* 198

1 *deponentes nõ ueroſimilia minime probant.conſ.107.nu.70.* 199

4 *deponentes ambigue,dubie,& obſcure non probant.conſ.152.numero.20.* 156

1 *deponenti actio competit contra furem,& contra depoſitarium. culpoſum.conſ.74.nu.45.* 140

1 *deponenti quando competat actio contra depoſitarium. ibidem,numero.47.* fo.eo.

4 *deportatus reſtitutus,recuperat priorem ſtatum conſ.94.nu.25.* 115

1 *depoſitarius de dolo & latiore culpa tenetur.cõſ.74.nu.25.* 140

1 *Depoſitarius quando in re depoſita non adhibet illam diligẽtiam, quã in ſua adhibuiſſet in dolo uerſari præſumitur.ibi.nu. 26.* eo.

1 *depoſitarius quando rem depoſitam deduxit per locum periculoſum in fraude & dolo præſumpto uerſatur.ibid.nu.28.* eo.

3 *depoſitarius tenetur rem reſtituere.conſ.107.nu. 75.* 169

4 *depoſitarius qui ſe obtulit depoſita tenetur de leuiſſima, & de fortuito tenetur quando culpa caſum præceſſit.conſ.151.num.3.Et quid ſi fuit conuentum,ut periculum ſpectaret ad depoſitarium.nu.5. Et qd ſi recepit pretium pro cuſtodia.n.6.Et quid ſi mora præceſſit caſum. nu.7.& 9.Et an debeat de caſu teneri.nu.21.* 146

1 *depoſitario nociua eſt tolerantia & patientia.conſ.74.nu.23.* 14

2 *depoſitio dubia & obſcura teſtium interpretatur cõtra producentem conſ.107.nu.65.* 199

1 *depoſitio unius teſtis non integri ſuppletur per alios integros. conſ. 120.nu.3.* 219

2 *depoſitio unius teſtis dicentis notariũ fuiſſe rogatum an ſit ſufficiẽs. conſ.17.nu.21.* 86

3 *depoſitio facta in poſitionibus,& relata ad teſtamentum reſtringenda & regulanda ne ſit ſecundũ formã dicti teſtamẽti.cõſ.7.n. 4.* 14

4 *depoſitio effectũ capit a reuelante eam,quæ fuerat nulla.conſ. 141. nu.32.* 147

4 *depoſitio mandatarij non facit indicium ad torturam contra & aduerſus mandantem.Fallit in aſſaſsino.conſ.151.nu.5. & 6.* 138

4 *depoſitio ſocij criminis ſola non facit indicium ad torturam.cõſ.151. nu.10.* 155

4 *depoſitioni iuratæ notarij ſtatur, & non eius aſſertioni factæ in ſcriptura.conſ.80.nu.7.* 107

4 *deputatio ſeu actus geſtus per canonicos ſub aliqua conditione, ruit, conditione non impleta.conſ.31.nu.17.* 43

4 *deputati autoritate iubilei,quæ poſſint facere,& quæ non. conſ. 67. nu.20.* 83

4 *deputati autoritate iubilei ſeruare debent formam commiſsionis, contra quam ſi aliquid gerunt,nihil agunt.ibi.nu.21.* ea.

4 *deputati ad iubileum non poſſunt diſponere aliquid in foro cõtentioſo.ibi.nu.22.* eo.

3 *deputatus a teſtatore ad declarandum,nominandum, ſeu eligendum aliquem tenetur tale onus adimplere,ſi illud acceptauit. conſil. 23. nu.1.* 35

1 *derogando quando ueniunt multa capita,ſi derogatur uni non cenſetur derogatum alteri conſ.1.nu.112.* 2

4 *derogando iuri poſitiuo,non requiritur cauſa.conſ.1.nu.77.* 2

3 *derogatoria expreſſa plus operatur quam tacita.conſilio 49. numero.5.* 77

1 *derogatio, non derogatur per ultimum capitulum præcedentibus, quando uenit ad confirmationem illarum.conſi 47.nu. 73.* 105

4 *derogatio iuris patronatus,non includit regium.conſ. 114. numero 21.* 130

4 *derogatio de primo indulto non ſufficit,niſi etiam fiat de ſecundo ad confirmationem primi emanato, eo maxime ſi ſecundus de nouo ſtatuit.conſ.140.nu.11.* 146

4 *derogatoria derogatoriarum non ita de facili cenſentur ſublatæ.conſi.79.nu.27.* 106

3 *derogatum quando uideatur diſpoſitioni l. hac edictali. C. de ſecun. nupt.conſi.21.nu.40.* 62

1 *deſcendentia probanda eſt.conſ.23.nu.233.* 32

2 *deſcendens ex parte patris dicitur de familia patris eſſe, quod ſit fœmina.Et etiam agnata,& de ſtirpe patris,conſ. 20. numero. 33.& 34.* 62

1 *deſcendentes agnati ex primo acquiſitore fundatarij,non poſſunt præiudicare in feudo alijs agnatis.conſi. 23.nu. 147. ſiue faciant actum expreſſum ſiue tacitum,ex quo alij ueniunt iure proprio uirtute primeuæ inueſtituræ.nu.108.ibi.* 32

2 *deſcendentes ex parte patris an ſint præferendi in bonis prouentis a patre & ſimiliter deſcendentes ex parte matris an ſint preferrendi in bonis prouentis a matre.ibi.nu.37.* 70

2 *deſcendentes ex fœmina dicuntur propinqui ex parte patris. ibidem. nu.41.* eod.

2 *deſcendentes ſuccedentes aſcendenti ab inteſtato,ſubintrant locũ parentum præmortuorum.conſ.30.nu.45.* 94

2 *deſcendentes uocantur hæredes ſecundum communem uſum,conſ.31. nu.49.* 96

2 *deſcendentes quando & quo caſu dicantur uocati ordine ſucceſſiuo, & gradatim.ita quod primus in gradu præferatur alijs in ſucceſsionibus,& unus non ſubintret locum alterius.conſ.36.nu.11.* 104

2 *deſcendentes non intrant locum parentum, quando parentes erant uiui tempore diſpoſitionis conſ.18.nu.68.* 49

2 *deſcendentes uocati ad fideicommiſſum gradatim, & ordine ſucceſsiuo uenire debent.conſ.40.nu.12.* 111

2 *deſcendentes ex filia an dicatur extranei.conſi.54.nu.31.* 127

2 *deſcendentes ex filia non ſunt in poteſtate aui materni.conſ.eo. numero.34.* eo.

3 *deſcendentes,an & quando gradatim cenſeantur eſſe uocati.conſ.8. nu.11.* 13

3 *Deſcendentes non ſubintrant locum parentum,ſi uiuo teſtatore parentes mortui erant.cõſ.21.nu.19.* 32

3 *deſcendentes uocati poſt parentes eorum,non poſſunt dici directi hæredes. Ex quo cenſentur uocati gradatim.& non inſimul & iure obliquo tantum ueniunt,ut fideicommiſſarij conſi.48.nu. 1.* 76

3 *deſcendentes ueniunt ad ſucceſsionem auiæ maternæ iure proprio, & non ex eo,quod auia ſit ſubrogata loco matris.conſ.49.nu.77.* 77

2 *Deſcendentes ſubintrant locum parentum præmortuorum.conſ. 40. nu.6.* 111

2 *Inter deſcendentes ex filijs non ſucceditur per ſtirpes, ſed per capita. ibidem,nu.35.* eo.

1 *Deſcentes ex primo acquiſitore feudi uidentur uocati limitate, quilibet de per ſe & habent dominium limitatum tempore uitæ ſuæ, & unus uenit poſt alium ordine ſanguinis,prout eſt proximior,nec unus poteſt alteri præiudicare.Et unus non habet cauſam ab alio ſed omnes a primo,& agnatus uenit ad ſucceſſionem ut ex tunc non autem ut ex nunc.conſ.23.nu.129.& 130.* 52

4 *Deſcendentes maſculi ex primis acquiſitoribus ſuccedunt in feudis ex pacto & prouidentia,eſto quod non ſint hæredes illius uaſalli ultimo loco defuncti.conſ.72.nu.4.* 98

4 *Deſcendẽtes ex fœminis ſequuntur familiam patris non matris. conſ. 71.nu.25.* 98

2 *Deſcendentes nepotes ex ſubſtitutis quando & quo caſu cenſeantur uocati.conſ.18.nu.59.* 50

1 *Deſcendentium appellatione,ueniunt omnes in infinitum.conſ.20.numero.11.* 42

2 *Et conſ.30.nu.42.fol.94.conſ.88.nu.14.fo.179.& conſ.93.numero.62.* 215

3 *Et conſ.4.nu.30.* 10

2 *Deſcendentium appellatione ueniunt tam maſculi quam fœminæ. ita ut ſubſtitutũ eo caſu excludant, etiam ſi concepti eſſent poſt mortẽ teſtatoris.conſ.51.nu.30.& 31.* 128

2 *Deſcendentium appellatione ueniunt omnes poſteri.conſ.87. numero.24.* 177

3 *Deſcendentium appellatione, plures perſonæ, & plures gradus continentur. conſ. 21. nu. 27.* 19

2 *Deſcendentium appellatione ueniũt & fœminæ. conſ. 26. nu. 19. f. 21 & conſ. 26. nu. 34.* 81

4 *Deſcendentium appellatione ueniunt maſculi, & fœminæ. conſ. 72 n. 6. Fallit in materia feudali, in qua non ueniunt omnes maſculi. nu. 7. ibidem.* 98

4 *Deſcendentium appellatione in materia feudali ueniunt omnes maſculi in infinitum. ibi. nu. 8.* fo. e.

2 *Deſcriptio bonorum, an ſuccedat loco inuentarij. Et an ſufficiat, ut Trebellia. poſſit detrahi. conſ. 25. nu. 51. & 52.* 78

2 *Deſcriptio, & annotatio bonorum ſubiectorum fideicõmiſſo bene probat. conſ. 31. nu. 55.* 96

1 *Deſignatio loci & confinium appoſitio, an inducant ſubſtantiam, qualitatem, ſeu demonſtrationẽ, referenda tantum ſunt ad omnia diſpoſita, & ad primum. conſ. 65. nu. 7.* 130

3 *Deſignatio bonorum conſtituit fideicommiſſarium particularem non uniuerſalem. conſ. 43. nu. 82.* 66

3 *Deſignatio confinium includit omnia intra fines comprehenſa. cõſ. 1. nu. 63. & 64.* 6

4 *Deſignatio uoluntate partium facta probat. conſ. 4. nu. 7.* 13

1 *Deſignum factum conſenſu probat. conſ. 104. nu. 28.* 191

4 *Deſiſtens non poteſt ulterius agere criminaliter. conſi. 150. numero 35.* 154

4 *Deſponſatio facta in actu uenereo & illicito nulla eſt conſ. 59. numero. 22.* 61

4 *Deſtituiſſe quis dicatur. conſi. 150. nu. 16. & 18.* 154

4 *Deſtinatio animi cum tonſura, an ſufficiat, ut quis ſit capax beneficij eccleſiaſtici. con. 125. nu. 11.* 137

3 *Detentus in carceribus poteſt recedere impune ſolutione facta ſuo creditori ad cuius inſtantiam detinebatur. conſ. 107. nu. 109.* 120

3 *Detentus ob non ſolutionem, facta ſolutione poteſt recedere ſine aliquali licentia. ibi. nu. 133.* eo.

4 *Determinabilia duo, debent pariformiter determinari. conſ. 140. nu. 9. Et ibi declarantur uerba dictæ regulæ.* 146

4 *Determinanda ſunt eodem iure, plura contenta ſub eadem determinatione. conſ. 5. nu. 14.* 15

1 *Determinatio debet fieri æqualis quando diuerſa ratio non poteſt aſſignari. conſ. 45. nu. 77. ſo. 19. & conſ. 46. nu. 27.* 104

3 *Determinatio una pariter determinare debet omnia contenta ſub eadem determinatione. conſ. 23. nu. 14.* 36

3 *Determinatio una reſpiciens duas ſubſtitutiones, debet illas pariformiter determinare. conſ. 73. nu. 14.* 229

3 *Determinatio equalis debet eſſe in duobus poſitis in eadem oratione. conſ. 108. nu. 48.* 173

3 *Determinatio una quando & quo caſu determinare debet omnia determinabilia. conſ. 110. nu. 15.* 176

3 *Determinatio una reſpiciens duo determinabilia debet illa determinare pariter re; ectu temporis. conſ. 79. nu. 23.* 17

3 *Determinatio una determinat pariter omnia, ad quæ refertur. conſi. 74. nu. 84.* 131

4 *Determinatio una reſpiciens plura, debet illa pariformiter determinare. conſ. 72. nu. 38.* 98

4 *Determinatio una recipiens plures perſonas debet equaliter illas determinare. conſ. 71. nu. 17.* 97

2 *Detractio quartarum tranſmittitur ad hæredes et extraneos. conſi. 28. nu. 95. Et in dictis quartis filius poteſt habere hæredem. num. 96. ibidem.* 51

2 *detractio Trebellianicæ an poſſit prohiberi in filijs primi gradus. Et quid ſi filius opprobauit teſtamentum patris. numero. 97. 98. 99. & 100.* 51

2 *Detractio Trebellianicæ an ceſſet per prohibitionem alienationis. ib. nu. 101. Et an iſtud conſideretur in filijs primi gradus. ibid. nu. 102. Et an duæ quartæ detrahantur, ſi teſtator diſpoſuit Trebellianicam imputari in legitima. ibi. nu. 103.* 51

3 *detractio falcidiæ & Trebellianicæ expreſſe & tacite prohiberi põt. conſ. 1. nu. 81.* 2

4 *Dei & papæ idem eſt conſiſtorium. conſ. 5. nu. 76.* 15

2 DICENS *ſe ſale, id probare debet. conſ. 14. nu. 32.* 38

4 *Et conſ. 115. nu. 2.* 129

1 *Dicens omne nihil excludit. conſ. 35. nu. 5.* 91

2 *Et conſ. 32. nu. 79. fo. x. & conſ. 61. nu. 36. fol. 141. conſ. 63. nu. 41. fo. 144. & conſ. 94. nu. 10. 191* 123

3 *Et conſ. 1. nu. 121. & 128. fo. 4. conſ. 11. nu. 5. fo. 6. & conſ. 70. nume. 26.* 123

4 *Et conſ. 13. nu. 17.* 46

4 *Dicenti ſe ignoraſſe illa quæ ſunt publica & notoria non eſt credendum. conſ. 17. nu. 25.* 71

2 *Dicenti incumbit onus probandi. conſ. 23. nu. 58.* 52

4 *Dicenti aliquem fuiſſe uicarium, incumbit onus probandi. conſ. 80. nu. 2.* 107

4 *Dicentibus erraſſe eſt parcendũ, maximè exiſtentibus in loco in quo adeſt copia peritorum. conſ. 78. nu. 21. & 22.* 106

1 *Dicere non ſufficit aliquid, cum neceſſe ſit illud dictum probari. con. x. nu. 35. fol. 21. & conſ. 115. nu. 57.* 216

2 *Et conſ. 26. nu. 71.* 81

4 *Dicere teſtatorem ueroſimiliter ita uoluiſſe, non eſt ſatis: neceſſe namque eſt quod proceſſerit ad aliquam diſpoſitionem. conſi. 90. numero. 5. & 6.* 111

3 *Dicere licet unicuique facta ſua, apud teſtatorem, & inſtare alios facientes damnum ipſius. conſ. 17. nu. 59.* 111

1 *Dictio alia includit diuerſa ab expreſſis. conſ. 92. nu. 5.* 164

2 *Dictio alia includit cauſas ſimiles expreſſis. conſ. 29. nu. 77.* 91

2 *Dictio alia uerificatur in minimo. conſ. 58. nu. 9.* 119

3 *Et conſ. 33. nu. 91.* 51

1 *Dictio omnia uniuerſalis eſt cuncta includens. conſ. 90. nu. 6.* 162

1 *Dictio quæcunque idem operatur ibi. nu. 7.* fo. e.

1 *dictio & capitur pro etiam, & ſit implicatiuè. ibi. nu. 25.* e.

1 *Dictio implicatiua addit præcedentibus. ibi. nu. 16.* 162

2 *Dictio, maxime, implicatiua eſt. ibi. nu. 17. fo. eo. & conſ. 65. numero. 18.* 130

1 *Dictio, ſcilicet, an ſint reſtrictiua, & limitatiua. conſ. 92. nu. 33.* 165

1 *dictio infraſcripta, relationem habet ad ſequentia. conſ. 93. numero 24.* 166

1 *Ita & illa dictio ſupraſcripta. ibi. nu. 25.* f. eo.

1 *Dictio, & copulatiua eſt, & cadit inter diuerſa, etiam quandoque implicat. conſ. 95. nu. 6. & 8. & de natura copulatiua eſt, ut omnia copulata uerificentur & adimpleantur. nu. 7. ibi.* 169

1 *Dictio, niſi, exceptiua eſt. & præcedentium limitatiua. conſ. 17. num. 22 fo. 39. & conſ. 96. nu. 109.* 171

2 *Dictio niſi poſita poſt prohibitionem alienandi, concedit potentiam illo caſu id faciendi. conſ. 31. nu. 35.* 96

4 *Dictio niſi, quid importet. conſ. 6. nu. 14.* 22

1 *Dictio quia nobis cauſam & rationem indicat, & ipſarum expreſſionem. conſ. 102. nu. 8.* 190

1 *Dictio cetera, generalis reſtringitur quandoque nu. 27. ibi.* eo.

1 *Dictio eorum repetitiua, relatiua & reſtrictiua eſt diſpoſitionis. conſ. 103. nu. 14.* 190

1 *Dictio circa in modio uerſatur. conſ. 104. nu. 13.* 191

1 *dictio nunc, omnem tollit dilationem. conſ. 105. nu. 30. Aliam habet etiam ſignificationem, hæc eſt, uſque quo, &c. nu. 33. ibi.* 196

1 *Dictio ita tamen, reſtrictionem, & limitationẽ præcedẽtium inducit. conſ. 106. nu. 9.* 197

1 *dictio undique quid importet. conſ. 111. nu. 11.* 208

1 *dictio ubique quid ſignificet. ibi. nu. 12.* eod.

1 *dictio & aduerbium, una, cum, congregat. ibi. nu. 17.* 208

1 *dictio, cum. coniunctionem, & ſimilitudinem denotat. ibi. nu. 18.* 208

2 *Et conſ. 19. nu. 12. & conſ. 35. fol. 103. & conſ. 35. nu. 18.* 103

3 *Et conſ. 38. nu. 76.* 58

1 *dictio quando conditionem importat. conſ. 81. nu. 6.* 84

1 *dictio, nec copulat, & continuat ad proxima. conſ. 118. nu. 25.* 208

1 *dictio copulatiua, cuius naturæ ſit, ibi. nu. 26.* eo.

1 *dictio autem aduerſatiua eſt, & quibus aduerſatur. ibi. nu. 27.* eod.

2 *dictio magis quandoque comparatiue quandoque electiue ponitur. cõſi. 115. nu. 13.* 215

1 *dictio & clauſula ad cautelam includitur. conſ. 117. nu. 14.* 227

1 *dictio omnibus quid ſignificat. conſ. 126. nu. 28.* 114

1 *dictio tunc denotat temporis extremitatem. conſ. 31. nu. 26.* 79

2 *Et conſ. 9. nu. 21. fo. 18. conſ. 25. nu. 9. fo. 70. conſ. 30. nu. 56. fo. 94. conſ. 86. nu. 34. ſo. 174. & conſ. 92. nu. 9.* 115

1 *Et conſi. 8. nume. 31. fo. 15. conſ. 50. nu. 52. ſolio. 93. & conſ. 105. nu. 10.* 168

2 *dictio tunc, extremitatem denotat & limitationem & reſtrictionem importat. conſ. 38. nu. 28.* 109

2 *dictio tunc reſtrictiua eſt, & extenſionem non capit. conſ. 87. numero. 11.* 177

3 *dictio tunc extremitatem temporis importat, et reſtrictionem ad caſum expreſſum tantum. conſ. 14. nu. 9.* 22

3 *dictio tunc diſpoſitionem reſtringit & limitat. conſ. 20. nu. 15. quod tamen limitatur. nu. 36, et 37.* 29

3 dictio tunc ad cauſam expreſſum tamen adaptatur. ibi.nu. 16.fo.eo.
3 dictio tunc & eo caſu reſtrictiua & limitatiua eſt.conſi.108. numero.26. 173
2 dictio.de.& dict.n,ex,cauſam immediatã & proximam important. conſi.9.nu.44. 18
2 dictio ut ſupra relatiua eſt ad pracedentia.conſ.19.nu.68.fol. 34 conſi.41.nu.65 fo.113.con.48.nu.14.fo.125.con.66.n.6.fo.148 conſ.75.nu.11. 157
3 Et conſ 1.nu.129.fo.2.conſ.18.nu.8.fol.32.& conſi.71.nu.7.114
2 dictio ut ſupra repetitiua eſt pracedentium.conſ.80.nu.49. 165
3 Et conſ.71.nu.13.fol.125.& conſ.108.nu.35. 173
2 Dictio,ſi ambo decedant &c.uniuerſalis eſt,& in omnibus uerificanda uenit.conſ.14.nu.9. 37
2 dictio,ſi,conditionem importat.conſ.18.nu.1.fol. 50.conſ.26.nu.6. fol.81.& conſ.30.nu.34. 94
3 Et conſ.8.nu.8. 15
2 dictio,in,conditionem importat.conſ.18.nu.16. 50
2 dictio,item,eſt repetitiua copulatorum,qua idem operatur,ut copula,& ibi.nu.24. eo.
2 dictio,eorum repetitiua,reſtringitur,ſecundum diſpoſita in pracedentibus,ad qua ſit relatio.ibi.nu.32. 50
2 dictio dum & ſimiles conditionem important.conſ.95.nu. 47. 193
3 dictio ſinautem conditionem importat.conſ.8.nu.29. 15
2 dictio,in ponitur pro non.conſ.22.nu.25. 66
2 dictio equaliter.multum importat in ſucceſſ.haredi.conſ.38. numero.81. 109
2 dictio non aliter taxatiua eſt & reſtrictiua.conſ.7.nu.13. 14
2 dictio non aliter qualitatem importat & naturam pracifam a qua nõ eſt recedendum.conſ.19.nu.17. 54
2 dictio non aliter taxatiua & pracifa eſt.ibi.nu.17. eo.
2 dictio non aliter importat neceſſitatem cum negatiue ponitur. ibidẽ nu.18. eod.
2 dictio autem,aduerſatiua eſt pracedentium.conſ.44.nu.10. 120
2 dictio,& qualitas maſculinitatis an inducat uocatos ſub conditione cenſeri uocatos diſpoſitiue.nu.11.ibi,nu.12,& ſeq. f.eo.
2 dictio,cuilibet,& pro quolibet diſtributiua eſt.conſ.49.nu.3.f.126
2 dictio,unicuique,nullum excludit.ibi.nu.7. eo.
2 dictio ſeu ſermo ſuus,ad prateritum & ad praſens, quãdo referatur, & non ad futura.conſ.50.nu.19. 127
2 dictio haredes,capit omnes deſcendentes in infinitum.conſ.52. numero.19. 130
2 dictio.autem,aduerſatiua eſt ad proxima pracedentium.conſ.53. numero.11. 132
2 dictio autem,& aduerſatiae,& pro certe,& pro ſed,capi poteſt. ibi. nu.30. eod.
2 dictio eius,referri poteſt ad haredem cui ſubſtitutio facta eſt.cõſ.73. nu.11.& 18. 155
4 Dictio ex tunc refertur ad extremum tempus de quo eſt pramiſſum. conſi.143.nu.1. 148
2 Dictio forte,dubitationem inducit,& non excludit omnes caſus. conſi.29.nu.18. 91
2 Dictio inter,quid importet.conſi.10.nu.74. 63
2 Dictio Item,continuatiua eſt conſ.49.nu.48. 126
2 dictio Item non inducit repetitionẽ ſtante diuerſitate rõnis.conſ.87. nu.40. 177
2 dictio Ita quod repetitiua eſt pracedentium.conſ.92.nu.53. 115
2 dictio ipſa,relatiua eſt.conſ.95.nu.14. 121
3 dictio itaque ad pracedentia uenit declaratiue.conſ.22.nu. 39. 34
4 dictio itaque ad pracedentia continuatiue refertur. conſ. 40. numero.9. 52
3 Dictio idem,repetitiua eſt pracedentium.conſi.16.nu.44. 24
3 dictio intereſſe,relatiua eſt pracedentium declarantiã ſequentia.cõſ. 21.nu.46. 34
3 dictio iuxta,quid importet.conſ.58.nu.58. 95
3 dictio incontinenti,prolata per teſtatorem quid importet.conſ. 70 nume.2. 113.
3 dictio in ſimul ſignificat congregationem & uniuerſitatem.conſ.79. nu.20. 137
3 dictio ſpecialiter.equipollet dictioni expreſſe.conſ.9.nu.24. 16
3 dictio ſaltem,eſt diminutiua & ſubſidiaria.conſ.34.nu.7. 54
3 dictio ſecundum relatiua eſt.conſ.39.nu.4. 61
3 dictio ſed,aduerſatur pracedentibus.conſ.45.nu.8. 70
3 dictio ſicut relatiua eſt.conſ.47.nu.47. 72
3 dictio ſcilicet taxatiua eſt,& reſtrictiua.conſ.47.nu.71. 72
3 dictio huiuſmodi repetit dicta in pracedẽtibus,cum ſui. qualitatibus. conſ.52.nu.32. 83
4 dictio huiuſmodi denotat pracedentem qualitatem.conſ.40. numero.8. 52
2 dictio tantum modo poſita in ſtatuto ſui natura reſtrictiua eſt. comprehendit caſus ſimiles.conſ.85.nu.14. 172
2 dictio tantummodo reſtrictiua eſt. ibi.nu. 48. 172
3 dictio tamen aduerſatiue uenit pracedentibus.conſi.28.nu. 75. 45
3 dictio libere & perpetuo importat idem quod ſemper & infinitum. conſ.81.nu.4. 199
3 dictio perpetuo & ſemper a pari procedunt.conſilio.53.numero.33. & 24. 84
3 dictio perpetuo importat idem quod ſemper & in infinitum.conſ.81. nume.5. 139
3 dictio perpetuo importat perpetuitatem temporis non tamen excludit praſcriptionem longiſſimam.conſ.90.nu.2. 154
4 dictio perpetuo, quod tempus, & cuius uitam comprehendat.conſ. 100.nu.34.36.& 39. 119
2 dictio alij ſimilitudinaria eſt.conſ.64.nu.31. 146
2 dictio alijs importat ſimilitudinem expreſſorum. conſilio. nono numero.41. 18
2 dictio alijs excludit nominata,& includit alia omiſſo in pracedenti diſpoſitione.conſ.78.nu.21. 162
2 dictio alijs quando dicatur appoſita per teſtatorem uel per notarios ibi.nu.25. 162
2 dictio uniuerſalis in fine poſita ad omnia pracedẽtia refertur.ibi.nu. 35.Fallit quando de contrarietate conſtaret, & diuerſa ratio urgeret.nu.36.ibi.Fallit etiam quãdo reſultaret abſurdum ſi ad omnia referretur.nu.37.ibi.Prout quoque fallit quando reſultaret contrarietas ſeu correctio pracedentium.nu.38.ibi. 162
2 dictio totum uniuerſalis eſt.conſ.80.nu.48. 165
2 dictio dicti repetitiua eſt perſonarum ſuperius expreſſarum.conſ.31 nu.16. 96
2 dictio ſolum taxatiua & reſtrictiua eſt.conſ.7.nu.13. 14
2 dictio ſupra ſcripti repetitiua eſt pracedentium.conſilio. 37.numero.59. 107
2 dictio ſuus,ſeu ſua referri poteſt ad perſonam teſtatoris ad perſonam haredis.conſ.51.nu.28.& 34. 134
2 dictio ſemper perpetuitatem inducit.conſ.75.nu.34 fo.134.& conſi.90.nu.28. 183
3 Et conſi.92.nu.11. 156
1 dictio ſemper exponitur ideſt omni tempore & omni caſu.conſ. 93. nu.17. 189
2 dictio dicta relatiua eſt ad pracedentia.conſ.86.nu.36. 174
3 Et conſ.1.nu.131.fo.2.& conſ.74.nu.34. 130
4 Et conſ.4.nu.15. 13
2 dictio eorum relatiua & repetita qualiter ueniat interpretanda.conſi.86.nu.58. 174
2 dictio in omnibus autem aduerſatiua eſt pracedentibus.conſ.87.numero.41. 177
2 dictio uero qualiter capiatur.conſ.53.nu. 30. 32
2 dictio uero diuerſimode ponitur.ibi.nu.43. eo.
2 dictio hoc amplius dictio ſupra dictio preter dictio, & ultra repetitiua ſunt pracedentium, & de nouo aliquid inducunt. conſilio 95. nu.19. 193
3 dictio cuiuſuis uniuerſalis eſt.conſ.1.nu.100. 2
3 dictio ultra incluſiua eſt aliorum.conſ.2.nu.65. 6
3 Repetit etiam,& extendit expreſſa ultra illa.nu.66.ibi. e.
3 Confirmat etiam antea diſpoſita inutiliter.nu.67.ibi. eo.
3 dictio dictus repetitiua eſt & relatiua pracedentium. conſ. 5. nu.5. 43.& 44. 11
3 dictio alius ad idem tendit.ibi.& nu.43.& 44. e.
3 dictio alius relata ad filios quas perſonas comprehendat. ibidem nume.44. 11
3 dictio de bonis cauſam materialem denotat,& poteſt ſtare declaratiue & demonſtratiuẽ.conſi18.nu.37. 27
3 dictio in diuerſimode in iure capitur.ibi.nu.38. 27
3 dictio alius ſimiles includit.conſi.20.nu.54. 29
3 dictio ipſi relatiua eſt pracedentium.nu.55.ibi. 29
3 dictio dicta repetitiua eſt,& relatiua pracedentium.conſ.21. numero.37. 32
3 dictio per lineam non ſolum denotat continuationem linea,ſed etiam quandam perſonam mediam inter ipſum diſponentem, & deſcendentes ab eo.conſ.22.nu.45. 34
3 dictio alternatiua,uel capitur quandoque in uim ordinis.conſ.31 numero 8. 50

Dictio eſt reſtrictiuè quandoque ampliatiuè capitur & augmentatiuè. & ponitur inter diuerſa.conſ.42.nu.9. 65
3 Dictio à ctorum, & ipſius eſt repetitiua.conſ.33.nu.11. 84
3 Dictio.& copulatiua eſt.& requirit concurſum utriuſque.conſ.63.nu.14. 103
3 Dictio,& non ultra excluſiua eſt aliorum non expreſſorum.conſ.68 nu.19. 116
3 Dictio eidem,& ſimilis parum conſideratur in ſubſtitutione pupillari.conſ.73.nu.43. 131
3 Dictio,& ultra in quo tempore uerificetur.conſ.78.nu.10. 137
3 Dictio,& aliter denotat conditionē & formā.conſ.92.nu.13. 156
3 Dictio,& aliter non fuiſſet facta eſt ſignificatiua qualitatis.conſ.92.nu.18. 156
3 Et habet naturam præciſam.nu.18.ibi. f.eo.
3 Et eſt taxatiuè poſita.nu.19.ibi. fo.e.
3 Dictio,& quando ſit copulatiuè, uel ſeparatiuè & quo caſu.conſ.108.nu.55. 173
3 Dictio alij repetitiua eſt ſimiliter.conſ.109.nu.15. 174
4 Et conſ.72.nu.33. 98
3 Dictio,& ultra repetitiua & implicatiua eſt.Et idem operatur quod dictio ſupra.conſ.109.nu.48.& 49. 174
3 Dictio aut exponitur pro idest.cōſ.110.nu.18. 176
1 Dictio etiam implicatiua eſt.conſ.36.nu.9.fo.92.conſ.65.nu.18.fo.131.conſ.98.nu.69.fo.178.& conſ.99.nu.53. 181
4 Dictio etiam implicatiua eſt ad maiora,& dicit ſe ab expreſſis etiam in materia ſtricta & exorbitanti.conſ.46.nu.30.Et auget augendo,implicando.nu.31.ibi. 57
4 Dictio etiam dictionalia implicant.conſ.158.nu.18. 165
4 Dictio ex nunc transfert diſpoſitionem ſine aliqua dilatione. ibidem nu.44. eo.
2 Dictio ex nunc operatur ut omnis conditio retro ſingatur. conſ.19.nu.120. 55
4 Dictio prætenſo titulo non excludit uerum titulum.conſ.49.n.9. 60
4 Dictio aliquatenus comparatur illi clauſulæ,quod nec in minimo reciperetur.conſ.58.nu.34. 72
4 Dictio omnes eſt uniuerſalis diſtributiua.Et conſideratur materia ſubiecta.conſ.91.nu.11.12.& 15. 113
2 Dictio ſeu ampliat & auget.conſ.7.nu.28. 14
2 Et quandoque ſtat alternatiuè & diſiunctiuè.ibi.nu.39. eo.
3 Dictio ſeu quando ſtet declaratiuè & reſtrictiuè, uel ampliatiuè & augmentatiuè,ad præcedentia.conſ.22.nu.64.68.& 69. 34
4 Dictio ſeu utrunque caſum comprehendit.conſ.101.nu.22. 120
3 Dictio ſeu auit augmentatiue.conſ.42.nu.8. 65
4 Dictio ſeu quorum concurſum requirat.conſ.117.nu.27. 130
4 Dictio uti,& tanquam improprietatem denotāt,con.115.nu.7. 129
4 Dictio ex cauſam immediatam deſignat.conſ.114.nu.12. 129
3 Dictio ex cauſam immediatam importat.conſ.47.nu.85. 73
4 Dictio ex ſignificat extremitatem temporis a quo uctus geri poteſt, & non ante.conſ.130.nu.16. 139
2 Dictio ex cauſam proximam denotat.conſ.20.nu.39. 62
4 Dictio eo ipſo denotat minimum iuris uſque aliquo interuallo.conſ.133.nu.6. 141
4 Dictio alius ſignificat ſimilitudinem expreſſi cui ſubijcitur.conſ.141 nu.5. 146
4 Dictio alius ſimilitudinem implicat.conſ.145.nu.15. 150
4 Dictio taxatiua includit alios caſus præter exceptum.conſ.157.numero.18. 164
4 Dictio prædicta refertur ad ſuperiora.ibi.nu.19. eo.
4 Dictio alio ſua lem caſum importat conſ.166.nu.26. 173
3 Dictio taxatiua a ſtatuto poſita non excludit alias perſonas in quibus eadem ratio urget.conſ.47.nu.22. 73
2 Dictio.uniuſcuiuſque,unica que,unoſquiſque unamquemque,& collectiua.& diſtributiua quandoque eſt.conſ.6.nu.14.& nu.15.16.& 17. 17
3 Dictio uidelicet capi poteſt reſtrictiuè & limitatiuè, & quandoque declaratiuè.conſ.58.nu.18.fo.78.& conſ.63.nu.2. 95
2 Dictio,uidelicet reſtrictiua eſt.Et ſolet apponi ex ſtilo notariorum.& conſequenter parum operabitur.conſ.6.nu.22.fol.17.& conſ.92.nu.33. 163
2 Dictio uidelicet reſtrictiua eſt præcedentium & ſequentium.conſ.85.nu.47. 172
2 Dictio uidelicet reſtrictiua,& taxatiua eſt uerborum generalium præcedentium.conſ.17.nu.38. 49
1 Dictio ita tamen ponitur reſtrictiuè limitatiuè, modificatiuè. & in uim conditionis.conſ.17.nu.19. 39
1 Dictio,tamen ſine copula aduerſatur præcedentibus. ibi.nu.20.fo.e.
1 Dictio & copulat importat uerificationem & coniunctionem præcedentium.ibi.nu.23. fo.eo
1 Dictio & quandoque ponitur geminate auget,& non reſtringit,& uenit implicatiuè.ibi.nu.24. 39
1 Dictio,cum,& dictio ſi conditionem importat.ibi.nu 25. 39
1 Dictio in perpetuum habet tractum ſucceſſiuum,& importat perpetuitatem non perſonalitatem conſ.20.nu.13. 42
1 Dictio omnimoda multos operatur effectus nam per eam transfertur uniuerſalis iuriſdictio,& merum & mixtum imperium.conſ.9.nu.4.5.& 8. 21
3 Dictio omnimodo præciſa eſt.conſ.38.nu.78. 58
4 Et conſ.1.nu.16. 2
2 Dictio omnino quid importet.conſ.21.nu.25. 64
1 Dictio omnino eſt præciſa.conſ.21.nu.40. 46
1 Dictio ex nunc prout ex tunc operantur effectum, tempore congruo.conſ.22.nu.44. 48
1 Dictio non aliter excludit alia non expreſſa.conſ.31.nu.27. 79
1 Dictio & copulat.conſ.31.nu.131. 79
1 Dictio poſt quā excludit omne tēpus anterius.conſ.31.nu.83. 79
1 Dictio nec quandoque capitur pro neq; quandoque continet connexā implicatiuam.conſ.36.nu.9. 92
1 Dictio & ponitur inter diuerſa.conſ.39.nu.[illegible] 95
1 Et quod de dictione alij.ibi.nu.21. 95
1 Dictio quomodolibet qualiter exponatur.conſ.58.nu.10. 121
1 Dictio penitus quid importet.conſ.58.nu.11. 121
1 Dictio tamen aduerſatur præcedentibus.conſ.78.nu.2. Et quādo eſt ſine copula aduerſatur in iure,& in facto.nu.3.ibi. 144
1 Dictiones diuerſo modo capiuntur ſecundum ſubiectam materiam.conſ.103.nu.36. 191
2 Dictiones alterantur,& impropriantur ex coniecturata mente teſtatoris.conſ.43.nu.45. 117
3 Dictiones denotantes modum & ordinem prolatæ ab homine in dubio cenſentur appoſitæ pro forma potiſſimum quando ad idem concurrit mens diſponentis.conſ.92.nu.14.& 15. 156
2 Dictiones taxatiuè & præciſè appoſitæ in diſpoſitione de aliquid faciendo ſolemnitatem & formam important & ipſarum tranſgreſſio uitiat actum.conſ.19.nu.12. 54
1 Dictum ſemel non poteſt reuocari.conſ.30.nu.14. 78
1 Dictum aliquod non debet acceptari pro parte omiſſa qualitate quæ fuit expreſſum.ibi.nu.25. f.eo.
1 Dictum ſingulare nō eſt trahendū ad cōſequētiā.cōſ.122.n.13. 221
2 Dictum in uno capitulo non cenſetur repetitum in alio penitus ſeparato.conſ.44.nu.35. 120
3 Dictum doctoris debet intelligi ſecundum quod loquuntur iura per eum citata.& conſ.71.nu.12. 124
4 Dictum teſtis non integri ſuppletur per alios.conſ.3.nu.94. 11
1 Dictum generale reſtringitur per rōnē ſpecialem.conſ.102.n.6. 190
1 Dictum in uno capitulo ex ſeparatis non debet ad aliud referri.conſ.36.nu.10. 92
1 Dictū amicus bonū uir credi tor quandoque.conſ.57.nu.51. 120
1 Dicta in capitulis plene probant contra capitulantem. conſ.104.nu.17. 191
1 Dicta teſtium declarantur a ratione & cauſa ſcientiæ data per eos.conſ.107.nu.69. 122
1 Dicta in uno capitulo quandoque cenſentur in alio repetita.conſ.86 nu.54. 157
1 Dicta in uno c.firma remanent ſi in ſequentibus non mutantur.conſ.111.nu.20. 108
1 Dicta reſpondendo petitioni confeſsionem probantem inducunt.conſ.115.nu.11. 216
1 Dicta in ſupplicatione libello poſitionibus,& ſimilibus confeſſionem inducunt.conſ.115.nu.30.quod uerum quando fuere iſta acceptata alias ſecus.nu.31.ibi. 116
1 Dicta per reum in exceptionibus confeſſionem inducunt. conſ.125.nu.17.fallit in pluribus iſta regula.nu.19. 225
1 Dicta in libello,& in poſitionibus probant contra libellantem ponentem & reſpondentem.conſ.131.nu.5. 229
2 Dicta uerba omnia & ſingula gemmata ſunt.conſ.11.nu.176. 29
3 Dicta in poſitionibus,& acceptata plene probāt.conſ.54.nu.15. 89
3 Dicta in uno cap te teſtamenti cenſetur repetita in alio conſ.55.nu.10. 91
3 Dicta & qualitas expreſſa in uno capite ſtatuti ſeu alterius diſpoſitionis,& quando repetitum cenſeantur in alio capite eiuſdem ſtatuti,& diſpoſitionis.conſ.56.nu.10. 93

Dicta

3 Dicta in poſitionibus, & ipſorum reſponſionibus probant. conſi. 57 nu. 9. 95

3 Dicta in libello acceptata per aduerſarium inducũt confeſſionem. cõ ſi. 81. nu. 14. 139

4 Dicta in ſupplicatione probant ſi fuere acceptata. conſi 3. nu. 30. 12

2 Dictis iur. cõſul. ſtandum abſque aliqua probatione. conſ. 22. nume. 33. 66

2 Dictum Bal. in conſ. 428. incipi. quadam puella declaratur. conſ. 26. nu. 52. 81

2 Dictum Bal. in l. fi. C. de iudic. uidua. col. 4 quando procedat & locũ ſibi uendicet. conſ. 97. nu. 32. 197

1 Dictum Iaſ. in l. in actionibus qualiter intelligatur. cõſ. 74. n. 41. 140

3 Dictũ Rom. in aut. ſimiliter quo caſu procedat. conſ. 74 nu. 17. 130

3 Dicti probi uiri, & eius diſpoſitioni quandoque ſtandum eſt. conſ. 3. nu. 46. 9

4 Dictis ſanctorum patrum noui ac ueteris teſtamenti ſtandum eſt. cõ ſi. 11. nu. 206. 25

4 Dicta in articulis poſſunt per aduerſarium recuſari ſi habent præſum ptionem iuris in contrarium. conſ. 21. nu. 25. 32

4 Dicta in exceptionibus reus fateri uidetur ſi fuere acceptata a parte. conſ. 111. nu. 5. 127

4 Dies incerta legalis decurſa, non conſtituit debitorem in mora ſine in terpellatione. conſ. 5. nu. 49. Et maxime quando actus poteſt momen to expediri. nu. 50. Et idem quando obligatio contineret factum ſucceſſiuum, & dependeret à uoluntate creditoris. nu. 51. 15

4 Dies incerta pro conditione habetur. conſ. 32. no. 5. 108

1 Dies ante conditionis euentum nec uenit nec ceſſit. conſ. 32. nu. 6. 84

4 Dies octo dati ad probandum excommunicationem a quo tẽpore cur runt. conſ. 109. nu. 14. 127

4 Dies appoſita ſolutioni interpellat. conſ. 139. nu. 29. 245

3 Dies relicti fideicommiſſi poſt mortem grauati ſecuta morte dicitur ceſſiſſe & uenisse. conſ. 8. nu. 1. 15

4 Dies fideiuſſionis præſtita ſub conditione non dicitur uenisse nec ceſſiſſe ante purificationem conditionis. conſ. 171. nu. 31. 172

3 Differens teſtamenti factionem non dicitur tunc habere uoluntatem teſtandi. conſ. 68. nu. 54. 112

1 dictum an operas quis locet an opus faciendum ſuſcipiat differt. conſ. 37. nu. 14. 93

1 Differentia inter habentem cauſam, uel non quo caſu procedat. conſ. 50. no. 19. 110

2 Differentia eſt ante aditam uel poſt aditam hæreditatem, & ante ius quaſitum uel non quaſitum conſ. 19. nu. 216. 55

2 Differentia adeſt, quando uerba diriguntur ad perſonam uel quando ad rem conſ. 21. nu. 29. Et quid ſi ad utrunque diriguntur, quod erit conſiderabile. nu. 30. ibi. 64

2 Differentia probabilis minime eſt an uerbũ ab inteſtato determinet uerſi. ſuccedat an uero uerbum decedat. conſ. 22. nu. 35. 67

2 differentia probabilis an ſit inter uer. inteſtato, & uer. ab inteſtato. ibi. nu. 38. & 39. eo.

2 differentia conuentionis facta inter bona particularia, & quotã hæ reditatis an & quando ſubſiſtat. conſ. 26. nu. 106. 81

3 differentia eſt inter delatam hæreditatem & non delatam iure quæ rendum ſeu quaſitum. conſi. 26. nu. 85. 40

3 differentia magna eſt an perſona eligenda ſit omnino incerta an incer ta de certis. conſ. 38. nu. 31. 32. & 35. 38

3 differentia & diſtinctio in iure conſideratur. conſ. 72. nu. 64. 124

4 differentia conſideratur inter accuſatorem & teſtem, & unus recipiatur alter uero reijciatur. conſ. 2. nu. 75. & 76. 5

4 differentia debet eſſe in perſona actiua & paſſiua ne idem actus cadat in una & eadem. conſ. 12. nu. 13. 16

3 differentia & diſtinctio in iure conſideratur. conſi. 71. nu. 64. 124

4 differentia eſt & magna an ſponſalia contrahantur per uerba de futuro uel per uerba de præſenti. conſ. 51. nu. 29. 62

3 differentia an ſit ſi relinquitur perpetuo, uel in infinitum, conſ. 74. numero 86. 135

2 differunt an quis ſit hæres ſcriptus, & an adeat hæreditatem. conſi. 61. nu. 8. 142

1 difficile reputatur facto legem adaptare. conſ. 65. nu. 1. 130

4 difficilius conceſſa tollantur, quam concedenda. conſ. 74. nu. 31. 102

2 difficultas non excuſat permittentem factum alienum etiam facta di ligentia. conſ. 16. nu. 122. fo. 42. & conſ 71. nu. 53. 166

1 difficultas operatur ut illæ probationes recipiantur quæ alias non reciperentur. conſ. 71. nu. 18. 141

4 difficultas præſtationis non impedit, rem pluribus inſolidum deberi poſſe quã ab initio ſtipulatio fuit uel iter cõtracta. con. 117. n. 32. 130

1 difficultas probationis ad id iuſtam cauſam inducit. conſ. 75. numero 26. 142

1 difficultas excuſat promiſſorem facti alieni. Et quid ſi promiſit ſe ex ecuturum & actum um. conſi. 109. nu. 4. 5. & 8. 204

1 difficultas liberat ab obligatione & a pœna. conſi. 117. nu. 3. 217

2 difficultas ratihabitionis non excuſat promittentem etiam facta dili gentia cõ in contrarium euentum ſe expreſſe obligauerit ad pœnã ſeu intereſſe conſi. 16. nu. 122. & 123. Et idem ſi promiſit conſeruare in demnem. ibi. nu. 121. & nu. 125. & 126. 38

1 differentia de re dependenti libero arbitrio uana eſt. conſi. 10. num. 78. & 81. 22

4 digna ſpeciali nota exprimi debent nec ueniunt &c. conſi. 112. num. 33. 118

3 dignitas probitas, & bona qualitas iudicis an excludat ipſius recu ſationem. conſi. 31. no. 67. 68. & 99. Et quid ſi facit, ut cauſa ſuſpicionis ceſſet. nu. 96. ibi. 50

2 dignitas familiarum per diuitias potiſſime conſeruatur. conſi. 91. nu. 53. 184

2 dignitas ſine bonis ſordeſcit. conſ. 93. nu. 22. 189

3 Et conſ. 66. no. 39. 106

3 dignitas & honor familiarum conſeruatur bonis & diuitijs. conſ. 1. nu. 28. fo. 2. conſ. 3. nu. 45. fo. 8. conſ. 18. nu. 34. fo. 26. conſi. 20. nu. 13. fo. 29. conſ. 66. no. 38. 106

3 dignitas & honor familiarum conſeruatur per maſculos. conſ. 3. nu. 44. fo. 8. conſi. 18. nu. 30. fo. 26. & conſi. 22. nu. 28. fo. 26. & conſi. 66. nu. 37. 106

3 dignitas familiarum non conſeruatur per fœminas. conſi. 22. numero 14. 26

3 dignitas & nobilitas teſtium quando attendatur. conſ. 67. numero 111. 111

4 dignitas prima poſt pontificalem in eccleſia cathedrali quæ ſit conſi deratur ſecundum conſuetudines prouinciarum & eccleſiarum. con ſi. 31. nu. 39. 43

4 dignitas doctoratus multum attendi debet. conſ. 38. nu. 15. 52

4 dignitas eccleſiæ ſemel extincta an poſſit renouari, uel de nouo conſti tui. conſi. 45. nu. 19.

dignus non eſt lege qui in legem committit. conſ. 47. nu. 60. 57

dilatio differt beneficium ceſſionis a dilatione quinquennali. conſi. 100. nu. 1. cum ſeq. 119

3 dilatione quinquennali in concedenda conſideratur maior pars credi torum. ibid. nu. 3. 166

3 Et idem ſi renunciauit hæreditati debitoris ibi. nu. 4. eo.

3 Et quo caſu & quando debent creditores conuenire. ibi. nu. 5. eo.

3 dilatio quinquennalis concedi poteſt eo caſu, quo non conceditur beneficium ceſſionis ibi. nu. 11. eo.

3 dilationis quinquennalis beneficium fallito etiam conceditur. ibi. nu. 1. 3. 4. 5. & 12. 166

1 dilapidatio fructuum quando timetur prouideri poteſt remedio ſatiſ dationis dandæ, ſecundum formam iuris, & per quam ceſſat ſequeſtratio. conſ. 41. nu. 49. 97

1 diligentia ſolita ab alijs præſtari conſideratur, & ea requiritur quæ in proprijs rebus ſolet adhiberi. conſ. 123. nu. 7. & 8. 222

4 diligens minus non poteſt acceptare, nec ſibi facere prouideri ſtan te concurſu aliorum expectantium, qui ſunt diligentiores. conſ. 102 no. 2. 12

4 diligẽtior in proceſſu excludit alios minus diligẽtiores. cõ. ci. n. 7. 120

2 dimidia uenit appellatione partis & portionis, & quandoq; totum & quandoque quarta debita filio. Etiam ſi apponatur actio aliqua, ſeu minima licet alias uerificatur in modica. conſ. 7. no. 14. & 25. 14

3 directo uocatos agere debet contra poſſidentem bona. conſi. 54. nu. 14. 89

3 directo ſubſtitutus non poteſt propria authoritate apprehẽdere poſ ſeſſionem occupatam ab hærede grauati. ibi. nu. 32. Et idem ſi poſſeſ ſio eſſet ciuiliſſima. nu. 33. ibi. Et quando eſt incertitudo omni reſpe cto non poteſt acquiri poſſeſſio. nu. 34. ibi. 89

4 diſcedere qui non poteſt e loco, inde non diſcedendo, uoluntarie dicitur ibi habitare. conſ. 170. nu. 23. 177

4 diſcordia ſtante de ſtilo cameræ non inconuenit debere recurri ad cã cellariam. conſ. 112. nu. 15. 128

4 diſcrepantia quando datur in probatione ſtili, ex eo argui non poteſt conſ. 112. nu. 14. 128

2 diſcretio arbitrium boni uiri importat. conſi. 9. nu. 67. fo. 18. & cõſ. 11. nu. 188. 29

1 diſcuſſio licet regulariter quando agitur contra tertios poſſeſſores actione hypothecaria pcedere debeat tamen illa fieri põt pendente iudi

tio intentata contra dictos tertios poſſeſſores.conſi. 80.nu.40. 146
Prout iudicium tale procedit ſi dicitur illo pendente in bonis debitoris principalis nihil eſſe.& ſic non intereſſe deponentis exceptionẽ excuſſionis.ibi.nu.41. fo.e.
1 Diſcuſſio non eſt facienda quando notorium eſt principalem debitorem non eſſe ſoluendo.conſi.80.nu.42. 246
1 diſcuſſio non eſt facienda in bonis debitoris exiſtentibus extra territorium,& iuriſdictionem illius qui iudicare habet.ibi.nu.43.fo.eod.
1 diſcuſſio ceſſat ſi debitor alienaſſet illam rem pendente lite contra eũ inſtentata.ibi.nu.44. eo.
3 diſiunctiua poſita inter perſonas inter quas cadit ordinata affectio ſtat proprie,& non reſoluitur.conſ.21.nu.11. 32
3 diſparitas in matrimonio inter uirum & uxorem repellit teſtes.conſ. 15.nu.25.26. 23
4 diſparitas coniugatorũ conſideratur ex bonis & diuitijs.con.57.nu. 37.& nu.72. 72
4 Item & reſpectu amicorum cum amicitia ualde conſideretur.ibidem nu.38. fo.eo.
4 Item & reſpectu morem honeſtatis,& bona conuerſationis. ibidem nu.39. eo.
4 Item & reſpectu honoris & nobilitatis.ibi.nu.40. eo.
4 diſparitas uerificata in uno ex illis quatuor requiſitis ſufficiens eſt licet omnia illa quatuor copulatim non uerificentur.ibi.nu.46. 72
4 diſpendia multa patiuntur propter interdictum ea ouici capitulum, & populus conſi.28.nu.19. 39
4 diſpenſata per papam reperiretur deluſa ſi diſpenſatio non teneret.cõſi.68.nu.177.& nu.301.& ſeq.declaratur. 85
4 diſpenſatio ſubreptitia,& obreptitia ipſo iure uitiat etiã in cauſa matrimoniali.conſi.68.nu.213. 85
4 diſpenſatio emanata ex cauſa falſa,& non uera nulla eſt.ibi.nu.214 fo.eo.
4 diſpenſatio fundata ſuper qualitatibus falſis,& nõ ueris nulla eſt.ibi. nu.215. eo.
4 diſpenſatio ceſſat ceſſante cauſa diſpenſationis.ibi.nu.216. 85
4 diſpenſatio facta contra ius non praſumitur facta ex cauſa niſi illa exprimatur,& ſit certa & aperta.ibi.nu.225. eo.
4 Diſpenſatio de qua in c.fi.de diuortijs.an ſit declaratoria iuris antiqui uel promulgatoria noui.ibi.nu.262. 85
4 diſpenſatio ſi diſpenſatur aliquo caſu contra ius diuinum non erit ſtricta,ſed impropria pro declaratione & interpretatione. ibi. numero. 264. 85
4 Diſpenſatio ſecunda non faciens mentionem de prima nulla eſt. conſ. 74.nu.56.59.& 60. 102
4 diſpenſatio ſuper delicto an tollat infamiam,& an rehabilitet ad obtinendum.conſ.88.nu.19. 111
4 Diſpenſatio ſtricti iuris eſt.ibi.nu.20. 111
4 diſpenſatio obtenta ex falſa cauſa non ualet.conſi.96.nu. 26. 117
4 diſpenſatio reſtringenda eſt.ibi.nu.24. 20.
4 diſpenſatio odioſa eſt,& ſtrictè intelligenda.conſi.137.nu.2. 144
4 diſpenſatio ex cauſa falſa obtenta nihil ualet.conſ.144.nu.27.149
4 diſpenſatio eſt operatio miniſtrorum praſupponens inſtitutionem & fundamentum qua concedi non debet ad deſtructionem illorum. cõſ. 68.nu.35. 84
4 diſpenſatio pontificis continens iniuſtum & peccatum non reddit tutum diſpenſatum.ibi.nu.58. 84
4 diſpenſationes contra legem diuinam & praeceptum morale facta decolorant ſtatum eccleſia.ibi.nu 46. 84
4 diſpenſatio non continet pœnam ſed gratiam.ibi.nu.67. 84
4 diſpenſatio non eſt lex ſed remiſſio legis facta ex cauſa ab habẽte poteſtatem.conſ.eo.nu.70. eo.
4 diſpenſatio induxit relaxationem legis ex aliquo reſpectu , & cauſa. ibi.nu.71. eo.
4 diſpenſatio papa quo caſu praferenda eſt iuri diuino.ibi.nu. 126. 85
4 Diſpenſatio praedicta tollit peccatum,& diſpenſatus erit tutus. ibid. nu.127. eo.
4 Et diſpenſatum erit licitum ſublata obligatione iuris diuini. ibidem nu.128. eo.
4 Et quod in homicidio furto,& teſtis.ibi. 85
4 diſpenſatio nulliter facta a quo poſſit reuocari.conſ.68.nu.173.86
4 diſpenſatio multipliciter deſcribitur.ibidem numero.194.& alijs ſequenti. 149
4 diſpenſatio non debet paſſim concedi ſed ex cauſa.cõſ.68.n.196.85
4 diſpenſatio,ut ſit bonu quae requirantur.ibi.
4 diſpenſatio in iure diuerſimode recipitur.ibi.nu.197. eo.
4 diſpenſatio proprie contra ius diuinum,& praecepta moralia reperitor prohibita ex defectu poteſtatis non ex defectu cauſa.ibidem. nu. 102. 84
4 diſpenſatio quod non ſuffragetur niſi literis deſuper confectis regula iſta quo caſu procedat.conſ.44.nu.12. 55
4 diſpenſatio magis nominanda eſt diſſipatio qua fit contra ius diuinũ quam diſpenſatio.conſ.68.nu.51. 84
2 diſpenſatio legitimandi eſt odioſa & reſtringenda.conſ.2.nu. 21. 7
2 diſpenſatio quando dicatur.ibi.nu.22. eo.
2 diſpenſatio an poſſit fieri a principe ſeculari ibi. fo.e.
2 diſpenſatio huiuſmodi non poteſt concedi a comite palatino ſine cã. ibi.nu.28. fo.eo.
2 diſpenſatio non poteſt fieri ſine citatione.ibi.nu.29. 7
2 Diſpenſatio non ualet facta ſine cauſa , & non citatis filijs legitimis. conſ.7.nu.14. 19
2 diſpenſatio eſt quando habilitatur ius ad perſonam legitimatio quando perſona ad ius.ibi.nu.19. eo.
2 diſpenſatio proprie eſt quando in parte aliter uos legitimando legitimatio eſt quando in plena forma conceditur.ibi.nu.10. eo.
2 diſpenſatio licet ſtricte interpretetur tamen in ea uenit expreſſum & conceſſum & tacite,& ueniunt acceſſoria,& quae ex praecedentibus & ſequentibus colliguntur.ibi.nu.23. 14
2 diſpenſatio cauſam,& citationem continere debet.con.8.nu. 22.17
2 Diſpenſatio & legitimatio differunt,& una conceſſa uenit non alia. conſ.12.nu.108. 29
2 diſpenſatio non poteſt fieri niſi cauſa.ibi.nu.209.Et quando ita ſit dicitur diſſipatio.ibi.nu.210. eo.
2 diſpenſatio non poteſt fieri ſine citatione illorum quorum intereſt.ibi. nu.211. eo.
2 diſpenſatio non poteſt ſine cauſa fieri a Comite.conſi.14.nu. 46. 38
2 diſpenſatio citationem agnatorum requirit.conſi.14.nu.47. 38
4 diſpenſatio facta lite pendente ualet licet de ea nulla ſit facta mentio.conſ.30.nu.42. 41
4 diſpenſatio commiſſa fieri a Pontifice per aliquem ut ualeat facienda eſt ex cauſa rationabili.conſi.51.nu.60. 61
4 diſpẽſatio obreptitia & ſubreptitia ipſo iure uitiat & in matrimonio. conſi.51.nu.18. 61
4 diſpenſatio emanata ex falſa cauſa nulla eſt.ibi.nu.31. 62
4 diſpenſatio ceſſat ceſſante cauſa ipſius diſpenſationis.ibi.nu.32. 62
4 diſpenſatio in gradu prohibito,ſtrictiſſime intelligenda.conſi.52.numero.58. 64
4 diſpenſatio ſuper iſtis obreptia & ſubreptitia nulla eſt.ibi.nu.59. 64
4 diſpenſatio non cenſetur prohibita, licet aliquid iure prohibeatur. conſ.56.nu.3. 70
4 diſpenſatio per quam fit reductio ad primeuum ius,facilius concedi debet,cum hoc ſit fauorabile ibi.nu.10. eo.
4 diſpenſatus non poteſt ſequi conſcientiam propriam contra diſpẽſationem.conſ.68.nu. 181.declaratur nu.185.& ſeq. 85
4 diſpenſatus contra legem poſitiuam fundatam ratione naturali, & ſuper iure diuino,ac remanet tutus & ſecurus.conſ.68.nu.4.13.86
4 diſpenſatus & male non redditur tutus,& ſtare debet conſcientia ſua & non diſpenſationi.conſ.68.nu.285. e.
4 diſpenſatus ad ordinem non intelligitur diſpenſatus ad beneficia.conſi.88.nu.21. 111
4 diſpenſatus ad ſimplicia, non dicitur diſpenſatus ad alia. cõſ. 236. nu.22. 143
4 diſpenſatus quod poſſit promoueri ad omnes ordines & ad quaecunque beneficia &c.non comprehendunt regularia profeſſionis ſeu religionis militum ſancti Ioanis Hieroſolymitani.conſi.44.nu.5. 55
4 diſpenſatus a Papa contra ius diuinum, non remanet tutus nec ſecurus cum diſpenſatio ſit nulla,nec tollat peccatum conſi.68.nu.57. & ſeq. 84
4 diſpenſare quid proprie ſit.conſ.68.nu.195. 85
4 diſpenſandi iuſta cauſa,an ſit pax et concordia ac amicitia, et conſideratio et declaratur qualiter procedat.conſi.68.nu.129.207. 208 209. 85
4 diſpenſandi cauſa iuſta poteſt eſſe qualitas perſonarum.ibi.nu.131. & nu.137.& ſeq.declaratur. 85
4 Diſpenſandi iuſta cauſa poteſt eſſe euitatio ſcandali.ibi. nu. 132. nu. 241 et ſeq.declaratur. 85
4 Item diuturnitas longi tẽporis quo diſpenſati perſeuerauerunt in copula,et matrimonio.nu.133.et nu.245.et ſeq.declaratur.ibi. 85
4 diſpenſandi iuſta cauſa poteſt eſſe conſuetudo,et obſeruantia. ibi. nu. 136.et nu.249.et ſeq.declaratur. eo.
2 Diſpenſandi poteſtas non uenit conceſſa facultate legitimandi. conſ. 2.nu.23. 7

2 diſpoſitio comprehendit illum, in quo concurrit qualitas demonſtrati ua. conſi. 5. nu. 46. 16
1 diſpoſitio quando actus ſit contemplatione alieuius, licet ille non ſit in eo expreſſus, tamen ad illum porrigitur. nu. 47. ibi. fo. eo.
1 diſpoſitio ſuſpenditur per conditionem appoſitam. conſ. 11. nu. 21. 25
1 diſpoſitio limitata limitatum producit effectum. conſi. 17. nu. 27. 39
1 diſpoſitio uerificatur in primo actu. conſi. 31. nu. 40. 84
1 diſpoſitio conditionalis ante conditionis euentum nihil ponit in eſſe. conſ. 32. nu. 4. & 17. Et non ſubſecuta conditione perinde eſt ac ſi facta nunquam fuiſſet diſpoſitio. nu. 5. ibi. 84
1 diſpoſitio purificata conditionalis habetur pro pura. conſi. eodem. nu. 17. 84
1 diſpoſitio duplici ratione durat. licet ceſſat una ratio, ſi uiget alia. conſi. 72. nu. 50. 135
1 Diſpoſitio ceſſat ceſſante cauſa finali. conſi. 65. nu. 11. 131
1 diſpoſitio ceſſat ceſſante ratione. conſ. 68. nu. 26. fol. 117. & conſ. 73 nu. 6. 137
1 diſpoſitio generalis referri debet ad ſpecificata, quando ſalua ratione recti ſermonis id poteſt fieri, & non alias. conſi. 81. nu. 18. 148
1 diſpoſitio intelligi debet rebus ſic ſtantibus. conſ. 88. nu. 30. 158
1 diſpoſitio tendens ad exonerandam conſcientiã teſtatoris dicitur pia. conſ. 90. nu. 10. 162
1 Diſpoſitio ſortitur effectum in primo actu. conſ. 91. nu. 5. Etiam in actu inter uiuos. nu. 6. Et quando reiterato induceret præiudicium. nu. 7. 164
1 diſpoſitio generalis generaliter uenit intelligenda. conſ. 92. nu. 8. & nu. 32. 43. & ſeq. 165
4 Et conſ. 46. nu. 5. 57
1 diſpoſitio generaliter loquens reſtringitur quandoque. conſ. 92. nu. 32. 43. & ſeq. 165
1 diſpoſitio quando loquitur conditionaliter, dicitur illud inducere pro forma. conſ. 95. nu. 20. & 21. 169
1 diſpoſitio quando mandat aliquid fieri dicitur illud eſſe inductũ de ſubſtantia niſi aliud diſpoſitum reperiatur. nu. 23. ibi. f. eo.
1 Diſpoſitio an loquatur in perſonam, an in rem, differt. conſi. 99. nu. 71. 181
2 diſpoſitio minus conuenit, cui non conueniunt uerba. conſi. 4. numero 19. 10
2 diſpoſitio, ut uerba generalia reſtringenda ueniunt ad terminos habiles. conſ. 9. nu. 54. 18
2 diſpoſitio & diſponere uerbum proprie uerificatur per actam ultimæ uoluntatis. conſ. 21. nu. 48. 65
2 diſponendi poteſtas ſi data eſt, quam licentiam importat. ibidem numero. 49. eo.
2 diſpoſitio noua ſuperueniens loquens in uno caſu locum habet in alio illi æquiparata & in materia correctaria. conſ. 22. nu. 42. 67
2 diſpoſitio ſpecialis ſequens in caſu uero, an & quando trahatur ad fictum. ibi. nu. 46. 67
2 diſpoſitio facta contemplatione alicuius concedit illi actionem etiam ſi uerba ad alium dirigantur. conſ. 23. nu. 18. 70
2 diſpoſitio referens aliam, debet intelligi ſecundum relatam, cum ſuis qualitatibus. conſ. 30. nu. 53. 94
2 diſpoſitio facta ſub conditione expirat conditione deficiente. con. 31. nu. 2. 96
2 diſpoſitio facta in teſtamento, ut codicillis interpretanda eſt ne contrarietur. conſ. 34. nu. 50. 101
2 diſpoſitio teſtatoris obtinet uim legis. conſi. 90. nu. 2. 182
2 diſpoſitio teſtatoris, quod quis uocetur de ſua familia ualet, & iſta conditio eſt obſeruanda. & adimplenda, & non remittitur. conſ. 15. nu. 78. & 80. 40
2 diſpoſitio teſtatoris uolentis bona conſeruari penes maſculos non poteſt effectum ſortiri niſi comprehendat omnes eius deſcendentes. conſ. 37. nu. 34. 106
2 diſpoſitio teſtatoris facta in uno caſu regulariter non extenditur ad alium. conſ. 38. nu. 28. 109
2 diſpoſitio teſtatoris interpretanda eſt ne contineat quid durum iniquum & abſurdum. conſi. 20. nu. 26. 62
2 Diſpoſitio teſtatoris uocans filios naſcituros ex tali uxore non comprehendit filios naſcituros ex alia. conſi. 52. nu. 2. fallit tamen & declaratur. nu. 25. & 26. 128
3 diſpoſitio teſtatoris extenditur de perſona ad perſonam quandocunq; conſ. 50. nu. 54. contra Areti. & Deci. nu. 58. ibi. nu. 56. 57. 58. 59. 60. & 61. 80
4 Diſpoſitio teſtatoris non debet eſſe in ſuſpenſo. conſi. 71. nu. 25. fallit quando uerba teſtatoris inducerent ſuſpenſionem. ibi. nu. 26. 97
2 Diſpoſitio certa redditur propter adiectionem alicuius qualitatis. conſi. 75. nu. 19. 157
2 diſpoſitio certa redditur quando equipollens certum eſt. ibidem nu. 20. 157
2 diſpoſitio non ceſſat ceſſante cauſa quando illa uigente ſortita eſt effectum. conſ. 85. nu. 50. 172
2 Diſpoſitio facta ſub conditione non habet locum deficiente conditione. conſ. 86. nu. 3. 174
3 Diſpoſitio an ſit conditionalis, uel ueniat reſoluenda differt. conſ. 92 nu. 22. 156
3 diſpoſitio conditionalis ex quibus arguatur. nu. 21. ibi. fo. eo.
3 diſpoſitio loquens in caſu ſimplici an comprehendat mixtum. conſi. 108. nu. 19. 173
3 diſpoſitio loquens in uno caſu trahitur ad alium. nu. 21. ibi. & nu. 39. & ſeq. declaratur concurrente maxime teſtatoris uoluntate. numero. 22. 173
4 Diſpoſitio quelibet conſideratur ab effectu, & re ipſa, & non a uerbis. conſ. 20. nu. 4. 32
4 Diſpoſitio reducens rem ad primæuum ius ſauorabilis eſt, conſi. 42. nu. 5. 54
4 Diſpoſitio conditionalis non poteſt reddi ualida conditione nõ adimpleta. conſi. 46. nu. 42. 57
4 diſpoſitio conditionalis adimpleta conditione redditur pura. ibid. nu. 45. fo. eo.
4 diſpoſitio ubi poteſt referri ad ea quæ ſunt de iure. & ad ea quæ non ſunt relatio potius facienda eſt ad ea quæ ſunt de iure. conſ. 1. numero. 27. 61
4 diſpoſitio quando requirit aliquam qualitatem illa probanda eſt. conſi. 54. nu. 6. 67
1 diſpoſitio feudi hæreditarij ualet dummodo non fiat in extraneos. conſi. 11j. nu. 19. nu. 20. & 21. Et quid quando fit liberaliter in perſona alterius infeudati. nu. 23. ibi. 12
1 diſpoſitio iudicanda eſt in dubio ut ualeat. conſi. 111. nu. 36. 208
4 diſpoſitio requirens aliquam qualitatem non ſortitur effectum niſi illa adſit, & uerificetur. conſi. 72. nu. 96. 98
4 Diſpoſitio an poſſit conferri ad tempus habile. conſ. 109. nu. 18. 127
4 Diſpoſitio conditionalis non habet effectum ante conditionem impletam. conſ. 119. nu. 18. 133
4 Diſpoſitio loquens in mutuo uero, & naturali non uerificatur in ſimili. conſ. 137. nu. 8. 144
4 Diſpoſitio declaratoria quando & quo caſu locum ſibi uendicat. conſi. 141. nu. 34. 146
4 Diſpoſitio principis ſequens declaratur, & limitatur ſecundum diſpoſitionem principis præcedentem. conſi. 142. nu. 15. 148
4 Diſpoſitio requirens duo ambo adeſſe debent nec ſufficit unum. conſ. 143. nu. 11. 148
4 Diſpoſitio interpretanda eſt, ut non lædat ius tertij. conſil. 144. numero. 25. 149
4 Diſpoſitio generalis magis uidetur afficere quam ſpecialis. con. 159 nu. 3. 145
4 Diſpoſitio interpretatur, & intelligitur quando eſt ualida non autem quando eſſet nulla. conſ. 171. nu. 1. 167
3 Diſpoſitio facta ſi non poteſt ualere in uim teſtamenti ualere poterit in ultima uoluntate. conſ. 61. nu. 39. 100
1 Diſpoſitia & alienatio feudi ualet quando illa non tendit in præiudicium domini uel reipublica. conſ. 1. nu. 11. 9
2 Diſpoſitio uniuerſalis omnia diſponit. conſi. 94. nu. 11. 191
3 Diſpoſitio generalis comprehendit omnes caſus, licet in uno eſſet maior ratio quam in alio. conſi. 12. nu. 30. 20
3 diſpoſitia odioſa dicitur coarctãs facultatem teſtandi, & ideo ſtrictè intelligenda. ut non comprehendat forenſes. ibi. nu. 42. 20
3 Diſpoſitio facta ſub conditione non habet locum deficiente conditione. conſ. 14. nu. 3. 21
3 Diſpoſitia quod fiat in acta quo ualet, & non eo quo redditur inualida, & nulla in dubio præſumendum eſt. conſ. 21. nu. 52. 32
3 Diſpoſitio, quod bona conſeruentur in familia, & non alienentur honeſta eſt. conſ. 22. nu. 60. 34
3 Diſpoſitio cõditionalis purificata conditione efficitur pura. ibid. numero. 64. 34
3 Diſpoſitio non probatur per teſtes non idoneos & legitimos quando in illis requiritur dicta qualitas. conſ. 24. nu. 18. 37
3 Diſpoſitio loquens de tempore intelligitur de continuo. conſi. 37. numero. 16. 57
4 Diſpoſitio ante implementum conditionis non ſumit effectum conſi. 122. nu. 4. 135

Diſpo-

4 *Diſpoſitio multum differt un loquutur de auxilio cooperatiuo in homicidi-,uel de auxilio cooperatiuo ad homicidium.conſ.166.nu.24 & nu.29.32.33.* 173

3 *Diſpoſitio quando dicatur continere cauſam piam, ſeu prophanam. conſi.58.nu.20.& nu.22.& 23.* 58

3 *Diſpoſitio poteſt pro parte eſſe ualida, & pro parte uitioſa. ibidem nu.34.* 58

3 *diſpoſicio pro parte poteſt adimpleri,& pro parte non.ibid.nu.36.& nu.47.* 58

3 *Diſpoſitio commiſſa arbitrio alieno uitioſa eſt,& nulla.nu.37. ibi.n. 41.42.43.44.& 58.* 58

3 *Et debet eſſe ualida de per ſe,& nõ pendere ab arbitrio alieno.ibi.n. 38.* fo.eo.

3 *Et idem ſi conferuntur ad ſecreta uoluntatis alienæ.ibi.nu.39.* fo.eo.

3 *Diſpoſitio quando imperfecta dicatur in materia & forma & contra bonos mores.ibi.nu.42.* fo.eo

3 *Diſpoſitio captatoria eſt quando ſubſtantia diſponentis commiſſa eſt alieno arbitrio.ibi.nu.45.58.70.* 58

3 *Diſpoſitio captatoria quæ ſit.con.45.nu.12.Et ceſſat in relictis pijs. nu.13.* 70

3 *Diſpoſitio quando non poſſet referri niſi ad unum ad illud eſt referenda.conſ.53.nu.12.* 84

3 *Diſpoſitio conditionalis ante purificatum conditionem nulla eſt.conſ. 57 nu.15.* 94

3 *Diſpoſitio relatiua reſtringitur ad relata,& ſecundum illa limitatur conſ.68.nu.3.* 103

3 *Diſpoſitio & alius actus per conteſtes probari debet.conſi.58. numero.6.* 116

3 *diſpoſitio ultima eſt obſeruanda.conſi.45.nu.11.* 70

3 *diſpoſitio non debet cenſeri fruſtratorie facta.conſ.70.nu.9.* 123

3 *diſpoſitio facta in uno caſu non trahitur ad alium caſum omiſſum.cõſi.74.nu.7.9.& 10.* 130

3 *diſpoſitio hominis ponens aliquid conditionaliter formam inducit. cõſi.92.nu.16.* 156

2 *diſpoſitio hominis uerificatur in primo ueta.conſi.49.nu.23.* 126

2 *diſpoſitio ubi uiget eadem ratio uigere debet & eadem iuris diſpoſitio.conſi.42.nu.12.* 115

4 *diſpoſitione quálibet generali uidetur excluſus cardinalis.conſ.141 nu.7.* 146

3 *diſpoſitio.l.quiſquis.C.ad legem Iul.maieſta. an habeat locum in donatione facta per matrem filijs.conſ.69.nu.164.& alijs.ſeq.* 118

3 *diſpoſitio dictæ.l.quiſquis quo caſu procedat reſpectu bonorum maternorum.ibidem.nu.171.* eo.

3 *diſpoſitio l.hac edictali.C.de ſecun.nup.continent ius poſitiuũ, quod poteſt tolli per ſtatutum.conſ.91.nu.11.* 155

2 *diſpoſitio.l.hac edictali.C.de ſecun.nupt.inducta eſt fauore filiorum. conſ.72.nu.51.* 153

1 *diſpoſitio.l.Quoties.C.de rei uendicu. an habeat locum in principe. conſi.11.nu.17.* 25

1 *diſpoſitio.d.l.Quoties.an locum habeat in feudis ibi.nu.18.* eo.

1 *diſpoſitio.d.l.quoties an habeat locum in perſonis eccleſiaſticis.ibi.n. 19.& 20.* fo.eo.

1 *diſpoſitio.l.ſi unquam.C.de reuo.don.qua ratione fuit inducta. conſ. 72.nu.10.& nu.12.19.25.& alijs ſeq.* 135

1 *diſpoſitio.d.l.ſi unquam procedit quando donatio facta fuit extraneo & non deſcendentibus.conſ.eo.nu.20.* eo.

1 *diſpoſitio.d.l.ſi unquam habet locum nedum quando naſcitur filius naturalis,& legitimus ſed ẽt ſi naſcatur naturalis tñ dũmodo poſtea legitimetur.ibi.nu.21.Et eo magis in legitimato per ſubſequens matrimonium.nu.22.ibi.nu.21.* 135

1 *diſpoſitio.d.l ſi unquam ceſſat,quando donatio facta eſt ob cauſam. conſ.73.nu.9.46.& 58.* 237

1 *diſpoſitio.d.l.ſi unquam non habet locum in filio adoptiuo.ibi.nume. 29.* fo.eo.

1 *diſpoſitio.d.l.ſi unquã.ceſſat quando donatio facta eſt propter merita ſeu obſequia præſtita donanti.conſ.73.nu.10.& nu.9.& 63.& ſeq. Et de meritis ſtatur aſſertioni donantis,nec aliter probanda ſunt.ibi. n.11.* 137

4 *diſpoſitio.l.curabit.C.de actio.emp.tranſit in ſucceſſorem.conſ. 64. nu.8.* 81

4 *diſpoſitio.l.per diuerſas.& l.ab anaſtaſio.C.man. quando & quo caſu procedat.conſ.64.nu.16.* 81

4 *diſpoſitio.l.curabit.quo caſu procedat.conſ.85.nu.14.* 104

4 *diſpoſitio.d.l.curabit.procedit quando quis non poteſt uti pretio.ibi. nu.15.* eo.

4 *diſpoſitio.d.l.curabit procedit de iure canonico pp moram tñ,uel fructuũ perceptionem.Item ſi quis promiſit uendere,& nõ uẽdidit. Procedit ẽt in ceſſionari.Et procedit in oĩbus contractibus correſpectiuis.Et an uentant tẽpore traditionis,uel perceptionis fructuũ.Et quid ſi fructus non fuerunt percepti,ſed potuere percipi. Et quid ſi res eſt ſterilis,uel intereſſe non eſt in uſuris.ſed aliunde.conſ.25.nu.17,* 36

2 *diſpoſitio.l.ab eo.C.de fideicommiſ.& l.lucius.ff.de hæredi.inſtitut, non procedit,quando uerſatur cauſa pia.conſ.86.nu.73.* 174

3 *diſpoſitio.l.iubemus.C.de trebel.quando & quo caſu procedat.conſ. 1.nu.98.* 2

3 *diſpoſitio.d.l.an ſit correcta.per.l.ſcimus.§.repletionem. C. de inoff. ibi.nu.99.* 2

3 *diſpoſitio.l.pactum.C.de pac.quo caſu & in qua ſucceſſione procedat.ibi nu.120.* 2

3 *diſpoſitio.l.omnino.§.impuberi.C.de inoffi.teſta. quo caſu.procedat. conſ.56.nu.18.* 93

2 *diſpoſitio.auth.hoc amplius.C.de fideicom.quando locum habeat. cõſi.19.nu.191.& 201.* 255

2 *diſpoſitio ceſſat.d.auth.hoc amplius quando appoſita eſt pœna priuationis,& in alium facta tranſlatio.ibi.nu.* fo.e.

2 *diſpoſitio.d.auth.hoc amplius ceſſat poſt aditam hæreditatem. ibid. nu.214.* eo.

2 *Diſpoſitio auth.res quæ.C.commu. de fideicõ. non habet locum in dote confeſſata conſi.52.nu.40.* 128

2 *diſpoſitio auth.res quæ an procedat in expreſſa prohibitione alienationis facta per teſtatorem.conſ.63.nu.36.* 143

2 *diſpoſitio.d.auth.res quæ ceſſat quando teſtator reliquit bona ultra illa prohibita alienari.ibi.nu.37.* eo.

2 *diſpoſitio.d.aut.ceſſat quando teſtator expreſſe uoluit bona ſubiecta fideicommiſſo non poſſe alienari ẽt ex cã dotis.ibi.nu.38.* f.eo.

2 *diſpoſitio.d.auth.res quæ ceſſat ſi teſtator reliquit filijs legitimã & trebellianicam.ibi.nu.45.* eo.

2 *diſpoſitio.d.auth.ceſſat ſi filius duxit uxorem poſt mortem patris,& poſt onus fideicommiſſi.ibi. nu. 46. Et quid ſi dos fuit dato filio poſt mortem teſtatoris.nu.48.ibi.* f.eo.

2 *diſpoſitio.d.auth. res quæ , ceſſat quando pater grauatus habet alia, bona.ibi.nu.49.* 128

2 *diſpoſitio.d.auth.non uendicat ſibi locum in dote confeſſata. ibidem nu.57.* 128

2 *diſpoſitio auth.ex cã.C.de lib.præte.procedit ẽt in poſthumo præterito de quo teſtator cogitauit.conſ.64.nu.6.* 146

2 *diſpoſitio.d.auth.ex cã procedit ẽt in fideicommiſſo uniuerſali. conſ. 60.nu.11.fo.139.& conſ.63.nu.8.* 143

2 *diſpoſitio.d.auth.ex cã & ſimi.procedit etiam in præterit ione lineæ materna.conſ.60.nu.12.fol.130.& conſ.61.nu.12.* 141

2 *diſpoſitio.d.authenti.ex cauſa.& ſimi.locum ſibi uendicat etiam in poſthumo ignoranter præterito.in d.conſ.60.nu. 13.fol. eo.& conſ. 61.nu.17.* 139.& 141

2 *diſpoſitio.d.auth.ex cauſa nihil innouat reſpectu inſtitutionis hæredis.conſ.60.nu.36.* 139

2 *diſpoſitio.d.auth.ex cauſa procedit, quando teſtator potuit mutare teſtamentum & non mutauit.conſ.61.nu.15.* 141

2 *diſpoſitio auth.dos data.C.de donatio.propter nupt. cum ſimil bus. an hodie ſeruetur.conſ.95.nu.35.* 194

3 *diſpoſitio auth.ſed in ea.C.ad legem falcidiam.loquens in falcidia ẽt locum habet in trebellianica.conſ.17.nu.31.* 25

3 *diſpoſitio illius auth.an procedat in filijs primi gradus.ibi.nu.32.eu.*

2 *diſpoſitio auth.Sed in ea.C.de falcid. locum etiã ſibi uendicat in trebellianica.conſ.26.nu.35.* 81

2 *diſpoſitio.l.de his ff.de tranſact.procedit ſi inſtrumento renunciationis appoſita eſſent illa uerba,conſulte,deliberate, ex certa ſciẽtia & non per errorem.conſ.12.nu.82.* 28

Quare.d.l.induxit cautelam de qua ibi.nu.81.ibi.

2 *diſpoſitio.d.l.procedit etiam ſi renunciatio eſſet facta in genere,non enim ſufficit generalis cogitatio.nu.83.ibi.* eo.

2 *diſpoſitio.d.l.qua ratione fuit inducta, illi diſpoſitioni ẽt in ſpecie nõ poteſt renunciari. nu.84.ibi.* eo.

2 *Nec ualet illa clauſula,omni legum auxilio.nu.85. ibi.*

2 *Quo caſu dicta clauſula producat effectum.nu.86.ibi.*

2 *diſpoſitio.d.l.procedit etiam ſi fuiſſet renunciatum cum iura. ibi.nu. 87.88.* fo.eo

2 *Diſpoſitio.l.cum unus.ff.de condi.& demon.locũ habet ẽt in fœminis nepotibus,& pronepotibus,ẽt naturalibus. conſ.19.nu.65.* 55

2 *diſpoſitio.l.cum unus.locum habet in ſubſtitutione fideicommiſſaria, non autem in uulgari.ibi.nu.91.92.& 93.* eo.

2 Diſpoſitio.d.l.cũ anus.locum non habet quando filius vocatur cũ aliqua qualitate non concurrente in nepotibus.ibi.nu.94. fo.eo.
2 Diſpoſitio.d.l.cum anus non habet locum quando teſtator conſiderauit deſcendentes granatos.ibi.nu.95. eo.
2 diſpoſitio.d.l.cum anus non habet locũ quando fideicommiſſum deberetur in atta granati conſ.19.nu.97. 55
2 diſpoſitio.d.l.cum anus locum non habet,quando teſtator non cogitauit de liberis eſt nepotibus.ibi.nu.93. fo.eo.
2 diſpoſitio.d.l.cum anus non habet locum,quando teſtator in alijs ſubſtitutionibus expreſſe appoſuit illam conditionem,ſi ſine liberis.&c. ibidem nu.99. eo.
4 diſpoſitio.d.l.cum anus.non procedit quando facta eſt mentio de maſculis.conſi.72.nu.47. 98
3 diſpoſitio.d.l.cum anus.cum ſimilibus quo caſu procedat. conſi. 20. nu.49.loquitur enim in patre inſtituente filium & eum grauãte poſt mortem.nu.50. 29
2 Diſpoſitio gl.in l.Lucius.ff.de haredi. inſtituen. locum habet ẽt ſi expreſſa eſſet qualitas maſculinitatis conſ.31.nu.21. 96
2 diſpoſitio ceſſat.l.lucius.ff.de hare.inſtit.quando per teſtatorem facta eſt expreſſio maſculinitatis ſecundum aliquos.conſ.41.n.71.113
3 Diſpoſitioni.l.de tit.ff.de tranſac.cum concor.an ſpecifice poſſit renunciari.conſ.95.nu.24. 160
4 Diſpoſitio.§ ex imperfecto an locum habeat in filiabus excluſis per ſtatutum a ſucceſſione.conſ.146.nu.20. 151
4 Diſpoſitio.§.filijs autem. non habet locum in alienatione neceſſaria qua fit per leg.conſi.157.nu.34.& num.35.& qualiter textus ille procedat.nu.41.ibi. 115
2 Diſpoſitio gl.in l.Lucius.ff.de haredi.inſti. quando & quo caſu locũ ſibi uendicet.conſ.86.nu.80. 174
2 Diſpoſitio gl.in l.lucius.ff.de haredi.inſtitu. ſecundum aliquos limitatur,quod non procedat quando facta eſt mentio aliorum maſculorũ. conſ.87.nu.27. 177
2 Diſpoſitio.l.ab eo cum concor.& gl.in d.l.lucius locum ſibi uendicãt etiam ſi hares fuerit grauatus caſu quo deceſſerit ſine filijs maſculis ibi.nu.32. f.eo.
2 Diſpoſitio.l.ſi alij.ff.de uſufructu legato.quando & quo caſu procedat.conſ.97.nu.17.& nu.18. & 19. Et an habeat locum in harede habente proprietatem.nu.19.ibid. 19
2 Diſpoſitio.d.l.ſi alij.an habeat locum in legatis particularibus quando apparet de mente & uoluntate teſtatoris.ibi.nu.21. eo.
3 Diſpoſitio gl.in d.l.ſi cui.ff.de actio. & obli. quo caſu poſſit ſaluari. conſ.5.nu.15. 11
3 Diſpoſitio.l.ſcribit celſus.ff.ad trebel.quo caſu procedat. conſi. 15. nu.19. 91
4 Diſpoſitio clemen.1.de ſequeſtratio.poſſeſ. & fruct.an habeat locũ in bonis hoſpitalium.conſ.36.nu.16. 52
4 Diſpoſitio.c.ſi eũ.in quo beneficio procedat,ut quis non poſſit obtinere dignitatem in eccleſia regulari niſi ſit profeſſus.conſ.40.nu.17 & nu.16.ibi. 5
4 Diſpoſitio.c.1.de eo qui dux &c.eun caſu loquatur & procedat an in polluta & conſcia,uel in alta ſecunda non polluta conſcia. tamen ſubſecuta morte prima uxoris.conſ.62.nu.23. 67
4 diſpoſitio.c.1.§.deinde.cum ſimili.de cenſi.li.6. in quo loco pio uerificentur.conſ.34.nu.41. 47
3 Diſpoſitio.c.cum tibi.de teſta.quo caſu procedat.conſ.58.nu.22.58
3 Diſpoſitio.c.quamuis de pactis.li.6.locum habet in quocunque foro. conſ.26.nu.15. 40
1 Diſpoſitio.c.1.de eo aui ſi.& haredibus ſuis limitatur per cõſtitutionem regni.conſ.11.nu.30.cum ſeq. 46
3 Diſpoſitio.c.cum contingat,&c.licet ceſſat data enormiſſima leſione conſ.75.nu.27. 133
1 Diſponere quis poteſt ſuo arbitrio in rebus allodialibus,& ſuper illis ordinare,& relinquere fideicommiſſum.conſ.2.nu.52.fo.11.& conſi.30.nu.1. 78
1 Diſponere non ſemper quis poteſt de rebus ſuis.conſi.72.nu.44.135
2 Diſponere poteſt teſtamento quiſque de rebus ſuis.conſ.93.n.1. 189
4 Diſponere uerbum uedum per ultimam uoluntatem,ſed per actum inter uiuos uerificatur.conſ.33.nu.16. 46
2 Diſponens ſi dicat facto teſtamentum in quo lego &c. & in illa ſcriptura non opponit haredis inſtitutionem ualebit ut codicilli,& ultima uoluntas.conſ.31.nu.46.Et legata ita relicta debentur a quolibet ſuccedente illi ita diſponenti. ibi.nu.47. 98
3 Diſponentes uoluiſſe facere actum inualidum & fruſtratorium non eſt praſupponendum.conſi.1.nu.136. 2
4 diſponentes quod non expreſſerunt omiſiſſe uidentur.conſ.72. numero.22. 98
1 diſpoſitum ualet ſi quis in ſpecie aliquid diſponit,& poſtmodum ſe referat ad aliud in quo relato illud diſpoſitum non continentur. conſi. 39.nu.18. 95
1 Diſpoſitum in uno ex equiparatis cenſetur diſpoſitum in alio. conſi. 77.nu.11. 14
3 Diſpoſitum in uno ex correlatiuis cenſetur diſpoſitum in alio. conſi. 2.nu.16. 6
3 Diſpoſitum uidetur,quod teſtator ueroſimiliter ordinaſſet ſi de eo cogitaſſet,uel de eo fuiſſet interrogatus,conſ.25.nu.36. 38
3 Diſpoſitum aliquid per uerba equipollentia.conſ.47.nu.33. 73
4 Diſpoſitũ in uno cenſetur diſpoſitum in alio.conſ.5.nu.15. 15
4 Diſpoſitum quod fuiſſet per concedentem id habet uim expreſſi ſi de eo fuiſſet interrogatus.conſ.114.nu.17. 129
2 Diſpoſita in primo teſtamento ipſo iure intelliguntur reuocata per ſecundum teſtamentum niſi &c.conſ.24.nu.42. 72
3 Diſpoſita in teſtamento minus ſolemni poſſunt per partes comprobari conſ.67.nu.23. 11
3 Diſpoſita in teſtamento firma manent ſi in codicillis non ſunt alterata.conſ.108.nu.27. 173
2 Diſpoſita uno tempore prohibita & diſpoſita illo finito contrarium operantur.conſ.14.nu.13. 37
4 Diſputare de poteſtate pontificis ſacrilegium eſt.conſ 5.nu.70. 15
4 Diſputare non licet de poteſtate ſummi pontificis. conſ. 56.numero.2. 70
3 Diſtinctio nulla fit in aſcendentibus bonorum paternorum ſeu maternorum.conſ.59.nu.39. 98
4 Diſtinctio bona circa caſus fortuitos cum intellectu plurium iurium. conſ.105.nu.14.Et de quibus caſibus debeat intelligi.nu.15.Et quid de his qua rariſſime contingunt.nu.16. 123
1 Diſtributio diuerſa eſt a ſolutione.conſ.35.nu.15. 91
3 Diſtributio differt ſatis an ſit facienda ex fructibus,uel ex pecunia redigenda ex fructibus.conſ.74.nu.51. 130
4 Diſtributionis natura eſt attribuere actum cuilibet in ſolidum. conſ. 16.nu.3. 29
4 Diſtributiones quotidiana qua propriẽ ſint,& dicantur.conſ. 32.nume.6.& 13.& 14. 45
4 Diſtributiones propriẽ qua ſint,& quibus debeantur.nu.13. eo.
4 Et quid ſi redditus ponuntur in communi,ut diſtribuãtur ſingulis horis intereſſentibus.ibi.nu.14. f.eo.
4 Diſtributiones quotidiana regulariter non dantur abſentibus.Fallit tamen in pluribus caſibus.ibi.nu.18. eo.
4 Diſtributiones quotidiana introducta ſunt in fauorem cultus diuini. Et debentur intereſſentibus tantum & pro ſeruitijs labore, & onere impenſo cultui diuino.conſ.33.nu.1.2.& 3. 46
4 diſtributiones appellãtur redditus caſuales.& incerti,& ſunt extra corpus prabenda & non computantur in ualore nec in fructibus nec computantur in decimis papalibus nec ueniunt appellatione beneficiorum.ibi.nu.4.5.& 6. eo.
4 diſtributiones quotidiana ualde differunt a fructibus prabendarũ & ab alijs diſtributionibus.ibi.nu.7. eod.
4 diſtributiones quotidianas percipientes illas faciunt ſuas, ut ueri domini,maxime quando actualiter fuerint habita & recepta.ibi.nu.8. & 9. eod.
4 diſtributiones tales percipientes poſſunt de illis eorum arbitrio diſponere teſtando,& inter uiuos.ibi.nu.10.Quaruntur enim ex labore & perſonali ſeruitio,& ex induſtria de quibus ita quaſitis quiſque diſponere poteſt.nu.12,Etiam per actum inter uiuos.nu.13.Et donando inter uiuos.nu.14. 46
2 diſtributiuum quicunque an debeant adaptari uerbum decidendi an uerbum ſuccedendi.conſ.43.nu.46. 217
2 diſtributiuum quandoque ſtat collectiue,& non ſecundum propriam ſignificationem.ibi.nu.48. eo.
2 diſtributiuũ attribuat actum cuilibet inſolidum.conſ.49.nu.5. 126
2 diſtributiuum quandocunque fideicommiſſariam ſubſtitutionem importat. conſ.92.nu.16. 187
3 diſtributiuum quandocunque compendioſam ſubſtitutionem inducit. conſ.1.nu.7. 2
3 diſtributiuum quandocunque plura complectitur tempora.conſ.66. nu.34.fo.106.& conſ.72.nu.29. 126
2 diſtributiui natura eſt,unicuique inſolidum attribuere rẽ de qua agitur.conſ.49.nu.4. 226
2 diſtributiui natura eſt,ut ſinguli habeantur pro expreſſis. conſ. 49. nu.6. 126
2 diſtributiue ſiue collecte an aliqui nocent ſatis differt. ibi.n.8. 126

2 diuerſa ſunt an paciſcatur de ſuccedendo ipſis contrahentibus, uel quod ipſorum bona perueniant ad alios, & an contrahentes paciſcantur de ſuccedendo, uel non ſuccedenda alteri. conſ. 24. nu. 54. 73
1 diuerſa. Non infertur ex diuerſis. conſ. 100. nu. 29. 183
1 diuerſitas nominis inducit diuerſitatem rerum. conſ. 36. nu. 13. 92
3 diuerſitas nominum arguit diuerſitatem effectus. conſ. 57. nu. 4. 94
3 diuerſitas facti diuerſam iuris diſpoſitionē inducit. cōſ. 99. n. 58. 164
2 diuerſitas literarū, cāncellationes, & apoſtilla reddunt protbocollum ſuſpectum. conſ. 12. nu. 29. 28
1 diuerſitas cauſarum ex quibus colligitur. conſ. 108. nu. 8. 202
3 diues ſemel, an præſumatur ſucceſſiue diues. conſ. 99. nume. 57. 164
4 diuidentes debent habere ſcientiā fideicommiſſi ad hoc ut illi cenſeantur per diuiſionem factam amplius uerbis renunciatum. conſ. 71. nume. 10. 124
3 diuidentes uidentur renunciaſſe fideicommiſſo quando fecerunt refutationem generalem omnium iurium, & actionum competentium in parte alterius. ibi. nu. 14. fo. eo.
3 diuidentes uidentur renunciaſſe fideicommiſſo, ſi inter eos cōceſſa eſt libera facultas diſponendi & alienandi, maxime quando data, & cōceſſa fuit dicta facultas prout ipſi diuidentes uoluiſſent. Idem ſi ſint data dicta poteſtas prout uidebitur, & placebit cuilibet ipſorum diuidentium. conſ. 71. nu. 15. 16. & 17. 124
3 diuidentes poſſunt ſtipulari nedum pro ipſis, ſed etiam pro eorū deſcendentibus hæredibus, & ſucceſſoribus nec non & diſtributiue pro quolibet hærede. ibi. nu. 35. 124
1 diuiſio in ſocietate qualiter ſit facienda inter ipſos ſocios. conſ. 85. n. 13. & nu. ſeq. 165
2 diuiſio bonorum facta per patrem inter filios etiam iuramento uallata reuocari poteſt. & ſi filij conſenſiſſent. conſ. 24. nu. 60. 62. Et ſiue ſit facta ſimpliciter ſiue ſub conditione. nu. 62. ibi. Etiam ſi ille de cuius hæreditate ſit pactum conſenſiſſet. nu. 63. ibi. 73
2 diuiſio bonorum an & quando tollat uires fideicommiſſi. conſ. 26. nu. 52. 81
2 diuiſio bonorum inter filios facta per patrem etiam iurata non ualet quin poſſit mutari. Etiam ſi promiſſum fuiſſet illam conuentionem nō reuocare. Etiam ſi iuramento fuiſſet firmata. ibi. num. 62. 63. & 64. Etiam ſi pactum contineret altero ſine filijs moriente bona defuncti uenire ad ſuperſtitem. nu. 65. ibi. Etiam ſi tale pactum impediret liberam teſtamenti factionē nedum reſpectu totius ſed ſolum reſpectu partis hæreditatis, & bonorum. nu. 66. ibi. 81
2 diuiſio & aſsignatio bonorū facta per patrem filijs an ualeat in uim donationis, uel alia uia, an talis diuiſio, & aſsignatio ualeat in uim ultimæ uoluntatis. conſ. 34. nu. 1. & 1. 41. 42. & 43. 101
2 diuiſio facta per patrem inter filios ēt ſcriptura non interueniente obſeruanda eſt ex quo habet uim, & ordinationem ſuprem iudicij. cōſ. 34. nu. 13. 101
2 diuiſio facta per patrem inter filios, confirmata in ultima uoluntate ualida eſt, & ſeruari debet. conſ. 34. nu. 15. 101
2 diuiſio facta per patrem inter filios, ualet in uim prælegati non obſtāte inequalitate. conſ. 34. nu. 23. 101
2 diuiſio alienationem continet. conſ. 34. nu. 29. 101
2 diuiſio facta per patrem inter filios ſeruanda eſt. conſ. 61. nu. 33. 141
2 diuiſio operatur ſtatum magis pacificum. conſ. 69. nu. 16. 150
2 diuiſio ſi probibita eſt cenſetur probibitio facta quo ad diuiſionē dominij non autem quo ad diuiſionem fructuum, & iuris fruendi. ibid. nu. 17. eo.
2 diuiſio hæreditatis inter coheredes facienda eſt in omnibus bonis hæreditatis ibi. nu. 18. eo.
2 diuiſio hæreditatis non facit inſtitutos hæredes particulares legatarios. conſ. 94. nu. 50. 191
3 diuiſio bonorum, & renunciatio trahitur ad ius de futuro quando ex præterito non adeſt cauſa. conſ. 71. nu. 15. 124
2 diuiſio bonorum & conſignatio filijs facta per patrem non ualet nec tenet. conſ. 16. nu. 37. 42
2 diuiſio non cadit niſi ubi eſt communio. conſ. 19. nu. 47. 55
2 diuiſio & aſsignatio bonorum facta per patrem inter filios ualet in uim ſuprem iudicij. & non per actum inter uiuos. cō. 34. nu. 42. 101
4 diuiſio rei quæ eſſet inefficax non eſt petenda nec concedenda. conſ. 127. nu. 14. 138
2 diuiſio appellari poteſt tranſactio. conſ. 12. nu. 7. 28
3 diuitiæ conſeruant familiam, & aggregationem honorem, & dignitatē ipſius. conſ. 6. nu. 14. 13
3 diuitiæ, & quod quis ſit idoneus, & ſoluendo qualiter probetur. cōſ. 99. nu. 58. 164
3 diuitiæ & idoneitas non probantur ex illa præſumptione, quod quis non iactet ſuum. ibi nu. 59. & 61. 164
4 diuturnitas taciturnitatis conſiderabilis eſt. conſ. 64. nu. 23. 81
4 diuturnitas temporis aggrauat peccatum. conſ. 68. nu. 245. 85
4 diuturnitatis longi temporis quo diſpenſati perſeuerarunt in copula & matrimonio eſt iuſta cauſa. conſ. 68. nu. 133. nu. 245. & ſeq. declaratur. 84
4 DOCTOR intelligi debet ſecundum deciſiones quas allegat. conſ. 128. nu. 28. f. 138
4 doctoris authoritas eſt probabilis non neceſſaria. conſ. 131. numera. 10. 140
3 doctoris opinio quæ ſit attendenda, ſi unum dixit legendo & aliud dixit conſulendo. conſ. 91. nu. 47. 48. & 49. 126
3 doctoris dictum debet intelligi ſecundum quod loquuntur iura citata per eum. conſ. 71. nu. 12. 124
4 doctori aſſerenti communem uſum ſeu conſuetudinem non eſt credendum. conſ. 158. nu. 21. 165
4 doctori dicenti, aliquid ſeruari de conſuetudine an ſit credendum. cōſi. 105. nu. 7. 129
1 doctori aſſerenti de conſuetudine, an & quando & quo caſu credendum ſit. conſ. 25. nu. 16. & 17. 18. & 100. 64
1 doctori allegantí conſuetudinem non creditur, nam eſt uariabilis. cōſi. 31. nu. 15. 79
4 doctori dicenti aliquid ſeruari de conſuetudine, an ſit credendum. dic. conſ. 105. nu. 7. 129
4 doctores theologi non habent poteſtatem decidendi & terminādi cās matrimoniales. conſ. 67. nu. 29. 83
1 doctorum authoritas an ſit conſideranda & pondus. conſ. 73. numero. 35. 137
4 doctorum authoritas an neceſſario ſit ſequenda. conſ. 68. nu. 80. 84
4 doctrina Bar. in l. fi. ff. de fal. in quibus caſibus procedat. conſ. 151. nu. 39. 155
3 doctrina Bart. in l. quandiu. de acquir. hære. in qua ſubſtitutione loquatur. conſ. 73. nu. 44. fo. 105. loquitur etiam ſiue primus ſubſtitutus moriatur relictis filijs ſiue non, ibi. nu. 45. eo.
1 doctrina Bar. in l. 1. §. permittitur. de aqua quoti. & æſti. ſit communis & an uera. conſ. 28. nu. 1. Et ſi uera eſt, an procedat ſolum re exiſtente integra uel non. nu. 2. ibi. Et quidni prius alteri fuit facta conceſſio. ibi. nu. 3. ibi. Vel procedat etiam re non integra. nu. 4. ibi. 137
3 doctrina Bal. in conſ. 438. incip. quædam puella. in 1. uol. declaratur conſ. 26. nu. 52. 53. cum ſeq. 40
4 doctrina Io. Mil. declaratur. conſ. 36. nu. 21. 49
1 doctrina decij in conſ. 12. quo caſu procedat. conſ. 91. nu. 19. 164
1 doctrina Ang. & Cuma. in l. Apud Iulianum. §. pe. ff. ex qui. cauſa. in poſſeſſio. ea. & Aret. in §. hæres quoq;. Inſti. de obliga. quæ ex qua. cont. quo caſu loquatur. conſ. 99. nu. 49. 181
2 doctrina Corne. in l. fi. C. de poſthu. hæredi. inſtit. reprobatur, conſ. 56 nu. 9. 135
4 doctrina Bal. in rub. C. de uſur. declaratur. conſ. 64. n. 13. & 14. 81
4 dolus & lata culpa tantum uenit in depoſito. conſ. 131. nu. 2. 140
4 dolus & bona fides, ut paſsiones animi, ex quibus probentur. conſ. 78 nu. 13. 105
4 dolus cōſiſtit in animo, & probatū ex cōiecturis. cōſ. 149. nu. 21. 153
4 dolus uerus debet interuenire in delictis & homicidio, ut quis capite puniatur. conſ. 161. nu. 8. 168
4 dolus expreſſus ſi non interuenit in homicidio & mandato, non tenetur pœna capitis. ibi. nu. 12. 168
1 dolus & inſidiæ tutoris & aliorum non debent nocere pupillo. conſ. 10. nu. 86. 22
1 dolus ex propoſito & re ipſa equiparantur. conſ. 12. nu. 81. 30
1 dolus ex propoſito & re ipſa an procedant a pari. conſ. 20. nu. 45. 108. & 109. fol. 42. & conſ. 96. nu. 20. 48. 49. 57. 61. & 62. 171
3 Et conſ. 26. nu. 72. 40
1 dolus arbitri non poteſt probari ex nouiter deducendis, ſed ex deductis. conſ. 45. nu. 92. 101
1 Dolus in quacunque diſpoſitione ſemper cenſetur exceptuatus. conſ. 49. nu. 4. 108
1 dolus non præſumitur niſi probetur. conſ. eo. nu. 28. 108
1 dolus poteſt cōſiderari dupliciter uerus & præſumptus, & qualiter comprehendatur. conſ. 49. nu. 30. 108
1 dolus quando non ſit uerus ſed præſumptus. ibi. nu. 31. 108
1 Et quando talis dolus dicatur uerus. ibi. nu. 32. eo.
1 dolus uerus, & præſumptus in quibus differūt. cōſ. 99. nu. 34. 181
2 dolus futurus remitti non poteſt. conſ. 49. nu. 35. fo. 108. Et conſ. 90. nu. 33. 162
1 dolus uelatus minor eſt quum expreſſus. conſ. 49. nu. 36. 108

1 *Dolus uerus præteritus poteſt remitti.ibi.nu.45.* 108
1 *Dolus ex coniecturis apparet, & deducitur.conſ.75.nu.31.* 141
1 *Dolus non includitur in generali liberatione.conſ.90.nu.35.* 162
1 *Dolus non uenit in legato liberationis ſed largum eſt. conſ. 84. num. 30.& 34.* 153
1 *Dolus præteritus uel futurus an dicatur exceptuatus.conſ.84. numero.31.* 153
1 *Et quid ſi eſt dolus conſiſtens in faciendo.ibi.nu.32.* fo.eo.
1 *Et quid ſi eſt dolus conſiſtens in omittendo, & negligendo.ibidem numero 32.* eo.
3 *Et conſ.67.nu.15.fo.111.conſ.82.nu.13.fo.140.conſ.83. nu. 47. fo.142.& conſ.96.nu.27.* 161
1 *Dolus & fraus indicijs & coniecturis probãtur.conſ.89.n.29.* 160
3 *Dolus & fraus ſemper intelliguntur exceptuati in generali commiſſione & ampliſsima ac libero mandato.conſ.96.nu.26.* 161
3 *dolus & fraus non debent prodeſſe doloſo fraudem committenti.ibi.nu.31.* eo.
1 *Dolus & fraus non præſumuntur.conſ.13.nu.57.* 32
1 *Et conſ.25.nu.27.* 78
1 *Dolus præteritus poteſt remitti quando id cõſtat.cõſi.90.no.34.* 162
1 *Dolus præſumptus a ſtatuto reſcindit liberationem ẽt factã per trãſactionem.conſ.96.nu.18.* 171
1 *Dolus re ipſo uel ex propoſito reſcindit tranſactionẽ.ibi.nu.48.* 171
1 *Dolus re ipſo arguitur & probatur ex leſione enormiſsima.ibid. numero.21.* 171
1 *Dolus & ignorantia non cadunt quando fit tranſactio ſuper illis de quibus erat quæſtio.ibi.nu.71.* 171
1 *Dolus re ipſa an idem operetur quod dolus ex propoſito. conſ. 99. nu.20.* 181
1 *Dolus præſumptus a lege ſeu ſtatuto non indiget alia probatione.cõſi.100.nu.68.* 183
1 *Dolus præſumptus reſultat ex læſione enormiſsima.conſ.103. numero.primo.* 190
2 *Dolus & fraus a quo probari debeat.conſ.26.no.70.* 81
3 *Dolus & mala fides ex titulo putatiuo etiam erroneo excluditur,& uidetur includi fides bona.conſ.66.nu.46.* 106
3 *Dolus impedientis ne quis poſsit teſtari cõſideratur.cõſ.67.nu.9.* 111
3 *Dolus in quacunque diſpoſitione ſemper intelligitur excluſus.ibi.numero.14.* 111
3 *Dolus malus excludi poteſt dolo bono.conſ.67.nu.58.* 111
3 *Dolus re ipſo propter enormiſsimam læſionem collectus æquiparatur dolo ex propoſito.conſ.75.nu.19.& 20.* 133
3 *Dolus uterque tollit iuramentum.ibi.nu.20.* 133
3 *Dolus ex propoſito non præſumitur,qui probari non debet.cõſi. 93. nu.16.* 158
4 *Dolus in dubio non præſumitur.conſ.52.nu.27.* 64
4 *Dolus eſt probandus ab eo qui eum deducit,& allegat.ibi.nu.28.* 64
4 *Dolus non committitur ſcienti.ibi.nu.29.* 64
4 *Dolus & fraus non præſumuntur ſi in actu interueniat conſenſus & authoritas ſuperioris.ibi.nu.30.* eod.
4 *Dolus & fraus non præſumuntur quando palã & publicè actus fuit geſtus.ibi.nu.31.* 64
4 *Dolus in his quæ ſunt de genere prohibitorũ præſumitur conſ.eo.n.33. Fallit quando ille actus aliter reputatur licitus.nu.34. ibi.* 64
4 *Dolus ex quibus indicijs & coniecturis præſumatur interueniſſe uel non.ibi.nu.35.* eo.
4 *Dolus conſideratur in iniuria illata ex parte committẽtis iniuriam.conſ.78.nu.15.* 105
4 *Dolus præſumitur in prohibitis in genere.ibi.nu.16.* eo.
4 *Item præſumitur quando qualitas facti illum præſumit.nu.17.ibi.f.e.*
4 *Item præſumitur ex moderate geſtis.ibi.nu.18.* f.eo.
1 *Dolum uerſatur qui non facit quod facere debet.conſ.34.nu. 34.fo. 90.& conſ.74.nu.29.* 140
1 *Dolum ſatis eſt fuiſſe ſemel commiſſum.conſ.74.nu.30.* 140
1 *Dolum uerſatur qui non reſtituit.conſ.74.nu.34.35.& 36.* 140
1 *Dolũ ſciẽter cõmiſſum ratificãdo remittere vř.conſ.49.nu.44.* 108
1 *Dolo præſumpto eſſe dicitur contrafaciens legi uel ſtatuto.conſ. 49. nu.33.* 108
1 *Dolo deceptus nõ dicitur cõſentire.ibi.n.44.fo.eo.& cõſ.e.n.72.* 108
1 *Dolo nullus præſumitur uerſari,ideo dolus probandus eſt. conſ. 96. nu.43.67.& 68.* 171
2 *Dolo qui deſiit poſsidere adhuc poterit conueniri ad reſtitutionem fideicommiſsi.conſ.5.nu.26.* 11
4 *Dolo inductus ad aliquid faciendum ſibi non præiudicat.Et a fortiori non præiudicat alijs.conſi.25.nu.31.& 32.* 36
4 *Doloſè non dicitur uerſari qui generalitate utitur.conſ.42.n.22.* 54
1 *Domeſticus & familiaris nõ eſt idoneus teſtis.cõſ.83.nu.42.* 152
1 *Domeſtici & familiares admittuntur in teſtes propter difficultatem probationis.conſ.75.nu.22.* 141
4 *Domeſtici & ſimul cohabitantes, & ſimul uiuentes non ſunt integri teſtes maxime quando talis familiaritas & domeſticitas habet cõiunctam conſanguinitatem.conſ.58.nu.13.& 14.* 121
1 *Domeſticis noto præſumuntur quæ domi geruntur.conſ.109.n.18.* 204
4 *Domicilium contrahitur per decem annos.conſ.12.n.13.& n. 1.* 10 *etiam in caſu dubio.* 26
1 *Domicilium conſtituit ciuilitatem.conſ.108.nu.49.* 202
3 *Domicilium ſequens curiam imperatoriã uel regis diuerſis in locis nõ uidetur in illis contraxiſſe.ibi.nu.16.* 173
3 *Domicilium non contrahitur quando ille habet animum repatriandi & non perpetuo habitandi in loco domicilij.nu.17.ibi.* 173
3 *Domicilium per habitationem decem annorum contrahitur eſto quod ille non ſubierit onera illius loci.ibi.nu.22.* eo.
3 *Domicilium quando conſtituatur per habitationem decẽnij.conſ.34. nu.10.Et quid ſi ibi non habet maiorem partem bonorum.nu.32.ibi Et ſi non habuit animum perpetuo ibi ſtandi.nu.22. Reſpondetur ad conſ.dcci.283.nu.23.ibi.* 54
3 *Domicilium & habitatio per decennium quando & quo caſu conſtituat ciuilitatem.conſ.52.nu.91.* 85
3 *Dominium adhuc eſt de iure gentium, licet quæratur per modos & actus ciuiles.conſ.1.nu.108.* 2
1 *Dominium non transfertur per inueſtiturã uerbalem nec poſſeſſio nec ius in re ſed ſolum ad rem.conſ.23.nu.58.* 51
1 *Dominiũ & poſſeſſio rerũ eccleſiaſticarũ debent eſſe penes eccleſiã & ipſius prælati habent ſolã adminiſtrationem.conſ.24.nu.5.* 62
1 *Dominium per priuilegium, & conceſsionem transfertur ipſo iure.conſ.27.nu.20.* 70
1 *Dominium quando probetur per inſtrumentum locationis & conductionis.conſ.27.nu.25.* 70
1 *Dominium eſt probandum quando de eo agitur.conſi.eo.nu.128.* 70
2 *Dominium iure gentium quæritur ex poſſeſſione.conſ.47.n.24.* 98
1 *Dominium hoc iure ciuili quæritur multis in caſibus ſine poſſeſſione. ibi.nu.25.* eo.
1 *Dominium facilius quæritur quam poſſeſſio ibi.nu.26.* eo.
1 *Dominium conſideratur cõ, & titulus quibus dominium quæritur. ibi.nu.27.* eo.
2 *Dominium quæritur quando datio in ſolutum fit in re certa. ibi. nume.10.* 98
3 *Dominium transfert ſi eſt dominus qui tenetur dare.cõſ.53.nu.25.* 87
2 *Dominium quæritur ex ſententia,etiam arbitramentali, & quando. conſ.42.nu.28.29.30.& 31.* 98
1 *Dominium poteſt transferri ex tit.ficto.conſ.42.no.42.* 98
1 *Dominium rei in dubio eſt præſumendum fuiſſe illius contra quẽ executio facta fuit.conſ.eo.nu.43.* eo.
1 *Dominium rerum emptarum per procuratorem quæritur mandatarij.Et periculum illarum debet ad ipſos ſpectare.conſ.47. num. 16. & 17.* 104
2 *Dominium non ſtatim transfertur in legato quantitatis.conſ.77.nume.4.* 143
1 *Dominium legata quantitatis non ſtatim in eccleſiam transferatur. ibi.nu.6.* eo.
1 *Dominium utile per feudum transfertur,& retinetur directum. conſi.23.nu.11.* 51
2 *Dominium rerum emptarũ contra formam non quæritur mandanti. conſ.47.nu.62.Sed remanet penes gerentem actum.nu.63.ibi. et damnum,et periculum ad ipſum ſpectabit.nu.64.ibi.* 104
4 *Dominium ex numeratione transfertur, ita ut depoſitarius teneatur ex caſu.con.131.nu.8.* 140
4 *Dominium quod ex numeratione non transferatur.ibi.nu.16.* 140
3 *Dominium in legato conditionali non transfertur in legatarium. conſi.58.nu.55.* 96
1 *Dominium utile transfertur per emphyteuſim.cõſ.50.nu.21.* 110
1 *Dominium non transfertur,ex contractu ſimulato ẽt ſecuta traditione.conſ.53.nu.22.fo.113.et conſ.55.nu.21.* 118
1 *Dominiũ et poſſeſſio transfertur per cõſtitutũ ficte.cõſ.59.n.21.* 122
1 *Dominium an perdat,et poſſeſſionem.qui rem propriam ſcienter conducere.conſ.59.nu.141.* 122
1 *Dominium,et poſſeſſio poſſunt acquiri pro indiuiſo pro qualibet parte etiam non quotidiana.conſ.61.nu.39.ſufficit quod pars ſit expreſſa nec requiritur certitudo quota.nu.40.ibi.* 122
1 *Dominium tunc rei uenditæ in eccleſiam abſq; traditione transfertur*

quando precium fuit ſolutum uel de eo fides habita, extremorum habilitas concurrere debet. conſi.77.nu.13. 145
1 Dominium probatur indicijs. conſi.104.nu.103. 191
1 Dominium quæritur ſine aliquo actu de patre in filium, & de auo in nepotem. ibi nu.111. fol.eo.
1 dominium an probetur per librum extimi. ibi.nu.169. f.eo.
1 dominiũ quæritur ex longeua poſſeſſione concurrentibus alijs, licet non probaretur tradentẽ fuiſſe dominũ. &c. cõſ.107.nu.9.et 10. 199
1 dominium qualiter acquiratur. conſ.107.nu.32. 199
1 dominium quod eſt penes parentes ipſos iure tranſit in deſcendentes. conſi.107.nu.15. 199
1 dominium deductũ incidenter probatur per poſſeſſionẽ ſeu quaſi. conſi.115.nu.8. 215
1 Dominium quæſitum iure gentium non poteſt tolli. conſi.1.nu.107.f.2.& conſ.101.nu.69.& 30. 125.& 116
1 Et conſi.6.nu.49. 10
4 dominium incidenter deductum probatur per poſſeſſionem ſecus ſi principaliter deduceretur. conſ.57.nu.44. 72
4 dominium quando eſt tranſlatum res dicitur non integra, conſ.132.nu.24. 141
1 dominus directus non eſt aſtrictus feudum ad ſe deuolutum concedere illis qui longiſſima præſcriptione fuerunt excluſi. conſilio.22.numero.40. 48
1 dominus directus poteſt uiuente uaſſallo feudum alteri concederẽ ſub conditiõne ſi ille ſine filijs moriatur. ibi.nu.41. Eo magis ſi accedat uoluntas uaſſalli.nu.42. Eo etiam ſi perſona ad id uocata eſt de comprehenſis in primis inueſtituris.nu.43. 48
1 dominus directus poteſt concedere feudum cum illa qualitate ut ſapiat naturam feudi paterni auiti & antiqui, & potiſſimum quando dicta uerba ſunt prolata a principali diſpoſitione conſ.17. numer.1.2.3.& 5. 39
1 dominus directus habens ſub ſe uaſallos & feudatarios particulares in ſuo dominio poteſt facere ea quæ imperator. ibi.nu.4. 39
1 dominus directus feudum ad ſe reuerſum poteſt alteri concedere. cõſi.17.nu.12.fo.39.& conſ.22.nu.19.fo.47.& conſ.23. 51
1 dominus directus poteſt inueſtire fœminam etiam in feudo antiquo multis de cauſis, ut etiam quando prima inueſtitura fuit facta mixtim, & quando in feudo alias deficiente maſculo fœmina fuit admiſſa, & inueſtita. conſ.20.nu.72. 31
1 dominus directus qui feudum conceſſit non poteſt illud reuocare, & ſe penitere. conſ.13.nu.77.& nu.83.& 49. Tenetur enim obſeruare & adimplere conceſſionem. ibi.& nu.81. 51
1 dominus directus ſi alienauit contra tenorem pactorum an teneatur redimere & inueſtire haredes primi inueſtiti. conſ.28.nu.21. Et quæ remedia contra ipſum competant.nu.22.ibi. 7?3
1 dominus directus retinet ciuilem poſſeſſionem rerum feudalium in quibus recognoſcitur ab alijs retinentibus illas. conſ. 102. numero.37. 183
1 dominus directus non poteſt uenire conceſſiones & inueſtituras. ibi nu.40.& ſeq. eod.
2 dominus directus poteſt reſpectu ſui iuris conſentire quod feuda tranſeant ad alias perſonas ad quas de ſui natura non tranſirent. conſi.1.nu. 154. 2
1 domini directi conſenſus in alienatione feudi debet congruo tempore interuenire. conſ.77. nu.41. 143
1 dominus de præterito præſumitur dominus & de præſenti. conſ.104. num.13. 191
1 dominus quis efficitur per adiudicationem ritè factam ſecundum ius commune & ſtatutorum. conſ.42.nu.19. 98
1 dominus prædiorum habet in facultate aſſignare uiam uno loco uel alio. conſ.115.nu.6. 215
1 dominus ille efficitur qui miſſus eſt in poſſeſſionem authoritate iudicis & ſententiæ. Et idem quando mittitur uirtute ſecundi decreti. cõſ.42.nu.13.& 24. 98
1 dominus poteſt ignorare factum a ſuo procuratore. conſ. 47. numero.103. 104
1 dominus argenti & materiæ illa reducta in aliam ſpeciem adhuc remanet dominus materiæ & argenti ſicut prius erat cum illa ſpecies reduci poſſit ad primæuam materiam, & tali domino omni tempore competit rei uendicatio. conſ.80.nu.1. 146
1 dominus aquarum poteſt de illis ſuo arbitrio diſponere. conſ.114.numer.6. 215
1 dominus alicuius rei præſens in teſtamento in quo grauatur non præiudicat ſibi in re propria maxime ſi eo tempore nõ fuit grauatus ſed poſtmodum. conſ.3.nu.13.& 14. 10
3 dominus præſumitur ultimus ſcire dedecus domus. conſ. 64. numero.30. 103
3 dominus rei uenditæ per alterum ſuo conſenſu tenetur de euictione. conſ.78.nu.11.& nu. 13. 117
3 dominus de rebus ſuis poteſt pro arbitrio diſponere. conſ. 89. numero.38. 152
4 dominus an teneatur ex incendio commiſſo per familiam. conſ.87.nu.6. 111
4 dominus tenetur ex incendio commiſſo per famulos ex ordinatione domini. conſ.87.nu.18. 111
1 domini conſenſus qui requiratur in alienatione feudi poteſt conſuetudine induci ut uaſallus cum tali conſenſu in præiudicium agnatorum poſſit alienare feudum. conſ.13.nu.25. 32
1 domini ſi duo ſunt, & unus uult liberare uaſallum, alius condemnare ſtandum erit liberanti. conſ.14.nu.13. 35
1 domini uidentur omnes conſiderari. ibi nu. 14. 33
1 domini poſſunt expendere pecunias, & de fructibus feudi diſponere eorum arbitrio. conſ.22.nu.93. 48
1 dominus prædiorum an & quando liceat facere munitiones & pencellos prope ripam fluminis cui inhærent prædia eorum. conſ.103.n.1.cum ſeq. 196
2 domus conſideratur ut quid uniuerſale ſeu integrale continens ſub ſe ſe plures partes ab uſu eius. conſ.80.nu.3. 163
2 domus plures partes in ſe continent. ibi.nu. 6. eo.
2 domus habet diuerſa membra & partes inter ſe differentes, & unius appellatione non uenit alia. ibi.nu.8.& 12. eo.
2 domus una põt in duas diuidi, pariete intertecto. ibi.n.17.& 19. eo.
2 domibus legatis, an ueniat apotheca ad quam dabatur aditus per ipſam domum. conſ.80.nu.4 165
3 domus & cippi appellatione, qui ueniant. conſi.53.nu. 20. 84
3 domus ſtipitis ſeu caſatæ appellatione, qui ueniant. conſi.35.nu.3.fo.55. Et ac capiatur pro familia. ibi.nu.4.fo.eod.& conſi.47.nu. 53.54.& 55. 73
3 domus agnationis & familiæ dignitas per maſculos conſeruatur. cõſ.35.nu.15. 55
1 donans priuatur dominio rei donatæ, nec poteſt poſtea in rei donatæ onus apponere. conſ.93.nu.16. 127
1 donans reſeruando ſibi uſumfructum, transfert in donatarium poſſeſſionem ciuilem conſ.72.nu.1. 133
4 Et conſ.16.nu.11. 421
2 donans ſeruando ſibi uſumfructum, uidetur tradere donationem & poſſeſſionem. conſi.16.nu.11. 421
3 donans rem alicui cum pacto ne alienet, ualebit alienatio per quam in alium transfertur dominium. conſ.69.nu.117. Quod tamen plenius declaratur.nu.137.& 144. 118
3 donans rem alicui cum pacto ne alienet, & ſi alienaret uel ad actum alienationis ueniret per diem, ante dominiũ reuertatur ad donantem non poterit in alium per donatarium dominium transferri, quando appoſita eſt clauſula conſtituti. conſ.69.n.127.143.& 144. 118
3 donans & reſeruans ſibi uſumfructum non propterea arguitur mente captus. conſ.88.nu.45. 116
3 donans coram minori numero quinque teſtium uidetur inter uiuos donare, licet in illa fiat mentio mortis, nam uidetur collecta ſolum ad illud tempus. conſi.90.nu.4. 154
3 donantis aſſertioni ſtatur de meritis donatarij nec aliter probanda ſunt. conſi.73.nu.2. 128
1 donantem eccleſiis poteſt pœnitere antequam habeatur ratum, ſi donatur quantitas. conſ.77.nu.37.& 40. 143
1 donatarius ſecundus præferrendus eſt primo, quo ad dominij acquiſitionem quando ſecundo facta fuit traditio rei donatæ. conſi. 77. numero.1. 143
4 donatorius non poteſt tollere ius antiquorum creditorum. conſi. 79. num.73. 99
1 donato caſtro, cenſetur donatum merum & mixtum imperium. conſ.9.nu.18.& omnimoda iuriſdictio.nu.18.& 19. 21
1 donandi poteſtas includitur in mandato quantuncunque generaliſſimo. conſ.45.nu.51. 101
3 donare quis poteſt per cedulam poſt mortem ſuam. conſi.90.nu.1.& ferre per totum. 154
3 donare res ſuas & de illis diſponere unuſquiſque poteſt. conſi. 76. nu.3. 134
4 donare inter uiuos quis poteſt. conſi.70.nu.38. 96
4 donare quis poteſt eccleſiæ & loco religioſo. ibi.nu.19. eod.
1 donatio & conceſſio propter merita, & antidora, eſt ualde priuilegiata. conſ.8.nu.2. 16

Donatio inter patrem & filium, auum & nepotem in poteſtate non ualet regulariter. conſ. 53. nu. 1. Valet tamen facta in præmium emãcipationis. Et idem ſi ſit emancipatus. nu. 2. 84

1 Donatio & contractus regulariter non præſumitur ſimulatas. ibid. nu. 6. fol. eo.

1 Donatio inter patrem & filium morte patris donantis confirmatur. conſ. 53. nu. 4. 113

1 Donatio præſumitur, quando ſit de maiori parte bonorum. conſi. eod. nu. 17. 113

1 Donatio quando ſit conſanguineo in præiudicium alterius ſimulata præſumitur ibi. nu. 18. fol. eo.

1 Et quando ſit nepoti & priuatur filius. nu. 19. ibi. eo.

1 Et idem quando poſt contractum, donans permanſit in poſſeſſione, & fructus percepit, & bonum nihil habuit donatarius. ibi. nu. 20. eod.

1 Idem etiam ſi bona donata remanſere in extremo donantis. ibi. numero. 21. fol. eo.

1 Donatio ſimulata facta filio emancipato, non ualet. ib. nu. 27. 113

1 Donatio poteſt reuocari, quando exceptiue quis uenit contra eam. ibidem. nu. 38. 113

1 Donatio non confirmatur morte, quando fuit ſimulata. nu. 40. ibid ſi non ualet quod ago, ut agi ualeat ut ualere poteſt quando procedat. nu. 41. ibi. eo.

Donatio morte confirmatur, quando præceſſit traditio, ſeu quaſi. ibi. nu. 43. eo.

1 Donatio facta filio ualidatur iuramento. conſi. 53. nu. 3. & 4. fol. 113 & conſ. 63. nu. 15. 127

3 Et conſ. 2. nu. 2. 6

1 Donatio corroboratur iuramento, ut contra eam non poſſit ueniri. cõſi. 72. nu. 4. Sed contra. nu. 15. & ſeq. 135

2 Donatio facta omnium bonorum an ſit ualida. ibi. nu. 5. eo.

2 Donatio reuocatur ipſo iure per ſuperuenientiam liberorum, niſi donans cogitaſſet de filijs. ibi. nu. 6. eo.

1 Donatio bonorum ultra dimidiam reuocanda uenit per ſuperuenientiã liberorum. Etiam ſi iuramento talis donatio fuiſſet uallata. Nec requiritur iuramenti relaxatio in reuocatione iſtius donationis, nedum conſideratur fauor patris & eius cõſenſus tacitus ſeu expreſſus Sed fauor filiorum principaliter. ibi. nu. 14. 15. & ſeq. & nu. 19. 25. & ſeq. eod.

1 donatio facta a patre ſuperuenientia filiorum eorum fauore reuocatur. ibi. nu. 27. eo.

2 Donatio facta eccleſiæ per natiuitatẽ filiorum reuocatur pro parte, in totum uero quando ſit extraneo. ibi. Qua autem ratione. ibid. nume. 30. eod.

2 donatio facta extraneo patre natis filijs tanquam inofficioſa fauore filiorum reuocatur. Et ſi eſt pater filio reuocatur pro parte, & qua ratione. ibi. nu. 18. & 29. 135

2 donatio inofficioſa re ipſa facta extraneo reuocatur in totum. Facta uero uni filiorum pro parte tantum. conſ. 63. nu. 31. 135

1 donatio facta extraneo non reuocatur per filium poſtmodum adoptatum. ibi. nu. 32. 135

2 donatio facta ſimpliciter per patrem conditionem recipit, niſi filij naſcantur. ibi. nu. 43. 135

1 donatio inter matrem & filium, & econtra fieri permittitur, nec eſt prohibita. conſ. 73. nu. 1. 137

1 donatio reuocatur ipſo iure, ſi poſt eam naſcuntur filij ipſius donantis. ibi. nu. 2. eo.

1 donatio quando facta eſt propter merita ſeu obſequia præſtita donanti, ceſſat diſpoſitio l. ſi unquam. C. de reuocan. donatio. & de meritis ſtatur aſſertioni donãtis, nec aliter probanda ſunt. ibi. n. 10. & 11. eo.

1 donatio ſimpliciter & pure facta tacitam in ſe habet conditionem, ut ſi filij donantis naſcantur. ibi. nu. 12. Et iuramentum ſuper ea appoſitum eandem habet conditionem, nec obſtat filijs natis. ibi. & nu. 48. 49. & 53. Si fuerit omnium bonorum, ſiue partis quotatiuæ, ſeu rei particularis ſpectabilis, & notabilis reuocanda uenit filijs natis. nu. 13. ibi. Et procedit quando facta eſt extraneo cuicunque exceptis deſcendentibus. nu. 13. ibi. 137

1 donatio quod reuocetur natiuitate filiorum concernit commodum & utilitatem ipſorum & per oppoſitum eſſet damnum & ceſſaret oīs ſpes conſequendi bona donata. ibi. nu. 19. eod.

1 donatio facta eccleſiæ per natiuitatem filiorum non reuocatur in totum, ſed ſolum quo ad legitimam. Eſto quod pater exhæredet, ſeu prætereat filium, tamen contra eius uoluntatem filius admittitur. conſ. 73. nu. 24. 137

1 Donatio re ipſa & conſi. inofficioſa facta extraneo per patrem habentem filios reuocatur in totum. Et idem in caſu l. ſi unquã. C. de reuo. dona. fauore filiorũ non recipitur conſideratio Bar. facientis differentiam inter hos caſus. ibi. nu. 26. 29. & 30. eod

1 Donatio facta per patrem filia non reuocatur in totũ natiuitate aliorum filiorum ſed ſolum quo ad legitimam. conſ. 73. n. 27. & 28. 137

1 donatio facta inter matrem & filium reuocatur per natiuitatem filiorum. ibi. nu. 47. 137

1 donatio facta propter alimenta ualet ad quantitatem alimentorũ & & non ultra. ibi. nu. 70. 137

1 Donatio eccleſiæ facta per principem, non indiget inſinuatione. conſ. 27. nu. 3. 70

1 donatio facta eccleſiæ nullo pro ea acceptãte, an poſſit reuocari, eſto quod poſtmodum acceptetur. 77. nu. 15. & nu. 16. Et quid ſi notarius acceptauit, & recepit pro eccleſia. nu. 17. ibi. 70

1 donatio facta eccleſiæ ualida eſt, quando notarius pro eccleſia ſtipulatur. ibi. nu. 27. 28. & ſeq. 70

1 donatio eſt contractus nominatus. ibi. nu. 18. Et iſte contractus ſui natura eſt irreuocabilis. nu. 19. Et a tali contractu nominato non põt diſcedi. nu. 20. Et quando eſt facta pijs locis nõ põt reuocari. n. 21. 70

1 donatio facta abſenti ualida eſt ſi notarius pro ipſo eam acceptauit. ibi. nu. 26. Sequi tamen debet ratificatio donatarij. nu. 28. & 29. & ſequen. & 33. Et conſenſus illius pro quo notarius eſt ſtipulatus. ibidem. nu. 35. 70

1 donatio mortuo donatore ante ratificationẽ non põt ulterius ratificari. Nec põt trahi retro in præiudiciũ tertij. conſ. 77. n. 38. & 39. 143

1 donatio in dubio non præſumitur. conſ. 85. nu. 4. 141

2 donatio reuocatur per filium legitimatum. conſ. 9. nu. 88. 55

2 donatio cauſa mortis expirat per præſentiam, & reuocationem donãtis. conſ. 16. nu. 1. 42

2 donatio cauſa mortis quæ, & quando ſit. ibi. nu. 3. & 17. 42

2 donatio cã mortis eſt cũ mortis expreſſio facta eſt. ibi. nu. 4. eo.

2 donatio ſecunda ſe referens ad primam, ſecundum illã interpretanda uenit. ibi. nu. 5. & 8. eo.

2 donatio cauſa mortis ex quibus qualitatibus comprehendatur. ibid. nu. 6. 42

2 donatio cauſa mortis non alteratur per traditionem. ibi. nu. 9. eo.

2 donatio inter uiuos per quos actus inducatur. ibi. nu. 12. eo.

2 donatio inter uiuos quando inducatur per illa uerba, promiſit non cõtrafacere. &c. Et quid ſi expreſſe facta eſt poſt mortem cum dictis uerbis. ibi. nu. 13. & 14. eo.

2 donatio cauſa mortis tacitam habet conditionem, niſi donatorem præueniat. ibi. nu. 17. 42

2 donatio ſimplex inter uiuos non ualet inter patrem & filium. ibi. nume. 19. eo.

2 donatio ut ualeat quæ requirantur. conſ. 16. nu. 10. 42

2 donatio inter patrẽ & filium quãdo cõfirmatur morte. ibi. n. 12. eo.

2 donatio non inſinuata redditur inualida. ibi. nu. 23. eo.

2 donatio inter patrem & filium facta contemplatione matrimonij ualet. conſ. 16. nu. 23. 42

2 donatio ob cauſam non indiget inſinuatione. conſ. 16. nu. 25. 26. 27. & 28. 42

2 donatio excedens ſummam quingentorum aureorum facta a patre filio propter nuptias uel ob cauſam matrimonij eſt inſinuanda. conſi. 16. nu. 26. & 27. 42

2 donatio prædicta facta a patre filio, non confirmatur morte quando non fuit inſinuata etiam ſi res donata fuiſſet tradita. conſi. 16. nu. 28. 29. 30. & 31. 42

2 Donatio ob cauſam quando indigeat inſinuatione, & quando non. cõſi. 16. nu. 28. 42

2 Donatio facta filio uenit conferenda, conſi. 16. nu. 33. & 34. 42

2 Donatio propter nuptias uenit conferenda ibi. nu. 34. 42

2 Donatio facta per patrem filio pro legitima eſt ualida. Tamen uenit conferenda. ibi. nu. 35. & 36. 42

2 Donatio omnium bonorum an & quando ualeat. cõſ. 26. nu. 68. 81

2 Donatio quando & quo caſu poſſit reuocari propter ſuperuenientiã filiorum. ibi. nu. 79. 81

2 Donatio inofficioſa per patrem facta, an & quando poſſit per filium reuocari. ibi. nu. 130. 73

2 donatio facta per patrem filio exiſtenti in poteſtate non ualet. conſi. 34. nu. 1. 101

2 Donatio propter nuptias quibus perſonis poſſit relinqui. conſ. 59. numero. 17. 138

3 donatio facta per patrem filio emancipato ualida eſt, & firma. conſ. 2. nu. 1. 6

3 Donatio facta ad remunerationem laborum & expenſarum non uenit in fideicommiſſo uniuerſali, in quo donatarius fuit inſtitutus hæres.

res,& granatat.ibi.nume.12. fo.eo.

3 Donatio poteſt renocari per conſenſum donatarij poſtmodum inſiuati.ibi.nu.20. 6

3 donatio an reſoluatur per ſimplicem conſenſum uel reſolutio requirat actum retroſimilem.ibi.nu.25. Et quid ſi poſt conſenſum ſecuta fuit effectualis approbatio.ibi.nu.26. f.eo.

2 donatio eſt contractus de iure permiſſus.conſ.25.nu.48. 38

3 donatio facta abſenti regulariter non ualet.ibi.nu.50. Fallit quando fuit facta patri praſenti,& acceptanti nomine illius abſentis donatarij.nu.51. Fallit etiam quando data fuit licentia abſenti donatario capiendi & retinendi res donatas.nu.52. 38

3 donatio excedens ſummam quingentorum ducatorum ſi non eſt inſinuata regulariter redditur nulla.ibi.nu.53. 38

3 donatio inofficioſa an ualeat,& in qua ſumma.ibi.nu.54. eo.

3 donatio expreſſe facta per patrem filio in poteſtate non ualet. conſi.33.nu.11. Et quid ſi eſſet uallata iuramento plene.nu.12.& nu.35.& 36. Et quid ſi in donatione non fuit ſeruata forma tradita a ſtatuto.nu.13.& nu.47.& 48. 52

3 donatio aſcendens ſummam quingentorum minime ualet.ibi.nu.15. Nec etiam ualidatur iuramento,ſed contra.nu.16.& 45. eo.

3 donatio excedens ſummam quingentorum aureorum, inſinuanda eſt. conſ.69.nu.93. Nec iuramentum ſupplet inſinuationem. nu.94. Sed contra.nu.95.97.& 162. 118

3 donatio facta propter cauſam non indiget inſinuatione.ibi.nu.96 eo.

3 donatio ſeu pactum conceptum in pœnam mutationis uoluntatis non ualet.ibi.nu.142. 118

3 donatio in dubio non praſumitur.conſ.96.nu.9. 161

3 donatio cauſa mortis quo ad ſui ordinationem ſapit natura conſi.97.nu.3. 162

3 donatio cauſa mortis facta per filiumfami.non ualet ſine patris conſenſu.ibi.nu.22. 162

4 donatio non praſumitur,cum id non exprimatur.conſi.8.nu.1. 23

4 donatio & iactatio ſui in dubio non praſumitur.ibi.nu.3. 23

4 donatio facta priori alicuius eccleſia praſenti & ſtipulanti ualet & tenet.conſ.70.nu.10.& ſeq. 96

4 donatio facta ualide nō pōt reuocari per filios donantis.ibi.n.21.eo.

4 donatio facta eccleſia non indiget inſinuatione, ſi non excedit ſummā quingentorum.ibi.nu.22. eod.

Idem ſi dictam ſummam excederet,fauore eccleſia.nu.23.ibi.

4 donatio facta eccleſia inofficioſa poteſt reuocari per filios uſque ad ſupplementum legitima.ibi.nu.26. Quando re ipſa eſt inofficioſa, & non ex conſ.nu.27.& nu.28.& 29. eo.

3 Donatio facta per maritum uxori inter uiuos confirmatur pramortuo marito.conſ.90.nu.15. Et an iſto caſu ſit neceſſaria traditio rei donata.nu.16. Et quid ſi maritus in ſe retinuit uſumfructum.nu.17. traditio ficta in iſto caſu an habeatur pro uera. nu. 18. Si res donata & non tradita ſine uitio reperitur penes donatarium reddit donationē ualidam nu.19. 154

3 Donatio inter uiuos facta abſenti regulariter non ualet.conſ.90. nu.21.& nu.22. Et quid quando fit praſente notario.nu.23. Vel donatarius reperitur in poſſeſſione rei donata ſine uitio.nu.24. eo.

3 donatio inter uiuos facta per maritum uxori non cenſetur reuocata ſi maritus fecit teſtamentum,& in illo apposuit generalem clauſulam derogatoriam.ibi.nu.25. eo.

3 Minus et non cenſetur reuocata per uniuerſalem inſtitutionem haredis factam per maritum.ibi.nu.26. eod.

3 Minus etiam reuocata cēſetur ſi idē maritus donauit pradicta uxori donatrici aliquid aliud.nu.27.ibi.& nu.28. eo.

3 Ademptio & translatio rei donata quando praſumatur facta. ibid.

4 Donatio cauſa mortis,uel inter uiuos qualiter diſcernatur. conſ. 46. nu.28. 57

4 Donatio cauſa mortis ſapit ultimam uoluntatem.nu.29.ibi. eo.

4 Donatio cauſa mortis morte ſecuta ualidatur.conſ.115.nu.10.129

4 Donatio cauſa mortis,an per ſolam reconualeſcentiam cenſetur reuocata.ibi.nu.13.& 14. eo.

1 Donatio facta inter maritum & uxorem non ualet.conſ.128. nu.5. Confirmatur tamen mariti morte.ibi.n.19. Et iſto caſu an ſit neceſſaria rei donata traditio.nu.6.& nu.8.9. Tamen ſufficiens erit traditio facta.nu.7.& nu 89. Idem ſi aliud interuenit traditionis loco.nu. 9. Et idem ſi interuenit conſtitutum.nu.10. 227

1 Donatio inter uirum & uxorem,an ſit penitus prohibita. Et an aliquo caſu ſit permiſſa.ibi.nu.11.& 12. eo.

1 Donatio an facta intelligatur de modico ſub uerbis ſi illud plus ualet dono.ibi.nu.32.& quando & quo caſu procedat.nu.33. 227

1 Donatio transfert dominium.ibi.nu.43. 227

3 Donatio facta abſenti et recepta per notarium poteſt reuocari ſi non fuit prius ratificata per donatarium,et ante reuocationem.conſ. 69. nu.110. 118

3 Donatio facta per matrem filie,ualida eſt.nu.125.et 126. Maximè quando eſt uallata iuramento.nu.127.ibi. eo.

3 Donatio facta per patrem filio in poteſtate exiſtenti,ualidatur iuramento.ibi.nu.128. eo.

3 Donatio iuramento uallata non poteſt reuocari.ibi.

3 Donatio ab initio uoluntaria eſt facta tamen neceſſario obſeruanda uenit.ibi.nu.129. 18

3 Donatio conditionalis purificata conditione debet effectum ſortiri. ibi.nu.130. eo.

3 Donatio conditionalis ſecuto adimplemento habetur perinde ac ſi ab initio fuiſſet pure facta.ibi nu.133. eod.

2 Donatio facta abſenti in iudicio,et acceptata per iudicem,erit ualida licet donatarius non ratificauerit illam.ibi.nu.149. 18

3 Donatio primo loco facta ſine traditione praualet contractui ſecundo loco facto cum traditione quando in prima donatione fuere apposita illa uerba,quod per diem ante etc.cum clauſula conſtituti. ibid. nu.154. eo.

3 Donatio poteſt fieri abſenti patre illius praſente, et acceptante. conſ. 76.nu.9. 134

3 donatio facta per maritum uxori an ſit ualida et nulla.conſ. 86. nu. 15. Et quid ſi facta eſt per ſponſum ſponſa ante contractum matrimonium.nu. 14. et numero.15. Et an tale donatum poſsit conuerti in dotem, 145

3 Donatio facta per maritum uxori in recompenſationem dignitatis & nobilitatis uxoris ualida eſt & firma.ibi.nu.18.et nu.21.et 45. melius. eo.

3 Donatio facta per maritum uxori corroborata iuramēto ualida eſt ibi.nu.19.et nu.46.47.48.et ſeq. eo.

3 Donatio facta a furioſo ſeu mentecapto an ualeat et teneat.conſ.88. nu.2. 149

3 Donatio eſt dilapidatio,et non cadit in hominem ſana mentis.ibi.nu. ro.13. eo.

3 Donatio facta abſenti regulariter nō ualet.ibi.nu.15.nu.89.et alijs ſeq.plene.et nu.91.et 94. 150

3 donatio facta propter bene merita indiget probatione meritorum, et quando et quo caſu.ibi.nu.16. 150

3 donatio facta nepoti ex fratre maturè dicitur facta, et non a mente capto,cum bona proueniant,et conſeruentur in familiam,quod ſapientiſsimi eſt.conſ.88.nu 44. 149

4 donatio obſeruata per plures annos,ita de facili non debet retractari.ibi.nu.47. eo.

3 donatio facta abſenti retento uſufructu ualida eſt.ibi.nu. 95. 149

3 donatio facta abſenti cum conſtituto operatur translationem dominij.ibi.nu.96. 149

3 Item ualida eſt ſi fuit notificata abſenti, et recepit poſſeſsionem rei donata.ibi.nu.97. eo.

3 donatio facta abſenti praſentibus quinque teſtibus ſaltē ualet in uim fideicommiſsi,et ultima uoluntatis.ibi.nu.98. eo.

3 donatio facta propter bene merita illis ſpecificatis ualet, licet aliter non probentur.ibi.nu.99. Valet etiam quando fit eo modo inter perſonas non prohibitas.nu.100. Vlterius etiam ualet,quando ultra dictam clauſulam donator dixit ſe dare pure libere,et ſimpliciter.nu. 101. Tunc enim aſſertio meritorum in genere non habet alterare dictam donationem libère et pure factam.ibi. eo.

3 donatio poteſt per epiſtolam fieri abſenti.conſ.89.nu.10. 15

3 donatio geminata eſt magis ualida quàm ſimplex.ibi.nu.21. eo.

3 donatio facta abſenti perficitur per epiſtolam receptam ab abſente. ibi.nu.36. eod.

3 donatio cauſa mortis arguitur quando fit mentio mortis, et reſeruatur poteſtas mutandi et corrigendi conſ.90.nu.1. 154

3 donatio cauſa mortis debet fieri in praſentia quinque teſtium, aliàs nō ualet.ibi.nu.2. eod.

3 donatio ualet ut inter licet in illa ſit appoſita cōditio,ſi donator pramoriatur,uel ſi reſeruata poteſtas mutandi.ibi.nu.5. eod.

3 donatio poteſt fieri in cedula licet nō fuerit lecta,et promulgata coram teſtibus.ibi.nu.8. Idem in teſtamēto et codicillis et ſimilibus. nume.9. eo.

3 donatio facta per maritum uxori inter uiuos regulariter non ualet. ibi.nu.12. Fallit quādo facta fuit propter benemerita et ſeruitia et propter qua ſeruitia.n.13.ibi. Et ſi excedit merita et ſeruitia in quo reddatur ualida.ibi.nu.14. 154

3 donationis titulus ualidus eſt et permiſſus ſine pure ſit celebratus

ſi. n

ſiue ſub conditione ſubſecuta eius purificatione. conſ. 86. numero. 4. & 5. 145
3 Donationis ſimplex actus non arguit ſanitatem. conſilio. 88. numero. 46. 71
3 Donationis titulus transfert dominium. conſ. 89. nu. 37. 152
3 Donationi ſimplici primo loco factæ, ſecundus actus ualidatus traditione rei ſeu quaſi iurium præfertur. conſ. 69. nu. 121. 118
1 Donatione reuocata per natiuitatem filij bona donata ad patrem reuertuntur, etiam ſi filius natus incontinenti moriatur. conſi. 73. nu. 7. & 8. 137
4 Donec dictio conditionem importat. conſ. 18. nu. 4. 30
4 Donec dictio ſententiam & reſeruationem temporalē inducit, quæ ſinito tempore expirat. ibi. nu. 5. 30
4 Dotatio iuris patronatus eſt mixta partim de bonis laicalibus, & partim eccleſiaſticis. conſ. 128. nu. 12. 138
2 Dos & donatio propter nuptias, an procedant a pari conſil. 95. numero. 39. 193
2 Dos in legato facto uxori per maritum continente tantum quantum eſt ipſa dos, ultra eam uedum comprehenditur dos ſoluta uerum & promiſſa nec non & præparamenta. conſ. 95. nu. 12. 193
3 Dos prælegata potius dicitur reddi, quam dari. conſilio. 2. numero. 74. 6
3 Dos ſine matrimonio eſſe non poteſt. conſ. 16. nu. 44. 24
3 Dos ſuccedit legitimæ loco. conſ. 26. nu. 83. 40
3 Dos an poßit eſſe minus legitima & quando & quo caſu & tempore & quid ſi filia excluditur a ſucceſſione p ſtatutū. conſ. 25. nu. 91. 40
3 Dos quando ſuccedit loco legitimæ. conſ. 29. nu. 68. 45
3 Dos quod ſit proprium patrimonium filiæ. conſ. 29. nu. 69. 45
3 Dos per quas coniecturas dicatur tacite conſtituta conſilio. 34. numero. 124. 54
3 Dos quando dicatur repetita tertio medio, quæ fuit data primo, uel ſecundo marito. ibi. nu. 25. 54
3 Dos danda uirtute ſtatuti, excludentis a ſucceßione an ſit loco legitimæ. conſ. 36. nu. 17. 56
2 Dos cōgrua & exceſſiua ex quibus conſideretur. cōſ. 81. n. 49. 166
3 Dos congrua, an poßit eſſe minus legitima. conſ. 36. num. 30. Et idea tranſmitti poterit. nu. 21. fo. 56
3 dos etiam conſideratur in filia ingreſſa monaſterium quæ poteſt eſſe apta ad dotem, & dici poteſt dotata. conſ. 62. nu. 6. 102
2 dos congrua & honeſta, quæ dicatur. conſ. 63. nu. 14. 143
3 Et conſ. 93. nu. 13. & 15. 158
3 dos confeſſata habet ſuſpicionem, nec præiudicat ſemper ueris creditoribus. conſ. 102. nu. 15. 167
3 dos conſtituenda uenit ſecundum qualitatem perſonarum. conſ. 109. numero. 32. 174
4 dos ſi conſiſtit in rebus ſtabilibus non uenit ex hac cauſa reſtituenda ſi maritus illas bene adminiſtrat. conſ. 54. nu. 5. 67
2 dos conſtituta filia per patrem uiuentem præſumitur congrua & cū decens. conſ. 106. nu. 50. 197
2 dos poteſt per patrem contracta matrimonia augeri ipſi filiæ. conſil. 116. nu. 11. 214
2 dos & donatio propter nuptias hodie non procedunt a pari ibidem. numero. 6. eo.
2 Et in iſtis conſuetudo patriæ attenditur an donatio propter nuptias cenſeatur facta. ibi. nu. 7. eod.
1 de augmento dotis idem dicimus ſicut de dote, & de principali alio. ibi. nu. 8. eo.
2 dos ſatis exprimitur ſi prædia dotalia ſunt expreſſa. conſil. 127. numero. 39. 226
2 dos recepta a filio non eſt communicanda ſuis fratribus. conſil. 130. nu. 17. Propria eſt enim ipſius filij, & de communi patrimonio uenit detrahenda. nu. 18. Quando matrimonium durat tempore quo pater moritur eſt præcipua filij. nu. 19. 229
2 dos aduentitia non confertur hodie habita ab alio. ibidem. numero. 20. 229
2 dos data filiæ uenit conferenda. conſ. 16. nu. 34. 42
2 dos ſuccedit loco legitimæ, quæ in filia poteſt pecunia conſtitui. ibi. numero. 12. 42
2 dos competens quæ dicatur. Item an habeat reſpectum ad legitimam & debeat illi correſpondere. conſ. 16. nu. 77. & 78. 43
2 dos an & quando ſuccedat loco legitimæ. Et an prius ſit deducenda ab hæreditate, ſuper qua litigatur tanquam æs alienum. conſ. 25. nu. 39. & 41. 78
2 dos relicta filiæ quando eſſet nubilis ætatis ad quem ſpectet, ſi illa mortua eſt innupta, & ante nuptias. conſ. 25. nu. 58. & 59. 78
2 dos confeſſata an gaudeat priuilegio dotis. conſi. 52. numero. 39. & nume. ſeq. 91
2 dos quo caſu ſuccedat loco legitimæ. conſ. 54. nu. 14. 132
2 dos data per teſtatorem an computetur in legitima. conſ. 60. numero. 43. 139
2 Et quid ſi dos fuit data matri, an computetur in legitima neptis. ibi. numero. 44. eo.
2 Et quid ſi dos fuit data matri nepoti ſeu nepti illam petenti. ibidem. numero. 45. 191
2 Et quid ſi teſtator dotans ſuperuixit filiæ dotatæ. ibi. nu. 46. eo.
2 dos ſoluta filia a patre, quæritur filiæ. conſ. 61. nu. 28. 141
2 dos congrua intelligitur reſpectu legitimæ. conſ. 63. nu. 51. eo.
1 dos cōgrua conſideratur ſecundum mores regionis & conditionē patris, & familiæ. ibi. nu. 52. & 53. eo.
2 dos per ſtatutum reſeruata filiæ an ſuccedat loco legitimæ. conſ. 68. nume. 3. 150
2 dos iſto caſu an debeat eſſe tanta quanta eſſet legitima. ibi. nu. 4. eo.
1 dotis lucrum in ſpe conſiſtit, & poteſt pacta remitti. conſil. 127. numera. 36. 226
1 dotis fructus percepti a filio uiuente patre non conferuntur. conſilio 130. nu. 23. 229
2 dotis fructus cedunt marito. conſ. 100. nu. 24. 199
1 dotis cauſa comprehenditur in diſpoſitione generali, niſi ſit caſus in quo dos reperitur ſpecialiter priuilegiata. conſ. 18. nu. 14. 40
2 dotis reſtitutio an impediatur ex cauſa compenſationis, ſeu retentionis uel alterius debiti. conſ. 95. nu. 7. 193
2 dotis appellatione quæ ueniant. ibi. nu. 7. eo.
3 dotis competentia & congruitas qualiter & in quibus cōſideretur. conſilio. 26. numero. 88. Et in patre dotante iſta conſiderantur. numero. 89. 40
3 dotis priuilegia multa ſunt. conſ. 81. nu. 8. 137
4 dotis augmentum an iudicetur ut dos. conſ. 62. nu. 34. 78
4 dotis augmentum cōſideratur ut acceſſorium, & ceſſat ſublato principali. ibi. nu. 36. eo.
1 dotes receptæ non cenſentur communicātæ. Nec bona empta ex redditibus & fructibus dotium. conſ. 85. n. 9. 156
1 dotes datæ filiabus ſociorum an computentur. ibi. nu. 18. eo.
3 dotes debitæ a teſtatore detrahendæ ſunt de bonis fideicommiſſo ſubiectis. conſ. 86. nu. 10. 145
4 dotari non debent inhoneſtē uiuentes. conſ. 160. nu. 13. 168
4 dotare quis poteſt altare exiſtens ſine dote etiam non requiſita licentia a conſtructore altaris. conſ. 35. nu. 4. 48
4 dotare tenetur mulierem qui eam carnaliter cognouit. conſil. 160. nu. 1. cum ſeq. 168
2 DVBIETAS unius capituli declaranda & interpretanda uenit ex præcedentibus & ſequentibus. conſ. octuageſimoſexto. numero. 52. 174
1 dubietas aliqua ſi in cōtractu emptionis oritur eius fit interpretatio contra uenditorem. conſ. 64. nu. 50. 128
1 dubitans quando dicatur habere bonam fidem ſeu malam. conſ. 50. nu. 9. Et quando dicatur præſcribere. nu. 10. 110
4 dubitans & neſciens, an æquiparentur. conſ. 81. nu. 17. 107
3 dubitatio non cadit in claris. conſ. 81. nu. 6. 139
4 dubium an primus maritus uiuat, non excuſat ſecunda contrahentes quoniam debet eſſe omnino ſcientia mortis primi. conſil. 57. numera. 16. 71
4 In dubio pro matrimonio iudicandum eſt. conſilio. 53. num. 3. fo. 64. Declaratur tamen quando procedat. nu. 32. fo. 55. conſ. 58. n. 7. fol. 72. & conſ. 59. nu. 32. 75
1 In dubio præſumitur bona fides non mala. conſ. 15. nu. 21. 37
1 In dubio præſumitur uſus iure familiaritatis. conſ. 27. nu. 111. 70
3 In dubio præſumitur quis poſſidere ex titulo præcedenti. conſ. 77. numero. 9. 135
1 In dubio ſtandum eſt publicis inſtrumentis. conſ. 54. nu. 1. 115
1 In dubio attendi debent uerba contractus & illius executio. cōſ. 40. numero. 5. 124
1 In dubio quilibet contractus iudicandus eſt licitus. conſil. 60. numero. 19. 124
1 In dubio uerba cenſentur appoſita demonſtratiue non taxatiue. cōſ. 64. nu. 47. 128
1 In dubio iudicandum eſt pro poſſeſſore. conſilio. 64. numero. 53. & 54. 128
1 In dubio cuſtos non præſumatur in dolo. conſ. 74. nu. 48. 140
1 In dubio res empta per tutorem ſeu adminiſtratorem bonorum pupilli ſeu minoris an præſumatur empta ex pecunia redacta ex uenditione

tione rerum pupilli.conſ.80.nu.27.& 28. 246
1 In dubio an & quando præſumatur cauſa in principe conſ. 82.numero.54. 149
1 In dubio præſumitur principem uti uelle plenitud ne poteſtatis. conſ. 101.nu.63. 185
1 In dubio in principe non præſumitur iuſta cauſa quæ debet concernere fauorem publicum quando diſponit contra ius tertium & maximè quando agitur de magno præiudicio & non de modico.conſ.101.nu.72.& 73. 185
1 In dubio uerba interpretāda ſunt ut actus ualeat & eſt regulare fallit quando talis interpretatio eſſet futuro minus grauis ſeu onerosa promiſſori.conſ.110.nu.57.Item fallit nam non debet interpretatio fieri ita ampla,ut actus ualeat omni meliori modo. ibidem. numero.58. 185
3 In dubio,a uerbis non eſt recedendum.conſ.80.nu.10. 138
Et conſ.3.nu.19. 8
1 In dubio appellatio non præſumitur deſerta.conſ.115.nu 1. 215
3 In dubio iudicandum eſt appellatione inſtantiam non eſſe peremptā conſ.124.nu.12.
2 In dubio,an pro matrimonio ſit ſemper iudicandum. conſ.25.numero.39. 39
2 In dubio fideicommiſſum ita cēſetur iniunctum ut omnimodo ualeat conſ.18.nu.52. 50
2 In dubio an & quando cenſeatur fideicommiſſum iniunctum poſitis in conditione quando potuit euenire caſus,in quo ab illis,poſſet ualere.conſ.18.nu.53.& 54. 50
2 In dubio fideicommiſſum cenſetur relictum ab eo,a quo omni caſu potuit relinqui.conſ.18.nu.55. 50
3 Et conſ.42.nu.11. 65
2 In dubio,fideicommiſſum cenſetur iniunctum primo hæredi, & non eius filijs.conſ.75.nu.64. 157
2 In dubio,teſtator noluiſſe præſumitur quod uerbis expreſſit.conſ.44 numero.26. 120
2 In dubio teſtator uidetur uocare ſubſtitutos,prout ueniunt ab inteſtato.ibid.nu.57. fo.eo.
2 In dubio,actus magis cenſetur factus ſub conditione quam ſub modo conſ.19.nu.25. 55
2 In dubio quis uidetur habere uoluntatem conformem cum diſpoſitione ſtatuti.conſ.22.nu.59. 67
2 In dubio,notarius præſumitur eſſe rogatus.conſ.27.nu.19. 86
2 In dubio facienda eſt interpretatio pro ualiditate actus,quod procedit quando uere conſtat de ipſo actu,ſecus ſi de eo dubitatur. conſ. 27.nu.40. 80
2 In dubio,præſumendum eſt falſitatis ſuſpicionem excludi. conſ. 28. numero.50. 89
2 In dubio hæres inſtitutus uidetur non animo compenſandi ſed merito.conſ.69.nu.16. 150
2 In dubio,piæ cauſæ fauendum eſt.conſ.86.nu.68. 174
3 In dubio,præſumendum eſt,diſpoſitionem fieri in actu, quo ualet & non eo quo redditur inualida,& nulla.conſ.21.nu.52. 32
3 In dubio,non præſumitur donatio,niſi aliud appareat.conſ. 33.nume.37.& 40. 51
3 In dubio,teſtator legando rem,uidetur legare ius quod habet in illa conſ.58.nu.36.& ſeq.& nu.50. 95
3 In dubio,capienda eſt illa coniectura,per quam filij minus priuantur hæreditate parentum,uel parentes hæreditate filiorum.conſ.67.numero.114. 116
3 In dubio,capienda eſt illa uia.per quam nemini inferratur damnū. conſ.74.nu.80. 151
4 In dubio illa uia eligenda eſt quæ minus præiudicium infert partibus conſ.18.nu.9.& declaratur.nu.49. 72
3 In dubio,quilibet præſumitur ſanæ mentis,& non demens nec mente captus.conſ.87.nu.1.Fallit quando contrarium probaretur ibid. nu.2.fo.118.& conſ.88.nu.18. 147.& 149
3 In dubio quis contrahere præſumitur nomine proprio.conſ.107. numero.2. 169
3 In dubio actus geſtus a furioſo,præſumitur geſtus tēpore furoris & non tempore ſanæ mentis.licet ille habuit lucida interualla.conſ.87. nu.13. 147
3 In dubio iudicandū eſt in fauorē reorū.conſ.88.nu.48. Etiam ſi probationes actoris excederent in aliquo probationes rei nu.49. 149.
3 In dubio interpretatio facienda eſt,ut donatio facta cenſeatur & iu dicetur uoluiſſe.conſ.88.nu.50. 149
4 In dubio,non præſumitur donatio & inſtatio ſit.conſ.8.nu.3. 23
4 In dubio,potius præſumuntur ſanitas quā donatio.conſ.8.nu.6. 23
4 In dubio,non præſumitur principem male tractare ſubditos. conſ.5. numero.18. 15
4 In dubio,caſtrum & res præſumitur alodialis & non feudalis conſi. 16.nu.14. 29
4 In dubio præſumitur interueniſſe conſenſum.conſ.35.nu.12. 48
4 In dubio,quis actum gerere uidetur,nomine & iure ſuo non alieno conſ.39.nu.29. 51
4 In dubio,illud ſequendum eſt,quod partibus eſt minus damnoſum cōſil.53.nu.4. 65
4 In dubio contractus magis iudicatur cenſualis, quã emphyteuticus. conſ.84.nu.11. 109
4 In dubio ad ueriſimilia recurrimus.conſ.88.nu.4. 111
4 In dubio non eſt iudicandum pro irregularitate.conſ.96.n.10. 117
4 In dubio,non eſt iudicandum pro reuocatoria.conſ.141.nu.12. 146
4 In dubio,præſumendum eſt licito amore,puerum deoſculari. conſil. 143.nu.10. 148
4 In dubio,præſumendum eſt bonum & non malum.conſilio.167. numero.5. 174
4 In dubio,interpretatio facienda eſt, ut euitetur falſitas. conſ. 169. numero.58. 175
4 In dubio præſumendum eſt,quem fuiſſe bene locutum & non male. conſ.169.nu.71. 176
3 In dubio promiſſio an cenſeatur facta cauſa donationis. conſ. 76. numero.8. 134
1 Duellum an ſit prohibitum,& quo iure uel permiſſum.conſ.31.nu.1.
Et quid hodie de facto,& de communi obſeruantia.nu.2. 79
1 Et quid ſi partes offerunt licere,& in hoc conueniunt.ibi.nu.3. eo.
1 Et prouocatus ad duellum,non poteſt illud ſaluo ſuo honore recuſare.nu.4. eo.
1 Et ſubterfugiens non ſatisfacit honori,& aduerſarium facit uictorē. ibi.nu.5.6.& 8. eo.
1 Et diſtinctio illa recipitur,an recuſet antequam perueniatur ad certamen,an uero poſt.ibi.nu.7. eo.
1 duellum contra recuſantem duellum quæ remedia competant prouocanti.conſ.30.nu.8. 78
1 Duellum eſt ad inſtar iudicij contentioſi.& in utroque proceditur pariter.conſ.100.nu.9. 183
1 Prouocatus non tenetur reſpondere noua querela.nu.10.ibi. eo.
1 Repellitur infamis in utroque ibi.nu.11. eo.
1 Duelli acceptatio ſub cōditione habetur pro pura illa uerificata. ibi. nu.20.Sed contra nu.32.& 33. 183
1 Duelli locum offerens non poteſt uariare & pœnitere.ibi.nu.21.22. & 23.Sed fallit.nu.37.38.& ſeq. 183
1 Duelli campum offerens,liberatur ſi non fuit oblatio formiter acceptata.ibi.34.Et aduerſarius in mora conſtituitur.nu.35. 183
3 Duo quando parificantur à lege antiqua,lex noua loquēs de uno habebit locum in alio.conſ.49.nu.59. 77
3 Duo copulatiue probanda ſunt.conſ.64.nu.6. 104
3 Duæ cauſæ lucratiuæ diuerſis reſpectibus poſſunt concurrere.conſ.80 numero.7. 138
4 Duo eandem rem inſolidum poſſidere non poſſunt.conſ.19.n.25. 51
4 Duo quando ſic ſe habent , quod unum inducitur ad inſtar alterius quod dicitur de uno etiam iudicatur de eo ad cuius inſtar deducitur conſ.46.nu.19. 57
4 Duo æqualis potentiæ ubi concurrunt,unum non perimit effectum alterius.conſ.117.nu.36. 130
4 Duos inſolidum idem beneficium conſequi impoſſibile eſt.conſ. 117. numero.33. 130
1 Duas uxores quis eodem tempore habere non poteſt. conſ. 52. numero.1. 112
3 Dummodo dictio,quot modis capiatur.conſ.47.nu.7.& 8. 72
3 Dummodo dictio includit eſſum contrarium præcedentibus, quibus aduerſatur ibi.nu.8. eo.
3 Dummodo dictio qualiter capiatur.conſ.57.nu.16. 94
1 Dux Mediolani in ſuo ducatu,poteſt ea quæ Imperator in toto orbe ita & Rex Siciliæ in regno.Et habet fiſcum,& ius confiſcandi.conſ. 1.nu.25.& 26. 2

De litera E.

1 EA quæ Sunt iuriſgentium , ut dominium non poſſunt ſine cauſa ab imperatore tolli. conſilio. 1. numero.107. 2
1 Ea quæ in animo cōſiſtunt non poſſunt ſine ſpeciali mandato explicari.conſ.31.nu.111. 79
1 Ea attendi debent quæ contingere ſolent communiter non quæ raro.conſ.

ro conſ.19.nu.50. 91

4 ECCLESIA inferior & eius rector tenetur ſoluere cenſum antiquitus impoſitum illi eccleſiæ.conſ.13.nu.10. 27

4 Eccleſia ponitur quandoque pro uniuerſitate eccleſiæ,& pro prælato & capitulo.conſ.27.nu.10. 34

4 eccleſia in materia interdicti ponitur pro loco conſecrato,& circundata parietibus,in quo ſolitum eſt deum orari.ibi.nu.11. 34

4 eccleſia facere mentionem de unica eccleſia minime neceſſe eſt, nec propterea incurritur ſubreptio.conſ.74. numero. 12. Et quid ſi unio ſiat temporalis tantum an de ea ſit mentio facienda.ibidem.numero. 13.& 44. 102

4 In eadem eccleſia quis duas dignitates habere non poteſt.ibidem. numero.14. fo.eo.

4 eccleſia in ſeculari non poteſt quis dignitatem obtinere niſi ſit profeſſus.conſ.30.nu.16. 52

4 eccleſia poteſt habere plures beneficiatos, & unus ex eis habere curam.conſ.49.nu.43. 60

4 eccleſia una ſi ſubiicitur alteri alienationem ſapit.conſ.92.num.30. Idem de uno capitulo ad aliud.nu.31. 114

2 eccleſia extincta inueſtitura tenetur inueſtire alium de agnatione primi inueſtiti.conſ.1.nu.149.Nec per legitimationem factam de filio naturali dicitur tolli ius aliquod certũ tum reſpectu agnatorũ tum reſpectu eccleſiæ directæ dominæ.nu.150. 2

4 eccleſia interdicta non poteſt clerus transferre ſe alio,ad celebrandũ ſi ex hoc ſcandalum oriretur.conſ.27.nu.25.Et dicta translatio, & celebratio non admittitur ſi ſit in contemptum interdicti.num.26.Et quando permiſſa eſt de iure celebrantes non incurrunt irregularitatẽ nu.27.Nec etiam incurruntur cenſura.nu.28.Nec etiam celebrantes incurrunt peccatum. numero. 29. Et an illis intereſſentibus debeantur diſtributiones quotidianæ. nume. 30. Poſſunt etiam ire ad proceſſiones cum uexillo crucis, & imaginibus ſanctorum. numero31. 38

4 eccleſia.ſi clerus alicuius eccleſiæ eſt interdictus excluſis culpabilibus alij clerici poſſunt in illa eccleſia non interdicta celebrare.ibidem numero.3. 38

4 eccleſia parochiali interdicta ſacerdos poteſt parochianos ſuos alibi ſepelire,& habebit portionem canonicam eſto quod interim non inſeruiat eccleſiæ.ibi.nu.35. eod.

4 eccleſia interdicta propter culpam alicuius, quouſque tale quid durat uel ſimile non ſufficit quod illud non duret ſed neceſſaria eſt declaratio,ut poſſit interdictum relaxari.conſ.27.nu.46. 38

Cetera uide infra in litera.I.in uer.Interdictum.

4 eccleſia ex officio,ut coniuges inſimul redeant cogere poteſt.conſ. 54. numero.41. 67

4 eccleſia.Ratio recta dictat in eccleſia eſſe aliquem loco Dei, qui periculis & infirmitatibus penſatis poſſit obuiare.conſ.ſexageſimooctauo.nume.121. 85

4 eccleſia in caſibus lege diuino prohibitis non diſpenſat. conſ.68. numero.201. 85

4 eccleſia uniuerſalis regitur ſpiritu ſancto.Et ſtatuit ne quis cõtra ius diuinum diſpenſaretur.conſ.68.nu.409. 86

4 eccleſia unita non conſideratur,quia per unionem amiſit nomen & titulum conſ.77.nu.1. 105

1 eccleſia poteſt habere feudum & per alium inſeruire. conſ. 22. numero.34. 47

1 eccleſia reſpectu feudi ſubiecta eſt iudici ſeculari. conſ. 23. numero.3. 51

1 eccleſia capax eſt rerum feudalium.ibi.nu.4.folio. 56. & conſ.26. numero.5. 69

1 eccleſia nunquam deſijt poſſidere,& nunquam moritur.conſ.24. numero.7. 62

1 eccleſia ſemper dicitur ciuiliter poſſidere.ibi.nu.9. 62

1 eccleſia agere poteſt pro uexatione facta ſuis colonis. ibidem. numero.11. 63

1 eccleſia ſubijcitur iudici ſeculari quo ad feuda quæ retinet.conſ.27 numero.9. 70

1 eccleſia,& clericus & quando & quo caſu ſint incapaces feudi.ibidem.nu.11. eo.

1 eccleſia recedere poteſt a communione paſcuorum. ibidem. numero.133. 70

1 eccleſia nunquam moritur.conſ.101.nu.134. 189

1 eccleſia eſt capax feudi & illi poteſt feudum donari.conſ.101.nu.1 & 2.Et hoc per ſupremum principem,& ita declarantur iura dicentia oppoſitum.nu.3. 189

1 eccleſia poteſt præſcribere feudum,& præſcribendo præſumitur iniuſtam præceſſiſſe. Et maxime per præſcriptionem tanti temporis in cuius contrarium non extaret memoria,etiam ſi eſſet ius regale.ibi. nu.5.6.& 18. eo.

2 eccleſia de iuis feudis poteſt alios infeudare.numero. uigeſimoſexto. ibidem. eo.

4 eccleſiæ res poteſt in emphyteuſim perpetuam concedi & tranſit ad hæredes & extraneos.conſ.84.nu.2.3.& 4. 109

1 eccleſia competit reſtitutio aduerſus conceſſionem in eius damnum factam.conſ.26.nu.17. 69

2 eccleſia & piæ cauſa non eſt ita fauendum,ut fiat iniuſtitia. conſil 86.nu.71.Maxime quando interpretatio fieret contra uoluntatem diſponentis.ibi.nu.72. 174

1 eccleſia res feudales poſſunt præſcribi.conſ.27 nu.69. 70

2 eccleſiæ an interſit recipere uaſallos quos non uellet.conſ.primo.numero.151. 2

4 eccleſia competit ius & actio pro decimis.conſ.6.nu.8. 22

4 eccleſia nocet negligentia prælati.conſ.3.nu.15. 11

4 eccleſia bona & dos poſſunt præſcribi.ibi.nu.16. eo.

4 eccleſia inſeruiens,pro tempore quo inſeruiuit eſt uerus creditor diſtributionum ſibi debitarum.Idem ſi fuerint ſibi promiſſa. conſ. 33. numero.23. 46

4 eccleſiæ ſtatus non decoloratur, & ceſſant omnia abſurda inconuenientia.Papa declarante diſpenſationem factam fuiſſe ex cauſa & ex mente legis diuinæ & authoritate ipſi conceſſa. conſilio. 68. numero.186. 85

4 eccleſiæ utile eſt quod eſt honorificum.conſilio. nonageſimoſecundo. numero.16. 114

1 Contra eccleſiam romanam debet eſſe præſcriptio annorum centum. conſ.27.nu 66. 70

3 Contra eccleſiam præſcribitur annis.40.conſ.3.nu.14. 11

4 eccleſiam fundans poteſt paciſci quod ius patronatus tranſeat ad hæredem extraneum.conſ.48.nu.3. 59

1 eccleſiarum res mobiles poſſunt ex cauſa remuneratoria alienari.cõſil.11.nu.46. 25

4 eccleſias propter cenſum ſimoniacum eſſet conferre,qui propter hoc conſtitueretur cenſetur cenſus antiquitus impoſitus debetur & licite exigitur.conſ.13 nu.16. 27

2 EDERE conſtitutionem non poteſt baro,contra ius commune.cõſ. 17.nu.60. 49

4 Edictum de teſtibus regulariter eſt prohibitorium certarum perſonarum & generaliter permiſſorum omnium.conſ.70.nu.6. 96

1 EFFECTUS & non uerba conſiderari debent. conſilio. 32.numero.44. 48

3 Et conſilio.38.nu.73.fol.58.conſ.43.nu.63.fol.70.& conſ.83.numero.52. 142

4 Effectus attendi debet non figmalitterarum.conſ.10.nu.3. 32

4 Effectus durat durante cauſa inducente illum. conſilio. 72.numero.59. 98

1 Effectus ſicut ceſſat,ceſſante cauſa & ratione, ita ea durante debet durare.conſ.32.nu.54. 84

2 Effectus ſemel inductus durat licet ceſſet cauſa. Et maxime quando effectus eſt momentaneus.conſ.32.nu.95.& 96. 84

3 Effectus quando eſt conſummatus durat, eſto quod ſuperueniat caſus a quo non potuit incipere.ibi.nu.97. eod.

1 Effectus ſatis eſt quod ſit cõſummatus & perfectus,licet perueniatur ad caſum quo actus non poſſet incipere.conſ.73.nu.45. 137

4 Effectus ceſſare debet ceſſante cauſa.conſ.18.nu.10. 30

2 Effectus directarum actionum expirat poſt ſententiam.conſ.48.numero.18. 107

3 Effectus ſi habetur non eſt de modo curandum. conſilio. 47. numero.4. 104

4 Effectus & euentus non animus inſpicitur in maleficijs. conſ. 141. numero.3. 168

3 EIUS dictio referri poteſt ad hæredem,cui ſubſtitutio facta eſt.conſil.73 numero.11.& nume. 18. Referri etiam poteſt ad teſtatorem, nec propterea impedit,quin compendioſa ualeat iure directo.nu.12. & nu.18. 155

3 ELECTIO nulliter facta ad oblationem præcedentem non eſt conſideranda.conſ.81.nu 13. 148

1 Electio nulla aſſerenti dat facultatem uariandi. Et uariare poteſt quando res eſt integra.Et integra dicitur dictis duobus modis. num. 14.ibid. eo.

5 Electio conceſſa alicui ſtatim & incontinenti fieri debet.conſ.23. numero.6. 36

5 Electio conceſſa uſque ad certum tempus,ſi ante illud non eſt facta nõ propterea habens eligere dicitur in mora conſtitui.ibi.nu.20. 36

3 *Electio facta de præſenti, quæ fuit conceſſa uſque ad certum tempus an & quando ualeat. ibi. nu. 22.* fo. eo.

3 *Electio facta durante tempore ad eligendum, afferens præiudiciū tertio non ualet nec tenet. ibi. nu. 25.* fo. eo.

4 *Electio perſonarum ad diſtribuendum bona à teſtatore relicta facienda eſt ſecundum mentem teſtatoris. conſ. 26. nu. 29.* 57

4 *Electio in loco interdicto, an & quando fieri poſſit. conſilio. 27. numero. 15.* 38

4 *Electio Ponti. ſi eſſet mortuus in loco interdicto facienda eſt in loco uiciniori non interdicto. conſ. 27. nu. 15.* 59

4 *Electio non eſt actus ſacramentalis, tamen non poteſt fieri, niſi capitulariter & collegialiter. ibi. nu. 16.* 39

4 *Electio a principio nulla, ex conſenſu tacito uel expreſſo poſtmodum non poteſt ualidari. conſ. 31. nu. 38.* 45

3 *Electio perſonarum poteſt committi nec propterea erit captatoria uoluntas committentis electionem perſonarum. conſ. 18. nu. 2. 3. 4. 5. & 58. Et uidetur eſſe commiſſa ſub conditione antequam eligas & electio ſequens eſt complementum illius. nu. 5.* 58

3 *Electio perſonarum certi generis quando committitur non eſt captatoria. ibi nu. 10. 28. 48. & 49.* eo.

3 *Electio incertæ perſonæ ſi demandatur in cauſa prophana, de certis ualet, nec erit captatoria. conſ. 38. nu. 31. Et quid ſi datur incertitudo perſonarum omnimoda. nu. 32. Et magna eſt differentia an perſona eligenda ſit omnino incerta an incerta de certis. nu. 33. & ſupra. nu. 31. & 32.* 58

3 *Electio incerti de incertis ualet niſi numerus illorum certorum eſſet magnus. ibi. nu. 49.* 58

2 *electio eſt beneficiata, in gratijs & expectatiuis. conſil o. 7. numero. 42.* 14

4 *electio ubi plura ita ſe habent, quod eorum alterum eſt eligendum interim non poteſt fieri alia diſpoſitio in præiudicium electionis. conſil. 107. nu. 38.* 125

2 *electio perſonarum in quas diſtributio facienda eſt, an poſſit fieri per deputatum a teſtatore. conſ. 83. nu. 32. Et an poſſit eligere ſuus conſanguineos, & attinentes. 33.* 169

3 *electio cadit in pluribus, & non in uno conſ. 73. nu. 12.* 130

4 *electio epiſcopi ad capitulum & canonicos ſpectat, de iure communi, mortuo epiſcopo. conſ. 19. nu. 1.* 51

4 *electio facta a canonicis mortuo Pontifice ualida eſt ſubſecuta confirmatione. conſ. 19. nu. 8.* 31

4 *electio bene facta confirmari debet a ſuperiore. numero decimoquinto ibidem.* 31

4 *electio præcedens reſeruationem, non erit ualida per reſeruationem ſubſequentem. conſ. 19. nu. 22.* 31

4 *electio promiſſio confirmatio differunt, & ſtatutum loquens in uno non habet locum in alio. conſ. 93. nu. 6.* 115

4 *electio facta ſine uoluntate abbatis, cuius uoluntas ex priuilegio ſeu conſuetudine requirebatur non eſt nulla, dummodo non requirebatur pro forma. conſi. 97. nu. 1. Et ſi abbas qui debet cōſentire eſt puer eius conſenſus non requiritur. nu. 2. & 5. 12. 26. Et eo tempore quo requiritur uoluntas debet eſſe abbas. nu. 3. & 5.* 117

4 *electio facta per inſpirationem non requirit alias ſolemnitates. ibid. numero. 19.* 117

4 *electio abbatum ordinis Ciſtercienſis facta concorditer non indiget confirmatione. ibi. nu. 20.* eo.

4 *electio quæ debet fieri de conſilio nulla eſt facta illo uocato tamē nō expectato. ibi. nu. 27. Et conſilium eorum eſt petendum, uerum expectandum numero. 28. Et an aliàs poſſit agi de contemptu, & quando numero. 29.* 117

4 *electionis uiri ſa mentio non eſt facienda. conſil. nonageſimoſeptimo. numero. 31.* 117

4 *electionem habens, ſi ſtatim cum poteſt non eligit, moroſus eſt, & priuatur facultate eligendi. conſ. 23. nu. 5.* 36

3 *electus a teſtatore, ut diſtribueret hæreditatē liberis ſuis, quibus uellet, illorum electio & hæreditatis diſtributio ſtatim, & ſine interuallo debet fieri. conſ. 23. nu. 2.* 36

4 *electus ante confirmationem habet ius in actu non in habitu. conſil. 19. num. 16.* 31

4 *electus in terminis. c. duobus. facta electione per ordinarium habet ius in beneficio, magis promiſſione executoris quam electione ordinarij. conſ. 101. nu. 14.* 120

4 *electus & confirmatus moriens ante conſecrationem facit uacare eccleſiam. conſ. 118. nu. 14. & nu. 15.* 131

3 *electus ad diſtribuendum aſſertioni non eſt credendum ſi dicit diſtribuiſſe. conſ. 45. nu. 23.* 70

4 *electio dandi ex poſſeſſio ſecuta confirmatione. conſ. 19. nu. 17.* 31

4 *eligendus eſt minus impeditus ex pluribus impeditis. conſ. 101. numero. 8. Excluditur ab illis, qui habent, quod ipſe habet, & plus aliquid. nu. 9.* 120

3 *eligendi poteſtate data alicui ſtatim & incontinenti ille eligere debet. conſi. 25. nu. 4.* 56

3 *eligendi & declarandi alicui poteſtas conceſſa, & permiſſa certo tempore, cenſetur poſt illud tempus prohibita. conſ. uigeſimotertio. nume. 8. & 21.* 36

3 *eligendi facultas, an & quando tranſmitti poſſit ad hæredes. ibidem. numero. 12.* eod.

3 *eligendi pauperes qui poteſtatem habet debet illos eligere & debet eligi pauperes & non alij, & aliter facta non ualet, & an poſſint eligi conſanguinei. conſ. 45. nu. 14. & 15.* 70

4 *eligendi poteſtas deuoluitur ad ſuperiorem proximum, ſi capitulum & canonici non eligunt intra tempus ſtatutum. conſil. decimonono numero. 1.* 31

Cætera uide infra in litera. P. in uerſ. Poteſtas eligendi.

4 *eligas puerum honeſte nat ... m captatoria eſt, & incerta de certis. conſ. 18. nu. 48.* 51

4 *eligere arbitrium eſt apponere conditionem, quæ ceſſat illis non arbitrantibus. conſ. 132. nu. 4.* 141

4 *A perſona electa poteſt recedi de iure canonico licet de iure ciuili ſit dubium. Et uoluntariè poteſt etiā recedi. conſ. 131. n. 5. & 6.* 141

3 *eligens unum debitorem pro alio, an uideatur nouare ſiue ille ſit debitor, ſiue non. conſ. 107. nu. 19.* 169

4 *eligens expeditionem per unam uiam non poteſt poſtmodum expedire per aliam & uariare. conſ. 77. nu. 2.* 108

4 *eligens unam uiam uidetur alijs renunciare ad quas reuerti non poteſt. ibi. nu. 6.* 105

1 *eligentis perſona diuerſa eſſe debet ab electa. conſ. 8. nu. 39.* 20

1 *EMANCIPATIO liberat a patria poteſtate niſi eſſet ſimulate facta. conſ. 55. nu. 19.* 115

4 *emendatio damni ut ueniat uirtute ſtatuti neceſſario damnū eſt probandum. conſ. 158. numero. 27. Nec in iſto caſu poteſt probari per iuramentum paſſi damnum. numero. 28. Ex quo non agitur contra principalem delinquentem ſed contra tertium uirtute ſtatuti pro facto alterius. nu. 29.* 166

1 *emens ſcienter in fraudem creditoris poteſt conueniri ab illo. cōſ. 32. nu. 119.* 84

1 *emens quotam pro indiuiſo habet partē in quolibet ceſpite. conſ. 59. numero. 27.* 122

4 *emens res alienas excuſatur a furto. poteſt tamen uerus dominus rē ſuam conſequi. conſ. 115. nu. 12.* 129

4 *emens uenenum cauſa necandi hominem puniendus eſt etiam ſi non ſequatur effectus. conſ. 147. nu. 1. Declaratur tamen quando id procedat. nu. 12. & 15.* 152

4 *emere uenena mala, & retinere punibile eſt. & flagitio ſum. ibid. numero. 2. & nu. 24 declaratur. Prohibetur etiam, & uenditio ueneni mali. nu. 5.* 152

4 *emergentia de nouo nouo indigent remedio. conſ. 2. nu. 135. fo. 3. & conſ. 58. nu. 119.* 85

1 *emologatio ualidat laudum in uim pacti. conſ. 46 nu. 15.* 104

1 *emologatum dicitur uera tranſactio. ibi. nu. 16. Maxime ſi compromiſſum fuit iuratum. nu. 17.* 104

1 *emolumenta exercitij iuriſdictionis applicari debent exercenti illam conſ. 106. nu. 15.* 197

1 *emphyteuſis finita generatione conceditur agnatis primorum. conſi. 19. nu. 34.* 41

1 *emphyteuſis conceſſa pro legitimis hæredibus quos comprehendat. conſ. 20. nu. 10.* 42

1 *emphyteuſis perpetua non finitur annis. 29. conſil. uigeſimooctauo. numero. 9.* 76

1 *emphyteuſis conceſſa alicui, ex filijs capit filios per ſubſequens matrimonium legitimatos. conſ. 71. nu. 23. Item in natu poſt donationē & legitimatu per reſcriptum ibid. Si autem natus eſſet ante donationem & legitimatus per reſcriptum an ſit idem. nu. 24.* 154

1 *emphyteuſis conceſſa pro ſe & deſcendentibus, & quibus dederit comprehendit etiam hæredes extraneos. conſ. 71. nu. 44. Habēt enim iſti hæredes facultatem alienandi uigore ſtipulationis facta a prædeceſſoribus in ipſum fauorem. nu. 45. ibi.* 154

3 *emphyteuſis propriè contractus eſt. conſilio. ſeptuageſimoprimo. numero. 50.* 124

4 *emphyteuſis ſecunda conceſſio an & quando præiudicet primæ. cōſ. 24. nu. 21.* 35

4 emphy-

4 *Emphyteuſis ſeu fundum cōceſſum alicui, ex filijs, & hæredibus, ſuis non tranſmittitur niſi ad illos habentes duas qualitates. conſ. 48. numero. 10.* 59

4 *Emphyteuſis eccleſiaſtica etiam ad extraneos tranſit. conſ. 85. numero. 17.* 109

4 *Emphyteuſis. Res eccleſiæ poteſt in emphyteuſim perpetuam concedi, & tranſit ad hæredes & extraneos. conſ. 74. nu. 2. & 3.* 109

1 *emphyteuſi finita per generationem, tenetur dominus directus concedere ſucceſſoribus illius primi. conſ. 108. nu. 55.* 201

1 *Emphyteuta non ſoluens propter locum non tutum non incidit in cauonem. conſ. 108. nu. 41. Idem ſi non habet poſſeſſionem rei emphyteuticæ. nu. 11. Et purgatur mora non ſ. l. tendi, propter ſequentē ſolutionem receptam. nu. 45.* 201

1 *Emphyteuta paratus compenſare non cadit a ſuo iure ſi ceſſauit triēnio ſoluere canonem. ibi nu. 51.* 201

2 *emphyteutica an ueniant appellatione bonorum conſ. 21. nu. 61. Et quid ſi ſolum tractatur de præiudicio laicorum, eſto quod bona ſint emphyteutica, & eccleſiaſtica. nu. 62. ibid. Et quid ſi tempore ſtatuti dicta bona emphyteutica fuerant recepta, & de illis facta inueſtitura. nu. 63. ibi.* 39

2 *emphyteuticæ res eccleſiaſticæ non tranſeunt ad hæredes extraneos. conſ. 98. nu. 8.* 198

2 *In rebus emphyteuticis non poſſunt conſtitui alimenta. ibidem. numero. 8.* 198

2 *In dictis rebus emphyteuticis non poteſt diſponere etiam teſtando in præiudicium illorum, qui ad illas uocantur per inueſtituram. ibid. numero. 10.* 198

2 *De emphyteuticis bonis an idem ſit dicendum ſicut de alijs ſtante ſtatuto id diſponente. conſ. 22. nu. 86.* 67

2 *emphyteuta dum uiuit poteſt in dictis rebus alimenta alteri cōſtituere dicta tamen conſtitutio durat quouſque ille uiuit, eius tamen morte finitur. conſ. 98 nu. 11. & 12.* 198

4 *emphyteuta alienans irrequiſito domino cadit a iure ſuo. conſ. 6. nu. 18. fallit in ſeq. nu.* 22

4 *emphyteuta tenetur ſoluere canonem rei eccleſiaſticæ. conſ. 24. nu. 19. Et nedum futurum uerum etiam & præteritum. nume. 17. Eſto quod emphyteuta ceſſauerit ſoluere per triennium, & ultra numemero. 18.* 35

4 *emphyteuta quando priuetur propter non ſolutionem. ibidem. numero. 19.* 35

4 *emphyteuta a re ipſa etiam eccleſiaſtica non poteſt repelli nec etiam ſui hæredes ſi adimpleuerunt conditiones appoſitas in inueſtitura. cōſil. 86. nu. 1.* 110

4 *emphyteuta non poteſt repelli. eſto quod alius meliorem afferat conditionem etiam ſi res fuiſſet eccleſiaſtica. ibi. nu. 3.* 110

4 *emphyteuta cadit propter non ſolutum canonem. ibi. nu. 6. Niſi ipſe offerat ſoluere, & recuſetur ſolutio. nu. 7.* eo.

4 *emphyteuta nouus, habens petere renouationem, quis dicatur. ibid. numero. 9.* 10

4 *emphyteuta ut cadat, propter non petitam renouationem, multa debent concurrere. ibi. nu. 10.* eod.

4 *emphyteuta. Conſuetudo quod mortuo emphyteuta ſoluatur aliquid ab hæredibus pro noua conceſſione an ualeat. ibidem. numero. 11. & 12.* 110

4 *emphyteuta alienans irrequiſito domino cedit domino nolente. ibid. nu. 13. & 15. etiam ſi in alienatione apponatur clauſula nec aliter, nec alio modo. nu. 14. & nu. 15. Et quid ſi domino directo ſolui debebat quarta pars precij. nu. 25.* 110

4 *emphyteuta non eſt nociua locatio ad modicum tempus facta. conſi. 6. nu. 20. Et ſi ad nouem annos fuit facta idem. Et quid ſi fuit data licentia alienandi, & an iſto caſu directus dominus ſit requirendus. ibi. nu. 21. Et pacta ſuper iſtis ualent. ibid. nume. 22. Et quid ſi fuit reſeruatum ius domini uel alienans tanquam emphyteuta. ibi. nu. 23. Et quid ſi dictum fuit non aliter nec alio modo. ibid. nu. 24. Vel ſub illis uerbis & ſi quantum poſſumus & non aliter, uel ſub illa conditione, ſi conſenſus domini acceſſerit. ibi. nu. 25.* 22

4 *emere nolle, uel offerre precium uile paria ſunt. conſilio. 113. numero. 14.* 136

4 *emere quis inuitus cogi non poteſt. ibi. nu. 8.* 136

4 *emphyteuticus contractus. In dubio iudicandus eſt contractus magis cenſualis, quam emphyteuticus. conſ. 84. nu. 12.* 109

1 *emptum nomine proprio per unum ex ſocijs erit ementis, nec communicatur. conſilio. 84. numero. 14. & numero. 54. & 55. Maxime ſi non apparet ex cuius pecunia fuerit emptum. numero. 14. Præſumitur enim quæſita pecunia ex propria ſua negotiatione. numero. 15.* 153

1 *empta per patruum nomine proprio ſua propria ſunt. conſ. 87. nume. 8. Maxime quando non conſtat ex qua pecunia fuere empta. num. 10. & nu. 11.* 157

1 *empta per patruum ſunt eius propria. conſ. 86. nú. 10. Etiam ſi pecunia fuiſſet ſocietatis. nu. 11. & nu. 17.* 117

1 *emptio inducitur per adiudicationem rei inſolutum conſilio. 41. numero. 11.* 98

1 *emptio & uenditio præſumitur, ubi in contractu ſit mentio de precio conſ. 82. nu. 10.* 149

4 *emptio conſenſu perficitur. conſilio. centeſimotrigeſimonono. numero. 2.* 145

1 *emptio conditionalis ſequuta conditione trahit retro. conſi. 11. numero. 100.* 26

1 *emptionis appellatione in materia ſtatutaria ſolum uenit contractus uulgaris non alius. conſ. 82. nu. 21.* 149

3 *emptionis appellatione, an & quando ueniat alius contractus per quem transfertur dominium. conſilio. octuageſimoſecundo. numero. 9. 15. 16. 17. cum ſequen. & 27. fol. 140. & conſilio. 83. nu. 29. 30. & 51.* 142

1 *emptor percipiens fructus ex uenditione facta ad menſuram an licite id faciat conſ. 59. nu. 35.* 122

1 *emptor an licite poſſit ſingulis annis conſequi aliquid ſi uenditor recipit precium & fructus rei uenditæ. conſ 60. nu. 1. Et ſi contractus ſapit naturam mutui uidetur quod non poſſit. nu. 2. & ſi certa quantitas uenit ſoluenda uidetur illicitum. Maximè ſi uenditio fuit ficta & ſimulata. nu. 3. & 4.* 124

1 *emptor præſumitur dominus ſi uenditor eſt dominus. conſ. 104. numero. 56.* 141

1 *emptor ſuccedit in locum uenditoris. conſ. centeſimoquarto. numero. 56.* 141

1 *emptor non habet probare ſemper neceſſe uenditorem fuiſſe dominū. conſ. 104. nu. 98. Et maximè quando ſumus in dubio quoniam ſatis eſt probare illa tria. nu. 99.* 141

3 *emptor poteſt uenditori concedere rem emptam in emphyteuſim ſeu libellum cum ſolutione annui cenſus. conſ. 77 nu. 14.* 135

3 *emptor recipiens rem uenditam, non in bonitate ſibi promiſſe, & nihil dicens an poſſit excipere de quanto minori ciuil ter. conſilio. 78. nu. 8. Et opponendo talem exceptionem poteſt differre ſolutionem, licet regulariter contra. nume. 9. ibi. & numero. 10. & 11. Per iſtas actiones & exceptiones nedum differtur ſolutio, uerum extinguitur creditum pro concurrenti quantitate quanto minoris. numero. 11.* 137

1 *emptori licitum erit habere aliquid annuatim licet uenditio ſit incerta ratione loci, & quotæ. conſ. 60. nu. 27.* 124

1 *emptori omne quod reperitur plus quærit. conſilio. 64. numero. 40.* 128

1 *emptorem licitum eſt ſoluere aliquid uenditori pro precio non ſoluto conſ. 60. nu. 21. Illud enim ſoluendum uenit ob retardatam precij ſolutionem. nu. 22. Et idem quando precium fuit ſolutum propter promiſſionem de uendendo. nu. 23. & 24.* 124

4 *emptorem non conuenit retinere rem & precium. conſilio. 139. numero. 28.* 145

2 *ENARRATA plura copulatiue debēt uerificari in omnibus & non in parte. conſ. 31. nu. 129.* 96

1 *ens. Non entis nulla ſunt qualitates. conſ. 26. nu. 28. fo. 69. conſilio. 31. nume. 116. fo. 79. conſ. 45. num. 45. fo. 101. conſil. 107. nu. 28. fol. 199. conſ. 119. numero. 8. fol. 228. & conſ. centeſimotrigeſimoprimo. nu. 10.* 230

3 *Et conſ. 11. nu. 7. fo. 6. conſ. quinquageſimoſeptimo. nume. 8. fol. 94. & conſ. 67. nu. 121.* 111

4 *Et conſ. 3. nume. 5. fo. 11. conſ. 4. nume. 21. folio. 13. conſ. 5. numero. 220. fol. 16. conſ. 30. numero. 35. fol. 41. conſ. 31. nume. 13. fo. 47. et conſ. 55. nu. 3.* 69

1 *enumeratio bonorum quando & quo caſu reſtringat uerba generalia & uniuerſalia. conſ. 92. nu. 31. 33. & ſeq.* 165

1 *enumeratio quando non fit taxatiue, ſeu limitatiue non reſtringit ibidem. nu. 33. Et quid ſi enumeratio facta eſt ampliatiue, & implicatiue. nu. 34. Vel ad abundantem cautelam. nu. 35.* eo.

1 *Et quid quando enumeratio rerum fit ad tollendam dubitationem. ibi. nu. 39. & 40.* 165

1 *enumeratio ſi ſumus in dubio qualiter iudicanda ſit. ibidem. numero. 41.* eo

1 *enunciatio quando conſiſtit in ſe ipſe, nec terminatur ad aliud ſemper eſt diſpoſitiua. conſ. 127. nu. 45.* 226

1 *Enunciatio quando dicatur fieri propter ſe.ibi.nu.46.* fol.eo.

1 *Enunciationi minime ſtandum eſt, quando in decreto ſolennitates explicitæ non ſunt ennumeratæ.conſ.100.nu.18.* 185

1 *EPISCOPATVS Et diœceſis limites & fines ponunt præſcribi.conſ.101,nu.22.* fo.185

2 *Epiſcopus contra ius commune conſtitutionem facere non poteſt. cõſil.17.nu.59.* fo.87

3 *Epiſcopus dicitur perpetuus executor,& quando habeatur loco hæredis conſ.74.nu.71.* 130

4 *Epiſcopus captus a paganis inducit ut capitulum adminiſtret.ac ſi ſecundus uacaret per mortem.conſi.19.nu.11. Idem ſi caperetur ab hæreticis,ſeu latronibus.nu.12.* 31

4 *Epiſcopus non habens uelle,nec nolle,tribuit poteſtatem capitulo.ibidem.nu.13.* eo.

4 *Epiſcopus in loco exempto etiam in diœceſi ſua exiſtente non poteſt tribunal exigere ſine licentia abbatis dicti loci.conſ.22.no.20.* 34

4 *Epiſcopatus non poteſt abſoluere exemptos ad cautelam. conſil.28. numero.36.* 39

4 *Epiſcopus non poteſt abſoluere moniales etiam exemptas propter monaſterium ſitum in diœceſi.ibi.nu.39.* eo.

4 *Epiſcopus non poſſit uiſitare fraternitates,& loca pia,& per totum. conſ.34.nu.1.* 47

4 *Epiſcopus habet fundatam intentionem,quo ad omnes eccleſias, & loca religioſa,& pia exiſtentia in eius diœceſi.conſ.34.num.1.Fallit niſi contrarium oſtendatur.nu.2.* 47

4 *Epiſcopus poteſt uiſitare locum pium.ibi.nu.3.* eo.

4 *Epiſcopus in illo non habet inſtitutionem nec deſtitutionem. ibidem. numero.11.* 47

4 *Epiſcopus ſuper locis leproſorum,& bonis ipſorum,& adminiſtratoribus,nullam habet iuriſdictionem.Subijciuntur enim iudici ſeculari ibi.nu.28.& 29.* 47

4 *epiſcopus non poteſt ſe intromittere ſuper redditibus dictorum locorum,nec contra adminiſtratores.nu.30.ibi.& nu.31.* eo.

4 *epiſcopus ſuper dictis locis non poteſt deputare nouos adminiſtratores.ibid.nu.31.* eo.

4 *epiſcopus non habet ius uiſitandi dicta loca,nec exigendi procurationem.ibi.nu.33.Nec in dictis locis habet iura epiſcopalia.n.34.* 47

4 *epiſcopus an poſſit uiſitare talia loca mortuo ædificante priuato ad effectum uidendi an relicta dictis locis bene diſtribuantur. ibi. numero.38.* 47

4 *epiſcopus non temporalis non poteſt ſe in iſtis intromittere. numero.47.ibidem.* 47

4 *epiſcopus habet facultatem in iſtis locis priuatis uiſitãdi, & inquirẽdi ad effectum,ut uideat,an ibi fiat illud propter quod locus fuit conſtructus,& an ibi exerceantur ea ſecundum uoluntates relinquentiũ conſ.34.nu.43.Quod procedit mortuo illo qui ædificauit ſecus ſi uiuit.nu.44.Item procedit datu negligentia deputatorum.num.45.& nu.47.Item procedit quando loca eſſent conſtructa authoritate epiſcopi,uel eſſemus in dubio,alias ſecus.num.46. Item procedit prout poſſet epiſcopus ſe intromittere pro alijs legatis relictis pro anima,et non aliter.nu.47.Et quid ſi legata ſunt relicta fraternitati ſimpliciter.nu.48.Quid enim ſi adeſſet præſcriptio tanti temporis, ut cuius contrarium non extaret memoria.nu.49.* 47

4 *epiſcopus poteſt conferre beneficia ſine capitulo niſi conſuetudo contraria ſit.conſ.41.nu.3.* 33

4 *epiſcopus uel alius collator non poteſt conſtituere procuratorem ad conferendum beneficia.conſ.50.nu.1.* 61

4 *epiſcopus ſi nõ iure deuoluto,ſed primordiali diſpoſuit de eccleſia patronatu infra tempus præſentandi talis collatio ualet , & ſola ratificatio quæ ſurgit tacite & lapſu temporis roborat ipſam collationẽ conſ.144.nu.1.* 149

4 *epiſcopus per alternatiuam & ex quibus uerbis uideatur exemptus a ſpectatiuis.conſ.144.nu.12.* 149

4 *epiſcopus ſucceſſor an teneatur ſoluere debitum anteceſſoris. conſi. 137.nu.5.* 144

4 *epiſcopus non eligitur per capitulum & canonicos ſede uacãte per mortem pontificis ſed expectatur futurus pontifex.cõſ.19.n.19.* 31

4 *epiſcopus & uicarius idem tribunal,& conſiſtorium faciunt conſil. 89.nu.10.* 11

4 *epiſcopus quo ad monaſteria ſita intra ſuam diœceſim poteſt exercere iura epiſcopalia.conſ.95.nu.1.* 118

4 *epiſcopus in monachos commorantes in monaſterijs intra diœceſim ſuam ſitis habet iuriſdictionem.conſ.95.nu.3.* 116

4 *epiſcopus poteſt monaſteria & monachos uiſitare.ibi.nu.4.* eo.

4 *epiſcopus exercens iuriſdictionem ſuam nõ dicitur alicui inferre moleſtiam.ibi.nu.16.* 116

4 *epiſcopus poteſt ſubſidium charitatiuum implorare,& contra denegantes uti armis ſpiritualibus.conſ.105.nu.1.* 113

4 *epiſcopus in iſto ſubſidio charitatiuo , an ex cauſa poſſit exigere ſummam taxatam in extrauaganti Bene dicti ibidem numero. 6. & ſequenti.* eo.

4 *epiſcopus in bonis aliunde quæſitis poteſt habere hæredem quẽ uult. conſ.128.nu.19.* 138

4 *epiſcopus in ſua diœceſi poteſt facere conſtitutiones ſinodales. Et iſta ligant omnes.conſ.137.nu.21.* 138

4 *epiſcopus an & quando.& quo caſu poſſit dici ante conſecrationem conſ.141.nu.30.& ſeq.* 147

4 *Si ſubiecta materia loquens de epiſcopo concernat ea quæ non ſunt ordinis uerificatur in epiſcopo confirmato nondum adhuc conſecrato.ibi.nu.31.* eo.

2 *epiſcopi conſtitutio facta ad ſupplicationem alterius tendens ad dãnum tertij non ualet,etiam ſi conſtitutio eſſet generalis dummodo ex coniecturis conſtare poſſit illam eſſe editam in damnum tertij.conſi. 27.nu.61.& 62.* 87

4 *epiſcopi principes dici poſſunt.conſ.141.nu.25.* 147

4 *epiſcopi illuſtres etiam dici poſſunt ibi.nu.26.* eo.

4 *epiſcopi habent inſuper culmen dignitatum.ibi.nu.27.* 147

4 *epiſcopi pares etiam Papæ uidentur quo ad quædam.ibidem. numero.28.* eod.

4 *epiſcopo excommunicato eius uicarius non poteſt iuriſdictionẽ exercere.conſ.89.nu.6.* 212

1 *epiſtola ſemper loquitur,conſ.127.nu.30.* 226

2 *Et conſ.89.nu.32.* 181

1 *epiſtola obligat mittentem eam.conſ.127.nu.31.* 226

2 *epiſtola & litera quando probent,& ſi habet ſubſcriptionem mittentis,ſeu teſtium & proprium ſigillum. conſilio. 29. numero. 105. & 106.* 55

1 *epiſtola tranſmiſſa & acceptata diſpoſitionem inducit. conſil.127. numero.30,* 226

1 *epiſtola poteſt donatio celebrari,maximè ſi res donata reperitur penes donatarium.ibi.nu.34.& 35.* eo

1 *epiſtolæ & literæ hinc inde tranſmiſſæ obligant mittentes & recipiẽtes ad omnia in illis contenta,quibus non contradixerunt.conſil. 91. numero.3.* 164

1 *epiſtolam recipiens,& tacens conſentire dicitur contentis in illa cõſ. 127.nu.32.* 226

1 *ÆQVA & benigna ſequenda ſunt.conſ.71.nu.41.* fo.155

1 *equalitas inter fratres ſeruanda eſt.conſi.92.nu.13.* 165

1 *equalitas inter filios,ut ſeruetur conſiderandum eſt.conſil.106. nu. 12.fo.197.& conſ.126.nu.30.* 224

2 *Et conſilio.24.numero.36.folio.104.conſil.25.nume.24.folio.78. conſilio.34.nume.7.folio.101.conſil.61.nume.30. & melius num. 32.& ſeq.* 141

3 *Et conſ.2.numero.27.folio.6.conſi.69.nu.19.fol.98.& conſ.109 numero.212.* 174

4 *Et conſ.71.nu.16.* 97

2 *equiparatio & adequatio quem effectum producat. conſil. 12. numero.12.* 28

3 *equipollens an & quando ſuppleat requiſitum. conſilio. 119. numero.47.* 174

1 *equipollens.Non differt an fiat ſub equipollenti. conſilio. 8. numero.18.* 19

3 *equipollens.Quando quid adimpleri poſſit in equipollenti. conſil. 9. nume.8.* 26

4 *In equipollenti non adimplentur ea quæ pro forma requiruntur.cõſi. 97.nu.13.* 117

4 *equitas ſcripta præfertur rigori quando in ſpecie eſt ſcripta. conſil. 1.numero.195.197.198.& quid ſi concurrit naturalis , & diuina iuſtitia nu.196.* 5

4 *equitas ſola conſideratur inter mercatores & procedendum eſt de bono & æquo.conſ.69.nu.17.* 95

4 *equitas.l.curabit.C.de act.& obli.procedit quandó quis non poteſt uti precio.conſ.75.nu.15.* 104

2 *equitas ampleƈtenda eſt.conſ.101.nu.30.* 199

2 *equitas & non rigor inter mercatores attenditur. conſ. 95. numero.3.* 192

1 *equitas.l.curàbit.C.de actio.& obl.dictat,ut emptor detur aliquid. conſ.60.nu.15.* 129

1 *equus mortuus culpa mandatarij dat incommodum mandatario. cõſil.123.nu.1.* 212

2 *Equi & ſeſe mouentia an ueniunt in legato mobilium. conſilio. 67. numero. 1.* 149

2 *ERRANS non conſentit.conſi.72.nu.60.fo.135.& conſi.131 numero.36.* 230

2 *Errans in ſubſtantia facti dicitur errare in acceſſorijs, & clauſulis poſitis executiue.conſ.1.nu.73.* 2

2 *Errans & ignorans non dicitur conſentire.conſ.12.nu.245.* 29

4 *Errans in calculatione non dicitur in dolo & delicto.conſil.150.numero.22.* 61

1 *Errantibus ſubueniendum.conſ.131.nu.37.* 230

1 *Error ſi adeſt in una petia terræ, an ex hoc uitietur uenditio in totum conſ.64.nu.69.* 128

2 *Error calculi ſemper poteſt allegari, & deduci conſ.131.n.26.* 230

1 *Error calculi ceſſat, quando poſt illum fuit deuentum ad pactum & ſtipulationem.conſ.89.nu.6.& nu.39.contra.* 160

1 *Error calculi ceſſat, quando peruenit tranſactio.ibid.nu.12.* eo.

2 *Error calculi ceſſat, quando fuit ſententiatum.ibidem.nume.13. & nu.61.& 61.* 160

1 *Error calculi probatur, quando fuerunt admiſſa non admittenda, & omiſſa quæ debeant admitti.ibid.nu.27.* 160

1 *Error calculi aduerſus tranſactionem, quando poßit allegari. ibidem numero.57.* 160

1 *Error probatur quando euidentia rei contrarium oſtendit. numero. 38.ibidem.* eo.

1 *error facti alieni probabilis eſt.conſ.89.nu.37.* 160

1 *error probatur, eo ipſo quod oſtenditur, rem aliter ſe habere. conſil. 89.nu.37.fo.160.conſi.97.nu.30.ſed contra.nu.31.& 82.fo.74. & conſ.131.nu.29.* 230

3 *Et conſi.7.nu.6.* 14

3 *error probare poteſt per duos teſtes.conſ.3.nu.35.& 36.* 9

1 *error an poßit allegari in caſu l.3.C.ſi min. ſe ma. dixer.conſi. 97. numero.81.* 174

2 *error excludit conſenſum.conſ.11.nu.98.* 28

2 *error & ignorantia ceſſat in facto proprio.conſ.66.nu.120.* 148

1 *error cadit etiam in facto proprio.conſ.131.nu.32.* 200

1 *error iuris in præſcribendo, non bonam ſed malam fidem inducit, & maximè quando contractus ex quo reſultat titulus eſt a iure reprobatus.conſ.27.nu.135.& 136.* 70

3 *error iuris non ſufficit ad præſcriptionem complendam conſilio. 66. numero.124.* 107

3 *error iuris, non bonam, ſed malam fidem inducit.ibidem nume. 107. etiam in præſcriptione longißimi temporis.nu.126.ibid.* eo.

3 *error & falſa cauſa ſatis apparet ex uerbis ſententiæ habentibus relationem ad acta.conſ.107.nu.140.* 170

4 *error ſuppletur & ignorantia quando ex uerbis illud colligitur, & maximè quando defectus non potuit peruenire, niſi ex errore.conſ.3. nu.87.88.* 11

4 *error iuris nõ poteſt allegari per illum qui eſt in loco, ubi adeſt copia peritorum.conſ.5.nu.60.* 15

4 *error non impedit collationem beneficij dummodo quod conſtet de corpore.conſ.15.nu.8.* 36

4 *errore potius præſumitur quàm dolo quid fuiſſe geſtum. conſil. 169 numero.59.* 175

2 *ES ALIENVM æqualiter ab omnibus hæredibus ſoluendum eſt.conſi.69.nu.23.* 150

1 *es alienum a filio deducendum eſt antequam legitima. conſilio. 13 numero.20.* 87

3 *eſſentia ſtatuti conſiſtit in mente & ratione ſtatuentium. conſil. 16. numero.27.* 24

3 *eſt dictio reſtrictiue, quandoque ampliatiue capitur.& augmentatiue.& ponitur inter diuerſa.conſ.42.nu.9.* 65

2 *AETAS maſculi ad generandum quo tempore duret, & dicatur apta, & non ultra conſ.29.nu.26.* fo.91

2 *etas maior & ſterilitas a pari procedunt ad generationem impediendam.conſ.29.nu.51.52.67.68.78.& 79.* 91

2 *etas ad generandum, quo tempore & quibus annis dicatur eſſe apta. ibid.nu.35.* eo.

2 *etas ann.60.in maſculo eſt terminus ad generandum.ibid. nu. 37.& hoc comprobatur authoritate Ariſtotelis.nu.38.ibid.* 91

1 *etas minor eſt cauſa inducendi reſtitutionem & nullitatem.conſi.97 numero.40.* 17

1 *etas minor qualiter ſit probanda quando minor uerbotenus iurauit ſe maiorem.ibid.nu.41.* eo.

3 *etas ruſticorum qualiter probetur.conſ.88.nu.78.* 150

1 *etas perfecta & legitima, quæ dicatur.conſi.121.nu.33.* 220

2 *etates hominum ſecundum ſubiectam materiam uario modo limitantur, & terminantur.conſ.29.nu.25.* 91

4 *etiam dictio implicatiua eſt ad maiora, & diuerſa ab expreßis, etiã in materia ſtricta & exorbitanti, & auget augendo & implicando. conſ.46.nu.30.& 31.* 57

4 *etiam implicatiuum ampliat gratiam, & maxime ne diſpoſitio reddatur eluſoria.conſ.144.nu.15.& 16.* 149

4 *EVENTVS rei, & actus ſequens oſtendunt, qualis fuit animus in præteritum conſ.143.nu.16.* fo.148

3 *EVICTIO promiſſa a quo debeat fieri, ad hoc ut promiſſor illius teneatur.conſ.71.nu.11.* fo.124

3 *euidens æquiparatur manifeſto & notorio. conſilio. 20. numero.67.* 29

3 *euidentia rei ſuperat omnes præſumptiones. conſilio. 99. numero.56.* 164

2 *euidentia facti conſiderata temporis breuitate excludit omnem præſumptionem.conſ.12.nu.60.* 28

3 *euitanda eſt in teſtatore contrarietas. conſi.53.nu.47.* 85

1 *euitanda eſt iuris communis correctio, & danda eſt concordia.conſi. 100.nu.85.& 86.* 183

4 *euitatio ſcandali in pluribus conſideratur & declaratur.conſi. 58. numero.8.* 72

1 *EXACTIO intereſſe non impeditur per appoſitionem pœnæ conſil.119.nu.35.* 204

3 *Et conſi.76.nu.16.* 134

4 *exactio fieri non poteſt ante terminum, & diem ſolutionis.conſi.45. numero.26.* 56

1 *examini, qui ultro non citatus ſe offert ſuſpectus eſt.conſilio. 83. numero.18.* 152

4 *excedens fines mandati non præiudicat mandãti. conſilio. 61. numero.9.* 77

2 *exceptio non numeratæ pecu. infra quod tempus poßit opponi, conſilio. 52.nume.39.* 128

2 *exceptio non ampliat regulam.conſ.67.nume. 16. fallit quando non uenit ampliatiue.ſed confirmatiue.ibidem. Item fallit quando ſub uerbis generalibus prolatis in exceptione, neceſſario includeretur ampliatio.nu.17.ibid.* 128

3 *exceptio oritur ex pacto conſ.78.nu.7.* 137

3 *exceptio multo magis danda eſt cui datur actio. conſilio. 78. numero.4.* 137

3 *exceptio & remedium proueniens ex natura ipſius rei, nunquam cenſetur eſſe excluſam per quãcunque generalem prouiſionem.conſi.81 numero.31.* 139

1 *exceptio operatur in caſu exceptuato, & in illo præfertur regula cõſil.78.nu.24.* 144

1 *exceptio inducta eſt ad reſtringendum & diminuendum. conſil.78. numero.25.* 144

1 *exceptio ſpolij probanda eſt infra.15.dies.conſi.1.nu.149.fol.2.& conſ.107.nu.23.* 199

1 *exceptio dilatoria poteſt opponi ante litem conteſtatam.conſil. 50. numero.44.* 110

1 *exceptio firmat regulam in alijs non exceptuatis. conſilio. 33. numero.39.40.& 41.fol.87.conſil.35.numero.8.fol.78. conſil. 99. numero.30.fol.181.conſi.101.nume.10.fol.197.& conſilio. 109. numero.32.* 104

2 *et conſilio 63. numero. 15. folio. 126. & conſilio. 94. numero.5.* 191

3 *et conſilio 7. numero 15. folio. 14. conſilio 25. numero. 41. folio.38.conſilio. 31.numero.4.folio.30.conſilio.33.nu.59.fol.51. & conſ.69.nu.58.* 117

4 *et conſilio.2.num. 162.folio. 5.conſilio. 5.numero. 146.folio.10. conſilio.9.numero.7.fol.24.conſilio.21.nu.25.fo.32.& conſ.155 numero.7.* 261

1 *exceptio regulam declarat.conſ.78.nu.26.* 144

1 *exceptio diſcußionis etiam ceſſat, quando agitur cõtra unum ex principalibus debitoribus.conſ.80.nu.45.* 146

1 *exceptio debet eſſe de regula.conſ.96.nu.110.* 171

4 *Et conſilio 85. numero 21. folio. 109. & conſilio. 114. numero.5.* 129

1 *exceptiones excludentes aduerſarium.conſi.97.nu.128.* 174

1 *exceptio iuramenti.de qua in l.3.C.ſi mi.ſe ma.di.excludit agentem. conſ.97.nu.129.& nu.130.* 174

1 *exceptio præſcriptionis obſtat agenti.conſ.100.nu.84.* 183

1 *exceptio & limitatio debet eſſe de regula.conſilio. 111. numero.19.* 208

1 Exceptio compenſationes poteſt opponi poſt ſententiam in exequutione ipſius.conſ.121.nu.18. 120
1 Exceptio compenſationis competit contra inſtrumentum dotale. cōſ. 121.nume.19. 210
4 Exceptio capitalis inimicitiæ cauſatur iure naturali,& per principem non poteſt tolli conſi.2.nu. 64. & quid quando cauſata eſſet in fraudem.nu.65. 5
3 Exceptio appoſita in confirmatione,reſeruans ea,quæ eſſent contra libertatem eccleſiæ,qualiter ſit intelligenda,& quem ſenſum capiat conſi.106.nu.7. 169
1 Exceptio dominij quando obſtat agenti poſſeſſoria.conſ. 1. nu.170. & quid ſi intētatū eſt poſſeſſorium,& petitorium inſimul.n.171.ibi. 2
1 Exceptio dominij non admittitur in poſſeſſorio recuperandæ, tamen probationes de eo factæ & admiſſæ inducunt exceptionem dominij. conſ.112.nu.60 & 61. fo.211
4 Exceptio quando dicatur generalis & incerta.conſ.67.nu.1. 85
4 Exceptio incerta non debet recipi nec admitti parte opponente. cōſ. 67.nume.3. 85
4 Exceptio generalis,& non propoſita in ſpecie non debet admitti. cōſil.67.nu.4. 85
4 Exceptio obſcura iudicatur propter generalitatem, & habetur pro non appoſita.ibidem nu.5. & ita oppoſita calumnioſe iudicatur, & ſic reijcienda,& conſequenter admitti non debet ex quo non releuat ibid.nu.7.& 8. eo.
4 Exceptio propriè eſt actionis excluſio.ibid nu.9. 85
4 Exceptio excommunicationis,an & quando ſuſpendat proceſſum.cōſil.109.nu.11.& nu.12.& quando per iudicem fuit admiſſa probāda eſt nu. 12.ibid.& ſi illa oppoſita, & pendēte oppoſitione fuit proceſſum,an & quando reddatur nullus.nu.13. 126.& 127
4 Exceptio nullitatis prohibens in tribus ita & in duobus ſtante ſtatuto.ibid.nu.16. 127
4 Exceptio non ampliat regulam,ut in illa comprehendatur quæ alias non comprehenderetur.conſ.124.nu.6. 129
4 Exceptio licet firmat regulam,tamen eam non ampliat ad comprehenſionem ſpecierum de quibus in exceptione, ſi in diſpoſitione non comprehendantur.conſ.141.nu.13. 146
4 Exceptio iuri communi conformis recipit omnes illas extenſiones, quas ius ipſum commune,etiam ſi appoſita eſſet dictio taxatiua tantum etiam in odioſis.ibid.nu.23.& 24. 147.
4 Exceptio firmat regulam non tamen ampliat.conſ.157.nu.40. 164
1 Exceptio in quacunque materia excluditur,nunquam intelligitur excluſa illa,quæ notoria eſt conſi.1.nu.37. 2
1 Exceptio non ampliat confirmationem.conſ.19.nu.10. 41
1 Exceptio ſuſpecti iudicis,eſt ante alias proponenda.conſi. 31.num. 61.fall.1 nu.94. 79
1 Exceptio illa eſt in ſcriptis proponenda,nec debet eſſe friuola, & temeraria.ibid.nu.63.& 64. eo.
1 Exceptio in caſu exceptuato uincit regulam.conſ.35.nu.17. eo.
1 Exceptio non habet locum in caſu de quo non loquitur. ibidem. numero.19. eod.
1 Exceptio perimij debet opponi,alias illi uidetur renunciatum. conſi. 45.nume.57. 101
1 Exceptio diſcuſſionis impedit agi contra tertium poſſeſſorem. conſil. 50.nume.40. 110
1 Exceptio rei iudicatæ impedit agentem ex ſimulatione. conſil. 54. numero.18. 115
1 Exceptio competit etiam pro debito non adhuc liquido, quando illud fuit liquidatum per confeſſionem partis tantum.conſilio.121.numero.22. 120
1 Exceptio compenſationis tranſit ad hæredem.conſ.121.nu.5. 120
2 Exceptio quem de euictione tenet actio &c.aſtringit hæredem.cōſ. 16.nume. 143
2 Exceptio hodie conſtat hodie agatur,excludit alias & illis præfertur ibid.nu.129. eo.
3 Exceptio diſcuſſionis eſt dominatoria, nec poteſt opponi per rem iudicatam conſ.103.nu.6.& 7. 168
3 Exceptio oppoſita in primo iudicio,poteſt opponi in ſecundo licet ſententia in primo fuerit lata contra ipſum opponentem, ſi primum iudicium tendit ad diuerſum effectum,ad quem tendit ſecundum.conſi. 87.nu.52. 147
1 Exceptionis ſimulationis non poteſt renunciari.conſ.54.nu. 33.101. & conſ.55.nu.60. 118
4 Exceptione facta de regibus & principibus, etiā uidetur includi cardinalis.conſ.141.nu.16. 146
1 Excipiens debet ſuam exceptionem probare,quia in ea,ut actor conſideratur.conſ.45.nu.1.fo.181.& conſ.105.nu.60. 196
1 Excipiens non confitetur.conſ.125. nu. 18. fallit in pluribus regula eſt.nu.19.ibid. 196
4 Et conſ.1.nu.80.87.& 89. 2
4 Excipiens diminuere intendit non augere.conſ.141.nu.13. 146
4 Exceptuatio confirmat regulam in non exceptuatis. conſilio.91. numero.28. 155
1 Exceptuata confirmant conceſſionem in alijs.conſ.26.nu.8. 69
1 Exceptuatus caſus in contractu extenditur ex identitate rationis. conſ.32.nu.74. 84
1 Exceptuatus caſus a regula porrigitur ad ſimilem.conſilio.23. numero.10. 87
4 Exceptuatus caſus debet eſſe de regula & inducitur regula in eo caſu loquatur.conſ.166.nu.28. 163
1 Exceptuati caſus obſeruantur & non regula.conſ.47.nu.79. 105
4 Exceptuati caſus a regula probandi ſunt per excipientem.conſil.5. numero.6. 15
4 Exceſſus uicinus & adhærens concordiæ non habet uitiare,dummodo quod non ſit iniuſtus.conſ.10.nu.19. 32
4 Exceſſus modicus & paruus ex quibus conſideretur.cōſ.42.n.2. 54
2 Excludens filios proprios a fortiori uidetur extraneos excludere.conſ. 9.nu.47.non debet eſſe in poteſtate hæredis grauata excludere ſubſtitutum per legitimationem.ibid.nu.48. 18
2 Excludens filias a fortiori uidetur excludere neptes natas ex filiabus conſ.86.nu.46.64.65.66.& 76. 174
3 Excludens neptes uidetur excludere ſorores.conſ.52.nu. 32. & nu. 30.etiam pronepotes. 85
3 Excludere matrem a ſucceſſione filij odium eſt.conſ.108.nu.3. 173
3 Excludere qui uoluit filios a fortiori uidetur excluſiſſe nepotes ex filijs.conſ.109.nu.17. 174
4 Excluſiſſe omnem caſum uidetur qui nihil dixit nec exceptuauit.conſil.68.nu.42. 84
1 Excluſa ſemel a feudo dicitur perpetuo excluſa,licet excludens eam poſtmodum moriatur ſine filijs.conſ.12.nu.15. 47
1 Excluſa per ſtatutum dicitur perpetua excluſa.ibid.nu.16. 47
1 Excluſa per fratrem a ſucceſſione patris poteſt tamen fratri eam excludenti ſuccedere.ibid.nu.17. eo.
1 Excluſa ſemel non dicitur perpetuo excluſa,quando conceſſio non cōtinet feudum.ſed donationem.ibid.nu.19. & idem quando feudum eſſet improprium.nume. 20. & idem quando non excluduntur perpetuo ſed ſolum temporaliter & conditionaliter.nu.21. 47
3 Excluſa ab hæreditate matris per ſtatutum,an uideatur excluſa ab hæreditate auiæ maternæ.conſil.49.nume.51.& diffuſe in omnibus alijs ſequen. 77
3 Excluſa per ſtatutum a ſucceſſione unius,uidetur excluſa a ſucceſſione alterius,ex identitate ſeu maioritate rationis.ibi.nu.51.& diffuſius in alijs ſequentibus,& maximè.nu.57.64.& 66. 77
3 Excluſa a ſucceſſione,uidentur excluſi omnes deſcendentes ex ea ibi nu.58.& nu.75. 77
3 Excluſa a ſtatuto ab inteſtato,& in re certa inſtituta non poteſt petere ſupplementum.conſ.53.nu.73.& quid ſi excluduntur cum illa qualitate dotandi.nu.76.ibid.& quando dos ſuccedat loco legitimæ.nu.77.ibi. 85
3 Excluſa ab hæreditate,an & quando dicatur perpetuo excluſa & omni caſu,ſeu ſolum ad tempus.conſ.59.nu.15. 98
4 Excluſa matre a iure patronatus a fortiori excluſa cenſetur eius filia.conſ.48.nu.13. 59
4 Excluſa ſemel a ſtatuto cenſetur perpetuo excluſa.ibi.nu.14. 59
4 Excluſa ſemel legitimæ perpetuo cenſentur excluſa etiam deficientibus illis,qui eam excluſerunt.conſ.62.nu.79. 77
4 Excluſa matre a fortiori cenſentur excluſi filij ipſius.ibi.nu.80. eo.
1 Excluſus a probatione non eſt recipiendus ad eam faciendam.conſi. 97.nu.117. 174
3 Excluſus a ſucceſſore propter nō petitum tutorē intelligitur & excluſus a ſucceſſione,quæ illi deferebatur per ſtatutū.conſ.84.n.16. 170
2 Excluſus temporaliter per ſtatutum poteſt ſuccedere finito tempore. conſ.85.nu.4. 172
2 Excluſus temporaliter ſeu conditionaliter poteſt petere a poſſidente hæreditatem ſatiſdationem de bonis conſeruandis,ſi eueniet caſus ille.1.nu.5. eo.
3 Excluſus a teſtatore ne ſuccedat, non affert damnum monaſterio, ſed ſolum tollitur ſpes ſuccedendi.conſ.22.nu.8.eo magis ſi teſtator uoluit bona ſua conſeruari in familia & agnatiōe n.9.ibi.& n.10. 34
3 Excluſus ſemel cenſetur perpetuo excluſus,quando conſideratur tempus quo fuit excluſus,circa prælationem.conſ.81.nu.25. 139

3 *Excluſus a ſubſtitutione non poteſt ad illam uenire u qua fuit exclu ſus & ſegregatus.conſ.109.nu.2.* 174

4 *Excluſus conditionaliter,& limitatè non cenſetur perpetuo excluſus.co ſ 72.nu.192.* 98

4 *Excluſus a diſpoſitione qualibet generali uidetur cardinalis.cõſ.141 numera 7* 146

2 *Excluſus uno a ſucceſſione ut alij ſuccedentes dicantur excluſi.conſ. 84 nume.8.* 170

3 *Excluſo uno cenſeatur excluſi eius filij & deſcendentes.conſ.20.nu mero 65.* 29

3 *Excluſorum loco quando & quo caſu agnati dicãtur poſiti.conſ.47 nu.114.& nu.9.& 8.* 72.& 73

2 *Excluſus exiſtentibus in potiori gradu a fortiori excluſi uidentur il li,qui ſunt in remotiori.conſ.56.nu.30.*

3 *Excluſus a teſtatore perſonis magis dilectis,cenſentur excluſa magis remota.conſ.74.nu.75.* 130

2 *Excluſio fœminarum,an contineat odium uel fauorem . conſ.35.nu. 26.& nu.34.35.& ſeq.* 103

1 *Excluſio certarum perſonarum eſt incluſio aliarum.conſilio 35.nu mero 2.* 91

2 *Excluſio fœminarum ſucceſſione diſponentis , oſtendit ipſum uoluiſſe bona conſeruari in maſculis.conſ.37.nu.32.* 106

2 *Excluſio filiarum,an & quo caſu cẽſeatur temporalis uel perpetua. conſ.43.num.21.* 117

3 *Excluſio certarum perſonarum , ſeu certi generis non eſt trahenda ad alias etiam ſi alia perſona eſſet ſimilis expreſsis. conſilio 47.nu. 77.& 78.* 73

2 *Excluſio hæreditatis pœna eſt.conſi.89.nu.38.* 181

3 *Excluſio ſi eſt perſonalis non extenditur ad alius perſonas.conſ.41. nume.57.* 63

2 *Excluſio unius eſt aliorum incluſio & econtra.conſi.8.nume.9.fol. 19. conſil.19.num.6.& 9.fo.41.conſ.33.nu.50.fo.87.conſ.35.nu me.9.fo.91.conſ.47.nu.48.fo.104.conſ.93.num. 44.fo.166.conſ. 106.nu.11.fol.197.conſ.111.num.21.* 208

2 *Et conſil.12.num.185.fol.29.conſi.14.num.15.fol.37.conſ.20.nu me.41.fol.62.conſ.23.num.24.fol.70.conſi.24.nu.41.fol. 32.& conſ.29.nu.33.* 91

3 *Et conſi.1.nu.135.fo.5.conſi.5.num.43.fo.11.conſi.6. nu.22.fol. 13.conſi.11.num.15.fo.19.conſi.16.num.13.& num. 47.limitatur niſi eadem adſit ratio in utroque.fo.24.conſi.20.nu.10.fol.29. conſ.49.nu.24.fo.63.conſ.50.num.4.& 47.fo.65.conſ.53.nu.46. fol.70.conſi.57.nume.6.fo.77.conſ.63.nume.5.fol. 103. conſ.86. nume.3.fol.145.conſil.107.nume.63.fol. 169. & conſi. 108.numero 52.* 173

4 *Et conſ.5.nu.145.fo.16.conſ.21.nu.14.fo.32.conſ.28. nu.18.fo. 39.conſ.31.nu.18.fo.43.conſ.72.nu.22.fo.98 conſ.133.num.10. fol.141.& conſ.165.nu.21.* 171

4 *Excommunicatio prolata poſt appellationem interpoſitum uenit retractandu per uiam attentati.conſ.28.nu.28.* 39

4 *Excommunicatio poſt legitimam appellationem fulminata , eſt ipſo iure nulla.ibid.nu.19.* fo.eo.

4 *Excommunicatio fulminata pro ſimplici contumacia , de facili habet abſolutionem ad cautelam.conſ.28.nu.44.* 39

4 *Excommunicatio quod proceſſerit poſt appellationem, qualiter probetur.ibid.nu.50.* 39

4 *Excommunicatio,an probetur per denunciationem in dubio præſumptiue.conſ.104.nu.3.& in aduerſarium an transfertur onus probandi de nullitate ipſius.nu.4.ibi.& nu.7.* 122

4 *Excommunicatio timenda eſt.conſi.120.nu.19.* 154

4 *Excommunicatus ab homine etiam ad cautelam , an poſsit abſolui ab alio,quam ab excommunicatore.conſ.28.nu.53.* 39

4 *Excommunicatus repellendus eſt.conſ.77.nu.10.* 98

4 *Excommunicatus an poſſit exequi literas apoſtolicas , & conferre propter clauſulam cæterum &c.conſ.89.nu.5.* 112

2 *Excommunicato non currit tempus,etiam ſi ipſe cauſam dediſſet.cõ ſil.108.nume.40.* 202

4 *Excommunicatum non uidetur ſe fateri,licet quis dicat ſe abſolutũ. conſ.1.num.88.* 2

4 *Excommunicata non poteſt conferri beneficium nec prouideri .conſ. 29.num.4.* 40

1 *Excommunicationis abſolutio obtinenda eſt ut proſit ab omnib. cauſis quibus fuit excommunica.nec ſuffi.it quod ab una alias erit ſurreptitia.conſ.43.nu.20.* 99

4 *Excommunicatus hoc modo poſt interpoſitam appellationem legitimè non tenetur deſiſtere a diuinis.conſ.28.nu.30.* 39

4 *Excommunicati celebrantes uel ſcientes celebrare uel audientes diuina incurrunt irregularitatem.conſ.120.nu.20.* 154

4 *Excommunicati admittuntur in teſtes in cauſa hæredis.conſi.2.numero 53.* 5

3 *Exculpatio & declaratio offenſi multum prodeſt exculpato.cõſ.67. numero 119.* 111

3 *Exculpatio non prodeſt delicto conſummato & probato.ibidem.numera 120.* fol.eo.

3 *Exculpatio prodeſt etiam delicto commiſſo,quãdo exculpatur amicus ſeu conſanguineus ibi.nu.122.& nu.123.* 111

3 *Exculpatio ſuſpecta & affecta ac procurata non debet prodeſſe. ibi. nu.126.& num.129.* fo.eo.

3 *Exculpatio obtenta ad tollendum probationem,nõ debet attendi,prodeſt ſatis habere declarationem & exculpationem ab aliquo , mediante inſtrumento publico ad effectum , ut per illud haberi poſsit in promptu probatio ueritatis ibid.nu.127.& 129.* 112

3 *Exculpationem & declarationem obtinere licitum eſt ab illo qui dicitur impeditus teſtari.conſ.67.nu.128.* 112

4 *Exculpans ſe & agens de ſuo commodo non eſt idoneus teſtis.conſi. 169.num.51.* 175

4 *Excuſatio non comparendi poteſt aſsignari propter loci intemperiem. conſ.110.nu.16.* 127

4 *Excuſatio iniuriarum non admittitur,eſto quod iniurians dicat , non feciſſe animo iniuriandi .conſ.149.nu.16.* 153

4 *Excuſandus uenit,& dicitur iuſte credere,quando quis credit perſonæ fide dignæ.conſ.165.nu.29.* 171

1 *Excuſsio quando fit,quæ bona conſiderentur.conſi.50.nu.63.* 110

1 *Excuſſio mortuo principali debitore facienda eſt contra ipſius hæredem,& quando non adeſt hæres contra hæreditatem iacentem dato curatore ibid nu.41.& 42.* 110

1 *Excuſsio prima fieri debet ſuper bonis principalis debitoris ibid.numero 43.* 110

1 *Excuſsio bonorum quando facienda eſt an neceſſaria ſit pronunciatia & ſententia iudicis.ibi.nu.45.* eo.

1 *Excuſsio fieri poteſt cõtra tertium poſſeſſorem iudicio pendente.conſi.eod.num.46.maxime ſi iudex ita interlocutus eſt.num.47.item ſi fuit oppoſitum & iudex proceſsit ad ulteriora.nu. 48.& quando procedit illa communis practica , quando offert actor ſe probaturũ, alia bona debitorem non eſſe ſoluendo.nu.51.* 110

3 *Et conſ.103.nu.9.& 11.* 168

3 *Excuſſio ceſſat quando debitor conſtituit ſe nomine creditoris poſsidere bona hypothecata.conſ.103.nu.8.ceſſat etiam quando non adſunt ſpecialiter hypothecata.nu.9.ibid.* 168

3 *Excuſsio non debet fieri ſuper re in qua adeſt controuerſia. ibidem numero 12.* 168

1 *Executio non debet impediri per exceptiones requirentes altiorem indaginem.conſ.12.nu.26.& 114.* 28

4 *Executio iuris non inducit metum , nec iniuriam . conſilio.5.numero 175.* 16

1 *Executio,quod non extent bona præſumitur,ex executione facta mãdato iudicis.conſ.50.nu.64.* 110

4 *Executio quando in reſcripto committitur nulla præcedente cognitione ſeu excuſsione ipſo iure cenſetur nulla.conſ.45.nu.3.* 56

4 *Executio citationis reſpectu cuius requiritur actoris uel rei.cõſ.81. nume.10.* 107

1 *Executio fit contra hæredes,quando uaſſallus committit fellonium. propter quam ipſo iure fuit priuatus,conſ.1.nu.53.* 2

1 *Executio quando ſunt plures hæredes debitoris,non eſt contra unum facienda.conſ.42.nu.39.* 98

2 *Executio quando fit a lege ſeu ab homine circa translationem hæreditatis ceſſat æquitas canonica.conſ.19.nu.245.* 55

1 *Executio laudi impeditur propter læſionem enormiſsimam.conſ.45. nume.49.* 101

2 *Executio laudi impeditur ſi continet enormiſsimam læſionẽ et conceditur clamatio & reductio ad arbitrium boni uiri. Nec tali læſioni poteſt renunciari,& ſi renunciatur nõ ualet renunciatio . conſ. 24. nu.149.& 150.* 33

1 *Executio & tenuta , quæ ſub forma facienda ſit . conſilio 125.numero 30.* 223

4 *Executio interlocutoria quæ tranſit in rem iudicatum,uſq; ad annos triginta fieri poteſt,maximè quando approbatur ab aduerſario. conſi.107.nu.18.& 118.* 125

4 *Executioni rei iudicatæ quãto tpe præſcribitur.cõſ.116.nu.5.* 130

4 *Executor excedens mandati fines male dicitur procedere. conſ.120 nume.16.* 134

3 Executor electus ſub uerbis importantibus arbitrium boni uiri non debet abuti poteſtate ei cōceſſa, & malè arbitratus, peſſimè agit & ad ſuperiorem poteſt haberi recurſus, & ab illa poteſtate ſemper intelligitur excluſus dolus. conſ. 41. nu. 18. 19. & 20. 70

3 Executor datus ad diſtribuendum iudicandus eſt, qualis iudicatur ille propter quem datus eſt. conſ. 74. nu. 42. 130

3 Executor ad diſtribuendum precium redigendum ex uenditione rerū non tenet locum haredis ibi. nu. 43. fo. eo.

3 Executor datus ad unum caſum non dicitur datus in alijs. ibidem. numero 51. 130

3 Executor & diſpenſator pluribus nominibus ſynonimis appellatur. conſ. 26. nu. 4. 40

4 Executor poteſt facere expenſas in exigendis redditus de bonis hæreditatis. ibid. nu. 18.

4 Executor expenſas itineris facere poteſt. ibid. nu. 19. fo. eo.

4 Executor non debet eſſe negligens, quoniam talis negligentia iudicatur, ut dolus. ibidem. nu. 20. fo. eo.

4 Executor teſtamentarius poteſt bona diſpenſare erga perſonas ab ipſo teſtatore nominatas. conſ. 26. nu. 22. & ſi ſibi per teſtatorem commiſſa eſt electio perſonarum poteſt ſe ipſum eligere. num. 23. poteſt etiam eligere, & monaſterium in quo moram trahit pluribus ex cauſis. nume. 24. fo. 37

4 Executor grauatus anno quolibet maritare puellas pauperes quas puellas habet eligere. Et an intelligatur teſtator diſpoſuiſſe de matrimonio carnali uel ſpirituali, & ſic de ingredientibus monaſterium. conſ. 26. nu. 36. 37

4 Executor grauatus dotare pauperes, an poſſit alicui pauperi ſupplere dotem pro parte, ſine qua non poſſet matrimonium cōtrahere. ibi. numero 38. fo. eo.

4 Executor procedens uirtute litterarum ſurreptitiarum, nulliter dicitur procedere. conſ. 31. nu. 25. Idem ſi proceſſit cum ſeruata forma ſibi tradita a ſuperiore. nu. 26. 43

4 Executoris officium expirat, mortuo concedente executionem. conſ. 18. num. 24. 31

4 Executoris aſſertioni dicenti ſe citaſſe per edictum minime credendum eſt. ibid. nu. 28. 43

4 Executori aſſerenti ſupplicata Pontifici fuiſſe uera, non eſt credendum Papa committens cauſam cum illa clauſula, ſi tibi conſtiterit. &c. uidetur eam commiſiſſe ſub conditione, & narrata uerificari debent. Et partes quarum intereſt citanda ſunt. ibidem. nu. 32. 33. & 34. 43

3 Executores perpetuo dati regulātur ſecundum perſonas, quas repreſentant, & perſona repreſentata nihil plus capiūt ex perſona executorum. conſ. 74. nu. 72. 130

4 Executores teſtamentarij negligentes tenentur. & quamprimum poſſunt debent diſtribuere bona, ſecundum teſtatoris uoluntatem. conſi. 26. num. 21. 37

3 Executores dati in teſtamento alio dato hærede, non habentur loco hæredum. Prout non ſunt loco hæredis quando dati ſunt ad diſtribuendum rem certam particularem. conſ. 74. nu. 39. & 41. 137

4 Executores expectationarum uicem obtinent delegatorum. con. 117 numero 4. 130

3 Executores. In executores teſtamentarios, non transfertur aliquod dominium ſed ſolum adminiſtratio, & tenentur de mala adminiſtratione. conſ. 74. nu. 70. 130

4 Executores plures ubi prouident pluribus expectantibus, concurrentibus mutuò, nulla erit unitas, nam pendent ex futuro euentu a confirmatione ſuperioris conſ. 117. nu. 40. 130

3 Executores teſtamentarij non poſſunt diſtrahere fructus irrequiſito hærede. Poteſt enim hæres retinere fructus & offerre precium illorū conſ. 74. nu. 53. & 54. 130

3 Executores dati ad diſtribuendum bona poſt mortem hæredis, habentur loco hæredis. ibid. nu. 55. & 56. Limitatur autem iſtud multipliciter. num. 57. 130

4 Executorum officium expirat illis mortuis, & eorum mortuorum poteſtas deuoluitur ad alios iuxta diſpoſitionem teſtatoris. conſ. 35. nume. 18. & 19. & quid ſi talis poteſtas alicui conceſſa fuit intuitu eccleſiæ. ibi. nu. 20. fol. 48

3 Executoribus datis ſuppletur uerb. accipiant, quod directum eſt. conſ. 74. nume. 58. Quo caſu iſtud procedat, & locum ſibi uendicet ibid. nume. 59. 130

4 Exemptio allegantis priuilegium qualiter ſit probanda. Et qualiter ſuper ea ſint formandi articuli. conſ. 95. nu. 10. & nu. 11.

4 Exemptione poſſe præſcribi multa debent concurrere. ibidem. numero 17. fol. eo.

1 Exemptio & immunitas præſcripta non poteſt tolli. conſilio 25. numero 34. 64

1 Exemptio & immunitas nō ſoluendi collectas, & onera, ut poſſit præſcribi quantum tempus exigatur, & qua alia. ibi. nu. 103. & nume. 27. & 109. Et quid ſi nunquam ſuperuenit caſus illas imponendi numе. 105. & num. 110. 64

1 Exemptio & immunitas conceſſa poteſt propter ingratitudinem reuocari. conſ. 25. nu. 115. 64

4 Exemptiones limitatæ non trahuntur ad alias. conſ. 9. nu. 5. 24

4 Exempti ab alijs grauati, poſſunt ad dictum legatum appellare, et ab ipſo ad cautelam abſolui. conſ. 28. nu. 33. & 54. 39

Cætera in materia exemptionis uide infra in litera. I. in uerſicu. Immunitas.

4 Exemplum extractum ab originali præſumptionem & ſemiplenam probationem inducit, quando allegatur originale deperditum. conſ. 17. nume. 19. 30

4 Exemplum probat quando originale fuit uiſum, & lectum in forma probante una cum eius tenore, & ſubſtantia. ibidem. numero 20. fo. eo.

4 Exemplum non probat. conſ. 135. num. 9. 142

4 Exemplum non facit fidem. conſ. 151. num. 19. 155

1 Exemplum probat quando non poteſt haberi originale. conſi. 104 nume. 52. Et idem ſi per partes fuit præſentatum, & approbatum originale. nu. 53. Et idem quando pluries fuit iudicatum, ſecundum originale exemplatum. nu. 54. 191

1 Exemplum antiquum probat. ibi. nu. 55. fol. eo.

1 Exemplum inſtrumenti non probat. conſ. 104. nu. 4. 191

2 Exempla legitimationum factarum per principes ſupremos, declarant, poteſtatem per eos datam comit. palat. conſ. 12. nu. 202. 29

2 Exempla non reſtringunt regulam. conſ. 33. nu. 8. 99

2 Exempla plura habentur, quibus patet fœminam maiorem anno. 50 peperiſſe. conſ. 29. nu. 21. 91

4 Exempla declarant regulam. conſ. 158. nu. 15. 165

4 Exempla non reſtringunt, nec excludunt caſus ſimiles. conſil. 55. numero 32. 69

4 Exempla plura in quibus Papa diſpenſauit in gradu prohibito iure diuino. conſ. 68. num. 137. & numero 138. & num. 251. & ſequen. declaratur. 85

1 Exempla non alterant. conſ. 66. num. 13. 132

1 Exempla licet non reſtringant, tamen declarant. conſilio 110. numero 62. 205

3 Et conſ. 67. num. 7. 111

4 Exempla quando & qua caſu debent attendi. conſ. 68. nu. 253. 85

2 Exempla maiorum noſtra ſunt inſtructio. conſ. 9. nu. 78. 18

4 Exemplis Pontificis, quibus & quando ſit ſtandum. ibidem. numero. 255. 18

1 Exemplis etiam principum non eſt iudicandum. conſilio 31. numero 17. 79

4 Exemplis maiorum quando ſit iudicandum, & ſtandum. conſi. 30. numero 20. 41

2 Exemplis minimè eſt iudicandum. conſ. 32. nu. 30. 98

3 Et conſ. 81. nu. 50. fol. 139. & conſ. 92. nu. 61. 256

4 Et conſ. 68. num. 251. 85

4 Exercens actum, habens poteſtatem & uoluntatem, ualidat illum, licet erret in qualitate extrinſeca. conſ. 15. nu. 8. 28

4 exercens leuiora, ut iudex cum non ſit punitur extraordinariè. conſ. 124. num. 16. 136

4 exercens priuatur a promotione fienda. conſ. 136. nu. 35. 143

4 exercens fit irregularis, quando fuit ex exercitio ſequuta. &c. Maxime ſi lucri auiditate exercuit. ibid. nu. 36. & 37. 143

4 exercitium & collatio ſacramentorum ſolum tollitur interdicto loco. conſ. 15. nu. 14. 28

1 exercitus inſtans an inducat iuſtum metum. conſ. 10. nu. 51. 22

1 exhæredatio ut ualeat, multa requiruntur. conſ. 1. nume. 136. et nu. ſequenti. 2

2 exhæredatio matris, quo ad filium, reddit teſtamentum nullum. conſ. 61. num. 4. 141

3 exhæredatio per ſtatutum inducitur. conſ. 47. nu. 96. 73

3 exhæredatio ſeu præteritio filiarum non reddit teſtamentum nullum quando conſtitutio ſeu ſtatutum iſtud diſponit & mandat ipſas tantum dotari & maritari. conſ. 3. nu. 7. 8

3 Exhæredatio filiæ non extenditur ad nepotem ex filio. conſil. 41. numero 55. 63

3 Exhæredatus pro mortuo habetur. conſi. 29. nu. 44. 45

1 Exhibens aliam ſcripturam, quam petitam, mendax eſt. conſi. quinquageſimo-

geſimuſeptimo nume.40. 120
1 Exhibens rem deteriorem adhuc tenetur.ibi.nu.13. 110
4 Exigere decimas ſpectat ad eccleſiam & agentes pro ea & nō ad cō ductores territorij ipſius eccleſiæ & emphyteutas & non tenentur exigere ſi ad id non ſunt uoluntarie obligati et maxime ſi agētes pro eccleſia illud ſibi reſeruarunt.conſi.6.nu.1.2.& 3. 22
1 Exiſtens in mala fide,& cupiens poſſeſsionem uiolenter alium ſpoliā do non præſcribit.conſ.23.nu.206.fo.52.& conſ.50.nu.4. 52
2 Exiſtens in anno.70. uerus ſenex dicitur,& decrepitus. conſ.29.numeru 29. 91
4 Exiſtens in libertate,et declarans contraxiſſe matrimonium per metum ſatis oſtendit libere illud non contraxiſſe.conſ.60.nu.31. 76
2 Exiſtentes in anno.80.generare non poſſunt,carent enim tali ſpe, & æquiparantur caſtē natis.ibi.nu.40. 91
2 Exiſtentes in pari gradu æqualiter ſuccedere debent.conſil.83.numero 15. 109
1 Exonerans ſe non eſt idoneus teſtis.conſ.74.nu.20. 140
4 Exorbitantia & prohibita ſunt contra rem iudicatam.conſil.108.nume.19. 125
4 Expeditio,clauſula donec eas duceret reuocandas, conditionem importat,quæ conditio adimpleta dicitur ſi per pontificem facta ſuit expeditio literarum.conſ.18.nu.6. 30
4 Ex tunc dictio,refertur ad extremum tempus de quo eſt præmiſſum. conſ.143.nu.1. 148
4 Expulſus a poſſeſſione authoritate Papæ, non poteſt agere recuperandæ.conſ.99.nu.18.Et cui id committitur, hoc poteſt exequi poſſeſſore aliter non citato.nu.19. 219
4 Expectans an præferatur prouiſo a Papa, uel econtra. conſil.119.nume.9. 133
4 Expectans debilior,quo caſu & quo ad quid poſſit defendi aduerſus potentiores.conſ.101.nu.6. 120
4 Expectantes partes in data,& proceſſu mutuo ſe impediunt, & ad ordinarium recurritur.conſ.101.nu.1. 120
4 Expectantes plures mutuo ſe impediunt, ne prouiſiones executorum expectatiuarum ſortiantur effectum ſine alio adminiculo.conſ.117.nu.1.& alijs ſeq. 130
4 Expectantes eſt: non ſe impediunt,ut cenſeantur nullum ius habere, uel ut ſit locus acceptationi,& prouiſioni alterius expectantis habētis ius debilius.conſ.117.nu.7.& ſeq. 130
4 Expectantes non impediuntur acceptare ratione concurſus. ibi.numero 29. 130
4 Expectantium data paritate recurrendum ad electionem ordinarij, ſiue plurium delegatorum parium numero,ſe inuicem impediunt.conſi.117.nu.1.3.& 20. 130
4 Expectantium ſtante concurſu ordinarius eligit non tamen propterea præiudicatur tertio. Et quid ſi expectantes fortiores concurrerent,& debilior poſſideret.conſ.117.nu.23.et 24. 130
4 Expectantibus an quæratur ius abſconditum & paleatum.cōſ.118.nume.20. 132
4 Expectatiuæ conceduntur ſecundum taxationem decimæ,cui ſtandum eſt.conſi.160.nu.16. 168
4 Expectatiuarum executores uicem obtinent delegatorum.conſ.117.nume.4. 130
4 Expeditio quæ fit per cancellariam in quo differat ab illa,quæ fit per cameram.conſ.112.nu.9. 128
4 Expeditio nec uni, nec alteri uidetur conceſſa,per quam tollatur ius alterius.ibid.nu.1. eo.
4 Expeditio quæ fit per cameram non poteſt dictum ius tollere. ibid. nume.11. 128
4 Expendens ſcienter falſam monetam & reprobatam non punitur. conſ.169.nu.28. 175
4 Expendens ſcienter falſam monetam qua pœna punitur.ibidem numero 29. fo.eo.
4 Expendens falſam monetam minus punitur, ſi expendit pro eo quod ualebat.ibid.nu.30. 175
4 Expendens falſam monetam mitius puniendus eſt,quam illam fabricans.ibid.nu.32. eod.
4 Expenſio pecuniarum quòd faciat indicium furti.conſi.153.nume.32.& 33. 160
1 Expenſæ quæ,& quæ melioramenta debeantur. & quot ſint illarum ſpecies.conſ.33.nu.55. 87
4 Expenſæ debent ſolui cum effectu.conſ.106.nu.3. 124
4 Expenſæ impendia & ſimilia in omnibus litigantibus ſunt ſūmaria. conſ.108.nu.9. 125
1 Experientia eſt rerum magiſtra. conſi.47.nume 72.fol.105.& conſil.107.nume.50. 199
3 Et conſi.19.nu.45. 28
4 Et conſi.46.nu.16. 57
4 Experientia rerum magiſtra ſatis attenditur.conſ.137.nu.17. 119
3 Expilator hæreditatis quis dicitur.conſ.109.nu.29. 174
1 Expirata iuriſdictione iudex non poteſt illi adhærere. conſilio 31. nume.77. 79
3 Expreſſa in renunciatione & ſimeueniunt.conſ.49.nu.39. 77
3 Expreſſe fieri dicitur quod colligitur ex mente,& ratione,& quando illud oſtenditur per relationem.conſ.2.nu.56. 6
1 Expreſsio ſpecialis facta dicitur quando id ex præcedentibus poteſt colligi.conſ.78.nu.7. 144
2 Expreſsio maſculinitatis an induat,ut filij poſiti in conditione cenſeantur diſpoſitiuè uocati.conſ.86.nu.29. 174
3 Expreſsio ſpecialis,de qua in §.& generaliter,quando dicatur facta, & ſit neceſſaria.conſ.19.nu.6. 28
1 Expreſsio nihil operatur quando exprimitur illud quod tacitè ineſt. conſ.110.nu.47. 120
1 Idem quando expreſsio induceret contrarium effectum iuris communis.ib.nu.48. fo.eu.
1 Item & quando magis explicitè declaratur illud quod erat expreſſum.ibid.nu.49. fo.eo.
1 Idem eſt ut non operetur contra naturam contractus, ſeu rei in contractum deductæ.ibid.nu.50. 105
4 Expreſsio.Exprimenda ſunt omnia quæ poſſent reddere papam difficiliorem ad concedendum.conſ.49.nu.34. 11
3 Expreſsio facta in ſtatuto,de auo paterno, excludit auiam maternā. conſ.49.nu.73. 77
3 Expreſsio maſculinitatis facta cenſetur ad excluſionem fœminarum. conſ.72.nu.35.Et ſolum operatur in caſibus expreſsis, non autem in omiſsis.nu.36.ibid.Nec operatur ad conſeruationem bonorum in familia,ſi aliud non eſt expreſſum.nu.37.ibid. 126
2 Expreſsio cauſæ an & quando in legitimatione requiratur. conſ.10. nume.127. 22
2 Expreſsio cauſæ,an requiratur in diſpenſatione.ibi.nu.128. fo.eo.
2 Expreſsio aliqua quando a lege requiritur ad aliquem, poteſt adimpleri in æquipollenti,ſi illud æquipollens tendit ad dictum finem.conſi.9.num.15. 18
3 Lxp.eſsio unius cauſæ inualida inducit inualiditatem omnium.conſil. 35.num.43. 55
3 Expreſsio loci inducit certitudinem.conſ.110.nu.49. 176
4 Expreſsio eius quod tacitè ineſt, quid operetur. conſilio.30. numero 13. 41
4 Expreſsio falſa quando & quo caſu uitiet conceſſionem.conſilio 42. nume.7. 54
4 Expreſsio facta ad effectum demonſtrationis non producit alium effectum.conſ.128.nu.18. 138
4 Expreſſio facta per impetrantem ſupplicationem probanda eſt, nam dicitur pars gratiæ.conſ.138.nu.1. 144
2 Expreſſio qualitatum oſtendit animum exprimentis ualentis illas obſeruari.conſ.12.nu.184. 29
2 Expreſſio bubulcarum an dicatur facta limitatiuè, & reſtrictiuè,an enunciatiuè.conſ.64.nu.22. 128
1 Expreſſio numeri ſi eſt falſa,non propterea uitiat uenditionem ex alijs certam.conſ.65.nu.8. 131
2 Expreſſum habetur,quod teſtator expreſſiſſet,ſi de eo cogitaſſet, cōſ. 70.nu.16.128.& conſ.95.nu.18. 51.52.& 193
2 Expreſſum debet haberi quando unica tantum ratio diſpoſitionis poteſt conſiderari & aſsignari.conſ.48.nu.11. 125
2 Expreſſum habendum eſt illud quòd ad unum tantum poteſt referri. conſi.27.nu.64. 87
3 Expreſſum haberi debet illud ad quod neceſſario relatio habenda eſt. conſ.2.nu.28.fo.2.& conſi.77.nu.28. 235
1 Expreſſum facit ceſſare tacitum,& præſumptum.conſ.72.nu.13.fo. 135.conſ.73.nu.5.fo.137.& conſi.131.nu.7. 230
2 Et conſ.44.nu.75. 120
2 Et conſ.49.nu.31.fo.63.& conſ.74.nu.28. 126
2 Expreſſum dicitur quod uerbis generalibus colligitur.conſi.97.numero 106. 197
3 Expreſſum etiam dicitur illud quod ſignis,coniecturis, & mente poteſt colligi.conſilio 3.nume.53.fo.9.conſi.5.nu.45.fo. 11. & conſ. 11.num.42. 19
3 Expreſſum dicitur quod teſtator uerum putabat. conſilio tertio.numeru 60. 9
3 Expreſſum diuerſimodè capitur, & ſecundum ſubiectam materiam

uerificatur.conſ.9.nu.25. 16
3 Expreſſum dicitur & habetur quando unicam tantum fundamentā ad id poteſt applicari.conſ.20.nu.28. 29
3 Expreſſum & comprehenſum dicitur, quod ex mente teſtatoris procedit.nu.29.ibid.& nu.30. fol.eo.
3 expreſſum dicitur quòd uenit ex mente & ſententia. conſi.50. numero 49. 80
2 expreſſum dicitur quod teſtator diſpoſuiſſet,ſi de eo fuiſſet interrogatus.conſ.41.nu.51.fo.113.conſ.51.nu.24.fo.128.conſ.57. nu.14. fo.136.& conſ.92.nu.7. 186
3 et conſilio 7.num.22.fol.14.conſil.32.num.72.fol.34.& conſ.66. nume. 51. 107
3 Quo caſu uero iſtud procedat uide conſ.63.nu.18. 103
3 expreſſum & non aliud ſolum uenit in materia excluſiua,& priuatiua.conſi.41.nu.56. 63
3 expreſſum. Non expreſſum in ſtatuto habetur pro omiſſo.conſi.56. numero 7. 93
4 et conſ.3.nu.3. 10
3 expreſſum quod non eſt a teſtatore,omiſſum uidetur maximè quando omnia erant ſibi nota.conſ.58.nu.7.& 8. 95
1 expreſſum quòd nō eſt pro omiſſo habetur.conſi.36.nu.5.fo.92.conſi.52.nu.6.fo.102.& conſ.64.nu.35. 128
2 et conſ.65.nu.30. 147
4 et conſi.21.nu.18.fo.32.conſi.31.nu.20.fo.43.conſi. 141.num.41. fo.146.& conſ.165.nu.20.
2 expreſſum haberi debet illud quod ſtatuentes diſpoſuiſſent,ſi de eo fuiſſent interrogati.conſ.32.nu.70. 67
4 et conſi.71.nu.58.
3 expreſſum quod non eſt,ſed omiſſum,interpretatur id fuiſſe ex mente omittentis.conſ.69.nu.180. 117
4 expreſſum ex certa ſcientia principis,pro uero habetur.conſ. 3. nu. 72.Nec poteſt in dubium reuocari,nec contra illud opponi , nec poteſt reuocari ſeu infringi.nu.73. 11
4 expreſſum tantum quod eſt uenit in ſtipulationibus & conuentionib. ſtricti iuris.conſ.21.nu.16. 32
4 expreſſum in uno capitulo nō cenſeatur in alio repetitum. conſ.21. numero 20. 32
4 expreſſum uerbis generalibus dicitur comprehenſum in diſpoſitione. conſ.33.num.21. 46
4 expreſſum dicitur illud,quod ex uoluntate diſponentis colligitur.conſi.71.num.5. 97
4 expreſſum ſatis dicitur,quando relatio non poteſt fieri niſi ad unam. conſ.121.nu.6. 135
4 expreſſum haberi debet illud, quod concedens expreßiſſet , ſi de eo fuiſſet interrogatus.conſ.5.nu.135.fo.16.conſ.114.nu.17. fo.129 & conſ.141.nu.7. 46
2 expreſſum ſatis dicitur,quando in alia parte teſtamenti fuit explicitum.conſ.18.nu.33. 50
2 expreſſum & nominatum , ex quibus colligatur factum. conſ.76.numero 44. 160
2 expreſſum multis modis dicitur.conſ.86.nu.11. 160
3 expreſſum in uno capite teſtamenti,non dicitur repetitum in alio. cōſi.74.num.14. 130
1 expreſſum habetur quòd continetur ſub expreſſo.conſilio octauo.numero 16. 19
1 expreſſum quæ continentur ſub genere habentur ut expreſſa. ibid. numero 17. fo.eo.
1 expreſſum qui non expreßit quod poterat dicitur illud omiſiſſe.conſ. 35.num.18. 91
1 expreſſum dicitur,nedum illud quod uerbis exprimitur, ſed quod mēte.conſ.44.nu.7. 100
3 Et conſ.66.nu.59. 107
1 expreſſum quod non fecit non dicitur uelle.conſ.32.nu.15.fol.84.cōſ. 73.nu.60.fo.137.& conſ.103.nu.10. 190
2 Et conſ.7.nu.2. 14
3 Et conſ.89.nu.41. 152
4 Et conſi.3.nu.30.fo.11.conſ.8.nu.2. 23
1 expreſſum,ſufficit colligi ex expreßis.conſ.97.nu.107. 174
1 expreſſum ſatis dicitur,quod colligitur ex ſignis euidentißimis.conſ. 32.nu.78. 84
1 expreſſum dicitur,quod uenit ex mente & ratione , ex quo uirtualiter comprehenditur.conſi.eod.nu. 79. fo.eo.
1 expreſſum habetur , quod ſequitur ex uerbis expreßis. conſi.44.numero.4 100
1 expreſſum habetur , quod colligitur & infertur ex uerbis .conſilio 44.numero 5. 100
2 expreſſum haberi debet,quod teſtator uerisimiliter diſpoſuiſſet.conſ. 99.num.17. 199
4 expreſſum. Si quis non expreßit ut debuit ſed incontinenti poſt fecit excuſatur ſi ius aduerſarij non eſt factum deterius. conſilio 145. numero 23. 150
2 expreßo uitiato,an uitietur tacitum.conſi.43.nu.42.& 23.fo.117 & melius.nu.70.71.72.73.& ſeq. 117
1 expromiſſores,qui propriè dicantur,& ſunt.conſil. centeſimodecimo numero 14. 205
1 expromiſſores facti alieni an excuſentur propter difficultatē, et quo caſu teneantur , quando promiſerunt ſe curaturos.ibid.nu.80.et numero 81. 105
3 extenſio fit in correctorijs de caſu ad caſum , & etiam ex identitate rationis.conſ.16.nu.17.Etiam ſi maior ratio urgeret illo caſu ad quē extenſionem facere uolumus.nu.18.ibid. Maximè quando in ſtatuto nulla exprimitur ratio,& plures poſſunt conſiderari.nu. 19.ibi. & nu.49.& 50.fo.24.& conſ.83.nu.12. 142
3 extenſio fit in ſtatutis correctorijs ex ratione in illis expreſſa.ibi.nu. 21.& nu.35.& ſeq.& 12.& ſeq.fo.19.& conſ.47.nu.20.79.89. & alijs.& ſi ratio expreſſa conſideratur,ut genus,continebit omnes eius ſpecies.conſ.16.nu.21. 24
3 extenſio ex rationis identitate in ſtatuto expreſſe fit de caſu ad caſum uirtute comprehenſionis magis quam extenſionis.conſi.16.num.15. & num.ſeq. 24
3 extenſio in correctorijs fit a maioritate rationis expreſſa,ſeu coniecturata.ibi.nu.42. eod.
3 extenſio fit de caſu ad caſum,ſi effectus excluſionis conſideratur.conſi.20.num.20. 29
3 extenſio de caſu ad caſum in ultimis uoluntatibus admittitur. conſ. 20.nu.34. 29
3 extenſio de perſona ad perſonam in ſubſtitutionibus nō recipitur.ibi. nume.48. 29
3 extenſio ceſſat in odioſis & pœnalibus . conſilio uigeſimonono. numero 12. 45
3 extenſio fit in odioſis & pœnalibus , ne delicta paterentur . ibidem. numero 52. 45
3 extenſio ut fiat omnimoda ratio debet concurrere expreſſa,& quod non poßit dari diuerſa.conſ.47.nu. 72.& 73.
3 extenſio non uidetur poſſe fieri de perſona ad perſonam in ultimis uoluntatibus.conſilio quinquageſimo.num.9.ſed contra.nume. 54.& alijs ſequen. 80
3 extenſio ſtatuti fit ex rationis identitate.conſ.56. numero 9. 93
3 extenſio non eſt facienda de perſona ad perſonam.cōſ 63.nu. 12.fo. 103.& conſ.66.num.5.fo.106.ſed contrarium uerius.num.66.& ſeq.ubi diffuſe. 167
3 extenſio fit de perſona ad perſonam ex mente teſtatoris. conſ.66.nu. 66.& quando eadem uiget ratio in utraque.nu.67. ibi. & alijs ſeq. maximè quando ex coniecturis id colligitur,itaquod idem diſpoſuiſſet. nu.68.& maximè quia uigente identitate rationis,uerſamur in caſu incluſiuo,non extenſiuo,nu.69. 107
3 extenſio non fit ad caſum omiſſum quando contingit præter teſtatoris uoluntatem etiam ſi in illo adeſſet maior ratio diſponendi. conſi.74.nu.24. 130
3 extenſio quando & quo caſu in correctorijs fiat ex ratione expreſſa ſeu ad caſus ſimiles.conſ.47.nu.89. cum ſeq. 73
3 extenſio ceſſat in correctorijs ubi adſunt uerba taxatiua . conſ.47. nu.90.& nu.91.& 92.quando & quo caſu. 73
3 extenſio in materia extenſionis circa correctoria tutius eſt inhærere deciſionibus quæ in indiuiduo reperiuntur,& non ipſis regulis.conſ. 47.nume.93. 73
3 extenſio nō fiat quando iuri tertij derogatur . conſilio 94. numero. 82. 159
2 extenſio de una perſona grauata,ad aliam non grauatam prohibita eſt.conſ. 31.num.9.fol.90.conſil.96.nu.35.fo.174.& conſ.87.numero 12. 177
3 et conſ.14.num.10. 12
3 extenſio in correctorijs recipitur ex identitate rationis, quādo ratio eſt ſcripta in lege corrigente.conſ.78.nu.178.fallit quando ratio deſcripta non eſſet finalis,ſed impulſiua.nu.179. 137
3 extenſio ceſſabit,quando in lege adſunt aliæ rationes finales. cōſ.69. numero 181. 118
3 extenſio ceſſat in correctorijs ex ratione expreſſa,quando adſunt plura odia.nu.183.& 184. fo.eod.
3 extenſio ceſſat etiam ex ratione expreſſa,quando ſumus in correctorijs &

ris & per ualibus.ibid.nu 189. 118
3 Extenſio ceſſat etiam quando caſus ad quem fieret extenſio, nõ comprehenderetur ſub lata ſignificatione uerbi expreſſi in ratione.ibi.nume.190.cum ſeq. 118
3 Extenſio de caſu ad caſum,quo caſu fiat.conſ.49.num.81.fo.77.& conſ.70.num.19. 123
3 Extenſio in ſtatutis etiam correctorijs fit ſecundum aliquos, quando eadem omnimoda uiget ratio in caſu omiſſo, quæ uiget in expreſſo. conſ.83.nu.24. 142
3 Extenſio in ſtatutis fit a ſignificatione minus lata ad magis latam, ubi eadem uiget ratio.ibid.num.31. fol.eo.
3 Extenſio in materia ſtatutaria etiam in exorbitãtibus licita eſt ad caſum ſimilem, concurrente identitate rationis & mente ſtatuentium.ibi.nu.39. 142
3 Extenſio non fit aduerſus promittentes pro alijs niſi illi pro quibus promiſſum fuit ſint prius excuſſi.conſ.102.nu.11. 167
3 Extenſio quæ fit ex regula dicitur paſſiua, & in omni materia eſt permiſſa.conſ.107.num.85. 170
3 Extenſio ceſſat de caſu ad caſum,quando in contrarium adeſt diſponentis uoluntas,maximè de perſona ad perſonam.conſ. 108.numero 41.& 42. 173
3 Extenſio ſtatuti de caſu ad caſum etiam in materia fauorabili nõ eſt facienda,quando in caſu in quo fit extenſio non uiget tantũ fortis ratio,ſicut in caſu expreſſo.conſ.110. nu.21. 176
3 Extenſio nec fieri debet ad caſum in quo uiget minor ratio,etiã ſtante fauore publico ibi.num.23. fo.eo.
4 Extenſio facta motu proprio,& ex certa ſcientia ad omnia ſe porrigit.conſ.141.num.17. 141
4 Extenſio fit in correlatiuis etiam in pœnalibus. conſilio 167. numero 15. 174
1 Extenſio fit ad caſum in quo uiget eadem ratio, & extenditur conſuetudo de caſu ad caſum ex identitate rationis.conſilio 21.nu.43. & nume.44. 45
1 Extenſio ceſſat,quando ſumus in materia intenſiua,ſeu comprehenſiua.conſ.32.nu.77. 84
1 Extenſio etiam fit ubi eadem,ſeu maior uiget ratio.nu.73. 137
2 Extenſio de uno caſu ad alium non fit in materia ſequeſtrationis. cõſil.41.nume.48. 97
1 Extenſio non fit ad diſſimilia, & ſeparata, & non connexa conſ.45. nume.55. 101
1 Extenſio fit data rationis identitate in fauorabilibus & exorbitantibus.conſ.99.num.47. 181
2 Extenſio fit de caſu expreſſo ad caſum ſimilem quando conſtat de uoluntate diſponentis.conſ.70.nu.12. 151
2 Idem quando caſus omiſſus ſimilis eſt expreſſo.ibi.nu.13. fo.eo.
2 Idem conſiderata uerſimili mente teſtatoris,ut diſpoſitio facta de filijs extendatur ad nepotes.ibi.nu.14. eo.
4 Extenſio ad quæ fieri debeat.conſ.41.nu.24. 54
2 Extenſio de caſu ad caſum ſimilem cõceditur in materia limitatoria conſ.32.num.14. 98
2 Extenſio in priuilegijs non conceditur, etiam ex maioritate rationis, habet tamen locum comprehenſio. fallit quando priuilegium eſt conceſſum ratione loci, & neceſſitatis ad impediendum.ibidem.numero 26.& 27. fo.eo.
2 Extenſio,ſi ratio ſtatuti uiget in caſu omiſſo,an debeat fieri extenſio ad illud.conſ.54.nu.35. 132
2 Extenſio ceſſat ubi ceſſat ratio,ex qua locum habet comprehenſio.conſ.22.nu.51. 67
2 Extenſio in ſtatutis,quæ præferunt agnatos fœminis, non habet locum,quando extarent fœminæ, pater, & agnati. conſilio 54. numero 38. 132
2 Extenſio ceſſat in materia correctoria ex identitate rationis. ibidem numero 41. fo.eo.
3 Et conſ.47.nu. 29.& 79.fo.99.& conſ.89.nu.175. 137
1 Exteris uenientibus ad habitandum ciuitatem poteſt ab immunitate concedi.conſ.75.nu.12. 135
1 Extimatio an debeatur, quando legatur res feudalis.conſilio.7.numero 12.ſed plene quod non contra Ioan.fab.& alios.num. 14.15. 16.& ſeq. 18
1 Extimatio non debetur,ſi regatur res quæ non eſt in commercio conſ.eo.num.16. eo.
2 Extimatio & ualor rei conſideratur tempore mortis patris & non illo quo creuit propter melioramenta facta. conſilio 16. numero 81.& 82. 43
2 Extimatio & ualor rei conſideratur tempore quo fit contractus,& non quo facta ſunt melioramenta.conſ.16.nu.83. 43
2 Extimatio bonorum duo operatur. conſ.81.nu.41. 166
2 Extimatio bonorum dotalium quando & quo caſu inducat emptionẽ ita ut ſit ualida & non poſſit retractari.ibi.nu. 42. fo.eo.
3 Extimatio in dubio an faciat emptionem.conſilio 81.nume. decimo, & quid ſi extimatio non eſt congrua ad precium rei.nume. undecimo.ibidem. 139
3 Extimatio in dubio non facit emptionem,quando in contrarium adeſt tacita mens contrahentium.ibi.nu.16. fo.eo.
4 Extimatio rei dotalis,quando & quo caſu facit emptionem. cõſ.64 numero 17. 81
4 Extimatio dictarum rerum,quando transferat dominium in maritũ. ibid.num.18. 81
4 Extimatio damni quanti plurimi a quo tempore ueniat.conſ.87.nume.19.& nu.20 & 24.& uſq; ad quod tempus creſcat.nu.20.& 21.& uſque ad quod tempus creſcat.nu.20.& 21. et quid ſi fuit appellatum.nu.21.& quid ſi reus non fuit condemnatus ad extimationem ſed ad frumentum.num.21. maximè ſi actor ſemper recipere paratus fuit nume.13. 111
4 Extimatores & relatores electi quid habent facere. conſ.132.num. 7.& quid ſi extimatio tranſiuit in rem iudicatam.nu.7 ſi cõtractus eſt firmatus, in reliquis ad arbitrium boni uiri recurritur. numer.8. & ſatis eſt partes fuiſſe præſentes, ſi arbitratur iniquè receditur a perſona. nume. 9. illico quod eſt arbitratum contractus fuit firmatus.nume.9. 141
4 Extinctum ſemel non poteſt reuiuiſcere.conſ.45.nu.21. 56
1 Extraneus contrahens cum uno ex ſocijs non habebit alios conſocios obligatos.conſ.94.nu.25. 167
3 Extraneus poteſt ſtipulari dotem pro extraneo. ibidem. numero 13. conſi. 76. 134
3 Extraneus quilibet poteſt pro filia ſtipulari ex cauſa dotis.conſ.76. nu.11.& maximè quando executio promiſſionis, et ſtipulationis fuit collata in perſona ipſius filij.nu. 12.ibidem. 134
2 Extranei non ſuccedunt,ex quo excluduntur per conſanguineos proximiores.conſ.83.num.8. 169
2 Excluduntur etiam per hæredes ſcriptos.ibi.nu.9. 169
2 Et an ueniant proximiores teſtatoris,ad quos de iure ſpectabat hæreditas.ibid.num.10. fol.eo.
2 Extranei non debent eſſe melioris conditionis quam deſcendentes.cõſil. 54.num.34. 132
3 Extranei in feudi appellatione hæredum quorumcunq; uel ſimilium ueniunt.conſ.71.nu.54. 114
4 Extranei hæredum appellatione ueniunt.conſ 85.nu.18. 109
3 Extraneus reſpectu teſtatoris quis dicatur.conſ.4.nu.1. 10
3 Extranea perſona quando dicatur comprẽhenſa in diſpoſitione. conſ. 58.nume.2. 95
3 Extraneis poteſt fieri legatum, & in eos conferri hæredis inſtitutio. conſ.64.num.8. 104
1 Extraordinarium onus ſuperindictum appellatur. conſil. 68. numero uigeſimo. 132
4 Extrauagans benedic.ad regimen, an expiret morte contentis, ſed contrarium.conſ.19.nu.8. 31
4 Extrauag Bon fa.viij.& Pau.ij.in qua ſimonia.diſponãt.cõſ. 29.nu. 12.iſtæ extrauagã.pœnales ſunt conſequenter reſtringendæ.nu.15. & pœna dictarum extrauagantium non incurrunt ſine dolo.nu.9. fo.40.& conſ.30.nu.15.& 18. 41
4 Extrauagans Benedicti,uas electionis,quo ad taxam, non fuit recepta.conſ.105.nu.6.et 10. 125
Si fuit ſolutum ultra illam taxam,non fuit ſtatuta pœna.nu.11.ibid.
1 Extremum a quo debet eſſe habile in potentia & exiſtentia, & tale quod actus ille qui retrotrahitur, poſſit tunc inchoari. conſilio 11. numero 28. 25
1 Extremum in quibus caſibus non eſt habile.conſ.11.nu.98. 25
1 Extremum a quo poteſt dici habile,eo quia res perijt, uel ex defectu perſonæ concedentis,uel ex defectu conditionis non purificatæ. conſ. eo.nume.94. 25

De litera F.

1 FABRICATOR ſuſcipiens curam ædificandi ſi opus per ipſum factum ruat an iterum teneatur illud reædificare.conſ.57.nu.1.& ſeq. 93
1 Et ſi fuit in culpa fabricandi an caſus ſuperueniens eum liberet.idem.num.3. fo.eo.
1 Fabricator iſte,aſtrictus eſt arbitrio boni uiri fabricare, & ſi uitioſe fabricauit iterum tenetur fabricare,uel ad intereſſe, nam perinde tenetur

netur ac ſi non fabricaſſet et tenetur quod promiſit adimplere. et uſque quo opus approbetur periculum ad fabricatorem ſpectat.ibi.anme.4.5.6.8.& 9.& 11.82. 93
4 Fabricans falſam ſcripturam,licet ea non utatur,& licet non ſit nocina tamen puniri debet,non pœna.l.Corne.ſed alia arbitraria. conſ. 151.num.29.& 30. 155
4 Fabricans alienam monetam,quam ſui principis non punitur pœna mortis.conſ.169.nu.25. 175
1 Facere in fraudem nõ dicitur,qui facit ſecundum conſuetudinẽ. conſ. 13.nume.59. 53
2 Facere quod ius diſponit,prudentis eſt.conſ.26.nu.74.
3 Facere quando propriè & ſtrictè quis dicatur.conſ.58.nu.12. 95
4 Facere quis non tenetur illud quod factum non relevaret.conſilio 5.numero 44. 15
4 Facere ſi uidetur qui per alium facit.conſ.100.nu.11. 119
4 Facere actum nullum non eſt præſumendum quem noluiſſe. conſ.90.numero 3. 152
4 Facere ſcalam non licet in muro communi.conſ.116.nu.14. 114
3 Faciens melioramenta in rebus eccleſiaſticis hæredem habet ex teſtamento & ab inteſtato in melioramentis prædictis etiam fœminæ ſuccedunt inſolidum, & pro parte per legitima. conſilio 28. numero 3.& 4. 45
3 Faciens breui tempore plures alienationes præſumitur non ſanæ mẽtis.conſ.87.nu.17.& 18.19.& ſeq. 147
4 Faciens actum,uidetur illum facere in poteſtate licita,& permiſſa,ſi illum poterat facere dupliciter.conſ.31.nu.45. 43
4 Faciens illicitum non excuſatur propter ignorantiam iuris.conſ.78.numero 25. 84
4 Idem in prohibitis iure naturæ & iure ciuili.nu.16.ibid. 84
1 Faciens per alium interpretatiuè dicitur facere. conſilio 98. numero 51. 178
2 Faciens uoluntariè unum actum non poteſt cogi quod illud iterato faciat.conſ.79.nu.11. 163
4 Faciens quod communiter fieri ſolet excuſatur a culpa et nõ tenetur de periculo licet poſtmodum malè ſuccedat.conſ.136.nu.14. 162
1 Faciens non tenetur de eo quod ſuccesſit,quando fit quod communiter ab alijs ſolet fieri & ceſſat culpa.conſ.90.nu.47. 161
2 Factio teſtamenti impediri poteſt per ſtatutum.conſ. 85.nu.7. 172
3 Factionem teſtamenti qui differt non dicitur tunc habere uoluntatẽ teſtandi.conſ.67.nu. 54. 111
4 Facilius derogatur clauſulæ ſimplicis derogatoriæ, quam clauſulis fortioribus derogatoriarum derogatorijs.conſ.41.nu. 16. 54
4 Facilius præſumitur renunciatum iuri ad rem,quam iuri in re. conſ. 76.nume.9. 105
1 Factum anteceſſoris in feudo hæreditario præiudicat ſucceſſori, qui tenetur obſeruare geſta per prædeceſſorem.conſ.23.nu. 198. 52
1 Factum a particularibus an dicatur factum ab ipſa uniuerſitate.cõſ. 27.nume.15. 70
1 Factum præter formam eſt ipſo iure nullum.conſ 47.nu. 50. 104
1 Factum negatiuum poteſt reddi notorium.conſ.50.nu.52. 110
2 Factum a conſilio populi dicitur factum a toto populo.conſ. 71.numero 16. 135
2 Factum a ſingulis dicitur factum ab uniuerſitate,quando illud fit pro executione iuris quæſiti.conſ.111.nu.71. 208
1 Factum in re communi ſcientis,& patientia conſocio, non poteſt tolli.conſ.115.nu.36. 116
1 Factum alienum promittens quis non obligatur,& debet quis implere conuentiones pro parte ſua.conſ.52.nu.11.& 12. 112
2 Factum contra proprium factum regulariter non poteſt quis uenire & allegare turpitudinem ſuam,fallit quando actus eſt ſimulatus,contra quem & ipſe & hæres poteſt uenire.conſ.53.nu. 15. & 16.fol. 113.& conſ.54.nu.51.& 52.& quid ſi iuratum fuit omnia & ſingula eſſe uera.ibid.nu.53. 115
4 Factum,ſicut quis nõ poteſt uenire cõtra illud quod ex uerbo expreſſit,ita nec aduerſus factum proprium.conſ.5.nu.200. 16
4 Factum contra proprium factum non licet uenire. conſilio 96. numero 17.96. 117
1 Factum,fruſtra quis admitti debet ad faciendum aliquid,quod factũ non releuaret.conſ.101.nu.4.& 94. 185
3 Factum publicè quando dicatur.conſ.34.nu.9. 54
4 Factum ex certa ſcientia principis,dicitur factum pro uero & non ignoranter, nec tale factum poteſt in dubium reuocari.conſ. 5.nu. 121.& 122. 16
4 Factum limitatè & reſtrictiuè, qualiter colligatur. conſilio decimo.num.38. 24
4 Factum ex certa ſcientia quando dicatur,debet illud exprimi.conſ. 5.num.46.cum ſeq. 10
4 Factũ ex certa ſcientia principis non poteſt in dubium reuocari nec contra illud opponi.ibid.nu.73. 10
4 Factum ſi narratur ceſſat omnis mala ſuggeſtio & ſaſpicia, & ſiniſtra informatio & ſimilia.ibi.nu.76. fo.eo.
2 Factum contra formam ſtatuti eſt nullum,et inualidum.conſ.16.numero 87. 43
2 Factum non dicitur niſi illud factam duret.conſ.24.nu.71. 33
3 Factum & turpitudo matris non debet eſſe nociua filio.conſ.64.numero 12. 104
4 Factum & ſtatutum a capitulo cum authoritate legati, contra legẽ communem non ualet.conſ.10.nu.13. 24
4 Factum a minori parte capituli non tenet.conſ.31.nu. 12. 43
4 Factum a ſingulis cenſetur factum ab uniuerſitate, quando uniuerſitas ſciuit,paſſa eſt,nec contradixit, & factum non erat momentaneum.conſ.91.nu.19. 213
4 Factum filij non debet nocere patri.conſ.157.nu.11. 263
2 Facti contingentia non inducit iuris diſpoſitionem. conſ. 32. numero 19. 98
3 Facti alieni ignorantia præſumitur.conſ.64.nu.19. 104
1 Facti quæ ſunt probanda ueniunt.conſ.24.nu.15. 63
1 Facti contingentia narrata obreptitia,ſeu ſubreptitia non attenditur.conſ.31.nu.121. 79
1 Facti ſola narratio ſufficit quã proceditur ſummariè & ſine ſtrepitu. conſ.76.nu.1. 142
1 Facta propria in quibus caſibus poteſt quis contrauenire, & a fortiori eius hæredes.conſ.23.nu.200. 52
1 Facta declaratur uoluntas ſicut uerbis.conſ.31.nu.61. 79
1 Facta legem adaptare reputatur difficile. conſ.65.nu.1. 130
1 Facto plus eſt aliquid facere re ipſa quam uerbo exprimere.conſ.5. nume.199. 16
2 Facto ipſa uenit reuocandum illud quod de facto proceſſit.conſ.5.numero 212. 16
1 Facta plura quando deducuntur in eadem obligatione, an unica tantum ſit obligatio uel plures.conſ.34.nu.22. 90
2 Facta non præſumuntur,niſi probentur.conſ.47.nu.37. 104
2 Et conſ.24.nu.84. 73
1 Facta incontinenti ineſſe dicuntur.conſ.78.nu.1.& 19. 144
3 Facta incontinenti & unico contextu, argument ſimulationẽ propter temporis breuitatem.conſ.86.nu.34. 145
1 Facta nulliter & informiter, habentur pro non factis. conſilio 95. numero 11. 201
3 Facta a priuatis nihil ualent.Si a principe non ſunt confirmata.cõſ. 80.numero 29. 138
4 Facta multa tenent,quæ alias fieri non poſſunt.conſ.68.nu.176.fol. 74.& nu.296.fo.11.quæ regula recipit plures limitationes, de quibus.ibi.nu.296.297.298.& nu.299. fo.71
4 Factis in antiquis,ſi non adſint inſtrumenta & teſtes,recurritur ad communem hominum memoriam & famam.conſ.138.nu.16. 144
3 Factores & inſtitores quando & quo caſu teneantur inſolidum. cõſ. 94.nu.33.34.35.& 36. 167
2 Facultas alienandi & diſponendi ſuo arbitrio conceſſa uaſſallo conſtituit feudum improprium.conſ.23.nu.40.& idem quando conceſſio facta eſt pro ſe,& quibus dederit.nu.41.et per talem facultatem feudum tranſit ad fœminas.ibidem.etiam ſi clauſula prædicta apponatur executiuè,& acceſſoriè.nu.42.ibid.& nu.43. 51
1 Facultas conceſſa diſponendi de feudo facit feudum hæreditarium.cõſi.23.num.169. 52
2 Facultas datur filio grauato detrahendi legitimam,et Trebellianicã. conſ.18.nu.93. 51
2 Facultas teſtandi conceſſa parentibus reſtringitur quo ad legitimam debitam filijs.conſ.36.nu.104. 204
2 Facultas datur notario extendi,et declarandi primam imbreuiaturam.conſ.28.nu.38.maxime quando fit incontinenti, & antequam inſtrumentum detur parti,& præſentetur in iudicio.nu.42. 89
2 Facultas data per teſtatorem alicui de diſpenſandis aliquibus pecunijs,an & quando ſit captatoria uel permiſſa.conſ.83.nu.28.et nu. 29.et alijs ſeq.et quid ſi talis facultas non eſt,quæ ad inſtitutionem, ſed reſpectu legatorum.nu.29. & quid ſi ſubſtantia legatorum commiſſa eſt arbitrio hæredis.nu.31. 279
1 Facultas imponendi collectas et onera competit ex iuriſdictione. cõſ. nu.55.et 56. 97.& 59
3 Facultas q quiſq; poſſit rem propriã alienare, cui nulli eſt fauorabilis,poteſt tamen dicta facultas reſtringi per ſtatutum et conſtitutionem

nem ſuperioris.conſ.81.num.2. 139

4 Facultas uniendi, an comprehendat caſum uacationis apud ſedem. conſ.36.nu.13. 49

4 Facultas uniendi ex quibus cenſeatur reuocata per diſpoſitionem ſummi pontificis.ibid.num.14. 49

4 Facultas conceſſa per teſtatorem reſtituendi bona illi, quem elegerit in morte,electio poteſt fieri per utrunq; actũ.conſ.46.nu.32.& 33. idem quando data eſt facultas eligendi quandocunque.nu.34. 57

4 Facultas diſponendi uenit p illa uerba,& quibus ipſe dederit. & per actũ inter uiuos,& per actũ ultimæ uoluntatis.conſi.85.nu.22.109

4 Facultas nominandi fauorabilis iudicanda eſt.conſ.141.num.9.talis facultas non comprehenditur in generali reuocatione niſi fiat ſpecialis mentio.nu.10. 146

3 Facultas accedentes debitori poſt præſtitam ſatiſdationem, non probant contminuſtum.conſ.99.nu.41. 164

2 Facultates patris conſiderantur,tempore quo moritur.conſ.16.nume.80. 43

2 Falcidia in ſeruo legato debetur,& petitur ut pars,non ut quota, cõſil.66.num.10. 132

3 Falcidia & Trebellianica an poßit prohiberi in filijs primi gradus. conſi.43.nu.26. 66

3 Falcidia detrahitur de omnibus legatis non pijs. conſilio 74.numero 84. 131

3 Falcidiæ prohibitio expreſſe facienda eſt,& an poßit fieri in æquipollenti.conſi.9.num.9.& 10. 16

3 Fallito conceditur beneficium dilationis quinquennalis. conſil.100. num.12. 166

4 Falſa cauſa & demonſtratio nõ uitiat quãdo illa appoſita eſt ſine neceſſitate,& ſuperflue.conſi.4.nu.33. 13

4 Falſa menſura adiectio non uitiat uenditionem.ibid.nu.33. fo.eo.

4 Et quando ſine illa diſpoſitio ualet & eſt certa non uitiatur propter falſam cauſam adiectam.ibid.nu.34. eod.

4 Falſarius non poteſt produci in teſtem contra alium. conſilio 169. num.50. 175

1 Falſus in uno in reliquis præſumitur falſus.conſ.13.nu.253. 52

4 Et conſi.61.nu.11. 77

1 Falſus in uno in omnibus redditur falſus.conſi.84.num.21.fol.140. conſ.83.num 39. fol.13.conſ.103.num.141.fol. 141. conſ. 167. num.58. 199

5 Et conſi.13.nu.19.fol.22.& conſi.77.nu.86. 155

4 Et conſi.13.nu.19.fo.27.& conſi.77.nu.86. 105

4 Et conſ.53.nu.20.fo.67.conſ.149.nu. 27.fol.155.conſi.152.num. 21.fo.156.& conſi.158.nu.26. 156

4 Falſitas & ambiguitas ut remoueatur quando pro ſolennitate requiritur aliquid.illud non dicitur requiri pro forma ſubſtãtiali, & uctos geſtus ea omiſſa ualet,quando appareat ambiguitatem & falſitatem ceſſare.conſi.33.nu.41. 46

4 Falſitas poteſt committi etiam in ſcriptura priuata, conſilio 151. num.22. 155

4 Falſitas debet eſſe nociua ut puniri poſſit aduerſus mandantem, ſeu falſificantem.ibi.nu.22.et ſeq.& nu.28.19.& 30. 155

4 Falſitas requirit dolum.conſi.151.nu.28. 158

4 Falſitas in ſubſtantia conſideratur.conſ.161.nu. 16. 169

4 Falſitas tunc conſideratur quando eſt nociua.conſ.163.nu.30. 170

4 Falſitas quando dicitur commiſſa & quando ſuper ea poſſit procedi conſi.169.nu.55. 175

4 Falſitas ſine dolo non committitur, nec præſumitur falſitatem commiſſam fuiſſe dolo.ibi nu. 56 & 57. eo.

4 Falſitas ut euitetur in dubio facienda eſt interpretatio.conſ.169. numero.58. 175

4 Falſitas commiſſa errore non eſt punibilis.conſ.169.nu. 60. 175

1 Falſitatis imaginem habet,quod a ueroſimili remotum eſt.conſ.113. num.40. 213

3 Et conſi.10.nu.14.fol.17.& conſi.86.nu.33. 145

4 Et conſi.55.nu.5. 69

2 Falſitatis inſtrumenti ſola ſuſpicio an habeatur pro concludenti probatione.conſ.28.nu.7. 89

2 Falſitatis ſuſpicionem, an inducat cancellatio & interlineatura dicti appoſita in inſtrumenta.ibi.nu.8.41.42.43.44.45.46.47.& 48. cum ſequen.maxime ſi in tali ceſſatione & cancellatione nulla iudicis interuenit autoritas.ibi.nu.9. 89

2 Falſitatis ſuſpicionem excludi, in dubio præſumendum eſt. conſi. 28. nume.50. 89

3 Falſitatis ſuſpicio an habeatur pro ueritate.conſi.88.nu.81. 150

4 Falſum quid ſit.conſ.151.num.21.& 15.fol.155.& conſi. 162. nume.6. 139

4 Falſum committunt dicentes habere poteſtatem quam non habent. conſi.124.nu.14. 136

4 Falſum conuincitur quod habet expreſſe imaginem falſitatis. conſ. 130.num.19. 139

4 Falſum ſtrictè ſumptum ut puniatur lege Cornelia.contineri,debet in aliquo capite dictæ legis.conſ.151.nu.24. 155

4 Falſum a qualibet cauſa excuſatur.conſ.151.nu.29. 155

4 Falſum an & quo caſu committatur & per quem quando in ſcriptura continẽtur ueræ allegationes, & apponitur falſo nomen authoris non ueri.conſ.151.nu.37.& 39. 155

4 Falſi pœna quandoque capitalis eſt, quandoque alia. conſ. 124. nume. 15. 136

4 Falſi ſuſpicio an habeatur pro falſitate.conſi.158.nu. 33.fol. 166. & conſ 161.nu.34. 169

4 Falſi ſuſpicionem uidetur habere aſſerens negotiuam.conſ.161.numero 9. 169

4 Falſo ſcribens priuilegium regis quando & qua pœna puniatur.cõſ. 151.num.16. 155

3 Fama quid ſit.conſ.61.nu.24. 100

1 Fama publica qualiter probari debeat. Et qualiter teſtes habeant de ea deponere.debẽt enim cauſam & rationẽ illius aſſignare, & interrogati debent dicere a quibus audiuerunt. Et quid ſi fama originem habuit a perſonis ſuſpectis.cõſi.17.nu.99.& 100.fol. 78.conſ.104. nu.60.& 61.fol.191.& conſ.112.nu.25.26. 27. & 28. 211

2 Et conſ.17.nu.36.37.38.& 39. 86

3 Et conſ.67.nu.105.cum alijs ſeq. 111

4 Et conſ.61.nu.15.26.& 27. 77

1 Fama publica in ciuilibus quando faciat ſemiplenam probationem conſ.75.nume.17.fol.141.conſi.104.nume.165.fol.192. & conſ. 153.num.20. 160

2 Fama publica an & quando probet filiationem.con.10.nu.19. 21

1 Fama & uox publica ſatis operatio.conſi.104.nu.19. 191

4 Fama publica operatur in cauſa ciuili & criminali quãdo habet originem a perſonis fide dignis non autem maliuolis. Et quando teſtes dicunt audiuiſſe a maiori parte.Et ſi non aßignant cuiuſmodi nihil probant. conſ.153.nu.11.12.14.15.16.& 17. ad quod datur cautela.nu.14. 160

4 Fama ut probet initium ſumere debet a fide dignis.& non a maliuolis & teſtes deponere debent audiuiſſe a maiori parte populi. Nec ſufficit illos dicere eſſe publicam uocem & famam,uel quòd publicè dicebatur,debent enim aſſignare cauſam famæ,nam alias eſſet uana uox uulgi.conſ.169.nu.45.46.47.& 48. 175

4 Fama ut probet qualiter ſit deducenda & probanda.conſ. 115.nume. 3. 129

1 Fama ut probet qualiter ſit probanda teſtibus.conſ.23.nu.155. 52

2 Fama probat etiam ſi de ea teſtes informiter deponãt,dummodo ſint ultra decem.conſi.77.nu.26.105.106.107.& 108. 135

3 Fama qualiter probanda, & quid in curia Romana. conſ.52.numero 52. 83

2 Fama in antiquis plenè probat.conſ.23.num.136.fol.71. conſ.17. num.19.fol.86.& conſ.104.nu.20. 192

3 Et conſ.52.nu.50. 83

4 Fama qualiter debet probari,conſ.87.nu.15.fol.111.& conſ.188. nume.22.23.& 24. 144

1 Fama in antiquis habet uim notorij.conſ.13.nu.237. 52

1 Fama in antiquis non operatur contra præſcriptionem. ibi. numero. 143. fol. eod.

1 Fama probat deſcendentiam.conſ.23.nu.240. 52

1 Fama. Ad probationem famæ multa requiruntur.remißiue, ibidem num.239. 52

1 Fama quãdo tractatur de probatione in qua requiritur uerus actus, & non ſufficiunt uerba non probat.ibi.nu. 240. fol.eod.

1 Fama contraria contra unam famam poterit probari. ibidem numero 241. fol.eod.

3 Fama una tollitur per aliam formam contrariam. conſi. 64. numero 14. 104

3 Fama una tollit aliam.conſi.67.nu.107. 111

2 Fama ultima præualet in duabus famis.conſi.10.nu.92. 22

4 Fama & communis opinio formiter probata conſiderabilis eſt conſ. 60.nu.52. 76

4 Fama debet eſſe legitima.conſi.153.nu.16. 159

4 Fama bona contra malam famam poteſt probari.ibid.nu.18. fo.eo.

4 Fama formiter probata, quam probationẽ faciat.ibi.nu.19. fol.eo.

4 Fama an in criminalibus faciat indiciũ ad torturã.ibi.nu. 21. 159

Et

Et quid quando non eſt uebemens ſed aana aox. ibid. nu. 22. & quid ſi iungitur cum ſemiplena in criminali. ibi. nu. 23. fol. eod.
4 Fama publica formiter probata inducit iudicium. conſil. 156. numero. 38. 261
1 fama attendi debet poſterior, & illa qua continet ueritatem, & eſt uerisimilior, & qua fundatur meliori iudicio. conſilio. 23. numero 241. 52
1 fama ut probet debet eſſe coniuncta alijs coniecturis ſola enim diuturnitas nō ſufficit, nec prodeſt ſi contrariatur longiſſima poſſeſſioni ſeu titulo. ibi. nu. 157. 258. & 159. 51
2 fama debet eſſe legitima non ſimplex, nec probatur ſi teſtes dicunt non recordari a quibus audierunt dici. conſilio 104. nume. 165. & 164. 192
2 fama a quibus debet habere originem. conſi. 107. nu. 51. 199
3 fama bona uel mala multum conſideratur. conſi. 19. nu. 27. 45
4 fama ſola non ſufficit, ſed requiruntur probationes concludentes in cauſa matrimoniali. conſ. 58. nu. 19. 72
fama non ſtatur, quando actus ſubſequentes ſunt illi contrarij. conſ. 23. nu. 256. 46
1 fama quando ſunt contraria, una eliditur pro aliam. conſi. 23. nume. 242. 52
2 familia non licet paſſim aſſumere nomen alterius familia, & facere inſignia & arma illius, cum tendant ad honorem & dignitatem familia. conſ. 19. nu. 36. 54
2 familia & agnatio conſeruatur per maſculos, & non per fœminas. conſil. 30. nume. 25. fol. 94 conſil. 63. nume. 25. fol. 144. & conſil. 93. num. 22. 189
3 Et conſi. 18. nu. 30. 27
4 Et conſi. 72. nu. 13. 98
2 familia una & eadem ſeu cognatio, poteſt habere diuerſas deriuationes, & deſcendentias generales quo ad totam familiam, & ſpecialē & propriam ipſius teſtatoris qua attendi debet. conſ. 51. nu. 10. 14. 18. & ſeq. 128
2 familia terminus, continet omnes procedentes ex maſculis, et ex eodem ſanguine. ibi. nu. 12. 128
2 familia. Quando uocantur illi de familia ad fideicommiſſum, gradatim & proximiores uidentur uocati Et admitti debent illi de familia teſtatoris & proximiores. ibi. nu. 14. 15. 18. & 19. 128
4 Et conſi. 71. nu. 91. 98
2 familia ſine diuitijs ſordeſcit. conſi. 35. nu. 33. 105
3 Et conſi. 108. nu. 31. 173
3 familia. Quod bona conſeruentur in familia & agnatione, honeſtum eſt & utile reipublica. conſi. 1. nu. 65. 2
3 familia. Quando uocantur illi de familia, ſatis eſt quòd unus illorum ſit in quo adimpleatur teſtatoris uoluntas. conſilio 4. numero 18. & 19. 10
3 familia. Quod bona conſeruentur in familia omne tempus comprehendit. conſi. 25. nu. 37. 38
4 familia. Poſſunt aliqui de familia facere conuentionem. quòd in bonis ipſorum ſuccedant maſculi & non fœminæ. conſ. 72. num. 11. 15. & alijs ſequen. 98
1 familia quando uocatur uocantur & ueniunt ſolum maſculi, & non fœmina. conſ. 33. nu. 44. 45. & 46. 87
2 familia quas perſonas capit. conſi. 93. nu. 35. 189
2 familia & agnatio non conſeruatur per filios naturales. conſil. 100. numer. 12. 199
3 familia proprie conſideratur illa, qua deſcendit ab ipſo teſtatore, & ab eius ſtipite, & non ab alio tranſuerſali. conſi. 1. nu. 60. 2
3 familia præſumitur magis eſſe prædilecta quàm alij extranei. conſ. 20. nu. 23. 29
1 familia nomen, poteſt referri ad perſonas, & includit omnes deſcendentes ex ſanguine gradatim. conſ. 23. nu. 45. 51
2 familia non conſeruantur per fœminas ſed extinguuntur. conſil. 23. num. 54. 67
1 Et conſi. 22. nu. 14. 47
2 familia appellatione qui ueniant. conſi. 51. nu. 5. 118
3 familia & agnationis appellatione, qua perſona comprehendantur. conſi. 21. nu. 61. 34
3 familia appellatione ueniunt filij & alij. conſilio 53. numero 101. & 102. 85
2 familia dignitas & honor per diuitias conſeruatur. conſil. 91. numero 53. 3
3 Et conſil. 1. nume. 28. fol. 2. conſi. 18. numero 34. fol. 27. conſi. 20. num. 13. 29
4 familia dignitas ſine bonis & diuitijs ſeruari non poteſt. conſi. 71. nume. 30. 98
3 familiarum dignitas & honor ſine diuitijs regi & conſeruari non poteſt. conſi. 17. nu. 11. 25
3 familiarum dignitates conſeruari intereſt reipublica. conſi. 16. numero 31. 24
2 familia erciſcunda. In iudicio familia erciſcunda, an habeatur ratio rerum communium conſumptarum & alienatarum, per unum ex hæredibus & in portionem ipſius cōputentur & quid ſi alienatio fieret per ultimam uoluntatem. conſi. 44. nu. 42. & 43. 110
1 familiaritas. Qui iure familiaritatis utitur, non præſcribit, nec ius ſibi quærit. conſi. 26. nu. 19. 69
2 familiaritas. Qui iure familiaritatis aliquid capit non dicitur poſſidere. conſi. 93. nu. 19. 198
4 familiaritatis iure concedi poteſt reſignanti habitatio & fructuum perceptio. conſi. 29. nu. 27. 40
4 familiaritas expectantis debet eſſe tempore data. conſilio 50. nume. 21. 61
4 familiaritas an debeat eſſe tempore uacationis beneficij reſpectu dicta regulæ. ibi. nu. 29. eo.
4 familiaris ſictus non comprehenditur in uerbis regula prædicta de familiaribus. conſi. 50. nu 33. 61
4 familiaris prædictus, non debet præferri habentibus primarias praces. ibi. nu. 35. eo.
1 familiaris an ſit teſtis idoneus. conſi. 83. nu. 42. 152
1 familiares & domeſtici ſunt idonei teſtes propter difficultatem probationis & propter ſubiectam materiam. conſi. 75. nu. 21. 141
4 familiares & domeſtici non ſunt teſtes idonei. conſilio 152. numero 31. 156
4 familiares, qui uerè dicantur. conſ. 168. nu. 19. 175
2 famulus & ancilla an ſint idonei teſtes tempore peſtis. conſilio 32. nume. 51. 98
3 famulus producentis, & ſalariatus non eſt teſtis idoneus. Prout nec conſanguineus erit idoneus. conſi. 67. nu. 85. 111
3 fatuus & mentecaptus recipiens iudicium rei, non ita ſubtiliter, ut alij non æquiparatur furioſo, nec uere mentecapto. conſi. 88. numero 38. 149
3 fatuus habens curatorem, an poſſit teſtari. ibi. nu. 40. fo. ea.
4 fatalia, an currant propter paupertatem. conſil. 30. nu. 37. 41
1 fauor patris, & eius conſenſus tacitus, ſeu expreſſus nedum conſideratur ſed fauor filiorum principaliter, in reuocatione donationis bonorum ultra dimidiam facta. conſi. 72. numero 19. & numero 25. & ſequen. 135
1 fauor patris, non autem filiorum quod conſideretur, multa faciunt. conſi. 73. nu. 61. 135
1 fauor tamen filiorum ex iſtis non excluditur. nu. 62. ibi. eo.
1 fauor illius non ceſſat, cuius cauſa aliter habet beneficium. conſ. 73. num. 17. 137
1 fauor & priuilegium, conquaſſatur cum alio priuilegio & fauore. conſi. 73. nu. 28. 137
1 fauor filij non ceſſat, licet per natiuitatem ipſius reuocetur donatio, & bona reuertantur ad patrem. nu. 43. ibid. & alijs ſeq. eod.
1 fauor publicus præfertur quandoque commodo priuatorum. conſi. 105. nume. 19. 196
1 fauor quando eſt diuiſibilis poteſt illi renunciari. conſi. 127. numero 12. 126
1 fauor publicus ceſſare uidetur contracto matrimonio. nu. 11. eo.
2 fauor filiorum, & mors ipſorum quando ſit conſiderabilis. conſ. 21. nume. 28. 64
2 fauor familia contra uoluntatem teſtatoris non attenditur in fideicommiſſis. conſi. 24. nu. 78. 75
3 fauor conſanguineorum & uicinorum principaliter conſideratur in alienationibus. conſi. 83. nu. 6. 142
2 fauori ſuo renunciare quis poteſt. conſi. 25. nu. 50. 78
1 fauori introducto in beneficium alterius quis non poteſt renunciare. num. 41. ibi. Nec poteſt renunciare fauori mixto. Et ſi renunciatur, an & quando in totum infringatur renunciatio. nu. 42. ibi. 137
2 fauore filiationis & matrimonij præſumendum eſt honeſtum magis quàm illicitum. conſi. 12. num. 236. 29
2 fauendum non eſt ius pia cauſa & eccleſia, ut fiat iniuſtitia. conſi. 86. nu. 71. Maximè quando interpretatio fieret contra uoluntatem diſponentis. nu. 72. ibi. 174
1 fauorabile eſt, rem reduci ad primum ſtatum. conſil. 19. numero 32. 41
3 fauorabile eſt reductionem fieri ad ius commune. conſilio 53. numero 96. 85

3 *fauorabilis eſt reductio ad primæuum ius.conſ.68.nu.116.* 111
1 FAEDERA *Contra rumpentē fœdera pacis,poteſt quis uti etiam moleſtia.conſi.10. nu. 87.* fo. 22
3 *fæmina. In fæmina ſufficit minor metus.conſ.26.nu.64.* 40
4 *fæmina regulariter excluditur a dignitatibus. conſ.72.nu. 76.* 98
3 *fæmina comprehenditur appellatione ſtipitis,domus ſeu caſſata dicitur enim de familia ſi deſcendit ex maſculo.conſi.35.nu.5.* 55
3 *fæmina deſcendens ex linea maſculina an ueniat appellatione cippus. ibi.num.10.* 55
3 *fæmina uenit appellatione ſtirpis.conſ.35.nu.6.fo.44.& conſi.47. nume.55.* 73
3 *fæmina appellatione generationis uenit conſi 35.nu.7.fol.44. & cōſil.57.nu.58.* 73
3 *fæmina appellatione progeniei uenit.conſ.30.nu.8.fol.44. & conſi. 57.num.59.* 73
3 *fæmina deſcendens ex maſcula,agnata eſt.nu.29.ibi.* 73
3 *fæmina uidetur excluſa,cum in ea cippus domus non conſeruetur. cōſil.47.nu.13.& nu. 10.14.& 50.* 73
3 *fæmina agnata deſcendit ex linea maſculina.conſi.47.nu. 60.* 73
3 *fæmina quòd excludatur a ſucceſsione maſculorum aſcendentiū fuit ratio conſeruanda agnationis.conſi.49.nu.55.Quod autem excludatur a ſucceſsione aſcendentium fæminarum fuit ratio alia, uidelicet maſculinitatis.nu.56 ibi.& nu.72.* 77
3 *fæmina nupta dicitur de familia & domo patris. conſilio 81. numero.20.* 139
3 *Inter maſculum et fæminam non debet conſtitui differentia,niſi in caſibus a iure expreſsis.conſi.81.nu.21.* 139
4 *fæmina etiam laica ex priuilegio poteſt conferre beneficia.conſi.13. nu.2.* 26
4 *fæmina uirtute ſtatuti,excludentis fæminas repellitur a iure patronatus.conſi.48.nu.16.* 59
4 *fæmina excluditur a primogenitura.in bonis in quibus ipſa non poteſt ſuccedere,ſecus ſi poſſet.nu.100.ibi.* 59
1 *fæmina, & minor non eſt apta inducere rixas & ſcandala.conſ.41. num.32.* 97
2 *femina maior ann.50.non eſt apta ad generandum contrariā tamen ſuccedere poteſt.conſ.29.nu.19.* 91
2 *fæmina maior ann.l.generare an poſsit,& alijs ſequent.conſi.29.numero.44.* 91
2 *fæmina.Qua ratione antiquitus inductum fuit,ut maſculus maior annorum.60.& fæmina maior ann.50.non poſſent matrimoniū contrahere.conſi.29.nu.73.* 91
2 *fæmina pariens certa eſt.ibi.nu.45.* eod.
2 *fæmina ſunt caput & finis familiæ.conſi. 37.nu.32.* 106
3 *Et conſi.6.nu.10.* 13
2 *fæmina uocata deficientibus maſculis ab illis penitus excluduntur. conſ.40.nu.44.* 112
3 *fæmina non ueniunt appellatione filij in materia fideicommiſſaria. conſi.48.nu.10.* 76
2 *fæmina deſcendens ex maſculo & maritata adhuc dicitur de familia teſtatoris.conſi.51.nu.13.* 128
2 *fæmina uocata deficientibus maſculis, dicitur uocata poſt mortem ipſorum.conſi.33.nu.3.* 131
2 *fæmina etiam maritata dicitur de familia teſtatoris.conſi.53. nu.4. ibidem & declaratur.nu.23.* 131
2 *fæmina ſicut & maſculus,ipſa natura ſucceſſibilis eſt conſ. 85. numero 17.* 172
2 *fæmina ſemel excluſa propter maſculus,an cenſeatur perpetuo excluſa illis deficientibus.conſi.75 nu.38.& nu.39.* 157
2 *fæmina excluſa ad tempus per dictionem quouſque uel ſimiles reintegratur quandoque ad ſucceſsionem.nu.41.ibi.* eo.
2 *fæmina poteſt excludi a ſucceſsione ab inteſtato per ſtatutum ſi illi aliquid reſeruatur.conſ.85.nu.53.* 172
2 *fæmina an dicatur habere familiam, & quan. conſilio 88. numero.26.* 179
2 *fæmina poteſt petere poſſeſsionem feudi.conſi.98.nu. 15.* 198
3 *fæmina a ſucceſsione excluditur,quandoque per legem.conſi.1. numero.115.* 2
1 *fæmina ſuccedit etiam in iuriſdictione.conſi.4.nu.12.* 14
1 *fæmina de iure communi ſuccedit ſicut & maſculus. conſi. 4. numero.1.* 14
2 *Et conſi.63.nu.1.fol.121.conſ.83.nu.11.* 169
1 *fæmina ſecundum conſuetudinem feudorum regulariter et rationabiliter non ſuccedit in feudo.conſi.4.nu.2.& 3.* 14
1 *fæminæ quod excludatur exorbitans eſt.& quòd admittatur eſt fauorabile.conſi.4.nu.5.fol.13.et conſi.12.nu.1.* 14
1 *fœmina poteſt in feudis ſuccedere pluribus in caſibus.conſi.4.num.5. fol.14.et conſi.12.nu.12.fol.20.conſi.23.nu.29.* 51
1 *fæmina quando expreſſe uocatur in inueſtitura ſuccedit.in feudo cōſil.4.nu.11.cum ſeq.fol.14.conſ.9.nu.26.27.30.& 33.fol.21.cōſilio.12.numer.13.fol. 19.conſi.16. numero.4.fol.37.& conſ.22. nume.2.* 47
1 *fæmina quando facta eſt conceſsio,& donatio,non tendens in feudū, ſed in meram & puram donationem.Etiam ſi facta appareret pro recipiente,& eius legitimis hæredibus,ſeu pro poſteris ſeu pro coniunctis uel proximis,in feudis ſuccedit.conſi.4.nu.7.8.9.& 10.* 14
1 *fæmina ſuccedit in feudo pro quo præſtantur ſeruitia determinata,et quæ per fæminam poſſunt præſtari.ibi.nu.18.* 14
1 *fæmina ſuccedit ad feudum quando pro illo præſtatur ſeruitium.ibid. num.19.*
Nec obſtabit iuramentum fidelitatis,quod plura continet.nu.20. ibidem.Ex quo illa uidentur ſibi remiſſa,& ſuper illis & iuramenta uidetur cum ea diſpenſatum.nu.21.ibi.& n.22.23.24.25.& 26.fa. 14.& conſi.23.nu. 30. 51
1 *fæmina ſuccedit in feudo conceſſo ſub annuo cenſu, ex quo tale feudum eſt improprium,& in eo ceſſant conſuetudines feudales.conſ.4. nume.22.* 14
1 *fæmina ſuccedit in feudo conditionato.ibi.nu.16.* eo.
1 *fæmina in feudo conditionato & improprio ſuccedit pariter cum maſculo.conſi.12.ibi.nu.20. & 21. Nec in iſtis admittuntur maſculi ſed omnes pariter.nu.23.* 29
1 *fæmina ita ſuccedit ſicut & maſculus in feudo libero & pro quo nullum ſeruitium præſtatur.ibi.nu.4.* 29
1 *fæmina quādo in inueſtitura poſt maſculos,ut maſculus poſsit admitti & excludere fæminas neceſſe habet probare dictas qualitates. cōſil.17.nu.22.* 39
1 *fæmina & deſcendens ex ea in feudis auitis & antiquis ad ſucceſsionē minime admittitur.conſi.17.nu.7.* 39
1 *fæmina ſuccedit in feudo ſi deficiente linea maſculina uocatur in inueſtitura.ibi.nu.13.* 39
1 *fæmina uocata ad feudum limitatē et cum aliqua qualitate ad illud nō admittitur,niſi qualitas illa ſit uerificata.ibi.n.18.26.& ſeq.* 39
1 *fæmina non ſuccedit in feudo.conſi.20.nu. 18.* 42
4 *Et conſi.72.nu.75.* 98
1 *fæminam ad ſucceſsionem feudorum eſſe inhabilē inductam fuit per conſtitutiones feudorum contra ius commune.conſi.21.n.1. Et qua ratione id fuerit inductum ponitur remiſsiue.nu.11.ibi.* 45
1 *fæmina regulariter non eſt capax feudi.Nec filij ipſius poſſunt ſuccedere.conſi.22.nu.1.fo.47.& conſi.23.nu.27.& 28.* 51
1 *fæmina quandoque eſt capax feudi.conſi.98.nu.15.* 19
1 *fæmina iure hæreditario poteſt eſſe capax marchionatus,regni & alterius dignitatis,& poteſt iuriſdictionem exercere.conſi.22.num.3. fol.43.& conſil.23.nu.14.* 31
1 *fæmina admittitur quando inueſtitura eſt pro maſculis & fæminis, maſculis non extantibus.conſi.22.num.4.* 47
4 *fæmina cōprehenſa in inueſtitura.tunc demū ſuccedit in feudo,quādo non extarent maſculi.conſi.16.nu.13.* 29
1 *fæmina poteſt reddi habilis & ſeruire feudo,et adimplere ea,ad quæ tenetur uaſallus ex perſona ſui mariti.conſi.21.nu. 32.* 47
1 *Fæmina etiam ſuccedit in rebus mere donatis.conſ.23.nu.16.* 51
2 *Fæmina etiam comprehenduntur illis uerbis pro hæredibus et ſucceſſoribus,in feudo improprio.conſ.23.nu.38.* 71
1 *Fæmina dicitur eſſe de familia et agnata quouſque uiuit, licet deſcendentes ex ea ſequantur aliam familiam & agnationem patris.conſi. 23.num.45.* 51
1 *Fæmina ad feudum uocata dicitur,et ſuccedere poteſt per uerba illa utriuſque ſexus in inueſtitura appoſita.conſ.23.nu.47.* 51
1 *Fæmina ita uocata non ſuccedit una cum maſculo,ſed ſolum illo deficiente.nu.48.& num.105.Et idem quando inueſtitura facta eſt pro maſculis,& fæminis.nu.49.ibi.* 51
4 *Fæmina ſemel excluſa a feudo perpetuo excluſa cenſetur. conſil.16 numero 5.* 29
1 *Fæmina ſemel excluſa perpetuo cenſetur excluſa in materia feudali, etiam ſi excludens eam decedat ſine filijs.conſi.23.nu.50.Et idem in allodialibus.quando excluditur per ſtatutum.nu.51.ibi.* 51
1 *Fæmina ſemel excluſa a ſucceſsione feudi improprij poteſt ſuccedere poſtmodum illi,qui eam excluſit.ibi.nu.55.Et idem quando excluſa fuit temporaliter et cōditionaliter.nu.56.Nam circa hanc excluſionē cōſiderari debent uerba per quæ fæmina ipſa excluditur.n.57. Et idem quando per ſtatutum excluditur temporaliter,ſeu conditionale*

f

ter in bonis allodialibus.nu. 58. Et quando maſculus in inueſtitura, ſeu ſtatuto uocatur limitatè quouſque extat, ſeu quouſque uiuit. numero 59.

Et ſemel excluſa uenit, ſi de nouo feudum concedatur. nu. 60. 51

1 Fœmina multum differt, an excludatur perpetuo ſeu temporaliter uel quis uocetur ſimpliciter & limitatè. & idem etiã in materia ſtatutaria.conſ.22.num. 22.& 23. 47

1 Fœmina ſemel excluſa perpetuo cenſetur excluſa eſto quòd moriatur ille qui eam excluſit.conſi.12.nu.7.& 8.contrarium uide. ibi. numero. 35. 29

2 Fœmina ſemel excluſa a ſtatuto, an cenſeatur perpetuo excluſa conſ. 48.nu.21.fol.125.& conſi.85.nu.31. 172

4 Fœmina excluſa a ſtatuto, an habeatur ut exhæredata & nõ ut ſua. conſ.146.nu.18. 151

1 Fœmina ut ſuccedat in feudo conſuetudine poteſt induci. conſi. 13. num.21. 32

1 Fœmina ut ualeat ſuccedere in feudis obſeruantia multum operatur. conſi.92.nu.24. 47

1 Fœmina in ſucceſſione feudi poteſt habilitari a pontifice qui & tollere agnatis maſculis ius ſuccedendi poteſt.conſ.16.nu. 26. Eo magis quando fœmina uocatur in inueſtitura, & feudum nõ præſtat ſeruitium. Et ſuo arbitrio poteſt mutare regulam ſuccedendi nec iſto caſu neceſſaria eſt citatio agnatorum. nec obſeruatio ſolennitatum aliàs requiſitarum.ibi.nu.27.28.& 29. 38

1 Fœmina non uenit, ſed ſolum maſculus appellatione hæredum in materia feudali.conſi.22.numero.5.Quod non procedit quando expreſſa fœmina apparet uocata: nam tunc uenit appellatione hæredum. ibi.num.6. 47

1 fœmina poteſt a principe gratificari & habilitari ad feudum propter merita parentum.conſ.22.nu.31. 47

1 Fœmina poteſt per alium deſeruire in fedo improprio. Et redditur capax ex perſona mariti. quia ſubſtantiale feudi non eſt ſeruitium ſed fidelitas.conſi.23.nu.34.35.& 36. 51

1 Fœmina in feudo antiquo propter meritum paternum poteſt inueſtiri in præiudicium agnatorum.conſ.13.nu.74.Sed contra.nu.156.& 157.Et primum procedit, quando directus dominus ex poteſtate abſoluta & eius plenitudine id fecit.ibi.nume.75. Sed contra.numero 157.& 158. 31

2 Fœmina ſuccedens feudo poteſt propria authoritate apprehendere poſſeſſionem ipſius.conſ.23.nu.85.Et maximè ſi in inueſtitura data eſt talis poteſtas.nu.86.& 88. Et idem ſi inueſtituris ſubſequentibus apponitur tenor patria.nu.87.Idem quando adſunt alia uerba ſimilia.nu.88.Et ſi dicta poteſtas non eſſet conceſſa, tamen poſſeſſio eidem erit aſſignanda, & agnati in hoc non ſunt legitimi contradictores.nu.89.Et fœmina in poſſeſſionem iſtis caſibus debet conſeruari, donec cognoſcatur de meritis cauſa.nu.90.Et propter melioramenta poteſt poſſeſſionem retinere.nu.91. 51

4 Fœmina an & quando ſuccedat in feudo empto & quo caſu.conſ.16. num.10. 29

4 fœmina a ſucceſſione feudi antiqui excluditur, & ipſa & deſcendentes ab ea.conſ.72.nu.9. 98

4 fœmina in feudo non ſuccedit, etiam deficientibus maſculis. conſi.72. num.78. 98

4 fœmina a ſucceſſione feudorum quare excludatur. conſilio. 103.numero 6. 229

1 fœmina non obſtat iuramentum fidelitatis quando ad feudum uocatur ex quo cenſetur remiſſum. & cum ea diſpenſatum ut poſſit per ſubſtitutum ſeruire conſ. 16.n.5.6.7.& ſeq.fol.37.& conſi.21.numer.21.23.& 24. 45

1 fœmina habilitatio ad feudum facta cõditionaliter locum habet quando conditio adimpleta eſt & non aliter.conſi.17.nu. 29. 39

2 Fœminæ ſuccedunt in ſolidum & pro parte pro legitima in meliorumentis factis a uaſſallo in re feudali.conſi. 28.nu.4. 40

1 Fœminæ non ueniunt in materia feudali hæredum & deſcendentium appellatione ſed maſculi. conſ.13.nu.6. 32

4 Et conſi.16.fo.19.& conſi.72.nu.6.& 7. 98

3 fœminæ etiam ueniunt & extranei in feudis appellatione hæredum quorumcunque uel ſimilium.conſi.71.nu. 54. 136

4 fœminæ excluduntur in feudis ab agnatis tranſuerſalibus, in feudis antiquis conſ.72.nu.5. 98

2 Fœminæ quandoque non ueniunt appellatione filiorum.conſ.53. numero 39. 131

2 Fœminæ & maſculi ueniunt propinquorum appellatione.conſ.20.nume.18.fo.62.& conſ.22.nu.53. 66

2 Fœminæ & maſculi pluribus appellatione ueniunt. Fallit quando teſtator expreſſam mentionem fecit de maſculis.conſ.39.nu.1.et 2.fo. 211.& conſi.48.nu.4.& 5. 115

2 Fœminæ hæredum & deſcendentium appellatione ueniunt.conſi.88. nume.12. 179

3 Et conſil.69.nu.49. 117

2 Fœminæ. Poſterorum et proximorum appellatione ita ueniunt fœminæ deſcendentes ex eis ſicut & maſculi.conſi.88.nu.13. 279

3 Et conſ.81.nu.22. 139

2 Fœminæ extinguunt nomen familiæ & ipſarum familiarum dignitates, & in alienas familias per eas unius familiæ bona transferuntur nec dicuntur illa conſeruare in familia patris.conſ.37.n.12.fo.106. conſi.53.nu.2.fo.132.conſi.63.nu.26.fo.145.conſ.75.nu.25.fol. 157.conſ.90.nu.19. 182

3 Et conſ.1.nu.26.fo.2.conſ.3.nu.65.fol.9.conſ.11.num. 18.fol.19. conſi.18.nu.31.& 32.fol.27.conſi.32.n.29.fol.50.Et conſi.108. num.30. 173

4 Et conſi.70.nu.16. 96

4 Fœminæ non transferunt bona in alienas familias.conſi.25.num.26.

3 Fœminæ non habent familias.conſ.25.nu. 25. 38

4 Fœminæ tranſeunt in alienas familias.conſi.70.nu.14. 96

3 Fœminæ depauperant familiam paternam nubendo, & transferendo bona in alienas familias.conſi.6.nu.11.& 12. 13

2 Fœminæ ſucceſſiones trans ferunt in familias alienas. conſi. 78. numero 17. 162

4 Fœminæ dicuntur deſcendere ex linea maſculina, & dicuntur agnatæ & de familia fallit niſi diſpoſitio uocet maſculos. conſ.72.n.95. 98

3 Fœminæ uocatæ a teſtatore quæ & quales eſſe debeant.conſilio 53. num.10. 131

2 Fœminæ per teſtatorem ultimo loco uocatæ ueniunt etiam ſi eſſent ipſius filiæ.conſi.53.nu.18. 131

2 Fœminæ excluduntur ſtantibus maſculis uocatis a teſtatore.cõſi.57. num.11. 136

3 Fœminæ cẽſentur excluſæ, ſi teſtator illis reliquit dotes, & prohibuit ultra petere, & alios uniuerſales inſtituit hæredes.cõſ.22.nu.31. 34

3 Fœminarum excluſio includit maſculos.conſi.25.nu.25. 38

1 Fœminis conueniunt ſimilia nomina, ſoboles progenies. conſi. 23. num.260. 52

2 Fœminis non conuenit terminus, maſculis.conſi.39. nu.3. 111

1 Feneſtrã facere in muro communi quis ualeat. uide. infra. in litera. M.in uer.Murus.

2 Feudum quid ſit conſ.23.nu.7. 51

1 Feudum eſt contractus reciprocus nec ſubiacet imperatori. conſi. 1. num.21. 2

1 Feudum in ſe continet plus commodi quàm oneris.conſi.11.nu.3. 25

1 Feudum eſt contractus nominatus.remiſſiuè.conſi.23.num.79.& ex eo oritur actio.nu.80. 51

4 Feudũ præſtans ſeruitia indicatur ut res feudalis.conſi.16.nu.11. 29

1 Feuda originem habuerunt a publico.conſi.1.nu. 224. 2

2 Feuda ſunt indiuidua quo loco & quando.conſ.17.nu.29. 49

1 Feudorum plures ſunt ſpecies.conſi.2.num.16.fo. 9.& conſilio.3. num.7. 12

3 Feudorum conſuetudines regulariter non trahuntur in conſequentiã conſ.71.nu.53. 124

2 Feudorum iura, & conſuetudines, inducta ſunt iure poſitiuo & ideo per principem ſola uoluntate poſſunt alterari.conſi.1.nu.125. 2

1 Feudorum confirmationes & reformationes neceſſario petendæ ſunt conſi.22.nu.14. 47

1 Feudum hæreditarium, quale eſt.conſi.1.nu.5.fo.2.conſi.2.nu. 17. 19.fol.10.conſi.3.nu.8.fol.12.conſi.4.nu.27.fo.14.conſi.5.nu.4. fol.16.conſi.16.nu.12.fo.37.& conſi.106.nu.21. 197

2 Et conſi.1.nu.133. 2

3 Et conſi.55.nu.10. 91

1 Feudum hæreditarium non tranſit niſi ad illos, ad quos tranſit hæreditas conſi.1.nu.6. 2

2 Feudum hæreditarium poteſt uni filiorum relinqui, licet regulariter de feudo non poſſit teſtari.ibi.nu.8. 2

1 Feudo hæreditario nullus poteſt ſuccedere, niſi ſit hæres primi inueſtiti ſeu ultimo defuncti & ſolus hæres poterit reuocare feudum alienatum.conſi.2.nu.18.ibid.fo.10.conſi.3.nu.12.& 28.fol.12.& cõſil.4.nu.28. 14

1 Feudum non tranſit ad agnatos, niſi ſit hæres primi inueſtiti, ſeu ultimo defuncti.conſi.2.nu.18, & ſeq.nu.25.26.27.28. 10

1 Feudum in dubio ſimpliciter cõceſſum abſque aliqua expreſſione præſumitur hæreditarium.nu.18.ibi. 10

1 Feudo hæreditario an ſufficiat quòd ſit hæres ſingularis, uel ſit neceſſe

quòd

quòd ſit hæres uniuerſalis.nu.28.ibi. 10

1 feudum hæreditarium erit quando inueſtitura ſacta eſt pro ſe & hæredibus, licet non apponatur dictio quibuſcunque. conſilio 2. nume.19.& 23. 10

1 feudo hæreditario qui ſuccedit, tenetur ſeruare geſta per prædeceſſorem & non poteſt feudum acceptare, & repudiare hæreditatem.cõſil.2.nu.30.& nu.31. 10

1 feudum hæreditarium quando & quo caſu, uni agnatorum, ſeu filiorum poßit relinqui, uel concedi per actum inter uiuos.nu. 32.ibi.& alijs ſeq. Siue interueniat conſenſus domini, ſiue non.n.45.ibi. Et quãdo ſuper iſtis habetur conſenſus, an ſit neceſſe, quòd citentur agnati. nu.33.ibi.& nu.ſeq. 10

1 feudum hæreditarium poteſt alienari in proximiorem.cõſ.2.n.ibi. 10

1 feudum hæreditarium poteſt alienari inter agnatos.conſi.11.numero 38.& 39. 10

1 feudo de hæreditario, idem iudicatur, quod de alia re hæreditaria.cõſil.11.nu.42. Et ideo uenit in petitione hæreditatis, & in reſtitutione fideicommiſſi, ex quo eſt hæreditarium.nu.43.ibi.fo.10.& conſi.3.nu.25. 12

1 feudum in dubio an præſumatur hæreditarium.conſ.3.nu.9. 12

1 feudum hæreditarium poteſt uni filiorum, ſeu agnatorum prælegari. nu.19.ibi.& nu.20.& ſeq. 12

1 feudum an iudicetur etiam hæreditarium quando ſit mentio de hæredibus in clauſulis executiuis.conſi.5.nu.5. 16

1 feudum paternum hæreditarium poteſt per uaſſallum alienari cum conſenſu directi domini, & præiudicatur filijs & agnatis. numero.43.ibid. eod.

1 feudo hæreditario nullus ſuccedit niſi ſit hæres primi inueſtiti uel deſcendentium ab eo & eſt neceſſe quòd ſit hæres uniuerſalis ex quo non ſufficit quod ſit ſingularis.conſ.16.nu.13.& 14.fo.16.& conſ.116.nu.24. 217

1 feudum hæreditarium non poteſt acceptari ab eo qui hæreditatem refutauit.conſ.16.nu.44. 38

1 feudum hæreditarium eſt quando in inueſtitura appoſitum eſt uerbũ hæredibus. Et idem quando apponitur uerbum ſucceſſoribus. Idem quando pro liberis, & ſucceſſoribus ſeu hæredibus. Prout idem quando ſucceſſio eſt facta pro filijs & hæredibus. Et idem quando facta eſt pro ſe & hæredibus & deſcendentibus ut etiam eſt quando facta eſſet pro maſculis hæredibus ſeu deſcendentibus.conſ.24.num. 160. 161.162.163.164.& 165. 63

3 feudum hæreditarium mixtum in pluribus conſideratur ſecundum naturam feudi ex pacto & prouidentia & an in iſtis feudis requiratur quòd ſit hæres primi acquiſitoris uel ſufficiat quòd ſit hæres particularis.conſ.65.nu.37.& 38. 105

1 feudum conceſſum pro ſe & hæredibus quibuſcunque eſt hæreditariũ proprie.conſ.23.nu.170.& 171. Et idem quãdo adſunt alia uerba equipollentia.nu.169. 52

1 feudum conceſſum pro ſe & hæredibus, non uenit omni caſu in petitione hæreditatis, ſeu reſtitutione fideicommiſſi.ibi.nu.173. hæreditarium igitur erit ſecundum quid propter illam qualitatem, quia requiritur quod ſit hæres maxime in filio & deſcendente nolente ſuccedere patri ſeu aſcendentibus.nu.175. 52

1 feudum hæreditarium dicitur accidentaliter tanquam annexum hæreditati, & ſic ſecundum quid.ibi.nu.182. Et ſatis eſt, quòd agnati habeant illam qualitatem, quam habebat uaſſallus defunctus, et propter quam habuit feudum.nu.183. 52

1 feudum hæreditariũ tranſit ad filios, non tanquam ad hæredes, ſed dũmodo ſint hæredes.conſi.24.nu.184. Nec eſt neceſſe, quod agnatus ſit hæres prædefuncti, quando illius hæreditas non eſt ad ipſum delata, ſed ad alios.nu.185. Excepta illa qualitate, quod debeat eſſe hæres tale feudum, in reliquis erit ut feudum ex pacto & prouidẽtia. numero.186. 52

1 feudum hæreditarium & non hæreditarium differunt poſt aditã hæreditatem, & non ante.conſ.23.nu.187. 52

1 In feudo hæreditario neceſſe eſt, ut ueniens ad illud probat ſe deſcendere ex primo acquiſitore, & quod fuerit hæres illius mediatè, ſeu immediatè.ibi.n.188. Et quod fuerit hæres uniuerſalis.nu.189. ibi. & n.192. Eſto quod multi teneant ſufficere, quod ſit hæres particularis.nu.190. Et ſecundum hanc opinionem neceſſe erit quod fuerit hæres particularis in illo feudo de quo agitur.nu.191. 52

1 feudum hæreditarium poteſt per patrem prælegari uni ex filijs. conſil.106.nu.33. Dummodo quod ille in quem diſponit, ſit unus de illis in quem poterat feudum transferre.num.34. Et conſenſus ſuperioris in iſtis obtineri deberet parte non citata.nu.35. 197

1 feudum hæreditarium extraneis non poteſt relinqui filijs uero, & agnatis ſic.conſ.106.nu.36. Maxime accedente ſuperioris conſenſu. num 37. Et quando fit liberaliter, & gratis alienatio feudi in unam ex iſtis perſonis adhuc erit ualida. numero trigeſimo octauo Spectat enim diſpoſitio talis feudi ad uaſſallum defunctum. numero 39. 197

3 feudum hæreditarium dicitur, quando eſt conceſſum pro recipientibus & hæredibus.conſi.65.nu.6. 104

3 feudum hæreditarium dicitur etiam ſi eſſet dictum pro hæredibus legitimis.ibi.nu.7. eod.

3 feudis hæreditarijs, ut quis poßit ſuccedere, nedum debet eſſe hæres ſanguinis, ſed ulterius requiritur, quòd ſit hæres hæreditatis.ibi. numero.9. fo.eod.

3 feudum hæreditarium poteſt conſiderari, ut ſit hæreditarium ſimpliciter.item quod ſit hæreditarium ſecundum quid & mixtum. ibid. nu.10.& 30. 104

3 feuda hæreditaria mixta, non ueniunt in petitione hæreditatis nec in reſtitutione fideicommiſſi.prout ueniunt feuda hæreditaria ſimpliciter.conſi.65.nu.12. 104

3 feuda hæreditaria an conſiderentur, ut alia res hæreditaria, & quando.ibidem.nu.13. 104

3 feudo hæreditario, in quo ſit mentio de hæredibus tantum, nõ ueniunt omnes hæredes ſed ſolum hæredes ſanguinis, & filij & deſcendentes maſculi ex primis acquiſitoribus.conſil.65.nu.14. Et tales deſcendentes maſculi ueniunt ex perſona ipſorum tanquam uocati in inueſtitura & ordine ſucceßiuo, & gradatim.nu.15.ibi. Et uidentur eſſe uocati limitate, hoc eſt quilibet de per ſe, & unus poſt alium, ita quòd unus non poteſt præiudicare alteri ſucceſſuro, ex quo ille habuit dominium limitatum, tempore ſuo tantum, & eo mortuo, illud erit deſcendentium ex eorum perſona ex tenore prima inueſtituræ, & quia omne ius mortui ſuit extinctum & reſolutum, & alij deſcendentes ueniunt poſt mortem illius, prout quiſque eſt proximior in gradu.n.16.ibi. Et circa prædictos una conceßio uidetur facta in perſona recipientis, & alia in perſona cuiuslibet deſcendentis uenientis ex iure quæſita generi maſculino & iure mortalitatis.nu.17.ibi. Et quo ad iſtos unus non habet cauſam ab altero, ſed omnes habent cauſam a concedente, & a primo inueſtito.nu.18. ibi. Et agnati non admittuntur ad ſucceßionem dicti feudi, ut ex nunc, ſed ut ex tunc. nu.19.ibidem. 104

3 Feudo hæreditario ſatis eſt quòd ſit hæres primi inueſtiti a quo habet cauſam. Et ſatis eſt quòd deſcendat a primo acquiſitore, & quòd ſit hæres illius mediate & immediate. conſilio. 65. numero.11.12. & 35. 104

3 Feudum hæreditarium mixtum in pluribus conſideratur, ſecundũ naturam feudi ex pacto & prouidentia. An in iſtis feudis requiratur quòd ſit hæres primi acquiſitoris uniuerſalis, uel ſufficit, quòd ſit hæres particularis.ibi.nu.37.& 38. 104

1 Feudum poteſt præſcribi contra priuatum conſi.1.nu.123. 2

3 Feudum paternum quale ſit.conſi.65.nu.1. 104

1 Feudum paternum & antiquum quale ſit.conſi.2.nu.fa. 2. conſi.5. nu.9.& 10.fo.16.conſi.13.nu.1.fo.32.& conſi.23.nu.122. 51

2 Et conſi.13.nu.55.& 56. 36

4 Et conſi.72.nu.1. 98

1 feudum longo tempore poſſeſſum præſumitur antiquum.conſi.2.numero 2. 9

1 feudo paterno & antiquo non poteſt quis teſtari nec aliter diſponere in præiudicium agnatorum etiam cum conſenſu aliorum.numero 3. ibi. 9

1 feudum poteſt alienari in proximiorem, alias ſucceſſurum. nume.4. ibidem. 9

1 feudo paterno, & antiquo non poteſt agnatus alijs agnatis præiudicare per actum inter uiuos, uel alio modo.nu.5.ibi. 9

1 feudo paterno agnati collaterales ſuccedunt & fœminam excludũt. conſi.21.nu.12. 45

1 feudum paternum & nouum quale ſit.conſi.6.nu.2. 17

1 feudo illis quibus eſt ſtipulatum, uocuntur iure contractus non iure ſucceßionis.conſ.2.nu.7.ibi. 9

1 feudum nouum, quod ſit.conſi.2.nu.8.fo.9.& conſi.3.nu.15. 12

3 Et conſi.65.nu.2.et 3. 104

3 feudum nouum aliquo reſpectu poteſt dici.conſi.65.nu.5. 104

1 feudum poteſt dici nouum, et antiquum reſpectu diuerſarum perſonarum.conſi.6.nu.25. 17

1 feudo nouo poteſt quis diſponere, ut uult etiam agnatis inuitis. conſil.2.nu.9. 9

1 feudo nouo agnati tranſuerſales non ſuccedunt. conſilio 21. numero 59. 45

1 Feudum an comprehendatur in fideicommiſſo uniuerſali.conſ.3.nu. 2.& nu.16.plene. 11
1 Feuda an comprehendantur in diſpoſitione generali.nu.3.ibi.& nu. 34.& 35.plenius. 12
1 Feudum receptum pro ſe & hæredibus, intelligitur de maſculis, & non fœminis.conſ.4.nu.4. 14
1 Feudum poteſt acquiri pecunia,& in illo ita quæſito ſuccedere poteſt fœmina.conſ.4.nu.39. 14
1 Feudum an poſſit dari in dotem.nu.46. 14
1 Feudum ſimpliciter conceſſum in dubio præſumitur hæreditariũ.conſil.5.Fallit tamen ibi.nu.8. 14
1 Feudum ex pacto & prouidentia,quale ſit.conſ.5.nu.2. 16
4 Et conſ.82.nu.3. 108
1 Feudo ex pacto & prouidentia non requiritur,quod ſit hæres ſed ſatis eſt, quod ſit filius ſeu deſcendens. conſ. 5. numero. 3. & numero.21. 16
1 Feudum ex pacto & prouidentia paternum & antiquum,non poteſt alienari in præiudicium filiorum & agnatorum.Et non obſtante dicta alienatione filius & agnatus proximus admittitur, & excluditur dominus directus.conſ.5.nu.24.& 25. 16
1 Feudum ex pacto & prouidentia non poteſt alienari occaſione et ex cauſa legitimæ debitæ filio.conſ.5.nu.33.Et tale feudum non imputatur filio in legitimam.nu.34.ibi.Quid autem ſi in feudo hæreditario ponitur.nu.35.ibi. 16
1 In feudo ex pacto & prouidentia non currit præſcriptio,cõtra alios non natos.Nec nocet naſcituris.conſ.23.nu.199. 52
1 In feudo ex pacto & prouidentia, negligentia & factum anteceſſoris non nocet ſucceſſuri.conſi.23.nu.119. 51
1 feudum ſi conceditur aliquibus & filiis utriuſi utriuſque ipſorum dicitur filiis conceſſum inſolidum,& ei a lineis ſunt accreſcendi. conſ.6. nu.13.& 19. 17
1 feudum non uenit appellatione hæreditatis ſeu appellatione bonorũ plene.conſ.7.num.1.& num.3.4.5.6.7.Ex quo infertur ad multas quæſtiones decidendas contra Specu.& Modernos.nu.4.ibi. 18
1 feuda non uenire ſub generali appellatione bonorum & hæreditatis,qua ratione inductum ſit conſ.7.nu.3.4.5.& 9. 18
1 feudum dignitatis quale eſt.conſi.1.nu.3. 2
1 feuda dignitatum regulariter ſunt indiuidua,& in illis ſuccedit primo genitus.conſi.10.n.10.Quod procedit quãdo in inueſtitura uocatur ſolus primogenitus,uel quando adeſt conſuetudo pro primogenito.nu.2. 21
1 feudum non erit comitatus,ſi conceditur ut paternum & antiquum, eſto quod ſint inueſtiti de comitatu.nam poteſt comitatus concedi in feudum,ut illi ſint comites,& tamen feudum non erit comitatus. ibi nu.11.& 13.Et iſta feuda ita conceſſa poſſunt diuidi, & tranſeunt ad omnes filios.nu.14. 22
1 feuda dignitatum Italiæ per generalem conſuetudinem diuiduntur, & in illis non habent locum primogenitura.conſ.10.nu.15.Et poſſunt diuidi ſtante præſcriptione temporis,in cuius contrarium &c.n. 16.Et quando diuiduntur de conſenſu directi domini.nu.17. Et quando ſunt plura feuda.in quibus commode cadit diuiſio.nu.18. Et quia adminiſtratio,& exercitium iuriſdictionis poteſt diuidi.n.19.Prout etiam quando dubium eſſet,ne partes deuenirent ad arma.nu.20.Et diuidi poſſunt aliis caſibus.nu.21. 22
1 feudum regale & dignitatis habent ſucceſſores in infinitum.cõſ.23. nu.124. 51
1 feuda iſta dignitatum ex generali conſuetudine ad hæredes tranſmittuntur,licet regulariter contra.ibi.nu. 125. eod.
4 Et conſ 77.nu.105.& 106. 98
1 In feudis iuriſdictionum ſuccedi tur in infinitum.conſilio. 23. numero 126. 52
1 feudum iuriſdictionis,unicuique uidetur inſolidum concedi.ibid. numero.126. eo.
1 feudis dignitatum uſque ad quem gradum ſuccedatur.conſ.23.numero.267. 51
1 feudum dignitatis regulariter non diuiditur, applicatur enim primo genito.fallit quando inueſtitura aliud diſponere.Item et quando adeſſet generalis conſuetudo diuidendi,ut eſt Italia.nu.6.Item & quando ſunt ſolita diuidi tanto tempore in cuius contrarium non extaret memoria.nu.7.conſ.106.nu.5. 297
1 feudum cõditionatum propter qua poteſt feudum appellari. cõſ.12. num.16. 29
1 feuda non comprehenduntur in generali diſpoſitione.Et maxime quãdo ſunt feuda eccleſiaſtica.numero 49.& numero 52.conſilio 12. num.47.48. 29
1 feuda non ueniunt in generali obligatione.conſi.12.n.57.& nu.60. 61.63.& 69. 29
1 Feuda non ueniunt in generali uenditione bonorum.nu.58.ibi.fol.eo.
1 Feuda non ueniunt in generali renunciatione & quietatione hæreditatis & bonorum paternorum.numero 59.60.& ſeq. & numero 62.& 64. eod.
1 Feudum receptum ad bonum uſum & legem feudorum regulatur ſecundum conſuetudinem ſpecialem loci.conſ.13.nu.18. 32
1 Feudum inter uaſſallos poteſt præſcribi,dummodo concurrant ad id requiſita.conſ.15.nu.13.& nu.14. 37
1 Feudũ quæſitum præſcriptione aſſumit ſibi ordinariam naturam feudi.ibi.nu.15. 37
1 Feudum quando & quo caſu poſſit in dotem dari. conſi. 16. numero.31. 38
1 Feudum per directum dominum poteſt concedi cum illa qualitate, ut ſapiat naturam feudi paterni,auiti & antiqui.conſ.17.nu.1.3.& 5. Et potiſſimum quando dicta uerba ſunt prolata in principali diſpoſitione.nu.2. 39
1 Feudum reuertitur ad dominum & excluditur filia fœmina deficiente linea maſculina.conſi.17.nu.2. 39
1 Feudum ex priuilegio poteſt tranſire ad incapaces & inhabiles.ibi. num. 15. 39
1 Feudum non poteſt obligari ſine conſenſu domini,& pro reſtitutione dotis.conſi.18.nu.1.Et magis quando in inueſtitura illud expreſſe continetur.nu.2.& 15. 40
1 feudum & iuriſdictio poſſunt diuidi.conſi.10.nu.10. 42
1 Feudum non continetur in generali alienatione.nu.47.ibi. 42
1 feudum defuncto uaſſallo ſine filiis reuertitur ad directum dominum. conſ.22.nu.25. 42
1 feudum reuerſum ad principem denuo per ipſum alteri concedendũ eſt.Et penes dominum directum non poteſt reſidere feudum. nu. 27. ibid.nu.28. 42
1 Feudum ad ſe reuerſum per lineam finitam,Cæſar debet concedere potius filiæ defuncti quàm aliis,ſicut etiam dicimus in emphyteuſi.cõſ. 22.nu.36.Et potius debet gratificare hæredi quàm aliis.nu.37.Nec ad id audiri debent aliæ perſonæ prætendentes ius ſi fuerunt in mora. nu.38.ibi. 48
1 feudo transfertur utile dominium,& retinetur directum. conſi.13. num.2. 51
1 feudum nullum dicitur præſtare ſeruitium,eſto quod id non exprimatur,quando facta eſt libere & ex uerbis prægnantibus.cõſ.23.n.31. Et quando nullum fuit reſeruatum ſeruitium.nu.31.Licet tacite iuramentum fidelitatis & ſeruitium uideatur reſeruatum tamen in fœmina uidetur eſſe remiſſum ſeruitium. nu. 33. Et idem quando feudum eſt improprium. numero. 34. ibidem. Sed contra, numero.104. 51 &,52
1 Feudum proprium,quale ſit.conſi.1.nu.2. 2
1 feudum ut dicatur proprium multa requiruntur.conſi.4.nu. 13.fol. 14 & conſi.23.nu.40. 51
1 feudum improprium tranſit ad fœminas.conſ.4.nu.14. 14
1 feudum improprium cognoſcitur ex pluribus qualitatibus contrariãtibus feudo proprio.conſ.13.nu.39. 51
1 feudum improprium conſtituitur ex facultate alienandi & diſponendi ſuo arbitrio conceſſa uaſſallo.conſ.13.nu.40.Et idem quando cõceſſio facta eſt,pro ſe & quibus dederit,& per talem facultatẽ feudum tranſit ad fœminas,etiam ſi clauſulæ prædictæ apponantur executiua & acceſſoria.nu.41.& 42. 81
2 feudum reuertitur ad directum dominum mortuo uaſallo ſine deſcendentibus & finita linea.conſi.13.nu.60. 51
2 Et conſ.101.nu.31. 185
1 feudum poteſt alicui concedi uiuente uaſallo poſt mortem ipſius.conſ. 23.nu.76. 51
1 feudum trãſit ad agnatos nec reuertitur ad dominum,& cõcluditur fœmina quando uaſallus poſſeſſor mortuus eſt ſine maſculo. conſilio 23.num.132. 52
3 feudum agnato decedente ſine maſculis tranſit ad alios agnatos maſculos,& fingitur in perſona illius qui moritur ſine maſculis & aperitur aliis agnatis.conſ.65.nu.23. 104
1 feudum in quo ſuccedit primogenitus equiparatur feudo ex pacto & prouidentia.conſi.23.nu.130. 52
1 feuda inter uaſallus poſſunt præſcribi concurrentibus qualitatibus a iure requiſitis.conſi.23.nu.193.Et maxime quando adeſt præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria. numer.194. 52
1 feudũ prohibetur præſcribi quando alienatur a prohibito,ſecus ſi

ab alis perſona non prohibita. Et idem eſt in alia re prohibita alienari & ſuppoſita fideicommiſſo. ibid. nu. 196. 52

1 Feudum an indiſtinctè poſsit præſcribi aduerſus omnes. ibidem numе. 197. eo.

1 Feudum ſi reuertitur ad directum dominum tenetur illud concedere agnatis uaſalli præmortui. conſ. 23. numero 244. Quod uerum quando iſte qui petit renouationem eſt hæres illius prædefuncti. numero 245. Et quando eſt proximior alijs prædefuncto nu. 246. 52

1 Feudum eccleſiaſticum decimale poteſt per uaſallum refutari & renunciari epiſcopo directo domino annuente. Et de iſto renunciato poteſt epiſcopus inueſtire alium & talis renuncians perdit omne ius ſuum. conſ. 5. nu. 12. 13. & 14. 16

1 Feudi eccleſiaſtici poteſt Papa diſponere, & concurrit cum ordinario conſi. 16. nu. 24. 37

1 Feuda penes eccleſiam cenſentur eſſe libera. conſi. 26. nu. 6. 69

1 Feudum inter priuatos poteſt præſcribi, & quando. conſ. 27. n. 77. et num. 91. & 92. 70

1 Feudum ut præſcribatur, quæ requirantur. nu. 92. 70

1 Feuda exiſtentia in alieno territorio poſſunt haberi & retineri per alios exiſtẽtes in alio territorio & diœceſi priuilegio ſeu præſcriptione temporis in cuius contrarium, &c. conſ. 101. nu. 14. & 15. 185

1 contra eccleſiam priuatam præſcribi poteſt annis. 40. ibi. n. 16. 185

1 Feudum contra utilem dominum præſcribi poteſt maxime præſcriptione tanti temporis in cuius contrarium &c. conſilio. 101. nume. 17. & 19. 185

1 Feudum poteſt præſcribi longiſsimo tempore, & ita declarantur iura impugnantia præſcriptionem feudi. conſi. 101. nu. 77. 185

1 Feudum ut præſcribatur quæ requirantur. nu. 91. ibi. & ſeq. 185

1 Feudum ad filios nõ tranſit, niſi ſint hæredes. conſ. 106. nu. 25. 19

2 Feudo paterno quando ſucceditur tranſuerſalis, filius fratris pariter ſuccedit cum patruo, & æquales in hoc ſunt. conſ. 3. nu. 43. 12

2 Feudis detractis in reliquis debetur legitima. conſilio. 27. nume. 30. & 29. 49

2 Feudi inueſtitura recepta pro filijs & hæredibus quos hæredes dicatur uocare. conſ. 10. nu. 66. 94

2 Feuda an comprehendantur in fideicommiſſo relicto per teſtatorem. ibid. nu. 68. Et quid ſi feuda ſunt hæreditaria. nu. 69. eod.

3 Feudi ſucceſsione ita admittitur conſanguineus tantum ſicut admittitur utrinque coniunctus. conſi. 59. nu. 9. 98

3 Feudum poteſt conſiderari dupliciter, quandoque paternum quãdoq; nouum reſpectu diuerſarum perſonarum. conſ. 65. nu. 4. 104

3 Feudis nõ ſimpliciter hæreditarijs ſed mixtis multa diſponuntur quæ ceſſant in feudo hæreditario ſimpliciter. conſi. 65. nu. 10. eo.

4 Feudum conceſſum pro maſculis & fœminis, exiſtentibus maſculis, fœminæ excluduntur conſi. 16. nu. 6. & 13. 29

4 Feudis conceſsis per ſupremos principes & etiam duces locum ſibi uendicat ius accreſcendi. conſi. 16. nu. 7. 29

4 Feudum poteſt dici fœmineum, tamen fœmina in illo non poterit ſuccedere ſi ſemel fuit excluſa. conſ. 16. nu. 9. 29

4 Feudum poteſt eſſe liberum quo ad ſolutionem, poterit tamen eſſe obnoxium alicui ſeruitio propter quod dicetur feudum. conſil. o. 16. num. 24. 29

4 Feudum poteſt eſſe, licet de eo nulla appareat inueſtitura dummodo aliquid fuerit pro eo praſtitum alicui domino tanquam de re feudali. conſ. 16. nu. 27. 29

1 Feudum prius alteri conceſſum non continetur in ſecunda conceſsione. conſi. 101. nu 64. 186

1 Feudum ut poſsit alienari irrequiſito domino conſuetudine poteſt induci. conſ. 13. 23. 32

3 Feudum non poteſt alienari ſine conſenſu directi domini niſi alienetur in proximiorem. conſ. 31. nu. 24. 50

1 Feudi diſpoſitio & alienatio ualet quando illa non tendit in præiudicium domini uel reipublicæ conſ. 2. nu. 11. 10

1 Feudi alienationem poſſe fieri inter uiuos uel in ultima uoluntate, in alium agnatum quo caſu procedat. conſ. 2. nu. 50. 10

1 Feudi capaces ſunt perſonæ inhabiles & inſeruiunt per alium. cõſi. 22. nu. 33. ſicut etiam eſt in eccleſia clerico, & ſimil. nu. 34. 47

1 Feudi in ſucceſſione conſideratur principium origo & ſtirpes, & ultimus ſemper eſt ſucceſſor primi acquiſitoris etiam ſi per mille annos & minus feudum ambularet. conſ. 23. nu. 131. 52

2 Et conſ. 10. nu. 93. 22

3 Et conſ. 65. nu. 20. & 21. 104

1 Feudi in ſucceſſione nõ extenditur proximitas reſpectu perſonæ a qua uacat, ſed reſpectu illius a quo incepit, & conſideratur pactum & cõtractus illius. conſ. 23. nu. 131. 51

3 Et conſi. 65. nu. 22. 101

1 Feudi res particularis non poteſt præſcribi. conſ. 27. nu. 93. 70

1 Feudi ius habens ſi patitur ſcienter alium inueſtiri ſibi præiudicat accedente curſu temporis. conſ. 23. nu. 225. 52

4 Feudi inueſtitura pro ſe & filijs habilitat ſpurios, ſi de illis inueſtiẽs notitiam habebat. conſ. 44. nu. 16. 55

2 Feudo quando ſucceditur proximior admittitur, cuius debet eſſe proximior. conſi. 3. nu. 6. 12

3 Feudo ſucceditur ſecundum quod diſponitur per ius commune quando per conſtitutiones feudales aliud non eſt diſpoſitum. conſilio. 65. num. 43. 105

1 In feudis poteſt quis alteri ſtipulari. conſ. 6. nu. 24. 17

1 In feudis non datur propria ſucceſsio hæreditaria, & deſcendentes & agnati non ueniunt ut quilibet hæres, ſed ex beneficio & prouidentia & ex facto & contractu, & ut hæredes ſanguinis. conſilio 23 num. 135. 52

3 Et conſi. 65. nu. 24. & 27. 105

1 In feudis an poſſit fieri compromiſſum & proferri laudum, & an poſſit tranſigi renunciari & ſententiari. conſi 23. nu. 231. 52

1 In feudis quòd ſucceditur ſtirpiti quomodo intelligatur. conſi. 23. nume. 262. & 263. 52

2 In feudis paternis & antiquis, ſuccedunt agnati tranſuerſales. conſ. 2. num. 115. 2

3 In feudis conſideratur ſanguis, ita quòd deſcendentes non ueniunt ut uenirent alij hæredes ſimpliciter, ſed ueniunt ut hæredes ſanguinis. conſ. 65. nu. 25. 105

3 In feudis conſideratur hæres ſanguinis & non hæreditatis. conſ. 65. num. 28. 105

Cetera in materia feudorum uide ſupra in litera. A. in uer. agnatus, & uer. alienatio in litera. C. in uer. conceſsio. in litera. D. in uer. dominus. & infra in litera. F. in uer. filia. & in uer. filius. in litera. H. in uer. hæres. in litera. I. in uer. inueſtitura. in litera. N. in uer. nepos. in litera. P. in uer. papa. in uer. pater. in uer. præſcriptio. & in uer. princeps. in litera. R. in uerſic. renunciatio. in litera. S. in uer. ſucceſsio. in litera. T. in uer. tranſactio. in litera. V. in uer. uaſallus.

4 Feudalis res debet continere ſeruitutem. conſ. 16. nu. 16. 29

4 In dubio caſtrum & res præſumitur allodialis & non feudalis. ibid. num. 14. 29

1 Feudalis res, non poteſt alienari ſine conſenſu directi domini. conſi. 27. num. 130. 70

1 Feudalis res. Super re feudali poteſt fieri cõtractus etiam ſine conſenſu domini, quando fit inter eos ad quos feudum poterat tranſire. conſil. 1. num. 131. 2

1 Feudalia non ueniunt in generali diſpõe. conſ. 12. n. 63. 67. et 68. 19

2 Feudalia poſſunt alienari cũ conſenſu directi domini. cõſ. 36. n. 4. 92

1 Feudatarij domini poſſunt moram trahere extra territoriũ & poſſunt de pecunijs et fructib. feudi, ipſorum arbitrio diſponere. conſ. 23. nu. 109. & 110. 51

4 Feriæ an ſemper ſint ſeruandæ. conſ. 68. nu. 267. 58

1 FICTIO & retrotractio ceſſat, quando pendente conditione ſuperuenit impedimentum impediens coniunctionem extremorum. cõſ. 11. nu. 30. & plene. nu. 91. 92. & 93. Et potiſsimum quo ad acquiſitionem dominij. nu. 31. 25

1 Fictio ut procedat habere debet ſubiectum habile. conſ. 77. numero 8. 143

2 Fictio legis idem importat, quod ipſa ueritas, nec in contrarium recipitur probatio. conſi. 22. nu. 10. 66

2 Fictio poſita a lege equipollet ueritati. conſ. eo. nu. 36. 67

3 Fictio non attenditur ſed ueritas. conſ. 36. nu. 20. 56

4 Fictio iuris non tollit ueritatem. conſ. 74. nu. 47. 102

4 Fictio in caſu ficto tantum operatur, quantum ueritas in caſu uero. conſi. 118. nu. 32. 132

1 Fictione tranſlatiua duo habilia debent concurrere, & qualiter. cõſil. 11. nu. 29. 25

3 Fideicommiſſaria ſubſtitutio, ex quibus uerbis inducatur. conſ. 11. nu. 33. 19

3 Fideicommiſſaria compẽdioſam continet, quando habet tractum ſucceſſiuum. & in futurum, ibid. nu. 34. 19

1 Fideicommiſſaria ceſſat, quando inſtitutus mortuus fuit uiuo teſtatore. conſ. 62. nu. 5. 142

2 Fideicommiſſaria, ut locum habeat, requirit hæreditatem eſſe aditã. conſ. 6 . nu. 7. 142

2 Fideicommiſſarius pro reſtitutione fideicommiſſi agere poteſt, & cõtra eum qui dolo deſijt poſsidere. conſi. 5. nu. 26. 12

2 Fideicommiſſarij ſub conditione uocati conſequi debent fideicũmiſ-

ſum ſubſecuta conditione.conſ.9.nu.33. 18
2 fideicommiſſarius eſt legitimus contradictor. conſilio 12. nume-ro. 114.
2 fideicommiſſario regulariter per grauatum reſtitutio facienda eſt cō ſil.12. numero 115. Fallit conſiderata æquitate canonica. numero 115. ibi. 18
2 Item quando grauatus pendente conditione alienauit bona. ibidem num. 118. fa.eod.
2 Item quando ſemel facta fuit reſtitutio.ibi.nu.117. 28
2 Item quando bona erant uacantia.ibi.nu.118. eod.
2 fideicommiſſarij citandi ſunt quando legitimatur filius grauati.cōſ. 12.nu.154. 29
2 fideicommiſſarius non poteſt ſuccedere antequam cedat dies fideicō-miſſi.conſ.19.nu.157. 55
2 fideicommiſſarius uocatus ad fideicommiſſum ſub conditione poteſta tiua & facili tenetur eam adimplere abſque monitione & interpel-latione.ibid.nu.215. 55
2 fideicommiſſarius uniuerſalis conſideratur ut heres.ibidem numero 217.& 220. 55
2 fideicommiſſarius moriens ante grauatū tranſmittit quandoq; ius fideicommiſſi ad eius filios.conſ.30.nu.50. 94
2 fideicommiſſarius ſuccedit teſtatori & non grauato. conſ. 62. nu-mero . 5. 142
2 fideicommiſſarius moriens pendente conditionē fideicommiſſi tale ius non tranſmittit ad ſuos.conſ.74.nu.10 ſo.156.& conſ. 75.nu. 45.fol.157.& conſ.88.nu.34. 179
2 fideicommiſſarius poteſt de rebus per fideicommiſſum ad eum per-uenientis ſuo arbitrio diſponere.ibi.nu.18. 179
3 fideicommiſſarius dicitur conſequi bona ex primo teſtamento & non ex ſecundo in quo illud idem fuit ſibi relictum. conſilio 75. nume-ro 30. 157
2 fideicommiſſarius regulariter non poteſt bona fideicommiſſi propria autoritate capere.conſ.81.num. 18.Fallit niſi datus eſſet legitimus adminiſtrator in dictis bonis.nu.19.ibid. 166
2 fideicommiſſarius & executor poteſt propria authoritate bona cape re.nu.19.ibi.& nu.20. eo.
Et quid ſi cum eo dati fuere per teſtatorem alij executores. nume-ro 21. ibid.
2 fideicommiſſarius mortuus ante grauatum deducit fideicommiſſum in cauſam quaſi caduci.conſi.88.nu.33. 179
3 fideicommiſſarij ſub conditione morientes pendente conditione ante grauatum non poſſunt tranſmittere ius fideicommiſſi in alium.conſ. 4.num.6. 10
3 fideicommiſſarius conditionalis non admittitur ante euentum con ditionis.conſ.20.nu.59. 29
3 fideicommiſſarius alterius hereditatis ſeu bonorum non eſt uniuer-ſalis.conſ.43.nu.83. 70
3 fideicommiſſarius regulariter debet capere fidecommiſſum per ma nus grauati.conſ.53.nu.103.& 105. Alias poſſeſſio per ipſum ca pta uitioſa iudicatur.ibid.nu.104. 83
3 fideicommiſſarius eſt legitimus contradictor ſi incontinenti de iure ſuo poteſt docere.ibi.nu.110. 84
3 fideicommiſſarius uniuerſalis de manu heredis grauati capere debet bona per fideicommiſſum ſibi relicta.conſ.54.nu.3.5.& 12. Nec poteſt propria autoritate illa capere,& ſi capit punitur.nu.4. Nec etiam legitimus cōtradictor in poſſeſſorio aduerſus heredem uniuer ſalem.ibid.nu.6. 89
3 fideicommiſſarius poteſt propria authoritate capere bona per fidei commiſſum relicta ſi teſtator id ordinauit expreſſe.ibi.n.30. Idem ſi fuerunt conſtituti executores teſtamenti.nu.31. 89
3 fideicommiſſarius quòd capiat bona de manu heredis inſtius et con uenientius eſt quàm quòd heres ab ipſo habeat petere legitimam,et alia quæ ſibi debentur.conſ.54.nu.90. 89
3 fideicommiſſario uniuerſali imputantur ſoluta per heredem grauatū legatarijs & alijs creditoribus teſtatoris,& ad ipſum fideicommiſ-ſarium ſpectant dicta opera.conſ.55.nu.27. 91
3 fideicommiſſarius & ſubſtitutus moriens ante grauatum non tranſ-mittit fideicommiſſum etiam ad ſuos.conſ.66.nu.10.& 11. Et licet hoc non procedat quando conſtat de contraria uoluntate teſtatoris, procedit quando coniecturæ colliguntur ex teſtamento & uerbis a te ſtatore prolatis.nu.12. ſed contra.nu.80. Nam ſufficit dicere talem fuiſſe mentem teſtatoris,& ſi cogitaſſet, quod idem diſpoſuiſſet, nam requiritur q; ſua mens tranſeat in d. diſpoſitionem.ib.nu.13. 100
3 fideicommiſſarius ſub conditione illa impleta poteſt fideicommiſſum petere.conſ.68.nu.31.& 46. 116
3 fideicommiſſario ante impletam conditionem fideicommiſſi nulla currit præſcriptio.conſ.68.nu.45. 116
2 fideicommiſſario an debeant reſtitui animalia mortua ſine culpa. conſi.55.num.27. 134
1 fideicommiſſum relinqui poteſt de rebus allodialibus, & ſuper illis ordinare quis poteſt, & ſuo arbitrio diſponere. conſilio 2. nume-ro 52. 10
1 fideicommiſſum conditionale regulariter non tranſmittitur. conſ.3. nu.37.46.& 47. 12
1 fideicommiſſum cōditionale quo ad expreſſe uocatos tranſmittitur. nume. 46. Et idem quando eſt coniecturata mens teſtatoris. nu-me. 47. ibi. 12
2. Et conſi.75.nu.68. 157
2 fideicommiſſum conditionale quando dicatur quæri. conſilio. 1. nu-mero 62. 2
2 fideicommiſſum relictum ſub illa conditione ſi heres grauatus deceſ ſerit ſine filijs expirat illo moriente cum filijs.conſ.8.nu.1.& 2. Et ſatis eſt hoc colligi a contrario ſenſu.num.1. Et ſufficit unus tantum filius.nu.3. 17
2 fideicommiſſum ſub conditione factum deficit quando conditio ipſa non extitit.ibi.nu.3. 17
2 fideicommiſſo conditionali purificato ad illud ueniunt ſubſtituti ex preſſe uocati iure proprio,& ex propria perſona, & non iure tranſ miſſionis ſi ipſorum pater etiā uocatus fuit præmortuus ante graua tum conſ.9.nu.19.fol.18.& conſ.48.nu 1. 125
2 fideicommiſſum conditionale ſi ſine liberis grauatus moriatur. &c. debetur purificata conditione. nu.29.ibi. 125
2 fideicommiſſum conditionale reſpicit tempus limitatum, illo imple-to ruit.conſi.14.nu.12. 37
2 fideicommiſſum conditionale debetur ſubſtituto purificata condi-tione.conſi.18.nu.19. 50
2 fideicommiſſum collatum poſt mortem alterius conditionale eſt con ſil.19.nu.2. 54
2 fideicommiſſum ſi eſt factum in diem incertam, & ſecuta morte pu-rificatur conditionale eſt.ibi.nu.3. eod.
2 fideicommiſſum conditionale poſt mortem grauati, aſtringit eius he redes ad reſtitutionem.conſi.24.nu. 133. 33
2 fideicommiſſum conditionale tranſmittitur ſubſtitutis etiam mor-tuis ante grauatos, quando apparet mentem teſtatoris talem fuiſſe. conſ.25.nu.5. 78
2 fideicommiſſum conditionale adimpleta conditione debetur,& eius dies dicitur ceſſiſſe,& ueniſſe.conſi.26.n.8.fol.81.& conſ.30.nu-me.35.& 36. 94
2 fideicommiſſum conditionale an & quando tranſmittatur ad ſuos fi deicommiſſarios mortuos ante grauatum.conſ.37.num. 77.& ſeq. Et quid ſi in contrarium adeſt coniecturata mens teſtatoris. nu-me. 79. 106
2 fideicommiſſum conditionale non expirat ſubſtituto mortuo ante grauatum, quando uocati ſunt etiam liberi ſubſtituti. conſil. 38. nu.11.& 16. 109
2 fideicōmiſſum relictum ſub conditione,non debetur conditione adim pleta.conſ.44.nu.2.& nu.111. 120
2 fideicommiſſum relictum ſub duplici conditione expirat ſi prima cō ditio non fuit purificata,a qua dependet ſecunda.ibid.nu.4.& num. 8. & ſequen. 120
2 fideicommiſſum conditionale renunciari poteſt per pactum ſeu ſti-pulationem.conſi.45.nu.22. 121
2 fideicommiſſum conditionale inductum dicitur, quando quis uoca-tur poſt mortem grauati.conſ.60.nu.47. 139
2 fideicommiſſum conditionale non purificatum regulariter non trāſ mittitur. Fallit quando conſtaret de contraria mente teſtatoris. conſ. 70.nu.7. 151
2 fideicommiſſum conditionale habetur ut purum conditione adim-pleta.conſ.72.nu.14. 153
2 Fideicommiſſum conditionale expirat. quando fideicommiſſarius pendente conditione mortuus eſt.conſilio.78.num. 21. Fallit quando teſtator ad fideicommiſſum uocauit non ſolum fideicommiſſarium ſed deſcendentes ex eo. numero 22. Idem fallit quando alij erant uo cati in teſtamento alterius aſcendentis.num.23. Fallit etiam quan-do adeſſent coniecturæ,ex quibus appareret teſtatorem uoluiſſe du rare fideicommiſſum poſt mortem ſubſtituti morientis pendente con ditione.nu.24. 157
2 Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur,quando eſt unitum cum iure accreſcendi.conſ.76.nu.15. 160
2 Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur ad heredes. fideicō miſſario

miſſario moriente ante conditionis euentum conſi.78.num.2.Contra gloſſ.in l.is cui.ff.de actio.& obli.num.3.ibi. 161
2 Fideicommiſſum inducitur uerbis etiam negatiuis ex quibus conſtat de mente teſtatoris.conſi.77.nu.7. 161
3 Et conſi.5.num.10. 11
2 Fideicommiſſum conditionale ex coniecturata mente teſtatoris tranſmittitur fideicommiſſario moriente pendente cõditione.ibid. nu.10. & nu.24. 161
2 Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur,quando teſtator proceſſit ad plures gradus ſubſtitutionis, & in ultimo uocauit extraneos conſ.77.nu.19.& nu.22.Idem quãdo grauauit hareditatem.nu.10. Idem ſi teſtator ita diſpoſuiſſet ſi de hoc fuiſſet interrogatus.nu.22. Idẽ quando in ſubſtitutione uniuum eſſet ius accreſcendi.n.23. 161
2 Fideicommiſſum conditionale,an & quando tranſmittatur fideicommiſſario moriente ante euentum conditionis.conſi.78.nu. 1.Et quid ſi conſtat de coniecturata mente teſtatoris.nu.2. 162
2 fideicommiſſum conditionale an poſſit tranſmitti.ſi fideicommiſſarius mortuus eſt ante euentum conditionis,maxime ſi nulla poteſt cõſiderari coniectura teſtatoris uolentis contrarium. conſil.83.nume.3.4.& 5. 169
2 Fideicommiſſum conditionale dicitur effectum purum conditione impleta.ibi. nume.5. 169
2 Fideicommiſſum conditionale deficiente conditione expirat.cõſ.14. nu.2.fo.73.conſ. 86.num.2.fol.174.& conſi.87. num.4.fol.177. & conſi.89.nu.12. 181
3 Et conſi.1.nu.14. 2
2 Fideicommiſſum relictum ſub conditione ſi grauatus deceſſerit ſine filijs expirat exiſtentibus filijs,licet poſtmodum illi defecerint. conſ. 87.nu.5. 177
2 Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur.conſi.87.nu.25. Fallit quando etiam deſcendentes actiuè ſeu paſſiuè uocantur. numero 25.ibid. 177
2 Fideicommiſſum relictum ſub conditione ſi inſtitutus moriatur ſine liberis euaneſcit,illo moriente cum filijs.conſi.88.nu.8. 179
2 Fideicommiſſum relictum ſub conditione,ſi inſtitutus ſine filijs deceſſerit expirat eo moriente relictis filijs, eſto quod poſtmodum filij moriantur ſine filijs. nu.13.conſ.89.& nu.14.& 25. 181
2 fideicommiſſum conditionale debetur per euentum conditionis. cõſi. 81.nume.8. 166
2 fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur, ſi fideicommiſſarius moritur ante grauatum conditione pendente. nume.19. ibid.& nume.41.& ſeq. eo.
2 fideicommiſſum conditionale tranſmittitur,eſto quod fideicommiſſarius pendente conditione moriatur,quando teſtator uoluit ſibi ſucce di per ſtirpes.conſi.91.nu.42.Item quando teſtator tranſgreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionum, & poſt mortem omnium prouidet de ulteriori ſubſtituta.nu.43.Idem quando apparet de coniecturata mẽte teſtatoris.nu.44. Idem ſi teſtator conditionaliter uocauit ſub ſtitutum,ſi inſtitutus decederet ſine liberis, ſeu deſcendentibus. numero 45. 184
2 fideicommiſſum conditionale purificato conditione efficitur purum & adimpletũ nenit.conſ.53.n.9.fo.131.& conſ. 92.n.15.fol.187. & conſ.93.nu.30. 189
2 fideicommiſſum conditionale dicitur ceſſiſſe & ueniſſe conditione purificata.conſ.93.num.28. 189
2 fideicommiſſum conditionale per euentum conditionis efficitur purum.ibid.nu. 19.fol.189.& conſi.99.nu.9. 196
3 fideicommiſſum quando dicatur conditionale.conſ.4.nu.5. 10
3 fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur ad haredes fideicommiſſario mortuo ante euentum conditionis.conſ.5.nu.1.& reprobatur opi.gl.in l.is cui.ff.de actio.& oblig.nu.2.ibi.& nu.3.fo.11.cõſil.21.nu.1.& 2.fol.32.& cõſ.50.nu.1.2.10.cũ ſeq.18.et 44.80.
3 fideicommiſſum relictum poſt mortem conditionale dicitur.cõſ.8. numero 2. 15
3 fideicommiſſum conditionale,ſeu factum in diem incertam, ſecuto die efficitur purum.& debetur.ibid.nu.4. fo. eod.
3 fideicommiſſum conditionale an tranſmittatur ad ſuos haredes fideicommiſſario pramoriente ante conditionis euentum.nu.5.ibi. & nume.14.& ſeq. 15
3 fideicommiſſum relictum ſub una conditione uidetur ademptum per contrariam conditionem.ibid.nu.18. 15
3 fideicommiſſum ſub conditione relictum debetur, licet ipſius conditio exiſtat poſt mortem inſtituti.conſ.15.nu. 4. 23
3 Fideicommiſſum conditionale quandoque tranſmittitur ad haredes etiam fideicommiſſario mortuo ante euentum conditionis.conſi. 17. nume.25 25
3 fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur fideicommiſſario mortuo ante grauatum.conſi.20.nu.46 29
3 fideicommiſſum conditionale per euentum conditionis efficitur purum,& debetur.conſi.25.num.1 Et reſtitui debet fideicommiſſario & ſubſtituto.nu.2.ibid. 38
3 fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur. conſil.42. numero 21.& 23 65
3 fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur.conſ.52.nu.17 84
Niſi conſtet de contraria mente teſtatoris.nu.18. ibid.
Et ueniat iſto caſu nepos appellatione filij.nu.19.ibid.
Et idem ſi in nepote uiget eadem ratio,qua in filio.num.20.ibid. & num.23.& 24.
Et idem ſi aſcendens ſimpliciter tale uerbum protulit.num.21.ibid.
Et idem ſi non ſunt nominati ſpecifice,& non erant tunc nati, & in euentum futurum filij tantum fuerunt appellati.nu.22. ibid.
Et idem ſi nomen filij eſt appoſitum per modum cauſa & conditionis in fauorem eorum.nu.25.ibi.
3 fideicommiſſum conditionale poteſt remitti.conſ. 53. nu. 10. 84
3 fideicommiſſum conditionale tranſmittitur ante conditionem impletam propter mentem teſtatoris.nu.18.ibi. 84
3 fideicommiſſum factum ſub conditione mere uoluntaria non extenditur ad alium caſum non expreſſum conſi.63.nu.11. 103
3 fideicommiſſum factum ſub conditione euaneſcit,cõditione non adimpleta.conſ.72.nu. 1. 116
2 fideicommiſſum & ipſius ualiditas eſt de iure ciuili.conſ.1.n.61. 2
2 fideicommiſſum poteſt remitti per pactum & ſtipulationem.conſilio 12.nu.8. 28
2 fideicommiſſum non poteſt remitti niſi cognitis & lectis uerbis teſtamenti illud continentis.ibid.nu.16.niſi de eo aliter habita fuerit notitia.nu.17.uel niſi unicum tantum deberetur fideicommiſſum, ad quod neceſſario relatio eſſet facienda.nu.18.ibi.& nu.93. 28
2 fideicommiſſum ſimplex continet utilitatem & ſpem probabilem.cõſil.12.num. 37. 28
2 fideicommiſſum relictum,ſi ſine filijs decedat,euaneſcit relictis filijs. conſi.14.nu.10. 37
2 fideicommiſſum quando inducatur per probibitionem alienationis. conſ.17.nu.12. 49
2 fideicommiſſum nec grauamen in legitima non poteſt opponi & appoſitum reijcitur conſ.17 nu.15.fo.49.conſ.45.n.3.& 4.fol. 121. & conſ.52.nu.3. 129
2 fideicommiſſum inductũ ex prohibitione alienationis quando & qua caſu dicatur.ibid.n.48.Non uocati poſſunt grauari quando adſunt coniectura.nu.49.Et maxime quando hareditas ipſa fuit grauata. nu.50.Et quando fideicõmiſſum fuit iniunctum primis inſtitutis ſub duplici conditione.nu.51. 129
2 fideicommiſſum in dubio ita cenſetur iniunctum ut omnimodo ualeat.ibi nu.52. 129
2 Fideicommiſſum in dubio an & quando cenſeatur iniunctum poſitum in conditione quando potuit euenire caſus in quo ob illis poſſet ualere.conſ.18.nu.53.& 54. eo.
2 Fideicommiſſum in dubio cenſetur relictum ob eo a quo omni caſu potuit relinqui,& in omnem euentum grauari.ibid.nu.55. eo.
2 Fideicommiſſo in quo uocantur proximiores filij fratrum an infiniti ſuccedant cum patruo.conſ.18.nu.58. eo.
2 Fideicommiſſi dies cedere dicitur a morte grauati.conſ.19.nu.1. 54
2 Fideicommiſſum relictum in primo teſtamento cenſetur ſublatũ per ultimum in quo non fuit repetitum, nec confirmatum. conſilio 24. num.39. 72
2 Fideicommiſſũ ſola uoluntate tollitur.n.40.ibi.declaratur.n.83. 72
2 Fideicommiſſo, & ſubſtitutioni conditionali, locus factus eſſe dicitur purificata conditione, tunc enim debetur ipſis ſubſtitutis.conſ. 25.nu.1. 78
2 Fideicommiſſum relictum poſt mortem filiorum inſtitutorum conditionale eſt.conſ.25.nu.1.Et ſubſtitutis mortuis ante inſtitutos, tale fideicommiſſum dicitur relictum in cauſam caduci,& tranſmitti nõ poteſt.nu.4. 78
2 Fideicommiſſum inductum dicitur quando teſtator illud ordinauit. conſi.30.nu.9. 94
2 Fideicommiſſum factum poſt mortem plurium an dicatur factum ultimo morienti, & caſu quo omnes decederent ibid.nu.17. eo.
2 Fideicommiſſum an dicatur inductum ad prohibitionem alienationis,& quo caſu.ibid.nu.22. eod.

2 *Fideicommiſſa ampliantur & reſtringuntur ex mente teſtatoris collecta ex cauſis per eum expreſſis. conſi. 30. nu. 30.* 94

2 *Fideicommiſſum perſonale non extenditur ad alias perſonas. conſil. 31. nu. 8.* 96

2 *Fideicommiſſa inducuntur ex coniecturis. conſi. 31. nu. 32* 96

2 *Fideicommiſſa ampliantur & reſtringuntur ex mente & ratione a teſtatore expreſſa. ibid. nu. 38.* 96

2 *Fideicommiſſum inducitur per uerba denotantia tractum temporis. conſi. 31. nu. 40.* 96

2 *Fideicommiſſum pōt dari & adimi in codicillis. conſi. 35. num. 1.* 103

2 *Fideicommiſſum factum in teſtamento per quæ uerba dicatur ademptum in codicillis. ibid. nu. 2.* 103

2 *Fideicommiſſum annexū cū ſubſtitutione & illi annexū nō pōt reuocari in codicillis propter redundantiā. ibi. n. 15. & alijs numeris ſeq.* 103

2 *Fideicommiſſum reciprocum inter filios, uocans maſculos, an ſit fauorabilius quam reuocatio ipſius. conſ. 35. nu. 26. & alijs ſequen. & 32. & alijs omnibus.* eod.

3 *Fideicommiſſum reciprocum ex quibus uerbis inducatur. conſ. 7. num. 38.* 14

3 *Fideicommiſſum reciprocum inter plures ſubſtitutos quando cenſetur iniunctum. conſ. 11. nu. 10.* 19

3 *Fideicommiſſum reciprocum factum poſt mortem plurium quando et quo caſu cenſeatur inductum, ita ut ſubſtitutus excludatur. conſ. 11. num. 47.* 19

2 *Fideicommiſſum reciprocum an cenſeatur inductum inter plures inſtitutos ſucceſſiue grauatos in tota hæreditate ſi decederēt ſine filijs. conſ. 33. nu. 1.* 117

2 *Fideicommiſſum reciprocum remitti poteſt. conſ. 35. nu. 21.* 123

3 *Fideicommiſſum reciprocū inter fratres parit diſcordiā. conſi. 33. nu. 69. et continet conditionem penitus incertam. nu. 70. Et poteſt remitti per minorē tale reciprocum. Et aduerſus talem remiſſionem nō datur reſtitutio. nu. 71. quæ conceditur contra remiſſionem fideicommiſſi conditionalis in qua dicitur ludi. nu. 72. ibid.* 51

3 *Fideicommiſſum reciprocum an & quando dicatur factum inter plures legatarios. conſ. 39. nu. 7.* 61

2 *Fideicommiſſum relictū familiæ an debeatur gradatim & ſalua ordinis prærogatiua, ita ut proximior ueniat, & alij ulteriores ob ſubintrent locum prædefunctorum. conſi. 36. nu. 12.* 104

2 *Fideicommiſſum iniunctum filijs an cenſeatur iniunctum deſcendentibus poſitis ſub conditione. conſi. 37. nu. 19.* 106

2 *Fideicommiſſum inducitur nedum uerbis expreſſis a teſtatore, uerum etiam ex tacita & coniecturata mente ipſius. conſ. 37. num. 39. fol. 106. conſi 43. nu. 23. fo. 117. conſ. 72. nu. 8 fol. 153. conſi. 75. num. 39. fo. 157. conſi. 90. nu. 14.* 182

3 *Et conſi. 42. nu. 19.* 65

2 *Fideicommiſſum relictum ſalua gradus prærogatiua non includit filios præmortuorum. conſi. 37. nu. 57.* 107

2 *Fideicommiſſo eo ordine ſuccedītur quo ſucceditur ab inteſtato. cōſ. 40. nu. 5.* 111

2 *Fideicommiſſum relictum familiæ ſeu agnatis uel cognatis debetur nominatis, & ſucceſſiue ſi non ſunt alij proximiores ibus in gradu. cōſil. 40. num. 11.* 111

2 *Fideicommiſſum induci poteſt quibuſcunque uerbis. conſ. 41. numero. 17.* 111

2 *Fideicommiſſum inducitur etiam uerbis enunciatiuis ex quibus conſtare poſſit de mente teſtatoris. ibi. nu. 18.* fo. eo.

2 *Fideicommiſſum an cenſeatur relictum a filio uel ab hæredibus filij, ita quid de eo nō trahatur legitima, & quid in dubio. ibidem nu. 44. 45. et 127.* fo. eod.

2 *Fideicommiſſa ampliantur, reſtringuntur, & limitantur a ratione & cauſa per teſtatorem expreſſa. conſi. 42. nu. 15.* 115

2 *Fideicommiſſum tacitum non euaneſcit, uitiato expreſſo. conſi. 43. num. 70. Et quid ſi tacitum non dependet ab expreſſo ſed ſtat principaliter. nu. 82.* 117

2 *Fideicommiſſum tacitum quandoque tollit expreſſum, licet regulariter expreſſum faciat ceſſare tacitum. ibi. nu. 74. et 75.* fo. eo.

2 *Fideicommiſſum non cenſetur remiſſum per ſimplicem diuiſionem factam inter hæredes grauatos, nec propterea fideicommiſſo cenſetur renunciatum. conſi. 45. nu. 13.* 134

2 *Fideicommiſſ. per hæredes grauati quæ bona ueniant reſtituenda. cōſil. 45. nu. 23.* 121

2 *Fideicommiſſum an cenſeatur remiſſum pro diuiſione facta inter ipſos hæredes grauatos. conſi. 46. nu. 9. Et quid ſi diuiſio ſimpliciter eſt facta. nu. 9. Et quid ſi in ea appoſita eſſet clauſula habentes ratū & firmum &c. & promittentes non contrauenire. nu. 12.* 123

2 *Fideicommiſſo uidetur renunciatum in diuiſione hæreditatis ſi apponitur clauſula, quod de cetero, quælibet pars de bonis ſibi in partem prouenit per ſe & ſuos hæredes poſsit agere, &c. & facere ſuam uoluntatem, prout qualibet uerus dominus facere poſſet. conſi. 46. nu. 21. & 24. Et quid ſi in diuiſione datur libera poteſtas, & abſoluta diſponendi. nu. 25. Si data eſt talis poteſtas, quilibet poteſt alienare, & emptor tutus eſt, nec poteſt moleſtari ratione fideicommiſſi. num. 26. Siue alienatio fiat inter uiuos, ſiue in ultima uoluntate. ibid. & nu. 28. Et quando poteſtas concernit futurum tempus, extenſio fit ad futura. nu. 29.* 125

2 *Fideicommiſſa & legata inducuntur, ampliantur & reſtringūtur ex coniecturata mente teſtatoris. conſ. 49. nu. 19.* 126

2 *Fideicommiſſum ad quem gradum ſe extendat. conſ. 51. nu. 8.* 128

2 *Fideicommiſſum limitatum ad perſonam alicuius, non comprehendit eius nepotes & deſcendentes. conſ. 52. nu. 1.* 129

2 *Fideicommiſſum relictum familiæ debetur gradatim & ordine ſucceſſiuo. conſ. 52. nu. 10.* 130

2 *Fideicommiſſum relictum familiæ cum prohibitione alienationis gradatim debetur illis de familia. ibid. nu. 12.* eod.

2 *Fideicommiſſum uerbis etiam negatiuis inducitur. conſi. 53. numero 16.* 131

2 *Fideicommiſſa ampliantur & reſtringuntur ex ratione, reiecta uerborum proprietate conſi 53. nu. 17.* 131

2 *Fideicommiſſum inducitur per uerbum uolo. conſi. 55. nu. 1.* 134

2 *Fideicommiſſum inducitur per illa uerba prolata a teſtatore dicente quod hæreditas ſua uadat de hærede in hæredem, ex quo directo non poteſt tranſire. conſi. 55. nu. 2.* 134

2 *Fideicommiſſum non debetur ſubſtitutis uocatis caſu quo grauatus moreretur ſine filijs maſculis, ſi mortuus eſt illis relictis. conſi. 57. numero 1.* 136

2 *Fideicommiſſum uerbis negatiuis etiam inducitur. conſilio 57. numero 5.* 136

2 *Fideicommiſſis ſucceditur eo modo quo ſucceditur ab inteſtato, & eo modo regulantur. conſi. 57. num. 16.* 136

2 *Fideicommiſſum ſuſtinetur ex diſpoſitione authen. ex cauſa, & per clauſulam codicillarem. conſi. 60. nu. 48.* 139

2 *Fideicommiſſum factum uidetur fauore familiæ quando in illo facta fuit mentio maſculinitatis. conſ. 60. nu. 50.* 139

2 *Fideicommiſſum inducitur etiam uerbis enunciatiuis ex quibus colligitur mens diſponentis. conſilio 63. num. 10. fol. 143. & conſi. 79. nume. 8.* 163

2 *Fideicommiſſum inducitur uerbis enunciatiuis, in quibus conſtat de mente teſtatoris. conſ. 70. nu. 5.* 151

2 *Fideicommiſſum quibus uerbis inducatur. conſ. 63. nu. 31.* 144

2 *Fideicommiſſum non poteſt reſtitui ipſiſmet inſtituentis. conſi. 64. numero. 12.* 146

2 *Fideicommiſſum relictum incapacibus non debet applicari fiſco, ſed habetur pro non ſcripto, & remanere debet penes hæredē grauatū. conſi. 65. nu. 17.* 147

2 *Fideicommiſſum relictum religioſis capacibus bonorū ualet et tenet. ibi. nume. 19.* 14

2 *Fideicommiſſum iniunctum in caſu decedentium filiorum locum ſibi uendicat etiam illis non natis. Et quid ſi filij nati ſunt & poſtmodū mortui ſine filijs. conſi. 70. nu. 7.* 151

2 *Fideicommiſſa induci poſſunt quibuſcunque uerbis a teſtatore prolatis. conſ. 72. nu. 7.* 155

2 *Fideicommiſſa ſubſiſtunt & inducuntur ex coniecturata mente teſtatoris. conſi 74. nu. 6.* 156

2 *Fideicommiſſi conditio dicitur ueniſſe & ceſſiſſe conditione perfecta. conſ. 75. nu. 14.* 157

2 *Fideicommiſſum iſto caſu redditum fuit purum & ſimplex. conſilio 75. nu. 15.* 157

2 *Fideicommiſſum non ſubſiſtit propter incertitudinem perſonarum quibus relictum eſt. ibid. nu. 16. Fallit ſi incertitudo poteſt reddi clara per relationem alterius ſcripturæ et teſtamenti. nu. 17. ibi.* eo.

2 *Fideicommiſſo uniuerſali an derogatum uideatur per fideicommiſſum particulare. conſ. 75. nu. 46.* 157

2 *Fideicommiſſum inducitur ex tacita uoluntate teſtatoris ex coniecturis collecta. conſ. 75. nu. 50.* eod.

2 *Fideicommiſſum iniunctum hæredi ſub duplici conditione tranſit in nepotem mortuo primo hærede. conſ. 75. nu. 63.* 157

2 *Fideicommiſſum in dubio cenſetur iniunctum primo hæredi & non eius filijs, & deſcendentibus. ibid. nu. 64.* eod.

2 *Fideicommiſſa ampliantur & reſtringuntur ex ratione & cauſa per teſtatorem conſiderata. conſ. 76. nu. 4.* 160

2 Fide -

2 *Fideicommiſſa ampliantur & reſtringuntur ex ratione & cauſa per teſtatorem expreſſa & conſiderata.conſi.77.nu.16.fo.136.& cõſ. 78.nu.18.* 162

2 *Fideicommiſſum factum per uerba uniuerſalia habetur ut in ipſius reſtitutione ueniant etiam prælegata.conſ.79.no.5.* 163

2 *Fideicommiſſum relictum poſt mortem grauati aſtringit etiã eius hæredes ad reſtituendum.conſ.81.nu.9.* 166

2 *Fideicommiſſum relictum poſt mortem filij,cenſetur relictum ab hæredibus filij,& non ab ipſo filio.conſ.81.nu.10.Et quid ſi filius mortuus eſt ante pubertatem.nu.2.ibid.* 166

2 *Fideicommiſſum factum filio ſpurio ex cauſa alimentorum ualidum & firmum eſt conſ.81.nu.7.* 168

2 *Fideicommiſſum in quorum fauorem cenſeatur eſſe inductum.ibi. numero.16.* eo.

2 *Fideicommiſſum an dicatur defeciſſe,& reductum in cauſam caduci,ſi fideicommiſſarius mortuus eſt ante euentum conditionis,& ante hæredes inſtitutos & grauatos.conſ.83.nu.1.& 2.* 169

2 *Fideicommiſſum regulatur ſecundum naturam ſucceſſionis ab inteſtato.conſ.83.nu.14.* 169

3 *Et conſ.1.nu.14.* 2

2 *Fideicommiſſum relictum á filijs filiorum an ſit ualidum. conſilio. 86.nu.10.* 174

2 *Fideicommiſſum relictũ ſi ſine filijs inſtitutus decedat maſculis locũ habet non obſtante expreſſione maſculinitatis contra Dec.et Guid. pap.conſ.86.nu.15.13.& 14.* 174

2 *Fideicommiſſa inducuntur ex coniecturis.conſ.86.nu.19. Quod uerum quando coniectura colligitur ex teſtamento.nu. 20. Alias autem non ſatis eſt dicere teſtator ita diſpoſuiſſet.nu.21.ibid.* eo.

2 *Fideicommiſſum grauamen & onus inducit.conſ.79.nu.24.fo.163 conſ.86.nom.26.fo.174.conſi.87.nu.23.fol.177.conſ. 89. nume. 21.& 37.* 179

3 *Et conſ.52.nu.16.fo.83.conſ.86.nu.5.* 145

2 *Fideicommiſſum perſonale non comprehendit alias perſonas non grauatas.conſ.87.nu.10.* 177

2 *Fideicommiſſa inducuntur ex coniectura de mente teſtatoris. ibidem numero.15.* 178

2 *Fideicommiſſo & uniuerſali & particulari præſcribi poteſt. Et cum mala fide ſecundum aliquos.conſ.87.nu.55.& 56.* 177

2 *Fideicommiſſa etiam uerbis enunciatiuis inducuntur,in quibus conſtat de mente teſtatoris.conſ.88.nu.5.* 179

2 *Fideicommiſſum limitatum quo ad perſonas grauatas,& uocatas,illas non tranſgreditur.conſ.58.nu.9.* 179

2 *Fideicommiſſum gradatim & ordine ſucceſſiuo inductum dicitur, per illa uerba de hærede in hæredem.ibi.nu.18.* 179

2 *Fideicommiſſum gradatim conſtitutum proximiores uocat. ibidem. numero.19.* 179

2 *Fideicommiſſa ampliantur & reſtringuntur ex mente & cauſa quibus teſtator motus fuit.nu.25.ibid.* eo.

2 *Ad fideicommiſſum uenit etiam ille qui tempore conditi teſtamenti non erat natus nec conceptus.nu.32.ibi.& nu.31.* eo.

2 *Fideicommiſſa inducta uidentur ad conſeruationem familiæ.conſ.89 numero.5.* 181

2 *Fideicommiſſum iniunctum in perſonam grauati non extenditur ad hæredes ipſius grauati.conſ.89.nu.11.* 181

2 *Fideicommiſſum iniunctum filijs an dicatur iniunctum etiam nepotibus.conſ.89.nu.12.* 181

2 *Fideicommiſſum an & quando propria autoritate poſſit apprehendi.ibid.nu.42.* 181

2 *Fideicommiſſum gradatim inductum proximioribus debetur. conſil. 90.numero.31.* 183

2 *Fideicommiſſum inducitur per uerbum uolo.conſ.91.no.1.* 184

2 *Fideicommiſſum inducitur per uerba bona deueniant.ibid.n.2.* 184

2 *Fideicommiſſum an & quando inducatur per probationem alienationis.ibi.nu.9.* eo.

2 *Fideicommiſſum an inducatur ex illis uerbis quod bona immobilia teſtatoris perpetuo reſeruarentur in hæredes maſculos.ibi.nu.9.* 184

2 *Ad fideicommiſſum uocantur primitus nominati per teſtatorem, & alijs præferuntur.nu.10.ibi.& nu.40.* 184

2 *Ad fideicommiſſum plures uocati ordine ſucceſſiuo & gradatim admittuntur.nu.22.ibid.* 184

2 *Fideicommiſſum eo ordine uidetur deferri quo defertur ſucceſſio ab inteſtato.ibi.nu.23.* 184

2 *Fideicõmiſſum conſiderans familiam ſatis uerificatur ſi bona uni ex familia relinquuntur per grauatum.conſ.91.nu.16.& num.17. Et iſto caſu prohibitus alienare prohibitus cenſetur ſi alienaret extra familiam non autem quando alienat in unum ex familia.nu.18.* 184

2 *Fideicommiſſum inducitur ex uoluntate teſtatoris etiam tacita. cõſ. 92.nu.14.* 187

2 *Fideicommiſſum inducitur ex illis uerbis hæreditas mea ſit & uadat ibi.nume.36.* 187

2 *Fideicommiſſum inducitur uerbis habentibus ſucceſſiuum tractum. ibid.nume.37.* eo.

2 *Fideicommiſſum inducitur etiam quo ad onus reale ex illis uerbis, quod bona deueniant de liberis ad liberos.ibi.nu.45.Idem ſi teſtator uoluit bona ſua ſemper debere eſſe filiorum, & deſcendentium, & quod tranſeat de hærede in hæredem.nu.46.* 187

3 *Fideicommiſſa particularia & uniuerſalia poſſunt in codicillis relinqui & diſtribui.conſ.1.nu.1.* 2

3 *Fideicommiſſum perpetuum induci præſumitur ex illis uerbis a teſtatore prolatis uoluit mandauit.conſ.1.nu.2.* 2

3 *Fideicommiſſum induci uidetur ex illis uerbis quandocunque aliquis ex inſtitutis decederet ſine filijs.ibi.nu.3.* eo.

3 *Fideicommiſſum inductum uidetur ſi ſubſtitutio facta eſt filijs puberibus.ibi.nu.9.* 2

3 *Fideicommiſſum iniunctum filio teſtatoris an expiret eo decedente relictis filijs.ibi.nu.12.* eo.

3 *Fideicommiſſum relictum ſi inſtitutus decederet ſine filijs extinguitur illo cum filijs decedente nec ulterius inquirendum eſt de alijs filijs filiorum grauati.nu.15.ibi.& melius.nu.46.* 12

3 *Fideicommiſſo grauari non poteſt qui a teſtatore non fuit honoratus. conſ.1.nu.16.& 48.* 2

3 *Fideicommiſſo ceſſante hæres de bonis ſibi relictis ſuo arbitrio diſponere poteſt.ibi.nu.18.* 2

3 *Fideicommiſſum factum pro conſeruatione familiæ actiuè & paſſiuè comprehendit omnes perſonas ipſius familiæ.ibi nu.44.* 2

3 *Fideicommiſſo non præiudicatur per contractum factum per hæredẽ conſ.2.nu.15.* 6

3 *Fideicommiſſum uniuerſale ſibi ipſi a ſe ipſo relinqui non poteſt cõſ. 3.nume.53.* 8

3 *Fideicommiſſum regulatur ſecundum naturam ſucceſſionis ab inteſtato.conſ.5.nu.16.* 11

3 *Fideicommiſſum locum ſibi uendicat in bonis relictis a teſtatore, & non in alijs bonis hæredis grauati.conſ.7.nu.8.* 14

3 *Fideicommiſſum an & quando inducatur per prohibitionem alienationis.ibi.nu.10.* 14

3 *Fideicommiſſum in dubio cenſetur impoſitum primo hæredi, & non filijs ipſius in conditione poſitis.conſ.7.nu.34.* 14

3 *Fideicommiſſum an cenſeatur factum perpetuo nedum in primo grauato,uerum & in alijs deſcendentibus ſi patria conſuetudo iſtud habet ibi.nu.40.* 14

3 *Fideicommiſſum præſumitur factum ſecundum conſuetudinem loci, & patriæ ipſius teſtatoris.ibi.nu.41.* eo.

3 *Fideicommiſſum inductum dicitur etiam quo ad deſcendentes ſi teſtator uoluit bona ſua non alienari,ex quo uolebat illa remanere in deſcendentibus de familia.conſ.8.nu.7.* 15

3 *Idem ſi teſtator uoluit quod bona applicentur aliorum deficiente deſcendentibus nepotum ſuorum.nu.8.ibi.* 15

3 *Idem ſi teſtator tranſgreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionum.ibi. numero.8.* 15

3 *Idem ſi uocauit deſcendentes maſculos.ibi.nu.9.* 15

3 *Fideicommiſſum non præſumitur factum niſi appareat.cõſ.11.n.1.* 19

3 *Fideicommiſſum non loquens aliquo caſu non poteſt deduci nec allegari.conſ.11.nu.6.* 19

3 *Fideicommiſſum inducitur quando expreſſe de fideicõmiſſo facta eſt mentio.ibi.nu.31.* 19

3 *Fideicommiſſum inductum uidetur per prohibitionem alienationis factam cum inſertione cauſæ.conſ.17.nu.1.* 25

3 *Fideicommiſſum inducitur per uerba enunciatiua,quando ſunt prolata per modum cauſæ.ibi.nu.2.* eo.

3 *Fideicommiſſum inducitur per uerba enunciatiua quando ſunt prolata per modum cauſæ.ibid.nu.2.* eo.

3 *Fideicommiſſa ex coniecturis inducuntur, licet ex uerbis de eis expreſſe non appareat.conſ.17.nu.17.* 25

3 *Fideicommiſſum inductum uidetur per illa uerba iuſſit & ordinauit ibid.nume.19.* 25

3 *Fideicommiſſum probatur per confeſſionem.nu.23.ibi.* eo.

2 *Fideicommiſſum directum in perſonam filiorum an comprehendat. nepotes.conſ.63.nu.6.* 143

3 *Fideicommiſſum ſimpliciter factum abſque uerbis uniuerſalibus non comprehendit alia relicta in eodem teſtamento.conſ.18.nu.22.* 45

Fideicommiſſum

3 Fideicommiſſum collatum poſt mortem alterius conditionale indicatur.conſ.20.nu.43.& nu.44. 29

3 Fideicommiſſis uniuerſalibus uo ſit receptum, quod poſſiunt onuſ heri.conſ.38.nu.67.& nu.66.& 68. Et quid in particularibus un per coniecturas,& unin.nu.67.ibi. 58

3 Fideicommiſſum an extendatur ultra quartum gradum.conſ.39.n. 1. Et quid ſi eſt appoſitum uerbum perpetuum,& infinitum.n.2. 62

3 Fideicommiſſum dicitur expirare deficiente conditione ſub qua fuit factum.conſ.41.nu.32. Etiam ſi nepus non eſſet hæres grauati tamen eius natiuitate fideicommiſſum expirat.nu.33.& n.32. Et etiã ſi mortua eſſet poſt mortem grauati.conſ.41.nu. 34. Vbi erat filius teſtatoris ſubſtitutus exiſtens in primo gradu nu. 36. Et quando non eſt facta mentio maſculorum per teſtatorem.nu.38.& nu.20. Videtur teſtator nepotem grauati antepoſuiſſe filio ſuo proprio.numero.41. & nu.43. 62.& 63

3 Fideicommiſſa deferuntur eo ordine quo defertur ſucceſſio ab inteſtato.conſ.21.nu.4. 32

3 Fideicommiſſum debetur maſculis quorum contemplatione fuit factum.conſ.22.nu.34. 32

3 Fideicommiſſum limitatum ad tempus pupillaris ætatis expirat inſtituto mortuo poſt pupillarem.ibi.nu.7. 33

3 Fideicommiſſis procedimus per coniecturas.conſ.42.nu.18. 65

3 Ad fideicommiſſum deſcendentes ex teſtatore ueniunt eo ordine quo uenirent ab inteſtato.ibi.nu.26. 65

3 Fideicommiſſum particulare ex quibus colligitur. conſil. 43. nume. 46.& nu.84. 66

3 Fideicommiſſum eſſe tranſmiſſibile ad deſcendentes quid arguit.cõſi. 50.nume.20. 8

3 Fideicommiſſa ampliantur,& reſtringũtur ex cauſa,& ratione quibus teſtator fuit motus.conſ.50.nu.24. 80

3 Fideicommiſſa inducuntur ex coniecturis.cõſ.52.nu.40. 83

3 fideicommiſſum relictum ſi hæres moriatur ſine filijs expirat ſi cum filijs moritur.conſ.53.nu.1. Idem ſi moritur relictu poſthumo, quia filius eſt.nu.2. Idem & ſi relicta filia fœmina etiam unica.nu. 3. Sed contra.nu.24.& ſeq.& 48. 76

Iſta conditio intelligitur tacitè etiamſi non exprimatur. per l.cum auus.de cond.& demon.nu.4.ibi nu.49. 76

3 fideicommiſſa relicta ab aſcendentibus uel a tranſuerſalibus differũt conſ.63.nu.19. 103

3 fideicommiſſum immediato ſequens referendum eſt ad proxima.cõſ. 63.nu.25. 103

3 fideicommiſſum an & quando uideatur factum coniunctis tantũ,uel omnibus inſtitutis.nu.24.ibi. 103

3 fideicommiſſa coniecturis etiam inducuntur.conſ.66.nu.25. Et uerbis nedum affirmatiuis, ſed etiam negatiuis.nu.26. Itẽ & uerbis enunciatiuis.nume.27. item & ex qualitate rei relictæ per fideicommiſſum.nume.28. 106

Et in fideicommiſſis recedimus a uerbis,& attendimus mentẽ teſtatoris coniecturatam.nu.29.ibi. 106

Ad fideicommiſſum ueniunt alij nominati ex perſona propria mortuo primo ſubſtituto ante grauatum,nu.75.ibi. 107

3 fideicommiſſa uniuerſalia poſſunt præſcribi ſpatio annorum 30. cõſ. 66.nu.92.& 93. Etiam cum mala fide. Sed declaratur melius.num. 129. id procedere quando non eſſet agnitum,alius ſecus. 107

3 fideicommiſſum reciprocum non intelligitur ſublatum per ſimplicem diuiſionem bonorum factam inter fratres grauatos fideicommiſſo.cõſil.17.nu.1.fo.15. Etiam ſi in diuiſione bonorum appoſita eſſet clauſula de non contrauueniendo diuiſioni. nu. 2. Quod limitatur quando uerba in diuiſione appoſita ultra dictam clauſulam eſſent ampla & prægnantia. Et quæ uerba iſtud inducant.nu.3.& num. 4. Et quid ſi fuit dictum diuidentes uelle ſtare diuiſioni in perpetuum,& alter ab altero quicquam petere non poſſit aliqua ratione uel titulo.nu.5. Idem ſi promiſerunt ſtare diuiſionibus factis,& diuiſis.nu. 6. Idem ſi promiſerunt de defendendo a quibuſcunque perſonis proprijs ſumptibus & omni tempore toties quoties,& uoluerunt teneri de euictione, numero.9. 25

3 fideicommiſſo dicitur renunciatum per poteſtatem alienandi conceſſum diuidentibus.conſ.71.nu.30. 124

3 fideicommiſſo ut dicatur renunciatum potiſſimum conſideranda ſunt rationes quibus moti diuidentes uenerunt ad concordiam.conſil. 71. numero.60. 124

3 fideicommiſſum factum ſuper rebus immobilibus non comprehendit mobilia.conſ.86.nu.1. 145

3 fideicommiſſo quod renuncians ignorabat an poſſit renunciari.conſil. 95.nu.10. Et quid ſi renunciatio fuit generalis an extendi debeat ad ignorata,& incognita,& ſeq. 160

3 fideicommiſſum relictum in defectum conditionis a iure reprobatæ non debetur.conſ.109.nu.3. 174

4 Fideicommiſſum regulariter non durat ultra quartum gradum.cõſil. 72.nu.8. Et ultra quartum gradum bona non ſunt ſubiecta fideicommiſſo.nu.84. Fallit quando eſſet relictum deſcendentibus tunc enim durat perpetuo.nu.84. Item fallit quando fuit inductum, ut bona in familia,& æquatione conſeruarentur.nu.85.& ſeq. 98

4 Fideicommiſſum relictum in familia durat perpetuo.nu.92.ibi. eo.

3 Fideicommiſſum inducitur etiam uerbis enũciatiuis,per modum cauſæ prolatis.conſ.1.nu.33.fol.1.conſil. 11.nu.24.fol. 19.conſil.68. numero.36. 116

3 Fideicommiſſum locum habebit nedum in primis grauatis uerum etiam in filijs & in deſcendentibus quando a teſtatore conſideratur maſculinitas.conſ.5.nu.19. 11

3 Fideicommiſſa ampliantur,declarantur & reſtringuntur per rationẽ & cauſam quibus teſtator fuit motus ad illud faciendum.conſ.1.n.36 37.& 38.fo.2.conſ.5.nu.21.fo.11.conſ.6.nu.20.fo.13.conſ.7.nu. 20.fo.14.conſ.11.nu.26.fo.14.conſ.18.nu.21.fo.26.conſ.20.nu. 31.fol.29.conſ.2.nu.35.fo.68.conſ.25.nu.20.& 30.fo. 18.conſ. 22.nu.20.fo.34.conſ.52.nu.36.fo.85.& conſ.66.nu.42. 106

3 Fideicommiſſi dies relicti poſt mortem grauati ſecuta morte dicitur ceſſiſſe & ueniſſe.conſ.8.nu.1. 15

3 Fideicommiſſum relictum poſt mortem dicitur adiectum in diem incertum.ibi.nu.3. eo.

3 Fideicommiſſum relictum ſub duabus conditionibus locum habet ſi uerificatur ſecunda conditio,eſto quod conditio illa exiſtat poſt mortem grauatorum conſ.42.nu.10. 65

3 Fideicommiſſum in dubio ut ualeat cenſetur iniunctum primis hæredibus,& non ipſorum filijs.conſ.42.nu.11. 65

3 Fideicommiſſum reciprocum non cenſetur uneroſum.conſilio.52.numero.37. 83

3 Fideicommiſſi reciproci remiſſio eſt fauorabilis multis ex cauſis nec ſapit donationem,& facta per minores non arguit læſionem conſequenter aduerſus eam non reſtituuntur.cõſ.71.n.68.69.& 70. 124

3 Fideicommiſſa etiam coniecturis inducuntur.conſ.1.nu.39.fo.2.cõſil.6.nu.7.& 8.fo.13.conſ.11.nu.11.fo.19.conſ.20.nu. 32.fo. 29. conſ.22.nu.36.fo.34.conſ.25.nu.34. 38

1 Per fideicommiſſum ſuccceditur teſtatori illud facienti non grauato conſ.3.nu.38. 12

2 Et conſi.17.nu.7.fo.49.conſ.18.nu.56.fo.50.conſi.24.nu.58.fol. 73.conſ.26.n.10.fo.81.conſ.30.nu.37.fo.94.conſ. 31. n. 50.fol. 96.conſ.36.n.1.fo.104.conſ.37.n.40.fol. 106. conſ.38. n.15.fol. 109.conſ.39.n.4.& 12.fo.111.conſi.40.n.3.fo.111.conſ. 64. nu. 29.fo.145.conſ.77.n.15.fo.161.conſ.74.n.19.fo.175. conſ. 76. nu.5.fo.160.conſ.88.nu.29.fo.170.conſ.90.nu.47.fo.183.conſil. 91.nu.15.fo.184.& conſ.99.nu.18. 199

3 Et conſ.4.nu.16.fo.16.conſ.5.nu.25.fo.12.conſ.21.nu. 20.fo.32. conſ 22.nu.18.fo.34.conſi.50.nu.28.fo.80.conſ.53.nu.88.fo.85. conſi.66.nu.48. 106

4 Fideiuſſor iudicatum ſolui an expiret lata ſententia in prima inſtantia per iudicem coram quo fuit præſtita.conſ.171.nu.30. 179

4 Fideiuſſionis dies præſtita ſub conditione non dicitur ueniſſe nec ceſſiſſe ante purificationem conditionis.conſ.171.nu.31. 179

4 Fideiuſſionis ſubſtantia eſt obligatio principalis. conſilio.162.numero.25. 167

3 In fideiuſſione ueniunt damna & intereſſe uerum.cõſ.104.n.12. 168

3 Fideiuſſor qui temere litigauit cum illo cui fideiuſſit,& ſuccubuit fuitque ad expenſas condemnatus non poterit illas a reo principali pro quo fideiuſſit repetere.conſ.104. nu.1.& n.11.& ſeq. 168

3 Fideiuſſor debet ſoluere,& non litigare temere.ibi. n. 4. Nec debet tranſgredi fines mandati.n.5. eo.

3 Fideiuſſor dicitur mandatum habere ad ſoluendum non ad litigandũ ibi.n.4. Et quod ſoluit poteſt repetere a ſuo reo principali.n.6. In nulla enim eſt culpa ſi ſoluit.n.7. 168

3 Fideiuſſor ſi non habet unde ſoluat poterit ſoluere de bonis debitoris pro quo fideiuſſor extitit.ibi.n.8. Et damnum quod ſua culpa paſſus eſt repetere non poteſt.n.9. eo.

3 Fideiuſſores ſoluentes liberati dicuntur.conſ.107.n.135. 170

4 Fideiuſſor in materia euictionis poteſt accedere.conſ.121.n.1. Et accedens eo modo tenetur quo principalis.nu.2. Et an reus debeat expectare ſententiam,ut teneatur.n.3. Et quid ſi eſt certum & notorium uenditorem ſtare[illegible].n.4. 127

4 Fideiuſſor euictionis a qua actione tenetur.ibi.n.11. 127

4 Fideiuſſor ſoluere tenetur quod tenebatur principalis.conſ.121.nu. 1. Et

1. Et ſatis eſt liquidare debitum principalis a iudicio agitato contra fideiuſſores.nu.2. 135

4 Fideiuſſores ſoluere quicquam talem debere confiteris neceſſe eſt de bitum liquidari uno debitore non poſt mortem.conſ.121.num.5. Et procedit quando fideiuſſor conſiderauit tempus futurum alias ſecus. nu.5. Et ſi promiſerunt ſoluere debitum de quo tam conſtabit teneantur.nu.6. Et quid ſi uno debitore conſtaret de debito.nu.9. 135

4 Fideiuſſor ſolum tenetur pro illo pro quo intercedit, & non pro alio. conſ.161.n.16. Et teneri non poteſt quando non conſentit.n.16. 169

4 Fideiuſſor accedens conditionaliter non tenetur ſi conditio non adimpletur.ibi.nu. 9. 169

4 Fideiuſſores dati præſumuntur ſub illamet conditione qua principalis tenetur.conſ.164.nu.20. 170

4 Fideiuſſor nõ poteſt in plus obligari quàm principalis.ibi.n.21. 170

4 Fideiuſſor mandato exactus non poteſt exactionem repetere ab illis pro quibus fideiuſſit ſi exactio proceſſit contra mandatum dictis fideiuſſoribus datum.conſi.171.nu.3. 179

1 Fideiuſſor exiſtens ſub iuriſdictione illius coram quo fideiuſſit, poterit præciſe cogi ad præſentandum illum pro quo promiſit etiam ſi ille alterius eſſet iuriſdictionis.conſ.48.nu.5. 107

1 Fideiuſſor tenetur pro tempore prorogato quando facta eſt fideiuſſio ſimpliciter.ibi.nu.14.& nu.15. 107

1 Fideiuſſor quando uideatur promiſiſſe de iudicio ſoluendo. ibidem. numero.13. 107

1 Fideiuſſor an & quando poſſit animo nouandi, & principaliter promittere, & quo caſu.cõſ.110.n.13.15.66.67.69.& alus.ſeq. 205

1 Fideiuſſor animo nouandi, & ut principalis promittẽs quo caſu obligatur, & quando conſi.110.n.69.& 4.70.71.72.73.74.75. 205

2 Fideiuſſor quis proprie dicatur.nu.70.ibi.& ſeq. 205

1 Fideiuſſor an poſſit promittere factum alienum, & quando, & quo caſu obligetur.ibi.nu.78. eo.

1 Fideiuſſor ſuccedens debitori pro quo fideiuſſit eſt liberatus illa obligatione fideiuſſoria quæ fuit confuſa & ſolum tenetur ut principalis, conſ.121.nu.2.& nu.5.bene, ſallit quando ex hoc ius creditoris efficeretur deterius.nu.3. Item & quando ipſe fideiuſſor adiuiſſet hæreditatem cum beneficio inuentarij.nu.4. Tamen concluſio prima procedit quando ſuccedit debitori obligato naturaliter & ciuiliter. Et cui competebat exceptio quæ ſui natura tranſit ad hæredem, & fideiuſſorem.nu.5.ibi. 210

1 Fideiuſſor poteſt apponere exceptionem compenſationis. conſ. 121. nu.7.nu.5.& ſeq.ſiue talis exceptio nata ſit ante ſeu poſt ſuam obligationem.nu.8. Adita exceptio realis non perſonalis eſt nu. 9. Et competit fideiuſſori etiam inuito debitore principa.n.10.& nu.12. Etiã ſi debitor excommunicatus non poſſet illam apponere.nu.11. Et maxime ſi principalis debitor non eſſet ſoluendo.nu.13. 220

2 Fideiuſſor obligatur ſi accedit contractui geſto per minorem. conſil. 16.nu.110. 43

2 Fideiuſſor obligatur quandoque, licet principalis contractus non teneat.ibi.nu.112.& nu.111.& 113. Et idem ſi promiſit, ut principalis, & animo nouandi.nu.113. 43

3 Fideiuſſor mandans uel expromiſſor poſſunt uti exceptionibus, et defenſionibus quibus poteſt principalis.conſ.96.nu.39. 161

3 Fideiuſſor non poteſt in plus obligari, & teneri quã ſit obligatus principalis.ibid.nu.42. eo.

4 Fidelis nullus poteſt ſaluari peccando.conſ.68.nu.53. 84

4 Fidelis Chriſtianus debet confiteri & eucharistiam ſumere.cõſ.169. numero.74. 176

3 Fides a iudice non eſt danda non ueroſimili.conſ.10.nu.15. 17

2 Fides habita de precio non inducit fraudis ſuſpicionem.conſilio. 13. numero.63. 35

2 Fides bona in dubio præſumitur non mala.conſ.15.nu.31. 37

1 Fides quibus teſtibus ſit danda, quando contrariantur alijs teſtibus. conſ.107.nu.71. 199

3 Fides præſumitur bona, & probatur ex poſſeſſione longi temporis, et a fortiori longiſſimi.conſ.66.nu.87. 107

3 Fidem ſeruari intereſt mercatorum.conſ.96.nu.4. 161

4 Fidem Chriſtianam conuerſi ſeruare tenentur.conſ.2.nu.49. 5

1 Fides bona præſumitur in præſcriptione tanti temporis in cuius contrarium non eſt memoria eſt præſcriptio iuris de iure.conſ.27.n.81. 82.& 85.fo.65.ſed contra.nu.111. 70

1 Fides bona & titulus requiruntur in præſcriptione ſoluendi libellum. conſ.50.nu.5. 110

3 Fides bona in præſcriptione requiritur quando aduerſario competit actio alias ſecus.conſ.91.nu.7. 156

1 Fieri non poſſe id dicitur, quod commodè & cum honeſtate fieri nequit.conſ.101.nu.93. 186

1 Fieri incontinenti quæ dicantur.conſ.97.nu.100. 174

3 Fieri nominatim quando quid dicatur.conſ.15.nume. 23.fol.36.& conſi.9.nu.11. 16

4 Et conſ.145.nu.24. 250

1 Fieri dicitur nominatim quod fit per relationem maxime quando relatio non poteſt niſi ad unum referri.conſ.112.nu.3.& 4. 221

1 Fieri multa impediuntur quæ tamen facta tenent.conſ.55.nu.10. 101.

4 Et conſ.1.nu.45.fo.5.conſ.5.nu.61. 15

4 Fieri ex cauſa multa permittuntur quæ alias non licerent. conſil. 68.numero.118. 85

1 Fieri quod poteſt per pauciora fruſtra fit per plura. conſilio. 111. numero.17. 220

4 Fieri tempore habili, uel conferri ad tempus habile paria ſunt qualiter & quo caſu procedat.conſ.100.nu.35.36.& 37. 119

4 Fieri palam dicitur per unum actum.conſ.160.nu.7. 168

2 Fieri quod poteſt per ſtatutum illud per pactum poteſt celebrari.conſil.16 nu.75. 81

4 Figuralia hodie ceſſant.conſ.68.nu.95. 84

4 Figuratum, & ſignificatum an hodie remaneant & debeant attendi. conſ.98.nu.197. Et licet ipſum figuratum contineat moralitatẽ tamen ſuper eo potuit Deus diſpenſare.nu.100. ibi. 118

2 Filiatio an coniectura & præſumptiones quibus probatur filiatio ſint coniungendæ.conſ.10.nu.23.fo.11.& plenius.n.67.fo.20. Sed contra.nu.106. 21

2 Filiatio an probetur per epiſtolas & literas miſſiuas per patrem filio uel alijs conſ.10.nu.16.& nu.56.& 101. 21.& 22

2 Filiatio an ex alimentis probetur.ibi.nu.17.& 102.fo.eo.& conſ. 11.nume.25. 26.& 27

2 Filiatio an & quando ſimilitudine probetur.conſ.10.nu.18.& 59. & plenius.nu.103. 21.& 22

2 Filiatio an & quando fama publica probetur.ibi.nu. 19. & 57. & plenius.nu.104. 21.& 22

2 Filiatio an & quando ex actu legitimationis probetur.ibi.n.20.65. 66.67.& 105. 21.& 22

2 Filiatio probatur ex tractatu etiam quo ad patrem.conſ.13.nu. 4. Et qui actus conſiderentur circa illud.ibi. 35

2 Filiatio an probetur quando pater petijt legitimari filium. conſilio. 13.numero.5. 35

2 Filiatio an probetur per nominationem factam per patrem.conſ.11. n.15.51.52.53.85.99.& 100.fo.18.conſ.11.n.24.fo.26. Et conſ. 13.nu.6.fo.30.& Quid ſi facta a patre nedum inter uiuos uerum, et in morte.ibid.conſ.13.nu.7. eo.

2 Filiatio an probetur per communem reputationem patris, filij & uicinorum.conſ.13.nu.8. 35

2 Filiatio an per communem famam uicinia & ciuitatis probetur.ibi. nume.9. eo.

2 Filiatio probanda eſt per eum qui ſe aſſerit filium ſiue agat ſiue conueniatur ibi.nu.28.ſed contra.nu.109.conſ.10. 21

2 Filiatio ſpuria & adulterina etiam ex maritata cohabitãte cum marito ex quibus coniecturis probari poteſt.conſ.10.nume.38.& numero ſequenti. 21

2 Filiatio probatur ex coniecturis, & præſumptionibus ibidem. nume. 38.39.& 96. 21

2 Filiatio nedum probatur per plures coniecturas ad id concurrentes ſed etiam per unam approbatam a iure.ibi.nu.71.& 73. 22

2 Filiatio ut dicatur per tractatum probata quando ſunt diuerſi tractatus ultimus attenditur.conſi.10.nu.89. 22

2 Filiatio uere ex coniecturis probatur nedum quaſi poſſeſſio filiationis.ibi.nu.96. 22

2 Filiatio ſemper probanda eſt ab eo qui ſe filium aſſerit.conſilio. 11. numero.29. 27

2 Filiatio an probetur per aſſertionem & confeſſionem matris. conſi. 11.nume.41. 17

2 Filiatio ex parte patris probatur præſumptiue, ut quia natus ex ſoluta in domo retenta, uel quia natus ex uxore in domo retenta. & quid ſi erat alteri maritata.conſ.13.nu.1.& nu.2.3.& 4. 35

2 Filiationis quaſi poſſeſſio & tractatus non tollunt præſumptionem legis diſponentis natum ex coniugata eſſe filium mariti.conſi.11.nu. 20.cum alijs ſeq. 27

2 Filiationis quaſi poſſeſſio expirat morte illius, qui reputabatur pater ibi.nu.22. 3

2 Filiationis quaſi poſſeſſio limitata & certo modo facta non producit effectum quo ad alia.ibi.13. eo.

2 Filiationis quaſi poſſeſſio non eſt præferenda ueritati.ibid.nu. 27.e.

2 Filiatio-

2 *Filiationis quaſi poſſeſſio non operatur contra præſumptionem legalem. Et in deciſorijs talis quaſi poſſeſſio non eſt ſufficiens. ibid. nume. 28. & 29.* eo.

2 *Filiationis quaſi poſſeſſio non debet præferri ueritati. conſ. 11. numero. 37.* 27

2 *Filiationis probatio reſpectu patris difficilis reputatur. conſ. 10. nu. 1. & 39. fo. 21. & conſ. 64. nu. 1. in 3. uol.* 145

2. *Poteſt tamen præſumptiue probari, quando maritus & uxor ſimul cohabitabant, & naſcitur filius in domo mariti, etiam tempore generationis. conſ. 10. nu. 2. & 3. fo. 21. Et iſta præſumptio eſt iuris & de iure, contra quam non admittitur probatio. ibi. nu. 3. Sed contra, nu. 42. 82. 83. 84. & 85.* 21. & 22

2 *Filiationis ius ſeparatum eſt a iure ſuccedendi. conſ. 7. nu. 11.* 14

Cetera in materia filiationis uide ſupra, in litera. C. in nerſi. Confeſſio. & infra, in litera. I. in uer. Indicia. in litera. N. in uer. Nominatio in litera. Q. in uer. Quaſi poſſeſſio filiationis. & in litera. T. in uer. Tractatus.

1 *Filia poteſt mitti in poſſeſſionem rei feudalis conſ. 13. nu. 84. Et ſingularis ſucceſſor poteſt idem petere. nu. 86. ibi.* 33

1 *Filiam patri & ſororem fratri in feudo ſuccedere excluſis alijs agnatis inductum eſt per conſtitutiones regni contra conſuetudines feudorum. conſ. 21. nu. 2. & 13. & dictæ conſtitutiones regni, an locum habeant in omni feudo concesso ſub quacunque inueſtitura. nu. 4. ibi. & nu. 28. 29. & ſeq.* 45. et 46

1 *Filia excluſa a ſucceſſione patris per fratrem poteſt ſuccedere fratri etiam in bonis, quæ fuerunt patris. conſ. 13. nu. 53. & 54.* 31

3 *Filiam priuare ſucceſſione non eſt afferre damnum ſed tollere lucrũ conſ. 29. nu. 43.* 45

3 *Filia in bonis fideicommiſſo ſubiectis dotari poteſt etiam ſi filia eſſet maritata. conſ. 63. nu. 33. & 34.* 103

3 *Filiam non extare, & extare & non poſſe ſuccedere propter renunciationem a pari procedunt. conſ. 26. nu. 41.* 40

2 *Filia excluſa per ſtatutum a ſucceſſione ſi pater ei in teſtamento reliquit minus legitima, an poſſit agere ad ſupplementum. Et quid quando excluditur a ſucceſſione per hominem. conſ. 7. nu. 28.* 14

2 *Filia poteſt inſtitui de dote nedum conſtituta uerum etiam conſtituenda. conſ. 16. nu. 72.* 42

2 *Filia renuncians inſtitutioni, & ſubſtitutioni ex teſtamento conſentiente patre poteſt adhuc per patrem hæres inſtitui. cõſ. 24. n. 25. 72*

3 *Filia enormiſſime an poſſit uenire contra renunciationem. conſ. 26. nu. 73. 75. & 76.* 40

2 *Filiæ fœminæ an & quando faciant numerum in computatione legitimæ. Et quid ſi ſtatutum ſuper hoc aliter diſponat. conſil. 25. nume. 37. & 38.* 78

2 *Filiæ poſſunt detrahere dotem matris, etiam ſi ſucceſſerint patri debitori ſine inuentarij confectione quandoque ſunt legata. conſil. 25. numero. 63.* 78

2 *Filia excluſa a ſtatuto a ſucceſſione aſcendentium, an & quando faciant partem, & connumerentur cum alijs filijs. conſ. 36. nu. 27. 28 & ſeq. Et quid ſi filiæ excludantur contemplatione agnatorum ſeu maſculorum. nu. 29. ibid.* 104

2 *filia fœmina quando & quo caſu ſit connumeranda in numero filiorum, in computatione legitima. conſ. 17. nu. 27. & 28. fo. 49. conſil. 25. nu. 33. & nu. 37. diffuſius. & nu. 38. 39. 40. & 41. fo. 78. & cõſil. 53. nu. 13. & alijs ſeq.* 131

3 *Et conſ. 55. nu. 14. & 15.* 91

3 *filia non dicitur præſtare impedimentum patri teſtandi ſi eo inſtanti procurabat patri medicinas. conſ. 67. nu. 37.* 111

3 *filia a fortiori excluſa cenſetur excluſa matre. conſ. 48. nu. 13.* 76

3 *filia non prohibetur ſuccedere ſi tempore renunciationis & iuramẽti de non ſuccedẽdo pater habebat filios maſculos qui poſtea eo uiuente mortui ſunt. conſ. 26. nu. 19. Et alijs ſeq. contra, nu. 45. 46. & alijs & 51. 52. Et quid ſi ſint mortui maſculi tranſuerſales. ibi. nu. 22. & 24. Et quid ſi alia apparet patris uoluntas. ibidem. numero. 23. 24. 25. & 26. & plene ſeq. Et quid ſi adeſt aliqua perſona de liberis. ibidem. nume. 29.* 40

3 *filia quæ patris hæreditati renunciauit non excluditur, per alias ſorores quæ non renunciauerunt. ibi. nu. 22.* 40

3 *filia quando nullam dotem recepit an procedat diſpoſitio c. quamuis de pactis. lib. 6. conſ. 26. nu. 69. 70. & 71. Et quid ſi dos fuit cõgrua & minime conueniens. ibi.* 40

3 *filia quæ dote contenta renunciauit hæreditati paternæ cum iuramento, iuramentum ſeruare tenetur, nec eſt ei abſolutio concedenda. ibi. numero. 87.* 40

– *filia excluſa a ſtatuto, ſi fuit a patre inſtituta, an ſit connumeranda in numero filiorum circa computationem legitimæ. Et quid ſi fuit inſtituta in re certa, & erat dotata. conſ. 54 nu. 17. 18. & 19.* 132

2 *filia excluſa per ſtatutum a ſucceſſione reſpectu certarum perſonarum par ter excluſa uidentur a patruo conſ. 50. nu. 33.* 135

2 *filia ab inteſtato matri morienti ſuccedit. conſ. 59. nu. 13.* 138

2 *filia fœmina dicitur agnata patri, & de eius familia. cõſ. 63. n. 5.* 143

2 *filia licet ſit de familia patris tamen a in eius perſona familia finitur. conſ. 63. nu. 4.* 144

2 *filia fœmina ingreſſa monaſterium, & grauata reſtituere hæreditatem in caſu mortis, an faciant locum fideicommiſſario & inſtituto in dictum caſum mortuo. conſ. 65. nu. 4.* 147

2 *filia excluſa a ſucceſſione paterna propter maſculos poteſt ab illis dotem petere. conſ. 68. nu. 2.* 150

2 *filia ſuper bonis paternis poteſt dotem petere, licet per ſtatutum ſit excluſa a ſucceſſione patris, & ulterius poteſt ſuccedere fratri ab inteſtato morienti. Eſto quod in hæreditate fratris, non eſſent alia bona quàm paterna. conſ. 68. nu. 5. & 6.* 150

2 *filia excluſa a ſucceſſione temporaliter ſeu conditionaliter exiſtentibus maſculis, non uidetur propterea excluſa perpetuo, & maſculis deficientibus poteſt ſuccedere. conſ. 85. nu. 1. & nu. 2. & 40.* 172

2 *filia excluſa propter filium & nepotem, non reintegratur uno illorum exiſtente. conſ. 85. nu. 44.* 172

2 *filiarum appellatione an & quando ueniant neptes. conſilio. 88. numero. 45.* 174

2 *filias excludẽs a fortiori uidetur excludere neptes natas ex filiabus conſ. 86. nu. 46. 64. 65. 66. & 67.* 174

2 *filia fœmina etiam nupta dicuntur de familia teſtatoris. conſil. 88 numero. 20.* 179

2 *filia neptis ex filia grauato, an excludat ſubſtitutum uocatum caſu quo inſtitutus ſine liberis decederet. conſ. 89. nu. 4.* 181

3 *filiæ excluſæ uidentur a patre ab uniuerſali ſucceſſione ex pluribus coniecturis collectis ex uerbis per patrem teſtatorem prolatis. conſ. 3. nume. 29.* 8

3 *filia teſtatoris dicuntur deſcendentes per lineam maſculinã, quod declaratur. conſ. 22. nu. 21. et nu. 44.* 34

3 *filia teſtatoris dicuntur de domo, et familia ipſius. conſ. 22. nu. 22. et nume. 43.* 34

3 *filia teſtatoris agnata etiam dicuntur. nu. 23. et nu. 42. ibi.* eo.

3 *filia quando renunciat patri et hæreditati paternæ non cadit leſio. conſ. 26. nu. 77. Et non obſtabit l. 2. C. de reſcin. uen. Et quo caſu dicta lex procedat. nu. 78. ibi. nec obſtabit. c. cum contingat. de iureiurando cum ſimilibus. nu. 79. ibi.* 40

3 *filia quando renunciat patri hæreditati maternæ ſeu alterius ſibi delata, uel renunciat fratribus iſtius hæreditatis, uel paternæ conſideratur leſio. nu. 80. ibi. et nu. 73. Et quid ſi renunciat patri hæreditati paternæ, et apparet leſa conſideratis bonis paternis an poſſit eam reſcindere. nu. 8. ibi. et alijs ſeq. Et uidetur quod non conſiderando uerba renunciationis nu. 81. ibi.* 40

3 *filia de iure ciuili ſine conſenſu patris non poteſt matrimonium cõtrahere, de iure uero canonico ſecus. conſ. 29. nu. 1. 2. & 4.* 45

3 *Filia cõtrahens matrimonium inuito patre an poſſit exhæredari hac ex cauſa. nu. 6. ibi. & ſeq. pluribus & nu. 13. Et quid de iure ciuili n. 7. ibi. & nu 8.* 45

3 *Filia contrahens matrimonium inuito patre ſucceſſibilis uidetur ſaltem quo ad legitimam. conſ. 29. nu. 15.* 45

3 *filia ante. 25. ann. inuito patre contrahens matrimonium cum indigno poteſt exhæredari. conſ. 29. nu. 16. 17. & 18. cum ſeq.* 45

3 *filium exhæredandi iuſta cauſa eſt iſta quando nupſit indigno, ut ſupra. conſ. 29. nu. 28. & alijs ſeq. & nu. 39. & 41.* 45

3 *filia exhæredatur ex iniuria atroci. nu. 33. ibi. Iſta cauſa exhæredãdi non eſt ſublata iure canonico. nu. 36. ibi. ſunt & aliæ cauſæ exhæredandi expreſſæ. in 14. cauſas. nu. 51. ibi. & ſeq.* 45

3 *filia nubens indigno ut ſupra non eſt dotanda nec alimentanda. n. 64 ibi. fo. 51. & ſeq. & nu. 72. Et iſto caſu non erit dos priuilegiata. nu. 65. Et poteſt priuari legitima. nu. 66. & nu. 6. & 28. & alijs ſeq. ibi. Et quid ſi nupſit nulla promiſſa dote. nu. 67.* 45

3 *filia & ſoror quæ ſuccedat. e. nu. 75. ibi.* 45

3 *filia excluſa per ſtatutum a ſucceſſione an poſſit dicere teſtamentum nullum. conſ. 36. nu. 17. Et ſi reſeruatum a ſtatuto eſt conditionale. et filia moritur antequam impleatur conditio non tranſmittit illud. nu. 18. ibi. Et ſi filia excluditur a ſtatuto ſimpliciter & nihil ei reſeruatur debet tamen congrue dotari. nu. 19. ibi.* 56

3 *filia in portione relicta patri dicitur plus dilecta quàm ſubſtitutus. conſ. 41. nu. 42. & 69.* 62. et 63

3 *filia teſtatoris inſtituta et ſubſtituta una cum maſculis dicitur plus dilecta.*

dilecta ibi.nu.70. 63
3 filia in bonis paternis habere debet legitimam.conſ.44.nu.1. 69
3 Filia grauata per fideicommiſſum uniuerſale poteſt conſequi trebellianicam.conſ.43.nu.3. 66
3 filia in duobus quartis grauata poteſt habere heredes quos uult in ſuo teſtamento.conſ.43.nu.6. 66
3 filia prohibita alienare an poſſit deducere legitimam.conſ.43.nu.7.13 15.& ſeq. 66
3 filia inſtituta ſub conditione non alienandi ſi hereditatem adiuit uidetur ſe conditioni aſtringere.conſ.43.nume.8.ſed contra. numero.14.& 15. 66
3 filia in legitima conſideratur ut creditrix,& eam poteſt alienare.conſil.43.nu.13.Et alienando uſque ad legitimam non dicitur contrauenire.nu.17.Et ſimpliciter adeundo non ſibi praeiudicat quo ad legitimam.nu.18. 66
3 filia acceptans legata & ei ſatisfaciens non propterea excluditur a petitione legitimae.item & ſi expreſſe approbat teſtamentum et legata facta.conſ.43.nu.34.et 35. 66
3 filia non excludit ſubſtitutum uocatum ſub illa conditione ſi heres moriatur ſine filijs maſculis.conſ.53.nu.34. 84
3 filiae iſti tuta ſ.... pactem,& computantur in numero filiorum.conſ.53.nu.80. 85
3 filia quando per ſtatutum excluditur a ſucceſſione an et quando connumeretur in numero filiorum ad computationem legitimae.conſ.55.numero.16. 91
3 filia excluſa ſtantibus maſculis intelligitur de maſculis agnatis non de cognatis.conſ.62.nu.2. 102
3 filia excluſa propter agnatas ſi eſt praeterita illis non inſtitutis poteſt dicere teſtamentum nullum,dummodo ipſa cum alijs ad ſuccedendum admitti poſſit.conſ.62.nu.10.et 11. 102
3 filia ſpuria et naturalis praeterita a patre non rumpit teſtamentum.conſ.72.nu.14. 102
3 filia non eſt excluſa a bonis maternis quibus bene poteſt ſuccedere quando expreſſe illis non renunciauit,et quantitas pro bonis maternis fuit promiſſa in dote.conſ.80.nu.6. 138
3 filia renuncians hereditati paternae adhuc poteſt ſuccedere ex teſtamento patris,et conſequi ſibi relicta.conſ.95.nu.28.et nu. 30. 31. 32.et ſequen. 16
2 filia ſi uocantur et earum filij per fideicommiſſum filia tamen praeferuntur earum filijs.conſ.18.nu.78. 51
3 filia legitima et naturalis quae citata non fuit non nocet filij legitimatio.conſ.55.nu.19. 91
2 filius grauatus reſtituere alteri hereditatem intelligitur grauatus eo caſu quo deceſſiſſet ſine filijs.conſ.58.nu.7. 187
2 filius grauatus reſtituere hereditatem poteſt etiam detrahere trebellianicam.conſ.64.nu.26. 146
2 filius grauatus fideicommiſſo poteſt detrahere legitimam iure natura debitam.conſ.81.nu.4. 166
Hanc detractionem filius praemoriens tranſmittere poteſt ad eius heredes.nu.5.ibi.
2 Filius grauatus reſtituere in dubio praeſumitur grauatus poſt mortem ibi.nume.6. 166
2 Filij quod grauati extent,licet poſtmodum moriantur ſatis eſt ad excluſionem ſubſtituti.conſ.86.nu.4. 174
1 filius grauatus fideicommiſſo ultra legitimam iure natura debitam detrahere etiam poteſt trebellianicam.conſ.93.nu.47. 189
2 filius has duas quartas tranſmittere poteſt ad heredes etiam extraneos.ibi.nu.42. 189
3 Et conſ.1.nu.80. 2
3 filius grauari non poteſt in legitima.conſ.1.nu.77.et nu.96. 2
3 filius grauatus fideicommiſſo ultra legitimam detrahere poteſt et trebellianicam.nu.78.ibi. eo.
2 filij filiorum grauati etiam aſtringuntur fideicommiſſo,licet conditio fideicommiſſi exiſtat poſt mortem primi grauati.conſ.7.num. 31.et alijs ſeq. 14
3 filij grauati fideicommiſſa deducere poſſunt legitimam iure natura debitam.conſ.25.nu.43. 48
3 filius grauatus fideicommiſſo poteſt ad heredes ſuos extraneos etiam tranſmittere ius,et facultatem detrahendi legitimam et trebellianicam.conſ.17 nu. 1. In iſtis duabus quartis computantur ea quae ad ipſum filium peruenerunt.nu.2.et omnia per ipſum conſumpta et diſſipata.nu.3.Item et reliqua omnia quae per ipſum fuere alienata.nu.4.ibi. 44
3 filius grauatus reſtituere hereditatem ſub conditione,et ad aliud tempus poteſt de iure canonico detrahere duas quartas conſtituentes medietatem illius partis quae ad ipſum peruenit.conſ.eo.nu.7. 44
3 Filius grauatus reſtituere extraneo ſecundum magis communem in ſua trebellianica imputare debet fructus medio tempore perceptos.conſ.17.nu.19. 44
2 Filius heres particularis non poteſt grauatus detrahere legitimã & trebellianicam.conſ.17.nu.26. 49
2 Filius ſuper bonis paternis conſequi debet legitimam nec in ea poteſt grauari fideicommiſſo,& ſi grauatur grauamen reijcitur.conſ.17 nu.15.fo.49 conſ.16.nu.11.& nu.11.fo.81.conſ.4 .nu.3.& 4.fo.121.& conſ.82.nu.3. 129
2 Filius grauatus fideicommiſſo detrahere debet trebellianicam.conſ.16.nume.22. 81
2 Filius grauatus fideicommiſſo ultra legitimam detrahere poteſt trebellianicam,& ſic duas quartas.conſ.45.nu.10. 121
2 Filius grauatus fideicommiſſo poteſt detrahere legitimam,& quartam trebellianicam.conſ.46.nu.4. 123
2 Filius poteſt diſponere ſuo arbitrio de legitima trebellianica debita filio grauato.conſ.47 nu.5. 124
2 Filius grauatus fideicommiſſo detrahere poteſt trebellianicam.conſ.47.nume 9. 124
2 Filius grauatus fideicommiſſo poteſt detrahere trebellianicã,de qua poteſt ſuo arbitrio diſponere in qua computantur fructus medio tempore percepti.conſ.7.nu.9.10.& 11. 10
3 Filius grauatus de rebus fideicommiſſo ſub ectis teſtari non poteſt.conſ.50.nu.42.Et alienata per eum computantur in ſuam legitimã & trebellianicam.nu.43.ibi. 80
2 Filij maſculi & foeminae poſſunt a patre heredes inſtitui de iure communi.conſ.54.nu.1.Et quid ſi ſtatutum expreſſe prohibet filias inſtitui,uel ab inteſtato eas ſuccedere.nu.2.ibi & alijs ſeq. 132
2 Filij maſculi,& foemina ab inteſtato de iure communi ſuccedunt patri aequis portionibus ibi.nu.11. 131
2 Filius tenetur matrem inſtituere,uel ex iuſta cauſa exheredare.conſ.58.nu.14. 137
2 Filius ab inteſtato dicitur heres legitimus patris,& ipſe habet legitimam ſucceſſionem.nu.10.ibi. 137
2 Filij appellatione an ueniat nepos.conſ.63.nu.6. 143
2 Filius in legitima iure naturae ſibi debita grauari non poteſt.conſ.64 numero.25. 146
2 Filius in fideicommiſſis an repraeſentet perſonam patris,& poſſit ſuccedere una cum patruo.& quo caſu iſtud procedat.ibidem. numero. 33.& 34. 146
2 filiorum appellatione an ueniant nepotes.conſ.75.nu.65. 157
Et quid ſi tractatur de ipſorum commodo.nu.66 ibi.
Et quid ſi concurrit mens teſtatoris,& eadem urget ratio in nepotibus quae in filijs.nu.67.ibi.
2 filij poſiti in conditione,an & quando cenſeantur diſpoſitiue uocati.conſi.78.nu.6.& ſeq.Et quid ſi adeſt coniectura mens teſtatoris.numero.7.ibi. 162
2 filij poſiti in conditione non cenſentur diſpoſitiue uocati.conſi.70.a 8.Fallit quando in contrarium concurreret coniectura mens teſtatoris,& diſponentis.nu.9.ibi. 162
2 filij poſiti in conditione excludunt ſubſtitutum.conſ.86.n.1.fo.174.& conſ.87.nu.3. 177
2 filij etiam maſculi poſiti in conditione non uidentur diſpoſitiue uocati contra Decium & Guidonem Pap.ibi.nu.16.et alijs ſeq. 177
2 filij poſiti in conditione an cenſeantur diſpoſitiue uocati.conſ.86.nu.27.et nu.28. 174
2 filij maſculi poſiti in conditione cenſentur appoſiti ad excluſionem ipſarum foeminarum.ibi.nu.31. 174
2 filij poſiti in conditione in uno capitulo non propterea cẽſetur ita poſitis in alio capitulo in quo expreſſe et diſpoſitiuẽ uocantur. ibidem. numero.40. eo.
2 filij maſculi poſiti in conditione nõ uidetur diſpoſitiuẽ uocati.et ideo nec ipſi nec deſcendentes ab eis potuere grauari.conſilio.87.nume.6.et 7. 174
2 filij poſiti in conditione an et quando poſſint grauari.conſil.89.numero.32. 181
2 filij poſiti in conditione non cenſentur poſiti in diſpoſitione nec uocati a teſtatore.conſ.18.nu.10. 50
2 filij poſiti ſub conditione non cenſentur uocati a teſtatore.conſ.51 nu.5.Et ideo non potuerunt grauari nec uidetur grauatus reputari.nu.4.Et ceſſant ſuperius addicta quando contrarium apparet de coniectura mente teſtatoris ibi.nu.10. 50
2 filij poſiti in conditione cum ista qualitatem ſi ſ.. cenſentur diſpoſitiue uocati.conſ.17.nu.35. 1.6

3 *Filij poſiti in conditione, & ulterius grauati per eum tenentur præſtare fideicommiſſum a teſtatore relictum.nu.36.ibid. Et idem quando teſtator digreſſus eſſet ad plures gradus ſubſtitutionum. numero. 37.ibid.*

3 *Filij poſiti in conditione cenſentur uocati quando adeſt coniectura ita mens teſtatoris. Et iſti habent qualem qualem teſtatoris uoluntatē. conſ.53.nu.40.& 41.* 85

3 *Filij poſiti in conditione non cenſentur diſpoſitiue uocati, conſ.63.n.10.fo.103.& conſ.73.nu.16.* 118

3 *Filij poſiti in conditione ſecundum unam opinionem non dicuntur diſpoſitiue uocati.conſ.66.nu.15. Alia uero opinio fuit, quod tacite uocati dicantur.nu.16. Et iſta opinio eſt æquior iuſtior, & humanior, et poteſt in practica ſeruari.nu.17.ibi.* 106

3 *Filij poſiti in conditione cum illa qualitate, maſculis dicuntur uocati diſpoſitiue conſ.66.nu.50.* 106

3 *Filius poſitus in conditione ſubſtitutum excludit.conſ.72.nu.5.* 126

2 *Filiorum appellatione ueniunt & maſculi & fœmina.conſil.78.numero.8.* 162

2 *Filiorum appellatione quando ueniant nepotes.nu.10.ibi.& nu.12. Et quid ſi eadem ratio uiget in nepotibus quæ in filijs.nu.11.ibi.* eo.

2 *Filius ex eo ſolo non iudicatur legitimus quoniam teſtator ipſum legitimum appellauit.conſ.80.nu.52.* 165

2 *filij ſeu fratris appellatione an & quando ueniat nepos. conſil. 85. numero.46.* 172

2 *filius quando dicatur mori teſtatus.conſ.85.nu.62.* 172

2 *filiorum appellatione in ultimis uoluntatibus, an & quando ueniant nepotes.conſ.86.nu.22.* 174

2 *Et quid ſi uerba referuntur ad tempus futurum.numero.23. ibidem. & numero.24.* eo.

2 *Et quid ſi repertus eſt filius in primo gradu in quo filio uerificata fuit diſpoſitio.nu.25.ibi.* eo.

2 *filius regulariter non repreſentat perſonam patris.conſilio.90. numero.46.* 123

2 *filius pluribus in caſibus ſubintrat locum patris præmortui in fideicommiſſis, & ſuccedit una cum patruo, ut eſt quando uocantur filij præmortuorum.conſ.91.nu.34.& nu.35.& 43.* 184

2 *Item admittuntur quando teſtator conſiderauit ſucceſſionem paſſiuā in ſtirpes.nu.36.* eo.

2 *filius inſtitutus hæres a patre, & ab eo minime grauatus libere poteſt diſponere de rebus paternis.conſ.92.nu.5.* 186

2 *filius an & quando in fideicommiſſis ſubintret locum patris, & ſuccedat una cum patruo.conſ.92.nu.64.& nu.65.* 189

2 *filius an & quando ſubintret locum patris ſeu matris. conſilio. 99. numero.5.* 199

3 *filius in bonis paternis legitimam iure natura ſibi debitam conſequi poteſt.conſ.1.nu.76.* 2

3 *filius poteſt detractioni legitimæ & trebellianica renūciare.cōſ.1.n.101. maximè interueniente iuramento, & ſcientia.nu.103.ibi. Et ſi filius approbauit omnia diſpoſita in teſtamento patris in quo erat prohibita detractio.nu.104.ibi.* 2

3 *filius poteſt diſponere de legitima & trebellianica ſuo arbitrio. ibidem.nume.108.* 2

3 *filius conſentiens exhæredationi eam reddit ualidam. conſilio. 2. numero.23.* 6

3 *filij patri ab inteſtato decedenti ſuccedunt.conſ.3.nu.1.* 8

3 *filij præteriti poſſunt dicere teſtamentum nullum, & illud reducere ad cauſam inteſtati.ibi.nu.3.* 8

3 *filij uiuente patre dicuntur quaſi domini.conſ.3.nu.21.* 8

3 *filios ſatis eſt extare nec ulterius quærendum eſt de ipſorum filijs.cōſ.4.nu.26.& nu.27.* 10

3 *filij & deſcendentes quando, & quo caſu cenſeantur reciproce ſubſtituti.conſ.7.nu.39.* 14

3 *filius an ſubintret locum patris in fideicommiſſis. conſilio. 8. numero.6.* 14

3 *filius mortuo patre poteſt teſtamentum patris approbare, ut excludatur a querela inofficioſi, & a petitione ſupplementi.conſilio.9. numero.1.* 16

3 *filius ſimpliciter agnoſcendo teſtamentum reddit ſe conformem cum diſpoſitione patris, ut poſſit petere ſupplementum.ibi.nu.3.* eo.

3 *filius petens ſupplementum legitimæ non dicitur impugnare teſtamētum patris, conſ.9.nu.17. Limitatur quando expreſſe eſſet prohibitus, & ipſe approbaſſet patris teſtamentum, & demum ſupplementū peteret.ibi.* 16

3 *filij & deſcendentes quando inſtituto ſubſtituuntur illi cenſentur uocati, & ſubſtituti ordine ſucceſſiuo, ut excluſo priore in gradu admittuntur ſequentes.conſ.11.nu.2.& 3.* 19

3 *filius an & quando ſubintret in locum patris, & ſuccedat una cum patruis in fideicommiſſis conſ.21.nu.3.* 52

3 *filius quando ſubintret locum patris in ſucceſſione legali.ibid.nu.25 Et quid ſi mens teſtatoris oſtendit contrarium.nu.26.* 32

3 *filij fœminarum non ſunt de familia uel materiæ.conſ.22.nu.19. nec dicti nepotes dicuntur de domo cippo ſeu caſata teſtatoris aui materni nu.32.* 34

3 *filius in bonis paternis conſequi debet legitimam.ibi.nu.5. Et in illa pater non poteſt apponere aliquod grauamen nec fideicommiſſum et appoſitum reijcitur.nu.6.* 34

3 *filio quando ſucceditur, & fratri ſeu ſorori in bonis ad quæ pater una cum filijs ſuccedit non habet uſumfructum.conſil.29.numero.95.et nu.96.& 97.* 45

3 *filijs primi matrimonij fit iniuria per tranſitum ad ſecunda uota.conſ.29.numero.75.* 45

3 *filijs maior infertur iniuria quādo mater tranſit ad ſecunda uota quā quando pater.nu.78.ibi.* eo.

3 *filium ſe probare non ſufficit ſed neceſſe eſt, ut doceat ſe hæredem ad hoc ut iure tranſmiſſionis poſſit uenire, nec ſufficit, quod ſe hæredem quis ſe aſſerat nam alia ſunt probanda.conſ.32.nu.2.& 3.* 50

2 *filius in fideicommiſſis non intrat locum, ut poſſit una ſuccedere cum patruo.conſ.9.nu.30.* 18

2 *filij nominati & expreſſe uocati tantum ueniunt, & non filij præmortuorum.conſ.9.n.22. Et idem quando fuere uocati ſuperuenientes uel extantes.nu.23.* 18

2 *filius legitimatus excludit ſubſtitutum ſecundum unam opinionē.conſil.9.nu.27.* 18

2 *filius adulter naſci poteſt ex muliere maritata retenta in domo mariti & cohabitante cum ipſo.conſ.10.nu.38.& 37.& 78.* 21

2 *filius an debeat credere matri aſſerenti illum eſſe filium talis. conſil.10.nume.98.* 21

2 *filius natus ex coniugata, & maritata præſumitur filius mariti etiā ſi probaretur uxorem ſuam tunc temporis fuiſſe ab alio carnaliter cognitam.conſ.11.nu.13.* 27

2 *filius natus ex coniugata aſſerens ſe filium adulteri id probare habet.conſ.12.n.15.* 27

2 *filij naturales tantum quando faciant deficere fideicommiſſum.conſ.14.nu.11.& nu.ſeq.* 37

2 *filij nati ex ea cum qua non poterat eſſe matrimonium ſunt legitimi ſi illa erat ignorans.conſ.15.nu.44.* 40

2 *filij naturales qui dicantur.conſ.15.nu.54.* 40

2 *filio maiori.14.an grauato fideicommiſſo ſucceditur quo ad legitimam.conſ.16.nu.55.* 39

2 *filius in bonis paternis conſequi debet legitimam.conſ.17.n.23.fol.41.& conſ.18.n.90.* 49

2 *In computatione legitimæ quæ & quanta ſit, an connumeretur filia fœmina.n.27.ibi.& n.28.*

2 *filium ſatis eſt tempore mortis grauati extare ad defectum conditionis ſi deceſſit ſine filijs nec ulterius quærēdum eſt quid de filijs ſequutum ſit, & iſte caſus quid ſequatur de filijs omiſſus dicitur. conſilio.28.n.4.& 5.* 50

2 *filij fœminarum alterius familiæ & agnationis dicuntur. numero.41.ibi.* 50

3 *filius poteſt de legitima diſponere, & illam poteſt tranſmittere ad ſuos hæredes, & grauatus fideicommiſſo uniuerſali poſt mortem poteſt detrahere trebellianicam, & ſic duas quartas quæ capiunt medietatem.conſ.30.nu.7.8.9.10.& 12.* 42

2 *filius inſtitutus hæres particularis an poſſit detrahere duas quartas. n.104.ibi.* 51

2 *filius an poſſit detrahere duas quartas ſi nullum fecit inuentarium. n.152.ibid. In computatione legitimæ & trebellianicæ, quæ bona cōſiderentur.n.108.ibi. Et an conſumpta per filium imputentur.n.109 ibi. Et an imputentur etiam per eundem alienata.n.110.ibi.* 51

2 *filius quando repræſentet perſonam patris in materia ſtatutaria.cōſ.30.nume.23.* 62

2 *filius in ſucceſſione quando repræſentet perſonam patris de iure communi.n.25.ibi.& n.26.27.* eo.

2 *filij renunciantes diſpoſitioni faciendæ per patrem, etiam cum iuramento non tenentur illam ſeruare, ex quo talis renunciatio continet pactum de non ſuccedendo ex teſtamento.conſ.24.nu.85.* 71

2 *Filij fratris uenientes ad ſucceſſionem cum patruis, an ſuccedant in ſtirpes uel in capita, & quid ſi ueniunt cum filijs patruorum.cōſ.25.nu.9. Et quid ſi filij ſubſtitutorum fuere expreſſe uocati, quo ordine ſuccedant.nu.30.ibi.* 71

2 Filius

2 Filius tranſmittit ad ſuos hæredes ius petendi legitimam, & trebellianicam.nu 29.ibid. 73

2 Filius non conficiens inuentarium an perdat beneficium deducendi trebellia.conſ.25.nu.42.Et quid ſi inter filios & hæredes aliter conuentum eſt.nu.44.ibid.fo.73.& conſ.64.nu,28. 145

3 Et conſ.27.nu.17. 41

2 Filij etiam ulterioris gradus detrahere poſſunt duas quartas. conſi.25.nume.56. 78

2 Filij agnationem patris ſequuntur non matris.conſ.26.nu.13. 81

2 Filius detractionem duarum quartarum tranſmittere poteſt ad ſuos hæredes.conſ,26.nu.24. 81

2 Filius præſumitur natus ex marito cohabitante cum eius uxore licet illa fuerit adultera,etiam ſi ipſa fateatur filium eſſe ſpurium. conſ.29.nu.12.& nu.97.98.& alijs ſeq. 91

2 Filius ſuccedendo ſubintrat locum patris,quando tractatur de ſucceſſione aſcendentis.conſ.30.nu.1.& nu.38.39.40.Idem quando tractatur de ſucceſſione patrui.nu.2.ibid.In alijs uero caſibus non ſubintrat,nec poteſt ſuccedere inſimul cum patruis.nu.3.ibi. 94

2 Filius in ſucceſſione aſcendentium repreſentat perſonam patris, & ſuccedit una cum patruis.conſ.30.nu.38.fo.81.& nu.40.Reprobatur opi.Aret.in§.cum filius.inſtit.de ſucceſſio.ab inteſt.nu.39.ibid.

2 Filij præmortuorum non poſſunt dici proximiores, ſi alij in gradu illos præcedant.conſ.30,nu.59. 94

2 filius in fideicommiſſis regulariter non intrat in locũ patris,ſed prior in gradu ſuccedit.nu.61.ibid. 94

2 Et quid ſi fideicommiſſum relictum eſt ab aſcendente.nu.62.

2 Et quid ſi teſtator expreſſe uocauit proximiores.nu.62.ibi.

2 filij in materia teſtamentaria dicuntur priuilegiati,& unus non poteſt uti priuilegio aduerſus alium.conſ.35.nu.9. 103

2 filij & deſcendentes,an & quando poſſint detrahere quartam trebellianicam ex fideicommiſſo relicto per anteceſſores prohibentes illã detrahi,& an poſſit prohiberi in filijs primi gradus,& alij.conſ.36.nu.23.& nu.24. 104

2 filij & nepotes an & quando repræſentent locum parentum præmortuorum,& illum ſubintrẽt ita ut ſuccedãt una cum patruis. Et quid quando tractatur de ſucceſſione aſcendentis.conſ.37.nu.1.& 2. Et quid quando tractat̃ de ſucceſſione patrui.Et quid quando in reliquis ſucceſſionibus tranſuerſalium.nu.3.ibid. Et an prior in gradu in iſtis præferatur.nu.4.ibi. 106

2 filij fratris premortui in fideicommiſſo an inſimul ſuccedant cum patruis.conſ.37.nu.50. 107

2 filius in fideicommiſſis non repreſentat perſonam patris. conſil.91. numero.14. 184

2 filius in fideicommiſſis non intrat locum patris.conſ.37.nume. 69.

Et quid ſi fideicommiſſum eſt factum ab aſcendente. Et quid quando uocantur ſuperuenientes & ſuperſtites, & proximiores. numero.70.ibidem. 107

2 filius præmortui non intrat in locum patris, quando ad ſucceſſionem uocantur proximiores illum excludentes.conſi.40.num. 18. Idem ſi teſtator conſiderauit gradus prærogatiuam.nume.18.ibi. Et filij præmortuorum una cum ipſo minime ſuccedunt.nume.22. ibid. Et quid ſi nepos tempore mortis teſtatoris,non erat natus nec conceptus.nu.23.ibidem. 111

2 Filius regulariter in ſucceſſione fideicommiſſi non intrat in locũ patris præmortui.nu.14.ibid.Et quid ſi fideicommiſſum relictum eſt ab aſcendente.nu.25.Et quid ſi teſtator aſcendens uocauit proximiorẽ & uoluit ſuccedi ordine,& iure ſucceſſiuo & ſeruata gradus prærogatiua.nu.26.ibid. 111

2 filij maſculi alicuius inſtituti,poſiti in conditione excludunt ſubſtitutum uocatum in caſu in quo inſtitutus decederet ſine filijs maſculis. conſ.44.nu.1.& n.11. 110

2 filius legitimus & naturalis in bonis & hæreditate paterna conſequi debet legitimam iure natura debitam.conſ.45.nu.1. 121

2 filius de legitima diſponere poteſt,& inter uiuos,& in ultima uoluntate.conſ.45.nu.7. 121

2 filius de quarta trebellianica diſponere poteſt ſuo arbitrio inter uiuos & in ultima uoluntate.conſ.45.n.14. 121

2 filius detractionem quartæ trebellianicæ tranſmittere poteſt ad quoſcunque hæredes.conſ.45.n.15. 121

2 Filius teſtando diſponere poteſt,& de legitima,& de trebellianica. conſ.45.nu.18. 121

2 Filius cui debentur,quæ bona ueniant imputanda in legitimam & trebellianicam.conſ.45.nu.21. 121

2 Filius de duabus quartis ſuo arbitrio,& inter uiuos,& in ultima uoluntate poteſt diſponere.nu.6.ibid. 121

2 Filius in bonis paternis conſequi poteſt legitimam iure naturali ſibi debitam.conſ.47.nu.3. 124

2 Filij nati ex fœmina non dicuntur de familia aui materni, ſequuntur enim familiam patris.conſ.51.nu.27. 128

2 Filij appellatio comprehendit nepotes,& alios deſcendentes.conſ.52 numero.24. 130

2 Filius non habet electionem bonorum ſubiectorum fideicommiſſo pro ſua legitima obtinenda.nu.30.ibid. 130

1 Filius malamente exhæredatus non ſuccedit in feudo hæreditario. conſ.1.nu.7.& nu.136. 2

2 Filius exhæredatus non ſuccedit in feudo hæreditario.conſ.2.nu.29. fo.7.& conſ.107.nu.26. 197

1 Filij omnes æqualiter ſuccedunt in feudis paternis & antiquis.conſil. 10.nume.1.Et primogenitus non excludit alios.ibid.fol.20.& conſil.106.nume.11. 197

1 filius non poteſt repudiare hæreditatem & acceptare feudum hæreditarium ſecundum communem opinionem.conſ.25.nu.176. 52

1 filij hæredis alienantis & renunciantis & poſſidentis aliquid de bonis feudi hæreditarij,& non conficientis inuentarium,poſſunt reuocare alienationem & renunciationẽ.conſ.16.nu.41.& n.43.in fi. 58

1 filius non dicitur bona,quæ fuere patris poſſidere iure hæreditario,ſi illius hæreditatem repudiauit.conſ.50.nu.67.Nec præſumitur adita per curſum ſex menſium.nu.68.ibid. 110

1 filius præſumitur ignorare teſtamentum patris.conſ.63.nu.22. 127

1 filij qua ratione non debent exhæredari,& inſtitui extranei.cõſ.72 numero.17. 135

1 filius ſuſceptus poſt donationem non prohibetur habere bona donata a patre licet ſit patris hæres.conſ.71.nu.56. 135

1 filij ad ſucceſſionem patris quaſi eis debitam uocantur ratione naturali.conſi.73.nu.21. 137

1 filij quod ſuccedant,& habeant bona paterna nedum inducitur uoto parentum uerum etiam filiorum fauore.nu.22.ibid. 137

1 filius non tenetur ex contractu geſto per patrem. conſilio. 94. numero.14. 167

1 filius non tenetur conferre ſuis fratribus bona quæſita induſtria ſua, uigilijs & laboribus extra ſubſtantiam patris.Nec erit facienda cõpenſatio propter alimenta præſtita filio per patrem.& quo ad dominium & proprietatem iſta quærantur filio,& pleno iure mortuo patre ad ipſum filium ſpectant & ratione congrua fuit iſtud inductum. conſ.130.nu.1.2.3.4.& 5. 229

2 filius legitimatus poteſt ſuccedere patri & ex teſtamento, & ab inteſtato conſ.1.nu.19.& nu.ſeq.Et nedum quo ad legitimam,ſed etiã quo ad omnia quando nullus adeſt alius filius.ibi.Et an poſſit eis prohiberi legitima ſeu trebellianica.nu.19.ibid. 2

2 filius naturalis poteſt legitimari etiam ad ſucceſſionem feudorum,dũ modo id expreſſe agatur.conſ.1.nu.122.& 123. 2

2 filius legitimatus poteſt ex teſtamento ſuccedere patri.conſ.3,nu. 5. Et quid ſi pater inſtituit eum tanquam legitimatũ,& ordinauit quod uolebat eum eſſe legitimum uirtute dicti teſtamenti.nu.6.ibid. & n. 18.& ſeq.& nu.24. 8.& 9.

2 filius legitimatus ſimpliciter,ſuccedit eius patri ab inteſtato una cũ alijs legitimè natis,& illis non extantibus excludit alios agnatos et cognatos.conſ.7.nu.1.fo.14.& conſ.10.nu.74.& 76. 22

2 filius legitimatus præteritus dicit teſtamentum nullum, & exhæredatus habet querelam.conſ.7.nu.2. 14

2 filius legitimatus ſibi debetur legitima in bonis patris.nu. 3. ibi. Et agit ad ſupplementum ipſius.nu.4.ibi. 14

2 filius legitimatus a patre & quo ad quid ut ſuccedat patri in ea parte quæ patri placuerit dicitur diſpenſatus.nu.6.ibid.& num.8.9. & 10.ſed limitatur ut plene.nu.17.& 22.& ſeq.& 45.46.& 48.et ita diſpenſatus nõ poteſt dicere nullum nec querelare nec ei debetur legitima nec ad ſupplementum agit.nu.7.ibid.& nu.8.9. 10. & 11. Etiam ſi in primo teſtamentu fuiſſet hæres inſtitutus, & illud poſtea per ultimum fuiſſet reuocatum ibi. 14

2 filius legitimus & naturalis quis dicatur.conſ.8.nu.5. 17

1 filius legitimatus uenit appellatione filij legitimi,& naturalis.conſi. 8.nume.6. 17

2 filius legitimatus æquiparatur filijs legitime natis.conſ.8.nu.7. 17

2 filius legitimatus ſecundum opinionem aliquorum nec excludit ſubſtitutum.conſ.8.nu.8.Imo communis eſt in contrarium quod eum excludat.nu.9.ibid. 17

2 filius ſacerdotis non poteſt legitimari prohibente concilio generali, nec ſufficit generalis clauſula non obſtantibus.conſ.1.n30.et 31. 17

2 filius ſacerdotis an & quando poſſit legitimari per comitem Palatinum creatum ab Imperatore.conſi.8.nu.18.& ſeq.& per comitem

Palati-

Palatinum creatum a ſummo Pontifice poteſt ſine dubio legitimari. nu.10.ibi.& ſeq. 17

2 filias ſacerdotis non poteſt legitimari ſed ſolum diſpenſari.conſ.8.n. 21.& in diſpenſatione interuenire debet cauſa & citatio.ibid. fallit quando data eſſet poteſtas a ſuperiore id faciendi ſine cauſa,& citatione.nu.21.ibid. 17

2 Filius naturalis legitimatus inſtitui poteſt.conſ.9.nu.1.& 2. 18

2 Filius naturalis ſuccedit ab inteſtatu patri.conſ.9.nu.1. 18

2 Filius natus in domo ex uxore præſumitur mariti eſto quod mulier eo tempore eſſet ab alijs carnaliter cognita.conſ.10.nu.4.& quarutione illud ſit inductum.ibi.nu.5. 21

3 Filius natus ex coniugata habitante cum adultero ad quam maritus poterat habere acceſſum ſuo arbitrio præſumitur mariti, & nõ adulteri.conſ.64.nu.8. 104

2 Filius legitimus & naturalis ſuper bonis paternis habere debet legitimam debitam iure naturæ.conſ.9.nu.5. 18

2 Filius de legitima poteſt diſponere & teſtari ut uult.nu.8.ibi.fo.eo.

1 Filiusfamilias poteſt contrahere, & ex contractu obligari,& poteſt etiam contrahere ſocietatem.conſ.94.nu.1.& 2. 167

1 Filiusfamilias inſolidum obligatur,& tenetur ex geſtis per ipſum tã quam ſocium.nu.6.ibi.& nu.63. 167

1 Filiusfamilias ſi non eſt ſoluendo carceratur.conſ.94.nu.8.& n.39 & alijs ſeq.& nu.65. 167

1 Filiusfamilias minor poteſt in integrum reſtitui niſi ſit in culpa fraude uel dolo,conſ.94.nu.9. 167

1 Filiusfamilias iuuatur beneficio.ff. quod cum eo.l.ij.cum famili. ex contractu geſto uiuente patre.conſ.94.nu.12.& nu.43.& ſeq.Fallit tamen quando eſſet decoctor doloſus, & fraudulentus. numero. 13.ibidem. 167

1 Filiusfamilias uidetur contrahere potius ob reuerentiam paternam quàm aliam ob cauſam.nu.31.ibi. 167

1 Filiusfamilias contrahens cum pecunia paterna quærit commodum, & incommodum patri.nu.32.ibi. 167

1 Filijfamilias exercentes ſocietatem,& bancum habẽtur ut factores & inſtitores.nu.33.ibi. 167

1 Filijfami.minores contrahentes,& læſi reſtituuntur in integrum etiã ſi cum iuramento contrahunt.nu.38.& 39. 167

1 Filiusfamilias minor contrahens uiuente patre eo mortuo non poteſt inſolidum conueniri.conſ.94.nu.43.& ſeq. Et quid ſi uiuente patre filiusfamilias fuit conuentus,& condemnatus.nu.46.Et quid ſi poſt modum efficitur ſui iuris per emancipationem.nu.47.ibi.& nu.49. uel alio modo ſui iuris efficeretur.num.48.ibi.Et quid ſi filiusfamilias cedit bonis.nu.49.ibi.Et quid quando creditor eſſet pauperior.n. 50 ibi.Vel filiusfamilias reperitur factus locupletior.nu.51.ibi.Vel ſi filiusfamilias habebat peculium.nu.52.ibi.et n.64.Et quo caſu poſſit conueniri catenus quatenus.&c.nu.53.ibi. Et quid ſi eſſet doloſus fraudulentus,et in culpa.nu.54.ibi. 167

1 Filiusfamilias gaudet beneficio euitandi carceris.conſ.94.nu.56. Eo etiam gaudent ceſſantes ſoluere.& fugitiui.nu.57.ibi.et n.58. 167

4 filiusfamilias delinquens punitur,et in iudicio criminali cõtra ipſum intentato non requiritur conſenſus patris ex quo in iſtis poteſt eſſe in iudicio ſine ipſius conſenſu.conſ.147.nu.16. 152

4 Filiofamilias interdicta eſt alienatio bonorum ſine patris conſenſu. conſ.157.nu.2.excepto peculio caſtrenſi.nu.3.ibi. 163

4 Filiusfamilias deportatus bannitus, & condemnatus deſinit eſſe in poteſtate patris.conſ.157.nu.20. 164

3 Filij,filiorũ quæ per uerba dicantur expreſſe uocati.conſ.42.n.6. 65

3 filij non ſubintrant locum parentum in fideicommiſſis.conſ.42.num. 22. Et quid ſi filij fideicommiſſarij ueniunt iure proprio, et non ex transmiſſione.nu.24.ibid. 65

3 filius heres inſtitutus et grauatus ultra legitimam an poßit detrahere falcidiam de legatis particulari.conſ.43.nu.71. 66

3 filij appellatione an et quando ueniat nepos in grauamine. conſ. 52. nu.15.& alijs ſeq.& primo quod non.ibi. 66

3 filius legitimus debet conſequi legitimam in bonis patris legitimantis.conſ.54.nu.10. 89

3 filius legitimatus non poteſt in legitima ſibi debita grauari per fideicommiſſum & grauamen appoſitum reijcitur.conſ.55.nu.4. 91

3 filius legitimatus non detrahens legitimam moriens poteſt illius detractionem tranſmittere ad hæredes.nu.5.ibi. 91

3 filius adeundo approbans teſtamentum patris non propterea uidetur renunciare legitimæ.conſ.55.nu.6.Nec in dictam legitimam imputandi ſunt fructus percepti per filium grauatum reſtituere. numero.7.ibi. 91

3 filius licet non poßit in legitima grauari tamen ſuccedentes ſib po- terunt per patrem in illa grauari.nu.8.ibi.Et in dubio tale grauamẽ uidetur appoſitum hæredibus filij.nu.9.ibi. eo.

3 filius quando expreſſe fuit grauatus reijcitur grauamen.conſi.55.n. 10.& 11. 91

3 filius ſuccedens patri adeundo ſeu ſe immiſcendo non ſemper extinguit nomen hæreditarium conſ.59.nu.10.& ſeq.Durat enim in pluribus non obſtan.aditione.nu.11.ibi.& nu.12.13.& 14. Et quia ſi hæreditas non fuit adita,& tranſmittitur.nu.14.ibi. 17

3 filius ſpurius non eſt capax inſtitutionis ſeu legati ſibi relicti a patre adulterino.conſ.64.nu.1. 103

3 filius natus ex coniugato & coniugata,& in domo mariti uiuentis ſcientibus præſumitur filius mariti.Etiam ſi ad uxorem alius habuiſſet cõſuetudinem & conſeruationem.ibi.nu.3.& 4. eo.

3 filius non poteſt accuſare matrem de adulterio nec propterea illam occidere.conſ.64.nu.21. 104

3 filius ſequitur conditionem patris non matris.ibi.nu.22. eo.

3 filius impediens patrem teſtari poteſt et ex hoc exhæredari.conſ.67. nu.99.& nu.100. 111

3 filius ne excludatur ab hæreditate patris,quandoque recedimus a regulis iuris.conſ.67.n.115. 112

3 filij ex pluribus capitibus poſſunt parentibus ſuccedere. conſil. 69. numero.12. 117

3 filij ad bonorum poſſeſ.petendam ex omni capite habẽt annũ extraneus uero dies centum.nu.13.ibi. 117

3 filius ex quocunq; capite uult ſuccedere,ſemper excludit alios.num. 15.ibidem. 117

3 filius renuncians excluditur ab hæreditate eius cui renunciauit ad quam admittuntur alij non renunciãtes ex coniecturatu mente parentum recipientium renunciationem.conſ.69.nu.45. 117

3 filius in bonis parentum habet ſpem probabilem ſuccedendi.conſ.69 numero.80. 118

3 filius habẽs legitimam poteſt pacto renunciare hæreditati.conſi.69. numero.101. 118

3 filij hæredes matris obligata alteri,non poſſunt uenire cõtra geſta & facta per matrem.nu.121.ibi.Obſtabat enim hæredibus exceptio illa,quem de euictione tenet actio.&c.nu.123.ibi. 118

3 filius damnati patris crimine læſæ maieſtatis quod non quæritur ex expreſſa uoluntate matris inter uiuos,ſeu in ultima uoluntate, illud ipſo iure quæritur fiſco.conſ.69.nu.192. 118

3 filij appellatione an ueniat nepos in fideicommiſſis. conſilio. 72. numero.1. 126

3 filius ſubſtituti mortuus ante inſtitutum non eſt in conſideratione. conſ.73.nu.15. 128

3 filius mortuus in pupillari ætate,habens ſubſtitutum pupillarem dicitur mori teſtatus non inteſtatus.conſ.107.nu.5. 173

3 filius acceptans legata ſibi a patre relicta non propterea uidetur approbaſſe teſtamentum in totum,quin poßit petere ſupplementum legitimæ.nu.17.ibi. 173

3 filij iudæorum paruuli & infantes an inuitis parentibus poſſint baptizari.conſ.2.nu.38.& nu.ſeq. 6

4 filij iudæorum an ſint in poteſtate patrum.conſi.2.nu.39.& nu.40. Et quod non poßint illis inuitis,& ab eis eripi.nu.41.ibi. & numero. 42.Et quid ſi ita baptizati maiores effecti longo tempore tacuerũt. nu.43.ibid.Et ita paruuli baptizati patet quos debeant moram trahere.nu.44.ibi. 6

4 filij nati ex ſecundo matrimonio ſtante primo,non poſſunt eſſe legitimi.conſ.57.nu.1.Nec prodeſt allegare ignorantiam primi.nu.2.ibi. Nec allegatio bonæ fidei ſecundi matrimonij,ex quo præſumitur ſcientia primi,nu.3.ibi.& nu.4. 72

4 filij,ut legitimi iudicentur fauendum eſt in dubio,ſecus quando ſumus in claro.conſ.57.nu.22. 71

4 filius naturalis tantum an dicatur de domo.conſ.57.numero. 41.Et quid ſi naturalis fuit legitimatus, an dicatur uere legitimus. numero. 42.ibidem. 72

4 filius moriens an poßit in matrem tranſmittere ius petendi bona ſoceri uel patris.conſ.65.nu.25. 82

4 filius regis,etiam uiuente patre rex uocatur.conſ.141.nu.20. 147

4 filius præiudicat patri delinquendo,ſi propter delictum perditur patris poteſtas.conſ.157.nu.44. 164

4 filius condemnatus quod reſtituatur,eſt caſus fortuitus.nu.45.ibi.e.

1 filiorum fauore principaliter inducta fuit diſpoſitio.l. ſi unquam.C. de reuocan.dona.conſ.73.nume.14.& ulti.ſequen. & numero.31. & ſequen. 187

2 filiorum appellatione in ultimis uoluntatibus an & quando ueniant nepotes.conſ.87.nu.20. 177

2 Fi

2 Et quid ſi primus grauatus mortuus eſt cum filijs excedentibus ſubſtitutum.nu.21.ibid. eo.

2 Et quid ſi filius extitit in primo gradu in quo uerificata fuit diſpoſitio.nu.22.ibi. eod.

3 Filiorum appellatione ueniunt nepotes in fauorabilibus & in concernentibus eorum commodum.conſi.17.num.7.& nu. 9. 25

3 Filiorum appellatione quando ueniant nepotes & deſcendentes, ſi reperitur filius in primo gradu, in quo diſpoſitio locū habuit conſ.10. nu.56.Nec ueniunt quando relatio ſit ad certos.ibi.n. 57. Item quando nepotes non erant nati, nec concepti tempore diſpoſitionis, & tempore mortis teſtatoris.ibi.nu.58. 19

2 Filiorum appellatione ex meo corpore natorum, ueniunt etiam nati ex filia.conſi.18.nu.60. 50

2 Filiorum appellatione in ultimis uoluntatibus, an & quando ueniant & comprehendantur nepotes.conſi.33.nu.13.& n. 24.& 25. 99

2 filiorum appellatione ueniunt & maſculi & fœminæ conſilio.39.nu.1.Fallit quando teſtator expreſſam mentionem fecit de maſculis.nu.2.ibi.& nu.ſeq. 111

2 Filiorum appellatione ita ueniunt fœminæ ſicut & maſculi,conſ.48.nu.4.Fallit quando facta eſt mentio de filijs maſculis tunc enim fœminæ non ueniunt.nu. 5.ibi. 111

1 Filiorum natiuitate quod reuocetur donatio concernit commodum & utilitatem ipſorum, & per oppoſitū eſſet damnum.& ceſſaret omnis ſpes.conſequendi bona donata.conſi.73.nu. 29. 137

2 filiorum appellatione uenit legitimatus.conſil.1.nu.55.& nu.56.& 57. Prout uenit appellatione filiorum legitimorum & naturalium. nu.56.ibi. 2

3 filiorum appellatione ita fœminæ ſicut & maſculi ueniunt.conſil.41. nume.25. 62

2 filiorum appellatione non ueniunt quandoq; fœminæ. conſi. 52.nu.39. nu.48. 85

1 finalis cauſa ex proemio elicitur.conſ.8.nu. 1. 19

1 finis unius legis ad quã ſit referendus.conſ.98. nu.67. 178

1 fines mandati, qui tenetur obſeruare tenetur ad omnia in eo contenta.conſi.97.nu. 41. 104

2 fines mandati,& poteſtates datæ non ſunt tranſgrediendi.conſilio.9. num. 81. 19

4 Et conſ.171. nu.32. 176

3 finis renuntiatio,& liberatio facta per ſororē fratribus de hæreditate materna paterna &c.an ualeat & per totum . conſi.93.nu.1. Et quid ſi eſt uallata pacto uel per ſtipulationē.n. 2.ibi.fo.158.Et conſ. 94.nu.1.Et quid ſi fuit ex illa enormiſſime læſa.ibi.nu.1.& 2. 158

2 finis & renuntiatio facta per filiam de hæreditate paterna cum iuramento intelligitur rebus ſic ſtantibus, & ideo ſi tunc temporis erant filij maſculi ipſis poſtmodū defunctis filijs quæ renuntiauit poterit ſuccedere, & idem quando pater cui renunciatum eſt moritur nullis relictis deſcendentibus.conſ.3.nu.27.18.& 29. 9

3 finis & renuntiatio facta patri per filiam dotatam de non ſuccedendo non ualet de iure ciuili tamen de iure canonico eſt ualida ſi iuramento fuit uallata. conſ. 26.nu.6. & 7.Et qua ratione de iure ciuili fuerit reprobata.ibi.nu.8. 40

4 finis correſpondere debet principio.conſ.67. nu.263. 83

4 fines.omnes illud quod continetur intra fines deſignatos cedit ad commodum illius cui facta eſt conſignatio.conſi. 4.nu.1. 13

1 fiſcus uendens rem poſtmodum euictam non tenetur ad duplum ſed ad illum ſolum quod recepit.conſi.101.n.54. 189

4 fiſcus in pœnis habet cauſam lucratiuam. conſ. 1.nu.22. 2

2 FLVMINE publico non licet aliquid facere,& quando dicatur factum conſ.105.nu.3. ſo.

3 FORENSIS non dicitur quis ratione domicilij imo ſubditus.conconſi.12.nu.12. 20

3 Forenſis an gaudeat beneficio ſtatuti exiſtentis alibi.nume.24.ibi.& alijs ſeq.& nu.26.& 27.Maxime ſi ſtatutum factum fuit in beneficium ſubditorum nume.25.ibi. 20

3 forenſis an gaudeat beneficio ſtatuti de dote lucranda. conſi.34.nu. 14.Et quando in loco ſtatuti non ſubit onera nec grauamina.nu.15. Et quando ſtatuentes de forenſibus minime cogitarunt. nume. 16.Et quando idem diſpoſuiſſent ſi de illo fuiſſent interrogati . numero. 17. Et quid ſi in ſtatuto nulla expreſſa eſt ratio an forenſes gaudeant. nu.18. 54

3 forenſis non gaudet ſtatutis aliorum.conſi. 54.nu. 99. 85

1 forenſes an collectarē poſitas pro bonis quæ poſſident in territorio imponentium collectas conſi.25.nu.4.& 6. & num. 75.76.& ſeq.Et quid ſi imponuntur alia de cauſa, quam pro conſeruatione prædiorū. ibi.nu.8.9.& 76. 78

3 forenſibus an denegentur beneficia ſtatutorum uel excõmunicentur. conſi.12.nume.26. 20

1 forenſes compelli non poſſunt ad collectas impoſitas pro conſtructione murorum ſeu caſtri faciendi pro cuſtodia, & ſecuritate loci in quo bona poſſident conſi.25.n.7.fo.58.& nu.72.& 96. 64

2 forma tradita a teſtatore in ſuccedendo ad unguem,& præciſe uenit obſeruanda conſi. 19.nu. 58. 55

2 forma defectus fortior eſt quàm defectus renuntiationis.conſ.19.numero.60. 55

2 Qui ſpernit ſeruare formam recuſare dicitur facere actum.ibidem numero.61. eo.

2 forma defectus inducit priuationem facultatis reſpectu eius qui omittit.ibid.num. 61. 55

2 forma ſubſtantialis quæ ſit ex quibus inducatur.conſ.19.n.185.51

2 forma etiā leuis omiſſa uitiat actum quando conſtaret de mente diſponentis ita uoluiſſe.ibi.nu. 186. eo.

2 Si diſponens proceſſit ultra annullando actum uidetur uoluiſſe formā ſubſtantialem inducere.nu.187.ibi. eod.

2 forma & ſolennitas requiſita in actu celebrando remitti poteſt ex iuſta cauſa.conſi. 32.nu.16. 98

2 forma uidendi teſtatorem adimpleri debet ſpecifice. conſil. 33.nu.4. Dictu ſolēnitas & forma aliquo caſu ſpeciali relaxatur.n.5 ibi.Et tali caſu ſpeciali ad minus teſtes audire debent uocem teſtatoris . & eam habere notam.nu.6.ibi.In dicto ſpeciali an adhuc urgeat ſuſpicio falſitatis,& fraudis,nu.6.ibi. 99

2 forma non debet omitti,& omiſſa uitiat actum. conſil. 12.nu.47.& 48.ſo.28.& conſi.14.nu.23.fo.37.& conſ.33.nu.14. 99

2 forma & ſolennitas tempore neceſſitatis relaxari poteſt, & eo tempore actus geſtus forma noua adhibitu minime uitiatur.n.28. ibi.eo.

3 forma & ſolennitas in aliquo actu requiſita poteſt adimpleri in equipollenti neceſſitatis tēpore Et maxime quando impedimentū ē facti. conſi.32.nu.13.& 14.ſo.83.& conſi.33.nu.29. 100

2 forma & eius obſeruatio remittitur quando periculum imminet. nume.30.ibi. 100

2 forma & ſolennitas requiſita in aliquo actu licite remitti poteſt ex iuſta cauſa.ibid.nu.33. 100

2 In teſtamētis de forma & ſolennitate eſt teſtatorē proprio ore nominare debere perſonas hæredis.nu.34.Illud tamen adimpleri poteſt in equipollenti ſi notarius ſeu alius nominat hæredem coram teſtibus teſtatore hoc approbante.nu.34.ibi. eo.

2 forma & ſolennitas poteſt omitti quando modus ſeruatus ſufficeret, & uirtualiter intereſſet ex quo ſuccedit loco illius forma.conſ.33.n. 34.fallit in cæco teſtante. Sicuti teſtes debent uidere teſtatorē ita teſtator debet ipſos teſtes uidere.nu.36.ibi. 100

3 forma quæ ſit ſeruanda in teſtamento.cōſi.46. nu.3 . Si non ſeruatur teſtamentum non ualet ut in ſcriptis.ibi.& n.4. Minus nec ut nuncupatiuū.nu.4.ibi.& plenius.nu. 9. 71

3 forma a ſtatuto tradita nihil poteſt addi uel minui.conſi.61.nu.15. Et impleri debet ſpecifice,& non in equipollenti.nu.16.ibi.Et præcipue quando requiritur in teſtamentis.nu.17.ibi. 100

2 forma a ſtatuto introducta ſatis dicitur obſeruata quando uirtualiter & effectualiter fuit executum requiſitum a ſtatuto licet ſuperficialiter appareat non ſeruata.conſi. 99. nu.15.& nu.21. 164

3 forma ſtatuti poteſt quandoque adimpleri in equipollenti ibidem nume.17. 169

4 forma a ſtatuto requiſita ſatis eſt quod tacite includatur in actu qui geritur.conſi.20.nu.14. 32

4 forma debet eſſe conueniens,& non repugnans materia ſubiectæ.conſi.20.n.23. 32

4 forma tradita per pontificem ad unguem ſeruanda eſt per executorem.conſi.30.nu. 20. 41

4 forma data a lege mortua ſeu uiua ſeruari debet. & actus geſtus ea ſeruata redditur nullus.conſi.41.nu.15. 53

4 forma data a pontifice circa tranſlationem penſionis obſeruanda eſt. conſi.46.nu.15. 57

4 forma profitendi quæ & qualis debeat eſſe conſ.65.nu.7. 82

1 formæ et mandati tranſgreſſor nō poteſt ſe ex illis iuuare.conſ. 47.nume.59.& 61. 104

1 forma ſubſtantia non poteſt aliquid addi uel minui.conſil.95.numero.24. 169

2 Et conſi.12.nu.49.ſo.20.& conſ.19.nu.188. 29

4 forma defectus non ſemper uitiat.conſi.97.nu.25. 117

1 forma & ordo datus declarat uoluntatem mandantis. conſilio. 47 numero.54. 104

1 forma ubi nō ſeruatur ibid.nō præſumitur utilitat. ibi.nume.57. et

1 Forma continens tempus decurſum reddit mandatum nullum. conſi. 47.nu.68. 105
1 Forma non eſt obſeruanda quando non intereſt eam ſeruari conſilio 47 nu.69. 105
1 Forma tradita a communione ſeruanda eſt conſi. 63.nu.6. 99
1 Forma & modus in ſocietate appoſitus ſeruandus eſt. conſilio. 93 num. 30. 166
1 Forma data præpoſitioni debet attendi. conſ.93.n.52. 166
1 Forma requiſita adimplenda eſt ſpecifice & non in equipollenti conſ. 95.num.25. 169
1 Forma conceſſionis aquæductus attenditur conſilio.93.numero.12 ſo.213.& conſi.117.nume.5. 217
1 Forma conceſſionis ſeruanda eſt nec ab ea recedendum eſt.conſi.116 nume.7. 217
1 forma quando peccatur in forma non eſt neceſſe appellare uel dicere de nullitate conſ.95.nume.39. 170
1 forma decreti obſeruari debet nec ab ea eſt recedendum.conſili.100 num. 25. 183
1 forma & ſolennitas requiſita in alienatione rerum minorum. conſi. 99.nu.1.ſo.181.& conſ. 100.nu. 1. 185
1 forma tradita a ſtatuto non poteſt per iudicem peruerti conſilio.95. nume. 28. 169
1 forma tradita à ſtatuto ad unguem obſeruanda eſt alias actus erit nullus.conſ.99.nu.25. 181
2 Et conſi.12.nu.47.& 48.ſo.20.& conſ.33.nu.14. 99
3 Et conſi.46.nu.6.& 14.fol.71.conſi.68.num.17.fol.116.& conſi. 99.nu. 11. 164
1 Forma ſtatuti non obſeruatur quando contractus celebratur extra territorium ſtatuentium.conſi.99.nu. 55. 181
2 forma & ſolennitas a ſtatuto tradita cenſetur ſubſtantialis ita ut acta aliter geſtas reddatur nullas conſi.12.nu.46 28
2 Forma & ſolennitas a ſtatuto tradita adimplenda eſt ſpecialiter & non in equipollenti.conſi.12.nu.50. 28
2 Forma & modus in faciendo aliquid in diſpoſitione hominis formam inducit maxime quando apparet ponentem ordinem uelle illum præciſe ſeruari & quando apparet de mente diſponẽtis, quod uoluit inducere formam & de uehementi affectione.conſ.19.n.8.9.& 10. 54
2 forma ſeu ſolennitas neceſſaria inducitur uehementi animi applicatione circa modum faciendi.conſi.19.nu.11. 54
4 Forma ſupplicationis attendi debet.conſi.3.nu.56. 11
4 forma quæ interuenire debet in ſacramento Baptiſmi, & quid ſi non interuenires.conſi.11.nu.24. 5
4 formam aliquam uerborum non eſt neceſſariũ ſeruare in conſtituendo conuentiones inter conſeudatarios,nec habere licentiam ſuperioris.conſi.72.nu.10. 98
4 forma certa ſuccedendi per fideicommiſſum dari poteſt quando hæredes ſubſtituti ſeruare tenetur.conſ 72.n.17. 98
2 Forma requiſita, non adimpletur in equipollenti. conſ.14.nu.24.
4 Et conſi.97. nu. 13. 117
2 forma qua notarius debet ſubſcribere inſtrumentum per alium ſcriptum.conſi.12.nu. 130. 28
2 forma inducitur ex poſito conditionaliter in diſpoſitione legis uel hominis conſi.19.nu.13. 54
2 forma ſubſtantialis ſublata,tollitur omnis effectus. conſi.decimonono.nu.183. 55
3 forma, quibus ex uerbis dicatur aliquid eſſe inductum ſeu ſtatutum pro forma.conſ.9.nu. 7. 282
3 forma iuuenis bene diſpoſita,conſideratur in contrahendo matrimonio.conſi.29.nu.23. 45
2 forte dicto dubitationem inducit,& non excludit omnes caſus.conſi. 29.nu. 18. 91
4 foras conſcientiæ & contentioſus differunt.conſi.67.nu.23. 83
1 FRAVS & colluſio præſumitur,ſi diligentia & opera præſtita per promiſſorem non habuit ratum ille pro quo fuit promiſſum.conſ.110 nu.24.ſed contra.nu.103. 105
1 Fraus ceſſat in alienatione facta iuſto precio.conſ.13.nu. 62. 33
2 fraus & dolus in dubio non præſumuntur. conſi.25.nu.27. 78
2 fraus & dolus tolluntur ex coniecturis.conſi.25.nu. 82. 71
2 fraus & falſitas non cenſetur adhibita quando de facili non poteſt committi.conſi.33.nu.38. 100
3 fraus præſumitur per alienationem omnium bonorum.conſil. 72 numero.78. 126
3 fraus & dolus non debent prodeſſe doloſo,& fraudem committenti. conſi.96.nu. 31. 161
3 Fraus & dolus coniecturis probantur.conſi. 97. nu. 17. 163
4 Fraus penitus ceſſat in actibus permiſſis a principe.conſilio. 39.numero.12, 51
4 Fraus præſumitur propter diſparitatem generis.& nobilitatis.conſ. 57.nu. 29. 71
4 Fraudantes in expoſitionibus camerarum, an eare re debeant gratia. conſi.77.nu.11.& nu.ſeq. 71
4 Fraus pſumitur ex uicinitate actus,et cõtinuatiõe cõſ.144 n.21. 159
4 Fraus ſecreta in animo conſiſtens ſimon... argui.ibi.nu.30. 159
1 Frangenti pacem impune eſt alteri eam frangere.conſ.10.nu.89. 22
4 Frangenti fidem fides frangatur.conſi.92. nu. 52. 114
4 Frangenti iuramentum frangatur eidem.ibi.nu.53. 114
2 Frater fratri ab inteſtato defuncto ſuccedit conſi.14.nu.1. 37
4 frater poteſt ſuccedere fratri in feudo nouo,ſi ex uerbis inueſtituræ id apparet conceſſum.conſi. 16.nu. 4. 39
2 frater in feudis antiquis & paternis ſuccedit fratri.conſi.14.nu.57. ſo.36.& conſi.14.nu. 2. 37
4 frater & quando ſuccedat.fratri.conſi.104.nu.17. 122
4 frater an cogatur præſtare cautionem pro fratre. conſi. 168.nume. decimonono. 175
2 fratris appellatione qui ueniat.conſil.57.nu.63. 107
2 fratres patrueles,an ueniant appellatione fratrum ſimpliciter ibid. nu.64. 107
2 frater uterinus tantum excluditur a ſorore utrinque coniuncta.conſ. 84.nu.2. 170
2 frater ſuccedit fratri,de iure communi ſi non eſt alius proximior conſi.100.nu.5. 199
2 frater quærens bona præſumitur illa quæſiuiſſe ex induſtria ſua,quando communia erant modica. & uix ſufficientia ad uictum.nu.19.ibi. nu. 20. 199
2 frater dotem habitam ab eius uxore. & poſitam in communi poteſt detrahere de bonis communibus.ibi.nu.21.Et prius quando cum fratre diuiduntur bona,dos prædicta uenit detrahenda.nu.22. eo.
2 fratres exiſtentes in communi expenſas debent habere de communi, eſto quod unus habe.maiorẽ familiã altero cõſ.100.n.23.& 25. 199
2 frater poteſt retinere dotes ſuæ uxoris in diuiſione facienda cum fratre.ibi.nu.29. 199
2 fratres in diuiſione facienda inter fratres retinere poſſunt per unum bona conſignata pro dote eius uxoris. conſi.100. nu.26. 199
3 fratres plures quando uocantur a teſtatore ad legatum ſeu fideicommiſſum uidentur inſimul uocati & non ordine ſucceſſiuo. conſilio.4. num.1. 10
3 fratrum appellatione continentur ſorores, quod declaratur conſilio. 22.nu.20. 34
3 fratris appellatione,an,& quando ueniat ſoror.conſi. 49.nu.30. 77
3 fratres uocati in ſubſtitutione utrinque coniuncti excludunt alium ex uno latere tantum coniunctum conſ.59.nu.41. 98
3 frater inſtituens turpem ſeu infamem perſonam exhæredato ſeu præterito fratre inofficioſe teſtatur. & aduerſus eius teſtamentum competit querela.conſi. 64. nu.11. 104
3 fratribus exhæredatis ſeu præteritis turpi perſona inſtituta, nõ competit querela. quando ipſis aliquid per fratrem teſtatorem fuit relictum conſi.74. nu. 26. 104
3 frater poteſt ratificare donationem pro ſe ipſo, & eius fratribus pupillis.conſi.69.nu.151. 118
3 fratres diuidẽtes & ſtipulantes pro quolibet hærede ipſorum perinde eſt,ac ſi ſtipulati fuiſſent pro quibaſcunque hæredibus conſilio. 71. num.41. 124
3 fratres uiuentes in communi poſſunt committere uni ipſorum adminiſtrationem,eſto quod alij ſint ſapientiſſimi.conſi.58.nu.62. 96
3 fratres tenetur dotare ſororem, pro hæreditarijs portionibus. conſi. 102 nu.20. 167
3 fratres utrinque coniuncti quo ad ſucceſſionem præferuntur alijs ex uno latere tantum coniunctis.conſi.109.nu.13. 174
2 fratres minores penitus incapaces ſunt bonorum ex legis diſpoſitione.65.nu.18. 147
3 frater ordinis prædicatorum profeſſus an poſſit uenire ad fideicommiſſum.conſi. 22.nu. 3. 34
3 frater ordinis mendicantium prohiberi poteſt a teſtatore, ut nihil ſe ſequatur de bonis ſuis ibid. nu.4. Taliter profeſſus excluditur a ſucceſſione.nu. 5.ibid. An autem poſſit petere legitimam.nu.5.ibi. An in iſtis teſtatoris diſpoſitio ſit obſeruanda.nu.6.ibi. Et quid ſi talis profeſſus fuit ante conditum teſtamentum. nu.7. ibi. 34
3 frater religioſus, an poſſit teſtimonium deponere ſine licentia ſui ſuperioris.conſi.24.nu.53. 37
3 frater religioſus an poſſit eſſe teſtis in teſtamento. numero.34.& numero.

mero.35.ibidem. 47
4 Fraternitas an dicatur locus pius.conſ. 34.num.4. 47
4 Fraternitas tenēs hoſpitalitatē.an ſubſit epiſcopo. ibi.nu. 6. fo.eo.
4 Fraternitas conſtructa per laicos non ſubeſt epiſcopo. ibi.n.9 f.eo.
4 Fraternitates ita conſtructa non dicuntur loca pia. ibi.nu.20.Et de iſtis locis iudicādū eſt,ut de alijs prophanis.nu.21.Nec illis cōcedi-tur in integrū reſtitutio qua locis pijs ſolet concedi.nu.22. eo.
4 Fraternitates prædictæ non ſunt loca pia,& relicta illis in ultima uoluntate neceſſario requirunt ſolennitates iuris communis, nam non ſunt loca pia.ibi.nu.23.Sunt enim loca ſecularia licet legata eis facta ſint ad pium uſum. nu. 26. 47
4 Fraternitas battutorum,an ſint loca pia,& quo ad quæ.Et loca prædicta dicuntur loca approbata, & collegia licita. Et ſunt capacia recipiendi relicta, & oblationes.conſi.34.n.27.& 29. 47
2 Fraternitates adminiſtratæ per laicos, an dicātur loca pia.cōſ.50.n. 27.Et perſonæ eccleſiaſticæ,an poſſint in illis ſe intromittere nu.26. Et an gaudeant priuilegijs conceſſis eccleſijs, & pijs locis.nu.27.Et de legatis relictis illis,poſſit detrahi quarta trebellianica numero. 28.ibid. 127
4 Fraternitates laicorum tempore interdicti, an poſſint publice facere rogationes.conſ.27.nu. 32. 38
4 Fratiſſa cogebatur contrahere cum fratre defuncti. conſilio. 68.numero.61. 84
1 Fructus quando ſunt ſeparati,& ablati a ſolo, cuius ſit periculum. conſ.40. nu.7. 96
1 Fructus quando dicantur pendentes, & quando exacti. ibi.nu.8.Et ad quem ſpectet periculum.nume.9.ibi.Et quid quando fructus ſunt in paleis,& nō aſportati.nu.10.Et quid ſi præceſſit culpa locatoris nu.12.Et quid ſi fructus corrumpuntur. nu.13. & nu.14. eo.
1 Fructus no liceat percipere ex uenditione conditionali. conſilio. 69 numero.35. 122
1 Fructus ita percepti an ueniant computandi in ſortem.ibi. nume.37 Et quid ſi uenditor habuit pretium & ulterius percipit fructus, an ſit aſtrictus emptori ſoluere aliquid nu.38. eo.
1 Fructus in ſocietate an habeatur ratio fructuum conſumptorum nec expenſarum.conſ.85.nu.16. 156
1 Fructus percepti an ueniant computandi conſ.85.nu.19. 156
1 Fructus percepti ex falſa adiudicatione, an & quando dicātur bene percepti,& ueniant imputandi in ſortem & reſtituendi.conſ.centeſimo.nu. 33. 183
2 Fructus medio tempore percepti per hæredem extraneum computātur in Trebellianica.conſ.9.nu.18. 18
2 Fructus percepti ex hæreditate,ueniunt computandi ad conſumptionem & extinctionem crediti quod habet hæres aduerſus fideicommiſſum.conſ.25.nu. 65. 78
2 Fructus tales non computantur ipſi creditori,ſed bene computantur hæredibus debitoris percipientibus illos. conſ. 25.nu.66.Et quid ſi debitū uel quaſi hæredi procedit præter mentem teſtatoris ex alia cauſa an tales fructus computentur. nu. 67.ibi. 78
2 Fructus triennio tantum ſeruari poſſunt.conſ.25.nu.75. 781
2 Fructus percepti per hæredem grauatum, an & quādo computētur in Trebellianicam.conſi.25.nu.53. Et quid in filijs primi gradus.Et quid quando duæ quartæ detrahuntur.ibid.nu.54.& 55. 78
2 Fructus percepti an computentur filijs primi gradus in detractione trebell.conſ.36.nu.24. 104
2 An bona ſit illatio de fructibus ad Treb. ibi.nu.25. eo.
2 Fructus percepti per hæredem ex rebus hæreditarijs in quartam Trebellianicam computantur.conſi. 45.nu. 16. Fallit in filijs primi gradus quibus non imputatur.ibi.nu.17. 104
2 Fructus medio tempore percepti per hæredem grauatum computūtur in Trebellianicā.fallit in filijs primis gradus.cōſ.47.nu.12.124
3 Et conſi.43.nu.80.& 81. 66
2 Fructus percepti per grauatum non ueniunt reſtituendi in reſtitutione fideicommiſſi. conſ. 81.nu. 19. 169
2 Fructus prædicti iudicio teſtatoris percepti imputantur in quartam Trebellianicam.ibi. nu. 20. eo.
2 Fructus ipſi quatenus concurrunt cum quarta trebellianica & non illud quod eam aſcendit ibi.nu 21. eod.
2 Fructus medio tempore percepti an computentur in Trebellianica. conſi.93.nu.53.Et quid ſi filij ſunt grauati reſtituere extraneo,& ſunt in primo gradu.nu.54 ibi.& nu. 55. 169
2 Fructus redditus, & prouentus ueniunt etiam appellatione bonorū. conſi.94.nu.13. 191
2 Fructus an & quando intelliguntur,deductis expenſis. conſilio. 94 nume.25. 191
2 Fructus intelliguntur deductis expenſis.conſ.96.nu.25. 196
2 Fructus dotis cedunt marito.conſ.100.nu.24. 199
2 In diuiſione facienda inter fratres retineri poſſunt per unum bona cōſignata pro dote eius uxoris.cōſ.100.nu.26. Et talis conſignatio bonorum licite fieri poteſt.nu.28. ibi. 199
3 Fructus percepti an computentur in Trebellianica in filijs primi gradus quando detrahuntur duæ quartæ.conſ. 1.nu. 97.& nu.98. 2
3 Fructus percepti imputantur in Trebellianica.conſi.17.n.35 Fallit in filijs primi gradus. nu.36. ibi. 25
3 Fructus medio tempore percepti, an & quando cōputentur in Trebellianica.conſil.21.numero.54.Et quid in filijs primi gradus.num. 55.ibidem. 32
3 Fructus percepti in Trebellianica per filium primi gradus,an ueniāt computandi,quando detrahuntur duæ quartæ.conſi.27.nu.15. 44
3 Fructus non computantur in legitima.conſ. 30.nu. 6. 49
3 Fructus percepti per filios primi gradus non computantur in Trebellianicā.nu.14 ibi. nu. 16. Et quid ſi fuit expreſſè ſeu tacitè prohibitu per teſtatorem,an teneat prohibitio in filijs primi gradus. n.15 ibi. Et quando duæ quartæ detrahantur an fructus computentur.nu. 16.ibi. 49
3 Fructus percepti imputantur in Trebellianicam conſi. 43. num.30. Fallit in filijs primi gradus.nu.83.ibi. 49
3 Fructus hæreditatis an poſſint peti,& quando, & qui conſilio.49. nume.38. 77
3 Fructus percepti per hæredem grauatum non ſunt reſtituendi in fideicommiſſario.conſi.55.nu.25.Nec reſtituenda ueniunt bona hæreditaria uſu conſumpta,& ſine culpa hæredis deperdita. nu.26. 91
3 Fructus percepti per hæredem imputandi ſunt in quartam Trebellianicam.num.32.ibi.& melius nu.41.ubi non imputantur in filijs primi gradus. eo.
3 Fructus percepti a teſtatore reſtituendi ueniunt. nu. 35.ibi.nu.35.& melius numero.38. 91
3 Fructus percepti per hæredem,poſt mortē teſtatoris, non augent hæreditatem.ib.nu.39. Spectant enim ad commodum & incommodum hæredis.nu.40. ibi. 91
3 Fructus ſeu redditus quando quis emit per certos annos naſcituros in aliquo prædio quid uideatur emere.an corpora fructuum, an uero ius uſuſfructus.n.45.ibi.& n. 46.& 47.Et quid in caſu dubio. nu.48.ibi. 91
3 fructus magna eſt differentia an fructus legati ſeu empti poſſint percipi manu propria. an uero percipi debeant de manu alterius. conſi.55.nu.46.& 47. 91
3 fructus triennio conſumuntur.conſi.55.nu.60. 91
3 fructus percepti per uaſallum in rebus feudalibus non ſunt reſtituendi.ibi.nu.23.& 61. 91
3 fructus,differunt an ſint fructus diſtribuendi & an pecunia religenda ex fructibus.conſ. 74.n.49. 106
4 fructus poſiti in gloſſa debentur etiam abſentibus priuilegiatis licet in eccleſia diſponatur,quod dicti fructus non dentur niſi intereſſentibus.conſi.32.nu.16. 45
4 frumentū,pecunia, & ſimilia, quæ diſtribuuntur canonicis ſingulis menſibus, uel hebdomadis, an debeantur etiam abſentibus priuilegiatis.conſi.32.nu.31. 45
4 FVGA & diſceſſus probatur per bonam famam. conſi. 163.numero.19. 170
4 fuga quando faciat indicium.conſi.143.nu.20. 170
Cætera uide infra in litera S.in uer.Suſpicio fugæ.
1 fugitiui gaudent beneficio euitandi carceris. conſilio. 94. numero.57.& 58. 167
2 funeris impenſa deducenda eſt, ut æs alienum. conſil. 94. numero. uigeſimotertio. 162
4 fundans ſe ſuper iure patronatus debet illud probare conſilio 114 nume.23. 129
4 fundans ſe ſuper aliqua conſtitutione,illius formam obſeruare tenetur conſ 10.nu. 17. 24
4 fundans eccleſiam poteſt paciſci quod ius patronatus tranſeat ad hæredem extraneum conſ.48.nu.3. 59
4 fundans ius patronatus,uolens quod illud ſpectet filio ſuo,& deſcendentibus ſi non habet illos,ſed ſolum hæredes collaterales,& extraneos,an & quando iſtis tale ius competat.nu.21.ibi.& nu.22. & alijs ſequen. Et quid ſi tunc temporis habebat filios & deſcendentes.n.23.ibi. Et quid ſi fundans uoluit deficiētibus hæredibus & deſcendentibus ſuis tale ius ſpectare ad priorem alicuius fraternitatis. nume. 24. ibidem. 59
1 fundus quando uenditur cū dolijs omnia ueniunt.cōſ.64.n.64. 128

1 Fundus totus fuiſſe poſſeſſus præſumitur parte fundi poſſeſſa. conſil. 107.nu.13. 199
1 Fundus uenditus ſi non eſt tantæ menſuræ,ut dictum fuit,an uenditor teneatur ſupplere.conſi.65.nu.20.Declaratur conſi.Soci. num.21.
3 ibid.& nu.22. 131
Fundus ius uſusfructus,perceptio fructuum diuerſa ſunt,& differũt.
3 conſ.55.nu.54. 118
Fundus dotalis poteſt per maritum alienari ſi uxor præſtat conſenſum alienationi eum iuramento.conſ.73.nu.1.& nu. 2.13.& ſeq.
3 Et prædictum iuramentum tranſit ad hæredes mulie.ib.nu.3. 133
3 Fundus dotalis ſi fuit datus inæſtimatus in eo ceſſat prælatio uirtute iuris prothomiſeos.conſi.81.nu.9.Si uero fuit datus,æſtimatus, æſtimatione faciente emptionem erit ſecus.nu.10.ibi.& aliis ſeq. 139
1 Furtum cadit in arboribus inciſis, & poſtmodum aſportatis. conſil. 111.nu.24. 208
4 Furtum probari debet, & in furto præſumitur culpa eius qui tenetur de cuſtodia,& probare tenetur ſine ſui culpa furtum fuiſſe cõmiſſum.conſ.156.nu.3.4.& 5. 162
4 Furtum quando culpa præcedit furtum & amiſſionem adhuc tenetur culpoſus & non liberatur.ibi.nu.6. eo
4 Furtũ non connumeratur inter caſus fortuitus.conſ.156.nu.7.162
4 Furtum communiter clãdeſtinè fit & per indicia & coniecturas probatur concludenter.ibi.nu.16.& nu.17.& 18.Et eius probatio difficilis eſt,& ideo recipitur,ut ſupra.nu.18. 162
4 Furtum poteſt committi ſine culpa quando id probetur,ibid.nu.19. & ſequentibus. 162
4 Furtum domeſticum iudicatur caſus fortuitus.ibi.nu.20.Prout caſus fortuitus iudicatur quando ſine culpa committitur.ibi.nu.21.
4 Furtum poteſt dici commiſſum in genere,& nõ ſpecialiter per aliquẽ ibid.nu.27. eo.
4 Furtum quando incidenter deducitur probationes leniores ſufficiunt ibi.num.27. eo.
4 Furtum factum a miſſo imputandum eſt mittendi,& actio intentata per mittentem eſt ab ipſo proſequenda.conſ.156.nu.40.& 41.163
4 Furtum an ſit diminutio patrimonii,& ueniat appellatione dãni.cõſ. 158.nu.5. 165
4 Furtum & damnum ſunt ut ſpecies ſeparata.nu.11.ibid. 165
4 Fur ui commiſſum culpa paſſi damnum non comprehenditur in ſtatuto loquente de emendatione damni.ibi.nu.12.Quod optimè procedit in furtu,pecuniarum,ſecus in furto equorum,& animalium propter diuerſitatem rationis.nu.23. eo
4 Furti ſuſpicione non caret,qui per prius erat pauper & poſt furtum pecunias expendit,maximè quando pecunia quæ expenditur eſt eiuſdem formæ ſicut illa quæ dicitur furto ſubtracta. conſil. 156. nume. 36.& 37. 162
4 Furti præſumptio,an ſit contra negotiantem.conſ.152 nu.32. 156
3 Furor & mentis inſãnia probantur ex geſtis & ſermonibus conuenientibus fatuis,& mentecaptis.conſ.87 nu.4. 147
3 Furor & dementia,ex quibus probentur.ibi.nu.5.& 6. eo.
3 Furor & dementia probatur ſi a conſanguineis,& aliis fuit ita reputatus & tenebatur.ibi.nu.7. eo.
3 Furore ſeu demẽtia alicuius ſemel probata inſurgit præſumptio,quod ille perſeueret in furore,& dementia.conſ.87.nu.11. 147
3 Furor & inſania mentis nõ uidetur tamen ex aliquibus probari poſſe.conſi.88.nu.1.& nu.3.& ſeq.& nu.11.& ſeq.Probatur etiam ſi parentes & conſanguinei reputabant ipſum inſanum & mentecaptum.nu.5.& 69. 149
3 Furor per ſolum uiſum non probatur.ibi.nu.57. 149
3 Furor & dementia non probatur ex eo ſolo,quod quis non cepit uxorem.ibi.nu.64. 150
3 Furor & dementia non probatur ex eo ſolo quod quis non confitetur peccata,uel non audit miſſam.ibi.nu.65. eo.
3 Furor & dementia non arguitur ex eo quoniam quis ignorat orationem dominicam ſeu angelicam ſalutationem.ibi.nu.66. 150
3 Furor & dementia,an probetur ex eo,quod illi datus eſt curator.ibi numero.70. eo.
4 Furor & dementia qualiter probentur.cõſ.15.nu 9. 28
2 Furioſus non poteſt adire hæreditatem uiuens nec agnoſcere bonorũ poſſeſſionem.Et ſi moritur in furore,non tranſmittit illam hæreditatem ad eius hæredes. Peruenire enim debet una cum fructibus perceptis ad proximiores illius potius defuncti,ac ſi furioſus non fuiſſet in rerum natura.conſ.99.nu.1.1.& 3. Ideo ſi curator furioſi adiuit ſeu agnouit. Talis enim aditio,& agnitio per curatorem facta,ſtat in pendenti,ſi furioſus reſipiſcat,& conſentiat.ibi.nu.4. 199
2 Furioſus habetur pro mortuo.conſ.99.nu.15. 199
2 Furioſus & mente captus habetur pro abſente.conſ.110.n.13.195
2 Furioſus & mentecaptus,non poteſt adire hæreditatem,nec agnoſcere bonorum poſſeſſionem.Curator autem eius hæc poteſt iſta facere Et licet curator hoc faciat,ſi furioſus & mente captus mortuus eſt, antequam reſipiſcat,non tranſmittit illam hæreditatem ad eius hæredes.conſ.100.nu.17.& 18. 199
2 Furioſus & mentecaptus,an poſſit uere,tacitè,expreſſe,aut fictè cõtrahere ſocietatem.conſ.100.nu.39. 199
3 Furioſus probatur ex teſtibus ſingularibus,dummodo aſſignent cauſam & rationem.conſ.87.nu.8.& 9. 147
3 Furioſus & mentecaptus non poteſt alienare nec uendere.ibidem.numero.10. 147
3 Furioſus & mentecaptus procedunt a pari.conſ.88.nu.38. 149
3 Furioſi & dementes,quandoque prudenter loquuntur, & quandoq; faciunt ſigna prudentiæ,non tamen propterea dicuntur ſanæ mentis. conſ.87.nu.44. 147

De litera, G.

1 GEMINATA Confeſſio plenè probat & ualet.cõſ. 71.nu.6. fo.141
1 Geminatio multum operatur.conſ.6.nu.12.fo. 17. & conſ.54.nu.67. 115
1 Et conſ.11.nu.69.fo.28.& conſ.59.nu.12. 138
4 Et conſ.32.nu.29. 45
1 Geminatio oſtendit enixam uoluntatem.conſ.10.nu.57.fo.21. conſi. 32.nu.52.fo.84.& conſ.131.nu.1. 230
2 Et conſ.9.nu.43.fo.18.conſ.12.nu.145.conſ.24.nu.30.& 311.fo. 101.& conſ.94.nu.4. 191
3 Et conſ.3.nu.43.fo.8.conſ.10.nu.29.fo.17.conſ.15.nu.20.fo.23. conſ.26.nu.30.fo.49.& conſ.50.nu.21. 80
4 Et conſ.1.nu.26.fo.2.conſ.10.nu.31.fo.24.conſ.48.nu.24.fo. 59. conſ.50.nu.15.fo.61.conſ.52.nu.18.fo.64.conſ.62.nu. 44.fol.79. & conſ.72.nu.45. 98
1 Geminatio uerborum ſatis operatur.conſ.71.nu.6. 135
1 Geminatio & accumulatio nominum & uocabulorum ſynonimorũ parum operatur,& diuerſum effectum non producit. conſ. 110. nu. 45.& 46. 205
2 Geminatio actus confirmat rem geſtam.conſ.19.nu.122. 55
3 Geminatio renunciationis ſatis conſideratur.conſ.9.nu.19. 16
3 Geminatio renunciationis fungitur uicè ſpecialis expreſſionis,ſeu nominationis.ibi.nu.20. eod.
3 Geminatio literarum uim habet motus proprii,qui exprimendus eſſet.ibi.nu.21. eod.
3 Geminatio actus operatur effectum,etiamſi fiat incontinenti dummodo in ſcripturam redigatur.conſ.58.nu. 10. 95
3 Geminatio & repetitio multum operatur.conſ.66.nu.36. 56
3 Geminatio & accumulatio uerborum debet aliquid operari. conſil. 71.nu.19. 124
3 Geminatio in actibus,ut operetur debet habere temporis interuallũ. n.10.& 11.Fallit in geminatione & cumulatione uerborum,ne maũſſet ſine effectu.n.21. eo.
3 Geminatio demonſtrat conceptum mentis,magis quàm ſimplex diſpoſitio.conſ.89.n.12. 152
3 Geminatio inducit deliberatam,& appenſatam mentem diſponentis. ibi.nu.23. eo.
4 Geminatio actus,operatur effectum conſ.5.nu.64. 15
4 Geminatio contingit iuris intellectum ueritati. conſilio. 38. numero.8. 51
4 Geminatio inducit electionem induſtriæ & ſcientiam illis ad quos refertur.ibi.nu.9. 51
3 Geminationis uirtus quæ ſit.conſ.9.nu. 22. 16
2 Geminatus conſenſus minoris parum operatur.conſ.12.nu.71. 18
4 Generalis alicuius ordinis poteſt religioſos uiſitare. conſilio. 9. numero.1. 14
4 Generalis poteſt uiſitare religioſos obſeruantes.ibi.n.17. 14
4 Generalis poteſt ſublata non debet per priuilegia conceſſa religioſis. conſ.9.n.9. 14
1 Generalia per ſequentia reſtringuntur.conſ.102.nu. 6. 190
1 Generalitas reſtringitur,ut non comprehendat exceptuata.conſ.47. num.77. 105
1 Generalitas reſtringitur per ſpecificata.conſ.78.n.22.& n.28.144
1 Generalis non eſt attendenda,quando ab ea fuit receſſum per ſequentia.conſ. 103.n.9. 190
1 Generalitas regulariter attendi debet.conſ.111.n.15. 208
3 Generalitas reſtringitur ad ſpecificata,quando ſalua ratione recti ſermonis

monis poteſt id fieri.conſ.49.nu.44. 77
3 generalitas reſtringitur per uoroſimilia.conſ.96. nu. 15. Et ad illud quod eſt commodum proferenti eam.nu.16. Et non ad aliud tendens ad totale eius incommodum.num.17. Et reſtringenda eſt,ut euitetur onus graue.nu.18 Nec extenditur ad ea quæ propter ipſorum magnitudinem exigunt ſpecialem expreſſionem.nu.19. 161
3 generalitas parit ambiguitatem & obſcuritatem.ibid.nu.22. 161
3 generalis interpretanda uenit arbitrio boni uiri,& ſecundum modũ eiuſdem.ibid.nu.23. eo.
3 generalis commiſſio,& ampliſſima ac liberum mandatum ſemper habent exceptuatum dolum & fraudem ibi.nu.26. eo.
4 generalitata qui utitur & ſcienter an dicatur doloſa uerſari.conſ.42 numero.22. 34
4 generaliter appoſita non continent in ſe aliquid certum, quod excipiat.conſ.67.nu.6. 83
2 generandi impedimentum multiplex reperitur.conſ.29.nu.55. 91
2 generatio impeditur propter infirmitatẽ,& inualitudinem.conſ. 29. numero.55. 91
2 generatio in quibus perſonis uerificetur.conſ.93.nu.34. 191
4 gener a ſocero licite poteſt percipere interuſurium propter dotẽ non ſolutam.conſ.64.nu.14. 81
1 genitus importat cauſam finalem.conſ.65.nu. 9. Quandoque tamen ſecus eſt propter ſubiectam materiam.nu. 20.ibi. 131
2 genitiuus dominium ſignificat.conſ.21.nu.32. 64
1 Et conſ.58.nu.57. 121
4 gentiles cum filiabus coire prohibuerunt,& tales concubitus reprobarunt.conſ.68.nu.354. 85
4 gentiles abhorruere talia connubia multis rationibus. ibidem. numero.383. 85
2 genus eſſentialiter non eſt res mobilis nec immobilis ſed conſiſtens in intellectu.conſ.94.nu.8. 191
1 genus maternum differt a paterno & quo ad ſucceſſionem & quo ad dotationem.conſ.47.nu.108.& 109. 105
1 generi & regulæ ſtandum eſt.conſ.78.nu.23. 144
1 generi per ſpeciem derogatur.conſ.47.nu.82.fol.105. & conſ.78. nu.15.& 17. 144
1 generi per ſpeciem quomodo dicatur eſſe derogatum.conſi.92. num. 37.& 38. 165
1 Et quid ſi genus non exprimitur per adiectiuum ſed per nomina ſubſtantiua.ibi.nu.37. eo.
1 genera contenta habentur ut expreſſa.conſ.8.nu.17. 19
2 gerens actum uidetur illum facere ſecundum leges de eo loquentes & ad illas ſe aſtringere.conſ.7.nu.26. 14
4 gerens actum cum tertio non inferente metum nec conſcio commodum non poteſt contra illud agere propter metum.conſil.5.nu.179. Et idem quando nectus ſit per carceratum.num.180.ibid.Et maximè quando appoſitum fuit iuramentum nec aliter conſtat de metu, & non fuit a iuramento abſolutio obtenta.nu.181.ibi. 16
4 gerens ſe pro uicario,& ita reputatus poteſt aliqua gerere.conſ.80 numero.11. 107
2 gerundium recipiens tempus futurum conditionem importat. conſi. 19.nume.4. 54
2 gerundium modum,& formam ſignificat,& declarat actum uerbi, & illum informat.ibi.nu.5. eo.
4 geſtum a prælato an ſit obſeruandum ab eius ſucceſſore.conſilio.3. numero.24. 11
1 geſtum a muliere maiore ab ipſa obſeruandum eſt,& etiam ſuos hæredes.conſ.33.nu.17.& 18. 87
1 geſta per tyrannum in quibus caſibus ualeant.conſ.1.nu.60. 2
1 geſta per inhabilem ualent aliquo caſu.conſ.1.nu.62. 2
1 geſta per procuratorem in uno iudicio non nocent domino in alio.cõſil.31.nu.51. 79
1 geſta appellatione pendente nulla ſunt.conſ.31.nu.87. 79
1 geſta per alium ultra ordinem datum poſſunt haberi rata. conſi.47. nume.32. 104
1 geſta per ſocium proprio nomine non autem ſocietatis non obligant alios conſocios.94.nu.21. 167
1 geſta contra formam traditam per ſtatutum ſunt nulla & inualida. conſ.95.nu.16. 169
1 geſta per falſum procuratorem poſſunt ratificari.conſ.100.nu. 53. Fallit quando id tenderet ad commodum ratificantis, & contra abſentem iudicium fuiſſet agitatum.nu.54. 183
1 geſta per curatorem de cuius cura non conſtat,pupillis non præiudicant.ibi.nu.55. 183
1 geſta per occupatores nulla ſunt & inualida.conſ.101.nu.50. 185
1 geſta a comite Palati. uidentur geſta a concedente illi poteſtatem. conſi.15.nu.69. 40
2 geſta a minore redduntur ualida,ſi maior factus per quinquennium tacuit.conſ.16.nu.95. 43
3 geſta per filiam metu paterno non tenent,etiam data præſentia propinquorum.conſ.26.nu.63. 40
4 geſta ſingula per propoſitum cum monachis ualent confirmata per pontificem.conſ.52.nu.1. 64
4 geſta a priuatis & particularibus non præiudicant uniuerſitatibus. conſ.25.nu.34. 36
4 geſta poſt reuocationem poteſtatis conceſſa ante notitiam an ualeãt conſ.40.nu.6. 52
4 geſta per metum non tenent.conſ.112.nu.28. 128
4 geſta per iudicem a quo poſt inhibitionem nulla ſunt.conſ. 124.n.5. Et quid ſi iudex ad quem reuocauerat inhibitionem.nu.6. ibi. Et an poſſit illam reuocare.num.7.ibi. Et quid ſi a primo iudice cauſa fuit ſublata per uiam auocationis.nu.8.nu.10.11.& 12. Plus operatur auocatio quam appellatio.ibi.Et quid de ſtilo curiæ.nu.9.ibi. 136
4 geſta a iudice præſumuntur geri ſine iniuria ſecus,quando geruntur a priuato.conſ.149.nu.25. 155
4 geſta per filium condemnatum remanent firma etiam in præiudiciũ patris,licet filius poſtea reſtituatur.conſ.147.nu.48. 152
1 geſtis per prædeceſſores ex perſona ſua propria poteſt quis contrauenire.conſ.23.nu.200. 52
1 geſtor negotiorum,non tenetur de caſu fortuito.conſ.47.nu.23. 104
2 GLOSAE & doctori allegantis conſuetudinem non creditur nam eſt uariabilis.conſ.31.nu.15. 79
2 Gloſa in l.cum ita.§.in fideicommiſſo.de leg.ij.quando & quo caſu procedat.conſ.30.nu.65.fo.94.conſ.37.nu.74.ibi. 107
3 Et conſ.21.nu.27.& 24. 32
1 Glo.in l.is cui.ff.de acti.& obl.quo caſu pcedat.conſ.37.n.77. 107
3 Glo.in l.ſequens quæſtio.ff.de legatis.ij.impugnatur.conſi. 2. nume. 47.& 48. 6
3 Glo.in l.is cui.ff.de acti.& obl.reprobatur.conſ.5.nu.2. 11
3 Glo.in l.Lucius.ff.de hære.inſtituen.declaratur & limitatur.conſi. 37.num.35. 57
3 Gloſa in l.Lucius.ff.de hære. inſti. procedit etiam ſi de filio maſculo facta fuiſſet mentio.conſ.14.nu.21. 22
3 Glo.in l. Lucius.ff.de hær.inſti.procedit de plano quando ſubſtitutio facta eſt extraneo.conſ.44.nu.14. 69
3 Gloſa in l.tutias.ff.de lib.& poſth.communiter reprobatur.conſ.66 numero.70. 107
1 Gloſ.in l.1.C.de fide.inſtru.lib.10.quo caſu procedat.conſil.98.numero.21. 178
2 GRADATIM ſuccedere idem importat,quod ſecundum ordinẽ ſucceſſionis ab inteſtato.conſ.36.nu.15. 204
2 Gradus qualiter cõputentur.conſ.5.n.16.fo.9.& cõſ.39.n.14. 111
2 Gradus quando uocatur ſecundum prærogatiuam,uel ſeruato iuris ordine nepotes præmortui non ſuccedunt una cum patruo. conſil. 9. numero.25. 18
2 Gradus primus ſubſtitutionis ſi locum habet,alij ex illo ſequentes & dependentes ceſſant.conſ.14.nu.8. 37
2 Graduum computatio ſecundum quod ius conſideretur.conſ.23. nu. 15.Et an poſſint laici ſuper hoc ſtatuere.nu.15. 70
2 Gradus prerogatiua in ſucceſſione tranſuerſaliũ ſeruatẽ.cõſ.30.n.6. 94
2 Gradus proximior & alterius ac remotior quomodo cognoſcatur cõſil.37.nu.7. 106
3 Gradus primus excludit alios ſequentes.conſ.18.num. 6. 27
2 Gradus an computentur ſecundum ius ciuile,uel ſecundum ius canonicum,in ſucceſſionibus.conſ.51.nu.9. 128
2 Graduum computatio in ſucceſſionibus fieri debet ſecundum ius cõmune & ciuile.conſ.66.nu.5. 148
2 Etiam ſi ſtatutũ diſponat ſucceſſionem fieri gradatim. Et quid ſi ſtatutũ expreſſe diſponit circa computationem graduum.nu.6.ibi.
2 Gradu pari exiſtentes æqualiter ſuccedere debent.conſ.83.n.15. 169
1 Gradus cognationis uidetur & in eodẽ gradu attinentia quo eſt frater & ſic in primo.conſi.68.nu.11.& 22. 132
1 Gradus primus affinitatis,qua lege ſit prohibitus.conſ.68.nu. 289. & nu.311.317.& 343. 85
4 Gradus prohibitus lege diuina non defenditur temporis diuturnitate.conſ.eo.n.247. 85
3 Grammatica falſa,mala latinitas,quando quo caſu uitiat actũ.conſ. 68.nu.38. 116
2 Grammaticorum authoritas probabilis eſt.conſ.23.nu.37. 70
1 Gratia facta ſecundo loco purẽ & pendente conditione primæ præfertur

ſeruetur prima quamuis eius conditio adimpleatur poſt conceſſionem ſecunde.conſ.11.nu.22.& nu.23.& 24. 25
Gratia & priuilegium non debet interpretari,ut nulliter dicatur conceſſa nec debet reddi eluſoria.conſ.70.nu.4.& 5. 134
Gratia immunitatis & exemptionis cuius damnum debet interpretari.conſ.79.nu.14. Et ſi præiudicat tertio debet intelligi de præiudicio modico.nu.15.Niſi uerba priuilegij id non patiantur.nu.16. Nõ enim requiritur derogatio iuris tertij.nu.17. 134
Gratijs & in beneficijs alternatiuis electio eſt beneficiati. conſil.7. numero.42. 14
Gratia conceſſa ad commodum aliquorum non eſt retorquenda in dãnum.conſ.1.nu.86. 2
Gratia ſubreptitia non nocet,quando dolo fuit obtenta, & quando non fuere narrata illa quibus intellectis princeps nõ conceſſiſſet.conſil.52.nu.58. 64
Gratia abſque literis ſolo uerbo principis perficitur, & ille ſolũ præſtant probationem.conſ.5.nu.60. 15
Gratia odioſa eſt,& ideo reſtringibilis.conſ.12.nu.10. 26
Gratia conceſſa epiſcopo ad obtinendum beneficia,debet intelligi de illis,quæ ſunt in ſua diœceſi.ibi.nu.11.Et maxime ad obtinendam primam dignitatem poſt Pontificalem in ſua eccleſia.nu.12.Et quando eſt appoſita clauſula quod non moleſtetur ab ordinarijs.nu.13. eo.
Gratia pluries executa continet præſumptionem,quod fuerit conceſſa.conſ.17.nu.18. 30
Gratia alicui conceſſa per ſummũ Pontificem quando poſſit dici obreptitia ſeu ſubreptitia uel emanata contra formam concordiæ factæ inter Pontificem & Regem Franciæ.conſ.20.nu.1. 32
Gratia facta poſſeſſoribus,an ualeat, licet in ea nulla ſit facta mẽtio litis pendentiæ.conſ.30.nu.44. 41
Gratia ſub certa forma conceſſa,redditur nulla forma non ſeruata.conſ.31.nu.23. 43
Gratia facta ſub conditione,nulla redditur conditione non adimpleta.ibid.nu.34. eo.
Gratia non faciens mentionem priuilegij conceſſi a Pontifice iudicabitur nulla.conſ.37.nu.4. 50
Gratia per ſubreptionem,an ipſo iure ſemper uitietur,& quo caſu.n.18.ibid.& alijs ſeq.& preceden. eo.
Gratia bina conceſſa motu proprio,quæ illarum ſit præferenda.conſi.42.nu.25. 54
Gratia facilius conceduntur nobilibus & literatis perſonis quã alijs conſ.49.nu.32. 60
Gratia conceſſa ad remunerationem irreuocabilis efficitur.conſ.50.numero.36. 61
Gratia ſecunda in qua nulla fit mentio de prima conceſſa eidem perſonæ ſubreptitia eſt.conſ.74.nu.1.4.5.6.11.& 54. 102
Gratia ſubreptitia redditur,ſi in ea nulla facta eſt mentio de iure ad rem competenti impetranti ex alia prima gratia etiam non ſortita effectum.ibi.nu.2. eo.
Gratia redditur ſubreptitia ſi impetrans tacet aliam gratiam ſibi factam etiam inualidam.nu.3.ibi.& nu.10. Etiã ſi impetrans uelit renunciare primæ gratiæ,& ſe offerat dimittere primam.nu.5. eo.
Gratia ſecunda in beneficialibus ſubreptitia eſt,ſi in ea non ſit ſpecialis,& expreſſa mentio de literis obtentis ad beneficia,nec ſufficit generalis.nu.7.ibi.& nu.61. eo.
Gratia ambitioſa & odioſa ſtrictiſſime eſt intelligenda.ibi.n.14. 102
Gratia ſecunda obtenta lite pendente,uirtute primæ gratiæ non faciens mentionem de lite ſubreptitia eſt.ibi.nu.15.& 18. eo.
Gratia facta lite pendente a motu proprio ualidatur,ſi de ea nulla facta eſt mentio.ibi.nu.17. 102
Gratia ipſo iure nulla redditur,ob ſubreptionẽ,in beneficialibus.ibid.numero.20. eo.
Gratia in beneficialibus ſtrictè intelligenda eſt & in ea proceditur ex coniecturata mente concedentis.ibi.nu.28. 102
Gratia conceſſa contra intentionem concedentis eſt ipſo iure nulla.ibi.nume.32. eo.
Gratia ambitioſa & odioſa cenſetur tendens in damnum tertij.ibid.numero.34. eo.
Gratia principis in damnum tertij ſtrictiſſimè interpretanda eſt.ibi.35.& nu.preceden. 102
Gratia redditur ſubreptitia,ſi in ea nulla facta eſt mentio de concordiæ,& penſione promiſſa.ibi.nu.43. eo.
Gratia ſubreptitia iudicatur,ſi pontifici fuiſſent expoſita ea quæ retraxiſſent eum a conceſſione,uel ſi non ita de facili conceſſiſſet.conſ.74.nume.23. 102
Gratia extinguitur in beneficialibus,per aſſecutionem incompatibilis.ibi.nu.30. eod.
Gratia ſecunda non faciens mentionem de unionibus præcedentibus redditur nulla.ibi.nu.44. 102
Gratia nulla eſt de beneficio uiuentis,niſi reualidetur poſt mortẽ poſſeſſor.ibi.nu.46.& ſeq. 102
Gratia non exprimens modum uocandi ambitioſa eſt.ibi.n.49. eo.
Gratia habens clauſulam ſi quo ſeu quod uacat ſeu uacauerit nõ faciens mentionem de prima uacatura,non comprehendit futurum modum uacandi per mortem in quo Papa expreſſe prouidit alicui.ibid.numero.51. 102
Gratia redditur nulla ſi in ea nulla facta eſt mentio modi uacandi diſpoſitiuè ſeu conditionaliter.ibi.nu.52. eo.
Gratia ſecunda exprimens defectum illegitimitatis adhuc redditur nulla ſi in ea non ſit mentio de prima obtenta ad beneficium ſine cura.ibid.nu.57. 102
Gratia ſecunda additatiuè dicitur uenire ad primam.conſil.74.numero.57. 102
Gratia per ſolam ſignaturam perficitur.conſ.77.nu.12. 105
Gratia ruit propter falſam expreſſionem, qua Papa fuit motus ad facilius concedendum.ibi.nu.16. 105
Gratia ruit ſi uerus ualor non fuit expreſſus conſ.77.nu.17. 105
Gratia papæ non uidetur derogare indulto Cardinalis nulla de ipſo mentione facta.conſ.79.nu.20. 106
Gratia conditionalis imperfecta eſt, ante purificatam conditionem.conſ.82.nu.6. 108
Gratia conditionalis non afficit beneficium ante purificatam conditionem.ibi.nu.7. 108
Gratia ſecunda purè facta pendente conditione primæ gratiæ præualet eſto quod poſtmodum conditio purificetur.ibi.num.8. Non enim trahitur retro in præiudicium ſecundi habentis gratiam puram.numero.9. eo.
Gratia & poteſtas conceſſa regulatur a uoluntate donantis eam.cõſil.81.nu.12. 108
Gratia de certo beneficio pleno,odioſa eſt.conſ.82.nu.27. Et reſtringi debet.nu.18. 108
Gratia conceſſa propter ſententiã fauorabilis iudicatur.ibi.n.29. eo.
Gratia ſecunda non faciens mentionem de prima cenſetur ſubreptitia,& ſic nulla.ibi.30.Fallit quando prima continet ius ad rem, de quo in ſecunda mentio non eſt facienda.nu.31.Item fallit quando in ſecunda ſunt clauſulæ tollentes ſubreptionem.nu.32.Prout fallit quãdo penſio in ſecunda gratia fuit cõſtituta in curia in qua omnes erãt præſentes.nu.33.Idem ſi papa conceſſiſſet etiam expreſſione facta.numero.35. 108
Gratia concedens coadiutoriam facit illum ſucceſſorem alterius.ibi.numero.38. eo.
Gratia ſecunda in quo poſita eſt clauſula anteferri an tollat ius ad rem.conſ.80.nu.9.& 10. Et quid ſi prima facta eſt ab uno ſecunda uero ab alio ibi.nu.10.& 11. 108
gratia per quam papa prouidet præfertur illi per quam mandat prouideri.conſ.83.nu.20. 109
gratia per quam mandatur prouideri eſt in fieri, & non facta.ibid.numero.21. 109
gratia quando dicatur in ſecunda gratia facta mentio primæ.conſil.83.nume.14. 109
gratia ſubreptitia inualida eſt.conſ.88.nu.7. 109
gratia obreptitia non ſanatur propter ignorãtiam.cõſ.97.n.27. 117
gratia non ampliatur nec ualet propter ignorantiam.ibidem.numero.28. 117
gratia ſi neutri quo caſu locum habere poteſt.conſ.101.n.11.& n.16.17.& ſeq. 120
gratia ſi neutri ut locum habeat quid concurrere debeat.conſ.117 numero.26. 130
gratia expectatiua an trahatur ad reſeruata.conſ.118.nu.18. 130
gratia ſi habentes fortius decretum non faciunt diligentias gratiam habentium minus reſurgit.conſ.119.nu.4. 130
gratia beneficialis æquiparatur ultimæ uoluntati.conſilio.119.numero.11. 130
gratia facta ſub conditione an ualeat.ibi.nu.15. 130
gratia ſubreptitia,& ignoranter obtenta nulla eſt,quando ius illi reſiſtit.conſ.136.nu.25. 143
gratia conditionalis ruit nõ purificata conditione.138.nu.2. 144
gratia ſubreptitia dicitur ſi modus facti non fuit narratus.conſ.143 nu.28.Et ſi ſuper ſymoniaca reſignatione emanauit,adhuc nulla eſt.nu.29.Et in iſtis attendi debent tenores mandatorum.nu.38. 148
gratia quando & ex quibus dicatur conſumpta.conſ.145.nu.15. Et

an per

an per adoptionem beneficij inualidam conſumatur.nu.17.Et quid ſi conſequitur aliud incompatibile cum gratia.nu.18. 150

4 Gratia in forma pauperum ſub qua forma concedatur, & in quo differat ab illa gratia iuſtitia.ibi.nu.26.& nu.27. 150

4 Gratia in forma iuſtitia & communi qualiter fiat, & in quo differat ab alijs.ibi.nu.27. 150

4 Gratiæ ſubſtantia quando eſt ſubreptitia etiam clauſula ſubreptitia iudicatur.conſ.79.nu.25. 106

4 Gratia dua non poſſunt obtineri obſtante regula cãcellaria,nec quis poteſt illis uti etiam in reſeruationibus.conſ.74.nu.54. 102

4 Gratia inualida mentio non eſt facienda.conſ.119.nu.13. 133

4 Gratia cui renunciatum eſt,mentio non eſt facienda.nu.28.ibid.

4 In gratijs ſi neutri,ſi nulli in quibus eſt locus gratificationi qui dicatur potior.conſ.117.nu.25. 130

4 Gratijs duabus quis uti non poteſt.conſ.141.nu.32.& 38. 147

4 Gratijs pluribus & titulis ad defenſionem quis uti poteſt.conſil.44.nume.19. 55

4 Gratijs diuerſis ſibi conceſſis ſub eadem data,quis an poſſit uti.cõſ.77 nume.8. 105

2 Gratificatio inducitur quando quis confert beneficium in illum, ad quem beneficium debebat peruenire.Etiam ſi gratificans non exprimat illud facere,ex cauſa illa neceſſaria cum expreſſis prædicta non ſit neceſſaria.conſ.72.nu.31.& 32. 153

2 Gratificando enim uidetur ob dictam cauſam facere ut pareat grauamini ſibi iniuncto.conſ.72.nu.33. 153

4 Gratificatio quando locum habeat.conſ.117.nu.44. 130

4 Gratificationi locus eſt,inter præſentatos ad idem beneficium. ibid. numero.45. 130

2 Grauatus quando per fideicommiſſum poteſt retinere tres quartas, an debeat in illis imputare alienata per eum.conſ.46.nu.25.Alia tamen quarta integra debetur fideicommiſſario.nu.26.& n.27. 104

2 Grauatus poteſt alienare legitimam,& quartam trebellianicam, in quas alienata computantur.Reliqua non poteſt alienare, nec hypothecare in damnum fideicommiſſi.conſ.12.nu.30.& 31. 28

2 Grauatus non poteſt apponere onus rebus ſubiectis fideicommiſ. cõſ.12.num.116. 28

2 Grauatus ſi decedat ſine filijs illis relictis poteſt ſuo arbitrio diſponere de rebus,quibus fuit grauatus,& inter uiuos,& per ultimam uoluntatem.conſ.14.nu.16. 37

2 Grauatus moriens pendente conditione,grauare dicitur ſuum hæredem in portione,quæ ad eum peruenit ut eam reſtituat alteri fideicõmiſſario.conſ.18.nu.72. 51

2 Grauatus a teſtatore facere aliquid conditionaliter ſiue diſpoſitiue ſi illud non fecit quam primum potuit incurrit pœnam.conſ.19.n.190. Neceſſaria tamen requiritur interpellatio.nu.191.ibidem.quod declaratur nume.197.198.& 199.Et monitus,ut adimpleat præcedere debet.nu.192. 55

2 Grauatus facere illico quod potuit facere,& non fecit incurrit pœnã etiam ſi eſt appoſitum a conditione quando ſumus in ultimis uoluntatibus.ibi.nu.204.Et nulla neceſſaria eſt interpellatio cum pœna debeatur propter euentum conditionis,& non reſpectu moræ.nu. 205. Et idem erit quando mora eſſet irregularis.nu.206.ibi. 55

2 Grauatus fideicommiſſo diſponere non poteſt de rebus fideicommiſſo ſubiectis.conſ.26.nu.11. 81

2 Grauatus fideicommiſſo non poteſt hæredes inſtituere ſuper rebus fideicommiſſo ſubiectis.Et in inſtitutione facta per eum non includuntur bona alienari prohibita, & fideicommiſſo ſubiecta. ibidem. nume.18.& 19. 81

2 Grauatus diſponere poteſt de alijs bonis fideicommiſſo non ſubiectis. conſ.31.nu.51. 96

2 Grauatus reſtituere ſubſtituto nedum portionem in qua fuit inſtitutus reſtituere tenetur,ſed etiam aliam quam per fideicommiſſum fuit conſecutus ab alio cohærede grauato.conſ.48.nu.20. 125

2 Grauatus reſtituere hæreditatem quæ teneatur reſtituere.conſ. eod. numero.24. eo.

2 Grauatus decedens cum filia non excludit ſubſtitutum uocatum fauore agnationis,& maſculinitatis.conſ.57.nu.12. 136

2 Grauatus relinquere partem bonorum ſeu hæreditatis electionem habet ſoluendi æſtimationem illorum.conſ.72.nu.38. 153

2 Grauatus reſtituere ſi decederet ſine filijs intelligitur grauatus poſt mortem.conſ.81.nu.8. 166

2 Grauatus reſtituere hæreditatem tenetur fideliter miniſtrare,gubernare bona,& illa reſtituere,& de illis rationem reddere euiciente caſu fideicom.conſ.81.nu.12. 166

2 Grauatus reſtituere hæreditatem tenetur de culpa & negligentia et reſtituere omne damnum contingens in rebus fideicommiſſarij , eius culpa & negligentia.Et ad omne damnum & intereſſe.ibi.numero. 13.& 14. 166

2 Grauatus reſtituere per fideicommiſſum detrahere poteſt trebellianicam.conſ.83.nu.17. 169

2 Grauatus poteſt de trebellianica ſuo arbitrio diſponere,& illã tranſmittere ad ſuos hæredes.ibi.nu.18. eo.

2 Grauatus fideicommiſſo,non tenetur reddere rationem fideicommiſſario de fructibus per eum perceptis uſq; ad tertiam trebellianicã.cõſ. 83.num.22. 169

2 Grauatus fideicommiſſo tenetur prius ſatisfacere legata legatarijs,et demum reſiduum reſtituere.ibi.nu.24.& nu.26. eo.

2 Grauatus fideicommiſſo deducere poteſt nedum quartã trebellianicam,uerum etiam & fructus dictæ quartæ.ibi.nu.25. eo.

2 Grauatus ſi decedat ſine filijs non includit caſum quo filij grauati decederent ſine filijs conſ.87.nu.13.Fallit quando in contrarium adeſſet mens teſtatoris coniecturata.nu.14.ibi. 177

3 Grauatus a teſtatore ſoluere debitu, an & quando teneatur ſoluere onera & factiones.conſ.57.nu.3. 94

2 Grauatus caſu quo decederet ſine filijs maſculis , illis relictis poteſt de bonis hæreditatis ſuo arbitrio diſponere.ibi.nu.30. 177

2 Grauatus fideicommiſſo conditionali,deficiente conditione,poteſt bona per fideicommiſſum relicta libere alienare,& de eis diſponere.n. 52.& nu.53. 177

2 Grauatus a teſtatore ſimpliciter poſt mortem cenſetur grauatus caſu quo decedat ſine filijs.conſ.90.nu.9. 182

2 Grauatus fideicommiſſo propter maſculos poteſt uni ex illis bona ſua relinquere.conſ.90.nu.36.Quod uerum quando ſimpliciter uocati eſſent maſculi:ſecus ſi uocati ſunt proximiores.nu.37.ibi. 182

3 Grauatus ſi decederet ſine filijs poteſt in ſuos filios diſponere.conſ.1. nu.20.Maximè quando reddit ſe conformem uoluntati primi teſtatoris.nu.21.ibi.& nu.55.& ſeq.& nu.61. 2

3 Grauari poteſt etiam ille qui non fuerit honoratus.nu.48.ibid. 2

3 Grauatus uno tempore,uidetur liberatus alio.conſ.57.nu.7. 94

3 Grauatus ſoluere hæredi nomine proprio nuncupato , & etiam appellatiuo,an teneatur ſoluere hæredi hæredis , uel ſit liberatus , & quando.ibi.nu.11.& nu.12.& 13. 94

3 Grauatus fideicommiſſo conditionaliter defecta conditione poteſt de rebus illis ſuo arbitrio diſponere.conſ.63.nu.10. 103

3 Grauatus fideicommiſſo,& eius hæredes non poſſunt bona fideicommiſſo ſubiectu alienare.conſ.66.nu.111. 107

3 Grauatus fideicommiſſo non debet illud peruertere alienando omnia bona.conſ.72.nu.67. 126

3 Grauatus fideicommiſſo ſub conditione illa pendente poteſt alienare bona , & ualet alienatio perpetuo ſi conditio fuit poſtmodum purificata.ibi.nu.70. eod.

4 Grauatur quis,& quando per ſententiam tollitur ius ſuum. conſilio 107.nume.12. 124.

3 Grauatus fideicommiſſo poſt mortem,ſi reliquit filios , qui ſine filijs mortui ſunt locum facit fideicommiſſo.conſ.7.nu.32. 14

3 Grauatus ſi decedat ſine filijs moriens cum filijs extinguit ſubſtitutionem.Fallit ſi alio caſu & forma grauatus eſt.nume. 36. ibidem. numero.16. 14

3 Grauatus relicto filio,poteſt diſponere de bonis in quibus fuit grauatus ſuo arbitrio.conſ.14.nu.19. 22

3 Grauatus fideicommiſſo non poteſt alienare bona ſub dicto grauamine relicta.conſ.16.nu.5. 23

3 Grauatus ſi decederet ſine filijs,& ab inteſtato ſub duplici conditione dicitur grauatus.ibi.nu.6. 23

3 Grauatus reſtituere hæreditatem non poteſt de eius bonis diſponere in præiudicium fideicommiſſariorum & ſubſtitutorũ.cõſ.20.n.5. 29

3 Grauatus fideicommiſſo non poteſt habere hæredem ab inteſtato in bonis fideicommiſſo ſubiectis.ibi.nu.6. 29

3 Grauatus reſtituere poſt mortem,uel uſq; ad certum tempus an poſſit ſtatim reſtituere & ualet reſtitutio ſi intereſt aliorum. conſ. 23. nume.22. 36

3 Grauatus ſi decedat ſine hæredibus maſculis intelligitur grauatus ſi decedat ſine filijs.conſ.25.nu.21. 38

3 Grauatus fideicõmiſſo põt diſponere de rebus quæſitis per ipſum ſeu aliũde prouẽtis ex quo nõ ſunt fideicõmiſſo ſubiecta.cõſ.23.n.47. 36

3 Grauata eligere quando fuit inſtituta ſub conditione futura non præterita.conſ.18.nu.52.Et an dicatur commiſſam tacitam,ſeu uelatam uoluntatem.nu.53.ibi.Et extrinſecum aliquid non eſt peragendum.nu.54.ibi. 53

3 Grauatus ſi decedat ſine filijs relicta filia,& nepte teſtatoris inſtitu

tis proprias filias ir parte, & in reſidua eas excludentis an & q·an de neptis excluſas ſubſtitutum.conſ.51.nu.1.& per totum. Et licet ſubſtitutio non ſit expreſſe facta neptibus an ſit tacita.num.1.ibi.Et an ſit efficax coniectura, quia filiam in parte inſtituit maſculos in uniuerſo.nu.4.ibi nu.5.Et an ead. in ratione uideatur neptes ex filio excluſiſſe.nu.5.ibi.& nu.9.13.54.73.& 74. Et quia filia ipſi teſtatori erat in primo gradu ſed reſpondetur.num.6.ibid. Et alia ratione & cauſa teſtator id non dicitur feciſſe,niſi propter differentiam ſexus.nu.10.ibi. 82
3 Grauatus fideicommiſſo detrahit trebellianicam in qua multa imputantur.conſ.44.nu.17. 69
3 Grauatus ſi decedat ſine filijs & ab inteſtato licet faciat teſtamentū erit locus fideicommiſſo,ſi de illis rebus non teſtatur.ibi.nu.18. eo.
2 } Grauamen nec fideicommiſſum apponi non poteſt in legitima, & appoſitum reijcitur.conſ.9.nu.6.Nec in ea imputantur fructus per filium percepti exiſtentem in primo gradu.nu.7.conſ.17.nu.15.fo.49 & conſ.47.nu.4. 124
3 Et conſ.43.nu.1. 66
2 Grauamen appoſitum inſtitutis ſub conditione ſi deceſſerit ſine filijs non uidetur appoſitum ipſis filijs regulariter.conſ.31.nu.5. 96
2 Grauamen unum compenſatur cum altero. conſ. 35.nu.40. 103
2 Grauari non poteſt a teſtatore,qui non eſt uocatus & honoratus ab illa.conſ.37.nu.20. 106
2 Grauari non poteſt,qui non eſt honoratus.conſ.41.nu.61. 113
2 Grauamen non poteſt apponi in legitima debita filijs, & appoſitum reijcitur. Etiam ſi filius teſtamentum patris approbaret. conſil. 66. nume.2.& 3. 148
2 Grauari poteſt qui honoratus eſt.conſ.46.nu.8. 123
2 Grauamen iniunctum ſub conditione, illa deficiente tollitur & diſpoſitio remanet pura.conſ.74.nu.2. 156
2 Grauamen perſonale non egreditur perſonam eius cui fuit iniunctū. conſ.86.nu.12. 174
2 Grauari nō pōt qui a teſtatore non eſt honoratus.conſ.52.n.13.130
2 Grauari quandoque poteſt,qui non eſt honoratus.conſ.88.num.179 Quod uerum quādo circa id appareret de coniecturata mente ipſius teſtatoris.nu.18.ibi. 179
2 Grauari nō poſſunt illi,qui nō fuere honorati.conſ.89.nu.28. 181
3 Grauari non poteſt qui a teſtatore non eſt honoratus. conſ. 15. numero.3. 23
3 Grauamen ſeu onus in rebus donatis poſtmodum non debet apponi. conſ.33.nu.74. 51
3 Grauamen deferendi arma iniunctum ſubſtituto,arguit ipſum uniuerſalem.conſ.63.nu.53.& nu.55.95. 103
3 Grauari non poſſunt non honorati.conſ.55.nu.8. 84
3 Grauare & moleſtare quis dicitur per ſolam uerbalem moleſtationē factam in iudicio.conſ.54.nu.12. 84
3 Grauamen quando ſuit iniunctum ſucceſſoribus filij locum tantum habet durante pupillari ætate,ea autem finita,expirat tale fideicommiſſum.conſ.55.nu.12. 91
3 Grauamen commenſurandum eſt oneri iniuncto conſ.57.nu.19. 94
3 Grauaminis cauſa ſi commodum eſt,illa diminutio diminuitur & grauamen & contra.nu.20.ibi.
3 Grauamen fideicommiſſi iniunctum filijs extenditur ad nepotes ex coniecturata mente teſtatoris.conſ.66.nu.74.& n.22.106.et 107.
3 Grauamen fideicommiſſi tollere fauorabile eſt conſ.71.nu.74. 124
4 Grauari non poteſt unus pro alio in decimatione.conſil.6.num.10. & nume.15. 22
4 Grauamen reale durat perpetuo in omnibus perſonis poſſidētibus res grauatas.conſ.71.nu.89.Idem ſi ſit dictum,quod bona tranſeāt de antiquiore in antiquiorem.nu.90. 98
3 Groſſolanus homo quis dicatur.conſ.88.nu.37. 149
3 Groſſolanus teſtari poteſt.ibi.nu.39. 149
2 GVBERNATOR quis & quot modis dicat.cōſ.21.n.23.64
4 Gubernator qua die poteſt ſententiam proferre.conſ.126.n.1. 137

De litera, H.

4 HABENS Beneficium non eſt ueriſimile pati alterum gaudere beneficio fructus percipere. conſilio. 39. numero.5. 51
4 Habeas poteſtatem percipiendi fructus, conuenientius eſt ut ipſe manu propria percipiat quam per manus alienas.ibi. numero.10. 51
4 Habens mandatum diſpenſandi ſuper matrimonio,non poteſt diſpenſare niſi præcedente inquiſitione,& ſeruata forma reſcripti.conſ.57 numero.52. 71
3 Habeas hortum ſeu curtem uicinam,non habet ius congrui ad domū coniunctam horto ſeu curti,licet ſint de domo.conſi.81.nu.45. 149
3 Habens obligatum nomen debitoris poteſt illum prohibere ne ſoluat principali creditori.conſ.107.nu.66. Debet tamen in prohibitione cauſam exprimere.nu.67.ibi.Vlterius & de dicta cauſa certiorare debitorem debet cuius nomen eſt ſibi obligatum.ibi.nu.68. 169
3 Habens hypothecatam nomen debitoris,dicitur etiam habere actionem utilem perſonalem.nu.74.ibi. eo.
3 Habens utiles actiones petere poteſt executionem crediti. numero. 89.ibidem. 169
3 Habens nomen debitoris obligatum debet in exigenda pecunia per illum debita præferri omnibus alijs.conſ.107.nu.109. 170
4 Habeas notitiam alicuius actus,quem non reprobat,uidetur illum approbare.conſ.25.nu.45. 36
4 Habens fortius impedit debiliorem licet ille ex aliqua cauſa careat gratia.conſ.117.nu.22. 130
4 Habentes fortius decretum ſi non faciunt diligentias gratia habentibus minus reſurgit.conſ.119.nu.4. 133
4 Habens poteſtatem uendendi uidetur habere poteſtatem recipiendi precium.conſi.122.nu.1. 135
4 Habens poſſeſſionem ciuilem ingrediens naturalem uacantem uel in ea non exiſtentem aliquem non dicitur de nouo illam acquirere, ſed continuare.conſ.145.nu.1. 150
4 Habeas ciuilem poteſt propria authoritate repellere habentem naturalem,& agere poteſt interdicto,uti poſſidetis.nu.2.ibi. 150
4 Habens ciuilem quando & qua cauſa poſſit agere de ſpolio,& unde ui nu.4.ibidem. eo.
2 Habens electionem loci an poſſit eligere ſuſpectum.conſ.31.nu. 25. ſed contra.nu.47.73.& 90. 96
2 Haberi pro tali improprietatem denotat,& fictionem. conſilio. 22. nume.18. 66
2 Haberi pro ciue uero ciuem facit in materia ſtatutaria. conſil. 22. numero.35. 67
2 Haberi pro tali ſimpliciter magna potentia eſt.conſ.eo.n.48.Et quid ſi ſumus in materia correctaria,& pœnali.nu.49.ibi.Et quid ſi ratio ſtatuti,ita militat in pupillo ſicut in alijs.nu.50.ibi. 67
3 Haberi debet pro expreſſo illud quod teſtator diſpoſuiſſet ſi de eo cogitaſſet.conſ.66.nu.51.Et quando fecit plures gradus ſubſtitutionis idem decidendum erit.nu.52.ibi. 107
4 Habetur pro probato id cuius contrarium non eſt ueroſimile nec credibile.conſ.53. nu.67. 65
4 Habens ius in re uel ad rem poteſt illi expreſſe,uel tacite renunciare conſ.76.nu.1. 105
4 Habens ius in beneficio ſi eo præſente & tacente de illo prouidetur alteri ſibi præiudicat,& dicitur renunciare.nu.14.ibi. & nu. 5.Ex quo cū præſentia & taciturnitate interuenit alius actus.n.15.ibi.e.
4 Habens mandatum de prouidenda debet uti diligentia. conſilio. 79. numero.13. 106
4 Habens poteſtatem conferendi idoneis eius perſona induſtria uidetur electa,& ſeq.conſ.80.nu.10. 107
4 Habens poteſtatem conferendi idoneis,an poteſt delegare.nume.23. ibid.& nu.20. 107
4 Habens titulum licite poteſt cedere tertio.conſ.135.nu.24. 142
4 Habilia præſumuntur reliqua,quando de uno dubitatur. conſil. 30. numero.1. 41
1 Habitatio fœmina & feudum facta conditionaliter locum habet quando conditio adimpleta eſt,& non aliter.conſi.17.nu.19. 38
4 Habitatio & fructuum perceptio reſignanti iure familiaritatis cōcedi poteſt.conſ.39.nu.27. 51
4 Habitatio ſolita quæ dicatur.conſ.41.nu.31. 53
1 Habitatio ſimultanea multorum quando & ex quibus inducat ſocietatem eſſe contractam,& communis perceptio fructuum.conſ.84.n. 10.& nu.11.13.15.56.ibi. 253
2 HAEREDITAS quid ſit.conſi.25.nume.70.fol.71. & conſi.59 numero.8. 138
3 Hæreditatem non adiens re ſeu uerbo,eam non tranſmittit etiam ad ſuos.conſ.40.nu.10.& nu.25. 61
1 Hæreditas aduentitia quæ dicatur.conſ.119.nu.4.In illa patri quæritur uſusfructus regulariter.ibi.Limitatur tamē aliquibus in caſibus nu.5.ibi.Habet etiam pater uſumfructum ſuper pecunijs,& alijs mobilibus aduentitijs.nu.6.ibi. 228
3 Hæreditas differentia eſt inter hæreditatem delatam & non delatā, ius quæſitum ſeu quærendum.conſ.26.nu.85. 40
2 Hæreditas differentia eſt ante aditam uel poſt aditam hæreditatem, & ante ius quæſitum uel non quæſitum.conſ.19.nu.216. 55

2 Hæreditas dicitur adiri per mandatum donandi partem hæreditatis. conſi.19.nu.117. 55
2 Hæreditatis aditio fit cedendo iura competentia hæreditati.nu.118. ibidem. 55
2 Hæreditatis aditio ſola animi deſtinatione perficitur.cõſ.19.n.102. Et abſque aliquo facto dummodo animus declaretur.nu.103.ibi. 55
2 Hæreditatis aditio fit ex illo ſolo uerbo nolo eſſe hæres.conſi.19.numero.104. 55
2 Hæreditatis aditio non poteſt fieri citra ius,& nomen hæredis. conſil.19.nu.116. 55
2 Hæreditas adita non dicitur amplius defuncti ſed proprium patrimonium hæredis adeuntis.conſi.20.nu.1.fol.62.conſi.56.nu.4. 135 conſi.65.nu.23.fo.147.conſi.75.nu.27.fol.147.conſ.84.nu.4.fo. 170.et conſi.85.nu.37.& 39. 172
2 Hæreditas inter uiuos dari non poteſt.conſi.24.nu.19. 32
2 Hæreditas ipſa an & quãdo,& per quæ uerba cenſeatur realiter grauata.conſi.37.nu.22. 106
2 Hæreditas an poſſit tranſmitti ad ſuos hæredes filio moriente ante aditionem.conſi.59.nu.14.& nu.15.Et quid iuxta terminos.l. cum antiquioribus. C.de iure delibe.nu.15.ibi. Et quid ſi filius mortuus eſt minor,an tranſmittat beneficium reſtitutionis in integrum.num. 16.ibi.Et ſucceſſiue per tranſmiſſionem conſequi poſſit ius hæreditarium.nu.16.ibid. 138
2 Hæreditas filij dicitur,& non patris poſtquam filius hæreditatem patris adiuit,ſeu illi ſe immiſcuit.conſ.68.nu.7. 150
2 Hæreditatis appellatione ueniunt omnia bona diſponentis.conſil.75. num.26. 157
2 Hæreditas teſtatoris fideicommiſſum ita facientem ad quos dicatur ſpectare mortuis inſtitutis, & ſubſtitutis, nullis relictis hæredibus. Et an ueniant illi,qui ſucceſſuri erant hæredibus inſtitutis. conſ. 83. nu.6.& nu.7. 169
3 Hæreditas & ſucceſſio inter uiuos dari non poteſt. conſi.primo numero.109. 2
3 Hæreditas patris quo reſpectu dicatur quaſi debita filijs. conſi. 3. num.63. 9
3 Hæreditas in codicillis directo dari non poteſt.conſi.10.nu.27. 17
3 Hæreditas data in codicillis effectum ſortitur in uim fideicommiſſi. nu.30.ibi. 17
3 Hæreditatis aditio an poſſit ſuſpendi.conſi.23.nu.25. 36
3 Hæreditas directo dari non poteſt in codicillis.conſi.25.num. 4. De æquitate tamen ualebit inſtitutio hæredis in uim fideicommiſſi.nu.5. ibi.Maxime ſi in codicillis appoſita eſſet clauſula,quòd ualerent omni meliori modo.nu.6.ibi. 38
3 Hæreditas conſideratur poſt mortem illius de cuius bonis agitur. conſil.69.num.83. 118
3 Hæreditas adita unitur patrimonio adeuntis,ita ut illud dicatur unicum patrimonium.nu.84.ibi. eod.
3 Hæreditas adita non dicitur amplius defuncti ſed hæredis.conſi. 74. nume.74. 151
3 Hæreditati uiuentis,& ſic iuri de non ſuccedendo poteſt renunciari. conſ.94.nu.28. 158
3 Hæreditati delatæ renunciari poteſt.nu.31.ibi. eod.
3 Hæreditas non dicitur amplius patris, & poſtquam filius illi ſe immiſcuit uel eam adiuit.conſ.108.nu.10. 175
4 Hæreditas an poſſit adiri,ſi ſtat ſpes quòd alij inſtituti naſcantur.conſil.71.nu.17. 97
3 Hæreditatem & bona anteceſſorum auferri agnatis & applicari extraneis iniquum & durum eſt conſi.20.nu.27. 29
3 Hæreditaria credita & debita nomina debitorum & creditorum nõ diuiduntur ſed adiudicantur uni ex cohæredibus & licet adiudicentur uni non propterea creditori tollitur facultas quin agere poſſit cõtra omnes hæredes pro uirili portione.conſi.69.nu.20. & 21. 117
3 Hæres uerbum in materia feudali ſignificat qualitatem ſucceſſoris & non qualitatem ſucceſſionis.conſi.65.nu.26. 105
3 Hæres ſanguinis & hæreditatis conſideratur in feudis conſilio 65. num.28. 105
1 Hæredum appellatione ueniunt omnes in infinitum.conſilio. 20. numero.7. 42
1 Hæredes legitimi qui proprie dicantur.conſ.10.nu.9.& 10. 42
1 Hæredum appellatione in materia feudali uenit ſolum maſculus, & non fœmina.conſ.22.nu.5.Quod non procedit,quando expreſſè fœmina appareret uocata,nam tunc uenit appellatione hæredum.ibid.nume. 6. 42
1 Hæres uaſalli defuncti poteſt petere ſecundum ius commune ſe immitti in poſſeſſionem omnium bonorum,quæ defunctus tenebat.conſ.22. num.64. Etiam feudalium.nume.65.ibid. Poteſt enim ſua intereſſe multipliciter ſi aduerſarius non probaret uel alia de cauſa numero. 66.ibidem. 84
1 Hæredum appellatione in materia feudali,ueniunt hæredes ſeu ſanguinis & maſculi deſcendentes ex primo acquiſitore. conſi. 23. numero.115. 51
1 Hæres conſideratur dupliciter ut ſanguinis,& hæreditatis.conſi.23. nume.138.& num.135.& in materia feudali conſideratur ut ſanguinis.ibid. 52
1 Hæres primus eſt,qui ſuccedit feudo etiã hæreditario,et tenetur ſeruare geſta per illum, & non geſta per uaſallum prædefunctum.conſi. 23.nume.200. 52
1 Hæredes quando uocentur,omnes debent uenire, & non ſolus unus. conſi.33.num.42. 51
1 Hæres in teſtamento ſcriptus conſequi poteſt poſſeſſionem omniũ bonorum exiſtentium penes teſtatorem tempore ſuæ mortis.conſi. 41. nu.1.Etiam ſi fœmina eſſet inſtituta hæres & bona adhuc eſſent feudalia.nu.2.ibidem.In iſtis enim quo ad poſſeſſorium agnati ipſius defuncti non ſunt legitimi contradictores. numero 3.ibidem. Intereſt enim hæredis etiam fœminæ habere poſſeſſionem prædictam ex multis.nume.4.ibi. 96
1 Hæredi grauato per fideicommiſſum imputantur per eum alienata in duobus illis quartis,quas poteſt detrahere.conſi.46 nu.28. 104
1 Hæres uenit contra iuramentum a defuncto præſtitum abſque reatu periurij.conſi.54.nu.93.& nu.95.& ſeq. 115
1 Hæres non tenetur petere abſolutionem a iuramento.conſi.54.num. 96.& nu.97.& 99. 115
1 Hæres non poteſt dici periurus,nec turpitudinem ſuam allegat ſi uenit contra factum defuncti iuratum,& cum clauſula omnia & ſingula uallatum.conſi.55.nu.66. 118
1 Hæredes inſtituti unus in ſeptem,& alter in quinque quas partes habeant.conſi.61.nu.37. 125
1 Hæres emptoris præſumitur in bona fide,& licite præſcribit. conſil. 64.num.81. 128
1 Hæres extraneus quis dicatur.conſi.129.nu.8. 228
2 Hæres grauati tenetur fideicõmiſſario reſtituere fideicommiſſum re aut uerbo.conſi.5.nu.28. 11
2 Hæres grauatus per fideicommiſſum poteſt diſponere de bonis per eũ quaſitis,eo non obſtante.conſi.19.nu.4. 18
2 Hæres grauatus fideicommiſſo non poteſt nec inter uiuos, nec in ultima uoluntate alienare bona illi ſubiecta.conſi.9.nu.90. 19
2 Hæres grauatus fideicommiſſo quo reſpectu dicatur acquiſiuiſſe dicta bona conſi.9.nu.92. 19
2 Hæres adeundo confundit omnia iura.conſ.12.nu.17. 28
2 Hæres grauatus non debet ſuo arbitrio fideicommiſſum ſubuertere per legitimationem.conſ.12.nu.150. 29
2 Hæres non poteſt uenire contra diſpoſitionem teſtatoris, debet enim illam ſeruare.conſi.16.nu.38. 42
2 Hæres quando dicatur adiuiſſe,ſeu immiſ. uiſſe.nu.37.ibi. eo.
2 Hæres grauatus fideicõmiſſo tenetur reſtituere quod percipit ex ſubſtitutione pupillari.conſi.16.nu.54. 42
2 Hæres grauatus fideicommiſſo tenetur reſtituere quod percepit per aliud fideicommiſſum.nu.56.ibi.Et iſtud quando grauamen,& fideicommiſſum ſubſequitur.nu.57.ibi. 42
2 Hæres renunciantis filia non poteſt illi contrauenire nec uenire contra eam.conſ.16.nume.75.Et quid ſi ex ea eſſet læſa enormiſſime. nu.76.ibid. 42
2 Hæres non poteſt uenire contra factum defuncti. conſil. 16. numero. 126. 22
2 Hæres contraueniendo priuatur hæreditate.conſ.19.nu.155. 55
2 Hæres ſemel non poteſt regulariter deſinere eſſe hæres.nu.176.ibid. Fallit quando teſtator hoc diſponit ante aditam hæreditatem.n.177. ibi.Item quando hæres non uult parere uoluntati teſtatoris.nu.178. Item quando lex aliud diſponat.nu.179.ibi. 55
2 Hæres adimplens conditionem quam primum poteſt non priuatur hæreditate.conſ.19.nu.218. 55
2 Hæres grauatus fideicommiſſo tenetur fideicommiſſario reddere rationem de bonis teſtatoris.conſi.25.nu.71.Et quid de pecunijs, quæ erant tempore,& de alijs exactis poſtmodum,& alijs ſeq.Et quid de bonis conſumptis.nu.73.ibi. 78
2 Hæres inſtitutus uno teſtatore moriens reddit teſtamentum nullum, & quaſi caducum.conſ.:6.nu.46.Fallit quando datus fuit ſubſtitutus.ibi.nu.47.& 48.Et quando conditum apparet ſecundum conſil. Galli Aquilij.nu.48.Et quando in teſtamento fuit appoſita clauſula codicillaris.ibid.nu.49. 81

2 Hæres

2 Hæres grauatus fideicommiſſo uniuerſali illud poteſt deducere, eſto quod inuentarium non confeccerit. conſ. 33. nu. 52. Nec propterea ui detur illi renunciaſſe nu. 53. ib. 100
2 Hæres grauatus tenetur fideicommiſſario reſarcire damnum per eũ datum. conſ. 45. nu. 24. 121
2 Hæres non tenetur legatario præſtare rem legatam quæ non eſt penes hæredem ſine culpa. nu. 25. ibi. 121
2 Hæres an teneatur de negligentia commiſſa de non exigendo debitores nu. 26. ibi. Et cedendo fideicommiſſarijs ſeu legatarijs actiones liberatus dicatur. nu. 27. ibi. 121
2 Hæres extraneus ſcire præſumitur contenta in teſtamento, & de illis notitiam habere. conſ. 49. nu. 31. 116
2 Hæres inſtitutus quando mortuus eſt uiuente teſtatore, deducit teſtamentum nullum quaſi caducum. conſi. 6. nu. 1. 139
2 Hæres mortuus uiuo teſtatore reddit teſtamentum quaſi caducũ. conſil. 61. nu. 1. & nu. 20. & 21. 141
2 Hæres. differunt an quis ſit hæres ſcriptus, et an adeat hæreditatem. conſi. 62. nu. 8. 142
2 Hæres ſi moritur uiuo teſtatore ſuccedẽtes ab inteſtato tenentur præſtare fideicommiſſum, ſi in teſtamento fuit appoſita clauſula codicillaris. conſi. 62. nu. 15. 143
2 Hæres inſtitutus moriens uiuo teſtatore, reddit teſtamentum quaſi caducum & nullum. conſi. 64. nu. 1. 145
2 Hæres inſtitutus in uita uidetur inſtitutus in plena proprietate & pleno iure, & poſt mortem grauatus fideicommiſſo. conſi. 65. a numero. 16. 147
2 Hæres inſtitutus ex ſemiſſe uſq; ad paſcha ſi alius eſt inſtitutus in eodẽ ſemiſſe poſt paſcha, & alius in alio ſemiſſe ſimpliciter ualebit inſtitutio conſi. 69. num. 1. 150
2 Hæres inſtitutus ad tempus, & alius inſtitutus poſt illud tempus, conſequitur ab illo primo hæreditatem per fideicommiſſum. nume. 2. ibidem. 50
2 Hæres in dubio inſtitutus uidetur non animo compenſationis, ſed propter merita. conſ. 69. nu. 26. 150
2 Hæres adiens hæreditatem ſine beneficio inuentarij, non propterea amittit actionem hypothecariam ſuper bonis defuncti ſibi competentem. conſi. 69. nu. 40. 150
2 Hæres adeundo hæreditatẽ non cenſetur repudiare nec remiſiſſe creditum ſuum. nume. 42. ibi. Et talis aditio non habet uim ſolutionis. ibidem. eo.
3 Hæres adeundo hæreditatem facit bona hæreditaria propria ita ut ſint ipſius proprium patrimonium, & non hæreditaria. conſi. 1. n. 19 & 51. fo. 2. & conſ. 51. nu. 43. 19
2 Hæres grauatus reſtituere uni ex familia, poterit uni ex illis legare, & talis legatarius conſequetur fideicommiſſum. conſil. 72. nu. 12. Et alia facultas legandi uni ex familia, non inducit uoluntatem captatoriam. nu. 13. ibi. 153
2 Hæres faciens actum conſimilem diſpoſitioni teſtatoris præſumitur illum feciſſe, ut adimpleret illius uoluntatem. nume. uigeſimooctauo. ibidem. 153
2 Hæres grauatus ſubſtitutione compendioſa, moriens in pupillari ætate facit illam iure directo ualere. conſi. 73. nu. 8. 155
2 Hæres grauatus fideicommiſſo diſponens illa bona peruenire ad illum fideicommiſſarium, non aſtringit eum, quominus illa conſequatur uirtute primi teſtamenti, & non ſecundi. conſ. 75. nu. 30. 157
2 Hæres grauatus ſuper dictis bonis non habet poteſtatem diſponendi nu. 31. ibid. eo.
2 Hæredum & deſcendentium appellatione nedum maſculi uerum & fœminæ continentur. conſi. 88. nu. 12. 179
2 Hæredum appellatione in fideicommiſſis, filij tantum ueniunt. conſi. 89. num. 5. 181
2 Hæredum appellatione ueniunt filij & ueniunt primi non alij poſteriores. nu. 23. ibi. & nu. 24. ibi. eod.
2 Hæres prohibitus alienare ſi poſtmodum alienat, an dicatur priuatus portione ſibi perueniente. conſ. 9[illegible] nu. 46. & nu. 65. & ſeq. 184
2 Hæres inſtitutus præſumitur ſcire contenta in teſtamento ex pluribus. nu. 47. ibi. eod.
2 Hæres non obſeruans teſtatoris præceptum honeſtum efficitur odioſus teſtatori & illi dicitur iniuriam inferre. nu. 55. ibi. Et propter nõ obſeruantiam ipſius priuandus uenit omnibus bonis & emolumentis a teſtatore ſibi relictis. numero 56. ibidem. Et iſtud eo quoniam ſpreuit teſtatoris uoluntatem. numero. 58. ibidem. Et aliud iſto caſu non conſideratur, niſi contemptus & contumacia hæredis ſpernentis. nume. 58. ibidem. Maxime ſi teſtator in pœnam alienantis, & contrauenientis uoluit ipſum eſſe priuatum ipſo facto, et iure. n. 59. ibi. 184
2 Hæres contrauenies teſtamento non poteſt ſe iuuare aliquo beneficio ipſius nec petere fideicommiſſum. conſ. 91. nu. 64. 184
2 Hæres contrauenies uoluntati teſtatoris, ex quibus uerbis dicatur priuatus commodo hæreditatis. nu. 65. ibi. & alijs ſeq. eod.
2 Hæres non obſeruans uoluntatem teſtatoris priuatur hæreditate, nedum ipſe, uerum & omnes deſcendentes & hæredes ſui. numero. 67. ibidem. eod.
2 Hæres grauatus fideicommiſſo nõ poteſt diſponere de bonis fideicommiſſo ſubiectis. conſi. 93. nu. 37. 189
2 Hæres grauatus fideicommiſſo, & inſtituens alios non uidetur illos inſtituiſſe in bonis fideicommiſſo ſubiectis. n. 38. eod.
2 Hæredes in rebus particulariter legatis, non poſſunt dici particulares legatarij. conſi. 94. nu. 48. & alijs ſeq. 191
3 Hæres dans operam lenocinio efficitur infamis conſ. 20. nu. 67. Maximè ſi lenocinium exercuit erga uxorem. nu. 68. ibi. 29
3 Hæredum appellatione, quæ perſonæ ueniant. conſi. uigeſimoſexto numero. 17. 28. 40
3 Hæres filij grauati reſtituere hæreditatem tenetur fideicommiſſarijs reſtituere omne illud, quod ipſe filius plus ſibi debito percepit, reſpectu quartarum conſi. 27. nu. 20. 44
3 Hæres conficiens inuentarium poteſt uenire contra factum defuncti. conſi. 33. nu. 95. Et idem quando geſtum a defuncto fuiſſet inualidũ uel quando quis permiſit. nu. 96. ibi. Et idem ſi tendit in fraudem & damnum hæredis. nu. 97. ibi. 51
3 Hæres propria authoritate poteſt capere poſſeſſionem rerum hæreditariarum. conſi. 37. nu. 22. Et an dicatur cepiſſe ciuilem, & etiam naturalem. ibi. 57
3 Hæres inſtitutus ſi moritur uiuo teſtatore eius inſtitutio quaſi caduca nulla eſt. conſi. 44. nu. 1. Et portio ipſius accreſcit ſuo cohæredi & coniuncto. nu. 2. ibi. Verum ſi adeſt ſubſtitutus ille admittitur excluſo coniuncto. nu. 3. ibi. Et filij uidentur ſubſtituti in parte in qua pater fuit inſtitutus. nu. 4. ibi. 69
3 Hæres grauatus ſi adiuit ſine inuentario, habet ſalua ſua credita ſecus quando fideicommiſſarius adiuit ſimpliciter hæreditatem grauati alienantis. conſil. 48. nu. 8. 76
3 Hæres grauatus non poteſt alienare bona ſubiecta fideicommiſſo cõditionali. cõſ. 48. n. 16. Et fideicommiſſarij eueniente conditione reuocan[illegible] alienata, niſi conſenſerint alienationi. nu. 17. ibid. Et incipit currere a die purificati fideicommiſſi ſibi. 76
3 Hæres inſ[illegible]tutus poteſt grauari. conſ. 51. nu. 8. 82
3 Hæres uniuerſaliter inſtitutus poteſt petere ſe immitti in poſſeſſionem bonorum, quæ teſtator tempore mortis poſſidebat. conſi. 54. numero. 1. 88
3 Hæres uniuerſalis propria authoritate poteſt capere poſſeſſionem, et tenutam bonorum hæreditariorum, quæ fuerunt teſtatoris. numero. 2. ibidem. 88
3 Hæres particulariter inſtitutus dato alio cohærede uniuerſali & adeunte hæreditatem contra ipſum non debet audiri in poſſeſſorio. nume. 8. ibi. Et idem quando fuit inſtitutus in rebus non certis nec liquidis. nu. 9. ibid. 89
3 Hæres adeundo hæreditatem cum beneficio inuentarij ſaluum habet omne ſuum creditum. nu. 11. ibi. 89
3 Hæres grauatus inſtituens fideicommiſſarium facere id dicitur ex neceſſitate, non autem uoluntariè. Et inſtitutus ab hærede grauato uenire debet ex primo teſtamento non ex ſecundo. nu. 13. ibi. 89
4 Hæredis appellatione, quis ueniat. conſ. 48. nu. 25. Et an tantum ueniant filij, & deſcendentes. nu. 26. ibi. 59
3 Hæres alienando contra uoluntatem defuncti facit locum fideicommiſſo & ſubſtituto. conſ. 1. nu. 54. 2
3 hæres inſtituendo unum de familia uocatum a primo teſtatore, non poteſt illum iure fideicommiſſi grauare conſi. 1. nu. 55. 2
3 hæres prædictus non poteſt in præiudicium ſubſtituti apponere grauamen & onus hæreditati. ibi. nu. 56. 2
3 hæres non poteſt in fraudem fideicommiſſi diſponere, contra uoluntatem primi teſtatoris. ibi. nu. 61. 2
3 hæres ſpernens præceptum honeſtum teſtatoris odioſus efficitur illi, quem iniuria afficit. ibi. nu. 67. 2
3 hæres non ſeruans præceptum teſtatoris priuatur omnibus ſibi a teſtatore relictis. ibi. nu. 68. eo.
3 hæres non ſeruans teſtatoris uoluntatem priuatur omni eius commodo. ibi. nu. 74. 42
Et ita contrauenendo non poteſt gaudere aliquo beneficio. nume. 75. ibidem. 2
3 hæres ſine beneficio adiens hæreditatem, ſibi ualde præiudicat. conſi. 1. nu. 29. Nedum ſibi, uerum etiam & ſuis hæredibus. ib. num. 30. 6

hæres

3 Hæres adiens hæreditatẽ uidetur quaſi contrahere cum legatarijs, et fideicommiſſarijs. nu. 31. ibid. 6

3 Hæres præſens teſtamento ſimpliciter poſtmodum adiens hæreditatem tenetur obſeruare omnia diſpoſita etiam in rebus ſuis proprijs. cõſil. 2. num. 33. 6

3 Hæres grauatus fideicommiſſo non poteſt diſponere de rebus in fideicommiſſu contentis. conſi. 2. nu. 80. 6

3 Hæres an & quando poſſit uiui inſtitui. conſi. 3. nu. 38. 8

3 Hæredes quando uocatur uidetur uocati poſt mortem præcedentium. conſ. 4. nu. 3. 10

3 Hæredes & deſcendentes non ſuccedunt cum eorum partibus uiuentibus, ſed poſt mortem illorum, conſi. 4. nu. 4. 10

3 Hæredum appellatione nedum filij, uerum etiam & nepotes & deſcẽdentes ueniunt. conſi. 8. nu. 28. 15

3 Hæredes declarantes uerba teſtamenti, non poſſunt a tali declaratione diſcedere. conſi. 11. nu. 39. 19

3 Hæres inſtitutus moriens uiuo teſtatore reducit teſtamentum in cauſam quaſi caduci, & nullum. conſi. 18. nu. 1. Fallit quando teſtator illi dediſſet ſubſtitutum ibi. nu. 2. item fallit quando in illo teſtamento appoſita eſſet clauſula codicillaris. ibi. nume. 3. 26

3 Hæredum appellatione in feudis quorumcunque uel ſimilium ueniũt etiam fœminæ & extranei. conſ. 71. nu. 54. 124

3 Hæres uniuerſalis dicitur etiam inſtitutus in legatis, & fideicommiſſis particularibus, quæ præſtare habet illis, quibus relicta ſunt. conſilio. 54. nume. 49. 89

3 Hæres grauatus fideicommiſſo, poteſt deducere expenſas per eum factas, & etiam melioramenta. conſi. 55. nu. 22. & alijs ſeq. 91

3 Hæres poteſt grauari reſtituere fructus per eum percipiendos. numa. 29. ibidem. eod.

3 Hæres tenetur reſtituere fructus repertos in hæreditate, tempore mortis teſtatoris. nu. 31. ibi. 91

3 Hæres grauatus non tenetur reſtituere precium ſolutum per teſtatorem ementem fructus alicuius poſſeſſionis. pro aliquo tempore. nume. 28. ibi. eo.

2 Hæredis inſtitutio non eſt neceſſaria in ultima uoluntate ſicut requiritur in teſtamento. conſi. 32. num. 41. 98

3 Hæres ex fructibus perceptis tenetur ſupplere ius peremptum fideicommiſſo uniuerſali. conſi. 55. 33. & 58. 91

3 Hæres hæredis grauati nõ tenetur reſtituere extimationẽ fructuum perceptorum per ipſum hæredem. nu. 62. ibi. 91

3 Hæres an & quando teneatur uendere res & quas, & ſeruare precium fideicommiſſario. nu. 64. ibi. 91

3 Hæres alienando legatum, uel fideicõmiſſum ſub cõditione, non præiudicat legatario eueniente poſtmodum conditione ſiue ſit particulare. conſi. 57. nu. 22. Siue uniuerſale fideicommiſſum. nu. 23. ibi. 94

3 Hæredum appellatione ueniunt uniuerſales non particulares. conſi. 62. nume. 5. 102

3 Hæres grauatus fideicommiſſo conditionali interim cogitur præſtare cautionem de qua in titulo ut lega. nomi. cauea. Fallit quando fideicommiſſum fuiſſet extinctum. conſi. 63. nu. 1. 105

3 Hæres quando & quo caſu poſſit uenire contra factum prædeceſſoris ſui defuncti, conſi. 63. nu. 32. 105

3 Hæres grauatus non uidetur diſponere de rebus ſubiectis fideicommiſſo. conſi. 66. nu. 112. 106

3 Hæredũ appellatione etiã fœminæ continentur. conſ. 69. n. 49. 117

3 Hæredum appellatione ueniunt etiam & liberi, quorum appellatione ueniunt deſcendentes utriuſque ſexus. nu. 50. ibid. & nu. 56. 117

3 Hæredis uoluntati non eſt præſumendum teſtatorem uoluiſſe relinquere ſuæ diſpoſitionis ualiditatem. conſi. 70. nu. 2. 123

3 Hæredum appellatione, qui hæredes ueniant in materia non tranſitoria ad hæredes extraneos. conſ. 71. nu. 36. Et quid ſi uerbum hæredũ fuit additum illud uerbum & ſucceſſor. ibi. & nu. 37. 124

3 Hæredum & ſucceſſorum appellatione, an & quando ueniant hæredes etiam extranei. conſi. 71. nu. 40. Et quid ſi ſumus in materia non trãſitoria ad extraneos. nu. 41. ibi. 124

3 Hæredum appellatione ueniunt maſculi tantũ ex natura rei; & quandoque ſecundum uoluntatem diſponentis. nu. 46. ibi. 124

3 Hæredum appellatione uenit hæres etiam ab inteſtato. nu. 51. ibi. eo.

3 Hæredum appellatione omnes ueniunt quando uerſamur in re ſuſpectura non tranſitoria ad extraneos. conſi. 71. nu. 63. Quid autem ſi tranſmiſſio impeditur, non propter naturam rei ſed propter conditionem appoſitam. ibidem. Et quid ſi tranſmiſſio impeditur propter iniquitatem, uel quia contra mentem concedentis. numero. 64. ibidem. 124

3 Hæres hæredis, dicitur hæres primi teſtatoris. conſi. 74. nu. 39. 106

3 Hæres non ligatur iuramento præſtito ab eius prædeceſſore. conſil. 75. num. 12. 133

3 Hæres non habet neceſſe petere abſolutionem a iuramento, poteſt tamen ad cautelam id petere. nu. 23. ibi. Et dicta petitione non obſtante iudex habet determinare ſuper meritis primæ cauſæ. n. 25. ibi. 133

3 Hæres contra factum defuncti uenire non poteſt. conſi. 76. numero. 17. 134

3 Hæredis nomen uerificatur in uniuerſali hærede, non autem in particulari. conſi. 109. nu. 7. 174

3 Hæres particularis loco legatarij habetur. nu. 8. ibi. Etiam in materia ſubſtitutionis. nu. 9. ibi. eod.

3 Hæres repreſentat perſonam defuncti, actiuè & paſſiuè. n. 25. ibi. eo.

4 Hæres poteſt poſſeſſionem capere abſque licentia abbatis. conſi. 85. nu. 16. 109

4 Hæredum appellatione ueniunt etiam extranei. conſ. 85. nu. 18. 109

4 Hæres an cadat ſi poſt mortem emphyteotæ nõ petijt renouationem. conſ. 36. nume. 8. Quomodo, quando & quo caſu procedat, declaratur. ibid. 110

4 Hæres tenetur ſeruare facta per defunctum. cõſ. 100. n. 8. Niſi adeat hæreditatem illam cum beneficio legis & inuentarij. nu. 9. ibi. 119

1 Hæredibus ſuis poteſt quis contrahendo præiudicare, & rebus ſuis imponere legem. conſi. 33. nu. 19. 51

4 Hæreticus non poteſt proprie dici, qui non perſeuerat. conſi. 2. numero 199. 55

4 Hæreticus quis propria dicatur. nu. 200. ibi. eod.

4 Hæreſis crimen. De crimine hæreſis poteſt inquiri contra mortuos. conſi. 2. nu. 208. 5

Cetera uide infra in liter. S. in uer. ſuſpicio.

4 Hæretici patiuntur etiam publicationem bonorum. conſi. 2. nu. 112.

Et pro parte iſta bona publicata applicãtur fiſco laicali. n. 113. ibi.

Et de iſtis bonis debeat tres partes fieri. nu. 114. ibi. 5

4 Hæreticum eſt negare Chriſtum. con. 1. nu. 189. 6

1 HOMO unus conſiderari poteſt ut duplex. conſilio. 84. numero. 43. 109

4 Homo præſumitur uiuere uſque ad annos centum qualiter intelligatur conſ. 86. nu. 19. & nu. 20. 21. Quod quis uiuat a quo deducendũ & probandum eſt. nu. 21. ibi. Quo quis habuerit filios facti eſt a quo iſtud ſit probandum. nu. 22. ibi. 110

4 Homicidium inſtituentem eſt quærere & non perdere. conſilio. 39. numero. 6. 51

4 Homicidium eſt de genere prohibitorum. conſ. 161. nu. 5. 168

2 Honeſtas nihil turpitudinis continet. conſi. 9. nu. 74. 28

Honeſtas non patitur uoluntates teſtatorum ſine cauſa ſubuerti. nume. 74. ibid. eod.

2 Honeſtas præferri debet omni lucro etiam propt io. nu. 75. ibi. eod.

2 Honeſtas omni lucro & comodo præferenda eſt. conſi. 12. n. 199. 29

1 Honeſtum & in contractibus uenit illud quod honeſtum eſt. conſil. 88. nu. 39. 159

3 Honor & reuerentia debetur parentibus. conſi. 29. nu. 54. 45

4 Honor omni lucro eſt præponendus. conſ. 58. nu. 12. 72

4 Honorati grauari poſſunt per eundẽ teſtatorem. conſ. 30. nu. 31. 41

2 Honoratus a teſtatore grauari poteſt conſi. 90. nu. 8. 182

3 Honorati a teſtatore poſſunt grauari fideicommiſſo. conſ. 52. n. 4. 83

4 Horror maior eſt coire cum ſorore quam cum fratriſſa. conſi. 68. numero. 19. 85

3 Hortus connexus domui res ruſtica dicitur, & non urbana. conſil. 82. num. 46. 140

1 Hoſpitalitas quæ proprie ſit. conſi. 16. nu. 9. 69

4 Hoſpitalia an comprehendantur in generali reuocatione facta per Papam. conſ. 36. nu. 14. 49

4 Hoſpitalia an ueniant & comprehendantur appellatione beneficiorum ibi. & ſeq. nu. 17. ibi. eod.

4 Hoſpitalia comprehenduntur beneficij appellatione. conſ. 44. n. 5. 55

4 HVIVSMODI dictio denotat præcedentẽ qualitatẽ cõſ. 40. n. 8. 51

3 Huiuſmodi dictio repetit dicta in præcedentibus, cum ſuis qualitatibus conſi. 81. nu. 32. Et idem in relatione. nu. 33. ibi. 139

4 HYPOTHECARIA non poteſt agi contra emptorem, niſi diſcuſſis principalibus. conſ. 75. nu. 39. 104

1 Hypothecaria illis competit, quibus bona ſunt obligata. conſ. 50. numero. 14. 110

Licet ſit appoſitum ſolum uerbum planius exprimens. n. 15. ibi. 110

1 hypothecaria competit hæredibus creditoris. nu. 16. ibi. eod.

1 hypothecaria eſt actio realis. nu. 18. ibi. eo.

1 hypotheca generalis etiã ad futura illa comprehendit. nu. 21. ibi. eo.

1 hypotheca & obligatio generalis comprehendit etiam rem uenditã. nume.

nu.13.ibi.& nume.24. eod.
1 *Hypothecaria ut agi poſſit quæ probatio requiritur. nume. 19. 20. & ibidem.* eod.
1 *Hypothecaria ut agi poſſit contra tertios poſſeſſores principalis debitor debet eſſe in mora.conſi.80.nu. 39. Licet regulariter quando agitur contra tertios poſſeſſores actione hypothecaria procedere debeat diſcuſſio,tamen illa fieri poteſt pendente iudicio inſtituto contra dictos tertios poſſeſſores.nu.40.ibi.* 146
1 *Prout iudicium tale procedit,ſi dicitur illo pendente in bonis debitoris principalis nihil eſſe,& ſic non intereſſe opponenti exceptionem excuſſionis.nu.41.ibid.* 146
2 *Hypothecaria locum habet pro dote reſtituẽda,& in donatione propter nuptias.conſ.69.nu.41.* 150
3 *Hypothecaria prius præferenda eſt alijs poſterioribus.conſ. 69. numer. 157.* 118
3 *Idem quando ſecundus contractus ſcienter factus eſt in fraudem primæ donationis.nu.158.* 118
3 *Hypothecaria conſtituitur,ſi debitor eſt in poſſeſſione rei iudicatæ, uel illa eſt in bonis ipſius.conſ. 102.nu.3.* 167
3 *Hypotheca tollitur per nouationem.conſi.102.nu. 13.* 167
3 *Hypotheca expreſſa pro dote,incipit a die promiſſionis,non autem a die ſolutionis.Et trahitur retro ad tẽpus promiſſionis.n.16.17.* 167
3 *Hypotheca expreſſa & anterior etiam ſub conditione facta præfertur poſteriori pura.n. 18.ibi.* 167
3 *Hypothecam habens & ſi poſterior creditor ſit, tamen præfertur anteriori habenti perſonalem tantum.conſ.102.num.15.Et præfertur tam in agendo quã in excipiendo quã etiam replicãdo.ibi.n.14.* 167
3 *Hypothecare poteſt quiſque bona ſua.conſi. 109.nu.50.* 174
3 *Hypothecaria regulariter non poteſt agi contra tertium poſſeſſorem non diſcuſſo principali.nu. 51.ibi. Quod uerum quando fuit oppoſitum,alias ſecus.nu.52.ibi.Et oppon debet ante litem conteſtatam. nu.53.ibi.Fallit etiam quando notorium eſſet principalem non eſſe ſoluendo.nu.54.ibi.* 174

De litera, I.

4 *IACTARE ſuum nemo præſumitur.cõſ.39.n.5.f.*51
1 *IDENTITAS rei plene probatur per confines notificatos.conſi.67.nu.10.& 116.132.& conſil.107. nume.6.* 174
1 *Idem iuris de toto,quod de parte, quo ad totum uel quo ad partem. conſi.128.nu.18.* 216
3 *Idoneitas requiſita per legem in gradu ſuperlatiuo , articulanda & probanda eſt.conſi.24.nu.17.* 37
4 *Idoneus quis dicatur ad beneficia.conſi.40.nu. 12.* 52
4 *Idoneus nomen an intelligatur ſecundum ius commune.nu.13.ibi.*52
4 *Idoneus qualis debet eſſe ſi talis qualitas fuit appoſita in fundatione iurispatronatus.conſi.50.nu.10.* 61
4 *Idoneus teſtis quis dicatur.conſ.58.nu.11.* 72
4 *Idoneis uerba de quibus perſonis intelligantur,& de qua idoneitate. conſ.40.nu.13.* 52
4 *IGNIS debet habere certum autorem,& an ſit imputandus inhabitantibus.conſi.87.num.5.* 111
1 *Ignorans & errans non dicitur conſentire.conſi.20.n.60.61.&63.*
2 *Et conſi.12.nu.145.* 28
1 *Ignorans non dicitur conſentire.conſi.23.nu.230.* 52
1 *ignorãs nõ uidetur remittere illud quod ignorat.cõſ.49.n.43.* 108.
3 *Ignorans nõ dicitur renunciare.conſi.69.nu.6.* 117
3 *Ignorans non dicitur approbare,nec conſentire.conſi.99.n.46.*164
4 *Ignorans habere facultatem eligendi unum ex pluribus , accipiendo unum non præiudicat iuri eligendi.conſ.117.nu.37.* 30
4 *Ignorans factum nunquam dicitur ratificare.conſi.143.nu.33.*248
4 *Ignorantes & aſſiſtentes,ac præſentes delicto non puniuntur. conſil. 154.nu.19.* 160
4 *Ignorantes nõ debẽt ligari banno,quod ignorant.conſ.171.n.6.*178
4 *ignorantia et error ſuppletur quando ex uerbis illud colligitur.cõſ. 3.nu.87.Et maxime quando deſectus nõ potuit peruenire niſi ex errore.nu.88.ibid.* 11
1 *ignorantia in ſummo Pontifice propter multitudinem negotiorum datur,datur etiam in facto proprio.conſi.11.nu.132.* 26
1 *ignorantia præſumitur.conſi.20.nu.64.* 42.
Item ex alijs circunſtantijs,& ex actu ſeq.& ex iuramento.n.65.ibi.
1 *ignorantia ſupina tollit reſtitutionem.conſi.23.nu.28.* 52
1 *ignorantia probatur proprio iuramento.nu.130.ibi.* 52
1 *ignorantia non cadit in facto proprio.conſi.31.nu. 118.* 79
1 *ignorantia excludit conſenſum.47.nu.101.* 105
1 *ignorantia in facto alieno admittitur.conſ.47.nu.101.* 105
1 *ignorantia eſt,quæ impedit ratificationem , non dolus. conſi. 49.numero.52.* 108
1 *ignorantia poteſt probari per iuramentum.conſi.95.nu. 46.* 170
2 *ignorantia præſumitur in facto alieno.conſi.12.nu.77.* 28
2 *ignorantia teſtamenti ceſſat,propter qualitates inducentes ſcientiã. conſi.16.nu 48.* 42
3 *Ignorantia præſumitur in filio.conſ.33.nu.86.* 51
1 *ignorantia non excuſat contrahentes.conſi.93.nu.53. Et ſi contrahit in aliam cauſam non tenetur præponens.nu.54.ibid. & 55. 56. & 57.* 146
1 *ignorantia iuſta & probabilis cauſatur,quando publice quis ſe gerit pro tali.conſi.95.nu.47.* 170
3 *ignorantia & error ceſſat in facto proprio.conſi.66 n.120.* 106
3 *ignorantia legum,& iuris,non eſt admittenda.conſi.69.nu.88.*118
3 *ignorantia non præſumitur in geſtis communibus,& de quibus erat publica uox & fama conſi.81.nu. 27.* 139
3 *ignorantia ex quibus coniecturis tollatur.ibi.* eod.
3 *ignorantia facti alieni probabilis eſt conſi.99.nu.31.* 164
4 *ignorantia generalium conſuetudinum prorſus excluditur.conſi.44. nume. 21.* 55
4 *ignoranti tempora non currunt in commodum uel incommodum ipſius.conſi.44.nu.27.* 55
4 *ignorantia non præſumitur in contractibus perpetuis & importantibus,ut eſt matrimonium,& ẽt in facto longinquo.cõſ.57.n.23.*71
4 *ignorantia iuris non præſumitur.conſi.68.nu.302* 85
4 *ignorantia etiam iuris in delictis excuſat.conſi.78.num.19.& melius.nu.14.25.26.27.Declaratur quando & quo caſu illud procedat.num.10.ibid.* 106.
4 *Ignorantia iuris non excuſat in iudicialibus.nu.27.ibi.* eod.
4 *Ignorantia probabilis in tacendo, tollit uitium ſurreptionis. conſil. 82.nu.34.Idẽ ſi papa cõceſſiſſet,ẽt ex ex[illegible]ſſiõe facta.n.35.ibi.*108.
4 *Ignorantia iuris quando tractatur de lucro, nunquam excuſat.conſ. 96.nu.29.* 117.
3 *ILLATIO non bene fit ex ſeparatis.conſ.18. nu.9.* 27.
4 *Illicitum faciens non excuſatur propter ignorantiam iuris. conſ.78. nu.25.* 106.
1 *IMAGINEM obtinet falſitatis,quòd non eſt ueroſimile. conſ. 131.nu.24.* 230.
2 *Imbreuiatura notarij ſub qua forma eſſe debeat,ut fidem faciat.cõſ. 27.nu.2.* 86.
1 *Imminentia mortis nõ fraudem ſed ſalutẽ arguit.cõſ.14.nu.36.*35.
2 *Immiſſio in poſſ.petita uirtute edicti di. Adria. impeditur quando aduerſarius incontinenti offert probare impedimenta obſtantia dictæ immiſſionis.conſ.11.nu.18.* 27.
4 *Immiſſio annuli & eius apportatio oſtendit ſignum liberæ uoluntatis.conſ.170.nu.25.* 177.
1 *Immiſſio ex.2.decreto ſeu traditio , quando & quo caſu ſit neceſſaria.& an ſufficiat ex primo.conſ.42.nu.31.* 98.
1 *Immiſſio prima an continuetur per ſecundam factam alteri ſine ratificatione.nu.32.ibi.& nu.33.& 38.* eod.
1 *Immixtio qualiter probetur.conſ.50.nu. 17.* 110
3 *Immobilia modica & parua non releuant debitorem ſuſpectum.cõſ. 99.nu.36.Et an bona ſint ſufficientia , iudicis arbitrio remittitur. nu.37.ibid.* 164.
1 *immunitas concedi poteſt per imperatorem & confirmari per dominum,cui ille eſt ſubditus.conſ.68.nu.1.iuſta cauſa concedendi eam eſt propter benemerita.ibi.nu.3.* 132
2 *immunitas conceſſa,an extendatur ad bona quæſita poſtmodum.nu. 7.ibi.& nu.8.& ſeq.Et quid ſi tractatur de magno præiudicio.nu.8. ibid. Si priuilegium non eſt coarctatum finibus rerum,nu.10.ibi. Et immunitas an liberet a collectis impoſitis pro refectione murorũ.n.13. ibi.Et quid ſi ſunt impoſita propter belli neceſſitatem.nu.14.ibi.& quid ſi indefinite fuit conceſſa.nu.11.ibi. Et quid ſi expreſſe fuit conceſſa pro oneribus etiam futuris et imponendis.nu.12.ibi.Et iſta uide nu.15.17.& ſeq. & 22. & 31. Et an iſte caſus comprehendatur propter clauſulas appoſitas in conceſſione,ut eſt illa, etiam ſi de illis oporteret facere mentionem. nu.16 ibi.& alijs ſeq.* 132
1 *immunitas & exemptio conceſſa reddit immunem exemptum a grauaminibus,& impoſitionibus & futuris ac imponendis oneribus. conſ.69.nu.4.* 133
1 *immunitas & exemptio poteſt longo tempore præſcribi. Et præſcripta non poteſt tolli:ſed obſeruanda eſt.ibi.nu.7.& 8.* 133
1 *Immunitatem concedentes non poſſunt illam reuocare tenetur namque eam obſeruare , & cuſtodire. conſi. 69.nu.5.* 133

1 *immun.*

3 *immunitate conceſſa principaliter rebus & prædiis, coloni etiam dictorum exemptorum gaudere debent dicta immunitate. conſilio. 69. num. 6.* 135
1 *immunitas concedi poteſt a ciuitate exteris uenientibus ad habitandum. conſi. 71. nu. 12.* 135
4 *immunitas an ſit extendenda & quando. conſ. 105. nu. 23.* 123
1 *immunitas & exemptio non ſoluendi collectas & onera ut poſſit præſcribi quantum tempus exigatur, & quæ alia. conſi. 25. nu. 103. & alijs ſeq. n. 27. & 109. Et quid ſi nunquam uenit caſus illas imponendi. nu. 105. Non currit quando habuit initium uiolentum. nu. 108. & 111. Et iſto caſu non ſufficit allegare titulum. Et ſi concedatur immunitas non præiudicat ſucceſſoribus. nu. 107.* 64
1 *immunitate ſi quis uſus eſt in uno, non propterea poteſt illa in reliquis uti. ibi. nu. 112.* 64
2 *impedimentum generandi multiplex reperitur. conſil. 29. nu. 79.* 91
1 *impedimentum quando ſuperueniens impediat retrotractionem conſ. 11. num. 91.* 25
1 *impedimentum peſtis, an & quando ſit iuſtum & conſiderabile. conſ. 34. nume. 18.* 90
1 *impedimentum ut ſit conſiderabile, quid aliud interuenire debet. nu. 19. ibi. et an requiratur proteſtatio ſuper tali impedimēto. n. 10. ibi.*
1 *impedimentum quando ultra tempus ceſſat, & ſuperuenit cauſa confirmatur ualidatur actus præcedens nullus. conſi. 49. nu. 27.* 108
1 *impedimentum notorium non indiget proteſtatione. conſi. 101. numero. 94.* 186
1 *impedimentum leue quando proſit, uel noceat. conſi. 124. nu. 11.* 212
2 *impedimentum facti præſtat cauſam, ut omiſsio formæ requiſitæ in aliquo actu non habeat illum uitiare. conſi. 33. nu. 32.* 100
3 *impedimentum qui dicit, & proponit, aliquem dediſſe alicui ad teſtādum, neceſſe habet probare tria copulatiue, uel as obtinere non poterit. conſil. 67. nu. 30. Primum neceſſarium probandum eſt, quod fuerit ille impeditus, & prohibitus per actus inducentes prohibitionē. nu. 31. ibi. Secundum requiſitum probandum eſt, quod ille impeditus eo tempore uolebat teſtari. nu. 33. ibi. Et quod feciſſet tunc ualidum teſtamentum, ſi impeditus, & prohibitus non fuiſſet. nu. 34. ibi. Tertium requiſitum probandum eſt quòd ille impeditus uolebat inſtituere hæredes iſtos querelantes. ibi. nu. 36.* 111
3 *impedimentum teſtandi patri præſtare non dicitur filia, ſi eo inſtanti procurabat patri medicinas. nu. 37. ibi.* 111
3 *impedimentum præſtitum dilationi teſtandi, propter malam infirmi diſpoſitionem, punibile non eſt. nu. 55. ibi.* 111
3 *impedimentum uerum, quod proprie & ſtrictè dicatur. n. 64. ibi.* 111
3 *impedimentum alterius, non nocet alteri, quando non præſtitit cauſam immediatam, ne teſtamentum fieret. nu. 65. ibi.* 105
3 *impedimentum debet probari concludenter, & per cōteſtes non uariantes. nu. 90. ibi.* 105
4 *impedimentum procedens facto ſupremi principis iuſtus reputatur. conſi. 5. nu. 52.* 15
4 *impedimentum caſus fortuiti, iuſtum eſt. nu. 54. ibi.* eod.
4 *impedimentum paupertatis urgens in ſecundo & tertio anno nō impedit curſum fatalium, uerū operatur, ut detur reſtitutio in integrū. conſilio. 30. nu. 38. Et ſi conceditur reſtitutio in integrum, tamen non tollit ius quæſitum. nu. 39. ibi.* 41
4 *impedimentum contrahendi matrimonium inter conſobrinos & coniunctos in ſecundo gradu conſanguinitatis inductum eſt ſtatuto canonico, & lege poſitiua. conſi. 56. nu. 1. poteſt tamen ſummus Pontifex ſuper tali impedimento diſpenſare. nu. 2. ibi. Declaratur, an id ſit uerum, & quando procedat. nu. 67. ibi. Non tenetur proteſtari, quando notorium eſt, diligentiam fuiſſe fruſtatoriam. nu. 68. ibi. Et idem quādo conſtaret de animo impedite parti facere actū. n. 69. ibi.* 70
4 *impedimentum contrahendi matrimoniū inter duos conſobrinos & filios duorum fratrum, non eſt inductum iure diuino. Nec etiam inductum eſt iure naturali, ſed ex dictamine naturalis rationis, nec de iure ciuili. conſi. 56. nu. 8. & 9.* 70
4 *impedimentum publicæ honeſtatis, quo iure ſit inductum. conſilio. 68. nu. 420.* 86
4 *impedimentum, quo conductor fuit impeditus uti re cōducta, notificandum eſt locatori. conſi. 100. nu. 44.* 199
4 *impedimenti cauſa quando remedium introducant. conſi. 101. numero. 1.* 121
4 *impedimentum ex quibus uerificetur, & de eo quando dicatur conſtare. conſi. 102. nu. 2.* 121
4 *impedimentum iuſtum reputatur, quando quis non poteſt habere documēta pertinentia ad cām pro ipſius defenſione. nu. 10. ibi.* 122
4 *impedimentum allegatum probandum eſt conſi. 108. nu. 11.* 125
4 *impedimentum expediendi literas infra terminum an & quando excuſet. conſi. 143. nu. 3. Debet tamen concludenter opponi & probari. nu. 4. ibi. Et quid ſi alij non obſtante illo impedimento, expedierunt literas infra terminum. nu. 5. ibi. Et quid ſi impedimentum fuit iuſtum tamen pars nullam fecit diligentiam. nu. 6. ibi.* 148
4 *impeditur cumulatio quando abſolutoria fertur. cōſ. 150. n. 14.* 154
3 *impediens aliquem dolo teſtari, tenetur prætendentibus intereſſe, actione de dolo, uel alia ſubſidiaria in factum. conſi. 67. nu. 20.* 111
4 *impeditus docere habet de ſua diligentia, & quod non fecit propter impedimentum. conſi. 5. nu. 65. Et de impedimento proteſtationem facere debet. nu. 66.* 15
3 *implementum conditionis operatur ceſſionem, & euentum diei. conſ. 69. nume. 131.* 118
3 *implementum conditionis facit contractum retrotrahi ab initio. nume. 132. ibid.* eod.
1 *implicatiua dictio etiam, quandoque implicat ſimpliciter & abſolutè, quandoque diuerſimode, quo ad quædam, nō autem quo ad omnia ſecundum ſubiectam materiam. conſ. 36. nu. 10. & ſeq.* 92
4 *implicatiua dictio, etiam conferendi quæcunque beneficia, non inducit nec implicat poteſtatem uniendi. conſi. 41. nu. 5.* 53
4 *impendia expenſa & ſimilia in omnibus litigantibus ſunt communia conſ. 108. nu. 9.* 125
2 *impenſa funeris deducenda eſt, ut æs alienum. conſi. 94. n. 23.* 162
4 *imperfecta quomodo iunguntur. conſi. 53. nu. 37.* 65
4 *imperator propter ſui ſolennitatem in mentione facta de regibus & reginis non comprehenditur. conſi. 50. nu. 30.* 61
4 *imperator ante coronationem habet omne priuilegium imperatoris. nu. 31. ibid.* eo.
1 *imperator non poteſt ſe intromittere in his, quæ concernunt ducatū mediolanenſem. conſi. 1. nu. 97.* 2
1 *imperator ſuo arbitrio pōt feudum concedere. conſi. 23. nu. 78.* 51
1 *imperator concedendo feudum contrahere dicitur. nu. 79. ibi.* eod.
1 *imperator tenetur uaſſallo tradere poſſeſsionem exiſtentem penes ſe conſi. 23. nu. 81. Et tenetur uaſallum defendere ſi feudum penes aliū eſſet. ibid. nu. 82. Nec poteſt reuocare inueſtituras præcedentes. ibidē nu. 84. & 146.* 51
2 *imperator per reſcriptum poteſt legitimare filios naturales. conſil. 1. num. 1.* 2
2 *imperator poteſtatem legitimandi poteſt concedere comitibus palatinis. nu. 2. ibi. & nu. 96. & ſeq.* 2
2 *imperator ante coronationem poteſt exercere iura imperij, & omnia quæ poteſt ipſe imperator poſt coronationem. nu. 4. ibi.* eo.
2 *imperator an poſſit legitimare ubique locorum & quid in comite. nume. 7. ibid.* 2
2 *imperator ubique locorum habet fundatā iuriſdictionem. n. 12. ibi.* 2
2 *imperator etiam quòd in aliquo loco nō exerceat iuriſdictionem, tamē dicti loci ſunt ſubiecti Imperatori in his, quæ ſunt illi reſeruata in ſignum ſuperioritatis, & quæ non fuerunt ab aliquo præſcripta. num. 13. ibi. & n. ſeq. Et talis præſcriptio debet fieri priuatiuè. n. 14. ibi.* 2
2 *imperator non poteſt ſine cauſa tollere ea quæ ſunt iuriſgentium ut dominium. conſ. 1. nu. 107.* 2
2 *imper. & com. pala. non poſſunt tollere citationem nec uti plenitudine poteſtatis aduerſus non ſubditos. conſ. 1. nu. 38. ſed contra. nu. 81. & præceden.* 2
2 *impera. per reſcriptum, an poſſit tollere diſpoſita in teſta. nume. 48. ibid. & nu. 86.* 2
2 *imperator habet poteſtatem legitimandi. conſ. 2. nu. 1. Et poteſt illam alijs concedere. nu. 2. ibi.* 2
2 *imperator & comes palatinus an poſsint legitimare filium ſacerdotis patre uolente & petente. nu. 3. ibi. & nu. 13. 17. & ſeq.* eo.
2 *imperator an poſſit legitimare in terris eccleſiæ & extra territoriū. conſi. 2. nu. 4.* 2
2 *imperator quo ad actum legitimandi non recognoſcitur in regno in ducato mediolanen. & ſimilibus. conſi. 1. nu. 18. 19.* 2
2 *imper. poteſt legitimare filios naturales. conſi. 3. nu. 1. Et poteſt hāc facultatem concedere alteri. num 2. ibi. Et comes palatinus habens hanc facultatem poteſt legitimare naturales patre uolente, & petente. nu. 3. ibid.* 8
2 *imperator & Papa poſſunt legitimare filios naturales ſpurios & adulterinos per reſcriptum. conſi. 10. 114. Et poſſunt hanc poteſtatem & facultatem concedere comiti palatino. nu. 115. ibi* 22
2 *imperator etiam ante coronationem poteſt legitimare. n. 17. ibi.* eo.
2 *imperator etiam quod in aliquo loco non exerceat merum imperium, tamen ibi recognoſcendus eſt, quo ad ea, quæ ſunt ſibi reſeruata, & non fuerunt præſcripta priuatiuè. nu. 111. ibi. & nu. 122. & 123* 22

4 impera-

4 imperator non po:eſt ſi ne cauſa bona infidelibus auſerre. conſil. 1. nume.14. 5
1 impetrans aliquod reſcriptum, debet contra ſe illud obſeruare. conſi. 39.nu.10. 95
4 impetrans commiſſionem tenetur uerificare omnia narrata, quæ red diderunt Papam faciliorem ad concedendum. conſ.49.nu.30. 60
4 impetratio habens clauſulam, ſi non fuit ulterius quæſitum ruit pro pter electionem prius factam. conſ.58.nu.7. Et quod ſi electio illa ue niret reuocanda. nu.8.ibi. 118
4 impetrans ſi in gratia narrat ſe bacbalarium tenetur id probare. cõſil.49.nu.31. 60
4 impetrans parochialis infra annum moriens, ante quam fuit proui-ſus per ſui obitum facit uacare beneficium. conſi.119.nu. 28. 133
4 imponere ſeruitutem præeminentiæ alicuius eccleſiæ alienare eſt. conſi.92.nu.34. 114
4 impotentia & paupertas probanda eſt. conſi. 108. nu.13. 125
4 imputari non poteſt non facienti actum, ſi paratus erat illud facere, & fuit impeditus. conſi. 5.nu.52. & alijs ſeq. 15
4 impugnans actum non poteſt ſe ex eo iuuare. conſi.75.nu.13. 104
4 impunè poſſidetur, quod principe autore poſſidetur. conſilio. 59. numero.16. 51
3 impuberes non admittuntur ad teſtimonium. conſ.88.nu. 77. 150
4 IN caſum quis admitti debet ad aliquid faciendum quod factũ nõ releuaret. conſ.101.nu.45. 110
4 incendium debet habere concludentem petitionem, ut iudicium contra aliquem poſſit deduci. conſi.87.nu.2. 111
4 incendium, an ſit caſus fortuitus. nu.3.ibi. 111
4 incendium an ſit imputandum inhabitantibus, & ipſorum culpæ. nume.4.ibi. & nu.7. 111
4 incendium ſi ex culpa leuiſſima uenit non propterea quis tenetur. cõſil.87.num.10. 111
4 incendium ſi proceſſit ex culpa hominis incerti non tenetur inhabitans. ibid. nu.13. eod.
3 incerta perſona hæredis inſtitui, quæ poſtmodum uenit certificanda non reddit teſtamentum nullum. conſi.111.nu.11. 12
3 incerta perſona poteſt reddi certa ex ratione & ex alijs. n.14.ibi.e.
2 incertitudo uiget in utroque de ſe conſiderato, ſi primo ponitur corpus demum numerus, ante deſignationem loci & confinium & tamen ualet per ſequentem deſignationem. conſ.65.n.3. Et ſequens deſignatio reddit certitudinẽ utriuſq; & ad primũ refert. n 4.ibi. 131
1 incertitudo reducta ad certitudinẽ non nocet. conſ.82.nu.30. 149
3 incertitudo perſonæ poteſt reddi certa ex præſumptionibus & coniecturis. conſi. 3.nu.12. & nu.13. 8
3 incertitudo perſonæ poteſt declarari ex coniecturis, nec erit captatoria. conſi.28.nu.9. 58
3 incertitudo an & quando uitiet actum. conſi.89.nu.27. 152
3 incertitudo poteſt reddi certa per actus ſequentes, nec uitiabit contractum. conſi.96.nu.7. 161
3 incertitudo non uitiat, ſi ex antecedentibus & ſequentibus poteſt reddi certa. nu.10.ibid. 161
1 inciſio ſcripturæ quem effectum operatur. conſ.104.nu.118. 191
1 inciſio lignorum, non eſt actus momentaneus. conſ.111.nu. 71. 208
1 incluſio unius eſt alterius excluſio. conſi.33.nu.50. 87
3 incluſio unius eſt excluſio alterius ſi prima fuit uniuerſalis, ita uidetur & ſecunda. conſ.43.nu.59. & 96. 66
2 incluſio aliquarum qualitatum requiſitarum in actu gerendo denotat excluſionem dicti actus poſſe geri ſine dictis qualitatibus. conſi. 9.num.64. 78
3 incluſio unius temporis eſt alterius excluſio. conſi.68.nu. 32. 116
4 Et conſi.68.nu. 104. 84
4 incluſio maſculorum eſt excluſio fœminarum. conſi.72. nu. 21. 98
3 incontinenti dictio prolata per teſtatorem quid importet. conſi.70. numero.2. 123
4 incontinenti. ſi quis non expreſſit ut debuit, ſed incontinenti poſt fecit excuſatur ſi ius aduerſarij non eſt factum deterius. conſi. 145. num.13. 150
4 incontinenti fieri quando quid dicatur. conſi.145.nu.14. 150
4 inconueniens eſt mulierem regium reperiri concubinam ſi diſpenſatio non teneret. conſ.68.nu.179. 85
1 incommodum maximum, ſeu paruum indicatur ex perſonarum qualitate. conſi.38.nu.5. 94
2 incommoda etiam ſe qui debent, quem ſequuntur commoda. cõſ. 45. nume. 30. 121
3 inhoneſtum non uenit in generali conuentione. conſ.12.nu.35.
Nec uenit illud, quod non eſt uerosimile contrahentes ſenſiſſe aut diſpoſuiſſe. nu.36.ibid. 20
4 incorrigibilis poteſt priuari. conſi.137.nu. 23. 144
1 incrementum non indiget noua inueſtitura. conſi.12.nu.97. 48
1 indefinita reſtringitur & quando equipolleat uniuerſali. conſi. 88. num.25. & 36. 158
2 indefinita equipollet uniuerſali. conſ.53.nu.22. 131
3 indefinita quando equipolleat uniuerſali. conſ.12.nu.41. 20
3 indignus cum quo matrimonium contrahitur, quis dicatur. cõſ.29. nu.16.17.18.19.20.21.22. & ſeq. 45
4 indicium probandum eſt per duos teſtes. conſi.163.nu.3. 109
4 indicium probandum eſt per duos conteſtes. conſ 163.nu. 11. 169
4 indicia an danda ſint inquiſito de crimine hæreſis & quando & quo caſu. conſ.2.nu.159. Et quid ſi non imminet periculum etiam ſi dentur. ibi.nu.160. & 162. & danda ſunt exempto eo caſu potentia. ibi. nume.164. 5
2 indicia & coniecturæ quæ ſufficiant ad probandum filiationem iudicis arbitrio relinquitur. conſi. 10. nu.81. 22
2 indiuiduum fideicommiſſum ſola uoluntate diſponentis conſtituitur. conſ.35.num.7. 103
3 indiuiduum conſtituitur ſola uoluntate diſponentis. conſilio 58. numero.59. 96
3 induci poteſt quis ad teſtandum blandis uerbis dummodo abſit dolus malus & fraus. conſi.67.nu.10. 111
3 inducta ad unum effectum, non debent operari contrarium. conſ.78. nume.17. 137
4 inducta propter infirmitatem aliquarum gentium non debent trahi in conſequentiam. conſi.68.nu.259. 85
4 Indultum habet uim iuris ſingularis reſpectu illius cui conceditur. conſi.38.nu.10. 51
4 indultum conceſſum Epiſcopo, de conferendis triginta beneficijs, ua prauidicet regulæ de quatuor menſibus conceſſis ordinarijs, conſilio 42.nu.1. & alijs ſeq. 54
4 indulta & priuilegia hac de cauſa conceſſa ſunt fauorabiliter intelligenda. conſ.140.nu.2. 145
4 indulgentia an etiam importet remiſſionem bonorum. conſ. 1.nu.33. & 51.ſeq. Et quid ſi bona fuerunt alienata, & per tertiam perſonã poſſidentur. nu.34.ibi. & 43. & 44. Poſſunt per principem reſtitui bona confiſcata, & exacta. nu.36.ibi. Et quando factu eſt plenarie, iſta ueniunt. nu.37.ibi. 12
4 Indulgentia conceſſa per Pontificem interpretatur & intelligi debet ſecundum communes regulas conſi.14.nu.1.fo.27. Et communes regulæ dictant indulgentias conceſſas eſſe interpretandas ſecundum quod uerba conceſſionis ſonant. nu.2.ibi. 27
4 indulgentiarum effectus & ius in totum dependet a uoluntate concedentis. conſi.14.nu.3. 27
4 indulgentiarum conceſſio interpretatur perpetua ex mente & uerbis concedentis. nu.6.ibi. 27
4 De indulgentijs interpretãdis conſiderantur cauſæ propter quas fuere conceſſæ. nu.5.ibid. 27
4 indulgentiæ non ſunt interpretandæ, ut ſint indiſcretæ, & ut inducãt indiſcretionem, & importent diſpendium. Fallit quando ex uerbis & mente cõcedentis totum oppoſitum colligitur. nu.7.ibi. 27
4 indulgentia in dubio interpretatur perpetuo conceſſa, uel ad tempus, & alijs numeris antecedentibus. & nu.10.ibi. 27
4 indulgentia conceſſa una die per Papam alio non expreſſo, cenſetur perpetua. nu.11. & nu.13.ibi. eo.
4 indulgentia plenaria concedi poteſt per pontificem. nu.19. ibi. 27
4 Indulgentia plenaria cõceſſa per pontificem etiam eo mortuo adhuc durat. nu.20.ibi. 27
1 induſtria ſociorum conſideratur in ſocietate ex qua portiones redduntur inequales. conſi.84.nu.16. 153
1 induſtria ualde conſideratur in ſocietate. cõſ.86.nu.12. 157
4 Induſtria perſonæ quãdo eſt electa, impeditur ſubdelegatio. cõſ. 80. nu.11. Et quid ſi eſt in hoc data expreſſa facultas. nu.22.ibi. 107
1 inequalitas ſola precij non infert uenditionem ad menſuram factam cõſi.55.nu.16. Et circa iſtud cõſiderãdum eſt, quæ uerba ſunt appoſita. nu.17.ibi. 131
4 inequalitas bñficiorũ arguit ea, quæ ſecreto committũtur. cõſ. 130. nume.3. 139
3 infamia facti, quæ dicatur. cõſi.64.nu.12. & 13. 104
3 infamia facti paſſiua quæ dicatur. ibi.nu.16. 104
3 infamia facti non oritur niſi ex facto dilucidè probato. conſilio.64. num.17. 104
3 infamiã facti non enim oriri poteſt ex facto occulto. ibi. nu.18. eo.
3 infamia facti contraria facti probatione & contrario facto tollitur

tur.ibi.num.23. 104

4 *Infamia facti, reddit quem inhabilem ad obtinenda, non autem priuat obtentis.conſ.88.nu.6.* 111

4 *Infamia facti longe & magis & facilius reſidet, quàm illa iuris.cõſ. 88.nu.11.* 111

4 *Infamia an inſurgat ex confeſſione non ſubſecuta ſententia. conſ.88. nume.18.* 111

3 *Infamia alicuius condemnati poteſt per principem aboleri.conſi.98. num.168.& nu.169.fol.98 Et maximè quando princeps illi reſtitutionem conceſſit.nu.170.ibi.*

4 *Infamia iuris, nedum reddit inhabilem ad obtinenda, uerum priuat obtentis.conſ.88.nu.4.& 5.* 111

4 *Infamia facti non eſt idoneus teſtis. conſi.54. num. 18.* 67

2 *Infans an & quando poſſit per comitem legitimari.conſi. 3. nume. 22.In actu legitimationis debet interuenire expreſſus conſenſus prarogantis, & non ſufficit tacitus.nu.23.ibi.* 9

2 *Infans quando poſſit per comitẽ palati legitimari.conſi.8.nu.17.* 17

2 *Infans non poteſt eſſe in iudicio.conſ.11.nu.3.* 26

2 *infans non poteſt ſibi quærere quaſi poſſeſſionem filiationis. conſil. 21.num.12.* 27

2 *infans quando poſſit a comite legitimari.conſ.15.nu.51.* 40

2 *infans dicitur mori inteſtatus.conſ.22.nu.23.* 66

3 *infans tranſmittit ius ſuccedendi.conſi.36. nu.12.* 56

3 *infans quicquid uidet, præſumitur ignorare.conſ.87.nu. 17.* 150

3 *infans ignorat quicquid uidet.conſi.88.nu.76.* 150

1 *infirmus & proximus morti alienando, an præſumatur id facere in fraudem, & quid ſi contrahit matrimonium, uel religionem ingrediatur.conſ.13.nu.56.* 32

1 *infirmus poteſt alienare et teſtari, etiam ſi laboret in extremis.conſ. eod.nu.66.& 56.Et poteſt aſſumere habitum religionis.nu. 67.ibi. & nu.56.Et ſine fraude poteſt ingredi religionem.ibi.* 32

1 *infirmus qui moritur confeſſus & ſuſcipiens euchariſtiam dicitur remittere omnem iniuriam, & rancorem, & ſolũ cogitare de ſalute animæ.conſi.13.nu.56.* 32

2 *infirmus renuncians beneficio an præſumatur facere in fraudem.nu. 56.ibidem.* 32

1 *infirmi non omnes moriuntur.nu.70.ibi.* eo.

2 *infirmus tempore peſtis, eodem morbo, fugitur & euitatur ab omnibus.conſ.32.nu.8.* 98

2 *infirmus peſte grauatus ſi coram quinque teſtibus dixit uelle facere teſtamentum & non fecit hæredis inſtitutionem ſed ſolum legata, ualeant in uim ultimæ uoluntatis.conſ.32.nu.45.& 46.* 98

2 *infirmo morbo peſtifero, imputanda non eſt culpa, quare prius teſtamentum non condiderit.idem in alijs impeditus.nu.31.ibi.* 98

2 *infirmus peſte, an poſſit condere ultimam uoluntatem coram quinq; teſtibus.nu.39.ibid.& nu.40.& ſeq.Et quid ſi teſtes eſſent rogati, uel eſſent fœminæ.ibid.* 98

4 *infirmus corpore habet iuſtum impedimentum non comparendi. cõſ. 102.nu.23.* 122

1 *infeudatio confirmatiua non eſt noua, ſed potius executio prima. conſil.22.num.79.* 48

1 *infeudatio ſuper decimis concedi poteſt.conſ.101.nu.18.* 185

1 *inferior a principe poteſt collectas, & alia onera imponere, ſi a principe talis facultas ei conceditur.conſ.25.n.52. Et idem ſi ſunt conceſſa imperialia, & regalia.nu.53.ibi.* 64

1 *inferior non poteſt ſe impedire de facto ſuperioris.cõſ.118.n. 6.* 218

4 *inferior ab epiſcopo poteſt conſtituere uicarium ad tempus.conſ.50. nume.6.* 61

Etiam ſi non haberet iuriſdictionem.nu.7.ibi.

4 *inferior non poteſt tollere legem ſuperioris.conſ.68.nu.24.* 84

2 *inferiores a principe habentes iura principis non poſſunt etiam cum cauſa auferre rem alicui.conſi.6.nu.31.* 12

2 *inferiores a principe quamuis habeant iura principis non poſſunt ſine cauſa auferre rem alteri.conſ.9.nu.36.* 18

2 *inferiores a principe licet habeant iura principis, tamen ſine cauſa non debent auferre rem alteri.conſ.12.nu.161.* 29

3 *infinitas euitari debet.conſi.92.nu.4.declaratur.nu.50.* 156

4 *informatio capta ſufficit ad decernendum an citatio ſit neceſſaria. conſi.120.nu.12.* 134

4 *ingrediens religionem ordinis hieroſolymitani, an neceſſario debeat eſſe nobilis.conſi.44.nu.14.* 55

1 *inhabiles quando uocantur ad feudum, cum ipſis dicitur diſpenſatum.conſ.4.nu.14.25.& 26.* 14

1 *inhabiles multi ad ſeruitium admittuntur ad feudum.conſi.23.num. 37.Et quia ſubſtantiale feudi nõ eſt ſeruitiũ, ſed fidelitas.n.34.ibi.* 51

4 *inhabiles admittuntur in teſtes in crimine hæreſis.conſ. 1.nume.53. 69.& ſequen.* 5

4 *inhabiles recipiuntur in teſtes in crimine læſæ maieſtatis.conſilio.2. num.61.* 5

4 *inhabilis ſi recipitur in una ſpecie, non debet extendi ad alias inhabilitates.nu.71.ibi.* 5

1 *inhabilitas autem conſiderata ex eo, quia pendente conditione caſuali fuit facta ſecunda conceſſio, non eſt conſiderabilis, nec recipitur. conſ.11.nu.95.& nu.ſeq.& 102.* 25.& 26

1 *inhabilitas extremi quando proficiſcitur facto diſponentis non impeditur retrotractio.nu.99.ibi.& nu.101.* 26

1 *inhærens ſententiæ dicitur illud affirmare, quod in ea continetur, cũ pro ea præſumatur.cõſ.30.nu.13.* 78

3 *inhærere tutius eſt deciſionibus, quæ indiuiduo reperiuntur, & nõ ipſis regulis, in materia extenſionis circa correctoria.conſi.47.nu.93. Et uniuerſali collecta haberi debet pro expreſſa.nu.94 ibi.* 73

1 *inhibitio eſt regulanda, ſecundum ſupplicationem, & ſignaturam, nec ulterius põt extendi, & quod ultra fit, nullũ erit.cõſ.39.nu. 9.* 95

1 *inhibitoria reſpectu unius cauſa non eſt ad aliam trahenda. nu. 18. ibidem.* 95

1 *inhibitio ut effectum producat, debet continere cauſas ueras. conſi. 108.nume.5.* 201

1 *inhibitio debet eſſe canonica ut proſit.nu.6.ibi.& nu.21. & facta in diuerſa cauſa non obſtat, nec proceſſum impedit.nu.7.ibi. Et quid ſi inhibitio eſt friuola.nu.9.ibi.*

1 *inhibitio nulla non ligat iudicem a quo.nu.10.ibi.* eod.

1 *inhibitio ſubreptitia, & unde geſta reuocanda ſunt.nu.12.ibi.ſu.* eod.

4 *inhibitio quãdo dicatur canonica, & quãdo nõ.conſ.172.nu.15.* 179

4 *inimicus repellitur a teſtimonio.conſ.58.nu.73.* 72

4 *inimicus repellitur a teſtimonio etiam quod inimicitia ſui culpa non proceſſerit.conſi.61.nu.16.Satis eſt quod inimicitia ſit tempore quo teſtis producitur & iurat, licet antea non fuerit.nu.17.ibi.* 77

4 *inimicus capitalis non eſt idoneus teſtis.conſi.169.nu.33.* 175

4 *inimici capitales non recipiuntur in teſtes in crimine læſæ maieſtatis.conſ.2.num.62.* 5

4 *inimicus capitalis ad accuſandum admittitur in crimine hæreſis. conſ.1.nu.54.* 5

4 *inimicitia capitalis contrahitur ex homicidiis, & iniurijs.conſi. 11. nu.55.Et iſta inimicitia nedum inter maſculos, ſed etiam inter fœminas cadit.nu. 56. ibid. Et durat etiam ſi ſecuta fuiſſet reconciliatio num.57.ibi.Et capitales inimici in iſto crimine in teſtes non admittuntur.nu.58.ibi.& nu.63.Et repellitur a teſtimonio etiam in alijs criminibus exceptis.n.59.ibid.Et propter odium præſumitur eos mẽtiri.nu.60.ibi.* 5

4 *inimicitia cauſatur ex eo, quia non ſtabat cum aduerſario.conſ.53.numero 14.& 16.* 65

4 *inimicitia capitalis repellit a teſtimonio.nu.26.ibi.* 65

4 *inimicitia capitalis, repellit etiam ſi procedat culpa illius contra quẽ deponit.nu.27.ibi.Et ſatis eſt, quod inimicitia ſit tempore, quo iurat ſeu deponit.nu.28.ibi.* 65

2 *iniquum eſt, & abſurdum quòd legitimatus plus conſequatur, quàm legitimè natus.conſi.12.nu.272.* 29

3 *iniquum eſt & penale interdicere alicui alienationem bonorum.cõſil.72.num.72.* 126

2 *iniuria facta uni, dicitur facta omnibus alijs agnatis & cognatis.cõſil.15.num.28.* 39

3 *iniuria atrox quæ.conſi.29.nu.35.& 54.55.& 56.* 45

3 *iniuria nedum uerbo, ſed re & facto committitur.conſi.29.n.56.* 45

4 *iniuria eſt omne, quod non iure fit.conſi.78.nu.10.* 105

4 *iniuria illata dignitati eo grauior eſt.nu.13.ibi.* eo.

4 *iniuria committitur etiam re.conſ.149.nu.13. Et re & facto nedũ uerbo.n.14.ibi.Et nedũ præſenti, ſed etiã abſenti.nu. 15.ibi.* 153

4 *iniuria præſumitur facta animo iniuriandi, niſi aliud probetur.n. 19. ibi.& nu.21.ibi.* eod.

4 *iniuria committitur etiam quando offenſio fit ſine armis.conſi.100. num.2.* 171

4 *iniuriarum condemnari non poteſt qui non fuit in dolo, ſeu culpa.cõſil.149.nu.17.* 153

4 *iniuriarum actio non datur niſi dolus intercedat.conſi.73.numero.14.& nu.15.* 107

1 *iniuſtitia manifeſta, æquiparatur nullitati.conſi.45.nu.91.* 101

3 *initium rationis probat partitas ſequentes, ad quas referendum eſt. conſi.96.nu.32.* 161

4 *initium delicti, & ille locus uenit conſiderandus, & non locus exitus illius.quãdo unus ex improuiſo ſe coniungit cũ alio, et unus ſuper*

uenit ad ulium, licet plures ſucceſſiue reperiuntur non tamen poteſt dici eos feciſſe armatam ſeu iuratam, nec iſto caſu tenẽtur pœna ſtatuti emanati contra facientes prædicta. conſ. 172. nu. 15. 178
3 Inobediens teſtatori efficitur illi odioſus. conſi. 20. nu. 62. 19
4 Inmonuta ex quo actu inducãtur. conſi. 81. nu. 11. 107
4 Inordinatè quando proced tur & ex abrupto, præcipitanter, & nõ ſeruato iuris ordine, nulliter proceditur. conſ. 5. nu. 106. 15
4 Inquiri an poſſit ex leui præſumptione. conſi. 2. nu. 100. 15
4 Inquiri poteſt de hæreſi contra conuerſos nouiter ad fidem. conſi. 2. nume. 48. 5
4 Inquiſitus de hæreſi condemnatur quandoque ad carcerem, qui durus dicitur & hæreticalis. conſi. 2. nu. 150. Et an iſtis inquiſitis danda ſint nomina accuſatorum, & teſtium. nu. 154. ibi. & n ſeq. & 64. Regulariter inquiſitis datur. n. 155. ibid. & nu. 156. Necnon & nomina & copia inquiſitionis iudiciorum & actorum. nu. 156. 5
4 Inquiſitis de hæreſi defenſiones non ſunt denegandæ immo offerendæ. conſ. 11. nu. 170. Et ad eas faciendas per iudicem monendi ſunt. ibi. num. 171. 5
4 Inquiſitis de hæreſi non denegatur audientia ad defenſiones parandas. ibi. nu. 172. eod.
4 inquiſitis de hæreſi licitum eſt appellare ſi in proceſſu cauſa grauarentur. ibid. nu. 173. eo.
4 Inquiſiti de hæreſi bona an ſint concedenda filijs orthodoxis. conſi. 11. n. 180. & 182. etiam in quibus locis illud procedat. ibi. nu. 181. Et quid ſi filij fuere concepti & nati ante tale crimen commiſſũ. ibi. nu. 183. & in hac confiſcatione bonorum an ſit conſiderabile intereſſe fiſci laicalis. ibi. nu. 184. 5
4 inquiſitus de hæreſi ſi reuerſus eſt ad fidẽ, & abiurat hæreſim an bona ſint ab ipſo auferenda. cõſi. 2. nu. 185. Et quid ſi poſt condemnationem reuertitur & abiurat. ibi. n. 186. & 188. & et ſint reſtituenda bona & honores de humanitate. ibi. nume. 188. 190. 191. 192. & 102. 5
4 inquiſitus & condemnatus de hæreſi ſi reuertitur, an recuperet ius patronatus. conſi. 2. nu. 87. & 303. 5
4 inquiſiti de hæreſi poſſunt dare ſuſpectum ipſum inquiſitorem conſil. 2. nume. 174. 5
4 Inquiſitores non poſſunt paſſim de omnibus inquirere ſed ſolum de illis, quæ uerũ ſapiunt hæreſim. conſ. 2. nu. 207. Et qualiter ſit procedendum, & memoria defuncti condemnanda. nũ. 209. Et iſto caſu filij qualiter poſſunt ſe defendere. nu. 210. 5
4 Inquiſitio nõ præcedente inculpatione et infamia non eſt formanda. conſt. 163. nu. 21. 170
4 inquiſitio quando inepta eſt, omne quod ex ea ſubſecutum fuit, nullũ redditur. nu. 22. ibi. eod.
4 inquiſitione reddita nulla, ſequi non põt cõdemnatio. nu. 23. ibi. eod.
4 inquiſitio poteſt contra delinquentes fieri in pluribus caſibus uſque ad annos uiginti. conſi. 169. nu. 1. fallit niſi tempus inquirendi eſſet minori tempore reſtrictum per ſtatutum. nu. 2. ibi. 175
4 Inquiſitio nõ poteſt fieri poſt tẽpus a ſtatuto pfixũ. n. 3. ibi. Neceſſariũ tamẽ eſt, inquiſitũ illud opponere, & de hoc excipere. n. 5. ibi. eo.
4 inquiſitio ut fine, quæ præcedentia habere debet. conſil. 88. n. 8. 111
4 inquiſitio in quib. plus operatur quã accuſatio. n. 9. ibi. et n. 10. 111
4 inquiſitio, confeſſio, & ſententia infamant. nu. 23. ibi. 111
4 inquiſitio non poteſt formari pro delicto non puniblli. conſ. 171. numero. 27. 179
4 inſcriptiones ſepulchrorum probant conſ. 149. nu. 26. 153
1 Inſinuatio ſuppletur per ſententiam iudicis. conſ. 96. nu. 40. 171
1 inſtantia ſtatutaria concernens ordinem ſeruanda eſt, etiam in forenſibus. conſi. 48. nu. 19. Et quid ſi terminus ſtatuitur ad litem finiendam. nu. 21. ibi. & nu. 20. Et quid in termino dato ad proſequendum appellationem. nu. 22. ibi. 107
1 inſtantia iudicij quando tranſeat de una perſona in aliam. conſi. 108. nume. 2. 201
Et quid ſi detinens ſemper fuit uitioſus. nu. 3. ibi.
4 inſtantia de iure communi perimitur triennio, uel tempore a ſtatuto limitato. conſi. 158. nu. 1. Et quid ſi a ſtatuto tempus ſtatuatur iudici. nu. 2. ibi. Et quid ſi iudex proferat ſententiam infra tempus limitatũ a iure communi, poſt illud taxatum a ſtatuto. n. 3. ibi. Et quid ſi inſtantia cœpit initium aliter, quã ex forma iuris cõmunis. n. 4. ibi. 165
1 inſtantia an dicatur finita per lapſum termini ſtatuti a iudice. conſ. 48. nume. 16. 107
4 inſeruiens eccleſiæ pro tempore quo inſeruiuit. eſt uerus creditor diſtributionum ſiue d. bitarum. conſi. 33. n. 23. Idem ſi fuerunt ſibi promiſſa. ibid. 46
1 inſpiciendum eſt in quem effectus ſermonis confertur, & non ille, cũ quo quis loquitur. conſ. 27. nu. 63. 87
1 inſtitor quis proprie ſit. conſ. 93. nu. 1. 166
1 Ex geſtis per inſtitores inſolidum tenentur illi, qui eos propoſuerũt. nu. 11. ibi. & nu. 2. & 5. eod.
1 inſtitor ſtipulando nomine ſocietatis acquirit ſocijs, ſecundum portiones, quas habent in illa. conſ. 94. nu. 29. Et quid ſi ſint mandatum negotiari emere, uendere, &c. nu. 30. ibi. 167
1 inſtitores & factores quando, & quo caſu teneantur inſolidum. nu. 35. ibid. & nu. 33. 34. & 36. 167
2 inſtitutio facta in codicillis an & quando dicatur ualida ſeu nulla. conſ. 91. nu. 20. & n. 21. Et an ualeat ſaltem in uim fideicommiſſi. n. 21. ibi. Et quid ſi in codicillis appoſita eſt illa clauſula quòd ſi nõ ualeret iure codicillorum diſpoſitio ualeret iure cuiuslibet. &c. num. 9. 22. ibidem. 184
3 inſtitutio in re propria hæredis non ualet. conſ. 11. nu. 7. 19
3 inſtitutio hæredis, & ultima uoluntas mutari poteſt. conſ. 11. nu. 39. Et ignorantia ſuper iſtis non admittitur. nu. 40. ibi. 9
3 inſtitutio & diſpoſitio facta in teſtamento, poteſt in codicillis declarari. nu. 41. ibi. 9
3 inſtitutio hæredis neceſſaria eſt in teſtamento, cuius omiſſio reddit illud nullum & inefficax. conſ. 3. nu. 4. 8
3 inſtitutio hæredis facta de perſona incerta reddit teſtamentum nullum. nu. 5. ibid. & nu. 12. 8
3 inſtitutio facta de eo nominato in tali ſcriptura ualet & tenet cõſ. 3. nume. 15. 8
3 inſtitutio hæredis ualida eſt facta per illa uerba, uolo q bona mea uadant, oue ſono andate quelle de mio padre. nu. 16. ibi. 8
3 inſtitutio hæredis non uitiatur per errorem. n. 34. ibi. Error probari poteſt per duos teſtes. nu. 35. ibi. & nu. 36. 8
3 inſtitutiones, fideicommiſſa & legata, ut plurimum propter amorem & dilectionem fiunt. conſi. 3. nu. 47. 8
3 inſtitutio hæredis præſumitur facta propter amorem & charitatem. conſi. 18. nu. 29. 27
3 inſtitutio limitata ad certum tempus, ultra illud non extenditur. conſil. 20. nu. 7. 29
3 inſtitutio hæreditatis facta ſub conditione, ante illius euentum & purificationem ſtat in ſuſpenſo. conſ. 23. nu. 25. 34
3 inſtitutio poteſt fieri ſub conditione pendente ex alterius uoluntate. nec eſt captatoria. conſ. 58. nu. 6. Habet namque facti adminiculum & ceſſat captatio, nu. 7. ibi. 58
3 inſtitutio de illo, quem ſecreto teſtator dixit hæredi ualet, nec eſt captatoria. nu. 8. ibi. 58
4 inſtitutio ordinarij ſequi debet poſt præſentationem. conſ. 47. n. 2. 58
4 inſtitutio facta de filijs fratrum an comprehendat etiam filios naſcituros poſt teſtamentum & mortem teſtatoris. conſ. 71. nu. 8. 97
4 inſtitutio de hominibus non extantibus in rerum natura nulla eſt nu. 10. ibi. Idem ſi facta eſſet de filijs alicuius, qui nullos haberet. ibi. 97
4 inſtitutio de filijs fratrum, referri debet ad naſcituros, ſi eo tempore nulli erant nati. nu. 14. ibi. & nu. 15. eo.
4 inſtitutio facta de filijs fratrum ſimpliciter intelligitur de filijs natis & non naſcituris. nu. 18. ibi. Fallit quando non poſſet uerificari niſi in naſcituris ex mente teſtatoris. nu. 20. ibi. Item fallit, quando inſtitutio eſſet facta per uerba denotantia tractum futuri temporis, quo caſu comprehendit illos naſcituros etiam poſt mortem teſtatoris nume. 22. ibi. 97
4 inſtitutio de perſonis incertis facta, nulla eſt. nu. 23. ibi. Fallit niſi eſſent perſonæ incertæ de incertis. ibi. nu. 24. 97
1 inſtitutio aliorum hæredum non reuocat donationem. conſ. 128. nume. 41. 227
2 inſtitutio hæredis de filio naturali ualidabitur per ſubſequentem legitimationem alias erit nulla. conſ 1. nu. 28. 2
2 inſtitutio facta de incapace non ualet. conſ. 3. nu. 20. Et annullata inſtitutione ſuccedunt proximiores. nu. 21. ibi. 9
2 inſtitutio facta de filio legitimato nulla eſt non probata legitimatione. conſ. 16. nu. 22. & nu. 108. 21. & 22
2 inſtitutio facta de aliquo, ut de filio nulla eſt, ſi non probatur talẽ inſtitutum eſſe filium illius. conſ. 11. nu. 14. 27
2 inſtitutio hæredis facta de aliquo, ut de filio legitimato, non ualet, ſi legitimatio eſt nulla. conſ. 12. nu. 227. Et ſine dubio procedit, quando facta eſt ut de filio, qui uere non eſt filius. 228. ibi. 29
2 inſtitutio hæredis non obſeruantis uoluntatem teſtatoris reducitur ad cauſam caduci. conſ. 19. nu. 147. Et propter talem inobedientiam admittitur ſecundo loco uocatus. nu. 148. 55
2 inſtitutio alicuius facta tanquam de filio, an & quando ualeat ſi filiatio non probatur. conſ. 29. nu. 113. 91

2 inſtitutio

2 Inſtitutio hæredis non eſt neceſſaria in ultima uoluntate, ſicut requiritur in teſtamento conſ. 31. n. 41. 98
2 Inſtitutio facta in codicillis licet non ualeat, ualent tamen reliqua. conſ. 35. n. 3. 103
2 inſtitutio prima facta in teſtamento ſolemni ualet licet in codicillis fuerit reuocata. conſ. 35. n. 8. 103
2 inſtitutio continet titulum pleniorem, & honorabiliorem. conſi. 54. numero. 6. 132
1 inſtitutio facta in re certa, an excludat inſtitutum petere ſupplementum. nu. 15. ibi. 132
2 inſtitutio in re certa non operatur ultra illud quod teſtator diſpoſuit nu. 16. ibid. 132
2 Differunt ſatis an quis inſtituatur uniuerſaliter, ſeu in quota, uel particulariter. n. 20. ibi. eo.
2 inſtitutio hæredis nulla operatur, ut omnia relicta in teſtamento, reddantur. nulla. conſ. 61. nu. 18. 143
2 inſtitutio hæredis continet in ſe titulum honorabilem. conſilio. 70. numero. 9. 151
2 inſtitutio hæredis communiter procedit amore, & beniuolentia. nu. 10. ibid. eo.
2 inſtitutio facta de filio naſcituro poſt mortem teſtatoris, locum habet ſi filius naſcatur in uita ipſius. conſ. 70. n. 17. 151
4 inſtitutio & præſentatio, quando & quo caſu iudicantur ut diuerſa conſ. 144. nu. 17. 160
3 inſtitutus quis hæres non poteſt in fraudem legatariorum, & fideicõmiſſariorum omittere cauſam teſtati, & ſuccedere ab inteſtato conſ. 61. nu. 45. Nec poteſt uti remedio teſtati & inteſtati non enim iſta compatiuntur. n. 46. ibi. 100
2 inſtitutus in uita & poſt eius mortem habens ſubſtitutum, ualebit inſtitutio, & ſubſtitutus admittetur per fideicõmiſſũ. cõſ. 69. n. 4. 150
2 inſtitutus hæres uſque ad annum ſi poſt annum teſtator uoluerit illũ non eſſe hæredem ualebit inſtitutio. Cogitur tamen reſtituere hæreditatem illi, cuius contemplatione appoſita fuit illa clauſula. nu. 6. ibi. Talis inſtitutio erit perpetua quo ad uitam inſtituti, tamẽ poſt ipſius mortem cenſetur grauatus per fideicommiſſum reſtituere hæreditatẽ proximioribus ab inteſtato ſuccedentibus teſtatori. nu. 7. ibi. 150
2 inſtitutus in uita nulla alia facta diſpoſitione per fideicommiſſum tenetur reſtituere hæreditatem uenientibus ab inteſtato. nu. 8. ibi. & n. 9. & 10. eo.
2 inſtitutus & rogatus reſtituere partem hæreditatis poteſt petere diuiſionem illius. nu. 14. ibidem. eo.
2 inſtitutus uidetur animo compenſandi ſi unus cohæredum eſt debitor ſicuti ſit quando eſt creditor. conſ. 69. n. 24. eod.
2 inſtitutus primo loco uidetur magis prædilectus, quàm ſubſtitutus. conſ. 70. n. 11. 151
2 inſtitutus grauari põt ſub duplici conditione, ſi ipſe ſiue eius filij moriantur ſine filijs. conſ. 86. n. 9. 174
2 inſtitutio uerbum directum eſt. conſ. 93. n. 7. & n. 8. 189
2 inſtitutus hæres an & quando concurrat cum uſufructuario in uſufructu. conſ. 94. n. 10. 191
3 inſtitutus in re certa, nullo dato cohærede cenſetur inſolidum inſtitutus. conſ. 17. n. 40. Fallit quando conſtat teſtatorem uoluiſſe illum ſolum inſtituere in particulari. n. 41. ibi. Tunc enim ceſſat ius accreſcẽdi, & res deducitur ad cauſam inteſtati. ibi. 25
3 inſtitutus excludit ſucceſſuros ab inteſtato conſ. 19. n. 16. 28
3 inſtitutus quando eſt rogatus reſtituere diuerſis perſonis totum illud quod eſt ſibi relictum fideicommiſſum erit uniuerſale. conſi. 43. n. 61 & 98. Et idem erit, quando totius patrimonij facta eſt diſtributio. n. 63. ibi. Et quid ſi in rebus enumeratis conſiſtit totum patrimonium. n. 64. ibi. Et ſi fideicommiſſum ſit uniuerſale poteſt capere denominationem ab inſtitutione. n. 65. ibi. Et quando conſideranda ſit ſpecificatio, & non generalitas. n. 66. ibi. & n. 81. & 101. 66
3 inſtitutus in hæreditate alterius ex ſtente penes teſtatorem dicitur particulariter inſtitutus, & eſt loco legatarij. conſ. 54. nu. 7. 89
2 inſtituto excluſo, an cenſeantur excluſi eius filij conſ. 19. n. 84. 55
2 inſtituti non cenſentur ſubſtituti eorum filijs, & deſcendentibus. conſil. 44. n. 3[illegible] 120
2 inſtituti uidentur magis dilecti quàm ſubſtituti. conſilio. 48. numero. 16. 125
3 inſtituens aliquem in aliqua re ſtabili, in qua habebat partem, uidetur illum inſtituiſſe in illa parte. conſ. 2. nu. 5. & nu. 61. 61. & ſeq. In alia uero parte propria inſtatut. non ualet inſtitutio. n. 6. ibi. 6
3 inſtituens hæredem cum teſtamento dicitur mori licet ſpecifice nihil diſponat de bonis ſibi a teſtatore relictis, in quibus fuit grauatus fideicommiſſo. conſ. 72. n. 60. Et circa bona non poteſt quis mori pro parte teſtatus, & pro parte inteſtatus. nu. 61. ibi. Quod uero ad dationem tutelæ, conceditur contrarium, ex quo diuerſa eſt ab inſtitutione hæredum concernente bona. n. 62. ibi. & nu. 63. 126
3 inſtituo, quos talis nominauerit, an ualeat. conſ. 39. n. 16. 66
3 inſtituo illum, quem Titius elegerit, non ualet. conſ. 38 n. 46. 58
3 inſtituo omnes homines mundi, an ualeat. n. 51. ibi. eod.
4 inſtituere, & deſtituere propriè competit ordinario. conſ. 22. n. 15. Poteſt etiam competere Abbati, ex priuilegio. ibi. 54
4 inſtrumentum publicum, legitimam inducit probationem. conſi. 122 nume. 11. 135
4 inſtrumentum continens pluſquam originale falſum præſumitur. cõſ. 146. nu. 4. 151
4 inſtrumentum de ſubſtantia debet continere præſentiam & deſcriptionẽ teſtium. conſ. 142. n. 1. Et ſine teſtibus non probat. n. 2. ibid. Et ad minus debent eſſe duo teſtes. n. 3. ibi. 142
4 inſtrumentum falſum non eſt inſtrumentum. n. 6. ibi. 142
4 inſtrumentum poteſt comprobari per conteſtes. conſ. 162. n. 20. 169
4 inſtrumentum publicum manifeſtam & euidentem inducit probationem. conſ. 170. n. 8. 177
1 inſtrumentum publicum facit rem notoriam. conſ. 10. n. 70. 22
1 inſtrumentum facit rem liquidam & euidentem. conſ. 10. n. 95. 22
1 inſtrumenta antiqua inducunt opinionẽ & famam cõſ. 27. n. 18. 70
1 inſtrumentum plene probat. conſ. 27. n. 21. 70
1 inſtrumentis publicis in dubio ſtandum eſt. conſ. 54. nu. 1. fallit numero. 80. 115
1 inſtrumentum inducit probationem probatam. n. 3. ibi. 115
1 Et continet ueritatem apparentem. n. 4. ibi. eod.
1 inducit probationem euidentiſſimam. n. 5. ibi. eo.
1 inſtrumentum publicum plene probat. conſ. 58. n. 1. 121
1 inſtrumentum præſumitur in dubio uerum non ſimulatum conſil. 60. numero. 6. 124
1 inſtrumentum de quantitate expenſarum rerum & pecuniarum acceptarum poteſt præſtari coram arbitro. conſ. 76. nu. 14. 141
1 inſtrumenta publica probant, & confeſſio partis idem operatur conſ. 89. nu. 2. 160
1 inſtrumentum eſt ſcribendum manu notarij de eo rogati. conſ. 104. n. 60. Et quid ſi eius manu ſcriptum per comparationem literarum uerificatur. Ex quibus colligatur, quod fuerit illius manu ſcriptum. nu. 61. ibid. 191
1 inſtrumẽtum inducit probationem manifeſtã. n. 64. ibi. & n. 67. 191
1 Pro inſtrumento præſumitur quod ſit uerum. nu. 65. ibi. 191
1 inſtrumentum eſt ueritas apparens. n. 66. ibi. 191
1 inſtrumentum locationis non probat poſſeſſionem nec dominiũ, quo ad tertios. conſ. 104. n. 81. & n. 85. 8[illegible]. fo. 215. Fallit quando concurrunt alia adminicula. n. 82. ibi. item quando per cepta eſſet pẽſio n. 83. ibi. Et ex tali poſſeſſione præſumptiue dominium probatur. nu. 84. ibid. 215
2 inſtrumentum ſumptum ex prothocollo, non debet facere maiorem fidem quàm prothocollum originale. conſ. 12. n. 127. 28
2 inſtrumentum non requiruntur dotalia, quocunque loco contrahatur matrimonium. conſ. 13. n. 53. 36
2 inſtrumentum publicum, ut de per ſe probet, quas ſolennitates continere debeat, ut fidem faciat. conſ. 27. n. 1. 86
2 inſtrumentum ut probet, & de ſe fidem faciat, debet eſſe ſcriptũ manu eiuſdem notarij, qui fuit de eo rogatus. conſ. 28. n. 1. 89
2 inſtrumentum ſcriptum manu unius, & ſubſcriptum manu alterius uidetur ſuſpectum. n. 2. ibi. & melius. n. 34. ibi. 89
2 inſtrumentum an reddatur ſuſpectum de falſo propter omiſſionẽ loci. n. 10. ibi. 89
2 inſtrumentum an reddatur ſuſpectum propter omiſſionem rogitus notarij. & teſtium. n. 11. ibi. & n. 51. 52. 53. 54. 55. 56. & 75. Et quid ſi nomina teſtiũ apparẽt deſcripta diuerſa manu & diuerſo attramẽto, quã fuerint deſcripta in illa notula. n. 12. ibi. & plenius. n. 58. 89
2 inſtrumentum an reddatur ſuſpectum propter omiſſionem ſigni notarij. n. 13. ibi. & plenius. n. 62. 63. 89
2 inſtrumentum ſolenniter celebratum præſumptionem habet quod ſit ſolenne, & quod omnia uerba in eo cõtenta cenſeãtur prolata a partibus. n. 19. ibi. 89
2 inſtrumentum ſcribi poteſt manu alterius, dũmodo notarius, qui fuit rogatus illud ſubſcribat. n. 29. ibi. & n. 30. 89
1 inſtrumentum plene probat. conſ. 107. n. 5. 199
2 inſtrumentum non eſt in conſideratione, quãdo caſſata ſunt uerba ex quibus induci poteſt uariatio. conſ. 28. n. 42. 89
3 inſtrumentum publicum, plene probat conſ. 53. n. 59. 85
3 inſtrumentum teſtamenti celebratum præter formam traditam a ſta-

tuto nullum eſt.conſ.61.nu.10. 100
3 Inſtrumentum annullatur propter omiſſionem diei & conſulis.conſilio. 68.nume.1. 116
3 inſtrumentum teſtamenti plene probat, quando eſt legitimè confectū conſ.71.nu.8. 120
3 Inſtrumentum inducit plenam probationem quouſque probetur contrarium.conſ.77.nu.1. 126
3 Inſtrumentum habet probationem probatam.n.2.ibi. 126
3 Inſtrumentum inducit probationem realem.n.4.ibi. 126
3 Inſtrumentum in dubio præſumitur uerum & non ſimulatum, ita & contractus in eo celebratus.n.5.ibi. 126
3 inſtrumentum plene probat niſi contrarium oſtendatur conſil. 85. numero.7. 143
3 inſtrumentum publicum præſumptionem habet pro ſe, de contentis in eo.conſ.87.nu.3. 147
3 inſtrumentum publicum inducit probationem probatam.conſil. 88. nume.19. 149
3 inſtrumentum factum ſecundum formam canonis quem effectū producat.conſ.103.nu.3. 168
3 inſtrumentum probans intentionem ſuam obtinere debet.conſ.109. numero.39. 174
4 inſtrumentum mutui celebratum inter tertios, probat mutuum fuiſſe quo ad omnes.conſ.5.nu.212. 16
4 inſtrumentum plene probat inter ipſos contrahētes.cōſ.21.n.13. 32
4 inſtrumentum factum cum uno non nocet alijs.conſ.23.n.10. 34
4 inſtrumento ſcripto per notarium, alias de falſo accuſatum, non datur plena fides.conſ.57.nu.36. 71
4 inſtrumentum in quo quis confitetur aliquam eſſe ſuam uxorem & eam carnaliter cognouiſſe, non propterea probat matrimonium, cōſ. 60.nu.41. 76
4 inſtrumenta confecta per notarium excommunicatum, an & quando ualeant, & per totum.conſ.89.n.1. Et an ſatis ſit quod notoriè ſit excommunicatus.nume.2.ibi.& ſequentibus. Et quid ſi communi opinione habebatur pro non excommunicato.num.3.ibi. Et quid ſi illud exercet ī loginquo in quo ignoratū an ſit excōmunicatus.n.4.ibi. 112
4 inſtrumentum ut probet concludere debet.conſ.97.nu.17. 117
4 inſtrumentum & conſuetudo non extenduntur ad illa quæ in eis non continentur.nu.18.ibi. 117
2 intellectus.c.cum tibi.extra de teſtamen.conſ.83.n.30. 169
1 intellectus.c.ſollicitæ.de reſti.ſpo.ut non procedat, quando renunciationes ſunt reciprocæ, uel quando ultra renunciationem interuenit alius actus, ſeu concurrunt aliæ qualitates, quæ non uderant illo caſu.conſ.10.nu.66. 22
1 Nec d.c.procedat quando renunciatur in manibus ſuperioris, & conſtat de notorio defectu proprietatis ipſius renunciantis.n.67.68.& 69.70.& 74.ibid. eod.
1 Et dictum.c.ſollicitæ.loquitur in beneficialibus, non in prophanis, & non procedit quando quis renunciat ex cauſa iam cuiuſcunque, propter quas non poteſt ibi ſtare.nu.71.ibi. 22
Nec procedit quando in inſtrumento diceretur ſponte, & non metu. Et idem quando diceretur ex certa ſcientia.ibi.nu.72. eo.
1 Et quando renunciatum eſſet poſſeſſorio, & omnibus iuribus.ibid. numero.73. 22
1 Et quando renunciatio facta eſt coram ſuperiore.nu.74 ibi. eo.
1 Vel quando poteſt allegari aliquid propter quod diminuitur de præſumptione.d.c.& conſimilis.iur.cõſ.10.nu.75. eo.
1 Et quando longo tempore poſt renunciationem ſpoliatus acquieſcit ibi.nu.76. eod.
3 intellectus ad c.quamuis.de pac.li.6.conſ.27.n.15.54.& 69. 44
4 intellectus ad c.ſi proprie.de reſcri.li.6.communiter datus, dubius eſt. conſ.11.n.72. Alius datur per Gemmi.& do.de Rot.n.73.ibid. Et alius per doctores antiquos.n.74.ibi. Alius per moderniores Papienſes.ibi.n.75. Et poſtremo alius.nu.76. Datur ultimo ad d.c. alius intellectus, ut procedat in beneficialibus ratione de qua.ibi. 25
1 intellectus ad c.quamuis cum ſint li de reſcrip.li.6.ibi.n.82. 25
1 intellectus.c.tuam.de pœnis, remiſſione.conſ.34.n.33. 90
1 intellectus.c.per tuas.contra Abbatem, & alios.conſ.64.n.56. Contrarietas Alex.in hac diſceptatione.n.57.ib. 128
3 intellectus.c.quicunque.17.quæſt.ult.conſ.72.n.26.fo.126.& cōſ. 73.nu.21. 129
1 intellectus ad c.feries.de teſtib.extra.conſ.112.n.17. 221
2 intellectus.ad c.ſuper eo.de teſti.conſ.15.n.25.& 27. 39
1 intellectus.c.tuam.de pœnis.conſ.19.n.243. 55
1 intellectus gl.in c.apud miſericordem.32.quæſt.1.ibi. eod.
2 intellectus.c.cum tibi extra de teſta.conſ.83.nu.30. 169
3 intellectus.c.cum iuramentum.extra de homicid.conſ.89.n.9. 191
4 intellectus ad c.quod ſuper.de renunc.a.& c.ſollicitæ.de reſti.ſpol.cōſil.5.nu.182. 16
4 intellectus.c.primi.de iuſ.leg.li.6.conſ.17.n.6. 30
4 intellectus.c.ſi eo tempore.de electi.li.6.conſ.19.n.22. 41
4 intellectus.c.1.de eo qui dux.conſ.52.n.16. 64
4 intellectus.c.uidetur de eo qui dux.in matri.& c.conſ.58.n.23. 72
4 intellectus.c.uerum.& c.ex publico.de conuer.coniug.conſ.65.nu. 17.& n.93.& alijs.præced. 82
4 intellectus.c.literas.de reſti ſpo.conſ.78.nu.40.& n.180. 106
4 intellectus.c.ſi.de diuortijs.conſ.68.n.256. 85
4 intellectus.c.cum igitur.& c.primi.35.q.1.conſ.68.n.344. 85
4 intellectus.c.duobus.in fi.de reſcriptis.conſ.117.n.41. 50
4 intellectus.ad c.ſi tibi abſenti.conſ.119.n.10.& n.6.& ſequen.alijs multis. 133
4 intellectus ad extrauag.Benedicti.conſ.105.n.17. 123
1 intellectus.l.titius.ff.quæ res pign. cum ſimilibus.conſilio.11.numero.69. 25
1 intellectus ad l.qui abſenti.§ primo.ff.de acquir.hæred.conſil.11.nu numero.87. 25
1 intellectus & declaratio.§.titius.conſ.28.n.10. 76
1 intellectus ad l.ſi.§.primo.ad legem rhodiam. de iactu, cum ſimilib. conſ.17.n.21. 93
1 intellectus.l.iulianus.ff.qui ſatiſd.cog.conſ.48.n.9. 107
1 intellectus.ad l.cum tabernam.§.fi.de pignorib.conſ.50.n.25. 110
1 intellectus.l.qui fundum ff de euictio.conſ.64.n.42. 118
1 intellectus.l.patre furioſo.conſ.38.n.11. 94
1 intellectus multiplex ad l.ſocietatem.§.diſſociamur.ff.pro ſocio. cōſ. 82.nume.41. 49
1 intellectus ad l.primam.§.is qui nauem. ff. de exercito. & quo caſu procedat.conſ.93.n 58. 166
1 intellectus & interpretatio illius tituli.ff.quod cum eo.conſ.94. nu. 441.& alijs ſeq. 167
1 intellectus.l.1.in prin.ff.de rebus eorum.conſ.98.n.42. 178
1 intellectus & declaratio ad l.ſi uehenda.§.pe.ff. ad legem rhodiā de iactu.cum alijs ſimilibus.conſ.110.n.28.& 29.& 30. 205
1 intellectus ad l.mulier.§ ſi quis.ff.de condictione indebiti. cū ſimilib. conſ.110.n.85. 205
1 intellectus.l.qui autem.§.ſed ſi.ff.de conſtituta pecu.ibi.n.87.88.c.
1 intellectus.l.ſi fideiuſſor.§.ſi neceſſario.ff.qui ſatiſ.cog.ibidem, num. 88.& 89. 205
1 intellectus.l.ſi procurator.in prin.ff.rem ratam haberi.ibi.n.91. 105
1 intellectus.l.ſtipulatio iſta.in prin.ff.de uer.ob.conſ.110.n.92. 205
2 intellectus illius clauſulæ. Comitum, Baronum militumq; filijs exceptis, & qui comprehendantur in illa clauſula.conſ.5.n.10. 11
2 intellectus ad ſtatu.Bono.ſub rubri.de contrac.fac.cum minor. conſ. 12.nu.43. 28
2 intellectus.l.poſthumus.§.ſi quis.ff.de inofficio.teſta.conſilio. 2. numero.76. 28
2 intellectus.l.de his.ff.de tranſac.conſ.15.n.77. 40
2 intellectus ſtatuti Vicentini, de bonis puberum non alienan.conſ.16. n.92.& n.ſeq.& 106.& ſeq. 43
2 intellectus.l.qui habebat.ff.de uulg.& pup.conſ.18.n.45. 50
2 intellectus.l.credendum.§.ſi uero.ff.qui pet.tut.conſ.22.n.7. 66
2 intellectus.l.prima.ff.de ſuis & legi.nu.10.ibi.& alijs ſeq.& n.14. & ſequenti. 66
2 intellectus tituli de ſuis & legiti.conſ.22.n.27. 66
2 intellectus.l.ſi fratres.§.idem reſpondit.ff.pro ſocio.conſilio.26. numero.110. 81
2 intellectus.l.miles.§.defuncto.ff.de adulterijs.conſ.10.nu.83.fo.22. & conſ.29.nu.97. Cōtra doct.Bononien.in l.1.§.ad quæſtionem.col. fi.ff.de quæſt.n.98.ibi. 91
2 intellectus l.ſed eſt quæſitum.ff.de lib.& poſth.conſ.29.n.102.103 104.& 107. 91
2 intellectus.l.ſi quis poſthumus.in prin.ff.de lib.& poſth.conſ.29.nu. 105.106.& 107. 91
2 intellectus ad l.ex facto.§.penul.ff.ad trebellianum.conſil.36. numero.45. 104
2 intellectus aliquorum conſ.Alex.conſ.40.n.37. 112
2 intellectus plurium ll.loquentium in materia de ſubſtitutione fideicōmiſſaria conſ.43 n.62 117
2 intellectus ad l.proculus.ff.de uſufru. & an inducta ad diminutionē &c.conſ.71 n.3 153
2 intellectus ad l.ſi alij ff.de uſufr.legato & quo caſu loquatur cōſ.94 nu.34 & n.54 191

3 intellectus l.ſequens quæſtio.ff.de legatis ſecundo. cum concordan. 6
conſ.1.nu.47.
4 intellectus ad ſtatutum ... uolens intelligi aſſaſſinum illum qui ſpe 173
data aut recepta delictum commiſit.conſ.166.nu.8.
4 intellectus ſtatuti Bonon.loquentis de præſtante auxilium in ipſo bo ſo.eo.
micidio.nu.25.ibi.& ſeq.& nu.31.& 33.
3 intellectus d.l.ſequens queſtio.§.ſi ita uer.nominatim.conſ.2.nu.59. 6
ibi.& nu.60.
3 intellectus l.tertia.§.ſi rem.ff.de legatis tertio.nume.73.& alijs ſe- 6
quen.ibid. 6
3 intellectus l.Caius.ff.de pign.nu.71.ibi.& nu.78.
3 intellectus ad l.3.§.ſi emancipatus.ff.de contra tabulas.conſi.19.nu 45
mero.40.
3 intellectus l.utrum.§.cum quidam.ff.de reb.dub.cum ſimi.conſ. 38. 58
numero.59.
3 intellectus ad l.patronus.§.libertis.de legatis.3.conſilio. 58. nume- 95
ro.56.
3 intellectus ad l.diuus.ff.de uſu & habitatione.conſilio.58.numero. 95
29.ibidem.
3 intellectus l.ſi quis ita.§.fina.ff.de teſtament. tute. conſilio. 66. nu- 107
mero.71.
3 intellectus. ad §.Chryſogonus.ff.de uerborum obligationibus. num. eo.
72.ibidem.
3 intellectus l.titia ſeio.§.ſeia libertis.ff.de legatis.2.conſilio. 72. nu- 216
mero.39. eo.
3 intellectus l.codicill s.ff.de uſufr.lega.nu.41.ibi. 126
3 intellectus plurium.ll.contra Soc.conſ.72.nu.62.
3 intellectus l.qui habebat ff.de uulg.& pup.quo caſu procedat.cõſil. 129
73.nume.40. 152
3 intellectus l.cariſsimus.ff.de pollic.conſ.89.nu.35.
3 intellectus.& declaratio.l.ſi ita ſtipulatus a ſeio.ff.de fideiuſ.conſil. 24
96.nume.19. 169
3 intellectus l.creditor.§.Lucius ff.mandati conſ.107.nu.36. 169
4 intellectus l.ſi deb.torem.ff.de nouatio.conſ.107.nu.43. 333
4 intellectus regula de acceptandu &c.conſ.119.nu.17. 340
4 intellectus l.de ſponſalibus.conſ.131.nu.10.
4 intellectus plures dãtur ad l. ſi quis obrepſerit,& Bar.ibi.ff.de falſis 159
& ſeq.conſ.151.nu.32. 108.
2 intellectus ad l.3.C.ſi mi.ſe ma.dixe.contra Barb.conſ.97.nu. 174
109.& 110.cum ſeq. 168
4 intellectus ad l.1.C.de raptu uirg.conſ.160.nu.5.
2 intellectus l.ſecunda.C.de pericu.& commo.rei uendita. conſil. 57. 120
numero.20.
2 intellectus ad l.ſi quando.C.unde ui.cum ſimilibus. conſilio. 75. nu- 141
mero.28. 205
2 intellectus l.ſancimus.C.de fideiuſſoribus.conſ. 110.nu.90.
2 intellec.auth.item ſi quis ſine.C.de natu.libe.conſ.12.n.129.& nu. 29
231.& alijs ſeq.
2 intellectus l.donationis.C.de donatio.inter uirum & uxo.conſi. 16. 42
numero.26. eo.
2 intellectus l.fi.§.ſimilique modo.C.de iure dotium.ibi.nu.27. 81
2 intellectus l.pactum.C.de pactis.conſ.16.nu.109. 91
2 intellectus l.ſi maior.de legit.hære conſ.19.nu.108. 94
2 intellectus l.auunculo.C.commu.de ſucceſ.conſ.30.nu.43. 99
2 intellectus l.ſi non ſpeciali.C.de teſta.conſ.33.nu.5.
2 intellectus authentica hoc inter liberos.C.de teſta.conſilio. 34. nu- 101
mero.44. 82
4 intellectus l.apud ... C.de ſuis & legit.conſ.65.nu.26. 2
3 intellectus ad l.iubemus.C.ad treb.conſ.1.nu.86.
3 intellectus l.ſi quando.§.illud.C.de inofficioſo teſtamento.conſil. 9. 16
numero.5.
3 intellectus d.l.ſi quando.§.& generaliter.in illis uerbis ſpeciales ex- 16
preſsio,ſeu renunciatio.nu. 16.ibi.
3 intellectus l.3.C.de noxa.qualis uere ſit.conſ.19.nu.65.Concluditur 28
contra deciſio.conſ.Neap.nu.66.ibi.
3 intellectus authentica ſed ſi ea.& in corpore,unde ſum tut.conſ.29. 45
numero.30. 14
3 intellectus l.dudum.C.de contrahen.emp.conſ.83.nu.3. 61
3 intellectus l.ſecunda.C.de pact.conſ.39.nu.34. 68
3 intellectus l.ſecunda.C.de pign.conſ.103 nu.1.
4 intellectus ad l.fi.§.filijs autem.C.de bonis quæ liber.conſil.157.nu- 163
mero.4.
4 intellectus l.ſecunda.C.de caſtren.pecu.li.11.nume.38.ibid.& nu- 163
mero.29.
1 intellectus ad cap.primũ.in titu.de natu.ſucceſsio feud.conſilio. 23. 52
nume.264.
1 intellectus ad c.primum.in titu.ſi uaſſal.feud.priuetur.numero.265 52
ibidem.
3 intellectus.c.primi in fine de natu.ſucceſsio.feudorum.conſil.65.nu 105
mero.44.
3 intellectus.c.1.§.ſi clientulus de alienatione feudorum cum ſimilib. 105
conſ.65.nu.8. 32
4 intelligentia uera quæ ſit.conſ.20.nu.2.
4 intentio facti excludenda uenit per exceptionem intentionis & facti 16
conſ.5.nu.221.
4 intentio concedentis aliquid potiſsimum attenditur.conſil. 144.nu- 149
mero.13.
3 intentans petitorium,dominum ſe præſupponit. conſilio.65. nume- 105
ro.10.
4 interdicta eccleſia parochiali ſacerdos poteſt ſuos parrochianos ali- 58
bi ſepelire,& habebit portionem canonicam,eſto quod interim nõ tu
ſeruiat eccleſia.conſ.27.nu.16.
4 interdictum poteſt apponi ſuper una eccleſia,& demum ſuper aliam 58
& poſtremo ſuper cathedrali.conſ.27.nu.37.
4 interdictum non poteſt relaxari,niſi obſeruata forma contraria later eod.
dicto.ibi.& nu.38.
4 interdictum appoſitum ſuper una eccleſia,poteſt extendi ad alias.n. eo.
38 ibi.& nu.37.
4 interdictum appoſitum quandiu principales excommunicati. &c.
ibi fuerint &c.& per tres dies continuos poſt receſſum &c. non po
teſt relaxari niſi dicta forma adimpleatur.nu.41.ibid. Et niſi ſecuta eod.
ſatisfactione,& ceſſante abſentia.nu.41.ibi.
4 interdictum appoſitum,quouſque quis ſatisfaciat,non relaxatur,niſi 58
ſequatur ſpecialis abſolutio.nu 43.ibi.
4 idem eſt in iſtis ſiue perſona ſit interdicta,ſeu ſuſpenſa,uel eccleſia.n. 58
44.ibid.
4 idem ſi eccleſia eſt interdicta propter culpam alicuius,quouſq; fue-
rit ſatisfactum,nam non poteſt interdictum relaxari,niſi ſecuta ſa- 58
tisfactione,& declaratione ſuper ea.nu.45.ibi.
4 interdicta ciuitate,ſeu eccleſia,ſi non ſunt interdictæ perſonæ ſacer-
dotes loci interdicti poſſunt celebrare, & miniſtrare ſacramenta in eo.
alijs locis non interdictis.conſ.27.nu.1.ibi.
4 interdicta eccleſia manſionarij,ſacerdotes beneficiati & canoni-
ci illius poterunt in alijs eccleſijs non interdictis celebrare,& ſa- 58
cramenta miniſtrare.conſ.27 nu.5.
4 interdicta eccleſia ſacerdos proprius poteſt exire cum ſuis parrochia
nis & celebrare in alio loco non interdicto exclusis culpabilibus. n.
6.ibi. Et poſſunt iſti celebrare,non ſolum ut ſinguli ſed etiam collegia 58
liter ſi eccleſia eſt collegiata.conſ.27.nu.7.ibi.
4 interdicta eccleſia non intelligitur interdictum capitulum illius, nec eod.
econtra.ibid.
4 interdicta uniuerſitate non intelligitur interdictus locus conſ.27.n. 58
8.ibid.
4 interdicta eccleſia,an intelligantur interdicti canonici,non ut ſingu- 58
li,ſed ut collegium.conſ.27.nu.9.
4 interdicta ciuitate propter delictum rectoris,ciues extra ipſam poſ-
ſunt licito intereſſe diuinis,dummodo non ſint culpabiles. conſ. 27. 58
1 nume.34.
4 interdicta eccleſia propter culpam alicuius quouſque tale quid du-
rat,nel ſimile nõ ſufficit,quod illud non duret, ſed neceſſaria eſt decla 58
ratio,ut poſſit interdictum relaxari.nu.46.ibi.
4 interdictum poſſeſſorium retinendæ,quando dicatur intentatum.con
fil.31.nu.49.Tale interdictum an competat pro iuribus incorporali 43
bus.nu.50.ibi.
4 in interdicto retinendæ,quis magis obtinere debeat.nu.53.ibi. 43
4 in dicto interdicto,retinendæ articuli etiam concernentes petitoriũ
an ſint pertinentes. uel ut ibi nu.53.55.56.& 60. 43
4 interdicto retinendæ & etiam recuperandæ, an & quo caſu admittã
tur articuli tangentes proprietatem.ibi.nu.55.56.& 60. eo.
4 interdictum retinendæ concurrit cum petitorio,quando agitur de iu-
ribus incorporalibus.nu.54 ibi. 43
4 interdictum retinendæ & recuperandæ penitus contrariantur.n.57 43
ibidem.
4 interdicto retinendæ,ille obtinet qui de ea antiquiori docet.conſ.125
numero.1. 137
4 interdictum recuperandæ & retinendæ, an inſimul poſſunt intẽtari,
& quando & quo caſu.nu.13.ibi. 137
1 interdictum uti poſsidetis,& recuperãda differũt,& licet unus poſſi
deat tamen alius poteſt in illis habere ſeruitutem.conſ.27.n.144.70
1 interdicto uti poſsidetis eſt probandum aduerſarium poſſediſſe clan-

 deſtin è

deſtina & uitioſa.conſ.104.n.119. 191
1 Interdicto uti poſſidetis quæ probationes præualeant.n.125.ibi.ſ.c.
4 interdicto ſupponi poteſt quandoque aliqua particolaris eccleſia, & non perſona illius, quandoque econtra.conſ.27.n.1. 58
4 interdicto loco perſonæ noo ſunt interdicta.coof. 27.n.2.ibid.ſo.eo.
4 interdicto poſito in aliqua eccleſia, extra illam celebrari poterit alta uoce.conſ.27.n.4. 58
4 interdictum noo debet eſſe ſine effectu, & eluſorium.conſ.27.n.17. Quod procedit quando ia totum euacuaretur, & penitus redderetur inutile, alias ſecus.nu.18.ibi. 58
4 interdictum poteſt poni propter inobedientiam canonicorum, et clericorum.n.20.ibi. 58
4 interdictum propter interdictum canonici capitulũ & populus multa diſpendia patiuntur.conſ.27.n.19. 58
4 interdictum quando poſſit relaxari.nu.21.ibi. 58
4 interdicti cauſa ceſſante, ao ceſſet eius effectus.conſilio.27.numero.22.ibidem. 58
4 interdicti tempore fraternitatis laicorum an poſſint publice facere rogationes.conſ.27.nu.32. 58
4 interdicto collegio an cenſeantur iterdicti ſinguli.conſ.27.nu m.58. An maior contentio ſit, quod ſint interdicti capitulariter, uel ut ſinguli.nu.24.ibi. eo.
4 interdicto loco ſolum tollitur exercitium & collatio ſacramentorũ. conſ.27.nu.14. 58
1 interdictio facta alicui ut prodigo, qui prodigus noo eſt, an ualeat. conſ.95.nu.13. 169
3 interlocutoria nulliter data etiam ſi de facto fuerit executa poteſt declarari nulla.conſ.54.nu.44. De nullitate iudicabit, & iudex qui ſententiam protulit, & etiam eius ſuperior.nu.45.ibid. 89
3 interlocutoria, ao & quaodo poſſit per iudicem reuocari. Et an requiratur citatio partis.conſ.107.n.103. 107
4 interlocutoria quæ tranſiuit in rem iudicatam exequi debet. conſil. 107.nu.16. 124
1 interpellatio tunc facienda eſt quando iudex adeſt, ſed cui copiam nõ facit, uel quando occorrit aliud impedimẽtum, quo quis prohibetur facere, quod tenebatur, conſ.24.nu.23. 63
1 interpellatio non eſt neceſſaria, quando occurrit extra prædicta alia cauſa.nu.24.ibid. 63
1 interpellatio non eſt facienda ſpoliatori, ut rem reſtituat.n.24.ibi. 63
1 interpellatio ſcienti fieri debet.ibi. eo.
1 interpellatio quando certum eſt interpellationem nihil operaturam fieri non debet.ibi. eo.
1 interpellatio non eſt neceſſaria, ne poſſit pœna exigi, quando in obligatione eſt appoſita pœna, & dies certa.conſ.34.n.15. 87
1 interpellatio eſt neceſſaria, quando non eſt appoſita dies certa, ut poſſit quis in mora conſtitui, & pœna exigi.n.16.ibi. 87
1 interpellatio facta extra, & poſt tẽpus nihil operat.cõſ.34.n.26. 87
2 interpellatio non eſt neceſſaria, ſi tranſiuit tempus infra quod grauatus poterat commode facere.conſ.19.n.197. 55
2 interpellatio non eſt neceſſaria, quando ineſt dies tacita in faciendo. nu.200.ibi. Idem quando tempus apponitur ad incurrendam pœnam priuationis & miniſterium alterius non requirebatur.ibi. Idem quãdo aduerſarius nullã habebat ueroſimilẽ excuſationẽ.nu.202 ibi. 55
2 interpellatio non eſt neceſſaria quando lex ipſa exequitur diſpoſitionem teſtatoris.conſ.19 n.203. 55
2 interpellatio non eſt neceſſaria quando præceptum teſtatoris eſt clarum & procedit ulterius dando ordinem.conſ.19.nu.207. 55
2 idem quando præceptum & monitio fit a iudice.ibi.n.208. 55
3 interpellatio an interrumpat præſcriptionem. conſilio. 92. numero.56. 156
1 interpretatio facienda eſt contra eos, qui clarius potuere loqui.conſ. 35.nu.23. 91
1 interpretatio ſtatuti Tridentini.conſ.96.nu.106.& nu.109.& duobus ſequentibus. 171
2 interpretatio humana & æqua amplectenda eſt.conſ.111.n.7. 208
1 interpretatio illa capienda eſt per quam ius commune minus offenditur.nu.10.ibid. 208
2 interpretatio ceſſat in claris.conſ.6.nu.5. 12
2 interpretatio facienda eſt, ut iudicatur actus geſtus in caſu quo poteſt ualere.conſ.9.n.95. 19
2 interpretatio per quam fit reductio ad ius commune, & primaeuũ recipitur.conſ.16.n.107. 43
2 interpretatio in dubio facienda eſt pro ualiditate actus. conſil. 27. nu.40. Quod procedit quando uere conſtat de ipſo actu, ſecus ſi de eo dubitatur.nu.41.ibi. 86
2 interpretatio fit ſtricta in ſtatutis exorbitantibus, ut reducantur ad ius commune quod eſt fauorabile.conſ.54.nu.26. 132
2 interpretatio facienda eſt contra eum, qui ſe fundat ſuper aliqua diſpoſitione dubia.conſ.81.nu.54. 166
3 interpretatio intellectiua, & comprehenſiua dicitur ineſſe ſicuti ſpecies generi.conſ.16.nu.26. 14
3 interpretatio facienda eſt, ne teſtator reddatur ſibiipſi contrarius.cõſil.21.nu.11. 34
3 interpretatio in codicillis capienda eſt illa quæ faueat teſtamento.cõſil.25.nu.20. 38
3 interpretatio data ſtatutis, ſequenda & tenenda eſt.cõſ.43.n.96. 71
4 interpretatio fieri debet ut actus ualeat.conſ.46.nu.38.
4 interpretatio in bonam partem ſumenda eſt, ut quis non delinquat. conſ.51.nu.23 62
4 interpretatio large dicitur diſpenſatio.conſ.68.nu.198. 85
1 interpretatio fit contra uenditorem, ſi aliqua dubietas oritur in cõtractu emptionis.conſ.64.nu.50. 128
1 interpretatiue dicitur facere, qui per alium facit.conſ.98.n.51. 178
4 interrogari non debet de aliis regulariter ſocius criminis.conſ. 151. numero.9. 155
1 intereſt potius non ſoluere quàm ſoluta repetere.conſ.121.n.16. 220
2 intereſt & reipublicæ, ut bona in familia cõſeruentur.cõſ.16.n.51. 42
3 intereſt mercatorum fidem ſeruari.conſ.96.nu.4. 161
4 intereſt ſatis ultimi ex paciſcentibus habere libere rem prohibitã alienari.conſ.100.nu.29. 119
4 intereſt etiam & hæredis ipſius eam libere conſequi.nu.31 ibi. 119
1 intereſſe alterius non conſideratur, quando lata eſt ſententia ſuper petitis.conſ.37.nu.22.& nu.24.& 27. 93
2 intereſſe ut dicatur quod tempus conſideretur.conſ.37.nu.20. 93
1 intereſſe. Ad intereſſe obligatur qui erat conductor ante caſum ſuperuenientem.conſ.37.nu.16. Et quid quando actio cœpit competere cũ effectu.ibi.nu.17. 93
3 intereſſe multis temporibus conſideratur.nu.26.ibi.& nu.15. eo.
1 intereſſe an conſideretur, licet poſtmodum deſinat.nu.26.ibid.& ſequentibus. eod.
1 intereſſe an peti poteſt pro augmento dotis.conſ.126.nume. 21. Et quando diſpar eſt ratio inter dotem & augmentum ipſius.nu.21. Et ſi eſt oneroſum ceſſat augmentum de principali ad augmentum. nu. 23.ibid. 224
4 intereſſe aduerſariorum non conſideratur ad legitimationem filiorũ probandam.conſ.57.nu.45. 70
4 intereſſe uerum quam plurimi, uſque ad quod tempus conſideratur. conſ.87.nu.14. 111
4 intereſſentia abbatis in electione quando requiratur pro forma cõſ. 97.nu.11.& 12. 174
4 intereſſentes electioni debent eſſe profeſſi.conſ.97.nu.5. 174
3 integritas & dignitas teſtium attenditur, non numerus. conſil. 107. numero.73. 199
1 interruptio ſubuertit præſcriptionem nedum per actum ciuilem uerũ & per naturalem inducta.conſ.101.nu.90. 186
1 interruptio ciuilis fit mediante citatione.conſ.104.nu.150. Et a fortiori cauſatur per conteſtationem litis.nu.151.ibi. 192
1 interruptio ciuilis quando dicatur finita.nu.152.ibi. Et quid de iure canonico.nu.153.ibi. 192
4 interuſurium prædictum concernit dictam dotem, & non perſonam mulieris, & eſt priuilegium reale non perſonale.conſ.64.nu.5. 81
4 interuſurium prædictum tranſit ad ceſſionarium, cum concernat ipſam dotem.nu.10.ibid. maxime quando ceſſio euidenter tendit ad utilitatem mulieris cedentis.nu.11.ibi. 81
4 interuſurium ut iudicetur lucrum illicitum, quæ qualitates ſint conſiderandæ.nu.14.ibi. 81
1 interuallum uitiare ſolet contractus nominatos, & innominatos.conſil.34, nu.9. Fallit quãdo celebrare ẽ cũ perſona incerta.n.10.ibi. 89
4 interuenire qui debebat electioni, ſi noo adfuit, tamen nunquam contradixit, non propterea uitiat electionem.conſ.97.nu.6. 117
4 intruſus non eſt tuendus in ſua poſſeſſione.conſ.47.n.32. 58
4 intruſus etiam ille dicitur qui habet titulum, uel colorem, non canonicum, uel ab eo qui non habebat poteſtatem conferendi.n.40, ibi. 58
4 intruſus non dicitur habens beneficium ab eo qui dare poteſt, licet de uiribus tituli diſputetur.conſ.125.nu.25. Nec ille qui bona fide poſſedit fretus doctorum autoritate.n.26.ibi Sufficit colorata poſſeſſio n.27.ibi. Licet poſſet eſſe defectus ex parte recipientis.n.28.ibid. 36
4 intruſi allegantes ius tertii non ſunt audiendi.conſ.79.nu.15. 106
3 Inteſtatus dicitur mori, qui facit diſpoſitionem captatoriam. conſ. 38.nu.57. 58

2 inteſta-

2 Inteſtatus dicitur pupillus moriens, etiam in materia correctoria. conſil. 11. nu. 39. Et idem habetur in conſtitutionibus principum & in edictis prætorum. nu. 40. ibi. 67
2 Inteſtatus & ab inteſtato, inter hæc uerba, an ſit differentia effectualis & conſiderabilis & quas perſonas dicta uerba capiant. conſ. 20. nu. 83. & nu. 81. 67
3 inteſtatus mori dicitur, qui teſtamentum fecit inualidum & irritum ac nullum. conſ. 3. nu. 1. 8
3 inteſtatus dicitur mori, quando eius teſtamentum eſt nullum præteritione filij. conſ. 72. nu. 11. 126
3 inteſtatus dicitur mori qui facit teſtamentum, & expreſſe non diſponit de bonis ſibi relictis, in quibus fuit grauatus fideicommiſſo, licet teſtator conceſſerit facultatem teſtandi, ſed contrarium eſt uerius, ut in ſeq. conſ. 72. nu. 57. Et talis poteſtas teſtandi uidetur conceſſa limitate, ut teſtetur erga deſcendentes ipſius teſtatoris, & non erga alios. ibid. 116
2 inualidus quo ad membrum generare non poteſt. conſilio. 19. numeru. 80. 91
1 inuaſores poſſeſſionis ſequeſtratæ priuandi ſunt omni iure quod in illa habebant. conſ. 41. nu. 41. 97
2 inuentarium reddit tutum, & ſecurum adeuntem cum eius beneficio & ſalua confert omnia ſua iura, & reddit eum ſine aliquo damno. conſil. 63. nu. 25. 127
2 inuentarium non iuuat, quando in illo ſcienter aliquid fuit omiſſum. conſ. 11. nu. 18. 28
2 inuentarij confectio an poſſit per teſtatorem remitti. conſilio. 21. numeru. 54. 64
2 inuentarium ut proſit ad deducendum trebellianicam, ſub qua forma eſt conficiendum. conſ. 25. nu. 47. & nu. 51. & 52. 78
2 inuentarium confectum ſuper bonis hæreditarijs probat. conſil. 45. numero. 20. 121
2 inuentarium eſt caput rationum reddendarum, quas tenetur reddere grauatus fideicommiſſo. conſ. 79. nu. 17. 163
2 inuentarij confectio remitti poteſt per teſtatorem. conſ. 79. n. 18. 163
3 inuentarij beneficium ualde prodeſt adeuntibus hæreditatem prædeceſſoris alienantis feuda. conſ. 65. nu. 48. 105
3 inuentarium quo tempore debeat confici & celebrari. conſ. 65. ibi. e.
3 inuentarium conſeruat iura adeuntis hæreditatem cum dicto beneficio, nec confundit actiones. conſ. 69. nu. 161. 118
4 inuentarium etiam pœnam reſeruat. conſ. 100. nu. 10. 319
1 inueſtitura quando eſt facta pro ſe & hæredibus erit hæreditarium licet non apponatur dictio quibuſcunque. conſ. 1. nu. 19. & 23. 10
1 inueſtitura illa pro ſe & hæredibus, de ſuo corpore legitimè deſcendentibus, & de iure regni facit feudum eſſe hæreditarium. ibi. nu. 20. fo. 10. conſ. 4. nu. 33. fo. 14. & conſ. 21. nu. 34. 46
1 inueſtitura ſi dicit pro filijs, uel pro maſculis, adhuc feudum erit hæreditarium, ſi adiungitur uerbum pro hæredibus, uel ſucceſſoribus, contra aliquos tenentes oppoſitum. conſ. 11. n. 21. & alijs quinq; ſeq. 10
1 inueſtitura quando eſt pro filijs, ſeu maſculis, ſeu deſcendentibus, nullo alio addito, feudum erit ex pacto, & prouidentia. ibi. n. 21. 10
1 inueſtitura ſi fit pro ſe & hæredibus intelligitur pro filijs & deſcendentibus. Et ibi quod pro maſculis, non fœminæ intelliguntur. ibi. n. 23. eo.
1 inueſtitura prima debet attendi, & non ſequentes. ibid. nu. 24. fol. 10. conſ. 17. nu. 16. 39
1 inueſtitura recepta pro ſe & deſcendentibus ſuis operatur, ut tale feudum non tranſeat ad filios alterius fratris, ſed bene tranſit ad filiam uaſſalli mortui ſine maſculis. conſ. 4. nu. 34. 14
1 inueſtitura pro ſe & deſcendentibus facit feudum eſſe generis a quo non excluditur fœmina. conſ. 4. nu. 36. 14
1 inueſtitura facta pro maſculis, & fœminis uel pro filijs utriuſque ſexus pariter admittit fœminas, ſicut & maſculos, quando ſumus in feudo improprio & conditionatu, & tranſitorio ad fœminas, quod ſecus in alijs feudis proprijs. conſ. 4. nu. 37. 14
1 inueſtitura pro hæredibus quibuſcunque facta feudum hæreditarium facit. conſ. 5. nu. 11. 12
1 inueſtitura facta pro hæredibus, ac cui uel quibus ius ſuum dare uoluerit, feudum hæreditarium facit, & per eam datur poteſtas alienandi. conſ. 5. nu. 13. & 29. 12
1 inueſtitura pro hæredibus reddit & facit feudum hæreditarium. conſ. 23. no. 160. 52
1 inueſtitura pro ſucceſſoribus facit feudum hæreditarium. conſ. 23. n. 161. 52
1 inueſtitura pro liberis & ſucceſſoribus, ſeu hæredibus reddit feudum hæreditarium. conſ. 23. nu. 162. 52
1 inueſtitura facta pro filijs & hæredibus, feudum hæreditarium facit conſ. 23. nu. 163. 52
1 inueſtitura pro ſe & hæredibus ſeu deſcendentibus facta, feudum hæreditarium reddit. conſ. 23. nu. 165. 52
1 inueſtitura pro maſculis hæredibus, ſeu deſcendentibus, facit feudum hæreditarium. conſ. 23. nu. 164. 52
1 inueſtitura pro ſe & hæredibus ſeu ſucceſſoribus non facit feudum hæreditarium ſimpliciter, nam ut hæreditarium ſit, plura requiruntur, ſed erit hæreditarium ſecundum quid. conſ. 23. nu. 173. & ſeq. 52
1 inueſtitura liquens pro ſe & hæredibus ex ſuo corpore natis legitimè deſcendentib. de iure regni facit feudum eſſe hæreditarium. conſ. 4. n. 33. 14
1 inueſtitura intelligi debet eſſe facta ſecundum qualitates, & tenores aliarum ad quas relatio ſit. conſ. 5. n. 6. 16
1 inueſtitura facta tanquam de feudo paterno, & antiquo, operatur, ut tale feudum habeatur tanquam paternum, & antiquum n. 2. ibi. 16
1 inueſtitura pro maſculis & fœminis admittit fœminas. conſ. 9. n. 17. Quod uerum quando non extant maſculi, & ſeq. nu. 29. ibi. Ex quo per hæc uerba copulantur uerbaliter non in ſenſu, & uerba iſta ponuntur in uim ordinis ſecundum naturam feudorum. n. 30. ibi. & n. 31. 21
1 inueſtitura pro deſcendentibus utriuſque ſexus, admittit maſculos et fœminas. Sed primo maſculos, & eis deficientibus fœminas. Quod uerum in feudo proprio & uero, & in feudo ex pacto & prouidentia. conſ. 9. nume. 30. 21
1 inueſtitura facta in fauorem primogeniti non nocet alijs habentibus ius ex prima. conſ. 10. n. 5. 22
1 inueſtitura pro hæredibus utriuſque ſexus, primo uocat maſculos, et illis deficientibus fœminas ſucceſſiue. conſ. 12. n. 3. & n. 14. 15. et fo. 27. & conſ. 21. n. 6. 7. & 25. 54 45
1 inueſtitura pro hæredibus utriuſq; ſexus uidetur ſimilis illi facta pro maſculis, & fœminis per quam fœminæ ueniunt, deficientibus maſculis. conſ. 12. n. 4. fo. 27. & conſ. 21. n. 8. 45
1 inueſtitura pro hæredibus utriuſq; ſexus, uidetur copulare uerba et non ſenſum & ponitur in ui ordinis. conſ. 12. n. 5. f. 27. et conſ. 21. n. 9. 45
Et idem quando inueſtitura eſt facta tam pro maſculis quam fœminis in d. conſ. 12. n. 5. & 6. 29
1 inueſtitura pro hæredibus utriuſque ſexus pariter, & inſimul uocat fœminas ad feudum, ſicut & maſculos. conſ. 12. n. 14. 31. & n. 15. Et ſimilis eſt illi facta pro maſculis cum fœminis, per quam inſimul et eodem tempore uocantur. n. 16. ibi. & n. 17. Differt ſatis an fiat pro maſculis & fœminis, an pro maſculis cum fœminis. n. 17. ibi. & n. 18. 29
1 inueſtitura pro hæredibus & deſcendentibus utriuſque ſexus ita uocat fœminas ſicut & maſculos inſimul. conſ. 13. n. 15. & n. 17. Et maxime quando apponitur clauſula cuiuslibet eorum. n. 16. ibi. Quæ attribuit unicuique actionem inſolidum diſtributiue. n. 16. ibi. 32
1 inueſtitura pro hæredibus utriuſque ſexus, adaptatur ad fœminas & ad maſculos inſimul. conſ. 16. n. 2. & 3. 37
1 inueſtitura pro ſe et hæredibus ſeu ſucceſſoribus non facit feudum hæreditarium ſimpliciter: nam ut hæreditarium ſit plura requiruntur, ſed erit hæreditarium ſecundum quid. conſ. 23. n. 173. et u. ſeq. 52
1 inueſtitura non transfert poſſeſſionem ab alijs occupatam. conſ. 1. n. 16. 2
1 inueſtitura an transferat poſſeſſionem, et qua et quando. conſ. 15. n. 6. 37
1 inueſtitura prima attenditur & non poſterior per quam non poteſt tolli ius quæſitum ex prima. conſ. 1. n. 98. fallit tamen. n. 91. & ſeq. fol. 2. conſ. 17. n. 16. & 17. fo. 39. conſ. 22. n. 8 fo. 47. et conſ. 23. nu. 145 146. & 158. 52
1 inueſtitura ſecunda an poſſit præiudicare agnatis. conſ. 17. nu. 14. 15. 16. & 17. 39
1 inueſtitura ſecunda non præiudicat alijs habentibus ius ex prima. conſ. 12. n. 36. 37. & 38. 29
1 inueſtitura uerbalis non transfert dominium neque poſſeſſionem nec ius in re. Sed ſolum ad rem. conſ. 21. nu. 58. Tamen per eam inueſtito dicitur conceſſa licentia apprehendendi poſſeſſionem propria autoritate, maxime quando talis inueſtitura facta eſt a ſupremo principe. ibi. nu. 59. & 60. Declarantur circa hoc dicta aliquorum doctorum ibi. nu. 61. nec requirit aliquod ſignum corporeum. ibi. n. 62. 48
4 Inueſtitura. De prima inueſtitura quando facienda eſt mentio ut ceſſet ſurreptio. conſ. 101. n. 14. 128
2 Inueſtitura & conceſſio uitendi debet. conſ. 1. n. 1. fo. 2. conſ. 2. n. 15 fo. 7. conſ. 3. n. 14. fo. 8. conſ. 4. nu. 6. fo. 9. conſ. 5. nu. 1. fo. 11. conſ. 6. nu. 5. fo. 12. et conſ. 21. nu. 13. 27
1 inueſtitura feudi ex pacto, & prouidentia non requirit quod quis ſit hæres. Sed ſatis eſt quod ſit filius ſeu deſcendens. conſ. 5. n. 3. et 21. 16
1 inueſtitura pro ſucceſſoribus quod feudum faciat. conſ. 23. n. 161. 52
1 inueſtitura pro liberis & ſucceſſoribus ſeu hæredibus quod facit feudum. conſ. 23. nu. 161. 52
1 inueſtitura pro filijs et hæredibus facit feudum hæreditarium. conſ. 23. nu. 163. 52

1 *Inueſtitura facta pro maſculis heredibus & ſucceſſoribus facit feudum hereditarium.conſ.23.nu.164.* 52
1 *Inueſtitura loquens de feudo recto impropriatur quando feudum eſt improprium & conditionatum.conſ.4.nu.17.& 20.* 14
1 *Inueſtitura ut unus alteri ſuccedat, ſeu ſuccedant refertur ad tempus quo tractatur de hereditate.conſ.16.nu.16.* 37
1 *Inueſtituras facere ſolitus eſt caſar ſine aliquo ſigno corporeo. Sed ſolo & ſimplici uerbo.conſ.22.nu.63.* 48
1 *Inueſtitura ſecunda non praiudicat alijs habentibus ius ex prima. conſ.12.nu.36.37.& 38.* 29
2 *Inueſtitura ſimpliciter facta ſemper referendu eſt ad conſuetudinem patria, ut ſecundum illam intelligatur, licet nihil ſit dictum.conſ.13. nu.30.& nu.31.* 36
1 *Inueſtitura non excludit filias a poſſeſſione rei feudalis. conſilio.13. numero.83.* 33
1 *Inueſtitura uera propria, & realis qua ſit conſ.15.n.4.& n.5.* 31
1 *Inueſtitura uerbalis qua dicitur.nu.5.ibid.* 37
1 *Inueſtitura propria, & realis praefertur abuſiua & impropria.nu.7. ibid. Etiam ſi apparet facta ſecundo loco.nu.8.ibid.* 37
1 *inueſtitura praſumitur per praſcriptionem.30.ann.& praſtationem iuramenti fidelitatis.nu.10.ibi.& ſunt loco uera inueſtitura.* 37
1 *inueſtitura facta pro ſe & ſuis heredibus utriuſque ſexus, primo ueniunt maſculi deſcendentes ſeu tranſuerſales illius linea in qua reperitur uaſſallus pramortuus, & non exiſtentibus ex illa linea, ueniunt agnati ex filia deſcendentes tamen ex primo acquirēte, & omnes excludunt faminam.nu.11.ibi.& nu.10.& 26.conſ.21.* 45
1 *inueſtitura ſuper uno feudo facta non ſe extendit ad alia feuda. ibid. numero.27.* 45
1 *inueſtitura relata ad uſum regni interpretatur ſecundum dictū uſum conſ.eo.nu.45.& nu.46.& ſeq.* 46
1 *inueſtitura neceſſario refertur & interpretatur facta ſecundū uſum & cōſuetudinē patria, licet in ea de ipſis nihil ſit expſſū.ibi.n.48.* 46
1 *inueſtitura ſubſequentes recipiunt declarationem a prima.conſil.22. numero.7.* 47
1 *inueſtitura prima attenduntur, & non poſteriores, per quas nō poteſt tolli ius quaſitum ex primis.ibi.n.8.* 47
1 *inueſtitura ſequentes quando ueniunt ad corroborationem, & confirmationem primarum, non debent operari diminutionē.ibi.nu.11.* 47
1 *inueſtitura quando mixtim loquitur de maſculis & faminis facilius famina poteſt habilitari.conſ.32.nu.16.* 84
1 *inueſtitura ſi eſt uniuerſalis ſuper toto territorio, loca particularia nō poſſunt reclamare.conſ.22.nu.98.* 48
1 *inueſtitura noua non requiritur in incremento ad feudum. conſi.23. numero.18.* 47
1 *inueſtitura ſequentes declarant pracedentes.nu.24.ibi.*
1 *inueſtitura ſubſequentes declarantur per pracedentes.cōſ.5.n.6.fol. 16.conſ.23.nu.64.* 51
Et prima debent attendi & non poſteriores.conſ.23.nu.6.ibid.
Maximè quando in poſterioribus ſit relatio ad primas.nu. 66. ibid.
Et ne inducatur contrarietas, qua fugienda eſt.conſilio.23. numero 67.ibidem.
Et quando poſteriores ueniunt ad confirmationem & corroborationē primalem, & non ad derogationem.nu.68.ibi.
Et quia alias impetrantibus, poſteriores, inferretur damnum. nume. 70.ibidem.
Et quia neceſſe habebant petere renouationem.nu.7.ibid.1
1 *inueſtitura ſimpliciter factu de feudo alio non expreſſo conſtituit feudum hereditarium, & non ex pacto & prouidentia.conſ.23.nu.159 ſed contra.nu.134.* 52
1 *inueſtitura facta ſimpliciter interpretatur pro recipiente, & heredibus.nu.114.ibid.* 52
1 *inueſtitura facta ad familias utriuſque ſexus principaliter uocat maſculos, & ſucceſſiue faminas.nu.116.ibi.* 52
1 *inueſtitura facta ſimpliciter de feudo uidetur conſtituere feudum ex pacto & prouidentia. Et idem quando facta eſt pro ſe & heredibus. ibi.conſ.23.nu.133.& nu.134.* 52
1 *inueſtitura ad utriuſque ſexus familias, recipit paſſiuam interpretationem, ut primo maſculi, & demum famina ueniant.nu.140.ibi.* 52
1 *inueſtitura ſecunda in quibus non ſit mentio de agnatis, & qui non fuerunt citati uidentur reddi nulla.conſ.23.nu.149. Et etiam redduntur ſubreptitia, quamuis facta eſſent de plenitudine poteſtatis.n.150 ibi. Licet in genere facta ſit mentio de agnatis, ſi perſona non ſunt nominata, & adſunt plures.nu.151.ibi.* 52
1 *inueſtitura, & priuilegia praſtant titulum ad praſcribendum rē feudalem.conſ.23.nu.197.& nu.213.* 52
1 *inueſtitura ſi non eſt petita infra annū, & diem praiudicatur illi qui pratendit ius habere.conſ.23.num.226. Niſi alius ſit in poſſeſſione. Quod uerū ſi nō fuit in negligentia perſequendi ius ſuum.n.217.* 52
1 *inueſtitura. Plures ſunt caſus in quibus non praiudicatur eſtu quod inueſtitura non fuerit petita remiſſiue.conſ.23.nu.228.* 52
1 *inueſtitura & conceſſio facta ſuper una re & limitata non extenditur ad alias.conſ.101.nu.42.* 185
1 *inueſtitura facta pro uno non praiudicat alijs filijs uenientibus ex primis inueſtituris.conſ.106.nu.2. Nec pater poterit aliud diſponere teſtando in praiudicium aliorum filiorum.nu.3.ibi.* 197
2 *inueſtitura facta pro legitimis nō includit legitimatos.cōſ.1.n.120.* 2
2 *inueſtitura pro heredibus maſculis facit, quod legitimatus ſuccedit. & excludit agnatos,nu.135.ibi.* 2
2 *inueſtitura pro legitimè natis admittit legitimatū.conſ.1.nu.144.* 2
2 *inueſtitura factu per Imperatorem comprehendit feuda eccleſiaſtica non in praiudicium eccleſia, ſed ſolum in praiudicium agnatorum & laicorum.nu.145.ibi.* 2
4 *inueſtitura conceſſa pro tribus, & eorum quolibet & cuiuslibet eorum filijs inducit ius accreſcendi etiam in feudo nouo.cōſ.16.n.2.* 29
4 *inueſtitura feudi pro te & filijs habilitat ſpurios, ſi de illis inueſtiens notitiam habebat.conſ.44.nu.16.* 56
4 *inueſtitura prima an poſſit reuocari per ſecundam.conſ.85.n.6.* 169
4 *inueſtitura ſolenniter facta per Abbatem, ualet etiam ſine Pontificis conſenſu.n.10.ibi.* 109
4 *inueſtitura facta pro recipiente, et quibus ipſe dederit, tranſit ad heredes etiam extraneos.n.14.ibi. Quod procedit et in feudalibus, et in emphyteuticis.n.15.ibi.* eo.
4 *inueſtitura antiqua uocātes faminas, attēdi debēt.cōſ.103.n.10.* 122
1 *in inueſtituris contrarietas fugienda eſt.conſ.23.nu.117.* 51
4 *IRREGVLARITAS non incurritur niſi in caſibus expreſſis in iure.conſ.96.n.9.et n.30.31.32.33.* 117
4 *Et in caſu dubio non eſt iudicandum pro irregularitate.n.10.ibi.* eo.
4 *Et quid ſi nullus petijt culpa exercentis chirurgiam.n.11.ibi.* eo.
4 *Tale exercitium in urbe paſſim permittitur. et ſic an excuſet conſuetudo.n.12.ibi.et n.13.et 35.* eod.
4 *Et ſi culpa adeſſet, illa ad mortem non fuiſſet ordinata conſequenter excuſabilis.nu.14.ibi.* eo.
4 *in irregularitate proceditur de ſimilibus ad ſimilia.n.33.ibi.* 46
4 *irregularis non poteſt acquirere beneficia ſine diſpenſatione, bene tamen poteſt retinere quaſita.conſ.136.n.40.* 143
2 *ITEM dictio eſt continuatiua.conſ.49.n.48.* 112
3 *IVBENS debitorem ſuum ſoluere alicui id ſtipulanti non inducit nouationem.conſ.107.n.4.* 169
4 *iudaeum eſſe quo reſpectu ſit crimen et delictum.conſ.2.n.1. Non eſt tamen punibile.nu.2.ibi.* 5
4 *iudai an ſint ſerui chriſtianorum.ibi.nu.4.5.7.& 8.* eo.
4 *iudai an poſſint habere bona et poſſeſſiones uel ab eis poſſint auferri ibid.nu.6.* eod.
4 *iudai an ſint capaces iuris et legis ciuilis et ſtatutorum.ibi.n.9.* eo.
4 *iudai tolerari debent.ibi.nu.10.* 5
4 *iudais aliqua ſunt permiſſa.ibi.nu.11.* eod.
4 *iudais ſine cauſa non eſt aliquid faciendum.ibi.n.13.* 5
4 *iudais et infidelibus per Papam et Imperatorem nō debent bona auferri.ibi.nu.14.* eod.
4 *iudai per reges et principes nō debent expelli ab eorū regnis ſine cauſa. Et principibus ne iſtud faciant perſuadendum eſt a ſummo Pontifice.ibi.nu.15.et 16.* eod.
4 *iudai adulti non ſunt cogendi ad baptiſmū et fidē ſuſcipiendā pracise et coacte.conſ.2.n.17.19.et 34. Et quid ſi coactio nō eſt pracisa, ſed cōditionalis.n.18.et 23. Et uolentes nō ſunt ſtatim baptizādi.n.20.* 5
4 *iudai baptizati per uim pracisam non poſſunt dici chriſtiani. ibi. nu. 21. Et multum differt iſto caſu uis pracisa & coacta a ui cōditionali nu.22.ibi.et nu.23.et 28.* 5
4 *iudai baptizati ſine reſponſali a ſacerdote non imminente neceſſitate non ſunt baptizati.ibi.nu.25.* 5
4 *iudai ſi baptizati ſunt per uim pracisam poſtmodum nihil dixerint an dicatur uis illa purgata.ibi.nu.26.& nu.28. Et quid ſi perpetuo durauit illa cauſa coactionis pracisa.ibi.nu.27.* 5
4 *iudai adulti etiam inuitis parentibus poſſunt ad baptiſmum uenire et chriſtiani fieri.ibid.nu.25.* 5
4 *iudai an habeant filios in poteſtate.ibi.nu.39.& 40.* 5
4 *iudai, & ad fidem conuerſi non ſunt habendi uilipendio & dedecori, conſ.2.nu.12. Sunt nāque promouēdi ad honores & dignitates, ſi habiles ſunt ad beneficia, & officia, & an ſine diſtinctione.nu.212.* 5
4 *Iudex ad quem prius debet cognoſcere de ueritate, ſeu mendacio pra*

cura

eum.conſi.108.nu.6.Et male impetrantem repellere debet.numero. 7.ibidem. 125
4 iudicis arbitrio remittitur,an metus ſit probatus. conſilio. 139. nume.10. 145
4 iudex maleficij ſtatim poteſt capere malefactorem, & delinquentem.conſ.147.nu.2. 152
4 iudex poteſt condemnare ad pœnam, & caſu quo non ſolueretur poteſt in dicta ſententia pœnam alterare.conſi.147.nu.17. 152
4 iudex non tenetur ſequi allegationes iuris.conſi.151.nu.20. 155
4 iudex immediate ſine cauſa non debet procedere ad bannũ.conſi.153 numero.41. 156
4 iudex non debet pati partes procedere ad arma, & mandare poteſt quod caueatur ne id ſuccedat.conſ.168.nu.4. 175
4 iudex uir bonus dicitur,quando iuſtitiam facit, & neminem grauat. ibi.nu.8. ſa.eo.
4 iudex originis alicuius delinquentis extra territorium, non põt contra illum inquirere.conſ.169.nu.16. 175
1 iudex ſemel electus non poteſt recuſari.Fallit.nu.49.quando ſuperuenit noua cauſa.conſ.31.nu.61. 79
1 iudex ſuſpectus an poſſit allegari iure militari.nu.73.ibi. & nu. 90. & alijs ſeq.Et quid ſi ſuſpectus proceſſit cum conſilio aliorum nedũ ſuorum.nu.74.ibi. 79
1 iudex expirata iuriſdictione non poteſt illi inhærere.ibi.nu.77. 79
1 iudex ſi promiſit certa & limitato modo iudicare,ſi aliter facit nullum eſt.conſi.eo.nu.80.81.82.& ſeq. 79
1 iudex duelli,qualis eſſe debeat.nu.90.ibid. & nu. 100.103.& ſequẽtibus.104 & 107. 79
1 iudicem recuſandi iuſta ponuntur cauſa,nu.91.ibi. & in ſeq. etiam numeris. Et iuſta eſt cauſa ſi fuit procurator uel aduocatus alterius. nu.92.ibi. 79
1 iudex redditur ſuſpectus ex illis cauſis,quibus repellitur teſtis.nu.93. ibidem. 79
1 iudex ultro ſe offerens iudicare,ſuſpectus redditur ſicut teſtis. nume. 110.ibi. 79
1 iudex recuſatus ſuſpectus,non debet ipſe cognoſcere, & iudicare de cãſuſpicionis.nu.119.ibi. 79
1 iudex non habet quærere niſi partium concordantiam.conſi. 33. nu. 69.& 68. 87
1 iudex abſoluere poteſt utranque partem ab expenſis in iudicio factis iuſtis ex cauſis.conſ.34.nu.48. 90
1 iudex aditus per uiam appellationis a ſententia iudicis reductionis poteſt pronunciare ſuper nullitate procedente ex defectu poteſtatis. conſ.45.nu.97. 101
1 iudex cuncta conſiderare debet, & ueritatem inquirere.conſi. 83.nume.44. 152
1 iudex non poteſt ſe fundare ex actu nullo geſto non ſeruata forma requiſita.conſ.95.nu.40. 170
1 iudex etiam non petitus poteſt iſtu caſu ſuum officium impartiri. nu. 43.ibi. eod.
1 iudex laicus cognoſcere poteſt an abſolutio a iuramento fuerit rite, & recte conceſſa.conſ.96.nu.94. 171
4 iudex ſecularis tenetur exequi ſententiam contra damnatum de hæreſi ab inquiſitore.conſ.1.nu.179. 5
1 iudex non admittit probationes impertinentes.conſ.97.nu. 134.& quando recipiendo pars læderetur.nu.135.ibi. 174
1 iudex ſi.10.petuntur & in 5.condemnat,in alijs.5.uideatur abſoluere.conſ.103.nu.3. 190
1 iudex debet interponere decretum cum cauſa cognitione in alienatione rerum minoris,aliàs decretum nullum erit.Nec pro decreto aliter interpoſito erit præſumendum,& alienatio inde ſecuta erit ipſo iure nulla.conſi.99.nu.7.8.& 9. 181
1 iudex an uideatur ſuper toto iudicaſſe.Et ſi nõ facit an propterea ſententia reddatur nulla.conſ.101.nu.18.& 19. 190
1 iudex appellationis poteſt ſuper parte pronunciare, & reliqua omittere.conſ.103.nu.4. eod.
1 iudex poteſt teſtibus clare deponentibus fidem detrahere. conſ.107. numeru.49. 199
1 iudex non dat fidem,ubi non cadit ueriſimile.conſ. 131.nu.14. 230
3 Et conſ.10.nu.15. 17
3 iudex adiri poteſt,ut prouideat impedito teſtari.conſ.67.nu.32. 211
3 iudex recuſans deferre recuſationi & ſuſpicioni ac appellationi legitimæ efficitur aduerſarius excipientis & appellantis.conſi.98.n.9. 163
3 iudex procedendo ulterius non obſtantibus exceptionibus oppoſitis dicitur grauamen inferre.nu.11.ibi. 163
3 iudex delegatus habet neceſſe pronunciare,& expreſſe, & non per proceſſum ad ulteriora.ſuper exceptionibus oppoſitis tãgẽtibus eius iuriſdictionẽ & ualiditatẽ reſcripti ac ipſius recuſationẽ.n.15.ibi.e.
3 iudex procedens de facto parte non citata, an & quando poſſit illud reuocare parte non citata.conſi.107.nu.106. 170
3 iudex an poſſit contra decretum ſuum circa executionem conceſſam uenire.nu.108.ibi. e.
3 iudex poteſt dare dilationem ad oſtendendum eſſe alia bona principalis obligati,quæ ſine cõtrouerſia poſſent poſſideri,quo termino elapſu,& aliter non docto,excuſſio dicitur facta.conſ.109.nu.55. 174
4 iudex quando iniuſtitiam facit id caſu fortuito adſcribendum uenit. conſ.5.nu.54. 15
4 iudex remiſſoria ad recipiendum teſtes datus, poterit eam recipere & inſtrumenta ac ſcripturas corã ipſo præſentatas.conſ.15.n.6. 18
4 iudex ex quibus poteſt informare animum ſuum ad ſententiam proferendam.nu.21.ibi. 18
4 iudex ad quem poteſt abſoluere excommunicatos appellãtes ad cautelam.conſi.28.nu.35.& 37. 39
4 iudex ad quem abſoluit excommunicatum per iudicem a quo etiam parte non citata.nu.47.48.ibi. 39
4 iudex quando debeat arbitrari pro taliter abſentibus.conſi. 32. numero.23. 45
4 iudex datus ſub conditione non cenſetur habere iuriſdictionem, niſi prius conditio fuerit purificata.conſi.45.nu.6. 56
4 iudex non debet dare fidem ei quod non eſt ueriſimile.conſ.55.nu.7. Et inſpicitur quod eſt ueriſimile,non illud quod eſt poſſibile.nume. 8. ibidem. 69
4 iudex ſi ſummariè ſe habet informare,an citatio præceſſerit.conſ. 81. nume.15. 107
4 iudex datus ſub conditione,incompetens eſt,ſi procedit conditione nõ purificata.conſ.94.nu.8.Nec ante poteſt procedere ad decretum citationis.nu.9.ibi.Et ſi fuit proceſſum actus eſt nullus.num. 10.ibi.Si proceditur non ſeruata forma data omnia ſunt nulla.nu. 11.ibi. 116
4 iudex incompetens dicitur quando proceſſit non ſeruata forma commiſſionis.nu.3.ibi.& nu.8.12. 116
4 iudex a quo ſi detulit,omnia ſecuta poſtmodũ ſunt nulla. conſi. 106. nume.6. 124
4 iudex ſuper negotio principali adhuc non inſtructo.procedere poteſt ad ſententiam.conſ.106.nu.15. 124
4 Iudex delegatus ſententiandu functus eſt officio ſuo. conſi. 105. nu. 10.& 24. 124
4 iudex deferens appellationi non poteſt procedere ſuper negotio principali.conſi.106.nu.11. 124
4 iudex delegatus a cuius diffinitiua appellatur,deferens appellationi eſto quod non conſtet ipſum aliter pronunciaſſe,an a ſe iuriſdictionem abdicauerit.nu.20.ibi.& alijs ſeq. 124
4 iudex deferendo etiam ſi re integra reuocet grauamen nõ propterea recuperat iuriſdictionem.num.25.ibi.Deferendo abdicat a ſe iuriſdictionem.actu quod ſolum appelletur uoce,& non ſint petiti apoſtoli, & in appellatione non ſit cauſa inſerta.nu.26.ibi. 124
4 iudex ad quẽ prius debet procedere ſuper grauaminib. & demũ ſup negotio principali,quando utrumq; eſt cõmiſſum,& non ecõtra. cõſ. 107.nu.2. Et quid ſi ſũ grauamine,eſt cõmiſſum negotiũ principale. nu.3.ibi.& alijs ſeq.4.5. Et quid ſi ſeparatim eſt commiſſum grauamen,& ſeparatim negotiũ principale.nu.5.ibi. Et quid ſi cõmiſſio dat iuriſdictionẽ in euentũ,ſi grauamina ſunt purgata.nu.6.ibi. 124
4 iudex procedit ſuper crimine coram eo commiſſo,& illud punit.conſi.147.nu.9. 152
1 iudicis decretum ualidat conſtitutionem procuratoris factam per minorem.conſ.33.nu.26. 87
1 iudicis dignitas,probitas & bona qualitas,an excludat ipſius recuſationem.conſ.31.nu.67.68.& 97.& quid ſi facit ut cauſa ſuſpicionis ceſſet.ibi.nu.96. 79
1 iudicis officium eſt rem oculis exhiberi etiam poſt concluſum in cã conſ.67.nu.12.& 13. 132
4 iudice deferente eius authoritas & iuriſdictio ceſſat,etiam ſi appellatio friuola eſſet.conſ.106.nu.21.& 22. 124
4 iudice uolente ſcribi quod pronũtiauit,non propterea illud parti nocere debet.conſ.106.nu.23. 124
1 iudicandum eſt ſuper omnibus proſequutis.conſ.111.nu.56. 111
1 iudicandum eſt pro poſſeſſore in dubijs,& pro eo iudicandum eſt in caſu dubio.conſ.64.nu.53.& 54. 128
2 iudicãdũ eſt ſimul de oĩbus præiudicialibus.conſ.16.nu. 130. 43
2 iudicandũ eſt in ſubſtitutionib.cõmuni ſub cõpendioſa,prout iudicaretur ſeparatim de unaquaq; conſ 4 .n.68. Et licet cõcepta uideantur ſub unitate ſermonis,& ſub una determinatione, tñ diuerſimode

de illis iudicatur,nu.69.ibi.& nu.68.ibi. 117
3 Iudicari poteſt in diuerſis cauſis ſuper una alia dimiſſa.conſi. 37.numero.23. 57
1 Iudicium redditur in inuitum.conſi.30.nu. 19. 78
1 Iudicia habentia ſententiam in rem iudicatam tranſactam, amplius non retractantur.conſi.46.nu.20. 104
2 Iudicium ex remedio diui Adriani ſummariũ eſt.conſi.11.nu.1. 26
2 iudicium tale & aliud quodcunque ſummarium legitimationem perſonarum exigit,& in illo perſonæ debent plene legitimari,& de ipſarum legitimatione conſtare.ibi.& nu.2.& 11. 26
2 Iudicium idem habetur de lucro radicato & perfecte acquiſito,quod de damno.conſ.19.nu.144. 55
2 Iudicium idem erit de pecunia,quod de fructibus, qui triennio conſumuntur.conſ.67.nu.14. 149
2 Iudicium,coram arbitro an dicatur extra iudicium. conſi. 76.numero.19. 160
4 iudicium per duos teſtes probari debet regulariter.cõſ.2.nu. 87. 5
4 iudicium ex quibus actis dicatur ceptum.conſ.81.nu.19. 107
3 Iudicio poſſeſſorio retinendæ pendente non eſt poſſeſſio capienda.Et ſi capitur per alium attentatorum,eſt reſtituenda & reſtituta poſſeſſione,procedendum erit ſuper remedio retinendæ.cõſ.37.nu.18. 57
4 iudicio quando quis interuenire non poteſt ex iuſta & neceſſaria cã non tenetur conſtituere procuratorem,& ſententia contra ipſum lata eſt nulla ipſo iure.conſ.101.nu.1.& 3.4.5. 121
4 iudicialia quo reſpectu,& qua de cauſa fuerunt inſtituta,& uſque ad quod tempus.conſ.56.nu.107. 82
4 iungenda ſunt ſingula,ut probent.conſ.7.nu.22. 22
1 iunior poſſeſſio clandeſtina præſumitur.conſ.112.nu.75. 211
2 iuuenis morboſus,& inualidus,ac infirmus generare non poteſt.conſ.29.nu.54. 91
3 iuramentum habet illam tacitam conditionem, quam habet contractus ſuper quo interponitur.conſ.86.nu. 44. 145
3 iuramentum carens conſenſu dicitur carere ſpiritu.conſilio 86. numero.51. 145
3 iuramentum intelligitur ſecundum principalem naturam contractus ſuper quo apponitur,& non plus ſe extendit, quam uerba patiãtur. conſ.95.nu.13. 160
1 iuramentum non debet eſſe uinculum iniquitatis, & continere debet tres comites.conſ.12.nu.78.fo.29.conſ.20.nu.111 fo.42.conſ.54.nu.19.fo.115.conſi.77.nu.47.fo.143.& conſ.99.nu.19. 181
3 Et conſi.75.nu.29.fo.133.conſi.86.nu.49.fo.145.& conſ. 95.numero.14. 160
3 iuramentum præſtitum ad unum actum non producit effectum quo ad alios.conſ.95.nu.27. 160
3 iuramentum recipit tacitam conditionem,quã habet actus ſuper quo interponitur.nu.36.ibi. 160
3 iuramentum intelligitur præſtitum deo.conſi.107.nu. 50. 169
4 iuramentum non extenditur ultra cauſam illam in qua fuit iuratum. conſ.10.nu.33. 24
4 iuramentum regulatur ſecundum naturam actus, ſuper quo interponitur.conſ.10.nu.34. 24
4 Iuramentum recipit omnes conditiones a iure ſubintellectas.conſ.10.nume.35. 24
4 iuramentum ſuppletorium nũ datur,quando nullus teſtiũ eſt idoneus. conſ.53.nu.38. 65
4 iuramentum non præſtatur in cauſa matrimoniali in qua agitur de ſtatu,& ſeruitute.nu.39.ibi. 65
4 iuramentum de iure d u no fuit inductum.conſi.68.nu.155. 85
4 iuramentum perſonale eſt ex parte iurantis.conſ.91.nu.40. 114
4 iuramentum an ualidet pacta illicita,& ſimilia.nu.41.ibi. 114
4 Iuramentum tollitur ſublato ſtatuto nec propterea incurritur periurium.conſ.92.nu.45.& 46. 114
4 Iuramentum præſtitum contra illud quod eſt honorificum eccleſiæ dicitur præſtitum contra utilitatem eccleſiaſticam.nu.47.ibi. eo.
4 Iuramentum ſuper rebus eccleſiaſticis præſtitum non ualet.numero 49.ibidem. 114
4 iuramentum recipit omnes illas qualitates.& conditiones. &c.nume.48.ibidem. 114
4 iuramento obſtant plures exceptiones.num.50.ibi. eod.
4 iuramentum ſeruandi ſtatuta non ſe extendit ad illicita, & ſimilia. conſi.10.num.26.fo 24.conſ.92.nume.57 Et ſi ea non ſeruant,ac ni propterea incurrant periurium.nu.58.ibi.nec tenetur petere abſolutionem a iuramento.nu.59.ibi. 114
1 iuramentum operatur effectum in quacunque parte actus fuerit appoſitum.cõſ.97.nu.99. 171
1 iuramentum appoſitum in fi.inſtrumenti.ad quæ referatur.num.112.ibidem. 165
1 iuramentũ præſtitũ a pupillo nihil operatur.conſ.99.nu.17. 181
1 iuramentũ metu præſtitum nihil operatur.conſ.99.n.18. 181
1 iuramentum an præciſe cogat promittentem ad factum. conſ.109.numero 21. 204
ita permittens nedum tenetur ad diligentiam, uerum & ad aliud. nume.22.ibidem.
1 iuramentum temerarium non attenditur.nu.12.ibi. fo.eod.
1 iuramentum non aſtringit ad impoſſibile,nec tollit difficultatem, & eo non obſtante difficultas liberat promittentem.conſ.110. numero 31.& 31. 205
1 iuramentum limitate præſtitum,limitatum producit conſenſum & effectum.ibi.& nu.33. 205
1 iuramentum recipit illas conditiones quas habet contractus principis.conſ.110.nu.34. 205
1 iuramentum non auget nec ampliat principalem diſpoſitionem. ibid. nu.36. 205
1 iuramentum quos effectus producat, quando quis promiſit factum alienum eo præſtito.conſ.110.nu.37. 205
1 iuramentum quando,& quo caſu,& in quibus habet uim expreſſi,& in quibus non.nu.38.& nu.5.ibi. 205
1 iuramentum minoris ſupplet etatem.conſ.118.nu.20. 218
1 Et conſ.53.nu.60. 125
2 iuramentum ſimpliciter præſtitum per minorem ſolum facit eum maiorem,nec alios defectus.conſ.11.nu.64. 28
2 iuramentum minoris ceſſat,data enormiſſima leſione.nu.65.ibi. 28
2 iuramentum nihil operatur.quando fuit præſtitum per errorem, & ex falſa cauſa.nu.66.ibi. 28
2 iuramentum non tollit allegationem erroris & ignorantiæ, quando iurans non eſt certus de facto.nu.67.ibi. 28
2 iuramentum non ſupplet defectum ſcientiæ,& cõſenſus.n.68.ibi. 18
2 iuramentum non ſe extendit ad ignorata & incogitata.conſi.12.nu.89.& nu.91. 28
2 iuramentum quando, & quo caſu dicatur habere uim expreſſi & ſpecialis diſpoſitionis.conſ.12.nu.90. 28
3 Et conſ.49.nu.49. 77
2 iuramentum ſupplet defectum inſinuationis.conſ.16.nu.32. 42
2 Iuramentum ſupplet ſolennitates alias requiſitas.cõſ.16.nu.88. 43
2 Iuramentum ad hæredes,quo ad obſeruantiã tranſit.nu.128.ibi. 43
2 iuramentum facit minorem haberi pro maiore.cõſ.16.nu. 145. 43
2 iuramentum illam tacitam conditionem habet,quam continet promiſſio ſuper qua interponitur.nu.74.ibi 42
3 iuramẽtum appoſitum renunciationi excludit renunciãtem.conſi.16.nu.2.Et comprehendit iura etiam de futuro.nu.3.ibi.& nu.4. 40
3 iuramẽtum & renunciatio limitata,limitatum producunt effectum. nu.10.ibi.Et debent intelligi rebus ſic ſtantibus.nu.21.ibi. 40
3 iuramentum põt ſupplere plures defectus.conſ.33.nu.46. 51
3 iuramentum nõ ſupplet conſenſum. conſ.49.nu.47. 77
3 iuramentum refertur ad caſum,de quo loquitur principalis diſpoſitio nu.48.ibi. 77
3 iuramentum ualidat pactum,quod non eſt contra bonos mores. cõſi. 69.nu.27. 117
3 iuramẽtum præſtitum intelligitur,rebus ſic ſtãtibus.nu.42. ibi. 117
3 iuramentum confirmat contractum alias de ſe inualidum. conſ. 69. nu.127. 118
3 iuramentum eſt perſonale,quo ad reatũ periurij,& quo ad uinculũ animæ,quo uero ad robur contractus eſt reale,& tranſit ad hæredes mulieris.conſ.75.nu.4.& nu.5. 133
3 iuramentum ſeruandum eſt quando ſeruari poteſt ſine interitu ſalutis eternæ.nu.6.ibi.A tali iuramẽto hæres iurantis non poteſt petere abſolutionem.nu.7.ibi.Etiam ſi mulier allegaret enormem leſionem ſecundum aliquos.nu.8.ibi.Etiam ſi allegaret enormiſſimam, ſecundũ opinio.aliquorum.nu.9.ibi. Maxime ſi adeſt clauſula renũciationis exceptionis,doli mali,in factum &c.nu.10.ibi. 133
3 Iuramentum tollit enormem leſionem.conſ.75.nu.11. 133
3 iuramentum dolo præſtitum non tenet nec ualet.nu.19.ibi 133
3 iuramentum non debet cenſeri ludibrio appoſitum.nu.28.ibidem.& nu.7. 133
3 iuramentum iniuſtum cenſetur capitioſum,& plenum fraude, nec debet ſeruari.nu.31.ibi. 133
3 iuramentum aduerſarij requiritur contra expilatorem hæreditatis circa quantitatem expilatam.conſ. 109.nu.39. 174
2 iuramenta contrauenire,& incurrere periurium non licet per uias iudiciales.conſ.10.nu.91. 22

Iurs.

Iuramentum fidelitatis ceſſat in feudo improprio & condonato. conſ.4.nu.15. 14

I Iuramentum fidelitatis cõcernit ea quæ ſolita ſunt exigi a domino directo, non alia contenta in iuramento quæ cenſentur remiſſa. numero 23. ibidem. 24

I Iuramentum fidelitatis, continet ſeruitium perſonale, & alia in quib. fœmina non eſt capax. conſ.12.nu.9. 29

I Iuramentum fidelitatis non obſtat fœmina eo caſu, quo admittitur ad ſucceſſionem feudi, ex quo non extenditur ad expreſſa. conſ. 11.nu. 28.& nu.29. 29

I iuramentum fidelitatis non continet non ſolita exigi.nu.30. ibid. Et quando ſolitum eſt ita fieri & obſeruari in ſimilibus.nu. 31. Et prout eſt in regno Neapo. & alijs caſibus, in quibus fœmina ſuccedit non obſtante iuramento fidelitatis.nu.32. fo.eo.

I Iuramentum non comprehendit feudalia.nu.75.ibi. fo.eo.

I Iuramentum fidelitatis eſt indiuiduum quo ad ipſam fidelitatem tamen quo ad corpus feudale eſt indiuiduum. conſ.14.nu.21. 35

I iuramentum fidelitatis non obſtat fœmina, quando ad feudum uocatur, ex quo cenſetur remiſſum, & cum ea diſpenſatum. ut poſſit per ſubſtitutum ſeruire. conſ.16.nu.5.6.7.8.9.10.& 11. 35

I Iuramentum fidelitatis eſt ſignum & demonſtratio feudi. conſ.23. nu.6.& nu.19. 51

I iuramentum habet uim clauſula derogatoria. conſ.10.nu.50. 22

I iuramentum plures operatur effectus. conſ.12.nu.70. 29

I iuramentum recipit ſemper illam tacitam conditionem, quam habet actus principalis ſuper quo interponitur, nec in plus extenditur. cõſ. 12.nu.76.fo.28. conſ.14.nu.17.fo.37.& conſ.20.nu.116. 63

I Iuramentum non ſupplet conſenſum. conſ.12.nu.77.fo.29. & conſ. 20.nu.113. 42

I iuramentum tunc habet uim clauſulæ, omni meliori modo &c. quãdo ſumus in eo de quo agebatur alias ſecus. conſ. 12.nu.79. 29

I iuramentum non operatur quando non eſt enormiſſima leſio. conſ. 12.nu.80. 30

I iuramentum non operatur, quando adeſt enormis leſio. conſ. 12.numero.83. 30

I iuramentum iſtis caſibus non obſtabit, & ab eo poteſt peti abſolutio. conſ.12.nu.86. 30

I iuramentum facit ceſſare fraudis ſuſpicionem. conſ.13.nu.61. 33

I iuramentum eſt indiuiduum, & diuiduum diuerſo reſpectu. conſ.14. nu.15.& 16. 35

I iuramentum continet illam clauſulam, ut actus ualeat, eo modo quo melius poteſt ualere. conſ.14.nu.18. 35

I Et conſ.16.nu.129. 43

I iuramentum reddit actum diuiduum, licet id ſuper quo apponitur, ſit indiuiduum. conſ.14.nu.19. 35

I iuramentum regulatur ſecundum mentem contrahentium. conſ.14. nu.20. 35

I iuramentum tollit beneficium l.ij.C. de reſcindenda uendi. conſ. 20. nu.37. 42

I iuramentum eſt ſeruandum, nec debet concedi abſolutio ab eo, ſi contractus iuratus remanet firmus.nu.41.ſed contra.nu.110. 42

I iuramentum eſt ſeruandum, quando ſine interitu ſalu. æternæ poteſt obſeruari.nu.42.ibi.ſed cõtra.nu.102.& ſeq. Eſta quod interueniat dolus re ipſa ſi non interuenit, ex propoſita contractus tenet.nu. 43. ibid.& nume.44.ſed contra.nu.107.108. 109.fo. 42.& conſ.43. nume.23. 99

I Iuramentum non obſtat data enormiſſima leſione, ſeu totali. cõſ. 20. nu.105. Et ab eo poteſt peti abſolutio.nu.106.ibi. 42

I iuramentum non eſt fruſtratorium quando ab eo non eſt petita abſolutio. conſ. 20.nu.110. 42

I iuramentum non ſupplet ignorantiam facti. conſ.20.nu. 122. 42

I Iuramentum non, trahitur ad incogitata. conſ.20.nu.123. 42

I iuramentum non ſupplet errorem. conſ.20.nu.114. 42

I iuramentum non impedit conditionem indebiti & repetitionem. conſ.20.nu.115. eo.

I iuramentum debet intelligi, rebus ſic ſtantibus conſ.20.117.fol. 42 conſ.72.nu.45.fo.134.& conſ.73.nu.49.fol.137.& conſ.77.nu. 45.fo.143.& conſ.110.nu.35. 205

I Et conſ.14.nu.73. 73

I Et conſ.95.nu.35. 160

ſolum dat illi robur, & non extenditur ultra. conſ.20.nu.118. 42

I iuramentum ſolum refertur ad caſum, in quo loquitur principalis diſpoſitio. conſ.20.nu.119. fo.eo.

I iuramentum non debet referri ad non ueriſimile. conſ.20.n.119.43

I iuramentum habet uim caſus expreſſi, nec in contrarium poteſt allegari error. conſ.10.nu.120. Fallit quando adeſſet error & ignorantia facti, nam in iſtis non habet uim expreſſi.nu.121.ibi. Itẽ fallit quãdo datur conſenſus in eo, de quo agitur. tunc enim habet uim expreſſi. in alijs autem in quibus non conſentiar, uim expreſſi habere non dicitur.nu.122.ibi. 43

I Iuramentum habet uim expreſſi. conſ.20.nu.41.fo.39.& conſ. 32. nu.50. 84

I iuramentum operatur, ut actus ualeat omni meliori modo &c.n.51. ibi.fo.84.& conſ.109.nu.10. 204

I iuramentum conſtituit minores maiores. conſ.33.nu.2. 87

I iuramentum ualidat conſtitutionem procuratoris factam ab adultis. nu.25.ibi. eo.

I iuramentum ſuper uno capitulo præſtitum, non extenditur ad aliud. conſ.45.nu.5. 101

I iuramentum non obſtat, nec tanquam periurus poteſt quis repelli quãdo fuit admiſſus ad probandum, & probauit aduerſario nihil dicente. conſ.45.nu.9. 106

I iuramentum nõ ſupplet defectum laudi iniqui & doloſi n. 48.ib.105

I iuramentum firmat contractum conſ.54.nu.10.ſed contra.41.plene.& 45.& 83. 97

I iuramentum ligat hæredes iurantis, & ad eos tranſit.nu. 13.ibi. ſed contra.nu.93.& alijs ſeq. Et idẽ quando iurauit obſeruare, ea quæ gerebat.nu.14.ibi. 97

I iuramentum regulatur ſecundum naturam contractus. conſ. 54.nu. 42.& 46. Nec eſt neceſſarium petere abſolutionem a iuramento.nu. 45.ibi.& nu.84.85.86. 115

I Iuramentum continet conditionem, ſi conuentiones ſeruentur uera.nu 47.ibid. eod.

I Iuramentum habet illas conditiones, quas habet contractus. conſ.54 nu.48. 115

I iuramentum non ampliat principalem diſpoſitionem. conſ. 54. numero.49. 115

I iuramentum eſt perſonale, & non tranſit ad hæredes. conſilio 54. numero.98. 115

I Iuramentum excludit ſimulationem. conſ.58, nu.6. 121

I Iuramentum non confirmat contractum in diſpendium alterius. conſ. 72.nume.17. 135

I iuramentum quando habeat uim expreſſi conſenſus, & ſpecialis renunciationis. conſ.72.nu.18. 135

I Iuramentum errore præſtitum non tenet. conſ.72.nu. 53. 135

I Iuramentum quando habeat uim ſpecialis expreſſionis & renunciationis, & illius clauſulæ omni meliori modo. conſ.73.nu.52. 137

I iuramentum. De rebus abſtractis ſtatur iuramento paſſi damnũ. conſi.75.nu.27.& 28 Et erit iuramentum in litem ueritatis.ibi.nu.29. & ſatis eſt ut iuramentum iſtud deferatur, res non apparere. ibi. nu. 32. Et iſtud in odium doloſi & ſubtrahentis.ibi.nu.33.& iſtud iuramentum differt ab illo quod defertur parti in ſupplementum probationis.ibi.nu.34.& 36.& defertur unicuique damnum paſſo, & eo mortuo defertur eius hæredi, quando informatus eſt, & habet notitiam ueritatis & arbitrium iudicis uerſatur circa rerum & pecuniarum quantitatem.ibi.nu.36.37.& 38. 142

I iuramentum illas recipit conditiones, quas habet contractus principalis. conſ.73.nu.46. 137

I iuramentum præſtitum a minoribus illis ualde nociuum eſt. conſ.89. nu.14. 169

I iuramentum appoſitum in compromiſſo, in ſe continet conditionem illam, ſi arbiter fuerit æque arbitratus. conſ.89.nu.51. 160

I iuramentum non ualidat geſta per dolum. conſ.89.nu.66. 160

I iuramentum ſimplex præſtitum a minore ſolum facit illum maiorem non tamen tollit alia impedimenta.nu.67.ibi. 160

I iuramentum ceſſat, & nihil operatur, data enormiſſima leſione, & doloſa, ex propoſita ſeu re ipſa. conſ.89.nu. 68. 160

I Iuramentum relaxandum eſt propter minorem ætatem aptam & ſuppoſitam deceptioni.nu.69.ibi. Etiam ſi iuraſſet non contrauenire, & omnia ac ſingula eſſe uera.nu.70.ibi. 160

I Iuramentum interpoſitum ex cauſa falſa, & ex errore nihil operatur.nu.71.ibi. 160

I Iuramentum non eſt deferendum mendaci. conſ.90.nu. 30. 162

I iuramentum non debet eſſe uinculum iniquitatis. conſilio. 96. numero.17. 171

I iuramentum præſtitum a minore reddit ipſum maiorem, & ualidat geſta per eum ſine ſolennitatibus de iure requiſitis. conſ.96.n.51. Nec illi competit aduerſus geſta per ipſum, ut ſupra reſtitutio in integrũ. nu. 53.ibi. 171

I iuramentum quod poteſt ſeruari ſine interitu ſalutis ſeruandum eſt. conſi.

conſilio eodem.nume.54. 171
1 Iuramentum an tollat beneficia n.l.2.C.de reſcin.uen.nu.64. ibi. Et quid ſi adeſt enormiſſima læſio.nu.65.ibi.& nu.66. 171
1 Iuramentum aſſertorium dicitur quatenus continet præterita. conſi. 96.nu.97. 171
1 iuramentum an poſſit eſſe principaliter aſſertorium,& ſecundario cõfirmatorium.nu.98.ibi. 171
1 iuramentum ſupplet ſolennitates a ſtatuto requiſitas. numero. 101. ibidem. 171
1 iuramentum præſtitum, an poſſit præſumi per ſtatutum doloſum & fraudulentum.conſi.97.nu.5. 174
1 Iuramentum confirmatorium uidetur eſſe minoris ualoris, quã aſſertorium.conſi.97.nu.8. 174
1 Iuramentum aſſertorium contra ueritatem præſtitum non eſt obſeruandum.nu.27.ibi.191.nu.71. 174
1 Iuramentum confirmatorium,an tollat nullitatem.nu.28.ibi. nume. 76.& ſeq. 174
1 Iuramentum errore præſtitum,non habet obſtare.nu.29. ibi. & nu. 80.& 81. 174
1 Iuramentum intelligitur rebus ſic ſtantibus.nu.31.ibi.& nu. 82.& 83.limitatur. eod.
1 iuramentum corporaliter præſtitũ,debet plus operari,quã illud præſtitum uerbotenus.nu.44.ibi. 174
1 iuramentum præſtitum ſuper facto negatiuo tollit omne remedium. nu.45.ibi. 174
1 Iuramentum corporaliter præſtitum in caſu.l.3.C. ſi mi.ſe ma.dix. inducit præſumptionem iuris, & de iure.nu.46.ibi.& nu. 47. 174
1 iuramentum duplicatum plus operatur quam unicum.nu.54. ibi. Et quid de iure canonico.nu.55.ibi.& nu.59. 174
1 iuramentum quando faciat ius.conſi.97.nu.171. 174
1 iuramentum obligat,etiam ſi ueritate comitem non habet. numero. 74.ibidem. 114
1 iuramentum confirmatorium,quando & quo caſu ſit maioris autoritatis quam aſſertorium. 174
1 Iuramenti tranſgreſſio, peccatum inducit & animæ læſionem. conſ. 69.nu.31. 133
1 Iuramenti obſeruatio fauorabilis eſt.conſi.97.nu.11. 174
1 iuramentum damnum paſſi præſtatur de damnis.conſi.1.nu.150. 2.
3 iuramentũ contrauenient non poteſt ulterius ab illo petere abſolutionem & tanquam periurus uenit puniendus.conſi.69. nume. 106. & 107. 118
1 Iurans omnia & ſingula eſſe uera,de quibus intelligitur iuraſſe.conſi.97.nu.87. 174
1 iurans non poteſt uenire contra iuramentum,& detegere ſuam turpitudinem.conſ.54.nu.12. 105
1 Iurans ſe maiorem,an poſſit allegare nullitatem. conſ.97 nu.23.& alijs præceden.& ſeq. 174
1 Quando dicatur quem iuraſſe ſe maiorem,& ex quibus colligatur.cõſi.97.nu.84.ibi.& nu.89.101.103.& 104. 174
2 iuratur in litem contra adminiſtratorem omittentem facere inuentarium.conſ.15.nu.47. 78
4 Ius ſingulare exorbitans,non debet trahi ad alios caſus. conſil. 58. nu.30. 72
4 Ius reale indiſtincte tranſit ad ceſſionarium cui competit actio uendicandi tale ius.conſi.64.nu.9. 72
4 Ius diuinum ſtricto dicitur illud, quod continetur in ueteri & nouo teſtamento.conſ.68.nu.8. 84
4 Ius diuinum & præceptum morale dicitur immutabile. numeru.32. ibidem. 84
4 Ius diuinum ex cã põt limitari & diſtingui.conſi.68.nu.125. 73
4 Ius diuinum in caſu particulari poteſt limitari.nu.84. 85
4 ius diuinum continens moralia non mixta, nec ceremonialia dicitur ius naturale.conſ.68.nu.371. 86
4 iura ad concordiam reducenda ſunt conſ.68.nu 78. 84
4 Iura uariantur ex proceſſu & temporis uarietate.nu.134. ibi. 85
4 Ius naturale dicitur quod conſiſtit in lege ueteris teſtamenti. conſi. 67.nu.337. 85
4 Ius naturale primæuum proprie quale ſit.conſ.68.nu.352. 85
4 Ius naturale quibus principijs ſint manifeſtum.nu. 360.ibi. 85
4 ius naturale quid ſit.nu.361.ibi.& nu.370. eo.
4 ius naturale proprie quod dicatur immutabile.nu.363.ibi. eo.
4 ius naturale ex cauſa,an poſſit tolli præcari,& limitari,& pro parte tolli.nu.377.ibi. eod.
4 Ius naturale pluribus modis capitur nu.367.ibi.& ſeq. 85
4 ius naturale,ut conueniat homini,& non brutis quod proprie ſit.nu. 370.ibi. 85
4 Ius naturale prædictum dicitur ius diuinum, quando &c. & an ſit diſpenſabile.nu.361.ibi. 85
4 Ius naturale ſubiectum rationi & conueniens homini,quem effectum producere debeat.nu.375. 86
4 iuris naturalis ignorantia neminem excuſat.conſ.68.nu.378. 86
4 De lege naturæ non dum ſunt illa principia practica uel cõcluſiones deſcendentes ex illis,ſed etiam illa,quæ ſunt conſona dictis principijs & concluſionibus,& illis conformia.nu.379.ibi. 86
1 Ius gentium,in tollente quæ ſunt iuris gentium, non præſumitur cauſa.conſ.1.nu.109. 2
4 ius primogenituræ ſapit naturam feudalium.conſ.72.nu.74. 98
4 ius decimandi præſcriptum,quo ad decimas antiquas,non extenditur ad nonalia.conſ.74.nu.15.Fallit niſi in contrarium adſit iuſta & rationabilis cauſa.nu.16.Cauſa iuſta & rationabilis iſto caſu, quæ ſit. nu.17.ibi. 102
4 Ius decimandi in aliena diœceſi per priuilegium poteſt concedi alteri nu.21.ibi. 102
4 Ius in re,& ius ad rem differunt.conſ.83.nu.17. 109
1 Ius canonicum ſeruatur in præſcriptionibus.conſ.112.nu.12.
2 ius canonicum in quibus ſeruatur,in terris imperij, magis quàm ius ciuile.in conſ.13.nu.51. 36
3 Ius canonicum attendi debet,ſi aliquid dubium eſt de iure ciuili, & clarum de iure canonico.conſ.27.nu.10.Fallit quando per ſtatutũ diſponeretur,eſſe iudicandum ſecundum ius ciuile.nu.11.ibi. 44
3 Ius canonicum circa matrimonium ubique obſeruatur.conſ.29.numero.3. 45
4 ius canonicum & non ciuile in matrimonijs ſeruandum eſt.conſi.56 nu.9. 70
3 ius canonicum non permittit indiſtincte cum omnibus matrimonium contrahi.conſ.29.nu.48. 45
3 iuri canonico & non ciuili ſtatur in materia præſcriptionis & peccati.& procedit iſtud etiam in præſcriptione ſtatutaria.conſilio 66. nume.97.& 98. 106
1 iuri canonico ſtandum eſt in materia præſcriptionis quo agitur de peccatu conſi.27.nu.115. 70
1 iuris error in præſcribendo non bonam ſed malam fidem inducit. Et maxime quando contractus ex quo reſultat titulus eſt a iure reprobatus.nu.136.ibi.conſ.27.nu.135. 70
1 Ius paſculandi in qua ſeruitute,& iure cadit.conſ.27.nu. 152. 70
1 ius paſculandi poteſt conſiderari ut ius ſeruitutis & poteſt præſcribi. conſ.27.nu.69 70.71.& 72. 70
2 Iura exorbitantia,ſeu correctoria,non habent locum in eo, qui habetur pro tali.conſ.20.nu.19. 62
2 Iura loquentia de tranſactione prædicta locum habent in pactis, & conuentionibus oneroſis,ſeu gratuitis.conſ.34.nu.121. 101
2 Iuri ſibi competenti quiſque poteſt renunciare.conſ.26.nu. 45. 81
3 ius petẽdi ſupplementum legitimæ,poteſt tranſmitti ad hæredes,conſ. 94.nu.3. 158
3 iuri de futuro & hæreditati non delatæ poteſt renunciari per pactum & ſtipulationem.conſ.94.nu.29. 159
3 iuri futuro,fideicommiſſo legato, & legitimæ renunciari poteſt per pactum,uel ſtipulationem.conſ.95.nu.1. 160
3 ius nunciandi poteſt competere alicui,cui non competit ius prohibendi conſ.107.nu.80. 170
4 ius ſpeciale facilius tollitur,& ita conceſſum,quã ius commune,& illo iure conceſſum.conſi.5.nu.56. 15
4 iuri futuro renunciari poteſt ,pacto & ſtipulatione.con.5.num.144 & nu.158.& 159. 16
4 item & per appoſitionem iuramenti ſimpliciter,renunciatur iuri futuro.nu.144 ibi.& nu.160. 16
4 ius in materia ſtricti iuris caſus omiſſus,pro omiſſo habetur.conſ.5. nu.147. 16
4 ius ſuperueniens lite mota,prodeſt & conſiderabile eſt.conſilio.21. nu.53. 32
4 ius quæſitum nõ tollitur modico tempore.cõſ.25.nu.33. 36
4 iura loquentia de diſtributionibus quotidianis in quibus uerificentur.conſ.23.nu.6. 34
4 ius & beneficium qui perdit , poteſt quandoque illud adminiſtrare, maxime permittente Papa.conſ.39.nu.20. 51
4 ius poteſt eſſe penes unum commoditas autem penes alium.conſ.39 nu.13. 51
3 iura inſurgunt contra teſtes non deponentes uerosimilia. conſi. 88. nu.79. Et ſuſpecti propterea redduntur.nu.80.ibi. 150
1 iura feudorum conſuetudine fuere quæſita.conſi. 13.nu. 19. Et ideo contra-

contraria conſuetudine poſſunt tolli.nu.20. 32
1 Ius quæſitum tertio non tollitur,licet aliud reſtituatur. conſil.32.numero.93. 84
1 Iuri & honeſtati non conuenit,quod quis utatur re,& nihil ſoluat. conſ.34.nu.17. 89
1 ius alterius non poteſt eo inuito ſibi auferri.conſ.35.nu.3. 91
1 ius libelli poteſt conſiderari,ut quid incorporale.conſ.50.n.71. 110
1 iura non exigunt certitudinem reſpectu quotæ ſemper dummodo aliter adſit.conſ.61.nu.30. 125
1 ius ſingulare non trahitur ad conſequentias.conſ.77.nu.44. 143
1 ius diuinum an poſſit limitari per ſtatutum ſubſiſtente cauſa.conſ.96 numero.102. 171
1 iura Epiſcopalia præſcribi poſſunt in parte.diœce.cõſ.101.n.20. 163
1 ius decimandi non poteſt haberi in diœce.aliena fallit niſi eſſet præſcriptio tanti temporis.&c.nu.21.ibi.& nu.39.& 84. eo.
1 ius ſuperueniens authori meo ualidat conceſſionem mihi factam.cõſ.1.nu.104. 2
1 ius agnatorum quæſitum eſt eis ex prima inueſtitura,& ideo non põt ab eis auferri,per inueſtituras ſubſequentes,conſ.5.nu.20. 16
1 ius competens hæredibus ex emphyteuſi hæreditariũ uidetur,& ipſis hæredibus quæſitum,& illis omni caſu & omni tempore debet cõpetere.conſ.28.nu.5.& 6. 76
1 ius quæſitum ex contractu tolli non poteſt per principem etiã de plenitudine poteſtatis.conſ.11.nu.55.Iſte enim contractus uim legis habet.nu.56.ibid. 25
1 ius tertij non tollitur illa clauſula motus proprij & quod non poſſit dari de defectu intentionis.conſ.11.nu.120. 26
1 ius omne & omnis actio tollitur per longiſſimam præſcriptionem.conſil.15.nu.12. 37
1 ius quæſitum per primam inueſtituram non tollitur per ſecundam,in qua reſeruatur ius tertij expreſſe.conſ.23.nu.141.& 142. 52
1 ius tertij ſemper intelligitur reſeruatum.nu.143.ibid. 52
1 ius imponendi collectas,& alia onera, quæri põt per præſcriptionẽ. conſi.25.nume.82.& nume.ſequen.Et quanti temporis debeat eſſe. ibi.& nu.83. 64
1 ius ſibi quod quærit,nec præſcribit,qui utitur iure familiaritatis.conſil.16.nu.19. 69
1 ius facto debet applicari.conſ.32.nu.23.Et in iſto conſiſtit totũ pondus & diligentia.nu.24.ibi. 51
1 iure poſtliminij bona ſtabilia prius occupata per hoſtes recuperata poſtmodum reuertuntur ad priores dominos.conſ.101.nu.58. 185
1 ius directum non poteſt cedi per prælatum eccleſiæ.conſilio.108.numero.38. 202
2 ius ſuccedendi quæſitum ſpe,non poteſt tolli.conſ.1.nu.43.fol.2.ſed contra.nu.63.ibid.& ſeq. 42
2 iura & conſuetudines feudorum inducta ſunt iure poſitiuo. conſ.1.nu.125.Et ideo per principalem ſola uoluntate poſſunt alterari.ibid.& nu.63. 2
2 ius ſuccedendi in feudo, quod habent agnati poteſt per principem tolli.nu.137.ibid. 2
2 ius futurum facilius tollitur quàm quæſitum de præſenti.nume.138.ibidem. 2
2 ius principale præfertur iuri communi.conſ.5.nu.18. 11
3 ius poſitiuum fundatum ſuper ratione naturali & ſuper moralitate & bonis moribus ſine cauſa poteſt tolli per principem.conſil.6.numero.50. 13
2 iuribus & fauori ſuo quis poteſt renunciare.conſ.7.nu.59. 14
2 iuri de futuro per pactum,& ſtipulationem renunciari poteſt.nume.60.ibidem. 14
2 iura loquentia de filijs legitimè natis habet locum in filio legitimato conſ.8.nu.7. 17
2 ius fideicommiſſi poteſt remitti pacto & ſtipulatione ſi fuit reciprocum.conſ.15.nu.75. 40
2 ius quærendum facilius perditur quàm ius quæſitum.conſil.19.numero.338. 55
2 ius legitimæ ſucceſſionis,quando,& quo caſu cenſeatur reſeruatum inter plures inſtitutas,quibus ſucceſſiue facta fuit ſubſtitutio. conſi.42.nu.24.Et quando iſto caſu ſit locus ſucceſſioni ab inteſta. ita ut ſubſtitutus excludatur.nu.25.ibid. 115
2 ius legitimæ ſucceſſionis,quando dicatur reſeruatum inter plures inſtitutos quibus poſtmodum facta fuit ſubſtitutio.conſ.43.num.9. Et quid iuris in ſucceſſione pupillari.nu.10.ibid.Quid etiam iuris in ſubſtitutione uulgari facta pluribus,& uno repudiante.nu.11.ibi. 117
2 ius legitimum ſuccedendi ab inteſtata cenſetur ſolum inter eos reſeruatum in ſubſtitutione pupillari facta pluribus,& non inductum reciprocum fideicommiſſum.nu.42.ibid. 117
2 ius legitimæ ſucceſſionis,quando,& quo caſu dicatur reſeruatum,& in qua ſubſtitutione.conſ.43.nu.54. 117
1 ius accreſcendi locum habet in feudo paterno,& tranſuerſales ſuccedunt.conſ.6.nu.1.fo.16.& conſ.13.nu.7. 35
1 ius accreſcendi in feudo nouo locum habet in aliquibus caſibus licet regulariter ſit oppoſitum.conſ.6.nu.4.6.11.13.19.& 23. 12
2 ius accreſcendi ſeu non decreſcendi,habet locum in feudo ſui natura indiuiduo,ſeu ex domini conſtitutione,& neduum quo ad uaſſallos ſed etiam quo ad dominum iudicatur indiuiduum.conſ.6.nu.6.& 7. 12
1 ius accreſcendi ſeu non decreſcendi,licet locum habet in feudo noua inualido,tamẽ uaſſallus qui uult ut ei accreſcat,debet ſoluere æſtimationem partis,quam uult ſibi accreſcere.conſ.6.nu.8.& 9. Dubitatur an iſtud habeat locum in eccleſia directa domina.ibid.n.9.& 10. 17
1 ius accreſcendi locum habet in feudo,quãdo inueſtitura facta eſt pro ſupplicante & alijs uel aliorum nomine.conſ.6.nu.23. 17
1 ius accreſcendi locum habet , quando inueſtitura facta eſt cum illa clauſula,& uno alteri ſuccedenti.conſ.13.nu.8. 32
1 ius accreſcendi hab[illegible] locum quando inueſtitura facta eſt cum clauſula illa diſtributiua,& cuilibet eorum.conſ.13.nu.9. 32
4 ius accreſcendi in feudis regulariter ceſſat,ſicuti ceſſat in contractibus conſ.16.nu.2.Limitatur tamen ſi conceſſio eſſet facta pluribus diſtributiue.ibid.nu.3.& alijs ſeq. 29
2 ius accreſcendi in feudis locum habet.conſ.13.nu.54. 36
2 ius accreſcendi durat,niſi probetur ſublatum per teſtatorem conſ.18 numero.85. 50
2 ius accreſcendi regulariter ceſſat poſt aditam hæreditatem. Fallit quando adeſſet præſumpta mens defuncti in contrarium. conſil.43. numero.36. 117
4 ius accreſcendi locum habet etiam in iure patronatus. conſilio.48. numero.20. 59
2 ius accreſcendi,quando locum habeat ex natura rei. conſilio.43. numero.55. 117
2 ius accreſcendi locum habet in ſubſtitutione uulgari. conſilio.43. numero.56. 117
2 ius accreſcendi poteſt prohiberi de iure canonica.cõſ.69.n.12. 150
2 ius accreſcendi an tranſmittatur.conſ.25.nu.12.fo.66.& conſ.76. numero.14. 160
3 Et conſ.5.nu.41. 11
3 ius accreſcendi locum habet in ſubſtituta in re certa.conſ.74.n.66 Quo caſu id procedat,declaratur.nu.67.ibi. Fallit in poteſtate data executoribus,& etiam alibi.nu.68.ibi. 130
3 ius accreſcendi locum habet in uſufructu.conſ.37.nu.7.Ceſſat tamẽ quando prius nullam portionem ipſius acquiſiuit.nu.8.ibi. 57
3 ius accreſcendi non obtinet locum alluuionis in uſufructu.nu.11.ibi. Et tunc eſt loca alluuionis,quando portio accreſcit portioni, ſecus ſi perſonæ.ibid. 57
3 ius accreſcendi tollitur uoluntate teſtatoris.conſ.44.nu.11.Defenditur opinio Ang.ibid. 69
3 ius accreſcendi ceſſat in perſonam legatarij,quando alter collegatarius legatum acceptauit,licet poſtmodum moriatur.conſi.63.n.21.& numero.23. 103
2 iura loquentia de priuatione,quo caſu procedat.conſ.95.n.27. 193
3 iura loquentia de tranſeuntibus ad ſecunda uota, locum habens etiã in marito.conſ.29.nu.77. 45
3 iuri pro ſe introducta poteſt renunciari.nu.89.ibid. 45
3 ius adeundi annis.30.præſcribitur.conſ.32.nu.16. 50
3 ius hæreditarium fideicommiſſario quæritur per reſtitutionem unius rei.conſ.37.nu.17. 57
3 iuri poſitiuo poteſt princeps derogare.conſ.46.nu.35. 71
3 ius commune ſeu ſtatutum quando tollit remedium appellationis nõ dicitur tollere remedium ſupplicandi & querelandi. conſil. 54. numero.19. 89
3 ius uſusfructus peremptum morte teſtatoris, hæres grauatus non tenetur reſtituere fideicommiſſario.conſ.55.nu.52.Nec tenetur reſtituere res hæreditarias,& iura hæreditaria deperdita ſine culpa ipſius hæredis.nu.53.ibi.& nu.63. 91
3 ius uſusfructus ſtipulatum a patre filio ſuo , hæredi non imputatur in legitimam ipſius filij quanti uendi potuit.conſ.56.nu.21.Quod capit filius extra ſubſtantiam & patrimonium parentis nõ imputatur in eius legitimam.nu.22.ibi. 93
3 ius uſusfructus ſtipulatum a patre filio hæredi,non dicitur eſſe in bonis,& hæreditate patris,& quæritur filio ex perſona ſua,& iure radicato in ipſo,& non iure hæreditario,nec ex obligatione hæreditaria.conſ.56.nu.23.& alijs ſeq. Et in iſto uſufructu ita ſtipulata non

procedit.l.hæreditarium ff.ex quibus cauſis in poſſeßionem eatur,et quo caſu procedat.d.l.hæred iurium.nu.24.ibi.Contra Bar. & Iaſ. tenētes iſtud quæri filio ſuo hæredi,ex obligatione & ſtipulati ..e hæreditaria.ibid.Et quæſitum filio ex dicto iure, & ſti pulatione paterna,non ueniat imputandum in eius legitimam.ib d. 93

3 ius fideicommißi conditionalis quo caſu tranſmittatur.conſilio.5. numero.38. 11

1 ius qui habet in feudo & patitur alium inueſtire ſibi præiudicat uccedente curſu temporis.conſ.23.225. 52

3 ius tertij,quando opponi poßit,conſ.47.nu.16.48.& 49.50.73.conſil.56.nu.1. 93

2 ius tertij non poteſt opponi.nu.152.conſ.1. 2

3 ius tertij opponi poteſt,quando ipſo iure eſt excluſiuum iuris agētis.conſ.70.nu.14. 123

3 ius protomiſios,meros propinquos & conſanguineos intelligitur de proximioribus excludentibus alios remotiores. conſilio. 81. numero.18. 139

3 ius congrui & protomiſios quot modis poteſt inſpici & conſiderari. conſ.82.nu.16. 140

3 ius conſiderandum eſt realiter & non ex uerbis.nu.14.ibi. eo.

3 ius ſuperueniens pendente iudicio,an & quando proſit actori. num. 50.ibidem. 140

Et quid in exceptione.ibid.Et quid ſi ſuperuenit ex cauſa de præterito,uel ex cauſa de nouo ſiue facto aduerſarij.ſiue alterius.ibi. 140

3 ius præferendi ſicut non poteſt uendi extraneo ita etiam non poteſt cedi.conſ.83.nu.45.Niſi ceßio fiat cum re ipſa,& fundo prius habita.nu.46.ibid. 140

3 iuri offerendi competenti debitori aduerſus creditorem quanto tēpore præſcribatur.conſ.97.nu.9.& 10. 163

3 iuri offerendi,quo tempore poßit præſcribi,& quo caſu.conſ.eo.nu.52.54.55.57.& ſeq. 163

3 ius non formatum minime præſcribitur.nu.55.ibi. eo.

3 idem iuris eſt de deducente ſicut de deducto.nu.59.ibi. eo.

3 ius offerendi concernens exceptionem,& retentionem non poteſt præſcribi.nu.60.ibid. 163

3 ius offerendi poteſt cedi,& in alium transferri.nu.65.ibi. 163

3 ius hæreditatis prætertia poteſt remitti per pactum uel ſtipulationē. conſ.93.nu.3. 158

3 ius futuræ ſucceßionis remitti poteſt.nu.4.ibi. 158

4 ius ciuile de bonis eccleſiaſticis non poteſt diſponere.conſil. 85.numero.20. 109

4 ius tertij quando,& quo caſu poteſt allegari,ut proſit.conſi.86.numero.18. 110

4 ius ad rem facilius tollitur,quàm ius in re.conſ.91.nu.25. 115

4 ius alterius pendens impedit impetrationem donec annulletur.conſ.97.nu.9.& 10. 117

4 ius,plures in eodem beneficio an poßint habere ius.conſil. 101. numero.18. 120

4 ius licet ſuper beneficio non poßit quæri pluribus inſolidum,poteſt tamen quæri ad beneficium.ibi.nu.18.fo.120.& conſ.117.n.29.130

4 ius,idem eſt beneficium eſſe debitum,uel ad illud habere ius ad rem. conſ.117.nu.30. eo.

4 ius competens agnatis ex inueſtituris eſt in ſpe & non dicitur eſſe in bonis antequam &c.conſ. 103.nu.3.Et illi iuri poteſt per principem præiudicari ut fit per legitimationem,& ſimilia.nu.4.ibi. 122

4 ius quæſitum an poßit eße eodem tempore pluribus in eodem beneficio.conſ.119.nu.22. 133

4 ius quæſitum per confeßionem non poteſt tolli per contrariam probationem.conſ.144.nu.26. 149

1 iure ſuo priuantur,qui infra terminum ſtatutum non comparet,quando directo iſtud cautum eſt.conſ.1.nu.54.& 55. 2

1 ius.Quod iuris eſt de toto quo ad totum,idem iuris eſſe debet de parte quo ad partem.conſ.64.nu.40. 128

1 Et conſ.26.nu.67.& 105. 81

1 iuris cōmunis correctio euitanda eſt & danda eſt cōcordia.cōſ.100.nu.85.& 86. 185

4 ius patronatus an quæratur dotanti aliquod altare, exiſtens in aliqua eccleſia.conſ.55.nu. .& 13.& ſeq.Et quid ſi teſtator mandauit talem dotationem fieri.nu. .ibi. 69

4 ius patronatus iſto caſu,debet eſſe commune eccleſiæ reſpectu fundi & conſtructionis altaris,& illius qui dotauit.Et eccleſia in qua eſt ſitum altare erit compatrona.ibi.nu.5.Et quid ſi conſuetudo adeſt in contrarium,ut ſoli dotanti quæratur tale ius.ibi.nu.6. 69

4 ius patronatus nedum induci poteſt expreſſo conſenſu diœceſani,nerum & tacito.ibi.nu.8. eo.

4 ius patronatus laicorum poteſt effici eccleſiaſticum ibidem, numero.21. 69

4 ius patronatus quæritur dotanti,eſto quod expreſſe non reſeruauerit illud ſibi,& hæredibus ſuis.ibi.nu.26. 69

4 ius patronatus quæri poteſt ex dilutione.conſ.47.nu.10. 58

4 ius patronatus quæri poteſt etiam poſt eccleſiam conſtructam & dotatam accedente conſenſu ſuperioris.nu.2.ibi. 54

4 ius patronatus quæri pōt conſuetudine & præſcriptione.n.22.ibi. 58

4 ius patronatus regulariter tranſit ad hæredes etiam extraneos.cōſi.48.nu.4.Et maſculos & fœminas.num. 5. ibi. Niſi patronus aliam conuentionem appoſuit,ut puta,quia uoluit tranſire ad hæredes ſanguinis tantum.nu.6.ibi.Idem quando fuit conuentum,quod competeret illis de parentela tantum.nu.7.ibi. 59

4 ius patronatus non tranſit titulo particulari ſed uniuerſali.num. 12. ibidem. 59

4 ius patronatus,quando prouidetur,ſeu mandatur prouideri de iure patronatus intelligitur de conſenſu patroni.conſ.112.nu.1. 1:8

4 ius patronatus mixtus,qualiter conſideretur.conſ.114.nu.14. 29

4 ius patronatus poteſt concedi priuilegio propter augmentum dotis. nu.15.ibid. eo.

4 ius patronatus,ex quibus colligatur conſtructum ab epiſcopo, ut ordinario.conſ.128.nu.1. 138

4 ius patronatus ex quibus appareat fundatum,ut eccleſiaſticum.nu.2.ibi.In dubio præſumendum eſt eccleſiaſticum.ibid.nu.3. eo.

4 ius patronatus eccleſiaſticum præſumitur ex tranſlatione. numero. 4.ibidem. eod.

4 ius patronatus conſtructum ab ordinario ex quibus bonis præſumatur dotatum.nu.6.ibi. 138

4 ius patronatus eccleſiaſticum præſumitur,ſi dotatum appareat ex bonis quæſitis ex fructibus eccleſiæ.nu.7.ibidem.In dubio idem. nu. 8. & nume.9. eo.

4 iuri patronatus laicorum Papa an deroget.nu.10.ibid.Et quid ſi eſſet regium.nu.11.ibi.Quid ſi dotatum eſt mixtim partim de bonis laicalibus & partim eccleſiaſticis.nu.12.ibi. 138

4 ius patronatus mixtum regulatur ut eccleſiaſticum num. 13.ibi. Et quid reſpectu derogationis.nu.14.ibi. eo.

4 ius patronatus eccleſiaſticum erit,ſi perſona ad quem tranſlatum eſt erunt eccleſiaſtica.conſ.118.nu.20.Et quid quo ad effectum derogationis.ibi.nu.21. 138

4 iuri patronatus renunciari poteſt expreſſe uerbo & etiam tacite ipſo facto,& per aliquem actum.conſ.144.nu.8. 149

4 ius patronatus commune epiſcopi & capituli ſi totum fuit deuolutum ad Epiſcopum,poteſt ipſe conferre & plene diſponere de illo. conſil. 144.nu.20.& actus iſte collationis, an utiletur,attenta primordiali natura.nu.11.ibi. 149

1 iuriſdictio non præſcribitur cum mala fide.conſ.1.nu.59. 2

1 iuriſdictio poteſt extendi & prorogari.conſ.8.nu.22. 19

1 iuriſdictio poteſt capi,ut genus,& ut ſpecies; & quando capitur ut genus continet ſub ſe merum & mix.impe.& ſimplicem iuriſdictionem.conſ.9.nu.1. 41

1 iuriſdictio quando capitur ut ſpecies continet tantum ſimplicem iuriſdictionem.nu.2.ibi. eo.

1 iuriſdictionis omnimoda operatur,ut capitur iuriſdictio,ut genus .numero.5. 41

1 iuriſdictio ſi conceditur plena,ſeu plenißima conceſſum uidetur &. merum & mix.imp.licet de eis non ſit expreſſum.nu.7.ibi. eo

1 iuriſdictio omnimoda donata cenſetur donato caſtro. ibidem. nume. 18.& 19. 41

1 iuriſdictio & territorium uenit conceßis pertinentijs.ibi.nu.20.eo.

1 iuriſdictio,conceſſa re particulari per principem,non dicitur cōceſſa iuriſdictio,neque uendita,nec dicitur conceſſum ius exigendi uectigal quod ſolitum eſt exigi in illa re.conſ.20.nu.51.52.& 53. 42

1 iuriſdictio an cohæreat perſonæ,ſeu caſtro.conſ.20.nu.68. 42

1 iuriſdictio expirata non poteſt prorogari.conſ.31.nu.76. 79

1 iuriſdictio limitata limitatum producit effectum.n.82.ibi. eo.

3 iuriſdictio prorogari poteſt.conſ.54.n. 4. 89

4 iuriſdictio & eius exercitium indiuiſibile iudicatur.conſ.16,n.8. 29

4 iuriſdictio ineſt territorio.ibi.n.23. eod.

4 iuriſdictionem præſcribi poteſt per præſcriptionem tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria,merum & mixtum imperium,in aliquo caſtro,etiam aduerſus Papam,& ſupremum principem. ibi. numero.28. 29

4 iuriſdictio contra aliquos,an inferatur ex obſeruantia per aliquos actus adminiſtrata.conſ.34.n.36. 47

4 iuriſ-

4 iuriſdictio tributa alicui ſub certa forma illa non ſeruata ſi procedi tur nulliter procedi cenſetur.conſ.41.nu.12. 53
4 iuriſdictionis defectus an ſuppleatur non contradicendo.nume.26. ibidem. 53
1 iuriſdictione conceſſa cum mero & mixto imperio,dicitur eſſe cōceſſa cognitio dictarum cauſarum.conſ.8.nu.10. 28
1 iuriſdictione conceſſa & cognitione cauſarum conceſſa etiam intelligitur cognitio appellationum.conſ.8.nu.18. 28
3 iuriſconſulti poteſtatem habebant dandi ueras ſignificationes uerborum.conſ.22.nu.30.Et poſſunt detrahere propria ſignificationi, & naturali & etiam addere illi.nu.31.ibi. 66
3 iuſta cauſa imponendi collectas quæ dicantur.conſ.25.n.64.65.72 & alijs.& 96. 64
4 iuuare ſe an quis poſſit,ex eo quod impugnat & quando,conſilio. 1. numero.73. 2

De litera, L.

4 LAICI An poſſint præſentare poſt quatuor menſes,& poſt inſtitutionem factam in perſonam alterius, & quãdo conſ.47.nu.17. 58
4 Laici patroni poſſunt in genere conſtituere aliquem ad præſentandum etiam ante uacationem beneficij.conſ.50.nu.4. 61
2 Laudum latum inter fratres quod uno præmoriẽte ſine filijs alter ſuccedat minimè ualet.conſ.24.nu.114. 73
3 Laudum latum a duobus primo electis,& a tertio aſſumpta, per eos in caſu diſcordia,non ualet ſi non conſtat de diſcordia.n.142.ibi. 73
3 Laudum comprobans aliqua dicitur illa continere.n.143.ibi. eo.
2 Laudum latum contra expreſſum iuris errorem nullũ eſt.n.144. ibi.
2 Laudum latum ex errore & falſa cauſa,etiam eſt nullum ,nec debet exequi.ibi.nu.145.Et ſi approbat teſtamentum nullum erit,& redditur nullum.nu.146.ibid. eo.
2 Pro laudo præſumendum eſt maximè lato partibus præſentibus.nu. 153.ibi Quod uerum in laudo antiquo,non autem in illo quod de recenti fuit datum.ibid. 73
2 Laudum emologatum & ratificatum,quando & quo caſu reddatur ualidum.nu.154.ibi. Et quid quando emologatio fuit facta ante laudum latum.nu.254.ibid. Et quid ſi non fuit ab eo reclamatum infra decem dies.nu.155.ibi.Et quid ſi poſt latum expreſſa fuit ſubſecuta ratificatio.nu.156.ibi.Et quid ſi fuit prolatum ultra , & extra formam compromiſſi.nu.157.ibid. 73
2 Laudum ratificatum non ſe extendit ad ea quæ continent manifeſtã iniquitatem.nu.159.ibid Et reſcinditur ex magna læſione.ibi. Et latum partibus præſentibus non ualidatur.n.160.ibid. 73
3 Laudum prolatum prout in cedula, nullum redditur ſi cedula nõ apparebat,nec de ea conſtabat in actis.conſ.49.nu.91. 77
4 Laudum latum poſt tempus,nullum eſt.conſ.134.nu.14. 142
4 Laudi prorogatio,quando poteſt fieri.nu.15.ibid.Et a quo poſſit fieri.nu.16.ibid. 142
1 Laudum an proferri poſſit & fieri compromiſſum in feudis, an poſſit tranſigi,renunciari,ſententiari.ibid.conſ.23.nu.231. 52
1 Laudum latum contra unum tranſit ad ipſius hæredes.conſ.29.n.19 Pariter & effectus ipſius laudi.nu.30.ibid. Etiam ſi in compromiſſo, & laudo,nulla fuit facta mentio hæredum.nu.21.ibid. 77
1 Laudum exequendum eſt etiam quo ad pœnas.conſ.44.n.9. 100
1 Laudum eſt nullum.ſi fuit latum,non uerificata conditione , ſub qua fuit factum compromiſſum.conſ.45.nu.19. 101
1 Laudum nullum redditur ex defectu poteſtatis.nu.23.ibi. eo.
1 Laudum nullum eſt quando fuit latum ultra illud quod fuit compromiſſum.nu.24.ibi. eod.
1 Laudum nullum non uenit appellatione laudi.nu.30.ibi. 101
1 Laudum nullum aliquem effectum producit,nec debet exequi.nu.31 & nu.32.& 61.Etiam ſi fuiſſet iuramento uallatum.nu.32. ibi. & nu.46.56.& 62. 101
1 Laudum iniquum,& re ipſa doloſum,& continens enormiſſimam læſionem non firmatur iuramento.conſ.45.nu.47. Et iuramentum non ſupplet hos defectus. 101
1 laudum nullum,non indiget reductione,& quando continet manifeſtum & euidentem exceſſum.n u.67.ibi. 101
1 Pro laudo regulariter præſumitur.num. 98. Fallit quando fuit ab eo proclamatum & pendet reductio.ibi. Et idem quando fuit pronunciatum nullum,& iniquum.ibid.& idem quando non eſt antiquum , ſed recens,& de recenti prolatum.ibid. 101
1 laudum & arbitramentum emologatum habetur,ut tranſactio,conſil.89.nu.47. 160
1 laudum latum præcipitanter,& ſine cauſa cognitione eſt nullum. cõſil.89.nu.47. 160
1 laudum nullum etiam redditur,quando continet iniquitatem,& manifeſtam læſionem.nu.48.ibi.& ſi confirmat et eſſet decreta prætoris non tamen tollit reſtitutionem inintegrum.n. 49.ibi.Nec geminatus conſenſus minorum ipſis eſt nocinus.nu.50.ibi. 160
1 laudum nullum non poteſt ratificari tacite nec expreſſe,ut in uim laudi ualeat.nu.54.ibid.& ſi per approbationem ualeret in uim pacti ſeu tranſactionis,tamen aduerſus iſta competunt remedia de iure cõmuni introducta aduerſus pactum & tranſactionem. numero. 55. ibidem. 160
1 Pro laudo præſumitur.conſ.89.nu.8.fo.140.Quod declaratur.ibid. nu.46.& alijs ſeq. 160
1 laudo emologato a partibus ab eo non eſt recedendum.conſilio. 89. numero.9. 160
1 laudum ſeu arbitramentum ad quem iudicem ſit reclamandum , non enim ſemper ad iudicem rei ſed quandoque ad iudicem actoris. conſi. 45.nu.11. 101
1 laudum poteſt reclamari,& illud dici nullum.conſ.44.n.3. 100
1 laudum,non poteſt quis uenire contra compromiſſum & laudum iurat um.ibi.nu.4.Fallit quando adeſt dolus ſeu enormiſſima læſio.ibid. nu.7.& 8. 100
1 laudum iniuſtum & nullum,tamen emologatum ualet.conſil. 46. numero.14. 104
1 laudum ſi ex forma ſtatuti habet executionem paratam ſicut ſententia,attenditur forum arbitratoris.conſ.45.nu.13. 102
1 laudum in aliquo dubium declarationem recipit ex alijs qualitatibus.conſ.111.nu.57. 108
1 laudum compromiſſum & laudum debet eſſe tale , quod ut per illud recedatur,a controuerſia & lite.Nec fieri poteſt ſuper re clara. cõſ. 24.nu.130.& 131.& generale reſtringitur ad res tantum deductas in lites non ad alias.ibi.nu.132. 63
2 laudum nullum,non poteſt appellari laudum.conſ.24.nu.95.Et nullũ poteſt producere effectum.nu.96.ibi.& nu.147. 73
3 laudum latum ſuper eo,quod non continebatur in cõpromiſſo eſt nullum.nu.97.ibidem.& num.100.101.& ſequentibus. Nec poteſt extendi de re ad rem,ſi compromiſſum fuit limitatè celebratum.nume. 98.ibidem. 73
1 laudo contrauenire non dicitur qui illius iniquitatem deducit ſeu allegat.conſ.89.nu.52. 160
1 laudo contrauenire poteſt data enormi læſione quibuſcunque clauſulis etiam celebrato.conſ.89.nu.53. 160
2 laudo non poteſt declarari,quem debere eſſe hæredem patris ſui ſub aliqua conditione.conſ.24.nu.111.Nec declarari poteſt,quod cõpromittentes ſuccedant certo modo.nu. 112.ibid.Nec arbitri prohibere poſſunt alienationem bonorum.nu.113.ibi. 73
2 laudi executio impeditur,ſi continet enormiſſimam læſionem,& conceditur reclamatio,& reductio ad arbitrium boni uiri.conſ.24.num. 149.Nec tali læſioni poteſt renunciari,& ſi renunciatur , non ualet renunciatio.nu.150.ibi. 73
3 lacbrimæ & preces doloſæ mariti,erga uxorem conſtitutam in articulo mortis,reddunt inualidum legatum relictum marito.conſil. 67. numero 71. 111
1 largitas & liberalitas principis,reſpectu ipſius large interpretatur. conſ.9.nu.12. 21
2 laicus iudex de nullitatibus & ſubreptionibus abſolutionis a iuramẽto obtentæ cognoſcere poteſt & cogere poteſt partes ad ſoluendum ſi ipſe uidet abſolutoriam iſtam a iuramento calumnioſè obtentũ conſ. 43.nu.21.& 22. 117
1 iudex laicus quo caſu declarare poſſit iuramentum non tenere. conſi. 53.nu.24. 115
1 laicus longiſſimo tempore præſcribere poteſt res eccleſiæ. conſ. 101. numero.82. 149
1 laicus non poteſt poſſidere,nec præſcribere decimas.nu. 107. conſil. 101.Etiam præſcriptione tanti temporis in cuius cõtrarium extaret memoria.nu.108.conſ.101. 186
1 laicus poſſidere decimas,ſi de illis fuit inueſtitus ante concilium lateranen.nu.110.ibi. 186
2 laicus non habet iuriſdictionem etiam incidenter ſuper concernentibus res eccleſiaſticas,& tangentibus illam iuriſdictionem.conſ.2.nu. 107.Nec debet ſe ſuper iſtis intromittere & legem imponere eccleſiaſticis.ibid.nu.108. 7
4 laici poſſunt facere ſtatuta,quæ ipſos ligẽt,etiam ſuper illis quæ ſunt de temporali iuriſdictione eccleſiæ.conſ.2.n.117.Et maximè quãdo ſtatutum tangit temporalia.nu.118. ibi. Et ſuper iſtis poſſunt priui-
legia

legia concedere.nu.119.ibi. 9

4 laicus purus ex priuilegio poteſt conferre beneficia.conſ.11.n.4. 26

4 laicus per præſcriptionem,non poteſt ſibi quærere ius percipiendi decimas.conſ.25.nu.1.Etiam ſi præſcriptio eſſet tanti temporis,in cuius contrarium non extaret memoria nu.2.ibi Limitatur tamen iſta quando laicus fuiſſet feudatus de dictis decimis ante concilium Lateranen.nu.3.ibi. 36

4 laici ſunt incapaces poßidendi ſpiritualia.nu.1.ibi. fo.e.

4 laici an poſſint ſe tueri,ut non ſoluant decimas mediante præſcriptione,ſeu conſuetudine & alijs pluribus ſeq.ibid.nu.3.& alijs pluribus ſequentibus. 36

4 laicus aduerſus iſtum laicum poteſt tales decimas præſcribere præſcriptione communi. Et fortius præſcribere poteſt tanto tempore in cuius contrarium non extat memoria.nu.13.ibi. 36

4 laici propria autoritate poſſunt conſtruere locum & fraternitatem, & apponere modum & formam illam gubernandi.conſilio.34.numero.9. 47

4 laici quo caſu poſſint dici compatroni & habere ius præſentandi.cõſ.25.nume.25. 36

4 laici etiam recipiuntur in ordine militum ſancti Ioannis Hieroſolymitani.conſ.44.nu.4. 55

4 laicus in facris rebus poteſt ſibi quærere aliquod ius honorificum,ut eſt ius patronatus.conſ.149.nu.2.Et ius præcedendi,& ſedendi in loco eminentiori.nu.3.ibi. 153

4 laicus poteſt ſibi quærere iſtud ius honorificum multipliciter & potiſsimum conſuetudine ſeu præſcriptione.nu.4.ibi. 153

2 LEGATA particularia prædiorum facta pluribus reſpectu uſusfructus,omnes illi concurrunt.conſ.94.nu.30.& nu.31.ibi.Et quid ſi unus eſt inſtitutus hæres,& alter legatarius.nu.31.ibid.Et quid ſi ſunt inſtituti extranei.nu.31.ibi. 191

2 legatum factum per maritum uxori,non uidetur factum animo compenſandi cum dote,niſi exprimatur.conſ.95.nu.10. 193

2 legato facto uxori per maritum,continere tantum quantum eſt ipſa dos,ultra eam nedum comprehenditur dos ſoluta,uerum & promiſſa necnon & præparamenta.nu.12.ibid. 193

2 legatum non dicitur incertum quando illud poteſt certificari per relationem ad aliud certum.nu.16.ibi. eod.

2 legatum factum uxori,an præſumatur reuocatum,ſi ipſa tranſiuit ad ſecunda uota.nu.17.ibi.& nu.18.& ſeq. eod.

2 legatum factum uxori,donec uitam uidualem ſeruaret, annuum eſt.nu.32.ibid. 193

2 legatum factum uxori per maritum an cenſeatur factum animo cõpenſandi cum dote.nu.34.ibi.& nu.37.& ſeq. 193.

2 legatum factum creditori a debitore,an & quando cenſeatur factum animo compenſandi.nu.37.ibi. 193

2 legatum factum uxori donec uitam uidualem & honeſtam duxerit, annuum eſt.conſ.95.n.44.Et in quolibet anno tale legatum nouum eſt.nume.45.ibid.Et licet uxor exiſteat uidua,habere poteſt tale legatum annuum.nu.46.ibid. 193

2 legatum tale ceſſat in uxore tranſeunte ad ſecunda uota.nu.48. ibi. Et licet tranſeat ad ſecunda uota, non propterea tenetur reſtituere fructus,quos antea percepit uirtute dicti legati.nu.49. ibid. & nu. 50.Non enim tenetur ſemper perſeuerare in uiduitate propter fructus perceptos in præteritum.nu.51.ibid. 193

2 legatum factum mulieri a marito,tribus modis poteſt conſiderari.n.52.ibidem.

Primo ſub conditione ſi non nupſerit,& inducit perpetuam in uiduitatem,&: perſeuerantiam in ea,& ſi nupſerit, tenetur etiam reſtituere fructus perceptos.nu.53.ibid.

Secundo fieri poteſt ſub conditione ſi uxor ad uiduitatem perueuerit & requirit perſeuerantiam,& ſi nupſit ſecundo omnes fructus perceptos reſtituere uidetur.nu.54.ibid.

Tertio fieri poteſt ſub conditione,donec uidua erit,& non inducit uiduitatem perpetuam ſed ad tempus,& ſi uxor ſecundo nupſit,non tenetur fructus perceptos reſtituere,priuatur tamen perceptione futurorum.nu.55.ibid. 193

2 legatum factũ uxori de uſufructu inſtitutis extraneis hæredibus plenum eſt,& in illo ueniunt omnes fructus.nu.56.ibi. 193

2 Per legatum uſusfructus factum uxori per maritum non cenſentur adempta alia legata facta eidem uxori,per eundem.nu. 59. ibid. Et quid ſi ipſa uxor fuit in bona fide,& in poſſeſsione bonorum & percepit fructus.ñu.6 ,ibi. 193

2 legatum factum ad tempus,poſt tempus reuertitur ad hæredem.cõſ.97.nume.4. 197

2 legatum relictum ad uitam reuertitur ad hæredem hæredis, licet hæres mortuus fuerit ante legatarium.nu.8.ibi. fo.eo.

2 legata fideicommiſſa & ſimilia relinquuntur propter amorem & affectionem.conſ.99.nu.19. 199

3 legatum factum a ſe ipſis ſibi ipſis non ualet.conſ.3.nu.26. 8

3 inter eum cui legatur,& a quo legatur debet eſſe differentia. nume.26.ibidem. eo.

3 legata reſtringuntur & ampliantur ex cauſa,qua motus fuit teſtator conſ.13.nu.12. 22

3 legatum quando ſit quod aliquo reſpectu eſt nullum,quando & quo caſu debeatur æſtimatio.conſ.7.nu.15.& nu.16.& ſeq. 18

3 legata quandoque regulantur ſecundum fideicommiſſum uniuerſale ſubſequens.conſ.18.nu.25. 27

3 legatum factum abſque eo, quod teſtamentum ſit ſcriptum uel in illo ſit facta hæredis inſtitutio quandoque ualet.conſ.24.nu.3. 37

3 legatum factum monaſterio , ualet , eſto quod nomen monaſterij non fuiſſet expreſſum.nu.4.ibi. eo.

4 legatum pium quod dicatur,& cenſeatur.nu.7.ibi. eo.

3 legatum ad pias cauſas poteſt fieri nutu,& ad interrogationem alterius.nu.9.ibi. 37

3 legatum factum ad interrogationem præsbiteri, an & quãdo ualeat etiam ſi ſit pium.nu.30.ibi. eod.

3 legatum factũ ad pias cauſas,ſeu eccleſiæ an poßit probari per duos teſtes religioſos eiuſdem eccleſiæ.Et quid ſi religioſus habet affectionem ad talem diſpoſitionem.nu.37.ibi. 37

3 legatum factum illi quem hæres elegerit,ut pium ualet.conſ.38.nu.22.ſed contra.nu.65. 58

3 legatum in alterius uoluntatem poteſt conferri.nu.13.ibi.Sed declaratur.nu.66.Et idem ſi conferatur in arbitrium boni uiri.nu.14.ibid. & nu.68.69.71.& 72. 58

3 legatum factum per uerbum pleno iure,idem importat quod plenum dominium conſ.45.nu.1. 79

3 legatum bonorum mobilium,non dicitur ſublatum,per uniuerſalem inſtitutionem hæredum in eodemmet teſtamento factum,ſuper omnibus bonis conſ.45.nu.4.Et quando in inſtitutione appoſita eſt dictio illa,alijs.nu.5.ibid. 70

3 legatum factum de re aliena,quando ualet & debeatur.conſ.57.numero.25. 94

3 legatum rei obligatæ quis teneatur luere.conſ.57.nu.26. 94

3 legato molendino,uenit ſtabulum illi deſeruiens.conſ.58.nu.39.Veniunt etiam & inſtrumenta neceſſaria ad molendina.nu.40.ibi. 95

3 legatum,Quando res in ambiguitatem deducitur propter qualitates adiectas a teſtatore,& non conuenientes expreſſioni illud quod eſt minus cenſetur legatum.conſ.58.nu.27. 95

3 legatum uſusfructus cum prohibitione alienationis,quãdo importet legatum proprietatis.conſ.74.nu.60. 130

3 legato non agnito præſcribunt ſpacio triginta annorum cum mala fide quod bene declaratur.conſ.92.nu.36. 156

3 legatum factum ſub conditionibus duabus non debetur , niſi illis adimpletis nec ſufficit adimpleri.conſ.108.nu.24.n.25. 173

3 legatum relictum in uita alicuius,non debetur poſt illius mortem.cõſil.109.nu.38. 174

3 legatum factum alicui ſancto,ſeu imagini an ualeat,& an ſit incertum.conſ.110.nu.39. 176

3 legatum factũ clericis alicuius loci,aliter non nominatis,an ualeat.nu.40.ibid.195. 176

3 legatum factum ciuibus alicuius loci,an ſit ualidum.nu,41.ibidem. Tale legatum factum clericis an debeatur unicuiq; pro rata,uel uniuerſitati clericorum.n.41.ibi. eo.

3 legatum prædictum,an habeat locum,tam in clericis præſentib.quã futuris.nu.42.ibid. 176

3 legatum prædictum,an dicatur certum uel incertum.nu.63.ibidem.folio.eod.

3 legatum prædictum certum eſt licet clerici non fuerint nominati.n.65.ibidem. 176

3 legatum factum clericis ſancti Petri,certum eſt.n.50.ibi. eo.

3 legatum factum fratribus ſancti franciſci an ualeat.n.51.ibi. eo.

3 legata quæ dicantur certa.& quæ incerta.nu.23.ibi. eo.

4 legatum dandum uni ex pluribus eligendo a tetio a quo iſta dicetur conſequi legatum.conſ.101.nu.15. 120

4 legatum conditionale conditione defecta non tranſmittitur ad hæredes legatarij ſed remanet penes hæredes teſtatoris.conſ.110.n.1.& nu.8.& nu.11. 127

4 legatum factum filiæ pro dote,an ſit conditionale,uel purum. nu.2.ibid.& n.3.& alijs.4.ſeq. eo.

4 legatum an fiat pro dote,an per illa uerba cum nupſerit differat. ibidem.

dem.numero.5. 127
4 legatum pro dote quam ob cauſam eſt conditionale n.6.ibi.Conditionale eſt,& ita conſuetudine ſeruatur.nu.7.ibi.Iſta legataria,eſto in terim,an habeat conſequi alimenta.n.9.ibi.& n.10.Et quid ſi ſtatutum loquitur per alia uerba.n.10.ibi. 127
4 legatum uni,quem Titius elegerit,intelligitur datum a teſtatore nō ab eligente.conſ.117.n.42. 130
4 legatum conditionale reuertitur ad hæredes conditione defectu. cōſ. 123.n.18.Et quid in ultimis uoluntatibus declaratione non facta. n.19.ibi.Et ad quos hæredes reuertitur uniuerſales, uel particulares n.20.ibid. 136
2 legata ſoluta per grauatum non ueniunt in reſtitutione fideicommiſſi conſ.25.n.82. 78
1 legatum factum ſub conditione ſi uidua efficiatur ,momento perficitur.conſ.32.n.90. 84
1 legatum relictum ob cauſam,illa non ſequuta non debetur. conſ.84. numero.25. 153
1 legatum liberationis qualiter poteſt interpretari.n.27.ibid.& num. 28.& ſeq.& 30.& alijs.Et factum ob cauſam quando debeatur.n. 29.ibi.& n.25. 153
2 legatum de rebus pertinentibus ad teſtatorem,quas res capiat.conſ. 21.nu.38. 64
2 legatum temporaliter relictum,non eſt perpetuum,& finito tempore reuertitur ad hæreditatem.n.38.ibi. 64
2 legatum poteſt fieri hæredi a legatario poſt certum tempus.num.40. ibidem. 65
2 legatum tale conditionale eſt,& ante euentum cōditionis,legatarius moriens non tranſmittit legatum.n.42.ibi.& n.43. 65
2 legatum factum uxori quoaſque uixerit,ſea ſimili modo finito tēpore bona legata conſolidantur cum hæreditate,& ad poſſidentem hæreditatem tranſeunt.n.44.Etiam ſi hæres mortuus ſit ante grauatū,etiā ſi facta eſſet mentio hæredis.n.45.ibi.& n.46. 65
2 legatum factum pro dote,an capiat illam interpretationem,ſi maritabitur,& conſequenter an ſit conditionale,uel tranſmiſſibile.cōſi. 25.n.59.& n.60.& ſeq.Et quid ſi ſtatuto aliter ſit prouiſum. ibid. numero.61. 78
2 legatum factum a debitore creditori,an ſit conſiderabile.n.67. ibi.
2 legata ſoluta per grauatum non ueniunt in reſtitutione fideicommiſſi n.82.ibi. eo.
2 legata ab inteſtato relicta coram quinque teſtibus,ualent per ultimam uoluntatem.conſ.32.nu.44. 98
2 Et quid ſi grauatus peſte, coram quinque teſtibus , dixit uelle facere teſtamentum,& non fecit hæredis inſtitutionem,ſed ſolum legata,an ualeant in uim ultimæ uoluntatis.n.45.ibi.Et legata ita relicta corā minori numero quinque teſtiū,non debentur etiam in foro conſciētiæ n.49.ibi.Requiruntur enim teſtes quinque,& omni exceptione maiores.n.50.ibi. 98
2 legata pia relicta corā duobus teſtib.& presbytero parochiano ſunt ualida,ſi nulla etiam appareat facta hæredis inſtitutio.n.53.ibi. eo.
2 legatum factum cognatis debetur illis qui nominati ſunt.conſ.49.nu. 13.Et an ueniant non extātibus nominatis proximiores.n.14. 126
2 legatum factum cognatis,quibus debeatur.nu.15.ibi. eo.
Differt an legetur cognatis,uel cognationi.n.16.ibi. eo.
2 legatum factum familiæ quibus debeatur.n.17.ibi. eo.
2 legatum factum fratribus debetur illis qui utrinque ſunt coniuncti.
2 nu.18.ibid. eo.
legatum factum attinentibus,quibus debeatur. conſilio. 49. nu-
2 mero.20. 126
legatum factum attinentibus debetur hæredibus attinentis mortui,
2 antequam tale legatum fuerit petitum iure tranſmiſſionis.nume.27. ibidem. eod.
2 legata cum mala fide non poſſunt præſcribi.n.33.ibi. eo.
2 legatum relictum pauperibus chriſti,non erit inualidum ratione incertitudinis.conſ.50.n.18.Et quid ſi legatū fuit tranſlatum in aliū uſum & in alias perſonas pauperes.ibi.n.20. 127
2 legatum relictum eccleſijs,in effectu pertinet ad homines, & perſonas adminiſtrantes,& gubernantes illas eccleſias.n.25.ibi. eo.
2 legatum relictum familiæ debetur familiæ propriæ teſtatoris.cōſ.51 numero.5. 128
2 legatum factum titio,& hæredibus ſuis de cuius hæredibus intelligitur.n.33.ibi. 128
2 legatum factum de bonis ſuis intelligitur de bonis ipſius teſtatoris, & non hæredis.n.35.ibi. 128
2 legata & fideicommiſſa ſuſtinentur per diſpoſitionem auth.ex cauſa, ſi præterito poſthumo ſuit facta ignoranter , & relicta non aſcendunt dim diam patrimonij.conſ.60.n.17. 139
2 legatum dotis an ſuſtineatur ſi fuit ſoluta dos uiuente teſtatore. nu. 31.ibid.& n.32.Et an ſolatio dictæ dotis cōputetur in legato ipſius n.13.ibid. 139
2 legata & fideicommiſſa particularia ſuſtinētur ex diſpoſitione auth. ex cauſa.C.de libe.præte.conſ.61.n.11. 141
2 legata facta cohæredibus non conferuntur n.34 ibi. 141
2 legatum factum familiæ,uno illorum electo,electus ut creditor habetur.conſ.81.n.79. 168
2 legatum fieri non poteſt de ſe ipſo,ſibiipſi.conſ.79.n. 1. Ratio quare id conſtitutum fuerit.n.2.ibi. 168
2 legata & fideicommiſſa ampliantur , & reſtringuntur conſiderata charitate affectione & amore , quem teſtator gerebat erga legatarium.n.15.ibi. 168
2 legatum quod non uenit in reſtitutione fideicommiſſi,remanere debet penes hæredes grauatos.n.29.ibi. 168
2 legatum omnium mobilium an comprehendat nomina debitorum et an,& quando comprehendat pecunias. ibi.nu.44. & 45. Et quid ſi appoſita eſt dictio uniuerſalis omnia Et an comprehendat merces & alia deputata ad uendendum. Et an comprehendat etiam repoſita ad tempus ut ſtarent in aliquo loco.ibi.n.47.& 48. 168
2 legatum habitationis & horrei alicuius domus , an comprehendat hortum & cenaculam ad quod dabatur aditus per domum ſeu horreum.conſ.80.nu.1. 165
2 legatum bonorum repertorum in camera,quæ bona comprehendat, & an ſi ibi erat ſtudium,ueniant libri.n.22.ibi. 165
2 legatum ampliatur & declaratur ratione ſanguinis.conſi.80.n. 44 Maxime ſi ſumma & quantitas pecuniarum erat magna.n.45.ibid. Eo magis quando teſtator conſiderauit certum tempus ipſius legatarij.n.47.ibi. 165
2 legatum factum ſpurio regulariter non ualet,ultra alimenta.nu.51 ibidem. eo.
2 legatum ſpecificum non uenit computandum in legato generaliter facto pluribus perſonis.conſ.83.n.34. 169
2 legatum factum de his quæ reperiuntur in aliquo loco non cōprehendit illa ibidem poſita ad beneplacitum.conſ.80.n.27. 165
2 legatum quantumcunque generale non comprehendit libros. hi.numero.31. 165
2 legatum bonorum exiſtentium in aliquo loco,non comprehendit bona ſtabilia deſcripta in inſtrumentis & ſcripturis ibidem exiſtentibus conſ.80.nu.32.Nec comprehendit nomina debitorum deſcriptorum in dictis inſtrumentis & alijs ſcripturis.Maximè quando tales ſcriptura & inſtrumenta nō erant ibi repoſita ut perpetuo ibi eſſent,ſed tantum ad beneplacitum. Nec etiam in tali legato uenit memoriale in quo continentur negocia ipſius teſtatoris nec liber rationum.ibid. nu.33.34.& 35. 165
2 legatum ſi factū eſt de his quæ ſunt in domo illa ueniunt quæ ad uſum domus ſunt deſtinata & non ibi repoſita ad beneplacitum.ibi.n.40. Nec ueniunt ea quæ ibi fuere poſita poſt conditum teſtamentum. Et pecunia ita prædicta legato minime etiā ueniunt.ibi.n.41.et 42. 165
2 legatum indebite ſolutum an poſſit repeti.nu.39.ibi.Et quid ſi omni iure eſt indebitum.n.30.ibi.& n.43. 126
2 legatum ſi per errorem fuit ſolutum,an poſſit repeti.conſilio.49.numero.41. 116
2 legatum ſolutum ex cauſa de præterito falſa repeti poteſt. Et quid ſi fuit promiſſum & non ſolutum.conſ.49.n.44.& 45. 116
2 legatum & inſtitutio confirmatur per aditionem cohæredis.conſ.69 numero.5. 126
2 legatum uſusfruc.pecu.comprehendit etiam proprietatem cum onere reddendi illam finito uſufruc.conſ.94.n.18. 126
2 legatum factum uxori donec uitā uidualē & honeſtā duxerit annuū eſt,& in quolibet anno tale legatū nouū eſt & licet uxor exiſtens uidua habere pōt tale legatū annuum.conſ.95.n.44.45.& 46. 193
1 legatum qui tanquam hæres ſoluit legatū,poteſt illud repetere ſi poſtmodum fuit ab eo hæreditas euicta quod uerum quando integra fuit euicta.& ſolutum non repetitur quādo ante orta erat controuerſia. conſ.51.n.1.2.5.& 6. 112
2 legati ademptio & tranſlatio iuridice fieri poteſt.conſil.77. numero.1. 161
3 legata particularia in teſtamento nullo non ualent.conſilio.46. numero.18. 71
1 legataria uſusfructus omnium bonorum,an teneatur ſatisfacere & ſoluere creditoribus hæreditarijs.conſ.94.n.20.& ſeq. 167
1 legatarius excluditur a petitione legati,præſcriptione.30.ann. cōſ. 7.nu.24.26.& 27. 18

2 legatarius

2 Legatarius an teneatur ſatiſfacere creditoribus hæreditarijs.conſil. 94.nume.21. 19

2 Legatarius particularis alicuius prædij an in uſufructu illius cõtinea tur cum uſufructuaria legatarij omnium bonorum.nu.45.ibidem. & nu.33.& alijs ſeq. Et quid ſi conſtet de contraria mente teſtato ris.n.41.ibi. 191

2 legatario & fideicommiſſario dari poteſt facultas capiendi rem lega tam propria autoritate.conſ.81.n.8. 198

2 legatarij non propterea deſinunt eſſe utiles hæredes,etiam ſi plures uniuer hæredes inſtituti & poſtmodum conſtituti particulares.conſ. 94.num.53. 191

2 legatarius priuatur legato ſi non adimplet conditionem quam pri mum poteſt.conſ.19.n.219. 55

2 legatarius quando poßit propria autoritate capere rem legatã.conſ. 21.num.51. 65

2 legatarius quando propria autoritate poßit capere alimenta.nu.52 ibidem. fo.eo.

2 legatarius ſi non agnouit legatũ,hæres illud præſcribit.etiam ſi ſcien tiam habeat legati.conſ.49.n.34.& n.36.& 37.ibi. 126

3 legatarius poteſt de rebus ſimpliciter ſibi legatis diſponere ſuo arbi trio.conſ.18.n.11. 27

5 legatarius & fideicommiſſarius non poſſunt detrahere falcidiã.cõſi. 43.n.23. Et quid & quãdo eſt prohibitus hæres ultimus.n.24.ibi.66

3 legatarij tenentur obſeruare diſpoſita per teſtatorem.conſ. 39. nu mero.6. 61

2 legatarij poſſunt eſſe teſtes in teſtamento in quo eſt eis legatum.conſi. 32.nu.52. 98

2 legatarij an & quando conſiderentur ut hæredes in prælegatis.conſ. 94.nume.52. 191

4 legatio pluribus modis poteſt finiri.conſ.18.n.12. Maxime quando limitata fuit tempore.n.13.ibi. 30

4 legatus de latere habet iuriſdictionem in omnes exemptos ſuæ pro uinciæ.conſ.28.n.31. 39

4 legatus de latere poteſt abſoluere exemptos excommunicatos in loco extra prouinciam,eſto quod excommunicationem alibi incurrerint. nu.38.ibi. 39

4 legatus de latere poteſt abſoluere excommunicatum propter manus iniectionem in clericum.n.51.ibi. Et quid de alijs excommunicatis. nu.52.ibid. 39

4 legatus de latere an poßit talem excommunicatum abſoluere.nu.54 ibi. Et quid ſi ſumus in caſu,in quo abſolutio poteſt concedi ſine cau ſæ cognitione,uel ſumus in leuibus,uel quando petens abſolutionẽ eſt ſubditus illi a quo petit & ad eum appellauit.nu.55.ibi.& n.56. 39

4 legatus de latere,an poßit reſeruare ſibi beneficia.conſil. 29.nume ro.20. 40

4 legatus prædictus reſeruando an poßit apponere clauſulam decreti irritantis.n.21.ibi. 40

4 legatus de latere,an poßit conferre altare & præiudicare iuri patro natus laicorum.conſ.35.n.13.& nu.ſeq. Et quid ſi eſt data facultas præſentandi clericum perpetuum.nu.10.ibi. 48

4 legatus patrono laico & inuito non poteſt præiudicare.n.15.ibi. Idẽ in iure patronatus mixto laicali,& eccleſiaſtico.n.16.ibi.& n.23. Et quid ſi donatio facta fuit de bonis laici licet poſtmodum ius pa tronatus effectum ſit eccleſiaſticum.n.17.ibi. 48

4 legatus de latere an poßit conferre ius patronatus eccleſiaſticum.cõ ſil.35.n.22. Et quid ſi ius eligendi cappellanum non ſpectat ad recto rẽ eccleſiæ,ſed perſonas laicas.n.24.ibi. Et an iſto caſu laici poſſunt dici compatroni & habere ius præſentandi.n.25.ibi. 48

4 legatus non poteſt cum illegitimo diſpenſare.conſ.136.n.26. 143

4 legatus non diſpenſat ſuper pluralitate incompatibilium.n.27. 143

4 legati poteſtas finitur poſt lapſum temporis. Idem quãdo ceſſat cau ſa ob quam fuit conceſſa.conſ.18.n.20.& 21. 30

2 legato de latere non creditur in his quæ ueniunt in generali commiſ ſione,& longitudo temporis non probat hanc poteſtatem.conſ. 12. n.134.& 135. 28

2 legitima quanta ſit conſ.16.n.67.fo.42.conſ.17.n.14. 27. & 28. fo.49.conſ.41.n.43.fo.113.conſ.45.n.2. 121

2 legitima uere quanta ſit conſ. 25.n.34. 78

3 legitima quanta ſit quando filij ſunt quatuor.conſ.25.n.44. 38

3 legitima debita uni filio,quanta ſit ſi ſunt plures.conſ.30.n.4. 49

3 legitima filij quanta eſſe debeat conſ.30.n.3.fo 49.conſ.55.n. 24. fo.91.& conſ.53.n.69.70 & 71. Et quid quando agitur de legiti ma debita uni tantum filio.ibi.nu.71. 85

5 legitima quanta ſit ſi teſtator reliquit ... cludente ſœminas,& an illæ fa ciãt partẽ,& cõputentur in numero filiorum.conſ.53.num.7 . 73. & alijs ſequentibus. 85

2 legitima debita filiæ,quanta ſit conſideratur tempore mortis patris. conſ.45.n.35. 121

2 legitima quota ſit.conſ.13.n.4.fo.70.& conſ.36.n.28. 104

3 legitima eſt quota bonorum & dicitur incerta reſpectu loci & quo ta,& ideo in illis nulla quæritur poſſeſſio.conſ.37.n.19.& 20. 57

2 legitima non poteſt apponi grauamen nec fideicommiſſum,& appoſi tum reijcitur.conſ.9.n.6.fo.18.conſ.17.n.15.fo.49.conſ.18.n.42. fol.50.conſ.26.nume.10.& 21.fol.81.conſil.45.nu.3.fol.121.cõſ. 46.nume.1.& 2.fo.123.conſ.47.nu.4.fo.105.conſ.51.num.2.fo. 108.conſil.52.num.3.fol.110.conſil.64.nume.25.fo.123.& cõſ. 93.nume.41. 189

3 Et conſi.17 num.6.fol.35.conſilio.30.nume.1.fol.39.conſilio. 43 numero.2.fo.66.conſ.108.n.11.folio.173.& conſilio. 109.nume ro.5 174

2 legitima an poßit in pecunia conſtitui.conſ.16.nu.71. 42

2 legitima conſtitui non poteſt per teſtatorem in pecunia,nec per iudi cem.conſ.45.n.6. 121

2 legitima quo tempore detrahatur.conſ.25.n.55. 78

2 legitima ſuper quibus bonis ueniat detrahenda.conſ.16.n.69.& ſeq. & an illud ſit arbitrio iudicis commiſſum.ibi.n.70. 42

3 legitima iure naturæ debita extrahenda eſt in rebus corporalibus & non in pecunia.conſ.28.nu.5. 45

3 legitima iure naturæ debita filio conſtitui debet ſuper corporibus hæ reditarijs,uno ſiue pluribus iudicis arbitrio.conſ.45.n.5. 70

2 legitima iure naturæ debita,omnia bona computantur filio grauato nolenti legitimam detrahere.& poſtſumẽ ea quæ fuere per eum con ſumpta & dilapidata.conſ.17.n.31.& 38.fo.49.conſ.52.n.29.fo. 130.& conſ.93.n.56.& 57. 189

2 Et conſil.1.nume.89.& 90.fo.4.conſil.7.numero.9.fo.11.conſ.53. numero.57. 131

2 legitima iure naturæ debita quæ ueniant imputanda & ad ſupplemẽ tum legitimæ prædictæ,quæ bona conſideranda ſunt ut eam ſuppleãt conſi.60.n.41.& 41.fo.139.conſ.90.n.44.& 45.fo. 183.,conſil. 93,nume.56. 189

2 legitima imputantur omnia alienata per filium.conſ.17.n.33.fo.40 & conſ.93.n.58. 189

3 Et conſ.1.n.91. 2

2 legitima imputantur fructus per filium percepti exiſtente in primo gradu.conſ.9.n.7. 18

3 legitima iure naturæ debita imputantur fructus percepti ex hæredi tate uiuente teſtatore.conſ.1.n.91. 2

2 legitima imputantur fructus medio tempore percepti.conſ.9.nu.11. fo.18.& conſ.45.n.9. 121

3 legitima iure naturæ debita imputantur fructus per filium percepti ex bonis relictis fideicommiſſo poſt tempus quo fideicommiſſi dies ceſſit & uenit & poſt moram illius,etiã ſi eſſemus in filijs primi gra dus.conſ.1.n.92.& 93. 2

3 legitimæ imputandi non ſunt fructus per filium grauatum reſtituere. conſ.55.n.7. 91

1 In computatione legitimæ quæ & quantum ſit,an connumerentur fi liæ fœminæ.conſ.17.num.27.& 28.fo.42.conſil.25.num.37.fo. 67 & conſ.54.nu.13. 132

3 Et conſ.55.n.14.& 15. 91

2 legitima debita nepotibus ex filio de bonis ſubiectis fideicommiſſo detrahenda eſt.conſ.51.n.2. 128

2 legitima iure naturæ debita filio quo ad filios tranſmitti poteſt de fi deicommiſſo in quo grauatus eſt filius deducenda eſt,& in ea non cõ putantur fructus percepti.conſ.55.n.22. 15

3 legitima non poteſt capi nec detrahi,de bonis legatis a teſtatore. cõ ſil.53.n.58. 85

3 legitima de fideicommiſſo uniuerſali detrahenda eſt , & illud quod debetur hæredi.conſ.54.n.50. 89

3 legitima non conſideratur in hærede uniuerſali.conſ.43.n.9. 66

3 legitima iure naturæ debita patris inter filios diuidenda uenit.conſ.7. numero.9. 14

2 legitima iure naturæ debita,ſine aliquo onere & grauamine debe tur filio.conſ.6 ..n.1. 147

2 legitima debita eſt filio & fauorabilis iudicatur.conſ.45.n.32. 121

2 legitima iure naturæ debita non debet eſſe deterioris conditionis,quã ſit legitima iure inſtitutionis debita.conſ.45.n.34. 112

2 legitima & eius ſupplementum , quando & quo caſu poßit detrahi per filiam illis renunciantem.conſ.26.n.40.41.42.43.& 44. 81

3 legitima an poßit deduci a filia prohibita alienare.conſ.43.n.7.13. 15.& ſeq. 66

2 legitima

2 *legitima an & quo caſu poſſit tolli a ſtatuto.conſi.23.nu.5.& 6.* 70

3 *legitima poteſt per ſtatutum minui.conſ.26.nu.3.fo.56.& conſ.94. nume.14.* 159

3 *legitima poteſt augeri per legem municipalem.conſ 12.nu. 5.* 20

3 *legitima iure natura debita,an aliquo caſu poſſit prohiberi. conſil. 21.nu.51.* 32

2 *legitima an diminuatur diminutis bonis poteſt mortem teſtatoris.cõſil.45.num. 36.* 121

2 *legitima De legitima poteſt filius diſponere & inter uiuos & in ultima uoluntate. conſ.9.nu. 8.fo.16.& conſ.45.nu.7.* 121

3 *Et conſ.30.nu.7.* 49

2 *legitima non poteſt capi ſuper bonis feudalibus.conſi.17.n.29.* 49

2 *legitima detractis feudis in reliquis debetur.conſ.17.nu. 30.* 49

2 *legitima poteſt tranſmitti ad quoſcunque.conſ.16.nu. 68.* 42

2 *legitima tranſmitti poteſt ad hæredes,etiam extraneos. conſ. 9. nu. 8.fol.18.& conſ.45.nu.8.* 121

2 *Et conſi.53.nu.56.* 151

3 *legitima debita filio tranſmitti poteſt ad ſuos hæredes.conſ. 30.numero.8.* 49

2 *legitima an prohiberi poſſit legitimato.conſ.1.nu.20.* 2

3 *legitima filio legitimato debetur.conſ. 55. nu.3.* 91

3 *legitima.Quod non confertur minime imputatur in legitimam.conſ. 56.num.20.* 93

3 *legitima.Ius uſusfructus ſtipulatum a patre filio ſuo hæredi, non imputatur in legitimam.conſ.56.nu.21.* 93

3 *legitima non imputatur quod capit filius extra ſubſtantiam & patrimonium parentis.conſi.56.nu.22.* 93

3 *legitima non comprehenditur in quacunque diſpoſitione niſi de ea fiat mentio.conſ.108.nu.13.* 173

3 *legitimæ filius uidetur eſſe creditor.conſi.108.nu.12.* 173

2 *legitimæ ſupplementum petens non uenit contra teſtamentũ,nec contra uoluntatẽ patris,& poteſt agere ad ſupplementum non obſtante quòd pater prohibuerit eũ poſſe plus petere.conſ.7.n.54.& 55.* 14

3 *legitimæ ſupplementum quando poſſit peti.conſ.108.n.14.Eſto quòd pater prohibuerit peti ſupplementum.nu.15.* 173

2 *legitimæ onus reijcitur,etiam ſi filius teſtamentum patris approbaret.conſ.47.nu.7.& 8.* 124

2 *legitima quando poſſit renunciari.conſ.26.nu.43. & 44.* 81

3 *legitimæ expreſſe eſt renunciandum.conſ.43.nu.36.* 66

3 *legitimæ & eius ſupplemento poteſt expreſſè renunciari pacto ſeu ſtipulatione.conſ.69.nu.103.Maxime appoſito iuramento & conſiderato iure canonico.ibi.nu.104.Et ita iurans non poteſt conſequi abſolutionem a iuramento.ibi.nu.105* 118

3 *legitima & eius ſupplemento expreſſè renunciari poteſt potiſſime ſi interuenit iuramentum, maxime ſi ex ea renunciatione renuncians non fuit enormiſſime læſus.conſ.94.nu.20.21.& 22.* 159

2 *legitimam petens non uenit contra teſtamentum,nec dicitur illud nõ obſeruare.conſ.7.nu.53.* 14

3 *legitimam iure natura debitam conſequi poteſt filius in bonis paternis abſque grauamine.conſ.1.nu.76.& 77.fol.2. & conſi. 27. numero. 5.* 44

3 *legitimam in bonis paternis habere debet filia.conſi.43.nu.1.fo.66. & conſ.53.nu.56.* 85

3 *legitimam filiis relinquere ſatis eſt parentibus,nam de reliquo poſſunt eorum arbitrio diſponere.conſ.69.nu.44* 118

2 *legitima & trebellianica quanta ſit.conſ.25.nu.31.34.& ſeq.* 78

2 *legitima & trebellianica a filio grauato poſſunt detrahi.conſ. 18.n. 95.fo.51.& conſ.46.nu.4.* 123

2 *legitima & trebellianica detrahuntur per filium grauatum reſtituere hæreditatem.conſ.25.nu.30.* 78

2 *legitima.In computatione legitima & trebellianica,quæ bona conſiderantur.conſ.18.nu.108.fo.51 & conſi.45.nu.11.& 12.* 121

2 *legitima,In computatione legitimæ et trebellianica,an conſumpta et alienata per filium imputentur.conſ.18.nu.109.fo.51.et conſi.63. numero.45.* 144

2 *legitima, In computatione legitima et trebellianica, an imputentur alienata per filium.conſ.18.nu.110.* 51

2 *legitima.De legitima et trebellianica.filio grauato debita, poteſt filius diſponere ſuo arbitrio.conſ.47.nu.5.* 124

3 *Et conſ.1.nu.108.* 2

2 *legitima et trebellianica detrahi poteſt per hæredes filij grauati, ſi per ipſum non fuit detracta.conſi.47.nu.6.* 124

3 *legitima et trebellianica non poſſunt detrahi per filium, quando ipſe approbauit teſtamentũ patris et renunciauit illi.conſi.1.nu.95.* 2

3 *legitimam et trebellianica ... detrahi ... non dicitur impugnare teſtamentum conſ.43.nu.33.* 66

2 *legitimatio quid ſit et a quo obtineri debeat. conſ.1. num. 54.fol.1. conſ.2.nu.7.fo.7.et conſi.3.nu.9.* 8

2 *legitimatio eſt donum et gratia principis.conſ.1.nu.51.fol.2.et conſil.7.num 41.* 14

2 *legitimatio eſt ſpecies alienationis.conſ.9.nu.48.* 18

2 *legitimatio facta in perſonam ſubiectam et in loco non ſubdito concernens ſucceſſionem bonorum minime ſubiectorum legitimati,an & quando ualeat.conſi.1.nu.5.et nu.12.13.et ſeq.et num.17.et 18.et an iſta facta,ſaluum præiudicet prorogantis uel alijs.ibi.nu. 6.* 2

2 *legitimatio facta uiuente patre et uolente poteſt fieri in ſubſidium et extra territorium.Et quando fit prorogatio de loco ad locum requiritur conſenſus expreſſus conſ.1.nu.8.et 9.* 2

2 *legitimatio eſt actus iuriſdictionis uoluntaria,et talis iuriſdictio põt prorogari et exerceri in territorio alieno.conſ.1.nu.10.et 11.et prorogatio facta per patrem non nocet alijs agnatis.ibi.nu.12.fo.1.cõſi. 2.nu.4.5.13.14.15.et 17.fol.7.conſ.3.nu.4.et 23.fo.9. et conſil.10.nu.118.119.et 120.* 22

2 *legitimatio,ſeruanda eſt conſuetudo nollens legitimationem poſſe fieri in alieno territorio & in perſonas non ſubditas.conſ.1.nu. 15.* 2

2 *legitimatio poteſt petiſ fieri mediante procuratore.conſ.1.nu.18* 2

2 *legitimatio facta uiuente et petente patre, quando nulli alij exiſtant filij legitimi,non requirit aliquam cauſam nec ipſius expreſſionem. conſ.1.nu.21.et 22.Locus in diſpenſatione,quæ cauſam requirit.ibi. nu.22.fo.7.conſ.10.nu.117.et 128.* 22

2 *legitimatio facta uiuente et petente patre non requirit citationem aliorum agnatorum.conſ.1.nu.14.25.26.82.et 83.Nam ſolum habet ius in ſpe ſuccedendi quod non eſt conſiderabile.ibi.nu.25.* 2

2 *legitimatio facta uiuente et petente patre non neceſſaria requirit in ea fieri mentionem de agnatis et alijs niſi ſolum de filijs.conſi. 1.nu. 27. et 28.* 2

2 *legitimatio facta a comite palatino mentionem de agnatis habere debet.conſ.1.nu. 47.* 2

2 *legitimatio de filio naturali,dicitur ſimplex,uera propria uniuerſalis reſtitutiua collatiua,et fauorabilis,et ad quæ iſta extendatur.conſil.1.num.53.* 2

2 *legitimatio reſtitutiua trahitur retro ad tempus natiuitatis etiam in præiudicium aliorum quibus fuit quæſitum ius ſpe.conſ.1.n.58.* 2

2 *legitimatio a principe facta tollit obſtaculum de iure ciuili. conſ. 1. nu.75.et nu.129.Et quando conſtat principem id uelle, non requiritur cauſa nec citatio.ibi.nu.76. et 81.* 2

2 *legitimatio facta per imperatorem non extenditur ad feuda eccleſiaſtica.conſi.1.nu.121.* 2

2 *legitimatio non tollit ſucceſſionem,ſed modificat et dat nouam formam ſeu regulam ſuccedendi.Et princeps poteſt iſtam facere ſine citatione.conſ.1.nu.139.et 140.* 2

2 *legitimatio facta de filio naturali non dicitur tollere ius aliquod certum,tum reſpectu agnatorum,tam reſpectu eccleſiæ directè dominæ. conſi.1.num.150.* 2

2 *legitimatio facta per Imperatorem ualida eſt,etiam quo ad feuda eccleſiaſtica,conſentiente eccleſia,ſeu ratificante.conſi.1.nu. 153.* 2

2 *legitimatio filij ſacerdotis an fieri poſſit ab imperatore et comite palatino,patre uolente et petente.conſi.1.nu.3.fo.7.et conſi.8. numero 19. 20.21.* 17

2 *legitimatio eſt actus reſeruatus in ſignum ſuperioritatis .conſilio.ſecundo.num.7.* 7

2 *legitimatio facienda eſt erga perſonam ſubditam.conſi.2.nu.13* 7

2 *legitimatio filij,neceſſario requirit expreſſionem de filijs ſeu nepotibus legitimis alias nulla.conſi.3.nu. 16.* 8

2 *Legitimatio requirit expreſſum conſenſum prorogantis,et non ſufficit tacitus.conſ.33.nu. 13.* 8

2 *Legitimatio poteſt fieri etiam de abſente. Nam poteſt ratificari uerbo et facto.conſil.5.nu.7 .8.et 9.* 11

2 *Legitimatio filij non poteſt fieri poſt mortem patris a Comite palatino niſi Comiti conceſſa ſit talis poteſtas.conſ.6.nu.4.* 12

2 *legitimatio facta ſine conſenſu patris non ualet , ſicut non ualet quãdo facta eſt poſt mortem patris id non ordinantis . conſilio. 6. num. 32.et 33.* 12

2 *legitimatio referenda eſt ad tenorem ſupplicationis , et ſi ultra ſupplicata Comes palatinus concedit alia non caret ſuſpicione , conſ.6. numero. 41.* 12

2 *legitimatio facta de aliquo, ut de filio nulla eſt ſi non probatur talem legitimatum eſſe filium illius.conſ.6.nu.44.fo.12 conſi. 11.nu.14.f. 27.et conſ.12.nume.227.* 29

2 *Legitimatio poteſt fieri in parte,et quo ad quid,ut ſuccedat in ea parte qua*

te qua patri placuerit.conſ.7.nu.5. 14
2 legitimatio poteſt fieri quo ad perſonam in plena forma.conſ.7.n.14 & limitate quo ad ſuccedēdū,& erit uera legitimatio.ib.n.16.et 17 Et conſiderāda circa id ſunt uerba legitimationis.ibi.nu. 18. 14
2 legitimatio quando facta eſt ad portionem certam,uſque ad illā cō ſequendam legitimato competit ius.conſ.7.nu. 32. 14
2 legitimatio ſatis eſt quòd habeat certam portionem,in prima inſti‑tutione licet ceſſit in ſubſtitutione.conſi.7.nu.36. 14
2 legitimatio poteſt fieri patre uolente ſine citatione filiorum,Idem ſi Comiti data eſt poteſtas ut id facere poſſit citatis,& non citatis.con‑ſil.7.nu.48.& 49. 14
2 legitimatio facta ſine præiudicio & ex,eſt diſpēſatio.cōſ.7.n. 52 14
2 legitimatio limitata ualet,in illa portione.conſ.7.nu. 56. 14
2 legitimatio licet fiat uiuente patre & uolente & ualeat aliis nō cita tis quo ad bona de quibus pater poteſt diſponere.Tamen non ualebit quo ad alia bona de quibus pater diſponere non poteſt.conſ.9.nu.30 & 31.fol.18.& conſ.12.nu.155.& 156. 29
2 legitimatio cum cauſa & ratione a principe fieri debet nec ſufficit cauſa putatiua,& abſolutum eius arbitrium.cōſ.9.n.34.et 35. 18
2 legitimatio,In Comite legitimante non præſumitur cauſa nam ex‑primenda eſt,& debet eſſe rationabilis ſpecialis nec ſufficit genera‑lis & conſtare debet de ipſius ueritate.Nec creditur Comiti legiti‑manti ita aſſerenti.conſ.9.nu.37.& 38. 18
2 legitimatio,Cauſa quòd legitimatus nihil peccauit, & quod prime‑uo iure omnes naſcebantur legitimi non eſt ſufficiens.Nec etiam illa ratio conſeruanda agnationis erit ſufficiens.conſ.9.nu.39.& 40.fo. 18.& conſ.12.nu.163.& 164. 29
2 legitimatio regulatur ſecundum ſupplicationem.con.9.nu. 42.fol. 18.& conſ.12.nu.67. 28
2 legitimatio reſeruata eſt ſupremis principibus.conſi.9.nu.82.poteſt tamen inferioribus poteſtatem legitimandi communicare.ibi. nume. 83.communicatur autem catenus quatenus apparet conceſſa & nō ultra.ibi.num.84. 19
2 legitimatio facta obreptitie & ſubreptitie redditur nulla,& modi‑ca ſubreptio uitiat eam.conſ.9.nu.86.& 87.fo.10.& conſ.15.nu. me.54.55.& 57. 40
2 legitimatio poteſt fieri limitatè & pro parte.conſ.9.nu. 94. 19
2 legitimatio nulla redditur ſi filiatio non probatur.conſil. 10. nume. 21.et 108. 21.& 22
2 legitimatio pōt fieri ab imperatore ante coronationem.conſ.10.nu‑mero.117. 22
2 legitimatio nō pōt eſſe quando adeſt impedimentum de iure canonico tūc enim erit diſpenſatio ſeu habilitatio.conſ.12. nu. 207. 29
2 legitimatio non probat filiationem.conſ.12.nu.239.Et qui aſſerit ſe filium id probare debet ſiue agat ſiue conueniatur.Maxime quando prætendit hæreditatem conſequi.ibi.nu.240.& 241. 29
2 legitimatio facta per ſubſequens matrimonium facit filios ſucceſſi‑biles etiam natos ante matrimonium & conceptos lite pendente in‑fantes.conſ.15.nu.1.2.5.& 8.Etiam ſi matrimonium fuiſſet contra ctum in mortis articulo.ibi.nu.3.Maxime ſi interueniſ inſtrumentū do tale.ibi.n.4.etiam ſi nullius filiorum cōſenſus interueniat.ibi.n.5.39
2 legitimatio poteſt ſecundo fieri ad abundantem cautelam , nec una tollitur per aliam.conſ.15.nu.48. 40
3 legitimatio filii non nocet filia legitima & naturali quæ citata nō fuit.conſ.55.nu.19. 91
3 legitimatio tollit ius aliorum agnatorum.conſ.56.nu.44. 93
4 legitimatio filiorum probatur leuioribus probationibus dempta ue ra probatione matrimonii.conſ.57.nu.42. 71
4 legitimatio filiorum probatur per matrimonium præſumptum, & per leuiores probationes cōſi.57.nu.41.Nec conſideratur ad legiti mationem filiorum probandam,intereſſe aduerſariorum. Nam illud erit conſideratu intereſſe matrimonii,non reſpectu intereſſe reſultan‑tis ex legitimatione.ibi.nu.45.& 46. 71
2 legitimatus a Comite,dicitur legitimatus ab imperatore.conſ.1. nu 3.fol.1.conſi.5.nu.3.fo.8.& conſi.10.nu.116. 22
2 legitimatus per imperatorem,nō ſubditus,non propterea deſinit eſſe ſubditus domini ſui.conſ.1.nu.17.fo.2.& conſi.10.nu. 128. 22
2 legitimatus poteſt ſuccedere patri,& ex teſtamento,& ab inteſtato. Et nedum quo ad legitimam.Sed etiam quo ad omnia,quando nullus adeſt alius filius conſ.1.n.19.Et an poſſit eis prohiberi legitima,ſeu trebellianica.ibid.nu.20. 2
2 legitimatus poteſt ſuccedere omnibus agnatis & cognatis. Eſto quòd ipſorum conſenſus non interuenerit in legitimatione,legitimatus non excludit ſubſtitutum,nec includitur in fideicommiſſo.conſi.1.nu.33. 34.& ſeq.Sed contra.nu.64 & ſeq. 2
2 legitimatus indiſtinctè non excludit ſubſtitutum ſecundum aliquos. conſ.1.nu.39.fo.3.Sed contra.nu.64.65.78.& 85. 2
2 legitimatus nō includit in fideicommiſſo ſi teſtator ita diſpoſuit cōſ. 1.nu.40.fo.3.Sed contra.nu.94.& ſeq.& nu.83. Et maxime quan do teſtator eſt nobilis & magnificus.ibi.n.42. & 81. Et quando ius fuit quæſitum ſubſtitutis & fideicommiſſarius.ibi.num.43. 2
2 legitimatus uenit appellatione filiorum.conſ.1. nu. 55. 2
2 legitimatus uenit legitimorū et naturaliū appellatione.cōſ.1.n.56.2
2 legitimatus an & quando æquiparetur legitimè natis, & ita ſiaga‑tur.conſ.1.nu.57.fol.2.et conſi.12.nu.213. 29
2 legitimatus includitur in inueſtitura facta pro legitimis.conſ. 1.nu‑mero 120. 2
2 Legitimatus an ſuccedat in feudis. conſi.1.n. 114. 2
2 Legitimatus poteſt ſuccedere.conſi.2. nu. 6. 7
2 Legitimatus poteſt ſuccedere,& ex teſtamento & ab inteſtato. con ſi.5.nu. 11. 11
2 legitimatus an comprehendatur & quando in ſtatuto uocante ma‑ſculos & excludente fœminas.conſi.5.nu.12.13.14.& 15. 11
2 legitimatus ſuccedit patri ab inteſtato. conſi.4.nu.4. 9
2 legitimatus habetur quo ad illam partem , expreſſe habilitatus ad ſuccedendum patri in parte. conſi. 7.nu. 22. 14
2 legitimatus ad portionem de qua in tali teſtamento. dicitur legitima tus ad certam,eſto quod illud teſtamentum ſit reuocatum.conſi.7.nu mero.58. 14
2 Legitimatus quando excludit ſubſtitutum , an citandi ſint ſubſtituti & fideicommiſſarii.conſi.8.nu. 13. & 16. 17
2 legitimatus licet ſecundum unam opinionem excludat ſubſtitutum. tamen eum non excludit quando ſubſtitutio facta eſt ſub illis uer‑bis deficientibus natis.Et idem quando teſtator eſſet nobilis,& ab‑horret prolem illegitimam.conſ.9.nu.45.46.& 47.fol.18.& conſ. 12.nu.143. 144.& 149. 28.& 29
2 Non debet eſſe in poteſtate hæredis grauati excludere ſubſtitutum per legitimationem.ibi.nu. 43. 28
2 Legitimatus patri legitimanti poteſt ſuccedere ab inteſtato una cum aliis filiis legitimis,& illis non extantibus excludit alios agnatos & cognatos.conſi.10.nu. 74. & 76. 22
2 Legitimatus in ſucceſſione nihil differt a legitimis.conſi.10.n.75.22
2 Legitimatus etiam adulterinus & natus ex maritata poteſt hæres in ſtitui,& ſuccedit patri inſtituenti.conſi.10.nu. 77. 22
2 Legitimatus non excludit fideicommiſſarios & ſubſtitutos uocatos in euentum quo hæres inſtitutus decederet ſine filiis ex legitimo ma trimonio natis.conſi.11.nu.11.fol.27.& conſi. 12.nu. 147. 29
2 legitimatus per ſubſequens matrimonium , in omnibus & per omnia habetur ut uerè legitimus & in ſuccedendo omnibus aliis præfer‑tur conſ.13.num.37.& 38.fol.36.& conſi. 15.nu. 6. 39
2 legitimatus per ſubſequens matrimonium excludit ſubſtitutum & fi deicommiſſarium.conſi.13.nu.19.fol.36.conſ.15.nu.6. 39
2 legitimatus per ſubſequens matrimonium uenit appellatione legiti‑mè natorum.conſi.13.nu.40.fol.36.& conſi.15.nu.7. 39
2 Legitimatus ſimpliciter per reſcriptum non ſuccedit in feudo, nec in emphiteuſi eccleſiaſtica.conſi.13. nu.41. & 42. 36
2 Legitimatus per ſubſequens matrimonium ſuccedit in emphiteuſi ec‑cleſiaſtica.conſi.13.nu.43. 36
2 Legitimatus per ſubſequens matrimonium ſuccedit etiam ad feuda. conſi.13.nu. 44. 36
2 Legitimatus per ſubſequens matrimonium ſuccedit in omnibus bo‑nis etiam anteceſſorum.conſ.15.nu.8. 39
2 Legitimatus per ſubſequens matrimonium promoueri poteſt ad digni tates & etiam ad ſacros ordines.conſ.13.num.45. 36
2 Legitimatus per ſubſequens matrimonium ſuccedit etiā ſi inſtrumen ta dotalia non interuenere.cōſi.13.nu.46.47.52.& 53.Et quid in locis non ſubiectis eccleſiæ temporaliter.Et quid de iure ciuili & ca nonico.ibi.nu.47.48.49.& 50. 36
2 Legitimatus excludit ſubſtitutū uocatū ſub conditione ſi grauatus decederet ſine filiis legitimis & naturalibus.tū ſubſtitutus citādus eſt in legitimatione & aliter facta nō ualet.cōſ.14.n.31 & 32.32
2 Et conſ.63. nu. 10. 80
2 legitimatus propriè dicitur diſpenſatus, propter clauſulam appoſi‑tā in legitimatione abſq; præiudicio uenientiū ab inteſtato . cōſ.14.nu‑mer. 45. 38
2 Legitimatus excludit ſubſtitutū fideicōmiſſarium.conſ.15.n.51.40
4 Et conſ.58.nu.43. 52
3 Legitimatus ſimpliciter & in ampla forma ſuccedit patri ab inteſta to morienti.Et ab eo faciente teſtamentū præteritus.uel non rite ex‑hæredatus pōt illud rūpere & querelare. Et tali filio legitimato debe tur le‑

tur legitima.conſi.55.nu.1.2.& 3. 91
4 legitimatus non debet uocari ſpurius.conſ.58.num.44. 72
4 legitimatus, quo od omnia etiam nobilis dicitur.conſilio. 58. numero. 45. 72
2 legitimandi priuilegium poteſt concedi ſine citatione.conſi. 1.num. 50.fo.2.conſi.8.nu.11. 17
2 legitimandi poteſtas concesſa comiti debet regulari ſecundum tenorē priuilegij conceſſi per principem.conſ.1.n.35.46.50.97.& 98. fol.2.& conſ.5.nu.4.fol.11. Et quid quando eſt data poteſtas legitimandi citatis & non citatis.conſ.1.nu.98. 99.& 100. Et an poſſit tollere ius quæſitum per aditionem.ibi.nu.100. 2
2 Et quid ſi conceditur quòd poſſit legitimare parentibus uiuentibus ſeu mortuis.conſi.5.nu.6. 11
2 legitimando Comes an poſſit excludere ſubſtitutum.conſ.1.n.101.2
2 legitimare & habilitare, an poſſit comes contra teſtamentum conſi. 1.n.103.fol.5. Et an circa legitimationē poſſit facere ea quæ poteſt ipſe princeps.ibi.n.104. Et tota eius poteſtas dependet a priuilegio. ibi.nu.105.106.& 107. Et legitimando transfert ſucceſſionem in alium.ibi.nu.108. 2
2 legitimare poteſt comes ſine cauſa.quando id a principe eſt ei conceſſum.conſi.1.nu.109. Et uti plenitudine poteſtatis, quando id expreſſe conceſſum eſt.ibi.nu.110.& 111. Et poteſt uti clauſula non obſtāte.ibi.n.112. Et quando dicatur plene informatus.ibi.n.113.2
2 legitimandi facultate conceſſa, nō uenit poteſtas diſpenſandi differētiam & infertur ad ſtatutum.conſi.2.nu.13. 7
2 legitimandi poteſtatem habens comes palatinus poteſt legitimare naturales patre uolente & petente.conſ.3.nu.3. 8
3 legitimare eſt actus ſupremæ poteſtatis & de reſeruatis principi. conſil. 3.nu.8. 8
2 legitimandi poteſtas competit ſupremis principibus, uel illis quibus ipſi conceſſere.conſi.12.nu.131.fol.28.& conſi.14.nu.35. 38
2 legitimandi poteſtas alicui conceſſa tanquam conſanguineo alicuius & tanquam de tali familia, nulla eſt ſi dictæ qualitates non probantur, & dictæ qualitates debent adeſſe in perſona illius tempore conceſſionis priuilegij.conſ.4.nu.7.8.& 9. 9.& 10
2 legitimandi poteſtatem poteſt imperator alteri concedere.conſ.2.n. 2.fo.7.conſi.3.nu.3.fo.8.conſi.5.nu.2.fo.11.& conſ.6.nu.2. 12
2 legitimandi poteſtas cōceſſa comitibus non intelligitur conceſſa in præiudicium alterius cui fuiſſet ius quæſitum re ipſa etiam ſi appareat data poteſtas pleniſſima & cum præiudicio alterius tamen comes non debet illa uti ſine cauſa & non uocatis & auditis his quorum intereſt.conſ.6.nu.35.& 36. 12
2 legitimari non poteſt filius poſt mortem patris, niſi comiti conceſſa ſit talis poteſtas.conſi.6.nu.4. 12
2 legitimandi priuilegium conceſſum Comiti palatino interpretandum eſt ut minus lædat ius commune. Et quando lædit ius tertij reducendum eſt ad terminos iuris communis.conſ.9.n.51.& 52.fo.78. Procedunt iſta etiam ſi appareat de mente concedentis uolentis præiudicare, tertio non ita uenient interpretanda. Et uerba illa appoſita in priuilegio ut legitimatus ueniat contra teſtamentū quando eſſet præteritus ſeu iniuſtè exhæredatus.ibi.nu.53. eod.
2 legitimandi poteſtas limitatur ſecundum qualitates appoſitas in fine priuilegij.conſi.9.nu.59.cum ſeq. 18
2 legitimando nedum comites palatini uerum etiam & ſupremi Principes a peccato & iniuſto & inhoneſto celebrando abſtinere debent conſi.9.nu.76. 18
2 legitimare non poteſt quis aliquem facere ut eius filium, ſi ille uerè eſt filius alterius.conſ.12.nu.130. 29
1 læſio enormis qualiter probetur.conſi.12.nu.84. 30
1 læſio non præſumitur, niſi probetur.conſi.49.nu.29. 10
1 læſio magna reſpectu precij uſq; ad quam partem conſideratur.conſi. 55.nu.49. 118
1 læſio probatur quando quis approbat, quod approbare non debeat. conſ.89.nu.30. 160
1 læſus ex tranſactione ultra dimidiam poteſt illam reſcindere non obſtan.iuramento.conſ.96.nu.50. 172
1 læſio ultra dimidium an poſſit conſiderari in cōtractu tranſactionis. n.59.ibi.& alijs ſeq. Et quid ſi eſt iuramento uallata.n.60. eo.
1 læſio & dolus probanda ſunt conſ.90.nu.67.& nu.68.& 69. 171
4 læſio ſola non probat uitium, nec modica receptio pro maximo remiſſo.conſ.5.nu.191. 16
4 Nec læſio uitiat renunciationem, & ceſſionem, ſeu donationem. ibi.
3 l.cum auus.ff.de condi.tioni & demonſtratio.cum ſimilibus quo caſu procedant.conſ.20.n.49.& alijs ſeq loquuntur etiam in patre inſtituente filium & eum grauante poſt mortem.ibi.nu.50. 29
3 l.cum auus cum ſimilibus declaratur conſ.20.nu.52. 29
4 l.qui romæ.§.auge.ius.ff.de uerb.obl.quomodo intelligatur, & procedit quando fideiuſſor conſiderauit tempus ſ ... al as ſecus.conſilio.121.nu.5. 135
1 l.ſi fideiuſſor.§.ſi quis ex his ff.qui ſat.ſda.cogan.quo caſu procedat. conſi.48.nu.8. 107
2 l.filium.ff.de ſta.hom.loquitur de filijs legitimis & non in alijs.conſil.10.nu.17. 21
4 l.æquiſſimum.ff.de uſufru.in quibus terminis procedat.conſi.168.numero.14. 175
2 l.de his.ff de tranſact.non procedit, quando fuiſſet renunciatum omni.ll.auxilio.conſi.12.nu.20 Sed contra.85.& ſeq. Et idem quando fuiſſet renūciatio uallata iuramēto ibi ſ d cōtra.n.88.& ſeq.28
1 l.ſunt perſonæ ff.de relig.& ſump.fune.quo caſu procedat.conſ.77. nume.42. 143
3 l.ſi ale pactum.§ ſi.ff.de pac.quo caſu loquatur.conſi.26.n.57. 40
3 l.theopompus.ff.de dote prælegata quo caſu, & quando procedat. conſ.38.nu.62.& nu.63.& 64. 58
3 l.lucius.ff.de hære.inſti.quo caſu procedat.conſilio.52.nu.8.& nume.4.& ſequen. 83
3 l.lucius.de hære.inſti.ceſſat, quando facta eſt mentio de maſculis.conſil.54 nu.44. 89
3 l.tutius.& l.penul.ff.ad trebel.quo caſu loquuntur & procedant.conſil.72.nu.69. 126
1 l.item quæritur.§.qui impleto.ff.loc. quo caſu procedat. conſi. 48. numero.15. 107
1 lex barbarius.ff.de offi.præto.non procedit in duobus caſibus.conſi. 1.num.58. 3
1 l.ſi quis arbitratu.ff.de uer.obli.procedit quando umbæ partes commiſerunt ſe arbitrio ulterius.conſi.30.nu.33. Nec procedit quando remittentes habent illud pro firmo, & nō remittitur firmitas actus & ſubſtantia, ſed aliud ibi.nu.34. Nec quando committitur executio actus ſeu obligationis formata Et quando res non eſſet integra. ibi.nu.35.& 36. 78
2 l.to ſi paſtus.§.chriſogonus.ff.de uerb.obli.qualiter procedat.conſil.48.nu.15. 107
1 l.ſi fur.§.ſi ff.de uſuc.qualiter intelligatur. conſilio. 41. nume. 31. & 46. 115
2 l.ſtipulatio hoc modo concepta.ff.de uerb.obl.cum concordan.quando.& quo caſu procedat.conſ.26.nu.111. 81
2 l.filius.ff.de teſta.ho.declaratur, contra Abba.& alios.conſi.10.nume.42.& nu.78.79.& 82. 21.& 22
1 l.communis obſeruantia & reputatio circa l.Barbarius.quando procedat.conſi.124.nu.50. 211
1 l.clam poſſidere in qua poſſeſſione procedat.conſ.10.n.79. 28
2 l.ſunt perſonæ.ff.de religio.& ſumpt.fune.quo caſu procedat. conſi. 76.nume.42. 143
2 l.1.§.is qui nauem ff.de exerci.cum ſimili.quo caſu procedat conſil. 93.nu.61. 166
2 l.de his.ff.de trāſa.quare induxit cautelā de qua in cōſ.12.n.81.28
2 l.gallus.§.quidam rectè.ff.de lib.& poſthu. quomodo intelligatur. conſ.36.nu.11. 104
3 l.5.§ ſi emancipatus.ff.de contra tab.an ſit correcta.conſi.29.num. 7.11.32.& alijs ſeq. 45
3 l.iudex poſtquā.ff.de re iudic.quō intelligatur.conſi.54.n.43. 89
3 l.1.ff.de damno infec.quo caſu procedat.conſi.92.nu.23 156
3 l.de his ff.de tranſa.cum concordan.an ſpecifice poſſit renunciari cōſil.95.nu.24. 160
4 l ſi quis obrepſerit.ff.de fal.procedit quādo quis præſentauit aliquid obreptitiè, & obtinuit, non autem in ſcribente ſed dictante falſas allegationes. Non procedit quando agitur ciuiliter. Sed procedit in obreptione probatoria non in ea qua narratoria eſt quoniam iſta pertinent ad l.ribaudam.conſi.101.nu.33.34.& 35. 155
1 l.3.ſi.iuri.ſe ma dixe.non uidetur loqui de iuramento præſtito, et quod a ſtatuto præſumitur fraudulentum.conſi.97.nu.26. 174
1 Dicta l.tertia qua remedia tollat.nu.35.ibi.et nu.38.ſi utrunque dependet ab ipſa uiate, nu.37.ib. Si in caſu d.l.tertiæ.com.ederetur nullitas eſſet diſpoſitio fruſtatoria.nu 39.ibi. 174
1 Dicta l.tertia tollit remedium nullitatis.nu.50.ibid.et nu.51.52.et ſeq. et num.58.66.77.et.79. 174
1 D.l.3. non eſt per ius canonicum correcta.ibid. nu.73. 174
1 D.l.3. in ſi.quomodo intelligatur.ibid.nu.116.et.117. 174
1 Dicta.l.3. loquitur de nullitate iure communi inducta.nu.63.ibidem et nu.64. 174
1 Dicta.l.3. pœnam inducit, et quo reſpectu. nu.122.ibid. 174

1 *Dicta.l.3.non debet extendi.n.123.ibid.* 174

2 *l.iubemus.C.ad Trebel.quo caſu procedat.conſi.18.nu.106.* 51

3 *Et conſi.21.nume.45.* 32

2 *L.iubemus.C.ad Trebel.an procedat quando filij primi gradus fuere grauati reſtituere extraneo. conſi. 25.nu. 57.* 78

2 *l.iubemus.C.ad trebellia.quo caſu locum habeat, & an poßit extendi ad alium caſum ibi non expreſſum.conſ.20.nu.38.* 81

1 *Lex properandum.C.de iudic.quo caſu loquatur. conſ.67.nu.3.* 143

1 *l.unica.C.de erro.calcu.loquens de tranſactione,quo caſu procedat. conſi.39.num.57.* 160

3 *l.iubemus.C.ad trebellia.intelligi debet in caſu ſuo,& non debet extendi ad alios caſus in illa non expreſſos.conſ. 27.nu.16.* 44

2 *l.iubemus.C.ad treb.an procedat,quando detrahuntur duæ quartæ. conſi.25.nu.55.* 78

3 *Et conſi.30.nu.16.* 49

3 *l.iubemus.C.ad treb.locum habet etiam quando duæ quartæ ueniũt detrahendæ.conſ.43.nu.73.& nu.74.& ſequen.* 66

3 *l.cum uirum.C.de fideicommiſ.quo caſu loquatur.conſ.55.nu.43.* 91

3 *l.prima.C.de legit.heredi.quo tempore,& quo caſu procedebat, & procedit.conſ.59.nu.2.* 98

3 *l.quiſquis.C.ad.l.Iul.maie.correctoria eſt quo ad bona materna.cõſil.69.nu.176.& nu.ſeq.* 118

3 *l.2.C.de heredibus inſtituendis,quo caſu procedat.conſ.74.n.61.* 89

1 *lex quoties.C.de rei uendica.locum habet in feudis.conſ.1.n.106.* 2

1 *lex quoties.C. de rei uendi.an locum habeat in eccleſijs & pijs locis conſ.77.nu.26.& ſeq.Et quid quãdo donatur quãtitas.ibi.n.3.* 143

1 *l.quoties an locum habeat in principe uendente ſeu donante.conſil. 11.nu.59.* 25

1 *lex bene a zenone,locum habet in donationibus,& uenditionibus factis a duce mediolani.ibi.nu.122.* 25

1 *l.fi.C.de edic.diui.adriani.locum habet.quando oſtenditur teſtamentum,ſed idem erit in cauſa inteſtati per officium iudicis. conſil. 22. nume. 67.* 48

1 *lex bene a zenone,quo caſu procedat,an habeat locum contra eccleſiam.conſi.17.nu.88.* 70

1 *l.i.C.ſi ma.fac.non debet reſtringi,ſed generaliter procedit.conſ.49. nu.9.contra.nu.14.& ſeq.& nu.56.* 108

1 *Dicta l.prima non procedit quando interuenerant alij defectus. nu-10.ibi.& nu.11.ibi.* eo.

1 *l.i.C.ſi ma. loquitur in dolo uero, non autem in præſumpto.conſ.49. nume.38.* 108

1 *Item dicta.l.non procedit,quando tempore ratificationis ille ſciret dolum commiſſum.conſ.49.nu. 42.& nu.44.* 108

1 *Dicta l.prima.quod remedium tollit.nu.47.ibi.*

1 *l.fi.C.ſi ma.quo caſu loquatur.nu.56.ibi.& nu.57.* 108

1 *l.2.C.de pig.habet locum,etiam ſi extranea perſona poßideret.conſ. 50.num.21.* 110

1 *lex 2.C.de pigno.quo caſu procedat.ibi.nu.29.* eod.

1 *lex 2.C.de pig.locum non habet in tertio poſſeſſore.ibid.nu.30.* 110

1 *Dicta l.2.procedit,quando ſecundus creditor habet ſpecialem. ibid. numero.31.* eod.

1 *Dicta.l.eſt exorbitans & corrigit alias leges.ibi.nu.32.* eo.

1 *Dicta.l.2.procedit de æquitate.nu.33.ibi.contra.nu.35.36.& 37. ibidem.* eod.

1 *Dicta.l.2.procedit,in ſecundo habente generalem. ibidem. numero. 34.38.& 39.* eod.

1 *lex.fi.C.de ſacroſanct.eccle.quo caſu procedat.conſ.77.nu.6.* 143

1 *lex curabit.C.de actio.& oblig.dicat ut emptori detur aliquid.conſ. 60.nume.25.* 124

1 *l.curabit prædicta locum habet etiam in pacto de uendendo.ibidem numero.25.* eo.

1 *l.curabit prædicta,habet locum in uenditione non perfecta. ibidem. numero.27.* eo.

1 *l.curabit,prædicta an locum habeat ſi res uendita eſt ſterilis.ibidem numero.28.* 124

1 *l.ſi unquam.C.de reuocand.donatio. an poßit renunciari. conſi. 72. nu.7.8.9.& 10.Sed contra.nu.19.& alijs ſeq.* 133

1 *l.2.C.unde ui.quo caſu loquitur.conſi.74.nu.8.& 9.* 140

2 *l.ſi non ſpeciali.C.de teſta.locum ſibi uendicat etiam in codicillo. cõſilio.30.nu.45.* 94

2 *l.omnimodo.cum ſimili.C.de inofficio.teſtament. declaratur. conſil. 58.nume.19.* 137

2 *l.caſus ſpecialis de quo in l.ſi non ſpeciali.C.de teſta.poteſt. dari.quando aliqua eſſet infirma peſte & ſtaret in aliqua caſula paruula abſque lumine , & teſtes haberent notam uocem ipſius.conſil. 33.numero.22.* 199

2 *l.ſi unquam.C.de reuocand.donatio.quo caſu procedat.conſilio. 26. nume. 61.* 81

3 *l.ab eo.C.de fideicommiſſ.non procedit quando adeſt coniecturata mens teſtatoris.conſ.51.nu.5.* 83

3 *L.ſi unquam.C.de reuocan.donatio.quo caſu ceſſet.conſi.69.nume. 99.& 100* 118

3 *L.hac edictali.C.de ſecun.nup.continet ius poſitiuum quod poteſt tolli per ſtatutum.conſi.91.nu.11* 100

2 *L.2.C.de reſcin.uen.an habeat locum in contractu tranſactionis.cõſi.96.num.51* 196

1 *Lex repellens exceptionem non uidetur repellere nullitatem. conſil. 97.num.24.& num.68.Maxime ſi de nullitate conſtat notorie,nume.25.ibid.& nu.68* 174

2 *Lex communis omnimodam probationem inducit.conſi.num.37.* 57

2 *Lex quandoq; prouidet his quæ raro contingunt,ſi naturaliter poſſunt contingere.conſi.29.nu.20* 91

2 *Lex quandoque corrigitur quo ad dictum , non autem quo ad eius rationem.nu.74.ibid.* 91

2 *Leges loquentes de falcidia, locum habent in trebellianica.conſi.52 num.31* 130

3 *Lex quando in aliquo actu requirit expreßionem ſimpliciter,& non formaliter,non requiritur ſingularis,& indiuidua,ſed ſatis eſt,quod adimpleatur in æquipollenti.conſi.9.nu.26* 16

3 *Lex municipalis tollens liberam teſtandi factionem, an cenſeatur fauorabilis uel odioſa.conſi.12.nu.6* 20

3 *Lex municipalis diſponens matri certam partem bonorum filij conſtituere uidetur illam partem loco legitimæ.nu.5.ibi.* eo.

3 *Lex municipalis limitatur ad ſubditos. non capit alios forenſes. nu. 9.ibid.& nu.10.11.& ſeq.* 20

3 *Lex municipalis an locum habeat , quando quis moritur ab inteſtato,quo ad bona illius exiſtentia alibi, & extra locum ſtatuti. nume.47.ibi.* 20

1 *Lex generaliter loquens declaratur per aliam. conſil.105.nu.23. fol.196.& conſi.106.nu.44* 197

1 *Lex contenta eſt ea probatione quæ poteſt haberi in his quæ ſunt difficilis probationis.conſi.55.nu.32 fol.118.& conſi.75.nu.* 120

1 *Lex una declaratur per aliam.conſi.73.nu.20* 137

1 *lex utitur remedio fictionis & retrotractionis in multis caſibus. conſil.11.nu.98.* 26

3 *lex noua loquens de uno habebit locum in alio , quando duo parificantur in lege antiqua.conſi.49.nu.59.* 77

3 *lex generaliter loquens,debet generaliter intelligi.conſ.67.n.8.* 118

3 *lex interpretans aliquam legem intelligenda eſt ſecundum naturam legis interpretatæ.conſ.69.nu.34.* 117

3 *lex præſumit patrem magis diligere filium , quam extraneos. conſ. 72.num.22.* 126

3 *lex uno caſu ſi punit negantem , non eſt ad alios caſus extendenda. conſ.100.nu.11.* 166

3 *l.2.C.de pigno.eſt exorbitans & correctoria , & non extendenda. conſ.103.nu.4.Et procedit quando adeſt ſecũdus creditor, cui fuit cõſtituta hypotheca.nu.5.ibi.* 168

1 *lex reprobans conſuetudinem,quam intelligatur reprobare.conſ.37. nume. 53.* 93

1 *lex faciens mentionem de dolo,debet intelligi de potentiori,& ſic de uero.conſ.49.nu.40.* 108

1 *lex diuina mandat iuramenta reddi, & ſeruari.conſ.54.nu. 4.* 115

1 *lex non fingit ſuper incerto.conſ.77.nu.7.* 143

1 *lex noua interpretationem recipit ab antiqua.ibid.nu. 12.* eo.

1 *lex quandoque ordinat filium magis apud matrem quàm patrem morari. conſ.56.nu.27.* 119

1 *lex & ſtatutum poteſt inducere,ut quæratur poſſeßio partis omnino incerta.conſi.61.nu.41.Ita etiam & conſuetudo inducere id poterit.conſ.61.nu.42.ibi.* 125

3 *legi ſatisfecit requirenti expreßionem ſpecialem , quando illa fit per relationem ad aliud,dummodo id pro forma non requiritur. conſ.9. nume.18.* 16

3 *lex quando in aliquo actu requirit expreßionem ſimpliciter. & non formaliter,non requiritur ſingularis & indiuidua expreßio,ſed ſatis eſt quod adimpleatur in æquipollenti.nu.26.ibi.* 16

3 *lex inſtat ut falſitates tollantur in ultimis uoluntatibus. conſi. 19. numero. 28.* 28

4 *lex contenta eſt,ut ea,quæ ſunt difficilis probationis,indicijs,& coniecturis probentur.conſ.60.nu.23.* 76

3 *lex uolens aliquem præciſe cõpelli ad quid faciẽdum intelligi debet, niſi*

niſi ille aliquam iuſtam cauſam excuſationis allegaret. conſi. 107. nume. 117. 170
4 lex diuina poteſt per legem poſitiuam diſſ[i]ngai. conſ. 25. nu. 26. 36
4 lex contenta eſt coniecturis in his, quæ ſunt difficilis probationis. cõſil. 53. nu. 63. 65
4 lex poſitiua referens legem diuinam non eſt diſpenſabilis per ſucceſſorem ad nutum. conſ. 68. nu. 43. 84
4 lex leuit. de nõ ducen. relictam fratris in uxorem, qualiter fuerit promulgata, ſimpliciter uel ſub conditione. n. 60. ibi. 84
4 lex deuteron. noua eſt, et obſeruari debet quo ad omnes. n. 67. ibi. eo.
4 lex prædicta allegari poteſt in deciſione cauſarũ ſi per legem nouam non apparet immutatam. nu. 69. ibi. 84
4 lex prædicta deuteron. continet præceptum generale, & non diſpenſationem. nu. 70. ibi. & nu. 71. eod.
4 lex prædicta deuterono. non continet peccatum ibi. nu. 72. 84
4 lex referens ſe ad aliam legem ſecundum illam intelligenda eſt. ibid. numero. 79. 84
4 lex una generaliter loquens poteſt diſtingui per aliam. n. 18. ibi. 84
4 lex euangelica noua quo caſu uidetur reformare legem diuinam antiquam. nu. 85. ibi. & ſeq. 84
4 lex moſaica & deuteron. an hodie debeat ſeruari in dictis cauſarum. nu. 98. ibid. 84
4 lex deuteron. poſitiua & iudicialis an poßit per pontificem ſtatui, quòd ſeruetur uel non. nu. 105. ibi. 84
4 lex iudicialis licet dicatur mortua, & non obliget, tamen obligabit, ſi Papa mandat illam ſeruari. ibi. eod.
4 lex deute. de qua ſupra uſque ad quod tempus durauit. n. 109. ibi. 84
4 lex leuiti. intelligenda eſt niſi ſubſit cauſa propter quam poſſit declarari & immutari. nu. 124. ibi. eo.
4 lex leuitici. an ſit moralis poſitiua uel iudicialis. conſ. 68. n. 312. 85
4 lex moralis abſoluta an dari poſſit. nu. 321. ibi. eo.
4 lex natura & moralis & diſpenſabilis. nu. 322. ibi. 85
4 lex natura quæ propriè ſit ita ut immutabilis redatur. n. 323. eo.
4 lex natura & moralis, an poſſit diſpenſari quantum ad obſeruantiã & caſus particulares contingentes. nu. 324. ibi. 85
Maximè ſi præceptũ non continet reuerentiam diuinam, ſed priuatam. num. 325. ibi.
4 lex moſaica quando poſſit allegari, & attendi. nu. 342. ibid. 85
4 lex poſitiua referens ius diuinum & naturale non poteſt tolli per Pontificem. nu. 341. ibi. eo.
4 lex leuitici. prædicta qualis ſit, & in quo gradu naturalitatis. num. 348. ibi. 85
4 Lex ut ſit bona, quid debeat continere. nu. 365. 85
4 lex ciuilis prohibet hanc diſpenſationem. nu. 408. ibi. 81
4 lex quandoque ſinonime utitur omnibus & ſingulis, uniuerſis & ſingulis. conſi. 91. nu. 23. 213
4 lex habet pro probato illud, cuius contrarium non eſt credibile: conſil. 139. nu. 20. 145
4 lege antiqua impune permittebatur marito interficere uxorem comprehenſam in adulterio. conſ. 154. nu. 1. Per alias poſtmodum leges poteſtas prædicta fuit limitata, ubi etiam ponitur quid de regni. nu. 2. ibid. & nu. 20. 160
1 legibus quæ uidentur contraria danda eſt concordia. conſ. 73. nu. 21. fol. 121. conſ. 106. nu. 45. 137
1 LIBELLVS ut certus procedit, ſi adeſt certitudo aliter quam per quotam. conſi. 61. nu. 33. 125
1 libellus in rei uendicatione qualiter concludatur. conſ. 125. n. 4. 223
1 libellus in rei uendicatione procedit. nu. 13. ibid. 223
4 libellus quando dicatur generalis & incertus. conſi. 67. nu. 2. 83
4 libellus articulatus in curia poteſt dari, licet ab initio debeat offerri. conſ. 115. n. 2. & n. 3. Item & tẽpore quo fertur ſententia 129
4 libellus attendi debet, & non monitorium reſolutum in uim citationis. nu. 6. ibi. 129
4 libellus ſaluandus eſt, & ut procedat, multa impropriantur. numer. 9. ibidem. 129
2 libelli tenor eſt conſiderandus. conſi. 13. nu. 78. 33
1 libelli concluſio debet attendi. conſ. 125. nu. 3. 223
1 libelli declaratio fieri poteſt. conſi. 125. nu. 9. 223
1 libello continente cauſas generales ius ſuperueniens pendente iudicio an proſit actori. conſ. 125. nu. 11. & 12. 223
1 libertas non ſoluend. decimas poteſt præſcribi. conſi. 15. nu. 18. 37
1 libertas non ſoluendi collectas & immunitates ab oneribus an poſſit præſcribi & quanto tempore. conſ. 25. nu. 27. 28. 29. 30. 31. 32. & nu. 103. & ſeq. 64
1 liberi quando uocantur, & liberorum liberi, ſ[i] adeptentur potius ad uniuerſum quàm particulare. conſ. 43. nu. 56. 66
2 liberi filiorum teſtatoris quando uocantur ad fideicommiſſum, qui ueniant, & quo ordine. conſi. 36. nu. 14. 104
3 liberi in ſimul cum patre uocati an eodem tempore ueniant uel ſucceßiue. conſ. 44. nu. 7. Et quid quando nomine collectiuo uocantur. conſi. eod. nu. 8. ibid. 69
3 liberi appellatione hæredum ueniunt etiam liberi quorum appellatione ueniunt deſcendentes utriuſque ſexus. conſil. ſexageſimonono. nume. 50. & 56. 117
3 liberorum maſculorum appellatione, ueniunt omnes deſcendentes. conſ. 42. nu. 27. 65
2 liberorum appellatione ueniunt pronepotes, & alij deſcendentes. conſil. 36. nu. 4. 204
2 liberorum appellatione ueniunt omnes deſcendentes. conſilio. 38. numero. 7. 109
4 liberans aliquem, licite recipit aliquid. conſi. 155. nu. 14. 242
1 liberatio informiter facta nihil. conſi. 100. num. 60. Et ex ea tertius extraneus non poteſt ſe iuuare. conſi. eo. nu. 61. ibi. 183
1 liberatio perſonalis non egreditur perſonam. nu. 63. ibi eod.
1 liberatio eſt ſtricti iuris & ſtrictè interpretanda. conſ. 100. nu. 64. ibidem. eod.
2 liberatio adminiſtrationis, quot modis poſſit fieri. conſi. 21. n. 58. 65
2 liberatio a redditione rationis non comprehendit adminiſtrationem doloſam. conſi. 80. nu. 53. & nu. 54. Nec ſe extendit ad furta ſubtracta, & doloſè geſta. nu. 55. ibi. Nec ſe extendit ad adminiſtrationem futurorum. nu. 56. ibi. 265
3 liberatio & ſolutio tollit obligationem. conſi. 109. numero. 44. & nume. 60. 174
3 liberatio & quietatio limitata limitatum producit effectum. nu. 45. ibi. & nu. 60. eod.
3 liberatio facta in una quantitate, non ſe extendit ad alias. nume. 46. ibidem. eo.
1 liberatione generali non includitur dolus. conſi. 90. nu. 35. 162
1 liberatio & quietatio ſeu abſolutio generalis multum operatur. cõſ. 20. nu. 34. Et potiſſimum quando partes uoluerunt eam extendi ad quæcunque cogitata & ad penitus extranea. ibid. num. 35. 77. & ſequen. 82. & 83. 42
1 liberatio quod abſolutio generalis referenda & reſtringenda eſt, ad ea de quibus agebatur, & non ad alia, & referenda eſt ad narrata & expreſſa primitus, ſi ſalua ratione recti ſermonis id poteſt fieri. cõſil. 20. nu. 77. & 78. 42
1 liberatio adminiſtrationis relicta, quæ comprehendat, & ſub ea quæ ueniant. conſi. 84. nu. 21. nu. 22. 30. & ſeq. Non enim ueniunt geſta dolo & ea non obſtante tenetur reſtituere libros & reliqua, & omnia quæ penes ſe habet. nu. 22. ibi. & nu. 33. 253
1 liberatio relicta a rationis liberatione, quæ capiat, & quæ non. conſil. 87. nu. 17. & nu. 23. & ſeq. 158
1 liberatio generalis non includit dolum. conſi. 88. nu. 40. Siue ſit relicta in ultima uoluntate, ſiue inter uiuos nu. 41. ibi. Non enim uidetur dolus remiſſus. nu. 42. ibi. 159
1 liberatio generalis continens manifeſtam iniquitatem non comprehendit occulta. nu. 44. ibi. Nec capit errorem, & illud in quo eſt erratum. conſi. eod. num. 45. ibi. Nec extenditur ad incogitata, etiam ſi fuiſſet uallata iuramento. nu. 46. ibid. Nec ad exorbitantia, & ad lucra in damnum alterius. nu. 47. ibi.
1 generatio generalis omnia complectitur. conſi. 89. nu. 7. & numero. 40. contra. 160
1 liberatio generalis doloſe facta nihil ualet, nec comprehendit ea quæ exiſtunt penes liberatum, & quæ tenebatur reſtituere. nu. 40. Etiam ſi facta eẽt per actum inter uiuos. nu. 41. ibid. Et quando contineret iniquitatem, ad illam non extenditur. nu. 42. ibid. Nec comprehendere debet exorbitantia. nu. 43. ibid. Nec in iſtis caſibus talis liberatio poteſt reddi ualida per iuramentum. ibid. num. 44. 260
1 liberatio & quietatio non tenet quando inducit enormem læſionem. conſi. 99. numero. 4. 281
1 liberatio & confeßio redduntur inualidæ quando ſunt factæ ab imperitis & ignorantibus. numero. 10. ibidem. Stante maximè negotij grauitate. & ætate minori numero. 11. ibidem. Et quando confeſſio fit de his quæ uериſimiliter non poterant cadere in eorum peritiam. nu. 22. ibid. 181
1 liberatio facta a minore nõ obſeruata ſolẽnitate ſtatuti minime tenet nu. 13. ibi. & nu. 16. Idẽ quãdo facta ẽ alicui exiſtẽti in dolo. n. 14. ibidem. 281
1 liberatio facta per actum inter uiuos non remittit dolum nume. 15. ibidem. Et facta contra formam ſtatuti non ualidatur iuramento.

numero.decimoſeſto ibidem. 181

2 Liberatas a confectione inuentarij tenetur reddere rationes,& reſti tuere reliqua, nec propterea cenſetur liberatus a dolo & fraude. conſi.21.nu.59. 65

2 Liberatus a redditione rationis,& a confectione inuentarij, non libe ratur a dolo,& reſtituet omne reliquorum.conſ.7. nu.19. 163

2 Liberatur a redditione rationis tenetur adhuc illas reddere, ſi doloſe uerſatus eſt conſ.80.nu.53. 165

4 Liberatus ſemel non debet,iterum moleſtari.conſ.156.nu.15. 161

3 Liberè & perpetuo dictio importat idem quod ſemper & in infini tum.conſ.81.nu.4. 139

1 Liber eſtimi,an & quando probet.conſi.53.nu.21. 113

1 Libri cronicarum & hiſtoriarum non probant.conſi.13.nu.233. Niſi in eis non allegaretur locus authenticus,nu.234.ibi.Et niſi di cti libri non eſſent approbati,uel eis non eſſet fides adhibita.& quan do agitur de magno præiudicio.nu.235.ibi.Et quando alij libri cro nicarum contrariantur.ibi. 87

1 libri ſocietatis plene probant inter ſocios. conſilio.82.nu.71.149

1 libri rationum poſſunt uendicari ab hærede, non obſtante legato li berationis.conſ.84.nu.33.& nu.36. 153

1 libri continentes rationes poſſunt uendicari.conſ.87.nu. 22. 158

1 liber rationum regulariter non facit fidem in fauorem ſcribentis. cō ſil.90.num.1.& nu.23.Si tamen continet data,& recepta,& unus uult ſe iuuare ex illo in ſui fauorem,debet etiam acceptare. quæ con tra ipſum faciunt.n.2.ibid.Sed declaratur.n.24.& 25.quando poſ ſent ſeparari.ibid. 162

2 liber rationum facit fidem in fauorem ſcribentis conſiderata quan titate & qualitate rei ac ſimilitudine, & concurrente probationis difficultate.nu.6.ibi.& nu.28. 162

2 liber priuatus regulariter non probat.conſi.104.nu.74. Fallit quan do eſſet deſcriptus manu defuncti.nu.76.ibi.Quando mortuus eſt il le qui ſcripſit.nu.77.ibi. 191

2 liber antiquus monaſterij probat quo ad bona in eo deſcripta. con ſil.107.num.16. 199

2 liber extenſorum eſt originale,& uerum protocollum.conſilio.28. numer.25. 89

2 libri.ſi legatur ſtudium ſeu armarium,an uideantur legati libri in il lo exiſtentes.conſ.80.nu.23. 165

2 libri non ueniunt in legato quantumcunque generali.conſi.octuage ſimo.num.31. 165

4 liber alicuius defuncti an probet ſemiplene.conſilio ſeptimo.numero decimoquinto. 22

4 liber continens redditus eccleſiæ probat.nu.19.ibi. eod.

4 liber ſalis & cenſualis probat.conſ.4.nu.5. 13

4 liber actorum alicuius capituli, an probet contra canonicos ipſius. conſi.11.nu.18. 32

2 libris occultatis unus teſtis facit ſemiplenam probationem. conſil. 57.nu.35. 120

4 libris cameræ apoſtolicæ adhibenda eſt fides. conſi.140.n.17. 146

4 liber quis dicatur.conſi.45.nu.14. 56

4 licentia data apprehendendi poſſeſſionem,excludit ſpolium.conſi.5. nume.17. 15

4 licentia faciendi fornacem concesſa perſonis talis loci,an uideatur. conceſſa uniuerſitati & alijs.conſi.91.num.5. 113

4 licentia conceſſa contra omnes talis loci non uidetur conceſſa con tra uniuerſitatem.nu.6.ibid. 113

2 licentia & decretum alienandi diuerſa ſunt.conſ.100.nu.24. 183

2 limitata diſpoſitio,quo ad certas perſonas limitatum producit effe ctum.conſ.85.nu.45. 172

1 limitatio & declaratio ad l.qui iure militari.cum ſimilibus. conſil. 20.nume.86. 42

2 limitatio ad l.filium. ff. de ſtatu hominum,ut non procedat quando maritus detentus impedimento non poterat coire.conſ.10.n. 36.21

2 limitatio ad l.filium.ff.de his qui ſunt ſui.& ad l.milet. §. defuncto. de adul.conſ.12.nu.144. 29

2 limitatio ad c.tanta.qui filij ſunt legitimi.conſi.15.nu.45. 40

2 limitatio ad l.omnimodo.& l. quoniam in prioribus.C.de inoffi.teſt. conſ.36.nu.38. 104

3 limitatio & declaratio ad l.conficiuntur.ff. de codicil. conſ.26.nu mero.18. 40

3 limitationes plures ad l.cum a matre.C.de rei uendic.& alijs ſequē. conſ.34.num.98. 51

4 limitationes quinque dantur ad uulgatum illud, quod uerba debent aliquid operari,& quod non debent eſſe fruſtratoria.conſi.110.nu me.44.& 6.ſequentibus. 113

3 Limitationes & declarationes ad l.quoties.C.de rei uendicatio. con ſil.69.num.155. 118

3 limitatio ad c.quamuis de pactis.lib.6.conſi.16.nu.23. 40

2 limitationes & declarationes plures ponuntur ad l.lucius.ff. de hæ re.inſti.conſi.41.nu.67.& 71. 115

1 limitatio ad c.primum,de eo qui ſibi & hære. ſa. per conſtitutiones regni.conſ.21.nu.30. 46

2 limitatio ad l.lucius.ff. de hæredibus inſtituen. conſilio 87.nume ro 34.& 35. 177

4 limitatio ut procedat dari debent extrema habilia.conſ.160. nume. decimonono. 168

3 limitatio poteſt eſſe nedum reſpectu cauſæ ſed etiam reſpectu tempo ris.conſil.33.nu.63. 51

4 limitatio debet eſſe de regula.conſ.116.num.17. 130

1 limites & fines epiſcopatus & diœceſis poſſunt præſcribi.conſi.101. nume.22. 185

1 linea capitur quandoque in perſona efficiente eam,& quandoque cō tentiuè ut in ea contineatur aliqua perſona.conſ.40.nu. 42. 112

2 linea fœminina a teſtatore aliquo caſu uocata debet eſſe conſiderabi lis,ita ut non penitus excludatur.conſ.51.num.25.& num.5.& ſe quen.& nu.27. 128

3 linea materna ſi excluditur ſeu cognatorum nō dicitur excluſa agna ta.conſi.157.num.69.Et uocans conſanguineos ex linea maſculina etiam agnatos dicitur uocare.nu.70.ibid.& nu.60.61.& 111. Et ſi eſſet excluſa,& alia admitteretur beneficio eius uenire poſſet.nu. 71.ibi.& nu.73.& 74.Et ſi excluditur genus maternum,non dici tur excluſa auia paterna.ibi.
Quando excluſa concurrit cum alia perſona,non excluſa admittitur. num.74.ibid. 73

3 linea deſcendens alicuius dicitur incipere a primo eius deſcendente. conſi.74.nu.2. 130

3 Linea quæ non incepit,non poteſt finem accipere.nu. 3. ibi. eo.

3 linea deſcendentes ex quibus dicatur conſiderata a teſtatore,ut quid diuerſum a ſtipite,& a quo debet deſcendere.nu.12.ibi. 130

3 linea appellatione quandoque continetur ipſe ſtipes non ſolum de ſcendentes.nu.31.ibi.Fallit quando uoluntas diſponentis appareret in contrarium.nu.32.ibi.

2 linea directa defectu comprehenditur caſus non expreſſus. conſilio 32.num.46. 84

2 linea maſculina ſeu fœminina appellatione,ueniunt omnes deſcenden tes ex dicta linea.conſ.40.nu.1. 111

1 liquidi ad non liquidam non admittitur compenſatio. Niſi non liqui dum poſſit liquidari intra tempus conceſſum iudicatis. conſil. 221. nume.13.& 14. 220

1 litigioſi uitium qualiter cauſetur,& quem produeant effectum. con ſil.104.num.155. 192

1 lite pendente non eſt priuandus quis poſſeſſione ſua,nam poteſt illam continere,nec propterea dicitur attentare illa pendente.conſ.39. nu. 5.Nec dicitur ex hoc moleſtare,& turbare alios.n.6.ibi.Nec alijs uim inferre.nu.7.ibi.Et non obſtante inhibitione poteſt continuare ſuam poſſeſſionem.nu.8.ibi. 95

3 litis conteſtatio quando interrumpat præſcriptionem. conſi. 32. nu. 10.Et quid ſi ſit a procuratore minus legitimè cōſtituto.n.11.ib.50

3 lites & iudicia permiſſa ſunt & non reprobata.conſi.69.n.146.118

3 lis & controuerſia ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo poteſt eſſe etiam cum extraneis.conſi.71.num.55. 124

3 lis non iniurioſa quæ proprie dicatur.nu.61.ibi. eo.

2 lis non poteſt quis ſe iuuare ex contractu ſuper quo pēdet lis & quæ ſtio.conſ.13.nu.108.& 111. 28

2 lis, compromiſſum debet fieri ſuper ea de quo erat lis uel controuer ſia.conſ 24.nu.123. 73

4 lis quando dicatur pendere per præſentationem commiſſionis & ci tationē decretā nō tamē executā.conſ.45.n.31.Et an ex parte acto ris,uel ex parte rei conuenti,& quem ipſorum decretum afficiat. nu mero.32. 56

4 lis mota in caſu regula de triennali quòd generaliter intelligatur.cō ſil.71.num.1. 97

3 litis conteſtatio facta cum illa clauſula nego narata &c. in multis operatur.conſ.104.nu.16. 168

3 litigandi quando quis habet coloratam cauſam non eſt condemnan dus in expenſis,idem ſi habet prò ſe opiniones & ſententias iuriſcon ſulti.conſ.7.nu.43. 14

4 litigantes ciuiliter alio non apparente non debet compelli ad cauen dum de non offendendo.conſ.168.nu.13. 175

2 litera & epiſtola quando probent.conſ.19.nu.105. Et ſi habēt ſub ſcriptio·

ſcriptionem mittentis ſeu teſtium & proprium ſigillũ.n.106.ibi. 155

Literæ tranſmiſſa,& acceptatæ probant.conſ.47.num.1.Et maxime ſi ſunt aliter comprobatæ.nu.2.ibi. 104

2 Literæ miſſiuæ probant.conſi.90.nu.7. 162

2 Literæ miſſiuæ probant contra ipſum ſcribentem.conſ.90.nume.12. ibidem. 162

2 Literæ recognitæ & acceptatæ probant.conſ.112.nu.44. Quando ille ad quem mittuntur illas recipit,& tacet.nu.45.ibid. 162

4 Literæ ſi non ſunt præſentatæ,collatio ante facta nulla eſt. conſi.12. numero.18. 26

4 Literæ Pontificis nominantes quẽ eſſe nuncium ſedis apoſtolicæ,probant illum eſſe nuncium.conſi.17.nu.1. 30

4 Literæ ſubreptitiæ contingentes gratiam ſunt ipſo iure nullæ.conſ.49. num.27.Nec reconualeſcunt,etiam ſi partes expreſsè conſentirent. nu.28.ibi. 60

4 Literæ emanatæ a Pontifice declarandæ & intelligendæ ſunt ſecundum formam ipſarum & ſupplicationis datæ.conſ.51. nu. 17. 62

4 Literæ dirimentes matrimonium odioſæ ſunt,& ſtrictiſsimè interpretandæ.nu.18.ibid. 62

4 Idem quando agitur de intereſſe alterius

4 Idem quando obtentæ ſunt expreſſo falſo.ibi.

4 Literæ continentes diſpenſationem,uel per quas mandatur diſpenſari odioſæ ſunt & ſtrictæ interpretandæ.nu.18.ibi. 62

4 Literæ apoſtolicæ obreptitiè impetratæ ipſo iure ſunt nullæ & odioſæ ac uitioſæ.nu.27.ibi. 62

4 Idem quando emanarunt ex cauſa falſa.ibid.nu.28. 62

4 Idem quando per falſam demonſtrationem fuere impetratæ. nume. 29.ibidem. 62

4 Idem quando fundantur ſuper qualitatibus minime ueris immo falſis.num.30.ibid. 62

3 Literæ amatoriæ dant coniecturam adulterij,ſi fuere recognitæ.conſ. 54.nume.64. 89

4 Literæ expediuntur ſuper ſupplicatione & gratia præcedente. conſ. 77.nume.14. 105

4 Literis loquentibus de facto apud dantem celebrato credendum eſt, nec contrarium probatur.conſ.143.nu.2. 148

4 Literæ apoſtolicæ non poſſunt eſſe ſecretæ,cum per tot manus expediantur & tranſeant.conſi.142.nu.5. 148

4 Literatura & ſcientia ualde laudanda & commendanda.conſ.140. numero.1. 146

2 Liuellarij & affictuales non poſſunt concedere ſeruitutem aquæductus.conſ.113.nu.15. 213

3 Liuellus quando dicatur exceſsiuus.conſ.77.nu.46. 134

3 Liuelli contractus ſui natura debet eſſe perpetuus. conſilio.77.numero. 12. 134

3 Liuelli contractus ſui natura debet eſſe perpetuus. conſilio. 77. numero.12. 134

3 Liuelli ſeu emphyteuſis contractus, licet requirat ſcripturam tamen poteſt probari per teſtes & per alias ſcripturas probantes contractum.conſ.77.nu.21. 135

3 Liuellum ſoluens longo tempore,tenetur ad illud ſoluendum propter diutinam præſtationem,etiã quod de illo non appareat ſcriptura nec poſsit aliter probari.conſi.77.nu.42.& 43. & ſeq. 135

3 Liuellarius tenetur ſoluere liuellum proprijs expenſis.conſi. 77. nume.45.Idem in canone,quando ſunt diuerſi fori,tum de iure, tum de conſuetudine.ibidem. 135

4 Liuellarius non habet minus ius quàm emphyteuta. conſil. 23. numero.6. 34

4 Liuellarius ex quibus præſumatur magis quàm emphyteuta. numero.7. ibidem. 34

4 In dubio an quis præſumatur, ceſsionarius magis quàm emphyteuta ſeu liuellarius.nu.9.ibi.ſeq. 34

2 LOCATIO de re aliena non ualet.conſ.55.nu.12.Et minime tenet,ſi facta eſt de re propria locata & conducta Et inde ſolutum eſt male ſolutum, & tanquam uſura poteſt repeti,uel imputandum uenit in ſortem principalem.numero.14.ibidem.& nume.15.25. 61. 62. & 63. 117.& 118

2 Locatio inter contrahentes probat poſſeſsionem & dominium. conſ. 111.nume.44. 208

4 Locatio ad modicum tempus facta per emphyteutam,non eſt illi nociua.conſ.6.nu.20.Et ſi ad nouem annos fuit facta idem.nu.21.ibid. Et quid ſi fuit data licentia alienandi.Et an iſto caſu directus dominus ſit requirendus. 22

4 Locationes factæ de bonis præceptoriæ,an inducant prouiſionem fortitam fuiſſe effectum,& quando.conſ.36.nu.19. 49

4 Locatio ad modicum tempus non dicitur alienatio.conſilio. 98. numero.10. 97

4 Locatio ad longum tempus fieri non poteſt a monachis.conſi.98.nu. 6.Et ſi eſt ſolita res ad modicũ tempus locari ceſſant extrauagantes. Idem ſi eſt ſolita locari ad longum tempus.ibi.nu.7.& 8. 118

1 Locator omnia damna debet emendare,ſi conductor non poteſt uti et frui re conducta.conſ.38.nu.1.Et procedit ſiue caſus prouidentia diuina,ſiue hominis facto proceſſerit.nume.2.ib.Et conductori facienda erit iſto caſu remiſſio mercedis.nu.3.ibi.Et facienda eſt in totum ſiue pro parte,quando propter aquarum impedimentum non potuit fructus percipere.nu.4.ibi.In iſto contractu illud potiſſimum attenditur, quod inter partes fuit conuentum.nu. 6.ibi. Et ſi actum eſt, ut pro una cauſa fiat remiſſio,alia cauſa excluſæ uidentur.nu. 7.ibi. Et tales conuentiones obſeruandæ ſunt eo magis ſi alias ſuper iſto impedimento fuit iudicatum & illud conductori notum erat. ibid. numero.9.& 11. 94

4 Locator tenetur ſeruare pacta appoſita in cõtractu locationis ad unguem.Et ſi ea non ſeruat tenetur conductori bonafidei,etiam ad totale integrum intereſſe,ex quo reijcitur facto locatoris,& quia nõ poteſt uti re conducta facto illius.Tenetur etiam ad ſumptus & expenſas factas in re conducta,etiam ſi expenſæ eſſent utiles.conſ.97. nu. 12.13.14.15.16.& 17. 118

4 Locus iuri accreſcendi an ſit inter fideicommiſſarios uniuerſales, ſi coniuncti aliquo modo fuerunt a teſtatore.conſi.131.num.28. 140

1 Locus redditur certus per confines appoſitos.conſi.64.nu.9. 128

1 Locus paludoſus & nolliuus dimenſurari non bene poteſt.cõſ.104.numero.31. 191

2 Locus in quo uiget peſtis non dicitur eſſe tutus.conſi.33.nu. 13. 99

2 Loci qualitas in quo moram trahit infirmus peſte conſideranda eſt. nu.14.ibid. eo.

2 Loca iauuæ an iudicentur,ut cenſus & redditus annui.conſi.96.nu. 17.Et an ueniat uſusfructus ſuper rebus cenſualibus,& commodum penſionum.nu.18.ibid.Et an ueniant redditus gabellarum emptarũ. nu.19.ibi.Et an ueniant annonæ ciuiles.nu.20.ibi. Et an ueniant uſuræ,quæ percipiuntur ex pecunia.nu.21.ibi.Et an talis uſufructuaria teneatur ſoluere onera hæreditaria,& legata. numero . 22. ibidem. & num.23.& 24. Et an teneatur ad expenſas funeris.ibid.Et an teneatur ad expenſas pro cuſtodia & regimine caſtrorum & locorum. nu. 24.ibid. 195

4 Locus dicitur certus etiam ſine confinibus , quando oſtenditur per alias qualitates.conſ.4.nu.32. 15

4 Locus non tutus etiam dicitur propter timorem carceris comminati ab ipſo eitante.Et grauamen prædictum iuſtam præbet cauſam appellandi.conſ.28.nu.6.& 7. 39

4 Locus pius dici uidetur in quo exercentur opera pietatis.conſ 34.numeru.4. 47

4 Locus prædictus & fraternitatis,non dicitur locus ſacer nec religioſus.nu.10.ibi. eod.

4 Locus prædictus poteſt deſtrui ad nutum laicorum ædificantium etiam ſi ibi eſſet oratorium ſeu altare.conſ.34.nu.12. 47

4 Locus prædictus eſt priuatus non publicus.nu.13.ibi. eod.

4 Locus prædictus non eſt ſacer nec religioſus.nu.13.ibi.& nu.18.& ſequen.Etiã quòd in tali loco eſſet campanella, uel altare portabile. num.15.ibid. eod.

4 Locus religioſus ſeu ſacer non conſtituitur ex prædictis.num.decimoſexto.ibid. 47

4 Locus prædictus dicitur priuatus,nec uenit appellatione pij loci, nec poteſt uiſitari.nu.16.ibid.Dicitur enim locus prophanus.nu. 17. In tali loco ceſſant priuilegia conceſſa locis religioſis & pijs.nu.18.ibi. Talis loci bona poſſunt ad libitum alienari ſine ſolennitate.nu. 19. ibid.& nu.25. 47

4 Loca prædicta dicuntur loca approbata,& collegia licita.n.39.ibi. Et ſunt capacia recipiendi relicta & oblationes.nu.39. ibi. Potiſsimum ſtante longeua conſuetudine.nu.40.ibi. 47

4 Loci intemperies excuſat quem a comparendo conſ.110.n.16. 127

4 Locutum fuiſſe bene , quem in dubio præſumendum eſt & non male.conſ. 169. nu. 7. 176

2 Longitudo temporis non probat quempiam habere poteſtatem legitimandi,niſi priuilegium oſtendat.conſi.12.nu.135. Nec etiam creditur notario aſſerenti ſe uidiſſe priuilegium &c.etiam ſi eſſent plures.nu.136.ibid.& nu.137.& 138. 28

1 LVCRVM quæſitum ex negotiatione eſt proprium quærentis nomine ſuo.conſ.84.nu.9. 153

1 Lucrum tractari dicitur ubi agitur de ſucceſsione.conſ.13.n.54. 32

1 Lucrum dotis an dicatur aduentitium.conſ.127.nu.5. 126

1 Lucrum prædictum an poßit remitti per maritum.nu. 9. ibid. & ſequen. Et illi poteſt per maritum renunciari.nu. 10.ibid. 126

1 Lucri prædicti ſpei conſiderabilis eſt.nu. 13.ibid. Si non poſſet maritus illi renunciare eſſet ſibi moleſtum.nu. 14.ibi. Et an poteſt renunciare in præiudicium ſuorum creditorum.nu. 15.ibi. 126

1 Lucrum dotis in ſpe conſiſtit, & pacta poteſt remitti.nu. 36.ibi. 22

2 Lucrum radicatum in perſonam alicuius conſideratur, ut dam.um. conſ.49.num.42. 126

1 Lucrum quæſitum ſocietate finita morte ſocij eſt aliorum illud acquirendum.conſ.87.nu.4. 157

3 Et conſi.25.nu.58. 58

4 Lucratiuam cauſam in pœnis habet fiſcus.conſi.1.nu.22. 22

De litera, M.

3 MACINAE Molendini quæ ſint, & an differant a mola, & a rota.conſi.58.nu.42. fo.95

3 Magnitudo rei ſpecialem requirit expreſſionem.conſ. 96. nume.20. fol. 161

1 Maior natu & primogenitus quis dicitur.conſi.19 nu.124. uol. 2. 126.127.128.129.130.161. Et quid quando teſtator uocat maiorem ex filijs alicuius.nu.225.ibi. 41

1 Maior in diuidendo bona quis dicatur.nu.130.ibi. 141

2 Maior ann.40.dicitur ſenex & minime habilis ad prolem ſuſcipiendam.conſ.29.nu.26. 51

2 Maior in maiore anno.20.ita præſumitur ſcientia ſeu ignorantia ſicut in alio quocunque maiore.conſ.7 .nu.10. 253

3 Maior affectio habetur in filios, & deſcendentes, quàm in tranſuerſales.conſi.22.nu.65. 34

3 Maioribus competit beneficium ex perſona minoris ex perſonaque alterius quis conſequitur, quod ex ſua propria habere non poteſt. conſ.66.nu.118. 107

3 Maior pars creditorum conſideratur in concedenda quinquennali dilatione.conſi. 100.n.3. Et idem ſi renuncians hæreditati debitoris. nu.4.ibid. Et quo caſu & quando creditores debeat in unum conuenire.nu.5.ibi. 266

4 Maior pars quando & quo caſu præiudicat abſentibus.conſ.90.numero. 21. 115

4 Maior pars quod facit, minor ſequi debet.conſ.105.nu.5. 113

1 Maioritas & primogenitura multa habet priuilegia.conſ. 124. numero.126. 222

4 Maioricatus, quibus uerbis iudicatur & idem eſt ius primogenituræ & in hiſpania ita appellatur.conſi.72.nu.80. 98

4 Maioricatus conſtitutio, ea ratione conſtituitur ut bona conſeruentur in primogenitis maſculis. nu.81.ibi. eo.

1 Mala fides præſumitur continuata in quoſcunque ſucceſſores in facto arduo, ut eſt occupatio feudis dignitatis.conſil.23.nu. 108. fol. 52.et conſ.23.nu.12. 63

1 Mala fides defuncti præſumpta & cauſata ab errore iuris non nocet hæredi uolenti præſcribere.conſi.23.nu 114. 63

1 Mala fides & rei alienæ ſcientia coniecturis probatur.conſi.26.numero.24. 69

1 Mala fides authoris & anteceſſoris, an & quando noceat ſucceſſori.nu.25.ibi.& nu.26. 69

1 Mala fides particularium, & ipſorum clandeſtina poſſeßio non prodeſt uniuerſitati.conſ.27.nu. 106. Imo nocet uniuerſitati, ut per iſta illi poſſit quæritus.nu.107.ibi. Et ſatis eſt dare malum initium, eſto quòd poſtmodum ceſſet.nu.108.ibid. 69

1 Mala fides præſcribentis, ex quibus probetur.nu.22.ibid.et nu.123. 124.& 126. 69

1 Mala fides præſumitur in cauſa ardua, & feudali & in occupatione, quo ad ſucceſſores etiam.nu. 125.ibid. eod.

1 Mala fides anteceſſorum an & quando noceat ſucceſſoribus.ibi. nu 137.& nu.138.139.140.& 141. 69

1 Mala fides autoris nocet ſucceſſori.conſ.29.nu.25. Etiam ſi nollent. uti acceßione anteceſſorum.nu.26.ibi. 77

1 Mala fides autoris in facto arduo nocet ſucceſſoribus conſi.101.numero.98. 186

Maximè ſi ſucceſſores uti uellent acceßione autoris.ibid. 186

1 Mala fides autorum particularium non prodeſt imo nocet uniuerſitatibus.nu.95.ibid.& nu ſeq. 186

1 Mala fides ſatis probatur ex inueſtitura tituli.nu. 101.ibi. eod.

1 Mala fides probatur multis modis.nu.103.ibi. eo.

1 Mala fides in dubio præſumitur deficiente titulo. conſilio. 104. numero.131. 191

1 Mala fides particularium de uniuerſitate nocet uniuerſitati. nume. 133.ibidem. eod.

1 Mala fides cauſatur per litis conteſtationem cum qua nulla currit præſcriptio conſ.104.nu.154. 192

1 Mala fides cauſetur ex defectu tituli.conſ.107.nu.143. 199

1 Mala fides an præſumatur, & ex quibus, & bona etiam fides. conſi. 112.num.48. 211

1 Mala fides præſcriptionem excludit.conſ.113.nu.23. 215

3 Mala fides adminiſtratoris & procuratoris nocet domino.conſi.66. nu.105. 107

3 Mala fides autoris nocet ſucceſſori & conſideratur illa, quæ fuit ab initio etiam ſi ceſſaret in perſona ſucceſſoris.conſ.66.nu.106. Maxime quando ſucceſſores uolunt uti acceßione defuncti.nu.107.ibi. Et idem ſi uellent præſcriptionem incohare a ſe ipſis. n.108. 207

3 Mala fides cauſatur per ſcientiam. conſ.92.nu.25. 156

3 Mala fides autoris, nocet ſucceſſori, & defuncti mala fides nocet hæredi.nu.37.ib. 156

5 Mala fides probatur ex ſcientia poſſidentis rem alienam. conſ.110. nu.30. 176

4 Mala electio eſt culpa.conſ.156.nu.11. & nu. 43. 162

3 Malitia prorumpens in damnum tertij, dolus dicitur.conſil. 67.numero.11. 111

1 Malum nomen arguit ſuſpicionem.conſ.83.nu.32. 152

3 Mali mores prorſus fugiendi ſunt.conſ.20.num.71. Bene morigeratus ualde commendandus eſt.nu.71.ibi. An & quando, quilibet in dubio præſumatur bonus.nu.72.ibi. 29

3 Mala conuerſatio arguit malum.conſ.19.nu.24. Ita & malum nomen.& inhoneſtum.nu.25.ibi. 45

4 Malus ſemel ſemper præſumitur malus in eodem genere mali. conſil. 54.num.11. 67

4 Mandans & non mandatarius agit contra furem. conſil. 156. nume.14.40.& 41. 162

4 Mandans agens contra aliquem ſuper re furto ſubtracta, uidetur ratificare geſta per mandatarium.conſi.166.nu.39. 161

4 Mandans uerberari aliquem an teneatur pœna capitis, ſi ex uerberibus ſecuta fuit poſtmodum mori.conſ.161.nu.1.& nu. 18. 168

4 Mandans uidetur cauſa proxima & ideo tenetur.nu.1.ibi. eod.

4 Mandans uerberari dat operam rei illicitæ.nu.6.ibi. eo.

4 Mandans & mandatarius in delictis an differant.n.7.ibi. eod.

4 Mandans & mandatarius non puniuntur eadem pœna, quando lex loquitur in perſonam.n.15.ibi. Et idem quando ſunt diuerſæ qualitates.nu.16.ibid.

4 Mandans an teneatur de occiſo, ſi mandatarius exceßit.nu.18.ibi.et nu.etiam.21. Et quid ſi mandauit uulnerari.nu.19.& nu.22.ibid. Et quãdo eſt in facultate mãdatarij non excedere.n.20.ibi. Et an debeat puniri alia pœna arbitraria.n.21.ibid. 138

3 Mandans fideiuſſor, uel expromiſſor, conſiderãtur ut acceſſorij. cõſ. 96.nu.38. 161

3 Mandans ſuo debitori, ut ſoluat alteri, an & quando ille in cuius cõmodum fuit factum mandatum, ſeu commißio poſſit agere ſine ſucceſſione.conſ.107.nu.40.& nu.41. 169

4 Mandas prouideri dans executorem antequam executor prouideat, non prohibetur ipſe prouidere, & locus erit præuentioni. conſil.79. nu. duodecimo. 106

4 Mandans tenetur perinde ac ſi ipſe feciſſet. conſi.100. nu.13. 119

4 Mandans alienare per actum ultimæ uolũtatis, habetur pro uero alienante.nu. 14.ibi. 119

4 mandans an teneatur, non ſequuto effectu.ibid. Et quid ſi eſt peruentum ad actum intrinſecum.nu.15.ibi. Et quid ſi lex punit conatum ſolũ, & attentationem.nu.16.ibi. eo.

1 mandatarius debet indemnis ſeruari. conſi.47.nu.21. 104

1 mandatarius faciens expenſas bonafide poteſt illa repetere a mandante.conſi.90.nu.38. 162

1 mandatarius non debet affici damno.nu.39.ibid. eo.

1 Mandatarius tenetur de culpa.nu.46.ibi.

1 mandatarius capiens cambia obligat mandantem ad intereſſe, quod currit.conſ.91.nu.4. 164

1 mandatarius acceptans mãdatum tenetur illud adimplere, alids aſtrictus eſt ad intereſſe.nu.10.ibi. Etiam ſi alter negotium non geſſerit. nu.11.ibid. Et mandatarius id acceptans ſi illud poſtmodum nõ exequitur non caret dolo & ſuſpicione.nu.13.ibi. Et præſtare debet bonam fidem, & non dilapidare, teneturq; propterea ad omne intereſſe.nu.14.ibid. Et an ſit idem ſi creditori dantur res pro pignore cũ facultate illas uendendi.nu.15.ibid. An aſtrictus ſit uendere nu. 15. ibid. Et quid ſi dictum ſuit quod uenderet, & in eo quo minus credito uẽderentur, ſolueretur illud creditori.n.16.ibi. Et pactum & conuen

aio iſta

tio iſta quid in ſe contineat, & an obliget creditorem ad uendendum. nu. 17. ibid. eo.

1 *Mandatarius penes ſe nihil debet retinere ex negotio geſto uirtute mandati. nu. 26. ibid.* 264

1 *mandatarius debet cogitare, quod poteſt faciliter euenire conſ. 123 num. 9.* 222

4 *mandatarius in delictis puniri debet, nec accuſat or propter mandatum. conſi. 151. nu. 4.* 155

4 *Mandatarius non idoneus teſtis contra mandantem. nu. 7. ibi.* 155

4 *Mandatarius non repetit ea quæ amiſit caſu fortuito. conſi. 156. nume. 8. Et potiſſimum quando ex hoc mercedem recipiebat & ſtipendium. nu. 11. ibid. & nu. 30. 42.* 155

4 *Mandatarius ſequendo mandatum iniuſtum puniendus eſt conſ. 169. num. 51.* 175

4 *Mandatarius an ſit idoneus teſtis contra mandantem. nu. 52. ibi. eo.*

2 *Mandatarijs quæritur dominium rerum emptarum per procuratorē & illarum periculum debet ad ipſos ſpectare, & caſus ſequutus non concernit procuratorem maxime ſi illi caſui procurator non potuit prouidere. conſi. 47. nu. 16. 17. 18. & 19.* 105

2 *Mandatum ad compromittendum, non cenſetur datum ad iurandam conſil. 45. nu. 5.* 101

2 *Mandatum ſpeciale requiritur ad iurandum. conſil. 45. nu. 41* 101

2 *Mandatum ad compromittendum, eſt ſeparatum ab illo ad iurandum & ſimilia. nu. 55. ibi.* 101

2 *Mandatum recuſare dicitur qui non uult ſeruare formam, & ordinem datum. conſi. 47. nu. 58.* 104

2 *Mandatum ad unum non capit aliud diuerſum. conſi. 47. nume. 87. & nu. 88. & 105.* 104

2 *Mandatum cum libera, ex quibus colligatur. conſi. 38. nume. 29. & nu. 30. 31. & 32.* 144

2 *Mandatum principis contra ius, contra legem, & contra ius tertij non ualet. conſ. 82. nu. 57. Et non præſumitur concuſſum ad damnum tertij, ſed per importunitatem. n. 58. ibid. Et minus ualet ſi in eo nulla ſit mentio de damnato præcedenti. nu. 59. ibi.* 149

2 *Mandatum ultimum attendi debet conſi. 90. nu. 41.* 162

2 *Mandatum. Ea quæ in animo conſiſtunt non poſſunt ſine ſpeciali mandato explicari. Et idem in illis quæ concernunt magnum præiudicium & patrimonij adminiſtrationem. Et idem quando ſequeretur uoluntaria confeſſio domino præiudicans. conſi. 31. n. 112. 113. & 114.* 79

4 *Mandatum illicitum, quod ſonet in delictum. non includitur in mandato quantumcunque generali. conſi. 51. nu. 25.* 62

2 *Mandatum poteſt per epiſtolā & literas celebrari. coſi. 91. n. 1.* 164

2 *Mandatum ad capiendum pecunias ad cambium, non extenditur ad cambia reiterata, ſed ſolum in primis locum habet. nu. 1. ibi.* 164

2 *Mandatum continens capturam cambiorum reiteratam limitatum ad tempus non poteſt illud tranſgredi. nu. 8. ibi.* 164

2 *Mandatum dari poteſt ad uendendum rem mandantis. num. 12. ibid.*

2 *Mandatum limitatum denominationis limitatam producit obligationem. conſi. 93. nu. 51.* 166

2 *Mandatum licet contineat ſolum commodum mandantis, tamen ſufficit teneri mandatarium de culpa. De qua autem culpa teneatur. cōſ. 123. nu. 4. & 5.* 222

2 *Mandatum non præſumitur etiam ex temporis diuturnitate. conſi. 2. nu. 27.* 7

3 *Mandatum procuratorium in rem ſuam non poteſt reuocari. conſi. 19. nu. 58.* 28

3 *Mandatum non poteſt reuocari, quando factum fuit apud acta niſi. &c. conſi. 69. nu. 145.* 18

4 *Mandatum ſub pœna priuationis poteſt fieri presbytero concubinario, quod dimittat concubinam. conſ. 137. nu. 22.* 144

4 *Mandatum procuratoris ad facienda non, operatur in iam factis operatur tamen ratihabitionem factorum. conſi. 143. nu. 31.* 148

4 *Mandatum ſi eſt ad penſionem non extenditur ad reſeruationem fructuum nu. 35. ibi.* 148

4 *Mandatum debet intelligi ſecundum relatum. ibid.* eo.

4 *Mandatum uidetur eſſe datum ſecundum alias ſolita in ſimilibus. conſ. 156. nu. 11.* 162

3 *Mandatum non uitiatur propter incertitudinem, ſi mandatur ad cābium capi pecuniam non expreſſa quantitate. conſi. 96. nu. 7.* 161

3 *Mandatum & commiſſio generalis uenit limitanda & reſtringenda ex cauſa antecedente. conſi. 96. nu. 10.* 161

3 *Mandatum & commiſſio generalis, de credendo pecuniam alteri intelligenda eſt rebus ſic ſtantibus. nu. 14. ibid. Et niſi ille pro quo fuit datum, mutaſſet conditionem ſuam & ab illa declinaſſet nume. 25. ibidem.* 161.

3 *Mandati fines diligenter ſunt obſeruandi. nu. 36. ibi.* 161

4 *Mandati fines ſunt cuſtodiendi. conſi. 136. nu. 6.* 143

2 *Mandati fines qui obſeruare tenetur, tenetur ad omnia in eo contenta conſ. 47. nu. 41.* 104

3 *Mandati fines non excedūtur ſi in modico fieret exceſſus, quando illud eſt contiguum uicinum & proximum & in iſtis permittitur ad implementum in æquipolleati. conſi. 61. nu. 28. & 29.* 100

3 *Mandatum iubentis debitorem ſuum ſoluere alicui id ſtipulanti. operatur, ut talis debitor ſoluendo liberetur. conſi. 108. nu. 3. & ille cui pōt ſolui. nō pōt agere cōtra debitorē, niſi cedatur act. o. n. 5. ibi.* 169

3 *Mandatum prædictum non inducit ceſſionem. nu. 6. ibi. Tale mandatum & commiſſio uidetur adijcere illum ſolutioni tantum. nume. 9. ibidem.* 169

4 *Mandatum procuratoris finitur lata ſententia. conſi. 17. nu. 23* 30

4 *Mandatū procuratoris generale, quod non comprehendat quod procurator petat aliquod per quod dominus in pœnam incidat. conſ. 21. num. 41.* 32

4 *Mandatum nunquam præſumitur ex temporis ſpatio. conſil. 36. numero. 5.* 49

4 *Mandatum procuratoris, trahitur ad futurum quando conſtituens de præſenti non habet aliquid ſuper quo illum conſtituat. conſilio. 43. num. 13.* 55

4 *Mandatum de diſpenſando circa matrimoniū conditionale, non habet uim diſpenſationis, ſi forma ipſius non fuit ſeruata & adimpleta. conſi. 57. nu. 53.* 71

4 *Mandatum de prouidendo, non comprehendit tunc actum uacantem eccleſiam. conſi. 69. nu. 2. & ſeq.* 106

4 *Mandatum & gratia ſumit uires in mente mandantis. nu. 4. ib.* eo.

4 *Mandatum de prouidendo in genere & incerto an cumprehēdat tunc uacans nu. 9. ibi. Et quid ſi nullus modus uacandi fuit expreſſus nec diſpoſitiue nec conditionaliter. nu. 10. ibi.* 106

4 *Mandatum habens de prouidendo debet uti diligentia. Et ita negligens nullum conſequitur ius. conſ. 79. nu. 13. et 14.* 106

4 *Mandatum conſumitur per factum principalis conſ. 111. n. 30.* 128

1 *Mandatum factum ſine cauſæ cognitione. & ex falſa cauſa eſt nullū, conſi. 116. nu. 22. Et quando continet clauſulam ſi ſenſeris te grauatum. &c. reſoluitur in non citationis. nu. 23. ibi.* 217

2 *Marchia regulariter eſt feudum regale, & dignitatis. conſ. 23. num. 14. & nu. 17. Poteſt tamen competere fœminis, iure hæreditario, nā poſſunt eſſe reginæ. Marchioniſſæ, & habere alias dignitates cum iuriſdictione. nu. 14. ibi.* 51

1 *Marchia in feudis ſuccedit primogenitus. conſi. 23. nu. 137* 52

1 *Marchiones & alij domini in eorum territorio dicuntur habere iura imperialia, & in illis poſſunt facere ea quæ poteſt ipſe imperator. conſi. 69. nu. 3.* 133

1 *maritus & uxor pro una perſona reputantur. conſi. 23. nu. 108.* 51

1 *Maritus non obſtante ſua confeſſione poteſt res emptas ab uxore uendicare. conſi. 62. nu. 2.* 126

1 *Maritus ſi fecit expenſas in re empta ab uxore illas repetit conſ. 61. nu. 16.* 126

1 *Maritus ſi eſt præſens contractui in quo dicitur pecuniam proceſſiſſe ex bonis uxoris, quando præiudicetur marito & hæredibus. conſi. 62 nu. 25. & 16. & 28. & melius. n. 30. Et quid ſi maritus ſciebat uxorem quærere ex bonis & tacuit, ualebit ut donatio. ibi. nu. 27. 29. & 30. Et maritus an poſſit cōſequi res emptas uel pretiū. ibi. nu. 31.* 126

1 *Maritus conſtante matrimonio reſtituendo dotem regulariter non liberatur. conſi. 119. n. 9. fallit tamen in pluribus caſibus. nu. 10. ibi. Et quando uxor ex illa reſtitutione facta eſt locupletior. nu. 11. ibid. Et ſi ſoluto matrimonio habuit poſtmodum illam ratam. nu. 12. ibidem.* 219

1 *Maritus cui dos fuit promiſſa etiam diſſoluto matrimonio morte uxoris habet actionem ad illam conſequendam. quam eſt alijs conſtituturus. conſ. 121. nu. 1.* 220

1 *Maritus poteſt dotem conſiſtentem in pecunia commutare in fundū. conſil. 128. nu. 1. Quando id cedit in uxoris utilitatem. nu. 2. ibi. Et ualida eſt iſta permutatio & commutatio pro concurrenti quantitate. nu. 2. ibi. nu. 3. Et quid ſi fundus commutatus plus ualet quām quantitas data. ibi. n. 4.* 227

1 *Maritus donans debet in donatione perſeuerare uſque ad mortem, ut ualeat. conſi. 128. n. 38.* 227

1 *Maritus præſumitur perſeruare in donatione facta. nu. 39. ibid. Ac dicatur reuocata per teſtamentum ſucceſſiue factum in quo non fit mentio de illa. nu. 40. ibid.* 227

2 *Maritus præſumitur naturaliter cognoſcere uxorem cohabitantem conſi. 10. nu. 6. fo. 21. & conſi. 12. nu. 25.* 2[illegible]

2 *Maritus legans uxori non uidetur legare animo compenſandi Dotem conſi.69.nu.26.Et uxor iſto caſu poteſt utrunque petere.nu.27.ibid. & no.28.* 150

2 *Maritus inſtituens uxorem, non uidetur in dubio inſtituiſſe animo cõpenſandi cum dote.n.27.ibi. Maxime quandu ex uerbis prolatis per teſtatorem illud colligi poteſt.nu.29.ibid.* eo.

2 *Maritus non exigendo dotem, an ſit in culpa, ita quod teneatur ipſe eius hæredes dotem reſtituere.conſ.95.nu.1.* 193

2 *Maritus poteſt uxori legare ultra dotem tantum quantum eſt ipſa dos.nu.8.ibid.* 193

2 *Maritus relinquens uxorem dominam madonam, & uſufructuariã, &c.licite hoc facit,& legatũ hoc ualidũ eſt.conſ.95.nu.41.* 194

3 *Maritus & uxor correlatiua ſunt & diſpoſita in uno locũ habẽt & in alio.conſi.29.nu. 87.* 45

3 *Maritus alienam rem dotalem & recipiens precium illius conſentiente uxore eius præſentia uidetur adhibita ad cautelam emptoris animo intercedendi,& nihil operatur .conſi.75.nu. 14. Etiam ſi precium prædictum non eſt conuerſum in utilitatem uxoris iurantis poteſt dici enormiſſiſſe læſa, & põt reſcindere cõtractum.n.15.ibi.* 133

1 *maritus & uxor pro uno reputantur, conſi.22.nu.92.* 48

1 *Maritus eſt dominus rerum dotalium, & poteſt pro illis agere conſi. 33.nu. 67.* 87

3 *Maritus etiam inequalis confitens recepiſſe dotem , arguit eius confeſſio ſimulationem.conſi.86.nu. 35.* 145

3 *Maritus non poteſt donare uxori deſponſatæ per uerba de præſenti licet non ſit introducta ad eius domum.conſi.86.num. 42. Idem ſi donatio eſt facta in uia , quando uxor traducitur ad domum mariti.nu. 43.ibid.* 145

4 *Maritus non debet timere aliquid machinari ab eius uxore , quæ ſub ipſius iuriſdictione debet moram trahere.conſi.51.nu.21.* 62

4 *Maritus an cogi poſſit per ſecundam ad præſtandum conſenſum de nouo,mortua prima.conſi.52.nu.16.& alijs.ſeq.maxime.17.ibid.64.*

4 *Maritus an poſſit cogi per ſecundam ſi non fuit in dolo & fraude. nu.24.ibid.Et quid ſi ſecunda erat conſcia ſtante fraude & dolo mariti.nu.25.ibidem.* 64

4 *Maritus & uxor ſunt ſocij diuinæ & humanæ domus .conſilio . 54 nu.8.* 67

4 *Maritus cum cauſa põt uerberare uxorem & uincolare. conſ. 54. num.33.* 67

4 *Maritus licite corrigit uxorem etiam poſt præſtitam cautionem de non offendendo.conſi.54.n.34.* 67

4 *Maritus moneri debet,ne oſtendat ſæuitiam erga uxorẽ.ib.n.48.* 67

4 *Maritus committens fornicationem non debet pati ſeparationem,thori,& reſtituere dotem, ſi mulier etiam adulterium commiſit. conſil. 54.nu.51.* 67

4 *Maritus. Dubium an primus maritus uiuat non excuſat ſecundo contrahentes quoniam debet eſſe omnimoda ſcientia mortis primi.conſil. 57.nu.16.* 71

4 *Marito nõ eſt interdictum uendere & alienare merces & alia uenalia,licet eius uxor habeat hypothecam ad bona mariti.conſi. 69. num.3. Et quid ſi ſtatutum ſuper hoc prouidet. nu.3.ibi.* 95

4 *Maritus dominus domus a quo uenit incendium nõ tenetur ex culpa uxoris commiſſa ad id.conſi.87.nu.9.& na. 17.* 111

4 *Marito lege antiqua permittebatur interficere uxorem comprehenſam in adulterio per alias poſtmodum leges poteſtas prædicta fuit limitata.ubi etiã ponitur quid de iure regni.cõſ.154.n.2.& 30.* 160

4 *Marito an licitum ſit impune interficere adulterum uilem repertum in adulterio.Quid de iure regni.conſ.154.nu.3.Et quid quando adulter fuit præmonitus a marito.nu.4 ibi Et quid ſi adulter reperitur in camera in aliquo actu uenereo.n. 5.ibid.Et qua ratione iſta ſunt ſure permiſſa marito.nu.6.ibi.Et maritus iſta peragere poteſt , nedum ſolus ſed etiam amicis & conſanguineis ſuffultus.nu. 7.ibi. & nu. etiam.16.* 160

4 *maritus autem non poteſt iſta demandare alteri. nu.9.ibi.Sed ſoli tãtum filio.nu.10.ibid.& nu.15.Et licet lege ciuili marito iſta permittantur tamen peccat mortaliter,ſi ea patratur.n.2.ibi.Et in terris eccleſiæ iſta non ſunt permiſſa,& licita marito.n.13.ibid.& n.14.An excepto filio alij impune poſſint intereſſe cum marito ad iſta patrandum.nu.15.ibid. nu.16.& ſeq.* 160

1 *Maſculus agnatus deſcendens excludit fœminas . conſilio uigeſimotertio. nu. 127.* 52

1 *Maſculi deſcendentes ex primo inueſtito ſuccedunt in infinitum in feudis paternis & antiquis ex pacto & prouidentia.conſ.5.nu.30.* 16

2 *Maſculi non fœminæ ueniunt in fideicommiſſo quando fuit conſiderata maſculinitas.conſi. 17.nu.9.* 49

2 *maſculi conſeruant dignitates,& familiarum & reipubli. conſ.19. nu.34.* 101

2 *maſculi quo tempore ſint conſiderandi, an adſint,uel ne.conſi.78.numero.32.* 162

2 *maſculi conſeruant dignitates familiarum.conſ.85.n.24.* 172

2 *maſculi uniuerſaliter inſtituti.co reſpectu inſtitutiſ, ut excludant fœminas particulariter inſtitutas.conſ.90. nu.18.* 182

3 *maſculi ſub conditione expreſſi cenſeatur diſpoſitiue uocati quando teſtator conſiderauit conſeruationem familiarum.conſi.6.nu. 16.* 13

3 *maſculi conſeruant agnationes & familias.conſi.8.nu. 10* 15

3 *maſculi uocati a teſtatore excludunt fœminas. conſi. 18.nu.5.* 27

3 *maſculi conſeruant agnationem & familiam.conſi.10.nu.12.* 29

3 *maſculi fratres quorum contemplatione renunciatio cenſetur facta , & ſi ſunt mortui remanente filia fœmina, iſta renuncians poteſt ſuccedere & alijs ſeq.conſ.16.nu.19.nu.45.46.& alijs.& 51.& 52.* 40

3 *maſculus ſubſtitutus proprijs filiabus præfertur ita & neptibus . conſ.53.nu.27.* 84

3 *maſculus in.14 fœmina uero in.12.teſtari poteſt.cõſ.80.nu.41.* 138

4 *maſculus quod tetigerit manum conſanguinei aſſerta uxoris non propterea probatur matrimonium.conſi.56.nu.16.* 74

2 *maſculus maior ann.60.filios procreare quandoque poteſt. conſ.29. nu.11.* 91

2 *maſculis deficientibus fœmina uocata ab illis penitus excluduntur. conſi.40.nu.44.* 112

2 *maſculus dictio uerificatur in deſcendentibus & non extraneis.conſ. 31.nu.48.* 96

2 *maſculus maior.ann.60.& fœmina maior ann.50. ut non poſſent matrimonium contrahere qua ratione antiquitus inductum fuit. conſil. 29.nu.73.& nu.71.* 91

2 *maſculina ſeu feminina linea appellatione ueniunt omnes deſcendentes ex dicta linea.conſi. 40. nu. 1.* 111

1 *maſculinum concipit femininum.conſi.56.nu. 34.* 119

3 *maſculinum an concipiat fœ.conſi.41.nu.15.& num. 26.76.77.& ſeq.* 61.& 63

3 *maſculinum an concipiat fœmininum in materia indifferenti nu.76. ibi.& nu.77.fo.63.& conſi.53.nu. 37.* 85

3 *maſculinum, conſanguineos in materia etiam differenti concipit fœmininum.conſ.47.n.66.& nu.16.& 112.Et idem ut agnata ueniat, quando per ſtatutum uocantur agnati ad excludendum genus maternum.nu.67.ibi.nu.3.* 73

3 *maſculinum in ſtatutis an concipiat fœmininum. conſi.49.nu.11.& no.30.31.& 32.33.34.36.& 37. Et quid in materia indifferenti. nu.11.ibi.& nu.30.31.32.34.36.& 37.* 77

2 *maſculinitas conſiderata per teſtatorem, aliam ob cauſam non aſſidetur conſiderata,niſi fauore agnationis,& ut bona conſeruentur in familia.conſi.48.nu.10.* 125

2 *maſculinitas a teſtatore conſiderata uidetur propter conſeruationem familiæ,& agnationis.conſi.57.nu. 9.* 136

2 *maſculinitas a teſtatore expreſſa uidetur conſideranda cauſa conſeruandæ agnationis & familiæ.conſi.63.nu.14.* 143

2 *maſculinitas conſiderata a teſtatore operatur ut maſculi fœminis præferantur.conſi.73.nu. 13.* 156

2 *maſculinitas conſeruat dignitatem & honorem familiæ. conſi.92. nu.40.* 187

3 *maſculinitas a teſtatore cõſideratur ut dignitas familiæ conſeruetur. conſ.108.nu.29.* 173

4 *maſculinitas conſiderata per diſponentes ut bona conſeruentur in familia debet haberi pro expreſſa.conſi.72.nu.29.* 98

1 *mater tranſiens ad ſecunda uota ſuſpecta eſt.conſ.56.nu.31.* 119

3 *mater ſuccedens filio grauato,an quærat poſſeſſionem reſpectu legitimæ & Trebellianica.conſi.37.nu.19.* 57

3 *mater & ſoror ab inteſtato filio & fratri ſuccedunt.conſ.49.n.1.* 77

3 *mater & auia an ſint in omnibus æquiparatæ de iure antiquo.n.59. ibi. & nume. 83.& 84.* 77

3 *mater & auia non ſemper procedunt a pari.nu.84.ibi.* 77

3 *mater præfertur ſorori,ex uno latere tantum coniuncta , & idem de auia conſi.59.nu. 35.* 92

3 *mater non præſumitur odio uelle proſequi filiũ. conſi.69.nu.43.Fallit niſi aliud appareat,et quãdo magis fauet uni filio quam alteri, & quandu fecit unum renunciare hæreditati,& non alios.n.43.ibi.* 117

3 *mater filio ab inteſtato defuncto ſuccedit.conſi.108.nu.1.Et præferenda eſt in hac ſucceſſione alijs uenientibus ex tacita pupillari. nu. 2.ibid.* 173

3 *mater excluditur a ſucceſſione filij per expreſſam pupillarem . nu.4 ibid.& nu.8.* 17

mater

3 matri ab inteſtato morienti, ita ſuccedunt filij maſculi ſicut & fœminæ. conſi. 110. nu. 27. Et quiſque ſuccedit pro uirili, & contra occupatores agi poteſt hæreditatis petitione. nu. 28. ibi. 176

4 mater non poteſt deponere in fauorem filiæ in cauſa matrimoniali dicta diſparitate. conſi. 59. num. 25. 74

4 mater & frater ſuccedunt filio & fratri ab inteſtato mortuo. conſi. 146. nu. 26. Etiam in hæreditate filio & fratri infanti delata. nu. 27 ibidem. 151

4 mater ſuccedit filio etiam in hæreditate illi delata nondum adita. nu. 23. ibid. eo.

2 mater de iure communi ſuccedit filiæ mortuæ in ætate infantili. conſ. 20. n. 3. Per ſtatutum autem contrarium poteſt diſponi. ibi. 62

2 mater an cogi & aſtringi poſſit ad deponendum ex cuius ſemine ſit conceptus & generatus filius. conſi. 11. nu. 43. 27

2 mater in totum excluditur per pupillarem ſubſtitutionem pupilli. conſi. 85. nume. 63. 172

1 mater non ſuccedit filio pupillo, ſi illi tutorem non petijt. conſilio. 86. nu. 19. Nec excuſatur ſi alius adminiſtraſſet bona pupillorum. num. 20. ibidem. 157

1 mater in quibus caſibus excuſetur non petendo tutorem. conſilio. 86 nume. 21. 157

1 mater a ſucceſſione filij poteſt excludi per ſtatutum. nu. 22. ibi. eo.

2 mater poteſt excludi a luctuoſa hæreditate filij. conſi. 22. nu. 66. 67

4 mater ſpem ſuccedendi filio adulto habet pariter eam habet ſuccedendi filio pupillo. nu. 71. ibid. 67

2 mater ad ſucceſſionem filij de iure communi admittitur. conſi. 23. numero. 16. 70

2 matris aſſeueratio quo ad filium reſpectu patris ſatis attenditur. conſi. 29. nu. 24. & nu. 3. 91

2 mater non petens tutorem filio excluditur a ſucceſſione. filij. conſi. 41. nu. 56. Fallit quando mater eſſet minor. nu. 58. ibidem Item quando alium haberet tutorem. nu. 59. ibidem. Et negligentia alterius conſanguinei iſto caſu non prodeſt matri negligenti. nu. 60. ibid. 113

2 mater filio ab inteſtato morienti ſuccedit. conſ. 58. nu. 13. 157

2 mater non petens infra annum filio pupillo tutorem dare excluditur ab illius ſucceſſione. conſi. 84. nu. 21. Idem ſi auia paterna, ſeu materna negligens fuit prouidere nepotibus de tutore. nu. 22. ibidem. Idem ſi matri, ſeu auiæ, ſucceſſio deferebatur nedum de iure communi ſed etiam iure ſtatutario. nu. 23. 130

2 mater minor excuſatur ratione ætatis, ſi filio impuberi infra annum non petijt tutorem dari. nu. 28. ibi. 170

2 mater quando tranſit ad ſecunda uota, maior iniuria infertur filijs quàm quando pater. conſi. 19. nu. 78. 91

2 mater relicta uſufructuaria per filium extraneo inſtituto hærede, an teneatur conficere inuentariũ. conſi. 96. nu. 1. Et ſi inuentarium non confecit, quas pœnas patitur. nu. 2. ibi. Et an teneatur ſatiſdare, de utendo & fruendo arbitrio boni uiri. nu. 3. ibi. An etiam teneatur ſatiſdare de rebus reſtituendis finito uſufructu. nu. 4. ib. Et quid ſi uſuſfructus relictus eſt ſuper bonis mobilibus. nu. 5. ibi. 196

2 mater & ſoror filio & fratri ſuccedũt ab inteſtato. conſ. 49. n. 1. 126

3 mater ab inteſtato ſuccedit filio mortuo ſine deſcendentibus. conſilio. tertio. nu. 32. 8

3 mater præterita filio teſtante, poteſt dicere teſtamentum nullũ conſilio. 12. nu. 1. Fallit quando matri factum eſt legatum, & eſt poſita illa clauſula omni meliori modo. ibi. 20

3 mater legataria in teſtamẽto filij, & præterita poteſt de iure communi petere ſupplementum legitimæ. nu. 4. ibi. 20

3 matrẽ uoluiſſe priuare filiam & dare bona ſua extraneis, nulla eſt ueriſimilitudo. cõſi. 97. nu. 18. 163

2 materno genere excluſo non dicitur excluſa auia paterna. conſi. 46. nu. 72. 153

2 materia non eſt danda & occaſio delinquendi. conſi. 12. nu. 173. 29

2 materia in ſtatutaria & exorbitanti, ac odioſa ſub ſimplicibus non cõtinetur caſus mixtus. cõſ. 54. n. 27. Maxime in materia ſtatuti excludentis fœminas a ſucceſſione. nu. 28. ibi. 132

3 Materia iuramenti potius amplianda, quàm reſtringenda. conſilio. 26. nume. 56. 40

3 materia in ſtatutaria emptionis appellatione ſolum uenit contractus uulgaris, & non alius. conſi. 81. nu. 21. maxime quando communiter ſtatutum ſeu conſtitutio ita fuit interpretata. nu. 22. ibi. 140

4 materia cambij quando pecunia unius peruenerunt ad alium, ut ille teneatur propter æquitatẽ. l. ſi me et titiã conſ. 131. n. 15. 140

1 materia probationum arbitraria eſt. conſilio. 57. nu. 38. fol. 120. & conſi. 107. nu. 48. 199

2 matertera ſuccedit ſorori & filius alterius ſororis. cõſ. 99. nu. 5. 199

4 matrimonialis cauſa plenas probationes requirit. conſ. 54. nu. 18. 69

4 matrimonialis cauſa grauis eſt ardua & in ea teſtes debent eſſe idonei & omni exceptione maiores. conſi. 55. nu. 18. & 19. fo. 69. & conſilio. 51. n. 53. fol. 63. conſi. 53. n. 8. & 9. fo. 65. conſi. 57. nu. 38. fo. 71. & conſi. 61. nu. 6. 77

4 In matrimoniali cauſa licitũ eſt uictorem uenire contra propriam cõfeſſionem etiam iuratam eſto quod ſententia eſſet promulgata. conſi. 51. nu. 54. 62

4 matrimonium inter relictam fratris, & cognatum prohibitum eſt lege ciuili conſi. 68. nu. 394. Item lege canonica. n. 305. Item & ſtatuto eccleſiæ per concilium generale. nu. 396. 86

4 matrimonium ſi impeditur ratione publicæ honeſtatis, an Papa ſuper eo diſpenſare ualeat. ibi. nu. 416. 86

4 matrimonium an poſſit contrahi cum deſponſata a cognato, per uerba de præſenti, adhuc tamen non cognita. ibi. nu. 417. eod.

4 matrimonium an cõtrahi poſſit cum ſorore uxoris & ſponſa illa pri prima mortua. ibibid. nu. 418. eod.
Et quid de iure ciuili. ibi. nu. 419. eo.

4 matrimonium an poſſit contrahi cum relicta fratris cum dubium reſultat, an talis relicta fuerit cognita carnaliter a fratre præmortuo an uero remanſerit uirgo. Et an eius aſſertioni in hoc ſit ſtandũ. conſ. 68. nu. 425. 86

4 matrimonium non poteſt contrahi de iure ciuili inter raptam & raptorem de iure uero canonico legitime contrahitur. conſi. 170. num. 5. & 6. 177

4 matrimonium ut non ualeat an culpa habeat excuſare. conſilio. 53. numero. 69. 65

4 matrimonium conſenſu contrahitur conſi. 63. num. 6. 80

4 Matrimoniũ. Affinitas & iuſtitia publicæ honeſtatis impediunt matrimonium contrahi cum illo qui cognouit ſororem mulieris conſilio. 57. nu. 30. 71

2 matrimonium. Impedit matrimonium contractum cum conſanguinea illius quæ prius a coniuge fuit cognita. conſi. 15. nu. 46. 40

4 matrimonium inter ſe contrahere quæ perſonæ ſint prohibitæ iure diuino. conſi. 68. nu. 5. 84

4 matrimonium probatur per inſtrumentum. conſ. 170. nu. 8. 177

4 matrimonium legitime contractum, non poteſt diſſolui uoluntate alterius. conſ. 170. nu. 12. 177

4 matrimonium conſummatum non poteſt diſſolui per unum ex coniugibus uolentem ingredi religionem. Et ad impediendum ingreſſum monaſterij ſufficit confeſſio ipſius raptæ aſſerentis matrimonium fuiſſe contractum, & conſummatum. ibid. nu. 14. & 15. 177

4 Matrimonium ſeparatur quo ad thorum propter ſæuitiam & ſeueritatem mariti, & dos uenit reſtituenda uxori iſto caſu & conſtante matrimonio. conſi. 54. nu. 7. 67

4 matrimonium poteſt per epiſtolam contrahi. conſi. 55. nu. 1. Et qualiter teſtes debent deponere de tranſmiſſione literæ, ut probet nu. 2. ibid. Probatio debet eſſe concludens ibidem. Et literæ debent apparere nam non entis, non poſſunt eſſe qualitates. nu. 3. ibi. Quod fuerint reſtituta conſtare debet. nu. 4. ibi. 69

4 matrimonium per quæ uerba contrahatur. conſ. 55. nu. 14. Et an uerba debeant ſtatim interuenire, & inuicem. ibid. Et quid ſi ex interuallo alter reſpondet. ibid. & an conſenſus unius & alterius poſſit præſtari diebus ſeparatis. nu. 15. ibi. Et quid ſi ille primo conſentiens perdurauit in cõſenſu uſque ad illud tempus, quo ſecundus cõſenſum præſtitit. nu. 16. ibid. Et quid quando contrahitur per literas, an mittens eas debeat in conſenſu perſeuerare, uſquequo conſentiat ille, ad quem ſunt miſſæ. nu. 17. ibid. Et quia eſt grauis & ardua, teſtes debent eſſe idonei, & omni exceptione maiores. nu. 19. ibi. 69

4 Matrimonium non poſſe contrahi inter coniunctos & conſanguineos uſque ad ſeptimum gradum iure antiquiſſimo canonico ſtatutum fuit, poterat tamen ſuper tali impedimento diſpenſari conſi. 56. nu. 4. 70

4 matrimonium quando uenit ad iudicium incidenter, & per modum cauſæ ſufficiunt leuiores probationes. cõſi. 57. nu. 46. 71

4 matrimonium primum præſumitur. ſi illa uxor prima fuit traducta tanquam uxor, nam per tacitum conſenſum præſumuntur uerba præceſſiſſe de præſenti conſil. 57. nu. 6. 71

4 matrimonium primum præſumitur ex cohabitatione ſimultanea & ex fama loci. nu. 7. ibid. Item & ex confeſſione ipſorum coniugum. n. 8. ibid. 71

4 matrimonium clandeſtinum probatur. quia factum in domo extranei & ſi fuit occultum illis, qui ſoliti ſunt ſcire. nu. 10. ibid. & n. 11. Item ſi fuit dictum, quod ſecreto teneretur. ibi. & nu. 11. 71

4 matrimonium publice eſſe contractum notario aſſerenti, minime eſt credendum in præiudicium tertij. nu. 50. ibi. 71

4 *matrimonium quando non deducitur principaliter in iudicio, ſed incidenter per modũ cauſę, quia principaliter agitur de ſucceſſione probari poteſt, quo ad fidem legitimitatis & ſucceſsionis per quamlibet ſpeciem probationis, licet praiudicetur illis, qui uolebant ſuccedere numero. 41. ibi.* 71
4 *matrimoniũ probari poteſt per duos teſtes maſculus ſiue fœminas. cõſi. 58. nu. 6.* 72
4 *matrimonium metu contractum eſt ipſo iure nullum conſi. 52. nume. 41. fo. 51. conſi. 58. nu. 56. & nu. 91. & ſeq. ſo. 72. & conſi. 60. numero. 1.* 76
4 *Matrimonium ſecundum præfertur primo per metum contracto etiam non petita reſciſsione primi. nu. 57. ibi.* 153
4 *Matrimonium perficitur conſenſu, & non copula carnali. conſil. 51. num. 10. fol. 52. & conſi. 59. nu. 19.* 62
4 *Matrimonium ad reſcindendum probationes debent eſſe aperta & concludentes. conſi. 59. nu. 33.* 75
4 *Matrimonium contractum, lite pendente ſuper alio an ſubſiſtat. nume. 34. ibidem.* eo.
4 *Matrimonium uerum contrahi poteſt, lite pendente, ſuper alio matrimonio nullo. nu. 35. ibid.* eod.
4 *Matrimonium ſecundum tenet & ualet non obſtante primo contracto per metum. conſi. 60. nu.* 76
4 *Matrimonium requirit conſenſum cum plena libertate & ſecuritate. conſi. 60. nu. 3.* 76
4 *Matrimonium requirit uoluntatem cum plena libertate & ſic utrunque. conſi. 58. nu. 60.* 72
4 *Matrimonia debent eſſe libera, & omni libertate gaudere. conſilio. 61. nu. 31.* 77
4 *Matrimonium & ſponſalia maritus, & ſponſus, uxor, & ſponſa differunt. conſi. 62. nu. 7.* 74
4 *Matrimonium conſumatum quando dicatur, & quid ſi non per maritum. nu. 29. ibi.* 74
4 *Matrimonium metu contractum eſt ipſo iure nullum, & idem in matrimonio ſpirituali. 165. nu. 11.* 82
4 *Matrimonium conſummatum dicitur eſſe de iure diuino. conſilio. 65 nu. 23.* 82
4 *Matrimonium contractum ſine pompa & concurſu conſanguineorum & coram minori numero quinque teſtium, præſumitur fraudulentum. conſ. 57. nu. 28.* 71
4 *Matrimonium conſenſu contrahitur. conſ. 60. nu. 36. fol. 64. & conſ. 63. nu. 6.* 80
4 *Matrimonium inter cognatum & uxorem. q. fratris ſui ſine prole defuncti an ſit prohibitum contrahi iure diuino, ſimpliciter uel ſub aliqua qualitate, & an Papa poſsit ſuper eo diſpenſare, & quo caſu, diſpenſatus an ſit tutus utroque foro, & alijs quam pluribus ſeq. conſi. 68. nu. 1.* 84
4 *Matrimonium prædictum uidetur prohibitum iure diuino, ita ut Papa non poſsit diſpenſare. ibi.* eo.
4 *Matrimonium in primo gradu conſanguinitatis & etiam affinitatis de iure diuino uidetur eſſe prohibitum. ibi. nu. 13.* eo.
4 *Matrimonia cõtracta tempore infidelitatis, an durent illis demum ad fidem conuerſis. conſi. 68. nu. 261.* 83
4 *Matrimonia in relictam fratris & cognatum per gentiles apparent reprobata. conſi. 68. nu. 335.* 85
4 *Matrimonium inter relictam fratris mortui ſine ſobole & cognatum an ſit prohibitum iure naturali, & Papa poſsit ſuper eo diſpenſare. nu. 351. ibi. & ſeque.* 85
4 *Matrimonia quæ de iure naturali impediebantur. conſilio. 68. numero. 152.* 85
4 *Matrimonia inter tranſuerſales, primæuo iure naturæ non erant reprobata, pluribus exemplis iſtud comprobatur. nu. 355. ibi.* 85
4 *Matrimonia inter tranſuerſales, quo iure & qua lege ſint prohibita. nu. 357. ibi. Et quare differunt iſta matrimonia, ab illis, inter aſcendentes & deſcendentes. nu. 358. ibi.* 85
4 *Matrimonium contrahi cum relicta fratris, an ſit prohibitum iure naturali. nu. 362. ibidem.* 85
4 *Matrimonium prædictum quo iure ſit prohibitum. nu. 364. ibi.* 85
3 *Matrimonia debent eſſe libera. conſi. 29. nu. 4.* 45
2 *Matrimonium poteſt contrahi in articulo mortis. conſilio. 14. numero. 34.* 35
2 *Matrimonium an probetur contractum ex mutua aſſertione & confeſsione ipſorum principalium. conſi. 13. nu. 10.* 35
2 *Ad matrimonij ſubſtantiam non requiritur ſcriptura. n. 11. ibi. Nec publicatio in eccleſia. nu. 12.* eo.
2 *Matrimonium quando dicitur publice contractum. nu. 13. ibi.* 35
2 *Matrimonium an probetur eſſe contractum ex confeſsione uiri. conſilio. 13. nu. 15.* 35
2 *Matrimonium an probetur, ſi allegatur longiſsimo tempore contractum. ibi. nu. 16.* eo.
2 *Matrimonium an probetur ſi uiuentes inuicem ſe tractant ut maritus & uxor. ib. nu. 17.* 35
2 *Matrimonium an probetur an ſolus tractatus ſufficiat uel aliud requiratur. ibid. nu. 18. Et an unumquodque de per ſe conſideratum ſufficiat & quid ſi ſunt ſimul iuncta. ibi. nu. 19. & 20.* 35
2 *Matrimonium ex ſola cohabitatione non præſumitur. conſ. 13. nume. 21. Sufficit tamen reſpectu filiorum, ut dicantur legitimi. numero. 22.* ibi.
2 *Matrimonij quaſi poſſeſsio ſufficit, ut filij legitimi dicantur. num. 23. ibi. Et hanc quaſi poſſeſsionem non grauantur ad quo onere probandi quinimo in aduerſarium transfertur num. 24. ibi. Et quid ſi conceſsio matrimonij facta eſt in teſtamento. nu. 25. ibid.* 35
2 *Matrimonium ſolo conſenſu contrahitur. nu. 25. ibi.* 35
2 *Matrimonium ſubſequens reddit legit. filius illegitime natos. conſi. 13. nu. 33. Et quia fit per ſubſequens matrimonium eos reddit habiles ad omnia nu. 34. Etiam ſi matrimonium contraheretur in mortis articu. nu. 35. ibi. Et etiam ſi nullus filiorum conſenſus interueniſſet. nu. 36. ibi. Et ita legitimati in omnibus & per omnia habentur, ut ueri legitimi. nu. 37. ibid. & in ſuccedendo omnibus alijs præferuntur. nu. 38. Et ita legitimatus excludit ſubſtitution. & fideicommiſſaria. nu. 39. ibid. Et uenit appellatione legitimè natorum. nu. 40. ibi.* 35
2 *Matrimonium requirit uerba apta. conſil. 15. nu. 21.* 39
2 *Matrimonium non probatur ſola nominatione, & reciproca licet mutuo ſe coniuges nominent. conſi. 15. num. 33. Et quid ſi tractant ſe ut coniuges in eodem lecto & ſimilibus. ibi. num. 34. Et quid ſi concurrit fama uicinia. ibi. nu. 53.* 39
2 *Matrimonium quando dicatur publice contractum. conſilio. 15. numero. 41.* 39
2 *Matrimonium per legem iuliam uel papiam prohibebatur contrahi cum maſculo maiore an. 60. uel cum fœmina maiore ann. 50. cõſ. 29. nu. 1. & nu. 71. & ſequentibus.* 91
2 *matrimonium hodie legitime contrahi poteſt cum ſenibus etiã decrepitis, & cum uetula ſterili. num. 2. ibi. & nu. 69.* 91
2 *matrimonium eſt ſacramentum, & ætas ſeu ſterilitas non ſunt impedimento. nu. 3. ibi.* 91
2 *matrimonium contrahi poteſt cum aliquo exiſtente in articulo mortis. nu. 4. ibi.* 91
3 *matrimonium iure ciuili inter liberos contrahebatur. conſilio. 29. numero. 31.* 45
3 *matrimonium in ſubſtantia perficitur ſolo conſenſu, nec requirit copulam carnalem. conſi. 86. nu. 39.* 145
3 *matrimonio contracto per conſenſum abſque copula impedit donationem fieri inter maritum & uxorem. nu. 40. ibi.* eo.
3 *matrimonium an poſſit contrahi a mente capto non carente omnimodo intellectu. conſi. 88. nu. 40.* 149
4 *matrimonium reducit clericum ad inſtar meri laici. conſil. 40. numero. 23.* 52
4 *matrimonium legitime contractum non poteſt ſeparari ſolo conſenſu & uoluntate ſponſi nec etiam accedente conſenſu ſponſæ conſ. 51. numero. 11.* 62
4 *matrimonium ſecundum contractum per uerba de præſenti nullum eſt, nec præiudicat primo matrimonio. nu. 12. ibi. & nu. ſeq.* 62
4 *matrimonium per uerba de præſenti contractum, an poſsit dirimi & tolli per ſummum. Ponti. & quo caſu, & quando. nu. 14. ibi.* 62
4 *matrimonium male ſeparatum a quolibet de populo poteſt in dubiũ refricari. nu. 51. ibid. maxime ſi fuit ſeparatum ex depoſitionibus falſorum teſtium. numero. 52. ibi. Etiam ſi ſeparati tranſiſſent ad ſecunda nota. ibi.* 62
4 *matrimonium primum funditus dirimit ſecundum de facto contractũ conſ. 52. nu. 2.* 64
4 *matrimonium impeditur celebrari multis ex cauſis ultra conſanguinitatem. nu. 3. ibi. & nu. 4.* 64
4 *matrimonij impedimenta, quamplura ſunt. ibid.*
4 *matrimonium primum dirimit ſecundum etiam prima muliere mortua. nu. ibid.* 64
4 *matrimonium ab initio nulliter contractum confirmari non poteſt. nu nu. 6. ibi.* 64
4 *matrimonium contractum cum ſecunda mortua prima aliquo caſu reualidatur nu. 9. ibid. Quod uerum quando mortua prima interueniat nouus conſenſus ſaltem tacitus circa ſecundam. nu. 10. ibi.* 64
4 *matrimonium ſecundo contractum, non ualidatur mortua prima, eſto quod*

quod ſecunda illud ratificet, ſi uir de nouo ſaltem tacite non conſentit, & fortius ſi contradicit. nu. 11. ibi. Procedit illud ſi cum ſecunda facta eſt pollutio. nu. 12. ibi. Quid autem ſi nulla fuit cũ ſecunda ſubſecuta copula, an mortua prima matrimoniũ cũ ſecunda duret. ibidem. Et quid ſi ſecunda notitiã habuit primi matrimonij. num. 13. ibidem. Et quid ſi mortua prima nullum conſenſum ſaltem tacitum maritus præſtitit erga ſecundam ibi. & nu. 15. Et quid ſi ſecunda illud peteret, & maritus non contradiceret. & uellet cum alia tertia contrahere. ibi. 64

4 matrimonium inter conſanguineos contractum etiam per uerba de præſenti, cum ſit nullum non eſt impedimento, quo minus contrahentes poßint alia matrimonia contrahere. nu. 40. ibi. 64

4 matrimonium per uerba de præſenti contractum inter coniunctos non ualet etiam ſi Papa diſpenſaſſet quando unus non uult uti dicta diſpẽſatione, ſeu uult cum alia contrahere. nu. 41. ibi.

Idem ſi Papa diſpenſat ad petitionem unius, nam alia pars non poteſt cogi uti illa diſpẽſatione n. 42. ibi. 64

4 matrimonium. In dubio pro matrimonio iudicandum eſt. conſi. 54. nu. 3. Declaratur tamen quando procedat. ibid. nu. 31. fo. 67. & conſi. 58. nu. 7. fo. 72. conſi. 59. nu. 32. 75

1 matrim. cõtrac. uidetur fauor publicus ceſſare. conſ. 127. n. 11. 226

4 matrimonii actus dẽt eſſe purus liber & mutus. conſi. 53. nu. 43. 65

3 MEDIA declarantur ex accedentibus & ſubſequentibus. conſi. 109. nu. 37. 174

4 mediator & proxeneta, non eſt teſtis idoneus. conſi. 55. nu. 11. 69

4 mediator non admittitur ad teſtificandum. conſ. 58. nu. 81. 72

4 medicina uenenum eſt bonum tamen. conſi. 168. nu. 5. 174

3 medula rerum debet attendi, & uerborum corticem fugere debemus conſ. 83. n. 36. 142

3 melioramenta facta in re eccleſiaſtica debentur hæredibus illius qui ea fecit. conſ. 18. nu. 1. 45

3 melioramenta facta per uaſſallum in re feudali tranſeunt ad hæredes facientis. nu. 2. ibi. eo.

3 melioramenta faciens in illis hæredem habet ex teſtamento & ab inteſtato. nu. 3. ibi. eod.

3 melioramenta facta de fructibus rerum feudalium, quæruntur uaſſallo, & ſuis hæredibus. conſil. 55. nu. 23. Et in melioramentis ſuccedit hæres facientis. nu. 24. ibi. 91

3 melioramenta facta per emphyteotam ſpectant ad ipſum & eius hæredem etiam extraneum. conſi. 55. n. 54. 91

1 melioramenta ut debeantur, quid probandum ſit. conſi. 33. numero. 35. 87

1 Pro melioramentis & expenſis factis quæ remedia competant. conſ. 23. nu. 34. 51

1 melioramenta quæ debeantur, & quæ expenſa. ibi. nu. 55. eo.

1 meliorationes factæ poſt contractum cedunt commodo meliorantis, nec augent precium rei. conſi. 19. nu. 36. 42

4 membra omnia, & quæcunque ſingula ſunt conſideranda. conſ. 165. nume. 22. 123

1 memoriale & ſcriptura patris de natiuitate filij qualiter illam probet. conſi. 10. nume. 58. 21

4 mendacium & negatiua multa operantur. conſ. 100. nu. 6. 165

1 mendacium dicere aliud eſt, & aliud dĩcere quem mentiri conſil. 30. nume. 1. 78

1 mendax in uno præſumitur in reliquis mendax. conſi. 90. nu. 29. 162

3 mendax non gaudet aliquo beneficio. conſi. 66. nu. 125. 94

1 mendax. Contra mendacem multa ſunt inducta. conſi. 75. nu. 9. 141

3 Mendax contra mendacem inſurgunt iura. conſi. 57. nu. 41. 110

3 Mendicantium ordo prohibet & interdicit poſſidere & retinere bona. conſi. 22. nu. 1. 34

1 mens teſtatoris attendenda. conſi. 83. nu. 39. 155

Cætera uide infra in litera. T. in uer. Teſtatoris mens.

4 Mens finalis concedentis & cauſa, colligitur ex proœmio & narratiua. conſi. 38. num. 19. 51

1 Mens principis præſumitur, quæ eſt legis. conſi. 1. nu. 114. Et ideo nõ eſt præſumendum quod uoluerit per priuilegium ſuum præiudicare tertio ibidem nu. 114. & 115. 21

2 Mens ſtatuentium potiſſimum conſideranda eſt. conſ. 44. nu. 11. 100

1 Mens & ratio condentium ſtatuta potiſſimum attendi debet, & obſeruari potius quàm uerba. conſi. 85. nu. 9. 172

3 mens & ratio ſtatuti potiſſimum conſideratur quã ſtatuentes illa condiderunt & præualet ſignificationi uerborum. conſilio. 83. num. 13. 142

3 mens & ratio ſtatuti ubi poteſt adaptari alicui caſui caſus ille dicitur in ſtatuto comprehenſus. conſ. 83. nu. 14. 142

3 mens ſtatuti magis quàm uerba attendenda eſt conſi. 61. nu. 34. 100

4 mens & affectus ſtatuentium attendi debet & non quod uerba prima facie ſonant. conſi. 10. nume. 2. 32

1 mens & uoluntas contrahentium attendi debet. conſ. 92. nu. 18. 165

1 Et conſilio. 26. nu. 118. 82

1 mens contrahentium primum & maxime attendi debet. conſil. 64. nume. 37. 128

3 Et conſ. 92. nu. 41. 156

1 mens potiſſimum in contractibus & obligationibus debet attendi. cõſi. 78. nu. 10. 144

1 mens contrahentium qualiter interpretetur. conſi. 110. nu. 61. 205

3 mens contrahentium attenditur non obſtante oratione diſtributiua. per eos appoſita. conſi. 71. nu. 48. 124

3 mens contrahentium uerbis præferenda eſt conſi. 78. nu. 19. fol. 110. & conſi. 83. nu. 34. 142

3 mens contrahentium inſpicitur & conſideratur in contractibus non nomen & uerbum. conſ. 85. nu. 33. 142

3 mens contrahentium debet attendi & reſtringit generalitatem. cõſ. 12. num. 39. 20

4 mens & uoluntas contrahentium attendi debet ſecundum intentionem primariam & ſecundariam, & etiam tacita ſicut expreſſa. conſ. 71. nu. 48. & ſequenti. 98

3 mens colligitur nedum uerbis expreßis ſed etiam tacite ex coniecturis. conſi. 66. nu. 14. 106

3 mens præualet uerbis, & illis præfertur. conſ. 3. nu. 57. Eſto quod uerba non paterentur interpretationem illam. num. 85. ibid. Nec ſunt in conſideratione in caſu prædicto. num. 59. ibi. 9

1 mens & ratio eſt anima diſpoſitionis. conſi. 32. nu. 63. 84

1 mens & ratio eſt prima in diſpoſitione. nu. 64. 84

1 mens & ratio declarat, ampliat, & reſtringit diſpoſitionem. nu. 65. ibidem. 84

1 mens & ratio regulant diſpoſitionem, & non uerba. conſil. 102. numero. 6. 190

2 mens potiſſimum debet attendi. & declaratur ex coniecturis. conſil. 4. num. 23. 10

2 mens ubi deficit & conſenſus dicitur adeſſe error, qui uitiat actum. nume. 24. ibidem. 10

2 mens in ſcripturis attendi debet non uerba. conſilio 28. nume. 36. 89

Et ſi in ſubſtantia nulla eſt contradictio, nec uarietas, illa attendi debet poſtpoſitis uerbis. num. 37. ibi. 89

1 mens & uoluntas uerbis declaratur. conſ. 39. nu 7. 111

3 mens & cauſa finalis debet attendi. conſi. 12. nu. 37. 20

3 mentis uerba debent inſeruire. conſ. 14. nu. 11. 22

3 mens & ratio inter ſe non differunt. conſ. 16. nu. 28. 14

3 mens & ratio magis attendi debent quàm ipſa uerba, nu. 29. ibi. 14

3 mens magis attendenda eſt, quàm uerborum ſignificatio. conſ. 23. nu. 10. Etiam ſi mens non eſſet expreſſa, ſed ſolum coniecturata. numero. 11. ibid. 37

3 mens prædominatur uerbis. conſ. 25. nu. 33. 38

3 mens teſtatoris magis attendenda eſt quàm uerborum expreßio. cõſ. 57. nu. 16. Fallit, quando in qualitatibus expreſſis, non poteſt adaptari error. nume. 17. ibid. & nume. 15. ibidem. Fallit & ſecundo quando teſtator habebat nomina rerum legatarum num. 20. ibi. Fallit tertio quando res erat perfecte demonſtrata, nam tunc qualitas poſtmodum adiecta, ſi rei demonſtratæ conueniat, reijcitur nec uitiat diſpoſitionem demonſtratam. nu. 21. ibi. Et potiſſimum ſi qualitates poſtmodum expreſſæ poſſunt adaptari res demonſtrata. nu. 22. ibid. Et quando expreßioni poſſunt adaptari aliqua, licet pars numero alia non poſſunt adaptari. nu. 23. ibi. 95

4 mens & uoluntas nedum uerbis expreßis oſtenditur, uerum & alijs demonſtrationibus colligitur & percipitur. conſi. 14. nu. 4. 17

4 mens diſponentium attendi debet, nec eſt impedienda propter nimiam ſubtilitatem. conſi. 71. nu. 60. 98

4 mens & ratio eſt anima diſpoſitionis. nu. 65. ibi. Et potißima in intentione diſponentis, ibid. Et declarat, ampliat. & reſtringit contractum & omnem diſpoſitionem. nu. 66. ibid. 98

4 mens & intentio potißimum attendenda. conſi. 79. nu. 5. 106

4 mens & uoluntas iudicis ex coniecturis probatur. nu. 11. ibi. 106

4 mens uetuſtioris attendi debet. conſ. 105. nu. 18. 123

4 mens & intentio conſideratur in qualibet diſpoſitione. conſilio. 114. numero. 16. 129

4 mens ipſa eſt ſubſtantia contractus. conſi. 131. nu. 19. 140

4 mens inquiſiti deponentis conſideratur. conſi. 169. nu. 63. 175

1 mẽſura in cauſa onerosa uidetur appoſita taxatiue. cõſ. 64. n. 19. 128

1 menſura non ponitur ſemper demonſtratiue in contractu oneroſo. cõſil o.

ſilio.64.nu.76.& nu.19. 128
1 menſura. Ad menſuram talis regionis uidetur taxatiue poſita menſura.conſi.64.nu. 26. 128
2 mentecaptus & nullum penitus habens iudicium, & carens intellectu furioſo æquiparatur.conſi. 100. nu.1. 199
2 mentecaptus & furioſus ſuccedit patri, & ipſo iure efficitur eius hæres ſine conſenſu curatoris.nu. 2.ibi. Sunt enim in poteſtate patris, & ipſi etiam habent ſuos filios in poteſtate.nu. 3.ibi. 199
2 mentecaptus non ſuccedit in regno, nec in feudo, nec in maioricatu. num.14.ibid.
In alijs autem bonis allodialibus ſuccedit.nu.15.ibi. 199
3 mentecaptus æquiparatur furioſo & ſtulto conſilio. 88. numero. 6. & nu.7. 149
3 mentecaptus. In dubio quis præſumitur eſſe ſanæ mentis & non demens nec mentecaptus.conſi.87.nu.1. Fallit quando contrarium probaretur.ibi.nu.2.fol.14. Et conſi.88.nu. 18. 149
3 mentecaptus non poteſt alienare nec uendere. conſilio. 87.numero. 10.& .11. 147
3 mentecaptus & fatuus recipiens iudicium rei, non ita ſubtiliter ut alij non æquiparatur furioſo nec uere mentecapto.conſi.88.n.38. 149
3 mentecapto ab inteſtato morienti ſunt proximiores. conſilio.88.numero. 17. 149
4 mentis captus matrimonium contrahere non poteſt. conſilio. 63.numero.3. 80
4 Quod quis careat mente & intellectu percipi non poteſt, niſi ex alibus extrinſecis.nu.14.ibid. 80
1 mentio ſpecialis eſt facienda de priuilegijs conceſſis, cauſa miſerationis.conſi.39.numero.14. Et etiam de clauſula derogatoria derogatoriarum.nu.15.ibi. 95
1 mentio ubi requiritur ſpecialis non ſufficit generalis. conſil.97.num. 85.& nu. 104.105.115. 174
2 mentio fieri debet de agnatis in legitimatione facta a comite. conſil. 1.num 47. 2
4 mentio eſt facienda in legitimatione, ut ceſſet uitium ſubreptionis omnium qualitatum, quæ haberent mouere concedentem ad non concedendum ſeu difficilius concedendum.conſil. 11.nu. 219. Debet etiam fieri expreſſio facti conſumati in ſpecie, & non in genere nu.220.& nu.223. Et nominanda ſunt perſonæ, quas tangit intereſſe, & numerus ipſarum.nume.221.ibidem.& nu.120. 26
2 mentio ſimpliciter facta de filijs intelligitur de maſculis, propter diſpoſitionem ſtatutariam conſi.48.nu.8. 125
2 mentio ſi fit in teſtamento de maſculis etiam conditionaliter cenſetur uocati & fœminæ excluſæ, adeo ut maſculi tãquam honorati poſſunt grauari fideicommiſſo.conſ.57.n.18. 124
2 mentio filiorum quando facta eſt a teſtatore, cadit coniectura, ut fideicommiſſum conditionale tranſmittatur etiam fideicommiſſario moriente ante euentum conditionis. conſ. 77.num. 18. 161
3 mentio precij quando facta eſt appellatione uenditionis nõ uenit alius contractus.conſ.82.n.17. 140
3 mentio precij ſi ſit in ceſſione, conſideratur ut emptio, & non ut ceſſio.conſi.83.nu. 17. 142
1 mentio quando fit de hæredibus in clauſulis executiuis, an iudicetur feudum eſſe hæreditarium. conſi.5.nu.5. 16
2 mentio de maſculis ſi fit in uno capite teſtamenti, an talis qualitas cenſeatur repetita in alio capite conſi.38. nume. 20. & plenius numero.27.& .23. 109
2 mentio quando fit de hæredibus natis ex ſuo corpore, qui ueniant. conſil.32.num.25. Et quid quando fit mentio de linea in lineam.nu.16. ibi. Vel quando mentio fit de hærede in hæredem.nu.27.ibi. 84
4 mentio quando facienda ſit de prima inueſtitura ut ſurreptio ceſſit. Et quæ taciturnitas reddat gratiã ſurreptitiam. conſ.102.nu. 14.121
1 mentita contra aliquem facta ſub conditione non operatur effectum, ſi conditio quo ad illum non fuit purificata, & adimpleta. conſi.31. nu.127.& 128. 79
1 mentitus quis dicatur primo mentitus.nu.31.nu.125.& 127. 79
1 mentitus poteſt confugere ad iudicium ciuile conſil. 31. nu. 133. Et mentiens eum poteſt tale iudicium ciuile proſequi. 79
1 mentitus remanet mentitus eſtũ quod confugiat ad iudicium ciuile. conſ.31.nu.134. 79
2 mercatores contra mercatores ſolitus recipere & facere cambia illicita præſumitur.conſ.91.nu.25. 164
3 mercatores ſcribere debeat data & recepta, debita & credita conſi. 96.nu. 40. 161
3 mercatores inter, de bono & æquo procedi debet, omiſſis alijs ſubtilitatibus & apicibus iuris. conſi.78.nu.22. 137
3 mercatores unde pacto obligantur.conſi.96.nu. 1. 161
3 mercatores priuatam ſcripturam obligantur.nu.2. eod.
3 Inter eos attenditur æquitas non rigor.nu.3.ibi. eod.
3 mercatorum intereſt fidem ſeruari.ibi.nu.4. eo.
3 mercatorum intereſt fidem ſeruari.ibi.nu. 4. eod.
3 mercatorum libris bene ſcriptis ſtandum eſt conſi.96.nu.41. 161
1 merces certa, & in pecunia debet interuenire neceſſario in contractu locationis.conſi.34.nu.3.& 6. 89
2 merces certa poſtquam tamen interuenit, & in pecunia, loco ipſius poteſt præſtari alia res nec propterea uitiabitur locatio, & conductio. ibid.nu 4. 89
3 merces dicuntur res mobiles.conſ.86.nu.2. 145
3 meretrix non eſt idonea teſtis. conſ.67.nu.80. 111
3 meretrix eſt infamis infamia facti.conſi.54. nu. 49. 89
1 meritorum cauſa naturalis quando exprimitur. & ſucceſſiue cauſa accidentalis attenditur prima & non ſecunda conſilio. 73. numero. 62. 137
1 merita generaliter aſſerta minime proſunt.nu.63.ib.& alijs ſeq. contra Dec.& Iaſ. 137
1 merum & mixtum imperium poteſt præſcribi.conſi.9.nu. 21. 22
1 merum & mixtum imperium cõceſſum uidetur a principe concedente omnimodam iuriſdictionem.conſi.9.nu.3.4.5.6.7.& 8. 21
1 merum & mixtum imperium uidetur conceſſum, conceſſa plena ſeu pleniſſima iuriſdictione licet de eis non ſit expreſſum. conſilio.9.numero.7. 22
1 merum & mixtum imperium conceſſum intelligitur, conceſſa in aliquo loco iuriſdictione ſimpliciter.conſ.9.n.14. 22
1 merum & mixtum imperium conceſſum intelligitur quando conceduntur oppida & uillæ cum omnibus poſſeſſionibus, teritorijs & pertinentijs conſi.9.nu.16. 21
1 merum & mixtum imperium cenſetur donatum, donato caſtro conſilio.9.nu.17. 22
3 metus minor ſufficit in fœmina.conſi.16.nu.64. 40
3 metus paternus reuerentialis, non præſumitur ſed probandus eſt. conſi.16.nu.66. 40
3 metus iuſtus dicitur quando ſtatibus imminet periculum. conſil.67. nume.59. 111
3 metus & coactio, ut quis tolletur, uel non debet eſſe talis, qui cadat in conſtantem uirum. nu. 41.ibi. eod.
4 metus contrarius eſt penitus libero arbitrio, & liberæ uoluntati. conſilio.1.nu.29. 5.
4 metus conſanguineorum iuſtus eſt, ſed declaratur.conſi.5.n.161.12
4 metus iuſtus conſideratur arbitrio iudicis conſi.eodem. numero.16 ibidem. 16
4 metus ſi non poteſt dici iuſtus, iniuſte carcerato, minus erit iuſtus in alio tertio libero.nu.171.ibi. 16
4 metus non poteſt eſſe iuſtus, in eo quod iudex iuſte facit. nume.174. ibidem. 26
4 metus quid ſit.conſi.53.nu.47. A quo fuit inductum metu geſta non eſſe rata.conſi.eo.nu.48.ibi. 65
4 metus contrariatur uoluntati & libertati.conſi.eo.nu.49.ibi. 65
4 metus iuſtus, qui dicatur.nu.51.ibi. 65
4 metus iuſtus eſt etiam ſi actualiter ius non inferatur.nu. 57.ibid. & nu.58.& 59. 72
4 metus iuſtus ex quibus arguatur.nu.58.ibid.& num.51.52.53.57. 59.60.& .66. 65
4 magis creditur duobus de metu deponentibus quàm pluribus deponentibus de ſpontanea & libera uoluntate.nu.62.ibi. 65
4 metus præſumitur, quando non ſit, quod eſt uériſimile.nu. 66. ibi. 65
4 metus attenditur etiam ſi ſua culpa quis in metum inciderit. nume. 68.ibidem. 65
4 metus quando et ex quibus dicatur purgatus.conſi. eo.nu.70.ibi. 65
4 metus iuſtus reddens matrimonium nullum eſt metus mortis et cruciatus corporis.conſi.58.nu.64. 72
Idem quando quis timet uulnerari, nam non debet expectare. quod uulneretur.nu.65.ibi.et nu.66.et. 75.
Idem quando ſubeſt cauſa, propter quam debet timeri futurum damnum.ibidem.
Idem quando facta eſt offenſa alicui a quo tunc uidet poſſe offendi. ibidem et nu.66.
Idem quando timet poſſe compelli. ibi.
Idem quando adeſt iuſta ſuſpicio eſſe quod non ſequatur effectus.nu. 66.ibi.et nu.76. 72

4 *Metus eſt ualde contrarius conſenſui. conſi.58.nu.66.* 72
4 *metus præſumitur, quando remittitur, uel fit aliquid quod eſt non ueriſimile.nu.77.ibi.* 72
4 *metus purgatur per actum ſubſequentem, uoluntarium.num. 69.ibi. nume.87. Niſi in eodem actu, duret eadem cauſa metus. ibidem. numero.87.* 72
4 *metus quid ſit.conſi.60.nu.8.* 76
4 *metus eſt contrarius uoluntati & libertati.ibi.nu.9.* 76
4 *metus mortis & cruciatus corporis iuſtus metus dicitur.ibid.numero.12.* 76
4 *metus an ſit iuſtus iudicis arbitrio remittitur.conſi.60.ibi.nu.18.* 76
4 *metus an operetur erga illum qui ſua culpa incidit in actum metus. ibidem.nu.19.* eod.
4 *metus probari debet ab eo, qui illum allegat.ibi.nu.20.* eod.
4 *metus an ſit probatus uel ne iudicis arbitrio remittitur. ibidem. numero.25.* 76
4 *metus præſumitur quando fit aliquid non uériſimile fieri.ibidem.numero.28.* eo.
4 *metus per actum ſubſequentem liberum purgatur. Quod uerum niſi ſubſiſtat in illo actu eadem cauſa metus.conſi.5.nu.207.fo.16.conſi. 60.nu.23.& 24.fo.76.& conſi.170.nu.26.* 176
4 *metus & coactio contrariantur conſenſui.conſi.65.nu.14.* 82
4 *metus ex quibus probetur.ibi.nu.14.* 82
4 *metus qualis debet eſſe, ut excludat actum profeſſionis. numero.20. ibidem.* 82
4 *Metus minor in muliere ſufficit quàm in uiro.nu.21.ibi.* 82
4 *metus qui cadat in conſtantem uirum.eſſe debet ut renuntiatio facta per metum nulla & inualida ſit. conſ.66.nu.3.* 82
4 *metus an cadat in curia.conſilio.66. nu.5.* 82
4 *metus per quem actum probari debet.nu.5.ibi.* 82
4 *metus an probetur ex coniecturis & circunſtantijs. numero.ſexto. ibidem.* 82
4 *metus purgatur ex uoluntariè poſtmodum geſtis, & quando ceſſabat cauſa metus.nu.12.ibi.& nu.13.& 15.* 82
4 *metus limitatus limitatum producit effectum.nu.14.ibi.* eo.
4 *metus non inducitur per uim impulſiuam, ſeu inquietatiuam. conſil. 135.nu.5.* 142
4 *metus non inducitur per ſolam accuſationem inſtitutam. conſi.135. nume.7.* 142
4 *metus debet eſſe continuus & de præſenti.nu.8.ibi.* eod.
4 *metus debet eſſe cum eiſdem, non cum alijs.conſi.135.nu.11.* 142
4 *metus quando conſideratur.nu.13.ibi.* eod.
1 *metus ceſſat, ubi poteſt quis per procuratorem comparere.conſil.1. numero.56.* 2
4 *metus quid ſit, metus impedit liberum arbitrium.conſil. 139.numero.3.& 11.* 145
4 *metus per quos actus indicatur.nu.5.ibi.& n.11.15.& 16.* 145
4 *metus continet dolum, & ex coniecturis & indicijs probatur.cõſ.53 nu.61.fo.56.conſi.58.nu.63.& 86.fo.63.conſ.60.nume.21.fo. 64 & conſi.139.nu.6.& 7.* 145
4 *metus contrariatur uoluntati & conſenſui.conſi.139.nu.11.* 145
4 *metus mariti in uxorem.ex quibus colligatur. nume. 12. ibi. & numero.15.* 145
4 *metus iuſtus eſt, ubi adeſt iuſta ſuſpicio.conſilio.139.numero.13.17. & 18.* 145
4 *metus præſumitur, quando remittitur, uel uenditur, quod non eſt ueriſimile.nu.19.ibi.* 145
4 *metus per quem debet inferri.nu.22.ibi.* eo.
4 *metus an tollatur per præſentiam affinium, & quando. nu. 23.ibi. Et quid ſi adeſt copia iudicis, uel ſuperioris.nu. 24.ibi.* 145
4 *metus quando & ex quibus dicatur purgatus.nu.25.ibi.* eo.
4 *Poterunt hæredes uendentes per metum, ratificare uenditionem. nume.28.ibidem. Et conſequenter pretium una cum intereſſe conſequi. nu.28.ibidem.* eo.
1 *metus conſiderabilis, debet eſſe talis, qui cadat in conſtantem uirum. conſ.10.nu.56.* 22
3 *Et conſ.67.nu. 40.* 111
4 *Et conſi.5.nu.171.fo.17.conſi.51.nu.20.fo.53.& conſil. 135.numero.6.* 142
1 *metus præcedens debet durare, alias purgatur ſi tempore actus geſti ceſſat.nu.58.& nu.59.* 22
1 *metus adhibitus per alium, non habet nocere tertio.nu.61.ibid.* 22
4 *metus probatur ex coniecturis approbandis iudicis arbitrio. conſil. 170.nu.19.* 177
4 *metus uidetur perdurare & perſeuerare, quouſque durat eadem cauſa metus.conſi.170.nu.10. Fallit.nu.27.* 178
4 *metus ceſſat in ciuitate libera, in qua uiget iuſtitia. conſil. 135.nu. 12.fo.142.& conſi.170.nu.21.* 177
1 *metum purgat patientia longa.conſi. 10.nu.60.* 22
4 *metum non inducit carcer iuſtus & publicus conſi.5.nu. 176.* 16
3 *metum non arguit præſentia patris niſi alia præcedant. conſi.26.numero.67.* 40
3 *metum excludit præſentia propinquorum.conſi.26.nu.68.* 40
4 *metus præcedens purgatur per conſenſum ſubſequentem. ibidem. numero. 24.* 34
2 *MIHI dictio appoſita per teſtatorem, quãdo & quo caſu impediat pupillarem.conſ.73.nu.56.* 155
3 *miles ſine teſte.poteſt ſua manu propria ſcribere teſtamentum.conſil.68.nu.17.* 116
4 *milites Hieroſolymitani, quibus intendere & uacare debent. conſil. 44.nu.20.* 55
3 *militia empta a patre filio, in ipſius legitimam imputatur.quanti uẽdi potuit.conſ.56.nu.11.& 18.* 93
3 *minæ tunc ſunt in conſideratione, quando minans ſolitus eſſet illas ad effectum deducere. conſi.67.nu. 41.* 111
4 *minæ parum conſiderantur quando calore iracundiæ procedunt. conſi.54.nume.32*
4 *minæ ſuperiorum quando inducant iuſtum metum. conſilio.66.nume. 10.& 11.* 82
4 *minæ ſolæ non præſtant iuſtum impedimentum.conſi. 100.nu.45.nec uerbis & aſſertioni minantis eſt credendum, & ſtandum. nu.46.ibidem.* 119
4 *minæ ſolæ non ſufficiunt ad cauendum aliquem de non offendendo quoniam probandum eſt minantem ſolitum eſſe illas ad defectum perducere.conſ.168.n.11.* 175
3 *minima non ſunt conſideranda.conſi. 31.nu. 7.* 50
4 *minima & modica non ſunt in conſideratione.conſi.165. nume.14. & nume.15.16.* 171
1 *miniſtri & contrahentis perſona non conſideratur, ſed illius cuius res & negotia geruntur.conſi.98.nume.39.* 178
1 *minor ſumma quod inſit in maiori quo caſu & quando procedat conſil.81.nume.24. Et quod quando de utraque habetur diſtincta proniſio.nu.25.* 148
1 *minor habens curatorem poteſt conſtituere procuratorem. qui habeat gerere acta. ibi. & nu.21.& 23.* 148
1 *minores poſſunt uenire aduerſus tranſactionem. conſi. 33.nu.14.* 87
1 *minor tenetur tranſactionem obſeruare, ſi ex illa factus eſt locupletior, nec poterit uenire contra eam.conſi.33.nu.28. 29. 30. & 34. Idem quando poſt maiorem ætatem ratificauit illam, re ſeu uerbo.nu. 29.ibid.& nu.30.31.& 32.* 87
1 *minor quando tacuit per quinquennium poſt maiorem ætatem dicitur ratificare geſta in ætate minori nu. 30 ibi. & nu.29.31 & ſeq. Et per hanc ratificationem a lege inductam ceſſat reſtitutio in integrum.* 87
1 *minores in iudicio non poſſunt comparere, niſi ſeruato iuris ordine. conſi.41.nu. 43.* 97
1 *minor factus maior, re ipſa dicitur ratificare contractum ante factu. conſi.49.nu.17.117.et 18. Secluſo dolo intelligatur.nume.19.ibi. Ceſſat enim iſto tempore minor ætas quæ erat cauſa contractus nulli.n. 20.ibi. Dantur et aliæ rationes ibi.et nu. 21.et 22.* 108
1 *minor compromittendo eo ipſo dicitur lædi, et ei competit reſtitutio. conſi.89.nu. 46. Etiam ſi conſanguinei minoris eſſent præſentes. & iuraſſent compromiſſum tendere in utilitatem minoris.conſi.eo.num. 46.ibid.* 160
1 *minor.25.an. poteſt pro debito priuato carcerari. conſil.94.nu.40. Fallit ſi ſit filiusfami. n.41.ibidem, & quid ſi eſt fraudoloſus, & doloſus.nu.42.ibid.* 167
1 *minor liberans tutorem, ratione non reddita ſatis dicitur lædi, & dãnificari, ita ut in integrum poſſit reſtitui cõſ.96.n.8.& 9.& 4.* 171
1 *minor quando iurauit non uenire contra ratione, &c. clauſula iſta ſatis operatur conſi.91.nu.63.* 164
1 *minor ueniens contra tranſactionem, ſeu actum per eum geſtum prius debet reſtituere ſeu offerre omnia, quæ inde recepit. conſ. 96. nu. 112. maxime quando illa recepit autore prætore, & decreto iudicis. nu.115.ibi. Et quando ex prædictis factus fuit locupletior. numero. 118.ibid.* 171
1 *minor contrahendo & alienando cum iuramento reddit ualida omnia geſta.conſi.97.nu.1. Et procedit quando faceret contractum iuratum non ſeruata forma ſtatuti.nu. 2.ibid.* 174
1 *minor excluſus a reſtitutione poteſt allegare nullitatẽ. n.19.ibi.* 174

1 Minor iurans ſe maiorem non habet reſtitutionem in integrum, conſilio.97.nu.32. Si probatur maior ceſſat omne remedium. nu. 47.in toto illo titulo præſupponitur uerè fuiſſe minorem.nu.48. 174
1 minores propter ætatem faciliter decipiuntur, quod ſecus in tutoribus & curatoribus.conſ.98.nu.27. 178
1 Minor ſictè dicitur cõtrahere mediãte perſona tutoris ſeu curatoris. nu.33.ibidem. 178
1 Minor multa interuenire debent in alienatione rerum minorum ut ualeat.conſi.98.nu.1.2.3.4.5.6 7.8.9.10.11.12.13.& 14.fo.18. 99.nu.1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13 14.& 15.& conſi. 100. nu.1. cum plu.ſeq.ſol.183.conſ.85. nu.18.21.22.& 23. 156
1 Nec creditur inſtrumento in quo aſſeritur iuſtam cauſam eſſe æris alieni etiam ſi eſſet æs alienum iſtud non ſufficit.ibi.n.19.& 10.156
Sententia interlocutoria præcedere debet ſuper dictis. ibi.n.23.156
Requiritur etiam & decretum iudicis cum cauſa cognitione & eam ſa probanda ſunt antequã interponatur decretum.ibid.n.25.26.27. & 28.nec creditur iudici aſſerenti prædicta interueniſſe.ibi.nu.29. Nec ulterius ſufficit aſſertio notarij. ibi.nu. 30. 156
Solennitates prædictæ in rebus minorum ſeruandæ ſunt etiam contractu emphyteotico ſeu liuellatiu.ibi. nu.35. 156
1 minor contrahens procuratorio nomine alienius non tenetur ſeruare formam traditam a ſtatuto loquente de contracta minoris.nu. 35.ibid. Et idem eſt ſi minor contraheret tutorio nomine alterius.nume.36.ibi. 156
1 minor dictum de minorinoribus loquitur de geſtis per minores & tamen comprehendit geſta per tutorem & curatorem, ac adminiſtratorem.conſ.98.nu.40. 156.
1 minor conſtituens procuratorem ad cõtrahendum procurator ille obſeruare debet formam iuris communis, et ſtatuti diſponentis ſuper tali contractu.conſ.98.nu. 46.& 47. 156
1 Minor contrahens cum autoritate tutoris, ſeu curatoris poteſt dicere contractum nullum uel habere reſtitutionem in integrum. nu. 54 ibidem. 156
1 minor cum iuramento ratificans alienationem factam non ſeruata forma a iure tradita an eam ualidet.conſ.99.n. 16.17.& ſeq. 156
1 minor quando contrahit an diuerſa ſit ratio ab illa quando curator contrahit.conſi.99.nu.33.& 48. 156
1 minores quando alienant, qualiter eis de iure communi prouideatur. nu.34.ibid. 156
1 minor iurans excluditur a beneficio minoris ætatis. conſi. 97.numero.57. 174
1 minor quando dicatur iuraſſe ſe maiorem, & ex quibus colligatur. conſ.97.nu.84. 174
1 minor iurans ſe maiorem nullo remedio iuuatur.conſ.121.n. 32.220
1 minor factus locupletior tenetur, etiã quod in acta cum eo celebratu non fuerit obſeruata ſolennitas a iure requiſita.nume.33.ibid. Et non reſtituitur in integrum, quando non probat de læſione. nu. 34 ibidem. 220
1 minor aduerſus tranſactionem põt petere reſtitutionem in integrum, & alij eius conſocij gaudere poſſunt dictu beneficio.conſ.11.n 31.25
1 minor fideicõmiſ.reciproco poteſt renuntiare.conſ.12.num. 11.36. & 37. 29
1 minor cum authoritate.curatoris poteſt tranſigere.nu.12. ibi. 29
2 minor excuſatur a negligentia per eum cõmiſſa.conſ.45.nu.28.121
2 minoribus negligentibus concedenda eſt in integrum reſtit. num. 29 ibidem. 121
3 minor læſus non debet reſtitui.conſi.53.nu.61. 75
3 minor an poſſit in integrum reſtitui aduerſus aditionem hæreditatis factam ſine beneficio inuentarij, & an poſſit reſtitui, ut inuentarium conficiat.conſi.65.nu.55. 105
3 minores adeuntes hæreditatem poſſunt tanquam læſi per reſtitutionem in integrum ſe ab illa abſtinere.conſi.69.nu.159. 118
3 minoris bona non poſſunt alienari in emphyteoſim & liuellum.conſilio.85.nu.9. 143
3 minor non poteſt etiam prædicta gerere cum conſenſu tutoris. [illegible]
3 minoribus interdicta eſt alienatio immobilium.ibi.nu.11. eo.
3 minor prohibitus eſt facere contractus.conſ.86.nu.51. 145
4 minor reſtituendus eſt.conſ.85.nu.5. 143
4 minori læſo, non conceditur reſtitutio aduerſus ſententiam.conſil.17. nume.47. 39
3 minori non denegatur reſtitutio in integrum etiã quod contra tutorẽ habeat actionem.conſi.100. nu.65. 183
1 minori competit actio realis pro rebus ſuis male alienatis. conſil.98 numero.24. 178
4 minor quatuordecim annis in cauſa criminali non eſt idoneus teſtis. conſ.164. nu.3. 170
4 minor ætas in criminalibus non eſt apta ad teſtimonium.conſ.163. numero.7. 170
4 minor ann.10.non eſt idoneus teſtis ad probãdum crimen,& delictũ. conſi.163.nu. 6. 170
4 miſſam non audire diebus feſtis an & quando ſit peccatum, uel ſapiat hæreſim.conſi.169.nu.72. 176
1 miſſum in poſſeſſionem uirtute ſententiæ inducit pignus prætorium.cõſi.42.nu.8. Et miſſus ſequitur tenutam.& detentionem.nu.9.ibi. Et iſta poſſunt animo retineri etiam ſi miſſus per plures annos poſſeſſionem non ingrediatur.nu.10.ibi. 98
1 miſſus in poſſeſſionem uirtute ſententiæ arbitramentalis nanciſcitur poſſeſſionẽ.n.11.ibi.& n. 12. Et quid quando immiſſio ſit ex ſecundo decreto uirtute dictæ ſententiæ.nu.21.ibi. 98
1 miſſus in poſſeſſionem authoritate iudicis & ſententia efficitur dominus.nu.22.ibi. Et idem quando mittitur uirtute ſecundi decreti. nume.24.ibidem. 98
4 Miſticum licet eſſet in figura tamen inquantum continet moralitatẽ ſeu legẽ iudicialem, an remaneat firmũ et ualidum, quo ad moralem intelligentiam ſibi annexam. conſi.68.nu.96. 84
4 Miſtica & figuralia hodie penitus ceſſant maxime in ſignificante.cõſilio.68.nu.95. 84
4 miſtica & figuratiua fuerunt & ſunt ſublata.nu.108.ibi. 84
4 Mixtus caſus non comprehenditur ſub ſimplicibus in odioſis.conſil. 114.nu.13. 139
3 MOBILIA non ueniunt appellatione bonorum immobilium. Differunt enim inter ſe conſil.86.nu. 1. 145
2 mobilium appellatione, an ueniant ſeſe mouentia. conſilio eodem.nu. 2.ibid. 145
2 mobilium appellatione, an ueniant nomina debitorum.nu.5.ibid.& melius.nu.9.& 10 145
2 Mobilium & ſuppellectilium appellatione, an ueniat pecunia, & quo caſa.conſi.eod.nume.11.ibid.& nu 12.& 13.ibid.fo. 126.& conſi.89.nume.46. 181
2 mobilium appellatione an ueniant merces & alia deputata ad uendẽdum.conſi.79.nu.47, & an ueniant repoſita ad tempus ut ſtarent in aliquo loco.ibidem. nu. 48. 163
2 mobilium appellatione an ueniant ſeſe mouentia, & animalia. conſi.67.nu.1.fo.120.conſi.79.nu.41. 149
2 mobilium bonorum apellatione, an & quando ueniant actiones.conſilio.94.nu.1. 191
2 mobilium appellatione an ueniant iura & nomina debitorum. nu.3. ibi. Et an iſta ſint ſpeciei de per ſe ſeparata nu.3. ibi. 191
2 Mobilium appellatione an ueniant animalia, et ſeſe mouentia. conſi. 96.nu.10. Et an ueniant fœtus ipſorum animalium.nu. 11.ibid. Inde eum deficientiã animal ũ an teneatur ſummittere alia. nu. 12.ibi. Et an debeat habere uſumfructum, quo ad ſeruos & partus ancillarũ n.13.ibi. Et quid in nominibus debitorum.n.14.ibi. 196
2 Moderamen procedere debet cum cauſa et iuſta, et non uoluntate abſoluta.conſi.11.nu.71. 27
4 moderator et arbiter quiſque in re ſua eſt.conſi.5.nu.191. 16
4 modica et nimia non ſunt in cõſideratione.conſil.3.nu. 31.fo. 11.et conſi.165.nu.14.15.et.16. 171
2 modicum tempus eligendi et declarandi terminari debet iudicis arbitrio.conſi.23.nu.3. 70
4 modicum tempus infra decennium intelligitur.conſil. 98.nu.5.118
1 modicitas precij ualde conſideratur in ſimulatis.contractibus.conſi. 54.nu.68. Et et ſatis eſt, precium fuiſſe inſtitutum.nume.79.ibid. Et quid ſi creditor de rebus nullam capit informationem nu. 70. ibi. Et quid ſi debitor ſemper remanſit in poſſeſſione. nu. 71. ibi. Et quid ſi poſt contractũ ſoluit datia, et grauamina.n.72.ibi. Et quid ſi factũ eſt pactũ, ut quouſq; redimeret, et habe ret annuatim ſoluere aliquid nu.73.ibi. 115
1 Modicitas pretij inducit præſumptionem ſimulationis. conſilio.55. numero.41. 118
2 modus & forma in faciendo aliquid in diſpoſitione hominis formam inducit.conſi.19.nu.8. Maxime quando apparet ponentem ordinem, uelle illum præciſe ſeruari.nu.9. ibid. Et quando apparet de mente diſponentis, quod uoluit inducere formam, & de uehemẽti affectione. num.10.ibi. 54
2 modus adimpleri poteſt poſt hæreditatem acquiſitam et poſt ſucceſſionem.conſ.19.nu.249. 55
4 modus procedendi et inquirendi contra hæreticos eſt iuris poſitiui. conſ.2.nu.140. 55
1 molendinum habens ius ducendi aquã pro molendino, non poteſt ex-

ſtruere aliud molendinum conſi.116.n.6. 217
3 Monachus comprehenditur ſub ſtatuto uocante maſculos excluſis fœminis.conſ.47.nu.62. 73
2 Monachus poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu abbatis ad ſui commodum.conſi.16.nu.100. 43
3 Monachi poſſunt locare prædia monaſterij alijs.conſil.98.n.2. 118
2 Monaſterium an habeatur locō filij, ad excluſionem ſubſtituti.conſ.65.nu.6.& melius.nu.10.& ſeq. Et quid ſi filia grauata ingreſſa eſt monaſterium prorſus incapax bonorum in particulari & in communi.nu.7.ibi. Taliter ita ingreſſo, an ſtatim ſuccedant ſubſtituti in caſu mortis, ſeu uenientes ab inteſtato.nu.8.ibi. 147
4 monaſterio & monachis non licet recedere a locatione. conſil.98.nume.11. 118
4 Monaſteria religioſorum de iure communi, exempta ſunt ab his, quæ debentur ordinario ex lege diœceſana.conſi.22.nu.4. Conſequenter non tenetur ſoluere cathedraticum.ibi. 34
4 monaſteria prædicta ex priuilegijs exempta ſunt.nu.5.ibid. 34
4 Monaſteria inter diœceſim ſita non ſunt exempta a lege iuriſdictionis conſ.95.nu.2. 116
4 Monaſterij poſſeſſiones poſſunt ad modicum tempus locari per adminiſtratores.conſ.98.nu.3.4.& 10. 118
4 Moneta & bona & iuſti ponderis, non poteſt fabricari per aliquem ſine licentia ſuperioris.conſ.169.nu.20. 175
4 De monetis currentibus licitum eſt mercaturam fieri.conſilio.169.num.30. 175
4 In crimine falſæ monetæ, non ſufficit conatus niſi ſequatur effectus.conſi.169.num.24. 175
4 monitio, & denunciatio quid operetur.conſi.173.num.9. Et tenetur monentes, quatenus ad id tenerentur.num.10.ibid. Et an ſit facienda in iudicio, uel ſufficiat extra iudicium.nu.11.ibi. Et an poſſit fieri diebus feriatis.nu.12.ibi. Et quot uicibus ſit facienda.n.13.ibi. 136
2 Monitio iudicis non requiritur quando teſtator expreſſam mentionē fecit priuationis hæreditatis in caſu inobedientiæ.cōſ.19.n.210. 55
4 Monitorium redditur nullum ex defectu iuriſdictionis.conſil.45.& numero.5. 56
4 Monitorium iniuſtum & iniquum & non iuſtificatum ſuſtineri non poteſt.nu.2.ibi. 56
4 Monitorium reſoluitur in uim ſimplicis citationis, comparente monito.conſ.113.nu.1. 129
1 Mora quando non eſt periculum allatura ceſſat ſequeſtrum. conſil.41.nume.34. 97
2 Mora ſoluendi canonem, an poteſt purgari.conſ.108.nu.57. 202
1 Mora Non dicitur in mora ſoluendi qui compenſando ius habet.cōſilio.121.nu.20. 220
1 Mora præcedens interitum ſpectat ad moroſum.conſ.123.n.3. 222
1 Mora quando quis dicatur in mora conſtitutus.conſi.124.nu.6. 222
2 Mora an poſſit purgari, quando appoſita eſt dies & pœna de rigore.conſ.19.nu.195. Et quid de æquitate canonica.nu.196.ibid.& nu.239.& alijs ſeq.declaratur.nu.196.ibi. 55
2 Mora cauſatur ex lapſu diei legalis.nu.198.ibi. 55
2 Mora non poteſt purgari in ultimis uoluntatibus ſi dies, & pœna apponuntur a teſtatore expreſſe uel tacite ex euidenti mente ipſius. numero.222.ibi. 55
2 Mora non purgatur quando inſtitutus ſub conditione illud non fecit infra tempus & quando teſtator proceſſit ultra.nu.223.ibi. 55
2 Mora non purgatur, quando executio fit a lege licet non ſit facta ab homine.nu.223.ibi.& nu.12. eo.
2 Mora non purgatur, quando quis contrauenit uoluntati teſtatoris non ſeruando eius uoluntatem.conſi.eo.nu.226.ibi. eo.
2 Mora non purgatur quando pœna eſt propter ius cōpetens moroſo & translatum in alium.nu.227.ibi. eo.
2 Mora commiſſa in non adimplendo conditiones impurgabilis eſt numero.234. ibi. 55
2 Idem quando quis eſt moroſus circa quærendam ſibi actionē & quærendum ſibi ius nu.236.ibi. Siue conditio conſiſtat in dando, ſiue in faciendo dummodo faciliter potuiſſet adimpleri.nu.237.ibi. 55
2 Mora purgatio ceſſat poſt diem appoſitum a lege. conſilio. 19. numero. 199. 54
2 Mora purgatio ceſſat ex pluribus.conſ.19.nu.21. 54
2 Mora purgatio non recipitur in ultimis uoluntatibus quando executio ſit ipſo iure.ibi.nu.225. 55
2 Mora purgatio ceſſat, quando lex poſt lapſum termini facit executionem.ibi.nu.230. eod.
2 Mori quis non poteſt cum pluribus filijs ante pubertatem. conſilio.83. num.25. 169
3 Mori cum teſtamento dicitur qui hæredem inſtituit licet ſpecifice nihil diſponat de bonis ſibi a teſtatore relictis in quibus ſuit grauatus fideicommiſſo.conſ.72.nu.60. 126
3 Mori pro parte teſtatus & pro parte inteſtatus quis non poteſt. ibi. numero.73. eod.
2 Mori ſine filijs maſculis conſiderabile non eſt conſilio uigeſimoquarto.numero.81. 78
2 Moriens ab inteſtato an tacitē uocet ſibi ſuccedentes ab inteſtato omni iure.conſi.22.nu.58. 67
3 Moriens ab inteſtato tacite dicitur uocare proximiores ſuos.conſil.79.nume.8. 137
3 Moriens tranſmittit etiam nulla facta mentione quantitatis dotis.conſ.36.nu.22. 56
3 morientibus ultimo quando poſt mortem pluribus eſt quis ſubſtitutus illi dicuntur inuicem ſubſtituti & grauati.conſi.53.nu.41. 85
3 moriente fideicommiſſario pendente conditione fideicommiſſum uniuerſale non tranſmittitur, etiam ad ſuos.conſi.93.nu.9. 158
2 Mortuo ab inteſtato ita ſuccedunt fœminæ ſicut & maſculi.conſ.89.num.27. 181
2 Mortuus in dubio an quis præſumatur in pupillari ætate, uel poſt, et cui incumbat onus probandi iſtud.conſi.36.n.43.& nu.46. Et quid in illa conditione per quam quis uocatur, ſi inſtitutus mortuus eſſet ſine liberis. nu.44.ibi.& nu.46. 104
2 Mortuus relicto filio mortuus dicitur cum filijs, & non ſine. conſil.85.nume.42. 172
3 Mortuo primo ſubſtituto ante grauatum ad fideicommiſſum ueniunt illi nominati in perſona propria.cōſ.66.nu.75. 107
4 Mortuo debitore ſi liquidatio ſuit facta contra fideiuſſores an ſufficiat.conſ.121.nu.12. 135
4 Mortuo illo qui habet declarare ante declarationem quid agendum conſ.123.nu.17. 135
4 Mortuus non poteſt condemnari regulariter, & ſi ſit non ualet ſententia.conſ.155.nu.8. 161
2 Mors ciuilis an æquiparetur naturali in fauorem ſubſtituti.conſilio.65.num.5. 147
2 Mors ciuilis iſto caſu an producat eundem effectum, quem produceret mors naturalis.nu.9.ibi. 147
4 Mors ciuilis quando operetur effectum mortis naturalis, & quando illi æquiparetur.conſ.5.nu.117. 16
4 Mors ciuilis æquiparatur naturali in caſibus a iure expreſſis & non alijs.nu.149.ibi.fo.14.nu.117. 16
4 Nec æquiparatur quando per omnia non producit eundem effectum etiam in diſpoſitione hominis.conſi.ea.nu.150.ibi.
4 Et idem quando ſpecialiter facta eſt prouiſio & expreſſio de morte naturali.ibi.151.ibi.
4 Et idem in caſu præcedenti, quando eſſemus in diſpoſitione legali.nume.152.ibi.
4 Et idem ut non ueniat mors ciuilis, quando diſpoſitio uitiaretur ſi nō expectaretur mors naturalis.nu.154.ibi.
4 Mors tantum uidetur operari, quantum iuramentum.conſil.7.numero.18. 22
4 Mors ciuilis, quo caſu æquiparetur naturali.conſ.19.nu.18. 22
4 Mors uoluntas, negligentia, in quibus æquiparantur. conſ. 119. numero.27. 127
4 mors omnia ſoluit.conſ.155.nu.5. 161
1 Mos ſolitus in cambijs recipiendis ſeruandus eſt conſilio. 91.numero.24. 164
4 Mos & uſus patriæ & regionis probandus eſt. conſilio.165. numero.16. 171
1 Mores multum conſiderantur.conſ.29.nu.26. 77
4 Mores boni & bona indoles excludunt omnem ſiniſtram ſuſpicionem.conſi.51.nu.22. 62
4 Mores boni & mali, ex quibus indicantur & apparent. conſi. 68. numero.336. 85
2 Motus proprij clauſula, & ex certa ſcientia oſtenditur diſponentē uelle uti plenitudine poteſtatis.conſ.15.nu.63. 40
1 motus proprius non tollit defectum intentionis & mentis. conſilio.1.numero.74. 2
2 Et conſ.3.nu.27. 9
4 Et conſ.42.nu.26.fol.54.conſilio.74.numero.23.fol.102.& conſ.69.nume.22. 95
1 Motus proprius non operatur in præiudicium tertij.conſi.1.n.75. 2
4 Et conſ.79.nu.22. 100
1 Motus proprius non operatur ultra ſcientiam & mentem concedentis.conſ.1.nu.76. 2

1 *Motus proprius non importat ſcientiam.conſ.1.nu. 78.* 2

1 *Motus proprius non tollit inhabilitatem, nec inducunt diſpenſationem, incompatibilium.conſ.1.nu.78.* 2

4 *Et conſ.74.nu.3 ;.& 38.* 102

1 *Motus proprius non tollit qualitates, & defectus extrinſecos ultra narratos.conſ.1.nu.79.* 2

4 *Et conſ.74.nu.41.* 102

1 *Motus proprius non includit non ueriſimiliora.conſ.1. nu. 80* 2

2 *Et conſ.4.num. 28.* 10

4 *Et conſ.74.num.42.* 102

2 *Motus proprius ſupplet errorem et alios defectus.conſ.4.n.35.* 10

2 *Motus proprius tollit omnem ſurreptionem, et iuſtam cauſam importat.conſ.15.nu.58.* 40

4 *Et conſ.18.num.15.fol.36.conſ.41.numero.3.fol. 54. conſ.74.numero.22.* 102

2 *Et ſi apponitur ad ſupplicationem partis adhuc uiget motus proprius.conſ.15.nu.59.* 40

4 *Motus proprius & ex certa ſcientia conſideratur dupliciter.conſ.3.numero. 57.* 11

4 *Motus proprius ex certa ſcientia, an operetur ualiditatem monitorij nulli.conſi.45.nu.33.* 56

4 *Motus proprius non tollit falſitatem cauſa expreſſa.conſil. 68. numero.217.* 85

4 *Motus proprius non ualidat gratiam factam lite pendente, ſi de ea nulla facta eſt mentio.conſi.74.nu.17.* 84

4 *Motus proprius neceſſario non includit ſcientiam concedentis.conſ. 74.nume.29.* 102

4 *Motus proprius non tollit ſurreptionem in præiudicium tertij.conſil. 74 num.33.* 102

4 *Motus proprius non uenit contra ueritatem.ibi.nu.48.* 102

4 *Motus proprius ſi eſt procuratus non præſtat robur procurati.conſil.eo.nu.23.* eo.

4 *MVLIER coniugata ſi habitat cum adultero, & maritus ſuo arbitrio poterat ad eum habere acceſſum, natus ex ea præſumitur filius mariti & non adulteri.conſi.64.nu.7.* 81

1 *Mulier conſtante matrimonio poteſt agere contra tertios poſſeſſa res ſi maritus incepit male uti ſua ſubſtantia.conſi.80.nu. 46.* 146

1 *Mulier contrahens tanquam tutrix ulterius non tenetur ſeruare formam ſtatuti loquentis de contractu mulieris.conſ.98.nu.37.* 178

1 *Mulier maior habẽs maritum poteſt contrahere & alienare nulla ſeruata ſolennitate etiam marito abſente.nu.61.ibi.* 178

1 *mulier & minor contrahentes per procuratorem uidentur ſicte contrahere.nu.66. ibi.* 178

2 *Mulier tranſiens ad ſecunda uota priuatur legato quo caſu & in quibus terminis iſtud procedat.conſ.95.nu.26.* 193

2 *Mulier licet tranſeat ad ſecunda uota non propterea tenetur reſtituere fructus quos antea percepit uirtute dicti legati.ibi.nu.49.& 50. Non enim tenetur ſemper perſeuerare in uiduitate.ibi.nu.51.* 193

2 *Mulier relicta uſufructuaria facit fructus ſuos, et, ſi non fecit inuentarium, nec ſatis dedit, ſi hæres ſuper inſtantia nõ fecit.conſi.96.nu. 6. Et quid ſi hæredes non fecerunt inuentarium. conſilio. eodem. num. 7.ibi.* 196

2 *Mulier relicta uſufructuaria omnium bonorum &c. an debeat habere uſumfructum locorum comparatorum annua.nu.10.ibi.& ſeq.nume.16.& ſeq.* eo.

3 *Mulier maritata.& minor.25.anno.an comprehendatur in ſtatuto diſponente minorem.25.ann.non poſſe teſtari.conſi.16. nu.12* 24

3 *Mulier quando & ex quibus dicatur non honeſte uiuere.conſil.29. nu.57.& ſeq.* 45

3 *Mulier ſecundo nubens uidetur marito illã dotem conſtituere, quam primo conſtituit.conſi.34.nu.1.Et ſi tertio nubit, uidetur tertio marito dotem illam conſtituere quam conſtituit ſecundo, ibi.nu. 1. Attenditur ultimus ſtatus.nu.3.ibi.* 54

3 *Mulier conſentiens alienationi facta per maritum cum iuramento etiam data enormi læſione quod non poſſit petere abſolutionẽ. conſi. 75.nu.8.& etiam ſi allegaret enormiſſimam leſionem opi. aliquorũ. ibi.nu.9.Maxime ſi adeſt clauſula renũtiatoria & exceptionis doli mali in factum &c.ibi.nu.10.Et quid ſi mulier præſtans conſenſum alienationi non poteſt habere recurſum ad bona mariti, ex qua non extant.ibi.num.13* 133

3 *Mulier.In contractu geſto cum muliere præſumitur ſimplicitas, & iuramentum eſſe captioſum.conſi.26.nu.74* 40

3 *Mulier quod excludatur a ſucceſſione propter conſeruationẽ agnatus, cenſetur fauorabile.conſi.110.nu.1* 176

* *Mulier conſentiens marito alienanti, & renuncians iuri ſuo poſt uenire contra talem renunciationem, quando non extant bona mariti, ſuper quibus poſſit ſe iuua e.conſi.75.nu.16.Et ſi maritus tempore renunciationis habebat bona, ſi poſtmodum reperitur illa non ſufficere reſtitutioni dotis, idem erit nu.17.ibi.* 133

3 *Mulier uiuens & nihil dicens, poſtmodum moriens liberatur a reatu periurij.nu.20.ibi* 133

3 *Mulier uiuens, & nihil dicens contra iuramentum, eius hæredes poſſunt petere abſolutionem a iuramento ad cautelam, non tamen neceſſario.nu.21.ibi.* eo.

3 *Mulieris fragilitas laborat contra propria commoda, numero. 30. ibidem.* eod.

3 *Mulier ſecundo marito, an poſſit concedere pluſquam continetur in l.hac edictali.C.de ſecun.nup.conſ.91.nu.36.* 155

3 *Mulier in dote habens expreſſam hipothecam poſteriorem, præfertur anteriori habenti tacitam.conſ.102.nu.5.Et iſta anterior expreſſa præfertur poſteriori, quamuis illi fuerit tradita res nu. 7. ibidem. Præfertur etiam nedum pro ſorte principali, ſed adhuc pro uſuris. num.8.ibi.* 167

4 *mulier adultera non perdit dotem quando maritus fornicatur, conſilio.54.nu.45.* 67

4 *mulier confitendo ſe eſſe cognitam ab aliquo non probat.conſi.54.n. 48.& alijs ſeq.* 67

4 *Mulier ſoluto matrimonio ab hæredib. uiri, licitè poteſt capere quid annuum quouſque dos ſibi ſoluatur.conſi.64.nu.1.* 81

4 *Mulier ſoluto matrimonio, quouſque dotem recipiat debet alimentari ab hæredibus mariti.conſ.64.nu.3.Et loco dictorum alimentorum poteſt capere interuſurium conceſſum per ſtatutum. Et quæ qualitates ut id licite capiatur, debent concurrere.nu.4.ibi.* 81

4 *mulier licitè poteſt tale interuſurium in alium transferre n.6.ibi.eo.*

4 *Mulier an & quando teneatur reſtituere res, quas aſſeritur aſportaſſe nu.26 ibi.* 81

4 *Mulier poſt contractum matrimonium, an poſſit ingredi religionem, & infringere matrimonium adhuc non conſummatum.conſi. 65. nume.1.Et quid ſi poſt profeſſionem per triennium in illa perſeuerauerit.nu.1.ibi.* 82

4 *Mulier facultatem habet contracto matrimonio ingrediendi religionem.conſi.125.nu.15.Fallit quando matrimonium fuit conſummatum.num.16.* eod.

4 *Mulier non poteſt habere duos maritos.conſ.68.nu.75. Nec dimiſſo primo poterat capere alium.nu. 76.* 72

4 *Mulier quæ admiſit tres maritos non dicitur honeſte uiuere. conſi. 160.num.8.* 168.

4 *Mulier tranſiens ad tertia uota dicitur inhoneſte uiuere. conſ. 160. nume. 9.* eo

4 *mulieri aſſerenti ſe ab illo fuiſſe defloratam quando ſit credendum & quo caſu.conſ.60.nu.30.* 76

4 *Mulieres non ſunt idonei teſtes, quando agitur de pœna fiſco applicanda.conſi.165.nu.11.* 171

4 *mulier uiripotens eſt in anno.12.Eo tempore legitimè matrimonium contrahit. Habet eo tempore legitimã perſonam ad contrahendum etiam ſi rapta eſſet.conſilio.170.nu.10.& 11.* 177

1 *Mulier maior poteſt contrahere, nec contra illum poteſt uenire.conſilio.33.nume.16. Et geſtum ab ipſa eſt obſeruandum. nu. 17. ibid. Et etiam per ſuos hæredes.num.18.ibi.Et hæredibus ſuis futuris, poteſt quis contrahendo præiudicare, & rebus ſuis imponere legem. nume.19.ibi.* 87

4 *Mulierem nolle damnum mariti, omnis præſumptio eſt. conſilio. 87. nume.16.* 111

1 *Multa impediunt fieri quæ iam facta tenent.conſilio.quadrageſimoquinto. num.10.* 101

1 *Et conſ.45.nu.10.* 101

4 *Et conſilio.2.numero.45.fol.5.conſilio.5.num.62.fol.15.& conſ. 68.nu.176.* 85

3 *Multa ſimul iuncta magis operantur.conſi.29.nu.38.* 45

4 *Et conſ.1.nu.194.* 1

4 *Multa permittuntur tranſire per quandã uniuerſitatẽ, quæ non tranſeunt per ſe ſpecialiter.conſ.50.nu.3.* 61

4 *Multa fuerunt permiſſa a Deo, quæ hodie prorſus denegantur. conſi. 68.nu.102.Et quid ſi fuerunt permiſſa non perpetuo ſed figuratiue. nume.103.ibid.* 84

4 *multi quando ſunt, qui habeant rem communem, & ut ſinguli nõ poſſunt ſuper illa diſponere regulariter, niſi omnes conſentiant. conſilio. 90.nume.12.*

Ita ut factũ ab omnibus alijs non præiudicet uni.n.13.ibi.In re competente pluribus, ut ſingulis non iure ſingulari, ſed de iure eccleſiæ po

teſt maior pars ſtatuere.nume.15.ibidem. 113
1 Multiplex remedium competit ad recuperandum res abſtractos.cõſil.75.nu.24. 242
1 Munera patrimonialia quæ & an ab eis excuſentur aliqui.conſi.25.nu.75.Et ſi imponuntur ratione rerum forenſes non excuſantur.nu.76.ibi.Et idem ſi prædia forenſium ſunt oblibrata.nu.77.& ibi.nu.114. Et idem ſi ſtatu. loci forenſes aſtringerentur.nu.78.ibi.& nu.79.81.& 35.& 36. 64
4 Munero hincinde tranſmiſſo.& recepto non probant matrimonium.conſil.61.nu.15. 77
4 Munuſcula hincinde miſſa non probant matrimonium fuiſſe contractum inter illos eo mittentes.conſi.59.nu.20. 75
1 Munitiones facere an & quando liceat dominis prædiorum & penellos prope ripã fluminis.cui inhærẽt prædia, et per totum.conſ.105.nume.1. 196
3 Mutanda non ſunt,quæ certam habuerunt interpretationem.conſil.82.nu.22.fo.140.& conſ.92.nu.64. 156
4 Mutans iudicium intentatum.condemnandus uenit in expenſis.conſ.22.nume.1. 34
4 Mutans iudicium,condẽnandus eſt in expenſis.conſ.31.nu.51. 43
3 Mutare uoluntatem quis poteſt quouſq; uiuit.conſ.77.nu.75. 111
4 Mutare quid ſit.conſ.251.nu.25. 155
3 Mutatio uoluntatis debet eſſe libero non obſtante aliquo pacto.conſi.69.nu.10. 117
4 Mutatio uultus & palliditas inducunt præſumptionem mali. conſil.256.nu.35. 162
4 Et conſ.66.nu.6. 84
1 Murus exiſtens in medio an cenſeatur cõis.conſi. 63.nu. 1.Et poſtmodum inde ædificatum,commune cenſetur.n.2.ibi. 127
1 In muro cõi non poteſt quis feneſtras facere.nu.3.ibi.Et facto debens recludi.nu.4.ibi.Maxime ſi murus communis fuit deſtinatus, & poſitus ad certum uſum.nu.5.ibi. 127
1 In muro communi unus ſociorũ altero inuito,non poteſt aliquid facere.nu.7.ibi.Et inuitus dicitur iſto caſu,quando non conſentit. nu.8.ibi.Et ſola præſentia non inducit conſenſum.nu.9.ibi.& nu.10. 127
4 In muro communi ſocius inuito alio ſupra culmen poteſt facere feneſtras.nu.12.ibidem.Niſi non appareat conſuetudo, & ius nõ permittit.nu.13.ibidem. 217
1 Murus cõis poteſt eleuari in parte conſocij.conſ.63.nu.14.ibi. 127
4 Murus quòd ſit communis,ex quib.probetur.conſi.126.nu.9. 124
4 Muri proprietas per quæ ſigna probetur.ibi.nu.10. eo.
4 In muro alterius quis non poteſt aliquid facere.ibi.nu.13. 124
4 In muro communi non licet facere ſcolam.ibi.nu.24. eo.
1 Mutuantibus reſtituendum eſt mutuum in ſua qualitate, & bonitate & ſine diminutione.conſ.35.nu.20. 91
4 Mutus & ſurdus ſimul a natura an poſſit matrimonium contrahere.conſ.63.nu.1.& nu.ſeq.& nu.4.Et quid ſi ex accidenti fuerit mutus & ſurdus.nu.2.ibidem. 80
4 Mutus & ſurdus a natura reputatur, ut mente captus.nu. 4.ibi.Et quid ſi talis mutus & ſurdus a natura ſignis & coniecturis oſtenderet intellectum.nu.5.ibi.& nu.7. 80
4 Mutus & ſurdus a natura, an ſignis & coniecturis oſtendat intellectum relinquitur arbitrio iudicis.nu.8 ibi. 80
4 Mutus & ſurdus eueniente ætate habili, ſi matrimonium contrahere permittitur per gubernantes illos uocandi ſunt ſubſtituti.num.9.ibidem. 80
4 Mutus & ſurdus a natura,an poßit condere teſtamentum. num.15 ibidem. 80
4 Mutum & ſurdum a natura habere intellectum ex quibus ſignis, & coniecturis probetur.nu.23.ibi. 80

De litera, N.

1 NARRATIO Sola facti ſufficit, quando proceditur ſummarie,& ſine ſtrepitu.conſ.76.nu. 1. Et ſi non eſt facta conclusio & petitio in proceſſu ſatis eſt quòd de iſtis per alia uerba conſtet & poteſt id apparere ex alijs ſcripturis maxime ſi proceſsus dependet ab illis. ibidem numero 2.3.& 4. 242
1 Narratio & proœmium cauſam finalem denotant.conſ. 96. numero 45. 172
4 Narratiua,an & quando reddat diſpoſitionem ſurreptitiam.conſil.103.nume.23. 222
3 Natiuitas facta in domo mariti tanquam potentior præfertur tractui. & nominationi factæ per adulterum patrem.conſilio.10.numero 13. 21
2 Natiuitas filij qualiter probetur per memoriale & ſcripturam patris.conſ.5.nu.58. 11
1 Natus ex maritata relicta in domo adulteri, præſumitur filius adulteri,& non mariti. conſi.10.nu.34. 22
2 Natus ex coniugata poteſt eſſe quandoque filius adulteri,& non mariti.conſ.12.nu.107. 28
2 Natus ex marito & uxore in domo mariti præſumitur generatus ex ſemine mariti.nu.232.ibi.& nu.234. 28
2 Natus ex uxorata poteſt eſſe filius adulteri, ſi conceptus fuit tempore quo maritus erat abſens,ſeu infirmus.nu 242.ibi. Poteſt etiam id induci,quando aliæ coniecturæ concurrerent,per quas conſtaret illũ eſſe filium adulteri.nu.243.ibid. 28
2 Nati ex uxorato ſpurij ſunt. conſi.15.nu.10.Idem quando non poterat tempore natiuitatis eſſe matrimonium inter eos, ex quibus nati ſunt.nu.11.ibi. 39
2 Nati ex filia fœmina aliam patris agnationem ſequuntur.conſi.19.numero.35. 54
2 Natus in domo præſumitur filius mariti, licet eius uxor ex qua natus eſt,quãdoque fuerit ab alijs cognita.conſi.29.nume.21.& 97.& ſequ.declaratur. 91
2 Natus in octauo menſe uiuere non poteſt. conſilio. 56.nu.6.& alijs ſequent. 148
2 Natus. Non natus,nec conceptus uiuo.teſtatore nec tempore teſtamenti nec tempore mortis adhuc illi ſuccedere poteſt.conſil.83.numero.22.& 13.Et quo caſu iſtud procedat & locum ſibi uendicet.ibi. 169
2 Natus ex fœmina annorum.50. maiore an dicatur legitimus & ſit ſucceßibilis & iſto caſu ut dicatur legitimus & ſit ſucceßibilis quæ requirantur probationes.conſi.29.nu.45.cum ſeq. 92
2 Natus tempore immaturo nec uolens uiuere ſecundum curſum naturalem,iudicandus eſt,ut abhortiuus.nu.8.ibi. 91
2 Natus ex filia, non uenit appellatione domus, nec familiæ,ſeu ſtirpis ipſius teſtatoris.conſi.63.nu.16. 144
3 Natus ex uxorata abſente marito præſumitur generatus ex ſemine alterius quam mariti.Debet tamen iſtud concludenter probari.cõſ.64.numero.5. 104
4 Natus imperfectus in 5.& 6. & 7.menſe licet ſtatim moriatur,an rũpat teſtamentum.conſi.145.num.13. 57
2 Naturalem tantum habens poſſeßionem non præſcribit etiam longißimo tempore. conſ.104.nu.127. 191
2 Naturalis,filius tantum ad feuda non poteſt ſuccedere.conſi.14.numero.18. 37
2 Naturalis tantum non uenit ſub illa conditione,ſine filijs legitimis, & naturalibus.nu.19.ibi. eo.
2 Naturalis tantum differt a legitimo & naturali.n.20.ibi. eo.
2 Naturales tantum debent habere alimenta ſuper bonis paternis.nu.27.ibi.Niſi habeant unde aliter uiuere poſſunt.n.28.ibi. 37
2 Naturales tantũ pro quo parte poſſunt ſuccedere patri.n.25.26. 37
2 Naturalis capi poteſt pro quocunque filio.conſ.15.n.56. 40
4 Naturalis lex,quæ proprie dicatur.conſ.68.n.347.
4 Naturæ de lege,nedum ſunt illa principia practico uel concluſiones deſcendentes ex illis ſed etiam illa quæ ſunt conſona dictis principijs & concluſionibus & illis conformia.conſ.68.nu.379. 86
4 Naturæ fœdus uiget inter has perſonas,ſcilicet cognatum & relictã fratris,prohibens coniunctionem concubitus.conſ.68.nu.381. 86
2 Natura copulatiuæ eſt ut omnia copulato uerificentur & adimpleãtur.conſ.95.nu.7. 169
1 Naulum ſoluendum eſt pro tota naue cõducta,etiam ſi pro parte fuerit uacua.conſ.96.nu. 49. 172
1 NEC dictio, quandoque capitur pro neque quandoque continet connexam implicatiuam.conſ.36.nu.9. 91
1 Neceſſarium.Qui uult conſequens uelle uidetur neceſſarium antecedens.conſ.82.nu.73. 149
2 Et conſ.37.nu.29.fo.106.& conſ.89.nu.7. 181
5 Et conſilio.2.nume.22.fo.6.conſi.6.nu.19.fo.13.& conſil.76.numero.31. 134
4 Et conſ.3.nu.104. 12
2 Neceßitas legem non habet,& neceßitatis cauſa contra communes regulas quamplura ſunt inducta conſ.32.nu.12. 98
2 Neceßitatis cauſa quamplura conceſſa ſunt,contra communes concluſiones.conſ.33.nu.23. 99
2 neceſſe eſt coniecturas eſſe ueroſimiles, & ſufficientes. conſilio.97.numero.18. 257

3 Neceſſitas excuſata forma tradita per ſtatutum.conſ.46.nu.25. 71
4 Neceßitas permittit plures aſsitationes poſſe fieri.conſi. 105.numero. 24. 123
4 Neceßitatis priuilegia remißiuè.nu.25.ibi. eod.
4 Negans pontificis poteſtatem at hæreticus habetur. conſi. 1.numero ſeſto. 2
3 negans dubium an & quando admittatur ad beneficium ceßionis,ſeu quinquennalis dilationis.conſ.100.nu. 6. Et quid quando mendacio & negatione procuratoris non adeſt dolus.ibid.nu.8. Et quid ſi facta eſt per illa uerba nego narrata prout narrantur &c.ibi.n.9. 166
4 negans aliquid non poteſt interpretari ut affirmet. conſilio.141.numero.13. 146
4 negantes non poßidere,turbare dicuntur.conſi.126.nu.9. 137
4 negare Chriſtum hæreticum eſt.conſ.2.nu.189. 5
1 negatiua quandoque probãda eſt.conſ.022.nu.23. 190
3 negatiua per rerum naturam regulariter eſt improbabilis.conſi.13.nu.16.Fallit quando eſt coarctata loco & tempore.nu.17. 22
3 negatiua coarctata,quando probet concludenter.conſ.19.nu.23. 28
4 negatiua dictio præcedens,abnegat omnem poteſtatem, & imponit neceßitatem,at actus non fiat.conſ.58.nu.35. 72
4 negatiua quãdoque probanda eſt per negantem.conſ.138.n. 2. 144
4 negatiua probari poteſt in pluribus caſibus, & maxime quando eſt coarctata loco & tempore probatur per conteſtes debent tamen teſtes formiter concludere,ut eam probent. Et ſatis probatur quando deponunt taliter quòd uериſimile eſt eis, eſſe cognitum quod dicunt prout ſufficit ſi dicatur, audiui quia fui præſens.conſi.162.nu. 10. 11.12.13.14.& 15. 169
4 neglecta uidentur,quæ ſpeciali nota digna ſunt.ſi ſpecialiter non deſignantur.conſi.74.nu.8. 102
4 negligens petere inueſtituram priuatur iure ſuo. conſilio. 103.numero. 16. 122
1 negligentia imputatur,quando ſpoliatus potuit per uiam iuris conſequi ſuum.Quod minime procedit, quando nulla aderat copia iudicis tunc enim licitum eſt propria authoritate rem ſuam recuperare.conſil.24.nu.18.& 19. 63
1 negligentia alieni non poteſt imputari ,quando diligentia nihil profuiſſet ſi fuiſſet adhibita.conſ.24.nu.22. 63
1 negligentia prælati nocet eccleſiæ circa præſumptionem rerum illeius.conſi.101.nu.83. 186
3 negligentia ex quibus non debet imputari.conſ.92.nu. 51. 156
4 negligentia prælati nocet eccleſiæ.conſi.3.nu.15. 11
1 negligentia & factum anteceſſoris in feudo ex pacto & prouidentia non nocet ſucceſſori.conſi.23.nu.199. 52
1 negotiationi nauali an uero terreſtri,an quis proponatur multum differt.conſi.93.nu.59. 166
4 negotiorum geſtorum actio competit in materia cambiorum.conſilio.131.num.27. 140
1 nemo appellando contra ſententiam ſupremi principis uenire poteſt conſi.118.nu.1. 218
1 nemini licet uenire contra tranſactionem propriam uallatam iuramento.conſi.10.nu.92. 22
1 nemo contra iuramentum audiri debet, non petita abſolutione. num.93.ibidem. 22
3 nemo poteſt repudiare hæreditatem in feudo hæreditario,& illud acceptare.conſ.16.nu.44. 38
2 nemo regulariter poteſt promittere factum alienum,& promittendo non obligatur.conſ.16.nu.114. Fallit ſi promittit ſe facturum, & curaturum.conſ.eo.num.115.ibi.Videtur enim iſto caſu factum pro proprium promittere, & non adimplendo tenetur ad intereſſe. conſil.eodem. numero.116.ibidem.
Et quid ſi in contracta principalis, ſuper quo iſte ita promiſit, eſt nullus.nu.117.ibi. 43
1 nemo in alium transfert quod non habet.conſi.7.nu.8. 18
2 nemo dat quod non habet.conſi.25.nu.71. 40
4 Et conſi.65.nu.10. 82
1 nemo poteſt ſe iuuare ex aliquo acta,quem non acceptat. conſi. 31.nume.40. 79
2 nemo præſumitur iactare ſuum.conſi.35.nu.21. 91
4 Et conſi.7.nu.8.fo.22.& conſi.169.nu.54. 145
4 nemo poteſt in alium plus iuris transferre,quam ipſe habeat.conſi.25.num.30. 36
2 nepos ex fratre an ſit talis perſona quæ ex præſumpta mente defuncti debeat excludere ſubſtitutum.conſi.42.nu.28.Et an talis perſona debeat eſſe ex deſcendentibus ipſius teſtatoris.ibi. Et quid ſi ſubſtitutus eſt in æquali gradu cum cohærede pedente ipſum excludere.numero.19.ibi. 115
2 nepotes ſtante matre filia teſtatoris,non poſſunt auo materno ab inteſtato ſuccedere.conſi.54.nu.12. 132
2 nepos ſeu neptis mortuo patre ſeu matre, reſpecta aui teſtatoris obtinet primum locum,& debet inſtitui ſeu exhæredari ex cauſa,alias præteritus ſeu præterita reddit teſtamentum nullum.conſi. 60. numero. 2.5.& 9. 139
2 nepos mortuo patre occupat dictum locũ,ita ut debeat inſtitui, ſeu exhæredari ex cauſa.conſi.64.nu.2. Occupat enim primum locum patris.nu.3.ibi. 145
2 nepos repræſentans perſonam patris ſuccedit una cum patruo. num.19. ibid. 145
2 nepos in fideicommiſſo,an ſuccedat una cum patruo.nu.29.ibidem.& num.30. 145
2 nepos præſumitur ignorare diſpoſita,& contenta in teſtamento aui.conſ. 72.nu.18. 155
2 nepos præſumitur habere ſcientiam teſtamenti auiti,& contentorum in eo, geſſit aliquid relatiuum ad tale teſtamentum.nu.21.ibi. eo.
2 nepos admittitur una cum patruo ad fideicommiſſum , ex coniecturata mente teſtatoris.conſilio.38.numero. 14.fol.93.conſilio.77.nume.13. 160
2 nepotes non nati tempore diſpenſationis,an & quando ueniant in cõſideratione.conſ.77.nu.29. 161
2 nepos ex fratre excludit ſororem tranſuerſalem,ſi nepos eſt filius maris.conſ.85.nu.59. 172
2 nepos natus ex filia teſtatoris,natus dicitur ex eius proprio corpore.conſi.88.nu.21. 179
3 nepotes nec deſcendentes non comprehenduntur appellatione filiorũ, quo ad grauamen inducendum.conſi.14.nu.15.Minus etiam includitur nepos , quando reperitur filius in primo gradu in quo diſpoſitio fuit uerificata.nu.16.ibi.Minus etiam comprehenduntur in grauamine fideicommiſſario.nu.17.ibi. 22
3 Nepos ab inteſtato ſuccedit una cum matertera auunculo ſuo.conſ.31.nume.5. 50
2 Nepos appellatione filij an & quando ueniat in grauamine.conſilio.87.num.23. 177
3 Et conſi.52.nu.15.& alijs ſeq. 83
3 nepos comprehenditur appellatione filij ex coniecturata mente teſtatoris.conſ.52.nu.19. 83
3 nepos uenit appellatione filij quando eadem ratio uiget in nepote quam filio.conſ.52.nu.20. 83
3 nepotes comprehenduntur quando teſtator aſcendens protulit ſimpliciter uerbum filys.conſi.52.nu.21.Et idem ſi non ſunt nominati ſpecifice & non erant tunc nati & in euentum futurum fily tantum fuerunt appellati.ibi.nu.22.Et idem ſi nomen filij eſt appoſitum per modum cauſæ & conditionis in fauorem eorum.ibidem.nu. 25. 83
3 nepos admittitur cum patruo in fideicommiſſo in quo ſucceditur teſtatori,& non grauato.conſ.42.nu.24.Et quando ſucceditur aſcendenti,nepos uenit una cum patruo,& auunculo.nu.25.ibi. 65
3 nepotes ex fratre ſuccedunt patruo.conſi.109.nu.27. 174
4 nepos deſcendens ex primogenito præfertur patruo in iure primogenituræ.conſ.72.nu.106. 98
2 nepotes non ueniunt in contractibus appellatione filiorum.conſi.29.numero.14. 62
1 nepotes & omnes deſcendentes in conceſſione feudali ueniunt appellatione filiorum.conſi.20.nu.23. 42
1 nepotes an & quando ueniant appellatione filiorum.conſilio.89.numero.21. 160
3 nepotes an ſuccedant una cum patruo in allodialibus.conſi.65. numero. 42. 105
1 nepos ex fratre in feudis pariter ſuccedit cum patruo.conſ.2.nu.44.& nu.48.fo.10.& conſi.10.nu.4. 22
1 nepos repræſentat perſonam patris,quãdo ſucceditur auo,& admittitur una cum patruo.conſi.3.nu.39.Et idem quando expreſſe uocatur,& de primo.n.40.ibi.& nu.41.In ſucceßione fideicom.notatur ſicut in ſucceßione ab inteſtato.nu.41.ibi. 12
2 nepos ex filia ſuccedit una cum matertera auo.conſi.3. nu. 15. 8
2 nepotes & pronepotes,an inſimul ſuccedant cum matertera.conſil.28.nu.56.& plene.nu.80.& 81. 51
2 nepotes non poſſunt ſuccedere inſimul cum patruo, eodem tempore.nu.76.ibidem.Et quid ſi inſtitutio facta eſt de fratre, & filys eius.nume.77.ibi. 51
2 nepotes & deſcendentes quandoque uidentur uocati, & honorati actiue,non autem paßiue grauati.conſi.31.nu.25. 96
2 nepotes poſſunt dici uocati actiuè, & non paßiuè.nu.28. ibi. 89

2 rep

2 Nepotes nati & concepti poſt mortem teſtatoris, quandoq; cenſentur uocati per fideicommiſſum. conſ. 31. nu. 41. 96

2 Nepotes uocati ad fideicommiſſum, ad illud uenire poſſunt, ſiue eorum pater alienaſſet, ſiue non. nu. 54. ibi. 96

2 Nepos ab auo, an poſſit grauari in legitima, et quando ſi eſt pupillus. conſ. 36. nu. 17. 104

2 Nepos & deſcendens repræſentat perſonã patris in ſucceſſione aſcẽdentium. conſi. 37. nu. 41. 106

2 Nepotes in fideicommiſſo relicto per aſcendentes ſuccedãt una cum patruo. nu. 15. ibid. 106

2 Nepotes ex fratre præmortuo, an & quando ſuccedant in fideicommiſſo una cum patruo. conſ. 39. nu. 4. & nu. 12. 111

2 Nepos non ſubintrat locum patris, quando tractatur de ſucceſſione patrui magni. nu. 12. ibidem. 111

2 Nepos ut ſuccedat in locum patris, an debeat eſſe ſaltẽ conceptus, ſeu natus uiuente teſtatore. nu. 15. ibi. Et quid quando teſtator uocat ſuperextantes, ſeu ſuperexiſtentes. nu. 16. ibi.

2 Nepos & pronepos tantũ ſuccedũt ĩ locũ patris, & nõ alij ulteriores. cõſi. 40. nu. 18. Et iſti in duobus tantũ caſibus repræſentãt locũ parẽtum præmortuorum. nu. 29. ibidem. In alijs uero caſibus non ſubintrant. nu. 30. ibidem. 112

3 Nepotibus non eſt utile fideicommiſſum habere locũ in illis, imo oppoſitum. conſi. 41. nu. 62. 63. & 64. 63

2 Neptis quando poſſit ſimul ſuccedere cum patruo repræſentans perſonam anteceſſoris ſui. conſi. 20. n. 22. 62

3 Neptem poſſe habere plus quam filia non inconuenit. conſi. 41. nu. 65. & nu. 75. Et quia teſtator nullam dotem reliquit filiabus naſcituris. nu. 65. ibi. 63

2 Neptis ex maſculo dicitur deſcẽdere per lineã maſculinã, & eſt agnata. conſi. 40. nu. 38. & nu. 41. 112

2 Neptis nata ex filio dicitur de familia teſtatoris, etiã qđ ſit nupta extra familiam. nu. 39. ibi. eo.

2 Neptis ex filio deſcendens ex uirili ſexu, & coniuncta per uirilẽ ſexum. nu. 40. ibi. eo.

2 Neptis ex filio, an comprahendatur ſi teſtator conſiderauit maſculos. conſi. 40. nu. 43. 112

3 Neptis an poſſit dotari ex legitima et trebellianica. cõſ. 41. n. 61. 63

2 Neptis teſtatoris excluditur a ſubſtituto exiſtente de familia ipſius teſtatoris. conſi. 48. nu. 18. 125

2 Neptis ex fratre, an obtineat locũ patris, et ſuccedat una cũ patruo. conſi. 50. nu. 12. 127

2 Neptis naſcens poſt mortem aui condentis teſtamentum, an reddat nullum illud, & reliqua in eo relicta, & quid ſi eſt appoſita clauſula codicillaris. conſi. 60. nu. 30. 139

2 Neptis ſuccedit una cum matertera, quo ad bona aui. nu. 34. ibi. 139

2 Neptis ſuccedit in locum matris præmortuæ. cõſi. 61. nu. 1. Et præterita reddit teſtamentum aui nullum. nu. 2. ibi. & nu. 6. 141

2 Neptis occupat locum matris, beneficio legis uelleyæ. nu. 9. ibi. 141

2 Neptis ex filio, an & quando uidetur excluſa, ſi teſtatoris filia ſuit excluſa. conſi. 89. nu. 35. 36. 39. & ſequen. 181

2 Neptes ex filio ſunt melioris conditionis, quàm filiæ propriæ teſtatoris. conſ. 35. nu. 22. Et quia filiæ nominatim ſunt excluſæ. nu. 23. ibid. Et quia filiabus expreſſe prouidit neptibus minime. nu. 24. Et priuatio facta filiabus, non eſt trahenda ad neptes. nu. 25. ibi. Et quæ non proſunt ſingula, quando & quo caſu procedant. nu. 26. ibi. & nume. 27. & 28. 38

2 Neptis ex filio excludit ſubſtitutum, attento iure communi. conſil. 41. nu. 19. Et quid quãdo in teſtamento nulla facta eſt mentio maſculorum. nu. 20. ibi. 62

3 Neptis eſt quandoque melioris conditionis, quàm mater uel filia teſtatoris. nu. 72. ibi. & nu. 71. 62

3 neptis ex filia agnata eſt. nu. 78. 62

2 NISI dictio poſita poſt prohibitionẽ alienãdi, concedit potentiam in illo caſu ad faciendũ. conſi. 31. nu. 35. 96

3 NOLLE permittere, idem eſt, quod prohibere. conſilio. 67. numero. 13. 117

1 Nomen al cuius qui conſentit apponi in negotiatione inſolidũ obligatur. conſ. 93. nu. 9. & 12. Et maximè in patre reſpectu filij. nu. 10 Et qui nedum fuit præſens, ſed conſenſit expreſſe. nu. 11. ibi. 166

1 Nominis impoſitione conceſſa, uidetur cõceſſa libera adminiſtratio. nu. 12. ibi. Et quia pater non contradixit geſtis per filiũ. nu. 13. ibi. Et quia recepit pluries literas ſub dicto nomine celebratas. nu. 14. ibi. Et ex iſtis habetur pro conſentiente. nu. 15. ibi. eo.

1 Nominis appoſitio ſola non debet attendi, ſed precij ſolutio. cõſi. 42. nume. 36. 98

1 Nomina per numeralia ſi fiat uenditio, an ſit certa reſpectu quotæ. cõſilio. 59. nu. 26 122

1 Nomina quotitatiua denominantur a numeris. conſi. 69. nu. 11 133

3 Nomen heredis in teſtamento nuncupatiuo corã teſtibus eſt nuncupandum. conſi. 19. nu. 11. 22

3 Nomen heres, an uerificetur in primo tantum, & quo caſu. conſi. 57 nume. 11. 94

3 Nomen heres, ſi profertur a teſtatore in conſtitutione, qualiter intelligatur. nu. 14. ibidem. eo.

3 Nomen idem quando poteſt capi, ut genus, & ut ſpecies in dubio nõ detur expreſſum in ſpecie. conſi. 58. n. 6. 95

3 Nomẽ debitoris ſequeſtrari poteſt & prohiberi. coſ. 107. n. 77. 169

4 Nomina ſinonima non inducunt diuerſitatem in effectu. conſ 5. numero. 104. 15

4 Nomina diuerſa arguunt diuerſitatem in effectu. conſ. 21. nu. 13. 32

4 Nomen dos, proprie in qua dote uerificetur in materia ſtatutaria. cõſi. 62. n. 32. & n. 33. Et quid ſi mulier habet alia bona. n. 33. ibi. 78

2 Nomina debitorum an ueniant ſub legato omnium mobiliũ. cõſ. 79. nu. 44. Et an & quando ueniant pecuniæ. nu. 45. ibi. 163

1 Nomen familiæ poteſt referri ad perſonas, & includit omnes deſcẽdentes ex ſanguine gradatim. conſ. 23. nu. 45. & nu. 106. 51

2 Nomen alterius familiæ nõ licet paſſim aſſumere, & facere inſignia & arma illius cum tendant ad honorem & dignitatem familiæ. conſil. 19. nu. 36. 54

2 Nomina teſtium deſcribi debent in fine cedulæ. conſ. 28. num. 12. & plenius. 59. 60. & 61. 89

2 Nomina debitorum non computantur in bonis ſtabilibus, faciunt enim tertiam ſpeciem. conſ. 50. nu. 121. 127

2 Nomina debitorum non comprehenduntur in iuribus depẽdentijs & utilitatibus bonorum ſtabilium. nu. 24. ibi. 127

2 Nomina debitorũ, in quibus bonis cõnumerẽtur. coaſ. 96. n. 15. 196

2 Nomen hæredibus, de filijs intelligitur, & deſcendentibus. con. 32. num. 1. & nu. 25 98

4 Nomina debent conuenire rebus, & ex diuerſitate nominum inducitur diuerſitas rerum. conſi. 3. nu. 6. 11

4 Nomina nuda non conſiderantur. conſi. 49. nu. 40. 60

1 nominatim quid celebrari quando dicatur. conſ. 117. nu. 8. 217

3 nominatim aliquid fieri, quando dicatur. conſi. 2. nu. 49. fol. 6. & cõſil. 110. nu. 45. 176

3 nominatim fieri, & exprimi dicitur etiam per relationẽ. nu. 57. ibid. Et quid ſi pro forma requiritur uerbalis nominatio. nu. 58. ibi. 6

3 nominatim quandoque capitur pro certitudinariè. nu. 60. ibi. 6

3 nominatim factum dicitur expreſſo nomine effici, uel expreſſa alia deſignatione. conſi. 110. nu. 46. 176

1 nominatim dicitur fieri, quod fit per relationem. conſ. 122. nu. 3. Maxime quando relatio non poteſt niſi ad unum referri. n. 4. ibi. 221

2 nominati per teſtatorem præferuntur alijs in ſucceſſione fideicõmiſſi. conſ. 38. nu. 4. fol. 93. & conſi. 64. nu. 32. 109

2 nominatus per teſtatorẽ ad fideicommiſſum uenit. conſ. 40. n. 2. 111

2 nominatus a teſtatore præfertur alijs. nu. 21. ibi. 111

2 nominati & expreſſè uocati a teſtatore, omnibus alijs præferuntur. conſ. 39. num. 8. 111

2 nominati ſub conditione quandoque cenſentur uocati. conſil. 37. numeru. 10. 136

2 Si uocatur aliquis, & etiam eius filij, & deſcendentes cenſentur omnes inſtituti. & honorati gradatim tamen, & ordine ſucceſſiuo. numero. 21. ibi. 136

3 nominati a teſtatore, uidentur ab eo uocati ad fideicommiſſa. conſ. 5. nume. 30. 11

3 nominatus expreſſè, excludit alios nominatos collectiuè. conſi. 21. numero. 16. 32

4 nominatus ab habente facultatem nominandi an iuuetur per gratiã conceſſam nominanti, & quando & quo caſu cenſeatur dicta facultas reuocata & per totum. conſi. 141. nu. 1. 146

4 nominatus a quo dicitur gratiam conſequi a nominante, uel a concedente facultatem nominandi. nu. 38. ibid. 146

4 nominatio conceſſa cardinali de beneficijs prouidendis, qualiter interpretari debeat. conſ. 40. nu. 1. 82

Nominati ſub nomine collectiuo pro uno habentur. Et æquis partibus admittuntur. conſ. 49. nu. 1. & 2. in. 2. uolu. fol. 10. Et quid ſi nominati ſunt diſtributiuè. ibi. nu. 3. & 4. eod.

4 nominatio facta coram perſona in dignitate conſtituta magis præualet. conſ. 46. nu. 15. 57

4 nominatio uxoris & mariti, de muliere coniuge. et marito, non probat matrimoniũ, maxime quãdo in præiudiciũ alterius matrimonij

dicitur facta.conſi.59.nu.7.& 8. 74

4 Nominatio prædicta etiam in inſtrumēto facta non probat matrimonium præſumitur enim facta ad detegendum peccatum & fornicationem.ibi.numero.8.& 9. 74

4 Nominatio in aliquo inſtrumēto facta de aliqua muliere pro cōiuge non probat matrimonium.conſi.61.nu.24. 77

2 Nominationes quando ſunt diuerſæ de filio,cuius ſit filius,cui illarū ſtandum ſit.conſi.10.n.99.& 100. 22

2 Nominatio quando probet filiationem.cōſilio.10.numero.7.& numero.15.51.52.& 53. 21

2 Nominatio filiationis facta per patrem quando probet filiationem eius reſpectu.nu.15.ibi.& nu.51.52.53.86.99.& 100.21.& 22

2 Nominatio facta de aliquo prout de filio neceſſario non probat filiationem.con.11.nume.24. Et idem dicendū eſt de præſtatione alimentorum.numero.25.ibi. 27

2 Nominatio ſola non probat filiationem.conſi.12.nu.246. 29

2 Nominatio filiorū facta in teſtamento per patrem facit eos legitimos conſi.13.nu.27.& nu.32.Et quæ interuenire debeant in hac nominatione,ut producat effectum iſtum.nu. 27. ibi. Et an conſideratur, an ſit facta principaliter uel enunciatiue.n.29.ibi.Et quid ſi illis conſtituit tutorem.nu.30.Vel pupillariter ei ſubſtituitur.nu.31.ibi. 36.

2 Nominatio filiationis, & inſtitutio facta in teſtamento, probat illum eſſe filium.conſi.29.nu.10.& plenius.nu.95.96.& 113. 91

2 Nominatio ſola,& reciproca non probat matrimonium,licet mutuo ſe coniuges nominent.conſ.15.nu.33.Et quid ſi tractant ſe ut coniuges in eodem lecto,& ſimilibus.nu.34.ibi.Et quid ſi concurrit fama uicinia.nu.35.ibi. 39

3 Nominationem fuiſſe factam implicite ſatis tamē eſt per relationem ad aliquam ſcripturam ſeu cedulam.conſilio.19.nume.12.& nume. 26.& ſeq.
Idē erit in legata & fideicōmiſſo & in hæredis inſtitutione.n.13.ibi.
In hæredis inſtitutione contrarium communiter ſeruatur. numero. 14.ibid. 28

1 Non entis nullæ ſunt qualitates.Vide.ſupra.in litera.Et in uer.Ens.

4 Non refert quid ex æquipollētibus fieri Dummodo mentem diſponentis ſeruemus.conſi.5.nu.103. 16

4 Nota ſpeciali quæ digna ſunt, exprimi dicunt & non ueniunt &c. conſ.111.nu.33. 128

3 Notarius poteſt pro abſentibus recipere & ſtipulari. conſi. 69. nu. 135.& nu.148.ibi. & ſeq.Et quæritur utilis abſentibus abſque aliqua ceſſione notarij & ratificatione abſentium.nu. 136. ibi. & nu. 148.ibi.& ſeq. 119

3 Notarijs aſſerentibus contrahentem eſſe ſanæ mentis non datur fides. conſi.87.nu.43. 147

3 Notarius poteſt ſtipulari pro donatario abſente. conſ. 88.num. 90.
Et quando uideatur ita ſtipulari,uel ne.nu.91.ibi. 150

3 Notarius ſtipulans pro abſente unam donationem non uidetur ſtipulari aliam.nu.91.ibidem. eod.

4 Notario aſſerenti citatos & uocatos fuiſſe canonicos,non creditur alio non apparente.conſi.31.nu.14. 43

3 Notario aſſerenti matrimonium publice eſſe contractū minime credendum eſt in præiudicium tertij.conſi.57.nu.30 71

4 Notario aſſerenti ſibi aliquid eſſe commiſſum per iudicem non creditur.conſi.61 nu.7. 77

4 Notarius deputatus in remiſſoria, an poſſit eſſe teſtis de his, quæ antea ſciebat. conſi.70.num.16. 96

4 Notarius falſarius poteſt condemnari.conſi.162.nu. 31. 169

4 Notarius falſarius poteſt torqueri ad ueritatem habendam. ibi. nu. 32.eod.

2 Notarium eſſe rogatum multæ coniectura ſunt.conſilio Vigeſimoſeptimo.nu.20. 86

4 Et maximè ſi ſolitus eſt alias falſum committere.ibi.nu.33. eo.

2 Notarij conficiunt librum in quo regiſtrant omnia inſtrumenta, & demum in alia charta ſcribunt tenorem contractus, & illam dant partibus & liber ille habetur pro originali, & protocollo.conſ.28. nume. 22. 89

2 Notarij induſtria non eligitur in ſcribendo, ſed ut fidem det geſtis, & publicando,& ſubſcribendo fidem accōmodet.cōſi.28.nu.30.89

2 Notarius publicare poteſt inſtrumentū ſub illa notula prius ſcripta a partibus dummodo illam ſubſcribat.conſ.28.nu.31. 89

2 Notario datur facultas extendendi & declarandi primam imbreuiaturam.conſi.28.nu. 38. 89

2 Notarius corrigere poteſt errorem propria autoritate, & ſine iudicis decreto.conſi.28.nu.42. 89

2 Notarius corrigere poteſt errorem,etiā parte non uocata.conſi.28. numero.48. 89

2 Notarius præſumitur integer & legalis.nu.49.ibi. 89

2 Notarius in ſubſcriptione dicens ſe fuiſſe rogatum probat rogitum. conſi.28.nu.52. 89

2 Notarius ſe ſubſcribens,& publicans inſtrumentum præſumitur rogatus.nu.32.ibi.& nu.53.& 56. 89

2 Notarius qui patitur ſe deſcribi inſtrumento præſumitur rogatus. conſi.28.nu. 57. 89

2 Notarius omittēs ſcribere inſtrumentum ſecundum ordinem conſuetum,falſi ſuſpicionem non incurrit.conſi.28.nu.61 79

2 Notarius an computetur in numero teſtium in teſtamentis & codicillis.conſi.34.& nu.43. 101

1 Notarius non tenetur dare copiam inſtrumenti ſine mercede. conſil. 31.num.27. 79

1 Notarius non debet apponere iuram.etiā ſi eſſet ſolitum niſi ſit præſtitum.conſi.45.nu.40. 101

1 Notarius intelligitur rogatus apponere clauſulas ſolitas & conſuetas,& quando.nu.42.ibi.& num.44. Debet tamen illas apponere, dum actus eſt in fieri, & non poſtquam eſt perfectus & uulgarizatus.nu.43.ibid. 101

1 Notarius ſecundum ſuam cōſuetudinem poteſt illam abbreuiaturam &c.extendere.conſi.48.nu.27. 107

1 Notarius poteſt pro abſente,& altero ſtipulari, & ualet.conſi.32. nu.2. 149

1 Notarius quando computetur in numero teſtium.conſi.51.nu.4.& numero.6.& 7. 112

3 Notarium in dubio non eſt præſumendum committere falſum & delinquere.conſi.38.nu.37. 95

3 Notarij rogati de aliquo inſtrumento tres ſolent cōficere ſcripturas conſi.61.nu.2.Et quādo una differt ab alia,ſemper recurritur ad originale,& protocollum.nu.1. ibi. 100

3 Notarius pōt,& tenetur errorē corrigere.& emēdare.n.8.ibi. 100

2 Notarius & ſacerdos ſunt alijs teſtibus digniores.cōſi.67.nu.5.111

1 Notoria inducunt ſcientiam conſi.13.nu.120. 52

1 Notorium an & quando requirat declarationē.conſi.52.n.54. 110

1 Notorium quod ſit.conſi.1.nu.34. 2

2 Notorium facti Dicitur in his quæ procedunt & ſunt diſpoſita ſecundum naturam conſi.56.nume.7. 134

1 Notorius defectus proprietatis obſtat agenti poſſeſſor.recu.conſi.10 nume.68. 22

2 Notula prima . & originalis ſcripta manu diuerſorum redditur ſuſpecta conſil.18.numero. 3. Maximè quando notarius nullam mentionem facit, cuius manu originalis notula fuerit ſcripta.nume. 4. ibidē.& plenius,nu.35.& 36.& 38.Et quid ſi in notula originali in ſuo principio appoſita eſt una dies,& a tergo folij ipſius notulæ appoſita eſt alia dies,an talis uariatio ſit nociua.n.5.ibi.& n. 39.& 43. Et an dies propter talem uariationem uideatur omiſſa, & eius omiſſio uitiet.nu.6.ibi.& nu.39. & 40. 89

2 Notula ſcripta manu teſtatoris multum operatur ad tollendam ſuſpicionem falſitatis.nu.16.ibi. 89

1 Noua uectigalia & collecta,& noua grauamina,imponi debēt. conſilium.69.nu. 9. 133

1 Nouatio propria quæ ſit,& quādo dicatur fieri.cōſ.110.n.66. 105

3 Nouatio non inducitur,niſi expreſſe agatur.conſi.78.nu. 18. 137

3 Nouatio ex quibus uerbis inducitur.conſi.107.nu.25. 169

3 Nouatio inducitur,ſi dicatur,pro decē,quæ tibi debeo,promitto quindecim nu.27. ibi. eo.

3 Nouatio inducit.& cauſat liberationem.nu.28.ibid. eo.

4 Noualia,quæ proprie dicātur.conſi.73.nu. 30. 101

4 Nunc Variantur cōſtitutiones propter temporū uarietatem.n.136 ibidem.Maximè ut maius periculū & ſcandalum euitetur. numero. 137. ibid. 5

4 Nouo indigent remedio,quæ de nouo emergunt.conſi.1.nu.135. 5

1 NVLLITAS ſi opponitur contra tres conformes ſententias.eæ non obſtante.mandantur executioni. Nec ulterius conceditur appellatio.Fallit niſi allegaretur nullitas ex defectu iuriſdictionis.Et quando nullitas apparet ex eis denuo actis,& ex eodem proceſſu.nu.22. & 23. prout fallit quando eſſet nulla ex defectu iuris naturalis. nu. 24.conſi.93.nu.20.& 21. 189

2 Nullitas patens ex lectura laudi opponi poteſt, & illius executionem impedit.nu.148.ibi. 65

1 Nullitas ex defectu poteſtatis nunquam dicitur excluſa, etiam ſi ſtatutum nullitatem tolleret.conſi.45.nu.28.Et etiā ſi ſuit promiſſum, non poſſe de nullitate dici.nu.29. ibid. 101

2 Et conſi.14.nu.102.& 12.& 3. 72.& 73

1 Nullitas

1 *Nullitas qua præſupponat.conſ.97.n.34* 174

1 *Nullitas quando allegatur reſpectu ætatis,qualiter ſit probanda. co. 43.ibi.nu.56.* 174

1 *Nullitas laudorum influit ad nullitatem ſententiarum inde emanatarum ſecus econtra quando in ualiditate laudorum quæ non influit ad ualiditatem ſententiarum.conſ.105.nu.15.* 190

1 *Nullitas propter ordinem omiſſum iuris poſitiui eſt.conſil. 118. numero.14.* 218

1 *Nullitas impedit executionem.conſi.54.nu.41.Et infra quantum tẽpus poteſt deduci.ibi.* 115

4 *Nullitas cognoſcenda eſt,eſto quòd appellatio ſit deſerta.cõſ.106.numero.19.* 124

4 *Nullitas notoria , & iniuſtitia nullitati equiparatur.conſ.107.n.9. Et non debet exequi,& exequenti poteſt reſiſti.nu.10.ibi. Notoria iſto caſu quando dicatur. nu.11.ibi.* 124

4 *Nullitas ſententiæ ex eo capite,quia termini non ſeruati, ex quibus tollatur.conſ.126.nu.1.* 137

1 *Nullitas quando dicatur principaliter ſeu incidenter deduci. conſil. 95.nume.37. Et ſi deducitur replicando incidenter dicitur deduci. ibidem.* 170

2 *Nullum uerbum in priuilegio cenſetur fruſtratoriè appoſitum.conſil. 9.nu.62.Nec ſine effectu operandi.nu.63.ibi.* 18

3 *Nullus dandus eſt regreſſus renunciantibus & remittentibus. conſ. 26.nume.1.* 40

4 *Nulla cauſa adduci poteſt,quin peccatum iure diuino inductum non ſit peccatum.conſi.68.nu.51.* 84

1 *Numeralia uerba reducenda ad quotam , quid operantur reſpectu dominij.conſi.69.nu.28.Et quid ſi per uerba numeralia ſit pro indiuiſo.nu. 29.ibi.* 133

4 *Numeratio non operatur contra mentem contrahentium.conſi.131. nume. 18.* 140

4 *numeratione non transfertur dominium.conſi.131.nu.16.* 140

1 *Numerus dicitur appoſitus cauſa limitandæ & reſtringendæ diſpoſitionis quando apponitur in diuerſa oratione.conſ.64.nu. 23.* 118

2 *Numerus filiorum in caſu legitimæ & trebellianicæ conſideratur in maſculis & in fœminis.conſ.25.nu.31.* 78

2 *Numerus pluralis uerificatur in pluribus.conſ.27.nu. 72.* 87

2 *Numerus ſeptem teſtium in celebrandis teſtamentis , qua de cauſa fuit adhibitus,& quando poſſit remitti.conſ.32. nu. 35.* 98

2 *Numerus ſeptem teſtium in teſtamento requiſitus , non eſt neceſſarius tempore peſtis,& tempore neceſſitatis & impedimenti.conſ.33. num.26.& 27.* 101

2 *numerus pluralis non uerificatur in uno,ſed in pluribus.conſ.58. numero. 1.* 137

2 *Numerus pluralis quandoque reſoluitur in numerum ſingularem. nume.6.ibidem.* 137

3 *Et conſi.58.nu.47.* 95

1 *Numerus quindecim,quomodo poſſit ad quotam reduci.conſ.61.nume.7.Et quid in numero nouenario.nu.8.ibi.* 125

1 *Numerus ſi eſt impar,an poſſit diuidi in quotas equales. nume. 21. ibidem.* 125

1 *Numerus dicitur quantitas diſcreta.conſ.61. no. 26.* 125

1 *Numerus pluralis non in uno,ſed in duobus ſaltem uerificatur.conſi.31.nu.84.ſo.79.& conſ.95.nu.1.* 169

3 *Numerus teſtium quando uenit conſiderandus. conſilio. 77. numero. 110.* 135

3 *Numerus teſtium non attenditur,ſed qualitas ipſorum,& rationes, & cauſa per eos aſſignata.conſi.87.nu.42.* 147

3 *Numerus pluralis non uerificatur in ſingulari.conſ.108.n.45.* 173

4 *In Nummis non cadit affectio.conſ.131.nu. 15* 140

1 *Nunc dictio omnem tollit dilationem.conſi.105.nu.30. Aliam etiã habet ſignificationem hoc eſt,uſquequo.&c.nu.31.ibi.* 196

4 *Nuncius cum poteſtate legati de latere poteſt conferre beneficia. cõſil.17.num. 3.* 30

4 *Nuncius cum poteſtate legati de latere,ita reputatur a domino , ad quod miſſus fuit,habet præſumptionem pro ſe, quòd nuncius eſſet.nume.2.ibidem.* eo.

4 *Nuncio exercenti aliquam poteſtatem credendum eſt.n.9.ibi.Quod nedum procedit in cardinale , ſed etiam in alia perſona graui. numero. 10.* ibi.

Nec eſt neceſſe quòd oſtendantur originales literæ.ibid. Quoniam de facili poteſt adiri ſuperior concedens literas.nu.11.ibi. 2

4 *Nuncio apoſtolico aliquid aſſerenti,an ſit credendum.nu.12.ibi.eo.*

4 *Nuncius an poſſit conferre beneficium uacans in uno octo menſium reſeruatorum.conſ.18.nu. 3.* 30

4 *Nuncio ſibi dato quando quis tradit rem ſi contingat nuncium ſubtrahere dictam rem periculum ſpectat ad dantem. Et ſi nunc ſubtraxit rem ille cui fuit datus dans tenetur damnum reſarcire. conſi. 156.num.25.& 26.* 1[illegible]

3 *Nuper,dictio, denotat actum de propinquo factum.conſil.o.58. mero. tertio.* 95

De litera, O.

4 *OBEDIENTIAE Præſtatio facienda Pont ſici ſanorabilis eſt, cum eius contrarium ſit odioſum. conſil. 42.nume.4.* 52

4 *Oblatio non purgat commiſſionem antecedentem pœnam incurſa per actum conſumatum & perfectum.conſil.21.nu. 45.* 3[illegible]

4 *Oblatio obligat offerentem ad eius obſeruatiuam,ſi per eius aduerſarium fuit acceptata.nu. 48.ibi.* 31

1 *Oblatio alternatiua non eſt recuſanda,& ſecundo loco facta. conſil 31. nume. 4[illegible]* 79

1 *Oblatio quando poteſt referri ad actum ualidum,& inualidum,referenda eſt ad ualidum ex mẽtis.n.55.ibi.& nu.56. & 57.* 73

4 *Oblatio quando & quo caſu eſt facienda,ut quis agere poſſit.conſil. 32.nume. 52.* 34

4 *Oblatio quando eſt qualificata,& conditionalis non obligat offerentem,ſi qualitates & conditiones non ſunt adimpletæ per eum,cui facta eſt oblatio.conſi.81.nu.5.Qui offerendo non poteſt uariare, ſed contra.nu.13.& 14.ibi.* 1[illegible]7

3 *Oblatione acceptata uidetur receſſum per actus contrarios ſucceſſiue geſtos.conſ.31.nu.43.& nu.44.& 45.* 50

1 *Oblatione ſecunda uidetur renunciatum primæ & ab ea receſſum. conſ.31.num.51.* 79

4 *Obiectus,qui dantur contra gratiam,probandi ſunt in ſpecie & concludenter,non autem præſumptiue.conſ.5.nu. 133.* 16

4 *Obiectus & exceptio debẽt clare deduci, & probari nec ſufficit præſumptiuè.conſ.104.no.1.* 123

4 *Obiectus,quòd gratia ſit conſumpta per acceptationem alterius beneficij,qualiter ſit probandus.nu.3.ibi.* 123

4 *Obiectus male ſpecificati,an & quando poſſint melius & clarius ſpecificari.nu.14.ibi.* 123

3 *Obligans omnia bona ſua uidetur etiam obligare nomina debitorum. conſi.107.nu.65.* 169

2 *Obligans ſe ut principalis tenetur, licet primus contractus non teneat.conſ.16.nu.118.* 43

4 *Obligatio eſt in utraque re in obligationibus alternatiuis. conſil. 107.num.34.* 130

4 *Obligatio in quolibet inſolidum conſiſtit in pluribus reis debendi & credendi.nu.35.ibi.* eod.

2 *Obligatio acceſſoria quandoque tenet licet principalis non ſubſiſtat. conſ.16.nu.111.& 113.* 43

2 *Obligationes diuiduæ per defunctum cõtractæ inter cohæredes æqualiter diuiduntur.conſ.69.nu.19.* 150

1 *Obligatio ex contractu locationis & conductionis ualida & reciproca hinc inde oritur.conſ.34. num.1.* 89

1 *Obligatus ad factum cum oppoſitione pœnæ non euitat pœnam,ſi pro parte tantum facit.conſ.34.nu.18.* 90

1 *Obligatus quando quis eſt ad factum momentaneum interpellandus eſt,eſto quòd appoſitus fuiſſet dies.nu.23.ibi.* eod.

1 *Idem erit,quando quis obligatus eſſet ad factum ſucceſſiuum infra terminum certum tamen eius præſtatio dependebat ex facto et uoluntate aduerſarij.nu.24.ibi.& nu.ſeq.* 90

1 *Obligatio an una tantum ſit quando plura facta deducuntur in eadem obligatione.conſ.34.nu.22.* 90

1 *Obligatio bonorum facta per debitorem quæ bona comprehendat.conſil.117.nu.16.* 216

1 *Obligatio ad intereſſe regulariter ſuccedit in obligationibus facti.conſi.34.nume.45.* 90

1 *An & quando per obligationem pœnalem,inducatur nouatio præcedentis obligationis. nu.46. ibi.* eod.

1 *Obligatio & hypotheca generales,an comprehendat futura.conſil. 50.nume.13.* 110

1 *Obligari quis non debet præter ſuum conſenſum & uoluntatẽ. conſil.117.nu.10.* 217

3 *Obligatio tendens ad annuam præſtationem reputatur inter immobilia.conſ.85.nu.10.* 144

4 *Obligatus in uno uidetur abſolutus ab alijs.conſi.6.nu.4.* 12

3 *Obligari quis non poteſt ſibi ipſi.conſ.31.nu.43.* 50

3 *Obligari quis non poteſt ſibi ipſi. conſ. 31. nu. 43.* 50
4 *Obligatio non impeditur propter difficultatem actus. conſi. 33. numero. 42.* 46
4 *Obligatio tollitur mediante ſolutione. conſi. 45. nu. 4.* 56
4 *Obligatio plurium debitorum quid operatur. conſ. 101. nu. 12.* 110
4 *Obreptio & ſubreptio quando committatur. conſi. 9. nu. 81.* 24
2 *Obreptio & ſubreptio reddit ipſo iure legitimationem nullam. conſ. 12. num. 218.* 29
2 *Obreptio etiam modica uitiat legitimationem. nu. 222. ibi.* eo.
4 *Obreptio & ſubreptio probanda eſt ab opponente. conſ. 5. n. 50.* 11
4 *Obreptio & ſubreptio in ſia quantum tempus ſit probanda. numero. 69. ibidem.* 11
4 *Obreptio & ſubreptio doloſa & falſa uitiat conceſſionem. conſi. 4. nume. 13.*
Etiam ſi motu proprio facta ſit. nu. 14. 13
4 *Obreptio & ſubreptio ipſo iure annullant reſcripta emanata ad beneficia. conſ. 31. nu. 12.* 43
4 *Obripiens iudici contra ueritatem. quando teneatur pœna falſi. conſil. 151. nu. 32. & ſeq.* 155
1 *Obſcuris in rebus quod minimũ eſt attenditur. conſi. 110. n. 56.* 205
1 *Obſequalia, iure naturali debita non inducunt merita, nec iuſtam cauſam donandi. conſ. 73. nu. 61.* 137
1 *Obſeruantia multum operatur in feudis, ut fœmina ualeat ſuccedere. conſi. 22. nu. 24.* 47
1 *Obſeruantia & conſuetudo in materia feudali multum operatur. conſilio. 23. nu. 23.* 51
1 *Obſeruantia antiqua attendi debet. conſi. 25. nu. 55.* 64
2 *Obſeruantia alicuius ſtatuti, ſeu reformationis ſequenda eſt, & continuanda. conſi. 56. nu. 35.* 135
1 *Obſeruandum eſt etiam in præſenti, quod alias obſeruatum, & interpretatum fuit. conſ. 36. nu. 8.* 91
1 *Obſeruari denuo debet quod alias in feudo fuit obſeruatum. conſil. 16. nume. 11.* 37
3 *Obſeruatio iuramenti concernit bonum animæ & fauorabilis iudicatur. conſ. 69. num. 76.* 118
4 *Obſtacula quando ſunt plura, de ſingulis mentio eſt facienda, conſi. 140. num. 15.* 146
2 *Obſtetricibus deponentibus de partu immaturo ſtandum eſt, & fides adhibetur. conſ. 56. nu. 11.* 135
2 *Obſtetrices iudicare poſſunt natus ſit moriturus uel ſit partus maturus uel ne, & ipſarum aſſertioni ſtandum erit. nu. 22. ibi.* 135
4 *Obtemperans mandanti in genere prohibitorum non propterea excuſatur quin puniatur. conſ. 149. nu. 24.* 153
4 *Obtinens beneficium per ſimoniam, nullum ius nec titulum acquirit. conſi. 29. nu. 1.* 51
4 *Obtinens plura diſpenſatiuè, non poteſt impetrare aliud, & ſi impetrat nulliter agit. conſi. 74. nu. 40.* 102
4 *Obtinens parrochialem authoritate ordinaria poteſt capere poſſeſſionem & adminiſtrare. conſil. 135. nu. 1.* 142
4 OCCASIO *Peccandi mortaliter non eſt danda. conſ. 12. n. 8.* 26
4 *Occidens ſeipſum, an & quando bona eius publicentur. conſ. 156. n. 1. Et an tales habeant hæredes. nu. 2. ibi. & nu. 3. Et an teſtamentum ab iſtis conditum efficiatur irritum. nu. 3. ibi. Et quid ſi ſtatutum diſponit, bona committentis homicidium debere publicari locum, an habeat in iſtis. nu. 4. ibi.* 161
2 *Occidendi animum quod quis non habuerit, ex pluribus colligi poteſt. Et primo ex genere inſtrumenti quo percuſſit cum bastono & ſimi. conſ. 161. nu. 13. & 14.* 268
1 *Occupans per uim rem ſuam, priuatur dominio illius. conſi. 107. numero. 31.* 199
1 *Occupatores rerum alienarum non poſſunt illas alijs uendere. conſi. 101. num. 49.* 185
1 *Occupatores tenentur ad fructus. conſi. 108. nu. 58.* 202
3 *Occultantes ſcripturas, non carent ſuſpicione. conſilio. 67. numero. 28.* 211
3 *Contra occultantes ſcripturas inſurgit præſumptio quòd ſint illis nociua. conſi. 67. nu. 27.* 211
3 ODIORVM *Multiplicatio inducit maius periculum. conſil. 69. nume. 186.* 118
4 OFFENDERE *Quis dicitur, quando per illum actum offenſus prouocatur ad iram. conſi. 165. nu. 5.* 171
4 *Offendens aliquem petere poteſt. ut ſibi caueatur ab eo, de non offendendo. conſi. 168. nu. 16.* 175
4 *Qui non poteſt cogi ad cautionem de non offendendo aliquem. pro ſe, minus poteſt cogi ut præſtet eandem cautionem pro alijs. n. 17. ibi. e.*
4 *Offenſus & iniuriatus & paſſus damnum non eſt idoneus teſtis. conſ. 169. nu. 41.* 175
1 *Offerens locum duelli, non poteſt uariare, & penitere. conſil. 31. num. 21. & nu. 22. & 23. ſed fallit. nu. 37. 38. & ſeq.* 79
1 *Offerens campum liberatur, ſi non fuit oblatio formiter acceptata. nu. 34. ibi. Et aduerſarium in mora conſtituit. nu. 35. ibi.* eod.
1 *Offerens arma ſemel, non tenetur iterato illud met offerre. nu. 36. ibi. & nume. 41.* 79
1 *Offerens poteſt uariare, quando non fuit prima formiter acceptata. nu. 27. ibi. Et idem quando res eſt integra. nu. 38. ibi. Et nu. 39. ibid. in iudicio contentioſo. ibi.* 79
1 *Offerens ſe cuſtodire tenetur eo caſu, quo alias non teneretur. conſil. 74. nu. 32.* 140
1 *Offerendo adimplere, quod promiſit, poteſt quis exigere pœnam in contractibus innominatis. conſi. 34. nu. 27.* 90
1 *Officiali dicenti feciſſe actum iudicis commiſſione non eſt credendũ. conſi. 125. nu. 28.* 223
2 *Officium & exercitium ſtudij & bibliotecæ differt ab exercitio & officio cubicali ſeu cameræ. conſ. 80. nu. 14. Idem non ſunt, quæ diuerſo nomine nuncupantur. nu. 16. ibi.* 155
1 *Officium ſuum nemini debet eſſe damnoſum. conſi. 47. nu. 24.* 105
1 *Officium ſibi non commiſſum nõ debet quis aſſumere. n. 65. ibi.* 105
4 *Officium iudicis latiſſimum & ampliſſimum eſt. conſ. 168. n. 1. Non eſt tamen abſolutum. ſed debet eſſe regulatum, & ſine grauamine alterius. nu. 7. ibid.* 175
4 *Officium executoris expirat mortuo concedente executionem. conſil. 18. num. 14.* 31
4 *Officio iudicis poteſt cogi ad reſtituendum, quando quis habet rem meam uel mihi obligatam ſine cauſa, ne locupletetur. &c. conſ. 131. nume. 26.* 140
1 OMISSIO *inuentarij, quando ſit nociua, & quando nõ. conſ. 87. nume. 25.* 158
2 *Omiſsio formæ reddit actum nullum. conſ. 15. n. 23. Nec poteſt adimpleri in æquipollenti. nu. 14. ibid.* 39
2 *Omiſsio alicuius qualitatis, quando reddat gratiam ſeu legitimationem nullam. nu. 57. ibi.* 39
2 *Omiſsio formæ non uitiat actum in foro conſcientiæ. conſilio. 33. numero. 40.* 100
2 *Omiſſum uidetur, quod non eſt expreſſum. conſi. 80. nu. 11.* 165
1 *Omiſſio regiſtrationis inſtrumenti non reddit illud inualidum. conſi. 104. nume. 62.* 192
3 *Omiſſio appoſitionis diei in aliquibus uitiat actum. conſi. 68. numero. 4.* 216
3 *Omiſsio conſulis nõ uitiat hodie inſtrumentũ. n. 20. ibi. & n. 21.* 126
1 *Omiſiſſe & noluiſſe illud dicitur, qui nõ expreſſit, quod poterat. conſil. 35. nu. 11.* 91
1 *Omiſſum & non expreſſum in uenditione habetur pro omiſſo. conſ. 20. num. 55.* 42
1 *Omiſſum habetur pro omiſſo in ſtipulationib. conſ. 48. nu. 23* 107
1 *Omiſſum in contracta habetur pro omiſſo. conſ. 127. nu. 6.* 217
3 *Omiſiſſe dicitur quod teſtator non expreſſit. conſi. 14. nu. 8.* 22
3 *Omiſſum in ſtipulatione & contractu dicitur illud omne, quod non fuit expreſſum. conſi. 56. nu. 2.* 93
3 *Omiſſum dicitur quod non eſt expreſſum in ſtatuto. nu. 7. ibi.* 93
3 *Omiſſum ad caſum non fit extenſio, quando contingit præter teſtatoris uoluntatem. etiam ſi in illo adeſſet maior ratio diſponendi. conſi. 74. nume. 24.* 130
3 *Omiſſum haberi debet pro omiſſo. conſ. 82. nu. 6.* 140
4 *Omiſſa in ſupplicatione intelliguntur denegata, etiamſi non fuerint cancellata per ſignantem. cõnſ. 45. nu. 10.* 56
2 *Omittens adimplere iuſtum præceptum teſtatoris priuatur. conſi. 19. nume. 181.* 55
1 *Omne caſtrum in regno eſt feudum quaternatum. conſ. 23. nu. 15. Poteſt tamẽ concedi in uim meræ donationis, & non erit feudum. ibi.* 51
1 *Omne uerbum ſtat in ore duorum. conſ. 18. nu. 13.* 40
3 *Omnes comprehenduntur dictione uniuerſali. conſ. 53. nu. 45.* 85
1 *Omnis res in dubio præſumitur libera & allodialis, non autem feudalis. conſi. 15. nu. 1.* 37
2 *omne uerbum, ſyllaba, & dictio appoſita in aliqua diſpoſitione non iudicatur appoſita fruſtra. ſed cum miniſterio operandi. conſil. 3. numero. 21.* 10
2 *omnis dictio, uniuerſalis eſt, & omnes complectitur. conſil. 53. numero. 21.* 131
1 *omne qui dicit, nihil excludit, ſub genere omnia includuntur. conſil. 35. nu. 5.* 91

1 Omne

1 Omne plus contentum in prædio uendito ad menſuram cedit commodo temporis.conſ.64.nu.nu.;8.& nu. 60. Et idem ſi unus tantum fundus uenderetur.nu.39.ibi.& nu.42.43.& 60. 128

3 Omnimoda,dictio præciſa eſt.conſi.38.nu.78. 58

4 Omnia quæ poſſent reddere Papam difficiliorem ad concedendum ſunt exprimenda.conſi. 49.nu.34. 60

4 Omnia crimina morte ipſa regulariter finiantur. conſi.155.nu.6.& nume.8. 162

3 ONVS probandi errorem incumbit actori.conſi.58.n. 24.& nu. 13.Et idem ſecundum aliquos etiam plures aliæ expreſſa non conuenirent.nu.25.ibi. Et quando res in ambiguitatem deducitur propter qualitates adiectas a teſtatore, & conuenientes expreſſioni. illud quod eſt minus cenſetur legatum.nu.27. ibi. Etiam ſi legatarij eſſet coniuncta perſona teſtatori.nu.28. ibi. Et dictus error poterit probari,ſi teſtatur ante teſtamentum coram teſtibus declarauit uelle legare talem rem,& demum in teſtamentum nominauit aliam. num.30. ibi.Et ſatis eſt iſtud probari per duos teſtes num.31.ibid. Sed contra nu.33.ibid. 95

1 Onus mixtum,quod proprie ſit.conſ.25.nu.4.& nu.5.& ſeq.& nu. 75.90.91.& 95. 64

1 Onus extraordinarium quale ſit.nu.5.ibi.& nu. 75. 90.91.& 95.

2 Onus probandi contrarium transfert in eius aduerſarium, qui eſt in quaſi poſſeſſione filiationis.conſi.10.nu.70.& nu.71. 21.& 22

2 Onus probandi ei incubit,contra quem adeſt iuris præſumptio.conſi. 11.nu.16. 27

2 Onus poteſt quis apponere rebus ſuis ad commodum alterius abſentis.conſ.12.nu.21. 28

2 Onus reale quando eſt impoſitum hæreditati, ipſam hæreditatem grauat ex quo reale onus.& hæreditatem grauat,quocunq; uadat conſi.30.nu.29. 94

2 Onus appoſitum in legitima reijcitur.conſi.47.nu. 7. Etiam ſi filius teſtamentum patris approbaret.nu.8.ibi. 124

2 Onus dotandi neptem natam poſt mortem aui ad quem ſpectet.conſi.52.nu.35.& nu. 36. Et quid ſi teſtatur expreſſe prohibuit alienationem etiam ex cauſa dotis.nu. 37. 130

2 Onus dotandi neptem,ad quos ſpectet.conſ.63.nu. 47. Et quid ſi dos fuit data filio,poſt mortem teſtatoris.nu. 48. 144

2 Onus reale transit ad omnes perſonas, ad quas tranſit ipſa res grauata.conſ.90.nu.43. 183

2 Onus reale adiectum hæreditati fideicommiſſum inducit reſpectu omnium perſonarum ad quas bona peruenerunt.conſ.91.nu.45. 184

2 Onus reale adiectum bonis per teſtatorē.locum ſibi uendicat in omnibus perſonis ad quas bona illa peruenerunt.conſi. 91.nu.14.Idem ſi teſtatur uoluit bona ſua tranſire de hæredem. in hæredem. numero. 26.ibid. 189

2 Onus probandi dominium incumbit inuadenti poſſeſſionem per uim & uitioſē.conſ.107.n.38. 199

3 Onus probandi quod interſit uel non interſit ad quem ſpectet. conſi. 34.nu.43.& nu.præceden. 90

3 Onus extraordinarium non procedit a pari cum ordinario.conſil.35. num.14. 91

3 Onera realia ſoluenda ſunt a poſſeſſoribus rerum.conſ.52.nu.1.Nec a dicta ſolutione poſſunt limitare aliquo ... cauſa.num.2. ibid.Nec ualet pactum,ut poſſeſſor non teneatur.nu.3.ibid.Et eo non obſtante poſſeſſor teneatur ſoluere.nu. 4.ibid. 112

3 Onus reale rem ipſam & poſſeſſorem ſequitur.nu.5. ibid. 112

3 Onus reale an quis poſſit pacto ad rei ſuas transferre.nu. 8.ibi. 112

3 Onus aliquod ſuſcipiens alicuius negotiationis mandatarius iudicatur.conſ.90.nu.36. 162

3 Onera & factiones an ueniant appellatione debitorum & grauatus a teſtatore ſoluere debita,an & quando teneatur ad iſta. conſil.57. numero.3. 94

3 Onus iniunctum pro legato illo diminuto debet & ipſum minui.conſil.57.nume.17.& nu.18.& ſeq. 24. Et ſicut recipit augmentum. ita etiam & diminutionem.nu.18. ibid. Si commodum eſt cauſa grauaminis.illo diminuto.diminuitur,& grauamen & contra. num.20. ibidem. 94

3 Onus probandi teſtatorē erraſſe incumbit alleganti illud.conſilio.58. nume.13. 95

3 Onus probandi errorem incumbit actori.nume.24.ibidem.nu.13. 95

3 Onus reale omnes poſſidentes rem aſtringit.conſi.109. nu. 26. 174

4 Onere duplici ſoluendæ penſionis non eſt præſumendum grauari beneficiatum.conſi.5.nu 134. 16

4 Onus decimarum eſt annexum prædijs & reale.conſ.6.nu.9. 22

4 Onus probandi reconualeſcentiā ei incumbit.conſ.115.nu.14. 130

4 Onus probandi pupillum mortuum intra pupillarem ætatem, cui incumbat ſubſtituto,uel alijs.nu.15.ibid. eo.

4 Onus probandi ſurreptionem, cui incumbit. conſilio. 124. numero.18. 136

1 Onus probandi tempus limitatum incumbit illi. qui ſe fundat ſuper ea.conſi.47 nu.49. 104

1 Operas uitioſe præſtans nullas præſtare uidetur. conſilio. 37.numero.7. 93

3 Opinio doctoris uariantis quæ ſit ſequenda.conſilm.41.nu.46. 63

2 Opinio matrimonij colorata facit filios legitime naſci. conſilio.15.n. 45. Et idem in patre ignorante, & ſic reſpectu ignorantis non ſcientis ibidem. 40

2 Opinio æquior,& benignior, et magis humana amplectenda eſt.conſi.32.num. 4. 98

2 Opinio magis communis attendi debet nu.6. ibid. 98

1 Opinio Bar.§ permittitur,an ſit uera remiſſione in conſi.23.numero. 247.et an procedat re non integra exiſtente,remiſſione.ibid .nu. 248. Et non procedit quando currit annus,& dies ibid.nume.149.Et procedit de iure poſitiuo,cui per principem poteſt derogari.ibi. nu. 150. & non habebit locum quando princeps propter merita parentū uult ſucceſſuram concedere fœmina.ibid.nu. 241. 52

1 Opinio Paul.de Caſtr.in. l.in ratione la.ij.in prin. ff. ad l. Fal. dubia redditur.conſ.45.nu.31. 101

2 Opinio æqua,& uerior,& optimis ratio ... & iuribus fulcita,amplectenda eſt in iudicando & conſulendo.conſ.47.nu.15. 124

1 Opinio communis in iudicando & conſulenda ſequenda eſt . conſilio. 59.nu.19. 122

1 Opinio roborata æquitate in iudicando eſt ſequenda . conſilio . 72. nume.41. 135

1 Opinio æqua & benigna ſequenda eſt. ibid.nu.41. eo.

1 Opinio communis & magis uera.quæ dicatur conſi.73.nu.31.& numero.34.Et quid ſi una probatur melioribus rationibus, & alia communior.n.33. ibi. Et an ſit conſideranda autoritas et pondus doctorum.nu.35.ibid. 137

1 Opinio quæ ſit obſeruanda in iudicando.conſ.97. nu. 61. 174

1 Opinio doctoris quæ ſit attendenda, ſi unum dixit legenda & contrarium affirmauit conſulendo.conſi.110.nu.20.& nu.52. 205

1 Opinio communis ſequenda eſt.ibi.nu. 7. eod.

3 Opinio magis æqua,attendi debet.conſ.6.num.24.fol.3.& conſil.a. 50.num.60. 80

3 Opinio communis in iudicando obſeruanda eſt & retinenda . conſil. 27.numero.9. 44

3 Opinio ſingularis alicuius doctoris,non debet attendi.conſ.73.numero. 36. 129

4 Opinio obſeruata communiter in iudicando tenenda eſt conſilio.33. nume.27. 46

4 opinio ueritati non conſona eſt reijcienda conſ.55.nu.6. 69

4 opinio conſuetudine obſeruata & approbata ſequenda eſt.conſi.62. nu.23.Et quid ſi eſt magis æqua, & applaudens opinioni uulgari nume.24.ibid. 78

4 opinio communis,quod reputatio, quanda ſit in conſideratione. conſi.136.nu. 7. 143

4 Opinio communis hominum operatur.conſ.160.nu.31.Et transfert onus probandi.nu.32.ibid.& nu. 33 ibid. 168

4 opinionibus canoniſtarum & non theologorum ſtandum eſt in cauſis matrimonialibus quando contraria reperiuntur.conſi. 68.numero.426. 86

1 oppida & uillæ quando conceduntur cum omnibus poſſeſſionibus territorijs,& pertinentijs conceſſū intelligitur , & merum & mixtum imperium.conſ.9.nu.16. 21

2 Oppoſitum in oppoſito idem operatur quod propoſitum in propoſito. conſ.25.nu.21. 78

1 Opponendum eſt de impertinentibus.conſ.97.nu.232. 174

2 oppoſitio de iure tertij non procedit regulariter. conſilio. 101.numero.25. 185

1 opponere non ſufficit,uerum eſt neceſſaria probatio.conſilio.107.numere.29. 199

4 oppreſſus infirmitate,mente tamen ſanus poteſt actus ualidos gerere. conſ.15.nu.9.Eſto quod propter infirmitatem ſenſus rectus aliquantum effectus eſſet imbecilis,licet etiam propter infirmitatem loquatur quandoque uaria & non ad propoſitum. inconſinenti ceſſante infirmitate ſanam mentem recuperat.ibid.nu.10.& 11. 28

3 opus non eſt coniecturis in rebus claris.conſ.108.nu.54. 173

1 opus alterius recipere non tenetur locator.conſ.17.nu.9. 93

1 Differt an dietim operas quis locet. an opus faciendum ſuſcipiat .

numero

nu.14.ibidem. 93
1 Operari non poſſunt contrarium, quæ fuerunt inducta ad unum effectum.conſ. 20.nume.16. 42
2 Orationes ſi ſunt diuerſæ,& ſeparatæ, etiam ſi adſit identitas rerum & perſonarum qualitas expreſſa in unu capite,ſeu gradu, non cenſetur repetita in alijs conſi.38.nu.25. Etiam ſi adiecta eſſet copulata.& nu.26.ibi. 109
1 Oratio uniuerſalis falſa redditur,ſi in omnibus non uerificatur. conſi.85.nu.11. 172
1 Oratio copulatiua requirit concurſum amborum.conſ.40.nume.37. Fallit quando ille ratione ſtarent de per ſe,& princip.liter,& non reſpectiue ad aliud.nu.38.ibid & nu. 39. 78
1 Oratio abſoluta num copula habet,& pro coniuncta capitur.conſil. 78.nu.6. 144
4 Orator miſſus ad conſignandum pecunias debet adimplere mandatũ, alias tenetur reſtituere.conſ.156.nu.1. Nec creditur illi aſſerenti pecunias fuiſſe furto ſubtractas.n.2.ibid. Probare enim tenetur talem amiſſionem furtum.nu.3.ibi. Et probare tenetur ſine ſui culpa furtũ fuiſſe factum.nu.5.ibid. 162
4 Ordinarius poteſt conferre alias beneficiato conſ.40.n.10.Idem facere poteſt uicarius epiſcopi conceſſa ſibi facultate conferendi idoneis. ibid.& nu.11. 52
4 Ordinarius poſt menſes elapſus an poſſit prouidere.conſilio.118.numero.37. 132
4 Ordinarius poteſtatem habet diſponendi de eccleſiis.conſi.144.numero.6.Etiam poſt actum inter medium in præiudicium tertij numero.7.ibid. 149
1 ordinatio patris,& diuiſio facta per eum aliud continens quàm iuuc ſtatura,nihil ualet.conſ. 106. nu. 4. 197
1 ordo iuris & iudicij in declaratorijs non eſt neceſſarius nec requiritur conſ.101.nu.121 186
4 ordo & ſolennitas iuris non ſeruatur,ſed ſola ueritas quando proceditur contra regulares.conſ.11.nu.1.& 7. 25
3 ordo ſcripturæ non attenditur,quando de mente conſtat. conſi.31.numero 9. 30
2 ordo datus in præcedenti declarat ſequentia. conſi.36.nu.62. 81
2 Ordo charitatis dictat ut conſanguinei amentur, & eis relinquatur. conſ.50.nu.29. 117
2 ordo ſuccedendi de iure communi,qualiter conſideretur,& quos gradatim uocet.con.84.nu.9. 170
3 ordo mendicantium prohibet, & interdicit poſſidere & retinere bona.conſ.22.nu.1.Fallit autem quando autoritate apoſtolica illa retineret.nu.2.ibid. 34
3 ordo obſeruatus a teſtatore conſiderãdus eſt conſ. 66.nu.33.& numero.35. 106
3 ordo in ſtatutis non inducit correctionem primi per aliud poſterius. conſ.97.nu.13. 163
4 ordo iudiciarius poteſt per ſummum ponti.alterari.conſ.1.num.44. Et poteſt omnem ſolennitatem iuris poſitiui alterare & circunſcribere.nu.45.ibid. & maxime in dilationibus & in terminis dandis. nu. 46.ibid. 5
4 ordo attendi debet.conſ.40.nu.2. 52
4 ordo datur ab epiſcopo, habente poteſtatem per literas etiam dimiſſorias.conſ.97.nu.6.& nu.21. 117
4 ordo regula prærogatiuarum obſeruandus eſt.conſ.119.n.1. 133
4 ordo receptus ab alieno epiſcopo,ſine literis commendatitijs, non ualet quo ad exequutionem.conſi. 136. nu.4. 143
1 ordo & forma quid indiuiſibile eſt conſi. 47.n.45. 104
1 Opponere quando quis poteſt de iure tertij.conſi.33.nu.43 87
3 opponere poteſt quis de iure tertij,eo uolente,ſeu non contradicente, quando tale ius eſt ipſo iure excluſiuum iuris agentis, & alterius.cõſi.62.nu.13.Item de dicto iure opponere poteſt,& ſi ipſo iure non excludere ius agentis,quando illud attendit ad hoc,ut etiam alijs proſit. num.14. ibid. 102
4 opponere de iure tertij quando & quo caſu quis poſſit conſilio. 12. nume.20. 26
2 originale & protbocollum remanere debet penes notarium rogatum conſ.28.nu.24. 89
4 originar ius præferendus eſt alijs in beneficijs uacãtibus in ſua patria. conſ.38.nu.13 51
4 originis & patriæ cauſa quam plura inducta ſunt.conſ. 38.n.14. 51
3 origo ſemper conſideratur in feudis,ex quo ultimus ſempr dicitur eſſe ſucceſſor primi acquiſitoris & a quo habet cauſam & originẽ conſi.65.nu.20. 104
2 origo & uitium contractus attendendum eſt, & non titulus conſi. 54.nu.56.& nu.57.58.59.& alijs ſeq. 115
1 origo attenditur in contractu uſurario,& ſimulato.nu.5.6.ib. eo.
3 origo in feudis ſemper conſidera tur. ex quo ultimus ſemper dicitur eſſe ſucceſſor primi acquiſitoris,a quo habet cauſam & originem. cõſilio.65.nu.20. 104
1 oriri & extingui quid non poteſt eodem tempore.conſi. 110.numero.68. 205
1 oriundus in comitatu,& aſſumptus in ciuem non debet ſoluere onera in comitatu, conſ.71.nu.1. Ex quo eſt translatum ad ciuitatem, locum,& comitatum dominantem.nu.2.ibi.& nu.11.ibi. 135

De litera, P.

4 PACTIO, & conditio appoſita in collatione.a iure reprobata quam ſimoniam inducat, & quem effectum.cõſil.29.nu.11. 40
4 Pactiones illicitæ,appoſitæ in collatione,non continentes ueram & puram ſimoniam, licet ſapiant ſpeciem illius an inducant nullitatem collationis,& priuationem beneficij, uel ipſa uitientur.conſ.29.nu.10. 40
4 Pactiones,ſi conceſſa a iure exprimuntur an ueniant conſ.30.numero.13.ibid. 41
4 Pactiones factæ poſt literas pontificis, an uitient collationem, & quid ſi eadem die facta ſunt reſignatio, unio, & conſtitutio,ex pacto in cunſilio.30.numero.23.& nume.24.ibid. Et quid ſi tales conuentiones fuere factæ in euentum quo ſequeretur unio,& approbatio,a ſede apoſtolica & eius executoribus.nu.25.ibid. 41
3 Pactiones & conuentiones celebratæ inter ipſus contrahentes ſeruari debent in contractu locationis,& cõductionis.conſi.79.n.18. 137
4 Pactiones illicitæ,non continent puram & meram ſimoniam, ſed ſolum ſpeciem illius conſi.30.nu.14. 41
4 Pactiones illicitæ,an uitient collationem beneficij. ibi. eod.
2 Paciſcentes de hæreditate alicuius teſtatoris ipſo præſente non obligant illum,quin poſſit recedere a teſtamento per eum condito ſecundum tale pactum,requiritur enim expreſſus conſenſus illius,nec ſufficit tacitus.conſ.14.n.15.& 16.nõ enim ſufficit ſola ſcientia illius,de cuius hæreditate illi paciſcuntur.n.16.ibid. Et ſi ille expreſſe conſenſit adhuc recedere poteſt a tali conſenſu, & ad reuocandum talem conſenſum & uoluntatem non eſt neceſſaria ſpecialis derogatio. numero.18.& 19. 72
2 Pactum & conuentio de non contraueniendo intelliguntur rebus ſic ſtantibus,& non ſecuta mutatione.conſi.24.nu.72. 73
3 Pactum & conuentio ita facta,quod bona reſeruentur maſculis ualet conſi.1.nu. 114. 2
1 Pacta in feudis recipiuntur etiam extranea,& debent ſeruari.conſi. 13.nu. 14. 32
1 Pacta in contractu emptionis appoſita, ſeruanda ſunt conſ. 26. nu. 1.Et tranſeunt iſta omnia ad hæredes contrahentium.nu.3.ibi. 69
1 Pactum de renouando de annis.29.in.29.obſeruandum eſt & obligat conſ.28.nu.7. 76
1 Pacta ſunt ſeruanda & conuentiones appoſitæ in contractu locationis & conductionis.conſ.34.nu.2. 89
2 Pactum futuræ ſucceſſionis non ualet etiam iuramento firmatum,ex quo hæreditas inter uiuos dari non poteſt.conſ.24.nu. 55. quod non procedit quando uerba conuentionis fundantur in perſona permittentis ſub futura conditione poſt ipſius mortem.ibid.nu.56. 72
2 Pactum de hæreditate alterius nullum eſt,& a iure reprobatur. conſi.24.nume.59 73
2 Pactum de ſuccedendo inter aliquos factum,an & quando. & quo caſu ualent.conſi.26.nu.69.& nu.81.82.83.et ſeq. 81
2 Pactum de conſeruandis bonis in familia probabile eſt & laudabile nu.73.ibid. 83
2 Pactum factum inter fratres, quod ſtantibus maſculis filiæ fœminæ ſuccedant ualidum eſt.nu.84.ibid.& nu.90. 81
2 Pactum de ſuccedendo in re particulari,an & quando ualeat.nu.85 ibid.& nu.86.87.& ſeq.et quid ſi facta eſt reſeruatio diſponendi de certis rebus.nu.89 ibid.et nu.87.88. 89. 81
2 Pactum factum inter fratres, quod non poſſint alienari bona ſtabilia etiam per ultimam uoluntatem,ualidum eſt. nu.91. eod.
2 Pactum de ſuccedendo in certis bonis ualidum eſt. n.95.ibi. et alijs ſequen. et quod certa perſona ſuccedant ualiditatem habet. nu. 96. ibi.et nu.97. eo.
2 Pactum reciprocæ ſucceſſionis an et quando ualeat.nu.103. ibi. 81
2 Pactum de non ſuccedendo in certis bonis an et quando ualeat numе.113.ibi. 81
1 Pacta et renuntiationes ſeruanda ſunt.conſ. 39.nu. 22. 95

1 Pacta et conuentiones potiſsimum ſunt attendenda. conſi 40. num. 4. Et procedant, ſiue impedimentum facto hominis proceſſerit ſiue diui na prouidentia. nu. 5. ibid. Nunquam tamen uenit conſiderandus ca ſus proueniens culpa locatoris. nu. 6. ibi. 96

4 Pacta & conuentiones ſuper decimis facta ualent. conſi. 6. nu. 7. 22

4 Pacta ſuper locatione facta ualent. conſ. 7. nu. 22. Et quid ſi ſuit reſeruatum ius domini. nu. 23. Vel alienauit tanquam emphyteota. ibi. Vel ſub illis uerbis, & ſi quantum poſſum, non aliter. nu. 25. Vel ſub illa coaditione, ſi conſenſus domini acceſſerit. nu. 25. ibid. 22

4 pactum de non reuocando procuratorem, an ualeat conſi. 8. numer. 23. Et quid in ſpiritualibus. nu. 24. ibid. Et an firmetur iuramento. nu. 25. ibid. 23

4 pacta & conuentiones facta inter religioſos obſeruanda ſunt. conſil. 11. nu. 11. 24

4 Pactum & conuentio noua poſt ſpolium facta impedit reſtitutionem fieri ſpoliato. nu. 13. ibi. eo.

2 Pactum quo cauetur debitore non ſatisfaciente infra certum tempus rem cedere in ſolutum ualidum & firmum eſt. conſ. 81. nume. 28. & nu. 29. & 30. 166

2 pactum de redimendo limitatum ad tempus, extinguitur illo tempore decurſo. nu. 31. ibid. 166

2 pactum de lucranda contradote, mortuo marito, an & quando ualeat conſ. 95. nu. 39. 193

1 Pacta ſunt ſtricti iuris. conſ. 52. nu. 9. Et uerba dubia ipſorum interpretantur contra illum qui ſe fundat in illis nu. 10. ibi. 112

1 pactum de computandis fructibus in ſortem nocet conſil. 54. nume. 74. Et quid ſi non poſſet redimere niſi aliquid ultra ſortem ſolueret. nu. 75. ibid. Et quid ſi debitor erat pauper, & in neceſſitate conſtitutus. num. 78. ibid. 115

1 Pactum de retrouendendo inducit præſumptionem ſimulationis. conſilio. 55. numero. 44. Et attendi debet origo, & non titulus. num. 45. ibi. 118

1 Pactum de retrouendendo. & de ſe affrancando præciſe infra certum tempus magnam inducit ſimulationis præſumptionem. numero. 46. ibid. 118

1 Pacta & clauſula ac conuentiones inſolitæ ſimulationem inducunt, conſi. 55. Et quæ ſint aliqua colligitur. ibid. 118

1 Pactum de retrouendendo ſolum non facit contractum illicitum. conſ. 60. nu. 7. Et licet ſit incertus ratione loci, & quota non propterea eſt illicitus nu. 9. ibide. Potiſsime ſi emptori conceſſa fuit electio loci. nu. 8. ibi. 124

1 Pactum nudum geminatum actionem producit conſi. 82. nu. 16. Idem quando fit inter mercatores. nume. 18. & num. 19. ibidem. Inter eos expeditur de bono & æquo, omiſsis iuris apicibus. nu. 29. ibid. & numero. 20. 149

2 Pactum concernens doæ qualitates non uerificatur in illo qui habet unam tantum. conſi. 49. nu 9. & nu. 18. & 19. 126

1 Pacta in ſocietate appoſita ſeruanda ſunt conſ. 83. nu. 4. 152

2 Pactum ualet ut unus ex ſocijs adminiſtret & alius ponat pecuniam & nihil operetur. nu. 5. ibid. 125

1 Pactum generale debet generaliter intelligi. conſ. 88. num. 16. 158

1 Pactum & ſtipulatio non excludunt errorem calculi. conſi. 89. numero. 39. 160

2 Pactum ad renouandum in annos. 29. non alterat contractum. conſi. 108. nume. 54. Et tale pactum ſolet apponi ex quadam conſuetudine. nu. 51. ibid. 102

1 Per hoc pactum acquiritur ius emphyteota, ut ualeat. numero. 54. ibidem. &c. eo.

4 pacto an permitti poßit quod per ſtatutum poteſt fieri. conſilio. 72. nu. 14. 98

4 pactum quod aliqua res non deueniant ad certas perſonas, ualidum eſt. nu. 15. ibi. eo.

3 Pactum de quota litis, an & quando ualeat conſilio. 19. num. 52. & nume. 53. 31

1 pactum quid ſit. conſ. 127. nu. 27. 226

1 Et quid ſi fit abſens per epiſtolam. nu. 18. ibi. 226

1 Et an ualeat & pactum inducat. nu. 29. ibi. 226

3 Pactum renunciatio, & finis facti patri per filiam dotatam de non ſuccedendo non ualet de iure ciuili. conſ. 16. num. 6. Tamen de iure canonico eſt ualidum ſi iuramento fuit uallatum. num. 7. ibid. Et qua ratione de iure ciuili fuit reprobatum. nu. 3. ibid. Qua ratione non obſtant quando fuit appoſitum iuramentum nu. 9. ibid. De iure ciuili uallatum iuramento uidetur ualere. numero. 10. ibidem. Et quid ſi filia renuncians ſit in poteſtate patris. nu. 11. ibid. Et. l. pactum. C. de collatio. an procedat in hac filia. numero. 12. ibidem. Et quid ſi filia eſſet minor. numero. 13. ibid. Et tali minori renuncianti & iuranti denegatur reſtitutio. nume. 14. ibid. Et cap. quamuis, de pact lib. 6. locum habet in quocunque foro. num. 15. ibid. 40

4 pacta appoſita ſuper re emphyteotica ſunt ſeruanda. nec ab illis eſt recedendum. conſ. 86. nu. 4. 110

4 pacta contra leges non ualent. conſ. 92. n. 20. 114

4 pacta ſi ſunt contra bonos mores non ualent. nu. 21. ibid. eo.

4 pacta ſi ſunt illicita, inhoneſta non ualent. nu. 23. ibi. 114

4 pactum ſuper re ſpirituali non obligat ſucceſſorem. nu. 27. ibi. 114

4 pacta quando & quo caſu debent ſeruari. nu. 36. ibid. eo.

4 pacta illicita, iniuſta inhoneſta, & ſimilia tractu temporis non reconualeſcunt. numero. 37. ibi. Etiam reciproca ad uſum ſunt ſeruanda. ibid. num. 38. 114

4 pacta quæ tendunt ad detrimentum animæ non ſunt ſeruanda. ibidem. nu. 24. 114

4 pactum turpe non eſt ſeruandum. conſ. 92. nu. 25. 114

4 pactum de non diuidendo, & quod res remaneat perpetuo communis regulariter non ualet. & per totum. conſ. 127. nu. 1. Fallit ſi appoſitum eſſet iuramentum. num. 2. ibi. In re propria poteſt apponi pactũ obligans rem. nu. 4. ibid. 138

4 pactum conſideratur ut pars precij. nu. 5. ibid. eo.

4 pacto fieri poteſt, quod res ſit cõmunis, & ſeruiat utriq;. n. 6 ibi. 138

4 pactum de reſtituendo tantundem, uel illud idem in materia depoſiti an ualeat. conſ. 131. nu. 12. 140

4 pactum de non alienando rem propriam, an ualeat. nu. 13. ibi. fo. eo.

3 pactum & ſtipulatio de non ſuccedendo, non ſubſiſtit, nec ualet de iure ciuili. conſ. 69. nu. 3. 117

3 pactum de non ſuccedendo uallatum iuramento eſt ualidißimum. nu. 22. ibi. Et ualebit uallatum iuramento etiam de iure ciuili. n. 23. ibi. & nume. 24. & 40. & 49. Qua ratione de iure ciuili tale pactum. non ſubſiſtebat. ibi. n. 29. Et de iure ciuili etiam redditur ualidum. per iuramentum. ibid. nu. 19. 117

3 pactum prædictum, uallatum iuramento ſeruandum eſt, in quocunque foro nume. 30. ibi. 117

3 pactum de non ſuccedendo alieni uiuenti uallatum iuramento ualidum eſt. conſ. 69. nu. 79. 118

3 pactum appoſitum alieni contractui de non faciendo concordiam, an ſit obſeruandum, uel ne. nu. 110. ibi. & ſeq. 118

3 pacto nũ põt quis ſe aſtringere, ne poßit mutare uoluntatem. ibi. 118

3 pactum de non faciendo concordiam cum aliquo uidetur illicitum. conſ. 69. nu. 119. 118

3 pactum de non reuocando procuratorem aliquo caſu eſt ualidum. nume. 145. ibid. 118

3 pactum & conuẽtio inter cõtrahentes ſeruanda eſt cõſ. 78. n. 5. 137

3 pactum captioſum reijciendum eſt. nu. 23. ibi. 118

3 pactum de retrouendendo etiam ſimulationem arguit. conſil. 82 numero. 39. 140

3 pactum nudum geminatum producit actionem. conſ. 89. nu. 24. 152

3 pactum cauſatur conſenſu duorum. nu. 31. ibi. eo.

3 pactum de reuocando uel non reuocando non alterat naturam donationis inter uiuos. conſ. 90. nu. 6. 154

3 pactum de retrouendendo an præſcribatur ſpacio. 30. annorum. cõſilio. 92. nu. 1. & nu. 2. 156

3 pactum prædictum an perpetuo ualet, nec contra illud currat præſcriptio. ibi & nu. 3. & ſeq. 156

3 pacto prædictu & tali facultati an præſcribatur ſpatio decem annorum. nu. 5. ibidem. 156

3 pactum de retrouendendo continet in ſe conditionem ſi infra. 30. annos iſtud fiat. nu. 31. ibidem. Concluditur contra Angel tenentem contrarium in hac diſceptatione. ibid. & nu. 32. & 48. Concluditur etiam contra Bald. tenentem iſto caſu, currere præſcriptionem cum mala fide. nu. 33. & nu. 34. & 49.

3 pactum quod non currat præſcriptio an ualeat. nume. 45. ibi. Et quo caſu. nu. 46. ibid. 156

3 pactum de retrouendendo, ſeo redimendo appoſitum in datione inſolutum ualet & tenet. conſ. 92. n. 66. 156

3 pactum factum ſecundum ordinationem ſtatuti. ualet & tenet. conſi. 93. nu. 158

3 pactum de non ſuccedendo ualet ſi iurameto fuit uallatum. conſilio. 94. num. 13. Et nocet etiam hæredibus iurantis numero. 14. ibidem. & numero. 15. ibidem. Et ualet etiam reſpectu futuræ hæreditatis. numero. 16. ibidem. & nu. 17. 18. & 19. Idem & ſi ſit cum fratre. nam illi quæritur, potiſsimum ſi ſtatutum excludit fœminas a ſucceßione ibid. numero. 18. & 19. 159

3 pactum

3 *Pactum de futura ſucceſſione de iure ciuili non ualet.conſi. 95.nume.3.& nu.4.5.* 160

3 *pactum de non ſuccedendo uallatum iuramento ualet, maxime ſi remiſſio & renunciatio tendit ad tempus & ius futurum.conſil.95.nu.4.& 5.Et ſi ſaltem in genere fuit cogitatum in renuntiatione, de iure futuro ibidem.nu. 6. Et quid ſi in renunciatione nulla ſuit facta mentio teſtamenti continentis legatum ſeu fideicommiſſum.ibid. numero.7.Et ſi legatum uel fideicommiſſum fuit relictum poſt renuntiationem.ibi.nu.8.* 160

3 *pactum de recuperando bona alienata, non conſideratur ſi fuit emiſſum.conſ.99.nu.23.* 161

2 *pactum de ingrediendo rem hypothecatã,mandatur executioni,quando debitum eſt liquidum conſi.102.nu.19.* 168

2 *pacta illa quæ a iure non reprobantur ſeruanda ſunt conſilio.24.numero.75.* 73

2 *pactum de non ſuccedendo,quando & quo caſu ualeat. numero. 87. ibidem.* 73

3 *paganus ad tempus non poteſt maiori directo ſubſtituere. conſi.67.nu.30.Et quando id facit,obligatur diſpoſitio, ut ualeat in uim fidei commiſſi.nu.30.ibi.* 11c

2 *paganus puberi non põt directo ſubſtituere.conſ.73.n.47.* 155

2 *paganus pater filio ſuo poſt pupillarem ætatem non poteſt directo ſubſtituere.conſ.92.nu.2.* 186

3 *paganus non poteſt decedere cum duobus teſtamentis. conſi.7.nu.23 Et ſi duo teſtamenta confecta apparent attenditur illud.quod fuit cõprobatum & publicatum.nu.14.ibi.& nu.23.* 14

3 *paganus non poteſt decedere cum duobus, ſeu pluribus teſtamentis. conſ.10.nu.1.* 17

3 *paganus non poteſt directo quem hæredem facere poſt mortem primi.conſi.37.nu.15.Et ſi ut fideicommiſſaria conſideratur propria authoritate non potuit id facere.nu.16.ibi.* 57

4 *palliditas metum urgut.conſi.53.nu.53.* 65

4 *palliditas,& mutatio ualtus inducunt præſumptionem mali. conſil.156.numero.35.* 162

1 *papa non debet ſe intromittere de his,quæ concernunt, regnum Apuliæ.conſ.1.nu.99.* 2

4 *papa poteſt mandare de ſic iudicando.conſ.5.n.133.* 16

4 *papa in terris lex uiua & animata eſt conſ.5.nu.153.* 16

4 *poteſt facere regulas reſeruationum,& priuare canonicos & capitulum electione conſ.19.nu.22.* 31

4 *papa faciens gratiam de beneficio eccleſiaſtico non erat opus facere mentionem de canonicatu,nec præbenda, ſit intentio ſua erat illa cõcedere.conſ.20.nu.9.* 32

4 *papa poteſt concedere exemptionem monaſterijs,& præiudicare ordinarijs.conſ.22.nu.11.* 34

4 *papa ſuo arbitrio poteſt tollere iura unius eccleſiæ,& ordinarij, & præſtare immunitatem alijs. nu. 12.ibi.* 34

4 *papa non poteſt concedere per priuilegium ius præſentandi conſilio. 47.nu. 19.* 58

4 *papa patronis etiam inuitis præiudicare poteſt. numer. 26.ibidem. Maxime quando tale ius competit laicis ex priuilegio, uel dotatione ſeu conſuetudine.uel præſcriptione.nume.27.ibid.Item etiam papa expreſſe nõ derogaret iuri patronatus dummodo quod notitiã & ſciẽtiam de illo haberet,& diſponeret.nu.18.ibid.* 58

4 *papa an poſſit tollere præceptum diuinum. & ſuper eo diſpenſare cõſilio.68.nume. 24.* 84

4 *papa ſeruus dicitur.nu.16.ibi.* 84

4 *papa legem diuinam uſque ad animam, & ſanguinem tenetur defendere.nu.30.ibidem.* 84

4 *papa contra ius diuinum,& præceptum morale, non poteſt diſpenſare.nu.31.ibid.* 84

4 *papa contra ius diuinum habens efficaciam de præſeri,& continens præceptum morale non poteſt diſpenſare. nu.34.ibid.* 84

4 *papa non poteſt ſubuertere ius diuinum perpetuum, & immutabile habens perpetuam cauſam prohibitionis.nu.36.ibid.& nu.37* 48

4 *papa an poſſit diſpenſare in primo gradu iure diuino prohibito, & qua ratione.nu.38 ibid.Et quid in gradibus, iure & lege diuina prohibitis.nu.50.ibid.& ſeq.& nu.45.* 84

4 *papa an poſſit in ſecundo gradu diſpenſare.nu.44. ibi.* 84

4 *papa an poſſit diſpenſare contra ſtatuta poſitiua quando diſcoloraretur ſtatus eccleſiæ,et ipſa eccleſia ex tali diſpenſatione.nume. 47. ibidem.* 84

4 *papa an poſſit diſpenſare,ſi diſpenſatio haberet peccatum,et ad illud induceret diſpenſatum. nu.49.ibid.* 84

1 *papa non eſt obediendum, quando ex obedientia ſequeretur peccatum a deo prohibitum nu.50.ibi.* 84

4 *papa an poſſit diſpenſare circa legem diuinam,eo caſu, quo dicta lex diuina reperitur limitata per aliam legem diuinam.n.82.ibi.* 84

4 *papa an & quando poſſit limitare legem diuinam & declarare .nu. 81.ibid.et nu.199.& alijs ſeq.* 84

4 *papa an poſſit facere de peccato non peccatum, quando peccatum eſt inductum mero iure poſitiuo.nu.101. ibid.* 84

8 *papa an poſſit perpetuare legem diuinam temporalem.nu.110.ibid. Et quid ſi lex diuina fuit ſimpliciter prolata.nu. 11.ibi.* 84

4 *papa ex magna cauſa,an poſſit diſpenſare contrahi matrimonium iure diuino prohibitum.nu.112.ibi.* 84

4 *papa licet generaliter non poſſit iſta diſpenſare,an in caſu ſpeciali ſubſiſtente cauſa poſſit. nu.114.ibid. & ſeq.* 84

4 *papa licet in uniuerſo non poſſit diſpenſare contra ius diuinum. & morale,an in caſu particulari poſſit. nu.115.ibidem. Et an poſſit in primo gradu affinitatis.nu.116.ibid.Et quid in gradibus diuina lege prohibitis.ibi. nu.117.& ſeq.& nu.311.* 84

4 *papa ſi ex cauſa diſpenſat in iſtis, non propterea dicitur facere contra iſta præcepta.nu. 123.ibid.* 84

4 *papa poteſt ex cauſa declarare, & limitare præcepta moralia etiã negatiua & ius diuinum. nu.139. ibid.* 85

4 *papa an poſſit diſpenſare,ex cauſa,ut monachus ducat uxorem . nume. 148 ibi.* 85

4 *papa ſuper decimis an diſpenſare poſſit.nu.150.ibid.& nu. 151.& declaratur.num.272.& ſeq.* 85

4 *papa ſuper iuramento an poſſit diſpenſare.nu.156.ibidem.& nume. 277.declaratur.* 85

4 *papa an poſſit diſpẽſare in bigamo.num.157.ibide.& nume.278.& ſeq.declaratur.* 85

4 *papa deus eſt in terris.conſ.5.nu.75.fo.15.et conſ.68.nu.161.* 85

4 *papa conſiſtorium,& dei idem uidetur eſſe.conſi.68. & conſil.5.nu 76.fo.15.nu.162.* 85

4 *papa uicarius dei eſt in terris.conſ.68.nu. 165.* 85

4 *papa ex cauſa magna poteſt ſe intromittere in his quæ ſunt iuris diuini.nu.164.ibi.& declaratur nu. 288.* 85

4 *papa poteſt ualidare matrimonium nullum ex impedimento legis diuinæ.ibid.declaratur.nu.286.& ſeq.* eo.

4 *papa cognoſcit etiam de articulis fidei.ibidem.declaratur numero. 289.& 290.* eo.

4 *papa in dubijs poteſt declarare an cauſa diſpenſandi ſit iuſta,uel nõ iuſta,& eius declarationi eſt ſtandum. n.166.ib.Contra talem declarationem nulli licet contrauenire.nu.168.ibi.& nu.285 & ſeq.Et ſi declarando,ut homo errat talis error non poteſt corrigi niſi ab ipſo.nu.169.ibi.declaratur.nu. 284.294.& 300.* 85

4 *papa diſpenſando contra ius diuinum ſine cauſa, peccat nu.170.ibi. & nu.266.& 287.diſpenſatio tamen tenet.ibid.nu. 171.172.eod.*

4 *papa ex mente legis diuinæ poteſt illam declarare . numero. 185. ibidem.* eod.

4 *papa poteſt declarare,& limitare ius diuinum,non autem contra illud diſponere propriè.nu.200.ibi.Et quid ſi præceptis moralibus uel in alijs indultis ex lege ueteri uel noua. ibid.* 85

4 *papa oblitus uidetur prioris gratiæ,quando concedit ſecundam in eandem eccleſia.conſ.74.nu.36.* 102

4 *papa caſu quo poſſit diſpenſare inter relictam fratris, & cognatum, an debeat hoc facere in cauſa, & illa ſit exprimenda, & qualis requiratur,& quid ſi cauſa non fuit uera.conſ.68.nume.414.& alijs ſequen.* 86

4 *papa an poſſit ſuper illo diſpenſare. n.410.ibi.* eo.

4 *papa ſuper hoc impedimento publicæ honeſtatis, an ſola uoluntate poſſit diſpenſare,uel requiritur cauſa.num.414.ibid. Et quid ſi dubium reſultat an talis relicta fuerit cognita carnaliter a fratre præmortuo,an uero remanſerit uirgo nu.415.ibid. Et an eius aſſertioni in hoc ſit ſtandum.ibi*

4 *papa confirmando mandatum de prouidendo Cardinali non propterea tollit eius poteſtatem.conſi. 79.nu.16.* 106

4 *papa dominus eſt beneficiorum, & de eis ſuo arbitrio poteſt diſpenſare.conſ.81.nu.11.* 108

1 *papa ſi in feudum concedit caſtrum duobus quæ conceſſio præualeat prima an ſecunda.conſ.11.nu.1.Et quod ſecunda præferatur, adducitur,nam ipſe princeps concedens uni poteſt ſine cauſa id auferre et concedere alteri.nu.2.ibi.Sed contra declarando.nu.109.et 110. Et iuſta cauſa reuocandi uidetur illa quia ipſe conceſſit.nu.3.ibid.et nume.109.et 110.* 15.et 19

1 *papa aſſumptus eſt in plenitudine poteſtatis & ſtandum eſt eius ultimæ diſpoſitioni.nu.4.ibid.et nu.111.contra ſicut diſponitur in teſta*

mentis. nu.4.ibid. & nu. 112. 25

1 papa non poteſt præfigere legem, a qua non liceat recedere. nu. 5. ibidem. & nu. 113. Ex quo poſſet ſequi caſus in quo propter difficultatẽ facti & urgente neceſſitate eccleſia non poſſet tollere priuilegium. nu. 6. ibi. & nu. 114. 25

1 papa ex certa ſcientia & plenitudine poteſtatis ſine cauſa poteſt uaſallum ſuum priuare feudo illi conceſſo. ibi. nu. 7. Sed contra nu. 115 & 116. & ſeq. Et pōt illi præiudicare, & tollere ius quæſitum. nu. 8. ibid. ſed contra. nu. 116. & ſeq. Et quod id uelit etiam uidetur apparere, quando uult ſecũdam conceſſionem non poſſe uitiari ex defectu intentionis. num. 9. ibid. Et in facto ſuo proprio non cadit ignorantia. nume. 10. ibid. ſed contra nu. 122. maxime quando inter primam, & ſecundam breuis curſus temporis interuenit. num. 11. ibid. Et quando in ſecunda apponuntur clauſula generales & ſpeciales derogatoriæ. nu. 12. ibid. 25

1 papam quando conſtat uoluiſſe derogare primæ conceſſioni, præualebit ſecunda, licet in ea ſpecifice non ſit facta mentio de prima. nu. 13. ibid. Neceſſario minime requiritur, quod in ſecunda fiat mentio de prima nominatim ſingulariter & in indiuiduo. nu. 14. ib. 25

1 papa quando precio accepto concedit feudum, ueram uenditionem dicitur facere, eſto quod utatur uerbo indulgemus uel ſimili. conſil. 11 nume. 43. 25

1 papa non poteſt facere ſecundam conceſſionem in præiudicium prima habentis uim contractus nu. 47. ibid. & nu. 49. & ſeq. 25

1 papa non habet facultatem derogandi conuentiones, contractus, & conſuetudines feudales, nam obligatur ex iſtis tenetur ea obſeruare. ibidem. & nu. 48. & ſeq. nec poteſt uenire contra uim contractus ſine cauſa etiam aduerſus ſubditum, nec poteſt uti plenitudine poteſtatis. nu. 50. 51. & ſequentibus. 25

1 papa in beneficialibus habet plenitudinem poteſtatis. conſilio. 11. numero. 77. 25

1 papa in rebus feudalibus etiam eccleſiaſticis non habet illam poteſtatem quam habet in beneficijs. nu. 79. ibid. & nu. 81. Et in iſtis feudalibus habet eandem, quam habet Imperator. nu. 80. 28

1 papa in ſucceſſione feudi poteſt habilitare fœminas, & tollere agnatis maſculis ſpem ſuccedendi. conſ. 16. num. 26. Eo magis quando fœmina uocatur in inueſtitura, & feudum non præſtat ſeruitium. nu. 28. ibid. Et ſuo arbitrio poteſt mutare illam regulam ſuccedendi. num. 28 ibid. Nec iſto caſu eſt neceſſaria citatio agnatorum, nec obſeruatio ſolennitatum alias requiſitarum. nu. 19. ibid. 37

4 papa in beneficialibus pleniſſimam habet poteſtatem conſilio. 30 numero. 7. & 48. 41

4 papa mandans informationem, capi citatis, & uocatis quorum intereſt, ſi exequutor proceſſit illis non citatis, nulliter proceſſiſſe dicitur. conſi. 31. nume. 27. 43

4 papa ad ualliditatẽ actus a ſe geſti poteſt fingere in primis literis fuiſſe expreſſum, quod uere non fuit expreſſum. ibid.

4 papa conferens beneficium inhabili ſcienter, uidetur cum illo diſpenſare. nu. 15. ibid.

4 papa prouidens de epiſcopatu ſpurio, ſcienter uidetur ſecum diſpenſare. nu. 17. ibid.

Idem ſi uer oſimiliter ſcire præſumebatur. nu. 18. ibi.

Ad defenſionem quis uti poteſt pluribus titulis, & gratijs. nu. 19. ib.

4 papa an & quãdo, & quo caſu poſſit decimas remittere. nu. 292. ibidem. & ſequenti. conſ. 68. 85

4 papa diſpenſando contra ius diuinum, peccat, & nulliter diſpenſat nec ualet diſpenſatio. nu. 187. ibid. 85

4 papa an poſſit diſpenſare in præceptis poſitiuis utriuſque teſtamenti inſtitutis a deo & concernentibus bonos mores. nu. 331. eo.

4 papa quando & quibus caſibus poſſit diſpenſare circa præcepta moralia, & iuris naturalis. nu. 351. ibid. & alijs ſeq. 85

4 papa ſup iſtis an poſſit diſpenſare. nu. 385. ibi. & ſeq. & nu. 391. 86

4 papa an poſſit diſpenſare contra concilia generalia. nu. 397. ibidem. & ſequenti. 86

4 papa an ſit ſupra concilium. nu. 400. conſ. 68. 86

4 papa poteſt interpretari concilia generalia, & ſuper illis diſpenſare. nu. 401. ibi. 86

4 papa ſolus an poſſit tollere conſtitutiones conciliares. numero. 403. ibidem. eo. 86

4 papa an poſſit diſpenſare ſuper iure poſitiuo, ſtatutis & eccleſiæ. numero. 406. ibi. 86

4 papa de non licito poteſt facere licitum. & liberare aliquem a peccato inducto lege poſitiua. nu. 407. ibid. & nu 412. 86

4 papa an poſſit diſpenſare contra legem poſitiuam, fundatam ratione naturali & ſuper iure diuino. nu. 410. ibid. ſeq. Iſtis concernentibus non dicitur ſimplex, & merum ius poſitiuum, ſed pendens a diuino & a iure naturali. nu. 411. ibi. 86

4 papa non poteſt tollere pactum lege diuina inductum. nu. 411. ib. 86

4 papa de poteſtate papæ diſpenſare ſacrilegium eſt. conſ. 5. nu. 70. 15

4 papa eſt omnia & ſuper omnia. conſ. 5. nu. 71. 15

4 papa habet plenitudinem poteſtatis. conſ. 5. nu. 72. 15

4 papa ſanctus cum ſua ſede eſt. conſ. 5. nu. 73. 15

4 papa dei miniſter eſt a quo dependet omnis iuriſdictio. conſilio. 5. numero. 74. eo.

4 papa in terris non habet ſuperiorem. conſi. 5. nu. 77. 15

4 papa a ſolo deo iudicatur. conſi. 5. nu. 78. 15

4 papa adequat quadrata rotundis. conſi. 5. nu. 79. 15

4 papa quando procedit de poteſtate abſoluta & ex certa ſcientia non poteſt ei dici ita facis. conſ. 5. nu. 80. 15

4 papa nõ ſubijcitur quæſtionibus ſuis aut aliorum prædeceſſorum. cõſi. 5. nu. 81. 15

4 papa eſt ſupra ius poſitiuum, & contra illud diſponere poteſt arbitrio ſuo. conſ. 5. nu. 82. 15

4 papa diſpenſare poteſt circa ius poſitiuum etiam ſine cauſa & indiſtinctè. conſ. 5. nu. 83. & eo. fortius ſua poteſtas præualet in beneficialibus ipſorum, & maxime circa penſiones imponendas, transferendas & extinguendas. Et iſta facere poteſt inuito beneficiato ſine cauſa & eo non citato. conſi. 5. nu. 83. 84. & 85. 15

4 papa poteſt diſpenſare circa ius poſitiuum, etiam ſine cauſa, & indiſtinctè. conſ. 5. nu. 83. Et eo fortius ſua poteſtas præualet in beneficialibus, & fructibus ipſorum. nu. 84. ib. Et maxime circa penſiones imponendas transferendas, & extinguendas. nu. 85. ibid. 15

4 papa quando mandat conferri canonicatum, & præbendam, quæ diſtinctio admittatur. conſ. 85. n. 6. 109

4 papa ſi ſecundo prouidet, an tollat ius ad rem quæſitum primo. nu. 8. ibid. Et quid ſi in ſecunda gratia eſt apoſita clauſula anteferri. nu. 9. ibid. & nu. Et quid ſi in prima eſt facta ab uno ſecunda uero ab alio. nu. 10. & quando. nu. 10. ibid & 11. Per clauſulam anteferri. quod ius uidetur ſublatum primo & quando. nu. 12. ibid. & nu. 9. 10. & ſequenti.

Et quid ſi beneficium uacauit, & fuit acceptatum per habentem primam gratiam. nu. 13. ibid.

4 papa licet poteſtate det conferendi tamen penes eum remanet maior, & ſua præualet. nu. 15. ibid. 109

4 papa non poteſt auferre ius, & utile dominium aliorum faciendo aliam inueſtituram. conſ. 85. nu. 7. 109

maxime quando ſecunda per papam facta eſt ſine cauſa numero. 8. ibidem.

4 papa ſtatutis etiam iuratis alicuius eccleſiæ poteſt derogare. conſil. 93. nu. 5. 115

4 papa dominus eſt beneficiorum. nu. 11. ibid. & nu. 24. eod.

4 papa eſt lex animata, & in iſtis poteſt fingere. conſ. eodem. numero. 18. ibidem. 115

4 papa non præſumitur uelle præiudicare tertio. nu. 20. ibidem. etiam minimo. nu. 11. ibid. 115

4 papa ſuper bonis eccleſiaſticis liberam habet facultatem diſponendi. conſ. 103. nu. 1. 122

4 papa poteſt ſuper rebus feudalibus facere inueſtituram, et concurrere cum ordinario. ibid. Et inueſtituram factam per ordinarium poteſt extendere ad fœminas. nu. 1. ibid. Et maſculis poteſt præiudicari, ut fit per legitimationem et ſimilia ibid. Vt eſt etiam in filio adoptiuo. nu. 5. ibid. eod.

4 papa poteſt dare nouam formam ſuccedendi in feudalibus. numero. 7. ibid. 122

4 papa non præſumitur uelle præiudicare iuri tertij. conſil. 112. nu. 1.

4 papa apponendo manus, ſet nulliter, reſultat beneficium. conſilio. 118 nume. 7. 132

4 papa non poteſt prouidere de beneficio conceſſo abſenti antequam ille non conſentiat. cõſ. 119. n. 6. Et quod illi erat quæſitũ ius ad rem. conſ. eo. nu. 7. ibid. 133

4 papa pōt diſponere de iure patronatus eccleſiaſtico. conſi. 128. numero. 5. 138

4 papa diſponens onus tranſire. etiam ad ſucceſſores, intelligendum eſt de primis. conſ. 137. nu. 1. 144

4 papa non intendit derogare reſeruationi generali. conſilio. 138. numero. 10. 144

4 papa quando confirmat actum perfectum. et ualidum quem potuiſſet tollere, ſi confirmat animo inducendi de nouo uidetur illum primũ reuocare. et de nouo inducere. conſ. 140. n. 12. 146

papa quando in reſeruatione proceſſit ad collationem an ſit acquiſitum.

tum aliquid in beneficio, ita ut data uacatione, non requiratur al a acceptatio.conſil.142.nu.7.Per ſimplicem reſeruationem, quod ius quæratur, & quando.nu.8.ibidem. 148
4 papa etiam ſuper n tio ignorato, non dicitur diſpenſare.conſ.143.numero.25. 148
1 Paratus emphyteota compenſare nõ cadit a ſuo iure ſi ceſſauit trien nio ſoluere canonem.conſ.108.nu.51. 202
2 parentes naturaliter appetunt incrementum, & honorẽ filiorum.conſi.73.nu. 155
4 parentes regulariter in teſtes non admittuntur.conſi. 55. nu.27.fal lit in cauſa matrimonial .fauore matrimonij nu.28.ibid. Sed dei latur.30.31.& ſequens.& quid ſi adeſt diſparitas inter eos. numero.29.ibid.
Et quid ſi in eis concurreret aliqua qua qualitas detrahens de fide nu me.30.ibid. 69
3 parentes non habẽt poteſtatem diſponendi, quo ad legitimam debitam filijs.conſ.1.nu.119. 2
3 parentes ab inteſtato decedentes non dicuntur tacitè uocare filios, quos fecerunt renunciare hæreditati.conſi.69.nu.35. 117
3 parentes poſſunt ſtipulari pro hæredibus.conſi.eo.nu.54.ibid. 117
3 parentes inter filios poſſunt facere partes inæquales. nume. 74.ibid. max me ex cauſa parentes mouente.nu.75.ibid. 118
3 parentes poſſunt in uita dare legitimam filio,& ab illo recipere ualidam renunciationem.nu.2.ibi. 117
4 parentes præſumuntur capere bonum & ſanum conſilium pro filijs. conſi.71.nu.76. 97
2 parentes uelle præiudicare poſteris non eſt ueroſimile. conſi.22.numero.12. 47
4 par in parem non habet imperium conſ.68.nu. 28. 84
1 paria ſunt contractum fuiſſe pure factum uel ſub conditione ea poſtmodum purificatu.conſ.11.nu. 64. & nu.65.84.& ſeq. 25
1 paria ſunt non eſſe quid probatum uel minus legitime. conſilio 83. nume.12. 152
1 paria ſunt quod quid uerbo exprimatur, ſeu per relationem. conſi. 97.nu.96. 174
1 paria ſunt non eſſe.uel eſſe, & non apparere.conſ.104.nu.1. 191
3 paria ſunt, quod quid exprimatur per ſe, uel per relationem ad aliud conſ.2.nu.54. 6
3 paria ſunt impedire notarium, ſeu teſtes.ne ſeipſos ad teſtatorem cõ ferant uel reuocare notarium. ſeu teſtes coram teſtatore exiſtentes, & ordinare ne ad eum reuertantur.conſ.67.nume. 46. Poteſt enim quis inſtare ne quis teſtetur aduerſus eos inſtantes ut teſtetur impune.n.50.ibi. Sicuti licet inſtare ſine dolo et fraude, ut quis teſtetur, ita licet alijs operari oppoſitum aduerſus eos, non autem aduerſus teſtari uolentem.nu.51.ibidem. Licet inſtitutus in primo teſtamento inſtare ne illud mutetur aduerſus alias ſatagentes, ut mutetur.nu.52.ibi. Non enim reperitur illud iure prohibitum. nu.53.ibi. 111
4 paria fieri tempore habili, uel conferri ad tempus habile, qualiter & quando procedat.conſi.100.nu.35. 119
3 paria ſunt quem non extare, uel extare, & non poſſe ſuccedere. conſ. 69.nu.64. 117
4 paria ſunt, quod quis compellatur, uel timeat compelli. conſi. 135. nu.14. 145
4 paria ſunt non eſſe, uel non poſſe diſponere.conſi.144.nu.25. 149
3 paria ſunt cauſam de nouo oriri, uel de nouo peruenire ad notitiam creditoris.conſ.99.nu.26.& nu.27.28.& ſequen. 164
3 paria ſunt dicere facias uel ſoluas pro me, uel dicere ſoluas nomine meo conſi.107.nu. 12. 169
3 paritas inter contrahentes matrimonium qualiter conſideretur. conſilio.29.nu.22. 45
3 partes poſſunt facere, ut ſcripturæ priuatæ detur plena fides conſili. 68.nume.24. 116
4 partes poſſunt ualidare aliqua, & multa facere, quæ lex non concederet.conſ.132.nu.11. 141
4 partes habuiſſe contractum. ſi conſtat pro perfecto recedatur a perſona.nu.13.ibi. eod.
4 partes ſi habuerunt reſpectum ad promulgationem laudi tantum, ſufficit promulgaſſe ſtio quod non appareat promulgatum.conſil. 133 numero.7.& alijs ſequen & numero.6. Aliud eſt laudum aliud contentum in laudo, aliud eſt inſtrumentum, aliud contentum in inſtrumento.nu.8.ibidem. Et ſi conſideratum fuit promulgatum, non contentum in illo.nu.9.ibid. 141
1 partes quod tacite uoluerunt, exprimere debent, & non exprimendo dicuntur nolle.conſ.33.nu. 84
2 pars una teſtamenti declaratur per aliam.conſ.38.nume.19.fol.91. conſ.40.nu.16.fol.111.& conſ.83.nu. 15. 169
3 Et conſ 57.nu.2. 94
1 partes ſeparatæ & diſtinctæ, diuerſa loca, officia & ſeparata exercitia habent.conſ.80.nu.9. 165
1 partes in cõſideratione numerorũ, qualiter intelligãtur.conſ.61.numero.10. 125
1 pars non quotitatiua per partes uel numeros poteſt poſſideri, ſi nihil ſuperſit uel deficiat cõputatione, & reductione facta nu.28.ibi. 125
2 pars una teſtamenti. quod declaretur per aliam quando & quo caſu procedat.conſ.87.nu.49. 177
1 partes in ſocietate erunt.uti conuentum eſt.conſ.82.nu. 69. 149
3 partem unam eſſe ueram ſufficit in alternatiuis.conſi.29.nu. 18. 45
3 pars hæreditatis incerta poteſt ad ri. conſ.37.nu. 21. Incerta tamen omnino poſſeſſio non poteſt quæri.ibi.& nu. 20. 57
4 parthi ſororibus copulabantur.conſi.67.nu.356. 85
4 particeps delicti & criminis non eſt idoneus teſtis.conſi.58.num.72. fo.92.& conſ.163.nu.8. 169 120
4 particeps, & ſocius criminis non eſt idoneus teſtis.conſil. 151.nu.8. & nu.9. 155
2 participium exiſtentium exponitur ideſt ſi exiſtant, & in quo tempore uerificetur.conſ.21.nu.33. 64
2 participium ſeu adiectiuum inteſtatus, in qua perſona propriè & ſtrictè uerificetur.conſ.22.nu.15. 66
3 particularis fideicommiſſarius ſi eſt in teſtamento, & alius uniuerſalis omnia bona conſignanda ſunt uniuerſali a quo particularis petere habet ſuum particulare fideicommiſſum.conſ.54.nu. 47. 89
4 paſſi iniuriam, & damna, non poſſunt aliquid dicere, facta per principem remiſſione.conſ.1.nu.65. Et maxime ſi princeps eſtis tollit omne ius, & omnem actionem numero.66.ibidem. Et idem ſi mandat abſolutos non poſſe moleſtari.& e.nume.76.ibid. Nec contra eos poſſes procedi ciuiliter, aut criminaliter.num.68.ibid. Et iſtis quibus facta eſt remiſſio. an teneantur confiteri delictum, ſi uolunt gaudere illa.nu.69.ibi. 2
1 pater regulariter habet uſum fructum in hæreditate aduentitia. conſilio.128.numero.4. Limitatur tamen in aliquibus caſibus.ibidem.numero.5. 227
1 pater habet uſumfructum ſuper pecunijs & alijs mobilibus aduentitijs conſi.129. num.6. Et ſi extraneus eos inſtituit quid iuris ibid. nu.9. Et quid ſi patri legatũ tantum ſuit factum. ibid.nume.10.& ſi in legato contineretur quod pater debeat eſſe pro contentus ibid. numero.11. Etiam ſi expreſſe non fuiſſet prohibitus ab uſufructu poterit illũ petere, licet teſtator dixerit debere patrem eſſe cõtentum legato relicto.ibi.nu.13. maxime cum ſciret filium quem inſtituit eſſe in ſui patris poteſtate.ibi.nu.14. 228
1 pater n uens poteſt remittere tacite uſumfructum aduentitiorum. conſi.130.nu.10 Et quando ſunt conſumpti non debentur. nu. 11.ibid. Et quid ſi pater uiuens permiſit filium illos accipere. nume.12. ibi. nu.13. 229
1 pater non propriè & uerè po eſt donare filio. numer.13.ibid. Poteſt tamen tacitè ut in caſu præcedenti.nu.14. ibid. maxime ſi filius ſecum a patre habitabat.nu.15.ibi. 229
3 pater notam præſumitur habere ætatem filij conſ.25.nu.8. 36
3 pater filio pupillo poteſt ſubſtituere per fideicommiſſum. numero. 9. ibid. eod.
3 pater ſi ſtipulatur renuntiationem pro ſe & hæredibus uidetur ſtipulatus ad commodum hæreditatis.conſ. 6.nu.31. 40
3 pater poteſt pro hæredibus ſtipulari.conſil. 26. nu.32. Et quid ſi extat aliquis ex deſcendentibus.nu.33.ibid. 40
3 pater poteſt filiam ſuis bonis priuare teſtando excepta legitima. conſi.eodem.nu.48. Ita & per actus inter uiuos poterit facere. num.49 ibid.& nu.48. 40
3 pater poteſt filijs in uita dare legitimã, et ualebit renuntiatio, ſi facta fuit abſque iuramento.conſi. 26.nu.94. 40
3 pater afficitur iniuria quando filia nubit indigno, eo inuito. conſi 29.nu.33.et nu.34.et 35. 45
3 pater tenetur dotare filiam.conſi.29.num.60. Etiam diuitem. Etiam ſi ſit nupta et maritata.nu.62.ibi. Etiam ſi uiuo patre nubat ſecundum aliquos.nu.63.ibi. 45
3 pater inter uiuos diuidens bona ſua inter filios nõ uidetur illis, de ea donationem feciſſe.conſ.35.nu.1. Et potius uim habet ſupremi iudicij quod eſt ambulatorium, ſed contra nume.33.et. 40.ibi.
Etiam ſi dictum fuerit talem diuiſionem eſſe perpetuo ratam. nu. ibidem ſed contra in ſeq. Et diuiſio iſta ſuccedere uidetur loco po-

tius I

tionis hereditaria.nu.3.ibi.& nu.16.& ſeq.& 40.Et facta uidetur ut inter filios æqualitas ſeruaretur. nu.4.ibidem. Sed declaratur in ſequenti. 51

3 pater in bonis aduentitijs filij, habet ius uſusfructus, non tamen tenetur fructus perceptos reſtituere. conſ.55.nu.57. 91

3 pater præſumitur æqualiter uocare filios quocunque ex matrimonio natos.conſ.59.nu.5.nu.7.& 49. Et quo ad bona paterna uocati per ſtatutum potius iudicantur legatarij. quàm heredes. numero. 7. ibi.& nu.49. 98

4 pater eſt legitimus adminiſtrator, & poteſt actiones mouere.conſi. 109.nume.7.Et poteſt dari curator,& ſic duas perſonas repræſentare.nu.8.ibi. 126

4 pater non poteſt accuſare durante tempore conceſſo marito contra uxorem adulteram conſi.117.nu.16. 230

1 pater uiuens, dotans filiam non uidetur illam dotem computare in legato dotis facto filiæ.conſ.61.nu.37.& nu.38.& 39. 115

2 pater bonorum fideicommiſſariorum relictorum filio, dicitur legitimus adminiſtrator.conſ.81.nu.19. 166

2 pater ſibi,& filio pupillo poteſt teſtamentum facere. conſil.85.numero.60. 172

2 pater tenetur relinquere filio legitimam iure naturæ debitam. conſi. 93.nu.40. 189

3 Et conſ.30.nu.2. 49

2 pater expreſſe,& tacite trebellianicam prohibere poteſt. conſ. 93. nume.45. 189

2 pater in legitima debita filio non poteſt apponere onus nec fideicommiſſum.conſ.93.nu.41. 189

2 pater an filijs primi gradus poſſit prohibere trebellianicam.num.46. ibidem. 189

2 pater contrahendo & legando poteſt filijs præiudicare,ſecus donando.conſ.72.nu.39.& conſideratur fauor mixtus patris,& filij adhuc idem.nu.40.ibi. 135

2 pater poteſt renuntiare,ſecundum unam opinionem beneficio l.ſi unquam.C.de reuocan.donatio.conſ.73.nu.3.& nu.6.& 7.ratio. d.l. ſi unquam fuit præſumpta uoluntas patris & fauor ipſius. nu.4.ibi. & nu.2.6.7.ſed contra.numero.24.& ſeq.& num.41.& ſequent. præſumitur patrem non donaſſe, ſi de filijs naſciturus cogitaſſet ibid. & nu.6.7. 137

2 pater non poteſt renuntiare beneficio dictæ legis in præiudicium filiarum.nu.14.ibi. eo.

2 pater tale beneficium habet cauſa filiorum quorum fauor principalis eſt.nu.17.ibid. eo.

2 pater renunciando,quandoque non præiudicat filio.conſ.37.nu.55.93

2 pater renunciando uidetur errare, ſicut errat donando filijs poſtmodum natis.nu.56.ibi. eod.

2 pater ſicut non poteſt directe,& expreſſe renunciare beneficio.d.l.ſi unquam in præiudicium filiorum, ita nec per indirectum poteſt præiudicare eis faciendo donationem ob cauſam meritorum,ſi illa non ſunt uera nec æquiualentia. nu.68.ibi. eo.

2 pater & filius una & eadem cenſentur perſona.conſ.84.nu.48.155

4 pater & filius ſunt una. & eadem perſona,qualiter intelligitur.conſ. 68.nu.188. 84

2 pater non obligatur pro filio,ſed quandoque ſic.conſi.93. nu. 17.& nu.19.21.ibi.Nec alter pro altero. nu.18.ibi. 106

2 pater etiam ſciens non uidetur fideiubere pro negotio geſto per filium. nu.39.ibid.Etiam ſi filius tutelam aſſumat. numero.40.ibid. & nu.42.

Et quid quando aſſumitur ad magiſtrum numer.41. Et quid ſi pater prohibet expreſſe.nu.42. 166

2 pater quando & quo caſu de peculio uel tributoria teneatur. nume. 47.ibi. 166

2 pater non poteſt prohibere filium,ne contrahat ſicut poteſt dominus ſeruum,nume.48.ibid.& nu.49. eo.

2 Pater quando & quo caſu teneatur inſtitoria nu.50. ibid. eo.

4 pater filio moriente occupat omnia iura peculij. conſ. 45. nume.28. Idem in auia moriente nepote. ibid. Et quid ſi filius, uel nepos habet bona aduentitia caſtrenſia, uel quaſi.nu.19.ibid. 56

2 pater poteſt facere filios inæquales,& dare plus uni quàm alteri,dummodo uni non det minus ſua legitima.conſ. 106. nu.46. 197

2 pater melius quàm alij conſultum capit pro filijs.nu.47.ibi. eo.

2 patri quod uidetur competens pro filio, non debet illud alijs uideri incompetens.nu.48.ibid. eod.

3 pater ultra legitimam non tenetur relinquere bona filijs. conſilio.3. nu.64. 9

3 pater excludens fœminas ab uniuerſali ſucceſſione, & ad illam uocans muſculos,uidetur id feciſſe ad conſeruationem familiæ & agnationis conſ.6.nu.9. 13

3 Pater relinquens filio minus legitima, poteſt poſt eius obitum conſequi relictum & adhuc ſupplementum,conſ. 9. nu.2. 16

3 patris teſtamentum agnoſcens filius ut repellatur a petitione ſupplementi debet ſpecialiter illi renuntiare, facere uidetur quando pater facta legato filio excluſit eum a reliquis & etiam a legitima. nume.4.ibi. 16

3 pater filijs ſuis pupillis poteſt teſtamentum facere.conſilio.15.numero.7. 25

3 pater filio pupillo compendioſe ſubſtituens dicitur etiam pupillariter ſubſtituere.nu.9.ibi. eod.

3 pater relinquens filiabus dotem non taxando eam illa uenit arbitranda,arbitrio boni uiri,& ſecundum numerum filiarum & facultatem & dignitatem.conſ.18.nu.41.& attendi debet conſuetudo patriæ in qua pater uoluit illas maritari nu.42.ibi. 27

1 Pater mentecaptus an cenſeatur ſe obligare pro dote reſtituenda quam filius cepit.conſi.119.nu.1. 219

2 Pater augendo dotem uidetur debitum agnoſcere potius quàm donare,& uidetur recompenſare conſilio.116.nume.24.Et quando pater concedens augmentum illud conceſſit dotis intuitu. num.25.ibidē. Et quando datur ſimpliciter regulatur ſecundum naturam dotis. nume.26.ibi. 214

2 Pater regulariter non poteſt cogi emancipare filium. conſi. 129.numero.1.limitatur pluribus in caſibus remiſſiue.nu. 2. ibi. 228

2 pater inteſtabilis non poteſt exhæredare.conſ. 1.nu.141.quando obſtat ius tertij.nu.142. 2

2 pater poteſt inſtituere filium naturalem inſolidum,ſi non habet alios filios legitimos.conſ.1.nu.29. 2

2 pater poteſt in ſuo teſtamento ordinare, quod filius ſuus naturalis legitimetur.nu 22.ibi. eo.

2 pater inſtituens filium tanquam legitimatum non ualidatur inſtitutio, ſi legitimatio filij erat nulla.conſilio.3.numero.18.& numero.19. 9

2 pater ut in teſtamento poſſit diſponere erga filium legitimandum certa forma ſeruanda eſt.nu.24.ibid. Nec poteſt ordinare quod uirtute ſui teſtamenti efficiatur legitimus num.25. ibid.Et aſſertio patris erga filium naturalem facit ipſum legitimum ſi pater habebat prolem legitimam.nu.26. 9

2 pater habens uoluntatem legitimandi filium ſi id non duxerit ad effectum poterit ab ea recedere,& id poterit conſtare pluribus coniecturis,conſil.6.nu.40. 12

2 pater relinquens filio partem uidetur legitimam relinquere. conſi. 7.nu.25. 14

2 pater renuncians feudo hæreditaria non nocet filio illi ſuccedenti,cū beneficio inuentarij.conſ.10.nu.6.& nu.7. & 9.Et etiam ſi talis renuntiatio facta appareat de conſenſu directi domini. nu.8.ibi. 22

2 pater poteſt ſubſtituere uulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum.conſ.16.nu.52. 42

2 pater poteſt per ſubſtitutionem pupillarem grauare filium etiam in legitima,& excludere omnes licet ſecus ſit per fideicommiſſum. nu. 53.ibi. 42

2 pater filio ſuo pupillo poteſt teſtamentum facere.conſ.22.nu.2.& filius pupillus dicitur iſto caſu mori teſtatus,& cum teſtamenta num. 2.ibi.nu.3. 70

2 pater filio pupillo non prouidendo,uidetur uocare ſuccedentes illi ab inteſtato quos poteſt grauare.nu.12.ibi. 70

2 pater non prouidendo filio pupillo uidetur uelle ipſum mori inteſtatum.nu.13.ibi. 70

2 pater poteſt filio pupillo teſtamentum facere,ita ut filius dicatur teſtatus mori conſ.23.nu.42. 70

2 pater inter filios per actum inter uiuos poteſt diſponere de ſuis bonis, tamen talis diſpoſitio ualet in uim legati,& reuocari poteſt, conſenſus enim iſte aſſumit naturam ultimæ uoluntatis quæ reuocari poteſt etiam tacitè, & per talem conſenſum nullum ius quæritur illis paciſcentibus & contrahentibus.conſ.24.nu.21.23.& 24. 72

2 pater poteſt inſtituere filiam quæ renuntiauit eius ſucceſſioni.nume. 88.ibid.Et iſtud inductum eſt,ne tollatur ipſi patri libera facultas teſtandi.nu.89.ibid. Etiam ſi filia renuntiaſſet ſucceſſioni ex teſtamento.nu.90.ibid.Et quid ſi incontinenti poſt renunciationem pater inſtituit filiam.nu.91.ibi. 73

2 pater contrahendo inſolidum filijs præiudicare poteſt. conſil. 26.numero.129. 21

2 Pater grauatus fideicommiſſo,non poteſt bona fideicommiſſo ſubiecta inter uiuos, ſeu in ultima uoluntate relinquere uni filiorum contra diſpoſi-

diſpoſitionem primi teſtatoris.conſ.35.nu.11.Et plenius nume.40. declaratur quo caſu procedat. 101
2 pater uni filiorum,& non alteri poteſt apponere onus, ut ſoluat dotem,uel as alienum.nu.14.ibi. 101
2 Pater in codicillis poteſt bona ſua diuidere filijs & aſsignare plus uni,quàm alteri.nu.16.ibid.& nu. 20. 101
2 Pater in codicillis ſuis coram minori numero teſtium, facere poteſt diuiſionem ſuorum bonorum,& unicuique aſsignare quod uult & erit ualida,obſeruanda.nu 19.ibid. 101
2 Patri libera teſtandi cõceditur facultas de rebus ſuis dummodo filio relinquat legitimam iure natura debitam. nu. 24. ibi. 101
2 Pater poteſt uni filiorum prælegare,& relinquere plus uni,quàm alteri.nu.25.ibi.& nu.26.Et iſto caſu ceſſat argumentum æqualitatis ſeruanda.nu.25.ibi. 101
2 Pater poſt conditum teſtamentum poteſt inter uiuos alienare bona, ſeu partem bonorum,in quibus inſtituerat filios.n. 28.ibi. 101
2 Pater inter filios poteſt in minus ſolenni uoluntate, etiam coram duobus teſtibus per ultimam uoluntatem,ſea extra de rebus ſuis diſponere.num.35.ibid. & nu.36. 101
2 Pater in ſua ultima uoluntate poteſt apponere pœnam filijs, ut habeant illam ſeruare nu. 38.ibi. 101
2 Pater an diſponere poſſit,quod filius in ſua legitima computet trebel. conſ.36.nu.26. 104
2 Pater in teſtamento apponere poteſt conditiones filijs ſuis hæredibus inſtitutis.conſ.46.nu.1.& nu.8. Et excepta legitima poteſt apponere onus,& grauamen.nu.1.ibi. 123
2 Pater an poſſit diſponere,quod filius in ſua legitima computet trebellianicam,& quo caſu.conſ.47.nu. 19. 104
2 Pater filia excluſa a ſtatuto, an poſſit de bonis ſuis legare quicquid uoluerit.conſ.54.nu. 3. 132
2 Pater filio ſuo pupillo poteſt teſtamentum condere.conſilio.58.numero.15. 137
2 Pater poteſt grauare filium pupillum in legitima.nu.18.ibi. 137
2 Pater filio pupillo exiſtenti in poteſtate poteſt pupillariter ſubſtituere.conſ.59.nu.2. 138
2 pater poteſt plus uni filiorum prælegare,& relinquere plus uni, quã alteri.conſ.34.num.25. Et iſto caſu ceſſat argumentum æqualitatis ſeruanda.nu. 25.ibi. 101
3 Pater ſubſtituendo alium poſt mortem plurium collectiuè uocatorũ & indefinitè quo ad bona, uidetur inter inſtitutos induxiſſe tacitum fideicommiſſum.conſi.72.num. 25. et maxime quando facta eſt pluribus filijs inſtitutis.nu. 26.ibi. Et facta cenſetur in tota hæreditate quando fit illis inſtitutis in tota.nu. 27.ibi. 126
3 Pater filio decedenti ſuccedit ab inteſtato.conſ.73.nu.5. 128
4 Pater licet aliquibus in caſibus non habet uſumfructum in bonis aduentitijs filiorum tamen in illis habet commoditatem. conſi. 156. nume.5. 163
1 Pater non ſemper poteſt de rebus ſuis diſponere.conſ.72.nu.34.135
1 Pater cogitando de filijs & renunciando.l.ſi unquam.C. de renocatione donatio.non habet locum diſpoſitio dicta legis.conſi.72.nu.51.135
2 pater donãdo uidetur errare ita & renunciando.conſ. 72.n.52.153
1 pater donans ſi nihil exprimit nulla attenditur eius uoluntas.conſi.72.nu.33. 135
2 pater quando natis filijs donat extraneo donatio tanquam inofficioſa uocatur fauore filiorum,& ſi facta eſt filio renocatur pro parte, & pro parte non.conſ.72.nu.28.& 29. 153
2 Pater non poteſt renunciare.d.l.ſi unquam etiã cum iuramento ſi de filijs cogitat ibi.nu.36.& 37. eo.
u Pater non poteſt filia prohibere legitimam iure natura debitam. conſ.58.nu.23. 137
2 Pater teſtando non poteſt præiudicare filijs in feudis paternis & antiquis nec poteſt plus unquam alteri relinquere neque quando primogenitus ſolus ſuccedat.conſ.10.nu.2.& 3. 21
4 Pater ut defenſor poteſt comparere pro filio inquiſito. conſil.152 nume. 22. 156
3 Pater non poteſt alienando rem dotalẽ obligare filios uxoris ad quos bona dotalia debent peruenire.conſ.76.numero.1.Et ſi promiſit pro eis de non contraueniẽdo uidetur promittere factũ alienumque promiſsio nulla eſt.numero.2.ibi.& numero. 14.15.& 16.Secus ſi promiſit factum proprium, & ſupplere omne illud quod filij poſſent conſequi.ibi. 134
3 Pater poteſt donare filia ex cauſa dotis.conſ.eodem.numero.10. Et quilibet extraneus poteſt pro filia iſto caſu ſtipulari. numero.11, ibid.
Et maxime quando executio promiſsionis, & ſtipulationis fuit collata in perſona ipſius filij.nu. 12. ibi. eod.
4 Pater poteſt retinere uſumfructum ſibi quæſitũ ex perſona filij etiam poſt extinctam patriam poteſtatem.conſ. 157.nu.10. 163
4 Pater tunc habet legitimam adminiſtrationem in bonis aduentitijs filiorum quando nullis habet uſumfructum alias ſecus.numero. 15 ibid.& nu.32.& 43. 163
3 pater uiuens tenetur dotare filiam congrue, & eo mortuo hæredes ſui.conſ.26.nu.8. 84
3 Pater ſoluens dotem nomine filia uidetur de ſuis proprijs bonis illam ſoluere eſto quòd filia ſit diues conſ.80.nu.1.Idem ſi pater dotem promiſit.ibid.Etiam ſi pater exceſsiſſet modum in dotando. nu.2.ibidem Item ſi pater dotando dixiſſet dotare filiam tam de bonis ſuis, quàm de bonis maternis ipſius.nu. 3.ibi. 138
3 pater ſatis dicitur eſſe ſoluendo ſi habet facultates aſcendentes ad dotem promiſſam.n.3.ibid.Idem ſi filia conſenſiſſet prædicta dotationi facta a patre,& huic renunciaſſet.n. 4. ibi. Idem ſi filia fuiſſet nupta tempore dictæ dotationis ſeu promiſsionis.nu.5.ibi. eo.
3 Pater tenetur filiam etiam nuptam dotare de ſuis proprijs bonis. nu. 6.ibi. eod.
3 Pater conſentienda filia donanti ad ſui commodum non ualidat donationem.conſ.97.nu.20.& 21. 165
3 Pater quando ſpecifice conſenſit filia donanti patri uel alteri recipienti ad commodum patris.nu.23.ibi.Et quando eadem hora & in continenti omnia prædicta fuere geſta.nu. 24.ibi. eod.
2 pater adminiſtrator bonorum filij an teneatur reddere rationem de pecunijs aduentitijs filij,& illas reſtituere.conſ.15.nu. 79. 78
2 Pater in legitima debita filio non poteſt apponere aliquod grauamen ſeu fideicommiſſum.conſ.155.nu.3. Et ſi apponeretur aliquod grauamen ſeu fideicommiſſum.conſilio.45.numero.3. Et ſi apponeretur reijcitur ibid.etiam ſi filius teſtamentum patris approbaret.numero 4.ibid. 121
2 Patri licet plus uni filio quàm alteri relinquere.conſ.35.nu.17.103
1 patientia longa metum purgat.conſ.10.nu. 60. 22
1 Patientibus magnum damnum competit interdictum reſtitutorium. conſ.195.nu.26. 196
4 Patria poteſtas eſt cauſa acquirendi uſumfructum patri & concedendi legitimam adminiſtrationem in aduentitijs. conſilio. 157.numero. 21. 164
4 Patria poteſtas non attenditur in ſpiritualibus prout idem traditur, in matrimonio contrahendo.conſi.1.nu.36. & 37. 2
4 patria poteſtatis ratione ceſſat publicatio bonorum propter delictũ. filij familias.conſ.157.nu.6. 163
3 Patria eſt dulcis & deſiderabilis.conſilio duodecimo nume. decimo octauo. 10
1 Patria & locus originis dulcis reputatur, & multa de patria remiſſiue.conſ.26.nu.47. 64
2 Patrimonium poſt hæreditatis aditionem dicitur adeuntis, & non defuncti.conſ.90.nu.3.quod declaratur. nu.39.ibi. 18
2 Patrimonium,& pars illius pro dote poteſt conſignari.conſilio.100 nume.28. 199
1 Patrimonium & facultates non debent pendi.conſ.75.nu.30. 141
4 Patrimonium uxoris & ſic bona paraſernalia an ueniant in augmẽtum dotis.conſ.62.n.34. 78
4 Patroni infra tempus a iure conceſſum præſentare poſſunt in beneficio iuris patronatus uacante.conſ. 47.nu.1. 58
4 patroni ſemel præſentantes unum non poſſunt præſentare alium. nume.3.ibi. 58
4 Patroni quando poſsint uariare in præſentando.nu. 4. ibi.& numero. 35. Et quo tempore uariatio iſta ſit permiſſa.nu.5. ibid. & numero.35.Et an fieri poſsit poſt inſtitutionem.nu.6.quid ſi non eſt facta accumulatiue.nu.7.ibi.Et quid ſi primus præſentatus conſecutus eſt poſſeſsionem.nu.8.ibi. 58
4 Patroni non poſſunt præſentare quando papa primo prouidit. nume.34.ibi. 58
4 Patroni an poſsint proſequi litem inceptam per præſentatum poſtea mortuum.nu.44.ibi. 58
4 Patronus in fundatione eccleſia ſeu capella poteſt apponere conuentiones. & onera quæ uult honeſta tamen de conſenſu ordinarij conſi.48.nu.1. 59
4 Patronus in creatione iuris patronatus poteſt adijcere onus,ut præſentetur aliquis de ſuo genere tantum.nume.8.ibidem. Virtute uero pacti tale ius præſentãdi non tranſit niſi ad illos qui ſunt hæredes, et deſcendentes ex fundatore.nu.9.ibi. 59
4 Patroni putatiui non ſunt in conſideratione. conſil. 138.nu. 16.Et quid iuris quando hæres unic. nu.27.ibi. 158

4 Pat

4 patroni conſenſus ſufficit interuenire poſt inſtitutionem. conſ. 144. numero.2. 149

4 patronus & aduocatus dicitur ius honorificum habēs, & tale ius ho norificum poteſt ſucceſſione acquiri.conſ.149.nu.5.& 6. 159

4 patronorum laicorum quando non eſt faciendo mentio.conſ. 128.nu mero.25. 158

2 patruus non tenetur dotare neptem.conſ.16.nu.79. 43

2 patruus ad fideicommiſſum præfertur nepotibus ex alio fratre exiſtē tibus.conſ.38.nu.3. 109

4 pau.de ſa.doctrina.in l.qui bona.§.de illo.ff.de dam.infect.in quibus terminis procedat.conſ.168.nu.14. 175

4 pauper qui per prius erat & poſt furtum pecunias expendit non caret ſuſpicione furti.cōſ.156.n.36.Et maxime quādo pecunia quæ ex penditur eſt eiuſdem formæ ſicuti illa quæ dicitur furto ſubtracta.nu. 37.ibidem. 162

4 pauper non eſt idoneus teſtis.conſ.164.nu.1. 170

4 pauper an & quando ſit teſtis idoneus.conſ.53.nu.12. 65

4 pauper dicitur non habere facultatem mittendi procuratorem.conſ. 102.nu.9. 121

4 paupertas occurrens in primo anno facit ut fatalia non currant & quod concedatur ſecundus annus iure ipſo abſque aliqua reſtitutio ne.conſ.30.num.38. 41.

4 Paupertas non priuat maritum fructib.rerum dotalium. conſil.54. num.4. 55.

4 Paupertas mariti firmiter probanda eſt, ut conſtante matrimonio dos reſtituatur.ibi.nu.6. eo.

4 Paupertas an & quandu repellat teſtem.ibi.nu.27. eod.

3 paupertate ſordeſcunt familiæ conſ.6.nu.19. 13.

4 pax rupta dicitur cum aliquis in ea comprehenſus fuit interfectus. conſ.133.nu.1.Et quid ſi non fuit facta pax nec data ſecuritas. nu. 2.ibidem. 141

1 pax poteſt quandoque quis cogi per magiſtratum & ſuperiores ad concordiam & pacem conſ.10.nu.62.& 63. 21.

3 pax & concordia amplectenda eſt conſ.69.nu.119. 118.

4 pax non dicitur rupta per eum qui ſe defendit. conſ.164.nu. 21.Itē & quādo aduerſarius dedit cām & fuit origo rixæ.nu.11. ibi. minus etiam quando rixā fuit facta ex cauſa dicitur rupta.nu.24.ibi.170.

4 pax dicitur rupta per minas ſolas. conſ. 165.nu.3.Et per inferentem metum defendendi etiam pax dicitur rupta.nu.4.ibi, 170,

4 pace rupta pœna committitur niſi ſemel.conſ.eo.nu. 6.ibi,Fallit quā du eſt adiecta clauſula toties quoties,uel illa rato manente pactu.nu. 6.ibidem. 170

4 paci ut dicatur contrauentum & per quem modū habenda eſt relatio ad capitularia ſuper quibus pax fuit facta & ad iniurias per eā remiſſas.conſ.165.nu.8. 171

4 pax non dicitur rupta per legem.& modicam offenſam.n.13. eo.

4 pacem rumpere & primo inſultans,& ipſe ſolus tenetur.& non inſultatis ēt ſi illum offenderent.nu.12.ibi.Et inſultati non tenentur nec debent fugere.nu.23.ibi.Qui ſe defendit non dicitur offendere inſultantem.n.24.ibi.Et inſultati non incurrunt pœnam pacis ruptæ etiam ſi adeſſet illa clauſula toties quoties,& illa rato manente pacto.nu.25. ibid & num.26. eo.

4 Quandu ex noua cauſa quis percutit aliquem cum quo fecit pacem non dicitur rumpere pacem nec incurrit pœnam pacis ruptæ.nu.26. ibi.Et in dubio dicitur offenſio fieri ex cauſa noua, & non ex antiqua.nu.27. 171

3 pax,& alia qualibet conuentio,& iuramentum illam habent interpretationem ut intelligantur promiſſa & facta rebus ſic ſtantibus. ibi.nu.18. 171

4 pax quando rupta eſt,& effecta inualida, & nulla non poteſt dici iterum rumpi & ſequens offenſio non inducit rupturam dictæ pacis nu.30.ibid. eo.

2 pax contra rumpentem fœdera pacis poteſt quis uti uiolentia. conſi. 10.nu.87. 22

2 pax rumpitur propter uiolentiam & iniuriam.conſi.10.n.88. 21

2 pacem frangenti impune eſt alteri eam frangere.nu.89.ibi. eo.

2 pax commendabilis eſt,& amplectenda.conſ..106.nu.16. 197

4 pax,& concordia plura habent priuilegia.conſ.68.nu.230. 5

4 pax non poteſt ubi inſidiæ latent.nu.210.ibi. 85

4 pax inducens cauſam peccati imperfecta eſt, et ſimulata nume.211 ibidem. 85

4 pax ex qua reſultat iniuſtitia,et detrimentum animarum non dicitur pax nu.212.ibi. 85

2 PECCANT qui trebellianicam detrahunt contra teſtatoris uoluntatem.conſ.16.nu.61. 46

4 peccatum nulla cauſa adduci poteſt quia peccatum iure diuino inductum non ſit peccatum conſ.68.nu.51. 84

4 peccata & crimina remiſſa non redeunt amplius in n'tionem. corſi. 1.nu.42.Etiam ſi abſolutio facta fuerit per uiam diſpenſationis.num. 63.ibidem. 1

4 peccatum ita uiget in coniungendo non coniungendus ſicut in ſeparādo non ſeparandos.conſ.58.nu.47. 72

4 peccatum tanto maius conſideratur quanto quis maior eſt.corſi.68. numero.238. 85

4 peccando nullus fidelis ſaluari poteſt.conſ.68.nu.53. 84

4 peculium aduentitium filij familias delinquentis an ueniat in publicatione,ſi propter delictū bona debent publicari.conſ.157.n.1.163

4 peculium aduentitium filij uenit in publicationem bonorum propter delictum quandu patri non quæritur uſusfructus.conſ.eo.nu.31.163

4 peculium aduentitium uenit in publicationem quandu pater renūciauit adminiſtrationi,alias ſecus.conſ.157.nu.35.& nu.38. 164

4 peculium profectitium qua ratione in publicatione bonorum non uenit.nu.36.ibi. eod.

4 peculium caſtrenſe an ueniat in publicationem.nu.37.ibi. eo.

4 peculium multum differt caſtrenſe,& aduentitium.ibi. eo.

1 pecunia breui manu dicitur ſoluta uni ab altero,& ab illo alteri. cō ſil.35.nu.4. 91

4 pecunia.Licet capſa reperiatur fracta non propterea probatur pecuniam fuiſſe intus.conſ.158.nu.30. 166

2 pecunia an & quando ueniant ſub legato omnium mobilium.cōſ.79 nume.n.45. 163

2 pecunia an ueniant appellatione mobilium.conſ.79.nu.46. 163

2 pecunia an computentur inter res quæ ſeruando ſeruari non poſſunt conſ.nu.46. 163

1 pecunia quando præſumatur quæſita facto proprio,& ſua induſtria. conſ.80.nu.7. 146

1 pecunia redacta ex re furtiua,uel ex re communi non eſt furtiua nec communis.conſ.80.nu.11. 146

2 pecunia pupillorum qualiter ſit collocanda.conſ.86.nu.14. 157

4 pecunia & quid ſi ſoluta ſecundo creditori uel merces dotæ in ſolutū extarent an primus creditor excludatur.conſ.69.nu.13.& ſeq. 95

3 pecunia minutatim tranſmiſſa poteſt conuerti in emptionem alicuius rei.conſ.89.nu.39. 152

4 pecunia quando conſignatur ut quātitas periculum ipſius ſpectat ad recipientem eam conſi.136.nu.10.& 43. 133

2 pecunia an ſit de rebus quæ ſeruando ſeruari poſſunt, & quando dicatur conſumi.conſ.25.nu.72.& nu.74. 78

2 De pecunia an & quando ſit iudicandum ut de re mobili.nu.76. eo.

4 pecunia in materia cambij quādo pecunia unius peruenerunt ad aliū ut ille teneatur propter æquitatem.l.ſi me & titium conſilio.131.numero.140

1 pœna ut poſſit exigi probādū eſt eam fuiſſe incurſam conſil.o.33.numero. 18. 90

1 An & quo caſu requiratur declaratio ad hoc ut pœna poſtmodum poſſit exigi.nu.30.ibi. eod.

1 pœna ut quis poſſit agere & exigere pœnam neceſſe eſt,quod non cōtrauenerit prius.Item & pro parte ſua adimpleuerit per eum promiſſa conſ.34.nu.21.Et quid ſi in uno capitulo non tenebatur adimplere aliud in alijs uero ſic an poſſit pœna exigi reſpectu illius in quo nihil habebat facere.ibi.nu.22. 90

2 pœna appoſita propter contemptum,& contumaciam nihil aliud cōſiderat niſi contumaciam.conſ.19.nu.57. 55

2 pœna appoſita a teſtatore,& tranſlatio iuſta,& honeſta ualida eſt. nu.137.ibi. 55

2 pœna de iure canonico quandu poſſit exigi nu.145.ibi. 55

1 pœna adiecta ad explicandum factum affirmatiuum illo non explicato exigibilis eſt.conſ.34.nu.11. 89

1 pœna adiecta quantitati præſumitur in fraudem appoſita,ſecus ſi ad iecta eſt facto affirmatiuo.nu.32.ibi. 90

1 pœna adiecta facto affirmatiuo poteſt exigi etiam de iure canonico. nu.33.ibidem. eo.

2 pœna non ualata ſtipulatione an & quando poſſit exigi.n. 31.ibi.e.

2 pœna incurſa non præſumitur remiſſa eſto quod pars quæ poteſt illā exigere receperit rem principaliter quando receptio fuit facta cum proteſtatione,& reſeruatione.nu.36.ibi. 90

2 pœna an & quando promiſſa poſſit exigi ſi ceſſat intereſſe.n.37.ibi. & nu.ſeq. 90

1 pœna in dubio uidetur adiecta ad limitandum intereſſe. numero. 38. ibidem. 90

1 pœna promiſſa ratione contumaciæ & contemptus poteſt exigi etiā

ſi non intereſt.nu.40.Et loco contemptus & contumacia præſumitur appoſita quando expreſſum fuit,ut deberetur nomine pœna. numero.41.ibid. eo.
1 pœna an & quando agitur de bono & æquo poſſit exigi ſi ceſſat intereſſe.nu.42.ibi. eo.
1 Pœna conuentionalis commiſſa poteſt exigi.conſi.39.nu.26. 95
2 Pœna ſine culpa imponenda non eſt.conſi.32.nu.33. 98
2 Pœna per teſtatorem poteſt apponi contra non obſeruantes quando illud quod diſponit eſt honeſtum.& non turpe conſi.34.nu.38. 101
2 Pœna appoſita ingredientis monaſterium an debeat haberi pro non appoſita.conſi.65.nu.12. 147
2 Pœna non poteſt imponi ex coniecturis.conſ.89.nu.38. 181
2 Pœna apponi poteſt a teſtatore,& appoſita obſeruanda & exequenda eſt.conſ.91.nu.63. 184
4 Pœnæ extrauag.Bonif.8.& Pau.2.non incurruntur ſine dolo.conſi.29.num.19. 40
4 Pœnæ conſtitutionum ſine dolo non incurruntur.conſilio.30.numero.18. 41
3 pœna priuationis omnium a teſtatore relictorum imponitur hæredi propter ſpretam teſtatoris uoluntatem.conſi.1.nu.69. 2
1 pœna nec intereſſe non incurritur ubi non eſt mora.conſil.110.numero.26. 205
3 pœnæ tranſeuntis ad ſecunda uota an & quæ ſublatæ ſint de iure canonico.conſ.29.nu.37.& nu.42.43.& 46.79.& alijs ſeq. 45
4 pœna priuationis beneficij inuentarij non eſt imponenda.conſi.106.numero.10. 124
3 pœna debet tenere ſuos authores,& non alios conſi.69.nu.183.118
2 pœnam non meretur qui lege permittente facit actum.conſilio.12.numero.105. 28
4 pœna duplici non eſt quis multandus.conſi.1.nu.104. 5
4 pœna publicationis bonorum irrogatur ipſo iure ſed executio ſit poſt latam ſententiam ab eccleſiaſtico.conſ.1.nu.178. 6
4 pœna eſt tollere liberum adminiſtrationem bonorum ſuorum.conſi.5 numero.295. 16
4 pœna pro ſtupro in uirginem quæ ſit de iure ciuili.conſ.160.n.3.168
4 pœna criminis legis Iuliæ de ui publica quæ ſit.conſi.120.nu.9.134
4 pœnæ appoſitio in caſu contrauentionis exequenda eſt.conſilio.21.numero.10. 32
4 pœna conuentionalis poſt actum perfectum non tollitur per pœnitentiam.conſi.eo.nu.47. 32
4 pœnæ appoſitio facta in teſtamento in caſu non obſeruantiæ,& tranſlatio in alium facta eo caſu ualida ſunt.conſi.26.nu.18. 37
1 pœna.l.ſi quis maior.C.de tranſac.non tranſit ad hæredes.conſi.54.numero.100. 183
2 pœna priuationis nunquam locum habet niſi in caſibus expreſſis cõſ.97.nume.88. 174
4 pœnitentiaria non poteſt prouidere contra ius diuinum poſitiuum & ſtilum curiæ.conſi 65.nu.22. 82
3 pœnitentia ceſſat in contractibus.conſi.98.nu.6. 161
4 pœnitentia facienda in foro poli,& conſcientia non præſcribitur tempore.conſ.169.nu.7. 175
2 pœnitentia ceſſat quando actio eſt uallata iuramento.conſil.77.num.24.Et quando promiſit habere eam ratam & firmam.numer.25.ibidem. 143
4 pœnitentia quibus caſibus admittatur,& quando.conſilio.78.numero.8. 105
4 penſio etiam ante expeditionem literarum dici poteſt conſtituta.cõſi.5.nume.59. 15
4 penſio ex quibus actibus dicatur conſtituta,& in eſſe deducta.num.60.ibidem. eo.
4 penſio reſeruata in certum caſum nõ includit alios minime expreſſos nu.145.ibi. 16
4 penſio reſeruata præſumitur caſibus expreſſis ita ſe habentibus.nu.148.ibid. 16
4 penſio principalis attendi debet,& non ea quæ ueniunt in augmentũ conſi.30.nu.19.Et de omnibus alijs acceſſorijs iudicandum eſt,ut de principali.nu.20.ibi.Poſt ademptum beneficium poteſt conſtitui aliquid in tẽporalitate etiam unica uice præſtãdum.n.21.ibi.Et quid ſi fuit conſtitutum ante ademptum beneficium nu.22.ibi. 41
4 penſionis tranſlatio qualiter interpretanda ſit,& fieri debeat.conſi.45.nu.18. 56
4 penſio quando dicatur renouata ſeu noua.nu.21.ibi. 56
4 penſio pro quo tempore,& a quo die ſit ſoluenda per poſſeſſorem beneficij.nu.23.ibi. 56
4 penſio legitimè conſtituta debetur.Et ad ſucceſſores tranſit ſi papa id mandauit,dummodo quod bullæ ſucceſſori intimentur iuxta regulam cancellã.conſi.8:.nu.1.2.& 3. 108
4 penſio poteſt conſtitui ſuper beneficio reſeruato ſine conſenſu habentis reſeruationem ſeu coadiutoriam.ibi.nu.4. eo.
4 penſio conceſſa ut tranſeat ad ſucceſſores quoſcumque capit ſucceſſores.conſi.82.nu.36. 18
1 perceptum animo ex contractu uſurario,& ſimulato eſt in ſortem cõputandum.conſi.54.nu.79. 115
1 perceptio fructuum indicat dominij probationem.conſi.104.nu.87.& nu.88.& 89. 191
4 percutiens aliquem cubito an dicatur illũ offendere.& illi iniuriam facere,& per talem percuſſionẽ an pax dicatur rupta,& an ita percutiens incurrat pœnam pacis ruptæ.conſi.165.nu.1.& nu.2.7.10.12.13.14.15.16. 171
4 percutiens aliquem cubito tranſeundo quando dicatur illum offendere.nu.10 & nu.11. eod.
3 perempto primo gradu ſubſtitutionis admittitur ſecundus gradus.cõſil.73.nu.30. 128
4 periculum extimatarum rerum dotalium ad quem ſpectet.conſi.63 numero.19. 80.
2 peritis in arte credendum eſt,& ſtandum ipſorum opinionibus.conſi.56.nu.13. 135
1 periurus non poteſt petere abſolutionem a iuramento.conſi.43.numero.16. 99
1 periurus infamis eſt,& a nullo audiendus.nu.24.ibi. 99
1 periurus non auditur nec poteſt petere ulterius abſolutionem a iuramenta.conſi.10.nu.94. 22
1 periurus non poteſt petere abſolutionem a iuramento.conſil.54.numero.15. 115
3 periurus infamis eſt,& agere non poteſt.conſi.26.nu.95. 40
4 periurus repellendus eſt.conſi.5.nu.160. 16
4 periurus an poſſit allegare exceptionem ſimulationis.conſi.118.nu.12.Et quid ſi iurauit omnia & ſingula eſſe uera.nu.113.ibi. 127
4 periurus poteſt priuari.conſi.137.nu.23. 144
4 periurium non eſt præſumendum quem incurrere.conſ.172.n.7.179
1 permiſſio limitata limitatum producit effectum.conſ.112.n.53.211
4 permiſſio comprehendit cauſam ex qua producitur effectus.conſ.39.numero.9. 52
4 permutatio ex quibus arguatur fraudulenta & nulla per totũ conſ.130.nu.1. 139
2 perpetuatio nõ poteſt induci ſi permitteretur omni caſu alienatio rei prohibitæ alienari.conſi.63.nu.41. 144
2 perpetuum dicitur illud quod non habet temporis præfinitionem.cõſi.90.nu.29. 183
3 perpetuo & ſemper dictio,a pari procedũt.cõſ.53.n.24.& n.33.84
1 perſeuerare in primis dicitur qui non aliter diſponit.conſil.111.numero.21. 208
3 perſeuerare dicitur in ſua uoluntate qui eam mutare potuit & non mutauit.conſi.95.nu.37.Concluditur contra Corne.in ſuis conſilijs,nu.39.ibid. 160
4 perſeuerantia neceſſario præſupponit principium & antecedens.cõſi.61.nu.21. 77
1 perſeuerantia non exigitur quando actus eſt conſummatus.conſi.32 numero.94. 84
2 perſonæ aliæ non ueniunt ad ſucceſſionem limitatam per teſtatorem niſi illæ exiſtentes intra gradum in quo uocantur conſilio.20.numero.60. 94
3 perſonarum electio poteſt committi,nec propterea erit captatoria conſi.38.nu.2.& nu.54.& 58.ibi.Et uidetur eſſe commiſſa ſub conditione antequam eligat,& electio ſequens eſt complementum illius,nu.5.ibid. 58
3 perſonarum electio certi generis non eſt captatoria quando committitur.nu.10.ibi.& nu.28.48.& 49.Valet commiſſio electionis pauperum nec erit captatoria.nu.11.ibi. 58
1 perſonarum certarum ſeu certi generis excluſio non eſt trahenda ad alias.conſi.47.nu.77.Etiam ſi alia perſona eſſet ſimilis expreſſis.nu.78 ibidem. 124
2 perſona magis prædilecta a defuncta an & quo caſu ſit præferenda ſubſtituto.conſi.43.nu.14.Et quid ſi grauatus prædefunctus teſtamẽtum fecit.nu.15.ibi. 117
2 perſona prædilecta a teſtatore plurimum attenditur.nu.47.ibi. 117
2 perſona eligens ab electa debet eſſe diuerſa.conſi.8.nu.39. 20
2 perſonæ inhabiles ſunt capaces feud.,& inſeru ũt per alium.cõſ.22.nu.33.ſicut etiam eſt in eccleſia clerico,& ſimilibus nu.34.ibi. 47
4 perſonæ fori eccleſiaſtici nõ ligantur ſtatutis laicorũ.cõſ.2.n.109.5

1 perſona

1 Perſona extrinſeca non præſumitur.conſ.86.nu.6. 157
1 Perſona extranea & extrinſeca non ſubintelligitur.conſi. 117.numero.12. 217
1 Perſona diligens non uidetur ſuum ius negligere.nu.17.ibi. fo.eo.
1 Perſona non nominata a ſtatuta non poteſt dici excluſa quando mortua eſt nominata quæ de iure communi poterat excludere non nominatam.conſi. 47.nu.87.& nu.88. 105
3 Perſona turpis inſtituta,purgat turpitudinem,ſi viuente teſtatore reuerſa eſt ad bonos mores,& bonam frugem.conſi.64.nu.25. 104
2 Perſona quando adeſt prædilecta,&c.an ſolum cenſeatur reſeruatū ius legitimæ ſucceſſionis,uel etiam inductum cenſeatur reciprocū fideicommiſſum contra Corne.conſi.41.nu.66. 123
3 Perſona an eligenda ſit omnino incerta,an incerta de certis, magna eſt differentia.conſ.38.nu.33.& nu.31.32.& 33. 58
3 Perſona qualis eſſe debeat.quæ ex præſumpta mente defuncti excludat ſubſtitutum,conſ.39.nu.8. 61
3 Perſona clerici actiue comprehenditur,nam poteſt ſuccedere fratribus,& excludit ſorores fœminas.conſ.40.nu.20.Et ſoror ipſius excluſa erit ab eius ſucceſſione a fratribus maſculis.n.21.ibi. 62
2 Perſonæ omnes etiam non militantes exiſtentes in loco hoſtili poſſunt teſtamentum condere ex forma & modo quibus poſſunt milites.cōſi.31.nu.15.Priuilegium iſtud conceditur propter neceſſitatem & periculum nu.15.ibi. 98
2 Perſona prædilecta quæ cenſeatur.conſ.70.nu.16. 152
2 Perſonæ qualitas circa legata ualde attenditur. conſil.80.n.24.165
4 Perſonæ commorantes in loco fraternitatis,uidentur miſerabiles,& ſuppoſitæ Epiſcopo.conſ.34.nu.7. 47
4 Perſonarum acceptio reijcienda eſt.conſ.68.nu.237. 85
4 Perſonarum qualitas,& dignitas,quo caſu debet attendi,& conſiderari.nu.240.ibi. eo.
4 Perſonarum coniunctio.conſ.130.nu.8. 139
4 Perſonarum coniunctio ſimulationem,& fraudem arguit.conſi.143 numero.22 148
2 Perſona turpis & reprehenſibilis uitæ repellitur a teſtimonio.conſ.15.nume.16. 39
3 Perſuaſiones & ſuggeſtiones doloſæ, uim continent,& coactionem. conſ.67.nu.12. 118
Pertinentia quid importent.conſi.3.nu.20. 11
4 Pertinentijs conceſſis uenit territorium & iuriſdictio.conſi.9.nume-
1 ro.20. 18
2 Peſtis quod ſit in aliquo loco qualiter probetur.conſi.33.n.12. 99
2 Peſtiferum locum pendentes fugiunt propter periculum cōtagionis imo propter periculum mortis.con.33.nu.12. 99
1 Petens uiam non fieri per locum,& curiam ſuam audiri,debet & eſſe debet conſtituta in loco ſolito.conſi.125.nu.2.Et quid ſi in loco ſolito de facili & breui deuaſtaretur.nu.3.ibi. 215
4 Petens aliquid,ut conſanguineus,ſeu proximus defuncto id probare debet,alias excluditur.conſ.115.nu.1. 129
3 Petens plus quam ſibi debeatur.eſt condemnandus ad expenſas. cōſ.104.nu. 13.Et qui plus debito conuenitur,poteſt negare totum. nu.14.ibi.Nec tenetur offerre partem,ad quam uerus eſt debitor. num. 25.ibidem. 168
4 Petenti dotem reſtitui an poſſit opponi retentio.conſ.64.nu. 24. Et an poſſit opponi compenſatio.nu.25.ibi. 81
1 Petere. A pari procedunt non petere,& nulliter petere. conſil. 44. numero.1. 100
1 petitio abſorbet poſſeſſorium.conſ.113.nu.5. 213
1 petitio fit illa die qua profertur ſententia,ſecundum practicam Rot. conſ.76.nu.12. 142
3 Petitio hæreditatis intentanda eſt a ueris & directis hæredibus.cōſi.48.num.12. 77
3 petitio hæreditatis ipſius aditionem præſupponit.conſil.48.nu.9. Et ſi grauatus adiuit,non ex hoc infertur,quod ſubſtituti adiuerint. nu. 10.ibidem. 76
4 petitio bona eſt,in qua quis petit rem ſibi reſtitui,ſi extat, alias eius ualorem.conſ.113.nu.5. 129
3 petitioni hæreditatis ſpatio.ann.30.præſcribitur.conſ.48.nu.13. Et non datur regulariter contra titulo poſſidentem.nu.14.ibi.Et obſtabit præſcriptio ann.10.ſi poſſidētes iuſto titulo tenuerūt.n.15.ibi.76
1 petitorium eſt ſuſpendere in facultate ſpoliati.conſ.107.n.27. 199
1 petitorio quæ ſint probanda.conſ.1.nu.135. 2
1 PICTVRA probat quod aliquis ſit rebellis.conſ.1.n.51. 2
2 pietas,& affectio dictat,quem potius uelle uocare ſuos,quàm extraneos.conſ.73.nu.38. 155
5 pia cauſa ſubſtituta uno caſu non poteſt uenire per alium caſum.conſil.74.nu.10. 130
2 pignus iudiciale qualiter conſtituatur.conſi.42.nu.14.& 15. 115
1 PHISICIS, quando agitur de partu immaturo ſtandum eſt, & ipſorum dicto.conſ.56.nu.12. 135
1 PLEBANVS poteſt conſtituere uicarium in temporalibus,& ſpiritualibus.conſ.50.nu.8. 110
2 plures rei debendi quando poſſunt promittere factum alienū & quo caſu obligentur promittendo.conſ.110.nu.79.& nu.16. 205
3 plures uocati nomine appellatiuo,uidentur uocati uiriliter & equali portione.conſ.4.nu.8.Maxime quando teſtator expreſſe uocauit eos æqualiter & æquis portionibus.nu.9.ibi. 10
3 plures uocati nomine collectiuo admittuntur ad unam portionem tātum reliqua autem applicantur alijs.n.19. ibi.Quod procedit quādo nollent ſuccedere una cum alijs ſecus ſi uenirent principaliter & iure proprio.nu.10.ibi. 10
2 plures hæredes inſolidum eſſe non poſſunt.conſi.43.nu.48. 117
3 plures uocati non admittuntur pariter ſed ſolum primo nominati quando inter eos cadit ordo ſanguinis & affectionis.conſ.12.nu.10. & nu.21.& ſeq. 20
3 plures diſiunctiue uocati ſi extant primi alij excluduntur.conſi. eod. numero.13. 20
3 plures diſiunctiue uocati uenire debēt ordine ſucceſſiuo.n.18.ibi.20
3 plures collectiuè uocati ad fideicōmiſſum ſi inter eos cadit ordo ſucceſſionis proximiores in gradu tantum admittuntur alijs excluſis.n.21.ibidem. 20
3 plures uiuentes diuerſis moribus & legibus in una,& eodem ciuitate habitare poſſunt.conſ.53.nu.92. 85
3 plura odia magis obſtant & conſiderantur quàm unum. conſil. 69. numero.185. 118
4 plures quando ſunt in rixa,& reperitur uulneratus quis,& neſcitur a quo per totum.conſ.148.nu.1.& ſeq. 152
4 plures quando ſunt in rixa,& quis eſt uulneratus demum mortuus & neſcitur a quo an omnes ſint condemnandi,uel abſoluendi,ſeu puniendi.& qualiter.nu.3.ibi. eo.
2 pluralitas præſumptionum non attenditur ſed illa quæ magis ſtringit, & eſt certior,& magis concludens.conſ.29.nu.93. 94
1 pluralitas quando reſoluatur in ſingularitates conſ.70.n.25. 151
4 pluralitas in rebus præſumitur.conſi.104.nu.11. 194
4 pluralitas non præſumitur.conſi.77.nu.13. 105
4 pluralis numerus an uerificetur in ſingulari.conſi.42.n.8. 54
2 pluralis numerus reſoluitur in ſingularem in ſubſtitutione fideicommiſſaria in qua conſiderantur plures effectus.conſi.50.nu.19. 94
2 pluralis numerus non in uno ſed in duobus ſaltem uerificatur. conſi. 31.num.84. 79
2 plura copulatiuè enarrata debent uerificari in omnibus, & non in parte.nu.129.ibi. 228
4 plura ſimul iuncta plus operantur quàm unum.conſi.2.nu.194.
2 plures collectiuè uocati admitti debent gradatim, & ordine ſucceſſiuo ita ut proximior admittatur.conſi.40.nu.13.Et quod quando inter perſonas uocatas cadit ordo charitatis & affectionis,licet non concurrat ex parte teſtatoris neceſſitas inſtituendi.nu.13.ibi. 111
2 plures uocati ad uſumfru.uel habitationem,& poſt eorum mortē aliquis ſubſtituitur,an inter illos uocatos ſit locus iuri accreſcendi, ſeu non decreſcendi,ita ut ſubſtitutus excludatur.conſi.43.nu.7.& nu. 22.32.56.57.& ſeq. 117
Et quid ſi illi plures inſtituti ſunt in hæreditate,ſeu proprietate.nu.7 ibi.& nu.32.36.37.38.& ſeq. 117
1 plus ualet,quod uere agitur quam quod ſimulatè geritur. conſi. 53. numero.7. 81
4 plura ſi narrantur in commiſſione ſatis eſt quod unum ex illis uerificetur.conſi.42.nu.8.& ſeq. 54
4 plura copulatiuè expreſſa probanda ſunt,ut diſpoſitio in qua exprimuntur effectum ſortiatur.conſi.45.nu.8. 56
3 POLLICITATIO inducitur per conſenſum ſolius offerentis. conſi.89.nu.18. 152
3 pollicitatio non obligat etiam naturaliter,nec inducit diſpoſitionē regulariter.nu.29.ibi. eod.
3 pollicitatio ſit abſenti citra nuncium,uel epiſtolam,aliàs ſecus.num. 30.ibidem. eod.
4 pontifex ſummus ſuper crimine eccleſiaſtico amplam habet poteſtatem.conſi.2.nu 81.
2 pontifex ſummus præſumitur habere ſcientiam iuris.conſi.11.n.
& quando facit ſecundam conceſſionem ex obliuione primæ quæ præualeat.ibi.nu.128.131.132.& 133. 26
4 pontifex maximus poteſt delicta præterita remittere & delinquentibus

bus indulgere, & pœnam relaxare, & de illis ueniam concedere. conſ. 1. nu. 1. 2. cum ſeq. 8. 11. & 23. 2

4 Pontifex maximus poteſt facere oblationem & extinctionem delictorum & pœnarum inde incurſarum. conſi. 1. nu. 2. 2

4 Pontifex maximus omnia poteſt exceptis articulis fidei omnibus diſpenſare. conſ. 1. nu. 4. 2

4 Pontifex maximus omnia poteſt quando non agitur de præiudicio tertij, ſed ſolum offenditur Deus & eccleſia. conſ. 1. nu. 5. 2

4 Pontifex poteſt confirmare ſtatuta laicorum concernentia res eccleſiaſticas & hanc iuriſdictionem, & hæreticorum inquiſitionem. conſ. 2. nu. 138. 139. & 147. Et poteſt pontifex ſuper illo diſpenſare. ibid. numero. 141. 5

4 pontifex non ligatur ſtatutis canonicis. conſ. 2. nu. 142. 5

1 Pontifex poteſt bona eccleſiæ in feudum concedere laicis. conſil. 19. numero. 5. 41

4 Pontifex an præſumatur conceſſiſſe, quatenus narrata eſſent uera conſil. 5. nu. 84. Fallit tamen iſtud in pluribus. conſil. eo. nu. 85. & alijs ſequentibus. 11

4 Pontifex non aſtringitur regulis cancellariæ. conſ. 5. nu. 58. 15

4 Pontifex extinguere poteſt penſionem conſtitutam, & etiam non conſtitutam ſed debendam. nu. 60. ibi. & nu. 62. 15

4 Pontifex contra non ſubditos non poteſt uti plenitudine poteſtatis. conſil. 15. nu. 26. & nu. 31. Nec illi credendum eſt quando per indirectum auferret ius quæſitum, & tenderet in damnum tertij. ibid. & nume. 29. & 31. 28

4 Pontifex ſummus ad ualiditatem actus a ſe geſti poteſt fingere in primis literis fuiſſe expreſſum quod uere non fuit expreſſum. conſ. 44. numero. 8. 55

4 Pontifex ſummus conferendo beneficium inhabili ſcienter uidetur cum illo diſpenſare conſ. 44. nu. 15. 55

4 Pontifex ſummus prouidens de epiſcopatu ſpurio ſcienter uidetur ſecum diſpenſare. Idem ſi ueroſimiliter ſcire præſumebatur. ibidem. nu. 17. & 18. 55

4 Pontifex conſtitutionibus ſuorum prædeceſſorum non ligatur. conſ. 2 nume. 141. 5

4 Pontifex ſummus alterare poteſt ordinem iudiciarium. ibidem. numero. 144. 5

4 Pontifex ſummus poteſt omnem ſolennitatem iuris poſitiui alterare & circumſcribere. ibi. num. 145. maxime in dilationibus & terminis dandis. ibi. nu. 146. 4

4 Pontifex eſt lex animata in terris, & eius aſſertioni uidetur ſtandum ſicuti ſtatur diſpoſitioni legis mortuæ. conſ. 17. nu. 16. 30

4 Pontifici aſſerenti aliquid a ſe factum credendum eſt nec contrarium poterit probari. nu. 17. ibi. eo.

4 Pontifex captiuus an dicatur ciuiliter mortuus. conſ. 19. nu. 10. Et an dicatur habere uelle uel nolle. ibi. 31

4 Pontificis morte ſede uacante capitulum & canonici non eligũt epiſcopum ſed expectatur futurus pontifex. nu. 19. ibi. 31

4 Pontifex captus, & detentus non dicitur ciuiliter mortuus. nu. 27. ibi. Et quando & a quibus perſonis cuſtodiatur, & detineatur conſiderandum eſt. nu. 28. ibi. 31

4 Pontifex detentus & carceratus ac in exilium poſitus a Chriſtianis poteſt adhuc aliquos actus gerere. conſ. 19. nu. 29. ibi. 31

4 Pontifex non aſtringitur ſeruare formam quando gerit aliquem actũ qui ex hoc non uitiatur, licet ab alio geſtus uitiaretur propter formã non ſeruatam. conſ. 20. nu. 20. 32

4 Pontifex ſummus poteſt concedere immunitatem, & exemptionem conſ. 70. nu. 1. 96

4 Pontifex ſummus non præſumitur uelle grauare eccleſiam, & ſucceſſores in infinitum. conſ. 137. nu. 7. 144

4 Pontifex poteſt dictam reſignationem poteſt prouidere de dicto beneficio iuris patronatus laicorum. conſ. 47. nu. 25. 58

4 Pontifex ſummus habet pleniſſimam poteſtatem diſponendi circa ius poſitiuum. conſ. 47. nu. 18. 58

4 Pontifici ſtatuenti contra legem diuinam non eſt parendum nec obediendum. conſ. 68. nu. 27. 84

4 Pontificis ſummi iudicium debet eſſe conforme iudicio & ſtatuto diuino. nu. 29. ibi. 84

4 Pontifex contra articulos fidei, & concernentes fidem non poteſt diſpenſare. conſ. 68. nu. 53. 84

4 Pontifici omnia licent niſi contra fidem faciat. nu. 159. ibid. & num 280. & alijs ſeq. declaratur. 84

4 Pontificis poteſtas, & præeminentia maxima. n. 260. & declaratur nu. 280. & ſeq. eo.

4 Pontificis poteſtas maior reperitur in contrahendo matrimonio, quã in diſſoluendo contractum. nu. 174. ibi. Pluries contractum matrimonium tenet, licet ab initio ſit prohibitum contrahi. nu. 175. ibi. & nu. 295 declaratur. 84

3 Pontifex poteſt derogare ſtatutis Bononiæ. conſ. 46. nu. 22. 71

3 Pontifex poteſt legatis pijs derogare, quia habet in illis plenitudinẽ poteſtatis. nu. 47. ibi. 71

4 Pontificis poteſtas ceſſat quando facit actum contra ius diuinum. conſil. 68. nu. 236. 85

4 Pontifici diſpẽſanti non eſt obediendũ quando diſpenſatio inducit peccatum, & eſt contra legem diuinam. nu. 305. ibi. 85

4 Pontificis concedentis mens, & intentio principaliter eſt conſiderãda. conſ. 74. nu. 27. 102

4 Pontificis inueſtitura an ſit obediendum quando illam conceſſit male informatus. conſ. 85. nu. 9. 109

2 populus poteſt committere aliquibus ut faciãt ſtatuta, & reformationes. conſi. 47. nu. 27 & ſatis eſt, quod deputati ad illud, & repreſentantes populum iſta faciant. nu. 26. ibi. Et ab ipſis obſeruanda eſt forma eis commiſſa. nu. 27. ibi. & nu. 29. & 30. 124

Et licet ſit datum plenum arbitrium tamen non poſſunt ſtatuere contra alia ſtatuta. ibi. nu. 32. Et quid ſi reformatio nunquam fuit publicata. ibi. nu. 33. Et quid ſi ante, & poſt reformationem fuit purificatum, & obſeruatum contrarium. ibi. nu. 33. 24

2 Portio an ueniat in reſtitutione fideicommiſſi quam grauatus reſtituere conſentus fuit ab alijs cohæredibus. conſ. 83. nu. 16. 169

1 Portio filia a ſucceſſione quibus ſit applicanda. conſilio. 36. numero. 30. 154

1 Portio pro diuiſio poteſt conſiderari reſpectu quotæ, & reſpectu loci conſi. 50. nu. 70. 110

3 Portio renunciantis accreuit non renunciantibus. conſilio. 26. numero. 19. 40

3 Portio filij renunciantis accreſcit alijs filijs non renunciantibus quorum fauore & beneficio renunciatio dicitur facta cum illi ſint hæredes recipientis renunciationem. conſ. 69. n. 48. & nu. 53. & 61. 117

2 Portio illa acquiſita hæredi per mortem cohæredis an & quando ueniat in reſtitutione fideicommiſ. conſ. 26. nu. 50. Et quid quando teſtator uſus eſt ſigno uniuerſali. nu. 51. ibi. 81

4 Portio alienantis accreſcit non alienanti. conſ. 100. nu. 20. Per iſtud pactum acquiritur fortius ius quã ſi alienatio prohibetur per fideicommiſſum. nu. 22. ibi. 119

1 Portio incerta ratione loci, & quota tradi non poteſt. conſilio. 59. numero. 16. 12[illegible]

1 Portio applicanda capitali quæ & quanta ſit. conſilio. 85. numero. 14. 156

3 Portio in uſufructu non accreſcit portioni ſed perſonæ. conſi. 37. nu. 31. Et ſi ius accreſcendi ipſo iure competeret non propterea ſequitur quod ipſa iure poſſeſſio dicatur quæſita ſine apprehenſione. n. 33. ibi. Et ſi ipſa iure aliquid quæritur non tamen procedit reſpectu poſſeſſionis. ibid. 57

1 Portiones in ſocietate quales eſſe debeant. conſ. 85. n. 10. 156

2 Portiones in reſtitutione fideicommiſſi an quando ueniant peruenientes ad grauatum per mortem aliarum & an ſit diſtinguẽdum an procedat legatum, & fideicommiſſum an uero grauamen conſi. 36. numero. 22. 104

3 Poſiti in libello per actorem inducunt confeſſionem contra ipſum libellantem. conſi. 24. nu. 10. 37

4 Poſita ad maiorem declarationem non alterant diſpoſitionem. conſ. 4. nume. 9. 19

4 Poſita in articulis probant contra articulantem. conſilio. 21. numero. 22. 32

1 Poſita in conditione non inducunt formam quando tendunt ad aliũ finem. conſi. 97. nu. 119. 174

4 Poſito conſequente an & quando cenſeatur poſitum antecedens. nu. 16. conſi. 21. [illegible]

3 Poſiti in conditione uideatur habere talem qualem teſtatoris uoluntatem. conſi. 5. nu. 32. [illegible]

3 Poſiti in conditione quandoque uidentur diſpoſitiue uocati ex mente teſtatoris. nu. 35. ibi. Et quid ſi poſiti ſunt in conditione cum illa qualitate maſculi. n. 36. ibi. Et quid ſi teſtator inſtituit filios, & eos ſubſtituit reciproce & demum illis alium dedit ſubſtitutum conſi. 4. nu. 37. ibid. An illo caſu ius fideicommiſſi conditionalis tranſmittatur nu. 38. ibi. & nu. 39. Et quid ſi teſtator progreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionis. nu. 20. ibi. [illegible]

3 Poſiti in conditione ſecundum aliquos cenſentur eſſe diſpoſitiue uocati. conſi. 6. num. 1. contraria tamen opinio magis communis uidetur. nu. 2. ibi. Non tamen procedit quando uiterius procederet aliqua co

lectura.nu.3.ibi. 13
3 poſiti in conditione habere dicuntur talem qualem teſtatoris voluntatem.nu.4.ibi.fo.13.& conſ.66.nu.18. 104
3 Poſiti ſub conditione excludunt ſubſtitutum tantum nec cenſentur diſpoſitiue uocati.conſ.20.nu.52. 29
1 Poſitio quando dicatur ſimplex, & non captioſa.conſilio.132.numero 28. 130
3 poſiti ſub conditione non dicuntur uocati nec diſpoſitiue poſiti.conſ.50.nu.3.& n.36.37.& 45. Et ſi uocauit ſuperſtites non uidetur eorum filios uocaſſe.ibi.contra.nu.35.& 46. 80
3 poſiti in conditione uocantur ſi appareat de coniecturata mente teſtatoris.conſ.eo.nu.36.ibi.& nu.3.& 37. Et quid ſi expreſſe fecit mentionem de maſculis.nu.39.& nu.19.& 39.Et ſumus in diſpoſitione iuris communis non ſtatutaria.n.39.Et idem ſi in patria extaret conſuetudo iſtud firmans.nu.42.ibi. 80
3 poſiti & nominati conditionaliter non dicuntur diſpoſitiue uocati.cõſil.66.nu.6.Maximè quando extraneis facta eſt ſubſtitutio, per illa uerba ſi ſine liberis deceſſerit.nu.7.ibi. 106
3 poſiti in conditione cenſentur nominati & uocati ad excluſionē aliorum ſubſtitutorum tantum,ſed contra in ſeq.nu.8.ibi. 106
3 poſiti in conditione per ablatiuos abſolutos uidentur diſpoſitiue uocati.nu.19.ibi. 106
3 poſiti in conditione intelliguntur grauati ex coniecturata mente teſtatoris.conſi.eo.nu.22.ibi.& nu.74. eo.
3 poſiti in conditione cenſentur a teſtatore magis dilecti.nu.53. ibi. Et quemadmodum ſubſtituendo patrem dicitur illum dilexiſſe ita,& filios illius in conditione poſitos.nu.54.ibi. 107
2 poſiti in conditione an & quando cenſeantur diſpoſitiue uocati.conſ.37.nu.2.fo.91.conſ.43.nu.67.fo.167.conſ.74.nu.3.fo.156.& cõſil.77.nu.1. 161
3 Et conſ.5.nu.4 fo.11.& conſ.14.nu.4. 22
2 poſiti in conditione cenſentur diſpoſitiue uocati etiam ex coniecturata mente teſtatoris.conſ.41.nu.67. 113
2 poſiti in conditione habent talem qualem diſpoſitiuam uoluntatē teſtatoris.nu.68.ibi. 113
2 poſiti ſub conditione regulariter non poſſunt grauari.conſ. 44.numero.5. 120
2 poſiti ſub conditione non dicuntur a teſtatore uocati ſed ſolum ſuccedunt ab inteſtato ſeu ex teſtamento ſi inſtituti appareant a grauato.nu.6.ibid. eo.
2 poſiti in conditione cum qualitate maſculinitatis nõ cenſeantur diſpoſitiue uocati.conſ.33.nu.30. 100
2 poſiti ſub conditione non cenſentur poſiti in diſpoſitione.nu.9.ibi.& melius.nu.19. 100
2 poſiti ſub conditione non dicuntur diſpoſitiue uocati nec honorati,& conſequenter grauari non poſſunt.conſ.75.nu.43. 157
2 poſiti ſub conditione excludunt ſubſtitutum illo caſu uocatum.nume.44.ibidem. 157
2 poſiti in conditione cenſentur quandoq; diſpoſitiue uocati, & quandoque adeſt coniecturata mens diſponentis.conſ.eo.nu.26.ibi.& nu.24.& alijs ſeq. 157
2 poſiti in conditione non uidentur diſpoſitiue uocati. conſilio. 86. numero.6. 174
2 poſiti in conditione poſſunt grauari fideicommiſſo ex quo non fuerūt honorati.conſ.eo.nu.8.ibi. 174
3 poſiti in conditione poſſunt ab inteſtato ſuccedere grauato.conſ. 14. numero.5. 22
3 poſiti in conditione non dicuntur ſubſtituti nec diſpoſitiue uocati.nu.14.ibidem. 22
2 poſiti in conditione non dicuntur uocati diſpoſitiue,niſi adſit coniectura in oppoſitum.conſ.42.nu.12.Et ita limitatur gl.in l.lucius, ff. de heredibus inſtituendis.ibi. 113
2 poſitum conditionaliter in diſpoſitione legis uel hominis inducit formam.conſ.19.nu.13. 54
2 poſitus in conditione non poteſt fideicommiſſo grauari.conſil. 30.numero.32. 94
3 poſſeſſio transfertur per conſtitutum.conſ.2.nu.3. 6
3 poſſeſſio quaſita uni aliquo titulo non poteſt effici illius titulo hereditario ſeu inſtitutionis.nu.4.ibi. 6
1 poſſeſſio particularium non infert poſſeſſionem uniuerſitatis.cõſ.112 nu.63.Fallit tamen quando particulares iſta gererēt tanquam in re uniuerſitatis.nu.64.ibi.& ſeq.& 73.Et idem quando crederent uniuerſitatem habere ibi ius.nu.65.ibi.& nu.66.Idem quando ſingulares facerent animo poſſidendi uniuerſita.nu.67.ibi. 108
1 poſſeſſio in dubio praeſumitur iniuſta quando deficit titulus & cauſa.conſ.107.nu.34.Et quando uitioſa non poteſt inducere dominij acquiſitionem.nu.35.ibi.Idem in poſſeſſione clandeſtina reſpectu agentis.nu.36.ibi.& nu.37. 195
1 poſſeſſio clandeſtina quae ſit.conſ.107.nu.37. 199
1 poſſeſſio decem annorum facit ceſſare clandeſtinitatem.conſil.11.nume.75.Verum quando habentes nunquam deſiere poſſidere.num.76.ibidem.Idem ſi illi per ann.10.mala fide poſſiderunt.numero.77.ibidem. 211
1 poſſeſſio antiqua titula,& uеroſimilis praefertur.n.78.ibi. eo.
1 poſſeſſio ciuilis inducit praeſcriptionem conſ.113.nu.25. 213
1 poſſeſſio naturalis tantum non cauſat praeſcriptionem. numero. 16. ibidem. eo.
1 poſſeſſio ut proſit carere debet uitio.conſ.eo.nu.35.ibi. 213
3 poſſeſſio & dominium transfertur per retentionem uſusfructus.cõſi.33.nu.31. 51
4 poſſeſſio facti eſt.conſ.96.nu.3. 117
4 poſſeſſio an probetur propter demolitionem edificij,& quando.conſ.99.numero.2. 119
4 poſſeſſio an probetur per actum geſtum a procuratore.num.4.ibi. Et quid ſi eſt factus iure familiaritatis.nu.5.ibi. 119
4 poſſeſſio an probetur ex proiectu ſordium ſeu prohibitione ne proijciantur.nu.6.ibi. 119
4 poſſeſſio tradita nomine pontificis poſſidens eo nomine dicitur poſſidere.nu.17.ibi. 119
4 poſſeſſio iunior,& clandeſtina non iuuat.conſ.126.nu.3. 137
4 poſſeſſio naturalis,& ciuilis an perdatur cum quis dubitat ſe poſſe repelli.nu.10.ibi.& nu.11.Et quando & quo caſu iſtud procedat.nu.11.ibid. 137
4 poſſeſſio naturalis acceſſoria eſt ad ciuilem.conſ.145.nu.2.Ita ingrediens non dicitur aliquem ſpoliare.ibi. 150
4 poſſeſſio antiqua iuſtior dicitur.nu.5.ibi. eo.
4 poſſeſſio non probatur per inſtrumenta. numero.8. ibidem. & numero.9. eo.
3 poſſeſſionis commoda multa ſunt conſiderabilia.conſilio.74.numero.87. 119
1 poſſeſſio longeua cauſat iuſtam praeſcriptionem. conſilio. 1.numero.117. 2
1 Quae de iure requirantur ad praeſcribendum.conſ.eo.nu.119.ibi.
1 poſſeſſio ciuiliſſima continuatur a defuncto in heredem ſine aliqua apprehenſione.conſ.1.nu.156.Et locum habet quando ab alio non eſt poſſeſſio occupata.nu.154.ibi.Etiam ſi iſte heres offerret probare uelle incontinenti.nu.159.ibi. 1
1 poſſeſſio non tranſit in heredes niſi apprehendatur.nu.168. ibid. Et procedit etiam in feudalibus.n.161.ibi. 2
1 poſſeſſio ab alijs prius occupata non transfertur per ſucceſſuram.n.162.ibid. 2
1 poſſeſſio poteſt occupari a domino ſi illa uacat.nu.171.ibi. 2
1 poſſeſſio realis non transfertur in heredes.conſ.13.nu.84. 33
1 poſſeſſio non debet tradi alicuius Caſtri cuius recuperatio eſſet difficilis.conſ.22.nu.100.Et quo caſu iſtud procedat nu.101.ibi.Et non procedit quando primarius dominus eſt potentior, & uaſallus obediens.nu.102.ibi.Et quando ille qui petit mitti in poſſeſſionem praeſtaret cautionem de reſtituendo fortilicia quando condemnaretur in petitorio.nu.103.ibi.Et idem quando ille cui traderetur eſſet ſub eodem principe,ſubditus eidem domino coram quo agitanda eſſet cauſa petitorij.nu.104.ibi. 48
1 poſſeſſio rerum eccleſiae nunquam dicitur uacare etiam mortuo praelato cum ipſa ſemper poſſideat.conſ.24.nu.8. 61
1 poſſeſſio longiſſima,& praelatio ſeruitiorum probant conceſſionem eſto quod non appareat ſcriptura bene.conſ.27.nu.22. Eo maximè ſi talis poſſeſſio eſſet antiquiſſima.nu.23.ibi. 70
1 poſſeſſio paſcuorum & ſaltuum, & quaſi poſſeſſio dicti iuris qualiter probetur.nu.24.ibi. 70
1 poſſeſſio ſeu quaſi particularium perſonarum de uniuerſitate nõ prodeſt ipſi uniuerſitati nec illi quaeritur ius per talem poſſeſſionem ſeu quaſi.conſ.eo.nu.104. 78
1 poſſeſſio quae continuatur in heredem uirtute ſtatuti ciuiliſſima eſt, artificialis.conſ.41.nu.6.Et iſta ciuiliſſima ſtatuto inducta,ipſo eſt impedimento,ut quis poſſit quaerere poſſeſſionem,realē & ueram,& eā non obſtante poſſunt intentari alia remedia adipiſcenda.nu. 8. ibid. Dicta autem ciuiliſſima poſſeſſio ſtatuto inducta non cauſat nec inducit remedium recuperandae.nu.8.ibi. 96
1 poſſeſſor etiam uolentus tuendus eſt in ſua poſſeſſione.conſil.41.nu.19.Nec ſpoliandus eſt illa per uiam ſequeſtri inducentis ſpolium.nu.20.ibidem. 97

1 Poſſeſſio quaritur ignoranti etiam ſine ratihabitione.conſil.o.41.numero.18. 97
4 Poſſeſſio illa non datur in locis paludoſis,& uallinis quæ in alijs conſideratur.conſ.3.nu.8.Quando autem deſiccantur bene poſſidentur, & dominium eſt illorum quorum erant prædia.nu.9 ibi. 11
4 Poſſeſſio antiqua,& de præſenti inducit mediam,& continuatam cõſil.1.nu.22. 11
4 Poſſeſſio continuata & tolerantia inde ſecuta probant conſil.4. nu.5 & nu.36 13
4 Poſſeſſio probatur per perceptionem fructuum.conſi.5.n.21.& nu.22.fo.15.Probatur etiam quando in loco ſeu eccleſia ponuntur perſonæ arbitrio & uolũtate alicuius qui dicitur poſſidere.n.23.ibi.15
4 Poſſeſſio ut plurimum per fructuum perceptionem conſiſtit.conſi.39 numero.8. 51
4 Poſſeſſio uera in beneficialibus conſiſtit in adminiſtratione ſpirituali.nu.24.ibid. 51
1 Poſſeſſio præſumitur cauſata ex tit.præcedenti.conſ.64.n.12. 128
1 Poſſeſſio quæritur per conſtitutum.n.13.ibi. 128
4 Poſſeſſor tuendus eſt in ſua poſſeſſione.conſi.47.nume.8. declaratur tamen.nu.39.&40.Nec amouendus eſt ſine cauſa cognitione. nume.9.ibidem. 58
4 Poſſeſſor non tenetur dimittere poſſeſſionem niſi cauſa cognita.conſ.49.nume.15. 59
4 Poſſeſſor male facit dimittere poſſeſſionem ad ſolum mandatum executoris ſine cauſa cognitione.nu.17.ibi. eo.
4 Poſſeſſor dicitur grauare aliquem ſi non relaxat poſſeſſionem. nume.19.ibidem. eo.
1 Poſſeſſio probatur ex receptione mercedis & penſionis.conſil.104.numero.79. 191
1 Poſſeſſione probata extremitatum probatur illa medij temporis.cõſ.104.nu.92. 191
1 Poſſeſſio longæua cum titulo emptionis ſolutione precij traditione inducit acquiſitionem & probationem dominij.n.93.ibi. 191
1 Poſſeſſio clandeſtina non prodeſt.conſ.104.n.132. 191
1 Poſſeſſio aliqua non fuit quæſita uniuerſitati ex poſſeſſione particularium.nu.132.ibi. 191
1 Poſſeſſio medij temporis probatur probatis extremitatibus.cõſi.170.numero.12. 199
1 Poſſeſſa parte fundi præſumitur totus fundus fuiſſe poſſeſſus.num.13 ibidem. 199
1 Poſſeſſio probatur per teſtes deponentes n.18. ibi. 199
1 Poſſeſſio lõgæua probatur ſi teſtes deponũt illum poſſediſſe annis.30 n.19.ibid. 199
1 Poſſeſſio locatoris probatur per colonum laborantem nomine ipſius num.21.ibi.Probatur etiam & per fructuum perceptionem. nu.22.ibidem. 199.
1 Poſſeſſio tanti temporis in cuius contra.&c.eſt loco tituli,& conſtituti.conſ.107.nu.39.Et iſta alios plures producit effectus.n.40.ibi. Et qualiter ſit probanda & ſuper ea articulandum.n.41. Et non curris ſine bona fide.nu.42.ibi. 199
1 Poſſeſſio quæ attendatur in interdicto retinendæ. conſilio. 107. numero.46. 199
1 Poſſeſſio naturalis non cauſat præſcriptionem.n.47.ibi. 199
1 Poſſeſſio precaria & iure familiaritatis eſt ſine effectu.n.69.ibi.199
1 Poſſeſſio requiritur tempore litis conteſtatæ.n.70 ibi.& nu.71.Et iſtud qualiter probetur.n.71.ibi.
3 Poſſeſſio non eſt capienda pendente iudicio poſſeſſorio conſ.37.num.18.Et ſi capitur per uiam attentatorum eſt reſtituenda.ibid. Et reſtituta poſſeſſione procedendum erit ſuper remedio retinendæ. ibidem. 57
4 Poſſeſſio & ciuilis & naturalis per conſtitutum transfert.conſi.172 numero.2. 179
Poſſeſſio nulla transfertur in filios & hæredes mortuo patre ſine apprehenſione niſi conſtitutum ſit factum etiam pro hæredibus.cõſ.182 nu.3.& 4.uel niſi reſeruatus fuiſſet.ibi.nu.4. 179
4 Poſſeſſio facta contra formam ſtatutam nulla eſt. conſilio. 65. numero.8. 81
4 Poſſeſſio tanquam odioſa operatur effectum circa poſſeſſum tantum conſilio.71.nume.12.Nec extenditur ad caſum ſimilem.numero.23 ibidem. 101
4 Poſſeſſionem quis habere dicitur ſi per eum ſtat quominus illam conſequatur.conſ.74.nu.19. 102
4 Poſſeſſio apprehenſa uirtute gratiæ, & proceſſus ſuper ea nulliter fulminati cenſetur nulla,& inualida,& ideo de nouo apprehendenda eſt uirtute gratiæ reualidatæ,& proceſſus denuo fulminandi.cõſi.74.numero.53. 102
4 Poſſeſſio penes aliquem præſumitur eſſe uigore tituli præambuli.cõſil.75.nu.5.Et præſumitur capta ex cauſa potiori,& ualidiori.n.6.ibi.Et potius nomine proprio,quàm alieno.n.7.ibi. Et in dubio iure licito,& non pignoris.n.7.ibi. 104
4 Poſſeſſionis ius impeditur ratione incertitudinis.conſilio.81. numero.24. 117
4 Poſſeſſio debet eſſe pacifica non uiolenta nec clandeſtina.cõſil.95.nume.18.Et debet eſſe cum bona fide.nume.19.ibidem.Debet etiam eſſe cõtinua non interrupta numero.20.interrumpitur namque unico actu contrario.nu.21.ibi.Debet etiam habere cauſam ſaltem coloratam.nu.22. 116
4 Poſſeſſio quando,& quo caſu poſſit inuerti.conſ.172.nu.5. 179
1 Poſſeſſionem capiens iuſto titulo, & authore prætore non dicitur aliquem ſpoliare,& ſpoliatus iſto caſu ut poſſit obtinere neceſſe habet probare illam a ſe clam uel precario poſſidere.conſi.98. numero.26.& 27. 197
1 Poſſeſſionem ſuam qui proſequitur attentare non dicitur. conſil. 41. numero.38. 97
4 Et conſ.95.nu.8.& continuat.& nu.9. 96
1 Poſſeſſionum communio & diuiſio arguunt bonam fidem conſi.113.numero.28. 213
4 Poſſeſſor pacificus multis modis conſideratur.conſi.81.n.4.& alijs ſeq.& n.18.Et ſi triennio exercuit curam animarum & percepit fructus.n.4.ibi.Vel ſi per triennium contra ipſum lis non fuit mota. n.5.ibi.Vel ſi nõ fuit facta moleſtia ſeu cõtrouerſia.n.6.ibi.Vel ſi alias triennio fuit pacificus.n.7.ibi.& n.8. 107
4 Poſſeſſor ſi timens litem ſibi inferri fecit cauſam committi,& decretum citationis abſque tamen exequutione an ex hoc non dicatur pacificus.n.9.ibi. 107
4 Poſſeſſor tuendus eſt in ſua poſſeſſione.conſ.47.n.8.declaratur tamẽ n.39.& 40.Nec amouendus eſt ſine cauſa cognitione ibi.n.9. 58
4 Poſſidere an quis deſinat ſi fecit committere cauſam & citationem impetrauit.conſ 81.n.25.ibi.Et quid ſi cauſa eſt commiſſa ſuper citationibus,& moleſtationibus.n.26.ibi. 107
1 Poſſidens non eſt priuandus ſua poſſeſſione ſubſiſtente timore ſcandali mediante ſequeſtro.conſ.41.n.35.Conſeruari enim debet in ſua poſſeſſione,& aduerſarijs fieri debet præceptum ne ipſum poſſeſſorẽ moleſtent.ibi Semper enim pars poſſet fingere timorem & ſcandala.nu.35.ibidem. 97
1 Poſſidere quod quis non poſſit partem incertam reſpectu loci, & quo, & quo iure,& qua conſideratione procedit.conſ.61.nu.43. 125
4 Poſſidens rem priuati longo tempore,& aliquid pro ea ſoluens annuatim quo titulo,& iure præſumatur illa poſſidere,& ad tenere perpetuo uel ad tempus.conſ.23.nu. 4. Et quid in poſſidente rem eccleſiæ.ibi.Et quæ & cuius tẽporis præſcriptio ſit neceſſaria.n.5.ibi. 34
1 Poſſidentes ad meliorandam uoluntatem domini nunquam præſcribunt.conſ.104.nu.134. 191
4 Poſſidens precario nullam poſſeſſionem præſumitur habere.conſ.75.numero.9. 104
1 Poſſidentes decem annis cum titulo complent præſcriptionem.conſil.66.numero.82. 132
1 Poſſidens iure pignoris non poteſt agere iure congrui.conſi.82. numero.32. 149
1 Poſſidens bona in terri.alicuius an ab illo poſſit aſtringi ad præſtandum iuramen.fideli.& conſ.25.n.44.& n.45.46.47.& n.123.64
1 Poſſidens precario ius aliquod contra concedentem non habet conſi.113.nu.44. 213
4 Poſſidens ius decimandi uniuerſaliter in tota diœceſi etiam uidetur præſcripſiſſe ea quæ de nouo creantur.conſ.73.n.19. 101
4 Poſſidens fauore ſeculari ſi deijcitur non eſt reſtituendus. numero.7.ibidem. eod.
1 Poſſidere debet qui interdicta retinendæ agit conſ.37.n.9. 93
4 Poſſidetur impune quod principe authore poſſidetur conſilio.39.numero.16. 51
2 Poſſidere non dicitur qui iure familiaritatis aliquid capit.conſi.98.numero.19. 198
1 Poſſidere qui dicit neceſſe habet illud probare.conſ.113.n.34.213
4 Poſſidere,& deſiſſe poſſidere quando procedit a part. conſil. 138.numero.30. 144
4 Qui dolo deſijt poſſidere tenetur ad extimationem.nu 31.ibi.
4 Poſſidere naturaliter quis dicatur,& quis ciuiliter.conſilio.145.numero.6. 150
4 Poſſeſſor iuſtus dicitur qui authore prætore poſſidet.conſilio.39.numero.13. 51

2 Poſſeſſorium & petitorium ibi conſideratur ubi agitur de conſuetudine.conſ.99.n.16. 199

1 Poſſeſſorium uti poſſidetis & retinendæ quas probationes requirat. conſ.13.n.79.& n.80.Et an ſit neceſſe probare poſſeſſionem tempore litis conteſtatæ.n.81.ibi Tale interdictum poſſeſſorium tuetur poſſeſſorem.nu.82.ibi. 33

2 Poſſeſſorium & petitorium intentari poteſt pro hæreditarijs rebus conſil.21.nu.50. 65

2 Poſſeſſorium recuperandæ quando dicatur intentatum,& ex quibus id colligitur conſi.107.n.1. 199

3 Poſſeſſorium iſtud eſt ualde priuilegiatum,ut ante omnia fiat reſtitutio.nu.2.ibi.In iſto poſſeſſorio licitum eſt dare articulos tangẽtes proprietatem ad iuſtificandum poſſeſſionem de qua agitur.nume.3.ibidem.& nu.30.Poteſt cum iſto poſſeſſorio cumulari petitorium.nu.4.ibidem.

2 Poſſeſſorium recuperandæ quando dicatur intentatum.conſ.112.nu.58.In iſto requiritur poſſeſſio tempore ſpolij.nu.59.ibid. Non admittitur in iſto regulariter dominij exceptio.n.60.ibi. Tamen probationes de eo factæ, & admiſſæ inducunt exceptionem dominij.n.61.ibi. Et quando notorie conſtat de poſſeſſione,& dominio alterius aduerſarij.n.62.ibi.& n.63. 211

2 Poſſeſſorium quod ſit intentatum attenditur concluſio libelli ut indicetur.n.64.ibi.Vti poſſidetis competit etiam pro iuribus incorporalibus.nu.65.ibi.& poſſeſſio bonæfidei requiritur in iſto poſſeſſorio ad obtinendum.n.56.ibi.& nu.67. Et in eo non debet quis poſſidere ui, clam ſeu precario.n.67.ibi.Idem ſi poſſidet precario, & iure familiaritatis.n.68.ibi. 211

2 Poſſeſſorium recuperandæ cum petito.poteſt cumulari.conſ.125.numero.5. 123

3 Poſſeſſorium retinendæ & acquirendæ an poſſint cumulari.conſ.37.numero.25. 57

2 In poſſeſſorio æquæductus an ſufficiat probare uſum per unam diẽ & noctem.conſ.113.n.17. 213

De poſſeſſorio recuperandæ prius eſt agitandum & poſtmodum de petitorio.conſ.107.n.26. 174

2 Poſthumus ſuccedit patri,& omnibus alijs præfertur etiam ſi mortuus fuerit infra quatuor dies poſt natiuitatem.conſ.56.n.11. 135

2 Poſthumus uenit in conſideratione quando agitur de conſeruatione bonorum in familia,& agnatione.conſ.76.n.7. 160

4 Poſthumus ex filio primogenito excludit alios tranſuerſales in iure primogenituræ.conſ.72.n.108. 98

2 poſterorum appellatione quæ ueniant.conſ.20.n.12. 42

2 poſterorum,& proximiorum appellatione ita ueniunt fœminæ,et deſcendentes ex eis ſicut & maſculi.conſ.88.n.13. 179

4 poſterior euentus formatur a primordio.conſ.48.n.15. 59

4 potentia ratione multa ſunt introducta contra communes regulas. conſ.1.n.168. 5

4 potentior qui indicetur.conſi.96.n.16. 117

2 poteſtas principis magna.conſ.6.nu.10. 11

2 poteſtas ſuprema conceſſa princ p. non comprehendit,ut ipſe poſſit facere aliquid continens inhoneſtum & iniuſtum, & ideo non poteſt auferre dominium nec habet poteſtatem committendi peccatum conſil. 6.n.51.Et faciendo actum peccat non poteſt illum facere, quia caret poteſtate.nu.52. 12

2 poteſtas patria eſt inextimabilis.conſilio.ſeptimo. numero quadrageſimotertio. 117

2 poteſtas limitate conceſſa limitatum producit effectum.conſil. 9.numero.59. 18

2 poteſtas non uidetur conceſſa ut fiat iniuſtum & committatur peccatum.n.75.ibi. 18

2 Satis differt an poteſtas concedatur abſolute an ad arbitrium boni uiri.n.77.ibi. 18

2 poteſtas comitis palatini tota pendet ex priuilegio eidem conceſſo. conſ.10.n.132,Et an & quando poſſit derogare legibus,ſtatutis, & conſuetudini & uti illa clauſula,non obſtantibus.n.133. 22

2 poteſtas legitimandi competit ſupremis Principibus, uel illis quibus ipſi conceſſere.conſ.11.nu.131. 29

2 poteſtas principis ſuprema non inducit,ut poſſit facere iniuſtum, & inhoneſtum,& committere peccatum.nu.200.ibid. Differt an poteſtas ſit conceſſa abſolute, an uero limitate ad arbitrium boni uiri. nu.201.ibi.Non eſt ueroſimile princ ipem uoluiſſe concedere comi. palati.poteſtatem legitimandi eo caſu quo ipſe ea non utitur, nec uti ſolitus eſt.nu.103.conſ.10. 29

2 poteſtas conceſſa cubicularijs legitimandi,quem locum comprehẽdat conſ.14.nu.40. 38

2 poteſtas alienandi conceſſa,capit alienationem fiendam in uita. & in ultima uoluntate.conſ.25.n.17.& n.21.25. 78

1 poteſtas imperatoris ampliſſima eſt remiſſiue. conſilio. 23. numero.216. 52

1 poteſtas prorogandi conceſſa arbitris intelligitur de prima uice tantum.conſ.43.n.13. 99

1 poteſtas data procuratori ad faciendum omnes actus, &c. ad quos extendatur.conſ.45.nu.36. 101

1 poteſtas data ad iurandum,non dicitur data ad iurandum, de non dicendo leſionem enormiſſimam.n.50.ibi. 101

1 poteſtas donandi non includitur in mandato quantumcunque generaliſſimo.nu.51. 101

1 poteſtas arbitri tota a compromiſſo dependet. conſilio. 41. numero.18. 97

1 poteſtas deſtruendi illud,quod erat facti, & diſpoſitum ab ipſo committente,nunquam cenſetur data per commiſſionem generalem.cõſi. 47.nume.84. 105

4 poteſtas utendi quando datur,ut re ſua.uel quis conſtituitur ſeu ponitur loco alterius quid poſſit facere.conſi.8.nu.13. 23

4 poteſtas uiſitandi conceſſa uicario alicuius congregationis dicitur cõceſſa cumulatiue non extinctiue,quo ad generalem. conſilio. 9. numero.11.Et nihil iuuat dicere,nunquam fuimus uiſitati.numero.15. ibidem. 24

4 poteſtas conceſſa alicui,cũ facultate legati de latere indicatur perinde ac ſi ille eſſet cardinalis,& gaudere debet prærogatiua, qua gaudent Cardinales.conſi.17.nu.7. 30

4 poteſtas legati finitur poſt lapſum temporis. conſilio. 18. numero. 20.Idem quando ceſſat cauſa, ob quam fuit conceſſa. numero. 21. ibidem. 30

4 poteſtas papæ in rebus eccleſiaſticis maxima eſt. conſilio. 24. numero.12. 35

4 poteſtas uniendi quibus perſonis ſit attributa.conſi.36.nu.1. & ſequen.& nu.4.Si attributa eſt uni,an competat eius locum tenenti.n. 11.ibi.& nu.6. 49

4 poteſtas uniendi an queratur ex diuturnitate temporis. numero. 5. ibidem. 49

4 poteſtas prædicta an poſſit præſcribi per inferiores.nu.7.ibi. 49

4 poteſtas conferendi beneficia debet eſſe expreſſa.conſi.41.num.1.Et an ueniat ſub illa clauſula generali,etiam ſi requireret mandatũ ſpeciale.ibidem. 13

2 poteſtas diſponendi inter uiuos ſi reſeruatur,nõ uenit illa,quæ fit per actum ultimæ uoluntatis.conſ.63.nu.20. 127

4 poteſtas & facultas transferendi penſionem,conceſſa alicui per pontifi.qualiter interpretetur,ut transferri poſſit per actum inter uiuos, uel per actum ultimæ uoluntatis.conſ.46.n.1.& per totum. Dicta poteſtas concedi poteſt per pontifi.n.1.ibi. 57

4 poteſtas nominandi ſucceſſorem intelligenda eſt,tam de nominatis per actum,inter uiuos,quàm per actum ultimæ uoluntatis. numero. 17. ibidem. 57

4 poteſtas transferendi penſionem,etiam in articulo mortis conceſſa alicui per papam,per quem actum poſſit exerceri.n.18.ibi. 57

4 poteſtas decidendi cauſas matrimoniales conceſſa fuit pontificibus, & non ſanctis.conſ.67.nu.36.& 37. 83

4 poteſtas illa, quodcunque ſolueris, &c. qualiter debeat intelligi,& interpretari.conſ.68.n.281. 85

3 poteſtas conceſſa ad tempus,cenſetur permiſſa durante illo.conſ.23. numero.21. 36

4 poteſtas maior illa,quàm mandatario conceſſit per indultum, penes papam remanet.conſ.79.nu.19. 106

4 poteſtas conſtituendi aliquem loco ſui quid importet.conſi.80.n.18 & nume.19. 107

4 poteſtas conferendi non uenit in generali conceſſione. numero. 17. ibidem. 107

4 poteſtas in concedente remanet,non obſtante poteſtate conceſſa alteri.conſ.82.n.11. 108

4 poteſtas,& gratia conceditur regulariter a uoluntate donantis eam no.11.ibid. eo.

3 poteſtas teſtandi limitate conceſſa debet limitate intelligi.conſ.44 nu.20.Et non debet extendi extra perſonas exiſtentes in familia.nu. 11.ibidem. 70

3 poteſtatem habens eligendi pauperes debet illos eligere.conſ.45.nu. 14.Et debent eligi pauperes & non alij, & aliter facta non ualet.n. 15.ibi.Et an poſſint eligi conſanguinei.ibi. 70

4 poteſtas limitata non debet excedere limites. conſilio. 136. numero.28. 14

3 Poteſtas teſtandi conceſſa per teſtatorem ſimpliciter & non limitatè intelligenda uenit generaliter erga omnes perſonas.conſil.72.numero.64. 126
3 Poteſtas diſponendi pro anima & cauſa pia quando datur alicui. ualet diſpoſitio ipſius.conſi.89.n.44. Quando talis poteſtas commiſſa eſt arbitrio alicuius honorati a teſtatore.n.45.ibi. 152
4 Potior & magis prærogatiuatus quis dicatur an clericus cameræ apoſtolicæ,uel abbreuiator de maiori.conſi.38.nu.1. Magis prærogatiuatus an dicatur primo nominatus, uel reſpectu maioris adminiſtrationis.nu.1.ibi. Et quid ſi abbreuiator eſt deſcriptus,& adequatus inter familiares pontificis.ibi. Et quid ſi in priuilegio adequationis eſt clauſula proinde ac ſi &c. uel clauſula in omnibus, & per omnia.n.3.ibi. Princeps hanc adequationem facere poteſt.n.4.ibi. 51
1 PRACTICA rotæ habet,ut illa die qua profertur ſententia fiat petitio.conſ.76.nu.11. fo.142
1 Practica deducendi præſcriptionem tanti temporis in cuius contrarium &c. qualis eſſe debet.conſ.101.nu.114. 186
3 Practica & modus querelæ inſtituendæ aduerſus aliquem prohibentem ne quis poſſit teſtari ſeu mutare teſtamentum primo loco factum.conſ.67.nu.1. 111
1 Prata ſi aqua erat ſolita ſeruire certis pratis an poſſit trahi ad alia noniter acquiſita.conſ.112.nu.54. 211
4 Præbenda ſacerdotalis tribus modis dici poteſt.conſ.50.n.16. 61
1 Precarium ſeu precaria quod propriè ſit.conſ.26.nu.10. 69
1 Precario qui poſſidet ius aliquod contra concedentem non habet.conſil.113.n.44. 213
3 Præcedentia declarant ſequentia in aliquo obſcura.conſilio. 66. numero.45. 106
1 Præcedentia declarant ſequentia.conſi 55.nu.41.fol.104.& conſi. 90.nume.41. 162
2 Præceptum teſtatoris iuſtum, & honeſtum ad unguem obſeruandum eſt conſ.19.nu.57. 54
3 Et conſ.1.nu.66.fo.2.& conſ.22.nu.59. 34
2 Præceptum honeſtum a teſtatore appoſitum adimplendum eſt n.39.ibi. Maximè quando teſtator uoluit illud adimpleri.ibi.n.40. 54
2 Præceptum traditum ſub conditione inducit formam non leuem, ſed formalem.nu.184. 55
2 Præceptum teſtatoris non minus potens eſt,quàm iuſſus & priuatio legis.conſ.19.nu.209. 55
2 Præceptum teſtatoris quando inducat ſolennitatem ſubſtantialem. nu.182.ibi.& nu.83. 55
2 Præceptum antecedens habetur loco monitionis,& interpellationis. nu.211.ibi. 55
2 Præceptum teſtatoris æquiparatur præcepto iudicis.n.313.ibi. eo.
2 Præceptum quando præcipitur aliquid fieri certo modo ſub pœna illud dicitur tradi pro forma & aliter factum nõ tenet.cõſ.19.n.23. 54
2 Præceptum & monitio facta a iudice a parte procedunt.conſi.19.numero.208. 55
2 Præceptum factum gratia alicuius , & non ſolius hæredis ualidum eſt in fauorem illorum,quorum gratia fuit appoſitum.conſ.72.n.3. Et ſi deicommiſſum in illorum fauorem inducit.ibi.nu.4. 133
4 Præcepta leuit promulgata fuerunt ab ipſo Moyſe.conſilio. 68. numero.9. 84
4 Præceptum prohibens matrimonium,uidetur eſſe morale.n.19. 84
4 Præceptum morale quale propriè ſit.nu.19.ibi.& nu.20.& ſequenti.22.& 23. eo.
4 Præceptum morale,& negatiuum obligat ſemper, & in omni tempore.nu.21.ibi. eod.
4 Præceptum diuinum non poteſt tolli niſi ab ipſo conditore. numero. 24.ibidem. eod.
4 Præceptum de non ducendo relictam fratris in uxorem an fuerit abſolute prolatum uel conditionaliter,nu.59.ibi. 84
4 Præceptum tale qua ratione fuit inductum & an fuerit ante præceptum Deutero.& Ruth.ibi.nu.62.& 63. Et an præcepta prædicta inſimul & eodem tempore fuerint promulgata.ibi. 84
4 Præceptum Deutero.& Ruth.fuit obſeruatum ante legem leuit. de qua dicto.c.18.n.64.ibi. 84
4 Præceptum,Deutheron.Ruth,& Geneſ.an potius inducant exceptionem,& diſpẽſationem ad illud generale Leui.c.n.65.ibi. Et an potius induxerint legem generalem ad omnes.n.66.ibi.& n.68. 84
4 Præceptum Deute.prædictum non continet peccatum.nu.72.ibi.
4 Præceptum diuinum non ſimpliciter ſed conditionaliter loquens ſi eſt reuocatum per legem Euangelicam ſimpliciter an cenſeatur in totum ſublata conditio.nu.84.ibi. 84
4 Præcepta de ducendo relictam fratris in uxorem fuerunt myſtica & figuratiua.conſ.68.nu.90.& ſeq. Prima figura quæ fuit ibi. Alia figura traditur ibi.n.91.& alia traditur.ibi.n.92. 84
4 Præceptum figuratiuum ſeruare hodie apud Chriſtianos eſſet iudaizare,& ſic peccare mortaliter.n.93.ibi. 84
4 Præceptum de baptiſmo,circumciſione,& ſabbato an euanuerit hodie, nu.94.ibid. 84
4 Præcepta omnia non continent moralitatem eſto quod eſſent diuina. nu.99.ibi. 84
4 Præcepta iudicialia ueteris teſtamenti obligant ſi ſunt cõfirmata per Papam.ibi.nu.106. eo.
4 Præcepta ſecundæ tabulæ,& alia moralia de quibus in lege Moſayca & Euangelio an poſſint per Papam in aliquo caſu particulari limitari,& diſpenſari.nu.113.ibi.& ſeq. 84
4 Præcepta moralia an poſſint recipere interpretationem in aliquo ſpeciali ex cauſa.ibi.n.120. 85
4 Præcepta inducta fuere ut conuenientia pluribus non ut omnibus,& per omnia ſupereſſent immutabilia.nu.121.ibi. 85
4 Præceptum negatiuum decalogi non occides qualiter interpretatum fuerit,& limitatum.n.140.ibi.& n.265.declaratur ſimiliter,& illud non furtum facies.n.141.ibi.& n.266.declaratur. Et quid de illo præcepto ſabbatum ſanctifices.143.ibi.n.268.& 269.declaratur. Et quid etiam de horis canonicis dicendis,nu.144.ibi.& n.145.169 declaratur. Quid inſuper uotis remittendis,uel commutandis,n.146. ibi.& ſeq.& nu.149.& declaratur.n.270.& ſeq. 85
4 Præcepta decalogi,exceptis duobus,an ex cauſa ſint diſpenſabilia & mutari poſſint.n.158.& declaratur.n.280. 85
4 Præceptum illud Leuit.an ſit iudiciale,& hodie euacuatum. n. 313. ibid.& nu.318.& ſeq. Et quid ſi lex poſitiua mandat illud ſeruari. nu.314.ibi.& nu.328.& ſeq. Et an ſit iudiciale.n.315.ibi. Et quid ſi coniunctiones ſint in linea tranſuerſali.nu.316.ibi. Tale præceptum an fuerit morale omni tempore & an omni tempore ante legem ſcriptam uel poſt obligaret.ibi.n.119.& 120. 85
4 Præceptum prædictum Leuit.quale fuerit.n.328.ibi. Talis prohibitio, an inducat peccatum mortale.n.329.ibi. eo.
4 Præcepta iudicialia,qua ratione non obligant.n.330.ibi. eo.
4 Præceptum iudiciale poteſt etiam conſiderari mortale & naturale. nu.339.ibi. 85
4 Præcepta moralia,contenta in lege ueteri,ſeu in euangelio,dicuntur ius naturale.n.373.ibid. Natura enim hoc eſt ipſe Deus illud docuit nos ibi.n.374. 85
4 Præceptum illud prohibitum quo reſpectu poſſit dici de iure naturali ibi.nu.392. 85
1 Præcepta nuda quando ualeant.conſ.119.n.3. 217
3 Præceptum teſtatoris ſi non obſeruatur,operatur ut bona perueniant ad uocatum, eo caſu ab ipſo. Maximè ſi teſtator uoluit ipſo iure & facto bona ad illum peruenire.conſ.22.n.60.& 61. 34
4 Præceptum principis ſeu regis aut domini iuſtum metum inducit cõſ. 1.n.30. Eo magis quando interuenit proteſtatio.n.31.ibi. 5
4 Præceptum teſtatoris iuſtum & honeſtum adimpleri & obſeruari debet.conſ.26.n.13. Non ſeruantes iuſtum præceptum teſtatoris, priuantur omni legato ſub illa conditione eis relicto.n.14.ibi. 37
2 Præceptum teſtatoris quod bona per hæredes non alienentur ualidum eſt & firmum conſ.91.n.51. Maximè ſi uoluit propter id bona cõſeruari in familia.n.52.ibi. 184
4 Præceptoriæ ſancti Antonij habentur ut diſpenſationes bonorũ.coſi. 115.n.17. An in iſtis ultra profeſſionem requiratur clericatus. nu. 18.ibidem. 137
4 Præceptoriæ ordinis ſancti Ioannis Hieroſolimitan. hoſpitalia etiam nuncupantur.conſ.36.n.17. 49
4 Preces potentum metum inducunt.conſ.5.n.162. quod intellige ut in nu.189.ibi. 16
1 Precium iuſtum,ſeu modicum in hac materia de retrouendendo quale ſit cõſ.55.n.47. Et magna læſio in hac materia uſq; ad quã ptẽ cõſideretur reſpectu pcij.n.49.ibi. Et quid ſi læſio uerti circa aliũ.n.50.ibi. 118
1 Precium iuſtũ,& æſtimatio quo tẽpore cõſideratur.cõſ.64.n.45. 128
3 Precium ſuccedit loco rei.conſ.55.n.36.& diffuſius.n. 65. & ſeq. maximè.68. 91
3 Precium quod ſuccedat loco rei qualiter intelligatur.nu. 66.ibi. & alijs ſeq. 91
3 Precij modicitas arguit ſimulationem.conſ.82.nu.36.& nume. 37. & ſequen. 139
3 Precium an ſit iuſtum,quod arbitrio iudicis remittitur.n.38.ibi.
3 Precium redactum ex uenditione rerum,nõ ſemper ſuccedit loco rei uenditæ.conſ.99.n.41. 164
2 Prædilectus circa inſtitutionem uidetur eſſe prædilectus ad excludendum

dendum alios ſubſtitutos.conſ.42.n.18. 215
3 Prædium, dominium ipſius,fructus inde percepti diuerſa ſunt.conſ. 55.num.55. 91
4 Præferendus eſt ille,qui eſt magis qualificatus.conſil.38.nu.17.Et quid ſi prærogatiua conceſſa clericis derogens indulcni,& illis, qui habent ad inſtar ſub quibuſ ie uerbis.n.38.ibi. 51
4 Præferendus eſt ille,qui fulcitus eſt in prærogatiuis,pluribus qualitatibus ibi annotatis.n.11.ibi.Idem in eo,qui pluribus ſuffragijs,eodem tempore eſt decoratus.n.12.ibi. 51
2 Præiudicium alterius non inducitur ex illa clauſula, ex certa ſcientia.conſ.11.nu.121.Et operatur in his,quæ conſiſtunt in iure non in conſiſtentibus facto.nu.123.ibi.& nu.124.Ne ctollit ea, quæ ſunt conceſſa per uiam contractus.nu.125. ibidem. Nec trahitur ad iniqua.ibidem.
2 Præiudicare quis poteſt ſuis deſcendentibus.conſ.15.n.72. 46
1 Prælatus nouus dicitur poſſidere bona eccleſiæ ſine aliqua noua apprehenſione conſ.24.n 6. 62
1 Prælatus præiudicat eccleſiæ negligendo,licet non alienando. cõſ. 27.nu.63.& nu.64. 76
4 Prælatus debet fructus beneficiorum rectè erogare.conſilio.8. numero.5. 23
4 Prælatus deſtinatus ad prouinciam cum facultate legati de latere poteſt conferre beneficia ſicut poteſt legatus,cui adequatur.cõſ.17. n.4.Iſta eſt communis opi.contra alios tenentes cõtrariũ.n.6.ibi. 30
4 Prælatus clauſtralis, an poſſit excommunicare ſuos religioſos nulla præcedente admonitione.conſ.18.n.16. 39
4 Prælati inferiores poſſunt conferre eccleſias ſubiectas eis pleno iure. Vnire autem non poſſunt.ibi.conſ.41.n.4. 53
4 Prælatus principalis,& habens curam,quis propriè dicatur.cõſ.49. numero.41. 60
4 Prælatus,an percipientes fructus dicantur prælati & habere curã. conſ.49.n.42. 60
4 Prælatura quæ propriè dicatur.conſ.44.n.3. 55
2 Prælegata an,& quando ſuccedant loco portionis hæreditatis conſ. 92.n.51.Et quando in iſtis prælegatis,legatarij conſiderentur,ut hæredes.nume. 52.ibid. An detur concurſus in uſufructu inter predictos.ibid. 184
3 Prælegata an & quando ueniant in reſtitutione fideicommiſſi.conſil. 18.nu.13.Et quid ſi ſubſtitutio eſt congruens perſonis & non rebus ibi.& melius n.23.Et quid ſi illa clauſula continens fideicõmiſſum immediate apponitur poſt inſtitutionem uniuerſalem.n.14.ibi. 27
3 Prælegata facta hæredi poſtmodum grauata per fideicommiſſum an & quando contineatur in illo uniuerſali.n.13.ibi.& nu.alijs.ſeq.Et quid ſi præceſſerunt fideicommiſſum.ibi.Et quid ſi prælegata abſorbent maiorem partem hæreditatis.nu.16.ibi.Et quid ſi fideicommiſſum factum eſt ſimpliciter & ſine aliqua commemoratione hæreditatis uel portionis ipſius.nu.17.ibi. Et quid ſi mens teſtatoris fuit illa includi.nu.18.ibi. Et ſi eſt appoſita clauſula quod bona uadant de hærede in hæredem & propterea prohibita fuit alienatio. ibidem. numeru.20. 27
3 Prælegata,an & quando includuntur in fideicommiſſo uniuerſali.cõſil.63.nu.22. 103
2 Prælegatum non uenit in reſtitutione fideicommiſſi, quando teſtator id ſtatuiſſe,& mandaſſe uidetur.conſ.79.nu.20. 163
3 Præmortui an tranſmittant ad ſuos hæredes ius quod habent.conſil. 109.nu.16. 174
2 Præparamenta an ueniant dotis appellatione. conſilio. 95. numero.15. 193
2 Præparamẽta data uxori æſtimata,dotalia cenſentur.n.15.ibi. 193
2 Præpoſit o ex cauſam proximam,& immediatam importat. conſil. 11.num.146. 29
4 Præpoſitu alieni negotiationis bene poteſt ſalui.conſ.122.n.2. 135
2 Præpoſteratio ordinis,quando & quo caſu habeat uitiare.conſ. 28. numero.60. 89
2 Prærogatiua gradus habet,ut proximior,& magis coniunctus præferatur.conſ.41.nu.49. 113
2 Prærogatiua gradus ſeruatur in ſucceſſione tranſuerſalium.conſilio. 30.nu.6.& nu.7. 94
4 Præsbiter prohibetur nuptijs clandeſtinis interuenire.conſi.54.numero.21. 65
4 Præsbiteri alias condemnati de falſo non poſſunt eſſe idonei teſtes in ſtrumentarij conſi.56.nu.37. 70
4 Præsbiter prohibetur intereſſe nuptijs clandeſtinis.n.38.ibi. 70
4 Præsbiter capellanus, qui debet interuenire teſtamento, non habet poteſtatem faciendi inſtrumentum teſtamenti,ſi aliter non eſt notarius.conſ.146.nu.2. 258
1 Præſcribens ſeruitutem debet habere titu.conſ.26.n.20. 69
4 Præſcribens tanto tempore præſumptionem habet ex aliqua cauſa legitima non ſoluiſſe illud ad quod de iure tenebatur, nec admittitur probatio in contrarium.conſ.25.n.15. 36
4 Præſcribens decimas in una parte agri culti an cenſeatur præſcripſiſſe in toto agro poſtmodum culto.conſ.25.n.36. 36
4 Præſcriptio ſeruitutis ut proſit.neceſſariam requirit probationem quod iure ſeruitutis & iure ſuo ſit uſus.conſ.114.n.19.& n.21.Simplex namque uſus non inducit illius acquiſitionem.nu.20.ibi. Et iſta qualitas probanda,& multa ad illius probationem requiruntur.nu. 21.ibi.& 22. 215
1 Præſcriptio facta ad unum effectum minime ad alium eſt porrigenda.n.23.ibi.conſ.114. 215
1 Præſcriptio tanquam odioſa reſtringenda eſt,& tantum cẽſetur præſcriptum,quantum apparet poſſeſſum.n.24.ibi.& n.25. 215
1 Præſcriptio limitata limitotum producit effectum.n.26.ibi. 215
4 Præſcriptio non currit erga obedientiam,quam Abbas tenetur præſtare Epiſcopo.conſ.95.nu.15. 116
4 Præſcriptio non currit aduerſus uiſitationem.n.16.ibi. 116
3 Præſcriptio non currit,non ualenti agere.conſ.68.n.44. 116
4 Præſcriptio currit contra ignorantem factum ex quo cauſatur ius cõſil.169.n.10. 175
4 Præſcriptio generaliter currit contra ignorantes.conſilio. 169.numero.11. 175
4 Præſcriptio ſtatutaria,ſubrogatur loco præſcriptionis inductæ de iure communi.nu.12.ibi. 175
4 Præſcriptio.40.ann.conceſſa eccleſijs,an uendicet ſibi locum in bonis hoſpitalium.conſ.36.n.15. 49
2 Præſcriptio ſtatutaria non procedit cum mala fide.conſ.87.n.13.et numero.14. 158
1 Præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria habet uim tit legitima conſtituti.conſ.101.n.7.& nu.86.fo.185.& conſ.114.n.1. 215
1 Præſcriptio habet etiam & uim priuilegij.nec non & uim legis.cõſ. 101.n.8.ibi.& n.9.fo.161.& conſ.114.nu.2. 215
1 Producit etiam & alios effectus & ex ea præſumitur.tit.conſ.114 nu.10.ibi.& n.11.fo.162.& conſ.114.n.2. 215
1 Et per eam quæritur dominium,nedum utile,ſed directum.conſ. 101. nume.11.ibi. 185
1 Et per eam quæritur omne illud quod quæri poteſt priuilegium.num. 13.ibidem. eo.
1 Præſcriptio cum mala fide, & uitioſa non procedit, conſilio. 101. numeru.51. 186
1 Præſcriptio feudi quæ requirat,accedente curſu longiſſimi temporis conſ.101.nu.79.91.& ſeq. 186
1 Præſcriptio longiſſimo omnem actionem excludit.conſilio.101.numero.80. 186
1 Præſcriptio tribuit omnem ſecuritatem præſcribenti. numero. 81. ibidem. 186
1 Præſcriptione ſublata per legem non intelligitur ſublata in cuius cõtrarium non extat memoria.nu.84.ibi. eo.
1 Præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium,&c.facit præſumere titulum.n.86.ibi. eo
1 Præſcriptio tanti temporis,&c.inducit præſumptionem bonæ fidei etiam ſi non allegetur.n.87.ibi. eo.
1 Præſcriptio continet diſpoſitionem rigoroſam & odioſam, & in aliquibus iudicijs reijcitur.nu.88.ibi.Vt eſt quando proceditur coram arbitro uel coram iudice procedentibus ſecundum ueritatem.numero.89.ibid. 186
1 Præſcriptio non currit non ualenti agere.n.92.ibi. 186
1 Præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium,&c.difficilime probatur.nu.104.ibi. 186
1 Præſcriptio non datur ſine poſſeſſione ſeu quaſi.nu.105. ibi. Et poſſeſſio ciuilis eſſe debet.nu.106.ibi. 186
1 Præſcriptio ceſſat tanti temporis in cuius contrarium,&c. quando poſſeſſor eſt incapax poſſeſſionis.nu.109.ibi. 186
1 Præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium, &c. non procedit cum mala fide.nu.111.ibi.& nu.113.Fallit tamen quando eſſemus in caſu dubio.n.112.ibi.Minus etiam procedit,quando conſtaret de iniuſto titulo ab initio.nume.113.ibidem.& numero.ſequen. Practica deducendi talem præſcriptionem qualis eſſe debet.ibidem. numero.114. 186
1 Præſcriptio longi temporis omnem excludit actionem conſi.104. numero.14. 191

3 Præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium,&c.eſt loco conſtituti.nu.15.ibi. Habet etiam uim legis.nu.16.ibi. Et alios producit effectus.nu.17.ibi. 191

1 Præſcriptio qua ratione fuit inducta.n.18.ibi. eo.

2 præſcriptio quæ requirat.conſ.104.n.105. poſſeſſionem continuatã, titulum,bonam fidem.ibi.n.106.107.& 108. 191

3 præſcriptio currit & contra abſentem ignorantem.conſilio.103.numero.120. 191

2 præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium &c. qualiter ſit articulanda & probanda.num.121.& 122.ibi. Nec currit ſine bona fide.num.123. Et teſtes de ea deponentes, cuius ætatis debent eſſe.nu.124.ibi. fo.eo.

3 præſcriptio non datur contra ciuiliter poſſidentem.ibi.n.128. 191

3 præſcriptio non currit ſine bona fide.n.130.ibi. 191

1 In præſcriptione non computatur tempus quo quis fuit exul & relegatus.ibi.nu.143.& 144. Et tale impedimentum abſentia etiam & carceris illi prodeſt ad hoc & datur reſtitutio etiam ſi curreret.ibid.nu.143.& 144.Et quando impedimentum non eſt iuſtum quid de iure ciuili & canon eo,& quid ſi culpa proceſſit.ibi.n.145. 191

2 præſcriptio non currit lite pendente tanquam interrupta. conſ. 104. numero.149. 192

2 præſcriptio nulla currit cum mala fide, quæ cauſatur per litis conteſtationem.n.154.ibi. 192

1 præſcriptio quare introducta,& per eam tollitur omnis actio,& quæ in ea requirantur.conſ.107.nu.45. 199

1 præſcriptio tanti temporis,in cuius contrarium,&c.habet uim tituli conſ.111.n.48. Item & uim priuilegij. n.50.ibi. Et plures alios producit effectus.nu.51.ibi. 208

1 præſcriptio procedit,etiam quando uniuerſitas præſcribit contra uniuerſitatem.n.52.ibi. 208

2 præſcriptio requirit ſcientiam & patientiam illorum cõtra quos præſcribitur.conſ.111.n.53.Fallit in præſcriptione tanti temporis cuius contrarium non extat memoria.ibi.n.54. 208

1 præſcriptio an currat aduerſus ſententiam & rem iudicatam.nu.50, ibid.& 58. 208

1 præſumitur bona fides in præſcriptione tanti temporis,in cuius cõtrarium.&c.n.59.ibi. eo.

2 præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium,&c.habet uim conſtituti conſ.112.n.21.Et tamen formiter probanda, & quæ ſit eius forma.nu.22.ibi.Et teſtes de ea qualiter debent deponere. n. 23.ibi. Et cuius ætatis debent eſſe ipſi teſtes.nu.24.ibi. 211

1 præſcriptio non currit cum mala fide.n.33.ibi. Etiam ſi eſſet tanti temporis,in cuius contrarium non extaret memoria.nu.34.ibi. Maxime ſi de mala fide conſtat.nu.35.ibi. 211

1 præſcriptio incipit currere a tempore,quo interuenit actus hominis. nume.39.ibi. 211

1 præſcriptio in præſcriptione tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria bona fides præſumitur.conſ.114.nu.4. 215

2 præſcriptio longiſſima ceſſat,quando apparet de titulo iniuſto.conſ. 104.nu.10. 215

1 præſcriptio non datur contra ciuiliter poſſidentem.conſilio.105.numero.128. 196

3 præſcriptio quo caſu & quando currat contra pupillares & minores conſ.48.nu.24.Et quid ſi originem habuit ex actu geſto per defunctum.ibi.& nu.25.& 26.Et ceſſabit reſtitutio,ſi trahit originem ut ſupra & fuit completa in ætate maiori.n.26.ibi. 76

2 præſcriptio legitima tollit omnem actionem & impedit litis ingreſſũ. conſ.1.n.121. 2

3 præſcriptio currit contra ignorantem & abſentem.n.124.ibi. 2

3 præſcriptio etiam cum mala fide procedit,quando agitur de tollendo iure non quæſito,ſecus ſi agitur de tollendo iure quæſito.conſ.66. n. 94.& nu.129. 107

1 præſcriptione.30.ano.legatarius excluditur a petitione legati quia hic non adeſt mala fides.conſ.7.n.24.& n.26.& 27. 18

1 præſcriptio cum mala fide non currit regulariter.nume. 24.ibidem. Fallit hoc in herede contra legatarium propter ipſius negligentiam, & quando ius non eſt quæſitum,ſed quærendum.nu.26.ibi.& nume. 24.& 27. 181

1 præſcriptio nulla concurrit & procedit cum mala fide.conſil.15.numero.19. 37

3 Et conſ.65.nu.97.fo.107.& conſ.92.nu.47. 116

1 præſcriptio ut ualeat multa debent concurrere.conſ.20.n.26. 42

1 præſcriptio inducta a ſtatuto non currit cum mala fide. numero. 28. ibidem. eod.

1 præſcriptio in feudo ex pacto & prouidentia non currit contra alios non natos,nec nocet naſcituris.conſ.23.n.199.Et præſcriptio contra unum non ualet contra alium,ad quem peruenit ſi adum ab a uia,quam ut ad heredem,n.199.ibi.Et in præſcriptione rei feudalis idem uidetur dicendum in feudo hereditario,ſicut dicimus in feudo ex pacto et prouidentia.nu.200.ibi. 51

1 præſcriptio in feudo hereditario nocet deſcendentibus quando ſunt heredes negligentis & patientis,ſecus ſi alterius.n.204.ibi. 52

3 præſcriptio etiam in ſucceſſoribus prohibetur propter unũ reale.conſil.24.n.10. 62

2 præſcriptio longiſſimi temporis omnem tollit actionem.conſ.16. nu. 131.& nu.132.& 133. 43

2 præſcriptio currit iſto caſu,ſiue cum bona,ſiue cum mala fide poſſidentis.n.134.ibi. eo.

2 præſcriptio currit contra ignorantem.n.136.ibi. eo.

2 Aduerſus præſcriptionem longiſſimi temporis,an concedatur reſtitutio.nu.137.ibi.Et quid aduerſus illam.40.ann.n.138.ibi.Et quid ſi eſt ignorantia craſſa,ſupina,& iniuſta.n.139.ibi.

3 præſcriptio an,& quando currat aduerſus pupillum,& minorem. n. 143.ibidem. eo.

1 præſcriptio ſine titulo,& bona fide non currit.n.146.ibi. eo.

3 præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria, quos effectus producat,& quam uim habeat.conſ.26.nu.27. poteſt probari hanc præſcriptionem non interueniſſe, & contra eam datur probatio.n.30.ibi. Et ad probãdum talem præſcriptionem, multa debent concurrere.n.29.ibi. Et talis præſcriptio non procedit cum mala fide.n.31.ibi Et aduerſus talem præſcribentem poteſt obtineri denunciatio euangelica.n.31.ibi. Et minime talis præſcriptio procedit, ſi habuit initium iniuſtum,& uiolentum.n.33.ibi. 69

1 præſcriptio contra particularem eccleſiam competit.conſil. 27. nume.56.& nu.58.ſi eſt annorum. 40. & 59. in dote ipſius. Et ſi eſt. 30.uel 40.anno.omnem actionem excludit, & præſtat ſecuritatem præſcribendi.nu.57.ibi.Et locum habet in re donata eccleſiæ. nume. 60.Et qua ratione concedatur præſcriptio contra eccleſiam. nume. 61.ibidem. 70

1 præſcriptio annorum centum debet eſſe contra eccleſiam Romanam conſ.27.n.66. 70

1 præſcriptio cadit in paſcuis eccleſiæ.conſ.27.nume.62.& num.87. 152.& 153. 70

1 præſcriptio eſt probanda ab eo qui illam deducit.conſil.27.numero. 89.Et probandæ ſunt omnes qualitates requiſitæ ad eam inducendã. nu.90.ibi. 70

1 præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium &c.habetur loco tituli legitime conſtituti.conſ.27.n.77. 70

1 præſcriptio iſta quos effectus producat.ibidem.numero. 78.79. & alijs ſequen. 70

1 præſcriptio iſta an procedat ſine titulo.ibi. nu.80.& 110.& ſeq. Et an in ea præſumatur bona fides.ibi.n.81.Et eſt præſcriptio iuris.ibi. nu.82,85,contra.n.121. 70

1 præſcriptio prædicta procedit ſine ſcientia & patiẽtia ſuperioris.ibi. nu.83.110.& ſeq. eod.

1 præſcriptio iſta non interrumpitur per actus iudiciarios. ibidem. numero.84. eo.

1 præſcriptio iſta nunquam cenſetur excluſa per legem tollentem præſcriptionem.ibi.n.85. eo.

1 præſcriptio tanti temporis in cuius contrarium,&c.qualiter ſit probãda,& an per inſtr.uel ſcripturas.n.95.ibi.Et an per teſtes & qualiter articuli ſint formãdi.n.96.ibi. Et qualiter debẽt eſſe teſtes eã probantes.n.97.ibi. 70

1 præſcriptio nulla etiam ſi eſſet mille annorum currit ſine poſſeſſione ſeu quaſi.n.100.ibi. 70

1 præſcriptio ut procedat probandum eſt quod quis fuit uſus iure ſeruitutis & ſuo,& non iure familiaritatis.nu.110.ibi. In dubio præſumitur uſus iure familiaritatis.n.112.ibi.& nu.113. Quod ſit uſus iure ſuo,& non familiaritatis,qualiter ſit probandum.n.114.ibi. eo.

1 præſcriptio an currit contra ciuitatem deſtructam. conſilio, 27. numero.132. 70

2 præſcriptio non currit ſine poſſeſſione ciuili.n.141.ibi. e.

3 præſcriptio quibus caſibus non currit ſed dormit. conſilio. 27. numero.144. 44

1 præſcriptio ex quibus interrumpatur.n.145.& n.146 ibi. 70

1 præſcriptio ut cenſetur quantum poſſeſſum.nu.150.conſil. 27.nume. 150.& 151. 70

1 præſcriptio decimarum in parte extenditur ad alias. numero. 151. ibidem. 70

1 præſcriptio non procedit cum mala fide, etiam ſi eſſet tanti temporis. conſi.

conſ.29.n.24. 77
1 Præſcriptio fit contra ſententiam & eius executionem annis.30.cõſil.19.nu.18. 77
1 Præſcriptio currit contra uniuerſitatem,& rempublicam.conſ.35. numero.17. 91
1 Præſcriptio cum mala fide nulla eſt.conſ.42.nu.41. 98
4 Præſcriptio tollit omnem actionem.conſ.3.nu.17. 11
4 Præſcriptio præſtat ſecuriſſimam liberationem.nu.8.ibi. fo.eo.
4 Præſcriptio centum annorum operatur.nu.19.ibi Quæ habet uim priuilegij,& alios producit effectus.nu.10.ibi.& nu.11. eo.
2 Præſcriptio.30.ann.currit cõtra ignorantem.conſi.49.n.29.Et excludit omnem actionem.n.19.ibi. 116
2 Præſcriptio cum mala de iure canonico non procedit.n.30.ibi. eo.
4 præſcriptio accumulatiua,& non extinctiua minime nocet.conſil.9. numero.17. 24
4 præſcriptio temporis,in cuius contrarium non extat memoria habet uim priuilegij conſtituti,& conceſſiui.conſ.15.n.15. 27
2 præſcriptio currit etiam contra ignorantem.conſ.87.n.35. 177
4 præſcriptio uera ut iudicatur quæ requirantur.conſ.1.n.13. 11
4 præſcriptio & conſuetudo in multis differunt.conſ.25.nu.4.Non tamen ſunt contraria,& poſſunt cumulari cum tendant ad idem. nume.5.ibidem. 36
4 præſcriptio habens annexam conſuetudinem contenta eſt curſu anno. 40.Etiam contra Papam & Roman.eccleſiam.nu.6.ibi. 36
4 præſcriptio laici aduerſus laicum quo ad decimas præſcribend.habetur loco tituli legitimè conſtituti.nu.12.ibi.Habet etiam uim priuilegij.nu.13.ibi.Habet etiam legis.nu.14.ibi. 36
4 præſcriptio iſta ſecundum aliquos procedit indiſtincte, cum bona ſeu mala fide.nu.16.ibi. 36
4 præſcriptio iſta,nunquam cenſetur excluſa,quantumcunque lex utatur uerbis generalibus.nume.17.ibi.Et ſatis eſt allegare titulum abſque aliqua ipſius probatione ſtante præſcriptione prædicta. numero. 18.ibidem. 36
4 præſcriptio ualida quod,& quantum tempus requirit conſil.31. numeru.47. 45
4 præſcriptio nullo modo procedit cum mala fide.n.48.ibi. eo.
3 præſcriptio contra adultum currit ſed illi aduerſus eam datur reſtitutio.conſ.66.nu.115. 107
3 præſcriptio nulla currit quando apparet de titulo iniuſto ab initio etiam centenaria ex quo ex iniuſtitia dicti tituli ſemper præſumitur mala fides & cautela eſt quod non allegetur.conſ.66.n.118. 107
3 præſcriptione ann.30.ſublatum eſt omne ius.conſi.31.nu.5.Et ſi deficiunt pauci dies ad dictum tempus complendum non eſt curandum. nu.6.ibid. 50
3 præſcriptio res prohibita fideicommiſſo & prohibita alienari tacitè ſeu expreſſe poteſt præſcribi.conſ.48.nu.19. 76
3 præſcriptio ann.30.obſtat fideicommiſſarijs.ibi.n.10. eo.
3 præſcriptio contra fideicommiſſarios negligentes currit per ann. 30. etiam data mala fide.ibid.nu.12.Et ſi cauſam habens a primis emptoribus in bona fide præſumuntur. ibidem. numero. 21. Et ſi non emerunt a prohibito ſed ab alijs,iuuant præſcriptionem anno. 10.ibidem numero.23. 76
2 præſcriptio longiſſimi temporis omnem actionem perſonalem & obligationem tollit.conſ.66.nu.81.quod etiam declaratur.n.119. 148
3 præſcriptio longiſſimi temporis,currit contra ignorantem, & abſentem.conſ.66.nu.89. 107
3 præſcriptio ſtatutaria ſubrogatur,& ſuccedit loco præſcriptionis inductæ de iure ciuili.n.102.ibi. 107
3 præſcriptio inducta a iure communi & etiam ſtatutaria, non currit durante tempore pupillaris ætatis etiam ſi eſſet inchoata cum defuncto.nu.114.ibi. 107
3 præſcriptio longiſſima tollit omnem actionem.conſi.75.nu.12.& n. 14.& ſequen. 133
3 præſcriptio non currit durante matrimonio.n.34.ibi. eo.
3 præſcriptio non currit non ualenti agere.nu.35.ibi. eo.
3 præſcriptio non currit in fauorem illorum,qui ſunt in mala fide. num. 35.ibidem. eo.
3 præſcriptioni odioſæ an poſſit renunciare.conſ.92.nu.6. 156
3 præſcriptione requiritur bona fides quãdo aduerſario competit actio, aliàs ſecus.nu.7.ibi. eo.
3 præſcriptio non currit in capiente & poſſidente rem ſibi debitam ſub conditione,conditione non adimpleta.nu.24.ibi. 156
3 præſcriptionis in materia ſtandum eſt iuri canonico.ibi.nu.30. 156
3 præſcriptio cum mala fide non currit exceptis aliquibus caſibus.cõſ. 35.ibidem. 156
3 præſcriptio non currit tempore bellorum,nec tempore peſtis. nume 35.ibidem. eo.
3 præſcriptio non currit aduerſus ea, quorum precario nomine iet ub alijs poſſidetur.nu.39.ibi. eo.
3 præſcriptio an poſſit tolli per pactum.nu.43.ibi.& nu.47. 156
3 præſcriptio ann.30.tollit omne ius & omnem actionem.conſi.94.n. 19.fo.118.& conſ.94.n.25. 159
3 præſcriptio inducta per ſtatutum ſubrogatur præſcriptioni inductæ de iure communi.conſ.93.nu.20. 158
3 præſcriptio extinguit omnem actionem etiam naturalem. numero. 22.ibidem. 158
3 præſcriptio cum mala fide nullo modo eſt conſideranda. conſi. 110. numero.19. 176
1 præſcribi an poſſit libertas non ſoluendi collectas,& immunitates ab oneribus impoſitis,& quanto tempore.conſ.15.nu.17.& nu.28.29 30.& ſeq.33.& ſeq.Et an ſuffi. iat præſcriptio cum allegatione tituli.nu.30.ibi. 64
2 præſcribitur contra iudicis officium.conſ.111.n.58. 208
1 præſcribitur iuri adeundi.conſ.16.nu.133. 43
1 præſcribi etiam poteſt ius paſculandi,& poteſt conſiderari,ut ius ſeruitutis.conſ.17.nu.69. 64
4 præſcribi contra ſupremos cenſus,& ea quæ ſunt reſeruata principi regulariter non poſſunt.conſ.15.nu.19.Contra tamen dominos inferiores bene præſcribuntur.nu.20.ibi. 36
4 præſcribi non poteſt per Abbates ius benedicendi. conſilio. 95. numero.6. 116
1 præſcribi poteſt contra eccleſiam priuatam annis. 40.conſilio.101, numero.16. 185
4 Et conſ.3.n.14. 11
4 præſentatio fieri non debet lite pendente etiam per patronos laicos. conſ.47.nu.12.& 13. 58
4 præſentandi ius tanto tempore præſcribi poteſt in cuius contrarium non extat memoria.conſ.73.nu.3. 101
4 præſentatio,& conſenſus ante uocationem nihil ualet.conſi.141.nu. 31.Declaratur qualiter procedat.ibi. 147
4 præſentatus a patronis poteſt renunciare iuſpatronatus in manibus pontificis conſ.47 nu.14. 58
1 præſentia iuſtiſſimi magiſtratus tollit omnem metum.conſil. 10. numero.53.Et eius præſentia,& maioritas non inducunt iuſtum metũ. nu.54.ibid. 22
1 præſentia perſonarum fide dignarum tollit metum.n.55.ibi. eo.
1 præſentia conſanguineorum quando reddat actum ualidum.conſ.11. numero.73. 29
1 præſentia perſonarum fide dignarum,& directi domini tollit ſuſpicionem fraudis.conſ.18.nu.64. 40
1 præſentia enim & approbatio non inducit ualiditatem in omnibus, ſed in illis ſolum tendentibus in fauorem.conſ.14.n.160. 73
1 præſentia principis & ſuperioris excludit omnem fraudem & ſuſpicionem.conſ.96.nu.38.Excludit etiam allegationem deceptionis, ſi eſſet ultra dimidium.nu.39.ibi. 171
1 præſentia iudicis inducit præſumptionem actus celebrati bona fide, & non doloſè.nu.41.ibi. 171
1 præſentia amicorum purgat omnem ſuſpicionem.n.42.ibi. 171
1 præſentia & patientia nociua in iudicialibus.conſ.113.n.9. 213
3 præſentia patris non arguit metum,ſi non præcedant alia.conſ.16. n 67.Et maxime ſi tempore quo renunciauit erat in domo mariti & ſuceri.nu.68.ibi. 40
3 præſentia propinquorum excludit metum ibi.& nu.65. eo.
4 præſentia ſola in præiudicialibus non ſufficiat. conſil. 90. numero.6. & numero.5. 112
3 præſentia & taciturnitas filiæ ſibi non eſt nociua,quando pater eam dotauit,& de bonis maternis.conſ.80.nu.8. 138
4 præſentia ſola alio non probato nõ probat auxilium. conſ.264.n.16. Nec in dubio id erit præſumendum.nu.17.ibi. 171
4 præſentia,ut probet auxilium habere debet alias qualitates. nume. 17.ibidem. eo.
3 præſentia debitoris & eius conuerſatio in ciuitate non releuant eum a ſuſpicione,quando concurrunt alia coniecturæ in oppoſitum. conſil. 99.nume.63. 164
4 præſens & ignorans non dicitur conſentire.conſilio.21. numero. 50. & numero.54. 32
4 præſens & tacens non dicitur conſentire in reſpicientibus eius præiudicium & eius perſonale.nu.51.ibi. eo.
4 præſens & tacens non dicitur conſentire,ſi celebratur actus qui ab ipſo non poteſt prohiberi.nu.52.ibi. eo.

4 præ-

4 Præſens,& tacens quando habetur pro conſentiente,conſil.o.32.numero.28. 45

1 Præſens quando dicatur conſentire.conſi.93.nume. 41. alijs pluribus ſequen.Et quid quando contradicendo non poterat actum impedire.num.45. ibid. Et quid quando agitur de magno præiudicio. numero. 46.ibid. 166

4 Præſens,& tacens,quando uideatur conſentire.conſ.66.n.19. 82

4 Præſens & non contradicens,an ſibi præiudicet.conſ.76.n.8. 105

4 præſentes & tacentes uidentur conſentire,quando illi actui congregantur,prout ſinguli,ut de collegio.n.11.ibi. 105

4 præſens & tacens,uidetur conſentire quando fit actus quem contradicendo poteſt impedire.nu.17.ibi.Maximè quando agitur de præiudicio reali.nu 18.ibi. 105

4 præſens reſignationi beneficij, in quo habet penſionem & tacens an uideatur iuri ſuo renunciare.conſ.104.nu.1. 122

4 præſens & tacens in iudicio, habetur pro conſentiente etiam in ſui præiudicium.conſ.132.n.27. 141

3 præſens,& tacens teſtatorem diſponere de re ſua propria,ſibi præiudicat.conſ.2.nu.34. 6

4 præſtans auxilium cooperatiuum in homicidio eadem debet pœna puniri,qua occiſor.conſ.166.n.19. 173

4 præſtantes opem & auxilium delinquenti, non poſſunt maiori pœna puniri,quam principalis delinquens. conſilio. 154.nume. 10. & & nu.21.& 22. Et iſti præſtantes opem & auxilium marito prædicta committenti,maiori pœna debent puniri quàm puniatur maritus.nu.22.ibi. 160

4 præſtare auxilium homicidio incontinenti quomodo intelligatur.conſil.266.nu.21. 173

4 præſtare auxilium,quando quis dicatur cooperatiuum in ipſo homicidio.nu.22.ibi. fo.eo.

4 præſtare cautionem poteſt quis cogi de non offendendo.conſi.137.n. 26.Per adulterium commiſſum, & ſi reddidit eam prægnantem & partum ſurripuit.nu.27.ibi. 144

4 præſtare authoritatem actui,non intelligitur ille,qui ignorat eius qualitatem.conſ.230.nu.14. 139

4 præſtare authoritatem inualidam,uel non præſtare a pari procedunt, conſil.89.nu.8.Siue authoritas ſit uoluntaria,ſiue neceſſaria.nume. 9.ibidem. 112

1 præſtans cautionem de ſtando iuri coram iudice non ſuo,an uideatur prorogare iuriſdictionem.conſ.48.nu.1..An iſta promiſſio dicatur cõditionalis ſi teneretur coram illo.ibi.& n.11. Et an cenſeatur ex neceſſitate præſtita per quam non inducitur prorogatio.n.2.ibi.Et per ſatiſdationem iudicatum ſolui non dicitur iuriſdictio prorogata.n. 3. ibi. Et fideiuſſor iſtis caſibus datus an dicatur,quo ad ſe iuriſdictionem prorogaſſe.n.4.ibi. 103

4 proteſtationes quando præſumuntur plures, uel tantum unica conſi. 30.nu.12. 41

4 præſtatio,uel ſolutio per aliquod tempus facta non inducit præſumptionem, quando facta fuit contra prohibitionem iuris,& tare reſiſtente.conſ.31.nu.37. 43

3 præſtans impedimentum incurrit pœnam,licet poſtmodum impeditus potuerit condere teſtamentum.conſ.57.nu.24. 111

2 præſumptiones quando plures concurrunt contrariæ,quæ illarum debeat attendi.conſ.10.nu.25.& nu.13.& 80. 21

2 præſumptio uolens filium natum ex coniugata reputari filium mariti præferenda eſt alijs præſumptionibus & coniecturis contrarijs.cõſil.11.nu.26. 27

2 præſumptio decreti ceſſat, quando eo tempore non potuerunt interuenire ſolennitates.conſ.12.nu.60. Etſi quod notarius aſſerat eas interueniſſe cum cauſa cognitione.ibi. 28

1 præſumptio iuris quando eſt in contrarium,quæ conſuetudo exigatur & qualis.conſ.25.nu.23. 64

1 præſumptiones ſunt probationes liquidiſſimæ. conſilio. 32. numero.45. 84

4 præſumptio eſt,quod quælibet res ſit libera niſi ex aduerſo probetur eſſe feudalis.conſ.16.n.15. 19

1 præſumptio eſt quod ſpecialis hypotheca ſit ſufficiens.conſil.50.numero.28. 110

1 præſumptio ſimulationis magna inſurgit,ſi uenditor ſemper remanſit in poſſeſſione,conſ.55.nu.53.Et ſi ſemper pro re uendita ſubſtinuit & ſoluit onera & collectas,& quando remanſit in ſuo æſtimio.nu. 54. ibid.Et quando ultra ueram ſortem redimendo debebat ſoluere plus. n.55.ibi.Et ſi ſit factum pactum,quod teneretur omnes expenſas ſoluere.n.56.ibi. 118

1 præſumptiones plures in ciuilibus quando iunguntur,& faciant plenam iuxta illud,& quæ non proſunt ſingula.&c.conſ.57.n.17.& n. 18.& ſeq.Et tunc ſemiplenè iunguntur,quando unaqueque in ſua ſpecie eſt perfecta.nu.21.ibi.& nu.55.& 56. 120

1 præſumptiones iuris ſunt probationes liquidiſſimæ. conſilio. 62.numero.4. 126

1 præſumptiones tres oriuntur ex publico inſtrumento.conſil.104.numero.68. 191

1 præſumptiones & coniectura iuris inducunt probationem liquidiſſimam.conſ.80.n.14. Et comprobationem ueram & non fictã & onus probandi in aduerſarium transferunt aſſerenti cõtrarium.ibi.n. 15. Et locum ſibi uendicant etiam ſi diſpoſitio per uiam conditionis probationem exigeret.ibi.nu.16. 146

1 præſumptio iactandi ſuum non cadit in perſona diligenti. conſil. 82. numero.73. 149

1 præſumptiones a ſtatuto inductæ arguunt probationem liquidiſſimam conſi.97.nu.6. 179

4 præſumptiones iuris ceſſant,nec locum habeat,ubi non adeſt uériſimilitudo.conſ.104.nu.13. 122

4 præſumptio non eſt,quod princeps noluerit facere iniuſtitiam, & priuare aliquem ſuis bonis ſine cauſa.conſ.135.n.10. 142

4 præſumptio transfert onus probandi.conſilio. 160. numero. 27.& numero.28. 168

3 præſumptio ſimulationis,quæ arguitur ex naturali coniectura,& ratione intellectus eſt ſatis ualida.86.nu.37. 145

3 præſumptiones ualiditatis actus ſuperãt omnes alias præſumptiones conſ.88.nu.51. 149

1 præſumptio fit contra mercatores ſolitos recipere & facere cambia illicita.conſ.91.nu.25. 164

2 præſumptiones iuris inducunt liquidiſſimam probationem.conſil.22. numero.244. 36

2 præſumptio potentior præferenda eſt alijs non ita potentibus. nume. 249.ibidem. eo.

1 præſumptio una tollit aliam,& potentior attenditur. conſil. 14. numero.40. 35

2 Et conſ.29.nu.84. 91

3 Et conſ.11.nu.11. 20

4 Et conſ.160.nu.29. 168

2 præſumptiones legum ſunt manifeſtæ,& liquidiſſimæ probationes,cõſil.29.nu.14.& nu.76.& 91.& ſeq. 91

2 præſumptiones & coniectura tendentes ad eundem finem inducunt probationem.nu.15.ibi. eo.

2 præſumptiones tolluntur per contrariam probationem.nume.76. ibi. & nu.82.& ſeq. 91

2 præſumptiones affirmatiuæ,quod ſit filius,tolluntur per negatiuam. nu.83.ibidem. 91

2 præſumptio in ſpecie tollit præſumptionem in genere. numero. 87. ibidem. 91

2 præſumptio exiſtens contra illum probare debentem,eum afficit duriori probatione.nu.90.ibi. 91

2 præſumptio habet ſe ad eſſe,& non eſſe.& eliſibilis eſt per contrariam præſumptionem magis certam.nu.92.ibi. eo.

4 præſumptio legis,liquidiſſimæ dicuntur probationes.conſilio.39. numero.35. 51

4 præſumptiones uéroſimiles habentur per uera probatione.conſi. 57. numero.35. 71

3 præſumptiones dicuntur liquidiſſimæ & apertiſſimæ probationes.cõſil.3.nu.13. 8

3 præſumptio per quam partes uidentur ſe incontinenti correxiſſe reijcienda eſt conſi.78.nu.16. 137

1 præſumptio doli eſt iuris,& de iure, & contra eam non admittitur probatio.conſilio.49.numero.3.contra.num.53.fol.107.conſi.100 numero.70. 183

2 præſumptionum pluralitas non attenditur ſed illa quæ magis ſtringit,& eſt certior potentior, & magis concludens. conſilio. 29. numero.93. 91

4 præſumendum eſt pro geſtis a ſummo Ponti.necnon & pro geſtis a iudice.conſ.5.nu.33. 15

4 præſumendum non eſt,quem nolle ſoluere indebitum.conſilio.21. numero.24. 32

2 præſumendum eſt,quem incontinenti noluiſſe ſe corrigere.conſil. 36. numero.17. 104

4 præſumendum eſt pro ſententia,quæ tranſiuit in rem iudicatam.conſ. 91.n.56.Fallit autem pluribus in caſibus.ibi.Et maximè ſi talis ſententia reſert ſe ad acta probataria,ex quibus detegitur error.nume. 57.Item ſi pars pro qua lata eſt,confitetur illam eſſe iniuſtam,& iniquam

quam.nu.18.ibi. 113
3 Præſumendum non eſt, patrem uelle priuare eius filias bonis, & hæreditate ſua.conſ.77.nu.68. Nec eſt præſumendum patrem uoluiſſe ſcribere noctua ſuis filiabus.nu.69.ibi. 135
3 Præſumendum eſt teſtatorem ſe uelle reddere conformem diſpoſitioni iuris.nu.134.ibi. 135
4 Præſumendum non eſt quem uelle incidere in peccatum.conſ.51.numero.26. 61
1 Præſumendum non eſt dominum eſſe duriorem.conſilio.27.numero.89.& 90. 70
2 Præſumitur pro decreto principis regulariter.conſ.12.nu.11. 28
1 Præſumitur pro re iudicata & ſententia niſi cõſtet de nullitate ipſius conſ.125.nu.31.& 32. Nec præſumitur quando in ea non fuere enumerata ſolennitates.ibi.nu.33. Idem & quando contrarium appareat ibi.nume.34. 223
4 Præſumuntur omnia proceſſiſſe ſcienter, ſolẽniter & iuridice ex curſu temporis.conſ.15.nu.44. 36
1 Præſuppoſitum ſi non eſt uerum, ceſſat conſequentia.conſil.49.numero.83. 108
3 Præterita ius dicendi nullum communicat alijs.conſ.62.nu.11. 83
2 Præteritio matris & aſcendentis ex linea materna, habetur pro exhæredatione.conſ.60.nu.3. 139
2 Præteritio matris & aſcendẽtis ex linea materna, habetur pro exhæredatione.conſ.61.nu.1. 141
3 Præteritio ſeu exhæredatio filiorum non reddit teſtamentum nullum quando conſtitutio ſeu ſtatutũ iſtud diſponit, & mandat ipſas tantum maritari & dotari.conſ.3.nu.7. 8
1 Prima inueſtitura debet attendi, & non ſecũda per quam derogatur prima regulariter iſtud procedit.conſ.1.nu.98. fallit tamen.nu.101.& ſequenti. 2
2 Primo ſubſtituto de medio ſublato aliquo modo, ſecundus ſubſtitutus admittitur conſ.19.nu.140. Et talis caducitas locum habet etiã poſt aditam hæreditatem.nu.150.ibi. Et ita excluſus pro mortuo habetur ad commodum ſecundo loco uocati.nu.151.ibi. 55
3 Primus gradus excludit alios ſequentes.conſ.18.nu.6. 27
3 Primum dicitur, quod ante ſe nihil habet.conſ.70.nu.24. 123
1 Primogenitus ſuccedens in feudis, an in ſuam legitimam computet feuda.conſ.17.nu.29. 49
2 Primogenitus dicitur, nedum reſpectu ætatis, ſed etiam primo cognitus a iure.conſ.19.nu.127. 55
1 Primogenitus non excludit alios fratres in feudis paternis & antiquis.conſ.106.nu.1. 197
1 Primogenitus ſolus quando non ſuccedat in feudo.conſilio.20.numero.19. 42
2 Primogenitus in feudo Marchiæ ſuccedit.conſ.21.n.137. 65
4 Primogenitura in feudis, excludit fœminas.conſ.72.nu.10. 98
4 Primogenitura dignitas quædam eſt.nu.69.ibi. eo.
4 Primogenitura unde traxit originem.nu.70.ibi. eo.
4 Primogenitura maſculis competit & non fœminis.nu.71.ibi. Potiſſimum in rebus feudalibus, uel in alijs habentibus naturam feudalium nu.72.ibi.& nu.73. eo.
4 primogenitura locum ſibi uendicat etiam in feudis diuiduis.num.77.ibidem. eo.
4 primogenitura non datur inter tranſuerſales, cum tranſuerſalis non poſſit generare tranſuerſalem.n.109. eo.
4 primogenituræ priuilegia multa ſunt conſ.72.nu.68. 98
2 primogenituræ & maioritati renunciari poteſt.conſ.19.n.131. 55
2 primo nominati uidentur magis dilecti.conſ.18.nu.73. 51
1 princeps ſupremus an & quando poſſit legitimare extra territorium & in Ducatu Mediolani & in regno Siciliæ.conſ.1.nu.102. 2
1 princeps ſupremus non præſumitur quod uellit per priuilegium ſuum præiudicare tertio.conſ.1.nu.115. 2
1 princeps ſupremus non poteſt derogare ſtatutis & decretis Ducatus Mediolani.conſ.1.nu.116 2
1 princeps, quod dependet a uoluntate principis non dicitur eſſe in commertio. Et idem quando dependet a uoluntate illius qui eſt dominus illius loci conſ.7.nu.15.16.17.& 18. 18
3 princeps aliquid alicui concedendo in dubio uidetur concedere omne ius ſuum.conſ.9.nu.15. 16
1 princeps ſupremus poteſt renunciare iuri ſuo & illud alteri concedere & derogare iuri poſitiuo.conſ.22.nu.35. 47
1 princeps derogare poteſt diſpoſitioni.§.permittitur.in l.1.ff.de aqua quoti.& æſti.conſ.22.nu.39. 48
4 principis conceſſio, nec publicationem, nec inſinuationem requirit.cõſil.39.nu.24. 51
1 principe authore pœnam quis pati non debet.nu.18. 51
4 princeps in dubio non præſumitur uelle uti plenitudine poteſtatis, & tollere ius cõmune, & præiudicare tertio, & illis quibus eſt ius quæſitum.conſ.51.nu.15. 62
4 princeps nunquam præſumitur aliquid concedere in præiudicium tertij.conſ.67.nu.24. Nec eſt præſumendum ſine cauſa uelle ius tollere nu.25.ibi. 85
1 princeps ſupremus poteſt feudum concedere.conſ.101.n.55. 186
1 princeps ſupremus ſine cauſa poteſt auferre ius tertij.nu.56.ibi. ſed contra.nu.69.& ſeq. 186
1 principes eſſe debent eccleſiarum defenſores.nu.62.ibi. 186
1 In dubio non præſumitur principem uti uelle plenitudine poteſtatis.nu.63.ibidem. fo.eo.
1 princeps non poteſt auferre dominium alterius quod eſt iuriſgentium ſine cauſa.nu.65.ibi.& nu.71. Et ſi fuiſſet dominium quæſitum per modos inductos iure ciuili.nu.70.ibi. 186
1 In dubio in principe non præſumitur iuſta cauſa quæ debet concernere fauorem publicum, quando diſpenſat contra iuſgentium.nu.72.ibi. Et maximè quando agitur de magno præiudicio, & non de modico.n.73.ibidem.
1 princeps ſupremus ſolitus eſt inueſtituras facere ſine aliquo ſigno aperto & ſimplici uerbo.conſ.22.nu.63. 48
1 princeps ſupremus derogare poteſt traditioni ſubditorum etiam iure poſitiuo inducta ſit.conſ.22.nu.87. 48
1 principis a uoluntate dependet ſumiſſio rerum feudalium.conſil.23.nume.105. 51
1 princeps ſciens ueritatem non debet procedere per tramites iuris.cõſil.101.nu.122. 186
1 princeps poteſt procedere declaratiue non ſolum quando declarat uerbo, uerum etiam quando facto & re ipſa declarationem facit.nu.125.ibidem. 186
1 princeps poteſt remittere omnem caducitatem propter canonem non ſolutum.conſ.108.nu.39. 202
4 princeps non debet uelle, niſi quod eſt æquum, & iuſtum. conſil.68.numero.242. 85
4 princeps poteſt fingere in his, quæ ſunt iuris uel facti.conſilio.93.numero.17. 115
3 princeps poteſt obſtaculum in ſucceſſionibus tollere.conſilio.46.numero.45. 71
3 princeps poteſt contractum nullum reddere ualidum.nu.46.ibi. eo.
4 princeps difficilius derogat iuribus litigantium, quàm aliorum.conſi.101.nu.15. 110
3 princeps in dubio concedendo reſtitutionem, non uidetur uelle præiudicare tertio.conſ.69.nu.167. 152
3 princeps reſtituendo aliquem, uidetur illi conceſſiſſe omnia bona, & iura quæ erant apud fiſcum, & illi competebant.nume.194. ibid.& numero.196. 152
4 princeps concedendo priuilegia, cenſetur ſe conformem reddere cum iure communi.conſi.141.nu.22. 147
4 principis appellatione, an ueniant barones, & qui nu.29.ibi. eo.
4 princeps non poteſt ligare ſucceſſorem.nu.42.ibi. 147
4 princeps non poteſt facere, ut factum ſit non factum.nu.35.ibi. 147
1 princeps quando procedit non tenetur ſeruare, & ſequi iuris ordinẽ, & ibi aliqua de principe.conſ.1.nu.28.& nu.ſeq. 2
1 princeps de abſoluta poteſtate poteſt procedere, etiam parte non citata.ibi.nu.31.& 42. eod.
1 princeps nedum uerbo ſed ipſo facto poteſt declarare, & procedere contra notoriè rebelles.& nu.39.& 40. etiam ſi non ſit ſupremus. 2
1 principi aſſerenti aliquid, quando ſit credendum.ibi.nu.41. 2
1 princeps facere dicitur ex plenitudine poteſtatis, quãdo ex certa ſciẽtia facit.ibi.nu.42.& 43. 2
1 princeps condendo legem generalem poteſt priuare quem dominio, ſuo, etiam in feudalibus, & iſto caſu non tenetur ad aliquam precij reſtitutionem.ibi.nu.45.46.47.& 49. 2
1 princeps poteſt remittere rebellionem.nu.69.ibi. 2
1 princeps ſi uult tollere, quæ ſunt iuriſgentium cum cauſa, uel de plenitudine poteſtatis non poteſt contra non ſubditos, & in rebus exiſtẽtibus extra ſuum territorium.conſi.1.nu.110. Et ſi contra ſubditos id facit ex cauſa debet ſoluere precium.nu.111.ibi. 2
1 princeps poteſt tollere ſpem ſuccedendi feudis puta per legitimationẽ ſeu alio modo.conſi.2.nu.35. 10
1 princeps in feudis poteſt præiudicare maſculis, & illud applicare fœminis, ſi in inueſtitura fœmina uocaĩ uel quando iſtud facit propter benemerita, & ſeruitia patris, & anteceſſoris, uel quando feudũ eſt promiſcuum maſculis & fœminis.conſ.4.n.41.& n.42.& 43.& 44 F

princeps poteſt libere iſtud facere agnatis etiam non citatis. nume. 43. ibidem. 14

2 Princeps ſuper iure poſitiuo poteſt libere diſponere. conſi. 1. n. 63. & numero. 29. 2

2 princeps legitimando poteſt præiudicare ſubſtitutis & fideicommiſſarijs, & alijs habentibus ſpem ſuccedendi. nu. 64. ibi. & nu. ſeq. Et ſola uoluntate ſua poteſt iſta facere. nu. 65. ibi. Et uoluntas colligitur, quando apponitur clauſula non obſtante. nu. 66. ibi. & nu. 67. Et per clauſulam de plenitudine poteſtatis. nu. 68. ibi. 2

2 princeps poteſt tollere ius & ſpem ſuccedendi etiam ſine citatione illorum prætendentiũ intereſſe. n. 68. ibi. & n. 74. 75. 78. 79. & 80. 2

2 princeps legitimando tollit obſtaculum de iure ciuili. nu. 75. ibid. Et quando conſtat principem id uelle non requiritur cauſa nec citatio. nu. 76. ibi. & nu. 81. 2

2 princeps legitimando plus poteſt, quàm ipſe comes. nu. 94. ibid. Niſi legitimet. auth. Ceſa. & circa ea quæ ſunt ſibi conceſſa. nu. 95. ibi. & nume. ſeq. 2

2 princeps ſine cauſa non poteſt tollere uaſſallo dominium utile. conſ. 1 numero. 119. 2

2 princeps legitimando ſolum tollit obſtaculum inductum de iure ciui. nu. 129. ibi. Et facit incapacem capacem quod poteſt etiam ſine cauſa. nu. 130. ibi. 2

2 princeps per reſcriptum poteſt legitimare filios naturales. conſi. 6. n. 1. Et iſta poteſtas poteſt concedi comiti palatino. nume. 2. ibidem. & numero. 46. 12

2 princeps poteſt tollere ius poſitiuum. nu. 8. ibi. ſed contra. nu. 48. 49. & 50. ibid. 12

2 princeps an poſſit tollere dominiũ quæſitũ de iure ciuili. n. 9. ibi. 12.

2 princeps poteſt legitimare in præiudicium illorum, quibus erat ius quæſitum. nu. 11. ibi. 12

2 princeps concedendo priuilegium uidetur concedere poteſtatem limitatã, ſicut & ipſe habet. conſ. 6. nu. 30. 12

2 princeps ſupremus legitimando poteſt præiudicare ſubſtitutis & fideicommiſſarijs quando iſtud intendit facere. conſ. 8. nu. 12. & 18. & alijs nu. ſeq. ibi. Et poteſt iſtud facere aliqua citatione. nu. 13. 17

2 princeps legitimando tollit obſtaculum iure ciuili inductum. nume. 14. ibidem. eo.

2 princeps poteſt concedere poteſtatem legitimandi eo modo, quo ipſe poſſet. nu. 15. ib. Etiam ut poſſit fieri ſine cauſa, & ſine citatione. nu. 16. ibi. Et comes pala. habens hanc poteſtatem poteſt iſtud facere ſicuti poſſet ipſe princeps. ibid. eo.

2 princeps licet poſſit uti abſoluta poteſtate, tamen comes non poteſt illa uti ſine cauſa, licet ſit ſibi conceſſa. conſ. 9. nu. 33. Debet enim talẽ legitimationem facere cum citatione, & cauſa nu. 34. ibi. Nec ſufficit cauſa putatiua, & abſolutum eius arbitrium. nu. 35. ibi. 18

2 princeps poteſt reuocare priuilegium, & legitimationem, quam conceſſit gratis. conſ. 12. nu. 22. 18

2 princeps poteſt declarare ea quæ in facto proprio conſiſtunt. numero. 225. ibid. eo.

1 princeps concedens omnimodam iuriſdictionem, concedere uidetur et merum & mixtum imperium. conſi. 9. nu. 3. 21

1 princeps ſine cauſa non poteſt auferre alicui dominium. conſi. 11. numero. 57. 25

1 princeps ſine cauſa non poteſt primum uaſſallum diueſtire, & infeudare alium. nu. 107. ibi. 25

1 princeps quando ex plenitudine poteſtatis tollit ius quæſitum, debet illi ſolui precium. nu. 116. & nu. 117. Etiamſi apponatur clauſula non obſtante. nu. 118. ibi. eo.

1 princeps non præſumitur concedere in damnum tertij. conſil. 11. numero. 136. 26

1 princeps in inueſtitura poteſt alterare naturalem qualitatem feudorum. conſ. 17. nu. 8. 39

1 princeps non præſumitur tollere ius quæſitũ alteri. conſ. 20. n. 25. 42

1 princeps propter merita parentum poteſt gratificare fœminas & eam habilitare ad feudum. conſ. 22. nu. 31. 47

1 princeps concedens inueſtituram tenetur illam obſeruare. conſ. 22. n. 45. Nec poteſt ipſam reuocare, & ſe pœnitere. n. 46. ibi. eo.

1 princeps concedendo feudum dicitur contrahere. nu. 47. ibi. Et talem contractum tenetur obſeruare, nec poteſt illum reuocare. n. 48. ibi. 48

1 princeps non põt antiquas inueſtituras infringere, & alterare. n. 49. ibi. Maximè ſi illas confirmauit. nu. 50. ibi. 48

1 princeps tenetur per eum inueſtito tradere poſſeſſionem feudi penes ipſum exiſtentem. nu. 51. ibi. Nec debet pati ut uaſſallus poſſideat. n. 52. Nec circa illa debet ſe reddi difficilem, ſed fauorabilem, ex quo tenetur defendere, & coadiuuare uaſſallum nu. 53. ibi. 48

1 principis beneficium latiſſime eſt interpretandum. conſilio. 22. numero. 56. 48

1 princeps poteſt loca ſui conſtituere alium ſine conſenſu populorum. conſi. 22. nu. 86. 48

1 princeps ex cauſa neceſſitatis poteſt transferre ſubditos in alium, nume. 88. ibid. Non eſt præſumendum dominum eſſe duriorem. nu. 89 ibi. & nu. 90. 48

1 princeps non tenetur concedere iterato feudum illi, uel eius ſucceſſori a quo ceciderunt propter præſcriptionem contra eos factam conſi. 23. numero. 252. 52

1 princeps ſupremus poteſt donare eccleſiæ etiam feuda. conſil. 24. numero. 2. 62

1 princeps ſupremus poteſt donare eccleſiæ, & illi concedere feudũ. conſil. 27. nu. 3. Et non indiget talis donatio inſinuatione. n. 3. ibi. 70

1 princeps non poteſt ius non ſubditis auferre etiam ex cauſa. conſ. 82. numero. 53. 149

1 In principe an & quando præſumatur cauſa in dubio. conſil. 82. nu. 54. & 55. 149

1 princeps non poteſt alteri actionem auferre. ibi. nu. 56. 149

1 princeps in dubio non præſumitur uti plenitudine poteſtatis. conſil. 82. num. 60. 149

2 princeps per modum conſtitutionis an poſſit ſtatuere, ut ſcriptura priuata celebretur, & fidem faciat. conſ. 22. nu. 57. 67

2 princeps an poſſit per modum conſtitutionis tollere ſolennitates. num. 58. ibidem. 67

2 princeps ſola uoluntate poteſt alterare iura & conſuetudines feudorum. conſ. 1. nu. 125. 2

2 princeps poteſt ſuccedendi tollere legitimando naturalem. ibidem. numero. 127. 2

2 princeps poteſt legitimare ad feuda ſine citatione, maxime ſtãte clauſula ex certa ſcientia & de plenitudine poteſtatis. ibi. n. 140. 2

2 princeps legitimando filium naturalem non dicit tollere ius aliquod certum tam reſpectu agnatorum tam reſpectu eccleſiæ directæ dominæ. ibi. nu. 150. 2

2 princeps ſupremus poteſt legitimare filios naturales per reſcriptũ & hanc poteſtatem poteſt concedere alteri. conſi. 5. n. 1. & 2. 12

4 princeps poteſt delicta præterita remittere, & delinquentibus indulgere, & pœnam relaxare, & de illis ueniam concedere. conſi. 1 nu. 1 & alijs ſeq. & nu. 8. 21. & 23. Et poteſt facere abolitionem & extinctionem delictorum, & pœnarum inde incurſarum n. 2. ibi. 2

4 princeps eſt ſupra ius poſitiuum, & habet plenitudinem poteſtatis. nu. 3. ibid. 2

2 princeps an poſſit dominium, quod eſt iuriſgentium, quæſitum uni in alium transferre. nu. 32. ibi. 2

4 princeps licet non poſſit auferre ius quæſitum tertio, tamen poteſt ordinare, quod ille non audiatur. nu. 38. ibi. 2

4 princeps poteſt alicui audientiam denegare. n. 41. 2

4 princeps poteſt iuri poſitiuo, & communi derogare, ſi de eius uoluntate conſtat. nu. 42. ibi. Et poteſt tertio præiudicare ex certa ſcientia, & cum clauſula non obſtante. nu. 43. ibi. & nu. 44. 45. & 52. ex uoluntate ipſius ſatis apparere dicitur ſi motu proprio diſponit. ibidem. numero. 46. 2

4 princeps procedens in materia iuris poſitiui, præſumitur procedere cum cauſa rationabili, licet non ſit expreſſa. conſ. 3. n. 136. Maximè quando appoſita apparet clauſula motus proprij. nu. 137. ibi. Et idẽ ſi non eſt appoſita dummodo conſtet de mente. nu. 138. ibi. 16

4 princeps non præſumitur placere niſi iuſtũ & honeſtũ. n. 139. ibi. 16

4 princeps legitimando tollit ius quærendum. n. 142. ibi. eo.

4 præſumendum in dubio non præſumitur male tractare ſubditos. nu. 182. ibi. & nu. ſeq. conſi. 5. 16

1 principes ſupremi poſſunt concedere immunitatem & exemptionẽ. conſi. 59. nu. 1. Ita etiam poſſunt concedere eam alij domini ſupremi comites, & marchiones ſi ipſis a ſupremo principe talis facultas ſuit attributa. nu. 2. ibi. 133

4 princeps ex cauſa poteſt alteri auferre ius quæſitum in regen. conſ. 1. nu. 49. ibi. Et quid ſi princeps fecit de plenitudine poteſtatis. nu. 50. ibidem. 2

4 princeps poteſt concedere reſtitutionem aduerſus ſententiam & condemnationem. nu. 59. ibi. & n. 60. Et potiſſimum in crimine blaſphemiæ & ſimilibus etiam poſt condemnationem. nu. 60. ibi. eo.

4 principes ſeculares nõ poſſunt ſuper crimine hæreſis, aliquid ſtatuere conſ. 2. nu. 104. Eſt namque mere eccleſiaſticũ & in omnibus ſpectat ad ſummum Pontificem nu. 105. ibi. 5

4 princeps laicus non poteſt aliquid ſtatuere ſuper concernentibus res eccleſiaſticas & tangentibus illam iuriſdictionem, & ſtatus a nõ ualent.

nu. 106.ibi. Et etiam incidenter ſuper iſtis laicus non habet iuriſdictionem.nu. 107.ibi. Nec debet ſe ſuper iſtis intromittere, & legem imponere eccleſiaſticis.nu. 108.ibi. fo. 60

4 Princeps laicus non poteſt concedere priuilegia circa inquiſitionem hæreticam.nu. 111.ibi. & nu. 104. & ſeq. Et intelliguntur conceſſa ſine præiudicio tertij.nu. 111.ibi. 5

4 Principes ſeculares poſſunt remittere portionem bonorum, eorum fiſcis applicandam.nu. 115.ibi. Et circa hanc partem bonorum ualere debent ſtatuta per eos condita.nu. 119.ibi. 5

4 Princeps, an & quando poſſit in ſuo arbitrio priuilegium per eũ conceſſum reuocare.conſi. 2.nu. 120. Et an iuſta cauſa reuocandi ſit illa quia ipſe conceſſit.nu. 121. Et quid quando conceſſerunt illud ſuper quo non poterant diſponere.nu. 122.ibi. & n. 124. Et quid ſi nõ uult ſtare & perſeuerare priuilegio, & conceſſioni.nu. 123.ibi. & n. 124 Et quid ſi priuilegium fuit acceptatum bona fide & ſine dolo.n. 125 ibi. & nu. 126. Et quid ſi priuilegium fuit conceſſum ob remunerationem & recompenſationem damnorum.n. 127.ibi. Et quid ſi trãſit in uim contractus & conuentionis.nu. 128.ibi. Et factus in uim contractus non poteſt reuocari etſi, quod ſonet in priuilegium. nu. 129. ibid. & nu. 133. 5

4 Princeps ligatur contractu per eum celebrato etiam cũ ſubdito. nu. 130.ibi. Et obligatur ex eo ſicuti quilibet priuatus.nu. 131.ibi. 5

4 Princeps tenetur obſeruare geſta & promiſſa per ſuum prædeceſſorẽ nu. 132.ibi. Et quid ſi cauſam lucratiuam priuilegium continet.num. 134.ibidem. 5

4 Princeps non poteſt in cauſa criminali tollere defenſionem.conſi. 5 nu. 157. Etiam ſi ſummariè iudicium agitetur.nu. 158.ibi. 5

4 Princeps licet non poſſit ſine cauſa uaſallum diueſtire tamen poteſt ponere feudum ſub certa regula.conſ. 103.nu. 8. 122

4 Princeps quando aliquid concedit non ſunt citandi illi, quorum poteſt intereſſe.conſ. 103.nu. 12. 122

4 Princeps poteſt iuri competenti agnatis præiudicare, ut fit per legitimationem & ſimilia.conſi. 103.nu. 4. 112

4 Princeps non poteſt facere ut factum non ſit factum.conſil. 141.numero. 36. 147

4 Princeps, quando procedit extraiudicialiter, ex certa ſcientia, & motu proprio non requiritur citatio.conſi. 5.nu. 107. Minus requiritur quando notorium eſt citandum non poſſe impedire actum.nu. 108. Et idem quando procedit ex poteſtate abſoluta.n. 109. Et maximè in beneficialibus & in diſponendis fructibus ipſorum. num. 110. ibi. Et in iſtis procedere poteſt, nullo iuris ordine ſeruato.nu. 111. ibi. Procedunt autem iſta quando certum eſt principem uelle ita procedere, ſecus in dubio nu. 112.ibi. 16

4 Princeps quod facit ex certa ſcientia dicitur factum pro uero & nõ ignoranter, nec tale factum poteſt reuocari in dubium.ibidem.nume. 121. & 112. 16

1 Principum exemplis non eſt iudicandum.conſi. 31.nu. 17. 79

4 Principales alicuius religionis habent magnam poteſtatem.conſil. 5. numero. 33 15

2 Principalis iurans moriens, liberatur a periurio.conſ. 54.nu. 94. 115

2 Principaliter ſeu incidenter deduci quando dicatur nullitas.conſ. 95. nu. 37. Si deducitur replicando incidenter dicitur deducta.ibi. 170

2 Principalis ſciens & non contradicens uidetur conſentire geſtis per procuratorem.conſi. 117.nu. 16. 217

2 principali conceſſa trahuntur ad illius augmentum.conſilio. 126.nu numero. 9. 224

1 Principium, origo, & ſtipes conſiderantur, & ultimus ſemper eſt ſucceſſor primi acquiſitoris, etiam ſi per mille annos, & manus feudum ambularet.conſi. 13.nu. 131. 51

3 Principium & ſtirpes attenditur in feudis.conſi. 65.nu. 11. 105

4 prioratus ordinis Hieroſolimitani, an habeat adminiſtrationem & iuriſdictionem.conſ. 44.nu. 2. 55

4 prioratus regularis ad nutum amouibilis, dicitur quando non eſt iuratus, uel conuentualis.nu. 3.ibi. 60.

4 prioratus an & quando dicatur curatus.conſi. 49. nu. 35. Et penes quem debet eſſe cura ipſius.nu. 36.ibi. Et quid habet facere, & quod ſit officium prioris.nu. 37.ibi. 60

4 prior in gratia, non ualens capere, ſi ſubeſt cauſa, quod in futurum capere poſſit, excludit interim ſequentem in ordine.cõſ. 117.n. 19. 130

1 priuatus poſſeſſione habet facultatem illam recuperandi.conſil. 10. numero. 80. 22

4 priuatus a iudice iuris ordine non ſeruato, quando ſit reſtituendus.cõſil. 11.nu. 7. 25

4 priuatus non poteſt exercere iuriſdictionem.conſilio. 67. numero. decimonono. 83

1 priuati non habentes ius, non poſſunt alienare res feudales. conſ. 27. nu. 119. Et non prodeſt tit. uenditionis niſi doceatur uendentes habere ius.ibi. & nu. 118. 70

1 priuare aliquem adminiſtratione & diſpoſitione bonorum ſuorum pœna eſt conſ 73.nu. 44. 137

1 priuari poſſeſſione ſua ſeu quaſi exigendi quis non debet propter depoſitum factum ab eius aduerſario.conſ. 39.nu. 1. 95

2 priuatio & prohibitio præſupponit habitum.conſ. 31.nu. 116. 96

2 Et conſ. 19.nu. 140.fe. 50. & conſ. 41.nu. 14. 113

2 Et conſ. 5.nu. 14. 15

4 poteſt quis ſe obligare ſub pœna priuationis.conſ. 137.nu. 25. 144

1 priuatur iure ſuo qui infra terminum ſtatutum non comparet.conſ. 1 nu. 54. quando decreto iſtud eſt cautum.ibi.nu. 55. 2

1 priuilegium obreptitium & ſubreptitium, non ualet conſi. 1.nu. 71. Debet fieri mentio de detentore & poſſeſſore.nu. 71.ibi. Et de alijs qualitatibus aggrauantibus, quæ ſi forent expreſſa reddidiſſent concedentem difficiliorem ibi. & nu. 71. & 72. 2

1 priuilegium & gratia non debet interpretari, ut nulliter dicatur conceſſum.conſ. 70.nu. 4. Nec debent reddi eluſoria.nu. 5.ibi. 134

2 priuilegium legitimandi poteſt concedi ſine citatione.conſilio. 1.numero. 150. 2

2 priuilegium conceſſum propter aliquam qualitatem non uidetur conceſſum perſonæ nominatæ non uoce concedenti, & in qua dicta qualitas non adeſt.conſi. 4.num. 12. Et attendi debet ſilus habens ſimilia priuilegia concedi ad dignitatem familiæ, & honorem conſanguineorum.nu. 14.ibi. 10

2 priuilegium conceſſum ſub aliqua qualitate, ut effectum ſortiatur, neceſſe eſt, quod dicta qualitas inſit tunc temporis, & quod probetur. nu. 15.ibi. & nu. 16. 10

2 priuilegium principis late interpretatur contra concedentem, quando interpretatio fit ſecundum ipſius mentem, non quando contra nu. 21.ibidem. 10

2 priuilegium legitimandi conceſſum Co. Palatino interpretandum eſt ut minus lædat ius commune, quàm fieri poſſit.conſ. 6.nu. 12. 11

2 priuilegium conceſſum contra ius commune ſtrictiſſime eſt interpretandum.nu. 13.ibi. 12

2 priuilegium quando præiudicat alteri, & infert damnum tertio in iure iam quæſito reducendum eſt ad terminos iuris communis, uel ut intelligatur conceſſum ſine præiudicio tertij nu. 14.ibi. Etiam ſi priuilegium conceſſum ſit motu proprio ex certa ſcientia, & agatur de modico præiudicio.nu. 15.ibi. Quod uerum niſi appareat de mente concedẽtis, quod uoluerit pˀiudicare in aliquo.n. 16.ibi. Et quãdo iſtud eſt interpretatio eſt facienda, ut minus derogetur & præiudicetur.nu. 17.ibidem. 12

2 priuilegium legitimandi conceſſum Comiti palatino interpretandum eſt ut minus lædat ius cõe.conſi. 9.num. 51. Et quando lædit ius tertij reducendum eſt ad terminos iuris communis.nu. 52. procedunt iſta etiam ſi appareat de mente concedentis uolentis præiudicare tertio. nã ita ueniũt ĩterpretãda.n. 53.ibi. Et uerba illa appoſita ĩ priuilegio ut legitimatus ueniat contra teſtamentũ, quando eſſet præteritus uel iniuſte exhæredatus.ibi. 17

2 priuilegium legitimandi qui ſe dicit habere, illud habet oſtendere.cõſil. 12.nu. 131. Nec creditur Comi. pala. dicenti ſe habere priuilegiũ numero. 133. 18

2 priuilegium continens conceſſionem inſolitam redditur ſuſpectũ.conſ. 12.nu. 140. 28

2 priuilegium Com. pala. interpretandum eſt, ut minus lædat ius cõmune.conſ. 11.nu. 168. Et ut minus noceat tertio, & illi damnum inferat.nu. 169. & nu. 170.ibi. Et minimum & leue damnum debet uenire in dicta poteſtate conceſſa.nu. 170.ibi. 28

2 priuilegij uerba, quod legitimatus poſſit uenire contra teſtamentum qualiter interpretentur.nu. 171.ibi. 28

2 priuilegij uerbum nullum cenſetur fruſtratoriè appoſitum n. 182.ibi. & nu. 183. Nec ſine effectu operandi.nu. 183. 28

1 priuilegium conceſſum ſubdito per uiam contractus non põt reuocari a Papa conſ. 11.n. 52. Ex quo ligatur dicto contractu nec põt illũ reuocare.n. 53.ibi. Et in hoc utitur iure cuiuslibet priuati.n. 54.ibi. 2

1 priuilegium etiam inualidum, ſi erretur in iure, præſtat iuſtã cauſam præſcribendi.conſ. 33.nu. 213. 27

2 priuilegium conceſſum, & limitatum certo loco non habet locum in alio.conſi. 14.nu. 41. 38

1 priuilegium principis plene probat donationem, & conceſſionem ipſius.conſ. 24.nu. 1. 62

2 priuilegium imponendi collectas, & grauamina exhibendũ eſt. conſi. 25.nu. 11. & nu. 99. Et interpretandum eſt ſine alterius præiudicio. nu. 11

na.12.ibi. Et an per priuilegium poſſint imponi noua uectigalia.nu.14.ibid.& nu.52. 78
1 Priuilegium ualet conceſſum ad inſtar alterius.conſ.15.n.50. 64
1 Priuilegium conceſſionis factum alicui probat illam.conſ.17.nu.11. Et facit idem notoriam nu.1.ibi. 70
1 Priuilegium probat iuriſdictionem & confinia iuriſdictionis. nu.12 ibi.& nu.13.ibi. 70
1 Priuilegium conceſſum ad inſtar alterius diſponit licet aliud non exhibeatur.conſ.33.n.2. Pront idem quando relatio facta eſt inter eaſdem perſonas diſpoſitiue & animo celebrandi actum.num.12.ibid. Item & quando contrahentes habēt poteſtatem ſibi ipſis praeiudicandi.nume.13.ibidem. 87
1 Priuilegio qui non utitur, & iure,large,ſed ſtricte uidetur illi renunciare,ut poſtmodum non ualeat illo uti large.conſ.35.n.21. 91
2 Priuilegium clauſum in corpore iuris,regulatur ſecundum ius cōmune.conſ.32.nu.18. 98
2 Priuilegium quod ſuis ſuccedat in locum patris,non eſt extenſibile conſ.37.nu.5. 106
4 Priuilegia reſtringenda ſunt contra tertium.conſ.9.nu.6. 24
Nec per priuilegia conceſſa religioſis dicitur ſublata poteſtas generalis.nu.9.ibid. 24
2 Priuilegium nouum non uidetur tollere antiquum. conſilio. 61.numero.49. 141
4 Priuilegium tollens facultatem ordinarijs,an & quando ſit ſtricte interpretandum.conſ.17.nu.8. 30
4 Priuilegium quando unus adequatur alteri, adequatus proſequitur priuilegia illius ad quem adequatur.conſ.17.n.3. 30
4 Priuilegium conceſſum uni ad inſtar aliorum conceſſorum alijs ſortitur eundem & parem effectum cum illis ad quos adaquatur.conſilio.22.num.5. 54
4 A uerbis priuilegiorum, & propria ſignificatione non licet recedere eſto quod alteri ſit nociua.nu.6.ibi. 34
4 Priuilegia probant exemptionem.nu.7.ibi. 34
4 Priuilegia praedicta ualent eſto quod in illis,nulla ſit mentio de iuribus ordinarijs cui infertur praeiudicium.nu.8.ibi. Potiſſimum ſi appareret de mente Pont.uolentis praeiudicare ordinarijs.nu.9.ibi. Ex quibus colligatur mentem Ponti.hanc fuiſſe.nu.9.ibi. 34
4 Priuilegium an & quando noceat illis,qui ſunt in quaſi poſſeſſione percipiendi aliquid,ſi nulla facta eſt mentio de dicta quaſi poſſeſſione.nu.23.ibi. 34
4 Priuilegium ſtatus priuationis conceditur directo domino, non emphyteutae.conſ.24.nu.10. 35
4 Priuilegium carnale & ſpirituale,utrunque fauorabile eſt, & a pari uidetur procedere.conſ.26.nu.37. 37
4 Priuilegium nullam faciens mentionem de litis pendentia, an ſit ſubreptitium conſ.30.nu.31. 41
4 Priuilegium non debet praeiudicare iuris tertij.nu.32.ibi. 41
4 Priuilegium concernens gratiam, ualet etiam ſi in eo nulla facta ſit mentio de litis pendentia.nu.41.ibi. 41
4 priuilegium habens clauſulam ex certa ſcientia de plenitud.ne poteſtatis, & alias derogatorias multos producit effectus.conſ.30.nu 46 per dictas clauſulas,an tollatur ius tertij.ſine aliqua citatione.n.47. ibi. Et quid in materia beneficiali.ibi. 41
4 Priuilegium poteſt obtineri lite finita, eſto quod de lite nulla ſit facta mentio,nu.45.ibi. 41
4 priuilegia conceſſa locis religioſis & pijs in quo loco ceſſent.conſ.34 numero.18. 47
4 priuilegium conceſſum aliquibus poteſt per Papam concedentem tolli & ſubuerti.conſ.38.nu.20. 51
4 priuilegium inquantum fieri poteſt,redaci debet ad terminos iuris cōmunis.conſ.40.nu.7. 53
4 priuilegia & gratiae mente reſtringenda ſunt conſ.42.n.5. 54
4 priuilegium quando conceditur aliquid per quod ſit reductio ad ius commune non ſonat in priuilegium ut conſ.41.n.5. 54
4 priuilegium uel gratia impetrata lite pendente non ualet. conſil, 45. numero, 30. 56
4 priuilegium primum non debet tolli per ſecundum,in quo non ſit mentio de primo.conſ.50.n.38. 63
1 priuilegium & inſtrumenta publica plene probant.conſilio.101.numero.4. 185
1 priuilegium interpretari debet conceſſum ſine praeiudicio tertij.conſ.101.n.59.& n.62. Poteſt opponi defectus intentionis etiam ſi adeſſet clauſula motus proprij n.60. 185
1 priuilegium interpretatur eſſe conceſſum,cum illa clauſula,ſaluo iure licet iure alterius, & ſimilibus.conſ.eo,nu.65.ibi. 185
1 Priuilegium & titulus emptionis inducunt fidē.conſ.101.n.85. 185
1 Priuilegio poteſt concedi,quod exteri gaudeant conceſſionibus factis ciuibus.conſ.108.nu.46. 218
4 Priuilegium allegantis incumbit onus probandi.conſ.95.n.8. 116
4 Priuilegium Papae an praeiudicet ordinarijs.nu.12.ibi. 116
4 Priuilegia,quae tantum ſunt conceſſibilia,non praeſcribuntur.nu.23.ibi. Fallit niſi eſſet praeſcriptio tanti temporis in cuius contrarium. &c.nu.24.ibi. Iſta praeſcriptio qualiter ſit probanda, & articulāda. nu.25.ibi.& nu.24. 116
3 Priuilegia curialibus conceſſa ſunt late interpretanda.conſilio.53. numero.102. 85
3 Priuilegia dotis multa ſunt.conſ.81.nu.8. 139
4 Priuilegium exigendi decimas extenditur etiam ad nonalia.conſ.73 nu.20 & nu.40. Idem dicendum,quando ultra praeſcriptionem adeſſet priuilegium ibi. 101
4 Priuilegium circa decimas concedi poteſt, ut non ſoluantur, prout etiam concedi poteſt,ut exigantur in aliena dioceſi.nu.22.ibi. 101
4 Priuilegium non extenditur ad futura regulariter ſed ſtricte eſt interpretandum.nu.23.ibi.& nu.28.& 32.declaratur. Fallit quando conceditur circa decimas exigendas.nu.24.ibi. 101
4 Priuilegium leſiuum iuris alterius reſtringi debet, & non extēdi maxime,ſi ledit ius parochialis eccleſiae circa decimas.nu.25.ibi.& n.38. Fallit quando eccleſiae parochiali concederetur aliquid,quod ſufficeret.nu.26.ibi.& nu.27. 101
4 Priuilegium a maioritate rationis extenditur,quādo eius uerba proportionantur ad extenſum.nu.29.ibi. 101
4 Priuilegium concedens nonalia,nedum comprehendit illa,quae erant tempora dati priuilegij,ſed etiam futura.nu.31.ibi. 101
4 Priuilegium conceſſum ſuper decimis percipiendis nonalibus,de quibus nonalibus ſit intelligendum.nu.34.ibi. 101
4 Priuilegium referens ſe ad poſſeſſiones,comprehendit omnes etiā nouas reductas ad nonalia.nu.35.ibi. 101
1 Priuilegi conceſſi miſeratione ca ſa ſpecialis mentio facienda eſt conſ.39.nu.14. 95
4 Priuilegia pacis remiſſiue.conſ.50.num.37.fo.52.& conſ.133.numero.14. 141
4 Priuilegia conceſſa a pluribus Roma.Ponti.ſucceſſiue id indulgentibus, & ex certa ſcientia non cenſentur ſublata per clauſulam generalem non obſtantibus conſ.140.nu.4. Idem non detur,quando apparet conceſſum in fauorem alicuius rationis.nu.5.ibi. 146
4 Priuilegia cauſa literaturae & ſcientiae conceſſa ſunt fauorabiliter intelligenda. Et abſurdum uidetur talia priuilegia ſimpliciter tolli per clauſulam illam non obſtante &c.conſ.140.nu.2.& 3. 141
3 Priuilegia multa ſunt conceſſa fauore piae cauſae.conſ.74.nu.16.& numero.17. 134
3 Priuilegia iſta non ſunt extendenda.nu.19.ibi. eo.
1 Priuilegium non debet continere repugnantiam conſilio.70.numero.11. 134
3 priuilegiatus non gaudet priuilegio contra alium priuilegiatū.conſi.53.nu.64. 85
4 Priuilegiati an etiam debeant intereſſe ut participent. conſilio. 32. numero.15. 45
4 Probandi onus incumbit aſſerenti res eſſe emphyteuticas.conſ.131. numero.25. 144
4 probare neceſſe eſt nec ſufficit aliquid dicere.conſ.61.nu.3. 77
4 Priuilegiati de iure quales ſunt pauperes clerici indigenae in ſua patria per clauſulas generales derogatorias non praeiudicatur. conſil. 140.num.10. 146
4 Probatio ſi tollitur facto aduerſarij comburentis ſcripturas,operatur ut ſtetur iuramento partis.conſ.134.nu.9. 142
4 Probatio potentior uincit aliam minus potentē.conſ.146.n.11. 151
4 Probationes in criminalibus debēt concludere.conſ.141.n.11. 147
1 probationes nouē recipiuntur etiam non probato dolo arbitri ad detegendam iniquitatem laudi & dolum re ipſa & enormiſſimam leſionem.conſ. 45. nu.94. Non dicuntur nunc probationes illae productae coram arbitro ſi non fuerunt in ſcriptis redactae.n.95.ibi. 101
1 Probatio non recipitur contra praeſumptionem de qua in l.3.C.ſi minor ſe ma.dixe.conſ.97.nu.116. 174
1 Probatio contra decretum recipitur in contrarium conſ.100.nu.19 Et decreta non obſtante poſſunt alienata recuperari.n.20.ibi. 183
3 Probatio contra inſtrumentum & decretum iudicis recipitur in contrarium conſ.85.nume.40. Et ſtandum erit ipſis probationibus & non inſtrumento nec decreto. Et tale decretum interpoſitum ſuper rebus minoris nunquam tranſit in rem iudicatam. ibidem. numero. 41.& 42. 144

4 probatio plena in excommunicatione declaratione, & cenſuris requiritur.conſ.41.nu.13. 53
4 Probatio in contrarium contra illud quod fingit Papa, non admittitur.conſ.44.nu.10. 55
4 Probationes requiruntur in cauſa matrimoniali, concludentes nec ſufficit ſola fama.conſi.58.nu.19. 72
4 Probatio quæ facienda eſt cum aliqua qualitate ruit uam qualitas illa non eſt probata, nã qualitas requiſita probanda eſt.nu.13.ibi. 72
4 Probationes ſemiplenæ et indicia quãdo iũgãtur.cõſ.153.n.37. 159
4 Probatum haberi debet id cuius contrarium non eſt credibile, nec perſuadendum bono uiro.conſ.60.nu.29. 76
4 Probationum materia non eſt anguſtanda.conſ.70.nu.8. 96
3 Probatio debet neceſſario concludere.conſ.19.nu.27. 28
4 Et cõſ.33.n.12.f.46.conſ.106.nu.18.f.124.et cõſ.153.n.39. 159
4 Probare debet quis ea, quæ ſunt fundamentum ſuæ intentionis.conſi.97.nu.16. 117
3 Probatio illa recipienda eſt in materia difficilis probationis, quæ haberi poteſt.conſ.67.nu.19. 111
3 Probationes debent eſſe concludentes quando agitur de impedito ſeu prohibitu teſtari.conſi.67.nu.67. 111
3 Probationes imperfectæ non coniunguntur ad faciendum unam perfectam.nu.89.ibi. 111
3 Probatio non uerisimilis reijcienda eſt.conſi.24.nu.27. 37
3 Probatio bonæ famæ & opinionis ualde attẽditur.cõſ.19.n.23. 45
2 Probatio contraria admittitur aduerſus præſumptiones filiationis.conſi.29.nu.81. 91
2 Probatio certa ſuperat probationem præſumptam.n.85.ibi. eod.
2 Probatio & præſumptio potentior præualet.nu.86.ibi. eo.
2 Probatio concludere debet neceſſario, & nõ per poſſibile.n.87.ib.e.
3 Probatio facta per terminum ualet, quando in termino fuit producta copia, & poſtmodum producitur originale.conſ.54.nu.16. Idem in cauſis ſummarijs.n.17.ibi. Idem quando parte præſente et nõ contradicente fuit probatio facta poſt terminum.nu.18.ibi. 89
3 Probatio bonæ famæ, bonitatis, & probitatis, ſatis operatur, & attẽditur.conſ.64.nu.14. 104
1 Probatio mixta per ſcripturam & teſtes eſt ualida etiam in materia requirente ſcripturam.conſi.77.nu.21. 143
3 Probationem & confeſsionem inducunt deducta in poſitionibus.conſil.79.num.6. 117
4 Probatio dubia non habet effectum, ut ex ea quis condemnetur. conſil.165.nu.11. 171
1 Probatio recipitur etiam poſt mortem in crimine læſæ maieſtatis.cõſil.1.nu.52. 2
2 Probatio filiationis reſpectu patris eſt difficilis.conſ.10. nu. 1. Poteſt tamen præſumptiuè probari, quando maritus & uxor ſimul cohabitabant, & naſcitur filius in domo mariti, etiam tempore generationis.nu.2.ibi. & nu.3.ibi. Sed contra.nu.42.& 85.83.84. & 85. Præſumitur filius mariti eſto quòd mulier eo tempore eſſet ab alijs carnaliter cognita.nume.4.ibid. Qua ratione iſtud ſit inductum. numero. 5. ibi. 21
2 Probationes iuris, ſunt probationes liquidiſsimæ.conſ.10.n.40. 21
2 Quod non poteſt probari directo ſui natura, de facili admittitur probatio per indirectum, & per coniecturas. ibid. & nume. 38. 39. & quadrageſimoprimo. eo.
4 Probatio contra præſumptionem iuris, & de iure recipitur in contrarium per confeſsionem partis, conſ.10.nu.84. Item ſi probatio recepta fuit contra illam præſumptionem licet non deberet recipi conſideranda eſt.nu.85. 24
4 Probatio debet eſſe certa in utraque parte alternatiuè, ut concludat.conſ.12.nu.52. 26
2 Probatio contra præſumptionem decreti recipitur in contrarium, & illi ſtatur.conſ.12.nu.59. 28
1 Probatio uera excludit præſumptionẽ contrariã.conſ.12.n.60. 29
1 Probatio filiationis difficilis reputatur.nu.213.ibi. 29
2 Et indicijs tamen approbatis a lege aſſumitur probatio.nu.134.ibi.
Procedit dicta præſumptio & probatio, etiam ſi aliquis habuiſſet cõuerſationẽ, & rẽ ueneream cũ coniugata et maritata.n.235.ibi. 28
1 Probatio non eſt aperta facienda de rebus deperditis.conſi. 74. nume. 40. 140
1 Probatio nulla eſt maior, quam illa quæ fit per confeſsionem. conſil. 75.nu.3. Et quando facta eſt parte præſente & acceptante.n.4.ibi. Et illa facta in poſitionibus & acceptata, ualida eſt n.5.ibi. Et quãdo fuit geminata, ualet.nu.6.ibi. Et per reſtitutionem bonorum inducta eſt confeſsio res reſtitutas penes habere.nu.7.ibi. 141
1 probatio debet eſſe concludens, in fi.conſ.23.nu.243.fo.51.& conſil.104.num.2. 191
1 probatio per inſpectionem ocularem in iure recipitur. conſ. 36. numero. 11. 92
2 probatio filiationis directa ex parte patris fieri non poteſt.conſ. 29. nu.5. Probari tamen poteſt ex coniecturis, ut ſi natus eſt ex marito, & uxore ſimul cohabitantibus in eadem domo, & uicinis ſcientibus nu.6.ibi. Vel ſi ipſe tractatus fuit ut filius a marito eius ex qua natus eſt & ſi ita fuit reputatus & nominatus uel fama uicinæ concurrit uel eſt in quaſi poſſeſsione filiationis. Et ſi tanquam filius fuit alioniñs educatus & gubernatus.ibi.7.8.& 9.& plenius.n.75. 91
2 probatio alicuius actus a communiter accidentibus & de ſui natura difficilis ſatis habet ut fiat per præſumptiones et coniecturas.conſi.29.nume.13. 91
1 probationes leuiores ſufficiunt in antiquis.conſ.104.nu.42. Et ſufficit qualis licet non ſit plena.nu.43. 191
1 probatio non concludens minimè releuat.conſi.47.nu.94. 105
3 Et conſ.13.nu.18. 22
1 probatio nulla eſt maior confeſsione propria.conſi.5.nu. 177. 16
4 probari quæ difficulter poſſunt probantur per coniecturas, & per ea quæ haberi poſſunt.conſ.55.nu.31. Et lex contentatur iſtis probationibus.nu.32.ibi. Et iunguntur probationes imperfectæ. numer. 33.ibidem. 69
1 probatio recipitur ſecundum ſubiectam materiam.conſilio. 57. numero. 37. 120
1 probatio concludens eſt, quando iudex adducitur ad fidem indubitatam.nu.39.ibi. eo.
1 probationes diuerſæ coniunguntur ad unã faciendã.cõſ.67.n.6. 116
1 probatio per uſum efficax eſt.nu.11.ibi. eod.
1 probatio quæ fit per euidentiam facti, etiam poſt ſententiam recipitur.n.14.ibi. Et iſta nunquam cenſetur eſſe excluſa.nu.15.ibi. 120
1 probatio bonæ famæ in genere ſuccumbit probationi contrariæ ſpecificæ.conſi.74.nu.45. 140
1 probatio recipitur ſecundum ſubiectam materiam cum arbitrarium ſit.conſi.75.nu.21. 140
1 probatio p uſum præfertur alijs probationib.conſ.95.nu.19. 169
1 probationes non ſunt reſtringendæ.conſ.97.nu.42. 174
1 probatio dominij difficilis eſt reperitur tamen conſ.104.nu. 7. 191
1 probatio dominij de præterito non infert neceſſario ad probationem dominij de præſenti.nu.8.ibi. & nu.114. Conſtare debet de identitate rei contentæ in inſtrumento.nu.9.ibi. & nu.21. 191
1 probatio plena reſultat ex diuerſis coniecturis ad idem tendentibus. conſ.104.nu.44. 191
1 probatio illa in antiquis melior eſt quæ fit per inſtrumentum. nume. 46.ibidem. eo.
1 probata poſſeſsione extremitatum probatur illa medij temporis.conſil.104.nu.92. 191
1 probatio dominij non inducitur ex ſola poſſeſsione.conſilio.107.numero.33. 199
1 probans de antiquiore poſſeſsione, debet in iſto poſſeſſorio obtinere. conſi.112.nu.71.& nu.74. 211
1 probatio dominij ualde confert huic poſſeſſorio retinendi. numero. 79.ibidem. 211
1 probatio recipitur in contrarium aduerſus præſcriptionem, in cuius contrarium.&c.conſi.113.nu.24.& nu.25. 213
1 probare an ſufficiat uſum per unam diem, & noctem in poſſeſſorio aquæductus.nu.27.ibi. 213
1 probatio præſcriptionum tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria difficilis erit.conſ.114.nu.18. 215
1 probanda eſt identitas rerum.conſ.119.nu.7. 219
4 probatio contra inſtrumentum recipitur in oppoſitum rem fuiſſe aliter geſtam & hoc probatur non meretur executionem. Et iſto caſu contra inſtrumentum recipitur probatio etiam ſi alias eſſet prohibita & poteſt fieri etiam per unum teſtem neceſſarium.conſilio.161. nume.5.7.& 8. 169
4 probationes neceſſariæ ſunt in crimine hæreſis licet ſuper eo poſsit ſummariè procedi.conſ.11.nu.102. 5
1 probationes in his quæ ſunt difficilis probationis iungũtur quæ alias non iungerentur.conſ.75.nu.20. 141
3 probationes factæ poſt terminum reijciuntur.conſi.109.num. 40. Et quid ſi de nouo peruenerunt ad notitiam partis.ibi.nu.41. Et an circa iſtud ſtandum ſit iuramento partis.ibi.nu.42.& 43. 174
3 probationes factæ in una cauſa, an & quando faciant fidem in alia cauſa inter eaſdem perſonas.conſ.87.nu.55. 147
3 probatio una declaratur ab alia.conſi.3.nu.39. 8
3 probatio furoris & dementiæ difficilis eſt.conſ.88.nu. 54. 149

3 *Probatio non põt fieri ante ultimũ diẽ termini parte nõ citata nec ſufficit citatio facta pro illa die ultimo.conſ.107.nu.92.& 93.* 170

3 *Probat o oblatio,interpellatio facta die ſequenti non ualet n.93.eo.*

3 *Probationes omnes ſunt arbitrariæ.conſ.55.nu.34.fol. 117.conſi. 57 nu.38.fo.110.& conſ.107.n.48.* 199

3 *Et conſ.88.nu 52.* 149

4 *Probanda multa ſunt,ut quis teneatur de auxilio.conſ.164.nu.13. Et illis non probatis non præſumitur,quod doloſè fuerit præſens.nume.14.ibid.* 170

4 *Probare debet litis pendentiam qui eam allegat.conſ.47.nu. 41. Et quid ſi lis non eſt ſuper titulo,ſed ſuper criminibus.ibi.nu.42.Et quid ſi u lite fuit receſſum & ſic fuit ſopita.ibi.nu.43.* 58

4 *Probare quando quis ſpecialiter aliquid debet non ſufficit id probare præſumptiue.conſi.104.nu.8.& 9.* 129

4 *Probandum eſt ſpecialiter & clare quòd beneficium fuerit creatũ poſt datam gratiæ.ibi.nu.10.* 129

1 *Probare duas cauſas copulatiuè propoſitas quis non aſtringitur. conſi.30.nu.40* 78

1 *Probare debet mandatum qui illud adducit.conſi.47.nu.36.* 104

1 *Probari dẽt metus ab eo qui eũ allegat formiter.conſ.10.n.34.* 22

1 *Probandum qualiter ſit quòd quis ſit uſus iure ſuo & non familiaritatis.conſi.27.nu.114* 70

3 *Probandum neceſſario eſt quòd quis fuerit hæres ulterius.conſ.24 num.40* 37

2 *Pro dictio denotat cauſam & modum.conſi.49.nu.21* 126

2 *Pronomen,meum dominium denotat.conſ.50.nu.21.* 127

1 *Procedere ſufficit per rationem,ubi legem non habemus. conſi.24. num.40* 63

4 *Procedens ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis uidetur uoluiſſe praiud care illi cuius eſſet quæſitum.conſ.5.nu.127. Et quãdo conſtat de mente diſponẽtis,nõ cõſiderantẽ iſta clauſula.n.128.ib.* 16

4 *Procedens ſine iuriſdictione nulliter procedit.conſi.124.num.11.Et taliter procedens punitur.nu.12.ibi.Idem, quando dicit ſe officialẽ, & non eſt.nu.13.ibi.* 136

4 *Proceſſus factus dilatione pendente,nullus eſt.conſi.106.num.14. Super negotio principali,adhuc non inſtructo, procedi non poteſt ad ſententiam.nu.15.ibid.* 130

4 *Proceſſus agitatus per delegatũ,cui tantũ erat commiſſum negotiũ grauaminis nõ ſubiacet uitio nullitatis,ſi in omnibus proceſſit ut delegatus abſq; noua commiſſione.conſ.15.nu.1. Quod uerũ quando cõmiſſio fuit ſibi facta cũ omnibus ſuis depẽdentijs incidentibus & cõnexis poterit enim tunc pcedere ſuper cauſa principali.nu.2.ibi.* 28

4 *Proceſſiſſe omnia præſumuntur ſcienter, ſolenniter & iuridice ex curſu longiſſimi temporis.conſi.25.nu.44* 36

1 *Proceſſus celeris,& feſtinanter factus non inducit nullitatem. conſi.79.nu.13.* 145

4 *Proceſſus factus a ſecundo delegato,an ualeat,ubi non fuit oppoſitum de prima commiſſione.conſi.49.nu.25* 60

4 *Proceſſus,& omnia obſecuta uirtute literarum prædictarum . non ualent,nec tenent.conſi.51.nu.37.Eo magis cum abſente parte, & non citata fuerint geſta.ibid.* 62

4 *Proceſſus & inde ſequuta nulla ſunt quando cauſa fuit delegata,& commiſſa ultra unum dietam reſpectu loci, in quo aduerſarius morã trahebat.num.38.ibi.Etiam ſi pars nihil opponeret.nu.39.ibid.Talis impetratio eſt ipſo iure nulla,nec ualidatur etiam conſenſu partium.nu.40.ibi.* 62

4 *Proceſſus,& inde ſecuta redduntur nulla , quando fabricatus fuit uirtute reſcripti ſurreptitij,contra quod aduerſario poterant competere exceptiones nota,& cognita impetranti.nu.41.ibi.* 62

4 *Proceſſus talis delegati redditur nullus ex prædictis, etiã ſi non fuiſſent oppoſita.nu.42.ibid.* eo.

4 *Proceſſus,& inde ſecuta,geſta per delegatum contra formam reſcripti ſunt ipſo iure nulla.num.43.ibid.* 62

4 *Proceſſus conuenire debet narrationi, & concluſioni ipſius reſcripti.nu.44.ibid.* 62

1 *Proceſſus & agitata a falſo procuratore nulla ſunt.conſi.100.nu. 51.De nullitate dici poteſt,etiam poſt ſententiam.nu.52.ibi.* 183

4 *Proceſſus factus,& fulminatus ſuper gratia reuocata , & nulla ẽt iudicatur nullus.conſi.74. nu.53* 102

4 *Proceſſus factus uirtute reſcripti ſurreptitij, parte non opponente, ualet.conſi.124.nume.19.Et quid ſi ſecunda commiſſio ſurreptitia, pedum confirmat iuriſdictionem,uerum illam reuocat ab alio.nume. 22.ibid.* 136

3 *Proceſſus factus per iudicem formiter recuſatum eſt ipſo iure nullus.conſi.98.nu.7.* 163

3 *Proceſſus nulliter factus non facit deſinere rem eſſe integram.nu.17 ibidem.* 163

1 *Proclamata & bannimenta an poſſint ſuper collectis ſoluendis fieri. conſi. 25.nu. 40.Et quid ſi ſit generalis impoſitio u Baronis. nu. 41. ibi.& nu.116.117.& 118.* 64

1 *Proclama generale non afficit nec refertur ad perſonas certas.conſ. 101.n.128.Et eius effectus ceſſat in perſonis,in quibus ceſſat cauſa inducens proclamationem.nu.129.ibi.* 186

4 *Proclama ſi non habet inſertum tenorem commiſſionis,an & quando ualeat.conſi.99.nu.9. Et quid ſi ſit in urbe,quando adeſt Papa. nu.10.ibid.* 119

2 *Procreati ex fœminis ſequuntur familiam patris non matris . conſi. 10.nu.42.* 62

4 *Procurator in cauſa , an poſſit produci in teſtem contra ſuum principalem.cõſi. 70.nu.1.& ſeq.Et an poſſit eſſe teſtis in iudicio pro ſuo principali,& in eius fauorem.nu. 2.ibid.Et an inuitus poſſit cogi ad deponendum contra ſuum principalem.nu.3.ibi.* 96

4 *Procurator quare non admittitur in teſtem pro ſuo principali.conſ. 70.nu.5.* 96

4 *Procurator appellantis,an poſſit recipi in teſtem pro appellante,uel contra ſuum principalem.nu.9.ibi.* eo.

4 *Procurator poteſt eſſe teſtis pro ſuo principali parte aduerſa conſentiente.nu.9.ibi.* 96

4 *Procurator,& aduocatus,an a pari procedant circa teſtimoniũ prohibendum.nu.12.ibi.* 96

4 *Procurator,an poſſit eſſe teſtis,ut deponat ea,quæ ipſe ſcinit,poſt quã fuit procurator. nu.13.ibid. Et quid de his,quæ ante ea ſciebat. nume. 14.ibi.* eo.

4 *Procuratoris conſtitutio ſeu reuocatio facta in fraudem non debet nocere tertio.conſi.70.nu.14.* 96

4 *Procurator,an poſſit cogi ad deponendũ ut principalis.nu.15. ibi.* e.

3 *Procurator prius debet legitimare ſuam perſonam.conſi.24.nu.38. Et hoc non probans male agit,& puniri debet.nu.39.ibi.* 37

3 *Procurator minus legitimè conſtitutus,& admiſſus nocet admittenti.conſ.32.nu.13.* 50

3 *Quando poſſit dici de falſo procuratore.nu.14.ibi.* 50

4 *Procurator primus an,& quando cenſeatur reuocatus per conſtitutionem ſecundi.conſ.88.nu.22.* 111

4 *Procurator primus conſtitutus ad negotia non cenſetur reuocatus per ſecundum conſtitutum ad lites.nu.23.ibi.* 111

4 *Procurator non cenſetur reuocatus per actum poſtmodum geſtum per principalem.n.24.ibi.* 111

4 *Procurator primus non cenſetur reuocatus ſi ſecundo loco ipſemet conſtituitur,ſub eadem forma,qua prius,ſecus,ſi ſub diuerſa. nu. 25 ibid.& nu.26.* 111

4 *Procurator conſtitutus collegialiter an poſſit reuocari à particularibus de collegio,an poſſint uariare , & qualiter.conſilio.90. nume. 27.& etiam nu.28.* 113

4 *Procuratorem conſtituere quis nõ tenetur in cauſa ardua.conſ.10:. nu.3.& nu.5.6.7.* 121

4 *Procurator non poteſt renunciare appellationi.conſ.108.n.40.* 125

4 *Procurator an poſſit prorogare terminum.conſ.134.nu.17.* 142

4 *Procurator conſtitutus ad conferendum,qualis debeat eſſe, ut ceſſet infra.conſ.50.nu.10.* 61

4 *An ualeat conſuetudo, quod habẽtes dignitatẽ in eccleſia poſſint cõſtituere pcuratorẽ ad cõferẽdũ beneficiũ ante uacationẽ.n.11.ibi.* 61

4 *Procurator & ſollicitator non ſunt idonei teſtes conſilio quinquageſimotertio.nu.18.* 65

1 *procurator poteſt prorogare. conſi. 117.nu. 24. Etiam cerrum arbitro. nu.25.ibi.Et ſi principalis ſciuit,& non contradixit uidetur cõſenſiſſe geſtis per procuratorem.nu.26.ibi.* 217

1 *Procurator ſimpliciter cõtrahendo,uidetur procuratorio,& nõ proprio nomine in dubio contrahere. nu. 29.ibi.* 217

3 *procurator conſtitutus cum pacto de non reuocando poterit tamen reuocari.cõſi.69.nu.118.Etiam ſi appoſitum eſſe iuramentum, licet reuocans efficiatur periurus.nu.119.ibid.declaratur.nu.145.* 118

3 *procuratori in rem ſuam transferuntur utiles actiones. conſil.117. numero.33.* 169

3 *procurator in rem ſuam ſeu adiectus in rem ſuam quando quis dicatur.conſi.117.nu.34.* 169

3 *procurator in rem ſuam conſtitutus dicitur,quando data fuit facultas diſponendi de re aliqua prout de re propria.nu.35.ibi.* eo.

3 *procurator ſimplex eum liberu,non habet utiles.nu.36.ibi.* eo.

3 *procuratorio nomine Titij comparẽtos in iudicio , reliquos actus ſucceſſiue factos,& ſimpliciter non expreſſo noĩe intelligitur facere & procuratorio*

procuratorio nomine.nu.39.ibi. eod.
3 Procurator in rem ſuam conſtitutus dicitur, ex illis uerbis, & ne ſe gerere & facere in ordine ſuo.n.4 .ibi. Potiſſimum ſi intererat committentis illi deſtinatam ſolui. nu.46.ibi. 169
4 Procurator ita conſtitutus in iudicio, ſeu extra, quid poſſit facere. conſi.8.nu 14. 23
4 Procurator fructus exactos tenetur reſtituere.nu.16.ibid. Et non reſtituendo ad quid teneatur.nu.17.ibi. eod.
4 Procurator non habens mandatum ſpeciale, uel cum libera, non poteſt iuriſdictionem prorogare.conſi.15.nu.3. 28
4 Procurator conſtitutus ad proſequendum reſeruationem, illa reuocata, caret poteſtate.conſ.18.nu.22. 31
4 Procuratoris mandatũ finitur lata ſententia.conſ.18.nu.23. 31
4 Procuratoris negligentia, ſeu patronorũ, an & quando deuoluat collationem ad ſuperiorem.conſ.41.nu.11. 53
4 Procurator an poſſit conſtitui ad conſentiendam penſioni imponendæ ſuper tali beneficio, quod adhuc non erat conſtituentis, ſed debeat ſibi conferri.conſ.45.nu.1.& ſeq. 55
4 Procurator conſtitutus ad lites ſuas, an poſſit exercere futuras, ſi de præſenti conſtituens nullas habet.nu.14.ibi. eod.
4 Procurator quando exercet actum, ſemper attenditur ubi eſt ut dicto tempore & loco abſcataſ conſtituens actum exercuiſſe.nu.8.ibi. Maximè quando incontinenti illa facienda erant.nu.9.ibi. 55
1 Procurator ſeruans fines mandati, non tenetur.conſ.78.nu. 33. Nec debet pati damnum, ſi illos ſeruauit.nu.34.ibi. Tenetur namque mandans non procurator ex geſtis per procuratorem.num. 35.ibid. Et ſatis eſt procuratori oſtendere mãdatũ, & docere de illo.n.37.ibi. Maximè quando mandatum fit gratia mandantis tantum.nume.38. ibidem. 144
1 Procurator conſtitutus ad iudicia, non tenetur, ſi ſeruat fines mandati.num.39.ibi. 144
1 Procurator ad contrahendum finito officio, ulterius non tenetur cõparere. conſ. eo.nu.40.& nu.41.& ſeq.& 46. Et eſt uera concluſio, & reſpondetur contrarijs.nu.41.ibi. & nu.42. Et procedit, etiam ſi contractus eſſet, ultro citroque obligatorius.nu.43.ibi. Et quando principalis eſt ſoluendo.n.44. Et quando in actu geſto fuit expreſſa cauſa tangens mandantem.nu.45.ibi. 144
1 Procurator minoris ien mulieris quando contrahit non procedit a pari cum tutore ſeu curatore.conſi.98.nu.63. Quandoque tamẽ procedunt a pari, ſi in utroque eadem uiget ratio.nu.64.ibi. Et ſatis eſt identitatem rationis concurrere in illo, de quo quæritur, licet in alijs differat.nu.65.ibi. 178
1 procurator minoris ſeruare tenetur formam a ſtatuto traditam.conſil.99.num 17. 182
5 Procurator nunquam uidetur habere mãdatum ut faciat actum per quem ſuus principalis in periurium incidat.conſi.100.num.7. Et quid quãdo in mendacio & negatione non adeſt dolus.nu.8.ibid. Et quid ſi facta eſt per illa uerba, nego narrata prout narrant.n.9.ibi.&c. 176
1 Procurator ſine ſpeciali mandato, non poteſt offerre campum. conſ. 31.nu.50.& nu.52. 79
1 Procurator ad unum actum conſtitutus non poteſt gerere alia. nu. 52.ibidem. 79
1 Procurator non poteſt ſine ſpeciali mandato renunciare ſuſpicioni iudicis.nu.54.ibi. 79
1 Procurator an poſſit iuriſdictionem prorogare. conſ. eod. nume.71. ibidem. 79
1 Procurator non poteſt allegare ſuſpectum iudicem ſine mandato ſpeciali.nu.72.ibi.& nu.115. eod.
1 Procurator non tenetur ſuum mandatum oſtendere, ſi non eſt petitum.conſi.31.nu.118. 79
3 Procurator poteſt iuriſdictionem prorogare.conſi.45.nu.15. 101
1 Procurator conſtitutus ad compromittendum, non poteſt ſuper compromiſſo iurare nec renunciare enormiſſimæ læſioni.nu.55.ibi.101
1 Procurator poteſt conſtitui per literas & epiſtolam, & dari mandatum.conſ.47.nu.14. 104
1 Procurator gerens negotia procuratorio nomine præſumitur gerere. num.:6.ibidem. maximè ſtante conſuetudine mercatorum. num. 7. ibidem. 104
1 Procurator nedum formam tenetur obſeruare, ſed etiam qualitates ipſius.nu.42.ibi. Etiam ſi in modico conſiſterent omittenda non ſunt num.43.ibid. 104
1 Procurator formæ & ordini dato non poteſt addere, ſeu minuere.nu. 44.ibid. 104
1 Procurator probare habet ſeruaſſe formam datã.n.46.ibi. Et maximè tempus infra quod habebat actum gerere.nu.47.ibi. 104
1 Procurator non poteſt obligare dominum mandantem ultra ordinem datum.nu.51.ibi.& nu.56. Quando aliter mandatum non erat daturus, niſi ſecundum formam datam.nu.52.ibi Et prohibere uidetur omne, quod ultra formam datam fieret.nu.53.ibi. 104
4 Procurator conſtitutus ad præſtandum conſenſum pluribus ex cauſis excuſatur, ſi illum non præſtat.conſ.5.nu.44.& nume.41 & ſequen.& 63.& ſeq. 15
4 Procurator ſimpliciter recipiens inſtrumentũ mandati, uidetur illud acceptare nec põt pœnitere.conſ.5.nu.103. Et idem quãdo ſimpliciter recipiuntur literæ cambij, et illi nõ contradicitur.n.106.ibi. 16
4 Procurator conſtitutus ad percipiendum fructus, cum ampla poteſtate ita ut poſſit fructus ad ſuos uſus conuertere, an illos lucretur, et an teneatur reſtituere dicta licentia non obſtante.conſi.8.nu.1. 23
4 Procurator quando quis cenſeatur conſtitutus in rem ſuam. conſ.8. num.9. Et quid ſi non eſt facta aliqua ceſſio .n.10.ibi. Et quid ſi nulla cauſa poteſt colligi, ut ita uideatur conſtitutus.nu.2. ibi. 23
2 Prodigus non obligatur ad ſui damnum, contrahit tamen ad ſui utilitatem.conſ.16.nu.98. 43
1 Producens inſtrumentum falſum uel minus ſolenne tenetur illi ſtare. conſi.125.nu.20. Et ſimpliciter facta non poteſt poſtmodum colorari. nume.21.ibid. Et quid ſi produxit in parte & partibus. conſ. ea. num.22.ibi.
Et ita producens fatetur quando aduerſarius dixit ſe uelle uti. num. 23.ibidem. 223
1 Producens unam cauſam, & probans aliam ſuccumbere debet. conſi.131.num.4. 229
3 Producens ſcripturam uidetur approbare eam & omnia contenta in illa.conſ.79.nu.3. 137
4 Producens in ſecunda inſtantia nouas materias non continentis ius commune dolo non caret.conſ.130.nu.10. 139
4 Profeſſio facta contra formam ſtatutam nulla eſt. conſ. 75. numero. 7.& 8. 104
4 Profeſſio mulieris ingreſſa monaſterium, poſt contractum matrimonium non illam obliget ſaltem in genere.conſ.65.nu.3. 104
3 Proœmium, & præfatio oſtendunt exixam uoluntatem diſponentis. conſ. 4.nu.34. 72
1 Proœmium denotat mentem & cauſam finalem.con, 88.n.24. 158
2 Et conſ.24.nu.32.fo.72.& conſ.83.nu.26. 169
3 Et conſ.12.nu.9.fo.29.conſ.33.n.17.fo.51.& conſ 64.n.18. 104
2 Proœmium probat mentem, & uoluntatem teſtatoris.conſi.84. numero.27. 169
3 Proœmium inducit cauſam finalem conſ.77.nu.45. 135
4 Proœmium, & præfatio conſideratur.conſi.42.nu.21. 54
4 Proœmium inducit cauſam finalem diſpoſitionis.conſi.46. num. 24. fo.37.& conſ.68.nu.257. 83
4 Proœmium ſtatuti oſtendit cauſam finalem ſtatuendi.conſi. 69. numero. 5. 95
4 Proœmium mentem & uoluntatem denotat.conſi.134.num.4. 142
4 Prohibitum a lege non poteſt fieri etiam per indirectum. conſi. 27. nume. 33. 38
3 Prohibita matre uidentur a fortiore prohibiti & eius filij.conſi.88. nume. 38. 158
4 Prohibitum directo cenſetur prohibitum ne per indirectum fiat.conſil.3.num.33. 5
4 Prohibita ad tempus, cenſentur conceſſa ad tempus. conſil. 18. numero. 8. 21
4 Prohibita laicis, cenſeatur prohibita clerico coniugato, exceptis duobus caſibus.conſ.40.nu.27. 52
3 Prohibita uno tempore, cenſentur etiam alio tẽpore prohibita, quãdo utroque tempore eadem uiget ratio.conſ.10.nu.45. 24
3 Prohibita ad tempus ex cauſa & ratione cenſentur prohibita perpetuo.nu.46.ibi. 24
3 Prohibita aliqua ratione, cenſentur etiam prohibita omnia per quæ ſequi poſſet effectus illorum prohibitorum conſi.83.nu. 38. 143
3 Prohibita alienatione cenſetur prohibitus contractus emphyteuticus & libellarius.conſ.85.nu.8. 143
2 Prohibitio alienationis comprehendit eam, quæ fit inter uiuos, & illam quæ fit per ultimam uoluntatem.conſ.9.nu.14. 18
2 Prohibitio & excluſio unius, eſt alterius incluſio.conſ.14.nu.15. 37
1 Prohibitio generalis comprehendit omnes ſuas ſpecies, & econtra conſi.13.nu.42. 3[illegible]
1 Prohibitio alienandi facta uni perſonæ non extenditur ad alias. conſi.32.nu.13. [illegible]
1 Prohibitus alienare non poteſt id facere nec inter uiuos, nec in teſtamento.ibi.n.52.& n.55. Et an comprehendatur illa quæ uenit ex ce

ſario & ab inteſtato nu. 33. ibi. & nu. 34. 84
1 Prohibitio alienationis habens cauſam generaliorem dicto, ultra illud non extenditur. nu. 36. ibi. & nu. 37. 38. & 46. 84
1 Prohibitio alienationis facta uni perſonæ extenditur ad alias. num. 81. ibidem. 84
2 Prohibitus facere ad tempus poſt illud uidetur habere permiſſionem. conſi. 25. nu. 14. 78
4 Prohibitio alienandi perſonalis, & temporalis ceſſat poſt illud tempus. nu. 13. ibi. 78
2 Prohibitio perſonaliter facta, non porrigitur ad nepotes. conſi. 31. numero. 27. 96
2 Prohibitus alienare, an poßit inſtituere hæredes. conſ. 58. nu. 9. 137
2 Prohibitus petere in præteritum, non uidetur prohibitus pro tempore futuro. conſ. 65. nu. 20. 147
2 Prohibitus petere, intelligitur de petitione facti, & iniuſta, non autẽ de iuridica, & iuſta. nu. 21. ibi. eo.
2 Prohibitio facta per teſtatorem uolentem eius hæredem non poſſe teſtari de aliquibus bonis antequam perueniat ad ætatem annorum uiginti inducit fideicommiſſum. conſi. 72. nu. 1. 153
2 Prohibitio facta ad tempus expirat ueniente dicto tempore. num. 2. ibidem. 153
2 Prohibitus teſtari uſque ad 20. annos. ſi nihil diſpoſuit, bona teſtatoris ueniant ad coniunctos & affines ipſius, qui hoc caſu dicerentur diſpoſitiue uocati. nu. 10. ibi. 153
4 Prohibitio unius eſt aliorum permiſſio. conſ. 18. nu. 9. 21
2 Prohibitio perſonalis de non alienando perſonam prohibitã nõ tranſgreditur. conſ. 88. nu. 10. 179
3 Prohibitio ad tempus facta cenſetur perpetua ex ratione, qua teſtator fuit motus. conſ. 92. nu. 50. 187
2 Prohibitus alienare cenſetur nedum ipſe, ſed etiam eius deſcendentes prohibiti, conſiderata ratione prohibitionis, qua teſtator fuit motus. nu. 51. ibi. & nu. 52. eo.
3 Prohibitione alienationis cum cauſa facta inducitur fideicommiſſum. conſ. 1. nu. 35. 2
4 Prohibitio quæ fit per ultimam uoluntatem, eſt magis potens, quam illa quæ fit per actum inter uiuos. conſ. 46. nu. 16. 57
1 Prohibitio petendi redditionem adminiſtrationis limitata ad certas perſonas non extenditur ad alias, cum fuerit perſonalis. conſil. 14. nu. 26. & nu. 37. & ſeq. 135
1 Prohibitio expreſſa impedit conſenſum, etiam ſi ad actum aliquem ſit proceſſum. conſi. 93. nu. 43. 166
1 Prohibitio ſub qua forma eſt facienda. conſ. 93. nu. 60. 166
3 Prohibitio de non alienando facta filio extenditur ad nepotes & deſcendentes quando mens teſtatoris ad id applicari poteſt. conſil. 1. nume. 38. 2
3 Prohibitio falcidie & trebellianice an ſit obſeruanda in filijs primi gradus. conſ. 1. nu. 81. 2
4 Prohibitio de contrahendo matrimonium cum relicta fratris deſcripta in leuit. an ſit diſpenſabilis in caſu particulari, ſecundum materias occurrentes. conſ. 68. nu. 466. 85
4 Prohibitio dictis matrimonij, uidetur moralis, & inducta ſecundum bonos mores, & contra malos & turpes. nu. 380. ibid. 85
4 Prohibitio prædicta, quas perſonas comprehendat. nu. 382. ibi. 85
3 Prohibitus alienare non poteſt detrahere trebellianicam. conſi. 45. nu. 10. Idem in falcidia per auth. ſed in ea. C. ad leg. Falcid. n. 11. ibi. & nu. 12. & ſeq. Et quid ſi in hæreditate adſunt ultra prohibita alienari alia bona in quibus poteſt detrahi legitima & trebellianica. nu. me. 12. ibidem. 66
3 Prohibitio alienandi reijcitur, quo ad legitimam. ibi. nu. 21. 66
4 Prohibitio alienandi facta legatario ſeu fideicommiſſario ualet. nume. 22. ibi. eo.
3 Prohibitione non obſtante poſſunt bona alienari ut ſatisfiat creditoribus & alijs grauaminibus. ibi. nu. 29. eo.
3 Prohibitio de non alienando facta uni perſonæ extenditur quando que ad alias. conſ. 7. nu. 18. fo. 14. conſ. 50. nu. 61. & nu. 60. 80
3 Prohibitio facta filijs extenditur ad alios, ex mẽte coniecturata. cõſ. 52. n. 45. Et quãdo fideicõmiſſũ eſt reciprocũ ueniunt nepotes. n. 36. ibi. Et tale fideicommiſſum nõ cẽſetur oneroſum. nu. 37. ibi. 84. et 85
3 Prohibitio alienationis inducit fideicommiſſum fauore illorum pro quibus eſt facta. conſ. 52. nu. 45. 83
3 Prohibitio de non alienando facta filijs, quando extendatur ad nepotes. conſ. 4. nu. 20. 84
3 Ex prohibitione de non alienando reſultat fideicommiſſum graduum. nu. 13. ibi. 84
3 Prohibitio de non alienando iniuncta filijs, non extenditur ad nepotes. conſi. 66. nu. 73. Fallit niſi adeſſet coniecturata mens teſtatoris. conſ. eodem. ibi. 107
3 Prohibitio facta in uno tempore extenditur ad aliud ex coniecturata mente teſtatoris. ibi.
3 Prohibitus teſtari dicitur ille ad quem fuit prohibitus acceſſus notarij, ſeu teſtium. conſ. 67. num. 5. Item & ille qui alio modo impeditus fuit, doloſe tamen. nu. 6. ibi. & ſeq. & nu. 72. 111
3 Prohibitus dicitur pater teſtari, ſi tranſmiſit filium ad uocandum notarium, & ille eum non uocauit. conſ. 68. nu. 70. 111
3 Prohibitio falcidiæ ſeu trebellianicæ expreſſe facienda eſt. conſ 9. nume. 9. Et an poſſit fieri in æquipollentes. ibi. 16
3 Prohibitus uno tempore, non cenſetur prohibitus alio. conſil. 16. n. 12. Fallit. nu. 45. 24
3 Prohibitus alienare per fideicommiſſum non poteſt alienare, nec inter uiuos, nec per ultimam uoluntatem. conſ. 17. nu. 4. 25
1 Prohibitio de non alienando tacita & expreſſa an procedat a pari. conſ. 119. nu. 4. 219
3 Prohibitus alienare, quam partem alienare dicatur prohibitus. conſil. 22. nu. 47. Et quid ſi in prohibitione alienationis, adiecta eſt cauſa. num. 48. ibi. Vel alienationis, prohibitio facta eſt in rem. num. 49. ibidem. 34
3 Prohibitus alienare incertas perſonas curare debet ne ad illas aliquo caſu, bona perueniant. conſi. 22. nu. 56. 34
3 Prohibitus alienare contra præceptum teſtatoris facit, ut bona alienata perueniant ad illum, in quem teſtator eo caſu noluit peruenire. num. 58. ibid. 34
2 Prohibitio limitata ad tempus, ceſſat illo finito. num. 32. ibidem. & numero. 35. 44
Et eo finito dicitur prohibens permittere. nu. 33. ibi.
3 Prohibitio non contrahendi matrimonium cum uno, ualet, licet generalis ſit nulla. conſ. 29. nu. 49. 45
4 Prohibitio facta ſub hominibus talis loci, an cenſeatur facta ut ſingulis, uel uniuerſitati. conſ. 91. nu. 18. 113
4 Prohibitio prima de non alienando facta per pactum ſeu contractũ non impedit dominij tranſlationem, uerum alienans tenetur ad intereſſe. conſi. 100. nu. 1. Fallit quando non contrafacienti fuiſſet reſeruatum ius in re ipſa. ibidem. nu. 2. Quis ius reſeruatum dicitur quando adiecta fuit hypotheca & obligatio bonorum ibid. nu. 3. Fallit & quãdo paciſcentes conſiderarunt ſolam alienationis attentationẽ ibidem nu. 4. Et quid ſi non alienaui ſed mandauit alienare, ibid. nu. 5. & 6. Et conſequenter ſufficere uidetur ſolus conatus etiam effectu non ſecuto ibi. n. 7. Et quid ſi mandauit alienare poſt mortem paciſcentis & ſic ad tempus habile. ibi. nu. 11. & prohibitio iſta non excludit hæredem ab inteſtato. ibi. nu. 17. 119
4 Prohibitus alienare capit omne tempus. conſi. 100. nu. 18. 119
4 Prohibitus perpetuo alienare intelligitur durante eius uita, uel ac. nu. 34. ibi. & nu. 37. 38. 39. 119
4 Prohibitus alienare dicitur perueniſſe ad actum alienationis qui illã alteri legauit & cum dicta uoluntate mortuus eſt. nu. 28. ibi. 119
4 Prohibitus a minoribus, uidetur prohibitus a maioribus. conſi. 136. numero. 3. 145
3 prohibitio de uendendo facta a lege contra regulas iuris communis non comprehendit alios contractus ex quibus transfertur dominiũ conſ. 81. nu. 20. 140
3 Prohibitus uendere, an & quando cenſeatur prohibitus cedere. nume. 28. ibi. 140
1 Prohibitus alienare non cenſetur inter ſuos prohibitus teſtari etiam inter illos de familia, etiam remotiores, & quando maxime quãdo alienatio feudi fit inter ſuos liberaliter. conſ. 11. n. 39. 40. & 46. 25
3 prohibitio de non ſoluendo poteſt etiam fieri authoritate iudicis. cõſ. 107. num. 69. 169
3 Prohibitio de non ſoluendo principali creditori, ſi non ualet in uim ſequeſtri ſimplicis tamen ualebit in uim ſimplicis prohibitionis. conſil. 107. nu. 70. 169
3 Prohibitio & nunciatio noui operis differunt. conſ. 107. nu. 72. 169
3 Prohibitio perpetua erit, nec remittitur per ſatiſdationem. nume. 78. ibi. eo.
3 Prohibitio an ſit ualida, ſi de debito, facta eſt fides parte non citata. num. 98. ibid. 170
3 Prohibitio facta parte non citata, an & quando poſſit de facto, & parte non citata reuocari. nu. 105. ibi. eod.
3 Prohibitus alienare non cenſetur prohibitus alienare in cohæredem. conſ. 109. nu. 18. 174
3 Prohibitus alienare non cenſetur prohibitus quando alienat ex cauſa neceſſaria. nu. 19. ibi. eo.

3 Prohibitus

3 Prohibitus alienare poterit uſque ad legitimam alienare. numero. 20.ibidem. eo.

3 Prohibitus alienare per uerba futuri ſubiunctiui poterit alienare, tenetur tamen ad examinationem.conſ.eo.nu.21.ibi. eod.

3 Prohibitus non poteſt dici notarius,ſi ab infirmo teſtatore non fuit uocatus.conſi.67.nu.38. 111

4 prolatis in generali prolatione non uidetur comprehẽdi ea quorum prolatim ipſi proferrenti eſſet pœnalis & prohibita.coſ.21.n.42. 32

4 proles aderat ex Philippo fratre Harodis, & ſic ceſſabat præceptũ mandans quod caperetur fratiſſa.conſi.68.nu.77. 84

2 prolis ſuſceptio in matrimonio potiſſimum attenditur.conſ. 29. numero. 71. 91

4 proles, quando & quo caſu debet reputari legitima,propter ignorãtiam parentum contrahentium in gradu prohibito.conſilio.68. numero. 306. 85

1 promiſſum ut intereſſe dici non poteſt , quando permittitur quid ut principale.conſi.34.nu.39.

1 promiſſum ſub conditione non debetur conditione non adimpleta. cõſil.52.num.13. 112

4 promiſſa iurata quis ſeruare non tenetur illis qui eadem iurata non ſeruant.conſi.92.nu.54. 114

1 promiſſa non obſeruare quãdo liceat & ſua recuperare ſua. conſ.10. nu.83. 22

2 promiſſio de donando,non eſt donatio.conſ.16.nu.2. 42

2 promiſſio ratihabitionis alterius,eſt ualida.conſ.16. nu. 120. 43

2 promiſſio idoneitatis,& defenſionis a pari procedunt.n.125.ibi. 43

2 promiſſio facti alieni non ualet.conſ.24.nu.82. 73

4 promiſſio de non reuocando procuratorem , qualiter interpretetur. conſ.8.nu.27. 123

1 promiſſio recepta per notarium pro abſentibus non tenet , ſi illi ratũ non habeant.conſ.78.nu.49.Et talis ratificatio , & acceptatio ſequi debet tempore congruo.nu.50.ibid. 144

1 promiſſio & obligatio annua , iudicatur , ut res immobilis.conſilio. 100.nu. 28 . 173

1 promiſſio facti alieni ualet,quando eſt appoſitum iuramentum.conſ. 32.nume.110. 84
Item & quando eſt appoſita pœna,ſeu potiſſimũ intereſſe.n.111.ibi.
Item & quando promittitur per uerba denotantia effectum illius facti.nu.112.ibi. 84

1 promiſſio de iudicio ſiſti uidetur excludere illam de iudicatum ſoluendo.conſi.48.nu.25. 107

1 promiſſio facti alieni ualet , quando fuit adiecta pœna, uel promiſſum intereſſe,& quando difficultas erat ab initio promiſſionis promittens potuit de ea ueroſimiliter cogitare.conſ.109.nu.26. & nu. 27.& 28.29.& 30. 204

1 promiſſio indemnitatis & defenſionis a pari procedunt.conſil. 109. num.38. 204

1 promiſſio et obligatio facti alieni regulariter nõ ualet cõſ.110.n.1
Fallit quando quis promittit aliquẽ ratũ habiturũ.nu. 2.ibid.
Itẽ quãdo quis promittit ſe facturum,& curaturum,num.3.ibid.& numero. 4.
Itẽ quãdo quis ſe effecturũ promittit.n.4.ibi.Item et quãdo appoſita eſt pœna.nu.5.ibi.Necnon quando appoſitum eſt iuramentum.n. 6. ibi.ſed contra.nu.31.& ſeptem ſeq.Et procedunt iſta etiã ſi feciſſet oẽm diligentiam & ſuum poſſe,& omnem conatũ.n.7.ſed contra. num.25.26.27.28.29.& 30.plene. Et quando apparet de mente promittentis quod uoluerit teneri etiam præſtita diligentia ,& non obſtante difficultate.nu.8.ibi.Et de mente ſatis dicitur cõſtare ſi promiſit ſeruare aliquem indemnem.nu.9.ibi.& 63.prout etiã de mente conſtat quando promiſit ſoluere de ſuo,& de proprio , nam tenebitur non obſtante difficultate.nu.10.ibi.& nu.66.67.& 68. Et idẽ erit quando de mente conſtaret ex alijs uerbis idem importantibus. nu.11.ibi.& nu.59.60.61.62. 205

1 promiſſio nulla,nullum producit effectum.conſ.110.nu.94. 205

1 promiſſum ab uno ex contrahentibus nõ cenſetur promiſſum ab alio conſ.127.nu.6.& nu.11. 217

4 promiſſio prima regulariter debet ualere,non ſecunda. conſ.82.nu. 23.Fallit in caſu,quando prima eſt cõditionalis,ſecunda uero pura. nu.24.Et quando ante purificatam conditionem prima fuit conceſſa ſecunda.n.25.ibi.Fallit quando beneficium uacauit tempore ſecunda & non tempore prima.nu.26.ibi. 108

4 promiſſio facti alieni nulla eſt.conſ.135.nu.26. 142

3 promiſſio ſine cauſa nulla uidetur.conſ.76.nu.6.Fallit in donatione qua cauſam aliquam non exigit.nu.7.ibi. 134

3 promiſſio in dubio,an cenſeatur facta cauſa donationis.nu.8. ibi. 134

4 promiſſio appenſatẽ facta.etiam per uerba generalia ualet et tenet conſ.89.num.12. 112

3 promiſſio indemnitatis nõ præſtat occaſionem temere litigandi.conſ. 104.num.11. 68

1 promittens factum alienum cũ iuramento.&c.conſ.109.n.11. 104

1 promittens de rato,uidetur promittere ſe actiarum &c.& obligatur. nu.14.ibid. 204

1 promittens de rato obligatur,& tenetur ad intereſſe. nume. 15. & nu.16.ibid. 204

1 promittens factum alienum de iure canonico tenetur.nu. 23.ibid. Nec eſt interpellandus ita promittens,ut faciat illum ratificare.nume.24.ibi.& nu.25. 204

1 promittens factum alienum tenetur,ſi in contrarium euentum ſe obligauit ad pœnam & intereſſe eſto quòd fecerit diligentiam.n.31. ibi. Tenetur proculdubio,quando nulla fuit facta diligentia.nu.33. ibi. Et quando promittens fuit in culpa conſ.eo.nu.34.ibid. 204
promittens conſeruationem indemnitatis tenetur ,licet factum alienum promittat.nu.37.ibi.& nu.39.& 40. 204

1 promittens ſe facturum & curaturum cum effectu tenetur non obſtante difficultate licet operam præſtiterit.conſi.110.nu.17. 205

1 promittens factum alienum uidetur promittere impoſſibile & ut actus ualeat iudicatur promiſiſſe intereſſe , ſeu indemnitatem. conſil. 110.num.19.ſed contra.nu.53.& quinque ſeq. 205

1 promittens per illa uerba cum effectu uidetur renunciare difficultati & ſi operam præſtiterit.num.23.ibi.ſed contra n.96.& 95. 205

1 promittens ſe facturum & curaturum quo reſpectu uidetur promittere factum principale.conſ.110.nu.53.& nu. 54. Et in dubio non uidetur promittere intereſſe,ſeu indemnitatem,ſed illud quod eſt ſibi minus damnoſum.num.54.ibi. 205

1 promittens reficere damna & intereſſe,an dicatur promiſiſſe indemnitatem.conſ.110.nu.53.& 64. 205

1 promittens aliquem ratum habiturum tenetur ad intereſſe illo ratũ non habente.conſ.117.nu.4. 217

3 promittens nullum habere regreſſum ad bona parentum. perinde habetur ac ſi illorum hæreditatibus renunciaſſet.conſ.69. nu. 25. Idem enim iſta important.nu.26. 117

3 promittens factum alienum,& euentum contrarium intereſſe tenetur ad illud cõſ.76.n.14.& n.15.16.18.ſeu ad pœnã promiſſã. 134

3 promittens indemnitatem,tenetur ad omne damnũ,& intereſſe licet promittat factum alienum.nu.21.ibi. 134

3 promittens bona,ita quòd promiſſor poſſit facere de eis in uita & in morte ad ſuam uoluntatem, præciſe obligatur adimplere promiſſa. conſ.89.nu.10. 152

2 promittens factum alienum cum iuramento,obligatur.conſi.16.numero.119. 43

2 promittens intereſſe in caſu non obſeruationis obligatur.n.121. 43

2 promittens indemnitatem ad intereſſe tenetur. conſ. 16.num. 124. 125.& 126. 43

1 promittens aliquid ratum habiturum illo non ratificante ſolum ad intereſſe tenetur. conſi.83.nume.62. Et ſi ſtipulatoris non intereſt in nullo tenetur.conſ.eo.nu.63.ibi. 87

2 promittens ſe ſoluturũ quod erat relictũ in teſtamento Titij, nõ tenetur ſoluere,ſi teſtãm illud a Titio fuit reuocatum conſ.24.nu.68. 73

2 promittens ſtare laudo in uno,non uidetur approbare in alijs. nume. 161.ibid. 37

2 promittentes præſtare fideicommiſſum , tenetur ad illud præſtandum,non obſtante diuiſione bonorum inter ipſos cohæredes facta. conſ.16.nu.54. 65

4 promittens facere aliquid non expreſſo tempore, obligatus uidetur illud facere infra tempus,quo commode illud poteſt fieri conſi.5.nu. 45.Iſtud tamen tempus arbitrarium eſt conſ.eo.n.46.ibi. Et quando locus in quo debet fieri.eſt incertus,obligatus facere non dicitur in mora conſtitutus niſi interpelletur.n.47.ibi.Quod inſuper procedit & poſt lapſum & decurſum diei certa.nu.47.ibid. Creditor enim debuit eſſe paratus,in quo loco uolebat id fieri.ibi. Et ſit creditor interpellaret,adhuc neceſſe habet exprimere diẽ & locũ.n.48.ibi. 15

2 promittens factum alienum tenetur ad intereſſe ſeu ad pœnã promiſſam.conſ.81.nu.52. 166

3 Et conſ.76.nu.20. 134

4 Et conſ.113.nu.14.

4 promittens obſeruare aliquid,& contrarium non facere præciſe tenetur curare,ne contrarium fiat.conſ.21.nu.43. 33

1 promittens factũ alienũ ſimpliciter quis nõ obligatur.conſ.52. n.11. Et debet quis implere conuentiones pro parte ſua.nu. 12. ibi. 112

1 promittens perpetuo habere ratum habet uim mãdati.cũ libera.cõſ.

78.n.30.Maximè quãdo coniũgitur cũ illa n.31.ibi.& n.3 n.144

1 Promittens non contrauenire tenetur obſeruare, quæ geſſit. conſil. 89.num.15. 160

1 promittens cum iuramento non contrauenire tale iuramentum futurum reſpicit & non præteritum .conſ.96.nu.96. 171

1 Promittens factũ alienum non obligat illum pro quo promittit cõſ. 109.n.1.Nec et ipſe promittẽs uidetur obligari.cõſ.e.n.2.ibi. 103

1 Promittens factum alienum tenetur ad pœnam quam promiſit nume. 3.ibid. 204

1 Promittens ſe curaturum &c.uidetur ſolum ad diligentiam faciendam obligatus.nu.6.ibi. 204

1 Promittens ſe curaturum &c.obligatur.n.8.ibi.& nu.9. Ita promittẽs uidetur factum proprium promittere.nu.9.ibi.Et tenetur ſaltem ad intereſſe ita promittens.conſ.eo.nu.10.ibi. 204

2 Promittere factum alienum quis non poteſt regulariter. Et promittendo non obligatur .conſ.16.n.14.Fallit ſi promittit ſe facturum & curaturum.ibi.n.15.uidetur enim iſto caſu propriũ promittere. Et nõ adimplendo tenetur ad intereſſe.Et quid ſi cõtractus principalis ſuper quo iſta ita promiſit eſt nullus.ibi.nu.16. & 17. 43

1 Promptores ad liberandum & abſoluendum.conſ.117.nu.22. 217

2 Pronepotes ſimul ſuccedunt cum nepotibus ad ſucceſſionem proaui.conſ.36.nu.1.Idem quando tractatur de fideicommiſſo, per quod ſucceditur aſcendenti.Secus ſi per fideicommiſſum ſuccederetur trãſuerſali tunc enim nepos non ſubintrat locum patris.nu.2.ibidem. Et quando ſucceditur aſcendenti, ſucceſſio erit per ſtirpes, & non per capita.nu. 3.ibi. 104

2 pronepotes concepti,& nati poſt mortem proaui teſtatoris adhuc ſuccedunt una cum nepotibus in fideicommiſſis.conſ.36.num.9. Et quid ſi ſuccederetur prorſus ab inteſtato quod tempus conceptionis debeat attendi.nu.9.ibi. 104

2 pronomen ſuum poſſeſſiuum eſt, & dominium denotat .conſil.5. numero.89. 55

1 pronomen ſuum denotat dominium conſ.23.nu.10. 51

2 pronomen hoc eſt demonſtratiuum & ad proximum referendum.cõſ. 19.nu.7.fol.54.& conſi.35.nu.20. 103

3 Et conſ.38.nu.77.fol.58.& conſ.68.nu.14. 116

2 pronomen hic demonſtratiuum eſt.Et ad proxima referrẽdum. conſ. 20.num.48.& 49. 63

2 pronomen ſuum,ueſtrum,noſtrum dominium denotat. conſil. 104. numero.90. 169

3 pronomen meum non includit res alienas.conſ.2.nu.61.& 62. 6

3 pronomen & relatiuum,ſua,ad quos referendum ſit.conſ.7.n.35. 14

3 pronomen,meum,relationem habet ad tempus præſens.conſ.55.numero. 34. 91

4 pronunciatio ſuper competentia,quando ualeat,& quando non.conſil.108.nu.44.& nu.42. 125

4 pronunciandũ eſt ſuper petitorio,& poſſeſſorio.conſ.95.n. 27. 116

2 propinquorum appellatione ueniũt maſculi & fœmina.conſ.20. nu. 18.fol.67.& conſ.22.nu.53. 67

3 propinquior fratri defuncto,dicitur ſoror utrinque coniuncta. conſ. 59.nu.18.Idem ſi ſtatutum diſponit,mulierem non poſſe contrahere,ſeu compromittere ſine conſenſu fratris propinquioris,intelligitur enim de utrinque coniuncto,& non de alio.nu:19.ibi. 98

3 propinquior dicitur conſiderato ordine ſuccedendi , & non paritate gradus.nu.20.ibi. 98

3 prophana in cauſa ſi demandatur electio incertæ perſonæ, de certis, ualet,nec erit captatoria.conſ.38.nu.31.& alijs ſeq.Et quid ſi datur incertitudo perſonarum omnimoda.nu.32 ib. 58

3 prophanis in cauſis nulla lex limitat captatoriam uoluntatem.conſ. 38.nu.15. 58

3 prope, dictio,& dictio iuxta,quid importent.conſ.58.nu. 58. 96

1 prorogari & extendi poteſt iuriſdictio.conſi.8.nu. 2. 19

1 proponenti & allegaoti aliquid incumbit onus illud probandi.conſi. 31.nume.10. 79

1 propoſitum.Idem operatur propoſitum in propoſito ſicut oppoſitum in oppoſito.conſ.31.nu.122. 79

4 proprietas dicitur quæſita filiofamilias in hereditate aduentitia poſt ipſius aditionem.conſ.157.nu.12 163

4 proprietas bonorum aduentitiorum uenit in publicatione bonorum pro delicto filij,quando uſusfructus eſt alterius.nu.22.ibid. Etiã ſi proprietas filio debeatur ſub conditione.nu.23.ibi.Per has enim cõfiſcationes non fit præiudicium uſufructuario.nu. 25.ibi. 3

4 proprietas continetur appellatione bonorum.nu.26. ibi. Pront etiã continentur iura.nu.27.ibi.Et iſta ueniunt in confiſcatione bonorũ propter delictum filij ſi tempore delicti erant quæſita. ibi. In publicatione bonorum non ueniunt futura.nu.28.ibi. Nec uenit hereditas non adita.nu.29.ibi. 535

2 Proprietas,& uſusfructus differunt.conſ.65.nu.25. 147

1 Proprietas aquarum eſt illorum in quorum prædijs habent originẽ, uel illa ingrediuntur.conſ.114.nu.5. 215

4 Proprietatis reſpectu quis poteſt, eſſe dominus non autem reſpectu iuriſdictionis.conſ.16.nu.24. 29

1 Proprium quod eſt commune non eſt.conſ.115.nu.15. 206

4 propria authoritate non licet alicui ſibi ius dicere de facto,& id faciens,punitur.conſ.91.nu.20. 113

4 proprius motus non tollit falſitatem cauſæ expreſſe. conſ. 68.numero. 217. 85

2 prorogationes compromiſſi an & quando faciant nouum compromiſſum.conſ.42.nu.1.Et quid ſi prorogando,de nouo compromiſerunt.nu. 3.ibi.Et iuramentum ſuper iſto actu præſtitũ diuerſum erit iudicandum a iuramento præſtito ſuper primo.numero.4. & nume. 6.ibi.Et præſtitum ſuper primo an dicatur repetitum in ſecundo actu.nume.5. 99

1 prorogatio compromiſſi quo caſu induceat unum, & idem compromiſſum ſeu nouum , ſi durante termino primi factum.nu. 7.ibi. 99

2 prorogatio facta ab arbitrio quando ualeat.n.9.ibi.& n.8.& quid ſi in prorogatione appoſuere maius tempus,quam eſſet in primo.ibi. Et quid ſi in ea ſuit admixtum quid nouum,& noua qualitas.n. 10. ibi.Non enim poterit tunc ualere in uim prorogationis.nu.11.ibid. Et partes in prorogatione eligentes tertium , nouum dicuntur ſecerẽ compromiſſum.nu.12.ibi. 99

4 Prorogatio iuriſdictionis,nedum uerbo,ue rum facto, & tacite fieri poteſt.conſ.15.nu.4. 82

4 Prorogatio fieri poteſt de re ad rem,& de cauſa ad cauſam, & per proſequutionem.nu.5.ibi. 28

2 Prorogatio inducta fuit ex conſenſu præſtito uirtute dictæ ſatiſdationis.conſ.48.nu.6. 107

Prorogatio an ſolũ noceat principali,an etiam ſuo fideiuſſori. conſ. 48.nume.13. ee.

4 Prorogatio compromiſſi quando fieri poſſit,ut laudum inde latum ualeat.conſ.41.nu.23. 53

4 prorogatio temporis ſubreptitia,nihil prodeſt.conſi.quadrageſimonono.num.33. 60

3 Prorogatio compromiſſi quo tempore facienda eſt ut reddatur ualida.conſi.28.num.6. 45

4 Prorogatio fieri debet,durante termino,& non poſt.conſi. centeſimo trigeſimoquarto.n.18.Et an de nouo poſſit compromitti per procuratorem.nu.19.ibi. 142

1 Prorogandi compromiſſum poteſtas conceſſa arbitris intelligenda eſt ſi partes conſentiant uel ſaltem ipſis ſit notificata.conſ.43.num. 8. & 13. 99

3 proſapia,quæ proprie dicatur.conſ.93.nu.33. 189

2 Proſequuta magis quàm petita attenduntur.conſi.112.nu.55. 211

4 Proſequuta debent attendi,& ſatis eſt ſententiam illis eſſe conformem.conſ.13.nu.7. 129

1 Proteſtatio an poſſit proteſtari.conſil.decimo nume. uigeſimonono. & nume.31. 22

1 Proteſtatio ſola non ſufficit ad probandum metum.nu.36.ibi.& nu. 37.Eſto quod quandoque ſufficiat,ſola proteſtatio,tamen fallit quãdo fit ſuper metu.nu.37. 22

1 Proteſtatio facta ex cauſa non uera non prodeſt proteſtanti.nu.40. ibid. Et idem quando actus geſti non dependebant a ſola uoluntate proteſtantis.nu.41.ibi.& nu.44.Et quãdo prodeſt,uel ne,ſi non fuerit intimata.nu. 42.ibi.& nu.43.46.& 47. 22

1 Proteſtatio tendens in captionem & deceptionem alterius non prodeſt.nu.45.ibi. 22

1 Proteſtatio tollitur per actum facti,contrarium proteſtationi. numero.48.ibi. 22

1 Proteſtatio non prodeſt ſi in ea non fit mentio iuramenti, quod interuenit in actu.nu.49.ibi. 24

4 Proteſtatio ſola non ſufficit ad probandum metum.conſilio.quinto. numer.169. 16

4 proteſtatio declarat conſenſum non adhiberi.conſi.162. nume.uigeſimooctauo. 169

4 proteſtatio facta & continens actum metu fieri prodeſt proteſtanti. conſ.5.nu.167.ſed contra.nu.194.& ſeq.159.195. 16

4 proteſtatio ut iuuet,debet continere aliam cauſam, quàm metus conſil.5.num.194. 16

4 proteſtatio non prodeſt quando fit clandeſtina,& non fuit intimata. num.ibid. 16

4 Proteſtatio non tollit actus præcedentes conſummatos, & perfectos nam neceſſario ij ſunt ex poſtfacto.num.196. ibid. maxime quando in proteſtatione non fuit facta mentio iuramenti præſtiti ſuper acta geſto num.197.ibidem. fo.eo.
3 Proteſtatio & reſeruatio iurium ſatis operatur. conſil. 80. numero 12. 147
4 Proteſtatio facta per mulierem poſtmodum profeſſam, quo tempore facienda, ad hoc, ut ualeat.conſ.65.nu.18. 81
4 Proteſtatio quando & quo caſu iuuet. conſi. ſexageſimoſexto. numero.10. 81
1 Proteſtatio contraria facto non conſideratur. conſilio. 112. numero. 57. 211
1 Proteſtatio contraria facto non conſideratur.conſi.113.nu. 10 maxime ſi actus ſequens proteſtationem fuit acceptus.nu.11.ibid. 213
3 Proteſtatio contraria facto an inducat præſumptionem deficientis uoluntatis, ſi facta eſt ex interuallo.conſi.10.nu.18. 17
4 Proteſtatio non eſt nociua ignoranti, & contrahenti contra illius tenorem.conſ.69.nu.95. Quando in proteſtatione non requiratur alicuius præſentia.nu.116.& nu.141. 95
3 Proteſtatio & reſeruatio conſeruat ius.conſi.70.nu.10. 123
3 Proteſtatio ſolum conſeruat ius, non autem dat nouum. conſi. 104. numero. 10. 168
3 Proteſtationes alia præſtita ſatiſdatione remittuntur.conſi.127.numero.79. 170
3 Proteſtatio conſeruat ius proteſtantis.conſi.119.nu.61. 174
2 Prothocollum & imbreuiatura ſcribi debet per notarium rogatum, uel ſaltem ipſe ſubſcribere debet.conſi.12.nu.110. Alias ſi non ſcribit, nihil probat.nu.111.ibid. 28
2 Ex prothocollo & imbreuiatura nulla non poteſt reaſſumi publicũ documentum.nu.122.ibid. eo.
2 Prothocollum ſi nullum eſt ſumptum ex eo etiam erit nullum. conſilio.12.numero.118. 28
2 Prothocollum teſtamenti de ſe non probat teſtũ.conſ.27.nu.3. 86
2 Prothocollum exiſtens nullum, etiam ſumptum ex eo erit nullum. numero.14.ibidem. 86
2 Prothocollum ſcribi poteſt manu alterius quàm notarij, & ita ſcriptum eſt ualidum.conſ.28.nu.18. 89
4 Prouidere & mandare prouideri differunt.conſ.79.nu.3. 186
1 Prouiſio noua inducitur per adiectionem factam interrogationi.cõſi.81.numero.16. 148
2 Prouiſio correſpondens ſpolio capitur pro reintegratione, & reſtitutione conſi.19.nu.19. 41
2 Prouiſio ſpecialis facit ceſſare generalem legis. conſ.15. nu.74. 40
2 prouiſio facta a teſtatore in uno caſu, an extendatur ad alium, quem teſtator uerisimiliter prouidiſſet, ſi de eo cogitaſſet. conſ. 62 nu.24. 143
2 prouiſio facta in unum caſum, an porrigatur ad alium de quo teſtator uerisimiliter idem diſpoſuiſſet, ſi de eo cogitaſſet, uel interrogatus fuiſſet.conſ.89.nu.8. 181
4 prouiſio, quæritur ius in iure per prouiſionem.conſ.39.nu.4. 51
4 prouiſio papæ de uacaturo regulariter non ualet. conſi. 74. numero.50. 152
4 prouiſio beneficij, ab initio nulla, non poteſt reconualeſcere. conſil. 117.numero.14. 130
4 Prouiſio noua obtenta durante tempore dato expectantibus ad publicandũ, an ualeat, uel ne.conſ.118.nu.1. & per totum, & num. 3.& 5. 131
4 Prouiſio noua unde dicatur, papa poteſt titulos multiplicare.nu.2. ibidem. An quæratur ius plenum reſolutiuum, & quid ſtãte regula. nu.4.ibid.& nu.14. An quæratur tale ius, quod perditur per nõ publicationem.nu.15.ibid.& nu.16. Et quid ſi minus prorogatiuatus acceptat, & obtinet poſſideri, & pendente termino ad publicandã tertius obtinet ſibi de nouo poſſideri, an ualeat noua prouiſio.nu.6.ibi. Et tale ius quæſitũ ſit reſolubile.n.7.ibid. Aliqui uolunt talẽ nouã prouiſionem eſſe nullam. ibid. num. 8. Et iſta prouiſio an ſit in ſuſpenſo. ibidem. 131
4 Prouiſione, & acceptatione an quæratur ius, uel ne.nu.10.ibid. eo.
4 Papalis non tollitur per ſubſequutam prouiſionẽ.nu.11.ibid. eo.
4 Prouiſiones apoſtolicæ an laborent uitio ſurreptionis.nu.12.ibid. Et quid ſi omnes fecerunt diligentiam.nu.13.ibid. eo.
4 Prouiſio, acta alicui pẽdente termino ad acceptandũ nulla eſt, in præiudicium illorum qui habent fortius decretum. cõſ.119.num.13.14.& 10. 133
4 Prouiſio facta ab executore inhabili, nihil ualet.nu.29.ibid. 133
4 Prouiſio apoſtolica an præualeat habenti reſeruatio, ad primo uacaturas.conſ.141.nu.1. 148
4 Prouiſio redditur nulla, ſi non implentur contenta in illa.conſi. 163 numero.36. 148.
4 Prouiſiones plures ubi concurrunt factæ ab eadem perſona ſuper eodem beneficio, nec apparet de proprietate, ambæ prouiſiones ſunt inualidæ.conſi.101.nu.10. 110
4 Prouiſus de beneficio non poteſt illius poſſeſſionem ingredi niſi cauſa cognita, & citato poſſeſſore.conſi.49.nu.16. 60
1 Prouocans ad duellum infamis repellitur.conſi.31.nu.11. 79
1 Prouocanti quæ remedia competant contra recuſantem duellum. conſi.31.nu.8. 79
2 Prouocatus non tenetur reſpondere nouæ querelæ. conſilio 31.numero 10. 79
2 Prouocatus ad duellum non poteſt illud ſaluo ſuo honore recuſare. conſi.31.num.4. 79
1 Prouocato licet opponere contra perſonam prouocantis, quia eſt legitimanda.conſi.31.nu.18. 79
4 Prouocatus poteſt impunè ſe defendere.conſi.152.nu.28. 156
1 Prouocatus an poſſit iure ſuo duelli locum eligere.conſi.81.nu. 14. & numero 4. 79
2 Proximiores in gradu qui dicantur.conſi.36.nu.7. 104
2 Proximior qui reperitur tempore mortis teſtatoris, ille debet admitti in ſucceſſione ab inteſtato.conſi.85.nu.35. 172
Proximior quis dicatur in ſucceſſione feudi.conſi.2. numero 47. & numero ſequen. 7
2 Proximior, quando ſucceditur feudo proximior admittitur cuius debet eſſe proximior.conſi.3.nu.6. 12
2 Proximior, & propinquior ab inteſtato morienti ſuccedit.conſ.20. numero 2. 62
2 Proximior quibus modis conſideretur.nu.20.ibid. 62
2 Proximior quis dicatur.nu.21.ibid. 62
2 Proximior intelligitur ſecundum ordinem ſucceſſionis, ſi profertur a ſtatuto.numero 19.ibid. 62
2 Proximior in gradu ſucceſſione præfertur alijs regulariter.nu. 28. ibidem. 62
2 Proximior ex linea, ſeu ex parte patris qui dicatur in diſpoſitione teſtamentaria.nu.38.ibi. 62
2 Proximiores uocati ad fideicommiſſum habent, uti filij præmortuorum ueniant una cum patruis.conſ. 40. num.8. & plenius.num.11. & ſequen. 111
2 Proximiores in gradu in fideicommiſſis præferuntur alijs.conſi.74. numer.12. 156
2 Proximiorum appellatione, nedum maſculi, uerũ & fœminæ ueniunt. conſ.89.nu.40. 182
3 Proximiores excludunt remotiores.conſ.21.nu.24. 32
3 Proximiores ſuccedunt mentecapto morienti ab inteſtato.conſ.88. nume.17. 149
2 Proximior in gradu traſuerſalium, & prior in gradu ſuccedit excluſis alijs in gradu poſterioribus.conſ.30.nu.4. Niſi caſus eſſet exceptuatus.nu.5.ibi. 94
2 Proximiores in fideicommiſſo uacante admittuntur filij fratrum ſimul cum patruis.conſ.eo.nu.48.fol.60.& conſ.37.nu. 44. 106
2 proximior in gradu regulariter præfertur alijs, niſi uerſemur in caſu exceptuato.conſ.37.nu.6. 106
2 proximior tanquam nominatus alijs præfertur.conſi.40.n.33. 112
2 proximior de iure communi ſuccedit.conſ.60.nu.3. 148
4 proximius accingi habetur pro accincto.conſ.43.nu.10. 55
4 pſalmiſta an ſit capax beneficij eccleſiaſtici.conſi.125.nu.22. 137
1 proximitas non attenditur in ſucceſſione feudi reſpecta perſona, a qua uacat, ſed reſpecta illius a quo incepit, & conſideratur pactum, & contractus illius.conſ.33.nu.131. 52
3 proximitas conſideratur in ſucceſſione feudi, & contractus illius a quo feudum incepit, & non reſpecta perſona eius a quo uacat.conſ. 65.num.12. 105
2 proximum excludit antecedentia et uerificatur in ultimis.conſ.24. nume.32. 72
4 PVBES contrahens per uerba de præſenti matrimoniũ cum muliere habente octo annos non poteſt diſſentire. & contrauenire, ſi illa perueniens ad ætatem legitimam ratam habuit illam deſponſationem, ita factam. conſ.51.num.1. Iuris enim interpretatione talis diſpenſatio reſoluta fuit in ſponſalia de futuro.nu.2.ibi. 62
4 publica inſtrumenta plene probant.conſ.70.nu.14. 56
4 publicare propriè quid ſit.conſ.39.nu.30. 51
2 publicatio matrimonij in eccleſia non eſt neceſſaria. conſilio. 15. numero.42. 40

Publicatio alicuius chartelli præſumitur prius facta ex data ipſius eo f.10.nu.1. Et ob ueram publicationem, quæ requirantur.n.3.ibi. Nec dicitur publicatio facta, ſi ſolum legatur corã domino ſuperiore publicare uolentis.nu.4.ibi. Etiam illo prohibente.nu.5.ibi. 78
2 Publicatio eſt de ſolennitate intrinſeca.con.18.nu.52. 89
4 Publicatio facta inter miſſarum ſolemnia, uel in ſermone aſtante populo ſufficiens eſt.conſ.39.nu.31. 51
4 Publicatio apud certiores, fruſtatoria eſt.nu.34.ibi. eo.
4 Publicatio inſtrumenti eſt de ſubſtantia.conſ.80.nu.8. 107
4 Publicatio, & petitio poſſeßionis debent fieri ab illo reſignatario, non reſignante, uel ſatisfiat regulæ.conſ.145.nu.7. 148
3 Publicè factum quando dicatur.conſi.34.nu.9. 54
1 Punctus loco copulæ habetur.conſ.31.nu.131.fol.74.& conſi.78. numero.4. 144
1 Punctus operatur inclusionem copulati præcedentibus ita ut omnia includantur.conſi.88.nu.5. 144
3 Punibile non eſt quando ſit aliquid permiſſum, licet ex illo ſequi poſſit ſpecies alicuius delicti.conſ.67.nu.60. 111
4 Punibile ut ſit auxilium de iure communi, debet eſſe cooperatiuum, & propinquum.conſ.166.nu.29. 142
1 Pupilla, quilibet & etiam extraneus poteſt petere ut pupilla moram trahat in aliquo loco & apud perſonas honeſtas, & minime ſuſpectas.conſil.56.nu.1. Et in iſtis ſuccedit iudicis arbitrium etiam quandoque contra patris uoluntatem & ordinationem.ibi.num.2, & 3. Et quando pater nihil ordinauit iudex id faciet.nu.4.& tale iudicis arbitrium non eſt abſolutum ſed regulatum.n.5. Et iſto caſu ſuſpectus erit qui ſuccedere poſſet pupillo.n.6. Et circa quæ uerſari debet iudicis arbitrium.n.7. Et qualibet minima ſuſpicio repellit educatorem. nu.8. Et ſi perſona eſt debitrix ſuſpecta erit.n.10. Item & quando lites ſunt futuræ inter eos.n.11. Et quando uiget ſuſpicio inſidiarum et malignæ fabricationis.nu.12. Et quando educatores eſſent minores. n.13. uel quando moribus honeſtis & bonis carerent.nu.14. 119
1 Pupilla debet libertate frui.conſ.65.nu.15. Et non debet detineri, cum id ſit ſeruitutis ſpecies.nu.16.ibi. Et reponi debet in loco libero. nu. 17.ibi. Et potiſſima cauſa pudicitiæ eſt conſideranda.n.18.ibi. Et bene poterit educari, & retineri ab auia.nu.21.ibi. Et quæ habet amorem erga neptem.nu.22.ibi. Et maiorem affectionem.23.ibid. Et nullus amor uincit ſuum.n.24. Et pro deſcendentibus capit optimum. ibi. nu.25. Et ſi concurrunt auus maternus & paternus iudicis erit arbitrium apud quem.ibi.nu.28. Et ſi conſanguinei ſunt ſuſpecti iudex eliget extraneum eſto quod eligendus habitet extra territorium iudicis illum conſtituentis.ibi.nu.36.37. 119
2 Pupillus dicitur mori teſtatus & cum teſtamento quando pater filio ſuo pupillo teſtamentum facit.conſ.22.nu.2. 66
2 Idem quando pater reciprocam fecit ſubſtitutionem filio ſeu compendioſam.ibi.nu.4.& 5. 66
2 Idem quando pater filio inteſtato decedenti ſubſtituit.ibi.n.6. eo.
2 Pupillus moriens inteſtatus dicitur mori, & in eo uerificatur ſignificatio.conſ.22.nu.9. 66
2 pupillus non poteſt per fideicommiſſum grauari in legitima, conſ.41. numero.44. 67
2 Pupillus non poteſt facere teſtamentum.conſ.58.nu.12. 137
2 Pupillus moriens in pupillari ætate, facit locum ſubſtituto.conſi.59. numero.3. 138
1 Pupillus multum differt an acquiratur res ex pecunia pupilli, an ex pecunia redacta ex uenditione rerum pupilli. conſi.80.nu.10. fallit in ſubſidium.ibi.nu.29. 146
2 pupillus cui per pupillarem ſucceditur, non dicitur mori inteſtatus, conſ.73.nu.28. 155
2 pupillus an dicatur ſuccedere inteſtatus.conſ.84.nu.7. 170
1 pupillus quando & ex quibus poßit reuocare ſocietatem.conſ.84.n. 8.& nu.47.50.51.52.53.et alijs. 133
1 pupillus uendens tutore authore nihil agit.conſi.98.nu.55. 178
1 pupillus ſolus non poteſt contrahere.nu.56.ibi. Etiam ſi iuramentũ præſtiterit.nu.57.ibi.
1 pupillus uidetur contrahere, quando tutor pro eo contrahit. conſil. 99.nume.38. 181
1 pupillus non poteſt contrahere aliquo caſu per ſe.nu.39.ibi 181
4 pupillo ſucceditur per pupillarem, cui eſt facta, & quo ad eius bona. conſi.146.nu.29. 151
3 pupilli morientes in pupillari ætate dicuntur mori teſtati, quãdo pater illis ſecundas tabulas fecit.conſ.15.nu.8.& n.10.11.& 12.23
3 pupillus communiter non poteſt habere filios. conſ.25.nume.11. Et a communiter accidentibus filij procreantur poſt pupillarem ætatem. nume.23.ibidem. 38
2 pupillaris ſubſtitutio facta ad bona ipſius teſtatoris non excludit quin ſubſtitutus in omnibus bonis pupilli ſuccedat.conſi.60.n.9.139
2 pupillaris expirat, ſi peruentum eſt ad ætatem pubertatis.conſi. 82. numee.2. 168
2 pupillaris an adaptetur filio naturali.conſi.13.nu.31. 35
3 pupillaris tranſmittitur ad ſecundum ſubſtitutum, ſicut trãſmittitur uulgaris & fideicommiſſaria.conſ.73.nu.41. 129
2 purgatio moræ ceſſat poſt idem appoſitum a lege. conſilio. 19.numero. 199. 55
2 purgatio moræ non recipitur in ultimis uoluntatibus, quando executio fit ipſo iure.nu.225.ibi. 55
2 purgatio moræ ceſſat quando lex poſt lapſum termini facit executionem.num.230.ibid. eod.
2 purgatio moræ ceſſat, quando pœna ponitur ratione delicti. numer. 231.ibid. eod.
2 Item quando quis delinquit in teſtatorem.nu.233.ibi.
2 purgatio moræ quando reſpicit damnum tertij, ceſſat æquitas canonica.nu.236.ibi. Et quid quando ſumus in foro contentioſo & iudiciario.nu.141.
Et quid quando unus tractat de damno uitando, & alius de lucro.numero.242.ibi. 55
1 purgatio pœnæ incurſæ ceſſat, quãdo in obligatione eſt appoſita dies certa conſ.34.nu.35. 90
2 purgatio moræ ceſſat ex pluribus.conſi.19.nu.211. 55
4 purus laicus non poteſt beneficia præſcribere.conſi.13.nu.9. 27

De litera, Q.

2 QVALITAS appoſita in uno gradu ſubſtitutionis, nõ cenſetur repetita in alio gradu.conſ.87.n.46. maxime quando diſpoſitio eſt uoluntaria.nu.47.ibi. 177
2 Qualitas appoſita in uno capite an cenſeatur repetita in alio, quando orationes ſunt diuerſæ. nu.48. ibidem. Et quando capitula ſunt prorſus ſeparata. ibid. 177
2 Qualitas maſculinitatis a teſtatore expreſſa non ob aliud cenſetur conſiderata niſi ad conſeruationem agnationis, & familiæ, & ut bona remaneant in illa.conſi.13.nu.35.fol.16.conſ.27.num.31.fo. 86.conſi.41.nu.38.fo.113.conſi.44.nu.15.fo.120.conſ.55.nu.9. fol.134.& conſi.90.nu.15.& 23. 182.& 183
3 Et conſilio.5.nu.18. 11
2 Qualitas appoſita in uno capite teſtamenti an & quando cenſeatur repetita in alijs.conſi.37.nu.58.fol.107.conſ.38.nu.20.27.& 32. fol.109.& conſi.68.nu.12.fo.150.conſ.95.nu.28. & alijs ſeq. Et quid ſi ita repetendo ſequeretur abſurdum.nu.34.& nu.30. Quid et ſi ſequeretur contrarietas ipſius teſtatoris.nu.30.ibi. Et quid quando eſt diuerſitas rerum, & orationes ſunt diuerſæ, licet cõcurrat identitas perſonæ.nu.31. 193
3 Et conſ.18.nu.10. 27
Qualitas delicti eſt narranda ut ualeat remiſſio.conſi.1.nu.113. 2
3 Qualitas requiſita in aliqua diſpoſitione probanda & uerificanda eſt.conſ.17.nu.28. 39
Qualitas hæredum alterat naturam feudi, & facit illud hæreditariũ conſi.23.nu.167. Etiam ſi dictum uerbum hæredibus, eſſet appoſitum in clauſulis acceſſorijs, & executiuis.nu.165.ibi. 52
1 qualitas adiuncta uerbo intelligenda eſt ſecundum tempus uerbi, cui apponitur.conſ.24.nu.33. 63
4 Et conſ.50.nu.13. 61
1 Qualitas rei inducit præſumptionem inter contrahentes. conſ. 32. numero.31. 84
1 Qualitas contractus intelligitur ſecundum mentem.nu.56.ibid. 84
1 Qualitas pretij infert, ut menſura dicatur appoſita demonſtratiue. conſ.64.nu.44. 128
1 Qualitas repugnans menti contrahentium nunquam cenſetur repetita.conſi.88.nu.29. 158
3 Qualitas maſculinitatis conſiderata cenſetur ſolum in caſibus prouiſis & expreſſis, non autem in alijs omiſſis.conſi.14.nu.22. Reprobatur opinio Guido.pa.& Dec.nu.23.ibi. 22
3 Qualitas maſculinitatis expreſſa a teſtatore penitus excludit fœminas.conſi.22.n.26. Talis expreßio maſculinitatis facta uidetur propter maſculos ad excluſionem fœminarum.nu.27.ibi. 34
3 Qualitas & conditio uni legato adiecta ſub una oratione contento, intelligitur repetita alteri legato in eadem oratione comprehenſo.cõſil.23.nu 13. 36
3 Qualitas a ſtatuto requiſita neceſſario debet interuenire. conſilio. 34.n.10. Et non ſufficit actum celebrari, ſi non adeſt ipſa qualitas. nume.11.ibidem. 54

Qualitas

3 *Qualitas maſculinitatis, uno caſu conſiderata per teſtatorem, non capit alium caſum. conſ. 35. num. 16. Et conſideratur in caſibus expreſſis tantum & non in alijs. nu. 17. ibid.* 55

3 *qualitas expreſſa in uno capitulo, an & quando cenſeatur in alia repetita conſ. 35. nu. 16.* 55

3 *Qualitas maſculinitatis limit a limitatum producit effectum. conſil. 35. nu. 10.* 55

3 *Qualitas ſtatuti loquentis de dotata uerificanda eſt in uerſic. quæ uiuente fratre. conſ. 40. nu. 14.* 61

3 *Qualitas maſculinitatis expreſſa ſatis operatur. conſil. 41. numero. 14. Et quando qualitas maſculinitatis eſt appoſita actiuè & paſſiuè num. 15. ibid. Et quid ſi teſtator tranſgreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionum. nu. 16. ibid. Et quid ſi idem ſtatuiſſet, ſi de hoc fuiſſet interrogatus nu. 17. ibid.* 65

3 *Qualitas filiorum maſculorum, quando & quo caſu procedat. conſil. 63. nu. 15.* 103

3 *Qualitas maſculinitatis ita uiget in nepote ſubſtituto, ſicut in ſuis maſculis poſitis in conditione. conſi. 66. nu. 40. Et in utriſque propter rationis identitatem, debet habere locum fideicommiſſum, & diſpoſitio. nu. 41.* 106

1 *Qualitas requiſito a ſtatuto neceſſario probanda eſt, ut ſtatutum poſſit procedere & habere locum. conſ. 97. nu. 114. fol. 174. conſ. 66 111. & nu. 113. & nu. 104.* 131. & 133

3 *Et conſ. 59. nu. 32.* 98

4 *Et conſ. 62. nu. 42* 79

2 *Qualitas a ſtatuto requiſita omnino probanda eſt. conſilio 12. numero. 51.* 28

2 *Qualitas illa natiuitatis appoſita à teſtatore debet adeſſe eo tempore. conſ. 13. nu. 146.* 36

2 *Qualitas quod ſit filius tempore legitimationis neceſſario probanda eſt. nu. 228. ibid.* 36

2 *Qualitas expreſſa in uno non uidetur repetita in alio quando capitula ſunt ſeparat a. & habent orationem perfectam, maxime quando adeſt diuerſitas perſonarum, & rerum. conſ. 18. nu. 28.* 89

2 *Qualitas quæ eſt cauſa admiſſionis alicuius probanda eſt. conſili. 4. nu. 18.* 10

2 *Qualitas filiorum maſculorum poſita in uno capitulo non cenſetur repetita in alio in quo ſimpliciter ſit mentio de filijs conſil. 18. nume. 8.*

2 *Contrarium tamen habetur ibidem. numero. 11. & ſequen. pluribus maxime. 34. 37.* 50

2 *Qualitas unius capituli non cenſetur in alio repetita, quando induceretur quid exorbitans, & correctorium iuris. ibi item numer. 9. ſed melius. nu. 37.* eod.

2 *Qualitas quando ponitur inter plura quæ reguntur ab eodem uerbo & in eadem oratione deſcribitur. debet omnia pariformiter qualificare ibi. nu. 25.* eod.

2 *Qualitas aliquod uerbum qualificans dicitur qualificare omnia, quæ ab eodem uerbo reguntur. ibi. nu. 26.* 50

2 *Qualitas illa, ſine filijs maſculis. conſiderata per teſtatorem excludit filias fœminas, & deficientibus maſculis purificat diſpoſitionem relictam ſub illa qualitate, & conditione. conſ. 25. nu. 11.* 78

2 *Qualitas expreſſa in conſtitutione inſequente debet alias cõſtitutionis diſpoſitio ceſſat. conſ. 27. nu. 75.* 87

2 *Qualitas maſculinitatis non poteſt locum habere niſi fideicommiſſum eſſet indultum quo ad omnes deſcendentes quando propter id maſculinitas fuit conſiderata. conſ. 30. nu. 16.* 94

2 *Qualitas maſculinitatis expreſſa a teſtatore, uidetur facta gratia conſeruandæ familiæ, & agnationis. conſ. 31. nu. 18.* 96

2 *Qualitas maſculinitatis an uideatur inducere grauamen fideicommiſſi nepotibus, & alijs ſequentibus. nu. 16. ibid.* 96

2 *Qualitas maſculinitatis an inducere uideatur effectum, ut ita poſiti in conditione, cenſeantur diſpoſitiue uocati nu. 19. ibi.* 96

2 *Qualitas maſculinitatis finem capit in perſona expreſſo. conſil. 31 nu. 20. Dicta qualitas maſculinitatis, cenſetur appoſita ad excludendas fœminas. & ad excludendum ſubſtitutum. numero. 22. ibid. Non bene locuti ſunt illi, qui circa illud contrarium dixerunt. nu. 22 ibidem.* 96

2 *Qualitas adiecta in uno capite, ſeu gradu, non cenſetur repetita in alio capite, & alio gradu. conſil. 38. nu. 23.* 109

2 *Qualitas & conditio adiecta perſonæ primitus nominatæ non cenſetur repetita in alijs perſonis poſtmodum nominatis. conſi. 38. numero. 28. Et maxime quando aſſignari poteſt diuerſa cauſa. & ratio. ibidem. Et mens teſtatoris in illis potiſſime conſideranda eſt. ibi.* 109

2 *qualitas maſculinitatis ſolũ conſideratur in caſibus expreſſis, & nõ in alijs. conſi 44. nu. 10.* 120

2 *Qualitas maſculinitatis, & familiæ ſatis dicitur adimpleta, ſi ad unũ de familia bona peruenere. nu. 18. ibid.* 120

2 *Qualitas maſculinitatis appoſita uidetur fauore agnationis, & ut bona cõſeruentur in familia. conſ. 52. numero. 13.* 128

2 *Qualitas maſculinitatis a teſtatore expreſſa fœminas excludit & maſculi proximiores cenſentur uocati. conſ. 55. n. 11. & 12.* 134

2 *Qualitas maſculinitatis excludit fœminas. conſ. 63. n. 21.* 144

2 *Qualitas maſculinitatis nõ alterat diſpoſitionẽ ſtante ſtatuto excludẽte fœminas. conſ. 86. nu. 17. Quid autem ſit de iure communi dubitatur. ibidem.* 174

2 *Qualitas dotandi filias non alterat primam ſubſtitutionem nec alias ſequentes. conſ. 86. nu. 63.* 174

2 *Qualitas maſculinitatis, expreſſa in primo gradu non extenditur ad alios gradus ſubſequentes. conſi. 87. nu. 31.* 177

2 *Qualitas maſculinitatis, uidetur appoſita ad excluſionem fœminarum tantum. nu. 33. ibi.* 177

Reprobatur opinio Guido Pa. & Deci. ibid.

2 *Qualitas expreſſa per teſtatorem in uno capitulo non cenſetur repetita in alio diſtincto & ſeparato & habente perfectam orationẽ. conſilio. eodem. nu. 44.* 177

2 *Qualitas appoſita de natis ex legitimo matrimonio debet adeſſe tempore natiuitatis, nec uerificatur ac ſuppletur per legitimam. conſilio 9. nu. 45.* 18.

1 *Qualitas noua appoſita in inueſtituris ultimis attẽditur. conſi. 6. numero. 11.* 18

3 *Qualitas & conditio perſonæ ipſius debitoris ualde conſideranda eſt conſ. 99. nu. 43. Et qualis ſit arbitrio iudicis remittitur. n. 44. ibi.* 164

4 *In qualitate rei non requiritur tanta ſolennitas, ſicut in ſubſtantia. conſi. 44. nu. 11.* 55

4 *Qualitas debet interuenire tempore quo celebratur actus. conſ. 50. nu. 22.* 61

4 *Circa qualitatem perſonæ non prouenientem ex natura beneficij, attenditur tempus datæ. nu. 23. ibid.* 61

4 *Qualitas a lege requiſita probanda eſt. con. 52. nu. 26.* 64

4 *Qualitas informat ſubiectum. cui inhæret. conſ. 53. nu. 45.* 65

3 *Qualitas adiecta in una re ex pluribus copulatis in eadem oratione ad omnia ibi poſita porrigitur, ſtante potiſſimum diſponentis mente. conſi. 108. nu. 49. & 50.* 173

4 *Qualitas requiſita ad ſubſtantiam actus, ſi non interuenit uitiat actũ conſ. 58. nu. 58.* 712

4 *Qualitas enim informat ſubiectum. cui inhæret. nu. 59. ibi.* 72

4 *Qualitas informat ſubiectum cui inhæret. conſ. 60. nu. 6.* 76

4 *Qualitas adiecta uerbo regulatur ſecundum tempus uerbi. & quo tempore debeat adeſſe. conſ. 62. nu. 37.* 79

4 *Qualitas a ſtatuto requiſita, adeſſe debet eo tempore quo requiritur a ſtatuto. nu. 38. ibi.* 79

4 *Qualitas requiſita in aliquo actu, neceſſario interuenire debet conſ. 53. nu. 44. fo. 65. & conſ. 62. nume. 39 Et prius conſtare debet de dicta qualitatis interuentu. n. 40. ibid. Nec ſufficit, quod talis qualitas poſtmodum interueniat. nu. 41. ibi.* 79

4 *Qualitas additamentis ponit illud in noua ſpecie. conſ. 68. nu. 317.* 85

4 *Qualitas maſculinitatis, appoſita in principio unius capituli, an cenſeatur repetita in alijs. conſ. 72. nu. 31.* 98

4 *Qualitas maſculinitatis appoſita in una parte capituli, cẽſet repetita in alia, ſi eadem orõne complectitur. nu. 35. ibi. nu. 34. maxime ſi adeſt copula. & quæ uniformiter cadere poteſt in unoquoque ex copulatis. nu. 39. ibi.* 98

4 *Qualitas appoſita inter plura, quæ reguntur in eadem ratione, & ab eodem uerbo qualificare debet omnia pariformiter. nu. 36. ibid.* eod.

4 *Qualitas appoſita in una oratione cẽſetur relata ad omnes illos ſub illa oratione comprehenſos. nu. 39. ibid.* eo.

4 *Qualitas debet eſſe illo tempore, quo actus fit. conſ. 136. nu. 33.* 143

4 *Qualitas unius uerbi declarationem recipit ab alio. conſilio. 143. numero. 10.* 148

4 *Qualitas requiſita a lege pœnali neceſſario debet interuenire, & probari. conſ. 167. nu. 8.* 174

2 *Qualitates appoſitæ per principem non uidentur appoſitæ ſine effectu. conſi. 4. nu. 10.* 10

3 *Qualitates a ſtatuto requiſitæ uerificandæ ſunt, alias ceſſat ſtatutum conſi. 49. nu. 19.* 77

3 *Qualitates adiectæ legato quando non conueniunt expreſſioni nominis. illis ſtandum eſt & non expreſſioni. fallit. conſ. 58. nu. 14. Et per has qualitates adiectas probabitur error nu. 15. ibi.* 95

3 *Qualitas adiecta tempori, intelligitur ſecundum illud tempus. conſi. 67. nu. 103.* 112

2 *Qualitas*

3 Qualitates & modificationes a ſtatuto expreſſa uidētur eſſe inducta pro forma & pro ſubſtantia.conſ.67.n.1.Et ex quibus præſumatur inducta forma,& ſubſtantia ibi. 131

4 Qualitates quæ ſint conſideranda,ut interſurium indicetur lucrum illicitum.conſ.64.nu.14. 81

1 Qualitates non entis non poſſunt eſſe conſil.26.nu.28.fo.69.conſi.31.nu.116. 76
Et ſupra in litera.E.in verſ. Ens.

3 Quandocunque,dictio diſtributiua eſt,& compendioſam inducit.conſ.11.nu.36. 19

3 Quandocunque dictio diſtributiua eſt, & plura tempora complectitur.conſ.73.nu.1. 128

3 Quandocunq; dictio ſemper,& perpetuo denotat perpetuitatem temporis non tamen excludunt præſcriptionem longiſſimam . conſil.91.nu.11.& declaratur.nu.42. 155

1 Quantitas frumenti poteſt conſiderari, ut ſpecies,conſilio.83.numero.23. 148

4 Quantitas rei non requirit tantam ſolennitatem.ſicut ſubſtantis.conſilio.44.nu.11. 15

2 Quarta reſtituēda quo caſu fideicommiſſarijs erit omnium bonorum quæ fuerunt defuncti tempore mortis . conſ.25.nu.28. 78

4 Quarta trebellianica poteſt detrahi de legatis factis fraternitatibus.conſ.34.nu.24. 47

2 Quartas duas detrahit filius grauatus fideicommiſſ, quæ capiunt dimidiā eius partis , quæ ad filiū peruenire debuiſſet,tranſmittitur etiā ad hæredem extraneum.conſ.9.nu.12.fol.18.conſil. 27.num.16.& 17.fo.49.conſi.18.nu.93.94.95.96.fo.51.conſ.25.nu.36.fo.78.conſ.26.n.23.& 24.fo.81.conſ.45.n.10.& 11.fo.121.conſ.46.nu.5.fo.123.conſ.47.nu.10.& 11.fo.124.& conſ.65.n.3. 147

3 Et.conſ.1.nu.79.fo.2.conſ.27.nu.7.fo.44.conſ.44.n.4.& 5.fo.66 & conſ.52.nu.10. 83

2 Et in iſtis duobus quartis computantur omnia quæ ad ipſum filium peruenerunt conſ.18.nu.108.109.& 110..fol.51.& conſ.44.numero.43. 120

3 Et conſ.27.nu.2.fo.44. Et omnia per ipſum filium.conſumpta & diſſipata.ibid.nu.3. Item & reliqua omnia quæ fuere per ipſum alienata.ibi.nu.4. 44

3 Quartæ duæ quando ueniunt detrahendæ an imputentur fructus in filijs primi gradus.conſ.43.nu.77. 66

2 Quaſi poſſeſſio filiationis . quando in actu qui non congruit niſi filio proferuntur uerba filiationis,bene dicitur quis eſſe in quaſi poſſeſſione filiationis.conſ.10.nu.50. cum ſequenti. 21

2 Quaſi poſſeſſio filiationis non debet præferri probationi continenti ueritatem.conſ.10.nu.26.folio. 19.& nu.90.95.& 96. 22

2 Quaſi poſſeſſio filiationis ; an ſufficiat in deciſorijs . conſ. 10.numero.10.& 27. 21

2 Quaſi poſſeſſio filiationis datur nedum in filijs legitimis ,ſed etiam adulterinis & ſpurijs.conſ. 10.nume. 35. 21

2 Qui eſt in quaſi poſſeſſione filiationis,transfert onus probandi in contrarium in eius aduerſarium.conſ.10.nu.70.& 71. 21.& 22

2 Quaſi poſſeſſio filiationis an expiret morte patris adulteri dicentis illum eſſe filium.conſ.10.nu. 12.ſed contra.nu.97. 21.& 22

2 Quaſi poſſeſſio an ſit ſufficiens in deciſorijs.conſ.12.nu.251. 29

1 Quaſi poſſeſſio in iuriſdictionalibus quæritur per unum actum . conſilio.8.nu.22. 19

1 Quatuor de nouem,quæ partes ſunt.conſ.61.nu.34.& nu.36. 125

3 Quædam honeſte poſſunt capi,quæ tamen inhoneſtè petuntur. conſil.67.nu.57. 112

1 Quæ non ſupplentur per clauſulam habentes pro expreſſis, poſitam in reſcriptis.conſ.39.nu.16. 95

1 Quæ incontinenti fiunt &c. conſ.40.nu.21.& 22. 96

4 Quæ faciant pro apoſtolico,& quæ contra. conſi.118.nume.11.Si minus prorogatiuatus acceptant,& fuit prouiſus,& alius impetrauit a Papa.nu.22.ibi. 131

1 Quæ conſiderari poſſunt iure familiaritatis facta non arguunt poſſeſſionis acquiſitionem.conſ.37.nu.4. 93

1 Qualibet pars certa poteſt poſſideri, & non ſit quotitatiua , ut capiunt doc.& alij.conſ.01.nu. 47. 25

1 Querelantes contra prohibentem . ne quis poſſit teſtari debent oſtendere intereſſe,alias.querela non procedit.conſ.67.n.11.Et ꝓpter impedimentum datum teſtatori, querelantes conſequuntur duplum æſtimationis.nu.3.ibi.& nu.4.Primum,ſecundum,& tertium requiſitū probandum eſt. quod ille impeditus uolebat inſtituere hæredes iſtos querelantes.nu.32.33.34.& 36. 149

1 Quæritur ius alteri ex dictis in allegationib. ſeu ſcriptura acceptatis conſ.30.nu.23. 78

1 Quæſitum quod proprie dicatur.conſ. 9.nu. 91. 21

4 Quæſitum iure poſitiuo per ſupremum per principem tollit etiam ſine cauſa.conſ.5.nu.88.Et idem ſi tale ius fuiſſet quæſitum iure naturali ueniret tamen acceſſorie ad ius eccleſiaſticum.nu.89 15

3 Quæſitum filio poſt mortem patris ex contractu & ſtipulatione paterna non erit imputandum in legitimam ipſius filij,nec erit conferendum.conſi.56.nu.22. 93

1 Quæſita per uxorem conſtante matrimonio licet præſumantur quæſita ex bonis mariti,tamen ad illa non competit rei uēdicatio ipſi marito niſi in ſubſidium.conſi.80.nu.9.& nu.25. 146

2 Quæſita per hæredem grauatum,fideicommiſſario non debent reſtitui.conſi.45.nu.13. 121

1 Quæſita iuſto bello non debent reſtitui.conſi.24.nu.26 63

1 Quæſita per uxorem præſumuntur ex pecunijs mariti quæſita . conſil.62.nu.1.& nu.22.Et ius,ita præſumitur , niſi probetur contrarium.nu.2.ibid.Nec creditur ſibi ſi aliter non probat.nu. 3 .ibid.& nume. 23. 126

3 Quæſitis ex rebus eccleſiæ qui ſuccedunt.conſ.109.nu. 48. 174

1 Quæſtio quando eſt inter duos de armorum delatione quis ſit præferrendus,& ex quibus cauſis.conſ.29.num. 17. & fere per totum conſilium. 73

4 Qui non exprimit contrarium,uidetur permittere.conſ.157. numero.14. 165

1 Qui eſt in poſſeſſione petere poteſt,ut in ea confirmetur. conſilio.41..nu.15. 97

3 Qui unum includit,alia excludit,conſ.59.nu. 3. 98

4 Qui non exprimit , præſumitur non expreſſum minime uelle . conſ.8.nu.11, 23

1 Qui uult conſequens,uelle uidetur neceſſarium antecedens , ad illud.conſ.82.nu.73. 149

2 Et conſ.42.nu.26. 115
Et conſ.1.nu.32.fo.2.conſ.8.nu.11.fol.17.conſ.11.nu. 21.fol.17.conſ.88.nu.94.fo.139.& conſ. 89. nu. 17. 181

4 Et conſ.72.nu. 18.& 86. 98
Et ſupra in uerſ.conſequens,

4 Qui uidet & patitur ſolui alij.ut inſtitori.approbare uidetur . conſil.72.nu.3. 135

4 Qui non admittitur ad partem an & quando facit partem, conſ.117 nu.10. 130

4 Qui non debebant cōtrahere,et contrahendo dicuntur eſſe in mala fide.conſ.57.nu.18. 71

1 Quid quod non ſit uel ſit & probari non poſſint a pari procedunt . conſ.97.nu.125. 174

4 Quibuſcunque dictio ampla eſt generalis,& complectitur omnem actum.conſ.33.nu.18. 46

2 Quiſque inſtare poteſt,ut miſſio in poſſeſſionem facta uirtute edicti diui Adriani ſortiatur effectum.conſ.81.nu. 17. 166

2 Quicunque dictio diſtributiua eſt , & unicuique inſolidum attribuit actum.conſ.45.nu.4. 117

3 Quinquennalis dilatio cōcedi poteſt eo caſu quo non conceditur beneficium ceſſionis.conſ.100.nu.12.& nu.13.ibi. 166

1 Quod ex ſe quis habere non poteſt , id medio alterius conſequitur cōſi.67.nu.8. 132

3 Quod communiter poſſidetur , communiter negligitur regulariter . conſ.34.nu.39. 161

2 Quod nullum eſt minime uenit conſiderandum.conſi.30.nume.17.& nu.5.Niſi approbetur,uel niſi tendat ad declarationem uoluntatis . ibi.& nu.18. 94

1 Quod iuris eſt de toto quo ad totum, idem & de parte quo ad partē. conſ.64.nu.40. 118

2 Quod ſemel placuit,amplius diſplicere non poteſt.conſilio. 26.numero.78. 81

4 Quod nullum eſt annullari non poteſt.conſ.49.nu.10. 60

4 Quod capitur ratione lucri ceſſantis licite capitur.conſ.54.numero.1.& 2. 81

4 Quod non poteſt fieri per pactum,non poteſt fieri per ſtatutum, & e contra,an ualeat argumentum. conſ.92.nu. 10, 114

4 Quod dependet a uoluntate principis impoſſibile iudicatur. conſilio.135.nu.27. 142

1 Quota ita deſignatur per nomina numeralia ſicut per quotitatiua.cōſi.61.nu.25. 125

4 Quota decimæ quando conſuetudine minuitur ualida eſt illa conſuetudo.

tude.conſ.25.nu.11. 36
1 Quota an deſignetur per nomina numeralia.conſ. 61.n.4.Sed contra quando per illa quota poteſt reddi certa.nu.5.ibi. 125
1 Quota quæ ſit & ipſius diffinitio.nu.12.ibi. eod.
1 Quota quot modis capitur.nu.13.ibi. eod.
1 Quota capitur pro quacunque parte alicuius rei.nu. 15.ibi. eo.
1 Quota unde dicatur.n.15.ibi. eod.
1 Quando numerus eſt impar,an poſſit diuidi in quotas æquales.ibidem nume.21. 125
1 Quota certitudo non requiritur,ſed ſufficit. quod pars ſit expreſſa.cõſilio.61.nu.40. 125

De litera, R.

4 RAPTA, inter raptam & raptorem de iure ciuili matrimonium contrahi non poteſt.conſilia. 156.numero.5.de iure canonico legitime contrahitur.ibidem. numero.6. 177
4 Raptus uirginis deteſtabilis eſt punibilis.conſilio 170.nu. 1. 177
4 Raptus ceſſat,nec eſt punibilis concurrente uoluntate ipſius raptæ. ibi.nu.4. 177
4 Raptus purgatur per matrimonium ſubſequens quando fuit contractum liberè & ſpontaneè, & ex longo interuallo, ſecus ſi incontinenti.ibi.nu.17. 177
2 Raro contingentia & quæ contra iuris præſumptionem conſtant de illis uerè conſtare debet.conſ.29.nu.39. 91
1 Ratio illa,quod minor eſt magis facilis ad decipiendum, quàm tutor non eſt finalis,ſed impulſiua.conſ.98.nu.53.& nu.59. & ſeq. 178
1 Ratione rei ſitæ in aliquo loco multa conceduntur,quæ alias non concederentur.conſ.99.nu.61. 181
1 Ratio & cauſa attenditur non uerba.conſ.102.nu.4. Et ab illis uerba declarantur & limitantur.nu.5.ibi. 190
3 Ratio pro expreſſa habetur,quando unica tantum diſpoſitio poteſt conſiderari.conſ.5.nu.22. 11
3 Ratio & cauſa attendenda in fideicommiſſis per quam regulatur.cõſi.41.nu.12. 62
3 Rationes quibus pater potuit excludere filiam & non neptem ex filio.nu.66.ibi.nu.54.& 75.& ſeq. Ceſſat argumentum ſi excluſit filiam ergo & neptem ex filia.nu.67.ibi. 62
3 Ratio unica quæ teſtator potuit moueri habetur pro expreſſa. conſ. 43.nu.57. 66
2 Ratio diuerſi quando aſſignari poteſt, tunc nunquam porrigitur ad aliud.conſ.36.nu. 26. 92
3 Ratio ſtatuti excludentis filiam non fuit illa ſola conſeruatio uidelicet agnationis.conſ.41.nu.68. 63
3 Ratio eſt,quæ ampliat dictum,& diſpoſitum conſ. 52.nu.24. 83
3 Ratio,ut ſit bona & concludens,debet differre a dicto.conſ. 70.numero.27. 123
3 Ratio generalis non aſtringitur per dictum particulare. conſ.83.numero.16. 141
3 Ratio ubi eadem uiget uerſamur in materia comprehenſiua,non extenſiua.nu.21.ibi.Etiam ſi eſſemus in correctoria.nu.22.ibid. Etiam ſi ratio non eſſet expreſſa, ſed unica tantum poſſet conſiderari.numero.23.ibi. 142
3 Ratio eadem uiget in ceſſione facta certo precio,quæ uiget in ipſa uenditione.conſ.83.nu.25. 142
4 Ratio eadem militat in alijs deſcendentibus, quæ militat in nepote, quando ſucceditur aſcendentibus.conſ. 30.nu.44. 94
4 Ratio quare inter perſonas conſanguineas matrimonium ſit prohibitum.conſ.68.nu.26. 84
4 Ratio recta dictat in eccleſia eſſe aliquem loco dei, qui periculis & infirmitatibus penſatis poſſit obuiare.nu.121.ibi. 84
4 Ratio naturalis ligabat etiam infideles ne quis duceret in uxorem relictam fratris nedum ſororem.conſ.68.nu.146. 85
4 Ratio expreſſa in ſtatuto comprehendit omnes caſus comprehenſos ſub ratione expreſſa etiam ſi ſequatur correctio iuris.conſ.69.numero.6.& 15. 95
4 Ratio generalis attenditur,& non dictum ſpeciale.conſilio.96.numero.32. 117
4 Ratio naturalis,potiſſima eſt in quacunque interpretatione.cõſ.105 nu.19. 123
4 Ratio eadem ſtatuti uidetur militare in furto ſicut in damno. conſ. 158.nu.8. 165
4 Rationes & computa abſoluta quando ueniũt retractanda.& quando [illegible] conſ. 169.nu.52 167
1 Ratio ubi eſt eadem,dẽt eſſe eadem iuris diſpoſitio.conſ.11.n.41. 46
1 Ratio ubi eadem uiget tractatur de comprehenſione, non extenſione.nu.42.ibi. 46
1 Ratio maior dicta non reſtringitur.conſ.49.nu.59. 108
1 Ratio unica habetur pro expreſſa licet uerbis non ſit expreſſa.conſ. 72.nu. 11. 135
1 Ratio generalis non reſtringitur per dictum particulare.numero.17. ibid. 135
1 Ratio præſumpta uoluntatis paternæ.quod reuocetur donatio natiuitate filiarum quando & quo caſu. procedat. conſ. 73. numero.54. & 55. 137
1 Ratio & cauſa finalis anima ſunt ipſius diſpoſitionis. conſ.78.numero.13. 144
1 Ratio fructuum conſumptorum nec expenſarum non habetur in ſocietate.conſ.85.nu.16. 156
1 Ratio reddita debet iterum reddi, quando allegatur error calculi.cõſilio.89.nu.18.& 34. 160
1 Ratio & male & inſufficienter ac non plene reddita, debet iterum reddi.nu.19.ibi. 160
1 Ratio reddita & male compoſita reducenda eſt ad ueſtram compoſitionem.nu.26.ibi. 160
1 Rationes quæ ſunt deſcriptæ in libro,pro maiori parte ſi ſunt approbatæ,præſumptio inſurgit,ut reliqua præſumantur ueræ.conſilio.90. nume.3. 162
1 Rationes hæredibus reddendæ ſunt eo modo. quo reddendæ erant defuncto.nu.8.ibi.& nu 31.ibi. & ſeq. eo.
1 Rationes faciunt fidem quando pars ſoluit ſtare illis,fallit ſi ſunt doloſæ.nu.9.ibi.& nu.31.& ſeq eo.
1 Ratio recti ſermonis conſideratur,an uerba generalia ſint reſtringenda.conſ.92.nu.44.& 45. 165
1 Ratio malè reddita,& doloſè habetur pro nõ reddita,& de nouo reddenda eſt.conſ.96.nu.3. 171
1 Ratio realiter a capite reddenda eſt cum calculatione. numero. 5. ibidem. 171
1 Ratio reddita uidetur quando fuit reuiſa, & calculata per arbitros, & ad id electos.conſ.96.nu.28.Et tali reuiſioni ſtandum eſt niſi fuerit reclamatum.nu. 29.ibi. 171
1 Ratio reddenda eſt arbitrio boni uiri.nu. 31.ibi. eod.
1 Ratio ſemel reddita non eſt ulterius reddenda.conſ.99.nu. 79. Maxime ſi ſubſecuta fuit liberatio & quietatio.ibid.nu.80 Etiam ſi minor eſſet læſus dummodo quod iurauerit.nu.81.ibi. Item quando nõ fuit confirmata per ſententiam ſeu tranſactionem.nu.82.ibi. Reſpondetur.conſ.Pet.de Ancha.Soc. & nu.84.ibi. 181
2 Ratio exponitur pro cauſa, & multipliciter interpretatur clauſula cõtingens actum geri debere cum ratione,moderamine, & honeſtate quæ denotat arbitrium boni uiri.conſ.9.nu.65 21
2 Ratio debet eſſe bona,& ea ſublata ceſſat diſpoſitio. conſ.12.numero.189. 29
2 Ratio boneſti non patitur,ut inferatur damnum tertio.numero.198. ibidem. 29
4 Ratione potentiæ multa ſunt introducta, contra communes regulas. conſ.2.nu.168. 5
1 Rationes reddere non tenetur,qui non repetitur nec eſt debitor.conſ. 89.nu.3. 160
2 Ratio debet attendi,& non dictum.conſ.15.nu. 25. 39
2 Ratio decedentis inteſtati ſeu ab inteſtato militans in adulto, an pariter dicatur militare in pupillo.conſi.22.nu.57 67
2 Ratio conſiderabilis non eſt,quando illa uenit contra legis diſpoſitionem.nu.60.ibi.Et quando diſponentes redderentur defectiui, & non prouidentes omni caſu.nu.61.ibi. 67
2 Ratio & mens ſtatuti excludentis matrem a ſucceſſione filij ab inteſtato,ſeu inteſtati,quæ fuerit.conſ.23.nu.40. 71
2 Ratio quare clauſula derogatoria annullat ultimum teſtamentum. conſ.24.num.33 72
2 Ratio generalior dicto præfertur dicto,nec per illud reſtringitur.conſilio.32.nu.13. 98
3 Ratio fideicommiſſi comprehendit omnes etiam non nominatos poſſidentes bona hæreditaria.conſ.37.nu.16. 57
3 Ratio quâ motus eſt teſtator ampliat fideicommiſſum. numero. 27. ibidem. 57
2 Ratio an habeatur rerum communium conſumptarum, & alienatarum per unum ex hæredibus, & in portionem ipſius computentur, in dicto familiæ erciſcundæ.conſ.44.n.42.Et quid ſi alienatio fieret per ultimam uoluntatem.nu.43.ibi. 110
2 Ratio & cauſa,quibus teſtator fuit motus potiſſimum attendi debet.

conſ.

conſ.58.nu.13. Et expreſſe haberi debet, quod teſtator diſpoſuiſſet, ſi de eo fuiſſet interrogatus. nu.14. ibi. Præſumendum eſt teſtatorem uoluiſſe reddere conformem cum diſpoſitione ſtatuti. nu.15. ibi. 137

3 Ratio & cauſa finalis ex proœmio colligitur. conſ. 47. nu. 40. 73

2 Ratio pro expreſſa habetur, ſi unica tantum poſſit aſſignari, & conſiderari conſ.75. nu.69. 157

2 Ratio conſeruationis bonorum ita uiget in poſthumo nepote teſtatoris ſicut in eius filio. conſ.76. nu.3. 160

2 Ratio unica, eſto quod ſit expreſſa, tamen pro expreſſa habetur, ſi alia non poteſt adduci. nu.10. ibi. 160

2 Ratio unica ſi poteſt conſiderari in diſpoſitione a teſtatore facta illa haberi debet pro expreſſa. conſ.77. nu.15. 161

1 Ratio pro expreſſa habetur, quando unica tantum poteſt aſſignari. conſ.11. nu.22. 27

Et idem operatur ac ſi expreſſa fuiſſet, & quod operatur expreſſa. nume.23. ibi.

3 Ratio ipſa in ſtatutis conſideratur, ut anima, uerba autem tanquam corpus & ſuperficies, & ratio regulat ſtatutum. conſ.16. nu.30. 24

Idem quando unica tantum ratio poſſet aſſignari, eſto quod non eſſet expreſſa. nume.33. ibid. & nume.36. & 37. etiam in correctorijs, & diffuſius. nu.38. 19

1 Ratio ubi eadem uiget caſus dicitur comprehenſus non extenſus. conſil.13. nu.45. 32

1 Ratio. A ratione etiam præſumpta ualet argumentum. conſ. 32. numero.76. 84

3 Ratio. A ratione non expreſſa argui non poteſt in ſtatutis. conſ.41. nu.73. & 82. 63

2 Ratio quando unica tantum conſiderari poteſt illa pro expreſſa habetur. conſ.90. n.17. 181

3 Et conſi.6. nu.13. fo.13. conſ.25. nu.27. fo.38. conſ.50. nu.26. fo.80 & conſ.66. nu.43. 106

3 Ratio generalis ad omne tempus non limitatur tempore. conſ.25. numero.28. 38

3 Ratio illa non adeſt in nepte excludenda quæ uiget in filia. conſ.41. nu.54.55.58.60. & 75. 63

3 Ratio illa non ualet quod neptis poſſit dotari ex legitima patris ſui. ibi. nu.61. 63

3 Ratio & cauſa ampliant & reſtringunt fideicommiſſa. conſil. 43. numero.87. 66

3 Ratio unica collecta haberi debet pro expreſſa conſilio. 47. numero.94. 73

3 Ratio ubi eadem idem ius. conſ.50. nu.23. 80

2 Ratione carens extirpandum uenit. conſ.9. nu.69. fol.18. & conſ.12 nu.190. 19

1 Rationis data idemptitate, uenit ſimilis caſus quo uiget. conſ. 24. numero.39. 63

3 Rationem & cauſam in fideicommiſſis quibus motus fuit teſtator, magis attendimus quam ipſam expreſſionem uerborum. conſi. 17. numero.18. 25

3 Rationibus pluribus concurrentibus illatio ceſſat. conſilio. 41. nu. 74. 63

2 Ratificatio eodem momento facta cum actu præced. & non ſeruata forma ſtatuti, nocua minima eſt. conſ.12. nu. 70. 28

2 Ratificatio facta ex falſa cauſa, & ab ignorante nihil nocet. num.72 ibidem. 28

2 Ratificatio ſubſequi debet re integra, & non poſtmodum. nu.112. 28

1 Ratificatio facta ex interuallo tollit nullitatem & allegationem doli. conſi.96. nu.77. 171

1 Ratificatio actus doli facta a minore non tenet conſ. 100. numero. 69. 183

1 Ratificatio non extenditur ad ignorata. nu.71. ibi. eod.

1 Ratificatio promiſſa ſtatim ſequi debet promiſſionem. conſi. 109. numero.17. 204

1 Ratificatio ualet etiam poſt ius quæſitum. conſi.14. num.25. Et iſta facultas ratificandi tranſit ad heredes. nume.26. ibidem. Et ius dicitur quæſitum tempore quo notarius ſtipulatur. numero. 27. ibidem. & nu.28. & 29. 35

4 Ratificatio retrotrahitur. conſ.5. nu.34. 15

4 Ratificatio non trahitur retro in præiudicium tertij. conſilio. 12. numero.17 26

1 Ratificatio an operetur in præiudicium tertij, cui medio tempore fuit ius quæſitum. conſ.14. nu.3. 35

1 Ratificatio non ſe extendit ad ignorata. conſ.47. nu.97. Et ut ualeat præcedere debet notitia ante geſtorum. nu.98. & ſeq. 105

1 Ratificatio minoris actus geſti in illa ætate poteſt conſiderari tripliciter. conſ 49. nu.7. 108

1 Ratificatio ceſſat, quando actus primus ad quem refertur, non ualuit nu. 3. ibi. eod.

1 Ratificatio de qua in caſu præſenti poteſt uerbo & facto fieri. nume. 15. ibi. eo.

1 Ratificatio prædicta eundem producit effectum, quem contractus geſtus in ætate maiori. nu.48. ibi. 108

1 Ratificatio ita a facto ſicut uerbo poteſt fieri. conſi. 77. numero.34. Et conſenſus illius, pro quo notarius eſt ſtipulatus debet ſubſequi. numero.35. ibi. 143

3 Ratificatio facta per minores poteſt reſcindi per reſtitutionem in integrum. conſ.66. nu.61. 131

3 Ratificatio facta per minores poteſt reſcindi beneficio reſtitutionis in integrum. ibi. eod.

4 Ratihabitio ex quibus poſſit colligi. conſ. 21. num. 33. Et quid ſi actus non eſt momentaneus, ſed ſucceſſiuus, & tolleratus uniuerſaliter numero.33. ibi. 32

1 Ratihabitio mandato æquiparatur, & iuuat negotia gerentem. conſ. 47. nu.30. & 31. 104

1 Ratihabitio habetur inſtar mandati ſpecialis. nu.33. ibi. 104

1 Ratihabitio uerbo & facto poteſt fieri. nu. 34. ibi. 104

1 Ratihabitio non refertur ad actum nullum. conſ.55. nu. 59. Et per tranſactionem non uidetur ſimulationi renunciatum. nu.60. ibi. 118

1 Ratihabitio, ita facto ſicut uerbo poteſt fieri. conſ. 33. numero.60 Maxime quando concurrit antiquitas iuncta cum poſſeſſione. numero.61. ibi. 87

1 Ratihabitio retrotrahitur & mandato comparatur. conſilio. 78. numero.12. 144

3 Ratihabitio nedum uerbis, uerum & facto induci poteſt conſil.107. nu.17. 169

1 Ratum qui ſemel habuit contradicere non poteſt. conſ. 47. n.15. 104

1 Rata haberi non poſſunt quæ nomine illius non ſunt geſta. conſ. 47. nume.96. 105

1 REBELLIS quis proprie dicatur. & in non ſubdito non cadit rebellio. conſ.101. n. 33. 185

1 Receptus ad ciuilitatem per priuilegium, uerus ciuis efficitur. conſ. 71. nu.9. Maxime cum de fauore agitur. nu. 10. ibi. Quando receptus eſt de loco inferiori ad ſuperiorem. nu.11. ibi. & nu. 12. & 17. 135

4 Receptus authoritate apoſtolica canonicus ſupernumerarius dicitur habere ius ad rem in præbenda uacatura non in re. conſ. 83. numero.5. 109

2 Recedere quis poteſt a renunciatione ſibi facta. conſ. 6. nu. 64. 14

1 Recedere non licet a uerbis, quæ declarant eius formam & qualitatem. conſ.32. nu. 10. 84

1 Recedi poteſt a proteſtatione facta in libello. conſ. 113. nu.8. 213

1 Recedi poteſt a uendicatione uoluntate ipſarum partium. conſil.128 nu. 2. 219

3 Recedendum eſt a uerborũ proprietate niſi &c. ſi conſ.108. n.46. 173

2 Recedendum non eſt a propria ſignificatione uerborum. conſ.92. numero.9. 165

2 Recedendum minime eſt a uerbis. conſ. 16. nu. 7. 42

1 Receſſum ab expreſſe ordinatis non dicitur per clauſulam generalem. conſi.47. num. 75. & 76. Nec a limitatis ſuperius & ſpecifice exceptis & diſpoſitis. ibi. 105

4 Receptus canonicus ſuper numerarius, dicitur canonicus in herbis. conſ.83. nu.1. 108

1 Receptus a capitulo & epiſcopo, non præfertur recepto authoritate apoſtolica. ibi. nu. 2. eod.

4 Receptus quando dicatur authoritate apoſtolica. & quando ordinaria. ibi. nu. 5. eod.

4 Receptus authoritate apoſtolica, dicitur habere ius ad rem in præbenda uacatura. ibi. nu.5. fol.108. & conſ.117. nu. 31. 125

4 Recipiens ſimpliciter canonem non ſolutum triennio, uidetur remittere caducitatem. conſ.5. nu.201. 16

1 Recipiens inueſtituras uideatur illas recepiſſe ſecundum ſtatuta patria. conſ.12. nu.44. 29

1 Recipiens litteras, & illis non contradicens acceptare uideatur contenta in illis. conſ.81. nu.15. Fallit, niſi contradicat uerbo. uel facto. ibi. fol. 190. & conſ.91. nu. 2. 148

1 Reclamatio ſubditorum in deuolutis & reuerſis ad principem non datur quia in illis habet ampliſſimã poteſtatem. conſ.21. n.74. Nam ſummiſſa illorum dependet a uoluntate principis. nu.85. ibi. 48

1 Reclamatio a laudo infra quot dies concedatur. conſ. 44. nu.15. 100

1 Antequam

1 Antequam reclamatur obtineri debet abſolutio a iuramento.numero.16.ibi. eod.
1 Reclamatio ad arbitrium, & ex laudo infra quantum tempus debet proponi.conſ.45.nu.58.59.60.63.& 64. 101
1 Reclamatio menſura non facta infra quod tempus concedatur. conſilio.64.numero.30. Et quid ſi demonſtratio menſura eſt falſa. nume.31.ibi. 118
1 Reclamari poteſt a laudo,& illud poteſt dici nullum.conſ.45. numero.3. 101
1 A laudo ſeu arbitramento, ad quem iudicem ſit reclamandum.numero.11.ibi. & alijs ſeq. eo.
1 Non enim ſemper ad iudicem rei, ſed quandoque ad iudicem actoris ibidem. eod.
4 Reclamari an poßit a relatione,& dici de nullitate .conſilio . 132. nu.16. 141
1 Recognoſcens aliquem in dominum,& praſtat illi fidelitatem uidetur renunciare iuri quod habet.conſ.23.nu.218. 51
1 Recognoſcētes ſuperiorem,an poßint collectas uectigalia & alia onera imponere,& quando & quo caſu.conſ.15.n.1.14.33.41.52.53 63.64.94.& alijs ſeq. 64
3 Recognitio ſcriptura facta in iudicio, habet, uim iudicati . conſilio. 77.nu.24. 135
4 Recomendanti,& confæderanti, non propterea dicuntur feudatarij illorum,quibus confederantur, nec propterea dicuntur illis praſtare aliquam ſeruitutem.conſ.16.nu.15. 29
4 Rector alicuius eccleſia,ex quibus actibus dijudicetur.conſ.39.numero.28. 51
4 Rector tolleratus a populo in adminiſtrando optimam præſumptionem pro ſe habet.nu.33.ibi. 51
1 Recuperanda poſſeſſorio agens qua probare habet.conſ.1.nu.156.2
1 Recuperare ſua & non obſeruare promiſſa quando liceat . conſ. 10. nume.83. 22
1 Recuperatio poſſeßionis licita eſt non obſtante præcepto iudicis contrario quando id permittitur de iure uel ex priuilegio uel excommunicatione partium.conſ.41.nu.40. 97
4 Recurrendum eſt ad protocollum , quando diſcordat cum inde ſumpto.conſ.111.nu.8. 218
3 Recuſatio ſuſpendit iuriſdictionem recuſati.conſ.98.nu.7. 163
1 Recuſationi iudicis an poßit tacite renuntiari,& per procuratorem. conſ.31.nu.70. 79
1 Reddens rationem ſatisfacere dicitur oneri ſibi iniuncto.conſ.96. nume.27. 171
1 Reddere rationem uere,& confiteri eſſe redditam,differunt.conſ.96 nume.7. 171
1 Reddere qui tenetur rationem,poteſt petere, quod ponātur calculatores & reuiſores.nu.30.ibid. 171
1 Redditio rationis & adminiſtrationis non uidetur remiſſa,ſi teſtator dicit ſtari debere conſcientia & diſcretioni adminiſtrantis.conſ.84 nume.35. 153
1 Redditio rationis doloſe facta,non iuuatur per ſententiam, quin ratio ſit de nouo reddenda.conſ.89. nu.61. Et quid ſi ſententia refertur ad acta,in quibus apparet error.nu. 62. ibi. 160
1 Redditio rationis adminiſtrationis ſi committitur conſcientia alicuius quid iſtud importet.conſ.84.nu.7.24.& 15. 155
3 Redditus annui & emphiteoſis,an imputentur in legitimam. conſili. 56.nu. 12.13.16.& 17. 95
3 Redditus annui an connumerentur inter immobilia ibi.numero. 13. & 15. 93
1 Redditus annuus licitus eſt eſto quod ſolutio fiat in pecunia. conſ.60. nu.13.& 14. 114
1 Reductio ad priſtinum ſtatum eſt facilis & fauorabilis.conſ.32.nume.30,fo.84.conſ.104.nu.20.f.191.& conſ.111.nu.9. 208
2 Et conſ.35.nu. 37. 103
3 Et conſ.2.nume.24.fo.6.& conſ.67.nume. 116.fol. 111.& conſ. 105.nu.6. 168
4 Et conſ 1.nume.74.fo.6.conſ.21.nu.9.fo.32.& conſ.18.nu.19.39
1 Reductio impedit executionem laudi.conſ.45.nu.60. 101
1 Reductio a laudo coram quo ſit petenda.nu.65.ibi. & nume. 11.Et quid ſi extat ſtatutum,quod laudum exequatur,ut ſententia alterū. nu.66.ibid.& ſeq.& nu.14.& 73 Et quid ſi ex laudo oritur actio. nu.67.ibi. A pari procedunt quod oriatur ex eo actio, uel quod ſtatutum concedat executionem illius.nu.68.ibi.& nu.8. 101
3 Reductionem fieri ad ius commune fauorabile eſt.conſ.53.nu.96.85
4 Refectio aggerum probat confines.conſ.4.nu. 6. 13
4 Refectio actus facilius permittitur. quàm noua conceßio. conſil.44. nume.13. 55
1 Referens, non apparente relato non probat concludenter . conſi.33. nu.1.& 3.Sicut etiam inſtrumentū referrens aliud.nu.2.ibidem. Fallit quando refertur illud . quod tunc temporis fuit geſtum.numero.4. ibid.Probat enim referens.& ſi relatum non exhibeatur.nu. 5.ibid. Item fallit quādo relatum reperitur,& apparet n.6.ibi.Ex quo in referente explicite habetur certitudo uoluntatis.nu.7. ibidem.Item fallit,quando relata eodem tempore potuerunt interuenire.nu.8.ibidem. Item & quando in referente inſertus tenor relati.nu.9.ibid . Prout etiam quando relatio facta eſt per illas perſonas, qua potuiſſent diſponere.nu. 10.ibi. 87
1 Referens intelligi debet & declarari ſecundum tenorem , & qualitatem relati cum omnibus qualitatibus ſuis.conſ.35.nu.7.fo.91.& conſ.72.nu.59. 135
2 Et conſ.20.nu.5.fo.62.& conſ.14.nu.50. 72
3 Et conſ.56.nu.3.fo.93.& conſ.79.nu.10. 137
3 Referens non probat,niſi exhibeatur relatum.conſ.101.n.9. 167
4 Referens continetur ſub relato cum ſuis qualitatibus. conſil. 73.numero.36. 201
4 Referens probat,ut relatum.conſ. 80.nu.14. 107
4 Referens & iudicans partibus præſentibus , & reclamantibus rem iudicatam inducit.conſ.132.n.17.& nu.18.& 28.De commiſſione ad referendum,qualiter debeat conſtare.nu.19.ibi.Cardinali ita aſſerenti credendum eſt.nu.20.ibi. Et quid ſi referens hoc eſt perſona fide digna.&c.nu.21.ibi. 141
4 Referens nihil probat,niſi relato apparente . declaratur.conſi.134. nu.5.12.& 6.& ſeq. 141
1 Referri ad aliud non debet quod dicitur in uno capitulo & ex ſeparatis.conſilio.36.nu.10. 92
2 Reformatio ſtatuti quando ualiditatem habeat.conſi.20.nu. 7.62
2 Reformatio facta poſt ſtatutum,corrigit ſtatutum in caſibus,in quibus reformatio diſponit contrarium.conſ.56.nu.23. 135
2 Reformatio declarationem & interpretationem a ſtatuto antiquo magis quàm a iure communi recipit.nu.27.ibi. 135
2 Reformatio limitata ad certas perſonas, nō uidetur in alijs ſtatutum antiquum corrigere.nu. 19.ibid. 135
2 Reformatio interpretata certo modo obſeruari debet ſecundum eandem interpretationem.nu. 34. ibi. 135
3 Reformatio ualet,quando formiter eſt facta & debet obſeruari.conſ. 47.n.11.& nu.10.23.14.& ſeq. Et ſi facta eſt poſt ſtatuta illis præfertur.nu.12.ibid. 72
3 Reformatio uocans agnatos maſculos limitatè limitatum producit effectum.nu.17.ibi. 72
3 Reformatio eſt faciēda,ab habentibus poteſtatem, alias non ualeat. nume.23 ibidem.Et qualiter ſit facienda,& ſub qua forma.num.24 ibi. 73
3 Reformatio quando & quo caſu ualeat non ſeruata forma tradita . conſ.47.nu.30. 73
3 Reformatio in quibus differt, & diſcernitur a ſtatuto. numero. 36. ibid.Et quid ſi iſta,ut poſterior, & generalis contrariatur ſtatuto anteriori,an ualeat.num. 38. ibi.Et quid ſi ſtatutum anterius continet clauſulam derogatoriam ad ſequentes reformationes.nu.39.ibi. 73
3 Reformatio ſi excludit genus maternum,& uocat & includit agnatos,an dicatur uocare agnatam fœminam,& quando.nu.40.ibi. 73
1 Reformationes & confirmationes feudorum neceſſario ſunt petenda conſ.11.nu.13. 47
4 Regalis dignitas excepta uidetur a generali diſpoſitione.conſi. 141. nu.11. 147
1 Regentes & adminiſtrantes ciuitatem poſſunt conſuetudinem inducere.conſ.35.nu.26. 91
3 Regiones locorum differentes ſunt,et una expreſſa non uenit alia.cōſil.58.nu.4. 95
4 Regreſſus quid ſit.conſ.5.nu.8. 15
4 Regreſſus competit ad beneficium ceſſum cedenti ſub conditione , ſi conditio adimpleta non fuit.conſi.5.nu.8. 15
4 Regreſſus non datur renunciatti,ad uit cui renunciauit. nume. 156. ibidem. 16
1 Regula quod prior in tempore limitatur.conſ.11.nu.26. 25
1 Regula non ualenti agere &c.quando & qualiter procedat. conſ.1. nume.125. 2
4 Regula in alternatiuis uerificatur in uno.conſ.55.nu.33. 69
4 Regula illa quando & quo caſu procedat. Et qua non proſunt ſingula.nu.46.ibi.& nu.47 & 48. 69
4 Regula de non tollendo ius quaſitum, intelligitur de iure quaſito pure non conditionaliter conſ.82.nu.37. 108

4 Regula

4 Regula de triennali unde habuit originem.conſ.81.nu.1. 107
4 Dicta regula effectus, an impediatur per decretum citationis non executa.nu.2.ibi.& nu.12.& per totum. 107
4 Regula iſta tuetur pacifice poſſidentes in negligentiam & contumaciam.nu.3.ibi. 107
4 Regula de triennali tuens poſſeſſionem.intelligi debet de habili.conſi.96.nu.1. 117
4 regula de triennali an locum habeat in ſpurio & illegitimo. nu.2.ibi. & nu.6.19.& 20. 117
4 regula prædicta ſolum tuetur a moleſtijs.n.5.ibi. 117
4 regula de triennali an extendatur ad caſus ſimiles exceptuatos in ea nu.10.ibi. 117
4 regula de triennali, quando & quo caſu & in quibus procedat . conſ. 31.nu.58. 43
4 regula de triennali poſſeſſore tuetur illum. conſ.47. nu. 10.declaratur.nu.39.& 40. 45
4 Regula de quo caſu, prouidet ultra ius cõmune. conſ.118.n.19. 132
4 regula nulli non uacare ex perſonis illarum propter diligentias non factas. conſ.118.nu.34. 132
4 regula contra non expedientes litteras gratia expectatiua extenditur ad non expedientes literas reſeruationis.conſ.142 nu.1. 148
4 regula una per aliam incontinenti ſequentem declaratur . nu. 3.ibi. Et ex utraque ſumitur unus conſenſus illas.nu.4.ibi. 148
2 regula illa quod in fideicommiſsis magis mens teſtatoris quàm uerba attendi debeat, quando & quo caſu procedant.conſ.89.nu.3. 181
2 regula ſtandum eſt regulariter & contra eum allegantis caſum exceptuatum incumbit onus probandi.conſ.11.nu.17. 27
2 regula coequationis, & æquiparationis non ſemper procedit.cõſ.12. nume.114.Vt etiam, quando reperitur limitata & reſtricta per ullam legem.nu.215.ibid.Vel quando traheretur ad inhoneſta, inſolita, & afferentia damnum tertio.nu.21.ibid. Vel quando ſequeretur abſurdum, ſeu inconueniens & iniuſtè pateretur quis damnum. num. 217.ibid. 19
4 Regula ſtandum eſt, & non caſibus exceptuatis, niſi probentur.conſi.5.nu.5. 15
4 regula ne extinctæ penſiones ſuſcitentur &c.quando procedat . conſi.5.nu.86. 15
4 regula tollens motum proprium & certam ſcientiam, non uidetur tollere clauſulam ad plenitudine poteſtatis.nu.94.ibid. 15
4 regula de non tollendo ius quaſitum procedit in caſu dubio non autẽ in claro.nu.95.ibidem. Nec loquitur de iure quaſito conditionaliter ad rem.nume.96.ibid.Quod conditionaliter competit leue reputatur nu.96.ibidem. Et idem dicimus quando aliquid competit in diem incertam.nu.96.ibi. 15
4 regula ſecunda derogatoria prima tollit præcedentem.conſil. 18.numero.15. 30
4 Regula cancellariæ de non expediendis literis reſeruationis, ſine conſenſu &c. Quando procedat.conſ.5.nu.56. 15
4 regula prædicta nunquam odioſa, non eſt extendenda.nu. 59.ibid. 15
4 regula cancellariæ non aſtringunt pontificem.nu.91.ibi.
4 regulæ cancellariæ reſeruationum fuerunt in uiridi obſeruantia annis centum, & ultra conſ.19.nume.18. 31
4 regula cancell.de iure quaſito, non tollendo qualiter intelliguntur, & quo caſu procedat.conſil.30.nume.49. 41
4 regula cancel.decernens beneficium reſignatum uacare per mortem, ſi prouiſus intra ſex menſes &c.quando, & quo caſu procedat, & locum habeat.conſ.19.nu.1.& ſeq.Et quid, ſi prouiſus realiter inſtitutus eccleſia in diuinis & miniſtrauit ſacramenta & reliqua nondũ expeditis literis.ibi. 51
4 regula prædicta ob quam cauſam emanauerit.numero.2.ibidem . & nu.1. eod.
4 regula prædicta diſpoſitio ceſſare debet ceſſante cauſa dictæ regulæ introductiua nu.19.ibi. 31
4 regula cancell.extinguuntur per mortem papæ.conſ.49.nu. 8. 60
4 regula cancellariæ reſeruatoria iſtius electionis, habet eandem uim, quando papa utitur illa poteſtate.conſ.19.nu.3. 31
4 regula & reſeruationes odioſæ ſunt, & ideo reſtringendæ.nu.4.ibid. & numero.24.Et deſtruunt ius commune in materia electiua. nu.5. ibidem. 31
4 regulæ dictæ ſunt canones ſpeciales, & morte Pontificis eas concedẽtis expirant.nu.6.ibi. 31
4 regulæ dictæ clauſulam illam habent, ſi papa illis noluerit uti.nume. 7.ibidem. 31
4 regula prædicta morte naturali expirant, an eodem modo expirent morte ciuili.nu.9.ibi. 31
2 regula & quæ non proſunt ſingula multa iuuant, quãdo & quo caſu procedat & locum ſibi uendicet.conſ.27.nu.76. 58
1 regula l.patre furioſo quo caſu procedat.conſ.28.nu.11. 76
1 regula quod quiſque iuris locum habet contra illum, qui reſcriptum impetrat.conſ.39.nu. 11. 95
1 regula ſtandum erit, niſi probetur exceptio, ſeu fallentia ipſius. conſilio.41.nu.16. 97
1 regula ex quibus colligatur uenditionem factum ad corpus, & non ad menſuram.conſi.64.nume.31.& nu.55.& ſeq. 118
1 Regula quod iure communi potior eſt conditio prohibentis, limitatur multis modis.conſ.115.nu.56. 216
3 Regula illa, ſi uinco uincentem te, quando procedat.conſ. 47. numero.113. 73
4 Regula quod non ualeat acceptatio uigore gratiæ expectatiuæ literis non expeditis.quando, & quo caſu procedat.conſ.44.nu.14. 55
4 Regula quod diſpenſatio non ſuffragetur niſi literis deſuper confectis quo caſu procedat.nume.15.ibid. 55
4 Regula prohibens de nouo conſtitui ſeu ſuſcitari penſiones extinctas qualis intelligitur.conſi.45.nu.12 55
1 Regula ſtandum eſt ubi non docto.conſ.76.numero.14. & 125. & conſi.93.nu.20. 166
2 Regulæ duæ quando concurrunt una negatiua & prohibitiua alia permiſsiua & affirmatiua attendi debet prohibitiua , niſi in caſu de quo expreſſe loquitur.conſ.56.nu.29 135
4 Ad regulam de pluribus expectantibus, an minus prærogatiuatus propter non factas diligentias ab alijs præferatur & beneficium per obitum cuius dicatur uacare.conſi.119.nu.1.& alijs ſeq. 216
1 Regiſtrationis inſtrumenti omiſsio non reddit illud inualidum. conſilii.104.nu.62. 191
3 Rei uendicatio quando competat fideicommiſſario uniuerſali nulla facta reſtitutione.conſ.51.nume.46.& alijs ſequẽ.quando ſecuta fuit alienatio.Et quando grauatus moritur, nullo herede relicto.nu. 47.ibidem.Et de æquitate canonica, quid iuris.nu.48. Et quando expreſſe eſt prohibita falcidia & trebellianica.nu.49.ibi. 83
1 Rei uendicatio & hypothecaria competere poſſunt eidẽ ad eandẽ rẽ aliquo caſu licet regula ſit in oppoſitum.conſ.80. nu.33 146
1 Rei uendicatio præſupponit dominium.conſ.84.nu.34 153
3 Rei uendicatio competit fideicommiſſario particulari.conſi.52.nume.41 83
3 Reipublicæ intereſt dignitates familiarum conſeruari. conſ.16. nume.31 24
3 Reintegratio in ſe continere debet reſtitutionem omnium quibus quis fuit ſpoliatus conſ.105.nu.nu.2.& 3. 168
4 Reintegratio facienda eſt ad bona & fructus, conſi.138.nu.31. 144
2 Relatiuum illud & eorum filiorum, æquiuocum eſt, & debet attendi ueniens ex qualitate filiorum appoſita in alio capite teſtamenti.conſil. 18.nn.31 50
2 Relatiuum in dubio relationem facit.conſ.26.nu.31. 81
3 Relatiuum eius, an referatur ad teſtatorem uel ad grauatum. conſi. 59.num.7 108
2 Relatiuum eos, æquiuocum qualiter ſit interpretandum . conſil. 86. num.57. 174
2 Relatiuum ad quæ magis ſit referendum.nu.59.ibi. Et quid ſi relatiuũ clare fuit appoſitum in alio capitulo.nu. 60.ibi. 174
2 Relatiuum limitatum limitate debet intelligi.nu.62.ibi. 60
3 Relatiuum procedit ſecundum ueritatem patentem ex coniunctione ſcripturarum relatarum , & referentium , & hac eſt eius natura. conſi.2.nu.55 6
3 Relatiuum nedum refert ſubſtantiam uerum & omnes qualitates.cõſilio.9.nu.16. 10
3 Relatiuum quæ limitat & reſtringit antecedentia . conſ. 17 . numero.37. 20
3 Relatiuum aliqua partiſſimum non uerificatur in uno, ſed in pluribus. conſ.71.nu.61. 124
2 Relatiua intelligi debent, ſecundum relationem.conſil.97. nu.94. Et cũ omnibus ſuis qualitatibus.nu.95.ibi. 174
2 Relatiua & copulatiua regulatur a ſuo antecedente.conſi. 80.num. 57.Et ab illo reſtringuntur.nu.58.ibi. 165
1 Relatiuum ſi non appareat referens nihil diſponit .conſil.0. 35. numero.6. 91
1 Relatum continetur in referente, & expreſſum dicitur cum omnibus qualitatibus ſuis, conſ.32.nu.9.ſo.47.conſ.25.n.51.ſo.64. conſi.39. nu.13.ſo.95.conſ.47.nu.40.ſo.104 conſ.70.nu. 8.ſo.144.conſil. 81.nu.

82.nu.14.fo.149.conſ.92.nu.22.fo.165.conſ.108.nu.47.fo.207 conſ 111.nu.16.fo.208.& conſ.122.nu.5. 222

2 Et conſ.7.nu.23.fo.14.conſ.16.nu.5.fo.42.conſ.26.nu.30.fol.81 & conſ.75.nu.18. 134

3 Et conſ.1.nu.106.fo.2.conſ.9.nu.17.fo.16.& conſ.21.nu.32.fol. 32.& conſ.108.nu.36. 273

4 Et conſ.5.nu.17. 15

1 Relatum conſiderandum eſt, non referens.conſ.94.num.20.fol. 167 & conſ.92.nu.21. 165

3 Et conſ.10.nu.16. 17

2 Relatum in dubio conſiderationem facit.conſ.26.nu.31. 81

4 Relatum attendi debet.conſ.128.nu.15. 138

3 Relati ſecundum formam ſemper uenit regulanda confeſſio quæ fuit relatiue facta.conſ.7.nu.4. 14

2 Relatio facienda eſt cum omnibus ſuis qualitatibus.conſ.19.nu.71. Maxime quando teſtator eſt indefinite locutus & in numero plurali. nu.72.& nu.73. Et quando adeſt uerisimilis mens ipſius teſtatoris. nu.74.ibi. 55

2 Relatiu tam generalis, quàm ſpecialis reſtringitur.conſ.36.nu.18.Et intelligi debet ſecundum relata.nu.19.ibi. 104

2 Relatio nõ debet fieri quando reſultaret abſurdum & uariatio.conſ. 70.nu.23. 127

2 Relatio facta uidetur cum omnibus qualitatibus contentis in relato. conſ.47.numero.15.fo.124.conſ.72.numero.22. fo.153.& conſ. 80.nu.50. 165

3 Et conſ.39.nu.5. 61

2 Relatio fieri debet cum omnibus ſuis qualitatibus præcedentis diſpoſitionis.conſ.86.nu.37. 174

2 Relatio in dubio facienda eſt ad ea, quæ ſunt poſita diſpoſitiue & non conditionaliter.nu.39.ibi.

2 Relatio facta ad teſtamentum non limitatur, ſi teſtes ultra contenta in teſtamento aliquid dixerint.conſ.94.nu. 48. 191

2 Relatio facienda eſt ad proxima.conſ.24.nu.32. 63

2 Et conſ.16.nu.108.fo.43.& conſ.59.nu.8. 138

3 Et conſ.34.nu.4. 54

1 Relatio petitorum communiter aſſumptorum probat. conſil.34.numero.14. 89

1 Relatio intelligenda eſt exceptis alijs expreſſe diſpoſitis.conſilio.39. nume.18. 95

1 Relatio habens relationem ad aliud debet ſecundum illud interpretari.conſ.100.nu.21.Et ſecundum tenorem & qualitatem relati debet intelligi.ibi.nu.22. 183

1 Relatio limitata limitatum producit effectum.conſ.102.nu.25. 190

1 Relatio ſententiæ ad libellum limitate facta limitatè uenit intelligenda.conſ.103.nu.2.Et quando ſententia habeat conſequentiam ad libellum.ibi.

Non eſt uerum iudicem præſumi ſuper toto iudicare. numero. 12. ibidem.

Diuerſa ratione potuit moueri libellans ab illa, qua motus eſt index. nu.13.ibi. 190

3 Relatio ad teſtamentum cenſetur facta ſecundum omnes qualitates in teſtamento contentas.conſ.2.nu.50. 6

3 Relatio nedum refert ſubſtantiam ſed etiam omnes qualitates. numero.53.ibi. 6

3 Relatio reſtrictiue intelligenda eſt ſecundum relatum. conſilio. 7.numero.3. 24

3 Relatio ſi aliud continet quam relatum, ſtãdum erit relato & non referrenti.conſ.7. nu.5. 24

3 Relatio an ſemper ſit facienda ad proxima.conſ. 18.nu.24. 27

3 Relatio facta cenſetur cum omnibus ſuis qualitatibus contentis in relato.conſ.21.nu.38. 32

3 Relatio quando non poteſt fieri niſi ad unum illud pro expreſſo habetur.conſ.51.nu.17. 82

3 Relatio non fit ad illud caput, continens diſpoſitionem perfectam & abſolutam.conſilio.68.numero. 40. Nec quando ex relatione reſultaret abſurdum.nume.41.ibidem. Et quando diuerſa adeſt ratione ad illud relatio fiat.nu.42.ibi.Et quoniam repugnat intentio diſponentis.nu.43.ibi. 216

3 Relatio non poteſt referri ad capitulum quod per ſe habet ſpecialem prouiſionem.conſ.87.nu.35. 247

4 Relatio facienda eſt ad ſtatuta ualida & non inualida, conſ.10.numero.25. 24

4 Relatio partibus præſentibus facienda eſt conſ.132.nu.22. Et ſufficit eſſe partes præſentes ſine citatione. nu.23.ibi. 141

4 Relatio an requirat cauſæ cognitionem.conſ.132.nu. 24. 141

4 Relatio quando fit partibus præſentibus tacentibus, & non reclamãtibus, cenſetur ab ipſis approbata, nec poteſt appellari. numero. 28. ibidem. 141

4 Relatio facta ad actum uerificatur, ſi de actu conſtat, licet non appareat contentum in actu.conſ.133.nu. 12. 141

4 Relatio & actus geſtus die feriata non ſubſiſtit.conſ.158.n. 25. 166

4 Relatio quando & quo caſu requirat conſenſum in relato apparere nu.13.ibi. 165

4 Relationi facta ab aliquo, quid de nouo poteſt diſponere & actũ facere credendum eſt.conſ.17.nu.14. 30

1 Relationibus calculatorum ſeu arbitratorum ſtandum eſt, nam executioni illæ mandantur.conſ.96.nu.32. 171

1 Relaxare bona quis non poteſt, quorum reſtitutio eſt irreparabilis. conſ.10.nu.85. 22

2 Relictum factum uxori, ut poſt mortem eius reuertatur ad filios. & hæredes eorum in totũ reuertitur ad filios ſuperſtites, nõ ad hæredes conſ.18.nu.79. 51

2 Relictum factum familiæ intelligitur ſecundum ordinem ſuccedendi ab inteſtato.conſ.37.nu. 43. 106

2 Relictum factum ſingulis præiudiciale eſt, & debetur proximioribus conſiderato tempore teſtamenti conſ.49.nu.24. Vel illis qui tempore mortis reperiebantur.nu.25.ibi. Non enim ueniunt illi quos teſtator ignorabat.nu.26.ibid. 126

2 Relictum contemplatione familiæ inducit grauamen ſucceſſiuum & gradatim.conſil.63.nu.13. 143

2 Relictum factum alteri poſt mortem uxoris uiduæ locum habet ſi ipſa ſecundo nupſerit.conſ.70.nu. 18. 152

2 Relictum ſimpliciter ſoluendum diuerſis temporibus non eſt conditionale & ideo tranſmittitur.conſ.57.nu.6.Et quid ſi datus eſt ſubſtitutus.nu.10.ibi. 136

2 Relicta in teſtamento ruunt, quando ex eo non põt hæreditas adiri. conſ.62.nu.10. 143

4 Relicto alicui fraternitati pro animabus defunctorum dicuntur relicta ad pias cauſas.conſ.34.nu. 5. 47

3 Relicta ſub eodem ſermone, & oratione requirunt implementum omnium.conſ.108.nu.33. 273

4 Relictam fratris deducendo in uxorem præcepta fuerunt myſtica, & figura.conſ.68.nu.90. 84

4 Relicta fratris non carnaliter cognita, ſed ſolum diſponſata an poſſit capi in uxorem a cognato.conſ.68.nu.415. 85

3 Religionem ingreſſurus. poteſt donationem ſuorum bonorum ac ſucceſſionis ſibi debitæ facere ſuis fratribus Maxime quando expreſſe facta eſt de legitima & de omni alia ſucceſſione futura.conſ.22.nume.15.& 16. 34

4 Religioſus cauſtralis, etiam de ordine mendicantium, poteſt in ultimis uoluntatibus conſtitui diſpenſator & executor.conſ.16.nu.1.

Et qua ratione iſtud permittatur.nu.2.Et nedum ad pias cauſas, uerũ & ad alias non pias poteſt executor conſtitui. nu. 3. 37

4 Religioſus pro utilitate monaſterij, de licentia ſuperioris poteſt eſſe extra clauſtrum, & etiam executor teſtamentarius.ibi.nu.5.Et ſi uoluntate ſuperioris ſuſcepit tale officiũ cogi poteſt illud proſequi.nu. 6. Etiam cum bona conſcientia, & abſque ſcrupulo, non obſtante profeſſione.nu.7.Poteſt etiam conſtituere procuratorem ad iſta proſequendum. Nec requiritur alia licentia ſuperioris, ſi ſemel ſuit obtenta.nu. 8.ibid. 37

4 Religioſus habens eligere perſonas ad diſtribuẽdum bona a teſtatore relicta poteſt ſuo arbitrio illas eligere.ibi. nu.25. 37

2 Religioſus an poſſit eſſe executor teſtamentarius, & quando. conſil. 19.nu.75. 55

2 Religioſus an poſſit eſſe arbiter, ſeu arbitramentator. nu.76. ibi. 55

1 Religioſus nõ poſſit recuſari iudex duelli.conſ.31.nu.101. 79

4 Religioſi ſubſunt generali totius ordinis.conſil. 9.nu.3. 24

3 Religioſi ſunt idonei teſtes in teſtamento.conſ.72.nu. 8. 126

4 Religioſis per priuilegia conceſſa, non dicitur ſublata poteſtas generalis.conſ.9.nu.9. 24

4 Religioſi propter malam uitam, peſſimoſque mores fratrum, & religioſorum poſſunt priuari domo & conuentu, & illa poterit in alios religioſos transferri.conſ.21.nume.1. Quando proceditur contra regula rem non ſeruetur ordo, & ſolennitas iuris, ſed ſola ueritas.num. 2.ibi.& nu.7. 23

4 Religioſi an poſſint appellare a correctione in eos facta per ipſorum ſuperiores.conſ.28.nu.15. 39

4 Religioſi an poſſint appellare a dicta correctoria, quæ fit contra ſtatuta ordinis.nu.17.ibi. 39

4 Religioſi abſolui poſſunt ab ipſorum ſuperiore. Et ſi ſuperior non eſt

ad id ſufficiens abſolui poſſunt ab epiſcopo.nu.40.& 41.ibi. 39

4 Religioſus deponens ſine licentia ſui ſuperioris quando probet.conſi.54.nu.24. 67

4 Religioſi in aliena diœceſi poſſunt praſcribere ius decimandi, ut ipſi non cogantur ad ſoluendas decimas.conſ.73.nume.9. 101

4 Item poſſunt praſcribere tale ius ſpacio annorum quadraginta, cum titulo ut ab alijs decimas percipiant.nu.10.ibid. Quod a fortiori procedit in praſcriptione tanti temporis.&c.nu.11.ibi. 101

4 Religioſi ordinis ciſtercien.in decimis percipiendis ſunt magis priuilegiati,quàm alij religioſi.conſ.73.nu.33. 101

4 Religioſus profeſſione et habitu an ſit capax beneficij eccleſiaſtici,cõſilio.125.nu.12.Quid ſi iſte nihil dixit de clericato,ſed profeſſus eſt.numero.14.ibi. 137

3 Relinquens pluribus oſtendit animum ſuum non fuiſſet reliquere uni tantum conſ.18.nu.40. 17

4 Relinquens integrum dominium domus,an uideatur relinquere proprietatem,uel uſumfructum.conſ.123.nu.15. 186

4 Reliquia quod non oſtendantur eſt contra bonos mores,conſ.91.nume.4.& 6. 114

4 Remedium quod eſt ſufficiens in materia turbatiua. conſilio.116.numero.4. 137

1 Remedia qua competant pro melioramentis & expenſis factis,conſi.33.nu.54. 87

1 Remedium edicti diui adriani non eſt poſſeſſorium, quaſi recuperanda,ſed ſolum adipiſcenda.conſi.41.nu.13.Fallit quando ſtatutum diſponit cõtinuari poſſeſſionem in haredem,ſapit enim iſtud poſſeſſorium naturam recuperãda,ita ut non admittatur probatio alicuius dominij,etiam ſi fieret incontinenti.nu.13.ibidem.Et ſi probationes ſuper dominio eſſent recepta non attenduntur.numero.13.ibi.
Et in iſto remedio poſſeſſorio inducto per ſtatutum proceditur eo modo,quo iura diſponunt eſſe procedendum in remedio recuperanda.nu.14.ibid. 96.& 97

1 Remedium attentatorum ceſſat,quando praceptum ſeu decretũ ſunt nullum.num.36.ibi.Item ceſſat quando attentans fuit admiſſus ad probandum de iure ſuo & probauit.nu.37. ibid. 97

1 Remedium ciuile non famoſum pro pecunijs ſubſtractis competere poteſt.conſ.76.nu.13. 132

1 Remedium nullitatis non uidetur eſſe ſublatum minori contrahenti contra formam ſtatuti.conſ.97.numero.20.Et quid quo ad terminos l.tertia C.ſi mi.ſe.ma.dixe.numero.21.ibidem. Et quid ſi iuramentũ eſt praſtitum uerbotenus.& non corporaliter. nu.22.ibi. 174

1 Remedium ſupplicationis,ceſſat,ſi ſententia tranſiuit in rem iudi.& fuit a partibus approbata.conſi.118.nu. 8. 202

1 Remediũ.l.2.C.de pigno. quo caſu procedat.conſ.50.nu.19.& 30.31.& 34.& 35. 110

1 Remedium.l.ſi coloni.quando locum habet.conſ. 1.nu. 178. 2

1 Remedium.l.ſecunda.C.de reſcinden.uenditio. quo caſu procedat.conſ.128.nu.34. 127

1 Remedium.d.l.2.non procedit in ſciente ualorem rei uendita. ibidem nume.36. 40.

3 Remedium petendi ſupplementum,qua ratione fuit inductum. conſi.32.nu.4. 50

3 Remedium edicti diui adri.nedum competit ei qui nunquam poſſeſſionem adeptus fuit,ſed etiam competit illi qui poſſidet, & petit ſe in ſua poſſeſſione confirmari.conſ.60.numero.1.Remedium tale competeret quando apparet inſtrumentum,non autem quando ſumus in cã incidenta, ?crum iſto caſu competit officium iudicis . numero . 20. 100

4 Remedium.c.reintegranda ſapit naturam interdicti retinenda,& recuperanda.conſ.31.nu.52. 43

1 Remedium.dict.c.reintegranda agens qua probare habet conſilio.1.numero.167. 2

1 Remedium.d.c.reintegranda non competit malafidei poſſeſſori. ibid.nu.168. 2

1 Remedium d.c.reintegranda non competit quando a malefidei poſſeſſore poſſeſſio peruenit ad uerum dominum.ibid. nu. 169. 2

1 Remedium.c.ſæpe de reſtitutio.ſpoliato quando locum habet conſ.1.nume.179. 2

4 Remedio nouo indigent ea qua de nouo accidunt. conſil. 67. numero.35. 83

4 Remedia multa pro poſſeſſione recuperanda.conſ.126.nu. 16. 137

4 Remedium attentatorum non datur acceſſorij eorum qua geſta erãt ante litem.conſ.172.nu.11. 179

1 Remedium multiplex competit ad recuperandum res abſtractas.conſi.75.nu.24. 141

1 Remedium omne tollitur a iuramento praſtito ſuper facto negatiuo. conſ 97.nu.45. 174

1 Remiſſa caducitas an & quando uideatur per receptionem canonis.conſ.108.nu.45. 201

4 Remiſſio & indulgentia delictorum in utroque foro locum habet.conſil.1.nu.13.Et quid ſi facta eſt limitatè quo ad unum forum.nu.14.ibid.Et quid quando facta eſt plenariè.nume.15.ibid. Et talis remiſſio & indulgentia omnem etiam infamiam abſtergit. nume. 17.ibid.& nu.90.Et quando & quo caſo id procedat.nu.18.ibi.& nu.19.& 20.
Remiſſio & indulgentia iſta comprehendit omnem pœnam pecuniariam.nu.21.ibi.nu.23.& 24. 2

4 Remiſſio iſta an ualeat,ſi in ea non exprimitur cauſa, & facti qualitas.nume.25.ibid.Et quid ſi ceſſat obreptio,& ſurreptio. & particeps noluit remittere.nu.26.ibid. 2

4 Remiſſione iſta an uideatur ſublata pœna amplicanda alicui particulari,& quando & quo caſu ibid.nu.31. cum alijs ſeq. 2

1 Remiſſio fideicommiſſi reciproci non inducitur per diuiſionem factã uirtute compromiſſi,& arbitramenti conſ.24.nu.116. 73

2 Remiſſio ſpecialis non extenditur ad alia non ſpecificata. conſil.65.nu.19. 147

1 Remiſſio non conceditur pro damno leui & minimo,ſed pro maximo conſ.38.nume.14.Nec conceditur propter fructuum exiguitatem.nume.15.ibid. 94

1 Remiſſio adminiſtrationis praterita bene ualet.conſ.87.nu.19.& nume.10.& 24. Et capit dolum prateritum, quando eſt facta amplis uerbis. nu.20.ibid. & nu. 23. Et quando adeſt conſanguinitas & coniunctio.nu.21.ibid. Et quid ſi dolus eſt in faciendo ſeu omittendo.ibi.24. 158

3 Remiſſio inuentarij conficiendi, conceſſa uxori per maritum qualiter eſt interpretanda.conſi.45.num. 21. Et illa non liberat a reſtitutione bonorum,nec a dolo,& fraude.nu. 22.ibid. 70

3 Remiſſum conſcientia, & diſcretioni alicuius arbitrium boni uiri importat.nu.24.ibi. 70

1 Remittere omnem iniuriam & rancorem & ſolum cogitare de ſalute anima dicitur.qui moritur confeſſus & ſuſcipiens eucharistiam,conſ.13.nu.67. 33

3 Remitti poteſt iniuria tacitè & expreſſe,quando fit tranſitus ad ſecũda nota.conſ.19.nu.82.& 83. & 84.& 85. 45

3 Remitti non poſſit iniuria per patrem,& fiſco quaratur aliquid.conſ.67.nu.101. 111

1 Remittens omnia,& nihil ſibi reſeruans nullum ius habet. conſilio.26.nu.7. 69

1 Remittentes ſe declarationi alicuius debent illi ſtare.conſil. 92. numero.24. 165

3 Remotum uero ſimili imaginem habet falſitatis.conſ.10.nu.14.14. Et infra in litera.V.in uerſ. Veroſimile. 17

3 Veroſimile ſi quid non eſt, iudex non debet illi fidem dare. conſ. 10.nume.15. 17

3 Renuncians hereditati contentus ſibi datis iudicandus eſt in totum ſucceſſiſſe.conſil.69. nu.70. 117

1 Renuncias hareditati & bonis paternis dicitur etiam renuntiare bonis feudalibus conſ.12.nu.53.ſed contra plene.nume.59. & ſeq.Et quid quando fit per uerba generalia & uniuerſalia.nu.54.ibi.& n.67.& 68. 29

3 Renuncians hareditati uiuentis poteſt eam conſequi non obſtante renunciatione.conſ. 69.num.1. 1[illegible]

3 Renuncians hareditati uidetur renunciare illi ſibi competenti ex teſtamento & non ſucceſſioni ab inteſtato.nu.7.ibi. 117

3 Renuncians hareditati,poteſt adhuc illam conſequi,ſi ad eam uocatus eſt per illum,in cuius manibus renunciauit. nume. 10.ibid.& numero.39. 95

3 Renuncians ex uno capite poteſt admitti ex alio.nu.14.ibi. 95

1 renuncians exceptioni in factum & doli ſibi praiudicat.conſilio.30.nu.37.& nu.95. 42

1 renuncians omni legum auxilio,ſibi praiudicat.nume. 39.ibi.nume.99.contra. 42

1 renuncians omni legum auxilio,ex eo non purgatur, nec ſuppletur error & ignorantia,nec renunciatio extenditur ad iſta & ad alia ſeparata,& renuncianti competit adhuc remedium iuris.nume.99.ibid. Et ita renuncians etiam cum iuramento poteſt petere abſolutionem ab illo,& uenire contra.nu. 100.ibi.Et maxime quando ante dictam clauſulam nullum auxilium ſpeciale legis, ſeu iuris fuit expreſſum.nu.101.ibi. 42

1 renuncians omni legum auxilio,uidetur excluſus ab omni exceptione & iuris et facti.cõſ.110.n.22.ſed cõtra.n.97.98.99.100.et 102. 205

Renun-

1 Renunciant i non eſt ulterius dandus regreſſus, ad ius cui renunciauit.conſ.12.nu.10. 28
3 Et conſ.16.nu.1.fol.40.& conſ.69.nu.20. 117
4 Et conſ.eſ.num.156. 26
3 Renuncians non ſuccedere.cum pacto,ſeu ſtipulatione, ualidam reddit renunciationem.nu.21.ibi.conſ.69. 117
3 Renuncians,etiam ab inteſtato non poteſt ſuccedere illi cui renunciauit.conſ.69.nu.32. 117
3 Renuncians excluditur,etiam per feminam non renunciantem.conſ.69.numero.38. 117
3 Renuncians non ſuccedit,exiſtente aliquo deſcendente ex illo,cui renunciauit.nu.55.ibi. 117
3 Renuncians hæreditati de bonis, renunciare dicitur omni iuri, quo poterat illam conſequi.nu.95.ibi.& nu.ſeq. 118
3 Renuncians debet habere legitimam,ut renunciatio reddatur ualida.num.101.ibi.& nu.ſeq. 118
4 Renuncians beneficio ad illud uenire non poteſt.conſ.79.nu.5. 206
4 Renuncians beneficio quo ad illud pro mortuo habetur.Et uacans in curia non comprehenditur ſub conſuetudine ſeu ſtatuta de optando.conſ.10.nu.2.& 3.fol.24.& conſ.95.nu.16. 115
3 Renuncians de quo nullam habeat notitiam ſibi non præiudicat conſ.95.num.9. 260
4 Renuncians non poteſt ulterius ad beneficium redire, nec ſe intromittere.conſ.135.nu.2. 142
1 Renunciare quis non uidetur rei & iuri quod ignorat. conſilio. 20.num.29. 41
1 Renunciare quis non poteſt fauori introducta in beneficium alterius Nec poteſt renūciare fauori mixta introducta in beneficiū alterius. Et ſi renunciatur,an & quando in totum infringatur renunciatio.cō ſil.73.num.41.& 42. 137
2 Renunciare quis poteſt iuribus & fauori ſuo.conſ.7.n.59.fol.14.& conſi.12.nu.9.fol.24.& conſ.65.nu.14. 147
3 Et conſ.21.nu.30.fol.34.conſi.72.nume.18.fol.118.& conſi. 95.numero.1. 160
1 Renunciare quis poteſt ſententiæ in ſui fauorem latæ conſilio. quinto nu.41.& 43. 11
1 Renunciare læſioni enormiſſimæ eſt donare.conſ.45.nu.50. 101
2 Renunciari poteſt enormi læſioni.conſ.96.nu.75. 271
1 Renunciari poteſt beneficio.l.2.C.de reſcind.uend.conſ.10.n.89. 41
3 Renunciari an poſſit dationi iurium & hæreditatis.conſilio. 19.numero. 19. 28
3 Renunciari licet non poſſit iuri de futuro tamen pacto & ſtipulatione poteſt tolli.conſ.26.nu.4.& 5. 40
2 Renunciari poteſt iuri futura,fideicommiſſo legato,& legitimē, per pactum uel ſtipulationem.conſ.7.nu.60.& 61. 14
3 Et conſ.95.nu.1. 160
1 Renunciatio eſt ſtricti iuris,& in illa ueniunt tantum expreſſa.conſ.41.num.96. 205
1 Renunciatio generalis capit ſolum caſus ſimiles expreſſis,& non maiores ſeu grauiores.nu.97.ibi. eod.
1 Renunciationes facta per fideiuſſores minimē tenent, ſi debitor a ſui princ.non eſt obligatus.nu.99.ibi eod.
1 Renunciationes, & clauſula generales quando & quid operentur.nu.96.ibi.& nu.97.& quatuor ſeq. 205
1 Renunciatio diminutio eſt patrimonij.conſ.127.nu.16. 216
3 Renunciatio facta per hæredem præiudicat ſibi.conſ.2. nu. 78. 6
3 Renunciationem ſi pater ſtipulatur pro ſe & hæredibus uidetur ſtipulatus ad commodum hæreditatis.conſ.26.nu.31. 40
3 Renunciatio hæreditatis donatio.ſapit.conſ.96.nu.58. Et ſi aſcendit ſummam quingentorum inſinuanda eſt.ibi.Et an talis defectus purgetur iuramento.ibi.nu.59.& 60.Ceſſat inſinuatio,quando donatio fit ob cauſam,& etiam in caſu.d.c.quamuis.nu.59. Et an iſta renunciatio tollatur per natiuitatem filiorum nu.61.& 62. 261
3 Renunciatio ſimplex,non trahitur ad ius de futuro , nec illud tollit conſ.65.nu.1. 117
3 Renunciatio iurium uim habet donationis.conſ.65.n.57. 105
3 Renunciatio trahitur ad ius quod competebat tunc temporis de præſenti re,uel ſpe.conſ.69.nu.5.& nu.86.& ſeq. 117
3 Renunciatio hæreditatis collata cenſetur in tēpus quo præfertur hæreditas.conſ.69.nu.63. 117
3 Renunciatia habens relationem ad hæreditatem,& ad ius futurum, ualida eſt.nu.65.ibi. eo.
3 Renunciatio facta ob cauſam adimpletam,ualida eſt , nec retractari poteſt.nu.66.ibi. eod.
1 Renunciatio in dubio præſumitur facta ſimpliciter, & pure, numero.67.ibidem. eod.
3 Renunciatio habens relationem ad futurum ius , illud complectitur nume.69.ibi. 117
3 Renunciatio ſimplex facta præſente parte,ualida eſt.nu.77.ibi. Idē quando geminatis uerbis oſtenditur facta.nu.78.ibi. 118
3 Renunciatio uallata ſtipulatione,& pœna alicuius hæreditatis, ualida eſt.nu.82.ibi. 118
3 Renunciationis uerba futurum concernent a comprehēdunt ius poſtmodum quæſitum.nu.87.ibi. 118
3 Renunciatio ſimpliciter facta alicuius hæreditatis comprehendit omnia capita quibus renuncians poterat illam conſequi.nu.90.ibi. Idem quando renunciatio fit indeterminatē,& in rem,& non limitatē.nu.91.ibi.& nu.ſeq conſ.69. 118
1 Renunciatio etiam ſimulata præſumitur.conſ.54.num.34. 115
4 Renunciatio hæreditatis non redditur inualida,eſto quod renuncians poſtmodum filios ſuſcipiat.conſ.69.n.98.Ceſſat iſto caſu, diſpoſitio.l.ſi unquam.C.de reuo.dona.nu.99.ibi Ceſſat etiam quando donatio eſſet facta propter cauſam.nu.100.ibi. 118
3 Renunciatio dotis non numeratæ,arguit præſumptionem ſimulationis.conſ.86.nu.36. 145
3 Renunciatio hæreditatis alicuius,illo conſentiente ualet in beneficiū tertij cui renunciatur.conſ.94.nu.26. 159
3 Renunciatio poteſt fieri per ſororem fratri de hæreditate fraterna.nu.27.ibidem. 159
3 Renunciatio facta per matrem,an noceat filijs.ibi.nu. 31. Et quid ſi mater renuncians recepit dotem.nu.31.ibi.Et quo iure filius excluditur.nu.32.ibi.Et an poſſit uenire ex perſona propria,uel ex perſona renunciantis.nu.33.ibi. 159
3 Renunciatio iuris non competentis renuncianti non ualet.conſ. 95.nume.15. 160
3 Renunciatio intelligitur facta rebus ſic ſtantibus.nu.16.ibi. 160
3 Renunciatio non ſe extēdit ad ea , quæ continentur in teſtamento ſi de illo non fuit habita mentio.nu.17.ibi. Requiritur enim mentionem fieri de teſtamento.nu.18.ibi. 160
3 Renunciatio generalis facta per ſororem fratri,an & quando ualeat & ſuper quibus.nu.19.ibi. eo.
3 Renunciatio etiam iurata non trahitur ad ius ſuperueniens de futuro.nu.29.ibi. eod.
3 Renunciatio omnium iurium non capit illa,quæ ortum habēt ex cauſa de futuro.nu.33.ibi. 160
3 Renuntiatio intelligitur rebus ſic ſtantibus.nu.34.ibi.Ita & iuramentum.nu.35.ibid.
3 Renunciatio ſpecialis differt a ſingulari & indiuidua et in plus ſe habet ſingularis & indiuidua,quām ſpecialis. In ſpeciali ſufficit actus in æquipollenti,quod ſecus in ſingulari & indiuidua.cōſ.9.n.23. 16
3 Renunciatione & fine ueniunt tantū ea quæ expreſſa ſunt & facta de una hæreditate non ſe extendit ad alium. Et ſi non apparet facta non præſumitur & facta limitate limitatum producit effectum.conſil.49.nu.39.40.& 41. 77
4 Renunciatio beneficij iuriſpatronatus recepta per Papam, nocet patronis.conſ.47.nu.15. 58
4 Renuntiatio beneficij facta per metum nulla eſt et inualida.conſ.66.nu.1.Et quid ſi metus illatus fuit conſanguineis.nu.2.ibi.Metus prædictus qualis debet eſſe.nu.3.ibi. 82
4 Renunciatio tacita,ex quibus reſultare uidetur.num.17.ibidem & numero.18. 82
4 Renunciatio tacita ita præiudicat ſicut expreſſa.conſi.76.nu.2.quādo per ſuperiorem fuit admiſſa.nu.5.ibi. 105
4 Renunciatione beneficium uacare dicitur.nu.4.ibi.& nu. 5.. 105
2 Renunciatio & finis facta de hæreditate paterna fratri legitimato, an & quando ualeat.conſ.3.nu.7. 8
2 Renunciatio & finis facta per filiam de hæreditate paterna cum iuramento intelligitur rebus ſic ſtantibus.nu.27.ibi.Et ideo ſi tunc temporis erant filij maſculi ipſis poſtmodum defunctis filia , quæ renunciauit poterit ſuccedere.nu.28.ibi.Et idem quando pater cui renunciatū eſt,moritur nullis relictis deſcendentibus.nu. 29. ibi. 8
2 Renunciatio hæreditatis firmatur iuramento.conſ.7.nu.67. 14
2 Renunciatio ſine iuramento facta per filium patri non ualet. nu. 68. ibidem. eod.
2 Renunciatio intelligitur rebus ſic ſtantibus,nec extenditur ad ius ſuperueniens in futurum.nu.70.ibi.& nu.71.& 73.Nec includit ea, quæ ortū habent ex facto illius,cui fuit renunciatum.nu.72.ibi. 14
2 Renunciatio eſt ſtricti iuris, & ſtrictē interpretanda.nu.73.ibi. 14
2 Renunciatia etiam iuramento uallata uenit retractanda propter læſionem enormiſſimam.nu.73.ibi. 14

2 Renunciatio non extenditur ad ignorata, & incognita. conſ. 12. numero. 78. 28
2 Renunciatio facta de fideicommiſſo minime ualet, ſi in ea non apparet facta mentio de teſtamento. nu. 80. ibi. 60.
2 Renunciatio & remiſſio eſt ſtricti iuris, & in ea non ueniunt, niſi expreſſa nu. 94. ibid. 28
2 Renunciatio limitata limitatum producit effectum. nu. 95. ibi. 28
2 Renunciatio facta ex falſa cā et p errorē nō eſt nociua. n. 101. ibi. 28
4 Renunciatio recepta & admiſſa obſtat renuncianti. conſ. 5. nu. 155. & num. 185. 16
4 Renunciatio, & ceſſio facta per metum, non tenet. nu. 162. ibidem. & numero. 163. 16
4 Renunciatio & ceſſio facta ut liberetur frater a carceribus non tenet. conſ. 5. nu. 161. 16
4 Renunciatio beneficij, ſeu præbendæ, ſi fit in curia, ibi dicitur uacare. conſ. 10. nu. 1. 24
4 Renunciatio debet eſſe ſimplex. & non conditionalis. nu. 18. ibi. 24
4 Renunciatio eſt ſtricti iuris. nu. 20. ibi. Et in ea ſolum uenit, quod exprimitur. num. 21. ibi. Et ſi facta eſt limitatè. & limitatum producit effectum. num. 22. ibi. Et facta uno uiro, non nocet alteri. numero. 23. ibidem. 24
4 Renunciatio, an ualeat, uel ne, & an noceat reſignanti. conſilio. 15. numero. 12. 28
2 Renunciatio & finis facta per filiam cum iuramento eſt ualida. conſil. 16. nu. 73. & maxime quando per eam non fuit læſa enormiter. num. 74. ibi. 42
2 Renunciatio tacita inducta lapſu temporis, uel propter inobedientiā magis operatur, quàm expreſſa repudiatio ad excluſionem, ita tacitè repudiantis. conſ. 19. nu. 153. 55
2 Renunciatio intelligitur rebus ſic ſtantibus. conſ. conſ. 24. nu. 92. 73
2 Renunciatio hæreditatis uiuentis non ualet niſi &c. nu. 94. ibi. eo.
2 Renunciatio non extenditur ad incognita & ignota. cōſ. 20. n. 90. 42
2 Et conſ. 46. nu. 13. 123
4 Et conſ. 76. nu. 6. 105
2 Renunciatio facta in uno caſu, non porrigitur ad alium. conſilio. 65. numero. 26. 147
1 Renunciatio debet attendi limitata ad fines limitationis, & non ultra, niſi cauſa motiua & finalis mouens renunciantem aliud & diuerſum ſuadeat, tunc enim non ſtatur limitationi, ſed cauſæ finali. conſil. 5. num. 44. 16
1 Renunciatio beneficij præſumitur fieri coactè, et idem quando ſpoliatus poſtmodum renunciauit, uel alium actū facit. conſ. 20. n. 64. 22
1 Renunciatio debet ſtrictè interpretari. conſ. 12. nu. 65. 29
3 Renunciatio limitatè facta, limitatum producit effectum. conſ. 19. n. 11. fol. 28. conſ. 69. nu. 14. 117
1 Renunciatio limitata facta limitatum tantum producit effectum, maxime quo ad perſonas. conſ. 12. nu. 90. & nu. 91. 30
1 Renunciatio facta ob cauſam ea ceſſante, nihil operatur. numero. 91. ibidem. 30
1 Renunciatio unius aſcendentis præiudicat poſteris. conſ. 16. n. 43. 38
1 Renunciatio quando fit enormi læſione, non dicitur renunciatum enormiſsime. Et quando renunciatur enormiſſime, non dicitur renunciatū totali & integro. conſi. 20. nu. 92. & 93. 42
1 Renunciatio exceptionis, deceptionis, & damni enormis, ſeu enormiſſimi multum operatur. conſ. 20. nu. 30. 42
1 Renunciatio exceptionis doli in factum non trahitur ad incogitata nec ſupplet errorem. nu. 95. ibi. 42
1 Renūciatio generalis debet generaliter intelligi, nec reſtringi ad præcedentia expreſſa, quando ſalua ratione recti ſermonis id non poteſt fieri. conſi. 39. nu. 27. 95
2 Renunciatio generalis non ſufficit ad tollendum beneficium. l. ſi aquam. debet enim eſſe ſpecifica, & ad hunc effectum. conſi. 73. n. 50. & nu. 52. & 53. Nec ſufficit, quòd ſit cogitatum in genere de filijs naſciturus. ibidem.
Nec ſufficit quod pater donans cogitet de poſthumo naſcituro. num. 51. ibidem. 137
1 Renunciatio ſtrictè interpretanda eſt conſ. 89. nu. 44. 160
1 Renunciatio & liberatio regulari debet a cauſa propter quam facta eſt. num. 45. ibi. 160
1 Renunciatio generalis ad quæ trahatur. conſ. 96. nu. 72. 171
4 Renunciatio ſimoniaca ex quibus coniecturis probetur. conſ. 143. n. 12. Ut ſi renuncians unicum tātum habeat beneficium. n. 13. ibid. Et quia non præſumitur quis ſuum iactare. n. 14. ibi. & n. 15. Et ſi in ea retinuit reſignans omnes fructus. nu. 16. ibi. & nu 20. 148
1 Renunciationes quæ ſunt ex certa ſcientia tollitur allegatio erroris & læſionis. conſ. 20. nu. 38. & nu. 96. & 97. & 98. contra. 42
4 Repetitio qualitatis non eſt facienda, quando reſultaret aliquod abſurdum, ſeu correctio iuris. conſ. 72. nu. 46. 98
2 Repræſentantes locum prædefuncti non dicuntur eſſe in ulteriori gradu, ſed in patr. conſ. 46. nu. 8. 104
4 Repertus in domo alicuius mulieris, & metu contrahens matrimonium poteſt illud reſcindere tanquam per metum contractum, licet culpoſus in hac reperiatur. conſ. 60. nu. 19. 76
1 Replicatio. Qui replicat habetur ut actor. conſ. 95. nu. 36. 170
1 Repetita in augmento cenſentur dicta in præcedentibus. conſi. 126. nume. 19. 224
4 Reprobata & de ſe mala concedi non debent. conſ. 68. nu. 51. 84
3 Repudians uentrem, poteſt ex alio uenire. conſ. 69. nu. 16. 117
2 Repudiatio tacita inducta per inobedientiam ſufficiens eſt ad excluſionem. conſ. 19. nu. 154. 55
3 Repudiatione hæreditatis quando fit mentio filij, & matris; uidetur renunciatum ſolum ex eo capite, quo poterat uenire, ut filius, & non ex alijs capitibus. conſ. 69. nu. 17. 117
4 Requiſita ad interdictum recuperandæ. conſ. 126. nu. 11. 137
4 Requiri debet alter paciſcens, ſi uult emere ante alienationem. conſi. 100. num. 40. 219
3 Requirentia longiorem indaginem, reſeruanda ſunt in iudicio petitorio, nec habent impedire poſſeſſorium. conſ. 60. nu. 8. 100
4 Reſcriptum pontificis in beneficialibus ualet, etiam ſine cauſa ſi de eius uoluntate conſtat. conſ. 5. nu. 90. 15
1 Reſcripta ſunt ſtricti iuris, tamen attenditur mens, & ex ea attenditur. conſ. 32. nu. 68. 84
1 Reſcriptum impetratum ab aliquo fit commune ſuo aduerſario, & quando & qua caſu. conſ. 39. nu. 12. Et extraneis non eſt inhibendū ſed ſolum litigantibus. n. 9. ibi. Et quid ſi Papa cauſam ad ſe aduocaſſet. nu. 7. ibidem. 95
3 Reſcriptum quòd iudex delegatus procedat cum conſilio alterius eſt ualidum. conſ. 118. nu. 2. 163
3 Reſcriptum ualet in quo impetratur iudex, & alij dātur ſuſpecti propter perrorēſcentiam, et quia interpretans iurat in partibus nō poſſe iuſtitiam conſequi. ibi. 163
3 Reſcriptum obreptitium, & ſubreptitiū doloſè impetratum non tribuit iuriſdictionem; & eſt ipſo iure nullum. numero. 3. ibidem. 98. Et ſi regulariter ſurreptitium & obreptitium reſcriptum iuriſdictionem tribuat, tamen quando opponitur, irritatur proceſſus uirtute illius factus. nu. 4. ibi. 163
3 Reſcriptum ſecundum quando aduocat cauſam a primo iudice, & ſurreptitiè impetratur ope exceptionis redditur nullum. n. 5. ibi. 163
3 Quando in ſecundo reſcripto non eſt facta mentio de iudicibus datis in primo, uel de clauſulis notabilibus contentis in illo redditur ipſo iure nullum nume. 6. ibid. eod.
3 Reſcriptum conceſſum ſuper grauaminibus, cum toto negotio principali non tribuit iudici commoranti in partibus iuriſdictionem, niſi prius iuſtificetur grauamē, & aliter procedendo nulliter dicitur procedere. conſ. 20. nu. 16. ibi. 165
4 Reſcriptum geminatum tollit obreptionem & ſurreptionem. conſ. 1. n. 2. Idem quando motu proprio fuit conceſſum. ibi. n. 28. 2
4 Reſcriptum ſurreptitium, & obreptitium reddit proceſſum nullum. conſ. 45. num. 1. 56
4 Reſcriptum principis non debet interpretari in grauamē et præiudiciū certij, ſed ut minus lædatur ius commune. n. 24. ibi. & n. 23. 56
4 Reſcriptum ſurreptitium, poſtquam fuit oppoſitum nullam tribuit iuriſdictionē. conſ. 106. n. 7. & nu. 12. Surreptitium eſt ſi in illo nulla fit mentio de re iudicata. nu. 8. ibi. & nu. 3. 124
4 Reſcripto contradicenti iuri, non eſt ſtandum. conſ. 20. nu. 11. ibi. 124
4 Reſcriptum intelligendum eſt, ut nō tollat ius alterius. n. 10. ibi. 124
4 Reſcriptum conditionale non tribuit iuriſdictionem, niſi conditione adimpleta. nu. 11. ibi. 124
4 Reſcriptum ſumit uires ab intellectu reſcribentis. cōſ. 107. n. 22. 124
4 Reſcripta recipiunt interpretationem reſtrictiuam. nu. 23. ibi. eo.
4 Reſcriptum reduci debet ad ius commune, ut illud non lædat, & ad illud eſt reducendum in dubia. nu. 23. ibi. 125
4 Reſcriptum non tollit ius niſi expreſſe deroget. ibi. eod.
4 Reſcriptum reduci debet ad ius commune, ut illud non lædat, & ad illud eſt reducendum in dubio. nu. 25. ibi. 125
4 Reſcriptum non tollit ius niſi expreſſè deroget. ibi. eod.
4 Reſcriptum contra legem non ualet. nu. 24. ibi. 125
4 Reſcriptum ſi concedit aliquid contra iuris ordinem, qualiter ſit interpretandum. n. 25. ibi. 125
4 Reſcriptū alternatiuū, quādo & quo caſu ualeat. cōſ 107. n. 26. 225

a Reſcripto

3 *Reſcripta ad lites ſunt ſtricti iuris, & extendi non debent. conſ. 108. nume. n. 18.* 125

4 *Reſcriptum ſurreptitium non eſt nullum ipſo iure, ſed uenit annullandum. conſ. 124. nu. 12. & nu. 21. & 22.* 22

4 *Res iudicata magna eſt autoritas. conſ. 108. nu. 35.* 125

1 *Re iudicata ſtante non eſt ulterius diſceptandum. conſilio. 125. numero. 16.* 123

3 *Res propriæ ipſius inſtituti grauati non comprehenduntur in fideicōmiſſo uniuerſali. conſilio. 2. nume. 8. Nec ueniunt alia bona ipſius hæredis grauati etiam ſi illa habuiſſet a defuncto grauante, numero. 9. ibidem. limitatur, & bene. numero. 71. & alijs ſequen. Eſto etiam quòd in illis appareat inſtitutus hæres ab ipſo teſtatore. numero. 10. ibidem.* 6

3 *Res, nec bona, quæ non fuerunt teſtatoris non comprehenduntur in fideicommiſſo uniuerſali. nu. 11. ibi.* 6

3 *Res obligata ſi legatur, quis teneatur eam luere. conſ 57. nu. 26.* 94

3 *Res ſatis dicitur demonſtrata per duas qualitates expreſſas, licet eius confinia non ſint deſignata, nam ipſorum omiſſio non uitiat talem demonſtrationem. conſ. 58. nu. 1. & alijs ſeq.* 95

3 *Res teſtatoris quando eſt unica facilius demonſtratur & ad eum habetur relatio, quàm quando plures eſſent. nu. 2. ibi.* 95

3 *Res quando legatur pleno iure, intelligitur de utili & directo dominio. conſ. 58. nu. 35. Sed contra. n. 35. & 41. & 52. & ſeq.* 95

3 *Res data in emphiteoſim, quibus uerbis a domino directo ſit legāda. nu. 58. ibidem.* 95

4 *Res quando bene geritur, actus ualet etiam omiſſa ſolennitate. conſ. 117. num. 14.* 130

4 *Rei in communi habet quis partem in quolibet ceſpite. conſilio. 100. numero. 19.* 119

2 *Res exiſtentes intus capſam, an ſint particulariter conſignandæ, conſil. 74. nu. 2. & 3. Et communis habet quod non contra Accurſium. ibi. nume. 2.* 140

1 *Rerum exiſtentium intus capſam qualiter ſufficiat conſtare per iuramentum damnum paſſi. conſ. 74. nume. 4. Et ſi capſa prius ſignata ſuit reſtituta, diſſigillata & non ſignata. ibidem. num. 6. Et iuramentum illud erit ueritatis & non præſtandum. ibi. n. 7. & 39. & circa iſta uerſatur plurimum iudicis arbitriū. ibi. n. 10. & 16. et quæ qualitates circa illud ueniant conſideranda. ibi. n. 11. 12. 16. & 39.* 140

4 *Rem meam uel mihi obligatam quando quis habet ſine cauſa poteſt cogi officio iudicis, ad reſtituendum, nec locupletaretur & c. conſil. 131. num. 26.* 140

4 *Rem & precium retinere, non debet emptorem. conſ. 139. n. 28.* 145

1 *Res an reddatur certa per duo confinia. conſ. 64. nu. 67. Et qualiter illud conſideretur. conſ. eo. nu. 68. ibi.* 128

1 *Res multum differt, an acquiratur ex pecunia pupilli, an ex pecunia redacta ex uenditione rerum pupilli. conſ. 80. nu. 10.* 145

1 *Res quod fuerit empta ex pecunia pupilli probari poteſt, per coniecturas, & præſumptiones. nu. 13. ibid. & alijs nu. ſeque. & nu. 23. & ſeq. Et probationem ueram & non fictam, & onus probandi in aduerſarium transferunt, aſſerenti contrarium n. 25. ibi. Et locum ſibi uendicant, etiam ſi diſpoſitio per aliam conditionis probationem exigeret. conſil. eo. nu. 16. ibi. In electionem pupilli, & minoris, eſt utile remedium reale ad conſequendam rem emptam ex ſua pecunia. conſil. eod. num. 17. ibid. Et ſi empta eſt ex ſua pecunia per tutorem, ſeu adminiſtratorem ſuorum bonorum eidem pupillo, quæritur quocunque nomine emptaur. nu. 18. ibi. Et ſi per extraneum, de ſua pecunia empta eſt non quæritur pupillo, fallit niſi emptor non ſit ſoluendo, nam in ſubſidium pupillo ad illam datur rei uendicatio. numero. 19. ibidem, & nume. 20.* 146

3 *Res empta in dubio per tutorem, ſeu adminiſtratorem bonorum pupilli, ſeu minoris an præſumatur empta ex pecunia quæ erat pupilli, an uero ex pecunia redacta ex uenditione rerum pupil. nu. 27. ibi. & nume. 28.* eo.

3 *Res quando in ambiguitatem deducitur propter qualitates adiectas a teſtatore & non conuenientes expreſſioni, illud quod eſt minus cenſetur legatum. conſ. 58. nu. 7. Etiam ſi legatarij eſſent coniuncta perſona teſtatori. nu. 8. ibi.* 95

3 *Res quando commodam diuiſionem non recipit, aſſignanda uenit uni & alteri datur compenſatio in pecunia. conſi. 28. nu 5.* 45

3 *Res ſubiecta fideicommiſſo, & prohibita alienari tacitè ſeu expreſsè poteſt præſcrib.. conſ. 48. nu. 19.* 70

3 *Res allodiales ſui natura transferuntur ad omnes hæredes. conſi. 71. numero. 65.* 124

3 *Res pupilli ſicut non poſſunt alienari, ita etiam non poſſunt obligari. conſ. 85. nu. 13.* 144

3 *Res minoris poteſt alienari propter contractum factum a patre. numero. 50. ibidem.* 144

3 *Res uenales non includuntur in legato generali bonorum conſ. 86. n. 8. Fallit niſi contrarium oſtendatur ex mente teſtatoris n. 9. ibi.* 14

3 *Res iudicata non obſtat, ſi agitur ſuper alia re. coſ. 87. nu. 54.* 147

3 *Poſt rem iudicatam & ſententiam, ſi recipiuntur teſtes probantes alius iniuſtitiam reſcinditur ſententia. nu. 51. ibi.* eo.

3 *Res iudicata non obſtat, quando illud quod eſt deductum in primo iudicio per uiam exceptionis deducitur in alio ad alium finem & effectum. nume. 54. ibid.* 147

3 *Res aliena præſcribi non poteſt, ſtante mala fide. conſi. 92. num. 26. & nu. 27. Etiam ſi uerſamur in actionibus perſonalibus, in quibus cō requiritur poſſeſſio. num. 28. ibid.* 156

4 *Res iudicata tollit omne ius prætenſum aduerſarij. conſ. 30. n. 33.* 41

4 *Res iudicata finem imponit liti. nu. 34. ibi.* 41

4 *Res iudicata tollit pendentiam litis. nu. 36. ibi.* 41

1 *Res eccleſiarum mobiles poſſunt ex cauſa remuneratoria alienari. conſ. 11. nu. 45.* 25

4 *Res immobiles, ſeu redditus eccleſiæ non poſſunt alienari, ſine ſolennitatibus, a iure requiſitis. conſ. 31. nu. 9. Quid alienarunt, uenire poſſunt contra alienationem & factum proprium. n. 10. ibi. Idem quando alienatio ſit lege prohibente. nu. 9. ibi.* 43

1 *Res quælibet præſumitur libera. conſ. 15. nu. 1. fol. 37. & conſil. 16. numero. 14.* 69

4 *Et conſ. 16. nu. 17.* 29

4 *Res demonſtrari poteſt nedum uerbo, ſed re ipſa, & facto. conſ. 39. numero. 32.* 51

3 *Res depoſita, an & quando autoritate iudicis poſſit ſequeſtrari, uel ſuper ea fieri prohibitio. conſi. 107. nu. 73.* 169

4 *Res poteſt emi ex pecunia uſuraria, nec propterea emptio eſt inualida. conſi. 75. nume. 78.* 104

4 *Res eccleſiæ poteſt in emphiteoſim perpetuam concedi. conſ. 84. nu. 2. Et tranſit ad hæredes, & extraneos. nu. 3. ibi. & nu. 4.* 109

4 *Res reuertitur ad proprietarium mortuo uſufructuario. conſi. 123. numero. 26.* 136

4 *Res donata eccleſiæ nihil habet ulterius laicale conſ. 128. nu. 16. Et in illis donatis ſolum conſideratur eccleſia donataria. nume. 17. ibidem.*

4 *Res dicitur non integra cum dominium eſt tranſlatum. Idem quando ſolutum precium in totum uel in parte in contractu uenditionis. conſ. 132. nu. 14. & 15.* 143

4 *Res euenient & actus ſequenti oſtendunt, qualis fuit animus in præteritum. conſ. 135. nu. 16.* 148

4 *Res ſacræ & eccleſiaſticæ non poſſunt effici propriæ alicuius. conſ. 149. numero. 1.* 159

3 *Res etiam hæredis grauati non ueniunt in fideicommiſſo uniuerſali, ueniunt quæ ſunt extra patrimonium teſtatoris. conſ. 31. nu. 74. Nec illa quas prius habuit hæres grauatus ab ipſo teſtatore inter uiuos. nu. 76. ibi. Et quid quando donatio facta prius per patrem non ualuit inter uiuos. num. 77. ibi. Et quid ſi poſt donationem pater inſtituit filios donatarios hæredes, & in rebus donatis appoſuit fideicommiſſum an ualeat. nu. 78. ibi. & nu. 79. contra gl. Et hoc uerum quando ſimpliciter adiuit ſed quando cum inuentario ſecus. conſ. eod. nu. 80. ibi. & nu. 89 & ſeq.* 51

2 *Res geſta inter aliquos non capit alias perſonas nec illi actio quæritur. conſ. 13. nu. 109. Fallit in dote. ibi.* 28

4 *Res ſatis dicitur eſſe certa per deſignationē alicuius rei intra cuius confines reperitur eſſe. Etiam ſi nomine proprio non expreſſo conſignatio facta fuit. conſ. 4. nu. 2. & 3. & 35.* 15

4 *Res inter alios acta, quandoque prodeſt alteri. conſ. 5. nu. 209.* 16

4 *Res iudicata obſtat, & nocet omnibus ſcientibus. conſ. 10. nu. 36.* 24

4 *Res eccleſiæ regulariter alienari non poſſunt. conſi. 24. n. 1. Poſſunt tamen alienari quando alienatio ſit in euidentem utilitatem. num. 2. ibi. Et an ultra cauſam iuſtam interuenire debeat tractatus, & ſolennitas requiſita. nu. 3. ibi. Et quid ſi facta eſt ſeruata forma reſcripti apoſtolici, an in dubio præſumatur facta in utilitatem. conſ. e. n. 5. ibi. Et quid ſi talis alienatio fuit obſeruata pluribus annis. nu. 6. ibi. Euidens utilitas quo tempore ſit conſideranda. num. 7. ibi. Et quid ſi ſucceſſiuis temporibus creuit ualor. ibi. Vel res alienata fuit meliorata per illum in quem factum fuit alienatio. nu. 8. ibi. Et an poſſit in iſtis allegari obreptio ſeu ſurreptio licentiæ datæ a Pontifice. n. 9. ibi. Et quid ſi in reſcripto inſertus eſt tenor extrauagan. Pauli ſecundi. nume. 10. ibidem.*

Et an Papa poſſit talem licentiam concedere. nu. 11. ibi. 35

2 *Res eccleſiæ ſi ei illis melioratis non reſcindit emphyteuſim. con-*

ſil, 16, numero, 85. 43
2 Res quæ ſeruando ſeruari poſſunt an poſſit per minorem alienari ſiae ſolennitate.conſ.25.nu.77. 78
3 Res non debent minaatim diuidi ita, ut dilacerentur. conſilio.34. nume.40.
1 Res donata ſatis eſt quod reperiatur penes uxorem licet aon tradatur, & ſi maritus aoluit donationem aalere in uim relicti non requiritur traditio. Quod uerũ quãdo &c.conſ.128.a.25.26.et 27. 227
2 Res ſubiecta fideicommiſſa aa poſſint alienari per filium hæredem grauatum ducentem uxorem poſt mortem teſtatoris, & poſt onus fideicommiſſi.conſ.52.nu.34.& num.36. Vel quando liberi concepti ſunt poſt mortem teſtatoris.ibi.& nu.35. 130
1 Res inter alios acta non præiudicat tertio.conſ.100.nu.62.fo.185. conſ.115.a.17.fo.216.& conſ.122.nu.8. 221
2 Et conſ.81.nu.56. 166
3 Et conſ.96.nu.35.fo.161.& conſ.102.nu.10. 167
2 Res ſubiecta fideicommiſſo poſſunt alienari per ignorantem ignoraati.conſ.87.na.54. 171
1 Res ſuper feudali poteſt fieri contractus etiam ſine conſenſu domini, quando fit inter eos ad quos feudũ poterat tranſire.conſ.1.a.131.2
1 Res quod ſit feudalis qualiter probandum eſt.conſ.15.nu. 2. 37
1 Res reperta intra confines datos feudo feudalis dicitur. numero.9. ibidem. 37
1 Res quando eſt prohibita alienari extra familiam, & alienata eſt illi qui conſenſerunt poſſunt reaocare.conſ.23.a. 202. Et conſenſus patientia, & negligentia prædeceſſorum, & parentum non habent nocere deſcendentibus.na.203.ibi. 52
1 Res contenta infra confines expreſſas in priuilegio præſumuntur eſſe illius cuius ſunt fines niſi aliud doceatur.conſ.27.num.13.& nu. 14.15.& 129. 70
1 Res feudalis eccleſiæ poteſt præſcribi.conſ.27.nu.69. 70
1 Res particularis feudi aon poteſt præſcribi.nu.93.ibi. et n.94. 70
1 Res feudalis non poteſt alienari ſine aſſenſu directi domini. conſ.27. nume.130. 70
1 Res aa ſit integra quo caſu procedant leges id conſiderantes. conſil. 28.nume.12. 76
1 Res iudicata pro ueritate habetur, & ius facit.conſ.19.nu. 10.76
1 Res alienata per hæredem imputatur in legitimam licet eam recuperet conſ.32.nu.92. 84
1 Rem propriam qui ſcienter conducit an perdat dominium, & poſſeſſionem.conſ.59.nu 14.& nu.30.& ſeq. 122
1 Res aliqua at poſſit poſſideri neceſſe eſt ut ſit certa, & ſatis eſſe dicitur certa ratione loci ael quota.conſ.61.nu.23.& 24. 125
1 Res corporalis dicitur quantitas continua.conſ.61.nu.27. 125
1 Res ſubrogata loco alterius ſapit naturam illius.conſ.80.nu.1. 146
1 Res permutata fungitur uice permutati dominij.aa.3.ibi. eod.
1 Res ana ſuccedit loco alterius ia uniuerſalibus.ibi. 225
1 Res empta ex pecunia alterius non acquiritur domino pecuniæ, ſed ementi.nu.4.ibi. eod.
1 Res empta ex pecunia minoris ſeu pupilli, ut quæratur minori & pupillo, an ſit neceſſe in indiaiduo probari fuiſſe emptam ex ſua pecunia.nu.5.ibi.& aa.13.& 12. eo.
1 Res empta ex pecunia pupilli eſt obligata pupillo, & ad illam habet hypothecariam, & rei uendicationem ad ſui electionem. numero. 30.ibid.fol 160.& alijs ſeq. Et talis actio hypothecaria habet priuilegium prælationis. Et procedit ſpeciali fauore etiam ſi non ſit in ſpecie hypothecaria.num.31.ibi. Procedit etiam quocunque aomine res illa ematur. Et competere poſſunt ad eandem rem rei uendicatio & hypothecaria aliquo caſu, licet regula ſit in oppoſitum. ibi. num.31.& 32. 125
1 Res quando datur cum pacto ſuperius annotato cuius fauorem illud reſpiciat.conſ.91.nu.20. 164
1 Res inter alios acta, & inſtrumentum quo ad alios non probat ſed contra in antiquis.conſ.104.nu.50.contra. 191
1 Res identitas probatur per confines.nu.21.ibi. Et per teſtes de auditu & opinione.nu.21.ibi. Et etiam per reſponſiones aduerſariorum maxime in antiquis.nu.23.ibi. 191
1 Res hypothecata pro dote remanet etiam obligata uxori. conſ.119. nu.14. Niſi uxor eius alienationi conſentiat.nu.15.ibi. Vel quando cum marito eſſet alius obligatus qui eſſet ſoluendo.nu.16.ibi. 119
1 Rei identitas probanda eſt.conſ.109.na.7. 219
1 Res ſua quilibet eſt moderator & arbiter conſ.14.num.45. Declaratar.num.66. 63
4 Reſeruata beneficia ſemel & affecta perpetuo dicuntur reſeruata & affecta.conſ.18.nu.2. 30
1 Reſeruata arguunt in alijs conceſſionem.conſ.8.an.8. 19
4 Reſeruata, & affecta ſpectant ad Pontificem.conſ.10.a.4 Et in iſtis reſeruatis, & affectis ceſſat ſtatutum & conſuetudo de optando.ibi. numero.5. 24
4 Reſeruata non ueniunt ſub generali prouiſione.na.7. ibi. eod.
4 Reſeruata Papæ non cenſentur denegata legato de latere ſi lenia ſunt.conſ.28.nu.43. 39
4 Reſeruatio, & commenda conceſſa ſpurio an aaleat.conſ.37.n.1. 50
4 Reſeruatio in mente retenta inducit iuſtam cauſam ignorantiæ, et excluſionis doli.aa.21.ibi. Declaratur deci.Io.mili.in iſtis terminis loquentis, & alijs præced.uſque ad nu.15.ibi. 50
4 Reſeruatio facta motu proprio, & mentali fauorabilis eſt.conſ.104. numero.11. 129
4 Reſeruatio generalis reſultat in familiaribus cardinalium, & ad quẽ effectum.conſ.188.nu.7. 144
4 Reſeruationes plures ubi concurrunt ex una uacatione, uel ex anius perſona de omnibus eſt facienda mentio.nu.8.ibi. Et quid de illa quæ inducitur per regulam.nu.9.ibi. eod.
4 Reſeruationes ſpeciales an ſortiantur effectum literis non expeditis. conſ.141.num.2. 148
4 Per ſimplicem reſeruationem quod ius quæratur, & quando. numero.7.ibidem. 148
4 Reſeruatio facta per Papã in perſonam ſui, ut poſſit prouidere &c. aa ſit alijs fauorabilior, & quando.conſ.eo.nu.2.ibi. 148
4 Reſeruatio ut effectum habeat quæ continere debet. conſilio. 145. aumero.13. 150
4 Reſeruatio & caſus exceptuatus includit alia.conſ.150.a.20. 154
4 Reſeruatiua regulariter non ſimpliciter reſeruat, ſed conditionaliter & temporaliter.conſ.18.nu.4. 30
4 Reſeruans ſibi aliqua omnia alia uidetur. conceſſiſſe. conſilio. 84. aumero.8. 109
1 Reſeruatione aliquorum conceſſa uidentur alia non reſeruata.conſ. 9. nume. 11. 21
1 Reſeruatio alicuius iuris recipit interpretationem paſſiuam. conſil. numero.35.
3 Reſeruatio diſponendi limitata limitatum producit effectũ. Et ſi fuit conceſſa per actum inter uiuos non uenit illa qui ſit per ultimam uoluntatem.conſ.33.nu.58.& 60. 51
4 Reſeruatio facta cauſa renunciationis non includitur nec comprehenditur ſub renunciatione ſeu reuocatione generaliter facta de gratijs reſeruatis conceſſis ſeu concedendis.conſ.104.nu. 15. 122
2 Reſeruatio legitimæ ſucceſſionis in ſubſtitutione fideicommiſſaria facta maioribus non poteſt conſiderari prout conſideratur in alijs ſubſtitutionibus.conſ.43.nu.61. 117
4 Reſeruatio inducta per regulam an impediat collationem factam ab alijs.conſ.18.nu.1. 30
4 Reſeruatio limitata ad tempus limitatum producit effectum. numero, 7.ibidem. 30
4 Per reſeruationem ordinarij, & habentis poteſtatem conferendi non cenſentur excluſi perpetuo, ſed ad tempus.nu.8.ibi. 30
4 Reſeruatio reuocata per Pontificem antequam beneficium uacaret expirat.nu.14.ibi. Maxime quando reuocatio facta eſt per uiam legis & regulæ.ibi.nu.16. Idem ſi pacifice facta fuit cum de mente põtificis reuocantis conſtet.ibi.nu.17. 30
4 Reſeruatio præcedens electionem reddit electionem ſubſequentẽ nullam.conſ.19.nu.23. 31
1 Reſeruatio iuris alterius appoſita in ſententia multum operatur.conſil.5.nu.29. 16
1 Reſeruatio illa ſine præiudicio &c. reſtringitur per ſequẽtia.conſ.6. nu.10.& ſeq. Et non eſt referenda ad ea quæ ſuperius fuere ſpecificata.num.23.ibid. 17
1 Reſeruatio iuris tertij operatur.conſ.19.nu.4. 40
1 Reſeruatio fidelitatis appoſita in clauſulis exequutiuis, & acceſſoriẽ non alterant conceſſionem & donationem.conſ.23.nu.13. 51
1 Reſeruatio ſatis operatur.conſ.96.nu.33. 171
1 Reſeruatio facta limitate non extenditur ultra.conſ.63.num.17.& aumero.16. 127
1 Reſeruatio conſeruat ius perſonis ad quas dirigitur.conſilio.69.numero. 10. 133
3 Reſeruatio conſeruat ius reſeruati.conſ.102.n. 26. Proteſtatio. idẽ operatur.ibid. 167
3 Reſeruatio tutum ſatis operatur.conſ.103.na.2. 168
3 Reſeruatum a ſtatuto an ſuccedat loco legitimæ.conſ.36.nu.4.& a. 9.10.17.& 19. Et an indicetur conditionale, & quando & quo caſu.n.5.ibi.n.9.& 10. Et an in illo reſeruato a ſtatuto poſſit apponi

aone

onus.nu.6 ibi.Et grauamen & onus appoſitum reſpectu temporis an reyciatur.nu.7.ibi.& nu.13.Et an ſtatutum poſſit prohibere ſupplementum legitimæ peti.n.8.ibi.Et an tale reſeruatum tranſmittatur ad hæredes.nu.11.ibi.& nu.13. 56

4 Reſiduum quod tempus reſpiciat.conſ.121.nu.8. 135

4 Reſignatio facta per procuratorem habentem mandatum ad reſignandum in fauorem certæ perſonæ,& non aliter nec alio modo &c. conſ.15.nu.12.quando ualeat uel ſit ſimoniaca. 28

4 Reſignatio beneficij an poſſit fieri in fauorem certæ perſonæ,& corã quibus.nu.16.ibi. 28

4 Reſignatio poteſt fieri uerbis expreſſis,& etiam tacitè,& tacita ita operatur ſicut expreſſa.conſ.66.nu.16.Et quid ſi procurator non reſignauit ſecundum formã mandati,ſed ſimpliciter. Et quid ſit potius attendendum an mandati forma uitioſa,uel reſignatio ſimplex facta per procuratorem ualida.ibi.n.14.Et quid ſi procurator non ſimpliciter acceptauit formam mandati uitioſi. Sed aliter executus eſt mandatum per actum factum a iure approbatum.ibi.nu.15.Et an in iſtis reſignationibus ſit conſiderandus actus renunciationis, & non uoluntas mandantis reſignare.ibi.nu.17.& 18. 82

4 Reſignatio limitatè facta obſeruari debet aliàs prouiſio illius cauſa facta nulliter proceſſit.conſi.114.nu.7. 129

4 Reſignatio facta ſub conditione continente temporalitatem, & unio inde ſecuta an ſubſiſtant ſi geſta fuere authoritate Pontificis. conſi.30.nu.3. 41

4 Reſignatio ſimoniaca nõ priuat reſignantẽ titulo.conſ.135.n.3. 142

4 Reſignatio meticuloſa non ualet,nu.4.ibi. 142

4 Reſignatio meticuloſa ipſo iure ualet.nu.15.ibi. 142

4 Reſignatio ſimplex ualida eſt.nu.16.ibi.Etiam ſi mente concipiat renunciare in fauorem certæ perſonæ.nu.17.ibi. 142

4 Reſignatio facta abſenti tollit ſuſpicionem ſimoniæ.n.19.ibi. eod.

4 Reſignans omittit ius & poſſeſſionem.conſ.39.nu.3. 51

4 Reſignans remanens in poſſeſſione ex promiſſione Pontificis reſeruantis illi perceptionem fructuum nullã retinet præſumptionem fraudis.conſ.39.nu.7. 51

4 Reſignans retinens unum alijs uidetur renunciare.conſi.47.n.4. 58

4 Reſignans quo ad beneficium reſignatum pro mortuo habetur.conſil.144.nu.8. 149

4 Reſignãs nõ debet manere in poſſeſſione,nec fructus percipere, alias intruſus eſt.nu.18.ibi.Nam reſignando uoluntariè priuatur beneficio.nu.19.ibi.Attenditur magis quod uere agitur,quam quod ſimulatè concipitur ex pluribus.nu.20.ibi. 149

3 Reſpondens poſitionibus per relationem ad inſtrumentum non uidetur confiteri ſi inſtrumentum dicit oppoſitum,uel deniat a reſponſione.conſ.99.nu.6.Confitetur tamen ſi inſtrumentum præſentatur & contrarium non continet.nu.7.ibi. 164

1 Reſponſio debet eſſe conueniens interrogationi,et oblationi.conſ.81. numero.11. 148

1 Reſponſio conditionalis ad oblationem ſimplicem nulla eſt.nume.12. ibidem. eod.

1 Reſponſio implicita & duplicita non eſt recipienda.nu.21.ibi. 148

1 Reſponſio ſi non ualet quo ad omnia in ea contenta ualere tamen debet quo ad caput in quo conuenit cum interrogatione.nu.22.ibi.eo.

3 Reſponſio interpretanda eſt ut congruat interrogationi. conſilio. 13. numero. 6. 22

3 Reſponſio facta petitioni alicuius inducit probationem.conſ.79. nu. 4.& num. 5. 137

3 Reſponſio limitat & reſtringit interrogationem.conſ.110.n.44. 170

2 Reſtitutione fideicommiſſi nõ ueniunt bona quæ hæres grauatus aliũde habuit,quam ab ipſo teſtatore grauante.conſi.47.nu.1. Et de illis ſuo arbitrio poteſt diſponere.nu.2.ibi. 124

2 Reſtitutione fideicommiſſi non ueniunt bona quæſita per grauatum ſeu eius hæredes,ſed ſolum illa quæ fuerunt teſtatoris grauantis.conſil.51.num.1. 128

2 Reſtitutione fideicommiſſi multis in caſibus non ueniunt prælegata.conſ.79.nu.30. 163

2 Reſtitutione fideicommiſſi quæ bona ueniant dependet ex uoluntate diſponentis.nu.33.ibi.In illa enim non ueniunt prælegata quando fideicommiſſum factum eſt ſub commemoratione hæreditatis ſimpliciter.nu.34.ibi. 163

3 Reſtitutio facienda eſt per hæredes grauati fideicommiſſario uniuerſali.conſ.37.nu.16. 57

1 Reſtitutio aduerſus præſcriptionẽ.40.ann.conceditur ex capite ignorantiæ ſecundum magis communem.conſ.23.nu.211.& n.222.Tamen non conceditur aduerſus præſcriptionẽ tanti temporis in cuius contrariũ non extat memoria.nu.221.ibi. 52

1 Reſtitutione bonorum inducta eſt confeſſio res reſtitutas penes ſe habere.conſ.73.nu.7. 141

1 Reſtitutio concedenda eſt in integrum minoribus & læſis. conſ. 89. numero.28. 160

1 Reſtitutio in integrum non tollitur per præſentiam propinquorum iurantium geſta per minorem tendere in illius utilitatem. numero. 65. ibidem. 160

1 Reſtitutio in integrum competit minoribus læſis aduerſus tranſactiones,& pacta.conſ.89.nu.01. 160

1 Reſtitutio quæ præſupponat,& in quo differat a nullitate.conſi. 97. numero.33. 174

1 Reſtitutio in integrum non eſt neceſſaria ubi adeſt nullitas. conſilio. 100.nu.36. 183

1 Reſtitutio in integrum competit maioribus ex capite ignorantiæ, & ex illa parte,ſi qua mihi &c.conſ.100.nu.74. 183

1 Reſtitutio in integrum quando impediat ſententiæ executionem. nume.80.ibi.& nu.81.82.& 83. eod.

3 Reſtitutio ceſſat quando conſtat de non iure agentis notoriè. conſil. 53.nu.108.Maximè ſi petitorium nunquam fuit ſuſpenſum. nume. 109.ibidem. 85

3 Reſtitutio fideicommiſſi poteſt fieri re ipſa quando grauatus præſtat patientiam.nu.111.ibid.& nu.112.Et non eſt neceſſaria reſtitutio quando non eſt detrahenda trebellianica.nu.113.ibi. Et quando nihil remanere debet penes grauatum.nu.114.ibi. Et etiam conſiderato iure canonico.nu.115.ibi. 85

3 Reſtitutio non ualet in re propria hæredis.conſ.33.nu.74. 51

3 Reſtitutio eſt in priſtinum ſtatum repoſitio. conſi.105.nu.4. Et concedit tantum quantum abſtulit læſio & ſpoliatio.ibid. 168

3 Reſtitutio ſpoliatis facienda eſt cum integritate,et ſine diminutione. nu.7.ibi.Et reſtituendus eſt ad priſtinam cauſam, & omnem utilitatem quã fuiſſet habiturus ſi non eſſet ſpoliatus.nu.8.ibi.Et fit ad omne id quod ſpoliatus tenebat.nu.9.ibi.& ſeq.Et ad tempus quo fuit deiectus.ibi.& ſeq. 168

3 Reſtitutio etiam fit ad intereſſe ipſius ſpoliati.conſi.eo.num.11.ibid. Fit etiam ad omnia iura quibus ille ſpoliatus fuit.ibi. eod.

4 Reſtitutio debet eſſe limitata ad impedimentum. conſilio. 108. numero. 27. 125

4 Reſtitutio in integrum non impedit executionem poſt tres ita & poſt duas ſtante ſtatuta.conſ.109.nu.17. 127

4 Reſtitutio calumnioſè petita non impedit executionem ſententiæ.nu. 18.ibidem. eo.

1 Reſtitutio in integrum per minorem contra ſententiam peti poteſt.conſil.100.nu.56.Etiam ſi minor fuit defenſus iuſtè.ibi.nu.57. 18

2 Reſtitutione fideicommiſſi quæ bona ueniant,& quid de pecunia.conſi.25.nu.68.Et quid de nominibus debitorum.nu.69. ibi. 78

2 Reſtitutio competit minori læſo renuncianti fide.comm conſilio.12. numero.35. 28

4 Reſtitutio quando facienda eſt ſub aliqua conditione illa non purificata ceſſabit.conſ.11.nu.12.Et quando facienda eſt ſub aliqua qualitate neceſſario qualitas eſt uerificanda.nu.14.ibi. 25

4 Reſtitutio ceſſat quando ſpoliatus paſſus eſt probationes recipi ſuper proprietate & per eas conſtat de dominio ſui aduerſarij. numero.18.ibidem. 25

2 Reſtitutio fideicommiſſi facienda eſt ſubſtituto eueniente conditione.conſ.17.nu.6. 49

2 Reſtitutione fideicommiſſi an ueniant illa quæ grauatus acquiſiuit per ſubſtitutionem pupillarem.conſ.36.nu.39. 104

2 Reſtitutio fideicommiſſi facienda eſt adimpleta conditione illius.conſil.37.nu.18. 106

2 Reſtitutio fideicommiſſi quando inuicem facienda eſt eluſoria conſideratur.conſ.60.nu.40. 139

2 Reſtitutio dotis an impediatur ex cauſa compenſationis ſeu retentionis uel alterius debiti.conſ.95.nu.7.In cuius electione ſit uxoris an hæredum mariti conuenti hæredes illius pro reſtituenda dote non exacta,uel ipſi liberentur cedendo actiones.conſ.eod.nume.5. ibi.& numero.6. 193

2 Reſtitutione dotis poſſunt bona fideicommiſſo ſubiecta alienari.conſil.63.nume.33. 144

2 Reſtitutio eſt ad primæuum ſtatum reductio.conſ.98.nu.17. 198

1 Reſtitutio ceſſat,quando notoriè cõſtat de proprietate.cõſ.1.n.36. 2

2 Reſtitutio non debet fieri ſpoliato quando adeſt periculum non recuperandi ulterius rem illam.conſ.1.nu.177. 2

1 Reſtitutio & legitimatio quare non trahuntur retro in præiudicium tertij cui fuit ius quæſitũ medio tpe.cõſ.11.n.82.88.89.et 90. 25

1 Reſtitutio relationem habet ad principium.conſ.19.nu.31. 4

1 Reſtitutio ceſſat ubi non datur ſtatus.conſ.98.nu.15. 198

1 Reſtitutio aduerſus præſcriptionem competit ignoranti.conſ. 23.numero.217.Non tamen procedit data ſcientia eo quia uicini.nume. 218.ibi.Et quia erãt conſanguinei,& affines.conſ.eod. nume. 219. ibidem. 52

1 Reſtitutio an & quando cõpetat aduerſus præſcriptionem. conſ. 27. nu.147.148.& 155. 70

1 Reſtitutio in integrum peti debet infra quadriennium. Item ceſſat quando nulla apparet læſio.conſ.33.nu.35.& 36. 87

1 Reſtitutio in integrum ſtante iuramento minori non competit,conſi. 96.nume.55. 171

1 Reſtitutio non datur minori certiorato ſi iurauit.conſi.96.num.73. Maximè ſi renunciauit dicto beneficio.nu.74.ibi. 171

1 Reſtitutio dotis facta ſoluto matrimonio concedit marito liberationem.conſ.119.nu.13. 219

3 Reſtitutione fideicommiſſi,quæ bona comprehendantur.conſi. 25.n. 45.Et an ueniant illa ſubrogata loco rerum hæreditariarũ ſubiectarũ fideicommiſſo. nu. 46. ibi. 88

3 Reſtitutio in integrum non conceditur non læſo.conſ.61.nu.44.88

3 Reſtitutiones factæ per prædeceſſores in feudis etiam hæreditarijs non præiudicant ſucceſſoribus.conſ.65.n.47.Etiam ſi illi adiuiſſent hæreditatem cum beneficio legis & inuẽtarij.ibi. 88

3 Reſtitutio in integrum competit minoribus læſis.nu.66.ib. 88

3 Reſtitutio in integrum quo tempore debet peti & cauſa & inſtantia ipſius reſtitutionis petitæ infra quantum tempus debeat finiri.numero.58.ibid. 88

3 Reſtitutio facta per principem damnatorum non tollit ius quæſitum tertio.conſ.69.nu.165. 118

3 Reſtitutio non trahitur retro per extremum ad quod inhabile. num. 166.ibid. 118

3 Reſtitutione facta per principem non ueniunt bona in alium alienata.num.196.ibi. 118

3 Reſtitutio facta per principem trahitur retro quando non tollit ius quæſitum alteri.nu.197.ibi. 159

4 Reſtitutio impeditur quando poſt ſpolium dominium illius rei de nouo fuit quæſitum.conſ.11.nu.13. 25

4 Reſtitutio non debet fieri ſpoliato in beneficialibus propter periculũ animæ ſi notorium eſt de ipſius iniuſtitia.conſ.12.nu.7.& nu.8. 26

4 reſtitutio in integrum non eſt in conſideratione cum dependeat a uoluntate principis.conſ.30.nu.40. 41

4 Reſtitutus ad beneficium quod renunciauit ad quæ uideatur reſtitutus.conſ.93.nu.27. 115

4 Reſtitutio intelligitur conceſſa ſine præiudicio tertij.conſ.119. numero.5. 133

4 Reſtitutio condemnati non debet nocere alijs, quibus erat iam ius quæſitum.conſ.157.nu.46. 164

4 Reſtitutio intelligenda eſt ſine damno tertij. conſilio.eodem numero. 47. ibidem. eo.

3 Reſtrictio ceſſat quando ex ea reſultaret aliquod ſexorbitans. conſi. 69.nu.73. 118

2 Retentio in pluribus conceſſa eſt.conſ.100. nu.35. 199

2 Retentio quandoque conceditur,licet compenſatio denegetur. num. 36.ibidem. 199

4 Retinens uenenum non ad cauſam necandi aliquem puniendus non eſt ita, ut emens illud.conſ.167.nu.7. 174

4 Retrotractio licet in præiudicium tertij non poſſit fieri quando actus a principio erat nullus ſecus quãdo actus a principio habuit ſubſiſtentiam,licet potuerit irritari,nam tunc fit.conſ.144.n.3.& nu.4.149

4 Reualidatio ſecunda non faciens mentionem de prima redditur inualida.conſ.74.nu.9. 102

3 Reuerentia ſola paterna non affert timorem.conſ.29.nu. 91. 45

3 Reuerentia & honor parentibus debetur.conſ.29.nu.54. 45

4 Reuerentia quibus alijs perſonis quam fratriſſe debeatur. conſ.68. nume.198. 85

2 Reuerſio ad ius commune,& primeuum fauorabilis eſt.conſ.85.numero.12. 172

4 Reuerſis & pœnitentibus conceditur facultas teſtandi.conſi.ſecundo numero.201. 5

1 Reuiſores rationum & calculatores arbitri appellantur.conſi. 96. nume.31. 171

2 Reuocatio expreſſa clauſula derogatoria facta in ſecundo teſtamento proculdubio tollit primum etiam conditum inter liberos. conſil. 24.num.12. 72

1 Reuocatio donationis propter natiuit.filio non pendet a ſola uoluntate patris.conſ.73.nu.64.Et licet reuocatio impediatur quando donatio ſit propter merita neceſſario tamen requiritur merita probari,& quod ſint æquiualẽtia rebus donatis.n.65.ibi.Nec iſto caſu ſtãdum eſt aſſertioni paternæ generali ſeu ſpeciali.n.66.ibi. 137

1 Reuocatio emphiteuſis,& liuelli facta per minorem,an indigeat ſolennitate.conſi.99.nu.29. 181

3 Reuocatio præcepti iudicialis ex quibus præſumatur.conſ.107. numero. 100. 170

3 Reuocatio non præſumitur facta,ſi non adeſt animus reuocandi. numero.107.ibid. eod.

4 Reuocatio conſenſus quando ſit intimanda.conſi.112.nu.29. 128

4 Reuocatio conceſſionum & gratiarum non eſt extendenda.conſ.141 numero. 11. 146

4 In dubio non eſt iudicandum pro reuocatoria.conſ.141.nu.12. 146

4 Reus abſoluendus eſt actore male agente,& non probante. conſilio. 87.numero.1. 111

4 Reus tranſigens habetur pro abſoluto.conſ.150.nu.14. 154

1 Reus abſolutus facilius conſequitur executionẽ,quàm faciat actor. conſ.45.num.81. 101

1 Reorum permittentium eſt minime facere illud propter quod poſſint in pœnam incidere.conſ.34.nu.24. 90

Et ſupra in litera. P. in uerſ.Plures.

1 Rex Franciæ non cognoſcit ſuperiorem,& ideo non poteſt recuſari, ut iudex duelli.conſi.31.nu.104. 79

1 Rex Apuliæ poteſt in ſuo regno eccleſiæ donare, eſt enim in illo monarcha.conſ.27.nu.4.5.6.7.& 8. 70

1 RIPA fluminis qualiter capiatur.conſi.105.nu.4. 215

1 Ripas ſuas cuique munire & purgare licet.num.5.ibi.& n.2. Licet etiam reficere penellum antiquum ad riparum tuitionem.nu. 8. ibi. Eſto quod reficiendo plus elongauerit,quàm eſſet antiquus.nu.9.ibi. Licet iſta fieri authoritate ſtatuti municipalis.nu. 10. ibi. Etiam & per principes & ſuperiores dominos nu.11.ibi.Vel ſenatus authoritate.nu.12.ibi.Vel authoritate alicuius populi habentis regalia.n. 13.ibi.Dummodo ſine alicuius tertij incommodo,& damno iſta fiat n.14.ibi.fallit nu.15.16.Niſi modicum illius eſſet damnum & magnum commodum facientis.nu.15.ibi.& nu.17.& nu.25. 216

4 Rixa ſi quando eſt inter plures,& quis eſt uulneratus,& demũ mortuus,& neſcitur a quo,an omnes ſint condemnandi, uel abſoluendi, ſeu puniendi,& qualiter.conſ.148.nu.4. 152

1 ROGITVS in contractibus regulariter non requiritur.conſ.104. numero.70. 191

1 Rogitu præſumitur ex illa clauſula,actum.conſil.104. numero. 72. ibidem.&c. 191

2 Et conſ.28.nu.55. 89

3 Et conſi.61.nu.7. 110

1 Rogitus in dubio præſumitur.conſi.104.nu.73. 191

3 Et conſi.61.nu.5. 100

3 Rogitus teſtium de iure ciuili,& poteſt per principem ſuppleri. conſil.46.nu.23. 71

3 Rogitus notarij,& teſtium in teſtamentis neceſſario requiritur.conſil.61.num.1.Sufficit tamen,quòd appoſitus & deſcriptus ſit in prothocollum.nu.2.ibi.Et ſi in ſcriptura tradita partibus, & extenſa, non eſt appoſitus,tamen in illa apponi debet,cum reperiatur in prothocollo.nu.2.ibi. 100

3 Rogitus notarij præſumitur per illam clauſulam quæ ſolet apponi in fine omnibus uocatis & rogatis.Et idem ſi adeſſet clauſula adhibitis & uocatis.conſ.61.nu.3. 100

3 Rogitus præſumitur quãdo notarius paſſus eſt ſe inſcribi.ibi.n. 6.eo.

4 Rogitus eſt de ſubſtantia ad ſcripturam publicam.conſ.80.n.6.107

3 RVBRICA habens perfectam orationem ualet ad deciſionem cauſarum.conſ.54.nu.93. 89

3 Rubrica generaliter loquens,non reſtringitur per nigrum in ſtatuti. nume.95.ibi. 89

3 Rubrica continens orationem perfectam probat.conſ.81.nu.2.139

2 Rudis & obtuſi ingenij,ac groſſolanus poteſt teſtari. conſ. 88. numero.39. 179

3 Rumor & fama publica differunt.conſ.66.nu.122. 207

4 Ruptura fluminis,& penelli an inter ſe habeat antecedentiam & conſequentiam.conſ.21.nu.21. 32

2 Ruſticus regulariter,non excuſatur,non reſeruando communem formam & ſolennitatem,niſi &c.conſ.32.n.18.Non enim iſtud eſt extendere,utrum caſus dicitur comprehenſus.nu.18.ibi. Idem quando in lege ratio non eſſet expreſſa,ſed unica tantum poſſet conſiderari. nu.22.ibidem. 89

1 Ruſticus & ſimplex iuuatur quandoque.conſ.49.nu.55. 108

3 Ruſticũ prædium nõ trahit urbanũ,nec econtra.conſ.82.n.47. 140

De litera, S.

2 SACERDOS Non poteſt prorogare iuriſdictionem iudicis laici. conſilio. 1. numero. 25. fo. 7
3 Sacerdos quis propriæ dicatur, & idem eſt dicere de rectore habente curam animarum. conſ. 60. nu. 20. 100
3 Secundum ius commune, beneficium curatum non poteſt conmit, niſi ſacerdoti, nu. 21. ibi. 100
4 Sacerdotem eſſe illum an ſit neceſſe, ut alicui concedi poſſit propoſitura. conſ. 50. nu. 14. & præced. & ſeq. 61
4 Sacrilegium eſt diſputare de poteſtate pontificis. conſilio. 68. numero. 165. 85
4 Sacriſta maior poteſt conſtituere ſacriſtã minorẽ uicarium ſuũ, cum poteſtate conferendi. conſ. 50. nu. 5. 61
4 Salarium aduocati in cauſis quale debeat eſſe. conſ. 105. nume. 20. Et quid ſi ſunt aduocati magnorum uirorum, uel in arduis cauſis. ibi. numero. 21. 128
3 Saltem dictio eſt diminutiua, & ſubſidiaria. conſ. 34. nu. 7. 54
4 Saluus conductus datus bannito obſeruandus eſt. conſilio. 68. numero. 178. 85
4 Sanctus Io. baptiſta non habebat facultatem legis condendæ. conſi. 68. nume. 86. Et quid ſi dicta ipſius ſunt ſcripta in nouo teſtamento. nu. 87. ibid. Et quid ſi ſimpliciter tantum referantur an diſponant. num. 88. ibid. 84
4 Sanctorum dictis non eſt ſtandum in deciſionibus cauſarum, ſed canonibus, & decretalibus. conſ. 65. nu. 35. 85
3 Sanguis conſideratur in feudis ita quod deſcendentes non ueniunt, ut uenirent alij hæredes ſimpliciter ſed ueniunt ut hæredes ſanguinis. conſi. 65. nu. 25. 105
1 Satiſdatio non omni caſu ſufficiens eſt ad tollendum ſequeſtrum. cõſil. 41. nu. 50. 96
1 Satiſdatio præſtita per eum qui non poterat conueniri de ſtando iuri an teneat. conſ. 48. nu. 7. 107
1 Satiſdatio non finitur de iudicio ſiſti ſi ſuperuenit legitimatio perſonæ. nu. 9. ibi. Et quid quando non mutatur actio nec res nec cauſa nec perſona. nu. 10. ibi. 107
1 Satiſdatio de iudicio ſiſti, & iud. ſol. an pereat inſtantia perempta. nu. 07. ibi. Et poſt ſententiam expirat effectus dictarum actionum. num. 18. ibidem. eo.
2 Satiſdatio prædicta an poſſit remitti a teſtatore. conſi. 96. nu. 8. 196
2 Satiſfaciens creditoribus alicuius, poteſt ab illo repetere quod ſolu. conſ. 94. nu. 22. & nu. 16. 191
4 SCALAM non licet facere in muro communi. conſil o. 116. numero. 14. 130
4 Scandalum eſt euitandum. conſ. 53. nu. 5. ſed declaratur. nu. 33. 65
4 Scandalum ut euitetur conſiderabile eſt. conſ. 59. nu. 33. 75
4 Scandali euitatio in pluribus conſideratur. conſ. 58. nu. 8. & declara. nu. 48. 72
4 Scolaris non deſcriptus in matricula non poteſt dici ibi habitare cauſa ſtudij. conſ. 159. nu. 16. 167
4 Scolaris gaudere debet beneficio ſtatuti. conſ. 166. nu. 30. 173
1 Scientia iuris præſumitur in ſummo Pontifice conſi. 11. nu. 127. 26
1 Scientia per famam non eſt ſufficiens ubi agitur de magno præiudicio. conſ. 13. nu. 241. 52
1 Scientia præſumitur in actorẽ, & quando penes ſe habuit ſcripturas. conſ. 100. nu. 87. 183
1 Scientia ex coniecturis probatur. nu. 88. ibi. eo.
1 Scientia præſumitur ex qualitate factorum. conſ. 111. n. 55. 208
2 Scientia ſeu ignorantia in maiore anno. 20. ita præſumitur ſicut in alio quocunque maiore. conſ. 72. nu. 20. 153
2 Scientia etiam præſumitur ſi pluries confeſſus eſt ſe eſſe hæredem ex teſtamento. n. 23. ibi. Idẽ ſi exemplum autheuticum teſtamenti erat penes ipſum, & fuiſſet repertum cum alijs ſuis ſcripturis. nu. 24. ibi. idem ſi adultus ſatiſfecit legata, & diſpoſita in illo teſtamento. n. 25. ibi. idem ſi in illo loco erat communis opinio & fama quod ille feciſſet teſtamentum, & in illo ita diſpoſuiſſet. n. 26. ibi. idem ſi conſideratus ſtilum et obſeruantiam notariorum rogatorum de teſtamẽto qui poſt mortem teſtatoris ſoliti ſunt publicare omnia quando teſtamentum eſt nuncupatiuum. nu. 27. ibi. 153
2 Scientia probatur per coniecturas. conſ. 12. nu. 29. 28
2 Scientia teſtamenti ex pluribus colligitur. conſ. 15. nu. 76. 40
1 Scientia & patientia illorum requiritur in præſcriptione cõtra quos præſcribitur. conſ. 111. nu. 53. Fallit in præſcriptione tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria. nu. 54. 208
1 Scientia & patientia aduerſarij in præſcribenda ſeruitute requiritur. conſ. 113. nu. 20. An ſola patientia ſit ſufficiens, & quando. cõſ. eod. nu. 21. ibi. 213
2 Scientia teſtamenti, & contentorum in eo præſumitur ex pluribus. conſ. 91. nu. 47. Potiſſimum ſi teſtamentum, & codicilli fuere nuncupati. n. 48. ibi. Idem quando hæres adimplenit contenta & ordinata in teſtamento. ibi. n. 49. prout idem quando hæres confeſſus eſſet habuiſſe notitiam. ibi. nu. 50. 184
3 Scientia fideicommiſſi qualiter probetur. conſ. 71. nu. 11. 124
3 Scientia & taciturnitas antinducent conſenſum. conſ. 89. n. 36. 152
4 Scientia ſecundæ uxoris de prima conſtituit eam in mala fide. cõſ. 52. n. 18. Et quid ſi ſcientia ſuperuenit ex poſt factu, licet a principio fuerit ignorans. n. 19. ibi. Et data ſcientia filij nati ex ſecundo matrimonio nullo nõ propterea ualidatur dictum ſecundum matrimoniũ. numero. 20. ibi. 64
4 Scientia quibus coniecturis, & indicijs probetur. nu. 21. ibi. Et quid ſi ſecunda non fuit corrupta nec carnaliter cognita ſcientia tamen habebat primi matrimonij an poſſit cogere maritum ad conſentiendum mortua prima. nu. 22. ibi. & alijs ſeq. 64
4 Scientia ſecundæ uxoris tollit bonam fidem. conſ. 57. nu. 5. 71
4 Scientia primi matrimonij præſumitur ex publica uoce & fama quæ uiget in illa ciuitate. nu. 14. ibi. 71
4 Scientia, & dolus præſumitur in his quæ ſunt de genere prohibitorum nec in illis poteſt allegari ignorantia. conſ. 57. nu. 27. 71
4 Scientia ex quibus præſumatur. conſ. 68. nu. 304. 85
4 Scientia ex modicitate temporis actus ad actum præſumitur. conſi. 76. num. 7. 105
4 Sciens animum & deliberationem occiſoris, & gerens actus de quibus ſupra an poſſit dici principalis et particeps in ipſo homicidio ita ut nedum dicatur præſtitiſſe auxilium cooperatiuum ad homicidium ſed aliquid plus. conſ. 166. nu. 35. 175
3 Scilicet dictio taxatiua & reſtrictiua eſt conſ. 47. nu. 71. 73
4 Scribens allegationes iuris falſo quando puniatur, & per totum. cõſil. 151. nu. 19. 62
4 ſcribens falſo ſcripturam non authenticam nec ſigillatam qua pœna ſit afficiendus. nu. 25. eo.
4 Scribens falſo priuatam ſcripturam teſtamenti, & dictans ſeu mandans non puniuntur leg. corne. ſed alia pœna. nu. 30. ibi. eo.
4 Scriptura per notarium actuarium quando, & quo caſu probat. conſil. 80. nu. 11. & nu. 10. 107
1 Scriptura illud dicitur continere quod legitur, et non aliud. conſ. 117. nume. 7. 217
3 Scriptura priuata plene probat contra ſcribentem conſitentem illa. conſi. 77. nu. 25. Quando ſcienter cõſenſit uel recognouit quod indicio præſumitur. nu. 26. ibi 13.
3 Scriptura priuata, & approbata plene probat. conſi. 59. nu. 1. 117
3 Scriptura priuata, & ſubſcripta per aliquem probat contra ſcribentem. nu. 1. ibid. eod.
3 Scriptura priuata, & ſubſcripta ac recognita ſeu approbata plene probat. conſ. 81. nu. 13. 139
3 Scriptura priuata mercatorum inter eos probant. conſ. 96. nu. 30. & num. 43. 161
3 Scriptura una ſuppletur per aliam. nu. 33. ibi. eo.
3 Scriptura priuata inter mercatores probant. nu. 43. ibi. eo.
4. Scriptura publica plene probat. conſ. 7. nu. 7. 22
4 Scriptura quando, & quam fidem faciant. conſ. 11. nu. 19. 3
4 Scriptura priuata, ut fidem faciat qualis debet eſſe. cõſ. 80. n. 3. 107
4. Scriptura publica, ut probet quas ſolennitates continere debet. n. 4. ibi. & nu. 5. & alijs ſeq. 107
3 Scriptura priuata uitiatur propter omiſſionem diei & conſulis. conſ. 68. nu. 2. ſed contra. nu. 21. 116
5 Scriptura priuata debet recognoſci, & parte citata præſentari. cõſ. 115. num. 5. 28
4 Scriptura facta per actuarium probat plene. nu. 11. ibi. eo.
4 Scriptura falſa qui non utitur non punitur. conſ. 151. nu. 52. 155
3 Scripturã qui ſemel habuit illã tenetur exhibere. cõſ. 67. n. 29. 111
4 Scriptura præſentata per aliquem contra ipſum probat. conſilio. 31. numero. 4. 45
3 Scriptura producta, & approbata per aliquem non poteſt ab eo poſtmodum reprobari. conſ. 7. nu. 26. 14
3 Scriptura clauſa in ſacculo debent habere os ſacculi ligatum. conſi. 19. nume. 6. 26
3 Scriptura ex qua ſit comparatio qualis eſſe debent. num. 39. ibidem. nu. 40. Et quid ſi teſtes dicuntur habere notam manum, & ſcripturã ipſius teſtatoris, et iudicant eſſe ſcriptam manu illius. nu. 43. ibidem. Et quid ſi dicunt agnoſcere ſcripturam indubitãter, & ita tenent. numero.

mero.44.ibidem. 28

3 *Scriptura priuata poteſt comprobari per confeſſionẽ illius qui ſcripſit, talis autem confeſſio non præiudicat tertio.ibi.nu.46.& 47.* 28

2 *Scriptura originalis quando contrariatur libro extenſorum recurrendum eſt ad originale.conſi.18.nu.26.* 89

3 *Scripturam qui habuit, tenetur illam edere, niſi probet eam reſtituiſſe ſeu amiſiſſe.conſi.67.nu.92.Et ſtatur eius iuramento, ſi eſſet homo bonæ conditionis, & famæ.nu.93.ibi.* 111

3 *Scripturam non poteſt quis petere exhibitionem ſi ſua non intereſt.nu.94.ibi.& nu.ſeq.* 111

3 *Ad exhibendum ſcripturam non tenetur iure actionis, ſed officio iudicis.qui non tenebatur illam cuſtodire.nu.96.ibi.* 111

3 *Scriptura priuata neceſſario non requirit diem.conſ.68.nu.21.* 116

3 *Scriptura ſine die etiam probabit contra ſcribentem & eius hæredes.ibidem.* eod.

3 *Scriptura priuata cõprobat, & ſi fuerit ſcripta manu illius fidem facit num.22.ibi.* 116

3 *Scriptura publica, & priuata in actis producta inducunt effectum illũ quẽ inducerent ſcriptura ab initio celebrata.conſ.77.n.20.* 111

3 *Scriptura priuata, ſubſcripta, & recognita plene probat contra ſcribentem.nu.23.ibi.* 111

2 *Scriptura reperta in folio non poteſt dici publica, ſed priuata. conſ.27.nu.47.Et quid ſi fuit reperta in archiuio publico .num. 48.ibi.& num.49.* 86

2 *Scriptura continens omnia requiſita ad ualiditatem publicæ ſcripturæ plene probat ſolennitates ad ualiditatẽ inſtrumẽti publici, a iure requiſita, ſi interuenerant robur plenũ dant tali ſcripturæ. conſ. 18.nume. 18.* 89

2 *Scriptura poſita in libro extenſorum appellatur originalis ſeu prothocollum de more notariorum licet prima ſcriptura ſoleat poni in folio ſeu baſtardello, & quandoque ſoleat lacerari.nu.21.ibi.* eo.

2 *Scriptura poſita in baſtardello ſeu ſolio non cancellata habet in ſe, at ad illã recurratur quãdo fides inſtrumẽti uacillaret.n.23. ibi.* 89

2 *Scriptura facta per patrem diuidentem bona inter filios ualet, et probat.conſi.34.nu.12.* 101

2 *Scriptura remanere debent penes hæredem, non penes legatariũ.conſil.80.nu.36.& nu.39.Maximè quãdo concernunt defenſionem hæreditatis, & patrimonij.nu.37.ibi.* 165

2 *Scriptura ut poſsit releuari in publicam formam reperiri debet inter imbreuiaturas notarij.conſi.27.nu.73.* 87

2 *Scriptura non poteſt corroborari ex friuolis depoſitionibus teſtium. conſi.27.nu.29.Quod uerum quando formiter, & concludenter probata apparet.nu.31.ibi.Et quando teſtes de iſtis uario modo deponunt attendi non debet.n.32.ibi.Et niſi talis ſtilus induceret illã ſcripturam eſſe uitioſam.nu.33.ibi.Et niſi talis ſcriptura appareret confecta aliter, quàm ſecundum communem obſeruantiam.nu.34.ibi.Et niſi dicta teſtium ſuper iſtis non concluderent.nu.35.ibi.* 86

1 *Scriptura priuata recognita plene probat.conſ.45.nu.1.* 101

1 *Scriptura computi contra ſcribentẽ, & producentem plene probat. conſ.47.nu.3.Etiam ſi partita non ſunt deſcripta manu principa.ſed alterius.nu.4.ibi.Et quid ſi ſcripturam producit omnia in ea contenta dicitur confiteri.nu.5.ibi.* 104

1 *Scriptura priuata non probat pro ſcribente, ſi non ſunt acceptata.nu.7.ibi.Et quid ſi continent data & acceptata & quo caſu.ibi.nu.8.10.11.& 13.Et quid quo ad expẽſas & minima.ibi.n.9.Et quid ſi ſunt cõnexa.ibi.n.10.& uerſatur in iſtis iudicis arbitrium.ibi. numero.12.* eo.

1 *Scriptura priuata ſubſcripta fidem facit.conſ.82.nu.11. Item quando eſſet recognita.nu.10.ibi.* 149

1 *Scriptura priuata recognita probat.conſ.83.nu.2.Et quid ſi eſt ſubſcripta a dictis partibus.nu.3.ibid.* 152

1 *Scriptura approbata non poteſt reprobari.nu.20.ibi.* 152

1 *ſcriptura falſa in uno in reliquis præſumitur falſa.conſi.90.nu.4.Et reperta uera in pluribus in omnibus præſumitur uera.nu.5.ibi.* 162

1 *Scriptura priuata alicuius uiri legalis probat.conſ.104.nu.78.* 191

1 *Scriptura ſine anno & die non probat.conſ.112.nu.19.Et priuata in fauorem ſcribentis minimè probat.nu.20.ibi.* 211

1 *Scriptura in uim priuilegij facta quæ debeat continere.conſ.114. numero.7.* 215

1 *Scriptura priuata, & recognita probat.conſ.121.num.26.Maximè ſtante ſtatuto diſponente iſtam habere uim inſtrumenti publici. numero.27.ibi.* 220

1 *Scriptura priuata non probat.conſi.125.nu.14.* 223

4 *Et conſ.169.nu.25.* 173

1 *Scriptura publica quæ debet continere.conſ.125.nu.15.* 223

1 *Scriptura probat dominium in præiudicium eius qui eam fieri fecit. num.24.ibid.* eod.

1 *Scriptura inducit paratam, & promptuariam probationem. conſil.131.nu.19.* 230

2 *Scriptura priuata & recognita probationem facit.conſi.19.n.109. Et ſi non recognoſcitur comprobari poteſt per comparationem. ibid. numero.110.*

Sufficit quod duo ex ſubſcribentibus illam approbent.ibi.n.112. 55

2 *Scriptura priuata probat quo ad declarandum animum mittentis eam.nu.24.ibi.* 54

2 *Scriptura ut in publicam formam poſsit redigi, et per alios notarios releuari quam formam continere debeat.conſ.27.nu.4.* 86

2 *Et quid ſi talis ſcriptura caret ſubſcriptione illius qui eam ſcripſit. ibi.num.5.* 86

1 *Et quid ſi caret ſigno notarij ſcribentis.ibi.nu.6.* 86

1 *Et quid ſi in illa ſcriptura nihil dicitur notarium eam ſcribentem fuiſſe rogatum.ibi.nu.7.* eo.

1 *Et quid ſi talis ſcriptura non fuit publicata ſed remanſit imperfecta. ibi nu.8.* eod.

2 *Scriptura de ſe non faciens fidem tamen releuata formiter probat.n. 9.ibid.Et quando & quo caſu procedat iſtud.ibi.n.10.11.& 12.* 86

4 *Scriptura quando continet ueras allegationes, & apponitur falſò nomen authoris non ueri, an committatur falſum, & quo caſu, & per quem conſ.151.nu.39.ibi.* 155

1 *Scripturam qui producit omnia in ea contenta dicitur confiteri.cõſ. 47.nume.5.* 104

1 *SECRETA patrimonij non debent pandi nec manifeſtari. conſi. 74.nume.4.* 140

3 *Secunda hypotheca non præiudicat primæ.conſ.103.nu.11.* 168

3 *Secunda conuentio non derogat primæ niſi ſit illi contraria.conſ.78. nu.14.Stat prima ſi per ſecundam illa non tollatur.nu.15.ibi.* 137

1 *Secundum decretũ poteſt ex cauſa reuocari.conſ.42.nu.44.* 98

1 *Securitas præſtita a domino campi an inducat excluſionem neceſſario.conſ.31.nu.65.& nu.95.* 79

3 *Secundum dictio relatiua eſt.conſ.39.nu.4.* 61

3 *Sed dictio aduerſatur præcedentibus.conſ.45.nu.8.* 70

3 *Semifatuus quis dicatur.conſ.87.nu.30.* 147

3 *Semifatuus an poſsit contrahere, & diſponere de rebus ſuis. numero. 31.ibidem.* eod.

4 *Semiplena probatio tunc conſideratur quando de per ſe in ſua ſpecie eſt perfecta.conſi.59.nu.29.* 75

4 *Semiplenæ probationes, & indicia quando iungantur.conſ.153.nu. 37.& num.17.* 159

2 *Semper dictio perpetuitatem inducit.conſ.75.nu.34.* 157

2 *Semper dictio idem importat quod perpetuo.conſ.90.nu.28.* 183

3 *Senectus morbus eſt.conſ.67.nu.63.* 111

4 *Sententia redditur nulla ex omiſſione probationis neceſſariæ. conſil. 108.num.25.* 125

4 *Sententia delegati nulla eſt lata non ſeruata forma delegationis. numero.26.ibid.* 125

4 *Sententia lata ſine inſtantia nulla eſt.nu.29.ibi.* 125

4 *Sententia infirmatoria primæ ualidæ non impedit illius executionem nu.30.ibi.Et ſi profertur poſt decurſa fatalia nulla eſt, & ſic appellatione deſerta.ibi.nu.31.* 125

4 *Sententia contra ſententiam lata non ualet nu.34.ibi.& nume.39. & ſequen.* 125

4 *Sententia facit notorium.nu.38.ibi.Et quid ſi iudex exequendo tulit ſententiam contra primam.nu.40.ibi.* 125

4 *Sententia ſecunda lata contra primã quo caſu ualeat.n.41.ibi.* 125

4 *Sententia ſecunda contra primam dicitur nulla non ex defectu iuriſdictionis ſed alijs.nu.42.ibi.* 125

4 *Sententia lata contra notorium non ualet.nu.45.ibi.* eo.

4 *Sententia nulla facto priuatorum non poteſt ualidari.nu.47.ibi.* 125

4 *Sententia ſi fuit nulla appellando ita non præiudicat domino. nume. 49.ibidem.* 125

4 *Sententia ſecunda confirmatoria primæ ſi tranſiuit in rem iudicatam ulterius dici non poteſt de nullitate primæ, & fere per totum. conſil. 109.nu.1.Etiam ſi nullitas primæ deducatur ex defectu iuriſdictionis.nume.2.ibi.* 125

4 *Sententia an poteſt dici nulla propter exceptionem excommunicationis oppoſitam.nu.9.ibi.Et quid ſi per ſtatutum prohibetur exceptio.nu.9.ibi.* 125

4 *Sententia a qua non fuit appellatum tranſit in rem iudicatam.conſ. 116.nu.1.Et pro ueritate habetur.nu.2.ibi. Et ius facit inter ipſas partes.nu.3.ibi.Et exequi debet.n.4.ibi.* 130

4 Sententia

4 *Sententia lata contra aliam quæ tranſiuit in rem iudicatam nulla eſt nu.6.ibi.& nu.7.& 13.* 130
4 *Sententia reuocans aliam in uno capite in reliquis eam confirmat. nu.8.ibi.* 130
4 *Sententia lata non uiſis actis præcipitanter, & ſine cauſa cognitione nulla eſt ipſo iure.conſ.124.nu. 1.& nu.3.& 22. Siue ſit diffinitiua ſiue interlocutoria.nu.2.ibi. Maxime ſi cauſa fuit commiſſa cum illa clauſula.conſulto.& c.nu.4.ibi.* 136
4 *Sententia lata ex banno nullo,& inualido iudicanda eſt nulla, & inualida.conſ.171.nu.4.* 178
3 *Sententia diffinitiua proferenda eſt tamen poteſt probari per teſtes.conſ.77.nu.21.* 135
4 *Sententia poteſt dari contra rem iudicatam de exceptione limitante. conſ.107.nu.13.* 114
4 *Sententia non eſt neceſſaria in notorijs.conſ.121.nu.8.* 127
3 *Sententia ſuper poſſeſſorio diffinitiua eſt conſ.54.nu.41.* 79
3 *Sententia nulla poteſt ſuſpendi,& declarari nulla per ordinarium eam proferentem.nu.43.ibi. Secus per delegatum,& intellectus. l.iudex. poſtquam de re iudicata iſſe eſt.nu.43.ibi.* eod.
3 *Sententia nulla eſt ex defectu citatione.conſ.58.nume.61. Et idem quando citatio ſeu monitio facta eſt perſonis inhabilibus.ibi.* 96
3 *Sententia interlocutoria præcedere debet ſuper dictis. conſ.85.numero.23.* 144
3 *Sententia lata præcipitanter nihil ualet.nu.47.ibi.* 144
3 *Sententia in dubio præſumitur lata contra actorem eo quia non probatum.conſ.87.nu.53* 147
3 *Sententia nulla executionem non meretur.conſ.98.nu.1.* 163
3 *Sententia diffinitiua prolata poſt appellationem ab interlocutoria non mandatur executioni pendente appellatione ſuper interlocutoria.nu.18.ibid.* 163
3 *Sententia ſi profertur diffinitiua in tertia inſtantia & ante quã proferatur appellatum fuit a grauamine debet mandari executioni ſi illa eſt conformis alijs duabus.nu. 19.ibi.& nu. 21. Fallit quando eſſet nulla ex defectu iuriſdictionis uel nullitas apparet ex eiſdem actis.ib.& nu.21.23.& 24.* 163
3 *Sententia lata a ſupremo rege, & non recognoſcente ſuperiorem nulla ex defectu iuriſdictionis exequenda non eſt.nu. 24.ibi.* 163
3 *Sententia lata præcipitanter nulla redditur.nu.26.ibi.* 163
4 *Sententia & res iudicata habetur pro ueritate,& illi ſtandum eſt.conſi.11.nu.16.* 15
4 *Sententia lata ſuper poſſeſſorio impedit reſtitutionem fieri ſpoliato. nu.15.ibi.* eo.
4 *Sententia lata a clerico coniugato uti uicario eſt nulla.conſ.40.numero.28.* 51
4 *Sententia lata contra ius partis non eſt ipſo iure nulla.conſ. 41.numero.20.* 53
4 *Sententia cenſurarum an ſemper & omni caſu ſit timenda. Et quid ſi lata eſt contra formam mandati & delegatione facta.ibi.numero.25.& 26.* eod.
4 *Sententia cenſurarum non tranſit in rem iudicatam. Maxime quando ſententia cenſuræ lata eſt per uiam præcepti ſeu monitorij cauſa non cognita.conſ.eo.ibi.nume.18.& 29.* eod.
4 *Sententia nulla non tranſit in rem iudicatam nec exequi debet.conſi.51.num.49.* 62
4 *Sententia lata in cauſa matrimoniali non tranſit in rem iudicatam. ibid.nu.50.* 62
4 *Sententia euidenter iniuſta,& manifeſte iniqua, ex eiſdem actis non eſt confirmanda nec exequenda.conſ. 54.nu.1.* 67
4 *Sententia arbitramentalis approbata producit effectum.conſ. 75.numero.16.* 104
4 *Sententia contra aliquem lata ſuper falſitate reddit eum infamem infamia iuris.conſ.88.nu.1* 111
4 *Sententia ex confeſſione non ſubſecuta an inſurgat infamia. numero.18.ibid.* 111
4 *Sententia lata contra carceratum, qui non poterat adeſſe iudicio eſt nulla.conſi.102.nu.1* 121
4 *Sententia confirmans primam nullam erit & ipſa nulla.conſil. 106. num.16* 114
4 *Sententia ſecunda confirmans primam nullam non meretur executionem.conſi.108.nu.1* 114
4 *Sententia lata contra intentionem eſcribentis nulla eſt. numer. 14. ibid.* 114
4 *Sententia nulla põt cõfirmari in cauſa appellationis quando eſſet diffinitiua ſecus ſi interlocutoria.conſi.107.nu.15* 124
4 *Sententia ſecunda lata contra primam quæ tranſiuit in rem iudicatam nulla eſt nu.19.ibid. Siue ſimus in diffinitiua ſiue interlocutoria. num.10.ibid.* eod.
4 *Sententia lata confirmatoria primæ nulla de nullitate primæ non poteſt dici ulterius quando ſecunda confirmatoria fuit lata ex noua cauſa ſecus ſi ex eiſdem.nu.8.ibi. Item utrum quando confirmatoria tranſiuit in rem iudicatam eo quia non appellatum.ibid. Item ſecus quando prima eſſet nulla ex defectu iuriſdictionis nam tunc confirmari non poteſt.ibi.* 124
4 *Sententia epiſcopi an poſſit exequi ſtante ſecunda infirmatoria illius primæ.conſi.108.nu.1* 115
4 *Sententia per lapſum fatalium remanet firma nu.3.ibid. Et ipſo iure confirmatur & tranſit in rem iudicatam.nu.5.ibi.* 115
4 *Sententia ſecunda ex quibus reddatur nulla.nu. 21.ibi.* eod.
4 *Sententia lata ſuper libello inepto nulla eſt.nu. 22.ibi.* eod.
4 *Sententia idem ſi profertur ſuper inepta ſupplicatione.nu. 23.ibi.* eod.
4 *Et quid in cauſis ſummarijs.nu.24.ibi.* eod.
1 *Sententia lata contra uaſallum ſuper feudo an & quando noceat domino directo uel alijs agnatis uel hæredibus.conſ.3.num.36. 37.38. 39.40.41.& ſeq.* 16
1 *Sententia lata contra uaſallum an & quando noceat alijs.conſi.16 num.36.& nu.45* 38
1 *Sententia lata contra minorẽ an & quando illi noceat. ibi. n.46.* 38
1 *Sententia lata uirtute edicti,& proclamatis generalis non ligant eos qui certi ſunt.conſ.25.nu.42.& nu.116.& alijs ſeq.* 64
1 *Sententia quæ tranſiuit in rem iudicatam, & a partibus fuit approbata pro ueritate habetur.conſ. 19.nu. 5.* 77
1 *Sententia lata contra proprietarium poteſt exequi contra emphyteutam poſſeſſorem.conſ.28.nu.20.* 76
1 *Sententia lata contra patronos an & quando noceat poſſeſſoribus. nu.13.ibi.* 76
1 *Sententia ſi eſt lata contra proprietarium non nocet emphyteutæ.nu. 14.ibi.& nu.13.19. Et quid ſi emphyteuta fuit ſciens.& paſſus eſt. nu.19.ibi.& nu.13.14.* 76
1 *Sententia lata contra creditorem an præiudicet debitori.n.15.ibi.* e.
1 *Sententia lata contra principalem an noceat ſucceſſori,& ſingulari. n. 16.ibi. Et quid quando defenſio pertinet ad unũ, & ſecundario ad alium.nu.17.ibi.* 76
1 *Sententia lata contra debitorem an præiudicet creditori.numero.18. ibidem.* eod.
1 *Sententia tranſit contra hæredes,& contra ipſos exequitur.conſ.29 nu.21. Et quid ſi laudum non fuit in parte exequutũ.nu. 23.ibi.* 77
1 *Sententia lata a ſuſpecto,& recuſato iudice nulla eſt. conſilio.31.nume.88.* 79
1 *Sententia contraria iuriſdictioni non tenet nec ualet. nu.13 ibi.* 79
1 *Sententia poteſt ferri ſecundum partium uoluntatem.conſ. 33.num. 68.& nu.69.* 87
1 *Sententia & decretum a partibus approbatum poteſt exequi.nume. 70.ibi.* 87
1 *Sententia lata ab arbitro ſeu arbitratore electo uoluntate partium emologata expreſſe ſeu tacite exequenda eſt, in rem iudicatam trãſit Et ex tali ſentẽtia oritur actio.conſ.42.nu.5.6.& 7.fo.98.conſ.46 nu.11.& 13.14.& 15.* 104
1 *Sententia habens uim diffinitiuæ non poteſt reuocari. conſilio.62. nu.46.* 116
1 *Sententia reuocans aliam ſeu ſecundum decretum nulla eſt. num.47. ibi.& nu. 48. Etiam ſi facta ſit parte præſente, & contradicente numero. 48.ibi. Vt tollatur ſecundum decretum quæ ſunt neceſſaria.nume.49.ibi.* 126
1 *Secundum decretum pro executione ſententiæ non poteſt reuocari. nu.50.ibi.* 116
1 *Sententia non debet interpretari ut de uento ſeruiat.conſ. 43.numero.6.* 100
1 *Sententia poteſt reddi nulla ex defectu citationis, & iuriſdictione. conſ.45.numero.16.* 101
1 *Sententia poteſt reformari,& confirmari.nu.18.ibi.* 101
1 *Sententia iudicis reductionis ex defectu citationis redditur nulla.nu. 86.ibid. Item ex defectu conteſtationis litis, & quando iſtud procedat.nu.87.ibid.& nu. 90. Coram eo ſeruandus eſt ordo iudiciarius & quando id procedat.nu.87.ibi.& nu.90.* 101
1 *Sententia diffinitiua a iudice appellationis contra contumacem ferri poteſt.conſ.45.nu.89.* 101
1 *Sententia poteſt dici nulla,& iniqua ex defectu probationum. nume. 91.ibidem.* 101
1 *Sententia uicinij alicuius capri appellatur ad eum qui ipſum poſuit, et non ad ſuperiorem ponentis.conſi 8.nu.38.* 19

1 *Sententia lata in duello an & quando poſſit appellari. conſil. 31. nume. 75. 85. & 86. plene.* 79

1 *Sententia iudicis reductionis appellari poteſt. conſ. 45. nu. 93.* 101

1 *Sententia ſupremi principis non poteſt appellari etiam ſi lata eſſet ex partium commiſſione ſeu prorogatione. conſ. 118. n. 1. & 2. Nec competit contra dictam ſententiam reclamatio ſeu ſupplicatio. ibi. nu. 3. & 5. & ſeq.* 218

1 *Sententia arbitri ſeu arbitratoris quando & quo caſu poſſit dici iniqua ex probationibus nouis, uel ſolum ex illis coram eo productis. nume. 94. & nu. 92. 93. 95. & 96.* 101

1 *Sententia lata per iudicem reductionis poteſt reformari per nouas & ueras probationes ſi fuere facta coram iudice appellationis. nu. 96. ibidem.* 91

1 *Sententia lata ſuper eo quod non fuit petitum non ualet. nu. 99. ibid. Fallit quando lata fuit ſuper proſequutis. nu. 100. ibi. Idem & quando adeſt petitio tacita ſeu implicita. nu. 101. ibi. Vel quando profertur ſuper illis quæ eſſent de natura petitorum, uel illis correſpondentia aut annexa. nu. 101. ibi. Item & alijs pluribus caſibus. nu. 103. ibidem.* 101

1 *Sententia lata ab arbitris iuris ſeu ſtatutorum eſt proprie ſententia & tranſit in rem iudicatam, & habet executionem & ex ſententia iſtorum arbitrorum actio oritur conſil. 42. nu. 1. 3. & 4. fo. 87. & conſi. 49. nu. 8. 9. & 10. & 12.* 101

1 *Sententia quando dicatur una uel plures. conſ. 66. nu. 2.* 151

1 *Sententia abſolutoria ab obſeruatione iudicij an ſit diffinitiua uel interlocutoria. conſ. 67. nu. 1. 2. & 3.* 152

1 *Sententia tot ſunt quot ſunt capitula eius licet una ſcriptura claudantur. nu. 4. ibi.* eo.

1 *Sententia regulanda eſt ſecundum probata, & proſecuta conſ. 76. numero. 12.* 142

1 *Sententia lata non uiſis actis, uel ſine cauſæ cognitione, an & quando ſit ipſo iure nulla. conſ. 79. nu. 1. & numeris ſeq. maxime. 5. declaratur. nu. 9. Et quid quando lata eſt principaliter. nu. 2. ibi. Et quid ſi eſſet bona, & recte lata. nu. 3. ibi. Et quid ſi breui tempore fuit promulgata. nu. 4. ibi. Et quid quando omnes proceſſus, & ſcriptura fuerunt præſentata & pars aduerſa fuit negligens nec aliquid fecit. nu. 6. ibidem. Et quid ſi adhibito aliquali temporis ſpacio fuit lata. nu. 7. ibi. Et quid ſi in cauſa fuit aliquid agitatum. nu. 8. ibi.* 145

1 *Sententia lata nullis datis dilationibus ualet. conſ. 79. n. 10. Et quid quando nulla fuere facta probationes. nu. 10. ib.* 145

1 *Pro ſententia præſumitur. conſ. 79. nu. 16. fo. 128. & conſ. 125. numero. 31.* 223

1 *Sententia debet eſſe conformis libello. conſ. 90. nume. 1. limitatur. nume. 20. & ſeq.* 162

1 *Sententia lata ſuper ætate facit ius. conſ. 47. nu. 53.* 104

1 *Sententia præcedere debet bona alia minoris non extare, ut ſtabilia poſſint alienari. conſ. 100. nu. 4.* 183

1 *Sententia nulla eſt quando ab eo profertur qui ſuo officio functus eſt. conſ. 100. nu. 44. Idem quando finita inſtantia fuit promulgata. num. 45. ibi. An currat inſtantia ſi appellatum eſt ab interlocutoria. num. 46. & 47.*
Et impeditur eius curſus ſi fuit prorogatum. nu. 48. ibi. Et pacto adhuc iurato non impeditur curſus eius. nu. 49. ib. Et idem eri in inſtantia ſtatuta. nu. 50. ibi. 183

1 *Sententiæ nullitas dici poteſt etiam poſt ſolutam. conſ. 100. nu. 52.* 183

1 *Sententia nulla exequenda minime eſt. nu. 76. ibi. Et maxime quando adeſt defectus iuriſdictionis. nu. 77. ib. Et quando nullitas incontinenti oſtenditur aperte. nu. 78. ibi. Et quando per uiam exceptionis eſt deducta nu. 79. ibi. Et an ſit diſtinguendum utrum requirat altiorem indaginem. ibi. nu. 81. Et quid ſi ſententia eſt regia ſeu principis ſupremi. ibi. nu. 71.* 183

1 *Sententia & quid ſi eſt regia ſeu principis ſupremi. nu. 92. ibi.* 183

1 *Sententia generalis refertur ad proſequuta. conſ. 102. nu. 15.* 190

1 *Sententia referenda eſt ad petita niſi uerba contrarientur. nume. 24. ibidem.* 190

1 *Sententia aliud non præſumit niſi illud quod eſt dictum conſili. 103. nume. 2.* 190

1 *Sententia non erit nulla ſi pronunciatur ſuper uno, & non ſuper alijs ſi libellus plura, & diuerſa continet capitula. conſ. 105. nu. 5. Et idem quando ex diuerſis cauſis una ſumma petitur. nu. 6. ibi. Et uerba ſequentia declarant generalitatem ſententiæ. nu. 7. ibi. Et cauſa expreſſa in ſententia ad quæ capitu ſunt referenda. nu. 8. ibi.* 190

1 *Sententia tranſiens in rem iudicatam exequenda eſt. conſilio. 105 nu. 29.* 196

1 *Sententia non debet eſſe ludibrio & eluſoria. nu. 32. ibi.* eo.

1 *Sententia prima iuſte lata confirmanda eſt. conſ. 108. nu. 19.* 202

2 *ſententia ſtricti iuris eſt, & uerba ipſius ſtricta ſunt intelligenda. conſ. 111. nu. 3.* 208

1 *Sententia proferenda eſt ſuper poſſeſſorio, & petitorio quando utrunque fuit proſequutum. conſ. 113. nu. 1.* 213

1 *Sententia regulariter debet eſſe conformis libello. nu. 3. ibi. fallit quo ad proſequuta. nu. 4. ibi.* 215

5 *Sententia non dicitur promulgata a dantibus uotum ſeu conſilium. nu. 118. nu. 17. Nec aduerſus talem ſententiam competit reſtitutio in integrum. nu. 19. ibi. Et quando ſententia fuit ratificata, eo magis iſta procedunt. nu. 19. ibi. Etiam. nu. 20.* 213

1 *Sententia lata infra inſtantiam ualida eſt, & quod eſt tale tempus de iure communi. conſ. 125 nu. 1.* 223

1 *Sententia ruit ex defectu actorum iudicialium. nu. 26. ibi.* 223

1 *Sententiæ uerba non debent trahi ad miniſtrum. conſ. 111. nu. 6.* 108

2 *ſententiæ uerba ſtricte interpretanda. conſ. 5. nu. 10.* 11

2 *Sententia poteſt renunciari. conſ. 5. nu. 17.* 11

2 *Sententia lata ſuper poſſeſſorio reſpectu filiationis non præiudicat in petitorio. conſ. 10. nu. 30.* 21

2 *In ſententia poſt reſeruari ius partibus. conſ. eo. nu. 31. ibi.* 21

2 *Sententia & res iudicata facit ius. conſ. 13. nu. 70.* 40

2 *Sententia lata abſente aduocato fiſci in fauorem fiſci ualet. conſ. 16. nu. 101.* 43

2 *Sententia nulla ratificata nihil operatur. conſ. 24. nu. 158.* 73

1 *Sententia quando lata eſt partibus præſentibus præſumitur cum cauſæ cognitione id actum eſſe, uel altera contumace. conſ. 79. nu. 17.* 160

3 *Sententia lata ſecundum quod continetur in conſilio nulla redditur ſi de illo conſilio non conſtabat in actis conſ. 49. nu. 91.* 77

1 *Senſus & mens contrahentium colligitur ex uerbis per eos prolatis. conſ. 24. nu. 37.* 63

3 *Senſus perfectus non requiritur in teſtante ſufficit enim quod ſit ſanus & quod non ſit omnimodo a mente alienatus. conſ. 88. nu. 41. Licet quis patiatur in aliquibus defectum cerebri tamen teſtari poteſt cum nullus uiuat ſine aliqua particula dementiæ. nu. 41. ibi.* 149

3 *Sentiens damnum facto alterius poteſt illud conſequi. conſil. 78. numero. 24.* 137

1 *Sentire non debet commodum percipiendi fructus qui non ſentit periculum. conſ. 59. nu. 36.* 133

2 *Senex generare poteſt licet cum difficultate. conſ. 29. nu. 17.* 91

2 *Senex ſecundum ſubiectam materiam dicitur uario modo. nume. 28. ibidem.* eod.

2 *Senex non habet ſpem generandi. ibi. nu. 41.* eo.

2 *Senex generare non poteſt. ibi. nu. 53.* eod.

2 *Senex dicitur & minime habilis ad prolem ſuſcipiendam maior annorum. 60. & ſenex in ea ætate dicitur quo ad iſtum effectum. conſ. 29. nu. 26. & 17.* 91

2 *Contra ſenes quam plura adducunt doctores. ibi. nu. 42.* eo.

3 *Separatio bonorum & hæreditatum conceditur. conſ. 48. nu. 1.* 57

2 *Separatio & diuiſio non e adit niſi ubi eſt communio conſil. 16. numero. 47.* 42

1 *Separata uel connexa quando dicantur capita. conſ. 66. nu. 13. & nu. 14. & 15. & ex quibus iſtud cognoſcatur. ibi.* 132

1 *Separata ex ſeparatis & diuerſis non bene infertur. conſ. 101. numero. 58.* 185

2 *Separatio, & affixio terminorum in prædijs, & agris diſtinguunt, & ſeparant illa. conſ. 80. nu. 18.* 165

4 *Separatio tori non conceditur propter paupertatem mariti. conſ. 54 nume. 1.* 67

4 *Separatio tori fit quando maritus capitali odio proſequitur uxorem. ibi. nu. 12.* 67

4 *Separatio tori fit propter ſæuitiam mariti etiam ſi uxor dederit cauſam timori. ibi. nu. 13.* eo.

4 *Separatio tori, & reſtitutio dotis procedere debent ex cauſa iuſta. ibid. nu. 37.* 67

4 *Separatio tori eſt concedenda quando maritus uxorem uerberat. conſ. 54. nu. 33. & 39.* 67

4 *Separatio tori & dotis reſtitutio non eſt concedenda propter ſæuitiam mariti & timorem uxoris alijs enim remedijs poterit eſſe conſultum conſ. 54. nu. 58.* 67

4 *Separatio tori & dotis reſtitutio non eſt concedenda propter fornicationem mariti etiam ſi maritus fornicetur cum ſoluta. ibid. nume. 42. & 43.* 67

1 *Sequenda eſt opinio æqua benigna ac humana. conſ. 63. nu. 40.* 137

2 *Sequens in grada onus habet petendi tutorem mortuo præcedente in gradu. conſ. 84. nu. 30.* 170

1 Sequens

3 Sequens curiam imperatoris ſeu regis diuerſis in locis non uidetur in illis domicilium contraxiſſe.conſ.12.nu.16. 20
1 Sequentia declarant precedentia.conſ.78.nu.18.fo.144.conſ.117 nu.97.fo.217.conſ.102.nu.9.fo.190.& conſ.117.nu.13. 217
2 Et conſ.75.nu.28. 157
3 Et conſ.2.nu.58.fo.6.conſ.33.nu.61. 51
4 Et conſ.158.nu.16. 166
1 Sequentia declarantur ex præcedentibus.cōſi.13.nu.74.fo.33.conſ. 81.nu.20.fo.148.conſ.106.nu.15. 197
3 Et conſ.1.nu.126.fo.2.conſ.3.nu.37.fo.8.& conſ.43.nu.52. 66
4 Et conſ.158.nu.17. 165
2 Sequentia in mandato nedum ueniunt expreſſa ſed omnia ſequentia illa acceſſoria ac tangentia mandatum principale tanquam ſequela, conſ.90.nu.37. 162
1 Sequeſtratio conceditur quando timetur dilapidatio, & conſumptio fructuum.conſ.41.nu.44.Quod procedit quando prolata ſunt prima ſententia & pendet appellatio ſecus ſi ſumus in prima inſtātia maxime quando percipiens fructus eſt ſoluendo.nu.45.ibi.Et quando lata eſt prima ſententia,& pendet appellatio conſtare debet de dilapidatione,ut fiat ſequeſtrum.nu.46.ibi.Et quando nulla prolata eſt ſentētia poſſeſſor ſuo arbitrio poteſt de fructibus diſponere.nu.47.ibi.97
3 Sequeſtratio regulariter prohibita eſt.conſ.107.nu.52. 169
1 Sequeſtra regulariter ſunt odioſa.& prohibita.conſ.41.num.17.Et iſtud propter commodum poſſeſſionis.nu.18.ibi. 97
1 Sequeſtrum non relaxatur liberè, & abſolutè arbitrio iudicis, fieri enim debet in caſibus a iure conceſſis.nu.21.ibi. 97
1 Sequeſtrum ut concedatur dandus eſt caſus exceptuatus, & probandus & quando conceditur fieri debet inſtrumentū,& deputandi ſunt ſequeſtratores.nu.22.ibi. 97
1 Sequeſtrum factum parte non citata nullum eſt.nu.23.ibi. 97
1 Sequeſtrum ſi factum apparet iuris ordine non ſeruato,& ſine cauſa cognitione nullum eſt.nu.24.ibi. & nu.23. 97
1 Sequeſtrum factum contra ius reuocari debet.n.25.ibi. 97
1 Sequeſtrum ſi contra minorem fuit factum,& ex cauſa falſa nullum. erit.nu.26.ibid. 97
1 Sequeſtrum ſi de facto fuit conceſſum etiam de facto reuocatur. nu. 27.ibid. 97
1 Sequeſtrum ſi lite pendente proceſſit etiam reuocatur nu. 28.ibi.97
1 Sequeſtrum factum a prædeceſſore nulliter reuocandum uenit a ſucceſſore.nu.29.ibi. 97
1 Sequeſtrum fieri poteſt quando imminet timor armorum ut euitētur rixæ,& ſcandala.nu.30.ibi.Et hoc quando quæſtio eſt de poſſeſſione & ignoratur quis poſſideat, capienda eſt tamen de prædictis per prius ſummaria informatio, & cauſa cognitio, & iudici iſta aſſerenti minime creditur.nu.31.ibi. 97
1 Sequeſtrum qui uolant non poteſt ad ſui commodum illi inhærere. conſ.41.nu.41. 97
3 Sequeſtrum & prohibitio differunt.conſ.107.nu.71. 169
3 Sequeſtrum factū ſi nō ualet ut ſequeſtrum tamen ualere pōt ut prohibitio uel alio modo haberi.nu.76.ibi. eod.
3 Sequeſtrum præſtita ſatiſdatione reſoluitur.nu.79.ibi. eod.
3 Sequeſtrum poteſt fieri abſque eo quod debitor ſit ſuſpectus quando &c.nu.83.ibi. eod.
3 Sequeſtratio regulariter prohibetur ut tamen aliquibus caſibus conceditur.nu.84. 170
3 Sequeſtrum redditur ualidum facta fide de credito.nu. 86.ibi. 170
3 Sequeſtrum factum ut quis ſoluat ſolutione facta reſoluitur.nu.134. ibidem. 170
4 Sequeſtrum an inducat turbationem.conſ.126.nu.7. 137
2 Sermo pluralis numeri in ſubſtitutione fideicommiſſaria reſoluitur in ſingularem.conſ.30.nu.18. 94
2 Sermo pluralis non uerificatur in uno nec in numero ſingulari. conſ. 42.numer. 1. Si plures poſiti ſunt in conditione an ſit neceſſe omnes præcedere.nu.2.ibi. 115
2 Sermo pluralis numeri reſoluitur in ſingularem in materia fideicommiſſaria.nu.8.ibi. 115
2 Sermo pluralis ſub illis uerbis comprehenſus ſi ſine filijs hæres moriatur reſoluitur in ſingularitatem.conſ.74.nu.5. 156
Sermo generalis uerificandus eſt in omnibus.conſ.94.nu.41. 191
2 Sermo pluralis uerificatur quandoque in ſingulari.conſ. 108.nu.23
3 & nu.45.& ſeq. 173
4 Sermo indefinitus æquipollet uniuerſali.conſ.46.nu.19. 57
1 Seruanda eſt generalitas,quando ſalua ratione recti ſermonis pſequentia non poteſt reſtringi ſeu antecedentia expreſſa alias.ſecus cōſi.102.nu.12.Et ceſſat illud,qui omne dicit.&c.nu.13.ibi. 190
1 Seruitutes conſtituuntur pactionibus.conſ.16.nu.13. 69
1 Seruitus quæri poteſt præſcriptione.num.18.ibi. 69
1 Seruitus diſcontinua quando tempore præſcribatur.nu.22.ibi. 69
1 Seruitus iuris lignandi,ſeu buſcandi quæritur præſcriptione. conſili. 27.nu.73. 70
1 Seruitutis acquiſitionem non inducit uſus ſimplex. nu.3.ib. 70
1 Seruitus diſcontinua præſcribitur tanto tempore in cuius contrariū, &c.conſ.111.nu.45. 208
1 Seruitus incidendi ligna præſcribitur longo tempore.numero.46.ibidem. 208
1 Seruitus aquæ longo tempore præſcribitur. conſ.112.nu.36.Requiritur tamen quod uſus fuerit iure ſuo & ſeruitutis.ibi. nu. 37. Quod uſus fuerit iure ſuo & ſeruitutis an iure familiaritatis ex quibus colligi poſſunt.ibi.nu.8. 210.& 211
1 Seruitutis præſcriptio non currit, niſi ſciente,& patiente aduerſario nec procedit cum mala fide.ibi.nu.47.& 48. eod.
1 Seruitus conceſſa uidetur tanta,quæ prædio dominari ſufficiat, & nō alia ulterius.conſ.114.nu.12. 215
1 Seruitus aquæductus poteſt præſcribi.conſ.116.nume.16.Item & uetuſto in cuius contrarium non extat memoria quæri poteſt.nu.17. ibid. 217
1 Seruitutis iure aquam duxiſſe an ſufficiat ſe credere.conſ.113.numero.29. 213
1 Seruitus paſculandi poteſt acquiri per uniuerſitatem præſcriptione. conſ.27.nu.32. 70
1 Seruitute paſculandi,denegata uidetur ſeruitus alia incidendi ligna. conſ.111.nu.4. 208
1 Seruitus ſi ſunt appoſita in re communi altero ſocio ſciente & patiente an ſit potior conditio concedentis quàm prohibentis. conſ.115.numero.34. 216
3 Seruitus annuæ præſtationis non poteſt imponi ſuper rebus pupilli. conſ.85.nu.11. 144
4 Seruitus poteſt imponi futuro edificio.conſ.43.nu.2. 55
4 Seruitus poteſt apponi a re propria.conſ.127.nu.10. 138
4 Seruitus eſt contra libertatem.conſ.92.nu.35. 114
4 Seruitutis impedimentum per fictionē tollitur.conſ.118.nu.33.132
4 Seruitutem imponere alienare eſt.conſ.92.nu.34. 114
4 Seruitutes ſunt perpetuæ,etiam reales.conſ.127.nume.11.Et reales tranſeunt ad omnes cum ipſa re.ibi.nu 12.& 13. 138
4 Seruitus conſideratur ſuper qualibet ceſpite,& propterea facit ceſſare diuiſionem & indicationem.nu.16.ibi. eo.
1 ſeruus.Vnus in ſeruo habens dominium in ſeptem, alter in quinque s partes in eo dicantur habere.conſ.61.nu.38. 125
1 Seruus contrahens uoluntate domini, dominum inſolidum obligat. conſ.93.nu.16.nu.48.& 49. 166
1 Seruo ſiue legato debetur falcidia,& petitur ut pars. non ut quota.cōſilio.61.nu.20. 125
3 Seu dictio quando ſtet declaratiue,& reſtrictiue, uel ampliatiue, & augmentatiue ad præcedentia.conſ.22.nume.64.& melius. nume. 68.& 69. 34
3 Seu dictio uenit augmentatiue.conſ.42.nu. 8. 65
2 Seu dictio ampliat.& auget conſ.7.nu.38. 14
2 Et quandoque ſtat alternatiue,& diſiunctiue.nu.40.ibid. 14
4 Seu,dictio quorum concurſum requirat.conſ.117.nu.27. 130
4 Sæuitia ceſſat,quando maritus præſtat ſatiſdationem, conſil. 54.numero.35. 67
4 Et an ſit talis,cui non poſſit prouideri,per ſatiſdationem remittitur iudicis arbitrio.ibid.nu.36. eod.
1 SFORTIADE in ducatu Mediolanenſi,quales fuerint. conſ.1. nu.61.& ſeq. 22
2 SI, DICTIO conditionem importat.conſ. 30.nu.34. 94
3 Si autem, dictio, conditionem etiam importat.conſ.8. nu. 29. 15
3 Sicut dicto,& prout dictio relatiuæ ſunt, & relatum continetur in referente.conſ.47.& nu.46. 73
2 Sigillum etiam priuatum adhuc probat.conſ.19. nu. 108. 55
2 Significatio uerbi approbata iuriſconſ. attendenda eſt.conſ.22.numero.28. 66
2 Significatio capitur ex conſuetudine,& uſu.conſ.eo.nu. 29.ibid.66
2 Significatio uerbi inteſtati,quæ ſit.nu.74.ibi. 67
4 Signatura ſola quæritur ius & gratia ualet.conſ.12.nu. 23.Et regula cancellariæ in iſto quando procedat. conſ.eo.nu.23.ibi. 21
3 Signatura attendenda eſt,& non ſupplicatio. conſ.110. nu.43.176
4 Signatura attendi debet,& non ſupplicatio.conſ.94.nu. 4. 116
4 Signatura continens conſtito &c.habet ut prius conſtare debeat.antequam procedatur.nu.15.ibi. 116

4 *Signatura debet attendi, & nõ narrata. conſ. 107. nu. 21. Attenditur enim concluſio, non narrata. ibi.* 116

4 *Signatura quando ſe refert ad ſuppoſitionem, intelligitur concedere, quæ in illa continentur & non alia. conſ. 108. nu. 20.* 125

4 *Signum ſufficit, per quod oſtendatur raptam conſenſiſſe. conſil. 170. nu. 15.* 177

2 *Signi notarij appoſitio in inſtru. quando ſit neceſſaria. conſ. 18. num. 62. Et quid ſi ſignum notarij eſt appoſitum in protbocollo, & non in prima ſcriptura. nu. 63. ibi.* 89

2 *Similitudo an & quando probet filiationem. conſ. 10. nu. 18. & nu. 59. plenius. & 103.* 22

3 *Similitudo non dicitur adeſſe, ubi non eſt eadem ratio. conſilio. 107. nu. 62.* 169

3 *Simplicitas & iuramentum eſſe captioſum præſumitur in contractu geſto cum muliere. conſi. 26. nu. 74.* 40

4 *Simplicitas etiam in materia ſimoniaca executionem habet. conſi. 29. nu. 17.* 40

4 *Simplicium ſub diſpoſitione non cõprehenditur caſus mixtus in odioſis. conſ. 114. nu. 13.* 122

4 *Simonia uera quæ dicatur. nu. 5. ibid.* 122

4 *Simonia mentalis tollitur per pœnitentiam. conſ. 135. nu. 18.* 142

4 *Simonia non eſt quando promittitur quod meſt, & quod eſt debitum de iure communi. nu. 21. ibid.* 142

4 *Simonia commiſſa cum tertio non eſt nociua alijs. nu. 21. ibid. Et ex ea transfertur titulus &c. nu. 23. ibi.* 142

4 *Simonia an committatur per ſolam promiſſionem factam a tertio. nu. 15. ibi.* 142

4 *Simoniacum eſſet conferre eccleſias propter cenſum, qui propter hoc conſtitueretur, cenſus antiquitus impoſitus debetur, & licite exigitur conſ. 13. nu. 16.* 27

4 *Simoniacus an ipſo iure ſit priuatus, uel ueniat priuandus, conſ. 15. nu. 13.* 28

4 *Simoniacus ipſo iure excommunicatus eſt. conſ. 29. nu. 3.* 40

4 *Simoniam committens, licet nõ poſſit illud beneficium obtinere ea uice tamen ſuccedente alia uacatione eiuſdem beneficij per intermediam perſonam poterit illud ſe obtinere. conſi. 29. nu. 36.* 40

4 *Simoniaco nullum quæritur ius ſuper beneficio, in quo ſimoniam cõmiſit. Et inhabilis redditur, etiam ad alia beneficia ſi non ſuit diſpenſatus. conſ. 29. nu. 2. 3. & 24. fo. 34. & conſ. 30. nu. 2.* 41

4 *Simoniacum eſt omne illud, quod datur ad conſequendũ beneficia, ſeu poſſeſſionem illorum. conſ. 93. nu. 1.* 115

3 *Simul dictio, ſignificat congregationem, & connexitatem. conſ. 79. nu. 10.* 137

3 *Simulatio contractus ex quibus colligitur, & comprehendatur. conſi. 182. nu. 48.* 140

3 *Simulationis ſpecies illa uera eſt quando uere agitur unum & fingitur aliud. conſ. 80. nu. 22.* 145

3 *Simulatio directo non poteſt probari, ſed per coniecturas, & præſumptiones. nu. 29. ibi.* eo.

3 *Simulationis exceptio poteſt perpetuo opponi licet ſecus ſit in exceptione, non numeratæ dotis. nu. 35. ibi. & nu. 51.* 145

3 *Simulationis præſumptio, quæ arguitur ex naturali coniectura, & ratione intellectus eſt ſatis ualida. nu. 37. ibi.* 145

3 *Simulatio ex quibus coniecturis probetur. nu. 38. ibid.* 145

3 *Simulationem arguunt propter temporis breuitatem, quæ incontinenti fiunt, & unico contextu. nu. 34. ibi.* 145

1 *Simulatio probatur coniecturis, & præſumptionis. conſ. 53. nu. 8.* 113

1 *Simulatio eſt, quando donans fingit donare, & uere nihil intendit agere. conſ. 53. nu. 19.* 113

1 *Simulationem poteſt tertius allegare pro ſuo intereſſe non obſtante iuramento. nu. 35. ibi. Item & quando per indirectum quis uenit contra iuramentum. nu. 36. ibi. Item fallit quando quis fuit admiſſus ad iurandum. nu. 37. ibi.* 113

1 *Simulatio in uno non inducit ſimulationem in alio, fallit quando &c. nume. 42. ibi.* 113

1 *Simulatio nedum eſt allegan&a, uerum & probanda, & in ſpecie conſi. 54. nu. 7.* 115

1 *Simulatio regulariter probatur per indirectũ ex coniecturis & præſumptionibus. nu. 21. ibi. Et quæ, & quales ſufficiant, iudicis arbitrio relinquuntur. nu. 22. ibi.* 115

1 *Simulatio probari poteſt directo per duos teſtes de ueritate. conſi. 55 nu. 26. 35. 37.* 118

1 *Simulationis coniectura oritur ex breuitate temporis & uicinitate. conſ. 55. nu. 40. 43. & 44.* 118

1 *Simulationem inducunt pacta & clauſula, ac conuentiones inſolita. conſ. 55. nu. 51. Et quæ ſint aliqua colliguntur. ibid. & numero. 52. & 57.* 118

1 *Simulationis magna inſurgit præſumptio ſi uenditor ſemper remanſit in poſſeſſione. conſ. 55. nu. 53.* 118

1 *Simulationum multæ ſunt ſpecies. conſ. 53. nu. 8. fo. 100. & conſ. 54 nu. 23. Et illa potiſſima ſt quando agitur uere contractus pignoris, & hypothecæ & fingit contractus emptionis. nu. 14. ibi. Et maxime quãdo. contractus uerus poteſt ineſſe conſenſu, & re ſine ſtipulatione. nu. 25. ibi.* 115

3 *Et. conſ. 83. nu. 21.* 145

1 *Simulatio poteſt fieri de contractu ad contractum. conſ. 55. num. 16. Et de perſona ad perſonam. nu. 17. ibi. Et perſona uera debet attendi, & non ficta interpoſita. nu. 18. ibi. Et debet attendi contractus uerus & non fictus. & ſimulatus. nu. 19. ibi.* 118

1 *Simulationis ſpecies ſunt exprimendæ. conſ. 58. nu. 7.* 121

3 *Et conſ. 85. nu. 11.* 144

3 *Simulatio non ſolum debet allegari, quinimo probanda eſt. conſ. 77. nu. 6.* 109

3 *Simulatio non arguitur ex eo ſolo, quod uenditor remanſit in poſſeſſione. nu. 8 ibi.* eod.

3 *Simulatio nõ præſumitur, eo quod uenditor remãſit in poſſeſſione rei uenditæ, & pro illa ſoluit liuellum. nu. 10. ibi.* eod.

1 *Simulatus contractus non habet ſubſtantiam, & eſt ipſo iure nullus. conſ. 55. nu. 20. Ex eo non trasfertur dominiũ nec poſſeſſio. num. 21. ibid. & num. 22. Et clauſula in illo appoſita, etiam fictitia, & ſimulata dicuntur. nu. 23. ibi. Et ſimulatus contractus non ualidatur per iuramentum. nu. 24. ibi.* 118

1 *Simulatus contractus deficit conſenſu ſubſtantia & ſpiritu. conſ. 53. nu. 11.* 113

1 *Simulati contractus fiunt occulte, ſecreto & uerſute & probari poſſunt per indirectum & per coniecturas quæ ſunt probationes lſquidiſſimæ. conſ. 55. nu. 27. & 28.* 117

1 *Singula quæ non proſunt ſimul iuncta iuuãt. conſ. 58. nu. 28. fo. 107. conſ. 113. nu. 13.* 213

2 *Et. conſ. 15. nu. 37.* 40

Et quando & quo caſu regula iſta procedat. ibi. nu. 35. eo.

3 *Et conſ. 3. nu. 54. fo. 99. Et conſ. 79. nu. 14* 137

4 *Et conſ. 137. nu. 19.* 144

3 *Fallit quando unumquodque ſingulare de per ſe eſſet imperfectum. conſ. 79. nu. 15.* 137

4 *Singula quæ non proſunt ſimul iuncta probant. conſ. 17. nu. 21* 30

4 *Singula ſi non proſunt, an ſimul iuncta faciant fidem, qualiter procedat. conſ. 59. nu. 28. & 29.* 75

1 *Singularitas non obſtat, quando adeſt iuſta cauſa. conſi. 73. nu. 15. Et difficultas probationis ad iuſtam cauſam inducit. nu. 16. ibi.* 141

1 *Singularitas teſtium quo caſu non obſtabit. conſ. 57. n. 26. & nu. 27 28. 29. 43. Et ſeq. Et iunguntur etiam ſi confeſſio eſſet facta incidenter excepto mutuo n. 30. ib. & n. 31. In ciuilibus dictum unius teſtis cum alijs adminiculis facit plenam. nu. 31. ibi. & nu. 32. In his quæ de facili non poſſunt probari recipiuntur probationes, quæ poſſunt haberi. n. 33. ibi.* 120

1 *Singularitas teſtium obſtatiua nocet non illa, quæ eſt adminiculatiua. nu. 43. ibi.* 120

1 *Singularitas teſtium conſideratur nedum reſpectu actuum, ſed etiã reſpectu finis nu. 44. ibi.* 120

Et ſufficit quod reſpectu finis concordent. nu. 45. ibi. 120

1 *Singularitas non obſtat quando adeſt iuſta cauſa, quæ iudex potuit moueri. nu. 48. Et quando adeſt difficultas probationis, & materia ſubiecta. nu. 49. ib. Et quando adeſt qualitas teſtium. nu. 50. ibidem & nu. 52.* 120

3 *Singularitas teſtium ex pluribus colligi poteſt. conſilio. 24. numero. 29.* 37

3 *Singularitas teſtium non ſemper adiuuatur alijs adminiculis. conſ. 67. nu. 88.* 111

4 *Singulares non probant. conſ. 53. nu. 15.* 65

4 *Singularitas in teſtibus non nocet, quando illi tendunt ad probandũ uerum finem. & ſcientiam alterius. conſ. 57. nu. 19.* 71

4 *Singulare ius non dẽt & cõtra cões regulas extẽdi. cõſ. 55. n. 31.* 69

2 *Singuli de uniuerſitate aliud ſunt, & aliud eſt ipſa uniuerſitas. conſ. 27. n. 101. Et ſi particulares de uniuerſitate uſi ſunt, nõ dicitur uſa ipſa uniuerſitas niſi cõſtet de mãdato. n. 103. ib. & n. 104. & 105.* 70

1 *Siſti de iudicio, & iudicatum ſolui differunt. conſ. 48. nu. 24.* 107

4 *Sita infra territoriũ an præſumãtur eſſe domini territorij & quo caſu. Et an iſta p.cedant reſpectu iuriſdictionis & qũ. conſ. 16. n. 20. 21 & 22.* 29

1 Schol-

1 SOBOLES progenies, & ſimilis nomina conueniunt etiam feminis.conſi.24.nu.260. 63

4 Soboles ex coniugijs reprobatis non poſſunt ſuccedere. conſi.68.numero.18. 84

4 Socer an teneatur inſtituere, uel exhæredare nurum. conſilio.65.numero.17. 82

1 Socius tenetur reddere rationem de adminiſtratis arbitrio boni uiri. conſ.83.nu.6.Et tenetur ſoluere reliqua.nu.8.ibi. 152

1 Socius tenetur reddere rationem ſocietatis adminiſtratæ per eũ arbitrio boni uiri.conſ.84.nu.17.& nu.18.19.Et tenetur etiam conficere librum rationum, & illum oſtendere.& exhibere.numero.18. ibi. & num.19. Et quod continere debeat liber iſte rationem & inuentarium.nu.19. 153

1 Socius patruus debet pecuniã nepotũ pupillorũ cõuertere in emptionẽ rerum ſtabiliũ, uel eam ponere ad lucrum honeſtum.nu.20.ibi. 153

1 Socius tenetur reddere rationem de adminiſtratis, & alijs eſt etiam aſtrictus.conſi.87.nu.15.Et tenetur facere librum rationum, & illum exhibere.nu.16.ibi.& num.15.Si non conficit librum rationum doloſus præſumitur.nu.18.ibi. 158

1 Socius uerſatur in dolo. & fraude, ſi debitores ſocietatis exigit, & pecuniam exactam non ponit in communi.conſi.88.nu.7. 158

1 Socius tenetur de geſtis dolo fraude, & culpa.nu.8.ibi.& nu.9. 158

1 Socius non indicans exacta, in dolo uerſatur.nu.43 ibi. eod.

1 Socius ſemel reddens rationem adminiſtrationis ſocietatis, non tenetur iterum illam reddere.conſ.89. nu.1. 160

1 Socius adminiſtrans ſocietatem tenetur reddere rationes, & ſoluere reliqua.& conficere librum, & illum exhibere.nu.16.ibi.& nu.17. & 25. 160

1 Socius tenetur in inuentario, & libro apponere, & deſcribere omnia, & non aſcribendo nec annotando tenetur de dolo & act.fur.ſi illa in proprium uſum conuertit.nu.20.ibi.Tenetur etiam de geſtis dolo, & fraude.nu.21.ib.Necnon & de culpa.nu.22.ibi. 160

1 Socius omittendo prædicta uerſatur in dolo, & fraude.nu.23.ibi.160

1 Socij ſi ſunt plures unius negotiationis moram trahentes in diuerſis locis ad inuicem uidentur præpoſiti & quilibet inſolidum tenetur. conſ.93.nu.4.Si duo præpoſuerunt aliquem negotiationi, ad ipſos ſpectat periculum.num. 6. Et prohibitio de non contrahendo debet fieri formiter.nu.7.ibi.& nu.60. 166

1 Socius tenetur ex geſtis per ſocium.nume.22.ibi. & nu. 26.27.28. & ſeq. 166

1 Socius contrahendo ſeipſum obligat non conſocios niſi &c.nu.27.ibi dic.& nu.28.29.30.& ſeq.Et forma & modus in ſocietate appoſitus ſeruandus eſt in demandatis inuicem non obligatur ultra quantitatem qua uoluit teneri.ib .nu.30.& 31. 166

1 Socius non tenetur inſolidum ex geſtis per ſocium.nu.32.ibi. 166

1 Socius tenetur ex contractu geſto per alium conſocium. conſ.93.numero.7. 166

1 Socius non tenetur ex geſtis per alios conſocios ante contractum ſocietatem nu.15.ibi. 166

1 Socius contrahens extra caſum comprehenſum in ſocietate obligat alios conſocios.nu.23.ibi.Maxime quando ille contractus eſt fraudulentus & talis qui non præſumitur mandatus.nu.24.ibi. 166

1 Socius contrahens ſecundum mandata, & conuentiones factas in ſocietates alios conſocios ſolum pro quantitate, quam alij ſocij habent in corpore ſocietatis & non ultra.nu.28.ibi.& nu.37. 165

1 Socius in re communi non poteſt apponere ſeruitutem.conſil.115.numero.10 216

3 Socius non poteſt conueniri niſi inquantum facere poteſt etiam finita ſocietate.conſ.99.nu.64.Nec poteſt propterea carcerari. nu.65. ibidem. 164

3 Socius inſolidum põt conueniri ex alijs contractibus.nu.67.ibi.164

1 Socius, & particeps criminis repellitur.a teſtimonio.conſ.53.numero.15. 65

4 Socius criminis repellitur a teſtimonio, & nõ probat.cõſ.54.n.50.67

4 Socius criminis in tortura nominans aliquem non operatur quòd nominatus ex hoc ſolo ſit torquendus.conſ.151.nu.16 155

4 Socius & particeps criminis non eſt idoneus teſtis.conſi.63.n.8. 80

2 Socius tenetur de culpa & non de alijs.conſ.81.nu.3 148

1 Societas contracta ſuper una negotiatione ualet & tenet. conſilio. 81.nu.1.& partes lucri, & damni debent eſſe communes, ſi nihil aliud eſt dictum.num. 1.ibi. 148

1 Societas non poteſt ſtare ſine capitale.conſi.82.nu.2. 149

4 Societas matrimonio æquiparatur.conſi.55.nu.24 69

1 Societas poteſt contrahi ſuper una negociatione.conſi.93.num.3. Et contrahitur inter plures, licet non ſint æquis facultatibus.numero.4. ibidem. 166

1 Societas una non trahitur ad aliam ſocietatẽ nec ad diuerſum actum geſtum per unum ex ſocijs nu. 17.ibi. 166

2 Societas inter fratres communiter habitantes an præſumatur contracta.& qualis.conſ.100.nu.37 199

3 Societas morte unius ex ſocijs finitur.conſ. 25.nu. 55. Et poſt mortem non tranſit ad eius hæredes.nu.56.ibi. 38

3 Societas finita morte ſocij poteſt renouari per eius hæredes. num.57 ibid. eod.

3 Societas an & quando præſumatur propter cohabitionem.nume.59 ibid. eo.

3 Societas finitur contraria uoluntate ſociorum recedentium ab ea.cõſi.99.nu.66 164

4 Societas & inſtitoria morte finitur.conſi.113.nu.2 129

1 Societas non dicitur contracta inter fratres, ſi unus fratrum mortuo patre negotiatur.conſ.86.nu.13 157

1 Societas contracta ſuper una negotiatione ualet & tenet. conſil.81. num.1. 148

Et partes lucri & damni debent eſſe communes, ſi nihil aliud eſt dictum.num.1.ibi. 148

1 Societas non poteſt ſtare ſine capitale.conſ.82.nu.11. 149

1 Societas contracta nomine appellatiuo & collectiuo hæredum, non finitur morte.conſi.82.nu.15 149

1 Societas ſoluitur multis modis.num.24.ibi. 149

1 Societas reſoluitur renunciatione, & diſſenſu.nu.25.ibid.Quod uerũ quando prius & declaratur tempeſtiuè.ibi.nu.25.Item niſi facta eſſet ad tempus certum.ibi.nu.27.29.& 39.Item niſi interſit alterius ſocij quòd non diſſoluatur.ibi.nu.28.Item niſi contrahatur ſuper gabellis publicis.ibi.nu.30 149

1 Societas regulariter finitur morte.fallit nu.31.ibi.& nu. 15.32.& alijs ſeq.

Item fallit, quando actum fuit, quod ad hæredes tranſiret. nu. 33.ibi. Item & quando contrahitur pro gabellis publicis.n.n.34.ibi.Item fallit quando renocaretur expreſſe ſeu tacite.nu.35.ibi. 149

1 In renouatione tacita ſocietatis quæ debent interuenire.nu. 36.ibid. Poteſt inter ſocios conuenıri, ut in ea unus ipſorum nihil operaretur. nu.37.ibi.& nu.70.Et licet finiatur morte unius tamen ius elementorum bene tranſit ad hæredes actiue, & paſſiue.nu.38.ibid.& nu.39. Et quid ſi fuit actum, ut duraret certo tempore.nu.39.ibi. 149

1 Societas finitur regulariter egeſtione paupertate, & decoctione. nu. 40.ibi. 149

1 Societas ſolo conſenſu contrahitur.nu.68.ibid. 149

1 Societas contrahi poteſt ſuper una negotiatione.numero.69.ibi.eod.

1 partes in ſocietate erunt uti conuentum eſt.nu. 70. ibi. eo.

1 Societas poteſt contrahi ſuper una negotiatione.conſ.83.nu. 1. 152

1 Societas omnium bonorum, quando & ex quibus dicatur. contracta conſ.84.nu.1.& nu. 50.51. & alijs.Et finitur morte unius ex ſocijs nu.2.ib.& nu.46.Nec tranſit in hæredes ſocij mortui.nu.3.ibi.152

1 Societas morte ſocij finita, an & ex quibus dicatur renouata inter filios & hæredes mortui maiores etiam & pupillos. n.4.ibi.& n.7.8. 16.& 47.51.Et an pupillus hæres maior factus poſſit eam ratificare nu.5.ibi.Et quid ſi ſocius moriens mandauit illam continuari. & ex quibus tale mandatum colligatur.nu.6.ibi. 152

1 Societas & ſi morte ſocij finiatur tamen emolumenta ſocietatis durant, & ad hæredes tranſeunt ſicut onera.conſ.84.num.23.Quando committitur diſcretioni alicuius quid ueniat & quid ſit diſcretio.nume.24. ibi. 153

1 Societas contracta cum uno non extenditur ad alios.nu. 49.ibi. eo.

1 Societatem an poſſit adultus contrahere.nu.53.ibi. eod.

1 Si unus ex fratribus adminiſtrauerit an propterea dicatur contracta inter fratres ſocietates.nu.53.ibi.& nu. 59. eod.

1 Societas contracta dicitur inter fratres & conſobrinos communiter habitantes ex multis.conſ.85.nu.5.Et quæ ſocietas inter eos contracta dicatur.nu.7.ibi. 156

1 Societas debet eſſe iuſta.& æqua.nu. 11.ibi. 156

1 In ſocietate conſideratur capitale. nu.12.ibi.Conſiderantur & perſonæ illam exercentes.& opera ipſarum.nu.13. ibi. 156

1 Societas an præſumatur contracta inter patruum & nepotes cohabitantes.conſ.86.nu.1.Et quid ſi nepotes ſunt pupilli & minores num. 2.ibi.Et an poſſit inter eos continuari.nu.3.ibi. Et quando ex parte pupillorum nullus interuenit actus.nu.4.ibid.Et quid ſi patruus nihil geſſit nomine communi.nume.5. ibid. Omne quæſitum per eum ſuum proprium eſt.nu.5.ibi. 157

1 Societas morte unius ex ſocijs finitur.nu. 18.ibi. 157

1 Societas morte unius ſocij finitur. conſ.87. nu.1.Nec tranſit ad hæredes

redes.nu.1.ibi.Nec poteſt cenſeri renouata inter pupillos,& minores & patruum.nu.3.ibi.& nu.6. 157

1 Societas finitur morte,& eiuſu temporis ad eam limitari.conſil.88. nu.10.Tenetur tamen hæres ea finita ſeruare conuenta,& promiſſa, tranſeunt enim ad ipſum emolumenta & onera.nu.11.ibi.& numero.12. 158

1 Societas leonina reprobatur.conſi.90.nu.44. 162

1 Societas omnium bonorũ ex quibus præſumatur contracta inter duos fratres.conſ.92.nu. 28. & per totum conſilium probatur id quando per eos expreſſe hoc declaratum fuit.nu.30.ibid. Item & per actus ſubſequentes,per duos declaratur uoluntas quæ fuit in præteritũ.nu. 31.ibi. 165

4 Socia criminis repellitur a teſtimonio.conſ.54.nu. 54. 67

Sodomiticum crimen an probetur dicto illius aſſerentis fuiſſe ſubagitatam.conſ.163.per totum. 169 & 170

4 Sodomitico in crimine per teſtimonium participis criminis tantum, inquiſitio eſt formanda.conſ.163.nu.18. 170

4 Sola præſentia non infert auxilium,ſine alio actu.conſ.142.num.35. & nu.36.37.& 40. 150

2 Solennitas iuris requiritur in tranſactione, et alienatione rerum minoris.conſi.12.nu.39. 28

2 Sicut bona immobilia minoris non poſſunt alienare,ſine ſolennitate, ita etiam non poſſunt obligari.nu.41.ibi. 28

2 Solennitates requiſita in alienatione rerum minoris.nu. 40.ibi. 28

2 Solennitates requiſitæ quando ſunt enunciatæ in decreto iudicis,præſumitur pro eo.conſ.12.nu.57. 28

3 Solennitates a ſtatuto requiſitæ an poſſint ſuppleri per principem.conſi.46.nu.34. 71

4 Solennitas leuis,et modici præiudicij omiſſa,non uitiat actum . conſi. 20.nu.18. 32

1 Solennitates requiſitæ in alienatione rerum minorum quæ ſint. conſi. 89.nu.65. 169

1 Solennitas legis ſeu a ſtatuto requiſita,ſi leuis eſt , omitti poteſt, et omiſſa non uitiat.conſ.98.nu.74. Et poterit adimpleri in æquipollenti nu.75.ibi. 159

1 Solennitas requiſita in alienationibus minorum grauius iudicatur, et non leuis et ſi omiſſa eſt,uitiat actum.nu.76.ibid. 159

1 Solennitas inducta a ſtatuto obſeruanda eſt ad unguem , nec ſatis eſt, quod adimpleatur in æquipollenti.nu.77.ibi. 159

2 Solennitatis omiſſio non ſemper uitiat actum.conſ.19.nu.180. 55

2 Solennitas requiſita in teſtamentis quandoque remittitur,ſi adhiberi non potuit tempore conditi teſtamenti.conſ.33.nu.17.et nu.18. 99

2 Solennitas a iure requiſita in teſtamentis celebrandis remittitur tempore peſtis,ex quo adhiberi non potuit.conſ.32.nu.31. 98

3 Solennitates in rebus minorum ſeruandæ ſunt etiam in contractu emphyteutico,ſeu libellario.conſ.85.nu.35. 144

1 Solennitates a ſtatuto requiſitæ quo caſu requirantur . conſilio . 96. nu.108. 171

4 Solẽnitas leuis omiſſa non uitiat.conſ.97.nu.23. 157

4 Solennitas tanta non requiritur in qualitate rei ſicut in ſubſtantia. conſ.44.nu.11.et nu.13. 55

1 Solicitator cauſæ,et illam affectans non eſt teſtis idoneus.conſil. 83. nu.40.Et quid de domeſtico et familiari.nu.41.ibi. 152

1 Solitum circa infeudationes multum conſideratur.conſ.103.nu.13. Prout conſideratur etiam in inueſtitura recepta ab aliquo aduerſariorum nu.14.ib. 185

2 Solita attenduntur & conſueta.conſ.12.nu.130. 28

4 Solitum,& conſuetudo alicuius in concedendis mandatis attendi debet.conſ.79.nu.1. 106

2 Solum tantum non aliter dictiones taxatiuæ ſunt,& reſtrictiuæ.conſ. 7.nu.13. 14

1 Soluere qui non poteſt tamen carcerari.& detineri.conſilio. 94.numero.8. 167

4 Solutio cenſus actiue poteſt præſcribi a priuato etiam ſi nõ probetur de conſtitutione ipſius nam ſufficit quod illud allegetur dummodo ſolutio facta per decem annos.conſ.13.n.14. 27

4 Soluiſſe ſponte,& uoluntarie capitulum,quando dicatur.conſil.21. nu.49. 32

4 Solutio facta ab uno ex canonicis regularibus non nocet monaſterio nu.55.ibi. 32

4 Solutio facta per aliquos uoluntarie,non includit neceſſitatem in futurum eam faciendi.conſ.31.nu.35. 45

4 Solutio uoluntarie facta per aliquos canonicos,non præiudicat ſucceſſoribus.nu.36. 45

4 Soluere & promittere uideatur a pari procedere.conſ.33.nu.23.46

4 Solutio pecuniæ facta ſecundo creditori conſiderata iuris diſpoſitione an præiudicet primo creditori habenti hypothecam ſuper bonis debitoris & per totum.conſ.99.nu. 1. Et quid ſi conſiderata æquitate, & ne commercium inter mercatores prohibeatur, & ne litibus implicentur.n.nu.2.ibi.& nu.8.& ſeq. Et quid ſi nomina debitorum fuerunt data in ſolutum an præiudicetur primo creditori habenti hypothecam,conſiderata ſtatuti diſpoſitione.ibid.nu.7.9.& 10. 119

4 Solutio,& ſatisfactio a pari procedunt.nu.16.ibi. 119

4 Solutio annua reſponſionis facta per annos quadraginta quem contractum præceſſiſſe oſtendit cenſualem,uel emphyteuticum.conſ.85 nu.1.Et an præſumatur ſaltem emphyteuticus.nu.2.ibi.Et ſi non apparet ad quam generationem extendatur, in dubio in re eccleſiaſtica præſumitur uſque ad tertium.nu.3.ibi.Si conſtat per appocas de ſolutione trium annorum ultimorum præſumitur facta pro præteritis. nu.5.ibi. 109

4 Solutum authoritate rei iudicatæ,an poteſt repeti, & indebitum conſi.108.nu.36.Pro re iudicata præſumitur,nu.37.ibi. 125

4 Solutio facta illi,qui,erat inſtitor,& etiam ſocius,quo nomine cenſeatur facta.conſ.122.nu.1.& nu.13.& 14. 135

4 Solutio prædicta fuit ualida,& liberationem præſtitit,nu. 4. & nu. 14.Idem ſi pecunia ſoluta uerſa apparet in utilitatem principalium nu.5.ibi. 135

4 Solutio in dubio applicari poteſt facta in caſum eligendum per debitorem.nu.6.ibid.Vel in debitum antiquiſſimum,& uetuſtius. nu.7. ibi.Vel in debitum,cuius dies ceſſerat tempore ſolutionis.nu.7.ibid. Vel in debitum,cuius dies ceſſerat tempore ſolutionis.num.8.ibidem. Vel in debitum durius nu.9.ibi.Vel in debitum grauius.nu.10.ibid. Vel in debitum efficacius.nu.11.ibid.Vel in aliud,quod erat pœnale. ſi non ſolueretur.nu.12.ibi.Vel in aliud. quod poterat exigi 135

3 Solutio unica non parit obligationem pro futuris penſionibus, nec liberationem.conſ.79.nu.13 135

1 Soluens unum de alternatiuis ſatisfacit promiſſioni alternatiuæ. conſi.33.nu.31. 87

1 Soluere,& non ſoluere contraria ſunt.conſ.102.nu.18. 190

1 Soluere.Intereſt potius non ſoluere quam ſoluta repetere.conſ. 121 nu.16. 220

1 Solutio mercedis ſuccedit loco fructuum.conſ.105.nu.39. 191

1 Soluens canonem tribus annis continuis præſumitur ſoluiſſe toto tempore præterito.conſi.108.nu.31.& nu.32.Nec ſoluens canonem ipſo iure non dicitur priuatus antequam directus dominus illud declararet nu.33.ibi.& nu.34. 202

1 Soluere & compenſari procedunt a pari.conſ.121.nu.14 102

1 Solutione tollitur obligatio.nu.15.ibi. eod.

2 Solutione eius,quod debetur tollitur oĩs obligatio.cõſ.52.n.38. 130

2 Solutio per teſtatorem facta poſt legatum,an inducat compenſationem legati.conſ.61.nu.40. 141

2 Solutio dotis facta per patrem,quo caſu uideatur ſubrogata, in locum prælegati,facti ab eodem.nu.47.ib. 143

1 Solutionem allegare non ſatis eſt nec ſufficit,niſi probetur.conſil.90. nu.19. 162

1 Solutionem ad annuam qui tenetur propter caſum fortuitum liberatur.conſ.100.nu.37.& 38.Et quid ſi fructus non ſunt nati , ibi. numero.38. 162

2 Soluto matrimonio adhuc competit actio heredibus mariti exigere dotem,& poſtmodum ea ſoluere uxori.conſ.95.nu.4.In cuius dictione ſit uxoris,an hæredum an mariti.conuenire hæredes illius pro reſtitutione dotis non exacta,uel ipſi liberentur cedendo actiones. nu. 5.ibi.& nu.6. 193

3 Soluens libellum, longo tempore tenetur ad illud ſoluendum propter diuturnam præſtationem, eſto quod de libello non appareat ſcriptura, nec poſſit aliter probari.conſ.77.nu. 42. 111

3 Solutio & numeratio pecuniæ ſimulata,perinde habetur,ac ſi facta non fuiſſet.conſ.86.nu.30. 145

3 Solutũ adiectũ ſolutioni,non ſemper repetitur.conſ.107.nu.31. 137

3 Soluẽs pro aliquo,non eo contra eum non habet actionem:ſolũ enim liberatur ille qui ſoluit. conſ. 107.n.129. Niſi ſoluens eſſet debitor illius pro quo ſoluit,& eius nomẽ fuiſſet hypothecatũ.n.130.ibi. 170

1 Soluendi libellum, ſeu penſionem iuri quanto tempore præſcribatur. conſ.50.numero.1. 110

1 Soluendo quem non eſſe,qualiter probetur.conſ.50.nu.62.& numero.63.& 64. 110

1 Soluendo non eſſe præſumitur , quando quis moritur in carceribus numero.61.ibidem. 110

1 Soluendo

1 Soluendo an quis ſit conſideratur tempore litis conteſtatæ. ibidem numero. 66. eod.

1 Soluendo non eſſe debitorem notoriè conſtare dicitur quando bonis ceſſit. conſ. 80 nu. 48. 149

1 Soluens legatum tanquam hæres poteſt illud repetere, ſi poſtmodum fuit ab eo hæreditas euicta. conſi. 51. nu. 1. & nu. 5. & alijs. Quod uerum, quando integra fuit euicta nu. 1. ibi. 112

1 Solutum non repetitur quando ante orta erat controuerſia. nume. 5. ibi. Ex quo uidetur eſſe in culpa, & dolo. nu. 6. ibi. Et quãdo hæreditatem adiuit ſine beneficio inuẽtarij. nu. 8. ibi. Et obſtat repetitioni curſus decem annorum uirtute ſtatuti. nu. 9. ibi. 112

1 Solutum indebite poteſt repeti. conſ. 51, nu. 14. 112

2 Soluens aliquid uoluntariè, ad quod non poteſt iterum cogi ad illud ſoluendum. nu. 15. ibi. 111

1 Solutio ſequens non ualidat actum ſimulatũ & ſolutum poteſt repeti uel imputatur in conſ. 65. n. 15. 15. 26. 71. 61. & 63. Etiam ſi ſoluens iuraſſet non repetere. ibi. num. 61. Et fieri poteſt repetitio etiam ab hærede uſurarij. ibi. nu. 63. 130

1 Solutio ſequens recepta purgat moram non ſoluendi. conſ. 108. numero. 43. 202

4 Solutio cenſus ſit in ſignum ſubiectionis. conſ. 13. nu. 11. 17

1 Soror de iure communi ſuccedit fratribus ab inteſtato mortuis. conſi. 84. nu. 41. De iure uero ſtatuto. aliud diſponente ſecus erit. num. 42. ibi. & nu. 41. 153

1 Soror de iure communi ſuccedit fratri mortuo ab inteſtato, cum alijs fratribus. conſ. 86. nu. 11. 157

2 Soror ſuccedit matertera. & filius alterius ſororis. conſ. 99. numero. 5. 199

3 Soror etiam uidetur excludi, ſi ab agnatis maſculis excluditur a ſtatuto mater conſ. 47. nu. 18. & nu. 2. 113. & 114. Et quia in locum matris excluſæ uidentur poſiti agnati maſculi. nu. 19. ibi. & nu. 103 & 104. 73

3 Soror tertij ordinis, & mantellata, an poſſit ab inteſtato ſuccedere fratri una cum alijs fratribus de iure communi. conſ. 40. num. 1. Et ſi extat ſtatutum, quod ſtantibus maſculis fratribus ſorores excludantur. nu. 2. ibi. 61

3 Soror tertij ordinis mantellata non eſt proprie perſona religioſa, & eccleſiaſtica. nu. 12. ibi. Et ideo ligatur ſtatutis laicorum. nu. 14. ibi. & nu. 16. Et ſeq. Et excludi debet, ſi poſt conditum ſtatutum habitum ſumpſit et ſi eſſet religioſa. nu. 16. ibi. & nu. 8. Statutum enim inijcit uinculum antequam habitum aſſumeret ibi. Et quando ſtatutum loquitur generaliter, ſiue in ſpecie de eis ibi. & n. 15. Et an ſit facienda differentia ſi ſtatutum loquitur in rem uel in perſonam. ibi. Et quando ſtatutum concernit ius quærendum. & non quæſitum, an ualeat contra iſtas nu. 17 ibid. Et ualet conſuetudo excludens eam, quando poſt conſuetudinem ſuſcipit habitum. nu. 18. ibi. 61

3 Soror de iure communi ſuccedit fratri ab inteſtato mortuo. conſ. 47 nu. 1. & nu. 45. 72. & 73

3 Soror de iure communi ſuccedit una cum fratre. conſ. 49. nu. 10. 77 ſoror utrinque coniuncta in ſucceſſione fratris ab inteſtato defuncti, excludit ſororem ex uno latere tantum cõiunctam de iure communi. conſ. 59. nu. 16. Et utrinque coniuncta dicto iure præfertur in omnibus undecunque prouenientis. nu. 17. ib. Idem etiam ſi extaret ſtatutum uocans propinquiorẽ ex parte patris. nu. 17. ibi. & nu. ſeq. & 20. 98

2 Soror non poteſt querelare teſtamentum patris, niſi inſtituta turpi perſona. conſ. 85. nu. 58. 172

3 Soror renuncians hæreditati fraternæ excludenda uenit exiſtente ſorore non renuntiauit. conſ. 16. nu. 38. 40

3 Soror renuncians excluditur a ſucceſſione patris per aliam ſororem non renunciantem. conſ. 69. nu. 60. 117

3 Soror renunciãs ſi fuit læſa an petere poſſit ſupplementum legitimæ. conſ. 93. nu. 9. Et quid ſi fuit legitimæ, & ſupplemento expreſſe renũciatum. nu. 10. ibi. Et appoſitum iuramentum. nu. 11. ibi. 158

3 Soror fratri ab inteſtato mortuo ſuccedit. conſ. 108. nu. 9. Fallit numero. 10. 173

4 Soror in cã ciuili, an ſit idonea teſtis pro ſorore. conſ. 58. n. 1. Et quid ſi cauſa eſt matrimonialis. num. 2. ibi. Et quid ſi inter litigãtes ſuper matrimonio non eſt diſparitas. nu. 3. ibi. Et quid ſi diſparitas ſit modica. nu. 4. ibi. 72

3 Soror & conſanguinei regulariter non ſunt integri teſtes pro conſanguineo. nu. 12. ibi. & nu. 27. 72

4 Soror in cauſa matrimoniali non debet recipi in teſtem, data diſparitate coniugum. nu. 18. ibi. & nu. 24. 72

4 Soror conſanguinei data diſparitate ab initio repellendi ſunt, & non admittendi in teſtes. nu. 24. ibi. & ſeq. 72

4 Soror in primo grado eſt, & ſic prohibetur duci uxor a fratre. conſ. 68. nu. 11. eo.

4 Soror iure naturali, & diuino, ante legem ſcriptam poterat capi uxorem conſ. 68. n. 191.

3 SPACIO decem annorum inducitur obliuio. conſ. 10. nu. 27. 17

2 Spado, qui coire non poteſt, nec generare, matrimonium contrahere poteſt. conſ. 19. nu. 69. 35

1 Specialia duo an & quando ad idem concurrere poſſint. conſilio. 80. nume. 6. 149

3 Species differunt in ſubſtantia, & ſub expreſſione unius non uenit alia. conſ. 58. nu. 5. 95

3 Specificatio bonorum nõ obſtabit quia facta gratia maioris expreſſionis. conſi. 43. nu. 68. & nu. 94. & 95. 6

3 Specificatio & ennumeratio ſequens quando reſtringat genus, & quo caſu. nu. 69. ibi. Et in dubio dicatur facta ex abundanti. n. 70. ibi. 66

1 Specificata, genus reſtringunt. conſ. 102. nu. 14 190

2 Spes fideicommiſſi conditionalis regulariter non tranſmittitur præmortuo fideicommiſſario ante grauatum. conſ. 37. nu. 46. 106

4 Spes acquirendi uſumfructum eſt conſiderabilis. conſ. 257. nu. 9. 74

4 Spes lucrandi litem uo inducat crimen aſſaſsini, ſi hac de cauſa quis fuit occiſus. conſ. 166. nu. 10. 173

1 Spernens præceptum teſtatoris, odioſus efficitur ipſi teſtatori. conſi. 18. nu. 52. Et teſtatorem ipſum dicitur iniuria afficere. numero. 53. ibi. 30

4 Spiare & uidere aliquem exire domum & iſtud indicare occiſori an ſit præſtare cauſam præciſam & neceſſariam mortis. conſilio. 166. nu. 10. 173

3 Sponſa etiam uerificatur in illa quæ per uerba de præſenti fuit deſponſata. conſ. 86. nu. 41. 145

3 Sponſus ſponſæ futuræ donare poteſt. nu. 44. ib. eo.

5 Spõſalia per uerba de præſenti contracta superueniente legitima ætate ambobus in illis perſeuerantibus tranſeunt in uerum matrimonium etiam nulla copula ſubſecuta. conſ. 51. nu. 5. & nu. ſeq. 65

4 Sponſalia ab initio contracta per uerba de futuro per ſuperuenientia legitimæ ætatis ſolum non tranſeunt in legitimum matrimonium, & ſi ita nominaſſẽt, & trãſmiſiſſent munera. et ſecuti fuiſſent amplexus & oſcula. n. 17. ibi. Neceſſario enim ſubſequi debet conſenſus, & tali tia expreſſus, uel ſaltim tacita per copulam ſubſecutam. no. 8. ibidem.

4 Secus autem erit quando fuerẽ facta per uerba de præſenti. nume. 9. ibidem. 61

4 Sponſalia per uerba de præſenti contracta non ſoluuntur per aliud ſubſequens matrimonium, contractum per uerba de præſenti etiam ſi eſſet conſummatum. nu. 13. ibi. 6

4 Sponſalia metu contracta ſunt ipſa iure nulla. conſ. 58. nu. 62. Etiam ſi prædicta eſſent iuramento uallata. nu. 63. ibi. 7

4 Sponſalia de futuro contracta per metum ſunt ipſo iure nulla conſi. 60. nu. 10. Etiam ſi matrimonium, & ſponſalia eſſent iuramento firmata nu. 11. ibi. 76

4 Sponſalia contracta in ætate minori per uerba de futuro non tranſeunt in matrimonium per ſuperuenientiam ætatis nec per oſcula nec per amplexus. conſ. 62. nu. 1. et nu. 3. & ſeq. 78

4 Sponſalia modo prædicto contracta non tranſeunt in matrimonium. niſi ſubſequatur copula carnalis. nu. 2. ibi. Oſcula, amplexus, & ſimiles actus cenſentur fieri ſpecie futuri matrimonij. nu. 3. ibi. 78

4 Sponſalia per uerba de præſenti contracta in minori ætate iuris interpretatione reſoluuntur in ſponſalia de futuro. nu. 8. ibi. Et an ſponſalia, ita contracta ſuperueniente maiori ætate per oſcula amplexus cohabitationem, & tranſmiſſionem munerum, & reciprocam nominationem in coniuges tranſire dicantur in matrimonium. nume. 9. ibidem. Et quid reſpectu ſtatuti concedentis lucrum modo, quo ſupra nume. 10. ibid. 78

1 Spoliator primus purgare debet ſpolium per eum factum alias non auditur. conſ. 61. nu. 42. 125

1 Spoliatus a iudice non poteſt agere poſſeſſorio etiam per cap. redintegranda. conſ. 1. nu. 61. 2

1 Spoliatus non poteſt dici qui non poſſidebat. conſ. 1. nu. 173. Et idem quando tunc temporis poſſeſſio tenebatur ab alio. nu. 174. ibi. Et idẽ quando ille qui occupat habet facultatem eam intrandi propria authoritate. nu. 175. ibi. Et propter uim compulſiuam non competit remedium recuperandæ. nu. 176. ibi. 2

1 Spoliato non debet fieri reſtitutio, quando adeſt periculum non recuperandi ulterius rem illam conſ. 1. nu. 177. 2

1 Spoliatus facto poteſt recuperare fortilitia, quando ſe præbet occaſio, & id dicitur fieri incontinenti. conſ. 23. nu. 215. Reſpectu tempo-

proſequutionis,per uiā iuridicam currit contra ipſum præſcriptio. 52

1 *Spoliatus poteſt etiam per longum tēpus recuperare rem dummodo quod fecerit diligentiam,& præparamentu.alias ſecus. conſ. 24. nu.27.* 62

Excuſator tunc ſi præparamēta facere non potuit,uel ſi feciſſet,nihil profuiſſent.nu. 28.ibi. 63

1 *Spoliatus non uenit reſtituendus, ſi ſpolians habent bonum ius ſuper proprietate quando capitula pacis loquuntur de reſtitutione.nu.36. ibi Declaratur & multiformiter capitu.pacis loquens de reſtitutione facienda poſſeſſorib.& de bonis occupatis,et n. 36.& alijs ſeq.* 63

1 *Spoliatus quando dicatur per metum renunciare.conſilio.23.numero.232.* 52

1 *Spoliatus poteſt renunciare ſuo priuilegio , ut ante omnia reſtituatur.conſ.113.nu.6.* 213

2 *Spoliatus aliquo ſtatu, ſeu facultate percipiendi aliquid propria authoritate debet ad illum ſtatum reſtitui.conſ.98.nu.1.* 198

2 *Spoliatus ut poſſit reſtitui probare habet extrema . num.23.ibid.& num.24.* eo.

4 *Spoliatus non eſt reſtituendus, quando notoriē conſtat de non iure ſuo,& pleno iuramenti aduerſarij.conſ.11.nu.10.* 25

4 *Spoliatus ante omnia reſtituendus eſt priſtinæ poſſeßioni. conſilio.70 nu.25.* 99

1 *Spoliato licitum eſt incontinenti recuperare ſua. conſ.10.nu.84.& nu.ſeq fo.22.& conſ.41.nu.39.* 97

1 *Spoliato licitum eſt recuperare poſſeßionem incontinenti.conſ.1.nu. 143.Vbi dicitur quod debet fieri plena reſtitutio,& declaratur quæ ueniant in eadem.nu.147.ibid.Etiam ſi ſpoliator non poſſideret , ſed alius.nu.147.ibi.* 2

1 *Spoliato licitum eſt continuare ſuam poſſeßionem & deijcere ſuum ſpoliatorem incontinenti,& iſtud in continenti intelligitur quādo continue turbatur & ſemper retinuit ciuilem.conſ.24.nu.15.Prout incontinenti dicitur iſtud facere etiam ſi poſt.10.annos & ultra ſe præbuit occaſio & facultas recuperandi ſuam poſſeßionem.& negligentia illi non poteſt imputari.ibi.nu.16.& 28.* 63

4 *Spolium ceſſat quando poſſeſſio fuit quæſita uoluntate & conſenſu aſſerentis ſe ſpoliatum.conſ.5.nu.16.* 15

1 *Spolium & uiolentia inducunt uitium mere reale.conſil . 24.numero.10* 62

1 *Spolium & uitium reale nunquam purgatur, niſi res ipſa ad priorē dominum reuertatur.nu.1. ibi.* 63

1 *Spolium ultimo primò purgandum eſt.nu.31.ibi.* 63

4 *Sponte uerbum liberam arguit uoluntatem.conſ.170.nu. 9.* 277

2 *Spurius & adulterinus filius non poteſt ſimpliciter per patrem adulterinum hæres inſtitui.conſ.12.nu.10.* 27

3 *Spurijs ex cauſa dotis poteſt legari.conſ.64. nu. 9.* 104

3 *Spurius poteſt inſtitui ſuper alimentis, & pro hac cauſa poteſt et legari.conſ.9.nu.3.* 16

4 *Spurius,& alias inhabilis poßidere poteſt.conſ.96.nu.4.* 117

4 *Spurius eſt habilis ad obtinenda beneficia & dignitates niſi diſpenſetur.conſ.136.nu.1.* 143

4 *STABILIMENTA religionis hieroſolimitanorū poſſunt dare formam,& modum uiuendi.conſ.36.nu.11.Et forma prædicta & modus datus ſeruandus eſt ibi. nu: 12.* 49

1 *Statur declarationi in ambiguis,& dubijs.conſ.30.nu. 19. Secus in claris.& nu.20.ibi.* 78

2 *Status ubi non datur,ibi ceſſat reſtitutio.conſ.98.nu.15.* 198

3 *Status per annos triginta ad non petendum hæreditatem poteſt tamē illam habere ex alio capite.conſ.69.nu. 16.* 117

4 *Stans armatus delicto auxilium dicitur præſtare,etiam ſi nihil agat. conſ.163.nu.10. & nu.ſeq. Quod uerum quando ſcienter & doloſe fuit præſens,alias ſecus,& in dubio non præſumitur quod doloſe.ibi. no.11.& 12.* 170

2 *Statuentes ſi interrogati fuiſſent , de caſu de quo idem diſpoſuiſſent ille caſus haberi debet pro expreſſo.conſ.21.nu.70.* 67

2 *Statuentium mens potiſſime conſideranda eſt,& attendi debet.conſ. 22.nu.52.* 67

3 *Et conſ.110.nu.12.* 176

2 *Statuentium mens conſideratur eo tempore, quo ſtatutum fuit conditum.conſ.22.mens conſideratur eo tempore,quo ſtatutum fuit conditum.conſ.21.nu.56.* 67

2 *Statuentes cenſentur diſpoſuiſſe eo caſu in quo diſpoſuiſſet ſi de eo fuiſſent interrogati,uel cogitaſſent.conſ.78.* 162

3 *Statuentes quod non expreſſerunt noluiſſe dicuntur.conſ.49.numero.24.* 77

4 *Statuentium mens,& effectus attendi debet,& non quod uerba prima facie ſonant.conſ.20.nu.11* 32

4 *Statuentes quando poſſunt recedere a ſtatuto, iam iurato & confirmato à ſuperiore.conſ.92.nu.5.Et quid,ſi eſt ſtatutum confirmatum a ſuperiore nu.56.ibi.* 114

4 *Statuentes non exprimendo aliquid uidentur illud omiſiſſe.conſ.159 nume.10.* 167

1 *Statutum cuius loci debeat attendi.conſ.45.nu.63.* 101

4 *Statuta,& conſuetudines canonicorum,non ualent contra canones. conſ.10.nu.6.* 14

4 *Statutis derogatum quando cenſeatur,& per quas clauſulas.conſil. 24.nu.13.Et quid ſi non apponitur in reſcripto tenor ſtatutorum.nu. 24.ibi.* 35

4 *Statuta obſeruata iudicant, ut ſecundum illa iudicandum ſit. conſ. 31.nu.41.* 43

4 *Statuta etiam iurata quando ligant ſucceſſores.conſ.92.nu.42.* 114

4 *Statutum diſponens debere aliquid ſolui pro ingreſſu,ſeu poſſeßione non ualet.conſ.93.nu.11.& nu.15.Etiam ſi illud,quod exigitur conuertitur in pios uſus.nu.5.ibi.* 115

4 *Statutum non ualet quando caret aliquibus: qualitatib.n.4.ibi.* 115

4 *Statuta alicuius eccleſiæ non inducunt promiſſiones faciendas à ſuperiore . nu.7.ibi.* 115

4 *Statutum loquens de ingrediente poſſeßionem , non habet locum in regrediente ſeu continuante.nu.16.ibi.& nu.21.& 22.* 115

4 *Statuta ſtricti iuris ſunt,& ſtricte intelligenda.nu.22.ibi.* 115

4 *Statutum non obſeruatum non ligat, & quando dicatur non receptum conſ.105.nu.8.* 123

4 *Per contrariam obſeruantium ſuperior patiens uidetur illud ſtatutum tollere.nu.9.ibi.* 123

4 *Statutum uolens non poſſe dici de nullitate,non capit illam præcedentem ex defectu iuriſdictionis.conſ.109.nu.3. Quod procedit ſi eſſet defectus totalis iuriſdictionis.nu.4.ibi.Et quid ſi non fuit oppoſitum nu.5.ibi. Et quid ſi fuit oppoſita,& ſucceßiue reiecta.nu. 6.ibi.* 126

4 *Statutum non habet locum,ſi qualitas in eo requiſita non probatur. conſ.152.Qualitas probanda eſt.ibi.* 156

4 *Statutum interpretatur,ut minus deroget.nu.9.ib.* 156

4 *Statutum loquens de confiſcatione,debere operari.conſ.157.n.1.* 164

4 *Statutum de emendatione damnorum an comprehendat furtum.conſ. 157.nu.5.Tale ſtatutum an ſit fauorabile,uide ibi.nu.6.* 163

4 *Statuti eadem ratio uidetur militare in furto ſicut in damno. ibi.nu. 8.Et quid ſi in furto adeſt culpa paſſi damnum.ibi.n. 9. 10.22.& ſeq.Tale ſtatutum eſt contra ius commune.ibi.nu.12.* 163

3 *Statutū ſimpliciter & non ſtricte loquens , an comprehendat ſubditum delinquentem extra territorium,& quādo per totum.conſ.159 nu.1.Et quid ſi expreſſe ſtatuto id cauetur. ibi. Et quid in alijs actibus non tendentibus ad delictum. ibi.* 167

4 *Statutum.ſi ſimpliciter loquitur an liget ſubditum originis.nu.4.ibidem.* 167

4 *Statutum ſimpliciter loquens locum habet in delictis commißis in territorio,non autem in commiſſis extra per ſubditum.n.6.ibi.et nu. 9 Et iſto caſu ſolum contra ſubditum poteſt procedi per uiam accuſationis ad pœnam impoſitam de iure communi.nu. 7.ibi. et nu. Etiam 12.contra.* eo.

4 *Statutum non ligat ſubditum delinquentem extra territorium. nu.8. ibi.et nu.9* 167

4 *Statutum promittens inquiſitionem, non uidetur promittere condemnationem.nu.11.ibi.* 167

4 *Statuta ſunt ſtricti iuris debet intelligi ut loquuntur,et omiſſum habetur pro omiſſo.nu.15.ibi.* 267

4 *Statutum loquens de habitatione,locum habet in illo qui retinet ibi familiam licet ſit abſens,niſi uerba ſtatuti loquantur de continuo habitante.nu. 15.& 16.ibi.*

4 *Statutum imponens pœnam pro homicidio , ut procedat debet fieri cum dolo.conſ.161.nu.10.* 168

4 *Statutum ſi tollit appellationem,non propterea tollit remedium ſupplicationis.conſ.164.nu.18.* 170

4 *Statutum loquens de pœna eius cuius dolo fuit commiſſum qualiter ſit interpretandum,& intelligendum.conſ.166.nu.13.& n.14.* 171

4 *Statutum unum non debet eſſe contrarium altero concordari enim debent.ibid.* eo.

4 *Statuti unius expreſſa prouiſio non ſubmittitur generali diſpoſitioni alterius loquentis generaliter. ibi.*

4 *Statuta recipiunt interpretationem paſſiuam.conſ.166.nu.16.* 174

4 *Statutum ſi ſit iure communi pluribus, ut ſi guis iure eccleſia in fauorem aliquorum non imminente neceßitate,ſed ſola uoluntate,& conſenſus omnium requiritur,& unius contradictio alios impedit. conſilio.9a*

conſ.90.nu.18. Si capitulum uult aliquid facere contra conſuetas conſtitutiones unus ſolus poteſt contradicere.nu.19.ibi. Si collegium uult facere ſtatutum non generale ſed derogans iuri ſingularium perſonarum non ſufficit conſenſus maioris partis, uerum omnes concorditer debent conſentire alias &c.nu.20.ibi.& ſeq.& nu.25. 115
1 Statutum loquens de debito puro,& liquido comprehendit debitum conditionale purificatum poſtmodum.conſ.11.n.83. 25
1 Statutum loquens de hereditate,& bonis, an comprehendat feudalia conſ.12.nu.39.& nu.40.45.47.& ſeq.& n.61.63.66. Et an comprehendat bona emphyteutica.n.41.ibi. Et quando tractatur in praeiudicium laicorum ſtatutum conditũ ab ipſis, de rebus feudalibus ualet.n.41.ibi. 30
1 Statutum factum ſuper rebus feudalibus ſpectantibus ad laicos ualet,& tantum ſi expreſſe loquatur de feudis.n.45.ibi. 29
1 Statuta ſunt ſtricti iuris, tamen attenditur mens ſtatuti & ex ea extenduntur.conſ.32.n.66. 84
1 Statutum diſponens poſſeſſionem continuari in heredem ſine alia apprehenſione ualet,& obſeruatur.conſ.41.n.5. 96
1 Statutum praedictum procedit quando poſſeſſio uacat ſecus ſi ab alio fuiſſet occupata.nu.7.ibi. Fallit niſi ſtatutum ultra procedens diſponeret poſſeſſionem interim ab alio captam eſſe nullam, & haberi pro non capta,& pro infecta.n.9.ibi. Fallit ſecundo, ſi ſtatutum diſponeret continuari in heredem quo ad omnes iuris effectus.nu.10.ibi. Maxime ſi ſtatutum diſponit illud debere eſſe praeciſum. Effectus uerborum diſponentium ſtatutum, ſeu decretum debere eſſe praeciſum.n.11 ibi.& nu.ſeq.12. 85
1 Statutum reſtringens tempus praeſcriptionis ualet concurrente bona fide.conſ.15.n.19. 37
1 Statutum Bonon. de praeceptis fiendis qualiter intelligendum.conſ.44 numero.10. 100
1 Statutum loquens de habitante citando in qua habitatione uerificetur.conſ.45.nu.17. 101
1 Statutum debet intelligi ſecundum ius commune, & debet illud minus ledere.conſ.46.nu.68.& n.70. Et in illis ſtrictis debet fieri interpretatio.nu.71.ibi. 101
1 Statutum uolens ex laudo actionem oriri quando habeat in fauorem rei.n.71.ibi.& n.79. 101
1 Statutum praedictum an ſolum procedat, quando ab ipſis fuit conceſſa poteſtas arbitro,& quid ſi fuit conceſſa a partibus.nu.74.ibi.& nu.82.83,84.diffuſius. 101
1 Statutum loquens de materia iuris communis, debet intelligi, ut illi aliquid addat.n.75.ibi. Et qualis debet fieri determinatio, quando diuerſa ratio non poteſt aſſignari.n.77 ibi.& n.78. 101
1 Statutum Venetum de compromiſſis faciendis. conſilio.46.numero.2. 101
1 Statutum iſtud an ſit ualidum,& firmum, plene nu.2.ibi. eo.
1 Statutum an poſſit dare executionem,& robur laudo. numero.3. ibidem. 101
1 Statutum an poſſit tollere defenſionem,& appellationem numero.6. ibidem. eo.
1 Statutum poteſt inducere, ne a laudo reclametur.n.7.ibi. eo.
1 Statutum praeſumens dolum qualiter intelligendum.conſ.49.numero.53. 108
1 Statutum non debet eſſe ſuperfluum.n.54.ibi. eo.
1 Statuta ualent inducentia ſimulationem emancipationis.conſ.53.numero.22. 113
1 Statutum praeſumens ſimulationem propter acquiſitionem praeſumit etiam omnia ſimulata ad illa tendentia.n.26.ibi. eo.
1 Statutum praeſumens emãcipationem ſimulatam praeſumit etiam donationem inde ſecutam.n.23.ibi. Quando adeſt eadem ratio, incluſio eſt non extenſio.n.23.ibi. eo.
1 Statutum non tollit iuramentum, nec uires illius.n.28.ibi. Fallit quando defecit conſenſus iurantis,& actus fuit ſimulatus.nu.29.ibid. Et quid ſi eſt appoſita clauſula, omnia & ſingula uera eſſe, operatur ut non poſſit contra iuramentum uenire regulariter,& allegare ſuã turpitudinem.n.30.ibi. Fallit, quando oſtendit aduerſarium carere actione.n.31.ibi. Item non obſtante d. clauſula, poterit agi rei uenditae tione.n.32.ibi. Item fallit, quando lex praeſumit ſimulationem in contractu, nam iuramentum nihil operatur.nu.33.ibid. Item iudex etiam laicus poteſt declarare iuramentum non tenere iſto caſu numero.34. ibidem. 113
1 Statutum limitans tempus inſtantiae ad dies utiles deducitur, in illo omne impedimentum proueniens facto, & cauſa iudicis. conſ.124. nu.1. Nec ſuper iſto impedimento erit neceſſaria proteſtatio, ex quo agitur de excuſatione negligentiae.ibi.n.3.& 4. Et quando neceſſaria fuit proteſtatio & ad quem effectum ibi.n.5. 212
1 Statutum ſuper inſtantia prouidere poteſt.n.2.ibi. eo.
1 Statuta de dote, locum habent in eius augmento.conſ.126.n.13. Et ſit locupletior maritus ex augmento, ſicut ex dote.nu.14.ibid. Et ex utroque poteſt petere intereſſe.n.14.ibi. 224
Et ſi non fuit augmentum, poteſt fieri intereſſe, ſicut ex dote non ſolata.n.15.ibi. 224
1 Statutum, ſeu conſuetudo, quod ſoluatur intereſſe dotium ualet.n.16 ibidem.& nume.17. Ita poteſt peti,& reſpectu augmenti.nume.18. ibidem. fo.eo.
1 Statutum cõcedens marito lucrum dotis uxore praedecedente qua ratione inductũ fuit.conſ.127.n.1. De iſto lucro non ſit idem iudicandũ, ſicut de damno euitando.nu.2.ibi. Et alia ratio adducitur ex mente al.nu.3.ibi. 226
1 Statutum prohibens renunciationem lucri, qua ratione fuit inductũ. n.24.ibi. Et quid ſi uxor fuiſſet mortua, uel alia cauſa adeſſet.nume.25.ibidem. 226
2 Statuta condita a laicis habent locum in bonis emphyteuticis, et feudalibus eccleſiaſticis, quando ſolum tractatur de praeiudicio laicorum conſ.1.n.146. 2
2 Statutum inducens nouam ſolennitatem in alienatione rerum minoris, non propterea uidetur tollere alias ſolennitates, de iure communi requiſitas.conſ.12.n.43. 28
2 Statutum tollens reſtitutionem in integrum, non propterea tollit alia remedia.n.43.ibi. 28
2 Statutum correctorium regulariter non extenditur.n.44.ibi. Et intelligi debet, ut tertio minus damnum inferatur.n.45.ibi. 28
2 Statutum poteſt diſponere ſuper iuramen. ſi ſpecifice fuit confirmatiuum ſum.prius.n.68.ibi. 28
2 Statutum laicorum non poteſt ſuper iuramento diſponere.conſil.16. nu.88.& n.89.90.& ſeq. Et quid ſi ſtatutum praeſumit contractum aliter geſtum doloſum & ſimulatum ibi.n.90.& 91. Et quid ſi probatio recepta oſtendit contrarium.ibi.n.91. 43
2 Statuta ſunt ſtrictiſſimi iuris.n.92.ibi. Nec extendi debent de caſu ad caſum.n.93.ibi. 43
2 Statutum uincenti. de bonis pub. non alie. an locum habeat in eo qui agnouit legatum.conſ.16.n.94. 43
2 Statuti uerba interpretanda ſunt, ut minus ius commune corrigant. nume.106. 43
2 Statuta ualida a quibus poſſunt condi.conſ.20 n 4.
2 Statutum excludens matrem a ſucceſſione filij an ualidum eſt. n.5. ibi.& n.6.& 7. 61
2 Statutum uocans alios excluſa matre uidetur ille ſubrogare in loco matris.n.6.ibi. 62
2 Statuti proprietas eſt prouidere futuris.n.17.ibi. 62
2 Statutum loquens de ſucceſſione decedentis ab inteſtato an comprehendat inteſtabilem,& pupillum.n.24.ibi.& n.29. 62
2 Statutum diſponẽs uerba debere intelligi proprie, ut iacent an ſit praeciſum.conſ.20.n.29. 62
2 Statutum uocans propinquos ex parte patris, comprehendit maſculos,& foeminas.conſ.20.n.30. 62
2 Statutum locum habet eo caſu quo eius uerba conueniunt, num.32. ibidem. 62
2 Statutum uocans proximiores ex parte patris, & praeferens genus paternum, ualidum eſt.conſ.20.n.36. 62
2 Statutum uocans aliquem ad ſucceſſionem cum aliqua qualitate neceſſe eſt in illo qualitatem illam concurrere.n.42.ibi. 62
2 Statuti remedium implorãs neceſſe habet uerificare qualitates a ſtatuto requiſitas.n.44.ibi. 62
2 Statuta ſunt reſtrictiue intelligenda.n.45.ibi. Et ſi ſunt exorbitãda extendi non debent.n.46.ibi. eo.
2 Statuta interpretari debent ſecundum ius commune. nume.47. ibidem. 63
2 Statutum excludens aliquem a ſucceſſione, an etiam comprehendat bona emphyteutica eccleſiaſtica.conſ.21.n.60. 65
2 Statutum excludens matrem a ſucceſſione filij ab inteſtato defuncti exiſtentibus proximioribus propinquis, uſque ad quartum gradũ ualidum eſt.conſ.22.n.1. 65
2 Statuti uerba ſtricte,& proprie intelligi debent.n.16.ibi. eo.
2 Statutum contra ius commune loquens in caſu uero, non trahitur ad fictum.n.20. 66
2 Statuta recipiunt interpretationem paſſiuam.n.38.ibi. eo.
2 Statutum loquens de ſucceſſione inteſtati, comprehendit omnem ſucceſſionem.n.47.ibi. 67
2 Statutum loquens in caſu uero extenditur ad fictum quãdo ſumus

o inſtro.

in fauorabilibus,& adeſt rationis identitas.conſ.18.nu.49.ibi.& nume.50. 40
Statutum locum habet in caſu,in quo ſtatuentes idem diſpoſuiſſent. ſi de hoc fuiſſent interrogati.nu.52.ibi. 40
Statutum prohibens mulierem contrahere ſine præſentia &c. licet ſit fauorabile,tamen exorbitat a iure commun.n.60.ibi. 40
Statutum de alienationibus minorum aliam continet rationem.num. 61.ibidem. 40
Statutum loquens de alienatione rerum minorum comprehendit omnem minorem & ſic adultum,& pupillum & pupillus indiſtincte de iure comuni non poteſt alienare.nu.67.ibi.& n.68. 40
Statutum prædictum an comprehendat pupillum alienãtem,& quo caſu.nu.69.ibi. 40
Statutum loquens de propinquis adhibendis intelligitur de non ſuſpectis.conſi.98.nu.71. 178
Statuti beneficium prodeſt illud intentanti.n.78.ibi. eo.
Statutum loquens de alienationibus minorum,an habeat locũ in quacunque alienatione uoluntaria ſeu neceſſaria.n.79.ibi.& n.80. 178
Statuta municipalia quas perſonas ligant.conſ.99.nu.23.& aliis ſequentibus. 181
Statuta debent condi ab habentibus poteſtatem.nu.24.ibi. 181
Statutum laicorum an poteſt ſuper iuramento diſponere.nu.27.ibid. Niſi per indirectum tollat iuramentum.nu.28.ibi. 181
Statutum loquens de alienatione rerum minorum,an locum habeat in tutore alienante.nu.31.ibi. 181
Statutum requirens in contractu mulieris præſentiã proximorum,an locum habeat,quando tutor alienauit.nu.32.ibi. 181
Statutum qua ratione emanauit,an propter fragilem ætatem.nu.33 ibi.& nu.48. 181
Statutum loquens de minore comprehendit contractum geſtum ſuper re minoris.nu.35.ibi. 181
Statutum non enim conſiderat perſonam,ſed rem minoris.num.36. ibidem. 181
Statutum loquens de minoribus,comprehendit & pupillum.nu.41. ibi.Et locum habet,nedum in rebus adultorum,ſed etiam pupillorũ. nu.42.ibi. 181
Statutum loquens in perſona uera trahitur ad fictam n.43.ibi.& numero.45. 181
Statutum loquens de alienatione adulti habet locum in ea, quam facit eius curator.nu.44.ibi. 181
Statutum loquens de alienationibus rerum minorum fauorabiliter iudicetur.nu.46.ibi. 181
Statutum prohibens mulierem contrahere ſine attinentibus exorbitans eſt.nu.51.ibi. 181
Statutum concernens fauorem minorum, ipſos ligat quocunque locũ contrahant.nu.56.ibi.Et quid ſi non contraheret cum ſubdito ſtatuẽtium ſed cum alio.nu.56.ibi.Et quid,ſi ille non ſubditus haberet ſimiliter ſtatuti.nu.58.ibi.Et quid,quando in fraudem contrahunt extra territorium.nu.59.ibi. 181
Statutum locum habet quocunque celebretur contractus,ſi re ipſam reſpicit.nu.60.ibi. 181
Statutum loquens de geſtis per minores,non capit geſta cum impuberibus,& pupillis.conſ.100.nu.10. 183
Statutum tollit reſtitutionem in integrum,non dicitur tollere nullitatem.n.11.ibi. 183
Statutum ſi eſt correctorium iuris communis,non debet extendi. nu. 12.ibi.& in ſeq. 183
Statutum non obſeruatum non eſt conſiderabile. conſ. 104. numero. 9. 191
Statutum loquens de præſcriptione interpretatur quando proceſſit cum bona fide.nu.166.ibi.& nu 168. 191
Statutum loquens de poſſeſſione non extenditur ad dominium. num. 167.ibidem. 191
Statutum prædictum qualiter interpretetur.nu.167.ibi. & aliis ſequentib. 191
Statutum diſponens mulierem non poſſe contrahere ſine conſenſu cõſanguineorum non habet locum in patre contrahente cum filia.conſ. 106.nu.50. 191
Statutum & quid ſi diſponit non eſſe locum priuationi propter canonem non ſolutum.conſ.108.nu.36.Statutum prædictum ualidum eſt nu.37.ibi. 203
Statutum diſponens uerba debere intelligi ad literam ut iacent,qualiter intelligendum conſi.117.nu.18. 217
Statutũ ſi diſponit in materia iuris, & excipit aliquos caſus propter illos exceptos non uidentur incluſi alii.conſ.119.nu.12. 219
Statutum requirens ſcripturam ad probationem alicuius actus non habet locum,ſi actus geritur extra territorium ſtatuentium. conſil. 110.nu.8. 219
Statutum,quo ad ordinationem iudicii,habet locum etiam in geſtis extra territorium,ſecus quo ad ea quæ deciſionem litis concernunt. nu.9.ibi. Et talet actus poſſunt probari eo modo quo diſponitur in loco,quo fuere geſti,& ſecundum ius ibi uigens debet res terminari.n. 10.ibidem. 219
Statutum in uno foro,non habet locum in alio.conſ.122.n.28. 219
Statuta cum ſint ſtricti iuris non debent extendi.n.29.ibi. 219
Statutũ loquens de maſculis intelligitur de habili.conſ.56.n.35. 219
Statutum loci circa deciſionem cauſæ,& circa probationem,non attenditur,ſed conſideratur ſtatutum loci,ubi contractus,& actus geritur.conſ.83.nu.11. 152
Statutũ locum ſibi uendicat in rebus ſituatis in territorio ſtatuentiũ. conſ.84.nu.42. 152
Statutum poteſt loqui in rem,item & in perſonam.n.44.ibi. 152
Statutum an comprehendat forenſem reſpectu bonorum exiſtentium in territorio ſtatuentium.nu.45.ibi. 152
Statutum inducens nouam ſolemnitatem in dubio non uidetur derogare aliis ſolẽnitatibus,de iure cõmuni introductis.cõſ.89.n.63. 160
Statutum inducens aliquam ſolemnitatem,non propterea tollit reſtitutionem in integrum.nu.64.ibi. 160
Statutum interpretatur, & reducitur ad terminos iuris communis, nam paſſiuam recipit interpretationem.conſi.95.n.3.& 4. 169
Statutum requirens aliquam qualitatem non habet effectum,niſi illa qualitas uerificetur.nu.9.ibi. 169
Statutum poteſt derogare ſolennitatibus inductis de iure communi in aliquo actu celebrandu.nu.14.ibi. 169
Statutum poteſt dare formam,ſecundum quam aliquis actus uenit celebrandus.nu.15.ibi. 169
Statutum arctans tempus allegandi nullitatem locum habet etiam ſi nullitas eſt notoria.nu.35.ibi.Et ſiue dicatur de nullitate principaliter ſiue incidenter deduci.nu.37.ibi.Si deducitur replicando incidenter dicitur deducta.nu.38.ibi.Tale ſtatutum interpretandum eſt, ut loquatur de nullitate principaliter deducta.nu.37.ibi. 169
Statutum interpretatur,ut minus corrigat ius commune quàm ſit poſſibile.nu.38.ibi. 169
Statutum poteſt tollere appellationem,quando eſt factum ab habentibus poteſtatem.n.42.ibi. Et quando eſt confirmatum a ſuperiore iſtã poteſtatem habente.n.43.ibi. 169
Statutum conditum a laicis non poteſt euertere uires iuramenti.cõſi. 96.nu.100. 171
Statutum præſumens dolum,& fraudem,an ualeat.n.102.ibi. 171
Statutum intelligitur in caſu,quo læderetur minor non quando conſequitur commodum.n.104.ibi. Et an procedat quando actus fuit reiteratus,& geminatus.n.105.ibi.Et an tale ſtatutum fingat dolum,ſeu illum præſumat.n.106.ibi.Et an contra talem præſumptionem recipiatur probatio.n.106.ibi.& n.107. 171
Statutum laicorum poteſt diſponere ſuper iuramento. conſil. 97. numero.3. 174
Statutum an poſſit præſumere dolum & fraudem in contractibus.nu. 4.ibi. Et iuramentum præſtitum,an poſſit præſumi per ſtatutum doloſum,& fraudulentum.nu.5.ibi. 174
Statutum loquens in iuramento an locum habeat, tam in aſſertorio quam confirmatorio.n.7.ibi.Et an comprehendat iuramentũ de quo in l.3.C.ſi mi.ſe.ma.dixe.ibi.nu.9.14.15.16.& 20. 174
Statutum loquens de geſtis per minores non habet locum quando geruntur per maiores.n.10.ibi. eo.
Statutũ in materia iuramenti non debet extendi.n.11.ibi.& n.12.c.
Statutum loquens de uno iuramento non extenditur,quando interuenerunt duo & ſic ad caſum mixtum.n.18.ibi.& n.54. 174
Statutum mandans capitula recipi cum illa proteſtatione ſaluo iure impertinentium qualiter ſit intelligendum & interpretandum. num. 136.ibidem. 174
Statutum interpretatur ſecundum ius commune.n.136.ibi. eo.
Statutum requirens in contractu mulieris præſentiam proximorum non habet locum,quando tutor,ſeu curator mulieris contrahit.conſ. 98.nu.26. 178
Statutum loquens in minore contrahente,non debet extendi, quando tutor contrahit.n 29.ibi. 178
Statutum loquens in contractu non extenditur ad quaſi contractum nu.31.ibi. 171
Statutum loquens in caſu uero non ſe extendit ad caſum fictum.num. 32.ibidem. 178

Statutum

1 *Statutum loquens de minore locum habet in contractu celebrato ſuper re minoris.nu.34.ibi.* 178

1 *Statutum diſponens filiumfami. non obligari ſine conſenſu patris, nõ habet locum in filiofami. contrahente & gerente negotia aliena nu. 38. ibidem.* 178

1 *Statutum loquens de alienationibus, factis per minores comprehendit illas factas per tutorem, ſeu curatorem ſuper re minoris. num. 41 ibidem.* 178

1 *Statutum recipit paſſiuam interpretationem, quam recipit ius cõmune.nu.42.ibi.* 178

1 *Statutum conſiderans rem minoris, locum habet a quocunque res illa alienetur.nu.45.ibi & nu.47.* 178

1 *Statutum loquens de perſona uera trahitur ad perſonam fictam repræſentantem.n.48.ibi.* 178

4 *Statutum ut ualeat interuenire debent a iure requiſita. conſil. 169. numero.6.* 175

4 *Statutum non poteſt indulgere facultatem delinquendi, nec ita præſcribi poteſt.nu.8.ibi.* 175

4 *Statutum permittens inquiſitionem, non extenditur ad delicta cõmiſſa extra territorium.nu.17.ibi. Et maxime quando ſumus in terris eccleſiæ, ubi ius canonicum ſeruatur.nu.18.ibi. Et quando ſtatutum ſpecialem pœnam imponit pro illo delicto extra territorium commiſſo.nu.19.ibi.* 175

4 *Statutum loquens de moneta, intelligitur de illa, quæ eſt uſualis illius loci, non de alia.nu.16.ibi.* 175

4 *Statutum loquens de expendente monetam, qualiter interpretetur.n. 31.ibid.* 175

4 *Statutum imponens pœnam monetarijs, non intelligitur de pœna mortis.nu.32.ibi. & nu.50.* 175

4 *Statutum loquens de ſoluendo gabellam pro acquiſitione penſionis de qua intelligatur.conſi.173.nu.11.* 179

3 *Statutum diſponens aliquid propter conſeruationem familiæ an uendicet ſibi locũ in uno caſu, & in quacunque perſona.con.110.numero.20.* 176

3 *Statutum quod poteſt intelligi diuerſimode interpretandũ eſt, ut procedat in caſu firmo, & tuto & non in caſu dubio.n.21.ibi.* 176

3 *Statutum excludens ſororem propter fratrem non habet locum in patre exheredatu.nu.24.ibi.* 176

3 *Statutum loquens de dotata, non habet locum in alia non dotata. nu. 25 ibidem.* 176

3 *Statutum excludens dotatam, intelligitur reſpectu bonorum dotantis, & non aliorum minime dotantium.nu.31.ibi.* 176

3 *Statutum interpretandum eſt, ut reducatur ad concordiam. nu. 33. ibidem.* 176

3 *Statuti caput unum declaratur per aliud.nu.34.ibi.* eo.

3 *Statutum interpretandum eſt, ut euitetur damnum aliorum.num.36 ibidem.* 176

3 *Statutum interpretandum eſt ſecundum ius commune.n.37.ibi.* eo

3 *Statuti illa interpretatio amplectenda eſt per quam ius commune minus corrigatur.nu.38.ibi.* 176

2 *Statutum loquens de alienatione rerum minorum an locum habeat quando tutor ſeu curator alienat rem minoris.conſ.98.n.25.* 198

1 *Statutum de lucro dotis an habeat locum in ſponſa de præſenti, non tamen traducta conſi.117.n.6. Et quid ſi matrimonium durat momento.nu.7.ibi. Alia ratio dicti ſtatuti.nu.8.ibi.* 226

3 *Statuto qui non ligatur, gaudere non poteſt commodo & beneficio ſtatuti.conſ.12.nu.41.* 20

4 *Statutum concedens marito lucrum dotis præmoriente uxore nõ habet locum in ſponſalibus contractis per minores, & per uerba de futuro.conſi.62.nu.5.* 78

4 *Statutum loquens de marito, & uxore & an & quãdo extendatur ad ſponſum & ſponſam.nu.6.ibi.* 78

4 *Statutum loquens de lucro dotis, an locum ſibi uendicet in ſponſalibus contractis inter maiores per uerba de præſenti, licet ſponſa nõ ſit tranſducta ad domum mariti.nu.11.ibi. & nu.19.& 20. Et quid ſi ſimul cohabitarunt, uel fuit tranſducta ad domum mariti tamen nõ carnaliter cognita.n.13.ibi.& n.19.& ſeq. Et an habeat locum in taliter deſponſata, eſto quod non fuerit trãſductu, nec carnaliter cognita, ſi de proximo erat cognoſcenda.n.14.ibi.& n.19.& ſeq.* 78

4 *Statutum prædictum qua ratione fuerit inductum.nu.15.ibi. et alijs ſeq.& nu.25.* 78

4 *Statutum prædictum an ſit ualidum, & firmum & ſeruandum.num. 16.ibidem.* 78

4 *Statutum prædictum an ſit fauorabile.n.17.ibi. Et an ſit amplianandum uel reſtringendum.nu.18.ibi.* eo.

4 *Statutum prædictum an uendicet ſibi locum in deſponſata modo prædicto.nu.19.ibi. Et quid ſi in ſtatuto facta eſt mentio de liberis.n.20 ibi. Vel maritus nulla ſuſtinuit onera matrimonij.n.11 ibi.* 78

4 *Statutum excludens nuptam an extendatur ad deſponſatam & quã comprehendat nu.12.ibi.* 78

4 *Statutum prædictum correctorium, eſt iuris communis.n.26.ibi.* 78

4 *Statutum loquens de dote lucranda quo caſu locum habeat.nu. 27. ibi. Et ut locum habeat an ſit neceſſe, quod mulier ſit dotata, & copulata carnaliter cognita, & ante maritum mortua.n.28.ibi.* 78

4 *Statutum prædictum an habeat locum in dote data, uel promiſſa, ſeu deſtinata.nu.30.ibi.* 78

4 *Statutum loquens in dotata an habeat locum in deſponſata per uerba de præſenti uel requiratur matrimonij conſumatio.n.31.ibi.* 78

4 *Statuti remedium intentans, non poteſt obtinere, niſi probet qualitates a ſtatuto interueniſſe.nu 43.ibi.* 78

4 *Statutum uolens capitula debere recipi cum illa proteſtatione, ſaluo iure &c. quo caſu, & quando procedat, maxime quando apparent eſſe impertinentia.conſ.67.nu.41.* 83

4 *Statutum interpretationem paſſiuam recipit a iure communi.n. 42. ibidem.* 83

4 *Statuta in conſilijs generalibus nõ ſemper dicũtur edita à Spiritu ſancto.conſi.68.nu.402.* 85

4 *Statutum comprehendit caſum non expreſſum uerbis ſi mens ſtatuentium ad illum porrigitur.conſ.69.nu.10.* 95

4 *Statutum diſponens ſtatuta debere intelligi ad literam & prout iacet quam interpretationem ſtatutorum excludat.nu.18. ibi. & nu. ſeq. Et quid ſi interpretatio uenit ex alio capite ſtatutorum n.19.ibi. Et quid, ſi non eſt extrema, nec extrinſeca interpretatio.n.20.ibi.* 95

4 *Statuta Italiæ hoc etiam ſtatuerunt ex cauſa prædicta.conſilio.72. nume.13.* 98

4 *Statutum factum per canonicos, an ualeat in præiudicium aliorũ beneficiatorum in eadem eccleſia & per totum.conſ.90.* 112

4 *Statutum epiſcopi non uales in concernentibus eccleſias inferiores, n ſi conſentiant illi quorum intereſt.n.5.ibi.* 112

4 *Statutum quando dicatur factum in præiudicium aliorum & ex quibus colligatur.nu.8.ibi. Idem quando tendit contra ordinem charitatis, & antiquum & contra ius quæſitum alijs.nu.9.ibi.* 112

4 *Statutum conditum a capitulo non integro, & alijs nõ uocatis, quin imo contemptis, non ualet.n.10.ibi. Et quid ſi poſtmodum ſingulariter conſenſerunt alij facientes maiorem partem.n.11.ibi.* 112

4 *Statutum etiam iuratam contra charitatem, & laudabilem conſuetudinem non ualet.conſ.92.nu.7.* 114

4 *Idem, quando eſt contra diuinum cultum, & bonum publicum.num. 8.ibidem.* eo.

4 *Idem quando tangit ſtatum, honorificentiam, ſeu reuerentiam eccleſiæ.nu.9.ibi.* eo.

4 *Statuta facta per canonicos in caſu licito, ut ualeant ſub qua forma debent fieri.n.11.ibi.& n. 12. Et ſi ſtatutum ſit ad alienandum quam formam debet habere.n.13.ibi. Et quid ſi collegium eſt paruum, ut canonicorum.n.14.ibi. Debeat congregari ad illum effectũ, & non caſu.n.13.ibi. Et capitulariter debet fieri, & illud decendis eſt.n.16.ibi.* 114

3 *Statutum loquens de contractibus celebrandis ſub certa forma locũ habet in donatione cauſa mortis.conſ.97.n.3.& n.ſeq.* 163

3 *Statutum laicorum poteſt diſponere ſuper iuramento, ſi per pontificẽ fuit confirmatum ex certa ſcientia, & in forma ſpirituali.numero.6. ibidem.* eo.

3 *Statutum loquens alternatiuè de faciente ultimam uoluntatem ſeu donationem cauſa mortis, locum habet in ea, quæ eſt ſui iuris, & etiã in ea, quæ eſt ſub poteſtate patris, diuerſis conſideratis reſpectibus.n. 8.ibidem.* 163

3 *Statutum dans formam mulieribus cõtrahentibus qualiter interpretatur.n.8.ibi.& n.ſeq.* eo.

3 *Statutum unum interpretationem paſſiuam recipit ab alio ſtatuto. numero.14.* eo.

3 *Statutum unum ſuppletur ab alio n.15.ibi.* eo.

3 *Statutum unum interpretationem, & declarationem potius recipit ab alio ſtatuto quàm a iure communi.n.16.ibi.* eo.

3 *Statutũ requirẽs probationẽ per inſtrumẽtũ ſeu teſtes, uerificatur quã probat.o lr̃ per confeſſionem aduerſarij.conſ.99.n.12.& n.15.* 164

3 *Statuti mens, & non uerba attendi debent.n.17.ibi.* eo.

3 *Statutum diſponens debitum ultra lib.c. non poſſe per teſtes probari an ualeat, & teneat cõtra, perſonas eccleſiaſticas.cõſ.106.n.1.* 169

3 *Statutum Laicorum honeſtum, an l get perſonas eccleſiaſticas. nu. 2. 1. ibidem.* ſu. eo.

3 *Statutum loquens de ſequeſtris faciendis an uendicet ſibi locum in fo renſibus. conſi. 107. n. 59.* 169

3 *Statutum d ſponens procedendum eſſe de ſimilibus ad ſimilia conti nere debes eandem rationem in omnibus. n. 61. ibi.* eo.

3 *Statuta interpretationem accipiunt a iure communi. n. 64. ibi.* eo.

3 *Statutum d ſponens poſſe petere executionem inſtrumenti locum etiã habet in ceſſionario. n. 90. ibi.* 170

3 *Statutum prohibens poſſe excipi aduerſus executionem, habet locũ contra tertium excipientem, ſeu agentem pro ſuo intereſſe. nu. 111. ibidem.* 170

3 *Statutũ non uidetur contradictũ in praiudicium tertij. n. 112. ibi.* eo.

3 *Statutum reputans aliquem contumacem, interpretatur niſi ille cita tus alleget iuſtam cauſam excuſationis. n. 116. ibi.* eo.

3 *Statutum uolens aliquam exceptionem poſſe opponi ſi tamen illi con tra quem petitur executio competit aliqua iuſta cauſa, poteſt implo rare officium iudi. ut repellat agentem. n. 118. ibi.* eo.

3 *Statutum appellationem tollens non habet locum contra tertium. n. 121. ibidem.* eo.

3 *Statutum uolens detentum in palatio non audere exire ſine licentia creditoris, poteſt ſine illius licentia recedere facta illi prius ſolutione crediti. n. 136. ibi.* eo.

3 *Statuti uerba interpretanda ſunt ſecundum ius commune. conſi. 109 numero. 57.* 174

3 *Statutum interpretãdũ eſt ut de nouo aliquid inducat. n. 58. ibi.* 174

3 *Statutum diſponens ad conſeruandum cippum domus mulierem dota tam excladi a ſucceſſione, an eam excludat uedum a fratre carnali, ſed etiam a patruo per totum. conſ. 110. n. 1.* 174

3 *Statutum ita d ſponens praſumitur id diſpoſuiſſe ob hanc rationem etiam ſi expreſſa non fuiſſet. n. 2. ibi.* eo.

3 *Statutum prædictum intelligitur, ut in omnibus perſonis æqualis de terminatio ſit facienda. n. 3. ibi.* 13

3 *Statutum prædictum an cenſeatur mere fauorabile n. 14. ibi.* eo.

3 *Statutum prædictum correctorium eſſe cenſetur iuris communis, & etiam diuini. n. 5 ibi.* 174

3 *Statutum interpretandum eſt, ut minus corrigat ius commune. nu. 6. ibidem.* eod.

3 *Statutum interpretandum eſt, ut in aliquo operetur & in alijs nõ cor rigat ius commune. ibi.* eu.

3 *Statutum excludens fœminas propter fratres, de quibus fratribus in telligatur. n. 7. ibi. per totum uſque ad. n. 17.* 174

3 *Statutum loquens de fratribus de quibus fratribus intelligatur. n. 8. ibidem.* eo.

3 *Statutum nouum omittens caſum expreſſum in ſtatuto antiquo uide tur illum caſum omiſiſſe. n. 10. ibi.* eo.

3 *Statutum aliquid nõ diſponens, uidetur illud omiſiſſe. n. 11. ibi.* 174

3 *Statutum excludens fœminam ſtante maſculo uel patruo non exten ditur ad patruum magnum. n. 13. ibi.* eo.

3 *Statutum excludens ſororem propter fratres intelligitur de patrib. carnalibus primis, & non de ulterioribus. n. 14. ibi.* 174

3 *Statutum loquens de ſucceſſione matris, non præſumitur factum pro pter conſeruationem familiæ. n. 16. ibi.* eo.

2 *Statutum diſponens non poſſe molendinum edificari ſine licentia ſu periorum, ſatis eſt petere licentiam, ut ſatisfiat. cõſ. 113. n. 28.* 187

3 *Statutum poteſt expreſſe derogare l. hac edictali. conſ. 91. n. 16. & n. 17. Ita etiam & tacite, quando ex uerbis ſtatuti poteſt illud colli gi ibi. & n. 18 19. 20. & alijs. & n. 29. 30. 31. 32. 33. & 34.* 155

3 *Statutum diſponens muliere prædecedente relictum ſtrum nihil de dote reſtitui debere maritus lucrabitur integram dotem excluſis filijs pri mi matrimonij n. 21. ibi.* eo.

3 *Statutum aſſerens lucrum marito non extantibus communibus li beris, intelligitur de liberis communibus etiam ex ſecundo matrimo nio. n. 21. ibi. Idem ſi ſtatutum aſſert lucrum quando uxor decederet ſine filijs amborum duorum. n. 23. ibi.* eo.

3 *Statutum deferens lucrum dotis marito præmoriente uxore ſi filij ex eis non extarent, lucratur totam dotem excluſis filijs primi ma trimonij. n. 24. ibi.* 155

3 *Statutum uolens uxore moriente ſine filijs eiuſdem matrimonij, ma ritum lucrari dotem, ſecundus maritus eam lucrabitur in præiudic. ũ filiorum primi matrimonij. n. 15. ibi.* 155

3 *Statutum promittens lucrum permittit donationem dotis, ex qua ſe quitur lucrum. nu. 27. ibi.* 155

3 *Statutum aup. ſit uperari, ut mulier ſecundo marito poſſit concede re plusquam continetur in l. edictali. C. de ſecund. nup. numero. 26. ibidem.* 155

3 *Statutum exceptuans filios, de quibus filijs, & cuius matrimonij in telligatur. n. 41. ibi. & n. 42. Inter filios, quando & quo caſu debeat eſſe æqualis determinatio. n. 43. ibi. Et quid, ſi extent ex utroque ma trimonio, quo ad terminos d. l. hac edictali.* 155

3 *Statutum excludens fœminas, an ualeat. conſi. 93. n. 7.* 158

3 *Statutum ut ſit ualidum, quæ requirantur. ibi.* 158

3 *Statutum excludens fœminam ab hæreditate an, & quo caſu uidea tur eam excludere a legitima. n. 12. ibi. Et quid ſi dos data illi aſcen dit ad legitimam. n. 13. ibi.* 158

3 *Statutum præfigens tẽpus ad agẽdum, eo decurſo impedit proceſſum fieri. n. 11. ibi.* 154

3 *Statutum reſtringens præſcriptionem an, & quo caſu ualeat. n. 13. ibi. & n. 14.* 158

3 *Statutum excludens fœminas a ſucceſſione an uideatur eas exclude re a legitima. conſ. 93. n. 23.* 158

3 *Statutum poteſt legitimam minuere. n. 24. ibi.* 158

3 *Statutum excludens fœminas, uidetur etiam excludere omnes deſcẽ dentes ex eis. n. 34. ibi.* 158

3 *Statutum excludens fœminas a ſucceſſione, eſt ualidum, & firmum. n. 35. ibid.* 158

3 *Statutum loquens de uenditione, & prohibitione de uendendo an cõ prehendat alium contractum per quem transfertur dominium. n. 19 ibidem.* 158

3 *Statutum loquens de uenditione an habeat locum in alijs contracti bus. n. 9. ibi.*

Et quid ſi in ſtatuto ſit mentio de precio. n. 10. ibi. 158

3 *Statutum loquens de uenditione, an uendicet ſibi locum in datione in ſolutum. n. 11. ibi.* 158

3 *Statutum locum habet in caſu non expreſſo, ſi ſtatuentes ueroſimili ter idem ſtatuiſſent, ſi de eo fuiſſent interrogati. n. 15. ibi.* 158

3 *Statutum loquens in uenditione locum ſibi uẽdicat in ceſſione facta aliquo precio certo. n. 18. ibi.* 158

3 *Statutum late interpretatur etiã in materia odioſa quando alias ceſ ſaret diſpoſitio ſtatuti n. 26. ibi.* 158

Idem quando ſtatutum non poſſet commodè effectum ſortiri. nu. 28. ibidem. 158

Idem quando ſtatuentes idem diſpoſuiſſent, ſi de eo fuiſſent interroga ti. n. 28. ibi. 158

3 *Statutum limitatorium extenditur de caſu ad caſum. n. 40. ibi.* 158

3 *Statutum loquens de uenditione, comprehendit etiam ceſſionem. nu. 42. ibi. & n. 44. & 45.* 158

3 *Statutum ſemper recipit ampliſſimam interpretationem ne per frau dem reddatur eluſorium. n. 49. ibi.* 158

3 *Statutum diſponens minorem. 25. ann. teſtari non poſſe ualidum eſt. conſi. 88. n. 43. n. 43.* 149

3 *Statutum uolens maritum omni caſu lucrari dotem prædecedente muliere, non præiudicat filijs primi matrimonij. conſ. 91. n. 7.* 155

3 *Statutum uolens uxore mortua ſine filijs dicti matrimonij, uirum lu crari totam dotem, non propterea præiudicatur l. hac edictali. C. de ſecun. nup. n. 8. ibi.* 155

3 *Statutum diſponens maritum lucrari, dotem, & donationem ſi nõ ha buerit filios ex illo matrimonio nõ habet locum in præiudicium filio rum primi matrimonij. n. 1. ibi. Idem ſi ſtatutũ dicat maritum lucra ri dotem ſoluto matrimonio, ſine liberis ex eodem matrimonio. n. 9. ibidem.* 155

3 *Statutum prædictum an excludat filiam monialem. n. 10. ibi.* 155

3 *Statutum derogans iuri communi nõ recipit interpretationem ab eo. n. 12. ibid.* 155

3 *Statutum prædictum an poſſit tollere legitimam filiorum. nume. 14. ibidem.* 155

3 *Statutum loquens de dotata, non uerificatur in ea, cui pater certam pecuniam reliquit conſ. 62. n. 7.* 102

3 *Statutum loquens de dote intelligitur de dote limitata, & taxata a lege. n. 8. ibi.* 102

3 *Statutum poteſt limitare tempus præſcriptionis inductum de iure cõ muni. conſ. 66. n. 91.* 111

3 *Statuta loquentia de præſcriptione intelligi debent, quando præſcri ptio procedit cum bona fide. n. 100. ibi.* 111

3 *Statuta recipiunt interpretationem paſſiuã a iure cõi. n. 101. ibi.* 111

3 *Statutum diſponens teſtamentum poſſe celebrari coram uno teſte nõ ualet. conſ. 68. n. 8. & n. 5.* 116

3 *Statutum legitime editum obſeruandum eſt. n. 9.* eo.

3 *Statutum poteſt derogare ſolennitatibus de iure ciuili introductis. n. ibi. & n. 16.* eo.

3 Statutum

Statutum derogare poteſt ſolemnitatibus de iuri communi introductis, & tollere formam, dicto iure traditam. nu. 16. ibi. eo.
Statutum priuatæ perſonæ poteſt dare robur, ut probet. n. 18. ibi. eo.
Statutum diſponens teſtamentum, ſcriptum manu propria teſtatoris cum uno teſte, ualere non dicitur diſponere contra ius gentium. nu. 26. ibidem. fo. eo.
Statutum generaliter loquens an porrigatur ad caſum dotis. conſ. 81 numero. 9. 139
Statutum, quod in uenditionibus conſanguineus ſeu uicinus præferatur extraneo ſeruandum eſt in locis ubi apparet conditum. conſi. 82. n. 2. & n. 3. Tale ſtatutum exorbitans dicitur, & reſtrictiuum iuris communis, & ſtricte, & proprie uenit intelligendum, & exorbitandū eſt in caſu tantum, in quo loquatur. n. 4. ibi. & n. 5. 140
Statutum loquens de uenditione locum habet in ceſſione, per quam transfertur dominium. n. 8. ibi. 140
Statutum ſeu conſuetudo mandans rem non poſſe uendi extra confraternam niſi alteri confratri, confrater habens tale ius non poteſt illud alteri cedere. n. 12. ibi. 140
Statutum loquens de uenditione, debet ſtricte intelligi in ipſa mera uenditione. n. 15. ibi. 140
Statutum loquens in uenditione non habet locum in datione in ſolutum. n. 18. ibi. 140
Statutum excludens fœminas eſt odioſum in capite excluſiuo. conſil. 47. n. 95. & alijs ſeq. Et repugnat uinculo naturali non ſuccedentis differentiam. n. 97. ibi. Et odioſo pluribus ex capitibus maius dat impedimentum, quam ſimplex ex uno. n. 98. ibi. Et ubi eſt maius periculum. &c. n. 99. ibi. Et quid ſi ratio in ſtatuto expreſſa non eſt finalis. nu. 102. ibi. Et quid ſi eſt limitatiua. n. 103. ibi. Et quid ſi perſonæ ad quas prætenditur extenſionem fieri non ſunt ſimiles expreſſis nec eadē urget ratio. n. 106. ibi. Et datur diuerſitas. ibi. n. 107. 73
Statutum contra ius ſtrictiſſime eſt interpretandū. conſ. 50. n. 23. 80
Statutum tollitur per contrariam obſeruantiam. n. 22. ibi. 80
Statutum loquens in teſtamento redigendo in ſcripturam non procedit, quando eſt nuncupatiuum. n. 24. ibi. 80
Statutum loquens in teſtamēto an habeat locum in codicillis & alia ultima uoluntate. n. 25. ibi. & alijs ſeq. Et quid quando non urget in utroque eadem ratio. n. 26. ibi. 80
Statutum excludens fœminas, continet fauorem maſculorum. conſ. 52 n. 17. & n. 18. 83
Statuta excludentia filias procedunt ab inteſtato, non autem condito teſtamento. conſ. 53. n. 79. & n. 81. 85
Statuta non ligant forenſes. n. 84. ibi. Etiam reſpectu bonorum, quæ poſſident in illo territorio. n. 85. ibi. Non enim loquuntur in rem ſeu perſonaliter. n. 86. ibi. & n. 87. Nec etiam comprehendit forenſes, habitantes in territorio ſtatuentium. n. 87. ibi. & n. ſeq. 85
Statuta non obſeruata nulla ſunt. n. 98. ibi. 85
Statuta loquentia in perſonam, non capiunt filios illarum perſonarū. n. 100. ibi. 85
Statutum excludens fœminas propter filios maſculos, an & quando includat filium legitimatum, ut poſſit ipſe fœminas excludere. conſil. 55. n. 27. Nec filia iſto caſu eſt cauenda tempore, quo fit legitimatio contra Soc. n. 19. ibi. 92
Statutum excludens a ſucceſſione filias fœminas propter maſculos an & quando comprehendit filium legitimatū. conſ. 56. n. 8. & nu. 7. 76
Statuti extenſio fit ex rationis identitate. n. 9. ibi. eo.
Statutum in ſucceſſione ab inteſtato cōſiderans proximiorem ex parte patris quo ad bona paterna, & proximiorem ex parte matris, quo ad bona materna, non uidetur conſiderare coniunctionem ex utroq; latere, ſed ſolum ex uno tantum conſ. 59. n. 1. 98
Statutum prædictum an diſponat in rebus aliunde quæſitis. n. 2. ibid. & n. ſeq. Et quid in ſucceſſione tranſuerſali, n. 4. ibi. 98
Statutum conſiderans agnationem ſeu cognationem non uidetur curare coniunctionem ex utroque latere. n. 8. ibi. & n. 46. & 47. 98
Statutum paſſiuam recipit interpretationem de iure communi traditam. n. 21. ibi. 98
Statutum intelligitur ad ſimilitudinem iuris communis. n. 22. ibi. 98
Statutum debet interpretari, ut minus lædat ius commune quàm fieri poſſit. n. 23. ibi. 98
Statutum correctorium iuris communis, reſtringendum uenit, ut minus lædat tertium. n. 24. ibi. & n. 37. & 38. 98
Statutum non debet continere abſurdum. n. 25. ibi. 98
Statutum non debet eſſe fruſtratorium, debet enim aliquid operari. n. 16. ibi. 98
Statutum uocans proximiores ex parte patris, quos effectus operetur ultra ius commune. n. 27. ibi. 98
…um prædictum quam ueram intelligentiam recipiat, & habeat n. 18. ibi. & n. ſeq. & 41. & 43. 98
Statutum loquens de una perſona, non comprehendit aliam quando ex tali comprehenſione reſultaret unam perſonam excludere aliam magis proximiorem, & propinquam, ibi. n. 45. Ratio prædicti ſtatuti quæ fuerit. ibi. n. 46. 98
Statutum quando præteritus commune tradit formam celebrandi teſtamenti, illa ſeruanda eſt ut ſolemnitas, & forma ſubſtantialis. conſil. 61. n. 13. Et pro forma illud uidetur traditum, quando ſtatutum pro cederet ultra annullando actum. n. 14. ibi. 166
Statuto an ſatisfactum ſit requirenti expreſſionem ſacerdotis ſi denominatio facta eſt de rectore habente curam animarū. n. 20. ibi. 100
Statutum requirens aliquid illud requiſitum intelligi debet ſecundum ius commune, & non ſecundum ius ſingulare, & diſpenſatiuum, & ſecundum, quod frequenter contingit. n. 22. ibi. 100
Statutum comprehendit etiam nomen æquipollens expreſſo. num. 26 ibidem. 100
Satis eſt quod qualitas a ſtatuta requiſita interuenerit tempore quo actus celebratur. n. 27. ibi. 100
Statutum quando tollit probationem faciendam per teſtes non tollit eam, quæ mixtim fit per teſtes, & per ſcripturam. n. 38. ibi. 100
Statutum quando ſeipſum gloſſat, & declarat, alia declaratio requirenda non eſt. n. 41. ibi. 100
Statutum Bono. de forma adhibenda in teſtamentis, quales interpretationes recipiat. n. 10. ibi. & pluribus alijs ſeq. 100
Statutum excludens a ſucceſſione filiam dotatum, includit non dotatum pluribus cauſis. conſ. 61. n. 1. 102
Statutum excludens fœminam propter maſculos, intelligitur dummodo maſculi ſint hæredes. n. 3. ibi. Et debent eſſe hæredes uniuerſales nō particulares. n. 4. ibi. 102
Statutum uocans maſculos, & excludens fœminas quo reſpectu dicatur fauorabile ſeu odioſum. conſ. 100. n. 6. Et uocans fratrem ad ſucceſſionem intelligitur de fratre ſeu alio agnato apto ad prolē, & ad generandum. n. 7. ibi. Et an habeant locū in clericis, uel monachis uel alijs qui non poſſunt generare. n. 8. ibi. 199
Statutum excludens fœminas, aduocans maſculos, uidetur conditum ad conſeruationem filiorum per lineam maſculinam. n. 10. ibi. Et an locum habeat in mente capto, & furioſo. n. 11. ibi. Nec locum habet in eo qui non poteſt matrimonium contrahere licet poſſit habere filios naturales. 199
Statutum prohibens aliquem diſponere de rebus ſuis odioſum eſt. conſil. 22. n. 7. Et ideo ſtricte intelligendum. n. 8. ibi 20
Statutum limitans perſonas ciuium, & ſubditorum non comprehendit forenſes. n. 10. ibi. 20
Statutum prohibens perſonas, non comprehendit forenſes. nume. 12. ibidem. 20
Statutum an uendicet ſibi locum extra territorium ſtatuentium. n. 48. ibidem. 20
Statutum diſponens minorem annorum uiginti, non poſſe teſtari, ualidum eſt. conſ. 16. n. 3. Maxime quando conditū eſt ab habentibus poteſtatem, & confirmatum a ſuperioribus. ibi. 37
Statutum tollens liberam teſtandi factionem iniquum dicitur. nu. 4. ibidem. 37
Statutum prohibens fieri diſpoſitionem bonorum odioſum dicitur, & ideo ſtricte debet intelligi. n. 5. ibi. 37
Statutum auferens cauſam teſtandi, ad tempus tantum ualidum eſt. n. 6. ibi. & n. 7. & alijs ſeq. 37
Statutum prohibens minorem. 25. ann. teſtari ualet, & locum habet ut etiam non poſſit codicillari. ibi. n. 6. eo.
Statutum prohibens matrem teſtari in fauorē filiorum ualet. num. 8. ibidem. 37
Statutum prohibens matrem relinquere uxori, & econtra, an ualeat n. 9. ibidem. 37
Statuta prædicta non cenſentur iniqua, nec odioſa. n. 10. ibi. 37
Statutum correctorium iuris communis ſtrictiſſime debet interpretari. n. 16. ibi. 37
Statutum prohibens mulierem teſtari in fauorem quorum præſumatur factum. n. 21. ibi. 37
Statuta excludentia fœminas propter maſculos dicuntur fauorabilia. n. 11. ibi. 37
Statuti eſſentia conſiſtit in mente, & ratione ſtatuentium. nume. 27 ibidem. 37
Statutum prohibens mulierem minorem. 25. ann. teſtari qua ratione potuerit moueri. n. 34. ibi. 37
Satis eſt, quod in ſtatuto adſit tacita ratio etiam præſumpta & coniecturata. n. 40. ibi. 37

3 Statutum diſponens ſtatuta debere intelligi ad literam, & prout ſcripta iacent adhuc recipit interpretationem ex mente ſtatuentium.nu. 51 ibidem. 37
3 Statuta recipiunt interpretationem congruam,& laudabilem.num. 52.ibidem. 37
3 Statutum unum declaratur per aliud.nu.53.ibi. 37
3 Statutum laicorum contrarium iuri canonico confirmatum per pontificem,obſeruandum,& ſecundum illud iudicandum erit. conſi. 17. nu. 12.quando talis confirmatio per papam facta eſt in forma ſpecifica,& ex certa ſcientia,& non in forma cõmuni.n.13.ibi.& 14. 44
3 Statuta laicorum etiam pœnalia contra matrimonium diſponentia non ualent.conſ.29.nu.5. 45
3 Statuta laicorum per quæ mulieres redduntur timidiores ad matrimonium non ualent.nu.14.ibi.& nu.47. eo.
3 Statuta priuantia filiam dote,non ſunt iure canonico correcta.n.45. ibi.nu.46.& alijs. 4
3 Statutũ præferẽs in ſucceßione maſculos fœminis ualidũ eſt.n.73.45
3 Statutum excludens fœminas a ſucceßione ceſſat quando ſit tranſitus ad ſecunda nota.nu.78.ibi. 45
3 Statuta pœnæ ceſſant contra tranſeuntes ad ſecunda nota,quãdo trãſitus ſit uoluntate expreſſa,ſeu tacita filiorum.nu.81.ibi. & alijs ſequen. 45
3 Statutum excludens latus maternum duo habet capita,excluſiuum, ſcilicet & incluſiuum.conſ.31.nu. 11.Et perſonæ incluſiuæ excludũt alias quando ſunt ex illo latere ſub quo uocantur.ib.nu.2.Quæ perſona latere paterno.n.3.ibi. Et qualiter ſtatutum prædictum procedat ibidem. 50
3 Statutum interpretationem recipit o iuramento communi.num. 6. ibidem. ſo.eo.
3 Statutum conditum a laicis ſuper iuramento nihil ualet. conſil. 33. numero.47. 51
3 Statutum de dote lucranda locum habet etiam in tacita conſtitutione dotis.conſi.34.n.1. 54
3 Statutum requirens duo,illa debent interuenire,& non ſufficit unum nu.8.ibi. 54
3 Statuta interpretationem paßiuam recipiunt.nu.26.ibi. 54
3 Statutum excludens matrem a ſucceſſione filij obſeruandum eſt.conſ. 36.nu.2. 50
3 Statuta diſponentia in cauſa inteſtati non procedunt in cauſa teſtati nu.15.ibi. 56
3 Statutum conditum a laicis,an comprehendat ſorores mantellatas. conſi.40.nu.2.& nu.3.& ſeq. 61
3 Statutum conditum a laicis an & quando liget perſonas eccleſiaſticas.nu.3.ibi.& alijs ſeq.& nu.17.Et alia ſtatuta non ualent ex defectu poteſtatis,etiam ſi nominatim eam excluderent.nu.4.ibi. 61
3 Statuta laicorum non ualent contra priuilegia perſonarum religioſarum.nu.5.ibi.& ſeq.Et contra ea quæ illis competunt de iure communi nu.6.ibi. Nam uidetur reddi timidiores ad religionem ingrediendã. nu.7.ibi.Et quid ſi tales perſonæ ingreſſa ſunt religionem poſt conditum ſtatutum.nu.8.ibi.& nu.16.Et quid,ſi agitur de ſucceſſione clerici.nu.9.ibi. 61
3 Statuta condita a laicis ualent quando ſeruata forma condita ſunt. nu.11.ibi.Et quando ſunt a ſummo Ponti.approbata.nu.12.ibid.Et ſtatuta excludentia ſorores,etiam deſcendentes ex eis excluduntur. nu.13.ibi.& nu.19. 61
3 Statuta loquentia circa temporalia,ualent & obſeruari debent in foro canonico.nu.23.ibi. 61
3 Statutum excludens filiam a ſucceßione a fortiori uidetur excludere neptem.conſi.41.nu.16.Eo quoniam factum cenſetur fauore agnationis.nu.12.ibi. 62
3 Statutum non debet extendi,conſ.46.nu.16. 71
3 Statutum requirẽs ſcripturam,ceſſat in cauſis proprijs.n.23.ibi.71
3 Statutum excludens dotatam a ſucceſſione fratris,qualiter intelligatur.conſ.47.nu.2.Et quid ſi loquitur alternatiue,qualiter debeat intelligi.nu.3.ibi.& nu.4.& 5.Et quid ſi plures perſonas ſtatutum alternatiue exprimit.nu.5.ibi.Et quid ſi frater nullis relictis filijs mortuus eſt.nu.6.ibi.& nu.7.8.& 9. 72
3 Statutum continens caput excluſiuum & aliud incluſiuum uocans lineam paternam excludere uidetur ſororem.nu.15.ibi. 72
3 Statutum non ualet,ſi non ſit inſertum in uolumine ſtatutorum. nu. 37.ibidem. 72
3 Statutum ultimum,contrarium primo,debet attendi.conſ.49.n.2.Et eo magis ſi primum non derogat poſterioribus.n.3.ibi. 77
3 Statutũ excludens fœminas fauore maſculorum ſtatuitur factum..n.13 ibi.Et quid ſi alio ſtatuto caueatur,quod maſculinum concipiat fœmininum,& qualiter procedat.nu.14.ibi.& nu.37. 77
3 Statutum excludens dotatam intelligitur in hæreditate dotantis.nu. 15.ibi.Et quid ſi ſtatutum non loquitur ſimpliciter, ſed procedit ultra enumerando perſonas.nu.16.ibi.Et quid ſi non nominat eas copulatiue,ſed alternatiue.nu.17.ibi.Et an excludat a ſucceſſione perſonarum non nominatarum in ſtatuto nu.8.ibi. 77
3 Statutum excludens fœminas a ſucceſſione unius, non uidetur excludere a ſucceſſione alterius.nu.23.ibi. 77
3 Statuta ſunt ſtricti iuris,& non extendenda.num.26.ibi.Et ſunt ſortè præciſè,& obſeruanda ad unguem.nu.27.ibi.Potißimum cum loquũtur circa ſucceßiones.nu.28.ibi.& nu ſeq.29.& 30. 77
3 Statutum loquens in matre,uendicat ſibi locum in auia materna.nu. 50.ibi.& alijs ſeq. 77
3 Statutum diſponens,quod ſtatuta attendantur ad caſum ſimilem quæ caſum comprehendat.n.60.ibi.& n.80.& duob.ſeq. 77
3 Statuti uerba ſi non conueniunt,minime conuenit ipſius diſpoſitio.n. 63.ibidem. 77
3 Statutum excludens a ſucceßione matris,nõ uidetur excludere a ſucceßione auiæ maternæ.n.64.ibi.& alijs ſeq.Et quando tale ſtatutum eſt derogatorium iuris alterius appellatione matris non uenit auia.ibi.n.65.& 66. Et idem quod non ueniat, quando in ſtatuto ſit mentio de deſcendentibus & linea paterna ſeu maſculina. ibi. n. 67. prout idem quando extaret aliud ſtatutum quo caueretur uerba ſtatutorum debere intelligi ut iacent & ut ſonant ibid.n. 68. Vel quod non reciperent interpretationem.ibi.n.69.& diffuſius.numero. 89. & 90. 77
3 Statutum correctorium iuris communis loquens limitate & reſtrictè non debet extendi nec in conſequentiã trahi.n.70.ibi.& n.71.77
3 Statutum excludens dotatam in qua muliere dotata uerificetur. nu. 74.ibi. eo.
3 Statuti qualitas poteſt adaptari matri,& non auiæ maternæ. n. 79. ibidem. 77
3 Statuta non extenduntur ex identitate,ſeu maioritate rationis, etiã ſi unica ratio præſumpta poſſet tantum aßignari,quando alio ſtatuto diſponeretur,uerba ſtatutorum eſſe intelligenda,prout ſonant, & prout iacent,& quod non deberent recipere interpretationem.n. 90. ibidem. 77
3 Statutum conditum a laicis in terris eccleſiæ, non ualet quando eſt contra ius canonicum.conſi.51.n.18.& 19.Et quando non fuit a ſuperiore confirmatum.n.20.ibi. 82
2 Statutum loquens de inteſtato comprehendit furioſos,& ſimiles.cõſil.22.n.62. 67
2 Statutum non debet inducere abſurdum.n.63.ibi. eo.
2 Statutum loquens de moriente ab inteſtato comprehendit pupillum. n.64.ibidem. 67
2 Statutum loquens ab inteſtato non trahitur ad caſum teſtati.n. 72. ibidem. 67
2 Statutum loquens de moriente ab inteſtato uerificatur in pupillo. n. 76.ibi.In pupillo utraq; ſucceßio uerificatur,teſtati,& inteſtati. n. 77.ibi.Quod etiam & de iure proprio locum habet.n.78.ibi. eo.
2 Statutum laicorum loquens de rebus an, & quando comprehendat res eccleſiaſticas,& emphyteuticas.n.85.ibi. 67
2 Statutum interpretationem recipit ab alio ſtatuto,ſicuti lex communis ab alia lege.n.87.ibi. 67
2 Statutum loquens de uniuerſali ſucceſſione comprehendit etiam bona emphyteutica.n.88.ibi.& n.89.& ſeq. 67
2 Statutum ad ſucceßionem uocans aliquos, uidetur illis deficientibus uocare alios.n.93.ibi.& n.92. 67
2 Statuti validitas multa exigit.conſ.23.n.1. 70
2 Statutum excludens matrẽ a ſucceßione filij ualidum eſt.n.2.ibi. 70
2 Statutum prædictum an poßit priuare matrem a legitima.n.3. 70
2 Statutum an poſſit tollere legitimam.n.5.ibi. Et quo caſu legitimam poſſit tollere.n.6.ibi.n.7. 70
2 Statutum excludens matrem a ſucceßione filij conditum præſumitur fauore agnationis.n.8.ibi. 70
2 Statutum contra ius commune loquens in genere maſculino,an concipiat fœmininum.nu.9.ibi. 70
2 A uerbis ſtatuti,non eſt recedendum.n.10 ibi. eo.
2 Et in ſtatutis ſequi debemus literalem intellectum.n.11.ibi. eo.
2 Vbi habetur ſtatuti determinatio,ulterius non eſt quærendum.num. 12.ibidem. eo.
2 Vbi conueniunt uerba ſtatuti,ibi conuenit eius diſpoſitio.nume. 13. ibidem. eo.
2 Statutum excludens unam perſonam,uidetur alias excludere.n. 25. ibidem. 70

2 Statu-

2 Statutum non uidetur conſideraſſe agnationem ſi aliquo caſu uocat fœminas.nu.29.ibi. 70
2 Statutum excludens matrem a ſucceſſione filij an habeat locum in ſi lio pupillo.nu.31.ibi.& nu.32.& alijs ſeq. 70
2 Statutum loquens ab inteſta.non trahitur ad cauſam teſtati nu.41. ibi.& an ratio ſtatuti prædicti ita militet in pupillo ſicut militat in adulto.ibi.nu.43. 71
2 Statutum uocãs proximiores in primo gradu an excludat filium præmortui.conſ.37.nu.75.Et quid in inueſtitura uocante proximiores. nu.76.ibid. 107
2 Statutum inducens præſcriptionem cum mala fide an,& quando & quo caſu ualeat conſ.49.nu.38. 116
2 Statutum circa teſtamenti factionem diſponens obſeruandum eſt.cõſ. 50.n.3.Et quid ſi addit nouã formã,& nihil diſponit de ſolemnitatibus requiſitis de iure communi.nu.4.ibi. 127
2 Statutum derogans iuri ciuili,quo ad unam ſolemnitatem, non dicitur derogare alijs.nu.5.ibi. 127
2 Statutum correctorium ſtrictiſſime eſt interpretandum.n.6.ibi. eo.
2 Statuta excludentia fœminas a ſucceſſionibus propter maſculos ualent.conſi.54.nu.3. Etiam ſi eas excludat ex teſtamento.numero.3 ibidem. 132
2 Statutum permittens patri relinquere aliquid filiæ excluſæ a ſucceſſione non intelligitur de modico,ſed ad beneplacitum.nu.4.ibi. Et talis poteſtas relinquendi intelligitur eſſe conceſſa,in caſu quo extarẽt maſculi.nu.5.ibi. 132
2 Statutum unum declaratur,& ſuppletur per aliud.n.10.ibi. eo.
2 Statutum concedens patri facultatem relinquendi filiæ certam partẽ & non ultra,an ſit ualidum & tollerabile.nu.11.ibi. 132
2 Statutum tollens liberam teſtamenti factionem reſtringendum eſt, ut minus lædat ius commune,quam ſit poſſibile.nu.23.ibi.Nec locũ habet niſi in caſibus in eo expreſſis.nu.24.ibi. 132
2 Statuta interpretationem paſſiuam recipiunt.nu.30.ibi. eo.
2 Statutum excludens matrem ſtante patre an habeat locum ſi extaret patruus,& ſoror utriuſque coniuncta.nu.36.ibi. 132
2 Statutum præferens agnatos fœminis non habet locum,quando extarent fœmina pater,& agnati.nu.37.ibi. eo.
2 Statuti ratio, locum habet in caſibus perſonis expreſſis, & nominatis,& non in alijs.nu.39.ibi.Et ſi nulla ratio exprimitur,ad extenſionem ſtatuti argui non poteſt.ibi.nu.40. 132
2 Statutum antiquum non cenſetur a ſecundo derogatum,nec a reformatione,niſi expreſſe illud dicatur.conſ.56.nu.28. 135
2 Statutum excludens fœminas ab inteſtato non habet locum in cauſa teſtati conſ.61.nu.12. 142
2 Statutum excludens a ſucceſſione fœminas,contemplatione aliquorũ uidetur alios uocare.conſ.66.nu.6. 148
2 Statutum correctorium iuris communis, ſtrictiſſimè interpretandum.nu.6.ibi. 148
2 Statutum corrigens ius commune obſeruandum eſt reſpectu eorũ quæ corriguntur.nu.7.ibi. eo.
2 Statutum corrigens ius commune non capit interpretationem deuiatem a correctione.nu.8.ibi. 148
2 Statuti uerba ſeu diſpoſitio interpretanda eſt,ne reddatur eluſoria.n. 9.ibidem. 148
2 Statuti uerba aliquid operari debent,ne ludibrio cenſeantur appoſita.nu.10.ibi.& nu.ſeq. 148
2 Statutum non uidetur diſponere in caſu omiſſo,quem potuit exprimere,& non expreſſit.nu.13.ibi. 148
2 Statuti diſpoſitio,quamuis dura obſeruanda eſt.numero.15.ibidem. & num.14. 148
2 Statutum excludens a ſucceſſione fœminas dummodo dotentur a maſculis fœminæ poſſunt dotem petere.conſ.68.nu.1. 150
2 Statutum unius ciuitatis excludens fœminas a ſucceſſione,an & quãdo locum ſibi uendicet in bonis exiſtentibus extra territorium,& iuriſdictionem ſtatuentium nu.8.ibi. 150
2 Statutum diſponens quod ſuccedant fratres,& filij fratrum non exiſtentibus aſcendentibus uel deſcendentibus non excludit matertera, nec amitam,nec earum filios.conſ.78.nu.20. 162
2 Statutum loquens in cauſa inteſtati non uendicat ſibi locum in caſu teſtati.nu.21.ibi. eo.
2 Statuta ſtrictiſſimi iuris ſunt & ſtrictiſſime debent intelligi. nu.22. ibidem. eod.
2 Statutum interpretari debet,ut minus corrigat ius commune,quam ſit poſſibile.nu.23.ibi. eod.
2 Statutum prædictum uidetur euanuiſſe,ut bona conſeruentur in familia,& agnatione.nu.26.ibi. 162
2 Statutum excludens fœminas ſtantibus maſculis, illis deficiẽtibus uidetur fœminas uocare.nu.31.ibi. 1
2 Statutum excludens fœminas,ſi maſculi extant neceſſe eſt qualitatem illam uerificari,ut fœminæ excludantur.nu.33.ibi. e.
2 Statuti diſpoſitio ceſſat,ſi qualitas in eo requiſita non poteſt uerificari.nu.34.ibi. eo
2 Statutum excludens fœminas propter maſculos,ut locum habeat neceſſe eſt,quod adſint maſculi tempore quo defertur & acquiritur ſucceſſio.nu.35.ibi. 162
2 Statutum uocans fratres,& ſucceſſiue ſorores intelligitur de fratribus utrinque coniunctis,uel de conſanguineis tantum ex parte patris nec comprehendit fratrem uterinum tantum.conſ.84.nu.5. 170
2 Statutum an interpretetur & intelligatur ſecũdum quod intelligitur & interpretatur ius commune.nu.11.ibi. 170
2 Statutum reſtringitur etiam ſi nihil operaretur ne quis ex eo damnũ indebitè patiatur.nu.12.ibi. fol.eod.
2 Statutum an interpretari debeat,ut aliquid operetur.nume.13.ibi. & nu.14.15. 170
2 Statutum reſtringi,& interpretari debet ne quis indebite lucrũ perdat.nu.14.ibi. 170
2 Statutum interpretationem paſſiuam recipit a iuramento,commune. nu.15.ibi. eo.
2 Statutum uocans ad ſucceſſionem fratrem,& ſororem, non propterea excludit matrem.nu.17.ibi. 170
2 Statutum uocans patrem ad ſucceſſionem,in cuius defectum uocat, alios,non propterea excludit matrem & ſororem defuncti. numero. 18.ibid. eo.
2 Statutum excludens ſororem propter patruum, non habet locum in filijs patrui.n.19.ibi. 170
2 Statutum admittens aliquos ad ſucceſſionem, & excludens aliquos ſtricte debet intelligi.nu.20.ibi. eo.
2 Statutum uocans certam perſonam,ut illa ſuccedere poſſit,aliam debet excludere.n.24.ibi. 170
2 Statutum uocans aliquem ad ſucceſſionem,interpretatur, ut ille uocatus ſit habilis,& ſucceſſibilis.nu.25.ibi. eod.
2 Statutum diſponere põt, ut quis ſit hæres alicuius dũ uixerit,& poſt mortem deſinat,& alius efficiatur hæres directo.conſ.85.n.3. 172
2 Statutum cum ſit ſtricti iuris,loquens de ſucceſſione filij ſeu fratris, non debet extendi ad ſucceſſionem nepotis.nu.7.ibi. 17
2 Statutum loquens per uerbum uniuerſale,omnes comprehendit. nu. 11.ibidem. eod.
2 Statutum excludens fœminas propter maſculos,illis deficientibus fœminas admittit.n.16.ibi. 172
2 Statutum excludens fœminas dotatas non uidetur eas excludere niſi dote data,& conſtituta.n.20.ibi.& nu.21.51.51.& ſeq. eo.
2 Statuta obſeruanda ſunt eo loco,quo emanarunt.n.22.ibi. eo.
2 Statutum excludens fœminas,& uocans maſculos,ualidum eſt.nu.c.
2 Statutũ mandans filiam dotari à fratribus excludit eam a ſucceſſione,& ſolum illi dat facultatem petendi dotem.n.54.ibi. 17
2 Statutum excludens ſororem a ſucceſſione fratris mortui ab inteſtato propter maſculos,ualidum,& firmum eſt.n.55.ibi. 17
2 Statutum excludens fœminas,& uocans fratrem defuncti interpretari debet,ſecundum ius commune.conſi.100.n.4. 199
1 Statuta contraria debent ad concordiam reduci conſ.44.n.14. 5
2 Sterilitas,& ætas maior a pari procedunt ad generationem impediendam.conſi.29.nu.51.& nu.52.67.68.78.& 79. 91
4 Sterilitas plurimum attenditur in damnum mulieris ſterilis.conſ.52. numero.46. 64
1 Stilus obſeruandus.conſi.44.nu.8. 100
1 Stilus curiæ habet uim legis.nu.17.ibi. 100
1 Item facit ius.nu.19.ibi. 100
1 Stilus notariorum circa originale,& radicem uarius.conſ.104.n.63 Et attenditur.nu.74. 191
2 Stilus ſupremorum principum attenditur,& conſideratur.conſi.12 nume.141. 21
2 Stilus ipſorum probatur ex inſpectione aliorum priuilegiorum.num. 142.ibidem. eod.
2 Stilus ſolitus concedentis priuilegium attenditur. conſilio. 14. numero.42. 38
2 Stilus,conſuetudo,& obſeruantia notariorum attendi debet.conſ.27 nume.30. 86
2 Stilus notariorum,ut rogati de inſtrumento primo conficiunt ſcripturam in uno folio,quod ponunt in filza ſeu baſtardello, demum illam ſcribunt extenſe in eorum libro,nominato extenſorum,demum illam in libro extenſorum tranſcribunt publicũ inſtr.quod partibus ex ſo

lent dare.conſ.: 8.nu.21. 89
3 Stilus loci,in quo iudiciũ agitatur attendi debet.cõſ.108.n.87. 170
4 Stilus curiæ,qualiter colligatur,& probetur.conſ.14.nu.8. 27
4 Stilus attendi debet,& obſeruari,& ſecundum illum iudicandum eſt nu.9.ibid. 27
4 Stilus curiæ circa interpretationem indulgentiarum qualis ſit.nume. 13.ibidem. 27
4 Stilus ſcribentis attendi debet.conſ.20.nu.7.& 8. 32
4 Stilus an,& quando attendi debent. conſ. 112. nu. 12.Et qualiter ſit probandus.nu.13.ibi. 128
4 Stilus attendi debet.conſ.112.nu.4. 129
4 Stilus cancellariæ attendi debet.conſ.128.nu.24. 158
4 Stilus quando papa uult derogare generali reſeruationi.conſil. 128. numero.11. 144
4 Stilus probandus eſt.conſ.168.nu.15. 178
3 Stipitis appellatione,qui ueniant.conſ.47.nu.53. 73
3 Stipitis,domus ſeu caſatæ appellatione,qui ueniant.nu.54.ibi.An capiantur iſta pro familia,& an ueniat fœmina.n.55.ibi.Et quid ſi eſt nupta alteri.nu.56.ibi. 73
3 Stipitis domus ſeu caſatæ appellatione,qui ueniant.conſ.35.nu.3.60. & nu.4.Et an capiatur pro familia.nu.4.ibi. Et an ſub iſtis nominibus comprehendatur fœmina.n.5.ibi.& n.29.& alijs. Dicitur enim de familia,ſi deſcendit ex maſculo.ibi. 53
2 Stipulari poteſt quis alteri,quando in conſequentiam ſua intereſt.cõſil.12.nu.23.Idem conſiderata æquitate cano.& interueniente iuramento nu.24.ibi.Et ſi per ſtatutum idem diſponeretur, quod ualidum eſt.nu.25.ibid.Per alium non habẽtem commodum,poteſt alijs quæri commodum.ibi. 28
1 Stipulari alteri quis poteſt,& ualet iure canonico ſtipulatio. conſil. 81.num.1. 149
1 Stipulari in feudis alteri quis poteſt.conſ.6.nu.24. 17
1 Stipulationes & cõuentiones ſunt ſtricti iuris,& omiſſũ habetur pro omiſſo,ſed contra.conſ.32.nu.9.& nu.72.& alijs.7.ſeq. Non licet recedere a uerbis,quæ declarant eius formam,& qualitatem.nume. 10.ibidem. 84
4 Stipulator poteſt exigere pœnam,in quam promiſſor incidit, uerum in d cta quantitate computari debent expenſæ factæ per promiſſorem de uoluntate ſtipulatoris licet pro parte illas fecerit,minime adimplẽdo totum,quod promiſerat conſ.34.nu.47. 90
1 Stipulatio facta nomine alterius ualet,illo ratum habente.conſil.82. numero.3. 149
1 Stipulatio pœnalis,uel ſimilis,incipiens a præcedenti conuentione nõ committitur,niſi promiſſor ſit in mora conſ.109.nu 7. 204
1 Stipulatio de rato prætoria eſt,& ex ea quis obligatur.nu.9.ibi. 209
3 Stipulatio ſi facta eſt hæredibus quibuſcunque,tunc ueniunt etiã hæredes extranei & fœmina.conſ.71.nu.42. 124
3 Stipulatio an poßit celebrari per epiſtolam conſ.89.nu.33. 152
3 Stipulatio facta alteri ualet de iure canonico,ſi appoſitum fuit iuramentum.conſ.107.nu.51. 169
4 Stipulatio ſtricti iuris eſt,& omiſſum habetur pro omiſſo tamen comprehenditur caſus ex ueroſimili mente ſtipulantis. conſ. 72.n.67. 98
4 Stipulationibus & conuentionibus ſtricti iuris,uenit illud tantũ,quod eſt expreſſum.conſ.21.nu.16. 32
1 In ſtipulationibus omiſſum habetur pro omiſſa.conſ.78.nu.52. 144
2 Studium ſeu armarium ſi legatur,an uideantur legati libri in illo exiſtentes.conſ.80.nu.23.& 24. 165
2 SVBARRATIO poſt aliqua uerba an ſufficiat.conſil.15.numero.21. 39
4 Subarratio quandoque appellatur matrimonium.conſ.60.nu.48. 76
4 Subarratio quæ fit per tranſmiſſionem annulli,neceſſario non probat matrimonium.ibi. eo.
1 Subſcriptio ita obligat ſicut ſcriptura principalis.conſi.47.n.6. 104
2 Subſcriptio manu propria facta obligat ſubſcribentem ſicut obligat ſcriptura.conſ.93.nu.5. 266
1 Subſcriptio idem operatur quod propria ſcriptura. conſil. 102. numero.57. 186
1 Subſcriptio facta ratione officij non nocet.nu.74 ibi.Et idem,quando quis ſe ſubſcripſit actus qui muto ſubſcribente poterat celebrari. nume.75.ibi.Et idem quando ſubſcriptio ſit alieno nomine. numeru. 76.ibidem. eod.
1 Subſcriptio notarij,& publicatio faciunt præſumi rogitum.conſ.104 numero.71. 191
1 Subſcriptio neceſſaria eſt, quæ dat robur.conſilio. 11. nume. 123. & 124. 30
2 Subſcriptio ſola ita probat,ſicut propria ſcriptura. conſilio. 19. numero.107. 55
3 Subſcriptio,& publicatio facta per notarium probat rogitum ipſius. conſ.61.nu.4. 100
3 Subſcriptio alienius inducit ſcientiam ſubſcribentis.conſ.88.nu. 34. Idem in eo qui appoine ſigillum.ibi. 149
1 Subditi poſſunt contradicere ne dentur in feudum alijs, & inuiti per directum dominum in alium transferantur.conſ.11.nu.70 Nẽ poſſent habere dominum duriorem.nu.71.ibi. Et quia intereſſet ipſorũ dominos moram trahere apud eos.nu.73.ibid. Et intereſſet ipſorum non habere plures dominos.nu.72.ibid. Et ut pecunia ibidem expendantur & non extrahantur.nu.74.ibi.Tamen ſi ſubditi ſemel conſenſerant & ſoliti ſunt dari & transferri in alium non poterunt poſtmodum contradicere.nu.75.ibi.& nu.78.80. 48
1 Subditi eſſe ſoliti non debent deficere ab ea ſeruitute,in qua nati ſunt nu.90.ibi.Non inconuenit quod ſubditi habeant plures dominos.nu. 91.ibid.Non conſideratur circa iſta,quod domini debeant eſſe præſentes uel abſentes.nu.93.ibi. 48
1 Subditi poſſunt contradicere,ut non dentur in feudum alteri per dominum directum,& ne alter inueſtiatur conſi.23.nu 92.Quia poſſunt habere dominum duriorem,& imponentem onera.n.93.ibi. 48
1 Subditorum intereſt non habere plures dominos.nu.94.ibid.ſed contra.nu.107.& 108.Et quando feudatarij habent moram trahere alibi.nu.85.ibi.& nu.109.& 110. 48
1 Subditi quando ſunt ſoliti dari in feudum,poſſunt reiterato dari etiã ipſis contradicentibus & inuitis.nu.96.ibi. Et quia quando iterum dantur,non eſt noua infeudatio,ſed potius exequutio primæ. nu. 97. ibi.Et quia ſolita infeudari poſſunt reiterato concedi,ex quo in feudalibus attenditur ultimus ſtatus.nu.98.ibi.Maximẽ quando fuerunt pluries reiterata,& per ſecula,& tempus in quorum contrariũ non extat memoria.nu.100. 48
1 Subditi ſtante conſuetudine infeudandi poſſunt iterum in feudum dari inuiti & contradicentes conſi. 23. nu. 101.Et quando ſemel conſenſerunt non poſſunt ulterius contradicere.ibi.nu.201.Prout etiam non poſſunt quando cum territorio toto transferantur in alium, & non ſeparatim.ibi.nu.203.Et quando tranſlatio & conceſſio facta eſt ex certa ſcientia & de plenitudine poteſtatis,& cum clauſula nõ obſtantibus.ibi.nu.204. 51 & 52
1 Subditi transferri poſſunt in alium in caſu neceſſitatis etiã etiam inuitis,& contradicentibus.ibid.nu.106. eo.
1 Subditus quis dicatur,conſ.182.nu.50. 149
1 Subditi.Non ſubditi per Imperatorem legitimati, non propterea deſinunt eſſe ſubditi dominorum ipſorum.conſ.1.nu.17. 2
2 Subditi domini,adhuc remanent ſubditi illius licet imperator ibidem exerceat actum iuriſdictionis uoluntariæ.conſ.10.nu.125. 12
3 Subditus dicitur propriẽ,& ratione domicilij & ratione originis maximẽ ſi in loco domicilij habet maiorem partem bonorum.conſi.11. nu.14.15. 20
4 Subditorum bona particularia pro bono communi & publico poſſunt exponi.conſi.68.nu.142. 85
1 Sublato conſequente cenſetur ſublatum & antecedens. conſilio. 97. numero.60. 174
1 Subhaſtatio requiritur in alienationibus rerum minorum.conſi. 99. numero.15. 181
1 Subhaſtationes etiam neceſſario interuenire debent conſil. 98. numero.10. 178
1 Subiectum poſita,& paſculorum eſt ſuper re ſtabili & immobili.cõſ. 84.nu.3.Tale ius eſt incorporale & in eo datur quaſi dominium. n. 4.ibid.Tale ius perſonale eſt competens perſonis ſuper re ſtabili.nume.5.ibidem. 153
4 Sublato principali non conſiderantur ſequentia conſ.164.n.9. 146
3 Sublato reatu periurij hæredibus uxoris iurãtis,competunt ea remedia,quæ competerent ipſi uxori.conſi.75.nu.26. 133
4 Subſidium charitatiuum adeo eſt debitum, uti minui non poſſit per ſtatuta capituli ſede uacãte.Implorari poteſt ex iuſtis cauſis & quæ ſint iuſtæ & rationabiles.conſ.105.nu.2.& 3. 123
4 Subrogatio ſurreptitia nulla eſt conſ.47.nu.45. 58
4 Subrogatio odioſa eſt,et non concedenda.nu.46.ibi.Et quid ſi ille cui ſubrogatur erat uitioſus poſſeſſor.ibi.nu.47. eo.
1 Subrogatio nanciſcitur locum illius cui ſubrogat. conſilio. 43. numero.17. 98
3 Et conſ.43.nu.54.et 93.fo.55.et conſi.105.nu.1. 66
4 Et conſi.73.nu.8. 101
4 Subrogatus in locum et ius alterius gaudere debet eodem iure, quo gaudebat ille cui ſubrogatus eſt conſi.47.nu.14. 58
3 Subrogatus ſapit naturam eius,in cuius locum ſubrogatur. conſi-

ſilio

filio.43.nu.54.& 93. 66

1 Subſtantia ſpiritus, & conſenſus deficit in contractu ſimulato.conſil. 53.nume.11. 113

4 Subſtantia gratia quando eſt ſurreptitia, etiam clauſula ſurreptitia iudicantur conſ.99.nu.25. 119

3 Subſtantiam & effectum magis, quàm uerba conſiderare debemus. conſ.89.nu.16. 132

1 Subſtantiale feudi non eſt ſeruitium ſed fidelitas.conſ.22.n.22. 45

4 Subſtantiale fideiuſſionis eſt obligatio principalis.conſilio.112.numero.25. 128

1 Subſtitutio non cadit, quando electa eſt induſtria perſona. Et iſto caſu procurator, etiam ad negotia non poterit ſubſtituere.conſi.47.nume.88.& 89. 103

2 Subſtitutio pup.facta filio naturali ſi reddetur ualida poſtmodum legitimatur conſ.1.nu.31. 2

2 Subſtitutio ad fideicommiſſum an poſſit tolli per reſcriptum. numero.48.ibidem. 2

2 Subſtitutio fideicommiſſaria inducitur per uerbum fideicommiſſum. conſ.14.nu.4. 37

2 Subſtitutio fideicommiſſaria dicitur quando confertur poſt mortem grauati.nu.5.ibi. fo.eo.

2 Subſtitutio fideicommiſſaria dicitur quando apponitur conditio, ſi ſine liberis.nu.6.ibi. eod.

2 Subſtitutio fideicommiſſaria dicitur quando confertur poſt puberem ætatem.ibi.no.7. eod.

2 Subſtitutionis primus gradus ſi locum habet alij ex illo ſequentes et dependentes ceſſant.conſ.14.nu.8. 37

2 Subſtitutio compendioſa quibus uerbis concipiatur. conſil. 18.numero.1. 49

2 Subſtitutio conditionalis purificatur conditione ſubſiſtente. ibidem. nu.4.& 5. eod.

2 Subſtitutio ſecunda dependens a prima, euaneſcit ſublata & deficiente prima, quod declaratur.conſ.18.nu.7.& nu.44.& ſeq. 58

2 Subſtitutio per uerba ſupradicta facta puberi compendioſa eſt. ibidẽ numero.14. eo.

2 Subſtitutionis conditionalis caſus ueniſſe dicitur conditione purificata.ibi.nu.17.& 18. eo.

2 Subſtitutiones duæ unita operantur, ut una ſumat de natura alterius, & econtra.ibi.nu.27. eo.

2 Subſtitutio prima defecta minimè annullat ſecundam nam licet deficiat primus gradus non deficit ſecundus.nu.38.ibi. 50

2 Subſtitutio fideicommiſſaria duplex, ſi deficit prima, tamen habebit locum ſecunda nu.39.ibi. 50

2 Subſtitutio facta intelligitur, ſecundum inſtitutionem.n.75.ibi. 51

2 Subſtitutio facta ſub duplici conditione requirit purificationem, & implementum ambarum.conſ.19.n.2. 53

2 Subſtitutio compendioſa continet fideicommiſ.& uulgarem. numero. 91.ibidem. 53

2 Subſtitutio compendioſa, quæ ſit & ex quibus inducatur.n.170.ibi. & 171.& 172. 33

2 Subſtitutio compendioſa continet fideicommiſſariam.conſilio.26.nume.1. Maximè quando facta eſt filijs puberibus. nume.2.ibidem. Et quando appoſitum eſt uerbum diſtributiuum, quandocunque. nume.3.ibidem. 81

2 Subſtitutio conditionalis purificatur per euentum conditionis, & dicitur eius dies ceſſiſſe.nu.6.ibi.& nu.7. 81

2 Subſtitutio compendioſa continet fideicommiſſariam & inducta dicitur, quando appoſita eſt conditio, ſi grauatus decederet ſine filijs.cõſ. 30.numero.12. Item quando appoſita eſt dictio diſtributiua temporis.numero.13.ibidem. Item quando facta apparet poſt mortem inſtitutorum eorum hæredum in defectum deſcendentium. numero. 14.ibidem. 81

2 Subſtitutio facta poſt mortem plurium & ab ultimo moriente, & in tota hæreditate, an inducat reciprocam ſubſtitutionem in perſonis inſtitutorum.nu.20.ibi. Et an iſto caſu fideicommiſſum cenſeatur factũ in portionem illius ultimi tantum nu.21.ibi. Et quid ſi facta fuit propter illam cauſam, ut bona perpetuo peruenirent de hærede in hæredem.ibi.nu.23. 81

2 Subſtitutio facta ſub illa conditione, ſi inſtitutus deceſſerit ſine filijs euaneſcit relictis filijs, poſitis ſub conditione. conſilio. 31. numero. 1.& 2. 96

2 Subſtitutio pupillaris reciproca facta perſonis imparibus ao & quãdo locum habeat ſi pupillus mortuus eſt.conſ.36.nu.32. 33.& ſeq. Et quid quando apparet de mente teſtatoris, licet facta ſit perſonis imparibus.nu.34.ibid.& num.33. Et quid quando reciproca eſt ſimplex ſed cum illa adiecta eſſet compendioſa, & fideicommiſſaria. nu 36.ibidem. 104

2 Subſtitutio facta poſt mortem inſtituti, & in defectum filiorum fideicommiſſariam inducit.conſ.37 nu.11. 106

2 Subſtitutio facta puberibus, fideicommiſſariam importat. numero. 13.ibidem. 106

2 Subſtitutio fideicommiſſaria collata in futurum euentum conditionalis eſt.nu.15.ibi. 106

2 Subſtitutio facta ab ultimo decedente ſine maſculis in tota hæreditate, inducit reciprocam ſubſtitutionem inter omnes liberos, & deſcendentes.nu.38.ibi. 106

2 Subſtitutio facta perſonis imparibus quam ſpeciem ſubſtitutionis inducat.conſ.41.nu.1. Et quid ſi eſt facta per uerba reciproca.num.2. ibi. Et quid ſi eſt facta extraneo.n.3.ibi. Et quid ſi eſt facta alicui nõ nato nec concepto uiuente teſtatore.nu.4.ibi. 113

2 Subſtitutio facta per illa uerba, uos inuicem ſubſtituo, an inducat cõpendioſam, & fideicommiſſariam, uel uulgarem tantum, & directam alijs præced.nu.5.ibi. 113

2 Subſtitutio in dubio iudicatur directa, & non fideicommiſſaria. num. 12.ibidem. 113

2 Subſtitutio habens tractum ſucceſſiuum in futurum inducit fideicommiſſariam.nu.21.ibi. 113

2 Subſtitutio pupillaris excludit matrem pupilli .nu.22.ibi. 113

2 Subſtitutio reciproca facta per uerbum commune, habens tractum futuri temporis fideicommiſſariam inducit. nume.30.ibidem.& numero.31.47. 113

2 Subſtitutio facta poſt mortem, uerificatur in fideicommiſſaria etiam poſt hæreditatem aditam.nume.33.ibidem. Et idem quando facta eſt ſub memoratione mortis, & plura tempora complectitur. numero. 34.ibidem. 113

2 Subſtitutio reciproca iuncta cum compendioſa comprehendit fideicõmiſſum.conſi.41.nu.35. 113

2 Subſtitutio reciproca, ex mente teſtatoris continet fideicommiſſariã conſi.41.nu.36. 113

2 Subſtitutio facta de filijs, & nepotibus, ac deſcendentibus ex eis intelligitur factu ordine ſucceſſiuo, nu.63. 113

2 Subſtitutio facta, ſi inſtituti decederẽt an uerificetur uno decedente conſi.42.nu.1. 115

2 Subſtitutio facta pluribus, ſi decederent ſine filijs, cenſetur facta unicuique ipſorum.nu.9.ibi. 115

2 Subſtitutio fideicommiſſaria facta poſt mortem plurium inſtitutorum inter eos an uideatur inducere reciprocam ſubſtitutionẽ & quando.nu.23.ibi. 115

2 Subſtitutio facta poſt mortem plurium an reſoluatur in numerum ſingularem, perinde, ac ſi facta eſſet unicuique illorum.conſi.43.nu.2. Et quid, ſi teſtator in ſpecie, ſubſtituit uni, & alijs filijs ſuis, an ſubſtitutio iſto caſu dicatur eſſe facta ab ultimo moriente.nu.3.ibi. Et quid ſi teſtator non dixit de omnibus filijs ſed uſus eſt dictione diſtributiua.nu.4.ibi. 117

2 Subſtitutio facta ultimo morienti in tota hæreditate inducit inter illos inſtitutos reciprocam ſubſtitutionem.nu.8.ibi. Et quid ſi adeſt perſona quæ ex præſumpta mente defuncti excluderet ſubſtitutum. ibidem nu.9. 117

2 Subſtitutio facta poſt mortem plurium, an & quando dicatur facta ultimo morienti.nu.13.ibi.& alijs præced. eo.

2 Subſtitutio facta, ſi decederent inſtituti ſine filijs compendioſa eſt.nume.19.ibid. 117

2 Subſtitutio uulgaris & pupillaris, facta pluribus reſeruat ius accreſcendi, & legitimam ſucceſſionem, non tamen inducit fideicommiſſum.nu.20.ibi. 117

2 Subſtitutio expreſſa, an euaneſcat per illam tacitam reciprocam inductam inter plures grauatos quibus ſucceſſiue ſubſtitutio facta fuit nu.21.ibid. 117

2 Subſtitutio fideicõmiſſaria facta per mortẽ plurium inſtitutorũ ab ultimo moriente, & in tota hæreditate cenſetur per prius reciproca facta inter ipſos ſubſtitutos.nu.15.ibi.& nu.27. 117

2 Subſtitutio facta poſt mortem plurium, & in omnibus bonis, uidetur eſſe facta in ultimo moriente.nu.26 ibid. Et quid ſi ſubſtitutio facta eſt ſimpliciter ſeu nomine collectiuo, an præſumatur facta ultimo morienti quando ſupereſt perſona quæ ex præſumpta mente defuncti excludit ſubſtitutum .nu.28.ibid. Et quid ſi facta eſt filijs teſtatoris inſtitutis, & decendentibus.nu.29.ibi. Et quid ſi facta eſt poſt mortem aliquorũ, & ſimpliciter, uel facta eſt poſt mortẽ omniũ n.30.ib. 117

2 Subſtitutio facta in toto, & poſt mortẽ plurium an dicatur facta ab ultimo, ita ut inter inſtitutos non dicatur inductum fideicommiſſum

reciprocum.nu.33.ibi.& ſeq. Et quid ſi occurreret aliqua qualitas, ut puta, ſi conditio ſubſtitutionis fuit uerificata in perſonam primi & non in perſonam ult.nu.34.ibi.& 33. Vel ſupereſt perſona deſcendens a teſtatore nu.35.ibi. 117

2 Subſtitutio facta uni filio & alijs filijs, an & quando inducat ſingulos cenſeri grauatos in portione ſua. et quid ſi facta eſt diſtributiue, uel ſimpliciter & ſupereſt perſona prædicta.nu.44.ibi. 117

2 Subſtitutio fideicommiſſaria facta in toto, & ultimo morienti, & adeſt perſona prædicta, illa uenit, non per uias legitimæ ſucceſſionis, ſed uirtute fideicommiſſi ne alias teſtatoris uoluntas eluſoria reddatur. nu.64.ibi. 117

2 Subſtitutio expreſſa non facit ceſſare tacitam caſu quo tacita conſideratur principaliter, & de per ſe.nu.76.ibi. eo.

2 Subſtitutio facta poſt mortem plurium poſitorum in cōditione ab ultimo moriente, & in tota hæreditate, non inducit reciprocum fideicōmiſſum inter ipſos inſtitutos, & grauatos.conſ.44.nu.19. 120

2 In reſtitutione reciproca, in quo inducitur fideicommiſſaria æqualitas ſeruanda eſt inter omnes perſonas.nu.30.ibi. eo.

2 Subſtitutio facta in tota hæreditate, & poſt mortem plurium an dicatur facta ab ultimo moriente.nu.17.ibi.& nu ſeq. Et quid ſi adeſt perſona quæ ex præſumpta mente defuncti excludit ſubſtitutum. nu.38.ibi.& n.37.& ſeq. Et qualis & cuius qualitatis debeat eſſe iſta perſona.nu.39.ibi. 120

2 Subſtitutio fideicommiſſaria diſtributiue, & ſingulis facta in perſonam uniuſcuiuſque hæredis decedentis ſine filijs, locum habet uno illorum decedente ſine filijs, nec opus eſt illam uerificari in perſonam omniū. conſ.48.nu.2. 125

2 Subſtitutio facta maioribus amplectens plura tempora compendioſa eſt, & fideicommiſſaria.conſ.53.nu.4. 131

2 Subſtitutio conditionalis purificata conditione effecta eſt pura, & ſuū effectum producit.nu.7.ibi.& nu 6.8.& 9. 131

2 Subſtitutio facta iure certa cum diſtributione temporum facta uerbis communibus admittit ſubſtitutum in totum pupillo moriente in pupillari ætate.conſ.59.nu.11.& nu.15. 138

2 Subſtitutio compendioſa reputatur, quando teſtator ſubſtituit grauata, caſu quo decederet ab inteſtato & ſine filijs. conſilio.62.numero.1. 142

2 Subſtitutio habens tractum in futurum tempus compendioſa reputatur.nu.1.ibi. 142

2 Subſtitutio uidetur reddi nulla quando inſtitutio effecta eſt quaſi caduca.nu.11.ibi. 142

2 Subſtitutio facta ſub una conditione ruit, ſi illa conditio non fuit adimpleta.nu.27.ibi. 143

2 Subſtitutio conueniens uerbis, & perſonis in dubio iudicanda eſt directa.conſ.73.nu.9. 155

2 Subſtitutio dubia qualiter ſit interpretanda.nu.13.ibi. 155

2 Subſtitutio eſt ſecunda inſtitutio.nu.16.ibi. eod.

2 Subſtitutio ad inſtitutionem refertur.nu.17.ibi. eo.

2 Subſtitutio facta pupillo, ſi deceſſerit inteſtatus interpretatur fideicommiſſaria.nu.29.ibi. eo.

2 Subſtitutio facta per illa uerba, hæredes mihi facio, non inducunt directam, ſed fideicommiſſariam ſubſtitutionem.nu.43.ibi. eod.

2 Subſtitutio faciens mentionem de pupillari ætate etiam facta teſtatori, non impedit pupillarem.nu.55.ibi. 155

2 Subſtitutio facta ſibi, uel alijs uerbis ſimilibus non impedit pupillarem.nu.54.ibi. 155

2 Subſtitutio collata poſt mortem, fideicommiſſum inducit, & compendioſam continentem fideicommiſſariam.conſ.75.nu.3. 157

2 Subſtitutio expirat, ſi grauatus mortuus eſt cum filijs: eſto quod filij poſtmodum moriantur ſine filijs. & nu.40.ibi. 157

2 Subſtitutio conditionalis redditur pro conditione, adimpleta, & uerificata.nu.13.ibi. 157

2 Subſtitutio compendioſa reſoluitur in fideicommiſſariam, quando facta eſt per uerbum commune.conſ.81.nu.1. 166.

2 Subſtitutio facta a matre filio puberi fideicommiſſaria eſt.numero.3.ibidem. eod.

2 Subſtitutio reciproca inter filios facta an contineat uulgarem tantū, uel etiam pupillarem.conſ.82.nu.1. 168

2 Subſtitutio uulgaris expirat poſt aditam hæreditatem.nu.3.ibidem. folio eodem. 168

2 Subſtitutio fideicommiſſaria, ſimpliciter facta filijs, ſemper in ſe continet illam conditionem ſi filij moriantur ſine filijs.nume.5.ibidem Et ſi filius moritur relictis filijs expirat ſubſtitutio fideicommiſſaria nu.6.ibi. 168

2 Subſtitutio prima ſi deficit, omnes aliæ ſubſtitutiones dependentes ab illa etiam expirant.conſi.86.nu.5. 174

2 Subſtitutio facta ſub conditione, ſi ſine filijs inſtitutus moriat, diſpoſitiue non uidetur eos uocare.nu.7.ibi. eo.

2 Subſtitutio conditionalis, non habet locum, ſi conditio deficit. nume. 33.ibidem. 174

2 Subſtitutio facta in uno caſu non extenditur ad alium fauore piæ cauſæ.nu.77.ibi. 174

2 Subſtitutio fideicommiſſaria conſideratur per uerbum moriatur. conſilio, 87.numero.1.Item & per diſtributionem quandoque. numero 2.ibidem. 177

2 Subſtitutiones dependentes a prima, locum ſibi non uendicant deficiente prima.nu.37.ibi. 177

2 Subſtitutio locum tantum ſibi uendicat in eo caſu quo diſponit.conſi. 90.nume.4. 182

2 Subſtitutio fideicommiſſaria eſt, quando apparet collata poſt mortē grauati conſ.91.nu.3. Et ſubſtitutio ſub hac forma facta includit cōpendioſam.nu.4.ibi. 184

2 Subſtitutio conditionalis per euentum conditionis efficitur pura & etiam dicitur ceſſiſſe, & eueniſſe.nu.6.ibi.& nu.7. eo.

2 Subſtitutio conditionalis expirat deficiente conditione. conſilio. 91. numero.1. 186

2 Subſtitutio facta in uno caſu, porrigi non poteſt ad alium.nume. 10. ibidem. eo.

2 Subſtitutio fideicommiſſaria continetur ſub compendioſa. numero. 19.ibidem. 186

2 Subſtitutio facta filio poſt pupillarem ætatem, directo inualida eſt. nu.20.ibidem. Suſtinetur tamen ſecundum aliquos in uim fideicom. nu.21.ibi. eo.

2 Subſtitutiones ſub una determinatione comprehenſa ſecundum ſubiectam materiam diuerſimode quandoque interpretantur. numero.31. ibidem. 187

2 Subſtitutio facta in uno caſu, trahitur ad alium ex coniecturata mēte teſtatoris.nu.48.ibi. 187

2 Subſtitutio collata poſt mortem inſtitutorum continet compendioſam & fideicommiſſariam.conſ.93.nu.4. 189

2 Subſtitutio facta per patrem filijs puberibus fideicommiſſariam cōtinet.nu.5.ibi. 189

2 Subſtitutio uerbis directis facta puberibus, & poſt aditam hæreditatem, ualebit iure fideicommiſſi.nu.9.ibi. 189

2 Subſtitutio in dubio non debet iudicari nulla, & inefficax. conſilio.99. 199

3. Subſtitutio, ualet inſtitutio & ſubſtitutio conditionalis, & ea purificata habebit effectum ſecus eſt in captatoria continente conditionē in futurum.conſ.58.nu.55.& 56. 58.

3 Subſtitutio fideicommiſſaria onus. & grauamen continet. conſi.41. numero.31. 62

3 Subſtitutio limitata ad certa bona faciunt fideicommiſſarium uniuerſalē, ſi teſtator id uoluit, & colligi poteſt ex uerbis per eum prolatis.conſ.43.nume.88.& nu.90 Et ſi ſunt uniuerſales in caſu alienationis, eadem ratione trahi in caſu mortis grauati.nu.91.ibid. 66

3 Subſtitutio fideicommiſſaria locum habet, etiam ſi in perſona unius grauati fuit uerificata.conſ.54.nu.6. 89

3 Subſtitutio fideicommiſſaria ceſſat hæreditate non adita. nu.duodecimo.ibidem. 89

2 Subſtitutio reciproca, directam inducit, & non fideicommiſſariā. conſilia.41.numero.8. 113

2 Subſtitutio inter inſtitutos quibus poſtmodum facta eſt an uideatur prius facta reciproca ſubſtitutio.conſi.42.nu.21.& nume.22.& ſequenti, & nu.25.& ſequen. 115

2. Subſtitutio an ſit facta pluribus, & an ſit facta ultimo morienti, multum differt.conſi.42.nu.39. 115

2. Subſtitutio quando facta eſt poſt mortem plurium, & ab ultimo moriente, & in omnibus bonis per eam inducitur tacitum & reciprocū fideicommiſſum inter ipſos inſtitutos, & grauatos, conſi.44.nu. 27. & nu.36.37.& ſequen. plenius. Tamen inter eos, non cenſetur prohibita alienatio in unum ex illis.nu.28.ibid. 120

2. Subſtitutio quando non eſt facta in tota hæreditate non inducit reciprocum fideicommiſſum inter ipſos inſtitutos, & grauatos. nu. 32. ibid.& nu.33. Et quid ſi in uno capite, facta eſt in toto.& in reliquis ſimpliciter.ibidem. 120

3 Subſtitutio facta uerbis directis per paganum poſt pupillarem ætatem inſtitutione poteſt ualere iure directo.conſi.54.num.25. Idem ſi poſt mortem primi inſtituti, alius fuit directo inſtitutus.ibi. 89

3. Subſtitutio facta a pagano, ualet in uim fideicommiſſi tantum quando fuit facta maiori, quando uero impuberi facta fuit directa, ualet

in pupillarem poſtmodum autem euaneſcit, uel erit fideicommiſſaria nu. 7. ibi. 89
2 Subſtitutio e generali, præferuntur illi, qui fuerunt prædilecti in inſtitutione. conſ. 61. nu. 46. 141
2 Subſtitutio prima ſi ruit alia ſubſtitutiones ſubſequentes redduntur inualidæ dependentes ab illa prima. conſ. 74. nu. 17. 156
3 Subſtitutio reciproca quando dicatur facta. conſi. 77. nu. 12. Et ſi eſt facta ab ultimo moriente in tota hæreditate inter illos ſubſtitutus dicitur reciproce facta. nu. 14. ibi. 135
3 Subſtitutio in tempus mortis collata compendioſa indicatur. conſ. 1. numero. 5. 2
3 Subſtitutio compendioſa inducitur ex illis uerbis, ſi inſtitutus ſine filijs decederet nu. 6. ibi. eo.
3 Subſtitutio compendioſa fideicommiſſariam ſub ſe continet numero. 8. ibidem. 2
3 Subſtitutio non habet locum niſi in caſu, de quo loquitur. conſilio. 3. numero. 24. 8
3 Subſtitutio conditionalis nihil ponit in eſſe, antequam conditio adimpleatur. conſ. 8. nu. 10. 15
3 Subſtitutio propter conditionem non adimpletam efficitur caduca & facit locum ſecundo ſubſtituto. nu. 36. ibi. 15
3 Subſtitutio facta uni perſonæ non extenditur ad aliam. conſil. 11. numero. 5. 19
3 Subſtitutio facta ſi inſtitutus ſine filijs decederet euaneſcit inſtituto moriente cum filijs. conſ. 13. nu. 1. & nu. 3. 21
3 Subſtitutio facta cum conditione, euaneſcit, conditione non adimpleta nu. 2. ibid. 22
3 Subſtitutio non poteſt porrigi ad caſum, de quo non loquitur. conſ. 14. numero. 7. 22
3 Subſtitutio facta ſub conditione, illa deficiente ceſſat. conſil. 15. numero. 1. 23
3 Subſtitutio facta ſub conditione, illa adimpleta locum habere debet, & exequenda eſt. nu. 2. ibi. eo.
3 Subſtitutio ſub duplici conditione facta, ut effectum ſortiatur, adimplementum utriuſque conditionis requirit. nu. 6. ibi. 23
3 Subſtitutio compendioſa reciproca continet ſub ſe, & pupillarem. numero. 9. ibi. & 16. 25
3 Subſtitutio compendioſa dicitur, quæ facta eſt poſt mortem filiorum. num. 13. ibid. 25
3 Subſtitutio expirat ſi uiuente grauato mortuus eſt ſubſtitutus. conſi. 20. nu. 14. 29
3 Subſtitutio facta in uno caſu, non porrigitur ad alium. nu. 18. ibid. & nu. 38. declaratur. & nu. 39. & 40. 29
3 Subſtitutio pupillaris directam ſubſtitutionem importat. conſilio. 24. numero. 3. 38
3 Subſtitutio pupillaris non præſumitur facta, ſi illo tempore filius erat pubes. nu. 10. ibi. Et dicto tempore facta præſumitur in uim fideicommiſſi conſtituta. nu. 11. ibi. & 12. 38
3 Subſtitutio compendioſa facta præſumitur quando poſt mortem alicuius fuit conſtituta. nu. 13. ibi. Idem quando complectitur plura tempora. nu. 14. ibi. Idem ſi facta eſt ſub illis uerbis, ſi inſtitutus deceſſerit ſine filijs. nu. 15. ibid. 58
2 Subſtitutio uidetur facta reciproca inter plures filios inſtitutos, ita ut excludatur ſubſtitutus per ius accreſcendi. conſ. 74. nu. 9. 156
2 Subſtitutio fideicommiſſaria conditionaliter facta intelligitur ex uerbis prolatis a teſtatore. conſ. 75. nu. 12. 157
2 Subſtitutio reciproca ſimplex, & non continens uerbum, habens aliquem temporis tractum non comprehendit fideicommiſſariam. conſi. 83. nume. 4. 168
3 Subſtitutio non habet locum in caſu, de quo non loquitur, & dicenti contrarium incumbit onus probandi. conſilio. 66. nume. 1. numero. 58. contra. 107
3 Subſtitutio facta poſt mortem plurium, reſoluitur in ſingularitates. conſ. 72. nu. 2. 126
3 Subſtitutio facta poſt mortem plurium collectiue nominatorum, ſeu poſt mortem plurium filiorum uidetur facta ultimo morienti. nume. 3. ibidem. 126
3 Subſtitutio facta, & limitata ad unum tempus, uno ſinito expirat. nu. 19. ibidem. 126
3 Subſtitutio facta ultimo morienti, & in tota hæreditate inducit reciprocum fideicommiſſum inter ipſos inſtitutos. nu. 39. ibi. 126
3 Subſtitutio ſi facta eſt poſt mortem plurium in tota hæreditate ſecundum aliquos non dicitur inductum tacitum fideicommiſſum inter inſtitutos. conſ. 72. nu. 40. 126
3 Subſtitutio tacita non poteſt reſultare, niſi colligitur ex uerbis expreſſis a teſtatore. nu. 42. ibi. 126
3 Subſtitutio tacita procedens ab expreſſa, interpretatur, & colligitur ſecundum qualitates, & conditiones appoſitas in expreſſa. numero. 54. ibidem. 126
3 Subſtitutio habens relationem ad aliam intelligenda eſt ſecundum qualitates, & conditiones illius ad quam refertur. nu. 55. ibi. 126
3 Subſtitutio tacita quando & quo caſu ceſſet per expreſſam. nume. 66. ibidem. 126
3 Subſtitutio compendioſa illa eſt, quæ plura complectitur tempora. conſ. 73. nu. 1. 128
3 Subſtitutio compendioſa continet pupillarem ſubſtitutionem. num. 3. ibi. item continet & fideicommiſſariam nu. 4. ibi. 128
3 Subſtitutio uulgaris expirat adita hæreditate nu. 12. ibi. 128
3 Subſtitutio fideicommiſſaria, non poteſt habere locum niſi adeatur hæreditas. nu. 13. ibi. eo.
3 Subſtitutio prima ſi fuit pupillaris, & ſecunda fuit compendioſa, & primus ſubſtitutus moritur ante inſtitutum admittetur ſecundus ſubſtitutus. nu. 14. ibi. & nu. 20. eo.
3 Subſtitutio prima effecta caduca, & inutilis nõ poteſt facere ſecundã utilem. nu. 18. ibi. 129
3 Subſtitutio pupillaris non tranſmittit ad ſecundum ſubſtitutum, decedente primo. ac deficiente. nu. 20. ibi. & nu. 23. 129
3 Subſtitutio facta ſub illa conditione, ſi moriatur ſine filijs, expirat extantibus filijs. nu. 22. ibi. eod.
3 Subſtitutio uulgaris locum ſibi uendicat in caſu impotentiæ. nume. 31. ibidem. eo.
3 Subſtitutio extenditur de caſu ad caſum ex uoluntate teſtatoris. nu. 42. ibidem. 129
3 Subſtitutiones comprehenſæ in compendioſa habent ſimilitudinem, et æquiparationem, ut eadem fieri debeat determinatio. nu. 49. ibid. & n. 51. Satis eſt dare ſimilitudinem in aliquo, licet & non detur in omnibus. nu. 52. ibi. 129
3 Subſtitutio uulgaris facta pluribus, non habet effectum, niſi purificetur in eo perſona omnium grauatorum. conſi. 44. nu. 9. 69
3 In uulgari ſubſtitutione pluralitas non reſoluitur in ſingularitatibus nu. 10. ibidem. 69
3 Subſtitutio uulgaris ſumit effectum ex caſu impotentiæ, & uoluntatis. nu. 6. ibid. 89
4 Subſtitutio notarij eſt actus uoluntarius, & non iuriſdictionis. conſi. 80. nu. 10. 107
4 Subſtitutio quando debet iudicari directa, uel fideicommiſſaria. conſ. 146. nu. 16. 151
4 Subſtituens procuratorem non uidetur ratificare geſta per eum, ſi ignorabat. conſi. 143. nu. 34. 148
3 Subſtitutus quando quis eſt ultimo morienti poſt mortem plurium. Illi dicuntur inuicem ſubſtituti & grauati. conſi. 53. nu. 42. 85
3 Subſtitutus de rebus ad eum peruenientibus, uirtute ſubſtitutionis, & fideicommiſſi libere diſponere poteſt, niſi aliter appareat grauatus. conſi. 11. num. 9. 19
3 Subſtitutus pupillariter excludit omnes alios, qui pupillo ab inteſtato poterant ſuccedere. conſ. 15. nu. 10. & alijs ſeq. 25
3 Subſtitutus ſub conditione, admittitur purificata conditione. conſ. 20. nume. 42. 29
3 Subſtitutus admittitur mortuo grauato ante teſtatorem. nu. 43. ibidem. fol. 25. 29
3 Subſtituto excluſo, propter defectum conditionis, excluſi etiam cenſentur eius filij, & deſcendentes ex eo. nu. 47. ibi. 29
2 Subſtituti ueniunt ad fideicommiſſum, eo ordine. quo admitterentur ab inteſtato. conſi. 30. nu. 46. 94
3 Subſtitutus uidetur datus uniuerſalis per excluſionem uniuerſalem. conſ. 43. nu. 48. & nu. 88. 66
3 Subſtituti qui dicantur. nu. 49. 66
3 Subſtituti quando ueniant æquis portionibus. conſ. 44. nu. 13. Et quid ſi uocantur in ſtirpes, & non in capita. nu. 14. ibi. & nu. 15. 69
3 Subſtitutus ad totam hæreditatem, non propterea dicitur directo uocatus. conſi. 54. nu. 37. Et hæreditatem capere debet de manibus grauati, & non iure proprio. ibi. 89
3 Subſtitutus per uerbum commune, non dicitur directo uocatus. ibidem. 89
3 Subſtitutus præmoriens grauato tranſmittit fideicommiſſum ad hæredes ſuos, quando adeſt coniecturata mens teſtatoris. conſil. 66. numero 76. 107
3 Subſtitutus primus, ſi præmoritur inſtituto admittetur ſubſtitutus. conſ. 73. nu. 10. Et procedit quando utraque ſubſtitutio eſt fideicommiſſaria. ibi. & nu. 21. 129

Subſt.

3 *Subſtitutas moriens ante grauatum nihil tranſmittit ad ſuos.oum^e. 17.ibidem.* 60
3 *Subſtitutus pupillaris occupat omnia directo & excludit omnes alio nu.27.ibi.* eod.
3 *Subſtitutas ſecundus non uidetur plus poſſe conſequi quam primus. nu.19.ibi.* eo.
3 *Subſtitutus primo pupillariter moriens ante inſtitutum,facit locum ſecundo ſubſtituto compendioſe.n.28.ibi.& alijs ſeq.* 129
3 *Subſtitutus ſubſtituti dicitur ſubſtitutus primi inſtituti.numero.29. ibidem.* 129
3 *Subſtitutus ſubſtitati quandoque admittitur ex uoluntate teſtatoris & non ſecundum ordinem & formam teſtamenti.n.33.ibi.* eo.
3 *Subſtitutus ſubſtituti admittitur ad omne illud ad quod admitti poterat primus ſubſtitutus.n.34.ibi.* eo.
3 *Subſtitatus ſecundo loco,deficiente primo,uenit ex perſona ſua propria.n.37.ibi.* 129
3 *Subſtitutus ſecundus non capit plus quam primus.n.39.ibi.* 129
3 *Subſtitutus ſub conditione ſi primus decedat ſine filijs illis extantib. an excludatur n.46.ibi.* 129
3 *Subſtitutus per uerbum commune in re certa, non dicitur ſubſtitutus in uniuerſo.conſi.74.nu.95.* 131
3 *Subſtitutus in uſufructu per uerbum commune non poterit conſequi proprietatem.n.46.ibi.* eo.
4 *Subſtitutus ſub conditione non poteſt conſequi ſucceſsionem,niſi conditione adimpleta.conſ.26.n.10.* 37
4 *Subſtitutus adminiſtrat,& tamen ius aliquod non habet. conſil. 39. numero.22.* 51
3 *Subſtitutus quando mortuus eſt ante grauatum, deducit rem in cauſam caduci.& facit expirare ſubſtitutionem.conſi 66.n.9.* 106
2 *Subſtitutus citandus eſt in legitimatione,& pariter quando legitimatus petit admitti ad fideicommiſſum.conſ.1.n.35.& 0.36.37.& 38.ſed contra.n.66.& ſeq.& n.80.& 81.* 2
2 *Subſtitutus præmoriens grauato,non tranſmittit ad ſuum hæredē ius fideicommiſsi.conſ.9.n.25,& n.26.* 18
2 *Subſtitutus non excluditur ſine dubio a legitimato, quando hæres fuit grauatus,ſi decederet ſine filijs ex legitimo matrimonio natis.cōſil.12.n.147.* 29
2 *Subſtitutus purificato fideicommiſſo per mortem grauati uenit.conſi. 14.nu.3.* 37
2 *Subſtitutus in defectum filiorum uidetur compendioſè ſubſtitutus.cōſil.18.n.12.* 50
2 *Subſtitutus ſub duplici conditione illis purificatis admittendus eſt ad fideicommiſſum ibi.n.20.* 50
2 *Subſtitutus poſt mortem plurium,an admittatur,ſi in perſonā unius tantum ſuit conditio purificata.n.64.ibidem & melius.numero.87. 88.89.* 51
2 *Subſtitutus mortuus,pendente conditione,non tranſmittit tale ius fideicommiſſi ad ſuos.nu.66.ibidem.& n.67.& 68.Et portio iſtius iā mortui,tanquam caduca,per ius accreſcendi acquiritur alteri fideicommiſſario coniuncto re,& uerbis.n.69.& n.70.* 44
2 *Subſtitutus admittitur,ſi in uno capite, quo uocatus eſt ſubſtitutio fuit uerificata.conſ.19.n.88.* 55
2 *Subſtitutus eligere poteſt per quam ſubſtitutionem uult uenire,quādo uocatus eſt ex pluribus ſubſtitutionibus.conſilio.76.numero. 40. Et quid,ſi teſtator expreſſe diſtribuit plures caſus,diſtinguendo uulgarem,pupillarem,& per fideicommiſſum.numero.41.ibidem. contra Deci.* 160
2 *Subſtitutus habens poteſtatem ſuccedendi pluribus ex uijs poteſt eligere illam,quam uult.conſ 41.n.52.* 113
2 *Subſtitutus moriens ante grauatum,& ante euentum conditionis,an tranſmittat ſpem ſubſtitutionis & fideicommiſſi ad ſuos,& quo caſu conſ.42.n.4.* 115
2 *Subſtitutus poſt mortem omnium,quando & quo caſu cenſeatur reſeruatā in plures inſtitutos, quibus ſucceſsiue facta fuit inſtitutio.n. 22.ibidem.* 115
2 *Subſtituti uocati in prima ſubſtitutione non admittuntur ex ſecunda, ſi prima euanuit.conſi.44.n.9.* 120
2 *Subſtitutus ſub conditione,ſi grauatus moriatur ſine filijs, an poſsit uenire illo relinquente uno filio.conſ.58.n.1.& n.3.& ſeq.* 137
2 *Subſtitutus pupillaris excludit in totum matrem pupilli.numero.17 ibidem.* eo.
2 *Subſtitutus pupillaris capit omnia bona,quæſita pupillo,tam ex parte patris quam aliunde.conſ.50.n.4.* 138
2 *Subſtitutus in re certa per uerba communia,non admittitur ad uniuerſam hæreditatē illius,cui fuit ſubſtitutus,nec poteſt ſuccedere per pupillarem in uniuerſo,ſed ſolum per fideicommiſſum in illa re particulari.n.5.ibi.* 138
2 *Subſtitutus admittitur,licet hæres ſcriptus moriatur uiuo teſtatore & redeat teſtamentum quaſi caducum.conſ,62.n.21.Et iſtud procedit,nedū in uulgari ſubſtitutione expreſſa,ſed etiam in illa,quæ cōtinetur ſub compendioſa.nu.22.ibid.* 143
2 *Subſtitutus capere debet de manu hæredis.nu.6.ibid.* eo.
2 *Subſtitutus admittitur inſtituto mortuo uiuo teſtatore.conſil. 64. numero.15.* 146
2 *Subſtitutus quando excludatur ex præſumpta mente defuncti propter perſonā quæ præſumitur prædilecta.cōſ.70.n.19. Et quid ſi ſubſtituta eſt pia cauſa.n.29,ibi.* 152
2 *Subſtitutus uocatus ſub duplici conditione non admittitur niſi utraque fuerit purificata.conſ.73.n.34.* 155
2 *Subſtitutus ſub conditione,ſi hæres moriatur ſine filijs uenire non poteſt ad fideicommiſſum,dicto hærede grauato cum filijs moriente.conſil.74.n.2.* 156
2 *Subſtitutus non poteſt plus conſequi,quām conſequeretur ille in cuius locum eſt ſubſtitutus.conſi.79.n.22.* 163
2 *Subſtituti uocati in caſu deficientum liberorum, & certa muliere, comprehendunt alium caſum filiorum ſcilicet natorum ex alia muliere.n.32.ibi.*
2 *Subſtitutus moriens ante grauatum reddit ſubſtitutionem inefficacem & caducam.conſ.99.n.10.* 199
2 *Subſtitutus moriens ante euentum conditionis non tranſmittit ius ſubſtitutionis in hæredes ſuos.n.21.ibi. Fallit,quando eius hæredes a teſtatore expreſſe ſunt uocati.n.12.ibi.*
2 *Subſtitutus uenit,ſi inſtitutus moritur uiuo teſtatore,& quo ad eum teſtamentum erit ualidum conſ.60.n.21.* 139
2 *Subſtitutio uulgaris fieri poteſt in legatis & fideicommiſsis.conſ.18. nume.62.* 50
2 *Subſtitutio uulgaris comprehenſa ſub compendioſa,ſi in parte nō poteſt habere locum in totum ruit,ſi facta fuit pluribus,nec potuit in illis omnibus uerificari.n.83.ibi.*
3 *Subſtitutio uulgaris adita hæreditate expirat.conſ.72.n.33.* 12
1 *Subtilitas uera tanquam perniciosa reijcitur.conſ.51.n.44.* 125
4 *Subtilitas uerborum pertinacibus eſt relinquenda.cōſ.5.n.102.* 5
4 *Succeſſor idonior & dignior alijs præfertur.cōſ.149.n.7.Iſtud ius honorificum debet præſtari,nedum a laicis,ſed etiam ab ipſo adminiſtratore eccleſiæ.n.9.ibi.Et ſi eripitur agi poteſt contra eripientem. n.10.ibi.& n.11.Et dicitur ex hoc affectus iniuria,& poteſt agi.n. 12.ibi.& n.16.* 253
1 *Succeſſorum appellatione ueniunt omnes in infinitum.conſ.20. numero.8.* 92
1 *Succeſſores præſumuntur poſſidere ex titulo primeuo,qui conſideratur ad inducendam malam,ſeu bonam fidem.conſ.23.n.205.* 52
1 *Succeſſores ultimus,qui fuit in mala fide poſſunt inchoare præſcriptionem ex perſona propria.n.210.ibi.Quando fecerunt inuentariū n.211.ibi. Vel quando ſucceſſores habent titulum a tertio.n.212. ibidem.* 52
1 *Succeſſor non poteſt reuocare contractum prædeceſſoris.conſil. 82. n.48.& 0.51.maxime quando ſanctus eſt cum non ſubdito.num.49 ibidem.* 149
1 *Succeſſor agit rei uendicatione propter dominium, quod erat penes, defunctum.conſ.104.0.111.* 191
1 *Succedens in feudo hæreditario tenetur obſeruare, & adimplere geſta per uaſſallum prædefunctum.conſ.106.n.27.* 197
2 *Succedens ulicus cum beneficio inuentarij,ſaluas habet actiones. cōſil.5.n.:4.Et maxime illas ſibi competentes ad fideicommiſſum,quæ ſalua erunt,etiam ſi adeat ſine inuentario.n.25.ibi.* 11
2 *Succedentes ab inteſtato tenentur præſtare legata relicta per teſtatorem,ſi diſpoſitio ſubſtinetur per illam clauſulam omni meliori modo conſ.50.n.13.* 127
2 *Succedentes ab inteſtato tenentes præſtare fideicōmiſſum poſſunt detrahere trebellianicam conſ.62.n.17.* 143
1 *Succeſſores etiam in uitio reali repelluntur a præſcriptione.conſi.23 nume.106.* 52
1 *Succeſſores in quoſcunque in facto arduo,ut eſt occupatio feudi dignitatis mala fides præſumitur continuata.n.208.* eo.
4 *Succeſſor ita poteſt nominari per actū inter uiuos,ſicut & per actū ultimæ uoluntatis conſ.46.n.5.* 57
4 *Succeſſor proprie dicitur ille,qui per ultimam uoluntatem conſtitutus reperitur.n.6.ibi.& n.9.* 57
4 *Succeſſoris appellatione proprie uenit uniuerſalis. numero. 10. ibidem.* 57

4 Succeſſor

4 Succeſſor, quando autem partes de ſucceſſore loquuntur, compr:hendi tur ſingularis.nu. 11.ibi. Et quid in priuilegijs conceſſis alicui & ſucceſſoribus.nu.12.ibi. 57
4 Succeſſor nominatus per ultimam uoluntatem magis ſolenniter dicitur nominatus.n.14.ibi. 57
4 Succeſſor non tenetur ſeruare pacta illicita conſ.92.nu.23. Idem, ſi tendit in detrimentum animæ.nu.24.ibid. Idem, ſi pactum eſſet turpe nu.25.ibi. 114
1 Succeſſio propria hæreditaria non datur in feudis.conſi.23.nu.135. Et deſcendentes & agnati non ueniunt ut quilibet hæres, ſed ex beneficio & prouidentia, & ex pacto & contractu, & ut hæredes ſanguinis.nu.135.ibi. 52
3 Succeſſio propria hæreditaria non datur in feudis, ex quo habetur beneficio & prouidentia ſuperioris concedentis, & ex pacto & cõtractu inueſtituræ.conſi.65.nu.14.& nu.27. 104 & 105
3 Succeſſione feudi ſuccedi tur ſecundum quod diſponitur per ius cõmune, quando per conſtitutiones feudales, aliud non eſt diſpoſitum.conſi.60.nu.43. 105
1 Succeſſio quandoque fit diuerſimode reſpectu bonorum ſituatorum in diuerſis territorijs, & ſecundum ſtatuta locorum cõſ.84.n.43. 153
2 Succeſſio non tollitur per legitimationem, ſeu modificatur & datur noua forma ſeu regula ſuccedendi.conſ.1.nu.119. 2
2 Succeſſio poteſt renunciari hæredi, quando fit poſt mortem patris, ſecus in eo uiuente.conſi.7.nu.69. 14
2 Succeſſio in ſtirpes, & in capita quando conſideretur.conſ.5.n.21.& numero.23. 11
2 Succeſſiones regulantur ſecundum conſtitutiones ciuiles, & ideo princeps poteſt illas alterare conſi.6.nu.6.& nu.7. ſed contra, nu.47. 48.& 49. 12
2 Succeſſio reſpectu filiorum eſt de iure naturali & gentium. n.47.ibi. Et reſpectu agnatorum, & cognatorum idem ſecundum aliquos nu. 48.ibid. 12
2 Succeſſio qua excluditur mater, applicatur illi, quorum contemplatione mater excluditur.conſi.23.nu.27. 70
2 Succeſſio duplex eſt, teſtati, & inteſtati.nu.34.ibi. 70
2 Succeſſionis futuræ quiſque poteſt renunciare.conſ.24 nu.45. 72
2 Succeſſio licet non poſſit per pactum deferri, tamẽ paciſcentes obligantur ad pœnam, & intereſſe, ſi faciunt contra pactum, quod declaratur nu.53.ibi.& n.80.81.& 83. 73
2 Succeſſio in tranſuerſalibus, an ſit facienda per capita uel per ſtirpes conſi.37.nu.80. 107
2 Succeſſio de iure ciuili ad quẽ gradum ſe extendat.conſ.51.n.8. 118
2 Succeſſio in fideicommiſſis regulatur ſecundum naturam ſucceſſionis ab inteſtato.nu.16.ibi.& nu.13.
2 Succeſſio ex teſtamento præfertur ſucceſſioni ab inteſtato.conſi.58 numero.16. 117
2 Succeſſio ab inteſtato, uel ex teſtamento, tunc dicitur deferri, quando altero prædictorum modorum quis poteſt adeundo illam acquirere. conſ.78.nu.36. 162
2 Succedens alicui cum beneficio inuentarij ſaluas habet actiones. cõſil.5.nu.24. Et maxime illas ſibi competentes ex fideicommiſſum qua ſalua erunt, etiam ſi adeat ſine inuentario.n.25.ibi. 11
2 Succeſſio inter ſubſtitutos non fit per capita, ſed per ſtirpes.conſ.30. nume.47. 94
2 Succeſſio an ſit legitima reſeruata, an uocetur per fideicommiſſum, differunt ſatis.conſi.53.nu.17. 117
2 Succeſſio quando reſeruatur legitima, coniunctus & cohæres nõ ſuccedit ſemper.nu.18.ibi. 117
3 Succeſſio paterna filijs eſt quaſi debita.conſ.72.nu.27. Etiam cõtra patris uoluntatem quando eos præterit, uel exhæredat.ibi. Et idem in donatione facta, ut reuocetur filiorum fauore.ibi. 135
4 Succeſſio non datur in beneficijs.conſ.46.nu.7. 57
Nec etiam dantur ſucceſſores.nu.8.ibi.
2 Succeſſiones per fœminas transferuntur in alienas familias.conſ. 78. numero.27. 162
3 Succeſſio ab inteſtato legalis alienatio dicitur.conſi.73.nu.35 129
3 Succeſſio filiorum ad bona paterna fauorabilis eſt.conſilio.108.numero.28. 173
3 Succeſſiuus ordo intelligi poteſt dupliciter.conſ.11.nu.18.& nu.19 ibi. Vt priore admiſſo ſequentes excludantur, uel ut priore admiſſo cogeatur rogatus ſequentibus reſtituere.ibi. 19
4 Succumbens in una, an poteſt ſe tueri ex alia contraria.conſilio. 76. numero.9. 105
3 Suggeſtio facta infirmo & conſtituto in mortis articulo tanquã dolosa, reddit teſtamentum nullum.conſi.67.num.11.& nume.47.49. 71.& 124. 112
1 Summus princeps an poſſit con ſtitutum tollere.conſ.82.n 47. 149
4 Summus pontifex diſpenſare poteſt ſuo arbitrio ſuper iure poſitiuo. conſi.56.nu.5. Magna eſt poteſtas ſummi pontif. ita ut non liceat de ea diſputare.nu.6.ibi. 70
4 Summus pontifex poteſt ſuper iure poſitiuo & ducto conſtitutione, ciuili, diſpenſare.nu 7.ibi. 90
2 Suppellectilium appellatione, quæ ueniant.conſ.67.nu.8. 149
4 Superior poteſt moderare iuriſdictionem ſuorum officialium.conſi.1. numero.40. 2
4 Superiores ſi licentiam non præſtent priuant monaſterium legato illis facto ſub hac conditione.conſi. 26.nu.7. 47
4 Superiorum preces an inducant metum iuſtum, & quando.conſi.66, numero.7. 82
4 Superiores quando, & quo caſu poſſunt aſtringere ſucceſſores, ad iurandum.conſi.92.nu.59. 114
4 Superioris autoritas excuſat a metu conſi. 135.n.10. 142
2 Superſtites, & ſuperuenientes a teſtatore nominati uerificantur etiã in uno conſ.37.nu.52. 107
2 Superſtites, & ſuperuenientes uocati a teſtatore, dicuntur nominatim uocati.nu.53.ibi. eod
2 Superſtites uocati, ſoli ſuccedunt, & alios repellunt, etiam filios præmortuorum, qui ſuperuenientes erant tempore teſtamenti conditi. nu. 54.ibid. 107
2 Superſtitum appellatione, qui ueniant.nu.56, ibi. eo.
2 Superſtites quando uocantur, qui iſti ſint, & quando excludant alios conſ.37.nu.51. 107
3 Superuenientes ſi uocantur ad fideicommiſſum, & filij præmortuorum ſi nullus ex inſtitutis ſuperuiuus, ſed ſolum filij præmortuorum, an ipſi dicantur uocati.conſi.63.nu.13. 103
2 Superuenientes quando uocantur, uidentur uocati proximiores, ſalua gradus prærogatiua conſ. 37 nu.66. 107
2 Superuenientes uocati a teſtatore inducunt, ut non cenſeantur uocati filij præmortuorum.nu.55.ibi. eo.
1 Summiſſio rerum feudalium dependet a uoluntate principis. conſil. 23.nu.105. Et transferri ſubditi poſſunt in aliũ in caſu neceſſitatis, etiam inuitis & contradicentibus.nu.106.ibi. 51
3 Supplicatio dat intelligentiam conceſſioni & priuilegio. conſil.19. numero.28. 28
1 Supplicatio deuoluit cauſam ad eundem iudicantem.conſi. 118. numero.5. 218
1 Supplicatio eſt porrigenda infra tempus.nu.9.ibi. Nec contra talem ſententiam poteſt dici de nullitate.nu.10.ibi.& nu.14. 218
4 Supplicationis forma debet attendi.conſ.5.nu.56. 11
2 Supremi principes quo caſu poſſint noua grauamina imponere.conſi. 25.nu.15. An propter generalem conſuetudinem Italiæ poſſint illa imponi a baronibus communitatibus, & ſimilibus.nu.16.ibi.& nu. 18.& ſeq.& nu.54.& ſeq. An credatur doctori aſſerenti de cõſuetudine, & quando, & quo caſu.nu.16.18.& 100. 64
1 Supremus princeps poteſt procedere ſummariè &c.conſi.118.n.11. Et ita procedenti non ſeruatur ordo iudiciarius.nu.11.ibid. Et ordo iudicij omiſſus, non reddit talem ſententiam nullam.nu.13.ibi. 218
2 Supremus princeps ſine cauſa non poteſt derogare iuri gentium.conſ. 6.nu.18. Nec tollere dominium alterius, & illud concedere alijs.nu. 19.ibi. Et quando id faceret ex plenitudine poteſtatis, pretium ſoluendum erit uero domino in recompenſationem nu.20.ib. Etiam ſi appoſita eſſet clauſula, non obſtante.n.21.ibi. Et iuſta cauſa, qua princeps poſſit illud facere, eſt fauor publicus.num.22.ibid. Qua ceſſante, non poteſt ſine cauſa præiudic. re tertio, niſi leſio eſſet modica.nume.23. ibidem. 12
2 Suprascripti, dictio eſt repetitiua præcedentium.conſilio.37. numero.59. 107
4 Supprimere præeminentiam eccleſiæ unius alienare eſt.conſi.92. numero.53. 114
2 Sumptum, ut probet, debet habere citationem partis, & autoritatè iudicis.conſ.12.nu.139. 28
2 Sumptum non debet maiorem fidem facere, quàm originale, a quo ſumitur.conſ.27.n.13. 86
4 Surreptio quando dicatur facta doloſè & ex quibus colligatur. conſil.4.nu.39. Et quid ſi ſit ſuperfluo, & per ſuperabundantiam. num. 40.ibidem. 13
4 Surreptio per ſimplicitatem emanata, & ignorantiam non reddit literas ad lites ipſo iure nullas.conſi.51.nu.33. Fallit, quando in dicta

Eta

ctis literis ſi gratia, & datur iuriſdictio ad executionem ipſarũ, tuac enim ipſo iure ſunt nulla. nu. 34. ibi. 62

4 Surreptio etiam non doloſa, in iſtis gratioſis uitiat. n. 35. ibi. eo.

4 Surreptio etiam non doloſa, ratione connexitatis, uitiat reſcriptam ad lites, ſicut uitiat reſcriptam gratia. n. 36. ibi. eo.

4 Surreptio in beneficialibus ipſo iure gratiam reddit nullam. conſ. 73. numero. 20. 101

4 Surreptionis uitio an laborent apoſtolicæ proviſiones. conſilio. 118. numero. 12. 131

Et quid ſi omnes fecerunt diligentiam. n. 13. ibi.

4 Surreptio & obreptio tollitur per reſcriptum geminatum. conſil. 1. num. 27. idem quando motu proprio fuit conceſſum. num. 28. ibid. & numero. 74. 2

4 Item tollitur obreptio per clauſulam, non obſtantibus. n. 30. ibi. Et an per talem remiſſionem uideatur ſublata pœna applicanda alicui particulari, & quando, & quo caſu. n. 31. ibi. cum aliis ſeq. & n. 55. 2

1 Surreptio, & obreptio plura habens capita inducit nullitatem. conſ. 25. nu. 152. 52

2 Surreptio & obreptio minima quæque etiam doloſe uitiat priuilegiũ conſi. 4. n. 25. Nec diſtinguendum eſt an princeps aliter fuiſſet conceſſurus ac lnc. n. 26. ibi. 10

4 Surreptio ut ceſſet, quando ſit facienda mentio de prima inueſtitura. conſi. 103. n. 14. Et quæ taciturnitas reddat gratiam ſurreptitiam. n. 15. ibi. & n. ſeq & n. 18. 122

4 Suſcipiens mandatum, ut indicaret occiſori, occidendum exiuiſſe domum qualiter ſit puniendus. conſ. 166. n. 16. Et an præſtans tale auxilium dicatur præſtitiſſe cauſam mortis acceſſariam. ibi. Et quid de eo, qui ſuſcepit mandatum, ut in certo loco expectaret occiſores, & illis indicaret occidendum, inde non tranſiiſſe. n. 17. ibi. 173

3 Suſpenſio petitorii ante concluſum in cauſa peti poteſt, & concedi debet etiam inuito aduerſario. conſ. 60. nu. 3. 100

3 Suſpenſio, non ſolum ſemel, ſed etiam alterius peti poteſt. n. 4. ibi. e.

3 Suſpenſione petitorii petita, aduerſarius non poteſt inſtare, ut ſuper petitorio procedatur. ibi. Et maxime quando ab utraque parte fuit intentatum poſſeſſorium. nu. 5. ibi. Licet in poſſeſſorio proſequutum ſit etiam petitorium, iſtud tamen non præiudicat petenti ſuſpenſionẽ ipſius, ſi dicta proſequutioni contradixit & proteſtatus fuit. numero. 6. ibidem. eo.

4 Suſpectum redditur inſtrumentum reſpectu loci, & temporis, ſi fuit celebratum de nocte, & in domo priuati. conſ. 77. n. 39. 105

2 Suſpectus eſt, qui ultro non citatus ſe offert examini. conſi. 83. numero. 18. 169

4 Suſpectus & doloſus redditur, qui a uia diuertit. cõſ. 156. n. 33. 163

4 Suſpicio mali inſurgit ex inſuetis. conſ. 156. n. 33. 162

2 Suſpicio falſitatis quando ceſſat, etiam ſi teſtes non uident teſtatorem deponentes de teſtamento ualida reddetur depoſitio. conſil. 33. numero. 8. 99

3 Suſpicio falſitatis, an habeatur pro ueritate. conſi. 12. nu. 16. fol. 20. & conſ. 88 nu. 81. 150

4 Et conſi. 12. n. 16. fo. 26. conſ. 151. n. 18. fo. 155. conſ. 158. n. 33. fo. 166. & conſ. 161. n. 34. 169

1 Suſpicio amiſſionis maioris partis bonorum iuſtum metum inducit. cõſil. 10. n. 28. 22

1 Suſpicio quando agitur de omnibus bonis, ſeu maiori parte ſola, & de per ſe non inducit iuſtum metum. n. 38. ibi. 23

3 Suſpicio fugæ probari poteſt per teſtes, & per iuramentum creditoris, quando periculum imminet. conſi. 99. n. 32. Poſt capturam plenæ, & ſufficientes probationes exiguntur ad iuſtificandum ipſam. nu. 33. ibidem. 164

3 Suſpicio fugæ, & quod debitor ſit ſuſpectus, & fugitiuus de iure communi, non probatur per iuramentum. conſ. 101. num. 1. Poteſt tamen per ſtatutum induci ut per iuramentum credituris de tali ſuſpicione concedi poſſit commiſſio captura. n. 2. ibi. Et licet per ſtatutum iſtud concedatur, tamen poſtmodum iuramentum deferendum eſt creditori a iudice, & non ualet ſi a ſeipſo illud præſtaret. nu. 3. ibi. Prout et ſi uirtute ſtatuti fuit formiter præſtitum, & conceſſa captura, tamen poſtmodum illa iuſtificanda eſt aliis probationibus, quo ceſſante captura redditur nulla. n. 4. ibi. 166

3 Suſpicionis cauſa per iuramentum probari poteſt. cõſ. 107. n. 54. 169

3 Suſpicionis cauſa ſuperuenire debet poſt contractum, & probari. nu. 155. ibi. Et quid ſi ab initio creditor ignorabat conditionem debitoris. nu. 56. ibi. Ignorantia prædicta, ſeu ſcientia, an præſumatur in dubiu. nu. 57. ibi. 169

4 Suſpicio hæreſis poteſt oriri ex ſignis leuibus, tamen illa debent plene probari. conſi. 2. n. 90. & aliis ſeq. Et ſola ſuſpicione non poteſt in illu crimine condemnari. n. 9. ibi. Et licet ex teſtibus ſingularibus poſſit inquiri tamen ex eis non poteſt ad condemnationem procedi. nu. 92. ibi. & nu. 93. Et reſpecta pœnitentia iniungenda, ut purgetur. conſiderantur. n. 93. ibi. 5

4 Suſpicio, de qua in regula cancellariæ, decernente beneficium reſignatum uacare poſt mortem &c. ex quibus proceſſerit, & ex quibus ee tollatur. conſ. 39. n. 17. 43

4 Suſpicio a ueroſimili aliena reiicienda eſt conſi. 57. n. 24. Quod non eſt ueroſimile minus eſt conſiderabile, & circa ueroſimile aliqua adducentur. ibi. 52. 62

2 Suſpicio ſola falſitatis inſtrumenti, an habeatur pro concludenti probatione. conſ. 28. n. 7. 89

2 Suus, dictio, ſua, ſuum, referri poteſt ad perſonam teſtatoris, ac ad perſonam hæredis. conſ. 51. n. 34. & 28. Et in dubio ad cuius perſonam, ſit referenda. ibi. & n. 35. 36. 37. & 38. 135

2 Suus, dictio ſeu ſermo ad præteritum & ad præſens quando referatur & non ad futura. conſ. 50. n. 19. 117

De litera, T.

1 TACITE conſentire quando dicantur filii ut parentes tranſeant ad ſecunda uota. conſ. 79. n. 84. fo. 145

1 Tacitum certum debet attendi. conſ. 32. n. 39. 84

4 Tacitum habetur pro expreſſo. conſ. 72. n. 51. 98

1 Taciti, & expreſſi, par uidetur eſſe uirtus. conſ. 69. n. 11. Sed contra nu. 37. & 38. 133

1 Tale quid eſſe, uel pro tali haberi non differt, in his quæ ſunt iuris. cõſil. 128. n. 17. 227

4 Thamar an fuerit filia David. conſ. 68. n. 388. 86

4 De Thamar & filiis Iudæ remiſſiue. ibi. n. 391. eo.

2 Tantummodo dictio reſtrictiua eſt. conſ. 85. n. 48. 172

2 Tantummodo dictio poſita in ſtatuto, ſui natura reſtrictiua eſt, comprehendit tamen caſus ſimiles. conſ. 85. n. 14. 172

1 Taxatio ſex pro centenario uidetur habere uim tranſactionis conſiderato futuro euentu annuæ penſionis. conſi. 60. nume. 34. Propter retardationem ſolutæ dotis poſſunt peti ſex pro centenario. nume. 35. ibidem. Et maxime ſi regionis conſuetudo iſta permittit. nume. 36. ibidem. Vel ſi longo tempore fuit penſio taxata ſoluta. num. 37. ibid. Et ſi non fuit facta taxatio idem erit, ſi quantitas illa poteſt uerificari. nu. 38. ibi. 124

4 Taxatio bullæ, oſtendit in perſonam cuius gratia uere emanauerit. cõſil. 142. n. 14. 148

2 Taxatio ſeu moderatio alimentorum facienda eſt ſecundum quantitatem bonorum de quibus poterat conſtituens diſponere. conſi. 98. n. 28. Et conſideranda ſunt facultates diſponentis. ibid. nume. 29. Item & qualitas perſonæ cui ſunt relicta. ibidem. nume. 30. Item & mores & conſuetudines illius exiſtentes poſt mortem relinquentis. ibidem. nu. 31. 198

4 TEMERE agens ad expenſas condemnatur. conſil. 23. n. 2. 34

4 Tempus quo ad conſiderandum eſt, ut actus geſtus reddatur nullus ex eo, quod dicitur illum qui geſſit non fuiſſe ſanæ mentis. conſil. 15. numero. 11. 28

3 Temporis curſu quis præſumitur locupletari. conſ. 99. n. 52. 164

3 Tempus conceſſum a ſtatuto an intelligatur de utili, uel continuo. cõſil. 37. n. 16. 57

3 Tempus ſoluendi aliquid ordinatum a teſtatore, incipit, prout teſtator ipſe diſpoſuit, & ſtatuit. conſ. 57. n. 1. 94

1 Tempus, quo quis fuit exul, & relegatus non computatur in præſcriptione. conſi. 104. n. 143. & 144. Et tale impedimentum abſentiæ etiam & carceris illi prodeſt ad hoc. nu. 144. ibid. Et datur reſtitutio etiam ſi curreret. ibi. Quando impedimentum non eſt iuſtum quid de iure ciuili & cano. n. 145. ibidem. & n. 146. Et quid ſi eius culpa proceſſit. ibid. 191

1 Tempus hoſtilitatis & belli non computatur in præſcriptione. numero. 147. ibidem. Et quid ſi eo tempore reddebatur ius. numero. 148. ibidem. eo.

1 Tempora autoris exiſtentis in mala fide non coniunguntur. conſ. 20. numero. 27. 42

1 Tempus ab initio eſt utile, poſtmodum autem efficitur continuum. conſil. 31. n. 19. 79

1 Tempus appellationis non currit ignoranti. conſilio. 47. numero. 100. 105

1 Tempus limitatum habetur pro forma quæ ad unguem obſeruanda eſt. conſ. 91. n. 9. 164

1 Tem-

1 Tempus centum annorum continet ſactum antiquum. conſilio. 104. numero. 41. 191
1 Temporu autoris coniunguntur ad cauſandã preſcriptionem. num. 91. ibidem. 191
1 Temporu anteceſſoris coniunguntur ad præſcriptionem complendã. conſ. 107. n. 11. 199
1 Tempus purgandi moram ſolutionis arbitrarium eſt. conſil. 108. numero. 44. 202
1 Tempus determinatum, & diſtinctum eſt obſeruandum. conſi. 113. numero. 30. 213
3 Tempus utile quod dicatur. conſi. 124. nu. 1. 222
3 Tempus, quanto tempore præſcribatur actioni hypothecariæ intentãda contra tertios, non facta excuſſione. conſ. 50. n. 2. & 3. Requiritur in præſcriptione iſta & titulus & bona fides. ibi. n. 5. 110
4 Tempus an ſit modus inducendi obligationem. conſi. 7. n. 6. 22
4 Tempus currit negligenti prælato, ut collatio ad ſuperiorem deuoluatur. conſ. 41. n. 10. 53
3 Tempus, quo acquiritur ius prælationis, inſpicitur, in facienda prælatione. conſ. 81. n. 26. 139
2 Tempus conditi teſtamenti, uel tempus purificatæ conditionis qualiter conſiderandum ueniat. conſ. 78. n. 30. 162
4 Tempus concluſionis contractus, & ipſa concluſio attendi debet. cõſil. 162. n. 22. Et non ea quæ per partes dicuntur, ante, ſeu poſt. nu. 23. ibi. 169
1 Temporis curſu perit inſtantia. conſi. 96. num. 24. Pereunt etiam & acta ordinaria, ita ut ſuper illis non poſſit ſententia ferri. nume. 25. ibidem. 171
1 Tempus quod conſideretur, ut intereſſe dicatur. conſilio. 37. numero. 20. 93
1 Tempus quando a ſtatuto iudici ſtatuitur ad cauſam finiendam, eo decurſo poterit adhuc cauſa terminari. conſ. 68. n. 9. 132
4 Tempus ad inquirendum limitatum a ſtatuto currit a die commiſſi delicti non a die ſcientiæ. conſ. 169. n. 9. & ſeq. 175
2 Tempus mortis teſtatoris cõſideratur quo ad æſtimationem legitimæ debitæ iure naturæ, & iure inſtitutione. conſ. 45. nu. 34. 121
4 Tenentes rem eccleſiæ, quot modis & tit. præſumuntur illam conſil. 23. nu. 1. Et an iure emphyteutico præſumatur tenere, ſi longo tempore poſſiderunt. ibidem. 35
1 Tenor inueſtituræ, debet attẽdi, qui derogat cuicumque naturæ feudorum. conſilio. 1. nu. 1. fo. 2. conſilio. 2. nume. 15. fo. 9. conſilio. 3. numero. 24. fo. 12. conſi. 4. nu. 6. fol. 14. conſi. 9. n. 19. fo. 21. & conſ. 13. numero. 13. 32
4 Et conſ. 16. nu. 1. 29
2 Tenor libelli eſt conſiderandus. conſ. 13. n. 78. 53
4 Tenor in feudalibus potiſſimum attendi debet. conſilio. 72. numero. 2. 98
2 Tenor priuilegij. & poteſtas data attenduntur. conſi. 4. n. 6 9
2 Tenor priuilegij conceſſi comiti palatino attendi debet. conſilio. 9. numero. 84. 19
4 Terræ appellatione, quid ueniat. conſ. 4. nu 15. 13
1 Terminus datus poteſt reuocari. conſ. 79. n. 15. 145
4 Terminus præfixus a teſtatore æquiparatur ut non currat ignoranti conſi. 45. n. 18. Idem in termino ſtatuto a iudice ſeu arbitro ad ſoluẽdum. n. 29. ibi. 56
4 Terminus & dies datus per regulam pronis ex uocatione per reſignationem, an incipiat a die datæ ſupplicationis, uel a die conſenſus præſtiti. conſi. 143. n. 1. 148
2 Terminus maſculis, non conuenit fœminis. conſ. 39. n. 3. 111
2 Terminus proſapia, capitur pro familia, & agnatione. conſilio. 51. nu numero. 11. 128
2 Terminus familia continet omnes procedentes ex maſculis, & ex eodem ſanguine. n. 12. ibi. eo.
4 Termino pendente ad publicandum, minus prærogatiuatus acceptat, ſecundo idem facit magis prærogatiuatus, & tertius obtinet nouam prouiſionem. conſ. 118. nu. 24. Et quid ſi ante nouam prouiſionẽ fuiſſet unus alius apoſtolicus. n. 25. ibi. & num. 26. Quid ſi minus prærogatiuatus acceptauit, & fuit prouiſus & moritur. nu. 28. ibidem. Et quid ſi minor acceptauit poſt acceptationem maioris. nu. 29. ibidem. & nu. 30. 132
2 Terminus, ſuos filios, ſeu heredes, ad quos refertur, an teſtatoris, uel grauati. conſ. 89. n. 41. 181
3 Terminus ſtatutus ad probandum, ſi ultima dies illius fuit feriata, in illa nihil agi poteſt. conſ. 107. n. 31. 170
3 Terminus continuus reputatur. n. 95. ibi. eo.
3 Tertius poteſt comparere ad impediendam executionem ſententiæ. cõſil. 107. n. 122. Poteſt etiam appellare pro ſuo intereſſe, & nihil debet innouari. n. 123. 170
2 Teſtator quod expreſſiſſet ſi fuiſſet interrogatus, haberi debet pro expreſſo. conſ. 41. nu. 11. fo. 113. conſ. 73. nu. 26 fo. 155. conſ. 75. num. 37. fo. 157. conſ. 77. nume. 14 fo. 161. conſ. 79. nume. 26. fo. 163. & conſ. 99. nu. 17. 199
1 Et conſ. 1. nu. 41. 2
2 Teſtator ſubſtituens ultimo morienti uidetur inter illos inſtitutos induxiſſe reciprocam ſubſtitutionem. conſ. 41. nu. 69. 113
2 Teſtator uocans maſculos uidetur conſideraſſe cõſeruationem bonorum in familia & agnatione. conſ. 42. nu. 10. 115
2 Teſtator inſtituens plures heredes, & uolens bona ſua deuenire ad alium, ſi omnes illi decederent ſine liberis uidetur illos inſtitutos inuicem ſubſtituiſſe ad excluſionem illius ſubſtit. 10. ibi. eo.
2 Teſtator legans partem rei communis, & in portionem ſuam computatur, & reliqua pars applicatur coheredi, & non uenit diuidenda. conſi. 44. nu. 45. 120
2 Teſtator pater diſponere non poteſt, quod fructus cõputentur in quartam trebellianicum, filij primi gradus. conſ. 47. n. 16. 124
2 Teſtator primo do filias a ſorori uidetur prioare neptes. conſ. 48. numero. 17. 125
2 Teſtator relinquens cuilibet fratrum minorum cappam, & priori bibliam prior an conſequi debeat utrunque legatum. conſilio. 9. numero. 47. 126
2 Teſtator uocans quoſcunque de familia, & proſapia ipſius, quos uideatur uocare. conſ. 52. nu. 3. 129
2 Teſtator uocans maſculos, & fœminas uidetur uocaſſe primo maſculos, & in illorum defectum fœminas. n. 17. ibi. & n. 19. & 20. eo.
2 Teſtator quod uoluerit præferre extraneos ſuæ familiæ, & conſanguineis, ueroſimile non eſt. n. 21 ibi. & n. 10. & 22. eo.
2 Teſtator relinquens bona alicui, & poſt eius mortem ad eius heredes, & ſucceſſores, cuius heredibus, & ſucceſſoribus debeantur. nu. 36. ibidem. 119
2 Teſtator ſoluens filiæ dotem illi legatam, ab cõputetur in legato dos prædicta. conſ. 6. nu. 27. 28. & 29. 141
2 Teſtator ſoluens legatum, in quo uideatur diſceſſiſſe a legato. nu. 41. fo. 159. ibid. eo.
2 Teſtator uidetur in eadem uoluntate perſeueraſſe ſi uiuens illam potuit mutare. nu. 43. ibi. eo.
2 Teſtator ex cauſa præſumitur non mutaſſe uoluntatem quam poterat mutare. nu. 44. ibi. eo.
2 Teſtator legans aliquid in codicillis nõ uidetur receſſiſſe a priori uoluntate poſita in priori ſuo teſtamento. n. 48. ibi.
2 Teſtator relinquens uxorem dominam & uſufructuariam in uita tantum, & poſt eius mortem inſtituens alium, uxor in uita erit heres, et poſt mortem per fideicommiſſum, hereditas uenit reſtituenda alteri inſtituto. conſ. 69. nu. 11. 150
2 Teſtator inſtituens filium naſciturum, & ſubſtituens alium ſi filius in pupillari ætate deceſſerit, locum etiam habet ſi filius non naſcatur. conſ. 70. nu. 19. 152
2 Teſtator non uidetur incontinenti ſe uoluiſſe corrigere. conſi. 91. numero. 47. 184
2 Teſtator a contrarietate ſaluandus eſt per uiam diſtinctionis. n. 38. ibidem. eo.
2 Teſtatoris menti inſeruiendum eſt, impropriando, & uerba, & dictiones. nu. 40. ibi. eo.
3 Teſtatoris uoluntati quando contrauentum eſt, ad eius bona ueniunt illi, qui eo caſu ſunt uocati. conſ. 22. nu. 73. 34
4 Teſtator in eodem teſtamento poteſt adimere uni hereditatem, & illum priuare ad commodum alterius obſeruantis præceptum ſuum. cõſil. 26. nu. 15. 37
4 Teſtator poteſt quem priuare hereditate directo uel per fideicommiſſum transferendo in alium, caſu quo ei non obediatur. nu. 16. ibi. eo.
4 Teſtatoris mens declaranda poteſt uni committi. nu. 30. ibid. Et ſi de mente teſtatoris non conſtat. conſiderandi ſunt conſanguinei teſtatoris. nu. 3. ibid. & nu. 33. eo.
2 Teſtator quid ſi dixit totam hereditatem reſtituendam, & quod trebellianicam imputet in legitima. conſ. 17. nu. 24. Et quid quando duæ quartæ ueniunt detrahendæ. n. 25. ibi. 49
2 Teſtator uocans liberos ſubſtitutorum intelligitur uocaſſe eos remanentes ex ſubſtitutis præmortuis, eſto quod iſtud non expreſſerit. cõſ. 38. nu. 8. 109
2 Teſtator uocans liberos præmortuorum quo ordine dicatur illos uocaſſe. nu. 9. ibi. Et ita uocati an inſimul ſuccedant cum patruo. n. 10. fo. 122. ibi. eo.

2 Teſta-

2 Teſtator uocans plures ordine ſucceſſiuo, quos prius uideatur uocaſſe nu. 17. ibid. ſo. eo.

2 Teſtator uocans deſcendentes in ſtirpes, non uidetur conſiderare prærogatiuam gradus. conſ. 40. n. 7. 111

2 Teſtator uocans ad fideicommiſſum deſcendentes nomine collectiuo, uidetur eos gradatim, & ordine ſucceſſiuo uocare, ita ut proximior præferratur alijs nu. 10. ibi. eod.

2 Teſtator limitare poteſt ſucceſſionem fideicommiſſi per eum relicti. n. 20. ibidem. eo.

2 Teſtator affectionem habere dicitur ad proximiores. numero. 27. ibidem. eo.

2 Teſtator uocans deſcendentes ordine ſucceſſiuo uidetur uocaſſe proximiores. nu. 32. ibi. eo.

2 Teſtatoris uoluntas interpretanda eſt, ut reddatur conformis diſpoſitioni iuris communis. nu. 34. ibi. eo.

2 Teſtator inſtituto filio, ſi illi ſubſtituit per illa uerba, talem filio meo ſubſtituo quam ſubſtitutionem uideatur ille feciſſe. conſilio. 41. numero. 7. 113

2 Teſtator inſtituens filios, & ipſorum filios, & deſcendentes uocaſſe uidetur nepotes gradatim & ordine ſucceſſiuo. numero. 20. ibidem. 113

2 Teſtator in ſubſtitutione reciproca, adijciens plura tempora, uidetur induxiſſe fideicommiſſum. nu. 31. ibi. 113

2 Teſtator prohibens alienationem bonorum, an uideatur fideicommiſſum inducere. n. 40. ibi. & n. 41. 46. & 64. 113

2 Teſtator ſi noluit bona eſſe ſub fideicōmiſſo, an uoluerit inducere ſubſtitutionem fideicommiſſariam, nu. 13. ibi. & nu. 14. Et quid ſi utroq; caſu uiget eadem ratio nedum in primis inueſtituris alienantibus, ſed etiam in alijs ſi. nu. 15. ibi. & n. 16. 113

2 Teſtator ſi digreſſus eſt ad plures gradus ſubſtitutionum, poſitis in conditione, an uideantur poſiti diſpoſitiue, ita quod potuerint grauari, & ita limitetur concluſio glo. in d. l. Lucius. conſil. 87. nume. 34. & ita. numero. 35. 177

2 Teſtator uocans extraneos, a fortiori uidetur uocaſſe deſcēdentes ex ſuis. nu. 16. ibi. eo.

2 Teſtatoris uoluntas potiſſimum attenditur. conſil. 88. numero. 1. Maxime in fideicommiſſis. nu. 2. ibid Et nondum expreſſa, ſed etiam tacita, & coniecturis collecta. nu. 3. ibi. & n. 6. & 16. fo. 179. & conſ. 90. n. 10. 11. & 12. 182

2 Teſtator uolens conſequens, uelle uidetur antecedens neceſſarium ad illud. n. 15. 182

2 Teſtatoris uoluntas apparere debet diſpoſitiue, non præſumptiue tantum. conſ. 89. nu. 10. 181

2 Teſtator inſtituens filiam particularem hæredem & maſculum uniuerſaliter, id feciſſe uidetur cauſa conſeruandæ agnitionis familiæ. n. 2. ibidem. eod.

2 Teſtator in dubio præſumitur uelle ſe reddere conformem cum diſpoſitione iuris communis. nu. 26. ibi. eo.

2 Teſtator uocans fœminas poſt maſculos, id feciſſe uidetur ut eius bona conſeruentur in agnatione per maſculos tranſuerſales excluſis fœminis. nu. 23. ibi. eo.

2 Teſtatoris uerba nō debent cenſeri appoſita ludibrio, & fruſtratoriè. nu. 33. ibi. eo.

2 Teſtator uocans proximiores, uidetur eos uocaſſe gradatim, & ſecūdum gradus prærogatiuam. nu. 48. ibi. eo.

2 Teſtator quando uult ſibi ſuccedi in ſtirpes, non dicitur conſideraſſe gradus prærogatiuam conſ. 91. nu. 23. & 24. eo.

2 Teſtator ſeipſum gloſans, excludit omnem aliam interpretationem, & gloſationem. nu. 27. ibi. eo.

3 Teſtatorem poſſe legare rem hæredis, qualiter procedat. conſi. 33. numero. 99. 51

2 Teſtator uolens bona perpetuo ſubiacere fideicommiſſo, ſubſtitutionē fideicommiſſariam induxiſſe uidetur. n. 9. ibi. eo.

2 Teſtator ſecundus declarans uoluntatem primi teſtatoris magnam præſumptionem inducit ad diſpoſita per eum, ſi in aliquo ſint dubia. nu. 56. ibi. Eo magis, cum iſtud declaratum fuerit per alios ſubſequentes hæredes. nu. 57. ib. eo.

2 Teſtator diſponere poteſt, ut quod ſui natura nō eſt tranſmiſſibile tranſmittatur, & econtra. conſ. 77. n. 9. 161

2 Teſtator quod non expreſſit, uoluiſſe dicitur. n. 5. ibi. eod.

2 Teſtator quando uocauit natos, & naſcituros uidetur ad omnes habuiſſe equalem affectionem, & non magis ad unum quam ad alium. conſ. 78. n. 9. 162

2 Teſtator diſponendo uidetur ſe reddere conformem cum diſpoſitione ſtatutaria. nu. 19. ibi. & n. 25. eo.

2 Teſtator quando, & quo caſu uideatur ſe reddere conformem cū diſpoſitione iuris communis, uel cum diſpoſitione ſtatutaria. nume. 25. ibidem. eo.

2 Teſtatoris mens colligitur ex dilectione & affectione quam habet erga per eum honoratos. conſ. 79 nu. 14. 163

2 Teſtator legans uxori mobilia & inſtituens ipſam hæredem in alijs, uidetur ſeparaſſe dicta mobilia a reliquis bonis. n. 20. ibi. eo.

2 Teſtator, quod non expreſſit, & noluiſſe dicitur. conſ. 80. n. 30. 165

2 Teſtator uidetur cogitare, & uelle, illud, quod diſponit lex. num. 38. ibidem. eo.

2 Teſtator in dubio uidetur minus uoluiſſe grauare hæredem, quā fieri poſſet. nu. 43. ibi. eo.

2 Teſtator inſtituens filios ſuos, & eorum hæredes, an & omnes inſimul admittantur, uel ordine ſucceſſiuo. conſ. 82. nu. 9. Et talis ſubſtitutio dicatur fideicommiſſaria. nu. 11. ibi. Et an tales hæredes ita uocati admittantur per uulgarem tantum ex capite impoſentiæ, uel ex capite uoluntatis, uel ex fideicommiſſaria. numero. 10. ibidem. & numero. 11. 168

1 Teſtator quod non expreſſit noluiſſe dicitur. conſilio. 21. numero. 13. 45

2 Teſtator uidetur ſe reddere conformem cum diſpoſitione ſtatutaria. conſi. 22. nu. 56. 67

2 Teſtator non poteſt ſibi legem imponere per quam tollatur libera facultas teſtandi. conſi. 24. nu. 27. 72

3 Teſtator illam charitatem & dilectionem uidetur habere erga nepotē ex filio, quam habuit in filio & erga ſuam poſteritatem. conſi. 41. numero. 68. Et in portione relicta patri filia dicitur plus dilecta quam ſubſtitutus. nu. 69. ibid. & num. 42. Et filia teſtatoris inſtituta & ſubſtituta una cum maſculis dicitur plus dilecta. num. 70. ibid. & numero. 71. 63

3 Teſtatorem uoluiſſe in ſcriptis teſtari, & non nuncupatiue, ex quibus colligatur. conſ. 46. nu. 1. 71

3 Teſtator poteſt facere non tranſmiſſibile, & econtrario. conſ. 30. nu. 15. Et poteſt inducere, ut fideicōmiſſum conditionale tranſmittatur. nu. 16. ibi. Et ſatis eſt circa iſtud coniecturatam mentem apparere. n. 17. ibi. & nu. 18. Et coniectura capitur ſi teſtator conſiderauit maſculinitatem. n. 19. ibi. & n. 38. & 39. 49

3 Teſtator in dubio legando rem, uidetur legare ius, quod habet in illa. conſ. 58. nu. 50. 95

2 Teſtator legans alicui uſumfructum alicuius fundi, & prohibens legatarium illum uendere, an & quando cenſeatur legare proprietatē illius. conſi. 71. nu. 1. & ſeq. 153

2 Teſtator poteſt apponere pœnam in caſu cōtrauentionis factæ per hæredem, ſeu alium grauatum per ipſum teſtatorem. numero. 10. & 9. ibidem. eo.

2 Teſtator poteſt inducere fideicommiſſum per uerb. peto. conſi. 72. numero. 5. 153

2 Teſtator ſubſtituens ſibi hæredes, uidetur uoluiſſe facere fideicommiſſum, reſtringendo ſubſtitutionem ad eius bona. conſilio. 73. numero. 10. 155

2 Teſtatoris uoluntas principaliter debet attendi. nu. 14. ibi. eo.

2 Teſtator ſubſtituens ſibi, & in eius bonis, an & quando uideatur ſubſtituere pupillariter, uel per fideicommiſſum. nu. 19. ibi. eo.

2 Teſtatori ſucceditur per fideicommiſſum. nu. 19. ibi. eo.

2 Teſtator apponens conditionem, ſi ſine filijs moriatur, præſumitur uoluiſſe ſubſtituere poſt pubertatem & non ante. nu. 23. ibi. eo.

2 Teſtatoris uoluntas talis eſſe præſumitur, qualis eſſe debet de iure. nume. 40. ibi. eo.

2 Teſtatori facienti fideicommiſſum, & non grauato ſucceditur per illud conſ. 36. nu. 1. 104

1 Teſtator diſponendo de bonis non uidetur diſponere de his quæ ſunt ſubiecta fideicommiſſo. conſ. 7. nu. 9. 18

1 Teſtator poteſt grauare hæredem in re illius propria. n. 10. ibi. eo.

1 Teſtator poteſt rem alienam legare. nu. 11. ibid. Quod intellige, ut & nu. 34. & 12. ibid. eo.

1 Teſtator in dubio debet ſe conformem reddere cum diſpoſitione iuris communis. conſ. 129. nu. 15. 228

4 Teſtatoris mens in ultimis uoluntatibus potiſſimum attendenda eſt & ſecundum eam eſt iudicandum conſ. 71. nu. 1. 97

4 Quod nedum procedit in ultima uoluntate expreſſa, uerum & in tacita. nu. 2. ibi. 97

4 Teſtatoris mens potius in ultimis uoluntatibus quam uerba eſt attendenda. nu. 3. ibi. eo.

4 Et ſatis eſt quod talis uoluntas colligatur ex uerbis per teſtatorem expreſſis. nu. 4. ibi. eo.

2 Teſtator prohibens alienationem, comprehendit omnem factam tam inter uiuos quam in ultima uoluntate. conſi. 12. nu. 151. 29
2 Teſtatoris uoluntas eſt obſeruanda cum pro lege habetur. num. 152, ibi. fo. eo. conſ. 75. nu. 14. fo. 155. conſi. 75. num. 1. fo. 157. conſ. 81. nume. c. fol. 166. conſi. 90. num. 2. fol. 182, conſi. 91. num. 60. fo. 18. 187 & conſi. 92. nu. 70.
4 Et conſi. 50. nu. 14. 61
2 Teſtatoris uoluntas non debet etiam per principem ſubuerti ſecundum aliquos. conſ. 12. nu. 153. 29
2 Teſtator diſponendo poſt mortem filiorum intelligitur ſubſtituiſſe filios cuiuslibet in parte ad quam pater ſeu mater fuit uocatus: nec filij natus cenſentur ſubſtituti patruo, ſeu matertera. conſilio. 18. nu. 61. 86. & 87. 51
2 Et filij iſtorum uocati poſt mortem compendioſè dicuntur ſubſtituti. ibidem. 51
2 Teſtator in eodem teſtamento poteſt priuare haredem & uocare aliũ ad hareditatem in pœnam priuationis, & facere tranſlationem illius. conſi. 15. num. 131. Et iſtud poteſt facere directo & per fideicommiſſum. nu. 135. ibi. 55
2 Teſtator diſponens aliquid fieri addens aliud additum illud ut pœna habetur. nu. 138. ibi. eod.
2 Teſtator quod uoluerit aliquid induci pro forma colligi poteſt ex cõlectitris & uerbis. conſi. 19. nu. 24. ibi. 54
2 Teſtatoris diſpoſitio declaratur ex cauſa, & ratione. nu. 162. Et ne inducatur aliquod abſurdum. nu. 169. ibi. 55
3 Teſtator grauans onere non alienandi filios proprios quemadmodũ uidetur etiam grauaſſe filios filiorum, ita in caſu ſecute alienationis, uocaſſe uidetur nedum filios, ſed etiam nepotes & deſcendentes ipſorum nõ alienantes. conſ. 17. nu. 8. Maximè quando apparet de mente teſtatoris, & eadem urget ratio. nu. 9. ibi. 45
2 Teſtator prohibens alienationem uſque ad certam ætatem, an poſt illam uideatur eſſe permiſſa. conſi. 25. nu. 13. 78
2 Teſtatoris uerba nihil ualent in præiudicium illorum quos grauare non poterat. conſi. 26. nu. 72. 81
2 Teſtator in manu notarij poteſt dare ſcripturam alterius manu ſcriptam, & rogare notarium quod eam legat coram teſtibus & ſecundum eam, & tenorem in ea deſcriptum inſtrumentum conficiat. conſil. 28. num. 32. 89
2 Teſtatoris mens in fideicommiſſis principaliter attenditur. conſil. 30. numero. 51. 94
2 Teſtator uocans proximiores ad fideicommiſſum uidetur illos gradatim uocaſſe & ſalua gradus prærogatiua. nu. 57. ibi. eo.
2 Teſtator uocans aliquos ſub illa clauſula, ſalua gradus prærogatiua, uidetur uocaſſe proximiores, ita ut filij fratrum non ueniãt una cum patruo. nu. 58. ibi. eo.
2 Teſtator tranſgrediens ad plures gradus ſubſtitutionum, uidetur omnes illos honoraſſe, & ſucceſſiue grauaſſe. conſil. 31. num. 42. plenius. nu. 29. 96
2 Teſtator inſtituens heredes equaliter, & demum inter eos faciens diſtributionem bonorum inequaliter obſeruanda eſt talis diſtributio habens uim prælegatorum. conſi. 34. nume. 17. Idem ſi talis diſtributio fieret in codicillis poſt teſtamentũ coram duobus ſeu tribus teſtibus conſi. eodem. nu. 18. ibidem. 101.
2 Teſtator per codicillos, non uidetur receſſiſſe a teſtamento, ſed ſolũ nouiter prouidiſſe in illis diſpoſitis in codicillis. nu. 49. ibi. fo. eo.
2 Teſtator grauatus fideicommiſſo poteſt inter filios diuidere bona ſubiecta fideicommiſſo, ſi ipſe habeat alia bona, & inſtituit dictos filios hæredes, & ipſi adiuerunt eius hæreditatem. nu. 60. ibid. fo. eo.
2 Teſtator quid ſequendum, ſi uoluit ſuam ultimam uoluntatẽ & alia reddi ad conſilium ſapientis. conſi. 54. nu. 8. 132
2 Teſtatoris uoluntas exprimenda eſt & de ea conſtare debet. cõſi 37 nume. 65. 107
2 Teſtator limitans ſucceſſionem in certis perſonis ad eam non poſſunt uenire alia perſona non uocata, & exiſtentes extra limitationem. nu. 67. ibidem. fo. eo.
2 Teſtator quod non diſpoſuit, diſpoſuiſſe uidetur. conſilio 87. nu. 9. & 28. 177
3 Teſtator excludens filios ea ratione uidetur motus, qua ſtatutũ cõſi. 41. nu. 18. ſed contra infra. 62
3 Teſtator nõ poteſt prohibere detractionem legitimæ, & ipſius alienationem. conſi. 43. nu. 19. 66
3 Et quid ſi facta eſt minori & ad tempus, & tẽdit ad cõmodum filij. nu. 20. ibidem. 66
5 Et reijcitur quo ad legitimam prohibitio alienandi. nu. 21. ibi. 66
Teſtator ſi omnia bona ſua diſtribuit, & demum fecit fideicommiſſum, illud erit uniuerſale. nu. 60. ibi. 67
3 Teſtator in dubio præſumitur minus grauare haredẽ. cõſ. 86. n. 5. 145
3 Teſtator poteſt eligere perſonam, cui debeantur pecunia relicta pro anima & pro cauſa pia arbitrio ſuo. conſ. 89. nu. 46. Et eligi poteſt perſona conſanguinea, & affinis. num. 47. ibi. & nu. 48. Quando perſona eligenda non ſunt nominata a diſponente. ibi. 152
3 Teſtator quando ſeipſum gloſat, neceſſaria minime eſt alia interpretatio & gloſatia. conſ. 54. nu. 48. 89
3 Teſtator ſi emit fructus alicui prædij, per aliquot annos, & moritur grauando hæredem reſtituere ſuam hæreditatem alijs, qui percepit dictos fructus poſt mortem teſtatoris, an hæres grauatus teneatur fideicommiſſarijs aliquid reſtituere. conſ. 55. nu. 29. 91
3 Teſtator quando ad fideicommiſſum uocat ſuperuenientem, & inſtitutis per eum, ſi nullus eorum ſuperuiuit fideicommiſſum expirat, nec ueniunt filij præmortuorum. conſ. 63. nu. 4. 103
3 Teſtator uolens bona ſua in familia conſeruari, uidetur ad illa uocaſſe proximiores. conſ. 66. nu. 46. 106
3 Teſtator inſtituens filias particulares hæredes, & in reſiduo maſculos uidetur conſideraſſe maſculinitatem & conſeruationem bonorũ in agnatione & familia. nu. 49. ibi. eo.
3 Teſtator ſubſtituens hæredi aliquas perſonas & demum prohibens hæredem alienare bona hæreditaria, & in caſu alienationis, uocans in continenti aliquam eccleſiam, an ſecuta alienatione, eccleſia uocata excludat ſubſtitutas, hærede mortuo relictis perſonis ſubſtitutis per totum. conſi. 70. nu. 3. Et quid ſi teſtator ante prohibitionem alienationis appoſuit illam clauſulam, ſaluis primo omnibus permiſſis, fere per totum. ibi. 123
3 Teſtator uocans deſcendentes, ex inſtituto, uidetur illos uocare propter affectionem quam habet ad inſtitutum nume. 14. ibid. Maxime quando uocauit deſcendentes ex eo. conſi. eo. ibi. eo.
3 Teſtator exprimẽdo qualitatem maſculinitatis, id uidetur facere ut bona eius conſeruentur in familia. conſi. 72. nu. 23. 126
3 Et idem præſumitur quando filias ab uniuerſali hæreditate excluſit. nu. 24. ibi. & nu. 38. 126
3 Teſtator progrediens ad plures gradus ſubſtitutionum uidetur tacite fideicommiſſum inducere, nu. 29. ibi. ſed contrarium habetur. numero. 34. eo.
3 Teſtator quando ſeipſum declarat, ceſſat interpretatio, & gloſatio legis. conſi. 74. nu. 26. 130
3 Teſtator præſumitur ſe reddere conformem cum diſpoſitione iuris cõmunis. conſi. 74. nu. 69. 130
2 Teſtator non uidetur apponere illam conditionem ſi ſine filijs deceſſerit, & ceſſat diſpoſitio. d. l. cum auus. quando conditio poteſt uerificari in uita grauati. conſi. 19. num. 96. Nec etiam. d. lex locum haberet, quando pure fideicommiſſum deberetur in uita grauati. numero 97. ibidem. Nec etiam habet locum quando teſtator non cogitauit de liberis, & nepotibus. numero. 99. ibid. Nec quando teſtator in alijs ſubſtitutionibus expreſſe appoſuit illam conditionem, ſi ſine liberis &c. nu. 98. ibi. 55
2 Teſtatori licitum eſt apponere quas conditiones uult. nu. 246. ibi. 55
3 Teſtator quando uoluit bona deuenire ad ſuperſtites, ſeu ſuperuenientes uidetur ad fideicommiſſum alios uocaſſe. conſi. 5. nu. 34. 11
3 Teſtator in codicillis poteſt reuocare clauſulas derogatarias appoſitas in teſtamento. conſ. 10. nu. 27. 17
3 Teſtator prohibere poteſt alienationem bonorum, & excludere contra facientes ab eius hæreditate. conſ. 27. nu. 6. 44
3 Teſtator quando uocat filios, uel filios eorum ſtantibus filijs, alij excluduntur. conſi. 21. nu. 12. 32
2 Teſtator generaliter diſponendo, non uidetur diſponere de rebus prohibitis per eum alienari. conſ. 98. nu. 14. 198
3 Teſtator uolens bona ſua in infinitum remanere in domo fœminas excluſiſſe uidetur. conſ. 22. nu. 40. 34
3 Teſtator committens electionem fieri poſt mortem commiſſarij talis commiſſarius cogi non poteſt illam facere. conſ. 23. nu. 17. Idem ſi teſtator dixit, commiſſarium poſſe quandoque eligere. numero. 18. ibidem. 36
3 Teſtator mandans diſpoſitionem & uoluntatem ſuam redigi in ſcripturam uoluntas teſtatoris ſtat in ſuſpenſo quouſque ſcriptura conficiatur, & ſi interim moritur, eius diſpoſitio redditur nulla etiam ad pias cauſas. conſ. 24. nu. 11. 37
3 Teſtator diſponens poſt mortem ſuam, bona uenire ad monaſterium nihil agit. nu. 12. ibi. e d.
2 Teſtator non præſumitur ſibijpſi contrarius. conſ. 15. nu. 39. 78
2 Teſtator uolens hæreditatem ſuam non eſſe obligatam fideicommiſſo qualiter dicta uerba ſint interpretanda. nu. 39. ib. eo.

3 Teſtator non dicitur uelle, quod non expreſſit, conſilio 39. numero. 3. 61

3 Teſtator quando priuat nominatos hæreditate uidetur ipſos honoraſſe, & uocaſſe. conſ. 52. Et quid quando inter eos facta eſt reciproca ſubſtitutio. nu. 111. ibi. 83

2 Teſtatoris præceptum honeſtum, & ſeruandum & adimplendum eſt. conſi. 92. nu. 54. 184

2 Teſtator in eodem teſtamento poteſt adimere hæreditatem illi cui dedit, & apponere pœnam priuationis propter inobedientiam. num. 61. ibi. & nu. 62. eod.

2 Teſtator conſiderans maſculinitatem & familiam, hac de cauſa uidetur fideicommiſſum feciſſe. conſ. 92. nu. 41. 187

2 Teſtator progreſſus ad plures gradus ſubſtitutionum uidetur ſucceſſiue omnes grauaſſe. nu. 54. ibi. Et inter ipſos deſcendẽtes reciprocam ſubſtitutionem uidetur feciſſe. nu. 56. ibi. eod.

2 Teſtator uocans fratrem ſuum deficientibus filijs teſtatoris inſtitutis uidetur uocaſſe nedum fratrem ſed etiam filios ipſius & deſcendentes. nu. 57. ibi. eod.

2 Teſtator uocans aliquos in ſtirpes non uidetur eos uocaſſe ſecundum gradus perogratiuam, ſed per fideicõmiſſum caſu quo ſuccederet caſus ſubſtitutionis in ſtirpes. nu. 57. ibi. nu. 59. eo.

2 Teſtator uocans deſcendentes, quo ordine cenſeatur illos uocaſſe. nume. 53. ibi. 187

2 Teſtator uocans aliquos in ſtirpes, & non in capita, uidetur filios etiam præmortuorum uocaſſe. numero. 68. ibidem. Ita quòd filij ſubintrant locum patris, & ſuccedunt una cum patruis. numero. 59. ibi. 187

2 Teſtator ſaluandus eſt a contrarietate. conſ. 93. nu. 12. 189

2 Teſtator diſponens quod bona ſua ſuccedant de antiquiore in antiquius fideicommiſſum perpetuo & gradatim induxiſſe uidetur. nu. 21. ibidem. eod.

2 Teſtator grauatus filium a fortiori uidetur grauaſſe nepotem. conſil. 64. num 7. & 10. 145

2 Teſtator relinquens uxorem dominam, maddonam, & uſufructuariam omnium bonorum quid conſequi debeat uirtute dicti legati. conſil. 94. nu. 10. & alijs pluribus ſeq. 191

2 Teſtator relinquens uxorem uſufructuariam in uita ſua & poſt eius mortem relinquens alios hæredes an tales cenſeantur eſſe pure inſtituti. conſi. 97. nu. 6. Et quid ſi uxor fuit relicta uſufructuaria quouſque uiueret, & poſt eius mortem fuere alij inſtituti hæredes. num. 7. ibidem. 197

2 Teſtator ſi uoluit uxorem non moleſtari, nec ratiocinari, quid uideatur illi reliquiſſe. nu. 16. ibidem. Et quid ſi teſtator dedit illi poteſtatem diſponendi. nu. 27. ibi. Et quid ſi teſtator ordinauit diſpoſita per eum debere obſeruari. nu. 18. ibid. eod.

3 Teſtator conſiderans maſculinitatem, non ob aliud id conſideraſſe cenſetur niſi ut eius bona conſeruarentur in familia, & agnatione. conſi. 1. nu. 25. 2

3 Teſtator excludens fœminas & uocans maſculos, id feciſſe uidetur ut eius bona perpetuo in familia conſeruarentur. nu. 28. ibi. 2

3 Teſtator quod expreſſe diſpoſuit, gloſari, & aliter interpretari non debet nu. 29. ibi. 2

3 Teſtator imponens hæreditati ſuæ onus reale, grauaſſe uidetur omnes ad quos ſua hæreditas perueniſſet. nu. 42. ibi. 2

3 Teſtator diſponens filiam maritari uni ex familia conqueri non poteſt ſi uni maritata eſt. conſ. 1. nu. 58. Dummodo ſit de familia ipſius teſtatoris, & deſcendente ab ipſo, & non de alia tranſuerſali. nu. 59. ibidem. 2

3 Teſtator excludens filias, uidetur excluſiſſe hæredem ab omni remedio inſtituendi filias fœminas. conſ. eo. nu. 61. ibi. 2

3 Teſtatoris præceptum plenum & cum cauſa ualidum eſt, nume. 64. ibidum. 2

3 Teſtator rebus ſuis legem apponere poteſt. conſ. 1. nu. 70. 2

3 Teſtator in ſuis codicillis poteſt adimere hæreditatem alicui relictam in teſtamento, & illam alteri applicare. nu. 72. ibi. 2

3 Teſtator poteſt priuare quem hæreditate ſi ſibi non obediatur. num. 74. ibidem. 2

3 Teſtator poteſt proprias res hæredis legare, & per fideicommiſſum relinquere. conſ. 2. nu. 32. 6

3 Teſtator poteſt bona hæredis ſui adeuntis hæreditatem ſimpliciter obligare, etiam ſi aliunde ad hæredem perueniſſent. numero. 35. ibidem. eod.

3 Teſtator poteſt in re propria hæredis grauamen apponere. numer. 36. ibidem. 6

3 Teſtator poteſt apponere grauamen ſuper re, quæ reperitur hæredis, titulo inſtitutionis & ultimæ uoluntatis. nu. 37. ibi. 6

3 Teſtator poteſt imponere fideicommiſſum, ſuper re per ipſum prius donata hæredi. num. 46. ibi. 6

3 Teſtatoris aſſertioni, an & quando ſit ſtandum. conſi. eodem. num. 77. ibidem. 6

3 Teſtator præſumendus eſt, ut minus uoluerit grauare hæredem. conſ. 13. numero. 8. Maxime quando hæreditas non eſt ampla. conſilio. eodem. num. 8. ibi. 22

3 Teſtator tranſgrediens ad plures gradus non propterea uidetur induxiſſe grauamen illis in conditione tantum poſitis. conſi. 14. numero. 24. & 25. 22

3 Teſtator prohibere poteſt alienationem bonorum, & excludere cõtrafacientes ab eius hæreditate. conſ. 17. nu. 6. 25

3 Teſtator priuans alienantes ſua hæreditate non ob aliam cauſam id feciſſe uidetur niſi ut eius bona conſeruentur in eius deſcendẽtes maſculos eius uoluntatem adimplentes. nu. 10. ibi. 25

3 Teſtator relinquens fœminis dotes, uidetur illas excludere ab uniuerſali ſucceſſione. conſi. 18. nu. 13. 27

3 Teſtator uolens in ſcriptis teſtari, ſi illud eo modo ualere non poteſt, an ſuſtineatur ut teſtamentum nuncupatiuum, uel ut alia ultima uoluntas. conſilio. 19. numero. 8. Et quid ſi teſtator adhuc dixit illud teſtamentum eſſe nuncupatiuum, & illud ualere uoluit omni meliori modo. & c. numero 9. ibidem. An talis clauſula omni meliori modo & c. operetur ut ſi teſtamentum non poteſt ualere. ut teſtamentum in ſcriptis, effectum ſortiatur ut teſtamentum nuncupatiuum. num. 10. ibi. 28

3 Teſtatoris mens interpretanda eſt, ſecundum quod naturalis ratio, & ſanguinis neceſſitudo dictat. conſi. 20. nu. 22. 29

3 Teſtatorem uoluiſſe priuare agnatos, & eius bona extraneis applicari præſumendum non eſt. conſi. 10. nu. 25. 29

3 Teſtatoris diſpoſitio interpretanda eſt, ne contineat quid durum, iniquum & abſurdum. conſi. eo. nu. 16. eo.

3 Teſtator in dubio uidetur ſe conformem reddere cum diſpoſitione iuris communis. conſ. 21. nu. 5. 32

3 Teſtator conſiderans prærogatiuam gradus, & ordinem ſanguinis, uocaſſe prius uidetur deſcriptos, & nominatos excludentes alios. nu. 30. ibidem. 32

3 Teſtis quod non expreſſit omiſiſſe uidetur. conſi. 3. num. 18. 8

3 Teſtator relinquens omnia bona ſua illis uel illi cui de iure ſpectant & pertinent uidetur inſtituiſſe illas perſonas, quæ ab inteſtato conſequi poſſent dicta bona. nu. 20. ibi. 8

3 Teſtatoris uoluntas non debet eſſe perplexa, nec continere repugnantiam & contradictionem. nu. 25. ibi. eo.

3 Teſtator excludens filias a ſucceſſione uniuerſali uidetur uoluiſſe includere alios ad ſucceſſionem. nu. 31. ibi. eo.

3 Teſtatoris uoluntas declarari poteſt ex indicijs & per duos teſtes. num. 36. ibi. eo.

3 Teſtator relinquere poteſt bona ſua ad interrogationem alterius. numero. 42. ibidem. 2

3 Teſtatoris mens clara nõ indiget alia interpretatione ſeu gloſatione. conſi. 4. num. 11. 10

3 Teſtator inducere poteſt, ut ſit tranſmiſſibile, quod ſui natura non erat & econtrario. conſ. 5. nu. 13. 11

Quod utique procedit nedum in uoluntate expreſſa, uerum etiam & in coniecturata. nu. 14. ibi. 11

3 Teſtator inſtituens maſculos hæredes uniuerſales & legans filiabus fœminis dotes, uidetur maſculos prætuliſſe fœminis. numero. 18. ibidem. eod.

3 Teſtator præferens maſculos fœminis id feciſſe uidetur ad conſeruationem familiæ. nu. 29. ibid. eo.

3 Teſtator exprimens filios filiorum, uidetur id expreſſiſſe, ut bona ad eos tranſeant. nu. 31. ibi. eo.

3 Teſtator conſiderando maſculinitatem, uidetur potius conſideraſſe bona quàm perſonas. conſ. 6. nu. 18. 19

3 Teſtator excludens fœminas uidetur maſculos incluſiſſe. nume. 21. ibidem. 19

3 Teſtatoris uoluntas quandoque præſumitur amplior, quam dicat ſcriptura, & illa attendi debet. conſ. 7. nu. 42. 14

3 Teſtator conditionem honeſtam fideicommiſſo apponere poteſt. conſil. 8. num. 19. 15

3 Teſtator in eodem teſtamento poteſt adimere hæreditatem, & fideicommiſſum illi qui prius reliquerat, & in pœnam illius prædicta reuocare. num. 22. ibi. eo.

3 Teſtator poteſt quem directo priuare hæreditate antequam adeatur & poſt aditam per fideicommiſſum poteſt id facere. nu. trigeſimo

tertio.ibidem. eo.
3 Teſtator poteſt transferre bona ſua in alium,& illis priuare primum haredem ſeu legatarium.nu.34.ibi. eod.
3 Teſtatoris uoluntas aliquatenus dubia poteſt per haredem declarari.conſ.11.nu.40. 19
1 Teſtari qui plures poteſt,& diuerſas teſtamenti tabulas facere.conſil.57.nume.10. 120
1 Et omnes tabula ſunt exhibenda,nec ſufficit unam exhibere. nume.11.ibidem. eo.
1 Et tenetur exhibere petitas,non alias.nu.12.ibi. eo.
2 Teſtari quis debet de bonis ſuis.conſilio.uigeſimoſexto.numero. decimoſeptimo. 81
3 Teſtari quod quis uoluerit colligitur ex uerbis ſuis , quibus interrogatus reſpondit,nolle teſtari.conſi.67.nu.44. 111
3 Teſtari quod quis uoluerit in ſcriptis praſumitur,dum uoluit ſecretā eſſe ſuam uoluntatem,& a nullo ſciri ſeu cognoſci.conſilio. 19.numero.1. 28
3 Quod etiam praſumitur ſi fuit teſtamentum ſigillatum & ſubſcriptum ordinatus a teſtatore.conſ.eo.nu.2.ibi. 283
2 Teſtamentum quod quis uoluerit facere uel ultimam uoluntatem, colligitur ex modo procedendi.conſilio trigeſimoſecundo, num. 42. Et quid in dubio.nu.43.ibi. 98
1 Teſtamentum extranei poteſt ignorari.conſilio.ſeptuageſimoſecundo numero.58. 135
4 Teſtamenta plura einſdem data,& diuerſa in ſubſtantia,ſe inuicem impediunt.conſ.117.numer.5.Idem in duabus ſententijs contrarijs. nume.6.ibidem. 130
4 Teſtamentum imperfectum nullum producit effectum,& qualiter dicatur imperfectum.conſi.146.nu.6.Et quid ſi teſtator uolebat aliud addere. numero.7. ibidem. Et quid inter liberos.numero.8.ibidem. Et quid quo ad ea qua iam diſpoſuerat.conſilio.eodem.nume.9. fol.171.ibidem. 151
4 Teſtamentum perfectum , & abſolutum quando dicatur.numero.9.ibidem. 151
4 Teſtamentum an in omnibus rumpatur poſthumi agnatione. nume.21.ibidem. 151
2 Teſtamentum in ſui ſubſtantia eſt de iuregentium. conſilio primo.numero.49. 2
2 Teſtamentum reuocatum probat uoluntatem & id in quod illud fuit relatum.conſ.7.nu.34.& 35. 14
3 Teſtamentum primum tollitur per ſecundum. conſilio. quadrageſimoſexto.nu.19. 71
3 Teſtamentum primum quando & quo caſu dicatur reuocatum per ſecundum.no.25.ibi. eo.
3 Teſtamentum coram ſeptem teſtibus factum eſt ualidum,nuncupatiuē.numeru. 20.ibid.Reuocatur primum per ſecundum,licet in ſecundo non interuenerint ſolemnitates,qua in primo.numero.21.ibidem. Et in ſecundo non requiruntur omnes teſtes qui in primo interuenerunt.numero.22.ibi. eod.
3 Teſtamenti appellatione quando ueniat codicillus.conſil.quinquageſimo.num.27. 80
3 Teſtamentum in ſcriptis quas ſolemnitates debeat habere. conſilio.19.nume.3.Illis deficientibus & non adhibitis.redditur nullum. nume.4.ibidem. 28
3 Teſtamentorum pluralitas non praſumitur.conſi.eodem. nume. 15. ibidem. eod.
3 Teſtamentum nō poteſt fieri ſub iſta forma facio teſtamentum prout reperietur tempore mortis mea in cedula quam deponam in tilo folio ſigillato.conſ.eod.nu.31. 28
3 Teſtamenti uerba interpretari debent,ut agnati teſtatoris alijs extraneis praferantur.conſ.20.nu.24. 29
3 Teſtamentum conditum in aliquo loco ſecundum ius commune,uendicat ſibi locum ad omnia bona teſtatoris ubicunque exiſtentia. conſi.12.nu.45.Idem ſi teſtamentum eſſet conditum a' foreoſe ſecundum formam ſtatuti localis.nu.46.ibi. 202
3 Teſtamentum ultimum reuocat omnia pracedentia, etiam ſi de illis nihil eſſet dictum.conſ.10.nu.6,Limitantur omnia pradicta,quando primum teſtamentum haberet clauſulam derogatoriam, ad ſequentes ultimas uoluntates,& diſpoſitiones,nu.7.ibi. 17
2 Teſtamentum primum non tollitur per ſolam affectionem teſtatoris dicentis uelle illud mutare.conſ.55.nu.14. 103
3 Teſtamenta clericorum comprehenduntur ſub ſtatuto diſponente de teſtamentis inſinuandis , ita ut aliter non ualeant. conſilio 40 . numero. 22. 61
3 Teſtamentum in ſcriptis ſub qua forma debet aperiri , & publicari. num.6.ibidem.Idem notarios de acta per eum geſtu non poteſt rogari.nume.8.ibi. eo.
3 Teſtamentum redditur nullum, ſi poſt illud conditum, teſtator fuit capite minutus.nu.10.ibid. eod.
3 Teſtamentum factum a condemnato,an ualeat uirtute ſtatuti. num.15.ibidem. eo.
3 Teſtamento prius facto reddito nullo ab inteſtato dicitur quis mori. nume.17.ibi.
Et legata non ualent nec debentur.nu.18. eod.
3 Teſtamentum an poſſit ualidari per reſcriptum Principis.conſil. 46. numero.30. 71
3 Teſtamentum & ſucceſſio,quo iure inducta,item & ſolemnitates teſtamenti.& an iſta poſſunt per Principem ſuppleri.nu.32.ibi. eo.
3 Teſtamentum coram parrochiano & duobus teſtibus conditum, ualet de iure canonico & in locis ſubiectis eccleſia.conſi.51. nu. 1.& nu.5.6.ibidem.Si teſtes iſti,& rector de eius tenore deponunt. num.3.ibidem. 82
3 Teſtamentum non poteſt celebrari coram uno teſte. conſil. 68.numero. 5. 116
3 Teſtamentum poteſt mutari quamuis teſtator dixerit illud ualere in uim contractus inter uiuos ſeu in uim donationis,caſu quo illud reuocaret.conſilio.69.numero.113.quod declaratur.numero.140.& ſequen.ib. 118
3 teſtamentum factum ſecundum formam iuris & ſtatutorum dicitur ualidum.conſ.72.no.7. 126
3 teſtamentum in quo filia eſt praterita, ipſo iure eſt nullum. numero.10.ibidem. eod.
3 teſtamentum poteſt incipere a ſecundo gradu . conſilio. 73. numero. 58. 119
3 teſtamenti una pars declaratur per aliam. conſilio. ſeptuageſimoquarto.num.7. 130
2 teſtamentum obſeruandum eſt.nu.19.ibi. eod.
2 teſtamenti una pars declaratur per aliam. conſilio ſeptuageſimuquinto.nu.37. 157
3 teſtamentum habens clauſulam derogatoriam inducit, ut ſequens teſtamentum non dicatur habere uoluntatem teſtatoris , & ideo non tollit primum.conſi.10.nu.9. 17
3 teſtamentum continens clauſulam derogatoriam tollitur per ultimū etiam non faciens ſpecialem mentionem dicta clauſula , ſi ex uerbis appoſitis in ultimo oſtendi poteſt teſtatorem uoluiſſe ultimum omnino ualere.nume.21.ibidem.Et quid ſi teſtator uult ultimum teſtamentum praualere omnibus a ijs.nu.22.ibi.
Et quid ſi teſtator dixit,illud ultimum eſſe ſuam ultimam uoluntatem quām uolebat praualere,& tenere omni meliori , & efficaciori modo.num.23.ibi. 17
3 teſtamenti nuncupatiui ſubſtantia non conſiſtit in ſcriptura ſed in depoſitione teſtium.nu.2.ibid.Et magis attenditur depoſitionibus teſtium quā u ſcriptura.nu.4.ibi.& nu.15. eo.
2 teſtamentum qualiter reuocetur , alio non docto. conſilio. 10. numero.66. 21
2 teſtamentu diſpoſita imper.per reſcriptum an tollere poſſint. conſil.1.nume.48. 2
2 teſtamento ut derogetur ſufficit clauſula generalis non obſtante. conſ.1.nu.86.Et idem quando utitur alijs clauſulis , & uerbis ad id tendentibus.nu.90.ibi.& o.ſeq.& quando id facit expreſſē , & de plenitudine.conſi.eo.& nu.89.91. 2
2 teſtamenti una pars declaratur per aliam.conſi.41.nu. 25. 113
2 teſtamenti nuncupatiui omnes haredes in eo deſcripti etiam ſi eſſent filij praſumuntur habere notitiam & ſcientiam.conſi.46.nu.14. Et quid ſi haredes ſoluerint legata in teſtamēto relicta.n.15.16. et 17 Et an ſit neceſſe haredes uidere teſtamentum.n.18.ibi. Et quid ſi hares teſtamenti habuit copiam.nu.19.ibi. 123
2 teſtamentum nullum ex cauſa praeteritionis locum ſibi uendicat,quo ad inſtitutionem haredis non autem quo ad legata.conſi.61.numero. 7.6.& 18.Etiam ſi poſthumus, ſeu poſthuma eſſent prateriti.numero.8.ibi.
Et hoc quando ſcienter fuere prateriti,ſecus ſi ignoranter nume. 9. ibi.& num.14. 141
2 teſtamentum factum cum clauſula codicillari,inducit ut poſt pubertatem compendioſa ualeat,ut fideicommiſſaria ſecundum aliquos.cōſil.62.num.4. 143
2 teſtamentum eſt quaſi caducum,& conſequēter nullum,ſi hares ſcriptus mortuus eſt uiuo teſtatore.nu.9.ibi. eod.
2 teſtamentum conditum inter liberos ſuſtinetur,ut ſuccedatur ex teſtamento,& non ab inteſtato.nu.19.ibi. eod.

2 *Teſtamentum non erit nullum ſi unus heredum mortuus eſt aiuente teſtatore, ex quo portio illius accreſcit alteri cohæredi. nu. 10. ibi.* eo.

2 *Teſtamentum redditur nullum propter agnationem & præteritionẽ nepotis. conſ. 64. num. 4.* 146

2 *Teſtamentum redditur nullum ex pteritione, locum habet quo ad inſtitutionem reliqua uero remanent firma. num. 5. ibid. & nu. 11. 12. & 20. & num. 21.* eod.

2 *Teſtamentum conditum a primo teſtatore inducens fideicommiſſum attendi debet, & non teſtamẽtum ſecundum conditum ab hærede grauato diſponente illud idem. conſ. 93. nu. 39.* 189

3 *Teſtamentum tacitam conditionem habet ſi non fuerit factum aliud ſecundum, & poſtremum. conſ. 10. nu. 5.* 21

2 *Teſtamentum codicillus & ultima uoluntas condita tempore peſtis ab infirmo coram minori numero quinque teſtium, non ualet. conſil. 32. nu. 48. Fallit. quando eſſemus in terris eccleſiæ conſiderando ius canonicum. ibi.* 98

2 *Teſtamentum unico contextu & ſine interuallo fieri debet regulariter fallit quando ſuperuenit neceſſitas & morbus ipſi teſtatori ſeu teſtibus. conſ. 33. nu. 28.* 99

2 *Teſtamentorum pluralitas non præſumitur. nu. 42. ibi.* eod.

2 *Teſtamentum ut ualeat interpretatio ſemper capienda eſt. num. 39. ibidem.* eod.

2 *Teſtamentum conditum ſolemniter a patre inter filios an tollatur per inſtrumentum diuiſionis bonorum poſtea factum per patrem minus ſolemniter. conſi. 34. num. 5. & nu. 45. 46. & ſeq.* 101

2 *Teſtamentum continens clauſulam derogatoriam non tollitur per ſecundum, niſi in illa fiat expreſſa derogatio primi. nu. 8. ibi. & num. 51. & ſeq. plenius.* 101

2 *Teſtamentum ultimum reuocat omnia diſpoſita in primo, & relicta pro anima, & relicta pro alijs perſonis. num. 33. ibi. Et idem fieri poteſt in codicillis. nu. 34. ibi.* 101

2 *Teſtamentum ſolemne factum per patrem inter liberos an & quando poſſit tolli per minus ſolemne. nu. 45. ibi. & ſeq. Maxime ſi in ultimo minus ſolemni, non fuere inſtituti extranei ſed ipſimet filij ibid. Et quid quando ſecundum minus ſolemne eſt magis fauorabile ipſis filijs. nu. 46. ibid. Et quid quando inter primum, & ſecundum decurſum fuiſſet decennium. num. 47. ibidem. Et quid quãdo per ſecundum, non reuocatur primum, ſed ſolum illi additur aliquid. numero. 48. ibidem.* eod.

2 *Teſtamentum factum inter filios quando contineat clauſulam derogatoriam. nu. 5. ibi. & nu. ſeq. & 8.* eod.

2 *Teſtamentum factum inter filios dicitur continere clauſulam derogatoriam, non reſpectu uoluntatis, ſed ſolum reſpectu potentiæ quæ tollitur per ultimam uoluntatem. nu. 53. ibi.* eod.

2 *Teſtamentum ſecundum annullat primum, in quo fuerunt inſtituti filij, licet in ſecundo non eſſet appoſita clauſula derogatoria, cum primum habeat tacitam conditionem, ſi non fiat ſecundum. numero. 56. ibidem.* eod.

2 *Teſtamentum ſecundum imperfectum factum inter filios, quando ualeat non obſtante primo perfecto. conſ. 35. nu. 13. 24. 29. & 30. & alijs ſeq. & quid ſi ſecundum eſt magis fauorabile quàm primum. ibi. numero. 25.* 103

2 *Teſtamentum perfectum an per minus ſolemne poſſit reuocari pro parte. conſ. 35. nu. 21. Et quid ſi ſecundum ſit in odium, & damnum alterius filij. nu. 22. ibid. & nu. 31.* 103

2 *Teſtamento qui contrauenit non poteſt ſe iuuare ex illo. conſil. 21. nume. 141.* 65

2 *Teſtamenta plura quando apparent condita inter liberos ſtandum eſt illi continenti æqualitatem, & minus oneroſo. conſ. 24. nu. 13.* 72

2 *Teſtamentum ſecundum iure conditum, tollit primum. conſi. 24. nu. 2. & nu. 6. ponitur ratio. Et ſufficit quod ex ſecundo iure condito hæreditas potuerit adiri licet non fuerit adita. nu. 3. ibi.* 72

2 *Teſtamentum primum continens clauſulam derogatoriam ad ultimum expreſſe, ſiue tacitè præualet ultimo. conſ. eo. num. 4. ibi. Ex quo iſto caſu ultimum non habet aliquam uoluntatem defuncti. nu. 5. ibi. Non eſt neceſſe in ultimo teſtamento iure condito apponere illã clauſulam, ceſſans &c. nu. 6. ibi.* 72

2 *Teſtamentum primum quando & quo caſu dicatur continere clauſulam derogatoriam. nu. 7. ibi.* eo

2 *Teſtamentum conditum inter liberos tacitè continet clauſulam derogatoriam. nu. 10. ibi. Fallit quando ultimum conditum eſt inter liberos, & eſt illis fauorabile. nu. 11. ibi.* eo.

2 *Teſtamentum præcedens continens clauſulam derogatoriam uoluntatis tollitur per ultimum, quando ex uerbis illius oſtendi poteſt teſtatorem uoluiſſe ualere ultimum. nu. 31. ibi.* 71

2 *Teſtamenta ut ualeant quàm plura priuilegia introduxere leges propter publicam utilitatem. conſ. 27. nu. 43.* 86

2 *Teſtamentum factum tempore peſtis non ualet ſecundum aliquos. conſ. 31. nu. 1. ſed contrarium uerius eſt nu. 3. & ſeq.* 98

2 *Teſtamentum factum a ruſtico cum minori numero teſtium, in loco ubi teſtium copia non habetur ualet. nu. 2. ibi. & nu. 17.* eo.

2 *Teſtamentum factum tempore peſtis coram, quinque teſtibus ualet quando peſtis eſt contagioſa. nu. 3. ibi.* eo.

2 *Teſtamentum ualidum redditur ſi teſtator non potuit illud publicare per receſſum teſtis. nu. 15. ibi.* eo.

2 *Teſtamentum ut ualeat neceſſe eſt teſtes uidere ipſum teſtatorem regulariter. conſi. 33. nu. 1. 110. & ſeq. Inductum iſtud fuit pro forma & ſolemnitate ualiditatis teſtamenti. nu. 2. ibi.* 99. & 100

4 *Teſtandi libera facultas in aliquibus rebus particularibus deneganda non eſt. conſi. 72. nu. 16.* 98.

3 *Teſtandi facultas per pactum tolli non poteſt. conſilio decimoſexto numero. 11.* 24

3 *Teſtes quorum unus plus ultero depoſuit, uel unus deponit de uno actu, alter de alio, non dicuntur diſcordes, ſi concordant ad eundem effectum, ad quem ſunt inducti. conſilio. 87. numero. 33. & numero. 36.* 147

3 *Teſtes ſingulares poſſunt probare identitatem hæreſis. numero. 37. ibidem.* eod.

3 *Teſtes deponentes de ſanitate, tot annis circa, bene probant tempus de quo deponunt. nu. 38. ibi.*

3 *Teſtium dicta adiuuanda ſunt, & non cauillanda. conſi. eod. nume. 41. ibidem.* eod.

3 *Teſtes producti in uno iudicio, fidem faciunt in alio inter eaſdem perſonas. nu. 45. ibi. fo. 163. & nu. 48.* eo.

3 *Teſtes publicati poſt concluſum in cauſa plene probant. nume. 49. ibidem.* eod.

3 *Teſtes deponentes in una cauſa, an & quando faciant fidem in alia cauſa, inter eaſdem perſonas. conſ. eo. nu. 58. ibi.* eod.

3 *Teſtis dicens contenta in articulis eſſe uera an probet. conſi. 88. numero. 8. & 9.* 149

3 *Teſtes ſingulares probant dementiam & furorem. numero. 10. ibi. & numero. 71. & 71.* eod.

3 *Teſtis ſemel approbatus reprobari non poteſt. num. 12. ibi. & num. 84. & tribus ſeq.* eod.

3 *Teſtibus deponentibus pro inſtrumento magis credendum eſt quàm teſtibus deponentibus contra inſtrumentum. conſil. 88. nume. 20. & numero. 24. Pro notario præſumendum eſt. conſilio eodem. nume. 21. ibidem.* 149

3 *Teſtibus deponentibus de ſana mente, magis credendum eſt, quàm teſtibus deponentibus de inſania. nu. 22. ibi. & nu. 23. & 29.* eo.

1 *Teſtis primo dicto ſtandum eſt. conſ. 107. nu. 64.* 199

3 *Teſtis deponens extra articulum regulariter non probat. nume. 25. ibid. conſi. 88.*
Fallit niſi deponat ſuper interrogatorijs partis aduerſæ. n. 26. ib. 149

3 *Teſtis pro utraque parte, debet ueritatem dicere. conſi. eodem. nume. 27. ibidem.* eod.

3 *Teſtibus deponentibus affirmatiuam, magis credendum eſt quàm deponentibus negatiuam. nu. 28. ibi.* eo.

3 *Teſtibus præsbiteris datur maior fides, quàm laicis. conſi. eod. num. 30. ibid.* eod.

3 *Teſtibus deponentibus in ſpecie, magis credendum eſt, quam teſtibus deponentibus in genere. nu. 31. ibi.* eo.

3 *Teſtis deponens ſuper dementia & furore, debet ſpecifice deponere de actibus & uerbis exterioribus furioſi, & demẽtis. n. 59. ibi.* 149

3 *Teſtis dictum generale reſtringitur per rationem ſpecialem adductã a teſte. na. 61. ibi.* eod.

4 *Teſtis unus de uiſu directo deponens de maleficio ſufficiens eſt ad torturam. conſ. 151. num. 2. Quod uerum quando talis teſtis eſt integer & omni exceptione maior. nu. 3. ibi.* 155

4 *Teſtis idoneus non eſt, qui interuenit in rixa. conſilio. 152. numero. 11.* 156

4 *Nec inimicus idoneus erit teſtis. nu. 13. ibi.* eo.

4 *Nec amicus offenſi. nu. 14. ibi.* eod.

4 *Teſtis deponens de indicio non probat. conſilio eodem. nume. 15. ibidem.* eod.

4 *Teſtis affectans, & deſiderans condemnari inquiſitum non eſt idoneus. nu. 16. ibi.* eod.

4 *Teſtis pauper an ſit idoneus. nu. 17. ibi.* eod.

4 *Teſtis in uno falſus, in totum redditur falſus. conſi. eod. nume. 21. ibidem.* eod.

4 *Teſtes*

4 Teſtes an poſſint coniungi, ut probent & quando. numero uigeſimoſexto ibidem. Et in criminalibus non iunguntur imperfecta. nume. 34. ibidem. eo.
3 Teſtium examinatio ad eternam rei memoriam, quando & quo caſu fieri poſſit. conſ. 24 nu. 1. & 2. 37
3 Teſtes legitimi illi dicuntur, qui omni exceptione ſunt maiores. numero. 14. 37
3 Teſtes qualiter debent ſe ſubſcribere in teſtamento in ſcriptis. conſi. 46. nume. 51 71
3 Teſtes debent eſſe rogati in teſtamento. conſilio quadrageſimoſexto, numero. 29. 71
3 Teſtes quot requiruntur in codicillo, & ultima uoluntate. conſi. 50. numero. 9. 80
Et ſufficiunt non rogati. numero. 10. ibidem. Et fœmina admittuntur. numero. 11. ibidem. & numero. 16. Et etiam fratres minores. num. 12. ibidem. 80
3 Teſtis unus dicens non recordari, reducendus eſt ad concordiam, cum alijs. num. 13. ibidem. Et ſatis eſt quod concordent in dicto, licet in cauſa dicti diſcordent in aliquo. nu. 14. ibi. eod.
3 Teſtis deponens de his, quæ uidit tempore inſaniæ, non probat. conſi. 87. nu. 17. 147
3 Teſtis factus pubes, an poſſit reddere teſtimonium de his, quæ uidit in pupillari ætate. numero. 21. ibidem. & numero 21. & nume. 23. eod.
3 Teſtis affinis, an & quando probet. nume. 25. ibidem. & numer. 26. & ſequentib. eo.
3 Teſtes affines, & conſanguinei, & domeſtici, admittuntur ad probandum furorem. nu. 29. ibi. eod.
3 Teſtes duo etiam non rogati ſunt ſufficientes in legato ad pias cauſas conſ. 24. nu. 5. 6. & 8. 37
3 Teſtes duo ſufficiunt in pijs legatis, dummodo ſint idonei & legitimi. num. 14. ibi. eo.
3 Teſtes legitimi illi dicuntur, qui omni exceptione ſunt maiores. n. 14. ibidem. eod.
4 Teſtis de audita facit præſumptionem. conſilio ſeptimo. numero. uigeſimoprimo. 22
4 Teſtes optimi probant contra producentem illos, ſi contra eum deponunt. conſ. 23. nu. 1. 34
4 Teſtes producti parte non citata, fidem non faciunt. conſilio. 45. numero. 9. 56
4 Teſtis inhabilis ſuppletur per habiles. conſi. 53. num. 8. quod declaratur. nu. 35. 36. & 37. 65
4 Teſtis deponens de iudicio ſuo non probat. conſ. 54. nu. 10. Et idem ſi uideri ſuo, nu. 11. ibi. 67
4 Teſtis deponens de confeſſione extraiudiciali facta parte abſente nõ probat. nu. 22. ibi. eod.
4 Teſtes debent in eorum depoſitione neceſſario concludere. nu. 23. ibi. & nume. 10. eod.
4 Teſtes domeſtici idonei ſunt ad probandum geſta in domo. num. 31. ibidem. eod.
4 Teſtes inhabiles quando admittantur ſi ueritas non poteſt per alios probari. conſ. 55. nu. 45. 69
4 Teſtis unicus ſufficiens eſt ad cauſandum malam fidem in contrahendo ſecundum matrimonium. conſ. 57. nu. 17. 71
4 Teſtis habens affectionem ad cauſam repelli debet. conſilio. 58. numero. 17.
Vt eſt aduocatus, procurator uel ſollicitator, & alij ſupradicti. 72
4 Teſtis receptus & examinatus, qui non debebat recipi, nihil probat. numero. 35. ibid. 72
4 Teſtis ſemel admiſſus, qui non debebat admitti, an & quando probet. nu. 52. fo. 84. ibi. Et quid ſi fuit oppoſitum tempore quo fuit productus. nu. 53. ibid. Et quid ſi fuit oppoſitum, & oppoſito fuit reſeruata. nu. 54. ibi. eo.
4 Teſtis repulſus & reprobatus, habetur perinde ac ſi non fuiſſet teſtificatus. nu. 55. ibid. eod.
4 Teſtis idoneus nõ eſt qui non cõfitetur ſemel in anno. cõſ. 58. n. 83. 72
4 Teſtes idonei in cauſa grauati requiruntur, & omni exceptione maiores. conſ. 59. nu. 9. 72
4 Teſtis inſimul cohabitans, & uiuens cum alio non eſt idoneus teſtis pro illo. nu. 24. ibid. 72
4 Teſtis ſingularis etiam religioſus non probat. conſilio. 60. numero. 44. 76
4 Teſtis inhabilis in cauſa matrimoniali an admittatur ſi ueritas aliter haberi non poteſt. conſi. 61. nu. 19. 77
4 Teſtium numerus de iure diuino qualis debebat eſſe, & declaratur, conſil. 68. nu. 152. & 274. Et de iure poſitiuo circa eos quid fuerit inductum. n. 153. ibi. 85
2 Teſtes non uidentes teſtatorem, ſed ſolum audientes muro intermedio, ſeu cortina, non reddunt teſtamentum ualidum. conſil o. 32. numero. 3. 98
2 Teſtes debent cognoſcere contrahentes & ipſos uidere. nu. 21. ibid. Valet tamen ipſorum depoſitio, ſi deponunt de uoce contrahentium, & eam notam habent. ibid. eo.
2 Teſti aſsignanti rationem ex curſu naturali, & ex experientia longeua datur fides conſi. 56. nu. 18. 135
2 Teſtis dictum debet concludere nu 11. ibi. eo.
3 Teſtes deponentes per coniecturas imaginarias, & non per aliquem ſenſum corporis non probant. conſ. 79. nu. 9. 137
3 Teſtes inhabiles ſuppleutur per habiles, & omni exceptione maiores. conſ. 85. nu. 24. 144
4 Teſtis de audita in antiquis an probet quando dicit audiuiſſe communiter dici. conſilio. 138. numero. 13. Et quid ſi dicit quod fuit communiter dictum & reputatum. numero. 14. ibidem. & numero. 17. 18. 19.
Debet interrogatus ſui dicti reddere rationem. ibi. 144
4 Teſtis dicens ſcio quia ſum uicinus an concludat. conſilio. 138. numero. 16. 144
4 Teſtium dicta non ſunt cauillanda, ſed coadiuuanda. numero. 18. ibidem. eod.
4 Teſtium dicta capienda ſunt, ut uulgus capit. nu. 19. ibi. eod.
4 Teſtis loquens aſſertiue præſumitur præſens. numero uigeſimoprimo ibidem. eod.
4 Teſtes uniuerſitatis an ſint idonei & probent. numero trigeſimotertio. ibidem. eod.
4 Teſtibus duobus de metu deponentibus magis creditur quàm decem deponentibus de ſpontanea uoluntate. conſilio centeſimo trigeſimonono. num. 8. 126
4 Teſtes recepti parte non citata, & cauſa non deuoluta non probant conſ. 145. num. 10. 150
4 Teſtibus inſtrumentarijs magis uidetur credendum. conſilio. 146. numero. 12. 150
4 Teſtes deponentes de teſtamento ut probent qualiter habent deponere. num. 14. ibi. eod.
4 Teſtis uilis ſine indicijs non debet torqueri, & ſi ſtud ſit eius depoſitio contra alios non probat. conſi. 151. nu. 17. 155
4 Teſtes non ſunt idonei, qui propter delictum affecti ſunt iniuria. Vt ſunt conſanguinei & affines offenſi. h. conſ. 152 nu. 10. 156
4 Teſtes concordantes in facto principali dicantur conteſtes, licet diſcordent in circunſtantijs. conſ. 152. nu. 12. 156
4 Teſtes reducendi ſunt ad concordiam. nu. 18. ibi. eod.
4 Teſtium dicta poſſunt comprobari per ſcripturas priuatas. numero. 19. ibidem. eod.
4 Teſtes coadiuuantes inſtrumentum debent eſſe ſufficientes, numero & conteſtes. nu. 24. ibi. eod.
4 Teſtium dicta non coniunguntur in criminalibus. conſil. 169. numero. 42. & 43. 175
4 Teſtes contra inquiſitum debent eſſe idonei & omni exceptione maiores. nu. 44. ibi. eod.
4 Teſtes debent concludenter deponere contra inquiſitum de hæreſi. nume. 70. ibi. eod.
4 Teſtes an probent uel ne, arbitrio iudicis relinquitur. conſi. 170. numero. 2. 177
2 Teſtes deſcripti in inſtrumento & mortui magnam arguunt ſuſpicionem. conſ. 27. nu. 24. 86
2 Teſtes deponentes de principali diſpoſitione, & defecta uoluntatis, quot & quales eſſe debent maximè in teſtamentis. nu. 25. ibi. eo.
2 Teſtis ut probet deponere debet de identitate illius rei, ſuper qua deponit. num. 27. ibid. eod.
2 Teſtes idonei eſſe debent ad hoc ut teſtamentum factum tempore peſtis cum minori numero teſtium ualeat. nu. 36. ibi. eo.
1 Teſtes deponentes de parte poſſeſſa uidentur probare de toto. conſi. 107. num. 14. 199
1 Teſtes deponentes de diuerſis temporibus uidentur concordare in minori. nu. 20. ibi. eod.
1 Teſtis reprobatus perinde habetur ac ſi productus non fuiſſet. nume. 59. ibidem. 199
1 Teſtis deponens de his quæ uidit in puerili & minori ætate. numero. 63. ibidem. eod.
1 Teſtis debet deponere de eo quod aliquo ſinſu percipitur. numero. 66. ibidem. eod.
1 Teſtes debent reddere concludentem cauſam ſcientiæ eius dicti. numero.

numero.67.ibidem. eod.
2 Teſtis ratio debet congruere dicto eius.nu.68.ibi. eo.
1 Teſtes non interrogati ſuper interrogatorijs non probant. num.71. ibidem. eod.
1 Teſtes ſuper eiſdem, non poſſunt produci facta publicatione. nu. 81. ibi. Poteſt tertius pro ſuo intereſſe comparere & inſtruere cauſam. num.82.ibi. Fallit quando habait notitiam litis motæ, & didicit atte ſtificata.nu.83 ibi. eod.
1 Teſtes non poſſunt produci ſuper eiſdem ſeu directo contrarijs. conſi. 108.num.16. Et quid ſi notitiam habuit iudicij intentati. num.17. ibidem. Vel ſi facta fuit publicatio, & teſtificata fuere didicita. num. 18.ibidem. 202
1 Teſtes ſingulares non probant.conſ.112.nume.14. Etiam ſi eſſent mille.numero.15.ibid. Et quando deponunt de confeſſione extrandiciali.num.16.ibi. 210
3 Et conſi.24.nume.24.fol.37.conſ.77.nu.67.fol.135.& conſ.88. nume.88. 150
4 Et conſ.2.nu.94.fo.5.& conſ.42.nu.18. 156
1 Teſtes plures numero attenduntur in iſto poſſeſſorio.nu.80.ibi. Et qui deponunt veroſimiliora.nu.81.ibi. Et quando dicantur veroſimiliora deponere.ibi. 218
1 Teſtes cum inſtrumento, tunc poſſunt produci, quando per inſtrumentum probatur factum.conſilio.122. numero 10. Nec procedit quã do vellet probare illud idem, quod prius produxerat. numero. 12. ibidem. 221
4 Teſtes ſingulares in iſto crimine non probant.conſ.1.num.86.& nume.88 & 89. 5
4 Teſtes ſunt pars iudicij.nu.169.ibi. 5
2 Teſtes producti contra unum, & in una cauſa fidem faciunt in alia, & contra alium, quando ad id ille fuit citatus.conſ.80.n.50. Et præcipuè ſi tertius poſſeſſor citatus extitit.nu.51.ibi. 107
4 Teſtes in cauſa matrimoniali debent eſſe omni exceptione maiores. conſ.58.nu.10. 72
4 Teſtes & inſtrumenta ſi non adſunt in factis antiquis, recurritur ad communem hominum memoriam & famam. conſilio. 183. numero.16. 144
2 Teſtes duo tantum an ſufficiant in teſtamento condito tempore peſtis. conſ.32.nu.38. Vel ad minus requiruntur quinque.ibi. 98
1 Teſtes examinati ad futuram rei memoriam, quando probent.conſ. 25.num.254 52
1 Teſtis deponens per verbum credit, an probet, & quo caſu.conſi.50. nu.58.59.& 60. 110
1 Teſtes probant ſimulationem contra inſtrumentum, & illi præferuntur conſi.55.nu.35.& 36. 118
1 Teſtis ſolus de veritate in qua materia ſemiplene probat.nu.37.ibi. Ita ut deferri poſſit iuramentum in ſupplementum, num. 38. ibid. Et cum alijs duobus deponentibus de fama probationem facit numero. 39.ibid. Et unus de veritate coniungendus eſt cum alijs coniecturis ibidem. eod.
1 Teſtes non publicati probant.conſ.80.nu.52. 146
2 Teſtes recepti parte non citata non probant, conſ.83.nu.13. Etiam ſi recipiantur a delegato, cui commiſſa eſt teſtium examinatio.num.14.ibi. 152
1 Teſtis idoneus qui dicatur, & omni exceptione maior, nume. 19. ibidem. eod.
4 Et conſ.59.nu.3. 74
4 Et conſ.152.nu.6. 156
1 Teſtes quando debent eſſe omni exceptione maiores, an iſta qualitas ſit probanda.nu.21.22.& 23.83. 152
1 Teſtis deponens non veroſimile, non creditur. conſilio eodem. nume. 24.ibidem. 155
1 Teſtis productus, & ita approbatus non poteſt reprobari, numero. 30.ibidem. eod.
1 Teſtes deponentes per eadem fere verba ſuſpecti ſunt. numero. 31. ibidem, eod.
1 Teſtis debet iurare etiam religioſus, & id a Papa non poteſt relaxari.nu.34.ibid. eod.
1 Teſtis criminoſus, & de crimine damnatus non recipitur.nu.38.ibi. & num.37. eo.
1 Teſtes ſibypſis contrarij non probant.ibi. eod.
1 Teſtes qualiter habent deponere.conſ.95.nu.2. 259
1 Teſtis deponens per verbum credere & iudicio ſuo non probant. conſi.104.nu.37. Idem ſi deponit de videre ſuo.nu.38.ibi. 191
1 Teſtis deponens de facto proprio, probat.nu.80.ibi. eo.
1 Teſtes de univerſitate in favorem univerſitatis non probant, & quando nu.135.ibi. 191
1 Teſtes de auditu non probant.nu.136.ibi. eod.
Teſtes ſingulares etiam non probant.nu.137.ibi.& nu.156. Idem ſi ſunt affines ſeu conſanguinei.nu.138.ibi. Et ſi varia & contraria deponunt idem erit nu.139.ibi. Et ſi tacuerunt interrogati veritatem dicere idem.nu.140.ibidem. 191
1 Teſtis variantis ſtatur primo dicto.nu.158.ibi. 191
1 Teſtes familiares & domeſtici repelluntur.nu.159.ibi. eod.
3 Teſtibus magis creditur, quàm ſcripturæ aliquo caſu. conſilio. 13. numero.15. 22
4 Teſtis ſemel productus & approbatus non poteſt reprobari a producente, conſ.53.nu.40. 65
3 Teſtes conformes in ſubſtantia quo ad principale licet ſint varij in aliquibus verbis dicuntur conteſtes.conſ.13.nu.1. 22
3 Teſtes reprobati per alios non ſunt iudicandi idonei. numero. 20. ibidem. eod.
3 Teſtis deponens de iudicio ſuo non probat.conſ.77.nu.66. 153
3 Teſtis ſeparans aliquod commodum non dicitur integer.numero.79. ibidem. 135
3 Teſtis deponens per verbum credere, regulariter non eſt integer. nu. 83 fallit ut.nu.91.ibid. eod.
3 Teſtis varius & falſarius repellitur.nu.84.ibi. eod.
3 Teſtes deponentes veriſimiliora præferuntur alijs.nu.112.ibi. 135.
3 Teſtes deponentes ſuper affirmativa præferuntur alijs deponentibus ſuper negativa.conſ.eo.nu.117. 135
3 Teſtis deponens aliquem proijcere lapides per viam, an ex hoc ſolo probetur illum furioſum, vel mente captum.conſ. 98. nu. 68. 163
3 Teſtes deponentes per eundem præmeditatum, & compoſitum ſermonem non probant.n.74.ibi. eo.
3 Teſtes deponentes impoſſibilia, non probant.nu. 75.ibi. eo.
3 Teſtes deponentes de his quæ viderunt in infantia non probant. nu. 76.ibidem. eo.
3 Teſtis ſuſpectus in uno redditur ſuſpectus in omnibus. numero. 82. ibidem. eo.
3 Teſtibus prædictis iudex non debet adhibere fidem. numero. 83. ibidem. eo.
1 Teſtis unus de viſu & veritate facit ſemiplenam.conſ.57.n.22. 120
Et idem teſtis poteſt deponere etiam de confeſſione.nu.23.ibi.
Et iunctus cum alio deponente de confeſſione plene probat. nu. 24. ibi.& nu.23.25.26.& ſeq. 120
Idem teſtis poteſt produci ad probandum diverſa.nu.25.ibi. eo.
2 Teſtes ad reprobandum matrimonium debent eſſe maiores omni exceptione & idonei.conſ.15.nu.12. 39
2 Teſtis affectans victoriam pro uno, ſuſpectus eſt.nu.31.ibi. 39
2 Teſtimonium ſe exonerantium ſuſpectum redditur. conſilio. 15. numero. 29. 39
2 Teſtimonium unius inhabilis comprobatur ex alijs habilibus. num. 31.ibidem. 39
Et quid ſi veritas aliter haberi non poteſt, & quando & quo caſu. nu.31.ibid. 39
2 Teſtimonium de auditu auditus reijcitur.conſ.15.nu.47.ibi. 39
4 Teſtimonium in cauſa propria non valet, etiam in ſupremo principe. conſ.15.num.30. 28
4 Teſtimonium de auditu, quo caſu recipiatur.conſ.53.nu. 11. 65
4 Teſtimonium non valet, ſi incertum eſt quo loco fuit præſtitum, & iuratum.conſ.53.nu.22. 65
2 Textus in l.ſtipulatio hoc modo concepta. cum concordan. quando & quo caſu procedat.conſ.26.n.111. Et quid ſi tale pactum ſit pro conſervatione ſucceſſionis virtute teſtamentorum anteceſſorum.conſ. eod.num.112.ibi. 81
2 Textus in §.illud.in auth.de teſtibus. quibus in locis procedat.conſi. 28.nume.33. 89
2 Textus in §.cum filius.inſtitu.de ſucceſſio.ab inteſta. quando & quo caſu locum ſibi vendicet.conſil.40.nu.27. 112
2 THESAVRVS inventus in re empta nõ dat cauſam, ut ex hoc contractus reſcindatur.conſ.16.nu.84. 65
4 Theologi ſuper quibus habent poteſtatem decidendi.conſilio. 67. numero.34. 81
4 Thorus ſeparatur ſi maritus verberat uxorem.conſilio. 50.numero. 9.33.& 59. 61
4 Thorus ſeparatur, quando maritus capitaliter uxorem proſequitur conſ.55.nu.12. 261
4 Thorus non ſeparatur propter paupertatem mariti ibidem numero. tertio. eo.
2 TIMOR litis ſeu lis, quando eſt probabilis, litis cõventio facta tempore

go modo poteſt tranſactio dici. conſ.12.nu.4. 18

1 Timor reuerentialis ſuperioris penes quæ ſunt bona an inducat iuſtũ me. um conſ.10.nu.32. 22

4 Timor ſcandali, quando & quo caſu ſit conſiderabilis. conſ. 51.numero.61. 62

4 Timor ſtupri boni uiris, maior eſt quàm timor mortis. conſilio.58. nu.31. 72.

4 Timens uulnerari iuſtum metum dicitur habere. conſilio.60.nu. 13 Nec debet expectare quod interficiatur & uulneretur.nu.14.ibi. Eſto quod actualiter uis non inferatur.nu.15.ibi. Sufficit enim probabiliter timeri.nu.16.ibi. 76

3 Titulo ex putatiuo etiam erroneo excluditur dolus & mala fides & uidetur includi fides bona conſ.66.nu.86. 107

3 Titulus non eſt neceſſarius in præſcriptione triginta annorum. nume. 88.ibi. 107

3 Titulus poteſt allegari & præſumi quanto tempore præſcripto. conſ. 27.nu.71. 44

1 Titulus legati, & donationis u pari procedit. conſilio. 77. numero. decimo. 143

1 Titulus quod iuſſu inter quas perſonas proprie cadit. conſi.93.num. 33. Et quando pater uel dominus teneantur ex illo.nu.34.fo.ibidem. Et talis titulus non inducitur per ſimplicem conſenſum. nu. 35.ibid. Et neceſſe eſt, quod pater iuſſerit tanquam pater.nu.36.ibi. Et iuſſus debet eſſe ſuper aliquo negotio particulari, ſeu terreſtri.num.37.ibid. Et debent reſeruari forma, & limites dati in iuſſu.num.39.ibid. 166

1 Titulus an & quando per curſum temporis præſumatur. conſil. 26. nu.21. 69

4 Titulus & obligatio probatur per præſtationem diuturnam, & longeuã. conſ.7.nu.1. Et ſufficit quod fuerit annorum decem. nu.2.ibid. Et ſatis allegere titulum.nu.3.ibi. 22

4 Titulus prædeceſſoris regulariter non eſt iuſtificandus per ſucceſſorẽ conſ.37.nu.6. 30

4 Tituli commendæ an & quando ſit facienda mentio in impetratione conſ.23. 46

4 Titulus ſuperueniens ualidat iuſtam poſſeſſionem conſilio. 23. numero.213. 34

4 Titulum ſuum petente aduerſario quis non cogitur exhibere. conſil. 49.nu.44. 60

4 Titulus primus per reſignationem dicitur extinctus, & in præiudiciũ tertij non debet ad illum reſtitui.conſ.93.nu.13. & nu. 19.20.21. Fallit niſi Papa aliter diſponat re integranda.num. 14.ibidem.& nume. 10.11.12. 115

2 Titulus præſumitur allegatus ex lõgiſſimo tempore cum diuturna præſtatione, ut ipſius uirtute poßit quis aſtringi in futurum præſtare, quã præſtitit tempore longiſsimo.conſ.33.nu.18. 103

2 Titulus iuſtus, & etiam putatiuus, iuſto errore cauſatus ad præſcriptionem ſufficiens eſt conſi.66.nu.83.& nu.84.declaratur.nu.119 & ſeq.quando procedat. Et ſufficit titulus putatiuus, etiam lucratiuus.nu.85.ibidẽ. Item & uniuerſalis pro hærede. quod declaratur. nu.121.ibi. 107

3 Titulus ſi quis aliquem teſtari prohi. duo continet capita conditionis ſcilicet, & impedimenti, conſ.67.nu.17. Ad probandum impedimentum prædictum ſufficiunt duo teſtes.nu.18.ibi. 111

3 Titulum lucratiuum errore cauſatum quando procedat producere præſcriptionem.conſ.66.nu.121. 107

3 Titulus putatiuus quod ſit iniuſto errore cauſatus qualiter & ex quibus probetur.nu.122.ibi. eod.

3 Titulus putatiuus iniuſto errore cauſatus non ſufficit ad præſcriptionem ſtatutariam complendam.conſil.eod.nu.123.ibi. eod.

4 Titulus primus per regreſſum continuatur, nec impeditur per unionẽ conſ.114.nu.8. 126

1 Titulus dat iuſtã cauſam præſcribendi dominiũ.conſ.104.n.104. 191

2 Titulus cauſatus ex renunciatione, & bona fide ualet. conſilio. 16. nu.147. 43

2 Titulus & dominium in rebus feudalibus, & emphyteuticis conſideratur.conſ.98.nu.16. 198

1 Titulus habitus a non uero domino non prodeſt ſucceſſori. conſilio 101.nu.101. 186

1 Titulus neceſſarius in præſcriptione.nu.129.ibid. 186

1 Titulus etiam minus iuſtus, dat iuſtam cauſam præſcribendi. conſi. 111.nu.48.& nu. 47. 208

1 Tituli defectus an inducat malam fidem. conſ.122.num.30. Quando antiquior, & iuſta poſſeſſio erat penes alium idem.nu. 31. ibid. 205

4 Titulus de cloacis propter quid emanauit.conſ.110. nu.15. 127

Titulus cauſatus ex renunciatione, & bona fide ualet conſ. 16. numero.147. 43

3 Titulus donationis ualidus eſt & permiſſus.conſ.76 nu.4. Siue pure ſit celebratus, ſiue ſub conditione, ſubſecuta eius purificatione.nu.3. ibidem. 134

3 Titulus donationis transfert dominium. conſ.89.nu. 37. 152

2 TOLERANTIA & patientia aliàs multum operantur.conſ. 54.nu.48.& nu.68. 115

1 Tolerantia & patientia nociua eſt depoſitario.conſ.74.nu.25. 140

4 Tollerantia ſuperioris, multum operatur, & conſideranda eſt.conſ. 37.nu.7. 50

4 Tolerantia, ut ſit conſiderabilis diuturna eſſe debet. nu.8. ib. 50

4 Tolerantia non recipitur, nec admittitur contra concurrentem cum titulo.nu.9.ibid. E contra quos i pducat effectum ſuum. ibi. 50

4 Tolerantia an proſit uitioſo ingreſſori.nu.1. ib 50

4 Tolerantia quando. & quo caſu operatur effectum, & quando non. cõſi.89. nu.11. 112

4 Tolerantia quos defectus tollat.conſil.96.nu.7.& num.22.& alijs ſequenti. 117

4 Tolerantia, an ſuppleat defectum poteſtatis.nu.22.ibid. Vel defectus concernentes gratiam.nu.13.ibi. Vel defectus exiuntes contra formam mandati.nu.24.ibi. 117

4 Tolerantia debet habere conſcientiam.conſ.136.n.14. Et quid ſi actus eſt inualidus.nu.15.ibi. Et quid ſi actus concernit priuatam utilitatem.nu.16.ibi. Et quid ſi eſſet cõtra formam mandati.nu.17.ibi. Et quid ſi erat priuatus, uel reſpectus.nu.18.ibi. 143

4 Tolerantia capituli, non ſufficit reſpectu facultatis. nume. 20. ibid. Et quid ſi ſumus in caſu certo.nu.21.ibi. 143

4 Tortura quæ neceſſario requirat ut ad eam perueniatur.cõſ.153.numero.14. 158

Tortura in ciuilibus ceſſat.conſ.153.nu.24. 158

4 Tortura contra inquiſitum poteſt reiterari quando per primam indicia non ſunt purgata, etiam ſi extarent noua indicia conſi.148.numero.1.& 2. 152

4 Tortus indebitè. & cõfeſſus condemnandus non eſt, nam confeſſio, & ſucceſſiue ratificatio facta in tortura non præcedentibus indicijs confitentis in nullo nocent.conſil.163.nu.24. 170

2 Totum dictio uniuerſalis eſt, non tamen comprehendit pecunias conſi.80.nu.48. 163

4 TRACTATVS leuis tolleratur in permutatione, ſecus ſi eſſet concluſio & conuentio firmata.conſ.80.n.11.& 12. ibi. 139

4 tractatus ſolent interuenire in promutatione beneficiorum. conſ.43. nu.11. 55

2 Tractatus quando ſunt diuerſi, ultimus attenditur ad effectum. ut ſi latio dicatur per illum probata.conſ. 10.nu. 89. 122

4 Tractatus requiſitus in iſtit an probetur ex uerbis appoſitis in inſtrumento illius uidelicet habito colloquio tractatu.&c.conſil. 26. numero.9. 49

4 Tractatus ſcripturam requirit de per ſe.nu.10.ibi. eod.

2 Tractaturus an & quando eam probet.conſ.10.nu.8. 21

2 Tractatus coniunctus cum natiuitate facta in domo mariti uere probant filiationem, ita ut præferatur alteri tractatui per quem probatur quaſi poſſeßio filiationis.n.9.ibi.& nu.29.& 87. Eo magis ſi tractatus mariti fuit approbatus per adulterium dicentem illum eius eſſe filium.nu.10.ibi.ſed contra.nu.87. 22

2 Tractatus communis, & reputatio, probat alienationem. n. 55.fol. 24.ibi. 21

2 Tractatus patris erga filium conſtituit ipſum in quaſi poſſeßione filiationis.nu.61.ibi.& nu.62.63.64.& 87. Et ſufficit ad obtinendã hæreditatem.nu.64.ibi.& nu.69. 21

2 Tractatus probat filiationem, quo ad patrem etiam.conſ.13. numero.4. 35

2 Tractatus ſolus an ſufficiat, uel aliud requiratur.nu.18.ibi. Et unum quodque de per ſe conſideratum ſufficiat.nu.19.ibi. Et quid ſi ſunt ſimul iuncta.nu.20.ibi. 36

3 Tractans de ſe exonerando non eſt idoneus teſtis.conſ.83.n.43. 152

1 Tractari dicitur de lucro, ubi agitur de ſucceßione.conſ.13.n.54. 32

4 Tractatus futuri temporis non ſpectant ad iudicem. cõſilio. 108.nume.43. 125

1 Traditio ficta idem operatur quod uera.conſ.128.nu.15. 198

3 Traditio ficta per conſtitutum ſufficit ad dominium et poſſeßionem transferendam.conſ.25 nu.49 38

2 Traditum dicitur pro forma, quando reſiſtit uolũtas, ſi actus alio modo fieret, conſ.19.numero.12. Quando præcipitur aliquid fieri certo modo ſub pœna illud dicitur tradi pro forma, et aliter factum non tenet.nu.23.ib. 54

1 Tradita

1 *Tradita de iuramenti delatione in l. admonendi, locum habent coram arbitro. conſ. 76. nu. 15. Idem in delatione iuramenti ad probandum quantitatem. nu. 16. ibi. & nu. 14.* 141
3 *Tradita in l. ſecunda ff. de in diem adiec. in quo pacto procedunt. conſi. 92. nu. 23.* 156
1 *Tranſactio ita facta ex dolo præſumpto non firmatur iuramento. conſi. 96. nu. 19. & nu. 21.* 171
1 *Tranſactio fit ſuper lite mota. nu. 37. ibi.* eo.
1 *Tranſactio facta a minore reſcinditur. nu. 46. ibi. Niſi facta ſit curatore authorante, & minore adulto iurante. nu. 47. ibi.* eo.
1 *Tranſactio uallata iuramento facta per minorem tollit beneficium reſtitutionis in integrum nu. 56. ibi. Et facit ceſſare beneficium. l. 2. C. de reſcin. uend. ibi. & nu. 57. & ſeq. & nu. 60. 61. & 64.* 171
1 *Tranſigentes an poſſint dicere ſe laeſos. nu. 58. ibi.* 171
1 *Tranſactio ratificata, & denuo confirmata operatur ut aduerſus illam non poſſit dolus allegari. nu. 76. ibi.* 171
4 *Tranſactio admittitur ſuper lite futura. conſi. 23. nu. 13.* 11
4 *Tranſactio etiam ſuper moleſtationibus factis admittitur. ibid. numero. 24.* 11
4 *tranſactio quandoque ſuper poſſeſſione, nedum proprietate admittitur. conſ. 3. nu. 25.* 11
4 *Tranſactio aliquo dato, ſeu retento, aut promiſſo perficitur. conſ. 3. nu. 26.* 11
4 *Tranſactio poteſt fieri ſuper rebus eccleſiæ. cum authoritate Pontificis. ibi. nu. 27.* eo.
4 *Tranſactio per annos obſeruata eo magis eſt ualida. ibi. nu. 18.* eo.
4 *Tranſactio facta cum prælato data pecunia non eſt ſimoniaca. num. 6?. fo. 14. ibi.* e. d.
4 *Tranſactio a iure approbata eſt. conſ. 21.* 32
4 *Tranſactio celebrata a maiori parte capituli, interuenientibus alijs a iure requiſitis ualida eſt n. 3. ibi. Idem ſi facta eſt perſonis repreſentantibus totum capitulum nu. 4. ibi.* eod.
4 *Tranſactio approbata per deputatos, & in generali ſinodo, & capitulo ualida eſt. nu. 6. ibi.* ea.
4 *Tranſactio poteſt fieri ſuper lite futura, & quæ timetur conſ. 150. n. 7. Et ſi fuit generalis extenditur ad omnia. conſ. eo. nu. 8. ibi.* 154
Et extenditur ad connexa & acceſſoria. nu. 9. ibi. In tranſactione ſufficit cogitatio in genere. nu. 10. ibi. eod.
1 *Tranſactio fieri poteſt poſt ſpolium quæ ſeruanda eſt etiam ſi requireret altiorem indaginem. conſ. 1. nu. 151. & 152.* 2
1 *Tranſactio in feudo admittitur, licet non poſſit alienari. conſ. 32. numero. 108.* 84
2 *Tranſactio facta non uiſis nec cognitis uerbis teſtamenti eſt nulla & reputatur inualida. conſ. 11. nu. 30.* 27
2 *tranſactio proprie illa eſt, quæ fit de re dubia, & lite futura incerta. conſ. 12. nu. 1.* 28
2 *Tranſigentibus non eſt licitum a tranſactione recedere. n. 2. ibi. quod declaratur nu. 33. Maxime quando uallata eſt iuramento quod eſt inuiolabiliter obſeruandum. nu. 3. ibi.* 28
3 *tranſactio in rebus feudalibus facta per prædeceſſores an præiudicet deſcendentibus. conſ. 65. nu. 45.* 165
1 *Tranſactio impedit litis ingreſſum. conſ. 1. nu. 126. Et poteſt fieri etiã poſt ſpolium. nu. 127. ibid. Et quomodo procedat, quod non prodeſt illi qui non ſeruat promiſſa per eum. nu. 128. ibid. Et quando fit ſub cõditione ualet, contra eum cuius facto conditio non fuit impleta. num. 129. ib. Et conditione ſeu modo pendente, non licet parti recedere ab ea. nu. 130. ibid.* 2
1 *Tranſactio bona fide facta ſuper feudo, & ſincere, ualet & tenet cũ conſenſu domini. conſ. 10. nu. 22. Et quando fuit uallata iuramento. nu. 23. Et quando penes alium eum quo fit optima, & potiora iura adſunt. nu. 24. Et quãdo facta eſt per uiam pacis habentis quam plura priuilegia. nu. 25.* 22
1 *Tranſactio facta contra inſtrumenta publica, an & quando ualeat. nu. 94. ibi.* 22
1 *Tranſactio an & quando contra ſententiam ualeat. ibi. & nu. 96. 97. 98. 99. 100. & 101.* eod.
1 *Tranſactio an debeat fieri ſuper re dubia. nu. 97. ibid. & num. 102. & 103.* 22
2 *Tranſactio ſuper feudo facta per uaſſallum cum conſenſu domini præiudicat domino. conſ. 16. nu. 34. Prout etiam præiudicat uaſallo illam facienti. nu. 35. ibid. Et præiudicat filijs & agnatis quando fit bona fide & alius reperitur poſſidere. nu. 36. ibi. Prout præiudicat etiam in feudo paterno, & antiquo quãdo facta eſt cum dictis qualitatibus. num. 31. ibid. Et quando interuenit expreſſus conſenſus tranſigentis ſeu renunciantis, qui expreſſe obligauit ſe & ſuos hæredes & promiſit non cõtrauenire. n. 42. ibi. Eſto quod regulariter tranſactio facta per uaſſallum ſuper feudo paterno ſeu antiquo ex pacto & prouidentia non noceat filijs uel agnatis n. 37. ibi. Prout etiam ipſis nõ nocet renunciatio ſuper dicto feudo facta per uaſſallum. nume. 38. ibi. Et ã ſi ſuper prædictis interueniret conſenſus directi domini. num. 39. ibi. & nu. 40.* 42
1 *Tranſactio etiam iurata ſtricti iuris eſt. conſ. 32. nu. 11.* 84
1 *Tranſactio poteſt fieri ſi extra iudicium dubitatur de controuerſia, etiam de facto. nu. 18. ibi. Et ſi non uertatur ſuper proprietate, ſed tãtum ſuper poſſeſſione. nu. 19. ibi. Et fit aliquo dato, ſeu retento. nu. 20. ibid. Vel aliquo ſaltem promiſſo. nu. 21. Eſto quod ſuper tali promiſſo non fuerit controuerſia. nu. 22. ibid.* 84
1 *Tranſactio liti finem imponit. conſ. 33. nu. 65.* 87
2 *Tranſactio ſubſequuta, an ualidat contractum ſimulatum. conſi. 15. nu. 58. & alijs ſeq. Et quid ſi facta per aliam perſonam ibi.* 118
2 *Tranſactio facta per dubium euentum litis uidetur tollere læſionem. conſ. 12. nu. 14.* 28
4 *Tranſgreſſio omnis mandati hominis habet in ſe decretum. conſ. 130. nu. 11.* 130
2 *Tranſactio uera, & proprie quæ dicatur. nu. 32. ibi.* 28
2 *Tranſactio non poteſt fieri ſuper lite facta, ſi non adeſt timor inſtantis litis, uel potentia propinqua, ſeu cauſa probabilis. num. 32. ibi. & nu. 33.* 28
2 *Tranſactio facta ſuper alimentis utilis alimentandis tenet. conſ. 16. n. 104. Et quid ſi contractus fit cum perſona in qua nulla cadit ſuſpicio. n. 103. ibi.* 43
2 *Tranſactio ut ualeat requirit litem adeſſe, & ſuper lite ficta non ualet. n. 121. ibi. & n. 124. & ſeq.* eo.
2 *Tranſactio facta ſuper his quæ dependẽt ex teſtamento, an ualeat ſi non eſt facta mentio teſtamenti. conſi. 46. nu. 11. Et quid ſi tempore diuiſionis non uenerat dies fideicommiſſi, & tunc temporis non competebat ius ſuper fideicommiſſo. n. 12. ibi.* 125
1 *Tranſactio licite poteſt fieri quando hæredes notitiam teſtamenti habent. licet non ſit facta mentio teſtamenti. conſi. 40. n. 10.* 123
3 *Tranſactio ſeu compoſitio facta ſuper rebus pupilli dicitur alienatio & de ea iudicandum eſt, prout de alienatione. conſi. 85. n. 14.* 144
3 *Tranſactio, cenſetur prohibita alienatione prohibita. conſilio. 85. numero. 15.* 144
3 *Tranſactio ſuper lite facta nihil ualet. nn. 21. ibi. & num. 33. Et an ſi facta eſſet in præſentia propinquorum ſuper rebus pupilli. nu. 31. ibidem.* 144
3 *Tranſactio facta non ſeruata forma iuris, ſuper rebus minoris non ualet. n. 14.* 144
2 *Tranſigendo alienare quis poteſt. conſ. 12. n. 38.* 28
4 *Tranſigi poteſt ſuper furto. conſi. 150. n. 11.* 154
4 *Tranſigi poteſt ſuper crimine ingerente pœnam ſanguinis. conſi. 150. numero. 15.* 154
2 *Tranſlatio & ademptio legati iuridice fieri poteſt. conſilio. 74. numero. 1.* 156
4 *Tranſlatio penſionis de una perſona ad aliam nõ inducit nouum grauamen debenti illam ſoluere. conſi. 5. n. 86.* 15
4 *Tranſlatio penſionis, facta per habentem facultatem transferendi per actum inter uiuos ualida eſt conſi. 46. nu. 3. Et an poſſit transferri per actum ultimæ uoluntatis. n. 4. ibi.* 57
4 *Tranſlatio penſionis, de iure communi per utrunque actum prohibita eſt, ita & conceſſa, uidetur permiſſa per utrunque actum num. 25. ibidem.* 57
4 *Tranſlatio penſionis de una perſona in aliam, pœnæ nomine fieri poteſt. n. 43. ibi.* 57
4 *Tranſlatio de una perſona in aliam intelligitur facta cum omnibus qualitatibus & prærogatiuis. conſi. 141. n. 19.* 147
3 *Tranſgreſſio iuramenti peccatum inducit, & animæ læſionem. conſil. 69. n. 31. Ita renuncians etiam ab inteſtato, non poterit ſuccedere illi cui renunciauit. n. 32. ibi.* 117
1 *Tranſgreſſor formæ & mandati non poteſt ſe ex illis iuuare. conſ. 41 n. 59. & n. 71.* 105
4 *Tranſmiſſio annuli, an & quando indicat ſubarrationem matrimonij. conſi. 55. n. 42. Et quid ſi ante tranſmiſſionem, nullus præceſſit tractatus. n. 44. ibi.* 69
2 *Tranſmiſſio legati an & quando poſſit fieri. conſi 49. n. 27.* 126
2 *Tranſmiſſio non impeditur eſto quod legatum fuerit relictum ſuper fructibus & redditibus poſſeſſionum. n. 28. ibi.* eo.
3 *Tranſmiſſionis ius competit hæredi. conſ. 31. nu. 2.* 50
2 *Tranſmiſſio ceſſat, quando aliqui expreſſe ſunt uocati. conſil. 91. numero. 41.* 148

3 Trāſmiſſibile quod eſt ſui natura, ex coniectura ta mēte teſtatoris ſit non tranſmiſſibile. conſ.66.nu.30. Et ecōtra ſui natura non tranſmiſſibile efficitur tranſmiſſibile.nu.31.ib. 106
3 Tranſmiſſio ſit ad hæredes ex coniectura ta mente teſtatoris. quando ſubſtitutus moritur ante grauatum.nu. 32. ibi. Et iſto caſu ſaluatur gl.in l.si cum.ff.de alb.& obl.ibi.& nu.76.& ſeq. eo.
3 Tranſmiſſio ſit ad hæredes uiuēte ſubſtituto, licet ſubſtitutus moriatur ante reſtitutionem fideicommiſſi ſibi ſaltem quando ceſſit & uenit dies fideicommiſſi.conſ.66.nu.57. 107
2 Tranſmitti ad hæredes & ſucceſſores, an & quando poſſit ius eligendi & declaratio.conſ.36.nu.42. 104
4 Tranſumptum, an & quando & quo caſu probet. conſilio.145.nu. duodecimo. 150
1 Tranſitus ad ſimbolum eſt facilis.conſi.19.nu.33. 41
2 Tranſuerſalis tranſuerſali in feudis antiquis & paternis ſuccedit. conſ.13.nu.58. 36
1 Tranſuerſales in ſtirpes, & una cum patruis ſuccedunt in feudis, etiā ſi eſſent eccleſiaſtica.conſ.5.nu.13. 16
1 Tranſuerſales ſuccedentes in feudo tranſuerſali uſque ad gradū ſeptimum ſuccedunt.conſi.3.nu.44. 12
2 Tranſuerſales an ſuccedant per capita uel per ſtirpes. conſ. 37.numero.8. 106
2 Tranſuerſalis an, & quando ſuccedat una cum aſcendente.conſ.84. numero.10. 170
2 Tranſuerſales non ueniant, quando teſtator conſiderauit deſcendentium, & lineam conſ.55.nu.37. 131
3 Trebellianica poteſt detrahi non obſtante prohibitione quando eſt. conſi.63.nume.15. 66
3 Trebellianica detrahitur de fideicommiſſo uniuerſali, non de particulari.nu.45.ibidem. 66
1 Trebellianica non poteſt detrahi quando fuit prohibita alienatio. cōſilio. 126. numero. 34. Et qua ratione iſtud inductum. numero 35. ibidem. 214
2 Trebellianica ceſſat propter non confectionem inuentarij.nu.37.ibi. Et quid in filijs primi gradus.ibi.& nu.38.&.39. eo.
2 Et conſi.9.nume. 17. 18
3 Et conſ.1.nu.87.&.88.fo.1.conſ.32.nu.14. 83
3 Trebellianica uidetur prohibita per prohibitionem alienationis conſilio.9.nu. 12. 16
2 Trebellianica detractio in extraneis prohiberi poteſt. numero 16. ibidem. eo.
2 Trebellianica debetur filio grauato pro fideicommiſſo poſt mortem conſ.17.n.16. iſta dua quarta capiunt medietatē partis relictæ filio. ibi. Iſtarum quartarū detractionem filius tranſmittere poteſt ad omnes hæredes.nu.17.ibi. 49
2 Trebellianica, an & quando poſſit prohiberi in filijs primi gradus, nume.18.ibi. Et quid ſi filius approbauit teſtamentum.nu.19. ibi.& nu.10. Et ulterius ſi pater expreſſe prohibuit. n. 10.ibi. Eam capere contra prohibitionē peccatū.eſt.n.21.ibi. Et quid ſi ultra prohibitionem ipſius adhuc eſt prohibita alienatio bonorum.nu.22.ibi.49.& conſ.16.nu.58.59.60.&.61. 41
2 Trebellianica an poſſit detrahi, poſſunt detrahi duæ quartæ, & fuit prohibita.conſ.18.nu. 105. 51
3 Trebellianicam & legitimam detrahens non dicitur impugnare teſtamentum conſ.63.nu. 33. 66
3 Trebellianica regulariter detrahitur ex fideicōmiſſo uniuerſali. cōſ. 53.nu.51. Fallit quando fuit a teſtatore expreſſe prohibita etiam in filijs primi gradus.nu.52.ibid. Item & quando fuit prohibita alienatio.nu.55. Item & quando grauatus nullum confecit inuentariū.nu. 54.ibi. Prout etiam attento iure canonico.nu.55.ibi. 85
2 Trebellianica quanta ſit.conſi.15.nu.35. 40
3 Et conſ.30.nu.11. 49
2 Trebellianica debet deduci ſuper bonis hæreditarijs uno uel pluribus iudicis arbitrio.conſ. 45.nu.19. 121
2 Trebellianica ceſſat in hærede particulariter inſtituto, quam non poteſt detrahere.conſ.52.nu.52. 130
2 Trebellianica debetur filio grauato reſtituere hæreditatem. conſ.65. numero. 11. 147
2 Trebellianica tacite prohibita uidetur ex illis uerbis, quod integra bona reſtituantur.conſ.93.nu.44.& nu.45. 189
2 Trebellianica an cenſeatur prohibita in filijs primi gradus per prohibitionem alienationis bonorum.nu.49.ibi. 189
2 Trebellianica an poſſit prohiberi in filijs primi gradus, quando duæ quartæ ueniunt detrahendæ.nu.50.ibi. 189
2 Trebellianica an dicatur deperdita per non confectionē inuentarij. nu.51.ibidem. Et quid in filijs primi gradus.n.51.ibi.& nu.52. 189
3 Trebellianica & legitima non poſſunt detrahi per filium, quādo ipſe approbauit teſtamentum patris, & renunciauit illis, conſilio.1. numero 95. 42
3 Trebellianica non poteſt detrahi quando eſt expreſſe a teſtatore prohibita.conſ.18. nume.26. Maxime per extraneos, & non per filios. nu.27.ibid. Minus poteſt detrahi quando facta eſt prohibitio de non alienando.nu.18.ibi. 17
3 Trebellianica, an poſſit hodie a teſtatore prohiberi. conſ.21.nu 33 Et an tacite etiam præſcribi poſſit.nu.34.ibi.& nu.35. Tacite quando dicatur eſſe prohibita.nu.35.ibi.& ſeq. 32
3 Trebellianica an cenſeatur prohibita, ſi teſtator prohibuit alienationem bonorum.nu.35.ibid. eo.
3 Trebellianicæ prohibitio an poſſit fieri in filijs primi gradus. nu. 42. ibi.& nu.43.44.46.&.49. eod.
5 Trebellianica a teſtatore prohibita non poteſt detrahi, quando prohibiti ſunt hæredes filiorum illam detrahere. numero 46. ibidem. & nume.50. 32
1 Trebellianica poteſt expreſſe & tacite prohiberi.conſ. 136.nu.36. 214.conſ.41.numero.11. Et prohibita cenſetur, quando teſtator prohibuit alienationem bonorum, numero.12.ibidem. Et ſi facta eſt prohibitio de non alienando non non extenditur ad alios regulariter.nu. 13.ibid. fallit.nu.14.& ſeq.&.34.& ſeq. 111
4 Et conſ.71.no.17. 98
2 TVNC dictio extremitatem tēporis denotat.conſ.86.n.34. 174
1 Turbatio poſſeſſionis probanda eſt, & moleſtatio. conſilio.112.numero.71. 211
4 Turbatio facti qua ſit.conſ. 126.nu.5. 137
4 Turbationem an inducat locatio.nu.6.ibi. eod.
4 Turbare an dicantur, qui iudicio ſe opponant.nu.8.ibi. 137
4 In materia turbatiua quod remedium eſt ſufficiens. conſ. 126. numero 4. 137
1 Tutor & curator tenentur idem facere.conſ.96.nu.1. 371
2 Tutor an & quando teneatur ponere pecunias pupilli ad quæſtum licitum.nu.35.ibid. 171
1 Tutor tenetur ſoluere debita pupilli.nu.36.ibid. 171
2 Tutores & curatores caute præſumuntur contrahere. conſ.98. numero.18. 178
1 Tutor contrahens ſine ſolennitate a iure requiſita nihil agit. numero 58.ibidem. 178
1 Tutor an compleat officium duarum perſonarum, & fungatur uice duarum.nu.70.ibi. 178
1 Tutor non poteſt fungi uice duorum.nu. 73.ibi. eod.
2 Tutoris datio facta ſub conditione ualla &c. conſilio undecimo numero 7. 26
2 Tutor tenetur inuentarium conficere.conſ.11.nu.53. 65
2 Tutor tenetur rationem adminiſtrationis reddere.numero. 55. ibid. Etiam ſi a teſtatore fuerit liberatus, & abſolutus, num talis abſolutio ſcrupuloſam tantum remouet inquiſitionem.nu.56.ibid. Non autem tollit doloſam, & fraudulentam adminiſtrationem.n. 57.ibi.& alijs ſeq. 65
2 Tutor an ſit petendus ille, qui ab alio gubernatur, & propterea excuſandus ueniat ille, qui ſucceſſionem prætendit.conſ.84.nu.27. 176
2 Tutor in teſtamento dari non poteſt, niſi filio in poteſtate exiſtenti.& ſimul.conſ.11.nu.8. 26
2 Tutrix nomine pupilli poſſidet.conſi.98.nu.18. 198
1 Tyranno non eſt obediendum & eius geſta non ualent. conſ.1.n. 57. & no.60. & ſequen. 42
1 Tyranni qui dicātur & an præſcribant remiſſiue.conſ.23.n.224. 52

De litera, V.

4 VACATIO putatiua releuans & conſiderabilis reſultat ex reſignatione poſſidentis eam titulo. conſilio. 37.nu.17. 50
4 Vacatio putatiua attenditur.conſ.140.nu.18. 146
4 Vacantia apud ſedem per obitum reſeruata ſacr. pontifici. conſilio. 36.nu.13. 49
4 Valetudinarius & corpore infirmus, mente tamen ſanus poteſt actus ualidos gerere.conſilio.15.nu.9. Eſto quod propter infirmitatem ſenſus rectus aliquatenus effectus eſſet imbecillis.n. 10.ibidē. Licet etiā propter infirmitatem loquatur quandoque uarie & non ad propoſitum ſi incontinenti ceſſante infirmitate ſanam mentem recuperat numero.11.ibi. 18
1 Valor debet eſſe exceſſiuus conſiderato tempore contractus. conſil. 128. nu

1:8.numero.35. 217

Valor & aſtimatio rei conſideratur tempore mortis patris.conſ.16. nu.81.& nu.82.& .85. Et an ille, qui creuit propter meliorationes factas nu.82.ibi. 43

Valor conſideratur tēpore quo fit contractus, & non quo facta ſunt melioramenta.nu.83.ibi. eo.

Valles dicuntur eſſe eorum quorum ſunt pradia. conſ. 70. num. 18. Et quando eſſent publica,omnes habent conferre ut deſiccentur. nu. 19. ibi. Et quando ſunt priuatorum onus deſiccandi tangit priuatos tantum.nu. 20.ibid. Eo maximè ſi ipſi fuere impedimento,ut aqua uſa redderentur.nu.21.ibi.Et habentes pradia ſuperiora non tenentur cōferre. nu. 22.ibi. Et ad eos cogendos actio non competit habentibus prad:a inferiora.nu.23.ibi. 152

1 Vana eſt diffidentia de re dependentia libero arbitrio iudicis . conſ. 10.nu.78.& nu.81. 22

3 Varius & contrarius ſibijpſi minus probat.conſ.24.n.20. & n. 23. & 25.Etiam ſi ad concordiam poſſit reduci.nu.21.ibi. 37

2 Varietas teſtiū in ſubſtantia & in uerbis formalibus ualde attēditur ita ut ex ea nulla probatio poſſit colligi.conſ.24.nu. 26. 72

1 Variatio & mutatio uoluntatis reprobatur.cōſ.11.nu.129.Et potiſſimum in ſupremo principe.nu.130.ibi. 26

4 Varius.& contrarius repellendus eſt.conſ.77.nu.3. 135

4 Variatio fugienda in quocunque actu.conſ.79.nu.6. 106

4 Variatio,et contrarietas elidit probationem ſcripturæ publicæ conſ. 80.numero.9. 107

4 Variatio in quibus reprobanda eſt.conſ.112.nu.27. 128

4 Variantes,& contrariantes non ſunt integri.conſ.152.nu.19. 156

4 Variatio licita eſt reo inquiſito.conſ.169.nu.27. 175

3 Variatio circa nomina dummodo conſtet de corpore non uitiat.conſilio.61.numero.12. 100

3 Variatio circa ſubſtantias,& implementum in illis non habet uitiare,ſi pars rationis ſunt,& æque principalia,& adimpleri poſſunt in æquipollentia.nu.33.ibid. eod.

1 Vaſallus in feudo hæreditario poteſt diſponere,dummodo non diſponat in perſonas extraneas ſed erga eas,ad quas feudum poterat tranſire,conſiderato tenore inueſtituræ & conceſſionis.conſilio.4.numero. 29.& nu.30.&.31. 14

1 Vaſallus non poteſt alienare feudum paternum in præiudicium agnatorum.Etiam cum conſenſu directi domini.conſ.13.nume. 10.11.& numero.37. 32

1 Vaſallo uiuente & poſt mortem ipſius agnatus non dicitur poſſidere & ideo non poteſt agere poſſeſſorio recuperandæ ſed ſolū acquirēdæ. conſi.eo.nu.87. 33

1 Vaſallus habens plures dominos , ſi erga unum deliquit ſolum priuatur pro illa portione non inſolidum conſilio.14.numero 10. 35

1 Vaſallus alienans partem illa ſola priuatur.conſilio 14.nume.11. 35

1 Vaſallus ſi negans partem feudi toto feudo priuatur . conſilio. 14. numero. 11. 35

1 Vaſallus agens ſuper re feudali debet probare de uera inueſtitura.cōſi.15.numero.3. 37

1 Vaſallus propter feloniam per ipſum commiſſam erga dominum ſuum directum priuatur feudo beneficio , & inueſtituris . conſilio 21 numero.50. 46

1 Vaſallus priuatus feudo ſi poſtmodum per dominum ad feudum reſtituitur reſpectu agnatorum,tale feudum adhuc remanet paternum,& non erit feudum nouum.conſilio.21.numero. 56. Fallit niſi corporalis poſſeſſio fuiſſet apprahenſa a domino propter delictum.nu. 57. ibid. Prout etiam fallit . quando ipſo iure propter delictum feudum fuiſſet confiſcatum.nu.58.ibi. 46

1 Vaſallus aduerſus dominum an poſſit ſeruitia præſcribere. conſ. 25. numero.31. 64

1 Vaſallus quando & quo caſu pro domino poſſit eſſe teſtis.conſi.75. numero.23. 141

1 Vaſallus non poteſt priuari feudo , niſi eius culpa probata & conuicta.conſ.101.n.116.Et ſententia requiritur ſaltē declaratoria.n.117. Sequitur etiam & citatio.nu.118.Quæ ceſſat quādo per uiam extraiudicialem proceditur.nu.119.ibi.Ceſſat etiam, quando conſtat principem noluiſſe illi præiudicare.nu.110.ibi. 186

1 Vaſallus petere poteſt inueſtituram intra annū & diem alias excluditur.conſ.101.nu.117. 186

2 Vaſallus de re feudali non poteſt diſponere,etiam in ultima uoluntate.conſ.98.nu.3. 198

2 Vaſallus non poteſt in feudo conſtituere uſumfructum ſeu aliud onus aut ſeruitutem in præiudicium illorum,qui uocantur ad feudum.conſilio.98.numero.3. 198

1 Vaſallus in feudo hæreditario poteſt facere teſtamentum de licentia ſuperioris directi domini.conſilio 106.nu.29.& nu.30. &.31.Procedit inſuper illud , etiam de iure communi abſque ſuperioris licentia ſecundum aliquos.nu.32.ibi. 217

2 Vaſallus poteſt feudo priuari ex multis cauſis,& enumerātur ſeptē conſ.1.nu. 10.Et alijs ſex ſeq. Et quando propter delictum cōmiſſum in dominū priuatur feudo,illud redit ad dominū.nu.17.ibi. 2

1 Vaſallus nō poteſt feudo priuari.niſi prius probata , & conuicta culpa fieri uerbis narratiuis.conſ.1.nu.18. 2

1 Vaſallus antequam priuetur feudo debet citari , & ibi , quod citatio eſt defenſio.& ideo tolli non poteſt etiam in ſententia declaratoria.cōſil.1.nu.19.& nu.20.23.24.28. 2

1 Vaſallus licet in aliquibus cauſis ipſo iure priuetur, tamen in illis requiritur declaratoria.conſ.1.nu.23. 2

1 Vaſallus poteſt ſuo arbitrio diſponere , de melioramētis factis ſuper feudo & conſ.4.nu 40.fo.14.Etiam ſi facta ſint ex fructibus perceptis.ex feudo.conſ.2.nu.51. 10

1 Vaſallus de rebus feudalibus per teſtamentum non poteſt diſponere. conſ.1.nu.1.& .nu.27.28.30.31.& ſeq. 114

1 Vaſallus an poſſit prohibere in teſtamento alienationem feu.conſ.3. nu.4.&.36. 112

1 Vaſallus in feudo nouo hæreditario poteſt ſuo arbitrio diſponere ſine cōſenſu filiorum & agnatorum, tam inter uiuos,quam per ultimā uoluntatem conſ.3.nu.16. 12

1 Vaſallus de feudo hæreditario poteſt diſponere. in quoſcunque de familia,exiſtentes in ulteriori gradu.conſi.3.nu.32.&.33. 12

1 Vaſallus poteſt diſponere circa feudum , quando talis diſpoſitio tendit ad conſeruationem feudi & ut remaneat in familia. conſ.3.nume.36. 12

1 Vaſallus in feudo hæreditario poteſt præiudicare agnatis faciendo legitimare filium naturalem.conſi.4.nu.32 14

1 Vaſallus non poteſt de feudo teſtari etiam pro anima.conſil.7.num. 1.& nu.13.& ſeq. 18

1 Vaſallus cum mero & mixto imperio non poteſt conſiderari, ut capitaneus primatum cauſarum.conſi.8.nu.18. 19

3 Vaſallus non poteſt tacite,nec expreſſe alienare. conſil.65. numero.29 105

3 Vaſallus teſtando in rebus feudalibus,non poteſt præiudicare agnatis,& alijs,qui poterant in feudo ſuccedere.conſi.65.nu. 46 105

2 VBERA mulieris plena lacte probationem concludentem non inducunt,ut illa filium procreauerit.conſ.19.nu 48. 91

1 VELLE ſubijpſi quempiam contrariari, non eſt dicendum.conſi. 78.numero.14. 144

1 Velle quis dicitur, quod expreſſit .conſilio 106 numero 52. 197

1 Velle quis dicitur,quando id expreſſit.conſilio 69 numero 57. 91

2 Velle.Qui uult unum uelle uidetur omne ſine quo illud eſſe nō poteſt conſ.94.nu.16. 191

3 Vendens non poteſt retinere pretium , & rem uenditam ſed loco illius emptor poteſt ſingulis annis licite aliquid percipere. conſi. 77. nume.47. 135

3 Vendens rem ſuam regulariter,non poteſt cogi illam uendere conſanguineo, ſeu eius uicino fere per totum. conſ. 81. Fallit reſpectu dotis.ibid.nu.7.& nume.1. 139

3 Vendens rem tuā , dicitur uenditionem facere illius nomine , qui poteſt eam ratam habere.conſ.107.nu.14. 169

3 Vendens rem alicuius,ut illius conſentientis , uel ratum poſtmodum habentis,quo ad pretium non præiudicat illi ualenti illud petere. numero 20.ibidem. 169

4 Vendentes domum contiguam non debent requirere uicinos , ſi uolunt emere uirtute bullæ ſixtinæ.conſ.113.nu.4. Nec uirtute dictæ bullæ agi poteſt ſi eius forma non ſeruatur nec requiritur intimatio reſpectu eius qui ſcit ibi.nu.36.&.7. 136

4 Vendere rem ſuam quilibet poteſt cui uult regulariter . conſ. 123. numero.3. 136

4 Vendens cenſum , an poteſt, in ſe ſuſcipere caſum fortuitū. conſ. 75. nu.31.In uero credito fingitur numeratio,ſicut in dante inſolidū.numero.32.ibi.& nu.33. 104

1 Vendens omnia iura ſua, quid dicatur uendere, & quid non conſilio 20.nu.73.& nume.ſequen. 42

1 Vendi poteſt res aliena.conſi.104.nu. 12. 191

1 Venditio dicitur facta ad corpus,quando a te eſt inceptam.conſilio. 64.nu.58. 128

2 Venditio facta duobus eiuſdem rei reddit potiorem illum cui eſt traditum,iſto quod fuerit ſecundus.conſi.11.nu.16. 25

1 Venditio facta ad menſuram an ſit conditionalis,conſ.59.num.1. & num.

nu.7.8.& 9. Et ante menſurationem talis contractus an ſit imperfe ctus.nu.11.ibidem. 122
1 Venditio facta ſub conditione illa pendente habetur pro non facta. n. 3.ibi. & nu.ſeq. Eſto quod venditio ſit conditionalis tamen perfecta eſt,at non ſit locus pœnitentiæ.nu.4.ibi.nu.8. 122
1 Vẽditio poteſt dici perfecta tribus modis conſiderando pœnitentiam nu.5.ibi.Itẽ & reſpectu periculi.nu.7. ibid. Et reſpectu obligationis an ſit perfecta ſub conditione facta.nu.9.ibi. An per venditionem factam de tot bubulcis talis fundi ante menſurationem ſit trãſlatum dominiũ et poſſeſsio.nu.10.ibi.Et an dicatur perfecta,& quo reſpectu. Et quid ſi non fuit facta traditio realis, ſed appoſitum conſtitutum. nu.11.ibid.& nu.12.ibidem. Et quid ſi incertitudo eſt reſpectu loci & non quotæ.ibi.nu.13. 122
1 Venditio prædicta videtur omnino incerta ante menſurationẽ,& traditionem.nu.15.ibid. Et quid ſi venduntur. 20. tabulæ talis fundi in loco eligendo.ibid.nume.18. 122
1 Venditio facta de.20.bubulcis de centum, an valeat.conſ.61. nu.1. Et an ex ea transferatur dominiũ, & poſſit agi rei vendicatione. nu. 2.ibi.Et emptor vnde fructus percipiens,an illos ſuos faciat.nu.3.ibi. Et quid ſi venduntur quatuor tornaturæ cum dimidio fundi maiorum tornaturarum.ibi.nu.6. 125
1 Venditio quatuor tornaturarum talis fundi nouem tornaturarum valet.conſ.61.nu.19. 125
1 Venditio ſi ſit de una tornatura cum dimidia de tribus valet.conſ.eo. nu.24.Et idem ſi venduntur tres cum dimidia.ibi. Et idem ſi conſtituit ſe poſſidere ibid.Licet in quolibet minimo ceſpite terra nõ detur tornatura,tamen numerus reducitur ad quotam,quæ conuenit minimo ceſpiti.ibi. Nec cadit conſideratio, ut poſſit dici facta in plus vel minus.ibi. 125
1 Venditio facta ad menſuram an ſit conditionalis, & imperfecta ante menſurationẽ.conſ.64.nu. 1.Et quando dicatur ad menſuram facta. nu.2.ibid.Et quid reſpectu periculi & obligationis.n.3.ibi.Et pendẽte conditione an habeatur pro non facta.nu.4.ibi.Et ex ea tanquã incerta non transfertur dominium,nec poſſeſsio.nu.5.ibi. 128
1 Venditionem factam fuiſſe ad corpus, non ad mẽſuram qualiter colligatur.conſ.64.nu.6.& nu.10.& ſeq. 128
1 Venditio ex quibus reddatur pura,certa & imperfecta.nu.8.ibi.128
0 Venditio poteſt dici perfecta altero de tribus modis.nu. 15.ibi. Et quid reſpectu periculi.nu.18.ibi. 128
1 Venditio facta de pluribus petijs terrarum pro una iudicatur. nume. 25.ibidem. eo.
1 Venditio facta ad menſuram eſt conditionalis ante menſurationem quando menſuratio apponitur limitatiue & demonſtratiue vel enumeratiue.conſ.64.nu.10.& 11. 128
1 Venditio facta ad menſuram eſt perfecta at non ſit locus pœnitentiæ conſ.64.nu.14.15.16.19.& 20.fo.113.Et quid ſi ſecuta eſt vera traditio & non ficta quid dicendum.ibi.nu. 19. Et quid ſi adeſt conſuetudo ſeu ſtilus.ib.nu.21. 128
1 Venditio facta ad corpus dicitur quando a corpore inceptum eſt, licet numerus eſſet appoſitus ante corporis deſignationem, & cõfines nam non propterea eſt incertum.conſ.65.nu.1.Quando autem inceptum eſt a nu. non dicitur facta ad corpus,ſed ad menſuram. nume. 2.ibid. 131
2 Venditio quibus reſpectibus dicatur fieri ad menſuram.numero. 14. ibidem. 131
2 Venditio dat iuſtum titulum quærendi poſſeſsionem & dominium. cõſilio.104.nu.59. 191
4 Venditio facta per uxorem metu mariti reſcindi per heredes uxoris poteſt.conſ.139.nu.1. 145
3 Venditio reſcinditur, ſi facta apparet circa medietatem iuſti precij. conſ.77.nu.11. 135
3 Venditionis appellatione in exorbitantibus an veniat alius contractus,an quo viget eadem ratio.conſ.82.nu.24. 140
3 Venditionis appellatione nullo modo venit alius cõtractus,per quem transfertur dominium ſtante communi uſu loquendi. numero 22. ibidem. 140
3 Venditionis appellatione an veniat alius contractus. conſ. 83. numero.8. 142
3 Venditionis appellatione late ſumpto vocabulo venit ipſa ceſsio.numero.32.ibid. 142
1 Venditis pertinentijs,quæ dicantur vendita & quæ non. conſilio 20. numero. 72. 42
1 Venditor ſi eſt dominus,etiam emptor præſumetur dominus. conſilio 104.nu.56. 191
1 Venditor ſi recipit preciũ & fructus rei venditæ,an licite emptor poſſit ſingulis annis conſequi aliquid conſ.60.nu.1.Et ſi cõtractus ſapit naturã mutui videtur quod non poſſit.nu.2.ibi.Et ſi certa quantitas venit ſoluenda,videtur illicitũ.n.3. ibi.Maximè ſi venditio fuit ficta, & ſimulata.nu.4.ibidem. 139
2 Venditor tradens inſtrumentum emptori videtur trãſferre poſſeſsionem & dominium.conſ.104.nu.58.Idem & per cõſtitutũ.ibid. 191
3 Venditor tenetur tradere rem venditam in ea bonitate quam promiſit.conſ.78.nu.6. 137
3 Venditor ſciens rei vitium,tenetur etiam ſi expreſſe dicat ſe nolle teneri.nu.23.ibi. 137
4 Venenum poteſt cõſiderari bonũ,& malum.conſilio 167.nu.4. 137
4 Venena vendentes,non ſemper puniuntur, ita nec ementes. numero 10.ibidem. 174
3 Venientes tanquam repræſentantes perſonam patris tunc conſiderantur quando ex illarum perſona & iure tranſmiſsionis veniunt,nõ quando veniunt iure proprio.conſ.4.nu.17. 10
4 Venire per materiam obiectiuam quando quis dicatur.conſ.104.nu. 2.Qui venit per hanc viã debet clare deducere, & probare obiectus datos.nu.2.ibid.& nu.6. & alijs. 122
Quando quis ſpecialiter debet aliquid probare,non ſufficit id probare præſumptiue.nu.8.ibi.& nu.9.10.11.& 12 122
1 Veniens contra iuramentum periurus eſt.conſ.54.nu.14 104
4 Venire an liceat contra factum proprium.conſ.96.nu.17. 117
4 Veniens virtute pacti grauari non poteſt.conſ.100.nu.31.Nec etiã in æſtimatione poterit grauari.nu.33.ibi. 119
3 Veniens per ultimam voluntatem tenetur præſtare legata & fideicõmiſſa,& alia diſpoſita in teſtamento.conſ.61.nu.40. 100
2 Veniens beneficio legis velleia, habetur ut quaſi poſthuma reſpectu eius aui.conſ.60.nu.14. 139
3 Venter mittendus eſt in poſſeſsionem.conſ.60.nu.7. 100
3 Vera renunciatio hæreditatis ſatis operatur.conſ.60.nu.62. 117
2 Verba ex parte patris intelliguntur id eſt ex latere producto a patre.conſ.20.nume.35. 62
2 Verba ſtatuti ubi nõ cõueniunt,ceſſat ſtatuti diſpoſitio.nu.40.ibi.92
2 Verba & dictiones, ita quod declaratiue, & limitatiue veniunt ad præcedẽtia.nu.47.ibi. 63
2 Verbũ domina & patrona,donna,& madonna,an dominiũ importent,vel proprietatẽ,& de gubernatrice.cõſ.21.nu.10.& nu.11.Et quid quando ſunt extranei inſtituti. nu.12.ibi. 64
2 Verbum dictũ refert præcedentia.nu.15.ibi. 64
2 Verbum gubernatrix quid importet.nu. 22. ibi. 64
2 Verbum,gubernum,paſsiue,et actiue capitur,& quod importet.nu. 24.ibid. 64
2 Verbum domina maſſaria & adminiſtratrix,quid importent.nu.26. Et an & quãdo uxor ita relicta poſſit propria autoritate capere alimenta.nu.27.ibid. 64
2 Verba diſtributiua,quam coniunctionem inducant.nu. 35.fo.71.ibi. Et quam portionem tribuunt unicuique comprahenſo in oratione diſtributiua.nu.36.ibi. 64
3 Verba ad utẽdum & fruendum,an ſint reſtrictiua legati præcedẽtis. nu.37.ibidem. 64
2 Verba infraſcripto hæredi,capi poſſunt taxatiue diſpoſitiue, vel demonſtratiue: & in dubio capiuntur demonſtratiue.nu.47.ibi. 65
2 Verbum inteſtatus, an comprahendat pupillum in materia ſtatutaria,& ad excluſionẽ matris.cõſ.21.n.21.& alijs ſeq.Et quid quãdo in ſtatuto non eſt aliqua ratio expreſſa.nu.12.ibi. 66
2 Verbum debemus neceſsitatem importat.nu.31.ibi. 66
2 Verba haberi pro alio poſita in lege varietatem importat nõ fictionem.nu.34.ibi. 66
2 Verba ſtatuti ubi cõueniunt cõuenire dicitur & ipſius diſpoſitio. cõſi.21.nu.68. 67
2 Verbum ab inteſtato, an determinat illud verbum ſuccedat an vero illud,decedat.ibi.nu. 81. 67
2 Verbum ab inteſtato poſitum in ſtatuto an reſpiciat actum perſonæ decedentis vel ſtet generaliter.ibi.nu.82. 67
2 Verbum ſucceſſor verificandũ venit in uniuerſali.nu.91.ibi.Et referri debet ad eum,qui erat futurus ſucceſſor.nu.92.ibi. 67
2 Verba pacti ſtricte ſunt intelligenda.conſ.14.numero.93. 7
2 Verba generalis compromiſsi quas cauſas comprahendant.Non cõ comprahendunt,nec extenduntur ad futura.ibi.nu.127. 73
2 Verbum videbitur,& placuerit,& illa verba iuſſis petitionibus,quid importent.conſ.24.nu.141. 73
2 Verba alternatiua cauſant incertitudinem.ibi. eo.
2 Verba donec,& quouſque,limitatiua ſunt temporis.conſ.55.numero.16. 78

2 Verba

2 Verba quoquomodo, uniuerſalia ſunt, & includunt omnem alienationem, n. 18. ibi. & nu. 19. eod.
2 Verbum ſubſtituit commune eſt. conſi. 26. nu. 4. 81
2 Verba futuræ ſucceſſionis qualiter, & ſub qua forma debent concipi ut conuentio inde facta reddatur ualida. conſilio 16. numero. 160. Et promiſsio qualiter ſit concipienda, ut ualeat conuentio facta ſuper futura ſucceſsione. conſilio eodem numero 117. ibi. 82
2 Verba intelligenda ſunt ſecundum materiam ſubiectam, & quãdo uni propriantur ut illi deſeruiant. nu. 119. ibi. 82
3 Et conſ. 71. nu. 51. 24
2 Verbum reſeruetur, obliquum eſt. nu. 120. ibi. eo.
2 Verba non cenſentur appoſita ſine effectu operandi. nu. 122. ibi. eo.
2 Verba diſpoſitiua habentia perfectam orationem, indicant uoluntatem proferentis. nu. 123. ibi. Et quãdo ſtant de per ſe, & principaliter diſpoſitionem inducunt. nu. 124. ibi. eod.
2 Verba prolata per modum cauſæ in contractibus diſpoſitiua, non enũciatiua ſunt iudicanda. nu. 125. ibi. eo.
2 Verba enunciatiua per modum cauſæ prolata diſponunt, maximè in contractibus, conſ. 26. nu. 126. 82
2 Verba enunciatiua prolata inter partes præſentes circa actũ de quo partes ipſæ poterant diſponere, inducunt diſpoſitionem. conſilio. 26. numero. 127. 82
2 Verba ſine hæredibus exponuntur ideſt ſine filijs, ſeu deſcendẽtibus. conſ. 30. numero. 10. Idem quando facta eſt mentio de maſculis. nu. 11. ibidem. 94
2 Verbum decedãt mortem importat, & exponitur ideſt poſt mortem. nu. 15. ibid. 54
2 Verbum ſubſtituit, commune eſt, & aptum inducere fideicommiſſum: nu. 16. ibidem. 94
2 Verbum in perpetuum habet tractũ in futurum & denotat tempus ſine præfinitione, & in ſecula ſeculorum. nu. 24. ibi. 94
2 Verba narratiua non diſponunt. nu. 41. ibid. 94
2 Verba tunc ultimo ſic morienti &c. qualiter exponenda ſint. nu. 54. ibi. & nu. 55. 94
2 Verbum inſtituo eſt directum. conſ. 35. nu. 7. 103
2 Verba cum hoc ordinem denotant. nu. 18. ibi. eo.
3 Verbum fecit conſignationem, & traditionẽ in propr etate & poſſeſſione important uerum & plenum dominium. conſ. 33. nume. 18. 51
3 Et idem, de illis uerbis iure proprio & in perpetuum. nu. 18. ibidem. & numero. 10. 51
3 Ver. in perpetuum, qualiter capiatur. nu. 20. ibi. 51
3 Et idem important illa uerba ad habendum tenendum & poſsidendum. nu. 21. ibidem. 51
3 Verb. diuiſit equipollet uer. tradidit, & dominij tranſlationem importat. nu. 22. ibidem. 51
3 Et idem de uerb. relaxauit. nu. 23. ibi. 51
3 Ver. conſignauit, & aſsignauit. numero 26 ibi. & nu. 25. ibid. 51
3 Ver. fecit dominos poſſeſſores, adminiſtratores, uſufructuar. proprietarios, pleno iure ipſo iure, dominij tranſlationem includunt. conſilio. 33. nu. 32. 51
3 Et idem de illis, de lite, ſeu controuerſia ferenda. numero 33. ibid. 51
3 Et de illis ad legitimam & generalem defenſionem. numero 34. ibidem. 51
3 Verba quod debeant ſtare contenti illi diuiſioni. donationẽ inducunt. nu. 43. ibi. 51
3 Verbum diſponere, an ſolum uerificetur in ultimis uolũtatibus, & an etiam capiat actum inter uiuos. conſ. 33. nu. 57. & nu. 61. 51
3 Verbum arbitrium, importat arbitrium boni uiri. conſilio 38. numero. 69. 58
3 Verba pleno iure. uerum & plenum dominium important. conſ. 45. nu. 1. Et legatum iſtis uerbis factum, idem importat. ibi. 70
3 Verba ad eius libitum, abſolutam & meram uoluntatem arguũt. numero. 3. ibidem. 70
3 Verbum uidebitur, & placebit arbitrium boni uiri importat. nu. 16 ibid. & nu. 17. Et electi ſub iſtis uerbis, nõ debent abuti poteſtate eis conceſſa. nu. 18. ibi. 70
3 Verbum præciſum poſitum in ſtatuto habet uim clauſulæ derogatoriæ. conſ. 49. nu. 9. 77
3 Verba illa, & quacunque alia de cauſa reſtringuntur ad expreſſam nu. 44. ibi. 77
3 Verba generalia reſtringuntur, ne quis indebite damnum patiatur. nu. 45. ibid. 77
3 Verba, tunc, & illo caſu non uidentur poſſe trahi ad alios. conſi. 50. numero. 8. 80
3 Verba teſtatoris, quod hæres conſeruet bona ſuis filijs, & prohibitio de non alienando inducunt fideicommiſſum etiam non ſecuta alienatione. conſ. 52. nu. 1. 81
3 Verba teſtatoris, quod bona remaneãt in ceppo, & uadant de maſculo in maſculum inducunt fideicommiſſum gradatim. conſil. 53. numero. 25. 84
3 Verbum reſtitueri obliquum eſt, & inducit bona debere capi ab hærede grauato. conſ. 54. nu. 12. 89
3 Verbũ, pertinere, in quo iure uerificetur. conſ. 58. n. 44. & nu. 45. 95
3 Verba non ſunt iudicãda fore appoſita ſuperfluo, & ſine effectu operandi. nu. 53. ibid. 95
3 Verba ſtatuti ſi non conueniunt, minus etiã conuenit eius diſpoſitio. conſ. 59. nu. 36. 98
3 Verba ſunt intelligenda ſimpliciter, & non ſecundum quid. conſ. 61. numero. 23. 100
3 Verba tunc, & eo caſu excludunt caſum diſsimilem non ſimilem. conſi. 66. nu. 65. 107
3 Verba prolata ad complacentiam non diſponũt reſpectu inſtitutionis. ſeu legatorum. conſ. 67. nu. 78. 111
3 Verba indefinita æquipollent uniuerſali. conſ. 78. nu. undecimo. 116
3 Verba uniuerſalia omnia complectuntur. nu. 12. ibi. 116
3 Verba non cenſentur fruſtratoriè eſſe appoſita. conſ. 69. nu. 59. 117
3 Verba generalia non debent reſtringi, quando reſtrictio repugnat uerbis. nu. 72. ibi. 117
3 Verbum reſtituo, quid comprehendat. conſ. eodem. numero. 196. ibidem. 117
3 Verba illa ad habendum. donandum, renunciandum &c. idem important ut renunciatum uideatur fideicommiſſo. conſ. 71. nu. 8. 124
3 Verbum, competere, tractum habet in futurum. conſilio 71. numero. 14 124
3 Verbum uolo. importat liberum, & plenam poteſtatem diſponendi. conſ. 71. nu. 15. 124
3 Verbum, uidetur, importat arbitrium boni uiri. conſilio. 71. numero. 17. 124
3 Verbum, placebit, idem importat. ibidem.
Pollit, quando inſimul, & ſemel uerba iſta ſunt accumulata. nume. 18. ibid. & ſequen.
3 Verbum, hæredum ad quos hæredes referatur, & an ad maſculos tantum. conſ. 71. nu. 38. Et quid, ſi cũ dicto uerbo, addatur uerbũ & ſucceſſor. nu. 39. ibi. 124
3 Verba dubia in contractibus interpretantur contra eum, qui ſuper illis ſe fundat. conſ. 71. nu. 49. 124
3 Verbũ occaſio denotat cauſam etiam remotam. nu. 57. ibi. eo.
3 Verba aliqua, uerificantur in minimo. nu. 58. ib. eo.
3 Verba iocoſè prolata non probant furorem, nec dementiam. conſilio 88. numero. 64. 150
3 Verbum. hæredes, prolatum a recipiente intelligitur de quibuſcũque hæredibus. conſ. 71. nu. 66. Idem quando conſtat de mente illorum, qui dicta uerba protulerunt. nu. 67. ibid. 124
3 Verborum ſignificatus ſi non reſtringitur, non arguit extenſionẽ uerborum. conſ. 71. nu. 73. 124
3 Verbum hæres prolatum a concedente, capitur large pro quocũque hærede. conſ. 71. nu. 75. 124
3 Verbum hæres ratione euitandi abſurdum, quandoque reſtringitur. conſ. 71. nu. 66. 126
3 Verbum ſubſtituo commune eſt. conſ. 73. nu. 2. 128
3 Verba teſtamenti non debent reddi ſuperflua. conſ. 74. nu. 24. 130
3 Verbum omiſſum a teſtatore ſuppletur, ut orationem perficiat. ibid.
3 Verba prolata a teſtatore ſi inſtitutus decedat in pupillari ætate non producunt effectum pupillaris ſubſtitutionis, ſi ſubſtitutus non erat eius filius, ſed extraneus. conſ. 74. nu. 29. 130
3 Verba geminata relationem habent ad præcedẽtia & ſecundum illa interpretatur. conſ. 74. nu. 35. 130
3 Verbum reſiduum quando trahat ad ſe totum. nu. 61. ibi. 130
3 Verbum perueniat commune eſt. nu. 62. ibi. 130
3 Verbum reſiduum, ratione adiuncti, non importat totum. conſ. 74. numero. 63. 130
3 Verb. in pupillari ætate decedenti inducunt ſubſtitutũ in re certa poſſe conſequi totum, quo caſu, & quando id procedat. conſ. 74 numero 65. 130
3 Verba narratiua probant cauſam finalem. conſ. 77. nu. 22. 134
3 Verba enunciatiua regulariter non probant. conſilio ſeptuageſimo-ſeptimo. nu. 30. 134
3 Verba enunciatiua prolata inter partes contrahentes, quæ poterant de nouo tunc temporis actum celebrare, plene probant. conſilio. 77. nu. 32. 135

3 Idem

3 Idem ſi talia verba eſſent neceſſaria ad actum qui celebrabatur. nu. 35.ibi. eod.
3 Verba enunciatiua quæ proprie dicantur, & quando probant. conſ. 77.nu.34.& nu.35. 135
3 Verba enunciatiua prolata per modum cauſæ plenè probant conſil. 77.nu.36. 135
3 Verba enunciatiua geminata plene probant. conſilio ſeptuageſimoſeptimo.nu.37. 135
3 Verba enunciatiua prolata per modum confeſſionis plenè probant. conſ.77.nu.38. 135
3 Verba contractus debēt intelligi ſecundum ſubiectam materiam. cōſi.78.nu.20. 137
3 Verba contractus debent intelligi urbanè, & non captatoriè. conſil. 78.nume.21. 137
3 Verba dubia declarantur ex præcedentibus, & ſequentibus.conſilio. 79.nu.17. 136
3 Verba in contractu appoſita non debent cenſeri fuiſſe appoſita ludibrio.conſ.79.nu.24. 137
3 Verba ſtatuti ubi ceſſant debet ceſſare ſtatutum. conſilio. 82.numero.7. 140
4 Verbum uendere generale eſt, & uerificatur in quacunque re uendita etiam minima.conſ.94.nu.6. 116
3 Verba generalia prolata per modum liberalitatis, non ſunt obligatoria.conſ. 89.numero. 1. & 2.Seruiunt enim de uento.numero.3. ibidem.quod declaratur.nu.25.26. 27. Prout non diſponunt uerba prolata cauſa demonſtrandi uel cauſa ludi uel cauſa ioci, uel affectionis. nu.5.ibi. 152
3 Verba prolata cauſa iactantiæ non inducunt diſpoſitionem. numero. 4.ibidem. eo.
3 Verba enim generalia prædicta, ex animo proferuntur, quia non cre duntur debere acceptari.nu.7.ibi. 152
3 Verba generalia prolata per modum liberalitatis, uulgariter conſuete non obligant.nu.8.ibi.& nu.9.& 10. eod.
3 Verba iactantia, adulatoria, & prolata ad complacentiam, non obligant.nu.10.ibi. 151
4 Verba generalia deliberatè & appenſatè prolata, animo deſtinato, per uerba de præſenti probant.nu.11.13.& alijs ſeq. 152
3 Verba ex quibus inducitur donatio.numero. 14.ibidem.numer.15. 16.& ſeq. 152
3 Verba tolle cape hanc pecuniam inducunt donationem quando diriguntur ad conſanguineos, & ad eos ad quos habetur affectio nume ro. 18.ibidem.maxime quando proferens diligebat & amabat illos. nume.19.ibi. 152
3 Verba an ſint prolata ſolenniter, uel de præſenti uel in futurum ſatis differt.conſ.89.nu.9. 152
3 Verba negatiuè poſita neceſſitatem important.conſ.92.numero.20. Idem ſi dictum ſuit actum non poſſe aliter fieri, & aliter factū reddi nullum.nu. 21.ibi. 156
3 Verba cum effectu intelligenda ſunt.conſ.102.nu.25. 167
3 Verba per me idem important, quod loco mei.conſil.centeſimoſeptimo.nu.14. 169
3 Verbum uice ſua, effectualiter idem imprortat, quod uerbum nomine ſuo.nu.26.ibi. 169
2 Verba enunciatiua prolata a teſtatore per modum cauſæ diſpoſitionem inducunt.conſ.51.nu.30. 96
2 Verba illis & eorum heredibus uerificātur in aſcendentibus qui propterea uocati cenſentur.nu.31.ibi. 96
2 Verba illa, & eorum hæredibus inducunt ut ordine ſucceſſiuo cenſeātur uocati.nu.44.ibi. Nec eſt neceſſe quod tales deſcendentes debeāt eſſe hæredes illius grauati.nu.65.ibi. Et uerba prædicta intelligi debent de liberis & deſcendentibus tantum.nu.46.ibi. 96
2 Verba prolata a teſtatore, intelligenda ſunt ſecūdum communem ſenſum uulgarium.nu.49.ibi. 96
2 Verba in ſtirpes, & non in capita comprehendunt etiam deſcendentes ex alijs prædefunctis.conſ.36.nu.5. 104
2 Verbum ſemper & in perpetuum denotat infinitatem, conſilio.37. numero.23. 106
2 Verba teſtatoris aſſerentis hæreditatē ſuam ire de uno in alium perpetuo interpretantur hoc eſt quod uadat de hærede in hæredem, & deſcendente in deſcendentem.n.28.ibi. 106
2 Verbum filios intelligitur etiam pro filijs & deſcendentibus illorum nu.45.ibi. 106.
2 Verba declarant animum & uoluntatem illam proferentis. nu. 48 ibidem. 106
2 Verba illa, iure & ordine ſucceſſiuo per teſtatorem appoſita, ad quod caput teſtamenti referenda ſunt. 40.nu.14. Et quid ſi dicta uerba appoſita ſunt in medio aliquorum capitum.n.15.ibi.conſ.40. 112
2 Verba teſtatoris uocantis alios in ſtirpes & non in capita qualiter interpretanda & intelligenda ſunt.n.31.ibi. 112
2 Verbum ſubſtituo commune eſt aptum importare directam, & fideicommiſſariam. Fallit quando adiunctum eſſet uer. hæres. conſilio.41. numero.9. 113
2 Verba appoſita per teſtatorem diſponentem bona ſua ire de hærede in hæredes fideicomiſſum induxiſſe per illa uidetur.n.28. 113
2 Verba de hærede in hæredem comprehendunt etiam non natos tempore teſtamenti.nu.26.ibi. 113
2 Verba de hærede in hæredem, per teſtatorem expreſſa inducunt fideicommiſſum.nu.41.ibi. 113
2 Verba uadant, ſeu perueniant bona obliquum eſt. numero quinquageſimo.ibi. eod.
2 Verba quæ poſſunt referri ad teſtatorem, ſeu ad grauatum, ad quem potius ueniant referenda.conſ.51.nu.33.& n. 38. 118
2 Verbum admittantur fideicommiſſum importat.conſilio.quinquageſimotertio.nu.5. 132
2 Verb.lego an includat hæredis inſtitutionem. conſilio quinquageſimaquarta.nu.7. 142
2 Verba illa de hærede in hæredem interpretantur de deſcendente in deſcendentem & fideicommiſſum inducunt.conſ.55.nu.3. 144
2 Verba illa, de hærede in hæredem, intelliguntur de deſcendentibus & proximioribus non autem de extraneis hæredibus. nu.4.ibi. 144
2 Verba illa de hærede in hæredē, intelliguntur de deſcendentibus maſculis, quando adiecta eſt illa qualitas maſculinitatis.n.5.ibi.fo.134 & conſ.88.nu.12. 279
2 Verb.perueniat, directum uidetur.conſ.59.nu.6. 138
2 Ver.perpetuum, importat actum ſine temporis præfinitione.conſilio. 73.nu.18. 155
2 Verba illa, ſine filijs hæres moriatur conditionem important.conſil. 73.nu.1. Etiā ſi non apponatur illa dictio quandocunq;.nu.2.ib. 155
2 Verbum inſtituit directum.nu. 5.ibi.& melius, nume. 41.42. & ſequenti. Et uperatur, ut ſubſtitutio, iure directo ualeat.& nō obliquo. nu.6.ibi. 155
2 Verbum eius, in dubio refertur ad ipſum teſtatorem.n.9.ibid. & nume.53.& ſeq. 155
2 Verba illa ſi ſine liberis moriatur, comprehēdunt pupillarem filio moriente impubere.nu.24.ibi. 155
2 Verb.inteſtatus, largo modo referri poteſt ad pupillum. numero.17. ibidem. 155
2 Verba, & eo caſu reſtringunt, & limitant diſpoſitionem ad caſum expreſſum.nu.31.ibi. 155
2 Ver.inteſtatus, an uerificetur in pupillo.nu.32. ibid. ea.
2 Verbum inſtituit. non poteſt eſſe directum poſt quam filius adiuit hæreditatem.nu.41.ibid.& nu. 42 155
2 Verbum inſtituit, ex præſumpta mente teſtatoris, obliquatur. n.44. ibidem. 155
2 Verba directa obliquantur, quandu iure directo ſtare non poſſunt. nu.45.ibi. 155
2 Ver.inſtituit quandoq; ponitur pro ſubſtituit.nu.46.ibi. 155
2 Verbū æquiuocum ſimpliciter poſitum in uno capite teſtamenti debet interpretari eo modo, quo reperitur clare poſitum in alia parte teſtamenti, nu.48. ibi. 155
3 Verbum decederet, mortem inducit.conſ.1.nu.4. 2
3 Verbum ſubſtituit, commune eſt.nu.10.ib. 2
3 Verbum.haberi commune eſt.nu.11.ibi. 2
3 Verbum pro conſeruatione familiæ fideicommiſſum importat. n.12. ibidem. 2
3 Ver.ita quod declaratiua ſunt præcedentiū.n.23. ibi. Et ad præcedentia ueniunt ampliatiue, & augmentatiue.n. 24.ibi. 2
3 Ver.pro perpetua conſeruatione exponitur, pro ſempiterna & durat ſine temporis præfinitione, & omni caſu.n.30.ibi. Maxime ſi adijcitur ad conſeruationem familiæ & domus.nu.31.ibi. Ita quod omnī tempore caſu, & omni perſona videtur inducta actiue, & paſſiue. ibidem. 2
3 Verba illa pro conſeruatione habent tractum ſucceſſiuum & fideicommiſſum inducunt.nu.34.ibi. 2
3 Verba illa, bona conſeruari, induxiſſe uidentur onus reale, & efficiēs res hæreditarias & omnes perſonas ad quas peruenit hæreditas. nu. 33.ibi. 2
3 Verba a teſtatore prolata. non debent iudicari fuiſſe prolata fruſtratoriè, & ludibrio.nu.45.ibi. 2
3 uerba narratiua, & in proœmio poſita declarant animum & cām di

ſponentium.nu.125.ibi. 2

3 Verbum maiores, quos anteceſſores comprehendat.nu. 132.ibid.Et an patrem,& auum.nu.133. 2

3 Verbũ relinquo adiectum uniuerſitati bonorum nullo alio dato cohærede,trahitur ad uniuerſalem hæredis inſtitutionem.conſ.3.nu 118. 2

3 Verba ambigua interpretãtur,prout alias clarius fuere expreſſa.nume.40.ibi. 8

3 Verba dubia trahi debent ad illum ſenſum, de quo per prius dictum fuit.nu.41.ib. 8

3 uerba uulgaria & illiterata prolata a teſtatore interpretantur ſecũdum quod a uulgaribus communiter accipiuntur.conſ.3.nu.51. 9

3 uerba quantumcunque præciſa interpretationem tamen congruam recipiunt a mente proferentis,& ſecundũ eam regulantur.nu.61. ibi. 9

3 Verba habentia relationem ad teſtamentum relatiua ſunt. conſi.7. nume. 2. 14.

3 Verba illa quod bona tranſeant de hærede in hæredem interpretantur de deſcendente in deſcendentem.conſ.8.nu. 7. 15

3 uerba ſi ſine filijs moriatur habent tractum ſucceſſiuum in futurum. et compendioſam ſubſtitutionem inducunt.conſ.11.nu.35. 19

3 Verbu ſi ſine filijs quis decederet,non comprehendunt alios deſcendẽtes.conſ.14.nu.13. 22

3 Verbum ſubſtituo,commune eſt.conſi.15.nume 15. 23

3 Verbum ſiue aliquis eorum relatiua ſunt perſonarum ſuperius nominatarum.conſ.17.nu. 5. 25

3 Verbum deueniat,& deuenire debeat fideicommiſſum inducit.n.20. ibidem. 25

3 uerba teſtatoris non debent cenſeri ludibrio expreſſa . numero. 30. ibidem. 25

3 Ver.quos omnes,ſupra nominatos,& in caſibus ſupradictis relatiua ſunt prius expreſſorum. conſ.20.nu.17. 29

3 uerb. deficere mortem importat.nu.21.ib. 29

3 Verb.hæredibus capitur pro filiis conſ.25.n. 21. 38

3 Verb.diuiſit diſtribuit,partiuit,non inducit donationem. conſ.33.nu 5.ſed contra.nu.22. 51

3 Idem & de uerbo aſſignauit,nudam proprietatem importat.num.6. ibi.ſed contra.nu.26.& 27. eo.

3 Et de uerbo tradidit idem,ſed contra.nu. 7.ibid & numero uigeſimo ſecundo & uigeſimotertio.

2 uerbum inſtituit, & ſubſtituit ſimul oppoſitum, qualiter interpretetur.conſ.75.nu.49. 155

2 Verbum prædicta.qualiter præſumantur appoſita. numero quinquageſimo.ibi. 155

2 Verbum deueniat a teſtatore prolatum fideicommiſſum inducit.conſ. 75.nume. 2. 157

2 Verba quod bona conſeruentur,fideicommiſſum important. numero. 10.ibidem. eod.

2 Verba liberis,ad quos referãtur.conſ.75.nu.60. 157

2 Verbũ,ubiq; exiſtentia eſt uniuerſale,& collectiuum.conſ.79.n. 39 Quando apponitur circa reſtitutionem fideicommiſſi complectitur omnia.ibid. Et quid ſi non eſt appoſitum uerbum uniuerſale collectiuum,an ſit idem.nu.40.ibi. 163

2 Ver.uniuerſale omnia nihil excludit. nu.42.ibi. 163

2 Verb.uniuerſale omnia complectitur nedum præſentia , ſed etiam futura.nu 43.ibi. 163

2 Verba aſſertiua,& enunciatiua regulariter non probant.conſ.octuageſimoprimo.nu.59. 166

2 Verb.ſubſtituo poſitum in uno capite teſtamẽti directe interpretatur, ita poſitum in alio capite dubio.conſ.86.nu. 55. 174

2 Verbum equiuocum poſitum in uno capitulo interpretatur eo modo quo clare fuit appoſitum in alio capitulo.nu.56.ibi. 174

2 Verba,& ſuos hæredes de quibus hæredibus interpretari debent. an teſtatoris uel grauati,& de quibus hæredibus intelligãtur. conſ. 88. nu. 36. An de deſcendentibus uel de extraneis nu. 37.ibi. 179

2 Verb.perueniat commune eſt,& fideicommiſſum inducit.conſil. 90. nume. 24. 183

2 Verbum uadant ſemper de maſculis in maſculos , fideicommiſſum inducunt.nu.25.ibi. 183

2 Ver.ita quod ampliationem inducunt præcedentium, & non diminutionem.nu.27.ibi. 183

2 Verb.donec aliquid reperiatur fideicommiſſum inducunt & gradatim.nu.30.ibi. 183

2 Verba bona deueniant in alios,aut in eorum filios diſiunctiue conſideranda ſunt.conſ.91.nu.29. 184

2 Verba illa,ex nunc prout ex tunc,quem effectum producant . nume. 66,ibi. 184

2 Verba eo caſu limitatiua ſunt diſpoſitionis præcedentis conſ. 91. numero.11. 186

2 Verba directa,an & quando trahantur ad fideicommiſſum.n.23.ibi. Et quid ſi teſtator erat in iure peritus.nu.24.ib. 186

2 Verba iſta,ita quod ad declarationem præcedentium ueniunt,& illa limitant.nu.33.ibi. 186

2 Verba ſit,& uadat,fideicommiſſum important.n.44 ibi. 186.

2 uerbum deficientibus,exponitur id eſt pro morientibus. conſilio.93 numero. 3. 189

2 Verbum inſtituit,exponitur. quandoque pro ſubſtituit . numero.10. ibidem. eod.

2 Ver.ita ad præcedentia ueniunt limitatiue declaratiue,& quandoq; diſponunt.nu.13.ibid.& nu. 14. 189

2 Verba diſpoſitiua,& per modum cauſæ prolata,item & enunciatiua fideicommiſſum inducunt.nu.15.ibi. 189

2 Verba illa,uadat,& tranſeat,fideicommiſſum inducunt. numer. 16, ibidem. 189

2 Ver.uadat tranſeat,commune eſt.nu.18.ibi.& nu.20. eod.

2 uer.perueniat,deueniat,& deuoluatur,commune eſt.nu.18. ibi.eod.

2 Verba debent inſeruire menti,& non econtra.conſilio.ſeptuageſimo ſecundo.nu. 64. 153

2 Verba diſponentium non debent interpretari fuiſſe appoſita ludibrio. nu.93.ibi. 153

4 Verba enunciatiua propter aliud emiſſa,non nocent. conſi.75.nu.11. idem.ſi erroneè ſunt prolata.nu.12.ibi. 104

4 Verbu uacans, uel uacaturo in mandato de prouidendo qualiter exponantur.conſ.79.nu.8. 106

4 Verba illa pro hæredibus;geminata multum operantur.conſilio.84. nu. 5.Et æquipollens illis uerbis quibuſcunque producentibus magnũ effectum.nu.6.ibi. 109

4 Verba in emphyteuſim impropriantur quandoque ad contractum cẽſualem.nu.11.ibi.& nu.10. 109

4 Verba illa ſententia,uiſis &c.quando,& quo caſu probent.conſ.88. numero.14. 111

4 Pro ſententia & uerbis in ea contentis, præſumitur numero decimo ſexto.ibi. 112

4 Verba ſignaturæ,conſtito.&c.faciunt conditionem.conſil. nonageſimoquartu.nu.6. 116

4 Verba narratiua papæ,an & quando probent.conſilio.centeſimodecimoquarto.nu.22. 130

4 Verba teſtatoris uel conſtitutionis eundem recipiunt intellectum. cõſi.119.nume.23. 133

4 Verba contractus differunt ab iſtis.nu. 24.ibid. 133

4 Verbum conſiſteris qualiter recipiatur. conſilio centeſimo uigeſimo primo.nu.7. 133

4 Verba laudi generaliſſima reſtringuntur ad ea,quæ poſſunt liquidari ex actis,& productis.conſ.134.nume. 8. 142

4 Verba cardinalis dicentis aliquem familiarem non probant . conſil. 136.nu.30. 143

4 Verbum,hæres ſucceſſor,comprehendit nedum primum ſed omnes in infinitum.conſi.137 nume.tertio.Et quid ſi tractatur de re ſui natura non tranſitoria ad hæredes.nu.4.ib. 144

4 Verbum quomodolibet generale eſt,omnem modum prouiſionis in ſe continens.conſ.142.nu.6. 148

4 Verbum remaneat commune eſt.conſilio centeſimo quadrageſimoſexto.nu.18. 151

2 Verba priuilegij diſcretioni tuæ limitant poteſtatem datam & eã reducunt ad terminos honeſtos,& importans arbitrium boni uiri. conſi.6.nu.53. 12

2 Verb.rinamandoſi del cognome &c.gerundium ſignificat. conſil.19 numero.4 14

2 Verb.e cõ queſto denotat ordinem,ut unum præcedat & aliud ſequatur,& conditionem importat conſ.19.nu.6. 54

2 Verb.non aliter,qualitatem importat, & naturam præciſam, a qua non eſt recedendum.nu.16. ibi. 54

2 Verbum non aliter taxatiuum & præciſum.eſt conſilio decimonono. numero.17. 54

2 Verbum non aliter neceſſitatem importat,cum negatiue ponitur.conſi.19.nu.18. 54

2 Verbum,non aliter appoſitum in ſubſtitutione reducit eam caducam ſi aliter factum eſt.nu.63.ibi.Et maxime quando ex alijs uerbis teſtatoris uoluntas colligitur.nu.64.ibi. 55

2 Verbum deficientibus,nedum in morte uerificatur , ſed etiam in uita illius,qui non obſeruat uoluntatem teſtatoris.numero. octuageſimoſeptimo.ibid. 55

2 Verba

2 *Verba, ex tunc prout ex nunc important ut unum tempus uideatur alteri ineſſe, & actus ſumit initium ex quolibet prædictorum temporum. nu. 119. ibi. Dicta uerba ex tunc &c. operantur, ut omnis conditio retro fingatur. nu. 120. ibi. Et per talem clauſulam præſens trahitur ad futurum. nu. 121. ibi.* eod.

2 *Verbum, teneatur, præceptiuum eſt, & obſeruationem inducit. nume. 112. ibid.* 55

2 *Verbum deficientibus filijs, interpretatur hoc eſt morientibus. num. 158 ibi. & nu. 162. aliter. & 163. & 194.* 55

2 *Verbum deficere quot modis capiatur in iure. nu. 163. & ſequentibus. & nu. 158.* 55

2 *Verba deſeruiunt uoluntati, & menti. nu. 165. ibi.* 55

2 *Verba teſtatoris ſeruari debent, & per quæ mens eius colligitur. n. 166. ibidem. Et uerba eius interpretanda ſunt ſecundum opin. teſtatoris reiecta proprietate. nu. 162. ibid.* 55

2 *Verba futuri temporis ex quibus cognoſcentur, & quando referenda ſint in præteritum imperfectum ſubiunctiui. conſilio uigeſimo. numero nono.* 62

2 *Verba non interpretantur, nec intelliguntur appoſita fruſtratorié. nume. 10. ibid.* eod.

2 *Verba interpretanda ſunt ſecundum ueriſimilem mentem proferentis. nume. 11. ibidem. Et ſecundum ſubiectam materiam. numero. 12. ibidem.* 62

2 *Verba præteriti imperfecti ſubiunctiui ad futurum quandoque trahuntur. nu. 13. ibi.* eo.

2 *Verbum, quod reperitur in præterito, & in futuro ſubiunctiui intelligendum eſt in futuro. ibi. Et interpretandum uenit ſecundum accidentia facti. nu. 14. ibi.* 62

2 *Verbum diſponeretur conditionale eſt. nu. 15. ibi.* eod.

2 *Verba dubia declarationem recipiunt per actum ſequentem. nume. 16. ibidem.* 62

2 *Verba rubrica probant. nu. 29. ibi.* eod.

2 *Verba illa appoſita in priuilegio hæreditate adita uel apprehenſa uel quæſita an ſint alicuius, & qualiter ſunt interpretanda. conſi. 6. num. 18. & nu. 29.* 12

2 *Verba illa priuilegiorum uiuis eorum parentibus uel defunctis intelligenda ſunt, ut minus noceant et interpretanda, ut una tollant ius quæſitum, & eo modo ut traditur. nu. 34. ibi.* 12

2 *Verba priuilegij concedentis, ut legitimatus comprehendatur in qualibet diſpoſitione, & ultima uoluntate loquente de natis ex legitimo matrimonio, qualiter ſunt interpretanda. conſi. 9. nu. 53.* 18

2 *Verba omnia & ſingula uniuerſalia ſunt, & omnia comprehendentia. nu. 56. ibi. Et geminata ſunt & referenda ad omnia præcedentia. numeru. 57.* 18

2 *Verba conſiſi de ratione æquipollent illis, prout ratio dictaret. num. 69. ibi. Etiam & illis, prout ratio exigerit.* 18

2 *Verbum moderamen denotat diminutionem conceſſorum. numero. 70. ibid.* 18

2 *Verbum moderamen diuerſimode in iure recipitur. numero. 72. ibidem.* 18

2 *Verbum honeſtas arbitrium boni uiri importat. nu. ſeptuageſimotertio. ibid.* 18

2 *Verba & conceſſio generalis reſtringenda uenit ad terminos habiles conſi. 12. nu. 174.* 29

2 *Verba omnia, & ſingula comprehendunt omnia præcedentia. numero. 176.* eod.

2 *Verba omnia & ſingula geminata ſunt. ibi. nu. 177.* eod.

2 *Verbum conſiſi, quid importet. nu. 181. ibi.* 29

2 *Verbum ratio exponitur pro cauſa. nu. 186. ibi.* eod.

2 *Verbum ratio denotat etiam diſcretam inſpectionem actus gerendi. nume. 187 ibidem.* 29

2 *Verba de ratione conſiſi, æquipollẽt illi clauſula, prout ratio dictaret conſ. 12. nu. 191.* 29

2 *Verbum moderamen denotat diminutionem conceſſorum. ibidem. nume. 193.* 29

2 *Verbum de honeſtate importat reſtrictionem, & limitationem & arbitrium boni uiri. nu. 196. ibid.* 29

2 *Verba priuilegij citatis, uel non citatis contra teſtem, & ſine cauſa qualiter interpretentur. cum præceden. nu. 200. ibi.* 29

2 *Verba in matrimonio requiruntur & apta. conſilio decimoquinto. numero uigeſimoprimo.* 39

2 *Verbum ſubſtituo commune eſt. conſ. 17. num. 3.* 49

2 *Verbum in defectum &c. exponitur, id eſt poſt mortem. conſilio. 17. numero. 13.* 50

2 *Verbum ſuccedat, commune eſt. nu. 15. ibi.* 50

2 *Verbum poſitum in una parte teſtamenti uno modo aſſumptum debet ſub eadem forma intelligi appoſitum in alio capite teſtamenti in quo ſimpliciter expreſſum. nu. 29. ib.* 50

2 *Verbum ambiguum declaratur per ſequentia, & antecedentia, & idem de clauſula ambigua. nu. 30.* 50

2 *Verba illa filiorum natorum ex ſuo corpore non comprehendant deſcẽdentes ex filio uel filia. conſ. 18. nu. 65.* 50

4 *Verba ſtatuti debent ſeruari, & ſtricte intelligi. conſ. 158. numero. decimotertio.* 165

4 *Verba ſtatuti debẽt intelligi in caſu proprio & uero non ficto regulariter conſ. 159. nu. 17. & nu. 18. Sunt tamen plures caſus in quibus recipitur caſus fictus. nu. 58. ibi.* 167

4 *Verba generalia quocunque modo, quomodolibet directe uel indirectè debet operari effectum. conſ. 165. nu. 7. & 18. uel uſ.* 171

4 *Verba quæ non debent eſſe fruſtratorie appoſita, ſed cum effectu operandi qualiter intelligi debet. conſilio centeſimo ſexageſimoquinto. numero. 19.* 171

4 *Verba generalia generaliter debent intelligi conſilio uigeſimoprimo numero. 57.* 32

4 *Verbum quodlibet, debere operari & conſiderari. numer. quinquageſimooctauo. ibi.* 32

4 *Verba in contractibus non debent cenſeri appoſita ſine effectu. conſ. 33. nu. 19.* 46

4 *Ver. habet tempus præſens complectitur. nu. 20. ibi.* 46

4 *Verba atteſtatoria utilitatis & neceſſitatis prolata in unioẽ, & alijs alienationibus rerum eccleſiarum non probant. conſ. 36. nu. 11.* 49

4 *Verba legis ubi ceſſant ceſſat illius diſpoſitio. conſilio trigeſimonono nu. 16.* 51

4 *Ver. penitus, quid importet. conſ. 45.* 56

4 *Ver. transferre quid ſignificet. nu. 16. ibi.* eo.

4 *Verb. abſoluimus & liberamus, quem effectum producat. nu. decimoſeptimo. ibi.* ea.

4 *Verb. prorſus totalem extinctionem ſignificat. numero. decimooctauo. ibidem.* eod.

4 *Verb. ſucceſſor, ſecundum ſubiectam materiam quandoque non uerificatur niſi in ſingulari. conſ. 46. nu. 13.* 57

4 *Verba narratiua papæ non probant. conſ. 46. nu. 45.* 57

4 *Verba negatiua non habentia decretum uel perpetuam cauſam prohibitiones magis non ligant quã uerba affirmatiua. conſ. 50. n. 18.* 61

4 *In uerbis dubijs teſtatoris interpretantur illa ex uſu ipſius. numero. 19. ibi.* 61

4 *Verba iocoſe, & tripudiando dicta non ſunt in conſideratione. conſi. 59. nu. 5.* 74

4 *Verba enunciatiua, & propter aliud dicta non probant. numero. ſexto ibid.* 74

4 *Verba relatiua intelligi debent ſecundum relata, quæ ſi non apparent diſpoſitionem non inducunt. conſ. 59. nu. 13.* 74

4 *Verba enunciatiua non inducunt diſpoſitionem, maxime in cauſa matrimoniali. conſ. 61. nu. 23.* 77

4 *Verbum omnem per teſtatorem appoſitum in teſtamento præſumendum eſt eſſe appoſitum ad effectum operandi. conſ. 71. nu. 6.* 97

4 *Verbum ſubſtituo, æquiuocum, poſitum in una parte teſtamẽti, ut directum, debet ita capi in alia parte in qua ſimpliciter eſt poſitum. cõſi. 72. nu. 42.* 98

4 *Verbum ambiguum, declaratur ex præcedentibus, & ſequentibus. n. 43. ibid. Et quid quando capitula ſunt penitus ſeparata, nec aliquid conſtat de mente diſponentis. nu. 44. ibid.* 98

1 *Verba illa cum effectu, in caſu præſenti parum operantur, & non excludunt difficultatem præſtita opera. conſ. 110. n. 41. & nu. 10. ſeq. & 83.* 205

1 *A pari procedunt, quod quis promittat ſe iuratum ſeu effecturum, ſynonima enim iſta ſunt. nu. 44. ibi. & nu. 45. ibid*

1 *Verbum quodlibet in contractibus operari debet. conſ. 113. numero. quadrageſimotertio.* 213

3 *Verbis ſtatuti exorbitantis, & iuris communis correctorij non eſt credendum. conſ. 34. n. 5.* 54

4 *Verbum poteſt, præpoſita negatiua inducit præciſam neceſſitatem nõ diſponendi. conſ. 61, nu. 40.* 77

1 *Verba diſpoſitiua, quæ dicantur, & quæ ſint. conſ. 127. numero quadrageſimoſeptimo.* 226

1 *Verbum donat, inueſtit. & aſſignat, quid importent. conſilio. 128. numero. 24.* 22[illegible]

1 *Verba illa quid plus ualet uendit quam quantitatem capiunt. nu. 3[illegible], ibidem.* 227

4 *Verbum indulgemus diſpoſitionem importat. conſ. 1. nu. 64.* 2

4 *Verba bullæ non debent iudicari fruſtra appoſita. conſil. tertio. numero. 86.* 11
4 *Verba ennunciatiua inſtrumentorum inter alias perſonas non probant. conſ. 4. nu. 18. in antiquis tamen probant. n. 19. ibi. Niſi ab uno tantum notario trahant originem. nu. 20. ibi. Nec probant dominiũ de præſenti. nu. 11. ibidem.* 13
4 *Verba adaptantur & impropriantur, ſecundum ſubiectam materiã. num. 19. ibidem.* 13
4 *Verba debeat aliquid operari ne ſint fruſtatoria. conſilio. quinto numero. 38.* 15
4 *Verba intelligenda ſunt cum effectu. nu. 39. & nu. 43. iſtud declaratur. ibi. & num. 44.* 15
4 *Verba appoſita in diſpoſitione debent aliquid operari. numero. 94. ibidem.* 15
4 *Verba deſeruiant uoluntati. nu. 99. ibi.* 15
4 *Verba impropriantur ut deſeruiant menti. nu. 161. ibi.* 15
4 *Verbum decernimus, inducit nouam diſpoſitionem et idem uer. decernimus. nu. 105. ibi.* 15
4 *Verba oſtendunt animum loquentis & diſponentis. nu. 129. ibi.* 15
4 *Verba principis generalia non recipiunt reſtrictionem de habilitate iuris poſitiui. nu. 130. ibi.*
4 *Verbis pontificis, eius mentem declarantibus ſtandum eſt. nu. 131. Et aduerſus literas pontificis, declarantes eius mentem non recipitur probatio in contrarium. nu. 132. ibid.* 15
4 *Verbum arbitriam, denotat arbitrium boni uiri. conſ. 32. nu. 21.* 45
4 *Verba ennunciatiua & nuda, ueſtiuntur rei uenditione numeratione, & co ſumptione, ut etiam pactum nudũ conſi. 5. n. 210. et n. 211.* 16
4 *Verba diſpoſitiua & principaliter & propter ſe prolata plene probant. num. 213. ibi.* 16
4 *Verba ennunciatiua probant pluribus in caſibus. nu. 214. ibi. de quibus. nu. 215. 216. 217. 218. & 219. & eſt quando præferuntur per modum cauſæ, uel quando partes illæ proferentes potuerunt ſibi ipſis præiudicare uel quando prolata a ſummo Ponti.* 16
4 *Verbis papæ credendum eſt etiam de facto alieno, quando ſuper illo ſe fundat. nu. 218. ibi. & nu. 219.* 16
4 *Verbum debeant, inducit neceſſitatem. conſil. 6. nu. 5.* 16
4 *Verba illa, in proprios uſus conuertendo, quid importent. conſil. 8. numero. 12.* 23
4 *Verba, ut fuerit ſibi uiſum, & placebit, quid importent. numero 19. ibidem.* 23
4 *Verbum uidetur quid importet. nu. 20. ibi.* 23
4 *Verba illa, quod teneatur reddere rationem, ſeu computum. non induicunt donationem, & quid importent. n. 22. ibi.* 23
4 *Verbum non aliter, eſt reſtrictiuum. conſ. 10. nu. 29.* 24
4 *Idem de illo, nec alio modo. num. 30. ibi.* 14
4 *Verbum perpetuo qualiter intelligatur. conſ. 13. n. 12.* 27
4 *Verbis ſummi Pontificis ennunciatiuis, an & quando ſit credendum. conſi. 17. nu. 13. et ſeq.* 30
4 *Verba contraria effectui. & menti reijciuntur, & mens attenditur. cõſil. 20. nu. 5.* 32
4 *Verba noſtræ uel alterius &c. poſita in concordia, non conueniunt pontifici nec ad ipſum adaptantur, ſunt enim contra ſtilum. conſ. 20. nume. 6. 7. & 8.* 32
4 *Verba illa, quatenus ſi uobis pro alio non ſcripſerimus, poſita in concordia, qualiter intelligi debent. nu. 10. ibi.* 32
4 *Verbum ſimpliciter, qualiter interpretetur. conſil. uigeſimoprimo. numero. 27.* 32
4 *Verbum ad ſui libitum, liberam, & meram uoluntatem importat. cõſil. 26. nu. 26. Idem, & de uerb. prout uoluerit. nu. 17. Maximè quando ambo uerba prædicta iunguntur. nu. 28.* 37
4 *Verbum illa prout uoluerit, etiam conſanguineos cõprehendunt. numero. 34. ibi.* 37
4 *Verbum incurrat, an ipſo iure & incontinenti inducat excommunicationis pœnam. conſi. 29. nu. 15. Et quando & quo caſu neceſſario præcedere debeat declaratio. nu. 16. ibi.* 40
1 *Verba illa, utriuſque ſexus, ita adaptantur ad fœminam ſicut ad maſculum. conſi. 12. nu. 21. & plene. nu. 14.* 19
1 *Verbum inducens liberam uoluntatem reducendum eſt ad arbitriũ boni uiri. conſi. 91. nu. 23.* 164
1 *Verba narratiua & proœmij denotant cauſam. conſi. nonageſimoſecundo. num. 1.* 164
1 *Verba non debent iudicari appoſita fuiſſe ludibrio. nu. 2. ibi. Maximè eaq. quæ uenunt augmentatiuè. nu. 3. ibi. Prout & uerba uniuerſalia. nu. 4. ibi.* 164
1 *Verba uniuerſalia, & generalia quæ ſint. nu. 10. ibi.* 164
1 *Verba uniuerſalia & generalia quando differãt. nu. 11. ibi Et quando ſimul coniunguntur an differant. nu. 12. ibi.* 164
1 *Verbum ſucceſſio uniuerſalia comprehendit. conſil. nonageſimoſecundo. nume. 27.* 164
1 *Verba in dubio præſumuntur eſſe appoſita demonſtratiuè & declaratiuè, non autem taxatiuè. nu. 42. ibi.* 164
1 *Verba ennunciatiua non probant. etiam inter ipſomet contrahentes, quando de eis principaliter dubitatur. conſi. 94. n. 19.* 167
1 *Verbum debent importat neceſſitatem conſi. nonageſimoquinto numero. 17.* 169
1 *Verba ſi utile uideatur non importat liberum arbitrium ſed regulatum. nume. 22. ibi.* 169
1 *Verba inſtrumenti aſſerentia aliquid geſtum ſine dolo, & fraude excludunt illa ſi aliter ex aduerſo non probatur. conſi. 96. nu. 44.* 171
1 *Verba uniuerſalia negatiua, omnem denotant actionem & remediũ. conſi. 97 nume. 36.* 174
1 *Verba ſententiæ generalia a cauſa expreſſa interpretationem recipiunt conſi. 102. nu. 2.* 190
2 *Verbum ſpeciale iunctum generali alterat genus. nu. 10. ibid.* 190.
1 *Verba generalia & indefinita prolata, reſtringuntur per ſequentia. num. 11. ibi.* 190.
1 *Verba ſententiæ ſtrictè ſunt intelligenda. nu. 20. ibi.* 190
1 *Verba ſi non conueniunt, minimè conuenit diſpoſitio. numero. 21. ibidem.* 190
1 *Verba ſunt interpretanda, ne contraria uideantur. numero. 22. ibidem.* 190
1 *Verba ennunciatiua non diſponunt, nec probant. conſi. 104. nu. 5. ſed contra. num. 8. & nu. 116.* 191
1 *Verba edicti ne aliter aqua fluat, quomodo intelligantur. conſ. 105. numero. 24.* 196
1 *Verbum uidetur arbitrium boni uiri importat. conſil. centeſimoſexto. nume. 14.* 197
1 *Verba ſequentia declarant præcedentia. nu. 15. ibi.* 197
1 *Verba priuilegij non debent intelligi fuiſſe appoſita fruſtatorie, & ſine effectu operandi. conſi. 106. nu. 51.* 197
1 *Verbum cum effectu realem executionem promiſſi ſignificat. conſil. 110. numero. 18.* 205
1 *Verba cum effectu, quomodo exponi debent. numero. 20. ibidem. & numero. 42.* 205
1 *An & quando ex uerbis quibus promiſit, ut principalis, et animo nouandi dicatur conſtare de mente ibi. & nu. 21. 66. & ſeq.* 205
1 *Verba non debent intelligi ſictè, ſed propriè. ibi.* 205
1 *Verba prolata in contractu debent intelligi cum effectu, etiam ſi id expreſſum non ſit. nu. 51. ibi.* 205
1 *Verba dubia interpretantur contra ſtipulatorem pro promiſſore. nu. 55. ibidem.* 205
1 *Verba ſine omni impedimento & contradictione quid inducant. conſ. 111. nume. 14.* 208
1 *Verbum circuire quid ſignificet. nu. 30. ibi. & nu. 31. & 33.* 208
1 *Verbum ſequens an declaratur ex præcedentibus. nu. 40. ibi. Quãdo eſt ambiguum & obſcurum alias ſecus. nu. 41. ibi.* 208
1 *Verbum integre & incorruptè quid ſignificet. conſi. 116. nume. 14. & num. 15.* 217
1 *Verba generaliter & liberaliter prolata non probant, nec obligãt. conſi. 127. nu. 40. Idem quando ſunt adulatoria & ad placitum alterius prolata. nu. 41. ibi. Fallit quando proferuntur deliberatè & appenſatè. nu. 42. ibi.* 226
1 *Verba eſſe deliberatè prolata ex quibus conſtare dicatur. nume. 43. ibidem.* 226
1 *Verba ennunciatiua ſunt modici momenti. nu. 44. ibid. Fallit quando enunciatio conſiſtit in re ipſa. nu. 45. ibid.* 226
1 *Verba illa inueſtituræ uno alteri ſuccedẽtes, ſeu ſuccedant referuntur ad tempus, quo tractatur de hæreditate. conſ. 16. nu. 16.* 37
1 *Verbum hæredibus, poſitum in inueſtitura declaratur ex præcedentibus ut intelligatur de maſculis. conſ. 23. nu. 117.* 51
1 *Verbum hæres in materia feudi, ſignificat qualitatem ſucceſſoris, et non qualitatem ſucceſſionis & hæreditatis, nam conſideratur natura ſanguinis, & non propria, & uera ſucceſſio. n. 135. ibi. & n. 168.* 51
1 *Verbum hæredibus appoſitum in inueſtitura reddit, & facit feudum hæreditarium. conſ. 23. nu. 160.* 54
1 *Verba conceſſionis pro ſe & hæredibus, ſeu ſucceſſoribus non faciũt feudum hæreditarium ſimpliciter, nam ut hæreditarium ſit plura requiruntur, ſed erit hæreditarium ſecundum quid. conſ. eodem nu. 178 & nu. ſequen.* 52
1 *Verba prolata a diuerſis perſonis quæ dicantur magis apta et appli*

cata

cata mentitis.conſi.30.nu.6. 78
1 Verba declarant mentem, & ab illis non eſt recedendum alio non di ſto.nu.20.ibid. 78
1 Verba dico, declaro, hac eſt mea opinio idem important. conſi. 31. numero.123. 79
1 Verba quo caſu ſignificantia futurum euentum, inducant conditionem.conſi.32.nu.3. 84
1 Verba contractus interpretantur contra producentem.conſilio.32. numero.12. 84
1 Verba ea caſu temporis extremitatem important. conſilio. 32. numero. 88. 84
1 Verba poſita in exceptione debent adaptari ad regulam præcedentē. conſi. 35 nu. 18. 91
1 Verba genera omnia comprehendant.conſ.36.nu.6. 92
1 Verba indefinita, æquipollent uniuerſali.nu.7.ibi. 92
1 Verba priuilegij, ſeu gratia non debent interpretari appoſita eſſe fruſtatorie, & ſine aliqua effectu.conſi.39.nu.23. 95
1 Verba debeat intelligi cum effectu.conſ.40.nu.15. 96
1 Verba contractus in dubio attendi debent, & illius exequutio.conſi. 60.num. 5. 124
1 Verbum unum diuerſas poteſt habere ſignificationes, & idem in nomine. conſ.61.nu 17.Vide cane, & aſinu, & de homine.nume. 18. ibidem.& num. 19. 125
1 Verba ambigua contra proferentem interpretantur.conſ.64.n.51. Et prolata per uenditarem ambigua contra ipſum interpretantur.nume.52.ibi.Et ſic contra eum cuius intererat clarius loqui.ibi. 128
1 Verbum ceteris. ſimilia expreſſis includit.conſilio ſexageſimooctauo. nume.19. 132
1 Verba generalia aliquid expreſſis addere debent.n.21.ibi. Et ſi ſunt latiſſima, etiam maiora addunt.nu.23.ibi. 132
1 Verba illa in omnibus, & per omnia, idem. conſi. ſeptuageſimoprimo.num.7. 135
1 Verbum ſperaret, in.c. quiaque poſitum qualiter intelligatur. conſi. 72.num.54.& 55. 135
1 Verba non debeat eſſe fruſtatorie appoſita.conſi. ſeptuageſimooctauo.nume.15. 144
1 Verba illa ſupraſcripta relatiua ſunt præcedentium. numero. 47. ibidem. 144
1 Verba illa, & ita contentor, conditionem important.conſilio.81.numero.9.Et ueniunt modificatiuè & limitatiuè ad præcedentia. numero.10.ibi. 148
1 Verba prolata enunciatiuè, quando & quo caſu probent.conſil.82. numaera.75.Quando dicatur prolata enunciatiuè, aut diſpoſitiuè. num.77.ibid. 149
1 Verba an capiantur in præſenti, aut in præterito, uel in futurum.nu. 78.& nu.79. 149
1 Verba ſi conſtiterit exegiſſe quem ſenſum habeant. conſilio. 88. numero. 18. 158
1 Verba dubia interpretanda ſunt contra eum qui ſe ſuper illis fundat. num.19.ibi. 158
1 Verba contractus interpretantur ſecundum materiam ſubiectam.nume.21.ibi. 158
1 Verba generalia non debent trahi ad incogitata. nume. trigeſimoprimo.ibid. 158
1 Verba illa pro ſe hæredibus & deſcendentibus &c. quando feudum eſt improprium & conditionatum ita adaptantur ad fœminam, ſicut ad maſculum.conſil.4.nu.35. 14
1 Verba de hærede in hæredem, intelliguntur de deſcendente, in deſcendentem.conſi.2.nu.11. 10
1 Verbum in perpetuum intelligitur.i.in infinitum.nu.13.ibi. 10
1 Verba illa de hærede in hæredem, qualiter intelligantur. conſilio.3. numero.5, 12
1 Verba inueſtitura loquentia de feudo recto, impropriantur quando feudum eſt improprium, & conditionatum. conſil.4. numero. 17. numero.20. 14
1 Verba generalia, & geminata multum operantur. conſi. 9. numero. octauo. 21
1 Verbum poteſtas imperium denotat.nu.10.ibi. 21
1 Verba illa ſolita apponi in inſtrumento non ui non metu, ſed ſponte an excludant metum cum uideantur appoſita exequutiuè.conſi.10. num.32.& nu.33.39.& 72. 22
1 Verba non reſpicientia perfectionem contractus, ſed diſceſſum ab eo iam perfecto, non faciunt eum conditionalem ſed purum reſoluendū tamen in caſu conditionis.conſi.11.nu.37.Et interim nata eſt actio
ceſſio, & præfertur ſecundæ para eſto quòd poſt conceſſionem ſecunda ſuperueneri t conditio.nu.42.ibi. 29
1 Verbum præſcriptio eſt plurimum, & includit bonam fidem. conſili. 15.num.23. 37
1 Verba illa non poſſint nec debeant, abnegant poteſtatem, & importent neceſſitatem.conſi.17.nu.21. 39
1 Verba illa non aliter, nec alio modo, ſunt reſtrictiua. conſi. decimooctauo.n.6. 40
1 Verba geminata quid operantur.nu.7.ibid. 40
1 Verba illa tatè gratiosè ſtata largimur &c. denotant maiorē liberalitatē, conſ.20.nu.2. 42
1 Verba appoſita in contractu non debent eſſe fruſtratoria & ſine effectu operandi, & plenè quando id procedit. conſilio uigeſimo.num.trigeſimotertio.& nu.74. 42
1 Verbum iuriſdictionis limitatè appoſitum in uenditione non ſemper refertur ad iuriſdictiones quæ exercentur per magiſtratus, nam quandoque refertur ad alia.conſi.20.num.75.& nu.76. 42
1 Verba generalia debent intelligi ſecundum mentem, & intentionem contrahentium.nu.79.ibi.
Et ſunt reſtringenda, ne indebitè quis patiatur damnum. nume. 80. ibidem. 42
1 Verba contractus interpretantur ſecundum quod eſt uerisimile. Nec debent extendi ad ignorata & incognita.conſ. 20 nu.81.& 82. 42
1 Verbum hæres in materia feudali intelligitur de filio maſculo & non de hærede extraneo.conſ.21.nu.36. Nec comprehendit fœminam.numero.37.ibi. 42
1 Verba proœmij indicant cauſam finalem.nu.39.ibi. eo.
1 Verba utriuſque ſexus appoſita in inueſtitura, etiam de iure regni operantur.nu.49. 42
1 Verba concedimus, donamus, et largimur, appoſita in inueſtitura rei feudalis denotant meram donationem.conſ.23.nu.1.
Sed contra.nu.25. 51
1 Verbum inueſtimus, & ſimilia, non important conceſſionem feudalē, nec etiam tacita reſeruatio fidelitatis.nu.12.ibid. 51
1 Verba illa utriuſque ſexus ita adaptantur ad fœminas, ſicut ad maſculos,nu.46.ibidem. 51
1 Verbum familias poteſt denotare res, & non perſonas.numero. 67. ibidem. 51
1 Verbum hæredibus poſitum in inueſtituris ſubſequentibus declarationem recipit a præcedentibus ut fœminas comprehendat.num.62. ibi.& nu.63. 51
3 Verbum, ſoluere, in quo acta uerificatur.conſi. centeſimoſeptimo.nume.131.Et quando, & quo caſu requiratur actualis ſolutio. numero.132.ibid. 170
3 Verba impropriantur, ut minus corrigatur ius commune.conſi.110. nume.19. 176
3 Verba ſed & ſi, appoſita in aliqua diſpoſitione aduerſantur præcedentibus in iure, & in facto.nu.35.ibi. eod.
2 Verba, in aliquo exponuntur id eſt nullo modo, nulla cauſa, nulla ratione.conſ.94.nu.42. 191
2 Verba uniuerſalia, omnium bonorum, quas res includant.conſil. 97.
2 Verba appoſita per teſtatorem, debent aliquid operari.numero uigeſimonono.ibi. eod.
4 Verbera & uulnera non dantur ad menſuram.conſi.161.nu.4. 16
4 Veritas quando aliter haberi non poteſt, recipiuntur teſtes qui alias non reciperentur.conſi.quinquageſimooctauo. nume. 10. declarantur.nume.50. 72
1 Veritas magis debet attendi, quàm quod agitur ſimulate, & fictè, & alijs ſequentib.conſ.54.nu.19. 115
1 Veritas præualet opinioni, & fictioni. numero. 4 geſimo ibidem. & numero.81. 115
4 Veritas ubi de facili haberi non poteſt, teſtes inhabiles recipiuntur. conſ.55.nu.6. 65
3 Veritas præferenda eſt cuique ſcandalo.conſ.68.num.243.Maxime quando ſcandalum continet peccatum mortale. numero. 244. ibidem. 216
2 Veritas ſuperat præſumptionem.conſil.uigeſimonono. numero quadrageſimoquarto. 91
3 Veritas debet attendi, & non illud quod ſimulatè, & fictè concipitur.conſ.96.nu.37. 161
3 Veritas probata præfertur famæ uanæ.conſil.ſexageſimoſeptimo.numera.109. 111
3 Veritas attendi debet, & non nomen contractus.conſi.octaageſimoſecundo.nu.44. 140

4 *Veroſimile non eſt, quòd quis voluerit ſubagitare minorem decem an ni.conſi.163.nume.10.In dubio præſumendum eſt l cito amore pue rum deaſculari.ibid.* 170

1 *Veroſimile non eſt, quòd quis faciat aliquid, quando id non eſt ſolitus facere, nec eſt præſumendum conceſſiſſe alijs ut id faciant.conſ. 9. n. 80.& nume.79.* 21

1 *Veroſimile quod non eſt falſitatis imago eſt, & reijciendum.conſ.83. numero.25.* 152

1 *Veroſimile ex quibus colligitur numero. 26. ibidem. & nume. ſeq. & 27.28.& 29.* 152

3 *Veroſimile non eſt patrem relinquentem filiabus dotem, voluiſſe eas inſtituere.conſ.3.nu.28.* 8

3 *Veroſimile ſi quid non eſt, iudex non debet illi fidem dare. conſi. 10. numero.15.* 17

3 *Veroſimile quod non eſt, minime eſt præſumendum. conſilio 13. numero.9.* 22

4 *Veroſimile non eſt papam voluiſſe grauare eandem eccleſiam dupli ci collatione.conſ.74.nu.26.& nu.36.& 39.* 102

4 *Veroſimile non eſt papam concedendo gratiam uelle detrahere hono ri, & dignitati alterius eccleſiæ.nu.24.ibi.* 102

4 *Veroſimile ualde conſideratur circa materiam ueritatis.conſi.139. numero.7.* 145

4 *Veroſimile non eſt, quòd quis fueretur pecunias & dimittat ſacculos intus quos ſunt recondita.conſi.158.nu.32.* 166

4 *Nec eſt ueroſimile quòd quis diſceſſurus longius, & per plures dies abſuturus dimittat pecunias domi, nullo ibi relicto. ibidem. numero.31.* 166

2 *Veroſimile attendi debet.conſ.19.nu.78.* 55

3 *Veriſimiliora dicuntur illa, quæ concordant cum iure communi.con ſil.88.num.33.* 149

2 *Verſiculus, deuenit, neceſſitatem importat.conſ.85.n. 5.* 172

1 *V I A Neceſſaria probanda per eum qui petit uiam amoueri ab ali quo loco.conſi.115.nu.7.* 196

1 *Via quando conſtituta fuit ante iudicium ceptum &c.ibi.n.32.* 196

4 *Via quæ non capit duos, minus capit tres.conſilio. centeſimodecimo ſeptimo.nu.18.* 230

4 *Via electa tibi pateat.conſi.77.nu.4.* 105

3 *Via illa in dubio capienda eſt, per quam nemini inferatur damnum. conſil.74.nu.80.* 131

4 *Et conſi.58.nu.9.& nu.49.declaratur.* 205

2 *Vicinia quando plures opiniones ſunt ultima attenditur.conſilio.10. numero.90.* 22

4 *Vicarius epiſcopi an poſſit eſſe canonicus regularis.conſilio. 40.numero.19.* 52

4 *Vicarius. Qui confert ut uicarius docere habet ſe talem eſſe. conſil. 12.num.14.Et aſſertioni quem eſſe uicarium ſtandum non eſt alio nõ docto.ibi.num.15.* 26

4 *Vicarius epiſcopi cui conceſſa eſt facultas conferendi idoneis poteſt conferre alias beneficiato.conſi.40.nu. 10.* 52

4 *Vicarius ſubſtitutus a primo an poſſit conferre, & per totum.conſil. 80.nume.2.* 167

4 *Vicarius generalis non poteſt conferre, niſi expreſsè iſtud concedatur.nu.12.ibi.Et ſi expreſsè conceditur id facit ut delegatus & ad quem debeat appellari.ibi.nu.13.* eod.

4 *Vicarius unus non poteſt alium uicarium conſtituere.n.15.ibi. Niſi de mandato epiſcopi.nu.16.ibid.& nu.15.17. & 18.* eod.

4 *Vicarius actum exercet authoritate epiſcopi ſui ſuperioris. conſilio. 88.numero.7.* 112

1 *Vicinis nõ licet facere munitiones, & per illas acquirere prædia alio rum.conſi.105.nu.28.* 196

1 *Vicinitas & conſanguinitas inducunt præſumptionem ſcientiæ. conſilio.23.nu.218.& nu.219.& 220.* 52

1 *Vicinitas actus inducit ſuſpicionem, quia incontinenti facta uidentur ineſſe.conſi.54.num.66.* 115

4 *Vicinitas actuum ſuſpicionem inducit, conſi.75.n.21.* 104

2 *Vicinitas temporis præſumptionem inducit.conſ.33.nu. 49.* 100

1 *Vidua emẽs præſumitur ex pecunia olim mariti ſeu hereditaria emere & quando & quo caſu ibid.conſi.26,nu.18.* 69

3 *Videlicet dictio, capi poteſt reſtrictiuè, limitatiuè, & quandoque declaratiuè.conſi.58.nu.18.* 95

2 *Videlicet, dictio reſtringit precedentia & ſequentia. conſilio. 85. num. 47.* 172

1 *Villa & communia, ac territoria alicuius comitatus non habent iuriſdictionem, ex quo illa exercetur erga homines ibi habitantes per magiſtratus cui nulli ſubiacent.conſ.29 num.67.* 42

4 *Villa propriè illa eſt, quæ regitur a proprio officiali.conſi.4.n.4.* 13

4 *Vile precium afferre, uel nolle emere paria ſunt.conſ.113.n.14.* 156

4 *Vincula dua magis ſirmgunt.conſ.47.nu.101.* 75

1 *Vinum differt an totum ſeu pars, quæ eſt in dolcario uendatur. conſi. 64.nume.73.* 128

1 *Violentia facta per exercitum, cui non poteſt reſiſti eſt caſus fortui tas.conſ.100.nu.40.* 183

2 *Violentia in dubio non præſumitur.conſi.67.nu.61.* 249

4 *Vir bonus magnam habet præſumptionem pro ipſa.cõſ.7.n.17.* 22.

1 *Vir bonus pro bono uiro præſumitur.conſ.58.nu.17.* 121

2 *Viri anima dicitur contriſtari & iniuria affici, per tranſitum ad ſecunda uota. Niſi teſtator maritus de ſecundis nuptijs cogitaſſet. conſil.95.num.21.* 193

1 *Virtus taciti fideicommiſſi par debet eſſe cum expreſſo. conſil. 72. numero.28.* 135

1 *Virtus conſtituti an fuerit ſuſpenſa a te facta in menſuratione.conſ. 59.nu.12.& nu.17.& 22.Et quid ſi incertitudo eſt reſpectu loci, et non quota nu.13.ibi.* 122

4 *Viſitans poteſt deſtituere, & priuare, cum ſit iuriſdictionis.conſilio. 22.num.17.* 34

4 *Viſitatio ſi poteſt dupliciter conſiderari, capitur in potentiori.conſi. 9.nume.16.* 24

4 *Viſitatione quando concurrunt duo, maior præferendus eſt conſilio. 9.nume.10.* 24

4 *Viſitatione non facienda non datur præſcriptio.conſi.9. nu.12.& n. 13.14. & ſeq.* 24

4 *uiſitatio competit habenti iuriſdictionem.conſ.22.nu.16.* 34

4 *Viſitatio qua lege concedatur epiſcopo in locis pijs. conſil. 34. numero. 34.* 47

4 *Viſitatio an poſſit fieri in loco, in quo non eſt deputatus rector ſeu ca pellanus perpetuus.nu.35.ibi.* 47

4 *Viſitator ſi nunquam fuerit repulſus, ei non obſtat præſcriptio ſi modo uolt uiſitare.conſil.9. nu. 17.* 24

2 *Vitiato expreſſo, an uitietur tacitum.conſi.43.nu. 22.* 117

1 *Vitium reale commiſſum, non purgatur, niſi reſtitutione facta ſpoliata conſi.23.nu.207.* 52

1 *Vitium perſonale non eſt impedimento, quin ſucceſſores uitioſi non præſcribant ad quos res illa peruenit.nu.209.ibi.* 52

2 *Vitium reale operatur excluſionem præſcriptionis cum res uitioſa non præſcribatur.conſ.101.nu.96.* 185

1 *Vitium reale non purgatur, niſi reſtitutione facta.num.97.ibi.* 185

4 *Vitium caducitatis an purgetur ſi procurator rectoris ſeu domini directi cepit canonis ſolutionem.conſi.36.nu.17.* 49

2 *Vitium ſolemnitatis non ſeruata purgetur per longiſſimam præſcriptionem.conſi.16.nu.135.*

4 *uiuens expenſis alicuius non eſt idoneus teſtis pro illo.conſilio. 58. numero.85.* 72

3 *Viuentis nulla eſt hæreditas.conſi.4.nu. 3.* 10

2 *Viuus qui naſcitur ſi certum eſt eum non poſſe uiuere habetur pro non nato, & ſuccedere non poteſt.conſil.56.nu.5.* 135

4 *Viuere quiſque præſumitur uſque ad centum annos.conſil. 57.numero.16.* 71

3 *V L T I M V M iuramentum præferendum eſt primo, cum actus dependeat a mera uoluntate.conſi.43.nu.32.* 66

4 *Vltima derogant prioribus.conſ.21.nu.21.* 32

2 *Vltimis uoluntatibus fauendum eſt, maxime ſtante dubio conſilio 31.nume.5.* 98

2 *Vltima uoluntas & codicillus appellatur etiam teſtamentum. n. 45. & nume.46.* 98

2 *Vltima uoluntas probanda eſt per teſtes & non per ſimplicem ſcripturam præsbyteri parrochiani.nu.53.ibi.* 98

Vltima uoluntas etiam minus ſolennis facta per patrem inter filios, obſeruanda eſt.nu.13.ibi.& nu.34.& ſeq.& 43.

Vltima uoluntas ambulatoria eſt uſque ad mortẽ et præualet prima.

3 *Vltima die termini, poteſt fieri probatio, etiam parte aliter non citata.conſ.107.n.95.Si dies ultima termini eſt iuridica illa attenditur & in alijs diebus infra terminum non poteſt aliquid fieri parte non citata.nu.96.ibid.Et an die præcedenti ultimam, poſſit fieri productio, ſeu aliquis actus.nu.97.ibi.* 170

3 *Vltima attendi debent, & derogant prioribus.conſ.108.nu. 18. & num.34.declaratur.* 173

3 *Vltra.dictio quid importet.conſi.18. nu. 44.* 27

3 *Vna coniectura excludit aliam.conſ.26.nu.15. Et potior debet attendi.nu.26.ibi.* 40

3 *Vna cum, dictio habet uirtutẽ congregatiuam.conſ.79.nu.22.* 137

4 *Valendi*

4 Vicendi poteſtas conceſſa uni, quando & ex quibus uerbis tributa eſſe cenſeatur. conſ. 41. nu. 1. & ſeq. 53
4 Vicarij poteſtas an uideatur conceſſa conſtituto, ad faciendum, & creandum uicarium ſimpliciter. ibi. eod.
4 Vnire beneficia magis eſt quam conferre. nu. 3. ibi. eod.
4 Vnio non poteſt explicari per epiſcopum ſine conſenſu capituli. num. 3. ibi. eod.
4 Vnio non poteſt fieri ſine conſenſu illorum, ad quos ſpectat collatio beneficiorum. nu. 6. ibi. eod.
3 Vnio, & cumulatio probationum de iure admittitur, & conſideratur conſ. 68. nu. 26. 116
4 Vnio facta autoritate ſedis apoſtolicæ eſt ualida & firma & regulariter irretractabilis. conſ. 5. nu. 1. & nu. 3. Et a fortiori idem quando interuenit conſenſus prælati eccleſiæ unitæ. nu. 2. ibi. Et idem quando facta eſt perpetua & non ad tempus. nu. 3. ibi. Poteſt tamen aliquibus caſibus retractari de quibus remiſſiue. nu. 4. ibi. 15
4 Vnio & ceſſio facta ſub conditione nulla eſt, ſi conditio non fuit adimpleta. nu. 7. ibi. Et ita cedenti competit regreſſus ad beneficium ceſſũ nu. 8. ibi. & nu. 11. 15
4 Vnio ut ualeat quas cauſas, & ſolennitatẽ requirat. conſ. 36. n. 8. 49
4 Vnio an dicatur ſortita effectum a principio quo ad trãslationem poſſeſſionis, ſi perceptio fructuum fuit tranſlata in tempus uacationis. nu. 18. ibi. 49
4 Vnio an iudicetur ualida ſi tempore quo fit, non poteſt ſortiri effectũ ſed ceſſante impedimento illum ſortiri poteſt. conſ. 37. nu. 12. 50
4 Vnio non impeditur per ius ordinarij & prælati, qui citandus minime eſt. ibi. eod.
4 Vnio concernit proprietatem, reſeruatio uero titulum beneficij. nume. 13. ibi. eod.
4 Vnio non impeditur per reſeruationem, quæ iam expirauerat. nume. 14. ibi. 50
4 Vnio redditur nulla ſi falſa fuit cauſa, propter quam extitit facta. nume. 15. ibi. & nu. 19. eo.
4 Vnio an ea paretur contractui ſtricti iuris. ibi. nu. 18. 50
4 Vnio an ipſo iure ex cauſa uitietur. ibid. eod.
4 Vnio, in qua non fit mentio de præcedenti reformatione, ſubreptitia eſt, & præualet reſeruatio. conſ. 114. nu. 1. Si enim fuiſſet expreſſum de illa Papa conceſſiſſet unionem. nu. 1. ib. 119
4 Vnio quando erit ualida: tunc ſcilicet ſi conſenſerint illi, ad quos ſit tranſlatum. conſ. 128. nu. 22. Et ſi patroni laici tacuerunt per quatuor menſes, poſt prouiſionem factam. nu. 23. ib. 138
4 Vnio ex quibus cauſis concedatur. 128 nu. 30. 138
2 Vnio operatur effectum, quem non produceret ſimplex diſpoſitio. cõſi. 76. nu. 15. 160
1 Vnionis & communionis ratione multa conceduntur quæ alias non concederentur. conſ. 22. nu. 30. 17
4 Vnitati eccleſiæ qui incorporantur, & penitent non debeat pati bonorum publicationem, attenta miſericordia. conſ. 2. nu. 195. 5
1 Vnitas precij ſola non facit contractum dici celebratum ad corpus. conſ. 64. nu. 17. 128
1 unitas precij ualde eſt conſiderabilis conſ. 65. nu. 14. 131
1 Vnitas precij & confinium appoſitio, demonſtrat qualiter fuerit facta uenditio. conſ. 64. nu. 59. cum ſeq. 128
1 Vnitas eſt indiuiſibilis. conſ. 61. nu. 21. 125
3 Vniuerſalis negatiua in omnibus eſt uerificanda. conſ. 53. nu. 94. 86
4 Vniuerſitas, collegium, ſeu capitulum, an poſſit delinquere, & ex delicto puniri. conſ. 21. nu. 30. Et quo caſu & quando. numero. 31. ibidem. & ſeq. Et an per ratihabitionem ſubſecutam puniantur. nume. 32. ibidem. Et quid ſi actus non eſt momentaneus, ſed ſucceſſiuus, & toleratus uniuerſaliter. nu. 33. ibi. Et quid ſi uniuerſitas ſcit, & patitur. nu. 34. ibid. Et quid ſi commoditas & utilitas peruenit ad ipſam uniuerſitatem. numero. 35. ibidem. Et quid ſi uniuerſitas poterat prohibere & non prohibuit. numero. 36. ibidem. Et quid ſi pœna eſt pecuniaria, quæ a capitulo poteſt exigi. nume. 37. ibi. & 38. Et quid ſi per actus ſubſequentes colligitur uoluntas & conſenſus uniuerſitatis, & [illegible]
4 Vniuerſitas alicuius loci poteſt habere iuſpatronatus ex priuilegio. conſ. 47. nu. 17. 57
4 Vniuerſitas quando eſt parua, ſinguli ſunt in conſideratione. conſ. 91 nu. 7. Et quid reſpectu uſus, & commodi quo ad ſingulos. nu. 9. ibi. & alijs. Et conſideranda ſunt uerba licentiæ datæ. nu. 9. ibi. & num. 14. Quando eſt conceſſa, omnib. ergo unicuique ſingulariter. n. 10. ibi. 113
4 Vniuerſitas præſcribere an poſſit, & quando. conſi. 138. nu. 27. 144
2 Vniuerſalis omnium bonorum, etiam minima comprehendit. conſilio. 94. nu. 43. 191
2 Vnus cohæredum ſi ex capite communi aliqua ſubtraxit contra ipſum iurari poteſt de rebus ſubtractis, alijs ultra per eum confeſſatis. conſ. 75. nu. 1. & nu. ſeq. & 27. & alijs. 157
1 Vna pars inſtrumenti declaratur per aliam partẽ. conſ. 92. n. 20. 165
2 Vno tempore prohibita & diſpoſita, illo finito contrarium operãtur. conſ. 14. nu. 13. 37
4 unum iudicium tollitur per aliud. conſ. 153. nu. 34. 159
4 Vnum imperfectum non poteſt facere aliud perfectum, etiam ſi eſſent plura. nu. 13. ibi. 159
4 unus non debet teneri pro alio. conſ. 155. nu. 12. 162
4 unus quouſque procedit, alter non poteſt beneficium quærere. conſi. 117. nu. 17. 130
3 VOCABVLIS quibus aliquid demonſtretur, non refert, modo tendant ad eundem ſenſum. conſ. 61. nu. 15. 100
2 uocans proximiores ad fideicommiſſum, admittitur proximior. conſ. 88. nu. 7. 179
4 uocans Cardinalem coram incompetenti puniendus eſt. conſilio. 88. nu. 5. Priuatur etiam commodo cauſæ intentatæ. nu. 6. ib. 111
4 uocans aliquem coram uetito iudice puniendus eſt. nu. 7. ibi. Contra iſtos ita uocantes agi poteſt iniuriarum. nu. 9. ibi. eod.
3 uocans fœminas poſt maſculos, illis ſtantibus eas excludit. conſil. 51. nu. 30. & nu. 31. 85
4 uocatio illius, qui debet interuenire in electione Abbatis eſt de iuſtitia. conſ. 97. nu. 22. 117
3 uocatus ad omnia bona per uerbum commune in primo gradu dicitur directo inſtitutus nullo alio dato hærede uniuerſali, ſecus ſi ita uocatur in ſecũdo gradu ſubſtitutionis. conſ. 54. nu. 38. & n. 36. ibi. 89
3 uocati per ſtatutum ſua conditione, non poſſunt uenire, ea non purificata & adimpleta. conſ. 59. nu. 31. 58
3 uocati per ſtatutum ab inteſtato longe differunt ab illis uocatis in teſtamento. nu. 49. ibi. 98
3 uocatus deficiente linea qua prohibita eſſet alienare. non poteſt uenire exiſtente aliquo de linea, quia inter illos inductum fuit fideicommiſſum. conſ. 74. nu. 35. Et ultimus de linea poterit alienare. ibi. 130
3 uocati uidentur poſt mortem præcedentium quando uocantur hæredes conſ. 4. nu. 3. 10
3 uocati poſt mortem parentum ueniunt iure proprio & tranſmiſſo. nu. 7. ibi. 10
3 uocati a teſtatore æquis portionib. ſuccedunt per capita & non per ſtirpes, nu. 12. ibi. 10
3 uocati a teſtatore æqualiter & uiriliter cenſentur nominati proprio nomine, & ita nominatim ſuccedunt per capita & uiriliter. numero. 13. ibi. 10
3 uocati ad fideicommiſſum uidẽtur admitti eo ordine, & forma quibus ad ſucceſſionem admitterẽtur ab inteſtato. n. 14. ibi. Poſt fratres & filios fratrum admittuntur ad ſucceſſionem alij ab inteſtato per capita, & non per ſtirpes. nu. 15. 10
3 uocati nõmine collectiuo. an & quando ſuccedant uiriliter, cum alijs uel tantum ad unam portionem. conſ. 4. nu. 20. & nu. 19. 21. 22. & 23. Et quid quando uocantur æquis portionibus. num. 21. ibid. Et quid quando nomine collectiuo uocati ſunt prohibiti alienare. nume. 22. ibi. 10
3 uocati ad fideicommiſſum expreſſe ueniunt iure proprio, & non iure tranſmiſſionis. conſi. 8. nu. 14 15
3 Vocatus ad fideicommiſſum ſub conditione, nihil habere debet conditione non exiſtente. nu. 17. ibi. & nu. ſeq. 15
3 [illegible]

3 *Vocati pariter, omnes admittuntur. conſ. 21. nu. 9.* 32

3 *Vocati ordine ſucceſſiuo admittuntur gradatim, & ordine ſucceſſiuo. nu. 17. ibi.* 32

3 *Vocati collectiue præferuntur, ut proximiores grauato, non autem teſtatoris. conſ. eod. nu. 31.* 33

3 *Vocati & nominati a teſtatore præſumuntur ab ipſo magis dilecti, quàm alij non uocati. conſ. 22. nu. 13.* 34

3 *Vocatus ad fideicommiſſum capere poteſt bona peruenta ad grauatum ex cauſa fideicommiſſi. conſ. 22. nu. 24.* 34

2 *Vocati & nominati ad fideicommiſſum per teſtatorem præferuntur alijs. conſ. 30. nu. 52.* 94

2 *Vocati per illa uerba, & eorum hæredibus ut ueniant, an ſit neceſſe quod debeant eſſe hæredes grauati. conſ. 31. nu. 42. & alijs ſeq.* 96

2 *Vocati & nominati a teſtatore præferuntur alijs, & illos excludunt. conſ. 37. nu. 40.* 177

2 *Vocati cum alijs per dictionem ſimul uel dictionem cum uel per copulam & admittuntur cum alijs proximioribus in gradu. conſ. 38. numero. 12.* 109

2 *Vocati ſub conditione mortis aliquorum, illi uideatur inuicem ſubſtituti. conſ. 42. nu. 17.* 179

2 *Vocatus tanquam de familia quid probare debet, adhuc ut obtineat. conſ. 51. nu. 7. & nu. 8.* 128

2 *Vocatus ſub conditione non admittitur, niſi conditio fuerit adimpleta. nu. 29. ibi.* 128

2 *Vocatus ſub conditione, ſi hæres moriatur ſine filijs excluditur hærede moriente cum filia. nu. 32.* 128

2 *Vocatus poſt mortem aliquorum, dicitur compendioſe uocatus. conſ. 53. nu. 1.* 131

3 *Vocatus pleno iure magis conſiderandus uenit. conſ. 70. num. 7.* 123

3 *Vocati primo cenſeantur magis dilecti, quam alij ſecundo loco uocati. nu. 8. ibi.* 123

2 *Vocati ad hæreditatem per inſtitutionem, ſubſtitutionem, ſeu fideicommiſſum ſub aliqua conditione hæreditas non dicitur illis delata nec quæſita niſi conditione adueniente. conſ. 80. nu. 57.* 165

3 *Vocatus ſub qua conditione excludatur. conſ. 109. nu. 2.* 174

3 *Vocatus ſub duplici conditione, non auditur niſi illis omnibus adimpletis & purificatis. nu. 6. ibi.* 174

2 *Vocati per reformationem non cenſentur excludere uocatos per aliam diſpoſitionem. conſ. 56. nu. 31.* 135

2 *Vocati qui dicuntur, quod bona deueniant in proximiores. conſilio. 75. nu. 7.* 157

4 *Vocatus ad hæreditatem ſub conditione, illam non conſequitur niſi conditione adimpleta. conſ. 26. nu. 11. Qua deficiente, ceſſat effectus ſubſtitutionis nu. 12. ibi.* 37

4 *Vocatus cum aliqua qualitate, non admittitur, niſi illam qualitatem habeat. conſ. 72. nu. 96.* 98

2 *Vocatus ſub duplici conditione uenire non poteſt niſi ambæ ſint uerificatæ, non enim ſufficit implementum unius. conſ. 14. nu. 17.* 37

2 *Vocatus nominatim præfertur alijs nõ ita uocatis. conſ. 18. n. 71.* 51

1 *Vocati poſt mortem alicuius, non debeat admitti ad mortem illius. nu me. 74. ibi.* 51

2 *Vocatus per teſtatorem ſub conditione tenetur illam adimplere, alias non admittitur. conſ. 19. nu. 38.* 54

2 *Vocatus ad hæreditatem ſub conditione, non poteſt illum conſequi, niſi prius conditio ſit adimpleta. conſ. 19. nu. 47. Nec comodum conſequitur uocatus ſub conditione niſi ea adimpleta. nu. 48. ibi. Et adimplementum præcedere debet. nu. 49. ibi.* 55

2 *Vocatus ſub aliqua qualitate, non auditur niſi prius qualitas illa ſit uerificata & purificata. nu. 50. ibi.* 55

2 *Vocatus ita conditionaliter, conditionis defectus non operatur priuationem, ſed effectum, ut non habeatur pro inſtituto. nu. 51. ibid.* 55

2 *Vocato non adimplenti uoluntatem teſtatoris non conceditur reſtitutio, etiam ſi minor eſſet. nu. 82. ibid. Et filij illius non ſeruantis præceptum teſtatoris priuandi ueniunt. nu. 84. ibi.* 55

2 *Vocatus eo magis priuandus eſt hæreditate, quando expreſſe contra uenit uoluntati teſtatoris. nu. 100. ibi.* 55

2 *Vocatus primo ſi non uult comparare conditionibus per teſtatorem appoſitis, ſuccedit ſecundus. nu. 142. ibi. Idem, ſi primus niſi totus repudiat. nu. 143. ibi.* 55

2 *Vocatus poſt mortem alicuius non poteſt uenire illo uiuente. nume. 159. ibi.* 55

1 *Voluntas nedum uerbo ſed facto poteſt apparere. conſilio. 14. numero. 30.* 55

1 *Voluntatem ſuam non mutans uidetur in illa perſiſtere. conſilio. 69 nu. 36.*

1 *Voluntas datur intelligi nedum uerbis, ſed etiam facto. conſilio. 49. nu. 16.*

1 *Voluntas teſtatoris ab hærede oſtendenda eſt. conſ. 83. nu. 40.* 153

4 *Voluntas principaliter attenditur, & non uerba. conſ. 5. nu. 100.* 15

4 *Voluntas morte extinguitur. conſ. 9. nu. 7.* 51

4 *Voluntates defunctorum obſeruari, iura clamant. conſ. 26. n. 21.* 38

4 *Voluntatis mutatio non præſumitur. conſ. 172. n. 6.* 147

2 *Voluntas re ipſa, & facto ſicut & uerbo poteſt declarari. conſi. 25 nu. 49.* 73

2 *Voluntas teſtatoris ubi adeſt clara, non admittitur alia gloſatio nec interpretatio. conſ. 97. nu. 24.* 197

3 *Voluntas unius non eſt uoluntas alterius, & quid ſit uoluntas. conſ. 38. nu. 40. & nu. 41.* 58

3 *Voluntas declaratur etiam ex teſtamento nullo. conſ. 7. num. 27.* 14

3 *Voluntas teſtatoris diſponentis circa tempus obſeruanda eſt & habetur pro forma, reſpectu temporis, & ab ea non poteſt recedi. conſilio. 23. nu. 19.* 36

3 *Voluntas teſtatoris obſeruanda eſt maxime in fideicommiſſis. conſil. 35. numero. 12. Et colligitur ex coniecturis, quæ capiuntur ex uerbis teſtamentati. nu. 13. ibi. Debet tamen tranſire in diſpoſitionem. conſ. eo n. 14. ibid. Et quid ſi mentionem fecit de filijs maſculis. ibi.* 38.

3 *Voluntas non eſt captatoria quando commiſſa eſt poteſtas eligendi perſonam & non eam eligit. conſ. 38. nu. 1. Ex quo non eſt commiſſa ſubſtantia, ſed ſolum perſonæ electio. ib. & nu. 70.* 58

3 *Voluntas teſtatoris præſumitur conformis cum diſpoſitione iuris cõmunis. conſ. 41. nu. 28.* 62

3 *Voluntas teſtatoris habetur pro lege, & primum locum obtinet. conſ. 44. nu. 16.* 69

3 *Voluntas & mens teſtatoris debet attendi. conſ. 53. nu. 13. & alijs ſequentis.*

Maxime in fideicommiſſis, quæ coniecturis inducuntur. nu. 14. ibi. & nu. 15. Et etiam uerbis enunciatiuis. nu. 16. ibi. Et in iſtis potius mens attenditur quàm uerba a quibus receditur. nu. 17. ibi. 84

2 *Voluntas teſtatoris diuidentis res ſuas hæreditarias, ad unguem, obſeruanda eſt. conſ. 34. nu. 20.* 101

2 *Voluntas patris etiam minus ſolennis facta in teſtamento ſeu ſeorſum ab illo diuidendo bona inter filios, obſeruanda eſt. nu. 21. ibi. Et ſequuta euictione bonorum diuiſorum a patre, alij fratres non tenentur illa quo fuere euicta niſi diuiſio fuiſſet facta per ipſoſmet fratres. nu. ibi.* 86.

3 *Voluntas non præſumitur mutari etiam ex interuallo. conſ. 67. numero. 25.* 108

3 *Voluntas ultima dubia poteſt per hæredes comprobari. conſ. 68. numero. 23.* 116

3 *Voluntas tacita collecta ex coniecturis ſufficiens eſt. conſ. 68. nu. 35.* 116

3 *Voluntas, nedum uerbis, uerum re ipſa, & facta declaratur. conſ. 69 nume. 56.* 117

2 *Voluntas ex uerbis expreſſis a diſponente aperte colligitur. conſilio. 67. nu. 5.* 149

2 *Voluntas declaratur & ex actu nullo, & inutili. conſ. 79. nu. 16.* 163

3 *Voluntas tacita elicita ex aliquo actu catenus præiudicat, quatenus exercetur actus, & non ultra. conſ. 79. nu. 12.* 137

3 *Voluntas, & mens licet colligatur ex uerbis nugatorijs tamen talia uerba non debent attendi. conſ. 89. nu. 6.* 152

3 *Voluntas patris attenditur nec ſemper ſeruanda eſt æqualitas inter filios conſ. 26. nu. 55.* 40

3 *Voluntas non poteſt dici mutata ex uerbis difformibus. conſ. 67. numero. 98.* 111

4 *Voluntas in matrimonio requiritur cum plena libertate, & ſic utrunque. conſ. 38. nu. 60.* 72

1 *Voluntas in mente retenta & non expreſſa nihil operatur. conſi. 73. nume. 30.* 137

1 *Voluntas nedum uerbo, ſed & facto declaratur. conſ. 81. nu. 17.* 148

2 *Voluntas teſtatoris non debet ſubuerti per hæredem. conſ. 9. num. 49. Nec comes palatinus debet ſuo arbitrio, & ſine cauſa illã ſubuertere nu. 50. ibi. Dubium eſt an ſupremus princeps id poſſit. ibi.* 18

2 *Voluntas uerbis expreſſis colligitur. conſ. 14. nu. 24.* 37

2 *Voluntas facto ſicut uerbo declaratur. conſ. 7. nu. 65.* 14

2 *Voluntas teſtatoris pro lege habetur, & ſeruatur. conſ. 19. nu. 43. Et à nullo eſt uiolanda. nu. 44. ibi.* 55

2 *Voluntas teſtatoris non debet reddi ludibrio. nu. 89. ibi.* 55

2 *Voluntas nedum uerbo, uerum etiam & facto declaratur. num. 115. ibi. & nu. 151.* 55

2 *Voluntatem defuncti non adimplens excludendus uenit, & debet admitti adimplens eius uoluntatem. conſ. 19. nu. 133.* 55

2 *Voluntatem*

2 Voluntatem teſtatoris non adimplens uidetur renunciaſſe hæreditati.nu.139.ibi.& nu.140.Et ita renunciando ſucceſſio defertur ſequenti.& adimplenti uoluntatem.nu.140.ibi. 55
2 Voluntas tacita teſtatoris ſatis colligitur ex ordine per ipſum dato circa implementum faciendum.nu.258.ib. 55
2 Voluntas ultima teſtatoris ſeruãda eſt, & non prima, cum ſit ambulatoria.conſ.24. nu.1. 72
2 Voluntas captatoria reijcienda eſt.nu.28.ibi, Etiam in milite legatis & fideicommiſſis.nu.29.ibi. 72
3 Et conſ.89.nu.42.& 43. 152
2 Voluntas teſtatoris ſeruanda eſt ſi ſuit coram teſtibus nuncupata cũ teſtamentum nuncupatiuum ſcripturam neceſſario non requirat.conſi.28.nu.10. 89
2 Voluntas minus ſolennis inter liberos non ualet quando teſtamentũ ſolenne præcedit eam.conſ.34.nu.7. 101
2 Voluntas patris imperfecta quãdo & quo caſu ualeat. n.10.ib.101
4 Volens teneri de caſu fortuito de quo intelligitur inſolito. conſi.105. nu.12.Et an teneantur de ſolito.nu.13.ibi. 123
2 Volens renunciationem præſumi factam metu non eſt uerum illud dictum, quando deficiebat ſpes recuperandæ poſſeſſionis, & quando procedat.conſ.10.nu.77. 42
3 Votum captandæ mortis, quando & quo caſu conſideretur. conſilio. 1.nu. 121. 2
2 Votum captandæ mortis, quod habeat locum & quando ceſſet.conſ. 26.nu.114. 81
2 Votum captãdæ mortis ceſſat in fideicõmiſſis.conſ.eo.nu.115.ibi.82
3 Votum parentum eſt quærere filijs.conſ.69.nu.130. 118
3 Vox & fama publica inducit malam fidem.conſ. 66.nu. 90.Prout etiam facit rumor.nume.122.ibid. 107
2 Vox & fama publica qualiter ſit probanda, & teſtes ſuper ea, quomodo habent deponere.conſ.95.nu.5. 169
2 Vox populi una plerunque falſa reperitur.conſ.eod.nu.18.ibid.169
2 Vox præconis paucis innoteſcit.conſi.eo.nume.44.Per eam in dubio præſumitur ſcientia, & non ignorantia. 169
2 Vox & uſus quandoq; poteſt falli.& decipi. conſ. 33.nu.19. 95
2 VRBS una debet eodem iure fungi quo aliæ ſi omnes eadem in inueſtitura continentur.conſ.22.nu.94.Et ſicut aliæ habuerunt certã determinationem eandem habere debet iſta.nu.95.ibi. 48
3 VSVFRVCTVARIVM quis ſe conſtituens, uidetur abdicaſſe a ſe dominium, & illud in alium tranſtuliſſe.conſ. 1.nu.107. 2
2 Vſufructuarius poteſt cedere arbores.conſ.111.nu. 32. 208
2 Vſufructuarius non tenetur conficere inuentarium conſi.21.nu. 16. Et quid ſi ſolum uxor relicta eſt uſufructuaria adiunctis alijs uerbis. n.17.ibi.Et quid ſi non eſt relicta uſufructuaria, ſed donna, ſeu madonna, domina ſeu maſſaria gubernatrix, uel adminiſtratrix numer. 18.ibid.& num.19. Et quid ſi extranei ſunt inſtituti, ſeu filij poſtmodum mortui.nu.20.ibi. 64
2 Vſufructuarius grauari poteſt de reſtituendo hæredi. nu.41.ibid.64
2 Vſufructuarius facit omnes fructus per eum perceptos ſuos.conſilio. 82.num.21. 169
2 Vſufructuarius mandatum habere uidetur a proprietario, circa ea, quæ concernunt ipſam rem in qua eſt conſtitutus uſusfructus, conſil. 94.nu.17. 191
2 Vſufructuarius omnium bonorum, an teneatur ad impenſam funeris. nu.23.ibi. 191
2 Vſufructuarius ad quas expenſas teneatur.conſi. eo.nu.24. ibi.191
3 Vſufructuarium neceſſe eſt capere poſſeſſionem ſingularum rerum, nec ſufficit unius rei capere.conſ.37.nu.13.& idem in alijs. Et an propria autoritate poſſit capere poſſeſſionem ſi fuit etiam relicta hæres nu.14.ibi.& nu.22. 57
3 Vſufructuarius inducendus eſt in poſſeſſionem bonorum ab hærede relinquentis.conſ.27.nu.1.Nec propria autoritate, debet capere talẽ poſſeſſionem.nu.2.ibid.Et non dicitur conſtitutus & inductus. in poſſeſſione uſusfructus, ſi hæres non patitur.nu.3. ibi. 57
3 Vſufructuarius grauari poteſt, alteri uſumfructum reſtituere. conſi. 13.nu.5.& nu.1. 22
3 Vſusfructus bonorum filij quæritur patri, & ad ſecunda uota tranſeunti.conſ.29.nu.74.& nu. 93.& 94. 45
3 Vſusfructus diuiſibilis eſt.conſ.33.nu.21. 51
3 Vſusfructus finitur morte uſufructuarij.conſ.55.nu.46. 91
3 Vſufructus ſtipulatus per defunctum, ſuis hæredibus an dicantur quæſitus hæredibus ex obligatione & contractu hæreditario.conſil.86. nu.14. 145
2 Vſusfructus appellatione. an comprehendatur proprietas. conſ.71. nume.1. 153
2 Vuſusfructus perſonalis eſt, & cũ perſona finitur.conſ.eo.n.8.ibi.eo.
3 Vſusfructus ius non uidetur relictum, quando data eſt pecunia redigenda ex fructibus.conſ.74.n.47. 130
3 Vſusfructus formabilis quando finitur conuertitur in clauſulam.nu. 81.ibi. 131
3 Vſusfructus relictis alijs diuidendus uenit cum proprietarijs.numer. 82.ibi. eod.
3 Vſusfructus relictus perpetuo, & in infinitum, an finiatur centum annis.nu.85.ibi. eod.
2 Vſusfructus an poſſit per uſufructuarium alienari eo magis ſi legatarius prohibitus fuerit alienare pro anima.& per actum ultimæ uoluntatis.conſ.71.nu.5.& 6.& 129. 153
2 Vſusfructus pecuniæ in legato. uenit etiam proprietas cum onere reddendi illam finito uſufructu.conſ.94.nu.18. 191
2 Vſusfructus bonorum, alicui poteſt legari, ita quod nuda proprietas remaneat penes hæredem.nu.35.ibi. 191
1 Vſusfructus an debeatur, quando cum patre eſt filius hæres inſtitutus conſ.129.nu.7. 228
1 Vſusfructus aduentitiorum ad patrem ſpectat.conſ.130.n.7.Et quid ſi fructus non adſint, nec filij dolo ſunt conſumpti.nu.9.ibi. 229
4 Vſusfructus an ſit propriè in rebus, quæ uſu conſumuntur.conſi. 50. nu.34. 61
2 Vſusfructus alicuius rei particularis relinquitur, an ipſa conſequi debeat integrum.conſ.97. nu.15. 197
3 Vſusfructus quæritur patri in hæreditate aduentitia quæſita filio.cõſi.74.nu.76.Etiam mortuo filio quouſque uiuit pater. conſi.eod. nu. 77.ibi. 131
3 Vſque, dictio, an ſtet incluſiue, ſeu excluſiue.conſ.68.nu.28. 116
4 Vuſuræ a tempore moræ ueniunt in depoſito.conſ.131. nu. 17. 140
1 Vſuræ hodie prohibitæ ſunt utroque iure.conſ.54.nu.60. 115
1 Vſurarũ loco hodie ſuccedit honeſtum intereſſe.conſ.116.n. 20.224
4 Vſura iure diuino an aliquo caſu ſint conceſſæ.conſ.68. nu. 83. 84
1 Vſus & exercitium iuriſdictionis & adminiſtrationis poteſt inter filios diuidi.conſ.106.nu.8. 197
1 Vſus particularium nõ infert uſum uniuerſitatis.conſ.111.nu.62.208
1 Vſus particularium eſt uſus uniuerſitatis, quando &c. nu.68. ibid. Idem ſi poſuerunt, inciderunt ligna & ſimilia. nu.69. ibi. & numero.70.uidetur enim datum mandatum ab uniuerſitate. numero. 70. ibidem. 208
1 Vſus ad beneplacitum, & permiſſiuum non debet prodeſſe utenti.cõſi.113.nu.36. 213
4 Vſus armorum de iure prohibitus, eſt conſ.170.n.17.Ceſſat tamen data licentia.nu.18.Ceſſat & ſtante conſuetudine, illa differẽdi.ibi.178
2 Vſus communis loquendi obſeruandus eſt.conſ.80.nu.15. 165
3 Vſus communis loquẽdi colligitur per interpretationem communem conſ.82.nu.22. 140
4 Vteni generalitate, & ſcienter an dicatur doloſe uerſari.conſ.42.nume.22. 54
3 Vtile per inutile non uitiatur.conſ.38.nu.35.& nu. 47. 58
4 Vtilitas publica præfertur priuatæ.conſ.110.nu.17. 127
4 Vtilitas euidens quo tempore ſit conſideranda.conſ. 24.nu.7. 35
3 Vtilitas publica priuatæ uenit præferenda.conſ.105.nu.18. 196
3 Vtrinque coniuncta an excludat coniunctum ex uno latere tantum & quando.conſ.31.nu.7. 50

3 *Vxor poteſt a marito in uita ſua hæres inſtitui, & poſt eius mortem grauari de reſtituendo hæreditatem alijs uocatis per teſtatorem. conſil. 20. nu. 1.* 29

3 *Vxore inſtituta ut ſupra ea mortua, eius filij et hæredes tenentur hæreditatem ipſam reſtituere ſubſtitutis & poſt ipſius mortem a teſtatore uocatis. nu. 2. ibi. Nec poſſunt filij & hæredes ipſius de tali hæreditate detrahere trebellianicam ſi mater ipſa uiuens percepit fructus longè plus aſcendentes æſtimationem trebellianica. num. 3. ibi. Nec poteſt hæreditatem relinquere eius filijs quibus hæreditas non debetur, nec ex teſtamento nec ab inteſtato. nu. 4. ibi.* 29

3 *Vxor relicta uſufructuaria, tenetur conficere inuentarium. conſi. 61. numero. 47.* 100

3 *uxor relicta uſufructuaria tenetur etiam ſatiſdare ſecundum formam iuris. num. 48. ibi. Nec iſta poſſunt remitti per teſtatorem. nume. 49. ibid.*

Et quādo teſtator iſta remiſit, ſatis eſt quòd uxor faciat ſimplicem deſcriptionem bonorum non ſeruata ſolemnitate. l. fi. C. de iure deliberan. ibid. nu. 50. 100

3 *Vxor quando habet alium poſt mortem ſuam inſtitutum, non priuatur uſufructu, eſta quòd nullam deſcriptionem bonorum fecerit, nec ſatiſdederit. nu. 51. ibid. Et ante petitam ſatiſdationem, omnes fructus perceptos facit ſuos. nu. 52. ibi.* eod.

2 *Vxor relicta uſufructuaria a marito, &c. an teneatur ad expenſas funeris. conſ. 95. nu. 65.* 193

2 *Item an teneatur ſoluere legata. nu. 66. ib* 193

2 *An teneatur ſatiſfacere creditoribus. hæreditarijs. num. 67. ibidem. & num. 68.* 193

2 *Et an ipſa poßit exigere liuellarios, & redditus protbicollorum & fœtus pecorum. nu. 70. ibi.* 193

2 *Et an licitè poßit diſponere de bis peruentis ad eam. numero. 71. ibidem.* 193

2 *Et quid de ueſtib. & alijs bonis mobilibus. nu. 72. ibi.* 193

2 *Et quid ſi teſtator dictæ ſuæ uxori dedit plenam poteſtatem diſponendi de iſtis. nu. 73. ibi.* 193

2 *Et quid ſi doloſè, & fraudulenter ſe gerit. numero. 74. ibidem. & nume. 75. ibid.* 51

2 *Et quid de rebus mobilibus, quæ extabant tempore quo tranſiuit ad ſecunda uota. nu. 76. ibi.* 51

2 *Vxori an poßit fieri compenſatio de iſtis exactis, ad legata eidem relicta. conſi. 95. nu. 77.* 194

2 *Vxor relicta uſufructuaria &c. quid conſequi debeat. conſilia. 96. numero. 28. Et quid ſi extraneus relictus eſt hæres. numero. 29. ibid. Et quid in legitima tangente filium. nume. 30. ibidem. Et quid ſi fuit relicta uſufructuaria donec caſtè, & honeſtè uixerit. numero. 31. ibidem.* 195

2 *Vxor relicta uſufructuaria, donec uixerit &c. inſtitutis poſtmodū alius hæredibus an iſto interim uideatur inſtituta hæres, & ſucceßiue grauata, de reſtituendo illis. conſi. 97. numero. 1. & numero. 2. Et an tales hæredes uideantur inſtituti purè, ita quòd dilatio ſolum uideatur appoſita quo ad retardationem perceptionis uſusfructus. num. 3. ibi.* 197

2 *Vxor relicta uſufructuaria ſolum conſequi debet alimenta cum præminentia &c. num. 10. ibid. Et an debeat conſequi integrum uſumfructum uel ne, uel concurrere cum hærede. nu. 11. ibi. Et quid in rebus particularibus legatis alijs. nu. 12. ibi. Et an legatum generale uſusfructus, reſtringatur per legatum particulare. num. 13. ibi. Et in dicto legato particulari, quis debeat habere integrum uſufructum. n. 14. ibidem.* 166

4 *Vxorem fratris capere, uel aliam perſonam iure diuino prohibitam, peccatum eſt & turpitudo. conſilia. ſexageſimooctauo nume. quadrageſimooctauo.* 84

4 *Vxores duas habere de iure diuino prohibitum eſt, & an ſuper iſtud poßit diſpenſari. conſ. 69. nu. 17 . & 175.* 95

1 *Vxor præſumitur marito omnia bona in dotem dediſſe. conſi. 33. numero. 66.* 87

1 *Vxor quærens aliquid conſtante matrimonio præſumitur quærere de bonis mariti, & an idem ſit in quæſitis per uiduam ſoluto matrimonio & quo caſu conſi. 80. numero. 8. & numero 22. diffuſè. & numero. 21. 23. et 26.* 146

4 *Vxor ſi delinquit conſtante matrimonio proprietas bonorum ſuarum confiſcatur. & uſusfructus reſeruatur marito. conſilio. 256. numero. 24.* 162

4 *Vxor petens ſeparationem tori, & dotis reſtitutionem, ſuccumbit, ſi non probat, quæ opponit marito. conſi. 54. nu. 2.* 67

4 *Vxor licet non poßit accuſare maritum de adulterio tamen pōt petere ſeparationem tori, & reſtitutionem dotis. conſil. quinquageſimo quarto. nu. 44.* 67

4 *Vxor adultera non perdit dotem, ſi maritus fornicatur. numero. 45 ibidem.* eod.

4 *Vxor tenetur probare fornicationem, quam opponit marito. numer. 46. ibid.* eod.

4 *Vxor temerariè diſcedens ex domo mariti, dicitur eum diſpoliare & antea illi reſtituenda eſt. nu. 52. ibi. Maxime ſi maritus id petat. nume. 53. ibi.* 67

4 *Vxor propter adulterium perdit dotem & donationem propter nuptias, & illi non ſunt præſtanda alimenta nec expenſæ, etiam ſi per uiam exceptionis adulterium ſit probatum. ibidem. numero. quinquageſimoſexto. 57. 58.* 67

4 *Vxor adultera non poteſt ſe iuuare propter ſæuitiam mariti. nume. 60. ibidem.* 67

4 *Vxor aſportans bona mariti an teneatur, & qui probare debet aſportationem conſi. 64. nu. 25.* 81

4 *Vxor ſoluto matrimonio an aliquid poſſit petere de bonis ſoceri. conſil. 65. num. 24. Et quid ſi maritus, nihil aduentitij habebat. numer. 25. ibidem.* 81

4 *Vxor fratris facta uidetur una caro cum ipſo fratre. conſilio. 68. nume. 10.* 84

4 *Vxor quæ intrauit monaſterium cogenda eſt redire ad eius maritū. conſi. 170. nume. 26.* 177

1 *Vxori tēpore mariti, filio tempore patris an currat præſcriptio. conſilio. 16. nu. 142.* 34

2 *Vxor, ſeu mater ſi a teſtatore relinquitur patrona & gubernatrix uidetur relicta uſufructuaria. conſ. 21. nu. 1.* 64

2 *Vxor relicta gubernatrix, & domina filiorum illis uiuentibus habere debet alimenta mortuis tamen filijs habebit integrum uſumfructum. numero. 2. ibidem. Et quid, ſi fuit relicta gubernatrix ſub illis uerbis donec, & quouſque uixerit. numero. 3. ibid. nu. 21. Et quid ſi talia uerba ſunt directa in rem, an uiuis filijs debeat habere præeminentiam ſi relicta eſt uſufructuaria a marito ibid. num. 4. & 5 Et quid ſi filij ſunt mortui & illis ſucceſſere extranei. ibid. numer. ſexto. & 8. Et an tale legatum dicatur eſſe annuum. ibidem. numero. 7.* 64

2 *Vxor inſtituta hæres in uita, & poſt eius mortem habens ſubſtitutum ille uenit per fideicommiſſum. conſilio. ſexageſimonono. numero. quinto.* 150

3 *Vxor & eius hæredes poſſunt ad cautelam petere abſolutionem a iuramento. conſ. 75. num. 24.* 133

3 *Vxor donataria præmoriens marito donanti annullat donationem ſibi factam etiam cum iuramento. conſilio. octuageſimoſexto. numero. 47.* 245

3 *Vxor ſecundo nubens in præiudicium filiorum primi matrimonij, non poteſt alienare contra diſpoſitionem. l. hac edictali. C. de ſecun. nup. conſ. 93. nu. 4.* 258

2 *Vxor a marito relicta uſufructuaria omnium bonorum inſtitutis extraneis, an habeat uſumfructum in omnibus bonis teſtatoris, ita ut hæres in illo non participet. conſilio. nonageſimo quarto numero trigeſimotertio.* 191

2 *Vxor relicta uſufructuaria omnium bonorum, filio inſtituto hærede habebit integrum uſumfructum ſi talem appareat fuiſſe mentem teſtatoris. numero. trigeſimoſexto. ibidem. & numero 37. 38. 39. & ſequen.* 191

Et apparere id dicitur quando fuit relictus plenus uſusfructus, uel quando ex alijs uerbis id poßit colligi. numero. trigeſimoſeptimo. ibidem. 191

1 *Vxor relicta uſufructuaria donec uixerit. &c. habebit tale legatum ut annuum. nume. 44. ibi.* 191

2 *Vxor ſoluto matrimonio, an poſſit petere integram dotem de bonis mariti eius hæredibus, & an ipſi hæredes cedendo uxori actiones contra promiſſores dotis uel eorum hæredes liberentur. conſil. 95. numero. 1.* 193

2 *Vxor poteſt ſoluto matrimonio conuenire promiſſores dotis adhuc non ſoluta. nu. 2. ibi.* 193

2 *Vxor tranſiens ad ſecunda uota non dicitur facere contra iudicium teſtatoris. nu. 22. ibi.* 193

2 *Vxor tranſiens ad ſecunda uota, poſt annum, non debet priuari legatis, & alijs ſibi relictis a marito. conſil. 95. num. 23. Maximè quādo colligi poteſt mens coniecturata teſtatoris cogitantis ſecundas nuptias & adhuc legantis. nu. 24. ibi.* 193

1 *Vxor poteſt petere & habere aſſecurationē & aßiſtentiam ſuper bonis mariti, pro dote, & alijs legatis. nu. 33. ibi.* eo.

2 Vxor

2 *Vxor relicta uſufructuaria hæc modo de fructibus perceptis per eam ſuo arbitrio poteſt diſponere.nu.58.ibi.* 193
2 *Vxor relicta a marito uſufructuaria,an & quando priuetur uſufructu ſi non confecit inuentarium.num.60.ibidem.& nu.61.62.63.& ſequen.* 193
3 *Vxor relicta uſufructuaria an teneatur præſtare cautionem de utendo arbitrio boni uiri & de reſtituendo &c.nu.63.ibi.& numeris ſequen. Et quid ſi pia uxor fuit in bona fide & in poſſeſſione bonorum & percepit fructus.ibi.nume.64.* 193
2 *Vxorem qui aliquam ſibi elegit,præſumendum eſt habuiſſe notitiam qualitatis ipſius.Maxime ſtati importantia facti & temporis diuturnitate.conſ.57.nu.20.& 21.* 136
4 *Vxorem relictam fratris ſui ducere probibitum eſt & diſpenſatio etſuper ea probibita.conſ.68.n.291.& aliis ſeq.* 85
2 *Vxores duas eodem tempore quis habere non poteſt. conſil.15.numere.9.* 30

F I N I S.

Explicit Repertorium ſingularum materiarum in quatuor volum. Conſiliorum. Dom. P. Pauli Pariſij.

Series Chartarum.

a b c d e f g h i k l m n o p q. *Omnes ſunt Quaterniones Præter p, & q, qui ſunt Terniones.*